Bundel - PS-vergadering van 4 juli 2022

Agenda bijlagen

Besluitenlijst PS 4 en 11 juli 2022 -vastgesteld-

Notulen PS 04-07-2022 -vastgesteld-

Agenda PS 04-07-2022

Spreektijden PS 04-07-2022

1 Opening en mededelingen.

2 Vaststelling agenda en regeling van werkzaamheden.

(Stemming over moties vindt plaats op 11-07-2022.)

M126-2022 AANGENOMEN GroenLinks PvdD Verbreding belanghebbers.

M128-2022 AANGENOMEN SP JA21 50PLUS/PvdO Oproep Rijk blijf OV steunen.

M130-2022 AANGENOMEN PvdA GL PvdD DENK Fiks de fixteams.

M129-2022 VERWORPEN SP DENK Polder Westzaan gezond verbrakken.

M127-2022 AANGEHOUDEN PvdA 50PLUS/PvdO Anton de Kom-zaal.

2.a Actualiteiten (onder voorbehoud van instemming Provinciale Staten).

Het Statenlid dat een verzoek tot het houden van een actualiteit wil doen, dient dit verzoek in bij de griffie, uiterlijk op vrijdag voorafgaand aan de vergadering om 12.00 uur.

2.a.1 Aangevraagde actualiteit door fracties ChristenUnie, CDA en SP inzake Noord-Hollandse aanpak Stikstof.

(Stemming over moties vindt plaats op 11-07-2022.)

2022-07-04 Actualiteit CU-CDA-SP Noord-Hollandse aanpak stikstof

2022-07-04 Actualiteit CU-CDA-SP Bijlage toelichting act. Noord-Hollandse aanpak stikstof

2022-07-04 Actualiteit CU-CDA-SP Bijlage Stikstof-vergunning vs uitstoot

2.a.1 Ingediende moties bij Actualiteit Noord-Hollandse aanpak stikstof.

M132-2022 AANGENOMEN ChristenUnie Lobby aanpassing Europese staatssteunregeling.

M133-2022 AANGENOMEN ChristenUnie Organiseren expert-meeting retailorganisaties.

M135-2022 AANGENOMEN ChristenUnie Evenredige reductie Schiphol.

M138-2022 AANGENOMEN CDA Sociaal economische impactanalyse gebiedsprocessen.

M146-2022 AANGENOMEN D66 GroenLinks Perspectief voor natuurinclusieve landbouw.

M131-2022 INGETROKKEN ChristenUnie Betrek expertise boeren bij landbouwtransitie.

M134-2022 AANGEHOUDEN ChristenUnie Aanscherpen vergunningen industrie.

M136-2022 VERWORPEN CDA Alternatief zoeken voor indicator Kritische Depositiewaarde (KDW).

M137-2022 VERWORPEN CDA Toekomstperspectief.

M139-2022 VERWORPEN SP Ieder zijn deel in de stikstofcrisis.

M140-2022 VERWORPEN PVV FvD Oproep aan het kabinet Rutte IV om stikstofbeleid volledig te schrappen.

M141-2022 INGETROKKEN PvdD Spoed met stikstof reductie.

M142-2022 INGETROKKEN D66 GroenLinks Perspectief voor natuurinclusieve landbouw.

M143-2022 VERWORPEN FvD PVV Vermijd onbehoorlijk bestuur richting onze boeren.

M144-2022 VERWORPEN JA21 Zorgvuldig stikstofbeleid.

M145-2022 AANGEHOUDEN JA21 Pilot mestscheiding.

2.a.2 Aangevraagde Actualiteit door fractie SP inzake Herstructurering van campings en strandhuisjes door grootkapitaal.

(Stemming over motie vindt plaats op 11-07-2022.)

2022-07-04 Actualiteit SP Herstructurering van campings en strandhuisjes door grootkapitaal

2022-07-04 Actualiteit SP Bijlage toelichting act SP Herstructurering van campings en strandhuisjes door grootkapitaal

2022-07-04 Actualiteit SP Bijlage Kamervragen onderzoek uitbreiden rechten huurders van grond vakantieparken

2022-07-04 Actualiteit SP Bijlage Kamervragen onderzoek opkoop vakantieparken door buitenlandse roofinvesteerders

M147-2022 AANGENOMEN SP (Actualiteit SP) Recreatie voor mensen met een smalle portemonnee

3.a Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding (VD-47).

2022-07-04 Voordracht 47 Bekrachtigingsbesluit geheimhouding locaties tijdelijke woningen spoedzoekers

3.b Lijst geheimhouding PS.

2022-07-04 Lijst geheime stukken PS.

4 Vaststelling notulen en besluitenlijst van de extra Statenvergadering van 20 juni 2022.

2022-06-20 PS besluitenlijst -vastgesteld-

2022-06-20 PS notulen extra vergadering -vastgesteld-

5 Vaststelling Strategische Statenagenda.

StrA commissie NLG juni 2022

StrA commissie RWK juli 2022

StrA commissie M&B juli 2022

StrA commissie EFB juni 2022

6 Vaststelling lijst ingekomen stukken.

2022-07-04 PS Ingekomen stukken mei 2022.

2022-07-04 PS Ingekomen stukken tm 22 juni 2022.

7 Voortgangslijst van moties.

2022-07-04 Lijst moties memo PS -afdoeningsvoorstellen

2022-07-04 Lijst moties PS

8 Voorlopig aangemerkt als hamerstuk.

Indien de commissie of het presidium besluit dat het een hamerstuk is, dan wordt het punt bij de hamerstukken gevoegd.

8.a Aanwijzen eerste vice-voorzitter PS (VD-44).

2022-07-04 Voordracht 44 aanwijzen 1e vice-voorzitter PS

8.b Aanwijzen plaatsvervangend voorzitter commissie EFB (VD-45).

2022-07-04 Voordracht 45 Aanwijzen plv voorzitter Statencommissie Economie Financiën en Bestuur

8.c OD-NZKG: Zienswijze op de begrotingswijziging 2022, ontwerpbegroting 2023 en jaarstukken 2021 van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (VD-33).

Dossier 9951 voorblad

Annex 3.2b DB oplegger 1ste begrotingswijziging 2022 def

annex 3.2c Meerjarenbegroting OD NKZG 2023-2026 1.0 def

Annex 3.1b Eindrapportage 2021 Jaarverslag en -rekening ODNZKG_def

OD NZKG Kaderbrief 2023-2026 versie 12-01-2022

Overzicht actuele ontwikkelingen OD's 2022

Brief aan PS over Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

2022-07-04 Voordracht 33 OD NZKG Zienswijze Begr.wijz 2022, Begroting 2023, Jaarstukken 2021

Advies commissie NLG 13 juni 2022 bij Voordrachten 33 34 35 36 zienswijze financiele stukken omgevingsdiensten

8.d OD-IJmond: Zienswijze op de begrotingswijziging 2022, ontwerpbegroting 2023 en jaarstukken 2021 van de Omgevingsdienst IJmond (VD-34).

Dossier 9950 voorblad

Bijlage_Tweede begrotingswijziging 2022

Bijlage_ Conceptbegroting 2023 ODIJ

Bijlage_ Jaarrekening getekend inclusief controleverklaring-compressed

OD IJmond Kadernota 2023

Overzicht actuele ontwikkelingen OD's 2022

Brief aan PS over Omgevingsdienst IJmond

2022-07-04 Voordracht 34 OD IJmond Zienwijze Begr.wijz 2022, Begroting 2023, Jaarstukken 2021

Advies commissie NLG 13 juni 2022 bij Voordrachten 33 34 35 36 zienswijze financiele stukken omgevingsdiensten

8.e OD-OFGV: Zienswijze PS op de voorlopige jaarrekening 2021, 2e begrotingswijziging 2022 en ontwerpbegroting 2023 van Omgevingsdienst Flevoland en Gooi en Vechtstreek (VD-35).

Dossier 9917 voorblad

Brief ontwerpbegroting 2023 en begrotingswijziging 2022 raden en staten

Bijlage 2de Begrotingswijziging 2022

Ontwerpbegroting 2023 voor zienswijze

Brief voorlopige jaarrekening 2021 raden en staten inclusief Bijlage 1

Kadernota 2023 vastgesteld AB 2022-02-9

Overzicht actuele ontwikkelingen OD's 2022

Brief aan PS over zienswijze PS op 2de Begrotingswijziging 2022, Begroting 2023 en voorlopige Jaarrekenig 2021 van de OFGV

2022-07-04 Voordracht 35 OD OFGV Zienswijze PS Jaarrekening 2021, 2e Begr.wijz 2022, begr 2023

Advies commissie NLG 13 juni 2022 bij Voordrachten 33 34 35 36 zienswijze financiele stukken omgevingsdiensten

8.f OD-NHN: Zienswijze PS op de Begroting 2023 en Jaarstukken 2021 van Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (VD-36).

Dossier 9915 voorblad

Begroting OD NHN 2023 definitief

Jaarrekening 2021 OD NHN gewaarmerkt

AB-Besluit resultaatbestemming 2021

Overzicht actuele ontwikkelingen OD's 2022

Brief aan PS over zienswijze PS op de Begroting 2023 en Jaarstukken 2021 van de OD NHN

2022-07-04 Voordracht 36 OD NHN Zienswijze PS Jaarrekening 2021, Begroting 2023

Advies commissie NLG 13 juni 2022 bij Voordrachten 33 34 35 36 zienswijze financiele stukken omgevingsdiensten

8.g Wijziging Gemeenschappelijke Regeling Plassenschap Loosdrecht (VD-37).

Dossier 9918 voorblad

Aanbiedingsbrief bij nieuwe GR Plassenschap Loosdrecht

GR Plassenschap Loosdrecht 20220401_vs1.0.vs besluitvorming deelnemers

Voorstel aan deelnemers wijziging GR Plassenschap Loosdrecht vs01.04.04.2022

Brief aan PS over Wijziging Gemeenschappelijke Regeling Plassenschap Loosdrecht e.o.

2022-07-04 Voordracht 37 Wijziging gemeenschappelijke regeling Plassenschap Loosdrecht

Advies commissie NLG 13 juni 2022 Wijziging Gemeenschappelijke Regeling Plassenschap Loosdrecht

8.h Provinciaal inpassingsplan Netuitbreiding 150kV Beverwijk-Oterleek (VD-38).

Dossier 9916 voorblad

2022-05-09 Nota beantwoording zienswijzen

2022-05-12 Netuitbreiding 150kV Beverwijk-Oterleek_Regels

netuitbreiding 150kV Bev-Otl_Toelichting

2022-05-12 Verbeelding PIP Bev-Otl 150 kV kaart 1

2022-05-12 Verbeelding PIP Bev-Otl 150 kV kaart 2

2022-05-12 Verbeelding PIP Bev-Otl 150 kV kaart 3

2022-05-12 Verbeelding PIP Bev-Otl 150 kV kaart 4

Vaststellingsbesluit PS 4 juli 2022

Onderzoeken 1 tm 6

Bijlage 7 Berekeningen magneetvelden schakelstation en reconstructie

Bijlage 8 Berekeningen magneetvelden 150kV-verbinding

Bijlage 9 Akoestisch onderzoek 150 kV schakelstation Beverwijk

Bijlage 10 Akoestisch onderzoek 380kV-station Beverwijk

Bijlage 11 Akoestisch onderzoek 150kV-station Oterleek

Bijlage 12 Ecologisch onderzoek Bev-Ote

Bijlage 13 Ecologische beoordeling stikstofdepositie

Bijlage 14 Bureauonderzoek Archeologie

Bijlage 15 Vooronderzoek Bodem

Bijlage 16 BRA en externe veiligheid reconstructie

Bijlage 17 Waterparagraaf

Bijlage 18 Indicatief bemalingsadvies

Bijlage 19 Quickscan Landschap, cultuurhistorie en aardkunde

Bijlage 20 Onderzoek Niet Gesprongen Explosieven (NGE)

Bijlage 21 Aanmeldingsnotitie m.e.r.-beoordeling

Bijlage 22 Bureaustudie reconstructie 150kV-verbindingen

Bijlage 23 Nota beantwoording vooroverlegreacties

notitie bureaustudies trace 1_4_V02

Brief aan PS over vaststelling provinciaal inpassingsplan Netuitbreiding 150kV Beverwijk-Oterleek

2022-07-04 Voordracht 38 Vaststelling provinciaal inpassingsplan Netuitbreiding 150kV Beverwijk-Oterleek

Advies commissie RWK Provinciaal Inpassingsplan Netuitbreiding 150kV Beverwijk-Oterleek

8.i Vergaderschema PS en Statencommissies 2023 (VD-46).

Vergaderschema 2023

2022-07-04 Voordracht 46 Vergaderschema PS en Statencommissies 2023

9 Jaarstukken 2021 (VD-41).

(Stemming over motie en voordracht vindt plaats op 11-07-2022.)

Dossier 9941 voorblad

Brief aan PS over Jaarstukken 2021

Jaarstukken 2021 - Na GS

Verslag mondelinge vragenronde jaarrekening 30 mei 2022

Schriftelijke beantwoording vragen die nog open stonden na de technische vragenronde op 30 mei over de Jaarstukken 2021

Conceptverslag_Rekeningencie 20220530

Brief aan PS met bestuurlijke reactie op het Verslag van bevindingen 2021 Publiek Belang Accountants

Verslag van bevindingen 2021

2022-07-04 Voordracht 41 PS Jaarstukken 2021

Advies/uittreksel concept verslag cie NLG 13 juni 2022 over de voordracht jaarstukken

Advies/uittreksel concept verslag cie RWK jaarstukken 2021

Advies/uittreksel concept-verslag cie M&B 20 juni 2022 over de voordracht Jaarstukken 2021

Advies/uittreksel concept-verslag cie EFB 20 juni 2022 behandeling Jaarstukken 2021

M148-2022 VERWORPEN Liberaal NH Voldoen aan Participatiewet

10 Kaderbrief 2023 (VD-40).

(Stemming over moties en voordracht vindt plaats op 11-07-2022.)

Dossier 9858 voorblad

brief aan PS over Kaderbrief 2023

Brief aan PS over overwegingen GS bij kaderbrief 2023

Kaderbrief 2023

Beantwoording technische vragen kaderbrief

2022-07-04 Voordracht 40 PS kaderbrief 2023

Advies/uittreksel concept-verslag commissie NLG 7 juni 2021 over de voordracht Kaderbrief 2022 t.b.v. PS 4 juli 2022

Advies/uittreksel concept verslag commissie RWK kaderbrief 2023

Advies/uittreksel concept-verslag cie M&B 20 juni 2022 over de voordracht Kaderbrief 2023

Advies/uittreksel concept-verslag cie EFB 20 juni 2022 behandeling Kaderbrief 2023

Beantwoording technische vraag ChristenUnie inzake Kaderbrief bedrag positieve invloed meicirculaire

Brief aan PS over proces van Kaderbrief naar Begroting

10.a Ingediende moties Kaderbrief 2023.

M151-2022 AANGENOMEN CDA Erfcoaches voor toekomstbestendig landelijk gebied.

M152-2022 AANGENOMEN PvdD GroenLinks DENK Noord-Holland roept klimaat en biodiversiteitscrisis uit.

M153-2022 AANGENOMEN PvdD GL DENK JA21 Aandacht voor bescherming dieren tegen extreem weer.

M154-2022 AANGENOMEN PvdD GroenLinks PvdA DENK JA21 Provinciale ambities dierenwelzijn concreter maken.

M149-2022 AANGEHOUDEN JA21 Schadefonds ganzen duingebieden.

M150-2022 AANGEHOUDEN JA21 Uitbreiding taakstelling updating N2000 beheerplannen.

M155-2022 VERWORPEN PVV Verzoek aan het Rijk om de taakstelling voor de huisvesting van statushouders stop te zetten.

M156-2022 VERWORPEN SP Sneller naar een gezond IJmond.

M157-2022 VERWORPEN SP Niet alleen de boeren.

M158-2022 AANGEHOUDEN ChristenUnie Geen bezuinigingen op cultuur.

M159-2022 AANGEHOUDEN ChristenUnie Herziening beleid indexaties.

M160-2022 AANGEHOUDEN ChristenUnie JA21 Blijven investeren in mobiliteitstransitie.

M161-2022 INGETROKKEN 50PLUS/PvdO Laat bezoekers niet voor paal staan; werkende laadpalen in garage voor bezoek.

M162-2022 VERWORPEN 50PLUSPvdO Wat levert het zonnepark op.

M163-2022 VERWORPEN 50PLUS/PvdO Seniorenwoningen in strijd tegen wooncrisis.

M164-2022 AANGEHOUDEN DENK JA21 Ontzie bezuinigingen OV in minst bereikbare gebieden.

M165-2022 AANGEHOUDEN DENK PvdD Waardig gedenkteken slavernijverleden.

M166-2022 AANGEHOUDEN GroenLinks D66 PvdD Verhoging inkomsten uit grondwaterheffing.

11 Meerjarenbegroting MRA (VD-43).

(Stemming over motie, amendementen en voordracht vindt plaats op 11-07-2022.)

Dossier 9979 voorblad

Brief aan PS over meerjarenbegroting MRA

brf_Meerjarenbegroting_2021-2024_con_20220331

notitie_Concept_Meerjarenbegroting2021-2024_20220325

Advies cie EFB 20 juni 2022 bij voordracht 43 Meerjarenbegroting MRA

Concept_Meerjarenbegroting20212024_20220406

Beantwoording vraag cie EFB over MRA begroting

2022-07-04 Voordracht 43 GEAMENDEERD Meerjarenbegroting MRA 2021-2024 -geanonimiseerd-

antwoordbrief PS GEAMENDEERD reactie PNH concept-meerjarenbegroting MRA (verzonden op 9-9-2022)

11.a Ingediende amendementen en motie Meerjarenbegroting MRA.

A56-2022 AANGENOMEN PvdD ChristenUnie DENK Slimmer en groener omgaan met maatschappelijk geld MRA.

A57-2022-INGETROKKEN ChristenUnie PvdD MRA financieel kader alleen vastleggen voor 2022.

M167-2022 VERWORPEN SP 50PLUS/PvdO Meer inzicht in de meerjarenbegroting van de MRA.

M168-2022 INGETROKKEN PvdD DENK Geen bezuinigingen MRA ten koste van klimaat en biodiversiteit.

12 Schorsing tot 11 juli 2022.

Besluitenlijst PS -vastgesteld-

Datum vergadering : **4 en 11 juli 2022**
Voorzitter : dhr. A.Th.H. van Dijk
Griffier : mw. K. Bolt
Vergaderstukken : online beschikbaar PS 04-07-2022 en 11-07-2022

Stemming van alle ingediende moties, amendementen en voordrachten heeft plaatsgevonden in de uitloopvergadering van 11 juli 2022.

1. Opening en mededelingen.

Afwezig in vergadering van 4 juli 2022:
- mw. Abdi (PvdA), dhr. Baljeu (fractie Baljeu), Statenlid Er (GroenLinks), dhr. Van Hooff (PVV), dhr. Van der Maas (VVD), mw. Nanninga (JA21), mw. Vastenhouw (FvD) en Statenlid Zaal (GroenLinks).

Afwezig in uitloopvergadering van 11 juli 2022:
- dhr. Baljeu (fractie Baljeu), mw. Kuiper (CDA) en mw. Vastenhouw (FvD).
- Gedeputeerde Stiger arriveert later.

2. Vaststelling agenda en regeling werkzaamheden.

- Met betrekking tot de benoeming van Statenleden in functies bij Hamerstukken 8a en 8b, stemt PS in met stemming bij acclamatie. Besluitvorming volgt bij Hamerstukken.
- PS stemt in met het behandelen van twee ingediende actualiteiten over Noord-Hollandse aanpak stikstof (ChristenUnie, CDA en SP) en over Herstructurering van camping en strandhuisjes door grootkapitaal (SP). De actualiteiten worden behandeld bij agendapunt 2a.
- Er zijn geen mondelinge vragen ingediend voor het Vragenuur.
- Er zijn 5 moties Vreemd aan de Orde van de Dag ingediend:
  - **M126-2022** door fracties GroenLinks en PvdD inzake “Verbreding belanghebbers”;
  - **M127-2022** door fracties PvdA en 50PLUS/PvdO inzake “Anton de Kom-zaal”;
  - **M128-2022** door fracties SP, JA21 en 50PLUS/PvdO inzake “Oproep: Rijk blijf het OV steunen”;
  - **M129-2022** door fracties SP en DENK inzake “Polder Westzaan gezond verbrakken”
  - **M130-2022** door fracties PvdA, GroenLinks, PvdD en DENK inzake “Fiks de fixteams”

  Stemming over de moties Vreemd aan de Orde van de Dag vindt plaats in de uitloopvergadering op 11 juli 2022 bij agendapunt 17.

De agenda wordt vastgesteld.

2a Actualiteiten (onder voorbehoud van instemming PS).

2a1. Actualiteit ingediend door fracties ChristenUnie, CDA en SP inzake "Noord-Hollandse aanpak stikstof".
Totaal aanwezig op 11 juli 2022 bij de stemming van dit punt: 52 leden.
Dhr. Baljeu (fractie Baljeu), mw. Kuiper (CDA) en mw. Vastenhouw (FvD) zijn afwezig.

De actualiteit is op 4 juli 2022 behandeld en op 11 juli is er gestemd. Er zijn 17 moties ingediend, waarvan er 4 zijn ingetrokken/aangehouden, 4 zijn verworpen en 5 zijn aangenomen:

- **M132-2022 door fractie ChristenUnie inzake "Lobby aanpassing Europese staatssteunregeling" is aangenomen.**
  Voor 47 en tegen 5 stemmen. Tegen stemmen de fracties FvD en PVV.
  Dictum:
  PS verzoekt GS:
  samen met andere provincies binnen Europa te lobbyen voor spoedige aanpassing van de staatsteunregeling zodat het mogelijk wordt agrariërs te betalen voor maatschappelijke diensten.

- **M133-2022 door fractie ChristenUnie inzake "Organiseren expert-meeting retailorganisaties" is aangenomen.**
  Voor 45 en tegen 7 stemmen. Tegen stemmen de fracties FvD, PVV en 2 leden van SP stemmen tegen *(mw. Bouhlel en mw. De Groot).*
  Dictum:
  PS verzoekt GS:
  een expertmeeting te organiseren met Noord-Hollandse supermarkten zoals Albert Heijn, Dekamarkt en inkooporganisaties zoals SuperUnie, om te verkennen hoe zij kunnen bijdragen aan betere verdienmodellen die nodig zijn om de landbouwtransitie te maken.

- **M135-2022 door fractie ChristenUnie inzake "Evenredige reductie Schiphol" is aangenomen.**
  Voor 33 en tegen 18 stemmen. Tegen stemmen de fracties VVD, JA21, FvD, PVV en Liberaal N-H.
  Dictum:
  - PS spreekt uit:
    dat Schiphol evenredig moet bijdragen aan het Noord-Hollandse reductiedoel van 41% minder stikstofuitstoot.
  - PS verzoekt GS:
    met het Rijk in overleg te treden over de manier waarop deze reductie gerealiseerd gaat worden.

    - Dhr. Terwal (VVD) onthoudt zich van stemmen bij deze motie.
    - Fractie SP wenst aantekening voor motie M135 te stemmen; heeft getwijfeld over het steunen van deze, omdat er al regelmatig overleg is met het Rijk; vindt net als bij de OV-discussie dit een signaal, een steun in de rug om het overleg kracht bij te zetten en stemt daarom voor.

- **M138-2022 door fractie CDA inzake "Sociaal economische impactanalyse gebiedsprocessen" is aangenomen.**
  Voor 37 en tegen 15 stemmen. Tegen stemmen de fracties D66, PvdD, PVV en SP.
  Dictum:
  PS roept Gedeputeerde Staten op om:
  Ervoor te zorgen dat een sociaaleconomische impactanalyse ook verplicht onderdeel uitmaakt van alle gebiedsprocessen die reeds gaande zijn in Noord-Holland.

  - Fractie PvdA wenst aantekening voor motie M138 te stemmen; geeft aan dat op dit moment die sociaaleconomische impactanalyse al deel uitmaakt van die gebiedsanalyse en stemt daarom voor de motie en niet omdat er het idee zou zijn dat er op dit moment op dat front iets gemist wordt.

- **M146-2022 door fracties D66 en GroenLinks inzake "Perspectief voor natuurinclusieve landbouw" is aangenomen.**
  Voor 41 en tegen 11 stemmen. Tegen stemmen de fracties JA21, FvD en PVV.
  - Fractie FvD wenst aantekening tegen motie M146 te stemmen; geeft aan dat het adagium van D66 is: "we laten iedereen vrij, maar niemand vallen"; vindt dat dat echter niet geldt voor de boeren die niet in transitie zijn of dat niet zouden willen en stemt daarom tegen.
  - Fractie ChristenUnie wenst aantekening voor motie M146 te stemmen; dankt de indieners voor de aanpassing van de motie en vindt het belangrijk om als provincie aan te geven dat alle boeren die stappen zetten richting een meer evenwichtige landbouw ondersteund worden en kan met deze aangepaste versie instemmen.
  - Fractie VVD wenst aantekening voor motie M146 te stemmen; wil dat alle boeren die dat willen, deze verduurzamingsoperatie gaan meemaken en leest dat ook terug in deze motie; het is voor de fractie wel een punt dat ze het misschien niet vandaag kunnen aantonen, maar morgen wel en zal derhalve met deze nuancering toch voor deze motie stemmen.
  - Fractie CDA wenst aantekening voor motie M146 te stemmen; is van mening dat er meerdere soorten bedrijven en dus boeren perspectief geboden moet worden, naast natuurinclusief zijn en meerdere methodes die duurzaam zijn; de fractie gaat er nadrukkelijk vanuit dat die ook ondersteund worden door de Provincie Noord-Holland en zal daarmee wel voorstemmen.

Verworpen moties:

- **M136-2022** door fractie CDA inzake "Alternatief zoeken voor indicator Kritische Depositie Waarde" is verworpen. Voor 11 en tegen 41 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, CDA en FvD.

- **M137-2022** door fractie CDA inzake "Toekomstperspectief" is verworpen. Voor 11 en tegen 41 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, CDA en FvD.
  - Fractie ChristenUnie wenst aantekening tegen motie 137 te stemmen; vindt toekomstperspectief voor agrariërs heel belangrijk en wil dat de provincie en het Rijk er vol op inzetten, maar het lijkt de fractie niet verstandig om de gebiedsprocessen in afwachting daarvan stil te zetten.

- Fractie VVD wenst aantekening tegen motie M137 te stemmen; vindt dat alle boeren die deze verduurzamingsoperatie willen meemaken, dit ook moeten kunnen; sluit zich echter aan bij de woorden van fractie ChristenUnie en vindt het te ver gaan om nu alle processen stil te zetten.

- **M139-2022** door fractie SP inzake "Ieder zijn deel in de stikstofcrisis" is verworpen. Voor 5 en tegen 46 stemmen. Voor stemmen de fracties SP, ChristenUnie en 50PLUS/PvdO.
  - Dhr. Terwal (VVD) onthoudt zich van stemmen bij deze motie.
  - Fractie CDA wenst aantekening tegen motie M139 te stemmen; vindt dat er goede onderdelen in het besluit van deze motie zitten, maar enkele daarvan zijn ook al landelijk aangenomen; geeft aan dat de fractie zich in sommige overwegingen echt niet kan vinden en zich toch genoodzaakt ziet om tegen te stemmen.

- **M140-2022** door fracties PVV en FvD inzake "Oproep aan het kabinet Rutte IV om stikstofbeleid volledig te schrappen" is verworpen. Voor 11 en tegen 41 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, FvD en PVV.
- **M143-2022** door fracties FvD en PVV inzake "Vermijd onbehoorlijk bestuur richting onze boeren" is verworpen. Voor 14 en tegen 38 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, CDA, FvD en PVV.

- **M144-2022** door fracties JA21 en 50PLUS/PvdO inzake "Zorgvuldig stikstofbeleid" is verworpen. Voor 12 en tegen 40 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, CDA, FvD en 50PLUS/PvdO.
  - Fractie VVD wenst aantekening tegen motie M144 te stemmen; omarmt delen van deze motie, maar vindt dat de andere delen echt aan het Rijk zijn of de fractie kan zich er niet in vinden in het kader van de Noord-Hollandse aanpak.
  - Fractie ChristenUnie wenst aantekening tegen motie M144 te stemmen; is uiteraard voor een zorgvuldig stikstofbeleid, maar niet alles wat in deze motie staat en de manier waarop dit gesuggereerd wordt, lijkt de weg wat de fractie betreft; geeft voorts aan dat met name het vertrouwen in technologie en innovatie wat eenzijdig de insteek van deze motie lijkt.

Aangehouden en ingetrokken moties:

- **M131-2022** door fractie ChristenUnie inzake "Betrek expertise boeren bij landbouwtransitie" is ingetrokken.
- **M134-2022** door fractie ChristenUnie inzake "Aanscherpen vergunningen industrie" is aangehouden.
- **M141-2022** door fractie PvdD inzake "Spoed met stikstof reductie" is ingetrokken.
- **M142-2022** door fractie D66 inzake "Perspectief voor natuurinclusieve landbouw" is ingetrokken en opnieuw ingediend als motie M146-2022.
- **M145-2022** door fracties JA21 en 50PLUS/PvdO inzake "Pilot mestscheiding" is aangehouden.

2a2. Actualiteit ingediend door fractie SP inzake "Herstructurering van campings en strandhuisjes door grootkapitaal".
Totaal aanwezig op 11 juli 2022 bij de stemming van dit punt: 52 leden.
Dhr. Baljeu (fractie Baljeu), mw. Kuiper (CDA) en mw. Vastenhouw (FvD) zijn afwezig.

De actualiteit is op 4 juli 2022 behandeld en op 11 juli is er gestemd. Er is 1 motie ingediend en aangenomen:

- **M147-2022 door fractie SP inzake "Recreatie voor mensen met een smalle portemonnee" is aangenomen.**
  Voor 35 en tegen 17 stemmen. Tegen stemmen de fracties VVD, D66, CDA en Liberaal N-H.
  Dictum:
  PS draagt Gedeputeerde Staten op:
  - met gemeenten in gesprek te gaan en aan te sturen het beleid zo aan te passen dat bij herstructurering van een park zoveel mogelijk beschikbaar blijft voor mensen met een smalle portemonnee;
  - op de kortst mogelijke termijn na het verschijnen van het onderzoeksrapport (naar aanleiding van de aangenomen moties in de Tweede kamer) van de Erasmus universiteit met een terugkoppeling naar PS te komen.

    - Fractie PvdA wenst aantekening voor motie M147 te stemmen; vindt dit een heel belangrijk onderdeel; meldt dat de gedeputeerde weliswaar heeft aangegeven dat zij het eerste deel van het dictum al heeft uitgevoerd en het tweede deel aan PS laat; het lijkt de fractie toch een perfecte manier om dit nogmaals goed onder de aandacht te brengen en is er zeker heel erg voor dat mensen met een smalle beurs ook kunnen blijven recreëren.

3a. Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding. Voordracht-besluit 47-2022.
Op grond van artikel 25 van de Provinciewet, heeft GS op 21 juni 2022 geheimhouding opgelegd op:
- het overzicht van potentiële locaties voor tijdelijke woningen van spoedzoekers (nr. 1787332/1854893)
- het memo van de taskforce (nr. 1787332/1854984)
- de brief gericht aan PS (nr. 1787332/1855019)

De geheimhouding duurt voort tot het moment dat de gemeenten over deze locaties besloten hebben.
Deze documenten zijn onder geheimhouding per post verzonden aan de Statenleden en besproken in een besloten commissievergadering van RWK op 27 juni 2022.

PS heeft de geheimhouding bekrachtigd bij PS-besluit nr. 47-2022.

3b. Lijst geheimhouding PS.
De lijst wordt voor kennisgeving aangenomen.

4. **Vaststelling notulen en besluitenlijst van de Statenvergadering van 20 juni 2022.**
De notulen en de besluitenlijst van de vergadering van 20 juni 2022 worden ongewijzigd vastgesteld.

5. **Vaststelling Strategische Statenagenda.**
De Strategische Statenagenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

6. **Vaststelling lijst ingekomen stukken.**
De lijst ingekomen stukken wordt vastgesteld.

7. **Voortgangslijst van moties.**
De lijst moties wordt vastgesteld.

8. **Hamerstukken.**
Totaal aanwezig op 4 juli 2022 bij vaststelling van dit punt: 47 leden.
Mw. Abdi (PvdA), dhr. Baljeu (fractie Baljeu), Statenlid Er (GroenLinks), dhr. Van Hooff (PVV), dhr. Van der Maas (VVD), mw. Nanninga (JA21), mw. Vastenhouw (FvD) en Statenlid Zaal (GroenLinks) zijn afwezig.

8a. **Benoeming 1 vice-voorzitter PS.**
Voordracht 44-2022

8b. **Benoemen plaatsvervangend voorzitter commissie EFB.**
Voordracht 45-2022

8c. **OD-NZKG: Zienswijze op de begrotingswijziging 2022, ontwerpbegroting 2023 en jaarstukken 2021 van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied.**
Voordracht 33-2022

8d. **OD-IJmond: Zienswijze op de begrotingswijziging 2022, ontwerpbegroting 2023 en jaarstukken 2021 van de Omgevingsdienst IJmond.**
Voordracht 34-2022

8e. **OD-OFGV: Zienswijze PS op de voorlopige jaarrekening 2021, 2e begrotingswijziging 2022 en ontwerpbegroting 2023 van Omgevingsdienst Flevoland en Gooi en Vechtstreek.**
Voordracht 35-2022

8f. **OD-NHN: Zienswijze PS op de Begroting 2023 en Jaarstukken 2021 van Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.**
Voordracht 36-2022

8g. **Wijziging Gemeenschappelijke Regeling Plassenschap Loosdrecht.**
Voordracht 37-2022

8h. **Provinciaal inpassingsplan Netuitbreiding 150kV Beverwijk-Oterleek.**
Voordracht 38-2022

8i. **Vergaderschema PS en Statencommissies 2023.**
Voordracht 46-2022

De besluiten behorende bij de punten 8a t/m 8i zijn aangenomen en zijn bij de hamerstukken van deze vergadering op de website gepubliceerd.

9. **Jaarstukken 2021.**
Voordracht 41-2022
Totaal aanwezig op 11 juli bij stemming van dit punt: 52 leden.
Dhr. Baljeu (fractie Baljeu), mw. Kuiper (CDA) en mw. Vastenhouw (FvD) zijn afwezig.

Dit punt is op 4 juli 2022 behandeld en op 11 juli is er gestemd. Er is 1 motie ingediend en verworpen:

- **M148-2022** door fractie Liberaal N-H inzake "Voldoen aan Participatiewet" is verworpen. Voor 17 en tegen 35 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, PvdD, PVV, SP, 50PLUS/PvdO en Liberaal N-H.

Voordracht 41-2022 "Jaarstukken 2021" is aangenomen.
Voor 49 en tegen 3 stemmen. Tegen stemt de fractie PVV.
Het besluit 41-2022 behorende bij de voordracht is bij agendapunt 9 van de vergadering van 4 juli 2022 op de website gepubliceerd.

10. **Kaderbrief 2023.**
Voordracht 40-2022
Totaal aanwezig op 11 juli bij stemming van dit punt: 52 leden.
Dhr. Baljeu (fractie Baljeu), mw. Kuiper (CDA) en mw. Vastenhouw (FvD) zijn afwezig.

Dit punt is op 4 juli 2022 behandeld en op 11 juli 2022 is er gestemd. Er zijn 18 moties ingediend waarvan er 9 zijn aangehouden/ingetrokken, er 5 zijn verworpen en 4 zijn aangenomen:

- **M151-2022 door fractie CDA inzake "Erfcoaches voor toekomstbestendig landelijk gebied" is aangenomen.**
  Voor 44 en tegen 8 stemmen. Tegen stemmen de fracties FvD, PvdD, Liberaal N-H en 2 leden van PVV stemmen tegen *(mw. Bezaan en dhr. Van Hooff).*

Dictum:
PS verzoekt GS:
het voorstel 'erfcoaches voor toekomstbestendig landelijk gebied', bijgevoegd als bijlage van deze motie, mee te nemen bij het opstellen van de begroting.

- Fractie PvdD wenst aantekening tegen motie M151 te stemmen; vindt dat na decennia van pappen en nathouden met landbouwbeleid, en boeren voorhouden dat ze op dezelfde voet van schaalvergroting konden doorgaan als ze maar investeerden in technologie, er nu echt tegen een muur aan is gelopen; vindt voorts dat er geen tijd meer is te verliezen voor nog meer pappen en nathouden en dat de boeren juist zijn gebaat bij duidelijkheid. De fractie geeft aan dat de boeren geholpen en gestimuleerd moeten worden bij het overgaan naar die biologische, natuurinclusieve, diervriendelijke en meer plantaardige landbouw; vindt dat de coaches die duidelijke kaders ook mee zouden kunnen nemen in hun instrumentenpakket. De fractie meldt dat de fractie het CDA daarom heeft aangeboden om mee te denken over de motie en die net iets aan te scherpen, maar die handschoen is niet opgepakt en vindt dat de huidige motie alleen vraagt om nog meer gesprekken met te veel ruimte om nog meer belastinggeld aan gerommel in de marge te besteden en moet daarom tegen stemmen.

- **M152-2022 door fracties PvdD, GroenLinks en DENK inzake "Noord-Holland roept klimaat en biodiversiteitscrisis uit" is aangenomen.**
  Voor 29 en tegen 23 stemmen. Tegen stemmen de fracties VVD, JA21, CDA, FvD, PVV, 50PLUS/PvdO en Liberaal N-H.
  Dictum:
  PS besluit:
  - de klimaatcrisis uit te roepen;
  - de biodiversiteitscrisis uit te roepen.

  - Fractie ChristenUnie wenst aantekening voor motie M152 te stemmen; vindt het onmiskenbaar dat er meerdere crises zijn, maar of het uitroepen van een crisis gaat bijdragen aan een oplossing is een beetje de vraag voor de fractie; vindt het een beetje klinken zoals de muis die tegen de olifant zegt: "wat stampen we, hè?", echter gezien de urgentie van het probleem zal de fractie toch voor stemmen.
  - Fractie D66 wenst aantekening voor motie M152 te stemmen en sluit zich aan bij de woorden van fractie ChristenUnie.
  - Fractie 50PLUS/PvdO wenst aantekening tegen motie M152 te stemmen; heeft vertrouwen in de gedeputeerde en zal dus tegen deze motie stemmen.

- **M153-2022 door fracties PvdD, GroenLinks, DENK en JA21 inzake "Aandacht voor bescherming dieren tegen extreem weer" is aangenomen.**
  Voor 47 en tegen 5 stemmen. Tegen stemmen de fracties CDA en FvD.
  Dictum:
  PS verzoekt GS:
  om binnen provinciale mogelijkheden aandacht te vragen voor oplossingen voor dit probleem, bijvoorbeeld via bestaande gebiedsprocessen, media en communicatiekanalen.

- **M154-2022 door fracties PvdD, GroenLinks, PvdA en DENK inzake "Provinciale ambities dierenwelzijn concreter maken" is aangenomen.**
  Voor 39 en tegen 13 stemmen. Tegen stemmen de fracties VVD, CDA, FvD en Liberaal N-H.
  Dictum:
  PS verzoekt GS:
  om zo snel mogelijk aan PS te rapporteren over wat er afgelopen collegeperiode gedaan is om dierenwelzijn te bevorderen, welke doelen en vorderingen er zijn, en om met PS in gesprek te gaan over waar kansen liggen voor het SMART maken van het beleid en waar nog aan gewerkt kan worden voor de komende jaren.

Verworpen moties:

- **M155-2022** door fractie PVV inzake "Verzoek aan het Rijk om de taakstelling voor de huisvesting van statushouders stop te zetten" is verworpen. Voor 12 en tegen 40 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, FvD, PVV en 50PLUS/PvdO.
- **M156-2022** door fractie SP inzake "Sneller naar een gezond IJmond" is verworpen. Voor 8 en tegen 44 stemmen. Voor stemmen de fracties PvdD, SP, 50PLUS/PvdO en DENK.
  - Fractie JA21 wenst aantekening tegen motie M156 te stemmen; alhoewel de fractie van mening is dat de gezondheid in IJmond op korte termijn verbeterd moet worden, vindt de fractie deze motie onvoldoende concreet en onvoldoende binnen de kaders van de provincie vallen.
- **M157-2022** door fractie SP inzake "Niet alleen de boeren" is verworpen. Voor 11 en tegen 40 stemmen. Voor stemmen de fracties CDA, PvdD, SP, 50PLUS/PvdO en DENK.
  - Dhr. Terwal (VVD) onthoudt zich van stemmen bij deze motie.
  - Fractie ChristenUnie wenst aantekening tegen motie M157 te stemmen; heeft zelf aangegeven motie M134 over de impact van industriële vergunningen aan te houden in afwachting van de komst van de Road Map; zal nu niet voor motie M157 stemmen en vraagt fractie SP om straks als de Road Map er ligt, samen op te trekken.
  - Fractie PvdD wenst aantekening voor motie M157 te stemmen; ziet geen directe relatie tussen de aanpak voor de ammoniakreductie en voor de stikstofreductie van de industrie; de titel van de motie suggereert dat wel, maar het dictum focust alleen op de industrie en de fractie stemt daarom voor.
- **M162-2022** door fractie 50PLUS/PvdO inzake "Wat levert het zonnepark op" is verworpen. Voor 12 en tegen 40 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, FvD, SP en 50PLUS/PvdO.
- **M163-2022** door fractie 50PLUS/PvdO inzake "Seniorenwoningen in strijd tegen wooncrisis" is verworpen. Voor 20 en tegen 32 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, FvD, PvdD, PVV, SP, 50PLUS/PvdO, DENK en 1 lid van VVD stemt per abuis voor *(mw. Van Meerten).*

Aangehouden/ingetrokken moties:

- **M149-2022** door fractie JA21 inzake "Schadefonds ganzen duingebieden" is aangehouden.
- **M150-2022** door fractie JA21 inzake "Uitbreiding taakstelling updating N2000 beheerplannen" is aangehouden.

- **M158-2022** door fractie ChristenUnie inzake “Geen bezuinigingen op cultuur” is aangehouden.
- **M159-2022** door fractie ChristenUnie inzake “Herziening beleid indexaties” is aangehouden.
- **M160-2022** door fractie ChristenUnie inzake “Blijven investeren in mobiliteitstransitie” is aangehouden.
- **M161-2022** door fractie 50PLUS/PvdO inzake “Laat bezoekers niet voor paal staan: werkende laadpalen in garage voor bezoek” is ingetrokken.
- **M164-2022** door fractie DENK en JA21 inzake “Ontzie bezuinigingen OV in minst bereikbare gebieden” is aangehouden.
- **M165-2022** door fractie DENK en PvdD inzake “Waardig gedenkteken slavernijverleden” is aangehouden.
- **M166-2022** door fracties GroenLinks, D66 en PvdD inzake “Verhoging inkomsten uit grondwaterheffing” is aangehouden.

Voordracht 40-2022 “Kaderbrief 2023” is aangenomen.
Voor 46 en tegen 6 stemmen. Tegen stemmen de fracties FvD, PVV en 50PLUS/PvdO.
Het besluit 40-2022 behorende bij de voordracht is bij agendapunt 10 van de vergadering van 4 juli 2022 op de website gepubliceerd.

- Fractie PvdD wenst aantekening voor de voordacht te stemmen; moet aangeven dat de Kaderbrief nog steeds niet richting een verlaging van die 1,5 graden klimaatopwarming gaat en in die zin zou de fractie tegen moeten stemmen; vindt dat PS gelukkig de crisis erkent en vindt dat een mooie stap voorwaarts om uiteindelijk de klimaatopwarming tegen te houden.

11. Meerjarenbegroting MRA.
Voordracht 43-2022
Totaal aanwezig op 11 juli bij stemming van dit punt: 52 leden.
Dhr. Baljeu (fractie Baljeu), mw. Kuiper (CDA) en mw. Vastenhouw (FvD) zijn afwezig.

Dit punt is op 4 juli 2022 behandeld en op 11 juli 2022 is er gestemd. Er zijn 2 amendementen ingediend, waarvan er 1 is ingetrokken en 1 is aangenomen:

- **A56-2022 door fracties PvdD, ChristenUnie en DENK inzake “Slimmer en groener omgaan met maatschappelijk geld bij MRA” is aangenomen.**
  Voor 28 en tegen 24 stemmen. Tegen stemmen de fracties VVD, JA21, CDA, FvD, PVV, Liberaal N-H en 2 leden van fractie SP stemmen tegen *(mw. Bouhlel en mw. De Groot).*
  Dictum:
  PS besluit om besluit 2 van het ontwerpbesluit als volgt te wijzigen;

  2. wensen en opvattingen naar voren te brengen, die per brief zullen worden toegezonden aan de voorzitter van de MRA, en zullen worden ingebracht door de vertegenwoordiger van de provincie Noord-Holland in de Algemene Vergadering van de MRA die zal plaatsvinden op 16 september 2022, en die als volgt in de bij deze voordracht behorende conceptbrief van GS aan het MRA, inzake opmerkingen Noord-Holland betreffende de concept-meerjarenbegroting, te verwerken:

De volgende tekst op blz. 3 van de brief:
"Als gevolg hiervan daalt nu het beschikbare budget voor de activiteiten van het MRA-Platform economie. Zeker in de huidige situatie van economische tegenwind is dat niet wenselijk. Daarnaast wordt hiermee ook de afspraak doorbroken dat Amsterdam en de provincie jaarlijks eenzelfde bedrag fourneren. Het zou tegen die achtergrond de voorkeur verdienen dat Amsterdam de eenzijdig afgekondigde bezuiniging weer ongedaan zou kunnen maken."

Te vervangen door:
"Als gevolg hiervan daalt nu het beschikbare budget voor de activiteiten van het MRA-Platform economie. Hiermee wordt de afspraak doorbroken dat Amsterdam en de provincie jaarlijks eenzelfde bedrag fourneren. Gezien de verschillende crises die zich hebben opgestapeld, is er noodzaak om de transitie te versnellen naar een brede welvaart-economie, binnen ecologische grenzen. Om die transitie te versnellen kunnen bedrijven bijvoorbeeld positief worden gestimuleerd een bijdrage te leveren aan maatschappelijke doelen, en naast economische ook sociale en ecologische waarde toe te voegen. Het zou tegen die achtergrond de voorkeur verdienen dat Amsterdam de eenzijdig afgekondigde bezuiniging weer ongedaan zou kunnen maken."

- **A57-2022** door fracties ChristenUnie en PvdD inzake "MRA Financieel kader alleen vastleggen voor 2022" is ingetrokken.

Er zijn 2 moties ingediend, waarvan er 1 is ingetrokken en 1 is verworpen:

- **M167-2022** door fracties SP en 50PLUS/PvdO inzake "Meer inzicht in de meerjarenbegroting van de MRA" is verworpen. Voor 14 en tegen 38 stemmen. Voor stemmen de fracties JA21, PvdD, SP, 50PLUS/PvdO en DENK.
  - Fractie FvD wenst aantekening tegen motie M167 te stemmen; vindt dat deze motie het instituut MRA te veel legitimeert.
  - Fractie PVV wenst aantekening tegen motie M167 te stemmen en sluit zich aan bij fractie FvD.
- **M168-2022** door fracties PvdD en DENK inzake "Geen bezuinigingen MRA ten koste van klimaat en biodiversiteit" is ingetrokken.

Voordracht 43-2022 "Meerjarenbegroting MRA" is geamendeerd aangenomen.
Voor 45 en tegen 7 stemmen. Tegen stemmen de fracties PVV, SP en 50PLUS/PvdO.
Het geamendeerde besluit 43-2022 behorende bij de voordracht alsmede amendement A56-2022, is bij agendapunt 11 van de vergadering van 4 juli 2022 op de website gepubliceerd.

12a. Heropening vergadering op 11 juli 2022.

12b. Beëdiging en installatie Statenlid fractie SP.
Mw. Bouhlel-Lascaris (SP) wordt voorgedragen en benoemd tot Statenlid van de Provincie Noord-Holland. Zij heeft in handen van de voorzitter de belofte afgelegd.

13. Financiële stukken recreatieschappen voor zienswijzen.
Voordracht 39-2022
Totaal aanwezig bij dit punt: 52 leden.
Dhr. Baljeu (fractie Baljeu), mw. Kuiper (CDA) en mw. Vastenhouw (FvD) zijn afwezig.

Er zijn geen moties en amendementen ingediend.

Voordracht 39-2022 "Financiële stukken recreatieschappen voor zienswijzen" is aangenomen.
Voor 46 en tegen 6 stemmen. Tegen stemmen de fracties PvdD en SP.
Het besluit 39-2022 behorende bij de voordracht, is bij agendapunt 13 van de vergadering van 11 juli 2022 op de website gepubliceerd.

14. Wijziging reglement van bestuur voor het Hoogheemraadschap van Rijnland inzake geborgde zetels.
Voordracht 42-2022
Totaal aanwezig bij dit punt: 52 leden.
Dhr. Baljeu (fractie Baljeu), mw. Kuiper (CDA) en mw. Vastenhouw (FvD) zijn afwezig.

Er is 1 amendement ingediend een aangenomen:

- **A58-2022 door fractie JA21 inzake "Geborgde zetels" is unaniem aangenomen.**
  Dictum:
  PS besluit de artikelen:

  Artikel 1 B. in de bijlage van het hij het voornoemde voorstel behorende ontwerpbesluit te wijzigen, zodat het komt te luiden als volgt:
  Artikel 9 wordt als volgt gewijzigd:
  a. In onderdeel a wordt 'eenentwintig leden' vervangen door 'drieëntwintig leden'.
  b. In onderdeel d wordt 'vier leden' vervangen door 'twee leden'.

  - Dhr. Steeman (D66) onthoudt zich van stemmen.

Voordracht 42-2022 "Wijziging reglement van bestuur voor het Hoogheemraadschap van Rijnland inzake geborgde zetels" is geamendeerd en unaniem aangenomen.
Het geamendeerde besluit 42-2022 behorende bij de voordracht alsmede amendement A58-2022, is bij agendapunt 14 van de vergadering van 11 juli 2022 op de website gepubliceerd.

- Dhr. Steeman (D66) onthoudt zich van stemmen.

15. Vragenuur.
Er zijn geen mondelinge vragen voor het Vragenuur ingediend.

16. Advies GS moties Vreemd aan de Orde van de Dag.
GS heeft op 11 juli 2022 advies gegeven op de 5 moties Vreemd aan de orde van de Dag die op 4 juli 2022 zijn ingediend.

17. Gebundelde stemming van alle moties, amendementen en voordrachten.
(punten 17a t/m 17f)

17a. Stemming moties Vreemd aan de Orde van de Dag.
Totaal aanwezig bij dit punt: 52 leden.
Dhr. Baljeu (fractie Baljeu), mw. Kuiper (CDA) en mw. Vastenhouw (FvD) zijn afwezig.

Er zijn 5 moties Vreemd aan de Orde van de Dag ingediend, waarvan er 1 is aangehouden, 1 is verworpen en 3 zijn aangenomen:

- **M126-2022 door fracties GroenLinks en PvdD inzake "Verbreding belanghebbers" is aangenomen.**
  Voor 33 en tegen 19 stemmen. Tegen stemmen de fracties VVD, JA21, FvD, PVV en Liberaal N-H.
  Dictum:
  PS verzoekt het college:
  om naast LTO ook andere ondernemersorganisaties van boeren en tuinders te consulteren als de provincie input zoekt voor wijzigingen die doorgevoerd gaan worden in de Omgevingsverordening.
  - Fractie VVD wenst aantekening tegen motie M126 te stemmen; herkent zich niet volledig in het geschetste beeld in deze motie; heeft het idee dat boeren wel degelijk in de breedte van hun sector kunnen meepraten over het beleid in deze provincie en stemt daarom tegen.
  - Fractie ChristenUnie wenst aantekening voor motie M126 te stemmen; vindt het belangrijk dat de breedte van de agrarische sector wordt gehoord, niet omdat de fractie denkt dat LTO per definitie geen goede vertegenwoordiging vormt, maar denkt wel dat er steeds meer diversiteit is in boerenorganisaties en boerenbedrijven en stemt daarom voor.

- **M128-2022 door fracties SP, JA21 en 50PLUS/PvdO inzake "Oproep: Rijk blijf het OV steunen" is unaniem aangenomen.**
  Dictum:
  PS besluit het college van GS:
  - voluit te ondersteunen in het pleidooi voor voortzetting van de coronasteun voor het 0V vanuit het Rijk, met als doel het openbaar vervoer in onze provincie op peil te houden;
  - als uitgangspunt voor overleg met de staatssecretaris mee te geven de coronasteun zolang mogelijk door te laten lopen als nodig is.
    - Fractie PvdA wenst aantekening voor motie M128 te stemmen; ziet dat de gedeputeerde er bovenop zit en ziet de motie als een goede ondersteuning van het gevoerde beleid.

- Fractie D66 wenst aantekening voor motie M128 te stemmen; steunt de inzet van GS richting het Rijk om het OV op orde te houden dat is ook al uitvoerig betoogd in de commissie M&B, waar ook Statenbreed al steun is uitgesproken voor de inzet van GS op de beschikbaarheidsvergoeding OV. De fractie vindt dat de motie daaraan niets anders toevoegt dan dat nu een aantal partijen kan zeggen dat ze een motie aangenomen hebben weten te krijgen, precies op dat punt. Ondanks dat, is de fractie voor de motie en hoopt bij herhaling dat de inzet van GS tot resultaat leidt.

- **M130-2022 door fracties PvdA, GroenLinks, PvdD en DENK inzake "Fiks de fixteams" is aangenomen.**
  Voor 39 en tegen 13 stemmen. Tegen stemmen de fracties VVD, FvD, PVV en Liberaal N-H.
  Dictum:
  PS verzoekt GS om:
  - In samenwerking met het SPDE en de initiatiefnemers in de MRA te komen tot inzicht in de behoefte van gemeenten bij het opzetten van lokale fixbrigades in Noord-Holland zoals omschreven;
  - Op basis van de uitkomsten de meest passende vorm en aanpak op te zetten voor het ondersteunen van belanghebbende gemeenten in NH en hierbij te onderzoeken of het zinvol is om aan te sluiten bij het landelijk initiatief Fixbrigade NL;
  - P5 te informeren hierover, alsmede over de voortgang van de (versnelde) verduurzaming van de gebouwde omgeving in NH.
    - Fractie D66 wenst aantekening voor motie M130 te stemmen; vindt dat gemeenten zeker meer aandacht moeten geven aan het op weg helpen van hun inwoners op het beleid van woningisolatie en dat zij daarbij tot op heden zeker niet iedereen bereiken; maar de fracties vindt het eigenlijk geen provinciale taak maar een gemeentelijke. Geeft aan dat er echter op dit moment een energiecrisis is en vindt dat een integrale aanpak het beste zou passen; is er eigenlijk niet voor om dit beleid per motie Vreemd vorm te geven. Desalniettemin vindt de fractie dit een uitzonderlijke situatie waarbij gebruik wordt gemaakt van bestaande provinciale instrumenten en stemt dus bij uitzondering toch voor.
    - Fractie SP wenst aantekening voor motie M130 te stemmen; kijkt iets anders tegen deze motie aan, vond het vooral heel veel praten over praten over praten; vindt de inhoud toch belangrijk genoeg om voor te stemmen.
    - Fractie VVD wenst aantekening tegen motie M130 te stemmen; is op zichzelf positief over de doelstelling van deze motie, vindt de motie echter te detaillistisch en het ligt teveel op het beleid en het werkveld van de gemeente en stemt daarom tegen.

- **M127-2022** door fracties PvdA en 50PLUS/PvdO inzake "Anton de Kom-zaal" is aangehouden.

- **M129-2022** door fracties SP en DENK inzake "Polder Westzaan gezond verbrakken" is verworpen. Voor 8 en tegen 44 stemmen. Voor stemmen de fracties CDA, SP, 50PLUS/PvdO en DENK.

- Fractie PvdD wenst aantekening tegen motie M129 te stemmen; vindt het erg nuttig dat er wateronderzoek gaat plaatsvinden, de gedeputeerde heeft daarover al iets gezegd; vindt het voorts ook belangrijk dat die verbrakking nu gaat plaatsvinden en stemt daarom tegen.
- Fractie JA21 wenst aantekening tegen motie M129 te stemmen; is tegen het verbrakken, meldt dat ondanks dat dit het verbrakken enigszins zou ophouden, de gedeputeerde heeft gemeld dat zij sowieso onderzoek gaat doen; de fractie vindt dat voldoende verklaring tot nog toe en zal tegen stemmen.
- Fractie CDA wenst aantekening voor motie M129 te stemmen; heeft twijfels bij verbrakken, maar vindt het zeker nuttig om de waterkwaliteit goed te checken en stemt derhalve voor deze motie.

17b. De uitslag van alle overige stemmingen over moties, amendementen en voordrachten (17b t/m 17f) zijn verwerkt bij de betreffende voordrachten en agendapunten.

18. Sluiting

De voorzitter sluit de Statenvergadering van 4 en 11 juli 2022.

Notulen -vastgesteld-

Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum statenvergadering	:	4 juli 2022
Voorzitter	:	dhr. A.Th.H. van Dijk
Griffier	:	mw. K. Bolt
Contactpersoon griffie	:	mw. V. Mulder - statengriffie@noord-holland.nl

Aanwezig:
mw. R. Alberts-Oosterbaan (SP), mw. W. van Andel (CDA), hr. D.J. van den Berg (JA21), mw. I.A. Bezaan (PVV), Statenlid M.T. Cardol (GL), dhr. J.J. Carton (PvdA), dhr. M. Deen (PVV), dhr. R.J. Dekker (FvD), dhr. J. Dessing (FvD), mw. S.S. Doevendans (PvdA), Statenlid J.W. Dulfer (GL), mw. G. Van Geffen (Liberaal Noord-Holland), Statenlid A. Gielen (GL), dhr. J.P.H.M. van Gilse (VVD), mw. L. Gonggrijp (D66), Statenlid J. Gringhuis (GL), mw. J.M.E de Groot (SP), dhr. G.J.W. Hartog (JA21), dhr. D.G. Heijnen (CDA), dhr. J.P. Hollebeek (PvdD), dhr. W. Hoogervorst (SP), mw. A.A.J. Jellema (PvdA), dhr. E.W.J. Jensen (JA21), mw. J.F.L. Kaamer van Hoegee (VVD), dhr. E.B. Kanik (D66), mw. A.C. Kapitein (D66), dhr. M.C.A. Klein (ChristenUnie), dhr. G.H.J. Köhler (JA21), mw. W. Koning-Hoeve (CDA), Ines Kostić (PvdD), dhr. S. Koyuncu (DENK), mw. C.D.M. Kuiper-Kuijpers (CDA), dhr. G.L.J. Leerink (PvdA), dhr. I.J.M. Mantel (JA21), mw. M.A.H. van Meerten-Kok (VVD), dhr. H.S. Mülder (D66), dhr. A.J.M. Muurlink (PvdA), dhr. N.A.L. Roosendaal (VVD), mw. W. van Soest (50PLUS/PvdO), dhr. M.C. Steeman (D66), mw. A.J.C.E. Strens (D66), dhr. K.J. Terwal (VVD), mw. A.T.B. de Vries (PvdA), Statenlid N.M. van der Waart (GL), dhr. B.G.P. de Wit (VVD), Statenlid T.K. van Wijnen (GL), dhr. G.R. Zaal (GL), Statenlid F.A.S. Zoon (PvdD)
Afwezig: Mw. S. Abdi (PvdA), dhr. R.J.P. Baljeu (Fractie Baljeu), Statenlid A. Er (GL), dhr. J. van Hooff (PVV), dhr. E.J. van der Maas (VVD), mw. A. Nanninga (JA21), mw. J. Vastenhouw (FvD), Statenlid R. Zaal (GL)

Agenda **Paginanummer:**

1.	Opening en mededelingen.	(pagina 3)
2	Vaststelling agenda en regeling van werkzaamheden.	(pagina 3)
2.a	Actualiteiten (onder voorbehoud van instemming Provinciale Staten)	(pagina 9).
3.a	Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding.	(pagina 50)
3.b	Lijst geheimhouding PS.	(pagina 50)
4	Vaststelling notulen en besluitenlijst van de extra Statenvergadering van 20 juni 2022.	(pagina 51)
5	Vaststelling Strategische Statenagenda.	(pagina 51)
6	Vaststelling lijst ingekomen stukken.	(pagina 51)
7	Voortgangslijst van moties.	(pagina 51)
8	Voorlopig aangemerkt als hamerstuk.	(pagina 51)
8.a	Benoeming 1 vicevoorzitter PS. Voordracht 44-2022	(pagina 51)
8.b	Benoemen plaatsvervangend voorzitter commissie EFB. Voordracht 45-2022	(pagina 51)
8.c	OD-NZKG: Zienswijze op de begrotingswijziging 2022, ontwerpbegroting 2023 en jaarstukken 2021 van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied. Voordracht 33-2022	(pagina 51)
8.d	OD-IJmond: Zienswijze op de begrotingswijziging 2022, ontwerpbegroting 2023 en jaarstukken 2021 van de Omgevingsdienst IJmond. Voordracht 34-2022	(pagina 51)

8.e	OD-OFGV: Zienswijze PS op de voorlopige jaarrekening 2021, 2e begrotingswijziging 2022 en ontwerpbegroting 2023 van Omgevingsdienst Flevoland en Gooi en Vechtstreek. Voordracht 35-2022	(pagina 51)
8.f	OD-NHN: Zienswijze PS op de Begroting 2023 en Jaarstukken 2021 van Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. Voordracht 36-2022	(pagina 51)
8.g	Wijziging Gemeenschappelijke Regeling Plassenschap Loosdrecht. Voordracht 37-2022	(pagina 51)
8.h	Provinciaal inpassingsplan Netuitbreiding 150kV Beverwijk-Oterleek. Voordracht 38-2022	(pagina 51)
8.i	Vergaderschema PS en Statencommissies 2023. Voordracht 46-2022	(pagina 51)
9	Jaarstukken 2021. Voordracht 41-2022	(pagina 51)
10	Kaderbrief 2023. Voordracht 40-2022	(pagina 55)
11	Meerjarenbegroting MRA. Voordracht 43-2022	(pagina 96)
12	Schorsing vergadering naar 11 juli 2022.	(pagina 106)

1. Opening en mededelingen

10.15

De **VOORZITTER**: Goedemorgen dames en heren. Ik constateer dat we een quorum hebben dus hiermee open ik de vergadering. Welkom aan u Statenleden natuurlijk, leden van Gedeputeerde Staten, vandaag weer in fysieke vorm aanwezig in de Statenzaal. En natuurlijk ook een hartelijk welkom aan alle belangstellenden die de vergadering via de website, op de tribune of buiten volgen in de tent. Buiten hebben we, zoals u heeft kunnen zien, een groot aantal boeren bij ons op bezoek, die in ieder geval straks mee willen luisteren bij de actualiteit over stikstof.

Vanaf 1 juli is het dus niet meer mogelijk om digitaal te vergaderen en te besluiten. Dat betekent dat we vandaag weer fysiek hier vergaderen. We zullen vergaderen tot 13.00 uur, dan hebben we een lunch. Tussen 18.00 en 19.00 uur zullen we het diner nuttigen. We eindigen om 22.00 uur en gaan verder op 11 juli. Dan zullen op 11 juli ook de stemmingen plaatsvinden van alle moties en voordrachten die we tot dan besproken hebben.

We hebben bericht van verhindering ontvangen van de Statenlid Zaal van GroenLinks, de heer Van Hooff van de PVV, mevrouw Vastenhouw van FvD, de heer Baljeu van Fractie Baljeu, mevrouw Nanninga van JA21, mevrouw Abdi van de PvdA en Statenlid Er van GroenLinks. Later zullen aansluiten bij deze vergadering de heer Kohler van JA21 en de heer Van der Maas van de VVD. Daarmee hebben wij, zoals ik u al aangaf, op dit moment het quorum.

2. Vaststelling agenda en regeling van werkzaamheden

De **VOORZITTER**: Dit is de regeling van de werkzaamheden. Dan stellen wij ook de primus vast bij hoofdelijke stemming, als dat aan de orde is. Zoals u weet doe ik dat met de bingo. Op grond van artikel 18 van ons reglement is de primus voor de huidige vergadering nummer 21. Dat is mevrouw Jellema van de PvdA. Waarvan akte.

We gaan naar het vaststellen van de agenda. Op de agenda staan hamerstukken 8.a en 8.b. Dat zijn voordrachten die betrekking hebben op Statenleden in een functie. Per mail is door de griffier aan u gevraagd of u met deze stemmingen per acclamatie kunt instemmen. Daarmee heeft u ingestemd. Dat is dus in ieder geval zo bij de hamerstukken 8.a en 8.b. Als u daarmee akkoord gaat zal besluitvorming plaatsvinden bij de hamerstukken.

Er zijn geen mondelinge vragen ingediend. Er kunnen voor de uitloopvergadering van 11 juli ook geen mondelinge vragen meer worden ingediend voor het vragenuur. Ik vraag u daarmee rekening te houden.

Er zijn twee actualiteiten ingediend tot houden van een actualiteit, conform ons Reglement van Orde. De eerste actualiteit is ingediend door de fracties van ChristenUnie, CDA en SP. Ze gaat over de Noord-Hollandse aanpak van stikstof. De tweede actualiteit, ingediend door de fractie van SP, gaat over ‘de herstructurering van campings en strandhuisjes door grootkapitaal’. In beide situaties heeft het Presidium positief geadviseerd over de actualiteit, ingediend door de zojuist aangegeven fracties. Dan is het nu aan de Staten om te beslissen of u met verzoek van het houden van de actualiteit kan instemmen. Verlangt iemand daar het woord over?

Dan gaan we nu over tot de stemming. U weet dat om een actualiteit te kunnen houden een vijfde deel van de aanwezige Statenleden nodig zijn. We hebben als het goed is onze elektronische stemmogelijkheid. Op uw kastjes ziet u een ‘min’ en een ‘plus’. Als u voor bent drukt u op de ‘plus’ en als u tegen bent drukt u op de ‘min’. De stemming zal door de griffier in beeld worden gebracht. We gaan eerst stemmen over de actualiteit over stikstof. Dan gaat nu de stemming open. Dat is stemming nummer 1. U drukt op de ‘plus’ als u voor bent en op de ‘min’ als u tegen bent. Er kunnen op dit moment 45 stemmen worden uitgebracht. Ik laat even checken, want de tekenlijst was nog niet door iedereen ingevuld. De lijst gaat maar tot 41, dus ik zou willen vragen of er mensen zijn die de presentielijst nog niet getekend hebben. Een vijfde deel is makkelijk gehaald, dus daarover hoeven wij ons geen zorgen te maken. Mevrouw Van Geffen, ik zie dat u nog geen stem heeft uitgebracht, want dan zijn wij eruit. Ja, dan sluit ik de stemming. U ziet het, met 46 stemmen voor gaan wij de actualiteit houden. Daarmee is het verzoek om de actualiteit aangenomen. Die zal onder 2.a worden behandeld.

Dan gaan we stemmen over de tweede actualiteit. Ook daarover heeft het Presidium positief geadviseerd. Dat is de actualiteit ingediend door de fractie van de SP over 'de herstructurering van campings en strandhuisjes door grootkapitaal'. Dan is aan u om daarover te beslissen. Verlangt iemand daarover het woord?

Zo niet, dan open ik stemming nummer 2 voor de actualiteit. U kunt nu stemmen. Er zijn 46 stemmen uitgebracht en u kunt het zien: met 33 stemmen voor en 13 tegen, dat is ruim een vijfde deel, zal ook deze actualiteit straks doorgaan. Die zal ook behandeld worden onder agendapunt 2.a.

Dan kom ik bij de moties Vreemd aan de Orde van de Dag. De fractie van GroenLinks heeft aangekondigd de motie Vreemd aan de Orde van de Dag te willen indienen met als onderwerp 'Verbreding belanghebbers'. Dan stel ik nu Statenlid Van Wijnen in de gelegenheid om deze motie toe te lichten.

Statenlid **VAN WIJNEN** (GL): bij de afgelopen commissie RWK hadden wij het over de Omgevingsverordening en een aantal wijzigingen die daar weer doorgevoerd moeten worden. Die besprekingen zijn altijd groots. We hebben een hele lijst wijzigingen in NNN, wijzigingen in Landelijk gebied, wijzigingen in BPL, plus wetgeving die daaraan toegevoegd moet worden. Het is dus belangrijk om dat goed en zorgvuldig te kunnen doen. Dan krijgen we altijd netjes een lijst met 'alle stakeholders die zijn betrokken bij dit proces'. Als we dan door gaan vragen blijkt bijvoorbeeld namens Landbouw alleen LTO betrokken te zijn geweest. Wat ons betreft klemt dat een beetje, zeker omdat we bij het onderwerp Landbouw inmiddels ook een aantal andere organisaties is ontstaan die op een andere wijze hun werk doen. Wij zouden graag zien dat ook hun visie betrokken is als wij informeren naar de input van belanghebbenden, dan wel stakeholders. Daar gaat onze motie over. Het dictum is: 'Verzoeken het college om naast LTO ook andere ondernemingsorganisaties van boeren en tuinders te consulteren als de provincie input zoekt voor wijzigingen die doorgevoerd gaan worden in de Omgevingsverordening. En gaat over tot de orde van de dag.'

Motie 126/4 juli 2022

Provinciale staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4juli 2022
Overwegende dat

- *de Omgevingsverordening een vertaling is van de Omgevingsvisie, die tot stand is gekomen vanuit betrokkenheid aan de voorkant van veel en diverse partijen.*
- *die diverse betrokkenheid aan de voorkant ook teruggezien moet worden in nieuwe onderdelen die we nu aan de Omgevingsverordening toe gaan voegen.*
- *bij de nu toe te voegen Waterverdringingsreeks die betrokkenheid vanuit de landbouw uitsluitend heeft bestaan uit LTO en dat ook bij besprekingen over waterkwaliteit het geval was. Terwijl juist vanuit de landbouw ook andere ondernemersorganisaties bestaan, zoals Caring Farmers of Biohuis/Bionext, waarin landbouwondernemers verenigd zijn die in hun praktijk al verregaand aansluiten bij nieuw beleid van de provincie.*
- *bespreking van de Omgevingsverordening in commissies vaak over veel wijzigingen tegelijk gaat, waardoor het moeilijk is elke losse component voldoende aandacht te geven. Er moet dus voldoende comfort zijn dat echt Uivers is opgehaald.*
- *input van meer diverse organisaties bij kan dragen aan meer integraal ruimtelijk provinciaal beleid, waarin beleid van verschillende sectoren op elkaar is afgestemd.*

Verzoeken het college om

- *naast LTO ook andere ondernemersorganisaties van boeren en tuinders te consulteren als de provincie input zoekt voor wijzigingen die doorgevoerd gaan worden in de Omgevingsverordening,*

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Tessa van Wijnen (GroenLinks), Jaap Hollebeek (Partij voor de Dieren), Alphons Muurlink (PvdA)

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen. Even voor de luisteraars: de moties zullen aan het eind van de vergadering op 11 juli worden toegelicht door GS. Daarna zal erover worden gestemd.

De tweede motie Vreemd aan de Orde van de Dag is ingediend door de PvdA, met als titel 'Naam vergaderzaal Paviljoen Welgelegen'. De indiener is mevrouw Jellema.

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Dank u wel voorzitter. Afgelopen vrijdag hebben we een heel mooie en bijzondere Keti Koti-viering of -herdenking gehad, hier in de tuin van het provinciegebouw. Toen ik daar was, dacht ik: hier moeten we misschien iets mee. Dat heeft mij op het idee gebracht –een klein beetje gepikt van het Tweede Kamer-initiatief, ik weet niet of dat nog wordt doorgezet bij GroenLinks bij 12 en D66- om ook daar een vergaderruimte te vernoemen naar Anton de Kom. Ik zal even de constateringen en overwegingen overslaan. Wij roepen het college op om de naam van een ruimte in het Noord-Hollands Provinciehuis, gezien alle zaken die wij zojuist hebben herdacht bij Keti Koti en over het slavernijverleden, dat ook toch wel een beetje aan dit huis kleeft, te veranderen in de 'Anton de Komzaal'. Misschien is de bibliotheek daarvoor wel een heel passende ruimte, maar dat laat ik graag aan de gedeputeerde of het college over. Ik heb al van verschillende fracties gehoord dat ze deze motie gaan steunen. 50PLUS/PvdO heeft de motie mede ingediend. Hoewel zij er nu niet is, wil ik toch even tegen mevrouw Van Soest zeggen dat ik het heel bijzonder vind dat ik zo op het eind van mijn carrière in deze provincie toch nog samen met mevrouw Van Soest iets indien. Heel hartelijk dank daarvoor!

Motie 127/4 juli 2022
'Motie Vreemd aan de Orde van de Dag Anton De Kom-zaal'

Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op maandag 4juli 2022
Constaterende dat:
- *In 1769 bankier Henry Hope grond en allerlei bebouwde omgeving aan de (huidige) Dreef in Haarlem heeft aangekocht, afgebroken en er tussen 1770 en 1785 Paviljoen Welgelegen heeft laten optrekken;*
- *Paviljoen Welgelegen heden het gebouw is, waarin ons Provinciehuis - en allen die daarin werkzaam zijn - is gehuisvest;*
- *Onderzoek vanuit de Provincie Noord Holland f in augustus 2020) heeft aangetoond dat (citaat): "Gelet op de omvang van de betrokkenheid van Hope & Co bij de negotiaties, waarvan er zes werden opgericht in de periode 1770-1773 en drie werden overgenomen v66r 1783, het praktisch onmogelijk is dat Henry Hope aan Welgelegen geen geld heeft besteed dat was verdiend aan activiteiten die waren gerelateerd aan de slavernij".*

Overwegende dat:
- *Op 1juli jl. Keti Koti is herdacht en gevierd;*
- *De Surinaamse schrijver en verzetsstrijder Anton de Kom één van de belangrijkste stemmen van de antikoloniale beweging aan het begin van de twintigste eeuw is geweest;*
- *Het Noord-Hollandse Provinciehuis en De Kom, in het kader van herdenken van het slavernijverleden, aan elkaar gelinkt kunnen worden.*
- *Het de Noord-Hollandse Provinciale politiek zou sieren om recht te doen aan de nagedachtenis van Anton de Kom*

Roept het college van GS op om:
- *Eén van de vergaderzalen in het Noord Hollandse Provinciehuis — en wellicht is de meest passende ruimte hiervoor de bibliotheek -de naam Anton De Kom-zaal te geven.*

En gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Aukelien Jellema (PvdA), Wil van Soest (50PLUS/PvdO)

De **VOORZITTER**: Ook deze motie Vreemd aan de Orde van de Dag maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

De volgende motie Vreemd aan de Orde van de Dag wordt ingediend door de SP, met als titel of onderwerp 'Rijk blijft het ov steunen'. De heer Hoogervorst van de SP zal de motie nader toelichten. Het woord is aan de heer Hoogervorst.

De heer **HOOGERVORST** (SP): Dank u wel voorzitter. Het is vijf voor twaalf. Misschien is het wel een voor twaalf voor het openbaar vervoer in onze provincie. U kent allen de SP als voorvechter van goed functionerend en een liefst zo fijnmazig mogelijk ov. Het is u allen ook bekend, nemen wij aan, dat het ov ernstig te lijden heeft gehad van de hopelijk achter ons liggende coronaperiode. De reizigersaantallen daalden om begrijpelijke reden. Het Rijk besloot al vroeg in de coronacrisis het ov te steunen, omdat men natuurlijk al snel inzag dat de ov-bedrijven het financieel moeilijk zouden gaan krijgen. Niet ingrijpen zou kunnen betekenen dat er geschrapt zou moeten gaan worden in de dienstverlening, in het lijnennetwerk of in het aantal ritten. Het kabinet besloot onlangs om de

coronasteun voor het ov af te bouwen. Vanaf 1 januari a.s. moeten de concessiehouders het weer alleen doen. Onbegrijpelijk, wat ons betreft. Deskundigen verwachten –en dat lezen wij op vele fronten- dat in 2025 de reizigersaantallen in trein, bus en tram weer op het niveau komen van voor de coronaperiode. Waarom dan niet de steun nog even doortrekken tot dat moment? Als de staatssecretaris vasthoudt aan haar plannen, dus het stoppen van de coronasteun voor het ov aan het einde van dit jaar, staat ons een ramp te wachten. Misschien wel 35% minder ov. Dat zou een nog verdere aantasting betekenen van een vervoersysteem dat wat ons betreft toch al verbetering en aanvulling zou verdienen. De gedeputeerde voert overleg met de staatssecretaris en wij constateren dat ook hij zijn uiterste best doet om de steun voort te laten zetten. Daarvoor wil de fractie van de SP waardering uitspreken. Wij ondersteunen hem in zijn streven de staatssecretaris op andere gedachten te brengen. Middels een motie vragen wij u, als Statenleden van Noord-Holland, de gedeputeerde steun te geven in diens streven het ov door deze moeilijke periode heen te slepen. Het Rijk heeft blijkbaar diepe zakken met geld. Daar zit vast wel een bijdrage voor het ov bij, dachten wij. Steun het ov tot het niet meer nodig is!
De fractie van de SP dient samen met de fracties van JA21 en 50PLUS een motie Vreemd aan de Orde van de Dag in met als titel 'Oproep: Rijk blijf het ov steunen!'. Het dictum ervan luidt: 'Besluit het college van GS voluit te ondersteunen in het pleidooi voor voortzetting van de coronasteun voor het ov vanuit het Rijk, met als doel het openbaar vervoer in onze provincie op peil te houden, en als uitgangspunt voor overleg met de staatssecretaris mee te geven de coronasteun zo lang mogelijk door te laten lopen als nodig is.' Voorzitter, goed ov is essentieel om mensen de keuze te geven om de auto eens te laten staan. Goed ov is essentieel als je geen auto bezit. Goed ov stelt ons met elkaar in staat om alle delen van onze mooie provincie voor een ieder goed bereikbaar te houden. Goed ov houdt onze provincie tot in alle uithoeken leefbaar. Kortom: goed ov is essentieel voor al onze inwoners. Dank u wel.

Motie 128/4 juli 2022
'Rijk, blijf het OV steunen!'

Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen,
Constaterende dat:
- *de concessiehouder(s) van de ov-concessies in onze provincie financieel schade hebben ondervonden van de verschillende perioden van (gedeeltelijke) lockdown en de daaruit voortvloeiende ernstige terugloop reizigersaantallen;*
- *het Rijk het ov ruimschoots heeft gecompenseerd als het gaat om het verlies aan inkomsten, voortvloeiend uit de teruggelopen aantallen reizigers;*
- *de staatssecretaris heeft aangekondigd dat het Rijk per 1-1-2023 zal stoppen met de zgn. coronasteun aan het ov;*
- *het Rijk èn GS de reizigersaantallen in het ov zo spoedig mogelijk weer op het niveau van 'vóór corona' willen terugbrengen;*
- *GS op dit moment —samen met de bestuurders van de andere provincies- in overleg is met de staatssecretaris om ervoor te pleiten de coronasteun voorlopig nog even voort te zetten.*

Overwegende dat:
- *de provincie moet zorgen voor een goed netwerk van ov in de gehele provincie;*
- *de concessiehouders in grote financiële problemen dreigen te komen als de coronasteun vanuit het Rijk stopt;*
- *de concessiehouders zonder de voortzetting van de coronasteun grote aanpassingen zouden kunnen doen aan het lijnen- en dienstennet;*
- *er—als er geschrapt gaat worden in het lijnen- en dienstenschema —grote hiaten kunnen gaan ontstaan in de mate van bereikbaarheid in de provincie, in het bijzonder in het landelijk gebied;*
- *de leefbaarheid in grote delen van de provincie voor veel inwoners zal worden aangetast.*

Besluit het college van GS:
- *voluit te ondersteunen in het pleidooi voor voortzetting van de coronasteun voor het ov vanuit het Rijk, met als doel het openbaar vervoer in onze provincie op peil te houden;*
- *als uitgangspunt voor overleg met de staatssecretaris mee te geven de coronasteun zolang mogelijk door te laten lopen als nodig is.*

En gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Wim Hoogervorst (SP, Eric Jensen (JA21), Wil van Soest (50PLUS/PvdO)

De **VOORZITTER**: Ik neem de motie in ontvangst. Ze maakt deel uit van de beraadslaging.

De volgende motie Vreemd aan de Orde van de Dag wordt ingediend door de SP en DENK. Onderwerp is 'Polder Westzaan gezond verbrakken'. Mevrouw De Groot van de SP zal de motie nader toelichten.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Het water in het Noordzeekanaal is vies. Dat heeft te maken met de ontploffing in een autoclaaf van Philips-Duphar in 1963, waarbij veel dioxine in het Noordzeekanaal is gekomen. Dat werd nooit opgeruimd. De dioxine is er nog steeds. Die ligt in zogenaamde putten op de bodem van het Noordzeekanaal. Rijkswaterstaat vond het te duur om het op te ruimen. In 2013 werd er door de Universiteit van Wageningen onderzoek gedaan. Ook toen werd geconstateerd dat het water van het Noordzeekanaal vies en giftig is en dat hengelsporters er beter geen paling uit kunnen eten. Dat geldt trouwens ook voor de wolhandkrab. Nu is het de bedoeling dat we in de Polder Westzaan water gaan inlaten uit het Noordzeekanaal. Het kan natuurlijk nooit de bedoeling zijn dat de Polder Westzaan daardoor vergiftigd wordt. Op dit moment wordt er gebiedsvreemd zoetwater ingelaten, waarbij sulfaat en sulfide ingelaten worden en ontstaan. Straks, als we overgaan tot verbrakking, wordt er water ingelaten uit het Noordzeekanaal, waarvan de kwaliteit niet goed en wellicht zelfs giftig is.
Wij moeten als Staten een keuze gaan maken over wat te doen. Sowieso moeten wij ervoor zorgen dat de waterkwaliteit verbeterd wordt en voldoet aan de KRW. De SP is erg voor het verbrakken van de Natura 2000-Polder Westzaan, maar past ervoor om vergiftigd water uit het Noordzeekanaal in te laten. Daarom moet een en ander goed onderzocht worden en moeten de Staten uitvoerig geïnformeerd worden. Daarom hebben wij de motie 'Polder Westzaan gezond verbrakken' die we nu samen met DENK indienen. Het dictum ervan luidt: 'Besluit Gedeputeerde Staten opdracht te geven om vóór tot verbrakking van Polder Westzaan wordt overgegaan, een nieuw onderzoek te laten doen naar de waterkwaliteit van het Noordzeekanaal ter hoogte van de Polder Westzaan, de onderzoeksresultaten aan Provinciale Staten voor te leggen zodat Provinciale Staten in staat zijn een goed besluit te nemen over de verbrakking van de Polder Westzaan, en Provinciale Staten tevens in de gelegenheid te stellen om tot aanvullende maatregelen te besluiten indien de waterkwaliteit van het Noordzeekanaal te wensen overlaat, en gaat over tot de orde van de dag.' Dank u wel.

Motie 129/4 juli 2022
'Polder Westzaan gezond verbrakken'

Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen,
Constaterende dat:
- *Philips Duphar onder meer een halffabrikaat maakte bestemd voor het ontbladeringsmiddel Agent Orange;*
- *het productieproces van dit halffabrikaat veel dioxinen bevatte;*
- *in 1963 een autoclaaf van Philips-Duphar aan de Ankerweg in Amsterdam ontplofte;*
- *hierbij veel dioxine in het Noordzeekanaal terecht kwam;*
- *er in 2013, vooruitlopend op het project 'Brak is bijzonder', een onderzoek is gedaan naar de verspreidingsrisico's dioxines in putten Noordzeekanaal;*
- *men destijds veronderstelde dat het niet waarschijnlijk is dat de slibbergingsputten in het kanaal een significante invloed hebben op de zwevendestofgehalten van dioxines in het gebied ten westen van Amsterdam;*
- *desondanks de gehalten van dioxines in zwevend stof bij Westzaan en Amsterdam een factor twee tot drie hoger zijn dan de gehalten in zwevend stof bij IJmuiden en het zwevende stof dat bij Lobith vanuit Duitsland wordt aangevoerd;*
- *in het water van het Noordzeekanaal bovendien de normen voor sommige toxische stoffen als zware metalen en PAK's worden overschreden;*
- *uit de gebiedsvisie Polder Westzaan blijkt dat verbrakking van dit Natura 2000-gebied wenselijk en noodzakelijk is om bijzondere flora te behouden en bodemdaling te beperken;*
- *het zeer wel mogelijk is dat bij het inlaten van water uit het Noordzeekanaal verontreinigd water in de Polder Westzaan stroomt.*

Overwegende dat:
- *het Noordzeekanaal verontreinigd is met chemische stoffen, maar op dit moment gebiedsvreemd zoet water (sulfaat, sulfiden)' wordt ingelaten;*
- *alleen uit gedegen onderzoek zal blijken of het inlaten van brak water uit het Noordzeekanaal voor Natura 2000-gebied Polder Westzaan een goede ontwikkeling is en zal leiden tot een betere instandhouding van Natura 2000;*
- *de afweging mede gemaakt dient te worden door het huidige inlaten van gebiedsvreemd zoetwater bij het onderzoek te betrekken;*
- *deze afweging gemaakt dient te worden door Provinciale Staten;*

- *Provinciale Staten voor het maken van een goede afweging de beschikking dienen te krijgen over alle onderzoeksresultaten met betrekking tot het verbrakken van Natura 2000 Polder Westzaan;*
- *het uiteindelijke besluit om tot verbrakking van Polder Westzaan over te gaan bij Provinciale Staten ligt.*

Besluit:

- *Gedeputeerde Staten opdracht te geven om vóór tot verbrakking van Polder Westzaan wordt overgegaan een (nieuw) onderzoek te (laten) doen naar de waterkwaliteit van het Noordzeekanaal ter hoogte van de Polder Westzaan;*
- *de onderzoeksresultaten aan Provinciale Staten voor te leggen, zodat Provinciale Staten in staat zijn een goed besluit te nemen over de verbrakking van de Polder Westzaan;*
- *Provinciale Staten tevens in de gelegenheid te stellen om tot aanvullende maatregelen te besluiten, indien de waterkwaliteit van het Noordzeekanaal te wensen overlaat,*

En gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Anna de Groot (SP), Süleyman Koyuncu (DENK)

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Uw motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging. De handtekeningen staan er keurig op.
Wij gaan naar de motie Vreemd aan de Orde van de Dag ingediend door de PvdA, GroenLinks, PvdD en DENK, met als onderwerp 'Fiks de fixteams'. De indiener is mevrouw De Vries van de PvdA.

Mevrouw **DE VRIES** (PvdA): Voor iedereen een duurzame woning, dat is goed voor het klimaat, voorkomt een hoge energierekening voor onze inwoners, en het maakt Nederland minder afhankelijk van aardgas. Zowel de provincie als landelijk versnellen we de verduurzaming van de gebouwde omgeving. Dan hebben we het over 2,5 miljoen woningen die we moeten isoleren tot en met 2030. De nood is hoog. Als wij willen dat onze inwoners er warm bijzitten deze winter zal er nu iets moeten gebeuren. Meerdere partijen in deze Staten hebben dat ook al uitgesproken. Laten we nu dan ook duurzaam doorpakken. Veel mensen moeten op weg geholpen worden bij het isoleren van hun woning. Juist daar waar de meeste energiewinst te behalen valt: de huishoudens met de lagere- en middeninkomens. Gemeenten zijn nu allemaal het wiel voor zichzelf aan het uitvinden. Ze vallen soms terug op methodes die niet effectief zijn gebleken, en zeker niet bijdragen aan een versnelling van de verduurzaming van de woningen in Noord-Holland. De verduurzaming van woningen blijft achter bij de landelijke en provinciale ambitie. Bij het Servicepunt Duurzame Energie Noord-Holland is gebleken dat gemeenten behoefte hebben aan meer coördinatie en informatie over fixteams. De urgentie is groot en de behoefte bij de gemeente is groot.
Ook andere provincies, de gemeenten Zaanstad en Amsterdam zijn bezig met plannen voor het faciliteren van lokale FIXbrigades die een integrale aanpak hebben en een bepaalde kwaliteit en standaardwerkwijze behoeven. Het gaat hierbij om het verlenen van capaciteit, samenwerking en coördinatie à la de woonambassadeur. Ik kom aan het petitum: 'Verzoekt GS om in samenwerking met het Servicepunt en de initiatiefnemers in de MRA te komen tot inzicht in de behoefte van gemeenten bij het opzetten van lokale FIXbrigades in Noord-Holland, zoals omschreven, op basis van de uitkomsten de meest passende vorm en aanpak op te zetten voor het ondersteunen van belanghebbende gemeenten in Noord-Holland en hierbij te onderzoeken of het zinvol is om aan te sluiten bij het landelijk initiatief FIXbrigade Nederland, dat overigens nog opgezet moet gaan worden, PS te informeren hierover alsmede over de voortgang van de versnelde verduurzaming van de gebouwde omgeving in Noord-Holland. Deze motie wordt mede ingediend door GroenLinks, PvdD, DENK, 50PLUS/PvdO en ChristenUnie. Een enkele andere partij heeft haar steun al toegezegd.

Motie 130/4 juli 2022
'Motie Vreemd aan de Orde van de Dag Fiks de fixteams'

Voor iedereen een duurzame woning. Dat is goed voor het klimaat, voorkomt een hoge energierekening en maakt ons minder afhankelijk van aardgas.
Toelichting.
Zowel provinciaal als landelijk versnellen we de verduurzaming van de gebouwde omgeving. Inmiddels is gebleken dat je maar één kans krijgt om het goed te doen achter de voordeur. Juist de mensen in huizen, waar de meeste energiewinst te halen valt, blijken moeilijk bereikbaar. Zij gaan niet naar de gemeentelijke energieloketten. Een aantal gemeenten zet energiecoaches in, maar ook die blijken onvoldoende zoden aan de dijk te zetten. Als ze al binnenkomen. Er zijn gemeenten die het aantal energiecoaches weer terugschroeven en terugvallen op vouchers en tegoedbonnen voor tochtstrips en radiatorfolie. Die veelal in een la blijven liggen omdat mensen de noodzaak niet zien of

andere zorgen aan hun hoofd hebben. Dit draagt niet bij aan de verduurzaming van de gebouwde omgeving en zeker niet aan de versnelling die zo hard nodig is om deze opgave in de energietransitie te halen. In Weesp, Amsterdam en Zaanstad zijn nu enkele pilots met fixteams, waarin energiecoaches samenwerken met sociale wijkteams en lokale ondernemingen/fiksers die gelijk de in de woning nodige besparingsmogelijkheden uitvoeren. Een persoonlijke en integrale benadering. Nu al is duidelijk dat deze aanpak het meest effectief is. Bovendien is hieraan een leer- werktraject verbonden.

Overwegende dat
- *de noodzaak om de verduurzaming van woningen te versnellen alleen maar groter geworden is met de stijgende gasprijzen en de hogere energiebesparingsambitie van provincie en kabinet;*
- *veel mensen op weg geholpen moeten worden hoe ze hun woning kunnen isoleren. Dit geldt vooral voor de lagere en middeninkomens. Daar waar de meeste energiewinst te behalen valt;*
- *gemeenten nu allemaal het wiel voor zich aan het uitvinden zijn en soms zelfs terugvallen op methodes die niet effectief zijn en zeker niet bijdragen aan een versnelling van de verduurzaming van de woningen in Noord-Holland.*
- *de verduurzaming van woningen achterblijft bij de landelijke en provinciale ambitie;*

Constaterende dat
- *bij het Servicepunt Duurzame Energie NH gebleken is dat gemeenten behoefte hebben aan meer coördinatie en informatie over fixteams;*
- *ook andere provincies en de MRA bezig zijn met plannen voor het faciliteren van lokale fixbrigades met een bepaalde kwaliteit en standaardwerkwijze. Het gaat hierbij om het verlenen van capaciteit, samenwerking en coördinatie.*

Verzoekt GS om
- *in samenwerking met het SPDE en de initiatiefnemers in de MRA te komen tot inzicht in de behoefte van gemeenten bij het opzetten van lokale fixbrigades in Noord-Holland zoals omschreven;*
- *op basis van de uitkomsten de meest passende vorm en aanpak op te zetten voor het ondersteunen van belanghebbende gemeenten in Noord-Holland en hierbij te onderzoeken of het zinvol is om aan te sluiten bij het landelijk initiatief Fixbrigade NL;*
- *PS te informeren hierover, alsmede over de voortgang van de (versnelde) verduurzaming van de gebouwde omgeving in Noord-Holland.*

Ondertekening: Annette de Vries (PvdA), Anouk Gielen (GroenLinks), Jaap Hollebeek (PvdD), Süleyman Koyuncu (DENK)

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Ook deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen. Zijn er nog andere fracties die een orde Vreemd aan de Orde van de Dag willen indienen? Ik wil er nog op wijzen dat er na vaststelling van de agenda geen moties vreemd meer kunnen worden ingediend. Dat geldt dus ook voor de uitloopvergadering van 11 juli. Ik zie verder geen reacties. Het advies van Gedeputeerde Staten alsmede de stemming over de moties plaatsvinden aan het eind van de vergadering op 11 juli. Wil nog iemand het woord voeren over de voorliggende agenda? Zo niet, dan is dit de agenda voor vandaag zoals die door het Presidium is vastgesteld. Dan gaan we naar agendapunt 2.a, actualiteiten.

2.a Actualiteiten (onder voorbehoud van instemming Provinciale Staten)

De **VOORZITTER**: De eerste actualiteit gaat over de Noord-Hollandse aanpak van stikstof. Normaal gesproken hanteren wij een vergadertijd van 60 minuten. Wij hebben in het Presidium besloten om bij wijze van uitzondering, maar ook gelet op het belang van het onderwerp, de spreektijd op te rekken naar anderhalf uur. Dat betekent dat u anderhalve minuut meer spreektijd krijgt. Het wordt 4,5 minuut per partij. Dat betekent dat GS een spreektijd hebben van 22 minuten. Dat is inclusief interrupties en de antwoorden daarop. Uiteraard wordt, zoals gebruikelijk, de spreektijd bij het indienen van moties stilgezet. Dan is nu aan de orde de actualiteit ingediend door de fracties ChristenUnie, CDA en SP, conform artikel 48 van ons Reglement van Orde, met als titel 'Noord-Hollandse aanpak stikstof'. De sprekers die zich voor dit punt hebben aangemeld zijn volgens mijn lijstje de heer Klein van de ChristenUnie, mevrouw Koning van het CDA, mevrouw De Groot van de SP, Statenlid Van Wijnen van GroenLinks, de heer Leerink van de PvdA, mevrouw Van Geffen van Liberaal N-H, de heer De Wit van de VVD, mevrouw Koning van het CDA, mevrouw Bezaan van de PVV, Statenlid Zoon van de PvdD, de heer Mantel van JA21 en mevrouw Strens van D66. Mijnheer

Dekker van FvD, u wilt ook het woord? Dan zetten we u erbij. Dan verzoek ik nu eerst aan de heer Klein van de ChristenUnie om de actualiteit aan de orde te stellen. De overige indieners krijgen daarna ook het woord. Maar eerst de heer Klein.

Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Voorzitter. Excuus, ik weet niet of ik mijn naam hoorde.

De **VOORZITTER**: Ja, ik heb u opgenoemd, zeker. U staat op mijn lijstje.

2.a.1 Aangevraagde actualiteit door fracties ChristenUnie, CDA en SP inzake Noord-Hollandse aanpak stikstof

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Voorzitter. Midden jaren tachtig van de vorige eeuw haalde ik regelmatig een paar liter melk bij de boer, net buiten ons dorp. De boer had zo'n 25 koeien in een groepsstal en rond het dorp zat nog een tiental vergelijkbare boerderijen. Inmiddels zijn de meeste van die boerderijen gesloten en zitten er rond het dorp nog vier grotere boeren met een veelvoud aan koeien. Maar er was meer anders in de jaren tachtig. In diezelfde jaren tachtig reden er 4,4 miljoen auto's rond in Nederland, en nu 8,9 miljoen, dus meer dan twee keer zoveel. In 1980 stegen er 186.000 vliegtuigen op van Schiphol en landden er. Nu, in 2019, zijn dat er 500.000. dat is 2,5 keer zoveel. Op allerlei vlakken in de samenleving is sprake geweest van schaalvergroting en verregaande groei. We moeten nu constateren dat we over onze ecologische grenzen heen zijn gegaan. De natuur staat al jaren onder druk. En hoewel we allerlei stappen hebben gezet om dingen te doen, die ook best wel succesvol zijn geweest, is het met elkaar niet voldoende. We zullen het echt over een andere boeg moeten gooien. Dat is een opdracht voor de hele samenleving.
Vandaag staan wij hier, omdat de regering op 10 juni aan een stukje van de samenleving, de agrarische sector, heeft laten weten wat van hen verwacht wordt. Dat is heel hard aangekomen. Honderden gezinnen in Noord-Holland zijn met grote onzekerheid geconfronteerd, want het is nog helemaal niet duidelijk wat die stikstofdoelen voor hen betekenen. Voor hún toekomst. En op welke manier er wél perspectief is. En dat leidt tot boosheid. De regering heeft daaraan bijgedragen door een veel te algemene kleurenkaart over de schutting te gooien, door nog niets te zeggen over de stikstofreductie die verwacht wordt van andere sectoren en door ook nog geen oplossing te bieden voor de PAS-melders. Het bleek ook nog gebaseerd te zijn op cijfers over de veestapel uit 2018. Gelukkig is dat in de Tweede Kamer gerepareerd, dus die cijfers gaan aangepast worden, want juiste cijfers zijn van groot belang. De gedeputeerde heeft aangegeven de kaart niet leidend te laten zijn. Daar zijn we blij mee. Wij willen in dit debat aandacht vragen voor twee onderwerpen. Hoe kunnen we samen met boeren werken aan perspectief voor de agrarische sector? En hoe zorgen we dat ook andere sectoren bijdragen?
Onze eerste oproep is om de expertise van boeren te betrekken bij de transitie waarvoor we staan. Naast uiteraard de expertise van ecologen, natuurbeheerders en modelleurs. Want de boerensector heeft al honderden jaren ervaring met het beheer van land, met de zorg voor bodem en vee, en die expertise moeten wij erkennen en gebruiken. Beleid kan immers niet alleen van achter een bureau gemaakt worden. Ik hoor nu nog te vaak dat boeren het idee hebben dat hun kennis en ervaring niet voldoende wordt meegenomen. We dienen daarom een motie in. Ik ga het dictum voorlezen: 'Wij verzoeken GS de expertise van de agrarische sector te betrekken bij de landbouwtransitie door agrariërs een prominente rol te geven bij de ontwikkeling van plannen voor de stikstofreductie en de omschakeling van de landbouw.' Wij denken dat wij hiermee vooral erkenning geven voor de expertise die er is.

Motie 131/4 juli 2022
'Betrek expertise boeren bij landbouwtransitie'

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4juli 2022, ter behandeling van agendapunt 2.a.1 'Actualiteit Noord-Hollandse aanpak stikstof;
constaterende dat:
- *de landbouw voor een enorme uitdaging staat om de transitie te maken naar kringlooplandbouw;*
- *er nog veel onduidelijkheid is over de manier waarop die gerealiseerd kan worden;*
- *boeren al eeuwen lang werken met en op het land;*

overwegende dat:
- *beleid niet alleen gemaakt kan worden van achter een bureau;*
- *boeren beschikken over een enorme expertise rondom bodemkwaliteit, gras en omgang met vee;*

verzoeken GS:

- *de expertise van de agrarische sector te betrekken bij de landbouwtransitie door agrariërs een prominente rol te geven bij de ontwikkeling van plannen voor de stikstofreductie en omschakeling van de landbouw,*

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Michel Klein (ChristenUnie)

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Die motie is hiermee onderdeel gaan uitmaken van onze beraadslaging. Maar ik zie ook een interruptie. De heer De Wit, VVD.

De heer **DE WIT** (VVD): Dank u wel, voorzitter. Kan de heer Klein wellicht iets schetsen over het landbouwperspectief waarover hij het heeft in relatie tot deze motie? En hoe zou dat volgens u moeten in het kader van het perspectief dat de minister van landbouw onlangs heeft geboden? Ik vraag daar een reflectie op.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ik denk dat we nog veel te weinig perspectief met elkaar hebben. Ik denk dat de minister in zijn brief een heel aantal modellen schetst, waarvan wij allemaal wel weten dat het modellen zijn waar we naartoe kunnen. Wij willen toe naar een landbouw die in evenwicht is met zijn omgeving. Of je dat kringlooplandbouw noemt of grondgebonden landbouw, maar we moeten toe naar een landbouw waarbij de negatieve effecten op de natuur niet groter zijn en in balans zijn met wat we eruit krijgen. Daar willen we naartoe, en voorlopig is dat nog te onduidelijk. Daarom wil ik heel graag samen met agrariërs gaan praten om helder te krijgen hoe we dat wél kunnen gaan doen.

De heer **DE WIT** (VVD): Stelt u daarbij vast dat dit tot op heden in de brief van de minister nog onvoldoende is gebeurd? En als dat het geval is, hoe zou het volgens u dan anders moeten in Noord-Holland?

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ik heb daar weinig antwoord op. De brief is nog onvoldoende duidelijk. Er is nog onvoldoende duidelijk hoe individuele agrariërs de omslag kunnen maken naar de gewenste landbouw. Daar moeten wij ze bij helpen. Daar moet geld bij, maar er moet ook concreet handelingsperspectief komen.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Om het even scherp te krijgen, voorzitter. In de bijdrage van de heer Klein heeft hij het erover dat de boeren het moeten gaan trekken. Die moeten aankomen met de veranderingen. Nou hebben wij gezien dat het helemaal misging toen wij als overheid het melkquotum lieten wegvallen. Vindt de ChristenUnie niet dat wij als overheid met een duidelijk signaal moeten komen waar wij heen moeten gaan? En dat wij dat juist niet bij de boeren moeten neerleggen?

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ik roep ook niet op om de boeren hierin leidend te laten zijn. Volgens mij is het heel duidelijk waar wij naartoe willen. Daar heeft een minister ook een duidelijk brief over geschreven. We zullen iets moeten gaan doen om aan het natuurherstel te gaan werken, maar voor de manier waarop wil ik echt de expertise gebruiken die in de landbouwsector aanwezig is.

De **VOORZITTER**: Gaat u verder, mijnheer Klein.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): We zien ook dat deze transitie vraagt om nieuwe verdienmodellen voor boeren, want als wij willen dat boeren maatschappelijke taken uitvoeren, zoals bijvoorbeeld zorgen voor het landschap, voor goed water, voor biodiversiteit of voor CO_2-opslag, dan moeten ze daarmee geld mee kunnen verdienen. Tot nu toe zijn die mogelijkheden heel beperkt. De markt betaalt te weinig en staatssteunregels staan betalingen door de overheid in de weg. We dienen daarom twee moties in. De eerste heet ‘Lobby aanpassing Europese staatssteunregeling’. Het dictum luidt: ‘Wij verzoeken GS om samen met andere provincies binnen Europa te lobbyen voor spoedige aanpassing van de staatssteunregeling, zodat het mogelijk wordt agrariërs te betalen voor maatschappelijke diensten, en gaan over tot de orde van de dag.’ Dit sluit ook heel goed aan bij onze Europastrategie, waarin wij gezegd hebben dat lobby voor nieuwe verdienmodellen onderdeel is van onze strategie.
De tweede motie richt zich op de retail en de supermarkten. Ze heet ‘Organiseren expertmeeting retailorganisaties’. Wij verzoeken GS een expertmeeting te organiseren met Noord-Hollandse supermarkten zoals Albert Heijn en DekaMarkt, en inkooporganisaties zoals Superunie, om te

verkennen hoe zij kunnen bijdragen aan betere verdienmodellen die nodig zijn om de landbouwtransitie te maken.

Motie 132/4 juli 2022
'Lobby aanpassing Europese staatssteunregeling'

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4juli 2022,
ter behandeling van agendapunt 2.a.1 'Actualiteit Noord-Hollandse aanpak stikstof';
constaterende dat:
- *de landbouw voor een enorme uitdaging staat om de transitie te maken naar kringlooplandbouw;*
- *onderdeel hiervan is dat boeren ervoor kunnen kiezen om meer maatschappelijke diensten op zich te nemen, zoals natuurbeheer, biodiversiteitsherstel, waterbeheer, landschapsbeheer en CO_2-opslag;*
- *er strenge Europese staatsteunregels gelden voor ondersteuning door decentrale overheden;*

overwegende dat:
- *het vanwege Europese staatssteunregels momenteel niet mogelijk is om agrariërs te betalen voor maatschappelijke diensten (slechts het compenseren van gederfde inkomsten is mogelijk);*
- *één van de doelen van de Noord-Hollandse Europastrategie is "aandacht te vragen voor een landbouwbeleid (...) dat gezonde verdienmodellen voor ondernemers mogelijk maakt".*

Verzoeken GS:
- *samen met andere provincies binnen Europa te lobbyen voor spoedige aanpassing van de staatssteunregeling zodat het mogelijk wordt agrariërs te betalen voor maatschappelijke diensten,*

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Michel Klein (ChristenUnie)

Motie 133/4 juli 2022
'Organiseren expertmeeting retailorganisaties'

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4juli 2022,
ter behandeling van agendapunt 2.a.1 'Actualiteit Noord-Hollandse aanpak stikstof';
constaterende dat:
- *de landbouw voor een enorme uitdaging staat om de transitie te maken naar kringlooplandbouw;*
- *dit extra kosten met zich meebrengt en economisch vaak niet uit kan;*
- *de agrarische sector in grote mate afhankelijk is van de inkooporganisaties voor de prijs die zij krijgen voor hun producten;*
- *in Noord-Holland verschillende grote supermarktorganisaties zijn gevestigd;*

overwegende dat:
- *supermarkten en inkooporganisaties een bijdrage kunnen leveren aan een eerlijker prijs voor agrarische producten en nieuwe verdienmodellen;*

verzoeken GS:
- *een expertmeeting te organiseren met Noord-Hollandse supermarkten zoals Albert Heijn, DekaMarkt en inkooporganisaties zoals Superunie om te verkennen hoe zij kunnen bijdragen aan betere verdienmodellen die nodig zijn om de landbouwtransitie te maken,*

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Michel Klein (ChristenUnie)

De **VOORZITTER**: Beide moties zijn keurig ondertekend en maken deel uit van de beraadslaging.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Wij denken dat daar een heel grote rol is voor de keten en dat die rol nog veel serieuzer genomen moet worden.
Dan de reductie van stikstofindustrie en luchtvaart. Uit antwoorden op onze schriftelijke vragen is gebleken dat het in Noord-Holland niet passend is vergund. De industrie mag nog 50% uitstoten dan zij nu doet volgens de vergunningen. Dat is 4 miljoen kg stikstofoxide per jaar. Wij maken ons zorgen dat dit het heel lastig maakt om bindende afspraken te maken. Daarom hebben wij een motie. Het dictum daarvan luidt: 'Wij verzoeken GS om zich maximaal in te spannen om de vergunningen voor industriële stikstofuitstoters in te perken tot de huidige uitstoot, zodat er een

goede basis is om reductieafspraken te maken.' Anders hebben we alleen reductie op papier, en wij willen feitelijke reductie. Het zou heel mooi zijn als GS een klein deel van de juridische ruimte die dat geeft kan gebruiken voor het legaliseren van PAS-melders.
Dan ten slotte Schiphol. Daar stootte men volgens de emissieregistratie maar liefst 3,6 miljoen kg stikstofoxide uit in 2019. Wij zijn heel blij dat de provincie heeft aangegeven een evenredige bijdrage te verwachten van alle sectoren. Wij dienen daarom een motie in. De bijdrage voor Noord-Holland is volgens de minister van stikstof 41%. Wij spreken uit als Provinciale Staten dat Schiphol evenredig moet bijdragen aan het Noord-Hollandse reductiedoel van 41% minder stikstofuitstoot. Verder verzoeken wij GS met het Rijk in overleg te treden over de manier waarop deze reductie gerealiseerd gaat worden.

Motie 134/4 juli 2022
'Aanscherpen vergunningen industrie'

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 juli 2022, ter behandeling van agendapunt 2.a.1 'Actualiteit Noord-Hollandse aanpak stikstof;
constaterende dat:
- *de Noord-Hollandse top 10 stikstofuitstoters volgens hun vergunning nog zo'n 50% meer stikstof mogen uitstoten dan zij op dit moment doen;*
- *de provincie het principe hanteert dat alle sectoren evenredig moeten bijdragen aan de reductie van de stikstofuitstoot;*

overwegende dat:
- *het afdwingen van stikstofreductie door bedrijven ingewikkeld is als de vergunning een enorme ruimte voor groei biedt;*

vragen GS:
- *om zich maximaal in te spannen de vergunning voor industriële stikstofuitstoters in te perken tot de huidige uitstoot, zodat er een goede basis is om reductieafspraken te maken,*

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Michel Klein (ChristenUnie)

Motie 135/4 juli 2022
'Evenredige reductie Schiphol'

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4juli 2022, ter behandeling van agendapunt 2.a.1 'Actualiteit Noord-Hollandse aanpak stikstof';
constaterende dat:
- *Schiphol in 2019 volgens de emissieregistratie een stikstofuitstoot had van 3.634.505 kg NOx;*
- *de provincie het principe hanteert dat alle sectoren evenredig moeten bijdragen aan de reductie van de stikstofuitstoot;*
- *de stikstofreductie-opdracht voor de provincie Noord-Holland volgens de 'Startnotitie Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG)' 41% is;*
- *Schiphol in de provincie Noord-Holland ligt;*
- *het Rijk het bevoegd gezag voor Schiphol is;*

spreken uit:
- *dat Schiphol evenredig moet bijdragen aan het Noord-Hollandse reductiedoel van 41% minder stikstofuitstoot;*

verzoeken GS:
- *met het Rijk in overleg te treden over de manier waarop deze reductie gerealiseerd gaat worden,*

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Michel Klein (ChristenUnie)

De **VOORZITTER**: Ook deze moties maken onderdeel uit van onze beraadslaging.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ik heb nog een enkel slotwoord, mijnheer de voorzitter. De enige manier om uit deze crisis te komen is om samen de weg vooruit te zoeken. We kunnen de tijd helaas niet terugdraaien. We kunnen keuzes uit het verleden niet ongedaan maken. Politici die dat roepen negeren de feiten. Laten we dus met elkaar naar nieuwe wegen en daarin allemaal onze

verantwoordelijkheid nemen, ook als burgers. Dat betekent een eerlijke prijs betalen, wat minder autorijden, wat minder vliegen. Want het is een probleem van ons allemaal.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, u bent overigens -maar dat had u al gezien- door uw spreektijd heen. Maar u heeft het wel snel en knap gedaan. Mevrouw Koning van het CDA.

Mevrouw **KONING** (CDA): Voorzitter. Op vrijdag 10 juni bracht de minister het stikstofbeleid naar buiten, inclusief een kleurenkaartje met stikstofreductiegetallen: 95%, 70%, 47%, 12%. We hebben gelukkig al de toezegging van onze gedeputeerde dat zij de kaart van Noord-Holland gaat checken op juistheid, omdat er veel fouten in staan, waardoor de intekening van bijvoorbeeld Texel en Wieringen niet juist is. Dank daarvoor. Maar toch blijft het kaartje boven de markt hangen. Dat kaartje is ingeslagen als een bom en de effecten zijn groot. Ik sprak een jonge boerin die twee maanden geleden haar baan heeft opgezegd om het bedrijf van haar ouders over te nemen. Na de presentatie van het kaartje liet de bank haar weten dat de financiering niet doorgaat. De bedrijfsovername gaat niet door. Terwijl zij natuurinclusief wil boeren en akkerrandenbeheer gaat toepassen, en allerlei van dat soort dingen. Maar de bank financiert niet meer. Begrijpt u het ontwrichtende gevolg van dit kaartje? En wat voor ontwrichtend gevolg dit heeft op het beleid in de agrarische sector? Dit kaartje en de onderliggende kritische depositiewaarden zijn als een bom die het platteland ontwricht. En dat terwijl de gebiedsprocessen in de provincies, waaronder ook Noord-Holland, echt al goed in gang zijn gezet. Agrariërs zitten om tafel met de provincie en er wordt gewerkt aan het versterken van de natuur. En het gaat in goed overleg. En het gaat over transitie en het versterken van de natuur.
Diverse provincies hebben inmiddels bij het Rijk aangegeven dat het stikstofbeleid zoals nu gepresenteerd niet uitvoerbaar is. Ik noem Limburg, Zeeland, Overijssel, Drenthe. Wij willen dat Noord-Holland zich daarbij aansluit. Laat duidelijk zijn dat het CDA wél voorstander is van het versterken van de natuur, maar niet op deze wijze. Dit kan echt niet. Het kaartje en de onderliggende KDW's moeten van tafel. Waarom? Omdat de kritische depositiewaarden in Nederland onredelijk streng en onrechtvaardig zijn. De KDW is een ondergrens waarbij door de wetenschap gesteld wordt dat bij die grens elk risico op een negatieve impact van stikstofemissie uitgesloten zou zijn. Het is in veel gevallen echter zo dat ook bij veel hogere stikstofnormen de natuurgebieden nog prima beschermd worden. In Nederland zijn we zelfs voor de mensen niet zo streng dat we in ons beleid elk risico op gezondheidsschade, of een ongeval, uitsluiten. Als we dat zouden doen, kan een mens niets meer doen. Niet meer deelnemen aan het verkeer, niet meer roken, drinken, sporten, werken. En zelfs als we dat allemaal niet meer doen, is gezondheidsschade niet uitgesloten. Ik hoop dat u de onredelijkheid van de KDW's gaat inzien.
Een andere reden is dat de KDW's alleen sturen op stikstof en daarmee ook niet waarborgen dat de natuur hersteld of beschermd wordt, omdat dat afhankelijk is van veel meer factoren. Vorige week heeft de Tweede Kamer moties aangenomen om het beleid bij te stellen en realistischer te maken. Daar zijn wij als CDA blij mee, maar het is niet voldoende. De gevolgen van dit beleid voor het platteland en voor de agrarische sector, en alle bedrijven daaromheen in Noord-Holland, zijn te verstrekkend. De vitaliteit verdwijnt. Daarbij komt dat er steeds wordt gesproken over toekomstperspectief, maar dat wordt tot op heden niet geboden. Noch door de minister, noch door de provincie Noord-Holland.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Dank u wel, voorzitter. Mevrouw Koning is zelf ervaringsdeskundige, omdat ze zelf een boerenbedrijf heeft dat in een gebied zit dat 12% reductie moet gaan krijgen volgens dat kaartje. Ik vraag mij af, als ik kijk naar haar eigen bedrijf, wat die 12% reductie dan voor gevolgen zou hebben.

Mevrouw **KONING** (CDA): Ik spreek hier niet over mijn eigen bedrijf. Ik spreek over het algemeen beleid voor Noord-Holland en voor iedereen.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Het is toch zo dat er een behoorlijke bak met geld ligt te wachten bij de minister, om die transitie in het landelijk gebied te gaan maken? Ook in die gebieden waar u een bedrijf heeft zitten. Dan vraag ik mij toch af hoe het eruit gaat zien in die gebieden met 12% reductie.

Mevrouw **KONING** (CDA): Ik ga daar nu niet op in, want dat moet juist straks allemaal blijken in gebiedsprocessen. Ik heb het hier nu over het algemeen beleid.

Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Mevrouw Koning, ik vind dat u een prachtig verhaal houdt. Ik begrijp alleen iets niet helemaal, want in mijn optiek is uw partij op landelijk niveau verantwoordelijk voor dit

beleid. Dan begrijp ik niet zo goed dat u huiliehuilie gaat doen in de provincie, terwijl in wezen uw partij landelijk medeondertekenaar is van dit beleid.

Mevrouw **KONING** (CDA): Landelijk gezien zijn wij binnen onze partij ook druk bezig om te kijken of er een alternatief voor de KDW's kan komen.

Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Dan hoop ik dat daar vaart achter wordt gezet. Dank u wel.

Mevrouw **KONING** (CDA): Een groot knelpunt is de totale onduidelijkheid van het verdienvermogen van bedrijven als ze doen wat de overheid vraagt. Dan nog is er onduidelijkheid. Ik heb boeren en boerinnen gesproken die dinsdag 10 juni samen met hun kinderen huilend aan tafel zaten. Elke dag met een knoop in hun maag rondlopen met angst voor de toekomst. Door de enorme reductieverplichting is het financiële plaatje op veel bedrijven niet meer rond te krijgen. Je zal maar boer zijn in een gebied dat voor 70% reductie staat ingetekend. Stel je voor dat in jouw woonwijk 70% van de bewoners moet verdwijnen en zijn baan moet opgeven. En dan wordt gezegd: jullie gaan in een gebiedsproces zelf maar uitvechten wie er gaat verhuizen en wie zijn baan opgeeft. Dan zakt de grond toch weg onder je voeten? Dit is toch geen goed beleid? Mijn collega Michel Klein is al ingegaan op de rol van de industrie, dus daar ga ik nu verder niet op in. Hij heeft ook aangegeven dat er een oplossing moet komen voor de PAS-melders. Dat ondersteunen wij.

De **VOORZITTER**: Interruptie door de heer De Wit. Ik wil erop wijzen dat u langzaam door uw spreektijd heengaat. Ik weet niet of u nog moties wilt indienen, maar dan zou ik u willen adviseren om dat snel te doen. Mijnheer De Wit.

De heer **DE WIT** (VVD): Dank u wel voorzitter. Het wordt toch een beetje een bijzondere vergelijking. Bij mij doet die de vraag opkomen waar het CDA staat. Ik weet het niet meer. Bent u voor of tegen de lijn die in Den Haag is uitgezet, en die uiteindelijk ook in Noord-Holland tot beleid moet leiden? U neemt namelijk enerzijds fors afstand, en anderzijds zegt u: we doen er alles aan om het beleid op een goede manier in de praktijk te brengen. Waar staat u?

Mevrouw **KONING** (CDA): Ik probeer aan te geven dat er beleid moet komen dat werkbaar is en dat dat kaartje met die percentages niet werkbaar is. Dat illustreer ik met een voorbeeld.
Dan ga ik afronden, want ik heb niet zoveel tijd meer. Mijn concrete vragen en opmerkingen. Op 28 juni zijn de moties aangenomen in de Kamer. Er was ook een motie die zegt dat de provincie maximale vrijheid krijg om het reductiebeleid in te vullen. De kleurenkaart is dus eigenlijk van tafel, maar de KDW's blijven. Daarmee zijn we het niet eens, zoals ik heb aangegeven. Ik dien daar zo een motie voor in. Het tweede punt is de sociaaleconomische impact die moet worden meegenomen bij de opstelling van gebiedsplannen. Daar is ook een motie over aangenomen in de Tweede Kamer. Wij willen dat dit ook meteen wordt meegenomen in alle gebiedsprocessen. Daar dien ik een motie voor in. Ten derde, is door de aangenomen moties in de Kamer is ook meer ruimte ontstaan voor innovatie als wezenlijk onderdeel. Er wordt gewerkt aan juridische zekerheid voor innovaties op de lijst van 'Regeling ammoniak en veehouderij'. Dat juichen wij toe. Wij willen graag dat in Noord-Holland ook goed wordt ingezet.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Koning, ik wil u verzoeken om nu de moties in te dienen. Dat heb ik bij de vorige spreker ook gedaan, dat is u opgevallen. Ik dacht dat u naar een punt ging. Ik zou u nu willen verzoeken de moties in te dienen, want anders lopen wij echt uit de tijd.

Mevrouw **KONING** (CDA): Ja, dat ga ik doen.
Mijn eerste motie heet 'Alternatief zoeken voor indicator kritische depositiewaarde'. Daarin wordt de het college van Gedeputeerde Staten opgeroepen om er bij het Rijk op aan te dringen dat de kritische depositiewaarden uit de wet worden gehaald. Daarnaast de kritische depositiewaarden zo spoedig mogelijk uit het beleid van de provincie Noord-Holland te halen en samen met het Rijk een alternatief te ontwikkelen waarmee gestuurd wordt op de algemene staat van instandhouding van de natuur in Natura 2000-gebieden.
In de motie 'Toekomstperspectief' worden Gedeputeerde Staten opgeroepen om afspraken uit gebiedsprocessen niet definitief te maken zolang er nog geen toekomstperspectief is voor de landbouw in gebiedsprocessen, en zolang er nog geen duidelijkheid is over grondgebondenheid en kringlooplandbouw. En met het Rijk te werken aan duurzaam toekomstperspectief voor de landbouw.

De laatste motie 'Motie Sociaaleconomische impactanalyse' worden Gedeputeerde Staten opgeroepen om ervoor te zorgen dat de sociaaleconomische impactanalyse ook verplicht onderdeel uitmaakt van alle gebiedsprocessen die reeds gaande zijn in Noord-Holland.

Motie 136/4 juli 2022
'Motie alternatief zoeken voor Indicator Kritische Depositiewaarde'

Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op 4juli 2022 ter bespreking van het agendapunt actualiteit Stikstof
Constaterende dat:
- *Noord-Holland de Kritische Depositie Waarden (KDW's) voor N2000-gebieden heeft opgenomen in haar beleid;*
- *Noord-Holland de enige provincie is die dat op dit moment heeft gedaan.*

Overwegende dat:
- *het een opdracht is vanuit de Europese Unie om de Natuur in N2000-gebieden te beschermen;*
- *de Europese Unie niet verplicht heeft om hierbij Kritische Depositie Waarden te formuleren;*
- *de Kritische Depositie Waarden die Nederland heeft geformuleerd zeer sterk afwijken van normen uit andere EU landen;*
- *de Kritische Depositie Waarden in Nederland onredelijk streng zijn omdat er gesteld wordt dat bij die grens elk risico op een negatieve impact van stikstofemissie op de natuur uitgesloten zou zijn. Het in veel gevallen echter zo is dat ook bij hogere stikstofnormen de natuurgebieden nog prima beschermd worden;*
- *we zelfs voor de mensheid niet zo streng zijn dat we in ons beleid elk risico op gezondheidsschade of een ongeval uitsluiten omdat we dan als mensen ook helemaal niets meer kunnen doen;*
- *de Kritische Depositie Waarden alleen sturen op stikstof en daarmee ook niet waarborgen dat de natuur herstelt of beschermd wordt omdat dat afhankelijk is van veel meer factoren;*
- *de KDW's ontwikkelingen in Nederland waaronder woningbouw bijna volledig op slot zetten;*
- *er om al deze redenen een andere indicator gezocht moet worden.*

Roepen het college van Gedeputeerde Staten op om:
- *Er bij het Rijk op aan te dringen dat de Kritische Depositie Waarden uit de wet worden gehaald;*
- *daarnaast de Kritische Depositie Waarden zo spoedig mogelijk uit het beleid van de provincie Noord-Holland te halen en samen met het Rijk een alternatief te ontwikkelen waarmee gestuurd wordt op algemene staat van instandhouding van de natuur in N2000-gebieden;*

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Willemien Koning (CDA)

Motie 137/4 juli 2022
'Motie toekomstperspectief'

Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op 4juli 2022, ter bespreking van het agendapunt actualiteit Stikstof;
Constaterende dat:
- *er nog geen duidelijkheid is over toekomstperspectief voor de landbouw na de gevraagde transformatie in verband met stikstof;*
- *er nog geen duidelijkheid is over de definitie van kringlooplandbouw die het Rijk wil gaan hanteren in relatie tot het stikstofbeleid en de gebiedsprocessen;*
- *er nog geen duidelijkheid is over de definitie van grondgebondenheid die het Rijk wil gaan hanteren in relatie tot het stikstofbeleid en de gebiedsprocessen.*

Overwegende dat:
- *de agrarische bedrijven die onderdeel zijn van een gebiedsproces helderheid moeten hebben over de definitie van en regels betreffende grondgebondenheid, kringlooplandbouw en hun toekomstperspectief voordat zij stappen kunnen zetten in een gebiedsproces;*
- *zolang deze helderheid er nog niet is, bedrijven geen goed zicht hebben op toekomstperspectief omdat zij niet weten welke regels gehanteerd worden;*
- *het onacceptabel is dat een sector een transformatie moet ondergaan terwijl er geen zicht is op toekomstperspectief na de transformatie;*

- *de totale onduidelijkheid van het verdienvermogen van bedrijven als ze doen wat de overheid vraagt het grote knelpunt is.*

Roepen Gedeputeerde Staten op om:

- *afspraken uit gebiedsprocessen niet definitief te maken zolang er nog geen toekomstperspectief is voor de landbouw in gebiedsprocessen en zolang er nog geen duidelijkheid is over grondgebondenheid en kringlooplandbouw*
- *met het Rijk te werken aan duurzaam toekomstperspectief voor de landbouw;*

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Willemien Koning (CDA)

Motie 138/4 juli 2022
'Motie sociaaleconomische impactanalyse gebiedsprocessen'

Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op 4 juli 2022, ter behandeling van het agendapunt actualiteit Stikstof
Constaterende dat:

- *er in de Tweede Kamer op 28 juni 2022 een motie is aangenomen die stelt dat een sociaaleconomische impactanalyse verplicht onderdeel moet uitmaken van het gebiedsplan waarbij het doel is om voldoende zekerheid te bieden voor het verdienvermogen, de bedrijfseconomische continuïteit en financierbaarheid van investeringen voor de blijvende agrarische ondernemers.*

Overwegende dat:

- *in de huidige gebiedsprocessen deze sociaaleconomische impactanalyse niet mag ontbreken.*

Roepen Gedeputeerde Staten op om:

- *ervoor te zorgen dat een sociaaleconomische impactanalyse ook verplicht onderdeel uitmaakt van alle gebiedsprocessen die reeds gaande zijn in Noord-Holland;*

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Willemien Koning (CDA)

De **VOORZITTER**: Dank u wel, dan bent u daarmee aan het eind gekomen van uw bijdrage. De drie moties maken nu onderdeel uit van de beraadslaging. De laatste indiener is mevrouw De Groot van de SP.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): De SP heeft zorgen over de gang van zaken. En ja, wij vinden dat er iets gedaan moet worden aan het stikstofprobleem. En niet zo'n beetje ook. In Nederland wordt al zo wat vijftig jaar veel en veel te veel stikstofoxide en ammoniak uitgestoten. Ammoniak is de grootste bedreiging voor onze natuur en biodiversiteit. Stikstofoxiden zijn overigens ook een bedreiging voor de natuur en biodiversiteit, maar die geven ook fijnstof, dat heel slecht is voor de luchtwegen van de mens, en waarschijnlijk ook van de dieren. Het gevolg is bijvoorbeeld astma. Het is dus echt zaak dat we de stikstofcrisis gaan bezweren. Daarvoor zullen wij allemaal offers moeten brengen. Wij weten dat er in de provincie Noord-Holland wordt gewerkt met een gebiedsgerichte aanpak, zodat voor elk gebied gekozen kan worden hoe de stikstofcrisis het beste bedwongen kan worden. Dan zou het buitengewoon slim zijn als we de klimaatcrisis en de komende watercrisis ook meenemen. Dat is heftig, maar wel drie vliegen in één klap. Hoewel dat geen diervriendelijke uitspraak is! We willen niet dat alleen boeren de crisis dragen.
Het is dan ook niet verstandig van het Rijk dat allereerst de boeren ter sprake kwamen voor de oplossing van de stikstofcrisis. Immers, ook de industrie, de scheepvaart, het verkeer en de energiesector zijn grote bronnen van ammoniak en stikstofoxide. Schiphol, Tata Steel, Olam en Cargill zijn grote bronnen van stikstof. En ze zijn allemaal in onze provincie gevestigd. Wij pleiten er dan ook voor om tegelijkertijd met de boeren ook deze bedrijven worden aangepakt. En andere bedrijven natuurlijk. In het kleine moeten we ook zelf aan de bak. De boeren hebben heel lang aan de leiband van banken en veevoederindustrie gelopen. Ze hebben om de productie op te voeren in hun steeds groter wordende bedrijven helaas de verkeerde keuzes moeten maken. Ze konden er niet onderuit. We vinden dan ook dat bij het afschalen van de bedrijven ook financieel geholpen moet worden door banken en de veevoederindustrie. Kortom, door al die instellingen die hen hebben gedwongen tot een intensieve en kapitaalintensieve bedrijfsvoering. We vinden ook dat de stikstofcrisis niet moet worden afgewenteld op de mensen die niets te makken hebben. Vind daar maar eens een oplossing voor!

De heer **DE WIT** (VVD): Ja, voorzitter dank. Ik heb behoefte aan een stukje verheldering. Ik hoor een verhandeling over de landbouw van slachtoffers van het systeem. U wilt ook de industrie erbij betrekken. Is uw oplossing om straks alles maar op te kopen en af te schaffen in Noord-Holland om daarmee de stikstofuitstoot naar beneden te brengen? Wat is uw alternatief, niet alleen voor de boeren, maar ook voor de industrie?

Mevrouw **DE GROOT** (SP): We gaan de industrie natuurlijk sowieso niet uitkopen. De industrie zal zelf ervoor moeten zorgen dat er heel snel oplossingen gevonden worden om de eigen uitstoot te beperken. En eigenlijk geldt dat ook voor de boeren. Alleen gaan we de boeren daarbij een beetje helpen. Schiphol hoeven wij daarbij niet te gaan helpen. Olam en Cargill evenmin. Die moeten gewoon aan de regels voldoen en ophouden met het uitstoten van veel te veel stikstof.

De **VOORZITTER**: Gaat u verder.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Dus ook de mensen die niets te makken hebben, hoeven de stikstofcrisis niet te gaan betalen. Dat is de visie van de SP. In plaats van minder, veel méér boeren. Boeren met perspectief voor henzelf en voor de toekomst van alle mensen en de natuur in Nederland. Boeren met liefde voor de natuur als natuurbeheerders. Boeren die hun dierenliefde echt in de praktijk kunnen brengen bij een kleinere veestapel. Geef de boeren perspectief en pak ook al die andere bedrijven aan. En ga niet alleen bij de stikstofcrisis op deze manier te werk, maar ook bij de klimaat- en de watercrisis. Want we moeten met zijn allen, en onze kinderen en kleinkinderen, ook een toekomst hebben. Wij hebben de motie 'Ieder zijn deel in de stikstofcrisis' voorbereid. Die dienen we nu in. Het dictum luidt: Besluit Gedeputeerde Staten opdracht te geven contact op te nemen met de rijksoverheid en deze te laten weten dat Noord-Holland van mening is dat iedere sector zich grote inspanningen moet getroosten om de stikstofcrisis te bezweren. De indruk weg te nemen dat het alleen de boeren zijn die moeten boeten voor de stikstofuitstoot.
Maar ook de industrie, de luchtvaart en de scheepvaart en het wegverkeer moeten hun stikstofuitstoot onmiddellijk terugdringen. De financiële lasten van de stikstofreductie in transitie in de landbouw en veehouderij eerlijk verdeeld moeten worden over de hele keten van agro-industrie, veevoederbedrijven, banken en supermarkten, waarbij de sterkste schouders de zwaarste lasten moeten dragen. En ondertussen een ambitieuze, integrale aanpak uit te werken voor de reductie van ammoniak en stikstofdioxide, waarbij alle sectoren: landbouw, industrie, luchtvaart, scheepvaart en wegverkeer voor een eerlijker deel bijdragen in de stikstofreductie. Ruimte te bieden voor regionaal maatwerk, waarbij het uitgangspunt is dat de grootste vervuilers het meest reduceren. En boeren te ondersteunen om nieuwe verdienmodellen te ontwikkelen voor duurzame, biologische en circulaire vormen van landbouw, en gaat over tot de orde van de dag.'

Motie 139/4 juli 2022
'Ieder zijn deel in de stikstofcrisis'

Constaterende dat:

- *de stikstofuitstoot (ammoniak en stikstofdioxide) in Nederland al bijna 50 jaar veel te hoog is;*
- *door de kabinetten-Rutte, door het bewandelen van allerlei zijwegen en geitenpaadjes, het maken van keuzes in het verminderen van de uitstoot van stikstof steeds werd uitgesteld;*
- *ondertussen in alle sectoren, waaronder de landbouw, steeds werd geïnvesteerd in oplossingen die bij lange na niet voldoende waren om de uitstoot van stikstof afdoende te verminderen;*
- *dit ertoe geleid heeft dat er, ook in Noord-Holland, grote problemen zijn ontstaan voor volksgezondheid, water-, bodem- en luchtkwaliteit;*
- *schaalvergroting en zogenaamde innovatie in landbouw en veehouderij een doodlopende weg is gebleken, waardoor marges van boeren afnemen en zij geen eerlijke prijs voor hun producten krijgen;*
- *de agro-industrie, de veevoederbedrijven, de banken en de supermarktketens ondertussen grote winsten hebben gemaakt over de ruggen van de boerenbedrijven;*
- *de positie van de boer in de gehele keten versterkt moet worden ten opzichte van de agro-industrie, veevoederbedrijven, banken en supermarkten, zodat daadwerkelijk de omslag kan worden gemaakt naar kleinere circulaire boerenbedrijven;*
- *vele boeren als natuurbeheerders vogels beschermen en de biodiversiteit trachten te vergroten;*
- *het uiteindelijk gaat om het redden van de Nederlandse natuur en biodiversiteit, zodat ook toekomstige generaties mensen, dieren en planten een toekomst hebben in Nederland;*

- *daartoe een transitie moet komen in vele sectoren, waaronder de landbouw en veehouderij, om het stikstofprobleem te tackelen.*

Overwegende dat:

- *vooralsnog € 25 miljard landelijk beschikbaar is voor het oplossen van het stikstofprobleem in Nederland;*
- *met deze € 25 miljard boeren en fabrieken verleid moeten worden om te verduurzamen, (vrijwillig) uitgekocht te worden of zelfs te worden onteigend;*
- *deze € 25 miljard moet worden opgebracht door de belastingbetaler, terwijl de stikstofcrisis direct en indirect werd veroorzaakt door banken en investeerders, die wel de opbrengsten incasseerden, maar verzuimden in de leefbare toekomst van Nederland te investeren;*
- *er in Noord-Holland, net als in de rest van Nederland, allereerst wordt gekeken naar de landbouw en veehouderij, als eerstaangewezenen om de stikstofcrisis te bezweren;*
- *pas later wordt gekeken naar andere sectoren, zoals de industrie, de luchtvaart, de scheepvaart en het wegverkeer, terwijl in Noord-Holland grote stikstofproducenten als Tata Steel, Schiphol, Olam en Cargill actief zijn.*

Besluit Gedeputeerde Staten opdracht te geven:

- *contact op te nemen met de Rijksoverheid en deze te laten weten dat Noord-Holland van mening is dat iedere sector zich grote inspanningen moet getroosten om de stikstofcrisis te bezweren;*
- *de indruk weg te nemen dat het alleen de boeren zijn die moeten boeten voor de stikstofuitstoot, maar ook de industrie, de luchtvaart, de scheepvaart en het wegverkeer hun stikstofuitstoot onmiddellijk moeten terugdringen;*
- *de financiële lasten van de van de stikstofreductie en transitie in de landbouw en veehouderij eerlijk verdeeld moeten worden over de hele keten van agro-industrie, veevoederbedrijven, banken en supermarkten, waarbij de sterkste schouders de zwaarste lasten moeten dragen;*
- *ondertussen een ambitieuze integrale aanpak uit te werken voor de reductie van ammoniak en stikstofdioxide, waarbij in alle sectoren (landbouw, industrie, luchtvaart, scheepvaart en wegverkeer) voor hun eerlijke deel bijdragen in de stikstofreductie;*
- *ruimte te bieden voor regionaal maatwerk waarbij uitgangspunt is dat de grootste vervuilers het meeste reduceren;*
- *boeren te ondersteunen om nieuwe verdienmodellen te ontwikkelen voor duurzame, biologische en circulaire vormen van landbouw.*

En gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Anna de Groot (SP)

De **VOORZITTER**: Uw motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging. De volgende spreker is Statenlid Van Wijnen van GroenLinks.

Statenlid **VAN WIJNEN** (GL): Voorzitter. Dank voor de partijen die deze actualiteit hebben aangevraagd. Er is inderdaad veel om over te praten. Volgens mij stond het ook zo aangekondigd. En zelfs als we niet gelijk ergens over hoeven te beslissen, is het goed om van gedachten te wisselen. Noord-Hollanders mogen ook gewoon weten wat onze positie is in dit debat en als provinciale afdelingen van partijen moeten we het ook van elkaar kunnen weten. Landelijk is er een stevige stap gezet in de richting van een oplossing voor de te grote stikstofdepositie waar de Nederlandse natuur al decennia last van heeft. Die komt niet te vroeg. GroenLinks heeft er nooit doekjes om gewonden dat het wat ons betreft best allemaal een tandje sneller had gemogen. Als GroenLinks Noord-Holland zijn wij dan ook blij dat deze stap nu gezet is en dat het allemaal een beetje concreter wordt. Maar we zien ook dat er nog steeds teveel vragen en oplossingsrichtingen niet bevredigend zijn ingevuld. Daar hebben andere partijen ook wel wat over gezegd.
Maar eerst iets anders. Er lijkt namelijk ook een discussie te ontstaan over de sectoren die Noord-Holland bijdragen aan stikstofdepositie. Met die discussie willen we wel voorzichtig zijn. Het lijkt er inderdaad op dat bij ons industrie, scheepvaart een grotere rol spelen dan in andere provincies. Dat is ook niet zo gek met bedrijven als Schiphol, Tata Steel, Cargill en Olam. Maar ook in Noord-Holland is landbouw of eigenlijk veehouderij de hoofdrolspeler. Ook al is er een aantal grote industrieën die de top 100 of zelfs de top 10 halen, en ook al moeten we daar inderdaad wat mee, dan nog blijft landbouw met heel veel kleinere bedrijven ook hier nog steeds het belangrijkste. We moeten dus iets met handhaving en vergunning richting de Schiphol, Tata Steel en Olam, maar oog op de bal houden betekent dat we zeker ook iets moeten met onze landbouw. Ik kan de uitspraken van gedeputeerde Rommel dat we daar al goed mee bezig zijn redelijk volgen. We hebben inderdaad al een gebiedsgerichte aanpak staan. We hebben veel gesprekken gevoerd om dat integraal op te pakken. We zijn blij dat in Noord-Holland alle partijen nog om tafel zitten. Daarvoor oprecht een compliment,

maar ook wel een winstwaarschuwing. We zijn er nog niet. We maken ons ook zorgen. De komende maanden moet gaan blijken in hoeverre onze gebiedsgerichte aanpak overeenkomt met de aanpak zoals het Rijk die voor ogen heeft. Dat kan nog best ingewikkeld worden. In hoeverre zijn de doelen die wij hebben vastgesteld eigenlijk voldoende? GroenLinks heef destijds aangegeven dat die doelen, als dat mogelijk is, best nog een stukje scherper kunnen. Zijn die mogelijkheden er? Hoe gaat de gedeputeerde ons daarin meenemen? Dat vragen we ons niet alleen af ten aanzien van de aanpak stikstofdepositie.

Mevrouw **KONING** (CDA): Ik hoor u zeggen dat u de doelen nog scherper wilt. Maar dan laat u toch de boeren in Noord-Holland, die al heel extensief boeren en veel aan natuurbeheer doen, echt in de kou staan?

Statenlid **VAN WIJNEN** (GL): Ik heb aangegeven dat ik nieuwsgierig ben om te kijken of we die scherper kunnen krijgen. Ik heb niet gezegd dat ik dat per se wil, maar ik ben wel nieuwsgierig of die mogelijkheden er zijn.

De **VOORZITTER**: Gaat u verder.

Statenlid **VAN WIJNEN** (GL): Het mag natuurlijk geen papieren exercitie worden waarin het alleen maar over getallen gaat. Het hangt namelijk ook heel erg samen met het perspectief dat we kunnen geven aan veehouderijen. En hoe gaan we daar elkaar in meenemen? GroenLinks zou het mooi vinden als Noord-Holland een schoolvoorbeeld kan worden voor het Nationaal Strategisch Plan voor de landbouw en we echt kunnen laten zien dat het mogelijk is om landbouw duurzaam en met perspectief neer te zetten. Wat hebben onze gedeputeerden daarvoor nodig? Als partijen zich afvragen hoe wij de provinciale rol zien in de aanpak stikstofdepositie, dan gaat het echt daarin zitten. Ja, de stikstofdepositie moet echt zo spoedig mogelijk omlaag. Maar ja, er moet ook net zo spoedig een realistische en haalbare route liggen naar toekomstbestendige en natuurinclusieve landbouw.

De heer **LEERINK** (PvdA): Voorzitter. Terecht dat we hier stilstaan bij het tumult dat ontstaan is rond alles wat met stikstof te maken heeft. Dank voor het aanvragen van deze actualiteit. Het is goed om daar nu met elkaar over te spreken. Het positieve nieuws van de stikstofplannen van het kabinet is dat we eindelijk een minister hebben die klip en klaar stelt dat we de natuur moeten gaan beschermen en dat de stikstofvervuiling in 2030 gehalveerd moet zijn. Dat is meer dan belangrijk. Het is de natuur die ons drinkwater zuivert, onze lucht schoonmaakt, ons voedsel bestuift, waar een mens tot rust kan komen. Ook als je geen natuurliefhebber bent, is het doorbreken van de impasse belangrijk. Onze provincie zit op slot. Woningbouwprojecten kunnen niet doorgaan en zelfs bedrijven die een duurzame economie met groene banen willen creëren, lopen aan tegen het feit dat ze geen vergunning krijgen.
Voorzitter, het negatieve nieuws is dat de nadruk bij de presentatie te eenzijdig op de boeren is komen te liggen. Als je naar onze provincie kijkt, wordt terecht ook naar bedrijven zoals Tata Steel en Schiphol gekeken. Verwarrend is dat het beeld is ontstaan alsof de provincie nog met de aanpak van de stikstofproblematiek moet beginnen. Dat laatste klopt natuurlijk niet. We hebben in onze provincie per gebied al doelen vastgesteld. Er wordt al gewerkt aan een gebiedsgerichte aanpak om samen met betrokkenen tot een plan te komen over de wijze waarop die doelen gerealiseerd kunnen worden. Een belangrijke vraag, zoals net gememoreerd door GroenLinks, is natuurlijk of de doelen die wij in de provincie hebben vastgesteld overeenkomen met wat het Rijk dadelijk van ons gaat vragen.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Bent u met ons eens dat het heel erg ingewikkeld is om afspraken te gaan maken nu blijkt dat de vergunningsruimte van de industrie zo ontzettend groot is?

De heer **LEERINK** (PvdA): Dat ben ik met u eens. Ik zou met name over dat deel van wat wij kunnen doen om de industrie aan te pakken dadelijk wat meer willen horen van het college.

De **VOORZITTER**: Gaat u verder, mijnheer Leerink.

De heer **LEERINK** (PvdA): Voorzitter. Dat is inderdaad een punt: een te eenzijdige focus op de landbouw. Terecht hebben we afgesproken dat iedere sector in deze provincie zijn deel moet leveren. Wij begrijpen dat daar ook het nodige op gebeurt. Ik zou het college willen vragen dat hier nog eens duidelijk kenbaar te maken. Dat is belangrijk voor het gesprek dat wij met elkaar voeren. Voorzitter. Wat ons betreft is er nog een punt van zorg. Een beroemde partijgenoot van mij zei ooit:

In geouwehoer kun je niet wonen. Dat is gemeengoed geworden. Het ging toen over huizen. Vrij vertaald naar deze situatie zou ik willen zeggen: met oeverloos gepraat en polderen over gebiedsplannen reduceer je nog geen stikstof. En doe je ook niets aan bodemdaling. En al die andere zaken waarvoor het maken van gebiedsplannen nu als de heilige graal wordt gezien. Stil maar, wacht maar, laat ons nou maar gewoon rustig ons werk doen, dan komt alles goed. Dat zegt de gedeputeerde keer op keer tegen ons, als we bezorgd vragen hoe het ermee staat. Of praten inmiddels ook leidt tot resultaten. En voorzitter, dat vertrouwen geven we de gedeputeerde graag. Maar daarmee legt zij de lat voor de gebiedsgerichte aanpak, en daarmee voor zichzelf, wel hoog. Als je voor het realiseren van bijna al je doelen al je kaarten inzet op het samen maken van gebiedsplannen, loop je het risico dat het hele beleid als een kaartenhuis in elkaar dondert op het moment dat de plannen niet of onvoldoende van de grond komen. Daarom vraag ik de gedeputeerde ons goed en liefst via tussenrapportages mee te nemen, zodat we met elkaar de vinger aan de pols kunnen houden. Niet omdat we de gebiedsgerichte aanpak niet ondersteunen, of dat we de gedeputeerde niet vertrouwen, maar omdat we deze verantwoordelijkheid met elkaar moeten willen dragen.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan geef ik het woord aan mevrouw Van Geffen van Liberaal N-H.

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Liberaal N-H): Dank u wel voorzitter. Ik groeide op in de tijd van de ruilverkaveling en ik heb mijn familie nog nooit zo boos gezien als in die tijd. Ik kom uit het zuidelijkste puntje van het rivierengebied. Wij beschouwden onszelf als Brabanders, hoewel we nog net in Gelderland woonden. Het was ook altijd Brabantse gezelligheid. Elke verjaardag stond bol van grappen en van klagen, waarbij je over elkaar heen bood. Maar dat was over bij de ruilverkaveling. Ik weet nog dat ik boven op bed lag en dat het huis, in mijn herinnering, daverde van boze stemmen. Wat was onder andere het probleem? Mijn vader was loonarbeider. Wij hadden maar heel weinig land, maar hij werkte als loonarbeider in het hele gebied. En in het rivierengebied valt de regen ongelijk. Niemand gelooft dat, maar het is echt zo. Mijn vader wist precies te vertellen welke stukken land goed en welke minder goed waren. Waar teveel regen viel, waar te weinig regen viel. Door die rivieren valt de regen anders. Dat werd niet meegeteld in de ruilverkaveling. Dus voor een goed stuk land kon je een waardeloos stuk land krijgen, en andersom. Er was niemand in Den Haag die dat geloofde. Ik ben van de week gaan kijken bij de N247, toen de boeren het geblokkeerd hadden. Ik heb met een heel aantal boeren daar gesproken. Mij bekroop echt datzelfde gevoel. Daar zit heel veel kennis bij mensen over hoe het land in elkaar zit, hoe dingen wel en niet werken. Men voelt zich niet gehoord.
Er is wel iets veranderd met vroeger. Mijn vader heeft sinds de ruilverkaveling nooit meer gestemd. Een deel van mijn familie ook niet. De toegang was anders: er was geen toegang. Nu viel mij op dat sowieso iedereen de naam van gedeputeerde Rommel kende, waarvoor complimenten. Er is overleg. Mensen komen hier ook langs. En dan komt de commissaris van de Koning met mevrouw Zaal en mevrouw Rommel naar buiten. We praten met mensen. Het bestuur is toegankelijker. Maar ook de onderlinge actie kan makkelijker plaatsvinden door alle mogelijkheden die wij hebben met internet, mobiele telefoons enz. Dat betekent voor een overheid iets. Je wel, zoals de heer Leerink, zeggen: samen duurt misschien te lang. En wat komt er dan van terecht? Maar we zitten wel in een fase waarin het superbelangrijk is het samen te doen, omdat er geen andere weg is. Er is geen andere weg dan dit samen te doen. Wat dat betreft denk in dat Noord-Holland er in principe niet slecht voor staat. De uitdaging ligt er om dit ook vol te houden. Om dit op deze manier te blijven doen. Dat zal dan ook als veel rechtvaardiger worden gevoeld door de mensen die er direct bij betrokken zijn en voor wie generatieslange waarden op het spel staan. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan geef ik het woord aan de heer De Wit van de VVD.

De heer **DE WIT** (VVD): Voorzitter. Midden in de grootste internationale oorlogscrisis in Europa maken onze boeren en tuinders zich zorgen over hun toekomstperspectief in ons vrije land. De oorlog in Oekraïne zorgt niet alleen voor oplopende inflatie en daarmee grote druk op de koopkracht, ook voor de politieagent, de schooljuf of de kleine MKB-ondernemer. Die oorlog laat ook zien dat wij ons in Europa zo min mogelijk afhankelijk moeten maken van vreemde mogendheden met dictatoriale trekken. Dan gaat het niet alleen over onze energievoorziening, maar ook over grondstoffen of voedsel. De VVD Noord-Holland steunt dan ook de resolutie die in maart in het Europees Parlement is aangenomen om de voedselproductie in Europa te vergroten en ons daarvoor maximaal in te zetten. Dat betekent voor ons dat de Nederlandse, en dus ook de Noord-Hollandse agrarische sector, daar een vooruitstrevende rol in kan hebben. Dat brengt ons gelijk op de belangrijkste voorwaarde voor het stikstofbeleid in Noord-Holland. Dat is dat alle bedrijven die willen verduurzamen dit ook moeten gaan meemaken. Of het nu gaat over stikstof, water of klimaat:

iedereen die wil moet er aan het eind van de rit ook kunnen staan. Anders zijn alle transities voor niets geweest. Voorzitter. De VVD is niet blind voor problemen in onze natuurgebieden. Wij staan voor een goede balans tussen het leven dat wij leiden en de omgeving waarin we dat doen.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Voorzitter. Vindt u gezien de toestand van onze natuurgebieden dat het niet alleen gaat om 'wil', maar zelfs om 'moet'? Dus dat we moeten verduurzamen, moeten zorgen dat er niet zoveel stikstofuitstoot meer is, dat er geen smerig water is enz.

De heer **DE WIT**: Gezien de oorlog in Oekraïne moeten wij ons beseffen dat wij ons voedsel op peil moeten houden en onze mensen moeten kunnen blijven voeden voor een betaalbare prijs. Dat is een uitgangspunt dat bepalend is voor de manier waarop wij met de agrarische sector willen omgaan, dus om in natuurgebieden de natuurdoelen te kunnen halen.

Mevrouw **DE GROOT**: Als wij in Nederland zomaar overgaan op een circulaire vorm van landbouw en dus ook van veeteelt, is er al heel veel gewonnen. Wij moeten zelf voldoende voedsel kunnen verbouwen om hier de voedselcrisis op te lossen, zo die crisis er zou zijn.

De heer **DE WIT** (VVD): Ik denk dat er in Nederland nog geen voedselcrisis is, maar dat we als Europa wel een verantwoordelijkheid hebben om na te denken hoe wij duurzaam onze mensen blijven voeden. Dat betekent dat wij niet onze agrarische sector in de uitverkoop gaan doen, maar ook het belang van voedselproductie meenemen in het beleid waarvoor we staan, om uiteindelijk in de natuurgebieden die verbetering te realiseren.

Statenlid **VAN WIJNEN** (GL): U brengt mij een beetje in verwarring, omdat u begint over het internationale voedselvraagstuk. Ik vraag mij af hoe u onze relatie ziet met exportgerichte landbouw en kijkt naar het feit dat wij best wel veel importeren om onze landbouw in stand te houden. Moeten we daar dan ook wat aan doen? Bent u bereid daar ook stappen in te zetten?

De heer **DE WIT** (VVD): Voorzitter. Wat wij maximaal moeten doen, is ervoor zorgen dat de mensen in Europa goed en betaalbaar gevoed worden. Onze consumenten in Nederland -als ik mij daartoe beperk- consumeren natuurlijk ook thee, cacao en koffie, die van heinde en ver komen. Het gaat ons erom dat wij in onze brede consumptiebehoefte kunnen voldoen, wat betekent dat wij een plicht kunnen hebben voor teelt die bijvoorbeeld in Duitsland of Polen niet mogelijk is. Dus dat wij exporteren naar de consumenten daar, en omgekeerd. Op die manier moeten wij daarover denken. Op het punt van de import –wij weten bijvoorbeeld dat wij in Europa heel veel soja importeren om die voedselproductie mogelijk te maken- moet je iets gaan doen. Daarvan wil je ook de afhankelijkheid verminderen en kun je een verduurzamingsslag maken.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Voorzitter. De VVD heeft in haar verkiezingsprogramma staan dat de landbouw en de natuur inclusief met elkaar moeten zijn. Ik hoor nu de VVD zeggen dat er meer productie moet komen in Nederland. Uiteindelijk gaat dat ten koste van de natuur. Is de VVD bezig met verkiezingsbedrog?

De heer **DE WIT** (VVD): Voorzitter. U trekt een conclusie die ik niet deel. Wij ondersteunen het beleid dat het Europees Parlement ook heeft benoemd, dus dat de voedselproductie maximaal vergroot moet worden binnen de invloedsfeer die wij daarop hebben. Wij willen echter dat het voedsel met zo min mogelijk milieudruk geproduceerd wordt. Daar hebben wij ook prima beleid voor. Dat bedoelen wij met natuurinclusieve landbouw. Daar hebben wij een voedselvisie voor. In Den Haag is er ook een kringloopvisie. Dat zijn elementen die je daarbij betrekt. Het een gaat niet zonder het ander.

Mevrouw **KONING** (CDA): Ik ben blij dat u komt met een toekomstperspectief. U zegt dat alle boeren die dat willen dat mee moeten kunnen maken. Maar ik heb een vraag. Uw minister is gekomen met dat kaartje. Gaat u dan ook steunen dat het kaartje en de KDW's van tafel moeten? Dat wij echt met elkaar, met de boeren, de transitie in moeten gaan op een realistische en haalbare manier? Gaat u dat steunen?

De heer **DE WIT** (VVD): De VVD-fractie heeft ook kennis genomen van de kaart die in omloop is. Ik heb vastgesteld dat het grootste effect van die kaart is dat er heel veel onduidelijkheid en onrust is gekomen. Ik denk dat daarmee de kaart zijn doel voorbij is geschoten. Daarmee ben ik niet gelukkig. Aan de andere kant denk ik niet dat wij ons hier maximaal moeten focussen op wat er in die kaart staat, of dat die kaart van tafel moet. Het gaat erom dat de doelen helder zijn. Wij hebben Natura 2000-gebieden met natuurdoelen daarbinnen. Dat is waar het allemaal om gaat. Dan kom ik op het

punt van die KDW. Daarover is in de Tweede Kamer ook een goede verhandeling gehouden. Ik steun die lijn, waarbij het gaat om de natuurdoelen. De KDW is een hulpmiddel om dat te kunnen beoordelen. Op die manier kijk ik daarnaar.

Mevrouw **KONING** (CDA): Mooi. Maar dan hoor ik u dus ook zeggen dat die KDW een hulpmiddel is, maar eigenlijk uit de wet en uit het beleid moet. En dat we echt moeten kijken naar de doelen voor de natuur die we willen behalen. Klopt dat?

De heer **DE WIT** (VVD): Voorzitter. Dat laatste heb ik niet gezegd. Ik ga hier niet zeggen dat wij de KDW uit de wet halen. Misschien schop ik daarmee vandaag, dus als ik dat zou doen, de hele vergunningverlening onderuit. Dan zouden we nog verder weg zijn van huis. Daar moeten we niet aan beginnen. Ik denk wel dat we in Noord-Holland het goede doen, door bijvoorbeeld in de Eilandspolder, waar op dit moment al gesprekken lopen, te kijken naar de staat van de natuur en hoe wij daarin de staat van de Kritische Depositiewaarden beoordelen. Dat is wat mij betreft de weg die wij moeten gaan.

Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Voorzitter, dank u wel. Ik wil de heer De Wit complimenten maken over het feit dat hij zoveel woorden kan gebruiken en eigenlijk weinig zegt. Mijn vraag aan de heer De Wit is of de provinciale fractie van de VVD in Noord-Holland achter het beleid staat dat geopperd wordt door de VVD op landelijk niveau.

De heer **DE WIT** (VVD): De crux is dat wat mij en de VVD Noord-Holland betreft in de maand juni bij het kabinet te eenzijdig de focus heeft gelegen op sec de landbouw en te eenzijdig op het instrument van opkopen. Dat is een failliet van de overheid als dat ons beleid zou moeten zijn. Het gaat erom dat wij een natuurprobleem hebben op te lossen. Dat gaat over stikstof in relatie tot Natura 2000-doelen, over waterkwaliteit en klimaatvraagstukken. Daarvoor moeten we niet weglopen. De landbouw heeft daar ook een rol in. Mijn adagium is, en onze fractie zal het beleid aan de hand daarvan toetsen, dat iedereen die de verduurzamingsoperatie wil meemaken, dat ook moet kunnen meemaken. De overheid heeft tot plicht ervoor te zorgen dat dat ook gaat gebeuren. Daarom sta ik hier en dat is onze inzet voor de Noord-Hollandse aanpak.

Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Dank u wel, voorzitter. Nogmaals, veel woorden. Maar mijn vraag kan heel makkelijk beantwoord worden met ‘ja’ of ‘nee’. Nogmaals mijn vraag. Staat de provinciale fractie van de VVD in de provincie Noord-Holland achter het beleid zoals geïntroduceerd door uw eigen minister?

De heer **DE WIT** (VVD): Ja voorzitter, wij staan achter het beleid om in dit land problemen aan te pakken. Dat geldt ook voor de Natura 2000-gebieden. Het geldt ook voor andere aspecten. Ons punt is dat het breder gaat dan alleen dat. Vandaag mijn pleidooi om ook te kijken naar het belang van de voedselproductie. Op dat speelveld willen wij ook het probleem in Natura 2000 oplossen. Daarvoor ga ik niet weglopen.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Strens van D66. Mevrouw Bezaan, gaat u een andere vraag, of dezelfde vraag stellen? Anders ben ik bang dat wij hier een pingpong krijgen. Dan gaat het heel erg lang duren en wil ik doorgaan met mevrouw Strens.

Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Dank u wel. Het enige wat ik wilde zeggen is dat ik concludeer dat het antwoord ‘ja’ is.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Strens, D66.

Mevrouw **STRENS** (D66): Dank u wel voorzitter. Ik wilde nog even teruggrijpen naar wat de heer De Wit eerder zei. Hij had het over de Europese voedselproductie en het feit dat we hier moeten zorgen dat we met zo min mogelijk milieudruk voedsel produceren. Mijn vraag is of hij het niet met D66 eens is dat het juist gaat over de randvoorwaarden die de natuur stelt, en om te kijken hoe we daarbinnen op een juiste manier voedsel kunnen produceren.

De heer **DE WIT** (VVD): Ik denk dat wij uiteindelijk helemaal niet zover uit elkaar liggen. De natuur geeft ons allemaal waar wij van kunnen leven. Dat geldt in essentie natuurlijk ook voor de agrarische sector. Maar uiteindelijk weten wij ook allemaal waar we nu staan en dat er een bepaalde milieudruk is. Die willen wij tot het maximaal mogelijke verminderen om in balans te komen tussen wat wij nemen van en geven aan de natuur. Dat is volgens mij de opgave en dat is hoe ik kijk naar

bijvoorbeeld de kringlooplandbouwvisie die het kabinet een paar jaar geleden heeft geschreven. Dat is volgens mij de opgave waarvoor we staan en dat is ook de opgave die wij in Noord-Holland omarmen.

Mevrouw **STRENS** (D66): Dan hoor ik u zeggen dat u het in ieder geval met ons eens bent dat de randvoorwaarden van de natuur leidend zijn en dat wat daarbinnen past volgend is.

De heer **MANTEL** (JA21): Dank u wel voorzitter. Wij zaten eigenlijk heel prettig te luisteren naar het betoog van de heer De Wit. Ik heb een tweetal vragen. De eerste werd net ook al benoemd. Binnen de industrie schijnt er nog ruimte te zijn binnen de vergunningen. Wat ziet de VVD erin om te kijken of die ruimte vergund kan worden aan de PAS-melders, zodat hun toekomst is veiliggesteld?

De heer **DE WIT** (VVD): Voorzitter. Wij hebben al diverse keren met elkaar vastgesteld dat de PAS-melders nog steeds geen oplossing hebben voor een juridisch probleem waar ze zelf niet verantwoordelijk voor zijn. We hebben ook gehoord van ons college dat het zich er maximaal voor gaat inspannen om daar een oplossing voor te vinden. Het gevaarlijke is echter om nu te zeggen dat we aan vergunningen gaan rommelen, want als we dat bij één bedrijf doen, gaan we dat dan straks ook niet voor het hele systeem doen? En hoever zijn we dan van huis? Ik ben er echt terughoudend in om te zeggen dat we dan maar onbenutte ruimte af gaan pakken. Ik zou ook niet weten welke grond we daarvoor hebben, want we hebben een vergunning verstrekt. Ik denk dat de oplossingsrichting voor de PAS-melders echt elders moeten vinden. Volgens mij is het college daarmee ook bezig.

De heer **MANTEL** (JA21): Het punt is dat we niet hoeven te rommelen met de vergunningen, aangezien de uitstoot van de PAS-melders al meeberekend is. Je in uitstoot niet omhoog of omlaag, want het is al meegerekend. Dan zou je toch vrij gemakkelijk het ene naar het andere kunnen schuiven zonder door het plafonds heen te gaan?

De heer **DE WIT** (VVD): Ja voorzitter, mijn collega van JA21 beredeneert het vanuit de natuurproblematiek en de stikstofdepositie. Daarin ga ik met hem mee. Maar een ander aspect van een vergunning is het juridisch aspect, het eigendomsrecht. Ik ben geen jurist, maar ik kan mij zo voorstellen dat wij daar een probleem mee hebben als we er nu aan gaan morrelen. Ik zou niet aan de essentie van het eigendomsrecht willen morrelen zonder de consequenties daarvan te overzien.

De **VOORZITTER**: U had nog een tweede vraag, mijnheer Mantel.

De heer **MANTEL**: Wellicht kunnen wij daarover in de commissie nog eens verder praten. Zijn voor de VVD de natuurdoelen in beton gegoten? Of kunnen wij er, zodra blijkt dat die natuurdoelen gehaald worden, nog iets aan doen?

De heer **DE WIT** (VVD): Ja voorzitter, voor zover mijn tijd dat toestaat wil ik ook de rest van mijn bijdrage geven en zal ik op dit punt nog terugkomen.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Voorzitter. Als de VVD toch zo mooi bezig is om met veel woorden uit te leggen hoe de fractie erin staat, ben ik ook erg benieuwd hoe de fractie kijkt naar de heer Remkes, de oud-VVD-coryfee die nu aangesteld is om de minister te gaan helpen. En heeft dat eigenlijk wel nut? Wat is de visie van de VVD-fractie daarop?

De heer **DE WIT** (VVD): Het wordt een dag waarop ik alle nieuwsfeiten mag gaan becommentariëren. Ik kan hier nog wel even blijven staan. Ik begrijp de achtergrond van deze vraag echter. Ik heb ook kennis genomen van, laten we zeggen, de zorgen vanuit de agrarische sector over de positie die de heer Remkes inneemt in dit debat. Ik stel vast dat de heer Remkes een gekwalificeerde bestuurder is die in het land al veel problemen tot een goed einde, of in ieder geval tot een doorbraak heeft gebracht. Wat dat betreft heeft hij een goed trackrecord. Ik denk dat het aan hem is om het vertrouwen te winnen van de mensen met wie hij in gesprek gaat. Ik stel vast dat hij met een achterstand begint. Hij zal daar flink aan moeten trekken. Als ik hem was, zou ik daar haast mee maken.

De **VOORZITTER**: Gaat u verder, mijnheer De Wit.

De heer **DE WIT** (VVD): Goed voorzitter, dan ga ik verder. Wij zien de natuurproblemen wel degelijk, ook in Noord-Holland. Wat ons betreft is het een zoeken naar een balans waarbij de Natura 2000-doelstellingen voor ons afspraken zijn waaraan wij ons hebben gecommitteerd. Maar je moet wel

realistisch zijn. Het moet voor iedereen op dezelfde manier worden beoordeeld. Wij staan voor een land waar economische ontwikkelingen mogelijk blijven en juist het vooruitgangsdenken en -doen hebben ons land gebracht tot waar we nu staan, inclusief de mogelijkheid om miljarden te investeren in onze natuur. Als het op natuurproblemen aankomt, zien wij vier pijlers voor het provinciaal beleid om die op te kunnen lossen. Allereerst duidelijkheid over de staat van de natuur. Uit onafhankelijk onderzoek moet duidelijk blijken wat de staat van de natuur is en hoe die verbeterd kan worden. Bij twijfel niet inhalen, dus zijn wij geen voorstander van het maken van kosten bij maatregelen die een onbewezen effect hebben op de staat van de natuur. Wij verwachten in dezen veel van de ecologische autoriteit die het ministerie gaat opzetten. Wij zijn benieuwd hoe het college de samenwerking ziet met die straks nieuw op te richten ecologische autoriteit, bijvoorbeeld als het gaat om het meten van de effecten van onze Natura 2000-beheerplannen om de natuur te onderhouden. Graag daarop een reactie.
Voor onze fractie is de staat van de natuur het centrale ijkpunt voor de vergunningverlening. Dat betekent dus qua ecologisch beleid dat als de impact van nieuwe initiatieven niet de staat van instandhouding verslechteren, wij er voorstander van zijn om die vergunning te verlenen. Ons tweede punt is dat er een impactanalyse gemaakt moet worden van de sociaaleconomische effecten van de natuurmaatregelen. Als natuurdoelen niet realistisch zijn of een te hoge sociaaleconomische prijs hebben, willen wij dat deze worden bijgesteld. Wij hechten bijvoorbeeld aan de productie van goed en betrouwbaar voedsel. Maar als dat niet meer mogelijk is door de uitkoop van bedrijven, zonder dat daarmee het natuurprobleem wordt opgelost, gaat dat voor ons echt te ver. Ook het kabinet heeft gezegd met die sociaaleconomische effecten aan de haal te willen gaan in het beleid. Wij vragen het college om toe te zeggen dat een sociaaleconomische impactanalyse wordt gemaakt voor de stikstofaanpak in Noord-Holland. En hoe denkt het college die analyse uit te gaan voeren? Wij praten graag door in de commissievergadering over de factoren die belangrijk zijn voor die sociaaleconomische effecten.

De heer **LEERINK** (PvdA): Ik heb een vraag. Zoals ik zostraks ook al zei, beginnen we nu niet met ons stikstofbeleid. Dat hebben we al lang. We zijn al lang onderweg. We hebben doelen vastgesteld en weten waar we naartoe werken. Staat u onverkort achter die aanpak waar we mee bezig zijn? Of hoor ik u nu een soort nieuwe voorwaarden toevoegen? Dat de VVD alles nog eens tegen het licht wil houden en dat als natuurdoelen niet realistisch blijken te zijn, er misschien nog aan gemorreld moet worden? Hoe zit dat precies?

De heer **DE WIT** (VVD): Wij staan achter de Noord-Hollandse aanpak die wij met elkaar in mei vorig jaar hebben vastgesteld. Ik geef nu punten mee die van belang zijn voor het gebiedsplan wat wij volgend jaar zomer moeten overhandigen aan het kabinet. Daar hebben deze punten betrekking op, omdat bijvoorbeeld ook die sociaaleconomische impactanalyse daar onderdeel van is.

De heer **LEERINK** (PvdA): Ik haak erop aan omdat u zegt dat doelen realistisch moeten zijn. Maar de doelen in deze provincie hebben wij al vastgesteld. Daarom nogmaals mijn vraag: kan het moment komen dat de VVD zegt dat we met terugwerkende kracht toch aan die doelen gaan morrelen? Of liggen die doelen vast en gaan we verder op het pad dat wij met elkaar bewandelen?

De heer **DE WIT** (VVD): Voorzitter. Ik hoop dat mijn collega van de PvdA mijn pleidooi goed heeft verstaan. Wat mij betreft is het Natura 2000-doel, en ik hoop dat dit ook voor de PvdA geldt, het centrale vertrekpunt voor deze aanpak. Wij hebben inderdaad doelen op de reductie van stikstof gezet, als middel om bij die doelen te komen. Maar als gaandeweg in dat proces gaat blijken dat we in een bepaald gebied, bijvoorbeeld Eilandspolder, hoewel ik niet wil vooruitlopen op die conclusie, met een reductie van minder dan 50% wel degelijk die Natura 2000-doelen kunnen halen, dan moeten we dat zeker doen. Aan de andere kant zeg ik ook dat als blijkt dat wij alleen onze doelen kunnen halen in Natura 2000-gebieden als we bijvoorbeeld alle omliggende bedrijven in een straal van 10 km gaan opkopen en beëindigen, we ons moeten afvragen op welke weg we zitten. Misschien moeten we dan de discussie gaan voeren over de vraag voor welk doel we dit ook al weer doen.

Statenlid **VAN WIJNEN** (GL): Bent u dan ook bereid de andere kant op te kijken als doelen scherper gesteld kunnen worden en sociaaleconomisch allemaal ontzettend haalbaar zijn. Bent u dan ook bereid mee te denken over nog meer verbetering van de natuur?

De heer **DE WIT** (VVD): Voorzitter. Als wij een versnellingsslag kunnen maken, moeten wij dat zeker niet nalaten. Daar ben ik helemaal niet op tegen. Het kan best zijn dat dit mogelijk is in een gebied, en in een ander gebied niet. Ik vind dat we ook met de diversiteit van gebieden daar ruimte voor moeten hebben. Wel blijft vooropstaan dat ik vind dat alle economische sectoren die willen

verduurzamen moeten kunnen meemaken dat wij die doelen daadwerkelijk gaan halen. Zonder hen zie ik het ook niet zitten.

De **VOORZITTER**: Gaat u verder.

De heer **DE WIT** (VVD): Ik was bij die impactanalyse gebleven. Ik heb een vraag gesteld aan het college over hoe het dat ziet en of men kan toezeggen dat wij ook de sociaaleconomische effecten gaan meewegen in onze Noord-Hollandse stikstofaanpak. Dat brengt mij tot de derde pijler van het beleid. Ik ga afronden. Wij willen ook duidelijke prestatieafspraken met de natuurorganisaties. Het moet voor hen geen gratis lunch worden die door de rest van het land betaald wordt. Ook zij hebben de plicht om te leveren. Mijn vierde pijler is een evenredige bijdrage van alle sectoren. Ik denk dat we daarover al wat hebben gewisseld in het debat. Het gaat er wat ons betreft om dat alle sectoren gaan bijdragen. Dat betekent dus dat het geld zoveel mogelijk naar innovatie moet gaan, naar nieuwe technieken om bij te dragen aan het oplossen van dit probleem. Richting het Rijk moeten we lobbyen om zo min mogelijk geld voor opkoop in te zetten. Ik hoop dat het college kan toezeggen dat het ook op het spoor zit van innovatie als oplossing van deze problemen.

De **VOORZITTER**: Dan gaan we verder met mevrouw Bezaan van de PVV.

Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Voorzitter, dank u wel. 10 juni 2022 was een historische dag. Op die dag verklaarde het kabinet van Mark Rutte de oorlog aan de agrarische sector. Een sector die niet alleen onmisbaar is voor onze voedselzekerheid, maar ook historisch vervlochten is met de lokale samenleving en het Noord-Hollandse landschap. Een manier van leven waarbij boerderijen vaak generatieslang in de familie zijn. En dan heb ik het nog niet eens over de economische waarde van deze sector. Voorzitter, op school leerde ik dat boeren de primaire economie vormden. Wat is er in hemelsnaam veranderd dat de boeren nu de kop van Jut van het stikstofbeleid van de politiek zijn geworden? Hebben wij geen voedsel meer nodig van eigen bodem? Is het beter voor het milieu om al het voedsel in te vliegen? Waarom is het kabinet een kruistocht tegen de boeren begonnen? Zogenaamd vanwege stikstof, nota bene een essentiële voedingsstof voor planten. Er zou namelijk in Nederland een heuse stikstofcrisis zijn.
Echter, uit cijfers van het RIVM en het CBS blijkt dat de emissies van stikstofoxiden en ammoniak al decennia fors dalen en dat onze boeren de laagste milieu-impact ter wereld hebben. In Duitsland bijvoorbeeld worden veel hogere uitstootwaarden gehanteerd. En verder dat het gebruikte Aerius-model aan alle kanten rammelt. Tegelijkertijd is algemeen bekend dat Tata Steel met afstand de grootste uitstoter is in de provincie Noord-Holland. Tata Steel heeft een Indiase aandeelhouder. De winst vloeit naar het buitenland zonder dat hier ook maar een cent vennootschapsbelasting wordt afgedragen. Ondertussen worden onze boeren de nek omgedraaid. Waarom TaTa Steel niet sluiten? Betaal de werknemers van Tata Steel tot aan hun pensioen vol door met de miljarden die kennelijk aan de bomen groeien. Dan is dat probleem ook meteen opgelost. De PVV ziet met lede ogen aan hoe de boeren het gevecht met de staat moeten aangaan omdat hun argumenten niet gehoord worden en hun belangen door de politiek worden verkwanseld.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Voorzitter. Ik begrijp niet helemaal wat mevrouw zegt. Eigenlijk zegt zij dat de uitstoot van de boeren goed is, en die van Tata Steel slecht. Misschien produceren de boeren meer ammoniak en Tata Steel meer stikstofdioxide, maar volgens mij gaat het om de stikstofuitstoot van allebei. Ik begrijp het verhaal dus niet.

Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Ik denk dat mevrouw De Groot het inderdaad niet zo goed begrijpt, want mijn insteek is een andere. Die heb ik net verwoord. Ik heb niet de behoefte dat nog een keer te zeggen.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Dan hebt u dat niet zo goed ingestoken. U zegt eigenlijk dat de boeren moeten kunnen blijven uitstoten, want wij hebben het landbouwareaal nodig en de boeren zijn al genoeg gepakt. Tegelijkertijd zegt u dat wij ook Tata Steel hebben, en die moet dan maar niet meer uitstoten. Volgens mij gaat het om een prestatie van allebei.

Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Ik denk dat mevrouw De Groot nog nooit van het woord ‘sarcasme’ heeft gehoord. Voorzitter, kan ik verder gaan?

De **VOORZITTER**: Ja, waarschijnlijk krijgt mevrouw De Groot geen antwoord op de vraag die zij gaat stellen. Ik kijk ook een beetje naar de tijd.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Dat denk ik ook, voorzitter.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Bezaan, gaat u verder.

Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Dank u wel, voorzitter. De agrarische sector is volledig terecht totaal van de leg. Als de boerderijen in Noord-Holland weggesaneerd gaan worden, gaan we dan ook minder groente en vlees eten? Gaan we dan minder melk drinken? Of wordt de productie verplaatst naar Oost-Europa, China, of Afrika? Zijn de boeren daar soms milieubewuster? Produceren zij minder stikstof? Zijn zij beter geëquipeerd dan onze eigen Nederlandse boeren? Voorzitter, ik denk het niet. De PVV is hierin glashelder. De provincie zou zich volmondig tegen het voorgenomen beleid moeten uitspreken en er niets mee te maken moeten willen hebben.
Daarom dient onze fractie, samen met de fractie van FvD, een bondige motie in met het dictum: 'Verzoekt het college om het kabinet-Rutte IV onomwonden kenbaar te maken dat het stikstofbeleid volledig geschrapt moet worden.' Dus niet hier en daar wat aanpassen of schuiven, maar rechtstreeks verwijzen naar de prullenbak. Het is namelijk een papieren probleem waar tientallen miljarden euro's belastinggeld aan worden verspeeld. Dat wordt misbruikt om een andere agenda te dienen, namelijk die van het huisvesten van de aanhoudende stroom van asielzoekers. Voorzitter, ik ga afsluiten. De PVV staat vierkant achter onze boeren. Het leed dat deze mensen wordt aangedaan, is met geen pen te beschrijven. Wij hopen dan ook dat vandaag het gezonde verstand zal zegevieren. Vandaag zijn de boeren aan de beurt, en morgen… Dank u wel voorzitter.

De heer **DE WIT** (VVD): Voorzitter, mijn collega van de PVV spreekt in ieder geval klare taal. Begrijp ik goed dat u zegt dat Tata Steel per heden moet worden gesloten, waarbij al die arbeidsplekken ook opgeheven worden? Die geven we dan wel een bijstandsuitkering voor de rest van hun leven. Als dat uw manier van problemen oplossen is, wat garandeert mij dan dat bij het volgende probleem dat bijvoorbeeld de landbouw ook zou kunnen raken, ik denk daarbij aan waterkwaliteit en klimaat, uw oplossing is om dan toch ook maar die boeren uit te kopen?

Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Ook de heer De Wit heeft blijkbaar nog nooit van 'sarcasme' gehoord. Ik ga die vraag dus niet beantwoorden, want ik heb het duidelijk aangegeven. Dank u wel.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Mevrouw Bezaan zegt dat we het stikstofbeleid dan maar moeten schrappen, maar daarmee begrijp ik dus dat ze ook Tata Steel ongemoeid wil laten. Dus zowel de boeren als Tata Steel mogen stikstof blijven uitstoten. Anders snap ik echt helemaal niets van uw betoog! Het is zo onlogisch als wat.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Bezaan, het woord 'sarcasme' heeft u nu twee keer gebruikt. Als u niet wilt antwoorden, is het voldoende om te zeggen dat u niet wilt antwoorden.

Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Dank u wel voorzitter. Dan sluit ik mij bij uw woorden aan.

Statenlid **VAN WIJNEN** (GL): Ik hoor u zeggen dat u vierkant achter alle boeren staat en dat dit beleid van tafel moet. Er zijn volgens mij ook ontzettend veel boeren die juist wél heel graag iets willen aan stikstofdepositie. Die voelen zich nu misschien overvallen, of willen eigenlijk nog veel verder gaan. Hoe steunt u deze boeren?

Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Op dezelfde manier. Dank u wel voorzitter.

Statenlid **VAN WIJNEN** (GL): Betekent dat dan dat deze boeren volgens u gewoon door moeten gaan met stikstofdepositie, terwijl zijzelf willen stoppen?

Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Ja voorzitter, wij leven gelukkig in een vrij land. Bij mijn weten mag een ieder zijn professie uitvoeren zoals hij dat zelf zou willen.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan gaan we naar het Statenlid Zoon van de PvdD. Maar u heeft uw motie nog niet ingediend! Gelukkig heb ik een goede griffier die mij wakker houdt.

Motie 140/4 juli 2022
'Oproep aan het kabinet-Rutte IV om stikstofbeleid volledig te schrappen'

De Provinciale Staten van Noord-Holland bijeen op 4 juli 2022,
Constaterende dat:

- *het stikstofbeleid van het kabinet-Rutte IV tot grote maatschappelijke onrust leidt en vele boeren in Nederland tot totale wanhoop drijft;*
- *ondanks dat er geen stikstofcrisis is, er alternatieven zijn i.p.v. onteigening om stikstofuitstoot nog verder te verminderen dan de twee derde reductie die reeds is bereikt.*

Verzoeken GS om:

- *het kabinet-Rutte IV onomwonden kenbaar te maken dat het stikstofbeleid volledig geschrapt moet worden.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: I.A. Bezaan (PVV), R.J. Dekker (Forum voor Democratie)

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Daarmee maakt uw motie onderdeel uit van de beraadslaging. We gaan nu naar Statenlid Zoon van de PvdD.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Dank u wel voorzitter. In februari heeft de gedeputeerde aan de minister gevraagd om duidelijkheid te geven voor Noord-Holland. Die hebben wij gekregen. Een generieke daling van 12% in de landbouw, een gemiddelde daling van 41% en in specifieke gebieden uitstoot naar nul. Dat is een opgave van de minister waar we iets mee kunnen. Eerlijk gezegd had ik liever gehad dat de minister niet een deel, maar het hele beleid naar zich toe had getrokken. Maar met de voedselvisie van de Staten is het doel duidelijk bij de reductie van het aantal dieren in de vee-industrie en de transitie van ons landelijk gebied. En mocht daar geld voor nodig zijn, dan heeft de minister dat. Mogelijk kan de minister deze kosten ook gaan verhalen bij de banken, zoals de Rabobank. Zij zijn degenen die de halvering van het aantal boerenbedrijven in Noord-Holland hebben veroorzaakt in de afgelopen twintig jaar.
Maar ook de provincie treft blaam. In het coalitieakkoord 'Ruimte voor groei' uit 2015 door VVD, CDA, PvdA en D66 staat nog beleid voor schaalvergroting. Ik kan zeggen: gefeliciteerd, het is gelukt! De overheid heeft vervolgens onterecht vergunningen uitgegeven op milieuruimte die er ecologisch niet was. Er is gekozen voor schaalvergroting, waar vergroting van duurzaamheid en een gezonde toekomst voorop hadden moeten staan. Het enige toekomstbestendig boerenbedrijf is een biologisch en natuurinclusief boerenbedrijf. Het mag niet zo zijn dat de uitkomst van de transitie is dat een biologisch-dynamische boer straks wordt uitgekocht en dat grootschalige, intensieve vee-industrie blijft bestaan in Noord-Holland. Wij vragen dan ook de gedeputeerde om na de zomer met een concreet plan te komen om invulling te geven van die reductie die de minister ons heeft gevraagd, waarbij ze let op de volgende zaken. Zorg voor het afromen van die latente ruimte. De ruimte is ecologisch niet aanwezig. Het gebruik van die ruimte is asociaal richting de andere bedrijven, die dan extra moeten gaan reduceren. De ChristenUnie heeft daar zojuist ook iets over gezegd. En ondersteun biologisch natuurinclusief boeren. Die boeren zijn degenen die zowel ecologisch als economisch een gezonde toekomst hebben.

Mevrouw **KONING** (CDA): Ik hoor u zeggen dat biologische koeien wel allemaal mogen blijven. Wat is het verschil tussen de uitstoot van een biologische koe en een gangbare koe? Of die van een op een andere manier gevoerde koe?

Statenlid **ZOON** (PvdD): Het grote verschil zit hem niet in één koe. Het zit hem in de schaalgrootte van een boerenbedrijf. Je zal zien dat bij een natuurinclusief biologisch-dynamisch boerenbedrijf het aantal koeien per hectare een stuk lager is. Daarmee geeft het een stuk minder belasting op het gebied zelf. Dat is helemaal zo als de boer dan ook nog grondgebonden is en het voer op zijn eigen grond heeft. Je zult zien dat het dan veel meer in balans is met de natuur. Dat zou ook het CDA als positief moeten ervaren.

Mevrouw **KONING** (CDA): Dank voor deze uitleg. U vindt dus een extensief beleid met koeien die in de wei lopen een goed bedrijf. Zolang het extensief is en aan natuurbeheer doet is het voor u prima?

Statenlid **ZOON** (PvdD): En daarbij toegevoegd dat het biologisch moet zijn en grondgebonden, waarbij het vooral van eigen grond komt en men doet aan natuurbeheer. Dan kom je inderdaad een heel eind. Het grootste gevaar is dat je allerlei goede boerenbedrijven in Natura 2000-gebieden straks misschien gaat uitkopen. Die boerenbedrijven zou je juist ruimte moeten gaan geven buiten die natuurgebieden om te kunnen groeien en een goede toekomst te hebben.

Mevrouw **KONING** (CDA): Ik denk dat u niet helemaal begrijpt wat een extensief bedrijf doet, en dat dat ook gewoon prima past in natuurbeheer en dat het emissieverschil er gewoon niet is. Maar goed, daarover verschillen wij van mening.

De **VOORZITTER**: Statenlid Zoon, gaat u verder.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Om daar nog kort op te reageren: het gaat niet alleen om de natuurbelasting, maar ook om dierenwelzijn. Ook dierenwelzijn moet een stuk beter. Daar hebben wij ook een groot probleem mee. Ook wat dat betreft denk ik dat wij als provincie stappen moeten gaan maken. Daarvoor hebben wij ook een voedselvisie die erop toeziet. Dat kan wat ons betreft overigens nog wel een stuk beter. Het belangrijkste punt waarmee de gedeputeerde rekening zou moeten houden is dat er geen ruis veroorzaakt moet worden. Ga niet schuiven in de aanpak tussen landbouw, industrie en transport. Maar ga ook geen schijnoplossingen gebruiken van technische lapmiddelen. Of dat het op te lossen zou zijn met een natuurherstel. Als de minister iets heeft aangegeven, dan is het dat stikstofreductie noodzakelijk is. Ik sluit af met een motie met als dictum: 'Verzoeken GS voor oktober 2022 een conceptreductiedoel per gebied te hebben en hierin uitwerking te geven aan de aanpak stikstofreductie landbouw per regio, met focus op verduurzaming, verplaatsing en beëindiging, en als uitgangspunt de voedselvisie van Noord-Holland te nemen, en gaan over tot de orde van de dag.' Dank u wel, voorzitter.

Motie 141/4 juli 2022
'Motie spoed met stikstofreductie'

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 4juli 2022, ter behandeling bij de actualiteit aanpak stikstof;
gehoord de discussie, verzoeken GS;
- *voor oktober 2022 een 'concept reductiedoelen per gebied' te hebben en hierin uitwerking te geven aan de 'aanpak stikstofreductie landbouw per regio', met focus op verduurzaming, verplaatsing en beëindiging;*
- *daarbij de voedselvisie van Noord-Holland als uitgangspunt te nemen;*

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Fabian Zoon (Partij voor de Dieren)

De **VOORZITTER**: Uw motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging. U krijgt ook nog een interruptie van de heer Klein van de ChristenUnie.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ik ben wat verbaasd, want ik hoorde u aan het begin zeggen dat u het belangrijk vindt dat iedereen evenredig bijdraagt. En nu doet u zelf een voorstel dat zich alleen richt op de agrarische sector. Hoe verhoudt zich dat tot elkaar?

Statenlid **ZOON** (PvdD): Op dit moment is door de minister heel duidelijk aangegeven dat eerst gekeken moet worden naar de agrarische sector. Je ziet ook dat vanuit de agrarische sector dat dat juist de grootste vervuilers zijn. Het is dus logisch dat daar het grootste knelpunt ligt en dat daar gekeken moet worden. Ook als je kijkt naar de latente ruimte, zie je dat bij heel veel bedrijven nog latente ruimte aanwezig is. Ook daar moeten we een oplossing voor gaan vinden. Wat ons betreft innemen, en volgens mij bent u het daarmee eens.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Inderdaad is de agrarische sector de grootste factor, maar de andere sectoren zijn ook significant. Daarom lijkt het mij veel verstandiger om tegelijkertijd een plan te maken waarmee integraal gezorgd wordt dat onze natuur weer in de veilige zone komt, en dat daarbij alle opties meegenomen worden. Door je nu alleen te richten op de agrarische sector geef je ten eerste een verkeerd signaal af, en ten tweede weet je nooit wat het uiteindelijke effect gaat worden.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Ik ben bang dat we nu een schuifspelletje gaan krijgen. Dat we gaan zeggen: met de agrarische sector is het heel erg lastig, we gaan het proberen te halen met reductiedoelen bij de industrie. En vervolgens zeggen we dan dat de industrie met de reductiedoelen al heel veel gedaan heeft en dat we het weer bij de landbouw gaan doen. Volgens mij is het doel duidelijk. We moeten de natuurdoelen zien te halen. Daar hebben we reductie voor nodig. En laten we vooral proberen per sector een plan te maken. De oplossingen die we moeten vinden bij de landbouw en de boeren zijn heel anders dan die nodig zijn voor de industrie. Het zijn ook heel andere plannen. Laten we die plannen separaat van elkaar uitwerken tot het gezamenlijke doel.

De **VOORZITTER**: Een andere vraag? Als het hetzelfde onderwerp is, verzoek ik u het kort te houden.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): De argumenten die u nu geeft zijn juist argumenten om het integraal aan te pakken.

De **VOORZITTER**: Dat is geen vraag meer. We gaan naar de heer Mantel van JA21.

De heer **MANTEL** (JA21): Dank u wel voorzitter. Natuurlijk moet de stikstofuitstoot naar beneden, maar een belangrijk deel van het probleem zit ook in de Nederlandse aanpak van natuurbeheer en natuurbescherming. Het streven naar onhaalbare of onrealistische instandhoudingsdoelen en het voortdurend op de schop nemen van natuurgebieden om tot iets gewensts te komen. Heel vaak gaat dit mis en krijgen we geen top-, maar flopnatuur. Voorzitter, toen de fractieleden van JA21 bovenstaand citaat lazen, dachten we hardop: maar dat zegt Gerard Kohler toch altijd? Dat klopt, maar we missen alleen zijn gebruikelijke wensnatuur en dergelijke. Flopnatuur is een nieuwe; die kenden we nog niet. Voorzitter, het is dan ook niet de tekst van fractiegenoot Kohler. Het is trouwens ook niet mijn eigen tekst. Het is een citaat uit het advies van de focusgroep stikstof van D66, op verzoek geschreven door D66-professoren en stikstofspecialisten. Het ligt inmiddels in een diepe lade te verstoffen en te verstikken. Wel een goed rapport trouwens.
Gelukkig zijn we op een paar dingen kritisch, want je zou toch anders bijna van je geloof vallen! Dat we in ons duingebied veel stikstof meten, komt door de meetpunten die in respectievelijk een aalscholverkolonie en een meeuwenkolonie zijn geplaatst. Het RIVM erkent dit inmiddels allemaal en er gaan ook nieuwe modellen op gezet worden. Dan zakt je toch weer de moed in de schoenen, want eigenlijk hoef je helemaal niet te rekenen. Stikstof in onze provincie komt van Tata Steel, Schiphol, en voornamelijk Amsterdam. En ja, natuurlijk ook van de agrarische sector. Die moeten we niet vergeten. Die laatste is trouwens de enige sector die ook stikstof opneemt in plaats van uitstoot. De westenwinden van Noord-Holland blazen die stikstof de duinen in. Vijf van de acht keer staat de wind in Noord-Holland zuidwestelijk. U kunt het nalezen bij het KNMI. Deze bronnen zitten nog lang niet aan hun vergunde limiet, begrepen wij. Een vraag aan de gedeputeerde: kan deze beschikbare ruimte aan de PAS-melders ten goede komen? Afgelopen weken zijn we bij zestien melkveehouders in de regio Bergen langs geweest. Ze staan op de rol van het ministerie om nog weer eens tussen de 45 en 90% stikstofuitstoot te moeten reduceren. Zonder uitzondering en in tegenstelling tot Tata Steel, Schiphol en Amsterdam hebben zij hun uitstoot drastisch verlaagd. Uitstoot die bovendien hoofdzakelijk West-Friesland en het IJsselmeer in waait. Zelfs daar, waar onze opponenten erkennen dat er geen stikstofprobleem is. En toch moet er ook in West-Friesland gereduceerd worden. Rondom het NNN-gebied De Nek, nabij Schellinkhout, staat een jonge dame in haar laarzen te trappelen om de veehouderij van haar ouders over te nemen. Helaas, weg toekomst voor deze jonge boerin. Omscholen tot IT'er dan maar? Wellicht hebben ze nog een baantje voor haar in een hyperscale van Microsoft.
Voorzitter, terug naar Bergen. De eerder genoemde zestien melkveehouders willen best nog weer een flinke steen bijdragen, maar daar staan dan opnieuw fikse investeringen tegenover. En dan maar weer fingers crossed dat die weilanden niet volgescheten en kaalgevreten worden door de ganzen. Weg is hij weer, die eerste snede sappig gras. Zoals in het eerder aangehaalde D66-rapport ook wordt aangegeven, is halvering van de veestapel geen oplossing. Niet voor Nederland, maar helemaal niet voor onze provincie, waar de boeren dus niet verantwoordelijk zijn voor het alarmisme van de huidige VVD-minister Van der Wal. Dat zijn andere bronnen. Wij vragen de gedeputeerde of ze bereid is om deze bronnen aan een nauwgezet onderzoek te onderwerpen. Daarnaast hebben wij een paar moties die de druk op onze Noord-Hollandse boeren een klein beetje zullen verlichten en waarmee we ze een hart onder de riem steken. De moties worden ingediend samen met mevrouw Van Soest van 50PLUS/PvdO. Die was net weg vanwege privéomstandigheden en moet zo meteen nog even tekenen. Ik zal de moties in tweede termijn indienen.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan gaan we naar mevrouw Strens van D66.

Mevrouw **STRENS** (D66): Voorzitter. Goed dat wij vandaag dit debat met elkaar over onze stikstofaanpak kunnen voeren. Het zal niemand namelijk ontgaan zijn dat de brief en het kaartje die de minister op 10 juni heeft verstuurd, heftige en emotionele reacties teweeg heeft gebracht. Ook D66 heeft vragen over deze kaart en de 41% reductie die voor Noord-Holland is ingetekend. Hoe verhoudt dat zich tot onze eerder vastgestelde Noord-Hollandse doelen? En ook wij vinden het ongelukkig dat deze brief enkel op de agrarische sector focust, en dat de andere sectoren nog niet aan bod komen. Over onder andere de uitwerking van het kaartje hebben wij eerder al schriftelijke vragen gesteld. Tegelijkertijd maakt de minister heel duidelijk dat dit geen keuze is. De natuur en biodiversiteit staan onder druk. Ons land zit op slot en de woningbouw hapert door het niet kunnen verlenen van de nodige vergunningen. De enige oplossing is dan ook het stevig terugbrengen van de

stikstofuitstoot. De heldere lijn die de minister hierover uit is het eerlijke verhaal. Wij steunen die dan ook van harte. Natuurlijk is dit voor velen een pijnlijke waarheid. Jarenlang is de rekening voor de natuur niet betaald. Nu we eindelijk echt in actie komen, zijn de implicaties groot. Met alle onzekerheid en de gevolgen voor ondernemers en hun gezinnen van dien. Het is de taak van ons, van de politiek, om die onzekerheid weg te nemen en een perspectief te bieden. Wat D66 betreft is het perspectief voor de natuur en de boeren. Voorzitter. Laat ik heel helder zijn. Het doel om de natuur te redden en onze Europese verplichtingen na te komen en te zorgen dat onze Noord-Hollandse Natura 2000-gebieden weer voldoen staat wat D66 betreft niet ter discussie. De wijze waarop we dit, met een bijdrage van alle sectoren, kunnen doen is wat ons betreft wél waarover het gesprek moet gaan. In Noord-Holland hebben we hiervoor vorig jaar al doelen vastgesteld en zijn we van start gegaan met de gebiedsgerichte aanpak. Juist het feit dat alle sectoren moeten bijdragen aan het reduceren van de stikstofuitstoot is een belangrijke pijler van ons beleid. Dus ook Tata Steel, Schiphol en andere grote industriële uitstoters moeten hun bijdrage leveren. Kan de gedeputeerde aangeven hoe het staat met de gebiedsgerichte aanpak en hoe zij ervoor zorgt dat wij in juli 2023 ook het Noord-Hollande plan aan de minister zullen aanbieden?

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Hoe groot moet de bijdrage zijn van de industriële uitstoters?

Mevrouw **STRENS** (D66): Wij hebben daarvoor vorig jaar met elkaar doelen vastgesteld. Dat zijn de doelen zoals wij die hanteren.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Dus dat betekent evenredig: wat wij vragen van de agrarische sector vragen we ook van de industrie en vragen wij ook van Schiphol.

Mevrouw **STRENS** (D66): Dit debat hebben wij volgens mij in mei vorig jaar met elkaar gevoerd. Er zijn doelen vastgelegd en daar zit een evenredige verdeling in. Ik zie geen reden om daar op dit moment van af te wijken. Tenzij er wellicht andere ideeën voor zijn vanuit de gedeputeerde, maar dat hoor ik dan graag.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ja dus.

Mevrouw **STRENS** (D66): Ja. Dat hebben wij al vastgelegd, mijnheer Klein. Ik vind dat u af en toe zaken aanhaalt, alsof daarover nog niet gesproken is en alsof het nog niet is vastgelegd. Maar dat hebben wij hier in Noord-Holland gelukkig al met elkaar bepaald.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Nog een aanvullende vraag. Bent u dan bereid om onze motie te steunen waarin we dat expliciet uitspreken, ook over Schiphol?

Mevrouw **STRENS** (D66): Daar zullen we naar kijken.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Koning van het CDA.

Mevrouw **KONING** (CDA): Ik hoor u zeggen dat het beleid van de minister gewoon uitgevoerd moet worden, maar bent u het met mij eens dat die KDW's waarop het gebaseerd is en waarop ook het kaartje is gebaseerd, onredelijk streng zijn en dat Duitsland bijvoorbeeld veel hogere normen hanteert, en dat Brussel ook niet van ons vraag om de KDW's te hebben, maar wel om de natuur goed in stand te houden en te versterken.

Mevrouw **STRENS** (D66): Nee, dat ben ik niet met u eens.

Mevrouw **KONING** (CDA): Waarom dan niet?

Mevrouw **STRENS** (D66): We hebben met elkaar Europees afgesproken dat we de natuur moeten beschermen. Daar zijn richtlijnen en randvoorwaarden voor gegeven, over wat dat betekent. Daaraan houden wij ons.

Mevrouw **KONING** (CDA): Maar dat is toch ook wat ik zeg? Brussel vraagt niet om KDW's, maar om bescherming van de natuur. Dus wij kunnen die KDW's, die onrechtvaardig streng zijn, aanpassen. Bent u het daarmee eens?

Mevrouw **STRENS** (D66): Wij vinden dat het noodzakelijk is om de natuur te beschermen. Ik ga mij er niet over uitlaten of daar wel of niet een aanpassing van KDW's voor nodig is.

De **VOORZITTER**: Gaat u verder.

Mevrouw **STRENS** (D66): Ook zien wij in onze provincie al hard wordt gewerkt aan de noodzakelijke transities op het gebied van water, natuur en stikstof. In onze voedselvisie hebben wij tot doel gesteld dat in 2030 natuurinclusieve landbouw de standaard is. Wij hebben hier in Noord-Holland al veel mooie voorbeelden van bedrijven die in balans met de natuur voedsel produceren. D66 wil dat wij juist die ondernemers perspectief bieden in een gebiedsgerichte aanpak. Wij dienen daarom samen met GroenLinks een motie in waarvan het dictum als volgt luidt: 'Verzoeken het college om de natuurinclusieve boeren en de boeren die in transitie zijn binnen de gebiedsgerichte aanpak perspectief te bieden.

Motie 142/4 juli 2022
'Perspectief voor natuurinclusieve landbouw'

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4juli, ter bespreking van de Actualiteit Noord-Hollandse aanpak stikstof;
constaterende dat:
- *de opgaven in het landelijk gebied van Noord-Holland niet nieuw zijn en er al vele veelbelovende transities gaande zijn in landbouw en natuur;*
- *de werkwijze van natuurinclusieve boeren al een positieve bijdrage leveren aan gebiedsdoelen voor stikstof, natuur en water;*

overwegende dat:
- *de boeren in de transitie naar natuurinclusieve landbouw nodig zijn om op een verantwoorde wijze voedsel te produceren in balans met de omgeving, zoals dit ook is vastgelegd in de provinciale voedselvisie;*
- *we in de voedselvisie het doel hebben gesteld dat in 2030 natuurinclusieve landbouw (minimaal niveau 2) de standaard is;*
- *juist de natuurinclusieve boeren zich meestal bevinden in of nabij de gebieden met hoge opgaven voor stikstofreductie;*

verzoeken het college om:
- *om de natuurinclusieve boeren en de boeren die in transitie zijn binnen de gebiedsgerichte aanpak perspectief te bieden.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Amélie Strens (D66), Tessa van Wijnen (GroenLinks)

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Hiermee maakt uw motie onderdeel uit van de beraadslaging.

Mevrouw **KONING** (CDA): Dit vind ik echt heel vreemd. U wilt dus alleen agrariërs helpen die nu al bezig zijn met transitie? En als agrariërs in het gebiedsproces zeggen dat ze ook meegaan, gaat u die dan niet meer helpen? Alleen degenen die nu al begonnen zijn?

Mevrouw **STRENS** (D66): Het eerlijke verhaal is dat enkel agrariërs mee kunnen die bereid zijn om in transitie te gaan. Wij weten dat er randvoorwaarden zijn binnen de ecologische grenzen van natuur. Het geldt niet alleen voor natuur. U weet ook wat eraan komt ten aanzien van de KRW, of van bodemdaling en CO_2-uitstoot. Wij vinden het belangrijk dat de ondernemers die bereid zijn om in transitie te gaan mee kunnen in de gebiedsgerichte aanpak.

Mevrouw **KONING** (CDA): Voorzitter. Dan begrijp ik dus dat alle agrariërs die gaan praten en bereid zijn om stappen te nemen mee mogen doen.

Mevrouw **STRENS** (D66): Uiteindelijk zal in de gebiedsgerichte aanpak moeten blijken wat er nog mogelijk is. Wij hebben die doelen ten aanzien van de uitstoot. Maar wij vinden het wel belangrijk om te laten zien dat agrariërs die op de goede weg zijn -Statenlid Zoon refereerde er net ook aan in zijn betoog- en in balans met de natuur bezig zijn, niet gestopt worden.

De **VOORZITTER**: Heeft u nog een aanvullende vraag? Anders gaat u herhalen wat mevrouw Strens zei. Gaat uw gang.

Mevrouw **KONING** (CDA): Sorry voorzitter, de laatste aanvullende vraag. Dan verzoek ik u die motie aan te passen, zoals u het nu uitlegt. Want dan kunnen dus alle boeren die in het gebiedsproces nu meegaan en die kant op willen ook meedoen. Dan vind ik dat u uw motie wel in die zin moet aanpassen.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ik ben ook erg verbaasd over deze voorrangsregeling die mevrouw Strens voorstelt. Ik denk juist dat het verhaal moet zijn dat we alle boeren vragen om in transitie te gaan naar een evenwichtige landbouw. Met deze motie bent u een soort scheidslijn aan het creëren die er volgens mij in de praktijk helemaal niet is. Want iedere boer ziet dat we zo niet verder kunnen en dat er oplossingen moeten komen voor de problemen. Ik wil u dus heel erg vragen om de motie aan te passen, zoals nu gesuggereerd wordt door mevrouw Koning. Onze uitdaging is om iedereen mee te krijgen in deze transitie en niet om een aantal mensen op het schild te heffen en anderen te laten zakken.

Mevrouw **STRENS** (D66): Ik zal kijken wat ik met de motie doe.

De **VOORZITTER**: Gaat u verder.

Mevrouw **STRENS** (D66): Voorzitter. Ik kom tot een afronding. Er moet me toch nog iets van het hart.

De **VOORZITTER**: Mijnheer Kohler, heeft u een ordevoorstel?

De heer **KOHLER** (JA21): Ik heb inderdaad een ordevoorstel. Er was hier even discussie onderling. Wij hebben een vraag, maar mijn collega heeft moeite om deze vraag goed te stellen omdat hij de achtergrond niet kent. Mevrouw Strens gaat de vraag echter heel goed begrijpen, omdat die voortkomt uit een notitie van D66 zelf.

De **VOORZITTER**: Heeft u een ordevoorstel? Anders moet ik u toch het woord ontnemen. U heeft een woordvoerder en die zal hier de vragen moeten stellen. Niet u, mijnheer Kohler. Wij gaan dat niet op deze manier doen, want anders gaan we straks met 55 Statenleden de discussie voeren. Zo hebben we dat ook niet met elkaar in het reglement afgesproken. Dan moet u uw woordvoerder influisteren wat hij eventueel voor vraag kan stellen. Maar u gaat hem nu niet stellen en volgens mij is er ook niet iets aan de hand waardoor de noodzaak er is om dat op deze wijze te doen. Ik verzoek mevrouw Strens om verder te gaan.

Mevrouw **STRENS** (D66): Dank u wel voorzitter. Ik kom tot een afronding, want er moet mij toch nog iets van het hart. Ik schrik van de reacties en acties van sommige mensen de afgelopen dagen. Intimidatie en bedreigingen van politici zijn wat D66 betreft echt onacceptabel. Ik hoop oprecht dat wij, zoals wij hier in Noord-Holland met elkaar ook vandaag het debat voeren, respectvol naar elkaar zullen blijven en de emoties niet opruien, maar juist laten bedaren. Samen tot oplossingen komen is de enige route naar een duurzame toekomst.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan geef ik het woord aan de heer Dekker van Forum voor Democratie.

De heer **DEKKER** (FvD): Dank u wel voorzitter. De stikstofproblematiek heeft zoveel aspecten dat je niet goed weet waar je moet beginnen. Om te beginnen: het stikstofverhaal is natuurlijk een Europees en nationaal beleidsverhaal, en niet een beleidsverhaal primair voor de provincie. Dus alles wat in algemene zin over stikstof wordt gezegd hoort strikt genomen misschien helemaal niet thuis in deze arena. Toch wil ik er een paar dingen over zeggen, want je staat al raar te kijken op het moment dat stikstof een probleem zou zijn. Stikstof is namelijk een primaire voedingsbron voor planten, voor de natuur, en zou dus helemaal geen probleem moeten zijn.
Om stikstof als een ‘crisis’ te zien is al merkwaardig. Het beperken van de stikstofuitstoot heeft te maken met het in stand houden van arme grond die we indertijd zelf gecreëerd hebben, zoals heide. Dat zijn gronden die zijn afgeplagd. Dan ontstaat een arme bodem. Om die arm te houden moet je voorkomen dat er stikstof in terechtkomt, maar het heeft iets gekunstelds om dat als een natuurprobleem te zien. Ten tweede varen wij bij het beoordelen van de situatie rondom stikstof geweldig op modellen. We hebben het Aeriusmodel. We modelleren alle depositiewaarden. Daardoor heeft het maar een heel beperkte relatie met de werkelijkheid.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Ik vraag mij af of deze heer niet vindt dat een veestapel van 300 koeien op een klein stukje grond of in een heel grote of juist kleine stal een slechte versie van de werkelijkheid is.

De heer **DEKKER**: Nee, dat denk ik niet. Wij hebben een veestapel in Nederland die gegroeid is in een steeds verder professionaliserende landbouw. Onze landbouwsector is, zoals mevrouw Bezaan al aanhaalde, de meest duurzame ter wereld. Echt om trots op te zijn! Die hebben wij de laatste decennia laten groeien. Er zijn schaalvergrotingen toegepast, met allerlei technologieën om uitstoot en milieubelasting te minimaliseren. Daar zijn we ook in geslaagd. Wij zijn daarmee eigenlijk wereldwijd voorlopers. De situatie is dus veranderd, maar zeker niet verslechterd in mijn ogen.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Vindt u dan niet dat de natuur er heel slecht voor staat? En dat dat mede haar oorzaak vindt in de landbouw? Natuurlijk ook in al die andere vervuilers.

De heer **DEKKER** (FvD): Dat is een interessante vraag. Ik hoor ook de heer Klein en anderen heel bezield praten over de natuurcrisis in Nederland. Alsof het heel slecht gaat met de Nederlandse natuur. Om te beginnen is Nederland natuurlijk een cultuurlandschap. Nederland is een van de meest dichtbevolkte landen ter wereld. En toch zijn de natuur en het milieu er in de afgelopen tientallen jaren alleen maar op vooruit gegaan. Ik begrijp dus niet goed over welke probleem u het precies heeft. Ook daar gaat het in de meeste gevallen om modelmatige exercities. Biodiversiteit is bijna niet te meten; dat moet je modelmatig benaderen. Dat geldt ook voor de depositiewaarde, de KDW's. Het geldt voor de hele Natura 2000-problematiek. Dat zijn allemaal modelmatige exercities die op papier een probleem lijken op te leveren, maar in de praktijk is het probleem helemaal niet zichtbaar. Het zijn imaginaire problemen.

De **VOORZITTER**: Mevrouw De Groot, heeft u nog een andere aanvullende vraag?

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Ja, ik heb een andere aanvullende vraag. U zegt dat Nederland een van de meest dichtbevolkte landen ter wereld is. Dat is blijkbaar qua mensen. Maar bent u het niet met mij eens dat Nederland ook qua rundvee, varkens en mogelijk geiten een van de meest dichtbevolkte landen ter wereld is? En dat dat dus niet houdbaar is?

De heer **DEKKER** (FvD): Het eerste deel van uw vraag kan ik bevestigend beantwoorden. We zijn inderdaad een van de dichtstbevolkte landen, ook op dat gebied. Maar ik zou niet weten waarom het niet houdbaar is. Daar is niets van gebleken. Er blijkt niets van. Wij zijn een grote landbouwproducent. Daar zijn we trots op. Op een klein stukje grond, maar wel na honderden jaren van ervaring en traditie die we moeten koesteren.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ik zou de heer Dekker niet zozeer een vraag willen stellen, maar vooral een tip willen geven. Gaat u eens mee met een boswachter in een Natura 2000-gebied. En gaat u dan samen eens even kijken en bespreken wat er daadwerkelijk gebeurt.

De **VOORZITTER**: De heer Dekker, gaat u verder.

De heer **DEKKER** (FvD): Ja, Natura 2000 is een aardig aanknopingspunt, want wij hebben in Europees verband keuzes gemaakt in Nederland om Natura 2000-gebieden te definiëren. Je kunt nu zien dat dat uiteindelijk een situatie oplevert die ons op allerlei gebieden in de problemen brengt om daar 100% aan te blijven voldoen. Het kan natuurlijk niet waar zijn dat boeren die een gedeelte van hun land tot natuur omvormen vervolgens om de oren krijgen omdat ze te dicht bij een natuurgebied zitten. Dat is de gekkigheid ten top.
Er is al gesproken over de Kritische Depositiewaarden. Dat zijn imaginaire getallen. Als je overigens kijkt naar de cijfers van Eurostat dan blijkt dat Nederland 3% van de uitstoot van de EU heeft, die in de laatste 25 jaar 68% is afgenomen. Zo dramatisch gaat het dus niet. Ik vind dat we, als je op nationale schaal kijkt, zouden moeten zeggen: laten we ons eens vergelijken met Frankrijk. Stel dat Frankrijk iets zou overkomen zoals ons nu. Wij worden door allerlei afspraken waar we ons zelf in de laatste tientallen jaren ingewerkt hebben, gedwongen om onze boerenbedrijven, die al generaties en decennia lang bestaan, uit te kopen of op te heffen. De Fransen zouden zeggen: sorry, maar we voldoen even niet aan die regels die we ten onrechte hebben afgesproken. Die zouden daar uitkomen. Wij zijn in de uitvoeringsmodus en gaan maar door met nu draconische maatregelen nemen op basis van, wat mij betreft, administratieve problemen. Zo kijken wij ernaar. We zitten hier in de provincie, dus kunnen het niet eventjes allemaal oplossen. Wel kunnen we ons afvragen of de modellen op basis waarvan wij onze provinciale actie nemen wel eerlijk tot stand zijn gekomen.

Kloppen die wel? Het blijkt nu zonneklaar, zeker als je naar het Waddengebied kijkt, dat de modeluitkomsten daar helemaal geen verband houden met de metingen. Je nu dus echt vaststellen dat de modellen op basis waarvan wij nu onze eigen plannen maken, fundamenteel onjuist zijn. Dat is eigenlijk de reden dat wij deze motie samen met de PVV willen indienen. Als je zo'n aantoonbaar onjuist model gebruikt als basis voor je handelen, wat we toch uiteindelijk aan het doen zijn, ben je in onze ogen onbehoorlijk bestuur aan het plegen richting onze boeren. Onze motie heet 'Vermijd onbehoorlijk bestuur richting onze boeren'. Het dictum luidt: 'Roept Gedeputeerde Staten op geen enkele actie voortvloeiend uit onderhavige stikstofkaart te ondernemen richting boeren en gaan over tot de orde van de dag.'

Motie 143/4 juli 2022
'Vermijd onbehoorlijk bestuur richting boeren'

De Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op 4juli ter bespreking van agendapunt 2.a.1 Actualiteit 'Noord-Hollandse aanpak stikstof';

Onze regering wil dat de provincies een actieve rol spelen bij het uitkopen van boeren op basis van een stikstofkaart.
Constaterende dat:
- *er stikstofdepositie op de waddeneilanden gemeten is;*
- *de hoeveelheid stikstofdepositie onmogelijk van de landbouwactiviteiten op de waddeneilanden kan komen gezien de grootte ervan;*
- *er zelfs op Vlieland aanzienlijke stikstofdepositie op de kaart te zien is terwijl op Vlieland geen enkele landbouwactiviteit plaatsvindt;*

overwegende dat:
- *wanneer er substantiële stikstofdepositie op een eiland plaatsvindt waar er geen landbouwactiviteiten zijn deze van een andere bron afkomstig moet zijn;*
- *de zee aantoonbaar een veroorzaker is van stikstofdepositie op land;*
- *naar verhouding in Noord-Holland de meest voorkomende windrichting die vanuit zee is;*

van mening zijnde dat:
- *de stikstofkaart onvolledig is omdat het aandeel vanuit zee niet is meegewogen;*
- *wanneer boeren op basis van een incomplete stikstofkaart tot actie worden gedwongen, zij onbillijk worden behandeld in die zin dat ze naar verhouding meer stikstof moeten reduceren dan het aandeel waarvoor ze verantwoordelijk zijn;*
- *besluiten genomen op basis van ondeugdelijke modellen van onbehoorlijk bestuur getuigt en dit te allen tijde voorkomen moet worden.*

Roept Gedeputeerde Staten op geen enkele actie voortvloeiend uit de onderhavige stikstofkaart te ondernemen richting boeren,
en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Ralf Dekker (Forum voor Democratie), Ilse Bezaan (PVV)

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Dan zijn we door alle sprekers vanuit de Staten in eerste termijn heen. Er is een groot aantal moties ingediend. Ik wilde voorstellen om in ieder geval vijftien minuten te schorsen, zodat het college zich kan voorbereiden. Er moet nog een motie worden ingediend in tweede termijn.

Schorsing 12.20-12.43 uur.

De **VOORZITTER**: Als het goed is hebben de fractievoorzitters de resterende spreektijden nog doorgekregen. Een aantal partijen is er doorheen. Dat betekent dat voor hen ook geen tweede termijn is. U heeft gemerkt dat de interrupties niet langs de klok hebben gelopen. Dat betekent dat u wat dat betreft veel extra tijd heeft gehad voor dit debat. De partijen die nu door hun spreektijd heen zijn hebben dus geen tweede termijn. We gaan nu luisteren naar de reactie van het college in eerste termijn. Gedeputeerde Rommel zal als eerste het woord voeren.

Reactie namens het college van Gedeputeerde Staten in eerste termijn

Gedeputeerde **ROMMEL**: Dank u voorzitter. Laat ik op voorhand zeggen dat ik het fijn vind dat dit debat nu kan plaatsvinden, omdat we daarmee ook juist onze Hollandse beleid goed uit kunnen leggen en nog eens bevestigen. We weten al drie jaar dat niet alles kan en dat de natuur een slechte staat heeft qua instandhouding. Maar wij werken al heel lang aan die stikstofuitstoten en de reductie

daarvan. U heeft als Staten -ik kan het niet vaak genoeg benadrukken- al de doelen vastgesteld, verdeeld in evenredigheid over alle sectoren. Toen was er ook nog geen startnotitie van de minister, maar Staten heeft dat toen wel gedaan. Nu zijn we aan het kijken hoe de richtinggevende doelen van de minister eruitzien. De komende tijd gaan we dat ook naast de doelen leggen die de PS hebben neergelegd. D66 vroeg wat de gevolgen zijn voor de doelen die wij vastgesteld hebben. Dat gaan we de komende tijd dus bekijken. Als er iets aan moet veranderen zal ik bij u terugkomen om dat te overleggen.
Het gaat natuurlijk ook over haalbaarheid en financiën. Het is hier vandaag ook al een paar keer genoemd. Het toekomstperspectief voor de boer zal voor een heel stuk vanuit Den Haag moeten komen. Het is goed te zien dat ook de Tweede Kamer de minister Staghouwer heeft opgeroepen om daar nog wat specifieker in te zijn. Zoals gezegd, werken wij al aan 24 deelgebieden. Ik ben ook in overleg met de industrie en de haven om te kijken wat zij kunnen doen. Dan gaan we ook met een roadmap komen. En toch zijn er wel verschillende zaken die onze eigen aanpak af en toe best bemoeilijken. Wij hebben daarvoor vragen gesteld met onze brief aan het Rijk van 8 februari. Dat komt ook omdat er gerechtelijke uitspraken zijn die we niet altijd helemaal verwacht hadden. Daardoor komt de woningbouw op slot te zitten. Maar er wordt ook gezegd: je kunt dit niet gebruiken, want je moet het eigenlijk aan de natuur geven. Significante negatieve effecten op de natuur die ertoe geleid hebben dat wij van de snelheidsverlaging voor de auto ook bepaalde vergunningen niet gestand konden houden. Dat zijn wel dingen waar wij tegenaan lopen.
Maar ook voor de industrie en de landbouw zelf is stikstofruimte nodig om te verduurzamen. Zo hebben wij allemaal van die puzzeltjes die we tegenkomen. Die puzzel moeten wij wel leggen. Gevraagd werd wanneer wij wat kunnen zien. Wij zijn heel hard bezig in die verschillende deelgebieden. We moeten die puzzel in een keer leggen, voor je echt kan zeggen dat we iets hebben wat elkaar kunnen laten zien. Dat is een proces en ik begrijp heel goed dat het wat lastig lijkt. Dat hele plaatje moet je in een keer rond maken.
Om aan te geven waar we nog naar op zoek zijn: er komen nog onderzoeken voor de ammoniak uit zee. We hebben aan de minister gevraagd om daar onderzoek naar te doen. Daar is nog geen uitslag op gekomen. Noord-Holland, Zuid-Holland en Zeeland zeggen daarom dat ze er zelf maar naar gaan kijken. Nogmaals, het is geen doel voor Noord-Holland om boeren weg te halen. Mevrouw Zaal zei vandaag al tegen de boeren dat wij er echt voor staan om degenen die willen blijven te helpen. Dat doen we samen, met iedereen, en daar is maatwerk voor nodig.
Ik kom nog op een paar vragen voordat ik naar de moties ga. Wij sturen op de instandhoudingsdoelstellingen. Dat heeft de minister ook gezegd. Het CDA vroeg daarnaar. De minister heeft het ook gezegd, alleen op dit moment heeft de rechter niets anders dan de KDW's. Die staat ook in de wet, maar het is een indicator.
Dan de tussenrapportages van de heer Leerink. Ik wil eigenlijk eerst voorstellen om de briefingen af te wachten, als u dat nog steeds omarmt. Dat is na deze zomer, waarin we ook kunnen duiden hoe de richtinggevende doelen van de minister aansluiten bij onze doelen. In januari komt er een tussenrapportage voor het Rijk, die wij moeten maken. Er komen in oktober en januari nog brieven voor water en voor industrie. Wij willen dat integraal met NPLG in het gebiedsprogramma aan u voorleggen. Dus die staan nog op de agenda.
JA21 vraagt of we door vergunningen af te romen de PAS-melders kunnen helpen. Het is aan het Rijk om de uitdaging voor de PAS-melders op te lossen, maar waar wij kunnen helpen doen we dat. Er is alleen wel een grondslag voor het afpakken. Er ligt een uitspraak die zegt dat als het voor de natuur nodig is, je dat voor de natuur moet gebruiken. Dat wil niet zeggen dat wij onze ogen sluiten voor die ruimtes in vergunningen, maar wij moeten het juridisch goed bekijken. We nemen ook alle bronnen mee.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ik ben blij dat u ook naar die PAS-melders kijkt. Maar kunt u iets van een tijdslijn aangeven? We wachten hier al zo ontzettend lang op en ik zie dat wij een stikstofbank hebben in Noord-Holland, voor verschillende doelen. Het is eerder aangegeven: met het legaliseren van de PAS-melders neemt de uitstoot niet toe. Dat is alleen het oplossen van een juridisch probleem dat er al heel lang is. Ik zou zo graag willen dat wij dat op korte termijn achter ons kunnen laten.

Gedeputeerde **ROMMEL**: Het Rijk staat aan de lat. We wachten er inderdaad al drie jaar op. We kennen deze uitdaging al. We zijn het nu aan het bekijken. Er zijn 230 PAS-melders in onze provincie. Er moet dan bekeken worden in hoeverre we het al kunnen oplossen. We zijn er dus al mee bezig, bijvoorbeeld via intern sonderen. We zijn ook bezig in overleg met de industrie. We kijken ook als boeren weggaan of we daar iets mee kunnen. Het spijt mij heel erg, want ik zou het heel graag doen, maar ik kan er geen datum op zetten.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): U zegt dat het Rijk aan de lat staat. Ik heb het gevoel dat wij onszelf daarmee ook een beetje klemzetten. Zouden we als provincie Noord-Holland niet gewoon moeten zeggen: wij gaan dit probleem nu oplossen en we gaan de rekening qua stikstofreductie of qua geld uiteindelijk bij het Rijk neerleggen. Want het is inderdaad onder verantwoordelijkheid van het Rijk dat het probleem is veroorzaakt. Maar zelf die oplossing realiseren lijkt mij zoveel waard.

Gedeputeerde **ROMMEL**: Dat begrijp ik. Het heel makkelijk gezegd dat we de rekening bij het Rijk leggen. Want dat is precies wat het is: wij hebben geld nodig van het Rijk als we er iets mee willen doen. Het is echt onder onze aandacht. Ik hoop erop terug te komen, maar wij hebben geld van het Rijk nodig.

De **VOORZITTER**: Gaat u verder, mevrouw Rommel. De heer Klein nog, een aanvullende vraag.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ja, we hebben geld van het Rijk nodig. Maar we hebben als provincie ook een vrij grote buffer. Moeten we niet gewoon een stap vooruitzetten? We zeggen: dit probleem moet sowieso opgelost worden, wij gaan het nu oplossen, en het Rijk kan de rekening verwachten. Er zijn andere provincies die daarmee gestart zijn.

Gedeputeerde **ROMMEL**: Ik neem uw opmerking mee, maar wij het Rijk staat aan de lat. Binnen onze mogelijkheden doen we wat we kunnen. Verder kan ik niets toezeggen.
De VVD zei dat de staat van instandhouding niet wordt verslechterd, of wij bereid zijn om op die manier naar de Natura-problemen te kijken. Dat doen wij al. Wij kijken naar de instandhoudingsdoelstelling van de natuur. Het antwoord is dus ‘ja’. Hoe doen we het met de ecologische autoriteit? Die is er nog niet, dus ik kan niet zeggen wat we daarmee gaan doen. U vraagt ook of het college kan toezeggen dat sociaaleconomische effecten meegewogen worden in de stikstofaanpak. Ja, dat is onderdeel van het gebiedsplan. Wij nemen dat zeker mee. Net zoals u ook al aangaf: het zit in 2023.

De heer **DE WIT** (VVD): Ik wil het toch even hebben over die sociaaleconomische impact. Dat is natuurlijk een breed begrip. Ik kan er een voorstelling bij hebben en u ook. Ik vraag mij af hoe wij dat concreter gaan maken en hoe wij daarin als Staten betrokken kunnen worden.

Gedeputeerde **ROMMEL**: Dat is wat in de komende tijd uitgewerkt wordt. Er is ook iemand die naar het gebiedsplan gaat kijken en hoe dat concreet gemaakt moet worden. Dat staat ook voor mij nog niet helemaal op het netvlies. Dat zal ook in overleg met de boeren gaan.

De heer **LEERINK** (PvdA): Ja, dan misschien ook aan u de vraag, als het gaat om die sociaaleconomische factoren: blijven daarbij de doelen die wij gesteld hebben in ieder geval wel overeind? Ik hoorde de heer De Wit daarstraks zeggen dat het ertoe zou kunnen leiden dat de doelen wellicht moeten worden aangepast, omdat ze niet realistisch zijn. Daarom ook bij u de checkvraag: blijven de doelen overeind, ook als we de sociaaleconomische factoren meenemen?

Gedeputeerde **ROMMEL**: Ik zie die doelen niet verbonden aan sociaaleconomische factoren. Die doelen heeft u vastgesteld. Dat was een opdracht aan mij. Bij die sociaaleconomische effecten moet je kijken wat het betekent voor die boeren. Dat past ook binnen het toekomstperspectief dat ze geboden moet worden.

De heer **LEERINK** (PvdA): Dan concludeer ik inderdaad dat de reality check die ik bij de heer De Wit hoorde als het gaat over de doelen, wat u betreft niet aan de orde is. Die doelen staan, en daar gaan we voor.

Gedeputeerde **ROMMEL**: U heeft de doelen vastgesteld. Dus daar heb ik het mee te doen. Als dat niet uitkomt, zal ik bij u moeten terugkomen om wat anders te vragen.

Mevrouw **KONING** (CDA): Dank u voorzitter. U zegt dat die ecologische autoriteit er nog niet is. Daar komt nog bij dat de definitie van grondgebondenheid nog niet duidelijk is. En het is nog niet duidelijk wat kringlooplandbouw is. Hoe ziet u dan die tijdslijn om aan het gebiedsplan te komen? Dat is toch haast onmogelijk?

Gedeputeerde **ROMMEL**: Er zijn zaken die onzeker zijn, maar dat kunnen we ook benoemen in een gebiedsplan. Wij kunnen wel tot een gebiedsplan komen en de minister heeft gezegd dat ze zo snel

mogelijk met de uitwerking ervan zal komen. De autoriteit wordt al opgezet. Ik verwacht dus gewoon dat het op tijd gebeurt.

Mevrouw **KONING** (CDA): Wanneer verwacht u die helderheid? Gaat u daarom vragen bij de minister?

Gedeputeerde **ROMMEL**: Ik heb de minister niet aan het lijntje. Misschien u uw eigen minister wel. Die vraag stellen wij regelmatig. Zij heeft toegezegd dat ze ermee zal komen. Het is nu al bijna zomer, dus ik hoop dat het voor de zomer is. Anders zal het vlak daarna zijn.

De **VOORZITTER**: Gaat u verder, gedeputeerde Rommel.

Gedeputeerde **ROMMEL**: Dan nog de vraag over de natuurorganisaties van de heer De Wit. Wij houden iedereen aan alle afspraken; daar zijn we scherp op. De natuurorganisaties doen ook heel erg hun best om met de herstelmaatregelen de goede instandhouding van de natuur te halen. Zij werken zoals u weet ook heel veel samen met de boeren. Wij hebben daar iedere keer overleg over. Hoe kunnen wij elkaar helpen en versterken, dat de natuur zo snel mogelijk een goede staat van instandhouding heeft.
Als laatste de innovatie als oplossing. Daarover hebben wij heel veel overleg, ook met de sectoren. Ik had daarover net ook een gesprek. Het is heel belangrijk daar ook naar te kijken. De minister heeft gezegd dat daarop ingezet moet worden. Het lastige is wel -en dat is bij u natuurlijk ook bekend- dat het juridisch houdbaar moet zijn. Dat is waar we goed met elkaar naar moeten kijken.

De heer **DE WIT** (VVD): Precies dit punt is essentieel. Het gaat bij innovatie niet alleen om geld, maar juist ook om de juridische borging. Daarvoor staan wij als overheid ook aan de lat. Voor mijn begripsvorming: waar staan wij in dat proces van juridische borging? Ik heb twee weken geleden op de NOS gelezen dat daarover grote onzekerheid bestaat. Dat voedt ook weer het wantrouwen in de sector. Men wil vooruit, de stal aanpassen, maar als het uiteindelijk niet gaat werken en tot niets leidt, waar doet men het dan voor? Hoe krijgen wij dat wantrouwen, of dat cynisme, weg?

Gedeputeerde **ROMMEL**: Ik heb een afspraak gemaakt dat ik binnenkort met de sector en juristen in overleg zal gaan over waar de innovaties zijn die zij uit willen voeren. En waar zijn dan de knelpunten? Dat is zowel juridisch als financieel. Het kan ook regelgeving zijn. Maar ook daar heb ik de rechter niet in de hand. We moeten zorgen dat de innovaties zo goed mogelijk kunnen plaatsvinden. Ik kan ook vertellen dat mensen van de industrie gezegd heeft dat ze echt techneuten zijn, en de boeren uitnodigen hen te vertellen waar wij hun kunnen helpen. Daar heb ik ook hoop op.
Dan de moties. De ChristenUnie vroeg in motie 131 de expertise van de boeren te betrekken bij de landbouwtransitie. Ik vind het heel fijn dat de heer Klein ons daarin steunt. Wij doen dat ook zeker. De motie is overbodig, maar ik vind het goed dat u nog eens benoemt dat dat heel belangrijk is. Je ziet in deze gebieden dat dat zo is. Ik ben daar blij om en hoop echt dat de boeren daarvoor aan tafel blijven zitten.
Motie 134 is een heel lastige. Feitelijk is ze overbodig, mijnheer Klein. Het gaat over een vergunningstelsel onder de wet natuurbescherming. Dat is gewoon de wet waaraan wij moeten voldoen. Maar in de gesprekken met de piekbelasters zijn wij in de industrie in overleg om te kijken welke ruimte daar in zit. Je moet dan ook kijken of wat je weghaalt gebruikt kan worden voor de verduurzaming van de industrie. Dat hebben we namelijk ook nodig. Als je nu ziet dat bedrijven niet kunnen verduurzamen of zich niet kunnen verplaatsen, juist door de stikstofruimte, dan ben je aan twee kanten niet zo lekker bezig. De motie is overbodig.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ik had het nummer niet paraat, maar dit ging over de motie waarin wij vroegen om de vergunning voor industriële uitstoters in lijn te brengen.

Gedeputeerde **ROMMEL**: Klopt, ik zal zo even benoemen welk onderwerp het betreft.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Maar ik begrijp niet waarom de motie overbodig is. Het is feitelijk waar dat ze minder uitstoten dan waar ze vergunning voor hebben. Ik denk dat het heel belangrijk is dat we teruggaan naar die daadwerkelijke uitstoot om dan bindende afspraken te kunnen maken. Want als we starten waar we nu staan, kunnen we nooit bindende afspraken maken. Ziet u dat met mij? En hoe denkt u dat probleem op te lossen? Waarom denkt u dat de motie overbodig is?

Gedeputeerde **ROMMEL**: Ik zie dat met u. Dat is ook waarom we in gesprek zijn met de industrie. Maar de Wet natuurbescherming maakt het nu voor ons nog onmogelijk om die ruimte af te nemen.

Wij zijn daar dus over in overleg. We kijken en zijn zelfs in overleg met de industrieën waar dat zou kunnen, of ze het misschien vrijwillig zouden willen doen. Vandaar dat de motie overbodig is.

De **VOORZITTER**: U heeft nog een vraag?

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ja, ik zou dan heel graag willen weten of ook daar misschien een tijdslijn aan gekoppeld kan worden, want ik denk dat de vrijwillige aanpak… Dat zou een heel mooie kunnen zijn, maar het zou zo goed zijn als wij dat kunnen aftoppen op reële waarden en vanaf daar kunnen gaan werken. Het is eigenlijk precies hetzelfde wat we bij de tijdslijn vroegen.

De **VOORZITTER**: Ik wil u verzoeken om de vraag kort te stellen, anders komen we hier niet doorheen. Gedeputeerde Rommel.

Gedeputeerde **ROMMEL**: Pin me er niet aan vast, maar mijn verwachting is dat wij een Road Map gaan maken voor de industrie. Dat is voor het einde van dit jaar. Daarin wil ik dit ook meenemen. Ik geeft wel duidelijk mee dat we een afweging moeten maken. We willen de industrie ook verduurzamen en de boeren helpen. Als dat daarvoor nodig is, moet er wel een goede afweging gemaakt worden.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Voorzitter. Die latente ruimte is ook aanwezig bij de landbouwsector, niet alleen bij de industrie. Bent u ook aan het kijken hoe de latente ruimte in de vee-industrie teruggebracht kan worden naar de feitelijke uitstoot?

Gedeputeerde **ROMMEL**: Dat is de ruimte die een boer wel kan gebruiken, omdat het vergund is en de stal daarop gebouwd is. In de gebiedsprocessen zijn we in overleg met alle boeren. We kijken natuurlijk wat kan, maar boeren kunnen het ook zelf gebruiken door intens salderen voor als ze dat nodig hebben voor de verduurzaming van hun eigen stallen.
Dan de evenredige reductie Schiphol, motie 135. Die is ook overbodig, omdat het een uitgangspunt is van nieuw stikstofbeleid. Dat is ook door u vastgesteld in de stikstofstrategie. Dat zit daarin.
Dan de kritische depositiewaarde.

De heer **KLEIN**: Excuses dat ik weer moet interrumperen, maar een deel van het dictum is dat wij vragen of u bij het Rijk in gesprek wilt gaan om dat te gaan realiseren. Voor mij hangt het nu zo boven de markt: het kabinet zegt dat we 60.000 teruggaan, en dan lijkt het wel of we het probleem hebben opgelost. Maar dat is het niet. Ik zou daarom heel graag willen weten of u over dat dictum een positief advies kunt geven.

Gedeputeerde **ROMMEL**: U heeft zelf die reductiedoelen vastgesteld. Daarmee is de motie overbodig. Wij gaan met het Rijk in overleg in onze gebiedsplannen, van wat wij gaan doen. Het is dus overbodig.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): In het dictum wordt GS opgeroepen in gesprek te gaan met het Rijk over hoe de reductie van 41% stikstofuitstoot van Schiphol gerealiseerd kan worden.

Gedeputeerde **ROMMEL**: Maar dat maakt onderdeel uit van onze gebiedsaanpak, die u zelf heeft vastgesteld. En het Rijk staat aan de lat voor Schiphol. Wij zullen dus in overleg gaan met het Rijk als wij getoetst hebben wat hun richtinggevende maatregelen zijn en de doelen die u gesteld heeft.

De **VOORZITTER**: Volgens mij is het voldoende op dit punt. Als u het goed vindt, gaan we nu verder. Anders vervallen we in herhalingen.

Gedeputeerde **ROMMEL**: Het CDA vroeg in haar motie 136 een alternatief te zoeken voor de indicator voor de kritische depositiewaarde. Die kritische depositiewaarde maakt onderdeel uit van de wet. Wij hebben al gezegd dat we zelf kijken naar de instandhoudingsdoelstellingen van de natuur. Dat is ook wat we doen en dit is een indicator. De rechter gebruikt dit als een leidend iets, omdat dit het enige is wat men ziet. Ik zal deze motie dus ontraden. Het is misschien goed als u bij uw fractie in de Tweede Kamer vraagt om ernaar te kijken, omdat het in de wet staat van het Rijk.

Mevrouw **KONING** (CDA): Dank u wel voorzitter. Wij vragen in die motie ook juist of u bij het Rijk erop wilt aandringen om die KDW's uit de wet te halen. U zegt ook dat het een indicatie is. Die moet dan eigenlijk ook uit het beleid, want u stuurt op de natuur. Bent u het daarmee eens? Als dat vanuit het Rijk kan, haalt u het dan ook uit het beleid om echt te gaan sturen op de natuurwaarden?

Gedeputeerde **ROMMEL**: Wij sturen op die natuurwaarden, maar ik bepaal de wet niet die het Rijk vaststelt. Dat kunt u vragen bij uw Kamerleden, of misschien bij uw eigen minister, maar ik kan het niet doen.

Mevrouw **KONING** (CDA): Binnen het CDA doen we het zeker bij onze eigen Kamerleden en ministers. Maar ik vraag u in deze motie dat ook te doen vanuit de provincie Noord-Holland. Misschien dat u daarop dan wel een positief advies kan geven.

Gedeputeerde **ROMMEL**: Nee, ik ontraad de motie. Wij kijken zelf naar onze instandhoudingsdoelstellingen. We gaan wel naar de minister als we een goed voorbeeld hebben waar de instandhoudingsdoelstelling van de natuur gehaald is, om dat aan te geven.
Dan motie 137, het toekomstperspectief. Ook deze moet ik helaas ontraden. Ik snap wel welke kant u op wilt, maar wij gaan echt door met die gebiedsprocessen. Wij willen dat ook heel zorgvuldig doen, in overleg met de boeren. Het is ook in het belang van de boeren. Die vragen ons steeds ook duidelijk te zijn welke kant wij op willen gaan. Ik moet haar dus ontraden.
Dan motie 138 over de sociaaleconomische impactanalyse van gebiedsprocessen. Ik kan haar overnemen of van een positief advies voorzien, mevrouw Koning, als ik de motie zo mag lezen dat het onderdeel is van ons gebiedsprogramma.

Mevrouw **KONING** (CDA): Als u zegt dat u het zo gaat uitvoeren, is de motie overbodig. Wij accepteren het dan.

Gedeputeerde **ROMMEL**: Dan motie 139 van de SP: 'Ieder zijn deel in de stikstofcrisis'. Om een aantal redenen moet ik deze motie ontraden. Het gaat over ambities en acties die wij in Noord-Holland al doen. Bij een aantal interventies is het belangrijk dat wij zelf onze weg erin kunnen gaan. Ook het LNV is nu aan zet voor wat betreft het toekomstperspectief. De integrale aanpak doen wij al en wij leveren maatwerk. Die evenredigheid heeft u ook al vastgesteld. Ik ontraad de motie dus.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Ik volg de gedachtelijn van de gedeputeerde niet zo. Bij de ene motie zegt zij 'ontraden' terwijl ze zegt dat het zo al gedaan wordt, en bij de andere zegt ze 'overbodig' terwijl het zo al gedaan wordt. Dan denk ik: als u het dan toch al doet. Misschien doet u het niet duidelijk genoeg. Dan kunt u ook zeggen dat u de motie overneemt.

Gedeputeerde **ROMMEL**: U hebt gelijk. De motie is overbodig. We doen het al.

De **VOORZITTER**: Gaat u verder, want de tijd gaat door.

Gedeputeerde **ROMMEL**: Dan motie 141. De PvdD vraagt om met spoed een concept reductiedoelen per gebied te doen. Ik wil dat ontraden, omdat het gewoon sneller is dan ons gebiedsprogramma, dat uitgaat van juli 2023. Er komen in oktober en januari nog brieven die wij nog moeten verwerken, met name over water en industrie.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Het komt natuurlijk niet helemaal uit de lucht vallen, want de aanleiding is eigenlijk een NRC-artikel waar de gedeputeerde in staat. Zij zegt daarin dat zij een jaar heeft om de plannen landelijk doel vast te leggen. Ik hoop dat we het eerder kunnen aftikken, want in maart zijn de provinciale verkiezingen. Ik zou heel graag niet eind februari het complete plan zien, maar een soort wazig tussenplan. We kunnen dan al een beetje bijsturen. Dus welke datum zouden we in de motie kunnen zetten dat het toch haalbaar is voor GS om met een plan te komen?

Gedeputeerde **ROMMEL**: Het was wensdenken van mij dat ik graag nog voor de verkiezingen iets zou willen laten zien. Ik kan alleen nog niets met zekerheid zeggen, omdat wij, zoals ik net al zei, nog in afwachting zijn van een aantal brieven. Ik weet daarvan niet wat erin staat. Vandaar dat ik het ook niet aan u mee kan geven.
Dan motie 143: 'Vermijd onbehoorlijk bestuur richting onze boeren' van FvD. Die motie ontraad ik, want geen enkele actie bij een natuur die er echt slecht voor staat en echt een probleem heeft, moet ik ontraden.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. We gaan naar gedeputeerde Zaal voor de overgebleven vragen en moties.

Gedeputeerde **ZAAL**: Dank u voorzitter. Een korte reflectie ook vanuit de portefeuille Landbouw. Gedeputeerde Rommel zei het al: we verdelen het terugdringen van de stikstofdepositie evenredig over alle sectoren. Maar het is wel duidelijk dat de landbouwsector voor een heel grote opgave staat. Net als het Rijk wil de provincie Noord-Holland de land- en tuinbouwsector gericht ondersteunen om de noodzakelijke verandering door te maken. Ook hiermee is Noord-Holland natuurlijk al bezig. We streven naar kringlooplandbouw, hebben een ambitie om in 2030 alle grondgebonden landbouw natuurinclusief te maken, en hebben een voedselvisie die uitgaat van de hele keten. Uiteindelijk willen we de kosten ook eerlijk verdelen in de gehele voedselketen, en niet alleen neerleggen bij de primaire productie van de boeren.
Mijn perspectief dat ik de boeren zou willen bieden is dat we naar een voedselsysteem gaan dat goed is voor de natuur, de bodem, het milieu en het klimaat. Maar ook vooral voor de economische positie van de sector als geheel. Daar wil ik heel hard, gezamenlijk met de sector, naar streven. Daarvoor hebben we verschillende instrumenten nodig. Ook financiële instrumenten. Die zitten voor een groot deel bij het Rijk. Die zitten ook in onze eigen voedselvisie waar we ook 6 miljoen euro voor hebben. Daar refereerde Statenlid Van Wijnen ook al aan: we hebben ook het GLB om dat duurzaam toekomstperspectief te gaan bieden. Als we dat allemaal bij elkaar optellen zou dat ook financieel een aantrekkelijke positie moeten zijn. Dus dat is wat wij doen. Innovatie is daarvan een onderdeel, maar wel ook als hulpmiddel bij die transitie en niet als oplossing an sich. Het moet gaan om die transitie naar natuurinclusief.
Een aantal moties sluit daar denk ik goed bij aan. Ik begin met motie 132, die gaat over de lobby voor de aanpassing van de staatssteunregeling. Dat is primair natuurlijk iets wat bij het ministerie ligt, maar wij zijn vorige week met GS naar Brussel geweest. Toen werd er ook door de permanente Nederlandse vertegenwoordiging gevraagd om ook met Noord-Hollandse voorbeelden te komen waar die staatssteunregeling een belemmering voor vormt. Dus dat wil ik doen, gezamenlijk met andere provincies. Als ik de motie zo mag lezen dat het vooral gaat om onze eigen belemmering waartegen wij aanlopen, dan geef ik een positief advies. Dat geldt ook voor motie 133 van de ChristenUnie. Het verdienmodel met supermarkten is een landelijke aangelegenheid, maar wij waren al van plan om dit najaar een expertmeeting te organiseren met de supermarktorganisaties en de retailorganisatie. De cvdK van deze provincie heeft daarover ook al goede gesprekken gehad met de sector. Dat wil ik voortzetten. Ook die motie geef ik dus een positief advies.
Dan heb ik nog motie 142, het perspectief voor natuurinclusieve landbouw van D66 en GroenLinks. Daar zei ik net al iets over en dit sluit er mooi bij aan. Wel wil ik, zoals ook mevrouw Koning en de heer Klein deden, de opmerking maken dat wij natuurlijk álle boeren in transitie willen helpen. De koplopers zijn dus heel belangrijk. Die kunnen ook een mooi voorbeeld geven en behulpzaam zijn om alle boeren mee te krijgen. Maar ik zou het niet in die tweedeling willen zetten. Zoals ik ook buiten tegen de boeren heb gezegd: alle boeren die in Noord-Holland verder willen gaan en de noodzakelijke veranderingen willen meemaken, kunnen op mijn steun rekenen. Als ik de motie zo mag uitleggen, gaat ze met een positief advies in stemming.

Mevrouw **STRENS** (D66): Dank u wel voorzitter. Mevrouw Wijnen en ik hebben, om geen verkeerde intenties te wekken in de sector, ook de tekst van de motie even aangepast in de schorsing. Ik lees die aanpassing even voor om te toetsen of het zo goed aansluit. ‘Om de natuurinclusieve boeren en de boeren die in transitie zijn, of daarvoor aantoonbare stappen zetten.’ Dus binnen de gebiedsgerichte aanpak perspectief te bieden. Daarmee willen we dus heel nadrukkelijk maken dat het om iedereen gaat die aantoonbaar de goede kant op gaat.

Gedeputeerde **ZAAL**: Ik denk dat wij er hetzelfde inzitten.

De **VOORZITTER**: Kunt u nog een keer het nummer van de motie noemen?

Gedeputeerde **ZAAL**: Dat was nummer 142, en die wordt dus aangepast. Ik weet niet of de motie dan een nieuw nummer krijgt. Maar 142, met de aanpassing van mevrouw Strens.

De **VOORZITTER**: Ik begrijp dat er een nieuw nummer wordt uitgegeven. Motie 142 wordt ingetrokken. Daarvoor in de plaats komt motie 146.

Gedeputeerde **ZAAL**: Dan moeten we even opletten. Maar als de motie zo wordt aangepast, kan GS positief adviseren.

Motie 146/4 juli 2022
‘Perspectief voor natuurinclusieve landbouw’

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 juli, ter bespreking van de Actualiteit Noord-Hollandse aanpak stikstof;
constaterende dat:
- *de opgaven in het landelijk gebied van Noord-Holland niet nieuw zijn en er al vele veelbelovende transities gaande zijn in landbouw en natuur;*
- *de werkwijze van natuurinclusieve boeren al een positieve bijdrage leveren aan gebiedsdoelen voor stikstof, natuur en water;*

overwegende dat:
- *de boeren in de transitie naar natuurinclusieve landbouw nodig zijn om op een verantwoorde wijze voedsel te produceren in balans met de omgeving, zoals dit ook is vastgelegd in de provinciale voedselvisie;*
- *we in de voedselvisie het doel hebben gesteld dat in 2030 natuurinclusieve landbouw (minimaal niveau 2) de standaard is;*
- *juist de natuurinclusieve boeren zich meestal bevinden in of nabij de gebieden met hoge opgaven voor stikstofreductie;*

verzoeken het college om:
- *de natuurinclusieve boeren en de boeren die in transitie zijn of daarvoor aantoonbaar stappen zetten, binnen de gebiedsgerichte aanpak perspectief te bieden.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Amélie Strens (D66), Tessa van Wijnen (GroenLinks)

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dat was de reactie van het college in eerste termijn. Ik ga even kijken naar de partijen die nog spreektijd hebben voor een tweede termijn. De PvdA heeft nog een minuut. De heer Leerink.

Tweede termijn

De heer **LEERINK** (PvdA): Ja voorzitter. Ik zou alleen nog wat willen vragen over de tussenrapportage. Zoals ik het nu begrepen heb komt er in ieder geval in januari een tussenrapportage. Wij zouden willen voorkomen dat we straks als Staten een halfjaar niets horen en dat er dan in januari een tussenrapportage ligt met als conclusie: ja, nou lukt het toch allemaal niet. Kortom, het is prima dat de gedeputeerde aan het werk gaat en gaat puzzelen. Maar mocht er op enig moment aanleiding zijn te veronderstellen dat we de doelstellingen niet gaan halen, dus dat wij niet op koers liggen, ga ik ervan uit dat we dat vóór januari horen. En dat wij daarmee niet in de tussenrapportage in januari mee worden geconfronteerd. Dat wilde ik nog even checken.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Bezaan, u heeft nog 1 minuut 31.

Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Ja voorzitter, dank u wel. Ik zal het kort houden. Ik zou graag nog een advies willen op de door FvD en PVV samen ingediende motie 140. Dank u.

De **VOORZITTER**: Dank u, dat geven wij door. De PvdD heeft nog 1min 13.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Dank u wel voorzitter. Ik zou willen aansluiten bij wat de heer Leerink zojuist zei. Ik vind het heel erg belangrijk dat wij worden meegenomen in het plan dat wij hebben om de transitie van de landbouw en agrarische sector te volbrengen. Dat we dus inderdaad niet halverwege, of eigenlijk richting het einde van het proces, verrast worden. Als ik de gedeputeerde hoor, maakt zij zich eigenlijk zorgen of zij nog wel voor de komende verkiezingen met een goed plan komt. Mijn motie, nummer 141 was juist bedoeld als een ondersteuning van het beleid. Het blijkt dat het heel lastig is. Op dat punt zouden we dan de motie willen intrekken, maar we ondersteunen nog steeds de oproep van PvdA om ons toch mee te nemen in het geheel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Motie 141 is dus ingetrokken. De heer Mantel van JA21 heeft nog twee motie, die hij zo mag indienen. Dan heeft u zelfs nog 33 seconde over. Dus als u begint met het indienen van de moties, gaat de tijd nog niet lopen.

De heer **MANTEL** (JA21): Dank u wel voorzitter, dat ga ik zeker doen. Motie 1 heeft als titel ‘Zorgvuldig stikstofbeleid’. Daarin worden Gedeputeerde Staten verzocht om bij het kabinet te bepleiten het stikstofbeleid aan te passen, waarbij uitgegaan wordt van metingen en feiten in plaats van modellen en berekeningen, de feitelijke staat van de natuur wordt beoordeeld en ook wordt onderzocht welke andere bepalende en te beïnvloeden factoren er zijn, wordt nagegaan welk

natuurbeheer nodig is voor de instandhouding van de aangewezen soorten en in hoeverre daaraan wordt/werd voldaan, wordt vastgesteld dat er sprake is van feitelijk onhaalbare natuurdoelen, waarna ondersteund door onderzoek en metingen ingezet wordt op aanpassing, technologie en innovatie de basis vormen voor oplossingen waarbij juridische houdbaarheid een voorwaarde is, perspectief wordt geboden aan boeren, mede vanuit het willen zijn van een betrouwbare overheid, ook voor de zogenoemde PAS-melders, en de sociale cohesie op het platteland behouden blijft.

Motie 144/4 juli 2022
'Zorgvuldig stikstofbeleid'

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 juli, te Haarlem, te Haarlem, ter behandeling 'Actualiteit Noord Hollandse aanpak stikstof.'
Verzoekt Gedeputeerde Staten

- *bij het kabinet te bepleiten het stikstofbeleid aan te passen, waarbij uitgegaan wordt van metingen en feiten in plaats van modellen en berekeningen;*
- *de feitelijke staat van de natuur wordt beoordeeld en ook wordt onderzocht welke (naast stikstof) andere bepalende en te beïnvloeden factoren er zijn;*
- *dat wordt nagegaan welk natuurbeheer nodig is voor de instandhouding van de aangewezen soorten en in hoeverre daaraan wordt/werd voldaan;*
- *wordt vastgesteld waar sprake is van feitelijk onhaalbare natuurdoelen, waarna, ondersteund door onderzoek en metingen, ingezet wordt op aanpassing;*
- *technologie en innovatie de basis vormen voor oplossingen waarbij juridische houdbaarheid een voorwaarde is;*
- *perspectief wordt geboden aan boeren, mede vanuit het willen zijn van een betrouwbare overheid, ook voor zogenaamde PAS-melders;*
- *de sociale cohesie op het platteland behouden blijft.*

Ondertekening: Ivo Mantel (JA21 Noord-Holland)

De **VOORZITTER**: Dank u wel, ondertekend en wel. De motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging.

De heer **MANTEL** (JA21): De volgende motie heet 'Pilot mestscheiding'. Daarin worden Gedeputeerde Staten verzocht om bij de verder uitwerking van het stikstofbeleid ook een pilot mestscheiding voor melkveehouders mee te nemen.

Motie 145/4 juli 2022
'Pilot mestscheiding'

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4juli 2022, te Haarlem, ter behandeling Actualiteit Noord Hollandse aanpak stikstof.
Constaterende dat:

- *mest geen afval is, maar een waardevolle voeding voor planten, bodem en een bron van energie en andere stoffen;*
- *mest al eeuwenlang een essentiële bron is voor de voedselvoorziening;*
- *mestbewerking mogelijkheden biedt om al dan niet gesignaleerde lokale mestoverschotten aan te pakken;*
- *de bewerking van mest resulteert in een afname van het mestvolume of in een meststof die eenvoudiger te transporteren en af te zetten is.*
- *er voor mest een herwaardering is waardoor kunstmest toediening de laatste jaren flink is afgenomen;*
- *het wetenschappelijk onderzoek naar mestscheiding Nederland nog steeds internationaal leidend is, maar die positie wel wordt bedreigd door China.*
- *er tenminste acht mest- en digestaat scheidingstechnieken zijn, waarbij vooral strippen en scrubben veel perspectief biedt;*
- *uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat vooral jonge boeren voor deze modernisering openstaan.*

Overwegende dat:

- *het uitkopen van melkveehouders nauwelijks uitkomst biedt;*
- *de stikstofdepositie uit veel grotere bronnen als Noordzee, Tata, Schiphol en de stad Amsterdam alsmede het buitenland in Noord-Holland al vier keer groter is dan de depositie van de melkveehouders;*

- *de effecten van het uitkopen van melkveehouders op het achterblijvend gebied op lange termijn ongewis zijn;*
- *de vermoerassing en verbiezing van het landschap nu al onvoorziene gevolgen heeft;*
- *er een traditie is van onverwachte en ongewenste gevolgen van ingrepen in met name het duinlandschap;*
- *gedeputeerde Rommel in mei 2021 positief gereageerd heeft op een motie met deze strekking van JA21 en CDA.*

Verzoekt Gedeputeerde Staten,

- *bij de verdere uitwerking van het stikstofbeleid ook een pilot mestscheiding voor (melk)veehouders mee te nemen.*

Ondertekening: Ivo Mantel (JA21 Noord-Holland)

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Ook deze motie maakt onderdeel uit van onze beraadslagingen. Een interruptie van de heer De Wit van de VVD.

De heer **DE WIT** (VVD): Ja voorzitter, waarvoor dank. Nog even over de voorgaande motie, die veel elementen bevat waar ik in mijn betoog ook heb opgeroepen. Maar waarom maakt u het zo ingewikkeld door al die punten in een motie op te nemen? En punten aan te halen waarover de provincie uiteindelijk niet gaat?

De heer **MANTEL** (JA21): U kunt het ook zien als een wat bredere oproep richting de landelijke politiek en andere provincies.

De **VOORZITTER**: Gaat u verder, mijnheer Mantel.

De heer **MANTEL** (JA21): Goed voorzitter, ik zal de tweede termijn kort houden. In de eerste termijn verwees ik al naar het rapport. Op basis van de conclusies uit het D66-rapport krijgen we geen top- maar flopnatuur. Ik bied de fractievoorzitter van D66 dan ook graag het eigen rapport aan.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan gaan we naar D66. U heeft nog een kleine minuut over. Mevrouw Strens.

Mevrouw **STRENS** (D66): Dank u wel voorzitter. In ieder geval dank aan de gedeputeerde voor de reactie. Ik zou in ieder geval de gewijzigde motie in willen dienen, zoals ik net ook al aangaf. Daarvan luidt het dictum: “om de natuurinclusieve boeren en de boeren die in transitie zijn of daarvoor aantoonbaar stappen zetten, binnen de gebiedsgerichte aanpak perspectief te bieden.’

De **VOORZITTER** Deze motie maakt nu ook onderdeel uit van onze beraadslagingen.

Mevrouw **STRENS** (D66): Ik wil daarnaast nog even reageren op het punt dat de heer Leerink terecht maakte. Ik denk dat het voor alle partijen die in een gebiedsgerichte aanpak betrokken zijn zinvol is om in januari te weten waar we staan. Niet alleen voor de agrarische sector, maar juist ook voor al die andere sectoren. Ik ondersteun dus van harte de oproep om ons daarin mee te nemen, zodat we niet dadelijk de verkiezingen als een punt in het verschiet hebben waardoor we daarvoor al weinig doen, daarna de hele tijd niets doen en dreigen een halfjaar stil te liggen. De oproep is dus om voortvarend door te gaan om ons daarin mee te nemen.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Ik denk dat het college kan reageren in tweede termijn. En wellicht ook op de in tweede termijn ingediende moties.

Reactie namens het college van Gedeputeerde Staten in tweede termijn

Gedeputeerde **ROMMEL**: Excuses mevrouw Bezaan. Fijn dat u ook goed oplet. Blijkbaar ben ik uw motie 140 in alle snelheid vergeten. Het college ontraadt deze motie, want ze doet geen recht aan het probleem dat we hebben.
Ook de motie 144 van JA21 over een zorgvuldig stikstofbeleid moet ik ontraden. Veel daarvan doen we al. Meten en berekenen zijn beide belangrijk. Dus modellen zijn ook belangrijk. De natuur beoordelen doen we al bij de natuurdoelenanalyses die in de maak zijn. Dit krijgt ook aandacht in onze gebiedsprocessen. Er zijn heel uitgebreide natuurherstelprogramma’s, dus feitelijk doen we het ook al. Het punt van de innovaties is heel belangrijk, maar het gaat wel om heel onzekere effecten. Ik heb in de vorige ronde al aangeven dat wij daar in overleg zijn met de boeren over wat wij kunnen

gaan doen. Dan het punt over het perspectief. In het debat met minister Staghouwer werd opgeroepen om op korte termijn daarmee te komen. Het punt over sociale cohesie, zoals u heeft gehoord, past er ook bij. Daar hebben wij ook echt aandacht voor. Motie 145 over mestscheiding lees ik als een ondersteuning van het beleid. Het maakt ook onderdeel uit van het overleg met de boeren. Bestscheiding is inderdaad een kansrijke maatregel te zijn. Er is onderzoek voor nodig en de boeren vragen er aandacht voor.

De **VOORZITTER**: Daarmee zijn we aan het eind gekomen van deze actualiteit. Over de moties zal op 11 juli worden gestemd. Dat betekent dat wij nu gaan lunchen tot 14.15 uur. Dan vervolgen wij de vergadering.

Schorsing 13.25 tot 14.15 uur.

De **VOORZITTER**: Beste Statenleden, ik heropen de vergadering. Ik begrijp dat het buiten aangenaam was. We gaan hier binnen verder. Wij zijn aangeland bij agendapunt 2.a, en dan de actualiteit met als onderwerp 'Herstructurering van campings en strandhuisjes door grootkapitaal'. Wij hebben in het Presidium afgesproken hier iets minder tijd voor te nemen, gelet op het feit dat we ruim de tijd hebben genomen om over het onderwerp 'Noord-Hollandse aanpak stikstof' te spreken.

2.a.2 Aangevraagde actualiteit door fractie SP inzake herstructurering van campings en strandhuisjes door grootkapitaal

De **VOORZITTER**: De volgende sprekers hebben zich aangemeld: de indiener mevrouw Alberts, Statenlid Van Wijnen van GroenLinks, de heer Hollebeek van de PvdD, de heer Roosendaal van de VVD, mevrouw Jellema van de PvdA, de heer Mulder van D66, de heer Klein van de ChristenUnie, mevrouw Van Andel van het CDA en de heer Kohler van JA21. U krijgt weer anderhalve minuut spreektijd, wat ik voor de indiener zal afronden naar twee minuten, omdat zij natuurlijk ook voor de inleiding wilde zorgen. Ik verzoek u zich daaraan zo veel mogelijk te houden. Dan ga ik nu beginnen door het woord in eerste termijn te geven aan de indiener van deze actualiteit mevrouw Alberts van de SP.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Dank u wel. Voorzitter. Na de kinderopvang, de jeugdzorginstellingen en woningen hebben de roofinvesteerders nu ook hun oog laten vallen op campings. Dat heeft de SP al eerder aangekaart, maar het gaat hard. Heel hard. Daags na de vorige bespreking in deze staten werd de verkoop van De Donkere Duinen bij Den Helder bekend. Dat was pal naast een Natura 2000-gebied. Om even aan te geven hoe snel alles gaat: op 11 juni is er een landelijk meldpunt gestart en sindsdien is het aantal meldingen al de honderd gepasseerd. Het gaat in heel Nederland echt heel hard. Tijdens een Benen op Tafel-overleg (BOT-overleg) werd gezegd dat er nog genoeg kampeermogelijkheden overblijven. Toen hebben wij schriftelijke vragen gesteld. En wat denk je? We houden het helemaal niet bij! Hoe valt dat te rijmen? Je zegt aan de ene kant wel, en aan de andere kant niet.
Ik heb nog een andere vraag. Een vergunning voor een verhard pad op De Donkere Duinen werd geweigerd. Maar hoe zit het dan met 35 villa's, plus de infrastructuur? Is dat dan geen verharding? En hoe valt dat te rijmen? Dat zijn wat technische zaken, maar wij vinden dat wij zuinig moeten zijn op onze natuur en vooral op Natura 2000. Dat is wat ons betreft glashelder. Maar waarom dan de bouw van resorts in de buurt of in Natura 2000-gebieden toestaan? En hoe valt dat te rijmen?
Wij hebben een motie. Daarin staat een flink aantal overwegingen waarvan ik er nu net al een aantal genoemd heb. Het dictum luidt: 'Met de gemeente in gesprek te gaan en aan te sturen het beleid zo aan te passen dat bij herstructurering van een park zoveel mogelijk beschikbaar blijft voor mensen met een smalle portemonnee.' Een tweede opdracht is om op de kortst mogelijke termijn na het verschijnen van het onderzoeksrapport dat in de Tweede Kamer wordt aangeboden van de Erasmus Universiteit met een terugkoppeling naar PS te komen. Dat is de motie. Heb ik het gehaald in twee minuten?

De **VOORZITTER**: U heeft zelfs nog een paar seconde over.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Dit is de motie in ongewijzigde vorm. De gewijzigde komt er nu heel snel aan.

Motie 147/4 juli 2022
'Recreatie voor mensen met een smalle portemonnee'

Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen,
constaterende dat:
- *er steeds meer campings verkocht en geherstructureerd worden door buitenlandse durfkapitalisten;*
- *er steeds meer vaste staplaatsen ruimte moeten maken voor lodges en/of vakantievilla's die dan het jaar rond verhuurd worden;*
- *ook losse standplaatsen voor camper en tent steeds meer verdwijnen;*
- *recreanten met een vaste standplaats door opheffing op hoge kosten worden gejaagd wat in veel gevallen tot schulden leidt;*
- *zelfs strandhuisjes nu verkocht worden aan grote buitenlandse investeerders als Roompot;*
- *de technische briefing van 24 januari 2022 vooral marktwerking liet zien;*
- *er de afgelopen 4 weken wederom een camping in Noord-Holland verkocht is (Donkere Duinen).*

Overwegende dat:
- *er genoeg recreatiemogelijkheden behouden moeten blijven voor recreanten met een kleine portemonnee.*

Dragen Gedeputeerde Staten op:
- *met gemeenten in gesprek te gaan en aan te sturen het beleid zo aan te passen dat bij herstructurering van een park zoveel mogelijk beschikbaar blijft voor mensen met een smalle portemonnee;*
- *op de kortst mogelijke termijn na het verschijnen van het onderzoeksrapport (naar aanleiding van de aangenomen moties in de Tweede kamer) van de Erasmus universiteit met een terugkoppeling naar PS te komen.*

En gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Remine Alberts (SP)

De **VOORZITTER**: Er is met pen iets aangepast in deze motie, maar in IBABS is de gewijzigde motie getypt opgenomen. Daarom maakt deze motie nu onderdeel uit van de beraadslaging. Er is een interruptie van mevrouw Van Andel.

Mevrouw **VAN ANDEL** (CDA): Dank u wel voorzitter. Dan hoef ik misschien ook geen eerste termijn, want mijn vraag is eigenlijk voor de SP. Hoe zou u willen dat de gemeenten dit regelen? Ziet u daar ook mogelijkheden voor die u aan de gedeputeerde voor dat gesprek kan meegeven?

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Ik denk dat de gedeputeerde in ieder geval de noodzaak moet aandragen. Het moet dan aan de gemeenten zijn om te kijken hoe ze dat gaan doen. Misschien hebben ze wel gemeentelijke beleidsregels of iets dergelijks waarmee ze uit de voeten kunnen. Misschien maken ze met andere gemeenten een visie waarin dat soort zaken staan. Ik wel dat de noodzaak gezien wordt, want als die er niet is, gebeurt er zeker niets.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan gaan we naar het Statenlid Van Wijnen van GroenLinks.

Statenlid **VAN WIJNEN** (GL): De actualiteit en de vragen van de SP gaan eigenlijk over twee dingen. Het gaat over de betaalbaarheid van de vakanties en het gaat over de ligging van vakantieparken. GroenLinks vindt dat er voldoende diverse en kwalitatieve mogelijkheden moeten zijn voor betaalbare vakanties in onze provincies. Wij zien wel dat die mogelijkheden onder druk staan, maar we hebben ook al eerder geconstateerd dat de mogelijkheden van de provincie om daar echt iets mee te doen uitermate beperkt zijn. Dat vinden we dus ingewikkeld.
De vragen over de ligging zijn misschien wel van een iets andere aard, dus die delen wij wel. Wij vragen ons ook af in hoeverre veranderend gebruik wordt bekeken als we dingen wel of niet toestaan. Een luxepark met meer verharding en meer auto's heeft een andere impact op landschapskwaliteit dan een fietscamping, om maar eens twee uitersten te noemen. Hoe wordt dat gewogen? En hoe zit ook een gezonde leefomgeving daarbij? Veel campings zijn semiopenbaar en dragen dus ook nog wat bij voor de omgeving. Luxevakantieparken zijn potdicht voor iedereen. Die dragen dus minder bij. Dat is wel iets waar wij nieuwsgierig naar zijn. Wij wachten het gewoon even af.

De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): We hebben het allemaal wel meegemaakt vroeger, een vriendje die op de camping stond in Ermelo. Lekker op de racefiets ernaartoe als jonge pubers. Later vrienden met een huisje op Texel. Kort geleden heeft mijn vriendin een stacaravan aangeschaft in Markelo. Al die verschillende fases in mijn leven hebben mij geleerd dat op soort plekken mensen zich met hun hele

ziel en zaligheid inzetten voor een groene en gezellige omgeving. Daardoor heb je op campings en vakantieparken vaak een heel biodiverse omgeving, door de hagen en bomen die er zijn. Maar het is ook een stukje van de naoorlogse Nederlandse cultuur dat je daar aantreft. Ik zou zelfs willen zeggen: wellicht het erfgoed van de toekomst. Nou ga ik niet direct mee in kwalificaties over 'durfkapitalisme'. Die laat ik geheel voor rekening van de SP. Ik ben wel van mening dat de functie van dit soort gebieden best wel belangrijk is, met name ook in Noord-Holland, waar het ook al zo hard gaat. Ondanks dat in niet alle constateringen geheel zal onderschrijven, ondersteun ik de motie wel. Het dictum spreekt iets uit waar ik enorm voorstander van ben. Ik had ook eigenlijk een vraag aan GS. Aan de ene kant wordt er gezegd dat wij willen zorgen dat er voldoende beschikbaar blijft, maar aan de andere kant: als er niet gemonitord wordt, waar ga je dan op handelen? Ik had verder een vraag aan de SP, maar die is al door mevrouw Van Andel gesteld. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Precies binnen uw spreektijd, dank u wel. We gaan naar de heer Roosendaal van de VVD.

De heer **ROOSENDAAL** (VVD): Dank u wel voorzitter. Dank ook aan de SP voor het agenderen van dit onderwerp. Volgens mij toont het vooral aan dat er in Noord-Holland heel veel behoefte is aan meer mogelijkheden om te recreëren, met campings en vakantiehuisjes. Alleen de ruimte is begrensd. De vraag die we vandaag hadden moeten stellen is, of die door u gesteld had kunnen worden, is het verzoek om in kaart te brengen waar er nog mogelijkheden zijn voor meer recreatie. Dat is wat het aantoont.
Mevrouw Alberts had het over campings, maar vaak gaat het ook over mensen die stacaravans hebben of andere huisjes, die nu worden vervangen door luxehuisjes. Het verschil tussen de twee is dat is dat de ene semipermanent bewoond worden en de andere om de week een andere recreant kunnen aantrekken. Wel is helder dat er aan beide behoefte is. Ik verzoek het college om te kijken hoe we kunnen zorgen dat er voldoende ruimte blijft voor recreatie in deze gemeente, in welke vorm dan ook en op een gediversificeerde manier. Die vraag zou ik in eerste instantie beantwoord willen zien. Dank u wel.

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Voorzitter. Een paar weken geleden is er van de hand van de PvdA Noord-Holland een kritisch stuk in de Helderse Courant verschenen over de verkoop van camping De Donkere Duinen, waarover ook de SP het had. Het gaat over de transitie van die camping van een laagdrempelige familiecamping die alleen in het seizoen open is, naar een park met 35 luxevilla's die het jaar rond open is, met meer druk van recreatie, verkeer en stikstof zorg. Het is een van de casussen die Nederlandbreed spelen. Betaalbare campings worden getransformeerd naar parken waarvoor je 1250 of misschien wel 1500 euro per week per huisje betaalt. Wij vinden dat een onwenselijke ontwikkeling. Wij hebben het onderwerp van deze actualiteit van de SP al een keer besproken, in de commissie van twee weken geleden. De gedeputeerde heeft toen aangegeven dat zij met de gemeenten in gesprek zal gaan, maar dat zij niet in de bevoegdheden van de gemeenten wil en kan treden. Dat snappen wij, maar wij willen toch wat meer inzicht en uitzicht hebben op deze materie.
In de Helderse Donkere Duinen, de SP had het er net ook over, werd door de plaatselijke GroenLinks-fractie bedacht dat er een verhard voetpad zou moeten worden aangelegd door het bos, voor mensen met een beperking. Die zouden dan ook meer van het bos kunnen genieten. Dat kon niet, want het was Natura 2000-gebied. Dat snappen we. Maar deze ontwikkeling direct naast en in de duinen en het bos, ook nog eens het jaar rond, zou dan wel kunnen? Dat vinden wij een bijzondere ontwikkeling. Wij vragen dan ook aan de gedeputeerde -die heeft het al gezegd in de commissie- hoe zij dan in gesprek gaat met de gemeenten. Doet de gedeputeerde dat proactief, of wordt afgewacht tot zich een keer een gelegenheid voordoet?

De **VOORZITTER**: Rond u af, alstublieft.

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Gaan wij nog iets daarvan terug horen? En hoe brengt u bij de gemeenten onder de aandacht dat ze niet voor het snelle gewin moeten gaan, maar wellicht voor een meer duurzame oplossing?

De heer **MÜLDER** (D66): Dank u wel voor het woord. Ik ben een beetje verbaasd dat dit onderwerp nu op deze manier is teruggekomen. Inmiddels hebben wij een rapport, opgesteld door de SP, gezien en besproken. We hebben een technische briefing gehad over de stand van zaken. En in maart hebben we nog een motie van de SP verworpen. Ik heb niet gezien dat er in de tussentijd veel veranderd is. Hoe schrijnend het soms ook voor individuele gevallen kan zijn dat een plekje waar je al jaren met plezier vakantie hebt gevierd, helaas een andere bestemming krijgt. In de technische

briefing was slechts een kleine verandering te zien in de vraag. Vooral jonge mensen willen een vakantie in eigen land met wat meer voorzieningen, en liever geen vaste plek.

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): U zegt 'helaas een andere bestemming'. Dat is toch allemaal geredigeerd? Dat is beleid! Ik had net niet voldoende tijd voor mijn betoog, dus ik maak het nu maar even af. You don't know what you got till it's gone, zeggen ze weleens. Dat is nu typisch het geval bij dit soort ontwikkelingen. Wilt u alstublieft niet zeggen dat het je overkomt! Dit is beleid en daartegen kun je iets doen, of mee doen. Bent u dat met mij eens?

De heer **MÜLDER** (D66): Nee, dat ben ik niet met u eens. D66 is van mening dat een provincie waar de ruimte beperkt is, een vakantiehuisje dat door meerdere mensen kan worden gehuurd, net zo inclusief of misschien soms wel inclusiever kan zijn dan een vaste staplek die recreanten al jaren vasthouden.
Voorzitter. Ik vind de framing van 'grootkapitaal' en 'roofinvesteringen' die deze markt kapot zou maken daarom ook echt onterecht van de SP. Omdat nu een recreant die bijvoorbeeld een week verblijft in een gehuurd huisje, in de door de SP zo gehate parken, nu gezien wordt als een mindere recreant dan een recreant die al jaren een staplek heeft voor een stacaravan. D66 is van mening dat er voor de hele provincie een goede verdeling moet zijn tussen verschillende categorieën vakantiewoningen, maar die wel meebeweegt met de vraag die er is in de samenleving. Ik heb er vertrouwen in dat dat de gedeputeerde, zoals die al bij de eerdere bespreking van dit onderwerp heeft aangegeven, er zorg voor zal dragen dat die goede verdeling blijft bestaan.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, net binnen uw spreektijd. We gaan naar de heer Klein van de ChristenUnie.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Voorzitter, we hebben hier meerdere keren aandacht voor gehad. We hebben samen met de SP gewerkt aan een discussienota. Er is een technische briefing geweest. De provincie heeft daarin uitgelegd wat haar beperkte rol is, en ook wat zij doet in het contact met de gemeenten. Maar dit voorbeeld geeft toch wel weer aan dat wij er nog niet zijn. Ten eerste is niet te begrijpen hoe het kan dat hiervoor een vergunning verleend wordt, terwijl het voor een wandelpad niet kan. Wij denken dat het echt goed is om nog een tandje bij te zetten. Wij ondersteunen dus de oproep in de motie van de SP om met gemeenten in gesprek te gaan. Wij willen niet dat de herstructurering er niet toe leidt dat mensen met een beperkt budget niet meer kunnen recreëren.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Mevrouw Van Andel van het CDA? U was klaar? Dan heb ik nog de heer Kohler van JA21.

De heer **KOHLER** (JA21): Dank u voorzitter. Aanvankelijk was ik niet van plan om hier op het spreekgestoelte te gaan staan, omdat wij ons in de commissie nauwelijks hiermee bemoeid hebben. Ook hebben wij ons er niet over uitgesproken. Maar vanochtend fietste ik hierheen en kwam langs camping Bakkum. Die is u allen welbekend; er zijn televisieseries over geweest. Camping Bakkum is volledig gegentrificeerd. Mensen die daar vroeger kwamen -ik ken daar mensen van- zijn er weggedrukt. Vaak zijn het Amsterdammers, die nu in de tuinhuisjes van Amsterdam zitten. Wat betreft campings ben ik zelf ervaringsdeskundige. Toen ik van Bergen naar Schoorl verhuisde, wat heel ongebruikelijk is, en ik ben ook weer teruggegaan naar twintig jaar, waren er in Schoorl 28 campings. Toen ik 15 jaar later vertrok waren er nog 27 over. Inmiddels kende ik veel mensen, de uitbaters ervan. Die zeiden: als je een grote zak met geld aangeboden krijgt, doe je dat. Dan laat je er huisjes op bouwen. Ik heb ook gemeenteraadsleden gesproken die zeiden dat ze die veranderingen niet wilden. Ze hadden alleen niet de deskundigheid om zich ertegen teweer te kunnen stellen. Mijn oproep aan de gedeputeerde is om die gemeenten te helpen. Ze moeten met veel meer dingen geholpen worden, ook met de volkshuisvesting. Maar dit is echt iets waar de gemeenten daadwerkelijk mee geholpen kunnen worden. Als de gedeputeerde deskundigheid bij de gemeenten in kan brengen, is dat wat ons betreft welkom. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan is nu het woord aan gedeputeerde Zaal om een reactie te geven in eerste termijn, met een reactie op de motie.

Reactie namens het college van Gedeputeerde Staten in eerste termijn

Gedeputeerde **ZAAL**: Dat ga ik allemaal in een keer doen. De eerste vraag van mevrouw Alberts gaat over het BOT-overleg versus de schriftelijke vragen. In het BOT-overleg hebben wij op basis van onderzoeken van externe partijen zoals ANWB en RECRON geschetst hoeveel campings en

recreatieparken er in Noord-Holland zijn. Daaruit blijkt dat het best een divers aanbod is. In de schriftelijke vraag werd eigenlijk nog een verdiepingsslag gemaakt. Er werd gevraagd naar de prijsklasse, maar wij houden niet bij per camping of per recreatiepark wat er per nacht wordt gevraagd. Wij hebben die cijfers op dit moment niet.
Dan de vragen over het harde pad. Ik denk dat er sprake is van een verwarring over de naam. Het verharde pad ging door het Natura 2000-gebied dat De Donkere Duinen heet, terwijl de camping 'De Donkere Duinen' met dezelfde naam ligt net buiten Natura 2000. Het is dus een andere situatie. Wij hebben nu echter getoetst of de huidige activiteiten binnen het natuurbeheerplan passen. In het natuurbeheerplan is opgenomen dat op het moment dat activiteiten veranderen, er weer een nieuwe ecologische voortoets moet worden gedaan. Als dat significante effecten heeft op de natuur is een natuurvergunning nodig en zal het moeten worden getoetst. Op dit moment is er nog geen vergunning aangevraagd, maar de provincie zal er wel op letten dat een eventuele wijziging van de activiteiten geen significante nadelige effecten heeft op de natuur. Ik kan op dit moment nog niet vooruitlopen op de mogelijke uitkomst van een dergelijke toets.
U vraagt mij of ik vind dat wij zuinig moeten zijn op onze natuur. Ja!

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Een vraag aan de gedeputeerde: heeft u al vernomen dat de ARO in Den Helder het wél een goed idee vond? En hoe staat u daar tegenover?

Gedeputeerde **ZAAL**: Er is inderdaad een ARO-advies geweest. Dat gaat dan over de omgevingsverordening en de landschappelijke inpassing. Dat is ook iets waar de provincie over gaat, maar dat gaat niet over het natuurbeheerplan. Dat is een aparte toets. Zoals ook naar voren kwam in de vragen van de SP, is er nog geen ambtelijk dan wel bestuurlijk overleg geweest binnen de provincie over eventuele vergunningen voor deze activiteiten. Maar ik ben zeker bekend met het ARO-rapport.
Nogmaals: ja, mevrouw Alberts, ik ben het met u eens dat wij heel zuinig moeten zijn op onze natuur. Ik denk dat het debat van vanmorgen dat ook wel laat zien. Ik verwijs nog eens naar het antwoord op de vorige vraag: dat zal een zorgvuldige toets zijn bij wijziging van activiteiten.
Dan kom ik op de laatste vraag, of ik het ermee eens ben dat er voldoende kampeermogelijkheden zouden moeten zijn, ook voor mensen met een smalle portemonnee. Ook daarop is het antwoord: ja. Wij streven in Noord-Holland naar een heel gezonde mix van verschillende vormen van recreatie. Daar hoort zeker ook kamperen bij. Het zou voor iedereen in deze provincie mogelijk moeten zijn om te kunnen recreëren. Ik heb het volgende keer beloofd, wij dragen ook richting gemeenten uit dat er voldoende ruimte moet zijn en voldoende diversiteit voor verschillende portemonnees en verschillende soorten recreanten.
Hoe zie ik dat voor mij? Een aantal van u heeft dat aan mevrouw Alberts gevraagd, maar ik heb daar wel een beeld bij. Naar aanleiding van de commissiebehandeling heb ik vorige week een brief gestuurd naar de gemeenten in Noord-Holland Noord. Officieel was het een e-mail. In Noord-Holland Noord loopt de provincie eigenlijk al voorop, omdat we daar een regionale visie hebben, een ontwikkelkader. Naar aanleiding van deze ontwikkelingen en naar aanleiding van het debat in de Staten kan ik mij voorstellen dat wij dat ontwikkelkader gaan evalueren, om te kijken of het nog wel aansluit bij wat nu in de markt gebeurt. Daarin zou ik ook de gemeenten willen stimuleren, zoals ik in die brief al heb gedaan, om vooral ook de diversiteit en de ruimte voor mensen met een kleinere beurs mee te nemen.
Mijn voorstel is om dat gesprek met de gemeenten aan te gaan, te evalueren of het ontwikkelkader aanpassing nodig heeft, specifiek op dit punt. Een aantal van u vroeg hoe wij weten of het goed gaat. Dat punt zal worden meegenomen in die evaluatie en in het nieuwe ontwikkelkader. Als ik het zo kan uitleggen kan ik uit de voeten met de motie. Ik laat het verder aan de Staten of die wil voorstemmen of niet. Er staan ook wel wat overwegingen in die niet helemaal de bewoordingen zijn van GS. Met het dictum kan ik op zichzelf uit de voeten. Dat is ondersteuning van bestaand beleid.

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Dat lijkt mij heel fijn, ook voor de SP. Maar ik zie dan toch niet helemaal voor mij wat de gedeputeerde eerder in de commissie zei, namelijk dat ze absoluut niet ging treden in de bevoegdheden van een gemeente. Dat kan ik mij op zichzelf voorstellen.

Gedeputeerde **ZAAL**: Ik was ook nog niet helemaal klaar. Volgens mij luidt het dictum ook dat ik in gesprek ga met gemeenten. Dat ga ik ook doen. Die visie is van de regio zelf. Wij zijn als provincie wel bij het ontwikkelkader betrokken, maar uiteindelijk zijn het de gemeenten die moeten bepalen wat zij in hun gemeenten toestaan in bestemmingsplannen. Ik wilde ook eindigen dat ik met het in gesprek gaan met de gemeenten uit de voeten kan, als inspanningsverbintenis en ook om daar zoveel mogelijk aandacht te hebben voor diversiteit. Het tweede punt uit het dictum was het rapport van het Rijk bespreken. Volgens mij moeten wij dat ook doen. Ik sluit mij ook wel aan bij de heer

Roosendaal. Wij hadden er het maandag in de commissie over om eens een wat breder debat te voeren over het creëren van zoveel mogelijk nieuwe vormen van recreatie, ook naar aanleiding van dat rapport. Naar aanleiding van de motie noem ik wel twee randvoorwaarde die ik stel. Uiteindelijk is het aan de eigenaar van een camping of hij die wil verkopen of niet, of aan wie hij wil verkopen. Daar kunnen wij niet in treden. Het is de gemeente die de bestemmingsplannen maakt. Ik kan in het kader van die evaluatie van de regionale visie het gesprek aangaan met de gemeenten en daarbij benadrukken dat de provincie Noord-Holland het belangrijk vindt dat er in de provincie zoveel mogelijk diversiteit is, met ook ruimte voor mensen met een kleine portemonnee.

Mevrouw **JELLEMA**: Met dat laatste ben ik heel blij. Mijn slotvraag is of de gedeputeerde vindt dat de provincie daarvoor richting de gemeenten het 'superego' mag spelen.

Gedeputeerde **ZAAL**: Ik wil nooit een 'superego' spelen. Ik denk dat dit een gezamenlijke opgave is en dat wij zeker ook vanuit de visie recreatie en toerisme, en ook vanuit het rapport dat we net hebben laten opstellen, een bepaalde verantwoordelijkheid en een bepaalde rol hebben. Daarbij moeten we echter ook altijd de bevoegdheden van de gemeenten en de markt respecteren.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan kijk ik even in tweede termijn of er bij mevrouw Alberts nog behoefte is. U heeft nog 20 seconde.

Tweede termijn

Mevrouw **ALBERTS**: Dank allemaal, ook voor de bijdrage. Sommigen struikelden over het woord ´roofkapitalisten´, maar het is de realiteit. Groot geld dringt mensen van hun plekje. En daarvoor moeten wij oppassen. Ik ben blij dat de gedeputeerde nu zegt het geheel te overzien, en de gemeenten bij elkaar te willen brengen in een eigen visie, zodat ze ook het besef hebben en zich niet in de luren laten leggen door grote, dikke portemonnees. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel dat u afrondt. Ik constateer dat er geen behoefte is bij GroenLinks en de PvdD heeft geen spreektijd meer. De heer Roosendaal heeft nog 35 seconde. Dat gaat u vast lukken.

De heer **ROOSENDAAL**: Ik kom nog even terug op het ´grootkapitaal´ van mevrouw Alberts. In dit geval maken die investeerders het mogelijk om bij een bevolking die nu 30% groter is dan toen mijnheer Kohler jong was, meer mensen gelegenheid te geven om een weekje een vakantiehuisje te huren. Het alternatief is namelijk dat mensen massaal het vliegtuig nemen naar Spanje. Volgens mij is dat ook niet helemaal de bedoeling. U bent niet ingegaan op mijn verzoek samen te kijken hoe meer recreatiemogelijkheden in deze provincie mogelijk gemaakt kunnen worden. U stelt altijd dat het alleen om natuur gaat, maar het gaat ook over recreatie. Ik hoop dat dat bij u inzinkt.

De **VOORZITTER**: We hebben iedereen gehad. Ik heb geen vragen meer gehoord voor het college. Daarmee ronden wij ook deze actualiteit af. Stemming over de ingediende motie zal plaatsvinden aan het eind van de vergadering op 11 juli. Dan gaan we nu de beraadslaging over de actualiteiten afronden. Er kunnen ook geen aangepaste of nieuwe moties meer worden ingediend. Wil nog iemand iets veranderen. Nee. Dan zijn hiermee de beraadslagingen onder agenda 2.a afgerond. We gaan verder met de agenda; ik ben bij agendapunt 3.a, namelijk de Bekrachtiging besluit Gedeputeerde Staten inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding, besluit VD-47.

3.a Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding, besluit VD-47-2022.

De **VOORZITTER**: Er is een stuk binnengekomen. GS hebben op 21 juni geheimhouding opgelegd op het overzicht van potentiële locaties. Dat is de memo van de taskforce en de brief gericht aan Provinciale Staten, die onder geheimhouding naar u verzonden zijn. Afgelopen maandag zijn ze in de besloten commissievergadering RWK besproken. De geheimhouding zal duren tot het moment dat de gemeenten over deze locaties hebben besloten. Dat zult u begrijpen. Als u daarover nog wil spreken, moet dat in beslotenheid gebeuren aan het eind van deze vergadering. Zo niet, dan bekrachtigt u het besluit van GS om deze stukken als 'geheim' vast te stellen. Ik constateer dat u daarmee instemt. Daarmee is de opgelegde geheimhouding van besluit nr. 47-2022 bekrachtigd.

3.b Lijst geheimhouding PS

De **VOORZITTER**: Hierbij gaat het over de lijst geheimhouding PS. Er zijn geen opmerkingen door de griffie ontvangen. Verlangt iemand over de lijst geheime stukken het woord? Zo niet, dan stel ik voor de lijst ter kennisgeving aan te nemen.

4. Vaststelling notulen en besluitenlijst van de extra Statenvergadering van 20 juni 2022

De **VOORZITTER**: Er zijn geen opmerkingen door de griffie ontvangen. Verlangt iemand over de notulen of de besluitenlijst nog het woord? Zo niet, dan zijn de notulen en de besluitenlijst ongewijzigd vastgesteld.

5. Vaststelling Strategische Statenagenda

De **VOORZITTER**: Wenst iemand van de Staten daarover het woord? Zo niet, dan is de Strategische Statenagenda hierbij vastgesteld.

6. Vaststelling lijst ingekomen stukken

De **VOORZITTER**: Er zijn door de griffie geen opmerkingen ontvangen. Verlangt iemand er het woord over? Zo niet, dan is wat betreft de afdoening conform het voorstel van het Presidium besloten.

7. Voortgangslijst van moties

De **VOORZITTER**: Er zijn door de griffie geen opmerkingen van u ontvangen. Verlangt iemand over de moties het woord? Zo niet, dan stel ik voor de lijst ook vast te stellen.

8. Voorlopig aangemerkt als hamerstuk

De **VOORZITTER**: Op het advies van het Presidium wordt geadviseerd in te stemmen met de hierna te noemen voordrachten en als hamerstuk te behandelen.

8.a Aanwijzen eerste vicevoorzitter PS (VD-44)
8.b Aanwijzen plaatsvervangend voorzitter commissie EFB (VD-45)
8.c OD-NZKG: Zienswijze op de begrotingswijziging 2022, ontwerpbegroting 2023 en jaarstukken 2021 van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (VD-33)
8.d OD-IJmond: Zienswijze op de begrotingswijziging 2022, ontwerpbegroting 2023 en jaarstukken 2021 van de Omgevingsdienst IJmond (VD-34)
8.e OD-OFGV: Zienswijze PS op de voorlopige jaarrekening 2021, 2e begrotingswijziging 2022 en ontwerpbegroting 2023 van Omgevingsdienst Flevoland en Gooi en Vechtstreek (VD-35)
8.f OD-NHN: Zienswijze PS op de Begroting 2023 en Jaarstukken 2021 van Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (VD-36)
8.g Wijziging Gemeenschappelijke Regeling Plassenschap Loosdrecht (VD-37)
8.h Provinciaal inpassingsplan Netuitbreiding 150kV Beverwijk-Oterleek (VD-38)
8.i Vergaderschema PS en Statencommissies 2023 (VD-46)

De **VOORZITTER**: Verlangt iemand hoofdelijke stemming? Heeft iemand een stemverklaring? Heeft iemand aantekening? Zo niet, dan zijn de besluiten behorende bij de punten 8.a t/m 8.i aangenomen.

9. Jaarstukken 2021 (VD-41)

De **VOORZITTER**: Met deze jaarstukken legt het college verantwoording af over het gevoerde beleid en de behaalde resultaten in het afgelopen kalenderjaar. Ter uitvoering van uw controlerende rol als PS stelt u uiteindelijk deze jaarstukken vast. De jaarstukken zijn over 2021 in de rekeningcommissie behandeld. De vier Statencommissies hebben deze stukken vanuit hun eigen vakinhoudelijke invalshoek besproken. De verslagen zijn daarom ook als advies aan dit agendapunt toegevoegd om tot een goede besluitvorming te komen.
De sprekers die zich hebben aangemeld voor dit punt zijn mevrouw Kapitein van D66, de heer Carton van de PvdA, de heer Roosendaal van de VVD, mevrouw Van Geffen van Liberaal N-H, de heer Deen van de PVV, Statenlid Dulfer van GroenLinks, Statenlid Zoon van de PvdD, de heer Heijnen van het CDA.

Ik geef in eerste termijn het woord aan mevrouw Kapitein van D66.

Mevrouw **KAPITEIN (**D66): Dank u wel voorzitter. Wij hebben een korte bijdrage. Wat D66 betreft is deze jaarrekening helder en willen wij hierbij nogmaals de complimenten geven aan de organisatie voor de kwaliteit waarmee men aan ons via GS rapporteert. Dank hiervoor, ook aan het college.
Wij zijn akkoord met het toevoegen van het rekeningresultaat aan de algemene reserves. Inhoudelijk zien wij dat in 2021 vooral veel in werking is gezet vanuit ons coalitieakkoord. Dit loopt nu gelukkig op volle snelheid.
Ik wil ook alvast even reageren op de motie van Liberaal N-H. Dan heb ik, afhankelijk van de discussie, misschien geen tweede termijn nodig. Met betrekking tot de motie over het voldoen aan de Participatiewet kunnen wij kort zijn. Deze motie is wat ons betreft niet nodig. Het is niet nodig om GS te vragen zich aan de wet te houden. Dit is echt reeds bestaand beleid. Dank u wel voorzitter.

De heer **CARTON** (PvdA): Dank voorzitter. De financiële verantwoording van de provincie Noord-Holland heeft de laatste jaren veel doorgemaakt. Ik herinner mij nog de waslijst aan acties om de financiële processen en beheersing op orde te brengen aan het begin van deze periode. En een brede wens vanuit de Staten om goed grip te houden op de provinciale doelen. Daarom zijn we ook extra blij dat de accountant aangeeft dat het controleproces van de jaarrekening op hoog niveau en soepel is verlopen. En dat de organisatie vooroploopt in de voorbereiding op de rechtmatigheidsverklaring die straks door GS gegeven moet worden. Onze complimenten daarom voor de organisatie, niet alleen voor dit jaar, maar ook voor de inzet en de voortgang van de afgelopen jaren.
Aandachtspunten zien we ook, zoals de onderbesteding van 42%. Weliswaar heeft de organisatie daarop steeds meer grip, maar 8-10% van de totale begroting is nog wel aan de forse kant. Daarnaast zorgen om grip te hebben over de volledigheid van baten en de borging van de interne naleving van de EU-aanbestedingsregels. Hierover hebben wij in verschillende commissies al gesproken. Mijn fractie ziet dat GS dat ook serieus oppakken. De PvdA moedigt dan ook aan om deze lijn van verbeteren met elkaar voort te zetten. Zo werkt de ambtelijke organisatie aan de verbeteringen binnen de gehele P&C-cyclus en beschikken we als Staten nu ook over de brede welvaartsmonitor. Ook zijn er in de Staten nog steeds wensen om meer grip te krijgen op de doelen, de voortgang van bepaald beleid, de verantwoordingsinformatie. Daar ziet mijn fractie nog steeds wel een verbeterslag. Mijn fractie kijkt er dan ook naar de gesprekken zoals in de rekeningcommissie om hierover met elkaar verder te praten. Zo houden we samen steeds meer grip op onze uitgaven. Dank u voorzitter.

De heer **ROOSENDAAL** (VVD): Voorzitter. De jaarstukken van 2021. De VVD gaat akkoord met de laatste jaarstukken van dit college. Op het moment dat ik dat zeg, word ik er bijna weemoedig van. Over negen maanden is het alweer voorbij.
Vanwege de onzekerheid in verband met de hoge inflatie is het verstandig om het rekenresultaat toe te voegen aan de algemene reserves en incidentele of structurele meevallers nu niet te bestemmen voor nieuw beleid, maar in te zetten op maximale realisatie van zaken die wél gepland waren in 2021, maar nog niet zijn uitgevoerd. Want ook dat is helaas de verklaring voor het positieve resultaat. Er zijn soms te weinig gekwalificeerde mensen bij ons of in andere sectoren, waardoor we niet alles op tijd kunnen uitvoeren. Daaraan zullen wij moeten blijven werken.
Wij vertrouwen erop dat het voorzichtige financiële beleid, waarin kostenstijgingen niet een-op-een op de burgers worden afgewenteld in de vorm van hogere belastingen en bijdragen, wordt voortgezet. Juist in deze tijden wil de VVD de belastingbetaler niet onnodig extra op kosten jagen. Er moet eerst gekeken worde naar nut en noodzaak van gevoerd beleid, door politiek en bedrijfsmatige keuzes te maken die passen bij de huidige realiteit. Het uitvoeren van verdere efficiëntiemaatregelen maakt daar onderdeel vanuit. Wij wensen de nieuwe gedeputeerde veel succes met de voortzetting van het gevoerde financieel beleid in de resterende bestuursperiode van dit college en vertrouwen erop dat ook 2022 financieel een gezond jaar blijft.
Zoals in de commissie EFB aangegeven, vinden wij het een goede ontwikkeling dat GS bereid zijn om in opvolging van de opmerkingen van de accountant ons twee maal per jaar in PS te informeren over de voortgang ICT, continuïteit en veiligheid. Toenemende pogingen tot digitale fraude en cyberaanvallen op kritieke infrastructuur, waaronder overheid en bedrijfsleven, baren ons zorgen. Ze hebben een negatieve impact op onze welvaart en kunnen de privacy en veiligheid van onze burgers in gevaar brengen. En dat moet worden voorkomen. In ons geval door ervoor te zorgen dat onze provinciale organisatie weerbaar is en blijft, altijd beschikbaar, en dat onze data veilig zijn. We zien een mondelinge update over de opzet en werking van adequate interne beheersmaatregelen en eventuele noodzakelijke aanvullende maatregelen, inclusief extra kosten en inpassing daarvan in de begroting zo spoedig mogelijk tegemoet. Dank u wel.

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Liberaal N-H): Heel kort. De overheid haalt de doelen van de Participatiewet in het algemeen niet, waar het bedrijfsleven die wél haalt. Die doelen gelden ook voor de provincie Noord-Holland. Het staat in de cijfers van de jaarrekening. Daarom een motie met de oproep aan GS om zorg te dragen dat in 2022 het quotum voor participatiebanen wordt gehaald. Dank u wel.

Motie 148/4 juli 2022
'Motie Voldoen aan Participatiewet'

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 en 11juli 2022,
constaterende dat:
- *overheid en bedrijfsleven zich gecommitteerd hebben aan uitvoering van de Participatiewet;*
- *het bedrijfsleven de doelen van de Participatiewet ruim haalt;*
- *de overheid deze doelen vaak niet haalt, waaronder de provincie Noord-Holland (vereist quotum in 2021 was 39,1 fte, gerealiseerd 32,7 fte).*

Overwegende dat:
- *De provincie twee redenen aangeeft voor het niet halen van de doelen namelijk corona en de verambtelijking van het personeelsbestand in 2021 waardoor het te halen quotum snel steeg;*
- *bij het bedrijfsleven vergelijkbare argumenten gelden;*
- *het bedrijfsleven nu een voorbeeldfunctie heeft voor de overheid terwijl dit eigenlijk andersom zou moeten zijn voor participatiebanen;*
- *op de arbeidsmarkt zoveel krapte is dat sommigen al spreken over de wenselijkheid van het meer binnenhalen van migranten naar Nederland;*
- *nog steeds 1 miljoen inwoners in Nederland aan de kant staan.*

Verzoeken GS:
- *zorg te dragen dat in 2022 het quotum voor participatiebanen wordt gehaald,*

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Grethe van Geffen (Liberaal Noord-Holland)

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van onze beraadslaging. Ik geef het woord aan de heer Deen van de PVV.

De heer **DEEN** (PVV): Dank u wel, voorzitter. Ook de PVV kan het relatief kort houden over de jaarstukken 2021. We hebben een paar opmerkingen. Als we naar de jaarstukken kijken, blijkt het college helaas toch weer goed zijn best gedaan te hebben inzake het uitgeven van miljoenen euro's belastinggeld aan een aantal zinloze zaken. Zo is er 250 ha NNN gerealiseerd en in totaal circa 66 ha aan gekocht ten behoeve van het Natuurnetwerk Nederland. Het beschermen en ontwikkelen van NNN en Natura 2000-gebieden heeft meer dan 28 miljoen euro gekost. En dat alles voor 'made in China'-natuur en het stikstofsprookje.
Daar blijft het niet bij, voorzitter. Een kleine selectie. Meer dan 10,4 miljoen euro om bij te dragen aan de samenlevingontwrichtende energietransitie, bijna drie ton om de verduurzaming van de bestaande woningvoorraad te stimuleren. En daarnaast meer dan 1,3 miljoen euro voor het behouden en versterken van een duurzame agro-sector. Wat de PVV betreft laten we de boeren gewoon lekker met rust en geven we zo min mogelijk geld uit aan dit soort fratsen. Ook vond onze fractie het spijtig te lezen dat de provincie in 2021 heeft gediscrimineerd. Gediscrimineerd met haar personeelsbeleid, want ook positieve discriminatie is gewoon discriminatie. Het zou puur moeten gaan om de kunde en het arbeidsethos van mensen, en niet om achtergrond.
Voorzitter, hoewel de bevindingen van de accountant positief zijn, en GS werk maakt van de aanbevelingen, moet onze fractie toch tegen de voordracht stemmen vanwege het gevoerde beleid en de gemaakte politieke keuzes. Dank u wel.

Statenlid **DULFER** (GL): Voorzitter. De VVD memoreerde al in een emotionele terugblik dat dit de laatste jaarstukken zijn van het huidige college. Wij kunnen niet anders dan constateren dat we er financieel goed voorstaan. Al in een eerdere bijdrage hebben we gewezen op de complimenten die de provincie heeft gekregen van de accountant voor de manier waarop wij onze controlecyclus op poten hebben gezet, de wijze van samenwerken met de accountant en de manier waarop de provincie haar gegevens aanlevert. De accountant heeft ook aangegeven dat de provincie Noord-Holland van ver kwam. Vier jaar geleden zaten we op dat gebied met een berg aan problemen, zoals aanbevelingen die we moesten uitvoeren. Daar hebben we het hygiënisch financieel beleid op losgelaten. Inmiddels staan we als provincie Noord-Holland bovenaan de lijst, als je dat als

interprovinciale benchmarkt bekijkt, voor de manier waarop wij de P&C-cyclus voor elkaar hebben. Dat is voor de organisatie en het college absoluut een compliment waard.
Wij zijn akkoord met de bestemmingen van het rekeningresultaat en gaan ook akkoord met de resultaten van de jaarrekening. Dankzij de manier waarop wij in de afgelopen vier jaar in dit college aan een evenwichtige, reële en duurzame begroting hebben gewerkt -dat stond ook in het collegeakkoord- hebben wij langzaam maar zeker in die jaren een steeds gezondere financiële huishouding gekregen, met een gestaag groeiend volume in de algemene reserve. Dat betekent meer veiligheid en meer financiële stabiliteit. Wij zijn ook blij dat die financiële reserve groter wordt. Niet omdat wij voor het oppotten van geld zijn, maar omdat wij dankzij die algemene reserve meer kunnen inzetten voor het oplossen van belangrijke maatschappelijke opgaven, waar we de komende tijd voor staan. Dank u wel voorzitter.

Statenlid **ZOON** (PvdD): Voorzitter. Bij de Jaarrekening kijken we altijd terug. Niet alleen naar het jaar 2021, maar ook naar de behandeling van de begroting. Toen, eind 2020 heb ik het verhaal verteld over de aarde, die van levensbelang is. De oceanen produceren de zuurstof die we ademen, het zoetwater lest onze dorst, en zakt in de grond waar de zaadjes ons voedsel worden en waar de bomen groeien, waar we vervolgens onze meubelen en onze huizen van maken. We maken van de wind en de zon onze energie.
Eind 2020 was onze Nederlandse Earth Overshoot Day op 3 mei. De dag waarop als iedereen in de wereld zó zou leven als wij, de koek op is. Vanaf dat moment zouden we op de pof leven wat betreft de grondstoffen van de aarde. Dit jaar was onze Overshoot Day weer eerder, namelijk op 12 april. 2021 was dus een dikke onvoldoende voor de mensheid. Voor Nederland, en voor de provincie. Dat geldt ook als we kijken naar de IPCC-rapporten. De 1,5 graad opwarming is uit onze horizon verdwenen. We varen letterlijk achteruit, met als gevolg een hele stapel met crisis. Zoetwater, waterkwaliteit, klimaat, biodiversiteit. Het gevolg is dat veel meer mensen en dieren daardoor in de problemen komen. Het IPCC geeft nu aan dat het richting 3,2 graden stijging gaat, wat onze kinderen nog mee gaan maken. We riepen vorig jaar ook op tot een ecologische begroting, maar de aanpassing van 49% naar de 'Fit for 55' kwam niet van de Staten. Die moest ons opgelegd worden. De KRW-aanpak resulteerde vorig jaar niet in bindende afspraken. Dat wordt alweer gezien als de volgende stikstofcrisis. We zijn de eersten die erkennen dat er op details op sommige onderdelen positief beleid is gevoerd. Ecologie en Mobiliteit bijvoorbeeld. Of het plan van de NNN-afronding. Maar klein positief is niet opgewassen tegen groot negatief. De groene kleur van het college van Gedeputeerde Staten wordt overstemd door de poepkleur van de intensieve vee-industrie. Gifgebruik in bollenteelt, maar ook in de achteruitgang van de biodiversiteit. Dat waar we bij de begroting voor waarschuwden, is waarheid geworden in 2021. De jaarstukken noemen dan ook dat de zeespiegelstijging sneller zal gaan, de opwarming van de aarde extremer zal worden. En er is urgentie voor klimaatbeleid. Daarop moet meer focus komen. Maar hoe dan? Daarop zullen wij terugkomen bij de behandeling van de Kaderbrief. Dank u wel voorzitter.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Voorzitter, in sommige van de commissies werd geopperd om de jaarstukken als hamerstuk te behandelen in deze PS-vergadering. Natuurlijk kan dat niet, want de jaarstukken zijn hét instrument waarmee GS verantwoording aflegt over het gevoerde beleid. Maar het simpele feit dat het werd geopperd, kan gezien worden als een groot compliment. Dat is ook een compliment waar de CDA-fractie zich bij kan aansluiten. Het is een compliment voor de hele organisatie, voor welke het opstellen van deze stukken ieder jaar een hele kluif is. De jaarstukken zijn overzichtelijk en de accountant is meer dan tevreden. Er zijn op verschillende momenten technische en politieke vragen gesteld die naar onze mening naar tevredenheid zijn beantwoord. Voorzitter, het CDA zou natuurlijk inhoudelijk op onderdelen andere keuzes maken dan deze coalitie. Maar de verantwoording klopt. Wij stemmen daarom in met deze jaarstukken. Ik dank u.

De **VOORZITTER**: Het is terugkijken. Vandaar dat gedeputeerde Olthof zal reageren namens het college in eerste termijn. Ik heb verder geen andere vraag gehoord voor een andere gedeputeerde.

Gedeputeerde **OLTHOF**: Voorzitter. Ik heb mijn aantekeningen nagekeken, maar ik heb ook geen vragen gehoord. Je moet oppassen niet sarcastisch te reageren! Ik begrijp wel van de heer Deen dat wat hij zei over wat wij het afgelopen jaar gedaan hebben, een sarcastische opmerking was. Ik ga er dus vanuit dat ook de PVV gewoon akkoord is! *[Hilariteit]*
Namens de organisatie wil wel alle complimenten in ontvangst nemen. We zullen die graag overbrengen. Ik geloof dat gedeputeerde Kocken nog een korte opmerking maken over participatie.

De **VOORZITTER**: Heel goed. Gedeputeerde Kocken.

Gedeputeerde **KOCKEN**: Dank u wel voorzitter. Ik heb de gelegenheid nu even te reageren op de motie van mevrouw Van Geffen. Eigenlijk zijn mij de woorden door mevrouw Kapitein uit de mond gehaald. Het komt er inderdaad op neer dat de motie niet nodig is. Wij zijn ons zeker bewust van die verplichting. Het is ook in de commissie besproken. Dat het nog niet helemaal op orde was, heeft aanwijsbare oorzaken. Het college heeft de ambitie om dat voor volgend jaar weer op orde te hebben. Wij hebben alleszins de ambitie om de Participatiewet netjes uit te voeren. Ik ga ervan uit dat wij dat volgend jaar met mooiere cijfers aan u kunnen laten zien.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Ik kijk even of er nog behoefte is aan een tweede termijn. Wie van de Statenleden heeft daar behoefte aan? Niemand? Dank. Dan kunnen we nu de beraadslagingen over dit agendapunt afronden. Er kunnen dus geen nieuwe moties meer worden ingediend. Is er nog behoefte? Nee? Dan zijn de beraadslagingen over agendapunt 9 nu afgerond. De stemming zal plaatsvinden aan het eind van de agenda op 11 juli.

10. Kaderbrief 2023 (VD-40)

De **VOORZITTER**: De Kaderbrief is het startpunt van de jaarlijkse begrotingscyclus van onze Staten. Het college schetst in deze brief de relevante maatschappelijke en economische ontwikkelingen, aar doet ook voorstellen voor kaders waaraan de begroting moet voldoen. En uiteraard stellen PS de Kaderbrief vast. Ook deze Kaderbrief 2023 is in de vier Statencommissies besproken. Dat is ook de reden waarom de verslagen aan het advies van dit agendapunt zijn toegevoegd. Maar het is ook een bijzonder jaar, waarin het tempo van de ontwikkelingen bijzonder hoog is. De behandeling van de Kaderbrief in uw commissies is daardoor deels achterhaald. Daarom hebben PS afgelopen donderdag nog een aanvullende brief ontvangen met een procesbeschrijving van het college. Die treft u ook bij de stukken aan.
Door deze ontwikkelingen zullen PS voor het opstellen van de Begroting 2023 een nieuwe integrale afweging gaan maken. In de Begroting 2023 worden dan naast de uitwerking van de kaders die u als Staten vandaag meegeeft, ook andere voorstellen gedaan dan in de bijgaande Kaderbrief zijn opgenomen. De begroting 2023 stelt u, uiteraard geheel volgens het vergaderschema van uw Staten, in november vast. Wij hanteren altijd een vaste sprekersvolgorde van alle fracties. Dat is dat de oppositie eerst in volgorde van grootte aan het woord zal zijn. Ik heb als sprekers de heer Kohler van JA21, de heer Heijnen van het CDA, de heer Dessing van FvD, Statenlid Kostić van de PvdD, de heer Deen van de PVV, mevrouw Alberts van de SP, de heer Klein van de ChristenUnie, mevrouw Van Soest van 50PLUS/PvdO, de heer Konyuncu van DENK, mevrouw Van Geffen van Liberaal N-H.

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Liberaal N-H): Ben ik oppositie of coalitie?

De **VOORZITTER**: U maakt onderdeel uit van de oppositie.

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Liberaal N-H): Want?

De **VOORZITTER**: U bent geen onderdeel van de coalitie. U bent volgens mij Fractie Liberaal Noord-Holland en die maakt geen onderdeel uit van de coalitie in Noord-Holland. Die wordt gevormd door D66, PvdA, VVD en GroenLinks.

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Liberaal N-H): Bijzonder. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Ik was gebleven bij Statenlid Dulfer namens GroenLinks, de heer Roosendaal namens de VVD, mevrouw Kapitein namens D66 en de heer Carton namens de PvdA. Ik geloof niet dat ik iemand vergeten ben. Dan geef ik in eerste termijn het woord aan de heer Kohler van JA21.

De heer **KOHLER** (JA21): Dank u wel voorzitter. Ik had net, bij het vorige agendapunt over recreatie, even het gevoel wat mijn collega's Van Geffen en Baljeu regelmatig moeten doorstaan. Een minuut spreektijd is niet heel erg veel. En nu heb ik achttien minuten. Dat geeft een heel ander gevoel.

De **VOORZITTER**: Mag ik voor de kijkers en luisteraars melden dat dit een actualiteit betrof. Het maakte geen onderdeel uit van onze normale agenda. Daarvoor gelden andere spreektijden. Voor de helderheid: het is dus niet zo dat er bewust minder tijd wordt gegeven. In het Presidium is ervoor gekozen om meer tijd voor stikstof vrij te maken dan voor het stuk over de vakantiehuisjes.

De heer **KOHLER**: Ik bedoel ook niet de actualiteit, maar dat ze in het algemeen weinig spreektijd hebben.

Ik moet beginnen met een excuus aan collega Cardol. Hier heb ik namelijk wel een bijdrage over geleverd in de commissie, alleen de uitgebreide vraag die hij stelde heb ik niet meegekregen. Ik heb het even teruggekeken. Het kwam neer op: waar gaat dit over? Ik zal proberen wat duidelijkheid te verschaffen over waar mijn bijdrage in de commissie over ging. Het ging inderdaad over heel veel stikstof en het gaat nu helaas toch echt, mijnheer Cardol, weer terugkeren.
In de commissies van NLG en EFB hebben wij al stilgestaan bij de Kaderbrief en aangegeven zorgen te hebben bij de indexatie, met het oog op de fors gestegen kosten. Ook bij het vooruitschuiven van projecten, waarvoor dus ook meer subsidie nodig zal zijn dan eerder geprognosticeerd. Wij hebben daarom een extra comptabele vastlegging van projecten vanaf een bepaalde financiële omvang, waarbij een aantal essentiële gegeven wordt aangeleverd, voorgesteld. Graag daarop een reactie van gedeputeerde.
Uitvoeriger zijn wij ingegaan op de actualisatie van de Natura 2000-beheerplannen, waarvoor ruim drie ton extra budget is begroot. In de commissie hebben we enkele voorbeelden gegeven dat dit inderdaad een majeure opdracht lijkt. De natuur gedraagt zich anders dan op 10 juni 1992, toen de aftrap van Natura 2000 werd verordonneerd. Niet voor niets zijn er dan nog recent, in 2016 en 2020 updates gekomen voor allerlei strategieën. Toch vinden wij het extra bedrag dat geraamd wordt in de Kadernota voor de actualisatie van de veertien Natura 2000-plannen niet nodig.
Er zijn miljoenen actuele waarnemingen en monitoringsgegevens beschikbaar in de NDFF-database. Er hoeft nergens opnieuw gemeten of waargenomen te worden. Wel nodig zijn realisme en erkenning dat de natuur niet te sturen valt. En al helemaal niet in onze provincie, waar we zo ontzettend veel, en in een aantal gevallen nauwelijks beheersbare actoren invloed uitoefenen op de natuur. Bijvoorbeeld de Noordzee. Dit is een oud, inmiddels achterhaald stuk. Dat kunt u in het rapport van D66 lezen. En Tata, dat niet achterhaald is. Ik fietste vanochtend door de duinen hierheen. Toen ik Wijk aan Zee naderde, werd de omgeving steeds groener en bloeiden er veel bloemen. Ik ben ook gestopt om dat te fotograferen en te kijken wat het precies was. Maar het viel echt op. Ook zag ik trouwens ontzettend veel ganzen, waar ik zo op terugkom. Er hoeft dus nergens opnieuw gemeten te worden.
De twee grootste stikstofbronnen voor het duingebied zijn dus Tata en wat mijn collega Ivo vanochtend al meldde: de stad Amsterdam. Daarom willen wij in de update vooral een terugblik naar de basis, vooral vanwege de in onze ogen onmogelijke stikstofopdracht van VVD-minister Van der Wal voor onze provincie. Stel de vraag waarom natuurgebieden indertijd aangewezen zijn door het ministerie. Op basis van welke SDF, Standaard Data Form? En hoe staat het met die soorten? En zijn er misschien nieuwe soorten die de aandacht verdienen? Nu is weer de vogelgriep, meegenomen uit Afrika. Volgens deskundigen zullen grote sternen, die massaal sterven, nooit meer terugkeren naar Nederland. Is dat erg? Nee! Niet volgens Natura 2000. Die grote sternen zijn namelijk nooit aangewezen. Ze zijn in geen SDF te vinden. In de Abtskolk broeden ze ook nog maar pas recent. De Abtskolk is een kleiput achter de Hondsbossche Zeewering, en in 2013 tot Natura 2000-gebied aangewezen. Dat aanwijzingsbesluit betrof toen andere soorten. Ganzen waren in 2013 nog zeldzaam. En dat is dan nog maar de veranderlijke fauna. Dan de habitat, ofwel de stikstof. U zult allemaal de situatie in Vlieland uit de pers vernomen hebben, ook uit het rapport van D66. Dat komt dus niet door de Noordzee, maar door het droogvallende wad. Je kunt het inpolderen! Dan ben je van de stikstof in Vlieland af, maar het lijkt me toch niet erg slim om dat te gaan doen. De doelen voor Vlieland zijn dus iets moeilijks. Goed, de Friezen zoeken het zelf maar uit. Maar Texel dan? Op de manchet uitgerekend zou op Texel al het vee, koeien en Texelse schapen, weg moeten. En dan zijn we er nog lang niet. Dus gaat ook de veerboot Texelstroom eraan en de bron van de Texelse economie, de vakantievoorzieningen. Graag een reactie op de gevolgen van de onmogelijke update van de Texelse situatie door de gedeputeerde.
Eerder behandelde ik in de commissie al de dramatische ontwikkelingen in Zeevang, De Putten en Abtskolk. Laat ik toch nog even kort stilstaan bij een ander gebied, het Zwanenwater. In mijn ogen is dat het mooiste natuurgebied van Noord-Holland. Door Natuurmonumenten omgevormd van een illegale stortplaats naar een prachtig, zij het nogal groen, duingebied waarin echte, dus niet uitgegraven, zoals overal elders, duinmeertjes en vennetjes te vinden zijn. Dwerggans, lepelaar, tapuit, roerdomp, vormden ooit de basis voor het Natura 2000-aanwijzingsbesluit. Maar dat hele gebied wordt inmiddels met stikstof besmeurd door de grauwe ganzen! Vennetjes lijken wel op erwtensoep! Geen nieuwe illegale stortplaats, maar een open riool. De aangewezen fauna wordt door deze nieuwe kolonisten weggeconcurreerd. En ook de habitat heeft hier absoluut last van. Ik herhaal nog maar weer eens: ondoordacht, onverwacht en ongewenst. Wij hebben een paar moties. Ik begin met het schadefonds voor de ganzen in de duingebieden. Ik noemde dat net al, PWN-gebied Noord-Hollands duinreservaat bij Wijk aan Zee. Daar stikt het van de ganzen. Het zijn veel hybride ganzen, viel me op. Die zijn helemaal niet nodig. Maar goed, die ganzen koloniseren dus onze provincie. Wij verzoeken Gedeputeerde Staten de 325.000 euro beschikbaar te stellen voor een ganzenschadefonds specifiek voor de beheerders van de duingebieden, en hiervoor het extra bedrag

dat gereserveerd is voor de updating van de Natura 2000-beheerplannen in te zetten. Dat is motie 149.

Motie 149/4 juli 2022
'Schadefonds ganzen duingebieden'

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 juli 2022, te Haarlem, ter behandeling van de Kaderbrief 2023.
Constaterende dat:
- *ganzen kolonisatie van de provincie een erkend probleem voor zowel akkerbouwers als veehouders is;*
- *er niet voor niets een Faunaschadefonds in het leven geroepen is;*
- *de uitgaven voor dit Faunaschadefonds ondanks de verhoging eigen risico, fors toenemen;*
- *steeds meer boeren genoodzaakt zijn een beroep te doen op dit fonds.*

Overwegende dat:
- *inmiddels ook een flink aantal N2000 gebieden die niet voor deze faunaschade in aanmerking komen overlast van de exploderende ganzenpopulatie hebben;*
- *dat met name de duingebieden nauwelijks mogelijkheden hebben de ganzenschade te voorkomen en te verhelpen.*

Verzoekt het college van Gedeputeerde Staten:
- *K325 beschikbaar te stellen voor een ganzenschadefonds voor de duingebieden;*
- *hiervoor het extra bedrag dat gereserveerd is voor de updating van de N2000-beheerplannen in te zetten.*

Ondertekening: G. Kohler (JA21 Noord-Holland)

De **VOORZITTER**: De motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging.

De heer **KOHLER**: De volgende motie is de Uitbreiding taakstelling updating Natura 2000-beheerplannen. Daarbij verzoeken wij het college de deskresearch uit te breiden met een evaluatie van de in de aanwijzingsbesluiten gehanteerde SDF's, daarbij vast te stellen wat gelukt is en welke ingrepen daarvoor nodig waren, en wellicht blijvend nodig zijn, dan wel intensief gemonitord moeten worden, eveneens vast te stellen wat niet is gelukt om bepaalde SDF-types te behouden, dan wel te herintroduceren of te introduceren, en welke ingrepen niet gewerkt hebben, en tot slot vast te stellen welke SDF-doelen per aanwijzingsbesluit inmiddels onhaalbaar blijken. Dank u wel.

Motie 150/4 juli 2022
'Uitbreiding taakstelling updating Natura 2000-beheerplannen'

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 juli 2022 te Haarlem, ter behandeling van de Kaderbrief 2023.
Constaterende dat:
- *er een verplichting voor updating N2000-beheerplannen is;*
- *deze updating naar eigen ervaring van JA21 N-H eenvoudig uit te voeren is met de langjarig beschikbare gegevens in bijvoorbeeld de NDFF.*

Overwegende dat:
- *dit vooral deskresearch is;*
- *een aantal beheerdoelen gewoonweg onmogelijk zijn, waarbij te denken aan het duinengat.*

Verzoekt het college:
- *de deskresearch uit te breiden met een evaluatie van de in de aanwijzingsbesluiten gehanteerde SDF's*
- *daarbij vast te stellen wat gelukt is en welke ingrepen daarvoor nodig waren en wellicht blijvend nodig zijn dan wel intensief gemonitord moeten worden*
- *eveneens vast te stellen wat niet is gelukt om bepaalde SDF types te behouden, dan wel te (her)introduceren en welke ingrepen niet gewerkt hebben.*
- *vast te stellen welke SDF doelen per aanwijzingsbesluit inmiddels onhaalbaar blijken.*

Ondertekening: G. Kohler (JA21 Noord-Holland)

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Ook deze motie is keurig ondertekend. Ze maakt onderdeel uit van de beraadslagingen. U bent aan het eind van uw bijdrage gekomen. Dan geef ik het woord aan de heer Heijnen van het CDA.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Voorzitter, dank u wel. De behandeling van de Kaderbrief verloopt dit jaar wat rommelig. De aanvankelijke berichten waren positief. Er waren vele miljoenen beschikbaar uit het rekeningresultaat 2021 en GS gingen samen met PS op zoek naar een zinvolle besteding daarvan. De commissie EFB stelde daarvoor een format vast waarmee partijen ideeën konden aandragen. Toen kwamen er pessimistische berichten. Er waren stijgende kosten en onverwachte uitgaven die maken dat er nu nog weinig geld beschikbaar is. Daarvoor heeft het CDA overigens begrip. GS kwamen zelfs met overwegingen bij de Kaderbrief, met daarin een overzicht van niet-opgenomen Kaderbriefvoorstellen.
Voorzitter, ik ga drie dingen doen. Allereerst ga ik in op de huidige economische situatie. Daarna wil ik reageren op de voorliggende Kaderbrief en tot slot geef ik aan wat voor het CDA belangrijk is bij het vaststellen richting de begroting. Daarvoor zijn het ook immers de kaders.
De economische situatie eerst. Die is nijpend. Vooral de sterk stijgende inflatie, nu al enkele maanden rondom de 10%, krijgt haar weerslag in de uitgaven van de provincie. Het CDA maakt zich samen met andere partijen al langer zorgen over de gevolgen van onze uitgaven, met name in de portefeuille Mobiliteit. Wij kijken met spanning uit naar de eerder toegezegde analyse rondom toekomstige Mobiliteituitgaven. Maar heeft GS ook zicht op de overige uitgaven? En met welke scenario's rekent GS? Wat zijn de verwachtingen van GS voor de Noord-Hollandse economie, ook als we mogelijk in een recessie komen? Voorzitter, ik ga daar niet dieper op in, maar onze gedachten zijn natuurlijk ook bij al diegenen die persoonlijk in financiële problemen komen door deze dreigende donkere wolk van de economische situatie.
Als tweede de voorliggende Kaderbrief zelf. Deze bevat vooral technische aanpassingen, of een uitbreiding van bestaand beleid. De veelal noodzakelijke maatregelen die daarin opgenomen staan, hebben onze steun. Wel merken we op dat er opnieuw een stijging is van de faunaschade. Het CDA blijft van mening dat de verhoging van het eigen risico onterecht is, zeker zolang de provincie dwarsligt in maatregelen om de faunaschade te beperken.
Ten derde wil het CDA een aantal zaken meegeven richting het opstellen van de begroting. In het nieuwe format, zoals wij dat hebben vastgesteld, heeft het CDA in de commissie RWK een voorstel gedaan voor onderzoek naar buurtbatterijen. Een aanjager van duurzame energie en een oplossing voor het overvolle elektriciteitsnetwerk. En dat samen met bewoners. Niet alleen wij waren dolenthousiast, maar ook de rest van de commissie en de gedeputeerde waren dat. Wij danken voor de toezegging om dit sowieso mee te nemen en ons daar ook bij te betrekken. Voorzitter, na zo'n heldere toezegging hoef ik hier daarvoor natuurlijk geen motie in te dienen. Voorzitter, het tweede voorstel dat wij hebben gedaan was in de commissie NLG en gaat over erfcoaches. Naar voorbeeld van onder andere de provincies Overijssel en Gelderland willen we in Noord-Holland onafhankelijk opererende erfcoaches. Veel agrarische ondernemers worstelen met vragen op het gebied van hun toekomst. Ik verwijs daarbij naar de boeren die hier vanochtend waren en naar de bijdrage van mijn collega Willemien Koning, die recht uit het hart sprak over wat de boeren op dit moment meemaken. Een bijdrage die ik volledig ondersteun. Kunnen boeren wel of niet investeren in duurzaamheid en natuurinclusieve landbouw? Er zijn vragen over opvolging en financiële zorgen, en zo nog meer. Die zorgen blijven niet altijd beperkt tot de bedrijfsvoerder, maar hebben ook regelmatig betrekking op het hele gezin. De erfcoaches kunnen het gesprek aangaan en helpen bij deze soms uitdagende veranderingen. Met alles waar de agrarische sector nu inzit is dat van grote toegevoegde waarde. Ook op dit voortel waren de commissie en de gedeputeerde enthousiast. De gedeputeerde gaf nog mee dat er ook financiering kan worden gevonden in reeds bestaande programma's, zoals het NNN of de Voedselvisie, en nog een aantal andere. Voorzitter, wij hebben ons voorstel daar ook op aangepast. Maar er kwam deze keer geen superheldere toezegging, en daarom hierover wél een motie, met het volgende dictum. 'Verzoeken GS het voorstel Erfcoaches voor toekomstbestendig landelijk gebied, bijgevoegd als bijlage van deze motie, mee te nemen bij het opstellen van de begroting en gaan over tot de orde van de dag.'

Motie 151/4 juli 2022
'Motie erfcoaches voor toekomstbestendig landelijk gebied'

Provinciale Staten in vergadering bijeen op 4juli 2022, ter bespreking van de kaderbrief 2023.
Constaterende dat:

- *veel agrarische ondernemers worstelen met vragen op het gebied van hun toekomst;*
- *in andere provincies onafhankelijke erfcoaches in gesprek gaan met agrarische ondernemers;*

- *de ervaringen van deze provincies met erfcoaches tot op heden succesvol zijn.*

Overwegende dat:

- *erfcoaches onafhankelijk zijn en hierdoor een eerlijk en open gesprek over toekomstige uitdagingen beter op gang komt;*
- *de uitgangspunten van het bijgevoegde voorstel 'erfcoaches voor toekomstig landelijk gebied' aansluiten op de besluitvorming van provincie Noord-Holland rond gebiedsprocessen, de omgevingsvisie, het masterplan biodiversiteit en de voedselvisie.*

Verzoeken GS:

- *het voorstel 'erfcoaches voor toekomstbestendig landelijk gebied', bijgevoegd als bijlage van deze motie, mee te nemen bij het opstellen van de begroting.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Willemien Koning (CDA Noord-Holland)

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Deze motie maakt onderdeel uit van onze beraadslaging.

De heer **HEIJNEN**: Ja voorzitter, dank. Dan tot slot nog even terug naar de brief met overwegingen van GS over wat wel en niet meegenomen kan worden. Het CDA wil daarbij extra aandacht vragen voor de volgende voorstellen. Cofinanciering Europese projecten 2023-2027. Voorzitter, het is echt zonde als we geld laten liggen om onze economie verder voor te bereiden op de toekomst. Ten tweede een indexering van de bibliotheken. Voor de provincie gaat het om relatief weinig geld, maar de impact op de organisaties en de samenleving is enorm. Ten derde het toepassen van de indexatie op de uitgave decentralisatie middelen erfgoed. Voorzitter, zoals bekend hecht het CDA aan behoud van ons erfgoed. Ten vierde het behoud van het scholierenprogramma. Wij zijn blij dat we eindelijk weer op stoom zijn en laten we dit dus niet afzwakken.
Voorzitter, dat waren de vier dingen die ik wilde meegeven. In dezelfde brief staat ook het masterplan wonen als PM-post. Zoals bekend zijn wij wisselend enthousiast over de onderdelen en de conceptversies die we hebben gezien. Voor sommige van die onderdelen is ook echt veel geld nodig. Het is de vraag hoeveel dat oplevert in aantallen nieuwgebouwde woningen. Het masterplan is 1,5 jaar geleden aangekondigd als dé oplossing voor de woningnood in Noord-Holland. En de woningnood is inmiddels nog veel verder opgelopen. We wachten nu dus al anderhalf jaar en hebben eigenlijk nog steeds geen idee van de budgettaire gevolgen. Voorzitter, ik maak heel graag complimenten, maar ik vraag mij af wat wij met een voorstel moeten waarvoor nog geen dekking is voor 2023. Wanneer gaat dit gebeuren? Graag een vooruitblik van de gedeputeerde. Dank u wel voorzitter.

De heer **DESSING** (FvD): Voorzitter. Vandaag behandelen wij de Kaderbrief 2023 en om met een positieve noot te beginnen wil ik namens onze fractie uitspreken dat wij blij zijn met het doel om op korte en lange termijn een sluitende begroting te presenteren, en dat de provincie de inkomsten en uitgaven in balans weet te houden. Het is namelijk verstandig om in deze onzekere tijden een behoudend financieel beleid uit te voeren. Immers, er zijn in de komende jaren met name op de post Mobiliteit en Bereikbaarheid grote uitgaven te verwachten waarop de provincie zal moeten voorsorteren. Het storten van het overschot in de algemene reserve is daar een goed signaal voor. Verder zijn we ook verheugd met het feit dat de belastingdruk vanuit de provincie niet verder omhoog zal gaan en dat Noord-Holland wederom het laagste opcenttarief heeft van de twaalf provincies die Nederland telt. Dat houden we graag zo, temeer daar de inkomsten uit deze bron in absolute waarde gegroeid is vanwege het toegenomen wagenpark in Noord-Holland. Als wij dan verder kijken naar de posten waaraan ons belastinggeld wordt en zal worden besteed, kiest FvD toch fundamenteel voor een andere koers dan waar dit bestuur deze coalitieperiode voor heeft gekozen en zal kiezen. Wij zien namelijk dat er grote posten zijn gereserveerd voor de aanpak van CO_2-reductie, de stikstofopgave, actualisatie Natura 2000-beheerplannen, de uitvoering van de Agenda Stikstofreductie, de elektrificatie met de bijbehorende netwerkverzwaring en de plannen voor de transitie naar groen staal.
Al deze uitvoeringsagenda's zijn stuk voor stuk zeer ingrijpend, waarbij met namen de Noord-Hollandse boeren, die al zo hard worden getroffen door het beleid uit Den Haag, nu met de diverse uitvoeringsagenda's van de provincie worden geconfronteerd. Het zou de provincie sieren als zij empathisch omgaat met het lot dat vele boerenfamilies op dit moment treft. Deze provincie kan er immers voor kiezen om een signaal naar Den Haag af te geven, dat deze combinatie van maatregelen onuitvoerbaar is, omdat het totale pakket, het uitoefenen van het boerenbedrijf, in groot gevaar komt. Onze boeren dreigen te verdwijnen in Noord-Holland op deze manier, en dat vindt de fractie van FvD onaanvaardbaar. Zijn GS bereid om dit signaal af te geven aan de landelijke

politiek? vraag ik de gedeputeerde. En noopt de enorme nood en de druk op de boeren niet tot een pas op de plaats? is de tweede vraag. Graag een empathische reactie.
FvD staat voor de toekomst van de boeren in onze provincie en doorziet het grote idee achter de uitvoeringsagenda's, om boeren eigenlijk -ik kan het niet anders zeggen- hun land te ontnemen. Al deze plannen hebben als doel om ruimte te creëren voor woningbouw, windturbines en andere grootschalige projecten waaraan geen noodzaak en behoefte is wat ons betreft. Begrijp ons goed: er ís een woningtekort dat opgelost moet worden. Maar zolang asielzoekers voorrang krijgen, de grenzen wagenwijd openstaan en AZC's overstromen moeten wij eerst het probleem bij de kern aanpakken. Stop de massale immigratie en laat gemeenten vrij in het wel of niet opvangen van asielzoekers. Bouw huizen voor onze kinderen! De druk van dit beleid op de samenleving is enorm en gaat ten koste van de boeren vandaag, en morgen misschien van een andere groep hard werkende Noord-Hollanders die in hun belangen ook door het huidige provinciebestuur behartigd zouden moeten worden.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ja mijnheer Dessing, ik twijfelde nog even. Maar ik wil u toch vragen of u niet vindt dat wij een morele en menselijke plicht hebben, voor iedereen die hier in Nederland legaal is, of die hier is omdat hij gevlucht is omdat huis en haard verlaten moesten worden vanwege het gevaar, om die hier op te vangen.

De **VOORZITTER**: Graag via de voorzitter. De heer Dessing.

De heer **DESSING** (FvD): Dank u wel voorzitter. En richting de heer Klein: natuurlijk is dat uiteindelijk wat moet gebeuren. Maar het signaal dat ik hier wil geven en het punt dat ik wil maken is dat we eigenlijk ook naar de kern van het probleem zouden moeten kijken. En dat de druk die het met name legt op de hele Noord-Hollandse samenleving een signaal zou moeten zijn richting Den Haag. Dan bedoel ik dus met name de onuitvoerbaarheid van die uitvoeringsagenda's. Dat zou het signaal moeten zijn dat we moeten afgeven. We zouden er niet zo klakkeloos in mee moeten gaan. Dat is het punt dat ik wil maken.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ik ben altijd met u eens dat we op zoek moeten gaan naar de kern van het probleem en geen symptomen moeten bestrijden. Ik wil u er toch op wijzen dat de kern van het probleem niet zo simpel is dat het alleen maar komt door de immigratie. Het komt ook doordat de huishoudens veel en veel kleiner zijn geworden en dat we nu met veel minder mensen op veel meer vierkante meters willen wonen. Dat is een maatschappelijke ontwikkeling. Daar moeten we misschien iets doen, maar het is niet zo simpel als u nu suggereert.

De heer **DESSING**: Ik hoor geen vraag voorzitter.

De **VOORZITTER**: Dat zijn de woorden van de heer Klein, dank u wel.

De heer **DESSING** (FvD): Ik ga door. Volgens FvD moet de provincie zich focussen op haar kerntaken en belastinggeld uitgeven aan posten die een service bieden aan onze Noord-Hollanders. Denk hierbij aan onderhoud van infrastructuur en het aanleggen van nieuwe verbindingen over land en water, om zo de toegankelijkheid en het comfort van onze inwoners te verhogen.
Voorzitter. Naast de onzinnige stikstofplannen zie we ook een enorm grote post gereserveerd voor de uitvoeringsagenda Transitie naar groen staal. Ook dit is een doorn in het oog voor FvD. De bedoelingen lijken vaak goed. Een schonere omgeving bijvoorbeeld, waar FvD zeker een voorstander van is. In dit geval gaat het over Tata Steel en ruimtelijke omgeving. Het fijnstof dat nu vrijkomt in de productie van staal is al lang en terecht onderwerp van gesprek in politiek Nederland. Enorm veel onderzoek, verbetering in de vorm van speciale filters om de uitstoot van fijnstof te doen verminderen worden continu gedaan. FvD staat achter het schoner produceren van staal en maatregelen voor een betere natuur.
Echter, het provinciebestuur kiest ervoor om klimaatmaatregelen en natuurmaatregelen samen te voegen om zich daarmee te veroordelen groen staal te produceren. Voor mensen die niet weten of het hoe en wat bij de productie van groen staal, klinkt het waarschijnlijk als een verbetering. Maar de realiteit is anders. Groen staal betekent eigenlijk dat de huidige verbrandingsovens volledig moeten verdwijnen en hiervoor in de plaats nieuwe productiemechanismes, aangedreven met groene waterstof, dienen te komen. Die elektriciteit wordt geproduceerd door honderden windturbines op zee die het leven in de zee zeer zullen aantasten, en de daardoor wederom de visserij zullen raken.
FvD ziet graag dat klimaat en natuur gescheiden worden in de beleidskeuzes. Het verlagen of uitbannen van CO_2 zou geen doel moeten zijn. Juist alle focus zou moeten liggen op het verlagen van de overlast voor omwonenden door de uitstoot van fijnstof terug te brengen. Het geld dat nu

verspild wordt aan het opzetten van een totaal nieuwe energie-infrastructuur en het opnieuw uitvinden van groene, CO_2-vrije productiemethodes, kan wat ons betreft veel beter ingezet worden door de omwonenden echt te helpen met focus op de natuur in plaats van klimaatmaatregelen. Ik rond af. Begrijpt u hoe FvD aankijkt tegen deze Kaderbrief? Wij geven u mee: schoenmaker, blijf bij uw leest, focust u zich op de kerntaken zoals het beheer van infrastructuur, het stimuleren van infrastructuur voor de binnenvaart, zoals bijvoorbeeld het upgraden van de sluis in Den Helder en het op peil houden van overige infrastructuur. Want daar komt de komende tijd nog heel veel op de provincie af. En laten we ons niet laten meezuigen in de donkere stikstofweg die Noord-Holland en haar landschap langdurig zal verminken. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Kostić van de PvdD.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Twijfel er nooit aan dat een kleine groep toegewijde burgers de wereld kan veranderen. Het is namelijk nooit anders geweest. Voorzitter. Die woorden van antropoloog Margaret Mead bieden hoop in een tijd waarin de omvang van de opgestapelde crises ons lam dreigt te leggen. Als een kleine minderheid samen de schouders eronder zet en de rest aanjaagt voor een mooiere samenleving, dan volgt de rest vanzelf. Afgelopen maand liep ik samen met duizenden anderen veertig kilometer om geld in te zamelen voor vluchtelingen. 43% van de vluchtelingen is kind. Ooit was ik een van die kids. Ik ken het gevoel van angst en verdriet, omdat je alles wat je dierbaar is moet achterlaten. Geen enkel wezen zou dat moeten meemaken.
Het is een morele plicht om dat voor de jongere generaties te voorkomen. Maar als we de uitputting van de aarde niet snel weten te stoppen, ontstaan er honderden miljoenen extra klimaatvluchtelingen. Mensen die moeten vluchten omdat hun woonplek door extreem weer en droogte letterlijk onleefbaar is geworden. Dan gaat het niet meer alleen om kids uit verre landen, maar ook om kids hier. Jullie kinderen, die straks geen veilig thuis meer hebben. En waar kan je dan eigenlijk nog naartoe vluchten, op een onleefbare aarde? Dat besef is voor mij mijn motivatie om elke maand hier te staan en te pleiten voor meer actie. Voorzitter. We zien dat de provincie belangrijke groene stappen zet. En ja, politiek is een kwestie van de lange adem. Maar we zitten in een situatie waarin geen tijd is voor die lange adem. Wij zijn de laatste generatie politici die het tij kan keren. Dat is de hoofdboodschap die een belangrijk stuk als de voorliggende Kaderbrief zou moeten uitstralen. In de Kaderbrief blikken we immers vooruit en geven we richting voor de besteding van maatschappelijk geld.
Maar deze Kaderbrief straalt die urgentie helaas niet uit. Waar blijft het verhaal dat mensen tot actie beweegt? Ons vriendelijk verzoek aan GS is om dat in de toekomst in ieder geval mee te nemen in deze belangrijke stukken. Om mensen mee te krijgen is een duidelijk verhaal namelijk belangrijk. Dat begint bij communiceren dat we in een klimaat- en biodiversiteitcrisis zitten. Dat is echt wel meer dan symboliek. Of zoals ex-PvdA-leider Cohen zei: woorden doen ertoe. Bewust van een crisis zetten mensen er eerder de schouders eronder. Daarom de motie samen met GroenLinks en DENK: ‘Noord-Holland roept klimaat- en biodiversiteitscrisis uit’. Provinciale Staten besluiten om de klimaatcrisis uit te roepen en de biodiversiteitscrisis uit te roepen en gaat over tot de orde van de dag. Voorzitter, daarmee sluiten we ons uit aan bij wereldwijk meer dan 2000 overheden.
Voorzitter, de coronacrisis heeft ons geleerd dat als we niet goed omgaan met onze planeet en alles wat daarop bloeit en groeit, we dat als een boemerang terugkrijgen. Daarom waarschuwt de PvdD, en dat weten jullie ongetwijfeld allemaal al meer dan vijftien jaar, dat we vast gaan lopen. We wijzen op de fundamentele verandering die nodig is. Een rechtvaardige economie binnen ecologische grenzen. Afbouw van de vee-industrie en de transitie naar plantaardig. Meer ruimte voor natuur, binnen en buiten de stad. Gezondheid boven de economische belangen van de vervuilers. Als vijftien jaar geleden was geluisterd, hadden we de miljarden dieren bevrijd uit een systeem waarin ze niet meer dan als een product worden gezien. Dan hadden we de boeren kunnen helpen bij die transities voordat we 130 km/u tegen de muren aan waren gereden. Dan hoefden omwonenden van Tata Steel en Schiphol niet voor hun gezondheid te vrezen. Dan hadden we ook wel miljarden euro’s bespaard. Maar we zijn vijftien jaar verder en gelukkig hebben GS wat lijnen in de goede richting uitgezet. Bij de begroting kijken we, hopelijk samen met andere partijen, hoe we GS kunnen helpen om de transities te versnellen. Het moet even heel kort worden gezegd: we waarderen heel erg de houding van dit college. Men heeft heel erg gewerkt aan die nieuwe bestuurscultuur, voordat het überhaupt landelijk een onderwerp werd. Waarin het gesprek met de oppositie ook wordt aangegaan en met een open blik eerlijk wordt gekeken naar alle voorstellen. Daarvoor alle complimenten.
Voor nu hebben we nog slechts twee kleine verzoeken. Decennialang lijden dieren in de wei aan extreem weer, in de vorm van bijvoorbeeld hittestress. Het Rijk praat veel, maar beschermt de dieren nog steeds niet, terwijl er tal van prachtige oplossingen zijn. De provincie kan in haar netwerken hier aandacht voor vragen. Een kleine stap voor de provincie, een wereld van verschil voor de dieren. Daarom de motie ‘Aandacht voor bescherming van dieren tegen extreem weer’, samen met

GroenLinks, DENK en JA21. Verzoeken GS om binnen provinciale mogelijkheden aandacht te vragen voor oplossingen voor dit probleem, bijvoorbeeld via bestaande gebiedsprocessen, media en communicatiekanalen, en gaat over tot de orde van de dag.
De provincie doet gelukkig steeds meer om dieren te helpen Verstandig, want een betere wereld voor de dieren is een betere wereld voor de mens. Maar om als PS dat beleid te kunnen volgen, is het belangrijk om het wat SMART'er en overzichtelijker te maken. Daarom de motie, samen met GroenLinks, PvdA, DENK en JA21, 'Provinciale ambities dierenwelzijn concreet te maken'. Verzoeken GS om zo snel mogelijk aan PS te rapporteren over wat er in de afgelopen collegeperiode gedaan is om dierenwelzijn te bevorderen, welke doelen en vorderingen er zijn, en om met PS in gesprek te gaan over waar kansen liggen voor het SMART maken van het beleid, en waar nog aan gewerkt kan worden voor de komende jaren. En gaat over tot de orde van de dag.
Voorzitter, beste collega's. Ik sluit af. Grote veranderingen beginnen klein. Collega Jansen zei afgelopen week tegen mij: ik ga jullie dierenwelzijnsvoorstellen steunen, want dan krijg ik street credits van mijn dochter. Er is maar een kleine groep moedige en toegewijde mensen nodig om positieve veranderingen teweeg te brengen. Laten wij vandaag onderdeel van die groep zijn, zodat we straks allemaal die street credits van onze kinderen krijgen, zodat ze trots op ons kunnen zijn. Dank u wel.

Motie 152/4 juli 2022
'Noord-Holland roept klimaat- en biodiversiteitscrisis uit'

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 4juli 2022, ter behandeling van de voordracht Kaderbrief 2023;
constaterende dat;
- *we volgens wetenschap met een levensbedreigende biodiversiteits- en klimaatcrisis te maken hebben;*
- *internationale wetenschappers van IPBES en IPCC aangeven dat er nu te weinig gebeurt om het tij te keren en er geen tijd meer te verliezen is om de twee crises in samenhang aan te pakken;*
- *de Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur (Rli) onlangs aangaf dat de biodiversiteitscrisis even erg is als de klimaatcrisis en dat we de aanpak van beide moeten versnellen;*
- *deze crises en de urgentie om meer te doen niet terug te lezen zijn in een van de belangrijkste stukken van de provincie, de Kaderbrief 2023, terwijl er uitgebreid aandacht is voor economie en economische groei;*

overwegende dat:
- *provincie Noord-Holland haar best doet om voldoende maatregelen te nemen en de urgentie groot is;*
- *de ernst van de situatie een stevige plek verdient in belangrijke provinciale stukken zoals de Kaderbrief;*
- *er al wereldwijd meer dan 2000 overheden op verschillende niveaus zijn die reeds de klimaat- en biodiversiteitscrisis hebben erkend en de noodtoestand hebben uitgeroepen (onlangs nog gemeente Haarlem);*

gehoord de discussie, besluiten:
- *de klimaatcrisis uit te roepen;*
- *de biodiversiteitscrisis uit te roepen;*

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Ines Kostić (PvdD), Anouk Gielen (GroenLinks), Süleyman Koyuncu (DENK)

Motie 153/4 juli 2022
'Aandacht voor bescherming dieren tegen extreem weer'

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 4juli 2022, ter behandeling van de voordracht Kaderbrief 2023;
constaterende dat:
- *veel weidedieren (schapen, koeien, paarden) bij extreme weersomstandigheden zoals hitte, onvoldoende bescherming hebben en daar onder lijden;*
- *alleen al in Noord-Holland ongeveer driekwart van de schapen geen schaduw heeft en duizenden dieren hittestress ervaren;*
- *het probleem al decennia speelt, maar landelijk weinig concrete stappen worden gezet;*

- *de Omgevingsverordening is aangepast om meer mogelijkheden aan grondgebruikers en gemeenten te geven om dieren te beschermen;*
- *daarnaast vanuit ruimtelijk perspectief ook verschillende landschapselementen en mobiele schuilelementen een oplossing kunnen bieden;*
- *er in de praktijk vaak bewustwording en kennis ontbreekt over de mogelijkheden voor schuilgelegenheden voor dieren;*

overwegende dat:

- *de provincie vanuit haar ruimtelijke beleid, als verbinder, als regisseur en trekker van gebiedsgerichte processen in de landbouw, als geen ander het Noord-Hollandse landschap en ondernemers kent en daarmee in staat is aandacht te vragen voor de kansen om versneld met oplossingen te komen;*
- *de provincie volgens de Voedselvisie als beleid heeft om ook dierenwelzijn mee te nemen in de transitie naar natuurinclusieve- en kringlooplandbouw;*
- *de urgentie groot is om bewustwording te creëren ten behoeve van dieren en om het plaatsen van geschikte schuilgelegenheden zoveel mogelijk aan te moedigen;*

gehoord de discussie, verzoeken GS;

- *om binnen provinciale mogelijkheden aandacht te vragen voor oplossingen voor dit probleem, bijvoorbeeld via bestaande gebiedsprocessen, media en communicatiekanalen;*

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Ines Kostić (PvdD), Ruchama Bwefar (GroenLinks), Süleyman Koyuncu (DENK), Eric Jensen (JA21)

Motie 154/4 juli 2022
'Provinciale ambities dierenwelzijn concreter maken'

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 4juli 2022, ter behandeling van de voordracht Kaderbrief 2023;
constaterende dat:

- *de provincie de intrinsieke waarde van dieren erkent en zegt zich binnen de provinciale mogelijkheden in te willen zetten voor dierenwelzijn;*
- *steeds meer mensen ook verwachten dat verschillende overheden explicieter rekening houden met de belangen van dieren;*
- *de provincie daarom een gedeputeerde Dierenwelzijn heeft, en beleid heeft opgesteld voor dierenwelzijn op verschillende gebieden, zoals bij de Voedselvisie, bij mobiliteit waarbij de ambitie is ook het aantal dierlijke verkeersslachtoffers naar nul te brengen, bij inkoopbeleid, sponsorbeleid, etc.; overwegende dat;*
- *de provincie dus haar best doet, maar het nu voor PS moeilijk te volgen is wat er daadwerkelijk gebeurt, wat de doelen zijn en wat de vorderingen per jaar zijn;*
- *om als P5 beleid op dierenwelzijn goed te kunnen volgen het daarom nodig is om de provinciale inzet overzichtelijk, concreet en waar kan SMART te maken, zodat we er bij de jaarlijkse behandeling van de jaarstukken op kunnen reflecteren en vooruit kunnen blikken richting het nieuwe jaar;*
- *dit PS helpt in haar controlerende en kaderstellende taak;*

gehoord de discussie, verzoeken GS:

- *om zo snel mogelijk aan P5 te rapporteren over wat er afgelopen collegeperiode gedaan is om dierenwelzijn te bevorderen, welke doelen en vorderingen er zijn, en om met PS in gesprek te gaan over waar kansen liggen voor het SMART maken van het beleid en waar nog aan gewerkt kan worden voor de komende jaren;*

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Ines Kostić (PvdD), Ruchama Bwefar (GroenLinks), Jorrit Carton (PvdA), Süleyman Koyuncu (DENK), Eric Jensen (JA21)

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Daarmee maken de ingediende moties onderdeel uit van onze beraadslagingen. We gaan verder met de heer Deen van de PVV.

De heer **DEEN** (PVV): Voorzitter, dank u wel. We hebben het over de Kaderbrief 2023 die als basis moet gaan dienen voor de programmabegroting 2023, die later dit jaar wordt besproken. Voorzitter, en ik zeg dit zonder enig sarcasme: we houden ons hart vast! De druk op onze samenleving neemt op veel vlakken steeds verder toe en de spanningen in het land stijgen. Er is een groeiende onvrede bij de Nederlandse bevolking, en dat is zeer terecht. Torenhoge lasten, onbetaalbare

energierekeningen, een samenleving ontwrichtende woningnood, en een snel dalende koopkracht. Allemaal problemen die voor een groot deel kunnen worden toegeschreven aan rampzalig rijksbeleid. Neem bijvoorbeeld het klimaat- en stikstofbeleid. Beleid waar wagonladingen belastinggeld aan wordt uitgegeven en steeds meer aspecten van het leven gaat domineren en ondermijnen. Terwijl wij het in feite hebben over niet-bestaande problemen. Mijn collega Van Tiggelen heeft daar al vaak zijn licht over laten schijnen in de commissie NLG. Maar deze sprookjes hebben wel ons land piepend en krakend tot stilstand gebracht en er dreigt een essentiële factor, een sector zonder blikken of blozen te worden afgeslacht. Ik heb het natuurlijk over de onmisbare agrarische sector. Op dit moment lijkt de visserij het volgende slachtoffer.
GS geven in de Kadernota aan dat door onzekerheden op macro-economisch gebied de keuze is gemaakt om terughoudend te zijn met het opnemen van nieuw beleid en nieuwe projecten en/of activiteiten. Op zichzelf is dat geen verkeerde insteek. Maar dan mag wat de PVV betreft ook flink gesneden worden in het reeds ingezette beleid inzake klimaat, circulaire economie en energie. Wat de PVV ook zorgen baart zijn de snel stijgende kosten van bouwmaterialen. Onze fractie is van mening dat onderhoud en vervanging van infrastructuur, alsmede broodnodige nieuwe projecten zoveel mogelijk ontzien moeten worden. Wij zijn dan ook benieuwd naar het financieel meerjarenperspectief dat na de zomer komt. Wij vinden het positief dat het college welwillend antwoord op onze technische vraag om de Staten periodiek op de hoogte te houden van de onderhandelingen die worden gevoerd moet het Rijk inzake financiering, normering en wet- en regelgeving.
Maar voorzitter, omdat ons land te maken heeft met samenlevingondermijnende problemen, veroorzaakt door een landelijke overheid die geen enkel oog meer schijnt te hebben voor haar burgers, moeten naar de mening van onze fractie GS een veel kritischer houding aannemen. De PVV zou daarom graag zien dat het college in het belang van de toekomst van zijn burgers hard aan het jasje van het Rijk trekt en waar mogelijk een forse pas op de plaats maakt ten aanzien van allerlei beleidsdossiers. Bijvoorbeeld inzake stikstof; dat onderwerp werd uitgebreid in deze Kaderbrief besproken. Helaas viel te lezen dat de komende jaren miljoenen euro's worden uitgegeven aan het bestrijden van deze onmisbare voedingsstof voor planten, die binnen onze landsgrenzen ineens een groot probleem is. Hierover is natuurlijk zojuist al veel gezegd tijdens de behandeling van de ingediende actualiteit.
Voorzitter, een hard kritisch geluid is ook broodnodig inzake de eindeloze stroom aan asielzoekers, met alle gevolgen van dien. Het kabinet heeft, mede op initiatief van de PVV, aangekondigd om te onderzoeken of een tijdelijke opvangstop nodig en mogelijk is. Dat ging niet bepaald van harte. En de ervaring met toezeggingen, zeker op dit gebied, is dat deze natuurlijk niet altijd worden nagekomen. Daarom kan het naar de mening van de PVV gaan kwaad om vanuit de provincie ook een duidelijk signaal af te geven. Daarom dienen wij de volgende motie in met als dictum: het Rijk te verzoeken om de taakstelling voor de huisvesting van statushouders stop te zetten en het COA geen statushouders meer te laten koppelen aan Noord-Hollandse gemeenten. Dank u wel, voorzitter.

Motie 155/4 juli 2022
'Verzoek aan het Rijk om de taakstelling voor de huisvesting van statushouders stop te zetten'

De Provinciale Staten van Noord-Holland bijeen op 4juli 2022, hebben kennisgenomen van de Statenvoordracht Kaderbrief 2023 (VD-40),
constaterende dat:
- *gemeenten een jaarlijkse taakstelling hebben om statushouders te huisvesten en de provincie een toezichthoudende rol vervult;*

overwegende dat:
- *er in Noord-Holland een maatschappij ontwrichtend woningtekort is;*
- *veel Noord-Hollanders jaren op een wachtlijst moeten staan om in aanmerking te komen voor een sociale huurwoning en deze wachttijd waarschijnlijk de komende jaren verder stijgt;*

verzoeken GS om:
- *het Rijk te verzoeken om de taakstelling voor de huisvesting van statushouders stop te zetten en het COA geen statushouders meer te laten koppelen aan Noord-Hollandse gemeenten.*

En gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: M. Deen (PVV Noord-Holland)

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Uw motie maakt onderdeel uit van onze beraadslagingen. Een interruptie van de heer Klein van de ChristenUnie.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ja, ik vind het een heel vreemde motie. Wat moet er dan gebeuren met mensen die we erkennen als vluchteling? Moeten die in het asielzoekerscentrum blijven wonen?

De heer **DEEN** (PVV): We zouden bijvoorbeeld eens kunnen zeggen dat we vol zitten. Dat het misschien genoeg is. Is er ergens een grens, mijnheer Klein? Dat vraag ik mij af. Moeten alle cruiseschepen vol zijn, moeten alle sporthallen vol zijn? Waar stopt het een keer? Wij zijn een klein land en kunnen niet de hele wereld redden. Onze insteek is dat opvang plaatsvindt in de regio waar men vandaan komt. Nederland is een keer vol.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Gelukkig vindt die opvang ook grotendeels plaats in de regio en ik verzet mij echt tegen dat beeld dat wij vol zouden zijn. Ik erken de problemen; daaraan moeten wij ook met man en macht werken om te zorgen dat we voor zoveel mogelijk mensen in Nederland woningen vinden. Maar mensen die hun land verlaten omdat ze in gevaar zijn, omdat ze gevaar lopen vanwege politieke of andere redenen, moeten wij altijd een veilige plek kunnen bieden.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Ik zie nog een interruptie aankomen. De heer Koyuncu van DENK.

De heer **KOYUNCU** (DENK): Ja voorzitter, mijnheer Deen geeft aan dat opvang in de regio moet gaan plaatsvinden. In welke regio moeten Oekraïners opgevangen worden?

De heer **DEEN** (PVV): In de regio van Oekraïne.

De heer **KOYUNCU** (DENK): Valt Nederland daaronder?

De heer **DEEN** (PVV): Voor zover dat geplaatst kan worden, prima. Maar mijn vraag aan u is: is er überhaupt een grens? Zeggen we een keer 'nee', of kan dat niet? Kunnen we dat hier niet ter sprake brengen? Mag dat niet, is dat niet sociaal genoeg? Zijn we niet een keer vol? Houdt het niet een keer op? Dat is mijn vraag aan u.

De heer **KOYUNCU** (DENK): Ik wist niet dat ik mocht antwoorden via een interruptie, voorzitter.

De **VOORZITTER**: U kunt altijd met een vraag eindigen.

De heer **KOYUNCU** (DENK): Dank u wel, voorzitter. Op het moment dat hier een oorlog uitbreekt en wij naar een ander land moeten, dan vinden wij ook dat wij daar opgevangen zouden moeten worden. Dat is menselijk. Wat DENK betreft is dat vanzelfsprekend. Ik heb nog geen antwoord van u gekregen op de vraag of Nederland wel of niet de regio is van Oekraïne. Dank u wel.

De heer **DEEN** (PVV): Nederland lijkt mij niet de directie omgeving of regio van Oekraïne. Nee, dat lijkt mij niet.

De **VOORZITTER**: Gaat u verder, mijnheer Deen. U bent klaar? Dank u wel. Mijnheer Deen, u krijgt nog een interruptie van mevrouw Alberts van de SP.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): U zegt dat wij niet eindeloos kunnen doorgaan, maar hoe denkt u erover als we gaan werken aan de oorzaken van het gegeven dat mensen gaan lopen omdat ze honger hebben, omdat er gevaar is. Hoe heeft u daarover nagedacht? Ofwel: gaat u door met wapenverkoop waardoor er voortdurend oorlog is in verschillende landen. Gaat u iets doen aan de klimaatverandering waardoor mensen in hongersnood komen? Wat gaat u daaraan doen? Ook verder de uitbuiting door Europa van de rest van de wereld, want het oude kolonialisme heeft gewoon een nieuwe verschijningsvorm. Gaat u dat aanpassen? Dat zou ik wel interessant vinden.

De heer **DEEN** (PVV): Ik ook. Hartstikke interessant, alleen niet voor deze provincie. Dit zijn overschrijdende vragen die wereldwijd gesteld kunnen worden. Daar hebben we het hier in de Kaderbrief in ieder geval niet over.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Dat is natuurlijk wel een heel makkelijk antwoord, maar u gaat over de provincie heen richting het Rijk om te zeggen: doe er nou eens wat aan, zeg eens 'nee' tegen die mensen.

De heer **DEEN** (PVV): Dat klopt, maar wij verkopen volgens mij vanuit het college geen wapens. Het woord is aan mevrouw Alberts van de SP.

Mevrouw **ALBERTS** (SP): Dank u wel, voorzitter. Bij de algemene beschouwingen eind vorig jaar heb ik uitgebreid stilgestaan bij de staat van het land, waarin het verkeerde. Crises alom. Misschien kunt u zich nog herinneren dat ik daarbij een plaatje in beeld bracht. Dat was de armoedecrisis, de coronacrisis, de energiecrisis, de klimaatcrisis, de stikstofcrisis, de wooncrisis, noem maar op. Crises alom. Ik ga dat niet herhalen. Maar ze zijn nog lang niet weg. De SP twijfelt, gezien de Kaderbrief, of GS die crises wel echt en snel willen aanpakken. Natuurlijk ligt er veel op het bord van het Rijk, maar de provincie kan dan in ieder geval pleitbezorger zijn van mensen, dieren, natuur, om te zeggen: laten we dat nou eens met zijn allen aanpakken. Ik heb net de PvdD een soortgelijk verhaal horen vertellen.
Maar een ding moet ik zeggen. Ere wie ere toekomt. Gedeputeerde Olthof heeft precies gedaan waarvan ik zeg: zo zou je het vaker moeten doen. Die heeft zich aangesloten bij alle andere provincies, alle gedeputeerden openbaar vervoer, om tegen het Rijk uit te spreken dat we het op deze manier niet redden. Hou ermee op, zorg dat het openbaar vervoer in stand blijft. Zo zou je het vaker moeten doen. Een goed voorbeeld doet goed volgen, chapeau. Volgens mij slaapt u heel fijn vanavond door dit compliment. Maar niettemin wil de SP natuurlijk ook nog dat er op andere terreinen vaart wordt gemaakt. Het is vandaag al gedeeltelijk aan de orde geweest. Wij willen namelijk dat er een bijdrage wordt geleverd, en wel snel, aan een schone en gezonde omgeving, en dan vooral in de IJmond. Daar heb ik twee moties voor. De eerste motie heet 'Sneller naar een gezond IJmond'. Het dictum luidt: PS besluit Gedeputeerde Staten opdracht te geven maatregelen te nemen die ertoe leiden dat de leefomgeving in de IJmond veel eerder schoon, gezond en veilig is dan gepland in, zoals het nu staat, 2050, Tata Steel te stimuleren, en desnoods met regelgeving te dwingen, de emissies van CO_2, stikstofdioxide, fijnstof, lood, PAKs en zware metalen onmiddellijk te verminderen naar het niveau van een gezonde leefomgeving voor natuur en mens, en hiervoor desnoods over te gaan tot -het is even schrikken- sluiting van de meest verouderde en vervuilende installaties van Tata Steel. Dat is het eerste bommetje.
Dan heb ik er nog een. Die hebben we ook vandaag min of meer besproken, maar herhaling is soms heel goed. Die motie heeft 'Niet alleen de boeren'. PS besluit Gedeputeerde Staten opdracht te geven met spoed over te gaan tot het verder en vooruitstrevend aanpakken van de vier grootste stikstofuitstotende industriële bedrijven in Noord-Holland, en samen met gemeenten, het Rijk en de waterschappen elke mogelijkheid aan te grijpen om hun te ruime vergunningenpakket tot proporties te reduceren die gezond zijn voor mens en natuur. Dank u wel voorzitter.

Motie 156/4 juli 2022
"Sneller naar een gezond IJmond"

Constaterende dat:
- *de provincie Noord-Holland met het programma Tata Steel 2020-2050 voornemens is te komen tot een brede aanpak voor een gezonde en veilige leefomgeving in de IJmond;*
- *dit programma de onderdelen meer en intensiever toezicht, aangescherpte vergunningen, continu onderzoek naar de gezondheid en de leefomgeving, betere communicatie met de omwonenden en samenwerking tussen de verschillende overheden omvat;*
- *de bedoeling is om met dit programma op de langere termijn een transitie naar een innovatieve en duurzame staalproductie te komen;*
- *reeds diverse maatregelen uit dit programma zijn en worden genomen;*
- *dit geleid heeft tot een enigszins gezonder Tata Steel;*
- *de einddatum van dit programma ver weg in 2050 is;*
- *voor wat betreft de gezondheid van mens, natuur en milieu veel eerder dan 2050 te komen tot schone, duurzame en gezonde staalproductie.*

Overwegende dat:
- *Tata Steel nog steeds het grootste aandeel heeft in de uitstoot van CO_2, stikstofoxiden, fijnstof, lood, PAK's en zware metalen;*
- *gedurende de looptijd van de Roadmap Plus van Tata Steel zelf een route is uitgezet om al deze emissies te gaan verminderen;*
- *dat een aantal van de maatregelen ook al werden gerealiseerd, hetgeen tot een verminderde uitstoot heeft geleid;*
- *uit het GGD/RIVM- onderzoek blijkt dat de urgentie hoog is om verregaande acties te ondernemen om de kwaliteit van leven in de IJmond te verbeteren;*
- *het voor de gezondheid van de inwoners van de IJmond en de werknemers van Tata Steel gunstig is om verouderde installaties van Tata Steel, zoals de cokesfabrieken, versneld te sluiten.*

Besluit Gedeputeerde Staten opdracht te geven:

- *maatregelen te nemen die ertoe leiden dat de leefomgeving in de IJmond (veel) eerder schoon, gezond en veilig is dan gepland in 2050;*
- *Tata Steel te stimuleren en desnoods met regelgeving te dwingen de emissies van CO_2,, stikstofdioxiden, fijnstof, lood, PAK's en zware metalen onmiddellijk te verminderen naar het niveau van een gezonde leefomgeving voor natuur en mens;*
- *hiervoor desnoods over te gaan tot sluiting van de meest verouderde en vervuilende installaties van Tata Steel.*

En gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Anna de Groot (SP)

Motie 157/4 juli 2022
'Niet alleen de boeren'

Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen,
constaterende dat:

- *de uitstoot van te grote hoeveelheden ammoniak en stikstofoxiden een bedreiging vormen voor de gezondheid van de natuur en de mens;*
- *de veehoudende boerenbedrijven gezamenlijk, ook in Noord-Holland, de grootste bron van ammoniakuitstoot zijn;*
- *Olam Cocoa BV, gevestigd in Noord-Holland, in 2019 een jaarvracht van 23.089 kg ammoniak uitstootte;*
- *Cargill Cocoa & Chocolate, gevestigd in Noord-Holland, in 2019 een jaarvracht van 59.418 kg ammoniak uitstootte;*
- *Tata Steel, gevestigd in Noord-Holland, in 2019 een jaarvracht van 6.034.425 kg stikstofoxiden uitstootte;*
- *Schiphol, gevestigd in Noord-Holland, in 2019 een jaarvracht van 3.634.505 kg stikstofoxiden uitstootte;*
- *na 2019 een aantal pogingen zijn ondernomen om de stikstofuitstoot van de veehoudende boerenbedrijven, de industrie en de luchtvaart terug te dringen;*
- *een aantal van deze pogingen gekwalificeerd kan worden als matig succesvol;*
- *het echter voor de meeste bedrijven mogelijk is om via vergunningen nog meer stikstof uit te stoten dan in 2019 het geval was.*

Overwegende dat:

- *de stikstofcrisis niet alleen aan de veehoudende agrarische bedrijven te wijten is;*
- *de indruk wordt gewekt dat de agrarische bedrijven op onevenredige wijze worden aangepakt om nog meer verspreiding van ammoniak op de natuur te voorkomen;*
- *er in de afgelopen drie jaar in Provinciale Staten van Noord-Holland regelmatig op de rol van Olam, Cargill, Tata en Schiphol in de stikstofcrisis is gewezen;*
- *deze bedrijven niet vrijuit kunnen gaan, zowel voor wat betreft het terugbrengen van de stikstofuitstoot als in de publieke opinie;*
- *het onhandig is om in deze stikstofcrisis allereerst de agrarische bedrijven en dan pas de industrie aan te pakken.*

Besluit Gedeputeerde Staten opdracht te geven:

- *met spoed over te gaan tot het verder en vooruitstrevend aanpakken van de vier grootste stikstofuitstotende (industriële) bedrijven in Noord-Holland;*
- *samen met gemeenten, het Rijk en de waterschappen elke mogelijkheid aan te grijpen om hun te ruime vergunningenpakket tot proporties te reduceren die gezond zijn voor mens en natuur.*

En gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Anna de Groot (SP)

De **VOORZITTER**: Deze moties maken onderdeel uit van de beraadslagingen. Ik begrijp dat u klaar bent met uw bijdrage. We gaan naar de heer Klein van de ChristenUnie.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Voorzitter, dank u wel voor het woord. Ik had geen bijdrage bij de jaarstukken, dus ik wil beginnen met het college en de ambtenaren te bedanken voor de zorgvuldige verantwoording en het positieve oordeel van de accountant daarover.
Dan de Kaderbrief. Daarin schetst de provincie de trends en ontwikkelingen die van invloed zijn op de provincie en de uitgangspunten voor de begroting. Die gaan wij natuurlijk vaststellen; daarom is het nogal relevant. Het college kiest ervoor om in deze Kaderbrief geen nieuwe investeringen te doen

dan wat strikt noodzakelijk is vanwege alle onzekerheden die er spelen. Hoewel wij die financiële voorzichtigheid best wel waarderen, denken wij dat het college daarin wat doorslaat. Waarom denken wij dat? Omdat het college ons een brief heeft gestuurd waarin men laat zien welke plannen níet zijn opgenomen in de Kaderbrief en welke consequenties dat heeft. Over de brief zelf een kort intermezzo. Wij waarderen die brief enorm. Deze brief helpt ons als Staten namelijk om goed te begrijpen wat er gebeurt als we wel of niet bepaalde investeringen doen. De brief helpt ons om prioriteiten te stellen. Wij willen u dus vragen of u hiervan een gewoonte kan maken en ook voortaan bij de Kaderbrief volgend jaar, maar misschien ook wel bij ander beleid, ons die alternatieve beleidskeuzes voor te leggen. Zo kunnen wij, zonder dat het gratis is, proberen die prioriteiten te stellen waarvoor we staan. Dan terug naar het beleid voor 2023. Wij zijn geschrokken van de effecten die het heeft als de provincie de bijdrage aan de bibliotheken en de uitkeringen van de erfgoedmiddelen niet indexeert. Want de inflatie is op dit moment heel erg hoog. Doordat de salaris- en materiaalkosten gewoon stijgen, is een bevriezing van hun bijdrage dus de facto een bezuiniging. Wij zijn nog meer geschrokken van de consequenties die het heeft als we niet verder investeren in het Huis van Hilde. Uit de brief van GS blijkt dat daarmee de museale functie niet meer goed in de lucht te houden is. Dat is nogal wat, na alle energie die we daar de afgelopen jaren in hebben gestoken en de moeite die wij hebben gedaan om hier ook echt een museum van te maken. Onze investeringen in de cultuur zijn heel beperkt. Wij vinden dat wij daarop niet verder moeten beknibbelen. Daarom wil ik heel graag een motie indienen. De titel is 'Geen bezuiniging op cultuur'. In het dictum vragen wij GS om Wij vragen ons eerlijk gezegd af of dat nog wel passend is in deze tijden van hoge inflatie. Het staat ook op gespannen voet Wij denken dat het beter is Wij moeten er nog over nadenken hoe dat Daarom willen wij een motie indienen En dat, terwijl het voor het grootste deel om Wij denken daarmee voldoende basis te hebben Wij vragen GS om bij het opstellen van de begroting voor 2023 haar uiterste best te doen om daar in de voorstellen 3, 4 en 5 uit de brief waarin de verschillende overwegingen staan, op te nemen en daarbij de actuele indexatiepercentages te hanteren.

Motie 158/4 juli 2022
'Geen bezuiniging op cultuur'

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4juli 2022, ter behandeling van agendapunt 10 'Kaderbrief 2023 (VD-40)';
constaterende dat:
- *het college van GS ervoor heeft gekozen terughoudend te zijn met het opnemen van nieuw beleid in de kaderbrief;*
- *er in de kaderbrief geen indexatie is opgenomen voor de bijdragen aan bibliotheken en decentralisatiemiddelen erfgoed;*
- *er in de kaderbrief geen bijdrage is opgenomen voor de noodzakelijke doorontwikkeling van het Huis van Hilde;*
- *de inflatie ongekend hoog is;*

overwegende dat:
- *het niet-indexeren van de bijdrage aan culturele instellingen in tijden van hoge inflatie de facto een bezuiniging inhoudt;*
- *Probiblio belangrijke taken uitvoert voor de provincie Noord-Holland en dat de kosten voor de uitvoering van deze taken stijgen door de inflatie, waardoor het voorgenomen beleid ertoe kan leiden dat Probiblio deze taken niet meer naar behoren kan uitvoeren;*
- *de kosten voor restauratie van monumenten enorm zijn toegenomen, waardoor het voorgenomen beleid ertoe kan leiden dat er minder restauratieprojecten kunnen worden gefinancierd en het "steunpunt monumenten en archeologie" gemeenten minder goed kan ondersteunen;*
- *er een noodzaak is om het Huis van Hilde door te ontwikkelen, waardoor het voorgenomen beleid er toe kan leiden dat het niet meer mogelijk is om de wettelijke taak van collectiebeheer en de museale taak in de lucht te houden;*

vragen GS: om:
- *bij het opstellen van de begroting voor 2023 haar uiterste best te doen om daarin de voorstellen 3, 4 en 5 uit de brief "Overwegingen GS bij kaderbrief 2023" op te nemen en daarbij de actuele indexatie-percentages te hanteren,*

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Michel Klein (ChristenUnie)

De **VOORZITTER**: Dank u wel, deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Door de beschrijving van deze keuzes hebben GS ons ook op het spoor gezet van het indexatiebeleid. Dat wij een nee-tenzijbeleid hadden waarbij slechts een beperkt aantal posten standaard geïndexeerd worden. Dat was mij niet zo duidelijk. Wij vragen ons eerlijk gezegd af of dat nog wel passend is in deze tijden van hoge inflatie. Want als je dan niet indexeert, ben je de facto aan het bezuinigen, zonder dat daarover een expliciete keuze gemaakt is. Het staat eerlijk gezegd ook op gespannen voet met het uitgangspunt dat we reëel proberen te begroten. Want als er bepaalde plannen zijn die uiteindelijk meer gaan kosten en je doet in de begroting net alsof je de verwachte uitgave niet indexeert, krijg je het later toch als een boemerang terug. Wij denken dus dat het beter is om dat gewoon in de begroting op te nemen en zo inzichtelijk te maken. We moeten nog even goed nadenken over de vraag hoe het precies moet. Wat ons betreft gaan GS de komende tijd nadenken hoe we een verantwoorde keuze kunnen maken over welke posten we standaard wel en standaard niet willen indexeren. Daarom wil ik een motie indienen die heet 'Herziening beleid indexatie'. Daarin worden GS verzocht het provinciale indexeringsbeleid te herzien volgens de uitgangspunten die ik net beschreven heb, en uiterlijk dit kalenderjaar een voorstel te doen aan PS, zodat dit meegenomen kan worden in de volgende begrotingscyclus.

Motie 159/4 juli 2022
'Herziening beleid indexaties'

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 juli 2022, ter behandeling van agendapunt 10 'Kaderbrief 2023 (VD-40)';
constaterende dat:
- *het college een 'nee tenzij beleid' hanteert voor het indexeren van provinciale bijdragen;*
- *op dit moment volgens de kaderbrief alleen rekening wordt gehouden met indexatie van een 5-tal posten (zie pagina 15 kaderbrief 2023);*
- *de inflatie momenteel zeer hoog is;*
- *het niet-indexeren van provinciale bijdragen in tijden van hoge inflatie de facto tot een bezuiniging leidt;*
- *één van de uitgangspunten van de begroting is 'duurzaam structureel en reëel evenwicht';*

overwegende dat:
- *het geen rekening houden met indexatie in tijden van hoge inflatie op gespannen voet staat met het uitgangspunt 'reëel evenwicht', omdat kostenstijgingen in veel gevallen uiteindelijk toch doorberekend zullen worden (uit de toelichting: "De term reëel heeft betrekking op de mate van realiteit van de (meerjaren-)ramingen");*
- *impliciete bezuinigingen door het niet-indexeren onbedoelde effecten kunnen hebben en niet gebaseerd zijn op bewuste keuzes van de Provinciale Staten,*

verzoeken GS:
- *het provinciale indexeringsbeleid te herzien en uiterlijk dit kalenderjaar een voorstel te doen aan P5, zodat dit meegenomen kan worden bij begroting voor 2024,*

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Michel Klein (ChristenUnie)

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Ook deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Een ander onderwerp betreft de mobiliteitstransitie. De provincie heeft een ambitieus beleid opgesteld om onder andere het fietsgebruik te stimuleren. Maar in deze Kaderbrief worden de middelen die daarvoor nodig zijn nog niet beschikbaar gesteld. Die staan weer in de brief van opties die overwogen zijn, maar nog niet opgenomen zijn. Dat is wat ons betreft een gemiste kans. Gemeenten kunnen daardoor geen subsidies krijgen voor kleine fietsverbeterprojecten. Dat kan langdurig effect hebben. Het regionale fietsnetwerk wordt niet verder verbeterd en we dreigen koppelkansen te gaan missen. En dat, terwijl het allemaal grotendeels om incidentele investeringen gaat. Nu is uit de Meicirculaire duidelijk geworden dat we waarschijnlijk zo'n 15,1 miljoen extra inkomsten kunnen verwachten uit het provinciefonds. Wij denken dat we daarmee voldoende basis hebben om te besluiten om die investeringen in de mobiliteitstransitie wél te doen. Ik daarom een motie in die heet 'Blijven investeren in de mobiliteitstransitie'. Het dictum daarvan luidt: Wij vragen GS om bij het opstellen van de begroting voor 2023 haar uiterste best te doen om daarin de onder punt 7 genoemde voorstellen in de brief op te nemen, en voor de dekking van de 10 miljoen euro die daarvoor nodig is nadrukkelijk te kijken naar de meevaller, vanwege de bijstelling van de uitkering uit het provinciefonds van 15,1 miljoen euro.

Motie 160/4 juli 2022
'Blijven investeren in de mobiliteitstransitie'

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 juli 2022, ter behandeling van agendapunt 10 'Kaderbrief 2023 (VD-40)';
constaterende dat:
- *het college van GS ervoor heeft gekozen terughoudend te zijn met het opnemen van nieuw beleid in de kaderbrief;*
- *er in de kaderbrief gekozen is om in 2023 niet te investeren in de versterking en verdere uitvoering van de mobiliteitstransitie;*

overwegende dat:
- *de provinciale staten eerder hebben aangeven belang te hechten aan de ontwikkeling van beleid voor veerponten;*
- *het niet-aanvullen van de subsidieregeling kleine infrastructuur tot gevolg zal hebben dat vele kleinere projecten ter verbetering van de fietsinfrastructuur niet door zullen gaan, en dit mogelijk meerjarige gevolgen heeft;*
- *door het bevriezen van de bijdragen vele verbeteringen aan het regionale fietsnetwerk niet kunnen worden gerealiseerd, en de provincie bovendien meekoppelkansen dreigt te missen;*

vragen GS:
- *om bij het opstellen van de begroting voor 2023 haar uiterste best te doen om daarin de voorstellen onder punt 7 uit de brief "Overwegingen GS bij kaderbrief 2023" op te nemen;*
- *voor de dekking van € 10 miljoen die nodig is voor deze incidentele uitgaven nadrukkelijk te kijken naar meevaller vanwege bijstelling van de uitkering uit het provinciefonds van € 15,1 miljoen zoals aangekondigd in de meicirculaire van 31 mei 2022,*

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Michel Klein (ChristenUnie)

De **VOORZITTER**: Dank u wel, ook deze motie maakt onderdeel uit van onze beraadslaging.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Dan ten slotte nog de faunaschade, zoals al eerder genoemd door mijn collega's van het CDA. We stellen in deze Kaderbrief de verwachte schade bij tot 10 miljoen euro per jaar. 10 miljoen euro per jaar! Daar krijgen we niets voor. Dat zijn kosten die we maken om boeren te compenseren voor eten dat eigenlijk voor mensen bedoeld was, maar wat opgevreten is door de ganzen. Dat is echt zondegeld. Wij willen GS vragen om nog eens heel goed na te denken bij de uitwerking van de begroting of wij niet meer kunnen investeren in preventie, in plaats van alleen maar het compenseren van de schade. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u. Ik kijk naar mevrouw Van Soest van 50PLUS/PvdO.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Dank u wel voorzitter. Er is een positief resultaat in de Kaderbrief, maar men wil door alle onzekerheden, zoals Oekraïne, inflatie, noem maar op, vooral niets aan extra uitgaven doen. Alleen bij sommige punten wordt voorgesteld om de inflatie en gestegen kosten, waaronder de bouwkosten, mee te rekenen, wat niet standaard gebeurt. Men hanteert normaal als principe 'nee'. Geen inflatie, tenzij. In de Kaderbrief is de volgende toezegging opgenomen: 'Wel maken wij voor de Staten inzichtelijk welke voorstellen op tafel hebben gelegen waar het positief begrotingssaldo ook voor ingezet zou kunnen worden. Wij zullen deze voorstellen, voorzien van een toelicht ter informatie aan de Staten toezenden voor de behandeling van de Kaderbrief in de commissies. Via deze brief geven wij invulling aan deze kadervoorstellen.' Voorzitter, een overzicht van niet-opgenomen kaderbriefvoorstellen. Prijsindexatie voor beter en uitbreidingsinvestering IMPI. 2. Cofinanciering Europese projecten van 2023 tot 2027. 3. De bibliotheekindexering. 4. Doorontwikkelen van Huis van Hilde. 5. Toepassing indicatie op de uitgave decentralisatiemiddelen erg goed. Knooppuntontwikkeling Alkmaar Noord fase I. Doorpakken van de mobiliteitstransitie, zoals meer laadpalen voor bezoekers. Een sterke gemeente en sterke regio's. Ook niet opgenomen! Het masterplan wonen.
Voorzitter, de provincie Noord-Holland heeft 2,26 miljoen euro geïnvesteerd voor versnelde bouw van bijna 750 seniorenwoningen binnen drie jaar. Wij willen hiervoor ook een motie indienen, om de gedeputeerde misschien over te halen om die investeringen ook in Noord-Holland te doen.
Voorzitter, het is aardig dat er voorlopig geen verhoging van de opcenten motorrijtuigenbelasting komt, maar het was misschien nog aardiger geweest om alle Noord-Hollanders te helpen met deze gigantisch hoge benzineprijs, door een jaar helemaal geen opcenten te berekenen. 50PLUS vraagt u dit heeft overwogen, of wil overwegen.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ik vind het, moet ik zeggen, een heel creatief voorstel. Maar heeft u bedacht wat dat de provincie zou kosten?

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Weet u, dat mogen de heren uitzoeken. Zover reikt mijn kennis nou ook weer niet.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Dan lijkt het me goed om, voor we daarover besluiten, de kosten wel even scherp hebben.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Dat vraag ik in mijn motie.

De **VOORZITTER**: Even via de voorzitter, alstublieft.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Sorry voorzitter. Bij punt 5 staat 'faunaschade'. In 2021 bedroegen de kosten als gevolg van faunaschade circa 10 miljoen euro. Dit is aanzienlijk meer dan de circa 6 miljoen waar structureel rekening mee wordt gehouden in de vigerende begroting. Omdat de hoge kosten in 2021 een structureel karakter hebben en het niet in de lijn der verwachtingen ligt dat dit bedrag de komende jaren zal dalen, wordt het budget voor tegemoetkoming schade fraude meerjarig bijgesteld naar 10 miljoen euro. Maar mijn vraag is de volgende. Als de schade aan gewassen -ik meen dan de heer Klein van de ChristenUnie dat ook al gevraagd heeft- zo hard oplopen door met name de ganzen, is het aardig dat u die schade gaat vergoeden. Maar is het niet beter effectieve middelen te nemen om de schade zelf te beperken en te voorkomen? Welke mogelijkheden ziet de provincie nog om schade door ganzen te verminderen?
Dan de uitvoering van de VTH-taken, inclusief Road Map Plus. De transitie naar groen staal, over Tata. Dan worden sommige bedragen gedekt door het naar voren halen van 2 miljoen euro voor 2023 en 2024, en voor de andere bedragen is nog geen dekking. Wanneer is deze gehele dekking compleet en volledig? Kunnen wij daarvan zo spoedig mogelijk op de hoogte worden gebracht?
Dan hebben wij nog de Swung-2. De huidige regelgeving van de Wet geluidshinder voor geluid van spoorwegen, industrie etc., wordt inhoudelijk vernieuwd en straks geïntegreerd in het instrumentarium van de Omgevingswet. De provincie Noord-Holland is in het kader van Swung-2 verplicht mee te werken aan deze beleidsvernieuwing. Dit geldt voor onze provinciale wegen, maar ook voor de bestaande industrieterreinen en het regionale belang ervan. Dat zijn de zogenaamde gesoneerde bedrijventerreinen. Het Rijk heeft samen met de provincie en de gemeenten nieuwe geluidswetgeving opgesteld. Samenwerken aan de uitvoering en een nieuw geluidbeleid, daar zijn wij blij mee. De nieuwe wetgeving beoogt een betere bescherming te geven tegen geluidshinder, het bestaande stelsel van geluidswetgeving te vereenvoudigen en waar mogelijk de uitvoering verder te decentraliseren. Swung wordt gefaseerd uitgevoerd. Swung-1 gaat over de rijksinfrastructuur en is al sinds 2012 in werking. Swung-2 gaat over de provinciale wegen, gemeentelijke wegen en gesoneerde industrieterreinen en wordt met inwerkingtreding van de Omgevingswet geïmplementeerd. Voor weg, infrastructuur is de deadline van de implementatie 2024. Voor de gesoneerde industrieterreinen is dat tot 2029. Over de dekking en de inhoud is eigenlijk nog weinig bekend. Men zegt dat er in 2022 meer duidelijkheid komt. Mijn vraag luidt: wanneer mogen wij de stukken verwachten in 2022? Wij zitten namelijk al over de helft.
Ik wil nog even drie moties indienen. Een motie heet: Laat bezoekers provincie niet voor paal staan: werkende laadpalen in garage voor bezoek' Het dictum luidt: Ervoor te zorgen dat er voor bezoek van de garage ook werkende laadpalen zijn; de kans op een werkende en beschikbare laadpaal voor bezoek of personeel meer in balans te brengen.
Dan hebben wij een motie met als titel 'Wat levert het zonnepark op?' Wij zouden het volgende dolgraag willen weten: de Staten middels een duidelijk overzicht te informeren over de concrete opbrengst van elektra en het geplande zonnepark.
Ten slotte hebben wij de motie 'Seniorenwoningen in strijd tegen de wooncrisis'. Het dictum luidt als volgt. 'Te onderzoeken of, naar voorbeeld van de provincie Zuid-Holland, ook in Noord-Holland budget vrijgemaakt kan worden voor de versnelde bouw van seniorenwoningen en de Staten over de uitkomsten te informeren.'

Motie 161/4 juli 2022
'Laat bezoekers provincie niet voor paal staan: werkende laadpalen in garage voor bezoek'

Overwegende dat:

- *provincie Noord Holland zegt voor duurzaam en groen te zijn, windmolens en zonne-energie wil. Duurzame energie en elektrische mobiliteit zegt na te streven.*

Van mening, dat:
- *de Provinciale garage aan de Dreef in Haarlem, wel veel werkende laadpalen voor PERSONEEL bevat, maar de enige laadpaal voor BEZOEK is afgeplakt en buiten werking staat;*
- *het hypocriet kan overkomen bij inwoners van de provincie Noord Holland, als er wel veel werkende laadpalen voor personeel van de provincie zijn, maar veel minder en niet werkende laadpalen voor de inwoners zelf;*
- *het een gevoel van tweedeling en verdere kloof tussen bevolking en politiek kan creëren.*

Roepen het college van Gedeputeerde Staten op om:
- *ervoor te zorgen dat er voor bezoek van de garage ook werkende laadpalen zijn;*
- *de kans op een werkende en beschikbare laadpaal voor bezoek of personeel meer in balans te brengen.*

En gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Wil van Soest (5OPLUS/Partij van de Ouderen)

Motie 162/4 juli 2022
'Wat levert het zonnepark op?'

Constaterende, dat:
- *de provincie Noord-Holland ruimte wil maken voor de komst van een groot zonnepark ten oosten van Hoofddorp aan de AS.*

Overwegende, dat:
- *de concrete elektraopbrengst van het zonnepark niet duidelijk is.*

Roepen het college van Gedeputeerde Staten op om:
- *de Staten middels een duidelijk overzicht, te informeren over de concrete opbrengst van elektra van het geplande zonnepark.*

En gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Wil van Soest (SOPLUS/Partij van de Ouderen)

Motie 163/4 juli 2022
'Seniorenwoningen in strijd tegen wooncrisis'

Constaterende, dat:
- *de provincie Zuid-Holland met een investering van €2,26 miljoen zorgt voor de versnelde bouw van bijna 750 seniorenwoningen binnen 3 jaar.*

Overwegende, dat:
- *veel senioren die naar een seniorenwoning doorstromen een gezinswoning achterlaten;*
- *dit kansen biedt voor starters en jonge gezinnen die nu vaak klem zitten op de woningmarkt.*

Roepen het college van Gedeputeerde Staten op om:
- *te onderzoeken of, naar voorbeeld van de provincie Zuid-Holland, ook in Noord-Holland budget vrijgemaakt kan worden voor de versnelde bouw van seniorenwoningen en de Staten over de uitkomsten te informeren.*

En gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Wil van Soest (5OPLUS/Partij van de Ouderen)

De **VOORZITTER**: De drie door u ingediende moties maken onderdeel uit van onze beraadslagingen. Dank u wel voor uw bijdrage. Wij gaan naar de heer Koyuncu van DENK.

De heer **KOYUNCU** (DENK): Dank u wel voorzitter. De Kaderbrief 2023 maakt duidelijk dat onzekere tijden nog lang niet voorbij zijn. Dat was ook allerminst de verwachting. Maar met de inmiddels sterk gestegen energiekosten, de inflatie, en oorlog in Oekraïne zijn de economische vooruitzichten nog minder voorspelbaar geworden. En binnen deze onzekere omstandigheden moeten Gedeputeerde Staten een robuust financieel overzicht presenteren. Dat is niet makkelijk. De complimenten daarom aan het college. De financiële situatie ziet er op zichzelf optimistisch uit. Zeker als ik de situatie vergelijk met die in een aantal gemeenten. In dat verband wil ik benadrukken dat er nog een vooruitzicht is waar wij met zijn allen ons nog wel zorgen om maken. Dat is het ravijn. Na 2026 staat alle gemeenten een fikse korting op het gemeentefonds te wachten. In totaal zo'n 5 miljard euro, oplopend tot 7,5 miljard euro jaarlijks. Tegen Follow the Money zegt 20% van de gemeenten dat men de begroting niet meer rond kan krijgen. Ik ben benieuwd of de provincie dit in beeld heeft. Hebben GS net zoals Follow the Money al in kaart gebracht hoeveel gemeenten in Noord-Holland zich

specifiek zorgen maken over hun begroting, en wat die zorgen precies zijn? Dat lijkt me verstandig voor het volgend college, om goed voorbereid te zijn op eventuele financiële problemen. Ik hoor het graag.
Voorzitter. Er is een overschot dat naar de algemene reserve gaat. Daarbovenop komt een bedrag vanuit de meicirculaire. Dit geeft ons wat meer financiële ruimte om de doelstellingen te realiseren. Het college biedt tien voorstellen aan. DENK vindt het belangrijk dat lopende projecten zoveel mogelijk blijven doorgaan door te indexeren, bijvoorbeeld het meerjarenprogramma infrastructuur. En dat de indexatie voor de bibliotheken wordt voortgezet.
Dan een ander actueel onderwerp. Wij hebben ons allemaal uitgesproken over de verwachte bezuiniging op het ov. Natuurlijk maakt DENK zich hierover enorm veel zorgen. Er zitten veel aspecten aan. Maar ik wil er een benadrukken. Ik lees dat er in bepaalde regio's mogelijk bezuinigd zal worden in de gebieden die nu al slecht bereikbaar zijn. Als die bezuinigingen doorgaan. Voorzitter, dat is niet uit te leggen. Als gebieden slecht bereikbaar zijn, moet je er niet op bezuinigen. Je moet er juist alles aan doen om de ov-verbindingen zoveel mogelijk te behouden, en als het even kan uit te breiden. Want er zijn in die gebieden vaak ook slechte alternatieve vervoersmogelijkheden, waardoor er dus vervoersarmoede kan ontstaan. Daarvoor dien ik samen met JA21 een motie in. 'Zodat het college haar best kan doen om bij mogelijke nieuwe bezuinigingen de minst bereikbare of toegankelijke gebieden zoveel mogelijk te ontzien'. Dit is dus een signaal dat wij afgeven voor de reserveplannen die nu gemaakt worden, voor het geval er geen geld komt uit het Rijk en de reizigers niet terugkomen. Voor de beeldvorming: dit is een motie die wij hebben ingediend in Amsterdam. Die is daar unaniem aangenomen.
Tot slot. Op 1 juli was het Keti Koti en Dia di Abolishon. Onze commissaris bracht excuses uit namens de provincie Noord-Holland. Daarvoor wil ik hem bedanken. Het maken van excuses is een lang gekoesterde wens geweest van de nazaten van tot slaaf gemaakten. Dit zijn ook Noord-Hollanders. Onze buren, vrienden, familie. Het slavernijverleden is dus niet alleen van hen. Het is ook van ons. Het is Nederlandse geschiedenis. Het werd lang ontkend of genegeerd. Door het aanbieden van excuses is er erkenning gekomen voor dit deel van onze geschiedenis en kunnen we werken aan heling en verbinding. We zijn de eerste provincie die excuses heeft aangeboden, en daar ben ik erg trots op. De herdenking van de afschaffing van de slavernij krijgt elk jaar meer aandacht. Gezien de rol van de provincie en de geschiedenis van dit gebouw zijn wij van mening dat er een waardige plek moet gaan komen waar we ieder jaar stil kunnen staan. Denk aan een markering of een gedenksteen. Op die manier hebben we ieder jaar een plek om naartoe te komen en gezamenlijk te herdenken. Daarvoor dienen we samen met de PvdD een motie in. Ik reken op uw steun.
Ik zal de moties voorlezen, voorzitter. Het eerste dictum luidt: met klem bij de vervoerregio aan te dringen om bij mogelijke bezuinigingen de minst bereikbare gebieden zoveel als mogelijk te ontzien. Het volgende dictum: verzoek het college in of rondom het provinciehuis een plek te creëren waar jaarlijks kan worden stilgestaan bij de herdenking van de afschaffing van de slavernij, Keti Koti c.q. Dia di Abolishon. Dank u wel.

Motie 164/4 juli 2022
'Ontzie bezuinigingen ov in de minst bereikbare gebieden'

Provinciale staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 juli 2022,
kennis genomen hebbende van de discussie over de Kaderbrief 2023;
constaterende dat:
- *het Rijk hoogstwaarschijnlijk stopt met de coronasubsidies voor vervoersbedrijven waardoor hoogstwaarschijnlijk een bezuiniging van wel 30% aanstaande is;*
- *verschillende regio's als gevolg hiervan hebben aangegeven te willen bezuinigen in die gebieden die over het algemeen al minder goed bereikbaar zijn. Omdat het alternatieve vervoer in deze gebieden ook minder sterk aanwezig is, dreigt hierdoor vervoersarmoede te ontstaan.*

overwegende dat:
- *het ontstaan van vervoersarmoede zoveel als mogelijk tegengegaan dient te worden;*

verzoeken het college:
- *met klem bij de vervoersregio aan te dringen om bij een mogelijke bezuiniging de minst bereikbare gebieden zoveel als mogelijk te ontzien,*

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Süleyman Koyuncu (DENK), Eric Jensen (JA21)

Motie 165/4 juli 2022
'Waardig gedenkteken slavernijverleden'

Provinciale staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4juli 2022.
kennis genomen hebbende van de discussie over Kaderbrief 2023,
constaterende dat:
- *De geschiedenis van (Noord-)Holland verbonden is met het slavernijverleden;*
- *de commissaris van de Koning excuses heeft aangeboden voor het slavernijverleden;*
- *het aanbieden van excuses het belang weergeeft van een waardige plek om te herdenken;*

overwegende dat:
- *het belang van het herdenken van het slavernijverleden (Keti Koti c.q. Dia di Abolishon) elk jaar toeneemt;*
- *er momenteel geen waardige plek is bij het Provinciehuis om jaarlijks gezamenlijk stil te staan bij dit verleden;*

verzoeken het college:
- *in of rondom het Provinciehuis een plek te creëren waar jaarlijks kan worden stilgestaan bij de herdenking van de afschaffing van de slavernij (Keti Koti c.q. Dia di Abolishon); en daarover terug te rapporteren aan Provinciale Staten;*

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Süleyman Koyuncu (DENK), Fabian Zoon (PvdD)

De **VOORZITTER**: Beide moties maken onderdeel uit van de beraadslagingen. Ik zie een interruptie van de heer Heijnen van het CDA.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Voorzitter dank u wel. Ik heb een vraag over de motie over de gedenksteen. Ik snap het heel goed en vind het eigenlijk wel een mooi initiatief. Maar ik vraag mij af hoe u dat voor zich ziet in relatie tot de nationale gedenkplek in het Oosterpark. Hoe verhoudt zich dat daartoe? Wat voor aanvulling verwacht u? Er is een mooie nationale herdenkplek en men gaat naar ik begreep -en dat is volgens mij ook goed nieuws- kijken of die niet groter moet. Er komen terecht jaarlijks steeds meer mensen op af.

De heer **KOYUNCU**: Voorzitter, ik wil heel erg danken voor de vraag van mijn collega. Dan kan ik deze motie verder toelichten. Zou het niet mooi zijn om naast zo'n groot gebouw, dat is gebouwd met de inkomsten van de slavernij, een gedenksteen, een monument, een waardig iets neer te zetten waar mensen heen kunnen komen? We hebben het over mobiliteitsarmoede. Niet iedereen kan helemaal naar Amsterdam gaan om mee te doen met de herdenkingen daar. We hebben het ook over dit gebouw, dat ergens voor staat. Wij vinden dat zo'n gedenkteken hierbij past. Dat is het minste dat we kunnen doen voor al die mensen die hier dagelijks reizen, hier voorbijlopen en kijken. Als ze naar het gebouw kijken, denken ze terug aan het leed dat hun voorouders hebben geleden. Ik hoop dat het duidelijk is.

De **VOORZITTER**: U was klaar met uw bijdrage?

De heer **KOYUNCU** (DENK): Ja, dank u wel voorzitter.

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Liberaal N-H): Voorzitter. Ik heb een wat kritische bijdrage, aangezien ik zojuist hoorde dat ik tot de oppositie behoor. Ik was zelf eerlijk gezegd nog niet zover. Ik hoop dat volgende week de rechter zal uitspreken dat dat misschien toch wat anders in elkaar zit. Verder wil ik in ieder geval benadrukken dat ik kritisch zijn altijd heb gezien als een vorm van loyaliteit. En dat het ook altijd zo bedoeld is.
In toenemende mate wordt het land, en ook de provincie Noord-Holland geregeerd door de maakbaarheidsgedachte. We leven in een tijd van grote transities en crises. Klimaatadaptatie, energietransitie, stikstof, woningen, ga zo maar door. Grote problemen komen voort uit het stellen van te korte en in feite onmogelijke deadlines. We willen van alles voor 2030, maar we weten ook nu al dat een flink deel van de ambities niet gehaald gaan worden. De druk wordt opgevoerd, alsof dat zou helpen. Daarmee ontstaat er veel onrust in de samenleving. Denk aan de ondernemers in de haven. Die willen elektrificeren om aan de milieuwet te voldoen, maar ze krijgen geen elektriciteit. Dorpen in onze provincie die door de regelgeving niet meer kunnen ontwikkelen, zoals ze zelf belangrijk achten, boeren die grip verliezen op de eigen toekomst en de toekomst van hun kinderen. Los van alle inhoudelijke politieke onderwerpen is de grootste opgave van de provincie mijns inziens dat meer in samenwerking en in partnerschap gezocht moet worden. Ik weet dat velen van ons de ervaring hebben dat ze dat al zo doen. Maar er is ook zoiets als de perceptie van de ander. Die kan ondanks alle inzet heel anders zijn. Toen ik van de week in gesprek ging bij de blokkade van de

N247 door de boeren, heb ik na afloop ook nog gesproken met een aantal politiemensen, weginspecteurs en wat andere functionarissen die daar waren. En ik koppelde een aantal dingen die ik gezien en gehoord had terug, en sloot af door te zeggen dat deze boeren heel weinig vertrouwen hadden in de politiek. Alle aanwezigen daar sprongen spontaan in de lach: haha, ja niet alleen de boeren! Op dat moment kon ik er ook om lachen, want ik heb natuurlijk zelfspot. Maar helaas denk ik dat het inderdaad waar is. Ook de functionarissen die daar stonden. Er wordt een woud aan regels en idealen over mensen uitgegoten, ook in deze provincie. Er zijn inmiddels heel wat coaches werkzaam om de verschillende beleidsdoelen te helpen implementeren. Vanuit de maakbaarheidsgedachte worden vooral die partners gezocht die het wereldbeeld delen. Gelijk opgeleiden, gelijk gestemden.
Dat kan anders. Ons VVD-verkiezingsprogramma staat bol van de woorden 'ondernemers' en 'ondernemerschap'. De Kaderbrief helaas niet. We zien een keer het woord 'ondernemer' in de algemene analyse. En verder nog een keer, hoe symbolisch, 'de ondernemer in relatie tot faunaschade. Ondernemende mensen, ondernemers, vormen potentieel sterke partners voor het provinciale beleid. En dat vraagt wel meer bereidheid om te luisteren, samen te werken en te faciliteren. Het feit dat de Kaderbrief beleidsarm is, is op zichzelf goed. Als je geen geld hebt, moet je de tering naar de nering zetten. Zo werkt het voor burgers en ondernemers, en ook voor de overheid. De neiging om dat eventueel niet te doen en dan maar de belasting te verhogen, kan bij de overheid altijd aanwezig zijn. Bij de provincie zou dat betekenen dat de bezitters van diesel- en benzineauto's ervoor opdraaien, terwijl ze er relatief weinig voor terugkrijgen. Immers, juist voor de kerntaak 'mobiliteit' zijn er problemen.
Deze coalitie heeft zo'n 250 miljoen euro uit de mobiliteitsreserves en vergelijkbare mobiliteitspotten gehaald en aan andere zaken besteed. Om nu te constateren dat er voor de komende jaren te weinig middelen zijn. We zien bovendien een personeelsbestand dat in onze provincie harder groeit dan bij andere overheden. De provincie heeft de afgelopen jaren boven haar stand geleefd en daarvan worden nu de consequenties zichtbaar. Goed dus dat er een beleidsarme Kadernota ligt. En kijk in dat kader ook nog eens kritisch naar de uitgaven bij het opstellen van de nieuwe begroting, want er zit nog wel ruimte in de bestaande middelen. Zeker als je uitgangspunt is om meer te werken vanuit de energie van ondernemende mensen, en minder vanuit de overheid die de samenleving ontwerpt en die maakbaarheid uitrolt. Dank u wel.

Statenlid **DULFER** (GL): Voorzitter. Wij hebben hier de Kaderbrief voor ons liggen. Na de laatste jaarstukken ook de laatste Kaderbrief van deze coalitie. We kunnen zien dat we er financieel goed voorstaan. Dat gaven de jaarstukken ook al aan. Maar desondanks verhaalt het college over de onzekerheden waarin wij terecht zijn gekomen. Die onzekerheden hebben wij de afgelopen jaren ook meegemaakt. Sterker nog, die onzekerheden lijken wel het nieuwe normaal geworden. In alle eerlijkheid: het is eigenlijk ons vak om met onzekerheid om te gaan. Op zichzelf mogen wij ons door deze onzekerheden niet van de wijs laten brengen. GroenLinks is het wel eens en accepteren dat dankzij die onzekerheden wij voorlopig even pas op de plaats maken bij het invullen van de financiële ruimte in deze Kaderbrief voor nieuw beleid. De bijstellingen die we in de Kaderbrief tegenkomen nemen een groot deel van de ruimte in. En terecht. Als je kijkt naar wat er voor ons ligt aan nieuwe investeringen die we moeten doen in de komende jaren op het gebied van stikstof of Tata Steel etc., zijn die immens.
Ik heb een vraag aan het college. Ondanks het feit dat we een beleidsarme Kaderbrief hebben, heb ik nog niet goed gezien dat we volgens het college het coalitieakkoord wel kunnen realiseren. Die bevestiging zou ik nog even van het college willen horen. Dat ondanks de beleidsarmoede van de Kaderbrief het collegeakkoord op zichzelf, en de uitvoering daarvan -we zitten nu in het laatste jaar- niet in het geding is. Ik zie behalve financiële risico's eigenlijk een groter risico als het gaat over het toekomstige beleid van de provincie. Dat gaat met name over personeel en capaciteit. Als je ziet wat voor een investeringen we moeten doen en wat bijvoorbeeld de Omgevingsdienst moet doen om de toekomstige ontwikkeling bij Tata Steel, maar ook rond stikstof, te gaan realiseren, en als je ziet dat dat niet alleen bij de provincie tot knelpunten in de capaciteit leidt, maar ook bij andere provincies en overheden, dan kan je je afvragen of we in onze Kaderbrief niet wat breder moeten kijken dan het puur financiële. Meer in de zin van bedrijfsvoering. We zouden ook moeten kijken naar een soort realisatietoets. Kunnen wij ondanks de financiële ruimte die we hebben, op basis van de problemen die we zien in de capaciteit, het aangekondigde beleid überhaupt wel uitvoeren? Zouden we niet wat breder moeten toetsen in het kader van de Kaderbrief? Daar zou ik nog een reflectie van het college over willen horen.
Dan de brief die we hebben gekregen rond de procedure voor nieuw beleid, nieuwe voorstellen etc. Dat gebeurde in het kader van wat wij de bestuurlijke vernieuwing noemen. Voor ons als GroenLinks was die bestuurlijke vernieuwing een heel belangrijke component van het coalitieakkoord. Wij waren de afgelopen jaren bezig om te kijken of we een daadwerkelijke discussie rond de begroting over

voorstellen zowel van het college als van de Staten, in alle openheid konden faciliteren. Daarvoor hebben we vorig jaar een eerste stap gezet rond de begroting. Dat bleek lastig. Op basis daarvan hebben we gezegd dat we in 2022 zouden kijken of we het rond de Kaderbrief kunnen organiseren. In EFB is daarvoor een format gecreëerd. Maar helaas moeten we constateren dat we met elkaar accepteren dat de onzekerheid dusdanig is, dat we nu niet de financiële ruimte willen invullen. We gaan dat toch weer in de fase richting de begroting doen. Daarmee maken we het onszelf niet makkelijker. Ik wil in ieder geval aankondigen dat GroenLinks ook tijdens de begroting heel serieus gaat kijken naar de voorstellen die er dan liggen. De onzekerheid moet in die tijd sterk verminderd zijn. Wij willen in het kader van die bestuurlijke vernieuwing daadwerkelijk tijdens die begroting de discussie goed voeren. Ik wil dat alvast aankondigen.
We hebben onzekerheid rond de financiën.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Voorzitter. Dank aan het Statenlid Dulfer. Ik ben altijd groot supporter geweest van de inspanningen van vooral diens partij om dit ook rond de Kaderbrief in dit nieuwe bestuurlijke proces te gieten. Het CDA heeft er ook aan vastgehouden om gewoon maar zaken mee te geven. Ik vraag mij af waarom dat niet zou kunnen. Waarom zouden partijen op dit moment in het proces niet kunnen zeggen, vergelijkbaar met het lijstje van GS, om bepaalde punten mee te nemen in de afweging. Dan kunnen we alsnog een definitieve keuze maken bij de begroting. Waarom is dat uitstel eigenlijk nodig?

Statenlid **DULFER** (GL): Wij als Staten hebben dat recht natuurlijk. Wij kunnen dat hier met elkaar besluiten. Maar ik heb net aangegeven dat wij als GroenLinks op dit moment accepteren, en ons hebben laten overtuigen door het college, dat de onzekerheden op dit moment nog zo groot zijn dat we op dit moment die financiële ruimte nog niet willen invullen.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Ik ken u als een positief mens. U hoopt natuurlijk dat de onzekerheid straks bij de begroting weg is. Dat hoop ik met u. Ik vrees alleen dat het niet zo is. Maar nogmaals dank. Ik ben blij dat u zegt dat u er op dat moment naar gaat kijken. Ik hoop dat u dan, ook al is er onzekerheid, dus als die onzekerheid niet weg is bij het proces van de begroting, hoe gaat u dan invulling geven aan uw wens? Een wens die ik deel naar de nieuwe bestuurlijke omgeving, ook rondom Kaderbrief en begroting.

Statenlid **DULFER** (GL): Ik hoor geen vraag, voorzitter.

De **VOORZITTER**: De heer Heijnen zal het nog een keer herhalen. Er zat een vraagteken achter, maar je moest er goed naar luisteren.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Ik doe het korter. U zegt te verwachten dat we bij de begroting meer zekerheid hebben. Dan kijk ik naar uw voorstellen. Wat als er dezelfde onzekerheid is op dat moment als nu? Wat doet u dan met voorstellen die uit de Staten komen?

Statenlid **DULFER** (GL): We zullen op dat moment naar bevindingen handelen en met het college daarover in discussie gaan. Nee, ik wil daar verder op dit moment niet op vooruitlopen.
Ik wil in het kader van deze voorstellen met een motie komen. Die gaat in dit geval niet over het uitgeven van geld, maar juist over het ontvangen van geld. Dat is een voorstel naar een onderzoek naar de verhoging van de inkomsten rond de grondwaterheffing. Wij hebben eerder dit jaar het regionaal waterprogramma vastgesteld. Daar maakt ook het grondwater een belangrijk deel van uit. Op grond van de grondwaterverordening van Noord-Holland leggen wij onttrekkers van grote hoeveelheden grondwater, groter dan 25.000 kuub, een heffing op. Dat grondwater heeft een belangrijke rol als het gaat om de ondersteuning van allerlei functies in de provincie. Of het nou gaat over natuur, of over landbouw, of het overeind houden van onze steden. Grondwater is buitengewoon belangrijk en maakt ook onderdeel uit van de KRW.
Op dit moment, en in de komende jaren, zal het grondwater onder steeds grotere druk komen te staan van de klimaatveranderingen en de verdroging die die met zich meebrengt. Dat zal het grondwater onder druk zetten. Dat zal de functies van de landbouw, de natuur, maar ook de fundering onder onze huizen in gevaar brengen. Wij moeten dus zuinig omgaan met ons grondwater. Wij hebben financiële armslag nodig om problemen die met dat grondwater gaan spelen het hoofd te bieden. Of het nou gaat over kwaliteitsproblemen, verzilting, of andere risico's die wij met het grondwater lopen. Om die reden willen wij graag een onderzoek, om te kijken of we grotere financiële armslag onder het grondwaterbeheer kunnen leggen. Daarom hebben wij samen met D66 en PvdD een motie ingediend met het volgende dictum. Wij vragen GS om ten behoeve van de Begroting 2023 om met een voorstel te komen voor een serieuze verhoging van de

grondwaterheffing, zodanig dat uit de meeropbrengsten nieuwe maatregelen kunnen worden genomen die passen binnen de kaders van de waterwet. Wij verzoeken GS ook om de meeropbrengsten toe te voegen aan de middelen van het provinciaal waterprogramma en met voorrang te bestemmen voor maatregelen inzake het op peil houden van het grondwaterniveau en het bestrijden van verdroging in met name natuurgebieden en randzones zoals de binnenduinrand en het Gooi.

Motie 166/4 juli 2022
'Verhoging inkomsten uit grondwaterheffing'

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4juli 2022,
constaterende dat;
- *bescherming van waterveiligheid, -kwantiteit- en -kwaliteit een provinciaal belang is,*
- *de provincie eindverantwoordelijk is voor kwaliteit en kwantiteit van het grondwater- maatregelen voor duurzaam beheer en gebruik van water en voor de waterveiligheid in Noord-Holland zijn opgenomen in het Regionaal Waterprogramma 2022-2027 (RWP),*
- *deze maatregelen o.a. worden gefinancierd uit de opbrengsten van de provinciale grondwaterheffing conform de Grondwaterheffingsverordening 2010,*

overwegende dat:
- *we in Noord-Holland niet voldoen aan de wettelijke doelen van de Europese Kaderrichtlijn Water en de eindtermijn van de KRW (2027) snel nadert,*
- *vrijwel alle 'waterpartijen', waaronder Waterschappen en drinkwaterbedrijven, de urgentie van extra maatregelen met kracht onderstrepen,*
- *in het RWP maatregelen worden benoemd waarvoor op dit moment nog onvoldoende structurele financiering is,*
- *door klimaatverandering zich steeds vaker periodes van hevige droogte of wateroverlast voordoen waarop we nog onvoldoende zijn voorbereid,*
- *toenemende droogte vraagt om het beter opslaan en vasthouden van water,*
- *er onderzoeken lopen naar nieuwe drinkwaterwinningen die bij realisatie invloed hebben op het grondwaterpeil in de betrokken gebieden en de zones daaromheen en dus zullen vragen om mitigerende maatregelen waaronder meer en betere mogelijkheden voor waterinfiltratie - het tarief van de grondwaterheffing al vele jaren stabiel is en een verhoging van het tarief zeer beperkte gevolgen zal hebben voor de inkomenspositie van bewoners,*

verzoeken GS:
- *ten behoeve van de begroting 2023 met een voorstel te komen voor een serieuze verhoging van de grondwaterheffing zodanig dat uit de meeropbrengst nieuwe maatregelen die passen binnen de kaders van de Waterwet structureel gefinancierd kunnen worden,*
- *de meeropbrengst toe te voegen aan de middelen voor het Provinciaal Waterprogramma en met voorrang te bestemmen voor de aanpak van verdroging die verband houdt met grondwateronttrekking of daarvoor benodigde onderzoeken,*

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Rien Cardol (GroenLinks), Linde Gonggrijp (D66), Fabian Zoon (Partij voor de Dieren)

De **VOORZITTER**: Een interruptie van de heer Hartog van JA21.

De heer **HARTOG** (JA21): Begrijp ik het goed dat het de bedoeling is om zorgvuldig om te gaan met het grondwater? Dat hoorde ik u net zeggen, maar tegelijkertijd komt u met een heffing die eigenlijk alleen maar iets oplevert als je niet zo zorgvuldig bent met dat schaarse grondwater.

Statenlid **DULFER** (GL): Een heffing is een middel voor de overheid die aan twee kanten snijdt. Ten eerste organiseert het dat de initiatiefnemer zuinig omgaat met grondwater in dit geval, omdat het geld kost. Dus dat stuurt op zuinig omgaan, en dat is wat we willen. Ten tweede biedt het ons als overheid een financiële ruimte om maatregelen te nemen om het grondwater verder te beschermen.

De heer **HARTOG** (JA21): Wat is nu belangrijker? De extra inkomsten? Of het tegengaan van een teveel onttrekken aan grondwater?

Statenlid **DULFER** (GL): De inhoud is belangrijk, voorzitter. Het gaat om het kunnen nemen en het hebben van de financiële ruimte om de maatregelen te nemen. Ten tweede gaat het om het afremmen van het gebruik.

De heer **HARTOG** (JA21): Het was misschien aardig geweest als we hierover in de commissie van gedachten hadden kunnen wisselen. Nu is het een wat bijzonder moment om dit zo aan de orde te stellen.

De **VOORZITTER**: Dat was geen vraag. Ik heb de motie van Statenlid Dulfer ontvangen. Die maakt deel uit van de beraadslagingen.

De heer **DESSING** (FvD): Een klein punt van orde. Ik vroeg mij af of de heer Kohler niet de woordvoerder was van JA21, terwijl ik nu de heer Hartog naar de interruptiemicrofoon gaan. Ik dacht: ik laat hem even uitpraten.

De **VOORZITTER**: U hebt gelijk! U betrapt de voorzitter op een fout. Ik zal die niet meer maken en voortaan opletten.

De heer **HARTOG** (JA21): Excuses.

De **VOORZITTER**: Ik aanvaard de excuses van de heer Hartog. Dan heeft u een extra spreektijd gehad. Ik zal beter opletten. De heer Roosendaal van de VVD. Nu begrijp ik ook waarom de heer Kohler zo wegdook!

De heer **ROOSENDAAL**: Dank u wel voorzitter. De taken van de provincie in onze uitvoeringsorganisaties en samenwerkingsverbanden, zoals de omgevingsdiensten, recreatieschappen en MRA, nemen toe. Daarbovenop stegen de prijzen voor goederen en diensten aanzienlijk. Ze blijven aangewakkerd worden door grote zorgen over vrede en veiligheid in de wereld en een verlamming van politiek beleid, door de stapeling van schijnbaar onoplosbare crises waaronder de stikstof-, energie- en klimaatcrisis. De continuïteit van handelsstromen wordt bedreigd door geopolitieke ontwikkelingen en epidemieën met mogelijk grote negatieve consequenties voor onze huidige en toekomstige welvaart. Een stabiele koers varen en voorzichtig financieel beleid uitvoeren dat rekening houdt met de werkelijkheid is van groot belang.
De Kaderbrief geen richting aan de realisatie van ambities van de provincie. In die realisatie worden we gehinderd door personeelstekorten bij ons en onze partners, en door sterk stijgende prijzen. De problemen op de krappe arbeidsmarkt zijn nog niet voorbij. Het zal lastig blijven om voldoende opgeleide en ervaren medewerkers te vinden. Ook de gierende inflatie dreigt de prijzen op. Omdat de inkomsten niet in gelijke mate zullen stijgen, zal het gevolgen hebben voor onze taak en ambities als overheid. En toch is er ook goed nieuws. Soms kunnen overheidsinspanningen worden teruggeschroefd zonder dat ambities hoeven te worden losgelaten, omdat de marktsector het beter kan. Het grootkapitaal heeft soms wel wat goeds te brengen! Vooral wat betreft fondsen zoals PDNH en het economisch herstel- en duurzaamheidsfonds zijn wij blij te zien dat evaluaties aangeven dat de huidige marktontwikkelingen interventies door de overheid minder noodzakelijk maken, en dat de provincie daar ook naar handelt. Bijvoorbeeld door de derde tranche voor het Herstel- en duurzaamheidsfonds niet te besteden.
Noord-Holland blijft een populaire plaats voor mensen en bedrijven om zich te vestigen. Ook de komende jaren zal de bevolking van Noord-Holland blijven groeien, evenals het aantal bedrijven. Daarmee stijgt ook de behoefte en noodzaak aan meer investeringen in infrastructuur, elektriciteits-, data- en waterstofnetwerken. Maar ook wegen en andere verbindingen. Onderhoud en aanleg van infrastructuur wordt veel duurder. En toch moeten wij daarmee doorgaan, want goede infrastructuur is noodzakelijk. Noodzakelijk als we echt werk willen maken van een versterking van het duurzame vestigingsklimaat, zodat er banen zijn voor iedereen, de kwaliteit van de leefomgeving beter wordt en publieke en private voorzieningen betaalbaar en bereikbaar blijven. Noodzakelijk opdat de industrie kan vergroenen en de waterstof transitie een echter kans krijgt, waardoor we voorop kunnen lopen in het versterken van een innovatief en gezond investeringsklimaat, en ons minder afhankelijk te maken van landen ver weg. Een stabiel en voorspelbaar vestigingsklimaat met ruimte voor innovatie door een duidelijke taakverdeling tussen overheid en marktpartijen is een voorwaarde zonder welke we niet kunnen blijven werken aan een duurzame, gezonde economische ontwikkeling van Noord-Holland. Alleen zo kunnen we blijven investeren in de ontwikkeling van woningbouwlocaties, versterking van natuur, recreatie en milieu voor deze en volgende generaties. Wij wensen het college veel wijsheid toe voor de verdere uitwerking van de begroting van het komende jaar. Dank u wel.

Mevrouw **KAPITEIN (**D66): Voorzitter. D66 deelt de zorgen van ons college omtrent de vele onzekerheden bij de financiële ontwikkelingen op korte termijn, met als gevolg dat we nu een Kaderbrief hebben die kiest voor grote terughoudendheid voor alles wat boven op onze

verplichtingen en ons belangrijke reeds ingezette beleid komt. We kunnen nu dus nog niet positief besluiten voor extra kaders, als deze extra middelen vragen. Hoewel de Kaderbrief hier bij uitstek geschikt voor is. Maar het is niet anders vanwege de vele onzekerheden. Voor D66 is het ook niet fijn dat de voor ons noodzakelijke middelen in bijvoorbeeld de fietsinfrastructuur en bestuurskracht, de sterke gemeenten en sterke regio's, nog niet vrijgemaakt kunnen worden. Net als de indexeringen voor de bibliotheken het Huis van Hilde. Maar het zijn gelukkig geen negatieve besluiten. Het is te zien als een uitstel, waarbij je, zodra er ruimte blijkt te zijn bij de begroting, dit soort zaken direct mee kan nemen.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Ik wilde precies dezelfde vraag stellen. U zegt dat er gelukkig geen negatieve bezuinigingen zijn. Maar dan vraag ik mij toch af, als mensen hun lonen indiceren, de kosten van bibliotheken stijgen en ze krijgen dat niet geïndexeerd, dan moet er wel iemand uit. Dat noem ik een negatieve bezuiniging.

Mevrouw **KAPITEIN (**D66): Nee, zo bedoelde ik het niet. Dank u wel voor deze vraag. Wij bedoelen dat als er enigszins ruimte is, dat geld er wel aan uitgegeven kan worden. We nemen nu niet het besluit om niet te indiceren. Dat komt bij de integrale afweging bij de begroting. Dus het is niet dat we het nu aan de kant zetten. Nee, we stellen het besluit nog even uit.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Dat snap ik. Maar heeft u een prioritering in dat lijstje van die brief van tien punten? Die zou ik dan wel graag horen.

Mevrouw **KAPITEIN (**D66): Dat lijstje van GS is voor ons eerste prioriteit, met alle punten die daarbij staan. Er komen nu nog wat meer zaken die naar voren komen met andere moties. Wij vertrouwen GS dat zij deze punten uit hun lijstje met prioriteit gaan uitvoeren, als er ook maar enigszins ruimte is.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ik ben ook wat verbaasd over uw opmerking dat dit niet een negatieve keuze is. Ik denk dat we ook kansen gaan missen. Maar ik begrijp hoe u het uitlegt. U zegt dat het een keuze is die nog niet gemaakt is, en daarom is het negatief. Toch zou ik willen weten waar u uw prioriteit legt. Wij hebben heel veel wensen in dat lijstje. Misschien kan niet alles. Wij hebben daar een voorstel voor gedaan in onze bijdrage. Ik hoor ook graag waar uw prioriteit dan ligt. Als alles mogelijk is, dan ben ik heel dankbaar als GS daarmee komen. Maar ik zou wel graag wat meer inzicht krijgen in uw overwegingen.

Mevrouw **KAPITEIN (**D66): Als u mij het mes op de keel zou zetten, en ik hoop dat dat niet nodig is, dan zou ik zeggen dat bovenaan voor ons de fietsinfrastructuur en de bestuurskracht staan. En vervolgens natuurlijk ook de cofinanciering van de Europese projecten. Het is doodzonde als we dat niet doen. En het Huis van Hilde, en de bibliotheken. Want ik ben het met u eens dat het doodzonde is om dat eigenlijk te doen. Alleen is er het grotere belang van de grotere onzekerheden. Dat accepteren wij ook. Wij snappen dus dat we daar nu nog geen besluit voor kunnen nemen. U moet het dus niet zien als een negatief besluit. Dat is het niet.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Nee. Mag ik daaruit concluderen dat u positief staat tegenover de voorstellen die gedaan zijn? Want eigenlijk is dat precies het lijstje dat wij hier op tafel hebben gelegd.

Mevrouw **KAPITEIN (**D66): Op het moment dat er enige ruimte is, willen we dat deze voorstellen van GS ook uitgevoerd gaan worden. In die zin staan we daar positief tegenover, maar niet alleen tegenover uw twee voorstellen. Ook tegenover bestuurskracht en de fietsinfrastructuur en de Europese projecten.

De **VOORZITTER**: U heeft beide heren in de banken gekregen. Gaat u verder.

Mevrouw **KAPITEIN (**D66): In tweede termijn willen we reageren op de ingediende moties, met uitzondering van de motie van GroenLinks over de grondwaterheffing. Voor D66 is bescherming van waterkwantiteit en -kwaliteit een provinciaal belang. Dit zal de komende jaren extra maatregelen gaan vragen. Mijnheer Hartog, dit hebben wij uitgebreid in de commissie NLG besproken. Dus het is besproken geweest. En daarom zijn wij mede-indiener van deze motie.

De heer **CARTON** (PvdA): Voorzitter. Kan je in 2023 nog met het openbaar vervoer naar school? Of rijdt er in het landelijk gebied straks nog een bus om een boodschap te doen, nu de ov-bedrijven in

problemen komen door het aflopen van de steun van het Rijk, waardoor 30% van het openbaar vervoer dreigt te verdwijnen. Lukt het de komende winter nog om de energierekening te betalen, nu een derde van de huishoudens in problemen dreigt te komen door de stijgende energieprijzen en de toenemende inflatie, zowel voor lage- als middeninkomens? Slagen wij er als maatschappij in om de duizenden vacatures in te vullen en zijn we door de tekorten aan arbeidskrachten wel in staat om onze provinciale ambities te realiseren? Bijvoorbeeld de energietransitie of de woningbouw?
De PvdA maakt zich grote zorgen over deze maatschappelijke gevolgen van deze actuele ontwikkelingen. En niet alleen wij. Dit is ook meer en meer onderdeel van de gesprekken die wij voeren met onze inwoners. De leefbaarheid in Noord-Holland staat onder druk. Ontwikkelingen die ook van invloed zijn op de kaders van de Begroting 2023. De Kaderbrief staat dan ook in het teken van voorzichtigheid richting de begroting. Een Kaderbrief met onzekerheden door onder andere de stijgende energie- en grondstofprijzen, hoge inflatie en tekorten aan arbeidskrachten. Wel is mijn fractie blij dat we steeds meer naar de ontwikkelingen van de brede welvaart kijken in de Kaderbrief, op onder andere leefbaarheid. En niet alleen naar dat macro-economische vergezicht. Verbeteringen die we ook weer meenemen in de P&C-cyclus. Overigens maakt de PvdA zich nog grotere zorgen over de financiële ontwikkelingen op de lange termijn. Zowel aan de inkomsten- als aan de uitgavenkant. Maar daarover spreken we nog na de zomer via het meerjarenperspectief.
Er zijn voor de PvdA ook belangrijke zaken die niet zijn meegenomen in de kaders, de brief waar steeds naar wordt verwezen. Zoals de indexering van de bibliotheken, het Huis van Hilde en actieve mobiliteit. En om de discussie van daarnet te voorkomen, zou dat ook onze prioritering zijn. Het liefst zagen we dit anders, maar mijn fractie snapt ook dat we voorzichtig naar het positieve saldo moeten kijken richting de begroting. Door de onzekerheden, en wat ons nog te wachten staat, en voor enige flexibiliteit om financiële tegenvallers op te vangen. Gelukkig zijn er ook positieve ontwikkelingen, zoals een positieve bijstelling via de meicirculaire van ruim 15 miljoen euro om mee te nemen richting de Begroting 2023. Al met al is mijn fractie vanwege de ontwikkelingen terughoudend en volgt de lijn om, als we meer duidelijkheid hebben over de onzekerheden en waar we naartoe gaan, bij de Begroting 2023 die integrale afweging te maken, zodat we voorstellen kunnen steunen die de provincie Noord-Holland en de leefbaarheid versterken. Dank u voorzitter.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dit was de bijdrage van de Staten in eerste termijn. Ik weet niet hoe het met u staat, maar de voorzitter heeft even behoefte om zijn benen te gaan strekken. We gebruiken die tijd gelijk ook om het college de gelegenheid te geven om naar de moties te laten kijken voor een eerste reactie in eerste termijn. Ik stel voor om tot 17.15 uur te schorsen. Ik schors de vergadering.

Schorsing: 16.55-17.20 uur.

De **VOORZITTER**: Welkom terug voor de luisteraars en kijkers die via de website meekijken. Wij waren aanbeland bij de reactie in eerste termijn van het college op de Kaderbrief 2023. Als eerste geef ik het woord aan gedeputeerde Olthof, want die zal zo straks nog even een overleg hebben met een van onze ministers. We stellen hem daarom even in de gelegenheid om als eerste een reactie te geven, met name ook op die moties die zijn portefeuille regarderen.

Reactie namens het college van Gedeputeerde Staten in eerste termijn

Gedeputeerde **OLTHOF**: Dank u voorzitter. Er zijn een paar vragen of opmerkingen waarop ik wil reageren. Dan heb ik twee moties waarop ik zal reageren. In de eerste plaats wil ik reageren op FvD, met name de opmerking over groen staal. Ik vind dat u daarmee geen recht doet aan waarmee we bezig zijn. Deze discussie rondom de fabriek en groen staal gaat niet alleen over klimaat of over milieu. Het gaat ook over gezondheid en een gezonde leefomgeving. En uiteindelijk die transitie naar een andere fabriek. Die zorgt er juist voor dat de meest vervuilende onderdelen van die fabriek kunnen verdwijnen. U doet dus, met het oog op klimaat en milieu, geen recht aan dat waarmee we bezig zijn. Ook deze Staten staan in grote meerderheid achter het mogelijk maken van die transitie, dus uiteindelijk ook te zorgen dat naast de klimaat- en milieuambities de omgeving gezond wordt. Zonder groen staal is dat bijna onmogelijk. Ik vind het belangrijk om dat te melden. Het gaat niet alleen over klimaat. Het gaat over veel meer.
Dan een opmerking van GroenLinks, waar mijn collega straks ook nog verder op in zal gaan. Als het gaat over breder kijken dan financieel, hebben we het uiteraard niet, met name als het gaat om de uitvoering van projecten in de infrastructuur, alleen over geld. Het gaat ook over capaciteit en kwaliteit, om uiteindelijk de juiste dingen te kunnen blijven doen. Het gaat ook over regelgeving. Het is dus een brede discussie die we moeten voeren, niet alleen over geld om onze ambities waar te

maken. Dat nemen we ook wel mee als het gaat om de plannen die we hebben en als het gaat om de begroting die we opstellen om hiermee verder te kunnen gaan.
Dan een opmerking van 50PLUS/PvdO over de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied en de financiering om het mogelijk te maken een goede vergunning af te geven om iets als groen staal mogelijk te maken. Daarop heb ik ook al in de commissie gereageerd. Dat doen we nu om uiteindelijk de Omgevingsdienst in een positie te brengen om de eerste investeringen te kunnen doen, kennis op te bouwen. Maar wij hebben ook gezegd, waarover collega Stigter met het Rijk in gesprek is, dat het voor een deel ook vastzit aan de klimaatambities. Dus zou daar niet een stuk financiering vandaan kunnen komen? En we krijgen als de Omgevingsdienst doorgaat nog uiteindelijk de leges op milieu. Wij hebben al gezegd dat dit gefinancierd moet worden, maar we wachten heel even wat de ontwikkelingen zijn op die verschillende onderdelen.
Dan twee moties. De motie van de SP over Tata Steel wil ik ontraden. Dat is niet omdat wij het oneens zijn met de ambities die erin zitten, maar die 2050 is wel heel erg ver weg. Daarom zijn we juist bezig om in 2028 al te zorgen dat we de eerste stap kunnen zetten naar een schone, groene fabriek. We hebben die 2050 al heel erg van ons afgeduwd. Het moet veel eerder gebeuren. We zijn er dus volop mee bezig. Dan wordt gevraagd Tata Steel te stimuleren om desnoods met regelgeving te dwingen om de emissies onmiddellijk… We zijn met het programma Tata Steel bezig. We zijn bezig om al die vergunningen aan te scherpen. Om de juiste maatregelen af te kunnen dwingen en de best beschikbare technieken toe te passen. Hier gaat het ook over het woordje ‘onmiddellijk’. We hebben daarover vaker een discussie gehad. Ik kan niet vandaag zorgen dat die emissies naar beneden gaan. We zijn er druk mee bezig en er wordt zoveel mogelijk druk op gezet om het zo snel mogelijk te doen. Daarover is geen enkel misverstand. Maar onmiddellijk is heel veel gevraagd. En het derde kan ik niet uitvoeren. Ook daarover hebben wij het vaker gehad. Ik heb geen instrumenten, geen regelgeving, om nu bepaalde onderdelen van die fabriek te sluiten. Daarom raad ik deze motie ook af.
Ik heb een vraag over de motie van DENK over het openbaar vervoer. De indiener had het over de Vervoersregio. De Vervoersregio is volgens mij Amsterdam en omstreken. Volgens mij is er in Amsterdam al een motie aangenomen. Wat is dan de toegevoegde waarde van deze motie?

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Voorzitter, zou de gedeputeerde de nummers van de moties willen vermelden?

De **VOORZITTER**: U wilt interrumperen? Ik begrijp dat u de nummers van de moties wilt. Dat was dus een ordevoorstel. Het verzoek aan de gedeputeerde is de nummers te noemen van de moties waarop hij reageert.

Gedeputeerde **OLTHOF**: De eerste motie van de SP is nummer 156. De motie van DENK is nummer 164.

De **VOORZITTER**: Dan nu de heer Koyuncu die werd uitgedaagd door gedeputeerde Olthof.

De heer **KOYUNCU** (DENK): Ja voorzitter, de motie is inderdaad aangenomen in Amsterdam. Niet in de Vervoerregio, maar wel in Amsterdam. Op die manier heeft Amsterdam een oproep gedaan richting Vervoerregio. Hetzelfde wil ik hier gaan doen. Ik wil hier, vanuit de Staten, een oproep doen naar de Vervoerregio. Ik wil de gedeputeerde vragen of er op dit moment plannen worden gemaakt voor het geval het Rijk de coronasteun niet verlengt en de reizigers niet terugkomen in de verwachte getalen.

Gedeputeerde **OLTHOF**: Het antwoord op die laatste vraag is ‘ja’. We zijn met scenario’s bezig in voor ons drie verschillende deelregio’s, om te kijken hoe we ermee zouden kunnen omgaan. Er wordt naar gekeken. Er worden verschillende scenario’s uitgewerkt. En als het gaat om uw toelichting op de motie, dan heb ik haar goed gelezen en wil ik haar ontraden. Amsterdam begrijp ik heel goed, want die gemeente is een onderdeel van de Vervoersregio. De provincie Noord-Holland is geen onderdeel van de Vervoersregio. Natuurlijk zijn we in gesprek. We zullen zelf ook kijken. Als we lijnen moeten afschalen doen we dat natuurlijk niet op de lijnen die al nauwelijks rijden. Daar kijken we serieus naar. Alles moet beschikbaar en bereikbaar blijven. Amsterdam heeft de juiste motie aangenomen, maar ik zou het wel in de Vervoersregio willen laten liggen.

De heer **KOYUNCU** (DENK): Daar ben ik het niet mee eens. Officieel gaat de Vervoerregio erover, en niet de gemeente Amsterdam. Maar die doet wel een oproep, omdat vervoer niet stopt bij de gemeentegrens. Dat geldt ook voor ons. Wij zouden ook prima een oproep kunnen doen richting de Vervoerregio. De gedeputeerde geeft aan dat er plannen worden gemaakt. Een plan B voor het geval

dat er straks niet genoeg geld is. Dan is het toch logisch dat wij een signaal meegeven, dat wij niet willen dat er bezuinigd wordt in die gebieden waar het ov op dit moment al niet goed is?

Gedeputeerde **OLTHOF**: Daarover verschillen wij niet van mening, maar de provincie Noord-Holland is geen onderdeel van de Vervoersregio, en de gemeente Amsterdam wel. In dat opzicht is de motie van Amsterdam prima. Als onderdeel van de Vervoersregio, als lid ervan. Dat is de provincie Noord-Holland niet. Wij praten er met elkaar over. Ik denk dat de Vervoersregio dezelfde afweging maakt. Dat is mijn enige argument.

De heer **KOYUNCU** (DENK): De gedeputeerde geeft zelf aan dat er gesprekken gaande zijn. Ik denk dat de gedeputeerde prima in die gesprekken kan meegeven hoe wij dat heel graag zien. Deelt de gedeputeerde dat met mij?

De **VOORZITTER**: U mag nog even antwoord geven of u dat deelt, maar ik denk dat ik uw antwoord al weet.

Gedeputeerde **OLTHOF**: Nogmaals: wij zijn geen onderdeel van de Vervoersregio. Laten we het vooral bij de Vervoersregio en de leden daarvan laten. Zoals Amsterdam.

De **VOORZITTER**: Dan geef ik nu het woord aan gedeputeerde Kocken.

Gedeputeerde **KOCKEN**: Dank u wel voorzitter. Dan mag ik nu voor het eerst over de Kaderbrief met u spreken. Dat heeft gedeputeerde Olthof eerder voor mij gedaan. En daarvoor heeft mevrouw Pels het zelfs nog even gedaan. Dat is dus een, zoals sommigen misschien zeiden, een wat rommelig proces. Ik hoop dat het desalniettemin tot tevredenheid bij iedereen gaat leiden. We hebben in ieder geval geprobeerd het toch nog een beetje te stroomlijnen.
Ik constateer in ieder geval dat er vrij brede steun is voor de voorzichtigheid die vanuit GS is betracht. Een enkeling noemt het te voorzichtig. Dat kan, maar wij denken dat het verstandig is. Dat is ingegeven door alle onzekerheden die er op dit moment zijn. Statenlid Dulfer gaf aan dat die onzekerheid bij je werk hoort, want er zijn altijd onzekerheden. Dat klopt op zichzelf, maar de onzekerheden op dit moment zijn wel groter dan ze de afgelopen jaren zijn geweest. Wij hebben ons tot die onzekerheden te verhouden. Ik ben dus op zichzelf blij dat daar begrip voor is. Ik zal proberen om al uw vragen te beantwoorden. Als ik iets mis, laat het dan weten.
Ik begin met de vraag van het CDA met welke scenario's GS rekenen. Wij zijn voor de Kaderbrief uitgegaan van de ramingen van het CPB, en dan van het basisscenario. Dat is dus op basis waarvan wij nu hebben gerekend. Maar eigenlijk kun je nu, met die grote onzekerheid, wel zeggen dat de cijfers bijna dagelijks veranderen. De inflatie staat niet stil, is geen gegeven. Niet op het moment van het opstellen van de Kaderbrief en ook niet op het moment van vaststellen. En ook niet morgen. In die zin blijft dat die onzekerheid ook richting de begroting niet helemaal weg zal zijn. Wel hopen wij tegen die tijd net iets meer zekerheid te hebben, bijvoorbeeld doordat dan de contourennota er ligt die net wat meer zicht geeft op waar wij tegenaan kijken.
De heer Koyuncu vroeg of de provincie zich eigenlijk wel realiseert hoe gemeenten ervoor staan met zicht op het ravijn. Ik kan dan eigenlijk alleen maar nog meer onheil uitspreken. Wijzelf staan namelijk ook voor dat ravijn. Het geld ook voor de financiën van de provincie. Het woord 'ravijn' is echter wel héél onheilspellend. Er is op een heleboel plekken wel een beetje vertrouwen dat we straks niet daadwerkelijk aan een afgrond staan waar we allemaal indonderen. Maat dat neemt niet weg dat de onzekerheid, zowel voor gemeenten als voor provincies en dus ook Noord-Holland, op dit moment een realiteit is die het heel lastig maakt. Het maakt het voor ons als provincie lastig om naar gemeentebegrotingen te kijken, maar het maakt ook ons eigen begrotingsproces lastig. Diverse partijen zeiden dat ze zich zorgen maken over de stijgende prijzen en de inflatie. Ik kan alleen maar zeggen dat wij die zorgen delen. Wij vrezen net als u hogere kosten en onzekerheid. Dat betekent niet dat we al uw zorgen ook vertalen op de manier zoals u dat doet. Voor sommigen is dat reden om -in uw woorden- met allerlei onzinnige projecten te stoppen. Stop maar met de energietransitie, stop maar met de circulaire economie. Maar zo zien GS dat niet. Wij hebben een coalitieakkoord waarin wij een aantal ambities hebben uitgesproken. Wij proberen dat voor zover dat mogelijk is uit te voeren. Daar verschillen wij misschien van mening, of dat wel of niet verstandig is. Dat is nu eenmaal zo. Ook zien wij de oplossing niet in een jaartje afzien van opcenten. Ik zou mevrouw Van Soest willen vragen waar we dat vandaan zouden moeten halen. De opcenten voor een jaar zijn ongeveer, iets ruim genomen, de helft van de inkomsten van de provincie. Als u aanwijst waar wij 230 miljoen euro kunnen bezuinigen, dus welke structurele uitgaven wij een jaartje kunnen laten zitten, kunnen we verder praten. Onze begroting is nogal afhankelijk van die opcenten. Die kunnen

wij niet zomaar een jaar even niet meer doen. Hoewel het sympathiek klinkt, denk ik dat wij onszelf voor grotere problemen zouden stellen als we dit nu zouden beslissen.

Mevrouw **VAN SOEST**: Mijn vraag was of u erover nagedacht hebt om dat te doen. Ik heb helemaal geen opdracht gegeven om dat te doen. Anders was ik wel met een motie gekomen. Bent u dat met mij eens?

Gedeputeerde **KOCKEN**: Ja, dat ben ik zeker met u eens. Als u wilt dat wij dat doen, komt u met een motie. Ik ben blij dat u dat niet doet. Ik heb niet de indruk dat wij daarover lang nagedacht hebben. U bracht het op. Wij hebben er heel kort over gesproken en de conclusie was dat dit niet de oplossing was die wij voorstaan.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Er is nog een interruptie. De heer Dessing van Forum.

De heer **DESSING** (FvD): Dank u wel voorzitter. Ik sla even aan op het verhaal over het ambitieniveau uit het coalitieakkoord en dat je daarom sommige, volgens sommigen, onzinnige dingen niet zou moeten zien. Maar ik vraag me af, als we echt zo op het ravijn afkoersen, in het najaar krijgen we daar hopelijk meer duidelijkheid over, is dan het coûte que coûte vasthouden aan het ambitieniveau wel zo verstandig? Is het dan op voorhand zeggen dat het misschien weleens ter discussie zou kunnen staan ook een optie voor deze gedeputeerde?

Gedeputeerde **KOCKEN**: Ik denk dat wij aan de ene kant financiële onzekerheid hebben, maar aan de andere kant hebben wij ook grote maatschappelijke opgaven. Die kunnen we niet zomaar allemaal stil zetten. Die opgaven blijven er liggen. Gelukkig zijn we nu nog in de situatie dat we het beleid dat we hebben ingezet kunnen continueren. Ik zou hopen dat dat zo blijft. Misschien dat het uiteindelijk anders blijkt te zijn. Nu hebben we de keuze gemaakt om het heel droog te houden en alleen die dingen te doen waartoe wij verplicht zijn en niets extra's. Hopelijk komen we binnenkort weer in iets betere en zekerder tijden en kunnen wij daar misschien ruimere keuzes in maken. Maar op dit moment zijn dit de verantwoorde keuzes.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Een andere optie is eigenlijk het tegenovergestelde van wat mevrouw Van Soest suggereert. Dit zijn onzekere tijden met zoveel belangrijke taken voor de provincie. Wij zeggen allemaal -ik refereer even aan een brief die u heeft gestuurd- dat wij die heel belangrijk vinden. Je zou dan ook kunnen zeggen dat wij het doen. En als we dan écht in problemen komen, zullen we de opcenten wellicht verhogen met een cent. Dat is 33 cent per inwoner die een auto heeft per kwartaal. Is dat niet een mooi idee? Heeft u daarover nagedacht?

Gedeputeerde **KOCKEN**: Zoals u ook weet hebben wij een coalitieakkoord waarin een duidelijk uitgangspunt is geformuleerd, namelijk dat de opcenten niet omhoog gaan. Er is daarover al eerder hier discussie geweest. Als er schuivende panelen zijn, mag u dat met elkaar aan ons meegeven. Maar vooralsnog hebben we een akkoord waarin een duidelijke afspraak staat. Wij houden ons dus aan het uitgangspunt dat de opcenten deze periode niet omhooggaan.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Dat is heel helder. Dan ben ik bij u aan het verkeerde adres, als ik het wil veranderen.

Gedeputeerde **KOCKEN**: Ik denk dat u dat al wist.
GL vroeg of de capaciteit niet een grotere bottleneck zal worden dan de financiën. Dat moeten wij zeker heel goed in de gaten houden. Ook daar ziet de provincie grote uitdagingen. Nog even terug naar het ravijn dat werd aangehaald. De PVV kwam met de vaststelling dat er een toezegging is geweest dat wij u goed op de hoogte zullen houden van de ontwikkelingen en onderhandelingen met het Rijk. Die toezegging is al gedaan, maar ik kan haar zeker nog een keer bekrachtigen. Uiteraard houden wij u op de hoogte zodra er aanleiding toe is. Ik moet er wel bij zeggen dat het op dit moment bijna dagelijks lijkt te veranderen. Ik zal u dus niet elke dag komen lastigvallen met een update, maar u mag erop vertrouwen dat u van mij met regelmaat hoort hoe het ervoor staat.
Dan nog ter correctie op wat mevrouw Van Geffen naar voren bracht, alsof wij de mobiliteitsreserves enorm hebben uitgeput en daar nu de zure vruchten van plukken. Wat er gebeurd is, is bij de eerste begrotingswijziging in 2021 uitgebreid besproken. Tegenover het bedrag uit de mobiliteitsreserves staat een verhoging van de kapitaallasten, zodat de facto hetzelfde bedrag nog steeds beschikbaar is. Dat is dus niet een bezuiniging geweest, maar een boekhoudkundige verandering. Ik heb

daarmee de meeste vragen wel even aangestipt. Ik ben u nog een reactie schuldig op een drietal moties.
Het gaat om de moties 158 en 160 van de heer Klein. Die neem ik gezamenlijk. Daarna motie 159 ook van de heer Klein. Wat betreft de moties die gaan over het prioriteitenlijstje van GS, kan ik alleen maar zeggen dat die moties niet nodig zijn. Dat dit belangrijke zaken zijn is door GS juist uitgesproken in dat lijstje. Zodra wij het comfort voelen om iets meer te kunnen doen dan wij nu in de Kaderbrief hebben opgenomen, zijn dit de zaken waarnaar we het eerst zullen kijken. Ik neem de moties wel mee; ik begrijp dat u het ook belangrijk vindt. Ik zie dat alleen als een aanmoediging. In die zin zijn de moties 158 en 160 overbodig.

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Liberaal N-H): ik heb een vraag over de financiën. Er is 175 miljoen euro uit de reserves gehaald. Dat is blijkbaar naar de kapitaallasten gegaan, maar dat heeft andere bestemmingen gekregen. Daar is dan volgens mij een lening tegenover gezet. Ik weet niet hoe dat precies werkt. Maar als je iets uit de reserves haalt en daarna bestem je het ergens anders, is dat geld toch weg. Dat ging over 175 miljoen euro, maar ik had het over 250 miljoen euro. Het geld bestemd voor de Duinpolderweg is ook naar andere doelen gegaan. Dat is dus over van 75 miljoen euro.

Gedeputeerde **KOCKEN**: Ik kan niet precies reageren op de getallen die u nu aanhaalt. Globaal gaat het er echter over dat er inderdaad geld uit mobiliteitsreserves naar de kapitaallasten is gegaan en dat er per saldo wat dat betreft geen verandering is opgetreden. Wat de Duinpolderweg betreft ligt het denk ik iets anders, omdat we daar inmiddels een andere conclusie aan hebben verbonden dan eerder.

Mevrouw **VAN GEFFEN**: Wat ik niet begrijp is hoe je 175 miljoen euro uit de reserves kan halen en in andere reserves stoppen, en dan zeggen dat het geen verschil maakt. Dat kan volgens mij niet.

Gedeputeerde **KOCKEN**: Nee, maar dat is volgens mij ook niet gebeurd. Het is niet in andere reserves gestopt, maar naar de kapitaallasten gegaan.

Mevrouw **VAN GEFFEN**: Het is naar POP-3 gegaan, naar de natuurreserves gegaan voor de N2000-gebieden, dat soort bestemmingen heeft het gekregen.

Gedeputeerde **KOCKEN**: Volgens mij verschillen we hierover van mening. Ik zal er nog eens op kauwen. Wellicht heeft u meer gelijk dan ik. Ik kom er dan bij u op terug.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Het rommelige proces kwam zeker niet door de gedeputeerde Kocken. Het is fijn dat zij hier vandaag staat om de Kaderbrief te bespreken. Volgens mij komen de heer Klein en ik voor hetzelfde punt. Het gaat over die brief die u heeft toegevoegd met die tien voorstellen. Nu zegt u dat die tien voorstellen worden meegenomen zodra er geld is. Ik doe het met een inbreng, en de heer Klein doet het met een aantal moties. Wij beiden hebben geprobeerd om in dat lijstje van tien ook prioritering mee te geven aan u. Neemt u de opmerkingen mee die hier vandaag zijn gemaakt? Of komt u op een later moment in de Staten terug om met ons te discussiëren. Stel dat er geen voldoende middelen zijn voor al die tien projecten, maar voor slechts een deel daarvan, hoe stellen wij dan met elkaar de prioritering ervan vast?

Gedeputeerde **KOCKEN**: Als alles mee zou vallen en we kunnen alles doen, dan zijn er natuurlijk ook geen heel grote problemen. Dan kan iedereen bediend worden. Op het moment dat dat niet zo is, zullen GS in principe een afweging maken en die aan u voorleggen. Dan kunt u het daarmee eens zijn of niet, uiteraard zoals dat met begroten werkt. Natuurlijk krijgt u dat terug!

De heer **HEIJNEN** (CDA): Uiteraard komt alles altijd bij de begroting terug. Maar u zegt zelf in die brief, gestuurd aan deze vergadering, dat u de Staten vraagt om GS prioriteiten mee te geven richting het opstellen van de begroting. Liever vooraf bij de kaders, dan achteraf nog bijsturen als het al in de begroting staat. Dat is het adagium. Dat heeft een aantal partijen nu gedaan over dat lijstje van tien punten. Hoe weegt u dat in het vervolgproces?

Gedeputeerde **KOCKEN**: Het lijstje van GS heeft een gewicht op zichzelf. Ook als daar geen voorstellen voor worden gedaan. U hebt er inderdaad een aantal dingen uitgehaald. Dat betekent niet dat die nu per definitie prioritair zijn aan de andere voorstellen. U vroeg aan D66 wat hun prioriteiten waren. Die zullen misschien overal een beetje verschillend liggen in dat lijstje. Daar zullen GS met een appreciatie komen, afhankelijk van de ruimte die er is. U krijgt dat terug en wij

nemen zeker mee wat u hier aandraagt. En niet alleen de dingen uit het lijstje, maar ook een idee als de erfcoaches. Daarop komt zo direct nog een reactie op. GS nemen alle voorstellen mee en voelen zich gesteund dat een aantal voorstellen uit dat GS-lijstje, ook wat de Staten betreft groot belang hebben.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Deze discussie maakt het toch weer wat rommelig. Ik heb het ook zo gelezen dat u ons vroeg om in dat lijstje van ons, dat niet een package deal is, maar een aantal losse ideeën, een prioritering aan te brengen. Wij zouden een prioritering kunnen meegeven, zodat GS ermee aan de slag kunnen. Dat vond ik heel erg fijn, want dat zou heel erg recht doen aan onze kaderstellende rol. En nu zegt u eigenlijk, in reactie op onze moties dat het niet nodig is. Het is sowieso wel goed. Maar stel dat maar de helft van het geld beschikbaar is? Dan moet u toch die keuze gaan maken. En wij hebben als fractie serieus ons best gedaan een keuze te maken uit al die belangrijke dingen, op basis van onze prioriteiten. Dat hebben wij geprobeerd te doen. Ik zou het dus heel fijn vinden als u dat meeneemt in het vervolgproces. Ik heb eerlijk gezegd al een redelijke consensus gehoord over welke onderdelen binnen dat lijstje prioriteit hebben. Mocht alles kunnen, is dat natuurlijk heel erg fijn.

Gedeputeerde **KOCKEN**: In die zin zeg ik tegen u: ik neem zeker mee wat u als prioriteit heeft aangemerkt. En ook hoe daar over het algemeen op gereageerd is.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Even heel praktisch qua procedure. Zegt u dan dat wij moties aanhouden, zodat het nog ergens op schrift is gesteld. Of kunnen we dan de moties gewoon in stemming brengen? Of zegt u: trek ze maar terug, want ik heb goed geluisterd en het staat ook in de notulen.

Gedeputeerde **KOCKEN**: Dat zijn smaakverschillen. Wat mij betreft houden we dan de lijn aan die we eerder hebben ingestoken. Houd u de moties aan; wij nemen ze zeker mee.
Mijnheer Klein, ik kom terug bij u. U had nog een andere motie waarover ik iets mag zeggen, namelijk over de herziening van het beleid voor het indexeren. Ik wil kijken of ik u kan vinden in een toezegging. Ik begrijp op zichzelf dat u dit voorstelt, maar als het voorstel is om alles voortaan even te indexeren, dan zal dat enorm in de papieren lopen. Dat is denk ik niet wat u beoogt. Maar als u nu zegt: kom met een notitie zodat het geregeld kan zijn in de volgende begroting, dan veronderstel ik dat u het simpeler ziet dan het zal zijn. Ik stel daarom voor dat ik inderdaad met een notitie kom voor de Staten, waarin het huidige indexeringsbeleid en de consequenties die veranderingen daarin zouden meebrengen aan u duidelijk gemaakt worden, zodat u met een nog diepere kennis daarvan uw standpunt daarover zou kunnen innemen. Op dit moment indexeren wij onze subsidies niet. Van sommige subsidies vindt u misschien dat dat moet. Van een andere kan een ander dat vinden. Ik denk niet dat wij op zo korte termijn daarover overeenstemming krijgen, omdat het nogal in de papieren loopt. Het is sowieso een cumulatieve kostenpost. Daartegenover staat dan nog dat onze inkomsten niet geïndexeerd worden. Het is een behoorlijke claim, zeg maar. Ik stel voor dat ik u een notitie aanlever op basis waarvan u en u allemaal kunnen beoordelen of wij op andere gronden tot andere nee-tenzijregels moeten komen, zodat u dat mee kunt nemen naar de campagne en de onderhandelingen. U moet daar dan ook een dekking bij hebben. Ik denk dat ik iedereen beantwoord heb, en anders hoor ik het vast zo direct.

De **VOORZITTER**: We gaan naar gedeputeerde Loggen.

Gedeputeerde **LOGGEN**: Dank u wel voorzitter. Er zijn eigenlijk niet zo heel veel vragen gesteld. Er zijn meer wat opmerkingen gemaakt. Toch zijn er een paar vragen in een categorie waarop ik antwoord kan geven. Ten eerste was er de opmerking van het CDA met betrekking tot het masterplan Wonen. Ik vroeg mij af of het al weer anderhalf jaar is. Volgens mij is het de helft daarvan. Bij de vorige begroting is er, als ik mij goed herinner, voor het eerst over gesproken. Er is in ieder geval heel hard aan gewerkt. Dat er nog geen dekking is heeft te maken dat er nog geen instrumentenmix -zoals u weet uit versie 1 en versie 1,5- is die nog vertaald moet worden naar een financieel plaatje. Pas als dat inzichtelijk is, kunnen GS naar de Staten toe om te zeggen dat ze aan een bepaalde omvang denken die op een bepaalde manier gedekt kan worden. Daar is het echter nog veel te vroeg voor, vooral omdat de Staten nog een keuze moeten maken in de instrumentenmix.
Dan hebben we FvD en de PVV die iets zeiden over de asielzoekers. Daarbij werd motie 155 ingediend, waarin opgeroepen werd dat de provincie het Rijk ging verzoeken de taakstelling voor Noord-Holland stop te zetten. Dat is net zoiets dat je bij een dijkdoorbraak het Rijk oproept dat het water niet meer door de dijk mag stromen. Onze taakstelling is door het Rijk juist verhoogd. Ik heb

geen enkele indicatie dat het Rijk voornemens is om daar op enigerlei wijze coulance in te gaan betrachten. De noodzaak is namelijk erg hoog. Je kunt van alles vinden over de oorzaak van de instroom, etc. Maar daar heeft de provincie niets aan. De provincie heeft geen eigen buitenlands beleid. Wij zullen als middenbestuur ons moeten verhouden tot de opdrachten die wij in deze van het Rijk krijgen. Uiteindelijk daalt het dan neer in de gemeenten. We hebben in het verleden weleens kritische geluiden richting het Rijk laten horen middels brieven. Dat was nog voor de Oekraïnecrisis. Het ging dan over de moeilijkheid van de taakstelling gerekend van de tweede helft 2021.

De heer **DESSING** (FvD): De gedeputeerde geeft voor een deel antwoord op de vraag die ik inderdaad wil stellen. Dit is precies het punt. Als het zo piept en kraakt om zo'n taakstelling uit te voeren, dan kan het signaal richting Den Haag, en via Den Haag richting Brussel toch zijn dat dit haast tegen de grenzen van het uitvoerbare aanloopt? Is dat dan niet een signaal dat misschien toch in alle oprechtheid misschien afgegeven kan worden?

Gedeputeerde **LOGGEN**: Nee, dat zou een signaal zijn dat nergens op gebaseerd is. Wij hebben wel vorige keer, op basis van de inzichten die we hebben en oplopende lijsten, gemeend om voor de tweede helft van 2021 een kritisch signaal te moeten laten horen richting het Rijk. Dat hebben we inmiddels via twee brieven gedaan. We hebben noch op de eerste noch op de tweede brief antwoord gekregen middels een formeel schrijven terug. Dat geeft ook aan dat het Rijk behoorlijk met zijn eigen opdracht in zijn maag zit. Zo komt het althans op mij over. Ik kan wel een vraag stellen waarop ik het antwoord al weet. Dat verstevigt onze positie als Staten van Noord-Holland niet, voorzitter. Ik denk dat wij met elkaar in overleg met de gemeenten moeten kijken wat wij binnen het redelijke en billijke met elkaar kunnen doen. Zeggen dat we het niet meer doen, zou een buitengewoon onverstandige move zijn.

De heer **DESSING** (FvD): Een vraag stellen is één, maar een signaal afgeven is iets anders. En met name dat laatste bedoel ik. Hoe weet Den Haag dan dat in die uitvoeringsagenda er zoveel problemen zouden zijn? Is dat signaal duidelijk overgekomen?

Gedeputeerde **LOGGEN**: Ik zit met de verantwoordelijke minister aan tafel. Die is op de hoogte van de uitdagingen waarvoor de provincie Noord-Holland met onze gemeenten voorstaan. Die heeft dus een beeld van waar wij voor staan. Wij zitten zeer periodiek met deze minister aan tafel. De uitdagingen waarvoor wij staan, staan redelijk goed bij de minister op het netvlies. Maar ook het kabinet wordt geconfronteerd met een situatie waarin nog heel veel mensen in een systeem zitten, die ook uit het systeem gehaald moeten worden en door moeten stromen in onze samenleving. Op het moment dat zij status hebben gekregen zijn ze voor de wet gewoon Nederlander. Ze zijn dan in ieder geval inwoners in ons land en kunnen instromen op onze woningmarkt. Of u dat nou leuk vindt of niet, dat is hoe het gaat in Nederland. En als u dan wat wilt doen, heeft u ook een vertegenwoordiging in de Tweede Kamer. Ook daar kan het debat gevoerd worden. Dat is ook de plek waar het thuis hoort. Het hoort niet thuis in de Staten, maar in de Tweede Kamer. U heeft daar allemaal ingangen.

De **VOORZITTER**: Gaat u verder, gedeputeerde Loggen.

Gedeputeerde **LOGGEN**: GS ontraden motie 155. Ik maak even een sprongetje. De PvdO had een vraag en een motie. Het ging daarbij om de vraag of seniorenhuisvesting bij kon dragen in de wooncrisis. Ik denk dat wij in Noord-Holland al een stuk verder zijn dan elders. Met onze flexibele schil kunnen wij gemeenten in staat stellen om capaciteit in te huren, om iets te doen op de woningmarkt, zoals het versnellen van vergunningen, vergunningen voorbereiden, projecten voorbereiden. Dat is een. Ten tweede maken wij al afspraken over doelgroepen in onze woonakkoorden, zoals u hebt kunnen lezen in de woonakkoorden die wij in Noord-Holland hebben afgesproken. Ten derde, en dat is de belangrijkste reden voor mij om de motie te ontraden, zijn wij op dit ogenblik in gesprek met het Rijk over woondeals, waarbij wij ook over doelgroepen praten. Wij verwachten ook dat wij vanuit het Rijk middelen krijgen. Op het moment dat wij nu zelf middelen ter beschikking gaan stellen, weet je op voorhand al dat je korting krijgt op de rijksbijdrage. Dus ook vanuit de strategische invalshoek zou ik de motie willen ontraden.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Ik wilde eigenlijk vragen of u even wilt kijken hoe Noord-Holland dat heeft gedaan. Men heeft specifiek zelf geld uitgetrokken om de woningbouw voor senioren zo snel mogelijk op gang te brengen. Heeft de provincie dit ook al gedaan?

Gedeputeerde **LOGGEN**: Ik heb een redelijk goed beeld wat in Noord-Holland gebeurt. Ik denk dat u Zuid-Holland bedoelde. Wij hebben onze eigen verantwoordelijkheid en onze eigen instrumentenmix. Ik geef net drie overwegingen waarom wij uw motie ontraden. Zuid-Holland heeft geen woonakkoorden zoals wij die afsluiten met gemeenten, waarover heel duidelijke afspraken worden gemaakt over doelgroepen.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Dan stel ik de vraag nog een keer. Bent u bereid om eventueel geld uit te trekken om alsnog, zo snel mogelijk, de seniorenwoningen te realiseren? Het bereikt namelijk ook direct een andere doelgroep. Er komen dan woningen vrij voor grotere gezinnen. En dat is ook mijn streven. Bent u ook bereid om er zelf nog eens over na te denken? Wilt u er nog extra iets aan gaan doen?

Gedeputeerde **LOGGEN**: Ik steek altijd de hand in eigen boezem als ik niet duidelijk ben geweest. Ik heb net drie redenen gegeven waarom wij op dit ogenblik denken dat het in Noord-Holland niet op zijn plaats is om daarvoor geld uit te trekken. Wij hebben namelijk al een generiek instrument om gemeenten te ondersteunen als het gaat over woningbouw. Onder andere de flexibele schil. Dat is een. Twee maken wij hierover al heel gericht afspraken over doelgroepen in woonakkoorden, zodat ook in gemeenten en de regio die doorstroming bewerkstelligd kan worden. Drie zijn wij al in gesprek met het Rijk over het verkrijgen van middelen voor doelgroepen. Het antwoord is nu dus ‘nee’.

De **VOORZITTER**: Nog een aanvullende vraag?

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Kunt u een overzicht geven waar het eventueel al gelukt is? Misschien dat we dan naar de resultaten kunnen gaan kijken. Nogmaals, het duurt zo lang voordat er eigenlijk woningen voor ouderen worden gerealiseerd. Ik zou toch graag inzicht krijgen hoe u het een en ander heeft kunnen realiseren.

Gedeputeerde **LOGGEN**: Ik roep 50PLUS/PvdO op om wat vaker te kijken naar de voortgangsrapportages die wij hebben middels woonakkoorden. Daarin wordt het namelijk gerapporteerd. Die kunt u erbij pakken. Dan kunt er ook naar kijken. Ik hoef dat niet apart aan te leveren; het zit al in de cyclus die wij met elkaar hebben afgesproken.

De **VOORZITTER**: Gaat u verder.

Gedeputeerde **LOGGEN**: Ja, voorzitter. Ik weet niet of dit op mijn pad past, of dat collega Kocken daarover iets heeft gezegd. Er was vanuit GroenLinks de oproep om wat meer focus te hebben. Die partij had het over ‘realistische prognoses’. Daar heeft Noord-Holland in wat generieke zin al over gezegd dat we moeten gaan focussen. We hebben kort geleden een BOT-sessie gehad in de commissie over drie punten van beleid. We hebben toen gezegd dat we aansluiten bij de drie focuspunten van het Rijk, als het gaat over woningbouw, klimaat en stikstof. Dat is ook de focus voor Noord-Holland. De prognose zal uiteindelijk daaraan teruggerekend moeten worden. Maar ik weet niet of ik dat zo precies kan zeggen als de portefeuillehouder Financiën dat zou doen. Als u dat bedoelt, zou dit mijn antwoord zijn.
Het belangrijkste zal voor u de motie over de grondwaterheffing zijn. Wij hebben daarover al eerder in de commissie van gedachten gewisseld. Wij liepen toen niet aan tegen onwil vanuit GS, maar tegen onmogelijkheden op basis van de Waterwet. Dat lopen we nu weer. Wij lopen met wat u beoogt aan tegen artikel 7.7 van de Waterwet. Ik onderschrijf echter wel de gedachte van u die in de motie opgesloten zit. Ik zou graag de motie zoals ze er ligt willen ontraden, maar met de toezegging dat GS komen met een voorstel voor verhoging als er concrete maatregelen zijn, die passen binnen het bestaande wettelijk kader. GS zullen zich daarbij maximaal inspannen om de negatieve gevolgen van de onttrekking van grondwater en infiltratie te voorkomen. Ik handel dan denk ik wel in geest met wat u beoogt in uw motie, maar we plaatsen het dan wel binnen het wettelijk kader, waaraan de provincie zich ook dient te houden. Dit ging om motie 166. Ik doe dus een toezegging, en anders moet ik de motie ontraden.

Gedeputeerde **ZAAL**: Voorzitter. Voor mij drie verschillende onderwerpen uit mijn portefeuilles. Ik begin met de vraag van de heer Dessing over de empathie voor de boeren. En zeker, ik heb ontzettend veel empathie voor de boeren. We hebben ze vanmorgen ook weer uitgebreid gesproken en ik snap ook hun zorgen. Betekent dat dat ik, net zoals heel veel, vooral landelijke bestuurders de afgelopen decennia, tegen ze ga zeggen dat ze zo maar door moeten gaan? Nee! Die verandering is echt nodig en ik wil ze heel graag helpen, op weg naar een duurzamer voedselsysteem. Maar het

moet op dit moment anders. De wijze waarop we nu voedsel produceren, maar ook de wijze waarop wij voedsel verwerken en voedsel consumeren, moet nodig veranderen, Daarbij gaan wij de boeren helpen. Zoals ik ook vanmorgen al heb aangegeven, bieden wij daarvoor ook een perspectief.
De erfcoaches, dus de motie van het CDA, zouden een interessant instrument kunnen zijn om dat perspectief ook te bieden en de boeren erbij te helpen. Ik adviseer het CDA wel om nog even verder te kijken hoe dit zich verhoudt tot bijvoorbeeld andere initiatieven vanuit het Landbouwportaal of vanuit de Voedselvisie. Op zichzelf is het een interessant instrument en sta ik ervoor open om verder te kijken wat we kunnen doen. Het is wel een van de moties die middelen vraagt. Daarvan heeft gedeputeerde Kocken al uitgelegd dat we bij de begroting een afweging moeten maken. Van dit voorstel zou ik zelf wel willen kijken of we ook bestaande middelen kunnen aanwenden. Mocht dat niet zo zijn, dan zal die worden meegenomen bij de afweging. Hiervoor geldt dus dat het aannemen van de motie niet per definitie betekent dat ze ook gerealiseerd kan worden, omdat we te maken hebben met die onzekerheden. Maar ik zal nog wel een poging willen wagen om te kijken of er bestaande middelen voor kunnen worden aangewend.
Ik kom bij het thema Dierenwelzijn. Er liggen twee moties van het Statenlid Kostić. Allereerst de bescherming van dieren bij extreem weer. Ik kan daar kort over zijn. Ik geef de motie een positief advies. Dat geldt ook voor de rapportage over de ambities van dierenwelzijn en het gesprek met de Staten over het concretiseren van die doelen. Krijg ik dan street credits? Ik weet niet wat dat zijn. Ik heb ook geen kinderen, maar ik hoop dat ik die street credits nu heb verdiend. En anders heb ik bij mijn huisdieren vandaag een goede indruk gemaakt.
Dan het laatste punt, uit de portefeuille Bestuur: het ravijn van 2026. Met de gemeenten hebben we daarover al heel goede gesprekken. Hoe het ravijn er precies uit gaat zien voor de gemeenten weten we eigenlijk pas na de septembercirculaire van het Rijk. We zullen het dan ook terugvinden in de begrotingen van 2023 die in november naar ons toe komen. We hebben wel in het algemeen een heel goed beeld van de begrotingen van de gemeenten. Dat het een zorgwekkende situatie gaat zijn, daarover zijn we het eens. Daar waarschuwen we gemeenten ook voor. Dat waren de punten uit mijn portefeuilles, voorzitter.

De **VOORZITTER**: Er is nog een interruptie van de heer Dessing van Forum.

De heer **DESSING** (FvD): Dank u wel voorzitter. Ik kom nog even terug op het antwoord dat in eerste instantie was gegeven. Ik moest er even op kauwen. Ik waardeer een empathisch antwoord, maar ik mis toch, zoals ik ook tegen gedeputeerde Loggen probeerde te zeggen, die signaalwerking die we zouden kunnen geven. Het signaal dat we zouden kunnen afgeven is dat juist de combinatie van maatregelen die er zijn verhoudingsgewijze heel hard de boeren raakt, en dusdanig zwaar is dat het onuitvoerbaar wordt. Is dat geen signaal dat we ook in verband met deze portefeuille zouden moeten afgeven?

Gedeputeerde **ZAAL**: Ik realiseer me dat het pakket ontzettend zwaar is. Ik deel denk ik niet de conclusie dat het onuitvoerbaar is, ook al is het een enorme opgave. Maar we gaan ook bij het Rijk aangeven dat dit een enorme opgave is voor de boeren. De volgende stap zou dan zijn dat we van het Rijk meer inzet verwachten, en samen met ons optrekken, om dat perspectief te bieden en het verdienmodel te realiseren met inachtneming van al die opgaven waarvoor de sector staat.

De heer **DESSING** (FvD): Dan ben ik blij dat gedeputeerde Zaal dat signaal wel wil afgeven. Ik denk dat dat essentieel is en dat de boeren het zullen waarderen dat dit signaal luid en duidelijk overkomt in Den Haag.

De **VOORZITTER**: Gaat u verder, gedeputeerde Zaal.

Gedeputeerde **ZAAL**: Een laatste opmerking daarover: zeker, we zien met elkaar dat de opgave enorm is. Voor de vervolgstap, van wat we daarmee gaan doen, hebben we misschien een andere richting. Ikzelf zou dat perspectief willen bieden aan de boeren die door willen naar dat duurzamer voedselsysteem in de hele keten.

Gedeputeerde **ROMMEL**: Voorzitter. Er zijn een paar punten, met name met betrekking tot de faunaschade in N2000-gebied. Ik kijk dan eerst even naar de vragen van JA21. De actualisatie van N2000-gebieden is wettelijk verplicht. Daar komen we dus niet onderuit. De actualisatie is inderdaad belangrijk, omdat de natuur niet statisch is. Bij de update van de beheerplannen kijken wij ook naar hoe de natuur eruitziet en of er naar aanleiding van de evaluatie nog wat aan moet veranderen. Ik kom er zo bij uw motie nog op terug. Er is wel geld voor nodig, vandaar dat het ook in de Kaderbrief staat.

Dan met betrekking tot de heer Klein en mevrouw Van Soest. Er moet in verband met de faunaschade inderdaad een hoop geld betaald worden, maar dat zijn we ook verplicht. Als we belemmeren zijn we dat ook verplicht. We hebben al heel ruime ontheffingen, waar eigenlijk bijna geen rek meer in zit. Maar met u, hebben wij ook onze zorgen over het toenemende schadebedrag. Ik kan u zeggen dat 88% over grasschade gaat. Die prijs blijft ook maar stijgen. Wij zien als GS het probleem en beraden ons daar ook op. Het is ook zeker voor een volgende periode verstandig om daar nog eens een keer goed naar te kijken.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Voor de goede orde, het lijkt bijna of ons voorstel was om maar minder schadevergoeding te gaan uitkeren. Nee, dat is het voorstel van GS geweest, niet van ons. Mij gaat het er vooral om dat we meer aan preventie gaan doen. Ik zie nu dat we weer de schadevergoedingsverwachtingen gaan ophogen. We hebben inderdaad geen keuze; we moeten het betalen. Maar GS hebben wel de keuze om te kijken hoe er meer preventieve maatregelen genomen kunnen worden. Daarover hebben wij het eerder gehad.

Gedeputeerde **ROMMEL**: Het is aan de eigenaren om preventief te handelen. Dat gaat in overleg met het FBE. Daarin hebben wij geen rol. Wij hebben alleen de rol om zo breed mogelijk de mogelijkheid daartoe te bieden.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Wij kunnen die rol toch pakken? We kunnen toch met eigenaren gaan kijken hoe die preventie beter georganiseerd kan worden? Door veel meer dat gebiedsgericht te gaan doen en te gaan werken aan subsidieregelingen. Want dat geld betaalt zich drie keer terug als dat leidt tot minder schade. Wilt u die rol gaan pakken?

Gedeputeerde **ROMMEL**: Wij hebben ons ganzenplan gegeven aan het FBE. Het is aan het FBE om met de grondeigenaar in overleg te gaan en die ontheffingen te geven voor de manier waarop het aantal ganzen wordt verminderd.
Dan de moties. Motie 149, Schadefonds ganzen in duingebied. Wij kennen die tegemoetkoming voor de ganzen. Dat is voor de hele provincie, dus het wordt dubbelop als we er één gebied extra bijhalen. Wij hebben daarvoor dekking gevraagd in de Kadernota. Het budget voor de N2000-beheerplannen is nodig voor die evaluatie en actualisatie die uitgevoerd moeten worden. Daarom ontraden wij de motie.

De heer **KOHLER** (JA21): Dat faunaschadefonds is toch alleen gericht op akkerbouwers en de veehouders? Kunnen ook natuurorganisaties zoals Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer ervan gebruikmaken? Het kan namelijk zijn dat ik het helemaal mis heb.

Gedeputeerde **ROMMEL**: Wij hebben in sommige gebieden dat wij de schade vergoeden. Het moet heel specifiek zijn. Maar ook wij hebben in de TBO's gecoördineerd beheer. Samen met hen regelen wij dan dat zij de schade kunnen beperken.

De heer **KOHLER** (JA21): Een prima antwoord, dank u.

Gedeputeerde **ROMMEL**: Motie 150 is overbodig. Het is precies hoe de actualisatie van beheerplannen werkt. Dat is evaluatie en dan eventueel aanpassingen in de natuurdoelen.

De heer **ROOSENDAAL** (VVD): Ik kom nog even terug op de opmerking van de heer Klein. Ik hoor hem eigenlijk zeggen dat we met elkaar hebben afgesproken dat we met de ganzen terug zouden gaan naar de populatie van 2005. Wanneer kunt u toezeggen dat we naar een brede evaluatie gaan om een antwoord te vinden op de vraag waarom dat niet gelukt is en waarom de schades blijven oplopen. En wat is de rol van de FBE's daarin? De heer Klein suggereert dat de gedeputeerde daarin een grote rol moet gaan vervullen. Daarmee zegt de heer Klein eigenlijk ook dat de manier waarop we er nu mee omgaan niet voldoende werkt. Dat constateren we eigenlijk met zijn allen. Ik zou het prettig vinden om te horen wanneer we tot evaluatie kunnen overgaan voor de vraag waarom we de aantallen van 2005 niet halen. En wat is de rol van de FBE's daarbinnen? Kunt u dat toezeggen?

Gedeputeerde **ROMMEL**: Wij gaan ons daarop beraden. Ik wil het zelf ook wel weten. Wij zijn constant in gesprek met FBE's en hebben nu ook landelijk overleggen opgestart. Daar ben ik portefeuillehouder voor. Ik hoop dat we in het najaar weer wat meer kunnen zeggen. Dat lijkt me ook goed om voor een volgende periode helder te hebben.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Wij hebben met zijn allen besloten dat we het dierenwelzijn hoog in het vaandel hebben en dat we in principe inzetten op preventieve methodes. Als we conflicten hebben tussen mens en dier, zetten we in op niet-dodelijke middelen. Zijn GS bereid om daar ook naar te kijken? Ik hoor allemaal hele en halve toezeggingen over iets wat richting schieten of vergassen gaat. Zijn GS bereid om ook naar de preventieve niet-dodelijke middelen te kijken?

Gedeputeerde **ROMMEL**: Wij kijken zeker ook naar preventieve middelen; dat weet u ook. Maar dat is niet voldoende. Ik denk dat we naar een totaalpakket moeten kijken. Hoe gaan we de schade door de ganzen verminderen? Daarbij kijken we naar alle mogelijkheden.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Het is mij bekend dat GS van mening zijn dat nu niet-dodelijke middelen onvoldoende zijn. Maar tijden veranderen. We hebben prachtige ondernemers, innovatieve maatregelen, creatieve geesten. Ik kan mij niet voorstellen dat wij tot in de eeuwigheid met deze barbaarse praktijk door blijven gaan. Ik kan mij ook niet voorstellen dat de gedeputeerde dat denkt. Kan ik van u de toezegging krijgen dat u in ieder geval uw best gaat doen in de komende maanden om te kijken of er toch nog extra mogelijkheden zijn om in te zetten op die niet-dodelijke middelen?

Gedeputeerde **ROMMEL**: Hier staat niet een gedeputeerde die niet creatief nadenkt. Wij kijken naar alles wat mogelijk is.
De laatste motie, nummer 157, is van de SP. Die gaat over 'niet alleen boeren'. Wij hebben daarover net een uitgebreid debat gehad bij de actualiteiten. Daarbij heb ik al aangegeven dat wij kijken naar de evenredigheid die u hebt vastgesteld in de Stikstofstrategie. Ik ben zelf in overleg met de tien stikstofpiekbelasters. Ik kom in het najaar met een Road Map over de industrie, wat we daar kunnen gaan betekenen. Er wordt aan gewerkt. Dat betekent dat deze motie overbodig is. Dank u voorzitter.

Gedeputeerde **STIGTER**: Passend bij mijn karakter een bescheiden bijdrage van mij, vandaag. Ik heb geen vraag gehoord. Wel had ik een tweetal moties. Motie 152 vraagt om de klimaat- en biodiversiteitscrisis uit te spreken. Ik hoop dat u in de aanpak en ambitie van dit college herkent dat wij dat met alle ernst oppakken. De motie zelf doet een oproep aan de Staten om te komen tot het uitroepen van de klimaat- en biodiversiteitscrisis. Ik zou de motie daarom 'oordeel Staten' willen geven.
Dan motie 162 van mevrouw Van Soest over de opbrengsten van het zonnepark in Hoofddorp.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Ik dank u dat u het oordeel over de motie overlaat aan de Staten. Maar ik had een vraag over een mogelijke toezegging. Wij zien de inspanningen van GS, zoals we hebben aangegeven. Maar wij zien niet de urgentie van de klimaat- en biodiversiteitscrisis en alles waar we naartoe moeten werken in de Kaderbrief. Die uitstraling heeft de Kaderbrief niet. Ik heb de Kaderbrief een paar keer doorgenomen, ook op het woordje 'klimaat'. Meestal wordt het gebruikt in de zin dat het Rijk allemaal ambities heeft waar wij iets mee moeten. Mijn verzoek aan GS is om in toekomstige belangrijke stukken zoals de Kaderbrief die urgentie iets meer naar voren te laten komen.

Gedeputeerde **STIGTER**: Dit zal de laatste Kaderbrief zijn van dit college. Over de volgende Kaderbrief gaan wij vooralsnog niet. We zullen de ernst van de problematiek tot uitdrukking brengen in het stuk dat daarvoor noodzakelijk is. Er is geen discussie over de ernst van de problematiek en het belang om niet alleen te kijken naar het Rijk, maar ons ook zelf uit te spreken.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Ziet u ook kans om dit tot uitdrukking te brengen in de begroting? Bijvoorbeeld in de inleiding. Een begroting heeft altijd een inleiding met een mooi betoog over de stand van zaken in Noord-Holland.

Gedeputeerde **STIGTER**: Ik zal uw opmerkingen meenemen. We moeten nog gaan schrijven in deze zomermaanden.
Dan ben ik bij motie 162 over de opbrengst van het zonnepark in Hoofddorp Oost. Dat is een vrij technische vraag, maar ze kan wel goed beantwoord worden. Het zonnepark levert zo'n 57 miljoen kWh op. Dat is grosso modo zo'n 60 mW. Onthoud dat makkelijke rekensommetje, want u kunt het ook gebruiken bij andere zonneparken. Dat levert ongeveer voor 17.000 huishoudens stroom op, en een kleine 30.000 ton reductie CO_2 per jaar. Grosso modo kunt u ervan uitgaan dat 1 hectare zonnepanelen ongeveer 1mW aan stroom oplevert. Dat is goed voor 300 huishoudens. Afhankelijk van de grootte van het zonnepark kunt u in het vervolg het rekensommetje zelf maken. Ik zal dan kijken of u goed heeft gerekend. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Ik heb zelf twee moties. De kersverse vicevoorzitter van de Staten zal mij heel even vervangen, zodat u kunt interrumperen. Ik geen het voorzitterschap even over aan mevrouw Van der Waart.

Vicevoorzitter Van der Waart neemt het voorzitterschap over van de heer Van Dijk (cvdK)

De **VICEVOORZITTER**: Dank u wel. Ik geef graag meteen het woord aan de commissaris.

De heer **VAN DIJK** (cvdK): Dank u wel voorzitter. Motie 161 met als titel 'Laat bezoekers van de provincie niet voor paal staan' zou ik als een ondersteuningsmotie willen zien. Voor alle duidelijkheid: het is niet onze parkeergarage. De garage is in het bezit van de gemeente. Op min twee hebben wij een laadpaal. Die heeft een tijdje niet gefunctioneerd, maar is ondertussen weer gemaakt door Spaarnelanden. Zojuist heb ik ambtelijk vernomen dat in 2023 de gemeente Haarlem voornemens is om in haar parkeergarages waar geen laadvoorzieningen zijn, die palen te gaan plaatsen. Uiteraard zeg ik toe dat wij dat nog eens extra zullen aanstippen voor de parkeergarage naast ons.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): In de parkeergarage is bezoekersaansluiting. Maar die is buiten gebruik. Dat is al een aantal weken zo. Ik wil er graag gebruik van maken omdat ik een elektrische auto heb. Kunt u er iets aan doen?

De heer **VAN DIJK** (cvdK): Ik denk dat u het net niet hebt begrepen. Spaarnelanden heeft ons verzekerd dat het weer is aangesloten. Er zal waarschijnlijk een stekkertje hebben losgezeten, maar hij doet het weer. Het enige nadeel is nu dat je naar min twee moet als bezoeker. Wij gaan ervoor pleiten dat de gemeente ook op de eerste laag voorzieningen gaat aanbrengen voor elektrische auto's. Vandaar dat ik zei dat uw motie wordt gezien als ondersteuningsmotie voor waar we al mee bezig zijn.

Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO): Ook buiten de garage zijn parkeerplaatsen. Die zijn ook voor werknemers. Gaat u daar wel over?

De heer **VAN DIJK** (cvdK): Er is een laadpaal buiten, maar het is niet de bedoeling dat daarvan een openbare parkeerplaats wordt gemaakt. Dat zou een heel bijzondere situatie opleveren. Wij stimuleren vooral het gebruik van de parkeergarage. Er is hier een laadpaal buiten.

De **VICEVOORZITTER**: Gaat u door.

De heer **VAN DIJK** (cvdK): De tweede motie is motie 165, ingediend door DENK. Die gaat over het gedenkteken in het kader van Keti Koti. Wij hebben afgelopen vrijdag inderdaad een heel mooie bijeenkomst gehad. Toch ga ik deze motie ontraden, gesteund door wat ik die dag zelf heb gehoord van Dwight Fransman, een winti-priester die een plengoffer bracht tijdens deze mooie bijeenkomst. Eigenlijk zei hij: In Huize Welgelegen hangt artikel 1 van de Grondwet aan de muur. Koester dat. Met de Grondwet als leidraad zal het ons lukken met respect voor elkaar in vrijheid samen te bouwen aan de geschiedenis en de toekomst van Nederland. Een van de zaken die wij afgelopen vrijdag hebben afgesproken is dat Keti Koti niet stopt in 2022. Volgend jaar is het 160 jaar geleden dat de slavernij werd afgeschaft. En 150 jaar geleden kwam die feitelijk tot een einde. Wij zullen er dus ook volgend jaar weer aandacht aan gaan besteden. Wij hebben ook besloten dat een van de schilderijen, gemaakt door de kunstenaar, ook een definitieve plek zal krijgen in het gebouw. Daarmee denken wij met dit gebouw er voldoende recht aan hebben gedaan. Het is verder al eerder gezegd: in het Oosterpark is het nationale gedenkmonument. Dat zal men de komende jaren ongetwijfeld proberen verder te vergroten.

De heer **KOYUNCU**: Voorzitter. Ik zou de commissaris graag willen vragen waar hij de herdenking volgend jaar wil laten plaatsvinden. Wat is de locatie? Volgend jaar zal er ook aandacht besteed worden aan Keti Koti.

De heer **VAN DIJK** (cvdK): U kunt in ieder geval van mij verwachten dat ik, net als dit jaar, in het Oosterpark aanwezig zal zijn. Het was wel even snel rijden om hier weer op tijd terug te zijn. Het is zeker de moeite waard om daarbij aanwezig te zijn. Ik vind ook dat wij daar volgend jaar een krans zullen moeten leggen. Dat hebben we dit jaar niet gedaan. En wat betreft het provinciehuis hebben we afgesproken om jaarlijks hier een tentoonstelling te houden. We hebben nu een deel van ons slavernijverleden laten zien. Het is zeker de bedoeling dat te verbreden. Het is ons heel goed

bevallen om de schoolklassen hier afgelopen vrijdag vroeg in de ochtend te ontvangen. Samen met de ontwerper en de kunstenaar zijn ze door de tentoonstelling heen gelopen. Het zal dus zeker in dit pand plaatsvinden, maar dan in relatie tot dit pand. Met name om mensen te laten luisteren naar het pand. Daarmee bedoel ik ook dat ze vragen gaan stellen, waarom er op een bepaalde manier inhoud en vorm wordt gegeven aan ons verleden.

De **VICEVOORZITTER**: Mijnheer Koyuncu, nog eenmaal.

De heer **KOYUNCU** (DENK): Het is heel fijn dat er jaarlijks aandacht aan wordt besteed. Bent u het met mij eens dat als mensen toch hier zijn, omdat er hier een herdenking plaatsvindt, er een waardige plek moeten zijn waar mensen kunnen herdenken. Bent u dat met mij eens?

De heer **VAN DIJK** (cvdK): Dat kun je natuurlijk op verschillende manieren doen. Wij zullen een van de schilderijen van de schilder een vaste plek geven in het gebouw. Dat zou een mogelijkheid kunnen zijn. Maar afgelopen vrijdag heb ik ook tegen de pers gezegd: u kent allemaal het boekje van Paviljoen Welgelegen. Toen vroeg men of ik daarop een addendum ging invullen. Ik antwoordde van niet. Er zal een nieuw hoofdstuk moeten worden geschreven. Dat betekent dat wij in de nieuwe uitgave van het boekje -die overigens commissarisproof gemaakt gaat worden, zodat er niet meer een voorwoord van een oude commissaris in kan zitten- een nieuw hoofdstuk maken. Dat is ook een manier om uit te leggen dat dit huis van de democratie, wat het nu is, ook een donker verleden kent. En behalve dat ook een toekomst. Die toekomst maken wij hier met elkaar.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Dit is een vervolgvraag naar aanleiding van een discussie die zich net ontspon. Een van mijn fractieleden was ook aanwezig bij de opening en was onder de indruk van de tentoonstelling. Die suggereerde om de tentoonstelling, die ook gemakkelijk verplaatsbaar is, ook nog op andere manier te gaan gebruiken. Bijvoorbeeld door hem nog eens op een andere plek ten toon te stellen.

De heer **VAN DIJK** (cvdK): Wij hebben hem sowieso gedigitaliseerd. De tentoonstelling stopt hier na drie maanden. Dat komt er weer een andere tentoonstelling. Na Keti Koti volgend jaar zullen we weer een nieuwe tentoonstelling maken. Maar wij hebben de tentoonstelling juist gedigitaliseerd om ervoor te zorgen dat ze bij scholen en onderwijsprogramma's heel educatief te gebruiken zal zijn. Het nadeel is dat je een namenmonument, zoals het er nu staat, na afbraak niet zo makkelijk meer terug kunt zetten. Het wordt wel met foto's en digitaal vastgelegd. Alle andere borden lijken makkelijk verplaatsbaar, maar het zal waarschijnlijk naar een paar verplaatsingen snel achteruitgaan. Heel belangrijk is ook dat je het niet zomaar ergens kunt neerzetten. Je hebt daarbij heel goede begeleiding nodig. De mensen zijn getraind in hoe je door de tentoonstelling moet worden heen geleid. Je voelt dat precies waarom de route is zoals die nu is. Het is eigenlijk helemaal afgestemd op de kleine ruimte. U zult het met mij eens zijn dat wij geen echt grote tentoonstellingsruimte hebben. Het is vrij klein. Ik wil kijken wat wij met die tentoonstelling zouden kunnen doen, maar de bedoeling is vooral dat die een digitaal leven gaat krijgen. En daardoor tijdloos wordt.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ja helder. Bedankt voor die positieve reactie.

De **VICEVOORZITTER**: Dat was ook het einde van uw beantwoording denk ik. Dan ga ik weer plaatsmaken voor de commissaris.

De heer Van Dijk (cvdK) neemt het voorzitterschap over van vicevoorzitter Van der Waart.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Van der Waart, het was geen maidenspeech, maar ik vind dat u het fantastisch heeft gedaan. Hiermee komt een einde aan de eerste termijn. We kunnen twee dingen doen. Het eten staat klaar. U kunt ervoor kiezen om nu te gaan dineren en daarna de tweede termijn te gaan doen. We kunnen er ook voor kiezen om nu de tweede termijn af te maken, dan dineren, en dan als laatste agendapunt 11 behandelen. Ik zie mensen voor 'doorgaan!' Ja? En waarschijnlijk helpt het ook enorm als u een knorrige maag heeft, omdat u weet wat voor lekkers er op u staat te wachten. Dan gaan we door met de tweede termijn. Ik ga kijken of er behoefte is aan een tweede termijn. Ja?

Tweede termijn

De heer **KOHLER** (JA21): Dank u wel voorzitter. In de hoop een trend te gaan zetten heb ik een heel korte bijdrage, hoewel ik nog tijd genoeg heb. Ik wil beide moties die wij ingediend hebben aanhouden. Dit agendapunt leent zich niet om uitvoerig in te gaan op beheerplannen. Het faunabeheer en ganzenproblematiek kunnen beter eerst in de commissie aan de orde worden gesteld, ook al is dat dan pas volgend jaar. En dan ben ik er niet meer. Of ik ben er wel, maar niet hier! Dat is dan iets voor mijn opvolger. Het is wel een heel groot probleem. Ook in mijn eigen partij is er veel discussie over. Laatst werd mij nog verweten dat ik een randstedelijk bambisyndroom heb. Dat is dan, naar ik begreep, de strijd tussen oost- en west-Nederland. We zijn er hier nog helemaal niet over uit over hoe we met die ganzenproblematiek om moeten gaan. Dank u wel voorzitter.

De **VOORZITTER**: Even voor uw collega's. De moties 149 en 150 worden aangehouden. De heer Heijnen van het CDA.

De heer **HEIJNEN** (CDA): Voorzitter, dank u wel. Ik houd het ook heel kort. Gedeputeerde Loggen zei dat het geen anderhalf, maar slechts drie kwart jaar was. Wij hebben een actieve fractiemedewerker die zegt dat het eigenlijk zelfs bijna twee jaar is. De toezegging was van 29 september 2020 en versie 1 van het masterplan van 30 juli 2021. Voor wat het waard is! Ik heb nog een serieuze vraag. Zeg ik iets heel geks als ik zeg dat die instrumentenmix waarmee de gedeputeerde naar de Staten komt in de versie 2.0 zomaar input kan zijn voor een nieuw coalitieprogramma? Of zijn deze gedeputeerde en het college nog voornemens om daadwerkelijk de budgettaire invulling van die instrumentenkoffer in deze coalitieperiode in te vullen?
Dan nog even over erfcoaches. Ik ga iets gevaarlijks doen. De gedeputeerde zei dat aannemen niet per se realiseren was. Als je dat weggeeft als Statenlid kan je alles wel weggeven. Maar mijn vertrouwen is groot en het voorstel biedt volgens mij ruimte. We hebben het aangepast in de zin dat het ook uit reeds bestaande programma's gefinancierd kon worden. In het dictum staat dat wij GS verzoeken het mee te nemen bij het opstellen van de begroting. Dat is dus ruim geformuleerd. Volgens mij kan de gedeputeerde daarmee goed uit de voeten. Zo heb ik haar althans gehoord. Wij laten de motie dus staan en bevelen die van harte bij u aan. Ik heb er alle vertrouwen in dat de gedeputeerde en het college van GS daarin een goede afweging maken. Dank u wel, voorzitter.

De **VOORZITTER**: U beveelt dus motie 151 aan. Dat u dat allemaal weet. Ik ga naar de heer Dessing van FvD.

De heer **DESSING** (FvD): Dank u wel. Ik zal ook proberen het kort te houden. Dank ook voor de beantwoording van Gedeputeerde Staten. Ik hoor, en dat moest ik eruit trekken, dat bij problemen in de uitvoeringsagenda Gedeputeerde Staten er niet passief mee om zouden moeten gaan. Ik zou Gedeputeerde Staten het volgende echt willen meegeven. Mocht de situatie in de komende tijd toch richting het ravijn gaan, dus als er echt negatieve ontwikkelingen zijn die ertoe nopen te kijken naar de uitvoeringsagenda's, dan zou ik toch graag een proactief GS zien die dat signaal alsnog naar Den Haag kunnen afgeven, omdat we dan toch zouden moeten afwegen wat we moeten doen om de burgers van Noord-Holland te beschermen tegen alle maatregelen die op hun af komen.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Even heel kort. Wij hebben moties ingediend waarin we prioriteit vroegen voor een aantal van uw onderwerpen. We hebben blijkbaar een wat verschillende interpretatie van hoe die brief gelezen moet worden. Wat ons betreft is het akkoord om die moties nu aan te houden. U hebt duidelijk gehoord dat wij prioriteit willen geven aan cultuur en de mobiliteitstransitie. Voor uw afwegingen wil ik wel meegeven dat het ene incidenteel geld is, en het andere structureel. Dat lijkt mij een heel belangrijk onderscheid. Wij vragen u dat ook zo te verantwoorden als u straks een voorstel doet.
Dan over de herziening van het indexatiebeleid. Het is fijn dat u herkend dat er een probleem is. Het is inderdaad niet de bedoeling om alles zomaar te indexeren, maar wel om daar eens goed over na te denken. Ik denk dat uw toezegging om daar een notitie over te schrijven een heel mooi startpunt is. Wel zou ik dat willen betrekken bij het begrotingsproces volgend jaar. Dat heeft als risico dat het nog wat rommeliger verloopt dan het begrotingsproces van dit jaar, want dan hebben we niet een, maar misschien wel zes gedeputeerden die wisselen. Wij weten het niet! Het is wel goed om in het proces wel rekening te houden met het feit dat het fijn is om hierover in het voorjaar een keer in een commissie te kunnen spreken.
Dan nog iets over de reactie in verband met de faunaschade. Ik ben wel teleurgesteld in de reactie van de gedeputeerde op onze oproep om meer aan preventie te doen. Ik denk echt dat we daar iets kunnen doen. Ik ga een gewaagd voorstel doen. Ik kijk schuin voor mij en zie daar vriendelijke gezichten van mensen van het CDA en de PvdD. Misschien moeten wij eens met zijn drieën om tafel

gaan zitten om te kijken of we niet een voorstel kunnen doen. Ik denk dat we daar echt iets kunnen bereiken.
Dan ten slotte iets over de erfcoaches. Het is een mooi idee. Er ligt ook een leuke suggestie om even te kijken hoe Brabant dat doet. Men heeft daar ook mooie suggesties. Die helpen boeren met het nadenken over een businessplan voor de opzet. Ze hebben daar 10.000 euro subsidie voor. In die eerste fase worden ze daar echt mee geholpen.

De **VOORZITTER**: Even een vraag, mijnheer Klein.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ik wil alle moties aanhouden.

De **VOORZITTER**: De moties 158, 159 en 160 worden aangehouden. Mijnheer Klein, u had nog een interruptie.

De heer **ROOSENDAAL** (VVD): Voorzitter. Alle voorstellen die de heer Klein heeft gedaan in combinatie met het indexeren gaat eigenlijk voorbij aan de vrij ruimte die nog beschikbaar is om in te kunnen vullen voor de begroting van volgend jaar. Vindt u het belangrijker om bij uw voorstellen te blijven, of om te indexeren? Dat is de vraag.

De heer **KLEIN**: Dank u wel voorzitter. Heel goed dat u dat vraagt. De voorstellen zijn voor de begroting van het komend jaar. De indexeringsdiscussie wil ik graag gaan voeren ten behoeve van de volgende P&C-cyclus. Dat staat elkaar dus niet in de weg. Ik realiseer mij heel erg dat dit grote financiële consequenties kan hebben. Maar als wij straks een notitie hebben waarin dat inzichtelijk is gemaakt kunnen wij die discussie in het voorjaar voeren ten behoeve van het begrotingsproces 2024.

De **VOORZITTER**: Dank voor deze verheldering. De heer Koyuncu.

De heer **KOYUNCU** (DENK): Dank u wel voorzitter. Wij erkennen onze rol in het slavernijverleden. Wij erkennen dat dit gebouw is gebouwd met geld uit slavernij. En wat voor rol het heeft gehad? Wij weten dat er Noord-Hollanders zijn die hier graag Keti Koti willen herdenken. Het lijkt dan toch een kleine moeite om hier een gedenkteken te realiseren. Ik begrijp dat er een schilderij is aangeschaft. Dat is ook heel erg sympathiek, maar het heeft niet dezelfde functie als een gedenkteken waar mensen heen kunnen komen. De vorm heb ik juist zo algemeen mogelijk gehouden. Ik hoop dat de Staten hier gehoor aan geven. Ik wil afsluiten met de woorden van de commissaris afgelopen vrijdag. ‘Het verleden zit in ons, maar de toekomst maken we samen’.

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Liberaal N-H): Voorzitter. Er is 175 miljoen euro teruggevonden. In de jaarrekening van 2019 was het saldo van de kapitaallastenreserves 176,4 miljoen euro. 175 miljoen euro is dan vrijgevallen naar de algemene middelen en bestemd naar de 5 miljoen euro van POP-3 en een N43-taakstelling 9,6, motie 4: 10 miljoen euro en motie 42: 100 miljoen euro. Voor de dekking van de kapitaallasten van 2022 en 2023 is 7,4 miljoen euro bestemd. Daarbij is de winstwaarschuwing afgegeven dat de consequentie van deze exercitie is dat de kapitaallasten waarvoor deze reserves bedoeld waren voortaan uit de algemene middelen gedekt worden. Dat heeft een negatief effect op het begrotingssaldo. Dat betekent dat dingen die wij hadden kunnen betalen uit die 175 miljoen euro nu op een andere manier betaald moeten worden. Daarbij kan gedacht worden aan bepaalde tegenvallers bij infra, of het aanleggen van nieuwe fietspaden etc.

Statenlid **DULFER**: Dank u voorzitter. Ik dank ook het college voor de uitgebreide beantwoording en de discussie die we hadden over de Kaderbrief. Ik heb eerlijk gezegd het vertrouwen dat we richting begroting nog echt goed zaken kunnen doen. Daar kijk ik naar uit. Ik wilde nog wel even terugkomen op de motie over de verhoging van de inkomsten uit grondwaterheffing. Dat gaat over motie 166, als ik correct ben. Ik begrijp van de gedeputeerde dat GS bereid zijn tot het doen van een voorstel tot een verhoging, als er daadwerkelijk een concreet onderwerp voorligt, een project zich aandient. Die past dan in de wettelijke kaders van de Waterwet. In dat geval wil ik de motie aanhouden. Ik moet wel zeggen dat ik de gedeputeerde ietwat benauwd vind kijken naar de interpretatie van de Waterwet. Ik denk dat hij dat wat ruimer kan nemen. Ik vraag hem daarover met name contact op te nemen met zijn collega uit Brabant, omdat daar in de praktijk wat ruimer wordt gekeken naar de Waterwet. Daardoor kunnen ook wij leren dat er misschien wat meer mogelijkheden zijn dan de gedeputeerde in eerste instantie voor ogen heeft. Dank u wel.

De heer **ROOSENDAAL** (VVD): Dank u wel voorzitter. In eerste termijn gaf ik aan dat wij ons zorgen maken over de stijgingen van de kosten in combinatie met de aanleg en het onderhoud van de infrastructuur. Ik wil daarbij nog de link leggen met de opmerkingen van mevrouw Van Geffen. Het is goed om die verduidelijking te hebben. Wij hebben als coalitie destijds, gelet op de ernst van de situatie op dat moment, besproken om de 175 miljoen euro kapitaallastenreserve te bestemmen voor andere doeleinden, waaronder ook de dekking in de eerste twee jaar. Daarna wisten wij dat er 3,5 miljoen euro structureel moest worden bezuinigd om dat op te kunnen vangen in de lopende middelen. Dat gezegd hebbende, is de situatie van vandaag dat een groot deel van dat bedrag, die 100 miljoen euro aan het coronaherstelfonds is besteed. Dat zullen we niet helemaal uitnutten. Ik zou het college de suggestie willen doen om dat geld, dat we niet meer nodig hebben uit het coronaherstelfonds, opnieuw te bestemmen om extra investeringen te kunnen doen in het energienet en in de wegen. Wat nodig is om de welvaart in Noord-Holland op langere termijn te kunnen schragen. Ik hoor graag de mening van het college.

Mevrouw **KAPITEIN (**D66): Dank u voorzitter. Ik wil nog reageren op een paar moties. Allereerst dank aan de ChristenUnie voor hun moties over de indexaties. Wij vinden het van GS een prima voorstel om met een notitie te komen. Hopelijk wordt het wat eerder dan het voorjaar, zodat wij in deze Staten er nog wat mee kunnen doen.
De motie over de klimaat- en biodiversiteitscrisis komt neer op iets wat wij al heel lang en vaak roepen, als sinds Jan Terlouw. Het klopt ook dat GS zich hiervoor heel erg inspannen. De reacties van iedereen zijn zeer herkenbaar.
De motie om het dierenwelzijn concreter te maken juicht zij toe. Voor D66 is dierenwelzijn ook belangrijk.
Ik ben blij dat het CDA wat betreft de erfcoaches het voorstel van GS overnemen. In de commissie hadden we ook al aangegeven dat we er sympathiek tegenover staan. Maar het moet liefst gecombineerd worden met ander beleid en andere middelen die er zijn.
De toezegging van GS op het punt van de motie over de grondwaterheffing, die wij samen met GroenLinks hebben ingediend, spreekt ons aan. Als GS inderdaad met een voorstel komen voor concrete stappen. Nog een klein vraagje aan GS: gaan jullie dit ook daadwerkelijk doen? Wij sluiten af met de complimenten aan de commissaris over de wijze waarop die omgaat met de herdenking van de slavernij. Wat ons betreft is die motie daarmee overbodig.

Reactie namens het college van Gedeputeerde Staten in tweede termijn

Gedeputeerde **LOGGEN**: Voorzitter, heel kort. Ik zal proberen niet angstig te kijken. Ik ben van tal van dingen beschuldigd, maar nog nooit van angstig kijken. Laat ik beginnen met het masterplan wonen. Het is de bedoeling dat het nog in deze collegeperiode tot besluiten komt, inclusief de financiële paragraaf. Maar daarin hebben wij een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Wij bieden straks een instrumentenmix aan die doorgerekend en bekeken is qua juridische en financiële haalbaarheid. Maar als er nog meer wensen of instrumenten worden gevraagd, kan het natuurlijk uitlopen. Het is echter de bedoeling dat op basis van het masterplan 1.0 en 1.5 nog in deze bestuursperiode een masterplan 2.0, inclusief financiële paragraaf, kan worden vastgesteld.
Ik zal eerst ambtelijk nog een navragen hoe men het in Brabant heeft gedaan. Daar kan dan naar gekeken worden. Mocht men daar ruimhartiger, zonder in strijd te komen met de wet, ermee omgaan, kan dat wellicht tot inspiratie bij ons leiden. Daarmee kom ik dan terug bij u. Anders zou ik willen vasthouden aan de gedane toezegging dat op het moment dat er concrete projecten zijn -die wij niet zelf bedenken, die moeten eerst aangevraagd worden- wij aan de hand daarvan de heffing doen. Dat is dus niet iets wat wij actief kunnen gaan doen. Als er concrete projecten zijn waar dit kan, nemen wij die actieve rol aan. Zodra er concrete maatregelen zijn, zullen wij met de heffing komen.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Dank u wel voorzitter. Als mede-indiener heb ik toch nog een vraag. U zegt net dat u gaat kijken wat Brabant precies doet en hoe dat precies past. Daarover rapporteert u dan. Kunt aangeven wanneer dat ongeveer komt? Na de zomer? Oktober, voor de begroting?

Gedeputeerde **LOGGEN**: Dat vind ik heel erg lastig. Wij zitten vlak voor het reces. Wij hebben ook binnen de provincie Noord-Holland momenteel te maken met te weinig handen. Ik laat contact opnemen met de collega's in Brabant om te kijken hoe zij de Waterwet daar interpreteren, en of dat niet op gespannen voet met de wet staat. Ik wil er op dit moment geen termijn aan verbinden. Ik probeer op een qua uitvoerbaarheid redelijke termijn met informatie te komen. Mocht het heel ver in de toekomst zijn, dan laat ik dat nog weten. Maar het is niet de bedoeling dit eindeloos voor ons uit

te schuiven. De eerlijkheid gebiedt mij te zeggen dat ik nu geen concrete datum of een tijdstip kan noemen.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Ik begrijp het. Ik hoor ook de problemen met de ambtelijke capaciteit in het algemeen. Ik heb hierover met mijn fractie in Brabant afgestemd en hoor heel goede berichten over wat men daar heeft gedaan. Volgens mij hoeft het niet zoveel werk te vergen qua uren. Ik ben op zoek naar een indicatie. Het hoeft niet een precieze dag of week te zijn. Zou een maand voor de begroting dit jaar mogelijk zijn?

Gedeputeerde **LOGGEN**: Veiligheidshalve houd ik het op ergens in deze bestuursperiode. Ik doe het zo vroeg als mogelijk is. Als ik zeg dat het 1 september wordt, moet ik u misschien eind augustus een briefje sturen dat ik het toch niet red. Dan creëren we met elkaar nog meer werk. Ik probeer het zo spoedig mogelijk te doen.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Daarmee zijn we aan het eind gekomen van de beraadslagingen over dit agendapunt. Is er nog behoefte aan wijzigingen in moties? Ik zie de heer Roosendaal zijn hand opsteken.

De heer **ROOSENDAAL**: Ik heb nog een vraag uitstaan. Mijn suggestie was om meer middelen vrij te maken voor de noodzakelijke infrastructuur door te verwijzen naar dat deel van het coronafonds dat mogelijk niet wordt ingezet.

Gedeputeerde **KOCKEN**: Ik heb de herhaling van de vraag niet goed gehoord. Kunt het nog een keer zeggen?

De heer **ROOSENDAAL**: De coalitie heeft de 175 miljoen kapitaallastenreserve indertijd voor andere zaken bestemd. Daar staan wij nog helemaal achter. Een groot deel daarvan, namelijk 100 miljoen euro, was voor het coronaherstelfonds. Dat geld zullen wij waarschijnlijk niet helemaal nodig hebben voor dat doel. Mijn verzoek is om mee te nemen bij uw overwegingen voor de begroting om het deel dat niet nodig is te bestemmen voor de noodzakelijke investeringen in infrastructuur die we moeten doen, voor elektriciteit en wegen, en andere zaken rondom infra, mobiliteit en infrastructuur. Dat was de suggestie en in hoor graag uw antwoord.

Gedeputeerde **KOCKEN**: Ik hoor die suggestie van u aan. Wij zullen het ook overwogen, maar ik doe geen toezegging.

De **VOORZITTER**: Daarmee is dan wel een eind gekomen aan de beraadslagingen. Ik kijk even rond of iemand nog iets aan een motie wil veranderen, of intrekken dan wel aanhouden. Ik zie geen handjes. Het is nu bijna 19.00 uur. Ik stel voor dat wij tot 19.45 uur schorsten. U moet zelf vandaag het eten opscheppen. Het is een echt lopend buffet. Ik schors de vergadering.

Schorsing: 18.52-19.45 uur.

De **VOORZITTER**: Goedenavond. Ik heropen de Statenvergadering van 4 juli 2022. We hebben al een behoorlijke vergaderdag achter de rug. We zijn aangekomen bij het laatste agendapunt van vanavond. Daarna schors ik de vergadering tot 11 juli.

11. Meerjarenbegroting MRA (VD-43)

De **VOORZITTER**: Aan de orde is de Meerjarenbegroting MRA. In het kader van de nieuwe samenwerkingsafspraken MRA ligt hier de conceptmeerjarenbegroting MRA voor. U kunt wensen en opvattingen meegeven. Die zullen dan worden ingebracht in de algemene vergadering van 16 september. GS hebben voor u een conceptbrief opgesteld. Graag hoor ik van u of u daarmee kunt instemmen, of nog opmerkingen of aanvullingen heeft. In de PS-vergadering van 14 november zal de definitieve Meerjarenbegroting MRA op de agenda staan, voor inbreng in de algemene vergadering van 18 november.
Er staat in de GS-brief wel een foutje. U leest aan het eind van de brief dat de conceptsamenwerkingsafspraken in de definitieve versie worden aangepast. Dat moet natuurlijk zijn '*de Meerjarenbegroting'*. Die fout zal na afloop van de PS-vergadering, voor verzending van de brief, gecorrigeerd worden.
Er heeft zich een aantal sprekers gemeld voor voordracht 43. Dat zijn de heer Mülder van D66, mevrouw De Groot van de SP, de heer Carton van de PvdA, Statenlid Dulfer van GroenLinks, mevrouw

Van Meerten van de VVD, Statenlid Kostić van de PvdD, de heer Dekker van Forum voor Democratie en de heer Klein van de ChristenUnie.
We gaan beginnen aan de eerste termijn en ik geef het woord aan de heer Mülder van D66.

De heer **MÜLDER** (D66): Voorzitter. Ik mag mijn collega Kapitein vervangen voor het mooie stuk over MRA. Naar de mening van D66 is deze eerste Meerjarenbegroting van de MRA wel erg beknopt. Hoewel wij weinig aanmerkingen hebben op de cijfers, is de tekstuele uitleg minimaal. Daarom vinden wij het zeer terecht dat GS dat als aandachtspunt meegeven. Wij kunnen met deze begroting niet goed beoordelen waar wij precies geld voor vrijmaken. Vooral omdat de MRA als netwerkorganisatie nogal wat capaciteit om niet gebruikt. Wij hopen hierin de volgende keren meer inzicht te krijgen. D66 deelt de zorg van GS over de structurele bezuiniging van de gemeente Amsterdam die men wil doorvoeren bij de afdracht van de platformeconomie. Dit kan niet eenzijdig verlaagd worden. We hebben al wat moties en amendementen voorbij zien komen. Wij vinden de twee moties te inhoudelijke keuzes. Daar hebben wij moeite mee, want we willen de MRA vooral als netwerkorganisatie behouden. Een samenwerking tussen gemeenten, en de provincies Noord-Holland en Flevoland. Wij willen daar sturen vanuit ons eigen beleid. Wij willen zo min mogelijk extra andere kaders in dat eigen beleid. Dezelfde kaders meegeven zoals in ons beleid vinden wij overbodig en verwarrend. Dank u wel.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): De Meerjarenbegroting van de MRA zegt niet zoveel. Het is een verzameling cijfers met een aantal verwijzingen. Ook is er nog een beknopte inhoudelijke toelichting. Dat is veel te weinig om een goed oordeel te kunnen vormen. Wij verwachten van een Meerjarenbegroting dat er een document met een toelichting komt. En dat een begroting voldoet aan de 3W-vragen. Wat hebben we bereikt? Wat willen we bereiken met ons geld? En zijn we een beetje op koers? En dat dan behalve in cijfers, ook graag in woorden. Als de MRA een beetje inzichtelijk wil zijn voor de Staten, de raden en de inwoners, lijkt mij dat toch een eerste vereiste.
We begrijpen uit de aanbiedingsbrief dat de Meerjarenbegroting in samenhang zou moeten met de MRA-agenda, maar dit deze keer niet kan. Wij vinden dat een zwaktebod. De brief aan de MRA, de zienswijze, vertelt hetzelfde verhaal. Maar vreemd genoeg is het voorstel van Noord-Holland om begin 2023, wanneer termijnagenda en de voortgangsnota ook beschikbaar zijn, nader te besluiten over de invulling van de financiële kaders van 2023 en 2024.
De SP kan zich hier niet in vinden en wil een Meerjarenbegroting die wel aan de 3W-vragen voldoet. We komen daarom met een motie, zodat wij de inhoud van de brief aan de MRA aan kunnen passen en wij alsnog een leesbare en duidelijke Meerjarenbegroting ontvangen. Onze motie heet ‘Meer inzicht in de Meerjarenbegroting van de MRA’. Het dictum van deze motie luidt als volgt. ‘Besluit in de antwoordbrief betreffende opmerkingen provincie Noord-Holland betreffende de conceptmeerjarenbegroting MRA, de tekst onder 2 zodanig aan te passen dat duidelijk wordt dat PS ruim voorafgaand aan de algemene vergadering van 16 september 2022 een Meerjarenbegroting MRA tegemoetziet die uitgebreide antwoorden geeft op de vragen: Wat willen we bereiken? Wat gaan we ervoor doen? Wat mag dat kosten? En gaat over tot de orde van de dag.’ En met de overige in de zienswijzebrief gemaakte opmerkingen zijn wij het eens.

Motie 167/4 juli 2022
‘Meer inzicht in de Meerjarenbegroting van de MRA’

Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen,
constaterende dat:
- *de concept-Meerjarenbegroting MRA slechts summier onderbouwd is;*
- *deze de leden van Provinciale Staten onvoldoende inzicht biedt in de prestaties die conform de Meerjarenbegroting geleverd zullen worden;*
- *een goede meerjarenbegroting is opgebouwd rond de 3W -vragen, te weten: Wat willen we bereiken? Wat gaan we ervoor doen? Wat mag het kosten?;*
- *de Meerjarenbegroting MRA geen antwoord geeft op deze 3W- vragen.*

Overwegende dat:
- *van Provinciale Staten van Noord-Holland een afgewogen oordeel over de Meerjarenbegroting MRA wordt verwacht;*
- *Provinciale Staten geen afgewogen oordeel kan geven aan de Meerjarenbegroting MRA als deze geen antwoorden geeft op de 3W- vragen;*
- *in de antwoordbrief betreffende ‘opmerkingen provincie Noord-Holland betreffende de concept-meerjarenbegroting MRA’ wordt vermeld dat begin 2023, wanneer de Termijnagenda en de Voortgangsnota ook beschikbaar zijn, een nader besluit genomen wordt over de invulling van de financiële kaders 2023 en 2024;*

- *de huidige concept-meerjarenbegroting MRA niet aan de voorwaarden voor een goede begroting voldoet.*

Besluit:

- *in de antwoordbrief betreffende 'opmerkingen provincie Noord-Holland betreffende de concept-meerjarenbegroting MRA' de tekst onder 2. zodanig aan te passen dat duidelijk wordt dat: Provinciale Staten ruim voorafgaand aan de Algemene Vergadering van 16 september 2022 een Meerjarenbegroting MRA tegemoet ziet die uitgebreide antwoorden geeft op de vragen: Wat willen we bereiken? Wat gaan we ervoor doen? Wat mag het kosten?*

En gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening: Wil van Soest (5OPLUS/PvdO), Anna de Groot (SP)

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen. De heer Carton van de PvdA.

De heer **CARTON** (PvdA): Voorzitter, bedankt. Een korte bijdrage van de PvdA. De PvdA gaat akkoord met de voordracht Meerjarenbegroting MRA, maar de begroting is wel wat erg beknopt. Wij maken ons ook zorgen over de onder andere de bezuiniging van de gemeente Amsterdam, waarover ook vorige sprekers het hadden. Wij kunnen ons zeker vinden in de meegegeven aandachtspunten die door GS zijn opgesteld. Ik wil eigenlijk reageren op de moties, maar er is nog maar één ingediend. Ik kom later op de andere moties terug.
Er is een motie van de SP ingediend met een richting voor de toelichting op de komende begroting. Ik snap het idee van het willen meegeven van een richting, maar volgens mij is het aandachtspunt dat GS meegeven, dat de toelichting op de Meerjarenbegroting te beknopt is, voldoende om er verder invulling aan te geven.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Begrijp ik dat de heer Carton zijn fiat aan de voordracht wil geven zonder precies te weten wat het antwoord is op de 3W-vragen? Waar gaan wij naartoe met de MRA?

De heer **CARTON** (PvdA): Ik denk dat de MRA zeker in staat is om op die vragen antwoord te geven. Ik denk niet dat we daarvoor een motie met die richting nodig hebben.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Dan zegt u eigenlijk tegen de MRA dat men een blanco cheque krijgt voor deze Meerjarenbegroting. Ik weet als Statenlid, raadslid of burger helemaal niet waarover dit gaat en waar het naartoe gaat. Het is een verzameling cijfers. Meer is het niet. En dan wilt u niet in een zienswijzebrief laten blijken dat u het daarmee eigenlijk niet eens bent? Dat u eigenlijk van de MRA dat men met een volledige Meerjarenbegroting komt. De MRA is een lobbyorganisatie.

De heer **CARTON**: Volgens mij zijn alle partijen die samen richting geven aan de MRA daarmee ook samen richting geven met de begroting. Voor ons is de toelichting met daarbij de aandachtspunten voldoende.

Statenlid **DULFER** (GL): Dank u wel voorzitter. Wij hebben in de commissie EFB in verband met de MRA twee onderwerpen uitgebreid gesproken. Een ging over de inhoudelijke onderbouwing van de begroting. Een aantal sprekers noemde dat al. Een tweede onderwerp ging over de bezuinigingen vanuit Amsterdam. Wij delen het ongenoegen over de beperkte inhoudelijke onderbouwing, zoals die nu in de Meerjarenbegroting zit. Wij delen dan ook de reactie van GS. Maar voor ons is het nog helemaal duidelijk –en misschien dat GS daarop in kunnen gaan- wat de consequentie zijn van de stelling die wij nemen in onze reactie. Wij willen namelijk begin volgend jaar, begin 2023, een heroverweging van de jaren 2023 en 2024. Beteken dit nou dat we een voorlopige toestemming geven voor een Meerjarenbegroting? Of dat we een toestemming geven onder voorwaarden? Wat is nu precies het standpunt van Noord-Holland op 16 september in die algemene vergadering?
Het tweede gaat over de bezuiniging die Amsterdam heeft doorgevoerd. Dat vinden wij ook wel lastig. Maar Amsterdam heeft het grootste recht in zo'n netwerkorganisatie om zelfstandig zo'n besluit te nemen. Maar wij vinden het wel een heel slecht signaal. Je merkt dat het voor die samenwerking in de MRA gaat om het onderlinge vertrouwen van de verschillende gemeenten en de provincie gaat. Je weet dat het voor een heleboel gemeenten heel lastig is om dat vertrouwen te hebben en te houden, met wat daarvoor nodig is om te organiseren binnen gemeenteraden. Dan is zo'n eenzijdige bezuiniging wel een heel slecht signaal in het vertrouwen naar de buitenwereld.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Mag ik Statenlid Dulfer vragen of hij niet vindt dat het vertrouwen aanmerkelijk zou vergroten als er ook een duidelijke begroting komt die voldoet aan de 3W-eisen? Er

is nu een begroting waarmee men akkoord gaat. U moet bedenken dat de MRA geen organisatie is die duidelijk is met wat ze gaat bereiken. Ik heb nog nooit in mijn leven een lijstje van de MRA gezien met wat men bereikt heeft. Dat heb ik nooit gezien. Ze zeggen altijd dat ze zoveel bereiken, maar ik weet niet wat! Ik heb nog nooit gezien wat de MRA bereikt heeft.

Statenlid **DULFER** (GL): Wat dat laatste betreft: twee jaar geleden is er een uitgebreide evaluatie van de MRA geweest. Daarbij is onder andere juist daarnaar gekeken. Dat doet echter niets af aan het feit dat daar de discussie over gaat, ook rond die inhoudelijke onderbouwing. Het zou het onderling vertrouwen van de verschillende gemeenten binnen dat netwerk wel versterken. Om die reden voeren wij ook hier met elkaar die discussie over de inhoudelijke onderbouwing. Uiteindelijk hebben wij ook rond de onderlinge afspraken onze zorgen al geuit over de duurzame invulling van het economisch perspectief van de MRA. Dat wordt wel overtuigend overal genoemd. Maar eigenlijk wordt het toch weinig op papier vastgelegd. Er komt daarover een amendement. Wij zijn erg geïnteresseerd in de reactie van GS op dat amendement.

Mevrouw **VAN MEERTEN** (VVD): In 2022, dus dit jaar, zijn er constructieve stappen genomen om raden en Staten beter te betrekken bij de MRA. Wij bespreken dus nu voor het eerst in deze Staten de Meerjarenbegroting. Dat is goed, want zo kunnen wij onze bestuurders beter controleren. Wat minder goed is aan deze Meerjarenbegroting, wat al voorbij gekomen is, is de inhoudelijke onderbouwing. Dat moet gewoonweg snel veel beter. Dat staat gelukkig ook in de reactie van GS aan de MRA. We hebben het ook uitgebreid in de commissie besproken. De gedeputeerde heeft aangegeven dat hij zich gaat inzetten om die inhaalslag te maken. We zullen deze voortgang dan ook scherp monitoren.
Verder heb ik dezelfde vraag als mijn collega Dulfer. Wat betekent het nou precies voor de Meerjarenbegroting voor de komende twee jaar als we dat gaan aanpassen? Krijgen we dan een nieuwe Meerjarenbegroting voorgeschoteld? De VVD vindt het teleurstellend om in het verslag van de AV te lezen dat het niet wenselijk en mogelijk is om de gevolgen van individuele gemeenten van de gevraagde om niet-inzet in de Meerjarenbegroting inzichtelijk te maken. De reden die wordt gegeven is dat deze inzet geen deel uitmaakt van de MRA-begroting, maar van de begroting van de deelnemers. Dat is natuurlijk logisch, maar dat maakt de controle op de MRA-begroting als geheel heel lastig. In de commissie heeft u juist toegezegd om deze inzet wél op te nemen in de eerstkomende begroting. Deze wens is ook door een meerderheid van de raadstafel aangegeven. Mijn vraag aan de gedeputeerde is dan ook hoe zich dat precies verhoudt. Ik zou in die zin een bevestiging van de gedeputeerde willen krijgen om zich in te blijven zetten voor een zo transparant mogelijke begroting waarin ook de inzet om niet een plek krijgt.
De VVD kan zich goed vinden in de overige punten in de reactie van GS, zeker als het gaat om de bezuiniging van de gemeente Amsterdam aangaande vaste extra afdracht aan het platform economie. Uiteraard staat het iedere gemeente vrij om een bezuiniging toe te passen. Echter, de VVD vindt deze bezuiniging in het licht van de huidige ongewisse economische tijden -we hebben immers te maken met een krappe arbeidsmarkt en oplopende inflatie- onbegrijpelijk. Op zijn zachtst gezegd ongewenst. Juist in moeilijke tijden zouden de twee grootste spelers in de MRA, de gemeente Amsterdam en de provincie, de zwaarste lasten moeten dragen. Dat ben je aan je stand verplicht. Daarnaast is het een slecht signaal naar de kleinere gemeenten die alle zeilen moeten bijzetten om hun financiële en ambtelijke bijdrage te leveren. Dus vanaf deze plek: Amsterdam, pak je verantwoordelijkheid!
Er komen nog een aantal amendement voorbij, maar die zijn nog niet ingediend. Daar ga ik later op in.

Statenlid **KOSTIC**: Voorzitter Wij hebben vandaag gepraat over de manier waarop geld van burgers in de komende vier jaar besteed gaat worden binnen de MRA. Ik zal namens de fractie eerst op de hoofdlijnen iets zeggen. Vervolgens zal ik de twee voorstellen toelichten. De MRA is er voor samenwerking, zoals net ook al werd gezegd. Er zit een grote kracht in die samenwerking. Maar waarvoor gebruiken wij die kracht? Mensen willen schone lucht en water, een groene leefomgeving, een dak boven hun hoofd, eerlijk brood op de plank en een gezonde toekomst. Dat kan alleen als we de transitie versnellen naar een systeem waarin wij in harmonie met de natuur leven. Daarvoor moet je slim omgaan met het geld van burgers, zodat we straks allemaal een mooiere toekomst kunnen hebben. Gelukkig erkent de MRA zelf dat we voor een grote urgente en complexe opgave staan. En dat de leefkwaliteit onder druk staat. Op papier ligt er ook de ambitie om dat aan te pakken, namelijk met de MRA-agenda waar deze Meerjarenbegroting op gebaseerd is. Maar op welke manier dat terugkomt in de Meerjarenbegroting is onduidelijk. Over het algemeen is nu niet duidelijk waar het MRA-geld naartoe gaat. Daarom onderschrijven zowel GS als de SP in hun oproep richting MRA

om de doelen en plannen die achter de begroting zitten duidelijker te maken. De ChristenUnie dient straks namens ons een amendement in.
Voorzitter, dan onze twee voorstellen. We zien dat GS bezwaar hebben tegen de bezuiniging van Amsterdam op het Platform Economie. Dat horen we ook van andere partijen. GS geven daarvoor twee argumenten. Ten eerste is er de huidige situatie met economische tegenwind. Ten tweede de gemaakte gentleman's agreement. Het is te begrijpen dat de provincie bij die keuzes van Amsterdam vraagtekens plaatst. Maar de onderbouwing kan echt wel wat steviger. Met de oude economie gaat het namelijk goed. Er is economische groei. Echt slecht gaat het met alles wat ons bestaan mogelijk maakt. Onze natuur, ons water, ons klimaat. Juist daarom is een versnelde transitie naar een duurzame, brede welvaartseconomie nodig. Onze eigen uitvoeringsagenda Economie wijst zo mooi de weg. Ik citeer: 'Iedere Noord-Hollander moet de mogelijkheid hebben om deel te nemen in de economie en bij te dragen aan duurzame economische ontwikkeling. Een economie die de brede welvaart versterkt en geen schade toebrengt aan de ecologie, biodiversiteit en dierenwelzijn.' Dat zou het argument van de provincie richting Amsterdam moeten zijn om de bezuinigingen te heroverwegen.
Met ons amendement laten we de brief hierover beter aansluiten bij de provinciale ambities en herinneren wij onze partners aan onze gezamenlijke ambities voor de transitie naar de groene economie. Wij willen de gedeputeerde daarin ook een steuntje in de rug geven. Vandaar het amendement, samen met ChristenUnie en DENK. Daarin staat dat het beschikbare budget voor de activiteiten van het MRA Platform Economie. Hiermee wordt de afspraak doorbroken dat Amsterdam en de provincie jaarlijks eenzelfde bedrag fourneren. Dan de tekst van het amendement: 'Gezien de verschillende crises die zich hebben opgestapeld is er noodzaak om de transitie te versnellen naar een brede welvaartseconomie binnen ecologische grenzen. Om die transitie te versnellen kunnen bedrijven bijvoorbeeld positief worden gestimuleerd een bijdrage te leveren aan maatschappelijke doelen en naast economische ook sociale en ecologische waarden toe te voegen. Het zou tegen die achtergrond de voorkeur verdienen dat Amsterdam de eenzijdige afgekondigde bezuiniging weer ongedaan zou maken.' Dat lijkt me helder. D66 had het erover dat het niet gaat om het wel of niet bevestigen van ons beleid, maar gewoon een beter argument te geven richting MRA.
Wij zien dat er bezuinigingen worden gemaakt op die transitieopgave voor een gezonde leefomgeving. Dat willen wij natuurlijk voorkomen. In de commissie kon daarover geen toezegging worden gedaan. Vandaar de motie samen met DENK. Het dictum luidt: 'verzoeken GS om bij MRA in te brengen dat de provincie bezuinigingen op transitieopgave leefomgeving ongewenst vindt als die ten koste gaan van MRA-inspanningen om de biodiversiteits- en klimaatcrisis het hoofd te bieden.
Dank u wel.

Amendement A56/4 juli 2022
'Slimmer en groener omgaan met maatschappelijk geld bij MRA'

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 4juli 2022, ter behandeling van de voordracht Meerjarenbegroting MRA 2021-2024;
besluiten om besluit 2 van het ontwerpbesluit als volgt te wijzigen;

- *2. wensen en opvattingen naar voren te brengen, die per brief zullen worden toegezonden aan de voorzitter van de MRA, en zullen worden ingebracht door de vertegenwoordiger van de provincie Noord-Holland in de Algemene Vergadering van de MRA die zal plaatsvinden op 16 september 2022, en die als volgt in de bij deze voordracht behorende conceptbrief van GS aan het MRA, inzake opmerkingen Noord-Holland betreffende de concept-meerjarenbegroting, te verwerken: De volgende tekst op blz. 3 van de brief: "Als gevolg hiervan daalt nu het beschikbare budget voor de activiteiten van het MRA-Platform economie. Zeker in de huidige situatie van economische tegenwind is dat niet wenselijk. Daarnaast wordt hiermee ook de afspraak doorbroken dat Amsterdam en de provincie jaarlijks eenzelfde bedrag fourneren. Het zou tegen die achtergrond de voorkeur verdienen dat Amsterdam de eenzijdig afgekondigde bezuiniging weer ongedaan zou kunnen maken."*

Te vervangen door:

- *"Als gevolg hiervan daalt nu het beschikbare budget voor de activiteiten van het MRA-Platform economie. Hiermee wordt de afspraak doorbroken dat Amsterdam en de provincie jaarlijks eenzelfde bedrag fourneren. Gezien de verschillende crises die zich hebben opgestapeld, is er noodzaak om de transitie te versnellen naar een brede welvaart-economie, binnen ecologische grenzen. Om die transitie te versnellen kunnen bedrijven bijvoorbeeld positief worden gestimuleerd een bijdrage te leveren aan maatschappelijke doelen, en naast economische ook sociale en ecologische waarde toe te voegen. Het zou tegen die achtergrond de voorkeur verdienen dat Amsterdam de eenzijdig afgekondigde bezuiniging weer ongedaan zou kunnen maken."*

Toelichting
De afspraak met Amsterdam is een gentlemen's agreement en het gaat om extra budget (boven op de reguliere bijdrage per inwoner) dat de gemeente Amsterdam in eerdere jaren voor activiteiten in het economisch domein ter beschikking heeft gesteld. Amsterdam heeft wellicht goede, maatschappelijke redenen om op dit dossier te bezuinigen. Het is voor de provincie niet heel gebruikelijk zich te mengen in de democratische besluiten van een andere overheidslaag. Als ze dat wel doet moeten de redenen zwaarwegend zijn. In de oorspronkelijke tekst wordt naast een verwijzing naar de gentlemen's agreement ook "de huidige situatie van economische tegenwind" als argument gebruikt. Het CBS meldde echter eind vorige maand dat de economie in 2022 in alle regio's gegroeid is ten opzichte van een jaar eerder en aan het eind van het jaar zal nog steeds sprake zijn van economische groei.1 Waar het wel slecht mee gaat is onze biodiversiteit en klimaat. Juist omdat we met een biodiversiteits- en klimaatcrisis en zelfs mogelijke watercrisis te maken hebben, is een versnelde transitie naar een duurzame brede welvaart economie binnen de ecologische draagkracht van groot belang. Ook de MRA-Agenda verwijst naar de noodzakelijke transitie van de economie: "Een regionale economie die op de langere termijn internationaal succesvol is, is een schone economie. Daarnaast vraagt het waarborgen van een veilige leefomgeving met hoge leefkwaliteit dat we ons wapenen tegen klimaatverandering en dat we het gebruik en de inrichting van onze leefomgeving verduurzamen. De nationale ambitie is om in 30 jaar klimaatneutraal, volledig circulair en klimaatbestendig te zijn. Op het lokale schaalniveau moeten deze ambities geconcretiseerd en gerealiseerd worden." Dit zou hét argument van de provincie richting Amsterdam en MRA moeten zijn. Dat is ook in lijn met de provinciale ambities met betrekking tot brede welvaart, natuur en klimaat. Zo stelt de Uitvoeringsagenda Economie: "Iedere Noord-Hollander moet de mogelijkheid hebben om deel te nemen in de economie en bij te dragen aan duurzame economische ontwikkeling. Een economie die de brede welvaart versterkt, brengt ook geen schade toe aan de ecologie, biodiversiteit en dierenwelzijn." En in de Actieagenda Circulaire Economie: "Het moet sneller anders: versnelling van de transitie.[..] Voor een volledig circulaire economie is een systeemverandering nodig: een verandering van het hele economische systeem." Ons amendement is dus een correctie om de tekst van de brief meer in de geest van onze gezamenlijke ambities te brengen.

Ondertekening: Ines Kostic (PvdD), Michel Klein (ChristenUnie), Süleyman Koyuncu (DENK)

Motie 168/4 juli 2022
'Geen bezuinigingen MRA ten koste van klimaat en biodiversteit'

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 4juli 2022, ter behandeling van de voordracht Meerjarenbegroting MRA 2021-2024;
constaterende dat:
- *de MRA bezuinigt op het budget voor 'Transitieopgaven Leefomgeving';*
- *als reden wordt genoemd dat de energietransitie minder een rol gaat spelen in MRA samenwerking;*
- *de MRA-Agenda onder 'transitieopgaven leefomgeving' niet alleen de energietransitie verstaat, maar ook versterking van biodiversiteit en aanpak van klimaatproblemen;*
- *er volgens wetenschappelijk consensus geen tijd meer te verliezen is bij de aanpak van de biodiversiteits- en klimaatcrises;*

overwegende dat:
- *Provinciale Staten wensen en opvattingen over de meerjarenbegroting naar voren kunnen brengen;*
- *onder andere de gemeente Zaanstad in haar wensen en opvattingen ook heeft aangegeven dat een bezuiniging op 'transitieopgaven leefomgeving' prematuur is;*
- *GS in de commissievergadering niet kon verzekeren dat deze bezuiniging niet ten koste zou gaan van MRA-inspanningen om de biodiversiteits- en klimaatcrisis het hoofd te bieden;*

gehoord de discussie, verzoeken GS:
- *om bij MRA in te brengen dat de provincie bezuinigingen op 'transitieopgaven leefomgeving' ongewenst vindt, als die ten koste gaan van MRA-inspanningen om de biodiversiteits- en klimaatcrises het hoofd te bieden; en gaan over tot de orde van de dag.*

Ondertekening: Ines Kostic (PvdD), Süleyman Koyuncu (DENK)

De **VOORZITTER**: Uw amendement en uw motie maken beide onderdeel uit van deze beraadslaging.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Voorzitter. Wij hebben in de commissie gesproken over de voorgestelde reactie van GS op de Meerjarenbegroting van de MRA. Wij kunnen ons daarin in grote lijnen vinden. Er is meer inhoudelijke onderbouwing nodig. Het is verstandig om de inflatiecorrectie vast te zetten. Het is ook goed om Amsterdam aan te spreken op haar bezuiniging. De PvdD heeft net samen met ons een amendement ingediend om de tekst over die economische tegenwind te vervangen door een tekst over de noodzaak van een economische transitie.
Wij willen daarnaast een tekst over de doorwerking van de termijnagenda in de begroting voor 2023 en 2024 wat steviger maken. Er staat nu: 'Wij suggereren om op basis van de termijnagenda en de voortgangsrapportage de precieze financiële kaders nog eens te bekijken.' Maar wij denken dat het goed is dat we duidelijk zeggen dat we alleen voor 2022 de kaders vaststellen en daarna de ruimte nemen om de precieze invulling te bepalen op basis van het gesprek over de voortgangsnota en de termijnagenda. Wij dienen daarom het volgende amendement in. Aan de tekst op pagina 2 van de brief voegen wij de volgende zinnen toe. Er stond dat begin 2023 een nader besluit wordt genomen over de invulling van de financiële kaders. Daarvan maken wij: 'Wij stellen voor om nu alleen de financiële kaders voor 2022 vast te stellen en dat begin 2023, wanneer de termijnagenda en de voortgangsnota beschikbaar zijn, een nader besluit genomen wordt over de precieze invulling van de financiële kaders voor 2023.'

Amendement A57/4 juli 2022
'MRA Financieel kader alleen vastleggen voor 2022'

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4juli 2022, ter behandeling van voordracht VD-43, 'Meerjarenbegroting MRA';
besluiten het ontwerpbesluit in de voordracht als volgt aan te vullen:

- *3. de bij deze voordracht behorende conceptbrief van GS aan het MRA, inzake 'opmerkingen Noord-Holland betreffende de concept-meerjarenbegroting MRA', als volgt aan te passen:*

de volgende tekst op pagina 2 van de brief:

- *We stellen voor dat begin 2023, wanneer de Termijnagenda en de Voortgangsnota ook beschikbaar zijn, een nader besluit genomen wordt over de invulling van deze financiële kaders van 2023 en 2024. Een bijkomend voordeel is dat de nieuwe raden zich op dat moment de regionale problematiek eigen hebben gemaakt, net als de dit voorjaar begonnen wethouders die regionaal actief zijn. Een weloverwogen oordeel is daarmee beter mogelijk.*

wordt vervangen door:

- *We stellen voor om nu alleen de financiële kaders voor 2022 vast te leggen, en dat begin 2023, wanneer de Termijnagenda en de Voortgangsnota ook beschikbaar zijn, een nader besluit genomen wordt over de precieze invulling van deze financiële kaders van 2023 en 2024. Een bijkomend voordeel is dat de nieuwe raden zich op dat moment de regionale problematiek eigen hebben gemaakt, net als de dit voorjaar begonnen wethouders die regionaal actief zijn. Een weloverwogen oordeel is daarmee beter mogelijk.*

Toelichting Per 1 januari van dit jaar zijn nieuwe samenwerkingsafspraken in de MRA van kracht. Onderdeel van die afspraken is dat raden en Staten elk jaar kunnen bijsturen op basis van een Voortgangsnota in het voorjaar en een Termijnagenda in het najaar. Vanwege de start van de afspraken per 1januari is dit voor 2022 niet gebeurd. In het najaar van 2022 ontvangen de raden en staten de Termijnagenda en in het voorjaar van 2023 de eerste versie van de Voortgangsnota. Op basis daarvan kunnen er wensen zijn voor bijsturing. Het is daarom verstandig de financiële kaders voor 2023 en 2024 op dit moment nog niet vast te leggen, maar ruimte te houden voor nadere invulling naar aanleiding van deze documenten. De oorspronkelijke tekst in de brief was hier onvoldoende duidelijk over.

Ondertekening: Michel Klein (ChristenUnie), Ines Kostic (Partij voor de Dieren)

De **VOORZITTER**: Dit amendement maakt onderdeel uit van de beraadslaging. Er is een interruptie van mevrouw De Groot van de SP.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Voorzitter. Ik ben heel benieuwd welke financiële kaders mijnheer Klein dan nu gaat vaststellen over 2022. Ik zei het al: het is een verzameling cijfers en verder is het niets. We weten helemaal niet waar we naartoe gaan of wat er is gebeurd. Wat willen we voor de toekomst? Dat weten we niet. Ik vind eigenlijk dat uw amendement wat slapjes is. U geeft ze dan weer andere ruimte, terwijl ze toch ten minste tot september 2022 nog de gelegenheid hebben een begroting op te stellen. Ze kunnen wel een lijstje met cijfers opstellen. Daar hoort een boekje bij met een toekomstvisie.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Uw interpretatie van de financiële kaders laat ik deels voor uw rekening. Deels sluit ik mij er ook bij aan. Ik heb ook gezegd dat ik het heel belangrijk vind dat de onderbouwing voor volgend jaar beter wordt. Ik zie dit wel als een ingroeiproces. De reden is dat wij per 1 januari die nieuwe samenwerkingsafspraken hebben. Daarin staat dat we die begroting vaststellen op basis van de voortgangsnota en de termijnagenda. En die zijn er nu gewoon nog niet, omdat we de afspraken pas per 1 januari hebben. Daarom vind ik het heel logisch om te zeggen dat we nu in een overgangsjaar zitten waarin we wel de kaders vaststellen op basis van de beperkte onderbouwing die er nu ligt voor 2022. Voor 2023 maken we dan wel even expliciet een pas op de plaats, zodat we dan even goed kunnen nadenken over de vraag of de prioriteiten op de juiste manier op de juiste plekken liggen.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Dank u voorzitter. Ik wilde de heer Klein ook nog zeggen dat we wel samenwerkingsafspraken gemaakt hebben, maar dat ik het proces om tot de MRA te komen toch zeker al een jaar of vier volg. Daarvoor hadden we de Stadsregio. We hebben nu een uitbreiding met ongelofelijk veel personeel: 23 mensen. En dan doet men ook nog een beroep op het personeel van gemeenten. Je moet toch een keer laten zien…

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ik ben een optimistisch mens. We hebben nu afspraken gemaakt om het proces te verbeteren. Daarover hebben we veel gesproken en ik wil het graag een kans geven. Maar dan moeten we ons er wel aan houden. Vandaar dat ik met dit amendement kom, zonder nu een blokkade op te werpen tegen alles wat de MRA doet.

De heer **DEKKER** (FvD): Voorzitter. Ik heb in de commissie al gezegd dat de MRA een samenwerkingsverband is en geen zelfstandige organisatie met zelfstandige ontwikkelingslijnen en zelfstandig beleid. Dat heb ik toen ook aan gevraagd aan de gedeputeerde. Die onderschreef dat. Dat vinden wij belangrijk. Er is een samenwerkingsverband tussen de Vervoersregio Amsterdam, Flevoland, Noord-Holland en 32 gemeenten. Niemand is er eigenaar van. Het is wel een organisatie met een eigen logo, een eigen staf. Er zijn een hoop mensen bijgekomen. Voor je het weet ontstaat er zelf een richting, ontstaat er zelf beleid. De elementen die de MRA vormen hebben allemaal een democratisch mandaat, maar de MRA niet. Geen van die elementen is owner. Je krijgt dan toch een soort zelfsturende organisatie waar niemand van het electoraat enig zicht op heeft. Wij zijn bevreesd dat we dan toch een soort waterhoofd creëren dat een eigen richting uitgaat.
Wij zijn dus eigenlijk wel blij met deze brief, die een heel lage ambitie heeft. Dat hoort ook zo vinden wij. Er moet zo min mogelijk richting worden gegeven, want het moet een optelsom zijn van individuele, al bestaande richtingen die een mandaat hebben. Iedereen die vraagt om een betere onderbouwing, uitgebreidere toelichting, meer langjarige planning werkt daarmee een eigen beleidsrichting van de MRA in de hand. Dat willen wij eigenlijk vermijden. Ik zou de gedeputeerde graag nog een keer willen horen zeggen dat de MRA geen eigen beleidsrichtingen heeft en ontwikkeld. Wij zijn tevreden met deze formulering in de brief. Dank u wel.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Mag ik de heer Dekker erop wijzen dat het wel gemeenschapsgeld is wat hij aan het uitgeven is zonder onderbouwing?

De heer **DEKKER** (FvD): Ik ben het eens dat er geen goede controle is op de 8 miljoen euro die uitgeven wordt. Ik vind het dus juist heel goed als er van elkaar wordt ingeleend en zo min mogelijk geld apart wordt vrijgemaakt voor de MRA. Het zou een optimalisatieslag moeten zijn tussen bestaande units die allemaal hun eigen gemandateerde begroting hebben. Ik ben het dus eens. Die 8 miljoen euro zou eerder minder moeten worden dan meer. Dat bedrag zou eigenlijk bij elkaar gebracht moeten worden door de reguliere begrotingen van de samenstellende componenten.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Dat waren volgens mij de Staten in eerste termijn. We gaan naar gedeputeerde Olthof voor een reactie namens het college in eerste termijn.

Reactie namens het college van Gedeputeerde Staten in eerste termijn

Gedeputeerde **OLTHOF**: De MRA gaat als samenwerkingsverband al terug naar de jaren negentig van de vorige eeuw. Vanaf 2006-2007 bestaat de huidige vorm, met iets andere namen. Zo lang werken wij al samen. Volgens ons is het ook goed om in een complexe omgeving met Amsterdam en veel omliggende gemeenten samen te werken om de gemeenschappelijke doelen te bereiken. Een wereld waarin iedereen zijn eigen ding doet ligt volgens mij ver achter ons. We zouden dan absoluut niet halen wat we nu wel met elkaar binnenhalen. Er mag geen misverstand over zijn dat er meer

transparantie moet zijn. Dat schrijven wij ook in onze brief. We moeten elke keer streven naar transparantie. Dat er nu eindelijk een Meerjarenbegroting ligt is een goede stap. Mevrouw De Groot van de SP doet net alsof we met iets nieuws beginnen en dat er even een hoop geld beschikbaar wordt gesteld, wat niet zomaar kan. Maar mevrouw De Groot is, ook vanuit haar andere positie als bestuurder, al jarenlang akkoord gegaan met een MRA en wat daar gebeurde. Wat dat betreft moet u niet doen alsof we met iets heel nieuws te maken hebben. Ook deze Staten hebben in 2019 de MRA-agenda voor 2020-2024 voorgesteld. Het is jammer dat u beeld neer alsof dit totaal niet transparant is, dat je niet weet wat er gebeurt. Dit komt vier keer per jaar terug in deze Staten. Ook de agenda is door deze Staten vastgesteld.

Mevrouw **DE GROOT** (SP): Een korte opmerking. Ik denk dat de heer Olthof de fantasie een beetje te vrij laat gaan als hij denkt dat ik dat zomaar allemaal laat gaan. Dat is natuurlijk niet het geval. Integendeel, ik zit er bovenop.

Gedeputeerde **OLTHOF**: Blijkbaar bent u niet op de hoogte dat er een MRA-agenda is vastgesteld in 2019. U doet alsof er nooit wat gebeurt. Die agenda is vastgesteld en loopt van 2020-2024. Het gekke was dat we die wel vaststelden. We hadden elk jaar onze bijdrage, maar er was geen Meerjarenbegroting. Daarvan heeft u terecht gezegd dat er een meerjarenbegroting moest komen en dat het transparanter moest. En dat die MRA-termijnagenda gekoppeld moest worden aan de Meerjarenbegroting. Dat was terecht. Daarom is er nu ook een Meerjarenbegroting tot en met 2024. De Meerjarenbegroting loopt door tot eind 2024. Er ligt nu de begroting. Die geeft een volledig inzicht in de middelen. Begin volgend jaar komt er ook een evaluatie van de termijnagenda en de voortgangsnota. Dan willen we ook de transparantie hieraan koppelen, zodat u ook een beter beeld heeft van wat er gebeurt. Medio 2023 gaan we beginnen met de eerste gesprekken voor de MRA-termijnagenda 2025-2028. Dat proces gaan we dus doorlopen. Daar wordt dan tegelijkertijd met de nieuwe termijnagenda een Meerjarenbegroting aan gekoppeld. Vanaf dat moment heb je een transparant beeld. Je weet dan wat de MRA-termijnagenda is en wat uiteindelijk de begroting is die daarbij hoort. De komende jaren gaan we jaarlijks een voortgangsrapportage doen over die lopende termijnagenda en de voortgangsnota. Dat is het proces.
De VVD en GroenLinks hadden een vraag over de huidige financiën. Wij stellen nu deze Meerjarenbegroting vast. Dat is een Meerjarenbegroting 2022-2023 en 2024. Niet onder voorbehoud, want het zou gek zijn een begroting vast te stellen onder voorbehoud. Er zitten namelijk ook verplichtingen aan vast naar het personeel toe, met salarissen en andere vaste uitgaven. Maar het kan wel zo zijn dat op het moment dat wij begin volgend jaar het gesprek gaan voeren over de inhoud en die evaluatie en de termijnagenda bespreken, er op basis daarvan begrotingswijzigingen kunnen komen. We zouden die dan kunnen inbrengen in het reguliere proces bij de MRA. Volgens mij is dat iets wat wij hier gewend zijn. Dat moeten we daar ook normaal gaan doen. We stellen hier alleen ieder jaar een Meerjarenbegroting vast, wat te maken heeft met de context van een provincie, terwijl hij in de MRA voor vier jaar vastgesteld, met zo nodig tussentijdse bijstellingen. Dat is over het algemeen het beeld. Er is dus inderdaad een beknopte toelichting. Die moet transparanter. Dit is de eerste keer. Ik vond het wel mooi dat de heer Klein sprak van het ‘ingroeiproces’. Daar zitten wij inderdaad middenin. Ik denk dat wij vooral moeten koesteren waar we nu staan en de stappen die wij nu gaan zetten met elkaar.

Statenlid **DULFER**: De gedeputeerde zegt nu dat er eigenlijk niets bijzonders aan de hand is met het jaar 2023, want er is een Meerjarenbegroting en je kunt ieder jaar een begrotingswijziging maken. Is het dan in zijn ogen ook zo dat als wij straks die Meerjarenbegroting 2025-2028 vaststellen, dezelfde procedure dan ook gewoon doorloopt? En dat wij dan in 2026 en 2027 ook zo’n tussentijdse wijziging zouden kunnen toepassen?

Gedeputeerde **OLTHOF**: Dit proces, ook als het gaat over die tussentijdse aanpassing, moet zich in de komende tijd gaan ontwikkelen. Maar we moeten ook niet naïef zijn. In vier jaar tijd kunnen er uiteindelijk zaken veranderen, waardoor je de begroting iets wilt bijstellen. Dan heb je een begrotingswijziging nodig. Of dat iets structureels wordt dat twee keer per jaar terug gaat komen, zullen wij de komende tijd verder uitwerken. U zult ook geïnformeerd worden over de P&C-cyclus die eraan vast zit. We gaan niet elk jaar een nieuwe begroting vaststellen. Die is voor vier jaar, met als het nodig is een tussentijdse aanpassing. Daarvoor opteren wij in ieder geval. In die zin: er is geen blanco cheque. Er is inzicht. Het kan wel beter. Daar werken we ook hard aan met elkaar.
Amsterdam gaat over haar eigen begroting. Wij gaan daar niet over. Er is ook in die zin geen koppeling, dat als Amsterdam niet betaalt, wij ook niet betalen, of andersom. Die afspraak ligt er niet. Maar als twee grootste partijen binnen de MRA een afspraak maken, en je vindt het economisch belang heel erg belangrijk, dan is het niet gek dat je een partner die eenzijdig besluit om uiteindelijk

de middelen daarvoor niet meer beschikbaar te stellen, erop aanspreekt. En dat je dan wel met elkaar moet bekijken wat het uiteindelijk betekent voor de samenwerking en het economisch belang. Als Amsterdam dan toch besluit om het niet te doen, dan zullen wij een nieuwe afweging moeten maken over wat dat betekent voor de bijdrage van de provincie Noord-Holland. Je mag binnen de samenwerking en de gemaakte afspraken je partner erop aanspreken. Dat lijkt mij een gezonde zaak.
De VVD had het over de begroting. De inzet van de gemeente zit in de eigen begroting. Maar in het kader van de transparantie moeten we wel duidelijk zijn hoe het loopt. De vorige keer heb ik gezegd dat dat vorige keer nog niet kon, omdat een aantal gemeenten een voorbehoud had gemaakt in verband met nieuwe coalitieonderhandelingen. Maar het of het nou in de begroting zit of in een toelichting, het is wel netjes om transparant te maken hoe het werkt en hoe het uiteindelijk heeft uitgepakt als het gaat om het meewerken aan het bureau.
Ik heb de meeste punten genoemd, maar ik kom aan de motie van de SP. U zult begrijpen dat ik die moet ontraden, ook met de toelichting die ik heb gegeven. Wij komen begin volgend jaar met de termijnagenda en de voorgangsnota. Dan willen wij ook meer transparantie en duidelijkheid geven. Maar het is ook niet reëel wat u vraagt. Wij gaan nu het reces in. Als we terugkomen begin september en u wilt voor september de hele begroting ingevuld hebben… Dat is onmogelijk. Ik stel dus voor dat wij het proces volgen dat wij hebben afgesproken. Ik ontraad motie 167.
De PvdD kwam met motie 168 over de financiële middelen, met name over de biodiversiteit en de transitieopgave leefomgeving. Ik wil daarover duidelijk zijn. Er was in totaal 170.000 euro voor klimaat en biodiversiteit in de begroting. Dat bedrag blijft staan. We stoppen met het deel dat betrekking had op de energietransitie. Dat is naar nul gegaan, omdat enerzijds de gemeente er in haar eigen beleid mee bezig is en anderzijds de provincie. De MRA had daarvoor middelen beschikbaar, maar liep eigenlijk alleen de gemeente en de provincie voor de voeten. De MRA voegde er inhoudelijk niets aan toe. Daarom hebben we besloten dat dit niet meer gebeurt vanuit de MRA. Het ligt bij de gemeente en bij de provincie. Daarmee is deze motie overbodig.
De PvdD, ChristenUnie en DENK kwamen met amendement 56 waarin iets werd toegevoegd aan de argumentatie die wij hebben richting Amsterdam. Als het alleen gaat over de economie die onder druk staat… De punten die u toevoegt staan ook in ons eigen beleid. Ik laat dat amendement graag aan de Staten over. Die kunnen beslissen over meer argumentatie richting Amsterdam om toch maar die bijdrage te blijven leveren.
De ChristenUnie kwam met amendement 57. Ik hoop dat u op grond van wat ik net zei begrijpt dat ik dit amendement moet ontraden. Je zou dan voor alleen 2022 de begroting vaststellen, terwijl je een Meerjarenbegroting wilt hebben. We gaan over die agenda praten. We gaan die transparantie geven. Het is niet een jaarlijkse begroting. Er ligt nu een Meerjarenbegroting. Als wij begin volgend jaar vinden dat er reden is om met een voorstel te komen tot wijziging van de begroting, dan moeten we dat dan met elkaar bespreken. Om nu een begroting aan te gaan voor een jaar en een voorbehoud te maken voor 2023 en 2024, lijkt mij niet passend gezien de toelichting die ik net heb gegeven.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ik snap die overweging. Ik heb er ook zelf over zitten puzzelen. Maar eigenlijk doet u in uw voorstelde tekst precies hetzelfde. Het leek mij daarom zuiverder om te zeggen dat wij 2022 vaststellen, en we gaan nog praten over 2023 en 2024. Nu zegt u in de voorgestelde brief dat we het vaststellen, maar er ook nog over willen gaan praten. Dat geeft lijkt mij meer onduidelijk dat een scherpe knip te maken tussen 2022 en de volgende jaren.

Gedeputeerde **OLTHOF**: Wij stellen hier een Meerjarenbegroting vast. Wij stellen voor dat de Staten meer transparantie krijgen over wat er zit achter de financiële kaders. Dat doen wij ook aan de bestaande MRA-agenda. Dat brengen wij begin volgend jaar bij elkaar. Dan kunnen we ook over de inhoud gaan praten. Dan ligt de begroting er. Ik heb al gezegd dat op het moment dat er op basis van de inhoud aanleiding is om te veronderstellen dat er financiële consequenties zijn, we naar de MRA kunnen gaan om te kijken of er een begrotingswijziging mogelijk is. Maar wij stellen niet voor om de hele begroting dan opnieuw te doen. Dan is het vooral een inhoudelijk gesprek met elkaar. Het moet duidelijk zijn dat er al een MRA-agenda ligt. Er gebeurt al heel veel. En als het gaat over samen bouwen en bereikbaarheid, over bereikbare steden, mobiliteit, doet de MRA in samenwerking ontzettend veel. Als MRA bereik je dan meer dan als losse gemeente of losse provincie. Er is dus al een jarenlange samenwerking. Ik ontraad dit amendement dus, maar ik begrijp de inhoud: we gaan volgend jaar met elkaar praten, en wat betekent dat dan? We beperken dus nu niet het financiële kader voor een jaar, maar gaan volgend jaar over de inhoud praten. We kijken wat dat betekent. Ik ontraad het amendement.

Tweede termijn

De heer **CARTON** (PvdA): Ik zal nog even kort reageren op de andere moties en amendementen. De ene motie heb ik al gehad. Het lijkt ons dat amendement 56 heel goed past binnen de ambities van de provincie Noord-Holland en helemaal bij de inbreng van de PvdA in relatie tot de brede welvaart en binnen de ecologische grenzen. Wij zijn er dus positief over. Wat betreft amendement 57, de Meerjarenbegroting, kunnen wij GS heel goed volgen. Er zijn in het proces meerdere mogelijkheden om het beleid bij te stellen. Met de toelichting van GS is ons verder duidelijk dat motie 168 overbodig is.

Mevrouw **VAN MEERTEN** (VVD): Ook even onze reactie op de moties en amendementen. Wij volgen in ieder geval bij de motie van de SP, amendement 168 en de andere motie het advies van de gedeputeerde. Bij het amendement over slimmer groen, waar ik wel in kan meegaan, vind ik de tweede zin juist de boodschap ontkrachten. Wat mij betreft wijd je daarmee te ver uit, wat de argumentatie juist de argumentatie. Ik onderschrijf wat de gedeputeerde al zei: duurzame groei staat in onze MRA-agenda. Wij gaan het amendement dus niet steunen.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Motie 168 trekken wij in, want die lijkt inderdaad overbodig. Dank voor de positieve houding wat betreft amendement 56. Het is mooi dat wij het argument richting Amsterdam sterker kunnen maken vanuit een provinciaal geluid. Ik hoop dat u het allemaal omarmt, ook de VVD. Die open houding is fijn. Alles wat in het amendement staat, staat ook ergens in de provinciale stukken. Ik heb goed gekeken wat de provincie ooit heeft geschreven, of een van onze projecten. Wij vertellen dus helemaal niets nieuws. Stem vooral voor het amendement! Dank u wel.

De heer **KLEIN** (ChristenUnie): Ik dank GS voor de reactie. Ik houd het nog even in beraad, want wij stemmen toch pas volgende week.

De **VOORZITTER**: Ja, nieuwe moties of amendementen kunt u niet meer indienen, maar intrekken of aanhouden kan altijd.

De heer **DEKKER** (FvD): Heel kort. Ik heb goed geluisterd, maar denk niet dat ik zo'n duidelijke uitspraak van de gedeputeerde heb gekregen als vorige keer. Ik wil graag nog eens horen dat er geen zelfstandige beleidsrol is voor de MRA.

De **VOORZITTER**: Dan mag als laatste gedeputeerde Olthof deze vergadering besluiten voor de schorsing.

Reactie namens het college van Gedeputeerde Staten in tweede termijn

Gedeputeerde **OLTHOF**: De MRA is een samenwerkingsverband. Ik breng hier in wat de Staten mij meegeven. Dat wil niet zeggen dat altijd gebeurt wat de Staten willen. Het is niet een zelfstandige organisatie zoals de VRA. Het bureau is vooral ter ondersteuning van het werk dat de samenwerkende overheden met elkaar doen.

De **VOORZITTER**: Dank u wel. Ik kijk nog even rond of iemand van de Staten iets wil wijzigen in een motie of amendement. Moties of amendementen kunnen ook nog ingetrokken worden; dat mag altijd. Ik zie dat niet. Ik sluit de beraadslaging over dit agendapunt. Stemming zal plaatsvinden op 11 juli. Wij zullen dan starten om 13.00 uur. Ik denk niet dat het nodig is om eerder te beginnen. Aan het eind zullen dan de stemmingen plaatsvinden over de vandaag en op 11 juli ingediende moties, amendementen en voordrachten. Als wij dan klaar zijn -en dat is de appetizer om u snel te doen laten praten en besluiten- hebben wij onze jaarlijkse barbecue om het politieke seizoen af te gaan sluiten. Ik zie u graag weer terug in de volgende vergadering.

12. Schorsing vergadering naar 11 juli 2022

Ik schors de vergadering tot 11 juli. Dank u wel voor uw aanwezigheid en veilig naar huis!

Schorsing om 20.39 uur

Provincie Noord-Holland

Agenda PS-vergadering

Datum	4 juli 2022 *(uitloop op 11 juli)*
Tijd	**Aanvang 10:00 uur**
Locatie	Statenzaal
Voorzitter	A.Th.H. van Dijk
Toelichting	Live volgen of terugkijken kan via: https://noord-holland.stateninformatie.nl

- *Statenvergaderingen worden met ingang van 1 juli 2022 weer in fysieke vorm gehouden.*
- ***Stemming over alle amendementen, moties en voordrachten vindt gebundeld plaats 15 minuten na afloop van alle beraadslagingen.***
- *Vaststellen van lijsten, hamerstukken etc. vindt direct plaats bij behandeling van het betreffende punt.*
- *Voor beide vergaderdata van 4 en 11 juli wordt een aparte spreektijd gehanteerd.*

1 **Opening en mededelingen.**

2 **Vaststelling agenda en regeling van werkzaamheden.**

2.a **Actualiteiten (onder voorbehoud van instemming Provinciale Staten).**
Het Statenlid dat een verzoek tot het houden van een actualiteit wil doen, dient dit verzoek in bij de griffie, uiterlijk op vrijdag voorafgaand aan de vergadering om 12.00 uur.

3.a **Bekrachtiging besluit GS inzake opgelegde verplichting tot geheimhouding.**

3.b **Lijst geheimhouding PS.**

4 **Vaststelling notulen en besluitenlijst van de extra Statenvergadering van 20 juni 2022.**

5 **Vaststelling Strategische Statenagenda.**

6 **Vaststelling lijst ingekomen stukken.**

7 **Voortgangslijst van moties.**

8 **Voorlopig aangemerkt als hamerstuk.**
Indien de commissie of het presidium besluit dat het een hamerstuk is, dan wordt het punt bij de hamerstukken gevoegd.

8.a	**Benoeming 1 vice-voorzitter PS.** Voordracht 44-2022
8.b	**Benoemen plaatsvervangend voorzitter commissie EFB.** Voordracht 45-2022
8.c	**OD-NZKG: Zienswijze op de begrotingswijziging 2022, ontwerpbegroting 2023 en jaarstukken 2021 van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied.** Voordracht 33-2022
8.d	**OD-IJmond: Zienswijze op de begrotingswijziging 2022, ontwerpbegroting 2023 en jaarstukken 2021 van de Omgevingsdienst IJmond.** Voordracht 34-2022
8.e	**OD-OFGV: Zienswijze PS op de voorlopige jaarrekening 2021, 2e begrotingswijziging 2022 en ontwerpbegroting 2023 van Omgevingsdienst Flevoland en Gooi en Vechtstreek.** Voordracht 35-2022
8.f	**OD-NHN: Zienswijze PS op de Begroting 2023 en Jaarstukken 2021 van Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.** Voordracht 36-2022
8.g	**Wijziging Gemeenschappelijke Regeling Plassenschap Loosdrecht.** Voordracht 37-2022
8.h	**Provinciaal inpassingsplan Netuitbreiding 150kV Beverwijk-Oterleek.** Voordracht 38-2022
8.i	**Vergaderschema PS en Statencommissies 2023.** Voordracht 46-2022
9	**Jaarstukken 2021.** Voordracht 41-2022
10	**Kaderbrief 2023.** Voordracht 40-2022
11	**Meerjarenbegroting MRA.** Voordracht 43-2022
12	**Schorsing vergadering naar 11 juli 2022.**

Spreektijdverdeling Statenvergadering van 4 juli 2022

Het presidium heeft besloten de spreektijdverdeling voor PS van 4 juli a.s. te baseren op 6 uren vergaderen.
Voor de uitloopvergadering van 11 juli wordt een nieuwe spreektijd gehanteerd.

Voor de vergadering van 4 juli a.s. wordt de volgende verdeling gehanteerd:

Fractie	Spreektijd PS
GroenLinks	28 min.
VVD	22 min.
D66	20 min.
PvdA	20 min.
JA21	18 min.
CDA	16 min.
FvD	9 min.
Partij voor de Dieren	13 min.
PVV	13 min.
SP	13 min.
ChristenUnie	10 min.
50PLUS/Partij van de Ouderen	10 min.
DENK	10 min.
Fractie Baljeu	5 min.
Liberaal NH	5 min.
Totaal PS	*209 min.*
GS	84 min.
Technische tijd	67 min.
Totaal	**360 min.**

AANGENOMEN

M126/04-07-2022
punt 2

GROEN LINKS

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Provinciale staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 juli 2022

Overwegende dat de Omgevingsverordening een vertaling is van de Omgevingsvisie, die tot stand is gekomen vanuit betrokkenheid aan de voorkant van veel en diverse partijen.

Verder overwegende dat die diverse betrokkenheid aan de voorkant ook teruggezien moet worden in nieuwe onderdelen die we nu aan de Omgevingsverordening toe gaan voegen.

Tevens overwegende dat bij de nu toe te voegen Waterverdringingsreeks die betrokkenheid vanuit de landbouw uitsluitend heeft bestaan uit LTO en dat ook bij besprekingen over waterkwaliteit het geval was.

Terwijl juist vanuit de landbouw ook andere ondernemersorganisaties bestaan, zoals Caring Farmers of Biohuis/Bionext, waarin landbouwondernemers verenigd zijn die in hun praktijk al verregaand aansluiten bij nieuw beleid van de provincie.

Ook overwegende dat bespreking van de Omgevingsverordening in commissies vaak over veel wijzigingen tegelijk gaat, waardoor het moeilijk is elke losse component voldoende aandacht te geven. Er moet dus voldoende comfort zijn dat echt divers is opgehaald.

Tenslotte overwegende dat input van meer diverse organisaties bij kan dragen aan meer integraal ruimtelijk provinciaal beleid, waarin beleid van verschillende sectoren op elkaar is afgestemd.

Verzoeken het college om naast LTO ook andere ondernemersorganisaties van boeren en tuinders te consulteren als de provincie input zoekt voor wijzigingen die doorgevoerd gaan worden in de Omgevingsverordening.

en gaan over tot de orde van de dag.
Ondertekening,

Tessa van Wijnen
GroenLinks

Jaap Hollebeek
Partij voor de Dieren

Alphons Muurlink
PvdA

AANGENOMEN

M 120/04-07-2022
punt 2

50 PLUS

Motie Vreemd

vergadering Provinciale Staten – 4 juli 2022
Agendapunt 16 – Motie(s) Vreemd aan de orde

Oproep: "Rijk, blijf het OV steunen!"

Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen,

Constaterende dat:

- de concessiehouder(s) van de OV-concessies in onze provincie financieel schade hebben ondervonden van de verschillende perioden van (gedeeltelijke) lockdown en de daaruit voortvloeiende ernstige terugloop reizigersaantallen;
- het Rijk het OV ruimschoots heeft gecompenseerd als het gaat om het verlies aan inkomsten, voortvloeiend uit de teruggelopen aantallen reizigers;
- de staatssecretaris heeft aangekondigd dat het Rijk per 1-1-2023 zal stoppen met de zgn. coronasteun aan het OV;
- het Rijk èn GS de reizigersaantallen in het OV zo spoedig mogelijk weer op het niveau van 'vóór corona' willen terugbrengen;
- GS op dit moment – samen met de bestuurders van de andere provincies - in overleg is met de staatssecretaris om ervoor te pleiten de coronasteun voorlopig nog even voort te zetten.

Overwegende dat:

- de provincie moet zorgen voor een goed netwerk van OV in de gehele provincie;
- de concessiehouders in grote financiële problemen dreigen te komen als de coronasteun vanuit het Rijk stopt;
- de concessiehouders zonder de voortzetting van de coronasteun grote aanpassingen zouden kunnen doen aan het lijnen- en dienstennet;
- er – als er geschrapt gaat worden in het lijnen- en dienstenschema – grote hiaten kunnen gaan ontstaan in de mate van bereikbaarheid in de provincie, in het bijzonder in het landelijk gebied;
- de leefbaarheid in grote delen van de provincie voor veel inwoners zal worden aangetast.

M128

Besluit het college van GS:

- voluit te ondersteunen in het pleidooi voor voortzetting van de coronasteun voor het OV vanuit het Rijk, met als doel het openbaar vervoer in onze provincie op peil te houden;
- als uitgangspunt voor overleg met de staatssecretaris mee te geven de coronasteun zolang mogelijk door te laten lopen als nodig is.

En gaat over tot de orde van de dag.

SP,	JA21,	50PLUS/PvdO
Wim Hoogervorst	Eric Jensen	Wil van Soest

AANGENOMEN M130/04-07-2022 punt2

PvdA NOORD-HOLLAND | GROEN LINKS NOORD-HOLLAND | Partij voor de Dieren Statenfractie Noord-Holland | DENK NOORD-HOLLAND

Motie vreemd aan de orde van de dag Fiks de fixteams

Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op maandag 4 cq 11 juli 2022

Voor iedereen een duurzame woning. Dat is goed voor het klimaat, voorkomt een hoge energierekening en maakt ons minder afhankelijk van aardgas.

Toelichting
Zowel provinciaal als landelijk versnellen we de verduurzaming van de gebouwde omgeving: 2,5 miljoen woningen isoleren t/m 2030.

Op dit moment doet elke gemeente dat op haar eigen manier.

Inmiddels is gebleken dat je maar één kans krijgt om het goed te doen achter de voordeur. Juist de mensen in huizen, waar de meeste energiewinst te halen valt, blijken moeilijk bereikbaar. Zij gaan niet naar de gemeentelijke energieloketten.
Een aantal gemeenten zet energiecoaches in maar ook die blijken onvoldoende zoden aan de dijk te zetten. Als ze al binnenkomen. Er zijn gemeenten die het aantal energiecoaches weer terugschroeven en terugvallen op vouchers en tegoedbonnen voor tochtstrips en radiatorfolie. Die veelal in een la blijven liggen omdat mensen de noodzaak niet zien of andere zorgen aan hun hoofd hebben.
Dit draagt niet bij aan de verduurzaming van de gebouwde omgeving en zeker niet aan de versnelling die zo hard nodig is om deze opgave in de energietransitie te halen.
In Weesp, Amsterdam en Zaanstad zijn nu enkele pilots met fixteams, waarin energiecoaches samenwerken met sociale wijkteams en lokale ondernemingen/fiksers die gelijk de in de woning nodige besparingsmogelijkheden uitvoeren. Een persoonlijke en integrale benadering. Nu al is duidelijk dat deze aanpak het meest effectief is. Bovendien is hieraan een leer- werktraject verbonden.

Overwegende dat
- De noodzaak om de verduurzaming van woningen te versnellen alleen maar groter geworden is met de stijgende gasprijzen en de hogere energiebesparingsambitie van provincie en kabinet;
- Veel mensen op weg geholpen moeten worden hoe ze hun woning kunnen isoleren. Dit geldt vooral voor de lagere en middeninkomens. Daar waar de meeste energiewinst te behalen valt;
- Gemeenten nu allemaal het wiel voor zich aan het uitvinden zijn en soms zelfs terugvallen Op methodes die niet effectief zijn en zeker niet bijdragen aan een versnelling van de verduurzaming van de woningen in NH;
- De verduurzaming van woningen achterblijft bij de landelijke en provinciale ambitie;

Constaterende dat
- Bij het Servicepunt Duurzame Energie NH gebleken is dat gemeenten behoefte hebben aan meer coördinatie en informatie over fixteams;

M130

- Ook andere provincies en de MRA bezig zijn met plannen voor het faciliteren van lokale fixbrigades met een bepaalde kwaliteit en standaard werkwijze. Het gaat hierbij om het verlenen van capaciteit, samenwerking en coördinatie.

Verzoekt GS om:

- In samenwerking met het SPDE en de initiatiefnemers in de MRA te komen tot inzicht in de behoefte van gemeenten bij het opzetten van lokale fixbrigades in Noord-Holland zoals omschreven;
- Op basis van de uitkomsten de meest passende vorm en aanpak op te zetten voor het ondersteunen van belanghebbende gemeenten in NH en hierbij te onderzoeken of het zinvol is om aan te sluiten bij het landelijk initiatief Fixbrigade NL;
- PS te informeren hierover, alsmede over de voortgang van de (versnelde) verduurzaming van de gebouwde omgeving in NH.

PvdA NH
Annette de Vries

Anouk Gielen
GroenLinks

Jaap Hollebeek
PvdD

Suleyman Koyuncu
DENK

VERWORPEN

M 129/04-07-2022
punt 2

SP DENK NOORD-HOLLAND

Motie Vreemd
vergadering Provinciale Staten – 4 juli 2022
agendapunt 16 – Motie(s) Vreemd aan de orde

"Polder Westzaan gezond verbrakken"

Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen,

Constaterende dat:

- Philips Duphar onder meer een halffabrikaat maakte bestemd voor het ontbladeringsmiddel Agent Orange;
- het productieproces van dit halffabrikaat veel dioxinen bevatte;
- in 1963 een autoclaaf van Philips Duphar aan de Ankerweg in Amsterdam ontplofte;
- hierbij veel dioxine in het Noordzeekanaal terecht kwam;
- er in 2013, vooruitlopend op het project 'Brak is bijzonder', een onderzoek[1] is gedaan naar de verspreidingsrisico's dioxines in putten Noordzeekanaal;
- men destijds veronderstelde dat het niet waarschijnlijk is dat de slibbergingsputten in het kanaal een significante invloed hebben op de zwevende stof gehalten van dioxines in het gebied ten westen van Amsterdam;
- desondanks de gehalten van dioxines in zwevend stof bij Westzaan en Amsterdam een factor twee tot drie hoger zijn dan de gehalten in zwevend stof bij IJmuiden en het zwevende stof dat bij Lobith vanuit Duitsland wordt aangevoerd;
- in het water van het Noordzeekanaal bovendien de normen voor sommige toxische stoffen als zware metalen en PAK's worden overschreden;.
- uit de gebiedsvisie Polder Westzaan blijkt dat verbrakking van dit Natura 2000- gebied wenselijk en noodzakelijk is om bijzondere flora te behouden en bodemdaling te beperken;
- het zeer wel mogelijk is dat bij het inlaten van water uit het Noordzeekanaal verontreinigd water in de Polder Westzaan stroomt.

Overwegende dat:

- het Noordzeekanaal verontreinigd is met chemische stoffen, maar op dit moment gebiedsvreemd zoet water (sulfaat, sulfiden)[2] wordt ingelaten;
- alleen uit gedegen onderzoek zal blijken of het inlaten van brak water uit het Noordzeekanaal voor Natura 2000- gebied Polder Westzaan een goede ontwikkeling is en zal leiden tot een betere instandhouding van Natura 2000;
- de afweging mede gemaakt dient te worden door het huidige inlaten van gebiedsvreemd zoet water bij het onderzoek te betrekken;
- deze afweging gemaakt dient te worden door Provinciale Staten;

---

[1] https://edepot.wur.nl/265350
[2] https://www.bij12.nl/assets/160023_etvjl_Nbp_digibroch_Westzaan_dec_ia.pdf

M 129

- Provinciale Staten voor het maken van een goede afweging de beschikking dienen te krijgen van alle onderzoeksresultaten met betrekking tot het verbrakken van Natura 2000 Polder Westzaan;
- het uiteindelijke besluit om tot verbrakking van Polder Westzaan over te gaan bij Provinciale Staten ligt.

Besluit Gedeputeerde Staten opdracht te geven om vóór tot verbrakking van Polder Westzaan wordt overgegaan:

- een (nieuw) onderzoek te (laten) doen naar de waterkwaliteit van het Noordzeekanaal ter hoogte van de Polder Westzaan;
- de onderzoeksresultaten aan Provinciale Staten voor te leggen, zodat Provinciale Staten in staat zijn een goed besluit te nemen over de verbrakking van de Polder Westzaan;
- Provinciale Staten tevens in de gelegenheid te stellen om tot aanvullende maatregelen te besluiten, indien de waterkwaliteit van het Noordzeekanaal te wensen overlaat.

En gaat over tot de orde van de dag.

SP,
Anna de Groot

DENK,
Süleyman Koyuncu

M127/04-07-2022
punt 2

AANGEHOUDEN

MOTIE vreemd aan de orde van de dag Anton De Kom-zaal

Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op maandag 4 juli 2022

Constaterende dat:

- In 1769 bankier Henry Hope grond en allerlei bebouwde omgeving aan de (huidige) Dreef in Haarlem heeft aangekocht, afgebroken en er tussen 1770 en 1785 Paviljoen Welgelegen heeft laten optrekken;
- Paviljoen Welgelegen heden het gebouw is, waarin ons Provinciehuis - en allen die daarin werkzaam zijn - is gehuisvest;
- Onderzoek vanuit de Provincie Noord Holland (in augustus 2020) heeft aangetoond dat (citaat):
  "Gelet op de omvang van de betrokkenheid van Hope & Co bij de negotiaties, waarvan er zes werden opgericht in de periode 1770-1773 en drie werden overgenomen vóór 1783, het praktisch onmogelijk is dat Henry Hope aan Welgelegen geen geld heeft besteed dat was verdiend aan activiteiten die waren gerelateerd aan de slavernij".

Overwegende dat:

- Op 1 juli jl. Keti Koti is herdacht en gevierd;
- De Surinaamse schrijver en verzetsstrijder Anton de Kom één van de belangrijkste stemmen van de antikoloniale beweging aan het begin van de twintigste eeuw is geweest;
- Het Noord Hollandse Provinciehuis en De Kom, in het kader van herdenken van het slavernijverleden, aan elkaar gelinkt kunnen worden.
- Het de Noord Hollandse Provinciale politiek zou sieren om recht te doen aan de nagedachtenis van Anton de Kom

Roept het college van GS op om:

- Eén van de vergaderzalen in het Noord Hollandse Provinciehuis – en wellicht is de meest passende ruimte hiervoor de bibliotheek - de naam

Anton De Kom-zaal

te geven.

En gaat over tot de orde van de dag.

Partij van de Arbeid Noord Holland
Aukelien Jellema

50PLUS/PVDC
Wil van Soest

Provincie Noord-Holland

ACTUALITEIT*

* Actualiteiten kunnen tot uiterlijk vrijdag voorafgaand aan de Statenvergadering om 12.00 uur schriftelijk worden ingediend bij de griffie. (statengriffie@noord-holland.nl). Zie verder artikel 48 van het Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten en Statencommissies van Noord-Holland 2015.

Voor de Statenvergadering van 04-07-2022

Onderwerp : Noord-Hollandse aanpak Stikstof

Toelichting : **

Zie bijlage

** De in te vullen kaders zijn beperkt tot het blauwe vlak. Indien er meer tekst nodig is bij de toelichting en/of de reden van spoedeisendheid, kunt u dat in een word-document als bijlage toevoegen.

Reden van spoedeisendheid : **

Zie bijlage

Indiener (naam/namen invullen)

M. Klein (ChristenUnie)
W. Koning-Hoeve (CDA)
A. de Groot (SP)

Voor de Statenvergadering van 4/11 juli 2022

Onderwerp: Noord-Hollandse aanpak stikstof

Toelichting

Op 10 juni jongstleden heeft het kabinet haar plannen gepresenteerd voor de stikstofreductie in de agrarische sector. Dit heeft geleid tot veel maatschappelijke onrust en veel onzekerheid bij agrariërs. Op 28 juni zijn er moties aangaande het stikstofbeleid behandeld in de Tweede Kamer waarvan er enkelen zijn aangenomen en anderen niet. De plannen van het Rijk sluiten slechts voor een deel aan bij het Noord-Hollandse beleid. Daarnaast heeft GS op 8 juni jl. heeft GS de schriftelijke vragen over de vergunde ruimte voor stikstofuitstoot voor de 10 top-uitstoters in Noord-Holland (36-2022) beantwoord. Na vergelijking tussen deze cijfers en de stikstofemissiecijfers uit de Kamerbrief 'Stikstof top 100' blijkt dat de vergunde stikstofruimte voor industrie in Noord-Holland niet passend is.[1] De latente ruimte in de vergunningen van de Noord-Hollandse industriële top-uitstoters is, nog afgezien van Schiphol, rond de 50% (zie bijlage). Dit betekent dat de industrie binnen de verleende vergunning nog 4 mln kg NOx per jaar extra zou mogen uitstoten! Het journalistieke platform Pointer meldde 20 juni jongstleden dat de stikstofemissie van tientallen bedrijven, waaronder Tata Steel, in de afgelopen jaren is toegenomen. Ook meldde zei dat de vergunningssituatie in sommige gevallen omstreden is.[2]

De ChristenUnie, het CDA en de SP vragen op basis van bovenstaande een actualiteitsdebat aan voor de Statenvergadering van 4/11 juli. Wij willen met GS in gesprek over de Noord-Hollandse aanpak van de stikstofproblematiek, zowel in de agrarische sector, de industriële sector als andere sectoren. Zo willen wij in vervolg op de behandelde moties in de Tweede Kamer diverse vragen stellen en diverse punten meegeven aan GS aangaande de uitwerking van het Stikstofbeleid in Noord-Holland. Er komt meer nadruk te liggen op innovatie en er wordt gewerkt aan juridische zekerheid van innovaties op de lijst van de Regeling ammoniak en veehouderij. Hoe gaan wij daar in de gebiedsprocessen op inspelen. Hoe gaan wij om met het feit dat er landelijk nog niet duidelijk is welke definities van grondgebondenheid en kringlooplandbouw straks worden gehanteerd, waardoor ook het toekomstperspectief voor bedrijven in de gebiedsprocessen niet helder is? Hoe gaan wij in Noord-Holland toekomstperspectief bieden aan de agrarische sector? Ook vragen we GS uitleg te geven over de veel te ruime vergunningen voor industriële stikstofuitstoot. Wij willen we graag horen welke plannen en mogelijkheden GS heeft om de industrie tot *daadwerkelijke* stikstofreductie te dwingen.

Daarnaast willen wij graag met andere partijen in debat om te horen hoe zij aankijken tegen de provinciale rol in het terugdringen van de stikstofuitstoot.

Reden van de spoedeisendheid

Er is momenteel veel maatschappelijke onrust over het stikstofbeleid. De provincie speelt een grote rol bij de verdere vormgeving en uitvoering van het beleid. Het is daarom belangrijk om op korte termijn hierover in Provinciale Staten te debatteren. Een debat na de zomer zou te laat zijn, omdat de ontwikkelingen elkaar snel opvolgen.

Indiener(s): Dhr. M.C.A. Klein (ChristenUnie), Mw. W. Koning-Hoeve (CDA), Mw. A. de Groot (SP)

[1] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2022/04/05/22143530bijlage1-top100-van-stikstofoxiden-bronnen-nox-als-no2
[2] https://pointer.kro-ncrv.nl/uitstoot-drie-grootste-stikstofoxide-stijgers-is-omstreden

# top 100	Bedrijf	Toegestane uitstoot*	Emissie 2019**	Latente ruimte	Opmerking
		kg NOx / jaar	*kg NOx / jaar*	*kg NOx / jaar*	
1	Tata Steel BV Ijmuiden	7.400.000	6.034.425	1.365.575	
2	Luchthaven Schiphol	?	3.634.505		*Ministerie van LNV is hier bevoegd gezag*
12	*Nuon Power Generation BV (Hemweg)*	*321.600*	*776.636*		*Vergunning aangepast na sluiting centrale*
18	Afval Energie Bedrijf (Amsterdam)	925.000	557.472	367.528	
21	Nuon Power Generation BV (Velsen)	1.871.000	489.139	1.381.861	
31	Nuon Power Generation BV (Diemen)	788.000	371.420	416.580	
33	HVC Alkmaar	428.000	315.703	112.297	
38	Nuon Power IJmond	456.000	287.792	168.208	
75	Crown van Gelder N.V.	98.000	83.200	14.800	*Indicatie op basis v.d omgevingsvergunning*
87	Tate & Lyle Netherlands BV	230.000	53.859	176.141	
	Totaal excl. Schiphol & Hemweg	12.196.000	8.193.010	4.002.990	

* Op basis beantwoording GS

** Op basis van de Kamerbrief top100 stikstofbronnen

AANGENOMEN

M126/04-07-2022
punt 2

GROEN LINKS

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Provinciale staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 juli 2022

Overwegende dat de Omgevingsverordening een vertaling is van de Omgevingsvisie, die tot stand is gekomen vanuit betrokkenheid aan de voorkant van veel en diverse partijen.

Verder overwegende dat die diverse betrokkenheid aan de voorkant ook teruggezien moet worden in nieuwe onderdelen die we nu aan de Omgevingsverordening toe gaan voegen.

Tevens overwegende dat bij de nu toe te voegen Waterverdringingsreeks die betrokkenheid vanuit de landbouw uitsluitend heeft bestaan uit LTO en dat ook bij besprekingen over waterkwaliteit het geval was.

Terwijl juist vanuit de landbouw ook andere ondernemersorganisaties bestaan, zoals Caring Farmers of Biohuis/Bionext, waarin landbouwondernemers verenigd zijn die in hun praktijk al verregaand aansluiten bij nieuw beleid van de provincie.

Ook overwegende dat bespreking van de Omgevingsverordening in commissies vaak over veel wijzigingen tegelijk gaat, waardoor het moeilijk is elke losse component voldoende aandacht te geven. Er moet dus voldoende comfort zijn dat echt divers is opgehaald.

Tenslotte overwegende dat input van meer diverse organisaties bij kan dragen aan meer integraal ruimtelijk provinciaal beleid, waarin beleid van verschillende sectoren op elkaar is afgestemd.

Verzoeken het college om naast LTO ook andere ondernemersorganisaties van boeren en tuinders te consulteren als de provincie input zoekt voor wijzigingen die doorgevoerd gaan worden in de Omgevingsverordening.

en gaan over tot de orde van de dag.
Ondertekening,

Tessa van Wijnen
GroenLinks

Jaap Hollebeek
Partij voor de Dieren

Alphons Muurlink
PvdA

M127/04-07-2022
punt 2

AANGEHOUDEN

MOTIE vreemd aan de orde van de dag Anton De Kom-zaal

Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op maandag 4 juli 2022

Constaterende dat:

- In 1769 bankier Henry Hope grond en allerlei bebouwde omgeving aan de (huidige) Dreef in Haarlem heeft aangekocht, afgebroken en er tussen 1770 en 1785 Paviljoen Welgelegen heeft laten optrekken;
- Paviljoen Welgelegen heden het gebouw is, waarin ons Provinciehuis - en allen die daarin werkzaam zijn - is gehuisvest;
- Onderzoek vanuit de Provincie Noord Holland (in augustus 2020) heeft aangetoond dat (citaat):
  "Gelet op de omvang van de betrokkenheid van Hope & Co bij de negotiaties, waarvan er zes werden opgericht in de periode 1770-1773 en drie werden overgenomen vóór 1783, het praktisch onmogelijk is dat Henry Hope aan Welgelegen geen geld heeft besteed dat was verdiend aan activiteiten die waren gerelateerd aan de slavernij".

Overwegende dat:

- Op 1 juli jl. Keti Koti is herdacht en gevierd;
- De Surinaamse schrijver en verzetsstrijder Anton de Kom één van de belangrijkste stemmen van de antikoloniale beweging aan het begin van de twintigste eeuw is geweest;
- Het Noord Hollandse Provinciehuis en De Kom, in het kader van herdenken van het slavernijverleden, aan elkaar gelinkt kunnen worden.
- Het de Noord Hollandse Provinciale politiek zou sieren om recht te doen aan de nagedachtenis van Anton de Kom

Roept het college van GS op om:

- Eén van de vergaderzalen in het Noord Hollandse Provinciehuis – en wellicht is de meest passende ruimte hiervoor de bibliotheek - de naam

Anton De Kom-zaal

te geven.

En gaat over tot de orde van de dag.

Partij van de Arbeid Noord Holland
Aukelien Jellema

50PLUS/PVDC
Wil van Soest

AANGENOMEN

M 120/04-07-2022
punt 2

50 PLUS

Motie Vreemd

vergadering Provinciale Staten – 4 juli 2022
Agendapunt 16 – Motie(s) Vreemd aan de orde

Oproep: "Rijk, blijf het OV steunen!"

Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen,

Constaterende dat:

- de concessiehouder(s) van de OV-concessies in onze provincie financieel schade hebben ondervonden van de verschillende perioden van (gedeeltelijke) lockdown en de daaruit voortvloeiende ernstige terugloop reizigersaantallen;
- het Rijk het OV ruimschoots heeft gecompenseerd als het gaat om het verlies aan inkomsten, voortvloeiend uit de teruggelopen aantallen reizigers;
- de staatssecretaris heeft aangekondigd dat het Rijk per 1-1-2023 zal stoppen met de zgn. coronasteun aan het OV;
- het Rijk èn GS de reizigersaantallen in het OV zo spoedig mogelijk weer op het niveau van 'vóór corona' willen terugbrengen;
- GS op dit moment – samen met de bestuurders van de andere provincies - in overleg is met de staatssecretaris om ervoor te pleiten de coronasteun voorlopig nog even voort te zetten.

Overwegende dat:

- de provincie moet zorgen voor een goed netwerk van OV in de gehele provincie;
- de concessiehouders in grote financiële problemen dreigen te komen als de coronasteun vanuit het Rijk stopt;
- de concessiehouders zonder de voortzetting van de coronasteun grote aanpassingen zouden kunnen doen aan het lijnen- en dienstennet;
- er – als er geschrapt gaat worden in het lijnen- en dienstenschema – grote hiaten kunnen gaan ontstaan in de mate van bereikbaarheid in de provincie, in het bijzonder in het landelijk gebied;
- de leefbaarheid in grote delen van de provincie voor veel inwoners zal worden aangetast.

M128

Besluit het college van GS:

- voluit te ondersteunen in het pleidooi voor voortzetting van de coronasteun voor het OV vanuit het Rijk, met als doel het openbaar vervoer in onze provincie op peil te houden;
- als uitgangspunt voor overleg met de staatssecretaris mee te geven de coronasteun zolang mogelijk door te laten lopen als nodig is.

En gaat over tot de orde van de dag.

SP,	JA21,	50PLUS/PvdO
Wim Hoogervorst	Eric Jensen	Wil van Soest

VERWORPEN

M 129/04-07-2022
punt 2

SP DENK NOORD-HOLLAND

Motie Vreemd
vergadering Provinciale Staten – 4 juli 2022
agendapunt 16 – Motie(s) Vreemd aan de orde

"Polder Westzaan gezond verbrakken"

Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen,

Constaterende dat:

- Philips Duphar onder meer een halffabrikaat maakte bestemd voor het ontbladeringsmiddel Agent Orange;
- het productieproces van dit halffabrikaat veel dioxinen bevatte;
- in 1963 een autoclaaf van Philips Duphar aan de Ankerweg in Amsterdam ontplofte;
- hierbij veel dioxine in het Noordzeekanaal terecht kwam;
- er in 2013, vooruitlopend op het project 'Brak is bijzonder', een onderzoek[1] is gedaan naar de verspreidingsrisico's dioxines in putten Noordzeekanaal;
- men destijds veronderstelde dat het niet waarschijnlijk is dat de slibbergingsputten in het kanaal een significante invloed hebben op de zwevende stof gehalten van dioxines in het gebied ten westen van Amsterdam;
- desondanks de gehalten van dioxines in zwevend stof bij Westzaan en Amsterdam een factor twee tot drie hoger zijn dan de gehalten in zwevend stof bij IJmuiden en het zwevende stof dat bij Lobith vanuit Duitsland wordt aangevoerd;
- in het water van het Noordzeekanaal bovendien de normen voor sommige toxische stoffen als zware metalen en PAK's worden overschreden;.
- uit de gebiedsvisie Polder Westzaan blijkt dat verbrakking van dit Natura 2000- gebied wenselijk en noodzakelijk is om bijzondere flora te behouden en bodemdaling te beperken;
- het zeer wel mogelijk is dat bij het inlaten van water uit het Noordzeekanaal verontreinigd water in de Polder Westzaan stroomt.

Overwegende dat:

- het Noordzeekanaal verontreinigd is met chemische stoffen, maar op dit moment gebiedsvreemd zoet water (sulfaat, sulfiden)[2] wordt ingelaten;
- alleen uit gedegen onderzoek zal blijken of het inlaten van brak water uit het Noordzeekanaal voor Natura 2000- gebied Polder Westzaan een goede ontwikkeling is en zal leiden tot een betere instandhouding van Natura 2000;
- de afweging mede gemaakt dient te worden door het huidige inlaten van gebiedsvreemd zoet water bij het onderzoek te betrekken;
- deze afweging gemaakt dient te worden door Provinciale Staten;

---

[1] https://edepot.wur.nl/265350
[2] https://www.bij12.nl/assets/160023_etvjl_Nbp_digibroch_Westzaan_dec_ia.pdf

M 129

- Provinciale Staten voor het maken van een goede afweging de beschikking dienen te krijgen van alle onderzoeksresultaten met betrekking tot het verbrakken van Natura 2000 Polder Westzaan;
- het uiteindelijke besluit om tot verbrakking van Polder Westzaan over te gaan bij Provinciale Staten ligt.

Besluit Gedeputeerde Staten opdracht te geven om vóór tot verbrakking van Polder Westzaan wordt overgegaan:

- een (nieuw) onderzoek te (laten) doen naar de waterkwaliteit van het Noordzeekanaal ter hoogte van de Polder Westzaan;
- de onderzoeksresultaten aan Provinciale Staten voor te leggen, zodat Provinciale Staten in staat zijn een goed besluit te nemen over de verbrakking van de Polder Westzaan;
- Provinciale Staten tevens in de gelegenheid te stellen om tot aanvullende maatregelen te besluiten, indien de waterkwaliteit van het Noordzeekanaal te wensen overlaat.

En gaat over tot de orde van de dag.

SP,
Anna de Groot

DENK,
Süleyman Koyuncu

AANGENOMEN M130/04-07-2022 punt2

PvdA NOORD-HOLLAND | GROEN LINKS NOORD-HOLLAND | Partij voor de Dieren Statenfractie Noord-Holland | DENK NOORD-HOLLAND

Motie vreemd aan de orde van de dag Fiks de fixteams

Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op maandag 4 cq 11 juli 2022

Voor iedereen een duurzame woning. Dat is goed voor het klimaat, voorkomt een hoge energierekening en maakt ons minder afhankelijk van aardgas.

Toelichting
Zowel provinciaal als landelijk versnellen we de verduurzaming van de gebouwde omgeving: 2,5 miljoen woningen isoleren t/m 2030.

Op dit moment doet elke gemeente dat op haar eigen manier.

Inmiddels is gebleken dat je maar één kans krijgt om het goed te doen achter de voordeur. Juist de mensen in huizen, waar de meeste energiewinst te halen valt, blijken moeilijk bereikbaar. Zij gaan niet naar de gemeentelijke energieloketten.
Een aantal gemeenten zet energiecoaches in maar ook die blijken onvoldoende zoden aan de dijk te zetten. Als ze al binnenkomen. Er zijn gemeenten die het aantal energiecoaches weer terugschroeven en terugvallen op vouchers en tegoedbonnen voor tochtstrips en radiatorfolie. Die veelal in een la blijven liggen omdat mensen de noodzaak niet zien of andere zorgen aan hun hoofd hebben.
Dit draagt niet bij aan de verduurzaming van de gebouwde omgeving en zeker niet aan de versnelling die zo hard nodig is om deze opgave in de energietransitie te halen.
In Weesp, Amsterdam en Zaanstad zijn nu enkele pilots met fixteams, waarin energiecoaches samenwerken met sociale wijkteams en lokale ondernemingen/fiksers die gelijk de in de woning nodige besparingsmogelijkheden uitvoeren. Een persoonlijke en integrale benadering. Nu al is duidelijk dat deze aanpak het meest effectief is. Bovendien is hieraan een leer- werktraject verbonden.

Overwegende dat
- De noodzaak om de verduurzaming van woningen te versnellen alleen maar groter geworden is met de stijgende gasprijzen en de hogere energiebesparingsambitie van provincie en kabinet;
- Veel mensen op weg geholpen moeten worden hoe ze hun woning kunnen isoleren. Dit geldt vooral voor de lagere en middeninkomens. Daar waar de meeste energiewinst te behalen valt;
- Gemeenten nu allemaal het wiel voor zich aan het uitvinden zijn en soms zelfs terugvallen Op methodes die niet effectief zijn en zeker niet bijdragen aan een versnelling van de verduurzaming van de woningen in NH;
- De verduurzaming van woningen achterblijft bij de landelijke en provinciale ambitie;

Constaterende dat
- Bij het Servicepunt Duurzame Energie NH gebleken is dat gemeenten behoefte hebben aan meer coördinatie en informatie over fixteams;

M130

- Ook andere provincies en de MRA bezig zijn met plannen voor het faciliteren van lokale fixbrigades met een bepaalde kwaliteit en standaard werkwijze. Het gaat hierbij om het verlenen van capaciteit, samenwerking en coördinatie.

Verzoekt GS om:

- In samenwerking met het SPDE en de initiatiefnemers in de MRA te komen tot inzicht in de behoefte van gemeenten bij het opzetten van lokale fixbrigades in Noord-Holland zoals omschreven;
- Op basis van de uitkomsten de meest passende vorm en aanpak op te zetten voor het ondersteunen van belanghebbende gemeenten in NH en hierbij te onderzoeken of het zinvol is om aan te sluiten bij het landelijk initiatief Fixbrigade NL;
- PS te informeren hierover, alsmede over de voortgang van de (versnelde) verduurzaming van de gebouwde omgeving in NH.

PvdA NH
Annette de Vries

Anouk Gielen
GroenLinks

Jaap Hollebeek
PvdD

Suleyman Koyuncu
DENK

INGETROKKEN

M131/04-07-2022
punt 2.a.1.

Christen Unie
Provinciale Staten Noord-Holland

Betrek expertise boeren bij landbouwtransitie

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 juli 2022, ter behandeling van agendapunt 2.a.1 'Actualiteit Noord-Hollandse aanpak stikstof';

constaterende dat:

- de landbouw voor een enorme uitdaging staat om de transitie te maken naar kringlooplandbouw;
- er nog veel onduidelijkheid is over de manier waarop die gerealiseerd kan worden;
- boeren al eeuwenlang werken met en op het land;

overwegende dat:

- beleid niet alleen gemaakt kan worden van achter een bureau;
- boeren beschikken over een enorme expertise rondom bodemkwaliteit, gras en omgang met vee;

verzoeken GS:

- de expertise van de agrarische sector te betrekken bij de landbouwtransitie, door agrariërs een prominente rol te geven bij de ontwikkeling van plannen voor de stikstofreductie en omschakeling van de landbouw,

en gaan over tot de orde van de dag.

Michel Klein
ChristenUnie

AANGENOMEN

M132/04-07-2022
punt 2.a.1.

Christen Unie

Provinciale Staten Noord-Holland

Lobby aanpassing Europese staatssteunregeling

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 juli 2022, ter behandeling van agendapunt 2.a.1 'Actualiteit Noord-Hollandse aanpak stikstof';

constaterende dat:

- de landbouw voor een enorme uitdaging staat om de transitie te maken naar kringlooplandbouw;
- onderdeel hiervan is dat boeren er voor kunnen kiezen om meer maatschappelijke diensten op zich te nemen, zoals natuurbeheer, biodiversiteitsherstel, waterbeheer, landschapsbeheer en CO_2-opslag;
- er strenge Europese staatsteunregels gelden voor ondersteuning door decentrale overheden;[1]

overwegende dat:

- het vanwege Europese staatsteunregels momenteel niet mogelijk is om agrariërs te betalen voor maatschappelijke diensten (slechts het compenseren van gederfde inkomsten is mogelijk);
- één van de doelen van de Noord-Hollandse Europastrategie is "aandacht te vragen voor een landbouwbeleid (...) dat gezonde verdienmodellen voor ondernemers mogelijk maakt";[2]

verzoeken GS:

- samen met andere provincies binnen Europa te lobbyen voor spoedige aanpassing van de staatsteunregeling zodat het mogelijk wordt agrariërs te betalen voor maatschappelijke diensten,

en gaan over tot de orde van de dag.

Michel Klein
ChristenUnie

[1] https://europadecentraal.nl/onderwerp/staatssteun/beleidsterreinen/landbouw/
[2] https://www.noord-holland.nl/Over_de_provincie/Europa/Documenten/Europastrategie_2022_2030_Noord_Holland

AANGENOMEN

M133/04-07-2022
punt 2.a.1.

Christen Unie
Provinciale Staten Noord-Holland

Organiseren expertmeeting retail-organisaties

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 juli 2022, ter behandeling van agendapunt 2.a.1 'Actualiteit Noord-Hollandse aanpak stikstof';

constaterende dat:

- de landbouw voor een enorme uitdaging staat om de transitie te maken naar kringlooplandbouw;
- dit extra kosten met zich mee brengt en economisch vaak niet uit kan;
- de agrarische sector in grote mate afhankelijk is van de inkooporganisaties voor de prijs die zij krijgen voor hun producten;
- in Noord-Holland verschillende grote supermarktorganisaties zijn gevestigd;

overwegende dat:

- supermarkten en inkooporganisaties een bijdrage kunnen leveren aan een eerlijkere prijs voor agrarische producten en nieuwe verdienmodellen;

verzoeken GS:

- een expertmeeting te organiseren met Noord-Hollandse supermarkten zoals Albert Heijn, Dekamarkt en inkooporganisaties zoals SuperUnie, om te verkennen hoe zij kunnen bijdragen aan betere verdienmodellen die nodig zijn om de landbouwtransitie te maken,

en gaan over tot de orde van de dag.

Michel Klein
ChristenUnie

AANGEHOUDEN

M 134/04-07-2022
punt 2.a.1.

Christen Unie
Provinciale Staten Noord-Holland

Aanscherpen vergunningen industrie

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 juli 2022, ter behandeling van agendapunt 2.a.1 'Actualiteit Noord-Hollandse aanpak stikstof';

constaterende dat:

- de Noord-Hollandse top-10 stikstofuitstoters volgens hun vergunning nog zo'n 50% meer stikstof mogen uitstoten dan zij op dit moment doen;
- de provincie het principe hanteert dat alle sectoren evenredig moeten bijdragen aan de reductie van de stikstofuitstoot;

overwegende dat:

- het afdwingen van stikstofreductie door bedrijven ingewikkeld is als de vergunning een enorme ruimte voor groei biedt;

vragen GS:

- om zich maximaal in te spannen de vergunning voor industriële stikstofuitstoters in te perken tot de huidige uitstoot, zodat er een goede basis is om reductieafspraken te maken,

en gaan over tot de orde van de dag.

Michel Klein
ChristenUnie

AANGENOMEN

M 135/04-07-2022
punt 2.a.1.

Christen Unie

Provinciale Staten Noord-Holland

Evenredige reductie Schiphol

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 juli 2022, ter behandeling van agendapunt 2.a.1 'Actualiteit Noord-Hollandse aanpak stikstof';

constaterende dat:

- Schiphol in 2019 volgens de emissieregistratie een stikstofuitstoot had van 3.634.505 kg NOx;
- de provincie het principe hanteert dat alle sectoren evenredig moeten bijdragen aan de reductie van de stikstofuitstoot;
- de stikstofreductie-opdracht voor de provincie Noord-Holland volgens de 'Startnotitie Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG)' 41% is;[1]
- Schiphol in de provincie Noord-Holland ligt;
- het Rijk het bevoegd gezag voor Schiphol is;

spreken uit:

- dat Schiphol evenredig moet bijdragen aan het Noord-Hollandse reductiedoel van 41% minder stikstofuitstoot;

verzoeken GS:

- met het Rijk in overleg te treden over de manier waarop deze reductie gerealiseerd gaat worden,

en gaan over tot de orde van de dag.

Michel Klein
ChristenUnie

[1] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2022/06/10/startnotitie-nplg-10-juni-2022

VERWORPEN

M136/04-07-2022
punt 2a.1.

CDA
NOORD-HOLLAND

Motie alternatief zoeken voor indicator Kritische Depositie Waarde

Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op 4 juli 2022 ter bespreking van

het agendapunt actualiteit Stikstof

Constaterende dat:

- Noord-Holland de Kritische Depositie Waarden (KDW's) voor N2000 gebieden heeft opgenomen in haar beleid.
- Noord-Holland de enige provincie is die dat op dit moment heeft gedaan.

Overwegende dat:

- Het een opdracht is vanuit de Europese Unie om de Natuur in N2000 gebieden te beschermen
- De Europese Unie niet verplicht heeft om hierbij Kritische Depositie Waarde te formulieren
- De Kritische Depositie Waarden die Nederland heeft geformuleerd zeer sterk afwijken van normen uit andere EU landen.
- De Kritische Depositie Waarden in Nederland onredelijk streng zijn omdat er gesteld wordt dat bij die grens elk risico op een negatieve impact van stikstofemissie op de natuur uitgesloten zou zijn. Het in veel gevallen echter zo is dat ook bij hogere stikstofnormen de natuurgebieden nog prima beschermd worden.
- We zelfs voor de mensheid niet zo streng zijn dat we in ons beleid elk risico op gezondheidsschade of een ongeval uitsluiten omdat we dan als mensen ook helemaal niets meer kunnen doen.
- De Kritische Depositie Waarden alleen sturen op stikstof en daarmee ook niet waarborgen dat de Natuur herstelt of beschermd wordt omdat dat afhankelijk is van veel meer factoren.
- De KDW's ontwikkelingen in Nederland waaronder woningbouw etc bijna volledig op slot zetten.
- Er om al deze redenen een andere indicator gezocht moet worden.

Roepen het college van Gedeputeerde Staten op om:

- Er bij het Rijk op aan te dringen dat de Kritische Depositie Waarden uit de wet worden gehaald.
- Daarnaast de Kritische Depositie Waarden zo spoedig mogelijk uit het beleid van de provincie Noord-Holland te halen en samen met het Rijk een alternatief te ontwikkelen waarmee gestuurd wordt op algemene staat van instandhouding van de natuur in N2000 gebieden.

M136

VERWORPEN

En gaan over tot de orde van de dag.

Willemien Koning

CDA

VERWORPEN M137/ 04-07-2022 punt 2.a.1.

CDA NOORD-HOLLAND

Motie Toekomstperspectief

Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op 4 juli 2022, ter bespreking van het agendapunt actualiteit Stikstof

Constaterende dat:

- Er nog geen duidelijkheid is over toekomstperspectief voor de landbouw na de gevraagde transformatie in verband met stikstof
- Er nog geen duidelijkheid is over de definitie van kringlooplandbouw die het Rijk wil gaan hanteren in relatie tot het stikstofbeleid en de gebiedsprocessen.
- Er nog geen duidelijkheid is over de definitie van grondgebondenheid die het Rijk wil gaan hanteren in relatie tot het stikstofbeleid en de gebiedsprocessen.

Overwegende dat:

- De agrarische bedrijven die onderdeel zijn van een gebiedsproces helderheid moeten hebben over de definitie van en regels betreffende grondgebondenheid, kringlooplandbouw en hun toekomstperspectief voordat zij stappen kunnen zetten in een gebiedsproces.
- Zolang deze helderheid er nog niet is, bedrijven geen goed zicht hebben op toekomstperspectief omdat zij niet weten welke regels gehanteerd worden.
- Het onacceptabel is dat een sector een transformatie moet ondergaan terwijl er geen zicht is toekomstperspectief na de transformatie.
- De totale onduidelijkheid van het verdienvermogen van bedrijven als ze doen wat de overheid vraagt het grote knelpunt is.

Roepen Gedeputeerde Staten op om:

- Afspraken uit gebiedsprocessen niet definitief te maken zolang er nog geen toekomstperspectief is voor de landbouw in gebiedsprocessen en zolang er nog geen duidelijkheid is over grondgebondenheid en kringlooplandbouw.
- Met het Rijk te werken aan duurzaam toekomstperspectief voor de landbouw.

En gaan over tot de orde van de dag.

Willemien Koning

CDA

AANGENOMEN

M 130/04-07-2022
punt 2.a.1.

CDA
NOORD-HOLLAND

Motie sociaal economische impactanalyse gebiedsprocessen

Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op 4 juli 2022, ter behandeling van het agendapunt actualiteit Stikstof

Constaterende dat:

Er in de Tweede Kamer op 28 juni 2022 een motie is aangenomen die stelt dat een sociaaleconomische impactanalyse verplicht onderdeel moet uitmaken van het gebiedsplan waarbij het doel is om voldoende zekerheid te bieden voor het verdienvermogen, de bedrijfseconomische continuïteit en financierbaarheid van investeringen voor de blijvende agrarische ondernemers.

Overwegende dat:

In de huidige gebiedsprocessen deze sociaal economische impactanalyse niet mag ontbreken

Roepen Gedeputeerde Staten op om:

Ervoor te zorgen dat een sociaaleconomische impactanalyse ook verplicht onderdeel uitmaakt van alle gebiedsprocessen die reeds gaande zijn in Noord-Holland

En gaan over tot de orde van de dag.

Willemien Koning

CDA Noord-Holland

VERWORPEN

M 139/04-07-2022
punt 2.a.1.

SP

Motie

vergadering Provinciale Staten – 4 juli 2022
agendapunt 2.a.1. – Actualiteit inzake Noord-Hollandse aanpak stikstof

"Ieder zijn deel in de stikstofcrisis"

Constaterende dat:

- de stikstofuitstoot (ammoniak en stikstofdioxide) in Nederland al bijna 50 jaar veel te hoog is;
- door de kabinetten Rutte, door het bewandelen van allerlei zijwegen en geitenpaadjes, het maken van keuzes in het verminderen van de uitstoot van stikstof steeds werd uitgesteld;
- ondertussen in alle sectoren, waaronder de landbouw, steeds werd geïnvesteerd in oplossingen die bij lange na niet voldoende waren om de uitstoot van stikstof afdoende te verminderen;
- dit ertoe geleid heeft dat er, ook in Noord-Holland, grote problemen zijn ontstaan voor volksgezondheid, water-, bodem- en luchtkwaliteit;
- schaalvergroting en zogenaamde innovatie in landbouw en veehouderij een doodlopende weg is gebleken, waardoor marges van boeren afnemen en zij geen eerlijke prijs voor hun producten krijgen;
- de agro-industrie, de veevoederbedrijven, de banken en de supermarktketens ondertussen grote winsten hebben gemaakt over de ruggen van de boerenbedrijven;
- de positie van de boer in de gehele keten versterkt moet worden ten opzichte van de agro-industrie, veevoederbedrijven, banken en supermarkten, zodat daadwerkelijk de omslag kan worden gemaakt naar kleinere circulaire boerenbedrijven;
- vele boeren als natuurbeheerders vogels beschermen en de biodiversiteit trachten te vergroten;
- het uiteindelijk gaat om het redden van de Nederlandse natuur en biodiversiteit, zodat ook toekomstige generaties mensen, dieren en planten een toekomst hebben in Nederland;
- daartoe een transitie moet komen in vele sectoren, waaronder de landbouw en veehouderij, om het stikstofprobleem te tackelen.

Overwegende dat:

- vooralsnog € 25 miljard landelijk beschikbaar is voor het oplossen van het stikstofprobleem in Nederland;
- met deze € 25 miljard boeren en fabrieken verleid moeten worden om te verduurzamen, (vrijwillig) uitgekocht te worden of zelfs worden onteigend;

M139

- deze € 25 miljard moet worden opgebracht door de belastingbetaler, terwijl de stikstofcrisis direct en indirect werd veroorzaakt door banken en investeerders, die wel de opbrengsten incasseerden, maar verzuimden in de leefbare toekomst van Nederland te investeren;
- er in Noord-Holland, net als in de rest van Nederland, allereerst wordt gekeken naar de landbouw en veehouderij, als eerstaangewezenen om de stikstofcrisis te bezweren;
- pas later wordt gekeken naar andere sectoren, zoals de industrie, de luchtvaart, de scheepvaart en het wegverkeer, terwijl in Noord-Holland grote stikstofproducenten als Tata Steel, Schiphol, Olam en Cargill actief zijn.

Besluit Gedeputeerde Staten opdracht te geven;

- contact op te nemen met de Rijksoverheid en deze te laten weten dat Noord-Holland van mening is dat iedere sector zich grote inspanningen moet getroosten om de stikstofcrisis te bezweren;
- de indruk weg te nemen dat het alleen de boeren zijn die moeten boeten voor de stikstofuitstoot, maar ook de industrie, de luchtvaart, de scheepvaart en het wegverkeer hun stikstofuitstoot onmiddellijk moeten terugdringen;
- de financiële lasten van de van de stikstofreductie en transitie in de landbouw en veehouderij eerlijk verdeeld moeten worden over de hele keten van agro-industrie, veevoederbedrijven, banken en supermarkten, waarbij de sterkste schouders de zwaarste lasten moeten dragen;

en ondertussen:

- een ambitieuze integrale aanpak uit te werken voor de reductie van ammoniak en stikstofdioxide, waarbij in alle sectoren (landbouw, industrie, luchtvaart, scheepvaart en wegverkeer) voor hun eerlijke deel bijdragen in de stikstofreductie;
- ruimte te bieden voor regionaal maatwerk waarbij uitgangspunt is dat de grootste vervuilers het meeste reduceren;
- boeren te ondersteunen om nieuwe verdienmodellen te ontwikkelen voor duurzame, biologische en circulaire vormen van landbouw.

En gaat over tot de orde van de dag.

SP,
Anna de Groot

VERWORPEN

M1140/04-07-2022
punt 2.a.1.

PARTIJ VOOR DE **VRIJHEID**
Noord-Holland

Forum voor Democratie

MOTIE **Oproep aan het kabinet Rutte IV om stikstofbeleid volledig te schrappen**

De Provinciale Staten van Noord-Holland bijeen op 4 juli 2022,

Constaterende dat:

• Het stikstofbeleid van het kabinet Rutte IV tot grote maatschappelijke onrust leidt en vele boeren in Nederland tot totale wanhoop drijft;

• Ondanks dat er geen stikstofcrisis is, er alternatieven zijn i.p.v. onteigening om stikstofuitstoot nog verder te verminderen dan de twee derde reductie die reeds is bereikt.

Verzoeken GS om:

• Het kabinet Rutte IV onomwonden kenbaar te maken dat het stikstofbeleid volledig geschrapt moet worden.

En gaan over tot de orde van de dag.

I. Bezaan **R.J. Dekker**
PVV N-H **Forum voor Democratie**

INGETROKKEN

M141/04-07-2022
punt 2.a.1.

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Motie Spoed met stikstof reductie

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 4 juli 2022, ter behandeling bij de actualiteit aanpak Stikstof ;

gehoord de discussie,

verzoeken GS;

- voor oktober 2022 een 'concept reductiedoelen per gebied' te hebben en hierin uitwerking te geven aan de [1] aanpak stikstofreductie landbouw per regio, met focus op verduurzaming, verplaatsing en beëindiging;

- daarbij de voedselvisie van Noord-Holland als uitgangspunt te nemen;

en gaan over tot de orde van de dag.

Fabian Zoon
Partij voor de Dieren

[1] https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/aanpak-stikstof/nieuws/2022/06/10/onontkoombare-transitie-naar-een-vitaal-landelijk-gebied

INGETROKKEN

M142/04-07-2022
punt 2.a.1.

(opnieuw ingediend als M148)

Motie ~~Vreemd~~: Perspectief voor natuurinclusieve landbouw

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 juli, ter bespreking van de Actualiteit Noord-Hollandse aanpak stikstof;

Constaterende dat:

- De opgaven in het landelijk gebied van Noord-Holland niet nieuw zijn en er al vele veelbelovende transities gaande zijn in landbouw en natuur;
- De werkwijze van natuurinclusieve boeren al een positieve bijdrage leveren aan gebiedsdoelen voor stikstof, natuur en water;

Overwegende dat:

- De boeren in de transitie naar natuurinclusieve landbouw nodig zijn om op een verantwoorde wijze voedsel te produceren in balans met de omgeving, zoals dit ook is vastgelegd in de provinciale voedselvisie;
- We in de voedselvisie het doel hebben gesteld dat in 2030 natuurinclusieve landbouw (minimaal niveau 2) de standaard is;
- Juist de natuurinclusieve boeren zich meestal bevinden in of nabij de gebieden met hoge opgaven voor stikstofreductie;

Verzoeken het college om:

- Om de natuurinclusieve boeren en de boeren die in transitie zijn binnen de gebiedsgerichte aanpak perspectief te bieden.

En gaan over tot de orde van de dag.

Amélie Strens, D66 Tessa van Wijnen, GroenLinks

D66 noord-holland

GROENLINKS PROVINCIE NOORD-HOLLAND

M1143/04-07-2022
punt 2.a.1.

VERWORPEN

Forum voor Democratie

PARTIJ VOOR DE VRIJHEID
Noord-Holland

Motie 'Vermijd onbehoorlijk bestuur richting onze boeren'

De Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op 4 juli 2022 ter bespreking van agendapunt 2.a.1) Actualiteit 'Noord-Hollandse aanpak stikstof':

Onze regering wil dat de provincies een actieve rol spelen bij het uitkopen van boeren op basis van een stikstofkaart.

Constaterende dat:

- Er stikstofdepositie op de waddeneilanden gemeten is[1]
- De hoeveelheid stikstofdepositie onmogelijk van de landbouwactiviteiten op de waddeneilanden kan komen gezien de grootte ervan,
- Er zelfs op Vlieland aanzienlijke stikstofdepositie op de kaart te zien is terwijl op vlieland geen enkele landbouwactiviteit plaatsvindt,

Overwegende dat:

- Wanneer er substantiële stikstofdepositie op een eiland plaatsvindt waar er geen landbouwactiviteiten zijn deze van een andere bron afkomstig moet zijn,
- De zee aantoonbaar een veroorzaker is van stikstofdepositie op land[2],
- Naar verhouding in Noord-Holland de meestvoorkomende windrichting die vanuit zee is,

Van mening zijnde dat:

- De stikstofkaart onvolledig is omdat het aandeel vanuit zee niet is meegewogen,
- Wanneer boeren op basis van een incomplete stikstofkaart tot actie worden gedwongen, zij onbillijk worden behandeld in die zin dat ze naar verhouding meer stikstof moeten reduceren dan het aandeel waarvoor ze verantwoordelijk zijn,
- Besluiten genomen op basis van ondeugdelijke modellen van onbehoorlijk bestuur getuigt en dit te allen tijde voorkomen moet worden,

Roept Gedeputeerde Staten op geen enkele actie voortvloeiend uit de onderhavige stikstofkaart te ondernemen richting boeren,

---

1 https://www.omropfryslan.nl/nl/nieuws/1154063/pieter-omtzigt-pas-de-stikstofkaart-aan-voor-de-waddeneilanden

2 https://www.rivm.nl/nieuws/ammoniak-in-duinen-komt-grotendeels-uit-zee

M 143

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening,

Ralf Dekker
Forum voor Democratie

Ilse Bezaan
PVV

VERWORPEN

M144/04-07-2022
punt 2.a.1.

Motie:
Zorgvuldig stikstofbeleid

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 juli, te Haarlem, te Haarlem, ter behandeling 'Actualiteit Noord Hollandse aanpak stikstof.'

Verzoekt gedeputeerde staten

- bij het kabinet te bepleiten het stikstofbeleid aan te passen, waarbij
  - uitgegaan wordt van metingen en feiten in plaats van modellen en berekeningen;
  - de feitelijke staat van de natuur wordt beoordeeld en ook wordt onderzocht welke (naast stikstof) andere bepalende en te beïnvloeden factoren er zijn;
  - wordt nagegaan welk natuurbeheer nodig is voor de instandhouding van de aangewezen soorten en in hoeverre daaraan wordt/werd voldaan;
  - wordt vastgesteld waar sprake is van feitelijk onhaalbare natuurdoelen, waarna, ondersteund door onderzoek en metingen, ingezet wordt op aanpassing;
  - technologie en innovatie de basis vormen voor oplossingen waarbij juridische houdbaarheid een voorwaarde is;
  - perspectief wordt geboden aan boeren, mede vanuit het willen zijn van een betrouwbare overheid, ook voor zogenaamde PAS-melders;
  - de sociale cohesie op het platteland behouden blijft.

Ingediend door:

.....
Ivo Mantel
JA21 Noord-Holland

AANGEHOUDEN

M145/04-07-2022
punt 2.a.1.

Motie
Pilot mestscheiding

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 juli 2022, te Haarlem, ter behandeling Actualiteit Noord Hollandse aanpak stikstof.

Constaterende dat:

- Mest geen afval is, maar een waardevolle voeding voor planten, bodem en een bron van energie en andere stoffen;
- Mest al eeuwenlang een essentiële bron is voor de voedselvoorziening;
- Mestbewerking mogelijkheden biedt om al dan niet gesignaleerde lokale mestoverschotten aan te pakken;
- De bewerking van mest resulteert in een afname van het mestvolume of in een meststof die eenvoudiger te transporteren en af te zetten is.
- Er voor mest een herwaardering is waardoor kunstmest toediening de laatste jaren flink is afgenomen;
- Het wetenschappelijk onderzoek naar mestscheiding Nederland nog steeds internationaal leidend is, maar die positie wel wordt bedreigd door China.
- Er tenminste acht mest- en digestaat scheidingstechnieken zijn, waarbij vooral strippen en scrubben veel perspectief biedt;
- Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat vooral jonge boeren voor deze modernisering openstaan.

Overwegende dat:

- Het uitkopen van melkveehouders nauwelijks uitkomst biedt;
- De stikstofdepositie uit veel grotere bronnen als Noordzee, Tata, Schiphol en de stad Amsterdam alsmede het buitenland in Noord-Holland al vier keer groter is dan de depositie van de melkveehouders;
- De effecten van het uitkopen van melkveehouders op het achterblijvend gebied op lange termijn ongewis zijn;
- De vermoerassing en verbiezing van het landschap nu al onvoorziene gevolgen heeft;
- Er een traditie is van onverwachte en ongewenste gevolgen van ingrepen in met name het duinlandschap;
- Gedeputeerde Rommel in mei 2021 positief gereageerd heeft op een motie met deze strekking van JA21 en CDA.

M145

Verzoekt Gedeputeerde Staten,

- Bij de verdere uitwerking van het stikstofbeleid ook een pilot mestscheiding voor (melk)veehouders mee te nemen;

Ingediend door:

.....
Ivo Mantel
JA21 Noord-Holland

AANGENOMEN

M133/04-07-2022
punt 2.a.1.

Christen Unie
Provinciale Staten Noord-Holland

Organiseren expertmeeting retail-organisaties

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 juli 2022, ter behandeling van agendapunt 2.a.1 'Actualiteit Noord-Hollandse aanpak stikstof';

constaterende dat:

- de landbouw voor een enorme uitdaging staat om de transitie te maken naar kringlooplandbouw;
- dit extra kosten met zich mee brengt en economisch vaak niet uit kan;
- de agrarische sector in grote mate afhankelijk is van de inkooporganisaties voor de prijs die zij krijgen voor hun producten;
- in Noord-Holland verschillende grote supermarktorganisaties zijn gevestigd;

overwegende dat:

- supermarkten en inkooporganisaties een bijdrage kunnen leveren aan een eerlijkere prijs voor agrarische producten en nieuwe verdienmodellen;

verzoeken GS:

- een expertmeeting te organiseren met Noord-Hollandse supermarkten zoals Albert Heijn, Dekamarkt en inkooporganisaties zoals SuperUnie, om te verkennen hoe zij kunnen bijdragen aan betere verdienmodellen die nodig zijn om de landbouwtransitie te maken,

en gaan over tot de orde van de dag.

Michel Klein
ChristenUnie

AANGENOMEN

M 135/04-07-2022
punt 2.a.1.

Christen Unie

Provinciale Staten Noord-Holland

Evenredige reductie Schiphol

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 juli 2022, ter behandeling van agendapunt 2.a.1 'Actualiteit Noord-Hollandse aanpak stikstof';

constaterende dat:

- Schiphol in 2019 volgens de emissieregistratie een stikstofuitstoot had van 3.634.505 kg NOx;
- de provincie het principe hanteert dat alle sectoren evenredig moeten bijdragen aan de reductie van de stikstofuitstoot;
- de stikstofreductie-opdracht voor de provincie Noord-Holland volgens de 'Startnotitie Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG)' 41% is;[1]
- Schiphol in de provincie Noord-Holland ligt;
- het Rijk het bevoegd gezag voor Schiphol is;

spreken uit:

- dat Schiphol evenredig moet bijdragen aan het Noord-Hollandse reductiedoel van 41% minder stikstofuitstoot;

verzoeken GS:

- met het Rijk in overleg te treden over de manier waarop deze reductie gerealiseerd gaat worden,

en gaan over tot de orde van de dag.

Michel Klein
ChristenUnie

[1] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2022/06/10/startnotitie-nplg-10-juni-2022

AANGENOMEN

M 130/04-07-2022
punt 2.a.1.

CDA
NOORD-HOLLAND

Motie sociaal economische impactanalyse gebiedsprocessen

Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op 4 juli 2022, ter behandeling van het agendapunt actualiteit Stikstof

Constaterende dat:

Er in de Tweede Kamer op 28 juni 2022 een motie is aangenomen die stelt dat een sociaaleconomische impactanalyse verplicht onderdeel moet uitmaken van het gebiedsplan waarbij het doel is om voldoende zekerheid te bieden voor het verdienvermogen, de bedrijfseconomische continuïteit en financierbaarheid van investeringen voor de blijvende agrarische ondernemers.

Overwegende dat:

In de huidige gebiedsprocessen deze sociaal economische impactanalyse niet mag ontbreken

Roepen Gedeputeerde Staten op om:

Ervoor te zorgen dat een sociaaleconomische impactanalyse ook verplicht onderdeel uitmaakt van alle gebiedsprocessen die reeds gaande zijn in Noord-Holland

En gaan over tot de orde van de dag.

Willemien Koning

CDA Noord-Holland

AANGENOMEN

M 1146/04-07-2022
punt 2.a.1.

Motie: Perspectief voor natuurinclusieve landbouw

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 juli, ter bespreking van de Actualiteit Noord-Hollandse aanpak stikstof;

Constaterende dat:

- De opgaven in het landelijk gebied van Noord-Holland niet nieuw zijn en er al vele veelbelovende transities gaande zijn in landbouw en natuur;
- De werkwijze van natuurinclusieve boeren al een positieve bijdrage leveren aan gebiedsdoelen voor stikstof, natuur en water;

Overwegende dat:

- De boeren in de transitie naar natuurinclusieve landbouw nodig zijn om op een verantwoorde wijze voedsel te produceren in balans met de omgeving, zoals dit ook is vastgelegd in de provinciale voedselvisie;
- We in de voedselvisie het doel hebben gesteld dat in 2030 natuurinclusieve landbouw (minimaal niveau 2) de standaard is;
- Juist de natuurinclusieve boeren zich meestal bevinden in of nabij de gebieden met hoge opgaven voor stikstofreductie;

Verzoeken het college om:

- Om de natuurinclusieve boeren en de boeren die in transitie zijn of daarvoor aantoonbaar stappen zetten, binnen de gebiedsgerichte aanpak perspectief te bieden.

En gaan over tot de orde van de dag.

Amélie Strens, D66

Tessa van Wijnen, GroenLinks

D66 noord-holland

GROENLINKS PROVINCIE NOORD-HOLLAND

INGETROKKEN

M131/04-07-2022
punt 2.a.1.

Christen Unie
Provinciale Staten Noord-Holland

Betrek expertise boeren bij landbouwtransitie

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 juli 2022, ter behandeling van agendapunt 2.a.1 'Actualiteit Noord-Hollandse aanpak stikstof';

constaterende dat:

- de landbouw voor een enorme uitdaging staat om de transitie te maken naar kringlooplandbouw;
- er nog veel onduidelijkheid is over de manier waarop die gerealiseerd kan worden;
- boeren al eeuwenlang werken met en op het land;

overwegende dat:

- beleid niet alleen gemaakt kan worden van achter een bureau;
- boeren beschikken over een enorme expertise rondom bodemkwaliteit, gras en omgang met vee;

verzoeken GS:

- de expertise van de agrarische sector te betrekken bij de landbouwtransitie, door agrariërs een prominente rol te geven bij de ontwikkeling van plannen voor de stikstofreductie en omschakeling van de landbouw,

en gaan over tot de orde van de dag.

Michel Klein
ChristenUnie

AANGEHOUDEN

M 134/04-07-2022
punt 2.a.1.

Christen Unie

Provinciale Staten Noord-Holland

Aanscherpen vergunningen industrie

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 juli 2022, ter behandeling van agendapunt 2.a.1 'Actualiteit Noord-Hollandse aanpak stikstof';

constaterende dat:

- de Noord-Hollandse top-10 stikstofuitstoters volgens hun vergunning nog zo'n 50% meer stikstof mogen uitstoten dan zij op dit moment doen;
- de provincie het principe hanteert dat alle sectoren evenredig moeten bijdragen aan de reductie van de stikstofuitstoot;

overwegende dat:

- het afdwingen van stikstofreductie door bedrijven ingewikkeld is als de vergunning een enorme ruimte voor groei biedt;

vragen GS:

- om zich maximaal in te spannen de vergunning voor industriële stikstofuitstoters in te perken tot de huidige uitstoot, zodat er een goede basis is om reductieafspraken te maken,

en gaan over tot de orde van de dag.

Michel Klein
ChristenUnie

VERWORPEN

M136/04-07-2022
punt 2a.1.

CDA
NOORD-HOLLAND

Motie alternatief zoeken voor indicator Kritische Depositie Waarde

Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op 4 juli 2022 ter bespreking van

het agendapunt actualiteit Stikstof

Constaterende dat:

- Noord-Holland de Kritische Depositie Waarden (KDW's) voor N2000 gebieden heeft opgenomen in haar beleid.
- Noord-Holland de enige provincie is die dat op dit moment heeft gedaan.

Overwegende dat:

- Het een opdracht is vanuit de Europese Unie om de Natuur in N2000 gebieden te beschermen
- De Europese Unie niet verplicht heeft om hierbij Kritische Depositie Waarde te formulieren
- De Kritische Depositie Waarden die Nederland heeft geformuleerd zeer sterk afwijken van normen uit andere EU landen.
- De Kritische Depositie Waarden in Nederland onredelijk streng zijn omdat er gesteld wordt dat bij die grens elk risico op een negatieve impact van stikstofemissie op de natuur uitgesloten zou zijn. Het in veel gevallen echter zo is dat ook bij hogere stikstofnormen de natuurgebieden nog prima beschermd worden.
- We zelfs voor de mensheid niet zo streng zijn dat we in ons beleid elk risico op gezondheidsschade of een ongeval uitsluiten omdat we dan als mensen ook helemaal niets meer kunnen doen.
- De Kritische Depositie Waarden alleen sturen op stikstof en daarmee ook niet waarborgen dat de Natuur herstelt of beschermd wordt omdat dat afhankelijk is van veel meer factoren.
- De KDW's ontwikkelingen in Nederland waaronder woningbouw etc bijna volledig op slot zetten.
- Er om al deze redenen een andere indicator gezocht moet worden.

Roepen het college van Gedeputeerde Staten op om:

- Er bij het Rijk op aan te dringen dat de Kritische Depositie Waarden uit de wet worden gehaald.
- Daarnaast de Kritische Depositie Waarden zo spoedig mogelijk uit het beleid van de provincie Noord-Holland te halen en samen met het Rijk een alternatief te ontwikkelen waarmee gestuurd wordt op algemene staat van instandhouding van de natuur in N2000 gebieden.

VERWORPEN M137/ 04-07-2022 punt 2.a.1.

CDA NOORD-HOLLAND

Motie Toekomstperspectief

Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op 4 juli 2022, ter bespreking van het agendapunt actualiteit Stikstof

Constaterende dat:

- Er nog geen duidelijkheid is over toekomstperspectief voor de landbouw na de gevraagde transformatie in verband met stikstof
- Er nog geen duidelijkheid is over de definitie van kringlooplandbouw die het Rijk wil gaan hanteren in relatie tot het stikstofbeleid en de gebiedsprocessen.
- Er nog geen duidelijkheid is over de definitie van grondgebondenheid die het Rijk wil gaan hanteren in relatie tot het stikstofbeleid en de gebiedsprocessen.

Overwegende dat:

- De agrarische bedrijven die onderdeel zijn van een gebiedsproces helderheid moeten hebben over de definitie van en regels betreffende grondgebondenheid, kringlooplandbouw en hun toekomstperspectief voordat zij stappen kunnen zetten in een gebiedsproces.
- Zolang deze helderheid er nog niet is, bedrijven geen goed zicht hebben op toekomstperspectief omdat zij niet weten welke regels gehanteerd worden.
- Het onacceptabel is dat een sector een transformatie moet ondergaan terwijl er geen zicht is toekomstperspectief na de transformatie.
- De totale onduidelijkheid van het verdienvermogen van bedrijven als ze doen wat de overheid vraagt het grote knelpunt is.

Roepen Gedeputeerde Staten op om:

- Afspraken uit gebiedsprocessen niet definitief te maken zolang er nog geen toekomstperspectief is voor de landbouw in gebiedsprocessen en zolang er nog geen duidelijkheid is over grondgebondenheid en kringlooplandbouw.
- Met het Rijk te werken aan duurzaam toekomstperspectief voor de landbouw.

En gaan over tot de orde van de dag.

Willemien Koning

CDA

VERWORPEN

M 139/04-07-2022
punt 2.a.1.

SP

Motie

vergadering Provinciale Staten – 4 juli 2022
agendapunt 2.a.1. – Actualiteit inzake Noord-Hollandse aanpak stikstof

"Ieder zijn deel in de stikstofcrisis"

Constaterende dat:

- de stikstofuitstoot (ammoniak en stikstofdioxide) in Nederland al bijna 50 jaar veel te hoog is;
- door de kabinetten Rutte, door het bewandelen van allerlei zijwegen en geitenpaadjes, het maken van keuzes in het verminderen van de uitstoot van stikstof steeds werd uitgesteld;
- ondertussen in alle sectoren, waaronder de landbouw, steeds werd geïnvesteerd in oplossingen die bij lange na niet voldoende waren om de uitstoot van stikstof afdoende te verminderen;
- dit ertoe geleid heeft dat er, ook in Noord-Holland, grote problemen zijn ontstaan voor volksgezondheid, water-, bodem- en luchtkwaliteit;
- schaalvergroting en zogenaamde innovatie in landbouw en veehouderij een doodlopende weg is gebleken, waardoor marges van boeren afnemen en zij geen eerlijke prijs voor hun producten krijgen;
- de agro-industrie, de veevoederbedrijven, de banken en de supermarktketens ondertussen grote winsten hebben gemaakt over de ruggen van de boerenbedrijven;
- de positie van de boer in de gehele keten versterkt moet worden ten opzichte van de agro-industrie, veevoederbedrijven, banken en supermarkten, zodat daadwerkelijk de omslag kan worden gemaakt naar kleinere circulaire boerenbedrijven;
- vele boeren als natuurbeheerders vogels beschermen en de biodiversiteit trachten te vergroten;
- het uiteindelijk gaat om het redden van de Nederlandse natuur en biodiversiteit, zodat ook toekomstige generaties mensen, dieren en planten een toekomst hebben in Nederland;
- daartoe een transitie moet komen in vele sectoren, waaronder de landbouw en veehouderij, om het stikstofprobleem te tackelen.

Overwegende dat:

- vooralsnog € 25 miljard landelijk beschikbaar is voor het oplossen van het stikstofprobleem in Nederland;
- met deze € 25 miljard boeren en fabrieken verleid moeten worden om te verduurzamen, (vrijwillig) uitgekocht te worden of zelfs worden onteigend;

M139

- deze € 25 miljard moet worden opgebracht door de belastingbetaler, terwijl de stikstofcrisis direct en indirect werd veroorzaakt door banken en investeerders, die wel de opbrengsten incasseerden, maar verzuimden in de leefbare toekomst van Nederland te investeren;
- er in Noord-Holland, net als in de rest van Nederland, allereerst wordt gekeken naar de landbouw en veehouderij, als eerstaangewezenen om de stikstofcrisis te bezweren;
- pas later wordt gekeken naar andere sectoren, zoals de industrie, de luchtvaart, de scheepvaart en het wegverkeer, terwijl in Noord-Holland grote stikstofproducenten als Tata Steel, Schiphol, Olam en Cargill actief zijn.

Besluit Gedeputeerde Staten opdracht te geven;

- contact op te nemen met de Rijksoverheid en deze te laten weten dat Noord-Holland van mening is dat iedere sector zich grote inspanningen moet getroosten om de stikstofcrisis te bezweren;
- de indruk weg te nemen dat het alleen de boeren zijn die moeten boeten voor de stikstofuitstoot, maar ook de industrie, de luchtvaart, de scheepvaart en het wegverkeer hun stikstofuitstoot onmiddellijk moeten terugdringen;
- de financiële lasten van de van de stikstofreductie en transitie in de landbouw en veehouderij eerlijk verdeeld moeten worden over de hele keten van agro-industrie, veevoederbedrijven, banken en supermarkten, waarbij de sterkste schouders de zwaarste lasten moeten dragen;

en ondertussen:

- een ambitieuze integrale aanpak uit te werken voor de reductie van ammoniak en stikstofdioxide, waarbij in alle sectoren (landbouw, industrie, luchtvaart, scheepvaart en wegverkeer) voor hun eerlijke deel bijdragen in de stikstofreductie;
- ruimte te bieden voor regionaal maatwerk waarbij uitgangspunt is dat de grootste vervuilers het meeste reduceren;
- boeren te ondersteunen om nieuwe verdienmodellen te ontwikkelen voor duurzame, biologische en circulaire vormen van landbouw.

En gaat over tot de orde van de dag.

SP,
Anna de Groot

VERWORPEN

M1140/04-07-2022
punt 2.a.1.

PARTIJ VOOR DE **VRIJHEID**
Noord-Holland

Forum voor Democratie

MOTIE **Oproep aan het kabinet Rutte IV om stikstofbeleid volledig te schrappen**

De Provinciale Staten van Noord-Holland bijeen op 4 juli 2022,

Constaterende dat:

• Het stikstofbeleid van het kabinet Rutte IV tot grote maatschappelijke onrust leidt en vele boeren in Nederland tot totale wanhoop drijft;

• Ondanks dat er geen stikstofcrisis is, er alternatieven zijn i.p.v. onteigening om stikstofuitstoot nog verder te verminderen dan de twee derde reductie die reeds is bereikt.

Verzoeken GS om:

• Het kabinet Rutte IV onomwonden kenbaar te maken dat het stikstofbeleid volledig geschrapt moet worden.

En gaan over tot de orde van de dag.

I. Bezaan **R.J. Dekker**
PVV N-H **Forum voor Democratie**

INGETROKKEN

M141/04-07-2022
punt 2.a.1.

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Motie Spoed met stikstof reductie

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 4 juli 2022, ter behandeling bij de actualiteit aanpak Stikstof ;

gehoord de discussie,

verzoeken GS;

- voor oktober 2022 een 'concept reductiedoelen per gebied' te hebben en hierin uitwerking te geven aan de [1] aanpak stikstofreductie landbouw per regio, met focus op verduurzaming, verplaatsing en beëindiging;

- daarbij de voedselvisie van Noord-Holland als uitgangspunt te nemen;

en gaan over tot de orde van de dag.

Fabian Zoon
Partij voor de Dieren

[1] https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/aanpak-stikstof/nieuws/2022/06/10/onontkoombare-transitie-naar-een-vitaal-landelijk-gebied

INGETROKKEN

M142/04-07-2022
punt 2.a.1.

(opnieuw ingediend als M148)

Motie ~~Vreemd~~: Perspectief voor natuurinclusieve landbouw

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 juli, ter bespreking van de Actualiteit Noord-Hollandse aanpak stikstof;

Constaterende dat:

- De opgaven in het landelijk gebied van Noord-Holland niet nieuw zijn en er al vele veelbelovende transities gaande zijn in landbouw en natuur;
- De werkwijze van natuurinclusieve boeren al een positieve bijdrage leveren aan gebiedsdoelen voor stikstof, natuur en water;

Overwegende dat:

- De boeren in de transitie naar natuurinclusieve landbouw nodig zijn om op een verantwoorde wijze voedsel te produceren in balans met de omgeving, zoals dit ook is vastgelegd in de provinciale voedselvisie;
- We in de voedselvisie het doel hebben gesteld dat in 2030 natuurinclusieve landbouw (minimaal niveau 2) de standaard is;
- Juist de natuurinclusieve boeren zich meestal bevinden in of nabij de gebieden met hoge opgaven voor stikstofreductie;

Verzoeken het college om:

- Om de natuurinclusieve boeren en de boeren die in transitie zijn binnen de gebiedsgerichte aanpak perspectief te bieden.

En gaan over tot de orde van de dag.

Amélie Strens, D66 Tessa van Wijnen, GroenLinks

D66 noord-holland

GROENLINKS PROVINCIE NOORD-HOLLAND

M1143/04-07-2022
punt 2.a.1.

VERWORPEN

Forum voor Democratie

PARTIJ VOOR DE VRIJHEID
Noord-Holland

Motie 'Vermijd onbehoorlijk bestuur richting onze boeren'

De Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen op 4 juli 2022 ter bespreking van agendapunt 2.a.1) Actualiteit 'Noord-Hollandse aanpak stikstof':

Onze regering wil dat de provincies een actieve rol spelen bij het uitkopen van boeren op basis van een stikstofkaart.

Constaterende dat:

- Er stikstofdepositie op de waddeneilanden gemeten is[1]
- De hoeveelheid stikstofdepositie onmogelijk van de landbouwactiviteiten op de waddeneilanden kan komen gezien de grootte ervan,
- Er zelfs op Vlieland aanzienlijke stikstofdepositie op de kaart te zien is terwijl op vlieland geen enkele landbouwactiviteit plaatsvindt,

Overwegende dat:

- Wanneer er substantiële stikstofdepositie op een eiland plaatsvindt waar er geen landbouwactiviteiten zijn deze van een andere bron afkomstig moet zijn,
- De zee aantoonbaar een veroorzaker is van stikstofdepositie op land[2],
- Naar verhouding in Noord-Holland de meestvoorkomende windrichting die vanuit zee is,

Van mening zijnde dat:

- De stikstofkaart onvolledig is omdat het aandeel vanuit zee niet is meegewogen,
- Wanneer boeren op basis van een incomplete stikstofkaart tot actie worden gedwongen, zij onbillijk worden behandeld in die zin dat ze naar verhouding meer stikstof moeten reduceren dan het aandeel waarvoor ze verantwoordelijk zijn,
- Besluiten genomen op basis van ondeugdelijke modellen van onbehoorlijk bestuur getuigt en dit te allen tijde voorkomen moet worden,

Roept Gedeputeerde Staten op geen enkele actie voortvloeiend uit de onderhavige stikstofkaart te ondernemen richting boeren,

---

1 https://www.omropfryslan.nl/nl/nieuws/1154063/pieter-omtzigt-pas-de-stikstofkaart-aan-voor-de-waddeneilanden

2 https://www.rivm.nl/nieuws/ammoniak-in-duinen-komt-grotendeels-uit-zee

M 143

en gaan over tot de orde van de dag.

Ondertekening,

Ralf Dekker
Forum voor Democratie

Ilse Bezaan
PVV

VERWORPEN

M144/04-07-2022
punt 2.a.1.

Motie:
Zorgvuldig stikstofbeleid

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 juli, te Haarlem, te Haarlem, ter behandeling 'Actualiteit Noord Hollandse aanpak stikstof.'

Verzoekt gedeputeerde staten

- bij het kabinet te bepleiten het stikstofbeleid aan te passen, waarbij
  - uitgegaan wordt van metingen en feiten in plaats van modellen en berekeningen;
  - de feitelijke staat van de natuur wordt beoordeeld en ook wordt onderzocht welke (naast stikstof) andere bepalende en te beïnvloeden factoren er zijn;
  - wordt nagegaan welk natuurbeheer nodig is voor de instandhouding van de aangewezen soorten en in hoeverre daaraan wordt/werd voldaan;
  - wordt vastgesteld waar sprake is van feitelijk onhaalbare natuurdoelen, waarna, ondersteund door onderzoek en metingen, ingezet wordt op aanpassing;
  - technologie en innovatie de basis vormen voor oplossingen waarbij juridische houdbaarheid een voorwaarde is;
  - perspectief wordt geboden aan boeren, mede vanuit het willen zijn van een betrouwbare overheid, ook voor zogenaamde PAS-melders;
  - de sociale cohesie op het platteland behouden blijft.

Ingediend door:

.....
Ivo Mantel
JA21 Noord-Holland

AANGEHOUDEN

M145/04-07-2022
punt 2.a.1.

Motie
Pilot mestscheiding

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 juli 2022, te Haarlem, ter behandeling Actualiteit Noord Hollandse aanpak stikstof.

Constaterende dat:

- Mest geen afval is, maar een waardevolle voeding voor planten, bodem en een bron van energie en andere stoffen;
- Mest al eeuwenlang een essentiële bron is voor de voedselvoorziening;
- Mestbewerking mogelijkheden biedt om al dan niet gesignaleerde lokale mestoverschotten aan te pakken;
- De bewerking van mest resulteert in een afname van het mestvolume of in een meststof die eenvoudiger te transporteren en af te zetten is.
- Er voor mest een herwaardering is waardoor kunstmest toediening de laatste jaren flink is afgenomen;
- Het wetenschappelijk onderzoek naar mestscheiding Nederland nog steeds internationaal leidend is, maar die positie wel wordt bedreigd door China.
- Er tenminste acht mest- en digestaat scheidingstechnieken zijn, waarbij vooral strippen en scrubben veel perspectief biedt;
- Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat vooral jonge boeren voor deze modernisering openstaan.

Overwegende dat:

- Het uitkopen van melkveehouders nauwelijks uitkomst biedt;
- De stikstofdepositie uit veel grotere bronnen als Noordzee, Tata, Schiphol en de stad Amsterdam alsmede het buitenland in Noord-Holland al vier keer groter is dan de depositie van de melkveehouders;
- De effecten van het uitkopen van melkveehouders op het achterblijvend gebied op lange termijn ongewis zijn;
- De vermoerassing en verbiezing van het landschap nu al onvoorziene gevolgen heeft;
- Er een traditie is van onverwachte en ongewenste gevolgen van ingrepen in met name het duinlandschap;
- Gedeputeerde Rommel in mei 2021 positief gereageerd heeft op een motie met deze strekking van JA21 en CDA.

M145

Verzoekt Gedeputeerde Staten,

- Bij de verdere uitwerking van het stikstofbeleid ook een pilot mestscheiding voor (melk)veehouders mee te nemen;

Ingediend door:

.....
Ivo Mantel
JA21 Noord-Holland

Provincie Noord-Holland

ACTUALITEIT*

* Actualiteiten kunnen tot uiterlijk vrijdag voorafgaand aan de Statenvergadering om 12.00 uur schriftelijk worden ingediend bij de griffie. (statengriffie@noord-holland.nl). Zie verder artikel 48 van het Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten en Statencommissies van Noord-Holland 2015.

Voor de Statenvergadering van 04-07-2022

Onderwerp : Herstructurering van campings en strandhuisjes door grootkapitaal

Toelichting : **

Zie bijlage.

** De in te vullen kaders zijn beperkt tot het blauwe vlak. Indien er meer tekst nodig is bij de toelichting en/of de reden van spoedeisendheid, kunt u dat in een word-document als bijlage toevoegen.

Reden van spoedeisendheid : **

Duidelijk is dat ook in Noord-Holland steeds meer campings verdwijnen die voor mensen met een kleine beurs zijn. Er worden zelfs nieuwe vakantieparken gebouwd terwijl er een woningcrisis is. Het brengt niet alleen onrust en schulden bij de recreanten maar ook de natuur gaat eraan onderdoor. De SP vind het te makkelijk om te zeggen dat de provincie er niet over gaat en wil graag de urgentie aanstippen dat we vanuit de provincie meer zouden moeten doen om mens, dier en natuur te beschermen.

Indiener (naam/namen invullen)

Mw. Remine Alberts (SP)

Bijlage bij Actualiteit SP: "Herstructurering van campings en strandhuisjes door grootkapitaal"

Voor de Statenvergadering van 4 juli 2022

Onderwerp: herstructurering van campings en strandhuisjes door groot kapitaal

Toelichting:

Al een aantal jaren worden campings onder het mom van herstructurering, verkocht aan projectontwikkelaars of bedrijven als Europarcs, Roompot en Center Parcs. Het afgelopen jaar zien we een grote stijging hierin. De SP heeft dit al vaker in de commissies benoemd en er onderzoek naar gedaan[1]. Inmiddels is ruim de helft van alle parken in handen van buitenlandse investeerders die van een 'gewone' camping luxe villaparken maakt. Er blijft steeds minder ruimte over voor mensen met een kleine portemonnee. In Noord-Holland zijn de recente voorbeelden Nieuw Loosdrecht, Enkhuizerzand, Sandevoerde en onlangs de verkochte camping De Donkere Duinen. Alle liggen in of net naast Natura2000-gebied. Nu is er nauwelijks bescherming voor recreanten die een caravan of chalet op een camping hebben, dat geherstructureerd wordt. Er wordt vaak over 'Recron-voorwaarden' gesproken, maar veel campingeigenaren zijn daar niet bij aangesloten. Op 23 november 2021 zijn er in de Tweede Kamer twee moties[2] (ingediend door de SP) aangenomen die stellen dat er binnen zes maanden een onderzoek afgerond moet zijn die laat zien hoeveel parken er nu daadwerkelijk in handen zijn van buitenlandse investeerders, wat de consequenties zijn voor de natuur en recreanten die voor de verkoop al op het park verbleven en of het mogelijk is om de rechten voor de recreanten te vergroten. Dit onderzoek is bijna afgerond en zal voor 8 juli gedeeld worden met de Tweede Kamer.

Reden van spoedeisendheid:

Duidelijk is dat ook in Noord-Holland steeds meer campings verdwijnen, waar ook mensen met een kleine beurs kunnen recreëren. Er worden zelfs nieuwe vakantieparken gebouwd terwijl er een woningcrisis is. Het brengt niet alleen onrust en schulden bij de recreanten maar ook de natuur gaat eraan onderdoor. De SP vindt het te makkelijk om te zeggen dat de provincie er niet over gaat en wil graag de urgentie onderstrepen dat we vanuit de provincie meer zouden moeten doen om mens, dier en natuur te beschermen.

Vragen aan gedeputeerde:

- In het BOT-overleg is aangegeven dat er nog genoeg kampeermogelijkheden overblijven voor mensen met een smalle portemonnee. Bij de beantwoording op de vragen over camping De Donkere Duinen geeft u aan dat dit helemaal niet bijgehouden wordt. Hoe rijmt u dit met elkaar?
- De Donkere Duinen wilde een verhard pad aanleggen op de camping en kreeg daar geen vergunning voor. Is het dan wel reëel vergunningen te verlenen voor 35 luxe villa's en de infrastructuur die daarbij nodig is?
- Bent u het met ons eens dat we zuinig moeten zijn op onze natuur en recreatiegebieden en op gebieden met Natura2000 in het bijzonder?
- Bent u het met ons eens dat er ook voldoende kampeermogelijkheden zouden moeten zijn voor mensen met een smalle portemonnee?

We zullen met een motie komen.

Indiener:

Mw. R Alberts (SP)

[1] https://tinyurl.com/bdden8jw

[2] De moties treft u in de andere bijlagen aan.

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2021–2022

32 847 Integrale visie op de woningmarkt

Nr. 831

MOTIE VAN HET LID BECKERMAN
Voorgesteld 23 november 2021

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat steeds meer bezitters van recreatiewoningen die grond huren op vakantieparken geconfronteerd worden met opzeggingen;

overwegende dat deze huurders nauwelijks huurbescherming genieten;

verzoekt de regering om binnen zes maanden een onderzoek af te ronden naar uitbreiding van rechten van deze huurders in wet- en regelgeving,

en gaat over tot de orde van de dag.

Beckerman

kst-32847-831
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2021

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2021–2022

32 847 Integrale visie op de woningmarkt

Nr. 830

MOTIE VAN HET LID BECKERMAN
Voorgesteld 23 november 2021

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat steeds meer Nederlandse vakantieparken door bedenkelijke buitenlandse roofinvesteerders opgekocht worden, die inmiddels 54% van alle vakantieparken in bezit hebben;

verzoekt de regering om binnen zes maanden een onderzoek af te ronden naar deze opkoop en de wenselijkheid van deze ontwikkelingen op ruimtelijke ordening (met name de natuurgebieden betreffend) en het effect van deze ontwikkelingen op de zittende eigenaren/huurders op deze parken,

en gaat over tot de orde van de dag.

Beckerman

kst-32847-830
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2021

AANGENOMEN M147/04-07-2022 punt 2.a.2.

SP

motie

vergadering Provinciale Staten – 4 juli 2022
agendapunt 2.a.2 – Actualiteit inzake Herstructurering van campings en strandhuisjes door grootkapitaal.

"Recreatie voor mensen met een smalle portemonnee"

Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen,

Constaterende dat:

- Er steeds meer campings verkocht en geherstructureerd worden door buitenlandse durfkapitalisten;
- Er steeds meer vaste staplaatsen ruimte moeten maken voor lodges en/of vakantievilla's die dan het jaar rond verhuurd worden;
- Ook losse standplaatsen voor camper en tent steeds meer verdwijnen;
- Recreanten met een vaste standplaats door opheffing op hoge kosten worden gejaagd dat in veel gevallen tot schulden leidt;
- Zelfs strandhuisjes nu verkocht worden aan grote buitenlandse investeerders als Roompot;
- De technische briefing van 24 januari 2022 vooral marktwerking liet zien;
- Er de afgelopen 4 weken wederom een camping in Noord-Holland verkocht is (Donkere Duinen).

Overwegende dat:

- Er genoeg recreatiemogelijkheden behouden moeten blijven voor recreanten met een kleine portemonnee.

Dragen Gedeputeerde Staten op:

- Met gemeenten in gesprek te gaan en aan te sturen het beleid zo aan te passen dat bij herstructurering van een park zoveel mogelijk beschikbaar blijft voor mensen met een smalle portemonnee;

m147

- Op de kortst mogelijke termijn na het verschijnen van het onderzoeksrapport (naar aanleiding van de aangenomen moties in de Tweede kamer) van de Erasmus universiteit met een terugkoppeling naar PS te komen.

En gaat over tot de orde van de dag.

SP,
Remine Alberts

VOORDRACHT

Bekrachtigingsbesluit geheimhouding

nr. 47-2022

Provinciale Staten van Noord-Holland,

gelet op het verzoek van Gedeputeerde Staten (brief kenmerk 1787332/1855019) over overzicht potentiële locaties tijdelijke woningen voor spoedzoekers;

gelet op artikel 25 van de Provinciewet;

besluiten,
de geheimhouding van het overzicht van de potentiële locaties met kenmerk 1787332/1854893, de memo van de taskforce met kenmerk 1787332/1854984 en de brief aan PS met kenmerk 1787332/1855019 te bekrachtigen en voort te laten duren tot het moment dat de gemeenten over deze locaties besloten hebben.

Haarlem, 4 juli 2022

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

statengriffier,

Lijst geheime stukken PS 4 juli 2022 (bekrachtiging geheimhouding in PS)

PS-besluit-nummer *(t/m 2018 ID-nr.)*	**Betreft onderwerp en zaaknummer** ***(uit GS-besluit)***	**Motivering GS**	**Voorstel GS tot wanneer geheimhouding**	**Besluitdatum GS geheimhouding**	**Besluitdatum PS bekrachtiging**	**Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding**
2021-25 *2020-42* *(nr. PS-besluit)*	Geheimhouding van het onderzoeksrapport van EIFFEL inzake de invordering van verbeurde dwangsommen d.d. 29 juli 2020 met kenmerk 1472671/1472670.	GS-besluit 01-06-2021: - i.v.m. informatie over dossiers die onder de rechter zijn, blijft het rapport vertrouwelijk totdat de gerechtelijke procedures zijn afgerond; - geheimhouding voort te laten duren tot in ieder geval 1 mei 2022 en dan opnieuw te bezien of de geheimhouding voort moet duren. *GS-besluit 25-08-2020: ter inzage legging rapport voor PS; geheimhouding voort te laten duren tot in ieder geval 1 mei 2021 en dan opnieuw te bezien of de geheimhouding voort moet duren.*	Tot 1 mei 2022 en daarna geheimhouding opnieuw bezien.	01-06-2021 *25-08-2020*	28-06-2021 *14-09-2020*	
2020-38 *(nr. PS-besluit)*	Geheimhouding op brief van GS met kenmerk 1447583/1447586 over het circuit Zandvoort.	Ter inzagelegging brief voor PS; geheimhouding voor onbepaalde tijd. ***Aanvullende motivering n.a.v. presidium 21-06-2021:*** De reden hiervoor is dat het openbaar worden van deze	Voor onbepaalde tijd	23-06-2020	29-06-2020	

PS-besluit-nummer *(t/m 2018 ID-nr.)*	**Betreft onderwerp en zaaknummer** ***(uit GS-besluit)***	**Motivering GS**	**Voorstel GS tot wanneer geheimhouding**	**Besluitdatum GS geheimhouding**	**Besluitdatum PS bekrachtiging**	**Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding**
		informatie de positie van de provincie in een lopende juridische procedure kan schaden en de economische en financiële belangen van de provincie daarbij mogelijk in het geding kunnen komen.				
2020-10 *(nr. PS-besluit)*	Geheimhouding opgelegd op de rapporten van Integis en Tauw betreffende de aansturing bij PWN. (1363522/1363523)	Ter inzagelegging voor PS; geheimhouding van de rapporten duurt om redenen van privacy en bedrijfsgevoeligheid van de informatie voort voor onbepaalde tijd.	Voor onbepaalde tijd.	17-02-2020	09-03-2020	
2019-84 *(nr. PS-besluit)*	De voorlopige geheimhouding zoals die door Gedeputeerde Staten is opgelegd (nr. 1256089/1310882) op onderdelen uit documenten betreffende mogelijke aanpassingen en verbouwingen op en rond circuit Zandvoort (onderdelen die op grond van de Wet openbaarheid van bestuur niet openbaar gemaakt zijn met het besluit van Gedeputeerde	Ter inzage legging voor PS; geheimhouding duurt voort tot 5 november 2029.	Tot 5 november 2029	5-11-2019	11-11-2019	

PS-besluit-nummer *(t/m 2018 ID-nr.)*	Betreft onderwerp en zaaknummer ***(uit GS-besluit)***	Motivering GS	Voorstel GS tot wanneer geheimhouding	Besluitdatum GS geheimhouding	Besluitdatum PS bekrachtiging	Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding
	Staten van 15 oktober 2019 -kenmerk 1256089/1278981) te bekrachtigen en voort te laten duren tot 5 november 2029.					
2018-05	Businesscase SolaRoad (nummer 1083815/1155048)	Dit document is onder geheimhouding ter inzage gelegd voor PS bij de Statengriffie. De geheimhouding duurt voort gedurende het bestaan van SolaRoad B.V.	Gedurende bestaan van SolaRoad B.V.	04-12-2018	10-12-2018	
2018-04	Businesscase Pallas (versie 3.1) en de analyse daarop van Strategy& (1083186/1083817).	Geheimhouding duurt voort totdat de exploitatie van de Pallas-reactor is beëindigd, waarbij elke tien jaar wordt beoordeeld of de geheimhouding al dan niet dient voort te duren.	Gedurende exploitatie Pallasreactor; elke 10 jaar beoordelen; 1e beoordeling in 2028.	29-05-2018	11-06-2018	
2018-03	Adviezen van Pels Rijcken betreffende de bestuurlijke afspraken “wonen en vliegen” (910083/1064974).	De geheimhouding geldt voor een periode van vijf jaar (tot april 2023). ***Aanvullende motivering n.a.v. presidium 21-06-2021:*** Het belang van geheimhouding bestaat er uit dat de adviezen specifiek zijn opgesteld ten behoeve van intern beraad en in het advies persoonlijke beleidsopvattingen zijn	Tot april 2023	10-04-2018	23-04-2018	

PS-besluit-nummer *(t/m 2018 ID-nr.)*	Betreft onderwerp en zaaknummer ***(uit GS-besluit)***	Motivering GS	Voorstel GS tot wanneer geheimhouding	Besluitdatum GS geheimhouding	Besluitdatum PS bekrachtiging	Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding
		opgenomen. Openbaarmaking van dergelijke interne adviezen kan de interne beraadslaging schaden. Ook de belangen van Pels Rijcken zouden er door geschaad kunnen worden. Daarnaast kan openbaarmaking de onderhandelingspositie waarin de betrokken partijen binnen het 'wonen en vliegen' dossier zich bevinden schaden.				
2018-01	Rapportage van PWC, behorende bij de openbare Statenvoordracht nr. 03-PS12-02-2018, inzake aandeelhouderslening voor SADC (905620/1033755).	Bevat vertrouwelijke bedrijfsgegevens. De geheimhouding duurt voort gedurende de looptijd van de te verstrekken lening, maximaal 9 jaar.	Gedurende looptijd lening, tot 2027	09-01-2018	12-02-2018	
2017-07	Offerte Connexxion m.b.t. OV-concessie Noord-Holland Noord (714608-1018469).	Concurrentiegevoelige informatie. Niet openbaar op grond van de Aanbestedingswet en de WOB.		28-11-2017	18-12-2017	
2017-06	Verslag vergadering van Stuurgroep Verbinding A8-A9 van 24 maart 2017 (94721/947211).	Artikel 10, tweede lid, sub b en g, Wob Geheimhouding duurt voort totdat besluitvorming over het project heeft plaatsgevonden. Vroegtijdige openbaarmaking kan onderhandelingen schaden. Het	01-01-2023 of zoveel eerder als mogelijk is.	16-05-2017	29-05-2017	

PS-besluit-nummer *(t/m 2018 ID-nr.)*	Betreft onderwerp en zaaknummer ***(uit GS-besluit)***	Motivering GS	Voorstel GS tot wanneer geheimhouding	Besluitdatum GS geheimhouding	Besluitdatum PS bekrachtiging	Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding
		gaat verder om een intern document, openbaarmaking zou er tevens toe kunnen leiden dat de deelnemers aan de vergadering niet langer vrijuit hun gedachten willen uitspreken.				
2015-05	Besluit, voordracht en alle onderliggende stukken m.b.t. de Toekomst RON/Hoogtij (702724/681248).	Artikel 10, tweede lid, sub b, Wob. Geheimhouding opgelegd tot het einde van de exploitatie van HoogTij, welke wordt voorzien in 2035, dan wel zoveel eerder als het project is afgerond.	01-01-2035 of zoveel eerder als mogelijk is.	29-09-2015	09-11-2015	
2015-04	Consultatie Pallas (verseonnr. 648323/666397).	Artikel 10, tweede lid, sub b, Wob Het genoemde belang bestaat eruit dat vroegtijdige openbaarmaking van deze informatie een vertekend beeld zou kunnen opleveren en de voortgang van het project ernstig zou kunnen belemmeren. Het is wenselijk dat de geheimhouding voortduurt totdat onderhandelingen met partijen ten behoeve van de bouw en exploitatie zijn afgerond.	01-01-2023 of zoveel eerder als mogelijk is.	15-09-2015	28-09-2015	
2015-02	Aanvullend rapport second opinion (Zaanstad) inzake de RON (375176/537299).	Artikel 10, eerste lid, sub c en tweede lid, sub b, Wob Het rapport bevat bedrijfsgevoelige informatie. Openbaarmaking kan de onderhandelingspositie van de	01-01-2035 of zoveel eerder als mogelijk is.	03-02-2015	02-03-2015	

PS-besluit-nummer *(t/m 2018 ID-nr.)*	Betreft onderwerp en zaaknummer ***(uit GS-besluit)***	Motivering GS	Voorstel GS tot wanneer geheimhouding	Besluitdatum GS geheimhouding	Besluitdatum PS bekrachtiging	Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding
		provincie schaden. De geheimhouding is opgelegd tot aan het moment van de definitieve besluitvorming inzake de toekomst van RON/Hoogtij.				
2015-01	GS brief d.d. 15 december 2014, inzake de Second Opinion RON/Hoogtij (375176/522583).	Artikel 10, eerste lid, sub c en tweede lid, sub b, Wob. De geheimhouding is opgelegd totdat definitieve besluitvorming inzake de toekomst van RON/Hoogtij heeft plaatsgevonden, naar verwachting niet vóór 2035.	01-01-2035 of zoveel eerder als mogelijk is.	25-11-2014	02-02-2015	
2014-06	2 Bijlagen bij voordracht 94-2014 inzake herbenoeming bestuurder/directeur Randstedelijke Rekenkamer.	Artikel 10, tweede lid, sub e, bescherming persoonlijke levenssfeer. Het gaat om gespreksverslagen over functioneren van bestuurder/directeur. Omdat over vijf jaar de privacy nog steeds een zwaarwegend belang zal zijn wordt de geheimhouding opgelegd voor langere duur.	01-01-2035 of zoveel eerder als mogelijk is.	n.v.t.	*Bekrachtiging PS n.v.t. Er is wel door PS geheimhoudin g op de bijlagen gelegd op 15-12-2014.*	
2014-04	Brief seniorenconvent provincie Flevoland d.d. 28 mei 2014 (kenmerk 1620294) m.b.t. Randstedelijke Rekenkamer.	Artikel 10, tweede lid, sub e, Wob De brief bevat privacy gevoelige gegevens over de bestuurder-directeur van de randstedelijke rekenkamer. Omdat over vijf jaar de privacy nog steeds een zwaarwegend belang zal zijn	01-01-2035	Geheimhouding opgelegd door CdK op 05-06-2014	23-06-2014	

PS-besluit-nummer *(t/m 2018 ID-nr.)*	Betreft onderwerp en zaaknummer *(uit GS-besluit)*	Motivering GS	Voorstel GS tot wanneer geheimhouding	Besluitdatum GS geheimhouding	Besluitdatum PS bekrachtiging	Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding
		wordt de geheimhouding opgelegd voor langere duur.				
2014-02	Het onderzoeksrapport "notitie financiële analyse van de Fast Flying Ferry" kenmerk 311187/312241.	Artikel 10, tweede lid, sub g en sub e, Wob Het is een intern stuk met persoonlijke beleidsopvattingen. Het dossier is nog steeds niet helemaal afgerond. Openbaarmaking zou gevolgen kunnen hebben voor de interne advisering. Ambtenaren zouden zich niet langer vrij voelen advies uit te brengen.	01-01-2023 of zoveel eerder als mogelijk is	28-01-2014	03-02-2014	
2012-12	Bijlagen over Pallas Kernreactor: - Businessplan Pallas, versie 2.0 - Assesment Booz & Co 5 juni 2012 (2012-23938).	Artikel 10, eerste lid, sub c, en tweede lid, sub b, Wob. De stukken bevatten concurrentiegevoelige informatie. Er zijn onderhandelingen gaande. Openbaarmaking kan financiële en economische belangen van de provincie en van derden schaden.	01-01-2023 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	12-06-2012	25-06-2012	
2012-8	Brief GS als reactie op brief van minister BZK d.d. 13 maart 2012 over Herindeling Gooi en Vechtstreek (2012-15911).	Artikel 10, tweede lid, sub b en g, Wob Arhi procedure is gestart. Vroegtijdige openbaarmaking kan leiden tot onnodige vertraging en financiële en economische schade toebrengen aan betrokken partijen.	01-01-2023 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	04-04-2012	07-05-2012	
2011-3	• aandeelhoudersovereenkomst Provincie	Artikel 10, eerste lid, sub c en tweede lid, sub b, Wob. De	01-01-2035 of zoveel eerder als	31-05-2011	27-06-2011	

PS-besluit-nummer *(t/m 2018 ID-nr.)*	Betreft onderwerp en zaaknummer ***(uit GS-besluit)***	Motivering GS	Voorstel GS tot wanneer geheimhouding	Besluitdatum GS geheimhouding	Besluitdatum PS bekrachtiging	Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding
	NH, gem. Amsterdam en gem. Zaanstad inzake Regionale Ontwikkelingsmaatschappij voor Noordzeekanaalgebied (RON); • Ondernemingsplan RON; • Samenvatting Businesscase RON; • Term scheet Hoogtij.	geheimhouding is opgelegd totdat definitieve besluitvorming inzake de toekomst van RON/Hoogtij heeft plaatsgevonden, naar verwachting niet vóór 2035	daartoe aanleiding is.			
2010-9	Bijlage 5 “werkplan en begroting Pallas” behorende bij de openbare voordracht “behoud onderzoeksreactor Pallas te Petten en verzoek NRG verstrekken van een financiële bijdrage”.	Artikel 10, eerste lid, sub c, en tweede lid, sub b, Wob De stukken bevatten concurrentiegevoelige informatie. Er zijn onderhandelingen gaande. Openbaarmaking kan financiële en economische belangen van de provincie en van derden schaden.	01-01-2023 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	25-05-2010	27-09-2010	
2010-5	Notitie over Eikenrode (kenmerk besluit GS 2010-15795). Agendering van deze notitie op 26-04-2010 t.b.v. cie FEPO.	Artikel 10, tweede lid, sub e, Wob Wegens bescherming persoonlijke levenssfeer van betrokkenen is openbaarmaking niet gewenst. Omdat de privacy ook over langere tijd nog in het geding is dient de geheimhouding langer voort te duren.	01-01-2035 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	16-03-2010	12-04-2010	

PS-besluit-nummer *(t/m 2018 ID-nr.)*	Betreft onderwerp en zaaknummer ***(uit GS-besluit)***	Motivering GS	Voorstel GS tot wanneer geheimhouding	Besluitdatum GS geheimhouding	Besluitdatum PS bekrachtiging	Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding
2009-13	Achtergrondnotitie vaststellingsovereenkomst in relatie tot de N201 en de vaststellingsovereenkomst m.b.t. de overeenkomst tussen de provincie en de Chipshol-groep.	Artikel 10, tweede lid, sub b, Wob. Openbaarmaking kan de onderhandelingspositie van de provincie schaden. Er lopen nog juridische procedures.	01-01-2023 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	24-11-2009	07-12-2009	
2009-10	Businesscase SADC.	Artikel 10, eerste lid, sub c, Wob. Het document bevat bedrijfsgevoelige informatie. Openbaarmaking kan concurrentiepositie van derden schaden.	01-01-2023 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	22-09-2009	28-09-2009	
2009-7	Toelichting bij het besluit van GS inzake Landgoed Eikenrode (kenmerk GS 2009-47179).	Artikel 10, tweede lid, sub e, Wob Wegens bescherming persoonlijke levenssfeer van betrokkenen is openbaarmaking niet gewenst. Omdat de privacy ook over langere tijd nog in het geding is dient de geheimhouding langer voort te duren.	01-01-2035 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	18-8-2009	28-09-2009	
2009-4	Brief BJZ d.d. 21-01-2009 (2009-5959) en de adviezen van PricewaterhouseCoopers en PelsRijcken (2009-17776) behorende bij het besluit over de kosten overdracht Lokaal jeugdbeleid.	Artikel 10, tweede lid, sub e, Wob In deze stukken komt het functioneren van medewerkers aan de orde. Openbaarmaking van deze stukken schaadt de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen. Anonimisering voorkomt niet dat de informatie te herleiden is tot de desbetreffende	01-01-2035 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	14-04-2009	15-06-2009	

PS-besluit-nummer *(t/m 2018 ID-nr.)*	Betreft onderwerp en zaaknummer *(uit GS-besluit)*	Motivering GS	Voorstel GS tot wanneer geheimhouding	Besluitdatum GS geheimhouding	Besluitdatum PS bekrachtiging	Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding
		medewerkers. Omdat de privacy ook over vijf jaar nog aan de orde zal zijn wordt de geheimhouding voor langere tijd vastgelegd.				
2009-3	Onderzoekscommissie: 1. Brieven van GS aan de onderzoekscommissie met daarbij verstrekte documenten onder het opleggen van geheimhouding door GS, waaronder afschriften van geheime besluitenlijsten van GS en het werkplan en voortgangsverslag van de treasurer over 2007. 2. De uitnodigingsbrieven van de onderzoekscommissie aan de geïnterviewden voor vertrouwelijke informatieve voorgesprekken, tenzij betrokkenen instemt met openbaarmaking. 3. De verslagen van de	Artikel 10, tweede lid, sub e, Wob De documenten bevatten privacy gevoelige informatie. Omdat de privacy ook over vijf jaar nog aan de orde zal zijn wordt de geheimhouding voor langere tijd vastgelegd.	01-01-2035	Door onderzoeks-commissie: 13-11-2008 15-06-2008	15-06-2009	

PS-besluit-nummer *(t/m 2018 ID-nr.)*	Betreft onderwerp en zaaknummer ***(uit GS-besluit)***	Motivering GS	Voorstel GS tot wanneer geheimhouding	Besluitdatum GS geheimhouding	Besluitdatum PS bekrachtiging	Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding
	vertrouwelijke informatieve voorgesprekken evenals de geluidsbestanden, tenzij betrokkene instemt met openbaarmaking. 4. De opdrachtverleningen aan derden en correspondentie met de treasurer, tenzij betrokkene instemt met openbaarmaking. *(beheerder dossier: statengriffie)*					
2009-1	Aantal geheime bijlagen bij Statenvoordracht 14-2009, Life Science Fund (2008-53600).	Artikel 10, eerste lid, sub c en tweede lid, sub b, Wob. Het fonds is nog actief, de participaties daaruit ook. Zolang deze niet verkocht zijn is geheimhouding wenselijk. Het gaat om concurrentiegevoelige informatie.	01-01-2023 of zoveel eerder als daartoe aanleiding is.	03-02-2009	16-03-2009	
2008-4	Aanbesteding openbaar vervoer Noord-Holland (2008-46377).	Artikel 10, eerste lid, sub c en tweede lid, sub b, Wob Het gaat om stukken die in het kader van een aanbestedingsprocedure door inschrijvers aan GS zijn aangeboden. Deze stukken zijn	01-01-2035	Door GS aan te geven	22-09-2008	

PS-besluit-nummer *(t/m 2018 ID-nr.)*	**Betreft onderwerp en zaaknummer** ***(uit GS-besluit)***	**Motivering GS**	**Voorstel GS tot wanneer geheimhouding**	**Besluitdatum GS geheimhouding**	**Besluitdatum PS bekrachtiging**	**Datum PS opheffing bekrachtiging geheimhouding**
		per definitie vertrouwelijk gelet op de Aanbestedingswet. Openbaarmaking schaadt de concurrentiepositie van de desbetreffende inschrijvers.				

■ **Provinciale Staten**

Provincie Noord-Holland

Besluitenlijst PS -vastgesteld-

■ ■ ■ ■ ■

Datum vergadering	:	**20 juni 2022**
Voorzitter	:	dhr. A.Th.H. van Dijk
Griffier	:	mw. K. Bolt
Vergaderstukken	:	online beschikbaar PS 20-06-2022

Deze vergadering is in fysieke vorm gehouden.

1. Opening en mededelingen.

- Afwezig zijn mw. Abdi (PvdA), dhr. Baljeu (fractie Baljeu), dhr. Van den Berg (JA21), dhr. Koyuncu (DENK), dhr. Leerink (PvdA), dhr. Muurlink (PvdA), mw. Nanninga (JA21), mw. Van Soest (50PLUS/PvdO), alsmede de gedeputeerden Olthof en Loggen.

2. Vaststelling agenda en regeling werkzaamheden.

Er zijn geen moties Vreemd a/d Orde van de Dag ingediend.
De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2a. Vaststelling notulen en besluitenlijst van de beraadslagende en besluitvormende Statenvergadering van 23 mei 2022.

De notulen en de besluitenlijst van de beraadslagende en besluitvormende vergadering van 23 mei 2022 worden ongewijzigd vastgesteld.

3. Benoeming en installatie gedeputeerde fractie GroenLinks.

(totaal aanwezig 47 leden)

De fractievoorzitter van GroenLinks draagt R.P.M. (Rosan) Kocken mondeling voor als kandidaat-gedeputeerde.
Er is schriftelijke gestemd. De uitslag is als volgt:
R.P.M. (Rosan) Kocken (GroenLinks): 46 stemmen voor, 1 stem tegen.

Rosan Kocken aanvaardt de benoeming als gedeputeerde en legt de belofte af in handen van de voorzitter.

4. Beëdiging en installatie Statenlid GroenLinks.

R.I. (Ruchama) Bwefar (GroenLinks) wordt voorgedragen en benoemd tot Statenlid van de Provincie Noord-Holland. Zij heeft in handen van de voorzitter de belofte afgelegd.

5. Sluiting

De voorzitter sluit de Statenvergadering van 20 juni 2022.

Notulen -vastgesteld-

Extra vergadering van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum	:	20 juni 2022
Voorzitter	:	dhr. A.Th.H. van Dijk
Griffier	:	dhr. M.W. Admiraal
Contactpersoon griffie	:	mw. V. Mulder - statengriffie@noord-holland.nl

Aanwezig: mw. R. Alberts-Oosterbaan (SP), mw. W. van Andel (CDA), mw. I.A. Bezaan (PVV), Statenlid R. Bwefar (GL), Statenlid M.T. Cardol (GL), dhr. J.J. Carton (PvdA), dhr. M. Deen (PVV), dhr. R.J. Dekker (FvD), dhr. J. Dessing (FvD), Statenlid J.W. Dulfer (GL), Statenlid A. Er (GL), mw. G. Van Geffen (Liberaal Noord-Holland), Statenlid A. Gielen (GL), dhr. J.P.H.M. van Gilse (VVD), mw. L. Gonggrijp (D66), Statenlid J. Gringhuis (GL), mw. J.M.E de Groot (SP), dhr. G.J.W. Hartog (JA21), dhr. D.G. Heijnen (CDA), dhr. J.P. Hollebeek (PvdD), dhr. Van Hooff (PVV), dhr. W. Hoogervorst (SP), mw. A.A.J. Jellema (PvdA), dhr. E.W.J. Jensen (JA21), mw. J.F.L. Kaamer van Hoegee (VVD), dhr. E.B. Kanik (D66), mw. A.C. Kapitein (D66), dhr. M.C.A. Klein (CU), dhr. G.H.J. Köhler (JA21), mw. W. Koning-Hoeve (CDA), Ines Kostić (PvdD), mw. C.D.M. Kuiper-Kuijpers (CDA), dhr. E.J. van der Maas (VVD), dhr. I.J.M. Mantel (JA21), mw. M.A.H. van Meerten-Kok (VVD), dhr. H.S. Mülder (D66), dhr. N.A.L. Roosendaal (VVD), dhr. M.C. Steeman (D66), mw. A.J.C.E. Strens (D66), dhr. K.J. Terwal (VVD), mw. J. Vastenhouw (FvD), mw. A.T.B. de Vries (PvdA), Statenlid N.M. van der Waart (GL), dhr. B.G.P. de Wit (VVD), Statenlid T.K. van Wijnen (GL), dhr. G.R. Zaal (GL), Statenlid F.A.S. Zoon (PvdD)

Afwezig: Mw. S. Abdi (PvdA), dhr. R.J.P. Baljeu (Fractie Baljeu), dhr. D.J. van den Berg (JA21), dhr. S. Koyuncu (DENK), dhr. G.L.J. Leerink (PvdA), dhr. A.J.M. Muurlink (PvdA), mw. A. Nanninga (JA21), mw. W. van Soest (50PLUS/PvdO)

Agenda **Paginanummer**

1.	**Opening en mededelingen**	**02**
2.	**Vaststelling agenda**	**02**
2a.	**Vaststelling notulen van de beraadslagende en besluitvormende vergaderingen van 23 mei 2022**	**02**
3.	**Benoeming en installatie gedeputeerde fractie GroenLinks**	**02**
4.	**Installatie en beëdiging Statenlid fractie GroenLinks**	**05**
5.	**Sluiting**	**07**

1. Opening en mededelingen

16:38 uur

De **VOORZITTER:** Dames en heren! Ik constateer dat we quorum hebben en open de vergadering. Indien u nog niet de presentielijst heeft getekend voor deze vergadering, dan verzoek ik u dat alsnog te doen. Welkom aan alle Statenleden, leden van GS en allen hier aanwezig in de Statenzaal in deze fysieke Statenvergadering. Ook een hartelijke welkom aan alle belangstellenden die deze vergadering via de website volgen, of aanwezig zijn op de publieke tribune. Ik deel u mede, dat bericht van verhindering is ontvangen van de volgende leden: de heer Van den Berg (JA21), mevrouw Van Soest (50PLUS/PvdO), de heer Baljeu (Fractie Baljeu), de heer Koyuncu (DENK), de heer Leerink (PvdA), de heer Muurlink (PvdA), mevrouw Abdi (PvdA) en mevrouw Nanninga (JA21). Van het college zijn de heren Loggen en Olthof niet aanwezig. De heer Olthof is in overleg met een van de ministers en de heer Loggen idem dito.

2. Vaststelling agenda.

De **VOORZITTER**: Op grond van artikel 18 van het Reglement van Orde dient voor aanvang van de vergadering door het lot bepaald te worden met welk Statenlid een hoofdelijke stemming dient aan te vangen, waarna deze stemming verder plaatsvindt op volgorde van binnenkomst. De primus voor de huidige vergadering is nummer 35, de heer Van der Maas (VVD).
De agenda voor deze extra ingelaste fysieke Statenvergadering is maandag 13 juni jl. gepubliceerd. Wenst iemand over de agenda het woord?

Statenlid **ZOON** (PvdD): Ik neem aan dat we bij agendapunt 3 de mogelijkheid hebben om kort wat te zeggen?

De **VOORZITTER**: Ja, als u daaraan behoefte heeft, dan kan dat.
Ik constateer dat verder niemand het woord wenst. Daarmee is de agenda conform het voorstel van het Presidium vastgesteld.

2a. Vaststelling notulen en besluitenlijst van de beraadslagende en besluitvormende vergadering van 23 mei 2022.

De **VOORZITTER**: Door de griffie zijn tot op heden geen opmerkingen ontvangen. Verlangt iemand over de notulen of over de besluitenlijst nog het woord? Zo niet, dan zijn de notulen en de besluitenlijst ongewijzigd vastgesteld.

3. Benoeming en installatie gedeputeerde fractie GroenLinks.

Aan de orde is nu de mondelinge voordracht van de kandidaat-gedeputeerde. De stemming over deze mondelinge voordracht dient schriftelijk te gebeuren. Conform artikel 34 van het Reglement van Orde benoem ik, met uw welnemen, de volgende leden tot stemopnemers: De heer Heijnen (CDA), de heer Kanik (D66), mevrouw Bezaan (PVV) en mevrouw Jellema (PvdA).

Ik constateer dat hiermee kan worden ingestemd.

Dan stel ik nu fractievoorzitter Gielen van GroenLinks in de gelegenheid om hun kandidaat-gedeputeerde mondeling voor te dragen:

Statenlid **GIELEN** (GL): Een heuglijke dag vandaag, wat GroenLinks betreft. Graag dragen wij Rosan Kocken voor als nieuwe gedeputeerde. Allereerst wil ik van de gelegenheid gebruik maken om vanaf deze plek mevrouw Pels nogmaals te feliciteren met haar wethouderschap in Amsterdam. Ik wil u allen graag bedanken voor uw flexibiliteit om hier vandaag aanwezig te zijn voor deze extra Statenvergadering. Dat vinden wij als fractie ontzettend fijn. Dus dank daarvoor.
We dragen Rosan Kocken graag voor als lid van Gedeputeerde Staten. Na zeven jaar Statenlidmaatschap weet zij als geen ander hoe de hazen hier lopen. Ze zette zich zowel vanuit de oppositie als vanuit de coalitie in voor onder andere het afschaffen van regels rondom Wind op land, Noord-Holland als regio of woonprovincie en het meer aandacht besteden aan de viering van Keti Koti.
Afgelopen jaren heeft ze onze fractie met verve geleid, waarbij ze als leider van de grootste partij een duidelijk profiel ontwikkelde in de Staten en daarbuiten. Ze onderhandelde namens GroenLinks voor het coalitieakkoord. We zijn ervan overtuigd dat ze dat ook het laatste jaar van deze periode voor het college zal doen, vol overtuiging, scherpte en met een open blik.
We dragen Rosan Kocken van harte voor.

De **VOORZITTER**: Worden er andere kandidaten gesteld voor deze vacature?
Zijn er nog fractievoorzitters die hierover het woord wensen?

Statenlid **ZOON** (PvdD): Het is toch wel bijzonder om zo op twee/derde van een periode een grote wisseling te hebben van een belangrijke gedeputeerde. De Provincie staat op de drempel van een drastische verandering, juist nu midden in een natuurcrisis, veroorzaakt door het uitblijven van biodiversiteit in combinatie met stikstof. Nu hebben we een klimaatcrisis waardoor we geen tijd te verliezen hebben. Juist nu moeten we een andere economie krijgen. Een economie die niet meer gericht is op economische groei, maar op welzijn. Een economie die circulair is, waardoor de manier van inkoop en productie moet veranderen. Juist nu hebben we een gedeputeerde nodig om de balans te laten omslaan, naar een duurzame en eerlijke toekomst. Ik had graag de Algemene beschouwingen terug laten zien via een You Tube video van toenmalig gedeputeerde Pels, met de belofte om Noord-Holland echt te veranderen. Dat gaat niet meer, want GroenLinks heeft de gedeputeerde laten gaan. Is de klus geklaard? Is het wethouderschap voor GroenLinks belangrijker dan een gedeputeerde met ervaring om de klus af te maken? Wat zijn de beweegredenen van GroenLinks geweest voor dit vertrek? Hoe gaat GroenLinks nu vaart maken in de komende jaren met deze transities? Of kan de Provincie, volgens GroenLinks, beter nog een jaartje wachten totdat er een nieuw college is? Hebben we die tijd nog wel?
Aan beoogd gedeputeerde Kocken: Is zij van plan om haar tijd uit te zitten? Deelt ze de urgentie van de PvdD? Is zij de nieuwe motor in deze coalitie, juist om de balans te laten omslaan? Juist om te zeggen vanuit een financieel standpunt: “Geld uitgeven is prima, maar alleen als het past binnen de ecologische draagkracht van Noord-Holland en van de aarde.” Om bijvoorbeeld de

overlap in onze verkiezingsprogramma's te verwezenlijken, zoals een eind maken aan de plezierjacht, of alleen biologische, natuurinclusieve landbouw op onze provinciegronden, of de ontmanteling van megastallen? Juist nu in het laatste jaar, als eindsprint richting de verkiezingen, als oud fractievoorzitter en als nieuwe gedeputeerde van de grootste fractie. Kortom, welke ambities heeft deze kersverse gedeputeerde, want er is haast geboden? Juist nu.

De **VOORZITTER**: Zijn er nog andere fractievoorzitters die het woord wensen?
Zo niet, dan gaan we over tot de schriftelijke stemming over de kandidaat-gedeputeerde Kocken. De stembrieven worden uitgedeeld door de bodes. Op de stembrief staat de kandidaat vermeld; u kunt vervolgens uw stem uitbrengen door het vakje voor of tegen aan te kruisen. Nadat u heeft gestemd, vouwt u de stembrief dicht en levert deze dichtgevouwen in bij de bodes.
RvO artikel 34, lid 7 (stemmen over personen):
Voor het bepalen van de volstrekte meerderheid als bedoeld in artikel 30 van de Provinciewet worden geacht geen stem te hebben uitgebracht die leden die geen behoorlijk stembriefje hebben ingeleverd. Onder een niet behoorlijk ingevuld stembriefje wordt verstaan: een blanco ingevuld stembriefje, een ondertekend stembriefje, een stembriefje waarop meer dan één naam is vermeld, een stembriefje waarbij op een andere persoon wordt gestemd dan die waartoe de stemming is beperkt.
Na de stemming zal geschorst worden, zodat de stemopnemers alle stemmen kunnen tellen en u de uitslag kunnen melden waarna de definitieve besluitvorming afgerond kan worden.
De bodes zullen nu de stembriefjes uitdelen. Er zijn nu 47 leden aanwezig.

Medewerkers van de Statengriffie tellen of we alle 47 stembiljetten hebben ontvangen.
Alle 47 stembiljetten zijn inderdaad ontvangen.
Dan is de vergadering nu geschorst voor de stemcommissie. Ik verzoek de vier stemopnemers zitting te nemen in de GS-zaal.

Schorsing 16.55 - 16.59 uur

De **VOORZITTER**: Ik heropen deze vergadering. Ik geef het woord aan de zojuist benoemde voorzitter van de stemcommissie, mevrouw Jellema.

Mevrouw **JELLEMA** (voorzitter stemcommissie): De stemcommissie heeft met grote zorgvuldigheid haar plichten gedaan inzake deze stemming. Er zijn 47 geldige stemmen uitgebracht. Daarvan zijn 46 stemmen voor en 1 stem tegen. Daarmee kunt u zelf uw conclusie trekken. We feliciteren mevrouw Kocken van harte.

Applaus

De **VOORZITTER**: Dan onthef ik de stemopnemers van hun taak. Ik verzoek mevrouw Kocken in het midden van de Statenzaal te gaan staan. Ik verzoek u allen te gaan staan. Voordat ik overga tot het beëdigen van kandidaat-gedeputeerde Kocken ga ik u eerst een vraag stellen. Neemt u uw benoeming aan?

Mevrouw **KOCKEN** (GL): Heel graag.

De **VOORZITTER:** Dat is fijn om te horen. Dan gaan we nu over tot de beëdiging.

Aan de orde is nu de beëdiging van gedeputeerde Kocken. Provinciale Staten hebben zojuist besloten u als lid van Gedeputeerde Staten te benoemen. Ik stel u thans in de gelegenheid de in artikel 40A van de Provinciewet bedoelde verklaring en belofte in mijn handen af te leggen. Ik verzoek u, als ik straks uw naam noem, uit te spreken de woorden: “Dat verklaar en beloof ik”. Ik zal u eerst de formule van de belofte voorlezen.

“Ik verklaar dat ik, om tot gedeputeerde benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.
Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.
Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als gedeputeerde naar eer en geweten zal vervullen.”

Mevrouw **KOCKEN** (GL): Dat verklaar en beloof ik.

De **VOORZITTER**: Ik feliciteer u van harte met uw benoeming. Welkom in het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland. Ik hoop op een vruchtbare samenwerking gedurende de komende jaren.
Ik vraag de Statenleden nog even te wachten, zodat ik namens ons, de griffie, maar ook namens de Staten de bloemen kan overhandigen en u kan feliciteren.

Overhandiging bloemen en applaus

De **VOORZITTER**: Ik schors nu de vergadering voor felicitaties.

Schorsing 17.02 - 17.09 uur

De **VOORZITTER**: Ik heropen de vergadering. Ik kan u melden dat mevrouw Koning (CDA) en de heer Mantel (JA21) zich hebben afgemeld vanwege verplichtingen elders.

4. Installatie en beëdiging Statenlid fractie GroenLinks.

De **VOORZITTER**: We zijn uit de live vergadering gegooid. Ik schors de vergadering.

Schorsing 17.10 – 17.15 uur

De **VOORZITTER**: Ik weet niet hoelang het duurt voor de techniek hersteld is. In een digitale vergadering zijn we verplicht om te streamen. Het publiek is degene die aan de andere kant van

de internetlijn zit. In dit geval is het een fysieke vergadering, dus we kunnen door. Als u ermee instemt dan wil ik nu doorgaan.

Mevrouw **JELLEMA** (PvdA): Als ik mij verplaats in het nieuw aan te stellen Statenlid, dan lijkt het me erg leuk als dat wordt gestreamd. Of in ieder geval dat het kan worden teruggekeken. Het lijkt me anders een teleurstelling voor het nieuwe Statenlid.

De **VOORZITTER:** Ik denk niet dat het een teleurstelling is. Dit is een fysieke vergadering. De vergadering is openbaar. Er is ook publiek. Het nieuwe Statenlid heeft ook familieleden meegenomen. Het is formeel niet zo dat we niet zonder streaming verder kunnen. Daarom vraag ik ook uw instemming. Ik zie nog geen bericht dat we à la minute weer 'live' gaan.
Als we wellicht nog een kwartier moeten wachten dan vind ik dat ook wel heel erg vervelend. Een aantal Statenleden heeft vanavond ook nog verplichtingen. Ik kijk rond. Ik zie instemming. We gaan door.

Ik heropen de vergadering.

Statenlid **GIELEN** (GL): Na overleg met het toekomstige Statenlid zou ik willen vragen of het binnen vijf minuten op te lossen valt.

De **VOORZITTER**: Het probleem is al opgelost. We zijn live.

We zijn aangekomen bij de installatie en beëdiging van een nieuw Statenlid van de fractie van GroenLinks.
Overeenkomstig artikel 10 van het Reglement van Orde, heb ik tot lid van de Commissie van Onderzoek geloofsbrieven benoemd: mevrouw Kapitein (D66), mevrouw Van Meerten (VVD) en Statenlid Kostić ((PvdD). De voorzitter van de commissie, Statenlid Kostić , geef ik nu graag het woord, om u namens de commissie toe te spreken.

Statenlid **KOSTIĆ** (voorzitter Commissie van Onderzoek geloofsbrieven): Ter voldoening van uw opdracht hebben wij onderzocht de geloofsbrieven met de daarbij behorende bescheiden, die het hier benoemd verklaard lid Ruchama Bwefar aan uw vergadering heeft toegezonden. Dat onderzoek heeft aangetoond dat blijkens het ingevolge artikel W7 lid 2 Kieswet aan Provinciale Staten toegezonden afschriften van de besluiten van de voorzitter van het Centraal Stembureau voor de verkiezingen van leden van Provinciale Staten van Noord-Holland op 20 juni 2022 tot lid van Provinciale Staten benoemd is verklaard Ruchama Bwefar, fractie GroenLinks. We stellen u dan ook voor om Ruchama Bwefar als lid van uw Provinciale Staten van Noord-Holland toe te laten. Verder heeft de commissie kennisgenomen van de nevenfuncties van de kandidaat. De combinatie van het Statenlidmaatschap met een nevenfunctie is altijd een punt van aandacht. Het is de verantwoordelijkheid van het Statenlid zelf om de integriteit te bewaken.

De **VOORZITTER**: De commissie adviseert dus Provinciale Staten te doen besluiten Ruchama Bwefar van GroenLinks toe te laten als lid van uw Staten. Verlangt iemand hierover het woord?

Zo niet, dan is unaniem door u besloten Ruchama Bwefar als lid van Provinciale Staten toe te laten. Ik ontbind de Commissie van Onderzoek geloofsbrieven en dank de leden voor de verrichte werkzaamheden.

Aan de orde is nu de beëdiging van Ruchama Bwefar.

Rosan Kocken (GroenLinks) heeft mij verzocht ontslag te verlenen conform artikel X2, tweede lid van de Kieswet. Ik heb dat ontslag verleend en zij is zojuist als gedeputeerde geïnstalleerd.
Het lidmaatschap wordt opgevolgd Ruchama Bwefar (GroenLinks) wiens installatie nu aan de orde is. Ik verzoek het aankomend Statenlid naar voren te komen in het midden van de zaal.
Ik verzoek u allen te gaan staan.

Provinciale Staten hebben zojuist besloten u toe te laten als lid van Provinciale Staten. Ik stel u daarom thans in de gelegenheid de in artikel 14 van de Provinciewet bedoelde verklaring en belofte in mijn handen af te leggen.
Ik verzoek u, als ik straks uw naam noem, uit te spreken de woorden: “Dat verklaar en beloof ik”
Ik zal u eerst de formule van de belofte voorlezen.

“Ik verklaar dat ik, om tot lid van Provinciale Staten benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.
Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen”.
Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van Provinciale Staten naar eer en geweten zal vervullen.

Mevrouw **BWEFAR** (GroenLinks): Dat verklaar en beloof ik.

De VOORZITTER: Ik wens u ontzettend veel geluk met uw Statenlidmaatschap. Ik vraag de Statenleden nog even te wachten, zodat ik het nieuwe Statenlid eerst kan feliciteren en de bloemen kan overhandigen, namens Gedeputeerde Staten, de griffie en alle medewerkers.

Uitreiking bloemen en applaus

De **VOORZITTER**: Ik schors nu de vergadering voor felicitaties.

Schorsing 17.19 - 17.23 uur

5. Sluiting.

De **VOORZITTER:** Ik heropen de vergadering. Voordat ik deze vergadering ga sluiten.
Vanavond zal aansluitend nog een commissievergadering Mobiliteit en Bereikbaarheid plaatsvinden. De eerstvolgende Statenvergadering vindt plaats op 4 juli2022, met een uitloop op

11 juli 2022. De laatste informatie die we zojuist binnen kregen is dat per 1 juli 2022 de Tijdelijke Wet Digitale Beraadslaging en Besluitvorming wordt ingetrokken. Dat betekent dat we 4 juli 2022 fysiek zullen vergaderen. Ik meld dat nu alvast, zodat u daarmee rekening kunt houden.
Ik zie u graag terug op 4 juli. Ik sluit deze vergadering. Dank u wel.

Sluiting 17.24 uur.

Strategische Statenagenda commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid
juni 2022

April

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. NLG of PS)

	2021				2022					2022		2023	GS	Behandeling
	30-08	20-09	25-10	22-11	10-01	07-02	14-03	11-04	13-06	Q3	Q4	Q1		
Technische briefing: Algemeen ZZS en Vermijdings- en Reductieprogramma Tata Steel.Algemeen														
1e Begrotingswijziging													allen	2022: 07-02 NLG (A-agenda), 07-03 PS
2e Begrotingswijziging													allen	2021: 20-09 NLG, 11-10 PS 2022: 05-09 NLG, 19-09 PS
Laatste begrotingswijziging													allen	2021: 22-11 NLG, 13-12 PS 2022: 28-11 NLG, 09-12 PS
Jaarstukken en Kaderbrief													allen	2022: 13-06 NLG (A-agenda), 04-07 PS
Begroting													allen	2021: 25-10 NLG (A-agenda), 08-11 PS 2022: 24-10 NLG (A-agenda), 14-11 PS
Leefbaarheid, Gezondheid en Milieu														
Interbestuurlijk toezicht (VTH-taken) en omgevingsdiensten algemeen													Olthof	15-03-2021 VTH taken/Ruimte: C- naar B-verzoek (SP) inz. datacenters Hollands Kroon (zie ag.pnt. 17d), met uitnodiging van cie. RWK) 04-10-2021 werkbezoek omgevingsdienst NZKG - Tata Steel 10-1-2022: GS heeft met de commissie afgesproken dat de commissie elke twee maanden een update ontvangt over de VTH taken ipv elke maand. Daarnaast geldt natuurlijk wel de actieve informatieplicht voor GS bij relevante ontwikkelingen (was voorheen maandelijks een VTH-brief).
Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG)													Olthof	*13-06-2022 Jaarstukken en resultaatbestemming 2021, Begrotingswijziging 2022, Kadernota en begroting 2023 in cie. NLG (A-agenda), 04-07-2022 PS* 7-02-2022 Wijziging gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst NZKG A-stuk Voordracht
Omgevingsdienst IJmond (ODIJ)													Olthof	22-11-2021 Zienswijze PS op de 1ste begrotingswijziging 2022 *13-06-2022 Jaarstukken en resultaatbestemming 2021, Begrotingswijziging 2022, Kadernota en begroting 2023 in cie. NLG (A-agenda), 04-07-2022 PS*
Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN)													Stigter	22-11-2021 Zienswijze PS op de 1ste begrotingswijziging 2022 07-02-2022 Zienswijze Kadernota 2023 OD NHN (A-agenda), 07-03-2022 in PS *13-06-2022 Jaarstukken en resultaatbestemming 2021, begroting 2023 in cie. NLG (A-agenda), 04-07-2022 PS*
Omgevingsdienst Flevoland en Gooi & Vechtstreek (OFGV)													Stigter	20-09-2021 Resultaatbestemming 2020 (A-agenda), 11-10 in PS *13-06-2022 Jaarstukken 2021, Begrotingswijziging 2022, Kadernota en begroting 2023 in cie. NLG (A-agenda), 04-07-2022 in PS* *05-09-2022 Resultaatbestemming 2021 (A-agenda), 19-09-2022 in PS*
Programma gezonde leefomgeving -Geur -Geluid -Stiltegebieden -Luchtmeetnet IJmond - varend ontgassen													Olthof	Met dit programma wordt invulling gegeven uit de ambities uit het coalitieakkoord om de kwaliteit van de fysieke leefomgeving te verbeteren door middel van een programmatische aanpak. Het Programma Gezonde Leefomgeving geldt als een vrijwillig programma onder de Omgevingswet. Het Programma Gezonde Leefomgeving is behandeld tijdens de commissie NLG van 22 juni 2020. Daarbij heeft de commissie aangegeven de bij het programma behorende uitvoeringsregeling apart te willen bespreken. De concept-uitvoeringsregeling van het Programma Gezonde Leefomgeving komt op de B-agenda van de commissie NLG van 21 september 2020. 22-06-2020 Programma Gezonde Leefomgeving (van C- naar B-agenda) 21-09-2020 Uitvoeringsregeling Gezonde Leefomgeving (B-agenda)

Strategische Statenagenda commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid
juni 2022

April

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. NLG of PS)

	2021				**2022**					**2022**		**2023**	**GS**	**Behandeling**
	~~30-08~~	~~20-09~~	~~25-10~~	~~22-11~~	~~10-01~~	~~07-02~~	~~14-03~~	~~11-04~~	~~13-06~~	~~Q3~~	~~Q4~~	~~Q1~~		
														~~30-08-2021 Technische briefing gezonde leefomgeving~~ 07-02-2022 Beleidsregel stilliggend ontgassen c-brief10-01-2022 convenant e-noses (c-brief) 14-3-22 Vaststellen Uitvoeringsregeling subsidie Gezonde Leefomgeving Industrie Noord-Holland 2022 (c-brief)
Programma Tata Steel 2020-2050													Olthof	25-06-2020 Commissiebijeenkomst over concept-programma Tata Steel 2020-2050 Samenwerken aan een gezondere en veilige IJmond 24-08-2020 Onderzoek ultrafijn stof IJmond (B-agenda) 11-01-2021 Technische briefing Programma Tata Steel 2020-2050 en Uitvoeringsprogramma VTH Tata Steel 2020 – 2022 14-01-2021 Programma Tata Steel 2020 - 2050 Samenwerken aan een gezondere en veilige IJmond (B-agenda) 27-01-2021 Presentatie Randstedelijke Rekenkamer Eindrapport “stof tot nadenken” 11-02-2021 Randstedelijke Rekenkamer Eindrapport "stof tot nadenken" (A-agenda), 08-03-2021 in PS *Voortgangsrapportage*: In het Programma Tata Steel 2020-2050 is opgenomen dat Provinciale Staten jaarlijks worden geïnformeerd over de voortgang van het programma. Q3 2021 volgt de eerste rapportage. De motie M25/PS08-03-2021 “Motie Duurzaam doorpakken Tata” gevraagde informatie wordt daar ook in opgenomen. 30-08-2021 Jaarlijkse Voortgangsrapportage incl. afdoeningsvoorstel motie M25-2021 “motie duurzaam doorpakken Tata” (B-agenda) *Planning 05-09-2022 Jaarlijkse Voortgangsrapportage uitvoeringsprogramma VTH Tata Steel (B-agenda)* Gezondheidsonderzoek RIVM: Naar aanleiding van de grafietregens zijn door het RIVM verschillende vragen en zorgen van bewoners verzameld. Een deel is beantwoord met het onderzoek “grafietregen en gezondheid” van 2019. Een ander deel is beantwoord op basis van bestaande rapporten en onderzoeken. Daarna bleven nog een aantal vragen over. Deze vragen zijn ingedeeld in drie clusters met in totaal acht onderwerpen die in een vervolg (verder) onderzocht kunnen worden. Het RIVM heeft mede op basis van afstemming met een klankbordgroep (met bewoners en experts) in maart 2020 een onderzoeksvoorstel (advies) gegeven over de vraag welke onderwerpen verder te onderzoeken en met welke prioritering. In 2021 worden verschillende onderdelen van het onderzoeksvoorstel uitgevoerd en opgeleverd. Het betreft: Q2: Voorstellen om inzicht te geven in “pieken” van bijvoorbeeld fijnstof, in aanvulling op jaargemiddelden, inzicht in acute klachten (op basis van huisartsenregistratie) en een advies over het uitvoeren van dagboekonderzoek door bewoners (zelfmelding van klachten) (B-agenda) 14-04-2021: Toelichting RIVM briefrapport Tussentijdse resultaten gezondheidsonderzoek IJmond(webinar) 19-04-2021 RIVM briefrapport Tussentijdse resultaten gezondheidsonderzoek IJmond (B-agenda) 07-06-2021 Voordracht Provinciale coördinatieregeling (PCR) afvang Co2- Everest 02-09 19.30 uur webinar RIVM onderzoek 20-09-2021 Rapportage RIVM stofdepositie (B-agenda) 22-11-2021 Geur - Ontwerpbesluiten I en II Tata Steel (B-agenda) 10-01-2022 Kamerbrief Tata Steel en Plan van Aanpak I&W "Op naar een gezondere leefomgeving in de IJmond" c-brief

Strategische Statenagenda commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid
juni 2022

April

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. NLG of PS)

	2021				**2022**					**2022**		**2023**	**GS**	**Behandeling**
	~~30-08~~	~~20-09~~	~~25-10~~	~~22-11~~	~~10-01~~	~~07-02~~	~~14-03~~	~~11-04~~	~~13-06~~	~~Q3~~	~~Q4~~	~~Q1~~		
														~~07-02-2022 RIVM rapport Onderzoek naar de herkomst van neergedaald stof en stoffen in de lucht in de IJmond regio (B-agenda) in januari zijn webinars over het rapport gehouden. (B-agenda)~~ *Planning Herhaling stofdepositieonderzoek verwachting 2e helft 2022* Het Roland Berger onderzoek naar de “waterstofroute” van Tata Steel is gepubliceerd op 23 nov 2021. Dit onderzoek is uitgevoerd in opdracht van Tata Steel en FNV. 11-04-2022 Tata Steel en de route richting groen staal (C- naar B verzoek)
Schone luchtakkoord													Olthof	Jaarlijkse voortgangsrapportage via uitvoeringsplan 30-08-2021 Uitvoeringsplan Schone luchtakkoord 2021 (C- naar B-verzoek PvdD 19-04-2021)
ZZS-inventarisatie													Olthof	07-06-2021 Eerste rapportage uitkomsten inventarisatie ZZS (B-agenda) 25-10-2021 Inventarisatie en rapportage Tata Steel B-agenda *13-06-2022 Uitkomsten beoordeling Vermijdings- en reductieprogramma Tata Steel 2020-2025 B-agenda* *13-6-2022 technische briefing ZZS en modellenvergelijking*
PFAS													Olthof	Landelijk Definitief handelingkader en consequenties EFSA opinie voor grondwater. *Q2 publicatie door IenW/RIVM. Hierdoor mogelijke aanpassing beleidsregel PFAS Noord-Holland* 07-02-2022 C-brief PFAS: informeren over de resultaten van de onderzoeken naar PFAS in grondwater in de kuststrook
Bodem en bodemsanering													Olthof	25-10-2021 Bodem: voortgang warme overdracht bodemtaken inzake Omgevingswet (C-stuk) Verwachting 7-02-2022 Voortgang Provinciaal Uitvoeringsprogramma Bodemconvenant 2021 en wijziging Uitvoeringsregeling subsidie bodemsanering 2022 c-brief Eind Q1, verwachting 14-03-2022 Technische briefing bodemonderwerpen (incl PFAS) Verwachting 10-01-2022 Overdracht bodemtaken en bodemdata Weesp c-brief
Natuur														
Uitvoeringsplan NNN – *Voorheen Programma Natuurontwikkeling (PNO)*													Rommel	*Jaarlijks vast te stellen/ BOB* Onderwerp komt jaarlijks terug (september/oktober 2021) Bespreking in cie NLG op 19 oktober 2020 en vaststelling in PS op 9 november 2020. Op 29 september jl. heeft het college de Realisatiestrategie NNN vastgesteld, waardoor de sturing op de afronding van het NNN wordt aangescherpt. Dit betekent dat 2020 het laatste jaar was waarin het PNO in deze vorm is verschenen. Vanaf 2021 zal gewerkt worden met een ‘uitvoeringsplan NNN’. Dit plan bevat uitgangspunten en ambities, zicht op planning, realisatie en kosten en prognoses op de voltooiing van het NNN. Met het uitvoeringsplan vindt jaarlijkse verantwoording over de voortgang plaats. De beschrijving van de overige beleidsinstrumenten ter bevordering van de biodiversiteit zal al vanaf dit jaar onderdeel uitmaken van het Masterplan biodiversiteit.
Programma Groen Kapitaal en Biodiversiteit													Rommel	*Geen Bob model, GS besluiten* 11-1-16 BOT-overleg op locatie. In februari 2016 zal een eerste discussiestuk ter bespreking worden voorgelegd aan de Statencommissie NLM. Met medeneming van de uitkomsten daarvan zal het e.e.a. verder worden vormgegeven. 15-05-2017: Bespreking Rapport biodiversiteit in Noord-Holland Biodiversiteit is onderdeel van de expertmeeting over NNN op 12 oktober November 2017: Doorlopend programma met regelmatig bijeenkomst en informatie voor commissie via C-agenda Comm NLG 16 april 2020: Verzoek vanuit commissie dat NLG een presentatie krijgt over het programma Groen Kapitaal en dat het programma wordt geëvalueerd Juni 2021 TB Groen Kapitaal
Groene Hart Visie													Rommel	*Gedeeltelijk Bob, 3 provincies* Medio 2019 na de Statenverkiezingen komt mogelijk een vervolg. Het gebied is als NOVI-gebied aangewezen door het Rijk. GS is nog in overleg wat de provinciale rol zal zijn.

Strategische Statenagenda commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid
juni 2022

April

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. NLG of PS)

	2021				**2022**					**2022**		**2023**	**GS**	**Behandeling**
	~~**30-08**~~	~~**20-09**~~	~~**25-10**~~	~~**22-11**~~	~~**10-01**~~	~~**07-02**~~	~~**14-03**~~	~~**11-04**~~	~~**13-06**~~	~~**Q3**~~	~~**Q4**~~	~~**Q1**~~		
~~Masterplan biodiversiteit~~													~~Rommel~~	~~Het Masterplan biodiversiteit zal in 2020 worden ontwikkeld. Het is in januari 2021 vastgesteld.~~ Er wordt tweemaal per jaar over gerapporteerd.
Gebiedsgerichte Aanpak Stikstof													Rommel	De planning van dit onderwerp is sterk afhankelijk van de politieke ontwikkelingen. In 2020 start de gebiedsgerichte aanpak. Via het Programma Natuurontwikkeling, dat in november 2020 aan de Staten zal worden voorgelegd, wordt over de voortgang gerapporteerd. Sept 2020: komt er een brief met update voor de cie NLG op 21 september. Feb 2021 Technische briefing & in commissie brief stikstof strategie besproken. Ook in de regietafel besproken. De besprekingen verwerkt in de definitieve opmaak van de stukken. Bij de bespreking van de rol van PS en bij het vaststellen van de doelen is uitvoerig stilgestaan bij de ambitie die PS heeft op dat vlak. Dat is aanleiding geweest om te komen tot een concept-voordracht aan PS, waarmee de staten in positie komen om naast hun budgetrecht kaders te stellen voor de verdere aanpak. Het GS-voorstel is nu ook daarop ingericht en een concept-voordracht is voorbereid, waarbij de doelen en de bijdrage vanuit alle sectoren in evenredigheid is gekwantificeerd per kwetsbaar natura-2000- gebied. De uitvoeringsvragen, die hiermee gemoeid zijn, zijn vervolgens dan ook echt de verantwoordelijkheid van GS. De bespreking van een voordracht volgt in de commissie NLG van 19 april en vervolgens de PS-vergadering van 17 mei 2021. PS 17 mei 2021: Het onderdeel Verleasen komt nog terug in de commissie als A-stuk. Mei 2021: NA het zomerreces wordt er een collegetour georganiseerd voor de Staten om de GGA in de polder Westzaan in samenhang met OLAM te organiseren. (4 oktober 2021) In april 2022 komt er een TB over de stand van zaken. Op 29 augustus 2022 volgt nog een collegetour. Op 5 september 2022 is er een technische briefing.
NNN-opgave													Rommel	Over de NNN-opgave ontvangen de Staten in april 2020 een stand-van-zaken-brief. Via het Programma Natuurontwikkeling, dat in november 2020 aan de Staten zal worden voorgelegd, wordt over de voortgang gerapporteerd. De realisatiestrategie NNN stond gepland als bespreekstuk voor de cie NLG van 24 augustus. Helaas is de strategie aangehouden in GS vanwege de behoefte van het college om gezien de coronacrisis het coalitieakkoord opnieuw tegen het licht te houden. de NNN strategie is vastgesteld 29 september jl. in het college en besproken in commissie NLG op 19 oktober 2020. Om de controlerende taak van de Staten ten aanzien van de NNN-voortgang te faciliteren, wordt jaarlijks een uitvoeringsplan opgesteld om de voortgang te kunnen volgen. De vorm die dit uitvoeringsplan krijgt, en de wijze waarop dit plan zal samenhangen met het PNO, zal in de komende maanden verder worden uitgedacht.
Collectief agrarisch natuurbeheer / NNN begrenzing													Rommel	November 2017: Motie aangenomen in PS 13-11 voor een verkenningsjaar (M126-2017). Er lopen 3 pilots. In maart 2021 op de B-agenda in de commissie.
Bossenstrategie													Rommel	Er is behoefte aan meer informatieve en inzicht aan wat er binnen de provincie gebeurd aan de bomenbalans bij projecten (comm NLG 16 april 2020) -op 11 juni 2020 is in de uitloopvergadering van de cie NLG de Bossenstrategie besproken. Toegezegd is de Staten bij nieuwe ontwikkelingen te informeren. - op 10 december 2020 zijn PS geïnformeerd over de Bossenstrategie van Rijk en provincies alsmede de begeleidende brief die de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit hierover op 18 november 2020 aan de Tweede Kamer heeft gestuurd. De stukken staan op de agenda van de commissie NLG van 15 maart 2021. In maart 2022 komt het op de B-agenda van NLG na toezegging van gedeputeerde Rommel
Damhertenbeheer													Rommel	31 augustus 2020 werkbezoek damherten beheer in waterleidingduinen In Okt 2020 komt het damhertendossier in de commissie NLG . Eind 2020: Het dossier damherten beheer is vastgesteld. op 20 oktober 2020 heeft het college het faunabeheerplan Damhert 2020-2026 goedgekeurd, behoudens de gevraagde verruiming met drie maanden van de beheerperiode.

Strategische Statenagenda commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid
juni 2022

April

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. NLG of PS)

	2021				**2022**					**2022**		**2023**	**GS**	**Behandeling**
	~~**30-08**~~	~~**20-09**~~	~~**25-10**~~	~~**22-11**~~	~~**10-01**~~	~~**07-02**~~	~~**14-03**~~	~~**11-04**~~	~~**13-06**~~	~~**Q3**~~	~~**Q4**~~	~~**Q1**~~		
														~~Voor Noord-Hollands grondgebied blijft 1 november tot en met 31 maart als beheerperiode~~ gelden. Op 9 maart 2021 heeft het college het definitieve besluit tot goedkeuring van het Faunabeheerplan Damhert 2020-2026, na de verleende instemming met de goedkeuring door Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland genomen. PS worden hierover bij brief geïnformeerd. Dit betreft een c stuk dat op de agenda van de commissie in april zal staan.
Weidevogels													Rommel	Motie weidevogels is in de com 14 augustus 2020 besproken en als afgedaan beschouwd. In najaar 2020 komt er een update. (November) Gedeputeerde heeft Aanbod gedaan om werkbezoek te organiseren. Dit werkbezoek zou plaatsvinden op 28 feb 2022 maar is nu op 16 mei 2022.
Ganzen & Faunabeheer													Rommel	Op 24 augustus 2020 besproken in de commissie. Het ganzenbeheerplan komt in het derde kwartaal 2021 aan de orde. (na de zomer 2021)
Landbouw / Fauna														
Pilot Natuurinclusieve landbouw													Zaal	N.a.v. in PS aangenomen motie. Er is een BOT-overleg op 16 november 2017. Op basis daarvan vervolg voor uitvoering motie. 25-06-2018: Bespreken op de B-agenda 'Programma Natuur-inclusieve landbouw' en voorstel afdoen motie 40-2017. Eind 2018 organiseert GS een conferentie over de stand van zaken geweest waar ook PS voor is uitgenodigd.
Voedselvisie													Zaal	De Voedselvisie, waarin het onderwerp kringlooplandbouw is vervat, zal in 2020 worden ontwikkeld. Het streven is om de Voedselvisie, in samenhang met o.a. de Visie recreatie en toerisme en het Masterplan biodiversiteit, in januari 2021 ter besluitvorming aan PS voor te leggen De uitvoeringsagenda 2021-2022 is op 30 augustus in de commissie besproken. Als B-stuk
Water														
Waddenfonds													Loggen	Tussentijdse evaluatie Waddenfonds komt als C-stuk op de agenda van NLG 7 juni 2021. Het Uitvoeringskader staat op de agenda van 30 augustus 2021 als A-stuk. De begroting 2023 van het Waddenfonds komt naar verwachting In juni 2022 aan de orde. Q4 2022: Komt er vanuit het Investeringskader Waddengebied een voorstel over de inzet van de algemene reserve van het Waddenfonds.
Ruimtelijk programma Markermeerdijken													Loggen	voorstel voor besteding van de meekoppelkansen naar PS. Ruimtelijk programma MMD (eigenlijk: AmbitieprogrammaRuimtelijke Kwaliteit Kustzone Hoorn-Amsterdam): In april jl. Hebben de RvS een definitief besluit genomen over de versterking van de Markermeerdijken. Daarbij zijn alle beroepen en bezwaren ongegrond verklaard. Dit betekent dat de versterking van de Markermeerdijken uitgevoerd gaat worden. En dit betekent tevens dat de bestuurlijke besluitvorming over het Ambitieprogramma kan gaan plaatsvinden. Doel is voor het einde van 2020 het Ambitieprogramma aan PS voor te kunnen leggen. Na het zomerreces 2020 volgt een Technische Briefing Markermeerdijken. In Nov 2020 komt het onderwerp aan de orde in de commissie 1 januari 2021 moet het ontwerp gereed zijn 2e kwartaal 2021 volgt brief mbt participatietraject.
Voortgangsrapportage Watervisie / stand van zaken Watervisie													Loggen	Voortgangsrapportage komt naar PS. Commissie NLG 16 april 2020. De watervisie loopt tot en met 2021. Er komt nog eén (afrondende) voortgangsrapportage. Deze zal ongeveer samenvallen met de vaststelling van de vier verplichte programma's voor de komende Jaren (het jaarlijks zwemwaterprogramma en zes (22-27) jarige ROR, KRW en grondprogramma). De planning daarvan volgt op een later moment. De voortgangsrapportage volgt 10 januari 2022 in de commissie en op 31 januari in PS.

Strategische Statenagenda commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid
juni 2022

April

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. NLG of PS)

	2021				**2022**					**2022**		**2023**	**GS**	**Behandeling**
	~~**30-08**~~	~~**20-09**~~	~~**25-10**~~	~~**22-11**~~	~~**10-01**~~	~~**07-02**~~	~~**14-03**~~	~~**11-04**~~	~~**13-06**~~	~~**Q3**~~	~~**Q4**~~	~~**Q1**~~		
Regionaal Waterprogramma NH 2022–2027													Loggen	PS worden in het tweede kwartaal van 2018 geïnformeerd over de voortgang. Technische Briefing is in februari 2019 voor de verkiezingen georganiseerd. In maart 2020 zou een tweede technische briefing hebben plaatsgevonden rond de voorbereiding van het regional KRW-programma 2022-2027. Vanwege de coronamaatregelen werd deze briefing uitgesteld tot oktober 2020, als ook het concept ontwerp regional KRW-programma in de commissie NLG wordt besproken. Het KRW programma is 1ste kwartaal 2021 (14 janauri 2021) behandeld. Komt terug Q1 2022 (besluitvorming)
Verdroging / bodemdaling													Rommel	Najaar 2018 is het vervolg over programma Bodemdaling besproken in NLWM. Vervolg na PS-verkiezingen. Het rapport-Veerman over de bodemdalingsproblematiek is in februari 2020 in de Statencommissie besproken. Het thema bodemdaling zal worden meegenomen in de verdere uitwerking van het gebiedsprogramma Laag Holland. Dit gebiedsprogramma wordt in 2020 verder uitgewerkt. De startnotitie van dit gebiedsprogramma wordt in het najaar 2020 geagendeerd. Voor de commissievergadering NLG 21 sept 2020 ligt er een brief van GS aan PS over de toekenning impulsgelden bodemdaling ter vaststelling voor. Verder wordt er gewerkt aan een integraal gebiedsprogramma voor het veenweidegebied van Laag Holland. De Staten worden hiervan op de hoogte gehouden. PS zijn in september 2020 geïnformeerd over de toekenning van de impulsgelden bodemdaling. Deze middelen van het Rijk (18 miljoen) worden voor het Noord-Hollandse deel in de lopende gebiedsprocessen in het veenweidengebied ingezet, om hierbij, samen met de partijen in het gebied, zoveel mogelijk synergie te verkrijgen met andere provinciale doelen, zoals de realisatie van het NNN, het verbeteren van de natuurkwaliteit in de Natura2000-gebieden en het terugdringen van de stikstofuitstoot
Recreatie														
Transitie Recreatieschappen													Zaal	De transitie recreatieschappen kent twee sporen: een nieuwe manier van samenwerking (governance) en de scheiding van beleid- en beheertaken bij Recreatie Noord-Holland N.V.. 6 Onderwerp Portefeuillehouder Planning Beide sporen komen in de tweede helft van 2020 bij elkaar en vormen de basis voor het nieuwe contract over de beheertaken en het onderbrengen van de beleidsvormingstaken. Provinciale Staten worden hier in de tweede helft van 2020 over geïnformeerd. Binnen het gehele NNN, waaronder de recreatieschappen, wordt sinds 2019 gewerkt met het systeem van door de provincie uitgewerkte wezenlijke kenmerken en waarden, die de balans tussen natuur en recreatie moet borgen. Dit is verankerd in de door PS vastgestelde Provinciale Ruimtelijke Verordening. Voor Plassenschap Loosdrecht geldt dat onder de noemer van ‘RMN in Transitie’ toekomstperspectieven worden geschetst, die rond de zomer 2020 worden verwacht. RMN wil de Staten hierover voor de zomer verder informeren. In het najaar wordt vervolgens een keuze gemaakt hoe de recreatieschappen de uitvoering willen gaan organiseren. Hierover worden in nauw overleg met PS of – afhankelijk van het gekozen perspectief – door PS verdere besluiten genomen.
Visie Recreatie & Toerisme													Zaal	De Visie Recreatie & Toerisme komt naar verwachting in juni of augustus 2021 in de commissie. Het Masterplan biodiversiteit en de Voedselvisie zijn in januari 2021 ter besluitvorming aan PS voor te leggen. Maart 2021: BOT-overleg 80% versie
Toekomst Recreatieschappen Wijziging PRV, WKW NNN-gebieden (EFB/NLG)													Zaal	*BOB* De discussie over de toekomst van de recreatieschappen en de natuurwaarden in deze recreatiegebieden wordt gezamenlijk opgepakt door de commissies EEB en NLWM. Wordt na PS verkiezingen vervolgd.

Strategische Statenagenda commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid
juni 2022

April

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. NLG of PS)

	2021				**2022**					**2022**		**2023**	**GS**	**Behandeling**
	30-08	**20-09**	**25-10**	**22-11**	**10-01**	**07-02**	**14-03**	**11-04**	**13-06**	**Q3**	**Q4**	**Q1**		

Strategische Agenda Commissie Ruimte Wonen en Klimaat
voor RWK 7-2-2022

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

	2021				2022									2023	GS	Werkvorm	Procesafspraken / Wensen t.a.v. de voorbereiding
Commissie RWK	**30-08**	**20-09**	**25-10**	**22-11**	**10-01**	**7-02**	**14-3**	**11-4**	**13-6**	**5-09**	**26-9**	**24-10**	**28-11**				*Vetgedrukte teksten zijn de laatste toevoegingen / updates op de Strategische agenda voor de commissie RWK*
Algemeen																	
Begrotingswijziging															Allen		
Jaarstukken en Kaderbrief															Allen		
Begroting															allen		
Ruimte & Wonen																	
Voortgang Woonopgave/ uitvoering Woonagenda 2020-2025															Loggen		N.a.v. toezegging in cie. RWK 10-02-2020: Mogelijk rondom P&C cyclus met de commissie de voortgang van de Noord-Hollandse woonopgave bespreken (2x per jaar op de B-agenda). Toezegging: uitgebreide stand van zaken en tussentijdse rapportage in 4e kwartaal van 2022
Masterplan Wonen															Loggen		Masterplan Wonen 2.0 op 11 april in de commissie
Rapport "Locatieanalyse naar middelgrote locaties voor de huisvesting van buitenlandse werknemers, Provincie Noord Holland en gemeenten Den Helder, Hollands Kroon, Schagen"															Loggen		Onderwerp komt tzt terug om voortgang te volgen **Na het zomerreces volgt een voortgangsrapportage met verzoek om bespreking in de commissie (B-stuk): Voortgangsrapportage huisvesting buitenlandse werknemers Kop van NH 2020-2021**
Voortgang fonds OV-knooppunten															Loggen / Olthof	Cie RWK en M&B gezamenlijk	Besproken op B-agenda in commissie van 08-06-2020 Voordracht over besloten agenda in PS 14-09-2020 Jaarlijkse voortgang staat op de C-agenda
Monitor OV-knooppunten															Loggen		Jaarlijks t.k.n. op c-agenda
Kustvisie															Loggen	BOB	**Kustvisie word na de zomer 2022 als A-stuk verwacht**

Strategische Agenda Commissie Ruimte Wonen en Klimaat
voor RWK 7-2-2022

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

	2021				2022									2023	GS	Werkvorm	Procesafspraken / Wensen t.a.v. de voorbereiding
Commissie RWK	**30-08**	**20-09**	**25-10**	**22-11**	**10-01**	**7-02**	**14-3**	**11-4**	**13-6**	**5-09**	**26-9**	**24-10**	**28-11**				*Vetgedrukte teksten zijn de laatste toevoegingen / updates op de Strategische agenda voor de commissie RWK*
Voortgang bouwambassadeur																	
MRA verstedelijkingsstrategie																	TB 22-11-2021 Commissie 10-01 PS 31-01
Omgevingsverordening																	
Omgevingsverordening NH 2020																	Betreft een partiele herziening van de OV NH2020, alleen t.a.v. regels RES'en leidend voor wind op land identiek aan OV NH2022 **Besluitvorming op 23 mei 2022 in PS**
Omgevingsverordening NH 2022															Loggen	BOB	Hieronder de voorgenomen gewijzigde planning op hoofdlijnen van de Omgevingsverordening NH2022: Besluitvorming: – September 2020: Eerste ronde externe ambtelijke inputsessies (voorleggen concept regels en kijken waar dit knelt) – 19 oktober 2020: Technische briefing over de Omgevingsverordening NH2022 – 19 November 2020: Externe bestuurlijke inputsessies (bestuurders van gemeenten, waterschappen etc. van de provincie N-H wordt om input gevraagd) – December 2020: Eventueel Tweede ronde ambtelijke input-sessies Besluitvorming: 13 april 2021 GS; vaststellen ontwerp- OV NH 2022 19 april 2021 Commissie RWK 26 april 2021 Extra cie. RWK Start ter inzage legging 19 juni 2021 Einde ter inzage legging 7 september 2021 GS; OV NH2022 20 september 2021 Commissie RWK 7 februari 2022* PS; vaststellen OV NH2022 **N.t.b. na uitstel besluitvorming op 23 mei 2022** **Inwerkingtreding bij invoering omgevingswet**

Strategische Agenda Commissie Ruimte Wonen en Klimaat
voor RWK 7-2-2022

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

	2021				2022									2023	GS	Werkvorm	Procesafspraken / Wensen t.a.v. de voorbereiding
Commissie RWK	**30-08**	**20-09**	**25-10**	**22-11**	**10-01**	**7-02**	**14-3**	**11-4**	**13-6**	**5-09**	**26-9**	**24-10**	**28-11**				*Vetgedrukte teksten zijn de laatste toevoegingen / updates op de Strategische agenda voor de commissie RWK*
2022 1e ronde wijziging werkingsgebieden OV																	
2022 2e ronde wijziging werkingsgebieden OV																	
2022 wijzigingsronde OV																	De OV wordt jaarlijks herzien. Dit wordt een vast cyclisch proces. 2022 geldt als overgangsjaar en vanaf 2023 geldt een hier een vast terugkerend besluitvormingsproces voor. De herziene OV treedt 1 januari van het nieuwe jaar in werking.
Klimaat & Energie																	
RES 2.0															Stigter	n.n.b.	**Er komt een voortgangsmonitor voor de RES medio zomer 2022, na de gemeenteraadsverkiezingen 2022, deze wordt na de zomer ter kennisname naar PS verstuurd.** **Hierna, in het najaar van 2022, wordt een uitgangspuntennotitie opgesteld als opmaat naar RES 2.0. De RES 2.0 wordt voor het zomerreces van 2023 vastgesteld.**
Uitvoeringsprogramma RES																	
Provinciaal inpassingsplan (Pip) 150 Kv															Stigter		Voorbereidingsbesluit is reeds via voordracht in PS geweest (RWK 08-06-2020)
Warmtestrategie															Stigter		Na gereed komen van het warmtebronnenregister medio 2020, zullen Statenleden hierover worden geïnformeerd. Naar verwachting komt voor de zomer van 2020 het Rijks duurzaamheidskader voor biomassa gereed. PS (commissies RWK en EFB) worden na het zomerreces van 2020 betrokken bij de ontwikkeling van het Noord-Hollandse duurzaamheidskader voor biomassa. De wijze waarop PS wordt betrokken stemmen GS af met PS nadat het duurzaamheidskader van het Rijk is verschenen.
Voortgangsrapportage actieprogramma																	

Strategische Agenda Commissie Ruimte Wonen en Klimaat
voor RWK 7-2-2022

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

	2021				2022									2023	GS	Werkvorm	Procesafspraken / Wensen t.a.v. de voorbereiding
Commissie RWK	**30-08**	**20-09**	**25-10**	**22-11**	**10-01**	**7-02**	**14-3**	**11-4**	**13-6**	**5-09**	**26-9**	**24-10**	**28-11**				*Vetgedrukte teksten zijn de laatste toevoegingen / updates op de Strategische agenda voor de commissie RWK*
Klimaat																	
Voortgang energie infrastructuur																	
Discussienotitie JA21 Ontlasting overbelaste energienetwerken/congestieproblematiek																	Naar aanleiding van de discussie in de commissie zegt dhr. Daniël van de Berg met een initiatiefvoorstel te komen.

Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
voor PS 4 juli 2022

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2022									2023		Na 15-3	GS	Behandeling
Commissie M&B	**17-01**	**14-02**	**21-03**	**09-05**	**20-06**	**12-09**	**29-09**	**31-10**	**01-12**	**23-01**	**13-02**			
Commissies Algemeen														
1e Begrotingswijziging													allen	2022: 1e Begrotingswijziging 14-02 M&B, 07-03 PS 2023: 1e Begrotingswijziging 13-02 M&B, 20-02 PS
2e Begrotingswijziging													allen	2022: 2e Begrotingswijziging 12-09 M&B, 19-09 PS
Laatste begrotingswijziging														2022: laatste Begrotingswijziging 01-12 M&B, 19-12 PS Let op: de commissievergadering is verplaatst van 5-12 naar 1-12
Jaarstukken en Kaderbrief													allen	2022: 20 juni in commissie M&B (A-agenda) en 4 juli in PS
Begroting													allen	2022: 31 oktober in commissie M&B (A-agenda) en 14 november in PS
Mobiliteit/ Bereikbaarheid														
Algemeen													Olthof	12-09-2022 technische briefing financiële opgaven infrastructuur met uitnodiging van cie. EFB
Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen (NIKG)													Olthof	28-09-2020 Technische briefing (met uitnodiging van de cie. EFB) 26-10-2020 Voordracht in cie. M&B 09-11-2020 Voordracht in PS Nadere invulling van de duurzaamheidsambities binnen de infrastructurele projecten 2021-2023 zoals eerder aangekondigd in de Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen 2020-2023 (NIKG). 22-04-2021 Voordracht Duurzaamheidsambities provinciale infrastructuur '21-'23 in cie. M&B, 17-05-2021 in PS
Bijpraatmoment Rocov-NH (Regionaal Overleg Consumentenbelangen Openbaar Vervoer NH)													Olthof	Halfjaarlijks bijpraatmoment over recente ontwikkelingen. Het is gebruikelijk dat Rocov de cie. 2 x (soms 1 x) per jaar informeert. 21-03-2022 overleg 12-09-2022 volgend overleg
Jaarlijks overleg met raadscie. gem. A'dam en Vervoerregio Amsterdam													Olthof	Eens per jaar is er een bijeenkomst met de leden van de commissie, leden van de raadscie. verkeer (Raadscommissie Mobiliteit, Luchtkwaliteit en Water (MLW)) van Amsterdam en de Vervoerregio Amsterdam. Na raadsverkiezingen, verwachting: september-oktober 2022
Verkeersveiligheid													Olthof	Jaarverantwoording verkeersveiligheid 2020: In de commissievergadering Bereikbaarheid en Mobiliteit van 20 januari 2020 is toegezegd de commissie jaarlijks te rapporteren over de activiteiten van GS op het gebied van verkeersveiligheid. In de jaarverantwoording wordt naast een terugblik op 2020 ook vooruitgeblikt op de activiteiten in 2021. 15-02-2021 C-agenda: Uitvoeringsregelingen verkeersveiligheid 2021 en jaarverantwoording 2020 17-01-2022 C-agenda Uitvoeringsregeling subsidie Verkeerseducatie Scholieren Noord-Holland 2022 en de Uitvoeringsregeling subsidie Doortrappen Noord-Holland 2022. 14-02-2022 C-agenda Infrastructuursubsidies 2022 en jaarverantwoording 2021 09-05-2022 C-agenda Regionale contourendocumenten verkeersveiligheid Expertmeeting verkeersveiligheid en gedrag: verwachting Q3 2022
Snelheidsinrichting N-wegen														09-05-2022 Technische briefing (verzoek GL 7 maart 2022)
Perspectief Mobiliteit (v/h Agenda Mobiliteit)													Olthof	*Perspectief Mobiliteit* is de nieuwe titel van Agenda Mobiliteit. De Agenda Mobiliteit is al eerder in de commissie besproken, nl.: 11-02-2019 discussiestuk Agenda Mobiliteit (B-agenda) 16-09-2019 BOT-overleg Agenda Mobiliteit

Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
voor PS 4 juli 2022

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2022									**2023**		**Na 15-3**	**GS**	**Behandeling**
Commissie M&B	**17-01**	**14-02**	**21-03**	**09-05**	**20-06**	**12-09**	**29-09**	**31-10**	**01-12**	**23-01**	**13-02**			
														Onder de nieuwe naam *Perspectief Mobiliteit* bespreekt GS graag: 22-04-2021 concept-Agenda Perspectief Mobiliteit (B-agenda) 06-09-2021 voordracht definitief Perspectief Mobiliteit (A-agenda) (13-09 in PS)
Verbinding A8-A9 / Landschapsplan													Olthof	Juni 2019: Dit onderwerp maakt deel uit van het coalitieakkoord “Duurzaam doorpakken”: In februari en eind mei van dit jaar bent u per brief geïnformeerd (kenmerken 1 1 60469/1 357255 en 1 427994/1 427999) over de stappen van het project 'Landschapsplan Stelling van Amsterdam / Verbinding A8-A9'. In de brief van eind mei hebben wij o.a. aangegeven dat u het Landschapsplan in kwartaal 1 van 2021 zou ontvangen. Dat wordt nu Q4 van 2021. Wij bekijken samen met de partners uit de Stuurgroep Verbinding A8-A9 en het consortium of dit proces is te versnellen. 14-06 technische briefing 06-09 ter kennisname Bouwstenen voor het Landschapsplan Stelling van Amsterdam / Verbinding A8-A9’ (C-agenda) 11-01-2022 19.00-21.00 uur technische sessie Landschapsplan Stelling van Amsterdam/A8-A9, met uitnodiging van de commissie EFB 17-01-2022 Landschapsplan Stelling van Amsterdam/A8-A9 (A-agenda), met uitnodiging van de commissie EFB *Krommenie/Assendelft:* Informeren over het uitvoeringsprogramma Krommenie/Assendelft cie M&B april 2021 (C-stuk)
Bereikbaarheid Haarlemmermeer-Bollenstreek													Olthof	Juni 2019: dit onderwerp staat in het coalitieakkoord “duurzaam doorpakken”: Bereikbaarheid Bollenstreek. Alle Noord-Hollandse belanghebbenden zullen opnieuw gehoord worden over de voorkeursvariant. N.a.v. deze gesprekken zal, op basis van het Noord-Hollandse belang, opnieuw gesproken worden met de provincie Zuid-Holland over de verdere realisatie van de weg en de voorkeursvariant. 25-03-2020 in Stuurgroep 20-04-2020 Voordracht in cie. M&B 18-05-2020 Voordacht in PS (in uitloopvergadering 25-05) Juni 2020 *Netwerkstudie Haarlemmermeer* PNH start samen met Haarlemmermeer (penvoerder) en Vervoerregio Amsterdam een Netwerkstudie Haarlemmermeer 2040 (zie brief 1440252/1440261 van 24-06-2020, C-agenda alle commissies aug. 2020). 20-05-2021 gezamenlijke online informatiebijeenkomst, organisatie vanuit Haarlemmermeer 06-09-2021 Gezamenlijke actie-agenda netwerkstudie Haarlemmermeer (B-agenda) *Bennebroekerweg* Begin oktober 2020 hebben wij u geïnformeerd over de intentieovereenkomst die wij hebben afgesloten met onze partners de Vervoerregio en gemeente

Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
voor PS 4 juli 2022

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2022									2023		Na 15-3	GS	Behandeling
Commissie M&B	**17-01**	**14-02**	**21-03**	**09-05**	**20-06**	**12-09**	**29-09**	**31-10**	**01-12**	**23-01**	**13-02**			
														Haarlemmermeer. Cie M&B 22 maart 2021 (C-agenda) Aanpak en een Samenwerkingsovereenkomst (SOK) voor de gecombineerde verkenning- en planfase. In de SOK maken wij afspraken over de organisatie, planning en financiën van het project (Nieuwe) Bennebroekerweg voor het komende jaar. Gedurende het jaar werken we toe naar een voorkeursalternatief voor de (Nieuwe) Bennebroekerweg.
Broek in Waterland													Olthof	De gekozen vorm van co-creatie is ingezet door PS en wordt doorgezet in de vervolgaanpak. Het Plan van Aanpak voor het vervolg zal in april 2020 worden voorgelegd aan de Stuurgroep. Vervolgens zal dit door GS worden vastgesteld. De aanpak is in lijn met het reeds doorlopen proces. Als onderdeel hiervan worden de commissieleden Mobiliteit en Bereikbaarheid uitgenodigd voor specifieke inloopavonden/workshops. In Q4 2020 wordt een moment gezocht om de commissie bij te praten over deze aanpak. 26-10-2020 Nota vervolgstudie naar een mogelijke onderdoorgang in Broek in Waterland, N247 (B-agenda) De vervolgstudie naar een mogelijke onderdoorgang in de N247 in Broek in Waterland is gestart. Hiervoor hebben de leden van de Statencommissie Mobiliteit en Bereikbaarheid een uitnodiging ontvangen om dit proces van dichtbij te volgen via ateliers. Streven is om in Q2 van 2022 een uitgewerkt voorstel voor de onderdoorgang voor te kunnen leggen aan GS en PS waarbij er inhoudelijk nog een keuze kan worden gemaakt over de inrichting van de N247 qua rijstrookindeling, mede in relatie tot de financiering. Door extra uitvragen en kosten studie en o.a. corona verschuift dit. 20-06-2022 cie. M&B stand van zaken (C-stuk) 06-07-2022 Atelier waarin eerste conceptontwerpen worden besproken met bewoners en belanghebbenden (cie. M&B als toehoorder) Na de zomervakantie volgt nog één atelier waarin de resultaten van de onderzoeken en de MKBA worden gepresenteerd. Afsluitend zal er een inloopavond komen waarin de eindresultaten van deze vervolgstudie worden getoond (cie. M&B kan daar in gesprek gaan met bewoners en belanghebbenden over deze resultaten) 31-10-2022 cie. M&B (B-stuk) De verwachting is dat begin 2023 een definitieve keuze worden voorgelegd aan PS over de realisatie van een onderdoorgang.
N247-16, Bereikbaarheid Waterland													Olthof	29-11-2021 Voortgang project N247-16, Bereikbaarheid Waterland (B-agenda) 14-02-2022 Voordracht Vaststelling partiële herziening PIP N247, kavelpad Molenkade 2, 07-03 in PS
Bereikbaarheid kust Zuid-Kennemerland													Olthof	Bereikbaarheid kust Zuid-Kennemerland: De eerste stap is gezet: het verbeteren van de spoorverbinding tussen Amsterdam/Haarlem en Zandvoort. De regio is

Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
voor PS 4 juli 2022

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2022									2023		Na 15-3	GS	Behandeling
Commissie M&B	**17-01**	**14-02**	**21-03**	**09-05**	**20-06**	**12-09**	**29-09**	**31-10**	**01-12**	**23-01**	**13-02**			
														uitgenodigd om voorstellen te doen hoe om te gaan met het resterende budget. De coronaperikelen en beperkte capaciteit bij de gemeenten hebben er toe geleid dat niet meer in Q3 2020 maar voor de zomer van 2021 de voorstellen gereed zijn voor besteding van het resterende budget. Doel van de strategische samenwerkingsagenda is om eind dit jaar een PvA te hebben en daarin voorstellen voor het resterende te doen. Dat komt dan in de eerste helft van 2022 terug in de commissie M&B. Verwachting: eind Q3 2022 (C-agenda)
Houtribdijk													Olthof	In Q1 en Q2 2020 inventariseren we bij RWS de huidige situatie en ambities voor de Houtribdijk, zowel op het gebied van mobiliteit als de potentie om de biodiversiteit van het Markermeer te versterken. Ook met Flevoland gaan we in gesprek om de ontwikkelingen aldaar te bespreken. De verwachting is dat PS in Q4 2020 een notitie ontvangt wat de inventarisatie tot dan toe heeft opgeleverd en waar we als provincie eventueel op zouden kunnen inspelen. De inventarisatie is nodig om richting te kunnen bepalen. Hierin betrekken we ook de Omgevingsvisie en het OV Toekomstbeeld. RWS beheert de Houtribdijk, IJsselmeer en het Markermeer. Noord-Holland gaat over het Natura 2000 beleid van het Markermeer. 26-10-2020 in cie. M&B (B-agenda)
iDienst VMAAS (Verkeersmanagement as a Service)														Nieuw onderwerp betreffende de verkeersmanagement IDiensten: MAAS/IDiensten, eerder Verkeersmanagement as a Service genoemd. (Samenhang met andere onderwerpen zoals smart mobility en toekomst bediening kunstwerken.) 14-06-2021 Afnemen iDienst VMaaS (‘Verkeersmanagement as a Service’) door en voor provincie Noord-Holland (B-agenda)
Smart Mobility													Olthof	Er wordt jaarlijks gerapporteerd over de activiteiten in het Uitvoeringsprogramma. De Voortgangsrapportage 2019 Uitvoeringsprogramma Smart Mobility 2018 - 2020 is voor het zomerreces toegezonden. (C-agenda 31-08) 30-11-2020 technische briefing 22-04-2021 Voordracht Focus Smart Mobility in cie. M&B, 17-05 in PS
Gebiedscontracten														30-11-2020 technische briefing
OV Toekomstbeeld OV jaarverslag OV-concessies OV-concessie Gooi en Vechtstreek													Olthof	22-06-2020 Technische briefing over de winnende aanbieder van de nieuwe OV-concessie Gooi en Vechtstreek 31-08-2020 input PS voor de nieuwe OV-concessie Gooi en Vechtstreek (B-agenda). In Q4 2020 kan hierover terug worden gerapporteerd. 31-08-2020 Ter kennisname Het Jaarverslag 2019 concessies Openbaar Vervoer (C-agenda) Er is een start gemaakt met het opstellen van een Ketenaanpak Noord-Holland. Dit is een vertaling van de opdracht om een OV-visie te maken: Beleidsmatig is namelijk met alle partners het Regionaal OV toekomstbeeld opgesteld. Hierin is feitelijk een visie voor heel NH geschetst (stip aan de horizon). Het ontbreekt nu aan een aanpak voor de komende jaren en de rol van PNH hierin. Voor de zomer hebben wij een inventarisatie gemaakt van de knelpunten in de concessiegebieden en met de aangrenzende concessies. Daarvoor doen we een ronde langs de aangrenzende provincies, de VRA, de gemeenten (via de

Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
voor PS 4 juli 2022

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2022									2023		Na 15-3	GS	Behandeling
Commissie M&B	**17-01**	**14-02**	**21-03**	**09-05**	**20-06**	**12-09**	**29-09**	**31-10**	**01-12**	**23-01**	**13-02**			
														PVVB'n), ROCOV NH, ROVER en PS. Deze laatste willen wij inplannen op 20 april 2020. Omdat er natuurlijke momenten zijn om aanpassingen door te voeren in de concessies (herijking NHN in 2021, HIJ in 2022 en start nieuwe concessie GV in 2021), gebruiken we Q2 en Q3 2020 voor de inventarisatie. In Q4 2020 kan hierover terug worden gerapporteerd. In de ketenaanpak worden alle OV gerelateerde werkzaamheden met elkaar in verband gebracht en met andere beleidsvelden/programma's, zoals OV-knooppunten/Samen Bouwen aan Bereikbaarheid en de Verstedelijkingsstrategie. OV Toekomstbeeld: De provincie Noord-Holland werkt samen met vervoerders en overheden in de regio aan een sterk OV-netwerk in de provincie. Eind 2019 is het Regionaal OV Toekomstbeeld 2040 voor Noord-Holland en Flevoland (ROVT) opgeleverd en bestuurlijk vastgesteld. Met de vaststelling van het ROVT hebben de betrokken bestuurders besloten om vervolgstappen te zetten om het voorkeursnetwerk ROVT te realiseren. Dit netwerk is een visie op het toekomstig OV-netwerk dat in 2040 gerealiseerd moet zijn. Voordat daadwerkelijke realisatiebesluiten van ambities in het netwerk aan de orde zijn, zal eerst nog verkennend onderzoek moeten worden uitgevoerd. Na vaststelling van het ROVT eind 2019 is de commissie Mobiliteit & Bereikbaarheid in 2020 geïnformeerd over de voortgang van het vervolg op het ROVT: - 20 januari 2020 : B-agenda – kenmerk 1309457/1309462; - 31 augustus 2020 : C-agenda – kenmerk 1440972/1440978; - 30 november 2020 : B-agenda – kenmerk 1510902/1519010. 15-02 vaststellen onderzoeksagenda vervolg Regionaal OV Toekomstbeeld 2040 01-03-2021 Technische briefing Transitieplan OV-concessies N-H als gevolg van de coronacrisis 22-03-2021 Transitieplan OV-concessies N-H als gevolg van de coronacrisis (B-agenda) 06-09-2021 Beschikbaarheidsvergoeding 2021 en transitieplan Openbaar Vervoer Noord-Holland (C-agenda) 14-02-2022 jaarrapportage Onderzoeksagenda ROVT 2040 (C-agenda) Naar verwachting cie 20-6 informeren PS OV: • De Beschikbaarheidsvergoeding OV • Transitieplan OV Noord-Holland • Het nieuwe betalen/EMV betalen • Betaalbaarheid van het OV • De voortgangsrapportage Onderzoeksagenda vervolg ROVT 20-06-2022 Beschikbaarheidsvergoeding Openbaar Vervoer en transitieplan Openbaar Vervoer (B-agenda) 20-06-2022 Verzamelbrief met ontwikkelingen en stand van zaken Openbaar Vervoer (B-agenda)

Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
voor PS 4 juli 2022

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2022									**2023**		**Na 15-3**	**GS**	**Behandeling**
Commissie M&B	**17-01**	**14-02**	**21-03**	**09-05**	**20-06**	**12-09**	**29-09**	**31-10**	**01-12**	**23-01**	**13-02**			
Fiets													Olthof	31-08-2020 Uitvoeringsregeling subsidie regionaal fietsnetwerk 2020 en intentieverklaring doorfietsroute regio Alkmaar (C-agenda) 15-02-2021 Uitvoeringsregelingen verkeersveiligheid (incl fiets) 2021 (C-agenda) Begin Q2 2021 zullen wij een Uitvoeringsagenda Actieve Mobiliteit voorleggen aan PS. Onderdeel daarvan is een bestedingsplan voor de bestaande en nieuw beschikbare middelen uit het coalitieakkoord. In de regio's Alkmaar en Gooi- en Vechtstreek is inmiddels een intentieverklaring voor regionale doorfietsroutes ondertekend. In 2021 verwachten we ook in de regio Zuid-Kennemerland-IJmond bestuurlijk gedragen plannen te kunnen bekrachtigen. In samenwerking met de partners in de MRA werken we aan een plan om gezamenlijk de fietsparkeervoorzieningen bij R-Net haltes te gaan verbeteren. Met ProRail en gemeenten werken we samen aan een plan om fietsparkeervoorzieningen bij stations in Noord-Holland in beeld te brengen bij het door het Rijk beschikbaar gestelde gelden vanuit het Klimaatakkoord. Bij het BO-Mirt van 26-27 november 2021 zijn voor diverse stations gelden beschikbaar gesteld. Binnen de INHI nemen we fietsveiligheid mee in de beoordeling van onze wegen. In 2021 lanceren wij een vernieuwde en met de (door-)fietsopgave samengevoegde uitvoeringsregeling Kleine Infrastructuur met hoge subsidiepercentages voor investeringen in fietsveiligheid (70%) en doorfietsroutes (80%). Vooralsnog zijn er voor de Spitspont Velsen geen nieuwe afspraken nodig. Wij houden de ontwikkelingen in de gaten. *Proces Nationaal Toekomstbeeld Fiets, Regionaal Toekomstbeeld Fiets en de oplegger Actieve Mobiliteit* De besluitvorming over het Nationaal en het Regionaal Toekomstbeeld zal in november 2021 op het BO MIRT plaatsvinden. De eerste fase voor het Nationaal Toekomstbeeld fiets (NTF) is een Nationale Contourenschets van het NTF. Onze input hiervoor zal geleverd worden via een Regionale Contourenschets voor Noord-Holland, VRA en Flevoland. De verwachting is om in Q2 de Regionale Contourenschets, tezamen met een eerste concept van de 'oplegger Actieve Mobiliteit' (eerder ook genoemd Uitvoeringsagenda Actieve Mobiliteit), voor te leggen. Als B-stuk om te bespreken. 14-06-2021 Concepten actieve mobiliteit en regionaal toekomstbeeld fiets (B-agenda) 21-03-2022 Voortgang oplossen fietsknelpunten C-agenda 09-05-2022 Voordracht Actieagenda Actieve Mobiliteit 2022-2027 & Regionaal Toekomstbeeld Fiets (23-05-2022 in PS)
N241 - AC de Graafweg													Olthof	19 september 2019: Provinciale Staten heeft het Provinciaal Inpassingsplan (PIP) definitief vastgesteld op 4 maart 2019. Er lopen dertien beroepszaken tegen het PIP, waaronder één van gem Opmeer. GS heeft 14 mei 2019 het Landschappelijk Inpassingsplan(LIP) vastgesteld. 31-08-2020 Onteigening N241 (C-agenda) 28-10-2021 Voordracht Verklaring van geen bedenkingen (VVGB) in cie. M&B (8-11 in PS)

Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
voor PS 4 juli 2022

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2022									**2023**		**Na 15-3**	**GS**	**Behandeling**
Commissie M&B	**17-01**	**14-02**	**21-03**	**09-05**	**20-06**	**12-09**	**29-09**	**31-10**	**01-12**	**23-01**	**13-02**			
PIP vernieuwing en verbreding Cruquiusbrug													Olthof	Q3 2020 ontwerp PIP ter kennisname naar PS (C-agenda 28-09-2020). 18-01-2021 Samenwerkingsovereenkomst Cruquiusbrug (C-agenda) 22-03-2021 Voordracht vaststelling PIP in cie. M&B (12-04 in PS)
Programma centrale bediening kunstwerken													Olthof	30-03-2020 Werkbezoek Bediencentrale en Vrouwenverdrietbrug is i.vm. het coronavirus vervallen. In de cie. M&B van 24-02-2020 heeft u besloten 32 kunstwerken volgens de veiligheidseisen van de machinerichtlijnen (MRL) te koppelen aan de bediencentrale in Heerhugowaard en daarvoor het benodigde budget beschikbaar te stellen. Dit besluit is in uw PS-vergadering van 09-03-2020 bekrachtigd. Met dit besluit is een extra investering van € 9,5 miljoen gemoeid. In de Statencommissie is reeds aangegeven dat niet met zekerheid te zeggen is of dit bedrag voldoende is, omdat op dit moment niet exact bekend is wat de status van de kunstwerken is. Ook is er een diversiteit van de kunstwerken waardoor ieder kunstwerk apart moet worden beoordeeld. GS zullen u spoedig informeren over de ontwikkelingen. 22-06-2020 Brief PS over 24u centrale bediening (van C naar B-agenda) 31-08-2020 Voortgang transitie brug- en sluisbediening (van C naar B-agenda) 17-09-2020 werkbezoek aan de bediencentrale Langebalk in Heerhugowaard en de Kogerpolderbrug bij De Woude (geannuleerd wegens onvoldoende aanmeldingen) 27-09-2021 Vervolg centrale bediening kunstwerken (B-agenda)
Herstel bruggen Krommenie													Olthof	28-09-2020 Stand van zaken via brief van GS (C-agenda) 21-03-2022 Voortgang bruggen Krommenie (C-agenda)
Leeghwaterbrug													Olthof	14-02-2022 Cie. M&B Evaluatie gehele project (C-agenda) 21-03-2022 Cie. M&B bespreking evaluatie (C- naar B-verzoek Liberaal NH)
Agenda slimme en schone logistiek													Olthof	Nieuwe onderwerp, zoals aangekondigd in het coalitieakkoord. De provincie stelt een agenda slimme en schone logistiek op om de provinciale inzet betreffende het goederenvervoer verder vorm te geven. 30-09 (uitloop 27-09) concept Agenda Slimme en Schone Logistiek Noord-Holland (B-agenda) Q4 ‘21/Q1 ‘22: Verwerken feedback commissie en stakeholders tot definitieve agenda slimme en schone logistiek 21-03-2022 cie. M&B Voordracht Agenda Slimme en Schone Logistiek Noord-Holland (04-04-2022 PS) 16-05-2022 werkbezoek aan WFO bedrijventerrein in Zwaagdijk (ontsluiting/rotonde)
Goederenvervoer over water en Regionaal Mobiliteitsprogramma (RMP) / Duurzame Mobiliteit													Olthof	Goederenvervoer over water: Op 4 februari 2020 hebben wij kennis genomen van het rapport ‘Vervolgonderzoek goederenvervoer over water, provincie Noord-Holland’. We gaan aan de slag met de aanbevelingen uit het onderzoek en werken dit de komende periode uit in beleidsvoorstellen. Het genoemde onderzoek wordt als input gebruikt voor de totstandkoming van het Regionaal Mobiliteitsplan (RMP). De provincie Noord-Holland en de provincie Flevoland werken samen met gemeenten en andere relevante partijen de afspraken uit het Klimaatakkoord uit via het RMP. De aanbevelingen uit het genoemde onderzoek zullen landen in het concept-RMP dat in Q3 aan u wordt voorgelegd ter bespreking. Op basis van uw bespreking en de bespreking in andere bestuursorganen in de regio wordt eind 2020 een definitief RMP opgesteld dat

Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
voor PS 4 juli 2022

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2022									2023		Na 15-3	GS	Behandeling
Commissie M&B	**17-01**	**14-02**	**21-03**	**09-05**	**20-06**	**12-09**	**29-09**	**31-10**	**01-12**	**23-01**	**13-02**			
														aan u begin 2021 ter besluitvorming voorgelegd wordt. 20-04-2020 Technische briefing Duurzame Mobiliteit 28-09-2020 concept-RMP in cie. M&B (B-agenda) 27-09-2021 Definitief RMP in cie. M&B (B-agenda)
Onderzoeken doortrekken NZ-lijn Zaanstad/Purmerend en Schiphol/Hoofddorp													Olthof	*Onderzoek doortrekken NZ-lijn Zaanstad/Purmerend:* Samen met onze partners VRA, gemeente Amsterdam, Zaanstad en Purmerend zijn we gestart met het uitvoeren van een probleemanalyse naar de HOV capaciteit tot en met 2040 op de ZaanIJ-corridor en de verbinding Amsterdam-Purmerend. In het onderzoek is gekeken naar de Ruimtelijke ontwikkelingen in Amsterdam-Noord en Zaanstad, ook in samenhang met Haven-Stad. De probleemanalyse is de eerste fase in het onderzoek naar het doortrekken van de noord-zuidlijn richting Zaanstad en Purmerend en het project loopt richting zijn einde. Naar planning worden de resultaten in Q1 2021 vastgesteld en verwachten wij PS in een gezamenlijke informatiebijeenkomst met raadsleden te informeren over de resultaten. 01-03-2021 19.00-21.00 uur online presentatie aan raads- en Statenleden over de onderzoeksresultaten naar het HOV op de Zaan-IJ corridor en de corridor Amsterdam-Purmerend (i.s.m. en georganiseerd door Vervoerregio Amsterdam) 22-03-2021: rapport in cie. M&B ter bespreking (B-agenda) In de volgende fase wordt onderzocht welke oplossingsrichting het meest geschikt is om de reizigersgroei op de corridors op te vangen. Het is de intentie om het onderzoek uit te voeren onder het programma SBaB. *Doortrekken NZ-lijn naar Schiphol/Hoofddorp:* Onze belangrijkste prioriteit in het Regionaal OV Toekomstbeeld 2040 (ROVT) is deze doortrekking. Het ROVT is aangeboden aan de Minister van I&W in het BO MIRT 2019. Een nationale alliantie van zeven partijen, waaronder de provincie Noord-Holland, heeft in november 2020 een bod neergelegd bij het Rijk met het voornemen om gezamenlijk circa € 1 miljard bij te dragen ten behoeve van het doortrekken van de NZ-lijn en het sluiten van de ringlijn Amsterdam. In het BO MIRT 2020 is vervolgens geconstateerd dat er nu geen middelen beschikbaar zijn voor het starten van een MIRT-verkenning. De afspraak is gemaakt om in het project ZWASH (Zuidwestcorridor Amsterdam/Schiphol/ Hoofddorp) gezamenlijk door te gaan met de verdere uitwerking van een integrale ontwikkelstrategie, waarin de ruimtelijke economische ontwikkelingen inclusief versnelling woningbouw en de ontwikkelingen omtrent luchtvaart en internationaal treinverkeer aansluiten op de bereikbaarheidsmaatregelen in openbaar vervoer, weg en fiets. In het BO MIRT 2021 moet dan een besluit worden genomen. Dit project is één van de onderdelen van het Rijk/Regio programma Samen Bouwen aan bereikbaarheid (SBAB). Voor beide onderzoeken zal aan PS worden gevraagd hoe zij hierbij betrokken willen worden. 07-12-2021 Digitale bijeenkomst op 7 december over Hoogwaardig OV corridor Haarlem-Schiphol/Amsterdam 2040. Dit is een technische briefing waar PS-

Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
voor PS 4 juli 2022

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2022									2023		Na 15-3	GS	Behandeling
Commissie M&B	**17-01**	**14-02**	**21-03**	**09-05**	**20-06**	**12-09**	**29-09**	**31-10**	**01-12**	**23-01**	**13-02**			
														leden technische en verhelderende vragen kunnen stellen over de studie. 17-01-2022 cie M&B Bekostigen doortrekken Noord/Zuid-lijn naar Schiphol en Hoofddorp (C-agenda) 14-02-2022 rapport Hoogwaardig OV corridor Haarlem-Schiphol/Amsterdam 2040 (B-agenda)
Verdubbeling spoor Alkmaar-Den Helder													Olthof	Met de regio is gesproken over de ontwikkeling van deze spoorverbinding in het samenwerkingsprogramma De Kop Werkt! Er ligt een niet-gepubliceerd rapport, waarin gekeken is naar een aantal mogelijkheden (andere spoorproducten). De regio wil echter vooral vasthouden aan wat ze nu hebben, namelijk een IC, en van daaruit verder (een verdubbeling, die zo'n 400 mln. euro kost). In Q2 van 2021 zullen PS worden geïnformeerd over de resultaten van onze inzet rond de opgave. Op initiatief van de NS is de provincie samen met de gemeenten gestart met het opstellen van een ontwikkelagenda voor de corridors in Noord—Holland waaronder de Zaancorridor. Stand van zaken van deze regionale ontwikkelagenda (C-agenda cie. M&B 22-03-2021) 21-03-2022 Voortgang Regionale Ontwikkelagenda Noord-Holland (C-agenda) De provincie Noord-Holland werkt samen met gemeenten, NS en ProRail aan regionale actieprogramma's voor een aantal spoorcorridors. Deze actieprogramma's vormen samen de Regionale Ontwikkelagenda Noord-Holland. Het doel van de Regionale Ontwikkelagenda is de ontwikkelingen rondom OV-knooppunten, bijvoorbeeld op het gebied van verstedelijking en het openbaar vervoer, in samenhang te bekijken en te versterken.
Oplossen knelpunten Den Helder													Olthof / Pels	Eind 2020 worden maatregelen uitgevoerd aan de N250. Hierbij worden intelligente verkeersregelinstallaties geplaatst en een kruising aangepast. De fysieke werkzaamheden zijn uitgevoerd. Verder is binnen het samenwerkingsverband De Kop Werkt! onderzoek gedaan naar verkeers-/mobiliteitsmanagement maatregelen om de verkeersstromen te spreiden/reguleren. Ook is nader onderzoek gedaan naar meer grootschalige infrastructurele oplossingen. Zoals een nieuwe brug ter hoogte van de Ravelijnweg en het verplaatsen van de Moormanbrug. Deze maatregelen zullen in samenhang met de ontwikkeling van het maritiem cluster verder worden uitgewerkt en beoordeeld. In Q2 2022 zullen PS over de voortgang van het maritiem cluster geïnformeerd worden. 09-05-2022Technische briefing terug- en vooruitblik proces Maritiem Cluster
Koopvaardersschutsluis Den Helder														20-06-2022 M&B (C-stuk)
Herallocatie Investerings-pakket Bereikbaarheid Regio Alkmaar													Olthof	06-09-2021 Voordracht Herallocatie van de middelen in het Investeringspakket Bereikbaarheid regio Alkmaar (13-09-2021 in PS) Ontwikkeling haven Boekelermeer 20-06-2022 M&B (C-stuk)

Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
voor PS 4 juli 2022

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2022									**2023**		**Na 15-3**	**GS**	**Behandeling**
Commissie M&B	**17-01**	**14-02**	**21-03**	**09-05**	**20-06**	**12-09**	**29-09**	**31-10**	**01-12**	**23-01**	**13-02**			
Duurzame oeververvangingen													Olthof	22-03-2021 technische briefing
Infrastructuur														
PMI/PMO: Doorontwikkeling Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur& Provinciaal Meerjarenprogramma Onderhoud iMPI (incl. doorfietsroute N232 bij Badhoevedorp)													Olthof	In april 2020 ontvangt de cie. een enquête over de doorontwikkeling PMI/PMO, waarvan de uitkomsten worden besproken in een BOT-overleg op 15-06. N.a.v. de uitkomsten van de enquête is dit BOT-overleg vervallen (zie nieuwsmail 27 mei 2020): *BOT-overleg PMI/PMO commissie M&B 15 juni vervalt vanwege aangeleverde informatie in de enquête* De enquête over de doorontwikkeling van het PMI/PMO is met veel aandacht ingevuld door PS. De duidelijke onderbouwde antwoorden geven een goed beeld van de wensen en verbetervoorstellen van PS. Daarbij valt op dat uw ideeën over het PMI/PMO verder reiken dan enkel het visueel samenvoegen van beide meerjarenprogramma's. Bijvoorbeeld de wijze van de politieke agendering van de geprogrammeerde projecten komt als thema naar voren. PS bevragen met een digitale enquête is een nieuwe methode en past goed in deze 'corona-tijd'. De uitgebreide antwoorden en de reikwijdte van de verbetervoorstellen vragen een bredere analyse dan voorzien. Voor de aankomende commissie M&B zal daarom het BOT-overleg komen te vervallen. Uw input gaan wij meenemen en wij zullen u voor het zomerreces informeren over de resultaten en de vervolgstappen. De eerste laagdrempelige aanpassingen die uit de enquête komen kunnen we wel al meenemen in de behandeling van het nieuwe meerjarenprogramma 2021-2028, hierover zullen wij u ook informeren. Uiteindelijk zal de eerste 'concept'versie van het samengevoegde PMI/PMO onder de nieuwe naam 'integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur' (iMPI) komend najaar, tegelijk met de nieuwe begroting, geagendeerd worden in de vergadering van PS. 31-08-2020 Uitkomsten enquête en bespreken stand van zaken doorontwikkeling PMI/PMO (B-agenda) 26-10-2020 Voordracht iMPI (v/h PMI/PMO) in cie. M&B 09-11-2020 Voordracht in PS Actualisatie iMPI zit bij de Eerste begrotingswijziging 2021: M&B 15-02-2021, PS 08-03-2021 (zie schema bovenaan) 22-04 BOT-overleg Financiële opgave bouwen en onderhouden infrastructuur (komt aan de orde bij behandeling in de kaderbrief in juni) 06-09-2021 Actualisatie werkafspraken met PS over het iMPI (C-agenda) 06-09-2021 Technische briefing Pitch promoties infraprojecten 27-09-2021 2e Technische briefing over projecten iMPI 28-10-2021 Voordracht iMPI 2022-2029 en voordracht bij Begroting 2022, 08-11 in PS 27-01-2022 Halfjaarlijkse technische briefing "Projecten iMPI" 14-02-2022 Actualisatie iMPI, 07-03-2022 in PS 9-09-2022 Halfjaarlijkse technische briefing "Projecten iMPI" 31-10-2022 Actualisatie iMPI, 14-11-2022 in PS 2023 e.v.: 1 cie.verg. eerder dan behandeling EBW en Begroting: technische

Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
voor PS 4 juli 2022

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2022									2023		Na 15-3	GS	Behandeling
Commissie M&B	**17-01**	**14-02**	**21-03**	**09-05**	**20-06**	**12-09**	**29-09**	**31-10**	**01-12**	**23-01**	**13-02**			
														briefing “Projecten iMPI” 23-01-2023 Halfjaarlijkse technische briefing “Projecten iMPI” 13-02-2023 Actualisatie iMPI, 20-02-2023 in PS
investeringsstrategie Noord-Hollandse infrastructuur (iNHi)														De investeringsstategie Noord-Hollandse infrastructuur (iNHi) heeft raakvlakken met de commissies NLG (biodiversiteit) en RWK (wonen/bereikbaarheid/ruimte). 22-04-2021Technische briefing Algemene beeldvorming iNHi, met uitnodiging van NLG en RWK In plaats van het BOT-overleg op 17-01-2022 een ambtelijke toelichting middels een technische briefing in Q2-2022 en daarna voor bespreking agenderen op de B-agenda. Het ‘instrument’ iNHi wordt voor het eerst toegepast als uitwerking van het nieuwe coalitieakkoord (2023). Daarna zal de toegepaste iNHi (de ‘iNHi 2023-2027’) het formele traject doorlopen van met uiteindelijke vaststelling in PS rond Q4-2023 / Q1-2024. Na vaststelling kunnen de resultaten geborgd worden in het iMPI en vergelijkbare programma’s. **31-10-2022 technische briefing iNHi – prioriteren infrastructuurmaatregelen** **13-02-2023 cie. M&B iNHi (B-agenda) – prioriteren infrastructuurmaatregelen na de verkiezingen**
Verandering Onteigeningsprocedure													Rommel (Grond)	Omdat de Omgevingswet opnieuw is uitgesteld wordt de technische briefing ‘verandering Onteigeningsprocedure’ voor de commissies NLG (trekkende commissie) en M&B (Infrastructuur) vooralsnog verplaatst naar NLG 05-09-2022.
Luchtvaart (incl. Schiphol)														
Luchtvaart													Olthof	Zoals in het coalitieakkoord al is aangegeven, is het Rijk bevoegd gezag ten aanzien van Schiphol. Daarmee is het overleg op nationaal niveau richtinggevend. Dit voorjaar wordt vanuit het kabinet de concept-luchtvaartnota 2020-2050 verwacht. Deze nota dient antwoord te geven op de vraag hoe de luchtvaart zich kan ontwikkelen in balans met andere maatschappelijke belangen zoals veiligheid, duurzaamheid en leefbaarheid. Inzet vanuit het kabinet is dat de luchtvaart stiller en duurzamer wordt, waarbij veiligheid steeds voorop staat. De Bestuurlijke Regie Schiphol – het samenwerkingsverband van provincies en gemeenten die binnen het werkingsgebied van Schiphol (48 Lden) – zal een zienswijze voorbereiden op de concept-luchtvaartnota. De Staten zullen daarover worden geïnformeerd. 15-06-2020 Masterclass Luchtvaart 22-06-2020 Bespreken Zienswijze BRS op Luchtvaartnota (B-agenda) 15-02-2021 Zienswijze BRS op ontwerp-Voorkeursbesluit luchtruimherziening (B-agenda) 15-02-2021 Position paper BRS governance omgeving Schiphol (C-agenda) 22-03-2021 Technische briefing planning en proces komende 2 jaar April 2021: - Schiphol (LVB1) initiatiefwet nachtsluiting. PS informeren over de ter visielegging van twee ontwerpbesluiten over luchtvaart en insteek BRS bij de inhoudelijke beoordeling daarvan.

Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
voor PS 4 juli 2022

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2022									2023		Na 15-3	GS	Behandeling
Commissie M&B	**17-01**	**14-02**	**21-03**	**09-05**	**20-06**	**12-09**	**29-09**	**31-10**	**01-12**	**23-01**	**13-02**			
														14-06-2021 Zienswijze van de Bestuurlijke Regie Schiphol op de “ontwerpwijziging Luchthavenindelingbesluit Schiphol vanwege technische wijzigingen” van het kabinet (C-agenda). 20-05-2021 voorbereiden BOT overleg proces luchtvaart 27-09-2021 technische briefing proces luchtvaart / samenhang met RO, met uitnodiging van cie. RWK 28-10-2021 o.v.b. BOT overleg proces luchtvaart, met uitnodiging van cie. RWK 29-11-2021 Informeren PS over aanpassing luchthavenbesluiten in de omgevingsverordening 09-05-2022 Voordracht Aanpassing luchthavenregeling Middenmeer 20-06-2022 BOT overleg luchtvaart
Luchthavenbesluit (LHB) Amsterdam Heliport (Westpoort)													Olthof	De provincie is ten aanzien van de regionale luchtvaart wél bevoegd gezag. De agendering van het Ontwerp-Luchthavenbesluit (LHB) Westpoort in de cie. volgt naar verwachting in oktober of november (C-stuk). 18-01-2021 Voordracht Luchthavenbesluit Westpoort in cie. M&B 01-02-2021 Voordracht Luchthavenbesluit Westpoort in PS
NZKG en (Zee)havens														
Visie Noordzeekanaalgebied en havencomplexen realiseren													Pels	De Noord-Hollandse zeehavens staan voor grote maatschappelijke uitdagingen. In de komende jaren wordt de transitie gemaakt van fossiele energie naar duurzame bronnen. Dit is nodig om de klimaatdoelstellingen te behalen, de kwaliteit van de leefomgeving in de havengebieden te verbeteren en om als zeehavens ook in de nabije toekomst economisch competitief te zijn. En juist dankzij de reeds aanwezige energie-infrastructuur en het feit dat de havengebieden de aanlandingspunten zijn voor de windparken op zee zijn er volop kansen. Ook voor het op industriële schaal toepassen van circulaire economie zijn de havengebieden goed gesitueerd. Maar net als bij de energietransitie is hier zowel fysieke ruimte als milieuruimte nodig is. Naast deze opgaven dienen maatregelen genomen te worden om ook in de toekomst klimaatbestendig en waterrobuust te zijn en is het uitgangspunt dat de waardevolle landschappen rondom te zeehavens behouden dienen te blijven. Tot slot speelt het Noorzeekanaalgebied een rol om een deel van de aanzienlijke woningbouwopgave in de Metropoolregio Amsterdam te accommoderen en is er in Den Helder behoefte aan extra kaderuimte voor de Koninklijke Marine. Het moge duidelijk zijn dat de ruimtedruk in beide gebieden groot is. Het leggen van deze ruimtelijke puzzel nemen we samen met onze partners ter hand. Binnen de Nationale Omgevingsvisie is het Noordzeekanaalgebied aangewezen als gebied om nader uit te werken (NOVI-NZKG). Wij werken dit verder in met onze partners in het Bestuursplatform NZKG in samenwerking met het Rijk. Doel is om tot regionale afspraken te komen over de volgordelijkheid waarin maatschappelijke opgaven gerealiseerd kunnen worden in het NZKG en hiertoe ondersteunende afspraken te maken met het Rijk. Verwachting is dat dit product in najaar 2023 wordt opgeleverd in het Bestuursplatform NZKG. Daarnaast zijn we rondom de haven van Den Helder in gesprek over de visie op het Maritiem Cluster Den Helder. Het kader waarbinnen we opereren in beide samenwerkingsverbanden willen we graag nader aanscherpen. Daartoe stellen

Strategische Statenagenda Commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid
voor PS 4 juli 2022

Beeldvorming (Fase 1) : BOT-overleg of technische briefing / overleg derden
Oordeelsvorming (Fase 2) : ter bespreking, B-agenda
Besluitvorming (Fase 3) : Voordracht ter voorbereiding PS, A-agenda

vetgedrukt = mutatie na meest recente vergadering (cie. M&B of PS)

	2022									**2023**		**Na 15-3**	**GS**	**Behandeling**
Commissie M&B	**17-01**	**14-02**	**21-03**	**09-05**	**20-06**	**12-09**	**29-09**	**31-10**	**01-12**	**23-01**	**13-02**			
														we een Havennota op die we eind 2022 aan u voor willen leggen. 30-05 werkbezoek Amsterdamse haven (i.s.m. ORAM), met cie. RWK (ruimte) Verwachting: 29-09 Technische briefing havennota

Strategische Statenagenda Commissie Economie Financiën en Bestuur
juni 2022

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

	2022						2023	GS	Werkvorm	Procesafspraken / Wensen t.a.v. de voorbereiding
Commissie EFB	**9-5**	**20-6**	**12-9**	**29-9**	**31-10**	**5-12**				**Roodgedrukte teksten** *zijn de laatste toevoegingen / updates op de Strategische agenda voor de commissie EFB*
Algemeen										
1e begrotingswijziging 2023								Allen		2023: Cie EFB: 13 februari 2023 PS: 20 februari 2023
Jaarstukken 2021								Allen		2022: Rekeningencommissie Maandag 30 mei 2022 en Mondelinge technische vragen sessie op 30 mei Reguliere commissies - maandag 13 juni 2022 (NLG en RWK - maandag 20 juni 2022 (EFB en M&B) PS 4 juli 2022
Quickscan begrotingsproces 2021										21-3-2022 BOT overleg geweest Voor meireces komt GS met brief Format indienen moties/amendementen Kaderbrief/begroting Format behandeld in EFB van 9 mei 2022. Nav opmerkingen van de commissie wordt dit aangepast. Proefdraaien met format bij Kaderbrief
Kaderbrief 2023								Allen		Reguliere commissies - maandag 13 juni 2022 (NLG en RWK - maandag 20 juni 2022 (EFB en M&B) PS 4 juli 2022
Perspectiefnota	Technische briefing over reserves/perspectiefnota									Itt eerder berichten zal de perspectiefnota niet bij de Kaderbrief maar in de laatste vergadering van de commissie EFB (29 september 2022) voor de begrotingsbehandeling worden behandeld. GS stellen voor in de brief bij de Kadernota risicomanagement en weerstandsvermogen om het gesprek over de algemene reserves (normen tav de gewenste omvang) te voeren bij de perspectiefnota (september 2022). Ter voorbereiding hierop is op 9 mei 2022 een technische briefing gehouden over dit onderwerp
2e begrotingswijziging 2022								Allen		maandag 5 september NLG en RWK Maandag 12 september EFB en M&B - PS 19 september 2022
Begroting 2023								Allen		24 oktober 2022 in commissie NLG en RWK 31 oktober 2022 in commissie EFB en M&B 14 november 2022 in PS.

Strategische Statenagenda Commissie Economie Financiën en Bestuur
juni 2022

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

Laatste begrotingswijziging 2022								Allen		cie EFB :5 december 2022 PS :19 december 2022
Motie 41 (noodfonds)								Pels		10-01-2022 In november 2020 is door GS noodsteun verleend aan 37 gemeenten die op hun beurt 100 culturele instellingen in Noord-Holland financieel geholpen hebben. Het restant van het noodfonds is in 2021 ingezet voor gemeenten in Noord-Holland om noodsteun te verlenen aan vitale regionale culturele instellingen met vervolgschade in 2021. Hiermee zijn in november 2021 nogmaals 46 culturele instellingen geholpen die in het voorjaar van 2021 als gevolg van de COVID-19 maatregelen in acute financiële nood zijn gekomen. Doordat instellingen ook een beroep hebben kunnen doen op o.a. de algemene rijksmaatregelen zoals NOW vloeit een bedrag van ongeveer € 2.000.000 aan subsidies van de 1e tranche terug naar de provincie. Gezien de recente Covid-19 ontwikkelingen en dreigende effecten van de sluitingen en tekorten in 2022/2023 voor de culturele sector, stelt GS voor om, bij de eerste begrotingswijziging 2022, de middelen die terugvloeien van de 1e tranche beschikbaar te houden voor herstel van de culturele infrastructuur.
motie 42 (herstelfonds)					?			Div		Cie EFB 9-5-2022: Op dit moment wordt een evaluatie uitgevoerd van het fonds teneinde vast te stellen of de fondsen effectief worden ingezet en of aanpassingen in de regeling noodzakelijk zijn. Richting het einde van het jaar kan de regeling opnieuw worden uitgezet. Voorgesteld wordt om vanwege de huidige grote onzekerheden in het najaar met elkaar in gesprek te gaan over de stand van zaken van de bestedingen waarbij de wijze van financiering van onderdelen helder in het schema wordt opgenomen. Over hoe de € 47 miljoen precies wordt ingezet met allerlei huidige en binnenkort uit te zetten regelingen en hoe GS naar de derde tranche kijken en de noodzaak om deze wel of niet verder uit te werken, besluiten PS. In het gesprek in het najaar kunnen PS een uitspraak doen over de derde tranche en kunnen richting de coalitieonderhandelingen nadere afspraken gemaakt worden. 10-01-2022 In december is een bestuurlijke informatiebijeenkomst gehouden om betrokken wethouders te informeren over de regeling voor de versterking van de maatschappelijke sector. Vanaf januari 2022 is de Cultuurlening beschikbaar voor culturele en erfgoedorganisaties die in Noord-Holland zijn gevestigd.
Financiën, Cultuur en Erfgoed (Pels)	**9-5**	**20-6**	**12-9**	**29-9**	**31-10**	**5-12**	**2023**			
Voorstel om de opzet van de begroting te verbeteren en meer inzichtelijk te maken (indicatoren)								Pels		In de rekeningencommissie (valt onder commissie EFB) van 26 augustus 2019 is over dit onderwerp gesproken, GS zullen met een voorstel richting commissie/PS komen om de opzet van de begroting te verbeteren en meer inzichtelijk te maken. In rekeningencommissie van september 2022 zal dit weer besproken worden.
Legesverordening								Pels		Legesverordening 2022 vastgesteld in PS van 13-12-2022 met Amendement 41-2022: stikstofvergunningen kostendekkend. Legesverordening 2023: ?

Strategische Statenagenda Commissie Economie Financiën en Bestuur
juni 2022

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

Kostendekkendheid Milieuleges Omgevingswet								Pels		Wordt in IPO verband besproken: hoe richten we dit in. Moet voor 1/1/2023 op orde zijn. Met commissie bespreken in Q3/ Q4 afhankelijk van invoering Omgevingswet
Nazorg stortplaatsen .						of 23 januari 2023		Pels		Cie EFB 17-1-2022: Gedeputeerde Pels gaat onderzoeken wat 'eeuwigdurende nazorg' betekent, hoe deze door de provincie kan worden afgehecht en op welke wijze hieraan kan worden voldaan. Rekenrentes: In februari a.s. worden de uitkomsten van het gezamenlijke onderzoek en het opstellen van scenario's verwacht en kan een besluit worden genomen. De resultaten van de scenario's kunnen verwerkt worden in de begroting nazorg 2023
Nota Verbonden Partijen								Pels		Evaluatie behandeld in EFB van 16 september 2019. De nieuwe nota verbonden partijen is in de commissie van 31 augustus 2020 behandeld en als hamerstuk in PS van 5 oktober 2020. In de jaarstukken zal hier aandacht aan worden besteed.
Actualisatie Cultuurnota								Pels		Op 13-12-2021 heeft PS de Beleidskader erfgoed en cultuur 2022 vastgesteld. Hierbij zijn 2 moties aangenomen: M237-2021: inspiratie her- en bijbestemmingen M239-2021: inbreng van de makers bij cultuurbeleid (voor de zomer 2022 worden PS geïnformeerd over de Stvz) Zie ook brief GS C-agenda EFB inz. verlenging bestuurlijk kader Cultuur en onderwijs. Bij behandeling cultuurnota in EFB van 29 november is aangegeven: Beperkte ambtelijke capaciteit gemeenten erfgoed: De risico's van de beperkte ambtelijke capaciteit bij gemeenten, zeker voor erfgoed, zijn bekend. Mw. Pels zegt toe dit mee te nemen naar de MRA en het cultuurprofiel NHN en de stand van zaken na een jaar te melden aan PS Cultuureducatie: Voorgesteld wordt om eerst af te wachten wat in het regeerakkoord beschikbaar komt voor cultuureducatie. Het is jammer dat elke coalitieperiode opnieuw moet worden beoordeeld of incidenteel geld beschikbaar moet worden gesteld voor cultuureducatie omdat telkens de inzet van het Rijk moet worden afgewacht. Dat doet geen recht aan het belang van cultuureducatie. Zodra bekend is wat het nieuwe kabinet gaat doen met cultuureducatie, dan komen GS terug bij PS. Vouchers voor onderwijs: Het gebruik van vouchers voor het onderwijs wordt meegenomen bij de uitwerking van de derde tranche van het herstelfonds Stolpen: Na een jaar zal mw. Pels een terugkoppeling geven over de voortgang van het beleid voor stolpen, dan zijn de gesprekken met gemeenten gevoerd en is de waarderingskaart onder de aandacht gebracht van eigenaren
Discussienotitie PvdA inz. laaggeletterdheid										Mw. Pels zegt toe een verkenning uit te laten voeren naar de mogelijkheden (inzet van ProBiblio, de motie van PS over het hanteren van taalniveau B1 in de eigen communicatie en arbeidsmarkt), maar wel binnen deze kaders. Ook zal ze in de verkenning meenemen welke regie- en coördinatierol de provincie kan spelen bij het faciliteren van gemeentelijke regelingen. De resultaten zullen na de zomer voorgelegd worden

Strategische Statenagenda Commissie Economie Financiën en Bestuur
juni 2022

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

Investeren in behoud van archeologisch erfgoed								Pels		Met de actualisatie van het cultuurbeleid (zie hierboven) komt de beleidsinzet op het gebied van onderwaterarcheologie aan de orde. Onderwerpen daarbij zijn beschermingsbeleid van wrakken in de Waddenzee en extra onderzoek naar nieuw aangeleverde vondsten. In het tweede kwartaal 2020 worden PS geïnformeerd over de presentatie van de vondsten van het Palmhoutwrak. Financiële bijdrage Kaap Skil voor tentoonstellen Palmhoutwrak-collectie (28-9 c-agenda)
Stelling van Amsterdam								Pels		Technische briefing gehouden op 6/9/2021
Sport, Personeel en Organisatie en Inkoop (Pels)	**9-5**	**20-6**	**12-9**	**29-9**	**31-10**	5-12	**2023**			
Sport								Pels		Op 8 november 2021 hebben PS de motie Toekomstperspectief Sport aangenomen. PS vragen GS: - Een toekomstperspectief of discussienota uit te werken over sport in Noord-Holland in de vorm van een update over de beleidsnotitie Sport (2020), bestaande uit: • de stand van zaken van de beleidsnotitie Sport; • een uiteenzetting van de taken van de Provincie Noord-Holland op dit gebied; • een vergelijk van het sportbeleid met andere provincies; • de (mogelijk structurele) rol die Sportservice Noord-Holland of anderen hierin kunnen spelen> GS hebben aangegeven met een dergelijke notitie te komen (september 2022) Voortgang Beleidsnotitie Sport EFB besproken in EFB 18 januari 2021. Toegezegd is: Het aanbieden van plantaardige maaltijden en snacks in de kantine zal wederom bij de eerstvolgende kennissessie via Sportservice onder de aandacht gebracht worden. De focus op natuurinclusiviteit kan bij een volgende ronde aan de orde komen, aangezien het huidige budget daarvoor onvoldoende is.
Goed werkgever- en opdrachtgeverschap								Pels		Zie GS brief c-agenda EFB 26 oktober 2020 over duurzaam doorpakken en rol als werkgever - diversiteit op de werkvloer Binnen de ambtelijke organisatie is 'goed werkgeverschap en eigentijdse arbeidsverhoudingen' één van de pijlers van het strategisch HR beleid. Onder deze noemer wordt gewerkt aan diverse thema's, waaronder diversiteit en inclusiviteit en ontwikkel- en loopbaanmogelijkheden. Naar verwachting in het tweede kwartaal van dit jaar zullen GS de Staten nader informeren over de wijze waarop wij uitvoering geven aan dit onderdeel van het Coalitieakkoord, en de komende tijd met onze verbonden partijen in gesprek gaan welke stappen ze hierin kunnen zetten.
Voortgang Social Return								Pels		Zie ook brief C-agenda EFB 29-11-2021 Social Return Statushouders. Voortgang: 1e kwartaal 2020 (zie c-agenda EFB 31-8-2020) Voortgang 2021: 'Social return in één oogopslag 2021 met daarin de voortgang vanaf januari 2015 tot mei 2021 (C-agenda EFB 6-9-2021);

Strategische Statenagenda Commissie Economie Financiën en Bestuur
juni 2022

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

										Eerste kwartaal 2022: voortgang social return in 1 opslag Herijking social return 1e kwartaal 2023
Initiatiefvoorstel van fractie DENK inzake Arbeidsmarktdiscriminatie NH										
Inkoopbeleid								Pels		**Besproken in commissie EFB 22 maart 2021**
Circulaire economie en PDNH Per 1-1-2021 van M&B naar EFB (Pels)	**9-5**	**20-6**	**12-9**	**29-9**	**31-10**	5-12	**2023**			
Actieagenda Circulaire Economie 2021-2025								Pels		18-1-2021 concept-Actieagenda in cie. EFB (besproken B-agenda) Werkbezoek circulaire economie 31 oktober 2022 (ochtend) Europabijeenkomst circulaire economie 14 juni 2022
PDENH (Participatiefonds Duurzame Economie Noord-Holland)								Pels		Bij de behandeling van de Mid Term Review heeft Gedeputeerde Pels aangegeven: PDNH loopt af in 2024, daarom is het idee om voor/na de zomer in 2022 het toekomstscenario PDNH te gaan bespreken zodat alle instrumenten op elkaar aansluiten en elkaar blijven versterken Zal op 20-6-2022 in de commissie worden behandeld N.a.v. veel vragen over dit onderwerp is op verzoek van PS een technische briefing PDENH gehouden op 3 september 2020 in de commissie M&B. Op 7 december 2020 heeft er een expertmeeting plaats gevonden over revolverende fondsen. .
Economie, Arbeidsmarkt en Onderwijs, Bestuur, Interbestuurlijk Toezicht en Europa (Zaal)	**9-5**	**20-6**	**12-9**	**29-9**	**31-10**	5-12	**2023**			
Voortgangsrapportage/actualisatie economisch uitvoeringsbeleid/ Dashboard								Zaal		Op 6 Sept 2021 is het nieuwe uitvoeringsprogramma in EFB besproken
Initiatiefvoorstel CU/PvdD "Noord-Holland Impact; zestien voorstellen voor het stimuleren van een economie die van waarde is voor de samenleving										
Voortgang Pallas project								Zaal		29-11-2021 is uitstel terugbetaling lening besproken. In Q4 2022 wordt de toekomst van Pallas besproken en kan een besluit worden genomen (na het besluit van het Rijk). De speciaal gezant zal voor de commissie uitgenodigd worden.

Strategische Statenagenda Commissie Economie Financiën en Bestuur
juni 2022

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

										Bespreking in EFB zal naar alle waarschijnlijkheid op 5/12/2022 plaatsvinden; vooraf technische briefing
HIRB/werklocaties								Zaal		Zie c-agenda EFB 17-1-2022: -wijziging uitvoeringsregeling HRB duurzaamheid; - vaststelling HIRB regelingen 2022 - Onder de noemer HIRB-plus zijn regelingen opgesteld voor het toekomstbestendig maken en houden van bedrijventerreinen en winkelgebieden. Ook zijn middelen vrijgemaakt ten behoeve van pilots op het gebied van verblijfsrecreatie. In totaal wordt voor HIRB-plus in de periode 2020-2023 een bedrag van € 2,5 mln. per jaar ingezet. In de subsidieregeling voor de fysieke herstructurering van bedrijventerreinen krijgen de aspecten duurzaamheid (waaronder CO2-reductie), circulariteit en leefbaarheid grotere nadruk. Projecten die op deze gebieden veel maatregelen nemen hebben een grotere kans op subsidie in de jaarlijkse subsidietender. PS worden jaarlijks geïnformeerd over de gehonoreerde projecten. Regionale afspraken werklocaties: Hiervoor worden de afspraken gevolgd die gemaakt zijn inde PRV; ramingen worden minimaal eens in de 5 jaar voorzien. Voor NHN is net een herziening van de raming gestart (oplevering 2e helft 2020). Zie brief GS aan PS inz. Monitor Werklocaties 2020 c-agenda EFB 30 november 2020
Jaarprogramma van De Kop Werkt! (wensen en bedenkingen').			??					Zaal		Jaarrapportage 2021 staat op C-agenda EFB 9 mei 2022 Samenwerking is per 1-1-2022 beëindigd. GS laten onderzoeken of de investeringen uit het programma hebben bijgedragen aan een toekomstbestendige regio waar het goed wonen, werken en recreëren is. (onderzoek naar naar economische en maatschappelijke effecten van het programma De Kop Werkt!) Bij de start van het programma is een nulmeting uitgevoerd waaraan de effecten zullen worden gemeten. Naast het meten van de economische en maatschappelijke effecten is ook de governance van het programma geëvalueerd. De rapportages zullen na de zomer 2022 aan PS worden gezonden. De Halfjaarrapportage 2021 van het programma 'De Kop Werkt! staat op C-agenda EFB 17-1-2022 FB 20-1-2020: programma loopt af: hr. Van der Hoek zegt toe dat het onderwerp terugkomt op de agenda van de commissie na afronding van de effectrapportage (maatschappelijke en economische effecten) en de evaluatie van het ambitiedocument en evaluatie governance. 29/6: Zie ook brief C-agenda EFB 31/8 inz. jaarrapportage 2019 en verlengen programma. De effectrapportage (maatschappelijke en economische effecten) en de evaluatie van het ambitiedocument en evaluatie governance komen nog terug op de agenda. Aan de evaluatie van het ambitiedocument en evaluatie governance wordt nu gewerkt. De effectrapportage wordt circa 1 jaar uitgesteld. In 2021 worden dit allemaal te samen aan de Cie aangeboden 2e tranche jaarprogramma 2020 is op 18 januari in cie EFB behandeld. Jaarrapportage 2020 staat op c-agenda EFB 14-6-2021
Herstructurering Winkelgebieden								Zaal		EFB 20-1-2020 (rondvraag Van der Hoek): negatieve berichtgeving winkelleegstand. Primair gemeenten aan zet. Wordt wel in regionaal en in MRA verband over gesproken. Eventuele acties

Strategische Statenagenda Commissie Economie Financiën en Bestuur
juni 2022

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

.										zullen in gezamenlijkheid plaatsvinden. In dat geval worden PS geïnformeerd
Continuering regionale economische samenwerking NHN								Zaal		.De provincie en 18 NHN gemeenten hebben op 17 december 2017 een aandeelhouders- en dienstverleningsovereenkomst ondertekend, waarin de strategische samenwerking van en onderlinge afstemming tussen ondernemers, onderwijsinstellingen, kennisinstellingen, lokale en provinciale overheden en regionale samenwerkingsverbanden in NHN is vastgelegd. In deze overeenkomsten is bepaald dat uiterlijk in oktober 2021 een tussenevaluatie is uitgevoerd en uiterlijk in mei 2023 een eindevaluatie is uitgevoerd. De tussenevaluatie wordt opgeleverd in oktober 2021 en in het Bestuurlijk Afstemming Overleg NHN (BAO) en de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 22 november 2021 vastgesteld, opdat de uitkomsten van de evaluatie kunnen worden vertaald in het Jaarplan ONHN van 2022. De resultaten van deze tussenevaluatie zullen na deze datum aan de Commissie worden voorgelegd.
Uitkomsten evaluatie detailhandelbeleid								Zaal		Zie ook brief GS inz. monitor detailhandel op c-agenda EFB 31-8-2020
Hoogwaardige en digitale verbindingen								Zaal		Bij de behandeling van de MId Term review in EFB van 29-11-2021 heeft de commissie aangeven dit onderwerp ter bespreking te willen agenderen. Is op 9 mei 2022 besproken in de cie EFB: afgesproken wordt om eerst af te wachten of de motie Van Dijk in de Tweede Kamer leidt tot het beschikbaar stellen van voldoende middelen om de laatste echt witte vlekken op te lossen, want het kost in totaal ongeveer € 11 en € 31 miljoen voor de provincie (een paar duizend euro per adres). Nadat het besluit van de Tweede Kamer bekend is geworden, zullen PS geïnformeerd worden
Een innovatief klimaat bevorderen Economie en inclusieve arbeidsmarkt								Zaal		GS streeft naar een optimaal vestigingsklimaat voor ondernemers in Noord-Holland. Een nationaal en Europees gelijk speelveld is hierbij van groot belang. We stellen geen strengere normen dan de wettelijke, maar stimuleren bedrijven om duurzame maatregelen te nemen. De provincie ondersteunt het vestigingsklimaat door in te zetten op goede bereikbaarheid, goede ruimtelijke ordening en een gezonde leefomgeving. Om de verduurzaming van de economie te versnellen, ondersteunen en stimuleren GS over de volle breedte duurzame innovatie. Hiervoor stelt GS middelen beschikbaar. GS stimuleert (duurzame) innovatie op verschillende manieren, met de MKB innovatie-instrumenten en -fondsen. Voor de financiële stimulering van innovaties is de MIT-subsidieregeling ingesteld (MKB innovatiestimulering regio en Topsectoren), het Participatiefonds Duurzame Economie NH en het Innovatiefonds NH. Met het investeringsgereedprogramma PIM worden (duurzame) ondernemers met het vinden van passende financiering geholpen, en met het versnellingsprogramma GO!-NH worden duurzame innovaties versneld. Al deze innovatie-instrumenten worden in de huidige coalitieperiode voortgezet en/of uitgebreid. Daarnaast start, in samenwerking met regionale partners, een pilot 'Globalisers' om Noord-Hollandse scale-ups te helpen groeien door ondersteuning te bieden bij het toetreden op de internationale markt. De uitvoering van deze instrumenten wordt door GS georganiseerd. PS worden jaarlijks per brief geïnformeerd.
Een veerkrachtige arbeidsmarkt bevorderen								Zaal		6 september is een technische briefing gehouden door de werkambassadeur en op 27 september is de uitvoeringsagenda besproken. De door GS vastgestelde definitieve uitvoeringsagenda staat op de c-agenda van EFB van 17-1-2022
Nieuwe Europastrategie								Zaal		De Europastrategie is op 13 december 2021 door PS vastgesteld met 2 amendementen: A 38-2021: In 2026 tussentijdse beschouwing Europastrategie A 40-2021: verdienmodel agrariers.

Strategische Statenagenda Commissie Economie Financiën en Bestuur
juni 2022

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

										Teven is motie 233-2021 aangenomen: Europa dichter bij PS. Afdoeningsvoorstel EFB 21-3-2022 EFB 21-3-2022: motie afgedaan
Sponsoring								Zaal		In 2022 vindt een evaluatie van de doelstellingen en de resultaten plaats. Zie ook c-agenda EFB 22-4-2021: Brief GS aan PS inz. verruimde uitgangspunten evenementensponsoring 2021-2022 In oktober 2019 zijn de uitgangspunten in de commissie besproken en in november 2019 heeft GS het definitieve sponsorbeleid 2020-2023 vastgesteld. PS zullen jaarlijks een voortgangsrapportage ontvangen over de duurzaamheidsmaatregelen die de gesponsorde evenementen invoeren. 18 Januari 2021 is de Voortgangsbrief dierenwelzijn gesponsorde evenementen 2020 op B-agenda EFB.
Initiatiefvoorstel wijziging Referendumverordening van FvD								Zaal		Behandeld in cie EFB van28-9-2020:. Toegezegd is: GS zullen goed blijven volgen of sprake is van gestrande pogingen en in dat geval zullen PS worden geïnformeerd Mw. Zaal geeft aan dat op basis van de motie van FvD is al een communicatietraject gestart, voorgesteld wordt na te gaan wat dit heeft opgeleverd alvorens weer een nieuw traject te starten. Zodra de digitale mogelijkheid aanwezig is, zal hierover gecommuniceerd worden. De vraag van de PVV over de geschatte kosten van een referendum (bedrag concretiseren) is schriftelijk beantwoord. Zie ook Statenvragen FvD 115-2020 Bindend correctief referendum agenderen in commissie zodra de Grondwetswijziging dat mogelijk maakt
Beleidskader bestuurskracht								Zaal		Momenteel wordt bezien of het nodig is om deze aan te passen (itt tot hetgeen in de MTR staat, dat er begin 2022 een startnotitie voor een nieuw beleidskader komt)
Beleidskader Inter Bestuurlijk Toezicht										Cie EFB 14 februari 2022: mw. Zaal stelt voor om het beleidskader over 2 jaar (febr. 2024) weer op de agenda te zetten om ontwikkelingen in het beleid af te stemmen met PS
Datacenterstrategie								Zaal		Definitieve versie in EFB van 17-1-2022 en PS van 31-1-2022 Na een jaar zal de strategie geëvalueerd worden (februari 2023) BOT overleg heeft plaatsgevonden op 10 mei 2021 Eerste contouren 6 september 2021 in cie EFB Voordracht Datacenterstrategie op 17/1/2022 in EFB behandeld en op 31/1/2022 geamendeerd vastgesteld in PS (A1-2022/tegengaan lichtoverlast) Aangenomen moties: M9-2022 Hyperscales M10-2022 Zorgen om hyperscales M13-2022 Restwarmte
Openbare orde en Veiligheid, Integriteit, Internationale betrekkingen, Public Affairs, Communicatie Concerncontrol, Juridische	**9-5**	**20-6**	**12-9**	**29-9**	**31-10**	**5-12**	**2023**			

Strategische Statenagenda Commissie Economie Financiën en Bestuur
juni 2022

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

Zaken, Archief, PS- en GS zaken (CdK)										
Bestuurscultuur/werkgroep burgerparticipatie			**of 29-9**					CdK		Concept Agenda bestuurlijke vernieuwing en participatie/notitie bevoegdheidsverdeling GS/PS is besproken in EFB 18 januari 2021 Werkgroep burgerparticipatie is nieuw leven ingeblazen. Resultaten werkgroep burgerparticipatie en voorstel GS September 2022
inspraak en participatieverordening.								CdK		Mededeling CDK EFB 6/9/2021: Het aangekondigde wetsvoorstel met als titel 'Versterking Participatie Decentrale overheden' is nog niet behandeld door de Tweede Kamer. Daarom kan de toezegging om de inspraak- en participatieverordening uit te breiden en voor de zomer van 2022 af te ronden, niet nagekomen worden. Er wordt gestart met een bijeenkomst over digitale participatie op 6 oktober a.s. met burgemeesters en wethouders. Het resultaat hiervan wordt verwerkt in het grotere geheel. De aangekondigde conferentie over participatie is voorlopig uitgesteld.
1e begrotingswijziging Randstedelijke Rekenkamer voor zienswijze 2023								CdK/PS		Februari 2023
Begroting Randstedelijke Rekenkamer 2022								CdK/PS		April 2022
Ondermijning, tegengaan, weerbaarheid stimuleren								CdK		De cdK zal over de voortgang van de agenda ten minste een keer per jaar aan de Staten rapporteren (los van de P&C-cyclus;(eerste voortgangsrapportage is 27 september 2021 in EFB behandeld). Ten aanzien van de interne weerbaarheid: zoals in de Agenda Weerbaar NH opgenomen zal een provinciaal weerbaarheidsbeeld wordt opgesteld. De oplevering wordt eind december verwacht en zal input vormen voor een actieplan interne weerbaarheid. Zie ook brief C-agenda EFB 18-1-2021 en 29-11-2021: Brief van GS aan PS inz. Uitvoeringsregeling subsidie bestuurlijke weerbaarheidsscans
Statenvoordracht - Wensen en bedenkingen bij subsidievaststelling fractiebijdragen n.a.v. Rapport van bevindingen 2020-2021								CdK		EFB 17 januari 2021 en PS 31-1-2022
Kadernota Risicomanagement en weerstandsvermogen,								CdK		GS stellen voor in de brief bij de Kadernota om het gesprek over de algemene reserves (normen tav de gewenste omvang) te voeren bij de perspectiefnota (juni 2022). Ter voorbereiding hierop zal op 9 mei 2022 een technische briefing worden gehouden over dit onderwerp
MRA versterkte samenwerking								CdK		Samenwerkingsvoorstellen tussen GS en PS hebben besproken in EFB 14-2-2022 en motie 52-2021 (governance MRA) afgedaan. Samenwerkingsafspraken zijn op 15/11/2021 in PS vastgesteld.
Agenda's AV en Raadtafel MRA										Data vergaderingen AV 18/2; 20/5; 16/9; 18/11 Data vergaderingen Raadtafel: 9/2 (schriftelijk); 10/5; 7/9 (schriftelijk); 8/11
Meerjarenbegroting MRA										20-6-2022
Beleidskader verboden handelingen										C-agenda EFB 17-1-2022
Initiatiefvoorstel van Denk inz. uitgebreid onderzoek								CdK		Aangehouden in cie EFB van 17 januari 2022. Technische briefing met Amsterdamse onderzoeker en voorzitter Ninsee.

Strategische Statenagenda Commissie Economie Financiën en Bestuur
juni 2022

Beeldvorming (Fase 1) / ter kennisname (C-agenda)
Oordeelsvorming (Fase 2) / ter bespreking in commissie (B-agenda)
Besluitvorming. Voordracht + PS (Fase 3) / voorbereiding in commissie (A-agenda)

naar het slavernijverleden en de rol van de Provincie Noord-Holland										diepgaand onderzoek Rijk naar Slavernijverleden wordt in 203 verwacht
IPO, ICT en Data en Subsidies algemeen (Stigter)	**9-5**	**20-6**	**12-9**	**29-9**	**31-10**	**5-12**	**2023**			
Kaderbrief 2023/IPO begroting 2023								Stigter		Kaderbrief 2023 van het IPO 9mei 2022 Begroting IPO 2023: oktober 2022
Datastrategie								Stigter		In 2022 (sept) zal er een voortgangsrapportage komen en in 2023 een evaluatie en een geactualiseerde datatstrategie. 31-8-2020: technische briefing datastrategie. Voortgangsrapportage heeft op de B-agenda van EFB 30 november gestaan. Geactualiseerde datastrategie 14 juni in cie behandeld en op 28/6 door PS vastgesteld.

Provincie Noord-Holland

Lijst ingekomen stukken mei voor PS van 4 juli 2022

Nr.	Omschrijving
1	**Ruimte/Bereikbaarheid: Voorkeursvariant OV-knooppunt Haarlem Nieuw-Zuid (C-agenda RWK 13-6-2022 en M&B 20-6-2022)** De provincie Noord-Holland werkt samen met de gemeente Haarlem aan de komst van een nieuw OV-knooppunt buiten het centrum van Haarlem: Haarlem Nieuw-Zuid. Eind 2021 hebben GS een reservering uit het OV-fonds toegekend aan dit OV-knooppunt, op voorwaarde dat er wordt gekozen voor de variant die zowel inhoudelijk als financieel het meest optimaal is. Op 24 mei neemt het college van B&W van Haarlem een besluit over het voorstel aan de gemeenteraad. Het definitieve besluit over de voorkeursvariant wordt naar verwachting eind juni door de gemeenteraad genomen.
2	**Landbouw/Economie: Brief LTO Informatievoorziening situatie in Oekraïne (C-agenda NLG 13-06-2022 & EFB 20-06-2022)**
3	**Bereikbaarheid: Stand van zaken beschikbaarheidsvergoeding en transitieplan Openbaar Vervoer Noord-Holland (B-agenda M&B 20-06-2022)** De steunmaatregelen van de rijksoverheid voor de openbaar vervoersector worden verlengd tot 31 december 2022. In lijn met de afspraken met rijksoverheid besluit de provincie Noord-Holland daarom om 100% van de exploitatiebijdrage tot en met december 2022 uit te betalen. Zo kunnen de vervoerders in Noord-Holland met verminderde reizigersinkomsten toch voldoende kwalitatief openbaar vervoer blijven aanbieden.
4	**Bereikbaarheid: Stand van zaken en ontwikkelingen openbaar vervoer Noord-Holland (B-agenda M&B 20-06-2022)** Gedeputeerde Staten informeren Provinciale Staten over de staat van het openbaar vervoer en het voorzieningenniveau. Het gaat hierbij onder andere om de betaalbaarheid van het OV als uitgangspunt in het Perspectief Mobiliteit, de vertraging van de zero emissie bussen in de Gooi en Vechtstreek n.a.v. leveringsproblemen door de situatie in Oekraïne, de introductie van het Nieuwe OV Betalen met pinpas en de voortgangsrapportage Onderzoeksagenda vervolg Regionaal OV Toekomstbeeld 2021-2023 over diverse studies naar Hoogwaardig Openbaar Vervoer van het afgelopen jaar in de Zuid-Kennemerland en IJmond, ZaanIJ en 't Gooi.
5	**Gezondheid: Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied begroting 2023 (A-agenda NLG13-06)** De begrotingswijziging 2022, de ontwerpbegroting 2023 en de jaarstukken 2021 van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied worden aan PS toegezonden zodat PS een zienswijze op de stukken kunnen geven. Aangezien er geen inhoudelijke opmerkingen bij deze documenten zijn, is het voorstel aan PS om geen zienswijze te uiten.
6	**GS: ontslag gedeputeerde Pels (GroenLinks)**

7	**PS: ontslag Statenlid Kocken (GroenLinks)**
8	**Recreatie: Financiële stukken recreatieschappen voor zienswijzen (A-agenda NLG 13-06-2022)** De provincie Noord-Holland is een deelnemer van de recreatieschappen Spaarnwoude, Alkmaarder- en Uitgeestermeer, Twiske- Waterland, Groengebied Amstelland. Conform de gemeenschappelijke regelingen van deze recreatieschappen worden de financiële stukken jaarlijks aan raden en Staten voor zienswijzen voorgelegd. Provinciale Staten van Noord-Holland zullen begin juli a.s. een oordeel vormen over deze stukken.
9	**Recreatie: Ladder van Leisure (B-agenda NLG 13-06-2022)** De toenemende recreatiedruk vraagt om een goede afwegingen om de impact van de recreatieve activiteiten op de natuur, landschap en omgeving te kunnen beoordelen. Met de Ladder van Leisure wordt inzichtelijk wat de impact is van recreatieve activiteiten op de omgeving waar deze activiteiten plaatsvinden. Met het vaststellen van de Ladder van Leisure kan motie 88-2021, aangenomen door Provinciale Staten op 28 juni 2021, worden afgedaan.
10	**Recreatie: Wijziging Gemeenschappelijke Regeling Plassenschap Loosdrecht (A-agenda NLG 13-06-2022)** Begin 2022 hebben alle deelnemers van het Plassenschap Loosdrecht e.o. een instemmend besluit genomen over het voorstel tot de toekomstige samenwerking in het Plassenschap Loosdrecht e.o. De kern van dit voorstel is dat de huidige gemeenschappelijke regeling wordt gewijzigd in een bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO). De Wet gemeenschappelijke regeling en de thans geldende gemeenschappelijke regeling maken het noodzakelijk dat Provinciale Staten haar goedkeuring verleend aan Gedeputeerde Staten tot het treffen van de gewijzigde gemeenschappelijke regeling Plassenschap Loosdrecht e.o.
11	**Water: Wijziging reglement van bestuur voor het Hoogheemraadschap van Rijnland inzake geborgde zetels (A-agenda NLG 13-06-2022)** Voor het reglement van bestuur voor het Hoogheemraadschap van Rijnland worden de volgende wijzigingen voorgesteld: het aantal geborgde zetels wordt van 9 terug gebracht naar het wettelijk minimum van 7; in Zuid-Holland wordt een gebied in beheer bij het waterschap gebracht; ook wordt met enkele wijzigingen voorgesorteerd op de komst van de Omgevingswet. Tijdens de ter inzage legging van het ontwerpbesluit van 22 maart tot en met 2 mei 2022 zijn 27 zienswijzen ingediend en is er een Nota van Beantwoording opgesteld.
13	**Financiën: Brief GS aan PS inz. Financieringssystematiek provincies (c-agenda EFB 20-6-2022)** Het nieuwe kabinet heeft in het coalitieakkoord opgenomen dat het streeft naar een nieuwe financieringssystematiek voor de provincies en gemeenten met ingang van 2026. De gezamenlijke provincies zijn daarom een traject gestart waarbij gezamenlijk met rijk en gemeenten gewerkt wordt aan deze nieuwe systematiek. In IPO verband zijn de voorwaarden van de gezamenlijke provincies voor deze nieuwe financieringssytematiek uitgewerkt en deze worden per brief voorgelegd aan het Rijk. GS besluiten PS hierover te informeren.

14	**Voordracht Meerjarenbegroting MRA (A-agenda EFB 20-6-2022)** Op 6 april 2022 hebben de MRA-overheden het concept ontvangen van de MRA-meerjarenbegroting 2022-2024. Verzocht is op dit concept in raden en Staten te bespreken en opmerkingen mee te geven aan de vertegenwoordigers naar de Algemene Vergadering, die hier op 18 september 2022 over zullen spreken. De inbreng van Noord-Holland zal besproken worden in de commissie EFB en vervolgens in de plenaire Staten.
15	**PDENH: Aantredende beheerfase Participatiefonds Duurzame Economie Noord-Holland B.V. (PDENH) (B-agenda EFB 20-6-2022)** Het Participatiefonds Duurzame Economie Noord-Holland B.V. zal naar verwachting in de periode 2023-2024 uit de investeringsfase van het originele fondsvermogen geraken. Rond deze tijd loopt ook het contract met het huidige fondsmanagement af. Het college heeft zich hierover beraden en voorgenomen om in deze nieuwe fase van het fonds geen nieuwe investeringen meer aan te gaan, anders dan vervolginvesteringen in portfoliobedrijven. Hiermee richt de aandacht van PDENH zich op beheer van de bestaande portefeuille.
16	**Personeel: Initiatiefvoorstel DENK arbeidsmarktdiscriminatie NH (A-agenda EFB 20-6-2022)** Het college adviseert Provinciale Staten over het initiatiefvoorstel van DENK "Arbeidsmarktdiscriminatie NH". We onderschrijven het belang van een structureel diversiteits- en inclusiebeleid bij de provincie, wat inmiddels grotendeels wordt geïmplementeerd.
17	**Energie/ruimte: Provinciaal inpassingsplan Netuitbreiding 150kV Beverwijk-Oterleek (A-agenda RWK 13-6-22)** Voor het versterken en verbeteren van de huidige elektriciteitsinfrastructuur in Noord-Holland wordt tussen Beverwijk en Oterleek een nieuwe ondergrondse 150kV kabelverbinding gerealiseerd, aansluitend op de bestaande verbindingen. Voor deze netuitbreiding is een provinciaal inpassingsplan (PIP) opgesteld waarmee een bestemmingswijziging wordt gerealiseerd en zo het 150kV ondergronds kabeltracé mogelijk wordt gemaakt. Het inpassingsplan, inclusief de beantwoording van de zienswijzen, wordt aan Provinciale Staten aangeboden ter vaststelling.
18	**Gezondheid: Omgevingsdienst IJmond begroting 2023 (A-agenda NLG 13-06-2022)** De begrotingswijziging 2022, de ontwerpbegroting 2023 en de jaarstukken 2021 van de Omgevingsdienst IJmond worden aan PS toegezonden zodat PS een zienswijze op de stukken kunnen geven. Aangezien er geen inhoudelijke opmerkingen bij deze documenten zijn, wordt PS voorgesteld om geen zienswijze te uiten
19	**Gezondheid: Stand van zaken actualisatie vergunningenbestand provinciale bedrijven (C-agenda NLG 13-06-2022)** Voor de commissievergadering Natuur Landbouw & Gezondheid (NLG) van 10 januari 2022 zijn technische vragen gesteld over vergunningen voor bedrijven waarvan GS bevoegd gezag zijn. GS hebben toen toegezegd schriftelijk te reageren. Met deze brief informeren GS PS over het vergunningenbestand van bedrijven waar de provincie bevoegd gezag van is.

20	**Gezondheid: Zienswijze op de 2de Begrotingswijziging 2022, Begroting 2023 en de voorlopige Jaarrekening 2021 van de Omgevingsdienst Flevoland en Gooi en Vechtstreek (OFGV) (A-agenda NLG 13-06-2022)** Het dagelijks bestuur van OFGV heeft de 2de Begrotingswijziging 2022, de Begroting 2023 en de voorlopige Jaarrekening 2021 aan de raden en Staten van haar deelnemers toegezonden, zodat deze een zienswijze op het stuk kunnen geven.
21	**Gezondheid: Zienswijze op de Begroting 2023 en de Jaarstukken 2021 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (A-agenda NLG 13-06-2022)** De Begroting 2023 en de Jaarstukken 2021 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord worden aan Provinciale Staten toegezonden zodat Provinciale Staten een zienswijze op de stukken kunnen geven.
22	**Omgevingsverordening: Eerste herziening Omgevingsverordening NH2022 (ontwerp) (B-agenda RWK 13-6-22)** Gedeputeerde Staten hebben de Eerste herziening van de Omgevingsverordening NH2022 (ontwerp) vastgesteld en geven deze vrij voor bespreking met Provinciale Staten. De eerste herziening heeft betrekking op onderwerpen zoals Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen, datacenters en rangorde bij waterschaarste. De terinzagelegging is van 22 augustus 2022 tot en met 2 oktober 2022.
23	**Omgevingsverordening: Wijziging werkingsgebieden Omgevingsverordening Noord - Holland 2020 ronde 1 2022 (B-agenda RWK 13-6-2022)** Gedeputeerde Staten stellen het eindconcept van de Wijziging werkingsgebieden Omgevingsverordening NH2020 ronde 1 2022 en de Nota van beantwoording vast. De voorgenomen wijzigingen hebben ter inzage gelegen. Met dit besluit geven Gedeputeerde Staten het eindconcept en de Nota van beantwoording vrij voor bespreking met Provinciale Staten.
24	**Recreatie: Brief bestuursmededeling alkmaarder- en uitgeestermeer en reactie zienswijzen kadernota (C-agenda NLG 13-06-2022)**
25	**Recreatie: brief bestuursmededeling twiske-waterland en Reactie op de ontvangen zienswijzen op de Kadernota (C-agenda NLG 13-06-2022)**
26	**Ruimte/Natuur: Brief Op weg naar Unesco Geopark Heuvelrug Gooi Vecht (C-agenda NLG & RWK 13-06-2022)**
27	**Ruimte/opvang statushouders: Locaties huisvesting spoedzoekers regio Zaanstreek-Waterland (c-agenda RWK 13-6-22 & EFB 20-6-22)** Met een brief worden PS geïnformeerd over de huisvesting spoedzoekers in Zaanstreek-Waterland om richtinggevende uitspraken te doen over een nog op te stellen overzicht van potentiële locaties voor spoedzoekers.
28	**Recreatie: Bestuursmededeling Spaarnwoude Park mei 2022 (C-agenda NLG 13-06-2022)**
29	**Recreatie: Brief aanvullend handhavingsverzoek Twiske (C-agenda NLG 13-06-2022)**

30	**MRA: terugkoppeling uit MRA 10 mei 2022 (c-agenda EFB 20-6-2022)**
31	**Bereikbaarheid: Uitnodiging thema café bereikbaarheid Noordelijke Duin- en Bollenstreek (C-agenda M&B 20-06-2022)**
32	**Mobiliteit: Kwartaalrapportage Q1 2022 OV Ombudsman (C-agenda M&B 20-06-2022)**
33	**Mobiliteit: Voornemen werkbezoek Californië september 2022 (C-agenda M&B 20-06-2022)** Gedeputeerde Olthof is voornemens van 5 tot en met 10 september 2022 deel te nemen aan een Nederlandse handelsmissie naar Californië die in het teken staat van slimme en schone mobiliteit in stedelijke regio's.
34	**Ruimte/Natuur: Brief Op weg naar Unesco Geopark Heuvelrug Gooi Vecht (C-agenda NLG & RWK 13-06-2022)**
35	**Voordracht Jaarstukken 2021 (A-agenda NLG en RWK 13-6-2022 en EFB en M&B 20-6-2022 en Rekeningencommissie 30-5-2022).)** In de jaarstukken 2021 legt het college verantwoording af over het gevoerde beleid en de behaalde output in het jaar 2021. Het college besluit de jaarstukken 2021 ter besluitvorming toe te zenden aan Provinciale Staten.
36	**Voordracht Kaderbrief 2023 (A-agenda NLG en RWK 13-6-2022 en EFB en M&B 20-6-2022)**
37	**Dierenwelzijn: Brief Raad voor Dierenaangelegenheden Doden van Dieren (C-agenda NLG 13-06-2022)**
38	**Brief GS aan PS inz. Auditopvolging peildatum maart 2022 (c-agenda NLG 13-6-2022 en EFB en M&B 20-6-2022)** Auditopvolging is een instrument om de overgenomen aanbevelingen van de externe accountant, de Randstedelijke Rekenkamer, de provinciearchivaris en Concerncontrol systematisch door te voeren. Het dient tevens als verantwoordingsinstrument naar PS en sturingsinstrument voor PS. Per halfjaar wordt gerapporteerd aan de directie, GS en PS.
39	**Circulaire economie: Randstedelijke Rekenkamer: onderzoeksopzet circulaire economie (c-agenda EFN 20-6-2022; indien u opmerkingen heeft over de opzet kunt u deze voor 1 juli mailen aan de Randstedelijke Rekenkamer ; zie brief)**
40	**Economie: Brief GS inz. Monitor Detailhandel Provincie Noord-Holland 2021-2022 (c-agenda EFB 20-6-2022)** De Monitor Detailhandel Noord-Holland is een jaarlijkse analyse van de trends en ontwikkelingen binnen de detailhandel, aangevuld met actuele data over gemeentelijke plannen. Er is sprake van een lichte banengroei, voornamelijk door online-winkelen. Mede door de COVID-19 steunmaatregelen van de overheid is het winkelaanbod stabiel gebleven en de leegstand licht gedaald.

41	**Financiën: Brief GS aan PS inz. Begrotingsneutrale wijzigingen beleidsdoelenraming februari 2022 (c-agenda EFB 20-6-2022)** Gedeputeerde Staten kunnen binnen de door Provinciale Staten vastgestelde begrotingsprogramma's middelen toewijzen aan de verschillende beleidsdoelen. Met dit besluit worden interne wijzigingen hierop administratief binnen de programmabegroting verwerkt.
42	**Monumenten: Brief GS aan PS inz. Uitvoeringsregeling subsidie restauratie rijksmonumenten Noord-Holland 2022 (c-agenda EFB 20-6-2022)** De Uitvoeringsregeling subsidie restauratie rijksmonumenten Noord-Holland 2022 is bedoeld voor eigenaren van rijksmonumenten die hun monument gaan restaureren, bij voorkeur in combinatie met verduurzamingsmaatregelen. Het gaat om rijksmonumenten die niet als woonhuis zijn gebouwd en voor het publiek toegankelijk zijn.
43	**Natuur: Gebiedsvisie polder Westzaan (C-agenda NLG 13-06-2022)** In het afgelopen jaar is onder leiding van provincie Noord-Holland en de gemeente Zaanstad in nauwe samenwerking met vele andere partijen (Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, LTO, agrarische natuurvereniging Water Land en Dijken, Staatsbosbeheer, Platform Zaanse Veenweidengebieden) gewerkt aan een gebiedsvisie voor het jaar 2040 voor de polder Westzaan. In deze visie is een koers beschreven voor de opgaven die de polder kent: dit zijn o.a. het afronden van het Natuurnetwerk Nederland, de Natura2000 en verbrakkingsopgave en Kaderrichtlijn Water-, stikstof- en bodemdalingsopgaven.
44	**Ondermijning/integriteit: Brief GS aan PS inz. Provinciaal weerbaarheidsbeeld (c-agenda EFB 20-6-2022)** In 2021 is het provinciaal weerbaarheidsbeeld opgeleverd: het resultaat van een onderzoek naar de kwetsbaarheid van de organisatie tegen ondermijnende criminaliteit en integriteitsschendingen. In 2022 is een adddendum op het rapport opgeleverd. Het college neemt kennis van deze documenten en van de stand van zaken van de opvolging van de beschreven aanbevelingen.
45	**Ruimte: Voorbeelden Ruimte voor Ruimte regeling in Uithoorn n.a.v. toezegging cie RWK 10-2-2022 (C-agenda RWK 13-6-2022)** Naar aanleiding van de toezegging van gedeputeerde Loggen in de vergadering van de commissie Ruimte, Wonen en Klimaat op 10 februari 2022 is dit voorbeeld van de regeling Ruimte voor Ruimte in Uithoorn middels een vereveningsfonds toegestuurd aan de Provinciale Staten.
46	**Stikstof: Brief Stikstofclaim verzoek om informatie (C-agenda 13-06-2022)**
47	**Referendum: Advies referendumcommissie tbv PS 23 mei over vervolg mogelijk referendumproces (PS 23 mei 2022)**

48	**Bibliotheken: Jaarverslag Probiblio 2021: zie https://jaarverslag2021.probiblio.nl/ (C-agenda EFB 20-6-2022)**
49	**Natuur: Ontwerp-Natuurbeheerplan 2023 (C-agenda NLG 13-06-2022)** Het Natuurbeheerplan bevat de kaders en de natuurdoelen voor de subsidiëring van het natuurbeheer door de provincie. Met dit besluit wordt het ontwerp Natuurbeheerplan 2023 ter visie gelegd. De wijzigingen ten opzichte van het Natuurbeheerplan 2022 zijn overlegd met de belanghebbende(n).
50	**Water: Aanpassingen Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen en Voortgangsrapportage 2021 (C-agenda NLG 13-06-2022)** Eind 2017 is het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen vastgesteld door 21 partijen, waaronder de provincie Noord-Holland. Inmiddels loopt dit akkoord ruim 4 jaar en bleken er aanpassingen noodzakelijk in zowel de aansturing als de governance. Via een brief worden Provinciale Staten geïnformeerd over deze aanpassingen. Tevens ontvangen Provinciale Staten de voortgangsrapportage 2021 van het Gebiedsakkoord.
51	**Control: Brief GS aan PS inz. Controlstatuut provincie N-H (C-agenda EFB 20-6-2022)** GS stellen het controlstatuut provincie Noord-Holland vast. Dit controlstatuut bevat een uitwerking van de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de concerncontroller. Het controlstatuut wordt gepubliceerd in het Provinciaal blad.
52	**Control: Brief GS aan PS inz. Jaarplan Concerncontrol 2022-2023 (C-agenda EFB 20-6-2022)** De financiële verordening en het controlstatuut beschrijven de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van Concerncontrol. In het jaarplan worden deze vertaald naar reguliere werkzaamheden en concrete activiteiten in 2022-2023.
53	**Energie/havens /milieu: Brief GS aan PS inz. herziening convenant Energiehaven (C-agenda RWK en NLG 13-6-2022 en M&B 20-6-2022)** Om te komen tot de Energiehaven in IJmuiden hebben in 2020 de Staat der Nederlanden, Provincie Noord-Holland, gemeente Velsen, Port of Amsterdam, Zeehaven Ijmuiden en Tata Steel een convenant gesloten. Het convenant heeft een looptijd tot 1 juni 2022. Echter, om de energiehaven te kunnen realiseren is meer tijd nodig. Derhalve wordt het convenant verlengd, tevens wordt de Minister van Economische Zaken en Klimaat uitgenodigd actief te participeren in het traject.
54	**Gezondheid: Nieuwsbrief omgevingsdienst IJmond (C-agenda NLG 13-06-2022)**
55	**IPO BAC financiën: agenda bac financiën 19 mei 2022 (C-agenda EFB 20-6-2022)**
56	**IPO bestuur: conceptagenda IPO bestuur 12 mei 2022 (c-agenda EFB 20-6-2022)**
57	**Landbouw: Nieuwsbrief mei Greenport Aalsmeer (C-agenda NLG 13-06-2022)**

58	**PS algemeen: Persoonlijke mededeling Statenlid Hartog - Overstap van fractie VVD naar factie JA21 (presidium 23-05-2022)**
59	**Economie: Initiatiefvoorstel ChristenUnie en PvdD "N-H Impact; 16 voorstellen voor het stimuleren van een economie die van waarde is voor de samenleving" (EFB 20-06-2022)**
60	**Ruimte/Wonen: Overzicht, toelichting en duiding jaarcijfers ontwikkeling (C-agenda RWK 13-6-2022)**
61	**Recreatie: Brief Openbare vergadering van het Algemeen Bestuur van recreatieschap Twiske Waterland (C-agenda NLG 13-06-2022)**
62	**Recreatie: openbare vergadering van het Algemeen Bestuur van recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer (C-agenda NLG 13-06-2022)**
63	**Recreatie: openbare vergadering van het Algemeen Bestuur van recreatieschap Groengebied Amstelland (C-agenda NLG 13-06-2022)**
64	**Recreatie: openbare vergadering van het Algemeen Bestuur van recreatieschap Spaarnwoude (C-agenda NLG 13-06-2022)**
65	**Waddengebied: IKW magazine van het Investeringskader Waddengebied (C-agenda NLG 13-06-2022)**
66	**Recreatie: Getoonde belangstelling verwerven aandelen Recreatie Noord-Holland N.V. (C-agenda NLG 13-06-2022)** De provincie Noord-Holland wil haar aandelen in Recreatie NoordHolland NV verkopen en voert hiertoe een verkenning uit. In een brief worden Provinciale Staten geïnformeerd over de stand van zaken, met als belangrijkste mededeling dat Staatsbosbeheer de enige geïnteresseerde partij is die aan de randvoorwaarden van de provincie voldoet.
67	**stikstof: beantwoording juridische vragen technische briefing stikstof (C-agenda NLG 13-06-2022)**
68	**Water: Bestuursovereenkomst Zoetwaterregio Noord-Nederland (C-agenda NLG 13-06-2022)** Gedeputeerde Staten hebben ingestemd met de ondertekening van de Bestuursovereenkomst Zoetwaterregio Noord-Nederland waarin afspraken worden gemaakt over de uitvoering van het maatregelenpakket fase 2 (2022-2027). Het betreft afspraken tussen de regionale partijen onderling (5 provincies en 5 waterschappen) over de organisatie van de uitvoering en de financiering van de maatregelen. Met de vaststelling van het Deltaprogramma in september 2021 is een bedrag van 200 miljoen in het Deltafonds vastgelegd ter financiële ondersteuning van de regionale zoetwatermaatregelen. 25 % van de kosten van het maatregelenpakket van de regio Noord wordt uit het de Deltafonds betaald.
69	**Water: Verhoging vijfde openstelling Uitvoeringsregeling subsidie Kennisontwikkeling Bodem en Water Noord-Holland 2017 (C-agenda NLG 13-06-2022)** De waterschappen en provincie stimuleren agrariërs om de water- en bodemkwaliteit te verbeteren. Hiervoor is onder andere de Uitvoeringsregeling subsidie Kennisontwikkeling Bodem en Water Noord-Holland 2017 in het leven geroepen. Met deze uitvoeringsregeling kunnen studieprojecten en coaches gesubsidieerd worden die bijdragen aan de kennisopbouw en

	bewustwording bij agrariërs. De waterschappen stellen hiervoor geld beschikbaar, de provincie voert deze regeling uit. Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier stelt € 600.000 extra beschikbaar. Gedeputeerde Staten hebben in het verlengde hiervan besloten het subsidieplafond voor het HHNK-gebied met dit bedrag te verhogen.
70	**Mobiliteit: Reactie Bomenstichting op nota verkeersveiligheid incl. beantwoording (C-agenda M&B 9-5-2022)**
71	**Mobiliteit: Ingekomen mail Fietsersbond over Actieagenda Actieve Mobiliteit (C-agenda M&B 09-05-2022)**
72	**Bereikbaarheid/Bestuur/Economie: Ingekomen mail ASV over Twee riviercruiseschepen aan Havenstraat voor opvang vluchtelingen (C-agenda M&B -leidende cie.- en EFB 09-05-2022)**
73	**Bereikbaarheid: Ingekomen mail Nieuwsmail ASV (C-agenda M&B 09-05-2022)**
74	**Bereikbaarheid: Ingekomen mail Fietsersbond over Doorfietsroutes regio Alkmaar (C-agenda M&B 09-05-2022)**
75	**Omgevingsverordening/Wind op land: Brief aan PS inzake gezondheidseffectscreening in relatie tot Inhoud document (C-agenda RWK 13-6-2022 en NLG 13-06))** Naar aanleiding van de toezegging die door gedeputeerde Stigter is gedaan in de vergadering van de commissie Ruimte, Wonen en Klimaat op 11 april 2022 informeert het college Provinciale Staten met deze brief.

Provincie Noord-Holland

Lijst Ingekomen stukken 1 t/m 22 juni 2022 voor PS 4 juli 2022

Nr.	Omschrijving
1	**Heel PS: IPO: Interprovinciaal Overleg AV Nieuwsbrief juni 2022 (c-agenda EFB 12-9-2022)**
2	**IPO: Agenda's BAC's Cultuur, kwaliteit openbaar bestuur en regionale economie (c-agenda EFB 12-9-2022)**
3	**Mobiliteit: Ingekomen reactie Vrienden van Middenduin over verbetering verkeersveiligheid Zeeweg (C-agenda M&B 12-09-2022)**
4	**Financien/Bestuur: Brief GS aan PS inz. Gemeenschappelijk Toezichtkader Gemeenschappelijke regelingen financieel toezicht (c-agenda EFB 12-9-2022)** In de Gemeentewet is geregeld dat Gedeputeerde Staten toezicht houden op de ontwikkeling van de financiële positie van gemeenten. De Wet gemeenschappelijke regelingen (WGR) bepaalt dat deze taak ook van toepassing is op gemeenschappelijke regelingen. In 2020 is voor de gemeenten het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader 2020 (GTK 2020 gemeenten) opgesteld. In het verlengde hiervan is nu een afzonderlijk kader voor de regelingen opgesteld (GTK 2022 GR).
5	**Mobiliteit: Verkeersveiligheid Zeeweg N200 (C-agenda M&B 12-09-2022)** Op de Zeeweg naar Bloemendaal aan Zee vinden relatief veel ongevallen plaats. De provincie en de gemeente Bloemendaal werken samen om de verkeersveiligheid te verbeteren. We pakken eerst de plekken aan waar auto's en fietsers elkaar kruisen: de weg naar Parnassia en de ingang van camping De Lakens. En we gaan campagnes voor bewust verkeersveilig gedrag voeren. Voor de langere termijn kijken we ook naar de ideeën die in een prijsvraag door bewoners zijn aangedragen.
6	**Wonen: ingekomen publicatie over sturing op woningcorporaties (c-agenda RWK 5-9-2022)** De publicatie is de vinden via deze link: https://www.rli.nl/publicaties/2022/advies/onderdak-bieden
7	**Ruimte: Voornemen tot aanwijzing stimuleringsgebied zonne-energie in het noorden van Hoofddorp (B-agenda RWK 27-6-22)** De gemeente Haarlemmermeer heeft Gedeputeerde Staten per brief gevraagd de procedure te starten voor het aanwijzen van een stimuleringsgebied zonne-energie aan de IJweg in het noorden van Hoofddorp. Voordat GS besluiten om het gebied aan te wijzen, worden de plannen voorgelegd aan de commissie Ruimte, Wonen en Klimaat.
8	**Bereikbaarheid: ingekomen brief Schuttevaer inzake niet verlengen Koopvaardersschutsluis (KVSS) (C-agenda M&B 20-06-2022)**

9	**Brief GS inz. uitstel advies initiatiefvoorstel CU PvdD stimuleren economie die van waarde is voor samenleving (c-agenda EFB 20-6-2022)**
10	**Natuur/Recreatie: brief vergunning Lentekabinet (C-agenda NLG 05-09-2022)**
11	**Natuur/stikstof: Startnotitie Nationaal Programma Landelijk Gebied (C-agenda NLG 05-09-2022)**
12	**Natuur: Brief schade aan NNN festival (C-agenda NLG 05-09-2022)**
13	**Randstedelijke Rekenkamer: vastgestelde begroting 2023 (c-agenda EFB 20-6-2022)**
14	**Recreatie: Bestuursmededeling Groengebied Amstelland (C-agenda NLG 05-09-2022)**
15	**Stikstof: Brief er is maar één oplossing voor stikstofdebacle (C-agenda NLG 05-09-2022)**
16	**Omgevingsverordening: ingekomen brief aan GS en PS misstanden huisvesting arbeidsmigranten Hollands Kroon (ingekomen stuk nr. 19 maand juni 2022) (c-agenda RWK 5-9-2022)**
17	**Landbouw: Studie Eiwittransitie Noord-Holland (C-agenda NLG 05-09-2022)** In opdracht van de Provincie Noord-Holland, het Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord, Amsterdam Trade en Innovatie, gemeente Zaanstad en The Protein Cluster is er een studie uitgebracht over de Eiwittransitie in Noord-Holland. Het doel van deze studie is om in kaart te brengen welke Noord-Hollandse organisaties zich bezighouden met de eiwittransitie, wat de grootste uitdagingen zijn voor deze bedrijven en wat mogelijke kansen zijn voor de eiwittransitie in Noord-Holland.
18	**Bereikbaarheid: Tussenresultaten vervolgstudie mogelijke onderdoorgang N247, Broek in Waterland (C-agenda M&B 20-06-2022)** De provincie Noord-Holland werkt aan een studie naar de eventuele aanleg van een onderdoorgang in de N247. Deze weg doorkruist nu Broek in Waterland en de grote woningbouwopgave in de regio vraagt om een robuuste oplossing voor dit grootste knelpunt op de N247. In een vervolgstudie moet onder andere duidelijk worden hoeveel ruimte een onderdoorgang in gaat nemen, wat de gevolgen voor het verkeer zijn en wat de kosten voor aanleg en onderhoud zullen zijn. Het uitwerken van aangedragen bewonersvarianten kostte meer tijd waardoor de studie langer duurt dan gepland.
19	**Bereikbaarheid: Brief Holland Rijnland over bustour 17 juni 2022 (C-agenda M&B 20-06-2022)**
20	**Bestuur: Brief Regietafel NHN inz. Governance Noord-Holland-Noord (c-agenda EFB 20-6-2022)**
21	**Brief CdK inzake screening kandidaat-gedeputeerde (PS 20-06-2022)**

22	**EFB/RWK/NLG IBT: Brief GS aan PS inz. Jaarverslag interbestuurlijk toezicht 2021 (C-agenda EFB 20-6-2022 en c-agenda NLG en RWK 5-9-2022)** De provincie Noord-Holland maakt jaarlijks de beoordelingsresultaten van het Interbestuurlijk Toezicht openbaar. Het jaarverslag 2021 en de resultaten van de beoordelingen van alle gemeenten over 2021 worden op www.noord-holland.nl/ibt vermeld. Om de beoordelingen van alle gemeenten inzichtelijk te maken zijn de gegevens ook verwerkt in de interactieve kaart.
23	**Heel PS: IPO stukken AV vergadering 28 juni 2022 (Indien u opmerkingen mee wilt geven aan de AV leden mw. Jellema en mw. Er kunt u dat doen voor vrijdag 24 juni; c-agenda EFB 20-6-2022)**
24	**Mail verontruste burger over toekomst van Nederland (c-agenda EFB 20-6-2022)**
25	**Bereikbaarheid: Besluitvorming haven Boekelermeer (C-agenda M&B 20-06-2022)** In de vergadering van 13 september 2021 hebben Provinciale Staten (PS) besloten tot een andere verdeling van het Investeringspakket Bereikbaarheid Alkmaar (IPB). Een deel van dit budget komt ten goede aan de ontwikkeling van de Haven Boekelermeer. Gedeputeerde Staten hebben, onder voorbehoud van goedkeuring door PS, besloten om dit budget toe te kennen als subsidie aan de gemeente Alkmaar, ten behoeve van de realisatie van de haven Boekelermeer.
26	**Financien: Overwegingen GS bij kaderbrief 2023 (wordt bij het agendapunt kaderbrief van alle commissie gevoegd)** GS informeren PS over de (beleids)voorstellen die onderdeel zijn geweest van de afweging in GS over de te maken financiële keuzes bij het opstellen van de kaderbrief 2023.
27	**Gezondheid: Informatievoorziening VTH bij provinciale bedrijven d.d. 7 juni 2022 (B-agenda NLG 13-06-2022)** Het college van Gedeputeerde Staten informeert tweemaandelijks de vergadering van de commissie NLGM over de ontwikkelingen op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) bij bedrijven die onder provinciaal bevoegd gezag vallen. Hieronder vallen ook Tata Steel en Harsco Metals
28	**Handhaving: Brief IVN in CC aan PNH over reactie ODNHN op verzoek handhaving WnbG Twiske (C-agenda NLG 5-9-2022)**
29	**Landbouw: Ondertekenen Tuinbouw Pact tijdens Politieke conferentie ERIAFF (C-agenda NLG 05-09-2022)** ERIAFF is het Europees netwerk voor innovatie in de landbouw en voedsel waar Noord-Holland al enkele jaren lid van is. Gedeputeerde Zaal geeft tijdens de jaarlijkse conferentie in Thessaloniki een aantal presentaties over de Nederlandse tuinbouw, de eiwittransitie en ondertekent het tuinbouw PACT namens GS.
30	**Natuur: Verzoek overprogrammeren Programma Natuur (C-agenda NLG 05-09-2022)** Het Rijk heeft via het 'Programma Natuur' € 42,1 miljoen aan de provincie beschikbaar gesteld om (dertig) grootschalige natuurherstelmaatregelen uit te voeren. We voorzien een onderbesteding op deze maatregelen, daarom willen we overgaan tot een overprogrammering

	van maximaal 10% op de projecten waarvan de provincie trekker is. Dat komt neer op een maximale overbesteding van € 2 miljoen.
31	**Landbouw: Agenderingsverzoek CDA Brief LTO Informatievoorziening situatie Oekraïne (B-agenda NLG 13-06-2022)**
32	**Ruimtelijke Ordening: Aanbieding ARO Jaarverslag Noord-Holland (c-agenda RWK 5-9-2022)**
33	**Dierenwelzijn: Agenderingsverzoek PvdD en SP C naar B RDA Zienswijze Doden van dieren (B-agenda NLG 05-09-2022)**
34	**IPO BAC Mobiliteit agenda 16.06.2022**
35	**Omgevingsverordening: ingekomen brief aan GS en PS misstanden huisvesting arbeidsmigranten**
36	**Jaarstukken 2021: Schriftelijke beantwoording vragen die nog open stonden na de technische vragenronde op 30 mei over de Jaarstukken 2021. (wordt bij het agendapunt jaarstukken van alle commissie gevoegd).**
37	**Nieuwsbrief mei 2022- Omgevingsdienst NHN (C-agenda NLG 13-6-2022)**
38	**Ruimte/Wonen: Indicatief woningbouw bod aan het Rijk (c-agenda RWK 13-6-22)** Als onderdeel van het proces om in oktober 2022 tot afspraken te komen over de nationale woningbouwopgave en het aandeel van Noord-Holland daarin, heeft de provincie op verzoek van de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening een indicatief bod opgesteld. Dit indicatief bod is onder voorbehoud van diverse randvoorwaarden en een 'realiteits-toets' die in de periode tot oktober door Rijk, gemeenten, woningcorporaties en bouwende partijen wordt uitgevoerd.
39	**Gezondheid: Agenda BAC Commissie Milieu Toezicht en Handhaving 9 juni 2022 (C-agenda NLG 13-06-2022)**
40	**Gezondheid: Brief Randstedelijke Rekenkamer aan GS Flevoland - uitkomsten verkenning varend ontgassen (C-agenda NLG 13-06)**
41	**Gezondheid: Uitvoeringsplan 2022 en resultaten landelijke voortgangsmeting Schone Lucht Akkoord (C-agenda NLG 13-06)** De provincie werkt aan een schonere lucht. Dat kunnen we niet alleen. Luchtkwaliteit houdt zich namelijk niet aan grenzen. Daarom ondertekende Noord-Holland samen met het Rijk en inmiddels 100 andere gemeenten en provincies het Schone Lucht Akkoord (SLA). De ondertekenaars spraken met elkaar af om maatregelen uit te voeren binnen thema's en sectoren die in het SLA benoemd zijn. Hiertoe wordt door iedere deelnemer jaarlijks een uitvoeringsplan opgesteld. De provincie Noord-Holland heeft het Uitvoeringsplan voor 2022 opgesteld. Daarnaast heeft het RIVM een eerste voortgangsmeting van het SLA uitgevoerd. Uit de resultaten blijkt dat we met het SLA op koers liggen voor het verbeteren van de luchtkwaliteit.

42	**Infrastructuur: Verlengingsopgave Koopvaardersschutsluis (C-agenda M&B 20-06-2022)** De provincie ziet geen noodzaak om de Koopvaardersschutsluis nu te verlengen. Eerder was al duidelijk dat de omvaarroute via de Boerenverdrietsluis niet nodig was voor de renovatie van de Koopvaardersschutsluis. De provincie blijft, los van de werkzaamheden aan de Koopvaardersschutsluis, wel samenwerken met de gemeente Den Helder en andere stakeholders aan een aantrekkelijke route voor recreatieschepen via de Boerenverdrietsluis.
43	**Luchtvaart/Schiphol: Cumulatie luchtvaartgeluid (C-agenda M&B 20-06-2022)** De BRS (Bestuurlijke Regie Schiphol) maakt zich grote zorgen over de voortgang van het dossier cumulatie luchtvaartgeluid. Daarom is door de BRS besloten de minister en staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat en de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening in te lichten via een brief.
44	**Mobiliteit: Resultaten SPES-onderzoek Noord-Holland Noord (C-agenda M&B 20 -06-2022)** Stadslogistiek is een groeiende sector en een belangrijke pijler van de regionale economie. Om de groei in goede banen te leiden en de verduurzaming van het goederenvervoer te versnellen in Noord-Holland Noord is onderzocht wat de omvang van de stadslogistiek is en welke mogelijkheden gemeenten hebben om deze te verduurzamen. Dit onderzoek is uitgevoerd in opdracht van de provincie Noord-Holland. De resultaten van dit onderzoek zijn nu bekend en worden openbaar gemaakt.
45	**Natuur: Literatuuronderzoek naar aanrijdingen met damherten (C-agenda NLG 13-06-2022)** Op 20 oktober 2020 hebben Gedeputeerde Staten het 'Faunabeheerplan Damherten Duingebieden Noord- en Zuid-Holland 2020-2026' goedgekeurd. De belangrijkste reden voor het beheer van damherten is het beschermen van kwetsbare en unieke natuur in dit gebied. Een andere reden om de populatie damherten te verkleinen is om aanrijdingen te voorkomen. Wageningen Universiteit heeft onderzocht welke factoren in algemene zin een rol spelen bij aanrijdingen met herten, welke maatregelen bewezen effectief zijn om aanrijdingen te voorkomen en of deze in theorie toepasbaar zijn op en om de Zeeweg.
46	**Natuur: Onderzoek bedrijven zonder natuurvergunning of PAS-melding in Noord-Holland (C-agenda NLG 13-06-2022)** Provincie Noord-Holland is nagegaan of bedrijven waarvoor de provincie het bevoegd gezag is volgens de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht én de Wet natuurbescherming, ten onrechte zonder natuurvergunning opereren. De bevindingen uit dit onderzoek tonen dat er geen sprake is van ten onrechte afwezig zijn van natuurvergunningen bij de onderzochte bedrijven.
47	**Natuur: Vaststellen concept-Regionale Veenweide Strategie 1.0 en vrijgeven voor consultatie (B-agenda 13-06-2022)** De concept-Regionale Veenweide Strategie 1.0 (RVS 1.0) beschrijft de strategie voor het verminderen van broeikasgasemissies (CO2) uit veenbodems en het daaraan gekoppelde afremmen van bodemdaling in het landelijk gebied van de provincie Noord-Holland. Het is een strategie voor de (middel)lange termijn: 2030 met een doorkijk naar 2050. De kaders uit het

	landelijke Klimaatakkoord zijn leidend in de aanpak. Gedeputeerde Staten besluiten de concept-RVS 1.0 vrij te geven voor consultatie onder externe partners en aan Provinciale Staten te sturen voor bespreking in de Statencommissie NLG.
48	**Werklocaties/Omgevingsverordening: Brief GS aan PS inz. Convenant Werklocaties Westfriesland (C-agenda RWK 13-6-2022 en EFB 20-6-2022)** De provincie Noord-Holland heeft besloten het convenant werklocaties Westfriesland te gaan ondertekenen. In het convenant staan de regionale afspraken over de ontwikkeling, transformatie en herstructurering van bedrijventerreinen. Eventuele nieuwe bedrijventerreinen moeten voldoen aan de Omgevingsverordening, zoals een goede Ladderonderbouwing. Met de mede ondertekening van het convenant spreekt de provincie haar steunbetuiging uit ten aanzien van de uitgezette lijn in de regio.
49	**Verslag van bevindingen Publiek Belang Accountants en bestuurlijke reactie (A-agenda NLG en RWK 13 juni 2022, EFB en M&B 20 juni 2022)** De accountant heeft de controle over de jaarrekening 2021 afgerond en hierover gerapporteerd in een verslag van bevindingen. Het college heeft hierover een bestuurlijke reactie geschreven. Het college besluit de bestuurlijke reactie ter informatie toe te zenden aan Provinciale Staten. Het concept verslag is besproken in de rekeningencommissie van 30 mei jl. en vervolgens definitief opgeleverd door de accountant.

Provincie Noord-Holland

Aan
Provinciale Staten

Uw contactpersoon
mw V. Mulder
AD/STG

Telefoonnummer 0235143001
statengriffie@noord-holland.nl

Bijlage: overzicht openstaande moties

Betreft: lijst moties PS 4 juli 2022

Memo

28 juni 2022

Inleiding:
Bijgevoegd treft u aan een gewijzigd overzicht van alle openstaande moties.

Alle moties en amendementen zijn digitaal terug te vinden op de website en in iBabs.
In de kolom "Voorstel voor PS/Presidium" op bijgevoegde lijst wordt aangegeven wanneer er een nieuwe actualisatie vanuit GS en/of commissie is gepubliceerd en wanneer er een afdoeningsvoorstel ligt.

Voorstel: in te stemmen met de afdoeningsvoorstellen bij de volgende moties:

Nummer (hyperlink)	Datum PS	Onderwerp	Opmerking voor PS/Presidium
M215-2021	08-11-2021	Motie Energiearmoede in kaart brengen (PvdA)	In april en in juni is er een actualisatie vanuit GS en vanuit cie RWK bij de motie gepubliceerd. **Voorstel Presidium:** Commissie RWK van 13-06-2022 heeft ingestemd met afdoen van deze motie. Voorstel: motie afdoen.
M169-2021	13-09-2021	Motie 'Betaalbaarheid OV' opnemen als uitgangspunt in het Perspectief Mobiliteit. (SP)	In mei en in juni is er een actualisatie vanuit GS en cie M&B bij de motie gepubliceerd. **Voorstel Presidium:** Commissie M&B van 20 juni 2022 stemt in met het afdoen van deze motie. Voorstel: motie afdoen.
M116-2021	05-07-2021	Motie RES Energie-armoede. (PVDA, GL, D66, PvdD, CU, SP)	In april en in juni is er een actualisatie vanuit GS en vanuit cie RWK bij de motie gepubliceerd. **Voorstel Presidium:** Commissie RWK van 13-06-2022 heeft ingestemd met afdoen van deze motie. Voorstel: motie afdoen.

M88-2021	28-06-2021	Motie “Ladder van Leisure'. (SP)	In maart en in juni is er een actualisatie vanuit GS en cie NLG bij de motie gepubliceerd. **Voorstel Presidium:** Commissie NLG van 27-06-2022 stemt in met het afdoen van deze motie. Voorstel: motie afdoen.

Instemmen leidt tot opschoning van de lijst moties na vaststelling in PS van 4 juli 2022.

Lijst openstaande moties voor PS van 4 juli 2022

De lijst wordt 4 keer per jaar door GS geactualiseerd voor PS van maart, juli, oktober en december 2022. Tussentijds worden op de website actualisaties vanuit de commissies en vanuit de GS-besluitenlijst bij de moties gepubliceerd.

Overzicht met links naar alle openstaande moties.
Alle moties en amendementen inclusief actualisaties zijn digitaal terug te vinden op de website en in iBabs. Via onderstaande hyperlinks naar de afzonderlijke moties kunt u online de actuele stand van zaken GS en commissies raadplegen. In de kolom "Voorstel voor PS/Presidium" wordt aangegeven wanneer er een nieuwe actualisatie vanuit GS is gepubliceerd en wanneer er een afdoeningsvoorstel ligt.

Nummer *(hyperlink)*	**Datum PS**	**Onderwerp en fractie**	**Voorstel voor PS/Presidium**
M69-2022	23-05-2022	Motie Geen haaientanden op Noord-Hollandse fietspaden (CU)	
M68-2022	23-05-2022	Motie Betrek mensen met een mobiliteitsbeperking (D66)	
M67-2022	23-05-2022	Motie aantrekkelijke doorfietsroutes (PvdD)	
M61-2022	23-05-2022	Motie Natte weilanden bij de Oeverlanden in NNN opnemen (SP)	
M57-2022	23-05-2022	Motie Waterbelangen borgen (PvdD)	
M53-2022	23-05-2022	Motie Meerdere pilots verruiming Vrijkomende Agrarische Bebouwing (VAB) (PvdD)	
M51-2022	23-05-2022	Motie Voorkomen faunaslachtoffers bij windenergie borgen (PvdD)	
M43-2022	04-04-2022	Motie Afstand doen van schadelijke biobrandstoffen (PvdD)	
M37-2022	07-03-2022	Motie Verkenning bouwteam, kostentafel en risicotafel als standaardprocedure bij grote infrastructurele projecten (VVD)	In maart is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M23-2022	07-03-2022	Motie Zicht op verbetering leefomgeving (D66)	In maart is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.

Overzicht met links naar alle openstaande moties.
Alle moties en amendementen inclusief actualisaties zijn digitaal terug te vinden op de website en in iBabs. Via onderstaande hyperlinks naar de afzonderlijke moties kunt u online de actuele stand van zaken GS en commissies raadplegen. In de kolom "Voorstel voor PS/Presidium" wordt aangegeven wanneer er een nieuwe actualisatie vanuit GS is gepubliceerd en wanneer er een afdoeningsvoorstel ligt.

Nummer *(hyperlink)*	**Datum PS**	**Onderwerp en fractie**	**Voorstel voor PS/Presidium**
M13-2022	31-01-2022	Motie Restwarmte (JA21)	In april is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M10-2022	31-01-2022	Motie Zorgen om hyperscales (GroenLinks)	In april is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M9-2022	31-01-2022	Motie Hyperscales (VVD)	In april is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M7-2022	31-01-2022	Motie Innovatieve mogelijkheden ter beperking van overlast (JA21)	In april is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M4-2022	31-01-2022	Motie mobiliteit: Modal shift voor leefbaarheid langs N203 (D66)	In april is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M239-2021	13-12-2021	Motie cultuur : Inbreng van de makers bij cultuurbeleid (GroenLinks)	In april is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M237-2021	13-12-2021	Motie Inspiratie her- en bijbestemming (PvdD)	In april is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M221-2021	15-11-2021	Motie: Terughoudend met betonnen fietspaden in NNN (JA21)	In april is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M216-2021	08-11-2021	Motie Bij de begroting jongerenperspectief op bereikbaarheid (PvdA)	In april is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M215-2021	08-11-2021	Motie Energiearmoede in kaart brengen (PvdA)	In april en in juni is er een actualisatie vanuit GS en vanuit cie RWK bij de motie gepubliceerd. **Voorstel Presidium:** Commissie RWK van 13-06-2022 heeft ingestemd met afdoen van deze motie. Voorstel: motie afdoen.
M214-2021	08-11-2021	Motie Broedplaats Blakende Bollen (GroenLinks)	In april is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.

Overzicht met links naar alle openstaande moties.
Alle moties en amendementen inclusief actualisaties zijn digitaal terug te vinden op de website en in iBabs. Via onderstaande hyperlinks naar de afzonderlijke moties kunt u online de actuele stand van zaken GS en commissies raadplegen. In de kolom "Voorstel voor PS/Presidium" wordt aangegeven wanneer er een nieuwe actualisatie vanuit GS is gepubliceerd en wanneer er een afdoeningsvoorstel ligt.

Nummer *(hyperlink)*	**Datum PS**	**Onderwerp en fractie**	**Voorstel voor PS/Presidium**
M192-2021	08-11-2021	Motie Ecologie en natuur bij nieuwe organisatie Hollandse waterlinies (PvdD)	In maart is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M187-2021	08-11-2021	Motie toekomstperspectief sport Noord-Holland (CDA)	In april is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M173-2021	11-10-2021	Motie Inclusievere communicatie over deelmobiliteit (DENK)	In april is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M169-2021	13-09-2021	Motie 'Betaalbaarheid OV' opnemen als uitgangspunt in het Perspectief Mobiliteit. (SP)	In mei en in juni is er een actualisatie vanuit GS en cie M&B bij de motie gepubliceerd. **Voorstel Presidium:** Commissie M&B van 20 juni 2022 stemt in met het afdoen van deze motie. Voorstel: motie afdoen.
M167-2021	13-09-2021	Motie Verdere uitrol infrastructuur van gerecycled plastic bij positieve pilotresultaten. (VVD)	In april is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M127-2021	05-07-2021	Motie Windturbines en gemeentegrenzen. (VVD, D66, PVDA, DENK, SP, JA21)	In april is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M124-2021	05-07-2021	Motie Uitdaagrecht bij RES. (D66, GL)	In april is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M116-2021	05-07-2021	Motie RES Energie-armoede. (PVDA, GL, D66, PvdD, CU, SP)	In april en in juni is er een actualisatie vanuit GS en vanuit cie RWK bij de motie gepubliceerd. **Voorstel Presidium:** Commissie RWK van 13-06-2022 heeft ingestemd met afdoen van deze motie. Voorstel: motie afdoen.
M112-2021	05-07-2021	Motie monitoring gezondheids - en veiligheidseffecten. (DENK, CDA)	In april is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.

Overzicht met links naar alle openstaande moties.
Alle moties en amendementen inclusief actualisaties zijn digitaal terug te vinden op de website en in iBabs. Via onderstaande hyperlinks naar de afzonderlijke moties kunt u online de actuele stand van zaken GS en commissies raadplegen. In de kolom "Voorstel voor PS/Presidium" wordt aangegeven wanneer er een nieuwe actualisatie vanuit GS is gepubliceerd en wanneer er een afdoeningsvoorstel ligt.

Nummer *(hyperlink)*	**Datum PS**	**Onderwerp en fractie**	**Voorstel voor PS/Presidium**
M108-2021	05-07-2021	Motie gesprekken tussen buurgemeenten. (DENK, PvdD)	In april is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M106-2021	05-07-2021	Motie RES: Bescherm natuur en cultuurhistorie in het IJmeer. (PvdD, PVDA, GL, D66, DENK)	In april is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M104-2021	05-07-2021	Motie RES: Meer initiërende rol provincie. (PvdD, PVDA, DENK)	In april is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M96-2021	05-07-2021	Motie Wensen en opvattingen Verstedelijkingsstrategie MRA : leefomgeving en leefbaarheid. (PvdD, CU, PVDA, SP, 50PLUS/PvdO, DENK, D66, GL)	In april is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M88-2021	28-06-2021	Motie "Ladder van Leisure'. (SP)	In maart en in juni is er een actualisatie vanuit GS en cie NLG bij de motie gepubliceerd. **Voorstel Presidium:** Commissie NLG van 27-06-2022 stemt in met het afdoen van deze motie. Voorstel: motie afdoen.
M51-2021	17-05-2021	Motie Voorbereiden op 55% co2-reducatie. (GL, D66, PvdA, SP)	In april is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M24-2021	08-03-2021	Motie Betrek buurgemeenten óók bij het meten van draagvlak over het plaatsen van windturbines. (DENK, JA21)	In april is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M4-2021	01-02-2021	Behoud loketfunctie o.a. op stations Alkmaar, Hoorn en Hilversum. (PvdA, SP, DENK, VVD, ChristenUnie, JA21, PVV)	In maart is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M187-2020	16-11-2020	Optimaal onderhouden snelfietsroutes (D66, GroenLinks, ChristenUnie, PvdA, PvdD)	In april is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.

Overzicht met links naar alle openstaande moties.

Alle moties en amendementen inclusief actualisaties zijn digitaal terug te vinden op de website en in iBabs. Via onderstaande hyperlinks naar de afzonderlijke moties kunt u online de actuele stand van zaken GS en commissies raadplegen. In de kolom "Voorstel voor PS/Presidium" wordt aangegeven wanneer er een nieuwe actualisatie vanuit GS is gepubliceerd en wanneer er een afdoeningsvoorstel ligt.

Nummer *(hyperlink)*	**Datum PS**	**Onderwerp en fractie**	**Voorstel voor PS/Presidium**
M185-2020	16-11-2020	Varende fietspaden . (D66, GroenLinks, ChristenUnie, PvdA)	In april is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M148-2020	22-10-2020	Heroverweging Zijpe –en Hazepolder. (PvdA, D66, ChristenUnie, GroenLinks)	In april is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M147-2020	22-10-2020	Functiewijziging agrarisch bouwperceel (ChristenUnie, CDA, PvdA)	In maart is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M135-2020	05-10-2020	Motie bij concept-RESsen over burgerparticipatie. (D66, PvdA, VVD)	In april is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M125-2020	05-10-2020	Koppel biodiversiteit aan de energietransitie. (PvdD)	In april is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M116-2020	05-10-2020	Leidraad Weidevogels. (GroenLinks, PvdD)	In april is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M115-2020	05-10-2020	Weidevogels Zijpe. (GroenLinks, PvdA)	In april is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M97-2020	05-10-2020	Aanpassen begrenzing bij terrein Tergooi ziekenhuis in Blaricum. (CDA, FvD)	In maart is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M75-2020	14-09-2020	Pont Ilpendam-Landsmeer. (ChristenUnie, PvdD, GroenLinks, PvdA, D66, VVD, SP)	In april is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M42-2020	18-05-2020	Motie Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds. (VVD, GroenLinks, PvdA, D66, CDA)	In april is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M41-2020	18-05-2020	Provinciaal Noodfonds Sociale Infrastructuur. (PvdA, VVD, D66, SP, GroenLinks, ChristenUnie, CDA)	In april is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M21-2020	09-03-2020	Vang de kinderen van Moria op. (PvdA, GroenLinks, PvdD, D66, CDA, ChristenUnie, SP)	In maart is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.

Overzicht met links naar alle openstaande moties.
Alle moties en amendementen inclusief actualisaties zijn digitaal terug te vinden op de website en in iBabs. Via onderstaande hyperlinks naar de afzonderlijke moties kunt u online de actuele stand van zaken GS en commissies raadplegen. In de kolom "Voorstel voor PS/Presidium" wordt aangegeven wanneer er een nieuwe actualisatie vanuit GS is gepubliceerd en wanneer er een afdoeningsvoorstel ligt.

Nummer *(hyperlink)*	**Datum PS**	**Onderwerp en fractie**	**Voorstel voor PS/Presidium**
M107-2019	18-11-2019	Natuurinclusief bouwen meenemen in klimaatambities voor gebouwde omgeving. (PvdD)	In maart is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M83-2019	11-11-2019	Fietsvriendelijke stoplichten. (ChristenUnie)	In april is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.
M68-2019	11-11-2019	Bomen voor klimaat en stikstof. (PvdD)	In maart is er een actualisatie vanuit GS bij de motie gepubliceerd.

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 27 juni 2022

Onderwerp: aanwijzen 1e vice-voorzitter van Provinciale Staten

Bijlagen:
- ontwerpbesluit.

1. Inleiding.

Provinciale Staten wijzen één of meer vice-voorzitters van Provinciale Staten aan die in voorkomende gevallen de voorzitter van Provinciale Staten vervangen. De vice-voorzitter is in het geval van vervanging belast met het leiden van de vergadering, het handhaven van de orde, het doen naleven van het reglement van orde en hetgeen de Provinciewet of het reglement van orde de vice-voorzitter verder opdraagt.

De 1e vice-voorzitter van Provinciale Staten is tevens vice-voorzitter van het presidium en voorzitter van de Agendacommissie. Met het verstrek van Statenlid R.P.M. Kocken is een vacature voor 1e vice-voorzitter van PS ontstaan.
Statenlid mw. A.T.B. de Vries blijft 2e vice-voorzitter van Provinciale Staten.

2. Voordracht.

Op verzoek van het presidium wordt voorgesteld het volgende Statenlid aan te wijzen als 1e vice-voorzitter van Provinciale Staten:

Statenlid N.M. van der Waart als 1e vice-voorzitter van Provinciale Staten;

3. Financiering en communicatie.

Met de aanwijzing van een vice-voorzitter door uw Staten zijn geen kosten gemoeid.

4. Proces en procedure.

Het aanwijzen van de 1e vice-voorzitter geldt voor het restant van de Statenperiode 2019-2023.

5. Voorstel.

U wordt voorgesteld te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

A.Th.H. van Dijk, voorzitter

K. Bolt, griffier

Ontwerpbesluit

Nr. 44-2022

Provinciale Staten van Noord-Holland;

Onderwerp: aanwijzen 1e vice-voorzitter van Provinciale Staten;

gelezen de voordracht;

gelet op artikel 75, eerste lid van de Provinciewet;

gelet op artikelen 3, 6 en 9 van het Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten en Statencommissies van Noord-Holland 2015;

besluiten:

mevrouw N.M. van der Waart (GroenLinks) aan te wijzen tot 1e vice-voorzitter van Provinciale Staten.

Haarlem, 4 juli 2022

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

statengriffier,

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 27 juni 2022

Onderwerp: aanwijzen plaatsvervangend voorzitter Statencommissie Economie Financiën en Bestuur (EFB)

Bijlagen:
- Ontwerpbesluit

Inleiding

Statenlid R.P.M. Kocken doet afstand van het plaatsvervangend voorzitterschap van de Statencommissie Economie Financiën en Bestuur (EFB) vanwege haar afscheid als lid van Provinciale Staten Noord-Holland. Dit leidt tot een vacature voor het plaatsvervangend voorzitterschap van deze Statencommissie.
Conform artikel 62 van het 'Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten en Statencommissies van Noord-Holland 2015' worden de commissievoorzitters en hun plaatsvervangers op voorstel van het presidium door Provinciale Staten uit hun midden benoemd.

Toelichting.

De plaatsvervangend commissievoorzitter is belast met het leiden van de vergadering en het handhaven van de orde, en het (doen) naleven van het 'Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten en Statencommissies van Noord-Holland 2015' (artikel 62, lid 3), bij vervanging van de voorzitter van de Statencommissie.

Voordracht.

Op 27 juni heeft het presidium de voordracht voor het plaatsvervangend voorzitterschap van de Statencommissie Economie Financiën en Bestuur (EFB) besproken. Door het presidium wordt het Statenlid T.K. van Wijnen lid van de GroenLinks-fractie voorgedragen voor het plaatsvervangend voorzitterschap.

Financiering en communicatie.

Met de aanwijzing van de plaatsvervangend voorzitter van de Statencommissie Economie Financiën en Bestuur (EFB) zijn geen kosten gemoeid.

Proces en procedure.

De zittingsperiode van de plaatsvervangend commissievoorzitter eindigt in ieder geval aan het einde van de zittingsperiode van Provinciale Staten.

Voorstel.

Het presidium stelt u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Presidium van Provinciale Staten Noord-Holland,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

dhr. M. Admiraal, griffier

Ontwerpbesluit

Nr. 45-2022

Onderwerp: aanwijzen plaatsvervangend voorzitter Statencommissie Economie Financiën en Bestuur (EFB)

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van het Presidium van 27 juni 2022;

gelet op artikel 62 van het ‘Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten en Statencommissies van Noord-Holland 2015’;

besluiten voor het resterende deel van de Statenperiode 2019-2023 aan te wijzen:

- Statenlid T.K. van Wijnen als plaatsvervangend voorzitter van de Statencommissie Economie Financiën en Bestuur.

Haarlem, 4 juli 2022

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

statengriffier,

Provincie Noord-Holland

PS-vergadering

Dossiernummer	9951
Extern Zaak ID	805589
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	4 juli 2022
Agendapunt	8.c
Titel	OD-NZKG: Zienswijze op de begrotingswijziging 2022, ontwerpbegroting 2023 en jaarstukken 2021 van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (VD-33).
Organisatieonderdeel	CZ/FIN

Geagendeerd	Vergaderdatum
Ingekomen stukken ter kennisname	31 mei 2022
PS-vergadering	**4 juli 2022**

Toelichting

De begrotingswijziging 2022, de ontwerpbegroting 2023 en de jaarstukken 2021 van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied worden aan PS toegezonden zodat PS een zienswijze op de stukken kunnen geven. Aangezien er geen inhoudelijke opmerkingen bij deze documenten zijn, is het voorstel aan PS om geen zienswijze te uiten.

Oplegger DB

Datum vergadering: 1 april 2022	**Bijlagen**: Resultaatmodel begrotingswijziging	**Agendapunt:** 3.2b
Onderwerp: 1ste begrotingswijziging 2022		

Samenvatting
Op 9 juli 2021 is door het algemeen bestuur de meerjarenbegroting 2022-2025 vastgesteld. De basis voor deze meerjarenbegroting was de uitvoeringsovereenkomst 2021.
Met het voorliggende besluit wordt de begroting voor het jaar 2022 geactualiseerd voor de met de opdrachtgevers opgestelde uitvoeringsovereenkomsten 2022. Het positieve jaarrekeningresultaat 2021 is hierin nog niet verwerkt, dit gebeurt na besluitvorming door het AB.

Begrotingswijziging 2022
Gevraagd wordt om in te stemmen met de volgende begrotingswijzigingen conform het in bijlage 1 opgenomen resultaatmodel:

1. Actualisatie van de baten 2022 ad € 1.818K o.b.v. van de UVO 2022. In de meerjarenbegroting 2022-2025 was de concept UVO 2021 opgenomen. De stijging van de UVO in 2022 heeft met name betrekking op de uitstel OW waardoor de verschuiving van de bodemtaak en de eerste impact van WKB nog niet gaat plaatsvinden (+€ 506K). Daarnaast zijn er taken toegevoegd voor € 1.312K.
2. Bijstelling overige baten € 92K lager.
3. Een onttrekking aan de reserve Omgevingswet ad € 217K en de reserve Wetgevingskalender ad € 152K ter dekking van de projectgroep omgevingswet.
4. Bijstelling van de lasten gerelateerd aan de hogere baten ad € 2.095K, zie bijlage 1 resultaatmodel.

De geactualiseerde begroting 2022 is de basis voor de meerjarenbegroting 2023-2026 die ook geagendeerd is voor het DB van 1 april.

Voorgesteld besluit:
1. Het Dagelijks Bestuur stemt in met de begrotingswijzing 2022 conform bijlage resultaatmodel en met doorgeleiding naar raden en staten voor zienswijzen.

De secretaris, De Voorzitter,

Mevrouw L. de Maat M.H.F. Schuurmans-Wijdeven

Bijlage 1 Resultaatmodel begrotingswijziging 2022

Tabel Resultaten per werkveld									(x €1.000)
Programma & taakveld	Rekening 2021	primitieve begroting 2022	2022 met UVO 2022	Baten 2023	Lasten 2023	Saldo 2023	2024	2025	2026
TOTAAL Baten	**-54.876**	**-56.375**	**-58.470**	**-64.841**	**-**	**-64.841**	**-64.999**	**-64.664**	**-64.059**
TOTAAL Lasten	**54.044**	**56.375**	**58.470**	**-**	**64.841**	**64.841**	**64.999**	**64.664**	**64.059**
8.3 Wonen en bouwen	-4.929	-5.609	-6.710	-16.336	9.621	-6.715	-6.723	-6.728	-6.807
Inkomsten	-14.284	-14.582	-16.555	-16.336		-16.336	-16.222	-16.103	-16.285
Salarislasten	4.037	5.329	5.691		5.828	5.828	5.929	6.031	6.134
Inhuur	5.000	3.594	3.814		3.446	3.446	3.223	2.997	2.998
Materieel	319	51	340		346	346	346	347	347
Bouw	**-4.929**	**-5.609**	**-6.710**	**-16.336**	**9.621**	**-6.715**	**-6.723**	**-6.728**	**-6.807**
7.4 Milieubeheer	-1.638	-1.591	-2.729	-7.331	4.387	-2.944	-2.962	-2.981	-3.001
Inkomsten	-6.237	-6.818	-6.551	-7.331		-7.331	-7.414	-7.497	-7.581
Salarislasten	3.908	4.644	3.250		3.684	3.684	3.748	3.812	3.877
Inhuur	691	582	511		634	634	634	634	634
Materieel	0	-	61		69	69	69	69	69
Bodem	**-1.638**	**-1.591**	**-2.729**	**-7.331**	**4.387**	**-2.944**	**-2.962**	**-2.981**	**-3.001**
7.4 Milieubeheer	-8.434	-9.464	-9.324	-33.085	22.379	-10.705	-10.703	-10.581	-10.318
Inkomsten	-27.252	-28.207	-27.719	-33.085		-33.085	-33.183	-32.792	-31.829
Salarislasten	12.424	13.824	14.420		17.570	17.570	17.713	17.563	17.066
Inhuur	4.870	2.894	2.323		2.807	2.807	2.782	2.714	2.596
Materieel	1.524	2.026	1.652		2.003	2.003	1.985	1.935	1.849
Milieu en BRZO	**-8.434**	**-9.464**	**-9.324**	**-33.085**	**22.379**	**-10.705**	**-10.703**	**-10.581**	**-10.318**
7.4 Milieubeheer		-950		-5.419	4.838	-581	-571	-561	-552
8.3 Wonen en bouwen		-468		-2.669	2.383	-286	-281	-276	-272
Inkomsten	-6.977	-6.767	-7.276	-8.089		-8.089	-8.180	-8.271	-8.365
Salarislasten	4.870	4.708	5.556		6.104	6.104	6.210	6.317	6.425
Inhuur	1.308	642	985		1.075	1.075	1.075	1.075	1.075
Materieel	90	-	38		42	42	42	42	42
Randvoorwaardelijk	**-709**	**-1.418**	**-697**	**-8.089**	**7.221**	**-868**	**-853**	**-838**	**-823**
0.4 Overhead	14.810	17.956	19.701	-	21.104	21.104	21.113	20.999	20.820
Baten uitvoeringsovereenkomsten (*)									
Inkomsten	-126								
Salarislasten	7.194	7.898	8.556		8.763	8.763	8.915	9.068	9.222
Inhuur	1.129	2.802	2.824		4.239	4.239	4.096	3.830	3.497
Autonome ontwikkelingen	-	204	200		204	204	204	204	204
Materieel	6.614	7.052	8.121		7.899	7.899	7.898	7.898	7.897
0.8 Overige baten en lasten	-	126	126	-	129	129	129	129	129
Onvoorzien	-	126	126		129	129	129	129	129
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bedrijfsvoering	**14.810**	**18.082**	**19.827**	**-**	**21.233**	**21.233**	**21.242**	**21.128**	**20.949**
Saldo voor mutatie reserves	**-900**	**0**	**369**	**-64.841**	**64.841**	**0**	**0**	**0**	**0**
0.10 Mutaties reserves	67	0	0	0	0	0	0	0	0
Toevoegingen	67								
Onttrekkingen	-	0	-369	0	0	0	0	0	0

Bijlage 2 Overzicht UVO en overige baten

Tabel Uitvoeringsovereenkomsten			
Deelnemer	**jaarrekening 2021**	**primitieve begroting 2022**	**Eerste begrotings-wijziging 2022**
Gemeente Amsterdam	20.493	21.294	22.215
Provincie Noord-Holland	18.232	17.838	18.787
Gemeente Zaanstad	2.938	2.996	3.025
Gemeente Haarlemmermeer	8.536	9.022	9.183
Gemeente Aalsmeer	334	520	430
Gemeente Amstelveen	610	772	756
Gemeente Diemen	262	365	326
Gemeente Ouder-Amstel	226	244	225
Gemeente Uithoorn	283	336	302
Provincie Flevoland	344	347	406
Provincie Utrecht	1.086	1.058	954
Totaal UVO	**53.345**	**54.792**	**56.610**
Overige baten	**1.531**	**1.583**	**1.491**
Mutaties reserves	**-**	**-**	**369**
TOTAAL	**54.876**	**56.375**	**58.470**

Meerjarenbegroting 2023 – 2026

3 maart 2022

Omgevingsdienst
noordzeekanaalgebied

Begroting 2023 - 2026

Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

Inhoud

1. INLEIDING 4

2. ONTWIKKELINGEN 7

2.1 SPEERPUNTEN IN DE STRATEGISCHE AGENDA 2022-2024 7

1. INHOUDELIJKE OPGAVEN: KLIMAAT, MILIEU-GERELATEERDE GEZONDHEID, EN TRANSFORMATIE GEBIEDEN 8

2. VERSTERKING VAN HET INSTRUMENTARIUM OP HET VAKGEBIED VERGUNNING VERLENEN, TOEZICHT HOUDEN, HANDHAVEN EN ADVISEREN 8

3. ORGANISATIEONTWIKKELING: DE OD NZKG VAN NU EN MORGEN 9

2.2 SPEERPUNTEN 2023 9

OMGEVINGSWET 9

WET KWALITEITSBORGING BOUW 10

OPVOLGING AANBEVELINGEN ONDERZOEKEN 10

2.3 ONTWIKKELING OMZET 11

3. PROGRAMMABEGROTING 2023 12

3.1 PRODUCTEN 12

3.2 CAPACITEIT 13

3.3 PROGRAMMA BOUW 14

3.4 PROGRAMMA BODEM 16

3.5 PROGRAMMA MILIEU & BRZO 18

TATA STEEL 22

3.6 PROGRAMMA RANDVOORWAARDELIJK 23

3.7 PROGRAMMA BEDRIJFSVOERING 26

4. FINANCIËLE BEGROTING 29

4.1 RESULTAATMODEL 29

4.2 UITGANGSPUNTEN VOOR DE RAMING BEGROTING OD NZKG 2023-2026 30

4.3 TOELICHTING BIJ DE MEERJARENBEGROTING EN FINANCIËLE POSITIE 30

4.4 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEHEERSING 31

4.5 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN 38

4.6 FINANCIERING 38

4.7 BEDRIJFSVOERING 39

5. BIJLAGEN 41

5.1 RESULTAATMODEL PER PROGRAMMA EN TAAKVELD DE BATEN EN LASTEN 41

5.2 UITVOERINGSOVEREENKOMSTEN PER DEELNEMER 42

5.3 KOSTEN PER UUR, CAPACITEIT IN UREN EN FTE'S 42

5.4 MEERJARIG OVERZICHT VAN DE RISICO'S 43

5.5 OVERZICHT RENTE, AFSCHRIJVINGEN, EMU SALDO EN VENNOOTSCHAPSBELASTING 44

5.6 GEPROGNOTISEERDE BALANS 46

5.7 VERKLARING KENGETALLEN 47

5.8 FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN 48

1. Inleiding

De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied staat voor een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving: een mooie missie in een dynamisch werkgebied waar veel verschillende en soms tegenstrijdige belangen spelen. Omdat we door de aard van ons werk meldingen en zienswijzen krijgen van omwonenden én veel bij bedrijven komen, weten we als geen andere overheid wat er speelt in ons werkgebied. We vertalen beleidsmatige opgaven van gemeenten en provincies naar de praktijk van de bedrijven, en voeden vice versa de beleidsmakers met onze ervaring in de uitvoeringspraktijk.

Strategisch agenda 2022-2024
Voor de komende drie jaar hebben we een bestuurlijk gedragen Strategische Agenda voor de OD NZKG. Bij keuzes en prioritering in de uitvoering hebben we daarmee een duidelijke focus op welke inhoudelijke doelen we als dienst bepaalde resultaten willen boeken. We adresseren daarmee de inhoudelijke opgaven op het gebied van klimaat, milieu-gerelateerde gezondheid, en transformatie gebieden. Ook versterken we ons instrumentarium op het vakgebied vergunning verlenen, toezicht houden, handhaven en adviseren en sluiten we de cyclus beleid-uitvoering. Hiermee blijven we als dienst de reguliere taken doen, en geven de grote maatschappelijke opgaven hier mede richting aan. De schaarse capaciteit én snelheid waarmee veranderingen op ons afkomen, vragen daarbij om scherpe keuzes; waarop behouden we onze inzet op het bestaande kwaliteitsniveau, waar willen wij onze inzet op intensiveren en innoveren, en wat kunnen we niet doen. Transparantie en commitment hierop geeft focus, richting en voorkomt verrassingen.

Samenlevingsgericht werken
Het werk van onze dienst staat volop in de aandacht van bewoners, belangengroepen, politiek en media. De belangstelling gaat uit naar onze kennis over diverse milieuthema's zoals de stikstofproblematiek, (opkomende of potentiële) zeer zorgwekkende stoffen, externe veiligheid en de energietransitie. Dit omvat ook de bedrijven waar veel om te doen is als het bijvoorbeeld gaat om overlast, externe veiligheid en milieu gerelateerde gezondheid. Vanuit de omgeving is er soms de kritiek dat wij als OD NZKG te soepel zouden zijn, vanuit bedrijven dat we te streng zouden zijn. Juist daarom is het belangrijk alle belanghebbenden goed te horen. Samenlevingsgericht wil zeggen dat we alle belangen die samen een samenleving maken, meewegen in ons werk. We merken dat aan het aantal vragen van bewoners en belangengroepen en die van journalisten toeneemt.

Follow-up rapport Van Aartsen
Een jaar geleden heeft de commissie Van Aartsen het rapport 'Om de leefomgeving – omgevingsdiensten als gangmaker voor het bestuur' gepubliceerd. De commissie kwam met adviezen om het stelsel beter te laten werken en te komen tot het eerder ingrijpen om milieuschade voor te zijn. Als OD NZKG hebben we op de tien aanbevelingen een reactie en (indien nodig) acties geformuleerd. Deze hebben we gedeeld met onze opdrachtgevers en ons algemeen bestuur.
Wij zijn blij met het rapport en met de aanbevelingen. De kracht van het rapport zit in de samenhang van de tien aanbevelingen. Het is de combinatie van de tien die ervoor zorgen dat het stelsel verstevigd wordt. Als OD NZKG zijn we met de aanbevelingen aan de slag samen met het Rijk, landelijke inspectiediensten, provincies, veiligheidsregio's en andere omgevingsdiensten. Dit doen wij onder meer op kennisdeling, informatie-uitwisseling en uniformiteit van werken.

Regionale samenwerkingsagenda 2022-2024

In het najaar van 2021 is een nieuwe regionale Samenwerkingsagenda 2022-2024 vastgesteld. In deze Samenwerkingsagenda zijn afspraken gemaakt hoe Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied, Omgevingsdienst IJmond, Omgevingsdienst Noord-Holland Noord en Omgevingsdienst Flevoland, Gooi & Vechtstreek samen gaan werken op diverse onderwerpen. Dit is bijvoorbeeld op data gestuurd werken, het bestrijden van milieucriminaliteit en op de bedrijfsvoering. Ook wordt, in vervolg op de eerdere vier afzonderlijke regionale VTH-strategieën, de volgende regionale VTH-strategie door de vier Omgevingsdiensten samen opgesteld. Deze samenwerking gaat een bijdrage leveren aan het creëren van een level playing field voor de bedrijven in Noord-Holland.

De thema's sluiten naadloos aan bij de aanbevelingen uit het rapport "Om de leefomgeving" van de commissie Van Aartsen. Als voorbeeld: één van de aanbevelingen uit dit landelijke rapport zoomt in op milieucriminaliteit. De ontwikkelingen in de maatschappij laten zien dat milieucriminaliteit (gemeentelijk) grensoverschrijdend is. Samenwerking in het opsporen en handhaven op crimineel gedrag is cruciaal en vergroot de kans op strafrechtelijke vervolging.

Omgevingswet

De Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen wijzigen de inhoud en organisatie van ons werk ingrijpend. OD NZKG voert ter voorbereiding een implementatieprogramma uit, dat al enige jaren een behoorlijk beslag legt op onze interne capaciteit en ons opleidingsbudget. De voorbereidingen zoals het opleiden van collega's en het aanpassen van werkprocessen lopen op schema. Veel inzet is nodig rond het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO), dat ons nog grote zorgen baart en landelijk nog lang niet optimaal functioneert. Dit was voor de nieuwe minister op 1 februari 2022 aanleiding om de inwerkingtreding verder uit te stellen naar 1 januari 2023. Dit zal de transitiekosten verder doen oplopen.

Financiële uitdagingen

Zoals gezegd heeft de implementatie van de Omgevingswet grote impact op ons werk. Momenteel wordt de impact in beeld gebracht en verwachten wij een sterk gewijzigde producten diensten catalogus en daaraan gekoppelde kengetallen en financiering.

Gezien deze verandering valideren we onze kengetallen pas als we meer zicht en ervaring hebben op de gevolgen van de Omgevingswet op ons werk. Echter, aangezien dit een jaar later is dan voorzien is het noodzakelijk om meerdere producten eerder te valideren en met een voorstel te komen tot aanpassing van de kengetallen/volumes. De consequenties worden besproken met de opdrachtgevers.
Daarnaast hebben we te maken met een aantal wettelijk taken waarvoor extra inzet nodig is. Dit betreft onder andere de implementatie van de Wet Openbare Overheid, inzet op Zeer Zorgwekkende Stoffen en het uitvoeren van de wettelijke basistaak gesloten bodem energie systemen. In 2021 zien we een toenemende vraag in oprichtingsvergunningen en Milieu Effect Rapportages.

In deze meerjarenbegroting zijn – na het besluit over de kadernota 2023 – daar waar mogelijk deze taken gekwantificeerd en als begrotingswijziging meegenomen. In de bijlagen van de begroting wordt duidelijk welke impact dit heeft voor onze opdrachtgevers. Hiermee hopen we richting onze opdrachtgevers transparant te zijn over wat er naar ons inzicht nodig is en om specifiek financiële mogelijkheden te onderzoeken in het begrotingsproces van de eigen gemeente of provincie. Daarnaast vormt het een basis om vanaf de zomer 2022 onze gesprekken te voeren met de opdrachtgevers voor een verdere vertaling in de afspraken voor de UVO's 2023.
De eerstvolgende wijziging van deze begroting 2023 ligt dan ook begin 2023 voor bij ons bestuur. Bovenstaande ontwikkelingen vertalen zich in de omzet en capaciteit van onze organisatie.

Tata

De dynamiek en de politieke aandacht in het Tata Steel dossier blijft onverminderd groot. Recent heeft Tata Steel aangekondigd om over te stappen op de waterstofroute, waarbij een beroep op de overheden is gedaan om deze ontwikkeling maximaal te faciliteren en extra inzet te plegen om vergunningsprocedures versneld te kunnen doorlopen. Deze ontwikkeling noodzaakt om extra te investeren in de uitvoering van de VTH-taken door de OD NZKG

Nieuwe werken=hybride werken

Het thuiswerken tijdens de pandemie levert nieuwe inzichten op het werken op kantoor versus het werken vanuit huis. We hebben daarom een visie ontwikkeld op het nieuwe werken, die er van uitgaat dat medewerkers tijd- en plaatsbewust werken. Naar verwachting zijn medewerkers gemiddeld de helft van hun tijd nog aanwezig op ons kantoor waarbij het accent ligt op ontmoeten, samenwerken en overleggen met collega's. Tevens is gekeken naar regelingen die dit ondersteunen en naar ons vervoersbeleid.

Tot slot

We vernieuwen, sturen bij en agenderen waar nodig. In de huidige context van onder meer de enorme klimaatopgave, de stikstofcrisis en de nodige issues op het gebied van externe veiligheid doet ons werk er meer toe dan ooit. Werk waar we trots op zijn.

Loes De Maat,
Algemeen directeur Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

2. Ontwikkelingen

Wat we doen ligt voor een groot deel vast in wet- en regelgeving en in de beleidsdoelen van onze opdrachtgevers. Daarop blijft onze inzet uiteraard gericht. De maatschappelijke trends, wettelijke ontwikkelingen, bestuurlijke ambities, risico's en opgaven in ons werkgebied leiden ook tot verschuivingen in ons werk en onze focus. Dit vertaalt zich in onze opgave voor de komende jaren zoals opgenomen in de kaderbrief 2023-2026.

2.1 Speerpunten in de Strategische Agenda 2022-2024

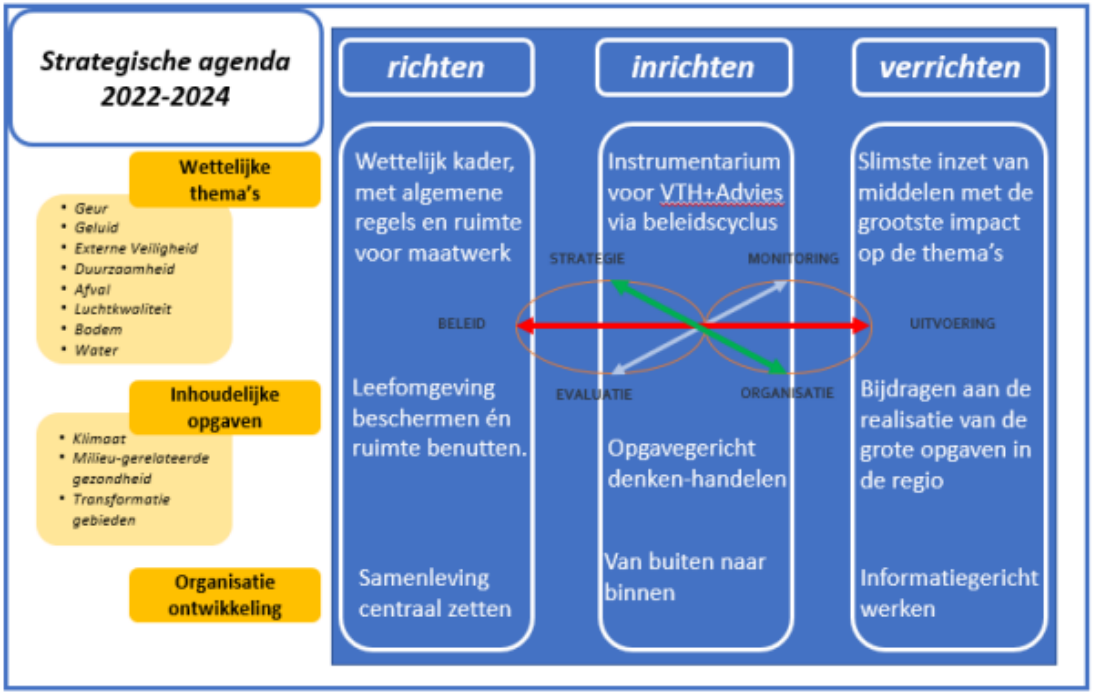
Om focus te houden hebben we een Strategische Agenda 2022-2024 opgesteld. In de meerjarenbegroting benoemen we de belangrijkste opgaven voor de komende jaren.

De Strategische Agenda bestaat uit drie samenhangende en elkaar versterkende onderdelen:

1. Inhoudelijke opgaven op het gebied van klimaat, milieu-gerelateerde gezondheid, en transformatie gebieden
2. Versterking van ons instrumentarium op het vakgebied vergunning verlenen, toezicht houden, handhaven en adviseren
3. Organisatieontwikkeling: wat is er nodig binnen de ODNZKG om punt 1 en 2 te realiseren.

In een turbulente omgeving en met schaarse middelen is het nodig om een heldere agenda te hebben, waarop we aanspreekbaar zijn. We verdiepen en verstevigen op de inhoud, op VTH & advies, en op organisatieontwikkeling om beide mogelijk te maken.

Schematische weergave van de onderdelen van de strategische agenda

1. Inhoudelijke opgaven: klimaat, milieu-gerelateerde gezondheid, en transformatie gebieden

Als OD NZKG voeren we onze kerntaken op het gebied van milieu, bodem en bouw, op hoog niveau uit. En dat blijven we doen. Landelijk onderscheiden we ons met een hoog kennisniveau op het gebied van complexe bouwprojecten, tunnelveiligheid, geluid en constructieve veiligheid. We houden vast waar we goed in zijn door hier blijvend in te investeren. We hebben drie inhoudelijke thema's benoemd waar wij onze inzet op intensiveren en innoveren. Deze thema's geven mede richting aan ons reguliere VTH-werk. Bij schaarste aan capaciteit en middelen kennen wij hier prioriteit aan toe.

Klimaat

Duurzame energiebronnen zijn de toekomst en er is veel aandacht voor energiebesparing en energieopslag. Als OD NZKG richten we ons op de maximale benutting van onze kennis en expertise voor CO2-reductie en het terugdringen van het gebruik van primaire grondstoffen. Het gaat hier met name om het (her)gebruik van grondstoffen, industriële innovatie, verlaging van het energieverbruik waar mogelijk en optimaal gebruik van nieuwe vormen van energie en warmte. In de VTH-uitvoeringspraktijk kennen we prioriteit toe aan de aan deze klimaatopgave gerelateerde taken op het gebied van milieu, bodem en bouw.

Verbetering van milieugerelateerde gezondheid

Bedrijven en bewoners zitten dicht bij elkaar in ons werkgebied. De bedrijfsactiviteiten hebben effecten op de gezondheid van mensen en natuur. Industriële bedrijvigheid levert een significante bijdrage aan de uitstoot van schadelijke stoffen en de stikstofdepositie op natura-2000 gebieden. We gaan scherper aan de wind varen bij regulering en toezicht op de effecten van industriële activiteiten die invloed hebben op de gezondheid van de omgeving. Dit kan door bijvoorbeeld bij wettelijke normeringen met bandbreedtes te zorgen dat de laagste (strengste) norm wordt gehanteerd en daarmee de leefomgeving maximaal wordt beschermd. Ook worden vroegtijdig gezondheidsrisico's gesignaleerd bij keuzes in de benutting van de ruimte voor nieuwe/andere functies.

Transformatiegebieden

Dit zijn gebieden in onze regio die ontwikkeld worden van bedrijfsterrein naar een woon-/werkgebied. Vanuit onze expertise op het gebied van milieu, bodem en bouw adviseren wij over de bestemmingskeuze van deze gebieden en maatregelen in het stedenbouwkundig ontwerp. Wij doen dit door het toepassen van kennis van relevante milieu-, bouw- en bodemaspecten aan de voorkant van het VTH-proces (ontwerp) en ruimtelijke planvormingsproces, zodat het bijdraagt aan een verantwoord gebruik van grond en milieuruimte. De OD NZKG wordt door gemeenten herkend als expertisecentrum en belangrijke stakeholder bij te maken keuzes in de benutting van de fysieke ruimte boven en onder de grond

2. Versterking van het instrumentarium op het vakgebied vergunning verlenen, toezicht houden, handhaven en adviseren

De OD NZKG is de oren, ogen en neus van de regio. Onze kennis en informatie is onmisbaar voor bestuurders, beleidsmakers en inwoners. De kern van het werk is het beschermen en verbeteren van het milieu, bodem en deels bouw. Vertrekpunt zijn de beleidskaders voor VTH en de inhoudelijke wet- en regelgeving. Een belangrijke uitdaging is om beleid en uitvoering continu goed op elkaar aan te laten sluiten, dit organiseren we volgens de BIG 8 methode. Grote maatschappelijke opgaven, zoals klimaat en gezondheid, maar ook veranderende wetten en regelgeving, zoals de Omgevingswet, vragen om continu versterken en verbeteren van de VTH-inzet.

De Omgevingswet, die naar verwachting op 1 januari 2023 in werking treedt, is het fundament voor een opgavegerichte werkwijze. De huidige VTH-werkwijze is overwegend taakgericht en daarmee gericht op een bronaanpak. Vraagstukken als de aanpak van milieucriminaliteit en ondermijning, maar ook opgaven als de energietransitie en verduurzaming maken een omslag naar het werken vanuit de opgave noodzakelijk. Dat vraagt om een andere werkwijze, programmering en samenwerking. Daarbij kijken we

ook steeds meer naar de hele keten, denk aan circulaire economie waar afvalstromen weer leiden tot grondstofstromen. Om daarbij meer informatie gestuurd te werken is een goede basis nodig met een hoge kwaliteit van de data en actuele, valide en volledige informatie.

Aan de hand van acht inhoudelijke thema's geur, geluid, externe veiligheid, duurzaamheid, afval, luchtkwaliteit, bodem en water (basistaken milieu en bodem) worden de belangrijkste regionale verbeterpunten in het beleid en de uitvoering in kaart gebracht. Dit kan gaan over beleidstekorten op landelijk, regionaal of gemeentelijk niveau, maar ook over ontwikkelopgaven in de uitvoering. Het opstellen van deze regionale Ontwikkelagenda doen we in nauwe samenwerking met de beleidsmakers. Wij geven daarbij prioriteit aan de inhoudelijke opgaven op het gebied van klimaat, milieu-gerelateerde gezondheid, en transformatie gebieden.

We werken nauw samen met onze omgeving. Leidraad voor de samenwerking met de overheden is de gesloten beleidscyclus, waarin allen hun rol, belang en bijdrage hebben. Het uitgangspunt hiervoor is één overheid. Uniformiteit of harmonisatie van beleid waar het kan en maatwerk waar het moet draagt bij aan een effectieve uitvoering en een gelijk speelveld voor bedrijven. Daarbij treedt de ODNZKG op als adviseur bij het maken van beleid en als vergunningverlener, toezichthouder en handhaver in de uitvoering van dat beleid. Door samenlevingsgericht te werken versterken we het vertrouwen van bewoners, bedrijven en partners en creëren we meer draagvlak voor ons werk.

3. Organisatieontwikkeling: De OD NZKG van nu en morgen

De strategische agenda met de keuze voor de drie inhoudelijke thema's "klimaat, milieu gerelateerde gezondheid en transformatiegebieden" en de doorontwikkeling van onze VTH-instrumenten geeft een duidelijke richting aan de ontwikkeling van onze organisatie voor de komende jaren. De OD NZKG past zich aan om up to standard te blijven op technologische - en maatschappelijke ontwikkelingen.

De eerste fase van de ontwikkeling van de dienst is bepaald door het oprichten en neerzetten van een nieuwe organisatie. Een sterk "doe" karakter en "handen uit de mouwen" kenmerkte ons. Het was bepalend voor en toonde onze professionaliteit. Daar bouwen we nu op voort.

Innovatie en vernieuwing De OD NZKG heeft de afgelopen jaren stevig geïnvesteerd in informatie- en data gestuurd werken en blijft dat doen. In een steeds veranderende omgeving moeten we door ontwikkelen om "up tot standard" te blijven. Bedrijven passen complexe en innovatieve technieken toe en dat stelt steeds vergaande eisen aan ons werk. Onze agenda en onze opgaven en de uitvoering van onze VTH-taken maken dat we verder willen innoveren en nog meer nieuwe technologie gaan toepassen. Ook investeren we in datakwaliteit. We "digitaliseren" door en zorgen ervoor dat onze gegevensbestanden op orde zijn.

2.2 Speerpunten 2023

Omgevingswet

De inwerkingtreding van de Omgevingswet staat op moment van schrijven gepland voor 1 januari 2023. De nieuwe regels hebben ingrijpende gevolgen voor bijna alle taken en werkprocessen van de omgevingsdiensten. In de jaren 2023-2025 zal blijken hoe de nieuwe regels in de praktijk uitpakken en zullen onduidelijkheden langzamerhand via jurisprudentie worden opgehelderd. Een zorgpunt is het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO), dat op een minimaal niveau van start zal gaan en in de loop der jaren verder moet worden ontwikkeld. Op dit moment is zelfs wat betreft regelgeving nog niet alles duidelijk. Zo is er nog volop discussie tussen het Rijk en de koepels over het nieuwe basistakenpakket van de

omgevingsdiensten. Voor een goed verloop van het primaire proces is de ODNZKG afhankelijk van een goed functionerend DSO.

Ook over de financiering is veel onzeker: denk aan de bekostiging van de gemeenten voor de te decentraliseren bodemtaken en aan de door de VNG geclaimde omvangrijke bijdragen van het Rijk in de oplopende transitiekosten van de decentrale overheden en hun uitvoeringsorganisaties.

Wet Kwaliteitsborging bouw

Volgens planning treedt Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb) voor de 1e fase gelijktijdig met de Omgevingswet in werking. De impact wordt voor de OD NZKG in kaart gebracht. De wijziging in de uitvoering van taken heeft in ieder geval personele consequenties. Vooralsnog gaan we ervan uit dat dit opgevangen kan worden door de flexibele schil. De verwachting is dat de impact voor 2023 bij de halfjaarrapportage 2022 bekend is.

Opvolging aanbevelingen onderzoeken

In 2021 zijn verschillende rapporten gepubliceerd die relevant zijn voor onze organisatie. Zoals het rapport van de commissie Van Aartsen: "Om de leefomgeving". Concreet worden in dit rapport tien aanbevelingen voor het versterken van het VTH-stelsel gegeven. Deze hebben we voor onze organisatie en samen met de regionale partners geduid. Het betreft aanbevelingen waarmee de OD NZKG zelf aan de slag gaat maar ook punten waarbij we vooral actief de ontwikkelingen (vanuit Den Haag) moeten volgen. In dit kader is eind 2021 de Kamerbrief verbeterplan VTH-stelsel gepubliceerd. Deze Kamerbrief bevat aanzetten voor de aanpak van de tien aanbevelingen van de commissie Van Aartsen. Over de invulling praten we met andere (regionale) overheden in 2022 door in regiobijeenkomsten, die zijn ingepland door Ministerie van I&W. Onder meer de plannen met betrekking tot landelijke normfinanciering kunnen van invloed zijn op de financiering in 2023 en verder.

Ook is het onderzoeksrapport gepubliceerd van de Randstedelijke Rekenkamer: "Stof tot nadenken. Onderzoek naar de kwaliteit van de uitvoering van VTH-taken bij Tata Steel en Harsco". Op de bevindingen en aanbevelingen hierin heeft de OD NZKG een actieplan opgesteld. Dit heeft als eerste focus Tata Steel, maar krijgt ook een bredere scope dan Tata Steel voor ingezette verbeteringen en manier van werken van de OD NZKG als geheel.

Verder verschenen in 2021 publicaties van de Algemene Rekenkamer over de kwaliteit van data en de effectiviteit van de aanpak van milieucriminaliteit en –overtredingen bij Brzo en net-niet Brzo-inrichtingen, de rapporten: "Een onzichtbaar probleem" en "Handhaven in het duister". Dit maakt duidelijk dat investeringen in de datakwaliteit nodig zijn. Ook is inzichtelijk gemaakt dat verbeteringen nodig zijn voor bijvoorbeeld normen rondom effectiviteit, informatiepositie en begrijpelijke keuzes in de handhaving. Recent verscheen over deze thematiek de Kamerbrief Omgevingsveiligheid aan de Tweede Kamer. In deze Kamerbrief wordt de voortgang gemeld van het programma 'Liever een goede buur', waarin Rijk, provincies, gemeenten en Omgevingsdiensten samen optrekken om VTH te versterken en milieucriminaliteit tegen te gaan.

2.3 Ontwikkeling omzet

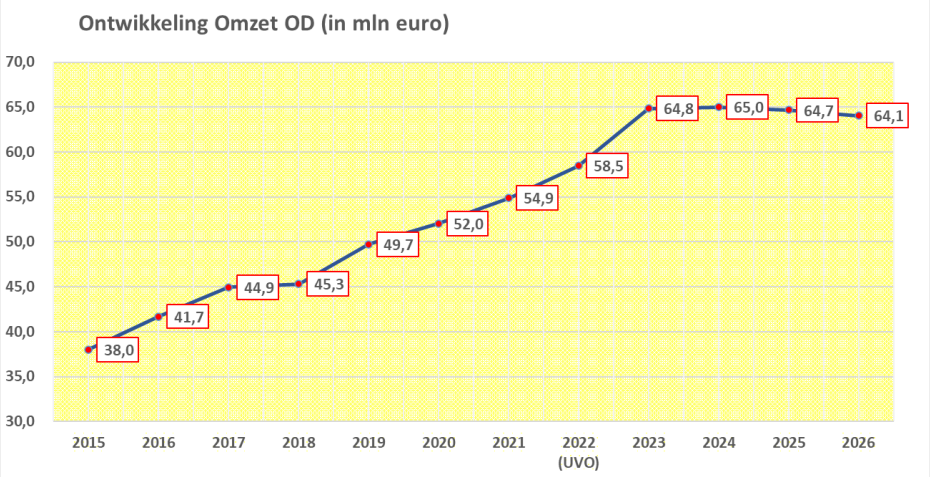
De UVO 2022 vormt conform de kaderbrief de basis voor de omzet ontwikkeling 2023-2026. Met de opdrachtgevers is voor 2023 financiële rust afgesproken. Alleen voor de werkvelden Bouw en Bodem is een eerste inschatting van de impact van invoering van de omgevingswet gemaakt. Voor beide werkvelden geldt dat de daadwerkelijke effecten pas duidelijk worden in de loop van 2022.

In 2023 wordt de omzet ontwikkeling beïnvloed door de wet Kwaliteitsborging bouw. Ten opzichte van de UVO 2022 is de verwachting dat de omzet van het werkveld bouw als gevolg van fase 1 van de wet Kwaliteitsborging bouw daalt met 588K (50%) oplopend naar 1.187K (100%) in 2024 ev.. De verwachting is het eerste jaar lager vanwege de uitvoering van werkzaamheden die nog onder de oude wetgeving vallen.
In het bodem werkveld is sprake van een overdracht van provinciale bodemtaken naar gemeenten. In de begroting wordt ervan uitgegaan dat het effect voor de OD NZKG naar verwachting nihil is.

In de kaderbrief is aangeven dat OD NZKG te maken heeft met verschillende volume/kengetal vraagstukken, autonome ontwikkelingen en beleidswensen. Voor de omzetting van inrichting naar MBA, het energiebesparingsakkoord, data ontwikkeling, gesloten bodem energiesystemen (GBES), ketentoezicht, TATA, stijging complexe aanvragen, stijging WOB verzoeken, MER oprichtingsvergunningen en grondwaterbeschermingsgebieden is hiervoor vanaf 2023 een bedrag opgenomen in de begroting. Daarnaast zijn er nog verschillende PM posten waarvan nu nog niet duidelijk is hoeveel het gaat kosten. Deze posten worden betrokken bij het opstellen van de UVO 2023 en voortijdig besproken met de verschillende opdrachtgevers. Zie voor een volledig overzicht bijlage 5.8

De totale omzet 2023 is circa 6.221K hoger dan 2022 door een daling van 502K als gevolg van WKB, Bodem omgevingswet en Wbb, een stijging als gevolg van indexatie ad 1.304K conform de kaderbrief en een stijging van de omzet als gevolg van volume/kengetal vraagstukken, autonome ontwikkelingen en beleidswensen van 5.950K . Daarnaast wordt er 377K minder onttrokken uit reserves. Vanaf 2024 neemt het effect van de wet Kwaliteitsborging bouw toe op de geïndexeerde omzetontwikkeling.

Grafiek: Ontwikkeling omzet OD NZKG (in mln euro)

3. Programmabegroting 2023

De programmabegroting 2023 en verder is opgesteld conform het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV). De programma's binnen de OD NZKG komen overeen met de werkzaamheden, ingedeeld in werkvelden conform de uitvoeringsovereenkomsten. Per programma maken we inzichtelijk wat het aandeel in de omzet van de OD NZKG is. Het programma bedrijfsvoering is een ondersteunend programma en daarom niet opgenomen in onderstaand tabel.

Tabel: Omzetverdeling naar programma's (inclusief maatwerk)

Programma's	Uren 2023	Aandeel
Bouw	144.779	25%
Bodem	70.677	12%
Milieu & BRZO	292.680	50%
Randvoorwaardelijk	77.854	13%
Totaal	**585.990**	**100%**
Inclusief maatwerkuren		

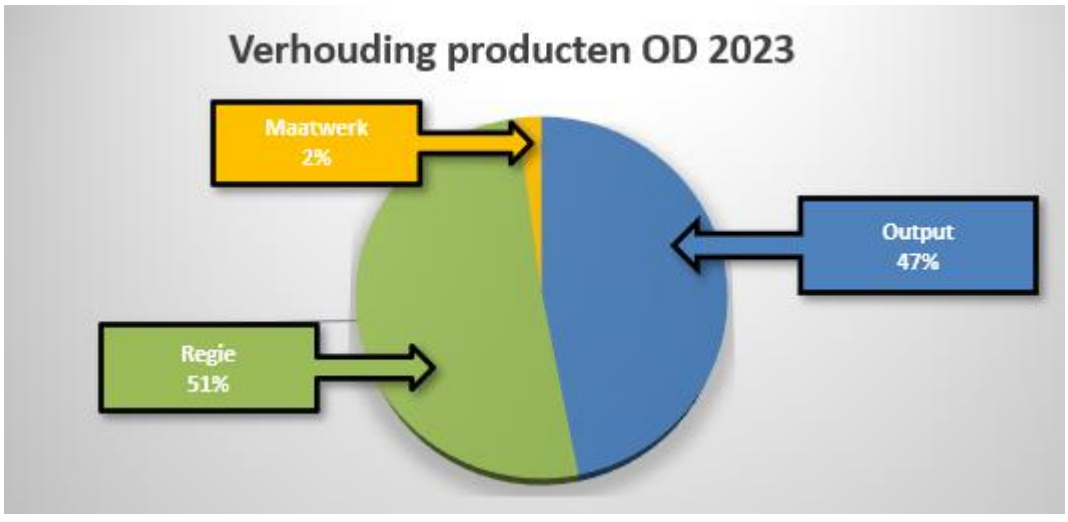
3.1 Producten

Via de PGF-begrotingsmethodiek betaalt elke opdrachtgever voor zijn eigen producten. Per werkveld kennen we een categorie *outputproducten* en een categorie *regieproducten*.

In de uitvoeringsovereenkomsten die afgesproken zijn met de opdrachtgevers is een verdeling output- en regieproduct gemaakt. De verhouding van de producten wordt in de grafiek getoond en vervolgens per programma weegegeven.

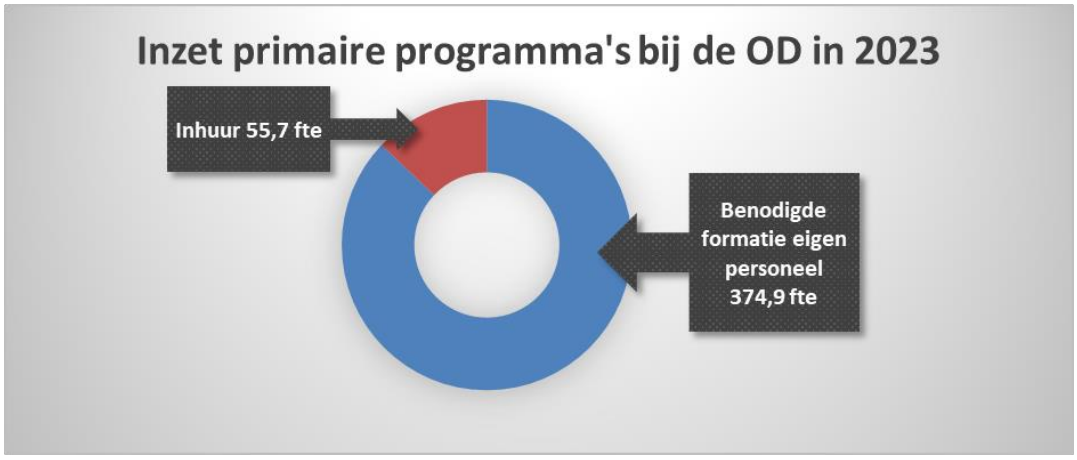
Daarnaast kennen we een *randvoorwaardelijk pakket* waarin randvoowaardelijke producten zoals procesondersteuning en taken van algemeen nut zijn opgenomen, bijvoorbeeld de Consignatiedienst. De werkzaamheden op het product procesondersteuning zijn grotendeels direct te relateren aan de inzet op de werkpakketten. Voor de overige Randvoorwaardelijk producten wordt per opdrachtgever een verdeelsleutel vastgesteld op basis van de ureninzet per pakket en de afname binnen deze pakketten

Naast de inkomsten vanuit de uitvoeringsovereenkomsten heeft de OD NZKG overige inkomsten uit het maatwerk, dat bestaat uit werkzaamheden die gefinancierd worden uit subsidies en op basis van offertes.

3.2 Capaciteit

Vanuit de afspraken met opdrachtgevers wordt de ureninzet vertaald naar de mogelijke invulling door het eigen personeel en door inhuur. Voor 1 fte wordt 1.365 productieve uren gerekend.
Vanuit de benodigde inzet zijn de kosten per programma weergegeven. Het streven is een flexibele schil van 10% met uitzondering voor Bouw waar een percentage van 30% voor geldt. De flexibele schil zorgt dat de OD NZKG wendbaar blijft. Dit is noodzakelijk om op de veranderende wetgeving en wijziging van de omvang van het takenpakket te kunnen anticiperen. Aandachtspunt hierbij is dat er een match moet zijn tussen de wijziging van taken en de flex-schil, zodat de nog benodigde kennis wel beschikbaar blijft.
Naast de capaciteit zijn in de programma's materiele kosten opgenomen.

3.3 Programma Bouw

Baten: 16,3 mln

Het programma bouw heeft als doelstelling bij te dragen aan de grote bouwopgaven in de regio en onaanvaardbare risico's af te vangen, vooral op het gebied van veiligheid en gezondheid. Voor het verlenen van omgevingsvergunningen, behandelen van meldingen, toezicht en handhaving op bouw en sloop in realisatie- en gebruiksfase is per bouwactiviteit een toetsingsniveau vastgesteld met een oplopende intensiteit per categorie.

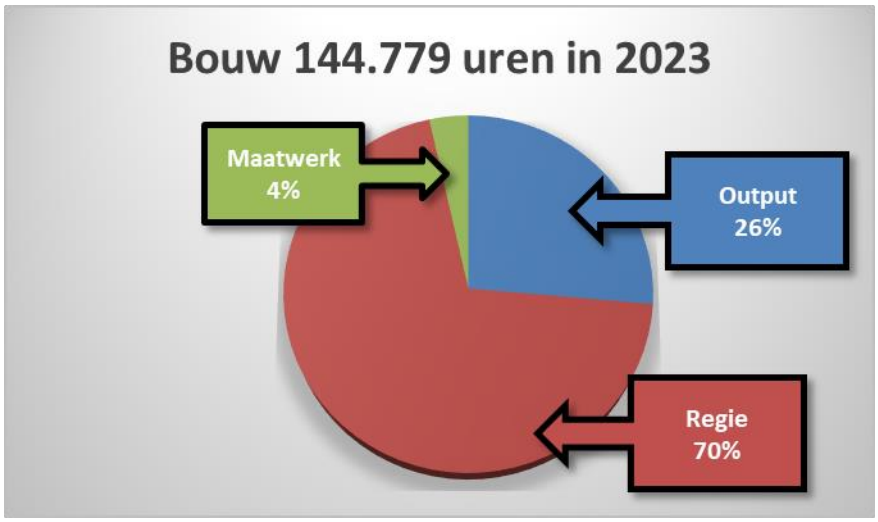
Wat gaan we daarvoor doen in 2023

Ondanks de coronacrisis zien we in onze regio nog steeds een aanzienlijke bouwopgave. Dit maakt dat er vraag blijft naar de inzet van de OD NZKG op de bouwproducten zoals vergunningverlening, constructief advies en toezicht op de vele bouwwerken die in ons gebied gerealiseerd worden. Ook zien wij een ontwikkeling naar meer complexe bouwprojecten, hetgeen van invloed is op de benodigde ervaring en gevraagde tijdsinspanning. Onzekerheid bestaat over het moment van invoering van de Wet Kwaliteitsborging Bouw (WKB) en de Omgevingswet. Recent is de verwachte invoeringsdatum verschoven naar 1 januari 2023. Vooralsnog is in deze meerjarenbegroting een eerste inschatting opgenomen voor het effect van invoering van fase 1 van de WKB per 2023. De daadwerkelijk benodigde uren zijn afhankelijk van de uitwerking van de wet. Op zijn vroegst in 2023 komt meer duidelijkheid over het geheel van wegvallende, gewijzigde en nieuwe taken door de invoering van de WKB. Ook houden we rekening met een toename van het aantal aanvragen eind 2022 om nog onder het bestaande regime te worden beoordeeld, met een doorloop in 2023.

In 2022 zijn voor het tweede jaar voor asbesttaken uren gecontracteerd. Op basis van de ervaringen met deze nieuwe taken in 2021 kan een nauwkeuriger raming van de benodigde ureninzet voor 2022 e.v. worden gemaakt. Ook op het gebied van energieprestatie gebouwen is de wetgeving vernieuwd (EPBD, Label C) en onder het bouwbesluit gebracht. De doorwerking van de benodigde uren voor deze nieuwe taken komen sinds 2021 beter in beeld.

Doorlopend werkzaamheden zijn het programma bruggen en kades van Amsterdam, het programma Hoog Frequent Spoor in Amsterdam, het programma Aanpak Wegtunnels Amsterdam en de Metrolijnen in Amsterdam en SAA A9 Amstelveen. Daarnaast is de OD NZKG betrokken bij diverse projecten zoals:

- Schiphol
- Markermeerdijken
- Zuid-As-Dok
- HOV 't Gooi
- Uithoornlijn
- Oostlijn

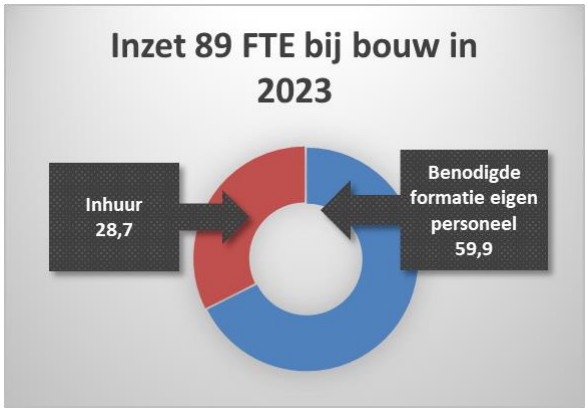

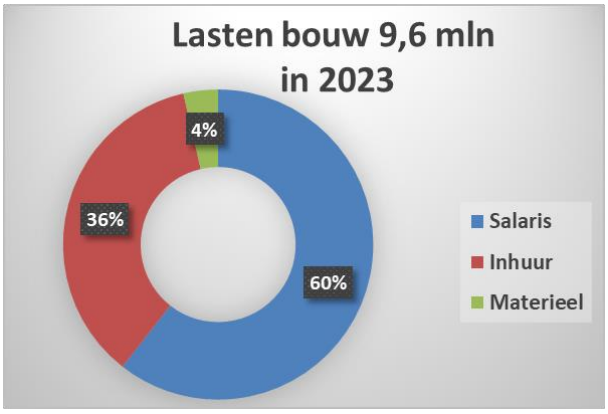
Ontwikkelingen 2023, capaciteit en lasten

Ten aanzien van het risicogericht kwaliteitsniveau zijn grote stappen gezet. Alleen voor het onderdeel constructieve veiligheid werken wij nog op het aangepaste risico gestuurde niveau en is het nog onzeker of dit, als gevolg van blijvende krapte op de arbeidsmarkt per 2023 behaald kan worden.
De analyse van het kwaliteitsniveau zal direct na de komst en implementatie van de Omgevingswet en de wet Kwaliteitsborging bouw opnieuw beoordeeld worden. Op basis daarvan kijken we of dat aanleiding geeft tot bespreking met onze opdrachtgevers.

Voor de wet Kwaliteitsborging bouw is in de begroting een eerste inschatting (uitgaande van beoogde variant dat de markt de taken volledig uitvoeren) van fase 1 opgenomen ad 588K lagere opbrengsten voor 2022 oplopend naar circa 1.187K 2024.

Analoog aan de invoering van de Omgevingswet waar een 'inwerkjaar' is overeengekomen, is het belangrijk dit ook voor de invoering van de Wkb vast te stellen en de ervaringen in dat jaar mee te nemen naar de begroting 2024. De verwachting is dat het eerste halfjaar er nog sprake zal zijn van de afronding van werkzaamheden die vallen onder de oude wetgeving. De directe lasten bouw en de overhead (programma bedrijfsvoering) zijn bijgesteld op deze omzetdaling. Voor zover mogelijk wordt daarvoor eerst de flexibele schil teruggebracht.

3.4 Programma Bodem

Baten: 7,3 mln

Het doel van het programma bodem is de bescherming van de leefomgeving, ten aanzien van bodemverontreiniging. Concreet betekent dit dat de OD NZKG toetst en erop toeziet of de uitvoering van bodemwerkzaamheden plaatsvindt binnen de kaders van wet- en regelgeving voor bodembescherming. Hierbij hoort ook de toetsing en controle aan standaardvereisten zoals Bus-saneringen (Besluit uniforme saneringen) en de door bevoegde gezagen opgestelde beschikking op een saneringsplan.

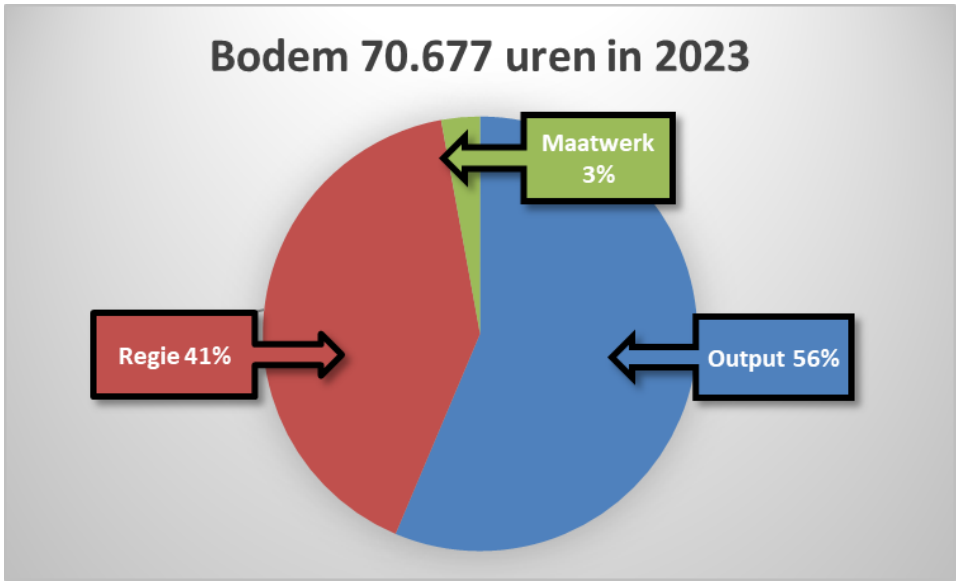
Door de komst van de Omgevingswet verandert er veel voor bodem. Naast een verschuiving van opdrachtgeverschap voor een deel van de productie dienen het beleid, het VTH-instrumentarium en processen hierop te worden aangepast.

Wat gaan we daarvoor doen in 2023
In onze dynamische regio is sprake van veel activiteiten in (verontreinigde) bodem, zowel voor (nieuw)bouw/infrastructuur/funderingsherstel als wel in het kader van energietransitie voor het aanleggen van nieuwe kabels, leidingen en warmtenetten. Dit maakt dat er veel vraag blijft naar onze inzet op bodem. Het gebruik van de bodem-app blijkt in de praktijk succesvol. Illegale handelingen kunnen sneller worden gesignaleerd en actief worden aangepakt.

Het leveren van kennis en expertise vanuit Bodem voor de Omgevingsverordening, de Omgevingsvisies en Omgevingsplannen van de opdrachtgevers zal ook in 2023 veel aandacht vragen. Daarnaast is er sprake van de 'warme overdracht' waarbij bepaalde Wet bodembescherming bevoegdheden die nu belegd zijn bij de Provincie Noord-Holland overgedragen gaan worden aan de gemeenten Haarlemmermeer, Aalsmeer, Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn. De gemeenten Amsterdam en Zaanstad waren zelf al bevoegd voor deze taken. Ook wijzigt het basistakenpakket, waardoor bepaalde reguleringstaken bodem bij de omgevingsdiensten worden belegd, en deze dan ook voor Zaanstad zullen worden gaan uitgevoerd. Het samengaan van de gemeente Weesp met de gemeente Amsterdam in 2022 vraagt de nodige voorbereiding.

De Omgevingswet vereist een integrale aanpak voor de inrichting en het beheer van de fysieke leefomgeving. Dat betekent dat de OD NZKG intensiever zal samenwerken met zijn opdrachtgevers in het verbinden van het beleid met de uitvoering. Dit zal leiden tot een grotere geïntegreerde, en daarmee complexere, adviesvraag voor de uitwerking en uitvoering van de nieuwe omgevingsvisies, omgevingsplannen en omgevingsverordeningen en de monitoring/ evaluatie van de beleidsrealisatie van onze deelnemers. Wij verwachten overall een stijging van 15% van het volume van de adviestaken op het gebied van bodem. Afhankelijk van de ambities zal de adviesvraag per deelnemer fluctueren. Grote beleidswijzigingen in een omgevingsplan vergen meer tijd dan een beleid neutrale aanpak. Door de keuze van het Rijk voor een wijziging in de beleidsfasering (van saneren naar beheren) en de warme overdracht van bevoegdheden van de provincie naar gemeenten is voor de bodemadviestaken vooralsnog geen sprake van beleidsneutraliteit. Voor de inbedding van de nieuwe opzet zijn nieuwe samenwerkingsafspraken nodig, onder andere voor het te formuleren bodembeleid, toevalvondsten, PFAS en Zeer Zorgwekkende Stoffen. Afstemming hierover, nu nog met drie bevoegde gezagen met veel ervaring, wordt omgebouwd naar

afstemming met acht bevoegde gezagen, waarvan vijf zonder ervaring. Die ombouw leidt tot een tijdsintensievere samenwerking. Door regionale samenwerking kunnen we hierin gezamenlijk efficiëntie realiseren.
De verwachte stijging van de uren voor de adviestaken kan voor een substantieel deel worden gedekt uit de afname van de benodigde uren voor de voorbereidingen op de invoering van het Omgevingswetstelsel.

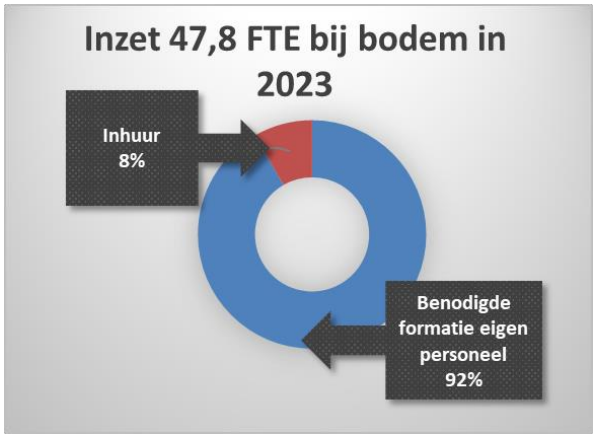
Ontwikkelingen 2023, capaciteit en lasten
Zoals hierboven geschetst, zal bij de warme overdracht van taken vooralsnog geen sprake kunnen zijn van volledige beleidsneutraliteit. Bij de Provincie Noord-Holland blijft beleidsadvies van belang voor onder meer de resterende taken, als grondwaterkwaliteit (PFAS, ZZS), werkgroepen IPO, overgangsrecht Wbb en spoedlocaties. Voor de vijf bevoegd gezagen geldt - naast de inzet voor een zorgvuldige warme overdracht - eveneens de opbouw en invulling van de rol van het bevoegd gezag (netwerk met gemeente), toevalvondsten, VNG-WEB, beleidsvraagstukken bodemverontreiniging (waaronder diffuus lood, PFAS, ZZS). Voor Zaanstad speelt dat het basistakenpakket uitbreidt, waardoor ook beleidsadvisering toeneemt. In 2022 wordt het bodembeleidskader onder de Ow, als opvolger van de gemeentelijke nota bodembeheer, definitief gemaakt en aangeboden aan gemeenten om vast te stellen door B&W voor de start van de Omgevingswet. Ook wordt hierbij een lijst met noodzakelijke aanpassingen bodemregels Omgevingsplan bijgevoegd, zodat gemeenten deze regels kunnen meenemen in het traject van de eerste aanpassing van het Omgevingsplan.

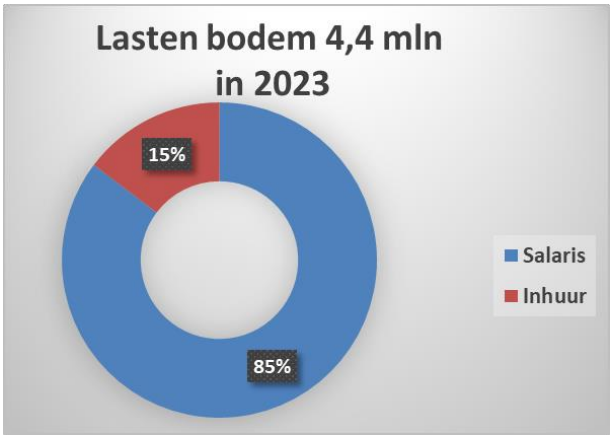
Voor het bodeminformatiesysteem NAZCA is in 2021 een Visie BIS onder de Ow opgesteld. In 2022 wordt met externe projectfinanciering van onze opdrachtgevers het BIS klaar gemaakt voor de start van de Ow. In deze eerste fase wordt een strategie uitgewerkt hoe de visie verder volledig kan worden gerealiseerd. Een eerste raming van de kosten voor het realiseren van de visie voor 2026 is begroot tussen de € 1,5 en € 2,0 miljoen.

Daarnaast wordt in 2022 met externe VNG-financiering een verkenning uitgevoerd naar het instellen van een regionaal kennisschakelpunt Bodem, waarvoor de OD NZKG gezamenlijk met de provincie Noord-Holland de projectleiding verzorgt. In de bestuurlijke besluitvorming over de structurele voortzetting van het kennisschakelpunt Bodem dient de financiering hiervan voor de komende jaren te worden meegenomen. In deze meerjarenbegroting is hiervoor een PM post opgenomen.

Financieel is de overdracht van de bodemtaken vooralsnog budgettair neutraal opgenomen. In de loop van 2023 zal dit geactualiseerd worden op basis van de UVO afspraken voor de bodemtaken onder de Omgevingswet.

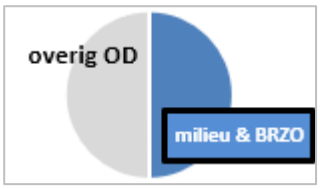
Met de invoering van de Omgevingswet wordt de uitvoering van de regulerings- en toezicht-/handhavingstaken van gesloten bodemenergiesystemen (GBES) een basistaak voor Omgevingsdiensten. De mandatering hiervoor moet nog geregeld worden (2022). Op basis van een inventarisatie van uit te voeren taken, een inschatting van de hiervoor benodigde uren en de aantallen systemen is een raming gemaakt van kosten en capaciteit. Voor deze nieuwe taak is een jaarlijkse (structurele) extra inzet begroot van ± 3.900 uur vanaf 2023. In 2023 zal op basis van de uitvoeringspraktijk een nauwkeuriger beeld verkregen worden van de benodigde capaciteit.

3.5 Programma Milieu & BRZO

Baten: 33,1 mln

Doel van het programma Milieu & BRZO is het waarborgen van een schoon, veilig, gezond & leefbaar en duurzaam Noordzeekanaalgebied. De OD NZKG voert ook VTH-taken uit voor de meest risicovolle bedrijven in de provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland. Deze bedrijven vallen onder het Besluit risico's zware ongevallen (Brzo) en/of de Richtlijn Industriële Emissies (RIE-4) en onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

We houden per opdrachtgever rekening met de gewenste verdere ontwikkeling van de (complexe) bedrijvigheid, infrastructuur en woningbouw bij een steeds intensiever gebruik van de ruimte. Hiervoor zetten we alle gebruikelijke VTH-instrumenten in: vergunningverlening, toezicht en handhaving, behandelen van meldingen en klachten, het uitvoeren van projecten en programma's en het leveren van specialistische inhoudelijke en juridische adviezen. De analyses op basis van basisbeelden (per bedrijf) of brancheplannen geven zicht op waar extra inzet noodzakelijk is.

Wij inspecteren de Brzo-bedrijven met regelmaat op naleving van deze wetgeving. Voor de Brzo-bedrijven hebben wij een intensieve samenwerkingsrelatie opgebouwd met de andere Brzo-OD's en inspectiepartners als Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Veiligheidsregio's. Bij de uitvoering komt meer aandacht voor samenlevingsgericht werken.

Op basis van de uitgangspunten van het programma actualiseren zetten wij in op actuele vergunningen. Wij verkennen de mogelijkheden om op basis van de meest actuele inzichten over de best beschikbare technieken scherper te vergunnen.

Wat gaan we daarvoor doen in 2023
De doelstelling is om de VTH-werkzaamheden uit te voeren conform het uniforme uitvoeringsniveau voor al onze opdrachtgevers (gelijk speelveld in het gehele verzorgingsgebied van de OD NZKG) en een gelijk speelveld voor BRZO-bedrijven in Nederland. Het op 21 december 2018 vastgestelde 'Bestuurlijk referentiekader voor de regionale strategie voor VTH, OD NZKG 2019 t/m 2022 speelt een belangrijke rol hierin. Vanaf 2023 zullen de nog te maken afspraken over doorontwikkeling van de regionale VTH-strategie een plek moeten gaan krijgen in de VTH-uitvoering. Grote beleidswijzigingen in een omgevingsplan of verordening vergen meer tijd dan een beleid neutrale aanpak.

Intensieve samenwerking opdrachtgevers
De Omgevingswet en de milieuopgaven maken een integrale aanpak voor de inrichting en het beheer van de fysieke leefomgeving noodzakelijk. Dat betekent dat de OD NZKG intensiever zal samenwerken met zijn opdrachtgevers in het verbinden van het beleid met de uitvoering, wat zal leiden tot een grotere geïntegreerde en daarmee complexere adviesvraag voor de uitwerking en uitvoering van de nieuwe omgevingsvisies, omgevingsplannen en omgevingsverordeningen en de monitoring en evaluatie van de beleidsrealisatie van onze deelnemers.

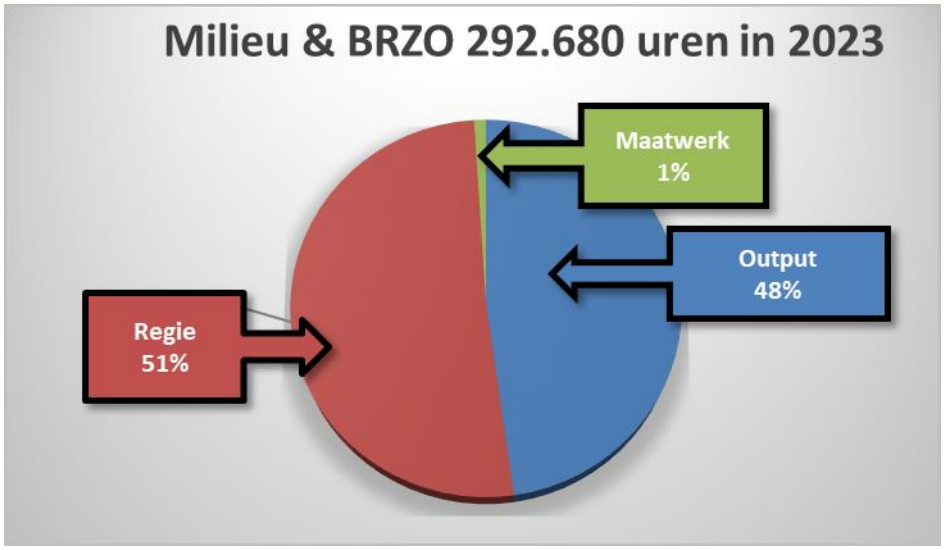
Stijging adviestaken milieu
De komst van de Omgevingswet beoogt decentralisatie van bevoegdheden en een grotere rol voor omwonenden en de private sector. Gelijktijdig zien wij vanuit het Rijk de beweging naar meer centrale sturing vanuit uitvoeringsprogramma's op basis van ambitieuze milieudoelen. De vertaling naar regionaal en lokaal beleid en de uitvoering hiervan leidt tot een toename naar de vraag om inzet van kennis en expertise en het delen daarvan. Wij verwachten een algemene stijging van het volume van de adviestaken op het gebied van milieu. Afhankelijk van de ambities zal de adviesvraag per deelnemer fluctueren.

Duurzaamheid
Op basis van de afspraken met opdrachtgevers leggen wij in de uitvoering meer focus op duurzaamheidsthema's zoals de energietransitie en bijbehorende verduurzaming waarbij onder andere door inzet op een regionaal energieakkoord wordt gestreefd naar een (regionaal) eenduidige inzet van het VTH instrumentarium bij de naleving van wetgeving op het gebied van energiebesparende maatregelen. Met het vierjarige energiebesparingsakkoord van de provincie Noord-Holland kan het toezicht op energiebesparende maatregelen geïntensiveerd worden. De gevraagde inspanning aan de OD NZKG zal groot zijn en toenemen in relatie tot de huidige werkzaamheden.

Maar ook het terugdringen van CO2 uitstoot en emissies van stoffen naar lucht, water en bodem en inclusief het terugdringen van Zeer Zorgwekkende Stoffen is een steeds grotere rol gaan spelen. Met de provincie Noord-Holland wordt ingespeeld op de stikstofproblematiek door onder meer het inzetten van gespecialiseerde kennis natuur en stikstof in de uitvoering en het versterken van de VTH-uitvoering op het gebied van waterkwaliteit door inzet van gespecialiseerde kennis water.

We bereiden ons voor op de gevolgen van de vele milieu en beleidsopgaven, waaronder de afspraken uit het klimaat- en grondstoffenakkoord, het schone lucht akkoord en het programma Delta aanpak waterkwaliteit.
Voor de VTH-uitvoering van milieutaken worden majeure veranderingen verwacht, waarbij de uitvoering complex zal zijn. Deze opgaven zorgen voor een vergrote druk op het werkveld, zoals bijvoorbeeld het schone lucht akkoord en het programma gezonde leefomgeving, waarbij de OD NZKG inzet op scherper vergunnen en hiermee de emissies probeert te verminderen bij industriële bedrijven. Samen met PNH bereiden wij pilots voor om het effect van het beleid eind 2023 te evalueren met als doel een scherper beeld te vormen op realistische doelen en noodzakelijke acties om die te behalen. De verduurzaming van de industrie en milieuactiviteiten, vraagt om het opbouwen van nieuwe kennis en opschaling van specifieke bestaande kennis en expertise. Ook wordt een toename aan Mer-procedures verwacht.
Maar ook bijvoorbeeld de implementatie van het Energielabel C bij kantoorgebouwen zorgt voor meer druk. Per 1 januari 2023 moet elk kantoorgebouw met een vloeroppervlakte van meer dat 100 m2 minimaal energielabel C hebben. Voldoet het pand dan niet aan deze eisen, dan mag het niet meer als kantoor gebruikt worden. Deze verplichting staat in het Bouwbesluit 2012. Dit heeft, dankzij het verplichte karakter, een positief effect op de reguliere taken, maar het moet wel goed geïmplementeerd worden. Het is van groot belang dat bedrijven weten van de label C-plicht én dat gemeenten hierop gaan toezien. Deze boodschap is in samenwerking met de gemeenten krachtig gecommuniceerd. Daarbij moeten de effecten hiervan op het meldingsgedrag worden gemeten, om vanaf 2023 zo goed mogelijk voorbereid de fase van handhaving te kunnen starten.

Ook vragen innovatieve ontwikkelingen waarbij meerdere inrichtingen vanuit de keten betrokken zijn om een andere wijze van werken dan bij de vergunningaanvraag van 1 bedrijf. Dit vraagt onder meer door het projectmatig aanpakken van ontwikkelingen bij bedrijven vanuit een breder perspectief en onderling gerelateerde processen. In de aanpak van milieuovertredingen en -criminaliteit maakt ketentoezicht inzichtelijk welke wegen product-/grond- of afvalstromen hebben doorlopen. Door dit verloop in samenhang te beschouwen worden veelplegers en ondermijnende activiteiten zichtbaar. De aanpak van ketentoezicht bestaat uit gerichte pilots op de aanpak van bepaalde stromen (zoals asbest, E-waste, grondstromen). De pilots zijn verankerd in de samenwerkingsagenda van de 4 OD-s en de aanpak conform het dreigingsbeeld Milieucriminaliteit. Door koppeling van de aanpak veelplegers, Ondermijning, Ketentoezicht en strafrecht is het mogelijk om hier meer grip op te krijgen. Dit vraagt om intensivering van de samenwerking tussen opsporingsdiensten en adequate opvolging in de strafrechtketen naast de inzet bestuursrechtelijke handhavingsinstrumenten.

Ontwikkelingen 2023, capaciteit en lasten
De regio blijft onverminderd aantrekkelijk om te wonen en te werken met als gevolg een blijvende hoge druk op de beschikbare (milieu)ruimte. Het wordt steeds ingewikkelder om tegemoet te komen aan de vraag naar woningbouw, bedrijvigheid en infrastructurele voorzieningen. We informeren onze opdrachtgevers tijdig over risicovolle situaties bij bedrijven en zullen ook actiever gaan inspelen op de behoefte die leeft in de samenleving en bij omwonenden. De aandacht voor verdere professionalisering, zoals branche-gerichte aanpak, innovatie en informatiegericht werken blijft. De hierboven genoemde ontwikkelingen, thema's, en opgaven zullen zorgen voor een toenemende impact op de VTH-uitvoering waarbij wet en regelgeving per definitie achterlopen op het kunnen faciliteren van de gewenste innovatie. Dit vraagt om meer inzet op het beïnvloeden van wet en regelgeving en uitvoerbare beleidskaders.

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet is het werk voor het implementeren van de stelselwijziging niet af. Ook in het nationaal milieubeleidskader wordt verdere innovatie van de milieuwetgeving aangekondigd. In de praktijk zullen de gevolgen van de wijzigingen in het stelsel zichtbaarder worden en al doende en lerende een plek in de VTH-uitvoering krijgen. De omgevingsplannen, die op dat moment zijn vastgesteld zijn het eerste startpunt maar zullen naar verwachting in de periode tot 2029 nog veelvuldig aan veranderingen onderhevig zijn. Ook reparatiewetgeving en nieuwe jurisprudentie zullen zorgen voor de nodige dynamiek in de VTH-uitvoeringspraktijk en de milieuadvisering.

Voor het huidige milieuwerkveld betekent dat 'inrichtingen' worden ingedeeld in milieubelastende activiteiten (mba's). Elke inrichting zal voortaan bestaan uit één of meerdere mba's. De kernactiviteit is vergunning plichtig, de functioneel ondersteunende activiteiten niet. Concreet betekent dit dat het hele bedrijvenbestand van ruim 17.000 bedrijven omgezet moet worden in mba's zodat wij ons VTH-werk kunnen uitvoeren. Deze omzettingen vragen een grote inzet bij de OD NZKG en zullen tot en met 2024 worden uitgevoerd. Hiervoor is budget opgenomen in onze meerjarenbegroting.

De capaciteit om vergunningen te actualiseren staat onder druk door de toenemende hoeveelheid en complexiteit van de aanvragen in combinatie met de beleidsambities. Deze druk zal komende jaren verder toenemen. De overgang naar nieuwe producten van de Omgevingswet geven – evenals de vertaling van de beleidsopgaven naar de uitvoering – onzekerheden over de capaciteit en lasten. Het ligt in de rede te verwachten dat de beleidsopgaven vragen om een hoger kwaliteitsniveau in de VTH-uitvoering inclusief de daarvoor benodigde middelen.

Met opdrachtgevers wordt gesproken over de gevolgen van de wijziging van de bevoegdheden en taken in relatie tot de komst van de Omgevingswet, zo leidt de Omgevingswet tot wijziging van het basistakenpakket wet VTH. Uitgangspunt is om in 2023 de uitvoering van taken door de OD NZKG waar mogelijk op eenzelfde wijze te continueren. Grondwaterbeschermingsgebieden, grondwateronttrekking voor open bodemenergiesystemen (WKO), drinkwater en industrie vallen nu nog onder de Waterwet maar worden straks gereguleerd door de Omgevingswet. De belangrijkste wijziging voor de activiteit ontgronding is dat de ontgrondingsvergunning onderdeel is van de omgevingsvergunning en niet (meer) apart wordt aangevraagd.
Vooruitlopend op de Omgevingswet is met de komst van de Omgevingsverordening NH2020 (OVNH2020) het absolute verbod op activiteiten in het Grondwaterbeschermingsgebied (GWBG) opgeheven. Voor de komst van OVNH2020 werd het aantal ontheffingen GWBV altijd op nihil begroot. Met de invoering van

OVNH2020 zijn activiteiten wel toegestaan maar dat betekent niet dat elke aanvraag resulteert in een ontheffing terwijl er wel capaciteit hiervoor wordt ingezet.

De materiële lasten bestaan voornamelijk uit de kosten voor luchtmeetnet en kosten voor wettelijk verplichte bouw adviezen (de materiële lasten voor bouw, bodem, brzo en milieu zijn verwerkt in programma milieu). Hierbij rijst ook de vraag of de huidige materiële lasten, gezien de hierboven genoemde ontwikkelingen, voldoende zullen zijn om in de toekomst de lading te kunnen dekken.

Tata Steel

2022

Recente plannen doen beroep op extra inzet door de OD NZKG. Deze zijn niet verwerkt in de begroting van de UVO 2022, omdat hiervoor nog besluitvorming door provinciale staten nodig is. Dit heeft ook een doorwerking in de raming voor de UVO 2023. Het gaat onder meer over de Roadmap+ van Tata Steel, waarin extra maatregelen zijn aangekondigd om de leefbaarheid in de IJmondregio te verbeteren, de uitvoering van taken door de OD NZKG in het kader van de energietransitie (groen staal) en de aanpak van de Zeer Zorgwekkende Stoffen. Met de provincie Noord-Holland zijn we in gesprek hoe we hier op een goede manier invulling aan kunnen geven.

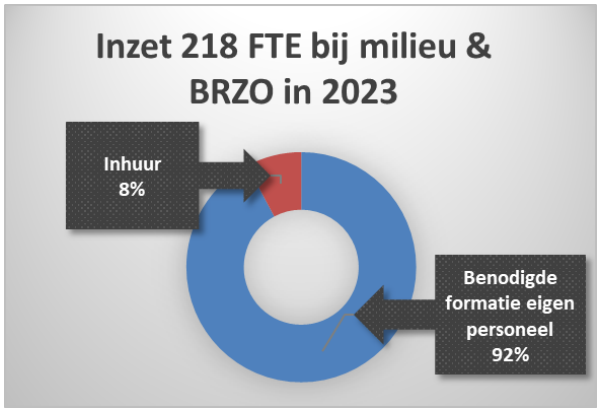
Meerjarenraming 2023-2026

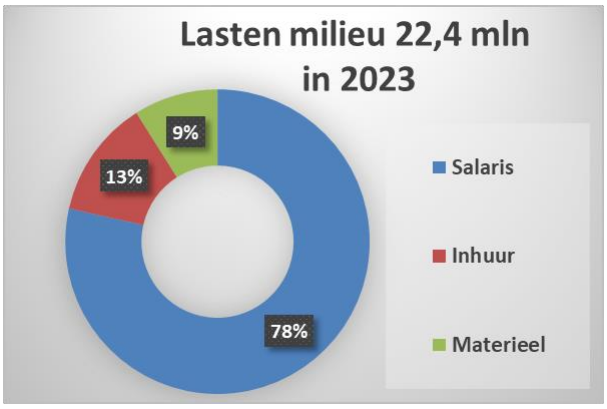
De dynamiek en de politieke aandacht in het Tata Steel dossier blijft onverminderd groot. Recent heeft Tata Steel aangekondigd om over te stappen op de waterstofroute, waarbij een beroep op de overheden is gedaan om deze ontwikkeling maximaal te faciliteren en extra inzet te plegen om vergunningsprocedures versneld te kunnen doorlopen. Deze ontwikkeling noodzaakt om extra te investeren in de uitvoering van de VTH-taken door de OD NZKG

De ambities zijn groot, maar de voorgestelde waterstofeconomie staat nog in de kinderschoenen. De OD NZKG is een breder traject gestart om de ontwikkelingen rondom waterstof in relatie tot de (toekomstige) werkzaamheden, ook voor de andere opdrachtgevers in kaart te brengen. De reservering in de meerjarenraming beperkt zich tot de extra kennis en inzet die nodig is in relatie tot de vergunningaanvragen van Tata Steel. Deze ontwikkeling noodzaakt om extra te investeren in de uitvoering van de VTH-taken door de OD NZKG. Voor de onderbouwing van het benodigde budget voor deze extra uitgaven zijn we uitgaan van de planning van de vergunningaanvragen van Tata Steel. Grofweg is de voorlopige inschatting dat we de komende vier jaren 80 extra vergunningen verwachten. Daarnaast blijft de maatschappelijke druk om de vergunningen van Tata Steel maximaal aan te scherpen en de leefomgevingskwaliteit in de IJmondregio te verbeteren. Het uitvoeringsprogramma Tata Steel VTH 2020-2022 kent een doorloop naar 2023 vanwege de gevraagde extra inspanningen om de Roadmap+ te monitoren, de extra vergunningaanvragen in dit kader adequaat te kunnen afhandelen en de huidige inzet op verbetering van de relaties met de omgeving te kunnen continueren. Daarnaast heeft de transitie van Tata Steel ook consequenties voor de huidige vergunningen van de bestaande werkeenheden.

Om financieel inzicht te geven aan de genoemde ontwikkelingen is getracht om deze ontwikkelingen te kwantificeren wat geresulteerd heeft in een hoger benodigd budget vanaf 2023. Daarnaast zijn er zogenaamde post-memorie (PM) posten in de meerjarenbegroting van de OD NZKG opgenomen. Hieronder volgt een opsomming van deze posten die betrekking hebben op het programma milieu. Voor een verdere toelichting van deze posten, zie Bijlage 5.8 (financiële ontwikkelingen).

Onderwerp
1. Omzetting van inrichting naar MBA
2. Energiebesparingsakkoord 2022-2025
3. ZZS-taken gemeenten
4. Cyber security
5. Scherper vergunnen
6. Varend ontgassen en E-noses
7. Ketentoezicht
8. Strafrecht (n.a.v. rekenkamer rapport)
9. TATA
10. Materieel budget Milieu
11. Complexere aanvragen en stijgende volumevraag
12. MER en oprichtingsvergunningen en WOB verzoeken
13. Datacenters

3.6 Programma Randvoorwaardelijk

Baten: 8,1 mln

In dit programma zit een aantal rand voorwaardelijke producten die voor elke opdrachtgever noodzakelijk zijn: zoals bijvoorbeeld: procesondersteuning, consignatiedienst bestuur ondersteuning, verzoeken in het kader van de Wet Openbaar Bestuur (WOB) en accountmanagement. Voor een deel van deze producten is bij de prestatie gerichte financiering een vast budget afgesproken met de afspraak om dit in 2023 te valideren ervan uit gaande dat de Omgevingswet zou zijn ingevoerd. Inmiddels zien we door extreme toename van de WOB verzoeken, de toename van data analyse maar ook extra inzet van accountmanagement en klachten op het regiebureau een toename van de inzet van 25%.
De werkzaamheden op het product Procesondersteuning zijn grotendeels direct te relateren aan de ondersteuning aan de inzet op de werkpakketten (regie en output). Voor de overige randvoorwaardelijke

producten wordt per opdrachtgever een verdeelsleutel vastgesteld op basis van de ureninzet per pakket en de afname binnen deze pakketten.

Wat gaan we daarvoor doen in 2023

Van WOB naar WOO

De Wet open overheid (Woo) is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur. De Woo heeft tot doel om overheden transparanter te maken. De wet moet er voor zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is.
Het wetsvoorstel maakt de toegang en het hergebruik van publieke informatie tot rechten van burgers. Daarnaast wordt de actieve openbaarheid versterkt door het verplicht stellen ervan voor bepaalde categorieën informatie. Overheidsorganen moeten online een register gaan bijhouden van documenten (zoals ingekomen en uitgaande post en belangrijke interne stukken) en datasets waarover zij beschikken. Voor 2023 zijn hiervoor extra middelen nodig, de omvang hiervan is PM.

WOB verzoeken

Zoals aangegeven in de kaderbrief 2023-2026 is het noodzakelijk om meerdere producten eerder te valideren en met een voorstel te komen tot aanpassing van de kengetallen/volumes per 2023. Burgers en bedrijven verwachten steeds meer transparantie in de besluitvorming en in het handelen van/door de overheid. Er is dan ook sprake van een stijgende trend als het gaat om ingediende omvangrijke Wob-verzoeken. Het opvragen van honderden tot duizenden documenten in één Wob-verzoek is meer regel dan uitzondering geworden. Deze verzoeken zijn zeer arbeidsintensief en kostbaar. De inzet die hiervoor nodig is pas niet binnen het vaste prijzenpakket. In 2021 was de inzet ruim 4.600 uren meer dan in het vaste prijzenpakket was voorzien, de verwachting is dat de benodigde inzet verder zal stijgen. Voor 2023 zijn hiervoor extra middelen nodig, de omvang hiervan is 500K.

Transparantie overheid start met actieve openbaarmaking

In 2020 heeft de OD besloten over te gaan op het actief openbaar maken van de documenten uit het Tata Steel-dossier. Daar is inmiddels een start mee gemaakt. Deze openbaar gemaakte stukken zullen op korte termijn ook via een zogenoemde e-tool met zoekfunctie worden ontsloten zodat de stukken altijd openbaar en voor de burger goed vindbaar zijn. Hiermee loopt de OD NZKG voor op de verplichting die is opgenomen in de Wet Open Overheid. Het is de bedoeling dat de OD op termijn ook dossiers van andere bedrijven actief openbaar gaat maken.

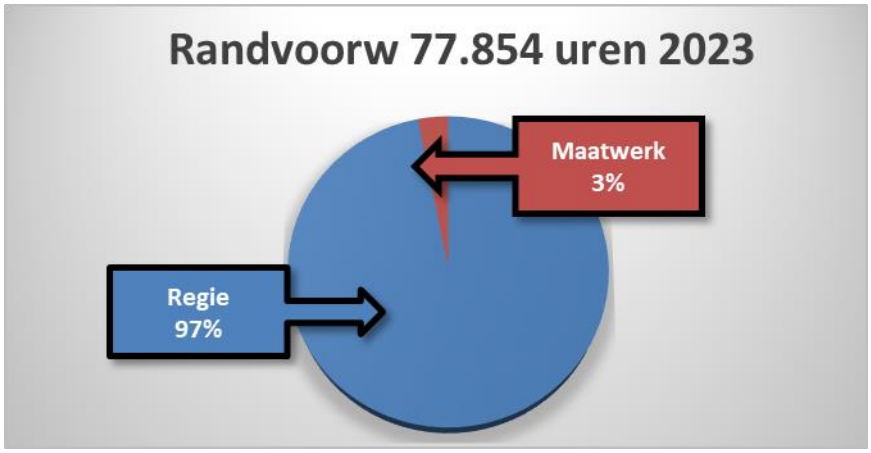
Borgen data en data ontwikkeling

Het belang van het goed borgen en toepassen van data neemt ieder jaar toe. Tal van ontwikkelingen dragen daar aan bij: de samenleving verwacht van de Omgevingsdienst een effectieve inzet van toezicht, handhaving en vergunningverlening. Goede data zijn daarvoor onontbeerlijk. Denk aan: welke bedrijven kennen een hoog, of juist een laag risico? Wat is de uitstoot in een bepaald gebied? Bij welke windrichting is geluidsoverlast voor burgers het grootst?
De Omgevingsdiensten hebben zich gezamenlijk gecommitteerd tot een datagerichte aanpak van risico-analyses en programmering van werkzaamheden. De Omgevingsdienst NZKG gaat ervoor zorgen dat onze data kwalitatief op een hoger niveau worden gebracht. Dat onze bedrijfsbestanden actueel en valide zijn, en waar mogelijk aangevuld met extra informatie gericht op het effect van ons werk op de maatschappelijke opgaven. We zorgen voor een branchegerichte aanpak en risico-gestuurde inspecties. Natuurlijk handelen we daarbij niet alleen op basis van data, maar ook altijd op basis van menselijk inzicht. Voor zo'n informatie gestuurde manier van werken, is het nodig dat de basis op orde is. In de komende jaren zet de Omgevingsdienst daarom stevig in op het invullen van de benodigde randvoorwaarden om datagericht werken mogelijk te maken. Tegelijkertijd verbeteren we de data-architectuur stapsgewijs en borgen we deze structuur in de organisatie.

De informatie analyse die de data analisten van de OD uitvoeren zijn deels al vertaald in de producten van de UVO. In het licht van de grote regionale opgave (woning bouw en klimaat) en stelselwijziging Omgevingswet is het urgent en onze ambitie om te investeren in data ontwikkeling. De OD wil de niet product gebonden analyses onderbrengen bij het randvoorwaardelijk pakket vanaf 2023. Hiervoor is gedurende 2 jaar met ingang van 2023 150K benodigd.

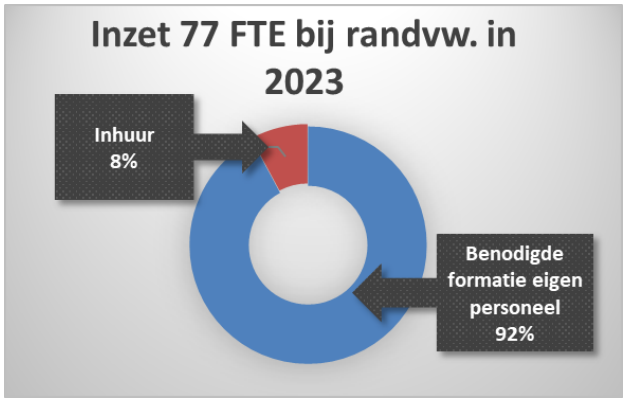
Robotisering

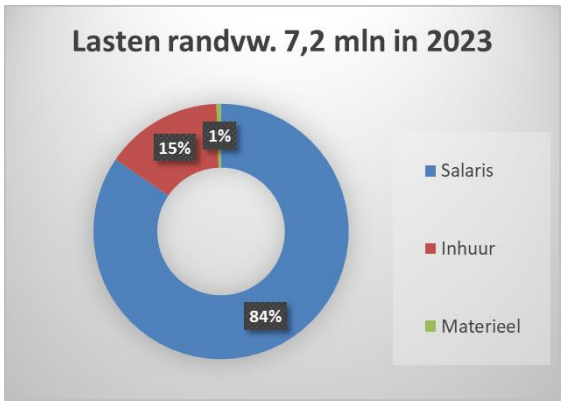
In 2020 heeft de dienst de DIgitale VerwerkingsAssistent (DIVA) geïntroduceerd. DIVA functioneert als een virtuele assistent die repetitieve en terugkerende interacties tussen mens en computer overneemt en maakt gebruik van softwarematige robotisering (RPA). Deze technologie maakt de efficiëntiebelofte van automatisering definitief waar. Door een combinatie van intelligente en innovatieve technologieën zorgt DIVA ervoor dat tijdrovende handelingen gesimuleerd en geautomatiseerd kunnen worden. Door deze toepassing te integreren in de bestaande processen streeft de dienst ernaar VTH-experts zoveel als mogelijk digitale arbeid uit handen te nemen. Hierdoor kunnen de mensen meer toegevoegde waarde leveren op hun expertise en de uitvoering van de VTH-taken. Met het verlagen van de werkdruk, het verhogen van de kwaliteit van het werk en het effectiever inzetten van mensen streeft de dienst met de inzet van deze technologie ook nadrukkelijk naar een verbetering van haar dienstverlening. De komende jaren wordt verder geïnvesteerd in de eigen kennis en expertise op het gebied van procesautomatisering, machine learning en kunstmatige intelligentie. Om de organisatie blijvend te voorzien in deze automatiseringsbehoefte.

Ontwikkelingen 2023, capaciteit en lasten

De ontwikkeling op het gebied van wet- en regelgeving leidt tot intensivering en uitbreiding van het takenpakket. De Procesondersteuning en overige rand voorwaardelijke taken zoals bezwaar en beroep, hebben deels een causaal verband met de volumevraag.
Ook is er sprake van steeds meer innovatie door toepassing van vernuftige software wat zorgt voor verlichting van de administratieve last binnen het primair proces.

3.7 Programma Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering ondersteunt en adviseert de organisatie op het gebied van: HR, informatievoorziening, financiële administratie, communicatie, huisvesting, facility, sturing, coaching en planning & control. Naast deze personele en materiële bedrijfsvoeringkosten worden de personele overheadkosten van het management van de gehele organisatie op dit programma verantwoord.

Wat gaan we daarvoor doen in 2023

Omgevingswet
De Omgevingswet verandert onze taken op verschillende manieren: soms inhoudelijk, soms qua bevoegd gezag, soms alleen in naam. Dit vereist een nieuwe Producten- en Dienstencatalogus (PDC). Omdat voor de nieuw te definiëren taken ervaringscijfers en kengetallen nog ontbreken, is met de opdrachtgevers afgesproken dat in overleg een tijdelijke afrekensystematiek wordt vormgegeven.
De uiteindelijke financiële gevolgen van de Omgevingswet zijn ook landelijk nog niet inzichtelijk. Met ons DB en AB is afgesproken dat we in deze overgangsperiode zoveel mogelijk financiële rust bewaren.

Innovatie
Er is de afgelopen jaren stevig geïnvesteerd in informatie- en data gedreven werken. In een steeds veranderende omgeving moeten we blijven door ontwikkelen om nieuwe uitdagingen en grote maatschappelijke opgaven het hoofd te bieden. Digitale middelen zijn inmiddels vitaal voor het functioneren van onze samenleving. Data zoals ons gegevensbestanden, is hierin ons vertrekpunt. De mens in termen van 21e -eeuwse vaardigheden en datageletterdheid, de sterkste schakel. En samenwerking in de keten is hierbij cruciaal. De dienst investeert daarom stevig op het verder digitaliseren, ontsluiten, verrijken (met externe bronnen) en breed beschikbaar stellen van gegevens door middel van een eigen data-knooppunt. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van innovatieve tools zoals Virtual en Augmented Reality, dynamische dashboards, GIS-toepassingen en robotisering. Digitaal transformeren vraagt ook om investering in mensen, organisatie en cultuur en heeft daarom een prominente plek in het opleidingsplan. Er wordt op het gebied van technologische innovaties voortdurend gezocht naar andere manieren van samenwerken om de digitale kansen te benutten.

Programma werving & selectie
Het werk bij de Omgevingsdienst vraagt om specialisten: goed opgeleid, vakinhoudelijk brede kennis, taakvolwassen. We zien een vergrijzing in het medewerkersbestand en tevens een krappe arbeidsmarkt. De vooruitzichten voor de komende jaren zijn niet anders.
Daarom wordt recruitment en opleidingen een belangrijke pijler in ons HR instrumentarium.

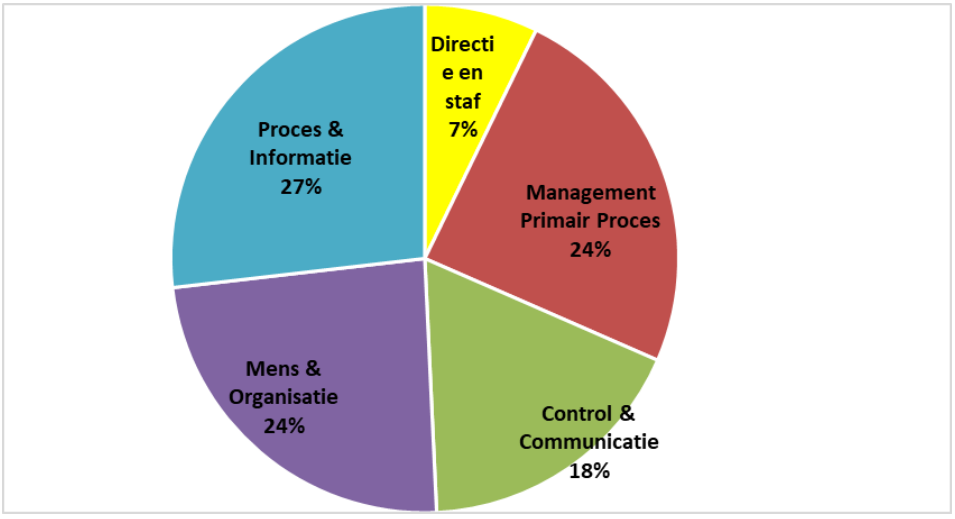
We richten ons op kandidaten die één op één direct inzetbaar zijn maar óók richten we ons op nieuwe collega's die we met begeleiding en verdere opleiding op het gewenste niveau brengen.

Door bewust eigen medewerkers in te zetten als begeleider/trainer benut je eigen kennis en draag je die over. Bovendien leidt het tot meer betrokkenheid bij de organisatie en creëert het mogelijke doorgroei. Belangrijk voor ons is hierin ook de samenwerking te zoeken met andere OD's, opleidingsinstituten of wellicht technische afdelingen van andere overheden.

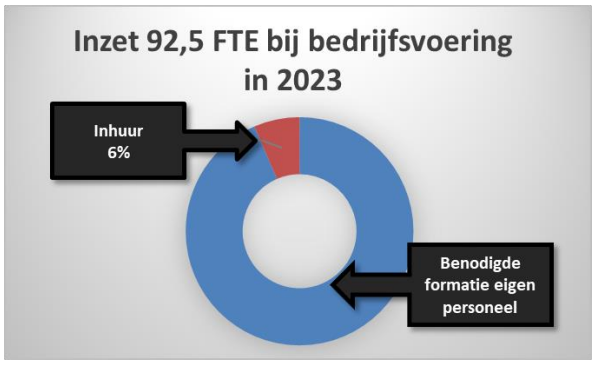
Wat vraagt dit van ons?
In de eerste plaats moet er tijd vrij gemaakt worden bij onze ervaren collega's om te begeleiden en trainingen te geven. Dit heeft gevolgen voor de productiviteit van deze collega's.
Daarnaast zal het inzetten van nog in taakvolwassenheid te groeien nieuwe medewerkers ook z'n weerslag hebben op de productiviteit per fte.
Dit alles vanuit de gedachte binnen een aantal jaar op het gewenste niveau te komen.
Al met al een behoorlijke investering die zich echter op de langere termijn zal uitbetalen.

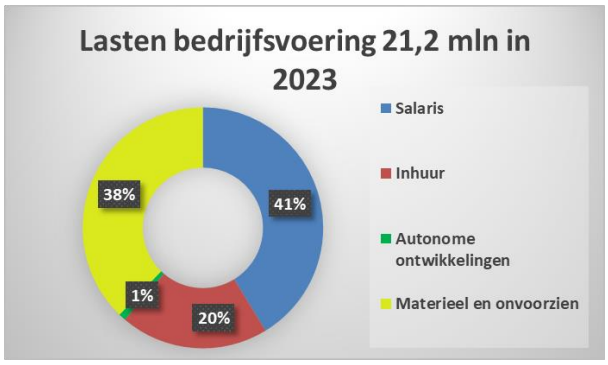
Zichtbaarheid / online strategie
De OD NZKG wil zichtbaarder zijn voor bewoners, bedrijven, opdrachtgevers, potentiële werknemers en andere stakeholders in de omgeving van het Noordzeekanaalgebied. Het gebruik van social media speelt hier een belangrijke rol in. Door op de juiste manier gebruik te maken van verschillende social-media kanalen verkleinen we de afstand tussen de inwoner en de omgevingsdienst en maken we de OD NZKG toegankelijker. Hiervoor wordt een onlinestrategie ontwikkeld en uitgevoerd. Naast de onlinestrategie werken we aan een (her)nieuwde employee branding campagne.

Onder bedrijfsvoering vallen de volgende onderdelen:

Ontwikkelingen 2023, capaciteit en lasten
2023 is een bijzonder jaar gezien de verwachte implementatie van de Omgevingswet.
Tevens zijn er financiële gevolgen bij de opdrachtgevers te verwachten als gevolg van de corona pandemie. Over de betekenis daarvan zijn we nog in gesprek en kan van invloed zijn op capaciteit en lasten in 2023.

Inzet 92,5 FTE bij bedrijfsvoering in 2023
Inhuur 6%
Benodigde formatie eigen personeel

Lasten bedrijfsvoering 21,2 mln in 2023
41%
20%
1%
38%
Salaris
Inhuur
Autonome ontwikkelingen
Materieel en onvoorzien

4. Financiële begroting

4.1 Resultaatmodel

Tabel Resultaten per werkveld (x €1.000)								
Programma & taakveld	Rekening 2021	2022 met UVO 2022	Baten 2023	Lasten 2023	Saldo 2023	2024	2025	2026
TOTAAL Baten	**-54.876**	**-58.470**	**-64.841**	**-**	**-64.841**	**-64.999**	**-64.664**	**-64.059**
TOTAAL Lasten	**54.044**	**58.470**	**-**	**64.841**	**64.841**	**64.999**	**64.664**	**64.059**
8.3 Wonen en bouwen	-4.929	-6.710	-16.336	9.621	-6.715	-6.723	-6.728	-6.807
Inkomsten	-14.284	-16.555	-16.336		-16.336	-16.222	-16.103	-16.285
Salarislasten	4.037	5.691		5.828	5.828	5.929	6.031	6.134
Inhuur	5.000	3.814		3.446	3.446	3.223	2.997	2.998
Materieel	319	340		346	346	346	347	347
Bouw	**-4.929**	**-6.710**	**-16.336**	**9.621**	**-6.715**	**-6.723**	**-6.728**	**-6.807**
7.4 Milieubeheer	-1.638	-2.729	-7.331	4.387	-2.944	-2.962	-2.981	-3.001
Inkomsten	-6.237	-6.551	-7.331		-7.331	-7.414	-7.497	-7.581
Salarislasten	3.908	3.250		3.684	3.684	3.748	3.812	3.877
Inhuur	691	511		634	634	634	634	634
Materieel	0	61		69	69	69	69	69
Bodem	**-1.638**	**-2.729**	**-7.331**	**4.387**	**-2.944**	**-2.962**	**-2.981**	**-3.001**
7.4 Milieubeheer	-8.434	-9.324	-33.085	22.379	-10.705	-10.703	-10.581	-10.318
Inkomsten	-27.252	-27.719	-33.085		-33.085	-33.183	-32.792	-31.829
Salarislasten	12.424	14.420		17.570	17.570	17.713	17.563	17.066
Inhuur	4.870	2.323		2.807	2.807	2.782	2.714	2.596
Materieel	1.524	1.652		2.003	2.003	1.985	1.935	1.849
Milieu en BRZO	**-8.434**	**-9.324**	**-33.085**	**22.379**	**-10.705**	**-10.703**	**-10.581**	**-10.318**
7.4 Milieubeheer			-5.419	4.838	-581	-571	-561	-552
8.3 Wonen en bouwen			-2.669	2.383	-286	-281	-276	-272
Inkomsten	-6.977	-7.276	-8.089		-8.089	-8.180	-8.271	-8.365
Salarislasten	4.870	5.556		6.104	6.104	6.210	6.317	6.425
Inhuur	1.308	985		1.075	1.075	1.075	1.075	1.075
Materieel	90	38		42	42	42	42	42
Randvoorwaardelijk	**-709**	**-697**	**-8.089**	**7.221**	**-868**	**-853**	**-838**	**-823**
0.4 Overhead	14.810	19.701	-	21.104	21.104	21.113	20.999	20.820
Baten uitvoeringsovereenkomsten (*)								
Inkomsten	-126							
Salarislasten	7.194	8.556		8.763	8.763	8.915	9.068	9.222
Inhuur	1.129	2.824		4.239	4.239	4.096	3.830	3.497
Autonome ontwikkelingen	-	200		204	204	204	204	204
Materieel	6.614	8.121		7.899	7.899	7.898	7.898	7.897
0.8 Overige baten en lasten	-	126	-	129	129	129	129	129
Onvoorzien	-	126		129	129	129	129	129
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-	-	-	-	-	-
Bedrijfsvoering	**14.810**	**19.827**	**-**	**21.233**	**21.233**	**21.242**	**21.128**	**20.949**
Saldo voor mutatie reserves	**-900**	**369**	**-64.841**	**64.841**	**0**	**0**	**0**	**0**
0.10 Mutaties reserves	67	0	0	0	0	0	0	0
Toevoegingen	67							
Onttrekkingen	-	-369	0	0	0	0	0	0
Financien, bedrijfsvoering	**67**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Saldo na mutatie reserve	**-832**	**0**	**-64.841**	**64.841**	**0**	**0**	**0**	**0**

4.2 Uitgangspunten voor de raming Begroting OD NZKG 2023-2026

In de kaderbrief 2023-2026 zijn de uitgangspunten opgenomen voor de meerjarenbegroting 2023-2026. De basis voor het opstellen van de begroting is het jaar 2022 en de volume afspraken, die afgesproken worden voor de Uitvoeringsovereenkomsten (UVO's) 2022. Voor 2023 zijn verder de volgende uitgangspunten verwerkt:

- Nacalculatie prijscompensatie 2020 0,1% en prijscompensatie vanaf 2023 1,9%. Dit betekent een prijsstijging van € 400K.
- Nacalculatie voor looncompensatie in 2021 is 0.48%. Cumulatieve looncompensatie 2% vanaf 2023. De loonkosten stijgen daardoor met € 904K. Ten tijde van het opstellen van de meerjarenbegroting is er nog geen cao-akkoord 2022 en verder. Bij de halfjaarrapportage komen we hierop terug.
- Het ABP werkgeversdeel blijft in 2022 gelijk aan 2021.
- De begroting is opgesteld op basis van een gemiddeld tarief € 107,02. Dit is conform de raming in de kaderbrief 2023.
- De berekende benodigde formatie is gebaseerd op de UVO en overige opdrachten. Daarbij is de gestreefde vast-/flexnorm 90/10. Voor het werkveld Bouw wordt een lagere norm gehanteerd van circa 70/30.
- Aan de basis van de begroting 2023 ligt de aangepaste begroting van 2022. De wijziging van de begroting 2022 is op basis van de afgesloten UVO's van 2022. Deze wijziging ligt gelijktijdig met deze meerjarenbegroting 2023 voor bij het bestuur. Ook de uitstel van invoering Omgevingswet en WKB heeft geleid tot een begrotingswijziging voor het jaar 2022.

4.3 Toelichting bij de meerjarenbegroting en financiële positie

Het belangrijkste uitgangspunt m.b.t. de Omgevingswet is dat we financiële rust in 2023 creëren voor zowel de OD NZKG als de opdrachtgevers. In 2022 worden de implicaties van de wet nader in beeld gebracht en maken we definitieve afspraken over de financiering voor 2023 ev. Het meerjarenperspectief kan als gevolg hiervan nog wijzigen. De OD NZKG streeft ernaar om enige flexibiliteit in de begroting te houden om te kunnen anticiperen op de wijzigingen. Dit doet de OD NZKG door het aanhouden van een flexibele schil en blijvend te sturen op efficiency. Laatst genoemde is ook nodig om benodigde investeringen in de eigen organisatie te kunnen bekostigen. Tot op heden is het de OD gelukt om investeringen in de bedrijfsvoering te dekken binnen de bestaande begroting, waaronder investeringen op het vlak van huisvesting en ICT.

De meerjarenbegroting is conform de kaderbrief 2023-2026 geïndexeerd. De prijscompensatie is gebaseerd op de consumentenprijsindex (CPI) van het Centraal Plan Bureau (CPB), dit is conform bestendig beleid. De prijzen worden vooralsnog na 2023 constant gehouden.
In onze meerjarenbegroting wordt jaarlijks rekening gehouden met een cumulatieve looncompensatie van 2%. Ten tijde van het opstellen van de meerjarenbegroting is er nog geen cao akkoord 2022 en verder. Er bestaat derhalve nog een onzekerheid of de opgenomen looncompensatie voldoende is. Bij de halfjaarrapportage 2022 komen wij hierop terug.

Op basis van onderhavige meerjarenbegroting is de algehele financiële positie van de OD NZKG gezond. De meerjarenbegroting is structureel sluitend. Het weerstandsvermogen voldoet aan de norm, evenals de netto schuldquote en solvabiliteitsratio. In de paragraaf Weerstandsvermogen wordt dit nader toegelicht.

Verplichte paragrafen BBV

4.4 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding
De paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing is een door het Besluit Begroting en Verantwoording voor gemeenten en provincies (BBV) voorgeschreven paragraaf. De beleidskaders vanuit de OD NZKG zijn vastgelegd in de nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement. De paragraaf bestaat uit de volgende onderdelen:

- Ontwikkelingen in 2023
- Weerstandsvermogen, bestaande uit:
    - Inventarisatie risico's
    - Inventarisatie weerstandscapaciteit
    - Berekening en beoordeling van het weerstandsvermogen
- Financiële kengetallen

Ontwikkelingen 2023
Afhankelijk van het definitieve kabinetsbesluit gaan de Omgevingswet en wet Kwaliteitsborging Bouw op 1 januari 2023 in werking. De wetswijzigingen hebben een grote impact op de uitvoering en financiering van de OD NZKG. De daadwerkelijk impact zal voor de OD NKZG en de opdrachtgevers de komende jaren pas duidelijk worden.
Voor de Omgevingswet is met opdrachtgevers voor het eerste jaar (2023) financiële rust afgesproken. In de voorliggende paragraaf zijn voor zover dat op dit moment mogelijk is de risico's opgenomen. Indien nodig zal dit tussentijds geactualiseerd worden. Voor 2024 e.v. zal de begroting waaronder de kengetallen aangepast moeten. Dit zal plaatsvinden op basis van de uitwerking van het takenpakket en de ervaringen tot dan toe.

Weerstandsvermogen
Het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt in een ratio van de noodzakelijke weerstandscapaciteit ten opzichte van de beschikbare weerstandscapaciteit.

In onderstaande tabel volgt een overzicht van de risico's. Van alle risico's is het financieel effect (gevolg) ingeschat. Afhankelijk van de kans dat een risico zich voordoet, wordt een percentage van het financieel effect meegenomen in de berekening van de noodzakelijke weerstandscapaciteit.

Tabel: overzicht risico's

(bedragen x € 1.000)

RISICO'S	Totaal geschat financieel effect	Risico-bedrag 2021	Risico-bedrag 2022	Risico-bedrag 2023	Risico-bedrag 2024	Risico-bedrag 2025	Risico-bedrag 2026
Reeds bekende risico's							
Wet- en regelgeving	4.144	494	604	715	715	376	376
Covid, conjuncturele ontwikkelingen en arbeidsmarkt	1.992	383	199	199	199	199	199
Bedrijfsvoering	500	0	100	100	100	100	100
Prestatiegericht financieren	1.816	583	908	567	567	567	567
	8.452	**1.460**	**1.812**	**1.581**	**1.581**	**1.242**	**1.242**

In bijlage 4 is een tabel opgenomen met een toelichting op de kans dat de strategische risico's zich voordoen en de meerjarige effecten hiervan.

Toelichting risico's

Wet- en regelgeving (totaal geschat financieel effect 4.144K)

Omgevingswet
Over de invoering en de uitwerking van de Omgevingswet is nog veel onzeker. De inwerkingtreding staat nu gepland voor 1-1-2023. De Omgevingswet verandert veel aan onze taken en bij sommige is nog niet duidelijk hoe. In de uitvoering zijn we afhankelijk van een goed functionerend Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) maar daaraan moet nog veel gebeuren.
De inwerkingtreding van de Omgevingswet heeft een grote impact op de taken, de werkprocessen en de inhoudelijke werkzaamheden van de OD NZKG. Het basistakenpakket staat nog ter discussie. Bij veel taken verandert het bevoegd gezag en de nieuwe taakverdeling tussen de OD NZKG en de opdrachtgevers is nog niet vastgelegd. Ook voor de opdrachtgevers is nog veel onduidelijk, bijvoorbeeld rond de overdracht van bodemtaken van de provincies naar gemeenten, de grote wijzigingen m.b.t. het geluidsstelsel en de gevolgen van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb), die gelijktijdig in werking treedt. Voor de werkprocessen is het Digitaal Stelsel Omgevingswet cruciaal. Dit staat nog in de kinderschoenen en voor een goede werking zijn we afhankelijk van zowel landelijke partijen als de opdrachtgevers.
De regelgeving wordt soms gunstiger en soms minder gunstig voor aanvragers, wat kan leiden tot een hausse aan aanvragen rond de inwerkingtreding en dus een piekbelasting op de VTH-processen. Er komen nieuwe instrumenten, zoals de bestuurlijke boete voor Brzo-bedrijven. Onze besluiten zullen vaker juridisch worden aangevochten, omdat er nog geen jurisprudentie over de Omgevingswet is.

Uitstel van inwerkingtreding leidt tot hogere transitiekosten. Te vroege inwerkingtreding leidt tot problemen in de taakuitvoering. Door de nieuwe definiëring van de taken kan de OD NZKG meer of minder werk krijgen. De vele wijzigingen in de werkprocessen en de regelgeving kunnen, in elk geval tijdelijk, leiden tot productierisico's, zeker als het Digitaal Stelsel Omgevingswet niet meteen optimaal functioneert. Dit type problemen zal zich landelijk voordoen, wat de beschikbaarheid van de benodigde expertise op de arbeidsmarkt verder kan doen afnemen. De omvang van deze effecten is nog niet goed in te schatten. De gevolgen raken primair de kwaliteit van de uitvoering en zijn niet specifiek voor de OD NZKG.

Beheersmaatregelen: De OD NZKG heeft een stevige projectorganisatie Omgevingswet en vervult in de regio een centrale rol bij de implementatie. Met de opdrachtgevers is afgesproken dat de overgang zo beleidsneutraal mogelijk zal verlopen en dat financiële rust wordt bewaard in de jaren 2022 en 2023. De OD NZKG participeert in diverse regionale en landelijke overleggen, zoals over de legesheffing onder de Omgevingswet, over het Digitaal Stelsel Omgevingswet en over de financiële gevolgen van de Omgevingswet op de omgevingsdiensten. De medewerkers van de OD NZKG krijgen de opleidingen over de Omgevingswet van collega's die zich daardoor verder ontwikkelen. Zo krijgen we een aanzienlijke groep specialisten in huis. Dit verstevigt onze positie zowel naar de opdrachtgevers als in onze taakuitoefening. Met de opdrachtgevers wordt nauw samengewerkt over belangrijke voorwaarden (milieulegesheffing, omzetting mba's, nieuwe PDC, etc).

De kans op dit risico is groot. Het risicobedrag is 380K tot en met 2024 en vanaf 2025 een gemiddeld risico van 152K.

Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb)
De wet private kwaliteitsborging, voor de 1e fase, gaat gelijktijdig in met de Omgevingswet. Vooralsnog lijkt de datum 1 januari 2023 te worden. De Wet kwaliteitsborging bouw heeft gevolgen voor de organisatie doordat taken over gebracht worden aan de markt. Het risico bestaat dat de markt de taken onvoldoende oppakt en de handhavingstaken toenemen waardoor er geen afname van werk is voor de overheid. Daarnaast is steeds meer duidelijk welke taken er wel bij de overheid blijven, waar geen leges meer tegenover staan.
Het financiële risico is dat de formatie niet tijdig afgebouwd kan worden. Anders dan eerder verwacht gaan minder taken over en neemt handhaving toe. De impact van dit risico is nog niet in te schatten
Het risico is daarnaast dat de structurele overheadlasten niet op korte termijn en geheel teruggebracht kunnen worden om lagere inkomsten te compenseren.
Beheersmaatregelen: Het formatierisico wordt in eerste instantie opgevangen door de afbouw van de flexibele schil. Vanaf 2025 zal de impact op de organisatie naar verwachting groter zijn. Middels strategische personeelsplanning wordt geanticipeerd op dit risico.

De kans op dit risico is gemiddeld. Het risicobedrag is 110K in 2022. Het risicobedrag voor 2023 en 2024 is 221K.

Algemene Verordening Gegevensbescherming
Op 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) in werking getreden. Niet naleven van de AVG kan leiden tot boetes en persoonlijke aansprakelijkheid. De boete kan 4% van de jaaromzet bedragen.
Beheersmaatregelen: Er zijn enkele functionarissen aangesteld waaronder een functionaris gegevensverwerking en privacyfunctionaris. Zij zorgen voor de borging, het beleid en het ontwikkelen van bewustzijn binnen de organisatie.

De kans op dit risico is zeer klein. Het risicobedrag is 114K vanaf 2022.

Klimaatakkoord
Er wordt nog gewerkt aan een concrete uitwerking van het Klimaatakkoord op regionaal niveau. Het risico is dat de maatregelen interfereren met andere ontwikkelingen zoals de woningbouwopgave en huidige wet- en regelgeving. Hierdoor kunnen de VTH-processen vertragen. Daarnaast kan het tot gevolg hebben dat het toetsingskader voor de VTH-processen niet toereikend of passend is. Hierdoor is meer inzet en expertise nodig voor maatwerk. Het Klimaatakkoord kan ook impact hebben op het takenpakket door een veranderend bedrijvenbestand.
Beheersmaatregelen: De OD NZKG biedt aan opdrachtgevers en bedrijven haar expertise aan om te voorkomen dat wet- en regelgeving een belemmering wordt voor de uitvoeringspraktijk. Daarnaast worden er impactanalyses uitgevoerd. Onderzoeksbureau CE Delft heeft in beeld gebracht welke ontwikkelingen in het kader van het klimaat op korte en middellange termijn bij de industriële sector kunnen worden verwacht. De eerste ontwikkelingen zijn in de VTH uitvoeringspraktijk zichtbaar en worden benut voor verdiepend inzicht op de benodigde voorbereidingen om tijdig in te spelen op de veranderingen die voortvloeien uit het klimaatakkoord.

De kans op dit risico is gemiddeld. Het risicobedrag is PM.

Stikstofreductie en natuurherstel (Voorheen Programma Aanpak Stikstof)
Door de uitspraak van de Raad van State op 29 mei 2019 is het PAS buiten toepassing verklaard. Dit had verstrekkende gevolgen voor de vergunningverlening (bouw/milieu) door de OD NZKG. Op landelijk niveau heeft de uitspraak geleid tot de zogenoemde stikstofcrisis. Het Rijk en provincies zijn op regionaal en landelijk niveau met nieuwe maatregelen gekomen en de vergunningverlening is daarmee tijdelijk weer op gang gekomen. In december 2020 is de Wet Stikstofreductie en natuurherstel aangenomen door de Tweede Kamer en doorgestuurd naar de Eerste Kamer. Provincies zijn bezig met het uitwerken van

provinciaal beleid, waaronder regionale stikstofregistratiesystemen. Daarnaast lopen er nog verschillende rechtszaken die na uitspraak van de rechter mogelijk ook gevolgen hebben voor de uitvoering. De natuurtaken zijn door de provincie Noord-Holland weliswaar ondergebracht bij de OD NHN, maar ook bij de tijdelijke vergunningverlening in 2020 was er al een aanzienlijke rol voor de OD NZKG, met name bij het verlenen van bouwvergunningen. Ook hebben diverse opdrachtgevers, zoals PNH, Zaanstad en Amsterdam, de OD NZKG gevraagd mee te denken bij het duiden van de opgaven in 2022 en het meedenken bij een regionale en lokale aanpak op basis van de wetgeving in 2021. Kortom: er zijn nog veel onduidelijkheden en nog beperkte concrete afspraken, maar de verwachting is wel dat de OD NZKG in de uitwerking en uitvoering in 2022 en verder een rol gaat spelen.

De kans op risico blijft gemiddeld tot klein. Het risicobedrag is PM.

<u>Conjuncturele ontwikkelingen, Covid-19 en arbeidsmarkt (totaal geschat financieel effect 1.992k)</u>

Covid-19 en conjuncturele ontwikkelingen
De Covid pandemie gaat het derde jaar in, Onze medewerkers worden op de proef gesteld. Gezinnen met kinderen hebben regelmatig te maken met schooluitval dan wel een lock down en het organiseren van thuis onderwijs. Dit gaat ten koste van de productiviteit. We merken dat relatief veel collega's besmet raken met het virus. Tevens is niet iedereen in staat een verantwoorde thuiswerkplek te creëren. De personele gevolgen kunnen toenemen waaronder een toename van het ziekteverzuim en het als gevolg van landelijke maatregelen (gedeeltelijk) niet kunnen uitvoeren van werkzaamheden.

Hoewel de steunpakketten in volle omvang de gevolgen van de pandemie ondersteunen is er een reële kans dat bedrijven de wet- en regelgeving niet in volledigheid naleven en daarnaast kan het bedrijvenbestand van de OD NZKG afnemen als gevolg van faillissementen. Dit heeft gevolgen voor de omzet van de OD. De omzet van de OD wordt ook beïnvloed door conjuncturele ontwikkelingen zoals in de bouw. Het risico is dat de organisatie niet tijdig kan anticiperen op de omzetfluctuaties. Er kunnen tekorten ontstaan bij omzetdalingen als de lasten van lopende contracten niet tijdig kunnen worden bijgesteld. Andersom kan het zijn dat de dat de economie snel weer aantrekt en dat er een sterke stijging is van initiatieven. Dit betekent ongepland werk voor de gehele VTH keten. Met betrekking tot het bedrijvenbestand lopen dan de kosten voor de baat uit.
Beheersmaatregel: De OD maakt maatwerkafspraken met medewerkers m.b.t. hun arbeidsomstandigheden.
De gevolgen voor de uitvoering worden afgestemd met de opdrachtgevers en als het nodig is samen met hen geprioriteerd. Het risico van omzetverlies wordt in eerste instantie zoveel als mogelijk opgevangen door de afbouw van de flexibele schil.

De kans op dit risico is klein. Het risicobedrag is 114K vanaf 2022.

Arbeidsmarkt en inhuur
De krapte op de arbeidsmarkt en voor sommige functies beperkte beschikbaarheid van inhuurkrachten, kunnen gevolgen hebben voor het realiseren van de productie- en kwaliteitsafspraken. Dit wordt nog eens versterkt door de extra capaciteit en de specifieke expertise die nodig zijn voor onder andere de implementatie van de Omgevingswet en de uitvoering van het Klimaatakkoord. Het niet realiseren van productieafspraken leidt tot lagere inkomsten. Dat kan gevolgen hebben voor de dekkingsbijdrage van de overheadkosten.
Beheersmaatregelen: De OD NZKG werkt met een flexibele schil van personeel die wordt afgebouwd als het nodig is. We zetten extra in op arbeidsmarktcommunicatie en werken samen met wervingsbureaus en de gemeente Amsterdam. We zetten innovatie op het vlak van digitalisering en data-analyse in om zo efficiënt

mogelijk te werken. Daarnaast krijgt de strategische personeelsplanning veel aandacht en worden medewerkers zelf opgeleid in trainee programma's, opleidingstrajecten voor zij-instromers en training on the job constructies.

De kans op dit risico is klein. Het risicobedrag is 86K vanaf 2022.

Bedrijfsvoering (totaal geschat financieel effect 500K)

Nieuw zaaksysteem
In 2022/2023 vindt een aanbesteding voor het zaaksysteem plaats. Afhankelijk van de uitkomst van de aanbesteding gaat de OD al dan niet over naar een nieuw pakket. De conversie naar een nieuw pakket brengt implementatie en uitvoeringsrisico's met zich mee. Vooral als dit in combinatie met de implementatie het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) plaatsvindt. Het gevolg kan zijn problemen in de uitvoering waardoor er onvoldoende productie geleverd kan worden en wettelijke termijnen niet worden gehaald.
Beheersmaatregelen: De aanbesteding wordt zorgvuldig voorbereid en opgezet. Indien nodig en mogelijk wordt het huidige contract desnoods verlengd. Daarnaast wordt er een projectorganisatie opgezet voor de implementatie.

De kans op dit risico is gemiddeld. Het risicobedrag is PM.

Informatiebeveiliging, nieuw risico vanaf 2021
Er sprake van een explosieve groei aan cybercriminaliteit de afgelopen jaren, waarbij organisaties met veel data zoals ook de Omgevingsdienst een wezenlijk risico lopen. Een cyberaanval kan de continuïteit van de bedrijfsvoering in gevaar brengen. De kosten zijn terug te voeren op het herstel van de systemen, onderzoek naar de aanval, alsmede het betalen van losgeld bij een ransome ware aanval. Het verschilt per aanval welke kosten gemoeid zijn.
Beheersmaatregelen: Om de toename aan cybercriminaliteit het hoofd te bieden is een CISO aangesteld. Daarnaast is er een projectgroep opgestart om de beveiligingsmaatregeling van de BIO te implementeren. Voor het bewustzijn van de medewerkers worden er awareness trainingen gevolgd. Er is extra technische software aangeschaft als bescherming tegen hacken.

De kans op dit risico is gemiddeld. Het risicobedrag is 100K vanaf 2022.

Prestatiegericht financieren (totaal geschat financieel effect 1.816K)

Afwijking ten opzichte van vastgesteld kengetal
Per 2019 zijn de kengetallen en daaraan gekoppelde (vaste) volumes voor een periode van 4 jaar ingevoerd. Eveneens is bestuurlijk afgesproken om na deze periode te evalueren en noodzakelijke wijzigingen per 2023 in te voeren, ervan uit gaande dat de Omgevingswet zou zijn ingevoerd. De verwachte implementatie van de Omgevingswet in 2023 heeft grote impact op ons werk. Momenteel wordt de impact in beeld gebracht en verwachten wij een sterk gewijzigde product diensten catalogus (PDC) en daaraan gekoppelde kengetallen en financiering. Ervan uitgaande dat de Omgevingswet niet verder wordt uitgesteld, verwachten wij per 2024 een aangepaste PDC en financiering in te kunnen voeren. Het risico is aanwezig dat de kengetallen die nu worden gehanteerd niet robuust genoeg blijken te zijn.

Beheersmaatregelen: De afwijking op de kengetallen wordt jaarlijks gemonitord. We vangen de afwijkingen tussen de kengetallen en de feitelijke ureninzet zoveel mogelijk op binnen de bestaande begroting. Bij majeure afwijkingen treden we in overleg met het bestuur. Zo is in de kaderbrief 2023-2026 aangegeven

om meerdere producten eerder te valideren en met een voorstel te komen tot aanpassing van de kengetallen/volumes per 2023 ev. Voor de stijging van het aantal complexe aanvragen, stijging WOB verzoeken, MER oprichtingsvergunningen is hiervoor vanaf 2023 een bedrag opgenomen in deze meerjarenbegroting.

De kans op dit risico is voor het jaar 2022 groot, omdat voor 2022 nog geen kengetallen zijn gevalideerd. Het risicobedrag is € 569K. Vanaf 2023 gaan we uit van deels gevalideerde kengetallen waardoor het risicobedrag vanaf 2023 227K is.

Risico onderhandwerk Bouw en Bodem
Op basis van de PGF-systematiek wordt een deel van het toezicht en de handhaving voor Bouw en Bodem als outputproduct gefinancierd (op basis van vergunningaanvragen). Omdat toezicht en handhaving niet altijd in het lopende jaar plaatsvindt, is er een risico dat er geen dekking is voor onderhandenwerk als het aantal vergunningen in een jaar drastisch afneemt.
Beheersmaatregelen: We maken jaarlijks een inschatting van de verwachte aanvragen en maken op basis daarvan UVO/Vthup-afspraken met de opdrachtgevers. Als een drastische daling wordt verwacht en er een dekkingstekort is voor het onderhandenwerk wordt dit bij de halfjaarrapportage en meerjarenbegroting gemeld.

De kans op dit risico is groot. Het risicobedrag is 339K vanaf 2022.

Inventarisatie weerstandscapaciteit
De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden van een organisatie om niet-begrote kosten die onverwacht en substantieel zijn te dekken. Het gaat dus om buffers in het eigen vermogen of middelen die in de exploitatie kunnen worden vrijgemaakt zonder dat dit gevolgen heeft voor het bestaande beleid en de uitvoering van taken. In 2021 hebben er geen mutaties plaatsgevonden. De hoogte van de weerstandscapaciteit is per 31-12-2021 2.018K.

Tabel: meerjarig beschikbare weerstandscapaciteit

bedragen x 1.000	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Reserve weerstandsvermogen	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018
Beschikbare weerstandscapaciteit	**€ 2.018**	**€ 2.018**	**€ 2.018**	**€ 2.018**	**€ 2.018**	**€ 2.018**

Berekening en beoordeling van het weerstandsvermogen
De beschikbare weerstandscapaciteit en de noodzakelijke weerstandscapaciteit worden tegen elkaar afgezet met de ratio weerstandsvermogen[1]. Het algemeen bestuur heeft in 2017 een ratio van 1 tot 1,5 vastgesteld. Deze ratio is naar verwachting toereikend.

Uit onderstaand overzicht blijkt dat meerjarig de verhouding tussen noodzakelijke en beschikbare weerstandscapaciteit voldoet aan de ratio weerstandsvermogen (1 tot 1,5). Meerjarig is dit mede afhankelijk van onttrekkingen uit de algemene reserve.

Tabel: meerjarige ratio voor het weerstandsvermogen

bedragen x 1.000	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018
Noodzakelijke weerstandscapaciteit	€ 1.460	€ 1.812	€ 1.581	€ 1.581	€ 1.242	€ 1.242
Ratio weerstandsvermogen	**1,4**	**1,1**	**1,3**	**1,3**	**1,6**	**1,6**

[1] De normeringsystematiek is ontwikkeld door het Nederlandse Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR) in samenwerking met de universiteit Twente.

Legenda	
Ratio	**Waardering**
>2	Uitstekend
1,5 - 2,0	Ruim Voldoende
1,0 - 1,5	Voldoende
0,8 - 1,0	Matig
0,6 - 0,8	Onvoldoende
<0,6	Ruim onvoldoende

Financiële kengetallen

In de volgende tabel staan de drie financiële kengetallen die van toepassing zijn op de OD NZKG. Voor de ratio's zijn normen opgesteld op basis van input van de VNG en op eigen inzichten. De onderstaande beschrijving van de ratio's bevat een verdere toelichting en beoordeling.

Tabel: financiële kengetallen

	Norm	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
netto schuldquote	≤ 0%	-7%	-5%	-5%	-6%	-6%	-6%
solvabiliteitsratio	≥ 20%	45%	41%	44%	47%	48%	48%
structurele exploitatieruimte	≥ 0%	2%	-1%	0%	0%	0%	0%

Netto schuldquote

Dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen. De schuldpositie van de OD NZKG bestaat voornamelijk uit kortlopende verplichtingen. Daarom hanteren we een norm van 0% of lager. Om aan de norm te voldoen moeten de eigen middelen hoger zijn dan de schuldpositie. In afwijkende gevallen, bijvoorbeeld een grote investering waarvoor we geld wordt aangetrokken, zal het kengetal boven de 0% stijgen. Voor 2023 is het kengetal -/- 5%. Het voldoet daarmee aan de gestelde norm.

Solvabiliteit

Dit cijfer geeft inzicht in de mate waarin de organisatie in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid. Dit cijfer geeft dus een soort toekomstvisie weer. Het betreft het aandeel van het eigen vermogen in het totale vermogen. De VNG geeft aan dat bij een ratio lager dan 20% de organisatie zich op glad ijs bevindt. De norm voor de OD NZKG is daarom minimaal 20%. Het kengetal valt vrij laag uit omdat we met voorschotten van de opdrachtgevers werken. De voorschotten hebben een negatief effect op de ratio maar zorgen niet voor een slechte financiële weerbaarheid. Het kengetal is gecorrigeerd met de voorschotten en komt daarmee uit op 44%. De ratio is daarmee voldoende.

Structurele exploitatieruimte

Dit cijfer helpt om te beoordelen welke structurele ruimte de OD NZKG heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Is dit cijfer negatief dan biedt het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte om de lasten te blijven dragen. De norm voor de OD NZKG is 0% of hoger. In 2022 is dit bedrag negatief omdat er een incidentele onttrekking wordt gedaan uit de reserve omgevingswet en wetgevingskalender. In 2023 is de ratio 0%.

Algeheel oordeel
Het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) schrijft voor een beoordeling te geven van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie. De drie geldende kengetallen geven een goed beeld. Er is dus een degelijke financiële positie.

In bijlage 5.7 is de berekening van de kengetallen toegelicht.

4.5 Onderhoud kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen die de OD NZKG in bezit heeft bestaan uit apparatuur, automatisering, meubilair en de verbouwing van het gehuurde pand Ebbehout in Zaandam. Als afschrijvingstermijn wordt de economische levensduur als uitgangspunt genomen (conform de financiële verordening). In 2021 zijn een warmtebeeld camera en een drone geïnvesteerd. Nieuwe technieken voor ontwikkeling in de toezicht taak van de OD NZKG.

ICT investeringen
In eigen beheer zijn in 2021 de laptops en I-pads voor het personeel vervangen. In 2022 worden vervangingsinvesteringen gedaan voor I-phones. De afschrijvingskosten van deze vervangingsinvesteringen worden binnen de meerjarenbegroting gedekt uit het ICT-budget. Verder wordt het zaaksysteem in 2022 opnieuw aanbesteed. De exacte kosten kunnen pas na de aanbesteding worden vastgesteld.

4.6 Financiering

In deze paragraaf komen de onderwerpen aan de orde die behoren tot het geldstromenbeleid van de OD NZKG. Dit zijn onder andere het risicobeheer (vooral rente- en kredietrisico), de financieringspositie en het kasbeheer.

Beleidskader
De uitvoering van de financieringsfunctie dient plaats te vinden binnen de kaders zoals gesteld in de wet Financiering decentrale overheden (Wet Fido) en de daarbij behorende ministeriële regelingen. In deze wet staan transparantie en risicobeheersing centraal. De transparantie komt daarbij tot uitdrukking in voorschriften voor een verplicht Financierings- (treasury-)statuut evenals een financieringsparagraaf in begroting en rekening. De OD NZKG werkt volgens het aangepaste Treasurystatuut dat is vastgesteld op 9 december 2015. Eén van de doelstellingen van dit statuut is het beschermen van vermogens- en (rente-) resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, liquiditeitsrisico's en kredietrisico's.

Financierings- en schuldpositie
Per balansdatum 31-12-2021 heeft de OD NZKG geen leningen. Voor 2023-2026 zijn geen leningen opgenomen in deze begroting.

Kasbeheer
De OD NZKG beperkt haar interne liquiditeitsrisico's door haar treasury activiteiten te baseren op een adequate liquiditeitsplanning. Doordat overtollige liquide middelen moeten worden aangehouden in de schatkist zijn er geen kredietrisico's. Om het renterisico te beperken is vastgelegd dat de kasgeldlimiet en de renterisiconorm niet worden overschreden. Nieuwe leningen/uitzettingen worden afgestemd op de

bestaande financiële positie en de liquiditeitenplanning, de rente typische looptijd en het renteniveau van de betreffende lening/uitzetting wordt zo veel mogelijk afgestemd op de actuele rentestand en de rentevisie. Binnen deze kaders streeft de OD NZKG naar spreiding in de rente typische looptijden van uitzettingen.

4.7 Bedrijfsvoering

De paragraaf Bedrijfsvoering is een verplichte paragraaf conform de Besluit Begroten en Verantwoorden vereisten. Het programma bedrijfsvoering wordt beschreven in paragraaf 3.7.

Beleidsindicatoren "bestuur en organisatie"
Vanaf het begrotingsjaar 2017 lichten gemeenten en overheidsorganisaties de effecten van beleid toe door een vaste set beleidsindicatoren op te nemen in de begroting en de jaarrekening.
De OD NZKG wil deze indicatoren ook aanbieden voor haar organisatie.
De meeste van deze indicatoren zijn te vinden op www.waarstaatjegemeente.nl, onder het dashboard "Besluit Begroting en Verantwoording".
De BBV beleidsindicatoren zijn niet dezelfde als de kengetallen die in de benchmark van Berenschot gebruikt worden. Met name voor overhead gaat Berenschot uit van formatieve eenheden en gaat het BBV uit van totale kosten van overhead. Dit laatste zijn niet alleen de salariskosten, maar ook de kosten voor de zogenaamde "PIOFACH-functies". Dat zijn de kosten voor ondersteunde functies als huisvesting en facilitaire zaken, ICT, Personeel, Financiën, Inkoop etc.

Tabel: beleidsindicatoren bestuur en organisatie

Naam indicator	Berekening	Begroting 2023	Toelichting
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Nvt	Niet te berekenen per inwoner omdat de OD NZKG in opdracht van provincies en gemeenten werkzaamheden uitvoert. De benodigde formatie bedraagt 461 FTE.
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Nvt	Niet te berekenen per inwoner omdat de OD NZKG in opdracht van provincies en gemeenten werkzaamheden uitvoert. De bezetting bedraagt 383 FTE per 1 januari 2022.
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Nvt	Niet te berekenen per inwoner omdat de OD NZKG in opdracht van provincies en gemeenten werkzaamheden uitvoert. De apparaatskosten bedraagt € 64.841K.
Externe Inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur extern	22,5%	
Personele overhead	Personele kosten als % van totale kosten	20,1%	
Materiele overhead	Materiele kosten als % van totale kosten	12,2%	

Informatie voor derden Iv3
De Omgevingsdienst voldoet aan de verplichting om de financiële gegevens voor begrotingen, halfjaarrapportages en jaarrekeningen ter beschikking te stellen aan het Centraal Bureau voor de Statistiek in verband met het Publicatiebeleid Iv3 open data voor gemeenten, gemeenschappelijke regelingen, provincies en waterschappen.

Rechtmatigheid en Verbijzonderde Interne Controle

Met ingang van het boekjaar 2022 is naar verwachting de wetwijziging rechtmatigheid van toepassing. Het dagelijks bestuur dient verantwoording af te leggen over de rechtmatigheid bij de jaarstukken. De commissie BBV heeft hiertoe in januari 2020 een modelverklaring opgesteld. Daarin is opgenomen dat in de paragraaf bedrijfsvoering door het dagelijks bestuur een nadere toelichting gegeven wordt op zaken die de rechtmatigheid raken en hoe de interne beheersing is vormgegeven. Hierbij moet in ieder geval nadere toelichting worden gegeven op alle afwijkingen die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn vermeld. Ten behoeve van de wettelijke basis is het nodig om het desbetreffende artikel in het BBV aan te passen. Deze wetswijziging wordt naar verwachting in de loop van 2022 afgerond. Bij de jaarrekening wordt de verklaring en toelichting opgenomen in de paragraaf Bedrijfsvoering.

OD NZKG heeft de verbijzonderde interne controle (VIC) uitbesteed. De OD NZKG kan door de uitbesteding van de VIC de onafhankelijke rol beter borgen, de eigen organisatie is hiervoor te klein. Andere reden is dat de OD m.i.v. 2020 de financiële en personeelsadministratie volledig in eigen beheer heeft genomen. Het belang van het toetsen van de opzet, bestaan en werking van de financiële en personeelsprocessen werd daardoor groter.

In 2022 e.v. worden de volgende processen ge-audit.

- UVO beheerproces
- Debiteurenproces
- Personeelsproces – instroom/doorstroom/uitstroom
- Inkoop- en crediteurenproces
- WABO leges
- Aanbestedingen
- LOD

5. Bijlagen

5.1 Resultaatmodel per programma en taakveld de baten en lasten

Tabel Resultaten per werkveld									(x €1.000)
Programma & taakveld	Rekening 2021	Primitieve begroting 2022	Eerste begrotings-wijziging 2022	Baten 2023	Lasten 2023	Saldo 2023	2024	2025	2026
TOTAAL Baten	**-54.876**	**-56.375**	**-58.470**	**-64.841**	**-**	**-64.841**	**-64.999**	**-64.664**	**-64.059**
TOTAAL Lasten	**54.044**	**56.375**	**58.470**	**-**	**64.841**	**64.841**	**64.999**	**64.664**	**64.059**
8.3 Wonen en bouwen	-4.929	-5.609	-6.710	-16.336	9.621	-6.715	-6.723	-6.728	-6.807
Inkomsten	-14.284	-14.582	-16.555	-16.336		-16.336	-16.222	-16.103	-16.285
Salarislasten	4.037	5.329	5.691		5.828	5.828	5.929	6.031	6.134
Inhuur	5.000	3.594	3.814		3.446	3.446	3.223	2.997	2.998
Materieel	319	51	340		346	346	346	347	347
Bouw	**-4.929**	**-5.609**	**-6.710**	**-16.336**	**9.621**	**-6.715**	**-6.723**	**-6.728**	**-6.807**
7.4 Milieubeheer	-1.638	-1.591	-2.729	-7.331	4.387	-2.944	-2.962	-2.981	-3.001
Inkomsten	-6.237	-6.818	-6.551	-7.331		-7.331	-7.414	-7.497	-7.581
Salarislasten	3.908	4.644	3.250		3.684	3.684	3.748	3.812	3.877
Inhuur	691	582	511		634	634	634	634	634
Materieel	0	-	61		69	69	69	69	69
Bodem	**-1.638**	**-1.591**	**-2.729**	**-7.331**	**4.387**	**-2.944**	**-2.962**	**-2.981**	**-3.001**
7.4 Milieubeheer	-8.434	-9.464	-9.324	-33.085	22.379	-10.705	-10.703	-10.581	-10.318
Inkomsten	-27.252	-28.207	-27.719	-33.085		-33.085	-33.183	-32.792	-31.829
Salarislasten	12.424	13.824	14.420		17.570	17.570	17.713	17.563	17.066
Inhuur	4.870	2.894	2.323		2.807	2.807	2.782	2.714	2.596
Materieel	1.524	2.026	1.652		2.003	2.003	1.985	1.935	1.849
Milieu en BRZO	**-8.434**	**-9.464**	**-9.324**	**-33.085**	**22.379**	**-10.705**	**-10.703**	**-10.581**	**-10.318**
7.4 Milieubeheer		-950		-5.419	4.838	-581	-571	-561	-552
8.3 Wonen en bouwen		-468		-2.669	2.383	-286	-281	-276	-272
Inkomsten	-6.977	-6.767	-7.276	-8.089		-8.089	-8.180	-8.271	-8.365
Salarislasten	4.870	4.708	5.556		6.104	6.104	6.210	6.317	6.425
Inhuur	1.308	642	985		1.075	1.075	1.075	1.075	1.075
Materieel	90	-	38		42	42	42	42	42
Randvoorwaardelijk	**-709**	**-1.418**	**-697**	**-8.089**	**7.221**	**-868**	**-853**	**-838**	**-823**
0.4 Overhead	14.810	17.956	19.701	-	21.104	21.104	21.113	20.999	20.820
Baten uitvoeringsovereenkomsten (*)									
Inkomsten	-126								
Salarislasten	7.194	7.898	8.556		8.763	8.763	8.915	9.068	9.222
Inhuur	1.129	3.177	2.824		4.239	4.239	4.096	3.830	3.497
Autonome ontwikkelingen	-	-	-		-	-	-	-	-
Materieel	6.614	6.881	8.321		8.103	8.103	8.102	8.101	8.101
0.8 Overige baten en lasten	-	126	126	-	129	129	129	129	129
Onvoorzien	-	126	126		129	129	129	129	129
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bedrijfsvoering	**14.810**	**18.082**	**19.827**	**-**	**21.233**	**21.233**	**21.242**	**21.128**	**20.949**
Saldo voor mutatie reserves	**-900**	**0**	**369**	**-64.841**	**64.841**	**0**	**0**	**0**	**0**
0.10 Mutaties reserves	67	-	-	0	0	0	0	0	0
Toevoegingen	67								
Onttrekkingen	-	-	-369	0	0	0	0	0	0
Financien, bedrijfsvoering	**67**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Saldo na mutatie reserve	**-832**	**0**	**0**	**-64.841**	**64.841**	**0**	**0**	**0**	**0**

5.2 Uitvoeringsovereenkomsten per deelnemer

Tabel Uitvoeringsovereenkomsten						(x €1.000)
Deelnemer	jaarrekening 2021	Eerste begrotings-wijziging 2022	2023	2024	2025	2026
Gemeente Amsterdam	20.493	22.215	23.604	23.879	23.631	23.242
Provincie Noord-Holland	18.232	18.787	21.931	21.669	21.795	21.558
Gemeente Zaanstad	2.938	3.025	3.393	3.399	3.301	3.339
Gemeente Haarlemmermeer	8.536	9.183	10.175	10.209	10.054	10.111
Gemeente Aalsmeer	334	430	693	689	689	697
Gemeente Amstelveen	610	756	989	1.021	1.022	981
Gemeente Diemen	262	326	404	419	425	411
Gemeente Ouder-Amstel	226	225	299	313	312	291
Gemeente Uithoorn	283	302	420	436	435	397
Provincie Flevoland	344	406	420	425	429	434
Provincie Utrecht	1.086	954	989	1.000	1.010	1.021
Totaal UVO	**53.345**	**56.610**	**63.316**	**63.457**	**63.105**	**62.482**
Overige baten	**1.531**	**1.491**	**1.525**	**1.542**	**1.559**	**1.577**
Mutaties reserves	**-**	**369**	**-**	**-**	**-**	**-**
TOTAAL	**54.876**	**58.470**	**64.841**	**64.999**	**64.664**	**64.059**

Zie voor opbouw ontwikkelingen 2023 bijlage 5.8

5.3 Kosten per uur, Capaciteit in uren en FTE's

De tarieven in 2023 voor werkzaamheden binnen de UVO worden ten opzichte van het tarief 2022 aangepast naar aanleiding van de loon- en prijsontwikkeling. Het tarief bedraagt in 2023 € 107,02

Tarief ontwikkeling ontwikkelingen OD	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Per uur voor UVO producten	99,46	102,10	104,57	107,02	108,39	109,75	111,12
Maatwerk door medewerker	99,46	102,10	104,57	107,02	108,39	109,75	111,12
Maatwerk door projectleider	129,30	132,73	135,94	139,12	140,90	142,68	144,46

* Maatwerkuren gaan buiten de UVO om. Opslag projectleider maatwerk bedraagt 30%.

In de begroting 2023 en voor de doorrekening van de tarieven zijn met de volgende hoeveelheden uren rekening gehouden.

Capaciteit in uren	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2021	Begroting 2022 UVO	MJB 2023
UVO	501.908	522.481	521.459	521.459
Maatwerk	13.760	11.779	12.471	12.471
PM + WKB + OW + Wbb				52.060
	515.668	534.260	533.930	585.990
Groei in capaciteit t.o.v. 2020		*3,61%*	*3,54%*	*13,64%*

Vanuit de benodigde capaciteit in uren wordt gerekend met een norm van 1.365 uur per Full Time Equivalent (FTE = volledig dienstverband). Met deze norm wordt de capaciteit in uren omgezet naar personeel in FTE's. Met de formatie voor vaste dienstverbanden bij de OD NZKG wordt als saldo de inhuur berekend.

Capaciteit in FTE's	Benodigd eigen personeel	Inhuur	Totaal	%
Programma Bouw	60	29	89	17%
Programma Bodem	44	4	48	9%
Programma Milieu & BRZO	201	17	218	42%
Programma Randvoorwaardelijk	71	6	77	15%
Programma Bedrijfsvoering	87	6	93	18%
Totaal	461	62	523	100%

5.4 Meerjarig overzicht van de risico's

In onderstaande tabel zijn de strategische bedrijfsrisico's van de OD NZKG opgenomen in een meerjarig overzicht. Per risico is aangegeven wat het geschat financieel effect is, de kans dat het risico zich voordoet en in welk jaar zich dit kan voordoen.

Risico's bedragen x 1.000 euro	Totaal geschat financieel effect	Risico-bedrag 2021	Risico-bedrag 2022	Risico-bedrag 2023	Risico-bedrag 2024	Risico-bedrag 2025	Risico-bedrag 2026
Verandering in Wet- en regelgeving							
a. Extra werk borging operationele kwaliteit Omgevingwet	760	380	380	380	380	152	152
b. Personele consequenties wet Kwaliteitsborging bouw	1.104	0	110	221	221	110	110
c. Algemene Verordening Gegevensbescherming	2.280	114	114	114	114	114	114
d. Klimaatakkoord en interfererende wetgeving	-						
e. Natuurwet, gevolgen vergunning verlening PAS uitspraak	-						
kans dat het risico zich voordoet		*groot*	*groot*	*groot*	*groot*	*groot*	*groot*
Verandering in Wetgeving	**4.144**	**494**	**604**	**715**	**715**	**376**	**376**
Covid pandemie, conjuncturele ontwikkelingen en arbeidsmarkt							
a. omzetfluctuatie door conjuncturele ontwikkelingen en Covid	1.137	221	114	114	114	114	114
b. niet realiseren van de dekkingsbijdrage overhead, arbeidsmarkt en inhuur	855	162	86	86	86	86	86
kans dat het risico zich voordoet		*klein*	*klein*	*klein*	*klein*	*klein*	*klein*
Covid pandemie, conjuncturele ontwikkelingen en arbeidsmarkt	**1.992**	**383**	**199**	**199**	**199**	**199**	**199**
Bedrijfsvoering							
a. risico nieuw zaaksysteem	-	-	-	-	-	-	-
b. informatiebeveiliging	500	-	100	100	100	100	100
kans dat het risico zich voordoet		*gemiddeld*	*gemiddeld*	*gemiddeld*	*gemiddeld*	*gemiddeld*	*gemiddeld*
Bedrijfsvoering	**500**	**-**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**
Prestatiegericht financieren							
a. afwijking t.o.v. vastgesteld kengetal	1.137	227	569	227	227	227	227
b. risico onderhandenwerk bouw en bodem	679	355	339	339	339	339	339
kans dat het risico zich voordoet		*groot*	*groot*	*groot*	*groot*	*groot*	*groot*
Prestatiegericht financieren	**1.816**	**583**	**908**	**567**	**567**	**567**	**567**
Totaal	**8.452**	**1.460**	**1.812**	**1.581**	**1.581**	**1.242**	**1.242**

De methode van het bepalen van het benodigde weerstandscapaciteit is gebaseerd op het Nederlands Instituut voor Risicomanagement (NAR).

Kans	Klasse	Kans	Frequentie	%
	1	Zeer klein	1x per 20 jaar	5%
	2	Klein	1x per 10 jaar	10%
	3	Gemiddeld	1x per 5 jaar	20%
	4	Groot	1x per 2 jaar	50%
	5	Zeer groot	1x per jaar	100%

Financieel gevolg	Klasse	min.	max.	Gemiddeld
	1	€ 0	€ 50.000	€ 25.000
	2	€ 50.000	€ 100.000	€ 75.000
	3	€ 100.000	€ 250.000	€ 175.000
	4	€ 250.000	€ 500.000	€ 375.000
	5	€ 500.000	maximaal	€ 1.000.000

Risico matrix		laag		*Prioriteit*		hoog	
	5	**5**	**10**	**15**	**20**	**25**	hoog
	4	**4**	**8**	**12**	**16**	**20**	
Financieel gevolg	3	**3**	**6**	**9**	**12**	**15**	
	2	**2**	**4**	**6**	**8**	**10**	
	1	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	laag
		1	2	3	4	5	
				Kans			

Alle risico's krijgen een score van kans maal gevolg. Aan de hand daarvan wordt bepaald hoeveel weerstandscapaciteit nodig is.

5.5 Overzicht rente, afschrijvingen, EMU saldo en Vennootschapsbelasting

Rente

De OD NZKG heeft per balansdatum 31-12-2021 geen lening.

Afschrijving

De OD NZKG heeft voor een bedrag van 1.406K aan materiële vaste activa (meubilair, laptops en gevelaanpassing) en geen immateriële vaste activa (ontwikkeling van software) in bezit per balansdatum 31 december 2021. In het eerste kwartaal van 2022 worden er vervangingsinvesteringen gedaan voor i-phones. In verband met de snelle veroudering wordt dan direct gestart met afschrijven. Verder wordt het zaaksysteem in 2022 opnieuw aanbesteed. De exacte kosten kunnen pas na de aanbesteding worden vastgesteld.

(Bedragen X € 1.000) Afschrijvingen	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Gevelaanpassing tochtsluis (in 10 jaar)	11	11	11	11	11	11
Bedrijfsgebouwen	11	11	11	11	11	11
Installaties (o.a. oplaadpalen in 10 jaar)	6	6	6	6	6	0
Machines, apparaten en installaties	6	6	6	6	6	0
Inventaris/meubilair (in 10 jaar)	98	98	98	0	0	0
Laptops/Ipads (in 3 jaar)	0	156	156	156	0	0
iphones (in 3 jaar)	83	81	108	108	26	0
Warmte Camera	0	27	27	26	0	0
Drone	0	9	9	10	0	0
plaza/balie receptie (in 10 jaar)	28	28	28	28	28	28
Huisvestingsplan, werkplekuitbreiding (in 10 jaar)	36	36	36	36	36	36
werkpleksensoren (in 5 jaar)	2	2	2	2	2	2
Overige materiele vaste activa	247	437	464	366	92	66
Kantoorautomatisering software (in 5 jaar)	0	0	0	0	0	0
Immateriele vaste activa	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totale Afschrijvingen	**264**	**454**	**481**	**383**	**109**	**77**

EMU saldo

De berekening van het EMU saldo bij de decentrale overheden (en de bijdrage daaraan door de OD NZKG) wordt gemaakt aan de hand van de onderstaande tabel. De categorieën die niet van invloed zijn op het EMU saldo maar die bij de OD NZKG niet voorkomen, zijn niet in de tabel opgenomen.

(Bedragen X € 1.000) Berekening van het EMU saldo	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Exploitatiesaldo voor bestemming reserves	0	0	0	0	0	0
Afschrijvingen	264	454	481	383	109	77
Totale bijdrage aan EMU saldo	**264**	**454**	**481**	**383**	**109**	**77**

Vennootschapsbelasting (Vpb)

Overheidsorganisaties zijn sinds 1 januari 2016 belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (Vpb). In een samenwerking met Bureau Belastingplicht Overheidsondernemingen zijn specifieke afspraken gemaakt voor omgevingsdiensten en vastgelegd in een notitie. Eén van de resultaten is een lijst met activiteiten waarvoor geen Vpb-plicht geldt, het gaat dan om wettelijke taken en plustaken. Naast deze lijst zijn er een aantal commerciële activiteiten, bijvoorbeeld het detacheren van personeel. Als de opbrengsten van de commerciële activiteiten niet meer dan kostendekkend zijn, is er geen Vpb-plicht. De Vpb-plicht is in principe van toepassing bij structurele overschotten op alle taken. Echter er is geen plicht tot aangifte Vennootschapsbelasting, wanneer bij een overschot dit eerst wordt bestemd voor een eventuele benodigde aanvulling van het weerstandsvermogen of bestemmingsreserves en vervolgens voor terugbetaling aan de opdrachtgevers.

Voor de OD NZKG geldt dat bijna alle taken wettelijke taken zijn. Het geringe deel aan commerciële activiteiten is maximaal kostendekkend. Voor 2023 en verder geldt dat de begroting sluitend wordt opgesteld en er geen overschotten zijn. Er wordt dan ook geen meerjarige Vpb-plicht verwacht over 2023 tot en met 2026.

5.6 Geprognotiseerde balans

Meerjarenbalans (Bedragen X € 1.000)		Eindbalans	Eindbalans	Eindbalans	Eindbalans	Eindbalans	Eindbalans
ACTIVA	waarde bezittingen	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Immateriële vaste activa	ontwikkeling software	0	0	0	0	0	0
Materiële vaste activa	investering meubilair	1.406	1.275	794	411	302	225
TOTAAL VASTE ACTIVA		**1.406**	**1.275**	**794**	**411**	**302**	**225**
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	debiteuren (te ontvangen)	20.398	20.398	20.398	20.398	20.398	20.398
Liquide middelen (kas- en banksaldi)	bankrekening saldo	197	197	197	197	197	197
Overlopende activa	vooruitbetaald	544	544	544	544	544	544
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA		**21.139**	**21.139**	**21.139**	**21.139**	**21.139**	**21.139**
TOTAAL		**22.545**	**22.414**	**21.933**	**21.550**	**21.441**	**21.364**

Meerjarenbalans (Bedragen X € 1.000)		Eindbalans	Eindbalans	Eindbalans	Eindbalans	Eindbalans	Eindbalans
PASSIVA	financiering bronnen	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Eigen vermogen	weerstandvermogen	2.018	2.018	2.018	2.018	2.018	2.018
Jaarrekeningresultaat vorig boekjaar	saldo vorig jaar	832	0	0	0	0	0
Bestemmingsreserves	WW, OW, wetg kalender, POB	1.160	791	791	791	791	791
Voorzieningen	personeel, verlof en OHW	1.363	1.296	1.296	1.296	1.296	1.296
Vaste schulden met rentetypische looptijd > één jaar	lening bij BNG	0	0	0	0	0	0
TOTAAL VASTE PASSIVA		**5.373**	**4.105**	**4.105**	**4.105**	**4.105**	**4.105**
Netto vlottende schulden met rentetypische looptijd < één jaar	crediteuren (te betalen)	1.621	2.758	2.277	1.894	1.785	1.708
Overlopende passiva	vooruitontvangen	15.550	15.550	15.550	15.550	15.550	15.550
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA		**17.171**	**18.308**	**17.827**	**17.444**	**17.335**	**17.258**
TOTAAL		**22.545**	**22.414**	**21.933**	**21.550**	**21.441**	**21.364**

Verloopoverzicht reserves

(bedragen x € 1.000)

Eigen vermogen	Stand per 31-12-2021	Stand per 31-12-2022	Stand per 31-12-2023	Stand per 31-12-2024	Stand per 31-12-2025	Stand per 31-12-2026
Algemene reserve	2.018	2.018	2.018	2.018	2.018	2.018
Bestemmingsreserve WW & Reintegratie	230	230	230	230	230	230
Bestemmingsreserve Omgevingswet	217	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserve Wetgevingskalender	152	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserve Persoonlijk ontwikkelbudget	561	561	561	561	561	561
Gerealiseerde resultaat 2021	832		-	-	-	-
Totaal reserves	**4.010**	**2.809**	**2.809**	**2.809**	**2.809**	**2.809**

Incidentele baten en lasten

(bedragen x € 1.000) x € 1.000)

Incidentele baten en lasten	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Baten:						
Onttrekking bestemmingsreserve Omgevingswet	-	217	-	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve Wetgevingskalender		152				
Vrijval voorziening personeel	11	-				
Totaal baten	**11**	**369**	**-**	**-**	**-**	**-**
Lasten:						
Lasten Omgevingswet	50	-				
Toevoeging reserve POB	67					
Toevoeging voorziening personeel	138					
Toevoeging voorziening restant verlof	215					
Totaal lasten	**420**	**-**				

Algemene reserve

De Algemene reserve vormt het Weerstandsvermogen. Dit Weerstandsvermogen dekt het risico af zoals dit is omschreven in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Bestemmingsreserve Persoonlijk Ontwikkelbudget

Ten gevolge van een cao wijziging hebben alle medewerkers over een periode van vijf jaar recht op een persoonlijk ontwikkelbudget (POB) van 5k. Met dit POB kan een medewerker investeren in zijn scholing en ontwikkeling. Sinds 2021 is het ook mogelijk voor de 60+ medewerkers om voor de helft van het budget vrije dagen te kopen en in te zetten voor vitaliteit van deze medewerkers. Het betekent dat over een periode van vijf jaar voor het POB voldoende middelen beschikbaar moeten zijn om aan de verplichting richting de medewerkers te kunnen voldoen.

WW & re-integratie

De OD NZKG is eigen risicodrager voor werkloosheidskosten, re-integratie inspanningen bij ziekte, bemiddeling- en mobiliteitstrajecten, etc. Het is verplicht om voor dit reële bedrijfsrisico een reserve te vormen. Wanneer lopende het jaar een beroep wordt gedaan op deze reserve, zal dit in de halfjaarrapportage worden opgenomen.

5.7 Verklaring kengetallen

Hieronder is de berekening van de financiële kengetallen toegelicht. Zie hoofdstuk 4.5 voor de beoordeling en toelichting op de kengetallen.

(bedragen x €1.000)

Netto schuldquote	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Vaste schulden	-	-	-	-	-	
Netto vlottende schuld	1.621	2.758	2.277	1.894	1.785	1.708
Overlopende passiva	15.550	15.550	15.550	15.550	15.550	15.550
Financiële activa (excl. verstrekte leningen)						
Financiële activa (verstrekte leningen)						
Uitzettingen < 1 jaar	20.398	20.398	20.398	20.398	20.398	20.398
Liquide middelen	197	197	197	197	197	197
Overlopende activa	544	544	544	544	544	544
Totale baten (excl. mut. res.)	54.876	58.470	64.841	64.999	64.664	64.059
Netto schuldquote	**-7%**	**-5%**	**-5%**	**-6%**	**-6%**	**-6%**

De netto schuldquote wordt berekend door het saldo van de schulden en vorderingen te delen door de totale baten.

(bedragen x €1.000)

Solvabiliteitsratio	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Eigen vermogen	3.178	2.809	2.809	2.809	2.809	2.809
Balanstotaal*	6.995	6.864	6.383	6.000	5.891	5.814
Solvabiliteit	**45%**	**41%**	**44%**	**47%**	**48%**	**48%**

De verhouding tussen het eigen vermogen en totale vermogen geeft de ratio voor de solvabiliteit.

(bedragen x €1.000)

Structurele exploitatieruimte	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Totale structurele lasten	53.574	58.470	64.841	64.999	64.664	64.059
Totale structurele baten	54.876	58.101	64.841	64.999	64.664	64.059
Totale structurele toevoegingen aan de reserves	-	-	-	-	-	
Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	-	-	-	-	-	
Totale baten	54.876	58.470	64.841	64.999	64.664	64.059
Structurele exploitatieruimte	**2%**	**-0,6%**	**0%**	**0%**	**0%**	**0%**

De berekening voor structurele exploitatieruimte is het saldo van structurele baten en lasten en structurele toevoegingen en onttrekkingen van reserves. Het resultaat hiervan wordt gedeeld door de totale baten.

5.8 Financiële ontwikkelingen

	Ontwikkeling	Programma	Onderwerp	Inhoudelijke toelichting	Opdrachtgever	*Bedrag 2023*
1.	Autonoom	Milieu	Omzetting van inrichting naar MBA	De milieubelastende activiteiten in de huidige inrichtingen moeten worden bepaald en vastgelegd. Deze omzettingen vragen een grote inzet en zullen over meerdere jaren moeten worden uitgevoerd. Voor de omzetting naar milieubelastende activiteiten is een eerste raming gemaakt van in totaal €1,9 mln over 3 jaren.	Alle OG's	*€ 662.237*
2.	Autonoom	Milieu	Energiebesparingsakkoord 2022-2025	Op 27 januari 2022 is door de provincie het energiebesparings-akkoord gepresenteerd. Met het 4-jarige energiebesparingsakkoord van de provincie Noord-Holland kan het toezicht op energiebesparende maatregelen geïntensiveerd worden. De gevraagde inspanning aan de OD NZKG neemt toe in relatie tot de huidige werkzaamheden. De OD NZKG heeft de voorbereiding voor werving van extra capaciteit opgestart. Er wordt onderzocht of een gezamenlijke werving met de vier omgevingsdiensten in Noord-Holland mogelijk is.	Gemeentelijke OG's	*€ 1.155.084*
3.	Autonoom	Rand voorwaardelijk	Van Wob naar Woo	De Wet open overheid (Woo) is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur. De Woo heeft tot doel om overheden transparanter te maken. De wet moet er voor zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is. Het wetsvoorstel maakt de toegang en het hergebruik van publieke informatie tot rechten van burgers. Daarnaast wordt de actieve openbaarheid versterkt door het verplicht stellen ervan voor bepaalde categorieën informatie. Overheidsorganen moeten online een register gaan bijhouden van documenten (zoals ingekomen en uitgaande post en belangrijke interne stukken) en datasets waarover zij beschikken.	Alle OG's	*PM*
4.	Autonoom	Bodem	GBES	De VTH werkzaamheden op gesloten bodemenergie systemen (GBES) worden een wettelijke basistaak voor OD NZKG onder de Omgevingswet. Op dit moment is de VTH taak omtrent GBES niet door alle gemeentelijke bevoegde gezagen (volledig) ingebracht in het takenpakket van de OD NZKG. Overdracht van deze taken kan/zal plaatsvinden wanneer de Omgevingswet 1 januari 2023 van start gaat. Vanaf maart 2022 zal de OD NZKG in gesprek gaan met de gemeentelijke opdrachtgevers over de uitvoering en geraamde kosten van de basistaak GBES.. De geraamde uren en kosten voor 2022, opgesteld op basis van de nu beschikbare informatie, is op dit moment de beste schatting voor de komende jaren in deze meerjarenbegroting.	Gemeentelijke OG's	*€ 419.164*
5.	Autonoom	Bodem	Regionaal kennis-/schakelpunt Bodem	De VNG heeft van het rijk opdracht gekregen pilots uit te voeren met betrekking tot het instellen van regionale schakelpunten Kennis Bodem. De provincie NH en Omgevingsdienst NZKG (namens gemeenten NZKG) hebben hiervoor een projectvoorstel ingediend. De provincie NH treedt op als opdrachtnemer en de OD NZKG als belangrijke uitvoerder. Samen met een aantal gemeenten (waaronder de gemeente Amsterdam en Haarlemmermeer) wordt in 2022 deze verkenning uitgevoerd en de kosten hiervoor worden vanuit de provincie NH over deelnemende partijen verdeeld. De VNG verzoekt na deze pilot het regionaal schakelpunt Kennis Bodem structureel in te richten. In de loop van 2023 zal meer bekend worden over structurele financiering(sstromen).	PNH 2022 en gemeentelijke OG's vanaf 2023 e.v.	*PM*
6.	Autonoom	Milieu	ZZS-taken gemeenten	Op 1 januari 2016 is de minimalisatieverplichting voor ZZS in werking getreden. ZZS zijn stoffen die gevaarlijk zijn voor mens en milieu omdat ze bijvoorbeeld de voortplanting belemmeren, kankerverwekkend zijn of zich in de voedselketen ophopen. De minimalisatie richt zich op het voorkomen van ZZS emissies. Als dat niet haalbaar is, moeten de emissies zoveel mogelijk worden beperkt (minimalisatieverplichting). De implementatie van de verplichting is nog volop in ontwikkeling. Op dit moment zijn er 1600 ZZS. De minimalisatieverplichting van ZZS luchtemissies is voor alle bedrijven in Nederland van toepassing. De taken die op gemeenten afkomen rondom Zeer Zorgwekkende Stoffen zijn op dit moment niet vertaald in de UVO. In 2022 zal de OD NZKG strategie bepalen op dit onderwerp waarbij ook de benodigde inzet in kaart wordt gebracht.	Gemeentelijke OG's	*PM*
7.	Beleid	Milieu	Cyber security	Cyberaanvallen vormen een bedreiging voor alle bedrijven in Nederland. Bij Brzo-bedrijven is de digitale weerbaarheid essentieel om het risico op een zwaar ongeval te verkleinen. In 2021 is in opdracht van Provincie Zuid-Holland en Zeeland een onderzoek verricht naar de cybersecurity en digitale weerbaarheid van Brzo-bedrijven in dit gebied. Vanaf 2022 wordt een nulmeting uitgevoerd naar de Brzo-bedrijven in de provincies PU, PF en PNH en de inzet stimuleringsmogelijkheden verkend om de bewustwording bij deze bedrijven te vergroten. De uitrol zal plaatsvinden in 2023 en verder.	PNH/PF/PU	*PM*

8.	Beleid	Rand voorwaardelijk	Data ontwikkeling	De informatie analyse die door de data analisten van de OD worden uitgevoerd zijn deels al vertaald in de producten van de UVO. In het licht van de grote regionale opgave (woning bouw en klimaat) en stelselwijziging Omgevingswet is het ambitie en urgentie om te investeren in data ontwikkeling. De OD wil de niet product gebonden analyses onderbrengen bij het randvoorwaardelijk pakket vanaf 2023.	Alle OG's	*PM*
9.	Beleid	Milieu	Scherper vergunnen	In 2022 zal via pilots ervaring worden opgedaan met het "scherper vergunnen". Hierbij zullen de bevindingen worden geregistreerd. Op basis van het resultaat van de pilots kan worden bepaald wat er in 2023 en verder haalbaar is met betrekking tot scherper vergunnen en welke inspanningen c.q. kosten hiermee gemoeid zijn.	PNH en mogelijk gemeentelijk OG's	*PM*
10.	Beleid	Milieu	Ketentoezicht	In de aanpak van milieuovertredingen en -criminaliteit maakt ketentoezicht inzichtelijk welke wegen product-/grond- of afvalstromen hebben doorlopen. Door dit verloop in samenhang te beschouwen worden veelplegers en ondermijnende activiteiten zichtbaar. De aanpak van ketentoezicht bestaat uit gerichte pilots op de aanpak van bepaalde stromen (zoals asbest, E-waste, grondstromen). De komende jaren worden pilots blijvend uitgevoerd waarin de koppeling wordt gelegd tussen ondermijning, ketentoezicht, aanpak veelplegers en strafrecht. Jaarlijks worden relevante afval-, grond- of productstromen bepaald waarop wordt ingezoomd. De pilots zijn verankerd in de samenwerkingsagenda van de 4 OD-s en de aanpak conform het dreigingsbeeld Milieucriminaliteit. De OD NZKG raamt voor 2023 en verder jaarlijks 2.200 uur voor de UVO van de Provincie Noord-Holland.	PNH (pas na pilots effect op andere OG duidelijk)	*€ 230.054*
11.	Beleid	Milieu	Strafrecht (n.a.v. rekenkamer rapport)	Toenemende milieucriminaliteit. Zoals gesteld in het Rekenkamerrapport worden milieuovertredingen en -criminaliteit enkel zichtbaar wanneer je er actief naar op zoek gaat. Door koppeling van de aanpak veelplegers, Ondermijning, Ketentoezicht en strafrecht is het mogelijk om hier meer grip op te krijgen. Dit vraagt om intensivering van de samenwerking tussen opsporingsdiensten en adequate opvolging in de strafrechtketen naast de inzet bestuursrechtelijke handhavingsinstrumenten. De OD NZKG brengt op dit moment het 'streefbeeld strafrecht' in kaart wat duidelijkheid zal bieden over de groeiopgave voor de komende jaren.	Alle OG's	*PM*
12.	Volume	Milieu	TATA	Het uitvoeringsprogramma Tata Steel VTH 2020-2022 kent een doorloop naar 2023 vanwege de gevraagde extra inspanningen om de Roadmap+ te monitoren, de extra vergunningaanvragen in dit kader adequaat te kunnen afhandelen en de huidige inzet op verbetering van de relaties met de omgeving te kunnen continueren	PNH	*€ 1.909.108*
13.	Volume	Milieu	Materieel budget Milieu	Er is een toenemende vraag naar controle metingen/onderzoeken naar emissies geluid, lucht, geur, stof, etc. Vanuit het perspectief van bronaanpak bij bedrijven, maar ook vanuit het perspectief van leefbaarheid van omgeving en inpasbaarheid kwestsbare functies in de fysieke ruimte. Vanuit de PNH is er een ophoging van het beschikbare budget. Vanuit gemeenten niet. de verwachting is dat dit gaat knellen. Voor wat betreft de kosten van extern advies aan de MER cie zien wij knelpunten aankomen in de financiering. Dit geldt voor zowel de PNH als de gemeenten. Voor de benodigde aanvullende financiering monitoren we de ontwikkelingen in 2022.	Gemeentelijke OG's	*PM*
14.	Volume	Milieu	Complexere aanvragen en stijgende volumevraag	Een aantal onderdelen in de UVO vragen al een aantal jaar substantieel meer capaciteit dan waarin via de kengetallen is voorzien. Dit komt o.a. door complexe vraagstukken over leefbaarheid, gezondheid en veiligheid. Dit vraagt om meer (gespecialiseerde) inzet. Daarnaast zien we een volumestijging van aantal aanvragen in de breedte, met in het bjzonder het aantal MER aanvragen en oprichtingsvergunningen.	PNH/ASD	*€ 300.000*
15.	Volume	Milieu	MER en oprichtingsvergunningen		PNH	*€ 491.479*
16.	Volume	Randvoorwaarde	WOB verzoeken		Alle OG's	*€ 500.000*
17.	Volume	Bodem	Grondwaterbeschermingsgebieden	Vooruitlopend op de Omgevingswet is met de komst van de Omgevingsverordening NH2020 het absolute verbod op activiteiten in het Grondwaterbeschermingsgebied (GWBG) opgeheven. Dat betekent dat niet elke aanvraag ook vergund zal worden. Sterker nog, de OD NZKG toetst aan de voorkant of het initiatief valt onder het zwaarwegende maatschappelijke belang en/of de activiteiten niet op alternatieve wijze kunnen worden uitgevoerd ter bescherming van het grondwaterbeschermingsgebied. De (na)calculatie van het aantal ontheffingen GWBG x kengetal voldoet onvoldoende nu, als gevolg van de Omgevingsverordening NH2020, de aanvullende inzet van de OD NZKG zit in het voorkomen van een significante stijging van ontheffingen GWBG. Om die reden worden aan de (na)calculatie van deze aanvullende inzet op dit product ook de aantallen externe vragen GWBG en meldingen GBWG toegevoegd. Op basis van de opgedane ervaringen en beschikbare informatie over inzet in 2021 raamt de OD NZKG voor 2023 en verder jaarlijks €132.856 voor opdrachtgever Provincie Noord-Holland.	PNH	*€ 132.856*
18.	Volume/ autonoom	Milieu	Datacenters	Voor datacenters volgt de OD NZKG de aangepaste landelijke interpretatie van de wetgeving die sinds september 2020 bestaat. Grote datacenters boven een bepaald vermogen, vallen als gevolg van deze wetswijziging onder het provinciaal bevoegd gezag. De verandering van gezag en andere technische aspecten zullen betekenen dat er meer vergunningprocedures dan nu gepland en begroot, opgestart zullen moeten worden. In het kader van de (toekomstige) datacenterstrategie van de provincie Noord-Holland zal met betrokken ketenpartners gekeken moeten worden hoe deze strategie aan kan sluiten op het beleid van gemeenten en op de uitvoering van de OD NZKG. De verwachting is dat er in maart 2022 een eerste (toekomstig) beeld zal zijn en effecten voor 2023 in kaart gebracht kunnen worden.	PNH/ASD/HMR	PM
19	Autonoom	Bodem	BIS/REV	Het bodeminformatiesysteem (BIS) bevat een veelheid aan bodemonderzoeksgegevens voor meer dan 20.000 locaties (waarde circa € 60 miljoen) en is een onmisbare schakel bij het realiseren van toepasbare regels bij omgevingsplannen naar het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Het BIS moet worden aangepast op de Ow, anders zal de VTH-uitvoering Bodem onder de Ow gaan vertragen. Het gaat om bijvoorbeeld een nieuw invoerprotocol en screening. Het register externe veiligheid (REV) is een landelijk register, nieuw onder de OW.De informatie uit het REV is te bekijken via een kaart op de Atlas Leefomgeving. Burgers en bedrijven kunnen zo een beeld krijgen van de risico's in hun leefomgeving. Het register is ook van belang voor het bevoegd gezag. Met het register kunnen verschillende overheden informatie gemakkelijk delen. De overheid gebruikt de informatie in de besluitvorming over omgevingsvergunningen en omgevingsplannen.		PM

Deze bovenstaande financiële ontwikkelingen vertalen zich als volgt naar wijzigingen in de deelnemerbijdragen (zie volgende bladzijde);

Wijzigingen deelnemerbijdragen 2023

Deelnemer	Eerste begrotings-wijziging 2022	loon/prijs en 1e fase OW - kader nota 2023	1. MBA	2. EBA	4. GBES	8. Data ontwik-keling	15. complexe aanvragen	17. WOB	Begroting 2023
Gemeente Amsterdam	22.215	99	294	427	81	57	240	191	23.604
Provincie Noord-Holland	18.787	-398	12	542	-	38	60	126	21.931
voor PNH zie vervolg ↓									
Gemeente Zaanstad	3.025	94	136	32	54	12		40	3.393
Gemeente Haarlemmermeer	9.183	530	190	59	62	35		116	10.175
Gemeente Aalsmeer	430	107	7	12	133	1		4	693
Gemeente Amstelveen	756	135	10	33	52	1		3	989
Gemeente Diemen	326	61	2	5	8	0		1	404
Gemeente Ouder-Amstel	225	44	4	14	9	1		2	299
Gemeente Uithoorn	302	55	6	31	20	1		3	420
Provincie Flevoland	406	9	1	-	-	1		4	420
Provincie Utrecht	954	21	1	-	-	3		10	989
Totaal UVO	**56.610**	**756**	**662**	**1.155**	**419**	**150**	**300**	**500**	**63.316**

Deelnemer	13. TATA	11. keten-toezicht	16. MER	17. grond-water
vervolg				
Provincie Noord-Holland	1.909	230	491	133

Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

Eindrapportage 2021
Jaarverslag en -rekening

Omgevingsdienst
noordzeekanaalgebied

Inhoud

1 Voorwoord **4**

2 Verantwoording programma's **10**

2.1 Programma Bouw 11

2.2 Programma Bodem 13

2.3 Programma Milieu en Brzo 16

2.4 Programma Randvoorwaardelijk 20

2.5 Programma Bedrijfsvoering 24

3 Paragrafen **30**

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 30

3.2 Onderhoud kapitaalgoederen 39

3.3 Financiering 39

3.4 Bedrijfsvoering 40

4 Financiële jaarrekening **44**

4.1 Overzicht baten en lasten 44

4.2 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 46

4.3 Toelichting baten en lasten B 48

Bijlage 1 Overzicht taakvelden per programma **61**

Bijlage 2 Bijdrage per deelnemer **62**

Bijlage 3 Berekening financiële kengetallen **63**

Bijlage 4 Meerjarig overzicht risico's **64**

Bijlage 5 Sisa (Single Informatie Single Audit) **65**

Bijlage 6 Controleverklaring accountant **66**

COSCO SHIPPING

1 Voorwoord

Laatste jaar huidige bestuur i.v.m. verkiezingen

In het voorjaar van 2022 zijn gemeenteraadsverkiezingen. Dit betekent dat in de loop van het jaar een aantal nieuwe bestuurders aan zal treden in de bij ons deelnemende gemeenten. Hiermee zal ook de samenstelling van ons OD NZKG bestuur wijzigen. Wij spreken onze dank uit voor de inzet van ons huidige bestuur. Ondanks de beperkende coronamaatregelen, leverde ze waardevolle inbreng tijdens de digitale overleggen. Dit heeft onze organisatie een stap verder gebracht, met bijvoorbeeld begin 2022 als resultaat een bestuurlijk gedragen Strategische Agenda 2022-2024 voor de OD NZKG.

Corona

Corona heeft in 2021 een zware druk op onze medewerkers gelegd. Het vrijwel volledig thuiswerken was voor veel medewerkers zwaar en de combinatie met thuisonderwijs van collega's met kinderen intensief. Ook het aantal besmettingen en de beperkende maatregelen hebben impact gehad op ons dagelijks werk en heeft op alle terreinen veerkracht en een enorme inzet gevraagd. We geven blijvend aandacht aan de fysieke en mentale gezondheid van onze medewerkers.

Strategische Agenda 2022-2024

In 2021 is gewerkt aan het voorbereiden van een Strategische Agenda 2022-2024 voor de dienst. Voor de komende drie jaar hebben we een bestuurlijk gedragen Strategische Agenda voor de OD NZKG. We adresseren daarmee de inhoudelijke opgaven op het gebied van klimaat, milieu-gerelateerde gezondheid en transformatie gebieden. Ook versterken we ons instrumentarium op het vakgebied vergunning verlenen, toezicht houden, handhaven en adviseren en sluiten we de cyclus beleid-uitvoering. Hiermee blijven we als dienst de reguliere taken doen, en geven de grote maatschappelijke opgaven hier mede richting aan. De schaarse capaciteit én snelheid waarmee veranderingen op ons afkomen, vragen daarbij om scherpe keuzes; waarop behouden we onze inzet op het bestaande kwaliteitsniveau, waar willen wij onze inzet op intensiveren en innoveren, en wat kunnen we niet doen. Transparantie en commitment hierop geeft focus, richting en voorkomt verrassingen.

Samenlevingsgericht werken

Het werk van onze dienst staat volop in de aandacht van bewoners, belangengroepen, politiek en media. De belangstelling gaat uit naar onze kennis over diverse milieuthema's zoals de stikstofproblematiek, (opkomende of potentiële) zeer zorgwekkende stoffen, externe veiligheid en de energietransitie. Dit omvat ook de bedrijven waar veel om te doen is als het bijvoorbeeld gaat om overlast, externe veiligheid en milieu gerelateerde gezondheid. Vanuit de omgeving is er soms de kritiek dat wij als OD NZKG te soepel zouden zijn, vanuit bedrijven dat we te streng zouden zijn. Juist daarom is het belangrijk alle belanghebbenden goed te horen. Daaraan hebben we in 2021 invulling gegeven met onder meer bewonersbijeenkomsten en omgevingsmanagement.

Follow-up rapport Van Aartsen

Een jaar geleden heeft de commissie Van Aartsen het rapport 'Om de leefomgeving – omgevingsdiensten als gangmaker voor het bestuur' gepubliceerd. De commissie kwam met

adviezen om het stelsel beter te laten werken en te komen tot het eerder ingrijpen om milieuschade voor te zijn. Als OD NZKG hebben we op de tien aanbevelingen een reactie en (indien nodig) acties geformuleerd. Deze hebben we gedeeld met onze opdrachtgevers en ons algemeen bestuur.

Wij zijn blij met het rapport en met de aanbevelingen. De kracht van het rapport zit in de samenhang van de tien aanbevelingen. Het is de combinatie van de tien die ervoor zorgen dat het stelsel verstevigd wordt. Als OD NZKG zijn we met de aanbevelingen aan de slag samen met het Rijk, landelijke inspectiediensten, provincies, veiligheidsregio's en andere omgevingsdiensten. Dit doen wij onder meer op kennisdeling, informatie-uitwisseling en uniformiteit van werken.

Regionale samenwerkingsagenda 2022-2024

In het najaar van 2021 is een nieuwe regionale Samenwerkingsagenda 2022-2024 vastgesteld. In deze Samenwerkingsagenda zijn afspraken gemaakt hoe Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied, Omgevingsdienst IJmond, Omgevingsdienst Noord-Holland Noord en Omgevingsdienst Flevoland, Gooi & Vechtstreek samen gaan werken op diverse onderwerpen. Dit is bijvoorbeeld op data gestuurd werken, het bestrijden van milieucriminaliteit en op de bedrijfsvoering. Ook wordt, in vervolg op de eerdere vier afzonderlijke regionale VTH-strategieën, de volgende regionale VTH-strategie door de vier Omgevingsdiensten samen opgesteld. Deze samenwerking gaat een bijdrage leveren aan het creëren van een level playing field voor de bedrijven in Noord-Holland.

De thema's sluiten naadloos aan bij de aanbevelingen uit het rapport "Om de leefomgeving" van de commissie Van Aartsen. Als voorbeeld: één van de aanbevelingen uit dit landelijke rapport zoomt in op milieucriminaliteit. De ontwikkelingen in de maatschappij laten zien dat milieucriminaliteit (gemeentelijk) grensoverschrijdend is. Samenwerking in het opsporen en handhaven op crimineel gedrag is cruciaal en vergroot de kans op strafrechtelijke vervolging.

Omgevingswet

De Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen wijzigen de inhoud en organisatie van ons werk ingrijpend. OD NZKG voert ter voorbereiding een implementatieprogramma uit, dat al enige jaren een behoorlijk beslag legt op onze interne capaciteit en ons opleidingsbudget. De voorbereidingen zoals het opleiden van collega's en het aanpassen van werkprocessen lopen op schema. Veel inzet is nodig rond het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO), dat ons nog grote zorgen baart en landelijk nog lang niet optimaal functioneert. Dit was voor de nieuwe minister op 1 februari 2022 aanleiding om de inwerkingtreding verder uit te stellen naar 1-1-2023. Dit zal de transitiekosten verder doen oplopen.

Financiële uitdagingen

Zoals gezegd heeft de implementatie van de Omgevingswet grote impact op ons werk. Momenteel wordt de impact in beeld gebracht en verwachten wij een sterk gewijzigde producten diensten catalogus en daaraan gekoppelde kengetallen en financiering.

Gezien deze verandering valideren we onze kengetallen pas als we meer zicht en ervaring hebben op de gevolgen van de Omgevingswet op ons werk. Echter, aangezien dit een jaar later is dan

voorzien is het noodzakelijk om meerdere producten eerder te valideren en met een voorstel te komen tot aanpassing van de kengetallen/volumes. De consequenties worden besproken met de opdrachtgevers. Daarnaast hebben we te maken met een aantal wettelijk taken waarvoor extra inzet nodig is. Dit betreft onder andere de implementatie van de Wet Openbare Overheid, inzet op Zeer Zorgwekkende Stoffen en het uitvoeren van de wettelijke basistaak gesloten bodem energie systemen. In 2021 zien we een toenemende vraag in oprichtingsvergunningen en Milieu Effect Rapportages.

Nieuwe werken=hybride werken

Het thuiswerken tijdens de pandemie levert nieuwe inzichten op het werken op kantoor versus het werken vanuit huis. We hebben daarom een visie ontwikkeld op het nieuwe werken, die er van uitgaat dat medewerkers tijd- en plaatsbewust werken. Naar verwachting zijn medewerkers gemiddeld de helft van hun tijd nog aanwezig op ons kantoor waarbij het accent ligt op ontmoeten, samenwerken en overleggen met collega's. Tevens is gekeken naar regelingen die dit ondersteunen en ons vervoersbeleid.

Financieel resultaat

Het jaar 2021 is afgesloten met een positief saldo van 832K. Dit is 1.012K positiever dan begroot. Het saldo bestaat ten opzichte van de begroting uit lagere baten ad 194K en lagere lasten ad 1.164K. Daarnaast is er een lagere toevoeging aan reserves van 42K. De lagere baten zijn een minimale afwijking (0.3%) van de UVO 2021. De lagere lasten worden voornamelijk veroorzaakt door de posten kwaliteitsimpuls en innovatie die niet zijn benut door terughoudend beleid, onvoldoende capaciteit en corona. In de jaarrekening wordt per programma ingegaan op de realisatie, waarbij wij een toelichting geven bij afwijkingen groter dan 100K.

Samenstelling directieraad

De samenstelling van de directieraad is veranderd. Op 1 maart 2021 heeft algemeen directeur Emmy Meijers officieel het stokje overgedragen aan de nieuwe algemeen directeur Loes de Maat.

Softbot Award

In 2021 nam de OD NZKG de softbot award in ontvangst.
Robotisering in de Overheid - Omgevingsdienst Noordzeekanaal gebied (OD NZKG) uitgeroepen tot winnaar van de Softbot Award 2020! | CKC Seminars

Tata

De dynamiek en de politieke aandacht in het Tata Steel dossier blijft groot en de maatschappelijke druk om de vergunningen van Tata Steel maximaal aan te scherpen en de leefomgevingskwaliteit in de IJmondregio te verbeteren is onverminderd hoog.

Naast de uitvoering van bestaande reguliere VTH-taken bij Tata Steel en de intensivering van deze taken en het verbreden van het VTH-speelveld, is er ook inzet besteed aan het meer zichtbaar aanwezig en aanspreekbaar zijn voor de omgeving. Dit betekent dat de OD NZKG meer de dialoog

met de omgeving aangaat, een centraal klachtenloket heeft ingesteld, het loket in Wijk aan Zee in gebruik heeft genomen, informatie actief openbaar maakt en meer inzet heeft gepleegd op communicatie

Bijzondere Projecten in 2021

Zeesluis IJmuiden

De werkzaamheden aan de nieuwe Zeesluis zijn in 2021 afgerond. Op 26 januari 2022 is de Zeesluis officieel geopend door koning Willem Alexander.

Bruggen en Kademuren Amsterdam

Het project Bruggen en Kademuren is een gezamenlijk VTH-project waarbij de Amsterdamse stadsdelen en de OD NZKG inzet en expertise leveren. Het projectteam functioneert als één VTH loket voor het stedelijke programma Bruggen en Kademuren waarbij indieningvereisten voor aanvragen en veiligheidsplannen geüniformeerd zijn voor de gehele stad. In 2021 is gezamenlijk met het stedelijk programma Bruggen en Kademuren, de dienst Verkeer & Openbare Ruimte en Waternet een aanpak ontwikkeld voor de niet gemeentelijke kademuren.

Markermeerdijken

In 2021 zijn verschillende aanvragen voor tijdelijke en permanente bouwwerken afgehandeld. De verwachting is dat de piek in aanvragen hiermee voorbij is en dat vanaf 2022 het aantal aanvragen om omgevingsvergunning langzaam zal teruglopen. Qua uitvoering is op veel locaties toezicht gehouden zoals bij de aanleg van gronddepots, grondverzet, bouwwerken en bouwwegen.

Schiphol

In 2021 zijn diverse investeringen niet uitgevoerd en doorgeschoven naar 2022. De bouw van de A pier is in 2021 gestaakt door beëindiging van het contract met de aannemer en loopt hierdoor vertraging op. Diverse tijdelijke vergunningen zijn verlengd als gevolg van COVID.

Programma ZuisAsDok (Openbaar Vervoer Terminal (OVT 1 en 2)

Over de aanvraag omgevingsvergunning OVT 1 en 2 is frequent vooroverleg gevoerd gezien de complexiteit qua fasering, techniek en veiligheid. Deze omgevingsvergunning is 2 december 2021 verleend. Ook onderwerpen als stikstof, welstand, veiligheidsbewustzijn naar de omgeving en BENG vroegen de nodige afstemming.
Daarnaast heeft de OD diverse andere omgevingsvergunningen en werktijdenontheffingen verleend. Er zijn geen klachten ingediend. De bodemdossiers als gevolg van eerdere werkzaamheden Brittenpassage zijn in 2021 afgerond en het overleg over het Raamsaneringsplan voor OVT 1 en 2 is gestart.

Rozenoordbrug A10

Na vooroverleg over de ondersteuningsconstructie is in augustus is de omgevingsvergunning versterking Rozenoordbrug verleend. Op 1 november 2021 is de uitvoering gestart. Beoordeling constructie staalvakwerk en toezicht omgevingsveiligheid vaarwater zijn bijzonder bij dit werk.

PHS Amsterdam (Programma Hoogfrequent Spoor):
Er lopen diverse aanvragen (o.a. monumentenaanvragen rijksmonument CS, tijdelijke hulpbrug etc). Sommige werkzaamheden t.b.v PHS zoals bij Amsterdam Sloterdijk waren niet vooraf bekend en waren niet mee geraamd in de urenplanning vooraf.

HOV in het Gooi (project van provinciaal belang)
Voor de aanleg van een Hoogwaardig openbaar vervoer (HOV) busverbinding tussen Laren en Hilversum worden diverse kunstwerken gerealiseerd. De bouwwerkzaamheden rond de kunstwerken natuurbrug, faunapassages en fly-over zijn (nagenoeg) afgerond. De uitvoering van de dubbel laags onderdoorgang Oosterengweg in het centrum van Hilversum is in volle gang. Op dit moment wordt op verzoek van de Provincie Noord-Holland onderzocht of de gedeeltelijke ingebruikname van de onvoltooide onderdoorgang Oosterengweg op een veilige manier mogelijk is.

Uithoornlijn (Amstelveen)
Voor de aanleg van een nieuwe hoogwaardige tramverbinding, de Uithoornlijn, worden diverse kunstwerken gerealiseerd. In het eerste kwartaal van 2021 is een aanlegvergunning en een omgevingsvergunning voor het bouwen van een overkluizing verleend.

Verbetering van de N241 (project van provinciaal belang)
Als aanvulling op de herinrichting van de N241 wordt in de gemeente Heerhugowaard een nieuwe, permanente erfontsluitingsweg gerealiseerd langs de N241. Bij de ontwerp omgevingsvergunning en de ontwerp VVGB (afgegeven door Provinciale Staten) in 2020 zijn twee zienswijzen ontvangen. Een zienswijze is door de indiener ingetrokken. Met betrekking tot de andere zienswijze is de provincie Noord-Holland nog in gesprek met de indiener.

A9 SAA Amstelveen (A9 Ba-Ho)
Een groot aantal aanvragen omgevingsvergunning, meldingen sloop, mobiel breken, aanvragen ontheffingen werken buiten reguliere tijden (bouwlawaai) en behandeling bezwaar waren aan de orde. Zwaartepunt is met name omgevingsveiligheid en geluid.

A9 SAA Ouder-Amstel (A9 Ba-Ho)
Zwaartepunt is ook hier met name omgevingsveiligheid en geluid. Veel werk is doorgeschoven in de planning.

Wegtunnels en Metrolijnen in Amsterdam

Piet Heintunnel
De omgevingsvergunning voor de renovatie is in mei 2021 verleend. Veel aandacht vroeg het aspect stikstof. Werkzaamheden die de OD verricht heeft bestaan onder andere uit het verlenen van verschillende omgevingsvergunningen en werktijdenontheffingen; vooroverleg en de beoordeling gebruiksmelding voor het brandveilig gebruiken van de IJtram tijdens de renovatie.
De gedoogperiode is met de afsluiting van de tunnel op 25 juni 2021 beëindigd.

Michiel de Ruijtertunnel

De brandwerende beplating is twee maanden sneller dan planning gerealiseerd.
De werktijdenontheffing voor de werkzaamheden in de avond en nacht is verlengd. Er zijn geen klachten gemeld.

Noord-Zuidlijn

Voor alle stations van de Noord Zuidlijn en de tunnelgedeeltes is inmiddels een gebruiksmelding ontvangen. Ook is de doorbraak tussen het CS en de nieuwe ondergrondse fietsenstalling gerealiseerd. Voor het eind van 2022 zal de fietsenstalling in gebruik genomen kunnen worden.

Oostlijn

Bij de Oostlijn is in maart 2020 een gedoogbeslissing genomen. Hierin zijn voorwaarden opgenomen zoals het uitvoeren van aanvullende brandveiligheid analyses en onderzoek naar een nieuw normenkader voor de brand- en tunnelveiligheid. Dit nieuwe normenkader is eind 2021 bestuurlijk vastgesteld en wordt verder uitgerold.

Arenatunnel

Vooroverleg renovatie Arenatunnel met Programmaorganisatie AWA is in juni 2021 gestart. In de voorbereiding op de renovatie is uit onderzoek gebleken dat er niet in alle realistische brandscenario's voldoende tijd is om veilig uit te tunnel te komen. Op 21 december 2021 heeft het college van B&W besloten de Arenatunnel voor verkeer af te sluiten en de restrisico's te accepteren voor twee gebruikssituaties. De OD NZKG heeft hiervoor gedoogbesluiten genomen.
Met stadsdeel Amsterdam Zuidoost is afgesproken dat de OD NZKG (in elk geval gedurende uitvoering van Programma AWA) de bevoegdheid voor parkeergarage Arena in mandaat namens het college van B&W uitvoert. In samenwerking met een adviseur van de Brandweer is een inspectie gehouden naar de gebruiksveiligheid, waarop in januari 2022 een Plan van Aanpak voor de langere termijn zal worden vastgelegd.

Tot slot

Naast deze bijzondere projecten, is ook veel werk verzet op advisering en op de reguliere VTH-taken voor zowel de bedrijven die onder gemeentelijk alsook die onder provinciaal gezag (BRZO) vallen. De ODNZKG stond ook in 2021 voor een veilige duurzame en gezonde leefomgeving.

Loes de Maat,
Algemeen Directeur Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

2 Verantwoording programma's

In dit bestuurlijke jaarverslag rapporteren we over het algemene beeld per programma en de belangrijkste ontwikkelingen. Ten behoeve van de jaarrekeningen van de opdrachtgevers hebben wij onze opdrachtgevers medio januari 2022 al geïnformeerd over de voorlopige financiële afrekening.

De programma's komen overeen met de werkvelden in de uitvoeringsovereenkomsten. Per programma maken we inzichtelijk of de realisatie conform begroting is. Conform de BBV-wetgeving (Besluit Begroting en Verantwoording) worden programma's met betrekking tot het primair proces verantwoord exclusief de personele lasten en materiele overheadkosten. Deze worden apart verantwoord op het programma Bedrijfsvoering.

Naast de inkomsten uit de uitvoeringsovereenkomsten heeft de OD NZKG overige inkomsten vanuit het maatwerk. Daarbij gaat het om werkzaamheden die gefinancierd worden uit subsidies en op basis van offertes.

Toelichting bedrijvenbestand

De OD NZKG werkt er continu aan om de kwaliteit en actualiteit van het bedrijvenbestand te verbeteren. Zo wordt naast continue inhoudelijke verbeteringen nu ook een geo-locatie toegevoegd aan de bedrijven zodat ontsluiting op kaart mogelijk is. Op die manier kan via de kaart een combinatie gemaakt worden van alle beschikbare relevante informatie op locatieniveau. In 2022 zal daarnaast de koppeling met de BAG gerealiseerd worden.

Het bedrijvenbestand wordt jaarlijks op 1 september geactualiseerd zodat we waargenomen verschillen kunnen vertalen in de uitvoeringsovereenkomsten voor het daaropvolgende jaar.

2.1 Programma Bouw

In dit hoofdstuk maken wij inzichtelijk hoe het programma Bouw heeft bijgedragen aan de beleidsopgaven en wat wij daarvoor aan activiteiten geleverd hebben in 2021. In het Noordzeekanaalgebied wordt het steeds drukker: meer industrie, meer mobiliteit en een forse woningbouwopgave. De klimaat- en duurzaamheidsdoelstellingen van de landelijke en lokale overheden zijn belangrijke kaders bij de uitvoering van onze werkzaamheden.

Door de uitvoering van de wettelijke VTH-taken voor bouw, gebruik en sloop zorgt de OD NZKG dat bouwwerken veilig (brandveilig en constructief), gezond, bruikbaar en energiezuinig worden gebouwd. Betrokken zijn bij bouwtaken betekent dat er volledig vraaggestuurd gewerkt wordt. De OD NZKG behandelt de vergunningaanvragen. De werkvoorraad voor bouwtoezicht is vooral afhankelijk van de verleende bouwvergunningen. Vanaf het moment van de daadwerkelijke start van de bouw voeren we controles uit. Bij de controles gebruiken we een systematische aanpak, op basis van digitale checklisten. Hiermee is ook de inhoudelijke kwaliteit van het toezicht gewaarborgd en navolgbaar.

Terugblik en ontwikkelingen

Effect van Corona

De coronacrisis heeft grote invloed gehad op het inplannen van de controles brandveilig gebruik. Een groot deel van de kantoren en bedrijven waren gesloten voor werknemers, waardoor het heel moeilijk tot onmogelijk werd om controles uit te voeren. Bij het inplannen van controles voor dit jaar was hier al rekening mee gehouden. Dit heeft geresulteerd in een lager aantal geplande controles, waarbij wel de risicovolle bedrijven in ieder geval zijn bezocht. Door de langere periode van coronamaatregelen en lockdown is het aantal controles achtergebleven. In het laatste kwartaal van 2021 zijn deze weer opgepakt. De opgelopen achterstanden door de coronarestricties konden in dit korte tijdsbestek niet meer geheel worden ingehaald.

Circulaire economie

Op regionaal niveau zijn wij de drijvende kracht op het gebied van Circulaire Economie. Het circulair toepassen van bouwmaterialen is één van onze speerpunten. Wij ondersteunen in kennis- en beleidsontwikkeling en doen ervaring op bij de projecten waar wij zelf de regie op voeren. Onderwerpen waar aandacht aan besteed is in 2021 op het gebied van circulaire economie zijn de afvoer en verwerking van asbest, vergunningverlening van circulaire initiatieven in de haven, het plan van aanpak ketentoezicht E-waste en circulair bouwen en het door ontwikkelen van het toezichtprotocol Milieu Prestatie Gebouw (MPG) in samenwerking met de stadsdelen van Amsterdam.

Duurzaamheid

Voor diverse bouwwerken moet in het kader van de omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen (bouwvergunning) worden getoetst aan specifieke eisen op gebied van duurzaamheid. Het gaat hier om de toets aan de eisen voor EPC/BENG (Energie Prestatie Coëfficiënt / Bijna Energie Neutrale gebouwen) en MPG (milieuprestatie Gebouwen). Deze werkzaamheden worden door het team Regulering Bouw uitgevoerd voor de eigen vergunning producten (specifieke Bouwtoezicht op Maat categorieën). Daarnaast leveren dezelfde specialistische medewerkers van het team Regulering Bouw ook hun advies aan de stadsdelen van de gemeente Amsterdam. Hiervoor is het regieproduct advisering EPC/MPG beschikbaar.

Asbest en sloop

Sinds 2017 is het asbestketen opgenomen in de BOR en daarmee kerntaak van de OD NZKG, daar waar het gaat om bedrijfsmatige sloop met asbest. Voor de haar toegewezen soorten objecten voert de OD deze taak uit. Gedurende het jaar is in overleg met opdrachtgevers besloten om alle inkomende meldingen Landelijk Asbest Volg Systeem (LAVS) gestuurd af te handelen. In 2021 is de OD NZKG gestart bij de opdrachtgevers Haarlemmermeer, Aalsmeer en Amstelveen, Diemen, Ouder-Amstel en Uithoorn. Vanaf 1 maart 2022 zal ook voor Amsterdam deze taak door de OD worden opgepakt. Met Zaanstad is de overdracht van asbestsloopwerkzaamheden in 2021 nog niet tot stand gekomen.

Wijzigingen in wet- en regelgeving

Per 2021 bestaat de verplichting voor bedrijven de gebouw gebonden klimaatinstallaties te laten keuren. Vanaf 2023 is de wettelijke verplichting van kracht alle kantoorgebouwen te voorzien van isolerende en energiebesparende maatregelen tot minimaal het niveau van energielabel C. Het jaar 2021 heeft in het teken gestaan van de introductie van deze taken. De OD NZKG draagt bij aan kennisontwikkeling over energiebesparende maatregelen op regionaal en landelijk niveau, onder andere door deelname aan de energietafels.

Kwaliteitsniveau toezicht en handhaving

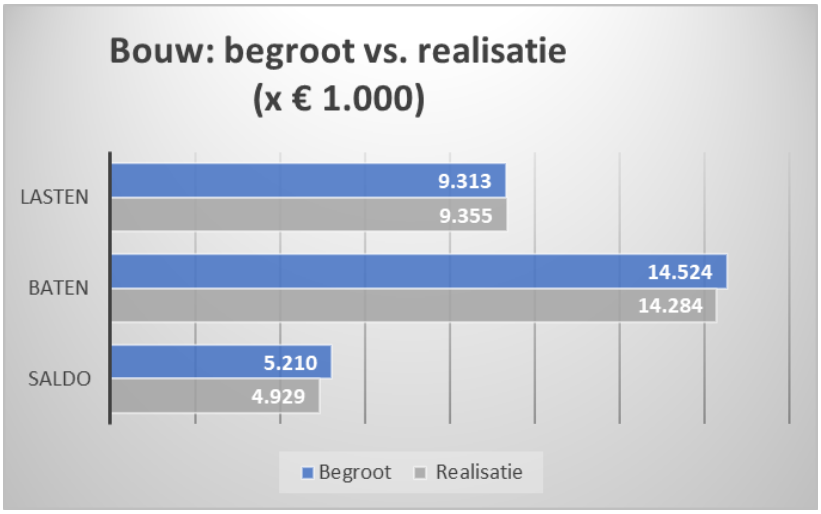
In 2020 en 2021 is een bedrag van 300k beschikbaar gesteld door opdrachtgever Amsterdam om het UUN te kunnen bereiken. Het team Toezicht & Handhaving Bouw had in 2021 de beschikking over meer (inhuur)capaciteit. Hiermee is het toezichtniveau geleidelijk verder gegroeid. Er is meer aandacht voor energie en duurzaamheid (EPC, glaswaarde, isolatiewaarden), milieu en gezondheidsaspecten. Door de extra bijdrage van 300k zitten we nu op een Uniform Uitvoering Niveau. Tevens is tijdens de coronacrisis de bouw in volle productie gebleven. Projecten die in voorgaande jaren zijn vergund, zijn in uitvoering gegaan en in 2021 zijn er nieuwe projecten bijgekomen.

Capaciteit en Advies constructieve veiligheid

Voor adviezen van onze constructeurs geldt dat capaciteit van invloed is op de kwaliteit van het advies. Circa 13% van de adviezen is opgesteld op aangepast en adequaat niveau. Dit betekent dat 87% van de adviezen op Uniform Uitvoeringsniveau is opgesteld. Dit jaar zijn er opvallend veel klachten binnengekomen, omdat ontwerpende constructeurs het niet eens waren met ons negatieve advies. De klachten komen veelal voort uit de werkdruk bij de ontwerpende constructeurs die fouten maken, alle klachten zijn, nadat wij een second opinion door andere constructeurs hebben laten uitvoeren, ongegrond verklaard. De eerste 6 maanden zijn geen adviezen gegeven op evenementen, omdat deze door corona niet hebben plaats gevonden. Vanaf juni hebben wij actief deelgenomen aan de nieuwe tijdelijke werkvorm voor Amsterdam, de regietafel plus. Een eerste indruk van de constructie werd aan de hand van stukken binnen enkele dagen, in plaats van een adviestermijn van twee weken, van ons gevraagd. Dit heeft extra capaciteit gevraagd in de coördinatie en zal geëvalueerd worden. De blijvende zoektocht naar capaciteit met continu opstaande vacatures heeft nog onvoldoende effect. Ook noemenswaardig is de ontwikkeling dat in het kader van duurzaamheid en circulariteit hout als hernieuwd bouwmateriaal wordt gebruikt. Verlijmde houten constructies zoals CLT (Cross-Laminated Timber) zijn toegepast in hoogbouw in Amsterdam en vragen om expertise die wij samen met de TU-delft hebben opgebouwd.

Financiële verantwoording

De realisatie van het programma Bouw is per saldo 282k lager dan begroot. De baten bouw zijn 240K lager dan begroot. Met name bij de projecten Zeesluis en Uithoornlijn is minder inzet gepleegd dan was verwacht. Voor de Zeesluis is de afronding van het project in minder uren gedaan. Bij de Uithoornlijn is sprake van her fasering naar 2022. De lasten zijn 42k hoger dan begroot. Bij de halfjaarrapportage is de begroting voor T&H Constructieve Veiligheid neerwaarts bijgesteld. Uiteindelijk heeft dit team iets meer capaciteit weten in te zetten.

Lasten zijn exclusief lasten voor bedrijfsvoering. Deze zijn opgenomen in het programma Bedrijfsvoering.

Programma Bouw	Gewijzigde begroting	Realisatie	(bedragen x € 1.000) Verschil Begroting-Realisatie
Lasten	9.313	9.355	42
Baten	-14.524	-14.284	240
Saldo	**-5.210**	**-4.929**	**282**

(-/- = voordeel, + = nadeel)

2.2 Programma Bodem

De grond onder onze voeten is letterlijk de basis waarop wij wonen, werken, spelen, ons verplaatsen en ons voedsel verbouwen. Het is een belangrijke bron voor grondstoffen: zand, grind, cement en drinkwater. We gebruiken de bodem ook steeds meer voor energieopslag. Op onze bodem moeten we dus zuinig zijn, maar dat zijn we vaak niet: we dumpen afval, lozen afvalwater, gebruiken bestrijdingsmiddelen en wijzigen de temperatuur van het grondwater. Door de eeuwen heen is de bodem in Nederland op veel plekken, bewust of onbewust, vervuild. De uitvoering van de wettelijke VTH-taken draagt bij aan een schonere en gezondere bodem.

De grote woningbouwopgave bij onze opdrachtgevers levert veel bodemverplaatsingen op. Bodem levert noodzakelijke inzet van expertise voor de versnelling daarvan.

Terugblik en ontwikkelingen

In 2021 heeft de OD NZKG vanuit het programma Bodem een bijdrage geleverd aan de verschillende doelen uit de beleidsopgave waaronder woningbouw, gezond leefklimaat, energiebesparing en transitie en circulaire economie.

Circulaire economie

De afgelopen decennia is toezicht op afvalstoffen zoals grond- en grondstromen als laag risico ingeschat. Uit onderzoek blijkt dat bij overdracht van afvalstoffen (schakels in de keten) meer risico is op milieucriminaliteit/ ondermijning dan ingeschat. Zie ook het rapport van RIVM. De OD NZKG heeft in 2020 pilotprojecten gestart die in 2021 voortduurden. We hebben toezicht gehouden bij onder andere:

- transport van een afvalstof naar een andere inrichting,
- de overgang van afvalstromen naar een ander bevoegd gezag (bijv. ander OD-gebied) of afdeling.

Op basis van het inzicht in wat de opbrengst van dit ketentoezicht is maken wij een voorstel voor het Uitvoeringsprogramma 2022. We hopen aan te kunnen tonen hoe verscherpt toezicht bijdraagt aan de ambities van opdrachtgevers in het kader van terugdringen van ondermijning, een veilige en schone omgeving en circulaire economie.

Illegale saneringen

In 2021 hebben we nog steeds geen toegang tot 'Klic, Victor of MOOR' gekregen van onze opdracht gevende gemeenten of het Rijk. Dit zijn systemen waarin graafwerkzaamheden worden geregistreerd. Hierdoor zijn onze surveillance werkzaamheden minder effectief en zijn minder illegale saneringen opgespoord dan verwacht.

Energiebesparing en energietransitie

Vanwege de duurzaamheidsopgave is het de komende periode nodig om veel in de grond te werken, denk hierbij bijvoorbeeld aan de warmte-koude opslag. Dat betekent dat het in de ondergrond steeds drukker zal worden. Wij informeren gebruikers van WKO-systemen over de effectiviteit van het systeem. Indien sprake is van grote afwijkingen in de opslag van koude of warmte, vragen we om een plan van aanpak voor herstel van de balans of om effectief gebruik van het overschot.

Pilot regionaal kennis schakelpunt

De trend is dat er veel aandacht is voor de bodem, in bredere zin. Ruimte is schaars, en bodem wordt meer en meer gezien als integraal onderdeel van de grotere maatschappelijke RO/woningbouwopgaven. De integrale, multidisciplinaire aanpak wordt – in de geest van de OW – steeds belangrijker in gesprekken met onze opdrachtgevers. Daarnaast wordt de kennis over de bodem in de vorm van een kennisinfrastructuur landelijk door ODNL als project ontwikkeld en opgepakt. De regio Noordzeekanaalgebied– in samenspel met de provincie en gemeentes – heeft aangeboden daarbinnen een pilotregio te vormen met als doel te komen tot een regionaal kennisschakelpunt op het gebied van bodem. In de loop van 2022 worden daarover nadere afspraken gemaakt.

Omgevingswet

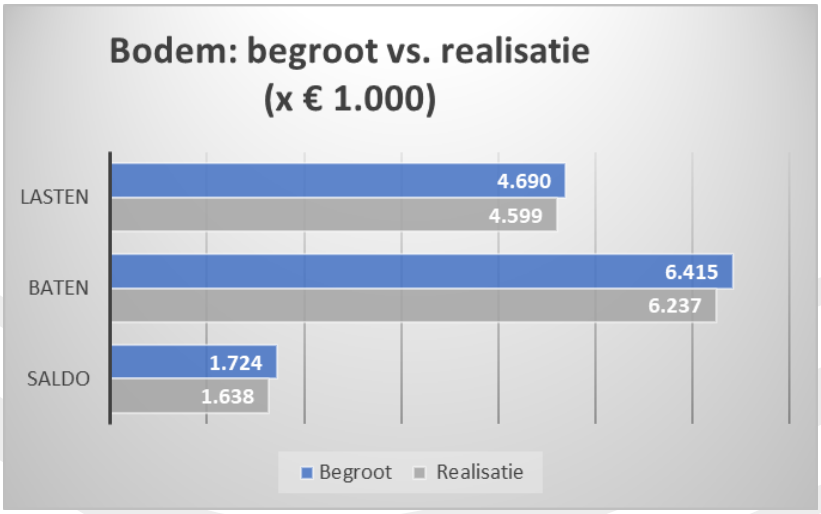
Binnen Bodemadvies is een grote inzet gepleegd op de voorbereiding van taken onder de Omgevingswet, zoals het opstellen van het bodembeleidskader onder Omgevingswet voor opdrachtgever Amsterdam, maar ook

voor de overige gemeenten in regioverband. Daarbij zijn we ook gestart met in regioverband te bespreken hoe de grondwatertaken onder de Omgevingswet verdeeld kunnen worden onder de decentrale overheden.

In 2021 is een visie opgesteld voor het Bodem Informatie Systeem (BIS) en een projectvoorstel geschreven, met als doel om de overgang naar de Omgevingswet (OW) in het BIS te actualiseren en aan te passen aan de nieuwe wet. Dit is in de gehele regio, voor alle gemeentes en provincie, relevant, evenals voor de bureaus die actuele en op toegankelijke wijze informatie over de bodem uit het systeem willen ontvangen. Het project wordt in 2022 gestart.

Financiële verantwoording

Het programma Bodem heeft per saldo een nadeliger resultaat ad 86K dan begroot. De baten voor bodem zijn 177K lager dan begroot. De verwachting was na een verwachte daling qua baten in de eerste helft van het jaar, dat dit in de tweede helft weer zou stijgen. Om deze reden is een slotwijziging gedaan waarbij de baten 200k opwaarts zijn bijgesteld. Uiteindelijk is de verwachte piek in de tweede helft van het jaar niet gekomen. We zien dit met name terug in de Outputproducten bij opdrachtgever Amsterdam.
De lasten voor bodem zijn 91k lager dan begroot. De capaciteitslasten zijn met name in de laatste maanden gedaald door toenemend ziekteverzuim onder externen.

Lasten zijn exclusief lasten voor bedrijfsvoering. Deze zijn opgenomen in het programma Bedrijfsvoering.

Programma Bodem	Gewijzigde begroting	Realisatie	(bedragen x € 1.000) Verschil Begroting-Realisatie
Lasten	4.690	4.599	-91
Baten	-6.415	-6.237	177
Saldo	**-1.724**	**-1.638**	**86**

(-/- = voordeel, + = nadeel)

2.3 Programma Milieu en Brzo

In dit hoofdstuk maken wij inzichtelijk hoe het programma Milieu bijdraagt aan de beleidsopgaven en wat de OD NZKG daarvoor aan activiteiten levert.

Door de uitvoering van de wettelijke VTH-taken voor milieu zorgt de OD NZKG dat bedrijfsprocessen kunnen worden gevoerd met een aanvaardbaar risico voor het milieu. Hiermee borgen wij dat, ondanks de aanwezigheid van de bedrijfsmatige activiteiten, onze leefomgeving schoon en leefbaar blijft, veilig is en we de landelijke ambities tegen klimaatverandering volgen. Activiteiten vinden energiezuinig plaats en we dwingen besparingen af. De OD NZKG behandelt de meldingen of vergunningaanvragen. Toezicht op de bedrijven vindt periodiek plaats. Bij de controles wordt gebruik gemaakt van een systematische aanpak, op basis van de verleende vergunningen of digitale checklists van Algemene Maatregelen van Bestuur. Hiermee is ook de inhoudelijke kwaliteit van het toezicht gewaarborgd en navolgbaar.

Bijdrage aan beleidsdoelstellingen in 2021

Milieu-advies en Milieu-regie

De OD NZKG ondersteunt bestuurders en beleidsmedewerkers van opdrachtgevers met het beantwoorden van vragen en geven van advies op het gebied van milieu. Onderwerpen die vaker voorkomen zijn (ruimtelijke) projecten en de uitvoering van VTH taken door de opdrachtgever zelf en hebben betrekking op de thema's externe veiligheid, geluid, lucht/geur, natuur en stikstof, trillingen, stof en duurzaamheid (circulaire economie, energietransitie, klimaatadaptatie). De adviseurs van OD NZKG ondersteunen bestuurders bij het maken van integrale afwegingen bij ruimtelijke plannen in het kader van de transformatiegebieden en het opstellen van beleid, het organiseren van flankerende maatregelen of het actualiseren van uitvoering in VTH-taken.

Energietransitie

Bij de wettelijke taken is energie één van de thema's waarop wij de bedrijven binnen de wettelijke kaders toetsen. Met de nieuwe informatieplicht heeft de OD NZKG er een extra instrument bijgekregen om met deze informatie gericht aan de slag te gaan. De OD NZKG adviseert bij het maken van ruimtelijke plannen over het vormgeven van de energietransitie. Het onderzoek naar de toepassing van warmte- en koudeopslag is daarvan een goed voorbeeld. Om efficiënt gebruik van aanwezige bronnen te bevorderen zetten wij bij ontwikkeling en uitvoering van VTH-taken stevig in op energiebesparing. Ook wordt, in de Samenwerkingsagenda met 4 OD's, ingezet op een regionaal energieakkoord en eenduidige uitvoering van VTH-taken. Ook denken wij mee in de ontwikkeling van de transitiepaden gericht op het terugdringen van de uitstoot van CO2.

Circulaire economie, afvalpreventie en afval ketenbeheer.

Het programma Circulaire economie is belangrijk speerpunt in de strategie van de OD NZKG voor de komende drie jaar. Doelstelling is het verminderen van het gebruik van grondstoffen (preventie) en het zo milieuveilig mogelijk scheiden, hergebruiken en verwerken van rest- en afvalstromen. De OD NKZG zet in op samenwerking en kennisontwikkeling binnen de regio, op landelijk en Europees niveau. In 2021 is het programma Circulaire Economie voor de komende jaren vastgesteld. In het programma dat van 2022 tot 2026 loopt, worden de eerste fundamentele stappen gezet naar een circulaire Omgevingsdienst. Het afvoeren van afval is een activiteit die gevoelig is voor criminele activiteiten. Daarom besteden wij ook aandacht aan het thema veiligheid binnen de circulaire economie. Denk hierbij aan focus op het ontdoen van zeer zorgwekkende

stoffen, e-waste en bijvoorbeeld asbest. Bij het ontdoen van deze stoffen raakt circulaire economie het thema ondermijning. Voor E-waste werken wij samen met onder andere ILT, politie, OM en andere omgevingsdiensten omdat er een nauwe relatie is met het thema ondermijning.

Project Duurzaamheid en Energie

De energietransitie vraagt steeds meer aandacht. Voor onze regio geldt dat ook de regionale politiek prioriteit en beleid inzet op deze opgave. Op Europees niveau en nationaal niveau zien we dat de doelstellingen aangescherpt worden. Dit zal opnieuw de vraag naar VTH-taken verhogen. In 2021 is, namens deelnemende gemeenten en provincie, de focus gelegd op het toezien op doorvoeren van energiebesparende maatregelen bij bedrijven. Daarbij heeft de OD NZKG zich in 2021 ook gericht op de voorbereiding van het toezicht op nieuwe taken, zoals het toezicht op de label C kantoren en de energiekeuringsverplichting van klimaatinstallaties. In 2021 lag de nadruk op communicatie over de verplichting om uiterlijk 2022 het kantoor van een label te voorzien. In de eerste vijf maanden is daarvoor een inventarisatie naar het kantorenbestand en de bijbehorende eigenaren in onze regio afgerond. Deze informatie is gekoppeld aan de afgegeven energie labels. Vervolgens is aan alle relevante kantooreigenaren een brief toegestuurd waarin ze op de verplichting worden gewezen. In totaal hebben ongeveer 3.500 kantoren een brief ontvangen.

Zeer Zorgwekkende Stoffen

OD NZKG voert in opdracht van de provincies de inventarisatie uit naar uitstoot van zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) in afvalwater en naar de lucht. Vele bedrijven zijn benaderd om duidelijkheid te krijgen over ZZS-gerelateerde gegevens. Er zijn uitgebreide rapportages aangeleverd, waarin ook de benodigde vervolgacties zijn beschreven. Hiermee hebben we inzicht in het gebruik en de emissies en immissies van ZZS, inclusief een overzicht van welke vergunningen hierop aangepast moeten worden. Nu er een beeld is van de vervolgacties, kan worden ingeschat wanneer welke inspanning geleverd moet worden.

Tata Steel

De dynamiek en de politieke aandacht in het Tata Steel dossier blijft groot en de maatschappelijke druk om de vergunningen van Tata Steel maximaal aan te scherpen en de leefomgevingskwaliteit in de IJmondregio te verbeteren is onverminderd hoog. Naast de uitvoering van bestaande reguliere VTH-taken bij Tata Steel en de intensivering van deze taken en het verbreden van het VTH-speelveld, is er ook inzet besteed aan het meer zichtbaar aanwezig en aanspreekbaar zijn voor de omgeving. Dit betekent dat de OD NZKG meer de dialoog met de omgeving aangaat, een centraal klachtenloket heeft ingesteld, het loket in Wijk aan Zee in gebruik heeft genomen, informatie actief openbaar maakt en meer inzet heeft gepleegd op communicatie. Daarnaast zorgen de aangekondigde ambities die voortkomen uit de energietransitie, zoals Roadmap+ en Zeer Zorgwekkende Stoffen en de waterstofambitie (Groen Staal), voor een toekomstbeeld dat extra werk met zich mee brengt en dus noodzaakt om de komende jaren extra te investeren in de uitvoering van de VTH-taken door de OD NZKG.

Terugblik en ontwikkelingen VTH taken

De activiteiten benoemd in de UVO zijn met succes uitgevoerd. Naast reguliere VTH-taken is er, net als in 2020, sprake geweest van een voortdurende verhoogde aandacht, inzet en intensieve handhaving op bestuurlijk gevoelige dossiers zoals Tata Steel/Harsco.

Beleidsmatige prioriteiten zoals Energietransitie en Circulaire economie maar ook de woningbouwopgave in de aangewezen transformatiegebieden hebben voor extra inzet gezorgd. Ook in 2021 zagen wij een toename van de maatschappelijke en politiek-bestuurlijke belangstelling voor de milieuthema's en daarmee ook een grotere informatiebehoefte over de duiding van milieueffecten. Verscheidene relevante rapporten, in 2021 gepubliceerd, zorgden ervoor dat de uitvoering van de VTH-taken onder een vergrootglas lagen (bijv. het rapport van de commissie Van Aartsen, of het onderzoeksrapport van de Randstedelijke Rekenkamer).

Om in Noord Holland kennis te delen, samenwerking te vergroten en waar mogelijk een level playing field te ontwikkelen is de samenwerking tussen de 4 omgevingsdiensten in Noord Holland geformaliseerd in de Samenwerkingsagenda 2022-2024. In de samenwerking op het gebied van Milieucriminaliteit vindt reflectie plaats van de uitkomsten van het rapport van de algemene rekenkamer "Handhaven in het duister".

Effect van Corona

De impact van de coronapandemie bepaalde in 2021 in grote mate de wijze waarop het werk is georganiseerd en vraagt op alle terreinen nog steeds een enorme inzet en veerkracht van onze medewerkers. De aanscherpingen van de Rijksoverheid rond COVID-19 hebben ook invloed op de manier van werken van onze toezichthouders. Dat betekent dat controles zo veel mogelijk digitaal of administratief uitgevoerd worden. Bij de afkondiging van coronamaatregelen (in het eerste half jaar en vanaf november) zijn alleen de noodzakelijke Wabo-controles uitgevoerd. Bij het uitvoeren van de fysieke controles is telkens het belang voor milieu en veiligheid afgewogen tegen het risico op besmetting met corona. Dit heeft geresulteerd in kortere locatiebezoeken. Hierdoor was het niet mogelijk om alle milieuthema's even uitgebreid te controleren. Bij de complexe bedrijven zijn vrijwel alle fysieke Wabo-controles uitgevoerd conform de risicoanalyse. Klachten, controles en inspecties die niet om een locatiebezoek vragen, zijn digitaal of administratief afgedaan. Voor intensieve handhaving en Brzo-controles zijn fysieke controles uitgevoerd met in achtneming van de RIVM-maatregelen.

Vergunningverlening & regulering

Vergunningen zijn een instrument voor normering van milieubelastende activiteiten, waardoor de kans op overlast en veiligheidsrisico's wordt beperkt. De gecombineerde jaarlijkse werklast wordt bepaald door vergunningaanvragen van bedrijven (de zogenaamde autonome vraag) en actualisatie van vergunningen als gevolg van de doorwerking van technologische ontwikkelingen, gewijzigde wetenschappelijke inzichten, 'level playing field', de politiek-maatschappelijke agenda, nieuwe wet- en regelgeving en (wereldwijde) ongevallen en incidenten e.a.

Bij de zwaardere industrie is er momenteel een hoge werklast met betrekking tot de autonome vraag. Dit wordt met name veroorzaakt door een relatief groot aanvragen die ook MER-plichtig zijn. Dergelijke aanvragen zijn complex en tijdrovend. Opvallend hierbij is ook het relatief grote aantal aanvragen voor oprichtings-vergunningen. Het merendeel van deze aanvragen hebben een relatie met de energietransitie (CO2-afvang, productie van biobrandstoffen en/of waterstof). Deze hoge autonome vraag in combinatie met een krappe arbeidsmarkt zorgt er ook voor dat de actualisatie van vergunningen een aandachtspunt blijven.

Toezicht & Handhaving

Toezicht en handhaving hebben tot doel het vergroten van de milieukwaliteit en veiligheid van de fysieke leefomgeving, door het verbeteren van het naleefgedrag inzake milieuregels binnen de inrichtingen en bij activiteiten. Toezicht bestaat uit een palet van instrumenten. Het uitvoeren van controles is daar slechts één van. De OD NZKG werkt informatie- en risico-gestuurd. Alle bedrijven zijn ingedeeld in branches op basis van de aard van de activiteiten. De verschillende bedrijfstakken worden beoordeeld op de thema's: externe veiligheid, brandveiligheid, energiebesparing, afval, afvalwater, lucht, geur, geluid/licht en bodembescherming. De inzet van het meest geschikte instrument is afhankelijk van de score langs de Tafel van 11 (het landelijk integraal afwegingskader voor beleid en handhaving). In de risicobenadering en prioriteitstelling behoeven bedrijven met minder klachten en een goed naleefpatroon minder aandacht. Als uit analyse blijkt dat preventief toezicht het meest succesvolle middel is om recidive te voorkomen, geniet dat de voorkeur. Preventief toezicht heeft als doel kennis over te dragen. In 2021 heeft dat zich vertaald naar het uitbreiden van preventief toezicht door middel van gerichte voorlichtingscampagnes, evaluatie op effectiviteit en kwaliteit van de uit noodzaak ontwikkelde digitale controles, en het terugdringen van de administratieve lasten en de verkenning van relevante technische ontwikkelingen.

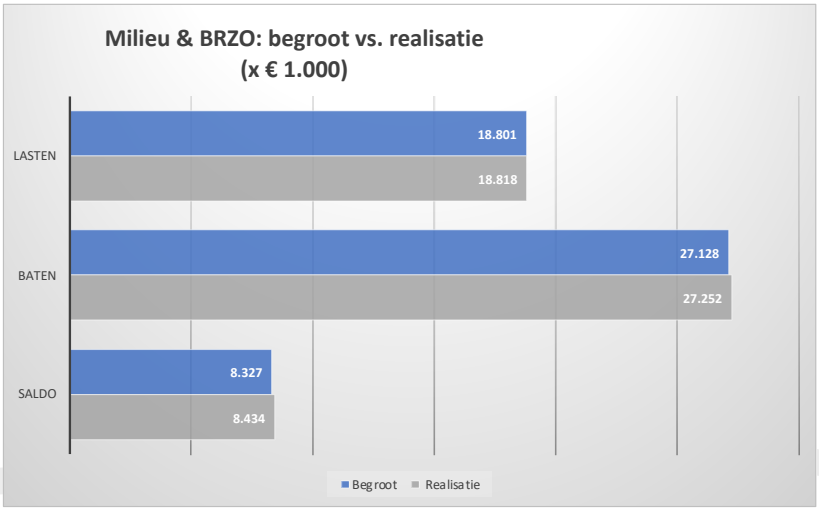
Binnen het werkgebied Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied is er ook aandacht voor Specifiek Toezicht in verband met bijvoorbeeld European Pollutant Release and Transfer Register (E-PRTR), Intensieve Handhaving, en Ondermijning. Bij het laatstgenoemde onderwerp is het Dreigingsbeeld Milieucriminaliteit 2021 tot stand gekomen door samenwerking van de meeste partijen die betrokken zijn bij toezicht op en handhaving van wet- en regelgeving die bedoeld is om het milieu te beschermen.

Bij Intensieve Handhaving wordt er aandacht besteed aan bedrijven, waar de reguliere handhavings-instrumenten niet tot het gewenste naleefgedrag leiden. Deze dossiers kenmerken zich, naast een slecht naleefgedrag, vaak door verhoogde bestuurlijke aandacht en aandacht van de pers en in enkele gevallen ook de omwonenden. In 2021 is de focus gericht op het achterhalen van de bronoorzaak van het niet naleven. Door beter zicht te krijgen op het 'waarom' van het niet naleven door een bedrijf, kan met gerichte inzet van instrumenten het niet naleven worden doorbroken. In het kader van samenwerking in de regio onderzoeken wij nieuwe methoden van gebiedsgericht werken. In 2021 hebben wij ervaring opgedaan met de aanpak van geuroverlast in diverse gebieden.

Financiële verantwoording

Het resultaat op het programma Milieu & Brzo is 107K hoger (voordeel) dan begroot.
Dit voordeel is voornamelijk toe te kennen aan hogere baten dan begroot. Deze hogere baten (124K) komen voort uit een optelsom van verscheidene categorieën, zoals de uitvoeringsovereenkomsten, maar ook subsidies en offertes. Kijkende naar de uitvoeringsovereenkomsten (UVO) is het resultaat 400K positief en deze hogere baten zijn met name gerealiseerd op Milieu Advies, Projecten Milieu/Brzo, BRZO Regie en het product Vuurwerkbesluit. Bij Milieu-advies is er sprake van een toename qua vraag en inzet op thema's en dossiers betreffende milieu-adviseringen. Bij Projecten Milieu/Brzo en BRZO Regie is het voornamelijk gedreven door meer inzet op het Tata-dossier. Vuurwerkbesluit is grotendeels gerelateerd aan de onduidelijkheden omtrent de corona-maatregelen. Echter zijn specifieke materiële budgetten niet volledig benut, waardoor begrote inkomsten worden terugbetaald aan de desbetreffende opdrachtgever(s). Dit telt op naar 400K, wat het resultaat op de UVO's nagenoeg in lijn brengt met de begroting. Door meer inkomsten te realiseren dan begroot bij subsidies en offertes komt het baten-resultaat uit op 124K positief.

Aan de lastenkant is het resultaat nagenoeg in lijn met de begroting. Capaciteit-lasten (loon en inhuur) zorgen voor 431K meer lasten dan begroot. Dit heeft ook geresulteerd in meer baten. De hierboven genoemde terugbetaling van het materiële budget zorgt er ook voor dat er minder lasten zijn (414K), waarmee het resultaat qua lasten uitkomt op 17K nadeel.

Lasten zijn exclusief lasten voor bedrijfsvoering. Deze zijn opgenomen in het programma Bedrijfsvoering.

Programma Milieu / BRZO	Gewijzigde begroting	Realisatie	(bedragen x € 1.000) Verschil Begroting-Realisatie
Lasten	18.801	18.818	17
Baten	-27.128	-27.252	-124
Saldo	**-8.327**	**-8.434**	**-107**

(-/- = voordeel, + = nadeel)

2.4 Programma Randvoorwaardelijk

In dit programma zitten randvoorwaardelijke producten die voor elke opdrachtgever noodzakelijk zijn. Het gaat om werkzaamheden voor accountmanagement, procesondersteuning en risicobeheersing zoals de consignatiedienst en nieuwe wet- en regelgeving. De opdrachtgevers betalen voor deze producten jaarlijks een vast bedrag. Daarnaast is een aantal programma-overstijgende producten opgenomen: Bibob, Omgevingswet en Verweer in bezwaar en beroep. Deze producten worden op regiebasis afgerekend per opdrachtgever.

Terugblik en ontwikkelingen

Inzet informatie analisten

Het gebruik van data is in 2021 steeds beter ingebed geraakt in de uitvoering van onze taken. Data gestuurd werken is in 2021 gefaciliteerd met dashboards en andere instrumenten. Doorlopend vindt optimalisatie plaats van het registreren en ontsluiten van data. In 2021 is vooruitgang geboekt bij het registreren van situaties binnen een bedrijf waarbij sprake is van dreigende milieuschade, zogenaamde

ongewone voorvallen en het ontsluiten van eNose-data. Analyse van beschikbare data ondersteunt de uitvoering van VTH-taken. Bij regulering is in 2021 ingezet op analyse van de doorlooptijd van bepaalde vergunningsaanvragen. Bedrijfs- en branche specifieke inzichten leiden tot inzichten ten behoeve van risico gestuurd werken. Met de implementatie van de VTH-Strategie in een Ontwikkelagenda zijn specifieke thema's zoals geur, afval (ten behoeve van het programma circulaire economie, ketentoezicht en asbesttaken) en energie onder de loep genomen. Bij uitvoering van adviestaken passen we data-analyse toe, zoals bij het onderzoek naar de hoeveelheid beschikbare restwarmte in de Noord-Hollandse industrie.

Datagericht werken moet de komende jaren een steeds grotere rol gaan spelen in het werk van de omgevingsdienst. Daarom hebben de analisten een robuustere plek in onze organisatie gekregen met de opdracht het effect van milieubesparende maatregelen te monitoren en het beter benutten van nieuwe technieken, zoals object-recognition en machine learning.

Overlast meldingen en klanttevredenheidsonderzoek

Wij voeren klanttevredenheidsonderzoek naar het proces afhandelen overlastmeldingen. Hiervoor gebruiken wij de tool Happynizr van Huis voor Klantmanagement. Wekelijks wordt een uitvraag gedaan aan iedereen die een melding van overlast heeft gemaakt en waarvan wij de contactgegevens hebben. Het tevredenheidspercentage ligt momenteel rond 65% en het gemiddelde percentage van tevredenheid over de afgelopen 12 maanden ligt op 62%.

Wij voeren ook klanttevredenheidsonderzoek naar het proces afhandelen vragen waarbij tevens de tool Happynizr van Huis voor Klantmanagement wordt ingezet. Wekelijks wordt een uitvraag gedaan aan iedereen die telefonisch of via het contactformulier een vraag heeft gesteld en waarvan wij de contactgegevens hebben. Van alle mensen die hebben meegewerkt aan het onderzoek (respons is 30%) is 75% tevreden over de afhandeling van de vraag.

Bezwaar en beroep

De steeds intensievere menging van functies, de steeds mondigere en beter opgeleide inwoners, de toenemende aandacht van de pers en de toenemende juridisering bij procedures dragen bij aan een langjarige toename van het aantal bezwaar- en beroepzaken dat de OD NZKG behandelt. Er is tevens sprake van een toename van complexe bezwaar- en beroepzaken. Bij een groot deel van de bezwaar en beroepzaken wordt door de OD NZKG in overleg met de opdrachtgever gebruik gemaakt van de zgn. ‘informele aanpak’ en worden bezwaar- en beroepzaken voortijdig ingetrokken.

WOB/WOO en actieve openbaarmaking

Het aantal Wob-verzoeken, de complexiteit en daarmee de inspanningen daarvoor zijn het afgelopen jaar explosief gestegen. De Directieraad (DR) van de OD NZKG heeft medio 2020 besloten – in het kader van optimale transparantie van de overheid - het dossier van Tata Steel actief te openbaren. Aanleiding was een Wob-verzoek waarin is verzocht om het openbaar maken van duizenden documenten. De eerste batches zijn inmiddels openbaar gemaakt. Het project “Actieve openbaarmaking Tata Steel-dossier” gaat nog enige jaren in beslag nemen. Begin 2021 heeft de DR besloten een e-tool (lees: E-Data) aan te schaffen om actief geopenbaarde documenten voor een ieder eenvoudig(er) te ontsluiten. Op termijn zal deze E-data ook worden gevuld met documenten van andere bedrijven. Tegelijkertijd zijn wij gestart met het verder

automatiseren van het Wob-proces. De stukken kunnen nu gemakkelijker uit het systeem worden gehaald en eenvoudiger in ons zaaksysteem worden doorgezet naar de anonimiseertool.

Desalniettemin blijft het Wob-proces een arbeidsintensief proces, omdat er ook zogenoemd 'handwerk' bij komt kijken, zoals het beoordelen van stukken op de geheimhoudingsgronden in de Wob (straks Woo) en de grote hoeveelheid stukken die op verzoek openbaar worden gemaakt. In 2021 zijn 65 Wob-verzoeken binnengekomen bij de OD NZKG. Ter vergelijking: in 2020 waren dat er 57 en in 2019 ontvingen we 67 Wob-verzoeken. De Wob-verzoeken worden steeds omvangrijker. De verwachting is dat de stijging van het aantal Wob-verzoeken doorzet en dat de overschrijding op het budget verder zal toenemen.

Uitvoering van taken in het kader van de wet Bibob

Door de OD NZKG wordt de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Bibob) toegepast op aanvragen voor omgevingsvergunningen voor de activiteiten Bouw en Milieu. De Bibob helpt voorkomen dat de overheid door het verlenen van vergunningen criminele organisaties faciliteert. Ook wordt ingegrepen wanneer blijkt dat een vergunning structureel wordt ge-/misbruikt voor het plegen van strafbare feiten.

Consignatiedienst

De Consignatiedienst adviseert en ondersteunt de gemeenten en provincies op het gebied van crisisbeheersing, rampenbestrijding en veiligheid in het algemeen. Hiertoe zijn vanuit OD NZKG verschillende 24/7 beschikbaarheidsdiensten op het gebied van milieu, bouw, bodem en communicatie (= Omgevingszorg) actief.

In 2021 zijn 55 incidenten afgehandeld voor onze opdrachtgevers, variërend van grote branden bij onze Brzo- en afvalbedrijven tot ernstige overlastmeldingen buiten kantoortijd die direct optreden vereisen. Voorbeelden zijn: brand transportbanden bij Tata Steel, grote afvalbranden bij Paro en Renewe, brand en broei bij de cacao-sector, instortingsgevaar na brand, explosie 150 kV transformatorstation, incident bij asbestsanering, grote branden bij autodemontage-bedrijven en druggerelateerde dumpingen van gevaarlijke afvalstoffen.

Naast het verzorgen van 24/7 beschikbaarheidsdiensten is de Consignatiedienst in de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland verantwoordelijk voor het proces Omgevingszorg (onderdeel van Bevolkingszorg). In de overige Veiligheidsregio's heeft de Consignatiedienst een adviserende rol.

Omgevingswet

Ook in 2021 heeft de OD NZKG zich intensief voorbereid op de komst van de Omgevingswet. In een programmabegroting zijn de benodigde uren en materiële budgetten geraamd en gedekt, deels uit de UVO's en voor een andere deel uit reserves en het reguliere opleidingsbudget. Bij de 6-maandsrapportage is dit budget omlaag bijgesteld vanwege het toen aangekondigde uitstel van de inwerkingtreding van 1-01-2022 naar 1-7-2022.

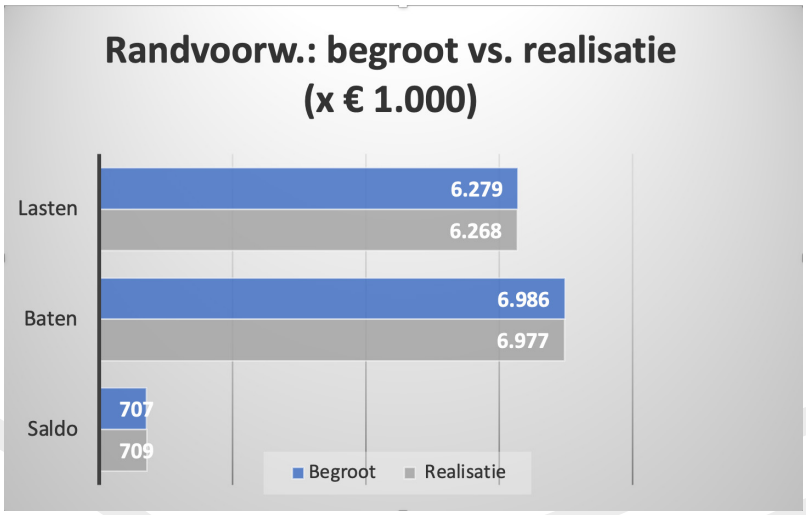
Het totaal van de gerealiseerde uren komt vrijwel exact overeen met de aangepaste begroting, met een overschrijding van ongeveer 1.000 uren op het product Nieuwe wet- en regelgeving en een even grote onderschrijding op het product Omgevingswet. Onder dit product valt de directe advisering aan opdrachtgevers

over de gevolgen van de Omgevingswet voor bijvoorbeeld hun omgevingsplannen. Die adviesvragen zijn iets achtergebleven ten opzichte van de bijgestelde begroting van de 6-maands in verband met het uitstel van de inwerkingtreding.

Voor 2021 konden de implementatiekosten gedekt worden binnen de huidige begroting. Door het uitstel van de eindopleidingen was in 2021 de volledige inzet van de reserves niet nodig. In 2022 wordt er vooralsnog van uitgegaan dat deze kosten worden gedekt uit de uitvoeringsovereenkomsten en de resterende reserves.

Financiële verantwoording

Het programma Randvoorwaardelijk heeft een voordeel van 2K gerealiseerd ten opzichte van de begroting. De personeelskosten zijn lager door openstaande vacatures die nog niet vervuld zijn. Hiertegenover staan hogere inhuurkosten voor het programma Tata. Per saldo is dit 11K lager lasten. De baten 9K zijn lager omdat er minder inzet op regie uren is geweest.

Lasten zijn exclusief lasten voor bedrijfsvoering. Deze zijn opgenomen in het programma Bedrijfsvoering.

Programma Randvoorwaardelijk	Gewijzigde begroting	Realisatie	(bedragen x € 1.000) Verschil Begroting-Realisatie
Lasten	6.279	6.268	-11
Baten	-6.986	-6.977	9
Saldo	**-707**	**-709**	**-1**

(-/- = voordeel, + = nadeel)

2.5 Programma Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering ondersteunt en adviseert de organisatie op het gebied van personeelszaken, informatievoorziening, financiële administratie , communicatie, huisvesting, facility management, sturing, coaching en planning en control. Naast deze personele en materiele bedrijfsvoering kosten worden de personele overheadkosten van het management van de gehele organisatie op dit programma verantwoord.

Terugblik en ontwikkelingen

Versnelling digitalisering

In 2021 is de kaart met besluiten en voorschriften van Tata Steel op de website van de OD NZKG gepubliceerd. Dit stelt belangstellende in staat om kennis kunnen nemen van de geldende besluiten en voorschriften. Verder is gewerkt aan het geconsolideerd overzicht van besluiten van alle provinciale inrichtingen ter voorbereiding op het digitaliseren van de voorschriften. Ook is de interne registratie van besluiten en meldingen verbetert en zal in 2022 de ontsluiting hiervan op kaart gerealiseerd worden.

Ebbecloud

De coronacrisis heeft het belang van een goed functionerend intranet onderstreept: een samenwerkings- en ontmoetingsplatform is hard nodig als we niet fysiek bij elkaar kunnen zijn. Een goed intranet zorgt voor toegang tot elkaar, tot nieuws, tot informatie en kennis en zorgt voor onderlinge verbinding. In 2021 hebben we een nieuw sociaal intranet geïmplementeerd, het oude intranet was sterk verouderd. Deze implementatie is succesvol verlopen. We zien dat collega's meer informatie met elkaar delen en elkaar beter weten te vinden.

Robotisering

De organisatie zet stevig in op belangrijke ICT-innovatie. Hiervoor is in 2021 het project robotgestuurde procesautomatisering (RPA) gestart met betrekking tot het automatiseren van processen voor repetitieve, veelal administratieve werkzaamheden. Dit wordt gedaan middels het ontwikkelen van robot scripts die in de praktijk werken als virtuele assistenten binnen het werk. Hiermee kunnen tijdrovende handelingen worden gesimuleerd en geautomatiseerd. Dit project heeft daarmee als belangrijkste doelstellingen: de werkdruk te verlagen, de kwaliteit van het werk te verhogen en de inzet van mensen effectiever te benutten.
In twee jaar tijd wordt toegewerkt naar een eigen Center of Excellence (CoE). In deze tijd wordt de werkmethodiek eigen gemaakt, worden eigen ontwikkelaars opgeleid en worden zowel het projectteam als de organisatie meegenomen in het herkennen van kansrijke processen.

Arbeidsmarkt

Al geruime tijd investeert de OD NZKG in het aantrekken van nieuwe medewerkers. De arbeidsmarkt is hierbij onverminderd krap, zeker voor (meer ervaren) specialistische medewerkers. We benaderen afgestudeerden van instellingen, zoals scholen en opleidingsinstituten en investeren in stage- en traineetrajecten. Verder richten wij ons via specialistische bureaus op bepaalde doelgroepen en moeilijk vervulbare functies. Daarbij richt de OD NZKG zich steeds meer ook op gewenste competenties voor de functie dan op gevolgde opleidingen of ervaring. En kiest er hierbij voor steeds meer intern op te leiden. De inhoudelijke ontwikkeling vindt dan plaats binnen de OD. Zo heeft de organisatie in 2021 een aantal zij-instromers opgeleid tot toezichthouders. Dit vraagt wel veel van de organisatie qua begeleiding en continuïteit van het inhoudelijke werk.

Als extra stimuleringsmaatregel en hulp bij de werving looft de OD NZKG een beloning uit aan de zittende medewerker die een potentiële kandidaat aanbrengt die langer dan 3 maanden in dienst blijft. In 2021 is deze slechts 1 maal uitgereikt. Hiernaast loopt ook de arbeidsmarktcampagne. Gericht om de OD NZKG sterker te profileren middels “Employer Branding”: de OD NZKG als een relatief jonge organisatie (nog) bekender maken bij het reeds aanwezige potentieel op de arbeidsmarkt. Dit is vertaald in een vaste boodschap op de Werken Bij website; “Bekijk de toekomst van alle kanten”.

In 2021 waren er 77 vacatures, waarvan we er 60 (78%) hebben in kunnen vullen. 25% is hiervan ingevuld met jonge medewerkers in de leeftijd tot en met 30 jaar. 50 medewerkers zijn intern doorgestroomd en hebben een functiewijziging gekregen. 43 medewerkers zijn verder uitgestroomd, waarvan 9 wegens de pensioengerechtigde leeftijd.

Echter, het is niet voldoende om de uitstroom en het meerjarig verloop door pensioen op te vangen. Hiervoor is in het 4e kwartaal 2021 gestart met opzet van een tweejarig programma Werving en Selectie & Personeelsontwikkeling. Met de aanpak wordt beoogd:

- Verbetering van en een nieuwe impuls geven aan het werving- en selectieproces;
- Terugdringen van de inhuur (vanwege disbalans, kosten, wetgeving en kennisverlies);
- Bijdragen aan behoud en groei van vaste medewerkers;
- Verbeteren van het offboarding-proces.

Hierbij zal ook naar het type in te vullen vacatures op de langere termijn gekeken worden, die de OD als gevolg van externe ontwikkelingen en/of schaarste nodig gaat hebben.

Strategische personeelsplanning: Samen in Ontwikkeling

Strategische Personeelsplanning richt zich op het kwantitatief en kwalitatief op orde brengen en houden van onze medewerkers. In het plan van aanpak Strategische Personeelsplanning (SPP) zijn thema’s vastgelegd met een focus op ontwikkeling van onze medewerkers. Belangrijk accent betreft de omvangrijke vervangingsvraag door vergrijzing. Met de uitstroom van medewerkers verdwijnt ook veel kennis en ervaring. Hiernaast werken medewerkers steeds langer door, en moet er aandacht zijn voor het duurzaam inzetbaar houden en tijdige overdracht van kennis van deze medewerkers. Veel aandacht gaat uit naar talent management, stimulering van persoonlijke ontwikkeling en instroom van jong talent. In 2021 zijn we tevens gestart met een aantal teams om een personeelsscan uit te voeren: wat hebben we nu, wat hebben we in de toekomst nodig en wat ontbreekt er dan aan de hand van de in- en externe ontwikkelingen? In 2022 zullen andere teams volgen. Op organisatieniveau zal bekeken worden welke instrumenten en processen nog voor de sturing op in-, door- en uitstroom ontbreken of aangepast kunnen worden.

Instroom van jong talent en de ontwikkeling hiervan

Op basis van uitstroom wegens pensionering en kennisborging binnen de organisatie, vindt er jaarlijks een inventarisatie plaats van de benodigde aanwas in de diverse deskundigheidsgebieden. Om invulling te geven aan tijdige vervanging is het Technisch Traineeship ontwikkeld. Zelfs in het hoofzakelijk digitale jaar 2021 heeft het Technisch Traineeship van de OD NZKG weer een succesvol jaar achter de rug. Maar liefst 8 trainees zijn in 2021 opgeleid in verschillende vakgebieden en hebben hierna een contract voor onbepaalde tijd gekregen. Naast de inhoudelijke trainingen gerelateerd aan het vakgebied waarin zij ieder individueel worden opgeleid, hebben zij ook basis trainingen in de andere disciplines van de OD NZKG gekregen. Hiermee wordt een inhoudelijke mogelijkheid geboden om binnen het eigen vakgebied integraal te (leren) denken. Dit ook met het oog op de komende Omgevingswet.
Eind 2021 hebben wij onze deelname aan de MRA (Metropool Regio Amsterdam) traineepool afgesloten. De beperkte grootte en het uitvoerende karakter van onze organisatie maakten het een uitdaging om voldoende, voor de trainees, geschikte opdrachten te genereren. Uit de MRA pool van 2019-2021 zijn er twee trainees bij ons in vaste dienst gekomen.

Opleiden en ontwikkelen

De OD NZKG is een aantrekkelijke werkgever en weet medewerkers te “binden en te boeien”. We scheppen voorwaarden voor medewerkers om prettig en goed te kunnen werken. Daarbij hoort ook de mogelijkheid om te ontwikkelen en te leren. Dit is van cruciaal belang voor de OD NZKG zodat wij kunnen blijven werken aan onze kennisontwikkeling en kennisbehoud om daarmee onze opdrachtgevers kwalitatief te kunnen bedienen. In deze lerende organisatie hebben management en medewerkers een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor ontwikkeling. De medewerker wil als professional verantwoordelijk zijn voor de eigen loopbaan en ontwikkeling, en de werkgever/leidinggevende heeft de verantwoordelijkheid om daarbij te coachen, stimuleren en te faciliteren.

Vanuit de CAO wordt hiervoor een Persoonlijk Ontwikkelbudget (POB) ter beschikking gesteld, waarmee medewerkers eigen keuzes kunnen maken binnen hun huidige en toekomstige ontwikkeling en loopbaan. Het POB wordt over het algemeen gebruikt voor vakinhoudelijke trainingen, gerelateerd aan het werk bij de OD NZKG. Verder is er een algemeen opleidingsbudget, waaruit wettelijk verplichte en vakinhoudelijke, maar ook vanuit de organisatie ontwikkeling gewenste trainingen worden aangeboden.

Het Nieuwe Werken

In 2021 is in verband met Corona voornamelijk vanuit huis gewerkt. We hebben de voordelen daarvan gezien, die we met het nieuwe werken willen behouden. Het kantoor krijgt de functie van ontmoetingsplek. Daar werken we samen en ontmoeten we elkaar. De nieuwe manier van werken is niet in beton gegoten. We werken met kaders waarbinnen medewerkers in overleg met hun leidinggevende hun werkweek vormgeven. Bij deze nieuwe manier van werken hoort ook een andere stijl van leidinggeven, als verbinder en coach. En meer persoonlijk leiderschap, autonomie en bewust samenwerken van de medewerkers zelf.

In 2021 heeft een projectgroep van ruim 40 medewerkers aan de hand van vier thema's voorstellen uitgewerkt: Mens, Facilitair & ICT, Regelingen en Partners. In 2022 werken we dit verder uit en starten we met de implementatie van deze voorstellen.

Span of Control

In 2021 hebben we als organisatie onderzocht hoe we de grootte van de teams terug kunnen brengen naar de oorspronkelijke span of control van 20 fte, oftewel 15 tot 25 medewerkers (inclusief inhuur) per team. Dit was een intensief proces.

Het doel van dit proces was een gezonde werkdruk. Het terugbrengen van de omvang van de teams naar 15 tot 25 medewerkers is daarin een eerste en noodzakelijke stap geweest: zo geven we de teammanagers weer de tijd en ruimte om hun taken goed uit te voeren, in de rol van manager, coach en leider. Dit is conform de leiderschapsvisie van de OD NZKG. De leidinggevende kan zich én met voldoende aandacht en tijd op het team richten, én - in goede balans daarmee - zijn of haar bijdrage leveren aan OD-brede klussen en ambities.
De uitkomst van dit proces was dat vier teams worden gesplitst. Eind 2021 is na een positief advies van de Ondernemingsraad een definitief besluit genomen en aansluitend is gestart met de werving van de nieuwe teammanagers.

Innovatie

De OD NZKG zet zich blijvend in om met nieuwe manieren van werken en toepassing van technologische noviteiten de uitvoering van haar taken slimmer en efficiënter te doen. In 2021 is met behulp van procesautomatisering door de inzet van virtuele assistenten (RPA) en slimme koppelingen tussen bronnen en systemen een volgende stap gezet richting een effectievere en efficiëntere dienst, waarbij expertise en uitvoering van de VTH-taken centraal staan. Concrete voorbeelden hiervan zijn het ontwikkelen van de meldingsapp voor Tata Steel overlastmeldingen en de Digitale Inspecteur Afval die geautomatiseerd gemelde afvalstromen gaat vergelijken met de vergunde situatie. Dit maakt het mogelijk verder te investeren in onze organisatie en de kwaliteit van de uitvoering van onze taken.

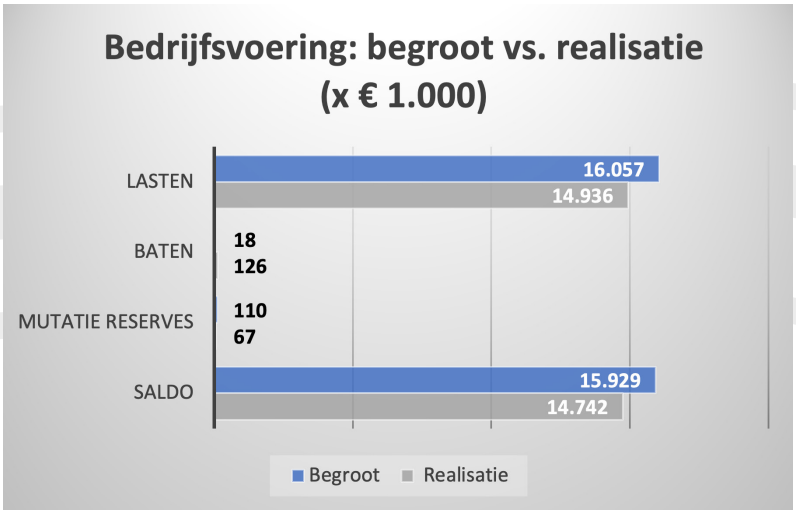
Informatieveiligheid

De digitalisering van de samenleving brengt een forse toename van criminaliteit met een digitale component met zich mee. Om de toename aan cybercriminaliteit het hoofd te bieden en de continuïteit van de digitale processen te waarborgen, zet de OD NZG zich in om te voldoen aan de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). De BIO is het basisnormenkader voor informatiebeveiliging binnen alle overheidslagen in Nederland. In 2021 heeft de OD NZKG o.a. het screeningsproces voor zijn intern- en extern personeel aangescherpt en is er gestart met een security awareness trainingsplatform. Elke maand zijn de medewerkers van de OD NZKG verplicht om een e-learning te maken. Naast het menselijke aspect van informatiebeveiliging heeft de OD NZKG geïnvesteerd in het aanscherpen van de beveiliging van zijn informatiesystemen. Tevens is er een CISO aangesteld om de informatiebeveiliging van de OD NZKG te bewaken. Informatiebeveiliging is een continu proces en zal daardoor op de jaarlijkse agenda van de Directie Bedrijfsvoering blijven staan.

Financiële verantwoording

Het programma Bedrijfsvoering komt uit op een positief resultaat van 1.271K. Dit komt door lagere lasten (1.121K) door de posten onvoorzien, kwaliteitsimpuls en innovatie die niet zijn benut door terughoudend beleid, onvoldoende capaciteit en corona. Verder is in 2021 een groot aantal verlofuren gekocht door de medewerkers waardoor de opbrengst aangekocht verlof hoger uitkomt. Hiertegenover staan hogere kosten vanwege een reservering van de verwachte werkloosheidswetkosten.
De baten zijn 108K hoger voornamelijk veroorzaakt door een teruggave van Metropoolregio Amsterdam als gevolg van teveel in rekening gebrachte kosten voor trainees die aan ons zijn terugbetaald.

De mutatie op reserves is 42K lager. Dit komt door een lager toevoeging aan de reserve POB van 58K en een lagere onttrekking omgevingswet van 67K. Abusievelijk is bij de 6-maands de bestemming van het rekeningresultaat 2020 voor een bedrag van 50K als begrote toevoeging aan de reserve in 2021 meegenomen waardoor de begrote mutatie 110K is i.p.v. 60K. In de realisatiecijfers van 2021 is dit rechtstreeks op de balans gemuteerd.

Lasten zijn exclusief lasten voor bedrijfsvoering. Deze zijn opgenomen in het programma Bedrijfsvoering.

Programma Bedrijfsvoering	Gewijzigde begroting	Realisatie	(bedragen x € 1.000) Verschil Begroting-Realisatie
Lasten	16.057	14.936	-1.121
Baten	-18	-126	-108
Mutatie reserves	110	67	-42
Saldo	**16.148**	**14.877**	**-1.271**

(-/- = voordeel, + = nadeel)

3 Paragrafen

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

De paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing is een door het Besluit Begroting en Verantwoording voor gemeenten en provincies (BBV) voorgeschreven paragraaf. De beleidskaders vanuit de OD NZKG zijn vastgelegd in de nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement. De paragraaf bestaat uit de volgende onderdelen:

- Ontwikkelingen in 2021
- Weerstandsvermogen, bestaande uit:
  - Inventarisatie risico's
  - Inventarisatie weerstandscapaciteit
  - Berekening en beoordeling van het weerstandsvermogen
- Financiële kengetallen

Ontwikkelingen 2021

In 2021 heeft de OD NZKG met haar personeel voor het 2e jaar grotendeels thuis gewerkt vanwege de pandemie. De omgevingswet (en de wet kwaliteitsborging bouw) is opnieuw verder in de tijd verschoven met de startdatum voor invoering op 1 januari 2023. De verdere uitstel is ook van invloed op het valideren van de kengetallen. Uitstel leidt tot een verandering in de kwantificering van de risico's. Een nieuw risico dat dit jaar is toegevoegd is informatiebeveiliging als gevolg van cybercriminaliteit die in hogere mate aandacht en aanpassingen vraagt van onze organisatie. De grillige en onzekere werkomstandigheden voor de OD NZKG als gevolg van de pandemie hebben niet geleid tot het daadwerkelijk optreden van risico's in 2021. Er was geen beroep noodzakelijk op het weerstandvermogen.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen wordt uitgedrukt in een ratio van de noodzakelijke weerstandscapaciteit ten opzichte van de beschikbare weerstandscapaciteit.

In onderstaande tabel volgt een overzicht van de risico's. Van alle risico's is het financieel effect (gevolg) ingeschat. Afhankelijk van de kans dat een risico zich voordoet, wordt een percentage van het financieel effect meegenomen in de berekening van de noodzakelijke weerstandscapaciteit.

Tabel: overzicht risico's

(bedragen x € 1.000)

RISICO'S	Totaal geschat financieel effect	Risico-bedrag 2020	Risico-bedrag 2021	Risico-bedrag 2022	Risico-bedrag 2023	Risico-bedrag 2024	Risico-bedrag 2025
Reeds bekende risico's							
Wet- en regelgeving	4.144	398	494	604	715	715	376
Covid, conjuncturele ontwikkelingen en arbeidsmarkt	1.992	590	383	199	199	199	199
Bedrijfsvoering	500	0	0	100	100	100	100
Prestatiegericht financieren	1.816	560	583	908	567	567	567
	8.452	**1.548**	**1.460**	**1.812**	**1.581**	**1.581**	**1.242**

In bijlage 4 is een tabel opgenomen met een toelichting op de kans dat de strategische risico's zich voordoen en de meerjarige effecten hiervan.

Toelichting risico's

Wet- en regelgeving (totaal geschat financieel effect 4.144K)

Omgevingswet

Over de invoering en de uitwerking van de Omgevingswet is nog veel onzeker. De inwerkingtreding staat nu gepland voor 1-1-2023, maar pas voorjaar 2022 zal blijken of dat zo blijft. De Omgevingswet verandert veel aan onze taken en bij sommige is nog niet duidelijk hoe. In de uitvoering zijn we afhankelijk van een goed functionerend Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) maar daaraan moet nog veel gebeuren.
De inwerkingtreding van de Omgevingswet heeft een grote impact op de taken, de werkprocessen en de inhoudelijke werkzaamheden van de OD NZKG. Het basistakenpakket staat nog ter discussie. Bij veel taken verandert het bevoegd gezag en de nieuwe taakverdeling tussen de OD NZKG en de opdrachtgevers is nog niet vastgelegd. Ook voor de opdrachtgevers is nog veel onduidelijk, bijvoorbeeld rond de overdracht van bodemtaken van de provincies naar gemeenten, de grote wijzigingen m.b.t. het geluidsstelsel en de gevolgen van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb), die gelijktijdig in werking treedt. Voor de werkprocessen is het Digitaal Stelsel Omgevingswet cruciaal. Dit staat nog in de kinderschoenen en voor een goede werking zijn we afhankelijk van zowel landelijke partijen als de opdrachtgevers.
De regelgeving wordt soms gunstiger en soms minder gunstig voor aanvragers, wat kan leiden tot een hausse aan aanvragen rond de inwerkingtreding en dus een piekbelasting op de VTH-processen. Er komen nieuwe instrumenten, zoals de bestuurlijke boete voor Brzo-bedrijven. Onze besluiten zullen vaker juridisch worden aangevochten, omdat er nog geen jurisprudentie over de Omgevingswet is.

Uitstel van inwerkingtreding leidt tot hogere transitiekosten. Te vroege inwerkingtreding leidt tot problemen in de taakuitvoering. Door de nieuwe definiëring van de taken kan de OD NZKG meer of minder werk krijgen. De vele wijzigingen in de werkprocessen en de regelgeving kunnen, in elk geval tijdelijk, leiden

tot productierisico's, zeker als het Digitaal Stelsel Omgevingswet niet meteen optimaal functioneert. Dit type problemen zal zich landelijk voordoen, wat de beschikbaarheid van de benodigde expertise op de arbeidsmarkt verder kan doen afnemen. De omvang van deze effecten is nog niet goed in te schatten. De gevolgen raken primair de kwaliteit van de uitvoering en zijn niet specifiek voor de OD NZKG.

Beheersmaatregelen: De OD NZKG heeft een stevige projectorganisatie Omgevingswet en vervult in de regio een centrale rol bij de implementatie. Met de opdrachtgevers is afgesproken dat de overgang zo beleidsneutraal mogelijk zal verlopen en dat financiële rust wordt bewaard in de jaren 2022 en 2023. De OD NZKG participeert in diverse regionale en landelijke overleggen, zoals over de legesheffing onder de Omgevingswet, over het Digitaal Stelsel Omgevingswet en over de financiële gevolgen van de Omgevingswet op de omgevingsdiensten. De medewerkers van de OD NZKG krijgen de opleidingen over de Omgevingswet van collega's die zich daardoor verder ontwikkelen. Zo krijgen we een aanzienlijke groep specialisten in huis. Dit verstevigt onze positie zowel naar de opdrachtgevers als in onze taakuitoefening. Met de opdrachtgevers wordt nauw samengewerkt over belangrijke voorwaarden (milieulegesheffing, omzetting mba's, nieuwe PDC, etc).

De kans op dit risico is groot. Het risicobedrag is 380K tot en met 2024 en vanaf 2025 een gemiddeld risico van 152K.

Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb)

De wet private kwaliteitsborging, voor de 1e fase, gaat gelijktijdig in met de Omgevingswet. Vooralsnog lijkt de datum 1 januari 2023. De Wet kwaliteitsborging bouw heeft gevolgen voor de organisatie doordat taken over gebracht worden aan de markt. Het risico bestaat dat de markt de taken onvoldoende oppakt en de handhavingstaken toenemen waardoor er geen afname van werk is voor de overheid. Daarnaast is steeds meer duidelijk welke taken er wel bij de overheid blijven, waar geen leges meer tegenover staan.
Het financiële risico is dat de formatie niet tijdig afgebouwd kan worden. Anders dan eerder verwacht gaan minder taken over en neemt handhaving toe. De impact van dit risico is nog niet in te schatten
Het risico is daarnaast dat de structurele overheadlasten niet op korte termijn en geheel teruggebracht kunnen worden om lagere inkomsten te compenseren.
Beheersmaatregelen: Het formatierisico wordt in eerste instantie opgevangen door de afbouw van de flexibele schil. Vanaf 2025 zal de impact op de organisatie naar verwachting groter zijn. Middels strategische personeelsplanning wordt geanticipeerd op dit risico.

De kans op dit risico is gemiddeld. Het risicobedrag is 110K in 2022. Het risicobedrag voor 2023 en 2024 is 221K.

Algemene Verordening Gegevensbescherming

Op 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) in werking getreden. Niet naleven van de AVG kan leiden tot boetes en persoonlijke aansprakelijkheid. De boete kan 4% van de jaaromzet bedragen.
Beheersmaatregelen: Er zijn enkele functionarissen aangesteld waaronder een functionaris gegevensverwerking en privacyfunctionaris. Zij zorgen voor de borging, het beleid en het ontwikkelen van bewustzijn binnen de organisatie.

De kans op dit risico is zeer klein. Het risicobedrag is 114K vanaf 2022.

Klimaatakkoord

Er wordt nog gewerkt aan een concrete uitwerking van het Klimaatakkoord op regionaal niveau. Het risico is dat de maatregelen interfereren met andere ontwikkelingen zoals de woningbouwopgave en huidige wet- en regelgeving. Hierdoor kunnen de VTH-processen vertragen. Daarnaast kan het tot gevolg hebben dat het toetsingskader voor de VTH-processen niet toereikend of passend is. Hierdoor is meer inzet en expertise nodig voor maatwerk. Het Klimaatakkoord kan ook impact hebben op het takenpakket door een veranderend bedrijvenbestand.

Beheersmaatregelen: De OD NZKG biedt aan opdrachtgevers en bedrijven haar expertise aan om te voorkomen dat wet- en regelgeving een belemmering wordt voor de uitvoeringspraktijk. Daarnaast worden er impactanalyses uitgevoerd. Onderzoeksbureau CE Delft heeft in beeld gebracht welke ontwikkelingen in het kader van het klimaat op korte en middellange termijn bij de industriële sector kunnen worden verwacht. De eerste ontwikkelingen zijn in de VTH uitvoeringspraktijk zichtbaar en worden benut voor verdiepend inzicht op de benodigde voorbereidingen om tijdig in te spelen op de veranderingen die voortvloeien uit het klimaatakkoord.

De kans op dit risico is gemiddeld. Het risicobedrag is PM.

Stikstofreductie en natuurherstel (Voorheen Programma Aanpak Stikstof)

Door de uitspraak van de Raad van State op 29 mei 2019 is het PAS buiten toepassing verklaard. Dit had verstrekkende gevolgen voor de vergunningverlening (bouw/milieu) door de OD NZKG. Op landelijk niveau heeft de uitspraak geleid tot de zogenoemde stikstofcrisis. Het Rijk en provincies zijn op regionaal en landelijk niveau met nieuwe maatregelen gekomen en de vergunningverlening is daarmee tijdelijk weer op gang gekomen. In december 2020 is de Wet Stikstofreductie en natuurherstel aangenomen door de Tweede Kamer en doorgestuurd naar de Eerste Kamer. Provincies zijn bezig met het uitwerken van provinciaal beleid, waaronder regionale stikstofregistratiesystemen. Daarnaast lopen er nog verschillende rechtszaken die na uitspraak van de rechter mogelijk ook gevolgen hebben voor de uitvoering. De natuurtaken zijn door de provincie Noord-Holland weliswaar ondergebracht bij de OD NHN, maar ook bij de tijdelijke vergunningverlening in 2020 was er al een aanzienlijke rol voor de ODNZKG, met name bij het verlenen van bouwvergunningen. Ook hebben diverse opdrachtgevers, zoals PNH, Zaanstad en Amsterdam, de OD NZKG gevraagd mee te denken bij het duiden van de opgaven in 2021 en het meedenken bij een regionale en lokale aanpak op basis van de wetgeving in 2021. Kortom: er zijn nog veel onduidelijkheden en nog beperkte concrete afspraken, maar de verwachting is wel dat de OD NZKG in de uitwerking en uitvoering in 2022 en verder een rol gaat spelen.

De kans op risico blijft gemiddeld tot klein. Het risicobedrag is PM.

Conjuncturele ontwikkelingen, Covid-19 en arbeidsmarkt (totaal geschat financieel effect 1.992k)

Covid-19 en conjuncturele ontwikkelingen

De Covid pandemie gaat het derde jaar in en er is nog weinig perspectief. Onze medewerkers worden op de proef gesteld. Gezinnen met kinderen hebben regelmatig te maken met schooluitval dan wel een lock down en het organiseren van thuis onderwijs. Dit gaat ten koste van de productiviteit. We merken dat relatief veel collega's besmet raken met het virus. Tevens is niet iedereen in staat een verantwoorde thuiswerkplek te creëren. De personele gevolgen kunnen toenemen waaronder een toename van het ziekteverzuim en het als gevolg van landelijke maatregelen (gedeeltelijk) niet kunnen uitvoeren van werkzaamheden.

Hoewel de steunpakketten in volle omvang de gevolgen van de pandemie ondersteunen is er een reële kans dat bedrijven de wet- en regelgeving niet in volledigheid naleven en daarnaast kan het bedrijvenbestand van de OD NZKG afnemen als gevolg van faillissementen. Dit heeft gevolgen voor de omzet van de OD. De omzet van de OD wordt ook beïnvloed door conjuncturele ontwikkelingen zoals in de bouw. Het risico is dat de organisatie niet tijdig kan anticiperen op de omzetfluctuaties. Er kunnen tekorten ontstaan bij omzetdalingen als de lasten van lopende contracten niet tijdig kunnen worden bijgesteld. Andersom kan het zijn dat de dat de economie snel weer aantrekt en dat er een sterke stijging is van initiatieven. Dit betekent ongepland werk voor de gehele VTH keten. Met betrekking tot het bedrijvenbestand lopen dan de kosten voor de baat uit.
Beheersmaatregel: De OD maakt maatwerkafspraken met medewerkers m.b.t. hun arbeidsomstandigheden. De gevolgen voor de uitvoering worden afgestemd met de opdrachtgevers en als het nodig is samen met hen geprioriteerd. Het risico van omzetverlies wordt in eerste instantie zoveel als mogelijk opgevangen door de afbouw van de flexibele schil.

De kans op dit risico is klein. Het risicobedrag was 221K in 2021 en is 114K vanaf 2022.

Arbeidsmarkt en inhuur

De krapte op de arbeidsmarkt en voor sommige functies beperkte beschikbaarheid van inhuurkrachten, kunnen gevolgen hebben voor het realiseren van de productie- en kwaliteitsafspraken. Dit wordt nog eens versterkt door de extra capaciteit en de specifieke expertise die nodig zijn voor onder andere de implementatie van de Omgevingswet en de uitvoering van het Klimaatakkoord. Het niet realiseren van productieafspraken leidt tot lagere inkomsten. Dat kan gevolgen hebben voor de dekkingsbijdrage van de overheadkosten.
Beheersmaatregelen: De OD NZKG werkt met een flexibele schil van personeel die wordt afgebouwd als het nodig is. We zetten extra in op arbeidsmarktcommunicatie en werken samen met wervingsbureaus en de gemeente Amsterdam. Innovatie op het vlak van digitalisering en data-analyse wordt ingezet om zo efficiënt mogelijk te werken. Daarnaast wordt strategische personeelsplanning ingezet en worden medewerkers zelf opgeleid waaronder trainees, opleidingstrajecten voor zij instromers en training on the job constructies.

De kans op dit risico is klein. Het risicobedrag was 162K in 2021 en is 86K vanaf 2022.

Bedrijfsvoering (totaal geschat financieel effect 500K)

Nieuw zaaksysteem

In 2022/2023 vindt een aanbesteding voor het zaaksysteem plaats. Afhankelijk van de uitkomst van de aanbesteding gaat de OD al dan niet over naar een nieuw pakket. De conversie naar een nieuw pakket brengt implementatie en uitvoeringsrisico's met zich mee. Vooral als dit in combinatie met de implementatie het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) plaatsvindt. Het gevolg kan zijn problemen in de uitvoering waardoor er onvoldoende productie geleverd kan worden en wettelijke termijnen niet worden gehaald.
Beheersmaatregelen: De aanbesteding wordt zorgvuldig voorbereid en opgezet. Indien nodig en mogelijk wordt het huidige contract desnoods verlengd. Daarnaast wordt er een projectorganisatie opgezet voor de implementatie.

De kans op dit risico is gemiddeld. Het risicobedrag is PM.

Informatiebeveiliging, nieuw risico vanaf 2021

Er sprake van een explosieve groei aan cybercriminaliteit de afgelopen jaren, waarbij organisaties met veel data zoals ook de Omgevingsdienst een wezenlijk risico lopen. Een cyberaanval kan de continuïteit van de bedrijfsvoering in gevaar brengen. De kosten zijn terug te voeren op het herstel van de systemen, onderzoek naar de aanval, alsmede het betalen van losgeld bij een ransome ware aanval. Het verschilt per aanval welke kosten gemoeid zijn.
Beheersmaatregelen: Om de toename aan cybercriminaliteit het hoofd te bieden is een CISO aangesteld. Daarnaast is er een projectgroep opgestart om de beveiligingsmaatregeling van de BIO te implementeren. Voor het bewustzijn van de medewerkers worden er awareness trainingen gevolgd. Er is extra technische software aangeschaft als bescherming tegen hacken.

De kans op dit risico is gemiddeld. Het risicobedrag is 100K vanaf 2021.

Prestatiegericht financieren (totaal geschat financieel effect 1.816K)

Afwijking ten opzichte van vastgesteld kengetal

Per 2019 zijn de kengetallen en daaraan gekoppelde (vaste) volumes voor een periode van 4 jaar ingevoerd. Eveneens is bestuurlijk afgesproken om na deze periode te evalueren en noodzakelijke wijzigingen per 2023 in te voeren, ervan uit gaande dat de Omgevingswet zou zijn ingevoerd. De verwachte implementatie van de Omgevingswet in 2023 heeft grote impact op ons werk. Momenteel wordt de impact in beeld gebracht en verwachten wij een sterk gewijzigde product diensten catalogus (PDC) en daaraan gekoppelde kengetallen en financiering. Ervan uitgaande dat de Omgevingswet niet verder wordt uitgesteld, verwachten wij per 2024 een aangepaste PDC en financiering in te kunnen voeren. Het risico is aanwezig dat de kengetallen die nu worden gehanteerd niet robuust genoeg blijken te zijn.

Beheersmaatregelen: De afwijking op de kengetallen wordt jaarlijks gemonitord. We vangen de afwijkingen tussen de kengetallen en de feitelijke ureninzet zoveel mogelijk op binnen de bestaande begroting. Bij

majeure afwijkingen treden we in overleg met het bestuur. Zo is in de kaderbrief 2023-2026 aangegeven om meerdere producten eerder te valideren en met een voorstel te komen tot aanpassing van de kengetallen/ volumes per 2023 ev.

De kans op dit risico is gemiddeld voor 2021 met een risicobedrag van € 227K. Voor het jaar 2022 is het risico bedrag verhoogd en is de kans van optreden ingeschat op groot, omdat voor 2022 nog geen kengetallen zijn gevalideerd. Het risicobedrag is € 569K. Vanaf 2023 gaan we uit van deels gevalideerde kengetallen waardoor het risicobedrag vanaf 2023 227K is.

Risico onderhandwerk Bouw en Bodem

Op basis van de PGF-systematiek wordt een deel van het toezicht en de handhaving voor Bouw en Bodem als outputproduct gefinancierd (op basis van vergunningaanvragen). Omdat toezicht en handhaving niet altijd in het lopende jaar plaatsvindt, is er een risico dat er geen dekking is voor onderhandenwerk als het aantal vergunningen in een jaar drastisch afneemt.
Beheersmaatregelen: We maken jaarlijks een inschatting van de verwachte aanvragen en maken op basis daarvan UVO/Vthup-afspraken met de opdrachtgevers. Als een drastische daling wordt verwacht en er een dekkingstekort is voor het onderhandenwerk wordt dit bij de halfjaarrapportage en meerjarenbegroting gemeld.

De kans op dit risico is groot. Het risicobedrag was 355K in 2021 en is 339K vanaf 2022.

Inventarisatie weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden van een organisatie om niet-begrote kosten die onverwacht en substantieel zijn te dekken. Het gaat dus om buffers in het eigen vermogen of middelen die in de exploitatie kunnen worden vrijgemaakt zonder dat dit gevolgen heeft voor het bestaande beleid en de uitvoering van taken. In 2021 hebben er geen mutaties plaatsgevonden. De hoogte van de weerstandscapaciteit is per 31-12-2021 2.018K.

Tabel: meerjarig beschikbare weerstandscapaciteit

bedragen x 1.000	2021	2022	2023	2024	2025
Reserve weerstandsvermogen	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018
Beschikbare weerstandscapaciteit	**€ 2.018**	**€ 2.018**	**€ 2.018**	**€ 2.018**	**€ 2.018**

Berekening en beoordeling van het weerstandsvermogen

De beschikbare weerstandscapaciteit en de noodzakelijke weerstandscapaciteit worden tegen elkaar afgezet met de ratio weerstandsvermogen[1]. Het algemeen bestuur heeft in 2017 een ratio van 1 tot 1,5 vastgesteld. Deze ratio is naar verwachting toereikend.

Uit onderstaand overzicht blijkt dat meerjarig de verhouding tussen noodzakelijke en beschikbare weerstandscapaciteit voldoet aan de ratio weerstandsvermogen (1 tot 1,5). Meerjarig is dit mede afhankelijk van onttrekkingen uit de algemene reserve.

Tabel: meerjarige ratio voor het weerstandsvermogen

bedragen x 1.000	2021	2022	2023	2024	2025
Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018	€ 2.018
Noodzakelijke weerstandscapaciteit	€ 1.460	€ 1.812	€ 1.581	€ 1.581	€ 1.242
Ratio weerstandsvermogen	**1,4**	**1,1**	**1,3**	**1,3**	**1,6**

Legenda	
Ratio	**Waardering**
>2	Uitstekend
1,5 - 2,0	Ruim Voldoende
1,0 - 1,5	Voldoende
0,8 - 1,0	Matig
0,6 - 0,8	Onvoldoende
<0,6	Ruim onvoldoende

1 De normeringsystematiek is ontwikkeld door het Nederlandse Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR) in samenwerking met de universiteit Twente.

Financiële kengetallen

In de volgende tabel staan de drie financiële kengetallen die van toepassing zijn op de OD NZKG. Voor de ratio's zijn normen opgesteld op basis van input van de VNG en op eigen inzichten. De onderstaande beschrijving van de ratio's bevat een verdere toelichting en beoordeling.

Tabel: financiële kengetallen

	Norm	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
netto schuldquote	≤ 0%	-6%	-5%	-6%	-4%	-7%
solvabiliteitsratio	≥ 20%	41%	31%	33%	33%	41%
structurele exploitatieruimte	≥ 0%	-2%	0%	1%	0%	2%

Netto schuldquote

Dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen. De schuldpositie van de OD NZKG bestaat voornamelijk uit kortlopende verplichtingen. Daarom hanteren we een norm van 0% of lager. Om aan de norm te voldoen moeten de eigen middelen hoger zijn dan de schuldpositie. In afwijkende gevallen, bijvoorbeeld een grote investering waarvoor we geld wordt aangetrokken, zal het kengetal boven de 0% stijgen. Voor 2021 is het kengetal -/- 7%. Het voldoet daarmee ruim aan de gestelde norm.

Solvabiliteit

Dit cijfer geeft inzicht in de mate waarin de organisatie in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid. Dit cijfer geeft dus een soort toekomstvisie weer. Het betreft het aandeel van het eigen vermogen in het totale vermogen. De VNG geeft aan dat bij een ratio lager dan 20% de organisatie zich op glad ijs bevindt. De norm voor de OD NZKG is daarom minimaal 20%. Het kengetal valt vrij laag uit omdat we met voorschotten van de opdrachtgevers werken. De voorschotten hebben een negatief effect op de ratio maar zorgen niet voor een slechte financiële weerbaarheid. Het kengetal is gecorrigeerd met de voorschotten en komt daarmee uit op 41%. De ratio is in 2021 gestegen door een positief rekeningresultaat van 832K en er door uitstel van de omgevingswet nog geen beroep op de bestemmingsreserve Omgevingswet is gedaan. De ratio is daarmee voldoende.

Structurele exploitatieruimte

Dit cijfer helpt om te beoordelen welke structurele ruimte de OD NZKG heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Is dit cijfer negatief dan biedt het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte om de lasten te blijven dragen. De norm voor de OD NZKG is 0% of hoger. In 2021 is de ratio 2%.

Algeheel oordeel

Het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) schrijft voor een beoordeling te geven van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie. De drie geldende kengetallen geven een goed beeld. Er is dus sprake van een degelijke financiële positie.

In bijlage 3 is de berekening van de kengetallen toegelicht.

3.2 Onderhoud kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen die de OD NZKG in bezit heeft, bestaan uit apparatuur, automatisering, meubilair en de verbouwing van het gehuurde pand Ebbehout in Zaandam. Als afschrijvingstermijn wordt de economische levensduur als uitgangspunt genomen (conform de financiële verordening). In 2021 zijn door OD NZKG drie nieuwe investeringen gedaan.
In 2021 hebben drie investeringen plaatsgevonden in de materiële vaste activa.
In begin van het jaar is een warmtebeeld camera voor speciaal onderzoek aangeschaft. Deze camera kostte 80k. Bij de directie Toezicht en handhaving is een drone aangeschaft voor 28k. In 2021 is een aanbesteding gedaan voor de vervanging van alle 4 jaar oude, laptops, 4 jaar oude Ipads en 3 jaar oude telefoons van de gehele organisatie. De laptops en Ipads zijn in december geleverd en in rekening gebracht voor een bedrag van 468k. Door wereldwijde problemen met chip levering worden de telefoons in april 2022 verwacht.
Alle drie deze investeringen worden gezien als een computerapparatuur en daarom worden deze afgeschreven in 3 jaar.

3.3 Financiering

In deze paragraaf komen de onderwerpen aan de orde die behoren tot het geldstromenbeleid van de OD NZKG. Dit zijn onder andere het risicobeheer (vooral rente- en kredietrisico) en de financieringspositie.
Voor uitvoering van de financieringsfunctie gelden de kaders uit de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) en de bijhorende ministeriële regelingen. In deze wet staan transparantie en risicobeheersing centraal.
Er zijn voorschriften voor een verplicht financieringsstatuut (treasurystatuut) en een financieringsparagraaf in begroting en jaarrekening.

De OD NZKG werkt volgens het treasurystatuut dat is vastgesteld op 9 december 2015. Een van de doelstellingen van dit statuut is het beschermen van vermogens- en renteresultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals genoemd binnen de Wet fido: renterisico's, koersrisico's, liquiditeitsrisico's en kredietrisico's.

Financierings- en schuldpositie

De OD NZKG gaat uitsluitend leningen aan in de Europese geldeenheid (de euro). In 2013 is bij BNG Bank een lening afgesloten van 1.050K met een looptijd van vijf jaar en een rente van 1,45%. De lening is per 31-12-2018 volledig afgelost.

Kasbeheer

De OD NZKG beperkt interne liquiditeitsrisico's door treasuryactiviteiten te baseren op een adequate liquiditeitsplanning. Doordat we overtollige liquide middelen moeten aanhouden in de schatkist (op een rekeningcourant bij het agentschap van het ministerie van Financiën) zijn er geen kredietrisico's.

Om het renterisico te beperken, is vastgelegd dat de kasgeldlimiet en de renterisiconorm niet worden overschreden. We stemmen nieuwe leningen en uitzettingen af op de bestaande financiële positie en de liquiditeitenplanning. De rentetypische looptijd en het renteniveau van de lening of uitzetting wordt zo veel mogelijk afgestemd op de actuele rentestand en de rentevisie. Binnen deze kaders streven we naar spreiding in de rentetypische looptijden van uitzettingen.

3.4 Bedrijfsvoering

Verplichte beleidsindicatoren:

Vanuit het BBV is het verplicht te verantwoorden op ongeveer veertig beleidsindicatoren. De indicatoren zijn vooral voor gemeenten opgesteld en daarom grotendeels niet van toepassing op de OD NZKG. De indicatoren die wel van toepassing zijn, passen allemaal binnen het programma Bedrijfsvoering. Ze zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Tabel: verplichte BBV-beleidsindicatoren

Naam indicator	Berekening	Realisatie 2021	Toelichting
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Nvt	Niet te berekenen per inwoner.
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Nvt	Niet te berekenen per inwoner.
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Nvt	Niet te berekenen per inwoner. De apparaatskosten bedraagt € 52.336K.
Externe Inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur extern	28,6%	
Personele overhead	% van de totale lasten	16,3%	
Materiële overhead	% van de totale lasten	12,1%	

Formatie 2021

Tabel : Overzicht formatie / bezetting d.d. 09-02-2022 in fte (excl. inhuur)

Directie	Formatie *	Bezetting	Verschil
Bedrijfsvoering en staf algemeen	84,61	87,46	-2,85
Regulering & Expertise	186,64	170,98	15,66
Toezicht & Handhaving	143,51	133,12	10,39
Totaal	**414,76**	**391,56**	**23,2**

**Formatie en bezetting na besluit tot wijziging span of control*

Tabel : Verhouding man / vrouw

	Aantal	Percentage
Man	242	59 %
Vrouw	167	41 %
Totaal	**409**	**100 %**

Tabel : Aantal parttime / fulltime naar man en vrouw

	Fulltime	Parttime	Totaal
Man	194	48	242
Vrouw	67	100	167

Nieuwe CAO Provincies 2021

In 2021 is een nieuwe CAO met de looptijd van één jaar afgesloten, met onder meer de volgende afspraken:

- Salarisstijging per 1 januari 2021 met € 50 bruto per maand (deeltijders naar rato) en structurele verhoging per 1 juli 2021 met 1,2 procent.
- Als waardering voor de getoonde flexibiliteit tijdens de coronacrisis ontvingen medewerkers die in dienst waren op 1 september 2021 een eenmalige bruto uitkering van maximaal € 750 (deeltijders naar rato).

Tevens zijn afspraken gemaakt over duurzame inzetbaarheid. Deze dragen ertoe bij dat werknemers gezond, veilig en met plezier inzetbaar blijven. Zo krijgen werknemers van 60 jaar en ouder de mogelijkheid om tijd voor vitaliteit te sparen door inzet van maximaal de helft van hun Persoonlijk Ontwikkelbudget (POB).
Aanvullend op de Wet Invoering Extra Geboorteverlof (WIEG) is afgesproken het salaris vanaf 1 september 2021, tijdens het aanvullend geboorteverlof, aan te vullen tot 100 procent van het salaris (inclusief IKB en toelagen). En bestaat de mogelijkheid dat werkgever en werknemer met elkaar een gesprek voeren over de mogelijkheden van benutting van de tijdelijke fiscale regeling "RVU-heffingsvrijstelling".

Boter bij de Vis

Veertig medewerkers ontvingen in 2021 de flexibele beloning 'Boter bij de vis'. Daarnaast hebben diverse medewerkers op basis van bijzondere geleverde prestaties een gratificatie ontvangen zoals cadeaus, cadeaubonnen, of geheel of gedeeltelijke vergoeding van opleidingskosten etc. Zowel op individueel- als teamniveau.

Verzuim

Corona heeft ook in 2021 invloed gehad op het verzuim. Het OD brede verzuim is van 3,28% in 2020 met 0,96% gestegen tot 4,24% in 2021. De meldingsfrequentie is van 0,78 in 2020 toegenomen tot 0,81 in 2021.

Het thuiswerken door corona heeft geleid tot toename van de psychische belasting, werkdruk en meer disbalans in werk- en privézaken, met daarin een toename van stress door zorgtaken. Dit heeft te maken met toename van ziekte van een partner, kind of een ouder. De lichte stijging van de langdurig zieken is ook in 2021 waarneembaar. Alle dossiers zijn goed in beeld en krijgen de nodige begeleiding.

Diverse acties zijn benoemd ter verdere sturing op (voorkoming van) verzuim. Met aandacht voor de thuiswerkende medewerker vanuit de Visie op het Nieuwe Werken en frequenter overleg met de bedrijfsarts, teammanagers en HR, om ook meer preventief interventies te kunnen inzetten. Daarnaast werd ook de bedrijfsmaatschappelijk werkster goed ingezet.

Rechtmatigheid

OD NZKG heeft de verbijzonderde interne controle (VIC) uitbesteed. De OD NZKG kan door de uitbesteding van de VIC de onafhankelijke rol beter borgen, de eigen organisatie is hiervoor te klein. Andere reden is dat de OD m.i.v. 2020 de financiële en personeelsadministratie volledig in eigen beheer heeft genomen. Het belang van het toetsen van de opzet, bestaan en werking van de financiële en personeelsprocessen werd daardoor groter.

In 2021 zijn de volgende processen ge-audit:

- UVO beheerproces
- Debiteurenproces
- Personeelsproces – instroom/doorstroom/uitstroom
- Inkoop- en crediteurenproces
- WABO leges
- Aanbestedingen
- Lasten Onder Dwangsom

De keuze voor deze processen is bepaald o.b.v. de financiële materialiteit. De uitkomst van de audits is dat de opzet, bestaan en werking van de processen op orde is. Wel is geconstateerd dat niet alle processen zijn beschreven conform de 6-W's. Daarom zijn er in overleg met de externe auditor extra lijncontroles uitgevoerd op alle processen. Hieruit zijn geen bijzonderheden naar voren gekomen.

In 2021 zijn ook kwaliteitscontroles uitgevoerd op het bouwlegesproces en het nieuwe last onder dwangsom proces.

Samenlevingsgericht werken

Afgelopen jaar hebben we op ingezet op het vergroten van transparantie en het makkelijk vindbaar maken van (digitale) informatie. Aan de hand van klanttevredenheidsonderzoeken, klantreizen en analyses (en de daarbij horende verbeteringen) op het gebruik van onze websites laten we onze informatievoorziening beter aansluiten bij de behoeften van burgers en ondernemers. Afgelopen jaar is een app in gebruik genomen die het doen van een overlastmelding Tata eenvoudig maakt. Vanaf dit jaar sturen we een aantal maal per jaar een externe nieuwsbrief naar diverse contacten en zoeken we meer proactief de media op. Op deze manier vergroten we de zichtbaarheid van ons werk en verhogen we het niveau van onze dienstverlening.

Er zijn afgelopen jaar diverse (digitale) bewonersbijeenkomsten geweest, veelal rondom vergunningstrajecten. Ook is het fysiek loket in de IJmond geopend. Met een aantal bewoners rondom Tata Steel voeren we regelmatig (digitale) gesprekken in de zgn. omgevingstafel.

Aan het einde van 2021 zijn we een traject gestart waarin we kijken naar de begrijpelijkheid van onze formele communicatie. We herschrijven de meest voorkomende en belangrijkste brieven die we naar inwoners en bedrijven sturen.

4 Financiële jaarrekening

4.1 Overzicht baten en lasten

Het financiële resultaat van de OD NZKG over 2021 is 832K positief. Er was een resultaat van 180K nadelig begroot.

Totaal	Gewijzigde begroting	Realisatie	(bedragen x € 1.000) Verschil Begroting-Realisatie
Lasten	55.140	53.977	-1.164
Baten	-55.070	-54.876	194
Mutatie reserves	110	67	-42
Saldo	**180**	**-832**	**-1.012**

Ten opzichte van de gewijzigde begroting zijn er afwijkingen bij de lasten en de baten, per saldo 1.012K voordelig. Op hoofdlijnen betreft het onderstaande afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Het totaal van de baten is 194K lager dan begroot door:

- 228K lagere UVO baten bij de programma's Bouw, Bodem, Milieu en Randvoorwaardelijk
- 201K lagere baten voor projecten en offertes.
- 75K hogere subsidie inkomsten.
- 160K hogere overige baten waaronder externe detacheringsbaten.

Het totaal van de lasten is 1.164K lager dan begroot door:

- 43K lagere apparaatslasten primair proces bij de programma's Bouw, Bodem, Milieu en Randvoorwaardelijk.
- 899K lagere lasten op het kwaliteitsimpulsbudget, innovatie en overheadbudget
- 238K hogere opbrengst gekocht verlof medewerkers (geboekt als negatieve last).
- 16K hogere lasten op diverse posten.

Lagere toevoeging aan reserve 42K:

De toevoeging aan de reserves is 42K lager dan begroot. Dit komt door een lager toevoeging aan de reserve POB van 58K en een lagere onttrekking omgevingswet van 67K.
Abusievelijk is bij de 6-maands de bestemming van het rekeningresultaat 2020 voor een bedrag van 50K als begrote toevoeging aan de reserve in 2021 meegenomen waardoor de gewijzigde begroting 110K is i.p.v. 60K. In de realisatiecijfers van 2021 is dit rechtstreeks op de balans gemuteerd.

Tabel: overzicht baten en lasten per programma

	Gewijz. begroting 2021 lasten	Gewijz. begroting 2021 baten	Gewijz. begroting 2021 saldo	Realisatie 2021 lasten	Realisatie 2021 baten	Realisatie 2021 saldo
Bouw	9.313	-14.524	-5.210	9.355	-14.284	-4.929
Bodem	4.690	-6.415	-1.724	4.599	-6.237	-1.638
Milieu / BRZO	18.801	-27.128	-8.327	18.818	-27.252	-8.434
Randvoorwaardelijk	6.279	-6.986	-707	6.268	-6.977	-709
Bedrijfsvoering	16.057	-18	16.038	14.936	-126	14.810
- Kosten overhead	*15.933*	-	*15.933*	*14.936*	-	14.936
- Onvoorzien	*124*	-	*124*	-	-	-
- Venootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-
Saldo voor mutaties reserves	**55.140**	**-55.070**	**70**	**53.977**	**-54.876**	**-900**
Mutaties reserves	**175**	**-65**	**110**	**67**	-	**67**
Toevoegingen	175		175	67	-	67
Onttrekkingen	-	-65	-65	-	-	-
Saldo na mutaties reserves	**55.316**	**-55.136**	**180**	**54.044**	**-54.876**	**-832**

(-/- = voordeel, + = nadeel)

Dekkingsmiddelen

De OD NZKG realiseert het grootste deel van de dekkingsmiddelen via uitvoeringsovereenkomsten (UVO'S) met de opdrachtgevers. Er zijn UVO's afgesloten met elf opdrachtgevers waaronder de founding fathers (gemeente Amsterdam, gemeente Zaanstad, gemeente Haarlemmermeer en de provincie Noord-Holland), de AM-gemeenten (Amstelland-Meerlanden) en de contractpartners provincie Flevoland en Utrecht.

De overige dekkingsmiddelen bestaan uit opbrengsten voor offertes, subsidies, extern detacheren van personeel en onttrekkingen uit reserves. In bijlage 2 zijn de dekkingsmiddelen verder gespecificeerd.

	UVO 2021	Gewijzigde begroting OD NZKG 2021	(bedragen x € 1.000) Realisatie 2021	(bedragen x € 1.000) Afwijking 2021
Uitvoeringsovereenkomst	54.149	53.573	53.345	-228
Totaal dekkingsmiddelen via UVO's	**54.149**	**53.573**	**53.345**	**-228**
Overige baten		1.497	1.521	24
Onttrekking reserves		66	-	-66
Vrijval voorziening			10	10
Totaal dekkingsmiddelen	**54.149**	**55.136**	**54.876**	**-260**

4.2 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft. Deze voorschriften zijn verder uitgewerkt in de financiële verordening van de OD NZKG.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. De activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde.
Voor zover het BBV niet anders voorschrijft, zijn de baten en lasten toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn.

ACTIVA

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd op basis van verkrijgings- of vervaardigingsprijs en worden lineair afgeschreven in vijf jaar.

Materiële vaste activa met economisch nut

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs en worden lineair afgeschreven.

15 jaar:	technische installaties in bedrijfsgebouwen
10 jaar:	veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen en kantoormeubilair
3 tot 5 jaar:	software, automatiseringsapparatuur, telefooninstallaties
1 tot 10 jaar:	verbouwingen, termijn afhankelijk van looptijd huurcontract, inclusief optietermijn verlenging

Afschrijving start op jaarbasis in het jaar nadat de investering gereed is gekomen of is verworven. Activa met een verkrijgingsprijs van minder dan € 25K per stuk hoeven niet te worden geactiveerd. Deze activa worden in het jaar van aanschaf ten laste van de exploitatie gebracht.

Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Aangezien de debiteuren alleen publieke en geen private partijen zijn, is de kans op oninbaarheid klein. Er is dan ook geen voorziening dubieuze debiteuren gevormd. De uitzettingen omvat ook het rekeningcourantsaldo in de schatkist bij het ministerie van Financiën.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn tegen de nominale waarde opgenomen.

Overlopende activa

Dit zijn de transitoria tegen nominale waarde waarmee lasten en baten in het juiste jaar worden verantwoord.

PASSIVA

Vaste passiva

Algemene reserve

De algemene reserve wordt gebruikt voor de vorming van een weerstandsvermogen om risico's op te kunnen vangen.

Bestemmingsreserve

Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan het Algemeen bestuur een bepaalde bestemming heeft gegeven.

Gerealiseerd resultaat

Het gerealiseerde rekeningresultaat is het resultaat in het boekjaar. Dit wordt ter bestemming voorgelegd aan het algemeen bestuur.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting of het voorzienbare verlies.

Vaste schulden

Langlopende schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen.
Deze schulden hebben een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer.

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden
De netto-vlottende schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde en hebben een looptijd van minder dan 1 jaar.

Overlopende passiva

Dit zijn de transitoria tegen nominale waarde waarmee lasten en baten in het juiste jaar worden verantwoord.

4.3 Toelichting baten en lasten B

In deze paragraaf staat een toelichting op de afwijkingen tussen de begroting en realisatie in 2021 voor zowel de baten als de lasten. Afwijkingen zijn in ieder geval per programma toegelicht. De richtlijn voor toelichtingen op afwijkingen is gesteld op 100K.

Baten	**194K nadeel**

De baten zijn ten opzichte van de begroting op verschillende onderdelen 194K lager uitgevallen.

Bouw (240k nadeel)
De baten zijn 240k lager dan begroot, met name doordat minder inzet gepleegd is bij de projecten Zeesluis en Uithoornlijn.

Bodem (177K nadeel)
De baten zijn door middel van een slotwijziging opwaarts bijgesteld. Uiteindelijk is de verwachte piek in de tweede helft van het jaar niet gekomen. Hierdoor is er ten opzichte van de begroting sprake van 177K lagere baten. De lagere baten zijn met name toe te schrijven aan de outputproducten bij Amsterdam.

Milieu/BRZO (124K voordeel)
Deze hogere baten (124K) komen voort uit een optelsom van verscheidene categorieën, zoals de uitvoeringsovereenkomsten, maar ook subsidies en offertes. Kijkende naar de uitvoeringsovereenkomsten (UVO) is het resultaat 400K positief en deze hogere baten zijn met name gerealiseerd op Milieu Advies, Projecten Milieu/Brzo, BRZO Regie en het product Vuurwerkbesluit. Bij Milieu-advies is er sprake van een toename qua vraag en inzet op thema's en dossiers betreffende milieu-adviseringen. Bij Projecten Milieu/ Brzo en BRZO Regie is het voornamelijk gedreven door meer inzet op het Tata-dossier. Vuurwerkbesluit is grotendeels gerelateerd aan de onduidelijkheden omtrent de corona-maatregelen.
Echter zijn specifieke materiële budgetten niet volledig benut, waardoor begrote inkomsten worden terugbetaald aan de desbetreffende opdrachtgever(s). Dit telt op naar 400K, wat het resultaat op de UVO's nagenoeg in lijn brengt met de begroting. Door meer inkomsten te realiseren dan begroot bij subsidies en offertes komt het baten-resultaat uit op 124K positief.

Randvoorwaardelijk (9K nadeel)
De lagere baten wordt veroorzaakt door het programma overstijgend. De directe advisering aan opdrachtgevers over de gevolgen van de Omgevingswet voor bijvoorbeeld hun omgevingsplannen zijn achtergebleven ten opzichte van de bijgestelde begroting van de 6-maands rapportage in verband met het uitstel van de inwerkingtreding.

Bedrijfsvoering (108K voordeel)
De hogere baten is het gevolg van enerzijds een teruggave van Metropoolregio Amsterdam dat teveel in rekening is gebracht voor de trainees. Anderzijds is door de verzekeraar een schade uitkering uitgekeerd door de schade aan de plaza van de OD NZKG.

Lasten 1.164k voordeel

Ten opzichte van de begroting zijn de lasten 1.164K lager uitgevallen.

Bouw (42k nadeel)
De lasten zijn 42k hoger dan begroot. Bij de halfjaarrapportage is de begroting voor T&H Constructieve Veiligheid neerwaarts bijgesteld. Uiteindelijk heeft dit team iets meer capaciteit weten in te zetten.

Bodem (91k voordeel)
De lasten voor bodem zijn 91k lager dan begroot. De capaciteitslasten zijn met name in de laatste maanden gedaald door toenemend ziekteverzuim onder externen.

Milieu en BRZO (17K nadeel)
Capaciteit-lasten (loon en inhuur) zorgen voor 431K meer lasten dan begroot. Dit vertaald zich ook naar meer gerealiseerde baten. De hierboven genoemde terugbetaling van het materiële budget zorgt er ook voor dat er minder lasten zijn (414K), waarmee het resultaat qua lasten uitkomt op 17K.

Randvoorwaardelijk (11K voordeel)
De lasten zijn 11K lager dan begroot. Enerzijds door lagere personeelskosten door openstaande vacatures die nog niet vervuld zijn. Anderzijds meer inhuurkosten voor het programma Tata.

Bedrijfsvoering (1.121K voordeel)
Kwaliteitsimpuls, innovatie en overheaddekking (899K voordeel)
Als gevolg van terughoudend beleid, onvoldoende capaciteit en corona zijn diverse de budgetten kwaliteitsimpuls, innovatie en overheaddekking niet benut.

Post onvoorzien (124K voordeel)
De post onvoorzien is niet benut in 2021.

Voorziening personeel (140K nadeel)
Als gevolg van een reservering van de verwachte werkloosheidswetkosten, vallen de lasten hoger uit dan begroot.

Opbrengst aangekocht verlof (238K voordeel)
De opbrengst aangekocht verlof is hoger door een groot aantal verlofuren gekocht door de medewerkers.

Lagere toevoeging reserve (42K voordeel)
De mutatie op reserves is 42K lager. Dit komt door een lager toevoeging aan de reserve POB van 58K en een lagere onttrekking omgevingswet van 67K. Abusievelijk is bij de 6-maands de bestemming van het rekeningresultaat 2020 voor een bedrag van 50K als begrote toevoeging aan de reserve in 2021 meegenomen waardoor de begrote mutatie 110K is i.p.v. 60K. In de realisatiecijfers van 2021 is dit rechtstreeks op de balans gemuteerd.

Incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten	(Bedragen x € 1.000)
Baten:	
Vrijval voorziening Personeel	11
Totaal baten:	**11**
Lasten:	
Kosten Omgevingswet	50
Toevoeging voorziening personeel	138
Toevoeging voorziening Gekocht verlof	215
Toevoeging reserve POB	67
Totaal lasten:	**470**

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Er zijn geen structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves.

Informatie Wet normering bezoldiging topfunctionarissen

Op grond van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) moeten we in het financieel verslaggevingsdocument verschillende gegevens van topfunctionarissen en niet-topfunctionarissen publiceren. Dit geldt ook voor (eventueel onbezoldigde) bestuursleden.

Topfunctionarissen

In 2021 zijn er twee functionarissen die vallen onder de WNT. De vastgestelde norm 2021 bij een volledige dienstbetrekking is 209K. De norm 2020 was 201K.

Dit betreft de functie van algemeen directeur, die van 1-1 t/m 28-2 is vervuld door mw. E.M.J. Meijers, zij is per 1-3 opgevolgd door mw. L. de Maat. De maximale normen zijn berekend voor de periode van de werkzaamheden

Tabel: inkomens topfunctionarissen

2021

Naam	Mw E.M.J. Meijers	
Functie	Algemeen directeur	
Duur dienstverband in 2021	01.01 - 28-2	
Omvang dienstverband (fte)	1	
Gewezen topfunctionaris	Nee	
Dienstbetrekking	Ja	
Bezoldiging		
Beloning	€	25.975
Belastbare onkostenvergoeding	€	-
Beloning betaalbaar op termijn (aanspraken)	€	3.561
Totale bezoldiging	**€**	**29.536**
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€	33.784

2021

Naam		Mw L.de Maat
Functie		Algemeen directeur
Duur dienstverband in 2021		15.02 - 31-12
Omvang dienstverband (fte)		1
Gewezen topfunctionaris		Nee
Dienstbetrekking		Ja
Bezoldiging		
Beloning	€	133.058
Belastbare onkostenvergoeding	€	-
Beloning betaalbaar op termijn (aanspraken)	€	19.711
Totale bezoldiging	**€**	**152.769**
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€	183.233

2020

Naam		Mw E.M.J. Meijers
Functie		Algemeen directeur
Duur dienstverband in 2020		01.01 - 31-12
Omvang dienstverband (fte)		1
Gewezen topfunctionaris		Nee
Dienstbetrekking		Ja
Bezoldiging		
Beloning	€	152.171
Belastbare onkostenvergoeding	€	37
Beloning betaalbaar op termijn (aanspraken)	€	20.653
Totale bezoldiging	**€**	**172.860**
Max bezoldiging	€	201.000

Door een foutieve opgave van de WNT in de jaarrekening 2020 is de tabel in deze jaarrekening aangepast. In de jaarrekening 2020 was een bedrag opgenomen van 137.616. Als “Beloning op termijn” is in 2020 de werknemerspremie voor het pensioen (ad -/- 7.381,-) opgenomen dit had moeten zijn het werkgeversdeel voor het pensioen, ad € 20.653,-. Verder is de bezoldiging in de tabel verhoogd met een bedrag van € 7.210 als gevolg van de in 2021 uitbetaalde verlofuren welke toegerekend zijn aan 2020 (artikel 3, tweede lid, Uitvoeringsregeling WNT) . Deze aanpassingen leiden niet leidt tot een onverschuldigde betaling.

Niet-topfunctionarissen

De OD NZKG had in 2021 geen niet-topfunctionarissen in dienst van wie de bezoldiging het maximum heeft overschreden.

Bestuursleden

De leden van het algemeen bestuur van de OD NZKG zijn onbezoldigd. Uit hoofde van hun functie als bestuurder bij deelnemende gemeenten/provincie zijn zij lid van het AB.

Naam	Functie
Marianne Schuurmans-Wijdeven	burgemeester gemeente Haarlemmermeer (voorzitter)
Hans Krieger	wethouder gemeente Zaanstad (vice voorzitter)
Jurgen Nobel	wethouder gemeente Haarlemmermeer
Edward Stigter	gedeputeerde provincie Noord-Holland
Jeroen Olthof	gedeputeerde provincie Noord-Holland
Wilma Alink-Scheltema	wethouder gemeente Aalsmeer
Herbert Raat	wethouder gemeente Amstelveen
Victor Everhardt	wethouder gemeente Amsterdam
Marieke van Doorninck	wethouder gemeente Amsterdam
Joyce Langenacker	burgemeester gemeente Ouder-Amstel
Erik Boog	burgemeester gemeente Diemen
Pieter Heiliegers	burgemeester gemeente Uithoorn
Loes de Maat	directeur Omgevingsdienst NZKG (secretaris)

Directie

Vanwege het bereiken van de pensioenleeftijd van de algemeen directeur vindt een wisselingen plaats binnen het directieteam. Per 1 maart 2021 is de algemeen directeur opgevolgd door Loes de Maat.

Balans

Activa	31-12-2021	(bedragen x € 1.000) 31-12-2020
Vaste activa		
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	0	0
Totaal immateriële activa	0	0
Investeringen met een economisch nut	1.406	1.094
Totaal materiële activa	**1.406**	**1.094**
Totaal vaste activa	**1.406**	**1.094**
Vlottende activa		
Omzetbelasting	0	0
Totaal vorderingen op openbare lichamen	*0*	*0*
Totaal uitzettingen in 's Rijks schatkist	19.779	12.515
Debiteuren	619	6.714
Totaal overige vorderingen	*619*	*6.714*
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	**20.398**	**19.229**
ABN-Amro	197	5
Totaal liquide middelen	**197**	**5**
Vooruitbetaalde bedragen	130	330
Nog te ontvangen bedragen	413	1.269
Totaal overlopende activa	**544**	**1.599**
Totaal vlottende activa	**21.139**	**20.832**
Totaal activa	**22.545**	**21.926**
Passiva		
Vaste passiva		
Algemene reserve	-2.018	-2.018
Bestemmingsreserves	-1.160	-1.042
Saldo van Rekening	-832	-194
Totaal eigen vermogen	**-4.010**	**-3.254**
Voorziening personeel	-133	-6
Voorziening gekocht verlof	-1.231	-1.016
Totaal voorzieningen	**-1.363**	**-1.022**
Langlopende Lening	0	0
Totaal vaste schulden	**0**	**0**
Totaal vaste passiva	**-5.373**	**-4.277**
Vlottende passiva		
Crediteuren	-55	-315
Af te dragen loonheffing en premies ABP	2	-1.984
Omzetbelasting	-1.569	-1.571
Totaal netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar	**-1.621**	**-3.870**
Nog te betalen bedragen	-2.719	-1.706
Vooruitontvangen bedragen	-12.831	-12.073
Totaal overlopende passiva	**-15.550**	**-13.780**
Totaal vlottende passiva	**-17.171**	**-17.650**
Totaal passiva	**-22.545**	**-21.926**

Tabel: Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Leverancier	Omschrijving	Looptijd	(bedragen x € 1.000) Jaarlijkse lasten
Gemeente Zaanstad	Facilitaire diensten	t/m 31-07-2023	620
Gemeente Zaanstad	Huur pand / parkeerplaatsen	t/m 31-08-2033	1.092
Leaseplan	Lease auto's	t/m 14-12-2024	171
Reisbalans	Reiskosten openbaar vervoer woon-werkveer	t/m 1-12-2022	116
SoftwareOne	Licenties Microsoft	t/m 10-03-2023	217
SoftwareOne	TM7 CARP-E Anonymizer/Metadata	t/m 01-07-2023	92
Duvak	ICT Support en beheer	t/m 31-12-2022	228
Mozard	Zaaksysteem	t/m 31-12-2022	168
Afas	Fin. En HR systeem	t/m 1-07-2023	116
GGD	Meetnetten NZKG	t/m 31-3-2024	382
Common Invent	Geur NZKG en amsterdamrijnkanaal	t/m 1-5-2024	140

Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa ***0k***

In 2015 is de investering van het eigen zaaksysteem afgerond. In 2016 is gestart met afschrijven, de afschrijving zal gedurende vijf jaar plaatsvinden t/m 2020.

Tabel: verloopoverzicht immateriële vaste activa

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2020	Investeringen / desinvesteringen 2021	Afschrijvingen 2021	Rentekosten 2021	Afwaardering en 2021	Boekwaarde 31-12-2021
Ontwikkelingskosten software	-		-			-
	-	-	-	-	-	-

Materiële vaste activa ***1.406k***

In 2021 hebben drie investeringen plaatsgevonden in de materiële vaste activa.
In begin van het jaar is een warmtebeeld camera voor speciaal onderzoek aangeschaft. Deze camera kostte 80k. Bij de directie Toezicht en handhaving is een drone aangeschaft voor 28k. In 2021 is een aanbesteding gedaan voor de vervanging van alle 4 jaar oude, laptops, 4 jaar oude Ipads en 3 jaar oude telefoons van de gehele organisatie. De laptops en Ipads zijn in december geleverd en in rekening gebracht voor een bedrag van 468k. Door wereldwijde problemen met chip levering worden de telefoons in april 2022 verwacht.
Alle drie deze investeringen worden gezien als een computerapparatuur en daarom worden deze afgeschreven in 3 jaar.

Tabel: verloopoverzicht materiële vaste activa

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2020	Investeringen / desinvesteringen 2021	Afschrijvingen 2021	Rentekosten 2021	Afwaarderingen 2021	Boekwaarde 31-12-2021
Gevelaanpassing (tochtsluis)	75	-	11			64
Bedrijfsgebouwen	**75**	-	**11**	-	-	**64**
Installaties (o.a. oplaadpalen)	32	-	6			26
Machines, apparaten en installaties	**32**	-	**6**	-	-	**26**
Inventaris/meubilair	293	-	98	-		195
Kantoorautomatisering (laptops)	-	-	-			-
Kantoorautomatisering (telefoons/tablets)	83	-	83			-0
Aanschaf Sensor Camera	-	80	-			80
Aanschaf Laptops 2021	-	468	-			468
Aanschaf Drone	-	28	-			28
Werkpleksensoren	19	-	2			17
Aanpassing Plaza + meubilair	262	-	28			234
Aanpassing Revitalisering huisvesting	330	-	36			294
Overige materiële vaste activa	**987**	**576**	**247**	-	-	**1.316**
	1.094	**576**	**264**	-	-	**1.406**

Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar ***20.398k***

Vorderingen op openbare lichamen 0k

-

Uitzettingen in 's Rijks schatkist 19.779k

De OD NZKG is verplicht de overtollige liquide middelen aan te houden in de schatkist bij het Ministerie van Financiën, genaamd het schatkistbankieren. Per 31 december 2021 bedraagt het uitstaand bedrag € 19.779k. Dit bedrag is toegenomen ten opzichte van 2020 met 7.264k. Dit is veroorzaakt doordat we de ontvangsten van het 1e kwartaal 2021 reeds in december 2021 hebben ontvangen. Per balansdatum 2020 was een gedeelte van de opdrachtgevers nog te ontvangen wat te zien is in de verlaging van het debiteurensaldo.

Debiteuren 619k

Het saldo van de vorderingen per 31-12-2021 bedraagt 619k.

De debiteuren groter dan 100k zijn:

Tata Steel IJmuiden	275k	LOD beschikking
Provincie Noord-Holland	162k	Extra investering Luchtmeetnetten

Op 23 januari 2022 is reeds 491k van deze vorderingen ontvangen.

Liquide middelen ***197K***

ABN-AMRO Bank 197K

Het saldo op de ABN-AMRO rekening per 31 december 2021 is 197k. De ABN-AMRO rekening wordt alleen gebruikt als betaalrekening. Met ingang van 1 januari 2016 mag het saldo van deze rekening niet hoger zijn 0,75 % van de totale begroting (in 2021 een bedrag van € 414k) gemiddeld per kwartaal. Hiervoor vindt "Saldo regulering" plaats via de schatkist rekeningcourant bij het ministerie van Financiën. Het saldo is per 31-12 € 197k omdat 3 facturen voor een bedrag van 125k op de laatste 2 dagen van het jaar zijn ontvangen en saldoregulering niet heeft plaatsgevonden. Op kwartaalbasis zit OD NZKG in 2021 ruim onder het gemiddelde bedrag van € 414K omdat Saldo Regulering dagelijks is toegepast.

Overlopende activa ***544k***

Vooruitbetaalde bedragen 130k

De facturen die vooruitbetaald zijn hebben betrekking op licentiekosten Oracle. Verder zijn tijdens de migratie van de kantoorautomatisering bij Comparex licenties aangeschaft deze hebben allemaal een looptijd van 12 maanden. De facturen hebben wij gedurende het jaar 2021 ontvangen en betaald, de kosten die betrekking hebben op 2022 zijn als vooruitbetaalde bedragen opgenomen.

Nog te ontvangen bedragen 413k

Voor de uitvoeringsovereenkomsten hebben opdrachtgevers voorschotten betaald. Op basis van de realisatie in 2021 is een voorlopige afrekening per opdrachtgever gemaakt. Een deel van de opdrachtgevers ontvangt geld terug, zie daarvoor de balanspost 'Nog te betalen bedragen'. En een deel moet bij betalen wat in deze balanspost is verantwoord: Provincie Noord-Holland (2k), Gemeente Haarlemmermeer (37k), Gemeente Zaanstad (36k) Gemeente Ouder Amstel (26k) Gemeente Uithoorn (3k) de provincie Flevoland (5k) en de provincie Utrecht (52k).
Daarnaast zijn de nog in rekening te brengen uren van de offertes (66k) en de projecten (105k) voor het 4e kwartaal als nog te ontvangen opgenomen, deze zijn in januari 2021 in rekening gebracht. Aan Omgevingsdienst.nl moeten nog drie bedragen (totaal 38k) voor diverse subsidies in rekening worden gebracht. Van het IPO ontvangen we nog (4K) voor een medewerker die gedetacheerd is bij het IPO. Van Bureau Brug is een te ontvangen creditnota (39k) geboekt voor teveel in rekening gebrachte Fee bijdrages bij ingehuurde medewerkers in 2021.

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen ***4.010k***

Tabel: verloopoverzicht eigen vermogen

(bedragen x € 1.000)

Reserves	Stand per 31-12-2020	Toevoegingen 2021	Onttrekkingen 2021	Stand per 31-12-2021
Algemene reserve	2.018	-	-	2.018
Bestemmingsreserve WW & Reintegratie	230	-	-	230
Bestemmingsreserve Omgevingswet	167	50	-	217
Bestemmingsreserve Wetgevingskalender	152	-	-	152
Bestemmingsreserve Persoonlijk ontwikkelbudget	494	67	-	561
Gerealiseerde resultaat 2021	194	832	194	832
Totaal reserves	**3.255**	**949**	**194**	**4.010**

Algemene reserve 2.018k

In 2021 hebben er geen risico's plaatsgevonden die ten grondslag liggen aan deze reserve en er is geen sprake van een negatief rekening resultaat waardoor er geen beroep is gedaan op de algemene reserve. Per 31 december 2021 is de reserve 2.018k, dit is voldoende om de risico's af te dekken.

WW & re-integratie 230k

De reserve WW & re-integratie is bedoeld voor kosten van re-integratie inspanningen. Er zijn geen kosten voor re-integratie in 2021 gemaakt, zodat ook geen aanspraak is gedaan op de reserve.

Omgevingswet 217k

De reserve is ingesteld om de extra kosten die voortvloeien uit de invoering van de Omgevingswet te kunnen dekken. In 2021 is een storting in de reserve gedaan uit het positieve rekeningsaldo van 2020 voor een bedrag van 50k. Dit is met instemming van het AB gedaan omdat door het uitstel van de invoering van de Omgevingswet de verwachting is dat de kosten voor invoering steeds hoger zullen zijn.

Wetgevingskalender 152k

Voor de extra inspanning in het kader van de wetgevingskalender is een reserve beschikbaar van 152k. In 2021 heeft er geen onttrekking aan de reserve plaatsgevonden. De reserve is voor extra implementatiekosten van toekomstige wijzigingen in wetgeving.

Persoonlijk ontwikkelbudget 561k

Medewerkers hebben recht op een persoonlijk opleidingsbudget dat binnen 5 jaar ingezet kan worden (2018 tot en met 2022). Om de persoonlijke opleidingen te kunnen garanderen (nieuwe CAO verplichting vanaf 2018) is de ruimte in het budget persoonlijke opleidingen toegevoegd aan de reserve. De maximale inzet over totaal 5 jaar kan oplopen tot 1,8 mln. op basis van de huidige formatie.

Gerealiseerde resultaat 832k

Het gerealiseerde saldo van baten en lasten over 2021 betreft een resultaat van 832k.

Voorzieningen ***1.364k***

Tabel: verloopoverzicht voorzieningen (afrondingsverschil 1k t.o.v. de balans)

Voorzieningen	Stand per 31-12-2020	Toevoegingen 2021	Onttrekkingen / vrijval 2021	Stand per 31-12-2021
				(bedragen x € 1.000)
Voorziening Personeel	6	138	11	133
Voorziening Restant verlof	1.016	215	-	1.231
Totaal voorzieningen	**1.022**	**353**	**11**	**1.364**

Voorziening Personeel 133k

De OD NZKG is eigen risico drager voor WW kosten. In 2021 zijn geen WW kosten gemaakt en ten laste van deze voorziening gebracht. Het saldo per 31-12-2020 bleek niet meer nodig te zijn en is vrijgevallen ten gunste van de Verlies en Winst rekening.
Er is voor toekomstige jaren wel een voorziening getroffen voor mogelijk te verwachten claims voor een oud medewerker van het UWV hiervoor is een bedrag van 133k opgenomen.

Voorziening Restant verlof 1.231k

Deze voorziening is getroffen om capaciteitskosten te compenseren wanneer medewerkers gespaard verlof voor een langere periode in één keer opnemen. Dit heeft te maken met wijzigingen in de cao per 1 januari 2018. Daarin is besloten dat de huidige maximale spaarperiode van vijf jaar vervalt voor (aangekocht) bovenwettelijk verlof en daarmee ongelimiteerd is.
In 2021 is het aankopen van verlof toegenomen daarmee is het saldo verlof in 2021 gegroeid. Om toekomstige kosten van langdurig verlof en vervroegd pensioen op te vangen is daarom een toevoeging gedaan van 215k.

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korten dan één jaar ***1.621k***

Crediteuren 55k

Het saldo van crediteuren bestaat uit facturen die in de laatste week van december zijn ontvangen, deze facturen zijn binnen de termijn van 30 dagen betaald.

Af te dragen loonheffing en premies ABP -2k

In 2020 werd de betaling van de pensioenpremie een maand achteraf gedaan, vandaar een nog te betalen bedrag van 1.984k op de eindbalans 2020. Vanaf 2021 wordt de pensioenpremie gelijk met de salarissen afgedragen. Eind december 2021 is de laatste salarisrun gedraaid. Hieruit is naar voren gekomen dat OD NZKG 2k teveel premie heeft betaald in 2021.

Af te dragen omzetbelasting 1.569k

Met ingang van 1 januari 2020 wordt de Omgevingsdienst aangemerkt als onderneming voor de Omzetbelasting. Dit betekent dat op alle werkzaamheden de volledige 21% BTW wordt doorberekent op de facturen. De betaalde BTW op crediteuren facturen wordt in de vooraftrek daarop in mindering gebracht. Per saldo is de berekende afdracht voor het 4e kwartaal 2021 1.569k.

Overlopende passiva ***15.550k***

Nog te betalen bedragen 2.719k

Per balansdatum is een bedrag van 2.719k opgenomen als nog te betalen. Een gedeelte van dit bedrag, namelijk 948k, wordt gevormd door de voorlopige afrekening van de uitvoeringsovereenkomsten over 2021 met opdrachtgevers. De definitieve afrekening zal, na instemming AB, in 2022 aan de betreffende opdrachtgevers betaald worden. Het betreft gemeente Amsterdam (703k), gemeente Aalsmeer (80k), gemeente Amstelveen (123k) en gemeente Diemen (42k).
Het restant is in twee posten te splitsen, 993k wordt veroorzaakt door te betalen facturen voor de inhuurkosten van december 2021 welke in rekening wordt gebracht in januari. En 778k bestaat uit facturen voor overige materiele kosten en waarvoor de prestatie reeds in 2021 is geleverd, de grootste facturen hiervan zijn een beschikking in het kader van LOD te betalen aan de PNH (278k), de kosten voor de milieucontroles (133k), de kosten voor de keuringen van de Veiligheidsregio (47k), een reservering voor de kosten van het varend ontgassen (42k), een factuur voor een cursus ten laste van het kwaliteitsimpulsbudget (26K), te betalen loonkosten veroorzaakt door de 13e run (24k) en het restant zijn nog te betalen facturen met een bedrag lager dan 15k.

Vooruitontvangen bedragen 12.831k

Het bedrag vooruitontvangen bedragen betreft de bijdragen van de founding fathers voor het eerste kwartaal 2022 voor een totaal bedrag van 12.788k en een vooruitontvangen betaling van het Ministerie I en W voor het varend ontgassen.

Bijlage 1
Overzicht taakvelden per programma

(bedragen x € 1.000)

Taakveld, programma, kostensoort	Gewijzigde begroting 2021 lasten	Gewijzigde begroting 2021 baten	Gewijzigde begroting 2021 saldo	Realisatie 2021 lasten	Realisatie 2021 baten	Realisatie 2021 saldo
Programma Bouw						
Inkomsten		-14.524	-14.524		-14.284	-14.284
Salarislasten	5.201		5.201	4.037		4.037
Inhuur	3.817		3.817	5.000		5.000
Materieel	295		295	319		319
Taakveld 8.3 Wonen en bouwen	**9.313**	**-14.524**	**-5.210**	**9.355**	**-14.284**	**-4.929**
Totaal programma Bouw	**9.313**	**-14.524**	**-5.210**	**9.355**	**-14.284**	**-4.929**
Programma Bodem						
Inkomsten		-6.415	-6.415		-6.237	-6.237
Salarislasten	4.520		4.520	3.908		3.908
Inhuur	170		170	691		691
Materieel	-		-	0		0
Taakveld 7.4 Milieubeheer	**4.690**	**-6.415**	**-1.724**	**4.599**	**-6.237**	**-1.638**
Totaal programma Bodem	**4.690**	**-6.415**	**-1.724**	**4.599**	**-6.237**	**-1.638**
Programma Milieu						
Inkomsten		-27.128	-27.128		-27.252	-27.252
Salarislasten	13.367		13.367	12.424		12.424
Inhuur	3.496		3.496	4.870		4.870
Materieel	1.938		1.938	1.524		1.524
Taakveld 7.4 Milieubeheer	**18.801**	**-27.128**	**-8.327**	**18.818**	**-27.252**	**-8.434**
Totaal programma Milieu / BRZO	**18.801**	**-27.128**	**-8.327**	**18.818**	**-27.252**	**-8.434**
Programma Randvoorwaardelijk						
Inkomsten		-4.680	-4.680		-4.674	-4.674
Salarislasten	3.067		3.067	3.263		3.263
Inhuur	1.054		1.054	877		877
Materieel	85		85	60		60
Taakveld 7.4 Milieubeheer	**4.207**	**-4.680**	**-474**	**4.200**	**-4.674**	**-475**
Inkomsten		-2.305	-2.305		-2.302	-2.302
Salarislasten	1.511		1.511	1.607		1.607
Inhuur	519		519	432		432
Materieel	42		42	30		30
Taakveld 8.3 Wonen en bouwen	**2.072**	**-2.305**	**-233**	**2.068**	**-2.302**	**-234**
Totaal programma Randvoorwaardelijk	**6.279**	**-6.986**	**-707**	**6.268**	**-6.977**	**-709**
Programma Bedrijfsvoering						
Inkomsten		-18	-18		-126	-126
Salarislasten	7.817		7.817	7.194		7.194
Inhuur	2.018		2.018	1.129		1.129
Materieel	6.099		6.099	6.614		6.614
Taakveld 0.4 Overhead	**15.933**	**-18**	**15.915**	**14.936**	**-126**	**14.810**
Onvoorzien	124		124	-		-
Taakveld 0.8 Overige baten en lasten	**124**	-	**124**	-	-	-
Taakveld 0.9 Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-
Totaal programma Bedrijfsvoering	**16.057**	**-18**	**16.038**	**14.936**	**-126**	**14.810**
Saldo voor mutaties reserves	**55.140**	**-55.070**	**70**	**53.977**	**-54.876**	**-900**
Programma Bedrijfsvoering						
Taakveld 0.10 Mutaties reserves	**175**	**-65**	**110**	**67**	-	**67**
Totaal programma Bedrijfsvoering	**175**	**-65**	**110**	**67**	-	**67**
Saldo na mutaties reserves	**55.316**	**-55.136**	**180**	**54.044**	**-54.876**	**-832**

Bijlage 2 Bijdrage per deelnemer

Deelnemer	UVO 2021	Gewijzigde begroting OD NZKG 2021	(bedragen x € 1.000) Realisatie 2021	(bedragen x € 1.000) Afwijking 2021
Gemeente Amsterdam	21.196	20.868	20.493	-376
Provincie Noord-Holland	18.230	18.083	18.232	148
Gemeente Zaanstad	2.902	2.821	2.938	117
Gemeente Haarlemmermeer	8.499	8.429	8.536	107
Gemeente Aalsmeer	413	395	334	-62
Gemeente Amstelveen	733	799	610	-188
Gemeente Diemen	321	312	262	-50
Gemeente Ouder-Amstel	201	211	226	16
Gemeente Uithoorn	280	280	283	3
Provincie Flevoland	339	340	344	4
Provincie Utrecht	1.034	1.034	1.086	52
Totaal UVO baten	**54.149**	**53.573**	**53.345**	**-228**
Projecten + Offertes		1.055	854	-201
Subsidies		202	277	75
Externe detachering		151	205	54
Overig		89	185	96
Onttrekking reserves		66	-	-66
Vrijval voorziening			10	10
Overig baten		**1.563**	**1.531**	**-32**
Totale baten		**55.136**	**54.876**	**-260**

Bijlage 3 Berekening financiële kengetallen

Hieronder volgt de berekening van de financiële kengetallen en toelichting daarop. Zie paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing voor de beoordeling van en toelichting op de kengetallen.

Tabel: netto schuldquote

(bedragen x €1.000)

Netto schuldquote	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Vaste schulden	-	-	-	-	
Netto vlottende schuld	2.613	1.520	3.870	4.627	1.621
Overlopende passiva	12.684	14.016	13.781	13.781	15.550
Financiële activa (excl. verstrekte leningen)					
Financiële activa (verstrekte leningen)					
Uitzettingen < 1 jaar *	16.740	11.628	19.229	19.229	20.398
Liquide middelen	10	5.263	5	5	197
Overlopende activa	1.405	1.216	1.599	1.599	544
Totale baten (excl. mut. res.)	48.303	48.556	52.063	55.266	54.876
Netto schuldquote	**-6%**	**-5%**	**-6%**	**-4%**	**-7%**

De netto schuldquote wordt berekend door het saldo van de schulden en vorderingen te delen door te totale baten.

Tabel: solvabiliteitsratio

(bedragen x €1.000)

Solvabiliteitsratio	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Eigen vermogen	3.440	2.267	3.254	2.716	4.010
Balanstotaal*	8.337	7.213	9.852	8.283	9.714
Solvabiliteit	**41%**	**31%**	**33%**	**33%**	**41%**

*Gecorrigeerd met voorschotten opdrachtgevers

De verhouding tussen het eigen en totale vermogen geeft de ratio voor de solvabiliteit

Tabel: structurele exploitatieruimte

(bedragen x €1.000)

Structurele exploitatieruimte	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Totale structurele lasten	48.323	50.974	51.583	55.266	53.574
Totale structurele baten	47.504	51.181	51.957	55.260	54.865
Totale structurele toevoegingen aan de reserves	-	-	-	-	-
Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	-	-	-	-	-
Totale baten	49.726	51.211	52.063	55.585	54.876
Structurele exploitatieruimte	**-2%**	**0%**	**1%**	**0%**	**2%**

en structurele toevoegingen en onttrekkingen van reserves. Het resultaat hiervan wordt gedeeld door de totale baten.

Bijlage 4 Meerjarig overzicht risico's

In onderstaande tabel zijn de strategische bedrijfsrisico's van de OD NZKG opgenomen in een meerjarig overzicht. Per risico is aangegeven wat het geschat financieel effect is, de kans dat het risico zich voordoet en in welk jaar dit zich kan voordoen.

Tabel: meerjarig overzicht noodzakelijk weerstandsvermogen

Risico's bedragen x 1.000 euro	Totaal geschat financieel effect	Risico-bedrag 2021	Risico-bedrag 2022	Risico-bedrag 2023	Risico-bedrag 2024	Risico-bedrag 2025	Risico-bedrag 2026
Verandering in Wet- en regelgeving							
a. Extra werk borging operationele kwaliteit Omgevingwet	760	380	380	380	380	152	152
b. Personele consequenties wet Kwaliteitsborging bouw	1.104	0	110	221	221	110	110
c. Algemene Verordening Gegevensbescherming	2.280	114	114	114	114	114	114
d. Klimaatakkoord en interfererende wetgeving	-						
e. Natuurwet, gevolgen vergunning verlening PAS uitspraak	-						
kans dat het risico zich voordoet		*groot*	*groot*	*groot*	*groot*	*groot*	*groot*
Verandering in Wetgeving	**4.144**	**494**	**604**	**715**	**715**	**376**	**376**
Covid pandemie, conjuncturele ontwikkelingen en arbeidsmarkt							
a. omzetfluctuatie door conjuncturele ontwikkelingen en Covid	1.137	221	114	114	114	114	114
b. niet realiseren van de dekkingsbijdrage overhead, arbeidsmarkt en inhuur	855	162	86	86	86	86	86
kans dat het risico zich voordoet		*klein*	*klein*	*klein*	*klein*	*klein*	*klein*
Covid pandemie, conjuncturele ontwikkelingen en arbeidsmarkt	**1.992**	**383**	**199**	**199**	**199**	**199**	**199**
Bedrijfsvoering							
a. risico nieuw zaaksysteem	-	-	-	-	-	-	-
b. informatiebeveiliging	500	-	100	100	100	100	100
kans dat het risico zich voordoet		*gemiddeld*	*gemiddeld*	*gemiddeld*	*gemiddeld*	*gemiddeld*	*gemiddeld*
Bedrijfsvoering	**500**	**-**	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**
Prestatiegericht financieren							
a. afwijking t.o.v. vastgesteld kengetal	1.137	227	569	227	227	227	227
b. risico onderhandenwerk bouw en bodem	679	355	339	339	339	339	339
kans dat het risico zich voordoet		*groot*	*groot*	*groot*	*groot*	*groot*	*groot*
Prestatiegericht financieren	**1.816**	**583**	**908**	**567**	**567**	**567**	**567**
Totaal	**8.452**	**1.460**	**1.812**	**1.581**	**1.581**	**1.242**	**1.242**

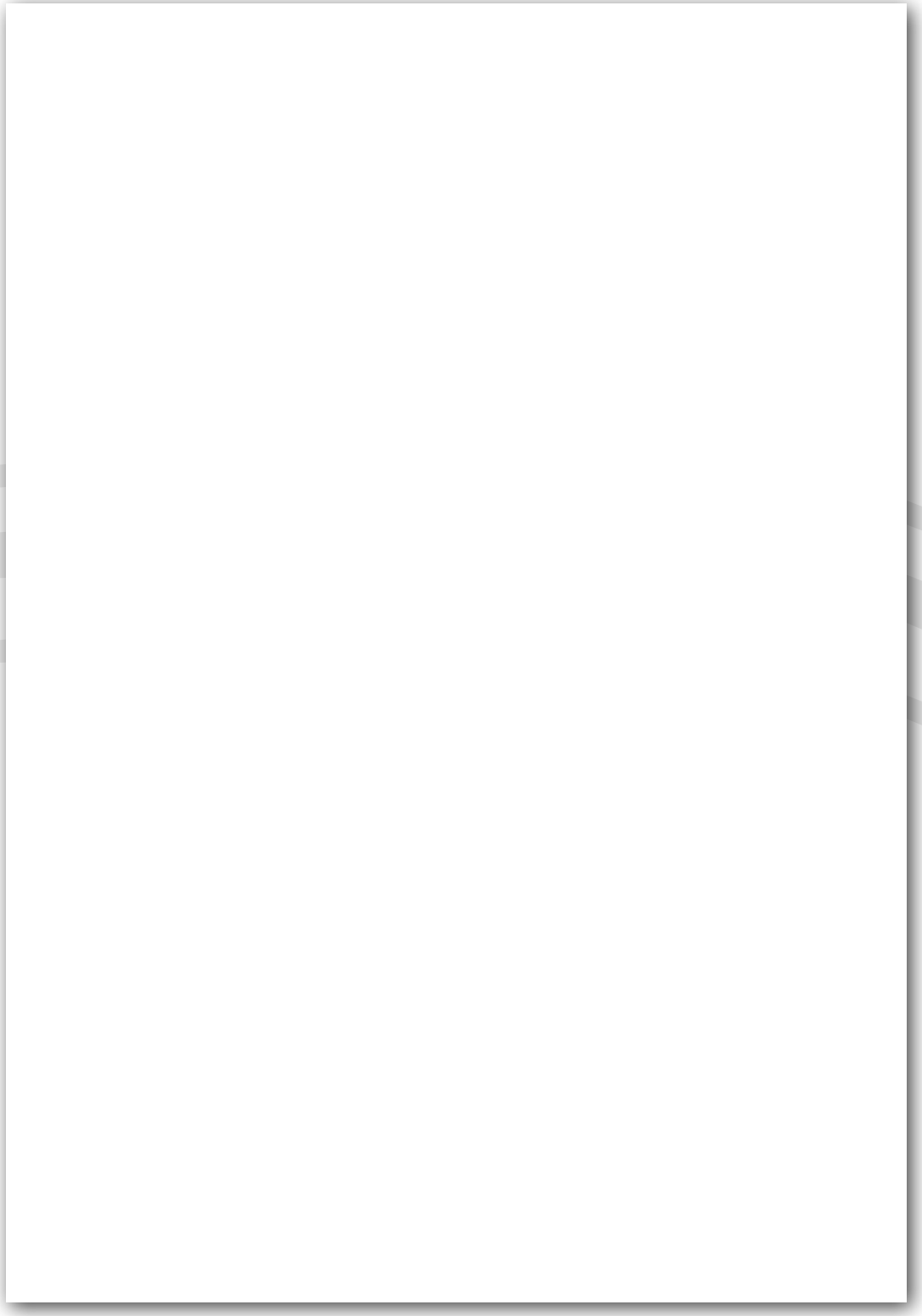
Risico matrix

Financieel gevolg	laag		*Prioriteit*		hoog	
5	**5**	**10**	**15**	**20**	**25**	hoog
4	**4**	**8**	**12**	**16**	**20**	
3	**3**	**6**	**9**	**12**	**15**	
2	**2**	**4**	**6**	**8**	**10**	
1	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	laag
	1	2	3	4	5	
			Kans			

Bijlage 5 Sisa (Single Informatie Single Audit)

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2021 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 3-2-2022							
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
IenW	**E23**	**Proefontgassing** DCMR Milieudienst Rijnmond, Provincie Zuid-Holland en Omgevingsdienst	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E23/01*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E23/02*			
			-€ 1.885	Nee			

Bijlage 6 Controleverklaring accountant

Wij bekijken de toekomst van alle kanten

Omgevingsdienst
noordzeekanaalgebied

www.odnzkg.nl

Omgevingsdienst
noordzeekanaalgebied

Ebbehout 31
1507 EA Zaandam
www.odnzkg.nl

Kaderbrief Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied 2023-2026

Inleiding

Met de kaderbrief 2023-2026 schetsen wij ontwikkelingen die van invloed zijn op OD NZKG en op het meerjarig financieel beleid. In de kaderbrief staan de uitgangspunten waarop de meerjarenbegroting wordt gebaseerd. Deze kaderbrief is daarmee ook input voor de kadernotities 2023/strategische agenda van de deelnemers van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied.

De OD NZKG staat voor een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving: een mooie missie in een dynamisch gebied waar veel verschillende en soms tegenstrijdige belangen spelen. In de huidige context van onder meer de enorme klimaatopgave, de stikstofcrisis en de nodige issues op het gebied van externe veiligheid doet vergunningverlening, toezicht, handhaving en - gevraagd en ongevraagd – adviseren er meer toe dan ooit. Omdat we door de aard van het werk meldingen en zienswijzen krijgen van omwonenden én veel bij bedrijven komen, weet de ODNZKG als geen andere overheid wat er speelt in het werkgebied op de unieke combinatie van milieu, bodem, bouw, veiligheid, milieu-gerelateerde gezondheid, duurzaamheid en energie. Die kennis wordt ingezet om de leefbaarheid te borgen en om grote opgaven als de energietransitie, de transformatie van gebieden en het verbeteren van de milieu-gerelateerde gezondheid te realiseren. Zo worden beleidsmatige opgaven van gemeenteraden, provinciale staten en het parlement vertaald naar de praktijk van de bedrijven en voedt vice versa de praktijkervaring van de ODNZKG de beleidsmakers.

Speerpunten in de strategische agenda 2022-2024

Om focus te houden hebben we een strategische agenda 2022-2024 opgesteld. In de kaderbrief benoemen we de belangrijkste opgaven voor de komende jaren. De strategische agenda werken we verder uit, met daaraan gekoppeld de resultaatgebieden voor de komende jaren.

De strategische agenda bestaat uit drie samenhangende en elkaar versterkende onderdelen:

1. Inhoudelijke opgaven op het gebied van klimaat, milieu-gerelateerde gezondheid, en transformatie gebieden
2. Versterking van ons instrumentarium op het vakgebied vergunning verlenen, toezicht houden, handhaven en adviseren
3. Organisatieontwikkeling: wat is er nodig binnen de ODNZKG om punt 1 en 2 te realiseren.

1. Inhoudelijke opgaven: klimaat, milieu-gerelateerde gezondheid, en transformatie gebieden

We hebben drie inhoudelijke thema's benoemd waar de komende jaren het accent op ligt. Het betreft thema's waarop de opdrachtgevers ambities en uitdagingen hebben.

Klimaat: Duurzame energiebronnen zijn de toekomst en er is veel aandacht voor energiebesparing en energieopslag. Als OD NZKG richten we ons op de maximale benutting van onze kennis en expertise in de uitvoering van het VTH- en advies-werk, als ook in netwerk -en samenwerkingsverbanden voor CO2-reductie en het terugdringen van het gebruik van primaire grondstoffen. Het gaat hier met name om het (her)gebruik van grondstoffen, industriële innovatie,

verlaging van het energieverbruik waar mogelijk en optimaal gebruik van nieuwe vormen van energie en warmte.

Verbetering van milieu gerelateerde gezondheid: bedrijven en bewoners zitten dicht bij elkaar in het werkgebied van de OD NZKG. De inzet is gericht op het verbeteren van milieu gerelateerde gezondheid door het verminderen van de negatieve effecten van bedrijfsactiviteiten op de gezondheid van inwoners. Dit kan door bijvoorbeeld bij wettelijke normeringen met bandbreedtes te zorgen dat de laagste (strengste) norm wordt gehanteerd en daarmee de leefomgeving maximaal wordt beschermd. Ook worden vroegtijdig gezondheidsrisico's gesignaleerd bij keuzes in de benutting van de ruimte voor nieuwe/andere functies. De OD NZKG gaat scherper aan de wind varen bij regulering en toezicht op de effecten van industriële activiteiten die invloed hebben op de gezondheid van mensen in de omgeving.

Transformatiegebieden: dit zijn gebieden in onze regio die ontwikkeld worden van bedrijfsterrein naar een woon-/werkgebied of industriële gebieden in de nabijheid van - beoogde - woongebieden. Vanuit de expertise van de OD NZKG worden alle belangen gewogen en wordt geadviseerd over de bestemmingskeuze van deze gebieden. Wij doen dit door het toepassen van kennis van relevante milieuaspecten aan de voorkant van het VTH-proces (ontwerp) en ruimtelijke planvormingsproces, zodat het bijdraagt aan een verantwoord gebruik van grond en milieuruimte. OD NZKG wordt door gemeenten herkend als expertisecentrum en belangrijke stakeholder bij te maken keuzes in de benutting van de fysieke ruimte boven en onder de grond.

2. Versterking van het instrumentarium op het vakgebied vergunning verlenen, toezicht houden, handhaven en adviseren

De OD NZKG is de oren, ogen en neus van de regio. Onze kennis en informatie is onmisbaar voor bestuurders, beleidsmakers en inwoners. De kern van het werk is het beschermen en verbeteren van het milieu, bodem en deels bouw. Vertrekpunt zijn de beleidskaders voor VTH en de inhoudelijke wet- en regelgeving. Een belangrijke uitdaging is om de uitvoering hier continue goed op aan te laten sluiten. Grote maatschappelijke opgaven, zoals klimaat en gezondheid, maar ook veranderende wet- en regelgeving, zoals de Omgevingswet, vragen om continue versterken en verbeteren van de VTH-inzet.

Een belangrijke ontwikkelopgave hierin is om meer informatie gestuurd te gaan werken. Om uiteindelijk van meer productgericht meer effectgerichte informatie te genereren. Om dat te kunnen doen is een goede basis nodig met actuele, valide en volledige informatie. Maar ook nieuwe informatie die meer is gericht op hoe de informatie van de OD NZKG kan bijdragen aan de maatschappelijke opgaven.

Met de ontwikkelagenda VTH wordt inhoudelijk de eerste richting bepaald. Aan de hand van acht inhoudelijke thema's worden de belangrijkste regionale verbeterpunten in het beleid en de uitvoering in kaart gebracht. Dit kan gaan over tekorten in beleid en over ontwikkelopgaven in de uitvoering. Het opstellen van deze ontwikkelagenda gebeurt in nauwe samenwerking met de betrokken overheden. De komst van de Omgevingswet maakt hier een belangrijk onderdeel van uit.

OD NZKG werkt nauw samen met de omgeving. Leidraad voor de samenwerking met de betrokken overheden is de gesloten cyclus beleid - uitvoering, waarin allen hun rol, belang en bijdrage hebben. Het uitgangspunt hiervoor is *één overheid*, op basis van rolvastheid en wederzijds verwachtingen management. Door samenlevingsgericht te werken wordt het vertrouwen van inwoners, bedrijven en partners versterkt en is er meer draagvlak voor het werk van de OD NZKG.

3. Organisatieontwikkeling: wat is er nodig om de opgaven te realiseren. De OD NZKG van nu en morgen

De strategische agenda geeft een duidelijk accent in het opgavegericht en samenlevingsgericht werken voor de komende jaren. De OD NZKG past zich aan om "up tot standard" te blijven op bijvoorbeeld nieuwe technologische ontwikkelingen en op het maatschappelijk draagvlak voor bedrijven in de leefomgeving en inhoudelijke ontwikkelingen als bijvoorbeeld groene waterstof. Dit vraagt professioneel handelen, kennisontwikkeling, samenleving gericht werken en een innovatie agenda.

Samenlevingsgericht betekent dat alle belangen die samen de samenleving maken, meewegen in het werk van de OD NZKG. Dit is ook een punt van aandacht uit het Randstedelijk rekenkamerrapport over de VTH-uitvoering Tata Steel. De samenleving bevraagt ons op onze bijdrage aan de maatschappelijke opgaven. Daarbij beoogt de OD NZKG maximaal transparant te zijn.

Innovatie en vernieuwing
OD NZKG heeft de afgelopen jaren stevig geïnvesteerd in informatie- en data gestuurd werken en blijft dat doen. Het team van informatieanalisten ondersteunt de werkzaamheden van de vergunningverleners, adviseurs en inspecteurs met gerichte informatieanalyses. Denk aan de vertaling van doelstellingen van opdrachtgevers naar taken voor de OD NZKG, het stellen van prioriteiten in de uitvoering, het efficiënter maken van het werk in de uitvoering en bij het analyseren van de resultaten van ons werk. Ook is er inmiddels een behoorlijke kennis en ervaring met robotic proces automation in de VTH-processen. Gezien het succes wordt procesautomatisering verder vormgeven en structureel onderdeel van de werkprocessen. De winst is dat schaars bouwkundig en milieu-hygiënisch geschoolde medewerkers zich volledig kunnen richten op de inhoud van hun inhoudelijke werk.

Speerpunten 2023

Omgevingswet
De inwerkingtreding van de Omgevingswet staat op moment van schrijven gepland voor 1 juli 2022. De nieuwe regels hebben ingrijpende gevolgen voor bijna alle taken en werkprocessen van de omgevingsdiensten. In de jaren 2023-2025 zal blijken hoe de nieuwe regels in de praktijk uitpakken en zullen onduidelijkheden langzamerhand via jurisprudentie worden opgehelderd. Een zorgpunt is het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO), dat op een minimaal niveau van start zal gaan en in de loop der jaren verder moet worden ontwikkeld. Op dit moment is zelfs wat betreft regelgeving nog niet alles duidelijk. Zo is er nog volop discussie tussen het Rijk en de koepels over het nieuwe basistakenpakket van de omgevingsdiensten. Voor een goed verloop van het primaire proces is de ODNZKG afhankelijk van een goed functionerend DSO.

Ook over de financiering is veel onzeker: denk aan de bekostiging van de gemeenten voor de te decentraliseren bodemtaken en aan de door de VNG geclaimde omvangrijke bijdragen van het Rijk in de oplopende transitiekosten van de decentrale overheden en hun uitvoeringsorganisaties.

Wet Kwaliteitsborging bouw
Volgens planning treedt Wet kwaliteitsborging bouw (Wkb) voor de 1e fase gelijktijdig met de Omgevingswet in werking. De impact wordt voor de OD NZKG in kaart gebracht. De wijziging in de uitvoering van taken heeft in ieder geval personele consequenties. Vooralsnog gaan we ervan uit dat dit opgevangen kan worden door de flexibele schil. De verwachting is dat de impact voor 2023 bij de halfjaarrapportage 2022 bekend is.

Opvolging aanbevelingen onderzoeken
In 2021 zijn verschillende rapporten gepubliceerd die relevant zijn voor onze organisatie. Zoals het rapport van de commissie Van Aartsen "Om de leefomgeving". Concreet worden in dit rapport tien

aanbevelingen voor het versterken van het VTH-stelsel gegeven. Deze hebben we voor onze organisatie en samen met de regionale partners geduid. Het betreft aanbevelingen waarmee de OD NZKG zelf aan de slag gaat maar ook punten waarbij we vooral actief de ontwikkelingen (vanuit Den Haag) moeten volgen. In dit kader is eind 2021 de Kamerbrief verbeterplan VTH-stelsel gepubliceerd. Deze Kamerbrief bevat aanzetten voor de aanpak van de tien aanbevelingen van de commissie Van Aartsen. Over de invulling praten we met andere (regionale) overheden in 2022 door in regiobijeenkomsten, die zijn ingepland door Ministerie van I&W. Onder meer de plannen met betrekking tot landelijke normfinanciering kunnen van invloed zijn op de financiering in 2023 en verder.

Ook is het onderzoeksrapport gepubliceerd van de Randstedelijke Rekenkamer "Stof tot nadenken. Onderzoek naar de kwaliteit van de uitvoering van VTH-taken bij Tata Steel en Harsco". Op de bevindingen en aanbevelingen hierin heeft de OD NZKG een actieplan opgesteld. Dit heeft als eerste focus TATA Steel, maar krijgt ook een bredere scope dan Tata Steel voor ingezette verbeteringen en manier van werken van de OD NZKG als geheel.

Verder verschenen in 2021 publicaties van de Algemene Rekenkamer over de kwaliteit van data en de effectiviteit van de aanpak van milieucriminaliteit en –overtredingen bij Brzo en net-niet Brzo-inrichtingen, de rapporten "Een onzichtbaar probleem" en "Handhaven in het duister". Dit maakt duidelijk dat investeringen in de datakwaliteit nodig zijn. Ook is inzichtelijk gemaakt dat verbeteringen nodig zijn voor bijvoorbeeld normen rondom effectiviteit, informatiepositie en begrijpelijke keuzes in de handhaving. Recent verscheen over deze thematiek de Kamerbrief Omgevingsveiligheid aan de Tweede Kamer. In deze Kamerbrief wordt de voortgang gemeld van het programma 'Liever een goede buur', waarin Rijk, provincies, gemeenten en OD's samen optrekken om VTH te versterken en milieucriminaliteit tegen te gaan.

Financiële ontwikkelingen 2023

Algemeen Financiële ontwikkelingen

Per 1 januari 2017 is prestatiegerichte financiering (PGF) ingevoerd. De financiering doet recht aan de individuele productie en prestaties voor de opdrachtgevers en sluit aan bij de wens om te komen tot een level playing field via een uniform uitvoeringsniveau. Om de systematiek door te ontwikkelen is bij de invoering besloten de kengetallen in relatie tot het uniforme uitvoeringsniveau voor een periode van twee jaar (2017-2018) te valideren. Per 2019 zijn de kengetallen en daaraan gekoppelde (vaste) volumes voor een periode van 4 jaar ingevoerd. Eveneens is bestuurlijk afgesproken om na deze periode te evalueren en noodzakelijke wijzigingen per 2023 in te voeren, ervan uit gaande dat de Omgevingswet zou zijn ingevoerd.

Met betrekking tot de gevalideerde kengetallen zijn er een aantal ontwikkelingen die impact hebben op de volumes en kengetallen. Meest in het oog springend zijn de toename van het aantal (complexe) vergunningsaanvragen, MER aanvragen en oprichtingsvergunningen, inzet t.b.v. datacenters maar ook het aantal Wob aanvragen die substantieel meer capaciteit vragen dan de kengetallen in voorzien.

De verwachte implementatie van de Omgevingswet in 2022 heeft grote impact op ons werk. Momenteel wordt de impact in beeld gebracht en verwachten wij een sterk gewijzigde product diensten catalogus (PDC) en daaraan gekoppelde kengetallen en financiering. Ervan uitgaande dat de Omgevingswet niet verder wordt uitgesteld, verwachten wij per 2024 een aangepaste PDC en financiering in te kunnen voeren.

Aangezien dit een jaar later is dan voorzien is het noodzakelijk om meerdere producten eerder te valideren en met een voorstel te komen tot aanpassing van de kengetallen/volumes per 2023

ev. De consequenties voor 2023 worden in de UVO's voor 2023 per opdrachtgever besproken. Het valideren van de kengetallen/volumes zal in 2023 worden uitgevoerd.

Daarnaast hebben we te maken met autonome ontwikkelingen waardoor extra inzet nodig is in 2023 e.v. Dit betreft o.a. de implementatie van de wet WOO, inzet voor Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) en het uitvoeren van de wettelijke basistaak gesloten bodem energie (GBES).

OD NZKG wil in 2023 nog meer inzetten op (landelijke) beleidsvraagstukken zoals de inzet op cybercriminaliteit, het scherper vergunnen en het verbeteren van onze datakwaliteit zodat nog beter invulling kan worden gegeven aan onze strategische agenda.

In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van de volume/kengetal vraagstukken, autonome ontwikkelingen en beleidswensen. In deze kaderbrief is de impact hiervan in euro's nog niet voor alle posten bekend, daarom is hiervoor een PM post opgenomen. Bij het opstellen van de meerjarenbegroting 2023-2026 wordt dit waar mogelijk nader in euro's geduid. Voor de PM posten waar dit nog niet mogelijk is zal dit worden betrokken bij het opstellen van de UVO 2023 en voortijdig worden besproken met de verschillende opdrachtgevers

Tata Steel

2022

Recente plannen doen beroep op extra inzet door de OD NZKG die niet verwerkt is in de begroting van de UVO 2022, omdat hiervoor nog besluitvorming door provinciale staten nodig is. Dit heeft ook een doorwerking in de raming voor de UVO 2023. Het gaat onder meer over de Roadmap+ van Tata Steel, waarin extra maatregelen zijn aangekondigd om de leefbaarheid in de IJmondregio te verbeteren, de uitvoering van taken door de OD NZKG in het kader van de energietransitie (groen staal) en de aanpak van de Zeer Zorgwekkende Stoffen. Met de provincie Noord-Holland zijn we in gesprek hoe we hier op een goede manier invulling aan kunnen geven.

Meerjarenraming 2023-2026

De dynamiek en de politieke aandacht in het Tata Steel dossier blijft onverminderd groot. Recent heeft Tata Steel aangekondigd om over te stappen op de waterstofroute, waarbij een beroep op de overheden is gedaan om deze ontwikkeling maximaal te faciliteren en extra inzet te plegen om vergunningsprocedures versneld te kunnen doorlopen. Deze ontwikkeling noodzaakt om extra te investeren in de uitvoering van de VTH-taken door de OD NZKG

De ambities zijn groot, maar de voorgestelde waterstofeconomie staat nog in de kinderschoenen. De OD NZKG is een breder traject gestart om de ontwikkelingen rondom waterstof in relatie tot de (toekomstige) werkzaamheden, ook voor de andere opdrachtgevers in kaart te brengen. De reservering in de meerjarenraming beperkt zich tot de extra kennis en inzet die nodig is in relatie tot de vergunningaanvragen van Tata Steel. Deze ontwikkeling noodzaakt om extra te investeren in de uitvoering van de VTH-taken door de OD NZKG. Voor de onderbouwing van het benodigde budget voor deze extra uitgaven zijn we uitgaan van de planning van de vergunningaanvragen van Tata Steel. Grofweg is de voorlopige inschatting dat we de komende vier jaren 80 extra vergunningen verwachten. Daarnaast blijft de maatschappelijke druk om de vergunningen van Tata Steel maximaal aan te scherpen en de leefomgevingskwaliteit in de IJmondregio te verbeteren. Het uitvoeringsprogramma Tata Steel VTH 2020-2022 kent een doorloop naar 2023 vanwege de gevraagde extra inspanningen om de Roadmap+ te monitoren, de extra vergunningaanvragen in dit kader adequaat te kunnen afhandelen en de huidige inzet op verbetering van de relaties met de omgeving te kunnen continueren. Daarnaast heeft de transitie van Tata Steel ook consequenties voor de huidige vergunningen van de bestaande werkeenheden.

Raming 2023 e.v.: PM

Omgevingswet en Wet Kwaliteitsborging Bouw

De Omgevingswet en Wet Kwaliteitsborging Bouw (Wkb) treden naar verwachting in werking op 1 juli 2022. In het DB van 24 juni 2021 zijn de gevolgen daarvan besproken en zijn de eerder vastgestelde financiële uitgangspunten als volgt aangevuld voor de meerjarenbegroting 2023-2026:

We creëren net als voor 2022 financiële rust in 2023 voor zowel de OD NZKG als de opdrachtgevers.

In de meerjarenbegroting worden voor 2023 net als voor 2022 alleen de volgende inhoudelijke wijzigingen doorgevoerd:

- *De effecten van de verschuiving van bodemtaken van provincie naar gemeenten;*
- *Voor de bouwtaken de effecten van de eerste fase van de Wet kwaliteitsborging voor 2023;*
- *In 2022 brengen we vervolgens de overige implicaties in beeld voor we definitieve andere afspraken maken over de financiering vanaf 2023.*

De Omgevingswet heeft grote administratieve gevolgen waarbij gegevens in registers en het zaaksysteem moeten worden aangepast. De milieubelastende activiteiten in de huidige inrichtingen moeten worden bepaald en vastgelegd; de risicovolle milieubelastende activiteiten (ook buiten inrichtingen) opgenomen in het Register Externe Veiligheid. Gegevens over de ondergrond, zoals bodemverontreinigingen, moeten worden vastgelegd in het Bodeminformatiesysteem. Deze omzettingen vragen een grote inzet en zullen over meerdere jaren uitgevoerd moeten worden. Voor de omzetting naar milieubelastende activiteiten is een eerste raming gemaakt van in totaal €1,9 mln. over 3 jaar. Voor 2023 betreft dit een bedrag van € 662K. De overige financiële implicaties van deze ontwikkelingen zijn nog niet bekend en daarom nog niet verwerkt in deze kadernota.

Onvoorziene issues

Na de invoering van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging kan de OD NZKG in 2022/2023 in de uitvoering tegen onvoorziene issues aanlopen. Om hierop adequaat te kunnen anticiperen is er in onze algemene risico reserve een risicobedrag opgenomen.

Indexatie 2023-2026

In deze kaderbrief zijn de al bekende mutaties opgenomen voor 2023 ten opzichte van de vorige bestuurlijk vastgestelde meerjarenbegroting 2022-2025. De mutaties zijn het gevolg van:

- Nog vast te stellen (concept) uitvoeringsovereenkomsten voor 2022;
- Prijscompensatie in overeenstemming met de consumentenprijsindex CPI van het CPB (tabel 1);
- Cumulatieve loonkostencompensatie (tabel 2).

Eind 2021 zijn de uitvoeringsovereenkomsten 2022 (UVO's) samen met de ambtelijk opdrachtgevers besproken en in concept vastgesteld.

De volumeafspraken zijn per opdrachtgevers verwerkt in bijlage 1.

Wijziging CAO en loon- en prijscompensatie
Vanaf 2023 wordt rekening gehouden met standaard kostenstijgingen voor prijzen en voor lonen. De prijscompensatie is gebaseerd op de prijs bruto binnenlands product van het Centraal Planbureau (CPB), dit is in overeenstemming met het bestendig beleid. De prijsstijging voor 2023 is naar verwachting 1,9% (380K).
Over 2020 is de werkelijke kostenstijging voor prijzen 0,1% hoger dan waarmee de prijzen in de begroting zijn doorgerekend. De nacalculatie 2020 komt hiermee op 20K.

Tabel 1 *Bedragen x € 1.000*

Prijscompensatie	2023	2024	2025	2026
Nacalculatie prijscompensatie 2020 (0,1%)	20	20	20	20
Prijscompensatie 2023 (1,9%)	380	380	380	380
TOTAAL	**400**	**400**	**400**	**400**

De huidige cao eindigt op 1 januari 2022. Het is nog niet bekend wat de cao-stijging is voor 2022.
Over 2021 is de werkelijke, structurele, kostenstijging voor lonen 0,48% hoger dan waarmee de lonen in de begroting zijn doorgerekend. De nacalculatie 2021 komt hiermee op 175K.
In onze meerjarenbegroting wordt jaarlijks rekening gehouden met een cumulatieve looncompensatie van 2%. Doel van deze methodiek is het voorkomen van grote schommelingen in tarieven ten gevolge van cao-afspraken. Als de loonontwikkeling in de toekomst weer lager is, zal het percentage opnieuw worden herzien.
De premie ABP-werkgeversdeel blijft in 2022 gelijk als die van 2021.

Tabel 2 *Bedragen x € 1.000*

Looncompensatie	2023	2024	2025	2026
Nacalculatie cao-ontwikkelingen 2021 (0,48%)	175	175	175	175
Looncompensatie (2%)	729	1.458	2.187	2.916
TOTAAL	**904**	**1.633**	**2.362**	**3.091**

Bijlage 1. Deelnemersbijdragen 2023

De verwachte deelnemersbijdragen 2023 zijn inclusief het effect van de overdracht van de provinciale bodemtaken naar de gemeenten en een verwacht effect van 50% toepassing van de Wet kwaliteitsborging Bouw. Voor volume/kengetal vraagstukken, autonome ontwikkelingen en beleidswensen is een PM post opgenomen. Bij het opstellen van de meerjarenbegroting 2023-2026 wordt dit waar mogelijk nader in euro's geduid. Het bedrag per deelnemer kan hierdoor nog wijzigen.

Wijzigingen deelnemerbijdragen 2023

Deelnemer / Contractpartner	A. BEGROTING 2022 o.b.v. UVO 2021	B. UVO 2022 volume afspraken en tarief 2022 meerjaren begroting	C. Loon- en prijsstijging 2023	D. Tata	E. MBA's	F. WKB en Bodem	G. Volume, autonome, beleid ontwikkelingen	H. BEGROTING 2023
Gemeente Amsterdam	21.690	399	496		294	-396	PM	22.482
Provincie Noord-Holland	18.655	132	422	PM	12	-817	PM	18.404
Gemeente Zaanstad	2.970	15	67		136	26	PM	3.214
Gemeente Haarlemmermeer	8.697	580	208		190	325	PM	10.000
Gemeente Aalsmeer	423	7	10		7	97	PM	543
Gemeente Amstelveen	654	77	16		10	118	PM	875
Gemeente Diemen	311	11	7		2	54	PM	386
Gemeente Ouderamstel	205	20	5		4	39	PM	273
Gemeente Uithoorn	287	15	7		6	49	PM	364
Provincie Flevoland	347	59	9		1	0	PM	415
Provincie Utrecht	1.058	-105	21		1	0	PM	976
Totaal UVO	**55.298**	**1.211**	**1.268**	**0**	**662**	**-506**	**0**	**57.933**
Overige baten	**1.583**	**0**	**36**	**0**	**0**	**0**	**0**	**1.619**
TOTAAL	**56.881**	**1.211**	**1.304**	**0**	**662**	**-506**	**0**	**59.552**

Toelichting tabel:

A. is vastgestelde begroting 2022 bij AB besluit dd 9 juli 2021

B. is de verandering in UVO 2022 per peildatum 01-12-2021 ten opzichte van begroting 2021 (UVO = A+B)

C. is de stijging in CAO van 2023 en de loon- en prijsindex van 2023

D. is de duurzame transitie voor Tata

E. is de omzetting voor OW van inrichting naar milieu belaste activiteit

F. is 50% van de implementatie WKB en de verschuiving van de provinciale bodemtaken naar gemeenten

G. Volume/kengetal vraagstukken, autonome ontwikkelingen en beleidswensen

Indicatief effect uurtarieven 2023

De uurtarieven 2023 worden in de meerjarenbegroting 2023-2026 vastgesteld door het Algemeen bestuur. De kostenontwikkeling naar aanleiding van de financiële mutaties in deze kaderbrief heeft effect op het uurtarief van de OD NZKG. Door de loon- en prijscompensatie 2023 van in totaal 1.304K zal het tarief stijgen. Het gaat vooralsnog om een indicatie van het uurtarief, gebaseerd op het werkaanbod uit de concept uitvoeringsovereenkomsten 2022.

Tarieven	2021	2022	2023 concept
Per uur voor UVO producten	102,10	104,57	107,02
Maatwerk door medewerker	102,10	104,57	107,02
Maatwerk door projectleider	132,73	135,94	139,12

Bijlage 2: financiële ontwikkelingen.

	Ontwikkeling	Programma	Onderwerp	Inhoudelijke toelichting	Opdrachtgever	*Bedrag 2023*
1.	Autonoom	Milieu	Omzetting van inrichting naar MBA	De milieubelastende activiteiten in de huidige inrichtingen moeten worden bepaald en vastgelegd. Deze omzettingen vragen een grote inzet en zullen over meerdere jaren moeten worden uitgevoerd. Voor de omzetting naar milieubelastende activiteiten is een eerste raming gemaakt van in totaal €1,9 mln over 3 jaren.	Alle OG's	*€ 662.237*
2.	Autonoom	Milieu	Energiebesparingsakkoord 2022-2025	27 januari 2022 zal door de OG het provinciaal energie-akkoord worden ondertekend. Met het 4 jarige energiebesparingsakkoord van de provincie Noord-Holland kan het toezicht op energiebesparende maatregelen geïntensiveerd worden. De gevraagde inspanning aan de OD NZKG zal groot zijn en toenemen in relatie tot de huidige werkzaamheden voor de OG omdat de provincie Noord-Holland het huidige UVO bedrag voor taken op gebied van energiebesparing verdubbelt door middel van een subsidiebedrag aan de Gemeente. De OD NZKG heeft de voorbereiding voor werving van extra capaciteit opgestart. Er wordt onderzocht of een gezamenlijke werving met de vier omgevingsdiensten in Noord-Holland mogelijk is.	Gemeentelijke OG's	*PM*
3.	Autonoom	Rand voorwaardelijk	Van Wob naar Woo	De Wet open overheid (Woo) is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur. De Woo heeft tot doel om overheden transparanter te maken. De wet moet er voor zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is. Het wetsvoorstel maakt de toegang en het hergebruik van publieke informatie tot rechten van burgers. Daarnaast wordt de actieve openbaarheid versterkt door het verplicht stellen ervan voor bepaalde categorieën informatie. Overheidsorganen moeten online een register gaan bijhouden van documenten (zoals ingekomen en uitgaande post en belangrijke interne stukken) en datasets waarover zij beschikken. In de begroting is deze autonome ontwikkeling tevens opgenomen in de risico paragraaf.	Alle OG's	*PM*
4.	Autonoom	Bodem	GBES	VTH op gesloten bodemenergie (gbes) is een wettelijke basistaak voor Od NZKG onder de Omgevingswet. Op dit moment is deze VTH taak onvolledig door alle gemeentelijke bevoegde gezagen als zodanig verankerd in de UVO2022. Overdracht van deze taken kan plaatsvinden wanneer de Omgevingswet halverwege 2022 van start gaat.	Gemeentelijke OG's	*PM*
5.	Autonoom	Bodem	Regionaal kennis-/schakelpunt Bodem	De VNG heeft van het rijk opdracht gekregen pilots uit te voeren met betrekking tot het instellen van regionale schakelpunten Kennis Bodem. De provincie NH en Omgevingsdienst NZKG (namens gemeenten NZKG) hebben hiervoor een projectvoorstel ingediend. De provincie NH treedt op als opdrachtnemer en de OD NZKG als belangrijke uitvoerder. Samen met een aantal gemeenten (waaronder de gemeente Amsterdam en Haarlemmermeer) wordt in 2022 deze verkenning uitgevoerd en de kosten hiervoor worden vanuit de provincie NH over deelnemende partijen verdeeld. De VNG verzoekt na deze pilot het regionaal schakelpunt Kennis Bodem structureel in te richten. De structurele financiering hiervoor dient in 2022 te worden geregeld	PNH 2022 en gemeentelijke OG's vanaf 2023 e.v.	*PM*
6.	Autonoom	Milieu	ZZS-taken gemeenten	Op 1 januari 2016 is de minimalisatieverplichting voor ZZS in werking getreden. ZZS zijn stoffen die gevaarlijk zijn voor mens en milieu omdat ze bijvoorbeeld de voortplanting belemmeren, kankerverwekkend zijn of zich in de voedselketen ophopen. De minimalisatie richt zich op het voorkomen van ZZS emissies. Als dat niet haalbaar is, moeten de emissies zoveel mogelijk worden beperkt (minimalisatieverplichting). De implementatie van de verplichting is nog volop in ontwikkeling. Op dit moment zijn er 1600 ZZS. De minimalisatieverplichting van ZZS luchtemissies is voor alle bedrijven in Nederland van toepassing. De taken die op gemeenten afkomen rondom Zeer Zorgwekkende Stoffen zijn op dit moment niet vertaald	Gemeentelijke OG's	*PM*
7.	Beleid	Milieu	Cyber security	Cyberaanvallen vormen een bedreiging voor alle bedrijven in Nederland. Bij Brzo-bedrijven is de digitale weerbaarheid essentieel om het risico op een zwaar ongeval te verkleinen. In 2021 is in opdracht van Provincie Zuid-Holland en Zeeland een onderzoek verricht naar de cybersecurity en digitale weerbaarheid van Brzo-bedrijven in dit gebied. Vanaf 2022 wordt een nulmeting uitgevoerd naar de Brzo-bedrijven in de provincies PU, PF en PNH en de inzet stimuleringsmogelijkheden verkend om de bewustwording bij deze bedrijven te vergroten. Uitrol dient plaats te vinden in 2023 e.v.	PNH/PF/PU	*PM*
8.	Beleid	Randvoorwaard	Data ontwikkeling	De informatie analyse die door de data analisten van de OD worden uitgevoerd zijn deels al vertaald in de producten van de UVO. In het licht van de grote regionale opgave (woning bouw en klimaat) en stelselwijziging Omgevingswet is het ambitie en urgentie om te investeren in data ontwikkeling. De OD wil de niet product gebonden analyses onderbrengen bij het randvoorwaardelijk pakket vanaf 2023.	Alle OG's	*PM*
9.	Beleid	Milieu	Scherper vergunnen	In 2022 zal via pilots ervaring worden opgedaan met het "scherper vergunnen". Hierbij zullen de bevindingen worden geregistreerd. Op basis van het resultaat van de pilots kan worden bepaald wat er in 2023 e.v. haalbaar is met betrekking tot scherper vergunnen en welke inspanningen c.q. kosten hiermee gemoeid zijn.	PNH en mogelijk gemeentelijk OG's	*PM*
10.	Beleid	Milieu	Varend ontgassen en E-noses	Met het verbod op varend ontgassen is het noodzakelijk om stilliggend ontgassen van binnenvaartschepen mogelijk te maken. Bij de uitvoering van ontgassingen zijn door middel van metingen informatie over de emissies verzameld. Na aanpassing van beleid door GS kunnen vergunningen/ontheffingen in behandeling worden genomen.	PNH	*PM*

11.	Beleid	Milieu	Ketentoezicht	In de aanpak van milieuovertredingen en -criminaliteit maakt ketentoezicht inzichtelijk welke wegen product-/grond- of afvalstromen hebben doorlopen. Door dit verloop in samenhang te beschouwen worden veelplegers en ondermijnende activiteiten zichtbaar. De aanpak van ketentoezicht bestaat uit gerichte pilots op de aanpak van bepaalde stromen (zoals asbest, E-waste, grondstromen). De pilots zijn verankerd in de samenwerkingsagenda van de 4 OD-s en de aanpak conform het dreigingsbeeld Milieucriminaliteit.	PNH/PF/PU en gemeenten (afh. van doelgoep pilot)	*PM*
12.	Beleid	Milieu	Strafrecht (n.a.v. rekenkamer rapport)	Toenemende milieucriminaliteit. Zoals gesteld in het Rekenkamerrapport worden milieuovertredingen en -criminaliteit enkel zichtbaar wanneer je er actief naar op zoek gaat. Door koppeling van de aanpak veelplegers, Ondermijning, Ketentoezicht en strafrecht is het mogelijk om hier meer grip op te krijgen. Dit vraagt om intensivering van de samenwerking tussen opsporingsdiensten en adequate opvolging in de strafrechtketen naast de inzet bestuursrechtelijke handhavingsinstrumenten.	Alle OG's	*PM*
13.	Volume	Milieu	TATA	Het uitvoeringsprogramma Tata Steel VTH 2020-2022 kent een doorloop naar 2023 vanwege de gevraagde extra inspanningen om de Roadmap+ te monitoren, de extra vergunningaanvragen in dit kader adequaat te kunnen afhandelen en de huidige inzet op verbetering van de relaties met de omgeving te kunnen continueren	PNH	*PM*
14.	Volume	Milieu	Materieel budget Milieu	Er is een toenemende vraag naar controle metingen/onderzoeken naar emissies geluid, lucht, geur, stof, etc. Vanuit het perspectief van bronaanpak bij bedrijven, maar ook vanuit het perspectief van leefbaarheid van omgeving en inpasbaarheid kwestsbare functies in de fysieke ruimte. Vanuit de PNH is er een ophoging van het beschikbare budget. Vanuit gemeenten niet. de verwachting is dat dit gaat knellen. Voor wat betreft de kosten van extern advies aan de MER cie zien wij knelpunten aankomen in de financiering. Dit geldt voor zowel de PNH als de gemeenten.	Gemeentelijke OG's	*PM*
15.	Volume	Milieu	Complexere aanvragen en stijgende volumevraag	Een aantal onderdelen in de UVO vragen al een aantal jaar substantieel meer capaciteit dan waarin via de kengetallen is voorzien. Dit komt o.a. door complexe vraagstukken over leefbaarheid, gezondheid en veiligheid. Dit vraagt om meer (gespecialiseerde) inzet. Daarnaast is het aantal MER aanvragen en oprichtingsvergunningen en WOB verzoeken gestegen.	PNH/ASD	*PM*
16.	Volume	Mileu en rand voorwaardelijk	MER en oprichtingsvergunningen en WOB verzoeken			
17.	Volume	Bodem	Grondwaterbeschermingsgebieden	Vooruitlopend op de Omgevingswet is met de komst van de Omgevingsverordening NH2020 (OVNH2020) het absolute verbod op activiteiten in het Grondwaterbeschermingsgebied (GWBG) opgeheven. Voor de komst van OVNH2020 werd het aantal ontheffingen GWBV altijd op nihil begroot. Met de invoering van OVNH2020 zijn activiteiten wel toegestaan maar dat betekent niet dat elke aanvraag resulteert in een ontheffing terwijl er wel capaciteit hiervoor wordt ingezet. De (na)calculatie van aantal ontheffing GWBG x kengetal voldoet onvoldoende omdat de extra tijd nu juist zit in het voorkomen van een significante stijging van ontheffingen in het Grondwaterbeschermingsgebied.	PNH	*PM*
18.	Volume/ autonoom	Milieu	Datacenters	Voor datacenters volgt de OD NZKG de aangepaste landelijke interpretatie van de wetgeving die sinds september 2020 bestaat. Grote datacenters boven een bepaald vermogen, vallen als gevolg van deze wetswijziging onder het provinciaal bevoegd gezag. De verandering van gezag en andere technische aspecten zullen betekenen dat er meer vergunningprocedures dan nu gepland en begroot, opgestart zullen moeten worden. In het kader van de (toekomstige) datacenterstrategie van de provincie Noord-Holland zal met betrokken ketenpartners gekeken moeten worden hoe deze strategie aan kan sluiten op het beleid van gemeenten en op de uitvoering van de OD NZKG.	PNH/ASD/HMR	*PM*

Algemene ontwikkelingen bij de omgevingsdiensten

Maatschappelijke opgaven in relatie tot arbeidsmarkt

We constateren dat de samenhang tussen grote maatschappelijke opgaven toeneemt, waardoor het werk van de omgevingsdiensten niet alleen in omvang meer wordt, maar door de complexiteit ook andere competenties en kwaliteiten vraagt. Daardoor is er veel behoefte, maar ook veel concurrentie om geschikte arbeidskrachten.

Voor de specialistische functies is het voor de omgevingsdiensten zeer lastig om gekwalificeerd personeel te werven. Ook het behoud van huidig personeel vraagt met deze krapte op de arbeidsmarkt om meer aandacht en inzet dan voorheen. Gezien het aantal grote opgaves, zoals de energietransitie, klimaatadaptatie, het stikstof dossier, de integrale gebiedsontwikkeling en het verder reduceren van zeer zorgwekkende stoffen (ZZS), kan dit leiden tot knelpunten in de uitvoering en zal het in de uitvoering een uitdaging worden om alle ambities van deze maatschappelijke opgaven waar te maken.

Versterking VTH-stelsel

De adviezen uit het rapport 'Om de leefomgeving' van de adviescommissie vergunningverlening, toezicht en handhaving (commissie Van Aartsen) hebben geleid tot een interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel (IBP VTH). Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat voert hierover de regie in samenwerking met de VNG, het IPO, Omgevingsdienst NL en het ministerie van Justitie en Veiligheid. Het programma bestaat uit zes pijlers/projecten waarbinnen de komende twee jaar de adviezen van Van Aartsen worden uitgewerkt.

De provincie Noord-Holland is via het IPO betrokken bij de invulling en uitwerking van de projecten vanuit het IBP VTH. De provincie heeft het initiatief genomen om de opvolging van Van Aartsen binnen Noord-Holland gezamenlijk met de omgevingsdiensten op te pakken.

Invoering Omgevingswet

Het kabinet heeft besloten de Omgevingswet per 1 januari 2023 in te voeren. De provincie, de gemeenten en de omgevingsdiensten zijn al geruime tijd bezig met de voorbereiding hiervan. In relatie tot de uitvoering van onze taken door de omgevingsdiensten heeft de overdracht van de bodemtaken van de provincie naar de gemeenten onze nadrukkelijke aandacht (zogenaamde 'warme overdracht').

Energiebesparingsakkoord

Op initiatief van de provincie zijn de omgevingsdiensten bezig met het uitvoeren van het energiebesparingsakkoord, waarin ze samen met de gemeenten afspraken maken om bedrijven te stimuleren energie te besparen.

Omgevingsdienst Flevoland en Gooi & Vechtstreek / Omgevingsdienst IJmond

Bij deze twee omgevingsdiensten zijn op dit moment – anders dan de genoemde algemene ontwikkelingen – geen noemenswaardige ontwikkelingen in relatie tot de uitvoering van onze taken.

Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

Stikstof

Vanaf 2019 is de stikstofproblematiek één van de belangrijkste prioriteiten van ons college geweest en is er veel werk verzet om deze problematiek aan te pakken. Ook in dit nieuwe jaar en verder zal de stikstofproblematiek ons voor uitdagingen plaatsen. De Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) voert voor de provincie de vergunningverlening, toezicht en handhaving uit op het gebied van de Wet natuurbescherming waaronder stikstof. Om alle taken goed te kunnen uitvoeren, zijn structureel extra middelen nodig. Voor de jaren 2020 tot en met 2022 zijn extra middelen toegekend. In de Kadernota 2023 van de OD NHN was een p.m.-post opgenomen. Op verzoek van de provincie heeft een evaluatie plaats gevonden om te beoordelen hoeveel extra budget structureel nodig is vanaf 2023. Uit deze evaluatie blijkt dat structureel een bedrag van € 1.431.000 nodig is. Deze extra middelen zijn in deze begroting 2023 van de OD NHN verwerkt onder voorbehoud van positieve besluitvorming door de Provinciale Staten op 4 juli 2022 over de Kaderbrief 2023 van de provincie.

Bedrijfsvoering

Ontwikkeling arbeidsmarkt

Om zoveel mogelijk te voorzien in de vraag naar personeel wordt ingezet op nieuwe medewerkers in de vorm van een *traineeship*. Het doel is *young potentials* binnen te halen en te behouden door vakgerichte trainingen aan te bieden. Naast het organiseren van *traineeships* wordt gedurende het werving- en selectieproces ook steeds vaker gekozen voor schoolverlaters met inzet van scholing en opleiding gecombineerd met kennisdeling vanuit de eigen medewerkers.

Financieringsvorm

Op dit moment werkt de OD NHN volgens een lumpsumfinanciering. Op 1 juli 2021 is een pilot gestart van een jaar, waarbij outputgericht wordt gewerkt. Aan het eind van de pilotfase wordt in kaart gebracht wat de mogelijke financiële gevolgen zijn per deelnemer van outputfinanciering. Dan besluit het algemeen bestuur welke financieringswijze de OD NHN in de toekomst hanteert. Hierbij worden ook de ontwikkelingen rondom het advies van commissie van Aartsen (normfinanciering) op de voet gevolgd.

Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

Tata Steel

De uitvoering van de ambities uit het Programma Tata Steel 2020-2050 en de Roadmap Plus hebben de volle aandacht. Naast het aanscherpen van vergunningen, het versnellen van processen, de intensivering van toezicht en handhaving is de zichtbaarheid en aanspreekbaarheid voor de inwoners van de IJmond verder vergroot door een fysiek loket in Wijk aan Zee. Door de versnelde transitie naar 'groen staal' (het gebruik van waterstof in de ijzer- en staalproductie) zijn er forse investeringen nodig in kennis en capaciteit om op tijd vergunningsaanvragen te kunnen beoordelen en af te handelen. Dit geldt ook voor de bouwfase van nieuwe installaties met betrekking tot goed (bouw)toezicht en waar nodig handhavend optreden.

Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)

Aan bedrijven die met deze uitstoot te maken hebben wordt gevraagd om vermijdings- en reductieplannen op te stellen om de uitstoot te minimaliseren. Deze plannen worden door de Omgevingsdienst beoordeeld. De beoordeling kan aanleiding zijn tot een gesprek met deze bedrijven met als doel de uitstoot maximaal te reduceren.

Energietransitie

De energietransitie komt in een fase waarin het beleid naar de uitvoering wordt omgezet. De verduurzaming van de industrie en de klimaatopgaven vraagt om een andere manier van werken, onder meer door het projectmatig aanpakken van ontwikkelingen vanuit een breder perspectief dan de vergunningsaanvraag van één bedrijf.

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
dhr. A.W. Voordenhout
CZ/FIN

Telefoonnummer +31235143137
voordenhouta@noord-holland.nl

Verzenddatum
27 MEI 2022

Kenmerk
805589/1839153

Uw kenmerk

Betreft: Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande statenvoordracht met het bijbehorende ontwerpbesluit, met bijlagen, over de Begrotingswijziging 2022, de Ontwerpbegroting 2023 en de jaarstukken 2021 van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied. Tevens is bijgevoegd de Kaderbrief 2023 en een overzicht van actuele ontwikkelingen bij de Omgevingsdiensten.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
R.M. Bergkamp

voorzitter
A.Th.H. van Dijk

6 bijlagen: Voordracht

Begrotingswijziging 2022

Ontwerpbegroting 2023

Jaarstukken 2021

Kaderbrief 2023

Overzicht ontwikkelingen

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 24 mei 2022

Onderwerp: Zienswijze op de begrotingswijziging 2022, de ontwerpbegroting 2023 en de jaarstukken 2021 van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

Kenmerk: 805589/1839153

Bijlagen:

1. Begrotingswijziging 2022
2. Ontwerpbegroting 2023
3. Jaarstukken 2021

1. Inleiding

Op 1 april 2022 is door het Dagelijks Bestuur (DB) van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (hierna: OD NZKG) ingestemd met de begrotingswijziging 2022, de ontwerpbegroting 2023 en de jaarstukken 2021. Wij ontvingen het verzoek deze documenten door te zenden aan uw Staten voor eventuele zienswijzen. Provinciale Staten hebben in de gemeenschappelijke regeling OD NZKG een kaderstellende en controlerende rol. Vanuit die verantwoordelijkheid kunnen Provinciale Staten een zienswijze kenbaar maken aan het DB van de OD NZKG. Op grond van artikel 59 van de Wet gemeenschappelijke regelingen en artikel 50 van de Gemeenschappelijke Regeling OD NZKG worden de gemeenteraden en Provinciale Staten van de deelnemende gemeenten en provincie in de gelegenheid gesteld om hun zienswijze kenbaar te maken over de begrotingswijziging 2022, de ontwerpbegroting 2023 en de jaarstukken 2021 van de OD NZKG.

De ontvangen zienswijzen worden in het DB besproken en van een reactie voorzien. Het DB biedt de (eventueel gewijzigde) stukken vervolgens ter vaststelling aan het Algemeen Bestuur van de OD NZKG aan.

Begrotingswijziging 2022

De begrotingswijziging 2022 omvat de volgende wijzigingen:

1. Actualisatie van de baten 2022 ad € 1.818K o.b.v. van de afgesloten UVO's (uitvoeringsovereenkomsten) 2022. De stijging van de UVO's in 2022 heeft met name betrekking op de uitstel van de Omgevingswet waardoor de verschuiving van de bodemtaak en de eerste impact van WKB nog niet gaat plaatsvinden (+€ 506K). Daarnaast zijn er taken toegevoegd voor € 1.312K.
2. Bijstelling overige baten € 92K lager.

3. Een onttrekking aan de reserve Omgevingswet ad € 217K en de reserve Wetgevingskalender ad € 152K ter dekking van de projectgroep omgevingswet;
4. Bijstelling van de lasten gerelateerd aan de hogere baten ad € 2.095K.

De geactualiseerde begroting 2022 is de basis voor de meerjarenbegroting 2023-2026.

De bijdrage van de Provincie Noord-Holland aan de OD NZKG is in de begrotingswijziging 2022 vastgesteld op € 18,7 miljoen (oorspronkelijke begroting 2022 € 17,8 miljoen).

Ontwerpbegroting 2023

In de begroting 2023 zijn de financiële uitgangspunten uit de kaderbrief 2023-2026 d.d. 9 februari jl. verwerkt:

- Voor de Omgevingswet is voor 2023 financiële rust afgesproken met opdrachtgevers.
- Voor het werkveld bodem is vorig jaar een inschatting gemaakt voor 2022 van het verwachte effect op opdrachtgeversniveau van de overdracht van provinciale taken naar gemeenten.
- Voor het werkveld bouw is dit voor fase 1 van de Wet Kwaliteitsborging bouw gemaakt.
- Beide vorige punten zijn vorig jaar besloten voor 2022, en worden door het uitstel van de invoering van de omgevingswet nu verschoven naar 2023.

Daarnaast is een aantal ontwikkelingen (autonoom, volume en beleidskeuze) gesignaleerd in de kadernota 2023 en in deze begroting financieel vertaald. Deze ontwikkelingen zijn meegenomen in de deelnemersbijdragen (per onderwerp):

Onderwerp	Opdrachtgever	2023
Omzetting van inrichting naar MBA	Alle OG's	€ 662.237
Energiebesparingsakkoord 2022-2025	Gemeentelijke OG's	€ 1.155.084
GBES	Gemeentelijke OG's	€ 419.164
Data ontwikkeling	Alle OG's	€ 150.000
Ketentoezicht	PNH/PF/PU en gemeenten (afh. van pilot)	€ 230.054
TATA	PNH	€ 1.909.108
Complexere aanvragen en stijgende volumevraag	PNH/ASD	€ 300.000
MER en oprichtingsvergunningen	PNH/ASD	€ 491.479
WOB	Alle OG's	€ 500.000
Grondwaterbeschermingsgebieden	PNH	€ 132.856
	TOTAAL	**€ 5.949.982**

In de tussen provincie en OD NZKG te sluiten Uitvoeringsovereenkomst 2023 zal de exacte bijdrage wordt vastgelegd, rekening houdend met de te verwachten werkzaamheden in 2023 en eventueel gewijzigde of aanvullende volumes en ambities. Na afloop van het jaar zal uiteindelijk conform de

systematiek worden afgerekend op basis van daadwerkelijk geleverde diensten, producten en uren.

Met inachtneming van bovenstaande wordt de bijdrage van de Provincie Noord-Holland aan de OD NZKG in de ontwerpbegroting 2023 vastgesteld op € 21,9 miljoen (begrotingswijziging 2022 € 18,7 miljoen). De bijdrage van de provincie Noord-Holland voor 2023 is inclusief de extra middelen voor grondwaterbescherming ad € 132.856.

Het weerstandsvermogen van de OD NZKG blijft de komende jaren op voldoende niveau.

Er wordt één gemiddeld tarief gehanteerd; voor 2023 bedraagt dit € 107,02.

Jaarstukken 2021

Het jaar 2021 is afgesloten met een positief saldo van 832K. Dit is 1.012K positiever dan begroot. Het saldo bestaat ten opzichte van de begroting uit lagere baten ad 194K en lagere lasten ad 1.164K. Daarnaast is er een lagere toevoeging aan reserves van 42K. De lager baten zijn een minimale afwijking (0,3%) van de UVO 2021. De lagere lasten worden voornamelijk veroorzaakt door de posten kwaliteitsimpuls en innovatie die niet zijn benut door terughoudend beleid, onvoldoende capaciteit en corona.

In de jaarrekening 2021 wordt per programma ingegaan op de realisatie, waarbij een toelichting wordt gegeven bij afwijkingen groter dan 100K.

Aan het Algemeen Bestuur wordt voorgesteld om het positieve rekeningresultaat van 832K toe te voegen aan de reserve Omgevingswet.
De reserve Omgevingswet per ultimo 2021 wordt in 2022 volledig ingezet om de projectorganisatie te financieren. Zoals aangegeven in de kadernota 2023-2026 heeft de omgevingswet grote administratieve gevolgen waarbij gegevens in registers en het zaaksysteem moeten worden aangepast. De milieubelastende activiteiten in de huidige inrichtingen moeten worden bepaald en vastgelegd. Ook de risicovolle milieubelastende activiteiten (ook buiten inrichtingen) komen in het Register Externe Veiligheid (REV). Gegevens over de ondergrond, zoals bodemverontreinigingen, moeten worden vastgelegd in het Bodeminformatiesysteem (BIS). Deze omzettingen vragen een grote inzet en zullen over meerdere jaren uitgevoerd moeten worden. Door het resultaat te doteren aan de reserve Omgevingswet kan een start worden gemaakt met het uitvoeren van deze administratieve handelingen.

2. Zienswijze op de begrotingswijziging 2022, de ontwerpbegroting 2023 en de jaarstukken 2021

Aangezien er geen inhoudelijke opmerkingen zijn bij de begrotingswijziging 2022, de ontwerpbegroting 2023 en de jaarstukken 2021 stellen wij u voor om de OD NZKG te berichten dat er geen zienswijze wordt ingediend.

3. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

mw. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 33-2022

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 24 mei 2022;

besluiten:

1. Geen gebruik te maken van de mogelijkheid om een zienswijze op de begrotingswijziging 2022, de ontwerpbegroting 2023 en de jaarstukken 2021 van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied in te dienen.

Haarlem, 4 juli 2022

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

statengriffier,

Provincie Noord-Holland

Advies aan Provinciale Staten

Uw contactpersoon
J.Faber
AD/STG

Doorkiesnummer +31235145778
jesca.faber@noord-holland.nl

Tbv Statenvergadering d.d **4 juli 2022**
Commissie NLG
Datum commissievergadering **13 juni 2022**

23 juni 2022

Onderwerp: **Advies commissie NLG bij voordrachten 33, 34, 35 en 36 Zienswijzen financiële stukken omgevingsdiensten NZKG, IJmond, NHN OGFV.**

De commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid adviseert de voordrachten 33, 34, 35 en 36 zienswijzen financiële stukken omgevingsdiensten NZKG, IJmond, NHN en OGFV, als hamerstukken door te geleiden naar de PS vergadering van 4 juli 2022.

Uittreksel van het concept-verslag NLG 13-06-2022:

5. A-agenda Leefbaarheid, Gezondheid en Milieu

5.a Gezondheid en Leefbaarheid: zienswijzen financiële stukken omgevingsdiensten
5.a.1 Voordracht Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied begroting 2023
5.a.2 Voordracht Omgevingsdienst IJmond begroting 2023
5.a.3 Voordracht Zienswijze op de 2de Begrotingswijziging 2022, Begroting 2023 en de voorlopige Jaarrekening 2021 van de Omgevingsdienst Flevoland en Gooi en Vechtstreek (OFGV)
5.a.4 Voordracht Zienswijze op de Begroting 2023 en de Jaarstukken 2021 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

De **voorzitter** heropent de vergadering. De financiële stukken van de vier Omgevingsdiensten worden gevoegd behandeld. De voorzitter geeft het woord aan de Statenleden voor hun inbreng in eerste termijn.

Eerste termijn

Mevrouw **De Groot** (SP) heeft een heel korte bijdrage. Over de meeste stukken heeft zij niet zoveel te zeggen, maar wel over de voordracht van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. De SP is er heel erg in geïnteresseerd waarom grote bedragen worden gerestitueerd aan de deelnemers met betrekking tot de milieutaken (ca. €2 miljoen en nog meer), en aan de deelnemers aan de VTH+-taken (€59.000 en nog meer). Is het niet verstandiger om deze bedragen toe te voegen aan de algemene reserve? Een en ander zou natuurlijk heel mooi zijn vanwege de stikstofproblematiek.

Mevrouw **Gonggrijp** (D66) meent dat bij het lezen van de stukken duidelijk wordt dat er ontzettend veel afkomt op de Omgevingsdiensten. Zij heeft het dan niet alleen over de invoering van de Omgevingswet, maar ook over de energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie et cetera. Eigenlijk zijn de OD's onmisbaar in de deze opgaven. Zij vormen een belangrijke schakel in het tempo waarmee het allemaal met elkaar kan worden gerealiseerd. Financiële stukken zijn heel belangrijk, maar geven eigenlijk niet één-op-één antwoord op de vraag of deze financiële middelen ook kunnen zorgen dat er voldoende expertise aanwezig is om te zorgen dat er bijvoorbeeld vergunningen rond circulaire economie kunnen worden gegeven. Hoe wordt er gekeken naar deze grote opgave richting de Omgevingsdienst? Denkt gedeputeerde dat er genoeg menskracht en genoeg kennis aanwezig zijn om te zorgen dat de Omgevingsdiensten hun rol goed kunnen pakken en kunnen zorgen dat de samenleving de gewenste stappen kan maken?

Statenlid **Kostic** (PvdD) komt allereerst op de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord, die gaat over soortenbescherming. De Partij voor de Dieren krijgt heel veel meldingen binnen van mensen die heel veel misstanden op dat terrein zien. Tegelijkertijd weten deze mensen niet waar ze het dan moeten melden. En als ze het melden, wordt het niet goed opgepakt. Statenlid Kostic vermoedt dat het iets met de capaciteit te maken heeft. Willen GS hier extra aandacht voor vragen bij de OD's? Als de OD's hiermee krap komt te zitten, kunnen GS gerust naar PS terugkomen om tezamen te kijken naar de mogelijkheden. Daarmee is het voor de burgers duidelijk dat als zij overtredingen van de Wet natuurbescherming zien, bijvoorbeeld stroperijen, waar zij moeten zijn.

Eerder kwam uit het Randstedelijke Rekenkamerrapport naar voren dat de OD onvoldoende capaciteit heeft om de waterdoelen te borgen. Als het goed is, is dat nu verwerkt. Is intern met de OD besproken hoe het mogelijk was dat het pas in voornoemd rapport naar buiten komt, in plaats van dat een medewerker van de OD gewoon naar GS stapt en zegt: "*Goh, we moeten toch best veel doen. Misschien moet er meer geld bij*"?

Mevrouw **Hoogendoorn** (CU) merkt op dat het zeer lastig is om gekwalificeerd personeel te werven. Dat is toch best zorgelijk? Er is ook binnenkort geen zicht op verbetering. Natuurlijk weet men dit al even, maar er staat zoveel op stapel. Als er geen mensen zijn om een en ander te monitoren, aan te sturen en te handhaven, moeten de OD's dan op deze manier doorgaan? In aansluiting op wat Statenlid Kostic net zei, vraagt mevrouw Hoogendoorn zich af of je niet eerst moet kijken naar wat je wél kan met de mensen die je hebt, voordat er weer taken bijkomen. Is het niet beter om alles zo te organiseren dat het eerst lukt om de opgave te realiseren, opdat dat in elk geval geborgd is?

De heer **Roosendaal** (VVD) geeft aan dat ook de VVD zich kan vinden in de financiële stukken. Dat gezegd hebbende, pleit de partij ervoor om de samenwerking en de taakverdeling van de verschillende OD's op periodieke basis te evalueren. De totale uitgaven groeien sneller dan de inkomsten van de provincie. Er zijn altijd mogelijkheden om effectiever en efficiënter te opereren, zeker als het stof van extra verantwoordelijkheden is neergedaald en de gemeenschappelijke problemen op het gebied van bijvoorbeeld het vinden van gekwalificeerde medewerkers gedeeld zijn. Wanneer plant het college een grondige evaluatie van de opzet en werking van de OD's in het licht van de toenemende taken?

Mevrouw **Jellema** (PvdA) merkt op dat de constante bij alle OD's is dat ze maar zitten te wachten op de Omgevingswet, die al meerdere keren is uitgesteld. Hierdoor hebben ze nog steeds te maken met meerkosten, bijvoorbeeld voor de bodemtaken. Mevrouw Jellema snapt dat de gedeputeerde ook niet weet of de Omgevingswet op 1 januari a.s. nu echt doorgaat. Het digitale stelsel kan het allemaal wellicht

enigszins ophouden. Kan er iets over worden gezegd? Anders is het voor de OD's een bodemloze put van oneigenlijke taken die ze nog steeds uitvoeren.

De **voorzitter** bedankt de Statenleden voor hun inbreng in eerste termijn en geeft het woord aan de gedeputeerden voor hun beantwoording.

Beantwoording door gedeputeerde **Stigter** (GL):
Er is een aantal vragen gesteld door de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. Het "*overgeblevene*" geld heeft te maken met het niet besteden van de uren die wel besteld waren, voor een heel groot deel overigens van de provincie. Op dat moment kon men eigenlijk nog voldoende mensen vinden die die taken moesten uitvoeren. De middelen zijn niet teruggehaald, maar zijn eigenlijk nog steeds gereserveerd om uit te geven aan de taken die bij de OD worden neergelegd. Er was geen aanleiding om de algemene reserve op dat punt aan te vullen, omdat die eigenlijk voldoende gevuld is op dit gebied.

In algemene zin gaan vele taken richting de Omgevingsdiensten. Dat gebeurt niet omdat de OD's zelf willen groeien, maar omdat de provincie ziet dat gezondheid, veiligheid en stikstof allemaal vraagstukken zijn die hoog op de politiek-maatschappelijke agenda staan. De opdrachtgevers van de Omgevingsdiensten -- dat zijn de gemeenten en de provincies -- vertalen dat naar extra opdrachten. Ze groeien dus niet autonoom, zegt gedeputeerde in antwoord op de heer Roosendaal. De provincie vraagt de OD's immers om dat te gaan doen.

In de praktijk loopt de provincie aan tegen het gegeven dat het vaak technisch geschoolde en juridisch geschoolde mensen betreft, die in welke sector dan ook op dit moment heel lastig vindbaar zijn. Je ziet terug dat er geen uitgaven worden gedaan door de Omgevingsdienst. Dat geldt niet alleen voor Noord-Holland Noord, maar ook voor de andere Omgevingsdiensten. Het vraagt creativiteit om ervoor te zorgen dat de taken uiteindelijk wel uitgevoerd gaan worden. Het is geen keuze. Het zijn wettelijke taken die uitgevoerd moeten gaan worden. Een van de mogelijkheden is dat Omgevingsdiensten nog meer gaan samenwerken. Dat gebeurt nu al heel veel op basis van inhoud en kennisuitwisseling. Gedeputeerden Olthof en Stigter voeren al langere tijd dat gesprek. Zou dat niet ook moeten gebeuren op het punt van ICT, digitale systemen of het delen van medewerkers die heel beperkt beschikbaar zijn? Binnenkort vindt opnieuw een gesprek plaats met de vier directeuren van de Omgevingsdiensten, omdat gedeputeerden vinden dat er echt wel een tandje bij moet, omdat er anders "*taakverwaarlozing*" ontstaat. Dat is een heel zwaar woord, maar op het moment dat je stelselmatig niet de mensen hebt die het werk moeten gaan doen, gaan er op een gegeven moment gaten vallen. Dat kan niet de bedoeling zijn.

In antwoord op de vraag van Statenlid Kostic (PvdD) merkt gedeputeerde op dat onderhavig agendapunt met name over de begroting gaat. Desalniettemin zal hij nog één keer vertellen hoe het met de soortenbescherming staat. De waterdoelen zijn inderdaad gecorrigeerd, maar in algemene zin ontvangen GS natuurlijk regelmatig bestuurlijke signalen over de uitvoering van de taken. Het had dus iets kunnen zijn wat niet bij zulke signalen meegenomen had kunnen worden, zoals GS regelmatig signalen krijgen over Tata, stikstof of wat dan ook. Zij betrekken dat vervolgens ook wel bij de opdrachtverlening. Soortenbescherming zat er tot nu toe niet in en een en ander is daarop gecorrigeerd. In algemene zin loopt de signalering heel erg goed.

> Statenlid **Kostic** (PvdD) vraagt hoe het kan dat het niet via de geëigende weg is gegaan en dat het uiteindelijk naar buiten moest komen via blijkbaar een werknemer van de OD in een gesprek met de

Randstedelijke Rekenkamer. Is daarover gesproken?

Gedeputeerde **Stigter** weet dat in algemene zin niet. Hij gaf net aan dat signalen uit de organisatie over waar men tegen aanloopt bij de uitvoering van de taken of anderszins bij GS komen via de bestuurlijke signalering.

In aanvulling op de vraag van de heer Roosendaal (VVD) heeft gedeputeerde Stigter iets gezegd over het efficiënt en effectief opereren van de Omgevingsdiensten. De toename is vooral te wijten aan het feit dat er veel meer taken naar de OD's worden geschoven, niet omdat ze niet efficiënt zouden werken. Juist omdat men steeds meer zal gaan vragen van de OD's, zullen efficiency en effectiviteit wel een belangrijk aandachtspunt blijven in het overleg met de OD's. Op dit moment is niet in een formele evaluatie van de OD's voorzien. De commissie-Van Aartsen heeft over heel Nederland gekeken hoe het met het stelsel van de Omgevingsdiensten werkt. Daaruit blijkt dat het in Noord-Holland eigenlijk best goed loopt. De basistaken zijn belegd bij de Omgevingsdiensten en worden op een behoorlijk adequate manier uitgevoerd. Een aantal belangrijke aandachtspunten van de commissie-Van Aartsen sloeg vooral op de gebieden buiten Noord-Holland. Niettemin zijn de bemensing en de kwetsbaarheid afhankelijk van de gemeentelijke begrotingen ook hier een belangrijk aandachtspunt. Het college heeft in ieder geval besloten om te kijken naar het totaalplaatje van de Omgevingsdiensten, inclusief het financiële beslag dat het met zich meebrengt, ook in historisch perspectief.

> De **Roosendaal** (VVD) kan zich vinden in het laatste deel van de beantwoording. Hij wil de Omgevingsdiensten niet zozeer betichten van inefficiëntie. Maar juist omdat ze wat taken op zich af krijgen, het steeds gespecialiseerder wordt en er zulke gaten vallen, lijkt het hem zinvol om te kijken hoe je beter met elkaar kunt samenwerken om dat op te pakken.

Gedeputeerde **Stigter** vindt de bijdrage van de heer Roosendaal (VVD) verstandig.
Mevrouw Jellema (PvdA) vroeg naar de Omgevingswet. Deze was voorzien voor 1 januari 2023. Dat is nog steeds de formele lijn zoals die door de minister wordt onderkend. De Eerste Kamer heeft thans een debat over de vraag of DSO wel voldoende stabiel is om dat ook daadwerkelijk per 1 januari a.s. te gaan doen. Volgende week vindt nog een aanvullend gesprek plaats tussen de verantwoordelijk minister en de Eerste Kamer.

Een aantal verzoeken richting de minister op dat vlak maken het eerlijk gezegd wel onzeker. Op het moment dat je nog een hele check laat uitvoeren en de decentrale overheden vervolgens nog een half jaar moeten testen, red je dat dus niet meer. Vanuit de gezamenlijke overheden komt nog wel een signaal richting de Eerste Kamer en de minister dat het onderwerp heel belangrijk wordt bevonden. Op een gegeven moment gaat de energie er een beetje uit als de ingangsdatum wederom wordt uitgesteld. Dat signaal zullen GS nogmaals uitbrengen richting de Eerste Kamer. DSO is wel een zorgenpunt, maar op een gegeven moment kun je niet alle risico's en onzekerheden uitsluiten en moet je gewoon maar beginnen en de afspraak maken met elkaar dat je gaandeweg dingen gaat aanpassen en corrigeren.

> Statenlid **Kostic** (PvdD) meent dat gedeputeerde een vraag is vergeten over de Wet natuurbescherming en in het bijzonder de soortenbescherming. Daar gaat de OD van gedeputeerde immers over.

Gedeputeerde **Stigter** antwoordt dat hij in zijn eerste reactie eigenlijk deze vraag bedoelde. Hij zal hem op

deze manier even doorpassen. Het agendapunt heeft weliswaar betrekking op de begrotingsbehandeling, maar omdat het een relatief overzichtelijke vraag betreft, is gedeputeerde bereid om deze door te geven.

> Mevrouw **De Groot** (SP) komt terug op de vraag over de bedragen die worden gerestitueerd aan de deelnemers. Wie worden er dan bedoeld met de "*deelnemers*"? Zij neemt aan dat het ook de gemeenten en de provincies betreft.

Gedeputeerde **Stigter** beaamt dat daarmee de gemeenten en provincies worden bedoeld.

> Mevrouw **De Groot** (SP) meent dat het geld dan toch niet blijft staan, maar dat het gewoon wordt teruggebracht.

Gedeputeerde **Stigter** geeft aan dat het geld niet bij de OD blijft staan, maar dat het wordt teruggebracht naar de deelnemers. Vervolgens wordt besloten om dezelfde bedragen beschikbaar te stellen voor dezelfde taakuitvoering. Dat komt er eigenlijk bij ten opzichte van hetgeen is overgedragen. Kortom, het geld blijft beschikbaar, maar gaat wel terug naar de deelnemers.

> Mevrouw **De Groot** (SP) is ook lid van de gemeenteraad. Maar zodra er geld terugkomt, storten de gemeenteraadsleden zich als aasgieren bovenop dat bedrag.

Gedeputeerde **Stigter** meent dat dat dan vooral iets zegt over de raadsleden en over de Statenleden, die verantwoordelijkheid nemen om de belangrijke taken te blijven uitvoeren.

Beantwoording door gedeputeerde **Olthof** (PvdA):
Gedeputeerde Olthof heeft niet heel veel aan te merken, maar wil wel aansluiten op het laatste punt van mevrouw De Groot (SP). Er zijn ook Statenleden die een positief rekeningresultaat direct ergens anders voor zouden willen inzetten. Hij wil er derhalve voor oppassen dat alleen de raadsleden daarvan beticht worden.

Gedeputeerde Olthof komt nog even terug op de vraag van mevrouw Hoogendoorn (CU) of je niet eerst moet kijken naar wat je wél kan met de mensen die je hebt, voordat er weer taken bijkomen. De provincie is aan zet wat betreft hetgeen zij zelf aan extra's vraagt. Tegelijkertijd zijn er wettelijke taken. De Omgevingsdienst kan niet zeggen: "*Nou, deze vergunningen doen we even niet*", of: "*Dit handhaven we even niet.*" Dat is wel het lastige, omdat vanuit de rijksoverheid op het gebied van klimaat en energie zo veel extra's op de provincie afkomt. Gedeputeerde Olthof deelt derhalve de zorg van andere partijen over het op orde houden van de kwaliteit en de capaciteit. Gedeputeerde Stigter heeft hier al een en ander over opgemerkt, ook als het gaat over de samenwerking.

Over de kwaliteit van het water is eerder al een signaal afgegeven. Er is ook al eens over gesproken. In het Rekenkamerrapport is het maar heel beperkt onderbouwd. Er is nog wel wat discussie over geweest. Het betreft uiteindelijk 1fte, waar invulling aan is gegeven. Had het niet explicieter moeten zijn en hadden GS erop moeten doorvragen?

Gedeputeerde heeft nog een aanvullend punt richting de Partij van de Arbeid ten aanzien van de bodem en oneigenlijke taken. De Omgevingswet is nog onduidelijk, maar GS zijn ook in gesprek met het Rijk over de financiering van de apparaatskosten voor de bodem, waarbij vooral de gemeenten straks weer aan de lat staan. In de begroting wordt het steeds vooruitgeschoven, omdat een deel van het provinciaal budget

overgaat op de gemeenten. Althans, de gemeenten moeten het gaan betalen. Wat dat betreft hoopt gedeputeerde Olthof het met het Rijk goed in te vullen, om te zorgen dat de gemeenten comfort hebben. Als de taken dan overkomen, moeten de apparaatskosten voor de bodemtaken gefinancierd zijn.
Voor het overige heeft gedeputeerde Stigter alle vragen volledig beantwoord.

De **voorzitter** bedankt de gedeputeerden voor hun beantwoording en constateert dat er geen behoefte is aan een tweede termijn. Zij concludeert dat de commissie ermee instemt dat er geen zienswijze wordt ingediend. Het stuk zal als hamerstuk worden doorgeleid naar de PS-vergadering van 4 juli a.s.

Provincie Noord-Holland

PS-vergadering

Dossiernummer	9950
Extern Zaak ID	805610
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	4 juli 2022
Agendapunt	8.d
Titel	OD-IJmond: Zienswijze op de begrotingswijziging 2022, ontwerpbegroting 2023 en jaarstukken 2021 van de Omgevingsdienst IJmond (VD-34).
Organisatieonderdeel	CZ/FIN

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Ingekomen stukken ter kennisname	31 mei 2022
PS-vergadering	**4 juli 2022**

Toelichting

De begrotingswijziging 2022, de ontwerpbegroting 2023 en de jaarstukken 2021 van de Omgevingsdienst IJmond worden aan PS toegezonden zodat PS een zienswijze op de stukken kunnen geven. Aangezien er geen inhoudelijke opmerkingen bij deze documenten zijn, wordt PS voorgesteld om geen zienswijze te uiten

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

Tweede begrotingswijziging 2022

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

Inhoud

1 Financiële ontwikkelingen 1
1.1 De tweede begrotingswijziging 2
1.1.1 Verder uitstel van de omgevingswet 2
1.1.2 Het bekrachtigen van het principeakkoord voor de CAO 2022 2
1.1.3 Verlenging van de dienstverleningsovereenkomst gemeente Uitgeest 3
1.1.4 Intrekken opzegging plustaken van de gemeente Purmerend 4
1.1.5 Vaststelling van bijdrage BWT gemeente Zandvoort 4
1.1.6 Vaststellen programma Gezondheid en Luchtkwaliteit IJmond door de gemeente Velsen, Beverwijk en Heemskerk 4
1.1.7 We hebben geïnvesteerd in onze ICT -omgeving 4
1.1.8 Gedeeltelijke vennootschapsbelasting 4
1.1.9 Inbrengen taken voor uitvoering van bodem gemeente Haarlem 4
1.1.10 Bijdrage voor gemeente Beverwijk Verduurzaming bedrijven (greenbizz). 5
1.1.11 Verplichte aansluiting op inspectview 5
1.1.12 Update van onze project en subsidiebijdrage 5
1.1.13 Tariefswijziging naar €85,91 5
1.1.14 Meerjarenraming 5

2 Financiële baten en lasten 6
2.1 Gewijzigde financiële begroting 2022 7
2.1.1 Gemeenschappelijke regeling: baten programma Milieu en Leefomgeving 7
2.1.2 Dienstverleningsovereenkomsten, (subsidie)projecten en overige bijdragen 7
2.1.3 Lasten programma Milieu- en Leefomgeving 8
2.1.4 Totalen programma Milieu- en Leefomgeving 9
2.1.5 Specificatie van de overheadkosten 9
2.1.6 Formatieoverzicht 2022 9

3 Bijlage 10
Dienstverleningsovereenkomsten en (subsidie) projecten en overige bijdragen 11

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

1 Financiële ontwikkelingen

1.1 De tweede begrotingswijziging

Op 15 december 2021 heeft het Algemeen Bestuur de gewijzigde begroting 2022 vastgesteld. Deze wijziging is gedaan om het eerste uitstel van de Omgevingswet in de begroting te verwerken. De eerste begrotingswijziging had geen invloed op ons tarief. Omdat de Omgevingswet uitgesteld is naar 1 januari 2023 en het principeakkoord voor de CAO bekrachtigd is doen wij een tweede begrotingswijziging.

In deze tweede begrotingswijzigingen hebben wij de volgende ontwikkelingen verwerkt.

1. Een volgend uitstel van de omgevingswet naar 1 januari 2023.
2. Het bekrachtigen van het principeakkoord voor de CAO.
3. De verlenging van de dienstverleningsovereenkomst met gemeente Uitgeest.
4. Het intrekken van de opzegging van de plustaken van de gemeente Purmerend (voormalig gemeente Beemster).
5. De vaststelling van de extra bijdrage voor BWT van de gemeente Zandvoort.
6. Het vaststellen van het Programma Gezondheid & Luchtkwaliteit IJmond door de gemeenten Velsen, Beverwijk en Heemskerk.
7. Investeringen in onze ICT systemen.
8. Gedeeltelijke vennootschapsbelasting.
9. Uitbreiding taken voor bodem gemeente Haarlem.
10. Gemeente Beverwijk Verduurzaming bedrijven (GreenbizIJmond).
11. Verplichte aansluiting op Inspectieview.
12. Update van onze project en subsidie bijdragen.

1.1.1 Verder uitstel van de omgevingswet

Minister De Jonge van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening heeft het ontwerp-Koninklijk Besluit (KB) met de inwerkingtredingsdatum van 1 januari 2023 voor de Omgevingswet aangeboden aan de Eerste en Tweede Kamer. De minister, de VNG, het IPO en de Unie van Waterschappen spraken in een bestuurlijk overleg over het belang van een verantwoorde invoering van de wet. De datum van 1 januari 2023 biedt alle betrokken partijen duidelijkheid en bovenal meer zekerheid om goed te kunnen oefenen met het nieuwe digitale systeem en de nieuwe manier van werken.
Voor onze begroting 2022 heeft dit vooral invloed op de warme overdracht bodemtaken. De wijziging in de cijfers betekent dat wij de bodemformatie opvragen bij de Provincie Noord-Holland voor het hele jaar 2022. Dit heeft geen invloed op ons tarief in 2022.

1.1.2 Het bekrachtigen van het principeakkoord voor de CAO 2022

Tijdens het opstellen van de begroting 2022 waren er geen CAO-afspraken bekend voor 2022. Op 27 januari 2022 is de CAO bekrachtigd. Er is onder andere afgesproken:

- per 1 december 2021 een salarisverhoging van 1,5%;
- per 1 april 2022 een salaris verhoging 2,4%;
- een thuiswerkvergoeding van € 2,- netto per dag.

Naast de loonsverhoging zijn er afspraken gemaakt voor een eenmalige uitkering. Deze betalen wij in 2022 uit maar omdat deze betrekking heeft op 2021 hebben wij hem in de jaarrekening van 2021 gereserveerd.

De loonsverhoging van onze medewerkers in 2022 werkt door in ons tarief en heeft een verhoging van de bijdrage van onze deelnemers tot gevolg. Onze begroting bestaat voor 88% uit personele kosten. De stijging van ons tarief is als volgt berekent.

Maanden	Aantal	Percentage	Totaal percentage
Maanden	3	1,50%	4,50%
Maanden	9	3,90%	35,10%
		5,40%	39,60%
Gemiddeld			3,30%
Personele lasten		**88%**	**2,90%**
Tariefsverhoging			**2%**

In 2021 hebben wij gemerkt dat het werven van goed gekwalificeerd personeel in deze krappe arbeidsmarkt zeer uitdagend is. Door de gevolgen van de coronapandemie zijn wij, later dan gepland, personeel gaan werven. We hebben besloten om een nieuw opleidingstraject te starten voor negen nieuwe collega's. De opleiding doen wij in samenwerking met de omgevingsdiensten NHN en ODNZKG. Junior medewerkers zijn lager ingeschaald dan ervaren medewerkers. Hierdoor zijn onze lasten per FTE lager dan in de begroting opgenomen.

De stijging van ons tarief is berekend op 2%. In de vergadering van 15 december 2021 is het Algemeen Bestuur op de hoogte gebracht van de verwachte stijging. De begrotingswijziging is binnen deze bandbreedte gebleven.

Wij hebben een inschatting gemaakt van het hybride werken van onze medewerkers. Hierop is de uitkering van de thuiswerkvergoeding gebaseerd. We hebben de overige personeelskosten hiervoor verhoogd.

1.1.3 Verlenging van de dienstverleningsovereenkomst gemeente Uitgeest

De dienstverleningsovereenkomst met gemeente Uitgeest voor de uitvoering van toezicht op bouw en wonen, drank en horeca en brandveiligheid is verlengd met twee jaar tot en met 31 december 2023.
In de begroting 2022 is alleen rekening gehouden met de brandveiligheidstaken. In de gewijzigde begroting is deze overeenkomst volledig opgenomen. De extra baten staan ter dekking van de inhuur die is verhoogd. Wij hebben ervoor gekozen voor deze extra bijdrage geen vaste formatie aan te trekken maar onze flexibele schil te verhogen. Dit heeft geen invloed op ons tarief in 2022.

1.1.4 Intrekken opzegging plustaken van de gemeente Purmerend

De gemeente Purmerend (voormalig gemeente Beemster) heeft de opzegging van haar dienstverleningsovereenkomst ingetrokken. Deze dienstverleningsovereenkomst is opgenomen in de gewijzigde begroting. Eén van onze junior medewerkers is hierop ingezet. In 2022 blijven wij in gesprek met deze gemeente over plustaken en over wijziging van het basis takenpakket in het kader van de Omgevingswet. Beide ontwikkelingen hebben geen invloed op ons tarief in 2022.

1.1.5 Vaststelling van bijdrage BWT gemeente Zandvoort

De gemeente Zandvoort heeft de extra bijdrage voor de Bouw en Woningtaken (BWT) verlengd tot en met 2023. De bijdrage hebben wij verwerkt in onze begroting bij de dienstverleningsovereenkomsten. In 2021 zijn wij gestart met het intern opleiden van collega's voor deze taak. Daarnaast hebben wij in 2022 een extra collega kunnen werven. Beide ontwikkelingen werken niet door in een stijging van ons tarief.

1.1.6 Vaststellen programma Gezondheid en Luchtkwaliteit IJmond door de gemeente Velsen, Beverwijk en Heemskerk

Het programma Gezondheid en Luchtkwaliteit IJmond is voor 4 jaar vastgesteld. De start hiervan is in 2022. Intern is een collega doorgestroomd als kwartiermaker van het programma. Daarnaast financieren wij van een gedeelte van dit programma extra ondersteunende diensten. Uitvoering van het programma is opgenomen in ons uitvoeringsprogramma en werkt door in verschillende cirkels (teams) van onze organisatie. Voor sommige onderdelen van het programma huren wij extern in. De bijdrage van onze deelnemers van het programma zijn verwerkt in onze project baten.
Deze ontwikkelingen hebben geen invloed op ons tarief.

1.1.7 We hebben geïnvesteerd in onze ICT -omgeving

In 2021 hebben wij onze volledige hardware vervangen en zijn wij overgestapt naar Office 365. De afschrijvingskosten in de oorspronkelijke begroting zijn niet voldoende om dat te dekken.
De uitbreiding in dienstverleningsovereenkomsten staan hier deels ter dekking voor.

1.1.8 Gedeeltelijke vennootschapsbelasting

In de begroting is €50.000 opgenomen als bate voor de verkoop van bodemrapportages aan makelaars en adviseurs. De vennootschapsbelasting bedraag bij dit resultaat ca €1.800. Omdat dit bedrag zeer gering is hebben wij dit niet opgenomen in de gewijzigde begroting. Wij verantwoorden dit bedrag in onze jaarrekening in de paragraaf vennootschapsbelasting. Incidentele baten staan hier ter dekking voor.

1.1.9 Inbrengen taken voor uitvoering van bodem gemeente Haarlem

Met de gemeente Haarlem voeren wij momenteel gesprekken voor het inbrengen van de bodemtaken in het kader van het basistakenpakket. In deze gewijzigde begroting hebben wij een halve formatie plaats hiervoor begroot.

1.1.10 Bijdrage voor gemeente Beverwijk Verduurzaming bedrijven (greenbizz).

In de gewijzigde begroting hebben voor Verduurzaming bedrijven (Greenbizz) €25.000 opgenomen in de gewijzigde begroting. Hiervan staat €12.500 ter dekking van formatie en €12.500 ter dekking van externe kosten

1.1.11 Verplichte aansluiting op Inspectieview

Inspectieview is het systeem waarlangs de wettelijk verplichte uitwisseling van milieugegevens plaatsvindt. Omgevingsdiensten worden gevraagd in 2021 met een eigen aansluiting aan te sluiten op Inspectieview, zodat per 1 januari 2022 de aansluiting op Inspectieview operationeel is (dit was 2021).
In 2021 is gestart met een nieuwe governance, waarin gebruikers een nadrukkelijker rol krijgen dan in de huidige situatie. De gebruiksvriendelijkheid van Inspectieview wordt vergroot en er wordt een traject gestart waarin wordt bekeken aan welke gegevens specifiek behoefte is. Het OM heeft in het Bestuurlijk omgevingsberaad toegezegd te willen aansluiten op Inspectieview. De aanpassing van de tariefstelling naar €25.000 vindt plaats na afronding van het transitiejaar, dus per 1 januari 2022.

1.1.12 Update van onze project en subsidiebijdrage

Wij begroten projecten die vastgesteld zijn. De gewijzigde projectbijdrage staan volledig ter dekking van externe kosten en hebben geen invloed op het tarief. In verband met de coronapandemie is de uitvoering van een aantal projecten verschoven naar 2022 en vragen we hiervoor geen middelen op. Met het Rijk hebben we voor IJmond Bereikbaar afgesproken dat wij het restant van 2021 kunnen inzetten voor 2022. De extra gevraagde bijdrage aan het Rijk is in 2022 daardoor lager dan vooraf ingeschat.

1.1.13 Tariefswijziging naar €85,91

Alle uitgelegde ontwikkelingen resulteren in een stijging van ons tarief.

Begrotingsjaar	Tarief
Tarief oorspronkelijke begroting	€ 84,25
Tarief gewijzigde begroting	€ 85,91

1.1.14 Meerjarenraming

De gewijzigde begroting bieden wij tegelijk aan met de Begroting 2023. De gewijzigde begroting werkt door in de meerjarenraming en hebben wij verwerkt in de begroting van 2023 en verder.

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

2 Financiële baten en lasten

2.1 Gewijzigde financiële begroting 2022

In de eerste gewijzigde begroting hebben wij de bodemgelden tot en met 1 juli bij de Provincie Noord Holland (PNH) opgevraagd. Met deze gewijzigde begroting vragen wij voor het hele jaar de bodemformatie op de PNH.

2.1.1 Gemeenschappelijke regeling: baten programma Milieu en Leefomgeving

GR-bijdragen deelnemers inclusief wabo	Realisatie 2020	Begroting 2021	Gewijzigde begroting 2022	Oorspronkelijke begroting 2022
	€	€	€	€
Gemeente Beemster	115.983	117.746		142.349
Gemeente Beverwijk	969.316	984.150	1.004.341	1.080.548
Gemeente Bloemendaal	93.660	95.084	96.787	149.042
Gemeente Edam-Volendam	161.028	163.476	168.685	248.591
Gemeente Haarlem	1.351.200	1.371.877	1.454.487	1.369.960
Gemeente Heemskerk	540.195	548.464	560.454	639.611
Gemeente Heemstede	93.660	95.084	97.787	158.451
Gemeente Landsmeer	57.120	57.988	59.417	84.665
Provincie Noord-Holland bodemtoezichttaken	218.163	221.498	964.456	-
Provincie Noord-Holland VTH plustaken	665.329	675.515	115.116	112.889
Gemeente Oostzaan	52.164	52.957	57.349	78.664
Gemeente Purmerend	152.943	155.268	287.076	348.922
Gemeente Uitgeest	226.463	229.929	232.593	259.443
Gemeente Velsen	1.791.862	1.819.281	1.854.540	1.976.361
Gemeente Waterland	89.880	91.246	92.921	131.140
Gemeente Wormerland	116.256	118.023	120.896	155.944
Gemeente Zandvoort	113.064	114.783	122.068	159.055
GR-bijdragen deelnemers inclusief wabo	**6.808.285**	**6.912.366**	**7.288.973**	**7.095.635**

2.1.2 Dienstverleningsovereenkomsten, (subsidie)projecten en overige bijdragen

Financiële begroting (incl. overhead)	Realisatie 2020	Begroting 2021	Gewijzigde begroting 2022	Oorspronkelijke begroting 2022
	€	€	€	€
Overeenkomsten en (subsidie)projecten	**6.004.131**	**4.434.194**	**4.541.693**	**4.863.857**
Overige baten	71.474	22.500	50.000	50.000
Nagekomen baten				
TOTAAL BATEN	**12.883.890**	**11.369.060**	**11.880.666**	**12.009.492**

In de oorspronkelijke begroting hebben wij een tabel opgenomen waarin wij alle dienstverleningsovereenkomsten (DVO'S) en project bijdrage specificeren. In de jaarrekening

verantwoorden wij deze in een bedrag. Om het vergelijk met de verantwoording in de jaarrekening beter te laten aansluiten hebben wij in deze gewijzigde begroting een verkorte tabel opgenomen. In de bijlage (Hoofdstuk 3) zijn de DVO's en projectbijdrage gespecificeerd.

2.1.3 Lasten programma Milieu- en Leefomgeving

Financiële begroting (incl. overhead)	Realisatie 2020	Begroting 2021	Gewijzigde begroting 2022	Oorspronkelijke begroting 2022
Personele lasten	€	€	€	€
Salarissen en sociale lasten	8.031.399	8.461.207	8.795.501	8.322.540
Werving & personeelsbeleid	2.983	8.000	8.500	8.500
Inhuur derden	559.898	175.000	258.000	175.000
Scholing & employability	155.264	165.000	180.000	180.000
Overige personeelslasten	143.567	180.000	210.000	180.000
Subtotaal personele lasten	**8.893.111**	**8.989.207**	**9.452.001**	**8.866.040**
Kapitaalslasten				
Afschrijvingslast Gebouw	65.260	65.300	65.300	65.300
Afschrijvingslast Verbouwing & inventaris	88.152	88.000	88.000	88.000
Afschrijvingslast Vervoermiddelen	19.826-	26.000	4.000	4.000
Afschrijvingslast ICT	63.942	112.500	125.000	82.500
Rentelast vaste schuld (aanschaf pand)	206.518	187.960	14.430	14.430
Subtotaal kapitaalslasten	**404.047**	**479.760**	**296.730**	**254.230**
Overige bedrijfslasten				
PZ-zaken/ salarisadministratie	33.126	30.000	35.000	35.000
Organisatieontwikkeling	14.253	15.000	10.000	10.000
Accountants- en advieskosten	63.516	32.500	35.000	35.000
Huisvestingskosten	228.555	186.790	258.000	258.000
Facilitaire kosten	35.870	19.000	25.000	25.000
ICT-kosten	255.286	290.000	346.000	346.000
Handhavingskosten	12.329	14.500	37.500	12.500
Algemene kosten	222.460	265.000	299.000	299.000
Bankkosten	1.075	1.000	1.100	1.100
Subtotaal overige bedrijfslasten	**866.470**	**853.790**	**1.046.600**	**1.021.600**
Externe projectkosten	2.274.182	1.079.000	1.116.935	1.899.222
Nagekomen lasten	4.136	-	-	-
TOTAAL LASTEN	**12.441.946**	**11.401.757**	**11.912.266**	**12.041.092**

2.1.4 Totalen programma Milieu- en Leefomgeving

TOTALEN	Realisatie 2020	Begroting 2021	Gewijzigde begroting 2022	Oorspronkelijke begroting
	€	€	€	€
Totaal baten	12.883.890	11.369.060	11.880.666	12.009.492
Totaal directe lasten	9.760.617	8.409.521	9.000.970	9.351.392
Overhead	2.681.329	2.992.236	2.911.296	2.689.700
Saldo van baten en lasten	**441.944**	**32.697-**	**31.600-**	**31.600-**
Toevoeging aan reserves	-	-	-	
Onttrekking aan reserves	29.101	32.697	31.600	31.600
Resultaat	**471.045**	**0-**	**0**	**0**

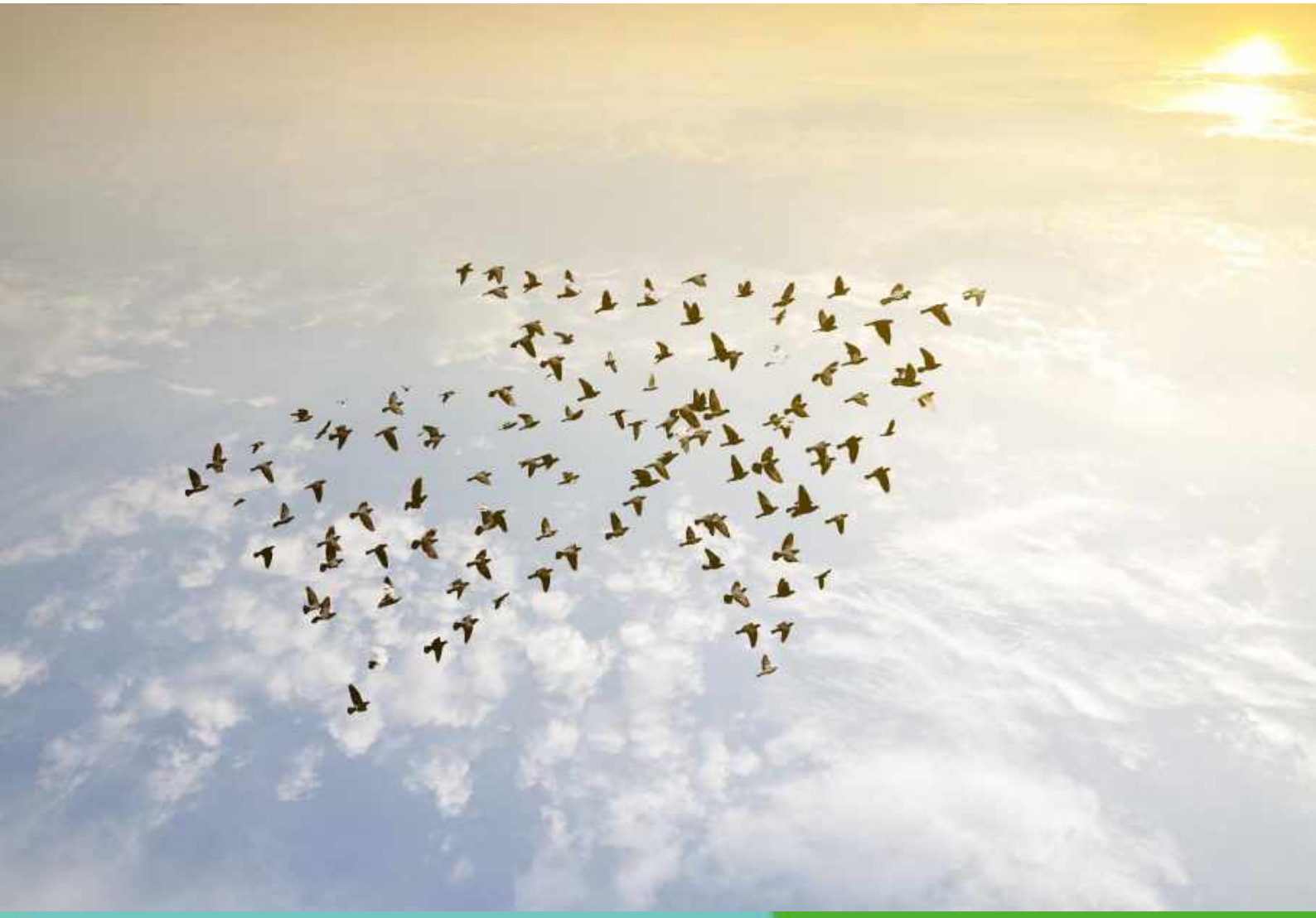
2.1.5 Specificatie van de overheadkosten

Specificatie Overhead	Realisatie 2020	Begroting 2021	Gewijzigde begroting 2022	Oorspronkelijke begroting 2022
	€	€	€	€
Personele lasten	1.487.039	1.717.794	1.678.182	1.539.670
Overige personele lasten	115.286	185.642	164.684	132.100
Afschrijvingen	133.587	179.300	157.300	157.300
Rentelasten	206.518	187.960	14.430	14.430
ICT (afschrijving + overige)	127.715	157.750	196.100	170.600
Overige bedrijfslasten	611.184	563.790	700.600	675.600
Totaal	**2.681.329**	**2.992.236**	**2.911.296**	**2.689.700**

2.1.6 Formatieoverzicht 2022

Formatie	Realisatie 2020	Begroting 2021	Gewijzigde begroting 2022	Oorspronkelijke begroting 2022
GR-formatie	54,1	60,5	60,6	61,1
Formatie overeenkomsten en (subsidie)projecten	34,0	28,4	30,6	26,5
Overheadformatie	20,3	22,6	21,9	19,7
Formatie Regeling Generatiepact	1,2	1,2	1,6	1,6
Totaal formatie	**109,6**	**112,7**	**114,7**	**108,9**

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

3 Bijlage

Dienstverleningsovereenkomsten en (subsidie) projecten en overige bijdragen

Financiële begroting (incl. overhead)	Realisatie 2020	Begroting 2021	Gewijzigde begroting 2022	Oorspronkelijke begroting 2022
	€	€	€	€
Baten overeenkomsten en overige (subsidies)projecten	6.004.131			
Beemster dienstverleningsovereenkomst		88.688	89.346	-
Beverwijk NME		53.800	54.043	54.043
Beverwijk uitvoering Milieu Beleidsplan /verduurzaaming bedrijven		25.000	25.000	-
Beverwijk duurzaam bouwloket		8.000	8.000	8.000
Beverwijk meetnet		25.000	25.000	25.000
Beverwijk duurzaamheidsleningen		7.500	-	-
Beverwijk bijdrage MRA warmte/koude		5.000	5.000	-
Bloemendaal dienstverleningsovereenkomst		229.395	231.098	226.633
Heemskerk Dienstverleningsovereenkomst Bouw- en woningtoezichtstaken			77.319	75.825
Heemskerk verduurzamen bedrijventerreinen		50.000	50.000	50.000
Heemskerk- uitvoering wijkuitvoeringsplannen		15.000	15.000	15.000
Heemskerk- cofinanciering Co-financiering van het Regionaal Energiebesparingsprogramma		30.000	50.000	30.000
Heemskerk- onderzoek en advisering warmtenet		15.000	15.000	15.000
Heemskerk NME		53.800	54.043	54.043
Heemskerk Duurzaam bouwloket		-	8.000	5.000
Heemskerk meetnet		11.000	14.000	14.000
Heemskerk bijdrage MRA warmte/koude		5.000	5.000	5.000
Heemstede dienstverleningsovereenkomst		184.454	175.944	172.544
Interreg subsidie PECS		275.000	-	-
Interreg subsidies: Up cycle your waste		PM	120.000	120.000
KIMO personele inzet		67.000	67.000	67.000
Landsmeer dienstverleningsovereenkomst		257.792	259.706	254.688
Landsmeer dienstverleningsovereenkomst VTH Zaaksysteem applicatiebeheer			25.000	25.000
Mobiliteitsfonds incl. €20.000 personeelsdekking		417.000	20.000	20.000
Oostzaan dienstverleningsovereenkomst		332.580	335.049	328.575
PNH bodemtoezicht in 2022 als Gemeenschappelijke Regeling bijdrage		176.000	-	-

Schipholtaken BUCH-gemeenten + Alkmaar en Haarlem		34.500	48.424	47.614
Schone en slimme mobiliteit (IJB)		77.500	200.000	404.675
Programma gezondheid en schone lucht			340.000	-
Uitgeest uitvoering duurzaamheidsprogramma		100.000	110.000	90.000
Uitgeest dienstverleningsovereenkomst		200.230	201.287	46.338
Velsen havenverordening		74.000	74.000	74.000
Velsen uitvoering milieubeleidsplan (o.a. GreenbizIJmond)		30.000	60.000	60.000
Velsen duurzaam wonen en bouwen		12.500	-	-
Velsen collectieve energieprojecten		25.000	100.000	107.500
Velsen duurzaam bouwloket		8.000	8.000	8.000
Velsen meetnet		39.000	39.000	39.000
Velsen Cofinanciering van het Regionaal Energiebesparingsprogramma			50.000	50.000
Velsen bijdrage MRA warmte/koude		5.000	5.000	-
Waterland dienstverleningsovereenkomst		85.874	86.511	84.840
Wormerland dienstverleningsovereenkomst		491.194	494.842	485.280
Zandvoort dienstverleningsovereenkomst Milieu		119.388	120.274	117.950
Zandvoort dienstverleningsovereenkomst Bouw- en woningtoezicht		548.500	552.573	541.896
Zandvoort dienstverleningsovereenkomst Toeristische verhuur		126.500	23.500	133.613
Zandvoort uitbreiding formatie BWT		110.000	116.265	-
Zandvoort geluidmetingen		15.000	15.000	15.000
Opstellen geluidskaarten en BGE		-	22.994	-
Voorbereiding en uitvoering geluidsaneringsprojecten			-	200.000
Regionaal energiebesparingsprogramma			76.000	313.000
Regeling Reductie Energie regio IJmond			-	410.000
OTW			-	20.000
EED richtlijn			-	25.000
Metingen luchtkwaliteit IJmond			20.000	
Nog te besteden subsidie middelen			47.175	22.500
Bijdragen personele afspraken			2.300	2.300
Overeenkomsten en (subsidie)projecten	6.004.131	4.434.194	4.541.693	4.863.857

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

Contactpersoon: Ryanne Hoes-Hofman

Postbus 325
1940 AH Beverwijk
0251–263 863
info@odijmond.nl | rhoes@odijmond.nl
www.odijmond.nl

Beeld: Stockfoto's ODIJmond

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

Begroting 2023

Omgevingsdienst IJmond

Inhoud

1 Inleiding 1
1.1 Omgevingswet 2
1.2 Koers van de organisatie 2
1.3 Beleidsontwikkelingen 2023 2
1.4 Van begroting naar begroting 2
1.5 Verantwoording 3
1.5.1 Rapportages 3
1.5.2 Jaarrekening 3

2 Leeswijzer 4

3 Financiële uitgangspunten 6
3.1 Financiële uitgangspunten 7
3.2 Begroting 2023 7
3.3 Indexering 7
3.3.1 Personele kosten 7
3.3.2 Overige kosten 8
3.3.3 Gewogen indexatie 8

4 Hoofddoelstelling 9
4.1 Achtergrond 10
4.2 Maatschappelijke meerwaarde 10
4.3 Ondersteunen bij beleidsontwikkeling 10
4.4 Breed takenpakket 10

5 Inhoudelijke ontwikkelingen 11
5.1 Omgevingswet 12
5.2 Veranderingen op een rij 12
5.3 Geurbeleid binnen de Omgevingswet 13
5.4 Warme overdracht bodem 13
5.5 Gezondheid & Luchtkwaliteit: deelnemers moeten keuzen maken .... **Error! Bookmark not defined.**
5.6 Invloed huizenmarkt op taken 14
5.7 Programma Gezondheid & Luchtkwaliteit IJmond 14
5.8 Energiebesparingsakkoord 15
5.9 Onvoorziene ontwikkelingen 15
5.10 Wijziging in de wet op de Gemeenschappelijke Regeling 15
5.11 Technologische ontwikkelingen 16
5.12 Vernieuwingen Besluit begroting en verantwoording 16
5.13 Versterking VTH-stelsel , rapport commissie Van Aartsen 17

6 Financieel kader 19
6.1 Wijze van financiering 20
6.2 Tarief 2023 21

6.3 Wijze van kostennormering 21
6.4 Financieel beleid 21

7 Verplichte paragrafen 22
7.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 23
7.2 Uitgangspunten en aanpak benodigde weerstandscapaciteit 23
7.3 Uitgangspunten beschikbare weerstandscapaciteit 23
7.4 Benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit 24
7.5 Beoordeling weerstandsvermogen 2023 26
7.5.1 Conclusie 27
7.6 Financiële kengetallen 27
7.7 Onderhoud kapitaalgoederen 28
7.8 Treasury/financiering 29
7.9 Bedrijfsvoering en personeel 30
7.9.1 Koers van de organisatie 30
7.9.2 Formatie 31
7.9.3 Kantoorpanden 31
7.10 Verbonden partijen 31
7.10.1 VvE Stationsplein 32

8 Financiële begroting (inclusief overhead) 33
8.1 Overzicht baten en lasten 34
8.1.1 Baten 34
8.1.2 Lasten 36
8.1.3 Totalen 37

9 Toelichting op de lasten 38
9.1 Personele lasten 39
9.2 Overhead 40
9.3 Overige (materiële)kosten 41
9.4 Kapitaallasten en afschrijvingslasten 42
9.5 Verplichte aansluiting tot inspectieview 43
9.6 Externe projectlasten 43
9.7 Bestemmingsreserves 43

10 Financiële positie 44
10.1 Geprognotiseerde balans 45
10.1.1 Investeringen 45
10.2 EMU-saldo 46

11 Toelichting op de baten 48
11.1 Gemeentelijke baten 49
11.2 Dienstverleningsovereenkomsten 49
11.3 Regio IJmond 49
11.3.1 Gemeente Velsen, Beverwijk en Heemskerk 49
11.3.2 Gemeente Uitgeest 49

11.3.3 NME 49
11.4 Regio Kennemerland 49
11.4.1 Gemeente Haarlem 49
11.5 Regio Zaanstreek-Waterland 49
11.5.1 Gemeente Purmerend 49
11.5.2 Gemeenten met veehouderij-activiteiten 50
11.6 Subsidies en bijdragen 50
11.7 Externe veiligheid van incidenteel naar structurele baten 50
11.8 Overige kosten 50

12 Risico's en onzekerheden 51
12.1 Omgevingswet 52
12.2 Private borging ..... **Error! Bookmark not defined.**
12.3 Project invoering Omgevingswet 52
12.4 Leges 52
12.5 Warme overdracht bodem 52
12.6 Inhoud van het basistakenpakket 53
12.7 IJmond bereikbaar 53
12.8 Dienstverlening overeenkomt met gemeente Uitgeest. 53
12.9 Financiering programma Gezondheid & Luchtkwaliteit. 53
12.10 Boventallig verlof 53
12.11 Uitkomsten Commissie Van Aartsen 53

13 Begroting 2024 en verder 55

14 Bijlagen 57
14.1 Bijdrage voor bodemformatie 58
14.2 Bijdrage voor Impuls Omgeving Veiligheid 58
14.3 Bijdrage gemeenschappelijk regeling deelnemers 2023 59
14.4 Bijlage Dienstverleningsovereenkomsten, (subsidie)projecten en overige bijdragen 60

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

1 Inleiding

Dit is de begroting van Omgevingsdienst IJmond voor het jaar 2023. In deze begroting leest u welke ontwikkelingen wij verwachten en hoe wij de ambitie hebben om hierop te anticiperen. In de begroting van 2023 indexeren wij onze tarieven en bijdragen van onze deelnemers.

1.1 Omgevingswet

Naar verwachting treedt per 1 januari 2023 de Omgevingswet in werking. Met recht kunnen we dit één van de grootste veranderingen noemen in het bestaan van onze dienst. In hoofdstuk 5 nemen we u mee in onze visie op deze veranderingen.

1.2 Koers van de organisatie

Het huidige takenpakket van Omgevingsdienst IJmond (ODIJmond) is divers en verschilt per gemeente. In de afgelopen jaren vonden er binnen de diverse taakvelden veel veranderingen plaats. Ook de komende jaren staan in het teken van ontwikkelingen zoals het Klimaatakkoord, het inwerking treden van de Omgevingswet, de transitie van een lineaire naar een circulaire economie en de private borging van bouwtoezichttaken. Deze ontwikkelingen veranderen de context waarin ODIJmond haar taken uitvoert. Het grote kaderstellende effect van deze ontwikkelingen op het toekomstperspectief heeft effecten op ons werk voor de komende jaren. In dit veranderende krachtenveld is het van belang om voor de komende jaren de koers van de organisatie te bepalen. Deze koers dient breed gedragen en toekomstbestendig te zijn.

Wij hebben ervoor gekozen dit uit te werken in een Bedrijfsplan 2021–2024.

Ten aanzien van de kerntaken, te weten: vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) zijn in 2019 meerjarige beleidskaders en uitvoeringsstrategieën door de deelnemende gemeentebesturen en het provinciebestuur voor de middellange termijn vastgesteld.

1.3 Beleidsontwikkelingen 2023

In 2022 zijn er gemeenteraadsverkiezingen. De uitkomsten daarvan kunnen leiden tot verandering, versnelling of uitstel van beleidskeuzes op VTH gebied.

1.4 Van begroting naar begroting

- De ontwerpbegroting 2023 wordt in april 2022 aangeboden aan de raden van onze gemeenten en de Provinciale Staten. Hiermee stellen wij hen in de gelegenheid om zienswijzen in te dienen.
- Begin juli 2021 stelt het Algemeen Bestuur (AB) de begroting 2023 vast, zodat wij deze voor 1 augustus 2022 aan het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) kunnen toezenden.
- Medio april, uiterlijk tien weken voor de bestuursvergadering van juli 2022, wordt de begroting 2023 aan alle deelnemende gemeenten en provincie Noord-Holland toegezonden.
- De begroting kan in de vergadering van het AB van 13 juli 2022 worden vastgesteld en voor 1 augustus 2022 aan de toezichthouder worden verstuurd.

1.5 Verantwoording

Het bestuur en het managementteam wordt periodiek geïnformeerd over de voortgang van de realisatie conform de Planning & Control kalender.

1.5.1 Rapportages

Binnen de P&C-cyclus worden jaarlijks aan het AB de jaarrekening, de begroting en twee rapportages, inclusief prognose, aangeleverd.

1.5.2 Jaarrekening

De jaarrekening wordt opgesteld in het eerste kwartaal volgend op het begrotingsjaar, conform de bepalingen van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). De jaarrekening wordt door de accountant gecontroleerd. Deze jaarrekening wordt, samen met de begroting voor het daaropvolgende jaar én de begrotingswijziging van het huidige jaar aan de deelnemende gemeenten en provincie Noord-Holland toegezonden. Daarna kan zij definitief worden vastgesteld door het AB van ODIJmond.

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

2 Leeswijzer

Samenvatting
In hoofdstuk 3 leest u een samenvatting van alle financiële uitgangspunten.

Hoofddoelstelling
In hoofdstuk 4 is de achtergrond en de maatschappelijke meerwaarde van onze dienst verwoord.

Inhoudelijke ontwikkelingen
Hoofdstuk 5 maken we inzichtelijk welke ontwikkelingen, op zowel korte als langere termijn, invloed hebben op het beleid en onze dienst.

Financieel kader
Hoofdstuk 6 geeft een overzicht van de financiële uitgangspunten en ons financiële beleid.

Financiële ontwikkelingen
In hoofdstuk 7 en 8 gaan we in op de financiële kaders, met name de indexering van baten en lasten, die ons AB vaststelt. Ons DB stelt binnen deze kaders de ontwerpbegroting 2023, inclusief de meerjarenbegroting, op.

Risico’s en onzekerheden
Hoofstuk 9 geeft inzicht in de risico’s en onzekerheden die wij nu voorzien.

Begroting 2024 en verder
Hoofstuk 10 geeft beknopt een beschrijving van het financieel toekomstperspectief 2023 en verder.

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

3 Financiële uitgangspunten

3.1 Financiële uitgangspunten

Met de komst van de Omgevingswet staat een zeer grote verandering voor het stelsel van omgevingsdiensten voor de deur. Ook de coronapandemie heeft impact op onze dienst. Daarnaast hebben onderwerpen als stikstof, PFAS, als ook emissies van Tata Steel en Harsco Metals in de afgelopen anderhalf jaar specifiek in de IJmond geleid tot maatschappelijke onrust. De vele nog onbekende factoren in deze dossiers leiden tot onzekerheid over de realisatie van projecten en de daarbij behorende financiële risico's voor onze deelnemers. De druk op het realiseren van CO2-reductie gaat na de Urgenda-uitspraak van de Hoge Raad op 19 december 2019 alleen maar toenemen. Op dit moment is niet te voorzien wat deze dossiers in 2023 specifiek aan inzet van onze dienst zullen vragen. Wij zijn echter flexibel en vakinhoudelijk goed voorbereid en beschikken over kennis en kunde om onze deelnemers van dienst te zijn. Ook het pas verschenen rapport van de commissie Van Aartsen en de aanbevelingen en reactie daarop van staatsecretaris Van Weyenberg (IenW) hebben grote impact op onze dienst.

Door de aanhoudende onduidelijkheid over de details van de Omgevingswet en krapte op de arbeidsmarkt kent de begroting 2023 onzekerheden. Wij stellen de begroting op met de grootst mogelijke zorg en volgen de laatste ontwikkelingen.

3.2 Begroting 2023

In de begroting van 2023 houden we rekening met:

- De uitvoering van het programma Gezondheid & Luchtkwaliteit voor de deelnemers in de regio IJmond.
- In 2022 gaan wij samen met de gemeenten die deze taak bij ons hebben belegd de subsidieaanvraag voorbereiden die onderdeel is van het akkoord, de SEB-regeling (Stimulerend Energietoezicht Bedrijven) en starten met de uitvoering van het akkoord. Dit loopt door in 2023.
- Voor de gemeente Haarlem houden wij rekening met een verhoging van de GR-bijdrage voor minimaal een halve formatieplaats voor de uitvoering van bodemtaken.
- Wij verhogen onze overheadsformatie met één om te zorgen dat onze ondersteunende diensten en vooral onze ICT kan blijven voldoen aan de toenemende vraag vanuit de organisatie en onze deelnemers. De eerste vier jaar financieren wij deze uit incidenteel geld.
- IT en digitalisering krijgt een steeds grotere rol. In 2022 breiden we MS Office 365 verder uit met een rapportagesysteem. Dit loopt door in 2023 en verdere jaren.
- De verplichte aansluiting voor omgevingsdiensten tot het landelijke systeem Inspectieview.
- Een van onze bestemmingsreserves is in 2023 uitgeput. De doorlopende lasten hiervan lopen door in de begroting.

3.3 Indexering

3.3.1 Personele kosten

In het concept Macro Economische Verkenningscijfers (MEV) van het CPB, gepubliceerd op 21 september 2021, wordt de verwachte loonvoet voor de sector overheid voor 2022 ingeschat op 2,2%. Dit effect zien we terug in de berekening van de voor- en nacalculatie.

In de 'Kerngegevenstabel MLT[1] 2022-2025' (september 2021) geeft het CPB aan dat de loonvoet voor de Overheidssector naar verwachting 2,6% bedraagt in de periode 2022-2025. Daarnaast hanteren wij voor periodieke verhogingen één procent. In totaal is de loonontwikkeling derhalve 3,6%.

Voor 2023 zijn nog geen betrouwbare cijfers voorhanden. Wij gaan daarom voor de begroting 2023 uit van een geleidelijke verhoging van de loonkosten. Met het oog op een nieuw af te spreken cao in 2023 en de verwachtingen van het CPB, stellen wij voor om voor 2023 uit te gaan van een gematigde loonbijstelling van 2,5%.

3.3.2 Overige kosten

Prijsstijgingen en indexeringen op inhuurcontracten worden opgevangen in het uurtarief. Hierin is de stijging van de inhuurtarieven gecompenseerd. De prijscorrectie in de voor- en nacalculatie-berekening van het uurtarief voorziet hierin.

Voor materiële kosten hanteren we de overheidsconsumptie uit dezelfde kerngegevenstabel. Deze bedraagt voor de periode 2022-2025 1,7%.

Gezien de actuele ontwikkelingen in de economie stellen wij voor om de voorcalculatie voor de prijsontwikkeling op 1,70% te zetten.

3.3.3 Gewogen indexatie uit kadernota

De lasten in de begroting van ODIJmond bestaan voor circa 80% uit personele en voor circa 20% uit materiële lasten. Hiermee wordt de gemiddelde index van de begroting 2,34%.

Gematigde loonbijstelling 2,50%
Prijs materiële overheidsconsumptie (imoc) (CBS) 1,70%
Gewogen gemiddelde 2,34%

De indexatie past binnen de bandbreedte van de kadernota en is **2,3%**

[1] Middellange termijn

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

4 Hoofddoelstelling

4.1 Achtergrond

Op 1 januari 1999 zijn wij gestart met de uitvoering van alle wettelijke milieutaken voor de IJmondgemeenten, te weten: Beverwijk, Heemskerk en Velsen. Gemeente Uitgeest is in dat jaar ook toegetreden tot de Gemeenschappelijke Regeling (GR). Op 1 januari 2014 en 1 januari 2015 gevolgd door gemeente Haarlem en provincie Noord-Holland, respectievelijk de gemeenten Purmerend en Beemster. In 2017 zijn de gemeenten Bloemendaal, Heemstede, Zandvoort, Landsmeer, Oostzaan, Waterland, Wormerland en Edam-Volendam toegetreden tot de GR met het basistakenpakket. Per 1 januari 2016 voeren wij eveneens de plustaken vergunningverlening bodem voor provincie Noord-Holland uit. Naast de taken die in de GR zijn ingebracht, voeren wij takenpakketten uit op basis van langlopende dienstverleningsovereenkomsten voor de gemeenten Bloemendaal, Heemstede, Zandvoort, Landsmeer, Oostzaan, Waterland, Wormerland, Uitgeest en Heemskerk.

4.2 Maatschappelijke meerwaarde

Wij zijn een uitvoeringsorganisatie van overheidstaken op het gebied van de fysieke leefomgeving. In de afgelopen jaren is gebleken dat door het bundelen van kennis een maximale synergie kan worden gerealiseerd. De samenwerking wordt gezocht waar het een meerwaarde heeft. De meerwaarde ligt verder in de verbetering en de vereenvoudiging van de dienstverlening naar burgers en bedrijven en verdergaande kwaliteitsverbetering van de uitvoering. Daarnaast wordt gelet op de grote bandbreedte op verschillende vakgebieden, de kwetsbaarheid voor gemeenten verminderd. Wij willen een landelijk vooruitstrevende en toekomstbestendige voorbeeldorganisatie zijn waar partners met vertrouwen mee samenwerken.

4.3 Ondersteunen bij beleidsontwikkeling

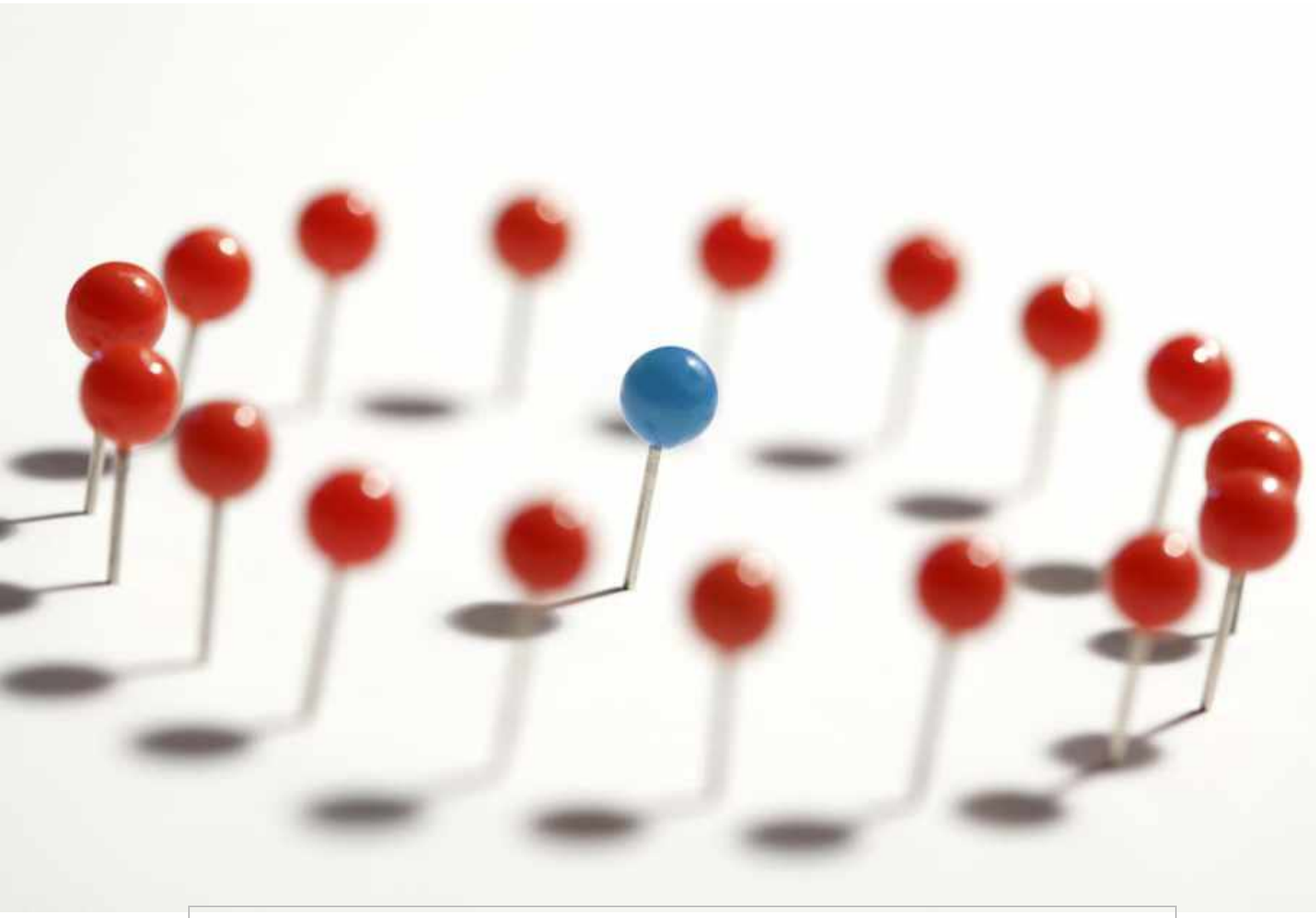
Het ondersteunen van gemeenten en provincie bij beleidsontwikkeling is onlosmakelijk verbonden met de praktijk van de uitvoering. Vanuit de eigen deskundigheid dragen wij zorg voor een adequate afstemming met onze gemeenten en provincie. Een goede en kostenbewuste uitvoering is niet mogelijk zonder heldere beleidskaders van onze opdrachtgevers. Tegelijkertijd doen wij ook voorstellen voor het uitvoeringsbeleid vanuit onze eigen expertise, zoals de handhavingsstrategie.

4.4 Breed takenpakket

Onze activiteiten beperken zich al jaren niet meer tot alleen ‘klassieke’ milieutaken. In een aantal gemeenten wordt het toezicht ook integraal uitgevoerd op brandveiligheid, bouw- en woningtoezicht, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), Algemene Plaatselijke Verordeningen (APV) en drank- en horecawetgeving. Wij investeren in het opleiden van onze medewerkers om hen breed en sector-overstijgend in te kunnen zetten. Wij zien op termijn voordelen in het verbreden van ons takenpakket waar deze inhoudelijk en/of procesmatig vergelijkbare voordelen biedt aan de verschillende opdrachtgevers, zoals dit het geval is bij de bundeling van milieutaken. De vernieuwing van het toezicht door de integrale aanpak sluit goed aan bij deze landelijke trend. Wij willen deze taken efficiënt en effectief uitvoeren.

Meer informatie over onze werkzaamheden leest u op onze website

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

5 Inhoudelijke ontwikkelingen

5.1 Omgevingswet

Met ingang van 1 januari 2023 treedt naar verwachting de Omgevingswet in werking. Verandering vraagt onze continue aandacht. De wereld staat niet stil en zo ook ODIJmond niet. In de begrotingen van de afgelopen jaren hebben wij u al geïnformeerd over het nieuwe omgevingsstelsel. Het uitstel van de inwerkingtreding van dit nieuwe stelsel betekent dat we ons langer kunnen voorbereiden op een goede implementatie. De Omgevingswet brengt verandering met zich mee in het takenpakket van onze deelnemers. De landelijke regelgeving staat nog niet vast. Daardoor is ook nog niet helder wat de impact zal zijn. Wel is zeker dát er verschuivingen in het takenpakket optreden en dat betekent ook dat de deelnemersbijdrage wijzigt. Het wachten is op duidelijkheid vanuit 'Den Haag'.

Grote impact

De Omgevingswet resulteert in een algehele stelselherziening voor de wet- en regelgeving die gaat over de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Deze herziening heeft een grote impact op de manier van werken, de cultuur, het juridisch en technisch instrumentarium. Ook heeft het gevolgen voor de bevoegde gezagen en de organisaties die bij de wet betrokken zijn, zoals onze dienst. De wet beoogt het vergroten van de inzichtelijkheid en het gebruiksgemak, het versnellen van de besluitvorming, meer lokale afwegingsruimte en een samenhangende benadering.

Werkwijzen en regels wijzigen

De invoering van de Omgevingswet betekent dan ook dat onze werkwijze voor de uitvoering van de VTH[2]-taken vanaf dat moment is afgestemd op de Omgevingswet. Onze kaders waaraan vergunningaanvragen worden getoetst en de regels waarop wordt toegezien, wijzigen. Hierbij hoort ook de grotere afwegingsruimte die onze deelnemers bij inwerkingtreding krijgen. De financiële consequenties en onze visie hierop hebben wij uitgewerkt in hoofdstuk 7: Financiële uitgangspunten.

5.2 Veranderingen op een rij

- Met het inwerkingtreden van de Omgevingswet gaat de provinciale bevoegdheid uit de Wet bodembescherming (Wbb) en gedeeltelijk uit de Ontgrondingenwet over naar de gemeenten. Om de integraliteit, kwaliteit (noodzakelijke kennis is al aanwezig) en continuïteit van de uitvoering van de Wbb en Ontgrondingenwet te borgen, hebben vrijwel alle gemeenten aangegeven de uitvoering van deze taken bij ODIJmond te laten.
- Er ontstaan enkele nieuwe vergunningplichten voor onder meer bepaalde bovengrondse opslagtanks. Zij krijgen van rechtswege een omgevingsvergunning voor twee jaar. Binnen die twee jaar moet voor deze activiteiten een nieuwe vergunning zijn aangevraagd en afgegeven.
- Veel bedrijven die nu OBM-plichtig[3] zijn, worden onder de Omgevingswet weer vergunning-plichtig. Deze dan weer vergunningplichtige bedrijven beschikken op dat moment op basis van het overgangsrecht over een van rechtswege verleende vergunning. Ook als ze eerder niet een OBM hebben aangevraagd. Echter, verandert de aard of omvang van de vergunningplichtige activiteit, dan houdt de van rechtswege verleende vergunning op te bestaan. Dit brengt met zich mee dat handhaving en vergunningverlening complexer en mogelijk duurder wordt. Er moet dan een nieuwe vergunning worden aangevraagd, waarbij de activiteit in zijn geheel opnieuw moet worden beoordeeld.

[2] Vergunningen, toezicht en handhaving
[3] Omgevingsvergunning beperkte milieutoets

- Onder de Omgevingswet verdwijnt het begrip 'inrichting' uit de Wet milieubeheer (Wm). Het wordt vervangen door een regulering per milieubelastende activiteit. De registratie van de activiteiten van de inrichtingen vraagt na het bekend worden van de definitieve regelgeving, aandacht van zowel de deelnemers als ODIJmond. Op dit moment zijn zowel bij de deelnemers als bij ODIJmond nog niet alle activiteiten van alle inrichtingen die zijn opgenomen in het inrichtingenbestand van ODIJmond, bekend.
- De regelgeving wijzigt waardoor een verschuiving plaatsvindt van sommige vergunning- en meldingsplichten (in rijksregels) naar decentrale regels. Ook de uitvoering van deze decentrale regels kan in sommige gevallen onder het basistakenpakket vallen.
- Doordat wordt gewerkt met het begrip milieubelastende activiteit in plaats van inrichting, ontstaan wijzigingen in het basistakenpakket, waardoor een verschuiving kan plaatsvinden. Zo kunnen taken die nog vanuit de gemeente plaatsvinden, verplicht bij ODIJmond worden ondergebracht. Omgekeerd kunnen er ook weer taken teruggaan naar de gemeente.
- Onder de Omgevingswet moeten omgevingsdiensten straks per gemeente een actualiserings-planning van de vergunningen opstellen.
- Voorafgaand aan controles en vooroverleg, is straks een beoordeling van het bedrijfsdossier nodig om te kunnen vaststellen welk regime er geldt op grond van het overgangsrecht. Waar nodig in samenhang met een beoordeling wat tot de milieubelastende activiteit moet worden gerekend.
- Het overgangsrecht is zeer complex. Vervalt een vergunning dan kunnen toch veel voorschriften daarvan blijven gelden als maatwerk. Een nieuw besluit voor maatwerkvoorschriften is dan nodig.
- Naar verwachting treedt in 2022, als onderdeel van het nieuwe omgevingsstelsel, de Wet kwaliteitsborging (Wkb) voor het bouwen in werking. In de kern gaat het om een privatisering van het bouwtoezicht bij nieuw- en verbouw. Taken en verantwoordelijkheden op gebied van bouwen (bouwtechniek) verschuiven van de overheid naar bouwers en private kwaliteits-borgers. In de begroting 2022 is aangegeven dat verwacht wordt dat in 2022 en 2023 ODIJmond de taken vooralsnog blijft uitvoeren om de impact van de nieuwe wet te bezien.

5.3 Geurbeleid binnen de Omgevingswet

Er vindt een overdracht plaats van het provinciaal geurbeleid naar de gemeenten in het kader van de Omgevingswet. Voor ODIJmond betekent dit betekent dat wij namens de gemeenten (eventueel) omgevingswaarden voor geur in de omgevingsplannen moeten laten opnemen. De provincie blijft alleen bij gemeentegrensoverschrijdende activiteiten een rol houden. Dit kan bijvoorbeeld betekenen dat het geurbeleid rondom Tata Steel bij de provincie kan blijven.

5.4 Warme overdracht bodemtaken

Met het inwerkingtreden van de Omgevingswet vindt voor een aantal taken een herverdeling van bevoegdheden plaats. De herverdeling zorgt ook voor een wijziging in bevoegd gezag voor wat is de taken voor bodemverontreiniging. Deze bevoegdheden en taken gaan volgens de zogenaamde ‘warme overdracht’ over van provincie naar gemeenten. Een onderdeel van deze warme overdracht is de verandering in bevoegd gezag voor de VTH-bodemtaken, zoals dat nu in de Wet bodembescherming (Wbb) geregeld is. Op dit moment voeren de vier Noord-Hollandse

omgevingsdiensten deze namens provincie Noord-Holland uit. Het gaat hierbij zowel om toezicht, handhaving en vergunningverlening als om de juridische en beleidsmatige advisering.

5.5 Invloed huizenmarkt op taken

De verwachtingen voor de prijzen op de huizenmarkt zijn de laatste tijd door de meeste banken naar boven bijgesteld. De verwachting is dat de prijzen in 2022 een bescheiden stijging zullen laten zien. Bestemmingsplannen, omgevingsvergunningen en milieuvergunningen zijn direct gelinkt aan investeringen, gebiedsontwikkeling en bedrijvigheid. De huizenmarkt is overgekookt en gaat onverminderd door, hierdoor verwachten we veel bouwactiviteiten en investeringen in bestaand vastgoed. Dit heeft direct verband met het aantal vergunningsaanvragen.
Het is de verwachting dat het niveau van toezicht en handhaving en klachtafhandeling stabiel blijft. Het is belangrijk om samen met gemeenten de ontwikkeling van de conjunctuur en het effect hiervan op de vraagkant te blijven volgen in de aanloop naar de contractbesprekingen voor 2023.

5.6 Programma Gezondheid & Luchtkwaliteit IJmond

In opdracht van de gemeenten Beverwijk, Velsen en Heemskerk (hierna IJmondgemeenten) en geadviseerd door GGD Kennemerland is het programma Gezondheid & Luchtkwaliteit IJmond geschreven. Door samen te werken, als één overheid, kunnen stappen worden gezet om samen met inwoners en bedrijven in de IJmond werk te maken van een gezonde en leefbare omgeving. In dat kader is recent 'Onze visie op een gezondere leefomgeving IJmond' en het Programma Tata Steel 2020-2050 door de IJmondgemeenten en provincie Noord-Holland vastgesteld. Ook is een apart hoofdstuk over Tata Steel opgenomen in het programma Gezondheid & Luchtkwaliteit.

Tata Steel is echter niet de enige bron in de IJmond. Er vinden ook emissies naar de lucht plaats als gevolg van wegverkeer, overige bedrijven, scheepvaart en woonomgeving. De bijdragen van deze bronnen zijn ten opzichte van de emissies van Tata Steel een stuk kleiner. Echter, het is van belang om ook voor deze bronnen een extra inspanning te leveren om de gezondheid en luchtkwaliteit in de IJmond te verbeteren. Dit programma zet daarom in op bredere mogelijkheden om de gezondheid en luchtkwaliteit in de IJmond te verbeteren. Het programma richt zich met name op intensivering van beleid en maatregelen binnen gemeentelijke bevoegdheden op het gebied van industrie en bedrijvigheid, woon- een leefomgeving, mobiliteit en scheepvaart.

Financiering van het programma

De gemeenten Heemskerk en Beverwijk dragen voor vier jaar ieder € 85.000 bij. De gemeente Velsen draagt € 170.000 bij. Gemeente Velsen heeft deze middelen voor 1 jaar toegezegd.

IJmond Bereikbaar

Naar aanleiding van de ambities in het programma Gezondheid & Luchtkwaliteit gaan wij het programma IJmond Bereikbaar intensiveren. De ambitie is om het aantal bedrijven waarbij een mobiliteitsscan wordt afgenomen en waar maatregelen worden geïntroduceerd, te verdubbelen. Met de huidige formatie is het niet mogelijk deze intensivering te bereiken. Vanuit het programma Gezondheid & Luchtkwaliteit IJmond dekken we een extra formatieplaats om te intensivering te bereiken. Een deel van de huidige formatie voor IJmond Bereikbaar dekken wij uit een externe

subsidie, die is beschikbaar tot en met 2022. In de begroting van 2023 gaan wij er vanuit dat deze gecontinueerd wordt voor 2023. De onzekerheid hieromtrent vermelden wij in onze begroting.

5.7 Energiebesparingsakkoord

Wij controleren bedrijven en instellingen op het treffen van energiebesparende maatregelen. Maatregelen met een terugverdientijd van minder dan vijf jaar zijn wettelijk verplicht om te nemen. Daarnaast grijpen wij onze bedrijfscontroles aan om met ondernemers het gesprek aan te gaan over de mogelijkheden van verdere verduurzaming van de bedrijfsvoering (stimulering). Daarop sluit het initiatief van provincie Noord-Holland aan. De provincie heeft een breed gedragen Energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse bedrijven (het akkoord) gesloten met alle 46 gemeenten. Het ondertekeningmoment vond plaats op 27 januari 2022.

In het akkoord staan afspraken over een gezamenlijk ambitieniveau, kaders voor een toezichtwerkwijze en gezamenlijke monitoring en inzet van middelen. Het akkoord loopt in principe tot 2025 en heeft als doel om provincie breed een level playing field te creëren op het gebied van toezicht op energiebesparende maatregelen. Dit akkoord biedt voor ODIJmond kansen om meer in te zetten op energiebesparing bij bedrijven. Dit doen wij door middel van gerichte communicatie, stimulering en een toezichttraject. Elk energierelevant bedrijf wordt gedurende de looptijd van het akkoord ten minste een keer bezocht. Stimulering wordt ingezet via de GreenBiz IJmond-aanpak, via onder andere energiescans en inzet van dataloggers. Het leveren van een bijdrage aan de geformuleerde ambities uit het akkoord betekent ook intensivering van toezicht en handhaving op dit dossier. In 2022 zal ODIJmond samen met die gemeenten die deze taak bij ons hebben belegd, de aanvraag van de subsidie voorbereiden dat onderdeel is van het akkoord, de SEB-regeling (Stimulerend Energietoezicht Bedrijven), en starten met de uitvoering van het akkoord.

5.8 Onvoorziene ontwikkelingen

Onderwerpen als stikstof, PFAS, alsmede emissies van Tata Steel en Harsco Metals hebben in de afgelopen anderhalf jaar specifiek in de IJmond geleid tot maatschappelijke onrust. De vele nog onbekende factoren in deze dossiers leiden tot onzekerheid over de realisatie van projecten en de daarbij behorende financiële risico's voor onze deelnemers. De druk op het realiseren van CO2-reductie gaat na de Urgenda-uitspraak alleen maar toenemen. Op dit moment is niet te voorzien wat voornoemde dossiers in 2023 specifiek aan inzet van onze dienst zullen vragen. Wij zijn echter flexibel en vakinhoudelijk goed voorbereid en beschikken over kennis en kunde om onze deelnemers van dienst te zijn.

5.9 Wijziging in de wet op de Gemeenschappelijke Regeling

Verdere organisatorische vernieuwingen, die door mogelijk extra effecten hebben op de overhead (uurtarief/kosten) zijn:

- Wet Open Overheid als vervanger van WOB: alles is openbaar tenzij;
- Wet Elektronische Publicaties (WEP);
- Wet Gemeenschappelijke regeling (Wgr).

De Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond (GR) vormt ons juridische kader. De GR Omgevingsdienst IJmond is een openbaar lichaam met 15 deelnemers dat opereert onder de naam Omgevingsdienst IJmond. Binnen het kader van de GR voert de dienst naast de taken beschreven in de GR, ook taken uit op basis van apart met haar deelnemers afgesloten dienstverleningsovereenkomsten (DVO's). De aanpassing van de Wgr en het inwerkingtreden van de Omgevingswet en de daarmee gepaard gaande overdracht van bevoegdheden van provincie naar gemeenten, leidt tot een wijziging van de GR. Ten tijde van het opstellen van deze nota is nog niet duidelijk of de Omgevingswet daadwerkelijk op 1 januari 2023 in werking treedt. Eind 2021 is een traject gestart om samen met onze deelnemers te komen tot een wijziging van de GR. Een en ander kan mogelijk naar 2023 toe doorlopen. Met deze wijziging van de GR streven we ernaar om de GR zo in te richten dat zij flexibeler om kan gaan met aanpassingen in wet- en regelgeving, met als doel omissies tussen de GR en de wet in de toekomst de voorkomen.

5.10 Technologische ontwikkelingen

De technologische ontwikkeling zet door. Enerzijds is het de informatiepositie voor inwoner en overheid, die gelijk moet zijn en dat heeft voor ODIJmond veel consequenties die gaan over data-kwaliteit en privacy-gevoeligheid. Hoe zorgen we ervoor dat informatie digitaal beschikbaar is, wie legt wat vast, wie is de eigenaar van bronbestanden? Dat moet goed afgebakend worden. Daarnaast komen er nieuwe technologische mogelijkheden in het werk van ODIJmond, zoals drones voor toezicht.

5.11 Vernieuwingen Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten

De begroting 2023 wordt ingedeeld naar de laatste inzichten in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV), de ervaringen met de jaarcijfers 2021 en de begroting 2022. De afgelopen periode zijn er geen grote wijzigingen geweest in het BBV, waardoor de opzet van de begroting 2023 op dezelfde wijze kan plaatsvinden als die van 2022. De beoogde wijziging om per 2021 een rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening op te nemen, is uitgesteld naar 2022 en blijft ook voor 2023 relevant. Vanaf het begrotingsjaar 2022 vindt er een verandering plaats in de verantwoordelijkheden met betrekking tot de rechtmatigheid van de jaarrekening van gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen. Niet langer is het de accountant die vaststelt dat in lijn met wet- en regelgeving wordt gehandeld, maar is het DB aan zet. Het DB dient immers te kunnen steunen op een adequaat functionerend systeem van interne beheersing en controle, om (primair) te waarborgen dat ODIJmond bij alle (financiële) beheer handelingen en transacties, de wet- en regelgeving naleeft. Als gevolg hiervan heeft ODIJmond per 2021 het interne controleplan aangescherpt, om als basis te dienen voor de rechtmatigheidsparagraaf. Indien er na vaststelling van deze (ontwerp)Kader-nota wijzigingen in het BBV worden doorgevoerd, dan worden deze meegenomen bij het opstellen van de begroting 2023.

Conform de vereisten van het BBV wordt de begroting 2023 ingedeeld naar de voorgeschreven taakvelden.

Voor ODIJmond zijn dat:

- Volksgezondheid & Milieu (V&M); hieronder vallen alle taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving die betrekking hebben op milieu- en de adviestaken;
- Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing (VHROSV); hieronder vallen alle bouwtaken en advisering op het gebied van RO;
- Onderwijs; hieronder vallen de taken op het gebied van Natuur- en Milieu Educatie (NME);
- Overhead; hieronder vallen de werkzaamheden en lasten m.b.t. de overhead.
- Bestemmingsreserves; hieronder vallen de dotatie en onttrekkingen aan onze reserves.

BTW en omzetbelasting

De taakvelden worden als zodanig in de begroting 2023 onderscheiden zodat gemeenten de bijbehorende taken met baten en lasten kunnen aggregeren in hun eigen begroting. Alle bedragen in de begroting zijn exclusief btw. ODIJmond is door de Belastingdienst aangemerkt als ondernemer in de zin van de Wet op de Omzetbelasting. Hierdoor worden alle facturen die ODIJmond voor haar dienstverlening verzendt, verzwaard met het vigerende tarief voor de omzetbelasting. ODIJmond kan zelf geen beroep doen op het btw-compensatiefonds.

Vennootschapsbelasting plichtig

In 2021 heeft de Belastingdienst het standpunt ingenomen dat ODIJmond beperkt vennootschaps-belastingplichtig (VPB) is. Dit is bepaald op basis van de activiteiten zoals toen en nu verricht. Het gaat hierbij alleen om de activiteit ‘leveren van bodemrapportages’. De verwachting is dat dit van tijdelijke aard is. Het beleid is om de vrijstelling weer te realiseren nadat er geen resultaten meer behaald worden op deze activiteit. De omvang van deze belasting is zeer beperkt.

5.12 Versterking VTH-stelsel, rapport commissie Van Aartsen

Wij maken deel uit van het landelijke stelsel van 29 omgevingsdiensten. Het huidige stelsel is vanaf 2013 opgebouwd en in 2016 wettelijk vastgelegd. Nu het stelsel enkele jaren van kracht is, wordt beter zichtbaar wat wel en niet werkt. Dit blijkt onder meer uit de evaluatieonderzoeken die periodiek in opdracht van de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat worden uitgevoerd. De staatssecretaris constateert in de praktijk dat het stelsel nog niet optimaal functioneert. Zij heeft daarop besloten een onafhankelijke adviescommissie in te stellen: de Bestuurlijke Commissie Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) in het milieudomein (commissie Van Aartsen).

Hoofdvraag

De hoofdvraag aan de commissie was, welke mogelijkheden de commissie ziet om milieuhandhaving, -toezicht en vergunningverlening in Nederland te versterken met als doel het stelsel effectiever en slagvaardiger te maken. Belangrijk onderdeel van het advies is dat de staatssecretaris de commissie vraagt welke mogelijkheden zij ziet om de onafhankelijkheid en deskundigheid van toezichthouders, waaronder in het bijzonder omgevingsdiensten, te versterken. Verder vraagt de staatssecretaris aan te geven wat er voor nodig is om die versterking daadwerkelijk te realiseren. Ook is de commissie gevraagd om op basis van haar bevindingen over de voorgaande punten een oordeel en advies te geven over de huidige verdeling van rollen, taken en bevoegdheden in het stelsel. En om aan te

geven of dit voldoende mogelijkheden biedt voor het Rijk om vanuit de regierol haar stelselverantwoordelijkheid waar te maken.

Belangrijkste conclusie

De belangrijkste conclusie is dat het huidige stelsel nog behoorlijk wat tekortkomingen kent waarbij met name de rol van de omgevingsdiensten nog onvoldoende uit de verf komt. Schaalgrootte, gebrek aan middelen en het ontbreken van een uniform takenpakket en mandaat, spelen hierbij een rol. Een volgend kabinet zal met de adviezen van de commissie aan de slag gaan. Dit kan gevolgen hebben voor de omgevingsdiensten, dus ook voor ODIJmond.

Wij zien de aanbevelingen van de commissie van Aartsen als een positieve stimulans waarbij de belangrijke rol van een Omgevingsdienst wordt erkend.

Rekenkamer rapport

De commissie van Aartsen gaat ook in op de positie van omgevingsdiensten ten opzichte van haar deelnemers. Deze is volgens de commissie te afhankelijk van het bevoegd gezag. De Algemene Rekenkamer heeft een onderzoek gedaan naar de handhaving van de zwaardere bedrijven (30 juni 2021). Op dit moment zijn eventuele organisatorische en/of financiële gevolgen van deze rapportage niet bekend, maar zeer waarschijnlijk heeft dit op de langere duur wel gevolgen. Milieucriminaliteit en -overtredingen kunnen veel schade opleveren aan mens en milieu. De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) becijfert de schade op enkele miljarden euro's per jaar (ILT, 2020a). Naleving van de regels door bedrijven en effectief toezicht hierop, is dan ook van groot belang.

ILT heeft dit onderzocht onder 482 BRZO-bedrijven en zogeheten net-niet BRZO-bedrijven, vernoemd naar het Besluit risico's zware ongevallen. Het gaat om bedrijven die met een grote hoeveelheid gevaarlijke stoffen omgaan en daarom vanuit milieuoogpunt speciale aandacht verdienen. Zij concluderen op basis van dit onderzoek dat het stelsel van toezicht en handhaving om milieucriminaliteit en –overtredingen tegen te gaan, onvoldoende functioneert. De Algemene Rekenkamer komt met diverse aanbevelingen. Zij concluderen dat data niet op orde zijn, onvoldoende gegevens worden uitgewisseld en dat milieucriminaliteit nauwelijks wordt bestreden en bestuurders in het duister tasten inzake dit onderwerp. Wij zien als gevolg van bovenstaande ontwikkelingen de komende jaren nog veel op ons afkomen.

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

6 Financieel kader

6.1 Wijze van financiering

De financiële exploitatie van ODIJmond is gebaseerd op de bijdragen van de deelnemende gemeenten. Die kent op dit moment de vorm van inputsturing: per gemeente worden de uren afgestemd op de verwachte uit te voeren taken, er wordt vooraf één vast uurtarief afgesproken en daarmee is de bijdrage van elke gemeente bekend, evenals bijna alle inkomsten voor de ODIJmond-begroting.

Jaarlijks wordt een begroting opgesteld op basis van de gegarandeerde gecontracteerde uren die voor onbepaalde tijd per gemeente zijn vastgelegd in de GR. Een aantal gemeenten participeert in de verdeelsleutel. Daarnaast hebben deelnemers aanvullende dienstverleningsovereenkomsten met ons afgesloten. De formatie en vaste kosten zijn hierop afgestemd, de begroting is zo tenminste budgettair neutraal. Dit geeft een stabiele financiële basis voor ODIJmond en de gemeenten.

De looptijd van de huidige, vastgestelde verdeelsleutel is 2019-2021. De herberekening van de verdeelsleutel kunnen we pas maken na afsluiting van het jaar 2021. De coronapandemie heeft invloed gehad op de uitvoering van ons werk. Om dit effect te nivelleren stellen we aan het Algemeen Bestuur voor om de verdeelsleutel met een jaar te verlengen tot 31 december 2022.

De Omgevingswet heeft een grote impact op de verdeelsleutel door het (gedeeltelijk) uittreden van een van de deelnemers, te weten: provincie Noord-Holland.

Verdeelsleutel voor de jaren	2019 t/m 2021
Gemeente Beverwijk	16,8%
Gemeente Haarlem	23,3%
Gemeente Heemskerk	9,8%
Gemeente Uitgeest	4,0%
Gemeente Velsen	30,7%
Provincie Noord-Holland (bodemtoezichttaken)	3,1%
Provincie Noord-Holland (plustaken)	12,3%

De bijdragen van de gemeenten Bloemendaal, Edam-Volendam, Heemstede, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Wormerland, Waterland en Zandvoort, zijn gebaseerd op de basistakenpakketten, inclusief de Wabo-bijdragen, waarvoor de gemeenten zijn toegetreden. Deze takenpakketten zijn eveneens berekend tegen de kostprijs voor 2023.

Voor alle deelnemers zijn de Wabo-bijdragen berekend conform de aantallen uit het rapport nulmeting Wabo-decentralisatie en tegen de kostprijs voor 2023.

In 2023 is in bijdrage van onze deelnemers een aanpassing berekend.

- Voor de berekening van de decentralisatie bodemtaken is het verdeelsleutel herrekend op basis van de inwonersaantallen 2020. We verwachten dat er gedurende het jaar door het Rijk meer duidelijkheid komt over de wijze van financiering. Wanneer blijkt dat er een verdeelsleutel komt die meer recht doet aan onze opzet, doen wij een begrotingswijziging.

- De begroting 2023 stellen wij vroeg in het jaar op en duidelijkheid is dan niet verwacht. De begroting 2023 stellen we op in het voorjaar van 2022. Dit betekent dat we de begroting opstellen met de laatst vastgestelde verdeelsleutel.

6.2 Tarief 2023

Naast de GR-bijdragen, is het gebruikelijk dat in het lopende jaar de gemeente of andere opdrachtgevers aanvullende taken afnemen bij ODIJmond.
Deze diensten zijn incidenteel. Om te kunnen blijven voldoen aan deze vraag is soms inhuur of tijdelijke uitbreiding van formatie nodig. Voor deze aanvullende uren wordt voor nieuwe contracten het basistarief met een opslag van 10-20% gehanteerd.

Het basistarief van onze diensten bedraagt voor 2023 €87,90 (2022 : €84.25 oorspronkelijke begroting en €85,91 gewijzigde begroting.)

6.3 Wijze van kostennormering

Het financieel kader is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- Als productiviteitsnorm wordt uitgegaan van 1340 uur, een percentage van 71,5% van de totale beschikbare uren per fte (1872). Dit zijn de 'declarabele' uren, de uren die direct gerelateerd zijn aan productie voor deelnemers.
- In 2022 en 2023 vindt een groei plaats naar de hiervoor aangegeven financiële uitgangspunten.

6.4 Financieel beleid

ODIJmond kende afgelopen jaren een structureel gezonde exploitatie wat meegenomen is in de, in het voorjaar van 2021 gemaakte, (financiële) uitwerking van de meerjarenbegroting. Doordat ODIJmond met een integraal uurtarief werkt, waaruit alle vaste kosten van de uitvoering en overhead worden gedekt, ontstaat bij een gelijkblijvende DVO-uren omvang, een stabiele financieel gezonde basis. Op dit moment is, door meerdere factoren, zoals de Omgevingswet (Ow) en besparingen bij gemeenten, onzeker wat met de omvang van het aantal DVO-uren gaat gebeuren.

Op het uurtarief hebben de volgende vier factoren een mogelijk effect:

a. Loon- en prijsontwikkelingen (index opgave CPB): hierop heeft ODIJmond geen invloed.
b. DVO-uren omvang: wanneer het aantal door gemeenten gegarandeerde/vaste uren daalt, stijgt het uurtarief (en vice versa).
c. Besparingen: het drie-sporentraject voor de kostenbesparingen. Deze worden in principe 'ingeboekt' bij realisatie.
d. Wet- en regelgeving.

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

7 Verplichte paragrafen

7.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen kan worden gedefinieerd als de mate waarin wij in staat zijn om omvangrijke tegenvallers op te vangen zonder dat ons beleid aangepast hoeft te worden en/of ontstane exploitatietekorten met deelnemers aan de regeling moeten worden afgerekend. Het instellen van een buffer in de vorm van weerstandsvermogen draagt bij aan het voorkomen van verzoeken om aanvullende bijdragen achteraf. Aan de andere kant is het voor de eigenaren of deelnemers ook van belang dat de kostprijs van onze dienst laag is en er bij ons niet onnodig veel buffers worden aangehouden.

7.2 Uitgangspunten en aanpak benodigde weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit is de financiële waardering van alle voor het weerstandvermogen relevante risico's. Om de benodigde weerstandscapaciteit te bepalen wordt een risico-inventarisatie uitgevoerd. Risico's zijn mogelijke gebeurtenissen die kunnen leiden tot financiële tegenvallers, die niet goed te voorzien zijn of waarvoor geen andere maatregelen zijn getroffen. Of risico's waarvan na het treffen van beheersmaatregelen nog restrisico's overblijven van materiële betekenis in relatie tot de financiële positie. Van reguliere risico's (risico's die zich regelmatig voordoen, die veelal vrij goed meetbaar zijn en die beperkte financiële gevolgen hebben) worden verondersteld dat deze met continuering van bestaand beleid ondervangen kunnen worden in de vastgestelde begroting. Deze maken daarom geen onderdeel uit van de inventarisatie. In de eerste plaats wordt van alle niet-reguliere risico's afzonderlijk een inschatting gemaakt wat de kans van optreden is en welke financiële gevolgen het risico met zich meebrengt, bij optreden. Vervolgens zijn door middel van een statische analyse (Monte Carlo-simulatie) alle risico's doorgerekend en is op basis van de P90-waarde de benodigde weerstandscapaciteit bepaald. Wij hebben de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit in 2020 laten uitvoeren. Deze is opgenomen in het rapport weerstandsvermogen en is op 16 december 2020 door het Algemeen Bestuur (AB) vastgesteld.

7.3 Uitgangspunten beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit wordt door het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) gedefinieerd als de middelen waarover een organisatie beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken.

Algemene reserve

Het vrij besteedbare deel van de algemene reserve kan voor de berekening van de incidentele weerstandscapaciteit worden ingezet. De huidige omvang van de algemene reserve voor resultaat bestemming 2021 bedraagt € 375.000.

Bestemmingsreserves

Dit zijn reserves met een bestedingsfunctie waarbij geld is weggezet voor toekomstige uitgaven of investeringen. Ondanks deze bestedingsfuncties zou besloten kunnen worden, indien noodzakelijk, de bestemmingsreserve bestedingsvrij te maken om risico's financieel op te vangen. Omdat dit ten koste zou gaan van bestaand beleid, hebben wij ervoor gekozen om de besloten bestemmingsreserves niet tot de beschikbare weerstandscapaciteit te rekenen.

Begrotingsruimte en stille reserves

Onze begroting is sluitend, daarnaast zijn stille reserves niet aanwezig. De eventuele begrotingsruimte worden niet als bestanddeel van de weerstandscapaciteit gerekend.

Voorzieningen

In 2021 bestaan de voorzieningen uit een voorziening voor de onderhoudskosten van het kantoorpand, een voorziening voor financiële verplichtingen van specifieke medewerkers en een debiteurenvoorziening. Laatstgenoemde is zeer gering. De voorziening voor het onderhoud van ons pand is ontstaan voor 2021. De personele voorziening is gevormd in 2021. Omdat naast deze specifieke medewerkers, dit risico aanwezig blijft ten aanzien van andere medewerkers, wordt het risico en de weging in de benodigde weerstandscapaciteit gehandhaafd. De voorzieningen worden niet meegerekend in de beschikbare weerstandscapaciteit.

Het uitgangspunt is dat alleen de Algemene Reserve en eventueel gerealiseerd resultaat in een boekjaar van ODIJmond tot de beschikbare weerstandscapaciteit wordt gerekend.

7.4 Benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Indicatie beschikbare weerstandscapaciteit	Bedrag
Algemene reserve	€ 375.000
Totaal	**€** 375.000

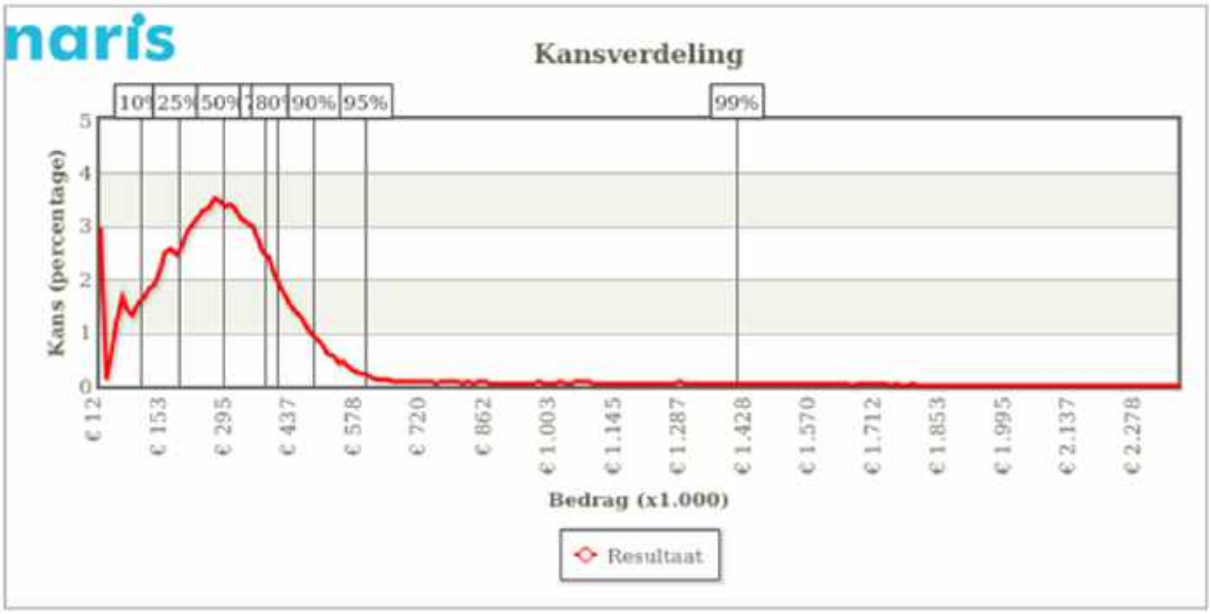
Beschikbare weerstandscapaciteit (per 31 december 2021, vóór resultaatbestemming 2021)

Benodigde weerstandscapaciteit

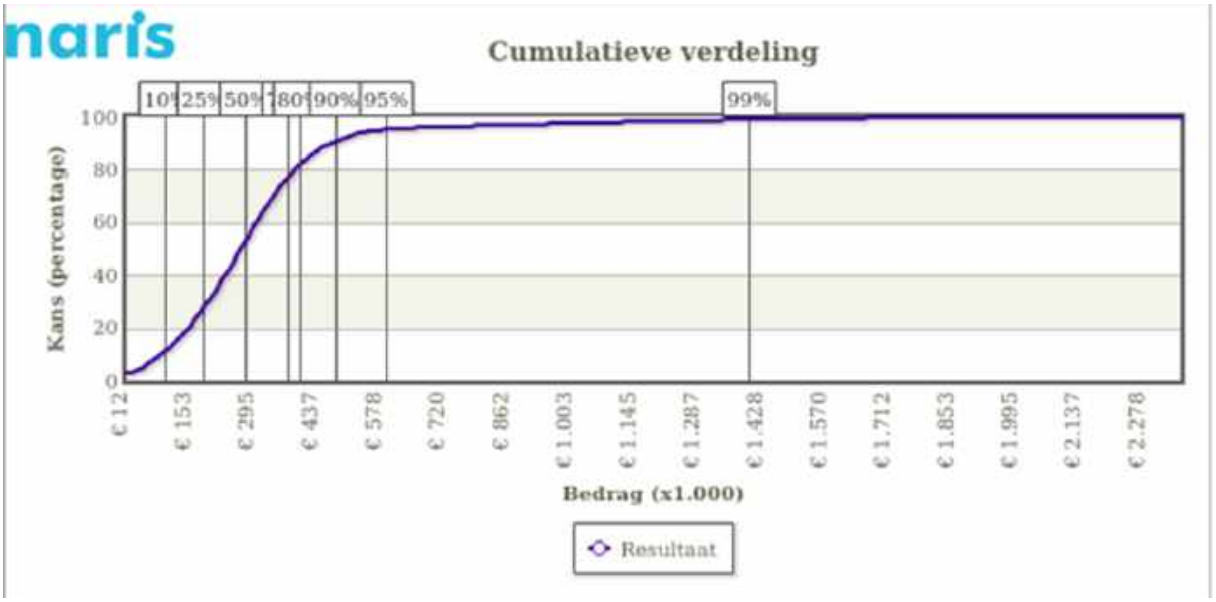
Om de benodigde weerstandscapaciteit te bepalen is een risico-inventarisatie uitgevoerd. Deze heeft tot de onderstaande lijst geleid. Deze tabel is ontleend aan het rapport weerstandsvermogen en is op 16 december 2020 door het Algemeen Bestuur (AB) vastgesteld.

Risicoanalyse Omgevingsdienst IJmond			
Nr.	**Risico**	**Oorzaak**	**Gevolg**
1	Salariskosten kosten nemen jaarlijks structureel toe.	Het vaste personeel blijft in dienst en heeft recht op een tredenverhoging	- De salariskosten in de begroting dienen met een hoger percentage te worden geïndexeerd
2	Salarissen worden verhoogd jaarlijks of gedurende het jaar	CAO verhogingen vinden plaats	- De ODIJ dient rekening te houden met extra sala'- riskosten (voor de begroting)
3	Externe inhuur in 2020 overschrijdt het budget	Er wordt meer ingehuurd in 2020 voor diverse taken, in plaats dat het eigen personeel wordt ingezet	- Toename van de kosten voor externe inhuur - Begrotingstekort
4	Nieuwe wetgeving of werkzaamheden leiden tot extra opleiding bij het personeel	De Omgevingswet en warmte- en energietransitie vragen om meer specialistische kennis	- Toename Opleidingskosten - Toename externe inhuur
5	Uittreden van een gemeente uit de gemeenschappelijke regeling	Door herindeling wil de gemeente aanlsuiten bij een andere OD	- Minder baten uit GR bijdragen - Niet alle kosten kunnen verhaald worden op de uittreder
6	DVO's/projecten lopen af waardoor incidentele baten verdwijnen, terwijl hier structurelen lasten tegenover staan	Afloop DVO/project	- Wegvallen van baten uit DVO/projecten - Structurele lasten blijven aanwezig ondanks afloop DVO/project
7	Claims a.g.v. onjuiste advisering	Er ontstaat een calamiteit door nalatigheid van een medewerker van de ODIJ	- ODIJ krijgt een claim
8	Toename algemene lasten a.g.v. (vertraging) nieuwe wetgeving	De vertraging van de omgevingswet zal naar verwachting extra kosten met zich mee brengen.	- Meer lasten voor de omgevingswet/warmte- en energietransitie dan voorzien
9	Ziekteverzuim neemt toe met 1,5%	Diverse oorzaken; langdurige afwezigheid van personeel	- Extra personeelslasten door ziekteverzuim of door inhuur van vervanging (extern)

Op basis van gekwantificeerde risico's is een Monte Carlo-simulatie uitgevoerd. Het resultaat daarvan is in figuur 1 t/m 3 weergegeven.

Figuur 1 Kansverdeling

Figuur 2 Berekening benodigde weerstandscapaciteit

Zekerheidspercentage	Bedrag	Statistieken	Waarde
10%	€ 88.739	Minimum	€ 0
25%	€ 172.847	Maximum	€ 2.360.896
50%	€ 267.495	Gemiddeld	€ 296.941
75%	€ 361.807	Standaarddeviatie	€ 227.086
80%	€ 386.926	Absolute maximum	€ 2.797.826
90%	€ 467.360	Trekkingen	€ 100.000
95%	€ 579.216		
99%	€ 1.388.389		

Figuur 3 Tabel weerstandscapaciteit

Uit Figuur 1 valt af te lezen dat bij een zekerheidspercentage van 90% het risicoprofiel € 467.360 bedraagt. Met andere woorden, in 90% van alle uitgevoerde simulaties is het bedrag dat uitgegeven dient te worden aan optredende risico's niet hoger dan € 467.360.

7.5 Beoordeling weerstandsvermogen 2023

Op basis van het in de vorige paragrafen geformuleerd beschikbare en benodigde weerstandsvermogen, kan voor ons de ratio van het weerstandsvermogen worden berekend.

7.5.1 Conclusie

- Van Berkel Professionals heeft, op basis van de onderkende risico's, het benodigde weerstandsvermogen gesteld op € 467.360.
- In de gemeenschappelijke regeling is in Artikel 31 opgenomen dat positieve resultaten eerst worden aangewend tot aanvulling van de algemene reserve, tot het bedrag € 260.000.
- Het Algemeen Bestuur (AB) heeft op 16 december 2020 het rapport vastgesteld en besloten dit saldo aan te passen naar € 467.360.
- In 2021 is na uitkering van de reserves € 160.362 aan resultaat om te bestemmen.
- De ratio van het weerstandsvermogen voor de ODIJmond is voor resultaatbestemming 0,80 wat matig is.

Ratio voor resultaat bestemming 2021

De ratio voor resultaatbestemming 2021 is 0.8. De verwachting is dat het AB op 13 juli 2022 een deel van het resultaat bestemd, door deze toe te voegen aan de Algemene Reserve. Na deze toevoeging is de ratio 1.0 wat voldoende is.

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	Uistekend
B	1,4 -2,0	Ruim voldoende
C	1.0-1.4	Voldoende
D	0.8-1.0	Matig
E	0.6-0.8	Onvoldoende
F	<0.6	Ruim onvoldoende

7.6 Financiële kengetallen

Kengetallen geven de verhouding weer tussen onderdelen van resultatenrekening en/of balans en helpen bij de beoordeling van onze financiële positie. Deze kengetallen geven inzicht in hoeveel (financiële) ruimte wij hebben om structurele en incidentele lasten te dekken. De verplicht op te nemen kengetallen in de jaarrekening staan in artikel 113 van het BBV en worden in tabel 6 berekend en toegelicht.

Ratio's	Realisatie	Gewijzigde begroting	Begroting
	2021	2022	2023
Netto schuldquote	22,75%	26,62%	27,09%
Netto schuldquote gecorrigeerde voor verstrekte leningen	22,75%	26,62%	27,09%
Solvabiliteitsratio	5,52%	7,24%	7,27%
Structurele exploitatieruimte	-9,77%	-66,88%	-181,79%

Netto schuldquote, al dan niet gecorrigeerd voor alle leningen

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto-schuldquote. De quote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van rentelasten en aflossingen op de exploitatie. De langlopende lening van ODIJ is aflossingsvrij. Er is geen sprake van rentelasten bij onze kortlopende schulden, grotendeels nog aan te wenden en vooruit ontvangen specifieke uitkeringen.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de dienst in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat volgens Artikel 42 van het BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

Structurele exploitatieruimte

Om te zien hoe groot de structurele exploitatieruimte is, kijken wij naar de structurele baten en lasten en vergelijken deze met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Grondexploitatie

Wij exploiteren geen grond, waardoor dit kengetal niet van toepassing is.

Belastingcapaciteit

Omdat wij geen belastingen innen, is dit kengetal niet van toepassing.

7.7 Onderhoud kapitaalgoederen

Voor het groot onderhoud is een meer-jarenonderhoudsplan (MJOP) opgesteld door de afdeling Bouwkunde van gemeente Beverwijk. Het MJOP is opgesteld voor al het grote onderhoud van het gehele gebouw en verdeeld in 2 onderdelen, te weten

- gemeente Beverwijk, het Stadhuis;
- gemeente Beverwijk, het Verhuur (of markt)kantoor.

Van ieder onderdeel is een aparte MJOP opgesteld. Het MJOP is in oktober 2020 door een extern bureau, in opdracht van gemeente Beverwijk, geactualiseerd. Alle partijen zijn zelf verantwoordelijk voor de inrichting van het door hun gebruikte gebouwdeel. Gekozen is om de gebouwonderdelen, die gezamenlijk gebruikt worden en/of bij alle partijen voorkomen, gelijktijdig uit te voeren.

De jaarlijkse kosten voortkomend uit het MJOP maken onderdeel uit van de begroting van de VvE. In overeenstemming met deze begroting heeft ODIJ over 2021 hiervoor een bedrag van circa € 21.500 als last verantwoord. Deze kosten komen in de jaarrekening tot uitdrukking onder de huisvestingskosten.

Voor de eigen onderdelen vanuit het MJOP heeft ODIJ vanaf boekjaar 2015 een voorziening groot onderhoud gevormd. Op basis van het geactualiseerde MJOP bedraagt de dotatie van de voorziening in 2021 € 20.000. Dit is conform voorgaand jaar.

7.8 Treasury/financiering

Wij hebben in 2014 een treasury statuut met daarin een treasury beleid opgesteld. Het treasury statuut heeft tot doel een kader te scheppen waarbinnen de financiële continuïteit van ODIJmond kan worden gewaarborgd. Hiervoor zijn enkele doelstellingen opgesteld.

1. Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities.
2. Het beschermen van vermogens- en (rente-)resultaten van ODIJ tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's en kredietrisico's.
3. Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.
4. Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO), de Regeling Uitzettingen en Derivaten Decentrale Overheden (RUDDO), het besluit Leningsvoorwaarden Decentrale Overheden en de limieten en richtlijnen van het treasury statuut.
5. Het realiseren van informatiestromen ter ondersteuning van de opstelling van het treasury beleid, de uitvoering van het beleid en de verantwoording daarover.

In 2021 hebben wij de saldi op de betaalrekeningen actief bewaakt. Hierbij is het uitgangspunt het saldo op de betaalrekening zo laag mogelijk te houden. Met ingang van 2014 doen wij aan het verplichte Schatkistbankieren. Door de lage (geen) rente zijn in 2021 geen deposito's in de schatkist afgesloten. Van toepassing zijnde wet- en regelgeving is de Wet financiering decentrale overheden (FIDO) en de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (RUDDO).

Lening

Ten behoeve van de nieuwbouw hebben wij een renteswap over een nominaal bedrag van €3.700.000 bij de Rabobank afgesloten. In 2023 bedragen de Rentelasten voor de vaste schuld voor de aanschaf van ons pand in Beverwijk €14.430

Onze solvabiliteit (verhouding eigen vermogen/totaal vermogen) is in 2021 5,52% (2020 7,6).

Bij het aantrekken van vreemd vermogen zijn in de Wet FIDO grenzen gesteld in hoeverre dit mag plaatsvinden met kort vreemd vermogen en de mate waarin renterisico mag worden gelopen over de vaste schulden. De kasgeldlimiet ligt voor gemeenschappelijke regelingen op 8,2% en de renterisiconorm op 20% van de jaarbegroting met een minimumbedrag van € 2.500.000. De kasgeldlimiet is voor ons niet van belang omdat er geen kasgeldleningen zijn aangetrokken. Per 2 januari 2021 is de lening van de BNG voor tien jaren geherfinancierd, waardoor per heden de minimum risiconorm volgens de Wet FIDO niet wordt overschreden.

Renteschema

Renteschema	Bedrag
Externe rentelasten	€ 14.430
Externe rentebaten	-
Saldo rentelasten en rentebaten	**€ 14.430**
Verplicht door te rekenen rente aan grondexploitatie	-
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	€ 14.430
Rente over eigen vermogen	-
Rente over voorzieningen	-
Totaal geraamde aan taakvelden toe te rekenen rente	€ 14.430
De aan taakvelden toegerekende rente (overhead)	€ 14.430
Renteresultaat	**-**

7.9 Bedrijfsvoering en personeel

7.9.1 Koers van de organisatie

Het huidige takenpakket van ODIJmond is divers en verschilt per gemeente. In de afgelopen jaren vonden er binnen de genoemde taakvelden veel veranderingen plaats. Ook de komende jaren staan in het teken van ontwikkelingen zoals het Klimaatakkoord, het inwerkingtreden van de Omgevingswet, de transitie van een lineaire naar een circulaire economie en de private borging van bouwtoezichttaken. Deze ontwikkelingen veranderen de context waarin ODIJmond haar taken uitvoert. Het grote kaderstellende effect van deze ontwikkelingen op het toekomstperspectief heeft effecten op ons werk voor de komende jaren. In dit nieuwe krachtenveld is het van belang om voor de komende jaren de koers van de organisatie te bepalen. Deze dient breed gedragen en toekomstbestendig te zijn.

Wij hebben ervoor gekozen dit uit te werken in een ODIJmond Bedrijfsplan 2021–2024 . Deze is vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 15 december 2020). Voorafgaand aan het schrijven van dit plan hebben wij onze deelnemende gemeenten en de provincie geconsulteerd. Daarnaast hebben verschillende sessies plaatsgevonden met onze ambtelijke opdrachtgevers vanuit de deelnemende partijen. In dit bedrijfsplan wordt niet alleen ingegaan op bovengenoemde ontwikkelingen. Het bedrijfsplan beschrijft ook de huidige situatie, schetst de kaders voor onze bedrijfsvoering en geeft inzicht in de organisatie en de ontwikkeling van de organisatie.

Wij beschrijven de zaken die we nu kunnen overzien. ODIJmond en onze omgeving zijn echter voortdurend in beweging. Het plan is dan ook dynamisch en leent zich voor evaluatie. Dit om te kunnen blijven inspelen op huidige en komende ontwikkelingen.

Ten aanzien van de kerntaken, te weten: vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) zijn meerjarige beleidskaders en uitvoeringsstrategieën voor de middellange termijn vastgesteld.

7.9.2 Formatie

Wij hebben als doelstelling te blijven groeien naar een organisatie van professionals waarbij een optimale dienstverlening centraal staat. Met het beëindigen van dienstverleningsovereenkomsten (DVO) zijn wij genoodzaakt te bezuinigen op onze flexibele schil. Hierdoor is de formatie van 2023 gedaald ten opzichte van de gewijzigde begroting 2022.

Formatie	Realisatie	Gewijzigde begroting	Begroting
	2021	2022	2023
GR-formatie	57,9	60,5	61,8
Formatie overeenkomsten en (subsidie)projecten	32,7	30,7	29,5
Overheadformatie	20,9	21,9	21,3
Formatie Regeling Generatiepact	2,2	1,6	1,4
Totaal formatie	**113,7**	**114,7**	**114,0**

7.9.3 Kantoorpanden

Binnen onze kantoorpanden in Beverwijk en Wormer hebben wij gekozen voor een flexibel werkconcept. Daarnaast wordt nagenoeg volledig digitaal gewerkt en gearchiveerd. Het kantoorpand in Beverwijk is in eigendom en dat in Wormer wordt gehuurd. Aandachtspunten zijn voldoende vergaderruimtes en werkplekken. Eventuele aanpassingen aan de kantoren doen wij binnen de investeringsbegroting.

7.10 Verbonden partijen

Wij zijn per 31 december 2021 primair verbonden aan onze deelnemende gemeenten: Beverwijk, Edam-Volendam, Haarlem, Heemskerk, Heemstede, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Uitgeest, Velsen, Waterland, Wormerland en Zandvoort en Provincie Noord-Holland.

Op 1 januari 2022 is gemeente Beemster is gefuseerd met gemeente Purmerend. In de verbonden partijen hebben wij alleen de naam Purmerend opgenomen.

7.10.1 VvE Stationsplein

ODIJmond en gemeente Beverwijk zijn gezamenlijk eigenaar van het pand aan het Stationsplein 48, 48a en 48b. Conform de akte van splitsing is een VvE geformeerd. Het bestuur is tweeledig en bestaat uit een bestuurslid van ODIJ en een bestuurslid vanuit gemeente Beverwijk. Voor beide partijen is sprake van financiële aansprakelijkheid. Indien de VvE haar verplichtingen niet nakomt, zal dit worden verhaald bij de eigenaren.

a.	Naam en vestigingsplaats	VVE Stationsplein 48 te Beverwijk.
b.	Openbaar belang dat wordt behartigd	Gezamenlijk onderhoud en beheer van het pand.
c.	Verwachte omvang van de bekostiging in het begrotingsjaar	€ 63.500. Dit is de bijdrage in de vorm van servicekosten. Gemeente Beverwijk draagt over 2021 circa € 145.000 bij.
d	Belang in de verbonden partij: Het belang van ODIJ bestaat uit 3/16 deel, voor het overige deel is gemeente Beverwijk eigenaar. De stemverhouding is 50/50.	1-1-2021 en 31-12-2021: 3/16 deel. De stemverhouding is 50/50.
e	Verwachte omvang van het EV. Verwachte omvang van het VV. Het VV bestaat per 31-12-2021 geheel uit het reservefonds voor groot onderhoud.	01-01-2021: € 40.700 31-12-2021: € 40.700 01-01-2021: € 311.300 31-12-2021: € 294.100
f	Omvang van het financiële resultaat	nihil
e	Maatschappelijke risico's	De maatschappelijke risico's zijn nihil. De VVE is opgericht ten behoeve van het gezamenlijke onderhoud en beheer van het pand.

Gedurende het boekjaar 2021 hebben wij geen bestuurlijke en financiële belangen in andere partijen gehad.

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

8 Financiële begroting (inclusief overhead)

8.1 Overzicht baten en lasten

8.1.1 Baten

Financiële begroting (incl. overhead)	Realisatie	Gewijzigde begroting	Begroting	Meerjarenraming		
BATEN	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
GR-bijdragen deelnemers inclusief wabo	**€**	**€**	**€**	**€**	**€**	**€**
Gemeente Beemster	117.746		-	-	-	-
Gemeente Beverwijk	984.150	1.003.341	1.126.026	1.154.177	1.183.031	1.212.607
Gemeente Bloemendaal	95.084	96.787	155.037	158.913	162.886	166.958
Gemeente Edam-Volendam	163.476	168.685	258.603	265.068	271.694	278.487
Gemeente Haarlem	1.371.877	1.454.487	1.487.519	1.524.707	1.562.824	1.601.895
Gemeente Heemskerk	548.464	560.454	666.248	682.904	699.977	717.476
Gemeente Heemstede	95.084	97.787	164.763	168.882	173.104	177.432
Gemeente Landsmeer	57.988	59.417	88.098	90.301	92.558	94.872
Provincie Noord-Holland bodemtoezichttaken	221.498	964.456	-	-	-	-
Provincie Noord-Holland VTH plustaken	675.515	115.116	117.789	120.734	123.752	126.846
Gemeente Oostzaan	52.957	57.349	81.810	83.855	85.951	88.100
Gemeente Purmerend	155.268	287.076	510.594	523.358	536.442	549.853
Gemeente Uitgeest	229.929	232.593	270.335	277.094	284.021	291.121
Gemeente Velsen	1.819.284	1.854.540	2.059.726	2.111.219	2.163.999	2.218.099
Gemeente Waterland	91.246	92.921	136.477	139.889	143.386	146.970
Gemeente Wormerland	118.023	120.896	162.359	166.418	170.579	174.843
Gemeente Zandvoort	114.783	122.068	165.568	169.708	173.950	178.299
GR-bijdragen deelnemers inclusief wabo	**6.912.369**	**7.288.973**	**7.450.953**	**7.637.226**	**7.828.157**	**8.023.861**

Dienstverleningsovereenkomsten, (subsidie)projecten en overige bijdragen	Realisatie	Gewijzigde begroting	Begroting	Meerjarenraming		
BATEN	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
	€	€	€	€	€	€
Baten overeenkomsten en overige (subsidie)projecten	6.338.356					
Overeenkomsten en (subsidie)projecten	**6.338.356**	**4.541.693**	**3.979.946**	**3.362.728**	**3.430.704**	**3.160.379**
Overige baten	75.749	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Nagekomen baten						
TOTAAL BATEN	**13.326.474**	**11.880.666**	**11.480.898**	**11.049.954**	**11.308.861**	**11.234.240**

Voor de specificatie van de overeenkomsten en overige (subsidie) projecten verwijzen wij naar bijlage 2.

8.1.2 Lasten

Financiële begroting (incl. overhead)	Realisatie	Gewijzigde begroting	Begroting	Meerjarenraming		
LASTEN	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Personele lasten	€	€	€	€	€	€
Salarissen en sociale lasten	8.398.125	8.795.501	8.941.607	8.845.923	8.946.981	9.189.680
Werving & personeelsbeleid	9.797	8.500	8.645	8.861	9.082	9.309
Inhuur derden	599.818	258.000	200.000	100.000	100.000	100.000
Scholing & employability	109.863	180.000	165.000	169.125	173.353	177.687
Overige personeelslasten	143.343	210.000	210.000	215.250	220.631	226.147
Subtotaal personele lasten	**9.260.945**	**9.452.001**	**9.525.252**	**9.339.159**	**9.450.048**	**9.702.823**
Kapitaalslasten						
Afschrijvingslast Gebouw	65.260	65.300	65.300	65.300	65.300	65.300
Afschrijvingslast Verbouwing & inventaris	57.292	88.000	89.496	90.122	90.753	91.389
Afschrijvingslast Vervoermiddelen	1.239	4.000	4.068	4.096	4.125	4.154
Afschrijvingslast ICT	124.772	125.000	127.125	128.015	128.911	129.813
Rentelast vaste schuld (aanschaf pand)	210.138	14.430	14.430	14.430	14.430	14.430
Subtotaal kapitaalslasten	**458.700**	**296.730**	**300.419**	**301.964**	**303.519**	**305.086**
Overige bedrijfslasten						
PZ-zaken/ salarisadministratie	31.376	35.000	35.595	35.844	36.095	36.348
Organisatieontwikkeling	12.762	10.000	10.000	10.070	10.140	10.211
Accountants- en advieskosten	28.256	35.000	35.595	35.844	36.095	36.348
Huisvestingskosten	218.021	258.000	262.386	264.223	266.072	267.935

Facilitaire kosten	26.501	25.000	25.425	25.603	25.782	25.963	
ICT-kosten	327.862	346.000	357.882	360.387	362.910	365.450	
Handhavingskosten	10.922	37.500	38.138	38.404	38.673	38.944	
Algemene kosten	263.883	299.000	302.283	304.399	306.530	308.675	
Bankkosten	1.265	1.100	1.119	1.127	1.134	1.142	
Subtotaal overige bedrijfslasten	**920.848**	**1.046.600**	**1.068.422**	**1.075.901**	**1.083.432**	**1.091.016**	
Externe projectkosten	2.603.759	1.116.936	605.475	345.901	484.270	147.723	
Nagekomen baten en lasten	50.776-						
Vennootschapsbelasting	14.932	-	1.800	1.800	1.800	1.800	
TOTAAL LASTEN	**13.208.408**	**11.912.267**	**11.501.368**	**11.064.725**	**11.323.070**	**11.248.449**	

8.1.3 Totalen

TOTALEN	Realisatie	Gewijzigde begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2021	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
	€	€	€	€	€	€
Totaal baten	13.326.474	11.880.666	11.480.898	11.049.954	11.308.861	11.234.240
Totaal directe lasten	10.411.165	9.001.171	8.591.406	8.118.123	8.313.428	8.173.367
Overhead	2.797.243	2.911.096	2.909.963	2.946.601	3.009.642	3.075.082
Saldo van baten en lasten	**118.066**	**31.600-**	**20.470-**	**14.770-**	**14.209-**	**14.209-**
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	42.296	31.600	20.470	14.770	14.209	14.209
Resultaat	**160.362**	**0-**	**0-**	**0-**	**0**	**0**

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN	Realisatie	Gewijzigde begroting	Begroting	Meerjarenraming		
BATEN	2021	2022	2023	2024	2025	2026
	€	€	€	€	€	€
Totaal incidentele baten	2.710.636	1.481.546	1.028.809	355.000	355.000	15.000
LASTEN	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Totaal incidentele lasten	2.581.067	1.413.994	820.868	15.000	15.000	15.000

Taakvelden

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

9 Toelichting op de lasten

9.1 Personele lasten

Circa 80% van onze kosten bestaat uit personeelskosten. De medewerkers van ODIJmond vallen onder de CAO van de Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties (SGO).

Vooruitlopend op de aanpassing van onze GR in 2022 gaan wij begroten voor de stijging van de loonvoet op basis van de Raming Macro Economische verkenning. Hiermee verwachten wij CAO-ontwikkelingen beter te kunnen opvangen. Dit voorkomt begrotingswijzigingen voor CAO-ontwikkelingen in 2023.

Het jaar 2022

Er is tot en met 31 december 2022 een principeakkoord CAO afgesloten. Voor de uitwerkingen daarvan doen wij voor 2022 een begrotingswijziging. Deze bieden we tegelijk aan met de begroting van 2023. De gewijzigde begroting 2022 is de basis voor indexatie voor de begroting van 2023.

Het jaar 2023

In de concept Macro Economische Verkenningscijfers (MEV) van het CPB, gepubliceerd op 21 september 2021, wordt de verwachte loonvoet voor de sector overheid voor 2022 ingeschat op 2,2%. Dit effect zien we terug in de berekening van de voor- en nacalculatie.

De CAO-loonstijging loopt in 2022 op. De CAO's die zijn afgesloten voor 2022 bevatten een hogere loonstijging dan in 2021. Verwacht wordt dat dit ook voor de nog af te sluiten CAO's geldt vanwege het economisch herstel en de krapte op de arbeidsmarkt. Desondanks wordt de CAO-groei gedrukt door verzwakte bedrijven in met name de dienstensector. Ook onzekerheid omtrent het verloop van de coronapandemie en bijbehorende maatregelen, beperken de ruimte voor loonstijging.

Voor 2023 zijn nog geen betrouwbare cijfers voorhanden. Wij gaan daarom voor de begroting 2023 uit van een geleidelijke verhoging van de loonkosten. Met het oog op een nieuw af te spreken cao in 2023 en de verwachtingen van het CPB, stellen wij voor om voor 2023 uit te gaan van een gematigde loonbijstelling van 2,5%.

De afgelopen periode is wel duidelijk geworden dat het aantrekken van hoogopgeleid en gekwalificeerd personeel (met name vakspecialisten) binnen de huidige arbeidsmarkt, een uitdaging vormt. De coronapandemie heeft voor ons werkpakket nog niet gezorgd voor een ruimere arbeidsmarkt. De verwachting is dat deze spanning de komende jaren aanhoudt. De situatie wordt verergerd door de toenemende uitstroom wegens leeftijd en arbeidsmobiliteit. Deze ontwikkeling is ook waarneembaar bij gemeenten en andere omgevingsdiensten.

Het gevolg hiervan is dat vacatures langer openstaan dan gewenst en/of de (tijdelijke) inzet van medewerkers op inhuurbasis wordt verhoogd. We zijn gedwongen zij-instromers of nog niet gekwalificeerde medewerkers aan te nemen en dit vraagt extra begeleiding door onze medewerkers. Dit heeft gevolgen voor de door hen ervaren werkdruk en op de productiviteitsnorm. En meer inhuur verhoogt de flexibele schil en is duurder in vergelijking met 'eigen' personeel. Met betrekking tot het vraagstuk rondom een krapper wordende arbeidsmarkt, wordt door ODIJmond de verbinding met

deelnemers, partners, andere omgevingsdiensten en opleidingsinstituten gezocht om deze problematiek te benaderen.

Al jaren hebben wij binnen ODIJmond een opleidingstraject en investeren wij veel in het zelf opleiden van personeel. Naast de opleiding tot milieu-inspecteur willen wij ook voor de tak 'bouw' een eigen opleidingsprogramma ontwikkelen.

Deelnemers vragen steeds vaker ondersteuning in het kader van de Omgevingswet. Dit is logisch omdat we te maken hebben met gezamenlijke processen en er veel specifieke kennis bij ODIJmond aanwezig is. Het gezamenlijk optrekken past ook in de ontwikkeling als kennisorganisatie die ODIJmond is voor haar deelnemers. Daarbij past het ook in een kennisorganisatie die ODIJmond is en wil blijven zijn om deelnemers op dit gebied te kunnen faciliteren.

Investeren in kennisontwikkeling en delen is een speerpunt uit de aanbevelingen van het rapport van de commissie Van Aartsen.

Aan de hand van strategische personeelsplanning wordt bepaald welke mogelijkheden aanwezig zijn om hierop zowel op de korte als lange termijn, invulling aan te geven. Hierbij moet worden gedacht aan het gezamenlijk opzetten van een traineeprogramma of aan de inzet en het opleiden van zij-instromers. Ook het onderwerp arbeidsmarktcommunicatie zal hiervan onderdeel uitmaken. De gevolgen van dit alles zijn geschetst maar kunnen zeker hun tijdelijke of structurele invloed hebben op de afgesproken hoogte van de flexibele schil.

Onder de subpost overige personeelslasten verantwoorden we onder andere reis-en verblijfkosten, ziektekosten, werkkleding, kosten OR en andere vergoedingen.

9.2 Overhead

Digitalisering verandert onze maatschappij ingrijpend en is tegelijkertijd essentieel om de maatschappij draaiende te houden. De uitbraak van het coronavirus en de gevolgen daarvan tonen dat nog eens extra aan. Juist nu blijkt de meerwaarde van investeringen in een goed gedigitaliseerde overheid. Deze dragen bijvoorbeeld bij aan het organiseren van levensreddende zorg en aan goede overheidsdienstverlening.

Wij streven naar een lage overhead maar door de groei van onze organisatie, zien wij dat de druk op de ondersteunende dienst onevenredig is toegenomen. Hiervoor breiden wij de cirkel 'Staf' zoals onze ondersteunende dienst heet, met 1 formatieplaats uit. Wij erkennen dat vooral de druk op onze IT-afdeling erg is toegenomen, wat komt door een toenemende vraag.

De uitbreiding in contracten voor het applicatiebeheer van Open Wave staan hier deels ter dekking voor. Verder gaan we bij een uitbreiding van taken door onder andere het programma Schone Lucht en het Energiebesparingsakkoord een gedeelte reserveren van de middelen ten behoeve van deze formatieplaats.

Specificatie Overhead	Realisatie 2021	Gewijzigde begroting 2022	Begroting 2023	Meerjarenraming		
				2023	2024	2025
	€	€	€	€	€	€
Personele lasten	1.543.575	1.678.182	1.669.148	1.686.165	1.729.269	1.774.454
Overige personele lasten	137.138	164.484	153.647	156.105	158.603	161.140
Afschrijvingen	123.791	157.300	158.864	161.406	163.988	166.612
Rentelasten	210.138	14.430	14.430	14.430	14.430	14.430
ICT (afschrijving + overige)	189.615	196.100	201.534	204.758	208.034	211.363
Overige bedrijfslasten	592.986	700.600	712.340	723.738	735.317	747.083
Totaal	**2.797.243**	**2.911.096**	**2.909.963**	**2.946.601**	**3.009.642**	**3.075.082**

De berekening van zowel de overheadformatie als de overheadkosten is conform de BBV-vernieuwingen. De overheadformatie ten opzichte van de totale formatie is 18,70% op basis van FTE.

9.3 Overige (materiële)kosten

Voor de overige kosten wordt per onderdeel een budget gereserveerd in de begroting. Deze posten worden begroot op basis van structurele uitgaven en een inschatting van toekomstige structurele uitgaven, waarbij we de meerjarige budgetten uit de vastgestelde begroting 2022 als basis nemen. Getracht wordt om de uitgavenstructuur zodanig in te richten dat er sprake is van flexibiliteit en een zo beperkt mogelijk structureel uitgavenpatroon. Het belangrijkste uitgangspunt is hierbij dat structurele uitgaven uit structurele inkomsten worden gefinancierd. Deze posten bedragen meestal een historisch bepaald percentage van de directe personele lasten. Prijsstijgingen en indexeringen op inhuurcontracten worden opgevangen in het uurtarief. Hierin is de stijging van de inhuurtarieven gecompenseerd. De prijscorrectie in de voor- en nacalculatieberekening van het uurtarief voorziet hierin.

Gezien de actuele ontwikkelingen in de economie hebben wij op voorcalculatie de prijsontwikkeling op 1,70% gezet.
In onze samenleving moet iedereen mee kunnen blijven doen. Daarvoor is het nodig om te investeren in toegankelijke en begrijpelijke communicatie en in het verbeteren van digitale vaardigheden. Sinds 1 juli 2018 zijn overheidsorganisaties wettelijk verplicht om de maatregelen te nemen die noodzakelijk zijn om hun websites en mobiele applicaties toegankelijker te maken. Ook moeten ze daarover gedetailleerd verantwoording afleggen in een toegankelijkheidsverklaring. In 2022 passen wij onze digitale toegankelijkheid verder aan. Een en ander kan uitlopen naar 2023.

Gegevensuitwisseling & rapportages

Het doel van deze gegevensuitwisseling is in eerste instantie om ons te verantwoorden. De deelnemers vragen een uitgebreide verantwoording. De rapportages, zowel extern en intern, willen wij professionaliseren en wij willen betere sturingsinformatie genereren. Om dit doel te bereiken

willen we business intelligence (BI) tooling koppelen aan het datawarehouse (deze tooling 'bevraagt' via het datawarehouse de verschillende bronnen bij ODIJmond). Daarvoor moeten we investeren in een datawarehouse als centraal gegevensknooppunt. De manier waarop we dit nu doen, handmatig, is complex en foutgevoelig.

Daarnaast willen we investeren in het produceren van dashboards die zijn toegesneden op de deelnemer. Daarmee voorzien we de deelnemer van informatie waar behoefte aan is. Digitaal vergaderen en digitaal samenwerken De coronacrisis heeft overal als een katalysator gewerkt voor het plaats- en tijdonafhankelijk werken.

Wij verwachten de kosten voor de ontwikkeling hiervan in 2022 te kunnen dekken uit incidentele baten. Het jaar 2022 zien wij als een ontwikkelingsjaar van deze dashboards. In 2023 houden wij rekening met een verhoging van de licentiekosten van onze Microsoft licentie.

9.4 Kapitaallasten en afschrijvingslasten

Gebouwen

Uitgangspunt voor de afschrijvingslast vormt, naast de eerdergenoemde datum van oplevering van het pand, een afschrijvingstermijn van 50 jaar. Hierbij wordt over 100% van de aanschafwaarde afgeschreven, exclusief de grondkosten en de parkeerplaatsen. De parkeervergunningen zijn voor onbepaalde tijd geldig en verbonden aan het gebouw.

Verbouwing en inventaris

Onder deze post is tevens de warmtekoude-opslag opgenomen. De afschrijvingstermijnen variëren van 10 tot 15 jaren. De afschrijvingslasten over de verbouwing en inventaris zal toenemen ten gevolge van investeringen in vergaderruimtes.

Vervoermiddelen

In 2020 hebben wij ons wagenpark vervangen. Wij willen hierbij een voorbeeldfunctie vervullen en hebben gekozen voor een 100% elektrisch wagenpark. Via een operational lease leasen wij dit nieuwe wagenpark voor de duur van vijf jaar. Ons oude wagenpark hebben wij verkocht.
Voor de opbrengst waarde hiervan hebben wij het bestuur gevraagd een bestemmingsreserve te vormen. De onttrekking Hiervan loopt gelijk met de duur van het contract (vijf jaar). In de begroting van 2023 betekent dit een daling van de afschrijvingslasten voor vervoermiddelen en een stijging van de algemene kosten.

Automatisering

Deze post bestaat uit de hard- en software. De afschrijvingstermijnen zijn drie-en-een-half of vijf jaar. Omdat een groot deel van de investeringen IT-software is om aan de RUD-kwaliteitseisen te voldoen, bedraagt de afschrijvingstermijn vijf jaar. Onzeker is hoelang deze systemen aan de externe en interne eisen blijven voldoen. Het uitgangspunt is minimaal vijf jaar. Nu en in de komende jaren zullen, zoals voorgesteld in de kadernota, investeringen worden gedaan in het kader van onder meer de Omgevingswet. Dit is vooral software.

Rentelasten

Dit zijn de lasten van de lening voor de aanschaf van ons kantoorpand. In de paragraaf Financiering is het Renteschema opgenomen.

9.5 Verplichte aansluiting tot Inspectieview

Inspectieview is het systeem waarlangs de wettelijk verplichte uitwisseling van milieugegevens plaatsvindt. Omgevingsdiensten worden gevraagd in 2021 met een eigen aansluiting aan te sluiten op Inspectieview, zodat per 1 januari 2022 de aansluiting op Inspectieview operationeel is (was 2021). In 2021 is gestart met een nieuwe governance, waarin gebruikers een nadrukkelijker rol krijgen dan in de huidige situatie. De gebruiksvriendelijkheid van Inspectieview wordt vergroot en er wordt een traject gestart waarin wordt bekeken aan welke gegevens specifiek behoefte is. Het OM heeft in het Bestuurlijk omgevingsberaad toegezegd te willen aansluiten op Inspectieview.

9.6 Externe projectlasten

Conform de begroting 2022 zijn van alle projecten de totale projectkosten opgenomen, dus zowel de bijdragen voor personele dekking als externe kosten.

9.7 Bestemmingsreserves

De bestemmingreserve voor reservetransitie RUD is in 2023 uitgeput. Dit betekent dat er vanuit deze reserve geen dekking meer is voor de kosten hiervan.

Nieuwbouw

In de begroting is rekening gehouden met de extra afschrijvingslasten ten gevolge van de nieuwbouw, zoals de BDB-index, de inrichting en de uitbreiding van het aantal werkplekken en automatisering. Deze bedragen worden aan de reserve onttrokken.

Vervoermiddelen

Uit het positief resultaat 2020 hebben wij het bestuur gevraagd een reserve te vormen ter dekking van ons autokosten. Deze reserve loopt gelijk met het contract voor operational lease.

Aanwending van de reserves

Aanwending bestemmingsreserves	**Realisatie**	**Gewijzigde begroting**	**Begroting**	**Meerjarenraming**		
	2021	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
	€	€	€	€	€	€
Reserve nieuwbouw	20.101	19.701	10.757	9.770	9.209	9.209
Reserve transitie RUD	7.000	6.899	4.713			-
Reserve visie luchtkwaliteit	10.195					
Reserve vervoermiddel	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Totaal aanwending bestemmingsreserves	**42.296**	**31.600**	**20.470**	**14.770**	**14.209**	**14.209**

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

10 Financiële positie

10.1 Geprognotiseerde balans

Balans	Realisatie	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
	€	€	€	€	€	€
Materiële vaste activa	3.908.655	3.963.655	3.878.655	3.950.000	3.800.000	3.750.000
Financiële vaste activa	11.520	11.520	11.520	11.520	11.520	11.520
Vlottende activa	7.823.086	4.536.976	4.589.477	4.395.500	4.539.591	4.583.682
Balanstotaal activa	**11.743.261**	**8.512.151**	**8.479.652**	**8.357.020**	**8.351.111**	**8.345.202**
Algemene reserve	375.000	375.000	375.000	467.000	467.000	467.000
Gerealiseerd resultaat	160.362	160.362	160.362	-	-	-
Bestemmingsreserves	112.851	81.251	81.252	66.482	52.273	38.064
Voorzieningen	240.538	195.538	163.038	123.538	131.838	140.138
Vaste schulden	3.700.000	3.700.000	3.700.000	3.700.000	3.700.000	3.700.000
Vlottende passiva	7.154.510	4.000.000	4.000.000	4.000.000	4.000.000	4.000.000
Balanstotaal passiva	**11.743.261**	**8.512.151**	**8.479.652**	**8.357.020**	**8.351.111**	**8.345.202**

Toelichting op de geprognotiseerde balans

Omdat het resultaat van 2021 nog niet is bestemd, is dit op deze manier in de balans verwerkt. Onze vaste activa dalen licht, als gevolg van verwachte investeringen, maar verminderen ook met de afschrijvingen hierop. Ook is van belang te noemen dat er jaarlijks terugkerende, niet uit de balans blijkende verplichtingen bestaan. Dit gaat om jaarlijks terugkerende arbeidskosten voor niet boventallige verlofdagen, de rentelasten uit hoofde van de financiering van de huisvesting, de kosten voor telefonie, het leasecontract van het wagenpark en het leasecontract van de printers. Het is niet toegestaan om deze verplichtingen op de balans als schuld of verplichting op te nemen. Deze verplichtingen bedragen in 2021 € 559.900.

10.1.1 Investeringen

Wij doen geen investeringen van maatschappelijk nut. Alle investeringen zijn van economisch nut.

Verbouwing en inventaris

Gezien de huidige inrichting van onze hoofd- en nevenvestiging, verwachten wij geen grote verbouwingen. Als gevolg de coronapandemie zijn wij bijna volledig vanuit huis gaan werken. Wij verwachten dat wij in de toekomst een andere invulling geven aan werken op kantoor. Dit vergt kleine aanpassingen aan ons kantoor, wij verwachten te investeren in dynamische vergaderruimtes en ontmoetingsplekken. Eind 2022 is ons meubilair afgeschreven, waar nodig doen wij een vervangingsinvestering.

Vervoermiddelen

Eind 2020 hebben wij gekozen voor een 100% elektrisch wagenpark door middel van een operational leaseconstructie. Dit betekent een transitie van bezit naar gebruik. De contracten zijn afgesloten tot en met 2024. In alle auto's is een innovatief car-tracker-systeem geplaatst wat de

kilometers bijhoudt, de reservering van de auto mogelijk maakt en de medewerker ondersteunt bij het elektrisch laden. De verkoopopbrengst van ons oude wagenpark dekt tot en met 2024 de stijging van deze lasten via een bestemmingsreserve. De minibus blijft in eigen bezit en is in 2023 volledig afgeschreven. De minibus maakt in verhouding tot de rest van ons wagenpark weinig kilometers, in 2023 beslissen we of de minibus vervangen of nog een jaar aanhouden.

Automatisering

Wij blijven investeren in ons maatwerk in eigen beheer software pakket voor VTH taken zowel in het kader van de omgevingswet als in het kader van (verplichte) koppelingen naar derden partijen.

10.1.2 Reserves

Nieuwbouw

In de begroting is rekening gehouden met de extra afschrijvingslasten ten gevolge van de nieuwbouw, zoals de BDB-index, de inrichting en de uitbreiding van het aantal werkplekken en automatisering. Deze bedragen worden aan de reserve onttrokken.

Transitiekosten Regionale Uitvoeringsdienst (RUD)

Tevens zijn extra kosten opgenomen voor de benodigde IT-investeringen om aan de RUD-kwaliteitseisen te voldoen. Dit conform de oorspronkelijk doelstelling van deze gereserveerde bijdrage ten tijde van de RUD-vorming. De reserve zal gedurende het jaar 2023 volledig zijn aangewend.

Vervoermiddelen

Deze reserve staat ter dekking van de kosten voor ons elektrisch wagenpark. De onttrekking van de reserves loopt gelijk met het leasecontract.

Stand reserves	Realisatie	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
	€	€	€	€	€	€
Algemene reserve	375.000	375.000	375.000	467.000	467.000	467.000
Onverdeeld resultaat	160.362	160.362	160.362			
Reserve nieuwbouw	81.440	61.739	50.982	41.212	32.003	22.794
Reserve transitie RUD	11.411	4.512	-	-	-	
Reserve visie luchtkwaliteit	10.195	-	-			
Reserve vervoermiddelen	20.000		15.000	10.000	5.000	-
Totaal saldo reserves	**658.408**	**482.740**	**586.344**	**508.212**	**499.003**	**489.794**

10.2 EMU-saldo

Decentrale overheden geven inzicht in de berekening van hun aandeel in het EMU-saldo van Nederland. Deze informatie wordt aangeleverd bij het CBS. Onder gemeenschappelijke regelingen vindt een steekproef plaats, wanneer deze een exploitatie van twintig miljoen of hoger hebben. Wij vallen niet in de steekproef. We nemen het EMU-saldo wel in de begroting op. Het EMU-saldo is het

totaal van inkomsten minus uitgaven. De categorieën die van invloed zijn en niet voorkomen bij de ODIJ, zijn niet in de tabel opgenomen.

EMU-saldo	Realisatie	Gewijzigde begroting	Begroting	Meerjarenraming		
	2021	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
	€	€	**€**	€	€	€
Exploitatiesaldo	118.066	31.600-	**20.470-**	14.770-	14.209-	14.209-
+ afschrijvingen	248.563	266.900	**285.989**	287.534	289.089	290.656
+ dotatie voorzieningen	111.869	20.000	**25.000**	25.000	20.000	2.000
- onttrekking voorzieningen	3.270	45.000	**40.000**	40.000	40.000	20.000
- onttrekking reserves	42.296	31.600	**20.470**	14.770	14.209	14.209
EMU-saldo	**432.931**	**178.700**	**230.049**	**242.993**	**240.672**	**244.238**

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

11 Toelichting op de baten

11.1 Gemeentelijke baten

De baten uit de gemeentelijke bijdragen die in de begroting 2023 van ODIJmond worden opgenomen, staan gelijk aan de afname van de uren die zijn opgenomen in de in GR en de verdeling volgens de verdeelsleutel.

Naast vaste GR-bijdragen, worden ook de langlopende contracten aan de baten toegevoegd. Alleen met extra baten die zijn vastgesteld vanuit aanvullende opdrachten wordt rekening gehouden.

Hier worden baten bedoeld die onder andere voortvloeien uit de vrijval of ontvangst van subsidies en activiteiten op het gebied van natuur- en milieueducatie.

11.2 Dienstverleningsovereenkomsten

Wij hebben al sinds 2001 een lange samenwerkingsrelatie met gemeenten in Zuid-Kennemerland en Zaanstreek-Waterland opgebouwd op basis van dienstverleningsovereenkomsten. Met het inwerkingtreden van de Wet verbetering Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving zijn deze partners verplicht tot de GR Omgevingsdienst IJmond toegetreden met hun basistakenpakket (zie ook 3.1 Basistakenpakket). De overige taken voor deze gemeenten worden nog steeds uitgevoerd op basis van langlopende dienstverleningsovereenkomsten, conform artikel 18 van de GR.

11.3 Regio IJmond

11.3.1 Gemeente Velsen, Beverwijk en Heemskerk

Afhankelijk van de besluitvorming omtrent ons programma Gezondheid en Luchtkwaliteit vragen wij voor de uitvoering van dit programma extra middelen op.

11.3.2 Gemeente Uitgeest

Voor het jaar 2022 en 2023 hebben we een nieuwe dienstverleningsovereenkomst opgesteld. Deze overeenkomst staat ter dekking van onze vaste en flexibele schil.

11.3.3 NME

De formatiedekking van NME is niet in overeenstemming met de loonkosten. In 2020 is overeengekomen om via de begrotingen deze in de toekomst op peil te brengen. In 2023 verhogen wij de formatiebijdrage met €5.000 per educatiecentrum.

11.4 Regio Kennemerland

11.4.1 Gemeente Haarlem

Met gemeente Haarlem voeren wij momenteel gesprekken voor het inbrengen van de bodem- taken in het kader van het basistakenpakket. In de begroting van 2023 houden wij rekening dat de GR-bijdrage met 670 uur wordt verhoogd.

11.5 Regio Zaanstreek-Waterland

11.5.1 Gemeente Purmerend

Per 1 januari 2022 heeft (voormalig) gemeente Beemster aangegeven haar plustaken met 1 jaar te verlengen. In de begroting van 2023 houden we geen rekening meer met deze baten. In 2022 treden we in overleg met gemeente Purmerend over de overdracht van deze taken. De formatiedekking die met deze baten is gemoeid, is 1040 uur.

Dit betekent, dat wij in de begroting van 2023 de vacatureruimte (flexibele schil) voor één formatieplaats verlagen en geen rekening houden met deze baten.

11.5.2 Gemeenten met veehouderij-activiteiten

Regio Zaanstreek-Waterland is rijk aan agrarische activiteiten. Veehouderijbedrijven zijn onder de Omgevingswet volledig vergunning-plichtig, waar dit nu nog samenhangt met de grootte en inrichting van deze activiteiten. De GR-bijdragen van deze regiogemeenten worden berekend op basis van een vaste bijdrage die is opgesteld voor de uitvoering van het basistakenpakket in de VTH-wetgeving. Er is een projectgroep opgericht om te onderzoeken of deze vaste bijdragen voor het basistakenpakket nog aansluiten op de inhoud van dat pakket onder de Omgevingswet.
De verwachting is dat dit voor gemeenten met veel activiteiten op het gebied van veehouderij de huidige vaste bijdrage niet toereikend is. Deze ontwikkelingen worden meegenomen in de aanpassing van onze gemeenschappelijke regeling naar aanleiding van de Omgevingswet.

11.6 Subsidies en bijdragen

De afgelopen jaren hebben wij veel ervaring opgedaan met (complexe) Europese subsidiefondsen. In tegenstelling tot regionale projecten zijn hier mogelijkheden om gedeeltelijke dekking aan te vragen voor formatie.

Ook subsidiestromen die komen van het Rijk en de provincie blijven wij nauwgezet in de gaten houden. We hebben steeds meer aandacht om de kosten voor coördinatie hierin mee te begroten.

Ten tijde van het opstellen van de begroting verwachten wij nog geen beschikking over de honorering van deze projecten te hebben. In de begroting kunnen wij alleen bijdragen opvoeren waar wij een beschikking van hebben ontvangen. Deze ontwikkeling zorgt ervoor dat wij in 2023 mogelijk hogere baten hebben dan begroot. Indien dit leidt tot een begrotingsoverschot, betalen wij dit terug aan onze deelnemers.

11.7 Externe veiligheid van incidenteel naar structurele baten

De financiering voor externe veiligheid is in 2021 aangepast. Vanaf de begroting 2022 verwerken we deze bijdragen in de GR-bijdrage omdat deze uitvoeringstaak een taak in het basistakenpakket is. De bijdragen indexeren wij vanaf de begroting van 2023.

11.8 Overige kosten

Overige kosten berekenen we op basis van:

- de meest recente inzichten omtrent ontwikkeling van de overige kosten (huur op basis van laatste stand huurcontract, servicekosten, ICT-licenties etc.);
- afschrijvingen o.b.v. activabestand + investeringen + vervangingsinvesteringen;
- indexering.

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

12 Risico's en onzekerheden

12.1 Omgevingswet

De Omgevingswet heeft grote financiële consequenties.

Er zijn (nog) geen afspraken over de gevolgen die de Omgevingswet kan hebben voor de Dienstverleningsovereenkomsten (DVO), en daarmee dus ook niet over het uurtarief.

12.2 Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

Er zal een effect zijn van de invoering van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen, waarbij de markt taken overneemt van de gemeenten. Voor de gemeente Zandvoort voeren wij alle bouwtaken uit. Hier is vaste formatie op ingezet, die deels wordt gedekt door legesinkomsten. De impact zal, in relatie tot veranderende legesdekking, vooruitlopend op de in werking treding inzichtelijk worden gemaakt.

12.3 Project invoering Omgevingswet

We verwachten in 2022 en 2023 dat de omvang van de werkzaamheden sterk zal toenemen. In 2021 werd duidelijk dat de meeste gemeenten kiezen voor de minimale variant om te kunnen werken onder de Omgevingswet. Een aantal zaken worden daarmee vooruitgeschoven naar de toekomst.

Omdat de vraag naar onderzoekskosten ten behoeve van de omgevingsplannen sterk uiteenlopen per deelnemer, hebben wij in onze financiële ramingen hier geen rekening mee gehouden. De onderzoekskosten komen voor rekening van de deelnemers.

12.4 Leges voor milieuvergunningen

Onder de Omgevingswet is het mogelijk om leges te gaan heffen voor milieuvergunningen. Dit moet per gemeente onderzocht worden. In de begroting van 2023 houden we hier geen rekening mee (conform begroting 2022). Wel hebben wij de data en expertise in huis om onze deelnemers hierover te adviseren.

12.5 Warme overdracht bodemtaken

Tegelijk met de overdracht van de bodemtaken van de provincie naar gemeenten worden de financiële middelen vanuit het Provinciefonds naar Gemeentefonds overgeheveld. Om straks namens gemeenten in de toekomst deze taak op hetzelfde niveau, zorgvuldig en adequaat uit te kunnen blijven voeren, doen wij een beroep op deze middelen. De financiering van de bodemtaken onder de Omgevingswet is echter al langere tijd onduidelijk. De verwachting is dat hier medio 2022 meer over bekend wordt. Het Rijk is daar nu over in overleg met de VNG en het IPO. Om hier wel op voor te sorteren, hebben wij het totaalbedrag, dat nu voor onze regio staat gereserveerd, verdeeld over onze regio via een verdeelsleutel.

In de begroting van 2023 houden wij rekening met de volledige financiering van deze taak. We verdelen deze bijdragen na indexatie op basis van een verdeelsleutel. In de begroting van 2022 hebben wij deze sleutel berekend naar inwonersaantallen. In een zienswijze op deze begroting is aangegeven dat dit niet gewenst is. Momenteel zijn wij in gesprek met provincie Noord-Holland over deze financiering. In de begroting van 2023 hanteren wij de verdeelsleutel die het meest recht doet

aan de verdeling van de gelden. Het is onzeker of de Rijksmiddelen in 2023 toereikend zijn om de kosten voor de bodemtaken één op één te dekken.

12.6 Inhoud van het basistakenpakket

Tijdens het opstellen van deze begroting is er nog onzekerheid over de inhoud van het basis-takenpakket. De basistaken zijn door al onze deelnemers ingebracht in de gemeenschappelijke regeling. Een aantal deelnemers heeft de plustaken met dienstverleningsovereenkomsten bij ons ondergebracht. Het is mogelijk dat er door aanpassing van de inhoud van het basistakenpakket meer taken ingebracht moeten worden in de gemeenschappelijke regeling. Medio 2022 verwachten wij hier duidelijkheid over te verkrijgen. Arena Consultants ondersteunt ons in dit traject. Hierin worden al onze deelnemers betrokken.

12.7 IJmond Bereikbaar

Een deel van de huidige formatie voor IJmond Bereikbaar dekken wij uit een externe subsidie, die is beschikt tot en met 2021, met een mondeling akkoord tot en met 2022. In de begroting van 2023 gaan wij er van uit dat deze gecontinueerd wordt voor 2023. De onzekerheid hieromtrent vermelden wij in onze begroting.

12.8 Dienstverleningsovereenkomst met gemeente Uitgeest.

Voor het jaar 2022 en 2023 hebben we een nieuwe dienstverleningsovereenkomst opgesteld. Deze overeenkomst staat ter dekking van onze vaste en flexibele schil. De dienstverleningsovereenkomst is tijdens het opstellen van deze begroting nog niet ondertekend. Wij verwachten hier op zeer korte termijn besluitvorming over. Met deze dienstverleningsovereenkomst is 2343 uur gemoeid.

12.9 Financiering programma Gezondheid & Luchtkwaliteit.

Het programma heeft een looptijd van 4 jaar. Gemeente Velsen heeft de financiering voor het programma voor 1 jaar toegekend. In de begroting nemen wij de formatieplaatsen en de financiering van dit programma op. De financiering voor het programma is incidenteel. Om te zorgen voor een duurzaam programma, is inzet van vaste formatie wenselijk. Wanneer financiering hiervoor niet gecontinueerd wordt, is het risico dat er kosten zijn gepaard bij het herplaatsen of afvloeien van formatie.

12.10 Boventallig verlof

In het principeakkoord zijn afspraken gemaakt over de harmonisatie van het verlof. Ter ondersteuning van het vitaliteitsbeleid krijgen alle medewerkers vanaf 1 januari 2022 de mogelijkheid om bovenwettelijk verlof te sparen. Dit verlofsparen geeft medewerkers meer mogelijkheden om vrije tijd af te stemmen op specifieke wensen. Deze extra mogelijkheid tot verlofsparen kan leiden een stijging van het verlofsaldo.

12.11 Uitkomsten Commissie Van Aartsen

Een van de aanbevelingen van de Commissie Van Aartsen is te komen tot een Landelijke norm-financiering in plaats van lokale outputfinanciering. ODIJmond heeft geen outputfinanciering maar een inputfinanciering. Uit onderzoek blijkt dat als we onze financiering omrekenen naar euro per

inwoner, wij aan de onderkant van de omgevingsdiensten zitten. Dit betekent dat er een risico bestaat dat een landelijke normfinanciering een stijging van de tarieven met zich mee brengt. De commissie realiseert zich dat dit een beperking in de vrijheid van het budget van lokale en regionale overheid betekent en daarmee een ingreep in de gegroeide financiële verhoudingen tussen overheden. Toch is het noodzakelijk om toezicht en handhaving effectief te laten zijn en meer milieuschade in de toekomst te voorkomen. Omdat dit ook een nationaal belang is, moet het Rijk bijdragen aan de financiering van de omgevingsdiensten. Ten tijde van het opstellen van deze begroting is niets bekend over financiering van het Rijk en is dit onzeker.

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

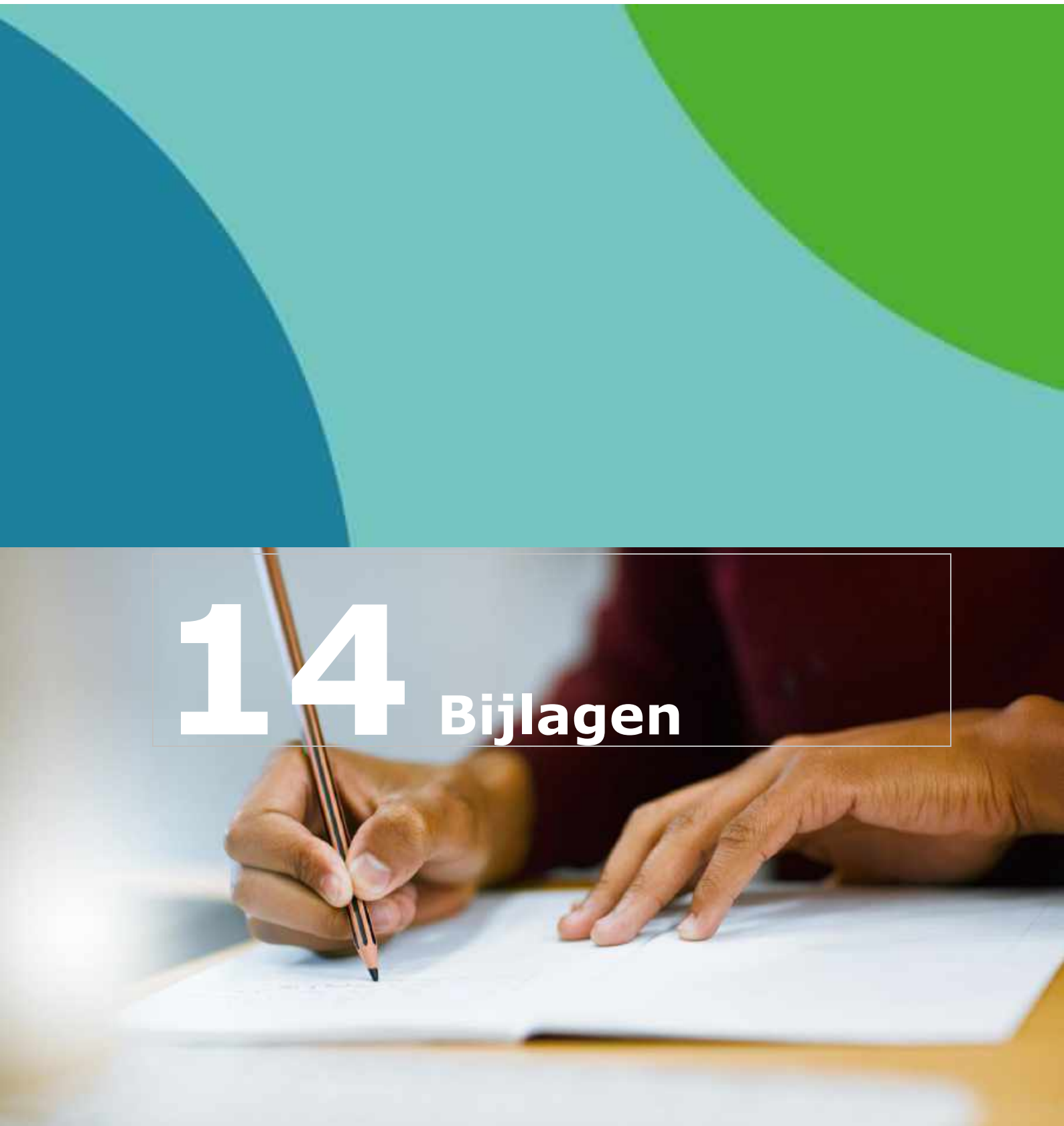

13 Begroting 2024 en verder

Belangrijkste uitgangspunt voor de begroting 2023 én de meerjarenraming 2024-2026, is dat deze sluitend is en voorziet in maatregelen die ook op langere termijn een sluitende begroting waarborgen. Een sluitende begroting vereist een evenwicht tussen de baten en de lasten. Nadat de lasten verminderd zijn met de baten uit dienstverleningsovereenkomsten, projecten en overige baten, resteert de bijdrage van de deelnemers. Deze baten zijn kostprijsafhankelijk en zijn daarom van dezelfde ontwikkelingsfactoren afhankelijk. Zo zijn de baten en de lasten vooral afhankelijk van de ontwikkeling van het totale volume van de dienstverlening. Ook de te hanteren indexering heeft invloed op de baten en lasten.

In lijn met de lange termijnvisie van het CPB, wordt er verwacht dat de economie beperkt aantrekt in de aankomende jaren. Hierdoor zetten wij ook in op een beperkte loon- en prijsontwikkeling. De voorlopige percentages worden uiteindelijk verrekend in de Begroting 2024 en de definitieve worden berekend in de begroting 2025.

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

14 Bijlagen

Ten tijde van het opstellen van onze begroting is de financiering omtrent de decentralisatie van de bodemtaken nog niet bekend. De opbouw van de bijdrage in de gemeenschappelijke regeling bestaat vanaf 2023 uit meerdere componenten.

14.1 Bijdrage voor bodemformatie

In de begroting van 2023 vragen wij bij provincie Noord-Holland een formatieplaats op voor de VTH-taken die bij ons belegd blijven.

De bijdrage voor de financiering van de formatie plaatsen voor de bodemtaken voor 2023 bedraagt

Provincie -Noord-Holland	**Voor DBT***
Provincie Noord-Holland bodemtoezichttaken	€ 228.208
Provincie Noord-Holland VTH plustaken	€ 871.856
	€ 1.100.063
1 formatie voor VTH (plus) Taken	€ 117.798
Formatie voor bodemdecentralisatie	**€ 982.274**

Gemeente Haarlem heeft haar bodemtaken niet bij ons belegd. Omdat dit een onderdeel is van het basistakenpakket zijn wij in gesprek over de inbreng van deze taak bij onze dienst. Dit betekent dat in de berekening van de verdeelsleutel een correctie is gemaakt voor de inbreng van de gemeente Haarlem.

14.2 Bijdrage voor Impuls Omgeving Veiligheid

De bijdrage voor de Impuls Omgevingsveiligheid (IOV) is geïndexeerd.

Verdeelsleutels

De bijdrage de Impuls Omgeving Veiligheid (IOV) is op basis een verdeelsleutel welke door middel van een projectgroep van het Rijk is vastgesteld.

14.3 Bijdrage gemeenschappelijk regeling deelnemers 2023

GR-bijdragen deelnemers	GR-bijdrage voor	Bijdrage	Bodemoverdracht	GR-bijdrage na
	bodemoverdracht	**IOV***	**o.b.v. inwoners**	**bodemoverdracht**
Deelnemers	€	€	€	€
Gemeente Beemster				-
Gemeente Beverwijk	1.013.825	13.302	98.900	1.126.026
Gemeente Bloemendaal	98.011	1.023	56.003	155.037
Gemeente Edam-Volendam	168.509	4.093	86.001	258.603
Gemeente Haarlem	1.472.171	15.348	-	1.487.519
Gemeente Heemskerk	564.970	8.186	93.093	666.248
Gemeente Heemstede	98.011	2.046	64.705	164.763
Gemeente Landsmeer	59.774	1.023	27.302	88.098
Provincie Noord-Holland bodemtoezichttaken	228.208	-	228.208-	-
Provincie Noord-Holland VTH bodem plustaken	871.856	-	754.066-	117.789
Gemeente Oostzaan	54.587	4.093	23.129	81.810
Gemeente Purmerend	281.464	12.278	216.851	510.594
Gemeente Uitgeest	236.843	1.023	32.469	270.335
Gemeente Velsen	1.874.114	22.510	163.101	2.059.726
Gemeente Waterland	94.056	1.023	41.398	136.477
Gemeente Wormerland	121.657	2.046	38.656	162.359
Gemeente Zandvoort	121.833	3.070	40.666	165.568
GR-bijdragen deelnemers inclusief wabo	**7.359.888**	**91.064**	**0**	**7.450.953**

14.4 Bijlage Dienstverleningsovereenkomsten, (subsidie)projecten en overige bijdragen

Financiële begroting (incl. overhead)	Realisatie	Gewijzigde begroting	Begroting	Meerjarenraming		
BATEN	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Dienstverleningsovereenkomsten, (subsidie)projecten en overige bijdragen	€	€	€	€	€	€
Baten overeenkomsten en ov (subs)projecten	6.338.356					
Beemster dienstverleningsovereenkomst		89.346	-	-	-	-
Beverwijk NME		54.043	59.043	59.043	60.519	62.032
Beverwijk uitvoering MBP/verduurz bedrijven		25.000	25.525	-	-	-
Beverwijk duurzaam bouwloket		8.000	8.136	8.339	8.548	8.762
Beverwijk meetnet		25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
Beverwijk duurzaamheidsleningen		-	-	-	-	-
Beverwijk bijdrage MRA warmte/koude		5.000	-	-	-	-
Bloemendaal dienstverleningsovereenkomst		231.098	236.370	242.280	248.337	254.545
Heemskerk Dienstverleningsovereenkomst Bouw- en woningtoezichtstaken		77.319	79.083	81.060	83.087	85.164
Heemskerk verduurzamen bedrijven terreinen		50.000	-	-	-	-
Heemskerk- uitvoering wijkuitvoeringsplannen		15.000	15.255	-	-	-
Heemskerk- cofinanciering van het Regionaal Energiebesparingsprogramma		50.000	30.000	-	-	-
Heemskerk- onderzoek en advisering warmtenet		15.000	15.255	-	-	-
Heemskerk NME		54.043	59.043	59.043	60.519	62.032
Heemskerk Duurzaam bouwloket		8.000	8.136	8.136	8.136	8.136
Heemskerk meetnet		14.000	14.000	14.000	14.000	14.000
Heemskerk bijdrage MRA warmte/koude		5.000	-	-	-	-
Heemstede dienstverleningsovereenkomst		175.944	179.958	184.457	189.068	193.795
Interreg subsidie PECS		-	-	-		
Interreg subsidie INTERREG_Up cycle your waste		120.000	-	-	-	-
KIMO personele inzet		67.000	60.000	61.500	63.038	64.613
Landsmeer dienstverleningsovereenkomst		259.706	265.631	272.272	279.079	286.056
Landsmeer dienstverleningsovereenkomst VTH Zaaksysteem applicatiebeheer		25.000	25.149	25.777	26.422	27.082

Mobiliteitsfonds incl €20.000 pers dekking		20.000	-	-	-	-
Oostzaan dienstverleningsovereenkomst		335.049	342.693	351.260	360.042	369.043
Schipholtaken BUCH-gemeenten + Alkmaar en Haarlem		48.424	49.543	50.782	52.051	53.352
Schone en slimme mobiliteit (IJB)*		200.000	200.000	-	-	-
Programma gezondheid en schone lucht*		340.000	340.000	340.000	340.000	
Uitgeest uitvoering duurzaamheidsprogramma		110.000	-	-	-	-
Uitgeest dienstverleningsovereenkomst		201.287	205.879	-	-	-
Velsen havenverordening		74.000	74.000	74.000	74.000	74.000
Velsen uitvoering milieubeleidsplan (o.a. Greenbiz)		60.000	30.630	-	-	-
Velsen duurzaam wonen en bouwen		-	-	-	-	-
Velsen collectieve energieprojecten		100.000	-	-	-	-
Velsen duurzaam bouwloket		8.000	8.136	8.339	8.548	8.762
Velsen meetnet		39.000	39.000	39.000	39.000	39.000
Velsen Cofinanciering van het Regionaal Energiebesparingsprogramma		50.000	-	-	-	-
Velsen bijdrage MRA warmte/koude		5.000	-	-	-	-
Waterland dienstverleningsovereenkomst		86.511	88.485	90.697	92.965	95.289
Wormerland dienstverleningsovereenkomst		494.842	506.131	518.784	531.754	545.048
Zandvoort dienstverleningsovereenkomst Milieu		120.274	123.018	126.093	129.246	132.477
Zandvoort dienstverleningsovereenkomst Bouw- en woningtoezicht		552.573	565.180	579.309	593.792	608.637
Zandvoort dienstverleningsovereenkomst Toeristische verhuur		23.500	138.346	126.500	126.500	126.500
Zandvoort uitbreiding formatie BWT		116.265	116.265			
Zandvoort geluidmetingen		15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
Actualiseren EU geluidbelastingkaarten		22.994	30.000	-	-	-
Voorbereiding en uitvoering geluidsaneringsprojecten		-	-			
Regionaal energiebesparingsprogramma		76.000	-	-	-	-
Regeling Reductie Energie regio Ijmond		-	-	-	-	-
OTW		-	-	-	-	-
Metingen IJmond		20.000	-	-	-	-
Nog te besteden subsidie middelen		47.175	-			
Bijdragen personele afspraken		2.300	2.055	2.055	2.055	2.055
Overeenkomsten en (subsidie)projecten	**6.338.356**	**4.541.693**	**3.979.946**	**3.362.728**	**3.430.704**	**3.160.379**

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

Contactpersoon: Ryanne Hoes-Hofman

Postbus 325
1940 AH Beverwijk
0251–263 863
info@odijmond.nl | rhoes@odijmond.nl
www.odijmond.nl

[kies de datum] | versie [0.0]
Beeld: [naam fotograaf, Stockbureau (indien van toepassing]

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

Jaarstukken 2021

Jaarverslag

Jaarrekening

ValidSigned door A.R. Sallehart RA
op 01-04-2022

Publieke Sector Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden
Behorende bij de controleverklaring
d.d. 1 april 2022 met kenmerk 312021001.22.094

Inhoud

Inleiding 1

1 Jaarverslag 2

2 Programmaverantwoording 4
2.1 Programma Milieu en leefomgeving 4
2.1.1 Doelstellingen 4
2.1.2 Dienstverlening 4
2.2 Samenvatting baten en lasten programma Milieu en leefomgeving 4

3 Verplichte paragrafen 6
3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 6
3.2 Uitgangspunten en aanpak benodigde weerstandscapaciteit 6
3.2.1 Algemene reserve 6
3.2.2 Bestemmingsreserves 6
3.2.3 Begrotingsruimte en stille reserves 7
3.2.4 Voorzieningen 7
3.3 Benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit 7
3.4 Beoordeling weerstandsvermogen 9
3.5 Financiële kengetallen 11
3.6 Onderhoud kapitaalgoederen 12
3.7 Treasury/financiering 13
3.8 Bedrijfsvoering en personeel 14
3.8.1 Personeel 14
3.8.2 Opleiding en ontwikkeling 15
3.8.3 Externe ontwikkelingen 16
3.8.4 Arbeidsomstandigheden en ziekteverzuim 16
3.9 Verbonden partijen 17
3.9.1 VvE Stationsplein 17

4 Jaarrekening 19
4.1 Overzicht van baten en lasten programma Milieu en leefomgeving 19
4.2 Begrotingsrechtmatigheid 21
4.3 Toelichting overzicht van baten en lasten 22
4.3.1 Toelichting gerealiseerde baten en lasten 22
4.3.2 Baten en lasten naar programma 24
4.3.3 Overheadkosten 24
4.4 Informatie Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 26
4.4.1 Bezoldiging topfunctionarissen 26
4.4.2 Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT 27
4.4.3 Overzicht incidentele baten en lasten 27
4.5 Belastingen 31

4.5.1 Omzetbelasting (BTW) 31
4.5.2 Vennootschapsbelasting 31
4.5.3 Specificatie last per boekjaar verantwoord in 2021 31
4.6 Resultaatbestemming 31
4.7 Balans per 31 december 2021 32
4.8 Toelichting balans 33
4.8.1 Waarderingsgrondslagen 33
4.8.2 Materiële vaste activa 33
4.8.3 Financiële instrumenten 33
4.8.4 Onderhandenwerk- projecten en ontvangen voorschotten voor specifieke uitkeringen 33
4.8.5 Vorderingen en overlopende activa 34
4.8.6 Overige activa en passiva 34
4.9 Niet uit de balans blijkende verplichtingen 41
4.9.1 Financiering huisvesting 41
4.9.2 Leasecontract printers 41
4.9.3 Contract mobiele telefonie en vaste datalijnen 41
4.9.4 Leasecontract autolease 41
4.9.5 Restverlof 41
4.9.6 Personele verplichtingen 42
4.10 Investeringen 42
4.10.1 Verbouwing en inventaris 42
4.10.2 Automatisering 42
4.11 EMU-saldo 42

5 SiSa-bijlage specifieke uitkeringen 43

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant 45

Inleiding

Dit zijn de jaarstukken van Omgevingsdienst IJmond (ODIJmond) over het boekjaar 2021. De begrotingen en verantwoordingen van gemeenschappelijke regelingen moeten voldoen aan het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten. In dit besluit zijn de richtlijnen opgenomen waaraan ODIJmond zich moet houden in het kader van de interne informatieverstrekking aan het Algemeen Bestuur (AB) en de externe informatieverstrekking aan derden. De jaarstukken zijn tweeledig en bestaan uit een financieel jaarverslag en een jaarrekening. Het jaarverslag bestaat uit een programmaverantwoording en de verplichte paragrafen. De jaarrekening bestaat uit een overzicht van baten en lasten en de financiële positie, waaronder de balans.

COVID-19-pandemie

In 2020 dook het coronavirus op en kregen wij te maken met een pandemie. De pandemie is het hele jaar 2021 aangehouden. Het heeft veel gevraagd van onze medewerkers. Wij zijn dan ook trots op de flexibiliteit en inzet van onze medewerkers in deze bijzondere tijd. Er werd een dringend advies gegeven om thuis te werken tenzij het niet anders kon. Onze kantoren in Beverwijk en Wormer zijn open gebleven voor calamiteiten. Onze panden zijn aangepast aan het op afstand werken met elkaar.

Gezondheidsrisico

In verband met COVID-19 hebben wij voorzorgsmaatregelen en regels geïmplementeerd op basis van de aanbevelingen van officiële gezondheidsinstanties, zoals de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) en het RIVM. Op deze wijze streven wij ernaar om de gezondheidsrisico's voor onze medewerkers, leveranciers en relaties te minimaliseren.

1 Jaarverslag

De zorg voor een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving wordt steeds belangrijker en complexer. We zijn met steeds meer mensen. De overheid moet keuzes maken voor het optimale gebruik van de fysieke leefomgeving. Tegelijkertijd wil zij ervoor zorgen dat onze kinderen in een gezonde omgeving opgroeien. Om lokale overheden hierbij te ondersteunen, is een goede Omgevingsdienst onmisbaar.

Kennisorganisatie

Wij zijn een proactieve, klantgerichte kennisorganisatie. Onze experts werken in opdracht van de deelnemende gemeenten en trekken als een gelijkwaardige partner met hen op. Ruim 112 vakspecialisten ondersteunen gemeenten en andere samenwerkingsorganisaties, zoals de veiligheidsregio, Waterschappen en GGD, bij hun milieu- en omgevingstaken. Dat doen wij met een breed aanbod van producten en diensten op het gebied van bodem, milieu-, bouw- en woningtoezicht, vergunningen en meldingen, geluid en lucht, natuur-en milieueducatie, ruimtelijke ordening, klimaat, energie en duurzaamheid. Onze dienstverlening bestaat uit vergunningverlening, toezicht en handhaving en het beschikbaar stellen van expertise en advies.

Algemeen

De vijftien deelnemers vormen samen de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond. Deze bepaalt in artikel 36 dat het algemeen bestuur de jaarstukken, voorzien van een controleverklaring, uiterlijk op 15 juli vaststelt. De datum van vaststelling van de jaarstukken 2021 is gepland op 13 juli 2022. Met ingang van 29 november 2010 is de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer: 51365901 met als rechtsvorm: Publiekrechtelijke rechtspersoon; Openbaar Lichaam op basis van gemeenschappelijke regeling. Alle bedragen in de jaarrekening zijn exclusief BTW. De ODIJmond is door de Belastingdienst aangemerkt als ondernemer in de zin van de Wet op de Omzetbelasting. Hierdoor worden alle facturen die wij voor onze dienstverlening verzenden, verzwaard met het geldende tarief voor de omzetbelasting. Zelf kunnen wij geen beroep doen op het BTW-compensatiefonds. Verder is het officiële standpunt van de Belastingdienst (in 2016 ontvangen), dat de ODIJmond géén activiteiten verricht die vennootschapsbelastingplichtig zijn. Al onze activiteiten in 2020 waren vrijgesteld van vennootschapsbelasting (Vpb). In 2021 is dit gewijzigd. Een deel van de overige opbrengsten is aangemerkt als belastingplichtig. Dit is klein van omvang.

Rechtmatigheid

Conform het controleprotocol dat het algemeen bestuur op 15 december 2021 heeft vastgesteld, heeft de accountant de jaarrekening gecontroleerd op getrouwheid en rechtmatigheid en conform de richtlijnen van de verslagleggingsregels Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). In november 2021 vond de interim controle plaats door de accountant. De uitkomsten zijn uitgewerkt in de managementletter.

Mooie resultaten ondanks corona

Het financieel resultaat van 2021 is positief in vergelijking tot de begroting. De pandemie had ook inhoudelijke effecten op ons werk. Op afstand samenwerken; daar werd in het afgelopen jaar een

groot beroep op gedaan. Thuiswerken was één van de maatregelen om de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan. Al was en is dat nog steeds moeilijk, het is ons boven verwachting gelukt. U kunt dat zien aan de resultaten in het jaarverslag.

Zo kwamen er bijvoorbeeld veel meer verzoeken binnen om omgevingsklachten van inwoners af te handelen. Wij verklaren dat doordat er meer werd geklust en gebouwd in combinatie met het feit dat veel meer mensen thuis waren. Ook inhoudelijk zijn er prachtige resultaten geboekt. Wij denken daarbij aan de energietransitie en – nog breder – de ontwikkeling naar een duurzame samenleving.

Passend bij de bestuurlijke koers voor de ODIJmond en bij de nieuwe organisatorische en maatschappelijke inzichten, hebben we een nieuw uitvoeringsplan 2021 opgesteld en in uitvoering gebracht.

Door uitstroom van personeel en de vraag van gemeenten naar extra taken blijft het een uitdaging om in deze krappe arbeidsmarkt personeel te werven. In september 2021 is (weer) een junioren traject gestart. Intern opleiden van nieuwe collega's blijft ons onderscheidend vermogen.
Door lockdowns hebben wij het werven van collega's uitgesteld tot na de zomer. Dit betekent dat wij een periode onder uitputting hebben gehad. Bestaande medewerkers hebben extra gewerkt om de uitvoering niet in het geding te laten komen. De extra inzet van onze collega's heeft geleid tot een groter verlof saldo.

Wij zijn inhoudelijk gedreven mensen met een enorm hoog ambitieniveau als het gaat om het leveren van een maatschappelijke bijdrage. Dat is een groot goed dat ertoe heeft bijgedragen dat we het afgelopen jaar onze afspraken hebben gerealiseerd.

Bert Pannekeet
Directeur

Er is veel goed werk verzet door de collega's van de ODIJmond. We zijn trots dat dit ondanks de moeilijke omstandigheden door de coronamaatregelen toch is gelukt. De organisatie is goed op koers gebleven en wij hebben belangrijke besluiten kunnen nemen die richting geven voor volgende jaren. Het is fijn dat ook de digitale vergaderingen in een goede, constructieve sfeer zijn verlopen. Het besluitvormingsproces van het algemeen bestuur kon zo gelukkig gewoon doorgang vinden.

Namens het algemeen bestuur,
F. Bal, voorzitter

2 Programmaverantwoording

Alle activiteiten van Omgevingsdienst IJmond (ODIJmond) zijn samengevoegd in één programma: "Milieu en leefomgeving".

2.1 Programma Milieu en leefomgeving

2.1.1 Doelstellingen

De beleidslijnen die de gemeenten Beverwijk, Edam-Volendam, Haarlem, Heemskerk, Heemstede, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Uitgeest, Velsen, Waterland, Wormerland, Zandvoort en de provincie Noord-Holland in hun milieubeleidsplannen en ons uitvoeringsprogramma hebben neergelegd, bepaalden in 2021 grotendeels onze werkzaamheden. ODIJmond is een uitvoerende dienst en ons doel is de wettelijke taken zo adequaat mogelijk uit te voeren. Daarnaast zijn wij erop gericht burgers en bedrijven te stimuleren en te ondersteunen om een duurzame ontwikkeling in de IJmond in beweging te brengen.

De activiteiten van ODIJmond beperken zich al jaren niet meer tot alleen 'klassieke' milieutaken. In een aantal gemeenten wordt het toezicht ook integraal uitgevoerd op brandveiligheid, Bouw- en Woningtoezicht, de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO), Algemene Plaatselijke Verordeningen (APV) en Drank- en Horecawetgeving. Om haar medewerkers breed en sector overstijgend in te kunnen zetten, investeert ODIJmond in het opleiden van haar medewerkers. ODIJmond ziet voordelen in het verbreden van haar takenpakket waar deze inhoudelijk en/of procesmatig vergelijkbare voordelen biedt aan de verschillende opdrachtgevers, zoals het geval is bij de bundeling van milieutaken. De vernieuwing van het toezicht door de integrale aanpak sluit goed aan bij deze landelijke trend. ODIJmond wil deze taken efficiënt en effectief uitvoeren.

2.1.2 Dienstverlening

Per deelnemende gemeente stellen wij, voor een deel van onze deelnemers, een Milieubeleidsplan op voor een periode van vier jaar. De gemeenten stellen deze beleidsplannen zelf vast. Aan de hand van onder meer deze plannen stellen wij jaarlijks ons uitvoeringsprogramma op. Per vier maanden wordt, per onderdeel, afwisselend in aantallen en inhoudelijk, beoordeeld in welke mate dit is gerealiseerd. Voor de verantwoording over de doelstellingen uit het Uitvoeringsprogramma 2021 verwijzen wij u naar ons jaarverslag. Het programma is naar tevredenheid gerealiseerd.

2.2 Samenvatting baten en lasten programma Milieu en leefomgeving

Wij hebben in 2021 positief gerealiseerd resultaat van € 160.362 na de vastgestelde mutaties reserves. Dit is inclusief een onttrekking uit de reserves. Het resultaat is hoger dan de begroting 2021.In 2021 hebben we door de coronapandemie met onderbezetting doorgewerkt. We hebben de inhuur beperkt ten opzichte van de extra uitgevoerde projecten of opdrachten. Daarnaast hebben wij de instroom van nieuwe collega's uitgesteld naar het najaar. Alleen voor de afdeling bouw hebben wij langer moeten inhuren door de krapte op de arbeidsmarkt. In 2021 is ons verlofsaldo mede hierdoor en door de effecten van de coronapandemie gestegen. De accountant heeft dit risico

gesignaleerd tijdens de interim controle. In de jaarrekening hebben wij alleen een reservering gevormd voor het boventallig verlof. (boventallig is meer dan 2x de contracturen per week). De lagere salarislasten die er in 2021 zijn door onder uitputting staan hier ter dekking voor. De indirecte personele kosten zijn lager dan begroot, dit is een direct gevolg van de coronapandemie. In 2021 zijn we overgestapt naar office 365 en hebben we geïnvesteerd in nieuwe hardware die het hybride werken ondersteund. Hierdoor hebben we een aantal zaken versneld afgeschreven en buiten gebruik gesteld. Een voorbeeld hiervan is onze telefooncentrale. Doordat we niet meer een eigen wagenpark bezitten maar leasen zijn de kapitaallasten van de vervoermiddelen lager en de overige bedrijfslasten zijn hierdoor hoger.

In de tabel zijn de resultaten per programma opgenomen. In overleg met het algemeen bestuur besluiten we over de bestemming van het resultaat conform artikel 31 uit de Gemeenschappelijke regeling (GR) op de vergadering van 13 juli 2022.

De geactualiseerde notitie Weerstandsvermogen en Risicomanagement 2021 hebben wij op 16 december 2020 in het algemeen bestuur vastgesteld. In de notitie hebben wij de risico's in kaart gebracht en een berekening gemaakt van de benodigde omvang van de weerstandscapaciteit. De ratio voor het benodigde weerstandsvermogen moet volgens de notitie liggen tussen de bandbreedte van 1,0 en 1,4.

Na toevoeging van het resultaat 2020 is de gewenste bandbreedte nog niet bereikt. In het voorstel van de resultaatbestemming nemen we een toevoeging van de Algemene reserve op.

Programma milieu en leefomgeving	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2020	2021	2021
	€	€	€
Totaal baten	12.883.891	11.369.060	13.326.474
Totaal directe lasten	9.760.617	8.409.521	10.411.166
Overhead	2.681.329	2.992.236	2.797.243
Saldo van baten en lasten	441.945	32.697-	118.066
Toevoeging aan reserves	-	-	
Onttrekking aan reserves	29.101	32.697	42.296
Resultaat	**471.047**	**0-**	**160.362**

3 Verplichte paragrafen

3.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De term 'weerstandsvermogen' verwijst niet naar euro's, maar is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit.
De omvang en het hebben van reserves bepalen mede de mogelijkheden om tegenvallers op te vangen. Uitgangspunt van het beleid voor de omvang van het weerstandsvermogen is dat de omvang van de beschikbare weerstandscapaciteit tenminste voldoende moet zijn om de gekwantificeerde risico's op te vangen. Voor het beoordelen van het weerstandsvermogen is inzicht nodig in de omvang en de achtergronden van de risico's en in de weerstandscapaciteit. Anders gezegd: het weerstandsvermogen geeft inzicht in de weerstandscapaciteit in relatie tot de risico's. Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) definieert dit als volgt: De weerstandscapaciteit bestaat uit vrij aanwendbare middelen en mogelijkheden waarover de ODIJmond beschikt om financiële tegenvallers te dekken. De risico's die relevant zijn voor het weerstandsvermogen zijn risico's die niet op een andere manier zijn te ondervangen.

3.2 Uitgangspunten en aanpak benodigde weerstandscapaciteit

De benodigde weerstandscapaciteit is de financiële waardering van alle voor het weerstandvermogen relevante risico's. Om de benodigde weerstandscapaciteit te bepalen wordt een risico-inventarisatie uitgevoerd. Risico's betreffen mogelijke gebeurtenissen die kunnen leiden tot financiële tegenvallers, die niet goed zijn te voorzien of waarvoor geen andere maatregelen zijn getroffen. Of risico's waarvan na het treffen van beheersmaatregelen nog restrisico's overblijven van materiële betekenis in relatie tot de financiële positie. Van reguliere risico's (risico's die zich regelmatig voordoen, die veelal vrij goed meetbaar zijn en die beperkte financiële gevolgen hebben) worden verondersteld dat deze met continuering van bestaand beleid ondervangen kunnen worden in de vastgestelde begroting. Deze maken daarom geen onderdeel uit van de inventarisatie. In de eerste plaats wordt van alle niet-reguliere risico's afzonderlijk een inschatting gemaakt wat de kans van optreden is en welke financiële gevolgen het risico met zich meebrengt, bij optreden. Vervolgens zijn door middel van een statische analyse (Monte Carlo-simulatie) alle risico's doorgerekend en is op basis van de P90-waarde de benodigde weerstandscapaciteit bepaald. ODIJmond heeft de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit in 2020 laten uitvoeren. Deze is opgenomen in het rapport weerstandsvermogen deze is op 16 december 2020 vastgesteld door het Algemeen bestuur.

3.2.1 Algemene reserve

Het vrij besteedbare deel van de algemene reserve kan voor de berekening van de incidentele weerstandscapaciteit worden ingezet. De huidige omvang van de algemene reserve voor resultaat bestemming bedraagt €375.000.

3.2.2 Bestemmingsreserves

Dit zijn reserves met een bestedingsfunctie waarbij geld is weggezet voor toekomstige uitgaven of investeringen. Ondanks deze bestedingsfuncties zou besloten kunnen worden, indien noodzakelijk, de bestemmingsreserve bestedingsvrij te maken om risico's financieel op te vangen. Omdat dit ten

koste zou gaan van bestaand beleid, hebben wij ervoor gekozen om de besloten bestemmingsreserves niet tot de beschikbare weerstandscapaciteit te rekenen.

3.2.3 Begrotingsruimte en stille reserves

De begroting van ODIJmond is sluitend, daarnaast zijn stille reserves niet aanwezig. De eventuele begrotingsruimte wordt niet als bestanddeel van de weerstandscapaciteit gerekend.

3.2.4 Voorzieningen

In 2021 bestaan de voorzieningen uit een voorziening voor de onderhoudskosten van het kantoorpand, een voorziening voor financiële verplichtingen van specifieke medewerkers en een debiteurenvoorziening. Laatstgenoemde is zeer gering. De voorziening voor de onderhoud van ons pand is ontstaan voor 2021. De personele voorziening is gevormd in 2021. Omdat naast deze specifieke medewerkers, dit risico aanwezig blijft ten aanzien van andere medewerkers, wordt het risico en de weging in de benodigde weerstandscapaciteit gehandhaafd. De voorzieningen worden niet meegerekend in de beschikbare weerstandscapaciteit.

Het uitgangspunt is dat alleen de Algemene Reserve en eventueel gerealiseerd resultaat in een boekjaar van ODIJmond tot de beschikbare weerstandscapaciteit wordt gerekend.

3.3 Benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Beschikbare weerstandscapaciteit (per 31 december 2021, vóór resultaatbestemming 2021)

Indicatie beschikbare weerstandscapaciteit	
Algemene reserve	375.000
Totaal	**375.000**

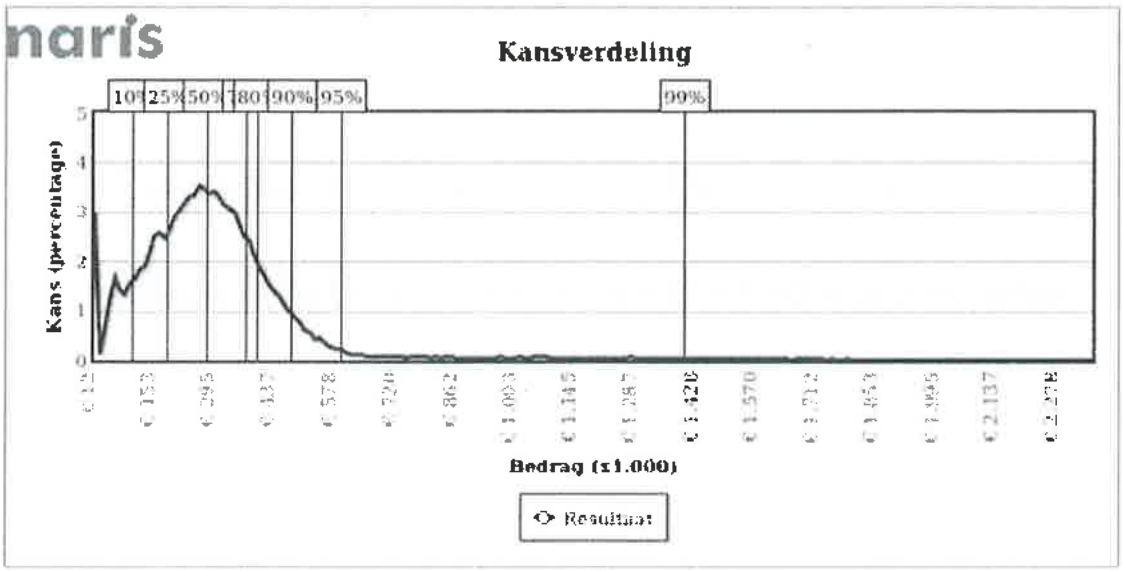
Benodigde weerstandscapaciteit

Om de benodigde weerstandscapaciteit te bepalen is een risico-inventarisatie uitgevoerd. Deze heeft tot de onderstaande lijst geleid. (zie volgende pagina)

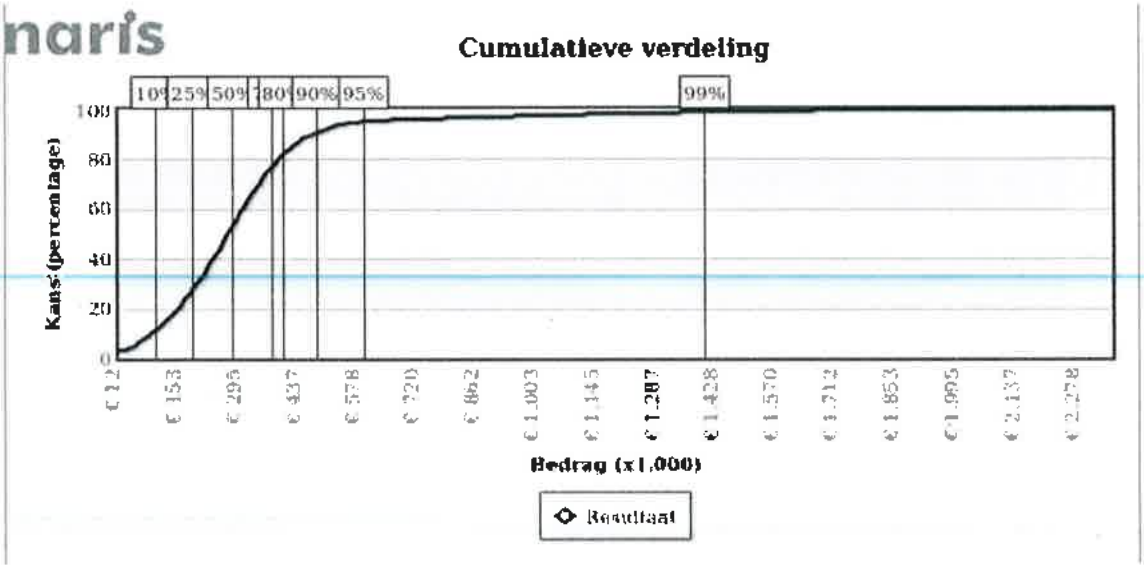
Risicoanalyse Omgevingsdienst IJmond			
Nr.	**Risico**	**Oorzaak**	**Gevolg**
1	Salariskosten kosten nemen jaarlijks structureel toe.	Het vaste personeel blijft in dienst en heeft recht op een tredenverhoging	- De salariskosten in de begroting dienen met een hoger percentage te worden geïndexeerd
2	Salarissen worden verhoogd jaarlijks of gedurende het jaar	CAO verhogingen vinden plaats	- De ODIJ dient rekening te houden met extra sala'- riskosten (voor de begroting)
3	Externe inhuur in 2020 overschrijdt het budget	Er wordt meer ingehuurd in 2020 voor diverse taken, in plaats dat het eigen personeel wordt ingezet	- Toename van de kosten voor externe inhuur - Begrotingstekort
4	Nieuwe wetgeving of werkzaamheden leiden tot extra opleiding bij het personeel	De Omgevingswet en warmte- en energietransitie vragen om meer specialistische kennis	- Toename Opleidingskosten - Toename externe inhuur
5	Uittreden van een gemeente uit de gemeenschappelijke regeling	Door herindeling wil de gemeente aansluiten bij een andere OD	- Minder baten uit GR bijdragen - Niet alle kosten kunnen verhaald worden op de uittreder
6	DVO's/projecten lopen af waardoor incidentele baten verdwijnen, terwijl hier structurelen lasten tegenover staan	Afloop DVO/project	- Wegvallen van baten uit DVO/projecten - Structurele lasten blijven aanwezig ondanks afloop DVO/project
7	Claims a.g.v. onjuiste advisering	Er ontstaat een calamiteit door nalatigheid van een medewerker van de ODIJ	- ODIJ krijgt een claim
8	Toename algemene lasten a.g.v. (vertraging) nieuwe wetgeving	De vertraging van de omgevingswet zal naar verwachting extra kosten met zich mee brengen.	- Meer lasten voor de omgevingswet/warmte- en energietransitie dan voorzien
9	Ziekteverzuim neemt toe met 1,5%	Diverse oorzaken; langdurige afwezigheid van personeel	- Extra personeelslasten door ziekteverzuim of door inhuur van vervanging (extern)

Op basis van gekwantificeerde risico's is een Monte Carlo-simulatie uitgevoerd. Het resultaat daarvan is weergegeven in figuur 1 tm 3.

Figuur 1 Kansverdeling

Figuur 2 Berekening benodigde weerstandscapaciteit

Figuur 3 Tabel weerstandscapaciteit

Zekerheidspercentage	Bedrag
10%	€ 88.739
25%	€ 172.847
50%	€ 267.495
75%	€ 361.807
80%	€ 386.926
90%	€ 467.360
95%	€ 579.216
99%	€ 1.388.389

Statistieken	Waarde
Minimum	€ 0
Maximum	€ 2.360.896
Gemiddeld	€ 296.941
Standaarddeviatie	€ 227.086
Absolute maximum	€ 2.797.826
Trekkingen	€ 100.000

Uit figuur 1 valt af te lezen dat bij een zekerheidspercentage van 90% het risicoprofiel van ODIJmond € 467.360 bedraagt. Met andere woorden, in 90% van alle uitgevoerde simulaties is het bedrag dat uitgegeven dient te worden aan optredende risico's niet hoger dan € 467.360.

3.4 Beoordeling weerstandsvermogen

Op basis van het in de vorige paragrafen geformuleerd beschikbare en benodigd weerstandsvermogen, kan voor ODIJmond de ratio van het weerstandsvermogen worden berekend.

Conclusie

- In 2021 bedraagt de algemene reserve € 375.000 en het gerealiseerde resultaat € 160.362
- Van Berkel Professionals heeft, op basis van de onderkende risico's, het benodigde weerstandsvermogen gesteld op € 467.360.

- In de gemeenschappelijke regeling is in Artikel 31 opgenomen dat positieve resultaten eerst worden aangewend tot aanvulling van de algemene reserve, tot het bedrag 260.000.
- Het Algemeen Bestuur (AB) heeft op 16 december 2020 het rapport vastgesteld en besloten dit saldo aan te passen naar € 467.360. In dit besluit is opgenomen dat in een termijn van drie jaar het weerstandsvermogen op pijl gebracht moet zijn.
- In 2021 is na uitkering van de reserves 160.362 aan resultaat om te bestemmen.
- De ratio van het weerstandsvermogen voor de ODIJmond is voor resultaatbestemming 0,80 wat matig is.
- De verwachting is dat het AB op 13 juli 2022 een deel van het resultaat bestemd, door deze toe te voegen aan de Algemene Reserve.

Ratio berekening	Na resultaatbestemming 2020	
Beschikbare weerstandscapaciteit	€	375.000
Benodigde weerstandscapaciteit	€	467.000
Ratio weerstandsvermogen		**0,80**

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 -2,0	Ruim voldoende
C	1.0-1.4	Voldoende
D	0.8-1.0	Matig
E	0.6-0.8	Onvoldoende
F	<0.6	Ruim onvoldoende

3.5 Financiële kengetallen

Kengetallen geven de verhouding weer tussen onderdelen van resultatenrekening en/of balans en helpen bij de beoordeling van onze financiële positie. Deze kengetallen geven inzicht in hoeveel (financiële) ruimte wij hebben om structurele en incidentele lasten te dekken. De verplicht op te nemen kengetallen in de jaarrekening staan in artikel 113 van het BBV en worden in tabel 6 berekend en toegelicht.

Ratio's	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Netto schuldquote	22,59%	28,54%	22,75%
Netto schuldquote gecorr. voor verstr. leningen	22,59%	28,54%	22,66%
Solvabiliteitsratio	7,64%	4,30%	5,52%
Structurele exploitatieruimte	2,80%	-0,2%	-0,08%

Netto schuldquote, al dan niet gecorrigeerd voor alle leningen
Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto-schuldquote. De quote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van rentelasten en aflossingen op de exploitatie. De langlopende lening van ODIJ is aflossingsvrij. Er is geen sprake van rente lasten bij onze kortlopende schulden grotendeels nog aan te wenden en vooruit ontvangen specifieke uitkeringen.

Solvabiliteitsratio
De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de dienst in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat volgens Artikel 42 van het BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

Structurele exploitatieruimte
Om te zien hoe groot de structurele exploitatieruimte is, kijken wij naar de structurele baten en lasten en vergelijken deze met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Grondexploitatie
Wij exploiteren geen grond, waardoor dit kengetal niet van toepassing is.

Belastingcapaciteit
Omdat wij geen belastingen innen, is dit kengetal niet van toepassing.

3.6 Onderhoud kapitaalgoederen

Voor het groot onderhoud is een meer-jarenonderhoudsplan (MJOP) opgesteld door de afdeling Bouwkunde van gemeente Beverwijk. Het MJOP is opgesteld voor al het grote onderhoud van het gehele gebouw en verdeeld in 2 onderdelen, te weten:

- gemeente Beverwijk, het Stadhuis;
- gemeente Beverwijk, het Verhuur(of markt)kantoor.

Van ieder onderdeel is een aparte MJOP opgesteld. Het MJOP is in oktober 2020 door een extern bureau, in opdracht van gemeente Beverwijk, geactualiseerd. Alle partijen zijn zelf verantwoordelijk voor de inrichting van het door hun gebruikte gebouwdeel. Gekozen is om de gebouwonderdelen, die gezamenlijk gebruikt worden en/of bij alle partijen voorkomen, gelijktijdig uit te voeren.

De jaarlijkse kosten voortkomend uit het MJOP maken onderdeel uit van de begroting van de VvE. In overeenstemming met deze begroting heeft ODIJ over 2021 hiervoor een bedrag van circa € 21.500 als last verantwoord. Deze kosten komen in de jaarrekening tot uitdrukking onder de huisvestingskosten.

Voor de eigen onderdelen vanuit het MJOP heeft ODIJ vanaf boekjaar 2015 een voorziening groot onderhoud gevormd. Op basis van het geactualiseerde MJOP bedraagt de dotatie van de voorziening in 2021 € 20.000. Dit is conform voorgaand jaar.

3.7 Treasury/financiering

Wij hebben in 2014 een treasury statuut met daarin een treasury beleid opgesteld. Het treasury statuut heeft tot doel een kader te scheppen waarbinnen de financiële continuïteit van ODIJmond kan worden gewaarborgd. Hiervoor zijn enkele doelstellingen opgesteld.

1. Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities.
2. Het beschermen van vermogens- en (rente-)resultaten van ODIJ tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's en kredietrisico's.
3. Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.
4. Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO), de Regeling Uitzettingen en Derivaten Decentrale Overheden (RUDDO), het besluit Leningsvoorwaarden Decentrale Overheden en de limieten en richtlijnen van het treasury statuut.
5. Het realiseren van informatiestromen ter ondersteuning van de opstelling van het treasury beleid, de uitvoering van het beleid en de verantwoording daarover.

In 2021 hebben wij de saldi op de betaalrekeningen actief bewaakt. Hierbij is het uitgangspunt het saldo op de betaalrekening zo laag mogelijk te houden. Met ingang van 2014 doen wij aan het verplichte Schatkistbankieren. Door de lage (geen) rente zijn in 2021 geen deposito's in de schatkist afgesloten. Van toepassing zijnde wet- en regelgeving betreft de Wet financiering decentrale overheden (FIDO) en de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (RUDDO).

Lening
Ten behoeve van de nieuwbouw hebben wij een renteswap over een nominaal bedrag van € 3.700.000 bij de Rabobank afgesloten. De renteswap is afgesloten ter beperking van financiële risico's. Het betreft een renteruil waarbij ODIJmond met ingang van 1 januari 2012 4,69% over € 3.700.000 betaalt aan de Rabobank en de Rabobank de 3-maandsEuribor rente aan ODIJmond betaalt over hetzelfde bedrag. Dit loopt per 2 januari 2022 af. In 2021 bedragen de Rentelasten voor de vaste schuld voor de aanschaf van ons pand in Beverwijk €210.138.

Onze solvabiliteit (verhouding eigen vermogen/totaal vermogen) is in 2021 5,52% (v.j. 7,6)

Bij het aantrekken van vreemd vermogen zijn in de Wet FIDO grenzen gesteld in hoeverre dit mag plaatsvinden met kort vreemd vermogen en de mate waarin renterisico mag worden gelopen over de vaste schulden. De kasgeldlimiet ligt voor gemeenschappelijke regelingen op 8,2% en de renterisiconorm op 20% van de jaarbegroting met een minimumbedrag van € 2.500.000. De kasgeldlimiet is voor ons niet van belang omdat er geen kasgeldleningen zijn aangetrokken. Per 2 januari 2021 is de lening van de BNG voor tien jaren geherfinancierd, waardoor per heden de minimum risiconorm volgens de Wet FIDO niet wordt overschreden.

3.8 Bedrijfsvoering en personeel

Wij hebben als doelstelling te blijven groeien naar een organisatie van professionals waarin een optimale dienstverlening centraal staat. In 2021 is bij de bedrijfsvoering aandacht besteed aan:

3.8.1 Personeel

Instroom

Onze formatie bestaat op 1 januari 2021 uit 113 medewerkers die 105,91 FTE vertegenwoordigen (zonder correctie voor de generatiepactregeling). Gedurende 2021 zijn er 17 medewerkers in dienst getreden, waaronder de 9 junior medewerkers omgevingsrecht en 1 oproepkracht. De flexibele schil van onze formatie is in onderstaande figuur weergegeven en is exclusief de stagiaires en inhuur.

Doorstroom
Intern heeft doorstroming plaatsgevonden waardoor de positie van Omgevingsmanager is ingevuld. De positie die daarmee vrijkwam is ingevuld door twee voormalige stagiaires die als milieuadvies medewerkers zijn gestart waardoor die vacatureruimte is ingevuld. Daarnaast is er een milieuprojectmedewerker gestart en voor de nog openstaande vacatureruimte huren wij specialistische ondersteuning in. Een medewerker omgevingsrecht en een milieuprojectmedewerker zijn doorgestroomd naar de functie van strategisch beleidsadviseur.

Uitstroom
In 2021 hebben wij afscheid genomen van 13 medewerkers;
1 Omgevingsmanager
2 Milieuadvies medewerker
3 Milieuproject medewerkers
6 Medewerkers omgevingsrecht
1 Strategisch beleidsadviseur

Formatieoverzicht 2021

Formatie	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
GR-formatie	54,0	60,5	57,9
Formatie overeenkomsten en (subsidie)projecten	34,0	28,3	32,7
Overheadformatie	20,3	22,6	20,9
Formatie Regeling Generatiepact	1,2	1,3	2,2
Totaal formatie	**109,5**	**112,6**	**113,6**

3.8.2 Opleiding en ontwikkeling

Stages en junioren
In september 2021 zijn wij, in samenwerking met ODNZKG, onze interne opleiding tot junior medewerker omgevingsrecht gestart met 9 medewerkers. Hierdoor is de openstaande vacatureruimte ingevuld. Daarnaast hebben wij, in het kader van onze samenwerking met het Nova College, aan drie studenten van de opleiding tot junior consultant duurzaamheid een stageplaats geboden. Ook hebben wij nog een stageplaats geboden bij de cirkel Juridische Zaken en twee bij de cirkel Projecten.

Persoonlijk Ontwikkeling Plan (POP)
In 2021 hebben wij met een externe organisatieadviseur gekeken naar hoe wij de ontwikkeling van medewerkers in zelforganisatie willen vormgeven. Besloten is om waardering- en ontwikkelings-gesprekken los te koppelen van beoordeling. De wettelijke verplichting om eenmaal per drie jaar met een ieder een Persoonlijk Ontwikkel Plan (POP) overeen te komen beleggen we bij de cirkels.

De (elementen van) waardering- en ontwikkelingsgesprekken moeten bij de totstandkoming en in praktijk brengen van deze plannen een plek krijgen. De betreffende cirkel hanteert hierbij een voor hen passende aanpak en vorm.

Voor 2021 heeft iedere cirkel een cirkelplan opgesteld op basis van het uitvoeringsprogramma. Ook heeft iedere medewerker een POP opgesteld waarin hij aangeeft, welke kennis en vaardigheden hij nodig heeft om zijn werkzaamheden nu en naar de toekomst toe, goed uit te kunnen voeren. Dit zorgt ervoor dat wij weten waar de opleidingsbehoefte binnen de organisatie ligt, zeker met de komst van de Omgevingswet.

3.8.3 Externe ontwikkelingen

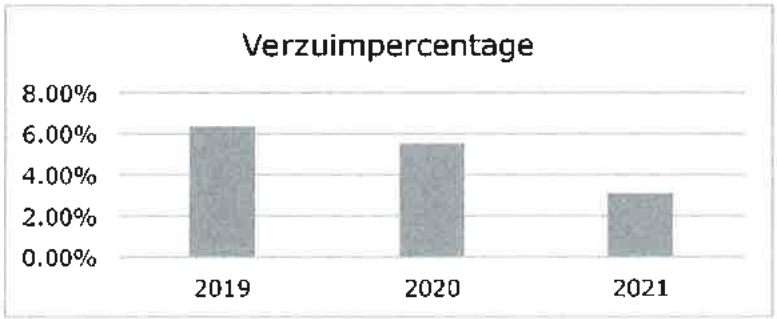
De CAO SGO liep af op 1 januari 2021. Onderhandelingen tussen de gemeentelijke werkgevers en vakbonden hebben geheel 2021 geduurd en op het moment van samenstellen van dit sociaal jaarverslag ligt er een principe akkoord voor de CAO gemeenten en CAO SGO. Dit is 27 januari 2022 bekrachtigd. In de jaarrekening van 2021 hebben wij een reservering gemaakt voor de eenmalige uitkering die de medewerkers ontvangen omdat zij in 2021 geen salarisverhoging hebben ontvangen. De uitkering bedraagt € 1.200 per FTE.

3.8.4 Arbeidsomstandigheden en ziekteverzuim

Verzuimpercentage

Het verzuimpercentage over 2021 is 3,12%. Het aantal meldingen is 130 met een ziekmeldfrequentie van 1,19. Wij zien een dalende trend in ons verzuim de afgelopen jaren, wat opvallend is gezien de stijgende verzuimcijfers op landelijk niveau. In 2021 hebben wij een medewerker die langdurig ziek is, omdat de kans op volledig herstel zeer onzeker is hebben we een voorziening gevormd voor langdurig verzuim voor deze medewerker.

Het verzuimcijfer over de eerste drie kwartalen van 2021 voor openbaar bestuur en overheidsdiensten is 4,9% (bron CBS).

Arbeidsomstandigheden

Wij vinden het belangrijk dat er aandacht is voor het fysieke, sociale en psychologische klimaat waarin we werken. Door de coronapandemie is het een uitdaging geweest om goed oog te houden voor ieder individu.

Met het oog op de verhoogde AOW-leeftijd is het belangrijk om te kijken hoe wij als organisatie kunnen inzetten op duurzame inzetbaarheid en vitaliteit van onze medewerkers. Daarom bieden wij onze medewerkers in 2022 een PMO (Preventief Medisch Onderzoek) aan om hen inzicht te geven in hun gezondheid en leefstijl en tips en adviezen ter verbetering hiervan. Ook eventuele problemen die te maken hebben met werk en gezondheid komen op deze manier aan het licht.

Eigenrisicodrager WGA en ZW
Per 1 januari 2022 zijn wij eigenrisicodrager voor de WGA (Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten) en ZW (Ziektewet). Dit houdt in dat we 'vertrekken' bij het UWV en geen premie meer betalen aan de Belastingdienst. Vervolgens hebben we ervoor gekozen om de lasten zelf te dragen en een dienstverleningsovereenkomst af te sluiten met een gespecialiseerde partij. Om dit mogelijke risico te beheersen en in de toekomst af te dekken is een voorziening gevormd in de jaarrekening van 2021. De incidenteel hogere baten staan hier in 2021 ter dekking voor, in 2022 dekken wij de dotatie van deze voorziening door de premie korting in de sociale lasten.

3.9 Verbonden partijen

Wij zijn per 31 december 2021 primair verbonden aan onze deelnemende gemeenten: Beverwijk, Edam-Volendam, Haarlem, Heemskerk, Heemstede, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Uitgeest, Velsen, Waterland, Wormerland en Zandvoort en de Provincie Noord-Holland.

Op 1 januari 2022 is de gemeente Beemster is gefuseerd met de gemeente Purmerend. In de verbonden partijen hebben wij alleen de naam Purmerend opgenomen. In de jaarstukken hebben wij voor de leesbaarheid de gemeente Beemster apart verantwoord.

3.9.1 VvE Stationsplein

ODIJ en gemeente Beverwijk zijn gezamenlijk eigenaar van het pand aan het Stationsplein 48, 48a en 48b. Conform de akte van splitsing is een VvE geformeerd. Het bestuur is tweeledig en bestaat uit een bestuurslid van ODIJ en een bestuurslid vanuit gemeente Beverwijk. Voor beide partijen is sprake van financiële aansprakelijkheid. Indien de VvE haar verplichtingen niet nakomt, zal dit worden verhaald bij de eigenaren.

Gegevens over 2021 van de VvE:

a.	Naam en vestigingsplaats	VVE Stationsplein 48 te Beverwijk
b.	Openbaar belang dat wordt behartigd	Gezamenlijk onderhoud en beheer van het pand
c.	Verwachte omvang van de bekostiging in het begrotingsjaar	€ 63.500. Dit betreft de bijdrage in de vorm van servicekosten. Gemeente Beverwijk draagt over 2021 circa € 145.000 bij.
d.	Belang in de verbonden partij	1-1-2021 en 31-12-2021: 3/16 deel. De stemverhouding is 50/50
	Het belang van Odij bestaat uit 3/16 deel, voor het overige deel is gemeente Beverwijk eigenaar. De stemverhouding is 50/50.	
e.	Verwachte omvang van het EV	1-1-2021: € 40.700
		31-12-2021: € 40.700
	Verwachte omvang van het VV	1-1-2021: € 311.300
	Het VV bestaat per 31-12-2021 geheel uit het reservefonds voor groot onderhoud.	31-12-2021: € 294.100
f.	Omvang van het financiële resultaat	nihil
g.	Maatschappelijke risico's	De maatschappelijke risico's zijn nihil. De VVE is opgericht ten behoeve van het gezamenlijke onderhoud en beheer van het pand.

Gedurende het boekjaar 2021 hebben wij geen bestuurlijke en financiële belangen in andere partijen gehad.

4 Jaarrekening

4.1 Overzicht van baten en lasten programma Milieu en leefomgeving

*Gemeente Beemster is per 1 januari 2022 gefuseerd met de gemeente Purmerend.

Financiële begroting (incl. overhead)	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
BATEN			
GR-bijdragen inclusief wabo	€	€	€
Gemeente Beemster	115.983	117.746	117.746
Gemeente Beverwijk	969.316	984.150	984.150
Gemeente Bloemendaal	93.660	95.084	95.084
Gemeente Edam-Volendam	161.028	163.476	163.476
Gemeente Haarlem	1.351.200	1.371.877	1.371.877
Gemeente Heemskerk	540.195	548.464	548.464
Gemeente Heemstede	93.660	95.084	95.084
Gemeente Landsmeer	57.120	57.988	57.988
Provincie Noord-Holland VTH plustaken	218.163	221.498	221.498
Provincie Noord-Holland	665.329	675.515	675.515
Gemeente Oostzaan	52.164	52.957	52.957
Gemeente Purmerend	152.943	155.268	155.268
Gemeente Uitgeest	226.463	229.929	229.929
Gemeente Velsen	1.791.862	1.819.281	1.819.284
Gemeente Waterland	89.880	91.246	91.246
Gemeente Wormerland	116.256	118.023	118.023
Gemeente Zandvoort	113.064	114.783	114.783
GR-bijdragen inclusief wabo	**6.808.285**	**6.912.366**	**6.912.369**
Dienstverleningsovereenkomsten, (subsidie)projecten en overige bijdragen	€	€	€
Dienstverleningsovereenkomsten en (subsidie)projecten	6.004.131	4.434.194	6.338.356
Overige baten	71.474	22.500	75.749
Nagekomen baten			
TOTAAL BATEN	**12.883.890**	**11.369.060**	**13.326.474**

Financiële begroting (incl. overhead)	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2020	2021	2021
LASTEN			
Personele lasten	€	€	€
Salarissen en sociale lasten	8.031.399	8.461.207	8.398.125
Werving & personeelsbeleid	2.983	8.000	9.797
Inhuur derden	559.898	175.000	599.818
Scholing & employability	155.264	165.000	109.863
Overige personeelslasten	143.567	180.000	143.343
Subtotaal personele lasten	**8.893.111**	**8.989.207**	**9.260.945**
Kapitaalslasten			
Afschrijvingslast Gebouw	65.260	65.300	65.260
Afschrijvingslast Verbouwing & Inventaris	88.152	88.000	57.292
Afschrijvingslast Vervoermiddelen	19.826-	26.000	1.239
Afschrijvingslast ICT	63.942	112.500	124.772
Rentelast vaste schuld (aanschaf pand)	206.518	187.960	210.138
Subtotaal kapitaalslasten	**404.047**	**479.760**	**458.700**
Overige bedrijfslasten			
PZ-zaken/ salarisadministratie	33.126	30.000	31.376
Organisatieontwikkeling	14.253	15.000	12.762
Accountants- en advieskosten	63.516	32.500	28.256
Huisvestingskosten	228.555	186.790	218.021
Facilitaire kosten	35.870	19.000	26.501
ICT-kosten	255.286	290.000	327.862
Handhavingskosten	12.329	14.500	10.922
Algemene kosten	222.460	265.000	263.883
Bankkosten	1.075	1.000	1.265
Subtotaal overige bedrijfslasten	**866.470**	**853.790**	**920.848**
Externe projectkosten	2.274.182	1.079.000	2.603.759
Nagekomen lasten	4.136	-	50.776-
Vennootschapsbelasting			14.932
TOTAAL LASTEN	**12.441.946**	**11.401.757**	**13.208.408**

Programma milieu en leefomgeving	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2020	2021	2021
	€	€	€
Totaal baten	12.883.891	11.369.060	13.326.474
Totaal directe lasten	9.760.617	8.409.521	10.411.166
Overhead	2.681.329	2.992.236	2.797.243
Saldo van baten en lasten	**441.945**	**32.697-**	**118.066**
Toevoeging aan reserves	-	-	
Onttrekking aan reserves	29.101	32.697	42.296
Resultaat	**471.047**	**0-**	**160.362**

NB. Begroting 2021 is de primaire en gewijzigde begroting. In 2021 zijn er geen begrotingswijzigingen vastgesteld.

4.2 Begrotingsrechtmatigheid

De overschrijding van de totale baten en lasten ten opzichte van de begroting leidt conform de begroting per saldo tot een positief saldo van baten en lasten. De baten zijn direct gerelateerd en passen binnen bestaand beleid. Na de begrote dotaties en het vrijvallen van bestemmingsreserves, resteert een positief saldo. Het AB en DB[1] ontvangen iedere vier maanden een rapportage en zijn daarmee geïnformeerd over onder- en overschrijdingen. Het bestuur geeft hiermee ook zijn instemming met de overschrijdingen. Er zijn geen overschrijdingen op de lasten die op basis van de rechtmatigheidsregels als onrechtmatig gekwalificeerd kunnen worden. De posten in het overzicht van baten en lasten worden hierna toegelicht.

[1] Algemeen en dagelijks bestuur

4.3 Toelichting overzicht van baten en lasten

4.3.1 Toelichting gerealiseerde baten en lasten

Grondslagen van resultaatbepaling
Het overzicht van baten en lasten is opgesteld met in achtneming van het BBV. De kosten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Opbrengsten worden verantwoord in het jaar waarin de diensten zijn verricht. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. Afschrijvingen geschieden tijdsevenredig, op basis van de verwachte economische levensduur. Op aanschaffingen in het verslagjaar wordt evenredig afgeschreven.

Resultaat projecten
Op de dienstverlening, buiten de GR takenpakketten, is een positief resultaat gerealiseerd. De projectbaten zijn hoger dan de begroting. Voorbeelden van niet-begrote dienstverlening betreffen de uitbreiding van dienstverlening vooral in de regio's Zaanstreek-Waterland en Zuid-Kennemerland, detacheringen ten behoeve van deelnemers of andere organisaties en de inzet op een implementatieproject voor Rijkswaterstaat op Bonaire. Het projectresultaat is hoger dan de begroting 2021. Dit komt met name doordat er na het vaststellen van de begroting een aantal projecten zijn gestart die direct ter dekking staan van onze formatie.

Overige opbrengsten
Conform 2021 zijn, vanwege de rentestand, geen rentebaten begroot of ontvangen. Er is geen gebruik gemaakt van deposito's. De overige baten voor 2021 bestaan alleen uit de vergoeding voor de informatievoorziening aan makelaars. Deze vergoeding is hoger dan de begroting
De stijging in de baten komt vooral door de oververgekookte woningmarkt en door de verplichtstelling van de informatievoorziening van makelaars, waarvoor wij kosten in rekening brengen.

Salarissen en sociale lasten
De totale salarissen en sociale lasten geven de kosten weer van medewerkers die in deze verantwoordingsperiode bij ons werkzaam zijn, van zowel de kernformatie als de projectformatie. De kernformatie wordt ingezet om de uitvoeringsprogramma's voor de deelnemende gemeenten en de provincie uit te voeren. De salarissen en sociale lasten zijn lager dan begroot.

Door het later in het jaar invullen van vacatures zijn de salaris- en sociale lasten lager dan begroot. Het aantal openstaande vacatures tot en met juni 2021 liep door verloop verder op. Na de zomer zijn wij een opleiding gestart voor 9 nieuwe medewerkers. Dit doen wij in samenwerking met de Omgevingsdienst Noord-Holland-Noord en de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied. De opleiding duurt ruim een jaar. Een deel van de medewerkers komt direct bij ons in dienst. De opleiding is een combinatie van praktijk en scholing. We koppelen de junior medewerkers aan ervaren medewerkers, zo doen ze direct werkervaring op. De opleiding sluiten we af met een examen.

Overige personeelslasten
De post inhuur derden is fors hoger dan begroot. De overschrijding komt vooral door niet-ingevulde formatieplaatsen en extra (aanvullende) opdrachten. Deze kosten dekken we door vacatureruimte en met niet begrote dienstverleningsovereenkomst en projectbaten.

Indirecte personeelskosten bestaan onder andere uit opleiding, reiskosten woon-werkverkeer, verzekering personeel, personeelsadministratie, OR en overige kosten. In totaal hebben wij aan indirecte personeelskosten minder uitgegeven dan begroot. Ondanks de coronacrisis hebben wij toch nog voor ruim € 105.000 aan opleidingen besteed, maar dat is wel lager dan begroot. De kosten voor dienstreizen en reiskosten woon-werkverkeer zijn lager dan begroot. Bij de dienstreizen komt dat door de coronacrisis en bij het woon-werkverkeer komt het door het niet volledig invullen van de formatie. Hiertegenover staan overschrijdingen op enkele posten.

Kapitaallasten
De kapitaallasten dalen incidenteel ten opzichte van onze begroting. In 2021 hebben wij al onze hardware vervangen en zijn we gestart met de migratie naar Microsoft 365. In 2020 hebben wij onze wagenpark vervangen. Wij willen hierbij een voorbeeldfunctie vervullen en hebben gekozen voor een 100% elektrisch wagenpark. Hierdoor is er ten opzichte van de begroting een daling in de kapitaallasten en een stijging in de overige bedrijfskosten.
Op 2 januari 2020 hebben wij een tien-jaarslening bij de BNG bank afgesloten voor de financiering van ons pand. Met deze overeenkomst is de lening los gekoppeld van de rente Swap. (deze loopt 2-1-2022 af) Hierdoor zijn de rentelasten in 2021 incidenteel hoger dan begroot. Op lange termijn levert deze overeenkomst een forse daling van onze kapitaallasten op.

Overige bedrijfslasten
Het totaal van de overige bedrijfslasten is, voor aftrek van de doorbelasting aan projecten, hoger dan de begroting. Naar aanleiding van het meerjaren onderhoudsplan, die in 2020 geactualiseerd is, is de dotatie aan de onderhoudsvoorziening structureel gestegen. In 2021 dekken wij dit met incidentele baten. In 2021 zijn we gestart met de migratie naar office 365 en hebben we geïnvesteerd in de digitale toegankelijkheid van onze website.

De kosten voor licenties zijn hoger door groei van het aantal applicaties. De kosten voor kantoorbenodigdheden en drukwerk zijn hoger door de opmaak en verwerking van het jaarverslag. De migratie naar office 365 is in 2021 ingezet. Deze kosten lopen door in 2022. Fase 1, installatie van de hardware is in 2021 uitgevoerd. We hebben ook een start gemaakt met het inrichten van de nieuwe omgeving. Hiervoor hebben we extra ondersteuning ingezet.
Deze incidentele kosten dekken wij uit een incidentele stijging van onze projectbaten en een daling van de kapitaallasten door de transitie van bezit naar gebruik.

Nagekomen baten en lasten
De nagekomen baten en lasten welke niet worden begroot, hebben in 2021 betrekking op de afrekening van verplichtingen die lager zijn uitgevallen dan verwacht.

Onvoorzien
Er is geen post onvoorzien begroot en daarom ook niet verantwoord in de jaarrekening.

4.3.2 Baten en lasten naar programma

De begroting 2021 is niet opgesteld met een onderscheid per taakveld met uitzondering van het taakveld overhead.

Wij verdelen de baten en lasten over vier taakvelden volgens het BBV:

- Taakveld 7.4 Milieubeheer: alle taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving op het gebied van milieu en de adviestaken.
- Taakveld 8.3 Wonen en bouwen: alle bouwtaken en advisering op het gebied van Ruimtelijke Ordening.
- Taakveld 4.1 Openbaar Onderwijs: de taken op het gebied van Natuur- en Duurzaamheidscommunicatie (NDC).
- Taakveld 0.4 Overhead: de werkzaamheden en lasten voor de overhead. Hieronder vallen de kosten die wij niet aan één van de andere programma's kunnen toerekenen.
- Taakveld 0.5 Treasury. Hieronder vallen onze rentelasten.

Taakveld	Baten	Lasten		Saldo
Wonen en bouwen	€ 1.290.199	€ 736.621		€ 553.578
Milieubeheer	€ 11.882.742	€ 9.350.441		€ 2.532.301
Overhead	€ 45.933	€ 2.797.243		€ -2.751.310
Onderwijs (Natuur- en milieu educatie)	€ 107.600	€ 99.033		€ 8.567
Vennootschapsbelasting		€ 14.932		€ -14.932
Treasury		€ 210.138		€ -210.138
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	**€ 13.326.474**	**€ 13.208.408**	**€ -**	**€ 118.066**
Onttrekking bestemming reserves			**€ 42.296**	€ 42.296
Gerealiseerd resultaat				**€ 160.362**

4.3.3 Overheadkosten

Specificatie Overhead	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
	€	€	€
Personele lasten	1.487.039	1.717.794	1.543.575
Overige personele lasten	115.286	185.642	137.138
Afschrijvingen	133.587	179.300	123.791
Rentelasten	206.518	187.960	210.138
ICT (afschrijving + overige)	127.715	157.750	189.615
Overige bedrijfslasten	611.184	563.790	592.986
Totaal	**2.681.329**	**2.992.236**	**2.797.243**

Toelichting op de overheadskosten
De berekening van zowel de overheadformatie als de overheadkosten is conform de BBV-vernieuwingen. De overheadformatie ten opzichte van de totale formatie is 18,34% op basis van FTE. Voor de personele kosten van de overheadformatie ten opzichte van die van de gehele formatie komt neer op 16.66%. De daling van de salariskosten over 2021 ten opzichte van 2020 en de begroting 2021 staat verband met de laatste fase van herplaatsingen in het kader van ODIJ 3.0. Met uitzondering van 2 (FTE) cirkelcoaches zijn alle teamleiders in de organisatie geplaatst. Door de toenemende vraag naar onze VTH-software is een medewerker ICT in 2021 vol ingezet als applicatiebeheerder hiervan. Deze FTE is daarom niet meer toegerekend aan overhead. Verder hebben een aantal collega's van de afdeling staf, arbeidsvermindering aangevraagd. De overige personele lasten bestaan vooral uit: opleidingen, inhuurkosten van specialisme voor arbeidsrecht, begeleiding voor een outplacement traject én ten behoeve van ondersteuning van onze dienst bij de transitie naar een zelfsturende organisatie. De kosten zijn in 2021 lager uitgevallen dan begroot.

4.4 Informatie Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden.
De WNT is van toepassing op Omgevingsdienst IJmond. Het voor ons toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2021 € 209.000. Dit betreft het algemeen bezoldigingsmaximum.

4.4.1 Bezoldiging topfunctionarissen

1.a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

bedragen x € 1	[L.A. Pannekeet]
Functiegegevens	[Directeur]
Aanvang en einde functievervulling in 2021	[01/01] - [31/12]
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	[1,0]
Dienstbetrekking?	[ja]
Bezoldiging 2021	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 115.815
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 21.586
Subtotaal	€ *137.400*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 209.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging 2021	**€ 137.400**
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.
Gegevens 2020	
Aanvang en einde functievervulling in 2020	[01/01] - [31/12]
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	[1,0]
Dienstbetrekking	[ja]
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 114.602
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 20.256
Subtotaal	€ *134.858*
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 201.000
Totale bezoldiging 2020 (*)	**€ 134.858**

(*) De beloning plus belastbare onkostenvergoedingen voor 2020 is gecorrigeerd ten opzichte van de jaarrekening van vorig jaar. In de jaarrekening van 2020 was hiervoor een bedrag van €

123.955 opgenomen, dit moet zijn € 114.602. Per abuis zijn vorig jaar enkele looncomponenten meegenomen die niet tot WNT-bezoldiging behoren. Deze aanpassing leidt niet tot een onverschuldigde betaling.

1.d. 1d. Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE
Gemeente Velsen – de heer F. Bal	[LID AB en DB]
Gemeente Heemskerk – de heer G. de Vries	[LID AB en DB]
Gemeente Haarlem – de heer R. Berkhout	[LID AB en DB]
Gemeente Beverwijk – de heer Erol (tm juli)	[LID AB en DB]
Gemeente Beverwijk – mevrouw N. Özütok (vanaf sept)	[LID AB en DB]
Gemeente Wormerland – de heer J. Schalkwijk	[LID AB en DB]
Provincie Noord-Holland – de heer J. Olthof	[LID AB]
Gemeente Purmerend – de heer M.T.A. Hegger	[LID AB]
Gemeente Beemster – mevrouw A. Zeeman	[LID AB]
Gemeente Edam-Volendam – de heer W. Runderkamp	[LID AB]
Gemeente Landsmeer - mevrouw M. Elfferich	[LID AB]
Gemeente Waterland – mevrouw A.M.H. v.d. Weijenberg	[LID AB]
Gemeente Oostzaan – mevrouw R. Dral	[LID AB]
Gemeente Uitgeest – de heer J. Brouwer	[LID AB]
Gemeente Bloemendaal - de heer H. Wijkhuisen	[LID AB]
Gemeente Heemstede – mevrouw N.F. Mulder	[LID AB]
Gemeente Zandvoort – mevrouw E. Verheij	[LID AB]
Gemeente Velsen – de heer F. Bal	[LID AB en DB]

4.4.2 Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2021 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

4.4.3 Overzicht incidentele baten en lasten

In het overzicht van incidentele baten en lasten zijn alleen baten en lasten opgenomen, die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen, waarbij het gaat om eenmalige zaken, resultaten uit eenmalige bijzondere projecten. Bij de meeste opgenomen projecten is sprake van een meerjarige tijdelijke geldstroom, waarvan de eindigheid vastligt. De incidentele baten zijn in totaal hoger dan de incidentele lasten.

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2020	2021	2021
BATEN			
	€	€	€
Ondersteuning Bonaire VT&H	23.200		15.000
Purmerend			4.093
Opleidingen andere omgevingsdiensten	12.000		
BUCH Inzet BOA	16.380		
Beemster dienstverleningsovereenkomst			88.688
Bodemkwaliteitskaart			6.495
Energie akkoord Zuid Kennemerland			19.236
Beverwijk duurzaamheidsleningen	7.500		7.500
Gemeente Haarlem kwartiermakersfase	10.000		
Heemskerk warmtenet	-	15.000	
Heemskerk verduurzamen van bedrijventerreinen		50.000	
Heemskerk uitvoering wijkuitvoeringsplannen		15.000	15.000
Communicatie groen thuis			68.886
Heemskerk onderzoek en advisering warmtenet			
Heemskerk duurzaamheidslening			10.000
Interreg subsidie PECS	156.784		100.972
Interreg subsidie upcycle your waste	109.567	275.000	82.498
Energiebesparingsonderzoeken	76.054		100.000
PFAS	98.624		-
WUP Uitgeest	203.313		52.860
Uitgeest uitvoering duurzaamheidsprogramma	248.451		200.000
Uitgeest dienstverl obv ovk BWT, brandvetc.	197.232	200.230	199.811
Velsen uitvoering milieubeleidsplan (oa GreenBiz)	-	30.000	
Velsen duurzaam wonen en bouwen	-	12.500	12.500
Velsen collectieve energieprojecten			10.000
Velsen duurzaam bouwloket	8.000		
Velsen Regionaal energiebesparingsprogramma			
Onttrekking reserves transitie RUD jaarlijkse kosten	6.899	19.701	
Onttrekking reserve visie luchtkwaliteit	2.000	6.098	
Gemeente Oostzaan inzet duurzaamheid	50.400		
Zandvoort Inzet Duurzaamheid	15.700		
Zandvoort uitbreiding formatie Bouw- en woningtoezicht	110.000	110.000	110.000
Zandvoort inzet Circuit	55.000		27.500
Zandvoort geluidmetingen	5.583	15.000	
Zandvoort regionale energiebesparingsaanpak	25.000		
Scholenaanpak	7.500		
Screening BIS	38.147		
Transitievisie warmte	71.230		
OTW			153.495

Warmtenet en warmteplan			35.760
Schone en slimme mobiliteit (IJB)			663.549
Gemeente Edam inzet energietransitie	19.572		57.775
Openwave eenmalige baten tbv dekking opstart	12.400		
Pilot circulaire economie			15.000
IOV deelprogramma (6)			58.342
RVMK			5.000
Applicatie ondersteuning			15.692
Voorbereiding en uitvoering geluidsaneringsprojecten	121.726		64.015
Regionaal energiebesparingsprogramma	317.895		161.935
Regeling Reductie Energie regio IJmond	653.096		
Detachering projecten RRE(W) diverse gemeenten	6.170	-	1.071.206
Nagekomen baten oude projecten/reserveringen GB1680	25.213		
Totaal incidentele baten	**2.710.636**	**748.529**	**3.432.808**

LASTEN			
	€	€	€
Pilot circulaire economie			15.000
Ontvangen WAZO en WIA uitkeringen	66.500-		39.400-
Ondersteuning Bonaire VT&H	18.000		20.650
Outplacement	101.980		22.000
Externe inhuur	392.923		519.320
ICT lasten transitie digitale checklisten	40.137		39.000
Eenmalige uitkering 2021			172.134
Beverwijk duurzaamheidsleningen			7.500
Co2 prioriteringtool			9.993
Heemskerk warmtenet		15.000	
Heemskerk verduurzamen van bedrijventerreinen		50.000	
Heemskerk uitvoering wijkuitvoeringsplannen		15.000	
Heemskerk Duurzaam bouwloket			450
Interreg subsidie PECS	142.637	150.000	36.554
Interreg subsidie upcycle your waste	109.567	275.000	82.498
Energiebesparingsonderzoeken	68.554		75.511
Energiebesparings akkoord Kennemerland			29.950
PFAS	91.312		7.688
Communicatie groen thuis			10.090
Bodemkwaliteitskaart			16.721
WUP Uitgeest	194.313		71.495
Uitgeest uitvoering duurzaamheidsprogramma	190.568		120.291
Uitgeest extern advies warmte transitie			20.660
Velsen uitvoering milieubeleidsplan (oa GreenBiz)	-	30.000	
Velsen duurzaam wonen en bouwen	-	12.500	
Velsen collectieve energieprojecten			10.000

Velsen duurzaam bouwloket	8.000		
Warmtenet en warmteplan			130.140
IOV deelprogramma (6)			41.814
RVMK			8.600
Zandvoort Inzet Duurzaamheid		15.700	
Zandvoort uitbreiding formatie Bouw- en woningtoezicht	110.000	110.000	
Zandvoort inzet Circuit	37.000		
Zandvoort geluidmetingen	5.583	15.000	8.870
Screening BIS			1.003
Transitievisie warmte	71.230		
Voorbereiding en uitvoering geluidsaneringen	121.726		151.569
OTW			95.762
EED richtlijn			7.131
Schone en slimme mobiliteit (IJB)			217.383
Digitale toegankelijkheid en huisstijl update			12.291
Openwave eenmalige baten tbv dekking opstart	12.400		
Boekwinst verkoop wagenpark	25.000-		
Accountants-en advies diensten	35.516		
Eenmalige bijdrage automatisering PNH			9.998
Voorbereiding en uitvoering geluidsaneringsprojecten			
Regionaal energiebesparingsprogramma	317.895		332.827
Regeling Reductie Energie regio IJmond	601.226		1.009.218
Omgevingswet		60.000	60.000
Uitvoering visie luchtkwaliteit	2.000		
Nagekomen baten oude projecten/reserveringen GB1680			50.776-
Structurele onttrekkingen		-	
Structurele dotaties			
Totaal incidentele lasten	**2.581.067**	**748.200**	**3.283.936**

4.5 Belastingen

4.5.1 Omzetbelasting (BTW)

ODIJ is met ingang van 1 januari 2007 door de Belastingdienst als een Btw-plichtige organisatie aangemerkt. Hierdoor is een vereenvoudiging van de administratieve handelingen voor zowel ons als onze deelnemers gerealiseerd en is efficiency in de administratie bewerkstelligd. In deze jaarrekening zijn alle baten en lasten exclusief BTW opgenomen. Doordat wij zelf BTW afdragen en verrekenen, wordt met uitzondering van Europese subsidies geen BTW doorgeschoven naar onze deelnemers in het kader van het BTW Compensatiefonds.

4.5.2 Vennootschapsbelasting

Op basis van de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen geldt per 1 januari 2016 belastingplicht voor overheidsondernemingen. Volgens deze wet moeten overheden die winst of structureel overschotten behalen met activiteiten die concurreren met de markt, in principe vennootschapsbelasting betalen. De Samenwerking Vennootschapsbelasting Lokale Overheden (SVLO) heeft met de belastingdienst een inschatting gemaakt van de gevolgen voor omgevingsdiensten. De uitkomsten zijn gepubliceerd in de vorm van onder meer een activiteitenlijst met wettelijke en plustaken waarvoor geen Vpb-plicht geldt. In 2021 hebben wij onze Vpb positie laten her beoordelen door EFK Belastingadviseurs. Het resultaat gerealiseerd uit de bodemrapportages Is belastingplichtig. In 2021 is een vereenvoudigde aangifte gedaan voor de jaren 2016-2020. De te betalen vennootschapsbelasting is verantwoord in de jaarrekening 2021. De lasten dekken wij uit incidentele baten.
Vanaf 2021 doen wij alleen een vereenvoudigde aangifte voor dit onderdeel. EFK Belastingadviseurs ondersteunt ons hierin. De financiële impact hiervan is laag. Wanneer er geen resultaten meer gerealiseerd worden op dit onderdeel vervalt de belastingplicht.

4.5.3 Specificatie last per boekjaar verantwoord in 2021

Jaar	Baten	Lasten	Resultaat	VPB tarief	VPB last
2021	€ 75.749	€ 44.440	€ 31.309	15,0%	€ 4.696
2020	€ 71.474	€ 38.463	€ 33.011	16,5%	€ 5.447
2019	€ 43.545	€ 33.890	€ 9.655	16,5%	€ 1.593
2018	€ 26.195	€ 38.003	€ -11.808	16,5%	€ -1.948
2017	€ 59.348	€ 36.785	€ 22.563	16,5%	€ 3.723
2016	€ 42.983	€ 36.785	€ 6.198	16,5%	€ 1.023
					€ 14.533

4.6 Resultaatbestemming

De jaarrekening 2021 toont een positief saldo van € 160.362. Het algemeen bestuur neemt een besluit over de bestemming van dit resultaat, conform artikel 31 uit de Gemeenschappelijke regeling.

4.7 Balans per 31 december 2021

ACTIVA	31 december	2021	31 december	2020
Vaste activa				
Materiële vaste activa				
Investeringen met een economisch nut	3.908.655		3.903.063	
		3.908.655		3.903.063
Totaal vaste activa		**3.908.655**		**3.903.063**
Financiële vaste activa				
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.	11.520			
Totaal financiële vaste activa		**11.520**		**0**
Vlottende activa				
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar				
Vorderingen op openbare lichamen	380.720		2.675.397	
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een	7.097.032		4.343.854	
Overige vorderingen	108.245		23.320	
Overige uitzettingen	1.434		885	
		7.587.432		7.043.456
Liquide middelen				
Kassaldi	855		506	
Banksaldi	234.800		203.571	
		235.655		204.077
Overlopende activa				
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinandering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	0		120.848	
Overige nog te ontvangen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen				
		0		120.848
Totaal vlottende activa		**7.823.086**		**7.368.381**
TOTAAL GENERAAL		**11.743.261**		**11.271.445**

PASSIVA	31 december	2021	31 december	2020
Vaste passiva				
Eigen vermogen				
Algemene reserve	375.000		260.000	
Bestemmingsreserves	112.851		130.147	
Gerealiseerd resultaat	160.362		471.047	
		648.213		861.194
Voorzieningen				
Onderhoud pand	104.125		84.125	
Personeel	136.413		47.814	
		240.538		131.939
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer				
Onderhandse leningen van:				
binnenlandse banken en overige financiële instellingen	3.700.000		3.700.000	
		3.700.000		3.700.000
Totaal vaste passiva		**4.588.751**		**4.693.134**
Vlottende passiva				
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar				
Overige schulden	1.810.047		1.032.135	
		1.810.047		1.032.135
Overlopende passiva				
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	662.111		937.081	
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren				
1. Voorschotbedragen van Europese overheidslichamen	2.867		18.939	
2. Voorschotbedragen van het Rijk	809.760		914.930	
3. Voorschotbedragen van overige Nederlandse overheidslichamen	3.869.726		3.675.227	
		5.344.463		5.546.177
Totaal vlottende passiva		**7.154.510**		**6.578.312**
TOTAAL GENERAAL		**11.743.261**		**11.271.445**

4.8 Toelichting balans

4.8.1 Waarderingsgrondslagen

De balans is opgesteld met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).
Om te beter te voldoen aan de BBV regels zijn in de jaarrekening in 2021 posten gerubriceerd om de leesbaarheid van de jaarrekening te vergroten hebben wij de vergelijkende cijfers anders hierop aangepast.

4.8.2 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs en verminderd met een lineaire afschrijving. Berekend op basis van een percentage van de aanschafwaarde. Dit percentage is gebaseerd op de verwachte gemiddelde levensduur van de activa. De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn:

Vaste activa	Afschrijftermijn in jaren
appartementsrecht en parkeervergunningen	Niet van toepassing
bedrijfsgebouwen	50
vaste inrichting en warmtekoudeopslag-installatie	15
overige inrichting	5 of 10
hard- en software	3,5 of 5
telecommunicatieapparatuur (onder hard- en software)	10
mobiele telefoons (onder hard- en software)	3,5
vervoersmiddelen	5

ODIJmond is van zowel het bedrijfsgebouw als de betreffende grond geen eigenaar. Gemeente Beverwijk heeft ons ondererfpacht van de grond en een recht van appartement geleverd. Dit betreft een exclusief gebruiksrecht van het appartement en het medegebruiksrecht van de gemeenschappelijke gedeelten. In 2011 is een splitsingsakte opgesteld en een vereniging van eigenaren (VvE) opgericht. In 2013 heeft gemeente Beverwijk ons twintig parkeervergunningen voor onbepaalde tijd geleverd, waarover wij niet afschrijven. De activeringsgrens voor aanschaffingen bedraagt € 1.000.

4.8.3 Financiële instrumenten

Met betrekking tot de financiële instrumenten wordt kostprijs hedge accounting toegepast. Voor zover sprake is van een effectieve *hedge* wordt het instrument gewaardeerd tegen kostprijs, zijnde nihil.

4.8.4 Onderhandenwerk- projecten en ontvangen voorschotten voor specifieke uitkeringen

Waardering vindt plaats op basis van aan deze projecten bestede kosten. Indien van toepassing, wordt een voorziening voor verwachte verliezen in mindering gebracht.
De op 31 december gedeclareerde termijnen zijn in mindering gebracht op het OHW. Ontvangen voorschotten voor specifieke uitkeringen zijn onder de overlopende passiva opgenomen.

4.8.5 Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde, voor zover rekening houdend met mogelijke oninbaarheid op basis van individuele beoordeling.

4.8.6 Overige activa en passiva

Alle overige posten in de balans worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Toelichting per balanspost

ACTIVA
Vaste activa

Investeringen met een economisch nut

	Grond	Gebouw	Vaste en overige inrichting	Vervoer-middelen	Overige materiële vaste activa: hard- en software	Totaal
Boekwaarden 1/1	143.755	3.178.530	464.302	1.815	114.661	3.903.061
Investeringen		-	90.421		167.760	258.181
Desinvesteringen	-	-	119		5.926	6.045
Afschrijvingen	-	65.260	104.244	1.239	75.801	246.544
Bijdragen van derden		-	-		-	0
Boekwaarden 31/12	143.755	3.113.270	450.360	576	200.694	**3.908.655**

Financiële vaste activa

Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.	**2021**	**2020**
Waarborgsommen	*10.338*	
Overige	*1.182*	

Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

	2021	**2020**
Vorderingen op openbare lichamen	*380.720*	*2.675.397*
uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	*7.097.032*	*4.343.854*

a. Het drempelbedrag voor middelen die buiten 's Rijks schatkist mogen worden gehouden bedraagt voor het eerste halfjaar 2021 €250.000 en voor het tweede halfjaar €1.000.000.
b. Per kwartaal van 2021 betrof dit gemiddeld:

1e kwartaal	184.380
2e kwartaal	234.138
3e kwartaal	184.426
4e kwartaal	234.800
gemiddeld 2021	209.436

Het bedrag van de RC-verhouding met het Rijk bestaat uit de ontvangen voorschotten van subsidieprojecten en doeluitkeringen, het totaal aan reserves en voorzieningen en nog te betalen bedragen.
In verband met de lage (geen) rente gedurende 2021, zijn geen deposito's afgesloten.

Overige vorderingen	*108.242*	*23.320*
Deze post wordt als volgt onderverdeeld:		
Overige debiteuren	24.832	23.320
Overige vorderingen	83.409	0

Inventarisatie van de ouderdom en het risicoprofiel van de debiteurensaldi per 31-12-2021 aanleiding gegeven om voor 1 vordering een voorziening dubieuze debiteuren te vormen.
Het gaat om een vordering op een particulier over een schade het bedrag is afgerond €1.500.

Overige uitzettingen	*1.434*	*885*
De overige uitzettingen bestaan uit:		
Te vorderen bijdragen fietsenplan	1.434	885

Liquide middelen

	2021	**2020**
Kassaldi	*855*	*506*
Banksaldi	*234.800*	*203.571*
Deze post wordt als volgt onderverdeeld:		
1) Rekening courant Rabobank	54.775	3.459
2) Rekening-courant BNG	180.025	200.112
3) Kruispost LM	0	0

Overlopende activa

	2021	**2020**
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	-	*120.848*

	Saldo 1-1	Toe-voegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12
Externe veiligheid (IOV) 2020	15.214		15.214	-
INTERREG PECS	71.838	-	71.838	-
INTERREG Upcycle your waste	33.796		33.796	-
Totaal	**120.848**	-	**120.848**	-

Per 31-12-2021 is ten aanzien van bovenstaande projecten geen sprake van ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel.

PASSIVA
Vaste passiva

Eigen vermogen

	2021	2020
Algemene reserve	*375.000*	*260.000*

	Boekwaarde 01-01-2021	Toevoeging	Onttrekking	Resultaat-bestemming	Retournering gemeenten	Boekwaarde 31-12-2021
Algemene reserve	260.000		-	115.000		375.000
Gerealiseerd resultaat	471.047			20.362	331.047	160.362

Algemene reserve

Op 8 juli 2021 heeft het Algemeen Bestuur besloten € 115.000 toe te voegen aan de Algemene reserve en €25.000 aan een bestemmingsreserve. De algemene reserve is het weerstands vermogen van de ODIJ

Gerealiseerd resultaat

De bestemming van het resultaat vind plaats op de vergadering van het Algemeen Bestuur op 13-7-2022

	2021	2020
Bestemmingsreserves	*112.851*	*159.248*

	Boekwaarde 01-01-2021	Toevoeging	Onttrekking	Resultaat-bestemming 2020	Retournering gemeenten	Boekwaarde 31-12-2021
Nieuwbouw	101.541		20.101			*81.440*
Visie luchtkwaliteit	10.195		10.195			-
Vervoermiddelen		-	5.000	25.000		*20.000*
Transitie RUD	18.411		7.000			*11.411*
TOTAAL	*130.147*	-	*42.296*	25.000,00	-	*112.851*

Nieuwbouw

De reserve is gevormd voor een niet-begrote of tegenvallende kosten volgend uit de nieuwbouw, zoals de BDB-index, de warmtekoude-opslag, extra investeringen werkplekken, zonnepanelen, extra afschrijvingen oude inventaris en digitalisering van het archief. De onttrekking betreft deze onderdelen en is door het AB vastgesteld in de begroting 2021.

Visie Luchtkwaliteit

In 2021 heeft ODIJ een nieuwe visie luchtkwaliteit opgesteld. De gelden in de bestemmingsreserve zijn hiervoor in 2021 volledig aangewend.

Transitie RUD

De reserve is gevormd vanuit de eenmalige rijksbijdrage, ontvangen en doorgestort door zowel deelnemende als externe gemeenten, als tegemoetkoming in (een deel van) de eenmalige oprichtingskosten van de 'RUD IJmond/Waterland', betreffende ICT-investeringen en consultancy.

Reserve vervoermiddelen

In 2020 hebben we een transitie gemaakt van bezit naar gebruik. We leasen nu een volledig elektrisch wagenpark. Hiermee zijn we een voorbeeld voor de omgeving. Voor de hogere lasten van lease voor elektrisch rijden ten opzichte van bezit van een hybride auto's is door het bestuur een bestemmingsreserve gevormd. De reserve is uitgeput wanneer ook het lease contract is beëindigd.

Er is geen sprake van structurele toevoegingen en onttrekkingen van de reserves met uitzondering van de reserve Nieuwbouw.

	2021	2020
Gerealiseerde resultaat	*160.362*	*471.047*

Voorzieningen

	2021	2020
Voorzieningen	*240.538*	*106.529*

	Boekwaarde 01-01-2021	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2021
Onderhoud pand	84.125	20.000		-	*104.125*
Personeel	47.814	91.869		3.270	*136.413*
TOTAAL	*131.939*	*111.869*	-	*3.270*	*240.538*

Onderhoud pand
De voorziening voor het onderhoud van het pand is gevormd op basis van het geactualiseerde meerjarenonderhoudsplan.

Personeel
Wij zijn vanaf 1 januari 2022 eigen risicodrager voor de WGA. Dat betekent dat wij bij instroom in deze regeling financiële risico's lopen over de jaren 4 tot en met 10 die voorheen gedekt werden uit de externe Wet hervattingskas.

Deze risico's zijn maximaal 70% van de loonsom in die jaren. Op basis van ervaringscijfers tot op heden is de kans dat dit risico zich voordoet gering. Omdat de financiële impact echter groot kan zijn, willen wij uiteindelijk een voorziening vormen ter hoogte van het 50% van de maximale schadelast voor 1 persoon.
De eerste schadelast kan zich pas na 2025 daarom bouwen de voorziening in 4 jaar op. Omdat wij nog geen specifieke ervaringscijfers voor onze organisatie hebben bestaan er op dit moment nog relatief grote onzekerheden rondom de juistheid van onze aannames rond de opbouw van de voorziening.
De komende periode bouwen wij ervaringscijfers van instroom van ons en onze deelnemers op om te komen tot een zuivere inschatting van dit risico. In 2021 hebben we de toename van de voorziening gedekt uit incidentele baten. Vanaf 2022 staat de premiekorting van de wethervattingskas hier grotendeels ter dekking voor. Om de instroom te beperken en te voorkomen zijn wij een dienstverleningsovereenkomst met Robidus aangegaan en is ons verzuimbeleid aangescherpt.

Onze CAO verplicht ons tot het doorbetalen bij ziekte van 3 kalenderjaren. In 2021 hebben wij een voorziening voor 1 langdurig zieke medewerker. De voorziening is opgebouwd voor 18 maanden. Zes maanden zijn ten laste van de realisatie in 2021 gebracht. Omdat het onzeker is of het derde ziekte jaar in de volgende CAO gehandhaafd blijft is voor dit jaar geen voorziening getroffen.

In 2021 hebben wij voor ww-rechten geen andere voorziening getroffen dan de reguliere opbouw vannuit onze Cao. Wij hebben geen concrete instroom en verwachten met deze post korte ww rechten op te kunnen vangen.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Onderhandse leningen van:	**2021**	**2020**
binnenlandse banken en overige financiële instellingen	*3.700.000*	*3.700.000*

	Saldo 1-1	Aangetrokken	Aflossing	Saldo 31-12
Lening BNG	3.700.000			3.700.000

De rentelast van de BNG-lening voor 2021 bedraagt € 14.430

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

	2021	**2020**
Overige schulden	*1.810.047*	*1.032.135*
Deze post wordt als volgt onderverdeeld:		
Crediteuren	1.178.285	979.512
Overige kortlopende schulden	631.762	52.623
De overige kortlopende schulden betreffen:		
Inschatting restant jaarverslag	7.500	7.500
Nog te betalen kosten	66.711	45.123
Nog te verlonen salarissen	182.113	
Reservering boventallig verlof	291.294	
Ontvangen dwangsommen	84.144	

Overlopende passiva

	2021	**2020**
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	*662.111*	*937.081*
De nog te betalen bedragen kunnen als volgt verdeeld worden:		
Te betalen loonbelasting	0	0
Te betalen BTW	536.117	711.721
Te betalen vennootschapsbelasting	14.932	
Overige	111.062	225.360

	2021	2020
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	*4.682.352*	*4.609.053*
Nog te besteden voorschotbedragen van Europese overheidslichamen	*2.867*	*18.939*
Nog te besteden voorschotbedragen van het Rijk	*809.760*	*914.930*
Nog te besteden voorschotbedragen van overige Nederlandse overheidslichamen	*3.869.726*	*3.675.184*

Het verloop van de ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren wordt per categorie als volgt weergegeven:

Nog te besteden voorschotbedragen van Europese overheidslichamen

Omschrijving	Saldo 1-1	Toevoegingen	Vrijgevallen bedragen	Saldo 31-12
INTERREG PECS	-	44.077	36.554	7.523
INTERREG UYW	18.939	58.903	82.498	4.657-
Subtotaal Europese subsidies	**18.939**	**102.980**	**119.052**	**2.867**

Nog te besteden voorschotbedragen van het Rijk

Omschrijving	Saldo 1-1	Toevoegingen	Vrijgevallen bedragen	Saldo 31-12
Voorbereiding en uitvoering geluidsaneringen	914.930	46.400	151.569	809.760
Subtotaal Rijkssubsidies	**914.930**	**46.400**	**151.569**	**809.760**

Nog te besteden voorschotbedragen van overige Nederlandse overheidslichamen

Omschrijving	Saldo 1-1	Toevoegingen	Vrijgevallen bedragen	Saldo 31-12
PFAS verbindingen	7.688	-	7.688	-
BSBM- opleiding	12.535	-	-	12.535
EED richtlijn	102.572	3.105-	7.131	92.336
Toezicht energiebesparing	47.350	-	-	47.350
IJmond Bereikbaar	81.218	663.549	217.383	527.384
Mobiliteitsfonds	1.374.483	-	124.721	1.249.762
Eenmalige bijdrage VTH	38.004	-	9.998	28.007
Bodembijdrage PNH tot Omgevingswet	399.107	-	19.173	379.935
Geluidsmetingen Zandvoort	46.418	27.500	8.870	65.048
Duurzaamheidsprogramma Uitgeest	97.291	200.000	120.291	177.001
WUP Uitgeest	27.687	48.954	71.495	5.146
EAW Uitgeest	20.660	-	20.660	-
RVMK	-	5.000	8.600	3.600-
Externe veiligheid (IOV)	21.352	147.342	119.296	49.355
Meetnet	6.000	78.000	75.000	9.000
ISV diversen	98.683	74.195-	2.298	22.190
Synchronisatie BIS	6.925	-	-	6.925
Bodemkwaliteitskaart	71.449	6.495	16.721	61.223
NME-centrum De Baak B'wijk	26.269	53.988	56.245	24.011
NME-centrum Dierendorp H'kerk	12.722	54.147	58.700	8.169
Duurzame energieprojecten	80.747	49.236	37.900	92.083
Warmtenet/ warmteplan	146.392	35.760	130.140	52.012
Greenbiz Ijmondgemeenten	65.271	178.834	53.481	190.623
OTW	74.532	62.823	95.762	41.593
Regionale energiebesparingsaanpak (REP)	389.822	169.084	332.828	226.079
Communicatie groen thuis	-	68.796	90	68.706
RRE	292.907	-	265.223	27.684
RREW Velsen	-	451.022	348.393	102.628
RREW Heemskerk	-	235.749	149.870	85.879
RREW Uitgeest	-	82.955	79.349	3.606
RREW Beverwijk	-	293.455	166.382	127.073
Screening BIS-PNH	1.003	-	1.003	-
CO2 prioriteringstool duurzaamheid	9.993	-	9.993	-
Energiebesparingsonderzoek	23.946	100.000	75.511	48.435
WUP Heemskerk	-	15.000	-	15.000
Invoering omgevingswet	60.000	-	60.000	-
Walstroom	7.000	10.000	10.000	7.000
Pilot circulaire economie	-	15.000	15.000	-
Bonaire	25.200	15.000	20.650	19.550
Subtotaal subsidies overheidsinstellingen	**3.675.227**	**2.990.388**	**2.795.847**	**3.869.726**

4.9 Niet uit de balans blijkende verplichtingen

In onderstaande tabel is het bedrag aan uitstaande verplichtingen per 31 december 2021 weergegeven. Uit hoofde van de gemeenschappelijke regeling (GR) staan de deelnemende gemeenten garant voor deze lopende verplichtingen

Niet uit de balansblijkende verplichtingen		
Omschrijving		**Bedrag**
Leasecontract printer	€	17.702
Leasecontract autolease	€	166.548
Contract mobiele telefonie en vaste datalijnen	€	116.870
Uit te betalen niet boventallig verlof	€	264.426
	€	**565.547**

4.9.1 Financiering huisvesting

Begin januari 2016 heeft ODIJ met de BNG een lening afgesloten van € 3.700.000 tegen een basisrente van 3-maands Euribor ten behoeve van de financiering van het kantoorpand. Hier bovenop berekent de BNG een opslag van 32,5 basispunten (0,325%). De lening is op 4 januari 2016 verstrekt. Deze lening stond tot en met 2 januari 2020 tegenover de in 2008 afgesloten renteswap van € 3.700.000 met de Rabobank.
Hierdoor was er sprake van een effectieve hedge. Wij betalen de Rabobank een vaste rente van 4,690/o. In 2020 is de lening van de BNG voor 10 jaar vastgezet tegen 0,39% rente en losgekoppeld van de renteswap. De renteswap loopt op 2 januari 2022 van rechtswege af.

4.9.2 Leasecontract printers

Het Lease contract voor de printer is 25 oktober 2021 verlengd met 1 jaar. In 2021 is de resterende looptijd 10 maanden.

4.9.3 Contract mobiele telefonie en vaste datalijnen

In maart 2021 zijn contracten afgesloten voor mobiele telefonie en vaste datalijnen. Beide contracten hebben een looptijd van 60 maanden (5 jaar). De resterende looptijd per 31 december 2021 is 50 maanden.

4.9.4 Leasecontract autolease

In november 2020 is een leasecontract aangegaan voor ons elektrisch wagenpark. De looptijd is 60 maanden (5 jaar). De resterende looptijd is 46 maanden

4.9.5 Restverlof

Het restantverlof van alle medewerkers is in 2021 gekwantificeerd op basis van het gemiddelde uurtarief aan loonkosten van € 45,41. Het totaal aan restverlof bedraagt 5.824 uur.

4.9.6 Personele verplichtingen

Voor medewerkers met een vaste of tijdelijke dienstbetrekking, waarvan het contract na balansdatum niet verlengd wordt, zijn wij verantwoordelijk voor de vergoeding van de WW-uitkeringen. Dit zal maximaal voor een vooraf vastgestelde periode gelden, dan wel tot het moment dat met een nieuwe arbeidsbetrekking wordt begonnen. Gezien de huidige ontwikkelingen, onder meer de groei van de organisatie en toename van het personeelsbestand, kunnen dergelijke situaties zich voordoen. De omvang van de verplichting is op dit moment nog niet redelijkerwijs in te schatten, daarom is de post pro memorie opgenomen.

4.10 Investeringen

4.10.1 Verbouwing en inventaris

We hebben in 2021 onze geluidsmeters vervangen. De vergaderruimte hebben wij in 2021 voorzien van video apparatuur en ander meubilair om het op afstand werken in combinatie van werken op kantoor beter te faciliteren.

4.10.2 Automatisering

In 2021 zijn wij over gegaan naar Microsoft 365 onze hardware is vervangen om het flexibel werken te ondersteunen.

Deze investeringen passen in het investeringsplan. Al onze investeringen zijn van economisch nut.

4.11 EMU-saldo

Decentrale overheden zijn verplicht een inzicht te geven in de berekening van hun aandeel in het EMU-saldo van Nederland. Deze informatie wordt aangeleverd bij het CBS. Onder gemeenschappelijke regelingen vindt een steekproef plaats, wanneer deze een exploitatie van twintig miljoen of hoger hebben. ODIJ valt daarom niet in de steekproef. Het EMU-saldo is wel verplicht op op te nemen in de begroting. Het EMU-saldo is het totaal van inkomsten minus uitgaven.

EMU-saldo	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2020	2021	2021
	€	€	€
Exploitatiesaldo	441.945	32.697-	118.066
+ afschrijvingen	225.038	291.800	248.563
+ dotatie voorzieningen	67.814	12.500	80.417
- onttrekking voorzieningen	42.404	6.000	3.270
- onttrekking reserves	29.101	32.697	42.296
EMU-saldo	**663.292**	**232.905**	**401.480**

5 SiSa-bijlage specifieke uitkeringen

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2021 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 1-3-2022

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
IenW	E3	**Subsidieregeling sanering verkeerslawaai** **Subsidieregeling sanering verkeerslawaai** Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)		Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/01*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: E3/02*	Overige bestedingen (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E3/03*	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt *Aard controle R* *Indicator: E3/04*	Correctie over besteding (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E3/05*	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: E3/06*
			1	IenM/BSK-2017/265597	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2	IenW/BSK-2019/229677	€ 120.537	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3	IenW/BSK-2020/141048	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4	IenW/BSK-2020/144698	€ 8.214	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5	IenW/BSK-2020/1767	€ 5.835	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			6	IenW/BSK-2021/112440	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			7	IenW/BSK-2021/287708	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			8	IenW/BSK-2021/79329	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			9	IenW/BSK-2020/120658	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

	Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/07*	Cumulatieve bestedingen ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/08*	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/09*	Cumulatieve Kosten ProRail (t/m jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van Rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/10*	Correctie over besteding kosten ProRail (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E3/11*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E3/12*
1	*IenM/BSK-2017/265597*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
2	*IenW/BSK-2019/229677*	€ 120.537	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
3	*IenW/BSK-2020/141048*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
4	*IenW/BSK-2020/144698*	€ 8.214	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
5	*IenW/BSK-2020/1767*	€ 125.313	€ 0	€ 0	€ 0	Ja
6	*IenW/BSK-2021/112440*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
7	*IenW/BSK-2021/287708*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
8	*IenW/BSK-2021/79329*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
9	*IenW/BSK-2020/120658*	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
10						

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Plaats	Plaats
Datum	Datum
Handtekening	Handtekening

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

Contactpersoon: Bert Pannekeet

Postbus 325
1940 AH Beverwijk
0251-263 863
info@odijmond.nl | info@odijmond.nl
www.odijmond.nl

7 februari 2022 | versie 2.0

PUBLIEKE
SECTOR
ACCOUNTANTS

Publieke Sector Accountants B.V.
Jan Sluijtersstraat 21
3059 VC Rotterdam
www.publiekesectoraccountants.nl
info@psa-ra.nl

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond

A. VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN JAARREKENING 2021

Ons oordeel
Wij hebben de jaarrekening 2021 van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond te Beverwijk gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2021 als van de activa en passiva van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond op 31 december 2021 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2021 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het door het algemeen bestuur op 15 december 2021 vastgestelde normenkader 2021.

De jaarrekening bestaat uit:

- het overzicht van baten en lasten over 2021;
- de balans per 31 december 2021;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
- de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
- de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het Controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening 2021 van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond dat is vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 15 december 2021 en de Regeling Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2021 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met de Regeling Controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 130.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling Controleprotocol WNT 2021. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 25.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

B. VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- De inleiding; en
- Het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het door het algemeen bestuur op 15 december 2021 vastgestelde normenkader 2021.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeenschappelijke regeling in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het Controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening 2021 van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond dat is vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 15 december 2021, de Regeling Controleprotocol WNT 2021, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's:
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,

  het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;

- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeenschappelijke regeling haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeenschappelijke regeling de financiële risico's niet kan opvangen;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en

- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Rotterdam, 1 april 2022

Publieke Sector Accountants B.V.

ValidSigned door A.R. Sallehart RA
op 01-04-2022

Was getekend: A.R. Sallehart RA

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

Kadernota 2023

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

Inhoud

1 Inleiding 1
1.1 Omgevingswet 2
1.2 Koers van de organisatie 2
1.3 Beleidsontwikkelingen 2023 2
1.4 Van kadernota naar begroting 2
1.5 Verantwoording 3
1.5.1 Rapportages 3
1.5.2 Jaarrekening 3

2 Leeswijzer 4

3 Samenvatting 6
3.1 Financiële uitgangspunten 7
3.2 Begroting 2023 7
3.3 Indexering 8
3.3.1 Personele kosten 8
3.3.2 Overige kosten 8
3.3.3 Gewogen indexatie 8

4 Hoofddoelstelling 9
4.1 Achtergrond 10
4.2 Maatschappelijke meerwaarde 10
4.3 Ondersteunen bij beleidsontwikkeling 10
4.4 Breed takenpakket 10

5 Inhoudelijke ontwikkelingen 11
5.1 Omgevingswet 12
5.2 Veranderingen op een rij 12
5.3 Geurbeleid binnen de Omgevingswet 13
5.4 Warme overdracht bodem 13
5.5 Deelnemers moeten keuzen maken 14
5.6 Invloed huizenmarkt op taken 14
5.7 Gezondheid & Luchtkwaliteit 14
5.8 Energiebesparingsakkoord 15
5.9 Onvoorziene ontwikkelingen 16
5.10 Wijziging in de wet op de Gemeenschappelijke Regeling 16
5.11 Technologische ontwikkelingen 16
5.12 Vernieuwingen BBV 17
5.13 Versterking VTH-stelsel , rapport commissie Van Aartsen 18

6 Financieel kader 20
6.1 Wijze van financiering 21
6.2 Gedifferentieerde tarieven 21
6.3 Wijze van kostennormering 21

6.4 Financieel beleid 21
6.5 Weerstandsvermogen 22

7 Toelichting op de lasten 23
7.1 Personele lasten 24
7.2 Overhead 25
7.3 Overige (materiële)kosten 26
7.4 Gegevensuitwisseling & rapportages 26
7.5 Verplichte aansluiting tot inspectieview 27
7.6 Bestemmingsreserves 27

8 Toelichting op de baten 28
8.1 Gemeentelijke baten 29
8.2 Dienstverleningsovereenkomsten 29
8.3 Regio IJmond 29
8.3.1 Gemeente Velsen, Beverwijk en Heemskerk 29
8.3.2 Gemeente Uitgeest 29
8.3.3 NME 29
8.4 Regio Kennemerland 29
8.4.1 Gemeente Haarlem 29
8.5 Regio Zaanstreek-Waterland 30
8.5.1 Gemeente Purmerend 30
8.5.2 Gemeenten met veehouderij-activiteiten 30
8.6 Subsidies en bijdragen 30
8.7 Externe veiligheid van incidenteel naar structurele baten 30
8.8 Overige kosten 31

9 Risico's en onzekerheden 32
9.1 Omgevingswet 33
9.2 Private borging 33
9.3 Project invoering Omgevingswet 33
9.4 Leges 33
9.5 Warme overdracht bodem 33
9.6 Inhoud van het basistakenpakket 34
9.7 IJmond bereikbaar 34
9.8 Dienstverlening overeenkomt met gemeente Uitgeest. 34
9.9 Financiering programma Gezondheid & Luchtkwaliteit. 34
9.10 Boventallig verlof 34
9.11 Uitkomsten Commissie Van Aartsen 34

10 Begroting 2024 en verder 36

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

1 Inleiding

Voor u ligt onze Kadernota voor het jaar 2023. Ten tijde van dit schrijven verkeren wij in een pandemie door COVID-19. De ontwikkelingen in 2022 blijven onzeker. Hoewel de economie als geheel snel herstelt, blijft de aanwezigheid van COVID-19 wel een factor van betekenis. Deze pandemie is ook de belangrijkste onzekerheid bij de economische vooruitzichten.

In deze nota leest u welke ontwikkelingen wij verwachten en hoe wij de ambitie hebben om hierop te anticiperen. De druk op het milieu neemt steeds meer toe. In de begroting van 2023 indexeren wij onze tarieven en bijdragen van onze deelnemers.

1.1 Omgevingswet

Naar verwachting treedt per 1 juli 2022 de Omgevingswet in werking. Met recht kunnen we dit één van de grootste veranderingen noemen in het bestaan van onze dienst. In hoofdstuk 5 nemen we u mee in onze visie op deze veranderingen.

1.2 Koers van de organisatie

Het huidige takenpakket van Omgevingsdienst IJmond (ODIJmond) is divers en verschilt per gemeente. In de afgelopen jaren vonden er binnen de diverse taakvelden veel veranderingen plaats. Ook de komende jaren staan in het teken van ontwikkelingen zoals het Klimaatakkoord, het inwerking treden van de Omgevingswet, de transitie van een lineaire naar een circulaire economie en de private borging van bouwtoezichttaken. Deze ontwikkelingen veranderen de context waarin ODIJmond haar taken uitvoert. Het grote kader stellende effect van deze ontwikkelingen op het toekomstperspectief heeft effecten op ons werk voor de komende jaren. In dit veranderende krachtenveld is het van belang om voor de komende jaren de koers van de organisatie te bepalen. Deze dient breed gedragen en toekomstbestendig te zijn.

Wij hebben ervoor gekozen dit uit te werken in een Bedrijfsplan 2021–2024.

Ten aanzien van de kerntaken, te weten: vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) zijn in 2019 meerjarige beleidskaders en uitvoeringsstrategieën door de deelnemende gemeentebesturen en het provinciebestuur voor de middellange termijn vastgesteld.

1.3 Beleidsontwikkelingen 2023

In 2022 zijn er gemeenteraadsverkiezingen. De uitkomsten daarvan kunnen leiden tot verandering, versnelling of uitstel van beleidskeuzes op VTH gebied.

1.4 Van kadernota naar begroting

- Het Dagelijks Bestuur (DB) stelt deze kadernota vast. Deze is daarmee richtinggevend bij het opstellen van de ontwerpbegroting 2023.
- De ontwerpbegroting 2023 wordt in april 2022 aangeboden aan de raden van onze gemeenten en de Provinciale Staten. Hiermee stellen wij hen in de gelegenheid om zienswijzen in te dienen.

- Begin juli 2021 stelt het Algemeen Bestuur (AB) de begroting 2023 vast, zodat wij deze voor 1 augustus 2022 aan het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) kunnen toezenden.
- Medio april, uiterlijk tien weken voor de bestuursvergadering van juli 2022, wordt de begroting 2023 aan alle deelnemende gemeenten en provincie Noord-Holland toegezonden.
- De begroting kan in de vergadering van het AB van 13 juli 2022 worden vastgesteld en voor 1 augustus 2022 aan de toezichthouder worden verstuurd.

1.5 Verantwoording

Het bestuur en het managementteam wordt periodiek geïnformeerd over de voortgang van de realisatie conform de Planning & Controlkalender.

1.5.1 Rapportages

Binnen de P&C-cyclus worden jaarlijks aan het AB de jaarrekening, de begroting en twee rapportages, inclusief prognose, aangeleverd.

1.5.2 Jaarrekening

De jaarrekening wordt opgesteld in het eerste kwartaal volgend op het begrotingsjaar, conform de bepalingen van het BBV. De jaarrekening wordt door de accountant gecontroleerd. Deze jaarrekening wordt, samen met de begroting voor het daaropvolgende jaar én de begrotingswijziging van het huidige jaar aan de deelnemende gemeenten en provincie Noord-Holland toegezonden. Daarna kan zij definitief worden vastgesteld door het AB van ODIJmond.

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

2 Leeswijzer

Deze kadernota bevat de volgende hoofdstukken:

Samenvatting
In hoofdstuk 3 leest u een samenvatting van alle financiële uitgangspunten.

Hoofddoelstelling
In hoofdstuk 4 is de achtergrond en de maatschappelijke meerwaarde van onze dienst verwoord.

Inhoudelijke ontwikkelingen
Hoofdstuk 5 maken we inzichtelijk welke ontwikkelingen op zowel korte als langere termijn, invloed hebben op het beleid en onze dienst.

Financieel kader
Hoofdstuk 6 geeft een overzicht van de financiële uitgangspunten en ons financiële beleid.

Financiële ontwikkelingen
In hoofdstuk 7 en 8 gaan we in op de financiële kaders, met name de indexering van baten en lasten, die ons AB vaststelt. Ons DB stelt binnen deze kaders de ontwerpbegroting 2023, inclusief de meerjarenbegroting, op.

Risico’s en onzekerheden
Hoofstuk 9 geeft inzicht in de risico’s en onzekerheden die wij nu voorzien.

Begroting 2024 en verder
Hoofstuk 10 geeft beknopt een beschrijving van het financieel toekomstperspectief 2023 en verder.

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

3 Samenvatting

3.1 Financiële uitgangspunten

Met de komst van de Omgevingswet staat de grootste verandering in de geschiedenis van omgevingsdiensten voor de deur. Momenteel zitten wij door de coronapandemie inmiddels in een derde lockdown. Dit heeft ook impact op onze dienst. Onderwerpen als stikstof, PFAS, als ook emissies van Tata Steel en Harsco Metals hebben in de afgelopen anderhalf jaar specifiek in de IJmond geleid tot maatschappelijke onrust. De vele nog onbekende factoren in deze dossiers leiden tot onzekerheid over de realisatie van projecten en de daarbij behorende financiële risico's voor onze deelnemers. De druk op het realiseren van CO2-reductie gaat na de Urgenda-uitspraak van de Hoge Raad op 19 december 2019 alleen maar toenemen. Op dit moment is niet te voorzien wat deze dossiers in 2023 specifiek aan inzet van onze dienst zullen vragen. Wij zijn echter flexibel en vakinhoudelijk goed voorbereid en beschikken over kennis en kunde om onze deelnemers van dienst te zijn. Ook het pas verschenen rapport van de commissie Van Aartsen en de aanbevelingen en reactie daarop van staatsecretaris Van Weyenberg (IenW) hebben grote impact op onze dienst.

Door de aanhoudende onduidelijkheid over de details van de Omgevingswet en krapte op de arbeidsmarkt kent de begroting 2023 onzekerheden. Wij stellen de begroting op met de grootst mogelijke zorg en volgen de laatste ontwikkelingen. Het is mogelijk dat we straks in de begroting rekening moeten houden met zaken die tijdens het schrijven van deze kadernota nog niet bekend zijn.

3.2 Begroting 2023

In de begroting van 2023 houden we rekening met:

- De uitvoering van het programma Gezondheid & Luchtkwaliteit voor de deelnemers in de regio IJmond.
- In 2022 gaan wij samen met de gemeenten die deze taak bij ons hebben belegd de subsidieaanvraag voorbereiden die onderdeel is van het akkoord, de SEB-regeling (Stimulerend Energietoezicht Bedrijven) en starten met de uitvoering van het akkoord. Dit loopt door in 2023.
- Voor de gemeente Haarlem houden wij rekening met een verhoging van de GR-bijdrage voor minimaal 670 uur (een halve formatieplaats).
- Wij verhogen onze overheadsformatie met één om te zorgen dat onze ondersteunende diensten en vooral onze ICT kan blijven voldoen aan de toenemende vraag vanuit de organisatie en onze deelnemers. De eerste vier jaar financieren wij deze uit incidenteel geld.
- IT en digitalisering krijgt een steeds grotere rol. In 2022 breiden we MS Office 365 verder uit met een rapportage systeem. Dit loopt door in 2023 en verdere jaren.
- De verplichte aansluiting voor omgevingsdiensten tot het landelijke systeem Inspectieview.
- Een van onze bestemmingsreserves is in 2023 uitgeput. De doorlopende lasten hiervan lopen door in de begroting.

3.3 Indexering

3.3.1 Personele kosten

In de concept Macro Economische Verkenningscijfers (MEV) van het CPB, gepubliceerd op 21 september 2021, wordt de verwachte loonvoet voor de sector overheid voor 2022 ingeschat op 2,2%. Dit effect zien we terug in de berekening van de voor- en nacalculatie.

In de 'Kerngegevenstabel MLT[1] 2022-2025' (september 2021) geeft het CPB aan dat de loonvoet voor de Overheidssector naar verwachting 2,6% bedraagt in de periode 2022-2025. Daarnaast hanteren wij voor periodieke verhogingen één procent. In totaal is de loonontwikkeling derhalve 3.6%.

Voor 2023 zijn nog geen betrouwbare cijfers voorhanden. Wij gaan daarom voor de begroting 2023 uit van een geleidelijke verhoging van de loonkosten. Met het oog op een nieuw af te spreken cao in 2023 en de verwachtingen van het CPB, stellen wij voor om voor 2023 uit te gaan van een gematigde loonbijstelling van 2,5%.

3.3.2 Overige kosten

Prijsstijgingen en indexeringen op inhuurcontracten worden opgevangen in het uurtarief. Hierin is de stijging van de inhuurtarieven gecompenseerd. De prijscorrectie in de voor- en nacalculatie-berekening van het uurtarief voorziet hierin.

Voor materiële kosten hanteren we de overheidsconsumptie uit dezelfde kerngegevenstabel. Deze bedraagt voor de periode 2022-2025 1,7%.

Gezien de actuele ontwikkelingen in de economie stellen wij voor om de voorcalculatie voor de prijsontwikkeling op 1,70% te zetten.

3.3.3 Gewogen indexatie

De lasten in de begroting van ODIJmond bestaan voor circa 80% uit personele en voor circa 20% uit materiële lasten. Hiermee wordt de gemiddelde index van de begroting 2,34%.

Gematigde loonbijstelling 2,50%
Prijs materiële overheidsconsumptie (imoc) (CBS) 1,70%
Gewogen gemiddelde 2,34%

[1] Middellange termijn

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

4 Hoofddoelstelling

4.1 Achtergrond

Op 1 januari 1999 zijn wij gestart met de uitvoering van alle wettelijke milieutaken voor de IJmondgemeenten, te weten: Beverwijk, Heemskerk en Velsen. De gemeente Uitgeest is in dat jaar ook toegetreden tot de Gemeenschappelijke Regeling (GR). Op 1 januari 2014 en 1 januari 2015 gevolgd door de gemeente Haarlem en provincie Noord-Holland, respectievelijk de gemeenten Purmerend en Beemster. In 2017 zijn de gemeenten Bloemendaal, Heemstede, Zandvoort, Landsmeer, Oostzaan, Waterland, Wormerland en Edam-Volendam toegetreden tot de GR met het basistakenpakket. Per 1 januari 2016 voeren wij eveneens de plustaken vergunningverlening bodem voor provincie Noord-Holland uit. Naast de taken die in de GR zijn ingebracht, voeren wij takenpakketten uit op basis van langlopende dienstverleningsovereenkomsten voor de gemeenten Bloemendaal, Heemstede, Zandvoort, Landsmeer, Oostzaan, Waterland, Wormerland, Uitgeest en Heemskerk.

4.2 Maatschappelijke meerwaarde

Wij zijn een uitvoeringsorganisatie van overheidstaken op het gebied van de fysieke leefomgeving. In de afgelopen jaren is gebleken dat door het bundelen van kennis een maximale synergie kan worden gerealiseerd. De samenwerking wordt gezocht waar het een meerwaarde heeft. De meerwaarde ligt verder in de verbetering en de vereenvoudiging van de dienstverlening naar burgers en bedrijven en verdergaande kwaliteitsverbetering van de uitvoering. Daarnaast wordt gelet op de grote bandbreedte op verschillende vakgebieden, de kwetsbaarheid voor gemeenten verminderd. Wij willen een landelijk vooruitstrevende en toekomstbestendige voorbeeldorganisatie zijn waar partners met vertrouwen mee samenwerken.

4.3 Ondersteunen bij beleidsontwikkeling

Het ondersteunen van gemeenten en provincie bij beleidsontwikkeling is onlosmakelijk verbonden met de praktijk van de uitvoering. Vanuit de eigen deskundigheid dragen wij zorg voor een adequate afstemming met onze gemeenten en provincie. Een goede en kostenbewuste uitvoering is niet mogelijk zonder heldere beleidskaders van onze opdrachtgevers. Tegelijkertijd doen wij ook voorstellen voor het uitvoeringsbeleid vanuit onze eigen expertise, zoals de handhavingsstrategie.

4.4 Breed takenpakket

Onze activiteiten beperken zich al jaren niet meer tot alleen ‘klassieke’ milieutaken. In een aantal gemeenten wordt het toezicht ook integraal uitgevoerd op brandveiligheid, bouw- en woningtoezicht, de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), Algemene Plaatselijke Verordeningen (APV) en drank- en horecawetgeving. Wij investeren in het opleiden van onze medewerkers om hen breed en sectoroverstijgend in te kunnen zetten. Wij zien op termijn voordelen in het verbreden van ons takenpakket waar deze inhoudelijk en/of procesmatig vergelijkbare voordelen biedt aan de verschillende opdrachtgevers, zoals dit het geval is bij de bundeling van milieutaken. De vernieuwing van het toezicht door de integrale aanpak sluit goed aan bij deze landelijke trend. Wij willen deze taken efficiënt en effectief uitvoeren.

Meer informatie over onze werkzaamheden leest u op onze website.

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

5 Inhoudelijke ontwikkelingen

5.1 Omgevingswet

Met ingang van 1 juli 2022 treedt naar verwachting de Omgevingswet in werking. Verandering vraagt onze continue aandacht. De wereld staat niet stil en zo ook ODIJmond niet. In de kadernota's van de afgelopen jaren hebben wij u al geïnformeerd over het nieuwe omgevingsstelsel. Het uitstel van de inwerkingtreding van dit nieuwe stelsel betekent dat we ons langer kunnen voorbereiden op een goede implementatie. De Omgevingswet brengt verandering met zich mee in het takenpakket van onze deelnemers. De landelijke regelgeving staat nog niet vast. Daardoor is ook nog niet helder wat de impact zal zijn. Wel is zeker dát er verschuivingen in het takenpakket optreden en dat betekent ook dat de deelnemersbijdrage wijzigt. Het wachten is op duidelijkheid vanuit "Den Haag".

Grote impact

De Omgevingswet resulteert in een algehele stelselherziening voor de wet- en regelgeving die gaat over de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Deze herziening heeft een grote impact op de manier van werken, de cultuur, het juridisch en technisch instrumentarium. Ook heeft het gevolgen voor de bevoegde gezagen en de organisaties die bij de wet betrokken zijn, zoals onze dienst. De wet beoogt het vergroten van de inzichtelijkheid en het gebruiksgemak, het versnellen van de besluitvorming, meer lokale afwegingsruimte en een samenhangende benadering.

Werkwijzen en regels wijzigen

De invoering van de Omgevingswet betekent dan ook dat onze werkwijze voor de uitvoering van de VTH[2]-taken vanaf dat moment is afgestemd op de Omgevingswet. Onze kaders waaraan vergunningaanvragen worden getoetst en de regels waarop wordt toegezien, wijzigen. Hierbij hoort ook de grotere afwegingsruimte die onze deelnemers bij inwerkingtreding krijgen. De financiële consequenties en onze visie hierop hebben wij uitgewerkt in hoofdstuk 7: Financiële uitgangspunten.

5.2 Veranderingen op een rij

- Met het inwerkingtreden van de Omgevingswet gaat de provinciale bevoegdheid uit de Wet bodembescherming (Wbb) en gedeeltelijk uit de Ontgrondingenwet over naar de gemeenten. Om de integraliteit, kwaliteit (noodzakelijke kennis is al aanwezig) en continuïteit van de uitvoering van de Wbb en Ontgrondingenwet te borgen, hebben vrijwel alle gemeenten aangegeven de uitvoering van deze taken bij ODIJmond te laten.
- Er ontstaan enkele nieuwe vergunningplichten voor onder meer bepaalde bovengrondse opslagtanks. Zij krijgen van rechtswege een omgevingsvergunning voor twee jaar. Binnen die twee jaar moet voor deze activiteiten een nieuwe vergunning zijn aangevraagd en afgegeven.
- Veel bedrijven die nu OBM-plichtig[3] zijn, worden onder de Omgevingswet weer vergunningplichtig. Deze, dan weer vergunning plichtige bedrijven, beschikken op dat moment op basis van het overgangsrecht over een van rechtswege verleende vergunning. Ook als ze eerder niet een OBM hebben aangevraagd. Echter, verandert de aard of omvang van de vergunning-

[2] Vergunningen, toezicht en handhaving
[3] Omgevingsvergunning beperkte milieutoets

plichtige activiteit, dan houdt de van rechtswege verleende vergunning op te bestaan. Dit brengt met zich mee dat handhaving complexer en mogelijk duurder wordt. Er moet dan een nieuwe vergunning worden aangevraagd, waarbij de activiteit in zijn geheel opnieuw moet worden beoordeeld.

- De registratie van de activiteiten van de inrichtingen vraagt na het bekend worden van de definitieve regelgeving, aandacht van zowel de deelnemers als ODIJmond. Op dit moment zijn zowel bij de deelnemers als bij ODIJmond nog niet alle activiteiten van alle inrichtingen die zijn opgenomen in het inrichtingenbestand van ODIJmond, bekend.
- De regelgeving wijzigt waardoor een verschuiving plaatsvindt van sommige vergunning- en meldingsplichten (in Rijksregels) naar decentrale regels. Ook de uitvoering van deze decentrale regels kan in sommige gevallen onder het basistakenpakket vallen.
- Doordat wordt gewerkt met het begrip milieubelastende activiteit (MBA) in plaats van inrichting, ontstaan wijzigingen in het basistakenpakket, waardoor een verschuiving kan plaatsvinden. Zo kunnen taken die nog vanuit de gemeente plaatsvinden, verplicht bij ODIJmond worden ondergebracht. Omgekeerd kunnen er ook weer taken teruggaan naar de gemeente.
- Onder de Omgevingswet moeten omgevingsdiensten straks per gemeente een actualiserings-planning van de vergunningen opstellen.
- Voorafgaand aan controles en vooroverleg, is straks een beoordeling van het bedrijfsdossier nodig om te kunnen vaststellen welk regime er geldt op grond van het overgangsrecht. Waar nodig in samenhang met een beoordeling wat tot de milieubelastende activiteit moet worden gerekend.
- Het overgangsrecht is zeer complex. Vervalt een vergunning dan kunnen toch veel voorschriften daarvan blijven gelden als maatwerk. Een nieuw besluit voor maatwerkvoorschriften is dan nodig.
- Naar verwachting treedt in 2022, als onderdeel van het nieuwe Omgevingsstelsel, de Wet kwaliteitsborging (Wkb) voor het bouwen in werking. In de kern gaat het om een privatisering van het bouwtoezicht bij nieuw- en verbouw. Taken en verantwoordelijkheden op gebied van bouwen (bouwtechniek) verschuiven van de overheid naar bouwers en private kwaliteits-borgers. In de begroting 2022 is aangegeven dat verwacht wordt dat in 2022 en 2023 ODIJmond de taken vooralsnog blijft uitvoeren om de impact van de nieuwe wet te bezien.

5.3 Geurbeleid binnen de Omgevingswet

De overdracht van het provinciaal geurbeleid naar de (uitvoeringsdienst van de) gemeenten (ODIJmond) in het kader van de Omgevingswet verandert. Dit betekent dat wij eventueel omgevingswaarden voor geur in de omgevingsplannen moeten opnemen. De provincie blijft alleen bij gemeentegrensoverschrijdende activiteiten een rol houden. Dit kan bijvoorbeeld betekenen dat het geurbeleid rondom Tata Steel bij de provincie kan blijven.

5.4 Warme overdracht bodem

Met het inwerkingtreden van de Omgevingswet vindt voor een aantal taken een herverdeling van bevoegdheden plaats. De herverdeling zorgt ook voor een wijziging in bevoegd gezag voor wat betreft de taken voor bodemverontreiniging. Deze bevoegdheden en taken gaan dan over van

provincie naar gemeenten. Een onderdeel van deze overdracht is de verandering in bevoegd gezag voor de VTH-bodemtaken, zoals dat nu in de Wet bodembescherming (Wbb) geregeld is. Op dit moment voeren de vier Noord-Hollandse omgevingsdiensten deze namens provincie Noord-Holland uit. Het gaat hierbij zowel om toezicht, handhaving en vergunningverlening als om de juridische en beleidsmatige advisering.

5.5 Deelnemers moeten keuzen maken

ODIJmond blijft ook de komende jaren belangrijke stappen zetten. Wij zetten ons in op het continue verbeteren van onze taakuitvoering en het versterken van de transparantie richting de deelnemers. In 2023 betekent dit onder andere dat de begroting wordt opgesteld op basis van de Omgevingswet. De informatie die hiervoor nodig is, is deels nog niet beschikbaar en deelnemers zullen binnen de ruimte die de Omgevingswet biedt nog eigen keuzes moeten maken. Deze kadernota geeft inzicht in een aantal belangrijke ontwikkelingen en het meerjarige financieel perspectief voor de periode tot 2027. Omdat door de deelnemers nog keuzes gemaakt moeten worden in het kader van de Omgevingswet, is het op dit moment niet mogelijk om de financiële effecten daarvan in deze kadernota aan te geven.

5.6 Invloed huizenmarkt op taken

De verwachtingen voor de prijzen op de huizenmarkt zijn de laatste tijd door de meeste banken naar boven bijgesteld. De verwachting is dat de prijzen in 2022 een bescheiden stijging zullen laten zien. Bestemmingsplannen, omgevingsvergunningen en milieuvergunningen zijn direct gelinkt aan investeringen, gebiedsontwikkeling en bedrijvigheid.De huizenmarkt is overgekookt en gaat onverminderd door hierdoor verwachten we veel bouwactiviteiten en investeringen in bestaand vastgoed. Dit heeft direct verband met het aantal vergunningsaanvragen.

. Het is de verwachting dat het niveau van toezicht en handhaving en klacht-afhandeling stabiel blijft. Het is belangrijk om samen met gemeenten de ontwikkeling van de conjunctuur en het effect hiervan op de vraagkant te blijven volgen in de aanloop naar de contractbesprekingen voor 2023.

5.7 Gezondheid & Luchtkwaliteit

In opdracht van de gemeenten Beverwijk, Velsen en Heemskerk (hierna IJmondgemeenten) en geadviseerd door GGD Kennemerland is het programma Gezondheid & Luchtkwaliteit IJmond geschreven. Door samen te werken, als één overheid, kunnen stappen worden gezet om samen met inwoners en bedrijven in de IJmond werk te maken van een gezonde en leefbare omgeving. In dat kader is recent 'Onze visie op een gezondere leefomgeving IJmond' en het Programma Tata Steel 2020-2050 door de IJmondgemeenten en provincie Noord-Holland vastgesteld. Ook is een apart hoofdstuk over Tata Steel opgenomen in het programma Gezondheid & Luchtkwaliteit.

Tata Steel is echter niet de enige bron in de IJmond. Er vinden ook emissies naar de lucht plaats als gevolg van wegverkeer, overige bedrijven, scheepvaart en woonomgeving. De bijdragen van deze bronnen zijn ten opzichte van de emissies van Tata Steel klein. Echter, het is belang om ook voor deze bronnen een extra inspanning te leveren om de gezondheid en luchtkwaliteit in de IJmond te verbeteren. Dit programma zet daarom in op bredere mogelijkheden om de gezondheid en luchtkwaliteit in de IJmond te verbeteren. Het programma richt zich met name op intensivering van beleid en maatregelen binnen gemeentelijke bevoegdheden op het gebied van industrie en bedrijvigheid, woon- een leefomgeving, mobiliteit en scheepvaart.

Financiering van het programma

De gemeenten Heemskerk en Beverwijk dragen voor vier jaar ieder € 85.000 bij. De gemeente Velsen draagt € 170.000 bij. Gemeente Velsen heeft deze middelen voor een jaar toegezegd.

IJmond Bereikbaar

Naar aanleiding van de ambities in het programma Gezondheid & Luchtkwaliteit gaan wij het programma IJmond Bereikbaar intensiveren. De ambitie is om het aantal bedrijven waarbij een mobiliteitsscan wordt afgenomen en waar maatregelen worden geïntroduceerd, te verdubbelen. Met de huidige formatie is het niet mogelijk deze intensivering te bereiken. Vanuit het programma Gezondheid & Luchtkwaliteit IJmond dekken we een extra formatieplaats om te intensivering te bereiken. Een deel van de huidige formatie voor IJmond Bereikbaar dekken wij uit een externe subsidie, die is beschikt tot en met 2022. In de begroting van 2023 gaan wij er vanuit dat deze gecontinueerd wordt voor 2023. De onzekerheid hieromtrent vermelden wij in onze begroting.

5.8 Energiebesparingsakkoord

Wij controleren bedrijven en instellingen op het treffen van energiebesparende maatregelen. Maatregelen met een terugverdientijd van minder dan vijf jaar zijn wettelijk verplicht om te nemen. Daarnaast grijpen wij onze bedrijfscontroles aan om met ondernemers het gesprek aan te gaan over de mogelijkheden van verdere verduurzaming van de bedrijfsvoering (stimulering). Daarop sluit het initiatief van provincie Noord-Holland aan. De provincie wil een breed gedragen Energiebesparingsakkoord Noord-Hollandse bedrijven (het akkoord) sluiten met alle 46 gemeenten. Het ondertekeningmoment vond plaats op 27 januari 2022. In het akkoord staan afspraken over een gezamenlijk ambitieniveau, kaders voor een toezichtwerkwijze en gezamenlijke monitoring en inzet van middelen. Het akkoord loopt in principe tot 2025 en heeft als doel om provincie breed een *level playing field* te creëren op het gebied van toezicht op energiebesparende maatregelen. Dit akkoord biedt voor ons kansen om meer in te zetten op energiebesparing bij bedrijven. Dit doen wij door middel van gerichte communicatie, stimulering en een toezichttraject. Elk energierelevant bedrijf wordt gedurende de looptijd van het akkoord ten minste een keer bezocht. Stimulering wordt ingezet via onze succesvolle GreenBiz IJmond-aanpak, via onder andere energiescans en inzet van dataloggers. Het leveren van een bijdrage aan de geformuleerde ambities uit het akkoord betekent ook intensivering van toezicht en handhaving op dit dossier. In 2022 zal ODIJmond samen met die gemeenten die deze taak bij ons hebben belegd, de aanvraag van de subsidie voorbereiden, dat onderdeel is van het akkoord, de SEB-regeling (Stimulerend Energietoezicht Bedrijven) en starten met de uitvoering van het akkoord.

5.9 Onvoorziene ontwikkelingen

Momenteel zitten wij midden in de coronapandemie en een derde *lockdown*. Dit heeft ook impact op onze dienst. Onderwerpen als stikstof, PFAS, alsmede emissies van Tata Steel en Harsco Metals hebben in de afgelopen anderhalf jaar specifiek in de IJmond geleid tot maatschappelijke onrust. De vele nog onbekende factoren in deze dossiers leiden tot onzekerheid over de realisatie van projecten en de daarbij behorende financiële risico's voor onze deelnemers. De druk op het realiseren van CO2-reductie gaat na de Urgenda[4]uitspraak, alleen maar toenemen. Op dit moment is niet te voorzien wat voornoemde dossiers in 2023 specifiek aan inzet van onze dienst zullen vragen. Wij zijn echter flexibel en vakinhoudelijk goed voorbereid en beschikken over kennis en kunde om onze deelnemers van dienst te zijn.

5.10 Wijziging in de wet op de Gemeenschappelijke Regeling

Verdere organisatorische vernieuwingen, die door mogelijk extra effecten hebben op de overhead (uurtarief/kosten) zijn:

- Wet Open Overheid als vervanger van WOB: alles is openbaar tenzij;
- Wet Elektronische Publicaties (WEP);
- Wet Gemeenschappelijke regeling (Wgr).

De Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond (GR) vormt ons juridische kader. De GR Omgevingsdienst IJmond is een openbaar lichaam met 15 deelnemers dat opereert onder de naam Omgevingsdienst IJmond. Binnen het kader van de GR voert de dienst naast de taken beschreven in de GR, ook taken uit op basis van apart met haar deelnemers afgesloten dienstverleningsovereenkomsten (DVO's). De aanpassing van de Wgr en het inwerkingtreden van de Omgevingswet en de daarmee gepaard gaande overdracht van bevoegdheden van provincie naar gemeenten, leidt tot een wijziging van de GR. Ten tijde van het opstellen van deze nota is nog niet duidelijk of de Omgevingswet daadwerkelijk op 1 juli 2022 in werking treedt. Eind van 2021 is een traject gestart om samen met onze deelnemers te komen tot een wijziging van de GR. Een en ander kan mogelijk naar 2023 toe doorlopen. Met deze wijziging van de GR streven we ernaar om de GR zo in te richten dat zij flexibeler om kan gaan met aanpassingen in wet- en regelgeving, met als doel omissies tussen de GR en de wet in de toekomst de voorkomen.

5.11 Technologische ontwikkelingen

De technologische ontwikkeling zet door. Enerzijds betreft het de informatiepositie voor inwoner en overheid, die gelijk moet zijn en dat heeft voor ODIJmond veel consequenties die gaan over datakwaliteit en privacygevoeligheid. Hoe zorgen we ervoor dat informatie digitaal beschikbaar is, wie legt wat vast, wie is de eigenaar van bronbestanden? Dat moet goed afgebakend worden. Daarnaast komen er nieuwe technologische mogelijkheden in het werk van ODIJmond, zoals drones voor toezicht.

[4] Zie ook hoofdstuk 3.1

5.12 Vernieuwingen BBV

De begroting 2023 wordt ingedeeld naar de laatste inzichten in het BBV[5], de ervaringen met de jaarcijfers 2021 en de begroting 2022. De afgelopen periode zijn er geen grote wijzigingen geweest in het BBV, waardoor de opzet van de begroting 2023 op dezelfde wijze kan plaatsvinden als die van 2022. De beoogde wijziging om per 2021 een rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening op te nemen, is uitgesteld naar 2022 en blijft ook voor 2023 relevant. Vanaf het begrotingsjaar 2022 vindt er een verandering plaats in de verantwoordelijkheden met betrekking tot de rechtmatigheid van de jaarrekening van gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen. Niet langer is het de accountant die vaststelt dat in lijn met wet- en regelgeving wordt gehandeld, maar is het DB aan zet. Het DB dient immers te kunnen steunen op een adequaat functionerend systeem van interne beheersing en controle, om (primair) te waarborgen dat ODIJmond bij alle (financiële) beheer handelingen en transacties, de wet- en regelgeving naleeft. Als gevolg hiervan heeft ODIJmond per 2021 het interne controleplan aangescherpt, om als basis te dienen voor de rechtmatigheidsparagraaf. Indien er na vaststelling van deze (ontwerp)Kader-nota wijzigingen in het BBV worden doorgevoerd, dan worden deze meegenomen bij het opstellen van de begroting 2023.

Conform de vereisten van het BBV wordt de begroting 2023 ingedeeld naar de voorgeschreven taakvelden.

Voor ODIJmond zijn dat:

- Volksgezondheid & Milieu (V&M); hieronder vallen alle taken op het gebied van vergunning-verlening, toezicht en handhaving die betrekking hebben op milieu- en de adviestaken;
- Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing (VHROSV); hieronder vallen alle bouwtaken en advisering op het gebied van RO;
- Onderwijs; hieronder vallen de taken op het gebied van Natuur- en Milieu Educatie (NME);
- Overhead; hieronder vallen de werkzaamheden en lasten m.b.t. de overhead.
- Bestemmingsreserves; hieronder vallen de dotatie en onttrekkingen aan onze reserves.

BTW en omzetbelasting

De taakvelden worden als zodanig in de begroting 2023 onderscheiden zodat gemeenten de bijbehorende taken met baten en lasten kunnen aggregeren in hun eigen begroting. Alle bedragen in de begroting zijn exclusief btw. ODIJmond is door de Belastingdienst aangemerkt als ondernemer in de zin van de Wet op de Omzetbelasting. Hierdoor worden alle facturen die ODIJmond voor haar dienstverlening verzendt, verzwaard met het vigerende tarief voor de omzetbelasting. ODIJmond kan zelf geen beroep doen op het btw-compensatiefonds.

Vennootschapsbelasting plichtig

In 2021 heeft de Belastingdienst het standpunt ingenomen dat ODIJmond beperkt vennootschaps-belastingplichtig (VpB) is. Dit is bepaald op basis van de activiteiten zoals toen en nu verricht. Dit betreft alleen de activiteit bodemrapportages. De verwachting is dat dit van tijdelijke aard is. Het

[5] Besluit begroting en verantwoording

beleid is om de vrijstelling weer te realiseren nadat er geen resultaten meer behaald worden op deze activiteit. De omvang van de deze belasting is zeer beperkt.

5.13 Versterking VTH-stelsel , rapport commissie Van Aartsen

Wij maken deel uit van het landelijke stelsel van 29 omgevingsdiensten. Het huidige stelsel is vanaf 2013 opgebouwd en in 2016 wettelijk vastgelegd. Nu het stelsel enkele jaren van kracht is, wordt beter zichtbaar wat wel en niet werkt. Dit blijkt onder meer uit de evaluatieonderzoeken die periodiek in opdracht van de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat worden uitgevoerd. De staatssecretaris constateert in de praktijk dat het stelsel nog niet optimaal functioneert. Zij heeft daarop besloten een onafhankelijke adviescommissie in te stellen: de Bestuurlijke Commissie Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) in het milieudomein (commissie Van Aartsen).

Hoofdvraag

De hoofdvraag aan de commissie was, welke mogelijkheden de commissie ziet om milieuhandhaving, -toezicht en vergunningverlening in Nederland te versterken met als doel het stelsel effectiever en slagvaardiger te maken. Belangrijk onderdeel van het advies is dat de staatssecretaris de commissie vraagt welke mogelijkheden zij ziet om de onafhankelijkheid en deskundigheid van toezichthouders - waaronder in het bijzonder omgevingsdiensten - te versterken. Verder vraagt de staatssecretaris aan te geven wat er voor nodig is om die versterking daadwerkelijk te realiseren. Ook is de commissie gevraagd om op basis van haar bevindingen over de voorgaande punten een oordeel en advies te geven over de huidige verdeling van rollen, taken en bevoegdheden in het stelsel. En om aan te geven of dit voldoende mogelijkheden biedt voor het Rijk om vanuit de regierol haar stelselverantwoordelijkheid waar te maken.

Belangrijkste conclusie

De belangrijkste conclusie is dat het huidige stelsel nog behoorlijk wat tekortkomingen kent waarbij met name de rol van de omgevingsdiensten nog onvoldoende uit de verf komt. Schaalgrootte, gebrek aan middelen en het ontbreken van een uniform takenpakket en mandaat, spelen hierbij een rol. Een volgend kabinet zal met de adviezen van de commissie aan de slag gaan. Dit kan ook gevolgen hebben voor de omgevingsdiensten, dus ook voor ODIJmond.

Wij zien de aanbevelingen van de commissie van Aartsen als een positieve stimulans waarbij de belangrijke rol van een Omgevingsdienst wordt erkend.

Rekenkamer rapport

De commissie van Aartsen gaat ook in op de positie van omgevingsdiensten ten opzichte van haar deelnemers. Deze is volgens de commissie te afhankelijk van het bevoegd gezag. De Algemene Rekenkamer heeft een onderzoek gedaan naar de handhaving van de zwaardere bedrijven (30 juni 2021). Op dit moment zijn eventuele organisatorische en/of financiële gevolgen van deze rapportage niet bekend, maar zeer waarschijnlijk heeft dit op de langere duur wel gevolgen. Milieucriminaliteit en -overtredingen kunnen veel schade opleveren aan mens en milieu. De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) becijfert de schade op enkele miljarden euro's per jaar (ILT, 2020a). Naleving van de regels door bedrijven en effectief toezicht hierop, is dan ook van

groot belang. Zij hebben dit onderzocht onder 482 BRZO-bedrijven en zogeheten net-niet BRZO-bedrijven, vernoemd naar het Besluit risico's zware ongevallen. Het gaat om bedrijven die met een grote hoeveelheid gevaarlijke stoffen omgaan en daarom vanuit milieuoogpunt speciale aandacht verdienen. Zij concluderen op basis van dit onderzoek dat het stelsel van toezicht en handhaving om milieucriminaliteit en –overtredingen tegen te gaan, onvoldoende functioneert. De Algemene Rekenkamer komt met diverse aanbevelingen. Zij concluderen dat data niet op orde zijn, onvoldoende worden uitgewisseld en dat milieucriminaliteit nauwelijks wordt bestreden en bestuurders in het duister tasten inzake dit onderwerp. Wij zien als gevolg van bovenstaande ontwikkelingen de komende jaren nog veel op ons afkomen.

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

6 Financieel kader

6.1 Wijze van financiering

De financiële exploitatie van ODIJmond is gebaseerd op de bijdragen van de deelnemende gemeenten. Die kent op dit moment de vorm van inputsturing: per gemeente worden de uren afgestemd op de verwachte uit te voeren taken, er wordt vooraf één vast uurtarief afgesproken en daarmee is de bijdrage van elke gemeente bekend, evenals bijna alle inkomsten voor de ODIJmond begroting.

Jaarlijks wordt een begroting opgesteld op basis van de gegarandeerde gecontracteerde uren die voor onbepaalde tijd per gemeente zijn vastgelegd in de GR. Een aantal gemeenten participeert in de verdeelsleutel. Daarnaast hebben deelnemers aanvullende dienstverleningsovereenkomsten met ons afgesloten. De formatie en vaste kosten zijn hierop afgestemd, de begroting is zo tenminste budgettair neutraal. Dit geeft een stabiele financiële basis voor ODIJmond en de gemeenten.

De looptijd van de huidige, vastgestelde verdeelsleutel is 2019-2021. De herberekening van de verdeelsleutel kunnen we pas maken na afsluiting van het jaar 2021. In verband met het uitstel van de Omgevingswet naar 1 juli 2022, stellen we aan het Algemeen Bestuur voor om de verdeelsleutel tot de daadwerkelijke ingangsdatum van de Omgevingswet te verlengen.

De Omgevingswet heeft een grote impact op de verdeelsleutel door het (gedeeltelijk) uittreden van een van de deelnemers, te weten: provincie Noord-Holland.

De begroting 2023 stellen wij vroeg in het jaar op en duidelijkheid is dan niet verwacht. De begroting 2023 stellen we op in het voorjaar van 2022. Dit betekent dat we de begroting opstellen met de laatst vastgestelde verdeelsleutel.

6.2 Gedifferentieerde tarieven

Naast de GR bijdragen, is het gebruikelijk dat in het lopende jaar de gemeente of andere opdrachtgevers aanvullende taken afnemen bij ODIJmond.
Deze diensten zijn incidenteel. Om te kunnen blijven voldoen aan deze vraag is soms inhuur of tijdelijke uitbreiding van formatie nodig. Voor deze aanvullende uren wordt voor nieuwe contracten het basistarief met een opslag van 10-20% gehanteerd.

6.3 Wijze van kostennormering

Het financieel kader is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- Als productiviteitsnorm wordt uitgegaan van 1340 uur, een percentage van 71,5% van de totale beschikbare uren per fte (1872). Dit betreft de ‘declarabele’ uren, de uren die direct gerelateerd zijn aan productie voor deelnemers.
- In 2022 en 2023 vindt een groei plaats naar de hiervoor aangegeven financiële uitgangspunten.

6.4 Financieel beleid

ODIJmond kende afgelopen jaren een structureel gezonde exploitatie, wat meegenomen is in de, in het voorjaar van 2021 gemaakte, (financiële) uitwerking van de meerjarenbegroting.

Doordat ODIJmond met een integraal uurtarief werkt, waaruit alle vaste kosten van de uitvoering en overhead worden gedekt, ontstaat bij een gelijkblijvende DVO-uren omvang, een stabiele financieel gezonde basis. Op dit moment is, door meerdere factoren, zoals de Omgevingswet (Ow) en besparingen bij gemeenten, onzeker wat met de omvang van het aantal DVO-uren gaat gebeuren.

Op het uurtarief hebben de volgende vier factoren een mogelijk effect:

a. Loon- en prijsontwikkelingen (index opgave CPB): hierop heeft ODIJmond geen invloed.
b. DVO-uren omvang: wanneer het aantal door gemeenten gegarandeerde/vaste uren daalt, stijgt het uurtarief (en vice versa).
c. Besparingen: het drie-sporentraject voor de kostenbesparingen. Deze worden in principe 'ingeboekt' bij realisatie.
d. Wet- en regelgeving.

6.5 Weerstandsvermogen

De weerstandsparagraaf (WP) biedt een overzicht van die risico's waarvoor geen dekking is gegeven via een verzekering of een voorziening. Reguliere, veel voorkomende, geringe risico's worden niet opgenomen. Van de niet gedekte risico's wordt via kans en geschatte schade de benodigde weerstandscapaciteit gepresenteerd. Dit rapport biedt ons inzichten om deze paragraaf te actualiseren in onze jaarrekening en begroting zoals ook de wetgeving in het Besluit begroting en verantwoording (BBV) voorschrijft om eens in de vier jaar te doen.

In 2020 hebben wij een risico-inventarisatie laten uitvoeren. Door middel van een zogenaamde Monte Carlo-simulatie is vervolgens het weerstandvermogen berekend. Wanneer ODIJmond een weerstandsvermogen aanhoudt van €467.000 ontstaat een zekerheid van 90% dat zij in staat is haar risico's in voldoende mate af te dekken. Het kiezen voor de 90% norm is binnen de publieke sector algemeen geaccepteerd en wordt breed toegepast binnen het lokaal en midden bestuur.

Op dit moment is het weerstandsvermogen volgens de overeengekomen methodiek niet op orde alsmede lager dan het vereiste niveau.

Indien wij in 2021 de rekening positief afsluiten wordt dit aangewend om de algemene reserve aan te vullen. In het AB van december 2020 is overeengekomen dat wanneer het gewenste niveau niet in 2023 is bereikt, een extra bijdrage van de deelnemers gevraagd wordt. Er is echter nog geen aanleiding om in verband hiermee een opslag voor de tarieven in de begroting 2023 op te nemen. Het is aanbevelingswaardig dat het AB, zoals te doen gebruikelijk, de ontwikkeling van de algemene reserve opvolgt en beoordeelt. Na resultaatbestemming van de rekening van 2021 brengen wij de deelnemers op de hoogte van het resterende tekort, zodat zij met dit onafgedekte risico rekening kunnen houden bij de bepaling en afdekking van hun eigen risico's.

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

7 Toelichting op de lasten

7.1 Personele lasten

Circa 80% van onze kosten bestaat uit personeelskosten. De medewerkers van ODIJmond vallen onder de cao van de Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties (SGO).

Vooruitlopend op de aanpassing van onze GR in 2022 gaan wij begroten voor de stijging van de loonvoet op basis van de Raming Macro Economische verkenning. Hiermee verwachten wij cao ontwikkelingen beter te kunnen opvangen. Dit voorkomt begrotingswijzigingen voor cao ontwikkelingen in 2023.

Het jaar 2022

Er is tot en met 31 december 2022 een principe akkoord afgesloten. Voor de uitwerkingen daarvan doen wij voor 2022 een begrotingswijziging. Deze bieden we tegelijk aan met de begroting van 2023. De gewijzigde begroting 2022 is de basis voor indexatie voor de begroting van 2023.

Het jaar 2023

In de concept Macro Economische Verkenningscijfers (MEV) van het CPB, gepubliceerd op 21 september 2021, wordt de verwachte loonvoet voor de sector overheid voor 2022 ingeschat op 2,2%. Dit effect zien we terug in de berekening van de voor- en nacalculatie.
De cao-loonstijging loopt in 2022 op. De cao's die zijn afgesloten voor 2022 bevatten een hogere loonstijging dan in 2021. Verwacht wordt dat dit ook voor de nog af te sluiten cao's geldt vanwege het economisch herstel en de krapte op de arbeidsmarkt. Desondanks wordt de cao-groei gedrukt door verzwakte bedrijven in met name de dienstensector. Ook onzekerheid omtrent het verloop van de coronapandemie en bijbehorende maatregelen, beperken de ruimte voor loonstijging.

Voor 2023 zijn nog geen betrouwbare cijfers voorhanden. Wij gaan daarom voor de begroting 2023 uit van een geleidelijke verhoging van de loonkosten. Met het oog op een nieuw af te spreken cao in 2023 en de verwachtingen van het CPB, stellen wij voor om voor 2023 uit te gaan van een gematigde loonbijstelling van 2%.

De afgelopen periode is wel duidelijk geworden dat het aantrekken van hoogopgeleid en gekwalificeerd personeel (met name vakspecialisten) binnen de huidige arbeidsmarkt, een uitdaging vormt. De coronapandemie heeft voor ons werkpakket nog niet gezorgd voor een ruimere arbeidsmarkt. De verwachting is dat deze spanning de komende jaren aanhoudt. De situatie wordt verergerd door de toenemende uitstroom wegens leeftijd en arbeidsmobiliteit. Deze ontwikkeling is ook waarneembaar bij andere omgevingsdiensten.

Het gevolg hiervan is dat vacatures langer openstaan dan gewenst en/of de (tijdelijke) inzet van medewerkers op inhuurbasis wordt verhoogd. We zijn gedwongen zij-instromers of nog niet gekwalificeerde medewerkers aan te nemen en dit vraagt extra begeleiding door onze medewerkers. Dit heeft gevolgen voor de door hen ervaren werkdruk en op de productiviteitsnorm. En meer inhuur verhoogt de flexibele schil en is duurder in vergelijking met 'eigen' personeel. Met betrekking tot het vraagstuk rondom een krapper wordende arbeidsmarkt, wordt door ODIJmond

de verbinding met deelnemers, partners, andere omgevingsdiensten en opleidingsinstituten gezocht om deze problematiek te benaderen.

Al jaren hebben wij binnen ODIJmond een opleidingstraject en investeren wij veel in het zelf opleiden van personeel. Naast de opleiding tot milieu-inspecteur willen wij ook voor de tak bouw een eigen opleidingsprogramma ontwikkelen.

Deelnemers vragen steeds vaker ondersteuning in het kader van deze wet. Dit is logisch omdat we te maken hebben met gezamenlijke processen en er veel specifieke kennis bij ODIJmond aanwezig is. Het gezamenlijk optrekken past ook in de ontwikkeling als kennisorganisatie die ODIJmond is voor haar deelnemers. Daarbij past het ook in een kennisorganisatie die ODIJmond is en wil blijven zijn om deelnemers op dit gebied te kunnen faciliteren.

Investeren in kennisontwikkeling en delen is een speerpunt uit de aanbevelingen van het rapport van de commissie Van Aartsen. In de begroting van 2023 rekenen wij met 2,5% van de salarissen en sociale lasten voor scholing & employability.

Aan de hand van strategische personeelsplanning wordt bepaald welke mogelijkheden aanwezig zijn om hierop zowel op de korte als lange termijn, invulling aan te geven. Hierbij moet worden gedacht aan het gezamenlijk opzetten van een traineeprogramma of aan de inzet en het opleiden van zij-instromers. Ook het onderwerp arbeidsmarktcommunicatie zal hiervan onderdeel uitmaken. De gevolgen van dit alles zijn geschetst maar kunnen zeker hun tijdelijke of structurele invloed hebben op de afgesproken hoogte van de flexibele schil. Deze zal dan verhoogd moeten worden maar in welke mate is nog niet duidelijk. Vanwege de verwachte krapte op de arbeidsmarkt de komende jaren, stellen wij voor om het percentage flexibele schil voor 2023 en 2024 tijdelijk te verhogen naar 2,5% van de salarissen en sociale lasten.

7.2 Overhead

Digitalisering verandert onze maatschappij ingrijpend en is tegelijkertijd essentieel om de maatschappij draaiende te houden. De uitbraak van het coronavirus en de gevolgen daarvan tonen dat nog eens extra aan. Juist nu blijkt de meerwaarde van investeringen in een goed gedigitaliseerde overheid. Deze dragen bijvoorbeeld bij aan het organiseren van levensreddende zorg en aan goede overheidsdienstverlening.

Wij streven naar een lage overhead maar door de groei van onze organisatie, zien wij dat de druk op de ondersteunende dienst onevenredig is toegenomen. Hiervoor breiden wij de cirkel ‘Staff’ zoals onze ondersteunende dienst heet, met 1 formatieplaats uit. Wij erkennen dat vooral de druk op onze IT afdeling erg is toegenomen, wat komt door een toenemende vraag.

Uit ervaring blijkt dat ca 20% van de fte wenselijk is als overhead.
De uitbreiding in contracten voor het applicatiebeheer van Open Wave staan hier deels ter dekking voor. Verder gaan we bij een uitbreiding van taken door onder andere het programma Schone

Lucht en het Energiebesparingsakkoord een gedeelte reserveren van de middelen ten behoeve van deze formatieplaats. Het restant dekken wij uit een verhoging van ons tarief.

2023	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
€75.000	€75.000	€75.000	€75.000	€75.000
incidenteel	incidenteel	incidenteel	incidenteel	structureel

7.3 Overige (materiële)kosten

Voor de overige kosten wordt per onderdeel een budget gereserveerd in de begroting. Deze posten worden begroot op basis van structurele uitgaven en een inschatting van toekomstige structurele uitgaven, waarbij we de meerjarige budgetten uit de vastgestelde begroting 2022 als basis nemen. Getracht wordt om de uitgavenstructuur zodanig in te richten dat er sprake is van flexibiliteit en een zo beperkt mogelijk structureel uitgavenpatroon. Het belangrijkste uitgangspunt is hierbij dat structurele uitgaven uit structurele inkomsten worden gefinancierd. Deze posten bedragen meestal een historisch bepaald percentage van de directe personele lasten. Prijsstijgingen en indexeringen op inhuurcontracten worden opgevangen in het uurtarief. Hierin is de stijging van de inhuurtarieven gecompenseerd. De prijscorrectie in de voor- en nacalculatieberekening van het uurtarief voorziet hierin.

Gezien de actuele ontwikkelingen in de economie stellen wij voor om de voorcalculatie voor de prijsontwikkeling op 1,50% te zetten.

In onze samenleving moet iedereen mee kunnen blijven doen. Daarvoor is het nodig om te investeren in toegankelijke en begrijpelijke communicatie en in het verbeteren van digitale vaardigheden. Sinds 1 juli 2018 zijn overheidsorganisaties wettelijk verplicht om de maatregelen te nemen die noodzakelijk zijn om hun websites en mobiele applicaties toegankelijker te maken. Ook moeten ze daarover gedetailleerd verantwoording afleggen in een toegankelijkheidsverklaring. In 2022 passen wij onze digitale toegankelijkheid verder aan. Een en ander kan uitlopen naar 2023.

7.4 Gegevensuitwisseling & rapportages

Het doel van deze gegevensuitwisseling is in eerste instantie om ons te verantwoorden. De deelnemers vragen een uitgebreide verantwoording. De rapportages, zowel extern en intern, willen wij professionaliseren en wij willen betere sturingsinformatie genereren. Om dit doel te bereiken willen we business intelligence (BI) tooling koppelen aan het datawarehouse (deze tooling ‘bevraagt’ via het datawarehouse de verschillende bronnen bij ODIJmond). Daarvoor moeten we investeren in een datawarehouse als centraal gegevensknooppunt. De manier waarop we dit nu doen, handmatig, is complex en foutgevoelig.

Daarnaast willen we investeren in het produceren van dashboards die zijn toegesneden op de deelnemer. Daarmee voorzien we de deelnemer van informatie waar behoefte aan is. Digitaal vergaderen en digitaal samenwerken De coronacrisis heeft overal als een katalysator gewerkt voor het plaats- en tijdonafhankelijk werken.

Wij verwachten de kosten voor de ontwikkeling hiervan in 2022 te kunnen dekken uit incidentele baten. Het jaar 2022 zien wij als een ontwikkelingsjaar van deze dashboards. In 2023 houden wij rekening met een verhoging van de licentiekosten van onze Microsoft licentie.

2023	2024	2025	2026	2027
€6.000	€6.000	€6.000	€6.000	€6.000
structureel	structureel	structureel	structureel	structureel

7.5 Verplichte aansluiting tot inspectieview

Inspectieview als hét enige systeem waarlangs de wettelijk verplichte uitwisseling van milieugegevens plaatsvindt. Omgevingsdiensten worden gevraagd in 2021 met een eigen aansluiting aan te sluiten op de Inspectieview, zodat per 1 januari 2022 de aansluiting op de Inspectieview operationeel is (was 2021). In 2021 is gestart met een nieuwe governance, waarin gebruikers een nadrukkelijker rol krijgen dan in de huidige situatie. De gebruiksvriendelijkheid van de Inspectie-view wordt vergroot en er wordt een traject gestart waarin wordt bekeken aan welke gegevens specifiek behoefte is. Het OM heeft in het Bob toegezegd te willen aansluiten op de Inspectieview. De aanpassing van de tariefstelling naar € 25.000 vindt plaats na afronding van het transitiejaar, dus per 1 januari 2022. Vanaf de begroting van 2023 nemen we deze last structureel op.

2023	2024	2025	2026	2027
€25.000	€25.000	€25.000	€25.000	€25.000
structureel	structureel	structureel	structureel	structureel

7.6 Bestemmingsreserves

De bestemmingreserve voor reservetransitie RUD is in 2023 uitgeput. Dit betekent dat er vanuit deze reserve geen dekking meer is voor de kosten hiervan.

2023	2024	2025	2026	2027
€7.000	€7.000	€7.000	€7.000	€7.000
structureel	structureel	structureel	structureel	structureel

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

8 Toelichting op de baten

8.1 Gemeentelijke baten

De baten uit de gemeentelijke bijdragen die in de begroting 2023 van ODIJmond worden opgenomen, staan gelijk aan de afname van de uren die zijn opgenomen in de in GR en de verdeling volgens de verdeelsleutel.

Naast vaste GR-bijdragen, worden ook de langlopende contracten aan de baten toegevoegd. Alleen met extra baten die zijn vastgesteld vanuit aanvullende opdrachten wordt rekening gehouden.

Hier worden baten bedoeld die onder andere voortvloeien uit de vrijval of ontvangst van subsidies en activiteiten op het gebied van natuur- en milieueducatie.

8.2 Dienstverleningsovereenkomsten

Wij hebben al sinds 2001 een lange samenwerkingsrelatie met gemeenten in Zuid-Kennemerland en Zaanstreek-Waterland opgebouwd op basis van dienstverleningsovereenkomsten. Met het inwerkingdtreden van de Wet verbetering Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving zijn deze partners verplicht tot de GR Omgevingsdienst IJmond toegetreden met hun basistakenpakket (zie ook 3.1 Basistakenpakket). De overige taken voor deze gemeenten worden nog steeds uitgevoerd op basis van langlopende dienstverleningsovereenkomsten, conform artikel 18 van de GR.

8.3 Regio IJmond

8.3.1 Gemeente Velsen, Beverwijk en Heemskerk

Afhankelijk van de besluitvorming omtrent ons programma Gezondheid en Luchtkwaliteit vragen wij voor de uitvoering van dit programma extra middelen op.

8.3.2 Gemeente Uitgeest

Voor het jaar 2022 en 2023 hebben we een nieuwe dienstverleningsovereenkomst opgesteld. Deze overeenkomst staat ter dekking van onze vaste en flexibele schil. De dienstverleningsovereenkomst is tijdens het opstellen van deze kadernota nog niet ondertekent. Wij verwachten hier op zeer korte termijn besluitvorming over. Met deze dienstverleningsovereenkomst is 2343 uur gemoeid. Gemeente Uitgeest maakt deel uit van onze veiligheidsregio.

8.3.3 NME

De formatiedekking van NME is niet in overeenstemming met de loonkosten. In 2020 is overeengekomen om via de begrotingen deze in de toekomst op peil te brengen. In 2023 verhogen wij de formatiebijdrage met €5.000 per educatiecentrum.

8.4 Regio Kennemerland

8.4.1 Gemeente Haarlem

Met de gemeente Haarlem voeren wij momenteel gesprekken voor het inbrengen van de bodemtaken in het kader van het basistakenpakket. In de begroting van 2023 houden wij rekening dat de GR-bijdrage met 600 uur wordt verhoogd.

8.5 Regio Zaanstreek-Waterland

8.5.1 Gemeente Purmerend

Per 1 januari 2022 heeft de (voormalig) gemeente Beemster aangegeven haar plustaken met 1 jaar te verlengen. In de begroting van 2023 houden we geen rekening meer met deze baten. In 2022 treden we in overleg met de gemeente Purmerend over de overdracht van deze taken. De formatiedekking die met deze baten is gemoeid, betreft 1040 uur.

Dit betekent, dat wij in de begroting van 2023 de vacatureruimte (flexibele schil) voor één formatieplaats verlagen en geen rekening houden met deze baten.

8.5.2 Gemeenten met veehouderij-activiteiten

Regio Zaanstreek-Waterland is rijk aan agrarische activiteiten. Veehouderijbedrijven zijn onder de Omgevingswet volledig vergunningsplichtig, waar dit nu nog samenhangt met de grootte en inrichting van deze activiteiten.
De GR-bijdragen van deze regiogemeenten worden berekend op basis van een vaste bijdrage die is opgesteld voor de uitvoering van het basistakenpakket in de VTH-wetgeving. Er is een projectgroep opgericht om te onderzoeken of deze vaste bijdragen voor het basistakenpakket nog aansluiten op de inhoud van dat pakket onder de Omgevingswet.
De verwachting is dat dit voor gemeenten met veel activiteiten op het gebied van veehouderij de huidige vaste bijdrage niet toereikend is. Deze ontwikkelingen worden meegenomen in de aanpassing van onze gemeenschappelijke regeling naar aanleiding van de Omgevingswet.

8.6 Subsidies en bijdragen

De afgelopen jaren hebben wij veel ervaring opgedaan met (complexe) Europese subsidiefondsen. In tegenstelling tot regionale projecten zijn hier mogelijkheden om gedeeltelijke dekking aan te vragen voor formatie.

Ook subsidiestromen die komen van het Rijk en de provincie blijven wij nauwgezet in de gaten houden. We hebben steeds meer aandacht om de kosten voor coördinatie hierin mee te begroten.

Ten tijde van het opstellen van de begroting verwachten wij nog geen beschikking over de honorering van deze projecten te hebben. In de begroting kunnen wij alleen bijdragen opvoeren waar wij een beschikking van hebben ontvangen. Deze ontwikkeling zorgt ervoor dat wij in 2023 mogelijk hogere baten hebben dan begroot. Indien dit leidt tot een begrotingsoverschot, betalen wij dit terug aan onze deelnemers.

8.7 Externe veiligheid van incidenteel naar structurele baten

De financiering voor externe veiligheid is in 2021 aangepast. Vanaf de begroting 2022 verwerken we deze bijdragen in de GR-bijdrage omdat deze uitvoeringstaak een taak in het basistakenpakket betreft. De bijdragen indexeren wij vanaf de begroting van 2023.

8.8 Overige kosten

Overige kosten berekenen we op basis van:

- de meest recente inzichten omtrent ontwikkeling van de overige kosten (huur op basis van laatste stand huurcontract, servicekosten, ICT-licenties etc.);
- afschrijvingen o.b.v. activabestand + investeringen + vervangingsinvesteringen;
- indexering.

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

9 Risico’s en onzekerheden

9.1 Omgevingswet

De Omgevingswet heeft grote financiële consequenties.

Er zijn (nog) geen afspraken over de gevolgen die de Omgevingswet kan hebben voor de Dienstverleningsovereenkomsten (DVO), en daarmee dus ook niet over het uurtarief.

9.2 Private borging

Effect van de invoering van de wet private borging, waarbij de markt taken overneemt. Voor de gemeente Zandvoort voeren wij alle bouwtaken uit. Hier is vaste formatie op ingezet.

9.3 Project invoering Omgevingswet

We verwachten in 2022 en 2023 dat de omvang van de werkzaamheden sterk toenemen. In 2021 werd duidelijk dat de meeste gemeenten kiezen voor de minimale variant, andere zaken worden daarmee vooruitgeschoven naar de toekomst.

Omdat de vraag naar onderzoekskosten ten behoeve van de omgevingsplannen sterk uiteenlopen per deelnemer, hebben wij in onze financiële ramingen hier geen rekening mee gehouden. De onderzoekskosten komen voor rekening van de deelnemers.

9.4 Leges

Onder de Omgevingswet is het mogelijk om leges te gaan heffen voor milieuvergunningen. Dit moet per gemeente onderzocht worden. In de begroting van 2023 houden we hier geen rekening mee (conform begroting 2022). Wel hebben wij de data en expertise in huis om onze deelnemers hiermee van dienst te zijn.

9.5 Warme overdracht bodem

Tegelijk met de overdracht van de bodemtaken van de provincie naar gemeenten worden de financiële middelen vanuit het Provinciefonds naar Gemeentefonds overgeheveld. Om straks namens gemeenten in de toekomst deze taak op hetzelfde niveau, zorgvuldig en adequaat uit te kunnen blijven voeren, doen wij een beroep op deze middelen. De financiering van de bodemtaken onder de Omgevingswet is echter al langere tijd onduidelijk. De verwachting is dat hier medio 2022 meer over bekend wordt. Het Rijk is daar nu over in overleg met de VNG en het IPO. Om hier wel op voor te sorteren, hebben wij het totaalbedrag, dat nu voor onze regio staat gereserveerd, verdeeld over onze regio via een verdeelsleutel.

In de begroting van 2023 houden wij rekening met de volledige financiering van deze taak. We verdelen deze bijdragen na indexatie op basis van een verdeelsleutel. In de begroting van 2022 hebben wij deze sleutel berekend naar inwonersaantallen. In een zienswijze op deze begroting is aangegeven dat dit niet gewenst is. Momenteel zijn wij in gesprek met provincie Noord-Holland over deze financiering. In de begroting van 2023 hanteren wij de verdeelsleutel die het meest recht doet aan de verdeling van de gelden.
Het is onzeker of de Rijksmiddelen in 2023 toereikend zijn om de kosten voor de bodemtaken één op één te dekken.

9.6 Inhoud van het basistakenpakket

Tijdens het opstellen van deze kadernota is er nog onzekerheid over de inhoud van het basistakenpakket. De basistaken zijn door al onze deelnemers ingebracht in de gemeenschappelijke regeling. Een aantal deelnemers heeft de plustaken met dienstverleningsovereenkomsten bij ons ondergebracht. Het is mogelijk dat er door aanpassing van de inhoud van het basistakenpakket meer taken ingebracht moeten worden in de gemeenschappelijke regeling. Medio 2022 verwachten wij hier duidelijkheid over te verkrijgen. Arena Consultants ondersteunt ons in dit traject. Hierin worden al onze deelnemers betrokken.

9.7 IJmond bereikbaar

Een deel van de huidige formatie voor IJmond Bereikbaar dekken wij uit een externe subsidie, die is beschikt tot en met 2022. In de begroting van 2023 gaan wij er vanuit dat deze gecontinueerd wordt voor 2023. De onzekerheid hieromtrent vermelden wij in onze begroting.

9.8 Dienstverlening overeenkomt met gemeente Uitgeest.

Voor het jaar 2022 en 2023 hebben we een nieuwe dienstverleningsovereenkomst opgesteld. Deze overeenkomst staat ter dekking van onze vaste en flexibele schil. De dienstverleningsovereenkomst is tijdens het opstellen van deze kadernota nog niet ondertekend. Wij verwachten hier op zeer korte termijn besluitvorming over. Met deze dienstverleningsovereenkomst is 2343 uur gemoeid.

9.9 Financiering programma Gezondheid & Luchtkwaliteit.

Het programma heeft een looptijd van 4 jaar. Gemeente Velsen heeft de financiering voor het programma voor 1 jaar toegekend. In de begroting nemen wij de formatieplaatsen en de financiering van dit programma op. De financiering voor de programma is incidenteel. Om te zorgen voor een duurzaam programma, is inzet van vaste formatie wenselijk. Wanneer financiering hiervoor niet gecontinueerd wordt, is het risico dat er kosten zijn gepaard bij het herplaatsen of afvloeien van formatie.

9.10 Boventallig verlof

In het principe akkoord zijn afspraken gemaakt over de harmonisatie van het verlof. Ter ondersteuning van het vitaliteitsbeleid krijgen alle medewerkers vanaf 1 januari 2022 de mogelijkheid om bovenwettelijk verlof te sparen. Dit verlofsparen geeft medewerkers meer mogelijkheden om vrije tijd af te stemmen op specifieke wensen. Deze extra mogelijkheid tot verlofsparen kan leiden een stijging van het verlofsaldo.

9.11 Uitkomsten Commissie Van Aartsen

Een van de aanbevelingen van de Commissie Van Aartsen is te komen tot een Landelijke normfinanciering in plaats van lokale outputfinanciering. ODIJmond heeft geen outputfinanciering maar een inputfinanciering. Uit onderzoek blijkt dat als we onze financiering omrekenen naar euro per inwoner, wij aan de onderkant van de omgevingsdiensten zitten. Dit betekent dat er een risico bestaat dat een landelijke normfinanciering een stijging van de tarieven met zich mee brengt.

De commissie realiseert zich dat dit een beperking in de vrijheid van het budget van lokale en regionale overheid betekent en daarmee een ingreep in de gegroeide financiële verhoudingen tussen overheden. Toch is het noodzakelijk om toezicht en handhaving effectief te laten zijn en meer milieuschade in de toekomst te voorkomen. Omdat dit ook een nationaal belang is, moet het Rijk bijdragen aan de financiering van de omgevingsdiensten. Ten tijde van het opstellen van deze kadernota is niets bekend over financiering van het Rijk en is dit onzeker.

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

10 Begroting 2024 en verder

Belangrijkste uitgangspunt voor de begroting 2023 én de meerjarenraming 2024-2026, is dat deze sluitend is en voorziet in maatregelen die ook op langere termijn een sluitende begroting waarborgen. Een sluitende begroting vereist een evenwicht tussen de baten en de lasten. Nadat de lasten verminderd zijn met de baten uit dienstverleningsovereenkomsten, projecten en overige baten, resteert de bijdrage van de deelnemers. Deze baten zijn kostprijsafhankelijk en zijn daarom van dezelfde ontwikkelingsfactoren afhankelijk. Zo zijn de baten en de lasten vooral afhankelijk van de ontwikkeling van het totale volume van de dienstverlening. Ook de te hanteren indexering heeft invloed op de baten en lasten.

In lijn met de lange termijnvisie van het CPB, wordt er verwacht dat de economie beperkt aantrekt in de aankomende jaren. Hierdoor zetten wij ook in op een beperkte loon- en prijsontwikkeling. De voorlopige percentages worden uiteindelijk verrekend in de Kadernota 2024 en de definitieve worden berekend in de Kadernota 2025.

odijmond
OMGEVINGSDIENST IJMOND

Postbus 325
1940 AH Beverwijk
0251–263 863
info@odijmond.nl
www.odijmond.nl

5 januari 2022 | versie 1.0
Beeld: Stockfoto’s en foto’s beeldbank ODIJmond

Algemene ontwikkelingen bij de omgevingsdiensten

Maatschappelijke opgaven in relatie tot arbeidsmarkt

We constateren dat de samenhang tussen grote maatschappelijke opgaven toeneemt, waardoor het werk van de omgevingsdiensten niet alleen in omvang meer wordt, maar door de complexiteit ook andere competenties en kwaliteiten vraagt. Daardoor is er veel behoefte, maar ook veel concurrentie om geschikte arbeidskrachten.

Voor de specialistische functies is het voor de omgevingsdiensten zeer lastig om gekwalificeerd personeel te werven. Ook het behoud van huidig personeel vraagt met deze krapte op de arbeidsmarkt om meer aandacht en inzet dan voorheen. Gezien het aantal grote opgaves, zoals de energietransitie, klimaatadaptatie, het stikstof dossier, de integrale gebiedsontwikkeling en het verder reduceren van zeer zorgwekkende stoffen (ZZS), kan dit leiden tot knelpunten in de uitvoering en zal het in de uitvoering een uitdaging worden om alle ambities van deze maatschappelijke opgaven waar te maken.

Versterking VTH-stelsel

De adviezen uit het rapport 'Om de leefomgeving' van de adviescommissie vergunningverlening, toezicht en handhaving (commissie Van Aartsen) hebben geleid tot een interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel (IBP VTH). Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat voert hierover de regie in samenwerking met de VNG, het IPO, Omgevingsdienst NL en het ministerie van Justitie en Veiligheid. Het programma bestaat uit zes pijlers/projecten waarbinnen de komende twee jaar de adviezen van Van Aartsen worden uitgewerkt.

De provincie Noord-Holland is via het IPO betrokken bij de invulling en uitwerking van de projecten vanuit het IBP VTH. De provincie heeft het initiatief genomen om de opvolging van Van Aartsen binnen Noord-Holland gezamenlijk met de omgevingsdiensten op te pakken.

Invoering Omgevingswet

Het kabinet heeft besloten de Omgevingswet per 1 januari 2023 in te voeren. De provincie, de gemeenten en de omgevingsdiensten zijn al geruime tijd bezig met de voorbereiding hiervan. In relatie tot de uitvoering van onze taken door de omgevingsdiensten heeft de overdracht van de bodemtaken van de provincie naar de gemeenten onze nadrukkelijke aandacht (zogenaamde 'warme overdracht').

Energiebesparingsakkoord

Op initiatief van de provincie zijn de omgevingsdiensten bezig met het uitvoeren van het energiebesparingsakkoord, waarin ze samen met de gemeenten afspraken maken om bedrijven te stimuleren energie te besparen.

Omgevingsdienst Flevoland en Gooi & Vechtstreek / Omgevingsdienst IJmond

Bij deze twee omgevingsdiensten zijn op dit moment – anders dan de genoemde algemene ontwikkelingen – geen noemenswaardige ontwikkelingen in relatie tot de uitvoering van onze taken.

Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

Stikstof

Vanaf 2019 is de stikstofproblematiek één van de belangrijkste prioriteiten van ons college geweest en is er veel werk verzet om deze problematiek aan te pakken. Ook in dit nieuwe jaar en verder zal de stikstofproblematiek ons voor uitdagingen plaatsen. De Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) voert voor de provincie de vergunningverlening, toezicht en handhaving uit op het gebied van de Wet natuurbescherming waaronder stikstof. Om alle taken goed te kunnen uitvoeren, zijn structureel extra middelen nodig. Voor de jaren 2020 tot en met 2022 zijn extra middelen toegekend. In de Kadernota 2023 van de OD NHN was een p.m.-post opgenomen. Op verzoek van de provincie heeft een evaluatie plaats gevonden om te beoordelen hoeveel extra budget structureel nodig is vanaf 2023. Uit deze evaluatie blijkt dat structureel een bedrag van € 1.431.000 nodig is. Deze extra middelen zijn in deze begroting 2023 van de OD NHN verwerkt onder voorbehoud van positieve besluitvorming door de Provinciale Staten op 4 juli 2022 over de Kaderbrief 2023 van de provincie.

Bedrijfsvoering

Ontwikkeling arbeidsmarkt

Om zoveel mogelijk te voorzien in de vraag naar personeel wordt ingezet op nieuwe medewerkers in de vorm van een *traineeship*. Het doel is *young potentials* binnen te halen en te behouden door vakgerichte trainingen aan te bieden. Naast het organiseren van *traineeships* wordt gedurende het werving- en selectieproces ook steeds vaker gekozen voor schoolverlaters met inzet van scholing en opleiding gecombineerd met kennisdeling vanuit de eigen medewerkers.

Financieringsvorm

Op dit moment werkt de OD NHN volgens een lumpsumfinanciering. Op 1 juli 2021 is een pilot gestart van een jaar, waarbij outputgericht wordt gewerkt. Aan het eind van de pilotfase wordt in kaart gebracht wat de mogelijke financiële gevolgen zijn per deelnemer van outputfinanciering. Dan besluit het algemeen bestuur welke financieringswijze de OD NHN in de toekomst hanteert. Hierbij worden ook de ontwikkelingen rondom het advies van commissie van Aartsen (normfinanciering) op de voet gevolgd.

Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

Tata Steel

De uitvoering van de ambities uit het Programma Tata Steel 2020-2050 en de Roadmap Plus hebben de volle aandacht. Naast het aanscherpen van vergunningen, het versnellen van processen, de intensivering van toezicht en handhaving is de zichtbaarheid en aanspreekbaarheid voor de inwoners van de IJmond verder vergroot door een fysiek loket in Wijk aan Zee. Door de versnelde transitie naar 'groen staal' (het gebruik van waterstof in de ijzer- en staalproductie) zijn er forse investeringen nodig in kennis en capaciteit om op tijd vergunningsaanvragen te kunnen beoordelen en af te handelen. Dit geldt ook voor de bouwfase van nieuwe installaties met betrekking tot goed (bouw)toezicht en waar nodig handhavend optreden.

Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)

Aan bedrijven die met deze uitstoot te maken hebben wordt gevraagd om vermijdings- en reductieplannen op te stellen om de uitstoot te minimaliseren. Deze plannen worden door de Omgevingsdienst beoordeeld. De beoordeling kan aanleiding zijn tot een gesprek met deze bedrijven met als doel de uitstoot maximaal te reduceren.

Energietransitie

De energietransitie komt in een fase waarin het beleid naar de uitvoering wordt omgezet. De verduurzaming van de industrie en de klimaatopgaven vraagt om een andere manier van werken, onder meer door het projectmatig aanpakken van ontwikkelingen vanuit een breder perspectief dan de vergunningsaanvraag van één bedrijf.

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
dhr. A.W. Voordenhout
CZ/FIN

Telefoonnummer +31235143137
voordenhouta@noord-holland.nl

Verzenddatum
25 MEI 2022

Kenmerk
805610/1839154

Uw kenmerk

Betreft: Omgevingsdienst IJmond

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande statenvoordracht, met het bijbehorende ontwerpbesluit, over de begrotingswijziging 2022, de ontwerpbegroting 2023 en de jaarstukken 2021 van de Omgevingsdienst IJmond. Tevens is bijgevoegd de Kadernota 2023 en een overzicht van actuele ontwikkelingen bij de Omgevingsdiensten.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
R.M. Bergkamp

voorzitter
A.Th.H. van Dijk

6 bijlagen:

Voordracht

Begrotingswijziging 2022

Ontwerpbegroting 2023

Jaarstukken 2021

Kadernota 2023

Overzicht ontwikkelingen

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 24 mei 2022

Onderwerp: Zienswijze op de begrotingswijziging 2022, de ontwerpbegroting 2023 en de jaarstukken 2021 van de Omgevingsdienst IJmond

Kenmerk: 805610/1839154

Bijlagen:

1. Begrotingswijziging 2022
2. Ontwerpbegroting 2023
3. Jaarstukken 2021

1. Inleiding

Het Dagelijks Bestuur (DB) van de Omgevingsdienst IJmond (hierna: ODIJ) heeft ingestemd met de begrotingswijziging 2022, de ontwerpbegroting 2023 en de jaarstukken 2021. Wij ontvingen het verzoek deze documenten door te zenden aan uw Staten voor eventuele zienswijzen.

Provinciale Staten hebben in de gemeenschappelijke regeling ODIJ een kaderstellende en controlerende rol. Vanuit die verantwoordelijkheid kunnen Provinciale Staten een zienswijze kenbaar maken aan het DB van de ODIJ. Op grond van artikel 59 van de Wet gemeenschappelijke regelingen en artikel 29 van de Gemeenschappelijke Regeling ODIJ worden de gemeenteraden en Provinciale Staten van de deelnemende gemeenten en provincie in de gelegenheid gesteld om hun zienswijze kenbaar te maken over de begrotingswijziging 2022, de ontwerpbegroting 2023 en de jaarstukken 2021 van de ODIJ.

De ontvangen zienswijzen worden in het DB besproken en van een reactie voorzien. Het DB biedt de (eventueel gewijzigde) stukken vervolgens ter vaststelling aan het Algemeen Bestuur van de ODIJ aan.

Begrotingswijziging 2022

Dit betreft de tweede begrotingswijziging 2022. Op 15 december 2021 heeft het AB de gewijzigde begroting 2022 vastgesteld. Deze wijziging werd gedaan om het eerste uitstel van de

Omgevingswet (hierna OW) in de begroting te verwerken. Deze eerste begrotingswijziging had geen invloed op het tarief. Omdat de OW is uitgesteld naar 1 januari 2023 en het CAO principeakkoord bekrachtigd is, volgt thans een tweede begrotingswijziging.

In deze tweede begrotingswijziging 2022 zijn de volgende ontwikkelingen verwerkt:

1. Een volgend uitstel van de OW naar 1 januari 2023;
2. Het bekrachtigen van het principeakkoord voor de CAO;
3. De verlenging van de dienstverleningsovereenkomst met gemeente Uitgeest;
4. Het intrekken van de opzegging van de plustaken van de gemeente Purmerend (voormalig gemeente Beemster);
5. De vaststelling van de extra bijdrage voor BWT van gemeente Zandvoort;
6. Het vaststellen van het Programma Gezondheid & Luchtkwaliteit IJmond door de gemeenten Velsen, Beverwijk en Heemskerk;
7. Investeringen in onze ICT systemen;
8. Gedeeltelijke vennootschapsbelasting;
9. Uitbreiding taken voor bodem gemeente Haarlem;
10. Gemeente Beverwijk Verduurzaming bedrijven (Greenbiz IJmond);
11. Verplichte aansluiting op Inspectieview;
12. Update van onze projecten en subsidiebijdragen.

De bijdrage van de provincie Noord-Holland in de oorspronkelijke begroting 2022 bedroeg € 112.889 voor de VTH-plustaken. In deze tweede begrotingswijziging 2022 is € 115.116 opgenomen voor de VTH-plustaken en € 964.456 voor de bodemtoezichttaken.

Ontwerpbegroting 2023

Uit de ontwerpbegroting 2023 blijkt een bijdrage van de Provincie Noord-Holland aan de ODIJ ten bedrage van € 117.789 voor de VTH-plustaken. De bijdrage voor de bodemtoezichttaken vervalt vanwege de verwachte wijzigingen in de Omgevingswet.

Jaarstukken 2021

Het boekjaar 2021 wordt afgesloten met een positief resultaat ad € 160.362. Er ligt nog geen voorstel resultaatsbestemming. Naar verwachting zal dit op het AB van 13 juli 2022 worden besproken.

Een dotatie van een deel van het resultaat aan de Algemene Reserve ligt voor de hand aangezien de beschikbare weerstandscapaciteit ultimo 2021 slechts 80% van de in kaart gebrachte risico's dekt.

2. Zienswijze op de begrotingswijziging 2022, de ontwerpbegroting 2023 en de jaarstukken 2021

Aangezien er geen inhoudelijke opmerkingen zijn bij de begrotingswijziging 2022, de ontwerpbegroting 2023 en de jaarstukken 2021 stellen wij u voor om de ODIJ te berichten dat er geen zienswijze wordt ingediend.

3. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

mw. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 34-2022

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 24 mei 2022;

besluiten:

1. Geen gebruik te maken van de mogelijkheid om een zienswijze op de begrotingswijziging 2022, de ontwerpbegroting 2023 en de jaarstukken 2021 van de Omgevingsdienst IJmond in te dienen.

Haarlem, **4** juli 2022

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

statengriffier,

Provincie Noord-Holland

Advies aan Provinciale Staten

Uw contactpersoon
J.Faber
AD/STG

Doorkiesnummer +31235145778
jesca.faber@noord-holland.nl

Tbv Statenvergadering d.d **4 juli 2022**
Commissie NLG
Datum commissievergadering **13 juni 2022**

23 juni 2022

Onderwerp: **Advies commissie NLG bij voordrachten 33, 34, 35 en 36 Zienswijzen financiële stukken omgevingsdiensten NZKG, IJmond, NHN OGFV.**

De commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid adviseert de voordrachten 33, 34, 35 en 36 zienswijzen financiële stukken omgevingsdiensten NZKG, IJmond, NHN en OGFV, als hamerstukken door te geleiden naar de PS vergadering van 4 juli 2022.

Uittreksel van het concept-verslag NLG 13-06-2022:

5. A-agenda Leefbaarheid, Gezondheid en Milieu

5.a Gezondheid en Leefbaarheid: zienswijzen financiële stukken omgevingsdiensten
5.a.1 Voordracht Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied begroting 2023
5.a.2 Voordracht Omgevingsdienst IJmond begroting 2023
5.a.3 Voordracht Zienswijze op de 2de Begrotingswijziging 2022, Begroting 2023 en de voorlopige Jaarrekening 2021 van de Omgevingsdienst Flevoland en Gooi en Vechtstreek (OFGV)
5.a.4 Voordracht Zienswijze op de Begroting 2023 en de Jaarstukken 2021 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

De **voorzitter** heropent de vergadering. De financiële stukken van de vier Omgevingsdiensten worden gevoegd behandeld. De voorzitter geeft het woord aan de Statenleden voor hun inbreng in eerste termijn.

Eerste termijn

Mevrouw **De Groot** (SP) heeft een heel korte bijdrage. Over de meeste stukken heeft zij niet zoveel te zeggen, maar wel over de voordracht van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. De SP is er heel erg in geïnteresseerd waarom grote bedragen worden gerestitueerd aan de deelnemers met betrekking tot de milieutaken (ca. €2 miljoen en nog meer), en aan de deelnemers aan de VTH+-taken (€59.000 en nog meer). Is het niet verstandiger om deze bedragen toe te voegen aan de algemene reserve? Een en ander zou natuurlijk heel mooi zijn vanwege de stikstofproblematiek.

Mevrouw **Gonggrijp** (D66) meent dat bij het lezen van de stukken duidelijk wordt dat er ontzettend veel afkomt op de Omgevingsdiensten. Zij heeft het dan niet alleen over de invoering van de Omgevingswet, maar ook over de energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie et cetera. Eigenlijk zijn de OD's onmisbaar in de deze opgaven. Zij vormen een belangrijke schakel in het tempo waarmee het allemaal met elkaar kan worden gerealiseerd. Financiële stukken zijn heel belangrijk, maar geven eigenlijk niet één-op-één antwoord op de vraag of deze financiële middelen ook kunnen zorgen dat er voldoende expertise aanwezig is om te zorgen dat er bijvoorbeeld vergunningen rond circulaire economie kunnen worden gegeven. Hoe wordt er gekeken naar deze grote opgave richting de Omgevingsdienst? Denkt gedeputeerde dat er genoeg menskracht en genoeg kennis aanwezig zijn om te zorgen dat de Omgevingsdiensten hun rol goed kunnen pakken en kunnen zorgen dat de samenleving de gewenste stappen kan maken?

Statenlid **Kostic** (PvdD) komt allereerst op de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord, die gaat over soortenbescherming. De Partij voor de Dieren krijgt heel veel meldingen binnen van mensen die heel veel misstanden op dat terrein zien. Tegelijkertijd weten deze mensen niet waar ze het dan moeten melden. En als ze het melden, wordt het niet goed opgepakt. Statenlid Kostic vermoedt dat het iets met de capaciteit te maken heeft. Willen GS hier extra aandacht voor vragen bij de OD's? Als de OD's hiermee krap komt te zitten, kunnen GS gerust naar PS terugkomen om tezamen te kijken naar de mogelijkheden. Daarmee is het voor de burgers duidelijk dat als zij overtredingen van de Wet natuurbescherming zien, bijvoorbeeld stroperijen, waar zij moeten zijn.

Eerder kwam uit het Randstedelijke Rekenkamerrapport naar voren dat de OD onvoldoende capaciteit heeft om de waterdoelen te borgen. Als het goed is, is dat nu verwerkt. Is intern met de OD besproken hoe het mogelijk was dat het pas in voornoemd rapport naar buiten komt, in plaats van dat een medewerker van de OD gewoon naar GS stapt en zegt: "*Goh, we moeten toch best veel doen. Misschien moet er meer geld bij*"?

Mevrouw **Hoogendoorn** (CU) merkt op dat het zeer lastig is om gekwalificeerd personeel te werven. Dat is toch best zorgelijk? Er is ook binnenkort geen zicht op verbetering. Natuurlijk weet men dit al even, maar er staat zoveel op stapel. Als er geen mensen zijn om een en ander te monitoren, aan te sturen en te handhaven, moeten de OD's dan op deze manier doorgaan? In aansluiting op wat Statenlid Kostic net zei, vraagt mevrouw Hoogendoorn zich af of je niet eerst moet kijken naar wat je wél kan met de mensen die je hebt, voordat er weer taken bijkomen. Is het niet beter om alles zo te organiseren dat het eerst lukt om de opgave te realiseren, opdat dat in elk geval geborgd is?

De heer **Roosendaal** (VVD) geeft aan dat ook de VVD zich kan vinden in de financiële stukken. Dat gezegd hebbende, pleit de partij ervoor om de samenwerking en de taakverdeling van de verschillende OD's op periodieke basis te evalueren. De totale uitgaven groeien sneller dan de inkomsten van de provincie. Er zijn altijd mogelijkheden om effectiever en efficiënter te opereren, zeker als het stof van extra verantwoordelijkheden is neergedaald en de gemeenschappelijke problemen op het gebied van bijvoorbeeld het vinden van gekwalificeerde medewerkers gedeeld zijn. Wanneer plant het college een grondige evaluatie van de opzet en werking van de OD's in het licht van de toenemende taken?

Mevrouw **Jellema** (PvdA) merkt op dat de constante bij alle OD's is dat ze maar zitten te wachten op de Omgevingswet, die al meerdere keren is uitgesteld. Hierdoor hebben ze nog steeds te maken met meerkosten, bijvoorbeeld voor de bodemtaken. Mevrouw Jellema snapt dat de gedeputeerde ook niet weet of de Omgevingswet op 1 januari a.s. nu echt doorgaat. Het digitale stelsel kan het allemaal wellicht

enigszins ophouden. Kan er iets over worden gezegd? Anders is het voor de OD's een bodemloze put van oneigenlijke taken die ze nog steeds uitvoeren.

De **voorzitter** bedankt de Statenleden voor hun inbreng in eerste termijn en geeft het woord aan de gedeputeerden voor hun beantwoording.

Beantwoording door gedeputeerde **Stigter** (GL):
Er is een aantal vragen gesteld door de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. Het "*overgeblevene*" geld heeft te maken met het niet besteden van de uren die wel besteld waren, voor een heel groot deel overigens van de provincie. Op dat moment kon men eigenlijk nog voldoende mensen vinden die die taken moesten uitvoeren. De middelen zijn niet teruggehaald, maar zijn eigenlijk nog steeds gereserveerd om uit te geven aan de taken die bij de OD worden neergelegd. Er was geen aanleiding om de algemene reserve op dat punt aan te vullen, omdat die eigenlijk voldoende gevuld is op dit gebied.

In algemene zin gaan vele taken richting de Omgevingsdiensten. Dat gebeurt niet omdat de OD's zelf willen groeien, maar omdat de provincie ziet dat gezondheid, veiligheid en stikstof allemaal vraagstukken zijn die hoog op de politiek-maatschappelijke agenda staan. De opdrachtgevers van de Omgevingsdiensten -- dat zijn de gemeenten en de provincies -- vertalen dat naar extra opdrachten. Ze groeien dus niet autonoom, zegt gedeputeerde in antwoord op de heer Roosendaal. De provincie vraagt de OD's immers om dat te gaan doen.

In de praktijk loopt de provincie aan tegen het gegeven dat het vaak technisch geschoolde en juridisch geschoolde mensen betreft, die in welke sector dan ook op dit moment heel lastig vindbaar zijn. Je ziet terug dat er geen uitgaven worden gedaan door de Omgevingsdienst. Dat geldt niet alleen voor Noord-Holland Noord, maar ook voor de andere Omgevingsdiensten. Het vraagt creativiteit om ervoor te zorgen dat de taken uiteindelijk wel uitgevoerd gaan worden. Het is geen keuze. Het zijn wettelijke taken die uitgevoerd moeten gaan worden. Een van de mogelijkheden is dat Omgevingsdiensten nog meer gaan samenwerken. Dat gebeurt nu al heel veel op basis van inhoud en kennisuitwisseling. Gedeputeerden Olthof en Stigter voeren al langere tijd dat gesprek. Zou dat niet ook moeten gebeuren op het punt van ICT, digitale systemen of het delen van medewerkers die heel beperkt beschikbaar zijn? Binnenkort vindt opnieuw een gesprek plaats met de vier directeuren van de Omgevingsdiensten, omdat gedeputeerden vinden dat er echt wel een tandje bij moet, omdat er anders "*taakverwaarlozing*" ontstaat. Dat is een heel zwaar woord, maar op het moment dat je stelselmatig niet de mensen hebt die het werk moeten gaan doen, gaan er op een gegeven moment gaten vallen. Dat kan niet de bedoeling zijn.

In antwoord op de vraag van Statenlid Kostic (PvdD) merkt gedeputeerde op dat onderhavig agendapunt met name over de begroting gaat. Desalniettemin zal hij nog één keer vertellen hoe het met de soortenbescherming staat. De waterdoelen zijn inderdaad gecorrigeerd, maar in algemene zin ontvangen GS natuurlijk regelmatig bestuurlijke signalen over de uitvoering van de taken. Het had dus iets kunnen zijn wat niet bij zulke signalen meegenomen had kunnen worden, zoals GS regelmatig signalen krijgen over Tata, stikstof of wat dan ook. Zij betrekken dat vervolgens ook wel bij de opdrachtverlening. Soortenbescherming zat er tot nu toe niet in en een en ander is daarop gecorrigeerd. In algemene zin loopt de signalering heel erg goed.

> Statenlid **Kostic** (PvdD) vraagt hoe het kan dat het niet via de geëigende weg is gegaan en dat het uiteindelijk naar buiten moest komen via blijkbaar een werknemer van de OD in een gesprek met de

Randstedelijke Rekenkamer. Is daarover gesproken?

Gedeputeerde **Stigter** weet dat in algemene zin niet. Hij gaf net aan dat signalen uit de organisatie over waar men tegen aanloopt bij de uitvoering van de taken of anderszins bij GS komen via de bestuurlijke signalering.

In aanvulling op de vraag van de heer Roosendaal (VVD) heeft gedeputeerde Stigter iets gezegd over het efficiënt en effectief opereren van de Omgevingsdiensten. De toename is vooral te wijten aan het feit dat er veel meer taken naar de OD's worden geschoven, niet omdat ze niet efficiënt zouden werken. Juist omdat men steeds meer zal gaan vragen van de OD's, zullen efficiency en effectiviteit wel een belangrijk aandachtspunt blijven in het overleg met de OD's. Op dit moment is niet in een formele evaluatie van de OD's voorzien. De commissie-Van Aartsen heeft over heel Nederland gekeken hoe het met het stelsel van de Omgevingsdiensten werkt. Daaruit blijkt dat het in Noord-Holland eigenlijk best goed loopt. De basistaken zijn belegd bij de Omgevingsdiensten en worden op een behoorlijk adequate manier uitgevoerd. Een aantal belangrijke aandachtspunten van de commissie-Van Aartsen sloeg vooral op de gebieden buiten Noord-Holland. Niettemin zijn de bemensing en de kwetsbaarheid afhankelijk van de gemeentelijke begrotingen ook hier een belangrijk aandachtspunt. Het college heeft in ieder geval besloten om te kijken naar het totaalplaatje van de Omgevingsdiensten, inclusief het financiële beslag dat het met zich meebrengt, ook in historisch perspectief.

> De **Roosendaal** (VVD) kan zich vinden in het laatste deel van de beantwoording. Hij wil de Omgevingsdiensten niet zozeer betichten van inefficiëntie. Maar juist omdat ze wat taken op zich af krijgen, het steeds gespecialiseerder wordt en er zulke gaten vallen, lijkt het hem zinvol om te kijken hoe je beter met elkaar kunt samenwerken om dat op te pakken.

Gedeputeerde **Stigter** vindt de bijdrage van de heer Roosendaal (VVD) verstandig.
Mevrouw Jellema (PvdA) vroeg naar de Omgevingswet. Deze was voorzien voor 1 januari 2023. Dat is nog steeds de formele lijn zoals die door de minister wordt onderkend. De Eerste Kamer heeft thans een debat over de vraag of DSO wel voldoende stabiel is om dat ook daadwerkelijk per 1 januari a.s. te gaan doen. Volgende week vindt nog een aanvullend gesprek plaats tussen de verantwoordelijk minister en de Eerste Kamer.

Een aantal verzoeken richting de minister op dat vlak maken het eerlijk gezegd wel onzeker. Op het moment dat je nog een hele check laat uitvoeren en de decentrale overheden vervolgens nog een half jaar moeten testen, red je dat dus niet meer. Vanuit de gezamenlijke overheden komt nog wel een signaal richting de Eerste Kamer en de minister dat het onderwerp heel belangrijk wordt bevonden. Op een gegeven moment gaat de energie er een beetje uit als de ingangsdatum wederom wordt uitgesteld. Dat signaal zullen GS nogmaals uitbrengen richting de Eerste Kamer. DSO is wel een zorgenpunt, maar op een gegeven moment kun je niet alle risico's en onzekerheden uitsluiten en moet je gewoon maar beginnen en de afspraak maken met elkaar dat je gaandeweg dingen gaat aanpassen en corrigeren.

> Statenlid **Kostic** (PvdD) meent dat gedeputeerde een vraag is vergeten over de Wet natuurbescherming en in het bijzonder de soortenbescherming. Daar gaat de OD van gedeputeerde immers over.

Gedeputeerde **Stigter** antwoordt dat hij in zijn eerste reactie eigenlijk deze vraag bedoelde. Hij zal hem op

deze manier even doorpassen. Het agendapunt heeft weliswaar betrekking op de begrotingsbehandeling, maar omdat het een relatief overzichtelijke vraag betreft, is gedeputeerde bereid om deze door te geven.

> Mevrouw **De Groot** (SP) komt terug op de vraag over de bedragen die worden gerestitueerd aan de deelnemers. Wie worden er dan bedoeld met de "*deelnemers*"? Zij neemt aan dat het ook de gemeenten en de provincies betreft.

Gedeputeerde **Stigter** beaamt dat daarmee de gemeenten en provincies worden bedoeld.

> Mevrouw **De Groot** (SP) meent dat het geld dan toch niet blijft staan, maar dat het gewoon wordt teruggebracht.

Gedeputeerde **Stigter** geeft aan dat het geld niet bij de OD blijft staan, maar dat het wordt teruggebracht naar de deelnemers. Vervolgens wordt besloten om dezelfde bedragen beschikbaar te stellen voor dezelfde taakuitvoering. Dat komt er eigenlijk bij ten opzichte van hetgeen is overgedragen. Kortom, het geld blijft beschikbaar, maar gaat wel terug naar de deelnemers.

> Mevrouw **De Groot** (SP) is ook lid van de gemeenteraad. Maar zodra er geld terugkomt, storten de gemeenteraadsleden zich als aasgieren bovenop dat bedrag.

Gedeputeerde **Stigter** meent dat dat dan vooral iets zegt over de raadsleden en over de Statenleden, die verantwoordelijkheid nemen om de belangrijke taken te blijven uitvoeren.

Beantwoording door gedeputeerde **Olthof** (PvdA):
Gedeputeerde Olthof heeft niet heel veel aan te merken, maar wil wel aansluiten op het laatste punt van mevrouw De Groot (SP). Er zijn ook Statenleden die een positief rekeningresultaat direct ergens anders voor zouden willen inzetten. Hij wil er derhalve voor oppassen dat alleen de raadsleden daarvan beticht worden.

Gedeputeerde Olthof komt nog even terug op de vraag van mevrouw Hoogendoorn (CU) of je niet eerst moet kijken naar wat je wél kan met de mensen die je hebt, voordat er weer taken bijkomen. De provincie is aan zet wat betreft hetgeen zij zelf aan extra's vraagt. Tegelijkertijd zijn er wettelijke taken. De Omgevingsdienst kan niet zeggen: "*Nou, deze vergunningen doen we even niet*", of: "*Dit handhaven we even niet.*" Dat is wel het lastige, omdat vanuit de rijksoverheid op het gebied van klimaat en energie zo veel extra's op de provincie afkomt. Gedeputeerde Olthof deelt derhalve de zorg van andere partijen over het op orde houden van de kwaliteit en de capaciteit. Gedeputeerde Stigter heeft hier al een en ander over opgemerkt, ook als het gaat over de samenwerking.

Over de kwaliteit van het water is eerder al een signaal afgegeven. Er is ook al eens over gesproken. In het Rekenkamerrapport is het maar heel beperkt onderbouwd. Er is nog wel wat discussie over geweest. Het betreft uiteindelijk 1fte, waar invulling aan is gegeven. Had het niet explicieter moeten zijn en hadden GS erop moeten doorvragen?

Gedeputeerde heeft nog een aanvullend punt richting de Partij van de Arbeid ten aanzien van de bodem en oneigenlijke taken. De Omgevingswet is nog onduidelijk, maar GS zijn ook in gesprek met het Rijk over de financiering van de apparaatskosten voor de bodem, waarbij vooral de gemeenten straks weer aan de lat staan. In de begroting wordt het steeds vooruitgeschoven, omdat een deel van het provinciaal budget

overgaat op de gemeenten. Althans, de gemeenten moeten het gaan betalen. Wat dat betreft hoopt gedeputeerde Olthof het met het Rijk goed in te vullen, om te zorgen dat de gemeenten comfort hebben. Als de taken dan overkomen, moeten de apparaatskosten voor de bodemtaken gefinancierd zijn.
Voor het overige heeft gedeputeerde Stigter alle vragen volledig beantwoord.

De **voorzitter** bedankt de gedeputeerden voor hun beantwoording en constateert dat er geen behoefte is aan een tweede termijn. Zij concludeert dat de commissie ermee instemt dat er geen zienswijze wordt ingediend. Het stuk zal als hamerstuk worden doorgeleid naar de PS-vergadering van 4 juli a.s.

Provincie Noord-Holland

PS-vergadering

Dossiernummer	9917
Extern Zaak ID	1836528
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	4 juli 2022
Agendapunt	8.e
Titel	OD-OFGV: Zienswijze PS op de voorlopige jaarrekening 2021, 2e begrotingswijziging 2022 en ontwerpbegroting 2023 van Omgevingsdienst Flevoland en Gooi en Vechtstreek (VD-35).
Organisatieonderdeel	CZ/FIN

Geagendeerd	Vergaderdatum
Ingekomen stukken ter kennisname	31 mei 2022
PS-vergadering	**4 juli 2022**

Toelichting

Het dagelijks bestuur van OFGV heeft de 2de Begrotingswijziging 2022, de Begroting 2023 en de voorlopige Jaarrekening 2021 aan de raden en Staten van haar deelnemers toegezonden, zodat deze een zienswijze op het stuk kunnen geven.

OMGEVINGSDIENST
FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

Verzendlijst gemeenteraad en Provinciale Staten

Verzenddatum	**Bijlagen**	**Kenmerk**
	3	2022 OFGV mdu01

Onderwerp:
2e begrotingswijziging 2022 en
Ontwerpbegroting 2023 OFGV

Geachte heer, mevrouw,

Gelet op artikel 23 van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (de GR-OFGV) vraagt het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst met deze brief om uw zienswijze op:

- de 2e begrotingswijziging 2022;
- de ontwerpbegroting 2023.

U heeft tot uiterlijk 9 mei 2022 de gelegenheid uw zienswijze aan ons kenbaar te maken. Dit is de uiterste datum om er voor zorg te kunnen dragen dat de begroting en begrotingswijziging inclusief zienswijzen tijdig worden geagendeerd voor de vergadering van het Algemeen Bestuur. De zienswijzetermijn is in overeenstemming met artikel 35 van de Wet op de Gemeenschappelijke Regelingen. Hierin is gesteld dat de zienswijzetermijn minimaal 8 weken is.

De zienswijze kunt u richten aan Het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek, postbus 2341, 8203 AH LELYSTAD. U kunt deze ook digitaal indienen via info@ofgv.nl.

2e begrotingswijziging 2022
Aan uw raden en Staten wordt voor zienswijze voorgelegd de financiële gevolgen van:

- de structurele takeninbreng door de gemeenten Blaricum, Laren, Lelystad en Urk;
- de structurele verhoging voor het verhogen van de kosten voor het meetnetbeheer voor Flevoland;
- de financiering van de Bodemtaken die door het uitstellen van de invoeringsdatum van de Omgevingswet nog heel 2022 bij de provincies blijven liggen en derhalve door hen gefinancierd worden;
- de dotatie aan de “Bestemmingsreserve Weesp uittreding uit de GR” in verband met de te ontvangen afkoopsom van de gemeente Amsterdam;
- de incidentele financiering van de projectkosten ter voorbereiding op de Omgevingswet. Door het uitstellen van de invoeringsdatum stijgen deze voorbereidingskosten bij de OFGV.

De wijzigingen zijn in de bijlage toegelicht en zijn opgenomen in de begroting 2023 die gelijktijdig aan u is verzonden.

Ontwerpbegroting 2023
Bij het opstellen van de ontwerpbegroting 2023, welke is bijgesloten, is uitgegaan van de kaders die het Algemeen Bestuur op 9 februari 2022 heeft vastgesteld. De Kadernota 2023 is ter informatie bij deze brief gevoegd.

Een gelijkluidende brief is gezonden aan de gemeenteraden van alle 12 deelnemende gemeenten en aan Provinciale Staten van de twee deelnemende provincies. De colleges van deze 14 partijen ontvangen een afschrift van deze brief.

Hoogachtend,
Namens het Dagelijks Bestuur van de
Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek

mw. C.W. Smelik
Voorzitter Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek

OMGEVINGSDIENST
FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

Toelichting 2e Begrotingswijziging 2022

1a	Structurele verhoging van de bijdrage van Laren met € 6.680 in verband met de uitvoering van het toezicht op asbestsanering.	
	Argument	De bijdrage van Laren te verdelen aan de lastenkant tussen budgetten conform vaste begrotingssystematiek: • € 6.073 – salarissen (directe personeelskosten en personele overhead) • € 61 – inhuur bij ziekte (1%) • € 304 – opleidingen (5%) • € 243 - algemene personeelskosten (4%)
	Kanttekening	De taak is overgedragen per 1 januari 2021. In 2021 is deze wijziging in de begroting incidenteel verwerkt bij de overige inkomsten. Vanaf 1 januari 2022 wordt de wijziging structureel in de begroting meegenomen.
1b	Structurele verhoging van de bijdrage van Blaricum met € 5.652 in verband met de uitvoering van het toezicht op asbestsanering.	
	Argument	De bijdrage van Blaricum te verdelen aan de lastenkant tussen budgetten conform vaste begrotingssystematiek: • € 5.138 – salarissen (directe personeelskosten en personele overhead) • € 51 – inhuur bij ziekte (1%) • € 257 – opleidingen (5%) • € 206 - algemene personeelskosten (4%)
	Kanttekening	De taak is overgedragen per 1 januari 2021. In 2021 is deze wijziging in de begroting incidenteel verwerkt bij de overige inkomsten. Vanaf 1 januari 2022 wordt de wijziging structureel in de begroting meegenomen.
1c	Structurele verhoging van de bijdrage van Lelystad met € 117.887 in verband met de structurele uitvoering van asbesttaken.	
	Argument	De bijdrage van Lelystad te verdelen aan de lastenkant tussen budgetten conform vaste begrotingssystematiek: • € 107.170 – salarissen (directe personeelskosten en personele overhead) • € 1.072 – inhuur bij ziekte (1%) • € 5.358 – opleidingen (5%) • € 4.287 - algemene personeelskosten (4%)

1d	Structurele verhoging van de bijdrage van Urk met € 10.402 in verband met de structurele uitvoering van asbesttaken.	
	Argument	De bijdrage van Urk te verdelen aan de lastenkant tussen budgetten conform vaste begrotingssystematiek: • € 9.456 – salarissen (directe personeelskosten en personele overhead) • € 95 – inhuur bij ziekte (1%) • € 473 – opleidingen (5%) • € 378 - algemene personeelskosten (4%)
1e	Structurele verhoging van de bijdrage van Flevoland met € 20.665 voor systeembeheer en onderhoud van het softwarepakket voor meetnetbeheer en validatie van kwantiteitsreeksen.	
	Argument	De wijziging betreft de structurele verhoging van de bijdrage van Flevoland aan het directe productiekosten budget. De bijdrage van Flevoland te verdelen aan de lastenkant: • € 20.665 – directe productiekosten Flevoland
	Kanttekening	De OFGV voert deze opdracht uit sinds 2020. De bijdrage is in 2020 en 2021 incidenteel verwerkt. Met ingang van 1 januari 2022 wordt deze bijdrage structureel in het budget directe productiekosten verwerkt. Deze wijziging heeft geen invloed op stemverhouding.
1f	Beslispunt	Terugdraaien van de verlaging van de bijdragen in 2022 voor de bodemtaken van de provincie Flevoland van € 140.232 en de provincie Noord-Holland van € 246.943.
	Argument	In de 1e begrotingswijziging van 2022 is de verlaging van de bijdragen van de provincies verwerkt in verband met de overgang van bodemtaken naar de gemeenten bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet. De Omgevingswet is uitgesteld naar 1 januari 2023. De provincies blijven daarom in 2022 betalen voor de bodemtaken.
1g	Beslispunt	Het doteren van € 469.489 aan de “Bestemmingsreserve Weesp uittreding uit de GR” in verband met de te ontvangen afkoopsom van de gemeente Amsterdam.
	Argument	Met de gemeente Weesp en de gemeente Amsterdam is een overeenkomst uittredingskosten OFGV-Weesp-Amsterdam opgesteld. De gemeente Amsterdam betaalt een eenmalige afkoopsom van € 469.489 ter dekking van frictiekosten en instandhoudingskosten.
	Argument	Op 24 november 2021 besloot het AB tot het instellen van de “Bestemmingsreserve Weesp uittreding uit de GR OFGV”. Toen is gemeld dat de dotatie aan deze reserve wordt meegenomen in de reguliere zienswijzeronde van het voorjaar 2022. De onttrekking wordt aan de raden en Staten voor zienswijzen voorgelegd bij het behandelen van het rekeningresultaat 2021.

1h	Beslispunt	Het verhogen van de partnerbijdragen met € 121.287 in 2022 en € 347.636 in 2023 in verband met de projectkosten van de Omgevingswet.
	Argument	Door het uitstel van de Omgevingswet naar 1 januari 2023 nemen de voorbereidingstijd en daarmee de voorbereidingskosten toe. Het AB vroeg op 9 februari 2022 de kosten hiervan inzichtelijk te maken. Zie voor een toelichting op de opbouw van die kosten bijlage 2 bij dit voorstel.

OMGEVINGSDIENST
FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

Bijlage 1. 2de Begrotingswijziging 2022

1.1 Baten reguliere begroting

Ten opzichte van de oorspronkelijke begroting 2022 zijn de bijdragen van de partners door de nieuwe bijdragen van de gemeenten Laren, Blaricum, Lelystad en Urk en de bijdragen van de provincies Flevoland en Noord-Holland als volgt veranderd, zie tabel hieronder. De incidentele bijdrage voor de voorbereiding op de Omgevingswet is verhoogd en voor alle partners procentueel berekend op basis van het begrotingstotaal.

		Vastgestelde begroting incl. index en OW	1e BW AB		Begroting na BW excl. OW	OW	na 1e BW	2e BW AB					Begroting na BW excl. OW	2e BW AB	na 2e BW
BATEN REGULIERE BUDGET			Bodemtaken	Weesp			Begroting	Laren	Blaricum	Lelystad	Urk	Bodemtaken		OW	Begroting
Nummer	Post	2022	2022					2022							
1	BIJDRAGEN DEELNEMERS EXCL. DPK														
1.1	Almere	€ 1.820.611	€ -89.567		€ 1.691.590	€ 38.478	€ 1.730.067						€ 1.691.590	€ 52.318	€ 1.743.908
1.2	Lelystad	€ 1.410.671	€ -73.624		€ 1.306.477	€ 29.718	€ 1.336.195			€ 117.887			€ 1.424.364	€ 44.053	€ 1.468.417
1.3	Zeewolde	€ 678.971	€ -31.683		€ 632.575	€ 14.389	€ 646.963						€ 632.575	€ 19.564	€ 652.139
1.4	Flevoland	€ 3.413.047	€ 140.232		€ 3.479.316	€ 79.142	€ 3.558.458					€ 140.232	€ 3.619.548	€ 111.946	€ 3.731.495
1.5	Urk	€ 374.073	€ -21.584		€ 344.382	€ 7.833	€ 352.216				€ 10.402		€ 354.784	€ 10.973	€ 365.757
1.6	Dronten	€ 1.304.187	€ -70.069		€ 1.205.855	€ 27.429	€ 1.233.284						€ 1.205.855	€ 37.295	€ 1.243.150
1.7	Noordoostpolder	€ 1.497.571	€ -117.460		€ 1.347.658	€ 30.654	€ 1.378.312						€ 1.347.658	€ 41.681	€ 1.389.338
1.8	Noord Holland	€ 73.340	€ 246.943		€ 318.694	€ 7.249	€ 325.943					€ 246.943	€ 565.637	€ 17.494	€ 583.131
1.9	Gooise Meren	€ 1.035.154	€ -107.098		€ 905.623	€ 20.600	€ 926.223						€ 905.623	€ 28.009	€ 933.633
1.10	Hilversum	€ 714.399	€ -106.936		€ 591.981	€ 13.465	€ 605.447						€ 591.981	€ 18.309	€ 610.290
1.11	Weesp	€ 363.722	€ -42.072	€ -250.386	€ 71.264	€ -	€ 71.264						€ 71.264	€ -	€ 71.264
1.12	Huizen	€ 268.368	€ -26.854		€ 235.698	€ 5.361	€ 241.060						€ 235.698	€ 7.290	€ 242.988
1.13	Wijdemeren	€ 609.863	€ -61.829		€ 534.819	€ 12.165	€ 546.984						€ 534.819	€ 16.541	€ 551.360
1.14	Blaricum	€ 136.360	€ -11.166		€ 122.238	€ 2.780	€ 125.019		€ 5.652				€ 127.890	€ 3.955	€ 131.846
1.15	Laren	€ 129.247	€ -14.408		€ 112.039	€ 2.548	€ 114.587	€ 6.680					€ 118.718	€ 3.672	€ 122.390
1.16	PM-post bodemtaken*	€ -	€ 387.175		€ 387.175	€ -	€ 387.175					€ -387.175	€ -	€ -	€ -
	Subtotaal	**€ 13.829.583**	**€ -**	**€ -250.386**	**€ 13.287.384**	**€ 291.813**	**€ 13.579.197**	**€ 6.680**	**€ 5.652**	**€ 117.887**	**€ 10.402**	**€ -**	**€ 13.428.005**	**€ 413.100**	**€ 13.841.105**
2	ANDERE BIJDRAGE														
2.6	Overige opbrengsten	€ 333.105			€ 333.105		€ 333.105						€ 333.105		€ 333.105
Totaal reguliere baten		**€ 14.162.687**	**€ -**	**€ -250.386**	**€ 13.620.489**	**€ 291.813**	**€ 13.912.301**	**€ 6.680**	**€ 5.652**	**€ 117.887**	**€ 10.402**	**€ -**	**€ 13.761.109**	**€ 413.100**	**€ 14.174.209**

OMGEVINGSDIENST
FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

1.2 Lasten reguliere begroting

De bijdragen van de gemeenten Laren, Blaricum, Lelystad en Urk en de verhoging van de projectkosten voor de invoering van de Omgevingswet zijn aan de lastenkant als volgt verdeeld:

		Vastgestelde begroting incl. index en OW	1e BW AB		Begroting na BW excl. OW	OW	na 1e BW	2e BW AB					Begroting na BW excl. OW	2e BW AB	na 2e BW
LASTEN REGULIERE BUDGET			Bodemtaken	Weesp			Begroting	Laren	Blaricum	Lelystad	Urk	Bodemtaken		OW	Begroting
Nummer	Post	2022	2022					2022							
1	**PERSONEEL**														
1.1a	Salarissen	€ 11.136.630		€ -227.624	€ 10.617.194	€ 291.813	€ 10.909.006	€ 6.073	€ 5.138	€ 107.170	€ 9.456		€ 10.745.030	€ 413.100	€ 11.158.130
1.1b	Samenwerking bedrijfsvoering	€ -			€ -	€ -	€ -						€ -	€ -	€ -
1.1c	Flexibele schil	€ 35.812			€ 35.812	€ -	€ 35.812						€ 35.812	€ -	€ 35.812
1.1d	Inhuur bij ziekte	€ 110.339		€ -2.276	€ 108.063	€ -	€ 108.063	€ 61	€ 51	€ 1.072	€ 95		€ 109.341	€ -	€ 109.341
	Subtotaal personeelskosten	€ 11.282.781	€ -	€ -229.900	€ 10.761.069	€ 291.813	€ 11.052.881	€ 6.133	€ 5.190	€ 108.241	€ 9.551		€ 10.890.184	€ 413.100	€ 11.303.284
1.2	Opleidingskosten	€ 403.157		€ -11.381	€ 391.775	€ -	€ 391.775	€ 304	€ 257	€ 5.358	€ 473		€ 398.167	€ -	€ 398.167
1.3	Algemene personeelskosten	€ 535.959		€ -9.105	€ 526.854	€ -	€ 526.854	€ 243	€ 206	€ 4.287	€ 378		€ 531.967	€ -	€ 531.967
3	**KAPITAALLASTEN**														
3.1	Afschrijving ICT	€ 120.931			€ 120.931		€ 120.931						€ 120.931		€ 120.931
3.2	Afschrijving Meubilair	€ 33.593			€ 33.593		€ 33.593						€ 33.593		€ 33.593
3.3	Afschrijving Verbouwing	€ 45.684			€ 45.684		€ 45.684						€ 45.684		€ 45.684
4	**INDIRECTE KOSTEN**														
4.1	Huisvesting (pandgebonden)	€ 341.521			€ 341.521		€ 341.521						€ 341.521		€ 341.521
4.2	Huisvesting (niet-pandgebonden)	€ 145.565			€ 145.565		€ 145.565						€ 145.565		€ 145.565
4.3	Informatiemanagement	€ 772.140			€ 772.140		€ 772.140						€ 772.140		€ 772.140
4.4	Wagenpark	€ 123.172			€ 123.172		€ 123.172						€ 123.172		€ 123.172
4.5	Diverse kosten	€ 201.421			€ 201.421		€ 201.421						€ 201.421		€ 201.421
4.6	Accountant	€ 27.993			€ 27.993		€ 27.993						€ 27.993		€ 27.993
4.7	HRM	€ 72.783			€ 72.783		€ 72.783						€ 72.783		€ 72.783
5	**ONVOORZIEN**														
5.1	Onvoorzien	€ 55.988			€ 55.988		€ 55.988						€ 55.988		€ 55.988
Totaal reguliere lasten		**€ 14.162.687**	**€ -**	**€ -250.386**	**€ 13.620.489**	**€ 291.813**	**€ 13.912.301**	**€ 6.680**	**€ 5.652**	**€ 117.887**	**€ 10.402**		**€ 13.761.109**	**€ 413.100**	**€ 14.174.209**

1.3 Baten en lasten directe productiekosten

Ten opzichte van de oorspronkelijke begroting 2022 is de bijdrage van de provincie Flevoland als volgt veranderd:

DIRECTE PRODUCTIEKOSTEN		Begroting	1e BW AB	2e BW AB	Begroting na 2e BW
Nummer	Post	2022	2022	2022	2022
1	**BATEN DIRECTE PRODUCTIEKOSTEN**				
1.4	Directe productiekosten Flevoland	€ 213.199	€ -	€ 20.665	€ 233.864
1.1	Directe productiekosten Almere	€ 1.329	€ -	€ -	€ 1.329
1.9	Directe productiekosten Gooise Meren	€ 12.822	€ -	€ -	€ 12.822
1.8	Directe productiekosten Noord-Holland	€ 8.635	€ -	€ -	€ 8.635
Totaal baten directe productiekosten		**€ 235.984**	**€ -**	**€ 20.665**	**€ 256.649**
6	**LASTEN DIRECTE PRODUCTIEKOSTEN**				
6.1	Directe productiekosten Flevoland	€ 213.199	€ -	€ 20.665	€ 233.864
6.2	Directe productiekosten Almere	€ 1.329	€ -	€ -	€ 1.329
6.3	Directe productiekosten Gooise Meren	€ 12.822	€ -	€ -	€ 12.822
6.4	Directe productiekosten Noord-Holland	€ 8.635	€ -	€ -	€ 8.635
Totaal lasten directe productiekosten		**€ 235.984**	**€ -**	**€ 20.665**	**€ 256.649**

OMGEVINGSDIENST
FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

1.4 Baten en lasten reserves

Ten opzichte van de oorspronkelijke begroting 2022 is de mutatie van de Bestemmingsreserve “Weesp uittreding uit de GR OFGV” als volgt veranderd:

MUTATIES RESERVES		Begroting	1e BW AB	2e BW AB	Begroting na 2e BW
Nummer	Post	2022	2022	2022	2022
2	OVERIGE BIJDRAGEN - BATEN RESERVES				
2.1	Diverse innovatieprojecten	€ -	€ -	€ -	€ -
2.2	Omgevingswet	€ -	€ -	€ -	€ -
2.3	Bestemmingsreserve Weesp uittreding uit d	€ -	€ -	€ 469.489	€ 469.489
Totaal baten reserves		€ -	€ -	€ 469.489	€ 469.489
7	OVERIGE KOSTEN - LASTEN RESERVES				
7.8	Diverse innovatieprojecten	€ -	€ -	€ -	€ -
7.10	Omgevingswet	€ -	€ -	€ -	€ -
7.11	Bestemmingsreserve Weesp uittreding uit d	€ -	€ -	€ 469.489	€ 469.489
Totaal lasten reserves		€ -	€ -	€ 469.489	€ 469.489

OMGEVINGSDIENST
FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

Bijlage 2

Toelichting projectkosten Omgevingswet

Al enkele jaren bereidt de OFGV zich, met de deelnemers, voor op de Omgevingswet. De kosten van de voorbereiding zijn in eerste instantie vanuit de bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling gefinancierd en de laatste jaren rechtstreeks als extra post opgenomen in de begroting.

Inmiddels is de invoeringsdatum van de Omgevingswet enkele malen uitgesteld. In februari 2022 is het laatste uitstel bekend gemaakt. Op 24 februari heeft de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening het ontwerp-Koninklijk Besluit (KB) met de inwerkingtredingsdatum van de Omgevingswet per 1 januari 2023, aangeboden aan de Eerste en Tweede Kamer.

In begroting 2022 is tot nu toe rekening gehouden met de helft van de invoeringskosten voor de Omgevingswet in vergelijking met de jaren daarvoor. Ten tijde van het opstellen van de begroting 2022 was de verwachting dat de wet op 1 januari 2022 in werking zou treden. De implementatiekosten opgenomen voor 2022 waren bedoeld voor te verwachten kosten na invoeren van de Omgevingswet, zoals kosten voor:

- Inbedding in organisatie als gevolg van aangepaste processen;
- DSO inclusief oplossen opstartproblemen en vormgeven aangekondigde doorontwikkeling;
- Vervolgopleidingen en ontwikkeling medewerkers;
- Afstemming met deelnemers zowel op de inhoud (omgevingstafels etc.), op samenwerkingsprocessen als op werkafspraken rond DSO.

Toen in 2021 de invoeringsdatum van de Omgevingswet werd uitgesteld naar juli 2022 is geen aanvulling van het budget gevraagd. Nu de invoeringsdatum andermaal is uitgesteld is het toch nodig het budget daarvoor aan te vullen, deels in 2022 voor de noodzakelijke voortzetting van de voorbereidingen en deels in 2023 om de eerste implementatiegevolgen ter hand te kunnen nemen.
Daarnaast is inmiddels de verwachting dat het Digitale Stelsel Omgevingswet niet de volledige dienstverlening zal bieden die verwacht mag worden. Om de benodigde dienstverlening wel te kunnen bieden moet waarschijnlijk gewerkt worden met ‘work arounds’. Dergelijke work arounds zullen vooral bij medewerkers belast met vergunningen, meldingen en de administratieve afhandeling daarvan extra handelingen en daarmee extra tijd kosten (ingeschat op zo’n 4% extra tijd = 72 uur op jaarbasis).

Voor de begroting 2022 en de begroting 2023 betekent dit:

- 2022 een verhoging van € 121.287
  Dit is een aanvulling op de reeds begrote projectkosten voor 2022 ad: € 291.813
- 2023 een verhoging van € 347.636

OMGEVINGSDIENST
FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

Deze verwachte kosten 2022/2023 bestaan uit:

	Wijziging 2022	Begroting 2023**
Projectorganisatie		
Projectleiding (inhuur)	kosten inhuur pr.leider € 85.000/jr. loonkosten interne pr.leider € 55.000	50% 2022 € 116.100
Stuurgroep	400 uur á € 80	
Projectdeelnemers	900 uur á € 50	
Vraagbaak	200 uur á € 50	
DSO (aansluitingen reeds gerealiseerd)		
Projectleiding	Kosten inhuur DSO € 160.500/jr	50% 2022 € 82.096
Medewerkers		
Opfriscursus OFGV-medewerkers	88 fte X 4 uur á € 50	0 uur
Regionale kennissessies	100 uur á € 50	50 uur á € 51= € 2550
VNG en ADSMO-sessies	60 uur á € 50	0 uur
Work around start Omgevingswet		
Extra t.b.v. work arounds		40 fte X 72 uur € 51,- € 146.880
Totaalkosten	€ 413.100	€ 347.636
-/-		
Reeds begrote inkomsten ‘22	€ 291.813	
Aanvullen met begrotingswijziging	€ 121.287	€ 347.636

** inclusief indexatie loonkosten 2023, 2,3%

OMGEVINGSDIENST
FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

Concept
Begroting 2023

OMGEVINGSDIENST
FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

Colofon

Auteur: **Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek**
Botter 14-15
Postbus 2341
8203 AH LELYSTAD
T. 088-6333 000
E. info@ofgv.nl
W. www.ofgv.nl

Opdracht: Concept Begroting OFGV 2023

Versie: concept DB voor zienswijze
Datum: 10 maart 2022

OMGEVINGSDIENST
FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

Inhoudsopgave

Voorwoord 4
Inleiding 5
A. Beleidsbegroting 2023 6
A.1. Programmaplan Milieu en Leefomgeving 6
A.1.1. Doelstellingen 6
A.1.2. Activiteiten 7
A.1.3. Baten en lasten programma Milieu en Leefomgeving 8
A.2. Paragrafen 9
A.2.1. Lokale heffingen 9
A.2.2. Weerstandsvermogen 9
A.2.3. Onderhoud kapitaalgoederen 15
A.2.4. Financiering 15
A.2.5. Bedrijfsvoering 17
A.2.6. Verbonden partijen 17
A.2.7. Grondbeleid 17
B. Financiële begroting 2023 18
B.1. Overzicht van baten en lasten en de toelichting 18
B.1.1. Begroting 2023 en Meerjarenraming 2024-2026 18
B.1.2. Toelichting op het overzicht van baten en lasten 23
B.1.3. Algemene dekkingsmiddelen 25
B.1.4. Kosten van overhead 26
B.1.5. Stelposten, vennootschapsbelasting en onvoorzien 26
B.1.6. Incidentele baten en lasten 26
B.2. Financiële positie en toelichting 27
B.2.1. Uitgangspunten en ontwikkelingen ten opzichte van 2022 27
B.2.2. Geprognosticeerde eindbalans 27
B.2.3. Jaarlijks terugkerende arbeidsgerelateerde verplichtingen 27
B.2.4. Investeringen in vaste activa 27
B.2.5. Financiering 28
B.2.6. Reserves en voorzieningen 28
B.2.7. EMU-saldo 28

Voorwoord

Voor u ligt de OFGV-begroting 2023 opgesteld aan de hand van de kaders die het Algemeen Bestuur van de OFGV op 9 februari 2022 meegaf. De basis voor de begroting is de Kostenverdeelsystematiek 2021-2023 (KVS). Deze is daardoor grotendeels vergelijkbaar met de begrotingen 2021 en 2022. Het houvast van deze voorspelbare systematiek is, zeker voor 2023, goed om te hebben. Sinds de opstartjaren is er namelijk niet meer zoveel onzeker geweest als in dit begrotingsjaar.

De Omgevingswet wordt per 1 januari 2023 ingevoerd. Een heel ander wettelijk kader, vanuit een andere filosofie aan de hand waarvan wij ons werk gaan doen: minder vergunningen, meer meldingen; kortere proceduretijd; informatieplicht; leges; adviezen op omgevingsplannen en -visies; zorgplichten; nieuwe jurisprudentie etc. Het effect van die veranderingen op (de omvang van) het OFGV-werk laat zich nu nog moeilijk voorspellen. Ook is er ten tijde van het opstellen van de begroting nog geen duidelijkheid over de financiering van de Bodemtaken die naar gemeenten overgaan, reden waarom dit met een principe afspraak en een PM-post is opgenomen.

De effecten van de vele studies naar, bestuurlijk bijeenkomsten en kamerbrieven over het versterken van het VTH-stelsel, zullen in 2023 hun beslag krijgen. Uiteraard gaat dit over verbeteringen in de uitvoering en slimmer en beter geïnformeerd (samen)werken; en ‘in the end’ ook over geld en dus over de begroting. Ook die effecten laten zich moeilijk voorspellen maar zullen ongetwijfeld merkbaar zijn voor de OFGV en zijn deelnemers.

Dat geldt ook voor de lokaal bestuurlijke prioriteiten. Ten tijde van het opstellen van de begroting moeten de gemeenteraadsverkiezingen van 2022 nog plaatsvinden. Dus komen er nieuwe colleges, nieuwe visies op de fysieke leefomgeving, nieuwe prioriteiten en wensen. In de uitvoeringsprogramma’s en in het VTH-beleidskader, dat ook in 2023 een nieuwe periode ingaat, zal daarmee rekening worden gehouden.

Ook het aangekondigde plaats-onafhankelijk werken krijgt in 2023 definitief zijn beslag. In ieder geval verlaat de OFGV dan zijn kantoorlocatie waar vanuit de organisatie de eerste 10 jaar van zijn bestaan heeft gewerkt. Dat heeft geen invloed op de inhoud van het werk dat we voor de deelnemers verrichten maar wel op de manier waarop we dat doen.

Met de herijking van de KVS voor 2024-2026, een grotendeels nieuwe samenstelling van het bestuur en veranderende bevoegdheden door omgevingswet zijn de meeste nu bekende wijzigingen wel in beeld. Daar komen ongetwijfeld nog vele ontwikkelingen bij in de komende tijd. We verwachten dat de onzekerheden deels richting 2023 duidelijk worden maar de meeste echter pas in 2023 en daarna.

Toch kijkt de OFGV uit naar 2023. Met de deelnemers is een flexibele, vooruitstrevende, innoverende en zich ontwikkelende organisatie neergezet. We zijn er van overtuigd dat we daarmee goed in staat zijn om te kunnen gaan met onzekerheden en wijzigingen die op ons af komen. Niet alles zal in één keer goed gaan. Wel zal het uiteindelijk goed komen en zullen uw taken op de best mogelijke manier, verantwoord worden uitgevoerd.
O ja, en we bestaan 10 jaar op 1 januari 2023…

Lelystad, 22 juni 2022

de Voorzitter de Secretaris

Inleiding

Voor u ligt de begroting 2023 van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (OFGV). De begroting past binnen de kaders die het Algemeen Bestuur (AB) heeft vastgesteld. Deze kaders zijn beschreven in de Kadernota 2023.

Leeswijzer

Deze programmabegroting bevat de volgende onderdelen:

Hoofdstuk A1: Het programmaplan
Dit hoofdstuk geeft antwoord op de vragen: wat willen we bereiken, hoe gaan we dat realiseren, welke kosten zijn daaraan verbonden en welke risico's lopen we? De OFGV voert een beleidsarme begroting waarin vooral de jaaropdrachten van de partners uitgevoerd worden.

Hoofdstuk A2: De paragrafen
In de paragrafen wordt behandeld hoe het weerstandsvermogen is opgebouwd, welke financieringsrisico's de OFGV loopt en wat de uitdagingen in de bedrijfsvoering zijn. De paragraaf risico's en weerstandsvermogen bevat ook de wettelijk verplichte kengetallen over solvabiliteit en liquiditeit.

Hoofdstuk B1: Baten en lasten
Dit hoofdstuk bevat de begroting en meerjarenraming, inclusief een toelichting op de verschillende begrotingsposten. De wijzigingen ten opzichte van 2022 zijn per begrotingspost weergegeven.

Hoofdstuk B2: Financiële positie
In dit hoofdstuk wordt aandacht besteed aan balansposities (activa en reserves) en aan terugkerende verplichtingen voor het personeel. Inclusief een geprognosticeerde eindbalans van de activa en passiva.

Proces

De conceptversie van de programmabegroting 2023 is op 10 maart 2022 door het Dagelijks Bestuur (DB) vastgesteld. Vervolgens is deze, samen met de voorgestelde begrotingswijziging 2022, aangeboden aan de raden en Staten van de 14 deelnemende partijen. Zij kunnen tot 16 mei 2022 zienswijzen indienen. In het DB van 18 mei 2022 worden de binnengekomen zienswijzen en de mogelijke wijzigingen van de begroting besproken.

De begroting 2023 wordt vervolgens, inclusief zienswijzen en een reactie van het DB, ter vaststelling voorgelegd aan het AB. In haar vergadering van 22 juni 2022 besluit het AB over de begroting 2023.

A. Beleidsbegroting 2023

A.1. Programmaplan Milieu en Leefomgeving

A.1.1. Doelstellingen

Vergunningverlening
De OFGV heeft als doel het afhandelen van vergunningaanvragen binnen de wettelijke termijnen. Daarnaast worden meldingen beoordeeld op juistheid en volledigheid binnen de met de partners afgesproken termijnen.

De belangrijkste aandachtspunten hierbij zijn:
1. uitvoeren afspraken opdrachtgevers;
2. tijdige en geïntegreerde vergunningen;
3. voldoen aan inhoudelijke kwaliteit;
4. bestuurlijke sturing op strategie en afstemming op ruimtelijke mogelijkheden/ambities.

Handhaving
De OFGV zet zich in voor het behouden dan wel verbeteren van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving (veiligheid, leefbaarheid en duurzaamheid). Dit wordt onder andere gedaan door het houden van toezicht op de naleving van wet- en regelgeving. Daar waar nodig wordt handhavend opgetreden. Het doel van de OFGV is dat alle controles uit de jaarprogramma's van alle deelnemende partijen worden uitgevoerd. De afhandeling van klachten gebeurt binnen de met de deelnemers afgesproken termijn.

De belangrijkste aandachtspunten hierbij zijn:
1. uitvoeren jaarlijkse uitvoeringsprogramma's deelnemers;
2. optimaal proces van toezicht en handhaving;
3. verbeteren professionaliteit medewerkers;
4. vergroten effectiviteit door risico- en informatie gestuurd handhaven;
5. effectieve piketdienst.

Beleids- en juridische expertise
De OFGV verstrekt passend en kwalitatief goed advies aan de deelnemende partijen over het ontwikkelen, inrichten en beheren van een duurzame leefomgeving. Dit geldt voor de taakgebieden bodem, water, energie, asbest, stortplaatsen, geluid, lucht, externe veiligheid en zwemwater. De kennis van vakspecialisten op bovengenoemde taakgebieden en de aanwezige juridische kennis worden hiervoor ingezet.

De belangrijkste aandachtspunten zijn:
1. verstrekken van specialistische adviezen aan interne en externe opdrachtgevers;
2. verstrekken van juridische adviezen aan interne en externe opdrachtgevers;
3. vertegenwoordigen van de OFGV en de partners in bezwaar- en beroepsprocedures.

A.1.2. Activiteiten

De taken van de OFGV zijn vermeld in de Producten en Diensten Catalogus (PDC) en worden voor de 14 deelnemende partijen vertaald in uitvoeringsprogramma's. De uitvoeringsprogramma's 2023 worden in het 4de kwartaal van 2022 per deelnemer opgesteld en besproken. Eind 2022 wordt het definitieve programma verstuurd. De door de deelnemende partijen aan de OFGV overgedragen taken zijn dan, als de nieuwe Omgevingswet in werking is getreden, grotendeels basistaken conform die Omgevingswet. Daarnaast zijn er deelnemers die plustaken hebben overgedragen. Dit zijn 'extra' taken die per deelnemende partij verschillen. Ook zijn er deelnemers die meerwerk beleggen bij de OFGV. Het uitvoeren van meerwerk gebeurt op basis van het uitbrengen van meerwerkaanbiedingen. Hieronder een overzicht van de activiteiten vertaalt naar de Omgevingswet. Over de definitieve uitwerking van de basistaken en plustaken wordt (landelijk) nog gesproken.

Basistakenpakket, o.a.:

- Vergunningen, meldingen en informatie:
  - Afhandelen vergunningen voor milieubelastende activiteiten (Bal, bruidsschat of omgevingsplan)
  - Afhandelen meldingen voor milieubelastende activiteiten (Bal, Bbl (asbest), bruidsschat of omgevingsplan)
  - Afhandelen informatieplichten voor milieubelastende activiteiten (Bal, Bbl (asbest), bruidsschat of omgevingsplan)
  - Afhandelen van vergunningen en meldingen voor ontgrondingen (Bal, omgevingsplan)
  - Stellen maatwerkvoorschriften milieubelastende activiteiten (Bal)
  - Treffen gelijkwaardige maatregelen milieubelastende activiteiten (Bal)
  - Beoordelen van rapportages

- Toezicht en handhaving:
  - Toezicht milieu vergunningvoorschriften milieubelastende activiteiten
  - Toezicht milieu algemene regels milieubelastende activiteiten (Bal, bruidsschat of omgevingsplan)
  - Toezicht milieu omgevingsplan (o.a. geur, geluid, trilling, licht en omgevingsveiligheid)
  - Toezicht op maatwerkvoorschriften milieubelastende activiteiten (Bal)
  - Toezicht ontgrondingen (Bal, omgevingsplan)
  - Sloopmelding en asbestinventarisatie (Bbl)
  - Klachten milieu
  - Ketentoezicht en –handhaving

Plustaken, o.a.:

- Vergunningen en meldingen:
  - Professioneel vuurwerk
  - Bodem
  - Grondwaterbescherming
  - Zwemwater (zwemmen in oppervlaktewater)

- Toezicht en handhaving:
  - Nazorg stortplaatsen
  - Bodem
  - Grondwaterbescherming
  - Zwemwater (zwemmen in oppervlaktewater)
  - Natuur

- Expertise:
  - Advisering en informatievoorziening omgevingsvisie op het gebied van milieu (o.a. geluid, bodem, geur, luchtkwaliteit en omgevingsveiligheid)
  - Advisering omgevingsplan op het gebied van milieu of leefomgeving
  - Advisering omgevingsplan evenwichtige toedeling van functies aan locaties (goede ruimtelijke ordening)
  - Advisering omgevingsplan op uitvoerbaar- en handhaafbaarheid
  - Risicoregister omgevingsveiligheid, gevaarlijke stoffen, bijhouden van de risicokaart (na 2022 Risicoregister Externe Veiligheid (REV))
  - Beheren bodeminformatie
  - Invulling geven aan handhavingsbeleid
  - Verzorgen regionale opleidingen en cursussen via het Kenniscentrum
  - Projecten, zoals handhavingsestafette

Algemeen:
- Juridische dienstverlening (vergunningverlening, handhaving en ondersteuning)
- Beleidsadvisering en –ondersteuning
- Informatieverstrekking

A.1.3. Baten en lasten programma Milieu en Leefomgeving

De specificatie van de baten en lasten staat in hoofdstuk B van deze begroting.
Het totaaloverzicht van de lasten en baten is als volgt:

Overzicht baten en lasten 2023	Baten	Lasten	Saldo
Programma Milieu en Leefomgeving	14.870.778	9.970.669	4.900.109
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-
Overhead	-	4.843.282	-4.843.282
Vennootschapsbelasting	-	-	-
Onvoorzien	-	56.827	-56.827
Saldo van baten en lasten	**14.870.778**	**14.870.778**	**-**
Mutatie reserves	-	-	
Resultaat	**14.870.778**	**14.870.778**	**-**

	Realisatie	Begroting na 2de BW	Kader excl. index	Index	Begroting incl. index	Meerjarenraming		
	2021	2022	2023	2023	2023	2024	2025	2026
Totaal baten	€ 14.716.424	€ 14.630.858	€ 14.217.758	€ 3.850	€ 14.870.778	€ 14.799.557	€ 15.120.947	€ 15.449.616
Totaal directe lasten	€ 9.949.015	€ 9.819.471	€ 9.427.380	€ 3.010	€ 9.970.669	€ 9.813.248	€ 10.040.396	€ 10.272.943
Totaal overhead	€ 4.249.627	€ 4.755.400	€ 4.734.391	€ -	€ 4.843.282	€ 4.928.629	€ 5.022.006	€ 5.117.250
Totaal onvoorzien	€ -	€ 55.988	€ 55.988	€ 840	€ 56.827	€ 57.680	€ 58.545	€ 59.423
Saldo van baten en lasten	**€ 517.783**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**
Mutatie reserves	€ 52.016	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Resultaat	**€ 569.799**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**

A.2. Paragrafen

A.2.1. Lokale heffingen

De OFGV is niet bevoegd om lokale belastingen op te leggen. Deze bevoegdheid ligt bij de gemeenten en provincies. De OFGV legt wel leges op voor grondwater- en ontgrondingenvergunningen binnen de provincie Flevoland. Het legestarief wordt bepaald door Provinciale Staten van Flevoland.

A.2.2. Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de risico's waarvoor geen specifieke maatregelen zijn getroffen enerzijds, en de capaciteit van middelen en mogelijkheden (weerstandscapaciteit) die de organisatie heeft om niet begrote kosten op te vangen anderzijds. Het beleid over het weerstandsvermogen is door het AB vastgesteld middels de Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement. Het beleid bevat het risicoprofiel van de OFGV, het doel en de hoogte van de Algemene Reserve en overig weerstandsvermogen en de methode voor het kwantificeren van risico's. In 2019 is het beleid geactualiseerd.

Risicobeleid

Risicoprofiel

Het risicoprofiel bestaat uit de hoeveelheid risico's die een organisatie kan of wenst te accepteren. Bij de actualisatie de Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement in november 2019 heeft het AB besloten om de variabele ratio (norm) tussen beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit te hanteren met een bandbreedte van 0,8 – 1.2. Variabele ratio leidt tot minder schommelingen in de mutatie van de reserves. De gekwantificeerde risico's mogen samen niet hoger zijn dan de beschikbare middelen in de weerstandscapaciteit. Bij de daling van een feitelijk ratio onder 0.8, wordt tijdig gekeken naar mogelijkheden om weer richting de bandbreedte te komen.

Weerstandsvermogen

Tot de weerstandscapaciteit worden de volgende bestanddelen gerekend:

Bestanddeel	Incidentele Weerstandscapaciteit	Structurele weerstandscapaciteit
Algemene Reserve	X	
Bestemmingsreserves (voor zover niet bestemd)	X	
Onvoorzien		X
Begrotingsruimte		X
Stille reserves	X	
Kostenreductie (bezuinigingen)	X	

De Algemene Reserve is bedoeld als buffer om fluctuaties in de exploitatie en onverwachte tegenvallers in de toekomst op te kunnen vangen. Het rekeningresultaat wordt met de Algemene Reserve verrekend. Wanneer de maximale hoogte van 5% van het begrotingstotaal wordt overschreden, wordt in het voorstel tot resultaatbestemming een voorstel gedaan tot bestemming van dat meerdere.

Bestemmingsreserves en voorzieningen worden gebruikt om substantiële risico's respectievelijk voorziene uitgaven die verstorend werken op het begrotingsevenwicht te dekken. Een bestemmingsreserve of voorziening heeft een concreet doel. Het gaat om bestedingen voor niet-reguliere taken. Het instellen van een bestemmingsreserve of voorziening gaat gepaard met spelregels over het bestedingsdoel, de verwachte looptijd en een boven- en ondergrens van de hoogte van de reserve of voorziening.

De begrotingspost “onvoorzien” is bedoeld om onvoorziene uitgaven op het gebied van bedrijfsvoering te dekken. Samen met ruimte in de begroting zijn dit structurele (jaarlijks terugkomende) onderdelen van de weerstandscapaciteit.

Soorten risico’s
De OFGV onderscheidt operationele, tactische en strategische risico’s. Operationele risico’s zijn risico’s in de financiële bedrijfsvoering die binnen de AO/IC van beheersmaatregelen zijn voorzien. Tactische risico’s zijn risico’s in de operationele processen zoals imagoschade, informatiebeveiliging en aansprakelijkheid. Beheersmaatregelen hiervoor zijn onder andere het uitvoeren van integriteitsbeleid, informatiebeveiligingsbeleid en het afsluiten van verzekeringen.

Kenmerkend aan strategische risico's is dat er sprake is van niet of nauwelijks beïnvloedbare (externe) risico's. Meestal is de kans dat het risico zich voordoet klein, terwijl de financiële gevolgen groot kunnen zijn. De OFGV verstaat onder strategische risico’s onder meer:

a. Exploitatieverlies door:
    i. kostenstijging;
    ii. invoering digitale stelsel n.a.v. Omgevingswet;
    iii. omscholing n.a.v. Omgevingswet;
    iv. ontwikkelingen op arbeidsmarkt.
b. Exploitatieverlies door opbrengstendaling;
c. Schaalnadeel door:
    i. vermindering van taken;
    ii. taakverandering n.a.v. Omgevingswet.
d. Productiviteitsverlies door ziekteverzuim;
e. Productiviteitsverlies door inefficiëntie.

Risicokwantificatie
De risico’s met een ingeschatte waarde van € 50.000 en hoger worden benoemd en opgenomen in een risicoregister. Kleinere risico’s vormen een onderdeel van reguliere bedrijfsvoering. Per risico worden de beheersmaatregelen geformuleerd en uitgevoerd. Het doel hiervan is de risico’s en de impact van deze risico’s (welk bedrag is er mee gemoeid) te verkleinen. De vermenigvuldiging van de wegingsfactoren voor kans en impact levert de kwantificatie van het risico op. Dit is het benodigd weerstandsvermogen voor het risico. De tabel op de volgende pagina bevat het totaaloverzicht van alle risico’s met hun wegingsfactoren voor kans en impact. De tabel bevat de optelsom van de benodigde weerstandscapaciteit.

Benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit 2023

Aanwezige weerstandscapaciteit	Saldo 2023
Vrije weerstandscapaciteit	
Algemene Reserve	€ 668.600
Onvoorzien	€ 56.827
Totaal vrije weerstandscapaciteit	**€ 725.427**
Niet vrije weerstandscapaciteit	
Bestemmingsreserve innovatie en ontwikkeling	€ 300.000
Bestemmingsreserve Weesp uittreding uit de GR OFGV	€ 326.961
Totaal niet vrije weerstandscapaciteit	**€ 626.961**

De vrij beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt in 2023 naar schatting € 725.427. De benodigde weerstandscapaciteit komt uit op € 785.000. De verhouding tussen het vrije beschikbare en benodigde weerstandsvermogen is 0,92 en valt binnen de afgesproken bandbreedte van 0,8 – 1,2 conform de geactualiseerde Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement van de OFGV.

Tabel risico's en benodigd weerstandsvermogen

In de begroting zijn de belangrijkste (financiële) risico's voor de OFGV vermeld. In deze begroting is het model voor risicobeoordeling en -kwantificering aanbevolen door het Ministerie van BZK gehanteerd. Zie geactualiseerde Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement 2019. In de actualisatie van de Nota zijn de nieuwe strategische risico's onderkend en de bestaande risico's geanalyseerd en in stand gebleven. Op de volgende pagina's is de stand van zaken weergegeven.

Omschrijving risico	Effect	Beheersmaatregel	Financieel	Klasse Impact	Wegingsfactor Impact	Klasse Frequentie	Wegingsfactor Frequentie	Benodigde weerstands-capaciteit
Indexering	Exploitatieverlies kosten	Kostenbesparing inkoop Vacatures niet invullen	€ 214.205	3	€ 175.000	3	0,50	€ 87.500
Digitale stelsel n.a.v. Omgevingswet		Incidentele financiering voor de voorbereiding op de stelsel	€ 100.000	2	€ 75.000	3	0,50	€ 37.500
Omscholing n.a.v. Omgevingswet		Incidentele financiering voor de voorbereiding op de Omgevingswet	€ 275.860	4	€ 625.000	1	0,10	€ 62.500
Ontwikkelingen op arbeidsmarkt		Structurele ophoging van de begroting voor de arbeidsmarkt	€ 80.000	2	€ 75.000	3	0,50	€ 37.500
Opbrengsten	Exploitatieverlies opbrengsten	Inzicht uitvoering takenpakket Wet- en regelgeving volgen	€ 340.222	4	€ 625.000	2	0,20	€ 125.000
Omvang takenpakket	Schaalnadeel	Flexibele schil Geactualiseerde GR	€ 0	4	€ 0	3	0,50	€ 0
Taakverandering n.a.v. Omgevingswet		Bestuurlijke afspraken over bodemtaken	€ 790.895	4	€ 625.000	3	0,50	€ 312.500
Eisen aan de taakuitvoering	Productiviteitsverlies	Uniforme uitvoering in PDC	€ 225.951	3	€ 175.000	3	0,50	€ 87.500
Ziekteverzuim		Verzuimbeleid Flexibele schil	€ 227.071	3	€ 175.000	2	0,20	€ 35.000
Totaal benodigde weerstandscapaciteit								**€ 785.000**

Klasse / Impact	Financieel	Wegingsfactor
1	< 50.000	€ 25.000
2	50.001 – 100.000	€ 75.000
3	100.001 – 250.000	€ 175.000
4	250.001 – 1.000.000	€ 625.000
5	> 1.000.000	€ 1.000.000

Klasse / Frequentie	Kans	Wegingsfactor
1	1 keer per 10 jaar of minder	0,10
2	1 keer per 5-10 jaar	0,20
3	1 keer per 2-5 jaar	0,50
4	1 keer per 1-2 jaar	0,75
5	1 keer per jaar of meer	1,00

Classificatie	Weerstandsvermogen	Beoordeling
A	>2	Uitstekend
B	1,4>x<2,0	Ruim voldoende
C	1,0>x<1,4	Voldoende
D	0,8>x<1,0	Matig
E	0,6>x<0,8	Onvoldoende
F	<0,6	Ruim onvoldoende

Coronapandemie
De OFGV is er tijdens de coronapandemie, met de voortdurend veranderende beperkende maatregelen, in geslaagd om de uitvoering van de taken te continueren. De OFGV verwacht daarom ook geen negatieve gevolgen van de pandemie op het jaar 2023.

1. Indexering
In de Gemeenschappelijke Regeling heeft het AB afspraken gemaakt rondom de indexering van de OFGV begroting. Conform de Gemeenschappelijke Regeling wordt jaarlijks bij het vaststellen van de begroting voor 80% van de begroting een indexering toegepast, gebaseerd op de Loonvoet sector overheid en voor 20% van de begroting een indexering gebaseerd op de Prijs overheidsconsumptie, netto materieel uit de “Septembercirculaire gemeentefonds” van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Desondanks blijft de OFGV, als gemeenschappelijke regeling, financieel afhankelijk van de deelnemende partijen en beperkt in het mogen aanhouden van reserves. Dat maakt de organisatie extra kwetsbaar als de werkelijke kostenstijging hoger uitvalt dan in de begroting voorzien en loopt de OFGV risico. Als gemiddelde afwijking wordt rekening gehouden met 1.5% per jaar en in 2023 komt dit uit op € 214.000.

Begroting 2023
Jaarlijks bij de vaststelling van de begroting wordt de toekomstige kostenstijging geanalyseerd. Ook in de loop van het begrotingsjaar wordt er regelmatig aandacht besteed en gemonitord of het toegekende indexpercentage toereikend is voor de werkelijke kostenstijging. Indien nodig wordt gerapporteerd aan het bestuur zodat eventuele maatregelen kunnen worden getroffen. Hierdoor wordt het risico beperkt.

2. Digitaal stelsel Omgevingswet (DSO)
De aansluiting op het DSO vergt dat de organisatie volledig digitaal kwalitatief, hoogstaande informatie verzamelt en opmaakt. De digitale voorzieningen van de OFGV dienen flexibel genoeg te zijn om deze ontwikkelingen te kunnen integreren.

Begroting 2023
De OFGV heeft de minimaal benodigde aansluiting op het DSO gerealiseerd (STAM en SWF). Landelijk zijn er echter nog veel onduidelijkheden, storingen en instabiliteit rondom het DSO en de uitwerking daarvan. Hierdoor is testen van en oefenen met de aansluiting op het DSO nog niet goed mogelijk. Het is daarmee ook nog onvoldoende duidelijk of de koppeling met het VTH-systeem voldoende werkt en blijft werken na eventuele landelijke ontwikkelingen in het DSO. Dit kan aanleiding zijn voor noodzakelijke aanpassingen in de huidige systemen van de OFGV. De kans op deze risico’s blijft daardoor hoog.

De omvang van het risico is moeilijk te bepalen. De schatting voor dit risico is € 100.000.

3. Omscholing n.a.v. Omgevingswet
De Omgevingswet vraagt een andere aanpak van vergunningverlening, handhaving en toezicht. Er vindt een verschuiving plaats van vergunningverlening naar het meer aan de voorkant meedenken met initiatiefnemers en handhaving. Deze verandering in het vakgebied vereist een andere manier van denken en werken. Het vergt behalve hogere kwaliteitseisen aan het kennisniveau van medewerkers, andere competenties bij de medewerkers dan voorheen. De medewerkers dienen te worden om- en bijgeschoold. Het risico is dat het daarvoor beschikbare budget niet toereikend is.

Begroting 2023
In aanloop op de invoering van de wet is de OFGV actief bezig met de omscholing van de medewerkers zowel inhoudelijk als op het gebied van persoonlijke competenties. De schatting van het risico is *hoog* ad € 275.900 (het bedrag is gebaseerd op gemiddeld € 5.000 per medewerker verminderd met het beschikbare reguliere opleidingsbudget).
De kans op dit risico is *laag* omdat het bestuur er aan de voorkant maatregelen voor heeft getroffen. De begroting van de OFGV 2022 is opgehoogd met een tijdelijke financiering in het

kader van de voorbereidingen op de Omgevingswet. Naar aanleiding van recente informatie over het verdere uitstel van de invoering van de Omgevingswet wordt in dezelfde vergadering als het behandelen van deze ontwerpbegroting voor het jaar 2023 ook de financiële impact van dit uitstel op de OFGV behandeld. Het bestuur zal de noodzaak van de voortzetting van deze tijdelijke financiering in de begroting voor het jaar 2023 overwegen.

4. Ontwikkelingen op arbeidsmarkt
Als gevolg van de aantrekkende economie is het voor de specialistische functies uiterst moeilijk personeel te werven. Ook het behouden van het huidige personeel bij de huidige arbeidsmarkt vraagt meer aandacht en inzet dan voorheen. De groeiende krapte op de arbeidsmarkt heeft als reëel gevolg: een mogelijke hogere inschaling voor de specialistische functies.

Begroting 2023
De genoemde risico's zijn hoog. Zowel op het vinden en behouden van personeel als op de 'concurrentie strijd' ingezet door hogere waardering in functies of arbeidsmarkttoelages. Dit wordt geschat op € 80.000. Geschat wordt dat er gemiddeld 10 medewerkers in een schaal hoger zullen worden geplaatst.

5. Opbrengsten
De begroting van de OFGV bevat de post overige opbrengsten, die jaarlijks door de OFGV wordt ingevuld met het behalen van de overige inkomsten. Deze opbrengsten worden gegenereerd door meer taken voor de deelnemers uit te voeren en door het organiseren van opleidingen voor andere overheden. Het risicobedrag is ter grootte van de post van de overige opbrengsten in 2023 € 340.200.

Begroting 2023
De OFGV verwacht ook in 2023 voldoende extra inkomsten te genereren door meerwerkopdrachten voor de deelnemende partijen uit te voeren. Een deel van de opdrachten zijn meerjarig wat op de lange termijn zekerheid geeft in de overige inkomsten. Door het volgen van de verandering in de wet- en regelgeving blijft de OFGV anticiperen op de toekomst. In de omzet van het Kenniscentrum OFGV verwacht de OFGV een positieve ontwikkeling te kunnen behouden.

6. Omvang takenpakket
Het AB heeft besloten dat de kosten van een taakwijziging als gevolg van een kleinere of grotere opdracht voor rekening van de veroorzakende deelnemer komen. Er werd van uitgegaan dat hierdoor geen weerstandsvermogen bij de OFGV nodig is. Inmiddels is gebleken dat de gemaakte afspraken in het AB dit risico niet afdekken. Met de nieuwe GR en de in het AB afgesproken financiële spelregels is beoogd dit alsnog afdoende te regelen.

Begroting 2023
In de GR zijn de financiële spelregels afgesproken. Daarmee zijn eerdere risico's komen te vervallen.

7. Taakverandering n.a.v. Omgevingswet
Met de komst van de Omgevingswet gaat er veel veranderen op bodemgebied. De gemeente is straks in plaats van de provincie het bevoegd gezag en verantwoordelijk voor de bodemtaken. Dit zijn complexe taken waar specialistische bodemkennis voor nodig is. De OFGV gaat er vanuit dat de gemeenten deze taken bij de OFGV laten liggen waardoor deze verandering alleen tot verschuiving in de financiering leidt. Vanuit het risicoperspectief: om het bestaande werk voort te kunnen zetten heeft de OFGV een nieuwe opdracht van de gemeenten nodig. Zolang er geen vaste afspraken zijn gemaakt loopt de OFGV een risico dat vergelijkbaar is aan de waarde van de bodemtaken in de OFGV begroting ad € 791.000.

Begroting 2023
De beslissing om deze taken te blijven beleggen bij de OFGV ligt afzonderlijk bij elke gemeente. De OFGV werkt mee aan de 'warme overdracht' van de taken vanuit de inhoud en heeft weinig invloed op de verdere invulling van de uitvoering van deze taken door de gemeenten. De kans op het risico is *hoog*.

8. Eisen aan de taakuitvoering
De begroting is gebaseerd op een uniform VTH-procesgang. Afwijkende situaties per deelnemer (zoals het niet digitaal aanleveren van dossiers of het stellen van afwijkende eisen) zetten de efficiencydoelstellingen onder druk. De tegenvallende efficiency wordt geschat op 2% van de loonsom en komt uit op € 226.000.

Begroting 2023
In de Producten- en Dienstencatalogus (PDC) worden standaard producten en diensten aangeboden die voor alle deelnemende partijen gelijk zijn. Afwijkende eisen zijn toegestaan, maar worden apart beprijsd. De invoering van de Omgevingswet is van invloed op de inhoud van producten. In de mogelijke hervorming van de producten neemt de kans op het risico toe.

9. Ziekteverzuim
In de begroting is een budget opgenomen van 1% van de salarissom voor inhuur ter vervanging van langdurig zieken. In geval van een hoger ziekteverzuim is er sprake van productiviteitsverlies. Het risicobedrag is bepaald op 3% van de salarissom minus het beschikbare inhuurbudget en bedraagt € 227.100.

Begroting 2023
De OFGV blijft aandacht besteden aan verzuimpreventie door middel van gesprekken, trainingen, het verstrekken van informatie over gezondheid en vitaliteit en het focussen op wat de medewerker nog wél kan bij ziekte. Dit alles om het risico zo veel mogelijk te beperken en laag houden.

Kengetallen
De paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing bevat vijf financiële kengetallen. De berekenwijze van de kengetallen is vastgelegd in een ministeriële regeling. Mede op basis van deze kengetallen geeft deze paragraaf bestuurders inzicht in de financiële positie van de OFGV. De indicatoren zijn te grofmazig om een volwaardige uitspraak te kunnen doen over de financiële positie van een organisatie.

	Indicatoren OFGV		
Kengetallen	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Netto schuld quote	-6%	-3,6%	-3,0%
Netto schuld quote gecorrigeerd voor alle leningen	-6%	-3,6%	-3,0%
Solvabiliteitsratio	23%	21%	20%
Grondexploitatie	nvt	nvt	nvt
Structurele exploitatieruimte	1,7%	0%	0%
Belastingcapaciteit	nvt	nvt	nvt

Netto schuld quote en netto schuld quote gecorrigeerd voor alle leningen
De netto schuld quote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de OFGV ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.
De tabel presenteert hiernaast ook de schuldquote gecorrigeerd voor de leningen die de OFGV heeft uitstaan (deze middelen vloeien immers op termijn terug). Op beide indicatoren scoort de OFGV goed. Dit omdat de OFGV geen leningen heeft en dus ook geen rente en aflossingen betaalt.

Solvabiliteit
De solvabiliteit geeft de mate aan waarin de bezittingen (balanstotaal) zijn gefinancierd uit eigen middelen (eigen vermogen). Dit geeft inzicht in de mate waarin de OFGV in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. De OFGV scoort op begrotingsbasis 21% op deze indicator. Volgens de VNG-norm is 50% een gezonde indicator, dat wil zeggen dat de helft van de balans uit eigen middelen bestaat. De OFGV scoort lager omdat de OFGV conform het door het AB vastgestelde risicobeleid beperkt is in het aanhouden van reserves. Dit heeft direct invloed op het percentage.

Grondexploitatie
Het financiële kengetal 'grondexploitatie' geeft aan hoe groot de investeringen in grondposities (boekwaarde) zijn ten opzichte van de jaarlijkse baten. Deze indicator is niet van toepassing omdat de OFGV geen grondposities heeft.

Structurele exploitatieruimte
Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Voorbeelden van structurele baten zijn de partnerbijdragen. Bij structurele lasten zijn dat bijvoorbeeld de personeelslasten en kapitaallasten. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn. De indicator 'structurele exploitatieruimte' geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte is. Dit laat zien in hoeverre de OFGV in staat is om structurele tegenvallers op te vangen. Volgens de VNG-norm is 0,6% een gezonde indicator, dat wil zeggen dat er structureel 'geld over' is op de begroting. De OFGV scoort nihil omdat de bijdragen van de deelnemende partijen en die uit overige opbrengsten gelijk zijn aan de structurele uitgaven.

Belastingcapaciteit
Het financiële kengetal 'belastingcapaciteit' geeft aan hoe belastingtarieven zich verhouden tot het landelijk gemiddelde. Deze indicator is niet van toepassing omdat de OFGV geen belastingen heft.

A.2.3. Onderhoud kapitaalgoederen

De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen bevat op grond van het BBV in ieder geval de volgende kapitaalgoederen: wegen, riolering, water, groen en gebouwen.
Voor de OFGV is geen van deze onderdelen van toepassing. Het gebouw waarin de OFGV is gevestigd wordt gehuurd. Voor de activa van de OFGV en de steunpunten groene handhaving is een meerjarig onderhoudsplan opgesteld.

A.2.4. Financiering

Gegeven de Wet FIDO (Wet Financiering Decentrale Overheden) is elke overheid of Gemeenschappelijke Regeling (GR) verplicht om een financieringsparagraaf in haar begroting en jaarrekening op te nemen. Daarin worden de ontwikkelingen aangegeven met betrekking tot de kasgeldlimiet, de ontwikkelingen wat betreft de rente-risiconorm, de verwachte toe- en/of afname van geldleningen of uitzettingen en het verdere beleid ten aanzien van treasury.

De randvoorwaarden waarbinnen de treasury zich kan en mag bewegen zijn geformuleerd in het treasurystatuut. Uiteraard valt dit binnen het wettelijke kader zoals gesteld door de Wet FIDO. Het treasurystatuut is aangepast naar het wettelijk verplichte schatkistbankieren:

overtollige middelen tot € 200.000 worden aangehouden in rekening-courant bij de BNG, het meerdere wordt aangehouden bij de schatkist.

Rentevisie
Tijdens het opstellen van deze conceptbegroting heeft de OFGV geen leningen lopen en worden geen leningen voorzien. Mochten die in 2023 toch nodig blijken voor bijvoorbeeld investeringen, dan wordt voorzichtigheidshalve een lange termijn rente van 2,0% gehanteerd.

Risicobeheer
Deze paragraaf geeft een inschatting van de risico's die de OFGV gedurende de begroting kan lopen. Onder risico's worden verstaan koers- en valutarisico's en de risico's ten aanzien van rente.

Koers -en valutarisico
Koersrisicobeheer is het beheersen van de risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid dat de financiële activa van de organisatie in waarde verminderen door negatieve koersontwikkelingen. De OFGV bezit geen derivaten, daardoor is er geen sprake van koersrisico. Valutarisicobeheer is het beheersen van risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid dat op een bepaald moment de waarde van de vreemde valutastromen, uitgedrukt in eigen valuta, afwijkt van wat er verwacht werd op het beslissingsmoment. De OFGV bezit geen vreemde valuta, daardoor is er geen sprake van valutarisico.

Renterisico's
Renterisicobeheer is het beheersen van de risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid dat de rentelasten van het vreemd vermogen hoger en/of de renteopbrengsten van activa lager zijn dan geraamd. De Wet FIDO hanteert voor de beheersing van het renterisico de kasgeldlimiet en de rente risiconorm. De wet normeert via percentages het maximale risico dat een gemeenschappelijke regeling mag lopen op de vaste (de rente risiconorm) en de vlottende schuld (de kasgeldlimiet).

Rente-risiconorm
Aangezien de OFGV geen langlopende schulden heeft, is er geen sprake van een mogelijk risico. Uit de liquiditeitenplanning blijkt dat de OFGV het hele jaar een positief banksaldo heeft.

Kasgeldlimiet
De kasgeldlimiet heeft tot doel de renterisico's op kortlopende (opgenomen) geldleningen te beperken. Jaarlijks wordt door het ministerie aangegeven, welk bedrag een overheid mag financieren met kortlopende geldleningen: de kasgeldlimiet. Het betreft een percentage van het totaal van de begroting. Deze limiet mag gedurende het begrotingsjaar in principe niet overschreden worden. Als deze kasgeldlimiet structureel wordt overschreden moet de kortlopende schuld omgezet worden in een langlopende schuld. De toegestane kasgeldlimiet 2023 is als volgt:
Het bij ministeriele regeling vastgestelde percentage 8,2% * het begrotingstotaal ad € 14.870.778 = € 1.219.404.
Dit betekent dat de omvang van de vlottende korte schuld min de vlottende middelen dit bedrag niet mag overschrijden. Aangezien de OFGV geen kortlopende schulden heeft, wordt de norm niet overschreden.

Financieringssystematiek
Deze begroting is opgesteld met de bijdrage van de deelnemers berekend op basis van de herijkte Kostenverdeelsystematiek (KVS). De KVS geldt voor de partnerbijdragen in de jaren 2021-2023.

A.2.5. Bedrijfsvoering

- Voor 2023 is het de ambitie om het plaatsonafhankelijk werken (POW) project af te ronden. De OFGV medewerkers werken dan inmiddels plaatsonafhankelijk en hebben hun draai gevonden in het toepassen van de beste manier van werken bij de taken die zij uitvoeren. Zij ervaren autonomie in hun werk en manier van werken. In 2023 gaat de OFGV experimenteren met werkwijzen die horen bij tijdonafhankelijk werken.

- In 2023 is de oplevering van het kantoorpand Botter 14-15 aan de verhuurder.

- In 2023 wordt de Omgevingswet van kracht en werkt de OFGV met het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Dan moet blijken of het DSO voldoende stabiel is voor het uitwisselen van gegevens en het samenwerken met de partners. Mogelijk zal de OFGV moeten werken met technische en procesmatige “work arounds”.

- De OFGV is de eerste overheidsorganisatie die volgens de EFQM-methode werkt. Dit is de opvolger van het INK-model en wordt als Europese kwaliteitsmanagementstandaard beschouwd. In 2022 vindt een eerste assessment van de OFGV plaats door EFQM gecertificeerde assessoren. Naar aanleiding van de visitatie wordt een verbeterplan opgesteld dat in 2023 kan worden uitgerold.

- In 2023 vindt de herijking van de kostenverdeelsystematiek (KVS) plaats voor de volgende KVS-periode van 2024-2025-2026.

- De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording is verschoven naar het boekjaar 2022. Dat betekent dat vanaf 2023 de OFGV net als alle gemeenten en provincies een rechtmatigheidsverantwoording dient op te nemen in de jaarrekening (over het verslagjaar 2022). Hiermee legt het bestuur verantwoording af over de naleving van de financiële regels in de organisatie.

A.2.6. Verbonden partijen

De Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek is een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Almere, Blaricum, Dronten, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren, Lelystad, Noordoostpolder, Urk, Wijdemeren en Zeewolde, de provincie Flevoland en de provincie Noord-Holland.
De OFGV heeft zelf geen verbonden partijen.

A.2.7. Grondbeleid

Het grondbeleid omvat het instrumentarium dat een gemeente of provincie ter beschikking heeft om de vastgestelde ruimtelijke en deels ook economische doelstellingen te realiseren. De OFGV is niet bevoegd om een (eigen) grondbeleid op te stellen.

OMGEVINGSDIENST
FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

B. Financiële begroting 2023

B.1. Overzicht van baten en lasten en de toelichting

B.1.1. Begroting 2023 en Meerjarenraming 2024-2026

a. Reguliere budget

BATEN REGULIER BUDGET		Realisatie	Begroting incl. OW na 2de BW	Kader excl. index	Wijziging OW incidenteel	Kader excl. index en incl. wijzigingen	Index	Begroting incl. index	Meerjarenraming		
Nummer	Post	2021	2022	2023	2023	2023	2023	2023	2024	2025	2026
1	BIJDRAGEN DEELNEMERS										
1.1	Almere	€ 1.636.772	€ 1.743.908	€ 1.691.590	€ 46.737	€ 1.738.326	€ 37.152	€ 1.775.478	€ 1.762.147	€ 1.801.167	€ 1.841.074
1.2	Lelystad	€ 1.341.694	€ 1.468.417	€ 1.424.364	€ 39.353	€ 1.463.717	€ 31.283	€ 1.495.000	€ 1.483.775	€ 1.516.630	€ 1.550.233
1.3	Zeewolde	€ 649.642	€ 652.139	€ 632.575	€ 17.477	€ 650.052	€ 13.893	€ 663.945	€ 658.960	€ 673.551	€ 688.474
1.4	Flevoland	€ 3.719.040	€ 3.731.495	€ 3.339.085	€ 92.255	€ 3.431.339	€ 73.335	€ 3.504.674	€ 3.478.361	€ 3.555.382	€ 3.634.155
1.5	Urk	€ 353.657	€ 365.757	€ 354.784	€ 9.802	€ 364.586	€ 7.792	€ 372.378	€ 369.582	€ 377.766	€ 386.136
1.6	Dronten	€ 1.238.351	€ 1.243.150	€ 1.205.855	€ 33.316	€ 1.239.171	€ 26.484	€ 1.265.655	€ 1.256.152	€ 1.283.967	€ 1.312.415
1.7	Noordoostpolder	€ 1.383.820	€ 1.389.338	€ 1.347.658	€ 37.234	€ 1.384.892	€ 29.598	€ 1.414.490	€ 1.403.870	€ 1.434.956	€ 1.466.749
1.8	Noord Holland	€ 582.972	€ 583.131	€ 71.751	€ 1.982	€ 73.733	€ 1.576	€ 75.309	€ 74.743	€ 76.399	€ 78.091
1.9	Gooise Meren	€ 929.812	€ 933.633	€ 905.623	€ 25.021	€ 930.645	€ 19.890	€ 950.534	€ 943.398	€ 964.287	€ 985.652
1.10	Hilversum	€ 607.646	€ 610.290	€ 591.981	€ 16.356	€ 608.337	€ 13.001	€ 621.338	€ 616.673	€ 630.328	€ 644.294
1.11	Weesp	€ 331.670	€ 71.264	€ 71.264	€ -	€ 71.264	€ 1.523	€ 72.787	€ 74.240	€ 75.884	€ 77.565
1.12	Huizen	€ 241.998	€ 242.988	€ 235.698	€ 6.512	€ 242.210	€ 5.177	€ 247.387	€ 245.530	€ 250.966	€ 256.527
1.13	Wijdemeren	€ 549.109	€ 551.360	€ 534.819	€ 14.776	€ 549.595	€ 11.746	€ 561.341	€ 557.126	€ 569.463	€ 582.080
1.14	Blaricum	€ 125.516	€ 131.846	€ 127.890	€ 3.533	€ 131.424	€ 2.809	€ 134.233	€ 133.225	€ 136.175	€ 139.192
1.15	Laren	€ 115.027	€ 122.390	€ 118.718	€ 3.280	€ 121.999	€ 2.607	€ 124.606	€ 123.670	€ 126.409	€ 129.209
1.16	PM-post bodemtaken*	€ -	€ -	€ 774.350	€ -	€ 774.350	€ 16.549	€ 790.899	€ 806.684	€ 824.546	€ 842.815
Subtotaal		€ 13.806.727	€ 13.841.105	€ 13.428.004	€ 347.636	€ 13.775.640	€ 294.415	€ 14.070.055	€ 13.988.136	€ 14.297.877	€ 14.614.661
2	ANDERE BIJDRAGEN							€ -			
2.6	Overige opbrengsten	€ 744.027	€ 333.105	€ 333.105	€ -	€ 333.105	€ 7.119	€ 340.224	€ 347.014	€ 354.698	€ 362.557
Totaal baten regulier budget		€ 14.550.754	€ 14.174.209	€ 13.761.109	€ 347.636	€ 14.108.745	€ 301.534	€ 14.410.279	€ 14.335.150	€ 14.652.575	€ 14.977.218

OMGEVINGSDIENST
FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

LASTEN REGULIER BUDGET		Realisatie	Begroting incl. OW na 2de BW	Kader excl. index voor wijziging	Wijziging OW incidenteel	Kader excl. index en incl. wijziging	Index	Begroting incl. index	Meerjarenraming		
Nummer	Post	2021	2022	2023	2023	2023	2023	2023	2024	2025	2026
1	**PERSONEEL**										
1.1a	Salarissen	€ 10.041.273	€ 11.158.130	€ 10.745.030	€ 347.636	€ 11.092.666	€ 255.131	€ 11.347.798	€ 11.225.841	€ 11.495.261	€ 11.771.147
1.1b	Samenwerking bedrijfsvoering	€ 98.718	€ -	€ -		€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
1.1c	Flexibele schil	€ 1.420.662	€ 35.812	€ 35.812		€ 35.812	€ 824	€ 36.636	€ 37.405	€ 38.303	€ 39.222
1.1d	Inhuur bij ziekte	€ 82.462	€ 109.341	€ 109.341		€ 109.341	€ 2.515	€ 111.856	€ 114.205	€ 116.946	€ 119.753
	Subtotaal personeelskosten	€ 11.643.113	€ 11.303.284	€ 10.890.184	€ 347.636	€ 11.237.820	€ 258.470	€ 11.496.290	€ 11.377.451	€ 11.650.510	€ 11.930.123
1.2	Opleidingskosten	€ 354.373	€ 398.167	€ 398.167		€ 398.167	€ 5.973	€ 404.140	€ 410.202	€ 416.355	€ 422.600
1.3	Algemene personeelskosten	€ 282.143	€ 531.967	€ 531.967		€ 531.967	€ 7.980	€ 539.947	€ 548.046	€ 556.267	€ 564.611
3	**KAPITAALLASTEN**										
3.1	Afschrijving ICT	€ 145.304	€ 120.931	€ 120.931		€ 120.931	€ 1.814	€ 122.745	€ 124.586	€ 126.455	€ 128.352
3.2	Afschrijving Meubilair	€ 40.548	€ 33.593	€ 33.593		€ 33.593	€ 504	€ 34.097	€ 34.609	€ 35.128	€ 35.655
3.3	Afschrijving Verbouwing	€ 39.819	€ 45.684	€ 45.684		€ 45.684	€ 685	€ 46.369	€ 47.065	€ 47.771	€ 48.487
4	**INDIRECTE KOSTEN**										
4.1	Huisvesting (pandgebonden)	€ 308.615	€ 341.521	€ 341.521		€ 341.521	€ 5.123	€ 346.644	€ 351.844	€ 357.121	€ 362.478
4.2	Huisvesting (niet-pandgebonden)	€ 69.143	€ 145.565	€ 145.565		€ 145.565	€ 2.183	€ 147.749	€ 149.965	€ 152.214	€ 154.498
4.3	Informatiemanagement	€ 795.950	€ 772.140	€ 772.140		€ 772.140	€ 11.582	€ 783.722	€ 795.478	€ 807.410	€ 819.521
4.4	Wagenpark	€ 79.845	€ 123.172	€ 123.172		€ 123.172	€ 1.848	€ 125.020	€ 126.895	€ 128.799	€ 130.731
4.5	Diverse kosten	€ 146.998	€ 201.421	€ 201.421		€ 201.421	€ 3.021	€ 204.442	€ 207.509	€ 210.621	€ 213.781
4.6	Accountant	€ 26.981	€ 27.993	€ 27.993		€ 27.993	€ 420	€ 28.413	€ 28.839	€ 29.271	€ 29.710
4.7	HRM	€ 48.123	€ 72.783	€ 72.783		€ 72.783	€ 1.092	€ 73.874	€ 74.982	€ 76.107	€ 77.249
5	**ONVOORZIEN**										
5.1	Onvoorzien	€ -	€ 55.988	€ 55.988		€ 55.988	€ 840	€ 56.827	€ 57.680	€ 58.545	€ 59.423
Totaal lasten regulier budget		**€ 13.980.955**	**€ 14.174.209**	**€ 13.761.109**	**€ 347.636**	**€ 14.108.745**	**€ 301.534**	**€ 14.410.279**	**€ 14.335.150**	**€ 14.652.575**	**€ 14.977.218**

b. Directe productiekosten

DIRECTE PRODUCTIEKOSTEN		Realisatie	Begroting na 2de BW	Kader excl. index	Begroting incl. index	Meerjarenraming		
Nummer	Post	2021	2022	2023	2023	2024	2025	2026
1	**BATEN DIRECTE PRODUCTIEKOSTEN**							
1.4	Directe productiekosten Flevoland	€ 145.033	€ 233.864	€ 233.864	€ 237.371	€ 240.932	€ 244.546	€ 248.214
1.1	Directe productiekosten Almere	€ 1.309	€ 1.329	€ 1.329	€ 1.348	€ 1.369	€ 1.389	€ 1.410
1.9	Directe productiekosten Gooise Meren	€ -	€ 12.822	€ 12.822	€ 13.014	€ 13.210	€ 13.408	€ 13.609
1.8	Directe productiekosten Noord-Holland	€ -	€ 8.635	€ 8.635	€ 8.765	€ 8.896	€ 9.029	€ 9.165
Totaal baten directe productiekosten		**€ 146.342**	**€ 256.649**	**€ 256.649**	**€ 260.499**	**€ 264.406**	**€ 268.372**	**€ 272.398**
6	**DIRECTE PRODUCTIEKOSTEN**							
6.1	Directe productiekosten Flevoland	€ 145.033	€ 233.864	€ 233.864	€ 237.371	€ 240.932	€ 244.546	€ 248.214
6.2	Directe productiekosten Almere	€ 1.309	€ 1.329	€ 1.329	€ 1.348	€ 1.369	€ 1.389	€ 1.410
6.3	Directe productiekosten Gooise Meren	€ -	€ 12.822	€ 12.822	€ 13.014	€ 13.210	€ 13.408	€ 13.609
6.4	Directe productiekosten Noord-Holland	€ -	€ 8.635	€ 8.635	€ 8.765	€ 8.896	€ 9.029	€ 9.165
Totaal lasten directe productiekosten		**€ 146.342**	**€ 256.649**	**€ 256.649**	**€ 260.499**	**€ 264.406**	**€ 268.372**	**€ 272.398**

c. Subsidies

SUBSIDIES		Realisatie	Begroting na 2de BW	Kader excl. index	Begroting incl. index	Meerjarenraming		
Nummer	Post	2021	2022	2023	2023	2024	2025	2026
7	OVERIGE KOSTEN - LASTEN SUBSIDIES							
7.2	Omgevingsveiligheid	€ 19.329	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
7.5	Diverse subsidies	€ -	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000
Totaal lasten subsidies		**€ 19.329**	**€ 200.000**	**€ 200.000**	**€ 200.000**	**€ 200.000**	**€ 200.000**	**€ 200.000**
2	ANDERE BIJDRAGEN - BATEN SUBSIDIES							
2.2	Omgevingsveiligheid	€ 19.329	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
2.7	Diverse subsidies	€ -	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000	€ 200.000
Totaal baten subsidies		**€ 19.329**	**€ 200.000**	**€ 200.000**	**€ 200.000**	**€ 200.000**	**€ 200.000**	**€ 200.000**

d. Reserves

RESERVES		Realisatie	Begroting na 2de BW	Kader excl. index	Index	Begroting incl. index	Meerjarenraming		
Nummer	Post	2021	2022	2023	2023	2023	2024	2025	2026
2	OVERIGE BIJDRAGEN - BATEN RESERVES								
2.1	Diverse innovatieprojecten	€ 52.016	€ -	€ -		€ -	€ -	€ -	€ -
2.3	Bestemmingsreserve Weesp uittreding uit de GR OFGV	€ -	€ 469.489	€ -		€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal lasten reserves		**€ 52.016**	**€ 469.489**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**
7	OVERIGE KOSTEN - LASTEN RESERVES								
7.8	Diverse innovatieprojecten	€ 52.016	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
7.11	Bestemmingsreserve Weesp uittreding uit de GR OFGV	€ -	€ 469.489	€ -		€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal baten reserves		**€ 52.016**	**€ 469.489**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**	**€ -**

Bij het opstellen van de begroting 2023 is onder meer uitgegaan van de volgende uitgangspunten:

- Deze begroting is opgesteld met de bijdragen van de deelnemers doorberekend op basis van de Kostenverdeelsystematiek (KVS), herijkt bij de vaststelling van de begroting 2021 voor de periode 2021-2022-2023 en verhoogd met de jaarlijkse indexatie.

- Het begrotingstotaal in 2023 wordt geïndexeerd conform de vigerende Gemeenschappelijke Regeling. Salarissen en kosten van inhuur (ongeveer 80% van het begrotingstotaal) worden verhoogd met de Loonvoet sector overheid en de overige kosten (circa 20% van het begrotingstotaal) met de prijs overheidsconsumptie, netto materieel uit de “Septembercirculaire gemeentefonds” van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Deze prijsindexen in de septembercirculaire gemeentefonds bedragen 2,3% respectievelijk 1,5% voor 2023.

- De basis voor de begroting 2023 is de begroting 2022 na 2e begrotingswijziging. Deze structurele begrotingswijziging 2022 gaat voor zienswijzen naar de raden en Staten en voor een besluit naar het AB samen met deze ontwerpbegroting en is onder voorbehoud alvast daarin verwerkt. Dat met als doel om een zo actueel mogelijk beeld te geven over het begrotingsjaar 2023. De wijzigingen gaan in per 1 januari 2022 en hebben betrekking op:
  a. de structurele verhoging van de bijdrage van Laren van € 6.680 in verband met de uitvoering van het toezicht op asbestsanering;
  b. de structurele verhoging van de bijdrage van Blaricum van € 5.652 in verband met de uitvoering van het toezicht op asbestsanering;
  c. de structurele verhoging van de bijdrage van Lelystad van € 117.887 in verband met de behandeling van asbestmeldingen;
  d. de structurele verhoging van de bijdrage van Urk van € 10.402 in verband met de behandeling van asbestmeldingen;
  e. de structurele verhoging van de bijdrage van Flevoland voor directe productiekosten van € 20.665 in verband met grondwatermeetnetbeheer;
  f. het terugdraaien van de verlaging van de bijdragen van Flevoland van € 140.232 en Noord-Holland van € 246.943 voor de bodemtaken vanwege het uitstel van de Omgevingswet naar 1 januari 2023;
  g. het doteren van € 469.489 aan de “Bestemmingsreserve Weesp uittreding uit de GR” in verband met de overeenkomst uittredingskosten OFGV-Weesp-Amsterdam;
  h. het eenmalig verhogen van de bijdragen van de partners met € 121.287 in 2022 en € 347.636 in 2023 in verband met de projectkosten voor de invoering van de Omgevingswet.

- Met ingang van 1 januari 2022 treedt de gemeente Weesp uit de Gemeenschappelijke Regeling van de OFGV. Het bedrag voor de instandhoudingskosten van de gemeente Weesp in de OFGV begroting bedraagt in 2022 en 2023 € 71.264. De instandhoudingskosten maken deel uit van de frictiekosten. Ze blijven op de begroting zichtbaar voor de huidige resterende KVS-periode van 2022 en 2023. Deze kosten worden gedekt uit de “Bestemmingsreserve Weesp uittreding uit de GR”. De onttrekking aan de reserve wordt als begrotingswijziging aangeboden bij de zienswijzeronde omtrent de bestemming van het rekeningresultaat 2021. Bij een nieuwe KVS-periode (2024-2025-2026) worden deze kosten integraal in het KVS-model herrekend.

- De taken van de gemeenten op het gebied van de Omgevingsveiligheid zijn nu grotendeels belegd bij de OFGV. Tot het jaar 2021 zijn deze taken gesubsidieerd via de provincies. Met ingang van 1 januari 2021 vond een verschuiving in de financiering van Omgevingsveiligheid plaats: de gemeenten ontvangen zelf een bijdrage van het Rijk en

dienen een overweging te maken of ze deze taken zelf willen uitvoeren of dat ze de uitvoering van deze taken door de OFGV willen laten voortzetten. Nog niet alle gemeenten hebben hier een keuze in gemaakt. Zodra alle keuzes bekend zijn, worden de afspraken verwerkt in een begrotingswijziging.

- Voor de verdeling van de kosten voor de decentralisatie van de bodemtaken als gevolg van de inwerkingtreding van de Omgevingswet, met ingang van 1 januari 2023, heeft het AB voor een principeafspraak gemaakt. Conform deze afspraak worden de bijdragen die uit het provinciefonds voor deze taak worden gehaald in mindering gebracht op de bijdragen van de provincies. De bijdragen die worden toegevoegd aan het gemeentefonds vormen het bedrag dat door de OFGV in rekening wordt gebracht bij de gemeenten. Omdat ten tijde van deze afspraak nog niet duidelijk is welk bedrag met deze overheveling van budget is gemoeid en wat dat per deelnemer betekent, is in de begroting 2023 met een PM-post gewerkt. Deze PM-post heeft de omvang van de berekende kosten van deze taak binnen de OFGV op dit moment. Het over te hevelen bedrag van provinciefonds naar gemeentefonds kan kleiner, groter of gelijk zijn aan de berekende OFGV-kosten voor deze taak. Zodra de bedragen bekend zijn, worden deze verwerkt in een begrotingswijziging. Het AB gaat er daarbij vanuit dat het Rijk haar toezegging gestand doet dat op het over te hevelen budget niet wordt gekort.

B.1.2. Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Lasten reguliere begroting

Personeelskosten

Het begrotingsbedrag voor salarissen bedraagt in 2023 € 11.348.000. Dit bedrag wordt aangewend voor de salarissen van vast personeel, de kosten voor flexibele schil en inhuur bij ziekte. Ten opzichte van de oorspronkelijke meerjarenschijf uit de begroting 2022 is het bedrag met € 297.000 gestegen. Dat wordt veroorzaakt door :

- de uittreding van de gemeente Weesp;
- de structurele uitbreiding van het takenpakket door vier gemeenten;
- de incidentele ophoging van het salarisbudget voor de Omgevingswet;
- de indexering.

Opleidingskosten

Het budget voor opleidingskosten is nodig voor de noodzakelijke kwaliteitsverbetering van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Ook het bijhouden van bestaande kennis in het kader van aanpassingen in wet- en regelgeving drukken op dit budget. De raming voor 2023 bedraagt € 404.000. Dit is ten opzichte van de oorspronkelijke meerjarenschijf uit de begroting 2022 verlaagd met € 5.000 in verband met de uittreding van de gemeente Weesp, de taakwijzigingen en indexering.

Algemene personeelskosten

Het budget voor algemene personeelskosten bedraagt € 540.000 en is verlaagd met € 4.000 in verband met de uittreding van de gemeente Weesp, de taakwijzigingen en indexering. Het budget is bestemd voor de vergoedingen aan personeel zoals reiskosten, piket en overwerk en voor personeelsgerelateerde kosten zoals werkkleding, OR/GO en de personeelsvereniging.

Afschrijvingen

De raming van de afschrijvingen is als volgt:

Activa	Geraamde Investering	Termijn	Afschrijving
Verbouwing pand	€ 463.694	10 jaar	€ 46.369
Meubilair	€ 340.974	10 jaar	€ 34.097
ICT hardware (computers, laptops, tablets)	€ 210.735	3 jaar	€ 70.245
ICT hardware (TV+TC+deurdisplay)	€ 50.000	5 jaar	€ 10.000
Telefoons	€ 85.000	2 jaar	€ 42.500
Totaal afschrijvingen			**€ 203.212**

De afschrijvingen op het pand en meubilair lopen deels door in 2023 op basis van de investeringen uit 2013. Nieuwe afschrijvingen hangen mede af van de keuzes die in 2022 gemaakt worden omtrent het plaats-onafhankelijk werken.

De afschrijvingskosten voor de handhavingsschepen van de provincie Flevoland zijn verwerkt in de directe productiekosten. Deze kosten worden niet door overige deelnemers betaald en zijn daarom niet opgenomen onder de reguliere kapitaallasten.

Huur en services

De pandgebonden huisvestingslasten zijn de huurlasten zoals overeengekomen met de verhuurder. Het huidige huurcontract wordt jaarlijks verhoogd met de CBS-index huurprijzen. Ook bevat deze post andere lasten verbonden aan de huisvesting zoals gas-water-licht, verzekering, belasting, schoonmaak en beveiliging. Het begrotingsbedrag bedraagt € 347.000. De werkelijke kosten in 2023 hangen af van de keuzes die in 2022 gemaakt worden omtrent het plaats-onafhankelijk werken.

Huisvesting (niet-pandgebonden)
De dienstgebonden huisvestingslasten betreffen het budget van € 148.000 voor meubilair, inrichting, catering en dergelijke. De werkelijke kosten in 2023 hangen af van de keuzes die in 2022 gemaakt worden omtrent het plaats-onafhankelijk werken.

Informatiemanagement
De kosten voor informatiemanagement betreffen de kosten voor hardware, software, onderhoud en dergelijke. Het budget bedraagt € 784.000. De werkelijke kosten in 2023 hangen af van de keuzes die in 2022 gemaakt worden omtrent het plaats-onafhankelijk werken en van de werking van het DSO.

Wagenpark
Het budget voor het wagenpark van € 125.000 is bestemd voor de leasekosten van handhavingsvoertuigen.

Diverse kosten
Het budget voor diverse kosten bedraagt € 204.000 en is bestemd voor kosten zoals porti, kantoorartikelen, telefoonkosten, verzekeringen en dergelijke.

Accountant
Het budget is bestemd voor de accountantscontrole en bedraagt € 28.000.

HRM
Het budget van € 74.000 is bestemd voor diverse kosten op het gebied van HRM zoals arbo en integriteit.

Onvoorzien
Het bedrag voor onvoorzien bedraagt in 2023 € 57.000. Het budget onvoorzien maakt deel uit van het weerstandsvermogen en is bestemd voor risico's in de bedrijfsvoering.

Baten reguliere begroting
Bijdragen partners
De bijdragen van de deelnemende partijen aan de begroting van 2022 zijn berekend op basis van de Kostenverdeelsystematiek (KVS), herijkt bij de vaststelling van de begroting 2021 voor de periode 2021-2022-2023 en verhoogd met:

- de structurele uitbreiding van het takenpakket;
- de structurele ophoging van het budget informatiemanagement;
- de incidentele ophoging van het salarisbudget voor de Omgevingswet;
- de indexering.

De bijdragen van de provincies zijn verlaagd met (een inschatting van) de kosten voor de bodemtaken die bij inwerkingtreding van de Omgevingswet overgaan naar de gemeenten. De bijdragen van de gemeenten zijn nog niet bekend en zijn weergegeven als PM-post bodemtaken.

Het stemrechtpercentage wordt conform artikel 7 lid 1 van de Gemeenschappelijke Regeling OFGV bepaald naar rato van de totale financiële bijdrage per deelnemer van het voorgaande kalenderjaar. De verdeling van de stemmen in 2023 wordt bepaald aan de hand van de jaarcijfers over 2022.

Overige inkomsten
De post overige inkomsten is het deel van de OFGV begroting dat niet gedekt wordt door de structurele partnerbijdragen, maar wordt gedekt met de overige inkomsten. Dit bedrag van € 340.000 wordt gerealiseerd door het uitvoeren van extra opdrachten, de uren van eigen medewerkers te dekken middels subsidies en door het aanbieden van opleidingen aan andere

overheden.

Directe productiekosten

Directe productiekosten zijn budgetten van deelnemers die nodig zijn voor het uitvoeren van specifieke taken. Deze directe productiekosten worden niet procentueel verdeeld over alle deelnemers maar worden door de specifieke deelnemers overgedragen aan de Omgevingsdienst. De specificatie is als volgt:

DIRECTE PRODUCTIEKOSTEN PROVINCIE FLEVOLAND		
Groene handhaving kapitaallasten vaartuigen	€	33.707
Groene handhaving vaartuigen	€	61.570
Groene handhaving services	€	7.865
Groene handhaving steunpunten	€	47.189
Advertenties milieuwetten	€	39.325
Extern advies vergunningverlening	€	20.111
Extern advies handhaving	€	20.111
Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden	€	22.471
Beheer grondwatermeetnet	€	136.701
Subtotaal	**€**	**389.051**
Legesheffing vergunningen	€	146.062
Vergoeding groene handhaving randmeren	€	5.618
Totaal Provincie Flevoland	**€**	**237.371**
DIRECTE PRODUCTIEKOSTEN GEMEENTE ALMERE		
Geluidsmeter	€	1.348
Totaal Gemeente Almere	**€**	**1.348**
DIRECTE PRODUCTIEKOSTEN GEMEENTE GOOISE MEREN		
Algemeen uitbesteed werk	€	13.014
Totaal Gemeente Gooise Meren	**€**	**13.014**
DIRECTE PRODUCTIEKOSTEN PROVINCIE NOORD-HOLLAND		
Advertentie-, onderzoek en kadasterkosten	€	8.765
Totaal Provincie Noord-Holland	**€**	**8.765**

Deze budgetten worden verhoogd met de prijs overheidsconsumptie, netto materieel.

Subsidies

In deze begroting is een schatting opgenomen van de subsidies die in 2022 worden ontvangen en die tot uitgaven leiden. Het in deze begroting geraamde bedrag voor de subsidies van € 200.000 is bedoeld voor de diverse subsidies waaronder vroeger de subsidie voor de Omgevingsveiligheid viel. De uitgaven worden pas gedaan als er beschikkingen worden ontvangen. Daarom vormt deze stelpost geen risico voor de reguliere begroting.

Reserves

De kosten van innovatieprojecten worden gedekt uit de bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling. Op het moment van het opstellen van deze begroting is nog niet zeker vast te stellen of en welke innovatieprojecten naar het jaar 2023 zullen doorlopen. Dat kan pas in de loop van het jaar 2022 opgemaakt worden. Daarnaast worden in de loop van het jaar 2022 nieuwe ideeën ontwikkeld voor nieuwe innovatieprojecten en ter goedkeuring voorgelegd aan het Dagelijks Bestuur. Daarom zijn nog geen mutaties aan de bestemmingsreserve Innovatie en Ontwikkeling in deze begroting opgenomen.

In 2022 is een bedrag van € 469.489 gedoteerd aan de Bestemmingsreserve Weesp uittreding uit de GR OFGV. Deze reserve dient ter dekking van de instandhoudingskosten van de gemeente Weesp en mogelijke frictiekosten als gevolg van het terugtrekken van taken. Een onttrekking aan de reserve wordt in de loop van het jaar aan de raden en Staten voor zienswijzen voorgelegd.

B.1.3. Algemene dekkingsmiddelen

De OFGV ontvangt geen algemene dekkingsmiddelen.

B.1.4. Kosten van overhead

De specificatie van de overhead is als volgt:

	Realisatie	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
Specificatie overhead	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Personele lasten overhead personeel	2.038.226	2.068.800	2.116.382	2.160.826	2.212.686	2.265.790
Overige personeelskosten	684.640	1.002.917	1.017.961	1.033.230	1.048.729	1.064.460
Afschrijvingen	225.671	200.209	203.212	206.260	209.354	212.494
Facilitair	604.600	811.679	823.854	836.212	848.755	861.487
ICT	669.509	643.803	653.460	663.262	673.211	683.309
Financiën	26.981	27.993	28.413	28.839	29.271	29.710
Totaal	**4.249.627**	**4.755.400**	**4.843.282**	**4.928.629**	**5.022.006**	**5.117.250**

De personele overhead mag maximaal 24% bedragen. De OFGV blijft hier onder.
In 2021, 2022 en 2023 zijn de personele lasten verhoogd in verband met de Omgevingswet.
In de meerjarenraming vanaf 2024 is het percentage overhead stabiel.

	Realisatie	Begroting	Begroting	Meerjarenraming		
Percentage personele overhead	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Personele lasten overhead personeel	2.038.226	2.068.800	2.116.382	2.160.826	2.212.686	2.265.790
Personele lasten direct personeel	9.604.887	9.234.484	9.379.908	9.216.625	9.437.824	9.664.332
% personele overhead	**17,5%**	**18,3%**	**18,4%**	**19,0%**	**19,0%**	**19,0%**

B.1.5. Stelposten, vennootschapsbelasting en onvoorzien

De OFGV heeft geen stelposten in de begroting 2023. Het bedrag voor onvoorzien bedraagt € 57.000 en is toegelicht op pagina 24. De OFGV hoeft geen vennootschapsbelasting te betalen, omdat resultaten behaald worden als gevolg van de wettelijke taak of zonder winstopslag.

B.1.6. Incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten betreffen posten die het begrotingssaldo incidenteel beïnvloeden en dus een tijdelijk karakter hebben. De begroting 2023 is incidenteel verhoogd met de voorbereidings-en invoeringskosten van de Omgevingswet ad € 348.000. Aan de lastenkant is deze verhoging verwerkt in het salarisbudget en aan de batenkant in de bijdrage van de deelnemende partijen. Dat geldt alleen nog voor het jaar 2023. Vanaf 2024 wordt de begroting weer verlaagd tot het normale niveau.

B.2. Financiële positie en toelichting

B.2.1. Uitgangspunten en ontwikkelingen ten opzichte van 2022

De wijzigingen ten opzichte van de meerjarenschijf 2023 in de begroting 2022 hebben betrekking op de uittreding van de gemeente Weesp, de structurele uitbreiding van de asbesttaken voor vier gemeenten en de incidentele ophoging van het salarisbudget voor de Omgevingswet.

B.2.2. Geprognosticeerde eindbalans

De balansprognose tot en met 2026 is als volgt:

Balans	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026
Materiële vaste activa	726.917	847.007	847.007	847.007	847.007	847.007
Financiële vaste activa	-	-	-	-	-	-
Vlottende activa	6.431.080	5.820.113	5.748.849	5.748.849	5.748.849	5.748.849
Balanstotaal activa	**7.157.997**	**6.667.120**	**6.595.856**	**6.595.856**	**6.595.856**	**6.595.856**
Algemene reserve	668.600	668.600	668.600	668.600	668.600	668.600
Bestemmingsreserves	404.247	698.225	626.961	626.961	626.961	626.961
Vlottende passiva	6.085.151	5.300.295	5.300.295	5.300.295	5.300.295	5.300.295
Balanstotaal passiva	**7.157.997**	**6.667.120**	**6.595.856**	**6.595.856**	**6.595.856**	**6.595.856**

Voor de raming van de vaste activa en vlottende passiva is gebruikgemaakt van het gemiddelde van de jaarrekeningcijfers van de drie voorafgaande jaren. Het eigen vermogen is gebaseerd op bekende reservemutaties en een nihil rekeningresultaat.

B.2.3. Jaarlijks terugkerende arbeidsgerelateerde verplichtingen

De formatie bedraagt begin 2022 154,39 fte. Ruimte in het salarisbudget wordt ingezet voor de flexibele schil en samenwerking op de bedrijfsvoering.

B.2.4. Investeringen in vaste activa

De OFGV heeft geen investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut.

Investering	Afschrijvingstermijn	2022	2023	2024	2025	2026
Verbouwing pand	10 jaar - 2023		€ 463.694			
Meubilair	10 jaar - 2023		€ 340.974			
ICT hardware (computers, laptops, tablets)	3 jaar - 2022/2023	€ 110.000	€ 100.735			€ 220.361
ICT hardware (TV+TC+deurdisplay)	5 jaar - 2023		€ 50.000			
Telefoons	2 jaar - 2023		€ 85.000		€ 87.569	
Handhavingsschepen	30 jaar - 2045					
Totaal investeringen		**€ 110.000**	**€ 1.040.403**	**€ -**	**€ 87.569**	**€ 220.361**

De OFGV vervangt de activa pas op het moment dat het nodig is. Dit betekent dat de activa langer mee kan gaan dan de afschrijvingstermijn en soms juist eerder worden aangeschaft als dat voordelen oplevert. De niet uitgegeven kredieten schuiven door naar latere jaren.

Op basis van de afschrijvingstermijn mogen in 2023 diverse investeringen gedaan worden. De werkelijke investeringen in onder andere een pand en meubilair hangen mede af van de keuzes die in 2022 gemaakt worden omtrent het plaats-onafhankelijk werken. De vervanging van telefoons en computers is wel voorzien in 2023.

De afschrijvingstermijn van de verbouwingskosten is gelijk aan de duur van het huurcontract die in 2023 afloopt. Voor de overige afschrijvingstermijnen is veelal de economische levensduur als uitgangspunt genomen. Deze stemmen overeen met de afschrijvingstermijnen in de Financiële Verordening. Alle kosten als gevolg van de afschrijving op genoemde investeringen zijn structureel in de begroting verankerd.

B.2.5. Financiering

De begroting van de OFGV wordt grotendeels gedekt uit de bijdragen van de deelnemers. De OFGV stuurt voorafgaand aan elk kwartaal een voorschotnota van 25% van deze bijdrage aan de deelnemer. Daarom heeft de OFGV geen leningen nodig voor haar reguliere taakuitvoering. De OFGV neemt deel aan het wettelijk verplichte schatkistbankieren: overtollige middelen tot € 200.000 worden aangehouden in rekening-courant bij de BNG, het meerdere wordt aangehouden in de schatkist.

B.2.6. Reserves en voorzieningen

Algemene Reserve

De omvang van de algemene reserve bedraagt begin 2022 € 669.000. In 2023 zijn geen onttrekkingen aan de reserve voorzien.
Eventuele rekeningresultaten worden in eerste instantie afgewikkeld met de algemene reserve. Die heeft een ondergrens van € 0 en een bovengrens van 5% van de omzet. Het maximum van de algemene reserve van deze begroting is € 744.000.

Innovatiereserve

De bestemmingsreserve innovatie en ontwikkeling wordt gevoed vanuit rekeningresultaten van boekjaren waarin meer inkomsten zijn ontvangen dan de taakstelling. Met betrekking tot de bestemmingsreserve innovatie en ontwikkeling heeft het AB in juni 2017 de spelregels van de bestemmingsreserve bepaald: de reserve wordt aangevuld vanuit het overschot op de overige inkomsten. Hierbij wordt een plafond van maximaal € 300.000 gehanteerd met als peildatum 31 december om te monitoren of dat plafond al dan niet wordt overschreden. Als op 31 december blijkt dat daarmee het plafond van € 300.000 wordt overschreden, dan wordt het meerdere alsnog direct uitbetaald aan de partners.
In februari 2020 heeft het AB in de spelregels van de bestemmingsreserve innovatie en ontwikkeling geëxpliciteerd dat het plafond van € 300.000 betrekking heeft op onbestemde middelen. Dat betekent dat er op 31-12 een bedrag hoger dan € 300.000 kan resteren in de reserves en dus geen teruggave aan de partners plaatsvindt indien de middelen al zijn bestemd. De uitgaven worden dan in de volgende boekjaren gedaan.

Op basis van deze spelregels is in de begroting 2023 aangenomen dat het gemiddelde saldo van de innovatiereserve € 300.000 bedraagt.

Bestemmingsreserve Weesp uittreding uit de GR OFGV

De bestemmingsreserve Weesp uittreding uit de GR OFGV is in 2022 eenmalig gevoed vanuit de afkoopsom van de gemeente Amsterdam vanwege de frictie- en instandhoudingskosten die ontstaan door de uittreding van de gemeente Weesp. De afkoopsom bedraagt € 469.489 en is daarmee het maximale plafond van deze bestemmingsreserve. De reserve wordt aangewend voor de frictie- en instandhoudingskosten. De frictiekosten zijn nog niet bekend. De instandhoudingskosten zijn bekend en bedragen in 2022 en 2023 zijn € 71.264 per jaar. Daarmee komt het saldo van deze bestemmingsreserve eind 2023 op € 326.961.

Reserves	2023
Algemene Reserve	€ 668.600
Bestemmingsreserve innovatie en ontwikkeling	€ 300.000
Bestemmingsreserve Weesp uittreding uit de GR OFGV	€ 326.961
Totaal reserves	**€ 1.295.561**

Voorzieningen

De OFGV heeft geen voorzieningen.

B.2.7. EMU-saldo

Het EMU-saldo is het totaal van inkomsten minus uitgaven. Conform het Europese stabiliteits- en groeipact is de macronorm voor lidstaat Nederland een maximaal EMU-saldo van -0,5% van het bruto binnenlands product. Decentrale overheden moeten inzicht geven in de

berekening van hun aandeel in dit EMU-saldo. Alle gemeenten, provincies en waterschappen moeten deze informatie aanleveren bij het CBS. Bij gemeenschappelijke regelingen vindt een steekproef plaats wanneer deze een exploitatie van € 20 mln of meer hebben. De OFGV valt hier buiten.

	Kader excl. index	Index	Begroting incl. index	Meerjarenraming		
Berekening EMU saldo	**2023**	**2023**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Exploitatiesaldo	€ -		€ -	€ -	€ -	€ -
+ afschrijvingen	€ 200.209	€ 3.003	€ 203.212	€ 206.260	€ 209.354	€ 212.494
+ dotatie voorziening	€ -		€ -	€ -	€ -	€ -
- investering activa	€ 1.025.027	€ 15.375	€ 1.040.403	€ -	€ 87.569	€ 220.361
+ bijdragen andere overheden	€ -		€ -	€ -	€ -	€ -
+ desinvestering activa	€ -		€ -	€ -	€ -	€ -
- aankoop grond	€ -		€ -	€ -	€ -	€ -
+ baten bouwexploitatie	€ -		€ -	€ -	€ -	€ -
- onttrekking voorziening	€ -		€ -	€ -	€ -	€ -
- onttrekking reserve	€ -		€ -	€ -	€ -	€ -
- boekwinst aandelen	€ -		€ -	€ -	€ -	€ -
EMU saldo	**€ -824.818**		**€ -837.191**	**€ 206.260**	**€ 121.785**	**€ -7.867**

OMGEVINGSDIENST
FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

Verzendlijst gemeenteraad en Provinciale Staten

Verzenddatum	**Bijlagen**	**Kenmerk**
	1	2022 OFGV mdu02

Onderwerp:
Voorlopige jaarrekening 2021

Geachte heer, mevrouw,

Conform artikel 34b van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen ontvangt u hierbij de voorlopige jaarrekening over het boekjaar 2021 van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek. Hiermee beschikt u tijdig over informatie van deze 'verbonden partij' om in de eigen financiële stukken op te nemen. Wij vermelden hierbij nadrukkelijk dat dit de cijfers vóór accountantscontrole zijn. U kunt dus geen rechten ontlenen aan deze cijfers.

De officiële stukken volgen de onderstaande route/planning:

28 maart 2022	Accountantscontrole
18 mei 2022	Definitieve jaarstukken en voorstel resultaatbestemming in DB
22 juni 2022	Definitieve jaarstukken en voorstel resultaatbestemming in AB
15 juli 2022	Verzenden definitieve jaarstukken en voorstel resultaatbestemming voor zienswijze aan raden en Staten
2 oktober 2022	Sluitingstermijn zienswijzen resultaatbestemming
2 november 2022	Definitieve resultaatbestemming in DB
30 november 2022	Definitieve resultaatbestemming in AB

Een gelijkluidende brief is gezonden aan de gemeenteraden van alle 12 deelnemende gemeenten en aan Provinciale Staten van de 2 deelnemende provincies. De colleges van deze 14 partijen ontvangen een afschrift van deze brief.

Later in het jaar, na de accountantscontrole, volgt een voorstel voor de bestemming van het rekeningresultaat. Daarop kunnen raden en Staten dan een zienswijze indienen.

Hoogachtend,
Namens het Dagelijks Bestuur van de
Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek

mw. C.W. Smelik
Voorzitter Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek

Bijlage: Voorlopige jaarrekening 2021

1. Resultaat 2021 vóór accountantscontrole

Het voorlopig rekeningresultaat 2021 is positief en bestaat uit meerdere componenten die hieronder per component worden toegelicht.

a. Voordelig resultaat op de reguliere budgetten: € 153.954.
Het positieve resultaat op de reguliere lasten is in belangrijke mate gerelateerd aan de coronapandemie. Het thuiswerken heeft geresulteerd in een onderuitputting van de reiskosten woon-werkverkeer en van de huisvestingskosten. Daarnaast is een besparing gerealiseerd op de kosten van het wagenpark door het verlengen van het leasecontract. De kosten voor inhuur van personeel en van informatiemanagement zijn hoger dan begroot. In totaal is sprake van een incidenteel overschot van € 153.954.

Verschillenanalyse lasten	2021	Korte toelichting
Hogere lonen en sociale lasten	-38.978	De loonkosten en de kosten voor flexibele inhuur vallen in 2021 hoger uit dan het beschikbare budget. Dat is in verband met het noodzakelijke opvangen van wisseling in taken, het tijdig vervangen van vertrekkende medewerkers, de krapte op de arbeidsmarkt en de langere duur van inhuur personeel op moeilijk in te vullen vacatures en de benodigde specifieke kennis. Daarnaast zijn verplichtingen voortvloeiend uit de nieuwe Cao SGO voor het jaar 2021 meegenomen in het resultaat. Dat is gedaan in overeenstemming met de accountant omdat deze verplichtingen buiten de jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume vallen. Tegenover deze overschrijdingen op het totale budget van de personeelskosten staan opbrengsten. Deze opbrengsten zijn verantwoord aan de batenkant bij de overige opbrengsten. De overige opbrengsten zijn ruim genoeg om deze overschrijding te kunnen dekken.
Hogere flexibele schil personeel	-284.096	
Lagere inhuur bij ziekte	35.375	De inhuur bij ziekte is lager door minder kortdurend ziekteverzuim.
Lagere opleidingskosten	38.464	Bij de lasten van het reguliere opleidingsbudget zijn de lasten van het Kenniscentrum opgeteld. Deze opleidingskosten worden gedekt door de hogere inkomsten van het Kenniscentrum. Het saldo op het reguliere opleidingsbudget bedraagt € 135.175 positief. In 2021 zijn de basisopleidingen van de Omgevingswet intern gegeven door de hiervoor opgeleide OFGV-medewerkers. Daardoor zijn de kosten in 2021 lager uitgevallen.
Hogere afschrijvingen	-28.421	In 2021 is geïnvesteerd in ICT hardware. De huidige telefoons zijn vervangen omdat ze verouderd en afgeschreven zijn en omdat ze de intensiteit van het huidig gebruik niet meer aan kunnen om de medewerkers op afstand het werk te laten doen. Daarnaast zijn de geluidmeters vervangen. De afschrijvingen vallen in 2021 incidenteel hoger uit dan het daarvoor beschikbare budget maar kunnen wel worden opgevangen binnen de OFGV-budgetten.
Lagere huur en servicekosten	27.859	De lagere huur- en huisvestingskosten zijn veroorzaakt door lagere variabele kosten die rechtstreeks aan de kantoorbezetting gerelateerd zijn. Zo is onder andere het contract met de cateraar opgezegd.
Lagere overige huisvestingskosten	74.272	
Hogere kosten informatiemanagement	-85.221	De informatiemanagementkosten vallen hoger uit dan het beschikbaar budget. Grotendeels is hier sprake van structurele overschrijding en deels van incidentele overschrijding. De structurele overschrijding heeft te maken het thuiswerken en de stijging van de kosten door de aansluiting van het VTH-systeem op het DSO en andere landelijke voorzieningen (inspectieview, LRSO, enzovoort). Daarnaast is het VTH-systeem uitgebreid met het bedrijfsvoeringdeel waardoor de licentiekosten zijn gestegen. De incidentele overschrijding heeft te maken met eenmalige uitgaven om de nodige koppelingen van het VTH-systeem op het DSO en andere landelijke voorzieningen te kunnen realiseren. In de begroting 2022 is het budget voor het informatiemanagement structureel verhoogd met € 50.000. Daarmee wordt het structurele deel van de overschrijding ondervangen. Voor het jaar 2021 worden de hogere kosten opgevangen met de incidentele coronagerelateerde overschotten op de andere budgetten.
Lagere kosten wagenpark	41.508	Door het verlengen van het huidige leasecontract zijn de kosten voor het wagenpark lager uitgevallen.
Lagere besteding uit de post onvoorzien	55.160	De post onvoorzien is in 2021 niet gebruikt omdat er geen sprake was van onvoorziene uitgaven.
Lagere overige lasten	318.034	Op de overige budgetten resteert een incidenteel overschot met als belangrijkste reden de coronapandemie en de beperkende maatregelen. Voornamelijk gaat het om minder kosten voor woon-werkverkeer.
Totaal	**€ 153.954**	**Verschil ten opzichte van de begroting**

b. Voordelig resultaat door extra baten: € 415.845.

De extra baten bestaan uit:

- meerwerkopdrachten voor de deelnemende partijen;
- opbrengsten uit de opleidingen georganiseerd voor derden;
- detacheringsopbrengsten;

- afwikkelingsverschillen.

De opbrengsten in 2021 zijn ruim voldoende om de post 'overige opbrengsten' te kunnen dekken. Het voordelig saldo op deze post bedraagt € 415.845.

Verschillenanalyse baten	2021	Korte toelichting
Hogere omzet opleidingscentrum	210.529	Het opleidingscentrum heeft opleidingen verzorgd voor de eigen medewerkers en voor medewerkers van andere overheden.
Hogere overige inkomsten	165.961	Er zijn in 2021 meer inkomsten uit meerwerkopdrachten voor de partners behaald. Ook zijn er positieve afwikkelingsverschillen.
Hogere detacheringsopbrengsten	39.355	Vanwege het uittreden van de gemeente Weesp uit de GR zijn drie medewerkers in 2021 gedetacheerd bij de gemeente Amsterdam. Vanaf 1 januari 2022 zijn zij in vaste dienst bij de gemeente Amsterdam.
Totaal	**€ 415.845**	**Verschil ten opzichte van de begroting**

c. Het resultaat uit reservemutaties is nihil.

De onttrekking aan de Bestemmingsreserves Innovatie en Ontwikkeling is lager dan geraamd omdat de looptijd van de projecten niet gelijk is aan de looptijd van het kalenderjaar. Aan de reserves worden alleen de werkelijk gemaakte kosten binnen één kalenderjaar onttrokken. Die vallen voor 2021 lager uit dan geraamd. De activiteiten en bijbehorende kosten worden naar latere momenten in de tijd verschoven.

Verschillenanalyse reserves	2021	Korte toelichting
Lagere innovatieprojecten	52.016	De werkelijke uitgaven van de reserves vallen lager uit dan geraamd. Doordat activiteiten naar een later moment in de tijd verschuiven, verschuiven ook de uitgaven.
Lagere mutatie reserves	-52.016	Door de lagere uitgaven wordt er minder aan de reserves onttrokken.
Totaal	**€ -**	**Verschil ten opzichte van de begroting**

d. Het resultaat uit subsidies is nihil.

Er is € 5.679 minder subsidie voor Omgevingsveiligheid ontvangen dan geraamd. Er zijn twee subsidies ontvangen voor de voorbereiding op het Register Externe Veiligheid en voor de versterking van Omgevingsveiligheid Cluster 2 PGS. De subsidies zijn namens het Rijk verstrekt door de provincie Zuid-Holland en Omgevingsdienst NL. Deze projecten vallen buiten de reguliere taak Omgevingsveiligheid waar met ingang van 1 januari 2021 een verschuiving in de financiering plaats heeft gevonden.

Verschillenanalyse subsidies	2021	Korte toelichting
Lagere lasten subsidies	-5.679	Lagere subsidie Omgevingsveiligheid ontvangen en ingezet voor het project. Het betreft twee kleine opdrachten gefinancierd door de provincie Zuid-Holland en ODNL.
Lagere inkomsten subsidies	5.679	
Totaal	**€ -**	**Verschil ten opzichte van de begroting**

e. Restant op de directe productiekosten: € 108.182

Het resultaat op de directe productiekosten wordt met ingang van het boekjaar 2021 op een andere wijze verantwoord in de jaarrekening. De nieuwe accountant van de OFGV heeft aangegeven dat de bijdragen voor directe productiekosten verantwoord moeten worden als voorschotbedragen van overheden voor een specifiek bestedingsdoel. De restantbudgetten worden op de balans verantwoord bij de overlopende passiva, in plaats van als rekeningresultaat. Dat zorgt voor meer transparantie over deze budgetten en geeft de partners die de bijdragen betalen meer flexibiliteit om na afloop van de accountantscontrole te besluiten over de bestemming van de restantbudgetten.

De restanten op de directe productiebudgetten in 2021 van € 108.182 zijn als volgt verdeeld tussen de partners:

Verschillenanalyse lasten	2021	Korte toelichting
Lagere directe productiekosten Flevoland	87.042	Besparing op directe productiekosten door lagere legesopbrengsten, lagere kosten voor beheer grondwatermeetnet en lagere kosten groene handhaving vaartuigen.
Lagere directe productiekosten Gooise Meren	12.633	Geen kosten gemaakt in het kader van dit budget.
Lagere directe productiekosten Noord-Holland	8.507	Geen kosten gemaakt in het kader van dit budget.
Totaal	**€ 108.182**	**Verschil ten opzichte van de begroting**

2. Balans 31-12-2021 vóór accountantscontrole

De voorlopige balans is als volgt:

ACTIVA		31-12-2021		31-12-2020
Investeringen met een economisch nut	726.917		872.750	
MATERIËLE VASTE ACTIVA		**726.917**		**872.750**
TOTAAL VASTE ACTIVA		**726.917**		**872.750**
Vorderingen op openbare lichamen	1.779.577		2.991.869	
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	4.246.259		2.181.402	
Overige vorderingen	6.766		18.122	
UITZETTINGEN MET EEN RENTETYPISCHE LOOPTIJD KORTER DAN ÉÉN JAAR		**6.032.601**		**5.191.392**
Banksaldi	199.961		199.964	
LIQUIDE MIDDELEN		**199.961**		**199.964**
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	-		13.649	
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	198.517		174.268	
OVERLOPENDE ACTIVA		**198.517**		**187.917**
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA		**6.431.080**		**5.579.272**
TOTAAL ACTIVA		**7.157.997**		**6.452.022**

PASSIVA		31-12-2021		31-12-2020
Algemene reserve	668.600		619.000	
Bestemmingsreserves	404.247		156.263	
Resultaat reguliere budgetten	153.954		304.052	
Resultaat directe productiekosten	-		84.044	
Overig resultaat	415.845		167.507	
Cumulatief resultaat	569.799		555.603	
EIGEN VERMOGEN		**1.642.644**		**1.330.865**
TOTAAL VASTE PASSIVA		**1.642.644**		**€ 1.330.865**
Overige schulden	319.392		222.281	
NETTO-VLOTTENDE SCHULDEN MET EEN RENTETYPISCHE LOOPTIJD KORTER DAN ÉÉN JAAR		**319.392**		**222.281**
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	1.639.561		1.337.785	
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	108.182		-	
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	3.448.218		3.561.092	
OVERLOPENDE PASSIVA		**5.195.961**		**4.898.876**
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA		**5.515.353**		**€ 5.121.157**
TOTAAL PASSIVA		**7.157.997**		**€ 6.452.022**

3. Baten en lasten 2021 vóór accountantscontrole

Het voorlopig overzicht van baten en lasten is als volgt:

a. Regulier budget

	BATEN REGULIERE BUDGET	Realisatie 2021	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging	Verschil realisatie en begroting	Realisatie 2020
1	**BIJDRAGEN DEELNEMERS**					
1.1	Almere	€ 1.636.772	€ 1.636.772	€ 1.376.583	€ -	€ 870.274
1.2	Lelystad	€ 1.341.694	€ 1.341.694	€ 1.282.256	€ -	€ 1.495.187
1.3	Zeewolde	€ 649.642	€ 649.642	€ 650.334	€ -	€ 745.866
1.4	Flevoland	€ 3.719.040	€ 3.719.040	€ 3.723.002	€ -	€ 3.541.345
1.5	Urk	€ 353.657	€ 353.657	€ 354.033	€ -	€ 269.315
1.6	Dronten	€ 1.238.351	€ 1.238.351	€ 1.239.670	€ -	€ 986.704
1.7	Noordoostpolder	€ 1.383.820	€ 1.383.820	€ 1.385.294	€ -	€ 1.432.664
1.8	Noord Holland	€ 582.972	€ 582.972	€ 583.593	€ -	€ 924.833
1.9	Gooise Meren	€ 929.812	€ 929.812	€ 930.803	€ -	€ 884.289
1.10	Hilversum	€ 607.646	€ 607.646	€ 608.293	€ -	€ 553.010
1.11	Weesp	€ 331.670	€ 331.670	€ 332.024	€ -	€ 373.215
1.12	Huizen	€ 241.998	€ 241.998	€ 242.256	€ -	€ 300.351
1.13	Wijdemeren	€ 549.109	€ 549.109	€ 549.694	€ -	€ 473.623
1.14	Blaricum	€ 125.516	€ 125.516	€ 125.650	€ -	€ 154.187
1.15	Laren	€ 115.027	€ 115.027	€ 115.149	€ -	€ 141.577
	Subtotaal reguliere bijdrage deelnemers	**€ 13.806.727**	**€ 13.806.727**	**€ 13.498.632**	**€ -**	**€ 13.146.440**
2	**ANDERE BIJDRAGEN**					
2.6	Overige opbrengsten	€ 744.027	€ 328.182	€ 328.182	€ -415.845	€ 662.033
	Totaal reguliere baten	**€ 14.550.754**	**€ 14.134.909**	**€ 13.826.814**	**€ -415.845**	**€ 13.808.473**

	LASTEN REGULIERE BUDGET	Realisatie 2021	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging	Verschil realisatie en begroting	Realisatie 2020
1	**PERSONEEL**					
1.1a	Salarissen	€ 10.041.273	€ 10.002.295	€ 10.932.209	€ -38.978	€ 9.590.030
1.1b	Samenwerking bedrijfsvoering	€ 98.718	€ 100.000	€ -	€ 1.282	€ 97.397
1.1c	Flexibele schil	€ 1.420.662	€ 1.135.283	€ 35.283	€ -285.379	€ 1.134.745
1.1d	Inhuur bij ziekte	€ 82.462	€ 117.836	€ 105.035	€ 35.375	€ 23.629
	Subtotaal personeelskosten	**€ 11.643.113**	**€ 11.355.414**	**€ 11.072.527**	**€ -287.699**	**€ 10.845.802**
1.2	Opleidingskosten	€ 354.373	€ 392.837	€ 378.833	€ 38.464	€ 495.467
1.3	Algemene personeelskosten	€ 282.143	€ 524.549	€ 513.345	€ 242.406	€ 276.134
3	**KAPITAALLASTEN**					
3.1	Afschrijving ICT	€ 145.304	€ 119.144	€ 119.144	€ -26.160	€ 96.256
3.2	Afschrijving Meubilair	€ 40.548	€ 33.097	€ 33.097	€ -7.451	€ 30.018
3.3	Afschrijving Verbouwing	€ 39.819	€ 45.009	€ 45.009	€ 5.190	€ 39.819
4	**INDIRECTE KOSTEN**					
4.1	Huisvesting (pandgebonden)	€ 308.615	€ 336.474	€ 336.474	€ 27.859	€ 301.933
4.2	Huisvesting (niet-pandgebonden)	€ 69.143	€ 143.414	€ 143.414	€ 74.272	€ 123.402
4.3	Informatiemanagement	€ 795.950	€ 710.729	€ 710.729	€ -85.221	€ 763.696
4.4	Wagenpark	€ 79.845	€ 121.352	€ 121.352	€ 41.508	€ 98.083
4.5	Diverse kosten	€ 146.998	€ 198.444	€ 198.444	€ 51.446	€ 155.641
4.6	Accountant	€ 26.981	€ 27.579	€ 27.579	€ 598	€ 33.386
4.7	HRM	€ 48.123	€ 71.707	€ 71.707	€ 23.584	€ 48.834
5	**ONVOORZIEN**					
5.1	Onvoorzien	€ -	€ 55.160	€ 55.160	€ 55.160	€ 28.443
	Totaal reguliere lasten	**€ 13.980.955**	**€ 14.134.909**	**€ 13.826.814**	**€ 153.954**	**€ 13.336.915**

b. Directe productiekosten

De restanten vanuit de directe productiekosten worden op de balans opgenomen onder de overlopende passiva.

	DIRECTE PRUDUCTIEKOSTEN	Realisatie 2021	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging	Verschil realisatie en begroting	Realisatie 2020
6	**BATEN DIRECTE PRODUCTIEKOSTEN**					
6.1	Directe productiekosten Flevoland	€ 145.033	€ 210.048	€ 210.048	€ 65.015	€ 241.425
6.2	Directe productiekosten Almere	€ 1.309	€ 1.309	€ 1.309	€ -	€ 1.286
6.3	Directe productiekosten Gooise Meren	€ -	€ 12.633	€ 12.633	€ 12.633	€ 12.410
6.4	Directe productiekosten Noord-Holland	€ -	€ 8.507	€ 8.507	€ 8.507	€ 8.356
	Totaal baten directe productiekosten	**€ 146.342**	**€ 232.497**	**€ 232.497**	**€ 86.155**	**€ 263.477**
6	**LASTEN DIRECTE PRODUCTIEKOSTEN**					
6.1	Directe productiekosten Flevoland	€ 145.033	€ 210.048	€ 210.048	€ 65.015	€ 175.642
6.2	Directe productiekosten Almere	€ 1.309	€ 1.309	€ 1.309	€ 0	€ 1.286
6.3	Directe productiekosten Gooise Meren	€ -	€ 12.633	€ 12.633	€ 12.633	€ -
6.4	Directe productiekosten Noord-Holland	€ -	€ 8.506	€ 8.506	€ 8.506	€ 2.505
	Totaal lasten directe productiekosten	**€ 146.342**	**€ 232.497**	**€ 232.497**	**€ 86.155**	**€ 179.433**

c. Subsidies

	SUBSIDIES	Realisatie 2021	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging	Verschil realisatie en begroting	Realisatie 2020
2	**ANDERE BIJDRAGEN - BATEN SUBSIDIES**					
2.2	Omgevingsveiligheid	€ 19.329	€ 25.008	€ -	€ 5.679	€ 107.316
2.7	Diverse subsidies	€ -	€ -	€ 200.000	€ -	€ -
	Totaal baten subsidies	**€ 19.329**	**€ 25.008**	**€ 200.000**	**€ 5.679**	**€ 107.316**
7	**OVERIGE KOSTEN - LASTEN SUBSIDIES**					
7.2	Omgevingsveiligheid	€ 19.329	€ 25.008	€ -	€ 5.679	€ 107.316
7.5	Diverse subsidies	€ -	€ -	€ 200.000	€ -	€ -
	Totaal lasten subsidies	**€ 19.329**	**€ 25.008**	**€ 200.000**	**€ 5.679**	**€ 107.316**

d. Reserves

	Mutaties bestemmingsreserves Innovatie en Ontwikkeling	Realisatie 2021	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging	Verschil realisatie en begroting	Realisatie 2020
2	**ANDERE BIJDRAGEN - BATEN RESERVES**					
2.2	Diverse innovatieprojecten	€ 52.016	€ 238.549	€ -	€ 186.533	€ 104.993
	Totaal baten reserves	**€ 52.016**	**€ 238.549**	**€ -**	**€ 186.533**	**€ 104.993**
7	**OVERIGE KOSTEN - LASTEN RESERVES**					
7.8	Diverse innovatieprojecten	€ 52.016	€ 238.549	€ -	€ 186.533	€ 104.993
	Totaal lasten reserves	**€ 52.016**	**€ 238.549**	**€ -**	**€ 186.533**	**€ 104.993**

OMGEVINGSDIENST

FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

Kadernota 2023

OMGEVINGSDIENST
FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

Colofon

Auteur: **Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek**
Botter 14-15
Postbus 2341
8203 AH LELYSTAD
T. 088-6333 000
E. info@ofgv.nl
W. www.ofgv.nl

Opdracht: Kadernota OFGV 2023

Versie: Vastgesteld AB-OFGV
Datum: 9 februari 2022

Inhoudsopgave

Inleiding 4
A. Bestuurlijke context 5
A.1. Visie 5
A.1.1. Doelstellingen en activiteiten 5
A.1.2. Kwaliteit 5
A.2. Ontwikkelingen 7
A.2.1. Klimaat en energie 7
A.2.2. Omgevingswet 7
A.2.3. Bodemtaken 9
A.2.4. PFAS 10
A.2.5. Externe veiligheid 11
A.2.6. Circulaire Economie 12
A.2.7. Doorontwikkeling organisatie: tijd- en plaats onafhankelijk werken 12
A.2.8. Doorontwikkeling organisatie: EFQM- kwaliteitsmanagement model 12
B. Financiële kaders 2023 14
B.1. Uitgangspunten 14
B.2. Financiële doorwerking 2022 15
B.3. Overzicht 2de Begrotingswijziging 2022 17
B.4. Overzicht van baten en lasten 2023 19

Inleiding

Voor u ligt de Kadernota 2023 van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (OFGV). In deze nota wordt het Algemeen Bestuur (AB) inzicht geboden in de ontwikkelingen die de begroting van de OFGV op korte en/of middellange termijn beïnvloeden. Afgesproken is dat het AB kaders meegeeft aan het Dagelijks Bestuur (DB) voor het opstellen van een sluitende meerjarenbegroting.
NB: In deze kadernota is nog geen rekening gehouden met het regeerakkoord of met nieuw kabinetsbeleid. Daarnaast zullen in 2022 gemeenteraadsverkiezingen plaatsvinden. Verwacht mag worden dat de nog te vormen colleges van B&W ook nieuw en eigen beleid zullen formuleren. Ook daarmee kan geen rekening worden gehouden. Als derde opmerking geldt dat halverwege het jaar de Omgevingswet zal worden ingevoerd. Op dit moment is nog niet te voorspellen welke effecten dat op het werk van de OFGV zal hebben. *Last but not least* zullen de bodemtaken van de provincies naar de gemeenten verschuiven. Ook hiervoor geldt dat de effecten op het werk en daarmee op de financiering van de OFGV nu nog niet duidelijk zijn. Eenvoudiger of minder zal het werk in 2022 waarschijnlijk niet worden. In die zin heeft 2022 het karakter van een ‘experimenteer’-jaar. Vanzelfsprekend zullen die nieuwe ontwikkelingen zorgvuldig worden gemonitord zodat een goede evaluatie kan plaatsvinden.

Leeswijzer
De kadernota bevat de volgende onderdelen:

Hoofdstuk A1: Visie
In dit hoofdstuk is beschreven hoe de OFGV invulling geeft aan haar doelstellingen en activiteiten.

Hoofdstuk A2: Externe ontwikkelingen
Dit hoofdstuk maakt inzichtelijk welke ontwikkelingen op zowel korte als lange termijn invloed hebben op het beleid en de organisatie.

Hoofdstuk B: Financiële kaders voor 2023
Dit hoofdstuk bevat de spelregels en de financiële kaders die het AB vaststelt.

Proces van kader naar begroting
De door het AB geformuleerde kaders zijn richtinggevend voor het DB bij het opstellen van de conceptbegroting 2023. Deze conceptbegroting wordt na 15 maart 2022 aan de raden en Staten gestuurd. Zij hebben, volgens de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR) en de vigerende Gemeenschappelijke Regeling OFGV (GR), acht weken de tijd om zienswijzen in te dienen. In het DB van 18 mei 2022 worden de binnengekomen zienswijzen en de mogelijke wijzigingen van de begroting besproken. De begroting 2023 wordt vervolgens, inclusief zienswijzen en een reactie van het DB, op 22 juni 2022 ter vaststelling voorgelegd aan het AB.

Lelystad, 9 februari 2022

A. Bestuurlijke context

A.1. Visie

De OFGV verzorgt milieu- en leefomgevingstaken en adviseert op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Dit doet de OFGV op het gebied van het omgevingsrecht waaronder: bedrijvigheid, natuur, veiligheid, gevaarlijk stoffen, geluid, bodem, grondwater, asbest, luchtvaart, vuurwerk en toezicht op zwemwater/zwembaden. Deze taken voert de OFGV uit voor alle gemeenten in Flevoland, de gemeenten in Gooi en Vechtstreek en voor de provincies Flevoland en Noord-Holland.

In dit hoofdstuk is beschreven hoe de OFGV invulling geeft aan zijn taken, doelstellingen en activiteiten.

A.1.1. Doelstellingen en activiteiten

Samen met de deelnemers werkt de OFGV aan een duurzame, gezonde en veilige leefomgeving. De kernwaarden van de OFGV 'duurzaam Ondernemen en Verbinden' staan hierbij centraal. Bij het uit te voeren werk streeft de OFGV naar kwaliteit en efficiency.

Volgens de jaaropdrachten van de 14 deelnemers zijn het afhandelen van vergunningen en meldingen en het uitvoeren van risicogericht toezicht en handhaving de belangrijkste doelstellingen. Daarnaast adviseren de experts van de OFGV met regelmaat over vakinhoudelijke onderwerpen op het gebied van geluid, bodem, lucht, asbest, natuur, grondwater, zwemwater, brandveiligheid en omgevingsveiligheid en ook op beleidsinhoudelijke onderwerpen.

A.1.2. Kwaliteit

Kwaliteitscriteria OFGV

Kwaliteitscriteria zijn bedoeld als toetsingskader om de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving (de VTH-taken) verder te professionaliseren en de kwaliteit in de organisatie te borgen.

De kwaliteitscriteria geven o.a. criteria voor het opleidingsniveau en de frequentie van taakuitvoering. De OFGV voldoet aan de landelijke kwaliteitscriteria en blijft in 2023 medewerkers opleiden en bijscholen op veranderende wet- en regelgeving. Gelet op de komst van de Omgevingswet, wordt ook de komende jaren de nodige aandacht besteed aan de verdere ontwikkeling van iedereen die werkzaam is op het brede vakgebied van het omgevingsrecht.

IBT deelnemende partijen

In het kader van het Interbestuurlijk toezicht krijgen gemeenten vragen en opmerkingen over het voldoen aan de kwaliteitscriteria VTH-milieutaken (wet VTH). Deze taken worden

(voor een deel) uitgevoerd door de OFGV. Om aan te tonen dat gemeenten aan de kwaliteitscriteria voldoen is informatie van de OFGV nodig. Een pragmatische oplossing zal hiervoor worden geboden via de OFGV-rapportages voor zover het punten betreft die voor alle gemeenten gelden. Daarnaast is het goed om in het bestuur IBT als instrument en de werking daarvan richting Omgevingsdiensten in principiële zin te bespreken, mede gelet op de dubbelrol van de provincies; enerzijds als toezichthouder IBT en anderzijds als deelnemer in dezelfde gemeenschappelijke regeling.

Procescriteria
De procescriteria zijn richtinggevend voor de vormgeving van de beleidscyclus in de vorm van de Big 8. Het gaat er om dat de verschillende analyses, strategieën, prioriteiten en doelstellingen transparant zijn, dat ze worden vastgesteld en dat de organisatie hier aantoonbaar naar handelt. In het VTH-beleidskader geven de deelnemers aan hoe de OFGV de taken op een uniforme manier in het werkgebied kan uitvoeren.

Bij het invullen van de strategische beleidscyclus staat de deelnemer centraal. Welke doelen wil de betreffende deelnemer bereiken? Hoe kan de OFGV hierbij ondersteuning bieden? Hoe geeft de OFGV uitvoering aan de door de deelnemers gewenste prestaties? Onder de operationele cyclus valt het beschrijven van uniforme werkprocessen en het uitvoeren van controles met een integraal toezichtsprotocol. De OFGV legt hierover vervolgens verantwoording af. In het model vervult de OFGV een rol bij het vertalen van beleid en strategieën van de deelnemers naar daadwerkelijke uitvoering. Daarbij wordt door de OFGV kennis, informatie en praktijkervaring in de beleidscyclus ingebracht.

A.2. Ontwikkelingen

In dit hoofdstuk zijn macro-economische invloeden en bestuurlijke keuzes benoemd. Opvallend is dat er relatief veel ontwikkelingen zijn waarvan de effecten nog niet geheel te voorzien zijn. In de begroting 2023 worden de mogelijke hieruit voortvloeiende risico's geanalyseerd en zo nodig beschreven.

A.2.1. Klimaat en energie

Het nieuwe kabinet zet zwaar in op klimaatmaatregelen en energietransitie. Het doel is om de afspraken uit het klimaatakkoord van Parijs en de nationale doelen uit de klimaatwet te halen. Het kabinet maakt hiervoor de komende jaren tientallen miljarden euro's vrij. Het doel is om (veel) minder fossiele brandstoffen te gebruiken, (veel) meer duurzame energie op te wekken, (veel) meer grondstoffen her te gebruiken. De maatregelen hebben onder andere betrekking op de naleving van de energiebesparingsplicht bij bedrijven en het energielabel C voor gebouwen. Als het gaat om het gebruik van grondstoffen is de doelstelling om in 2030 50% van de grondstoffen voor de productie van goederen te hergebruiken. Dat betekent dat er hard gewerkt moet worden aan een "circulaire economie". Ook hiervoor zijn in de kabinetsplannen middelen vrijgemaakt.

Om de doelen te kunnen halen en de maatregelen uit te voeren zijn investeringen nodig. In bijvoorbeeld de vergunningverlening zullen obstakels voor het gebruik van "afval" weggenomen moeten worden zodat hergebruik mogelijk is. Er zal meer toezicht moeten komen op energiebesparing bij bedrijven en ondersteuning bij de energietransitie in het algemeen.

De OFGV heeft met de energietransitie te maken. Voor veel "klimaat-voorzieningen" is bijvoorbeeld een vergunning nodig. Denk aan het plaatsen van windmolens of warmte-koude-opslagsystemen. De OFGV wordt al steeds vaker ingeschakeld om bij bedrijven toe te zien op de naleving van de energiebesparingsplicht. Maar ook het uitbreiden van het elektriciteitsnet leidt tot extra werk voor de OFGV vanwege de benodigde werkzaamheden in de bodem. Ditzelfde geldt ook voor het vervangen van oude windmolens door (efficiëntere) nieuwe. Er zullen steeds meer initiatieven komen voor het hergebruik of recyclen van de materialen van bijvoorbeeld windmolens of "oude", nog functionerende, zonnepanelen. Dat hergebruik kan alleen als de (milieu)wetgeving dat toestaat en de vergunningen op maat zijn gemaakt.

Uitgaande van de maatschappelijke en politieke wens om méér te doen om de klimaatdoelen te halen worden landelijk en regionaal dus veel middelen vrij gemaakt. Het is essentieel dat de gezamenlijke overheden, ook de OFGV, daarvoor investeren in kennisopbouw en uitvoeringscapaciteit. De OFGV verwacht in die uitvoering en kennisopbouw een rol te hebben die, aangevuld vanuit de ambities in de nieuwe collegeprogramma's die in 2022 tot stand zullen komen, steeds concreter wordt. De OFGV ziet die collegeprogramma's op deze punten daarom met belangstelling tegemoet.

A.2.2. Omgevingswet

Na het meerdere keren uitstellen van de invoeringsdatum zal, zoals het er ten tijde van het opstellen van de Kadernota 2023 uitziet, de Omgevingswet in 2023 van kracht zijn. Op dat moment werken gemeenten, provincies, ketenpartners en ook de OFGV volgens en met deze nieuwe wet. Als de invoering volgens planning verloopt, zijn dan zelfs de eerste

ervaringen opgedaan en zijn de puntjes op de i gezet voor het inregelen van de reguliere werkprocessen.
Het wennen aan en het ten volle benutten van wat de Omgevingswet beoogt, zal in 2023 en daarna nog volop in ontwikkeling zijn. In 2023 zullen bijvoorbeeld de consequenties van de taakverschuivingen naar gemeenten steeds duidelijker worden. De bestuurlijke afwegingsruimte die gemeenten krijgen, vooral op de milieu-items, zal prominenter op tafel komen. De verwachting is dat inhoudelijk advies op milieu-items vaker nodig is om de consequenties van ontwikkelingen in beeld te brengen. De OFGV bereidt zich op die ontwikkeling al enkele jaren voor en is benieuwd hoe dat in de samenwerking met de deelnemers vorm krijgt en tot tastbare resultaten zal leiden.

De verwachting is ook dat de eerste gevolgen van de decentralisatie en de verbreding van de bodemtaak (duurzaam bodembeheer) in 2023 zichtbaar worden voor vooral gemeentelijke deelnemers. Enerzijds biedt dit veel mogelijkheden om bodem integraal mee te nemen in gebiedsontwikkeling een, in de ogen van de OFGV, onmisbare ontwikkeling. Anderzijds zal de vraag naar de financiering van deze taak steeds scherper op tafel komen te liggen.
Soortgelijke ontwikkelingen zijn in 2023 ook vol aan de gang op het gebied van omgevingsveiligheid en de omzetting naar het Register Externe Veiligheidsrisico's en op het gebied van de omzetting van inrichting naar milieubelastende activiteiten. De OFGV is met deze onderwerpen dan al enige tijd bezig en zal dat ook in 2023 nog zijn. Ook hiervoor geldt dat de consequenties en de (on)mogelijkheden in de uitvoering en de daarbij horende kosten gaandeweg duidelijker zullen worden.

Ook verwachten we dat gemeenten vanaf 2023 (en de jaren daarna) aan de slag zullen gaan met het Omgevingsplan. Daar is tot 2029 de tijd voor. Dat betekent onder andere dat lokale regels zullen moeten worden gesteld voor initiatieven en activiteiten met een lokaal effect; o.a. geur, geluid, bodem. Concreter, en misschien iets beperkter geformuleerd: het omzetten van de Bruidsschatregels naar het omgevingsplan. De verwachting is dat de gebieds- en milieukennis van de OFGV daarbij hard nodig zijn. De eerste ervaringen laten zien dat dit leerzame, boeiende en intensieve trajecten zijn. Het resultaat is evenwel dat er dan regels liggen die gebiedsgericht, lokaal passend zijn en die de lokaal gewenste ontwikkelingen ondersteunen. Met het bereiken van dat hogere doel van deze wetswijziging starten we echt in 2023.

2023 Is ook de start van de doorontwikkeling die na de primaire inrichting van de omgevingswet is aangekondigd. Het meest concreet geldt dit op het gebied van het Digitale Stelsel Omgevingswet. Wij verwachten die ontwikkeling ook op het gebied van, het op een lokale gebiedsgerichte passende wijze, aan de slag gaan met het mogelijk maken van de grote maatschappelijke opgaven. Een flinke uitdaging.

Het werken aan deze ontwikkelingen, nieuwe mogelijkheden en andere bevoegdheden zal ook steeds meer inzicht geven in de uitvoeringskosten die dit met zich meebrengt. Dit voorzien in een primaire begroting is geen sinecure. Vooralsnog gaat de primaire begroting, volgens de Kostenverdeelsystematiek, er van uit dat het werk met de bestaande capaciteit gebeurt. De verwachting is dat de financiering in en na 2023 regelmatig onderwerp van (bestuurlijk) gesprek zal zijn. Meerwerkopdrachten en begrotingswijzigingen zijn daarvoor te verwachten.

A.2.3. Bodemtaken

Inleiding

In ons werkgebied zijn er, zoals overal in Nederland, locaties waar de bodem verontreinigd is. In 2023 is de werkwijze rondom het graven en saneren van verontreinigde grond vastgelegd in de Omgevingswet. In de meeste gevallen moet een melding worden gedaan of een vergunning worden aangevraagd wanneer men gaat graven in verontreinigde grond of wanneer men deze gaat saneren. De bedoeling hiervan is om nadelige gevolgen voor de volksgezondheid en het milieu zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.

Veranderingen door de Omgevingswet

Met de komst van de Omgevingswet gaat vanaf 1 juli 2022 veel veranderen op bodemgebied. De regels voor bodem in de Wet bodembescherming (Wbb) zijn (grotendeels) vervangen door bodemregels onder de Omgevingswet. Gemeenten zijn primair verantwoordelijk voor de volgende drie pijlers van het bodembeleid:

1. het voorkomen van nieuwe verontreiniging (preventie);
2. bij het toedelen van functies rekening houden met de kwaliteiten van de bodem;
3. het duurzaam en doelmatig beheren van resterende historische verontreinigingen.

Nieuwe taken voor de gemeente

Gemeenten zijn met de invoering van de Omgevingswet in 2022 verantwoordelijk voor het vaststellen van beleid, vergunningverlening en toezicht en handhaving. Concreet betekent dit dat gemeenten meldingen binnen kunnen krijgen voor het graven in of het saneren van verontreinigde grond. De gemeente is hierbij bevoegd gezag en verantwoordelijk voor de afhandeling. Dit zijn complexe taken waar specialistische bodemkennis voor nodig is. Op dit moment worden die taken door de omgevingsdienst uitgevoerd.

Wat blijft achter bij de provincie?

De provincie blijft verantwoordelijk voor de aanwezige grondwaterverontreinigingen (en daarmee gedeeltelijk voor locaties waar sprake is van grondwaterverontreiniging). Ook blijft de provincie verantwoordelijk voor locaties die onder het overgangsrecht vallen. Het gaat daarbij over locaties waar procedures voor 1 juli 2022 in gang zijn gezet. Nadat er is ingestemd met een evaluatieverslag of nazorgplan valt de locatie niet meer onder het Wbb-regiem en gaat het beheer hiervan over naar de gemeente.

Warme overdracht

In het kader van de voorbereiding van de overdracht van bodemtaken overleggen gemeenten, provincies en omgevingsdiensten over deze overdracht; de zogenaamde warme overdracht bodemtaken. Een deel van de voorbereiding op de warme overdracht is een screening van het Bodeminformatiesysteem (de BIS-screening). In 2021 is begonnen met het in beeld brengen van bodemlocaties op basis van het overgangsrecht achterblijven bij de provincies en welke bodemlocaties overgaan naar de gemeenten. De bedoeling is dat de BIS-screening in 2022 wordt afgerond en de desbetreffende bodemlocaties worden overgedragen.

Financiële consequenties

Om te bereiken dat de taken die nu onder bevoegd gezag van de provincie vallen, ook na 1 juli 2022 op adequaat niveau uitgevoerd blijven worden, is het van belang dat gemeenten zich hier tijdig op voorbereiden. Zo is het van belang om tijdig financiële middelen te

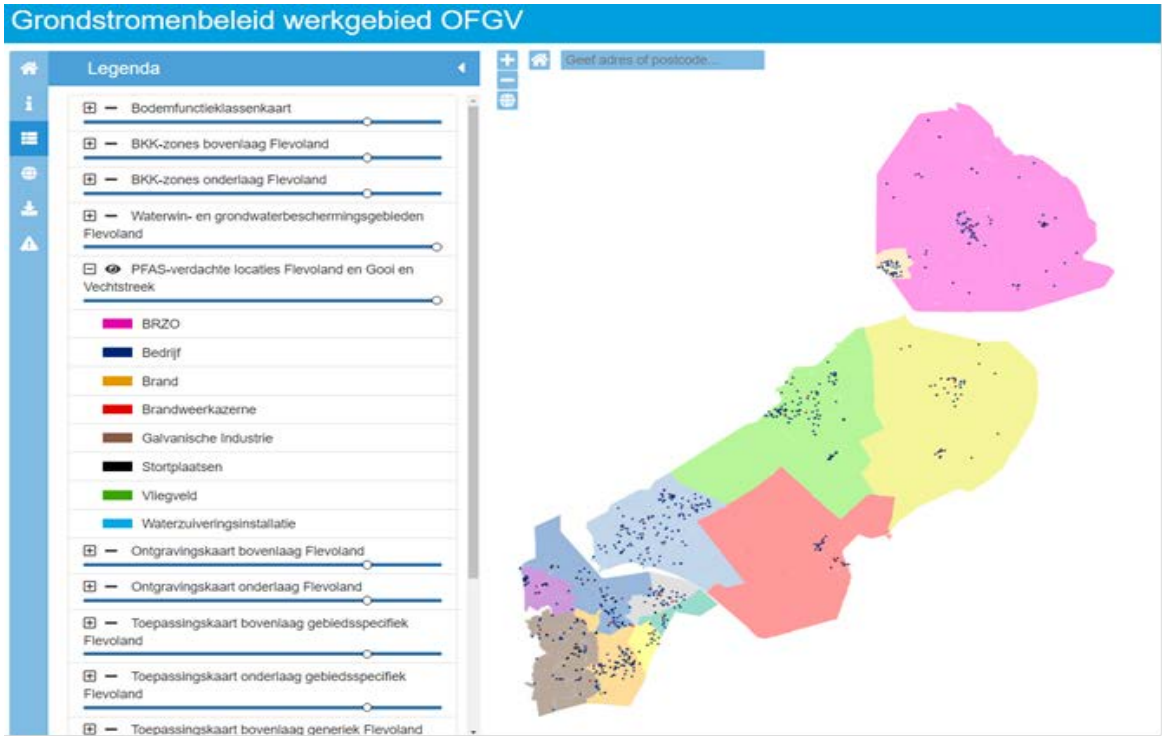
reserveren en te beslissen hoe deze taken uitgevoerd gaan worden. Alle provinciale taken op dit gebied worden, zowel voor de provincie Noord-Holland als voor de provincie Flevoland tot aan 1 juli 2022, uitgevoerd door de OFGV. De bekostiging daarvoor gebeurt dan ook vanuit de provincies.
Op dit moment bestaat er nog geen duidelijkheid over hoeveel budget er van de provincies naar de gemeenten via het Rijk overgaat voor de uitvoering van bodemtaken. De koepels (VNG, IPO, unie van Waterschappen) en twee ministeries (I&W en BZK) zijn al lange tijd met elkaar in onderhandeling hierover. De verwachting is dat in 2022 meer bekend wordt over de financiële consequenties.

Het AB heeft voor het jaar 2022 principeafspraken gemaakt voor de verdeling van de kosten voor de decentralisatie van de bodemtaken in de OFGV-begroting als gevolg van de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Conform deze afspraak worden de bijdragen die uit het provinciefonds voor deze taak worden gehaald in mindering gebracht op de bijdragen van de provincies en de bijdragen die naar gemeenten gaan via het gemeentefonds ten behoeve van deze taak, het bedrag vormen dat door de OFGV in rekening wordt gebracht bij de gemeenten. In paragraaf B.1 is deze principeafspraak meer gedetailleerd toegelicht. Voor het jaar 2023 en verder heeft het AB afgesproken nadere afspraken te maken over de financiering van deze taken. Echter op het moment van het opstellen van deze Kadernota is de situatie niet veranderd, en wordt nog steeds gewacht op de informatie vanuit de Rijk. Deze informatie vormt de basis voor het verwerken van de principeafspraak van het AB voor het jaar 2022 en om nadere afspraken te kunnen maken voor het jaar 2023 en verder.

A.2.4. PFAS

De OFGV beoordeelt meldingen van voorgenomen grondverzet en houdt toezicht hierop. Het tijdelijk handelingskader PFAS is hierbij het toetsingskader. Dit landelijke handelingskader heeft als doel stagnatie bij grondverzet waar mogelijk op te heffen of te voorkomen. Uitgangspunt bij het opstellen van het handelingskader is dat het verspreiden van grond en baggerspecie met PFAS naar niet of minder belaste gebieden wordt tegengegaan. Dit zodat onaanvaardbare risico's voor de gezondheid van de mens en het ecosysteem worden voorkomen. Omdat er nog een aantal belangrijke onderzoeken in uitvoering zijn naar de schadelijkheid van PFAS, is het nog niet mogelijk om een definitief kader op te stellen.

Naast een wettelijke taak heeft de OFGV ook een adviserende taak. Landelijk zijn mogelijke bronnen van PFAS in beeld gebracht. Voor het werkgebied van de OFGV heeft de OFGV deze data aangeschaft. De resultaten zijn opgenomen in een interactieve website voor het Grondstromenbeleid in het werkgebied van de OFGV (https://ofgv-bbkweb.lievense.com/).

De OFGV heeft een adviesrol bij het opstellen van bodemkwaliteitskaarten. De OFGV ondersteunt de Flevolandse gemeenten bij het bepalen van de bodemkwaliteit voor PFAS. De uiteindelijke kaders voor PFAS bepalen voor 2023 de werklast op dit vakgebied.

A.2.5. Externe veiligheid

Op het gebied van externe veiligheid is er door de komst van de Omgevingswet een belangrijke wijziging: we staan we aan de vooravond van een aantal grote veranderingen, beginnende bij de naam. ‘Externe Veiligheid’ gaat onder de Omgevingswet verder onder de naam ‘Omgevingsveiligheid’.

Een van de belangrijke ontwikkelingen is een verandering van de invulling en de verantwoording van het groepsrisico. Door de inwerkingtreding van de Omgevingswet worden aandachtsgebieden en voorschriftengebieden geïntroduceerd. Dit vraagt een andere manier van werken, denken en beoordelen van risico’s en effecten van incidenten. Dit geldt zowel voor de OFGV als voor de partners. In 2022 is de OFGV intensief bezig met de voorbereidingen hierop. Zo investeert de OFGV in opleiding en training van specialisten en in de samenwerking met (keten)partners. Ook investeert de OFGV in de benodigde (aanpassing van) systemen, bijvoorbeeld in het kader van de overgang van het RRGS (Register risicosituaties gevaarlijke stoffen) naar het REV (Register externe veiligheid).

Naast de aandachtsgebieden ondersteunt de OFGV gemeenten om invulling te geven aan het thema Omgevingsveiligheid in Omgevingsvisies en Omgevingsplannen. De verwachting is dat in 2023 hulpvragen bij dergelijke trajecten vanuit gemeenten gaan toenemen. Iets wat inzet vraagt van de OFGV.

Op het gebied van de financiering van ‘omgevingsveiligheid’ gaat tevens een verschuiving plaatsvinden. Vanaf 2021 gaat de financiering via het gemeentefonds i.p.v. een

subsidieregeling Impuls Omgevingsveiligheid (IOV) via de provincies. De gemeenten ontvangen voor omgevingsveiligheid een bijdrage van het Rijk en dienen een overweging te maken of ze deze taken zelf zullen uitvoeren of dat ze de uitvoering van deze taken door de OFGV willen laten voortzetten. Aan de gemeenten is voorgesteld om de werkzaamheden die de OFGV in het kader van de financieringsregeling IOV uitvoerde, voor de gemeenten te blijven uitvoeren. Helaas tot op heden hebben slechts enkele partners expliciet kenbaar gemaakt de uitvoering van deze taken bij de OFGV te laten. De OFGV heeft de reacties van de rest van de partners nodig om de financiering voor deze taak en de werkzaamheden definitief vorm te geven.

A.2.6. Circulaire Economie

Het onderwerp Circulaire Economie staat landelijk, maar ook steeds meer lokaal, op de bestuurlijke agenda. De landelijke doelstelling is om in 2030 50% van de grondstof te hergebruiken. Dat vraagt een grote inspanning van gemeenten, provincies en ondernemers. Door verschillende omgevingsdiensten in Nederland zijn al pilots uitgevoerd. Er wordt in verschillende projecten onderzoek gedaan naar de mogelijkheden die het VTH-instrumentarium biedt om het hergebruik van grondstoffen (makkelijker) mogelijk te maken. Een voorbeeld is de “afvalstatus” die belemmerend kan zijn voor het hergebruik van stoffen.

De OFGV participeert in verschillende landelijke overleggen en heeft contacten met collega-omgevingsdiensten. Naar verwachting zal deze samenwerking in 2023 intensiever zijn. De OFGV kan in 2023 op verschillende manieren ondersteuning bieden aan de opdrachtgevers op het onderwerp Circulaire Economie. In de loop van 2022 zal duidelijk worden welke projecten of meerwerkopdrachten uitgevoerd kunnen gaan worden.

A.2.7. Doorontwikkeling organisatie: tijd- en plaats onafhankelijk werken

De OFGV zal in 2023 starten met het nieuwe concept van werken, passend bij plaats-onafhankelijk werken (POW). Dit concept wordt in 2022 ontwikkeld. De afgelopen jaren is helder geworden dat het werken vanuit huis door het gros van de organisatie als positief wordt ervaren. Terugkeer naar de situatie van vóór corona is dan ook niet realistisch en bovenal niet wenselijk. Daarom is het belangrijk dat ‘het nieuwe werken’ verder ontwikkeld wordt. Welke (werk)vormen passen bij ons werk én bij ons als organisatie? De POW-projectgroep gaat hier in 2022 mee aan de slag. Uitgangspunten zijn het behouden van de voordelen die momenteel worden ervaren, het aanpakken en oplossen van de nadelen en dat de kosten binnen de begroting zullen blijven. Vanaf 2023 zal daar de component tijdonafhankelijk werken aan worden toegevoerd.

A.2.8. Doorontwikkeling organisatie: EFQM- kwaliteitsmanagement model

De OFGV is actief bezig met de kwaliteit van de eigen dienstverlening en het leveren van meerwaarde aan de deelnemende partijen. Dat wordt gedaan op basis van het gedachtegoed van het EFQM-model. EFQM is een kwaliteitsmanagementsysteem dat het INK-model vervangt en dat voor de OFGV een degelijk toetsingskader is om de meerwaarde voor de fysieke leefomgeving aan af te meten. Het model ondersteunt bij het ‘van buiten naar binnen’ organiseren van het werk en de organisatie zodat de organisatiedoelstellingen worden gerealiseerd.

Het model bestaat uit drie elementen, zie de figuur hierboven:

- **Richting:** met als aandachtsgebieden bestaansreden, visie & strategie en organisatiecultuur en leiderschap;
- **Uitvoering:** met als aandachtsgebieden het betrekken van belanghebbenden, het scheppen van duurzame waarde en het aanjagen van prestaties en transformatie;
- **Resultaten:** met als aandachtsgebieden percepties van belanghebbenden en strategische en operationele prestaties.

Door elk aandachtsgebied afzonderlijk en in relatie tot de andere gebieden na te lopen ontwikkelt de OFGV het nieuwe referentiekader van het nieuwe kwaliteitsdenken.

In 2020 en 2021 is er een zelfevaluatie uitgevoerd aan de hand van het EFQM-model. Deze zelfevaluatie heeft geresulteerd in een adviesrapport aan de OFGV. Het adviesrapport bestaat uit twee delen. Het eerste deel is een beschrijving van de huidige stand van zaken in relatie tot het EFQM-gedachtengoed. Het tweede deel bevat voorstellen tot kwaliteitsverbetering om te voldoen aan alle kwaliteitseisen van het model.

Het doel is om door middel van acties, evaluaties en monitoring kwaliteitsverbetering te kunnen realiseren en de OFGV geheel volgens het EFQM-kwaliteitsdenken te laten functioneren.
Ondersteunend hieraan is een EFQM-dashboard ontwikkeld op basis van een inventarisatie van alle belangrijke stukken, werkprocessen en procedures van de OFGV. Dit dashboard dient als overzicht van de vindplaatsen van al die stukken en als voeding voor de termijnagenda, met als doel alle stukken, regelingen, werkprocessen, documenten etc. die de OFGV opstelt up-to-date te houden. Op basis van de termijnagenda worden inhoudelijke gesprekken gevoerd over inhoud en kwaliteit van de stukken.

Om dit verder te implementeren binnen de organisatie is er een beleidsnota geschreven waarin het kwaliteitsbeleid van de OFGV op basis van het EFQM-model is verwoord.
Deze nota is richtinggevend en kaderstellend en bevat onderwerpen en kwaliteitseisen vanuit het EFQM-model. Met dit ‘Kwaliteitsbeleid’ zet de OFGV een volgende stap om kwaliteitsverbetering op ‘mens’, ‘werk’ en ‘organisatie’ binnen de OFGV te continueren en voort te gaan op de ontwikkelingen van de voorgaande jaren.

B. Financiële kaders 2023

B.1. Uitgangspunten

De OFGV neemt maatregelen om de begroting structureel in evenwicht te brengen én de mogelijke frictiekosten tot een minimum te beperken. Dit volgens de bestuurlijk afgesproken spelregels.

Uitgangspunten bij de financiële kaders:

- De Kadernota is opgesteld met de bijdragen van de deelnemers doorberekend op basis van de Kostenverdeelsystematiek (KVS), herijkt bij de vaststelling van de begroting 2021 voor de periode 2021-2022-2023 en verhoogd met de jaarlijkse indexatie.

  Let op: in het jaar 2023 zal de herijking van de KVS plaatsvinden voor de volgende KVS-periode van 2024-2025-2026.

- Conform de vigerende Gemeenschappelijke Regeling worden salarissen en kosten van inhuur (ongeveer 80% van het begrotingstotaal) verhoogd met de Loonvoet sector overheid en de overige kosten (circa 20% van het begrotingstotaal) met de prijs overheidsconsumptie, netto materieel uit de “Septembercirculaire gemeentefonds” van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Deze prijsindexen in de septembercirculaire gemeentefonds bedragen 2,3% respectievelijk 1,5% voor 2023.

- Voor de verdeling van de kosten voor de decentralisatie van de bodemtaken als gevolg van de inwerkingtreding van de Omgevingswet, met ingang van 1 juli 2022, heeft het AB voor het jaar 2022 een principeafspraak gemaakt. Conform deze afspraak worden de bijdragen die uit het provinciefonds voor deze taak worden gehaald in mindering gebracht op de bijdragen van de provincies en de bijdragen die naar gemeenten gaan via het gemeentefonds ten behoeve van deze taak, het bedrag vormen dat door de OFGV in rekening wordt gebracht bij de gemeenten.

  Omdat ten tijde van deze afspraak nog niet duidelijk is welk bedrag met deze overheveling van budget is gemoeid en wat dat per deelnemer betekent, is in de begrotingswijziging met een PM-post gewerkt. Deze PM-post heeft de omvang van de berekende kosten van deze taak binnen de OFGV op dit moment. Het over te hevelen bedrag van provincie- naar gemeentefonds kan kleiner, groter en eventueel gelijk zijn aan de berekende OFGV-kosten voor deze taak. Als de bedragen daarvan afwijken worden de bedragen gehanteerd van het overgehevelde budget. Het AB gaat er daarbij vanuit dat het Rijk haar toezegging gestand doet dat op het over te hevelen budget niet wordt gekort.

  Het AB heeft afgesproken voor 2023 en verder nadere afspraken te maken over de financiering van deze taken. Echter op het moment van het opstellen van deze Kadernota voor het jaar 2023 is de situatie niet veranderd, en wordt nog steeds gewacht op de informatie vanuit de Rijk.
  In afwachting op deze informatie is de verdeling van de kosten van de bodemtaken voor deze Kadernota op dezelfde wijze voortgezet als in 2022, maar dan omgerekend naar het gehele jaar i.p.v. naar een half jaar.

Let op: Mocht er in de periode tussen het behandelen in het Bestuur van deze Kadernota en het opstellen van de conceptbegroting 2023 informatie vanuit de Rijk bekend worden dan wordt in de begroting 2023 een voorstel tot structurele verdeling van de kosten voor de decentralisatie van de bodemtaken voorgelegd.

- De financiële afhandeling van het uittreden van de gemeente Weesp uit de Gemeenschappelijke regeling van de OFGV met ingang van 1 januari 2022 zal in het jaar 2023 verder worden afgehandeld conform de gemaakte afspraken in de AB-vergadering van 16 juni 2021.

- De taken van de gemeenten op het gebied van de Omgevingsveiligheid voor het jaar 2021 zijn gesubsidieerd via de provincies. Met ingang van 1 januari 2021 vindt een verschuiving in de financiering van 'omgevingsveiligheid' plaats: de gemeenten ontvangen zelf een bijdrage van het Rijk en dienen een overweging te maken of ze deze taken zelf zullen uitvoeren of dat ze de uitvoering van deze taken door de OFGV willen laten voortzetten. Als de gemeenten deze taken door de OFGV willen laten doen, moeten er nog afspraken over gemaakt worden. Helaas ten tijde van het schrijven van deze Kadernota hebben slechts enkele partners expliciet kenbaar gemaakt de uitvoering van deze taken bij de OFGV te laten. De OFGV heeft de reacties van de rest van de partners nodig om de financiering voor deze taak en de werkzaamheden definitief vorm te geven.

- Het in deze kadernota geraamde bedrag voor de subsidies van € 200.000 is bedoeld voor diverse activiteiten die voorheen onder de subsidie voor de Omgevingsveiligheid vielen.

B.2. Financiële doorwerking 2022

In 2022 wordt een structurele wijziging doorgevoerd die een financiële doorwerking heeft op de begroting 2023. Deze structurele begrotingswijziging gaat voor zienswijzen naar de raden en Staten en voor een besluit naar het AB samen met de ontwerpbegroting 2023 in maart 2022. Dat betekent dat op het moment van het opstellen van deze Kadernota, deze wijziging nog geen formele procedure gevolgd heeft. Om een zo actueel mogelijk beeld te geven over het begrotingsjaar 2023 is deze wijziging onder voorbehoud verwerkt in deze Kadernota:

- De wijziging van de bijdrage van Laren van € 6.680 in verband met de uitvoering van het toezicht op asbestsanering;
- De wijziging van de bijdrage van Blaricum van € 5.652 in verband met de uitvoering van het toezicht op asbestsanering;
- De wijziging van de bijdrage van Lelystad van € 117.887 in verband met de uitvoering van asbesttaken;
- De wijziging van de bijdrage van Urk van € 10.402 in verband met de uitvoering van asbesttaken;
- De wijziging van de bijdrage van Flevoland van € 20.665 voor systeembeheer en onderhoud van het softwarepakket voor meetnetbeheer en validatie van kwantiteitsreeksen. Het gaat hier om de bijdrage in het budget van directe productiekosten van de provincie Flevoland.

Alle bijdragen zijn verhoogd met de indexatie 2022 van 1.5%. Daarmee zijn deze wijzigingen in evenwicht met de eerdere vastgestelde begroting.

Op dit moment worden afspraken gemaakt met een aantal deelnemende partijen over de structurele overdracht van nieuwe taken. De verwachting is dat de afspraken op korte termijn definitief worden bekrachtigd. Mocht dat plaatsvinden voordat de begrotingswijziging naar de raden en Staten wordt verstuurd, dan zullen deze wijzigingen in dat voorstel worden meegenomen.

Daarnaast is op het moment van het opstellen van deze Kadernota de verdeling van de kosten voor de decentralisatie van de bodemtaken als gevolg van de inwerkingtreding van de Omgevingswet nog niet rond. Na de 1ste Begrotingswijzing 2022 is in de begroting 2022 PM-post opgenomen. Deze PM-post heeft de omvang van de berekende kosten van deze taak binnen de OFGV. Omdat ten tijde van deze begrotingswijziging nog niet duidelijk was welk bedrag met deze overheveling van budget is gemoeid en wat dat per deelnemer betekent. Alleen voor de tweede helft van 2022, als de Omgevingswet in werking treedt, is in het AB de principeafspraak gemaakt dat de bijdragen die uit het provinciefonds voor deze taak worden gehaald in mindering worden gebracht op de bijdragen van de provincies en de bijdragen die naar gemeenten gaan via het gemeentefonds ten behoeve van deze taak, het bedrag vormen dat door de OFGV in rekening wordt gebracht bij de gemeenten.
Voor 2023 en verder worden in het AB nadere afspraken gemaakt over de financiering van deze taken. Nadere afspraken worden ook gemaakt in het geval de Omgevingswet toch niet in werking treedt op 1 juli 2022 en/of als wordt gekort op het over te hevelen bedrag van provincie- naar gemeentefonds.

In de tabel hieronder is de wijziging in 2022 weergegeven. Het financiële kader 2023 is op de volgende pagina weergegeven.

B.3. Overzicht 2de Begrotingswijziging 2022

3.1 Baten reguliere begroting

Ten opzichte van de oorspronkelijke begroting 2022 zijn de bijdragen van de partners door de nieuwe bijdragen van de gemeenten Laren, Blaricum, Lelystad en Urk als volgt veranderd, zie tabel hieronder. De incidentele bijdrage voor de voorbereiding op de Omgevingswet is daardoor voor alle partners gewijzigd.

		Vastgestelde begroting incl. index en OW	1e BW AB		Begroting na BW excl. OW	OW	na 1e BW	2e BW AB				Begroting na BW excl. OW	OW	na 2e BW
BATEN REGULIERE BUDGET			Bodemtaken	Weesp			Begroting	Laren	Blaricum	Lelystad	Urk			Begroting
Nummer	Post	2022	2022					2022						
1	BIJDRAGEN DEELNEMERS EXCL.	DPK												
1.1	Almere	€ 1.820.611	€ -89.567		€ 1.691.590	€ 38.478	€ 1.730.067					€ 1.691.590	€ 38.060	€ 1.729.650
1.2	Lelystad	€ 1.410.671	€ -73.624		€ 1.306.477	€ 29.718	€ 1.336.195			€ 117.887		€ 1.424.364	€ 32.048	€ 1.456.411
1.3	Zeewolde	€ 678.971	€ -31.683		€ 632.575	€ 14.389	€ 646.963					€ 632.575	€ 14.233	€ 646.807
1.4	Flevoland	€ 3.413.047	€ 140.232		€ 3.479.316	€ 79.142	€ 3.558.458					€ 3.479.316	€ 78.284	€ 3.557.600
1.5	Urk	€ 374.073	€ -21.584		€ 344.382	€ 7.833	€ 352.216				€ 10.402	€ 354.784	€ 7.983	€ 362.767
1.6	Dronten	€ 1.304.187	€ -70.069		€ 1.205.855	€ 27.429	€ 1.233.284					€ 1.205.855	€ 27.131	€ 1.232.987
1.7	Noordoostpolder	€ 1.497.571	€ -117.460		€ 1.347.658	€ 30.654	€ 1.378.312					€ 1.347.658	€ 30.322	€ 1.377.980
1.8	Noord Holland	€ 73.340	€ 246.943		€ 318.694	€ 7.249	€ 325.943					€ 318.694	€ 7.171	€ 325.864
1.9	Gooise Meren	€ 1.035.154	€ -107.098		€ 905.623	€ 20.600	€ 926.223					€ 905.623	€ 20.376	€ 926.000
1.10	Hilversum	€ 714.399	€ -106.936		€ 591.981	€ 13.465	€ 605.447					€ 591.981	€ 13.319	€ 605.301
1.11	Weesp	€ 363.722	€ -42.072	€ -250.386	€ 71.264	€ -	€ 71.264					€ 71.264	€ -	€ 71.264
1.12	Huizen	€ 268.368	€ -26.854		€ 235.698	€ 5.361	€ 241.060					€ 235.698	€ 5.303	€ 241.002
1.13	Wijdemeren	€ 609.863	€ -61.829		€ 534.819	€ 12.165	€ 546.984					€ 534.819	€ 12.033	€ 546.852
1.14	Blaricum	€ 136.360	€ -11.166		€ 122.238	€ 2.780	€ 125.019		€ 5.652			€ 127.890	€ 2.878	€ 130.768
1.15	Laren	€ 129.247	€ -14.408		€ 112.039	€ 2.548	€ 114.587	€ 6.680				€ 118.718	€ 2.671	€ 121.390
1.16	PM-post bodemtaken*	€ -	€ 387.175		€ 387.175	€ -	€ 387.175					€ 387.175	€ -	€ 387.175
Subtotaal		€ 13.829.583	€ -	€ -250.386	€ 13.287.384	€ 291.813	€ 13.579.197	€ 6.680	€ 5.652	€ 117.887	€ 10.402	€ 13.428.004	€ 291.813	€ 13.719.817
2	ANDERE BIJDRAGE													
2.6	Overige opbrengsten	€ 333.105			€ 333.105		€ 333.105					€ 333.105		€ 333.105
Totaal reguliere baten		€ 14.162.687	€ -	€ -250.386	€ 13.620.489	€ 291.813	€ 13.912.301	€ 6.680	€ 5.652	€ 117.887	€ 10.402	€ 13.761.109	€ 291.813	€ 14.052.922

3.2 Lasten reguliere begroting

De bijdragen van de gemeente Laren, Blaricum, Lelystad en Urk aan de lastenkant zijn als volgt verdeeld:

		Vastgestelde begroting incl. index en OW	1e BW AB		Begroting na BW excl. OW	OW	na 1e BW	2e BW AB				Begroting na BW excl. OW	OW	na 2e BW
LASTEN REGULIERE BUDGET			Bodemtaken	Weesp			Begroting	Laren	Blaricum	Lelystad	Urk			Begroting
Nummer	Post	2022	2022					2022						
1	PERSONEEL													
1.1a	Salarissen	€ 11.136.630		€ -227.624	€ 10.617.194	€ 291.813	€ 10.909.006	€ 6.073	€ 5.138	€ 107.170	€ 9.456	€ 10.745.030	€ 291.813	€ 11.036.843
1.1b	Samenwerking bedrijfsvoering	€ -			€ -	€ -	€ -					€ -	€ -	€ -
1.1c	Flexibele schil	€ 35.812			€ 35.812	€ -	€ 35.812					€ 35.812	€ -	€ 35.812
1.1d	Inhuur bij ziekte	€ 110.339		€ -2.276	€ 108.063	€ -	€ 108.063	€ 61	€ 51	€ 1.072	€ 95	€ 109.341	€ -	€ 109.341
	Subtotaal personeelskosten	€ 11.282.781	€ -	€ -229.900	€ 10.761.069	€ 291.813	€ 11.052.881	€ 6.133	€ 5.190	€ 108.241	€ 9.551	€ 10.890.184	€ 291.813	€ 11.181.996
1.2	Opleidingskosten	€ 403.157		€ -11.381	€ 391.775	€ -	€ 391.775	€ 304	€ 257	€ 5.358	€ 473	€ 398.167	€ -	€ 398.167
1.3	Algemene personeelskosten	€ 535.959		€ -9.105	€ 526.854	€ -	€ 526.854	€ 243	€ 206	€ 4.287	€ 378	€ 531.967	€ -	€ 531.967
3	KAPITAALLASTEN													
3.1	Afschrijving ICT	€ 120.931			€ 120.931		€ 120.931					€ 120.931		€ 120.931
3.2	Afschrijving Meubilair	€ 33.593			€ 33.593		€ 33.593					€ 33.593		€ 33.593
3.3	Afschrijving Verbouwing	€ 45.684			€ 45.684		€ 45.684					€ 45.684		€ 45.684
4	INDIRECTE KOSTEN													
4.1	Huisvesting (pandgebonden)	€ 341.521			€ 341.521		€ 341.521					€ 341.521		€ 341.521
4.2	Huisvesting (niet-pandgebonden)	€ 145.565			€ 145.565		€ 145.565					€ 145.565		€ 145.565
4.3	Informatiemanagement	€ 772.140			€ 772.140		€ 772.140					€ 772.140		€ 772.140
4.4	Wagenpark	€ 123.172			€ 123.172		€ 123.172					€ 123.172		€ 123.172
4.5	Diverse kosten	€ 201.421			€ 201.421		€ 201.421					€ 201.421		€ 201.421
4.6	Accountant	€ 27.993			€ 27.993		€ 27.993					€ 27.993		€ 27.993
4.7	HRM	€ 72.783			€ 72.783		€ 72.783					€ 72.783		€ 72.783
5	ONVOORZIEN													
5.1	Onvoorzien	€ 55.988			€ 55.988		€ 55.988					€ 55.988		€ 55.988
Totaal reguliere lasten		€ 14.162.687	€ -	€ -250.386	€ 13.620.489	€ 291.813	€ 13.912.301	€ 6.680	€ 5.652	€ 117.887	€ 10.402	€ 13.761.109	€ 291.813	€ 14.052.922

3.3 Baten en lasten directe productiekosten

Ten opzichte van de oorspronkelijke begroting 2022 is de bijdrage van de provincie Flevoland als volgt veranderd:

DIRECTE PRODUCTIEKOSTEN		Begroting	1e BW AB	2e BW AB	Begroting na 2e BW
Nummer	Post	2022	2022	2022	2022
1	BATEN DIRECTE PRODUCTIEKOSTEN				
1.4	Directe productiekosten Flevoland	€ 213.199	€ -	€ 20.665	€ 233.864
1.1	Directe productiekosten Almere	€ 1.329	€ -	€ -	€ 1.329
1.9	Directe productiekosten Gooise Meren	€ 12.822	€ -	€ -	€ 12.822
1.8	Directe productiekosten Noord-Holland	€ 8.635	€ -	€ -	€ 8.635
Totaal baten directe productiekosten		€ 235.984	€ -	€ 20.665	€ 256.649
6	LASTEN DIRECTE PRODUCTIEKOSTEN				
6.1	Directe productiekosten Flevoland	€ 213.199	€ -	€ 20.665	€ 233.864
6.2	Directe productiekosten Almere	€ 1.329	€ -	€ -	€ 1.329
6.3	Directe productiekosten Gooise Meren	€ 12.822	€ -	€ -	€ 12.822
6.4	Directe productiekosten Noord-Holland	€ 8.635	€ -	€ -	€ 8.635
Totaal lasten directe productiekosten		€ 235.984	€ -	€ 20.665	€ 256.649

B.4. Overzicht van baten en lasten 2023

4.1 Baten reguliere begroting

BATEN REGULIERE BUDGET		Begroting incl. OW na 2e BW	OW	Begroting na 2e BW excl. OW	Kader voor wijzigingen	Wijziging bodemtaken	Kader excl. index en incl. wijzigingen	Index	Kader incl. index
Nummer	Post	2022	2022	2022	2023	2023	2023	2023	2023
1	BIJDRAGEN DEELNEMERS EXCL. DPK								
1.1	Almere	€ 1.729.650	€ 38.060	€ 1.691.590	€ 1.691.590		€ 1.691.590	€ 36.083	€ 1.727.673
1.2	Lelystad	€ 1.456.411	€ 32.048	€ 1.424.364	€ 1.424.364		€ 1.424.364	€ 30.383	€ 1.454.747
1.3	Zeewolde	€ 646.807	€ 14.233	€ 632.575	€ 632.575		€ 632.575	€ 13.493	€ 646.068
1.4	Flevoland	€ 3.557.600	€ 78.284	€ 3.479.316	€ 3.479.316	€ -140.232	€ 3.339.085	€ 71.226	€ 3.410.311
1.5	Urk	€ 362.767	€ 7.983	€ 354.784	€ 354.784		€ 354.784	€ 7.568	€ 362.352
1.6	Dronten	€ 1.232.987	€ 27.131	€ 1.205.855	€ 1.205.855		€ 1.205.855	€ 25.722	€ 1.231.577
1.7	Noordoostpolder	€ 1.377.980	€ 30.322	€ 1.347.658	€ 1.347.658		€ 1.347.658	€ 28.747	€ 1.376.405
1.8	Noord Holland	€ 325.864	€ 7.171	€ 318.694	€ 318.694	€ -246.943	€ 71.751	€ 1.531	€ 73.281
1.9	Gooise Meren	€ 926.000	€ 20.376	€ 905.623	€ 905.623		€ 905.623	€ 19.318	€ 924.941
1.10	Hilversum	€ 605.301	€ 13.319	€ 591.981	€ 591.981		€ 591.981	€ 12.628	€ 604.609
1.11	Weesp	€ 71.264	€ -	€ 71.264	€ 71.264		€ 71.264	€ 1.520	€ 72.784
1.12	Huizen	€ 241.002	€ 5.303	€ 235.698	€ 235.698		€ 235.698	€ 5.028	€ 240.726
1.13	Wijdemeren	€ 546.852	€ 12.033	€ 534.819	€ 534.819		€ 534.819	€ 11.408	€ 546.227
1.14	Blaricum	€ 130.768	€ 2.878	€ 127.890	€ 127.890		€ 127.890	€ 2.728	€ 130.618
1.15	Laren	€ 121.390	€ 2.671	€ 118.718	€ 118.718		€ 118.718	€ 2.532	€ 121.251
1.16	PM-post bodemtaken*	€ 387.175	€ -	€ 387.175	€ 387.175	€ 387.175	€ 774.350	€ 16.518	€ 790.867
Subtotaal reguliere bijdrage deelnemers		**€ 13.719.817**	**€ 291.813**	**€ 13.428.004**	**€ 13.428.004**	**€ -**	**€ 13.428.004**	**€ 286.433**	**€ 13.714.437**
2	ANDERE BIJDRAGE								
2.6	Overige opbrengsten	€ 333.105		€ 333.105	€ 333.105		€ 333.105	€ 7.105	€ 340.210
Totaal reguliere baten		**€ 14.052.922**	**€ 291.813**	**€ 13.761.109**	**€ 13.761.109**	**€ -**	**€ 13.761.109**	**€ 293.538**	**€ 14.054.647**

OMGEVINGSDIENST
FLEVOLAND & GOOI EN VECHTSTREEK

4.2 Lasten reguliere begroting

LASTEN REGULIERE BUDGET		Begroting incl. OW na 2e BW	OW	Begroting na 2e BW excl. OW	Kader voor wijzigingen	Wijziging bodemtaken	Kader excl. index en incl. wijzigingen	Index	Kader incl. index
Nummer	Post	2022	2022	2022	2023	2023	2023	2023	2023
1	**PERSONEEL**								
1.1a	Salarissen	€ 11.036.843	€ 291.813	€ 10.745.030	€ 10.745.030		€ 10.745.030	€ 247.136	€ 10.992.166
1.1b	Samenwerking bedrijfsvoering	€ -		€ -	€ -		€ -		€ -
1.1c	Flexibele schil	€ 35.812		€ 35.812	€ 35.812		€ 35.812	€ 824	€ 36.636
1.1d	Inhuur bij ziekte	€ 109.341		€ 109.341	€ 109.341		€ 109.341	€ 2.515	€ 111.856
	Subtotaal personeelskosten	€ 11.181.996	€ 291.813	€ 10.890.184	€ 10.890.184	€ -	€ 10.890.184	€ 250.474	€ 11.140.658
1.2	Opleidingskosten	€ 398.167		€ 398.167	€ 398.167		€ 398.167	€ 5.973	€ 404.140
1.3	Algemene personeelskosten	€ 531.967		€ 531.967	€ 531.967		€ 531.967	€ 7.980	€ 539.947
3	**KAPITAALLASTEN**								
3.1	Afschrijving ICT	€ 120.931		€ 120.931	€ 120.931		€ 120.931	€ 1.814	€ 122.745
3.2	Afschrijving Meubilair	€ 33.593		€ 33.593	€ 33.593		€ 33.593	€ 504	€ 34.097
3.3	Afschrijving Verbouwing	€ 45.684		€ 45.684	€ 45.684		€ 45.684	€ 685	€ 46.369
4	**INDIRECTE KOSTEN**	€ -							
4.1	Huisvesting (pandgebonden)	€ 341.521		€ 341.521	€ 341.521		€ 341.521	€ 5.123	€ 346.644
4.2	Huisvesting (niet-pandgebonden)	€ 145.565		€ 145.565	€ 145.565		€ 145.565	€ 2.183	€ 147.749
4.3	Informatiemanagement	€ 772.140		€ 772.140	€ 772.140		€ 772.140	€ 11.582	€ 783.722
4.4	Wagenpark	€ 123.172		€ 123.172	€ 123.172		€ 123.172	€ 1.848	€ 125.020
4.5	Diverse kosten	€ 201.421		€ 201.421	€ 201.421		€ 201.421	€ 3.021	€ 204.442
4.6	Accountant	€ 27.993		€ 27.993	€ 27.993		€ 27.993	€ 420	€ 28.413
4.7	HRM	€ 72.783		€ 72.783	€ 72.783		€ 72.783	€ 1.092	€ 73.874
5	**ONVOORZIEN**								
5.1	Onvoorzien	€ 55.988		€ 55.988	€ 55.988		€ 55.988	€ 840	€ 56.827
Totaal reguliere lasten		**€ 14.052.922**	**€ 291.813**	**€ 13.761.109**	**€ 13.761.109**	**€ -**	**€ 13.761.109**	**€ 293.538**	**€ 14.054.647**

4.3 Baten en lasten directe productiekosten

DIRECTE PRODUCTIEKOSTEN		Begroting na wijzigingen	Kader excl. index	Index	Kader incl. index
Nummer	Post	2022	2023	2023	2023
1	**BATEN DIRECTE PRODUCTIEKOSTEN**				
1.4	Directe productiekosten Flevoland	€ 233.864	€ 233.864	€ 3.508	€ 237.371
1.1	Directe productiekosten Almere	€ 1.329	€ 1.329	€ 20	€ 1.348
1.9	Directe productiekosten Gooise Meren	€ 12.822	€ 12.822	€ 192	€ 13.014
1.8	Directe productiekosten Noord-Holland	€ 8.635	€ 8.635	€ 130	€ 8.765
Totaal baten directe productiekosten		**€ 256.649**	**€ 256.649**	**€ 3.850**	**€ 260.499**
6	**LASTEN DIRECTE PRODUCTIEKOSTEN**				
6.1	Directe productiekosten Flevoland	€ 233.864	€ 233.864	€ 3.508	€ 237.371
6.2	Directe productiekosten Almere	€ 1.329	€ 1.329	€ 20	€ 1.348
6.3	Directe productiekosten Gooise Meren	€ 12.822	€ 12.822	€ 192	€ 13.014
6.4	Directe productiekosten Noord-Holland	€ 8.635	€ 8.635	€ 130	€ 8.765
Totaal lasten directe productiekosten		**€ 256.649**	**€ 256.649**	**€ 3.850**	**€ 260.499**

4.4 Baten en lasten subsidies

SUBSIDIES		Begroting na wijzigingen	Kader excl. index	Index	Kader incl. index
Nummer	Post	2022	2023	2023	2023
2	ANDERE BIJDRAGEN - BATEN SUBSIDIES				
2.7	Diverse subsidies	€ 200.000			€ 200.000
Totaal baten subsidies		€ 200.000	€ -	€ -	€ 200.000
7	OVERIGE KOSTEN - LASTEN SUBSIDIES				
7.5	Diverse subsidies	€ 200.000			€ 200.000
Totaal lasten subsidies		€ 200.000	€ -	€ -	€ 200.000

Algemene ontwikkelingen bij de omgevingsdiensten

Maatschappelijke opgaven in relatie tot arbeidsmarkt

We constateren dat de samenhang tussen grote maatschappelijke opgaven toeneemt, waardoor het werk van de omgevingsdiensten niet alleen in omvang meer wordt, maar door de complexiteit ook andere competenties en kwaliteiten vraagt. Daardoor is er veel behoefte, maar ook veel concurrentie om geschikte arbeidskrachten.

Voor de specialistische functies is het voor de omgevingsdiensten zeer lastig om gekwalificeerd personeel te werven. Ook het behoud van huidig personeel vraagt met deze krapte op de arbeidsmarkt om meer aandacht en inzet dan voorheen. Gezien het aantal grote opgaves, zoals de energietransitie, klimaatadaptatie, het stikstof dossier, de integrale gebiedsontwikkeling en het verder reduceren van zeer zorgwekkende stoffen (ZZS), kan dit leiden tot knelpunten in de uitvoering en zal het in de uitvoering een uitdaging worden om alle ambities van deze maatschappelijke opgaven waar te maken.

Versterking VTH-stelsel

De adviezen uit het rapport 'Om de leefomgeving' van de adviescommissie vergunningverlening, toezicht en handhaving (commissie Van Aartsen) hebben geleid tot een interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel (IBP VTH). Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat voert hierover de regie in samenwerking met de VNG, het IPO, Omgevingsdienst NL en het ministerie van Justitie en Veiligheid. Het programma bestaat uit zes pijlers/projecten waarbinnen de komende twee jaar de adviezen van Van Aartsen worden uitgewerkt.

De provincie Noord-Holland is via het IPO betrokken bij de invulling en uitwerking van de projecten vanuit het IBP VTH. De provincie heeft het initiatief genomen om de opvolging van Van Aartsen binnen Noord-Holland gezamenlijk met de omgevingsdiensten op te pakken.

Invoering Omgevingswet

Het kabinet heeft besloten de Omgevingswet per 1 januari 2023 in te voeren. De provincie, de gemeenten en de omgevingsdiensten zijn al geruime tijd bezig met de voorbereiding hiervan. In relatie tot de uitvoering van onze taken door de omgevingsdiensten heeft de overdracht van de bodemtaken van de provincie naar de gemeenten onze nadrukkelijke aandacht (zogenaamde 'warme overdracht').

Energiebesparingsakkoord

Op initiatief van de provincie zijn de omgevingsdiensten bezig met het uitvoeren van het energiebesparingsakkoord, waarin ze samen met de gemeenten afspraken maken om bedrijven te stimuleren energie te besparen.

Omgevingsdienst Flevoland en Gooi & Vechtstreek / Omgevingsdienst IJmond

Bij deze twee omgevingsdiensten zijn op dit moment – anders dan de genoemde algemene ontwikkelingen – geen noemenswaardige ontwikkelingen in relatie tot de uitvoering van onze taken.

Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

Stikstof

Vanaf 2019 is de stikstofproblematiek één van de belangrijkste prioriteiten van ons college geweest en is er veel werk verzet om deze problematiek aan te pakken. Ook in dit nieuwe jaar en verder zal de stikstofproblematiek ons voor uitdagingen plaatsen. De Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) voert voor de provincie de vergunningverlening, toezicht en handhaving uit op het gebied van de Wet natuurbescherming waaronder stikstof. Om alle taken goed te kunnen uitvoeren, zijn structureel extra middelen nodig. Voor de jaren 2020 tot en met 2022 zijn extra middelen toegekend. In de Kadernota 2023 van de OD NHN was een p.m.-post opgenomen. Op verzoek van de provincie heeft een evaluatie plaats gevonden om te beoordelen hoeveel extra budget structureel nodig is vanaf 2023. Uit deze evaluatie blijkt dat structureel een bedrag van € 1.431.000 nodig is. Deze extra middelen zijn in deze begroting 2023 van de OD NHN verwerkt onder voorbehoud van positieve besluitvorming door de Provinciale Staten op 4 juli 2022 over de Kaderbrief 2023 van de provincie.

Bedrijfsvoering

Ontwikkeling arbeidsmarkt

Om zoveel mogelijk te voorzien in de vraag naar personeel wordt ingezet op nieuwe medewerkers in de vorm van een *traineeship*. Het doel is *young potentials* binnen te halen en te behouden door vakgerichte trainingen aan te bieden. Naast het organiseren van *traineeships* wordt gedurende het werving- en selectieproces ook steeds vaker gekozen voor schoolverlaters met inzet van scholing en opleiding gecombineerd met kennisdeling vanuit de eigen medewerkers.

Financieringsvorm

Op dit moment werkt de OD NHN volgens een lumpsumfinanciering. Op 1 juli 2021 is een pilot gestart van een jaar, waarbij outputgericht wordt gewerkt. Aan het eind van de pilotfase wordt in kaart gebracht wat de mogelijke financiële gevolgen zijn per deelnemer van outputfinanciering. Dan besluit het algemeen bestuur welke financieringswijze de OD NHN in de toekomst hanteert. Hierbij worden ook de ontwikkelingen rondom het advies van commissie van Aartsen (normfinanciering) op de voet gevolgd.

Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

Tata Steel

De uitvoering van de ambities uit het Programma Tata Steel 2020-2050 en de Roadmap Plus hebben de volle aandacht. Naast het aanscherpen van vergunningen, het versnellen van processen, de intensivering van toezicht en handhaving is de zichtbaarheid en aanspreekbaarheid voor de inwoners van de IJmond verder vergroot door een fysiek loket in Wijk aan Zee. Door de versnelde transitie naar 'groen staal' (het gebruik van waterstof in de ijzer- en staalproductie) zijn er forse investeringen nodig in kennis en capaciteit om op tijd vergunningsaanvragen te kunnen beoordelen en af te handelen. Dit geldt ook voor de bouwfase van nieuwe installaties met betrekking tot goed (bouw)toezicht en waar nodig handhavend optreden.

Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)

Aan bedrijven die met deze uitstoot te maken hebben, wordt gevraagd om vermijdings- en reductieplannen op te stellen om de uitstoot te minimaliseren. Deze plannen worden door de Omgevingsdienst beoordeeld. De beoordeling kan aanleiding zijn tot een gesprek met deze bedrijven met als doel de uitstoot maximaal te reduceren.

Energietransitie

De energietransitie komt in een fase waarin het beleid naar de uitvoering wordt omgezet. De verduurzaming van de industrie en de klimaatopgaven vraagt om een andere manier van werken, onder meer door het projectmatig aanpakken van ontwikkelingen vanuit een breder perspectief dan de vergunningsaanvraag van één bedrijf.

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
dhr. M.W. Vos
CZ/FIN

Telefoonnummer +31235145010
vosm@noord-holland.nl

Verzenddatum

25 MEI 2022

Kenmerk
1836528/1837303

Uw kenmerk

Betreft: Zienswijze PS op de 2de Begrotingswijziging 2022, de Begroting 2023 en de voorlopige Jaarrekening 2021 van de OFGV

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande statenvoordracht met het bijbehorende ontwerpbesluit, met bijlagen, over de zienswijze op de 2de Begrotingswijziging 2022, Begroting 2023 en de voorlopige Jaarrekening 2021 van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

7 bijlage(n)

1. Statenvoordracht met de voorgestelde zienswijze op de 2de begrotingswijziging 2022, conceptbegroting 2023 en de voorlopige jaarrekening 2021 van de OFGV
2. Aanbiedingsbrief OFGV
3. 2de Begrotingswijziging 2022 OFGV
4. Conceptbegroting 2023 OFGV
5. Voorlopige jaarrekening 2021
6. Kadernota 2023
7. Overzicht Ontwikkelingen OD's

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 24 mei 2022

Onderwerp: Zienswijze PS op de voorlopige jaarrekening 2021, 2de begrotingswijziging 2022, ontwerpbegroting 2023 van de OFGV

Kenmerk: 1836528/1837307

Bijlagen:

1. **Aanbiedingsbrief OFGV**
2. **2de begrotingswijziging 2022**
3. **Ontwerpbegroting 2023**
4. **Voorlopige jaarrekening 2021**
5. **Kadernota 2023 (ter informatie)**
6. **Overzicht ontwikkelingen omgevingsdiensten**

1. Inleiding

Op 15 maart 2022 zijn door het dagelijks bestuur (DB) van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (OFGV) de 2de begrotingswijziging 2022 en de ontwerpbegroting 2023 ter zienswijze aan Provinciale Staten (PS) verstuurd. De voorlopige jaarrekening 2021 is ter informatie gestuurd.

PS hebben in de gemeenschappelijke regeling OFGV een kaderstellende en controlerende rol. Vanuit die verantwoordelijkheid kunnen PS een zienswijze kenbaar maken aan het DB van OFGV. Op grond van Artikel 59 van de Wet gemeenschappelijke regelingen en artikel 23 van de gemeenschappelijke regeling OFGV worden de gemeenteraden en PS van de deelnemende gemeenten en provincies in de gelegenheid gesteld om hun zienswijze kenbaar te maken op de 2de begrotingswijzigingen 2022 en de ontwerpbegroting 2023. Conform artikel 25 van de gemeenschappelijke regeling wordt de voorlopige jaarrekening 2021 ter informatie aan PS gezonden. De kadernota 2023 is ook ter informatie toegezonden, deze vormt de basis voor de ontwerpbegroting 2023. De ontvangen zienswijzen worden in het DB besproken en van een reactie

voorzien. Het DB biedt de (eventueel gewijzigde) stukken vervolgens ter vaststelling aan het algemeen bestuur (AB) van OFGV aan.

2. 2de begrotingswijziging 2022

De 2de begrotingswijzing 2022 is nodig omdat meerdere deelnemers de uitvoering van extra taken hebben ondergebracht bij de OFGV. Het gaan om de volgende gemeenten en bijbehorende taken:

- De structurele verhoging van de bijdrage van de gemeente Laren in verband met de uitvoering van het toezicht op asbestsanering;
- De structurele verhoging van de bijdrage van de gemeente Blaricum in verband met de uitvoering van het toezicht op asbestsanering;
- De structurele verhoging van de bijdrage van de gemeente Lelystad in verband met de uitvoering van asbestsanering;
- De structurele verhoging van de bijdrage van de gemeente Urk in verband met de uitvoering van asbesttaken;
- De structurele verhoging van de bijdrage van de provincie Flevoland in verband met de financiering van systeembeheer en onderhoud van het software pakket voor meetnetbeheer en validatie van kwantiteitsreeksen.

Daarnaast worden de gevolgen van het opnieuw uitstellen van invoering van de Omgevingswet per 1-1-2023 verwerkt in deze 2de begrotingswijziging. Voor de provincie betekend dit dat de kosten voor het uitvoeren van de bodemtaken door de OFGV in 2022 worden verhoogd met een bedrag van €246.943. Daarnaast leiden het nieuwe uitstel en de verwachting dat het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO) niet de volledige dienstverlening zal bieden die eerder verwacht werd er toe dat projectkosten voor 2022 zullen toenemen. Door het uitstel is het nodig om het project te verlengen waardoor er extra kosten worden gemaakt. Om de volledige dienstverlening vanuit het DSO toch te kunnen leveren moet er naar verwachting diverse ‘work arounds’ worden opgetuigd. Dit leidt vooral bij de medewerkers die belast zijn met vergunningen, meldingen en administratieve afhandeling tot extra handelingen en kosten daarmee extra tijd. Voor 2021 gaat het om een totaal bedrag van €121.287 incidenteel waarvan de provincie € 17.494 betaald. De totale bijdrage voor 2022 van de provincie wordt hiermee €583.131.

De begrotingswijziging regelt ook de verdere financiële afhandeling van de uittreding van de gemeente Weesp naar aanleiding van de fusie met de gemeente Amsterdam. Er wordt een “Bestemmingsreserve Weesp Uittreding uit de GR OFGV” ingesteld en daaraan wordt de ontvangen afkoopsom van € 469.489 gedoteerd. Hieruit worden alle resterende frictiekosten als gevolg van de uittreding van de gemeente Weesp voor de komende jaren aan onttrokken. Ieder jaar wordt de onttrekking middels de zienswijze op het rekeningresultaat aan de raden en Staten voorgelegd. Voor de begroting 2023 geldt echter dat deze volgens eerder gemaakte afspraken mee wordt genomen in de nu voorliggende zienswijze (zie punt 3 uit deze voordracht).

Het advies is om geen zienswijze in te dienen op de 2de begrotingswijziging. De begrotingswijziging is een uitwerking van de gevolg van het inbrengen van extra taken door een aantal andere deelnemers en het opnieuw uitstellen van de invoering van de Omgevingswet. De inbrengen van extra taken door andere deelnemers heeft geen effect op de positie van de provincie binnen de OFGV. De kosten die het uitstel van de Omgevingswet en de beperktere dienstverlening door het DSO met zich meebrengen zijn goed onderbouwd. Daarnaast passen deze stijgingen in de reeds beschikbare middelen voor de OFGV bij de provincie in 2022.

3. Conceptbegroting 2023

De OFGV gaat er met de conceptbegroting 2023 vanuit dat zij komend jaar werken volgens de Omgevingswet. Voor nu gaan we ervan uit dat de Omgevingswet per 1-1-2023 is ingevoerd.

De begroting 2023 heeft voor de provincie op drie vlakken financiële gevolgen. Allereerst zal door de verschuiving van de bodemtaken naar de gemeente de bijdrage voor de provincie dalen tot een bedrag van € 71.751 (exclusief indexatie).

Ten tweede werkt het besluit aangaande de 'Projectkosten Omgevingswet' uit de 2de begrotingswijziging 2022 door in de concept begroting 2023. Door het uitstellen van de Omgevingswet en de beperktere dienstverlening vanuit het DSO nemen de kosten voor de OFGV naar verwachting met € 347.636 toe. De bijdrage van de provincie wordt verhoogd met € 1.982.

Als laatste worden de bijdrage van de deelnemers geïndexeerd volgens de daarvoor geldende spelregels van de gemeenschappelijke regeling. Voor 2022 worden de salarissen (80% van de begroting) met een percentage van 2,3% geïndexeerd en de overige kosten (20% van de begroting) met een percentage van 1,5%. De totale bijdrage van provincie in 2023 komt hierdoor uit op € 75.309

Het boekjaar 2023 is het eerste volledig boekjaar na uittreding van de gemeente Weesp. De instandhoudingskosten blijven als bijdrage van de voormalige gemeente Weesp op de begroting staan. In 2023 gaat het om een bedrag van € 71.264. Het bedrag is onderdeel van de frictiekosten en worden gedekt uit de bestemmingsreserve Weesp Uittreding uit de GR OFGV (zie ook punt 2 uit deze voordracht).

Het advies is om geen zienswijze in te dienen op de concept begroting 2023. De bijdrage van de provincie voor 2023 is in lijn met bedragen die eerder door de OFGV genoemd zijn met betrekking tot de overgang van de bodemtaken naar gemeenten. Zo was de verwachte bijdrage in de oorspronkelijke begroting 2022 (vastgesteld voordat duidelijk was dat de omgevingswet uitgesteld zou worden) €73.340. De gevraagde extra bijdrage voor de projectkosten Omgevingswet is net als voor 2022 goed onderbouwd.

4. Voorlopgige jaarrekening 2021

De OFGV heeft op dit moment alleen nog een voorlopige jaarrekening 2021 gedeeld met haar deelnemers. De door de accountant goedgekeurde jaarrekening volgt nog halverwege mei. Hierdoor is voor nu nog weinig te zeggen over de definitieve jaarrekening 2021. Deze zal halverwege juli samen met de resultaatbestemming 2021 worden toegezonden aan de gemeenteraden en PS zodat zij een zienswijze kunnen uitbrengen op de stukken. De stukken zullen naar verwachting in de PS-vergadering van 10 oktober 2022 worden behandeld.

5. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

mw. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 35-2022

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 24 mei 2022,

besluiten:

1. Geen zienswijze in te dienen op de 2de begrotingswijziging 2022 van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek;

2. Geen zienswijze in te dienen op de conceptbegroting 2023 van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek;

3. De voorlopige jaarrekening 2021 van de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek voor kennisgeving aan te nemen.

Haarlem, 4 juli 2022

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

statengriffier,

Provincie Noord-Holland

Advies aan Provinciale Staten

Uw contactpersoon
J.Faber
AD/STG

Doorkiesnummer +31235145778
jesca.faber@noord-holland.nl

Tbv Statenvergadering d.d **4 juli 2022**
Commissie NLG
Datum commissievergadering **13 juni 2022**

23 juni 2022

Onderwerp: **Advies commissie NLG bij voordrachten 33, 34, 35 en 36 Zienswijzen financiële stukken omgevingsdiensten NZKG, IJmond, NHN OGFV.**

De commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid adviseert de voordrachten 33, 34, 35 en 36 zienswijzen financiële stukken omgevingsdiensten NZKG, IJmond, NHN en OGFV, als hamerstukken door te geleiden naar de PS vergadering van 4 juli 2022.

Uittreksel van het concept-verslag NLG 13-06-2022:

5. A-agenda Leefbaarheid, Gezondheid en Milieu

5.a Gezondheid en Leefbaarheid: zienswijzen financiële stukken omgevingsdiensten
5.a.1 Voordracht Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied begroting 2023
5.a.2 Voordracht Omgevingsdienst IJmond begroting 2023
5.a.3 Voordracht Zienswijze op de 2de Begrotingswijziging 2022, Begroting 2023 en de voorlopige Jaarrekening 2021 van de Omgevingsdienst Flevoland en Gooi en Vechtstreek (OFGV)
5.a.4 Voordracht Zienswijze op de Begroting 2023 en de Jaarstukken 2021 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

De **voorzitter** heropent de vergadering. De financiële stukken van de vier Omgevingsdiensten worden gevoegd behandeld. De voorzitter geeft het woord aan de Statenleden voor hun inbreng in eerste termijn.

Eerste termijn

Mevrouw **De Groot** (SP) heeft een heel korte bijdrage. Over de meeste stukken heeft zij niet zoveel te zeggen, maar wel over de voordracht van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. De SP is er heel erg in geïnteresseerd waarom grote bedragen worden gerestitueerd aan de deelnemers met betrekking tot de milieutaken (ca. €2 miljoen en nog meer), en aan de deelnemers aan de VTH+-taken (€59.000 en nog meer). Is het niet verstandiger om deze bedragen toe te voegen aan de algemene reserve? Een en ander zou natuurlijk heel mooi zijn vanwege de stikstofproblematiek.

Mevrouw **Gonggrijp** (D66) meent dat bij het lezen van de stukken duidelijk wordt dat er ontzettend veel afkomt op de Omgevingsdiensten. Zij heeft het dan niet alleen over de invoering van de Omgevingswet, maar ook over de energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie et cetera. Eigenlijk zijn de OD's onmisbaar in de deze opgaven. Zij vormen een belangrijke schakel in het tempo waarmee het allemaal met elkaar kan worden gerealiseerd. Financiële stukken zijn heel belangrijk, maar geven eigenlijk niet één-op-één antwoord op de vraag of deze financiële middelen ook kunnen zorgen dat er voldoende expertise aanwezig is om te zorgen dat er bijvoorbeeld vergunningen rond circulaire economie kunnen worden gegeven. Hoe wordt er gekeken naar deze grote opgave richting de Omgevingsdienst? Denkt gedeputeerde dat er genoeg menskracht en genoeg kennis aanwezig zijn om te zorgen dat de Omgevingsdiensten hun rol goed kunnen pakken en kunnen zorgen dat de samenleving de gewenste stappen kan maken?

Statenlid **Kostic** (PvdD) komt allereerst op de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord, die gaat over soortenbescherming. De Partij voor de Dieren krijgt heel veel meldingen binnen van mensen die heel veel misstanden op dat terrein zien. Tegelijkertijd weten deze mensen niet waar ze het dan moeten melden. En als ze het melden, wordt het niet goed opgepakt. Statenlid Kostic vermoedt dat het iets met de capaciteit te maken heeft. Willen GS hier extra aandacht voor vragen bij de OD's? Als de OD's hiermee krap komt te zitten, kunnen GS gerust naar PS terugkomen om tezamen te kijken naar de mogelijkheden. Daarmee is het voor de burgers duidelijk dat als zij overtredingen van de Wet natuurbescherming zien, bijvoorbeeld stroperijen, waar zij moeten zijn.

Eerder kwam uit het Randstedelijke Rekenkamerrapport naar voren dat de OD onvoldoende capaciteit heeft om de waterdoelen te borgen. Als het goed is, is dat nu verwerkt. Is intern met de OD besproken hoe het mogelijk was dat het pas in voornoemd rapport naar buiten komt, in plaats van dat een medewerker van de OD gewoon naar GS stapt en zegt: "*Goh, we moeten toch best veel doen. Misschien moet er meer geld bij*"?

Mevrouw **Hoogendoorn** (CU) merkt op dat het zeer lastig is om gekwalificeerd personeel te werven. Dat is toch best zorgelijk? Er is ook binnenkort geen zicht op verbetering. Natuurlijk weet men dit al even, maar er staat zoveel op stapel. Als er geen mensen zijn om een en ander te monitoren, aan te sturen en te handhaven, moeten de OD's dan op deze manier doorgaan? In aansluiting op wat Statenlid Kostic net zei, vraagt mevrouw Hoogendoorn zich af of je niet eerst moet kijken naar wat je wél kan met de mensen die je hebt, voordat er weer taken bijkomen. Is het niet beter om alles zo te organiseren dat het eerst lukt om de opgave te realiseren, opdat dat in elk geval geborgd is?

De heer **Roosendaal** (VVD) geeft aan dat ook de VVD zich kan vinden in de financiële stukken. Dat gezegd hebbende, pleit de partij ervoor om de samenwerking en de taakverdeling van de verschillende OD's op periodieke basis te evalueren. De totale uitgaven groeien sneller dan de inkomsten van de provincie. Er zijn altijd mogelijkheden om effectiever en efficiënter te opereren, zeker als het stof van extra verantwoordelijkheden is neergedaald en de gemeenschappelijke problemen op het gebied van bijvoorbeeld het vinden van gekwalificeerde medewerkers gedeeld zijn. Wanneer plant het college een grondige evaluatie van de opzet en werking van de OD's in het licht van de toenemende taken?

Mevrouw **Jellema** (PvdA) merkt op dat de constante bij alle OD's is dat ze maar zitten te wachten op de Omgevingswet, die al meerdere keren is uitgesteld. Hierdoor hebben ze nog steeds te maken met meerkosten, bijvoorbeeld voor de bodemtaken. Mevrouw Jellema snapt dat de gedeputeerde ook niet weet of de Omgevingswet op 1 januari a.s. nu echt doorgaat. Het digitale stelsel kan het allemaal wellicht

enigszins ophouden. Kan er iets over worden gezegd? Anders is het voor de OD's een bodemloze put van oneigenlijke taken die ze nog steeds uitvoeren.

De **voorzitter** bedankt de Statenleden voor hun inbreng in eerste termijn en geeft het woord aan de gedeputeerden voor hun beantwoording.

Beantwoording door gedeputeerde **Stigter** (GL):
Er is een aantal vragen gesteld door de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. Het "*overgeblevene*" geld heeft te maken met het niet besteden van de uren die wel besteld waren, voor een heel groot deel overigens van de provincie. Op dat moment kon men eigenlijk nog voldoende mensen vinden die die taken moesten uitvoeren. De middelen zijn niet teruggehaald, maar zijn eigenlijk nog steeds gereserveerd om uit te geven aan de taken die bij de OD worden neergelegd. Er was geen aanleiding om de algemene reserve op dat punt aan te vullen, omdat die eigenlijk voldoende gevuld is op dit gebied.

In algemene zin gaan vele taken richting de Omgevingsdiensten. Dat gebeurt niet omdat de OD's zelf willen groeien, maar omdat de provincie ziet dat gezondheid, veiligheid en stikstof allemaal vraagstukken zijn die hoog op de politiek-maatschappelijke agenda staan. De opdrachtgevers van de Omgevingsdiensten -- dat zijn de gemeenten en de provincies -- vertalen dat naar extra opdrachten. Ze groeien dus niet autonoom, zegt gedeputeerde in antwoord op de heer Roosendaal. De provincie vraagt de OD's immers om dat te gaan doen.

In de praktijk loopt de provincie aan tegen het gegeven dat het vaak technisch geschoolde en juridisch geschoolde mensen betreft, die in welke sector dan ook op dit moment heel lastig vindbaar zijn. Je ziet terug dat er geen uitgaven worden gedaan door de Omgevingsdienst. Dat geldt niet alleen voor Noord-Holland Noord, maar ook voor de andere Omgevingsdiensten. Het vraagt creativiteit om ervoor te zorgen dat de taken uiteindelijk wel uitgevoerd gaan worden. Het is geen keuze. Het zijn wettelijke taken die uitgevoerd moeten gaan worden. Een van de mogelijkheden is dat Omgevingsdiensten nog meer gaan samenwerken. Dat gebeurt nu al heel veel op basis van inhoud en kennisuitwisseling. Gedeputeerden Olthof en Stigter voeren al langere tijd dat gesprek. Zou dat niet ook moeten gebeuren op het punt van ICT, digitale systemen of het delen van medewerkers die heel beperkt beschikbaar zijn? Binnenkort vindt opnieuw een gesprek plaats met de vier directeuren van de Omgevingsdiensten, omdat gedeputeerden vinden dat er echt wel een tandje bij moet, omdat er anders "*taakverwaarlozing*" ontstaat. Dat is een heel zwaar woord, maar op het moment dat je stelselmatig niet de mensen hebt die het werk moeten gaan doen, gaan er op een gegeven moment gaten vallen. Dat kan niet de bedoeling zijn.

In antwoord op de vraag van Statenlid Kostic (PvdD) merkt gedeputeerde op dat onderhavig agendapunt met name over de begroting gaat. Desalniettemin zal hij nog één keer vertellen hoe het met de soortenbescherming staat. De waterdoelen zijn inderdaad gecorrigeerd, maar in algemene zin ontvangen GS natuurlijk regelmatig bestuurlijke signalen over de uitvoering van de taken. Het had dus iets kunnen zijn wat niet bij zulke signalen meegenomen had kunnen worden, zoals GS regelmatig signalen krijgen over Tata, stikstof of wat dan ook. Zij betrekken dat vervolgens ook wel bij de opdrachtverlening. Soortenbescherming zat er tot nu toe niet in en een en ander is daarop gecorrigeerd. In algemene zin loopt de signalering heel erg goed.

> Statenlid **Kostic** (PvdD) vraagt hoe het kan dat het niet via de geëigende weg is gegaan en dat het uiteindelijk naar buiten moest komen via blijkbaar een werknemer van de OD in een gesprek met de

Randstedelijke Rekenkamer. Is daarover gesproken?

Gedeputeerde **Stigter** weet dat in algemene zin niet. Hij gaf net aan dat signalen uit de organisatie over waar men tegen aanloopt bij de uitvoering van de taken of anderszins bij GS komen via de bestuurlijke signalering.

In aanvulling op de vraag van de heer Roosendaal (VVD) heeft gedeputeerde Stigter iets gezegd over het efficiënt en effectief opereren van de Omgevingsdiensten. De toename is vooral te wijten aan het feit dat er veel meer taken naar de OD's worden geschoven, niet omdat ze niet efficiënt zouden werken. Juist omdat men steeds meer zal gaan vragen van de OD's, zullen efficiency en effectiviteit wel een belangrijk aandachtspunt blijven in het overleg met de OD's. Op dit moment is niet in een formele evaluatie van de OD's voorzien. De commissie-Van Aartsen heeft over heel Nederland gekeken hoe het met het stelsel van de Omgevingsdiensten werkt. Daaruit blijkt dat het in Noord-Holland eigenlijk best goed loopt. De basistaken zijn belegd bij de Omgevingsdiensten en worden op een behoorlijk adequate manier uitgevoerd. Een aantal belangrijke aandachtspunten van de commissie-Van Aartsen sloeg vooral op de gebieden buiten Noord-Holland. Niettemin zijn de bemensing en de kwetsbaarheid afhankelijk van de gemeentelijke begrotingen ook hier een belangrijk aandachtspunt. Het college heeft in ieder geval besloten om te kijken naar het totaalplaatje van de Omgevingsdiensten, inclusief het financiële beslag dat het met zich meebrengt, ook in historisch perspectief.

> De **Roosendaal** (VVD) kan zich vinden in het laatste deel van de beantwoording. Hij wil de Omgevingsdiensten niet zozeer betichten van inefficiëntie. Maar juist omdat ze wat taken op zich af krijgen, het steeds gespecialiseerder wordt en er zulke gaten vallen, lijkt het hem zinvol om te kijken hoe je beter met elkaar kunt samenwerken om dat op te pakken.

Gedeputeerde **Stigter** vindt de bijdrage van de heer Roosendaal (VVD) verstandig.
Mevrouw Jellema (PvdA) vroeg naar de Omgevingswet. Deze was voorzien voor 1 januari 2023. Dat is nog steeds de formele lijn zoals die door de minister wordt onderkend. De Eerste Kamer heeft thans een debat over de vraag of DSO wel voldoende stabiel is om dat ook daadwerkelijk per 1 januari a.s. te gaan doen. Volgende week vindt nog een aanvullend gesprek plaats tussen de verantwoordelijk minister en de Eerste Kamer.

Een aantal verzoeken richting de minister op dat vlak maken het eerlijk gezegd wel onzeker. Op het moment dat je nog een hele check laat uitvoeren en de decentrale overheden vervolgens nog een half jaar moeten testen, red je dat dus niet meer. Vanuit de gezamenlijke overheden komt nog wel een signaal richting de Eerste Kamer en de minister dat het onderwerp heel belangrijk wordt bevonden. Op een gegeven moment gaat de energie er een beetje uit als de ingangsdatum wederom wordt uitgesteld. Dat signaal zullen GS nogmaals uitbrengen richting de Eerste Kamer. DSO is wel een zorgenpunt, maar op een gegeven moment kun je niet alle risico's en onzekerheden uitsluiten en moet je gewoon maar beginnen en de afspraak maken met elkaar dat je gaandeweg dingen gaat aanpassen en corrigeren.

> Statenlid **Kostic** (PvdD) meent dat gedeputeerde een vraag is vergeten over de Wet natuurbescherming en in het bijzonder de soortenbescherming. Daar gaat de OD van gedeputeerde immers over.

Gedeputeerde **Stigter** antwoordt dat hij in zijn eerste reactie eigenlijk deze vraag bedoelde. Hij zal hem op

deze manier even doorpassen. Het agendapunt heeft weliswaar betrekking op de begrotingsbehandeling, maar omdat het een relatief overzichtelijke vraag betreft, is gedeputeerde bereid om deze door te geven.

> Mevrouw **De Groot** (SP) komt terug op de vraag over de bedragen die worden gerestitueerd aan de deelnemers. Wie worden er dan bedoeld met de "*deelnemers*"? Zij neemt aan dat het ook de gemeenten en de provincies betreft.

Gedeputeerde **Stigter** beaamt dat daarmee de gemeenten en provincies worden bedoeld.

> Mevrouw **De Groot** (SP) meent dat het geld dan toch niet blijft staan, maar dat het gewoon wordt teruggebracht.

Gedeputeerde **Stigter** geeft aan dat het geld niet bij de OD blijft staan, maar dat het wordt teruggebracht naar de deelnemers. Vervolgens wordt besloten om dezelfde bedragen beschikbaar te stellen voor dezelfde taakuitvoering. Dat komt er eigenlijk bij ten opzichte van hetgeen is overgedragen. Kortom, het geld blijft beschikbaar, maar gaat wel terug naar de deelnemers.

> Mevrouw **De Groot** (SP) is ook lid van de gemeenteraad. Maar zodra er geld terugkomt, storten de gemeenteraadsleden zich als aasgieren bovenop dat bedrag.

Gedeputeerde **Stigter** meent dat dat dan vooral iets zegt over de raadsleden en over de Statenleden, die verantwoordelijkheid nemen om de belangrijke taken te blijven uitvoeren.

Beantwoording door gedeputeerde **Olthof** (PvdA):
Gedeputeerde Olthof heeft niet heel veel aan te merken, maar wil wel aansluiten op het laatste punt van mevrouw De Groot (SP). Er zijn ook Statenleden die een positief rekeningresultaat direct ergens anders voor zouden willen inzetten. Hij wil er derhalve voor oppassen dat alleen de raadsleden daarvan beticht worden.

Gedeputeerde Olthof komt nog even terug op de vraag van mevrouw Hoogendoorn (CU) of je niet eerst moet kijken naar wat je wél kan met de mensen die je hebt, voordat er weer taken bijkomen. De provincie is aan zet wat betreft hetgeen zij zelf aan extra's vraagt. Tegelijkertijd zijn er wettelijke taken. De Omgevingsdienst kan niet zeggen: "*Nou, deze vergunningen doen we even niet*", of: "*Dit handhaven we even niet.*" Dat is wel het lastige, omdat vanuit de rijksoverheid op het gebied van klimaat en energie zo veel extra's op de provincie afkomt. Gedeputeerde Olthof deelt derhalve de zorg van andere partijen over het op orde houden van de kwaliteit en de capaciteit. Gedeputeerde Stigter heeft hier al een en ander over opgemerkt, ook als het gaat over de samenwerking.

Over de kwaliteit van het water is eerder al een signaal afgegeven. Er is ook al eens over gesproken. In het Rekenkamerrapport is het maar heel beperkt onderbouwd. Er is nog wel wat discussie over geweest. Het betreft uiteindelijk 1fte, waar invulling aan is gegeven. Had het niet explicieter moeten zijn en hadden GS erop moeten doorvragen?

Gedeputeerde heeft nog een aanvullend punt richting de Partij van de Arbeid ten aanzien van de bodem en oneigenlijke taken. De Omgevingswet is nog onduidelijk, maar GS zijn ook in gesprek met het Rijk over de financiering van de apparaatskosten voor de bodem, waarbij vooral de gemeenten straks weer aan de lat staan. In de begroting wordt het steeds vooruitgeschoven, omdat een deel van het provinciaal budget

overgaat op de gemeenten. Althans, de gemeenten moeten het gaan betalen. Wat dat betreft hoopt gedeputeerde Olthof het met het Rijk goed in te vullen, om te zorgen dat de gemeenten comfort hebben. Als de taken dan overkomen, moeten de apparaatskosten voor de bodemtaken gefinancierd zijn.
Voor het overige heeft gedeputeerde Stigter alle vragen volledig beantwoord.

De **voorzitter** bedankt de gedeputeerden voor hun beantwoording en constateert dat er geen behoefte is aan een tweede termijn. Zij concludeert dat de commissie ermee instemt dat er geen zienswijze wordt ingediend. Het stuk zal als hamerstuk worden doorgeleid naar de PS-vergadering van 4 juli a.s.

Provincie Noord-Holland

PS-vergadering

Dossiernummer	9915
Extern Zaak ID	1836484
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	4 juli 2022
Agendapunt	8.f
Titel	OD-NHN: Zienswijze PS op de Begroting 2023 en Jaarstukken 2021 van Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (VD-36).
Organisatieonderdeel	CZ/FIN

Geagendeerd	Vergaderdatum
Ingekomen stukken ter kennisname	31 mei 2022
PS-vergadering	**4 juli 2022**

Toelichting

De Begroting 2023 en de Jaarstukken 2021 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord worden aan Provinciale Staten toegezonden zodat Provinciale Staten een zienswijze op de stukken kunnen geven.

omgevingsdienst nhn

BEGROTING 2023

(meerjarenraming 2024 – 2026)

Definitief na besluit AB 13 juli 2022

Inhoudsopgave

Inleiding **3**
Programma 1 Milieutaken **6**
1.1 Regulering 6
Wat wil de OD NHN bereiken? 6
Wat gaat de OD NHN daarvoor doen? 6
1.2 Specialisme en Advies 6
Wat wil de OD NHN bereiken? 6
Wat gaat de OD NHN daarvoor doen? 7
1.2.1 Wbb-vergunningverlening (warme overdracht) 7
Wat wil de OD NHN bereiken? 7
Wat gaat de OD NHN daarvoor doen? 8
1.3 Toezicht en Handhaving 8
Programma 2 VTH-plustaken **10**
2.1 VTH-plustaak Wbb-vergunningverlening 10
Wat wil de OD NHN bereiken? 10
Wat gaat de OD NHN daarvoor doen? 10
2.2 VTH-plustaak Regulering Natuurbescherming 10
Wat wil de OD NHN bereiken? 10
Wat gaat de OD NHN daarvoor doen? 10
2.3 VTH-plustaak Vergunningverlening (Whvbz) 11
Wat wil de OD NHN bereiken? 11
Wat gaat de OD NHN daarvoor doen? 11
2.4 VTH-plustaak Toezicht & Handhaving 11
Wat wil de OD NHN bereiken? 11
Wat gaat de OD NHN daarvoor doen? 11
Programma 3 Overhead OD NHN **13**
Wat gaat dit kosten? 14
Paragrafen **15**
4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 15
Benodigde weerstandsvermogen 15
Financiële kengetallen 17
4.2 Financiering 18
Marktontwikkeling en rentevisie 18
Renteschema 2023 18
Risicobeheer 18
4.3 Bedrijfsvoering 19
Financiële begroting **22**
5.1 Uitgangspunten financiële begroting 22
5.2 Overzicht van baten en lasten 22
5.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten 23
Overzicht van incidentele baten en lasten 23
Overzicht per taakveld 23
5.4 Uiteenzetting van de financiële positie 24
Geprognosticeerde (meerjaren)balans 24
EMU-saldo 24
Investeringsoverzicht 25
Verloopoverzicht reserves 26
5.5 Meerjarenraming 2023-2026 27
Geprognosticeerde begin- en eindbalans voor de drie jaren volgend op het begrotingsjaar: 27
Overzicht van baten en lasten met de drie jaren volgend op het begrotingsjaar: 28
EMU-saldo voor de drie jaren volgend op het begrotingsjaar: 29
Lijst van gebruikte afkortingen **30**

Inleiding

Voor u ligt de begroting 2023 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN). De begroting is opgesteld conform het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en heeft de indeling zoals afgesproken is bij de regietafel. Dit om vergelijkbaarheid van de begrotingen van de verschillende Gemeenschappelijke Regelingen (GR'en) te verbeteren.

De activiteiten van de OD NHN worden uitgevoerd binnen drie programma's: Milieutaken (deelnemende gemeenten en provincie Noord-Holland), VTH-plustaken (provincie Noord-Holland) en, naar aanleiding van de vernieuwing van het BBV, Overhead.

Indexatie 2023
In de vergadering van het Algemeen bestuur (AB) van 9 maart 2022 is met het vaststellen van de kadernota besloten tot een indexatiepercentage van 2,3% voor 2023 (ten opzichte van 2022) voor zowel Milieu- als VTH-plustaken.

Bijdragen 2023
De begroting van de OD NHN verschijnt vroeg in het jaar. Dit stelt de deelnemende partijen in staat om de kosten voor de uitvoering van taken in de eigen begroting op te nemen. Later in het jaar wordt nadere invulling gegeven aan de activiteiten, projecten en resultaten die de OD NHN zal realiseren in de uitvoeringsprogramma's. De OD NHN verzoekt de deelnemers minimaal de lumpsumbedragen, uit onderstaande tabel, in hun begroting op te nemen. De bijdrage is inclusief de indexatie van gewogen 2,3% zoals besloten in het AB van 9 maart 2022.

Bijdrage per deelnemer Milieutaken	**Begroting 2022 jaarschijf 2023**	**Indexatie**	**Bijdrage 2023**
Gemeente Alkmaar	€ 1.324.912	€ 30.473	€ 1.355.385
Gemeente Bergen	€ 648.391	€ 14.913	€ 663.304
Gemeente Castricum	€ 658.163	€ 15.138	€ 673.301
Gemeente Den Helder	€ 875.505	€ 20.137	€ 895.642
Gemeente Dijk en Waard	€ 921.535	€ 21.195	€ 942.730
Gemeente Drechterland	€ 448.201	€ 10.309	€ 458.510
Gemeente Enkhuizen	€ 459.296	€ 10.564	€ 469.860
Gemeente Heiloo	€ 340.146	€ 7.823	€ 347.969
Gemeente Hollands Kroon	€ 1.707.973	€ 39.282	€ 1.747.255
Gemeente Hoorn	€ 1.473.856	€ 33.898	€ 1.507.754
Gemeente Koggenland	€ 139.590	€ 3.211	€ 142.801
Gemeente Medemblik	€ 1.260.245	€ 28.986	€ 1.289.231
Gemeente Opmeer	€ 64.459	€ 1.483	€ 65.942
Gemeente Schagen	€ 787.974	€ 18.123	€ 806.097
Gemeente Stede Broec	€ 105.311	€ 2.422	€ 107.733
Gemeente Texel	€ 488.569	€ 11.237	€ 499.806
Provincie Noord-Holland	€ 603.744	€ 13.886	€ 617.630
Totaal bijdrage Milieutaken	€ 12.307.870	€ 283.080	€ 12.590.950
Provincie Noord-Holland VTH-plustaken	€ 7.432.106	€ 170.938	€ 9.041.214*
Totalen bijdragen OD NHN	**€ 19.739.976**	**€ 454.018**	**€ 21.632.164**

* onder voorbehoud van positieve besluitvorming door de Provinciale Staten op 4 juli 2022.

Verwerking van de zienswijzen op de kadernota in de begroting

Indexatie

De in de kadernota voorgestelde loon- en prijsindexatie van 2,3% is verwerkt in deze begroting.

Omgevingsadviseurs (3 fte)

Voor de in de kadernota voorgestelde structurele financiering van drie extra omgevingsadviseurs was in de AB-vergadering van 9 maart 2022 geen meerderheid. De benodigde middelen hiervoor zijn niet verwerkt in deze begroting.

WOB-verzoeken en Wet open overheid

Voor de in de kadernota voorgestelde extra middelen om deskundig te kunnen voldoen aan de wettelijke termijn van twee weken en aan de Wet open overheid die naar verwachting op 1 juni 2022 van kracht zal worden, was in de AB-vergadering van 9 maart 2022 geen meerderheid. De benodigde middelen hiervoor zijn niet verwerkt in deze begroting. De OD NHN is echter verplicht om te voldoen aan de Wet open overheid en aan WOB-verzoeken. Door de middelen niet beschikbaar te stellen, kan de OD NHN geen vaste medewerkers aannemen. Indien nodig zullen medewerkers moeten worden ingehuurd. Deze kosten komen eventueel tot uiting in het rekeningresultaat.

Uitvoering Wet natuurbescherming 'stikstof'

De OD NHN voert de vergunningverlening, toezicht en handhaving uit op het gebied van stikstof - de plustaken - uit voor de provincie Noord-Holland Noord. Om alle taken goed te kunnen uitvoeren, zijn structureel extra middelen nodig. Deze middelen zijn voor de jaren 2020 tot en met 2022 toegekend. In de kadernota was een p.m.-post opgenomen omdat er een evaluatie moest plaatsvinden om te beoordelen hoeveel extra budget er nodig is voor de jaren 2023 en verder. Uit deze evaluatie blijkt dat er een bedrag van structureel € 1.431.000 nodig is. Deze extra middelen zijn in deze begroting verwerkt onder voorbehoud van positieve besluitvorming door de Provinciale Staten op 4 juli 2022.

Stemverhoudingen vaststelling begroting:

Rekentabel stemverhouding Algemeen Bestuur OD NHN vanaf 1 januari 2022

Deelnemende partijen	In te brengen budget in 2022	Aantal inwoners per 1 januari 2021	Gewogen stemmen obv financiele inbreng incl. provincie (van belang voor stemmen provincie)		Gewogen stemmen obv aantal inwoners		Bepaling stemverhouding AB (gemiddelde uit gewogen stemmen financiele inbreng (gemeenten zonder provincie) en gewogen stemmen obv aantal inwoners)			Aantal stemmen afgerond / gecorrigeerd vanaf 1 januari 2022
Gemeente Den Helder	€ 888.380	56.582	4,30%	4	8,50%	8	7,48%	8,50%	5,59	6
Gemeente Hollands Kroon	€ 1.733.131	48.583	8,39%	8	7,30%	7	14,59%	7,30%	7,66	8
Gemeente Schagen	€ 806.266	46.532	3,90%	4	6,99%	7	6,79%	6,99%	4,82	5
Gemeente Texel	€ 495.755	13.656	2,40%	2	2,05%	2	4,17%	2,05%	2,18	2
Regio Kop van Noord-Holland	*€ 3.923.532*	*165.353*								*21*
Gemeente Drechterland	€ 454.791	19.838	2,20%	2	2,98%	3	3,83%	2,98%	2,38	2
Gemeente Enkhuizen	€ 466.050	18.637	2,26%	2	2,80%	3	3,92%	2,80%	2,35	2
Gemeente Hoorn	€ 1.495.573	73.619	7,24%	7	11,06%	11	12,59%	11,06%	8,28	8
Gemeente Koggenland	€ 141.540	22.940	0,69%	1	3,45%	3	1,19%	3,45%	1,62	2
Gemeente Medemblik	€ 1.278.819	45.165	6,19%	6	6,78%	7	10,76%	6,78%	6,14	6
Gemeente Opmeer	€ 65.406	12.009	0,32%	0	1,80%	2	0,55%	1,80%	0,82	1
Gemeente Stedebroec	€ 106.859	21.743	0,52%	1	3,27%	3	0,90%	3,27%	1,46	1
Regio West-Friesland	*€ 4.009.038*	*213.951*								*22*
Gemeente Alkmaar	€ 1.344.436	109.896	6,51%	7	16,50%	17	11,32%	16,50%	9,74	10
Gemeente Bergen	€ 657.919	29.715	3,19%	3	4,46%	4	5,54%	4,46%	3,50	4
Gemeente Castricum	€ 667.835	36.086	3,23%	3	5,42%	5	5,62%	5,42%	3,86	4
Gemeente Heiloo	€ 345.141	24.144	1,67%	2	3,63%	4	2,90%	3,63%	2,29	2
Gemeente Dijk en Waard	€ 933.600	86.722	4,52%	5	13,02%	13	7,86%	13,02%	7,31	7
Regio Alkmaar	*€ 3.948.931*	*286.563*								*27*
Inbreng totaal gemeenten	**€ 11.881.501**									
Provincie Noord-Holland	€ 8.775.291		42,48%	42					30,00	30
Totaal	**€ 20.656.792**	**665.867**	**100%**	**100**	**100%**	**100**	**100%**	**100%**	**100**	**100**
Maximum aantal stemmen				**100**		**100**				

BELEIDSBEGROTING

Programma 1 Milieutaken

1.1 Regulering

Wat wil de OD NHN bereiken?
Door adequate, professionele en transparante uitvoering van vergunningprocedures draagt de OD NHN bij aan het schoon, veilig, gezond en duurzaam wonen, werken en recreëren in de fysieke leefomgeving van de regio Noord-Holland Noord. Daarnaast draagt de OD NHN actief bij aan het oplossen van de grote maatschappelijke vraagstukken van deze tijd rond de fysieke leefomgeving.

Wat gaat de OD NHN daarvoor doen?
De procedures rond adviezen, meldingen en vergunningaanvragen zijn in overwegende mate vraaggestuurd. De OD NHN wordt gevoed door (economische) ontwikkelingen in de markt. Initiatieven van burgers en bedrijven én de ambities van onze eigenaren/opdrachtgevers bepalen de werkvoorraad.

Waar de afgelopen jaren in het teken stonden van het inrichten van de organisatie op de komst van de Omgevingswet, staat 2023 in het teken van het verrichten van die werkzaamheden onder de Omgevingswet. De OD NHN stelt dan ook tot doel dat vergunningaanvragen en meldingen binnen de nieuwe termijnen worden afgehandeld. Veel zal daarbij afhangen van de juistheid en volledigheid aan de voorkant van het proces.

Het is daarom van groot belang dat de OD NHN vooraf door initiatiefnemers en partners voldoende bij het proces betrokken is. Dit beschouwt de OD NHN nadrukkelijk als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van opdrachtgevers, de initiatiefnemers en de OD NHN. Alleen dan wordt op alle gevraagde procedures tijdig beschikt en wordt op adviesvragen juist en volledig geadviseerd.

Het team Milieu van de Afdeling Regulering Leefomgeving bestaat uit twee sterke en (grotendeels) zichzelf organiserende teams; Advisering ROM en Vergunningen en Meldingen Milieu. Binnen de afdeling vinden technische overleggen plaats waarin kennis wordt gedeeld en waarin wordt geanticipeerd op veranderende wetgeving, zoals het werken onder de Omgevingswet. De producten worden via vastgelegde procedures geleverd.

1.2 Specialisme en Advies

Wat wil de OD NHN bereiken?
Het doel is om de huidige en toekomstige leef- en werkomgeving van inwoners in Noord-Holland Noord schoner, gezonder, duurzamer en veiliger te maken. Dat doet de OD NHN door adequate en kwalitatief hoogstaande adviezen te verstrekken aan gemeenten binnen het werkgebied, de provincie en andere overheden. Dit op basis van uitgebreide expertise op het gebied van geluid, lucht, licht, bodem, klimaat, natuur, externe veiligheid en geur en op basis van ruime ervaring in de praktijk. Daarnaast is een substantieel deel van de advisering gericht op de producten van regulering en toezicht en handhaving binnen de OD NHN.

De OD NHN beschikt over een hoogwaardig bodeminformatiesysteem en bodemloket met actuele bodeminformatie voor de adviezen, die ook voorhanden zijn voor burgers en bedrijven. Voor gemeenten zijn de actuele Bodemkwaliteitskaarten, Bodembeheerplannen en Bodemfunctieklassekaarten (inclusief de gehalten PFOS en PFOA) beschikbaar.

Voor het aspect externe veiligheid heeft de OD NHN een GIS-kaart met onder andere de invloedsgebieden van wegen en buisleidingen, 100% letaliteitscontour buisleidingen, PR-contouren van windturbines, et cetera. Deze gegevens zijn nu ook opgenomen in het Register Externe Veiligheidsrisico's (REV) en daardoor beschikbaar voor burgers en bedrijven.

In 2023 zijn alle gezoneerde bedrijventerreinen actueel en digitaal vastgelegd in de GeoMilieu-module zonebeheer. Hierdoor kan snel en eenvoudig worden beoordeeld of nieuwe bedrijven of uitbreidingen passen binnen de geluidzone van het bedrijventerrein.

Essentieel is verder de inbreng van de specialistische expertise van de OD NHN in omgevingsplannen, vergunningverlenings- en toezicht-/handhavingstrajecten met het oog op kwaliteit, duurzaamheid, veiligheid, circulariteit en integraliteit.

Wat gaat de OD NHN daarvoor doen?
De OD NHN voert zijn werkzaamheden uit met goed opgeleide en gedreven medewerkers. Vaste procedures met termijnbewaking, werkinstructies en collegiale toetsing garanderen uniformiteit binnen gestelde termijnen. Met behulp van standaardsjablonen hanteren de adviseurs zo veel mogelijk een uniforme werkwijze. De afdeling Specialisme en Advies werkt daarbij vanuit vertrouwen en draagvlak en stelt wensen en kansen centraal, niet de regels. Daarmee handelt de OD NHN naar de geest van de Omgevingswet.

Binnen de disciplines geluid, lucht, licht, bodem, klimaat, natuur en externe veiligheid vinden technische overleggen plaats waarin kennis wordt gedeeld en nieuwe of gewijzigde wetgeving wordt besproken. Met adequate informatiesystemen (bijvoorbeeld bodemkwaliteitskaarten, GeoMilieu, ArcGis, EV-signaleringskaarten en geluidkaarten) wordt de advisering nog adequater en efficiënter uitgevoerd.

Met het beëindigen van het programma 'Impuls Omgevingsveiligheid' en het toedelen van de middelen aan het gemeentefonds en het provinciefonds, is de rechtstreekse financiering van de wettelijke taken via de provincies verdwenen. Vanaf 2021 is aangesloten bij bestaande structuren en processen rondom de financiële verhoudingen. Met de wijziging van de subsidiestromen is tegelijkertijd een nieuwe verdeelsleutel voor heel Nederland gemaakt voor externe veiligheid.

In 2021 is de actualisatie van de gezoneerde bedrijventerreinen in GeoMilieu voor de huidige wetgeving volledig afgerond. In het werkgebied van de OD NHN gaat het om ruim dertig terreinen in verschillende gemeenten met elk één of meerdere zogenaamde 'grote lawaaimakers'. Met de komst van de Omgevingswet verandert het zonebeheer van deze bedrijventerreinen. Ook in 2023 werkt de OD NHN met beheersmodellen van de gezoneerde bedrijventerreinen. Ook wordt de nieuwe geluidzone rondom de terreinen en de ligging van de nieuwe geluidproductieplafonds bepaald.

De OD NHN heeft vanuit de verschillende expertises en praktijkervaring een scherp beeld van de opgaven, aandachtspunten en kansen voor het werkgebied Noord-Holland Noord op het gebied van milieu, natuur en duurzaamheid. In 2023 zal de OD NHN waar gevraagd adviseren over de inhoud van het omgevingsplan en hier een bijdrage aan leveren. Ook neemt de OD NHN deel aan overleggen (projectgroep, werkgroep, themasessies) over het omgevingsplan en adviseert over de op te nemen regels in het omgevingsplan. Bij dat laatste heeft de OD NHN nauw overleg met de ketenpartners (waaronder de GGD en de Veiligheidsregio).

Ook komend jaar zal de OD NHN zich voor de gemeenten inzetten om verduurzaming en energietransitie in de regio Noord-Holland Noord te versnellen. Circulaire economie is daarbij ook een belangrijk onderwerp, want Nederland heeft als doel in 2050 volledig circulair te zijn. De OD NHN heeft hierover veel kennis in huis vanuit zijn rol bij OD.nl en IPO en ondersteunt de gemeenten daarmee.

1.2.1 Wbb-vergunningverlening (warme overdracht)

Wat wil de OD NHN bereiken?
Met het reinigen van de verontreinigde ondergrond (bodem en grondwater) worden duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit gecreëerd. Het gaat hierbij om het voorkomen van nieuwe bodem- en grondwaterverontreinigingen en het saneren en/of beheren van de verontreinigde ondergrond. De ambitie is een duurzame bodemkwaliteit in Noord-Holland waarbij zich geen risico's voordoen voor de gezondheid en het milieu, waaronder planten en dieren.

De gemeenten zorgen voor het evenwichtig toedelen van functies aan locaties en stellen regels aan activiteiten over de wenselijke bodemkwaliteit. Het gaat hierbij om de chemische bodemkwaliteit, maar ook om thema's als het verlies van organische stof of verzilting. Met de Omgevingswet hebben of gaan

gemeenten in een samenhangende aanpak al deze aspecten integraal meenemen bij het opstellen van de omgevingsvisie en omgevingsplan.

Wat gaat de OD NHN daarvoor doen?
Met de komst van de Omgevingswet worden gemeenten voor een veel groter deel van de bodemtaken bevoegd gezag. Het gaat hierbij zowel om de handhaving en de vergunningverlening, als om de juridische en beleidsmatige advisering. De provincie Noord-Holland blijft nog slechts bevoegd gezag voor grondwaterverontreinigingen en specifieke locaties (BRZO-inrichtingen met grote risico's en spoedlocaties).

Omdat de zorg voor de bodem bij de gemeenten komt te liggen wordt dit gelijk aan de zorg voor ruimtelijke ordening, bouwen en andere aspecten van de leefomgeving. Dit vergroot de integratie van de verschillende beleidsterreinen en de mogelijkheid voor gericht lokaal beleid.

De OD NHN, afdeling Specialisme en Advies, team Wbb-vergunningverlening, voert de volgende taken uit:
- Het beoordelen en toetsen van aanvragen, meldingen, bodemonderzoeken en (saneringsplannen in relatie tot de Omgevingswet (aanvullingsbesluit Bodem).
- Het actueel houden van het Bodeminformatiesysteem.
- Het opstellen van adviezen, beoordelingen en beschikkingen in relatie tot de Omgevingswet (aanvullingsbesluit Bodem).
- Het bewaken en bijsturen van de procedures en de uitvoering van taken binnen de geldende termijnen.
- Het bewaken en bevorderen van de uitvoering en samenhang met betrekking tot de toepassing van de regelgeving en richtlijnen op het gebied van de Omgevingswet (aanvullingsbesluit Bodem).
- Het adviseren (zowel de interne organisatie als externen) over producten, procedures en bevindingen op het gebied van de Omgevingswet (aanvullingsbesluit Bodem).

1.3 Toezicht en Handhaving

Wat wil de OD NHN bereiken?
De OD NHN bereikt met het toezicht bewustwording van de geldende regelgeving met als effect een verhoogde mate van naleving van die regelgeving en vermindering van het aantal incidenten, klachten en handhavingsverzoeken. Ook handhaaft de OD NHN overtredingen op een open, eenduidige en voortvarende wijze en zorgt zo voor een gevoel van veiligheid bij de burger, een verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving en versterking van het vertrouwen in de overheid bij de uitvoering van haar taken.

Wat gaat de OD NHN daarvoor doen?
- Reguliere controles bedrijven: de wettelijke voorschriften van milieubelastende activiteiten worden op zo'n manier nageleefd dat de kwaliteit van de leefomgeving (veiligheid, leefbaarheid en duurzaamheid) optimaal wordt bevorderd.
- Energieverbruik verduurzamen bij bedrijven (erkende maatregelenlijst, energiebesparingsakkoord).
- Mogelijkheden voor een circulaire economie onderzoeken.
- Het vraagstuk Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) oppakken in overleg met en in afstemming van collega-Omgevingsdiensten.
- Asbestverspreiding voorkomen bij saneringswerkzaamheden en zorgdragen voor een juiste afvoer van het asbestafval om daarmee asbestbesmetting te voorkomen.
- De bodem beschermen tegen verontreiniging en/of aantasting en controleren op het op juiste wijze toepassen van grond en bouwstoffen.
- Zorgen dat de muziekgeluidsnormen uit de evenementvergunning niet worden overschreden en daarmee klachten over geluidsoverlast voorkomen.
- Controleren dat de besluiten over verzoeken tot handhaving voldoen aan de wet- en regelgeving, zijn opgesteld met inachtneming van jurisprudentie en de rechterlijke toets kunnen doorstaan.
- Reageren op klachten en het afhandelen daarvan en het voorkomen van verdere overlast en milieuschade.
- Diverse taken uitvoeren in projectvorm om zo meer inzicht te krijgen in het behalen van de doelstellingen.

- Reageren op calamiteiten en in samenwerking met andere hulpdiensten voorkomen, dan wel zoveel mogelijk beperken van nadelige gevolgen voor de leefomgeving en veiligheid.

1.3.1 Samenwerking ketentoezicht

Wat wil de OD NHN bereiken?
Goede samenwerking met partners en maximale informatieverzameling en -deling. Het hiermee verkregen beeld van activiteiten, problemen en naleefgedrag wordt gebruikt voor een zo efficiënt mogelijke inzet van menskracht en middelen om de algemene doelstellingen van de OD NHN te behalen.

Wat gaat de OD NHN daarvoor doen?
Ketentoezicht/Informatiegestuurde handhaving (IGH): afstemming en samenwerking tussen strafrechtelijke en bestuursrechtelijke handhaving en het verhogen van de naleving, de kwaliteit of de veiligheid van een handeling of zaak, dat zich uitstrekt over alle partijen die achtereenvolgens betrokken zijn bij deze handeling of zaak.

Milieuvluchten: regelmatig milieuvluchten (luchtfoto's en drones) uitvoeren bij milieubelastende activiteiten en locaties in het vrije veld met als doel het verkrijgen van inzicht, het verminderen van overtredingen en het bestrijden van ondermijning. Informatie over gewijzigde wet- en regelgeving wordt aan de betrokken branches en ondernemingen beschikbaar gesteld. Afhankelijk van het onderwerp wordt daarbij gebruikgemaakt van diverse media, zoals nieuwsbrieven of de website van de OD NHN.

Programma 2 VTH-plustaken

2.1 VTH-plustaak Wbb-vergunningverlening

Wat wil de OD NHN bereiken?

Met het reinigen van de verontreinigde ondergrond (bodem en grondwater) worden duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit gecreëerd. Het gaat hierbij om het voorkomen van nieuwe bodem- en grondwaterverontreinigingen en het saneren en/of beheren van de verontreinigde ondergrond. De ambitie is een duurzame bodemkwaliteit in Noord-Holland waarbij zich geen risico's voordoen voor de gezondheid en het milieu, waaronder planten en dieren.

Wat gaat de OD NHN daarvoor doen?

Met de komst van de Omgevingswet worden gemeenten voor een veel groter deel van de bodemtaken bevoegd gezag. Het gaat hierbij zowel om de handhaving en de vergunningverlening als om de juridische en beleidsmatige advisering. De provincie Noord-Holland blijft nog slechts bevoegd gezag voor grondwaterverontreinigingen en specifieke locaties (BRZO-inrichtingen met grote risico's en spoedlocaties).

De OD NHN voert in 2023 de volgende taken uit:

- Het vergunningentraject voor de spoedlocaties in Noord-Holland Noord. Het was de doelstelling van het landelijk Bodemconvenant (Provinciaal Uitvoeringsprogramma Bodemconvenant (PUB) 2016-2020) om alle spoedlocaties uiterlijk in 2020 te hebben gesaneerd, of in ieder geval de risico's te beheersen.
- Door de complexiteit van de locaties die nog moeten worden afgehandeld en mogelijk nieuwe spoedlocaties, blijven er nog drie te saneren locaties over. De sanering hiervan is gestart in 2021.
- Dat vijf spoedlocaties beheerst zijn, betekent niet dat de uitvoering ook al gereed is. Dit kan nog enkele jaren doorlopen.

2.2 VTH-plustaak Regulering Natuurbescherming

Wat wil de OD NHN bereiken?

Door het op een adequate, professionele en transparante wijze uitvoeren van het vergunningenproces van de groene wetgeving draagt de OD NHN bij aan:

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit;
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies, en
- het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

Wat gaat de OD NHN daarvoor doen?

De OD NHN voert onder de Wet natuurbescherming, de Natuurschoonwet en de Omgevingswet de volgende taken uit:

- Vergunning verlenen in relatie tot gebiedsbescherming Natura 2000-gebieden, onder andere stikstof en/of overige effecten.
- Ontheffing verlenen van wettelijke verboden in het kader van ruimtelijke ingrepen, bestendig beheer, populatiebeheer en schadebestrijding, opvang wilde inheemse diersoorten (dierenopvang), onderzoek en educatie en/of tijdelijke natuur alsook in het kader van vellen van houtopstanden (ontheffing wachtverplichting en compensatie).
- Advies geven met instemming (vervangt met de inwerkingtreding van de Omgevingswet de Verklaring van geen bedenkingen (VVGB)).
- Meldingen afhandelen bij vellen van houtopstanden, onder andere in het kader van gedragscodes.
- Advies geven aan de provincie bij het goedkeuren en wijzigen van beheerplannen Natura-2000 gebieden en faunabeheerplannen.

- Advies geven aan de provincie in het algemeen bijvoorbeeld over vrijstellingen, opdrachten of het sluiten van de jacht.
- Advies geven aan de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) op grond van de Natuurschoonwet.
- Advies geven en/of vergunningen verlenen op grond van de Omgevingsverordening in het kader van stiltegebieden.
- Adviezen verstrekken en vragen beantwoorden in het kader van de Wet natuurbescherming door derden, bijvoorbeeld particulieren of bedrijven.

Onder de Omgevingswet haakt de natuurbescherming aan bij procedures. Ook hier is het dus van belang dat de OD NHN tijdig betrokken is bij initiatieven. En ook hier geldt daarvoor nadrukkelijk de gezamenlijke verantwoordelijkheid van opdrachtgever, initiatiefnemers en opdrachtnemer.

Net als in voorgaande jaren zal ook in 2023 veel tijd besteed worden aan het vertalen van het stikstofbeleid naar de praktijk. Dit heeft landelijk prioriteit. Hierbij is het belangrijk te beseffen dat er mogelijk tijd nodig is voor het afgeven van besluiten en dat er bovendien aandacht nodig is voor het aanpassen van (interne) procedures, ook in relatie tot de Omgevingswet.

Om beleid en uitvoering goed op elkaar af te stemmen is er regelmatig overleg tussen de beleidsafdeling Groen van provincie Noord-Holland (PNH) en de OD NHN. Daarnaast bespreekt de OD NHN aandachts-en risicodossiers met de gedeputeerde die natuur in de portefeuille heeft.

2.3 VTH-plustaak Vergunningverlening (Whvbz)

Wat wil de OD NHN bereiken?
De OD NHN wil ervoor zorgen dat de zwem- en badinrichtingen een veilige en hygiënische omgeving zijn voor alle gebruikers en voldoen aan de Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen (Whvbz).

Wat gaat de OD NHN daarvoor doen?
De OD NHN voert de volgende taken uit:

- Beoordelen meldingen Whvbz en
- Aangevraagde ontheffingen afhandelen op het gebied van de Whvbz.

In een multidisciplinair samengesteld team vindt overleg plaats waarin kennis wordt gedeeld, nieuwe en gewijzigde wetgeving wordt besproken en op consequenties voor de producten wordt beoordeeld. Volgens een vastgesteld proces wordt met bijbehorende sjablonen gewerkt. De aangevraagde ontheffingen worden binnen de wettelijke termijnen afgehandeld en op de juiste gronden verleend. Gedane meldingen worden op juistheid en volledigheid integraal beoordeeld. Waar nodig worden maatwerkvoorschriften opgesteld.

2.4 VTH-plustaak Toezicht en Handhaving

Wat wil de OD NHN bereiken?
Met het toezicht dat de OD NHN uitvoert, wordt gestreefd naar een optimale bewustwording van de geldende regelgeving met als effect: een verhoogde mate van naleving van die regelgeving en vermindering van het aantal incidenten, klachten en handhavingsverzoeken. Handhaving wordt op een open, eenduidige en voortvarende wijze uitgevoerd waardoor er een gevoel van veiligheid bij de burger, een verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving en versterking van het vertrouwen in de overheid bij de uitvoering van haar taken wordt nagestreefd. Daarnaast draagt de OD NHN bij aan het beschermen van de natuur en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit.

Wat gaat de OD NHN daarvoor doen?
Ervaren en gedreven medewerkers voeren de werkzaamheden uit het uitvoeringsprogramma 2023 deskundig en uniform uit. Hierbij wordt bijvoorbeeld gebruikgemaakt van teamplannen, werkinstructies, technische overleggen en collegiale toetsen. Vanuit handhaving wordt gewerkt vanuit vertrouwen en het centraal stellen van burgers en bedrijven. Vooral het doel achter de regels is van belang. De OD NHN tracht zo vroeg mogelijk bij een proces betrokken te zijn, zodat problemen achteraf voorkomen kunnen worden.

Dit vraagt om een goede samenwerking en afstemming, zowel intern als extern (initiatiefnemers, opdrachtgever, gemeenten en andere handhavingspartners). Er zal tijd moeten worden geïnvesteerd in de stikstofproblematiek. Door onduidelijkheden en wijzigingen in de wet- en regelgeving vergt het veel uitzoekwerk en afstemming om de werkzaamheden hiervoor op een juiste manier uit te kunnen voeren.

Voor de uitvoering van de werkzaamheden is een goede samenwerking met andere handhavingspartners van essentieel belang. Samen met de partners worden controles, projecten en/of acties, zoals de handhavingsestafettes binnen Noord-Holland uitgevoerd. Om beleid en uitvoering goed op elkaar af te stemmen is er regelmatig overleg tussen de beleidsafdeling Groen van de provincie Noord-Holland (PNH), de beleidsafdeling Water (PNH) en de afdeling Wegen en Vaarwegen (PNH) en de OD NHN. Daarnaast bespreekt de OD NHN aandachts- en risicodossiers met de gedeputeerde die natuur in de portefeuille heeft.

De OD NHN, afdeling Toezicht en Handhaving provinciale taken voert onder andere de volgende taken uit:

- Reguliere controles badinrichtingen en zwemgelegenheden: de wettelijke voorschriften worden door de bezochte inrichtingen en locaties op zo'n manier nageleefd dat de kwaliteit van de leefomgeving (veiligheid, leefbaarheid en duurzaamheid) optimaal wordt bevorderd.
- 24-uurs bereikbaarheid zwemwater bij calamiteiten: het voorkomen van onveilige situaties.
- Toezicht en handhaving in relatie tot gebiedsbescherming Natura 2000-gebieden, stikstof en/of overige effecten.
- Toezicht en handhaving op wettelijke verboden in het kader van soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, bestendig beheer, populatiebeheer en schadebestrijding, opvang inheemse diersoorten (dierenopvang) en vellen van houtopstanden (wachtverplichting en compensatie).
- Postacties in het vrije veld: om zo verboden handelingen op te sporen en te beëindigen, zoals stroperij en illegale betreding van terreinen.
- Advisering van de provincie: bij het goedkeuren en wijzigen van beheerplannen N-2000 en faunabeheerplannen.
- Advisering van de provincie: in het algemeen, bijvoorbeeld over vrijstellingen of het sluiten van de jacht.
- Adviezen verstrekken en het beantwoorden van vragen door derden: bijvoorbeeld particulieren of bedrijven.
- Handhaving en advisering: ter bevordering van een veilige en goede doorstroom op de provinciale wegen en vaarwegen.
- Handhavingsverzoeken: de besluiten over verzoeken tot handhaving voldoen aan de wet- en regelgeving, zijn opgesteld met inachtneming van jurisprudentie en kunnen de rechterlijke toets doorstaan.
- Milieuvluchten: regelmatig milieuvluchten uitvoeren om activiteiten, projecten, gebieden en locaties in kaart te brengen zodat overtredingen worden verminderd.
- Klachtenbehandeling: het reageren op klachten en het afhandelen daarvan en het voorkomen van verdere overlast en milieuschade.
- Afstemming en samenwerking: tussen de OD NHN en verschillende handhavingspartners op zowel bestuursrechtelijk als strafrechtelijk niveau.
- Communicatie: informatie over gewijzigde wet- en regelgeving wordt aan de betrokkenen beschikbaar gesteld. Afhankelijk van het onderwerp wordt daarbij gebruikgemaakt van diverse media, zoals nieuwsbrieven of de website van de OD NHN.

Programma 3 Overhead OD NHN

De wijziging van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) heeft ertoe geleid dat de OD NHN ingaande het begrotingsjaar 2018 een apart programma Overhead heeft opgenomen. Het programma Overhead uit het programmaplan moet inzicht bieden in de kosten van de overhead. In de overige programma's worden alleen de kosten opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces.

De definitie voor overhead uit het BBV luidt: *alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.*

OD NHN Overhead bestaat in elk geval uit:		**Toelichting:**
1	Leidinggevenden primair proces	Het betreft alle hiërarchische leidinggevenden in het primair proces. Projectleiding valt hierbuiten.
	Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie	Het betreft functies als controllers, financieel adviseurs en planning & control,
	P&O/HRM	Salarisadministratie, P&O/HRM-advies, organisatie- en formatieadvies, OR-ondersteuning, arbo,
	Inkoop	Aanbesteding- en contractmanagement
	Interne en externe communicatie	Klantcommunicatie en projectcommunicatie uitgezonderd
	Juridische zaken	Bedrijfsvoeringstaak op een afdeling. Niet: afhandeling van bezwaar- en beroepschriften. Niet: juristen die primaire taken verrichten (bijv. vergunningverlening)
	DIV (Documentaire informatievoorziening)	Medewerkers die kaders stellen en richtlijnen ontwikkelen, zich bezighouden met expertise-ontwikkeling, adviseren bij procesinrichting en –aansluitingen.
	Managementondersteuning primair proces	Secretariaten en officemanagement
2	Informatievoorziening en automatisering	Voor ICT wordt toegerekend naar ICT in brede zin zoals werkplek(beheer), hardware, software als zijnde Indirecte kosten (AFAS). Exclusief functioneel beheer voor het primaire proces en applicaties voor het primaire proces. Dit zijn directe kosten (Squit, NCS)
3	Facilitaire zaken en Huisvesting	Receptie, beveiliging en gebouwenbeheerders
4	Rente	Ontvangen en betaalde rente
5	Onvoorzien	Dekking voor (een schatting van) uitgaven die niet zijn voorzien in de begroting

Directe en indirecte kosten
Directe kosten: zoveel mogelijk direct toerekenen aan de betreffende taakvelden.
Indirecte kosten: ondersteunende taken die niet direct dienstbaar zijn aan de externe klant of het externe product en behoren tot de overhead.

Wat gaat dit kosten?

Overzicht van baten en lasten 2023	BATEN	LASTEN	SALDO
Programma 1 Milieutaken	8.768.846	8.768.846	0
Programma 2 VTH-plustaken	6.285.807	6.285.807	0
Programma 3 Overhead OD NHN	6.461.887	6.461.887	0
Onvoorzien Milieutaken	59.731	59.731	0
Onvoorzien VTH-plustaken	55.893	55.893	0
Rente	0	0	0
Vennootschapsbelasting (vrijgesteld)	0	0	0
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0
Saldo van baten en lasten	**21.632.164**	**21.632.164**	**0**

In onderstaand overzicht wordt inzicht gegeven in de verschillende posten die onder dit programma vallen. De personele overhead bedraagt 60% van de totale begrote lasten.

OD NHN Overhead per discipline		Begroting 2023	% t.o.v. de totale begrote lasten
1	Personele overhead	3.709.309	56%
2	Informatievoorziening en automatisering	1.712.513	26%
3	Facilitaire zaken en huisvesting	1.040.065	16%
4	Rente	0	0%
5	Onvoorzien Milieutaken	59.731	1%
	Onvoorzien VTH-plustaken	55.893	1%
		6.577.511	**100%**

Paragrafen

De paragrafen 'lokale heffingen', 'onderhoud kapitaalgoederen', 'verbonden partijen' en grondbeleid zijn op de OD NHN niet van toepassing. De overige paragrafen worden hieronder toegelicht.

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft aan in welke mate de OD NHN in staat is bedrijfsmatige tegenvallers met financiële consequenties op te vangen. Aangezien alle structurele kosten, voor zover te voorzien, zijn opgenomen in de begroting, is het weerstandsvermogen vooral bedoeld voor het opvangen van risico's.

In de gemeenschappelijke regeling is opgenomen dat de deelnemende gemeenten en de provincie, na besluit van het Algemeen bestuur, uiteindelijk zullen bijdragen aan een eventueel exploitatietekort van de OD NHN. De deelnemers zijn verantwoordelijk voor de continuïteit en staan garant dat de OD NHN over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen. Daarmee is de continuïteit van de organisatie gewaarborgd.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit een incidenteel en een structureel deel. De incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden om niet-begrote lasten, die onverwachts en substantieel zijn, te dekken, zonder dat dit invloed heeft op de bedrijfsvoering. De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen die blijvend kunnen worden ingezet om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de bestaande taken.

De deelnemende gemeenten hebben met de notitie 'Uitgangspunten gemeenschappelijke regelingen' als richtlijn bepaald dat de algemene reserve, niet groter mag zijn dan 2,5% van de lasten. Ultimo 2021 is de stand van de Algemene reserve € 339.481. Dit is 2,7% van de begrote lasten van 2023.

Benodigde weerstandsvermogen

Risico's kunnen een externe of interne oorzaak hebben. Externe risico's zijn toe te schrijven aan de ontwikkelingen op regionaal, provinciaal of landelijk niveau. De interne risico's hangen hiermee samen of kunnen gericht zijn op de bedrijfsvoering.

RISICO'S						
Nr	**Risico**	**Effect**	**E/I**	**Kans**	**Impact**	**Weerstands-capaciteit**
1	Claims	Exploitatienadeel	E	0,5	€ 500.000	€ 250.000
2	Datalek van geregistreerde gegevens	Exploitatienadeel	E	0,1	€ 800.000	€ 80.000
3	Aanbestedingsrisico's	Exploitatienadeel	E	0,5	€ 250.000	€ 125.000
4	Projecten ten laste van het rekeningresultaat	Exploitatienadeel	E	0,5	€ 100.000	€ 50.000
5	Pandemie	Exploitatienadeel	E			
6	Omgevingswet en het Digitaal Stelsel Omgevingswet	Exploitatienadeel	E			
7	Bijdrage voor wettelijke taken niet geheel gedekt via de lumpsum	Exploitatienadeel	E			
	Totaal					**€ 505.000**

De benodigde weerstandcapaciteit per risico wordt bepaald door de vermenigvuldiging van de kans maal de financiële impact.

1. Claims
   Aansprakelijkheid door verwijtbaar handelen. In deze begroting is het impactbedrag verhoogd door de verkorting van de proceduretijd in het kader van de Omgevingswet, het stijgend aantal WOB- en handhavingsverzoeken en claims (niet zijnde de boete, zoals opgenomen bij 2) n.a.v. datalekken.

2. Datalek van geregistreerde gegevens
   De maximale boete kan 4% van de jaaromzet bedragen.

3. Aanbestedingsrisico's
   De komende periode zijn er diverse Europese aanbestedingen. Aanbesteden biedt in beginsel optimale mogelijkheden om de beste prijs-kwaliteitverhouding te behalen. Het opnieuw aanbesteden neemt echter ook financiële risico's met zich mee.

4. Projecten ten laste van het rekeningresultaat
   In de Financiële Uitgangspunten Gemeenschappelijke Regelingen (FUGR) staat dat begrotingswijzigingen (tussentijdse vraag om extra financiële middelen) niet wenselijk zijn. In het project 'Een sterker fundament' is daardoor opgenomen dat de eventuele extra kosten in de exploitatie zullen worden verwerkt en invloed hebben op het rekeningresultaat.

5. Pandemie
   In 2020 is Nederland getroffen door het Coronavirus. Op het moment van opstellen van de begroting 2023 lijkt dit niet van invloed op de (financiële) prestaties van de OD NHN. Hoe langer de beperkende maatregelen aanhouden, hoe moeilijker het wordt om de volledige dienstverleningsovereenkomst (DVO) uit te voeren. Het risico dat de OD NHN later in 2021 loopt en mogelijk nog in 2023 heeft met name betrekking op de extra inzet van ingehuurd personeel. Om mogelijke achterstanden in te lopen en de uitval van personeel op te vangen zal extra capaciteit nodig zijn. Dit geldt op dat moment voor heel Nederland, waardoor de uitvoerbaarheid nu nog vraagtekens oproept.

6. Omgevingswet en het Digitaal Stelsel Omgevingswet
   Door de invoering van de Omgevingswet zijn andere competenties noodzakelijk. Hier wordt momenteel al aan gewerkt. Ook het Digitaal Stelsel Omgevingsdiensten (DSO) zal impact hebben op de informatievoorziening. In het Masterplan ICT is rekening gehouden met de kosten voor aansluiting op het DSO.

7. Basistaken moeten in overleg met de deelnemers worden opgenomen in het uitvoeringsprogramma. Door verschuiving binnen het programma in opdracht van de deelnemer kan er een risico ontstaan in de robuustheid en kwaliteit binnen de OD NHN.

Beschikbaar weerstandsvermogen

Uit het totaaloverzicht van risico's blijkt dat de benodigde weerstandscapaciteit 2023 uitkomt op € 505.000. De stand van de Algemene Reserve per 1 januari 2023 zal volgens de begroting 2023 € 339.481 bedragen zonder toevoeging van de nog te nemen besluiten met betrekking tot het rekeningresultaat 2021 (door het Algemeen bestuur). In combinatie met de posten Onvoorzien zou er onvoldoende dekking zijn voor de genoemde risico's.

Weerstandscapaciteit	2023	2024	2025	2026
Saldo Algemene Reserve per 1-1	€339.481	€339.481	€339.481	€339.481
- Post Onvoorzien Milieutaken	€59.731	€59.731	€59.731	€59.731
- Post Onvoorzien VTH-plustaken	€55.893	€55.893	€55.893	€55.893
Totaal	**€455.105**	**€455.105**	**€455.105**	**€455.105**

Deelnemende partijen	€
Gemeente Alkmaar	10.374
Gemeente Bergen	5.077
Gemeente Castricum	5.153
Gemeente Den Helder	6.855
Gemeente Drechterland	3.509
Gemeente Dijk en Waard	7.216
Gemeente Enkhuizen	3.596

Gemeente Heiloo	2.663
Gemeente Hollands Kroon	13.374
Gemeente Hoorn	11.540
Gemeente Koggenland	1.093
Gemeente Medemblik	9.868
Gemeente Opmeer	505
Gemeente Schagen	6.170
Gemeente Stede Broec	825
Gemeente Texel	3.826
Provincie Noord-Holland	73.874
Totaal	**165.519**

Financiële kengetallen

Gezien het stijgende belang van toekomstbestendigheid van lokale overheden moet in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing een verplichte basis-set van vijf financiële kengetallen worden opgenomen. Het opnemen van kentallen past in het streven naar meer transparantie en inzicht in de financiële positie. Voor de OD NHN zijn de volgende drie kengetallen van toepassing:

a. Netto schuldquote: geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen;
b. Solvabiliteitsratio: geeft inzicht in de mate waarin de organisatie in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen (eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal);
c. Structurele exploitatieruimte: is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte er is om de eigen lasten te kunnen dragen.

Kengetallen		Verloop van de kengetallen %					
		Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
		Ratio	Ratio	Ratio	Ratio	Ratio	Ratio
A	Netto schuldquote	-24,89	-13,30	-3,06	-3,11	-3,18	-3,27
B	Solvabiliteitsrisico	55,00	35,70	17,44	17,44	17,44	17,44
C	Structurele exploitatieruimte	3,89	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Netto schuldquote

Hoe lager het percentage, hoe beter. Met een netto schuldquote <90% valt de OD NHN dan ook in de minst risicovolle categorie. Door de reservepositie van onder andere het masterplan ICT is dit kengetal zelfs negatief. In de berekening is geen rekening gehouden met de onttrekkingen uit deze reserve. De stortingen en onttrekkingen van deze reserve worden per jaar bij het rekeningresultaat bepaald.

Solvabiliteitsratio

Hoe hoger dit percentage, hoe beter. Een hoge ratio betekent dat de organisatie relatief veel eigen vermogen heeft en goed in staat is om aan de financiële verplichtingen te voldoen. Met een percentage tussen de 20% en 50% valt de OD NHN in de neutrale categorie. In deze begroting is rekening gehouden met een algemene reserve van maximaal 2,5% van de exploitatielasten. Deze reservepositie is relatief laag t.o.v. de financiële verplichtingen. De neutrale categorie wordt gehaald door de tijdelijke bestemmingsreserves.

Structurele exploitatieruimte

Hoe hoger dit percentage, hoe beter. Een percentage van 0% valt in de categorie neutraal. De OD NHN heeft voldoende structurele baten om de structurele lasten te dekken.

4.2 Financiering

Deze paragraaf moet volgens artikel 13 van de BBV in ieder geval de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille bevatten en geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

Marktontwikkeling en rentevisie
De OD NHN heeft een rekening-courantfaciliteit bij de BNG, ter grootte van € 500.000. Het afgelopen jaar is hier geen gebruik van gemaakt. Op dit moment is er geen financieringsbehoefte anders dan de vooruit ontvangen Lumpsumbijdrage van de deelnemers. Ook wordt er geen rente toegerekend binnen de begroting.

Renteschema 2023
Conform de wettelijke bepalingen, die in het Wijzigingsbesluit vernieuwing BBV zijn opgenomen inzake rente, wordt in onderstaand overzicht inzicht gegeven in de rentebaten en -lasten.
De OD NHN heeft geen kortlopende financiering.

	Renteschema 2023:						
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering					€	0
b.	De externe rentebaten (idem)				-/-	€	0
	Saldo rentelasten en rentebaten					€	0
c1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/-	€	0			
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/-	€	0			
c3.	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+/+	€	0			
						€	0
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente				+/+	€	0
d1.	Rente over eigen vermogen				+/+	€	0
d2.	Rente over voorzieningen				+/+	€	0
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente					€	0
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)				-/-	€	
f.	Renteresultaat op het taakveld Treasury					€	0

Risicobeheer
Risicobeheer geeft een inschatting van de financieringsrisico's die de OD NHN kan lopen. Onder risico's worden verstaan koers- en valutarisico's en de risico's ten aanzien van de rente. De OD NHN heeft geen financiële producten met een koersrisico en bezit geen vreemde valuta. Daardoor is er geen sprake van koers- en valutarisico's.

Renterisicobeheer
Het renterisicobeheer is het beheersen van risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid dat de rentelasten van het vreemd vermogen hoger en/of de renteopbrengsten van uitgezette geldmiddelen lager worden dan geraamd. De Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) hanteert hiervoor de renterisiconorm en de kasgeldlimiet. De wet normeert via percentages het maximale risico dat mag worden gelopen op de vaste (renterisiconorm) en de netto vlottende schuld (kasgeldlimiet). De OD NHN heeft momenteel geen leningen.

De renterisiconorm heeft tot doel het renterisico op langlopende schulden te beperken. De renterisiconorm houdt in dat de aflossingen en renteherzieningen van de bestaande geldleningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal, zijnde de totale lasten.

Renterisiconorm	
Begrotingstotaal	€ 21.632.164
Renterisiconorm	€ 4.326.433
Aflossing en renteherziening	€ 0
Ruimte	€ 4.326.433

De kasgeldlimiet heeft tot doel het renterisico op de netto vlottende schuld (vlottende korte schuld minus vlottende middelen) te beperken. De kasgeldlimiet bedraagt 8,2% van het begrotingstotaal. De netto vlottende schuld mag deze norm niet overschrijden.

Kasgeldlimiet		
1	Begrotingstotaal	€ 21.632.164
2	Toegestane kasgeldlimiet (8,2% van (1))	€ 1.773.837
3	Vlottende korte schulden	€ 5.000.000
4	Vlottende middelen	€ 5.668.135

Toets kasgeldlimiet		
5	Totaal netto-vlottende schuld (3-4)	-€ 668.135
	Toegestane kasgeldlimiet (2)	€ 1.773.837
	Ruimte (+) Overschrijding (-) = (2) – (5)	**€ 2.441.972**

4.3 Bedrijfsvoering

Financiën

De OD NHN is een professionele opdrachtnemer die op een effectieve manier uitvoering geeft aan de zijn toevertrouwde taken op het gebied van de fysieke leefomgeving in Noord-Holland Noord en de gehele provincie. Dit doet de OD NHN door producten en diensten te leveren die aansluiten op de wensen van klanten. Om de dienstverlening en de informatievoorziening te uniformeren is in met ingang van 2021 de producten- en dienstencatalogus (PDC) ingevoerd.

In de PDC wordt per dienst of product een beschrijving gegeven met het (maatschappelijk) beoogde effect dat wordt bereikt en een korte beschrijving van het doel en de context. Aan deze (sub)producten zijn zoveel mogelijk kengetallen gekoppeld. De prijs van het product wordt bepaald door de kengetallen te vermenigvuldigen met het jaarlijks vast te stellen uurtarief. Vanaf 2021 zijn de opgestelde uitvoeringsprogramma's 2021 gebaseerd op deze PDC en de nieuwe VTH-strategie.

De regionale VTH-strategie van de OD NHN beschrijft op basis van een omgevings- en risicoanalyse welke prioriteiten de OD NHN stelt, welke taken hij om die reden uitvoert en op welke wijze hij invulling geeft aan deze opgedragen taken om de gestelde doelen (een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving) te bereiken.

Het werken volgens de PDC is gestart met de huidige lumpsumfinanciering. Op 1 juli 2021 is een pilot gestart van een jaar, waarbij de voorgestelde andere financieringswijze wordt gespiegeld aan de werkelijkheid. Aan het eind van de pilotfase wordt in kaart gebracht wat de financiële gevolgen zijn per deelnemer als de andere financieringswijze de lumpsumfinanciering vervangt. Dan wordt ook besloten welke financieringswijze de OD NHN in de toekomst hanteert.

Automatisering

Bij de start van het Masterplan ICT in 2018 waren drie aspecten in het bijzonder van belang:

1. Het op orde brengen van de ICT-structuur;
2. Deze blijvend adequaat en transparant te laten functioneren;
3. Het goed faciliteren van nieuwe wettelijke vereisten en ontwikkelingen voor deelnemers, medewerkers en organisatie.

Inmiddels heeft de OD NHN een goed werkende ICT-architectuur, de vereiste functies als Chief Information Security Officer (CISO), Privacy Officer en een functionaris gegevensbescherming. Hiermee voldoet de OD NHN aan de wettelijke vereisten.

In 2023 werkt de OD NHN aan het verder optimaliseren en het afronden van het Masterplan ICT. De OD NHN is afhankelijk van besluitvorming omtrent de Omgevingswet en de bijbehorende aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).

Personeel

De krapte op de arbeidsmarkt laat een zorgelijke ontwikkeling zien en lijkt nog niet tot een einde te komen. Niet alleen bij de OD NHN is dit zichtbaar. Het is een landelijke trend.

Om toch zoveel mogelijk te voorzien in de vraag wordt elk jaar ingezet op nieuwe medewerkers in de vorm van een traineeship. Het doel is ‘young potentials’ binnen te halen en te behouden door vakgerichte trainingen aan te bieden om het vakgebied en het brede werkveld van de organisatie over te dragen en jonge mensen hiervoor enthousiast te maken. Naast het organiseren van traineeships wordt gedurende het werving- en selectieproces ook steeds vaker gekozen voor schoolverlaters. Door middel van scholing en opleiding gecombineerd met kennisdeling vanuit onze eigen medewerkers worden vacatures opgevuld.

FINANCIËLE BEGROTING

Financiële begroting

5.1 Uitgangspunten financiële begroting

De belangrijkste kaders voor de begroting 2023 zijn opgenomen in:

- Besluit begroting en verantwoording (BBV)
- Uitgangspunten ten aanzien van Gemeenschappelijke Regelingen Noord-Holland Noord
- Bedrijfsplan OD NHN
- Kaderbrief 2023

De voornaamste uitwerkingen hiervan in 2023 zijn:

- Het vernieuwde BBV verplicht de OD NHN vanaf 2018 om de overhead (definitie BBV) apart inzichtelijk te maken in de begroting.
- De OD NHN kent vanaf 2018 drie programma's, te weten:
    - Milieutaken
    - VTH-plustaken
    - Overhead
- In de vergadering van het Algemeen bestuur van 9 maart 2022 is met het vaststellen van de kadernota besloten tot een indexatiepercentage van 2,3% voor 2023 ten opzichte van 2022.

5.2 Overzicht van baten en lasten

Overzicht van baten en lasten 2023	BATEN	LASTEN	SALDO
Programma 1 Milieutaken	8.768.846	8.768.846	0
Programma 2 VTH-plustaken	6.285.807	6.285.807	0
Programma 3 Overhead OD NHN	6.461.887	6.461.887	0
Onvoorzien Milieutaken	59.731	59.731	0
Onvoorzien VTH-plustaken	55.893	55.893	0
Rente	0	0	0
Vennootschapsbelasting (vrijgesteld)	0	0	0
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0
Saldo van baten en lasten	**21.632.164**	**21.632.164**	**0**
Toevoegingen en onttrekking aan de reserves per programma:	*Toevoeging*	*Onttrekking*	
		0	0
Resultaat	**21.632.164**	**21.632.164**	**0**

5.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

	Rekening 2021			begroting 2022			Begroting 2023		
	BATEN	LASTEN	SALDO	BATEN	LASTEN	SALDO	BATEN	LASTEN	SALDO
Programma 1 Milieutaken	9.623.042	8.659.189	963.854	7.934.559	7.934.559	0	8.768.846	8.768.846	0
Programma 2 VTH-plustaken	5.132.761	5.529.661	-396.900	5.186.592	5.186.592	0	6.285.807	6.285.807	0
Programma 3 Overhead OD NHN	0	0	0	7.422.617	7.422.617	0	6.461.887	6.461.887	0
Onvoorzien Milieutaken	8.025.500	6.691.020	1.334.480	58.388	58.388	0	59.731	59.731	0
Onvoorzien VTH plustaken	0	0	0	54.626	54.626	0	55.893	55.893	0
Rente	0	0	0	0	0		0	0	0
Vennootschapsbelasting (vrijgesteld)	0	0		0	0		0	0	0
Algemene dekkingsmiddelen	0	0		0	0		0	0	0
Saldo van baten en lasten	**22.781.304**	**20.879.870**	**1.901.433**	**20.656.782**	**20.656.782**	**0**	**21.632.164**	**21.632.164**	**0**
Mutaties in reserves	210.126	0	210.126		0	0	0	0	0
Resultaat	**22.991.430**	**20.879.870**	**2.111.560**	**20.656.782**	**20.656.782**	**0**	**21.632.164**	**21.632.164**	**0**

Overzicht van incidentele baten en lasten

		2023		2024		2025		2026	
Omschrijving incidentele posten	**Programma**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**

Presentatie van het structurele begrotingssaldo	2023	2024	2025	2026
Saldo baten en lasten	0	0	0	0
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0
Begrotingssaldo na bestemming	0	0	0	0
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	0	0	0	0
Structureel begrotingssaldo	**0**	**0**	**0**	**0**

Overzicht per taakveld

Vernieuwing BBV en vertaling bijdrage naar taakvelden:
Volgens het vernieuwde BBV moet de OD NHN de bijdrage van de deelnemers onderverdelen in taakvelden. In onderstaande tabel wordt de bijdrage naar taakvelden verdeeld.

Overzicht lasten per taakveld	Bijdrage	Taakvelden
Programma 1 Milieutaken	€ 8.768.846	7.4 Milieubeheer
Programma 2 VTH-plustaken	€ 6.285.807	7.4 Milieubeheer
Programma 3 Overhead OD NHN	€ 6.461.887	0.4 Overhead
Onvoorzien Milieutaken	€ 59.731	0.8 Overige baten en lasten
Onvoorzien VTH-plustaken	€ 55.893	0.8 Overige baten en lasten
Rente	€ 0	0.5 Treasury
Saldo van baten en lasten	**€ 21.632.164**	

5.4 Uiteenzetting van de financiële positie

Geprognosticeerde (meerjaren)balans

Conform de wijzigingen in het BBV is een geprognosticeerde (meerjaren)balans in de begroting opgenomen. De OD NHN houdt er in dit overzicht rekening mee dat er een storting van het resultaat 2021 heeft plaatsgevonden, er geen resultaat wordt gerealiseerd in 2022, dat de onderhanden positie gelijk blijft en de overschrijding door de trainees wordt onttrokken uit de algemene reserve.

ACTIVA	01-01-2023	31-12-2023
Vaste activa		
Materiële vaste activa	€ 387.751	€ 393.601
Financiële vaste activa	€ 0	€ 0
Totaal vaste activa	**€ 387.751**	**€ 393.601**
Vlottende activa		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	€ 5.338.135	€ 5.332.285
Overlopende activa	€ 80.000	€ 80.000
Liquide middelen	€ 250.000	€ 250.000
Totaal vlottende activa	**€ 5.668.135**	**€ 5.662.285**
Totaal generaal	**€ 6.055.886**	**€ 6.055.886**

PASSIVA	01-01-2023	31-12-2023
Vaste passiva		
- Algemene reserve	€ 339.481	€ 339.481
- Bestemmingsreserve	€ 716.405	€ 716.405
Eigen vermogen	€ 1.055.886	€ 1.055.886
Totaal vaste passiva	**€ 1.055.886**	**€ 1.055.886**
Vlottende passiva		
Netto vlottende schulden met een rente-typische looptijd korter dan één jaar	€ 600.000	€ 600.000
Overlopende passiva	€ 4.400.000	€ 4.400.000
Totaal vlottende passiva	**€ 5.000.000**	**€ 5.000.000**
Totaal generaal	**€ 6.055.886**	**€ 6.055.886**

EMU Saldo

Het saldo van de Economische Monetaire Unie (EMU-saldo) geldt binnen de Europese Unie als een indicator om de gezondheid van de overheidsfinanciën te kunnen bepalen. Dit cijfer geeft aan of een overheid een overschot of een tekort heeft. Gemeenten en gemeenschappelijke regelingen moeten dit cijfer in hun begroting opnemen omdat het Rijk een verplichting heeft naar Europa. Volgens de regels van de EMU zoals vastgelegd in het Verdrag van Maastricht, mag het vorderingentekort niet hoger zijn dan 3% van het bruto binnenlands product. Hiermee wil men de economische sterkte van de eurolanden behouden.

nr.	EMU-saldo	2022	2023	2024
1	Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (negatief exploitatiesaldo is negatief bedrag)	€ 0	€ 0	€ 0
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	€ 174.866	€ 146.150	€ 162.400
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	€ 0	€ 0	€ 0
4	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	€ 252.000	€ 152.000	€ 152.000
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overige, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	€ 0	€ 0	€ 0
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	€ 0	€ 0	€ 0
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	€ 0	€ 0	€ 0
8	Baten bouwgrondexploitatie	€ 0	€ 0	€ 0
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	€ 0	€ 0	€ 0
10	Lasten i.v.m. transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	€ 0	€ 0	€ 0
11	Verkoop van effecten:			
	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	nee	nee	nee
	Berekend EMU-saldo (+1+2+3-4+5+6-7+8-9-10-11)	**-€ 77.134**	**-€ 5.850**	**€ 10.400**

Investeringsoverzicht

Omschrijving	Afschr. termijn	Investering 2023	Investering 2024	Investering 2025	Investering 2026
Investeringen Milieutaken					
Voorzieningen meubilair en inrichting					
Bureaustoelen	5	€ 16.000	€ 16.000	€ 16.000	€ 16.000
ICT-voorzieningen					
iPads	3	€ 15.556	€ 15.556	€ 15.556	€ 15.556
iPhones	3	€ 39.111	€ 39.111	€ 39.111	€ 39.111
Laptops inclusief docking	3	€ 73.333	€ 73.333	€ 73.333	€ 73.333
Beeldschermen + kabels	5	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000	€ 8.000
Verbindingen	5				
Totaal investeringen		**€ 152.000**	**€ 152.000**	**€ 152.000**	**€ 152.000**

Verloopoverzicht reserves

Reserves (per 31-12)	2021	mutaties	2022	2023	2024	2025	2026
Algemene Reserve	339.481		339.481	339.481	339.481	339.481	339.481
Bestemmingsreserve impulsbudget cultuur-mensontw.	165.800		165.800	165.800	165.800	165.800	165.800
Bestemmingsreserve Masterplan ICT	1.936.362	-1.936.362	0	0	0	0	0
Bestemmingsreserve Omgevingswet	9.935	-9.935	0	0	0	0	0
Bestemmingsreserve VTH plus	1.414.605	-864.000	550.605	550.605	550.605	550.605	550.605
Totaal Reserves	**3.866.183**	**-2.810.297**	**1.055.886**	**1.055.886**	**1.055.886**	**1.055.886**	**1.055.886**

Toelichting op de (bestemmings)reserves:

Algemene reserve:

Doel: Deze reserve vormt het weerstandsvermogen (de buffer voor het opvangen van risico's en incidentele tegenvallers waarvoor geen bestemmingsreserves of voorzieningen bestaan) om mogelijke toekomstige financiële tegenvallers incidenteel op te vangen zonder dat de continuïteit van de uitvoering van de taken in gevaar komt.

Toelichting: Het bedrag is opgebouwd door storting van positief rekeningresultaat tot 2,5% van de lasten van het betreffende jaar.

Bestemmingsreserve Impuls cultuur- & mensontwikkeling:

Doel: Deze intensivering is opgenomen als onderdeel van het bedrijfsplan en is noodzakelijk gezien het invoeren van Het Nieuwe Werken, het overbruggen van de geconstateerde cultuurverschillen, het invoeren van digitaal handhaven, coaching en om- en bijscholing.

Storting: Conform het bedrijfsplan bij de oprichting van de OD NHN.

Toelichting: In 2023 kunnen onttrekkingen plaatsvinden uit deze reserve voor de gevolgen van de strategische personeelsplanning.

Bestemmingsreserve Masterplan ICT:

Doel: Bij de start van het Masterplan ICT is inzichtelijk gemaakt welke acties moeten plaatsvinden en wat de financiële consequenties daarvan zijn. Wanneer deze kosten werkelijk worden gemaakt is niet met zekerheid te zeggen. Om de beschikbaar gestelde gelden voor het Masterplan ICT die door mogelijke vertraging niet in het betreffende jaar kunnen worden uitgegeven buiten het rekeningresultaat te houden, is deze bestemmingsreserve Masterplan ICT gevormd. In deze bestemmingsreserve worden de exploitatieoverschotten en -tekorten die door verschuiving in de tijd ontstaan per jaar verrekend.

Mutaties: Via resultaatbestemming c.q. begrotingswijziging conform exploitatieresultaat.

Bestemmingsreserve VTH-plustaken:

Doel: Dekken van de kosten in het kader van nog te verrichten werkzaamheden VTH-plustaken.

Mutaties: Storting of onttrekking van het exploitatiesaldo VTH-plustaken.

Termijn: Tot anders besloten.

5.5 Meerjarenraming 2023-2026

Geprognosticeerde begin- en eindbalans voor de drie jaren volgend op het begrotingsjaar:

ACTIVA	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026
Vaste activa				
Materiële vaste activa	€ 393.601	€ 383.201	€ 368.001	€ 348.001
Financiële vaste activa	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal vaste activa	**€ 393.601**	**€ 383.201**	**€ 368.001**	**€ 348.001**
Vlottende activa				
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	€ 5.332.285	€ 5.342.685	€ 5.357.885	€ 5.377.885
Overlopende activa	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000
Liquide middelen	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000	€ 250.000
Totaal vlottende activa	**€ 5.662.285**	**€ 5.672.685**	**€ 5.687.885**	**€ 5.707.885**
Totaal generaal	**€ 6.055.886**	**€ 6.055.886**	**€ 6.055.886**	**€ 6.055.886**

PASSIVA	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026
Vaste passiva				
- Algemene reserve	€ 339.481	€ 339.481	€ 339.481	€ 339.481
- Bestemmingsreserve	€ 716.405	€ 716.405	€ 716.405	€ 716.405
Eigen vermogen	€ 1.055.886	€ 1.055.886	€ 1.055.886	€ 1.055.886
Totaal vaste passiva	**€ 1.055.886**	**€ 1.055.886**	**€ 1.055.886**	**€ 1.055.886**
Vlottende passiva				
Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar	€ 600.000	€ 600.000	€ 600.000	€ 600.000
Overlopende passiva	€ 4.400.000	€ 4.400.000	€ 4.400.000	€ 4.400.000
Totaal vlottende passiva	**€ 5.000.000**	**€ 5.000.000**	**€ 5.000.000**	**€ 5.000.000**
Totaal generaal	**€ 6.055.886**	**€ 6.055.886**	**€ 6.055.886**	**€ 6.055.886**

Overzicht van baten en lasten met de drie jaren volgend op het begrotingsjaar:

Meerjarenraming 2023-2026	BATEN 2023	LASTEN 2023	SALDO 2023	BATEN 2024	LASTEN 2024	SALDO 2024
Programma 1 Milieutaken	8.768.846	8.768.846	0	8.768.846	8.768.846	0
Programma 2 VTH-plustaken	6.285.807	6.285.807	0	6.285.807	6.285.807	0
Programma 3 Overhead OD NHN *	6.461.887	6.461.887	0	6.461.887	6.461.887	0
Onvoorzien Milieutaken	59.731	59.731	0	59.731	59.731	0
Onvoorzien VTH-plustaken	55.893	55.893	0	55.893	55.893	0
Rente	0	0	0	0	0	0
Vennootschapsbelasting (vrijgesteld)	0	0	0	0	0	0
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	**21.632.164**	**21.632.164**	**0**	**21.632.164**	**21.632.164**	**0**
Toevoegingen en onttrekking aan de reserves per programma:	*Toevoeging*	*Onttrekking*		*Toevoeging*	*Onttrekking*	
	0	0	0	0	0	0
Resultaat	**21.632.164**	**21.632.164**	**0**	**21.632.164**	**21.632.164**	**0**

Meerjarenraming 2023-2026	BATEN 2025	LASTEN 2025	SALDO 2025	BATEN 2026	LASTEN 2026	SALDO 2026
Programma 1 Milieutaken	8.768.846	8.768.846	0	8.768.846	8.768.846	0
Programma 2 VTH-plustaken	6.285.807	6.285.807	0	6.285.807	6.285.807	0
Programma 3 Overhead OD NHN *	6.461.887	6.461.887	0	6.461.887	6.461.887	0
Onvoorzien Milieutaken	59.731	59.731	0	59.731	59.731	0
Onvoorzien VTH-plustaken	55.893	55.893	0	55.893	55.893	0
Rente	0	0	0	0	0	0
Vennootschapsbelasting (vrijgesteld)	0	0	0	0	0	0
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten	**21.632.164**	**21.632.164**	**0**	**21.632.164**	**21.632.164**	**0**
Toevoegingen en onttrekking aan de reserves per programma:	*Toevoeging*	*Onttrekking*		*Toevoeging*	*Onttrekking*	
	0	0	0	0	0	0
Resultaat	**21.632.164**	**21.632.164**	**0**	**21.632.164**	**21.632.164**	**0**

EMU-saldo voor de drie jaren volgend op het begrotingsjaar:

nr.	EMU-saldo	2024	2025	2026
1	Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (negatief exploitatiesaldo is negatief bedrag)	€ 0	€ 0	€ 0
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	€ 162.400	€ 167.200	€ 172.000
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	€ 0	€ 0	€ 0
4	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	€ 152.000	€ 152.000	€ 152.000
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overige, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	€ 0	€ 0	€ 0
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	€ 0	€ 0	€ 0
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	€ 0	€ 0	€ 0
8	Baten bouwgrondexploitatie	€ 0	€ 0	€ 0
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	€ 0	€ 0	€ 0
10	Lasten i.v.m. transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	€ 0	€ 0	€ 0
11	Verkoop van effecten:			
	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	nee	nee	nee
	Berekend EMU-saldo (+1+2+3-4+5+6-7+8-9-10-11)	**€ 10.400**	**€ 15.200**	**€ 20.000**

Lijst van gebruikte afkortingen

AB	Algemeen bestuur
Arbo	Arbeidsomstandigheden
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BRZO	Besluit risico's zware ongevallen
CISO	Chief Information Security Officer
DB	Dagelijks bestuur
DIV	Documentaire informatievoorziening
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
EMU	Economische Monetaire Unie
Fte	Fulltime-equivalent
FUGR	Financiële Uitgangspunten Gemeenschappelijke Regelingen
GIS	Geografisch informatiesysteem
HRM	Human resource management
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
IGH	Informatiegestuurde handhaving
IPO	Interprovinciaal Overleg
NCS	Nieuw centraal systeem
OD	Omgevingsdienst
OR	Ondernemingsraad
PFOA	Perfluoroctaanzuur (door mensen gemaakte chemische stof, die van nature niet in het milieu voorkomt)
PFOS	Poly- en perfluoralkylstoffen (verzamelnaam voor een groep zwaar vervuilde en giftige chemische stoffen)
PO	Privacy Officer
P&O	Personeel en organisatie
REV	Register Externe Veiligheidsrisico’s
ROM	Ruimtelijke Ordening en Milieu
RVO	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
VTH	Vergunningverlening, toezicht en handhaving
VVGB	Verklaring van geen bedenkingen
Wbb	Wet bodembescherming
Whvbz	Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden
WNT	Wet normering topinkomens

Colofon

Uitgave Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

Bezoekadres	:	Dampten 2 1624 NR Hoorn
Telefoon	:	088-10 21 300
Email	:	postbus@odnhn.nl
Website	:	www.odnhn.nl
Postadres	:	Postbus 2095 1620 EB Hoorn
Eindredactie	:	Team Concernondersteuning Omgevingsdienst Noord-Holland Noord
Datum	:	13 juli 2022

AB-BESLUIT

Aan	: Algemeen Bestuur OD NHN
Datum vergadering	: 13-07-2022
Auteur	: C. van den Tempel (Concerncontroller)
Onderwerp	: Resultaatbestemming 2021
Agendapunt	: Nummer
Bijlage(n)	: 1
Portefeuille	: Financiën (Dhr. Groot)

Aanleiding

In artikel 30 van de Gemeenschappelijke Regeling is opgenomen dat het Algemeen Bestuur de resultaatbestemming vaststelt. Dit besluit strekt hiertoe.

Het boekjaar 2021 is afgesloten met een positief totaalresultaat van **€ 2.111.560** te verdelen in:

- Resultaat Milieutaken € 2.052.448
- Resultaat VTH-plustaken € 59.112

Resultaat Milieutaken

Dit positieve rekeningresultaat is opgebouwd uit:

Personeelskosten	€ 973.441,24
Masterplan ICT	€ 406.785,37
Efficiency Kadernota 2020	€ 266.586,00
Overhead	€ 405.634,95
Totaal	€ 2.052.447,56

Resultaat VTH-plustaken

Dit positieve rekeningresultaat is opgebouwd uit:

Personeelskosten	-396.899,87
Masterplan ICT	251.911,80
Efficiency Kadernota 2020	133.414,00
Overhead	70.686,32
Totaal	€ 59.112,25

De onderbouwing van het Saldo vindt u in de jaarrekening.

Exploitatiesaldo Masterplan ICT (€658.697,17)

Bij de start van het masterplan is inzichtelijk gemaakt wat er voor acties moesten plaatsvinden en de daarbij behorende financiële consequenties. Het tijdpad wanneer deze kosten werkelijk zouden worden gemaakt was niet met zekerheid te zeggen, zeker omdat de uitvoering vertraagd was in verband met de besluitvorming.

Om de beschikbaar gestelde gelden voor het Masterplan ICT die door mogelijke vertraging niet in het betreffende jaar konden worden uitgegeven buiten het rekeningresultaat te houden, is een bestemmingsreserve Masterplan ICT gevormd. In deze bestemmingsreserve worden de

exploitatieoverschotten en exploitatietekorten die door verschuiving in de tijd ontstaan per jaar verrekend.

Inmiddels is de uitvoering van het Masterplan ICT in volle gang met zeer positieve resultaten. Uit de berekening die gemaakt zijn per 31-12-2021 kan geconcludeerd worden (groene kolom) dat het storten van het exploitatiesaldo 2021 niet nodig zou zijn.

	Budget (Masterplan)	Openstaande budgetten	Verplichting	Betaald	Saldo
10001 AVG	251.669,38	58.000,00	7.000,00	111.569,38	75.100,00
10002 Informatiebeveiliging	584.200,00	153.000,00	0,00	60.337,50	370.862,50
10003 Architectuur	315.000,00	6.000,00	0,00	52.490,00	256.510,00
10004 Infrastructuur	2.563.983,62	1.082.400,00	30.240,00	895.696,11	555.647,51
10005 ICT Beheer	417.200,00	590.000,00	117.093,37	398.705,73	-688.599,10
10006 DIV	45.700,00	28.000,00	21.828,00	31.320,00	-35.448,00
10007 Nieuw Centraal Systeem	913.000,00	304.500,00	256.905,00	487.460,00	-135.865,00
10008 Formatie	2.458.750,00	713.400,00	322.286,00	1.149.295,83	273.768,17
10009 Audit	0,00	0,00	7.950,00	76.717,50	-84.667,50
10010 Ketenpartners	281.000,00	201.000,00	0,00	0,00	80.000,00
10011 BIS	112.200,00	36.600,00	37.452,42	36.420,00	1.727,58
Terugbetaald	765.927,00				
Saldo	**8.708.630,00**	**3.172.900,00**	**800.754,79**	**3.300.012,05**	**669.036,16**

Kadernota 2020
Als gevolg van de uitwerking van het Masterplan ICT uit 2017 wordt de bedrijfsvoering versterkt en in het primair proces doelmatiger gewerkt. Dit zou vanaf 2019 een efficiency besparing op moeten leveren die is verwerkt in de meerjarige begroting om het Masterplan ICT structureel te kunnen financieren. Echter; de uitvoering van het masterplan is pas op 1 mei 2018 opgestart i.v.m. de bestuurlijke besluitvorming waardoor de efficiency later gerealiseerd zou worden. Hiervoor zijn, via de kadernota, incidenteel extra middelen beschikbaar gesteld door de deelnemers. De efficiencyslag die nodig was om het Masterplan ICT te financieren is met ingang van 2020 gerealiseerd. De beschikbare middelen (€400.000) vallen dan ook via het rekeningresultaat vrij.

Inhoudelijk advies van DB aan AB:

In de uitgangspunten die gelden voor Gemeenschappelijke Regelingen in Noord-Holland Noord is vastgelegd dat deze over een maximale Algemene Reserve mogen beschikken van 2,5% van de lasten. Door de lage lasten in 2021 is dit maximum bereikt. Het Algemeen Bestuur wordt geadviseerd geen middelen te storten in de Algemene Reserve.

Het DB adviseert om het exploitatiesaldo Masterplan ICT niet te storten in de daarvoor bestemde reserve maar te restitueren aan de deelnemers naar verhouding van de lumpsum bijdrage.

Het DB adviseert om de incidenteel toegekende middelen via de kadernota 2020 die niet nodig bleken te zijn te restitueren aan de deelnemers naar verhouding van de lumpsum bijdrage.

Het DB adviseert om het overige exploitatieresultaat van de Milieutaken en de VTH-plustaken te restitueren.

Vervolgprocedure:

Het DB verstuurt de jaarrekening binnen twee weken na vaststelling aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Bijlagen:

1. resultaatverdeling

Voorgesteld besluit van het Dagelijks Bestuur aan het Algemeen Bestuur:

1. Een bedrag van € 2.052.448 te restitueren aan de deelnemers naar verhouding van de lumpsum bijdrage milieutaken.
2. Een bedrag van € 59.112 te restitueren aan de deelnemer VTH-plustaken.

Besluit Algemeen Bestuur 13 juli 2022: conform voorstel

Ondertekening

De voorzitter,	De secretaris,
M.C. Uitdehaag	Q.M. Foppe

Bijlage 1. Resultaatverdeling

Deelnemers	Bijdrage 2021 in €	Aandeel rekeningresultaat in €
Gemeente Alkmaar	1.363.125	220.701
Gemeente Bergen	667.061	108.003
Gemeente Castricum	677.115	109.630
Gemeente Den Helder	900.725	145.835
Gemeente Drechterland	461.111	74.658
Gemeente Enkhuizen	472.527	76.506
Gemeente Heerhugowaard	662.091	107.198
Gemeente Heiloo	349.938	56.658
Gemeente Hollands Kroon	1.757.220	284.508
Gemeente Hoorn	1.516.360	245.511
Gemeente Koggenland	143.492	23.233
Gemeente Langedijk	281.777	45.622
Gemeente Medemblik	1.296.596	209.930
Gemeente Opmeer	66.315	10.737
Gemeente Schagen	829.585	134.317
Gemeente Stede Broec	108.345	17.542
Gemeente Texel	502.642	81.382
Provincie Noord-Holland	620.587	100.478
Totaal bijdrage Milieutaken	**12.676.612**	**2.052.448**
Provincie Noord-Holland VTH plustaken	8.189.305	**59.112**
Totalen bijdragen OD NHN	**20.865.917**	**2.111.560**

Algemene ontwikkelingen bij de omgevingsdiensten

Maatschappelijke opgaven in relatie tot arbeidsmarkt

We constateren dat de samenhang tussen grote maatschappelijke opgaven toeneemt, waardoor het werk van de omgevingsdiensten niet alleen in omvang meer wordt, maar door de complexiteit ook andere competenties en kwaliteiten vraagt. Daardoor is er veel behoefte, maar ook veel concurrentie om geschikte arbeidskrachten.

Voor de specialistische functies is het voor de omgevingsdiensten zeer lastig om gekwalificeerd personeel te werven. Ook het behoud van huidig personeel vraagt met deze krapte op de arbeidsmarkt om meer aandacht en inzet dan voorheen. Gezien het aantal grote opgaves, zoals de energietransitie, klimaatadaptatie, het stikstof dossier, de integrale gebiedsontwikkeling en het verder reduceren van zeer zorgwekkende stoffen (ZZS), kan dit leiden tot knelpunten in de uitvoering en zal het in de uitvoering een uitdaging worden om alle ambities van deze maatschappelijke opgaven waar te maken.

Versterking VTH-stelsel

De adviezen uit het rapport 'Om de leefomgeving' van de adviescommissie vergunningverlening, toezicht en handhaving (commissie Van Aartsen) hebben geleid tot een interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel (IBP VTH). Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat voert hierover de regie in samenwerking met de VNG, het IPO, Omgevingsdienst NL en het ministerie van Justitie en Veiligheid. Het programma bestaat uit zes pijlers/projecten waarbinnen de komende twee jaar de adviezen van Van Aartsen worden uitgewerkt.

De provincie Noord-Holland is via het IPO betrokken bij de invulling en uitwerking van de projecten vanuit het IBP VTH. De provincie heeft het initiatief genomen om de opvolging van Van Aartsen binnen Noord-Holland gezamenlijk met de omgevingsdiensten op te pakken.

Invoering Omgevingswet

Het kabinet heeft besloten de Omgevingswet per 1 januari 2023 in te voeren. De provincie, de gemeenten en de omgevingsdiensten zijn al geruime tijd bezig met de voorbereiding hiervan. In relatie tot de uitvoering van onze taken door de omgevingsdiensten heeft de overdracht van de bodemtaken van de provincie naar de gemeenten onze nadrukkelijke aandacht (zogenaamde 'warme overdracht').

Energiebesparingsakkoord

Op initiatief van de provincie zijn de omgevingsdiensten bezig met het uitvoeren van het energiebesparingsakkoord, waarin ze samen met de gemeenten afspraken maken om bedrijven te stimuleren energie te besparen.

Omgevingsdienst Flevoland en Gooi & Vechtstreek / Omgevingsdienst IJmond

Bij deze twee omgevingsdiensten zijn op dit moment – anders dan de genoemde algemene ontwikkelingen – geen noemenswaardige ontwikkelingen in relatie tot de uitvoering van onze taken.

Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

Stikstof

Vanaf 2019 is de stikstofproblematiek één van de belangrijkste prioriteiten van ons college geweest en is er veel werk verzet om deze problematiek aan te pakken. Ook in dit nieuwe jaar en verder zal de stikstofproblematiek ons voor uitdagingen plaatsen. De Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) voert voor de provincie de vergunningverlening, toezicht en handhaving uit op het gebied van de Wet natuurbescherming waaronder stikstof. Om alle taken goed te kunnen uitvoeren, zijn structureel extra middelen nodig. Voor de jaren 2020 tot en met 2022 zijn extra middelen toegekend. In de Kadernota 2023 van de OD NHN was een p.m.-post opgenomen. Op verzoek van de provincie heeft een evaluatie plaats gevonden om te beoordelen hoeveel extra budget structureel nodig is vanaf 2023. Uit deze evaluatie blijkt dat structureel een bedrag van € 1.431.000 nodig is. Deze extra middelen zijn in deze begroting 2023 van de OD NHN verwerkt onder voorbehoud van positieve besluitvorming door de Provinciale Staten op 4 juli 2022 over de Kaderbrief 2023 van de provincie.

Bedrijfsvoering

Ontwikkeling arbeidsmarkt

Om zoveel mogelijk te voorzien in de vraag naar personeel wordt ingezet op nieuwe medewerkers in de vorm van een *traineeship*. Het doel is *young potentials* binnen te halen en te behouden door vakgerichte trainingen aan te bieden. Naast het organiseren van *traineeships* wordt gedurende het werving- en selectieproces ook steeds vaker gekozen voor schoolverlaters met inzet van scholing en opleiding gecombineerd met kennisdeling vanuit de eigen medewerkers.

Financieringsvorm

Op dit moment werkt de OD NHN volgens een lumpsumfinanciering. Op 1 juli 2021 is een pilot gestart van een jaar, waarbij outputgericht wordt gewerkt. Aan het eind van de pilotfase wordt in kaart gebracht wat de mogelijke financiële gevolgen zijn per deelnemer van outputfinanciering. Dan besluit het algemeen bestuur welke financieringswijze de OD NHN in de toekomst hanteert. Hierbij worden ook de ontwikkelingen rondom het advies van commissie van Aartsen (normfinanciering) op de voet gevolgd.

Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

Tata Steel

De uitvoering van de ambities uit het Programma Tata Steel 2020-2050 en de Roadmap Plus hebben de volle aandacht. Naast het aanscherpen van vergunningen, het versnellen van processen, de intensivering van toezicht en handhaving is de zichtbaarheid en aanspreekbaarheid voor de inwoners van de IJmond verder vergroot door een fysiek loket in Wijk aan Zee. Door de versnelde transitie naar 'groen staal' (het gebruik van waterstof in de ijzer- en staalproductie) zijn er forse investeringen nodig in kennis en capaciteit om op tijd vergunningsaanvragen te kunnen beoordelen en af te handelen. Dit geldt ook voor de bouwfase van nieuwe installaties met betrekking tot goed (bouw)toezicht en waar nodig handhavend optreden.

Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)

Aan bedrijven die met deze uitstoot te maken hebben, wordt gevraagd om vermijdings- en reductieplannen op te stellen om de uitstoot te minimaliseren. Deze plannen worden door de Omgevingsdienst beoordeeld. De beoordeling kan aanleiding zijn tot een gesprek met deze bedrijven met als doel de uitstoot maximaal te reduceren.

Energietransitie

De energietransitie komt in een fase waarin het beleid naar de uitvoering wordt omgezet. De verduurzaming van de industrie en de klimaatopgaven vraagt om een andere manier van werken, onder meer door het projectmatig aanpakken van ontwikkelingen vanuit een breder perspectief dan de vergunningsaanvraag van één bedrijf.

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
dhr. M.W. Vos
CZ/FIN

Telefoonnummer +31235145010
vosm@noord-holland.nl

Verzenddatum

25 MEI 2022

Kenmerk
1836484/1837210

Uw kenmerk

Betreft: Zienswijze PS op de Begroting 2023 en Jaarstukken 2021van de OD NHN

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande statenvoordracht met het bijbehorende ontwerpbesluit, met bijlagen, over de zienswijze op de Begroting 2023 en de Jaarstukken 2021van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris R.M. Bergkamp

voorzitter A.Th.H. van Dijk

6 bijlage(n)

1. Statenvoordracht met de zienswijze op de Begroting 2023 en de Jaarstukken 2021van de OD NHN
2. Begroting 2023 OD NHN
3. Jaarrekening 2021 OD NHN
4. Resultaatbestemming 2021 OD NHN
5. OD NHN Jaarimpressie 2021
6. Overzicht actuele ontwikkelingen OD NHN

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 24 mei 2022

Onderwerp: **Zienswijze PS op de Begroting 2023 en Jaarstukken 2021 van de OD NHN**

Kenmerk: 1836484/1837212

Bijlagen:

1. **Brief OD NHN**
2. **Begroting 2023 OD NHN**
3. **Jaarrekening 2021 OD NHN**
4. **Resultaatbestemming 2021 OD NHN**
5. **Overzicht actuele ontwikkelingen**

1. Inleiding

Op 13 april 2022 zijn door het dagelijks bestuur (DB) van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) de Begroting 2023, de Jaarrekening 2021 en de Resultaatbestemming 2021 ter zienswijze aan Provinciale Staten (PS) verstuurd.
PS hebben in de gemeenschappelijke regeling OD NHN een kaderstellende en controlerende rol. Vanuit die verantwoordelijkheid kunnen PS een zienswijze kenbaar maken aan het DB van de OD NHN. Op grond van artikel 59 van de Wet gemeenschappelijke regelingen en artikel 27 van de Gemeenschappelijke Regeling OD NHN worden gemeenteraden en PS van de deelnemende gemeenten en provincie in de gelegenheid gesteld om hun zienswijze kenbaar te maken op de Begroting 2023, de Jaarrekening 2021 en de Resultaatbestemming 2021.
Na de vergadering van de Commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid op 13 juni 2022 wordt de voorlopige zienswijze onder voorbehoud van het definitieve besluit van PS op 4 juli 2022 gedeeld met de OD NHN. De door OD NHN ontvangen zienswijze worden in het DB besproken en van een reactie voorzien. Het DB biedt (eventueel gewijzigde) stukken vervolgens ter vaststelling aan het Algemeen Bestuur van de OD NHN aan.

2. Begroting 2023

De voorstellen die waren opgenomen in de Kadernota 2023 zijn in het algemeen bestuur (AB) bijna allemaal weggestemd. Alleen de indexatie van 2,3% voor 2023 voor zowel Milieu- als VTH-plustaken is door het AB goedgekeurd. Voor de provincie neemt de bijdrage wat betreft de milieutaken toe met € 13.886 tot een totaal van € 617.630 en voor VTH-plustaken neemt de bijdrage toe met € 170.938 tot een totaal van € 9.041.214. Het totaal bedrag van VTH-plustaken is afhankelijk van positieve besluitvorming door PS op 4 juli 2022 aangaande het kaderbriefvoorstel met betrekking tot de structurele uitvoering van de stikstof taken door OD NHN vanaf 2023 en verder. PS heeft in 2020 voor de periode 2020 tot en met 2022 extra middelen toegekend aan de OD NHN voor de uitvoering van taken rond de Wet natuurbescherming waaronder stikstof. Na deze periode zou de uitvoering worden geëvalueerd en een voorstel volgen voor de structurele uitvoering van stikstof door de OD NHN in de kaderbrief van de provincie. Voor de uitvoering van de stikstoftaken is jaarlijks €1.431.000 nodig. Het aangevraagde bedrag is voorlopig opgenomen in de Begroting 2023 van de OD NHN. Hierbij is duidelijk aangegeven dat dit onder voorbehoud is van positieve besluitvorming door PS op 4 juli.

OD NHN heeft de verschuiving van de bodemtaken van de provincie naar gemeenten nog niet verwerkt in de Begroting 2023. Zij geven aan dat op basis van de huidig beschikbare informatie over de verschuiving van de bodemtaken naar gemeenten en het steeds op nieuw uitstellen van de invoering van de Omgevingswet het niet mogelijk is om de gevolgen hiervan op een realistische manier te verwerken in de Begroting 2023. Wanneer hier meer duidelijk over is zullen de gevolgen middels een begrotingswijzing aan u worden voorgelegd.

Advies is om geen zienswijze in te dienen op de begroting 2023.

3. Jaarrekening 2021

Het boekjaar 2021 wordt afgesloten met een positief resultaat van € 2.111.559 verdeeld over:

- Resultaat op Milieutaken € 2.052.447
- Resultaat op VTH-plustaken € 59.112

Het positieve resultaat Milieutaken is opgebouwd uit:

- Personeelskosten € 973.441,24
- Overhead € 405.634,95
- Masterplan ICT € 406.785,37
- Efficiency Kadernota 2020 € 266.586,00

Het verkrijgen van goed personeel is op dit moment lastig voor de OD NHN, dit geldt voor zowel inhuur als vast personeel. Door het niet kunnen invullen van diverse functies in het kader van Milieutaken realiseert de OD NHN een positief rekeningresultaat op de personeelskosten en overhead.

De kosten van het Masterplan ICT vallen lager uit. De middelen waarvan nu al zeker is dat deze niet nodig zijn voor de uitvoering van het Masterplan ICT worden teruggestort aan de deelnemers.

Bij het opstarten van het ICT-project was een efficiencyslag op de werkprocessen ingecalculeerd. Door de latere start van het Masterplan ICT kon de oorspronkelijk verwachte efficiencyslag voor 2020 nog niet gerealiseerd worden. Daarom zijn er destijds door de deelnemers in de kadernota en begroting 2020 incidenteel extra middelen voor de jaren 2020 en 2021 beschikbaar gesteld om de mogelijk hogere kosten in die jaren te dekken. Deze efficiencybesparing is inmiddels gerealiseerd waardoor de niet benodigde middelen worden teruggestort aan de deelnemers.

De overheadkosten zijn als schatting opgenomen in de uurtarieven. Deze worden via de lumpsumbijdrage en de bijdrage voor aanvullende opdrachten vooraf in rekening gebracht. Gedurende het jaar ingebrachte aanvullende opdrachten leveren tijdelijk extra dekking op voor de overheadkosten. De daadwerkelijke overheadkosten worden naar verhouding van de deelnemersbijdrage verdeeld. De overschotten worden naar verhouding van de lumpsumbijdrage terugbetaald aan de deelnemers voor in dit geval de Milieutaken.

Het positieve resultaat VTH-plustaken is opgebouwd uit:

- Personeelskosten € -396.899,87
- Overhead € 70.686,25
- Masterplan ICT € 251.911,80
- Efficiency Kadernota 2020 € 133.414,00

De OD NHN heeft dit jaar zoals reeds voorzien extra personeelskosten gemaakt met betrekking tot de uitvoering van het stikstofdossier. De OD NHN had hiervoor ook de ruimte. Middels de resultaatbestemming 2020 is er een extra dotatie gedaan aan de bestemmingsreserve VTH-plustaken. De gedachte hierachter was dat de OD NHN dan snel kon schakelen indien extra capaciteit op stikstof ingezet moest worden. Voor 2021 kunnen de extra kosten op twee manieren gedekt worden: via de bestemmingsreserve of via het rekeningresultaat. Het voorstel is nu om deze kosten via het rekeningresultaat te dekken zodat de OD NHN kan blijven beschikken over de nu opgebouwde € 1.414.605 in de bestemmingsreserve VTH-plustaken. Ook voor 2022 is de verwachting dat de OD NHN extra personeelskosten zal maken door de uitvoering van de stikstof taken. Zie ook punt 4, resultaatbestemming 2021.

De redenen voor het positieve resultaat op het Masterplan ICT, efficiency kadernota 2020 en overhead zijn gelijk aan die met betrekking tot de Milieutaken.

4. Resultaatbestemming 2021

De resultaatbestemming hangt samen met de jaarrekening. Voor een toelichting over de opbouw van het positieve resultaat zie punt 3 van deze voordracht.

Bij de bestemmen van het resultaat heeft het AB meerdere af wegingen te maken. Het belangrijkste is dat het weerstandsvermogen van de OD NHN op peil is. De belangrijkste bron hiervoor is de algemene reserve. Volgens de uitgangspunten van de gemeenschappelijke regeling mag deze niet hoger zijn dan 2,5% van de lasten. Door de lage uitgaven in 2021 is dit maximum reeds bereikt en is het niet nodig om een deel van het resultaat te doteren aan de algemene reserve.

Het DB van de OD NHN stelt voor om het positieve resultaat op Milieu- en VTH-plustaken in zijn geheel te terug te betalen naar rato van de lumpsumbijdrage. Voor de provincie betekent dat met betrekking tot de Milieutaken (bijdrage provincie is 4,89%) de OD NHN een bedrag van € 100.364 terug betaalt. De VTH-plustaken betreffen de taken die de provincie extra heeft ingebracht bij de OD NHN. De provincie ontvangt daarom het gehele positieve resultaat van € 59.112 terug van de OD NHN.

Advies is om geen zienswijze in te dienen op de Resultaatbestemming 2021. Het resultaat wordt conform de daarvoor geldende uitgangspunten van de OD NHN terugbetaald aan haar deelnemers.

5. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

mw. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 36-2022

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 24 mei 2022;

gelet op ,

besluiten:

1. Geen zienswijze in te dienen op Begroting 2023 en de Resultaatbestemming 2021 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

Haarlem, 4 juli 2022

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

statengriffier,

Provincie Noord-Holland

Advies aan Provinciale Staten

Uw contactpersoon
J.Faber
AD/STG

Doorkiesnummer +31235145778
jesca.faber@noord-holland.nl

Tbv Statenvergadering d.d **4 juli 2022**
Commissie NLG
Datum commissievergadering **13 juni 2022**

23 juni 2022

Onderwerp: **Advies commissie NLG bij voordrachten 33, 34, 35 en 36 Zienswijzen financiële stukken omgevingsdiensten NZKG, IJmond, NHN OGFV.**

De commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid adviseert de voordrachten 33, 34, 35 en 36 zienswijzen financiële stukken omgevingsdiensten NZKG, IJmond, NHN en OGFV, als hamerstukken door te geleiden naar de PS vergadering van 4 juli 2022.

Uittreksel van het concept-verslag NLG 13-06-2022:

5. A-agenda Leefbaarheid, Gezondheid en Milieu

5.a Gezondheid en Leefbaarheid: zienswijzen financiële stukken omgevingsdiensten
5.a.1 Voordracht Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied begroting 2023
5.a.2 Voordracht Omgevingsdienst IJmond begroting 2023
5.a.3 Voordracht Zienswijze op de 2de Begrotingswijziging 2022, Begroting 2023 en de voorlopige Jaarrekening 2021 van de Omgevingsdienst Flevoland en Gooi en Vechtstreek (OFGV)
5.a.4 Voordracht Zienswijze op de Begroting 2023 en de Jaarstukken 2021 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

De **voorzitter** heropent de vergadering. De financiële stukken van de vier Omgevingsdiensten worden gevoegd behandeld. De voorzitter geeft het woord aan de Statenleden voor hun inbreng in eerste termijn.

Eerste termijn

Mevrouw **De Groot** (SP) heeft een heel korte bijdrage. Over de meeste stukken heeft zij niet zoveel te zeggen, maar wel over de voordracht van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. De SP is er heel erg in geïnteresseerd waarom grote bedragen worden gerestitueerd aan de deelnemers met betrekking tot de milieutaken (ca. €2 miljoen en nog meer), en aan de deelnemers aan de VTH+-taken (€59.000 en nog meer). Is het niet verstandiger om deze bedragen toe te voegen aan de algemene reserve? Een en ander zou natuurlijk heel mooi zijn vanwege de stikstofproblematiek.

Mevrouw **Gonggrijp** (D66) meent dat bij het lezen van de stukken duidelijk wordt dat er ontzettend veel afkomt op de Omgevingsdiensten. Zij heeft het dan niet alleen over de invoering van de Omgevingswet, maar ook over de energietransitie, klimaatadaptatie, circulaire economie et cetera. Eigenlijk zijn de OD's onmisbaar in de deze opgaven. Zij vormen een belangrijke schakel in het tempo waarmee het allemaal met elkaar kan worden gerealiseerd. Financiële stukken zijn heel belangrijk, maar geven eigenlijk niet één-op-één antwoord op de vraag of deze financiële middelen ook kunnen zorgen dat er voldoende expertise aanwezig is om te zorgen dat er bijvoorbeeld vergunningen rond circulaire economie kunnen worden gegeven. Hoe wordt er gekeken naar deze grote opgave richting de Omgevingsdienst? Denkt gedeputeerde dat er genoeg menskracht en genoeg kennis aanwezig zijn om te zorgen dat de Omgevingsdiensten hun rol goed kunnen pakken en kunnen zorgen dat de samenleving de gewenste stappen kan maken?

Statenlid **Kostic** (PvdD) komt allereerst op de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord, die gaat over soortenbescherming. De Partij voor de Dieren krijgt heel veel meldingen binnen van mensen die heel veel misstanden op dat terrein zien. Tegelijkertijd weten deze mensen niet waar ze het dan moeten melden. En als ze het melden, wordt het niet goed opgepakt. Statenlid Kostic vermoedt dat het iets met de capaciteit te maken heeft. Willen GS hier extra aandacht voor vragen bij de OD's? Als de OD's hiermee krap komt te zitten, kunnen GS gerust naar PS terugkomen om tezamen te kijken naar de mogelijkheden. Daarmee is het voor de burgers duidelijk dat als zij overtredingen van de Wet natuurbescherming zien, bijvoorbeeld stroperijen, waar zij moeten zijn.

Eerder kwam uit het Randstedelijke Rekenkamerrapport naar voren dat de OD onvoldoende capaciteit heeft om de waterdoelen te borgen. Als het goed is, is dat nu verwerkt. Is intern met de OD besproken hoe het mogelijk was dat het pas in voornoemd rapport naar buiten komt, in plaats van dat een medewerker van de OD gewoon naar GS stapt en zegt: "*Goh, we moeten toch best veel doen. Misschien moet er meer geld bij*"?

Mevrouw **Hoogendoorn** (CU) merkt op dat het zeer lastig is om gekwalificeerd personeel te werven. Dat is toch best zorgelijk? Er is ook binnenkort geen zicht op verbetering. Natuurlijk weet men dit al even, maar er staat zoveel op stapel. Als er geen mensen zijn om een en ander te monitoren, aan te sturen en te handhaven, moeten de OD's dan op deze manier doorgaan? In aansluiting op wat Statenlid Kostic net zei, vraagt mevrouw Hoogendoorn zich af of je niet eerst moet kijken naar wat je wél kan met de mensen die je hebt, voordat er weer taken bijkomen. Is het niet beter om alles zo te organiseren dat het eerst lukt om de opgave te realiseren, opdat dat in elk geval geborgd is?

De heer **Roosendaal** (VVD) geeft aan dat ook de VVD zich kan vinden in de financiële stukken. Dat gezegd hebbende, pleit de partij ervoor om de samenwerking en de taakverdeling van de verschillende OD's op periodieke basis te evalueren. De totale uitgaven groeien sneller dan de inkomsten van de provincie. Er zijn altijd mogelijkheden om effectiever en efficiënter te opereren, zeker als het stof van extra verantwoordelijkheden is neergedaald en de gemeenschappelijke problemen op het gebied van bijvoorbeeld het vinden van gekwalificeerde medewerkers gedeeld zijn. Wanneer plant het college een grondige evaluatie van de opzet en werking van de OD's in het licht van de toenemende taken?

Mevrouw **Jellema** (PvdA) merkt op dat de constante bij alle OD's is dat ze maar zitten te wachten op de Omgevingswet, die al meerdere keren is uitgesteld. Hierdoor hebben ze nog steeds te maken met meerkosten, bijvoorbeeld voor de bodemtaken. Mevrouw Jellema snapt dat de gedeputeerde ook niet weet of de Omgevingswet op 1 januari a.s. nu echt doorgaat. Het digitale stelsel kan het allemaal wellicht

enigszins ophouden. Kan er iets over worden gezegd? Anders is het voor de OD's een bodemloze put van oneigenlijke taken die ze nog steeds uitvoeren.

De **voorzitter** bedankt de Statenleden voor hun inbreng in eerste termijn en geeft het woord aan de gedeputeerden voor hun beantwoording.

Beantwoording door gedeputeerde **Stigter** (GL):
Er is een aantal vragen gesteld door de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. Het "*overgeblevene*" geld heeft te maken met het niet besteden van de uren die wel besteld waren, voor een heel groot deel overigens van de provincie. Op dat moment kon men eigenlijk nog voldoende mensen vinden die die taken moesten uitvoeren. De middelen zijn niet teruggehaald, maar zijn eigenlijk nog steeds gereserveerd om uit te geven aan de taken die bij de OD worden neergelegd. Er was geen aanleiding om de algemene reserve op dat punt aan te vullen, omdat die eigenlijk voldoende gevuld is op dit gebied.

In algemene zin gaan vele taken richting de Omgevingsdiensten. Dat gebeurt niet omdat de OD's zelf willen groeien, maar omdat de provincie ziet dat gezondheid, veiligheid en stikstof allemaal vraagstukken zijn die hoog op de politiek-maatschappelijke agenda staan. De opdrachtgevers van de Omgevingsdiensten -- dat zijn de gemeenten en de provincies -- vertalen dat naar extra opdrachten. Ze groeien dus niet autonoom, zegt gedeputeerde in antwoord op de heer Roosendaal. De provincie vraagt de OD's immers om dat te gaan doen.

In de praktijk loopt de provincie aan tegen het gegeven dat het vaak technisch geschoolde en juridisch geschoolde mensen betreft, die in welke sector dan ook op dit moment heel lastig vindbaar zijn. Je ziet terug dat er geen uitgaven worden gedaan door de Omgevingsdienst. Dat geldt niet alleen voor Noord-Holland Noord, maar ook voor de andere Omgevingsdiensten. Het vraagt creativiteit om ervoor te zorgen dat de taken uiteindelijk wel uitgevoerd gaan worden. Het is geen keuze. Het zijn wettelijke taken die uitgevoerd moeten gaan worden. Een van de mogelijkheden is dat Omgevingsdiensten nog meer gaan samenwerken. Dat gebeurt nu al heel veel op basis van inhoud en kennisuitwisseling. Gedeputeerden Olthof en Stigter voeren al langere tijd dat gesprek. Zou dat niet ook moeten gebeuren op het punt van ICT, digitale systemen of het delen van medewerkers die heel beperkt beschikbaar zijn? Binnenkort vindt opnieuw een gesprek plaats met de vier directeuren van de Omgevingsdiensten, omdat gedeputeerden vinden dat er echt wel een tandje bij moet, omdat er anders "*taakverwaarlozing*" ontstaat. Dat is een heel zwaar woord, maar op het moment dat je stelselmatig niet de mensen hebt die het werk moeten gaan doen, gaan er op een gegeven moment gaten vallen. Dat kan niet de bedoeling zijn.

In antwoord op de vraag van Statenlid Kostic (PvdD) merkt gedeputeerde op dat onderhavig agendapunt met name over de begroting gaat. Desalniettemin zal hij nog één keer vertellen hoe het met de soortenbescherming staat. De waterdoelen zijn inderdaad gecorrigeerd, maar in algemene zin ontvangen GS natuurlijk regelmatig bestuurlijke signalen over de uitvoering van de taken. Het had dus iets kunnen zijn wat niet bij zulke signalen meegenomen had kunnen worden, zoals GS regelmatig signalen krijgen over Tata, stikstof of wat dan ook. Zij betrekken dat vervolgens ook wel bij de opdrachtverlening. Soortenbescherming zat er tot nu toe niet in en een en ander is daarop gecorrigeerd. In algemene zin loopt de signalering heel erg goed.

> Statenlid **Kostic** (PvdD) vraagt hoe het kan dat het niet via de geëigende weg is gegaan en dat het uiteindelijk naar buiten moest komen via blijkbaar een werknemer van de OD in een gesprek met de

Randstedelijke Rekenkamer. Is daarover gesproken?

Gedeputeerde **Stigter** weet dat in algemene zin niet. Hij gaf net aan dat signalen uit de organisatie over waar men tegen aanloopt bij de uitvoering van de taken of anderszins bij GS komen via de bestuurlijke signalering.

In aanvulling op de vraag van de heer Roosendaal (VVD) heeft gedeputeerde Stigter iets gezegd over het efficiënt en effectief opereren van de Omgevingsdiensten. De toename is vooral te wijten aan het feit dat er veel meer taken naar de OD's worden geschoven, niet omdat ze niet efficiënt zouden werken. Juist omdat men steeds meer zal gaan vragen van de OD's, zullen efficiency en effectiviteit wel een belangrijk aandachtspunt blijven in het overleg met de OD's. Op dit moment is niet in een formele evaluatie van de OD's voorzien. De commissie-Van Aartsen heeft over heel Nederland gekeken hoe het met het stelsel van de Omgevingsdiensten werkt. Daaruit blijkt dat het in Noord-Holland eigenlijk best goed loopt. De basistaken zijn belegd bij de Omgevingsdiensten en worden op een behoorlijk adequate manier uitgevoerd. Een aantal belangrijke aandachtspunten van de commissie-Van Aartsen sloeg vooral op de gebieden buiten Noord-Holland. Niettemin zijn de bemensing en de kwetsbaarheid afhankelijk van de gemeentelijke begrotingen ook hier een belangrijk aandachtspunt. Het college heeft in ieder geval besloten om te kijken naar het totaalplaatje van de Omgevingsdiensten, inclusief het financiële beslag dat het met zich meebrengt, ook in historisch perspectief.

> De **Roosendaal** (VVD) kan zich vinden in het laatste deel van de beantwoording. Hij wil de Omgevingsdiensten niet zozeer betichten van inefficiëntie. Maar juist omdat ze wat taken op zich af krijgen, het steeds gespecialiseerder wordt en er zulke gaten vallen, lijkt het hem zinvol om te kijken hoe je beter met elkaar kunt samenwerken om dat op te pakken.

Gedeputeerde **Stigter** vindt de bijdrage van de heer Roosendaal (VVD) verstandig.
Mevrouw Jellema (PvdA) vroeg naar de Omgevingswet. Deze was voorzien voor 1 januari 2023. Dat is nog steeds de formele lijn zoals die door de minister wordt onderkend. De Eerste Kamer heeft thans een debat over de vraag of DSO wel voldoende stabiel is om dat ook daadwerkelijk per 1 januari a.s. te gaan doen. Volgende week vindt nog een aanvullend gesprek plaats tussen de verantwoordelijk minister en de Eerste Kamer.

Een aantal verzoeken richting de minister op dat vlak maken het eerlijk gezegd wel onzeker. Op het moment dat je nog een hele check laat uitvoeren en de decentrale overheden vervolgens nog een half jaar moeten testen, red je dat dus niet meer. Vanuit de gezamenlijke overheden komt nog wel een signaal richting de Eerste Kamer en de minister dat het onderwerp heel belangrijk wordt bevonden. Op een gegeven moment gaat de energie er een beetje uit als de ingangsdatum wederom wordt uitgesteld. Dat signaal zullen GS nogmaals uitbrengen richting de Eerste Kamer. DSO is wel een zorgenpunt, maar op een gegeven moment kun je niet alle risico's en onzekerheden uitsluiten en moet je gewoon maar beginnen en de afspraak maken met elkaar dat je gaandeweg dingen gaat aanpassen en corrigeren.

> Statenlid **Kostic** (PvdD) meent dat gedeputeerde een vraag is vergeten over de Wet natuurbescherming en in het bijzonder de soortenbescherming. Daar gaat de OD van gedeputeerde immers over.

Gedeputeerde **Stigter** antwoordt dat hij in zijn eerste reactie eigenlijk deze vraag bedoelde. Hij zal hem op

deze manier even doorpassen. Het agendapunt heeft weliswaar betrekking op de begrotingsbehandeling, maar omdat het een relatief overzichtelijke vraag betreft, is gedeputeerde bereid om deze door te geven.

> Mevrouw **De Groot** (SP) komt terug op de vraag over de bedragen die worden gerestitueerd aan de deelnemers. Wie worden er dan bedoeld met de "*deelnemers*"? Zij neemt aan dat het ook de gemeenten en de provincies betreft.

Gedeputeerde **Stigter** beaamt dat daarmee de gemeenten en provincies worden bedoeld.

> Mevrouw **De Groot** (SP) meent dat het geld dan toch niet blijft staan, maar dat het gewoon wordt teruggebracht.

Gedeputeerde **Stigter** geeft aan dat het geld niet bij de OD blijft staan, maar dat het wordt teruggebracht naar de deelnemers. Vervolgens wordt besloten om dezelfde bedragen beschikbaar te stellen voor dezelfde taakuitvoering. Dat komt er eigenlijk bij ten opzichte van hetgeen is overgedragen. Kortom, het geld blijft beschikbaar, maar gaat wel terug naar de deelnemers.

> Mevrouw **De Groot** (SP) is ook lid van de gemeenteraad. Maar zodra er geld terugkomt, storten de gemeenteraadsleden zich als aasgieren bovenop dat bedrag.

Gedeputeerde **Stigter** meent dat dat dan vooral iets zegt over de raadsleden en over de Statenleden, die verantwoordelijkheid nemen om de belangrijke taken te blijven uitvoeren.

Beantwoording door gedeputeerde **Olthof** (PvdA):
Gedeputeerde Olthof heeft niet heel veel aan te merken, maar wil wel aansluiten op het laatste punt van mevrouw De Groot (SP). Er zijn ook Statenleden die een positief rekeningresultaat direct ergens anders voor zouden willen inzetten. Hij wil er derhalve voor oppassen dat alleen de raadsleden daarvan beticht worden.

Gedeputeerde Olthof komt nog even terug op de vraag van mevrouw Hoogendoorn (CU) of je niet eerst moet kijken naar wat je wél kan met de mensen die je hebt, voordat er weer taken bijkomen. De provincie is aan zet wat betreft hetgeen zij zelf aan extra's vraagt. Tegelijkertijd zijn er wettelijke taken. De Omgevingsdienst kan niet zeggen: "*Nou, deze vergunningen doen we even niet*", of: "*Dit handhaven we even niet.*" Dat is wel het lastige, omdat vanuit de rijksoverheid op het gebied van klimaat en energie zo veel extra's op de provincie afkomt. Gedeputeerde Olthof deelt derhalve de zorg van andere partijen over het op orde houden van de kwaliteit en de capaciteit. Gedeputeerde Stigter heeft hier al een en ander over opgemerkt, ook als het gaat over de samenwerking.

Over de kwaliteit van het water is eerder al een signaal afgegeven. Er is ook al eens over gesproken. In het Rekenkamerrapport is het maar heel beperkt onderbouwd. Er is nog wel wat discussie over geweest. Het betreft uiteindelijk 1fte, waar invulling aan is gegeven. Had het niet explicieter moeten zijn en hadden GS erop moeten doorvragen?

Gedeputeerde heeft nog een aanvullend punt richting de Partij van de Arbeid ten aanzien van de bodem en oneigenlijke taken. De Omgevingswet is nog onduidelijk, maar GS zijn ook in gesprek met het Rijk over de financiering van de apparaatskosten voor de bodem, waarbij vooral de gemeenten straks weer aan de lat staan. In de begroting wordt het steeds vooruitgeschoven, omdat een deel van het provinciaal budget

overgaat op de gemeenten. Althans, de gemeenten moeten het gaan betalen. Wat dat betreft hoopt gedeputeerde Olthof het met het Rijk goed in te vullen, om te zorgen dat de gemeenten comfort hebben. Als de taken dan overkomen, moeten de apparaatskosten voor de bodemtaken gefinancierd zijn.
Voor het overige heeft gedeputeerde Stigter alle vragen volledig beantwoord.

De **voorzitter** bedankt de gedeputeerden voor hun beantwoording en constateert dat er geen behoefte is aan een tweede termijn. Zij concludeert dat de commissie ermee instemt dat er geen zienswijze wordt ingediend. Het stuk zal als hamerstuk worden doorgeleid naar de PS-vergadering van 4 juli a.s.

Provincie Noord-Holland

PS-vergadering

Dossiernummer	9918
Extern Zaak ID	1546346
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	4 juli 2022
Agendapunt	8.g
Titel	Wijziging Gemeenschappelijke Regeling Plassenschap Loosdrecht (VD-37).
Organisatieonderdeel	CZ/FIN

Geagendeerd	Vergaderdatum
Ingekomen stukken ter kennisname	31 mei 2022
PS-vergadering	**4 juli 2022**

Toelichting

Begin 2022 hebben alle deelnemers van het Plassenschap Loosdrecht e.o. een instemmend besluit genomen over het voorstel tot de toekomstige samenwerking in het Plassenschap Loosdrecht e.o. De kern van dit voorstel is dat de huidige gemeenschappelijke regeling wordt gewijzigd in een bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO). De Wet gemeenschappelijke regeling en de thans geldende gemeenschappelijke regeling maken het noodzakelijk dat Provinciale Staten haar goedkeuring verleend aan Gedeputeerde Staten tot het treffen van de gewijzigde gemeenschappelijke regeling Plassenschap Loosdrecht e.o.

PLASSENSCHAP LOOSDRECHT

TELEFOON
030 297 40 00

POSTADRES
Postbus 8058
3503 RB Utrecht

BEZOEKADRES
Archimedeslaan 6
3584 BA Utrecht

ONLINE
www.recreatiemiddennederland.nl
info@recreatiemiddennederland.nl

FINANCIEEL
IBAN NL68 BNGH 0285012290
BIC BNGH NL2G
BTW NL804162591B01
KvK 52394832

Aan:
Aan de deelnemers in de Gemeenschappelijke regeling
Plassenschap Loosdrecht e.o.
t.a.v. de colleges van GS en B&W, de raden en de staten

Utrecht, 7 april 2022

Ons kenmerk: Z-223390 UIT-226605
Onderwerp: **wijziging gemeenschappelijke regeling**

Geachte colleges, raden en staten,

De afgelopen maanden heeft u allen een instemmend besluit genomen over ons voorstel d.d. 1 november 2021 inzake de toekomstige samenwerking in het verband van het Plassenschap Loosdrecht e.o., ingaande 1 januari 2023. De kern van dit voorstel is dat de huidige GR met een DB en een AB met beleidstaken en verordenende bevoegdheden wordt gewijzigd in een bedrijfsvoeringsorganisatie, met 1 bestuur, zonder beleidstaken of verordenende bevoegdheden.

In ons voorstel d.d. 1 november 2021 is opgenomen dat u nog voor de gemeenteraadsverkiezingen een voorstel voor wijziging van de Gemeenschappelijke regeling zou ontvangen, waarmee de toekomstige samenwerkingsvorm juridisch wordt vastgelegd. Vanwege de zorgvuldigheid was er iets langere tijd nodig en bieden wij u het voorstel nu aan met daarbij de gewijzigde doorlopende tekst van de Gemeenschappelijke regeling, samen met een uitgebreide toelichting. Wij attenderen u er volledigheidshalve op dat de doorlopende tekst van de Gemeenschappelijke regeling op het punt van de stemverhouding in het nieuwe bestuur afwijkt van ons voorstel d.d. 1 november 2021 inzake de toekomstige samenwerking in het verband van het Plassenschap Loosdrecht e.o. In het voorstel van 1 november 2021 is nog als uitgangspunt genomen dat de huidige stemverhouding, waarbij de gemeenten Stichtse Vecht en Wijdemeren in het AB meer stemmen hebben, in het bestuur van de BVO wordt gecontinueerd. We stellen nu voor om alle vier de deelnemers in dat bestuur een gelijke stem te geven. De overwegingen om nu een wat ander voorstel te doen staan uitvoerig beschreven in de toelichting op de gewijzigde doorlopende tekst van de Gemeenschappelijke regeling, die achter de tekst zelf opgenomen is. Deze overwegingen hebben te maken met de uittreding van de gemeente Utrecht, het inzicht dat inmiddels is ontstaan in de impact van het feit dat de gemeente Wijdemeren, naast deelnemer en opdrachtgever, ook de rol van opdrachtnemer tegenover het Plassenschap gaat innemen, de vergelijkbare omvang van de financiële bijdragen van de deelnemers en het belang dat wordt gehecht aan een stemverhouding die recht doet aan de solidariteitsgedachte en het toch vooral gelijke belang dat alle vier de deelnemers hebben bij het werk van het schap.

In artikel 30 van de Gemeenschappelijke regeling is vastgelegd dat de regeling kan worden gewijzigd bij een gelijkluidend besluit van alle deelnemers. Er is dus unanimiteit vereist. Met het oog op dat laatste verzoeken wij u het dictum van bijgaand voorstel niet te wijzigen en het zo voor te leggen aan uw college, raad of staten. Aanvulling van het deel toelichting in bijgaand voorstel met specifieke informatie vanuit het perspectief van uw provincie of gemeente is wel mogelijk.

Omdat zowel de colleges van Gedeputeerde Staten en van Burgemeester en Wethouders als Provinciale Staten en gemeenteraden deelnemer zijn in de Gemeenschappelijke regeling zijn deze organen bevoegd een besluit te nemen over wijziging van de tekst van de regeling. De colleges hebben daarvoor op grond van artikel 1 Wgr de voorafgaande toestemming nodig van hun staten of raad. Het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling Plassenschap Loosdrecht e.o. vraagt u om in te stemmen met de voorgestelde wijziging van de gemeenschappelijke regeling.

Graag vernemen wij **bij voorkeur voor 10 juni maar uiterlijk op 20 juni 2022** de besluiten van de bevoegde organen van uw gemeente of provincie over bijgaand voorstel tot wijziging van de tekst van de Gemeenschappelijke regeling. Wij kunnen dan in de AB-vergadering van 24 juni 2022 een conclusie trekken over de uitkomst van de besluitvorming onder de deelnemers over de voorgestelde wijziging van de tekst van de Gemeenschappelijke regeling. Dit is van belang met het oog op het voornemen om in het bestuur van RMN op 1 juli 2022 vast te kunnen stellen dat opheffing van RMN per 31 december 2022 doorgang kan vinden, omdat alle daarvoor noodzakelijke besluiten genomen zijn.

Hoogachtend,

namens het Algemeen Bestuur

de voorzitter

de secretaris

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING BEDRIJFSVOERINGSORGANISATIE PLASSENSCHAP LOOSDRECHT e.o. 2023

de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Stichtse Vecht en Wijdemeren en de colleges van gedeputeerde staten van de provincies Noord-Holland en Utrecht;

Gelezen de voorstellen van de colleges van burgemeester en wethouders aan de raden van de gemeenten Stichtse Vecht en Wijdemeren en van de colleges van gedeputeerde staten aan provinciale staten van de provincies Utrecht en Noord-Holland,

Gelezen de toestemming van de raden aan de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Stichtse Vecht en Wijdemeren,

Gelezen de toestemming van provinciale staten aan de colleges van gedeputeerde staten van de provincies Noord-Holland en Utrecht;

Gelet op de bepalingen van de Wet gemeenschappelijke regelingen en in het bijzonder artikel 51;

Overwegen het volgende:

de belangen van openluchtrecreatie en natuur- en landschapsbescherming in het gebied waarop de regeling betrekking heeft zijn bovengemeentelijk en provinciegrensoverschrijdend van aard;

het is wenselijk samen te (blijven) werken in bedrijfsvoeringsorganisatie dat uitvoering geeft aan het beheer van voorzieningen en terreinen voor de openluchtrecreatie en natuur- en landschapsbescherming in het gebied waarop de regeling betrekking heeft;

de rechtsvorm van de publiekrechtelijke rechtspersoon Plassenschap Loosdrecht e.o. 2019 aanpassing behoeft gelet op een aanpassing van de uitvoeringsorganisatie, de omvorming naar een bedrijfsvoeringsorganisatie, en de governancestructuur en de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen van 1 juli 2022;

Besluiten de gemeenschappelijke regeling Plassenschap Loosdrecht gepubliceerd op 27 november 2019 in de Staatscourant nr. 65289 te wijzigen zodat de tekst daarvan als volgt komt te luiden:

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING BEDRIJFSVOERINGSORGANISATIE PLASSENSCHAP LOOSDRECHT E.O. 2023

HOOFDSTUK I: ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1 Begrippen

1. Deze regeling verstaat onder:
   a. bedrijfsvoeringsorganisatie: een bedrijfsvoeringorganisatie, als bedoeld in artikel 8, lid 3 van de wet
   b. 'bedrijfsvoeringsorganisatie Plassenschap': de rechtspersoon zoals bedoeld in artikel 2, eerste lid, van deze regeling;
   c. 'gebied': het gebied als bedoeld in artikel 3, eerste lid, van deze regeling;
   d. 'Wet': de Wet gemeenschappelijke regelingen.

2. Waar in of krachtens deze regeling artikelen van de Gemeentewet, Provinciewet of enige andere wet of wettelijke regeling van overeenkomstige toepassing worden verklaard, komt in die artikelen in de plaats van:
   a. 'de provincie' en 'de gemeente': Bedrijfsvoeringsorganisatie Plassenschap Loosdrecht e.o.;
   b. 'gedeputeerde staten' en 'burgemeester en wethouders': het bestuur.

Artikel 2 Bedrijfsvoeringsorganisatie

1. Er is een bedrijfsvoeringsorganisatie, genaamd 'Bedrijfsvoeringsorganisatie Plassenschap Loosdrecht e.o.'.
2. De bedrijfsvoeringsorganisatie is gevestigd te Loosdrecht.

Artikel 3 Werkgebied en uit te voeren taken

1. Het gebied waarvoor deze regeling geldt, is aangegeven op de bij deze regeling behorende en als zodanig gewaarmerkte kaart.
2. Deze regeling is getroffen om de uitvoeringstaken te verrichten voor de openluchtrecreatie, de bescherming van natuur en landschap voor zover samenhangend met de recreatiekwaliteit.

Artikel 4 Taken en bevoegdheden

1. Aan het bestuur van de Bedrijfsvoeringsorganisatie Plassenschap worden de volgende taken en bevoegdheden overgedragen:
   a. het beheer van de eigendommen en het vaststellen van de kaders voor de taakuitvoering ten behoeve van uitvoerende derde partijen en het maken van afspraken met deze derde partijen;
   b. het aanleggen, onderhouden en eventueel exploiteren van recreatieve voorzieningen en het uitvoeren van andere werken verband houdend met deze taak;
   c. het in stand houden en verbeteren van het natuur- en landschapsschoon voor zover samenhangend met deze taak;
   d. het financiële beheer, contractmanagement en de communicatieve taken die benodigd zijn voor uitvoering van de taken bedoeld onder a. tot en met c.
2. De nadere omschrijving van de taken, de intensiteit van en condities waaronder de taken worden uitgevoerd, worden door het bestuur vastgelegd in het uitvoeringsplan bedoeld in artikel 16.

HOOFDSTUK II: HET BESTUUR

Paragraaf 1. Algemeen

Artikel 5 Vergaderingen

Voor het beraadslagen en besluiten zijn de artikelen 54 tot en met 59 van de Provinciewet van overeenkomstige toepassing.

Artikel 6 Inlichtingenplicht

1. Het bestuur en een lid van het bestuur is gehouden inlichtingen te verstrekken, die door een of meer leden van de provinciale staten of de gemeenteraad van de deelnemer die deze leden heeft aangewezen zijn gevraagd of voor hun taken benodigd zijn.
2. Het verstrekken van deze inlichtingen gebeurt mondeling op een door die staten of raad te bepalen wijze dan wel schriftelijk indien de staten of raad daartoe besluiten. De verlangde inlichtingen worden

zo spoedig mogelijk door het lid van het bestuur verstrekt. Dit geldt eveneens voor de door één of meer leden van de provinciale staten of de gemeenteraad van een deelnemer aan het bestuur verzochte inlichtingen.

3. De deelnemende gemeenten en provincies zijn verplicht aan het bestuur inlichtingen te verschaffen omtrent plannen en maatregelen die voor Bedrijfsvoeringsorganisatie Plassenschap van belang zijn.

Artikel 7 Verantwoording

1. Een lid van het bestuur kan door de provinciale staten of de gemeenteraad van de deelnemer die dit lid heeft aangewezen ter verantwoording worden geroepen voor het door hem in dat bestuur gevoerde beleid op een door deze staten of raad te bepalen wijze.
2. Een lid van het bestuur kan door het college dat dit lid heeft aangewezen ter verantwoording worden geroepen voor het door hem in dat bestuur gevoerde beleid.
3. Gedeputeerde staten of het college van burgemeester en wethouders van een deelnemer kunnen een door hen aangewezen lid van het bestuur ontslag verlenen indien dit lid het vertrouwen van de staten of de raad niet meer bezit.

Paragraaf 2. Het bestuur

Artikel 8 Samenstelling

1. Het bestuur bestaat uit vier leden.
2. Iedere deelnemer dient met één lid in het bestuur te zijn vertegenwoordigd.
3. De leden van het bestuur worden uiterlijk drie maanden na de verkiezingen van de gemeenteraad of provinciale staten door het college van burgemeester en wethouders onderscheidenlijk gedeputeerde staten uit hun midden aangewezen. Indien tussentijds een plaats in het bestuur openvalt, wordt zo spoedig mogelijk een nieuw lid aangewezen.
4. De leden van het bestuur worden aangewezen voor een periode van vier jaar. Een tussentijds aangewezen lid wordt aangewezen voor de resterende bestuursperiode van de opengevallen plaats. Een lid dat ophoudt lid te zijn van een college houdt tevens op lid te zijn van het bestuur.
5. Het bestuur kan zich zowel in als buiten de vergadering laten bijstaan door adviseurs.

Artikel 9 Bevoegdheden

1. Tot de taken en bevoegdheden van het bestuur behoort:
   a. het voeren van het bestuur van Bedrijfsvoeringsorganisatie Plassenschap;
   b. de zorg voor het beheer en onderhoud van alle werken, inrichtingen en eigendommen van Bedrijfsvoeringsorganisatie Plassenschap alsmede het toezicht daarop;
   c. het maken van afspraken met een uitvoeringsorganisatie, het aangaan van privaatrechtelijke rechtshandelingen, het vaststellen van plannen en voorwaarden van aanbesteding of uitvoering van werken en leveringen ten behoeve van Bedrijfsvoeringsorganisatie Plassenschap;
   d. het nemen van alle conservatoire maatregelen en het doen wat nodig is ter voorkoming van verjaring of verlies van recht of bezit; het beheer van de inkomsten en uitgaven van Bedrijfsvoeringsorganisatie Plassenschap;
   e. het toezicht op de uitvoering van werken in het kader van de te behartigen belangen;

f. het opstellen van het vierjarig financieel perspectief, de ontwerpbegroting, de begroting, incl. de investeringsbegroting en het vierjarig uitvoeringsplan die voor zienswijzen aan de deelnemers worden voorgelegd;
g. het voeren van adequaat en voorzichtig vermogensbeheer;
h. overige uitvoeringsbevoegdheden die met a. tot en met g. samenhangen en volgen uit de opgedragen taakuitvoering.
i. het zorgdragen voor bewaring en beheer van de archiefbescheiden van de organen van Bedrijfsvoeringsorganisatie Plassenschap.

2. Bij de uitoefening van de taken en bevoegdheden van het bestuur vinden de in de Gemeentewet en Provinciewet gestelde regelen zoveel mogelijk overeenkomstige toepassing.

Artikel 10 Vergaderingen

1. De vergaderingen van het bestuur zijn niet openbaar.
2. Elk lid heeft één stem. Besluitvorming vindt plaats op basis van consensus. Indien niet tot consensus kan worden gekomen, wordt een volgende vergadering uitgeroepen waarin over het beslispunt op basis van gewone meerderheid zal worden besloten.

Paragraaf 3: De voorzitter

Artikel 11 De voorzitter

1. De voorzitter en de plaatsvervangend voorzitter worden door en uit het bestuur aangewezen voor een periode van vier jaar of bij tussentijds aantreden voor de nog lopende zittingsduur.
2. Bij afwezigheid van zowel de voorzitter als de plaatsvervangend voorzitter treedt het oudste lid in jaren van het bestuur dat aanwezig is, als voorzitter op.

Artikel 12 Taak en bevoegdheden

1. De voorzitter is belast met de leiding van de vergaderingen van het bestuur.
2. De voorzitter draagt zorg voor de uitvoering van de besluiten van het bestuur.
3. De voorzitter ondertekent alle stukken die van het bestuur uitgaan. Hij kan de ondertekening opdragen aan een door hem aangewezen gemachtigde.

Paragraaf 4: Vergoedingen

Artikel 13 Vergoedingen

De leden van het bestuur maken geen aanspraak op een tegemoetkoming in de kosten of een vergoeding voor hun werkzaamheden.

HOOFDSTUK III: PERSONEEL

Artikel 14 Secretaris

1. De secretaris, zonodig ondersteund door een controller, staat het bestuur bij in alles wat de aan het bestuur opgedragen taken betreft en is hiervoor rechtstreeks aan het bestuur verantwoording schuldig.
2. De secretaris ondertekent mede alle stukken die van het bestuur uitgaan.
3. Het bestuur stelt een instructie voor de secretaris vast.

4. Het bestuur regelt de vervanging van de secretaris ingeval van diens afwezigheid.

HOOFDSTUK IV: UITVOERING EN FINANCIËN

Paragraaf 1: Algemeen

Artikel 15 Vierjarig uitvoeringsplan

1. Het bestuur stelt uiterlijk 6 maanden na de gemeenteraadsverkiezingen een vierjarig uitvoeringsplan vast. Dit uitvoeringsplan bevat de inhoudelijke en financiële kaders van de opdracht tot taakuitvoering bedoeld in artikel 4, lid 1 onder a tot en met d.
2. Het bestuur zendt een ontwerp van het vierjarig uitvoeringsplan voor zienswijzen aan de raden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten van de deelnemende provincies. Gedurende een periode van twaalf weken na verzending van het ontwerp bestaat de gelegenheid tot het indienen van zienswijze. Het bestuur stelt het vierjarig uitvoeringsplan vervolgens vast, rekening houdend met de ingediende zienswijzen.
3. Binnen de kaders van het vastgestelde vierjarig uitvoeringsplan is het bestuur bevoegd met een uitvoeringsorganisatie afspraken over de taakuitvoering te maken en te wijzigen.

Artikel 16 Garantstelling

1. De deelnemers zullen er steeds voor zorgdragen dat de Bedrijfsvoeringsorganisatie het Plassenschap te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen.
2. Indien aan het bestuur blijkt dat een deelnemer weigert deze uitgaven op de begroting te zetten, doet deze onverwijld aan het college van gedeputeerde staten van de provincie waarin de deelnemende gemeente is gelegen het verzoek over te gaan tot toepassing van de artikelen 194 en 195 Gemeentewet respectievelijk aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties het verzoek over te gaan tot toepassing van de artikelen 198 en 199 Provinciewet.

Paragraaf 2: Vierjarig financieel perspectief, begroting en kadernota

Artikel 17 Vierjarig financieel perspectief

1. Het bestuur stelt met een ontwerp vierjarig financieel perspectief vast, waarin de hoofdlijnen van het financiële beleid en de hoogte van de financiële bijdrage van de deelnemers voor de komende 4 jaar uitgewerkt worden.
2. Het bestuur zendt een ontwerp van het vierjarig financieel perspectief voor zienswijzen aan de raden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten van de deelnemende provincies. Gedurende een periode van twaalf weken na verzending van het ontwerp bestaat de gelegenheid tot het indienen van zienswijze. Het bestuur stelt het vierjarig financieel perspectief vervolgens vast, rekening houdend met de ingediende zienswijzen.
3. Dit financieel perspectief vormt na vaststelling het richtinggevend kader voor het opstellen van de begrotingen in de betreffende jaren.

Artikel 18 Begroting

1. Het bestuur zendt de ontwerpbegroting, met daarin opgenomen de algemene financiële kadernota voor het betreffende begrotingsjaar, uiterlijk voor 15 april voorafgaande aan het jaar waarvoor deze

begroting dient aan de raden en de provinciale staten. De raden en provinciale staten kunnen hun zienswijze binnen twaalf weken na de datum van ontvangst van de ontwerpbegroting ter kennis brengen aan het bestuur.

2. Het bestuur stelt de ontwerpbegroting vast, die het op grond van het eerste lid aanbiedt aan de raden en provinciale staten. Wanneer in de eerste vergadering van het bestuur geen consensus wordt bereikt over de ontwerpbegroting, wordt een tweede vergadering belegd waarbij rekening wordt gehouden met de wettelijke termijn als bedoeld in het eerste lid. Wanneer dan alsnog consensus wordt bereikt, wordt de ontwerpbegroting naar de raden en staten verzonden en wordt de procedure als bedoeld in het derde lid gevolgd. Wanneer dit niet het geval is, wordt de ontwerpbegroting niettemin vastgesteld, maar wordt het budget van het begrotingsonderdeel dat niet is aangenomen in de begroting gefixeerd op het niveau van het lopende begrotingsjaar. Het bestuur weegt deze zienswijzen bij het vaststellen van de begroting.
3. Het bestuur zendt de begroting binnen twee weken na vaststelling doch in ieder geval vóór 15 september van het jaar voorafgaand aan dat waarvoor de begroting dient naar onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Artikel 19 Wijziging begroting

In voorkomende gevallen, dit ter beoordeling van het bestuur, kan een wijziging van de begroting die geen verhoging tot gevolg heeft van begrote deelnemersbijdragen voor het betreffende begrotingsjaar, worden vastgesteld door het bestuur zonder dat de raden van de deelnemende gemeenten en provinciale staten van de deelnemende provincies van hun zienswijze hebben kunnen geven. Van de vaststelling door het bestuur van een dergelijke begrotingswijziging wordt mededeling gedaan aan de deelnemers.

Artikel 20 Deelnemersbijdragen (zie noot1)

1. De deelnemersbijdragen komen ten laste van de deelnemers in de volgende verhouding:
   a. De gemeente Stichtse Vecht: 17,76%
   b. De gemeente Wijdemeren: 27,33%
   c. De provincie Noord-Holland: 29,30%
   d. De provincie Utrecht: 25,61%.
2. De deelnemers betalen jaarlijks de bijdrage die in de uitgangspunten is vastgelegd, uitgaande van de onderlinge verhouding zoals bepaald in lid 1. De eerste termijn vervalt op 1 februari en de tweede op 1 augustus van elk jaar.

Paragraaf 3: Jaarrekening

Artikel 21 Jaarrekening

1. Het bestuur zendt de ontwerp jaarrekening voor 15 april van het jaar volgend op het jaar waarop de rekening betrekking heeft, toe aan de raden van de deelnemende gemeenten en de provinciale staten van de deelnemende provincies.
2. De raden en provinciale staten kunnen hun zienswijze binnen twaalf weken na toezending van de ontwerp-rekening naar voren brengen aan het bestuur.

[1] De percentages zijn aangepast op basis van de bijdragen in de begroting 2022, waarbij de absolute geïndexeerde bijdrage van gemeente Utrecht is opgegaan in de relatieve bijdrage van de provincie Utrecht.

3. Het bestuur stelt de jaarrekening vervolgens vast.

HOOFDSTUK V: TOETREDING, UITTREDING, WIJZIGING EN OPHEFFING

Artikel 22 Toetreding

1. Een bestuursorgaan kan een verzoek tot toetreding tot deze gemeenschappelijke regeling tot het bestuur richten. Dit verzoek wordt aan de deelnemers voorgelegd.
2. Het bestuur stelt, na overleg met de deelnemers, binnen drie maanden nadat het in het eerste lid bedoelde verzoek is ontvangen, een ontwerp vast voor de aanpassing van de gemeenschappelijke regeling in verband met de voorgenomen toetreding, waaronder de bestuurssamenstelling en de deelnemersbijdrage, alsmede een regeling over de financiële gevolgen van de toetreding.
3. Het bestuur zendt dit ontwerp en de regeling aan de deelnemers, waaronder begrepen de aspirant-deelnemer, met het verzoek binnen zes maanden na verzending hiervan, inzake de vaststelling ervan een besluit te nemen door de daartoe wettelijk bevoegde organen. Na instemming en toestemming van de wettelijk voorgeschreven organen van de deelnemers en de aspirant deelnemer kan toetreding plaatsvinden.
4. De toetreding gaat in op de eerste dag van de maand, volgend op die, waarin het besluit tot toetreding door gedeputeerde staten van de provincie Utrecht bekend is gemaakt op de wettelijk voorgeschreven wijze.

Artikel 23 Uittreding

1. Een deelnemer kan uittreden door een daartoe strekkend besluit, binnen een maand nadat het is genomen, aan het bestuur ter kennisneming toe te zenden.
2. De uittreding gaat in vanaf 1 januari van het tweede kalenderjaar volgend op de toezending van het betreffende besluit van de uittredende deelnemer aan het bestuur.

Artikel 24 Uittredingsplan

1. Het bestuur stelt, de deelnemers gehoord, binnen 9 maanden na ontvangst van het besluit tot uittreding een uittredingsplan vast. Het uittredingsplan regelt de gevolgen van de uittreding.
2. Onder de gevolgen van de uittreding worden verstaan de financiële -, juridische -, personele - en organisatorische consequenties die het directe gevolg zijn van de uittreding.
3. Het uittredingsplan bepaalt de systematiek voor berekening van de financiële gevolgen van de uittreding en de verplichtingen voor de uittredende deelnemer.
4. De voorlopige respectievelijk de definitieve uittreedsom bestaat uitsluitend uit een vergoeding ter compensatie van frictiekosten en desintegratiekosten, onder aftrek van eventuele baten en de waarde van de formatie die de uittredende gemeente overneemt, als bedoeld in artikel 28, lid 1.
5. Onder frictiekosten worden verstaan alle incidentele kosten te maken door de bedrijfsvoeringsorganisatie die het directe gevolg van de beslissing tot uittreding van een deelnemer zijn.
6. Onder desintegratiekosten worden verstaan alle kosten direct dan wel toekomstig, te maken dan wel te dragen door de bedrijfsvoeringsorganisatie die samenhangen met de afbouw van overcapaciteit in personele en materiële sfeer en andere verplichtingen, de afbouw van risico’s daarbij inbegrepen, ontstaan als direct gevolg van de uittreding.

7. De bedrijfsvoeringsorganisatie brengt alle frictiekosten en desintegratiekosten, onder aftrek van eventuele baten en de waarde van de formatie die de uittredende gemeente overneemt, als bedoeld in artikel 28, lid 1, in rekening bij de uittredende deelnemer. De uittredende deelnemer is verplicht tot betaling van de definitieve uittreedsom.
8. Kosten die de uittredende deelnemer maakt ter voorbereiding op of als gevolg van de beslissing tot uittreding komen voor rekening van de deelnemer.
9. De in het derde lid bedoelde systematiek wordt gebaseerd op:
   Relevante regelgeving;
   Relevante jurisprudentie;
   Feiten en omstandigheden die bekend waren op het moment van de daadwerkelijke uittreding.
   Beleidswijzigingen, wijziging van economische omstandigheden en wijziging van inzichten die zich voordoen of opkomen na het moment van de daadwerkelijke uittreding kunnen niet worden betrokken bij de bepaling van de hoogte van de uittreedsom.
10. De bedrijfsvoeringsorganisatie en de uittredende deelnemer zijn gehouden redelijkerwijs al het mogelijke te doen om de uittredingskosten zo laag mogelijk te houden. Het voorgaande behoeft niet te leiden tot wijziging van overeenkomsten met en verplichtingen jegens derden die zijn aangegaan respectievelijk bepaald voorafgaand aan het tijdstip van ontvangst door het bestuur van het besluit tot uittreding van de deelnemer.
11. Bij de berekening van de kosten voor uittreding zoals bedoeld in het vierde lid wordt een risico-opslag van 10% toegepast om eventueel onvoorziene toekomstige kosten gerelateerd aan de uittreding op te vangen.
12. Het uittredingsplan bevat een voorlopige berekening van de financiële gevolgen van de uittreding te betalen door de uittredende deelnemer, hierna te noemen de voorlopige uittreedsom.

Artikel 25 Externe deskundige

1. Met het oog op het bepalen van de inhoud van het uittredingsplan wijst het bestuur een onafhankelijke externe deskundige aan die in opdracht van het bestuur het concept-uittredingsplan voorbereidt. De onafhankelijke deskundige kan, in overleg met het bestuur, voor specifieke onderdelen van het Uittredingsplan andere deskundigen inschakelen.
2. De kosten voor het inschakelen van de onafhankelijke externe deskundige en overige ingeschakelde deskundigen vallen onder de frictiekosten als bedoeld in artikel 25, lid 5.
3. Het bestuur wijst de onafhankelijke externe deskundige aan op basis van een gezamenlijke voordracht van de uittredende deelnemer en het bestuur.

Artikel 26 Uittreedsom

1. Ten minste 12 maanden voorafgaand aan het moment van uittreding stelt het bestuur het uittredingsplan en de voorlopige uittreedsom vast. Het bestuur baseert de berekening van de voorlopige uittreedsom op de systematiek als bedoeld in artikel 25, derde lid en op de jaarrekening van de bedrijfsvoeringsorganisatie over het meest recent verstreken begrotingsjaar.
2. Uiterlijk 6 maanden na het moment van uittreding stelt het bestuur de definitieve uittreedsom vast. Het bestuur baseert de berekening van de definitieve uittreedsom op de systematiek als bedoeld in artikel 25, derde lid en op de jaarrekening van het begrotingsjaar direct voorafgaand aan het moment van uittreding.

3. Bij de voorbereiding van het concept uittredingsplan biedt het bestuur de uittredende deelnemer de keuze tussen een betaling van de uittreedsom in een aantal termijnen of voor betaling van de uittreedsom in een keer. In het uittredingsplan bepaalt het bestuur conform de voorkeur van de uittredende deelnemer of de uittredende deelnemer de uittreedsom in een daarbij te bepalen aantal termijnen of in een keer dient te betalen. Als de uittredende deelnemer kiest voor betaling in termijnen kan het bestuur een rentevergoeding in rekening brengen.

Artikel 27 Verplichtingen uittreder

1. De uittredende deelnemer is gehouden zich in te spannen om de formatie van de bedrijfsvoeringsorganisatie die als gevolg van de uittreding boventallig is geworden met behoud van arbeidsvoorwaarden in dienst te nemen of anderszins in stand te doen houden. De waarde van de formatie die de uittredende deelnemer overneemt van de bedrijfsvoeringsorganisatie wordt gekapitaliseerd en in mindering gebracht op de uittreedsom.
2. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op alle andere verplichtingen van de bedrijfsvoeringsorganisatie die als gevolg van de uittreding overtollig zijn geworden dan wel verminderd of beëindigd dienen te worden.

Artikel 28 Wijziging

1. Indien het bestuur wijziging van de gemeenschappelijke regeling noodzakelijk acht, doet het bestuur een daartoe strekkend voorstel aan de deelnemers.
2. De regeling kan worden gewijzigd bij gelijkluidend besluit van de meerderheid van het aantal deelnemers.

Artikel 29 Opheffing

1. Indien het bestuur opheffing van de regeling noodzakelijk acht, doet het een daartoe strekkend voorstel aan de deelnemers.
2. De regeling kan worden opgeheven bij gelijkluidend besluit van de meerderheid van het aantal deelnemers.
3. Het bestuur stelt, na overleg met de deelnemers, een liquidatieplan vast ten behoeve van de opheffing.
4. Het liquidatieplan omvat de verplichtingen van de deelnemers tot deelneming in de financiële consequenties van de opheffing en een regeling met betrekking tot de gevolgen voor personeel.
5. Voor zover het liquidatieplan niet anders bepaalt, geschiedt de vereffening van een nadelig saldo dan wel de verdeling van een voordelig saldo conform de in artikel 21 vastgestelde verdeelsleutel.
6. De opheffing gaat in op het moment dat het liquidatieplan is uitgevoerd.

HOOFDSTUK VI: ARCHIEFBEPALING, OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN

Artikel 30 Archief

1. Het bestuur is belast met de zorg voor de archiefbescheiden van de organen van het Plassenschap,
2. Bij opheffing van de gemeenschappelijke regeling wordt ten aanzien van de archiefbescheiden een voorziening getroffen conform artikel 4 lid 1 van de Archiefwet 1995.

3. Voor de bewaring van de op grond van artikel 12, eerste lid en artikel 13 van de Archiefwet 1995 over te brengen archiefbescheiden van de in deze regeling genoemde bestuursorganen is aangewezen de archiefbewaarplaats van de provincie Utrecht.

Artikel 31 Werkingsduur

De regeling is aangegaan voor onbepaalde tijd.

Artikel 32 Evaluatie

Het bestuur draagt zorg voor een evaluatie van de regeling als dat aan de orde is. Bij deze evaluatie worden de bestuursorganen en de gemeenten en provincies betrokken. De evaluatie wordt aan de gemeenten en provincies ter besluitvorming voorgelegd.

Artikel 33 Citeertitel

Deze regeling kan worden aangehaald als "Gemeenschappelijke regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie Plassenschap Loosdrecht e.o."

GEBIEDSKAART

TOELICHTING

Omvorming (artikel 2)
De huidige GR LSD, waarin raden, staten, colleges en burgemeesters deel nemen, wordt met de nu voorliggende wijziging omgevormd tot een beleidsarme bedrijfsvoeringsorganisatie als bedoeld in artikel 8 lid 3 van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Dat betekent dat deelname van de raden, staten en burgemeesters eindigt en het recreatieschap een beperkte doelstelling en geen verordenende bevoegdheden meer heeft. Ook wordt de werkwijze veranderd. De belangrijkste redenen voor deze verandering zijn:

- Het kunnen werken met een eenvoudig en eenduidig bestuursmodel met weinig bestuurlijke drukte, door één bestuur en versterking van de relatie tussen de deelnemers en het recreatieschap op ambtelijk niveau.
- Het behouden van het gemeenschappelijk eigendom binnen de GR; dat draagt bij aan de stabiliteit en toekomstbestendigheid van de samenwerking.
- Het voor de taakuitvoering voor de gebieden als deelnemers gezamenlijk beleggen van één eenduidige opdracht bij de uitvoerders.
- Het zorgen voor rust en stabiliteit in de uitvoering en in de bijdragen van de deelnemers in de kosten ervan door te gaan werken met vierjarig uitvoeringsplan en vierjaarlijkse kadernota, met jaarlijkse actualisatie in de begroting.

In deze wijziging is rekening gehouden met uittreding van de gemeente Utrecht per 31 december 2022, waartoe de raad, het college en de burgemeester van deze gemeente in februari 2022 besloten hebben. Deze gemeente is dus vanaf 1 januari 2023 geen deelnemer meer. Er resteren aldus vier deelnemers. Dit heeft geleid tot gewijzigde bestuurssamenstelling en stemverhoudingen. (Zie hoofdstuk II). De afspraken die tussen de gemeente Utrecht en de provincie Utrecht zijn gemaakt om te voorkomen dat deze uittreding gevolgen heeft voor de inkomsten van het recreatieschap uit de deelnemersbijdragen, zijn in de bepaling over de financiële bijdragen van de deelnemers verwerkt. (Zie artikel 21).

Taken en bevoegdheden (artikel 3 en 4)
De taken van het Plassenschap zijn gericht op de uitvoering; beleidstaken en de verordende bevoegdheden zijn vervallen.

Nieuwe bestuursvorm (artikelen 8 t/m 10)
Het Plassenschap wordt een bedrijfsvoeringsorganisatie. Dat betekent dat er 1 bestuur is en de deelnemers de colleges zijn, vier in totaal. In dit bestuur heeft iedere deelnemer 1 stem. Dit is geregeld in artikel 8. Dit laatste vraagt om een nadere toelichting.

In het voorstel aan de deelnemers over de omvorming d.d. 1 november 2021 is als uitgangspunt opgenomen dat de stemverhouding binnen het bestuur van het Plassenschap in het kader van omvorming naar de bedrijfsvoeringsorganisatie met één bestuur niet zal wijzigen. Volgens de thans geldende GR hebben de gemeenten Stichtse Vecht en Wijdemeren ieder 3 AB-leden, met elk 2 stemmen. De twee gemeenten hebben dus samen 6 + 6 = 12 stemmen. De gemeente Utrecht en de provincies Utrecht en Noord-Holland hebben ieder 2 AB-leden met elk 1 stem, dus 2 + 2 + 2 = 6 stemmen. Totaal zijn er nu aldus 18 stemmen. Voor besluiten bij gewone meerderheid zijn 10 stemmen voor nodig. Stichtse Vecht en Wijdemeren kunnen dus samen de meerderheid vormen.

De afgelopen maanden is op dit punt uit oogpunt van good governance om verschillende redenen een ander inzicht ontstaan.
Ten eerste staat inmiddels vast dat de gemeente Utrecht per 31 december 2022 uit de Regeling treedt. Hiermee komt het aantal deelnemers op 4 en verandert de zeggenschapsverhouding automatisch al.
Ten tweede is meer inzicht ontstaan in de impact van het feit dat de gemeente Wijdemeren, naast deelnemer en opdrachtgever, ook de rol van opdrachtnemer tegenover het Plassenschap gaat innemen, als uitvoerder van de beheer-, onderhouds-, en exploitatietaken. Het opdrachtgeverschap wordt in het Plassenschap straks vormgegeven in een vierjarig uitvoeringsplan en financieel perspectief en een jaarlijks werkplan, begroting en jaarrekening. Juridisch onvermijdelijk is dat Wijdemeren als deelnemer over deze stukken zienswijzen kan indienen en mee beslist in het bestuur van het Plassenschap. De kans bestaat dat er op een bepaald moment tegengestelde belangen ontstaan in de rol van mede-opdrachtgever enerzijds en opdrachtnemer anderzijds of zelfs belangenverstrengeling gaat spelen. Continuering van de situatie waarin de gemeente Wijdemeren, die op dit moment ook nog het voorzitterschap van de Regeling bekleedt, meer stemmen heeft dan de beide provincies en samen met de gemeente Stichtse Vecht de meerderheid kan vormen in het bestuur, maakt dit risico groter. Het leidt tot een onevenwichtigheid in de governance en past ook niet bij het feit dat een belangrijk uitgangspunt in de omvorming steeds is geweest te komen tot een duidelijke en transparante opdrachtgevers-opdrachtnemersrelatie.

Bekeken is hoe dit ongewenste effect en risico's van toekomstige bestuurlijke ongemakken of ongelukken voorkomen kan worden. Daarbij zijn de volgende feiten en omstandigheden in de overweging betrokken.
Na omvorming is het Plassenschap een samenwerkingsverband dat op basis van solidariteit eigendommen beheert en opdrachten geeft aan derden voor de taakuitvoering. Het beleidswerk en de verordende bevoegdheden vervallen. Bij deze laatste twee onderdelen hebben de beide gemeenten op dit moment een bijzonder belang omdat de gronden binnen hun gemeentegrenzen liggen. Dat rechtvaardigde de extra leden en stemmenweging zoals deze nu geldt, alhoewel het voor Stichtse Vecht om een aanzienlijk beperkter areaal gaat dan voor Wijdemeren. In de situatie na omvorming vervalt deze reden, gezien de twee resterende taken van het Plassenschap. Daarbij hebben de vier deelnemers hetzelfde, gezamenlijke belang. Daarbij past een gelijke invloed in het bestuur.
Na uittreding van de gemeente Utrecht neemt de provincie Utrecht de financiële verplichtingen over. Dat leidt tot de volgende, aangepaste bijdragen:

a. De gemeente Stichtse Vecht: 17,76%
b. De gemeente Wijdemeren: 27,33%
c. De provincie Noord-Holland: 29,30%
d. De provincie Utrecht: 25,61%.

Beide gemeenten brengen straks ca. 45% van de inkomsten op, beide provincies ca. 55%. Dat rechtvaardigt niet een overwegende invloed van beide gemeenten.
Gekeken is naar mogelijkheden een corrigerend mechanisme op de invloed van Wijdemeren in te bouwen in de besluitvorming over onderwerpen die te maken hebben met het opdrachtgeverschap, in de Regeling zelf of bijvoorbeeld in een afzonderlijk bestuurlijk protocol. Vastgesteld is dat dit leidt tot tamelijk ingewikkelde constructies. Daarmee wordt geen recht meer gedaan aan het gekozen

uitgangspunt in het omvormingsproces van het schap, namelijk dat het nieuwe samenwerkingsmodel transparant en eenvoudig moet zijn.
De eenvoudigste en meest eenduidige vorm om meer evenwicht aan te brengen in de zeggenschapsverhoudingen in het toekomst bestuur en risico's van rolvermenging en tegengestelde belangen te beperken is alle 4 de deelnemers een gelijke invloed in het bestuur te geven. In de nu voorliggende wijziging van de GR is daarom opgenomen dat elke deelnemer 1 zetel in het bestuur heeft met 1 stem. Totaal zijn er dan 4 stemmen. Voor besluiten bij gewone meerderheid zijn er dus 3 stemmen nodig. Stichtse Vecht en Wijdemeren kunnen zo samen geen meerderheid meer vormen.
Hierbij is nog van belang op te merken, dat volgens de gewijzigde tekst van de GR het bestuur niet bevoegd is besluiten te nemen over wijziging of opheffing van de GR. Dat besluit is aan de vier deelnemers, waarbij een gewone meerderheid, dus 3 stemmen voor, vereist is (zie artikel 28 en 29).

Gekozen is voor het principe van besluitvorming bij consensus. Dat past bij de samenwerkingsgedachte die binnen het recreatieschap in stand blijft. Om te voorkomen dat het bestuur vleugellam wordt is in tweede instantie besluitvorming bij gewone meerderheid mogelijk. Materieel betekent dit laatste dat besluiten tot stand komen wanneer 3 van de 4 deelnemers instemmen. Daarbij vervalt het nut van het opnemen van bepalingen over besluitvorming bij gekwalificeerde meerderheid, want ook bij een 2/3^{e} of 3/4^{e} criterium zijn 3 van de 4 deelnemers nodig voor een besluit. Tegelijkertijd blijft er evenwicht in de zeggenschapsverhoudingen: de gemeenten samen, noch de provincies samen hebben een meerderheid. Er is altijd een deelnemer uit de andere geleding nodig. Ook dat past bij de samenwerkingsgedachte die binnen het recreatieschap in stand blijft.

Uitvoeringsorganisatie (artikelen 9 en 15)
In de huidige GR ligt nu vast dat LSD mede de GR RMN in stand houdt en deze belast met de uitvoering. Nu RMN wordt opgeheven en een andere uitvoeringsorganisatie wordt gezocht is het nodig de betreffende artikelen te wijzigen. Het bestuur kiest straks de uitvoeringsorganisatie. De deelnemers hebben invloed op de kwaliteit van de uitvoering in de vorm van een vierjarig uitvoeringsplan dat voor zienswijzen aan de deelnemers wordt voorgelegd, voordat dit plan door het bestuur wordt vastgesteld. Vanaf dan geldt dit plan als kaderstellend voor de uitvoering. Na twee jaar wordt de werkbaarheid van dit plan getoetst en kan zo nodig bijstelling volgen.

Budgetrecht raden en staten (artikelen 17 t/m 21)
Voor het vierjarig financieel perspectief, de ontwerp begroting en de ontwerp jaarrekening blijft de zienwijze procedure onder de deelnemers in stand. Zij houden zo invloed op de financiële huishouding van het Plassenschap. De termijn is in lijn gebracht met de wijziging van de Wgr die per 1 juli 2022 in werking treedt.

Toetreding nieuwe deelnemer (artikel 22)
De mogelijkheid is opgenomen dat andere publieke partijen toetreden tot de GR. Indien dat gebeurt is aanpassing van de bepalingen in de GR omtrent de bestuurssamenstelling en de deelnemersbijdrage nodig.

Uitreding van een deelnemer (artikel 23 t/m 27)

Een deelnemer kan besluiten uit de regeling te treden. De procedure die in dat geval gevolgd moet worden is in deze artikelen uitgewerkt. Belangrijk onderdeel daarvan is de zienswijzeprocedure op het uittredingsplan. Dat waarborgt dat alle andere deelnemers daar invloed op hebben. Het uittredingsplan wordt uiteindelijk vastgesteld door het bestuur van de GR.

Besluitvorming over wijziging en opheffing van de regeling (artikelen 28 en 29)
De deelnemers besluiten bij meerderheid over het wijzigen of opheffen van de regeling, het bestuur doet hiervoor het voorstel, maar is hiertoe niet beslissingsbevoegd. Bij meerderheid betekent dat 3 van de 4 deelnemers moeten instemmen met wijziging op opheffing.

Evaluatie (artikel 32)
Het bestuur initieert een evaluatie van de regeling als dat aan de orde is en legt de uitkomsten ter beoordeling van de hieraan te verbinden consequenties voor aan de deelnemers.

Wettelijk noodzakelijke wijzigingen (artikelen 6, 11 en 24 t/m 27)
Tot slot zijn de nieuwe eisen verwerkt die volgen uit de wijziging van de Wgr die op 1 juli 2022 in werking treedt. Dat betreft de bepalingen over de termijnen voor zienswijzen, de verantwoording, uittreding en evaluatie.

Voorstel

Onderwerp	Toekomstige samenwerking recreatietaken en opheffing RMN
Aan	Deelnemers in Plassenschap Loosdrecht e.o.
Van	Algemeen bestuur
Datum	5 april 2022
Bijlagen	1. Doorlopende tekst gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling 2. AB-voorstel toekomstige samenwerking d.d., 1 november 2021, dat inmiddels vastgesteld is.

Besluit

Gevraagde besluiten van colleges, raden en staten van de deelnemers, ieder voor zover bevoegd:

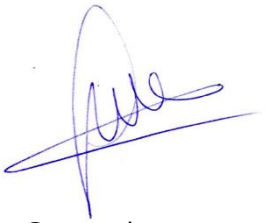
1. Op grond van artikel 30 van de thans geldende Gemeenschappelijke regeling Plassenschap Loosdrecht e.o. instemmen met de als bijlage 1 bijgevoegde doorlopende tekst van de gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling Plassenschap Loosdrecht e.o.

2. Het algemeen bestuur van het Plassenschap Loosdrecht e.o. te informeren over het besluit.

Ondertekening

Aldus vastgesteld door het Algemeen bestuur, via schriftelijke consultatie op voorstel van het Dagelijks bestuur.

Voorzitter

Secretaris

Inhoud

Voor u ligt het bestuursvoorstel inzake wijziging van de Gemeenschappelijke regeling Plassenschap Loosdrecht e.o. De doorlopende tekst van de Gemeenschappelijke regeling, voorzien van een uitgebreide toelichting, is als bijlage 1 bij dit voorstel gevoegd. Dit voorstel is gebaseerd op de unanieme besluitvorming van de deelnemers in het Plassenschap over het voorstel van het Algemeen bestuur van het Plassenschap d.d. 1 november 2021 over de toekomstige samenwerking in het Plassenschap. Dit voorstel, waarmee alle deelnemers unaniem ingestemd hebben, is volledigheidshalve nog een keer bijgevoegd als bijlage 2.

Op het punt van de stemverhouding in het bestuur wijkt de nu voorliggende doorlopende tekst van de Gemeenschappelijke regeling af van ons voorstel d.d. 1 november 2021 inzake de toekomstige samenwerking in het verband van het Plassenschap Loosdrecht e.o. De overwegingen hiervoor staan beschreven in de toelichting op de gewijzigde doorlopende tekst van de Gemeenschappelijke regeling, die achter de tekst zelf opgenomen is.

Met onderhavig voorstel wordt de besluitvorming over de toekomstige samenwerking geformaliseerd in de tekst van de Gemeenschappelijke regeling. Volgens artikel 30 van de thans geldende Gemeenschappelijke regeling kan de regeling worden gewijzigd bij een gelijkluidend besluit van alle deelnemers. Er is dus unanimiteit vereist. Omdat zowel de colleges van Gedeputeerde Staten en van Burgemeester en wethouders als Provinciale Staten en gemeenteraden deelnemer zijn in de Gemeenschappelijke regeling zijn deze organen bevoegd een besluit te nemen over wijziging van de tekst van de regeling. De colleges hebben daarvoor op grond van artikel 1 Wgr de voorafgaande toestemming nodig van hun staten of raad.

Context
Op 1 november 2021 heeft het Algemeen bestuur na een lang voortraject het voorstel aan de deelnemers gedaan de samenwerkingsvorm te wijzigen. Alle vijf de deelnemers hebben ingestemd met de nieuw voorgestelde samenwerkingsvorm, waarbij de gemeente Utrecht heeft aangegeven per 31 december 2022 uit de Regeling te zullen treden.

Nieuwe samenwerking, eenvoudig en eenduidig
De deelnemers hebben een en andermaal aangegeven de toekomstige samenwerking eenvoudig en eenduidig te willen inrichten, met minder bestuurlijke drukte en een adequate inrichting van de opdrachtgevers-opdrachtnemersrelatie.

Deze nieuwe samenwerkingsvorm, waartoe besloten is, heeft de volgende kernelementen:

- De GR blijft in stand, maar wordt per 1 januari 2023 omgevormd naar een Bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO). De BVO houdt de eigendommen die het nu op het grondgebied van beide gemeenten in het bezit heeft en houdt het eigendom over de materiële activa. De belangrijkste reden voor omvorming van de huidige GR naar een BVO is de op uitvoering gerichte aard van de schapstaken in de nabije toekomst. De op de uitvoering gerichte taken van het schap maakt het mogelijk te kiezen voor een ‘beleidsarme’ BVO met één bestuur. Hierdoor wordt de bestuurlijke drukte aanzienlijk verminderd. Het bestuur houdt zich bezig met het beheer van de eigendommen, het vaststellen van de kaders voor de taakuitvoering (beheer & onderhoud, exploitatie, communicatie en bedrijfsvoering), het sluiten van overeenkomsten met de uitvoerende partijen en het vaststellen van de P&C-documenten. Het bestuur komt in beginsel 2x per jaar bij elkaar.

- De verordenende bevoegdheden die het schap nu heeft ten aanzien van de VTH-taken gaat terug naar de gemeenten Stichtse Vecht en Wijdemeren. De samenwerking kent vanaf 1 januari 2023 maar twee grondgebiedgemeenten die onderling kunnen afstemmen over de APV's en mandaatverlening.
- De GR draagt aan Wijdemeren de taakuitvoering op ten aanzien van het beheer & onderhoud, exploitatie, communicatie en bedrijfsvoering voor wat betreft het 'natte deel' van het grondgebied. Het uitgangspunt hierbij is dat Wijdemeren het bestaande takenpakket van RMN op deze onderdelen en het bijbehorende personeel zo veel mogelijk over neemt.
- De bedoeling is dat de taakuitvoering voor de 'droge' delen op het grondgebied van Stichtse Vecht op basis van de uitkomsten van het nadere onderzoek door het bestuur van het Plassenschap wordt opgedragen aan Staatsbosbeheer.
- De raden en staten houden positie via de P&C-cyclus en het vierjarig uitvoeringsplan. Zij blijven zo betrokken bij het werk van het schap, waarmee de democratische legitimatie gediend is.

Deze nieuwe samenwerkingsvorm is een trendbreuk met hoe het nu gaat en dus ook om een cultuurverandering binnen de samenwerking vraagt, waar we samen aan moeten werken.

Wijziging tekst Gemeenschappelijke regeling nodig
Op basis van het besluit over de toekomstige samenwerkingsvorm is wijziging van de huidige tekst van de Gemeenschappelijke regeling nodig van de klassieke GR naar de BVO. In deze wijziging wordt de voorgenomen uittreding van de gemeente Utrecht uit het Plassenschap meegenomen. Achter bijgevoegde doorlopende tekst van de GR is een uitgebreide toelichting opgenomen op de verschillende artikelen. Kortheidshalve verwijzen wij daar naar.

*Besluitvormin*g
De deelnemers ontvangen hierbij het voorstel tot wijziging van de huidige tekst van de GR in de vorm van een doorlopende nieuwe tekst van de Gemeenschappelijke regeling, met het verzoek daarover voor 24 juni 2022 een besluit te nemen. Aangezien zowel de colleges als de raden en staten deelnemen in de huidige GR zijn zij ieder voor zich bevoegd te besluiten over wijziging van de GR. Daarbij geldt dat de raden en staten zelfstandig kunnen besluiten en dat de colleges de voorafgaande toestemming van hun raad of staten nodig heeft voordat zij kunnen besluiten over het voorstel tot wijziging van de GR.

Het AB van het Plassenschap zal in zijn vergadering op 24 juni 2022 een conclusie trekken over de uitkomst van de besluitvorming onder de deelnemers over de voorgestelde wijziging van de tekst van de Gemeenschappelijke regeling. De gewijzigde GR in de vorm van de BVO kan dan per 1 januari 2023 in werking treden.

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
M.W. Vos
CZ/FIN/SKA

Telefoonnummer +31235145010
vosm@noord-holland.nl

Verzenddatum

25 MEI 2022

Kenmerk
1546346/1839427

Uw kenmerk

Betreft: Wijziging Gemeenschappelijke Regeling Plassenschap Loosdrecht e.o.

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande statenvoordracht met het bijbehorende ontwerpbesluit, met bijlagen, over de wijziging van de gemeenschappelijke regeling Plassenschap Loosdrecht e.o.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
R.M. Bergkamp

voorzitter
A.Th.H. van Dijk

4 bijlage(n)

1. Voordracht Wijziging gemeenschappelijke regeling LSD
2. Aanbiedingsbrief LSD
3. Voorstel aan deelnemers LSD
4. Doorlopende tekst Gewijzigde gemeenschappelijke regeling LSD

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 24 mei 2022

Onderwerp: Wijziging gemeenschappelijke regeling Plassenschap Loosdrecht e.o.

Kenmerk: 1546346/1838057

Bijlagen:

1. Aanbiedingsbrief

2. Voorstel aan deelnemers

3. Gewijzigde gemeenschappelijke regeling

1. Inleiding

Op 31 januari 2022 heeft u, Provinciale Staten (PS) van Noord-Holland, ingestemd met het voorstel voor de toekomstige samenwerking rond de gemeenschappelijke regeling (GR) Plassenschap Loosdrecht e.o. (LSD). Een belangrijk uitgangspunt van dit voorstel is dat de huidige GR met een dagelijks bestuur (DB) en een algemeen bestuur (AB) met beleidstaken en verordende bevoegdheden wordt gewijzigd in een bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO), met 1 bestuur, zonder beleidstaken en/of verordenende bevoegdheden.

Het voorstel tot wijziging van de GR heeft het bestuur van LSD op 7 april 2022 aan de raden en staten van haar deelnemers toegestuurd. Ingevolge artikel 51 van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) en op grond van artikel 30 van de thans geldende GR LSD is het nodig dat PS haar toestemming geeft aan Gedeputeerde Staten (GS) voor het treffen van de gewijzigde GR LSD.

Ook zijn de benodigde wijzigingen met betrekking tot de vernieuwde Wgr (deels) opgenomen in deze ontwerp wijziging. De nieuwe Wgr treedt op 1 juli 2022 in werking. Gemeenschappelijke regelingen hebben daarna nog twee jaar om hun bepalingen van de GR te laten voldoen aan de nieuwe wetgeving. Voor de bepalingen in de nieuwe Wgr die betrekking hebben op de versterking van de rol van de volksvertegenwoordigers is er geen overgangstermijn. Dit betekent dat die bepalingen meteen in werking treden per 1 juli a.s.
De inwerkingtreding van de nieuwe Wgr zorgt echter ook voor een verschil in de besluitvorming vergeleken met de raden en Staten van de andere deelnemers. De andere deelnemers nemen een

besluit over de tekst van de gewijzigde GR LSD vóór 1 juli 2022, waardoor de nieuwe Wgr niet van toepassing is op het door hen te nemen besluit. Doordat u Staten pas na de ingangsdatum van de nieuwe Wgr hierover een besluit kan nemen, is de nieuwe Wgr wel van toepassing op het door u te nemen besluit.
Onder de nieuwe Wgr krijgen raden en Staten van deelnemers in een GR de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen ten aanzien van de voorgestelde (ontwerp) wijzigingen van de GR. De raden en staten kunnen daarbij ook besluiten om geen zienswijze te leveren. Er is geen overgangsregeling van toepassing op de bepaling over het indienen van een zienswijze op de ontwerp wijziging van een GR, ook al is de procedure hiervoor ruim voor 1 juli 2022 gestart. Wanneer deze zienswijze procedure gevolgd wordt, kan de definitieve goedkeuring door u Staten pas tijdens de vergadering van september a.s. worden gegeven. Dit heeft gevolgen voor de besluitvorming over de opheffing van Recreatie Midden-Nederland (RMN) per 31 december 2022. Om tijdig voor 31 december 2022 een besluit te kunnen nemen, is het nodig dat het bestuur van RMN op 1 juli a.s. met zekerheid kan stellen dat de gewijzigde GR door alle deelnemers is aangenomen. (zie voor het proces en procedure onderdeel 3 van deze voordracht).
Als het bestuur van RMN dit besluit niet tijdig kan nemen, heeft dit tot gevolg dat de opheffing van deze organisatie moet worden uitgesteld en loopt de invoering van de nieuwe samenwerking rond de GR LSD een jaar vertraging op. In het bijgevoegde ontwerpbesluit is om deze reden het voorstel opgenomen dat u Staten geen gebruik maakt van de mogelijkheid om een zienswijze te leveren op de gewijzigde tekst van de GR LSD.

2. Toelichting

Het huidige voorstel tot wijzigingen van de tekst van de gemeenschappelijke regeling is een belangrijke stap om de toekomstige samenwerking rond LSD verder vorm te geven.
In een eerder stadium hebben de deelnemers aangegeven de samenwerking eenvoudig en eenduidig te willen inrichten, met minder bestuurlijke drukte en een adequate inrichting van de opdrachtgevers-opdrachtnemersrelatie.
Hierover heeft u Staten in januari 2021 een besluit genomen en dit nogmaals bekrachtigd met de genomen besluiten op 31 januari 2022.

De nieuwe samenwerkingsvorm bevat daaruit volgend de volgende kernelementen:

- De GR blijft in stand, maar wordt per 1 januari 2023 omgevormd naar een bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO). Door de regeling in stand te houden behoudt zij de eigendommen die het LSD nu op het grondgebied van de gemeenten Wijdemeren en Stichtse Vecht in het bezit heeft en houdt zij het eigendom over de materiele activa;
- De keuze voor een BVO heeft te maken met de op uitvoering gerichte aard van de schapstaken in de nabije toekomst, dit maakt het mogelijk te kiezen voor een ‘beleidsarme’ BVO met één bestuur. Hierdoor wordt de bestuurlijke drukte aanzienlijk verminderd. Ook betekend dit dat de deelname van raden, Staten en burgermeesters in het bestuur van LSD eindigt. LSD heeft immers geen beleidstaken of verordenende bevoegdheden meer. Wel behoud PS haar bevoegdheden aangaande het indienen van zienswijze op de P&C stukken en voorziet het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen in de sturing op de beleidstaken rond het gebied. Het bestuur houdt zich bezig met het beheer van de eigendommen, het vaststellen van de kaders voor taakuitvoering, het sluiten van overeenkomsten met de uitvoerende partijen en het vaststellen van de Planning &Control-documenten. Uitgangspunt is dat het bestuur twee keer per jaar vergaderd;

- De verordenende bevoegdheden die LSD nu heef ten aanzien van de veiligheid, toezicht en handhaving (VTH) taken gaan terug naar de gemeenten Stichtse Vecht en Wijdemeren;
- De taakuitvoering ten aanzien van het beheer & onderhoud, exploitatie, communicatie en bedrijfsvoering voor wat betreft het “natte deel” van het grondgebied wordt belegd bij de gemeente Wijdemeren. Het uitgangspunt hierbij is dat Wijdemeren het bestaande takenpakket van Recreatie Midden Nederland (RMN) op deze onderdelen en het bijbehorende personeel zoveel mogelijk over neemt;
- De bedoeling is dat de taakuitvoering voor de “droge delen” op het grondgebied van Stichtse Vecht op basis van de uitkomsten van het nadere onderzoek door het bestuur van LSD wordt opgedragen aan Staatsbosbeheer.

Voor de nu voorgestelde omvorming van de GR naar een BVO is een wijziging van de huidige tekst noodzakelijk. Ook wordt in de voorliggende wijziging de voorgenomen uittreding uit LSD van de gemeente Utrecht meegenomen. Conform de afspraken met de provincie Utrecht neemt deze laatste de bijdrage van de gemeente Utrecht over. De uittreding van de gemeente Utrecht heeft hierdoor geen verdere financiële gevolgen voor LSD.

Wijzigingen ten opzichte van het voorstel van 21 november 2021 (PS besluit op 31 januari 2022)
In het voorstel van 21 november 2021 was het uitgangspunt dat de stemverhouding in de vernieuwede regeling gelijk zou blijven aan die van de huidige regeling.
In het nu voorliggende voorstel is de stemverhouding wel gewijzigd. Alle vier de deelnemers hebben nu een gelijk aantal stemmen. Hiervoor zijn een aantal redenen. Voor daar op in gegaan wordt is het belangrijk om te weten dat in de huidige regeling de gemeenten Stichtse Vecht en Wijdemeren als grondeigenaren elk zes stemmen hebben. De gemeente Utrecht en de provincies Noord-Holland en Utrecht hebben elk 2 stemmen. Hierdoor zijn voor besluiten bij gewone meerderheid 10 stemmen nodig. De gemeenten Stichtse Vecht en Wijdemeren kunnen samen een meerderheid vormen.

Uit oogpunt van *good governance* zijn hier nu om verschillende redenen andere inzichten ontstaan:
- Allereerst zorgt de uittreding van de gemeente Utrecht ervoor dat twee stemmen wegvallen en wijzigt de zeggenschapsverhouding automatisch al. Hoewel de provincie Utrecht de bijdrage van de gemeente overneemt krijgt zij niet automatisch de stemmen erbij. Krijgt de provincie Utrecht deze stemmen wel dan ontstaat voor de provincie Noord-Holland de aparte situatie dat zij meer betaald dan Utrecht, maar minder stemmen heeft.
- Ten tweede is er sinds november 2021 inzichtelijk gemaakt wat nu de impact is van het feit dat de gemeente Wijdemeren straks als deelnemer en opdrachtgever en opdrachtnemer in LSD deelneemt. Het opdrachtgeverschap wordt in het LSD straks vormgegeven in een vierjarig uitvoeringsplan met financieel perspectief en een jaarlijks werkplan, begroting en jaarrekening. Juridisch onvermijdelijk is dat Wijdemeren als deelnemer over deze stukken zienswijzen kan indienen en mee beslist in het bestuur van LSD. De kans bestaat dat er op een bepaald moment tegengestelde belangen ontstaan in de rol van mede- opdrachtgever enerzijds en opdrachtnemer anderzijds of zelfs belangenverstrengeling gaat spelen. Continuering van de situatie waarin de gemeente Wijdemeren, die op dit moment ook nog het voorzitterschap van de GR bekleedt, meer stemmen heeft dan de beide provincies en samen met de gemeente Stichtse Vecht de meerderheid kan vormen in het bestuur, maakt dit risico groter. Het leidt tot een onevenwichtigheid in de governance en past ook niet bij het feit dat een belangrijk

uitgangspunt in de omvorming steeds is geweest te komen tot een duidelijke en transparante opdrachtgevers- opdrachtnemersrelatie. Er is gekeken naar de mogelijkheden voor een corrigerend mechanisme in stemverhouding op de invloed van Wijdemeren. Dit zou de regeling echter complex maken en is in strijd met het uitgangspunt dat het nieuwe samenwerkingsmodel transparant en eenvoudig moet zijn.

Het voorstel is nu dat alle deelnemers vier de deelnemers één zetel en één stem krijgen in het bestuur van de BVO. Totaal zijn er dan vier stemmen. Voor besluiten bij gewone meerderheid zijn er dan drie stemmen nodig. De beide gemeenten kunnen zo samen geen meerderheid meer vormen (dit geldt ook voor de provincies) en elke voorstel moet door minimaal drie deelnemers worden goedgekeurd. Hiermee vervalt ook het nut voor het opnemen van bepalingen over besluitvorming bij gekwalificeerde meerderheid. Immers bij gewone meerderheid is al 3/4 van het aantal stemmen benodigd. Overigens is er gekozen voor het principe van besluitvorming bij consensus. In tweede instantie is het dan mogelijk om via de geldende stemverhouding tot een besluit te komen. Zo raakt het bestuur niet vleugellam.

3. Proces en procedure

LSD verzoekt uiterlijk 20 juni 2022 te vernemen welk besluit de deelnemers over het wijzigen van de tekst van de gemeenschappelijke regeling hebben genomen. Tijdens de vergadering van het AB LSD op 24 juni 2022 kan dan het besluit tot wijzigen van de tekst van de GR genomen. Alle deelnemers moeten instemmen met het besluit tot wijzigen van de tekst van de GR. Er is unanimiteit nodig. Het bestuur van RMN heeft een positief besluit tot wijziging nodig om op 1 juli 2022 te kunnen vast stellen of de opheffing van RMN per 31 december 2022 ook daadwerkelijk doorgang kan vinden, omdat alle daarvoor noodzakelijke besluiten genomen zijn.

De stukken zijn niet tijdig ontvangen voor agendering op de PS-vergadering van 23 mei 2022. De toestemming van PS kan hierdoor pas tijdens de vergadering van 4 juli 2022 besproken worden. Na de commissie vergadering Natuur, Landbouw en Gezondheid van 13 juni 2022 zal daarom het voorlopig PS-besluit onder voorbehoud van het definitieve besluit op 4 juli met het bestuur van LSD gedeeld worden.

De nieuwe regeling wordt na twee jaar geëvalueerd.

4. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

mw. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 37-2022

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 24 mei 2022;

gelet op artikel 51 van de Wet gemeenschappelijke regeling en artikel 30 van de thans geldende gemeenschappelijke regeling van het Plassenschap Loosdrecht e.o.

besluiten:

1. Besluiten geen zienswijze in te dienen op het bijgevoegde ontwerp van de gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling Plassenschap Loosdrecht e.o.

2. Toestemming te verlenen aan Gedeputeerde Staten tot het treffen van de gewijzigde gemeenschappelijke regeling Plassenschap Loosdrecht e.o.

3. Het algemeen bestuur van het Plassenschap Loosdrecht e.o. te informeren over het besluit.

Haarlem, 4 juli 2022

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

statengriffier,

Provincie Noord-Holland

Advies aan Provinciale Staten

Uw contactpersoon
S. Neeskens
AD/STG

Doorkiesnummer +31235145282
neeskenss@noord-holland.nl

Tbv Statenvergadering d.d **04-07-2022**
Commissie NLG
Datum commissievergadering **13-06-2022**

23 juni 2022

Onderwerp: Wijziging Gemeenschappelijke Regeling Plassenschap Loosdrecl

Advies commissie NLG:

De voordracht wijziging Gemeenschappelijke Regeling Plassenschap Loosdrecht als hamerstuk wordt doorgeleid naar PS van 4 juli 2022.

Uittreksel van het concept-verslag NLG 13-06-2022:

12.b Recreatie: Wijziging Gemeenschappelijke Regeling Plassenschap Loosdrecht

De **voorzitter** geeft het woord aan de Statenleden voor hun inbreng in eerste termijn.

Eerste termijn
Mevrouw **Jellema** (PvdA) heeft geen op- en aanmerkingen op de inhoud van het stuk. Zij vindt het wel bijzonder dat er een vraag is ingediend om af te zien van het recht van zienswijze en zeker op dit moment. Het gaat om het principe. Waarom zo laat en waarom op deze manier?

Mevrouw **De Groot** (SP) sluit zich bij mevrouw **Jellema** (PvdA) aan.

Schorsing van 15.26 uur tot 15.28 uur

Gedeputeerde **Zaal** reageert dat er enige onduidelijkheid bestaat over de vraag van mevrouw **Jellema**. Het gaat allereerst om de wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling naar een bedrijfsuitvoeringsorganisatie. Dat is eerder hier besproken en daar moet een besluit over komen. De andere zaak betreft de wijziging van de wet op de GR-en en die geldt voor alle recreatieschappen; daar maakt de provincie geen specifieke beleidskeuzes in.

Mevrouw **Jellema** (PvdA) vraagt of de gedeputeerde hier dan later nog op terugkomt. Uit oogpunt van good governance zijn er redeneren om andere inzichten toe te staan en dat is de kern van de vraag die zij stelt.

Gedeputeerde Zaal wijst andere zienswijzen niet af, maar het onderwerp is eerder besproken en de input is meegenomen naar het AB. Het voorstel dat er nu ligt verandert niet de positie van de provincie en de invloed blijft via de stemverhouding hetzelfde. Zij is blij met deze stap richting een bedrijfsuitvoeringsorganisatie zodat het Plassenschap weer gezond gemaakt kan worden.

De voorzitter concludeert dat er geen behoefte is aan een tweede termijn en dat het voorstel als hamerstuk naar de PS-vergadering van 4 juli doorgestuurd kan worden.

Provincie Noord-Holland

PS-vergadering

Dossiernummer	9916
Extern Zaak ID	1169305
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	4 juli 2022
Agendapunt	8.h
Titel	Provinciaal inpassingsplan Netuitbreiding 150kV Beverwijk-Oterleek (VD-38).
Organisatieonderdeel	BEL/B&S

Geagendeerd	Vergaderdatum
Ingekomen stukken ter kennisname	31 mei 2022
PS-vergadering	**4 juli 2022**

Toelichting

Voor het versterken en verbeteren van de huidige elektriciteitsinfrastructuur in Noord-Holland wordt tussen Beverwijk en Oterleek een nieuwe ondergrondse 150kV kabelverbinding gerealiseerd, aansluitend op de bestaande verbindingen. Voor deze netuitbreiding is een provinciaal inpassingsplan (PIP) opgesteld waarmee een bestemmingswijziging wordt gerealiseerd en zo het 150kV ondergronds kabeltracé mogelijk wordt gemaakt. Het inpassingsplan, inclusief de beantwoording van de zienswijzen, wordt aan Provinciale Staten aangeboden ter vaststelling.

Provincie Noord-Holland

Zaaknummer 1169305 / 1831644

Nota beantwoording zienswijzen behorend bij het besluit tot vaststelling van het Provinciaal Inpassingsplan Netuitbreiding 150kV Beverwijk - Oterleek

24 mei 2022

Inhoud

Inleiding 3
Doelstelling provinciaal inpassingsplan 3
Communicatietraject 3
Vooroverleg 4
Zienswijzen 5
Leeswijzer 5
Van ontwerp naar vaststelling 5
Ontvankelijkheid zienswijzen 6
Zienswijzen en commentaar 7
Ambtshalve wijzigingen 20

Inleiding

Doelstelling provinciaal inpassingsplan

De huidige elektriciteitsinfrastructuur in Noord-Holland kan niet aan de toenemende vraag naar elektriciteit en het toenemende aanbod voldoen. Er ontstaat een zogenoemd knelpunt in het netwerk tussen Beverwijk en Oterleek. Om dit knelpunt in het stroomnetwerk op te lossen, heeft TenneT de provincie Noord-Holland verzocht om een Provinciaal InpassingsPlan (hierna: PIP) op te stellen en in procedure te brengen ten behoeve van een netuitbreiding tussen Beverwijk en Oterleek.

Het opstellen van een provinciaal inpassingsplan is ambtelijk en bestuurlijk besproken met de betrokken gemeenten in de regio.

Deze netuitbreiding is nodig voor het verhogen van de transportcapaciteit van het huidige elektriciteitsnetwerk en voor het vergroten van de betrouwbaarheid van de stroomvoorziening. Deze netuitbreiding moet in het tweede kwartaal van 2025 gerealiseerd zijn. De provincie is gevraagd een PIP op te stellen, vanwege het provinciaal belang bij de netuitbreiding. Procedures worden daarmee gebundeld en naar verwachting kan de netuitbreiding dan sneller gerealiseerd worden.

Het inpassingsplan maakt de volgende ontwikkelingen mogelijk:

- een nieuw 150 kV-schakelstation in Beverwijk;
- een nieuwe ondergrondse 150 kV-verbinding tussen het bestaande 380 kV-station in Beverwijk en het nieuw te realiseren 150 kV-schakelstation in Beverwijk (waarbij als uitgangspunt geldt dat wordt gebundeld met bestaande kabelverbindingen);
- een nieuwe ondergrondse 150 kV-verbinding tussen het nieuwe 150 kV-schakelstation in Beverwijk en het bestaande 150 kV-hoogspanningsstation in Oterleek;
- het aansluiten van de bestaande ondergrondse 150 kV verbindingen Velsen-Oterleek en Velsen- Beverwijk op het nieuwe 150 kV-schakelstation in Beverwijk.

Communicatietraject

Tijdens de voorbereidende fase van het Provinciaal inpassingsplan Netuitbreiding 150 kV Beverwijk-Oterleek (hierna: PIP) is een communicatietraject doorlopen met de omwonenden en belanghebbenden.

Dit communicatietraject bestaat uit vijf onderdelen:

- overleg zowel ambtelijk als bestuurlijk met de betrokken gemeenten (Beverwijk, Heemskerk, Zaandstad, Uitgeest, Castricum en Alkmaar) om vooraf tot besluit te komen om een provinciaal inpassingsplan op te stellen en de vergunningverlening bij de gemeenten onder te brengen;
- afstemming met en toelichting aan omwonenden en belanghebbenden in de vorm van:
  - een fysieke informatieavond op 28 september 2020 in 'De Woeste Hoeve' te Oterleek;
  - een fysieke informatieavond op 29 september 2020 in 'FORTtreffelijk' te Marken-Binnen;
  - een gesprek op 1 oktober 2020 aan de Zeedijk te Assendelft;
  - een digitale informatieavond op 5 oktober 2020

  Tijdens deze bijeenkomsten is een toelichting gegeven op het aanstaande Provinciaal inpassingsplan. Daarnaast is een toelichting gegeven op het kabeltracé en de verwachte werkzaamheden in het gebied;
- een digitale informatieavond voor omwonenden en belanghebbenden op 3 maart 2022. Tijdens deze avond zijn het provinciaal inpassingsplan en het beoogde kabeltracé toegelicht en zijn vragen van omwonenden en belanghebbenden beantwoord;
- diverse communicatie-uitingen op de provinciale projectsite www.noord-holland.nl/netuitbreiding en op https://www.tennet.eu/nl/ons-hoogspanningsnet/onshore-projecten-nederland/netuitbreiding-noord-holland/ over de plannen. Via de provinciale website is ook de aanmelding voor de nieuwsbrief van het project mogelijk. Deze digitale nieuwsbrief is op gzette tijden verzonden aan de aangemelde personen;
- de publicatie van de formele periode van terinzagelegging vanaf 15 februari 2022 tot en met 29 maart 2022 met de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen. De publicatie is geplaatst in het Provinciaal Blad 2022, nr. 1696 (ook te vinden via www.overheid.nl). Naast de formele publicatie is een persbericht verspreid binnen alle gemeenten van het tracé om ook in huis-aan-huisbladen bekendheid te geven aan de publicatie van het provinciaal inpassingsplan en de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen. Ook is in dit persbericht de bewonersavond van 3 maart 2022 aangekondigd;

Vooroverleg

De provincie Noord-Holland heeft in het kader van het wettelijk verplichte bestuurlijke vooroverleg ex artikel 3.1.1 Besluit ruimtelijke ordening (Bro) voorgelegd aan de betrokken gemeenten, Omgevingsdiensten, Veiligheidsregio's, diverse natuurorganisaties, Rijkswaterstaat, ProRail en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. De reacties uit het vooroverleg zijn als bijlage 23 opgenomen in het provinciaal inpassingsplan Netuitbreiding 150kV Beverwijk-Oterleek.

Onderdeel van de voorbereiding is ook het 'horen' van de gemeenteraden van de gemeenten waarbinnen het Provinciaal inpassingsplan valt. Dit op grond van artikel 3.26 lid 1 van de Wet ruimtelijke ordening. De gemeenteraden van Alkmaar, Beverwijk, Heemskerk, Uitgeest en Zaanstad zijn formeel gehoord.

De reacties van de gemeenten en de overige overleginstanties hebben tot een aanpassing van het plan geleid. Dit is verwerkt, waarna het ontwerp inpassingsplan van 15 februari tot en met 29 maart 2022 ter inzage is gelegd. Ook het MER-beoordelingsbesluit van GS, waarin is geconcludeerd dat geen milieueffectrapport behoeft te worden opgesteld, heeft gelijktijdig ter inzage gelegen.

Zienswijzen

De ingediende zienswijzen op het ontwerpplan zijn in dit verslag samengevat en van een reactie van de provincie voorzien. Dit verslag is een bijlage bij het voorstel ter vaststelling van het Provinciaal inpassingsplan Netuitbreiding 150 kV Beverwijk-Oterleek.

Leeswijzer

Onderstaand komen de volgende onderwerpen aan de orde:
- de totstandkoming het inpassingsplan;
- de ontvankelijkheidstoets;
- inhoudelijke beoordeling van de zienswijzen, voorzien van het voorstel om de zienswijze al dan niet over te nemen;
- een samenvatting van de wijzigingen voortvloeiend uit de zienswijzen en enkele ambtshalve wijzigingen.

Van ontwerp naar vaststelling

Het ontwerp Provinciaal inpassingsplan Netuitbreiding 150 kV Beverwijk-Oterleek heeft vanaf 15 februari tot en met 29 maart 2022 ter inzage gelegen. Dit conform artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb).
Van de terinzagelegging is op de wettelijk voorgeschreven wijze kennisgegeven in het Provinciaal Blad (en www.overheid.nl). In de kennisgeving is vermeld dat gedurende de termijn van terinzagelegging iedereen zijn zienswijze over het ontwerp naar voren kan brengen bij Provinciale Staten. Naast de formele kennisgeving is een persbericht verspreid via de gemeenten om in huis-aan-huis-bladen naar de officiële publicatie te verwijzen, de informatiebijeenkomst van 3 maart 2022 aan te kondigen en de projectpagina voor meer informatie te delen.

De ingekomen zienswijzen zijn inhoudelijk beoordeeld en voor zover hier wijzigingen uit voortvloeien, zijn deze verwerkt in het provinciaal inpassingsplan. Na de vaststelling door Provinciale Staten wordt het plan gedurende zes weken ter inzage gelegd en is er gelegenheid beroep in te stellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Ontvankelijkheid zienswijzen

Van de gelegenheid om zienswijzen naar voren te brengen is gebruik gemaakt door 5 personen en instanties (zie bijlage).
De ingediende zienswijzen zijn getoetst aan de Algemene wet bestuursrecht (artikel 3:16 en 6:9) op ontvankelijkheid. De zienswijzen zijn allen vóór 30 maart 2022 ontvangen en dus tijdig ingediend. Volgens artikel 6:9 eerste lid Awb, in samenhang met artikel 3:16 derde lid Awb, is een zienswijze tijdig ingediend indien deze voor het einde van de termijn dan wel op de eerste dag na het weekend, als de termijn in het weekend eindigt, is ontvangen.

Zienswijzen en commentaar

In onderstaande tabel zijn de zienswijzen, ingedeeld naar onderwerp, samengevat en van een reactie voorzien. Dit resulteert in een voorstel aan Provinciale Staten om de zienswijze wel of niet over te nemen. In een groot deel van de zienswijzen komen dezelfde onderwerpen terug. In het navolgende zijn zowel de samenvatting van de onderwerpen uit de zienswijze als de reactie hierop te lezen. In verband met de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) is het verslag geanonimiseerd.

Ingediende zienswijze (nummers verwijzen naar tabel)	Samenvatting op onderwerp zienswijze	Reactie provincie Noord-Holland
1a	We willen graag dat de leiding in de Oostwouderpolder, ten zuiden van de Middelweg verplaatst wordt naar sectie I, nummer 799, omdat daar een bestaande kabelstrook is. Hier kan de kabel makkelijk bij liggen. Waar hij nu getekend is zou weer een nieuwe kabelstrook ontstaan waarbij nieuwe beperkingen op onze eigendommen komen te staan. Terwijl er al een bestaande kabelstrook is..	Perceel sectie I, nummer 799 is gelegen direct langs de provinciale weg N246. TenneT heeft zich bij het maken van een tracé voor een nieuwe ondergrondse hoogspanningsverbinding geconformeerd aan het convenant 'Kabels en leidingen in waterkeringen' (11dec 2012) tussen Unie van Waterschappen en Het Platform Netbeheerders. De afspraak hierbij is dat TenneT geen eigendommen (assets) realiseert in/ nabij een waterkerings- of een vrijwaringszone (bijvoorbeeld een dijk), tenzij gemotiveerd aangetoond wordt dat realisatie elders minder wenselijk of maatschappelijk onverantwoord is. In de legger van HHNK is onderscheid gemaakt tussen beschermingszone A en beschermingszone B. Voor het aanleggen van kabels en leidingen geldt dat de aanleg in beschermingszone B veel minder bezwaarlijk is (en daarom onder voorwaarden vergunning vrij) dan in beschermingszone A. Dit is de reden dat er bij het maken van het tracé voor gekozen is zoveel mogelijk buiten beschermingszone A te blijven en niet in een aanwezige kabel- en/of leidingenstrook te gaan liggen. Het genoemde perceel (Graft De Rijp, I, 799) ligt geheel binnen beschermingszone A. In het kader van de belangenafweging is

		het niet noodzakelijk om hier af te wijken van het uitgangspunt dat beschermingszone A zoveel mogelijk wordt vermeden. Er zijn geen belangen bekend die een ligging in beschermingszone A noodzakelijk maken. Uit de zienswijze wordt niet duidelijk op welke beperkingen indiener doelt en op welke manier deze (bijvoorbeeld) de bedrijfsvoering van indiener belemmeren. Er is een omgevingsvergunningplicht die in het inpassingsplan is opgenomen, waarmee bepaalde activiteiten ter plaatse van de bestemming voor de hoogspanningsverbinding vergunningplichtig zijn. Van deze vergunningplicht is onder andere het normale onderhoud voor de ter plaatse geldende bestemming uitgezonderd zodat dat ongehinderd door kan gaan. De activiteiten die wel vergunningplichtig zijn, kunnen in de meeste gevallen vergund worden, indien nodig onder voorwaarden ter bescherming van de kabels. Omdat de kabelverbinding ter plaatse van het perceel van indiener in een gestuurde boring ligt, zal de kabel op grote diepte onder maaiveld komen te liggen hetgeen de beoordeling van vergunningplichtige activiteiten eenvoudiger maakt. De locaties van de in- en uittredepunten waar de gestuurde boring wordt gestart zijn zo dicht mogelijk bij bestaande wegen gepositioneerd. Op die wijze hoeft het materieel dat nodig is voor het maken van een gestuurde boring niet onnodig ver het land op rijden. Bovendien kan de kabel die onder de grond wordt getrokken dan worden uitgelegd langs deze bestaande wegen. Uit het voorgaande leidt de belangenafweging niet tot een andere conclusie over het tracé.
1b	Op dit moment zijn er nog steeds grote problemen met de koeherkenning door magnetische velden op het melkveebedrijf op de Middelweg 6 in de Starnmeer veroorzaakt door de huidige 150 KV kabelverbinding. Ondanks dat Lely en Nedap er van overtuigd zijn dat de	Wat betreft de invloed van hoogspanningsverbindingen op de werking van elektronica en computerapparatuur (GPS, e.d.) geldt dat deze moeten voldoen aan Europese en Nederlandse normen ten aanzien van gevoeligheid voor elektromagnetische en elektrische velden. Het belangrijkste is dat elektrische

	storingen veroorzaakt worden door deze hoogspanningsleiding, wil TenneT hier nog steeds geen verantwoording over nemen en legt de bewijslast bij ons neer.	apparatuur en installaties voldoende immuun moeten zijn voor blootstelling aan elektromagnetische velden. Aan welke eisen apparatuur precies moet voldoen, staat in de IEC 61000 normen. De NEN-EN 50341 stelt eisen aan het stoorniveau dat door hoogspanningsverbindingen veroorzaakt mag worden. Hiermee is bij het ontwerp van de nieuwe 150 kV kabelverbinding rekening gehouden. Als een elektronisch apparaat aan de gestelde normen en eisen voldoet, is er in principe geen ongewenste beïnvloeding door de nieuwe 150 kV-verbinding te verwachten. Voor de aanleg en de ingebruikname van hoogspanningsverbindingen doet TenneT onderzoek (beïnvloedingsberekeningen) naar eventuele interferentie van aanwezige elektrische systemen. TenneT heeft aangegeven op basis van dat onderzoek zo nodig maatregelen te nemen om storingen te voorkomen, bijvoorbeeld door het gericht aarden van de apparatuur. Het is te verwachten dat dergelijke maatregelen voldoende zijn om de elektronica en computerapparatuur voor normaal gebruik in te zetten. TenneT heeft voorts aangegeven dat indien uit het bovengenoemde onderzoek dan wel na ingebruikname van de nieuwe (ondergrondse) verbinding blijkt dat als gevolg van elektromagnetische interferentie met de nieuwe verbinding de toepassing van maatregelen noodzakelijk is voor een goede werking van apparatuur TenneT de kosten voor deze maatregelen, gelet op haar schadebeleid, voor haar rekening neemt. Gelet op het bovenstaande zijn de belangen van indiener voldoende geborgd en bestaat geen aanleiding om het tracé aan te passen.
1c	Ook willen wij dat er in het nieuwe bestemmingsplan opgenomen wordt dat als er problemen door magnetische	Een ruimtelijk (publiekrechtelijk) plan, zoals het inpassingsplan is, laat geen ruimte om dergelijke zaken te regelen. Schade als

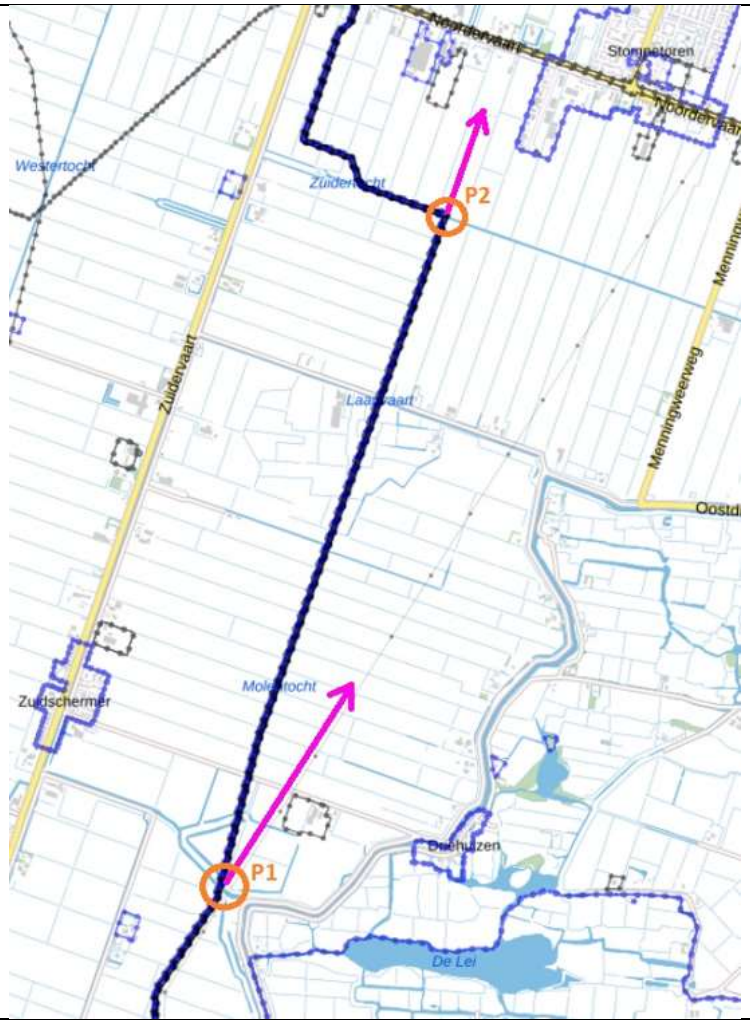
	velden ontstaan dat de bewijslast daarvan bij de kabelhouder wordt gelegd	gevolg van activiteiten is in het algemeen een zaak van privaatrecht.
	Bovenstaande overwegingen leiden niet tot wijzigingen aan het Inpassingsplan.	
2a	Wij verzoeken u het ontwerp zodanig aan te passen dat aan de grond, waarin de beschermingszone van de 50kV-kabelverbindingenen liggen, en niet in eigendom zijn van Liander N.V., een dubbelbestemming wordt toegekend, voorzien van passende bouwregels en een omgevingsvergunningstelsel voor het uitvoeren van een werk of werkzaamheden, ter bescherming van de kabelverbindingen.	Het doel van het voorliggende inpassingsplan is het planologisch mogelijk maken van de netuitbreiding 150kV Beverwijk-Oterleek. Daarnaast is in het inpassingsplan een regeling opgenomen om de veiligheid en leveringszekerheid in de beheerfase te borgen. Om bovenstaand doel te bereiken zijn via het inpassingsplan (1) een enkelbestemming opgenomen voor de bouw van een nieuw hoogspanningsstation en (2) dubbelbestemmingen opgenomen op de plaats van de nieuwe hoogspanningsverbindingen. Daarbij is de regeling in de plaatselijke vigerende bestemmingsplannen zoveel mogelijk ongemoeid gelaten; er zijn alleen regels toegevoegd om de netuitbreiding mogelijk te maken. Gezien het bovenstaande is er voor dit inpassingsplan geen aanleiding om de beschermingszone van bestaande kabelverbindingen op te nemen.
	Bovenstaande overwegingen leiden niet tot wijzigingen aan het Inpassingsplan.	
3a	Het ontwerp inpassingsplan leidt ertoe dat de benodigde ruimte voor het schakelstation zich niet meer beperkt tot de perceelsgrenzen. Uit het magneetveldonderzoek blijkt dat rondom het schakelstation een magneetveld ontstaat. Daardoor ontstaat de situatie dat er in de toekomst geen bouw van woningen, scholen, crèches en/of kinderopvangplaatsen mogelijk is binnen een straal van ongeveer 15 meter rondom het schakelstation. De ruimtelijke invloed treedt buiten de perceelsgrenzen omdat deze eventuele bouw van woningen belemmert bij de toekomstige ontwikkeling van de Spoorzone. Wij verzoeken u het huidige ontwerp te herzien, dan wel zodanige technische maatregelen	Door de rijksoverheid is in 2005 voorzorgsbeleid bekendgemaakt over magneetvelden als gevolg van hoogspanningsverbindingen. Dit beleid is uitsluitend van toepassing op bovengrondse hoogspanningsverbindingen, Het voorzorgsbeleid is dus niet van toepassing op het nieuwe schakelstation aan de Ringvaartweg in Beverwijk. Dit geldt ook voor de aansluiting daarvan met ondergrondse hoogspanningsverbindingen. Het nieuwe schakelstation ligt in het gebied van de visie Spoorzone van de gemeente Beverwijk. In 2018 heeft de Gezondheidsraad een advies uitgebracht over mogelijke gezondheidseffecten van magneetvelden. Hierbij geeft

	te treffen dat de ruimtelijke impact van het schakelstation en het kabeltracé zo veel mogelijk wordt gereduceerd tot de perceelgrens. En dat in de verdere uitwerking rekening wordt gehouden met de best mogelijke ruimtelijke inpassing, voor eigen rekening, gezien de ligging van al aanwezige ondergrondse infra in het gebied.	de Gezondheidsraad de staatssecretaris van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) in overweging om het voorzorgsbeleid rondom bovengrondse hoogspanningsverbindingen uit te breiden naar ondergrondse hoogspanningsverbindingen en andere bronnen die oorzaak kunnen zijn van langdurige blootstelling aan magnetische velden uit het elektriciteitsnetwerk. Momenteel verkent de minister van Economische Zaken en Klimaat of een verbreding van het voorzorgsbeleid naar andere bronnen in het elektriciteitsnetwerk wenselijk is. In het licht van bovenstaande is TenneT gevraagd inzicht te geven in de ligging van de contour van 0,4 microTesla jaargemiddeld door de netuitbreiding. Het resultaat daarvan is opgenomen in bijlage 7 bij het PIP Uit het onderzoek naar de ligging van de contour van 0,4 microTesla volgt dat daar binnen geen woningen, scholen en kinderdagverblijven zijn gelegen. Zoals in paragraaf 3.2.5 van de toelichting van het inpassingsplan is aangegeven, heeft de gemeente Beverwijk een verkenning gedaan naar de ontwikkeling van het Spoorzonegebied. Het gaat om het gebied tussen de rijksweg A9, centrum Beverwijk, Aagtenpark en Wijkeroogpark. Onderdeel van dat gebied is het deelgebied Bazaar waarop ook het nieuwe 150kV schakelstation wordt gebouwd. Volgens openbare gemeentelijke stukken is het doel voor dit gebied ruimte te creëren voor additionele, de exploitatie van De Bazaar en/of het Spoorzonegebied versterkende functies. Denk aan woningbouw, voorzieningen en overige bedrijfsmatige/commerciële ontwikkelingen. Voor deze transformatie heeft nog geen ruimtelijke besluitvorming in de vorm van een voorbereidingsbesluit of een bestemmingsplan plaatsgevonden.

		Wanneer in de toekomst een situatie ontstaat waarin bij nieuwe woningen, scholen of kinderopvangplaatsen rekening moet worden gehouden met de contour van 0,4 microTesla door het hoogspanningsstation aan de Ringvaartweg en de aansluitingen door ondergrondse hoogspanningsverbindingen, is de uitvoering van de door de gemeente Beverwijk beoogde transformatie mogelijk, ook mede gezien de mogelijkheid functies anders dan woningen, scholen en kinderdagverblijven in het (plan)gebied te realiseren.
	Bovenstaande overwegingen leiden niet tot wijzigingen aan het Inpassingsplan.	
4a	Wij vrezen voor negatieve gezondheidseffecten, al dan niet (mogelijk pas) op lange termijn, als gevolg van elektromagnetische straling voortgebracht door de kabels. Ook bestaat de vrees voor waardedaling van de woning wanneer bij potentiële kopers bekend is dat er op korte afstand hoogspanningskabels in de grond liggen.	De Europese Unie heeft - in een aanbeveling (1999/519/EG Europese Gemeenschap) - een referentieniveau van 100 microtesla voor bescherming van de bevolking vastgelegd. Deze waarde wordt door de aanleg van de nieuwe ondergrondse hoogspanningsverbinding niet overschreden. Dit blijkt ook uit het onderzoek 'Berekeningen magneetvelden 150kV-verbinding' d.d. 11 oktober 2021 van Movares, welke als bijlage 8 bij het PIP is gevoegd. Door de Nederlandse overheid is daarnaast in 2005 voorzorgsbeleid bekendgemaakt voor magneetvelden door hoogspanningsverbindingen. Dit beleid is uitsluitend van toepassing op bovengrondse hoogspanningsverbindingen. Het voorzorgsbeleid is dus niet van toepassing op de nieuwe ondergrondse hoogspanningsverbinding. In 2018 heeft de Gezondheidsraad een advies uitgebracht over mogelijke gezondheidseffecten van magneetvelden. Hierbij geeft de Gezondheidsraad de staatssecretaris van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) in overweging om het voorzorgsbeleid rondom bovengrondse hoogspanningsverbindingen uit te breiden naar ondergrondse hoogspanningsverbindingen en andere bronnen die oorzaak kunnen zijn van langdurige blootstelling aan magnetische velden

		uit het elektriciteitsnetwerk. Momenteel wordt door de minister van Economische Zaken en Klimaat verkend of een verbreding van het voorzorgsbeleid naar andere bronnen in het elektriciteitsnetwerk wenselijk is. In het licht van bovenstaande en om ongerustheid bij omwonenden te voorkomen heeft de provincie Noord-Holland als bevoegd gezag voor het inpassingsplan TenneT verzocht inzicht te geven in de ligging van de contour van 0,4 microTesla jaargemiddeld als gevolg van de netuitbreiding (zie bijlage 8). Uit dat onderzoek volgt dat de er geen woningen, scholen en kinderdagverblijven zijn gelegen binnen de 0,4 microTesla contour. De woningen van de indieners van deze zienswijze staan op ongeveer 120, 130 en 145 meter van het hart van de nieuwe kabelverbinding. De grens van de 0,4 microTesla-contour ligt ter hoogte van deze woningen op 10 meter uit het hart van de verbinding. De woningen bevinden zich dus op ruime afstand (110 meter en meer) van de grens van de 0,4 microTesla-contour. Ten aanzien van de vrees voor waardevermindering van de woningen als gevolg van de aanleg van de hoogspanningsverbinding is het volgende van belang. Het staat eenieder vrij om bij een vermeende waardedaling van onroerend goed als gevolg van de wijziging van een ruimtelijk plan een planschadeverzoek in te dienen, in dit geval bij de provincie Noord-Holland, dat op basis van de huidige wet- en regelgeving wordt beoordeeld en afgehandeld.
4b	De beoogde westelijke omweg van het tracé om Stompetoren is een omweg. Een oplossing kan worden gevonden door de kabels méér de ideale lijn tussen Beverwijk en Oterleek te	Aan de hand van de kaart bij de zienswijze en de twee punten (P1 en P2) is de argumentatie ten opzichte van het voorkeurstracé de volgende.

	laten volgen. De suggestie is vanaf punt P1 de bestaande bovengrondse hoogspanningslijn naar Oterleek te volgen en Stompetoren aan de oostzijde te passeren. Als dit geen goede keuze is wordt gepleit om vanaf punt P2 de noordoostelijke richting te handhaven.	<u>Route vanaf P1</u> Bij het ontwerpen van een nieuwe ondergrondse hoogspanningsverbinding wordt bij voorkeur op enige afstand van een bestaande bovengrondse verbinding getraceerd, in verband met veiligheid, leveringszekerheid en toekomstvastheid. Daarnaast zijn de uitgangspunten bij het ontwerpen van een bovengrondse hoogspanningsverbinding anders dan bij een ondergrondse hoogspanningsverbinding. Gezien de belemmeringen voor grondeigenaren van een ondergrondse verbinding worden deze zoveel als mogelijk langs de randen van de percelen aangelegd. Ook veiligheid en de bereikbaarheid in geval van beheer en onderhoud is daarbij van belang. De nieuwe ondergrondse 150kV verbinding is redundant ten opzichte van bestaande verbindingen, ze moeten elkaar kunnen vervangen. Ook mag een calamiteit aan de ene verbinding de andere niet beïnvloeden. In het zuidelijk deel van de Schermer tussen het Noord-Hollands Kanaal en voormalig eiland de Blokkers is beperkt afgeweken van de hiervoor genoemde uitgangspunten. Gelet op de verkaveling van de percelen is de bestaande bovengrondse hoogspanningsverbinding over korte afstand als tracéuitgangspunt gebruikt. In dit deelgebied van de Schermer zijn de perceelsgrenzen en/of watergangen niet makkelijk te volgen. Gezien de beperkte afstand waarover bovengrondse en ondergrondse verbinding parallel liggen, is het veiligheidsaspect gewaarborgd. <u>Route vanaf P2</u> Ten zuiden van Stompetoren is gekozen voor afstand tot de bestaande bebouwing langs de Noordervaart. Daarnaast is ook hier gezocht naar een ligging aan de rand van de percelen. Aan de noordzijde van Stompetoren volgt het tracé de perceelsgrenzen om overlast op de bedrijfsvoering van de

		agrarische percelen te beperken. Aan de noordwestzijde van Stompetoren is na overleg met de grondeigenaren gekozen voor parallelligging aan de bestaande ondergrondse 150kV kabelverbinding van TenneT van Boekelermeer naar Oterleek. Bij een tracéontwerp 'rechtdoor' onder de Noordervaart kunnen veel woningen en een verzorgingshuis langs de Noordervaart onvoldoende worden ontweken. Door de bebouwing aan de noord- en zuidzijde van de Noordervaart is hier geen route mogelijk die niet een woonperceel raakt. Daarmee voldoet dit tracéontwerp niet aan het uitgangspunt om woonpercelen zoveel mogelijk op afstand te passeren. Ter hoogte van Stompetoren is in het tracé ook rekening gehouden met de studie naar lintbebouwing in kleine kernen naar aanleiding van de vaststelling van de Omgevingsverordening Noord-Holland 2020. In het bijzonder provinciaal landschap (BPL) zijn grote ontwikkelingen zoals Stompetoren-West niet wenselijk. Bebouwing langs het bestaande lint van de Noordervaart is wel mogelijk en het tracé van de 150kV verbinding dient hier geen belemmering aan toe te voegen. De bovenstaande uitgangspunten hebben ertoe geleid dat het beoogde tracé nabij de percelen van de indieners van de zienwijzen is komen te liggen. Uit de onderzoeken en de belangenafweging die in het kader van de totstandkoming van het PIP zijn uitgevoerd, is niet gebleken dat sprake is van een onaanvaardbare aantasting van de belangen van de indieners van de zienswijze. Gelet op bovengenoemde belangen leiden de voorgestelde aanpassingen tot aanmerkelijke bezwaren. Dientengevolge kunnen de voorgestelde aanpassingen niet worden aangemerkt als gelijkwaardige alternatieven.

	Bovenstaande overwegingen leiden niet tot wijzigingen aan het Inpassingsplan.	
5a	Wij hechten er als recreatieschap groot belang aan dat u de werkzaamheden in ons gebied in nauw overleg met ons uitvoert (via het beheerkantoor), en ook met ons in overleg gaat over de aard en de toepassing van de mitigerende maatregelen in NNN-gebieden	Het inpassingsplan maakt het juridisch-planologisch mogelijk om in de eindsituatie een 150kV kabeltracé tussen Beverwijk en Oterleek te kunnen gebruiken. De wijze van aanleg, het uitvoeren van werkzaamheden voor deze aanleg en afspraken met grondeigenaren en/of beheerders van deze gronden worden nog gemaakt door TenneT. De rentmeesters hebben in het kader van de betredingstoestemmingen al met het recreatieschap, gesproken. De gesprekken over zakelijke recht overeenkomsten worden in mei 2022 gestart.
5b	Wij willen van u een garantie dat ingrepen in het gebied geen schade toebrengen aan onze bedrijfsvoering, dan wel de bedrijfsvoering van ondernemers in het gebied. U kunt daarbij denken aan landbouwwerkzaamheden, planten, gewassen, bomen en graven watergangen. Verder willen wij de garantie dat de ligging van de leidingen de uitstraling van het gebied niet schaden.	Bij de aanleg van een nieuwe hoogspanningsverbinding is TenneT verplicht om ervoor te zorgen dat de normale bedrijfsvoering van ondernemers, zowel tijdens als na de aanleg, voortgezet kan worden. Hiervoor kunnen tijdelijke of permanente maatregelen nodig zijn. Denk bijvoorbeeld aan het realiseren van tijdelijke inritten om landbouwpercelen bereikbaar te houden of het herstellen van drainage na realisatie van de verbinding en zetting van de grond. Alle redelijke maatregelen en bijbehorende kosten hiervoor zijn voor rekening van TenneT. Mocht het middels tijdelijke of permanente maatregelen niet lukken om (alle) schade te voorkomen dan wordt dit door TenneT vergoed, waarbij TenneT schade vergoed in lijn met haar schadebeleid. Dit betreft zowel directe materiele schade (zoals gewasschade) alsook immateriële schade zoals omrijden of extra bewerkingstijd op landbouwpercelen. Daarnaast vergoedt TenneT niet alleen schade die zich tijdens de aanlegwerkzaamheden voordoet, maar ook eventuele na-schade zoals tijdelijke verminderde opbrengst ter plaatse van het tracé. Wel gelden er na realisatie boven de verbinding beperkingen ten aanzien van bebouwen, (graaf)werkzaamheden en het aanbrengen van diep wortelende beplanting. Landbouwgewassen vallen niet onder diep wortelende beplanting.

		Omdat alle voorzieningen ten aanzien van de kabelverbinding (de kabels zelf maar ook de verbindingsmoffen) ondergronds of op maaiveld worden aangelegd, wordt de uitstraling van het gebied niet aangetast. Mogelijk dient er, om schade aan de aardingsputten bij verbindingsmoffen te voorkomen, een object boven maaiveld te komen dat de aanwezigheid van de put aangeeft. Dit zal een object zijn van zeer beperkte omvang zodat ook hierdoor de uitstraling niet wordt geschaad.
5c	Bij uw benadering van de risico's van magneetvelden voor omwonenden, gaat u uit van berekeningen. Dat is, in relatie met het afgeven van een milieuvergunning, een gebruikelijke methodiek. Wij begrijpen deze benadering, maar krijgen ook signalen van bewoners van het gebied dat zij de uitkomsten van deze berekeningen in de praktijk bevestigd willen hebben door middel van metingen ter plaatse. Wanneer deze gemeten waardes afwijken van de berekende waardes, moeten er maatregelen genomen worden. Eén van de plekken waar dit aan de orde is, is het Landgoed Rorik. Op dit terrein gaat een gezin met jonge kinderen wonen. Daarnaast verblijven er gasten op de camping en in de eco-lodges.	De Europese Unie heeft - in een aanbeveling (1999/519/EG Europese Gemeenschap) - een referentieniveau van 100 microtesla voor bescherming van leden van de bevolking vastgelegd. Deze waarde wordt als gevolg van de aanleg van de nieuwe ondergrondse hoogspanningsverbinding nergens overschreden. Dit blijkt ook uit het onderzoek 'Berekeningen magneetvelden 150kV-verbinding' d.d. 11 oktober 2021 van Movares, welke als bijlage 8 bij het PIP is gevoegd. Door de Nederlandse overheid is daarnaast in 2005 voorzorgsbeleid bekendgemaakt voor magneetvelden door hoogspanningsverbindingen. Dit beleid is uitsluitend van toepassing op bovengrondse hoogspanningsverbindingen. Het voorzorgsbeleid is dus niet van toepassing op de nieuwe ondergrondse hoogspanningsverbinding. In 2018 heeft de Gezondheidsraad een advies uitgebracht over mogelijke gezondheidseffecten van magneetvelden. Hierbij geeft de Gezondheidsraad de staatssecretaris van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) in overweging om het voorzorgsbeleid rondom bovengrondse hoogspanningsverbindingen uit te breiden naar ondergrondse hoogspanningsverbindingen en andere bronnen die oorzaak kunnen zijn van langdurige blootstelling aan magnetische velden uit het elektriciteitsnetwerk. Momenteel wordt door de minister

		van Economische Zaken en Klimaat verkend of een verbreding van het voorzorgsbeleid naar andere bronnen in het elektriciteitsnetwerk wenselijk is. In het licht van bovenstaande en om ongerustheid bij omwonenden te voorkomen heeft de provincie Noord-Holland als bevoegd gezag voor het inpassingsplan TenneT verzocht inzicht te geven in de ligging van de contour van 0,4 microTesla jaargemiddeld als gevolg van de netuitbreiding (zie bijlage 8). Uit dat onderzoek volgt dat er geen woningen, scholen en kinderdagverblijven zijn gelegen binnen de 0,4 microTesla contour. De hoogspanningsverbinding is ter plaatse van het Landgoed Rorik gelegen buiten de zone waar volgens het bestemmingsplan gewoond mag worden (aanduiding 'stadsboerderij'). Vanwege de diepteligging van de hoogspanningsverbinding is ter hoogte van de aanduiding 'Stadsboerderij' geen sprake van een 0,4 microTesla-contour. De in de zienswijze genoemde eco-lodges hebben een recreatieve functie. Het al eerdergenoemde Nederlandse voorzorgsbeleid is uitsluitend van toepassing op woningen, scholen en kinderopvangplaatsen zodat recreatieve functies hier niet in worden meegenomen. Over de gevraagde metingen van het magneetveld ter plaatse het volgende. Omdat het voorzorgsbeleid (let wel: voor bovengrondse hoogspanningsverbindingen) ziet op langdurige blootstelling, die wordt gedefinieerd als minimaal 1 jaar en minimaal 14 – 18 uur per dag is meten geen goede optie omdat dat een momentopname zou zijn waarbij een meting bovendien kan worden beïnvloed door andere bronnen van magneetvelden. Voorts is een meting in het veld tijdrovend en kostbaar. Om die

		reden is er door het RIVM een rekenmethodiek ontwikkeld, die op basis van de maximale transportcapaciteit van de verbinding komt tot een toekomstbestendige magneetveldzone. De rekenmethodiek voor ondergrondse hoogspanningsverbindingen is daar een afgeleide van, hoewel er formeel voor ondergrondse verbindingen geen rekenregels zijn (omdat het voorzorgbeleid daarop niet van toepassing is). De hiervoor genoemde rekenmethodiek is gevalideerd met veldonderzoeken in Rokkeveen (Zoetermeer) en Maartensdijk. Beide onderzoeken zijn te vinden op de website van het RIVM. Op basis van deze onderzoeken is de conclusie getrokken dat de rekenvoorschriften goed te gebruiken zijn om te bepalen waar de grens van de magneetveldzone van 0,4 microTesla ligt.
	Bovenstaande overwegingen leiden niet tot wijzigingen aan het Inpassingsplan	

Ambtshalve wijzigingen

Na publicatie van het ontwerp provinciaal inpassingsplan is het 150 kV tracé tussen Beverwijk en Oterleek verder uitgewerkt. In het inpassingsplan worden geen wijzigingsbevoegdheden opgenomen of gebieden aangewezen die met een wijzigingsplan kunnen worden toegevoegd aan het ruimtebeslag van het kabeltracé. Deze keuze is gemaakt gelet op de onzekerheid van wijzigingsplannen in de nieuwe Omgevingswet én om duidelijkheid te kunnen bieden naar alle grondeigenaren (en gemeenten) over de ligging van de ondergrondse kabels.

Regels

1. In artikel 4.1 wordt in de bestemmingsomschrijving aangevuld met:

   d. (communicatie) voorzieningen ten dienste van de ondergrondse hoogspanningsverbinding

Met deze aanpassing wordt naast de ondergrondse hoogspanningsverbinding ook de benodigde datakabel expliciet vastgelegd. Deze is nodig voor de communicatie tussen de verschillende stations van TenneT om het stroomverbruik te kunnen monitoren. Commercieel medegebruik wordt niet mogelijk gemaakt.

2. In artikel 5 ‘Waarde – Archeologie’ wordt in artikel 5.3.1 onder a, 5.3.2, 5.3.3, 5.4.1, 5.4.3 en 5.5 het bevoegd gezag ‘Burgemeester en wethouders’ vervangen door ‘Gedeputeerde Staten’.

Met deze aanpassing blijft de provinciaal archeoloog voor het onderdeel archeologie betrokken bij de uiteindelijke uitvoeren en worden de gemaakte afspraken over archeologische onderzoeken voortgezet. Uiteraard worden voorwaarden gedeeld met de betrokken gemeenten bij het beoordelen en verlenen van omgevingsvergunningen voor dit project.

Toelichting

In paragraaf 1.1 Aanleiding wordt de opsomming uitgebreid met een vierde punt:

- het aansluiten van de bestaande ondergrondse 150 kV verbindingen Velsen-Oterleek en Velsen- Beverwijk op het nieuwe 150 kV-schakelstation in Beverwijk (zie paragraaf 3.4 in deze toelichting).

Verbeelding

Bij de verdere uitwerking van het kabeltracé zijn op enkele locaties in het traject Beverwijk-Oterleek wijzigingen opgetreden. Per locatie wordt in dit hoofdstuk aangegeven wat de aanpassingen zijn. De aanpassingen zijn verwerkt in de verbeelding van het vast te stellen provinciaal inpassingsplan.

PIP strook wijzigingen

PROJECTNUMMER	**RB-21081**	PROJECTNAAM	**Tennet Beverwijk-Oterleek 150 kV**

VERSIE:	1	**IN OPDRACHT VAN:** TenneT TSO
VERSIE DATUM:	23-mrt-2022	Utrechtseweg 310
GEMAAKT DOOR:	O.A. Zegwaard	6812 AR Arnhem

POS.	Routekaart	Omschrijving wijziging PIP
1	BVW-OTL150 RK01	Ter hoogte van het nieuwe hoogspanningsstation Beverwijk 150kV, aan de Ringvaartweg met enkelbestemming, zijn kleine aanpassingen van het tracé doorgevoerd in relatie tot aanwezige kabels en leidingen in en nabij de Ringvaartweg.
2	BVW-OTL150 RK02	De gestuurde boring onder de A9 door is verlengd aan de oostzijde i.r.t. kruising Gasunieleiding.
6	BVW-OTL150 RK06	De gestuurde boring onder en ten noorden van de golfbaan Heemskerk is aangepast om deze beter technisch uit te kunnen voeren. Ook is de PIP grens op deze locatie iets verlegd voor de bereikbaarheid van de mof-aanslutingspunt (put).
7	BVW-OTL150 RK07	De gestuurde boring onder en ten noorden van de golfbaan Heemskerk is aangepast om deze beter technisch uit te kunnen voeren. De watergang De Kil wordt noordelijker gekruist, waardoor de boring bij deze kruising op grotere diepte ligt. Daarnaast komen de kabels rechter uit de gestuurde boringen, wat de realisatie van de verbindingsmof ten goede komt. Hierdoor komt de verbinding ter hoogte van de kruising met de Communicatieweg circa 60 meter richting het oosten te liggen.
13	BVW-OTL150 RK13	Ter hoogte van de Woudpolderweg (circa 400 meter ten westen van Woudpolderweg 2) is de verbinding verder van de weg afgelegd (8 meter) i.v.m. eisen van het waterschap.
14	BVW-OTL150 RK14	De gestuurde boring onder de Markervaart is met een flauwere bocht gerealiseerd ten behoeve van een betere uitvoerbaarheid. Hierdoor komt de verbinding direct ten oosten van de Markervaart circa 15 meter verder naar het noorden te liggen.
19	BVW-OTL150 RK19	Ter hoogte van Blokkerweg 4 in de Schermerpolder is het tracé aangepast om onnodig schade aan percelen te voorkomen. In de nieuwe situatie worden watergangen haaks gekruist in plaats van diagonaal.
20	BVW-OTL150 RK20	Ter hoogte van Blokkerweg 8 in de Schermerpolder is het tracé aangepast om onnodig schade aan percelen te voorkomen. In de nieuwe situatie worden watergangen haaks gekruist in plaats van diagonaal. Daarnaast is ter hoogte van de hoogspanningsmast met nummer 44 het tracé iets dichter naar de mast komen te liggen i.v.m. het kunnen inrichten van bouwterreinen.

PIP strook wijzigingen

PROJECTNUMMER	RB-21081	PROJECTNAAM	Tennet Beverwijk-Oterleek 150 kV

VERSIE: 1
VERSIE DATUM: 23-mrt-2022
GEMAAKT DOOR: O.A. Zegwaard

IN OPDRACHT VAN:
TenneT TSO
Utrechtseweg 310
6812 AR Arnhem

POS.	Routekaart	Omschrijving wijziging PIP
21	BVW-OTL150 RK21	De gestuurde boring onder de Driehuizerweg in de Schermerpolder is ten noorden van de weg iets verlengd om voldoende afstand tot een aanwezige watergang aan te houden. Daarnaast is het tracé dat verder naar het noorden vanaf de Driehuizerweg in open ontgraving wordt gerealiseerd verder van de parallele watergang af gelegd, zodat onnodige schade aan de watergang en percelen wordt vermeden. Ook is de PIP grens op deze locatie iets verlegd voor de bereikbaarheid van de mof-aanslutingspunt (put).
22	BVW-OTL150 RK22	Het tracé tussen de Driehuizerweg en de Laanweg wordt circa 5 meter verder van de parallele watergang af gelegd in westelijke richting, zodat onnodige schade aan de watergang en percelen wordt vermeden.
23	BVW-OTL150 RK23	De gestuurde boring onder het voormalige eiland "De Matten" is circa 5 meter in westelijke richting verschoven, om ten noorden en ten zuiden van de Matten meer afstand tot watergangen te kunnen bewaren.
24	BVW-OTL150 RK24	Het tracé tussen de Laanweg en de Zuidertocht wordt circa 5 meter verder van de parallele watergang af gelegd in westelijke richting, zodat onnodige schade aan de watergang en percelen wordt vermeden.
25	BVW-OTL150 RK25	Om de Zuidertocht niet meer te belemmeren dan noodzakelijk wordt onder de Zuidertocht een korte gestuurde boring gerealiseerd. Hierdoor is aan de noordzijde een kleine lus voorzien die wat ruimer van de tocht af ligt. Daarnaast wordt ten noorden van de Zuidertocht de kabel die parallel aan de tocht ligt circa 4 meter verder noordelijk aangelegd, zodat onnodige schade aan de watergang en percelen wordt vermeden. Ook is de PIP grens op deze locatie iets verlegd voor de bereikbaarheid van de mof-aanslutingspunt (put).
26	BVW-OTL150 RK26	Tracé open ontgraving parallel aan watergang gemaakt. Betreft een kleine aanpassing (2 meter of minder, niet in de nabijheid van woningen etc).
28	BVW-OTL150 RK28	Om de Noordertocht niet meer te belemmeren dan noodzakelijk wordt onder de Noordertocht een korte gestuurde boring gerealiseerd. Hierdoor is aan de noordzijde een kleine lus voorzien die wat ruimer van de tocht af ligt. Ook is de PIP grens op deze locatie iets verlegd voor de bereikbaarheid van de mof-aanslutingspunt (put).
30	BVW-OTL150 RK30	Ter hoogte van de Korte en Lange Molenweg en de kruising met de Oterlekerweg is een lange gestuurde boring gerealiseerd over een lengte van circa 500 meter. Vanwege de kruising met meerdere watergangen, weginfrastructuur en aanwezige kabels en leidingen worden de nieuwe kabels middels een gestuurde boring aangelegd.
31	BVW-OTL150 RK31	Tracé open ontgraving parallel aan watergang gemaakt. Betreft een kleine aanpassing (2 meter of minder, niet in de nabijheid van woningen etc).
32	BVW-OTL150 RK32	De gestuurde boringen onder de Ringvaart van Heerhugowaard nabij Oterleek is verlengd en ingekort. Hierdoor komen de gestuurde boringen boven nabij de aansluitpunten op het aanwezige hoogspanningsstation.

Bijlage 1: tabel nummering indieners zienswijzen (geanonimiseerd)

Nr.	Organisatie indiener zienswijze	Adres	Inhoud zienswijze	Belang van indiener zienswijze
1.	Bewoners aan de Middelweg		Effect magneetveld op koeherkenning, aanpassen tracé langs provinciale weg (minder belemmering door kabelstroken in het land)	Agrarisch bedrijf met gronden in plangebied 150 kV verbinding
2.	Liander N.V.	Postbus 50, 6920 AB Duiven	Verzoek om 50 kV leidingen van Liander N.V. een dubbelbestemming te geven.	Beheerder van 50 kV leidingen in de regio
3.	Gemeente Beverwijk	Postbus 450, 1940 AL Beverwijk	Verzoek om ontwerp te herzien dan wel technische maatregelen te treffen om de ruimtelijke impact van schakelstation en kabeltracé zoveel mogelijk te beperken tot de perceelsgrens.	Initiatiefnemer van de visie Spoorzone en mogelijke herontwikkeling in de toekomst
4.	Bewoners aan de Noordervaart en Zuidervaart		Verzoekt de verbinding richting Oterleek aan te passen door het tracé te volgen van de bovengrondse hoogspanningsverbinding (P1) of de huidige lijn van het tracé in noordelijke richting door te trekken (P2) weergegeven in de kaart.	Bewoners langs de route

5.	Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer	Postbus 2571, 2002 RB Haarlem	Verzoekt om werkzaamheden af te stemmen met het beheerkantoor. Verzoek om garanties dat uitstraling van gebied niet wordt geschaad en geen schade aan bedrijfsvoering ontstaat. Vraagt om metingen van magneetveld ter plaatse na oplevering om gemeten waarden te vergelijken met berekende waarden.	Beheerder recreatiegebied binnen tracé 150kV verbinding

Provincie Noord-Holland
Gedeputeerde Staten

BEL/RO

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143
Fax (023) 514 3030

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl

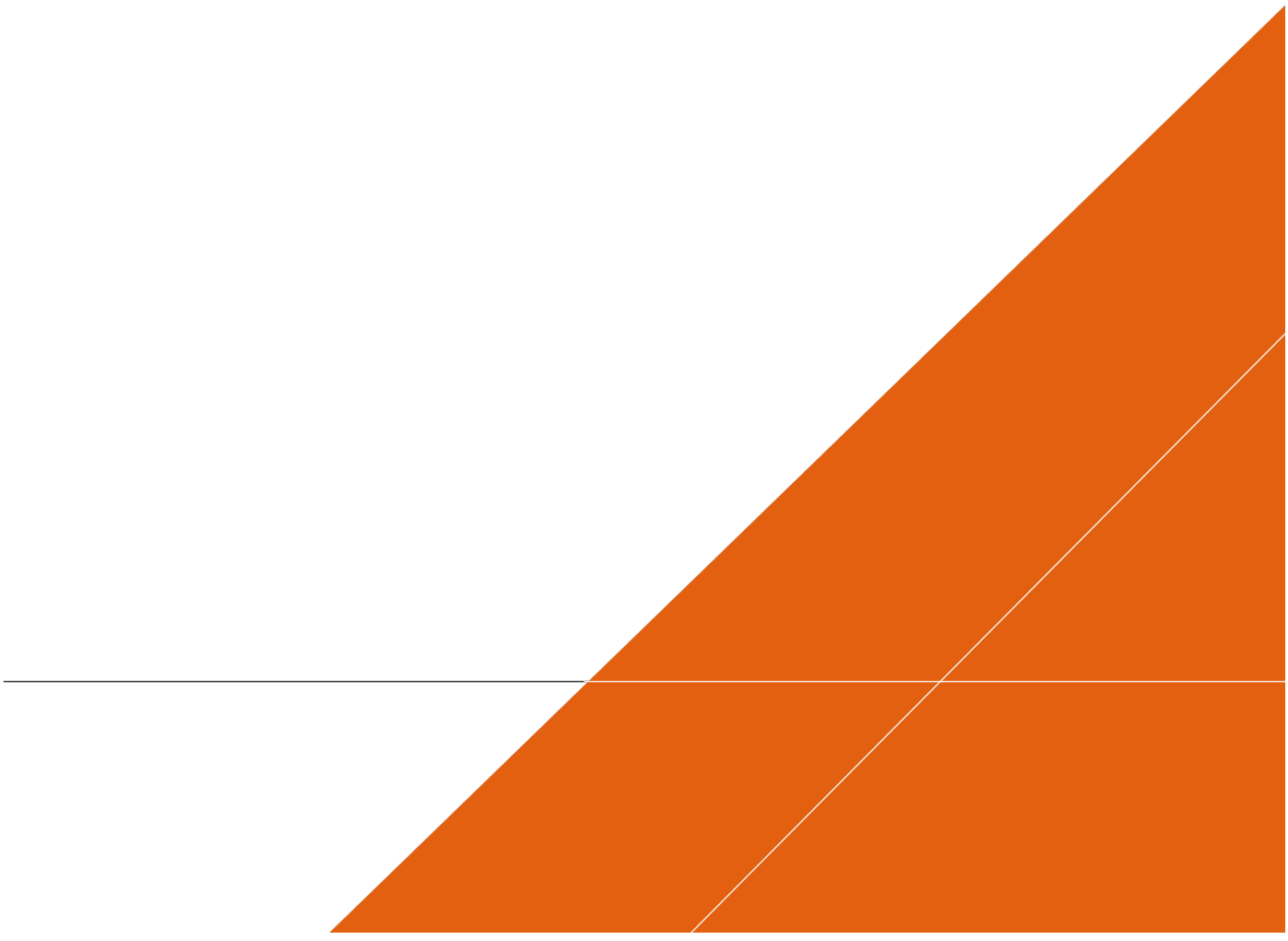
Inpassingsplan

Netuitbreiding 150kV Beverwijk-Oterleek

Provincie Noord-Holland

NL.IMRO.9927.IPnu150kVBeveOter-VG01

VASTGESTELD
4 juli 2022

Contactpersoon

T
M
E

Arcadis Nederland B.V.

Inhoudsopgave

Regels **5**

Hoofdstuk 1 Inleidende regels 6

Artikel 1 Begrippen 6

Artikel 2 Wijze van meten 8

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels 9

Artikel 3 Bedrijf - Hoogspanningsstation 9

Artikel 4 Leiding - Hoogspanning 10

Artikel 5 Waarde - Archeologie 12

Hoofdstuk 3 Algemene regels 15

Artikel 6 Anti-dubbeltelregel 15

Artikel 7 Algemene gebruiksregels 16

Artikel 8 Overige regels 17

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels 18

Artikel 9 Overgangsrecht 18

Artikel 10 Slotregel 19

Regels

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

1.1 Plan
Het inpassingsplan netuitbreiding 150kV Beverwijk-Oterleek met identificatienummer NL.IMRO.9927.IPnu150kVBeveOter-VG01 van de provincie Noord-Holland.

1.2 Inpassingsplan
De geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en de daarbij behorende bijlage(n).

1.3 Aanduiding
Een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels, regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden.

1.4 Aanduidingsgrens
De grens van een aanduiding indien het een vlak betreft.

1.5 Aansluiting
een verbinding die via een veld met de rail is verbonden en daarmee onderdeel uitmaakt van het hoogspanningsnet;

1.6 Belemmeringenstrook
een strook grond of water waaraan beperkingen kunnen worden opgelegd in verband met de veiligheid van ondergrondse en/of bovengrondse kabels en leidingen en om de bereikbaarheid en het ongestoord functioneren van de kabels en leidingen te kunnen garanderen.

1.7 Bestaand
a. het gebruik dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het inpassingsplan aanwezig is, dan wel toegestaan is krachtens een omgevingsvergunning en/of bebouwing die op dat tijdstip aanwezig of in uitvoering is, dan wel kan worden gebouwd krachtens een omgevingsvergunning;
b. het onder a bedoelde geldt niet voor zover sprake was van strijd met het voorheen geldende bestemmingsplan, de voorheen geldende beheersverordening, daaronder mede begrepen het overgangsrecht van het bestemmingsplan of de beheersverordening, of een andere planologische toestemming;

1.8 Bestemmingsgrens
De grens van een bestemmingsvlak.

1.9 Bestemmingsvlak
Een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming.

1.10 Bevi-inrichtingen
bedrijven zoals bedoeld in artikel 2 lid 1 van het Besluit externe veiligheid inrichtingen.

1.11 Bevoegd gezag
bestuursorgaan dat bevoegd is tot het nemen van een besluit ten aanzien van een aanvraag om een omgevingsvergunning of ten aanzien van een al verleende omgevingsvergunning.

1.12 Bouwen
het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk, alsmede het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen van een standplaats.

1.13 Bouwvlak
een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en/of bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten.

1.14 Bouwwerk
elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die hetzij direct hetzij indirect met de grond is verbonden, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond.

1.15 Etmaalwaarde
de hoogste van de volgende drie waarden:

a. de waarde van het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau (LAr, LT) tussen 07.00 en 19.00 uur (dag);
b. de met 5 dB(A) verhoogde waarde van het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau (LAr, LT) tussen 19.00 en 23.00 uur (avond);
c. de met 10 dB(A) verhoogde waarde van het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau (LAr, LT) tussen 23.00 en 07.00 uur (nacht).

1.16 Gebouw
elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt.

1.17 Hoogspanningsverbinding
ondergrondse (hoogspannings)verbinding die is bestemd voor transport van elektriciteit op een spanningsniveau van 110 kV of hoger.

1.18 Horizontaal gestuurde boring
nauwkeurig bestuurbare sleufloze aanlegtechniek voor buizen, kabels en leidingen waarbij met een boorstelling vanaf het maaiveld de productleiding volgens een van te voren bepaald ondergronds tracé aangelegd kan worden.

1.19 Kabelbed
ruimtebeslag dat door een gemeenschappelijk tracé van één of meer kabels, die toebehoren aan één netwerkbeheerder, wordt gevormd.

1.20 Maaiveld
de bovenzijde van het natuurlijk terreinoppervlak;

1.21 Normale onderhoudswerkzaamheden
werkzaamheden die periodiek moeten worden uitgevoerd ter instandhouding van de met de bestemming beoogde doeleinden;

1.22 Peil
- voor een bouwwerk, waarvan de hoofdtoegang direct aan de weg grenst: de hoogte van de weg ter plaatse van die hoofdtoegang;
- voor een bouwwerk, waarvan de hoofdtoegang niet direct aan de weg grenst: de hoogte van het terrein ter plaatse van die hoofdtoegang bij voltooiing van de bouw;
- in andere gevallen: de gemiddelde hoogte van het bestaande aansluitende afgewerkte maaiveld;

1.23 Schakelstation
Een knooppunt in het hoogspanningsnet waarin hoogspanningsverbindingen in- en uitgeschakeld kunnen worden, inclusief alle installaties en voorzieningen om deze functie in het hoogspanningsnet mogelijk te maken (faciliteren);

Artikel 2 Wijze van meten

Bij de toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 de bouwhoogte van een bouwwerk:

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen;

2.2 de oppervlakte van een bouwwerk:

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk;

2.3 de afstand tot de (zijdelingse) perceelgrens van een bouwperceel:

tussen de zijdelingse grenzen van een bouwperceel en enig punt van het op dat bouwperceel voorkomend gebouw, waar die afstand het kortst is.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Bedrijf - Hoogspanningsstation

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Bedrijf - Hoogspanningsstation' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. een 150kV-schakelstation, niet zijnde een geluidszoneringsplichtige inrichting als bedoeld in de Wet geluidhinder, zoals deze zijn aanwezen in onderdeel D, Bijlage 1 van het Besluit omgevingsrecht;

met de daarbij behorende

b. groenvoorzieningen;
c. wegen en paden;
d. parkeervoorzieningen;
e. water en waterhuishoudkundige voorzieningen;
f. gebouwen;
g. bouwwerken, geen gebouwen zijnde;
h. erven en terreinen.

3.2 Bouwregels

Op de voor 'Bedrijf - Hoogspanningsstation' aangewezen gronden mogen uitsluitend gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten dienste van de bestemming worden gebouwd.

3.2.1 Gebouwen

Voor het bouwen van gebouwen gelden de volgende regels

a. de afstand van gebouwen tot de zijdelingse perceelgrens bedraagt ten minste 3 meter;
b. de bouwhoogte mag niet meer bedragen dan 14 meter.

3.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende regels;

a. de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen mag niet meer bedragen dan 3 meter;
b. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer bedragen dan 15 meter.

3.3 Specifieke gebruiksregels

a. De installaties die onderdeel uitmaken van het schakelstation dienen in een gebouw te zijn ondergebracht.
b. De etmaalwaarde mag op de grens van het bestemmingsvlak Bedrijf - Hoogspanningsstation niet meer bedragen dan 50 dB(A).

Artikel 4 Leiding - Hoogspanning

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Leiding - Hoogspanning' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor:

a. een ondergrondse hoogspanningsverbinding met een spanning van maximaal 150 kV;

met de daarbij behorende:

b. belemmeringenstrook;
c. bouwwerken, geen gebouwen zijnde;
d. (communicatie) voorzieningen ten dienste van de ondergrondse hoogspanningsverbinding;

met dien verstande dat:

In geval van strijdigheid van bepalingen gaan de regels van dit artikel vóór de bepalingen die ingevolge de andere voor deze gronden geldende bestemming(en) van toepassing zijn.

4.2 Bouwregels

4.2.1 Gebouwen

a. In afwijking van wat elders in deze regels is bepaald, mogen op of in de in lid 4.1 genoemde gronden geen gebouwen ten behoeve van de hoogspanningsverbinding worden gebouwd.
b. Ten behoeve van de andere, voor deze gronden geldende bestemming(en) ingevolge de overige voor deze gronden vigerende bestemmingsplannen, inpassingsplannen en beheersverordeningen mag op of in de in lid 4.1 genoemde gronden uitsluitend worden gebouwd, indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging of vernieuwing van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot.

4.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Op of in de in lid 4.1 bestemde gronden mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van de ondergrondse hoogspanningsverbinding worden gebouwd met een maximale bouwhoogte van 0 meter.

4.3 Afwijken van de bouwregels

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in lid 4.2 voor het bouwen binnen de belemmeringenstrook overeenkomstig de andere daar voorkomende bestemming(en) indien:

a. de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding niet onevenredig worden geschaad;
b. burgemeester en wethouders schriftelijk advies hebben ingewonnen bij de leidingbeheerder omtrent de vraag of door de voorgenomen afwijking de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding niet onevenredige worden geschaad en welke voorwaarden gesteld dienen te worden ter voorkoming van eventuele schade.

4.4 Specifieke gebruiksregels

De aanleg van de hoogspanningsverbindingen zoals bedoeld in 4.1 is alleen toegestaan indien ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van leiding - boren' de aanleg van de hoogspanningverbindingen middels een horizontaal gestuurde boring plaatsvindt. Deze horizontaal gestuurde boring mag uitsluitend plaatsvinden beneden 1,20 meter onder maaiveld.

4.5 Afwijken van de gebruiksregels

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het gepaalde in lid 4.4 teneinde ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van leiding – boren' de aanleg van hoogspanningsleidingen uit te voeren via open ontgraving, indien:

a. geen aantasting plaatsvindt van de natuurwaarden en archeologische waarden;

b. geen blijvende aantasting plaatsvindt van de landschappelijke karakteristiek en aardkundige waarden.

4.6 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

4.6.1 Vergunningplicht

a. Het is verboden op of in de in lid 4.1 bedoelde gronden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van burgemeester en wethouders, de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:
   1. het aanbrengen van beplantingen en bomen;
   2. het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
   3. het indrijven van voorwerpen in de bodem;
   4. het uitvoeren van grondbewerkingen, waartoe in ieder geval worden gerekend afgraven, ontginnen, drainage en ophogen;
   5. het aanleggen, vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren.
   6. het permanent opslaan van goederen.

b. Dit verbod geldt voor de onder 4.6.1 a1, a3 en a4 genoemde werken en werkzaamheden enkel voor zover de diepte van bovengenoemde werken en werkzaamheden meer bedraagt dan 0,80 m beneden maaiveld.

4.6.2 Uitzonderingen

a. Het verbod als bedoeld onder 4.6.1 is enkel van toepassing op de strook grond waar ten behoeve van TenneT een zakelijk recht dan wel een gedoogplicht kan worden gevestigd, met dien verstande dat na de vestiging daarvan, het aanlegvergunningstelsel uitsluitend betrekking heeft op de strook grond waar het zakelijk recht dan wel de gedoogplicht is gevestigd.

b. Het verbod als bedoeld onder 4.6.1 is niet van toepassing op werken en/of werkzaamheden die:
   1. verband houden met de aanleg, het beheer of het onderhoud van de betreffende hoogspanningsverbinding;
   2. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van de inwerkingtreding van dit plan en in overeenstemming zijn met de op dat moment geldende toepasselijke regelgeving dan wel mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning;
   3. het normale onderhoud van de functies van de andere voorkomende bestemming(en) betreffen;
   4. het aanleggen van drainage tot een diepte van 0,80 m beneden maaiveld betreffen.

4.6.3 Voorwaarden

Een omgevingsvergunning als bedoeld onder 4.6.1 kan worden verleend indien:

a. de betreffende werken en/of werkzaamheden de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding niet onevenredig schaden;

b. burgemeester en wethouders schriftelijk advies hebben ingewonnen bij de leidingbeheerder omtrent de vraag of door de voorgenomen werken of werkzaamheden de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding niet onevenredige worden geschaad en welke voorwaarden gesteld dienen te worden ter voorkoming van eventuele schade.

Artikel 5 Waarde - Archeologie

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Archeologie' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en) mede bestemd voor behoud van de archeologische waarden.

5.2 Bouwregels

Op de gronden met de bestemming 'Waarde - Archeologie' mogen geen gebouwen of bouwwerken, geen gebouwen zijnde, worden gebouwd, tenzij het gaat om:

a. bebouwing die nodig is voor archeologisch onderzoek met een maximale bouwhoogte van 3 meter;
b. een gebouw of bouwwerk dat zonder graafwerkzaamheden dieper dan 0,30 m eter en zonder heiwerkzaamheden kan worden gerealiseerd en waarvan de oppervlakte niet meer dan 50 m^2 bedraagt;
c. de vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bebouwing, waarbij de oppervlakte, voor zover gelegen op of onder peil, niet wordt uitgebreid en waarbij gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering;

5.3 Afwijken van de bouwregels

5.3.1 Afwijking

a. In afwijking van het bepaalde in lid 5.2 mogen gebouwen en bouwwerken en andere bouwwerkzaamheden volgens de andere daar voorkomende bestemming(en) worden gerealiseerd, mits op basis van een archeologisch rapport, dat bij de aanvraag van een omgevingsvergunning voor het bouwen wordt ingediend, naar het oordeel van de Gedeputeerde Staten blijkt dat:
    1. archeologische waarden in voldoende mate zijn vastgesteld;
    2. archeologische waarden door het uitvoeren van bouwactiviteiten niet of niet onevenredig worden geschaad, dan wel afdoende maatregelen zijn getroffen tot behoud van die waarden; of
    3. er geen archeologische waarden aanwezig zijn.

5.3.2 Voorwaarden

Aan de omgevingsvergunning als bedoeld in lid 5.3.1 kunnen de Gedeputeerde Staten de volgende voorwaarden verbinden:

a. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor archeologische resten in de bodem kunnen worden behouden;
b. de verplichting tot het doen van opgravingen;
c. de verplichting de uitvoering van de bouwwerkzaamheden te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg die voldoet aan door Gedeputeerde Staten bij de vergunning te stellen kwalificaties.

5.3.3 Advies

De Gedeputeerde Staten winnen advies in van een door hem aan te wijzen deskundige, alvorens omtrent het verlenen van een omgevingsvergunning te beslissen.

5.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

5.4.1 Vergunningplicht

Het is verboden op of in de gronden met de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie' zonder op of in afwijking van een omgevingsvergunning van de Gedeputeerde Staten, de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden uit te voeren, te doen of laten uitvoeren, zulks ongeacht het bepaalde bij de andere op deze gronden rustende bestemmingen:

a. het ontgronden, afgraven (waaronder onder andere saneren), onderzuigen, egaliseren, verlagen, afplaggen en/of anderszins ingrijpend wijzigen van de landbodemstructuur, dieper dan 0,30 meter

beneden het maaiveld;
b. het graven, verbreden, verdiepen van watergangen en waterpartijen;
c. het aanbrengen van diepwortelende beplantingen en bomen;
d. het rooien van diepwortelende beplantingen en bomen, waarbij de stobben worden verwijderd;
e. het aanleggen van drainage;
f. het aanleggen van ondergrondse leidingen en daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur;
g. het uitvoeren van heiwerkzaamheden of het op andere wijze indrijven van objecten in de bodem;
h. het uitvoeren van werkzaamheden ter verhoging of verlaging van de grondwaterstand;
i. het verwijderen van fundamenten dieper dan 0,30 meter beneden het maaiveld.

5.4.2 Uitzonderingen

Geen omgevingsvergunning als bedoeld in lid 5.4.1 is vereist voor werken of werkzaamheden:

a. in het kader van het normale beheer en onderhoud;
b. in het kader van archeologisch onderzoek en het doen van opgravingen, mits verricht door een terzake deskundige;
c. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van leiding – boren', voor zover het betreft het uitvoeren van een horizontaal gestuurde boring;
d. die een oppervlakte beslaan van ten hoogste 50 m^2;
e. waarmee op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan:
    1. is begonnen, voor zover daarvoor tot dat tijdstip geen omgevingsvergunning was vereist;
    2. is of mag worden begonnen krachtens een verleende omgevingsvergunning.

5.4.3 Voorwaarden in een omgevingsvergunning

Aan de omgevingsvergunning als bedoeld in lid 5.4.1 kunnen de Gedeputeerde Staten de volgende voorwaarden verbinden:

a. de verplichting tot het indienen van een archeologisch rapport voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden, waaruit naar het oordeel van Gedeputeerde Staten blijkt dat:
    1. archeologische waarden in voldoende mate zijn vastgesteld;
    2. archeologische waarden door het uitvoeren van bouwactiviteiten niet of niet onevenredig worden geschaad, dan wel afdoende maatregelen zijn getroffen tot behoud van die waarden; of
    3. er geen archeologische waarden aanwezig zijn;
b. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor archeologische resten in de bodem kunnen worden behouden;
c. de verplichting tot het doen van opgravingen;
d. de verplichting de uitvoering van de bouwwerkzaamheden te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg die voldoet aan door Gedeputeerde Staten bij de vergunning te stellen kwalificaties.

5.4.4 Voorwaarden aan een omgevingsvergunning

De werken en werkzaamheden, zoals in 5.4.1 bedoeld, zijn slechts toelaatbaar, indien de aanvrager van de omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden aan de hand van nader archeologisch onderzoek kan aantonen dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden aanwezig zijn. Voorts zijn de werken en werkzaamheden toelaatbaar, indien:

a. de aanvrager van de omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden een rapport heeft overgelegd waarin de archeologische waarde van de betrokken locatie naar het oordeel van het bevoegd gezag in voldoende mate is vastgesteld;
b. de betrokken archeologische waarden, gelet op dit rapport, door de activiteiten niet worden geschaad of mogelijke schade kan worden voorkomen door aan de omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden voorschriften en beperkingen te verbinden, gericht op het behoud van de archeologische resten in de bodem danwel het doen van opgravingen door een archeologisch deskundige.

5.5 Wijzigingsbevoegdheid

De Gedeputeerde Staten zijn bevoegd dit plan te wijzigen door:

a. de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie' geheel of gedeeltelijk te doen vervallen, indien op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat:
    1. op de betrokken locaties geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn;
    2. handhaving van de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie' niet langer noodzakelijk wordt geacht;
    3. wel aanwezige archeologische waarden in voldoende mate zijn veilig gesteld;
b. De Gedeputeerde Staten geven uitsluitend toepassing aan het bepaalde onder a na schriftelijk advies van de deskundige inzake archeologie.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 6 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 7 Algemene gebruiksregels

Tot een gebruik, strijdig met de gegeven bestemmingen, wordt in ieder geval gerekend:

a. het niet na graafwerkzaamheden bij de aanleg, het beheer en het onderhoud van de ondergrondse hoogspanningsverbindingen, als bedoeld in Artikel 4 zoveel als redelijkerwijs mogelijk in de oorspronkelijke staat terugbrengen van de oorspronkelijke bodemopbouw en verkavelingspatronen.

Artikel 8 Overige regels

8.1 Aanvulling op archeologische dubbelbestemmingen

Voor zover in een onderliggend bestemmingsplan een dubbelbestemming is opgenomen die toeziet op archeologie wordt het opgenomen aanlegvergunningstelsel dan wel de opgenomen omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden aangevuld met de navolgende regeling:

a. Ter plaatse van de in het Inpassingsplan opgenomen aanduiding 'specifieke vorm van leiding – boren' is geen omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden benodigd, voor zover het betreft het uitvoeren van een horizontaal gestuurde boring.

8.2 Verhouding met bestemmingsplannen

De onderliggende bestemmingsplannen worden als volgt gewijzigd:

a. voor zover in dit plan voor gronden een enkelbestemming is gegeven, komen de enkelbestemmingen uit de onderliggende bestemmingsplannen dan wel beheersverordeningen te vervallen;
b. voor zover in dit plan voor de gronden enkel een dubbelbestemming is gegeven, blijven de onderliggende bestemmingsplannen dan wel beheersverordeningen en omgevingsvergunningen zoals die gelden onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van vaststelling van dit plan, op deze gronden onverkort van toepassing. Een en ander met dien verstande dat voor zover in dit plan de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie' is opgenomen, de archeologische dubbelbestemmingen uit de onderliggende bestemmingsplannen dan wel beheersverordeningen, zoals die gelden onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van vaststelling van dit plan, ter plaatse vervallen.

8.3 Voorrangsregeling dubbelbestemmingen

a. Indien en voor zover dubbelbestemmingen samenvallen met de bestemmingen uit de onderliggende bestemmingsplannen dan wel beheersverordeningen prevaleert de dubbelbestemming als bedoeld in dit plan.
b. In aanvulling op het bepaalde in onder a geldt dat de onderliggende bestemmingen op basis van het vigerende bestemmingsplan dan wel beheersverordening van kracht blijven voor zover zij niet strijdig zijn met de dubbelbestemming als bedoeld in dit plan.

8.4 Bevoegdheid tot vaststellen nieuw plan

a. De gemeenteraden van de gemeenten Beverwijk, Heemskerk, Zaanstad, Uitgeest en Alkmaar zijn na tien jaar na vaststelling van dit inpassingsplan bevoegd een bestemmingsplan vast te stellen voor de gronden waarop dit inpassingsplan betrekking heeft;
b. in afwijking van het eerste lid kan een gemeenteraad een bestemmingsplan vaststellen na vaststelling van dit inpassingsplan, indien daarbij wordt voorzien in de (dubbel)bestemmingen zoals neergelegd in dit inpassingsplan en bijbehorende planregels.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

Artikel 9 Overgangsrecht

9.1 Overgangsrecht bouwwerken

1. Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het inpassingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,
   a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
   b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan;
2. Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van het eerste lid een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in het eerste lid met maximaal 10%;
3. Het eerste lid is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

9.2 Overgangsrecht gebruik

1. Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het inpassingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet;
2. Het is verboden het met het inpassingsplan strijdige gebruik, bedoeld in het eerste lid, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind;
3. Indien het gebruik, bedoeld in het eerste lid, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten;
4. Het eerste lid is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsregels van dat plan.

Artikel 10 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als: Regels van het inpassingsplan 'netuitbreiding 150kV Beverwijk-Oterleek'.

ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

Arcadis Nederland B.V.

www.arcadis.com

C05057.000297

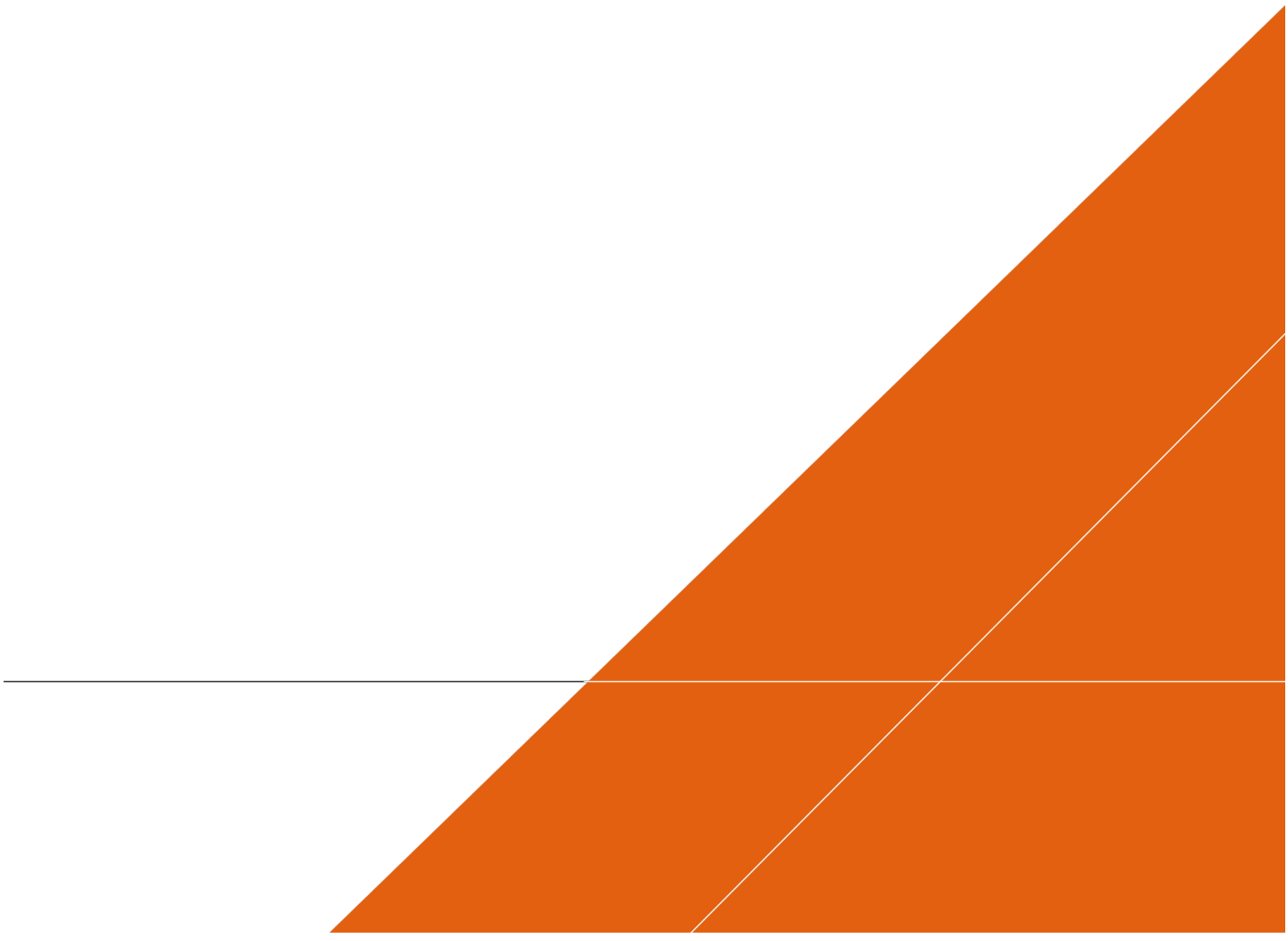
Inpassingsplan

Netuitbreiding 150kV Beverwijk-Oterleek

Provincie Noord-Holland

NL.IMRO.9927.IPnu150kVBeveOter-VG01

VASTGESTELD
4 juli 2022

Contactpersoon

T
M
E

Arcadis Nederland B.V.

Inhoudsopgave

Toelichting 7

Hoofdstuk 1 Inleiding 7

1.1 Aanleiding 7

1.2 Situering plangebied 11

1.3 Juridisch-planologische regeling 11

1.4 De bij het plan behorende stukken 11

1.5 Juridisch kader 11

1.6 Opbouw toelichting 12

Hoofdstuk 2 Het initiatief 13

2.1 Algemeen 13

2.2 Bestaande situatie plangebied 13

2.3 Nut en noodzaak 14

2.4 Uitgangspunten TenneT 15

Hoofdstuk 3 Tracékeuze en locatiekeuze 150kV-schakelstation 16

3.1 Inleiding 16

3.2 150kV-schakelstation Beverwijk 16

3.3 Tracékeuze netuitbreiding ondergronds 150kV Beverwijk-Oterleek 21
3.4 Reconstructie aansluiting bestaande 150kV-verbindingen 30
3.5 Tracébeschrijving 150kV Beverwijk-Oterleek 32
3.6 Tracé 380kV hoogspanningsstation Beverwijk - 150kV schakelstation Beverwijk 38

Hoofdstuk 4 Ruimtelijke regelgeving en beleid 42
4.1 Europa 42
4.2 Nationaal beleid 43
4.3 Provinciaal en regionaal beleid 47
4.4 Gemeentelijk beleid 49
4.5 Conclusie 49

Hoofdstuk 5 Milieuonderzoeken 50
5.1 Magneetvelden 50
5.2 Geluid 53
5.3 Natuur 54
5.4 Archeologie 61
5.5 Bodem 62
5.6 Water 64
5.7 Landschap, cultuurhistorie en aardkundige waarden 65
5.8 Kabels en leidingen 68
5.9 Niet gesprongen explosieven 68
5.10 Bedrijven en milieuzonering 68
5.11 Externe veiligheid 69
5.12 M.e.r. beoordeling 75

Hoofdstuk 6 Juridische planopzet 78
6.1 Planopzet 78
6.2 Plangrens en flexibiliteit 78
6.3 Tijdelijk gebruik, bouwen en inrichten 79

6.4 Toelichting op de planregels 79

Hoofdstuk 7 Uitvoerbaarheid 85

7.1 Economische uitvoerbaarheid 85

7.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 86

Bijlagen

Bijlage 1 Afwegingsnotitie

Bijlage 2 Bijlagen 1 en 2 afwegingsnotitie

Bijlage 3 Bijlage 3 afwegingsnotitie Q&A Netuitbreiding

Bijlage 4 Bijlage 4 afwegingsnotitie Natuurtoets Tauw

Bijlage 5 Haalbaarheidsstudie tracé 2017

Bijlage 6 Stationsstudie 2017

Bijlage 7 Berekeningen magneetvelden schakelstation en reconstructie

Bijlage 8 Berekeningen magneetvelden 150kV-verbinding

Bijlage 9 Akoestisch onderzoek 150 kV schakelstation Beverwijk

Bijlage 10 Akoestisch onderzoek 380kV-station Beverwijk

Bijlage 11 Akoestisch onderzoek 150kV-station Oterleek

Bijlage 12 Ecologisch onderzoek Bev-Ote

Bijlage 13 Ecologische beoordeling stikstofdepositie

Bijlage 14 Bureauonderzoek Archeologie

Bijlage 15 Vooronderzoek Bodem

Bijlage 16 BRA en externe veiligheid reconstructie

Bijlage 17 Waterparagraaf

Bijlage 18 Indicatief bemalingsadvies

Bijlage 19 Quickscan Landschap, cultuurhistorie en aardkunde

Bijlage 20 Onderzoek Niet Gesprongen Explosieven (NGE)

Bijlage 21 Aanmeldingsnotitie m.e.r.-beoordeling

Bijlage 22 Bureaustudie reconstructie 150kV-verbindingen, aansluiting op 150kV schakelstation Beverwijk

Bijlage 23 Nota beantwoording vooroverlegreacties

Bijlage 24 Nota beantwoording zienswijzen

Bijlage 25 Vaststellingsbesluit

Toelichting

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Vanwege de veiligheid, de betrouwbaarheid en de grote transportcapaciteit, spelen in Nederland hoogspanningsinstallaties een belangrijke rol bij het transport van elektriciteit. Hoogspanningsinstallaties zijn van vitaal belang voor het functioneren van de samenleving. Bij de Elektriciteitswet 1998 (de "E-wet") is TenneT aangewezen als beheerder van het landelijk hoogspanningsnet. TenneT is daarmee verantwoordelijk voor een ongestoorde werking van dit net. Een daarbij behorende belangrijke kerntaak is het tijdig realiseren van nieuwe hoogspanningsinstallaties om knelpunten in het net te voorkomen alsook de gerealiseerde hoogspanningsinstallaties optimaal te beheren, te onderhouden en veilig te stellen, zodat kan worden voldoen aan de wettelijke taken.

Op basis van wet- en regelgeving en de maatschappelijke taak van de netbeheerder dient TenneT oplossingen te realiseren die doelmatig zijn. De daarbij gemaakte kosten dienen verantwoord te kunnen worden aan de Autoriteit Consument en Markt (ACM), die een belangrijke rol speelt als toezichthouder. Indien er verschillende opties zijn om een kwalitatief goede elektriciteitsinfrastructuur te realiseren tegen uiteenlopende kosten, dan zijn de netbeheerders gehouden aan het realiseren van de optie die maatschappelijk gezien de laagste integrale kosten met zich meebrengt.

De huidige elektriciteitsinfrastructuur in Noord-Holland kan noch aan de toenemende vraag naar elektriciteit, noch aan het toenemende aanbod voldoen. Er ontstaat een zogenoemd knelpunt in het netwerk tussen Beverwijk en Oterleek. Om dit knelpunt in het elektriciteitsnetwerk op te lossen heeft TenneT de provincie Noord-Holland verzocht om een Provinciaal Inpassingsplan (hierna: PIP) op te stellen en in procedure te brengen ten behoeve van een netuitbreiding tussen Beverwijk en Oterleek. Deze netuitbreiding is nodig voor het verhogen van de transportcapaciteit van het huidige elektriciteitsnetwerk en voor het vergroten van de betrouwbaarheid van de stroomvoorziening. Deze netuitbreiding moet in het vierde kwartaal van 2023 gerealiseerd zijn. De provincie is gevraagd een PIP op te stellen, vanwege het provinciaal belang bij de netuitbreiding. Procedures worden daarmee gebundeld en naar verwachting kan de netuitbreiding dan sneller gerealiseerd worden.

Het inpassingsplan maakt de volgende ontwikkelingen mogelijk:

- een nieuw 150 kV-schakelstation in Beverwijk (zie roze vlak in afbeelding 1.1);
- een nieuwe ondergrondse 150 kV-verbinding tussen het bestaande 380 kV-station in Beverwijk en het nieuw te realiseren 150 kV-schakelstation in Beverwijk (waarbij als uitgangspunt geldt dat wordt gebundeld met bestaande kabelverbindingen) (zie zwart omlijnde vlak in afbeelding 1.1);
- een nieuwe ondergrondse 150 kV-verbinding bestaande uit twee circuits tussen het nieuwe 150 kV-schakelstation in Beverwijk en het bestaande 150 kV-hoogspanningsstation in Oterleek (zie zwarte vlak afbeelding 1.2);
- het aansluiten van de bestaande ondergrondse 150 kV verbindingen Velsen-Oterleek en Velsen-Beverwijk op het nieuwe 150 kV-schakelstation in Beverwijk (zie paragraaf 3.4 in deze toelichting).

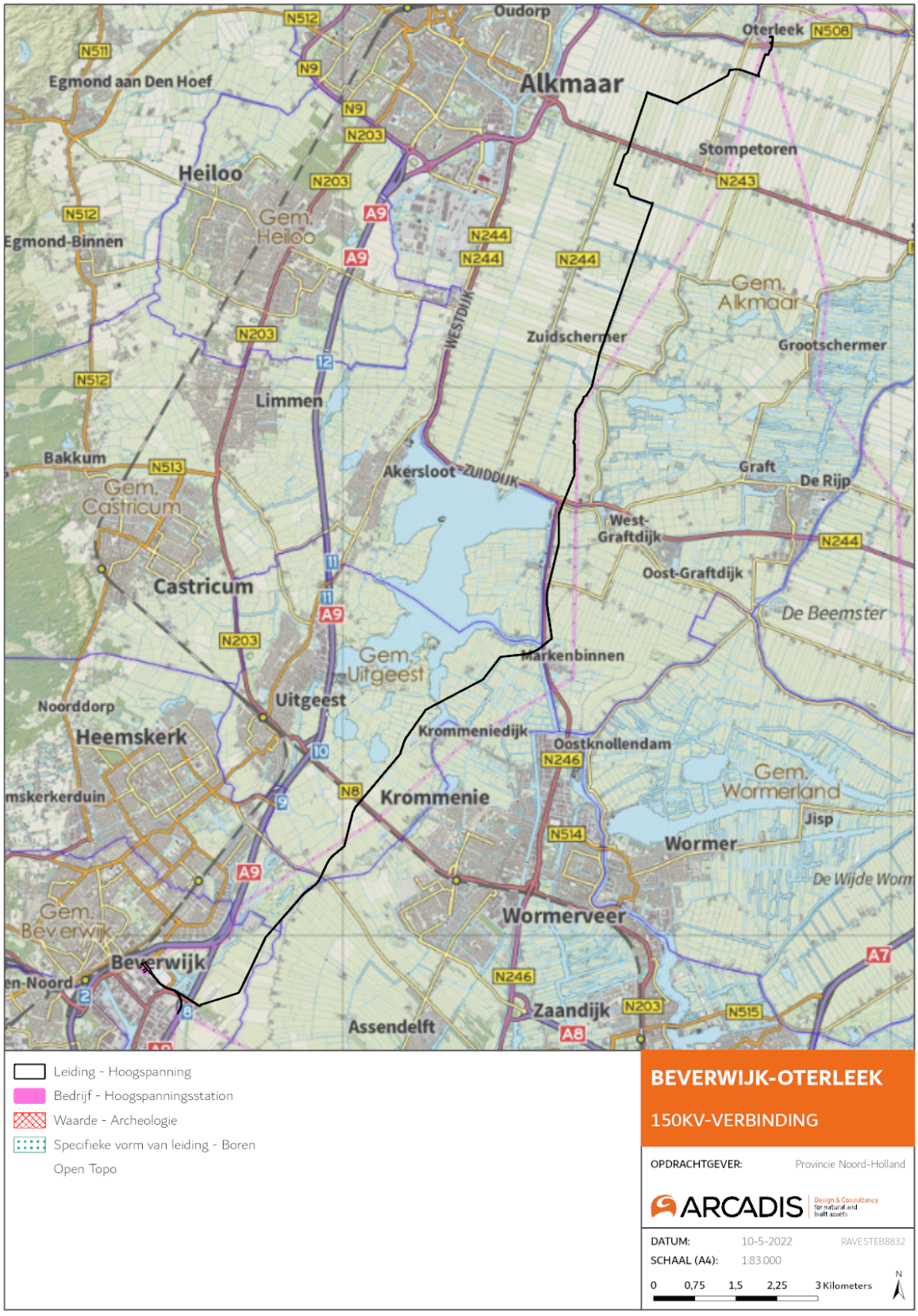
TenneT is initiatiefnemer van deze ontwikkelingen. Het bestaande 380kV-station Beverwijk en 150kV-station Oterleek worden ook uitgebreid als gevolg van bovenstaande ontwikkelingen. Deze uitbreidingen zijn echter planologisch mogelijk binnen de vigerende bestemmingsplannen. In paragraaf 5.2 wordt een nadere toelichting gegeven op de uitbreiding van de bestaande stations. Eenieder die bezwaar heeft tegen de uitbreiding van de stations kan dit indienen middels de (vergunning)procedures

die daarvoor worden doorlopen in de gemeenten Beverwijk en Alkmaar.

Voorliggend inpassingsplan vormt de planologisch-juridische regeling waarmee de voorgenomen ontwikkeling mogelijk wordt gemaakt.

Afbeelding 1.1: 150kV-schakelstation Beverwijk, begin van verbinding Beverwijk-Oterleek 150 kV (uit dit inpassingsplan) en verbinding Schakelstation-Beverwijk380kV.

Afbeelding 1.2: Verbinding Beverwijk-Oterleek 150 kV zoals in dit inpassingsplan is vastgelegd.

1.2 Situering plangebied

Het plangebied ligt tussen Beverwijk en Oterleek, waar het kabeltracé begint bij een nieuw te bouwen 150kV-schakelstation in Beverwijk en eindigt bij het bestaande station Oterleek 150 kV en bij het bestaande station Beverwijk 380 kV (zie afbeelding 1.2).

1.3 Juridisch-planologische regeling

De huidige juridische regeling van de betreffende gronden is neergelegd in de volgende bestemmingsplannen (de gemeenten Graft-De Rijp en Schermer zijn gefuseerd met de gemeente Alkmaar):

- Bestemmingsplan Recreatieve markten Beverwijkse Bazaar en omgeving, gemeente Beverwijk (22-10-2008)
- Bestemmingsplan Kagerweg, gemeente Beverwijk (14-11-2013)
- Bestemmingsplan Noorderweg 13, gemeente Beverwijk (13-03-2014)
- Bestemmingsplan De Buitenlanden, gemeente Beverwijk (26-08-2009)
- Inpassingsplan Aardgastransportleiding Beverwijk - Wijngaarden, Rijksoverheid (19-09-2012)
- Beheersverordening, Groene Oostrand (herziening oktober 2013), (06-05-2014)
- Bestemmingsplan Landelijk gebied Assendelft, gemeente Zaanstad (05-09-2013)
- Bestemmingsplan Buitengebied, gemeente Uitgeest (25-11-2014)
- Bestemmingsplan Buitengebied 2009, gemeente Graft-De Rijp (27-05-2010)
- Bestemmingsplan 1e partiële herziening Landelijk Gebied 2014, gemeente Schermer (25-04-2019)

Op grond van deze bestemmingsplannen zijn de voorgenomen ontwikkelingen niet mogelijk. Het voorliggende inpassingsplan heft deze strijdigheid op en maakt op die manieren de gewenste ontwikkelingen planologisch mogelijk. Het inpassingsplan voldoet aan de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en aan de meest recente standaarden betreffende de digitale uitwisseling en raadpleging.

1.4 De bij het plan behorende stukken

Het inpassingsplan netuitbreiding 150kV Beverwijk-Oterleek bestaat uit de verbeelding en de regels.

Op de verbeelding zijn de bestemmingen die op grond van dit inpassingsplan mogelijk worden gemaakt opgenomen. In de Regels zijn bepalingen bij deze bestemmingen opgenomen. Het plan gaat voorts vergezeld van deze toelichting.

1.5 Juridisch kader

1.5.1 Het Inpassingsplan

Op grond van artikel 3.26, eerste lid van de Wro heeft de provincie de mogelijkheid om een inpassingsplan vast te stellen. In het tweede lid van dat artikel worden de afdelingen 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wro van overeenkomstige toepassing verklaard. In artikel 1.1.1, tweede lid van het Bro wordt een inpassingsplan gelijkgesteld aan een bestemmingsplan. Een inpassingsplan heeft daarmee dezelfde juridische status als een bestemmingsplan. Dit houdt onder meer in dat de overlegverplichting die voor gemeentebesturen op grond van artikel 3.1.1 Bro voorafgaat aan de formele planprocedure, ook geldt voor (provinciale) inpassingsplannen. Het voor gemeenten voorgeschreven overleg met de provincie geldt hier omgekeerd. De provincie is verplicht overleg te plegen met betrokken gemeenten (naast andere instanties).

Verder doorloopt een inpassingsplan dezelfde formele procedure als een gemeentelijk bestemmingsplan, gebaseerd op de Uniforme openbare voorbereidingsprocedure ex afdeling 3.4 Algemene wet bestuursrecht. Dit houdt onder meer in dat een ontwerpinpassingsplan wordt opgesteld dat zes weken ter inzage moet worden gelegd, zodat belanghebbenden zienswijzen kunnen indienen.

De bevoegdheid tot het vaststellen van een provinciaal inpassingsplan ligt bij Provinciale Staten.

In een inpassingsplan wordt de bestemming van de betrokken gronden bindend bepaald. Na inwerkingtreding wordt het inpassingsplan geacht deel uit te maken van de bestemmingsplannen/beheersverordeningen waarop het betrekking heeft.

Vanaf het moment dat het ontwerp inpassingsplan ter inzage is gelegd, is de gemeenteraad niet meer bevoegd om voor de in dat plan opgenomen gronden een bestemmingsplan vast te stellen. Deze uitsluiting geldt voor een maximale periode van tien jaar. Op grond van artikel 3.26 lid 5 Wro kunnen Provinciale Staten deze termijn verkorten. In dit inpassingsplan wordt van de mogelijkheid gebruik gemaakt om deze periode te verkorten. De betreffende gemeenteraden zijn na vaststelling van dit inpassingsplan bevoegd een bestemmingsplan (en te zijner tijd een omgevingsplan) vast te stellen voor de gronden waarop dit inpassingsplan betrekking heeft indien daarbij wordt aangesloten bij de regeling zoals neergelegd in dit inpassingsplan (zie artikel 8.4 van de regels van dit inpassingsplan).

1.5.2 Handhaving

Bij het schakelstation te Beverwijk wordt met een enkelbestemming een nieuwe functie planologisch mogelijk gemaakt die de bestaande bestemming ter plaatse vervangt. Het inpassingsplan wordt voor wat betreft de kabelverbinding, door het toevoegen van een dubbelbestemming, na inwerkingtreding geacht deel uit te maken van het geldend bestemmings-, inpassingsplan of beheersverordening. Dit betekent dat aanvragen om omgevingsvergunningen, voor bijvoorbeeld de activiteit bouwen, daaraan worden getoetst.

Handhaving van het inpassingsplan kan geschieden via het instrumentarium van de Wabo.

1.5.3 Bevoegdheid inzake omgevingsvergunningen

Voor het verlenen van omgevingsvergunningen binnen het plangebied zijn burgemeester en wethouders van de betrokken gemeente, het bevoegd gezag. Een uitzondering hierop vormt het verlenen van omgevingsvergunningen binnen de dubbelbestemming Waarde - Archeologie. Binnen deze dubbelbestemming zijn de Gedeputeerde Staten bevoegd gezag. Het inpassingsplan is het juridisch planologisch kader bij het uitoefenen van deze bevoegdheden. Het toedelen van deze bevoegdheden aan B&W gebeurt in dit inpassingsplan (bij de betrokken omgevingsvergunningen) en bij het vaststellingsbesluit.

1.5.4 Crisis-en herstelwet

Op 31 maart 2010 is de Crisis- en herstelwet (Chw) in werking getreden. Deze tijdelijke wet is vanaf 25 april 2013 permanent in werking getreden. De wet was opgesteld ten tijde van de crisis om bijzondere wettelijke voorzieningen te treffen die een versnelde ontwikkeling en verwezenlijking van ruimtelijke en infrastructurele projecten te faciliteren. De Crisis- en herstelwet is van rechtswege reeds van toepassing op het onderhavige project omdat het om een inpassingsplan gaat. Dit betekent onder meer dat:

- De bestuursrechter het beroep behandelt met toepassing van afdeling 8.2.3 van de Algemene wet bestuursrecht.
- Dat een ingediend beroepschrift de gronden van het beroep moet bevatten en dat er na de beroepstermijn geen nieuwe gronden kunnen worden aangevoerd.
- De Afdeling bestuursrecht van de Raad van State een uitspraak doet binnen zes maanden na afloop van de beroepstermijn.

1.6 Opbouw toelichting

In deze toelichting wordt in Hoofdstuk 2 ingegaan op het initiatief. Hoofdstuk 3 gaat in op de tracékeuze en de locatiekeuze voor het 150 kV schakelstation. Hoofdstuk 4 is een toelichting op het relevante ruimtelijk beleid. De milieuaspecten, die van invloed kunnen zijn op de ontwikkeling van het plangebied komen aan bod in Hoofdstuk 5. In Hoofdstuk 6 zijn de juridisch-technische aspecten van de regels weergegeven. Hoofdstuk 7 sluit deze toelichting af door middel van een beschouwing over de uitvoerbaarheid alsmede de resultaten van de inspraak en het gevoerde overleg.

Hoofdstuk 2 Het initiatief

2.1 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt een toelichting gegeven op het initiatief. Er wordt eerst ingegaan op de bestaande situatie. Vervolgens wordt een toelichting gegeven op de nut en noodzaak van het initiatief en het provinciaal belang dat daarmee gemoeid is. Tenslotte worden de uitgangspunten van TenneT uiteengezet.

2.2 Bestaande situatie plangebied

Onderstaand is het plangebied waardoor het tracé (langs)loopt. Dit wordt per gemeente beschreven.

Gemeente Beverwijk

Het nieuw te bouwen 150kV-schakelstation Beverwijk ligt op een bedrijventerrein waar ook de Beverwijkse Bazaar is gelokaliseerd. Ten oosten van het bedrijventerrein ligt de Rijksweg A9. Het beoogde kabeltracé gaat parallel lopen aan de Parallelweg en Ringvaartweg door het bedrijventerrein waarna het de A9 kruist. Hierna loopt het tracé in noordelijke richting door weilanden met een agrarisch gebruik.

Ten oosten van de A9 liggen polders die behoren tot de Stelling van Amsterdam. Ten zuidoosten van het tracé ligt het Rijk van Rorik. Dit is een recreatiegebied dat wordt ingericht, met o.a. een landwinkel, een fietshotel, restaurant, ecolodges, een natuurspeeltuin en een boomgaard. Er ligt ook een baggerdepot in het gebied en diverse buisleidingen van de Gasunie.

Gemeente Zaanstad

Het tracé loopt ter hoogte van de Heemskerkse Golfclub parallel aan de gemeentegrens van Zaanstad. Het tracé volgt vanuit Beverwijk de watergang 'De Kil' dat de gemeentegrens vormt tussen Heemskerk en Zaanstad. Ten westen van De Kil ligt de gemeente Heemskerk. De belemmeringsstrook van het tracé ligt in de gemeente Zaanstad tussen 'De Kil' en de Groenedijk in en gaat dan noordelijker met een gestuurde boring de gemeente Heemskerk in. Het tracé kruist het geplande tracé van de verbinding A8-A9.

Gemeente Heemskerk

Het tracé loopt met een gestuurde boring onder de Heemskerkse Golfclub door in deze gemeente. Het tracé kruist de Communicatieweg die tevens de gemeentegrens is tussen Heemskerk en Uitgeest.

Gemeente Uitgeest

Het gebied waar het tracé doorheen gaat kenmerkt zich door polderlandschappen met weilanden en agrarische bedrijven (Polder De Uitgeester- en Heemskerkerbroek). Deze polders behoren tot de Stelling van Amsterdam. Het kabeltracé passeert de N8, het spoor en weilanden die behoren tot de Stelling van Amsterdam. Ten westen van het tracé liggen het Uitgeestermeer en het Alkmaardermeer. Ten oosten van het tracé ligt het voormalig fort bij Krommeniedijk. In deze gemeente passeert het tracé velen sloten en waterwegen.

Gemeente Alkmaar

Het gebied binnen de gemeente Alkmaar wordt gekenmerkt door rechte verkavelingsstructuur van de Schermer en de vele polders met agrarisch gebruik. Ter hoogte van Markenbinnen ligt het Fort bij

Markenbinnen. Langs de Markervaart liggen waterkeringen, de Oostwouderpolder en de Kogerpolder. Na kruising met het Noordhollandsch Kanaal en de N244 gaat het tracé door de Schermer (achtereenvolgens Polder K, L, M, E, D). Hier loopt het tracé parallel aan de bestaande bovengrondse 150kV-verbinding tussen Beverwijk en Oterleek. Vanaf het voormalige eiland de Blockkers laat het tracé de 150kV-verbinding los en volgt het tracé de Molentocht tot voormalig eiland de Matten. Hierna volgt het tracé perceelgrenzen en watergangen in Polder M en Polder E. Uitzondering hierop is de diagonale doorsnijding die evenwijdig wordt aangelegd naast de bestaande ondergrondse 150kV kabelverbinding Oterleek – Boekelermeer Zuid. Die gewijzigde ligging is na overleg met de grondeigenaren tot stand gekomen.

Het station Oterleek ligt ten zuidoosten van het dorp Oterleek. Op het station takken in de huidige situatie (voorafgaand aan voorliggend plan) vier bovengrondse verbindingen aan en twee kabelverbindingen.

2.3 Nut en noodzaak

2.3.1 Doelstelling Rijk voor provincie Noord-Holland

Op grond van onder meer de E-wet 1998 is TenneT verplicht oplossingen voor capaciteitsknelpunten in het elektriciteitsnet te realiseren. Er is in dit geval sprake van een capaciteitsknelpunt: de huidige elektriciteitsinfrastructuur kan niet aan de toekomstige vraag naar transportcapaciteit in Noord-Holland Noord voldoen. Dit wordt gestaafd door de Systeemstudie Energie infrastructuur Noord-Holland 2020-2050 die in 2019 mede in opdracht van provincie Noord-Holland is verricht.

Uit het Investeringsplan Net op land 2020-2029 van TenneT d.d. 1 oktober 2020 volgt ditzelfde knelpunt tussen Beverwijk en Oterleek.

Het capaciteitsknelpunt wordt veroorzaakt door de toenemende vraag naar elektriciteit van de gebouwde omgeving, de glastuinbouw en de datacenters in Noord-Holland Noord. Momenteel geldt een beperking voor het transportvermogen voor datacenters in Middenmeer. Door realisatie van de netuitbreiding kan deze worden opgeheven en mag de belasting van deze datacenters verder doorgroeien. Ook maakt netuitbreiding de aansluiting (invoeding) van zonne- en windenergie op het elektriciteitsnet mogelijk. Het gebiedsplan Wieringermeer dat nu door de gemeente Hollands Kroon en provincie Noord-Holland is opgesteld, rekent al op de netuitbreiding door TenneT.

Op basis van bovenstaande ontwikkelingen moet volgens de E-wet 1998 zo spoedig mogelijk het net worden verzwaard tussen Beverwijk en Oterleek, om zo economische ontwikkelingen en de energietransitie te kunnen faciliteren.

2.3.2 Keuze provinciaal inpassingsplan(PIP)

Op grond van artikel 3.26 Wro kunnen Provinciale Staten, de gemeenteraden gehoord, een inpassingsplan vaststellen indien sprake is van een provinciaal belang. Dit inpassingsplan is vergelijkbaar met een gemeentelijk bestemmingsplan, met als verschil dat het initiatief en de regie bij Provinciale Staten berusten in plaats van bij de gemeenteraad.

Gedeputeerde Staten (GS) hebben op 12 februari 2019 besloten om bestuurlijk overleg met betrokken gemeenten te voeren over de wenselijkheid van een Provinciaal inpassingsplan (PIP) ten behoeve van een 150kV-netuitbreiding van TenneT tussen Beverwijk en Oterleek. Dit bestuurlijk overleg (BO) heeft op 16 mei 2019 plaatsgevonden. Alle aanwezige wethouders hebben aangegeven een PIP wenselijk te vinden.

Daarnaast hebben de aanwezige wethouders tijdens het BO van 16 mei 2019 gevraagd om een tweede bestuurlijk overleg vóór het zomerreces. Dit overleg heeft plaatsgevonden op 10 juli 2019 en had als onderwerp de gemeentelijke belangen die een rol zouden moeten spelen in de afweging die moet leiden

tot de keuze van een voorkeurstracé.

Op 8 oktober 2019 hebben Gedeputeerde Staten besloten om een PIP op te stellen. De betrokken gemeenten en Provinciale Staten zijn geïnformeerd per brief over dit besluit. Daarnaast is er ook een persbericht uitgegaan.

Na de besluitvorming en de uitwerking van het voorkeurstracé is het plangebied van het PIP vastgelegd. Gedeputeerde Staten hebben het tracé en de impact per gemeente in een brief toegezonden aan de gemeenteraden. Met deze brief worden de gemeenteraden formeel gehoord zoals vastgelegd in de Wet ruimtelijke ordening.

2.4 Uitgangspunten TenneT

Bij de Elektriciteitswet 1998 (de "E-wet") is TenneT aangewezen als beheerder van het landelijk hoogspanningsnet zowel op land als op zee. TenneT is daarmee verantwoordelijk voor een ongestoorde werking van dit net. Daartoe realiseert TenneT nieuwe assets en onderhoud TenneT bestaande assets op een zo efficiënt en effectief mogelijke manier.

Om dat te bereiken legt TenneT, evenals vele andere functies in de Nederlandse samenleving, een claim op de beperkte beschikbare vrije ruimte in Nederland. TenneT is van mening dat deze claim alleen kan worden gerechtvaardigd indien een goede afweging van belangen heeft plaatsgevonden. Daarbij heeft TenneT de wens om bestaande infrastructuur zoveel als mogelijk ongestoord te laten liggen gedurende de gehele levensfase van een asset (40-50jr). Ook geldt dat TenneT nieuwe infrastructuur zo efficiënt / effectief mogelijk wenst in te passen en te realiseren.

Aldus is het streven van TenneT samen te vatten als: 'Duurzame instandhouding en aanleg van assets op een zo efficiënt mogelijke wijze waarbij zo goed als mogelijk rekening is gehouden met alle mogelijke belemmeringen en belangen van stakeholders'.

Ten behoeve van dit streven heeft TenneT een aantal beleidsregels opgesteld die van toepassing zijn ingeval door of in opdracht van TenneT nieuwe assets worden gerealiseerd of bestaande assets worden uitgebreid c.q. grootschalig worden vervangen. Deze beleidsregels zijn in principe gedurende de gehele looptijd van projecten van toepassing.

Deze door TenneT gehanteerde beleidsregels zijn ook in dit project toegepast. In Hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de beleidsregels van TenneT alsook in hoeverre deze toegepast zijn in dit project en hebben geleid tot bepaalde keuzes binnen het in dit inpassingsplan vastgelegde tracé (zie afbeelding 1.2).

Hoofdstuk 3 Tracékeuze en locatiekeuze 150kV-schakelstation

3.1 Inleiding

TenneT heeft als netbeheerder van het landelijke hoogspanningsnet de wettelijk vastgelegde taak om de leveringszekerheid van elektriciteit op een doelmatige wijze te waarborgen. Leveringszekerheid heeft daarom de hoogste prioriteit bij het beheer en de verdere ontwikkeling van het landelijke hoogspanningsnet. Nieuwe tracés voor hoogspanningsverbindingen dienen toekomstbestendig en robuust te zijn en dienen aan hoge kwaliteitsstandaarden te voldoen om onder meer de faalkans tot een minimum te beperken.

In dit hoofdstuk wordt het 150kV-schakelstation (paragraaf 3.2) en het 150kV kabeltracé tussen het nieuwe schakelstation en het bestaande 150kV-station in Oterleek en het bestaande 380kV-station in Beverwijk (paragraaf 3.3) toegelicht.

3.2 150kV-schakelstation Beverwijk

3.2.1 Nettechnische uitgangspunten

De volgende nettechnische uitgangspunten zijn gehanteerd bij de zoektocht naar een nieuw 150kV-schakelstation.

Afstand tot het bestaande hoogspanningsnet

De ruimte op het bestaande 380kV-station Beverwijk is te klein om alle benodigde voorzieningen voor het transport van elektriciteit via het 150kV-kabeltracé naar Oterleek te kunnen realiseren. Daarom dient er een nieuw 150kV-schakelstation te worden gerealiseerd.

Bij het zoeken van een locatie voor het nieuwe 150kV-station in Beverwijk is uitgangspunt dat de locatie nabij het bestaande hoogspanningsnet is gelegen zodat geen lange kabelverbindingen naar dat net hoeven te worden gerealiseerd. Dat betekent dat een locatie in de nabijheid van het bestaande 380kV-station Beverwijk en het opstijgpunt Aagtendijk (langs de A22) het uitgangspunt is.

Uitvoeringswijze AIS / GIS

Aanvankelijk (2017) was het uitgangspunt om een lucht geïsoleerd (AIS) 150kV-hoogspanningsstation te bouwen. Een dergelijk station zou met de noodzakelijke aansluitmogelijkheden een omvang hebben van circa 250 meter bij 80 meter. In de loop van de tijd is gebleken dat de beschikbaarheid van AIS-locaties in het zoekgebied (zie afbeelding 3.1) nihil is. Mede om die reden is er uiteindelijk voor gekozen een gas-geïsoleerd (GIS) 150kV-hoogspanningsstation te bouwen. De noodzakelijke afmetingen daarvan bedragen circa 60 meter bij 16 meter.

Schakelstation

Een ander belangrijk uitgangspunt is dat het 150kV-hoogspanningsstation een schakelstation zal zijn waar dus geen transformatoren worden opgesteld.

Bereikbaarheid

TenneT houdt er bij de locatiebepaling van stations rekening mee dat deze te allen tijde bereikbaar zijn en blijven voor beheer en onderhoud, uitwisseling en aanvoer van materiaal en materieel.

Uitvoerbaarheid bouw schakelstation

Los van bovenstaande nettechnische aspecten is het noodzakelijk vast te stellen dat de bouw van het station en de aansluiting op het kabelnetwerk op de te kiezen locatie uitvoerbaar is. Daarbij is met name de omvang van de locatie van belang en de ruimte die nodig is om de kabelaansluitingen te realiseren.

3.2.2 Planologische uitgangspunten

De volgende planologische uitgangspunten zijn gehanteerd bij de zoektocht naar een nieuw 150kV-schakelstation.

Natuur

Natura 2000-gebieden en gebieden aangemerkt als Natuurnetwerk Nederland (NNN) worden daar waar redelijkerwijs mogelijk vermeden.

Gronden met archeologische, aardkundige en landschappelijke waarde

Gebieden met een hoge archeologische (verwachtings)waarde, aardkundige waarde en landschappelijke waarde worden zoveel mogelijk vermeden.

Waterkeringen

TenneT realiseert in principe geen assets in of nabij een waterkerings- of een vrijwaringszone (bijvoorbeeld een dijk).

Beschermingszone

Stations worden niet gerealiseerd in gebieden die zijn aangemerkt als beschermingszone voor het water, dat wil zeggen een waterwingebied, grondwaterbeschermingsgebied, boringsvrije zone of intrekgebied.

Overstromingsrisico's

Bij een locatie voor nieuwbouw van een hoogspanningsstations moet gestreefd worden naar realisatie op een locatie die:

1. niet overstroombaar is, of;
2. een maximale overstromingshoogte kent van +2,5 meter boven stationspeil, of;
3. een overstromingskans kent met een kleinere kans van voorkomen dan 1/10.000 jaar.

Bodemverontreiniging

Stations worden in principe niet gerealiseerd in gebieden of op terreinen waar een (ernstige) bodemverontreiniging bekend is.

Geluid

Transformatoren, spoelen en daarmee te vergelijken componenten van een hoogspanningsstation produceren geluid. Uitgangspunt van TenneT bij het zoeken naar een geschikte locatie is zoveel als mogelijk rekening houden met de in de VNG uitgave 'Bedrijven en milieuzonering' genoemde richtafstanden. Gezien het feit dat uitgangspunt is dat er geen transformatoren worden opgesteld op dit station is geluid geen issue.

Windturbines

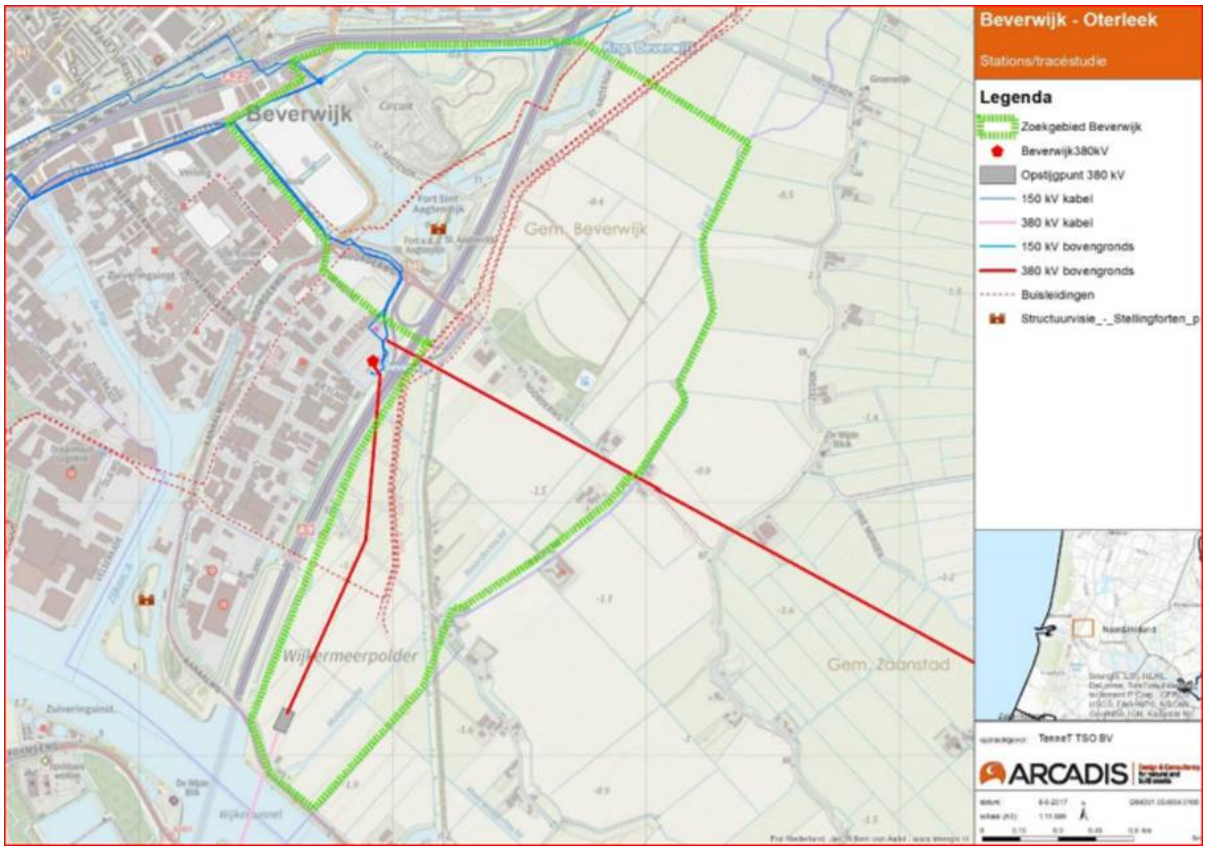
Zoveel mogelijk moet worden voorkomen dat de afstand tussen een windturbine en hoogspanningsstations minder is dan de werpafstand bij nominaal toerental en/of de tiphoogte.

Beschikbaarheid perceel

De mogelijkheid om over de grond van het beoogde 150kV-schakelstation te kunnen beschikken is ook een belangrijk uitgangspunt. Locaties die gelet op het gebruik en eigendom niet kunnen worden verworven vallen buiten de zoektocht. Los van bovenstaande inhoudelijke aspecten is ook van belang dat de locatie beschikbaar is of op korte termijn beschikbaar kan komen voor de bouw van het hoogspanningsstation.

3.2.3 Vaststellen zoekgebied

Op basis van voorgaande uitgangspunten is in een haalbaarheidsonderzoek (Arcadis, 2017, Bijlage 6) een zoekgebied vastgesteld waarbinnen verschillende locaties voor een station mogelijk zijn. Ten tijde van het opstellen van het haalbaarheidsonderzoek gold nog het uitgangspunt dat er een AIS-station zou worden gebouwd (zie paragraaf 3.2.1), maar omdat alle andere uitgangspunten wel gelijk zijn gebleven, is dit onderzoek nog steeds bruikbaar voor het zoekgebied van het nu beoogde GIS-station.

Afbeelding 3.1: Zoekgebied 150kV station Beverwijk

3.2.4 Vaststellen voorkeurszone binnen zoekgebied

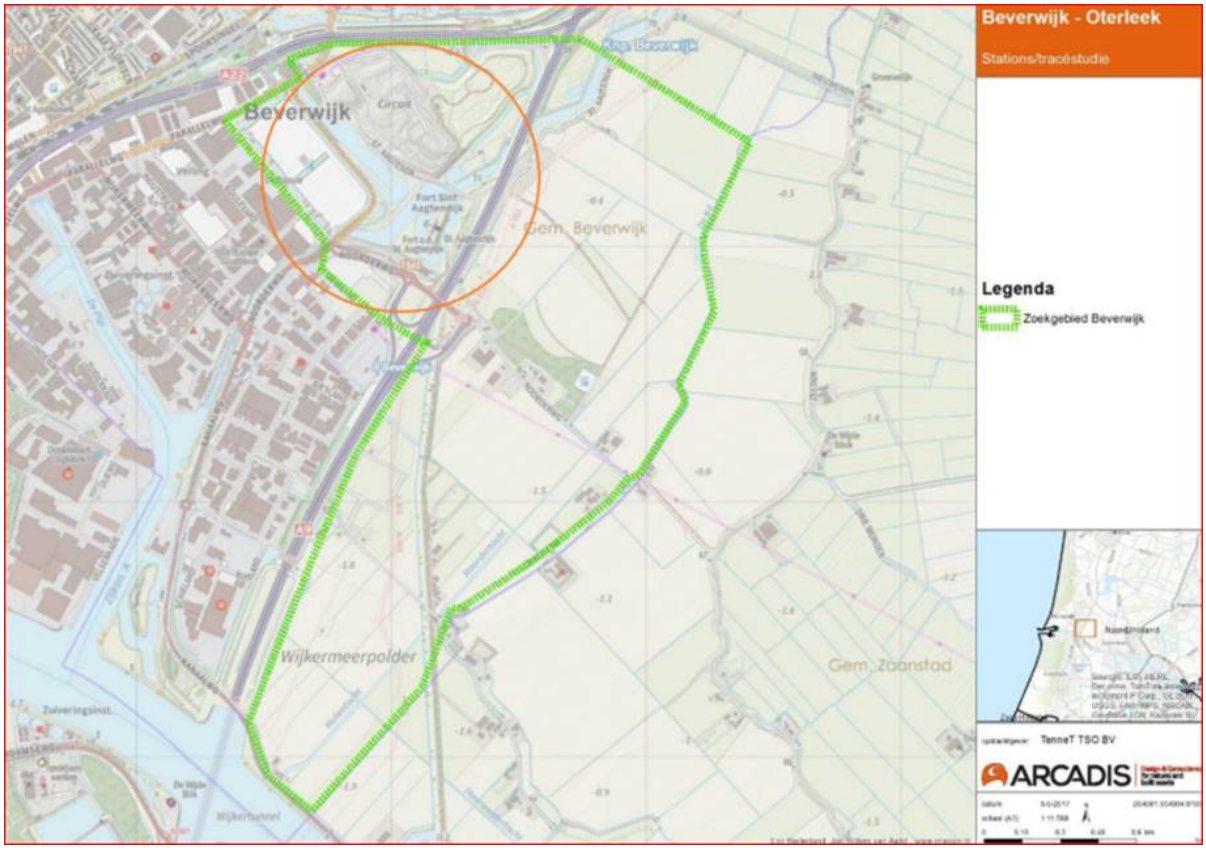
Binnen het zoekgebied zijn in het kader van een haalbaarheidsstudie drie verschillende zones onderzocht; de zone gelegen aan de westzijde van de A9 zoals op afbeelding 3.2 is aangegeven en twee zones aan de oostzijde van de A9, één noordelijk en één zuidelijk.

Beide zones die gelegen zijn aan de oostkant van de A9 liggen in open gebied waarvan met name het noordelijke deel gekenmerkt wordt door de aanwezigheid van een grote hoeveelheid ondergrondse kabels en leidingen en bovengrondse hoogspanningsverbindingen. Voorts liggen deze zones in het gebied van de Stelling van Amsterdam, waar nieuwe bebouwing in principe ongewenst is.

In de haalbaarheidsstudie is gezien het bovenstaande geconcludeerd dat de zones aan de oostzijde van de A9 alleen in beeld komen als er een combinatie plaatsvindt met de ontwikkeling van een station van het project Hollandse Kust Noord. Inmiddels is voor dat station een andere locatie gevonden waardoor de zones oostelijk van de A9 niet de voorkeur hebben.

Belangrijk voordeel van de zone westelijk van de A9 is de gewenste nabijheid van het 380kV-station en het opstijgpunt aan de Aagtendijk. Daarnaast is een GIS-station passend op of in de nabijheid van het bedrijventerrein. Zeker met de wijziging van de ruimtevraag van een AIS-station naar die van een GIS-station is deze zone gunstig voor de bouw van het 150kV-station.

Binnen de zone, westelijk van de A9 is een aantal beperkingen aanwezig. De voormalige stortplaats aan de Aagtendijk, waarop nu het circuit van BRC Kennemerland is gelegen, is een beperking vanwege een bodemverontreiniging en het fort Sint Aagtendijk, onderdeel van de Stelling van Amsterdam is een andere beperking.

Afbeelding 3.2: Zone westelijk van de A9

3.2.5 Voorkeurslocatie

Door de wijziging van de ruimtevraag (in plaats van een AIS-station een GIS-station), diende zich de mogelijkheid aan om net iets buiten de zone aan de westzijde van de A9 op het bestaande bedrijventerrein en het terrein van de Beverwijkse Bazaar een locatie te zoeken.

Met bovenstaande informatie is samen met de gemeente Beverwijk een aantal concrete locaties onderzocht. Een aantal van die locaties is op voorhand afgevallen omdat de locaties niet beschikbaar zijn en niet op korte termijn beschikbaar kunnen komen. Op afbeelding 3.3 zijn de overgebleven, op het oog haalbare, locaties aangegeven die met de gemeente Beverwijk zijn verkend.

Afbeelding 3.3: Onderzochte locaties

De verkenning van de drie locaties heeft plaatsgevonden aan de hand van alle relevante planologische aspecten (3.2.2) en technische uitvoerbaarheid. De technische uitvoerbaarheid is door TenneT beoordeeld aan de hand van de benodigde werkzaamheden die moeten worden uitgevoerd om het schakelstation in gebruik te kunnen nemen. De technische uitvoerbaarheid is geen direct afwegingscriterium. Dat heeft geleid tot een overzicht zoals opgenomen in de tabel in Bijlage 2 van dit inpassingsplan. In onderstaande tekst zijn de belangrijkste onderscheidende aspecten met betrekking tot de stationslocaties opgenomen.

Locatie 1 'Hal 31' en locatie 2 Ringvaartweg 6

Locaties 1 en 2 onderscheiden zich op verschillende planologische aspecten nauwelijks van elkaar. Beide locaties zijn geschikt voor een hoogspanningsstation en het realiseren van een dergelijk station is daar ook technisch uitvoerbaar. Voor wat betreft het overstromingsrisico vormen deze twee locaties geen belemmeringen en er geldt geen archeologische verwachtingswaarde ter plaatse.

Omdat de gemeente Beverwijk heeft verzocht om bij de locatiekeuze ook rekening te houden met een eventuele transformatie van het gebied in de toekomst is ook dat aspect onderzocht. Locatie 1 lijkt op dat aspect geschikter te zijn dan locatie 2, omdat het station aan de uiterste rand van het gebied zal staan. Een hoogspanningsstation op locatie 2 is echter ook goed in te passen in geval van transformatie, omdat er naar verwachting geen overlast van het schakelstation zal zijn naar de omgeving.

Locatie 3 Tussen A22 en spoorlijn

Groot nadeel van deze locatie is het overstromingsrisico. De waterlopen rondom deze locatie zijn van groot belang voor de waterhuishouding in Beverwijk. Het water staat in open verbinding met het Noordzeekanaal en fluctueert ook mee. Bij grote afvoeren ontstaat er in de waterlopen een peilstijging waardoor er een groter overstromingsrisico is op deze locatie.

Ook de uitvoerbaarheid is een issue op deze locatie. De ruimte tussen de stationslocatie (gebouw) en omgeving (waarin een ontwikkeling is voorzien) is onvoldoende om boringen op ongelijke diepte boven te laten komen. Ook is de ruimte te klein om de 14 gestuurde boringen te kunnen realiseren ter hoogte van de Makro en het plangebied zelf die noodzakelijk zijn om onder de Rijksweg A22 te kunnen liggen, in aansluiting op bestaande kabels langs de Ringvaartweg van TenneT. Op grond van bovenstaande valt locatie 3 af.

Conclusie voorkeurslocatie

In het verloop van het proces is geconstateerd dat locatie 1 niet of niet op korte termijn beschikbaar komt voor een andere functie. Op de betreffende locatie is momenteel bebouwing aanwezig die ten dienste staat van de Bazaar. Overleg heeft duidelijk gemaakt dat de verwachting is dat die functie gehandhaafd zal worden en dat het perceel en de bebouwing daarom niet op korte termijn beschikbaar komen voor een andere functie. Locatie 2 is wel beschikbaar. Op basis van de informatie over de beschikbaarheid van locaties en de wetenschap dat de verschillen tussen locatie 1 en 2 nihil zijn, is in samenspraak met de gemeente Beverwijk gekozen voor locatie 2, Ringvaartweg 6, als voorkeurslocatie.

De gemeente Beverwijk heeft een verkenning gedaan naar de ontwikkeling van het Spoorzonegebied. Het betreft het gebied tussen de rijksweg A9, centrum Beverwijk, Aagtenpark en Wijkeroogpark. Onderdeel van dat gebied is het deelgebied Bazaar waarop ook het nieuwe 150kV schakelstation wordt gerealiseerd. Voor dit gebied wordt momenteel gewerkt aan een intentieovereenkomst met de eigenaren met als doel een gezamenlijke onderzoeksfase van een jaar dat onder andere moet leiden tot een gebiedsvisie. Daarbij is het doel ruimte te creëren voor additionele, de exploitatie van De Bazaar en/of het Spoorzonegebied versterkende functie zoals woningbouw, voorzieningen en overige bedrijfsmatige/commerciële ontwikkelingen. Voor deze transformatie heeft nog geen ruimtelijke besluitvorming (voorbereidingsbesluit, bestemmingsplan) plaatsgevonden.

3.2.6 Inpassing 150kV-schakelstation

Het provinciaal inpassingsplan maakt de realisatie van het schakelstation mogelijk. Op basis van het uitgangspunt dat de installaties in het te realiseren stationsgebouw zullen worden ondergebracht is een minimale oppervlakte en hoogte van het gebouw noodzakelijk.

De vormgeving van het station qua kleur- en materiaalgebruik wordt in overleg met de gemeente Beverwijk uitgewerkt. Naast inpassing in de bestaande omgeving is ook verder naar de toekomst gekeken, waarbij de visie voor het Bazaar-terrein als gemengd woon- en werkgebied het uitgangspunt is. De verdere uitwerking van de architectuur maakt onderdeel uit van de Wabo-vergunning voor de activiteit bouwen die later wordt aangevraagd door TenneT bij de gemeente Beverwijk.

3.3 Tracékeuze netuitbreiding ondergronds 150kV Beverwijk-Oterleek

3.3.1 Nettechnische uitgangspunten

De volgende nettechnische uitgangspunten zijn gehanteerd bij de zoektocht naar een nieuw 150kV-tracé tussen het hoogspanningsstation Oterleek en het schakelstation Beverwijk-150kV.

Tracélengte

Bij het maken van een nieuwe hoogspanningsverbinding is het uitgangspunt dat het tracé zo kort mogelijk is.

Bestaande hoogspanningsverbindingen

Het kruisen van en op korte afstand parallel liggen aan bestaande hoogspanningsverbindingen moet zoveel worden voorkomen indien de verbindingen dienen als elkaars vervanger tijdens een calamiteit. Zo wordt zo goed mogelijk voorkomen dat het falen van de ene verbinding zorgt voor het falen van de andere verbinding.

De nieuwe verbinding tussen Beverwijk en Oterleek zal ondergronds worden aangelegd. De bestaande verbindingen tussen deze plekken zijn bovengronds. Deze bovengrondse verbinding 'doorsnijdt' het land op een andere wijze dan de nieuw aan te leggen ondergrondse verbinding. Zo is deze bestaande bovengrondse verbinding doorgaans dwars over percelen gerealiseerd. Bij ondergrondse verbindingen wordt bij de tracering zoveel mogelijk de rand van een perceel opgezocht om zodoende de overlast voor met name agrarische werkzaamheden zoveel mogelijk te beperken.

Ook ondervindt een ondergrondse kabelverbinding meer invloed van kabels en leidingen die in de ondergrond aanwezig zijn dan de bovengrondse verbinding. In het zoekgebied zijn vele kabels en leidingen aanwezig. Met de kabels en leidingen in de ondergrond wordt rekening gehouden bij het uitwerken van het tracé.

Een ondergrondse verbinding wordt bij voorkeur op enige afstand (buiten de belemmerde strook) van een bovengrondse verbinding gerealiseerd, in verband met veiligheid (veilig werken bij aanleg, onderhoud en beheer), leveringszekerheid (risico op kortsluiting in de bovengrondse verbinding bij aanleg en onderhoud) en het voorkomen van stapeling van belemmeringen voor rechthebbenden.

Bestaande buisleidingen

Vanuit de technische haalbaarheid neemt TenneT het voorzorgsprincipe mee dat passage van of interferentie met andere infrastructuur (bijvoorbeeld gas, gevaarlijke stoffen, leidingen van Defensie) zoveel als mogelijk moet worden beperkt. Er wordt rekening gehouden met de al aanwezige kabels en leidingen in het gebied in verband met mogelijke beïnvloeding. Door te lange parallelligging kan ongewenste interferentie ontstaan.

Het project richt zich op het mogelijk maken van de extra ondergrondse 150kV kabelverbindingen tussen Beverwijk en Oterleek en tussen het schakelstation en Beverwijk 380 kV.

Uitvoeringswijze; open ontgravingen en gestuurde boring als uitgangspunt

Bij de ontwikkeling van de ondergrondse hoogspanningsverbinding Beverwijk 150kV – Oterleek 150kV is het uitgangspunt voor de uitvoeringswijze 'open ontgraving, tenzij' gehanteerd. Dit heeft geleid tot een tracé waarbij de verbinding zoveel mogelijk nabij perceelgrenzen is gelegen om zo min mogelijk belemmeringen te veroorzaken voor agrarische gebruikers van de gronden. Uitgangspunt bij ondergrondse hoogspanningsverbindingen is dat deze worden aangelegd in open ontgraving op een diepte van circa 1,20 meter onder maaiveld in stedelijk gebied tot 1,80 meter onder maaiveld in landelijk gebied

Op basis van dat tracé en de uitvoeringswijze 'open ontgraving, tenzij' zijn bureaustudies uitgevoerd en heeft overleg met grondeigenaren, omwonenden en andere stakeholders plaatsgevonden. De informatie die dat heeft opgeleverd heeft tot de conclusie geleid dat het noodzakelijk is om voor het tracédeel tussen hoogspanningsstation Beverwijk 150kV en de kruising met Noordhollandsch Kanaal een ander uitgangspunt te kiezen namelijk 'gestuurde boring, tenzij'. Ook voor twee tracé delen ten noorden van het Noordhollandsch Kanaal is de aanlegwijze gewijzigd. Belangrijkste aanleiding voor de wijziging zijn de uitkomsten van het onderzoek naar archeologie en het onderzoek naar de draagkracht van de bodem (risico op zettingen). Uitgangspunt bij een gestuurde boring is dat er een intredepunt en een uittredepunt van de boring is waartussen de kabels op grote diepte liggen.

3.3.2 Planologische uitgangspunten

In het kader van het onderzoeken van een nieuw tracé voor een hoogspanningsverbinding spelen diverse planologische aspecten een rol. In het gebied waarin deze verbinding wordt gerealiseerd zijn onderstaande zaken van belang.

Bebouwing van kernen

Aaneensluitende bebouwing van woonkernen wordt zoveel mogelijk vermeden. Een kabelverbinding ter plaatse van bebouwing is onwenselijk zowel in de aanlegfase als in de beheerfase; bebouwing bemoeilijkt zowel de aanleg als onderhoud en reparatie van de kabelverbinding. Voor het gehele tracé is daarnaast op verzoek van de provincie Noord-Holland een magneetveldberekening uitgevoerd op basis van het detailontwerp van de verbinding (zie paragraaf 5.1). Bovenstaande maakt dat bebouwing van (woon)kernen vanwege de veiligheid en het goede functioneren van de hoogspanningsverbinding zoveel als mogelijk wordt vermeden.

Natuur

Natura 2000-gebieden worden vermeden en daar waar redelijkerwijs mogelijk worden gebieden die onderdeel zijn van Natuurnetwerk Nederland (NNN) vermeden.

Gronden met archeologische, aardkundige en landschappelijke waarde

Gebieden met een hoge archeologische (verwachtings)waarde, aardkundige waarde en landschappelijke waarde worden zoveel mogelijk vermeden. Vaak is het geheel vermijden van deze gronden niet mogelijk in de afweging van alle uitgangspunten. In die gevallen zal bezien worden of mitigerende maatregelen kunnen worden genomen.

Zettingen

Een tracé voor een ondergrondse hoogspanningsverbinding loopt in principe niet door zettingsgevoelig gebied. Het aanleggen van een hoogspanningsverbinding in dergelijk gebied vereist extra maatregelen om verzakking te voorkomen en daarmee extra kosten. Zettingsgevoelig gebied kan in dit deel van Nederland eigenlijk niet worden vermeden. Daarom is het uitgangspunt om zettingsgevoelig gebied zoveel als mogelijk te vermijden.

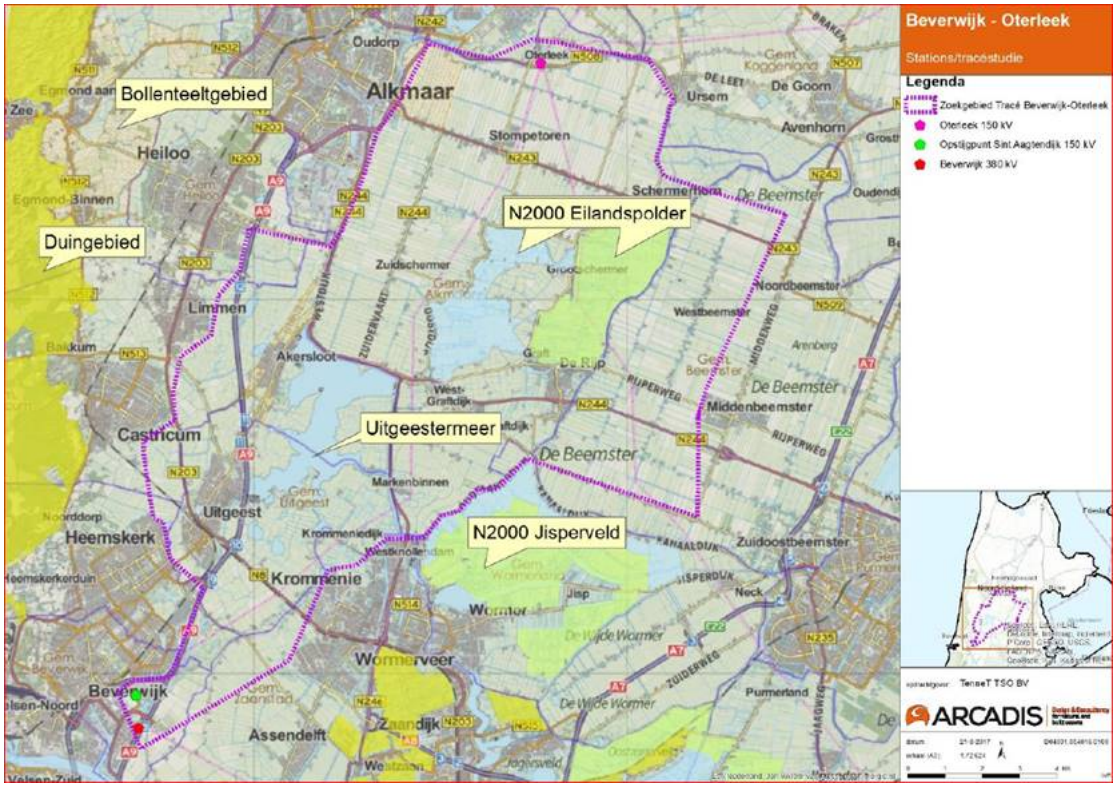
Agrarisch gebruik

Grote delen van het gebied waarin het tracé moet worden gerealiseerd wordt agrarisch gebruikt. Om de agrarische activiteiten zo weinig mogelijk te hinderen, zowel in de aanlegfase als in de beheerfase, is het uitgangspunt dat ondergrondse hoogspanningsverbindingen zoveel mogelijk langs perceelsgrenzen of watergangen worden gelegd.

3.3.3 Vaststellen zoekgebied

De eerste stap naar een voorkeurstracé voor de hoogspanningsverbinding is het vaststellen van een zoekgebied. Daarbij is in hoofdlijnen gekeken naar de in de voorgaande paragrafen opgenomen uitgangspunten. Op basis daarvan is aan de westkant een grens van het zoekgebied getrokken langs de bebouwing van de kernen Beverwijk, Heemskerk, Castricum, Limmen, Heiloo en Alkmaar. Het is niet uitvoerbaar om die kernen of het nog westelijker gelegen duingebied en bollenteeltgebied te doorkruisen.

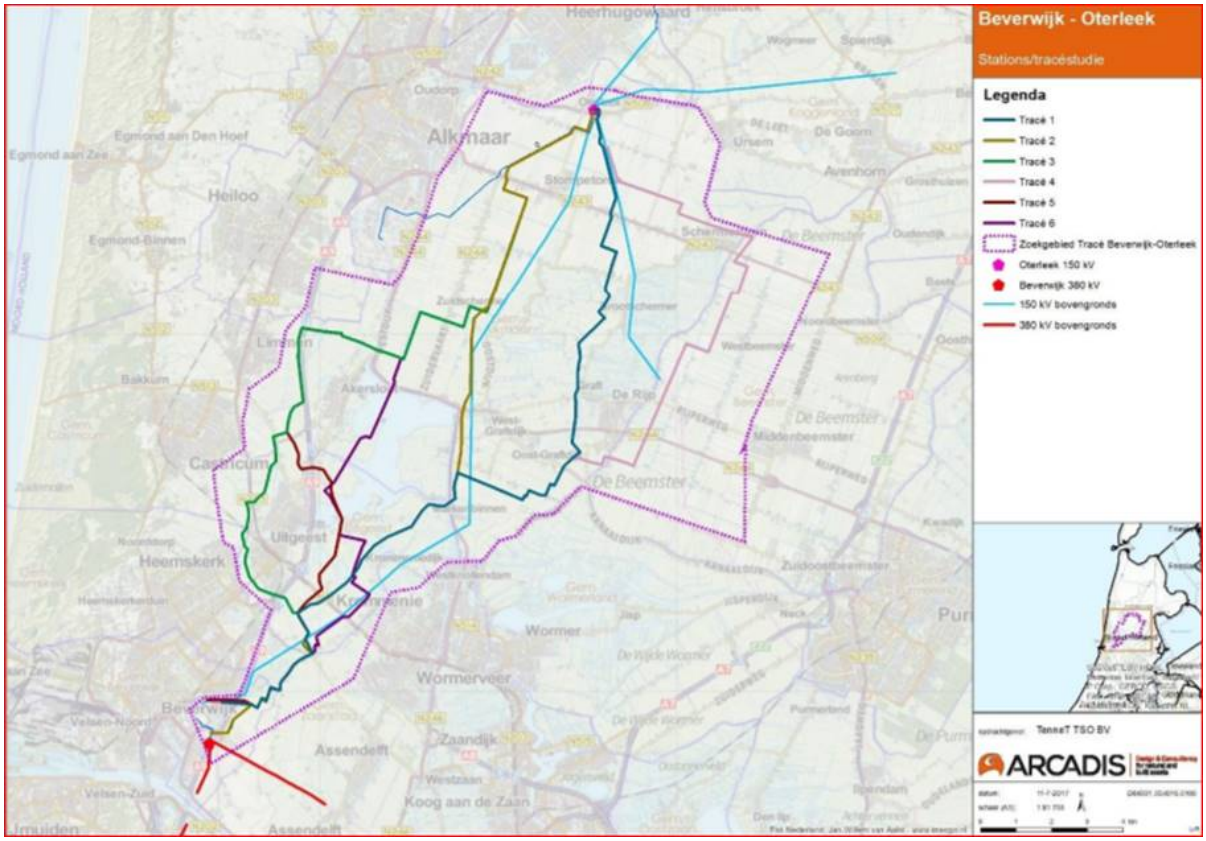
Aan de oostzijde wordt het zoekgebied begrensd door de bebouwing van de kernen Krommenie en Westknollendam en het Natura 2000-gebied Jisperveld, dat ver van een korte route tussen Beverwijk en Oterleek ligt. Het westelijke deel van de Beemster is wel meegenomen in het zoekgebied om een alternatief tracé te kunnen onderzoeken om het Natura 2000-gebied Eilandspolder heen. De grens van het zoekgebied ligt daar direct ten westen van de kern Middenbeemster. Ten noorden en ten zuiden van de hoogspanningsstations Beverwijk en Oterleek is beperkte ruimte opgenomen in het zoekgebied om recht te doen aan het uitgangspunt van een zo kort mogelijk tracé. Op afbeelding 3.4. is het zoekgebied weergegeven.

Afbeelding 3.4: Zoekgebied tracé Beverwijk – Oterleek. Bron: Haalbaarheidsstudie voor een 150kV-verbinding Beverwijk – Oterleek, Arcadis, 25 oktober 2017 (zie Bijlage 5)

3.3.4 Mogelijke tracés binnen zoekgebied

Binnen het zoekgebied zijn op basis van de belangrijkste uitgangspunten uit paragrafen 3.3.1 en 3.3.2 zes mogelijke tracés ontworpen (zie Bijlage 5 van dit inpassingsplan). Daarbij is bebouwing van (woon)kernen vermeden. Gronden met archeologische, aardkundige waarde en landschappelijke waarde kunnen echter niet volledig vermeden worden, evenals natuurgebieden en zettingsgevoelig gebied. Er is daarmee geen tracé mogelijk die aan alle uitgangspunten volledig voldoet; elk tracé raakt in meer of mindere mate één van de genoemde aspecten maar bij het ontwerpen van de tracés is dit wel zoveel mogelijk beperkt. De zes tracés zijn in de haalbaarheidsstudie uitvoerig beschreven, zie Bijlage 5.

Afbeelding 3.5: Zes mogelijke tracés binnen het zoekgebied. Bron: Haalbaarheidsstudie voor een 150kV-verbinding Beverwijk – Oterleek, Arcadis, 25 oktober 2017 (zie Bijlage 5)

3.3.5 Vaststellen haalbare tracés binnen zoekgebied

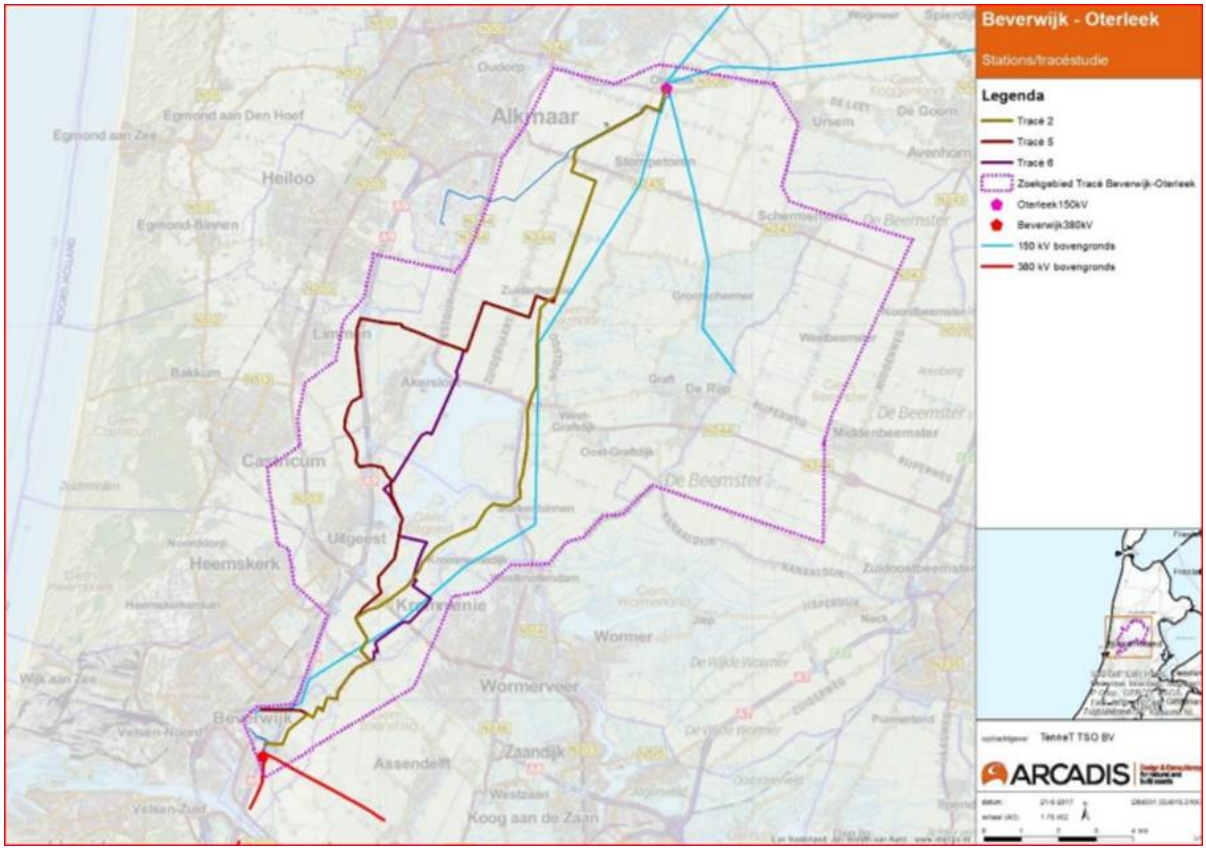
De zes mogelijke tracés binnen het zoekgebied zijn op hoofdlijnen beoordeeld om zodoende te komen tot een selectie van tracés die meer gedetailleerd beoordeeld kunnen worden. Bij de selectie is onderscheid gemaakt in de tracés die het Alkmaardermeer en Uitgeestermeer oostelijk passeren en die tracés die westelijk van deze meren liggen.

De oostelijke tracés (1, 2 en 4 in afbeelding 3.5) verschillen in het zuidelijke deel voor wat betreft ligging en dus ook voor wat betreft effecten nauwelijks van elkaar. In het noordelijke deel lopen de tracés uiteen. Tracé 2 is van de drie tracés met 24 kilometer ruimschoots de kortste. Tracé 1 is 25 kilometer lang en tracé 4 31 kilometer. Voorts ligt tracé 1 deels in Natura 2000-gebied Eilandspolder. Indien er alternatieven zijn, die op andere belangrijke aspecten niet heel negatief zijn, is het traceren door Natura 2000-gebied ongewenst. Tracé 1 valt daardoor af. Vanwege de veel grotere lengte verdient ook tracé 4 niet de voorkeur, zodat van de oostelijke tracés tracé 2 wordt meegenomen in de meer gedetailleerde beoordeling. Nadeel van tracé 2 is dat deze niet gemakkelijk de perceelsgrenzen kan volgen maar dat aspect kan bij nadere detaillering van het tracés mogelijk nog verbeteren.

De westelijke tracés (3, 5 en 6) zijn ook op hoofdlijnen beoordeeld ten behoeve van een selectie voor een meer gedetailleerde beoordeling. Daarbij is van belang dat tracés 3 en 5 alleen van elkaar verschillen voor wat betreft de ligging om Uitgeest; tracé 3 passeert Uitgeest westelijk en tracé 5 passeert Uitgeest oostelijk. Beide tracés zijn ongeveer even lang. Tracé 3 heeft als belangrijk nadeel dat deze over lange afstand parallel loopt aan buisleidingen van Gasunie waardoor de mogelijkheid bestaat dat er ongeoorloofde beïnvloeding ontstaat als gevolg van de hoogspanningsverbinding op de gasleiding. Om die reden is tracé 3 niet nader onderzocht. Tracé 6 is ten opzichte van tracés 3 en 5 korter maar maakt wel gebruik van drie langere boringen om het Uitgeestermeer en het Alkmaardermeer te passeren. Daarbij is ook van belang dat deze gronden een aardkundige waarde hebben. Omdat de boringen in principe uitvoerbaar zijn en tracé 6 parallelligging met buisleidingen vermijdt, is dit een reëel tracé dat nader moet worden onderzocht.

Bovenstaande leidt ertoe dat tracés 2, 5 en 6 zijn beoordeeld als haalbare tracés waarbij uit nader

onderzoek moet blijken welk tracé als voorkeurstracé kan worden aangemerkt.

Afbeelding 3.6:Drie nader te onderzoeken tracés. Bron: Haalbaarheidsstudie voor een 150kV-verbinding Beverwijk – Oterleek, Arcadis, 25 oktober 2017 (zie Bijlage 5)

3.3.6 Voorkeurstracé

In vervolg op de selectie van de tracés 2, 5 en 6 zijn deze tracés gedetailleerder onderzocht op de aspecten genoemd in de uitgangspunten in paragraaf 3.3.1 en 3.3.2 en daarnaast is een aantal aspecten toegevoegd, waaronder het kruisen van bestaande infrastructuur (watergangen, rijks- en provinciale wegen, ondergrondse infrastructuur), bekende bodemverontreinigingen en ruimtelijke planvorming. Dat nadere onderzoek is verricht in de vorm van (1) een haalbaarheidsstudie (Bijlage 5), waarin met name is gekeken naar de lengtes waarover de verschillende tracés belangrijke waarden doorsnijden, (2) een studie naar de effecten van de drie tracés op natuurgebieden (Natuurnetwerk Nederland) en weidevogelleefgebied (Bijlage 12) (3) informatie van provincie Noord-Holland over een preciezere duiding van archeologie, cultuurhistorie en landschap in relatie tot de hoogspanningsverbinding en provinciale projecten en (4) informatie van gemeenten over ruimtelijke ontwikkelingen en andere mogelijke beperkingen voor de aanleg van de hoogspanningsverbinding. Al deze aspecten zijn samengebracht in een afwegingsnotitie (Bijlage 1) waarin in tabelvorm de belangrijkste conclusies staan in Bijlage 2.

Hieronder staan de belangrijkste onderscheidende aspecten met betrekking tot de tracés.

Tracé 2

Voordelen

- Kortste tracé
- Geen doorsnijding van het aardkundig monument Alkmaarder- en Uitgeestermeer
- Kortste afstand door gebied met een aardkundig waardevol gebied
- Geen lange boringen noodzakelijk
- Kortste afstand door gebied dat onderdeel is van het Natuurnetwerk Nederland (NNN)
- Minste beperkingen aan mogelijke uitbreiding van bebouwingskernen

Nadelen

- Grootste afstand door de Stelling van Amsterdam
- Tracé doorkruist het archeologisch monument Uitgeesterbroek

Tracé 5

Voordelen

- Kortste afstand door zettingsgevoelig gebied

Nadelen

- Langste tracé
- Doorsnijdt het aardkundig monument Alkmaarder- en Uitgeestermeer
- Tracé doorkruist het archeologisch monument Uitgeesterbroek
- Grootste ruimtebeslag in archeologisch waardevol gebied en ter plaatse van (andere) archeologische monumenten
- Levert beperkingen op aan de ontwikkeling van bebouwingsconcentraties ten westen van het Uitgeestermeer en de A9
- Levert beperkingen op aan de recreatieve ontwikkeling op de westoever en de zuidrand van het Uitgeestermeer
- Levert beperkingen op voor de plannen om het Oer-IJ als landschapsdrager zichtbaarder te maken in het landschap ten westen van de A9
- Levert beperkingen op voor het maken van een zoutopslag ten noorden van bedrijventerrein Uitgeest
- Levert beperkingen op voor de aansluiting van de Lagelaan (Castricum) op de A9
- Tracé loopt door het Aagtenpark waarvan bekend is dat daar bodemverontreiniging met o.m. benzeen voorkomt.

Tracé 6

Voordelen

- Vermijdt het zeer zettingsgevoelige gebied tussen Uitgeest en Krommenie
- Minste parallelligging met buisleidingen

Nadelen

- Ruimschoots de grootste afstand door gebieden die onderdeel zijn van Natuurnetwerk Nederland (NNN)
- Grootste doorsnijding van het aardkundig monument Alkmaarder- en Uitgeestermeer
- Grootste afstand door zettingsgevoelig gebied, minder ingrijpend dan door 'zeer zettingsgevoelig gebied' maar wel een nadeel ten opzichte van de andere tracés
- Grootste aantal lange boringen nodig (Alkmaarder- en Uitgeestermeer)
- Grootste afstand door aardkundig waardevol gebied
- Grootste aantal kruisingen met primaire waterlopen
- Levert beperkingen op aan de ontwikkeling van bebouwingsconcentraties ten westen van het Uitgeestermeer en de A9
- Levert beperkingen op aan de recreatieve ontwikkeling op de westoever en de zuidrand van het Uitgeestermeer

Mitigerende maatregelen

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat alle tracés de nodige nadelen hebben. Sommigen van deze nadelen zijn te mitigeren, bij andere nadelen is dat minder goed mogelijk. Om een afgewogen oordeel te kunnen vormen over de nadelen is het belangrijk om inzichtelijk te maken welke nadelen relatief eenvoudig te mitigeren zijn.

Stelling van Amsterdam

Het belang bij de Stelling van Amsterdam is vooral dat in de eindsituatie geen zichtbare opgaande elementen in het landschap voorkomen. Dat kan door, behalve de kabels zelf, ook de andere voorzieningen geheel onder maaiveld te brengen.

Bodemopbouw (Zettingsgevoelig gebied)

Uit de bodemkaart van Nederland blijkt dat de bodem ten noorden van de Golfbaan Heemskerk en ten zuiden van het Noordhollandsch Kanaal veengronden zijn. De voormalige eilanden De Blokkers en De Matten in de Schermerpolder zijn conform de bodemkaart sterk moerig en uit uitgevoerd veldonderzoek is gebleken dat op deze locaties grote veenpakketten in de bodem aanwezig zijn. Veengronden hebben een slechte draagkracht en zijn zettingsgevoelig. Voor aanleg middels open ontgraving zal veen dat tijdelijk in depot gezet moet worden verteren, waardoor de vrijgekomen grond niet (of niet zonder ingrijpende aanvullende maatregelen) teruggebracht kan worden in oorspronkelijke staat. Voor de aanleg middels open ontgraving is over grotere lengte en oppervlakte de inrichting van werkterreinen en bouwwegen noodzakelijk. Het risico op verzakking en (onherstelbare) schade aan de ondergrond is hierdoor groter. De eigenschappen van veen zorgen daarnaast voor het risico op verzakking van de aangelegde hoogspanningskabels en voor een slechte warmteafvoer van opgewarmde hoogspanningskabels. Voor het aanleggen van een ondergrondse hoogspanningsverbinding in deze bodems is het nodig gebruik te maken van (meer) schoon zand en backfill. Daardoor zijn veel zandtransporten nodig naar locaties die in dit gebied over het algemeen moeilijk bereikbaar zijn. Door aanleg middels gestuurde boringen kunnen de hoogspanningskabels in dieper gelegen zandlagen worden aangelegd, waardoor de risico's die verbonden zijn aan aanleg van kabels middels open ontgraving grotendeels worden gemeden. Bovendien zijn de gedeeltes tussen de boringen waar open ontgravingen plaats vinden relatief kort. Deze locaties zijn daarnaast gesitueerd op beter bereikbare plaatsen.

Het geheel mijden van het veengebied is redelijkerwijs niet haalbaar, aangezien het gebied zich over een zeer grote oppervlakte uitstrijkt. Hier omheen traceren brengt onredelijk hoge (maatschappelijke) kosten met zich mee door de grotere lengte van het benodigde tracé. Daarnaast zal een alternatief door meer verstedelijkt gebied leiden, wat gezien de bijkomende hinder en beperkingen, eveneens als ongewenst wordt beoordeeld.

Archeologie

Ten aanzien van archeologie is het traceringsprincipe van toepassing om geen assets (w.o. nieuwe kabelverbindingen) te realiseren daar waar een hoge kans bestaat dat archeologische-, aardkundige- en/of cultuurhistorische waarden en monumenten aanwezig zijn, tenzij gemotiveerd aangetoond wordt dat realisatie elders onmogelijk is c.q. maatschappelijk onverantwoord en realisatie in dit gebied ook uitvoerbaar kan worden gemaakt.

Het archeologisch bureauonderzoek verschaft inzicht in de archeologische en historische resten die zich in het plangebied bevinden of verwacht worden. Belangrijke resultaten uit het onderzoek zijn dat (1) het tracé in de Schermerpolder twee voormalige eilanden passeert; De Blokkers en De Matten en (2) het zuidelijke deel van het tracé een gebied betreft waar veel vondsten uit de Late IJzertijd en Romeinse Tijd, gedurende de periode dat het Oer-IJ estuarium actief was, zijn aangetroffen. Indien de verbinding in deze gebieden geheel wordt aangelegd door middel van een open ontgraving, is er in het hele gebied een risico op het beschadigen van archeologische resten. Dit kan alleen worden voorkomen door in deze gebieden proefsleuven te graven en zo nodig archeologische resten zeker te stellen door deze op te graven. Het risico op beschadiging van archeologische resten, de onderzoekslasten die gepaard gaan met over een grote lengte van het tracé proefsleuven te graven en de overlast voor de omgeving die dat met zich meebrengt kunnen voor een aanzienlijk deel worden voorkomen door het toepassen van gestuurde boringen. Deze boringen gaan tot een diepte van 10 tot meer dan 20 meter onder maaiveld en op die diepte is er geen effect op archeologische resten.

Door te kiezen voor gestuurd boren in plaats van open ontgraven kunnen de aanwezige archeologische waarden ongestoord (in situ) worden gelaten. Enkel op de locaties waar de gestuurde boringen op maaiveld komen (de in- en uittredepunten) zal nader onderzoek uitgevoerd moeten worden middels

karterend booronderzoek en proefsleuven. Het geheel mijden van het gebied met hoge archeologische verwachtingswaarde is redelijkerwijs niet haalbaar, aangezien het gebied zich over een zeer grote oppervlakte uitstrijkt (grofweg de gehele zuidelijke helft van het tracé). Hier omheen traceren brengt onredelijk hoge (maatschappelijke) kosten met zich mee door de grotere lengte van het benodigde tracé. Daarnaast zal een alternatief door meer verstedelijkt gebied leiden, wat gezien de bijkomende hinder en beperkingen, eveneens als ongewenst wordt beoordeeld.

Bodemverontreiniging

Het vooronderzoek naar bodemverontreiniging ter plaatse van het tracé leverde tien locaties op waar mogelijk sprake is van (ernstige) bodemverontreiniging. Bij het passeren van deze locaties door middel van een open ontgraving worden deze mogelijke verontreinigingen door de werkzaamheden geraakt omdat deze zich in de bovengrond bevinden. Daarom is ter plaatse nader onderzoek en mogelijk sanering aan de orde. Door het toepassen van gestuurde boringen in plaats van open ontgravingen kunnen negen van de tien potentiële verontreinigingen worden vermeden.

Aardkundige waarde

De nadelen met betrekking tot de aardkundige waarde zijn alleen te mitigeren door het tracé aan te passen. Gezien het feit dat de aardkundige waarde ter plaatse van het hele gebied van het Alkmaarder- en Uitgeestermeer is gelegen, is dit geen realistische optie, omdat dan buiten het zoekgebied moet worden gezocht dat al vanwege andere belangrijke redenen is begrensd (woonkernen, beschermd duingebied).

Beperkingen aan andere ruimtelijke ontwikkelingen

Bij tracé 5 en tracé 6 zijn nadelen genoemd die te maken hebben met andere ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied zoals het terugbrengen van het Oer-IJ in het landschap, uitbreiding van bebouwingsconcentraties en recreatieve ontwikkelingen. Ook deze nadelen zijn lastig te mitigeren; ter plaatse van de kabelverbinding en de belemmeringenstrook zullen beperkingen gelden aan activiteiten, waaronder bouwactiviteiten.

Natuur

De effecten van de hoogspanningsverbinding in natuurgebieden zullen met name in de aanlegfase aan de orde zijn. De effecten van het aanleggen van de ondergrondse kabels kunnen deels worden gemitigeerd door de uitvoering in bepaalde periodes uit te voeren (in elk geval buiten het broedseizoen en mogelijk langer afhankelijk van de natuurbeschermmaatregelen in de gebieden). Ook in de beheerfase kunnen er effecten zijn bijvoorbeeld door mogelijke zichtbaarheid van het kabelbed doordat de grond eromheen wel verzakt maar de kabel zelf niet. Hier zijn wel mitigerende maatregelen mogelijk maar beperkt.

Voorkeurstracé

Op basis van bovenstaande kan geconcludeerd worden dat tracé 2 de minste nadelen kent. De nadelen die er zijn, zijn relatief goed te mitigeren. Tracés 5 en 6 daarentegen kennen meer nadelen en nadelen die lastiger te mitigeren zijn zoals de langere doorsnijding van aardkundige waarden en grotere doorsnijding en dus ook meer effecten op gebieden in het Natuurnetwerk Nederland. Voorts hebben de betrokken gemeenten aangegeven dat diverse ruimtelijke projecten mogelijk belemmerd worden door de hoogspanningsverbinding indien tracés 5 of 6 worden gekozen.

Op grond van bovenstaande is tracé 2 het voorkeurstracé.

In Bijlage 1 en 2 bij dit inpassingsplan is de afweging om te komen tot tracé 2 uitgebreider beschreven. Deze documenten zijn na vaststelling door Gedeputeerde Staten gepubliceerd op de website www.noord-holland.nl/netuitbreiding. Gedurende een periode van 6 weken is aan eenieder de gelegenheid geboden om te reageren op deze afwegingsnotitie en de daarin beschreven beoordelingsgronden. Gedurende de termijn zijn reacties ontvangen met vragen over mogelijke bundeling

met bestaande bovengrondse tracés en de combinatie met andere leidingen zoals waterstof. De reacties hebben geleid tot een uitgebreide beschrijving in de toelichting van dit inpassingsplan.

3.4 Reconstructie aansluiting bestaande 150kV-verbindingen

Er liggen in de bestaande situatie diverse 150kV-verbindingen in de buurt van het toekomstige 150kV-schakelstation Beverwijk. TenneT lust deze verbindingen in op het 150kV-schakelstation. Het gaat om inlussing van de bestaande 150kV-verbindingen:

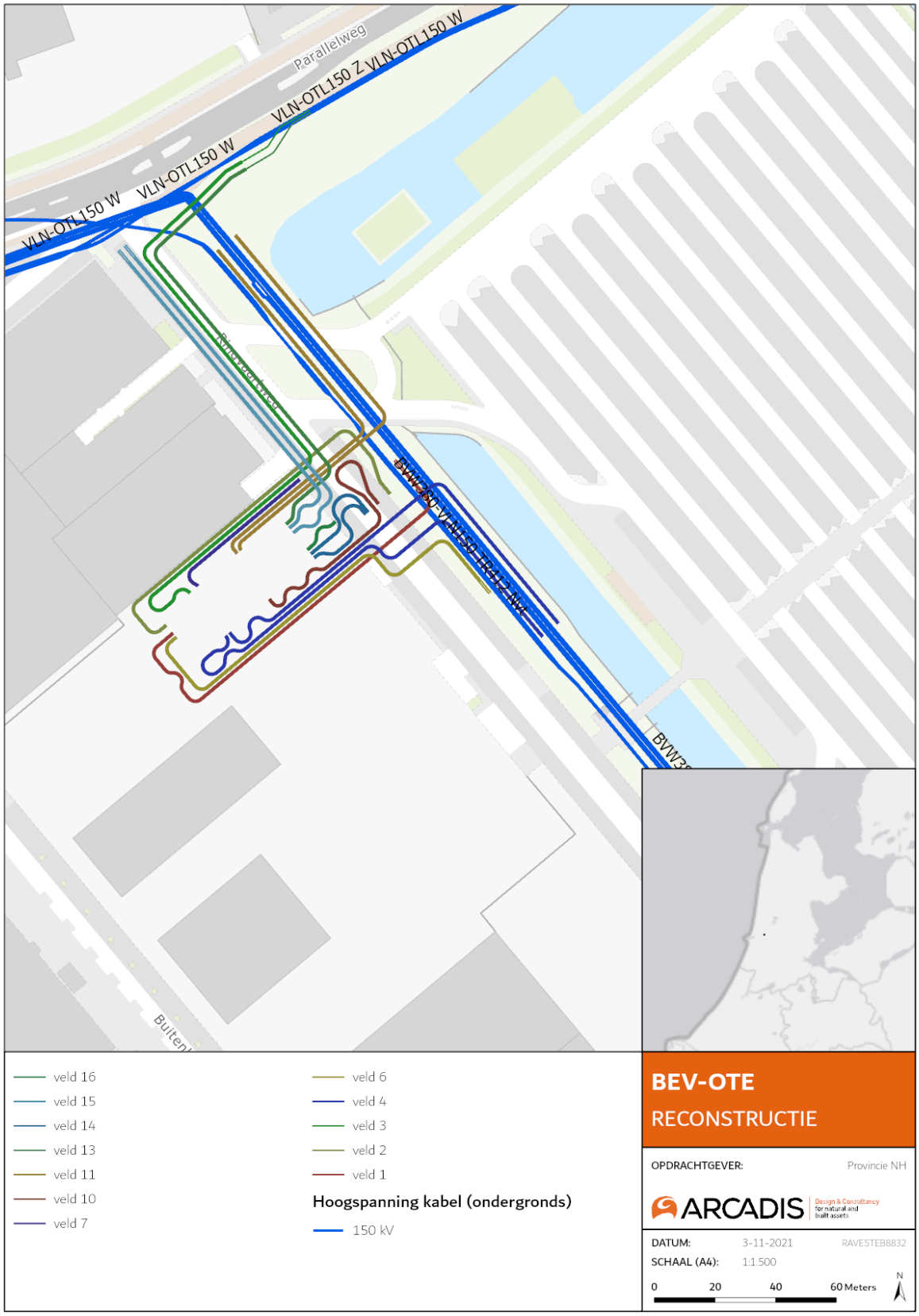
- Velsen 150kV naar Beverwijk 380kV (2 circuits 150kV, deze is uitgevoerd in 2 kabels per fase)
- Velsen 150KV naar Oterleek 150kV (2 circuits 150kV)

Deze zogenaamde 'reconstructie' van de bestaande verbindingen zorgt ter plaatse van het nieuwe schakelstation voor een aantal stukken 'nieuwe' verbindingen. Dit is weergegeven op de onderstaande afbeelding. Voor zover deze nieuwe verbindingen niet zijn bestemd in onderliggende bestemmingsplannen, zullen ze worden bestemd binnen het voorliggende Inpassingsplan met de dubbelbestemming Leiding - Hoogspanning.

Deze reconstructie is noodzakelijk omdat uitval (door bijvoorbeeld onderhoud of storing) van de nieuwe 380/150kV-transformator op het hoogspanningsstation Beverwijk 380kV zal resulteren in uitval van de twee nieuwe 150kV-kabelcircuits Beverwijk – Oterleek. Hierdoor zullen er overbelastingen optreden op de bestaande 150kV-hoogspanningsverbindingen Velsen – Oterleek en Oterleek – Wijdewormer – Diemen. Daarnaast kan de capaciteit van de nieuwe 150kV-kabelcircuits Beverwijk – Oterleek beter benut worden na de reconstructie, waardoor in de toekomst meer vermogen over de uitbreiding kan worden getransporteerd.

Daarnaast is de reconstructie ook noodzakelijk vanwege de bestaande capaciteit op de 150kV-verbinding tussen Velsen en Oterleek. Deze verbinding zit tegen haar maximale capaciteit aan waardoor het risico op storing en uitval groot is. Door de aansluiting op het nieuwe 150kV-schakelstation kan de stroomvoorziening richting Oterleek beter worden verdeeld over alle verbindingen.

De keuze voor de ligging van de ingeluste verbindingen is met name een afweging tussen beschikbare ruimte en technische uitvoerbaarheid. Er is gekozen voor een ligging in gronden waarop geen gebouwen staan en waar nog geen bestaande assets van TenneT liggen.

Afbeelding 3.7: Reconstructie van inlussing bestaande 150kV-verbindingen op nieuwe schakelstation Beverwijk 150kV

3.5 Tracébeschrijving 150kV Beverwijk-Oterleek

3.5.1 Inleiding

Na vaststelling van het voorkeurstracé door Gedeputeerde Staten op 19 mei 2020 is gestart met de nadere uitwerking van dit tracé. Hiervoor zijn gesprekken georganiseerd met alle betrokken gemeenten en natuurorganisaties.

Daarnaast zijn gesprekken gevoerd met de grondeigenaren in het gebied om de ligging van de ondergrondse kabels per perceel te bespreken en om toestemming te vragen voor betreding van de percelen om de noodzakelijke veldonderzoeken te kunnen uitvoeren voor de technische uitwerking van het kabeltracé.

Aan de hand van deze gesprekken en opgehaalde informatie is het tracé verder uitgewerkt. Deze uitwerking wordt in dit hoofdstuk beschreven. Voor de toelichting wordt hieronder vanaf Beverwijk richting Oterleek het tracé toegelicht waarbij de beschrijving geografisch per grondgebied van de betreffende gemeente wordt toegelicht.

3.5.2 Technische toelichting

De 150kV-verbinding zal bestaan uit een ondergrondse kabelverbinding (2 circuits). In het provinciaal inpassingsplan wordt voor de eindsituatie de dubbelbestemming 'Leiding - Hoogspanning' opgenomen met een breedte van 17 meter. Onderdeel van deze strook is het kabelbed (2 circuits, 6 kabels), ruimte tussen de 2 circuits en aan weerszijden een beschermingszone.

In het plangebied worden de kabels aangelegd door middel van open ontgraving of gestuurde boringen.

Toelichting op gestuurde boringen

Aan de hand van de beschrijving in paragraaf 3.3.6 levert het toepassen van gestuurde boringen in vergelijk met open ontgravingen ook voordelen op als het gaat om effecten op landschap en natuur. Om de effecten van open ontgravingen op landschap en natuur te mitigeren moeten er maatregelen worden getroffen om de bestaande bodemopbouw na de werkzaamheden zorgvuldig terug te brengen. Bij toepassing van gestuurde boringen is dat alleen ter plaatse van de in- en uittredepunten nodig.

Stakeholders met een belang in het gebied waar de Bazaar (Beverwijk) is gevestigd, hebben verzocht om de nieuwe kabelverbindingen zoveel mogelijk te bundelen met bestaande verbindingen. Door het toepassen van gestuurde boringen in dit gebied is het mogelijk om aan deze wens te voldoen.

Uit berekeningen van TenneT is voorts gebleken dat het verschil in kosten tussen aanleg in open ontgraving en via gestuurde boring elkaar niet veel ontlopen. Dat is met name het geval vanwege de bodemopbouw in het gebied die de aanleg in open ontgraving complex en duur maakt.

Alles overwegende is ervoor gekozen om het zuidelijke deel van het tracé en de passage van de voormalige eilanden De Matten en De Blokkers aan te leggen via gestuurde boringen.

Wanneer de aanwezige (landschaps)waarden daartoe aanleiding geven, kan ook gebruik worden gemaakt van gestuurde boringen. In dat geval is er een intredepunt en een uittredepunt waartussen de hoogspanningsverbinding worden geboord. Aanleidingen daarvoor zijn bijvoorbeeld de kruising van wegen en waterwegen, natuurgebieden, cultuurhistorische waarden, aardkundige monumenten en archeologische waarden. Enkele gestuurde boringen zijn vanuit (landschaps)waarden 'verplicht' in dit inpassingsplan en opgenomen met een aanduiding "specifieke vorm van leiding - boren" op de verbeelding. In paragraaf 6.4, artikel 4, is hier een nadere toelichting over opgenomen.

Benodigde ruimte voor aanleg en gebruik

Het totale ruimtebeslag tijdens de aanlegfase bedraagt ongeveer een strook van 25 meter. Deze werkstrook omvat niet alleen de kabelsleuf, maar ook de werkweg en ruimte voor de tijdelijke opslag van de grond en materiaal. De ruimte die alleen nodig is voor de tijdelijke activiteiten wordt niet voorzien van de dubbelbestemming 'Leiding - Hoogspanning'. Hiervoor worden - voor zover noodzakelijk - tijdelijke

(omgevings)vergunningen aangevraagd.

De volgende uitgangspunten zijn gehanteerd om de breedte van een ondergrondse verbinding te bepalen in de gebruiksfase. Dit ruimtebeslag is gebaseerd op aanleg door middel van een gestuurde boring.

- Ruimtebeslag per boring (2x) is 1,0 meter
- Afstand tussen de circuits 5,0 meter
- Belemmeringenzone aan weerszijden van 5,0 meter.
- Totale ruimtebeslag is 17 meter

Bij de aanleg in open ontgraving is het ruimtebeslag in de gebruiksfase kleiner. Aangezien TenneT het precieze ontwerp nog nader moet uitwerken is in het inpassingsplan voor de dubbelbestemming Leiding - Hoogspanning een worst-case breedte van 17 meter aangehouden. Op de gronden waarin de hoogspanningsverbinding is gelegen, zijn geen bouw- en graafwerkzaamheden toegestaan (uitgezonderd aanleg- en onderhoudswerkzaamheden aan de hoogspanningsverbinding), die van invloed kunnen zijn op de ongestoorde ligging van de hoogspanningsverbinding. Om te ondervangen dat er meer belemmeringen op de gronden zijn dan nodig gelden de regels binnen de aangewezen dubbelbesteming Leiding - Hoogspanning enkel op de strook grond waar ten behoeve van TenneT een zakelijk recht dan wel een gedoogplicht is gevestigd (Regels art 4.6.2 onder a).

Voor gestuurde boringen is ervan uitgegaan dat een lengte van ongeveer 1.000 meter per boring haalbaar is bijvoorbeeld onder een groot water door.

Reconstructie ter hoogte van Hoogspanningsstation Beverwijk 150kV

Ter plaatse van de reconstructie (zie paragraaf 3.4) is een ruimere beschermingszone genomen vanaf de buitenste kabels. Dit is 6 meter. Reden hiervoor is dat er op deze locatie meerdere verbindingen van TenneT dicht bij elkaar liggen. In geval van onderhoud is er meer ruimte nodig aan weerszijden van de kabeltracés en wordt er dus meer ruimte vrijgehouden in de dubbelbestemming Leiding - Hoogspanning.

Zakelijk recht

Op de gronden ter plaatse van de beschermingszone wordt in principe door de netbeheerder een zakelijk recht overeenkomst (hierna te noemen: ZRO) gesloten met de zakelijk gerechtigden. Het huidige gebruik van deze gronden blijft na aanleg in de meeste gevallen mogelijk. TenneT hanteert bij de vestiging van een zakelijk recht het principe van schadeloosstelling (volledige schadevergoeding) zoals de Belemmeringenwet Privaatrecht die kent.

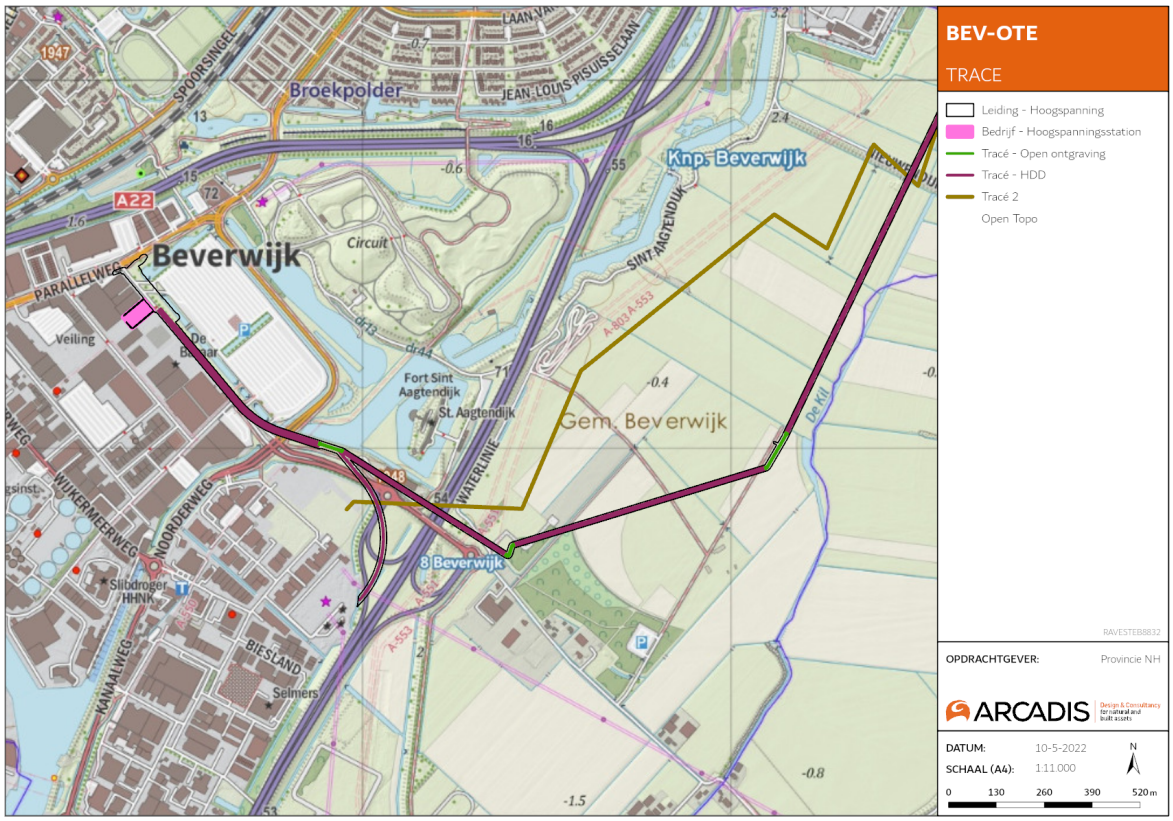
3.5.3 Beschrijving gemeente Beverwijk

Tracé langs de Ringvaartweg in Beverwijk

Hier is een keuze gemaakt voor ligging langs de Ringvaartweg vanwege het vermijden van het Aagtenpark (voormalige vuilnisbelt) omdat daar sprake is van een bodemverontreiniging. Vanwege beperkte ruimte direct naast de Ringvaartweg (daar liggen andere kabels van TenneT) is gekozen voor een gestuurde boringen waarmee de beperkte ruimte kan worden omzeild.

Voor de verbindingskabels vanaf het bestaande 380kV-hoogspanningsstation langs de A9 naar het nieuwe 150kV-schakelstation wordt ook gebruik gemaakt van twee gestuurde boringen om de beperkte ruimte te omzeilen. Dit is weergegeven in onderstaande afbeelding 3.8.

De kabels noordelijker leggen van de Noorderweg is niet mogelijk door het Fort St. Aagtendijk. De zuidkant van de Noorderweg is niet mogelijk omdat de boring naar de andere kant van de A9 dan niet goed uitkomt (er moet haaks gekruist worden met Rijkswegen). Tot de golfbaan is het tracé uitgewerkt aan de hand van lange gestuurde boringen met onderbrekingen voor de in- en uitredeputten. Ook wordt rekening gehouden met de parallelligging met Gasunie buisleidingen en het opzoeken van de randen van de perceelgrenzen. Kabels van TenneT kunnen buisleidingen van de Gasunie beïnvloeden, waardoor een lange parallelligging niet wenselijk is.

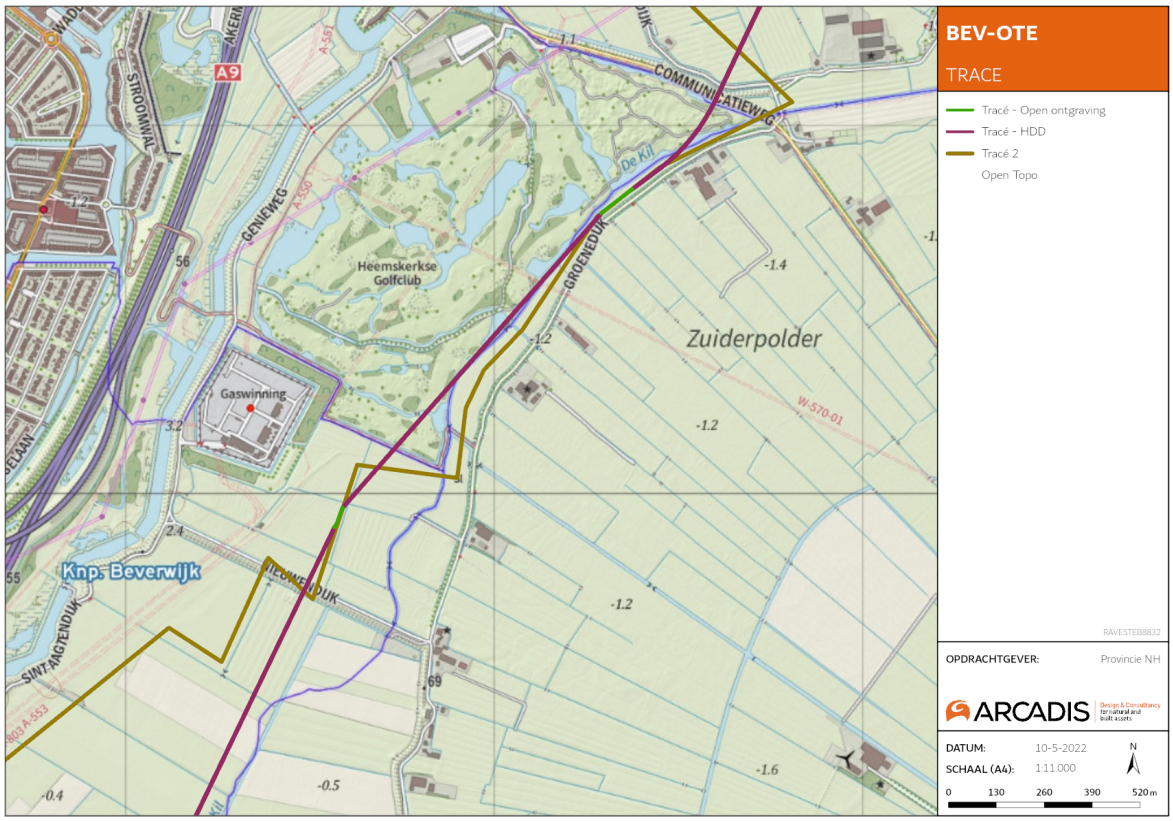

Afbeelding 3.8: Tracé 2 uit de afwegingsnotitie (bruin) en het tracé uit het inpassingsplan (rood gestuurde boring en groen open ontgraving) in de gemeente Beverwijk.

3.5.4 Beschrijving gemeente Zaanstad

In de gemeente Zaanstad loopt het tracé werderom op basis van meerdere lange gestuurde boringen met in- en uittredepunten. Hierdoor wijkt het tracé flink af van het tracé uit de afwegingsnotitie. Met het gebruik van boringen zijn er minder effecten te verwachten op de aanwezige woningen in de omgeving.

Het tracé kruist het geplande tracé van de Verbinding A8-A9. Het is nog niet bekend wat de hoogteligging van de Verbinding A8-A9 gaat zijn (maaiveld, verdiept of in een tunnel). Hierdoor moet rekening gehouden worden met een diepe gestuurde boring. In overleg met Rijkswaterstaat wordt deze boring verder uitgewerkt.

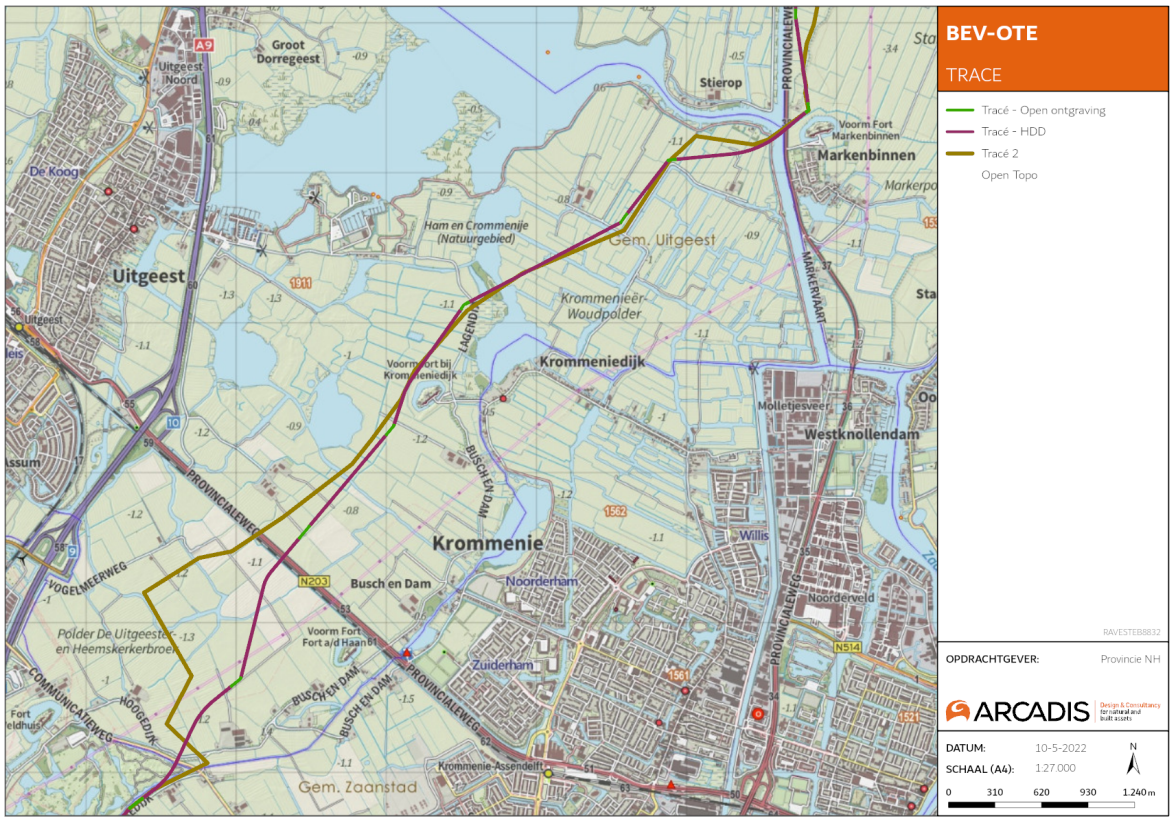

Afbeelding 3.9: Tracé uit de afwegingsnotitie (bruin) en het tracé uit het inpassingsplan (rood gestuurde boring en groen open ontgraving) in de gemeente Zaanstad.

3.5.5 Beschrijving gemeente Uitgeest

In de gemeente Uitgeest kruist het tracé de bestaande bovengrondse 150kV-verbinding en kruist daarna de provinciale weg (N8) en het spoor. Hier wordt nog steeds gebruikt gemaakt van gestuurde boringen voor de uitvoer van de kabelverbinding. Vervolgens gaat het tracé door het NNN-gebied langs fort bij Krommeniedijk om door de polder te gaan en vervolgens de Markervaart te kruisen. Het tracé in deze gemeente volgt de perceelsgrenzen en watergangen. Daarnaast wordt de provinciale weg (N8) en spoorlijn zoveel mogelijk haaks gekruist. Hiernaast zijn er drie aandachtspunten in dit gebied. Er zijn geen negatieve effecten bij het fort bij Kommeniedijk vanwege de gestuurde boring.

Hierna gaat het tracé met een gestuurde boring onder de Markervaart door waarbij het scoutingterrein (westzijde van de Markervaart) en Fort Marken Binnen (oostzijde van de Markervaart) de punten zijn waar de gestuurde boring langs gaat. Na de kruising van de Markervaart volgt het tracé in noordelijke richting de N243 in de gemeente Alkmaar.

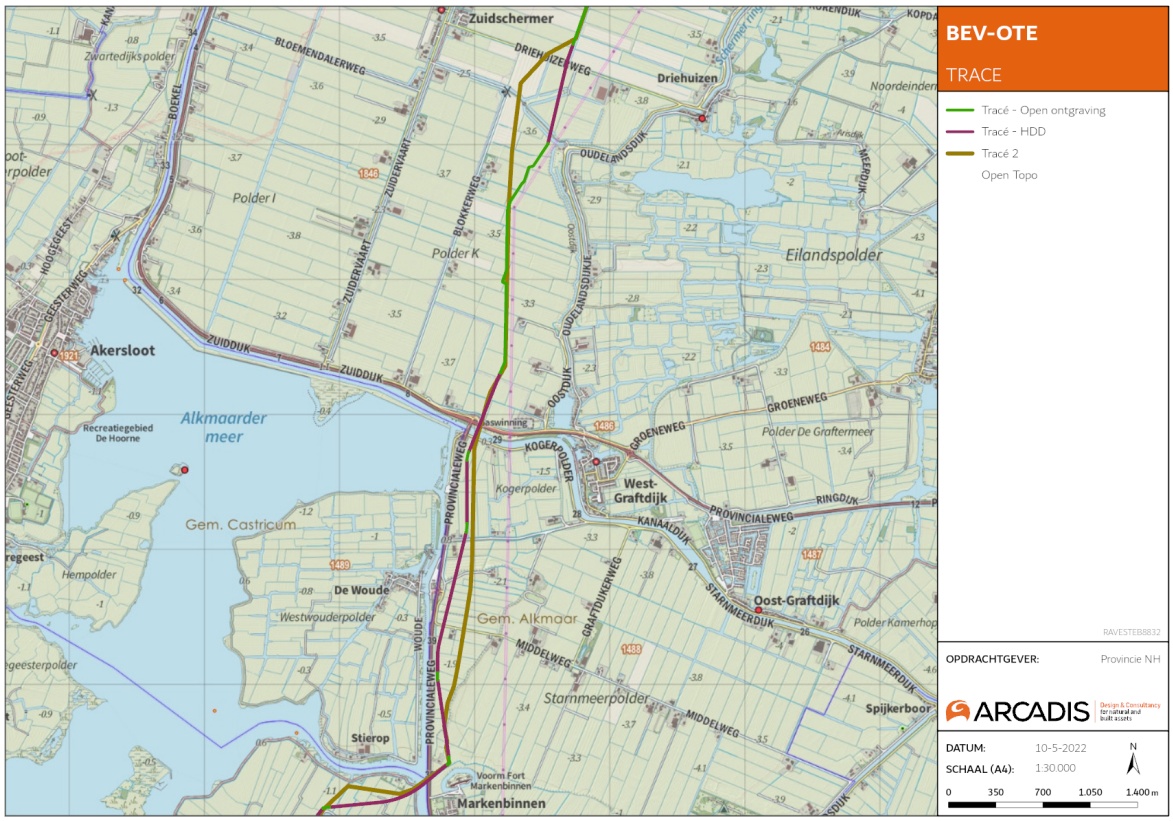
Afbeelding 3.10: Tracé uit de afwegingsnotitie (bruin) en het tracé uit het inpassingsplan (rood gestuurde boring en groen open ontgraving) in de gemeente Uitgeest.

3.5.6 Beschrijving gemeente Alkmaar

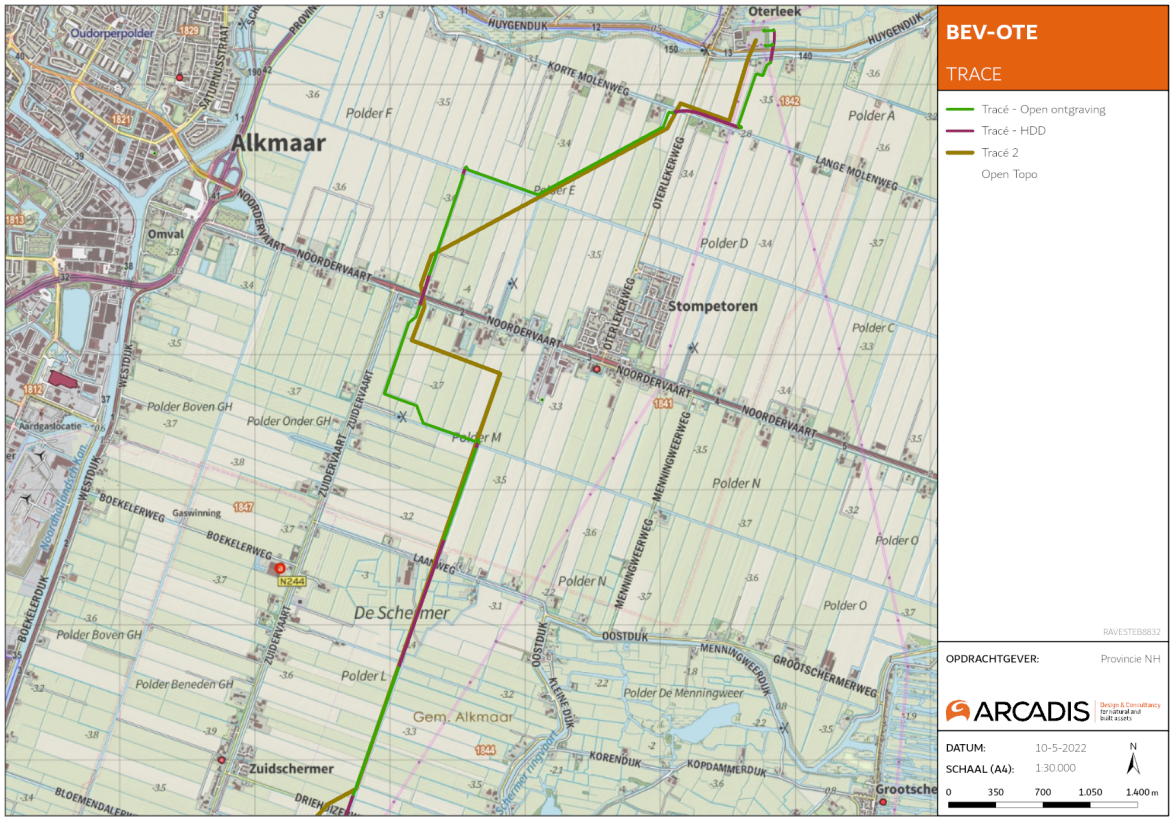
Het tracé bundelt na de kruising met de Markervaart zoveel als mogelijk met de provinciale weg N246. Hierbij wordt buiten de beschermingszone van de waterkering gebleven en wordt bebouwing ontweken. Wederom door gestuurde boringen. Na kruising met het Noordhollandsch Kanaal wordt in de zuidzijde van de Schermer de huidige bovengrondse 150kV-verbinding Beverwijk-Oterleek gevolgd. Vanaf hier wordt het tracé voornamelijk met open ontgraving uitgevoerd. Het tracé blijft buiten de dubbelbestemming van de bovengrondse 150kV-verbinding vanwege een veilige marge die tussen de verschillende verbindingen vereist is; de verbindingen zijn redundant, ze moeten elkaar kunnen vervangen. Ook mag een calamiteit aan de ene verbinding niet de andere beïnvloeden. De bovengrondse verbinding wordt niet in de gehele Schermer gevolgd. Er is gekozen voor ligging aan randen van percelen en ligging langs watergangen. Archeologisch belangrijke landschappelijke aspecten worden met een gestuurde boring uitgevoerd.

Ten zuiden van Stompetoren is gekozen voor meer afstand tot de bestaande bebouwing langs de Noordervaart en ligging aan de rand van de percelen. Aan de noordzijde van Stompetoren volgt het tracé de perceelsgrenzen vanwege overlast op de bedrijfsvoering van de agrarische percelen. Aan de noordwestzijde van Stompetoren is in overleg met de grondeigenaren gekozen voor parallelligging aan de bestaande 150kV kabelverbinding van TenneT van Boekelermeer naar Oterleek.

Bij station Oterleek sluit het tracé aan op nieuwe schakelvelden die aan de oostzijde van het station worden gerealiseerd.

Afbeelding 3.11a: Tracé uit de afwegingsnotitie (bruin) en het tracé uit het inpassingsplan (rood gestuurde boring en groen open ontgraving) en groen in de gemeente Alkmaar.

Afbeelding 3.11b: Tracé uit de afwegingsnotitie (bruin) en het tracé uit het inpassingsplan (rood gestuurde boring en groen open ontgraving) in de gemeente Alkmaar.

3.6 Tracé 380kV hoogspanningsstation Beverwijk - 150kV schakelstation Beverwijk

3.6.1 Nettechnische uitgangspunten

De volgende nettechnische uitgangspunten zijn gehanteerd bij de zoektocht naar de aansluiting vanuit het bestaande 380kV hoogspanningsstation Beverwijk naar het nieuwe 150kV schakelstation in Beverwijk.

Tracélengte

Bij het maken van een nieuwe hoogspanningsverbinding is het uitgangspunt dat het tracé zo kort mogelijk is.

Bestaande hoogspanningsverbindingen

Het kruisen van en op korte afstand parallel liggen aan bestaande hoogspanningsverbindingen moet zoveel worden voorkomen indien de verbindingen dienen als elkaars vervanger tijdens een calamiteit. Zo wordt zo goed mogelijk voorkomen dat het falen van de ene verbinding zorgt voor het falen van de andere verbinding.

De ondergrondse kabelverbinding tussen beide stations kruist geen bestaande bovengrondse hoogspanningsverbindingen. Vanuit het bestaande 380kV hoogspanningsstation Beverwijk gaan deze verbindingen oostwaarts richting Zaandam / Amsterdam en zuidwaarts langs de oostzijde van de A9 richting Velserbroek / Haarlem.

De bestaande verbindingen liggen in het gebied tussen beide stations ondergronds. De nieuwe kabels ondervinden invloed van kabels en leidingen die in de ondergrond aanwezig zijn. Met de kabels en leidingen in de ondergrond wordt rekening gehouden bij het uitwerken van het tracé.

Bestaande buisleidingen

Vanuit de technische haalbaarheid neemt TenneT het voorzorgsprincipe mee dat passage van of interferentie met andere infrastructuur (bijvoorbeeld gas, gevaarlijke stoffen, leidingen van Defensie) zoveel als mogelijk moet worden beperkt. Er wordt rekening gehouden met de al aanwezige kabels en leidingen in het gebied in verband met mogelijke beïnvloeding. Door te lange parallelligging kan ongewenste interferentie ontstaan.

Uitvoeringswijze

Normaliter is het uitgangspunt bij ondergrondse hoogspanningsverbindingen dat deze worden aangelegd in open ontgraving op een diepte van circa 1,20 meter onder maaiveld in stedelijk gebied tot 1,80 meter onder maaiveld in landelijk gebied.

In het plangebied tussen het 150kV-schakelstation en het 380kV-station is er echter voor gekozen om het grootste gedeelte uit te voeren door middel van een gestuurde boring. Bij een gestuurde boring is er een intredepunt en een uittredepunt van de boring waartussen de kabels op grote diepte liggen. Dit alternatief wordt in het plangebied toegepast omdat er veel andere kabels en leidingen liggen en daardoor open ontgraven een zeer moeilijke optie is.

3.6.2 Planologische uitgangspunten

In het kader van het onderzoeken van een nieuw tracé voor een hoogspanningsverbinding spelen diverse planologische aspecten een rol. In het gebied waarin deze verbinding wordt gerealiseerd zijn onderstaande aspecten van belang.

Bebouwing van kernen

Aaneensluitende bebouwing wordt zoveel mogelijk vermeden. Een kabelverbinding ter plaatse van bebouwing is onwenselijk zowel in de aanlegfase als in de beheerfase; bebouwing bemoeilijkt zowel de aanleg als onderhoud en reparatie van de kabelverbinding. Er liggen geen gevoelige objecten in (de buurt van) het plangebied. Voor het gehele tracé is een magneetveldberekening uitgevoerd op basis van het ontwerp van de verbinding (zie paragraaf 5.1).

Natuur

Natura2000 gebied wordt vermeden en daar waar redelijkerwijs mogelijk worden gebieden die onderdeel zijn van Natuurnetwerk Nederland vermeden. In het plangebied tussen het 150kV-schakelstation en het 380kV-station komen deze gebieden niet voor.

Gronden met archeologische, aardkundige en landschappelijke waarde

Gebieden met een hoge archeologische (verwachtings)waarde, aardkundige waarde en landschappelijke waarde worden zoveel mogelijk vermeden. Vaak is het geheel vermijden van deze gronden niet mogelijk in de afweging van alle uitgangspunten. In die gevallen zal bezien wordt of mitigerende maatregelen kunnen worden genomen.

Zettingen

Een tracé voor een ondergrondse hoogspanningsverbinding loopt in principe niet door zettingsgevoelig gebied. Het aanleggen van een hoogspanningsverbinding in dergelijk gebied vereist extra maatregelen om verzakking te voorkomen en daarmee extra kosten. Zettingsgevoelig gebied kan in dit deel van Nederland eigenlijk niet worden vermeden. Daarom is het uitgangspunt om zettingsgevoelig gebied zoveel als mogelijk te vermijden.

3.6.3 Vaststellen zoekgebied

De eerste stap naar een voorkeurstracé voor de aansluiting tussen beide stations is het vaststellen van een zoekgebied. Daarbij is in hoofdlijnen gekeken naar de in de voorgaande paragrafen opgenomen uitgangspunten. Het bestaande 380kV hoogspanningsstation en de voorkeurslocatie van het te realiseren 150kV schakelstation zijn logischerwijs het begin en eindpunt van de verkenning, zie Afbeelding 3.12.

Afbeelding 3.12: Zoekgebied tracé tussen 380kV- en 150kV-stations te Beverwijk. Bestaande assets van TenneT zijn weergegeven met de rode lijnen (380 kV) en blauwe lijnen (150 kV).

3.6.4 Uitwerking tracé binnen zoekgebied

Binnen het zoekgebied zijn op basis van de belangrijkste uitgangspunten uit paragrafen 3.6.1 en 3.6.2 mogelijke tracés onderzocht. Uitgangspunt is om zoveel als mogelijk de bestaande ondergrondse hoogspanningskabels (blauwe lijnen in afbeelding 3.12) te volgen.

Vanwege de beperkte ruimte ter plaatse van de bestaande verbindingen tussen het 380kV-station en de Noorderweg is gekozen voor een tracé onder de op- en afrit van de A9 door naar de Noorderweg. Omdat daarbij het beheersgebied van Rijkswaterstaat wordt geraakt en zoveel mogelijk wegafsluitingen te voorkomen is er gekozen voor en gestuurde boring van het 380kV-station naar de Noorderweg (Afbeelding 3.13).

De kabels die vanaf de Noorderweg naar het station lopen worden in een gestuurde boring ter plaatse van de Ringvaartweg gelegd, parallel aan de verbinding Beverwijk - Oterleek. Op die manier worden belemmeringen voor toekomstige ontwikkelingen zoveel mogelijk voorkomen.

Afbeelding 3.13: Tracé tussen het 150kV-schakelstation en het 380kVstation

Hoofdstuk 4 Ruimtelijke regelgeving en beleid

Dit hoofdstuk geeft een nadere toelichting op het relevante ruimtelijke regelgeving en beleid. Er volgt in de paragrafen hierna een korte samenvatting per relevant beleid en wet. Per beleidskader wordt de relevantie met dit initiatief aangegeven.

4.1 Europa

4.1.1 Kaderrichtlijn Water

Op 22 december 2000 is de Europese Kaderrichtlijn water (KRW) in werking getreden. De KRW gaat uit van een stroomgebiedsbenadering waarbij voor Nederland de stroomgebieden van de Rijn, Maas, Schelde en Eems van belang zijn. Het doel van de KRW is dat al het water in de Europese Unie in 2015 in 'goede chemische toestand' en een 'goede ecologische toestand' moet verkeren.

De KRW is in 2005 geïmplementeerd in de Nederlandse wetgeving en al vanaf 2000 in Europa van kracht. Van belang is dat bij initiatieven tenminste voldaan wordt aan het stand-still principe. Dit houdt in dat een ingreep (uitvoering van het ruimtelijk plan) de toestand van het watersysteem niet mag verslechteren, tenzij beargumenteerd kan worden dat dit wegens 'een hoger doel' niet anders kan.

Relevantie

Bij de ontwikkeling van het station en de ondergrondse hoogspanningsverbindingen wordt rekening gehouden met de Europese eisen voor de kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater. Zie ook paragraaf 5.6.

4.1.2 Verdrag van Valletta (verdrag van Malta 1992)

Het Verdrag van Malta dateert van 1992 en wordt ook wel Verdrag van Valletta genoemd. Het verdrag beoogt het cultureel erfgoed dat zich in de bodem bevindt beter te beschermen. Het gaat dus om archeologische resten als nederzettingen, grafvelden, en gebruiksvoorwerpen. Uitgangspunt van het verdrag is dat het archeologische erfgoed integrale bescherming nodig heeft en krijgt.

Om het bodemarchief beter te beschermen en om onzekerheden tijdens de bouw te beperken, wordt voorgesteld om steeds vooraf onderzoek te laten doen naar de mogelijke aanwezigheid van archeologische waarden. Op deze manier kan daar bij de ontwikkeling van de plannen zoveel mogelijk rekening mee worden gehouden. In oktober 2003 is een voorstel voor de wijziging van de Monumentenwet 1988 en enkele andere wetten naar de Tweede Kamer gestuurd. Hiermee worden de principes van het Verdrag van Malta doorgevoerd in de Nederlandse wetgeving. Op 4 april 2006 is het wetsvoorstel door de Tweede Kamer goedgekeurd en in december van dat jaar gaf de eerste kamer ook zijn goedkeuring. Op 1 september 2007 trad de Wet op de archeologische monumentenzorg in werking.

Relevantie

Bij de ontwikkeling van het station en de ondergrondse hoogspanningsverbindingen is rekening gehouden met de aanwezigheid van archeologische waarden. Hiermee wordt voldaan aan hetgeen in het verdrag is opgenomen. Zie ook paragraaf 5.4.

4.1.3 Vogel- en Habitatrichtlijn

De belangrijkste internationale verplichtingen op het gebied van natuurbescherming zijn neergelegd in de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Het streven is gericht op de vorming van een Europees ecologisch netwerk (Natura 2000 netwerk). De Vogel- en Habitatrichtlijn is geïmplementeerd in de Wet natuurbescherming. De Europese Habitatrichtlijn voorziet in een afwegingskader voor de beoordeling van plannen en projecten in of nabij een richtlijngebied. De vogelrichtlijn is gericht op instandhouding van soorten en hun leefgebieden.

Relevantie

Bij de ontwikkeling van het station en de ondergrondse hoogspanningsverbindingen is rekening

gehouden met zowel de gebiedsbescherming als de soortenbescherming (zie paragraaf 5.3). Er wordt voldaan aan hetgeen in de Vogel- en Habitatrichtlijn is opgenomen.

4.2 Nationaal beleid

4.2.1 Structuurvisie Infrastructuren Ruimte

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (hierna: SVIR) is op 13 maart 2012 vastgesteld. Het Rijk zet in de SVIR uiteen welke nationale belangen het heeft in het ruimtelijke en mobiliteitsdomein en welke instrumenten hiervoor worden ingezet. In de structuurvisie Infrastructuur en Ruimte formuleert het Rijk drie hoofddoelen om Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar & veilig te houden voor de middellange termijn (2028):

- Het vergroten van de concurrentiekracht van Nederland door het versterken van de ruimtelijk-economische structuur van Nederland;
- Het verbeteren, in stand houden en ruimtelijk zekerstellen van de bereikbaarheid waarbij de gebruiker voorop staat;
- Het waarborgen van een leefbare en veilige omgeving waarin unieke, natuurlijke en cultuurhistorische waarden behouden zijn.

Ten aanzien van energievoorziening is aangegeven dat een toekomstbestendige energievoorziening van vitaal belang is voor de Nederlandse economie. Daarin speelt leveringszekerheid van energie (gas, elektriciteit) een cruciale rol. Deze is in Nederland van hoog niveau in vergelijking met andere Europese landen. De komende decennia groeit de vraag naar elektriciteit en gas in Nederland nog gestaag. Het opvangen van deze groei en het handhaven van het huidige hoge niveau van leveringszekerheid vragen om uitbreiding van het productievermogen (waaronder het decentrale vermogen) en de energienetwerken.

Met de SVIR wordt een andere koers ingezet in het nationale ruimtelijk beleid. Er is nu vaak sprake van bestuurlijke drukte, ingewikkelde regelgeving of een sectorale benadering met negatieve gevolgen voor de ontwikkeling van Nederland. Het Rijk brengt de ruimtelijke ordening zo dicht mogelijk bij burgers en bedrijven en laat dan ook meer over aan provincies en gemeenten. De SVIR gaat uit van het adagium 'decentraal, tenzij'. Dit betekent dat het Rijk kiest voor een selectieve inzet van rijksbeleid op dertien nationale belangen, waarvoor het verantwoordelijk is en resultaat wil boeken. Buiten deze dertien belangen hebben decentrale overheden beleidsvrijheid.

Relevantie

De voorgestelde ontwikkeling van het station en de ondergrondse hoogspanningsverbindingen komen niet in strijd met de SVIR.

4.2.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)

De nationale belangen, zoals beschreven in de SVIR, die juridisch moeten doorwerken in ruimtelijke plannen van provincies en gemeenten, worden vastgelegd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (hierna: Barro). Het Barro is in 2011 deels in werking getreden.

In het Barro zijn de onderwerpen mainportontwikkeling van Rotterdam, bescherming van de waterveiligheid in het kustfundament en in en rond de grote rivieren, bescherming en behoud van de Waddenzee en enkele werelderfgoederen, zoals de Beemster, de Nieuwe Hollandse Waterlinie en de Stelling van Amsterdam en de uitoefening van defensietaken reeds opgenomen. Op 1 oktober 2012 is een aantal onderwerpen toegevoegd. Het gaat om de eerder aangekondigde onderwerpen Ecologische hoofdstructuur (hierna te noemen: EHS), elektriciteitsvoorziening, toekomstige uitbreiding hoofd(spoor)wegennet, veiligheid rond rijksvaarwegen, verstedelijking in het IJsselmeer, bescherming van primaire waterkeringen buiten het kustfundament en toekomstige rivierverruiming van de Maastakken.

Ten aanzien van elektriciteitsvoorziening gaat het om:

- hoogspanningsnet: net met een spanning van ten minste 220 kV en de daarin aanwezige schakel- en transformatorstations en andere hulpmiddelen;
- hoogspanningsverbinding: verbinding met een spanning van ten minste 220 kV en de daarmee verbonden schakel- en transformatorstations en andere hulpmiddelen;

Ten aanzien van de hier genoemde onderdelen zijn regels geformuleerd om de realisatie en

instandhouding hiervan te borgen.

Relevantie

Binnen het projectgebied spelen geen nationale belangen zoals bedoeld in het Barro. Het Barro vormt dan ook geen belemmering ten aanzien van de voorgenomenontwikkeling van het station en de ondergrondse hoogspanningsverbindingen.

4.2.3 Deltaprogramma 2020

In Nederland is het beleid gewijzigd ten aanzien van de vraag hoe om te gaan met hoogwater(risico´s) en de beschikbaarheid van zoet water en de ruimtelijke adaptatie in Nederland. Het kabinet heeft daartoe op in 2019 de jaarlijkse rapportage over het Deltaprogramma naar de Tweede Kamer gestuurd. Het tiende Deltaprogramma laat zien dat de deltabeslissingen en voorkeursstrategieën van Deltaprogramma 2015 (DP2015) nog steeds de goede weg beschrijven.

Relevantie

In overleg met het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK, hierna te noemen: Hoogheemraadschap) wordt bepaald wat de gevolgen hiervan voor hoogspanningsinstallaties van TenneT kunnen zijn en welke maatregelen eventueel getroffen moeten worden. Het resultaat van dit overleg is te lezen in paragraaf 7.2.

4.2.4 Nationaal BestuursakkoordWater

Op basis van het rapport van de Commissie Waterbeheer 21e eeuw en het kabinetsstandpunt 'Anders omgaan met water' hebben het rijk, de provincies, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en de Unie van Waterschappen het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) ondertekent. Het NBW is doorgevoerd in de provinciale en regionale beleidsplannen.

Relevante aspecten uit het NBW zijn:

- Toepassen van de watertoets als procesinstrument op alle waterhuishoudkundig relevante ruimtelijke plannen en besluiten. Het doel van de watertoets is waarborgen dat waterhuishoudkundige doelen expliciet en op evenwichtige wijze in beschouwing worden genomen.
- Toepassen van de trits vasthouden-bergen-afvoeren, met als eerste insteek het vasthouden van water.
- Toepassen van de trits schoon houden - zuiveren - schoon maken, met als eerste insteek het voorkomen van vermenging van schoon hemelwater van dakvlakken en afvalwater en het gebruik van bijvoorbeeld een bodempassage voor hemelwater van druk bereden straatvlakken.
- Wateropgave (de benodigde bergingscapaciteit voor het opvangen van pieken in neerslag) bepalen aan de hand van de NBW normen regionale wateroverlast. Voor stedelijk gebied geldt een norm van T=100 (bui die eens in de 100 jaar voorkomt). Voor glastuinbouw geldt een norm van T=50 (bui die eens in de 50 jaar voorkomt). En voor akkerbouw en grasland geldt respectievelijk T=25 en T=10.

Relevantie

In overleg met het waterschap wordt bepaald wat de gevolgen hiervan voor hoogspanningsinstallaties van TenneT kunnen zijn en welke maatregelen eventueel getroffen moeten worden. Dit wordt nader beschreven in paragraaf 5.6.

4.2.5 Waterwet

Op 22 december 2009 is de Waterwet in werking getreden. Acht bestaande wetten voor het waterbeheer in Nederland zijn vervangen door deze Waterwet en de zes verschillende vergunningen zijn opgenomen in één vergunning. Met de Waterwet hebben het rijk, waterschappen, provincies en gemeenten moderne wetgeving in handen om integraal waterbeheer te realiseren, om te zorgen voor waterveiligheid en om watervervuiling, wateroverlast en watertekorten tegen te gaan. Ook verplicht de Waterwet waterschappen en gemeenten om hun taken en bevoegdheden onderling af te stemmen, in het bijzonder voor de riolering en de zuivering van afvalwater.

De Waterwet regelt het beheer van oppervlaktewater en grondwater, en verbetert ook de samenhang tussen waterbeleid en ruimtelijke ordening. Daarnaast levert de Waterwet een flinke bijdrage aan kabinetsdoelstellingen zoals vermindering van regels, vergunningstelsels en administratieve lasten.

Een belangrijk gevolg van de Waterwet is dat de huidige vergunningstelsels uit de afzonderlijke waterbeheerwetten worden gebundeld. Dit resulteert in één vergunning, de Watervergunning, die met een wettelijk vastgesteld aanvraagformulier kan worden aangevraagd.

Verder kunnen waterbeheerders via waterakkoorden afspraken maken met andere overheden over het te voeren waterbeheer. Dit akkoord is vormvrij en kan over alle onderwerpen van waterbeheer gaan. Ook biedt de wet de mogelijkheid om tot bestuurlijke afspraken te komen tussen een waterschap en een gemeente. Deze laatste mogelijkheid is procedureel eenvoudiger.

Een belangrijke verandering na het in werking treden van de Waterwet is de onderverdeling in het bevoegde gezag met betrekking tot directe en indirecte lozingen. Alle indirecte lozingen vallen onder het Wm bevoegde gezag (gemeente en provincie). Alle directe lozingen vallen onder het gezag van de Waterwet (waterschappen voor de regionale wateren en Rijkswaterstaat voor de rijkswateren).

De directe lozingen vallen onder de Waterwet (Wtw). De indirecte lozingen zijn opgegaan in de Wabo.

Organisatie waterbeheer

De Waterwet kent formeel slechts twee waterbeheerders: het rijk, als de beheerder van de rijkswateren, en de waterschappen, als de beheerders van de overige wateren. Deze laatste is daarmee ook verantwoordelijk voor het zuiveringsbeheer. Provincies en gemeenten zijn formeel geen waterbeheerder, maar hebben wel waterstaatkundige taken. Zo blijft de provincie voorlopig bevoegd gezag voor drie categorieën grondwateronttrekkingen en infiltraties: de openbare drinkwaterwinning, ondergrondse energieopslag en industriële onttrekkingen van meer dan 150.000 m3 per jaar. Op gemeenten rust een hemel- en grondwaterzorgplicht, zoals deze in januari 2008 via de Wet gemeentelijke watertaken is vastgelegd in de Wet op de waterhuishouding. De Waterwet regelt daarnaast ook de onderlinge toezichtverhoudingen van de verschillende betrokken overheden. Provincies houden toezicht op waterschappen en gemeenten en waar nodig kan de provincie gebruik maken van instructies of aanwijzingen. Een provincie of het rijk kan met besluiten of handelingen optreden in plaats van een waterschap of een gemeente. In situaties waarin bovenregionale belangen of internationale verplichtingen spelen, kan de minister van Verkeer en Waterstaat de toezichtinstrumenten benutten.

Waterwet in Europees verband

Nederland maakt deel uit van vier Europese stroomgebieden: de Rijn, de Eems, de Schelde en de Maas. De Waterwet sluit hierop aan. In Nederland wordt onderscheid gemaakt tussen rijkswateren en niet-rijkswateren (regionale wateren). Voor beide categorieën worden via het nationale waterplan respectievelijk de regionale waterplannen, strategische structuurvisies vastgesteld, waarin de hoofdlijnen van het waterbeleid en de maatregelenprogramma's zijn vastgelegd. Deze zijn richtinggevend voor het ruimtelijke ordeningsbeleid en zorgen zo voor een versterking van de relatie tussen waterbeheer en ruimtelijke ordening. De plannen worden een keer per zes jaar herzien.

De waterschappen en de diensten van Rijkswaterstaat stellen vervolgens operationele waterbeheerplannen vast, waarin wordt aangegeven welke maatregelen zij in de komende periode zullen uitvoeren.

Relevantie

De Waterwet regelt het beheer van oppervlaktewater en grondwater, en verbetert ook de samenhang tussen waterbeleid en ruimtelijke ordening. Het betreft hier een ondergronds 150kV kabeltracé en de bouw van het nieuwe 150kV-schakelstation in Beverwijk. Daarvoor moet worden getoetst aan het waterbeleid (in de watertoets). Hier wordt in paragraaf 5.6 nader op ingegaan.

4.2.6 Handreiking Risicozonering Windturbines (HRW2020)

Bij de plaatsing van windturbines staat de veiligheid voor de omgeving voorop. Mogelijke risico's rond een windturbine zijn mastbreuk, het afbreken van de gondel of van een blad. Voordat de overheid toestemming geeft voor de bouw van een windturbine, kan ze om een kwantitatieve risicoanalyse vragen. Het Handreiking Risicozonering Windturbines (HRW2020) kan worden gebruikt als een praktijkrichtlijn voor het uitvoeren van een risicoanalyse voor windturbines.

Om na te gaan of een windturbine risico veroorzaakt op nabijgelegen objecten en activiteiten wordt allereerst bepaald wat het beïnvloedingsgebied van de windturbine is. Voor verschillende typen windturbines is een afstand bepaald voor dit beïnvloedingsgebied. Wanneer objecten zich buiten het

beïnvloedingsgebied bevinden, is een verdere risicoanalyse niet nodig. Wanneer objecten zich wel binnen de maximale werpafstand van de geplande windturbines bevinden, moet een kwantitatieve risicoanalyse uitgevoerd worden. Vervolgens wordt geïnventariseerd welke objecten zich binnen het beïnvloedingsgebied bevinden waarvoor een risicoanalyse moet worden uitgevoerd (bijvoorbeeld een weg, een buisleiding of een gebouw).

Per object/activiteit zijn in handreiking afstandseisen, rekenmethodes en risicocriteria opgenomen om de risico's te analyseren. Omdat het berekenen van risico's die windturbines met zich meebrengen een ingewikkelde en tijdrovende analyse is, zijn in de handreiking generieke waarden afgeleid om de risico's voor de trefkans van personen en gevaarlijke stoffen (of een incident met bijvoorbeeld een buisleiding of hoogspanningsverbinding) te bepalen. Ook zijn in deze handreiking rekenmethodes opgenomen om de risico's te berekenen aan de hand van specifieke windturbinegegevens.

Het beleid van TenneT is opgenomen in de Handreiking Risicozonering Windturbines (HRW2020). Daarnaast houdt TenneT bij de tracering van verbindingen en realisatie van overige hoogspanningsinstallaties rekening met de inhoud van dit handboek. TenneT acht het risico van windturbines op hun infrastructuur aanvaardbaar wanneer wordt voldaan aan de volgende afstandseis. Er dient een vrije ruimte aangehouden te worden die minimaal gelijk of groter is dan de maximale werpafstand bij nominaal toerental van de betreffende windturbine, zoals beschreven en aangeduid in hoofdstuk 9 van Handreiking Risicozonering Windturbines.

Relevantie

TenneT houdt rekening met de richtlijnen zoals geformuleerd in de Handreiking Risicozonering Windturbines (HRW2020). Dit geldt dus ook bij de ontwikkeling van nieuwe hoogspanningsinstallaties zoals stations en hoogspanningsverbindingen.

4.2.7 Rijksstructuurvisie Ondergrond

De ondergrond speelt een steeds belangrijker rol bij maatschappelijke vraagstukken met een ruimtelijke component, zoals de het winnen van drinkwater en aardgas uit de ondergrond; het graven van tunnels en aanleggen van kabels en buisleidingen en het opslaan van warmte en koude in de ondergrond.

Met de Structuurvisie Ondergrond wil de overheid de ondergrondse ruimte ordenen en activiteiten in de ondergrond beter op elkaar afstemmen. De Structuurvisie Ondergrond richt zich op de gehele ondergrond in samenhang met de bovengrond. De ondiepe ondergrond is niet meegenomen in Structuurvisie Ondergrond.

Relevantie

Kabels zijn aanwezig in de ondergrond. De afspraken die in het kader van de Structuurvisie gemaakt worden over het efficiënt en duurzaam gebruik van de ondergrond, kunnen dus ook betrekking hebben op het aanleggen van hoogspanningsverbindingen. Omdat de ondiepe ondergrond niet is meegenomen in Structuurvisie Ondergrond, staat de visie het realiseren van de hoogspanningsverbindingen niet in de weg. De ontwikkeling van het station komt niet in strijd met Structuurvisie Ondergrond.

4.2.8 Structuurvisie Buisleidingen

In oktober 2012 heeft het ministerie van Infrastructuur en Milieu de Structuurvisie Buisleidingen vastgesteld. De Structuurvisie Buisleidingen geeft aan waar in de toekomst ruimte dient te worden vrijgehouden om buisleidingen van nationaal belang voor transport van gevaarlijke stoffen te kunnen leggen. De buisleidingenstroken hebben als doel bij te dragen aan de versterking van de Nederlandse positie in het internationale aardtransportnetwerk. Deze buisleidingenstroken zijn in eerste aanleg niet bedoeld voor elektriciteitsverbindingen.

Relevantie

Er is bij de tracering van de hoogspanningsverbindingen rekening gehouden met de ruimte die in de Structuurvisie is opgenomen als vrij te houden ruimte voor het aanleggen van buisleidingen van nationaal belang. Zie paragraaf 5.8. Het station valt niet binnen de vrij te houden ruimte zoals opgenomen in de Structuurvisie. Ook is er overleg geweest met relevante leidingbeheerders. Zie hiervoor paragraaf 7.2.

4.2.9 Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming dekt alle aspecten van de natuurbescherming (gebieden en soorten), de algemene zorgplicht, de vergunningverlening, de jacht, het bosbeheer en de handel in en het bezit van bedreigde dieren en planten.

De wet bevat een zwaar beschermingsregime voor de Natura 2000-gebieden en de beschermde natuurmonumenten. De speciale beschermingszones hebben een externe werking, zodat ook ingrepen die buiten deze zones plaatsvinden verstoring kunnen veroorzaken en moeten worden getoetst op het effect van de ingreep op soorten en habitats.

De Wet natuurbescherming zal op termijn opgaan in de Omgevingswet.

Relevantie

Bij de voorbereiding van het PIP is onderzocht of de Wet natuurbescherming de uitvoering van het plan niet in de weg staat. Hierbij is gekeken naar gebiedsbescherming en soortenbescherming. Dit is het geval wanneer de uitvoering tot ingrepen noodzaakt waarvan moet worden aangenomen dat daarvoor geen vergunning ingevolge de Wet natuurbescherming zal kunnen worden verkregen. In paragraaf 5.3 is de toetsing van de ontwikkeling van het station en de hoogspanningsverbindingen opgenomen aan de Wet natuurbescherming.

4.2.10 Nationaal waterplan 2016-2021

Het 2e Nationaal Waterplan (NWP2) beschrijft de hoofdlijnen, principes en richting van het nationale waterbeleid in de periode 2016-2021, met een vooruitblik richting 2050. Het gaat over de ambities, de waterveiligheid, zoetwater, waterkwaliteit, de gebiedsgerichte uitwerking grotere wateren, de gebiedsgerichte uitwerkingen zee en kust, water en de omgeving en de financiering.

Relevantie

Bij de voorbereiding van het PIP is gezorgd dat het tracé en het schakelstation geen negatief effect hebben op de gestelde doelstellingen in het waterplan.

4.2.11 Nationaal MilieubeleidsPlan 4 (NMP4)

Het Nationaal Milieubeleidsplan 4 richt zich op zeven grote milieuproblemen die blijven voortduren. In de nota worden beleidskeuzen en oplossingen aangeboden.

Relevantie

Bij de voorbereiding van het PIP is gezorgd dat het tracé en het schakelstation geen negatief effect hebben op de gestelde doelstellingen in het Nationaal Milieubeleidsplan 4.

4.3 Provinciaal en regionaal beleid

4.3.1 Omgevingsvisie NH2050

De provincie wil balans tussen economische groei en leefbaarheid. Dit betekent dat in heel Noord-Holland een basiskwaliteit van de leefomgeving wordt gegarandeerd. Er zijn randvoorwaarden geformuleerd hoe om te gaan met klimaatverandering. De provincie ontwikkelt zoveel mogelijk natuur inclusief en met behoud van (karakteristieke) landschappen, clustert ruimtelijke economische ontwikkelingen rond infrastructuur en houdt rekening met de ondergrond.

5 bewegingen

In de visie zijn 5 bewegingen met ontwikkelprincipes beschreven voor de ontwikkeling van de leefomgeving.

1. Dynamisch schiereiland. Hierin is het benutten van de unieke ligging van Noord-Holland, te midden van water, leidend.
2. Metropool in ontwikkeling. Hierin wordt beschreven hoe de Metropoolregio Amsterdam steeds meer als één stad functioneert.

3. Sterke kernen, sterke regio's, gaat over de ontwikkeling van centrumgemeenten die de gehele regio waarin ze liggen vitaal houden.
4. Nieuwe energie, benut de economische kansen van de energietransitie.
5. Natuurlijk en vitaal landelijke omgeving, staan het ontwikkelen van natuurwaarden en een economisch duurzame agrarische sector centraal.

De Omgevingsvisie NH2050 is vastgesteld op 19 november 2018.

Relevantie

In de Omgevingsvisie heeft de provincie op hoofdlijnen het ruimtelijke beleid uiteengezet. De voorgenomen ontwikkeling van een ondergrondse 150 kV-kabelverbinding past binnen de Omgevingsvisie. De ondergrondse 150 kV-kabelverbinding draagt bij aan het faciliteren van de groeiende vraag naar elektriciteit en draagt bij aan de energietransitie.

4.3.2 Omgevingsverordening NH2020

Alle provinciale regels met betrekking tot de fysieke leefomgeving zijn samengevoegd in de Omgevingsverordening NH2020, welke voorheen waren verankerd in de Provinciale Ruimtelijke Verordening, de Provinciale Milieuverordening, de Waterverordeningen en de Wegenverordening. De Omgevingsverordening is op 17 november 2020 in werking getreden.

Relevantie

In de Omgevingsverordening heeft de provincie de regels van het ruimtelijke beleid uiteengezet. Voor dit project is relevant welke regels er gelden binnen het plangebied voor het kabeltracé en het station. Voorbeelden hiervan zijn gebieden die zijn aangewezen als, Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde, Natuur Netwerk Nederland (NNN) en Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL).

Het BPL is een regime bedoeld om waardevolle landschappen te beschermen. Per landschap is door middel van 'kernkwaliteiten' aangegeven welke ecologische, landschappelijke, cultuurhistorische of aardkundige waarden aanwezig zijn. Voorbeelden hiervan zijn het leefgebied voor weidevogels, waterlopen en verkavelingsvormen in oude polders, de openheid en de vergezichten in het landschap of een bijzondere opbouw van de ondergrond.

De regels uit de Omgevingsverordening vormen geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling.

4.3.3 Keur Hollands Noorderkwartier

De regels voor het beheer, gebruik en onderhoud van waterstaatswerken zijn opgenomen in een speciale verordening van het Hoogheemraadschap: de Keur. Een bijgeleverde legger bevat kaartmateriaal met beheersinformatie. Die legger bepaalt waar de geboden en verboden uit de keur van toepassing zijn.

Op grond van artikel 4.1 is het verboden zonder vergunning gebruik te maken van een waterstaatswerk door, anders dan in overeenstemming met de functie, daarin, daarop, daarboven, daarover of daaronder werkzaamheden te verrichten. Deze vergunning is niet vereist wanneer wordt voldaan aan voorschriften.

De Keur is in 2016 vastgesteld. Het algemeen bestuur heeft De Legger Wateren 2019 op 18 september 2019 vastgesteld.

Relevantie

De ontwikkeling van de hoogspanningsverbindingen zal leiden tot werkzaamheden in de directe omgeving van oppervlaktewaterlichamen en waterkeringen, waardoor rekening is te houden met de Keur en de Legger. Voor zover noodzakelijk zal hierover overleg plaatsvinden met het Hoogheemraadschap.

4.4 Gemeentelijk beleid

4.4.1 Bestemmingsplannen

De vigerende bestemmingsplannen in de gemeenten (zie paragraaf 1.3) regelen het huidige gebruik in het plangebied. Zoals in paragraaf 1.3 is aangegeven voldoet het initiatief niet aan de regels in de geldende bestemmingsplannen waardoor het opstellen van dit inpassingsplan noodzakelijk is om het initiatief mogelijk te maken.

Het provinciaal inpassingsplan maakt de aanleg van de ondergrondse 150kV-verbinding en de realisatie van het 150kV-schakelstation in Beverwijk mogelijk. De aanpassingen op het bestaande 380kV-hoogspanningsstation in Beverwijk en het 150kV-hoogspanningsstation in Oterleek passen binnen de huidige bestemmingsplannen. Die stations vallen buiten het inpassingsplan.

In de juridische regeling is opgenomen dat de bestaande onderliggende bestemmingen met bijbehorende bouw- en gebruiksregels in stand blijven voor zover deze niet strijdig zijn met de ondergrondse 150kV-verbinding. Voor de realisatie van het nieuwe 150kV-schakelstation wordt een nieuwe bestemming opgenomen in het provinciaal inpassingsplan.

4.5 Conclusie

De voorgenomen ontwikkeling van een schakelstation en hoogspanningsverbindingen is, met uitzondering van de bestemmingsplannen, niet in strijd met de relevante beleidskaders. Dit is nader gemotiveerd in deze toelichting. Dat betekent dat het vigerende beleid en wetgeving op Europees, nationaal, regionaal en gemeentelijk niveau niet in de weg staat aan realisatie van een schakelstation en de hoogspanningsverbindingen. Wel is nog een planologische regeling nodig. Die regeling wordt met dit inpassingsplan ingevuld.

Hoofdstuk 5 Milieuonderzoeken

5.1 Magneetvelden

Overal waar elektriciteit doorheen loopt, ontstaat een magnetisch veld. Zo ook rond hoogspanningsverbindingen. Er is geen sprake van wettelijke limieten voor blootstelling aan deze magnetische velden, maar er is wel sprake van Europees en nationaal beleid. Ook is er uitgebreid wetenschappelijk onderzoek gedaan of er gezondheidseffecten bij mensen te verwachten zijn door blootstelling aan laagfrequente magneetvelden zoals die bij hoogspanningsverbindingen voorkomen. Op basis van dit wetenschappelijk onderzoek zijn in internationaal verband blootstellingslimieten aanbevolen voor magneetvelden. Deze houden in dat blootstelling aan een magneetveldsterkte van meer dan 100 microtesla wordt afgeraden[1].

De verzamelde wetenschappelijke gegevens wijzen op het bestaan van een zwakke, maar statistisch significante associatie tussen het voorkomen van leukemie bij kinderen tot 15 jaar en het wonen in de nabijheid van bovengrondse hoogspanningsverbindingen. Ondanks dat er geen aanwijzingen zijn gevonden voor een oorzakelijk verband heeft de Rijksoverheid, op advies van de Gezondheidsraad, in 2005 een beleidsadvies [2] uitgebracht voor bovengrondse hoogspanningsverbindingen waarin wordt geadviseerd zoveel als redelijkerwijs mogelijk te voorkomen dat er nieuwe situaties ontstaan waarbij kinderen langdurig worden blootgesteld aan magnetische velden met een jaargemiddelde veldsterkte van meer dan 0,4 microtesla. Dit komt erop neer dat het advies is om bij nieuwe situaties gevoelige bestemmingen (woningen, scholen, crèches en kinderopvangplaatsen) zo veel als redelijkerwijs mogelijk buiten de magneetveldzone van 0,4 microtesla te plaatsen.

Bovengenoemd beleidsadvies van de Rijksoverheid gaat over langdurige blootstelling en is van toepassing op nieuwe bovengrondse hoogspanningsverbindingen.

Voor alle hoogspanningsverbindingen geldt daarnaast te allen tijde de blootstellingslimiet van 100 microtesla conform de aanbeveling van de Europese Unie. Deze waarde wordt ook in Nederland gehanteerd. Op voor publiek toegankelijke plaatsen nabij hoogspanningsinfrastructuur van TenneT wordt deze limiet nergens overschreden.

In 2018 heeft de Gezondheidsraad een advies uitgebracht over mogelijke gezondheidseffecten van magneetvelden. Hierbij geeft de Gezondheidsraad de staatssecretaris van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) in overweging om het voorzorgsbeleid rondom bovengrondse hoogspanningsverbindingen uit te breiden naar ondergrondse hoogspanningsverbindingen en andere bronnen die oorzaak kunnen zijn van langdurige blootstelling aan magnetische velden uit het elektriciteitsnetwerk. Momenteel wordt door de minister van Economische Zaken en Klimaat verkend of een verbreding van het voorzorgsbeleid naar andere bronnen in het elektriciteitsnetwerk wenselijk is.

Nieuwe ondergrondse 150kV-verbindingen

TenneT heeft de magneetvelden voor de nieuwe ondergrondse 150kV-verbindingen Beverwijk 150kV - Oterleek 150kV en Beverwijk 150kV - Beverwijk 380kV onderzocht. Daarbij is de magneetveldsterkte van de kabelverbinding berekend. Uit de berekeningen blijkt dat wordt voldaan aan de aanbeveling voor de magneetveldsterkte van maximaal 100 µT uit de Europese Richtlijn 1999/519/EC. Conclusie is dan ook dat wordt voldaan aan de aanbevelingen op Europees en nationaal niveau voor wat betreft magneetvelden.

Om ongerustheid bij omwonenden te voorkomen is door de provincie Noord-Holland gevraagd om tevens inzicht te geven in de ligging van de contour van 0,4 microTesla. Uit onderzoek naar de genoemde verbindingen blijkt het volgende:

1. De contour van 0,4 microTesla (jaargemiddeld) voor deze verbindingen is overal binnen 10 meter van het hart van een kabelverbinding gelegen. Dit geldt alleen ter plaatse van open ontgravingen en de eerste 20 meter van gestuurde boringen, zie Bijlage 8.
2. Bij de gestuurde boringen verder dan 20 meter van een in- en uittredepunt is er op 1 meter boven maaiveld geen sprake van een contour van 0,4 microTesla (jaargemiddeld), zie Bijlage 8.

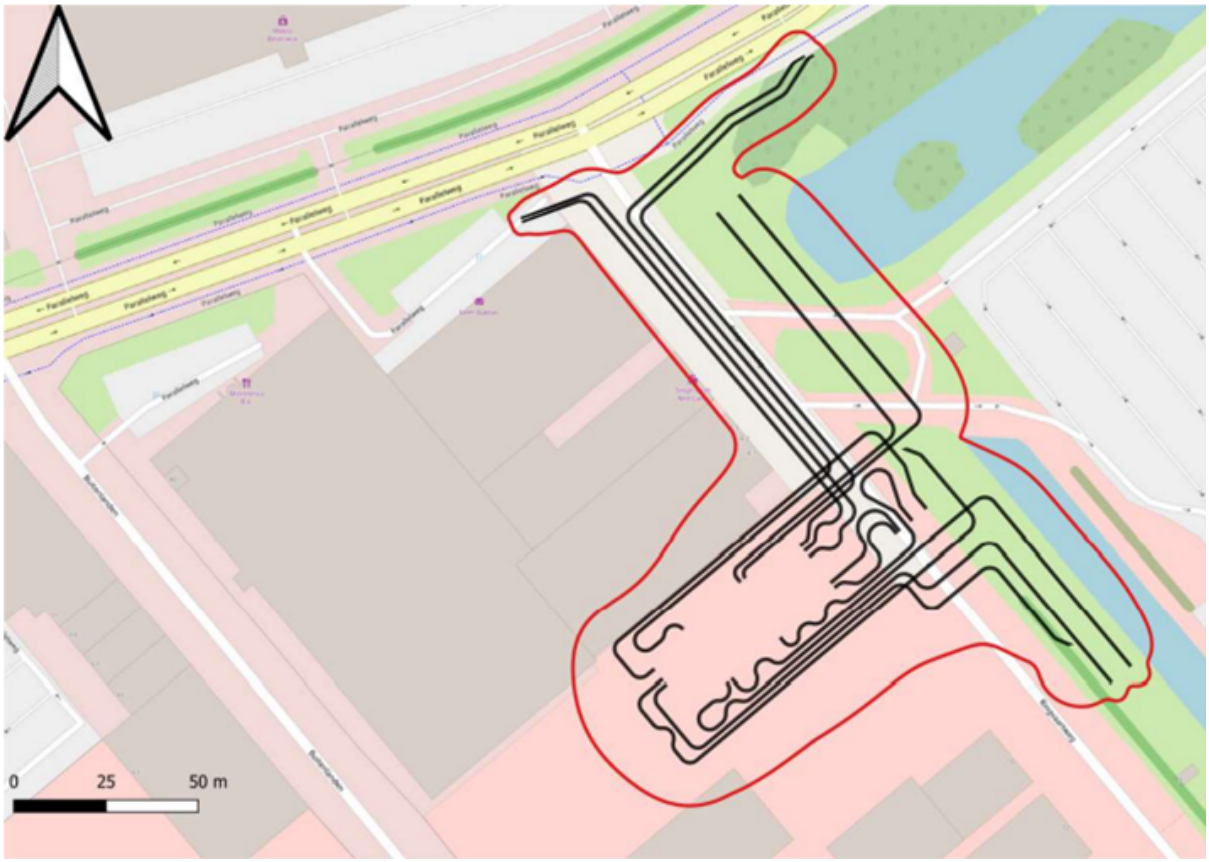
Voor de berekeningen wordt verwezen naar Bijlage 8 Berekeningen magneetvelden 150kV-verbinding.

Bij de ondergrondse 150kV-verbindingen Beverwijk 150kV – Oterleek 150kV en Beverwijk 380kV - Beverwijk 150kV zijn binnen de contour van 0,4 microTesla (jaargemiddeld) geen woningen, scholen of kinderdagverblijven gelegen of gebouwen waar mensen langdurig verblijven[3].

Schakelstation Beverwijk 150kV

TenneT heeft de magneetveldcontour voor het nieuw te bouwen 150kV schakelstation in Beverwijk en de reconstructie van bestaande kabelverbindingen die aansluiten op dit schakelstation onderzocht, zie Bijlage 7. Daarbij is de magneetveldsterkte van het station berekend. Uit de berekeningen blijkt dat wordt voldaan aan de aanbeveling voor de magneetveldsterkte van maximaal 100 µT uit de Europese Richtlijn 1999/519/EC. Conclusie is dan ook dat wordt voldaan aan de aanbevelingen op Europees en nationaal niveau voor wat betreft magneetvelden.

Om ongerustheid bij omwonenden te voorkomen is door de provincie Noord-Holland gevraagd om tevens inzicht te geven in de ligging van de contour van 0,4 microTesla. Uit onderzoek blijkt een ligging van de contouren als weergegeven in onderstaande afbeelding 5.1. Hierbij is de contour van 0,4 microTesla bij de optimale fasering leidend.

Afbeelding 5.1: Worst case 0,4 microTesla-contour bij optimale fasering (rood)

Bij het schakelstation Beverwijk 150kV en de reconstructie van bestaande kabelverbindingen die aansluiten op dit schakelstation zijn binnen de contour van 0,4 microTesla (jaargemiddeld) geen woningen, scholen, kinderdagverblijven of gebouwen waar mensen langdurig verblijven gelegen[4].

Doorvertaling in het inpassingsplan

De te realiseren 150kV-verbinding en het te realiseren 150 kV-schakelstation voldoen aan de aanbeveling voor de magneetveldsterkte van maximaal 100 µT uit de Europese Richtlijn 1999/519/EC. Ook zijn er geen woningen, scholen en kinderdagverblijven gelegen binnen de 0,4 micro-tesla contour. Zoals in paragraaf 3.2.5 aangegeven heeft de gemeente Beverwijk een verkenning gedaan naar ontwikkeling van het spoorzonegebied. Hierover heeft nog geen ruimtelijke besluitvorming (voorbereidingsbesluit, bestemmingsplan) plaatsgevonden. Het tracé en het schakelstation hebben zoals eerder vermeld geen invloed op het woon- en leefklimaat ter plaatse van gevoelige bestemmingen en is daarom vanuit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening aanvaardbaar. Hierdoor zijn geen verdere toevoegingen in het inpassingsplan vereist.

Mocht het voorzorgsbeleid met betrekking tot magneetvelden in de toekomst worden uitgebreid tot ondergrondse hoogspanningsverbindingen en hoogspanningsstations, dan is het aan de gemeente om een afweging te maken over het toestaan van woningen, scholen en kinderopvangplaatsen binnen de contour van 0,4 microTesla. Gezien het beschreven doel van het gebied is het goed mogelijk om andere functies (zoals bedrijfsmatige/commerciële functies, groen, water) ter plaatse mogelijk te maken en woningen, scholen, kinderopvanglocaties en gebouwen waar mensen langdurig verblijven buiten de contour van 0,4 microTesla te realiseren. Conclusie is dat door het realiseren van het schakelstation de beschreven gebiedsontwikkeling niet onmogelijk wordt gemaakt.

5.2 Geluid

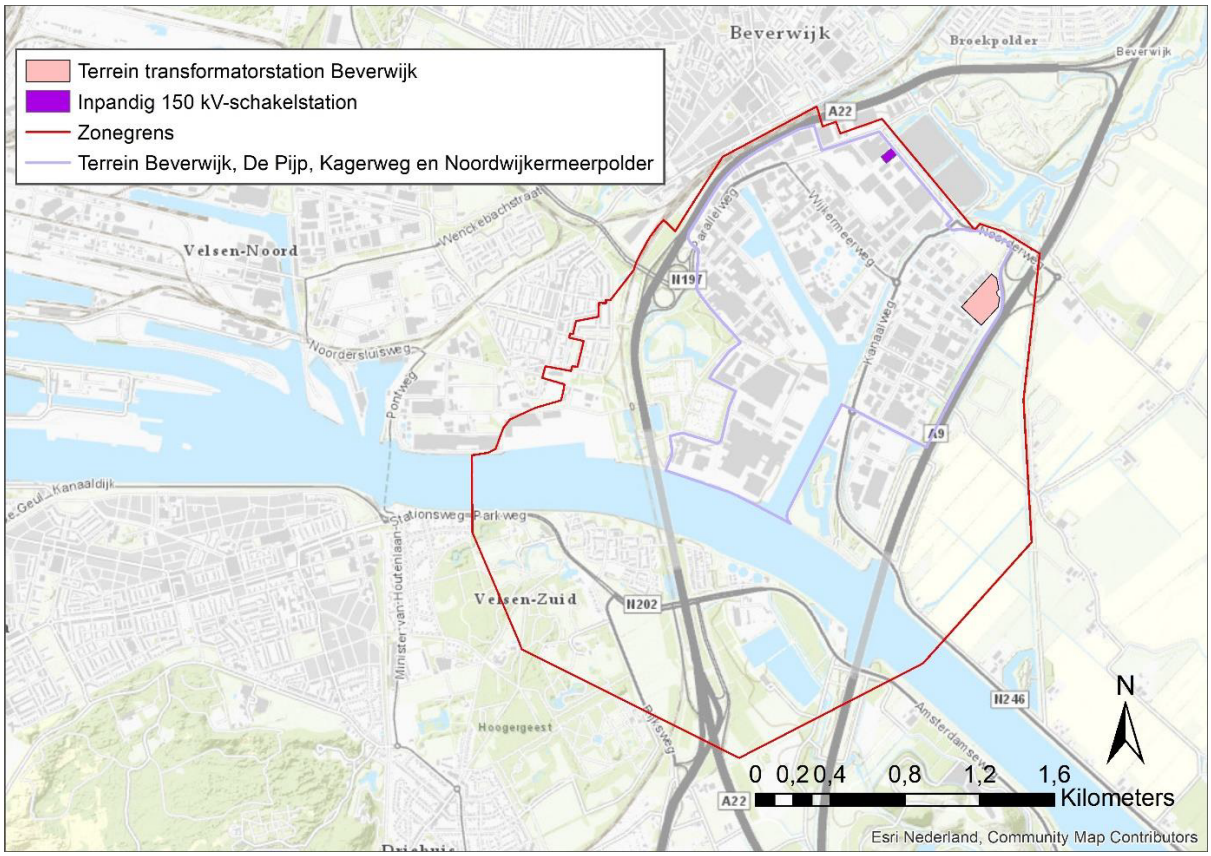
150kV station Oterleek en 380kV station Beverwijk

Op de bestaande locaties van de stations in Oterleek (150kV) en Beverwijk (380kV) worden voor dit project voorzieningen binnen het huidige terrein bijgeplaatst. Deze elektriciteitsvoorzieningen passen binnen het vigerende bestemmingsplan. Ruimtereservering in het provinciaal inpassingsplan is daarom niet noodzakelijk. Wel zullen voor het bijplaatsen van voorzieningen de noodzakelijke toestemmingen door TenneT worden aangevraagd bij de gemeenten Beverwijk en Alkmaar. Omdat het bijplaatsen van de voorzieningen past in zowel het milieu- als het ruimtelijk kader liggen deze locaties buiten het plangebied van het provinciaal inpassingsplan en is een geluidonderzoek voor het vaststellen van het inpassingsplan niet noodzakelijk.

Gelet op de gesprekken met de omgeving is voor het gehele station Oterleek (150 kV) wel een akoestisch onderzoek uitgevoerd, inclusief de bij te plaatsen voorzieningen die nodig zijn om de nieuwe ondergrondse 150kV-verbinding te kunnen aansluiten. Dit akoestisch onderzoek is volledigheidshalve als Bijlage 11 bij het provinciaal inpassingsplan gevoegd. Ook voor de aanpassingen op het bestaande 380kV station in Beverwijk is een dergelijk onderzoek uitgevoerd en als Bijlage 10 opgenomen bij het provinciaal inpassingsplan. Uit de geluidsonderzoeken Bijlage 10 en Bijlage 11 volgt dat de aanpassingen aan de bestaande stations Oterleek 150 kV en Beverwijk 380 kV uitvoerbaar zijn vanuit het aspect geluid.

Schakelstation Beverwijk 150kV

De beoogde locatie voor het nieuw inpandig 150kV-schakelstation aan de Ringvaartweg te Beverwijk maakt deel uit van het gezoneerde industrieterrein De Pijp, Kagerweg en Noordwijkermeerpolder. De beoogde locatie en de zonegrens van het industrieterrein zijn weergegeven in afbeelding 5.2. De zonegrens bevindt zich op circa 60 meter ten noordoosten van het 150 kV-schakelstation. Voor deze locatie is een akoestische beoordeling geschreven, zie Bijlage 9.

Afbeelding 5.2: Ligging van het inpandige 150 kV-schakelstation en de zonegrens van het industrieterrein De Pijp, Kagerweg en Noordwijkermeerpolder

Het te realiseren 150 kV-schakelstation omvat alleen schakelvelden. De schakelvelden worden in een gebouw opgesteld. Er wordt binnen de inrichting niet getransformeerd en er worden geen transformatoren, compensatiespoelen of andere geluidproducerende installaties gerealiseerd. Er is daardoor geen sprake van een zoneringsplichtige inrichting. Het 150 kV-schakelstation heeft geen invloed op het woon- en leefklimaat ter plaatse van de nabijgelegen woningen en wordt vanuit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening aanvaardbaar geacht. Op de grens van het bestemmingsvlak bedraagt de geluidbelasting circa 30 dB(A) etmaalwaarde.

Doorvertaling in het inpassingsplan

Het te realiseren 150 kV-schakelstation heeft geen invloed op het woon- en leefklimaat ter plaatse van de meest nabij gelegen woningen en wordt vanuit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening aanvaardbaar geacht. Om dit te borgen is in de planregels opgenomen dat de etmaalwaarde op de grens van het bestemmingsvlak Bedrijf - Hoogspanningsstation niet meer bedragen mag dan 50 dB(A). Uit de uitgevoerde akoestische beoordeling van het schakelstation blijkt dat op de grens van het bestemmingsvlak de geluidbelasting vanwege het schakelstation circa 30 dB(A) etmaalwaarde bedraagt. Gelet daarop is de in de planregels opgenomen norm realistisch en uitvoerbaar.

5.3 Natuur

In 2019 is een alternatievenstudie uitgevoerd in het kader van de Wet natuurbescherming (bijgevoegd in Bijlage 4 bij deze toelichting) en zijn de beschermde natuurwaarden van verschillende alternatieven afzonderlijk bekeken en beoordeeld.

In een aanvullend memo (bijgevoegd in Bijlage 12 bij deze toelichting) zijn voor het tracé uit voorliggend inpassingsplan de onzekerheden van de eerdere toetsing uit 2019 bekeken en beoordeeld om de vervolgstappen in het kader van natuur te bepalen. Hierbij is gekeken naar effecten op Natura 2000-gebieden, Natuur Netwerk Nederland, Weidevogelleefgebied en beschermde soorten.

Ondergrondse 150kV-verbindingen

Natura 2000

Het tracé ligt buiten Natura 2000-gebieden. Een direct negatief effect door fysieke aantasting en oppervlakteverlies is uitgesloten.

De minimale afstand tussen het plangebied en het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied 'Eilandspolder' is ongeveer 400 meter. Aangenomen wordt dat er alleen tussen zonsopkomst en zonsondergang wordt gewerkt en dat er in de aanlegfase en gebruiksfase geen verhoging van uitstraling door kunstmatige lichtbronnen (lux) plaatsvindt. Een significant negatief effect door licht is uitgesloten. Geluid en trilling doven over een afstand van 400 meter voldoende uit. Significant negatieve effecten door geluid en trilling zijn uitgesloten. Een significant negatief effect door optische verstoring is ook uitgesloten. Tussen het plangebied en Eilandspolder liggen twee dijken, een weg, een watergang en een aantal boerderijerven. Overige Natura 2000-gebieden liggen op aanzienlijk grotere afstand en dus buiten de invloedsfeer van de beoogde werkzaamheden in het plangebied.

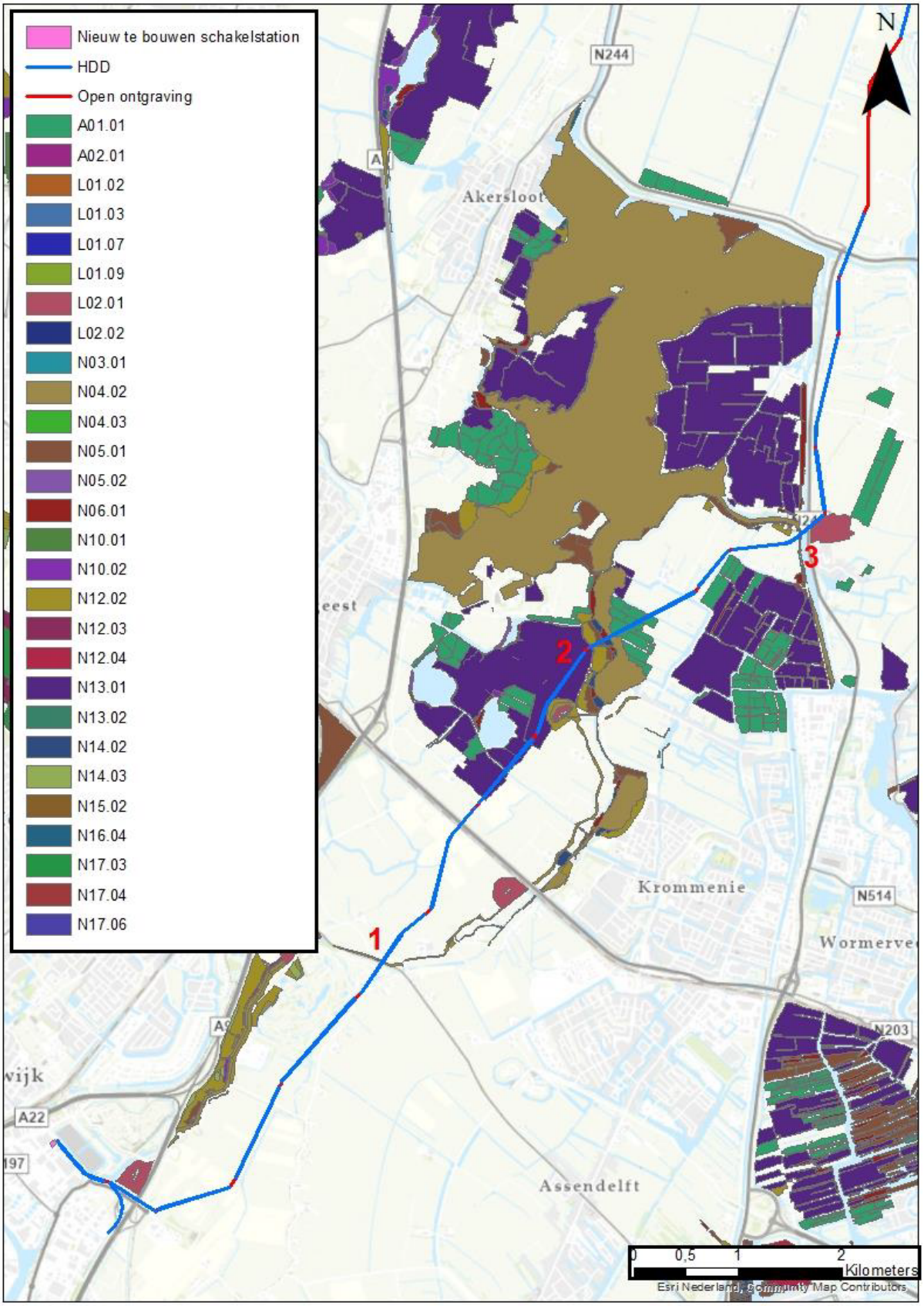
De werkzaamheden zijn tijdelijk en lokaal van aard en in de gebruiksfase vindt geen emissie van stikstof plaats. In de omgeving van het tracé liggen Natura 2000-gebieden met stikstofgevoelige habitattypen. Een berekening met behulp van de meest recente AERIUS calculator voor het voorkeurstracé is uitgevoerd. De (in)directe ecologische effecten van deze stikstofdepositie zijn nader onderzocht in de ecologische toets die is bijgevoegd in Bijlage 13. Geconcludeerd wordt dat, als gevolg van stikstofdepositie door de realisatie van de netverzwaring Beverwijk - Oterleek, significant negatieve effecten op de natuurlijke kenmerken van de door de depositie geraakte Natura 2000-gebieden met

zekerheid zijn uit te sluiten. Het behouden en/of kunnen behalen van de instandhoudingsdoelstellingen komt niet in het geding.

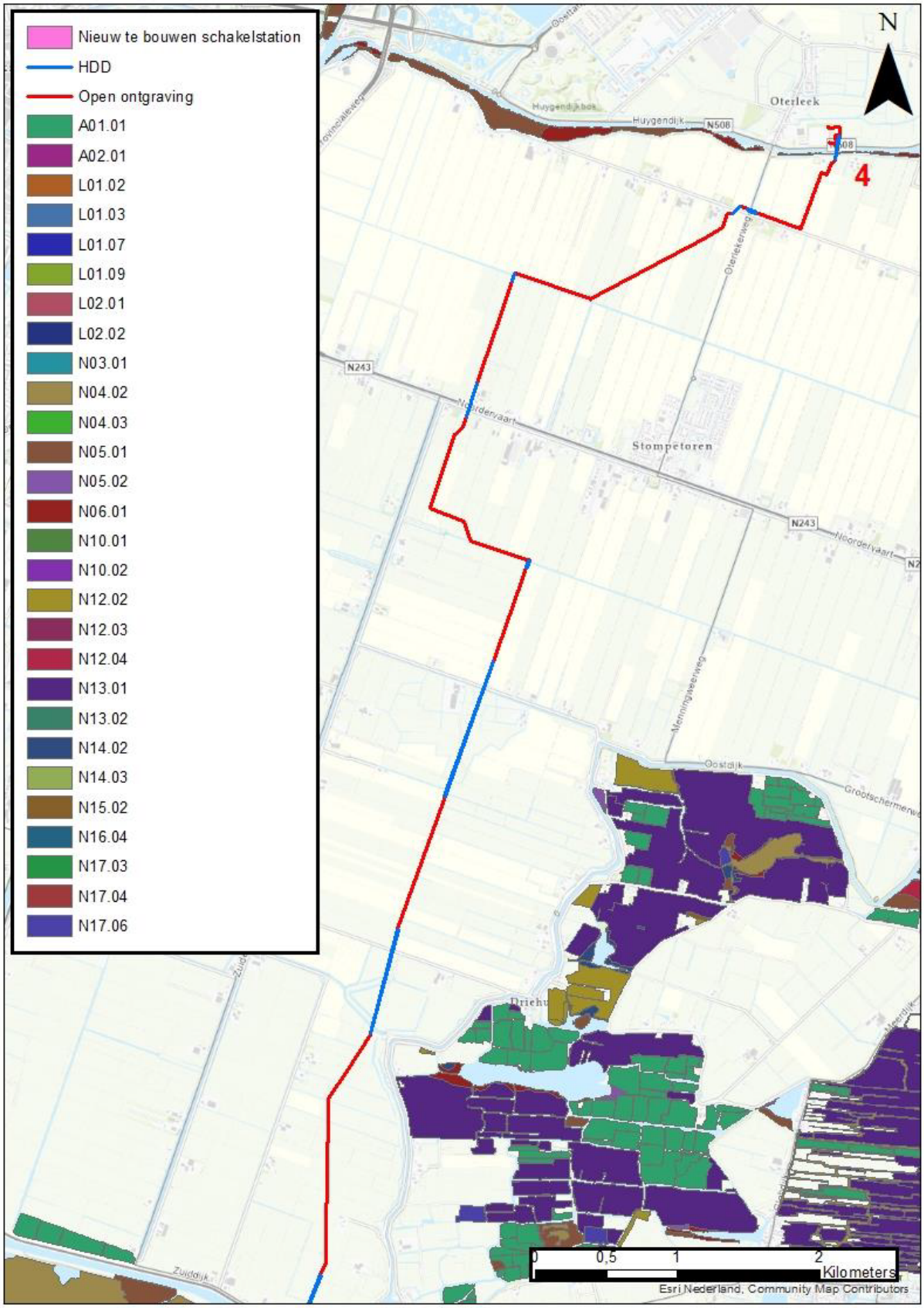
Natuur Netwerk Nederland

De raakvlakken met NNN-gebieden zijn hieronder per locatie nader beschreven (zie voor ligging afbeelding 5.2). Na de werkzaamheden wordt het terrein in de huidige staat hersteld. De werkzaamheden worden in ruimte en tijd gefaseerd uitgevoerd. Er treedt ten opzichte van de huidige situatie geen verhoging in uitstraling van kunstmatige lichtbronnen plaats. In het memo in Bijlage 12 is een beschrijving en algemene effectbeoordeling voor de (ambitie-) beheertypen die beïnvloed worden.

Er worden 4 locaties beïnvloed. Deze zijn aangegeven in Afbeelding 5.3 en Afbeelding 5.4. Op alle locaties is mitigatie aan de orde. Dit gaat om maatregelen in het kader van grondverzet en hydrologische maatregelen. Die zijn beschreven in Bijlage 12. Compensatie is niet aan de orde, aangezien er geen sprake is van significante aantasting van de natuurtypen. Herbegrenzing van NNN vindt niet plaats. Hieronder onder de Afbeeldingen is verder ingegaan op de locaties.

Afbeelding 5.3: Locaties 1 1 t/m 3 met (mogelijke) raakvlakken met NNN-gebieden

Afbeelding 5.4: Locatie 4 met (mogelijke) raakvlakken met NNN-gebieden

Locatie 1: *Noorderham en Zuiderham*. Een relatief klein deel van het NNN-gebied Noorderham en Zuiderham van het Landschap Noord-Holland wordt doorsneden. Het betreft een oeverzone van een watergang van ongeveer 2,5 meter breed. Het NNN is op deze locatie ongeveer vijf meter breed en heeft beheertype N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland. Het NNN bestaat grotendeels uit wegberm en de actuele natuurwaarden zijn relatief laag. De kruidenrijke graslanden en de bloemdijken zijn relatief eenvoudig vervangbaar (<15 jaar), maar de strategische ligging en belangrijke functie als (stapsteen in een) natuurverbinding is niet of nauwelijks vervangbaar. Effecten op deze functie zijn echter uitgesloten omdat een gestuurde boring plaatsvindt omdat er een cluster van watergangen en wegen (Busch en Dam, Hoogendijk, Communicatieweg) ligt.

Locatie 2:

Weijenbus en Vroonmeer. Het tracé doorsnijdt NNN Weijenbus en Vroonmeer over een aaneengesloten afstand van ongeveer 1.700 meter Hiervan is 146 meter een open ontgraving en de overige afstand een gestuurde boring. Het beheertype waarmee het tracé overlapt betreft N13.01 Vochtig weidevogelgrasland. Het beheertype N12.02 binnen de watergang rond Fort bij Krommeniedijk wordt ontzien, aangezien het tracé hier via een boring erlangs loopt. De weilanden bij het Fort bij Krommeniedijk worden in het voorjaar plas-dras gezet. Dit is ideaal voor de weidevogels die in het gebied aanwezig zijn. De polder is één van de kernleefgebieden van kritische weidevogels. Deze komen met relatief hoge dichtheden voor (groter dan 50 broedparen per 100 hectare). Aanwezige soorten zijn onder meer grutto, tureluur, slobeend, kuifeend, veldleeuwerik en graspieper. N13.01 is gevoelig voor verandering in bodemstructuur en microreliëf als gevolg van ontgraving (zie ook beschrijving bij dit beheertype). Deze effecten kunnen gemitigeerd worden.

Crommenije. Aansluitend kruist het tracé NNN Crommenije over een afstand van ongeveer 230 meter. Het terrein bestaat uit oppervlaktewater, rietkragen, moeras en moerasbos en de waterpartij Krommenie. Ook moet de (weg op de) Lagedijk worden doorsneden. Daarom wordt er met een gestuurde boring gewerkt. Een negatief effect op Crommenije is uitgesloten.

Krommenieër-Woudpolder. Het tracé doorsnijdt vervolgens over een afstand van ongeveer 400 meter NNN Krommenieër-Woudpolder van Landschap Noord-Holland. Het beheertype betreft N01.01 Wintergastenweide. Dit deel van het tracé is onderdeel van een gestuurde boring. Een negatief effect op Krommenieër-Woudpolder is uitgesloten.

Locatie 3: Omgeving Markervaart Het gaat om een vijf tot tien meter brede oeverzone van de Markervaart. De Markervaart is inclusief oeverzone ongeveer 80 meter breed. De smalle stook NNN wordt ontzien door middel van een gestuurde boring. Het onderdeel rond Fort Markenbinnen ten oosten van de Markervaart ligt op ongeveer 17 meter afstand van het tracé. Tussen het tracé en het fort ligt een relatief brede watergang. Aangenomen wordt dat dit onderdeel van het NNN wordt ontzien.

Locatie 4: Rietlanden, Westbeverkoog, Oterleek, Molenkade en Rustenburg Locatie vier betreft een ongeveer zeven meter brede oeverzone van de ongeveer 30 meter brede Ringvaart van de Heerhugowaard. Het beheertype betreft N05.01 moeras. Het beheertype is op relatief korte termijn vervangbaar (15- 25 jaar). Locaties met de potentie voor ontwikkeling van veenmosrietland zijn echter niet eenvoudig vervangbaar. De strategische ligging langs een natte natuurverbinding is eveneens nauwelijks vervangbaar. Effecten zijn uitgesloten omdat een gestuurde boring plaatsvindt.

Mitigerende maatregelen

Met het nemen van mitigerende maatregelen worden significante effecten op NNN voorkomen als gevolg van de aanleg van de verbinding.

Maatregelen in het kader van grondverzet De bodemstructuur en het micro-reliëf moeten zoveel mogelijk behouden blijven en/of worden hersteld. Om de bodemstructuur zo goed mogelijk te behouden dient de grond in dezelfde gelaagdheid als ontgraven is ook teruggeplaatst worden. Verder dient de grond zo snel mogelijk teruggeplaatst te worden om de structuur van de bodem en daarmee het micro-reliëf zo goed mogelijk te behouden. Door de grond zo snel mogelijk terug te plaatsen wordt de invloedsfeer van het

werk tot een minimum beperkt. Verder dient rekening gehouden te worden met omliggende vegetatie zo goed als mogelijk één rijroute aan te houden voor de mobiele werktuigen. Hiermee wordt ook mogelijke verdichting van de bodem tot een minimum beperkt.

Hydrologische maatregelen Door het opgepompte water te retourneren in de sloot, kan het grondwatereffect van de sleuf worden geneutraliseerd. Verdroging wordt daarmee voorkomen.

Natuurverbindingen

Hieronder is opgesomd hoe vaak een bepaalde natuurverbinding wordt doorsneden. De watergangen worden ontzien door middel van een gestuurde boring. Een negatief effect op natuurverbindingen is uitgesloten.

1. Eén keer Natuurverbinding Omval – Kolhorn: ongeveer 25 meter brede watergang
2. Eén keer Natuurverbinding 111 N22: ongeveer 50 meter brede watergang
3. Vier keer natuurverbinding 115 L8: drie tot acht meter brede watergangen.

Weidevogelleefgebied

De werkzaamheden zijn tijdelijk en lokaal van aard. Na de werkzaamheden wordt de huidige situatie hersteld. Er resteert alleen een effect op de abiotische condities omdat de bodem(opbouw) en het micro reliëf worden verstoord/aangetast. Ook kan bodemverdichting optreden. Op de verstoorde grond kunnen ruigtekruiden zoals brandnetel, pitrus en/of akkerdistel gaan overheersen en/of de voedselbeschikbaarheid voor weidevogels kan aangetast worden. Hoewel een groot deel van de natuurwaarden in theorie op enige termijn vervangbaar is, moet door de samenhang tussen de natuurwaarden en een uitgestrekt eeuwenoud landschapspatroon worden uitgegaan van een nagenoeg onvervangbare situatie. De onvervangbaarheid geldt ook voor kwalitatief hoogwaardige weidevogelleefgebieden. Het broedsucces van kritische soorten neemt de laatste decennia hard af. Dit komt vooral door aantasting van geschikte leefgebieden. De bodemstructuur en het micro-reliëf moeten zoveel mogelijk behouden blijven en/of worden hersteld. Mitigerende maatregelen om dit te bewerkstelligen zijn in Bijlage 12 beschreven onder Maatregelen in het kader van grondverzet. Compensatie is niet aan de orde.

Vanuit de Wet natuurbescherming is geen sprake van overtreding als gevolg van aantasting van de staat van instandhouding van weidevogels. Er is namelijk uitsluitend sprake van een tijdelijk effect en geen verstoring van nesten, mits mitigerende maatregelen worden toegepast met betrekking tot het voorkomen van nesten op het tracé tijdens de uitvoering. Echter is de broeddichtheid, met name in het open ontgravings-NNN-deel, dermate hoog (circa 100 bp/ 100ha) dat bij het ontnemen van broedgelegenheid, waarschijnlijk significante aantallen vogels niet tot succesvol broedsel komen. Dit zijn niet voldoende aantallen om de staat van instandhouding aan te tasten, maar voldoende om te adviseren buiten het broedseizoen te werken. In de afgelopen dertig jaar is het aantal weidevogels met 50% afgenomen in Noord-Holland. Ook vanuit de Provincie Noord-Holland wordt aangegeven dat er zo min mogelijk verstoring van weidevogels plaats moet vinden. Daar past werken binnen het broedseizoen in kernweidevogelgebied niet bij.

Mocht TenneT ervoor kiezen om toch te werken in het broedseizoen (maart t/m augustus) dan moet ervoor gezorgd worden dat de delen van de tracés waar gewerkt (inclusief verstoringszone van de werkzaamheden) gaat worden binnen de periode maart t/m augustus vrij zijn van nesten om effecten op de staat van instandhouding te voorkomen. Dit houdt in dat de verstoring dermate hoog moet zijn dat op die delen geen vogels gaan broeden. Dit kan op de volgende manieren en voor de meeste effectiviteit een combinatie van:

- Vanaf de start van het broedseizoen t/m de start van de werkzaamheden op betreffende delen van het tracé dagelijks een man met een hond laten lopen;
- Vanaf de start van het broedseizoen t/m de start van de werkzaamheden op betreffende delen dagelijks met een trekker op het tracé rijden;

- Op betreffende delen van het tracé en op een bufferstrook van 50 meter aan beide kanten reflecterende vlaggen en linten plaatsen. Van belang is dat de wind zoveel mogelijk vat heeft op de vlaggen en linten;
- Nabootsing roofvogels door het plaatsen van een vlieger op een lange mast. Deze vliegers werken niet bij windstilte of harde wind.

Soortbescherming

Om effecten als gevolg van de werkzaamheden op een aantal soorten en soortgroepen in het kader van Soortbescherming in de Wnb nader te analyseren, is op woensdag 20 mei 2020 een veldbezoek uitgevoerd door twee ecologen van Arcadis. De veldinspectie en te analyseren soorten zijn aanvullend en gebaseerd op de uitkomsten van de hierboven beschreven alternatievenstudie 150 KV Beverwijk - Oterleek van Tauw. Hierbij is vanaf de openbare weg gekeken naar het plangebied voor het beoogde tracé en is een inschatting gemaakt van het effect.

Hierbij is met name aandacht besteed aan de volgende soorten/ soortgroepen:

- Beschermde flora in plangebied nieuw te bouwen schakelstation;
- Noordse woelmuis, waterspitsmuis en kleine marterachtigen in de (half) natuurlijke delen van het plangebied;
- Vleermuizen;
- Ringslang in de (half) natuurlijke delen van het plangebied;
- Rugstreeppad in de (half) natuurlijke delen van het plangebied;
- Platte schijfhoren in de (half) natuurlijke waterpartijen rond het Alkmaardermeer;
- Algemene broedvogels.

Al deze soorten kunnen effecten optreden. Om effecten op beschermde soorten te voorkomen of te beperken kunnen mitigerende maatregelen worden getroffen. Door het voorkomen van effecten kunnen overtredingen van verbodsbepalingen worden voorkomen. Per soortgroep of specifieke soort zijn in Bijlage 12 mitigerende maatregelen opgenomen. Deze maatregelen voorkomen het doden of vangen voor alle soorten. Daarnaast wordt voor algemene broedvogels verstoring voorkomen in het broedseizoen wat kan leiden tot het verlaten (vernielen) van een nest. Door het treffen van mitigerende maatregelen worden overtredingen van de verbodsbepalingen voorkomen. Deze maatregelen dienen uiteindelijk verder uitgewerkt te worden in een ecologisch werkprotocol.

Schakelstation Beverwijk 150kV

Het plangebied op de locatie van het nieuw te plaatsen schakelstation in Beverwijk is ingericht als parkeerplaats. Effecten op beschermde plantensoorten zijn dan ook uitgesloten.

Reconstructie 150kV-kabels

Voor de reconstructie van de 150kV-kabels geldt een tweetal aandachtspunten (deze staan uitgebreid bescheven in de bureaustudie in Bijlage 22):

- Broedvogels zonder jaarrond beschermd nest kunnen in de bomen broeden. Voor een aantal bomen is het nodig dat deze gekapt moeten worden. De exacte hoeveelheid nog niet bekend en dient middels een bomeninventarisatie te worden bepaald waarbij duidelijk wordt of een melding of vergunning nodig is. Waarbij het aantal, waar technisch mogelijk, tot een minimum wordt beperkt. Het kappen kan alleen buiten het broedseizoen plaatsvinden tenzij door een ecoloog voorafgaand aan de kap geconstateerd is dat in de betreffende bomen geen nesten van broedvogels zitten. Om te voorkomen dat in de bomen gebroed gaat worden, bestaat ook nog de mogelijkheid om potentiële algemene broedvogels te verstoren tot aan de kapwerkzaamheden.
- Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën kunnen binnen het projectgebied in de bermen voorkomen. Onder andere voor deze soorten dient de zorgplicht in acht te worden genomen. De Wnb kent een algemene zorgplicht (artikel 1.11 Wnb). Dit betekent dat zorgvuldig met aanwezige beschermde en niet-beschermde soorten planten en dieren moet worden omgegaan. Beperk hiervoor schade aan het groen zo veel mogelijk en werk rustig in één richting en niet naar het water

toe om dieren de kans te geven om te vluchten.

Door de genoemde mitigerende maatregelen te nemen wordt overtreding van de Wnb voorkomen. Vervolgstappen in het kader van ecologie zijn, met inachtneming van mitigerende maatregelen, niet noodzakelijk.

Voor stikstofdepositie zijn er een nieuwe AERIUS berekeningen uitgevoerd waarbij nu het gehele tracé inclusief de reconstructie zijn meegenomen (zie Bijlage 22). Deze berekeningen hebben voor de realisatiefase een depositieresultaat opgeleverd van maximaal 0,12 mol/ha in het Natura 2000-gebied Noordhollands Duinreservaat. Dit is een minimale verhoging ten opzichte van de vorige berekening, waarbij de reconstructie nog niet was opgenomen. Deze minimale verhoging heeft geen gevolgen voor de uitkomsten van de ecologische beoordeling stikstof. Deze aangepaste beoordeling stikstof is in een separate rapportage opgenomen in Bijlage 13.

Doorvertaling in het inpassingsplan

Ter plekke van locatie 1, 2 en 4 in Afbeelding 5.3 en 5.4 is uitgegaan van een gestuurde boring. Daarom zijn effecten op deze NNN-gebieden uit te sluiten. Om er zeker van te zijn dat deze gestuurde boringen worden uitgevoerd zijn deze als "specifieke vorm van leiding - boren" op de verbeelding opgenomen (zie paragraaf 6.4, artikel 4).

5.4 Archeologie

Bij de uitvoering van de voorgenomen ontwikkelingen kunnen mogelijk archeologische waarden worden verstoord. Om die reden is een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd op het tracé Beverwijk - Oterleek in de gemeentes Beverwijk, Zaanstad, Uitgeest en Alkmaar zoals vastgelegd in voorliggend inpassingsplan. Het volledige onderzoek is bijgevoegd als Bijlage 14. Hieronder worden kort de resultaten van dit bureauonderzoek beschreven en de doorvertaling daarvan in het inpassingsplan.

Het doel van het bureauonderzoek is drieledig:

1. Inzicht verschaffen in de archeologische en historische resten die zich in het plangebied bevinden of verwacht worden.
2. Opstellen van een gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel conform KNA 4.1.
3. Advies opstellen over of en waar er archeologisch vervolgonderzoek nodig is, en indien nodig, uit welke onderzoeksmethode het vervolgonderzoek zou moeten bestaan.

Ondergrondse 150-kV verbindingen

Het plangebied valt grofweg onder te verdelen in 3 gebieden. In het noorden ligt het laaggelegen droogmakerij landschap van de Schermerpolder. Waarbinnen een enkele verhoging zichtbaar is, dit zijn de voormalige eilanden in de Schermer, De Matten en De Blokkers. Rondom Krommenie ligt een veenlandschap, het land is hier in het verleden wel ontgonnen en uitgeveend, maar er is geen meer ontstaan zoals in de Schermerpolder. Het zuidelijke deel van het plangebied wordt gekenmerkt door getijdenruggen en vlakten die zijn ontstaan gedurende de periode dat het Oer-IJ estuarium actief was.

De kabelverbinding wordt deels middels open ontgraving aangelegd en deels via gestuurde boringen. Ter hoogte van open ontgraving worden de archeologische waarden bedreigd. De gestuurde boringen gaan tot een diepte van 10 – 20m -Mv en raken een klein oppervlak. Op deze diepte hebben de boringen geen effect op de archeologische waarden. Dit geldt niet voor de in- en uittredenpunten en de werklocaties.

Per type element of gemeentelijke verwachtingswaarde wordt in de tabel in de samenvatting in Bijlage 14 aangegeven welk type vervolgonderzoek wordt geadviseerd. Het advies staat ook op kaart weergegeven in Figuur 106 t/m Figuur 113 in Bijlage 14.

Het type vervolgonderzoek is afgestemd met de archeologisch adviseur van de Provincie Noord-Holland. Rond het Oer-IJ estuarium is het aanleggen van proefsleuven de methode die de meeste relevante informatie oplevert, op de locatie van de dijken is een booronderzoek tot in de natuurlijke ondergrond de

voorgeschreven methode. Dit geldt ook voor de rest van het tracé, buiten het Oer-IJ estuarium. Door aan deze werkwijze voorgesteld door de Provincie Noord-Holland te voldoen, wordt ook aan de gemeentelijke eisen voldaan.

Reconstructie 150kV-kabels

Voor de reconstructie van de 150kV-kabels geldt dat het advies is om het verkennend booronderzoek uit te voeren ter plaatse van de hoge verwachtingswaarde (zie de uitgebreide bureaustudie in Bijlage 22). Dit booronderzoek kan worden opgenomen in de reeds lopende veldonderzoeken ter plaatse van het tracé. In figuur 7 in Bijlage 22 is het deel van de reconstructie opgenomen met betrekking tot verkennend booronderzoek.

Vanwege de hoge verwachtingswaarde heeft het gebied van de reconstructie ook de dubbelbestemming Waarde - Archeologie gekregen.

Doorvertaling in het inpassingsplan

Aan de hand van het archeologisch bureauonderzoek is er besloten een dubbelbestemming in het inpassingsplan op te nemen: dubbelbestemming Waarde - Archeologie. Binnen dubbelbestemming Waarde - Archeologie zijn bekende waarden opgenomen die door de provincie en de gemeenten beschermd zijn of gronden die een (zeer) hoge en middelhoge verwachtingswaarde hebben. Er zal nader veldonderzoek plaatsvinden om in de gebieden met een (hoge) verwachtingswaarde na te gaan of er daadwerkelijk waarden in de bodem te verwachten zijn.

5.5 Bodem

In opdracht van TenneT is in mei 2020 een vooronderzoek conform NEN 5725 uitgevoerd. Nadat in september 2020 nieuwe tracétekeningen door TenneT zijn aangeleverd is aanvullend vooronderzoek uitgevoerd, dit vooronderzoek is aangepast op basis van nieuwe tracéversies. Het doel van het vooronderzoek is het op basis van alle verzamelde informatie een uitspraak te doen of er een risico bestaat op (ernstige) bodemverontreiniging die de (her)ontwikkeling binnen het projectgebied zouden kunnen belemmeren. Het onderzoek is in Bijlage 15 bijgevoegd.

Ondergrondse 150-kV verbindingen en schakelstation

Uit het vooronderzoek blijkt dat binnen het projectgebied enkele risico's aanwezig zijn die de voorgenomen aanleg van de hoogspanningskabel kunnen belemmeren. Vanuit het vooronderzoek zijn de volgende conclusies te trekken over de bodemkwaliteit binnen het projectgebied.

Op de volgende locaties zijn reeds voldoende gegevens beschikbaar om een melding te doen in het kader van de Wet bodembescherming. Deze locaties zijn op tekening weergegeven in Bijlage 15:

- Ringvaartweg 6 te Beverwijk; op basis van de beschikbare gegevens kan hier een BUS-melding worden ingediend.
- Op het terrein van hoogspanningsverdeelstation Oterleek; ontgravingen op locatie dienen te worden uitgevoerd middels een saneringsplan. Buiten het terrein is geen sterke verontreiniging aanwezig en zijn geen meldingen noodzakelijk.

Voormalig stortlocatie bij de Middelweg te Starnmeer; De verontreiniging (stortmateriaal) bevindt zich in de grond tot circa 3,0 m-mv, welke door de aanlegmethode middels HDD, niet wordt doorkruist. Met betrekking tot de aanwezige grondwaterverontreiniging worden tevens geen belemmeringen voor de aanleg verwacht, buiten het melden van een eventuele bemaling bij het betreffende Waterschap.

Op de volgende locatie zijn onvoldoende milieuhygiënische gegevens bekend en is bodemonderzoek noodzakelijk. Deze locaties is op tekening weergegeven in Bijlage 15:

- Lange Molenweg 2 te Stompetoren; deze locatie wordt doorkruist (HDD en open ontgraving) en er zijn niet voldoende bodemkwaliteitsgegevens bekend.

Ter plaatse van het parkeerterrein aan de Ringvaartweg is een verontreiniging in het grondwater aanwezig. Hier hoeft geen aanvullende bodemonderzoek te worden uitgevoerd, omdat het tracé, ten zuiden van het parkeerterrein is gesitueerd. De tussenliggende watergang vormt een mogelijke buffer voor het aantrekken van de verontreiniging als er bemaling plaats vindt.

Het overige deel van het tracé is onverdacht op het voorkomen van matige of sterke verontreinigingen. Hier worden maximaal licht verhoogde gehalten verwacht, waarvoor geen aanvullende actie noodzakelijk is.

Reconstructie 150kV-kabels

Voor de reconstructie van de 150kV-kabels gelden de volgende bevindingen (zie de uitgebreide bureaustudie in Bijlage 22):

- Op basis van de geraadpleegde bronnen en de gegevens, worden binnen het gebied van de reconstructie hoogstens lichte tot matige verontreinigingen verwacht. Aan de zuidoostzijde worden sterk verhoogde gehalten zware metalen verwacht in de grond. Het grondwater is over het algemeen licht verontreinigd.

Hierdoor wordt het volgende geadviseerd:

- Indien ter plaatse van het gebied van deze reconstructie bodem onderzoek uitgevoerde moet worden in het kader van graafwerkzaamheden, dient deze op basis van de hierboven beschreven resultaten te worden verricht conform de strategie "verdacht, diffuse bodembelasting, heterogeen verdeelde verontreiniging op schaal van monsterneming" (VED-HE). Indien tijdens de werkzaamheden asbestverdachte puinlagen worden aangetroffen, dient dit te worden onderzocht conform de NEN5707.
- Evenals bij het eerder gerapporteerde historisch onderzoek in het kader van het tracé en de stations, moet met - betrekking tot de grondwaterverontreiniging ter plaatse van het parkeerterrein aan de noordzijde van de Ringvaartweg - bij het bemalen van de in en uittredepunten, aandacht te worden besteed aan de kwaliteit van het aangetrokken grondwater. Hier geldt ook dat het vermoeden bestaat dat de aanwezige watergang als buffer fungeert, maar om dit met zekerheid te stellen is geohydrologisch onderzoek noodzakelijk.
- Ter plaatse van Ringvaartweg 12 wordt aanbevolen een BUS-melding in te dienen voor de voorgenomen werkzaamheden. Deze valt samen met de in Bijlage 15 genoemden Ringvaartweg 6.

Voor de reconstructie is een Bodem Risico Analyse (BRA) uitgevoerd voor de oliedrukkabels in het plangebied. Geconcludeerd wordt dat er een verwaarloosbaar bodem risico is. De expansievaten en de leidingen voldoen in de huidige uitvoering dus aan de geldende regels en de bodemrisico's zijn volgens het huidige bodebeschermingsbeleid verwaarloosbaar. De voorzieningen en maatregelen om het verwaarloosbaar bodem risico te bereiken staan genoteerd in Tabel 1 in Bijlage 16.

Doorvertaling in het inpassingsplan

Wanneer de vervolgonderzoeken volledig worden uitgevoerd en de resultaten in overleg met het bevoegd gezag worden vervolgd, dan heeft het voornemen geen beperkingen voor de realisatie van dit inpassingsplan. Hierdoor zijn geen verdere toevoegingen of wijzigingen in het inpassingsplan vereist.

5.6 Water

Ten behoeve van het inpassingsplan is een watertoets uitgevoerd. De waterparagraaf, een onderdeel van de watertoets, is bijgevoegd als Bijlage 17. Het doel van het onderzoek is het in beeld brengen van de gevolgen van het plan voor de waterhuishouding in het projectgebied en om deze aspecten al vroeg mee te nemen in het ontwerpproces. Bij de watertoets gaat het om alle waterhuishoudkundige aspecten, waaronder veiligheid, wateroverlast, watertekort, waterkwaliteit en verdroging, en om alle wateren: Rijkswateren, regionale wateren en grondwater.

Er is ook een indicatief bemalingsadvies opgesteld. Deze staat in Bijlage 18. Dit bemalingsadvies is gebaseerd op een oudere tracéversie maar heeft nog steeds dezelfde conclusies.

Ondergrondse 150-kV verbinding en schakelstation

In het onderzoek worden een aantal aandachtspunten en conclusies benoemd waar de toekomstige situatie effect heeft op de waterhuishouding.

Oppervlaktewater

De ontwikkeling doorkruist en/of raakt een aantal oppervlaktewateren. Nabij het hoogspannings- en schakelstation in Beverwijk doorkruist het plangebied de primaire waterkeringen Sint Aagtendijk en Nieuwe Overdijking. Het overige deel van het tracé wordt evenwijdig en op een afstand van de hoofdwaterlopen aangelegd, zodat onderhoud en eventueel verbreding van waterlopen in de toekomst mogelijk is.

Waar de kabelverbinding waterlopen kruist of raakt worden maatregelen genomen om het watersysteem zo min mogelijk te stagneren en de effecten zo klein mogelijk te houden.

Waterkeringen

Tijdens de aanleg zullen watergangen die gekruist worden door het tracé met open ontgraving worden afgedamd en leeggepompt. Deze werkzaamheden duren slechts enkele dagen. Daarna zullen de watergangen weer in de oorspronkelijke staat teruggebracht worden. Hiervoor wordt een watervergunning aangevraagd. Alle primaire waterlopen worden middels een boring gepasseerd.

Kruisingen met regionale en primaire waterkeringen worden uitgevoerd met een gestuurde boring.

Het ondergronds tracé wordt op een dergelijke wijze aangelegd dat het aan de technische vereisten zal voldoen, zoals dat de waterkeringen niet worden verzwakt en dat de werkzaamheden geen effect hebben op de waterlopen. De algemene regels van de Keur van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier beschrijven deze technische vereisten.

Hiermee treden er geen belangrijke nadelige gevolgen op.

Grondwater

De ondergrondse netverzwaring Beverwijk – Oterleek zal naar verwachting geen effect hebben op de grondwaterstand. Voor een deel van de werkzaamheden moet de grondwaterstand tijdelijk worden verlaagd om de werkzaamheden in den droge te kunnen uitvoeren. Voor deze bemalingswerkzaamheden worden de benodigde vergunningen aangevraagd of meldingen voor worden gedaan.

Er liggen geen waterwingebieden of grondwaterbeschermingsgebieden in het plangebied. De nabijgelegen waterwingebieden en grondwaterbeschermingsgebieden zullen naar verwachting niet worden beïnvloed door de ontwikkeling.

Verder worden geen negatieve effecten verwacht in de gebruiksfase. Hiermee treden er geen belangrijke nadelige gevolgen op.

Hemelwater

Bij een toename van verharding van meer dan 800 m^2 heeft de ontwikkelaar de verantwoordelijkheid voor het bergen van regenwater. Op basis van de huidige plannen zijn de volgende conclusies te trekken:

• De locatie van het hoogspanningsstation te Beverwijk is al volledig verhard, er hoeft hier niet

gecompenseerd te worden;

• Bij de uitbreiding van het bestaande 150kV-hoogspanningsstation te Oterleek moet er rekening worden gehouden met de locatie van de uitbreiding. Uitgangspunt is dat er geen toename is van meer dan 800 m^2 verharding;

• Het aanleggen van het kabeltracé heeft geen effect op de afvoer van het hemelwater, omdat deze ondergronds wordt aangelegd.

Afvalwater

Het nieuw te realiseren 150kV-schakelstation zal aangesloten worden op de riolering, dit gaat om een zeer kleine toename van afvalwater.

Natura2000/waterkwaliteit

Directe effecten op de naast/nabijgelegen Natura2000-gebieden zijn niet te verwachten. Het tracé doorkruist het Natuurnetwerk Nederland, maar naar verwachting zal er geen verstoring van dit netwerk worden veroorzaakt door deze ontwikkeling.

De aanwezigheid van zout grondwater vraagt om aandacht bij boringen en grondwaterlozingen. Het grondwaterbemalingswater zal geloosd worden volgens wat toegestaan is. Hiervoor zal overlegd worden met het waterschap, een watervergunning voor deze lozing zal aangevraagd worden. Mogelijk is retourbemaling vereist om zout of brak water niet in de omgeving te brengen.

Het te gebruiken ophoogzand kan mogelijk uit zeezand bestaan. Dit leidt niet tot significante verzilting van de bodem of grondwater aangezien het aan te brengen ophoogzand dient te voldoen aan het Besluit en de Regeling bodemkwaliteit.

Het tracé bestaat deels uit gestuurde boringen. Bij een gestuurde boring wordt standaard gebruik gemaakt van boorvloeistof dat lekken langs de boring voorkomt, zodat er geen menging van zout en zoet water plaatsvindt.

Reconstructie 150kV-kabels

Voor de reconstructie van de 150kV-kabels gelden de volgende bevindingen (zie de uitgebreide bureaustudie in Bijlage 22):

- Ter plaatse van het gebied waar de reconstructie aan de kabels en leidingen plaats vindt tot aan het station BVW150, zijn geen watergangen of waterkeringen aanwezig welke gekruist worden. Indien er voor het plaatsen van kabels en leidingen middels een open ontgraving een bemaling noodzakelijk is, is een melding of vergunning bij het hoogheemraadschap nodig. Dit behoort tot het bemalingsadvies, welke middels geohydrologisch onderzoek kan worden opgesteld.
- Onder de Parallelweg zijn persleidingen aanwezig, hier dient rekening mee te worden gehouden, zoals ook rekening wordt gehouden met andere kabels en leidingen langs het tracé.
- De aanpassingen aan de kabels en leidingen bij het hoogspanningsstation Beverwijk overlappen niet met grondwaterbeschermingsgebieden.

Doorvertaling in het inpassingsplan

Wanneer er rekening gehouden wordt met de aandachtspunten, dan heeft het voornemen geen beperkingen voor de realisatie van dit inpassingsplan. Hierdoor zijn geen verdere toevoegingen of wijzigingen in het inpassingsplan vereist.

5.7 Landschap, cultuurhistorie en aardkundige waarden

Bij de uitvoering van de voorgenomen ontwikkelingen kunnen mogelijk landschappelijke waarden worden verstoord. Om deze reden is een landschap, cultuurhistorie en aardkunde onderzoek uitgevoerd, welke is bijgevoegd als Bijlage 19.

Ondergrondse 150-kV verbinding en schakelstation

De aanleg middels open ontgraving door het ensembles Schermer-Beemster en het ensemble West-

Friesland West heeft mogelijk effect op de karakteristieke verkavelingspatronen van de polders. Indien na aanleg van het kabeltracé de oorspronkelijke bodemopbouw wordt teruggebracht door middel van het scheiden van bodemlagen en het oorspronkelijke verkavelingspatroon (inclusief sloten) zoveel mogelijk wordt hersteld kunnen deze effecten worden gemitigeerd. De in- en uittredepunten voor de gestuurde boring in het veenlandschap vormen een aandachtspunt in verband met het opbrengen van zand in het veengebied en het gebruik van zwaar materieel.

Landschappelijke- en cultuurhistorische elementen

Het kabeltracé Beverwijk – Oterleek doorsnijdt een aantal cultuurhistorische en landschappelijke elementen waaronder het Noordhollandsch Kanaal (pontonbruggen), de kade van de Krommeniepolder, de Noorder IJ-en Zeedijk en de Westfriese Omringdijk die zijn aangewezen als provinciaal monument. De kruising met deze cultuurhistorische en landschappelijke structuren zal middels gestuurde boring plaatsvinden waardoor er geen negatieve effecten zijn te verwachten op de waarden. Het kabeltracé passeert een aantal stolpboerderijen en een monumentale molen. Deze elementen worden niet fysiek aangetast door het tracé. Er zijn geen effecten te verwachten op de molen of stolpboerderijen.

Stelling van Amsterdam

Daarnaast zal het tracé ook het UNESCO-Werelderfgoed de Stelling van Amsterdam doorsnijden. De forten en militaire elementen worden fysiek niet aangetast en het kabeltracé wordt middels gestuurde boring onder de Liniedijk doorgeboord waardoor deze kan worden behouden. De kabel wordt middels open ontgraving aangelegd door de inundatiegebieden en (open) schootsvelden van de forten van de Stelling van Amsterdam. Uitgangspunt is dat er na afronden van de werkzaamheden geen opgaande elementen in de vorm van installaties (bouwwerken geen gebouwen zijnde) op de cross-bonding locaties zichtbaar zijn. Omdat de kabels ondergronds worden aangelegd zijn hier na realisatie geen effecten te verwachten op de kernkwaliteiten van de Stelling van Amsterdam.

Aardkunde

- Weijenbus Vroonmeer en Fort Krommeniedijk (Natuurnetwerk Nederland): De aanleg van het kabeltracé middels gestuurde boringen heeft geen effecten op de aardkundige waarden van de kreekrestanten in de ondergrond van het gebied Weijenbus Vroonmeer.
- Assendelft en omgeving: Het kabeltracé wordt aangelegd middels gestuurde boringen. Er zijn geen effecten te verwachten op de kernkwaliteiten (aardkundige en landschappelijke karakteristiek). De werkterreinen ter plaatse van de in- en uittredepunten en de (tijdelijke) toegangswegen hebben mogelijk wel een effect op het verkavelingspatroon van de veenweidepolders. Indien na aanleg van het kabeltracé de oorspronkelijke bodemopbouw wordt teruggebracht door middel van het scheiden van bodemlagen en het oorspronkelijke verkavelingspatroon (inclusief sloten) zoveel mogelijk wordt hersteld kunnen deze effecten worden gemitigeerd.
- Alkmaardermeer en omgeving: Ook hier wordt het kabeltracé wordt aangelegd middels gestuurde boringen. Er zijn geen effecten te verwachten op de kernkwaliteiten (aardkundige en landschappelijke karakteristiek). Het kabeltracé wordt buiten de begrenzing van het voormalige Aardkundige monument heen gelegd waarmee deze waarden kunnen worden behouden. De effecten en de conclusie is hetzelfde als bij Assendelft en omgeving.
- Schermer: De aanleg van het kabeltracé middel open ontgraving heeft mogelijk een negatief effect op het verkavelingspatroon van de Schermer. Indien na aanleg van het kabeltracé de oorspronkelijke bodemopbouw wordt teruggebracht door middel van het scheiden van bodemlagen en het oorspronkelijke verkavelingspatroon (inclusief sloten) zoveel mogelijk wordt hersteld kunnen deze effecten worden gemitigeerd.
- Veenhuizen en Oterleek: Uitgangspunt is dat er na afronden van de werkzaamheden geen opgaande elementen in de vorm van installaties (bouwwerken geen gebouwen zijnde) op de cross-bonding locaties achterblijven. Er zijn geen effecten te verwachten op de kernkwaliteit openheid en ruimtebeleving. De aanleg van het kabeltracé middels open ontgraving heeft mogelijk een negatief effect op het verkavelingspatroon. Indien na aanleg van het kabeltracé de oorspronkelijke bodemopbouw wordt teruggebracht door middel van het scheiden van bodemlagen

en het oorspronkelijke verkavelingspatroon (inclusief sloten) zoveel mogelijk wordt hersteld kunnen deze effecten worden gemitigeerd.

Door de aanleg middels gestuurde boring door het Natuurnetwerk Nederland-gebied *Weijenbus Vroonmeer* en *Fort Krommenie* zijn geen effecten te verwachten op de kreekrestanten in de ondergrond en daarmee de aardkundige waarden van het gebied.

Door de aanleg van het kabeltracé middels gestuurde boringen door Bijzonder Provinciaal Landschap *Assendelft en omgeving* en *Alkmaardermeer en omgeving* zijn geen effecten te verwachten op de kernkwaliteiten (aardkundige en landschappelijke karakteristiek). Het kabeltracé wordt buiten de begrenzing van het voormalige *Aardkundige monument* heen gelegd waarmee deze waarden kunnen worden behouden. De werkterreinen ter plaatse van de in- en uittredepunten en de (tijdelijke) toegangswegen hebben mogelijk wel een effect op het verkavelingspatroon van de veenweidepolders. Indien na aanleg van het kabeltracé de oorspronkelijke bodemopbouw wordt teruggebracht door middel van het scheiden van bodemlagen en het oorspronkelijke verkavelingspatroon (inclusief sloten) zoveel mogelijk wordt hersteld kunnen deze effecten worden gemitigeerd.

In de *Schermer* is het rechthoekige verkavelingspatroon van hoge cultuurhistorische waarden evenals de blokverkaveling van de *Matten in de Schermer*. Ruimtelijke ontwikkelingen die de indeling of het verkavelingspatroon wijzigen zijn een aantasting van deze kernkwaliteit. De aanleg middels open ontgraving heeft mogelijk negatieve effecten op de kernkwaliteiten van het Bijzonder Provinciaal Landschap *Schermer*. Indien na aanleg van het kabeltracé de oorspronkelijke bodemopbouw wordt teruggebracht door middel van het scheiden van bodemlagen en het oorspronkelijke verkavelingspatroon (inclusief sloten) zoveel mogelijk wordt hersteld kunnen de effecten worden gemitigeerd.

In de polder Oterleek van het Bijzonder Provinciaal Landschap *Veenhuizen en Oterleek* is het historische verkavelingspatroon van hoge cultuurhistorische en landschappelijke waarde. Ruimtelijke ontwikkelingen die leiden tot wijzigingen of dempen van sloten zijn een aantasting van deze kernkwaliteit. Er zijn door de aanleg middels open ontgraving mogelijk negatieve effecten te verwachten op het Bijzonder Provinciaal Landschap *Veenhuizen en Oterleek*. Indien na aanleg van het kabeltracé de oorspronkelijke bodemopbouw wordt teruggebracht door middel van het scheiden van bodemlagen en het oorspronkelijke verkavelingspatroon (inclusief sloten) zoveel mogelijk wordt hersteld kunnen de effecten worden gemitigeerd.

Reconstructie 150kV-kabels

Voor de reconstructie van de 150kV-kabels geldt dat er ter plaatse van de reconstructie geen beschermde waarden zijn. Hierdoor is er geen aanpassing in het inpassingsplan vereist.

Doorvertaling in het inpassingsplan

Vanwege de bescherming van de landschappelijke waarden wordt in de regels van het inpassingsplan de verplichting (aanduiding "specifieke vorm van leiding - boren") opgenomen om op locaties waar zich aardkundige waarden bevinden te werken met een gestuurde boring. Zie Artikel 4 in paragraaf 6.4. Hiermee wordt geborgd dat er geen aantasting plaatsvindt van deze waarden. Er wordt vanuit gegaan dat kenmerkende waterlopen in de huidige staat worden terug gebracht na aanleg. Daarom is hier geen maatregel voor opgenomen. Daarnaast mogen bouwwerken, geen gebouwen zijnde, niet boven maaiveld uitkomen. Hiermee wordt voorkomen dat cross-bonding kasten boven maaiveld uitkomen in gebieden waar openheid een kernwaarde is.

Voor *De Matten in de Schermer* is aanbevolen te onderzoeken of het kabeltracé om het voormalige veeneiland kan worden heen gelegd of in zijn geheel middels gestuurde boring kan worden aangelegd. Het omleggen van het tracé is niet wenselijk. Dit brengt hogere kosten met zich mee omdat het tracé langer wordt. Ook kan minder goed worden aangesloten op de randen van percelen, waardoor hinder voor grondeigenaren groter is. Daarbij zijn effecten op landschap en cultuurhistorie te mitigeren of te minimaliseren. Hierdoor krijgen de voormalig eilanden de *Matten in de Schermer* en de *Blokkers* ook de aanduiding "specifieke vorm van leiding - boren" waardoor een boring verplicht is en de waarden niet

geschaad worden.

5.8 Kabels en leidingen

Bij de aanleg van een hoogspanningsverbinding is het belangrijk te bezien of er andere ondergrondse infrastructuur aanwezig is in de vorm van kabels en leidingen die nadelig kunnen worden beïnvloed door de hoogspanningsverbinding. Het is andersom ook mogelijk dat het functioneren van de hoogspanningsverbinding nadelig wordt beïnvloed door de aanwezigheid van andere kabels en leidingen.

Kruisingen met buisleidingen worden uitgevoerd door middel van een gestuurde boring en vormen daarmee geen belemmering indien voldoende afstand wordt aangehouden. Bij het kruisen van gasleidingen door middel van boringen heeft GasUnie aangegeven dat een afstand van 5 meter boven of onder de gasleiding aangehouden moet worden.

Op enkele plaatsen is sprake van parallelloop met buisleidingen van GasUnie binnen een gebied waar wederzijdse beïnvloeding mogelijk is. TenneT voert hiervoor beïnvloedingsberekeningen uit conform de NEN 3654 om vast te stellen wat het effect is op de gasleidingen. Over de uitkomsten van de beinvloedingsberekeningen zal overleg plaatsvinden met GasUnie. Indien nodig zullen maatregelen worden getroffen om wederzijdse effecten te voorkomen.

5.9 Niet gesprongen explosieven

Bij de aanleg van een nieuwe verbinding tussen het nieuwe schakelstation Beverwijk en het bestaande station Oterleek vinden grondroerende werkzaamheden plaats waarvoor een Niet Gesprongen Explosieven (NGE) onderzoek dient te worden uitgevoerd. Dit onderzoek is bijgevoegd in Bijlage 20.

Ondergrondse 150-kV verbinding en schakelstation

Met de resultaten uit het onderzoek zijn twee conclusies te trekken:

- Er is geen sprake van een NGE-Risicogebied binnen het onderzoeksgebied.
- Er worden geen NGE binnen het onderzoeksgebied verwacht.

Reconstructie 150kV-kabels

Voor de reconstructie van de 150kV-kabels geldt dat de gehele onderzoekslocatie onverdacht is op NGE (zie de uitgebreide bureaustudie in Bijlage 22).

Doorvertaling in het inpassingsplan

Geadviseerd wordt om de werkzaamheden regulier uit te voeren, zonder verdere maatregelen met betrekking tot NGE. Het voornemen heeft geen beperkingen voor de realisatie van dit inpassingsplan. Hierdoor zijn geen verdere toevoegingen of wijzigingen in het inpassingsplan vereist.

5.10 Bedrijven en milieuzonering

Wettelijk kader

In de publicatie “Bedrijven en milieuzonering” van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (editie 2009) zijn indicatieve belemmeringsafstanden voor woningen nabij verschillende soorten bedrijven opgenomen. Binnen deze belemmeringsafstanden is hinder ten gevolge van het betreffende bedrijf niet uit te sluiten. In de VNG-publicatie zijn elektriciteitsdistributiebedrijven opgenomen met een milieucategorie afhankelijk van het opgestelde transformatorvermogen van < 10 MVA (categorie 2) tot en met > 1.000 MVA (categorie 5.1).

De ondergrondse elektriciteitskabels tussen de stations in Beverwijk zijn niet aan te merken als een

inrichting en worden ook niet getoetst aan de richtafstanden uit de publicatie van de VNG.

Toetsing

De opgegeven belemmeringsafstand voor de distributie van elektriciteit met < 10 MVA (SBI-2008: 35 C1) bedraagt voor het milieuaspect geluid 30 meter. Deze richtafstand gaat uit van een rustige woonwijk. In de situatie dat de voorziening in een gemengd gebied staat (meer dan wonen alleen) kan de afstand worden verlaagd tot 10 meter. Het nieuwe 150kV-schakelstation op het terrein van de Bazaar in Beverwijk ligt in een gemengd gebied waardoor de richtafstand tot 10 meter kan worden teruggebracht. Dit betekent dat op een afstand van 10 meter vanaf de bestemmingsgrens van het schakelstation de gevel van een gevoelige functie kan worden opgericht.

Het te realiseren 150kV-schakelstation omvat alleen schakelvelden. De schakelvelden worden in een gebouw opgesteld. Er wordt binnen de inrichting niet getransformeerd en er worden geen transformatoren, compensatiespoelen of andere geluidproducerende installaties gerealiseerd. Het akoestisch onderzoek voor het nieuwe schakelstation gaat hier verder op in.

Voor de bestaande stations in Beverwijk (380kV) en Oterleek (150kV) geldt dat de toevoeging van de extra ondergrondse kabels wordt meegenomen binnen de huidige vergunningen voor deze stations. Die vergunningen bieden ruimte om de extra voorzieningen te realiseren die nodig zijn voor de netuitbreiding. De maatgevende uitstraling van de stations (bestaand en nieuw) is geluid. Hiervoor zijn ook akoestische onderzoeken uitgevoerd die onderdeel uitmaken van de bijlagen van dit provinciaal inpassingsplan. Voor de beoordeling van de geluidsaspecten wordt naar de paragraaf geluid (5.2) en de bijlagen bij deze toelichting verwezen.

Conclusie

Rondom het plangebied van het nieuwe 150kV-schakelstation zijn geen gevoelige functies aanwezig. Met het provinciaal inpassingsplan kan worden voldaan aan de richtafstanden uit de VNG-publicatie “Bedrijven en milieuzonering”. Dit betekent dat het aspect bedrijven en milieuzonering geen belemmering vormt voor het plan.

5.11 Externe veiligheid

Wettelijk kader

Externe veiligheid gaat over het beheersen van de risico's voor de omgeving ten gevolge van:

- het vervoer van gevaarlijke stoffen over weg, water, spoor en door buisleidingen;
- het gebruik, de opslag en de productie van gevaarlijke stoffen (inrichtingen);
- het luchtvaartverkeer.

Er zijn twee situaties waarbij externe veiligheid een rol speelt, namelijk bij het ontplooien van een risicovolle activiteit en bij het realiseren van een (beperkt) kwetsbaar object binnen het invloedsgebied van een dergelijke "activiteit"(zoals hiervoor omschreven).

Met betrekking tot de risico's voor de externe veiligheid zijn in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi), Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) en het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) richtafstanden en grenswaarden opgesteld betreffende de afstand tot kwetsbare objecten.

Relevante begrippen

Relevant voor toetsing van de externe veiligheidsrisico's ter plaatse van objecten waar mensen aanwezig zijn, zijn onder andere de begrippen plaatsgebonden risico, het groepsrisico en het invloedsgebied. Deze zijn als volgt gedefinieerd:

- Plaatsgebonden risico (PR): Het risico op een plaats buiten een inrichting, uitgedrukt als de kans per jaar dat een persoon die onafgebroken en onbeschermd op die plaats zou verblijven, overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval binnen die inrichting waarbij een gevaarlijke stof betrokken is.

- Groepsrisico (GR): De cumulatieve kansen per jaar dat een groep mensen overlijdt als rechtstreeks gevolg van hun aanwezigheid in het invloedsgebied van een inrichting en een ongewoon voorval binnen die inrichting waarbij een gevaarlijke stof betrokken is. Het GR is een maat voor de maatschappelijke ontwrichting bij een calamiteit.

Bij het PR is het dus niet van belang of er daadwerkelijk personen op die bepaalde locatie aanwezig zijn. Voor het GR geldt dat in een gebied waar zich geen personen bevinden het GR per definitie gelijk aan nul is. Voor het GR geldt dat hoe meer slachtoffers bij een ongeval kunnen vallen hoe lager (strenger) de oriëntatiewaarde is. Grote slachtofferaantallen geven namelijk meer kans op maatschappelijke ontwrichting.

Invloedsgebied

Het invloedsgebied is gedefinieerd als het gebied rondom een risicovolle activiteit waarbij gevaarlijke stoffen betrokken zijn en waar een onbeschermde persoon een kans van 1% op overlijden heeft, gegeven het risicoscenario en de weerklasse. Het invloedsgebied van een activiteit met gevaarlijke stoffen of het vervoer van gevaarlijke stoffen is normaliter de afstand tot de 1%-letaliteitsgrens.

In het Basisnet worden aanvullend de begrippen plaatsgebonden risicoplafond en plasbrandaandachtsgebied gedefinieerd.

Bureauonderzoek

De bestaande 380/150 kV transformatorstations in Oterleek en Beverwijk zijn geen risicovolle inrichting zoals bedoeld in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi). Ook het nieuw te bouwen 150kV schakelstation in Beverwijk is geen risicovolle inrichting zoals bedoeld in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi). Volgens de risicokaart Noord-Holland bevinden zich in de directe omgeving van deze stations enkele bedrijven met een risicocontour, maar deze risicocontouren liggen niet binnen het plangebied.

Rondom de bestaande en nieuwe stations liggen diverse ondergrondse hoogspanningsleidingen ten dienste van het bestaande 380/150kV transformatorstation. Deze vormen echter geen belemmering voor het inpassingsplan. Elektriciteitskabels hebben geen risicocontour voor groepsrisico of plaatsgebonden risico en zijn vanuit externe veiligheid niet relevant.

Op basis van de website www.risicokaart.nl zijn de bestaande risicobronnen geraadpleegd die een raakvlak hebben met het ondergronds 150kV kabeltracé en de bestaande hoogspanningsstations en te bouwen schakelstation. In Figuur 5.3 t/m 5.5 zijn deze bronnen weergegeven op kaartbeeld. Van noord naar zuid zijn de risicobronnen:

1. Aardgasleiding A-550, Gasunie Transport Services B.V., doorsnede 762 mm en 66,2 bar druk gasleiding;
2. Aardgasleiding A-551, Gasunie Transport Services B.V., doorsnede 1.067 mm en 66,2 bar druk gasleiding;
3. Aardgasleiding A-566, Gasunie Transport Services B.V., doorsnede 914 mm en 66,2 bar druk gasleiding;
4. Aardgasleiding A-620, Gasunie Transport Services B.V., doorsnede 610 mm en 79,9 bar druk gasleiding;
5. Aardgasleiding K-508-12, TAQA Energie B.V., doorsnede 324 mm en 101 bar druk gasleiding;
6. Gasproductielicatie Zuid Schermer 1, TAQA Energie B.V.;
7. Aardgasleiding A-563, Gasunie Transport Services B.V., doorsnede 610 mm en 66,2 bar druk gasleiding;
8. Aardgasleiding W-571-04, Gasunie Grid Services B.V., doorsnede 219 mm en 40,0 bar druk gasleiding;
9. Aardgasleiding W-570-01, Gasunie Grid Services B.V., doorsnede 406 mm en 40,0 bar druk gasleiding;
10. Aardgasleiding W-570-24, Gasunie Grid Services B.V., doorsnede 406 mm en 40,0 bar druk gasleiding;

11. Compressorstation Beverwijk, Sint Aagtendijk 20, Gasunie
12. Aardgasleiding A-803, Gasunie Transport Services B.V., doorsnelde 1.219 mm en 79,9 bar druk gasleiding
13. Aardgasleiding A-553, Gasunie Transport Services B.V., doorsnede 914 mm en 66,2 bar druk gasleiding;
14. Aardgasleiding A-564, Gasunie Transport Services B.V., doorsnede 457 mm en 66,2 bar druk gasleiding;
15. Aardgasleiding A-551, Gasunie Transport Services B.V., doorsnede 1.067 mm en 66,2 bar druk gasleiding;
16. Rijksweg A9, Rijkswaterstaat, basisnet weg;
17. Aardgasleiding A-550, Gasunie Transport Services B.V., doorsnede 914 mm en 66,2 bar druk gasleiding;
18. Aardgasleiding W-575-01, Gasunie Grid Services B.V., doorsnede 219 mm en 40,0 bar druk gasleiding.

De aardgasleidingen A550, A551, A556 en A620 liggen gezamenlijk in een brede strook evenwijdig aan de Laanvaart in oost-westelijke richting. De leidingen liggen op 1,68 m tot 1,96 m onder maaiveld. Het ondergronds kabeltracé wordt op deze locatie, mede gelet op het voormalige eiland de Matten ten zuiden van deze gasleidingen met een gestuurde boring aangelegd. De diepte van deze boring (en het in- en uittrede punt) is met de Gasunie besproken.

Afbeelding 5.5: uitsnede risicokaart (noordelijk deel)

Ten noorden van de Zuiddijk (N244) kruist het ondergronds kabeltracé de gasleiding K-508-12. De leiding ligt op 1,40 m onder maaiveld. Ook op deze locatie is een open ontgraving niet mogelijk en zal een gestuurde boring worden gerealiseerd. De gasproductielocatie (punt 6) heeft een facultatief wettelijk kader. Het is geen BEVI-inrichting en ook geen risicoafstand (PR 10-6-contour). Het ondergronds kabeltracé ligt op ca. 160 meter afstand en heeft geen invloed op de gasproductielocatie.

De aardgasleidingen A563 ligt ten noorden van de Hoogedijk - Busch en Dam en loopt in oost-west richting tussen Fort aan den Ham en Fort Veldhuis. De leiding ligt op 2,87 m onder maaiveld. Het ondergronds kabeltracé wordt op deze locatie met een gestuurde boring aangelegd. De diepte van deze boring (en het in- en uittrede punt) is met de Gasunie besproken.

De aardgasleiding W-571-04 loopt langs de zuidkant van de Communicatieweg. De leiding op 1,46 m onder maaiveld langs de golfbaan Heemskerk. Het ondergronds kabeltracé wordt op deze locatie met een gestuurde boring aangelegd. De diepte van deze boring (en het in- en uittrede punt) is met de

Gasunie besproken.

Afbeelding 5.6: uitsnede risicokaart (midden gebied)

Haaks op de Groenedijk liggen twee gasleidingen. De leiding noordelijke leiding is de W-570-01. De leiding ligt op 2,20 m onder maaiveld en loopt in zuidoostelijk - noordwestelijk richting. Het ondergronds kabeltracé wordt op deze locatie met een gestuurde boring aangelegd. De diepte van deze boring (en het in- en uittrede punt) is met de Gasunie besproken.

De zuidelijke leiding is de W-570-24. De leiding ligt op 3,09 m onder maaiveld en loopt in zuidoostelijk - noordwestelijk richting. Het ondergronds kabeltracé wordt op deze locatie met een gestuurde boring aangelegd. De diepte van deze boring (en het in- en uittrede punt) is met de Gasunie besproken.

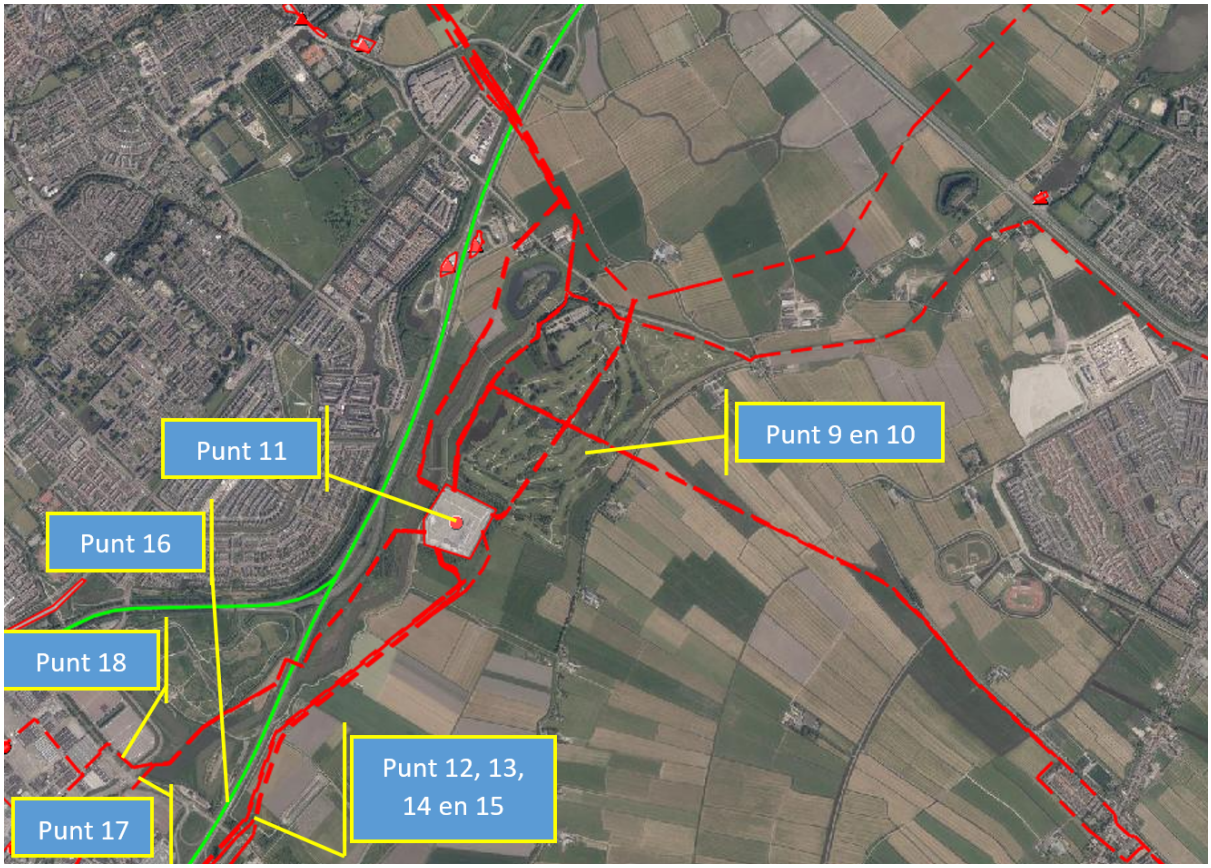
Het compressorstation Beverwijk van de Gasunie verzorgt de productie en distributie van aardgas. Voor dit station is een QRA opgesteld en een contour vastgelegd rondom het station waar geen gevoelige objecten kunnen worden gerealiseerd. Het ondergronds kabeltracé is geen gevoelig object en ligt buiten

de contour van dit compressorstation.

Vanaf het compressorstation (zie punt 11) liggen er vier gasleidingen evenwijdig aan de Rijksweg A9 in noord-zuid richting. Dit zijn de gasleidingen A-803, A-564, A-553 en A-551. De leidingen liggen op 2,49 m tot 3,40 m onder maaiveld. Het ondergronds kabeltracé wordt op deze locatie met een gestuurde boring aangelegd. De diepte van deze boring (en het in- en uittrede punt) is met de Gasunie besproken. De gestuurde boring is ook noodzakelijk door de aanwezigheid van de A9 ten westen van de gasleidingen.

Het ondergronds kabeltracé kruist ook de rijksweg A9. Voor het wegvak van de kruising geldt een GR plafond van 48 en is er geen sprake van een plasbrand aandachtsgebied. Er is een PR plafond vastgelegd. Uit het basisnet weg volgen verder geen andere aandachtspunten. Net als voor de vier gasleidingen ten oosten van de A9 geldt dat voor de kruising met de rijksweg ook een gestuurde boring wordt gemaakt. Daardoor zijn er geen effecten te verwachten voor het onderdeel externe veiligheid.

Ten oosten van de kruising Noorderweg - Ringvaartweg - De Meerlanden wordt de N246 Noorderweg in noord-zuid richting gekruist door de gasleiding A-550. Deze leiding ligt op 2,98 m onder maaiveld. Bij deze kruising wordt een gestuurde boring wordt gemaakt. De diepte van deze boring (en het in- en uittrede punt) is met de Gasunie besproken.

Afbeelding 5.7: uitsnede risicokaart (zuidelijk deel)

Reconstructie 150kV-kabels

Voor de reconstructie van de 150kV-kabels is er een Safety Data Sheet opgesteld die gevonden kan worden in Bijlage 16. Hierin worden de mogelijke gevaren samengevat voor de kabelolie die gebruikt wordt voor de reconstructie.

In dit onderzoek is ook gekeken naar de brandveiligheid van de olie. Het vlampunt van de kabelolie ligt boven 130 °C. De kabels liggen ondergronds, deze ligging beschermt tegen warmtestraling. De olie kan mede door deze ligging niet warm genoeg worden om voldoende brandbare dampen te ontwikkelen. Door de stroom die door de kabel loopt kan de temperatuur oplopen, echter de expansievaten worden hiervoor ingezet. De expansievaten vangen de uitzetting van de olie ten gevolge van een verhoging in de

temperatuur. Vanwege de eigenschappen van de olie is het onwaarschijnlijk dat het vlampunt bereikt wordt. Er kan een situatie ontstaan van vlambare dampen binnen het systeem, echter de druk wordt bewaakt en kan niet hoger stijgen dan 1,8 bar. Het bereiken van deze dampdruk kan worden uitgesloten. Hiermee is het brandgevaar voldoende beheerst.

Conclusie

Assets van TenneT vallen zelf niet onder de werkingssfeer van wet- en regelgeving ten aanzien van externe veiligheid. De realisatie van het 150kV-ondergronds kabeltracé heeft geen gevolgen voor het risiconiveau (plaatsgebonden risico en groepsrisico) van de hiervoor vermelde risicobronnen.

Er is geen sprake van vaststelling van een ruimtelijk besluit dat betrekking heeft op de gronden in de omgeving van een (niet) basisnetroute en die de bouw, vestiging of aanleg van nieuwe kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten toelaat. Er worden met dit plan geen nieuwe kwetsbare bestemmingen mogelijk gemaakt. Een nadere verantwoording hoeft dan ook niet te worden opgesteld.

De realisatie van het ondergrondse 150kV-kabeltracé is vanuit het aspect externe veiligheid planologisch aanvaardbaar.

5.12 M.e.r. beoordeling

De ontwikkeling van een 150 kV-kabelverbinding is conform het Besluit m.e.r. te beschouwen als 'de aanleg, wijziging of uitbreiding van een ondergrondse hoogspanningsleiding' (opgenomen in bijlage D van het Besluit m.e.r., activiteit D24.2). De activiteit is m.e.r.-beoordelingsplichtig wanneer het voldoet aan:

1. een spanning van 150 kilovolt of meer, en
2. een lengte van 5 kilometer of meer in een gevoelig gebied;

Er is sprake van een 150 kV- kabelverbinding waardoor het aan het 1e criterium voldoet. De kabelverbinding heeft een totale lengte van circa 25,5 kilometer, waarvan ca 14 kilometer door de Stelling van Amsterdam en natuurgebied (Natuurnetwerk Nederland en weidevogelleefgebied). De voorgenomen activiteit voldoet hiermee ook aan het 2e criterium en is hierdoor m.e.r.-beoordelingsplichtig.

Ook de mate van grondwateronttrekking kan leiden tot een m.e.r.-procedure. Het totaal waterbezwaar voor het uitvoeren van de werkzaamheden door middel van een open ontgraving (inclusief spanningsbemaling) komt neer op minder dan 1,5 miljoen m^3 per jaar (zie Bijlage 18). Dit betekent dat kan worden volstaan met een vormvrije m.e.r.-beoordeling.

Er is een aanmeldingsnotitie opgesteld ten behoeve van de het inpassingsplan (Bijlage 21). De aanmeldnotitie is conform de procedure voor een m.e.r.-beoordeling aan het bevoegd gezag aangeboden. In deze aanmeldingsnotitie is getoetst in hoeverre de voorgenomen ontwikkeling van de nieuwe 150 kV-kabelverbinding kan leiden tot belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu.

Conclusie:

Op basis van de uitgevoerde onderzoeken en de kenmerken van de voorgenomen activiteiten worden geen belangrijke nadelige milieugevolgen voor de beschouwde milieuthema's verwacht indien rekening wordt gehouden met de in deze aanmeldingsnotitie geformuleerde randvoorwaarden en wettelijke vereisten en is het doorlopen van een m.e.r-procedure om deze reden niet aan de orde. In de onderzoeken en in deze aanmeldingsnotitie is voor een aantal (milieu)thema's een aantal randvoorwaarden en aandachtspunten voor de verdere planvorming geformuleerd, namelijk:

- **Bodem**: Om mogelijke bodemverontreiniging van de verdachte gebieden uit te sluiten dient aanvullend bodemonderzoek plaats te vinden waarbij de vervolgstappen zoals bijv. saneren of gelaagd afgraven opgevolgd dienen.
- **Water**: Er dient extra waterberging voor station Oterleek gerealiseerd te worden wanneer er meer dan 800 m^2 verharding wordt toegevoegd. Op basis van de huidige plannen lijkt de 800 m2 niet gehaald te worden.

- **Hinder tijdens aanleg**: De geluids- en trillingshinder tijdens de aanlegfase dient door de aannemer geminimaliseerd te worden. Dit dient geborgd te worden via het contract met de aannemer.
- **Natuur**: Maatregelen voor NNN-gebieden in het kader van grondverzet: De bodemstructuur en het micro-reliëf moeten zoveel mogelijk behouden blijven en/of worden hersteld. De grond dient hierbij gelaagd afgegraven en teruggeplaatst te worden. Verder dient de grond zo snel mogelijk teruggeplaatst te worden om de structuur van de bodem en daarmee het micro-reliëf zo goed mogelijk te behouden. Door de grond zo snel mogelijk terug te plaatsen wordt de invloedsfeer van het werk tot een minimum beperkt. Verder dient rekening gehouden te worden met omliggende vegetatie zo goed als mogelijk één rijroute aan te houden voor de mobiele werktuigen. Hiermee wordt ook mogelijke verdichting van de bodem tot een minimum beperkt.
- Hydrologische maatregelen voor NNN-gebieden: Door het opgepompte water te retourneren in de sloot, kan het grondwatereffect van de sleuf worden geneutraliseerd. Verdroging wordt daarmee voorkomen.
- Om de bescherming van incidenteel voorkomende soorten te borgen dienen de volgende maatregelen te worden uitgevoerd in de aanlegfase:
- Werk enkel overdag (tussen zonsopgang en zonsondergang) om de trefkans te minimaliseren voor soortgroepen Noordse woelmuis (in de zomer), kleine marterachtigen, rugstreeppad en in mindere mate de waterspitsmuis;
- Vul bij open ontgravingen de sleuf zo snel als mogelijk weer dicht, dat voorkomt de kans dat de soorten zich daar bevinden.
- Plaats amfibieschermen om fysieke barrière vormen.
- Op locaties waar een klein stuk sloot afgedamd wordt, dient de bagger met een kraan uitgegraven te worden. De vrijgekomen bagger dient in naastgelegen sloot teruggeplaatst te worden om platte schijfhoren te beschermen.
- Voor het uitvoeren van werkzaamheden in watergangen moet de luchttemperatuur ten tijde van de werkzaamheden boven het vriespunt liggen en er mag geen ijs aanwezig zijn in de watergang, om de platte schijfhoren te beschermen. Wel moet de watertemperatuur onder de 25 graden Celsius liggen.
- **Landschap & cultuurhistorie**: Om aantasting van aardkundige, landschappelijke en cultuurhistorische waarden in De Matten in de Schermer, Het Alkmaardermeer en Uitgeestermeer en Veenhuizen en Oterleek te voorkomen wordt zo veel mogelijk gebruik gemaakt van boringen. De in- en uittredepunten voor de gestuurde boring in het veenlandschap vormen een aandachtspunt in verband met het opbrengen van zand in het veengebied en het gebruik van zwaar materieel.
- De aanleg middels open ontgraving door het ensembles Schermer-Beemster en het ensemble West- Friesland West heeft mogelijk effect op de karakteristieke verkavelingspatronen van de polders. Indien na aanleg van het kabeltracé de oorspronkelijke bodemopbouw wordt teruggebracht door middel van het scheiden van bodemlagen en het oorspronkelijke verkavelingspatroon (inclusief sloten) zoveel mogelijk wordt hersteld kunnen deze effecten worden gemitigeerd.
- **Archeologie**: Voor het goed in kaart brengen van alle effecten op archeologie is vervolgonderzoek nodig in de gebieden met een middelhoge tot zeer hoge verwachtingswaarde en beschermde gebieden. Dit betreft in eerste instantie een verkennend booronderzoek ten behoeve van het vaststellen van de bodemopbouw en archeologische verwachting, alsmede het opstellen van de offerte en het PvE. Vervolgens dient er in het gebied van het Oer-IJ Estuarium proefsleuven onderzoek uitgevoerd te worden. Met het volgen van het hierboven geschetste proces, wat uitgebreid beschreven staat in de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), wordt de zorgvuldige omgang met archeologische waarden geborgd.

Doorvertaling in het inpassingsplan

De bovengenoemde randvoorwaarden en aandachtspunten worden overgenomen. Diegenen die voor de planologische procedure van toepassing zijn:

- Landschap en cultuurhistorie: landschappelijk waardevolle elementen worden gekruist met een gestuurde boring. Zie hiervoor paragraaf 5.7.
- Archeologie: om archeologische waarden te beschermen wordt een dubbelbestemming archeologie opgenomen. Zie hiervoor paragraaf 5.4.

- Door het uitvoeren van veldonderzoeken ter hoogte van het 150kV ondergronds kabeltracé wordt nader onderzoek gedaan naar de bodemlagen, de bodemgesteldheid, archeologische- en aardkundige waarden, etc. Bij de technische keuze voor de aanlegmogelijkheden worden de resultaten van het veldonderzoek gebruikt.

Het bevoegd gezag heeft besloten dat er voor de m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteit die wordt mogelijk gemaakt in dit inpassingsplan geen m.e.r.-procedure moet worden doorlopen.

Dit besluit ligt ter inzage gelijk met voorliggend ontwerp-inpassingsplan.

Hoofdstuk 6 Juridische planopzet

6.1 Planopzet

Een PIP is qua vorm, inhoud en procedure gelijk aan een bestemmingsplan. Een inpassingsplan past zich automatisch in in het vigerende bestemmingsplan van de betrokken gemeenten (art. 3.28, lid 3 Wro). In dit plan wordt dan ook volstaan met het bestemmen van de gronden die benodigd zijn voor het station bij Beverwijk en de gronden die benodigd zijn voor de hoogspanningsverbindingen.

Ingegaan wordt op de wijze waarop de voorkomende functies in het inpassingsplan worden geregeld. In de planopzet is aansluiting gezocht bij de meest recente versie van de uitgave "Standaard Vergelijkbare BestemmingsPlannen", kortweg SVBP 2012. De van het inpassingsplan deel uitmakende planregels worden - voor zo ver nodig geacht - van een nadere toelichting voorzien. De planregels geven inhoud aan de op de verbeelding gegeven bestemmingen. De regels geven aan waarvoor de gronden en opstallen al dan niet mogen worden gebruikt en wat en hoe er mag worden gebouwd. Bij de opzet van de planregels is getracht het aantal regels zo beperkt mogelijk te houden en slechts datgene te regelen, wat werkelijk noodzakelijk is.

Het station is opgenomen met een bestemming 'Bedrijf - Hoogspanningsstation'. Ten behoeve van de hoogspanningsverbinding is voor de breedte van het tracé inclusief de belemmeringenstrook aan weerszijden, de dubbelbestemming 'Leiding - Hoogspanning' opgenomen. Dit betekent concreet dat de onderliggende bestemmingen zoals opgenomen in de vigerende bestemmingsplannen nog steeds gelden. Hiervoor is een regeling opgenomen in de regels.

6.2 Plangrens en flexibiliteit

Station

Het station Beverwijk 150 kV wordt gerealiseerd ter plaatse van het bedrijventerrein waar ook de Beverwijkse Bazaar ligt. Ten oosten van het bedrijventerrein ligt de Rijksweg A9. Ten oosten van de A9 liggen polders die behoren tot de Stelling van Amsterdam.

Hoogspanningsverbindingen

Voor de dubbelbestemming van de ondergrondse hoogspanningsverbindingen (zowel Beverwijk-Oterleek als Beverwijk 150 kV-Beverwijk 380 kV) is een breedte opgenomen van 17 meter, 8,5 meter ter weerszijden van de hartlijn.

6.3 Tijdelijk gebruik, bouwen en inrichten

Tijdens de aanlegfase zullen tijdelijke werkzaamheden verricht worden. Het is nu nog niet bekend waar en hoe deze werkzaamheden verricht worden. Het kan hier gaan om werkzaamheden zoals heien, bemalen, tijdelijke opslag en tijdelijke wegen ten behoeve van de aanleg. Deze werkzaamheden zijn niet opgenomen in dit PIP. Op grond van artikel 2.23 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht juncto bijlage II artikel 4 van het Besluit Omgevingsrecht (kruimelgevallen) kan een tijdelijke omgevingsvergunning worden gegeven voor afwijkend planologisch gebruik. Hiervoor geldt de reguliere procedure (8 weken). Van de onderdelen 9 (in dit geval niet relevant) en 11 (ander gebruik van gronden en bouwwerken als benoemd in de onderdelen 1 t/m 10, voor een termijn van maximaal 10 jaren) van de kruimelgevallenregeling kan geen gebruik worden gemaakt omdat de onderhavige activiteit is opgenomen op de D-lijst van het besluit m.e.r. (zie hiervoor artikel 5, zesde lid van Bijlage II bij het Besluit omgevingsrecht). Deze vergunningverlening blijft tot de bevoegdheid van het college van burgemeester en wethouders van de betreffende gemeente behoren. Bouwactiviteiten voor bouwwerken ten behoeve van nutsvoorzieningen kunnen tot een hoogte van 3 meter en een oppervlakte van 15 m^2 vergunningvrij worden gerealiseerd. Ook een bouwkeet, steiger, hijskraan, damwand of andere hulpconstructie die functioneel is voor een bouw-, onderhouds- of sloopactiviteit zijn bouwvergunningvrij mits ze geplaatst worden op of in de onmiddellijke nabijheid van het terrein waarop die activiteit of werkzaamheid wordt uitgevoerd.

6.4 Toelichting op de planregels

De planregels zijn als volgt opgebouwd:

Hoofdstuk 1: Inleidende regels

Artikel 1: Begrippen: de in de regels gebezigde begrippen worden hierin omschreven ter verduidelijking van de betekenis en ter voorkoming van verschil in interpretatie.

Artikel 2: Wijze van meten: een omschrijving van de wijze waarop het meten dient plaats te vinden.

Hoofdstuk 2: Bestemmingsregels

Artikel 3: Bedrijf - Nutsvoorziening: in dit artikel worden de gronden voor het station Beverwijk bestemd. Deze bestemming komt in de plaats van de bestemming 'Recreatieve Markten' zoals opgenomen in het vigerende bestemmingsplan 'Recreatieve markten Beverwijkse Bazaar en omgeving'.

Om zoveel mogelijk flexibiliteit te houden is het bouwen van gebouwen en bouwwerken binnen het hele bestemmingsvlak mogelijk, met dien verstande dat gebouwen op een afstand van ten minste 3 meter van de perceelsgrenzen moeten worden gebouwd. Dit betekent niet dat alles volgebouwd wordt, omdat er tussen en rondom de installaties voldoende ruimte moet blijven voor de bereikbaarheid en de veiligheid.

Om te voorkomen dat er geluidoverlast optreedt, is voorgeschreven dat er geen geluidzoneringsplichtige inrichtingen als bedoeld in de Wet geluidhinder zijn toegestaan en dat de installaties die onderdeel uitmaken van het schakelstation in een gebouw dienen te zijn ondergebracht. Verder mag de etmaalwaarde op de grens van het bestemmingsvlak niet meer bedragen dan 50 dB(A).

In de regels is het term 'etmaalwaarde' nader gedefinieerd. Deze definitie is ontleend aan het Activiteitenbesluit milieubeheer. Daarbij is de etmaalwaarde de hoogste van de volgende drie waarden:

a. de waarde van het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau (LAr, LT) tussen 07.00 en 19.00 uur (dag);
b. de met 5 dB(A) verhoogde waarde van het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau (LAr, LT) tussen 19.00 en 23.00 uur (avond);

c. de met 10 dB(A) verhoogde waarde van het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau (LAr, LT) tussen 23.00 en 07.00 uur (nacht).

Het gaat hierbij dus niet om piekgeluiden (dat zijn harde geluiden die incidenteel voorkomen), maar om geluid zoals zich dat gedurende een bepaalde periode van een etmaal (dag, avond en nacht) voordoet. Meestal is het geluid dat wordt voortgebracht niet altijd even hard, maar zijn er schommelingen. Daarom wordt er uitgegaan van een gemiddeld veroorzaakt geluid. Voor de dagperiode wordt dus voor de geluiden die tussen 7.00 uur en 19.00 uur bepaald wat het gemiddelde geluidniveau daarvan is. En dat gemiddelde geluidniveau is maatgevend voor de vergelijking tussen de verschillende waarden (dag, avond en nacht).

Voor de avond- en nachtperiode wordt het geluidniveau op eenzelfde wijze bepaald. Echter wordt er, zoals ook blijkt uit de definitie, gewerkt met een correctiefactor. Het gemiddelde geluidniveau wordt namelijk voor de avondperiode met 5 dB(A) verhoogd en in de nacht bedraagt die verhoging 10 dB(A). Dat betekent dus dat wanneer het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau tussen 19.00 en 23.00 uur 40 dB(A) bedraagt, dit door de correctie automatisch op 45 dB(A) wordt gesteld. In de nachtperiode leidt die correctie met 10 dB(A) tot een waarde van 50 dB(A). Deze correcties worden toegepast omdat geluid in de avond- en nachtperiode als hinderlijker wordt beschouwd dan in de dagperiode.

Vervolgens wordt dus gekeken welke van de drie waarden het hoogste is: de dagwaarde, de avondwaarde met de correctie van 5 dB(A) extra, of de nachtwaarde met de correctie van 10 dB(A) extra. En deze waarde mag, zoals eerdere aangegeven, volgens de planregels nooit meer bedragen dan 50 dB(A) op de bestemmingsgrens.

Artikel 4: Leiding - Hoogspanning: dit artikel bevat de bepalingen die direct verband houden met de op de verbeelding aangegeven dubbelbestemming Leiding - Hoogspanning. De regeling voor de ondergrondse hoogspanningsverbinding met een spanning van maximaal 150 kV is een zogenaamde facetregeling. Dat betekent dat de onderliggende bestemmingen van de vigerende bestemmingsplannen blijven gelden voor deze gronden. Er wordt als het ware alleen een dubbelbestemming overheen gelegd.

Ter plaatse van deze gronden geldt dat er alleen bouwwerken, geen gebouwen zijnde mogen worden gebouwd ten behoeve van deze bestemming. Een uitzondering hierop is gemaakt voor bestaande bouwwerken die ingevolge de onderliggende bestemmingen zijn toegestaan; deze mogen worden vervangen of vernieuwd, mits de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot.

Voor bepaalde werken en werkzaamheden is een vergunningenstelsel opgenomen. In de regels is opgenomen dat een vergunning voor werken en werkzaamheden kan worden verleend indien de belangen van de leiding niet onevenredig worden geschaad. Daarmee wordt gedoeld op ontwikkelingen in de nabijheid van de hoogspanningsverbinding die van invloed kunnen zijn op de ongestoorde ligging, maar die niet per se noodzakelijkerwijs op die locatie moeten worden gerealiseerd. Een voorbeeld hiervan is de aanleg van een bos of realisatie van bepaalde bouwwerken. Voor de aanleg van de hoogspanningsverbindingen zelf is geen omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden noodzakelijk. Het vergunningenstelsel is uitsluitend opgenomen om de aangelegde hoogspanningsverbinding (en (communicatie) voorzieningen ten dienste van de ondergrondse hoogspanningsverbinding) te beschermen. Het is immers de bedoeling om de aanleg van de hoogspanningsverbinding direct mogelijk te maken. Zo wordt de aanleg van de hoogspanningsverbinding niet gefrustreerd door een omgevingsvergunningenstelsel. Ten behoeve van de aanleg is immers voldoende onderzoek uitgevoerd.

Via een afwijking van de bouwregels kan, mits de veiligheid van de hoogspanningsverbinding niet onevenredig wordt geschaad, op of in de beschermingszone worden gebouwd ten behoeve van de basisbestemming.

Ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van leiding - boren" worden specifieke (landschaps)waarden beschermd. Vanuit de milieuonderzoeken (Hoofdstuk 5) is op deze plekken aangegeven dat er geen effecten optreden als hier geboord wordt. Om deze boring planologisch-juridisch

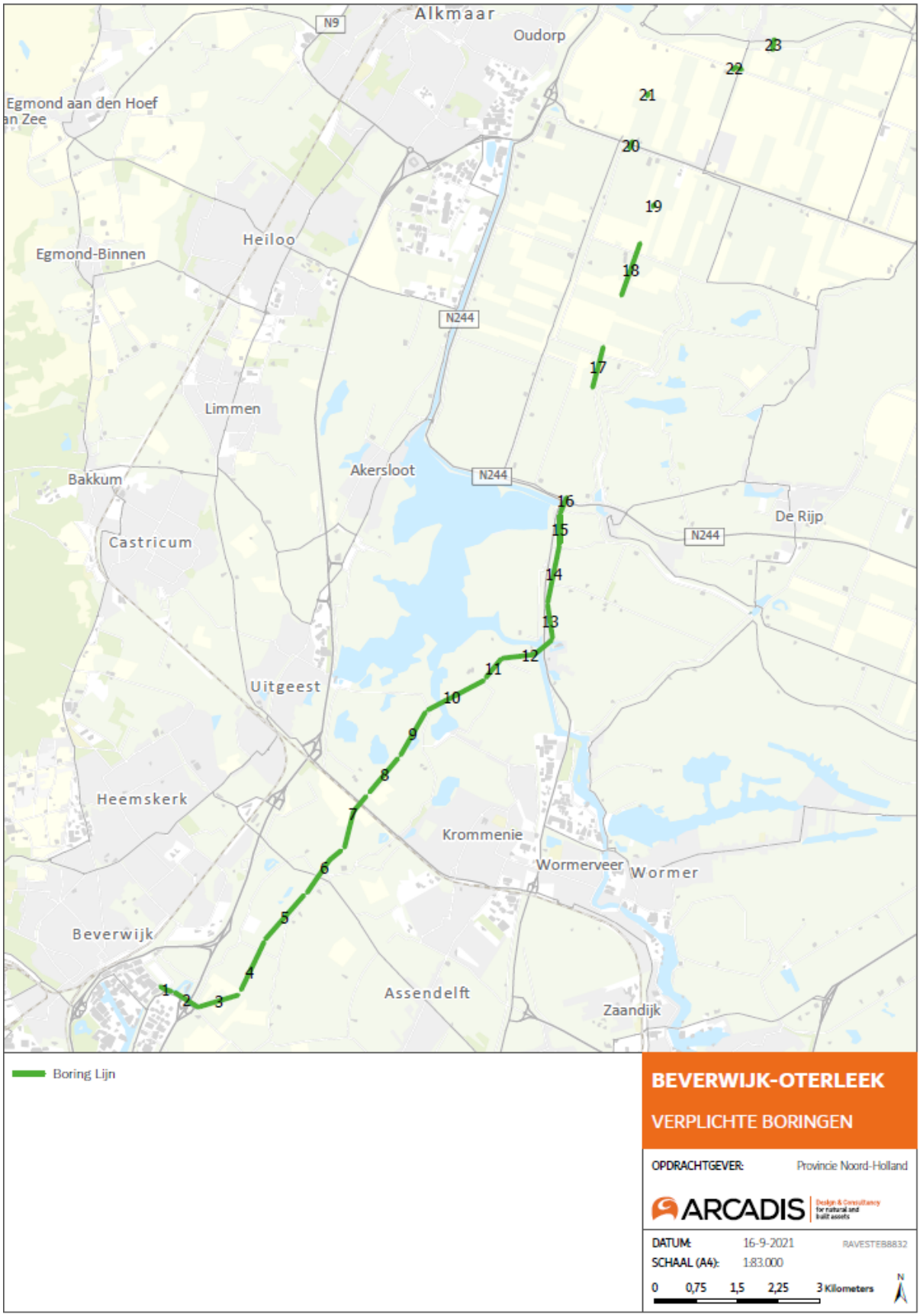
vast te leggen is daarom de aanduiding "specifieke vorm van leiding - boren" opgenomen op de verbeelding. Ter plaatse van deze aanduiding mag de hoogspanningsverbinding uitsluitend worden aangelegd door middel van een horizontaal gestuurde boring. Via een binnenplanse afwijking kan van deze verplichting onder voorwaarden worden afgezien.

De aanduiding "specifieke vorm van leiding - boren" is nodig vanuit de onderzoeken op de thema's:

- Natuur (zie paragraaf 5.3 en Bijlage 12)
  1. Kruisen van natuurverbindingen volgens omgevingsverordening NH2020
  2. Kruisen van NNN-gebieden (locatie 1 t/m 4 uit het ecologisch onderzoek). Boringen die enkel in N13.01 Vochtig weidevogelgrasland liggen (deel van locatie 2) zijn niet in de aanduiding opgenomen, want effecten kunnen gemitigeerd worden volgens het ecologisch onderzoek.
- Landschap en cultuurhistorie
  1. Provinciale monumenten (beschreven in quickscan aardkunde, cultuurhistorie en landschap in Bijlage 19)
  2. Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) met kernkwaliteit “Aardkundige en landschappelijke karakteristiek”. Hieronder vallen gebieden met
     a. brede veensloten en restanten van kreken en geulen (Assendelft en omgeving, Alkmaardermeer en omgeving)
     b. onregelmatige en regelmatige strookverkaveling veenweidepolders en onregelmatige en regelmatige blokverkaveling van de IJpolders (Assendelft en omgeving, Alkmaardermeer en omgeving)
     c. geometrische opzet en verkavelingspatroon (Schermer); met name de verkaveling van de twee eilanden in het voormalige Schermeer.

In de tabel hieronder is aangegeven welke boringen uit Afbeelding 6.1 de aanduiding "specifieke vorm van leiding - boren" hebben gekregen in de verbeelding.

Boring nr:	**Toelichting de boring een aanduiding heeft en waarom**
1	Aanduiding vanwege status Provinciaal monument
2 t/m 4	Aanduiding vanwege status Provinciaal monument, BPL veenweidegebieden (kreken, veensloten en onregelmatige verkaveling)
5 en 6	Aanduiding vanwege Natuurverbinding, Provinciaal monument, BPL veenweidegebieden (kreken, veensloten en onregelmatige verkaveling)
7	Aanduiding vanwege status Provinciaal monument, BPL veenweidegebieden (kreken, veensloten en onregelmatige verkaveling)
8	Aanduiding vanwege NNN, deels omdat NNN de beschermde waarden uit BPL bevat (maar niet beschermt)
9	Aanduiding vanwege status Provinciaal monument en NNN
10 t/m 15	Aanduiding vanwege BPL-bescherming veenweidegebieden (kreken, veensloten en onregelmatige verkaveling)
16	Aanduiding vanwege Natuurverbinding en BPL-bescherming veenweidegebieden (kreken, veensloten en onregelmatige verkaveling)
17 en 18	Aanduiding vanwege BPL-bescherming voormalig eilanden Schermer, BPL-bescherming verkaveling Schermer
19 t/m 22	Geen aanduiding omdat effecten te mitigeren zijn volgens Bijlage 19
23	Aanduiding vanwege Natuurverbinding

Afbeelding 6.1: Boringen die worden uitgevoerd om de kabel Beverwijk-Oterleek aan te leggen

Artikel 5: Waarde - Archeologie

Deze dubbelbestemming beschermt de archeologische waarden in het plangebied. Bouwen en andere werkzaamheden met gevolgen voor de bodem kunnen niet uitgevoerd worden zonder dat aan het bevoegd gezag een archeologisch onderzoek is overlegd waaruit blijkt dat de archeologische waarden ter plaatse niet worden verstoord.

De dubbelbestemming is opgenomen in overeenstemming met gegevens uit het bureauonderzoek (Bijlage 14) en dubbelbestemmingen uit onderliggende bestemmingsplannen. Hierbij is de verwachtingskaart gebruikt zoals weergegeven in Figuur 98 t/m 105 in Bijlage 14. Er is voor gekozen niet alle dubbelbestemmingen uit onderliggende bestemmingsplannen letterlijk te kopiëren. Aangezien elke gemeente haar eigen archeologie-beleid heeft. Er zou in dat geval in dit inpassingsplan gebruik moeten worden gemaakt van de 14 bestemmingen zoals deze hieronder in de tabel zijn weergegeven. In de tabel hieronder is te zien hoe met de archeologische dubbelbestemmingen uit de bestemmingsplannen is omgegaan. De kolom 'Waarde in bureauonderzoek' in onderstaande tabel komt overeen met Figuur 98 t/m 105 en Tabel 11 in Bijlage 14.

Op de locaties waar de gestuurde boringen op maaiveld komen (de in- en uittredepunten) zal nader onderzoek uitgevoerd moeten worden middels karterend booronderzoek en proefsleuven.

Gemeente	Waarde op verwachtingskaart	Beleids- en verwachtingszone	Vrijstellingsoppervlak	Vrijstellingsdiepte	Dubbelbestemming in voorliggend PIP
Alkmaar	Zeer hoge verwachting	Waarde B	50 m2	35 cm	Geen, onderliggend plan beschermt waarde
	Hoge verwachting	Waarde C	500 m2	40 cm	n.v.t. ligt niet binnen plangrens
	Middelhoge verwachting	Waarde D	5.000 m2	40 cm	Geen, onderliggend plan beschermt waarde
	Lage verwachting	Waarde E	10.000 m2	40 cm	n.v.t. geen onderzoek nodig
Uitgeest	Bekende waarden (Beschermd)	AWG 1	bodemingrepen alleen toegestaan met vergunning van de provincie Noord-Holland of RCE	35 cm	n.v.t. er wordt geboord op locatie
	Monumenten (AMK-terreinen) die niet de status van Rijksmonument hebben	AWG 3	Voor deze gebieden geldt een oppervlaktegrens van 0 m2; dat betekent dat voor elke ingreep die dieper dan 35 cm -Mv komt, archeologisch onderzoek moet worden uitgevoerd.	35 cm	n.v.t. er wordt geboord op locatie
	Hoge verwachting	AWV 2	1.000 m2	35 cm	Waarde - Archeologie
	Hoge verwachting	AWV 3	2.500 m2	35 cm	Archeologie
	Lage verwachting	AWV 5	vrijgegeven, geen archeologisch onderzoek noodzakelijk	vrijgegeven, geen archeologisch onderzoek noodzakelijk	n.v.t. geen onderzoek nodig
Zaanstad	Hoge verwachting	Archeologie waarde 2	2.000 m2	30 cm	Waarde - Archeologie
Heemskerk	Lage verwachting	Archeologie waarde 4	2.500 m2	40 cm	n.v.t. geen onderzoek nodig
Beverwijk	Zeer hoge verwachting	Archeologisch relevante terreinen	30 m2	35 cm	Waarde - Archeologie
	Hoge verwachting	Historisch geografische structuren en elementen/ provinciaal monument	n.v.t.	n.v.t.	Waarde - Archeologie
	Middelhoge verwachting	Overige archeologisch relevante terreinen echter zonder hoge verwachtingswaarde	2.500 m2	40 cm	Waarde - Archeologie

In de regels is tevens aangegeven in welke gevallen geen omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden hoeft te worden aangevraagd. Een van de uitzonderingen betreft het uitvoeren van een horizontaal gestuurde boring ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van leiding – boren'. Uit het archeologisch onderzoek in Bijlage 14 blijkt immers dat wanneer de hoogspanningsverbinding op de als zodanig aangeduide locaties via een horizontaal gestuurde boring wordt uitgevoerd, er geen sprake is van verstoring van archeologische waarden.

Hoofdstuk 3: Algemene regels

Artikel 6: Anti-dubbeltelregel: deze bepaling (conform het Besluit ruimtelijke ordening) dient om te

voorkomen dat situaties ontstaan die niet in overeenstemming zijn met de bedoeling van het plan. Via de anti-dubbeltelregeling wordt voorkomen dat eenzelfde terrein twee keer wordt 'meegenomen' bij de beoordeling van een bouwaanvraag. Grond die al eerder moest worden meegeteld bij de beoordeling van een bouwplan mag niet nog eens worden meegeteld bij een nieuwe bouwaanvraag.

Artikel 7: Algemene gebruiksregel: deze gebruiksregel is bedoeld om effecten op bodemopbouw en verkavelingspatronen te voorkomen, bijvoorbeeld in de Schermer. Na aanleg wordt beoogd dat de oorspronkelijke bodemopbouw en verkavelingspatronen worden teruggebracht.

Artikel 8.1: Aanvulling op archeologische dubbelbestemmingen: in dit artikel is aangegeven dat de in de vigerende bestemmingsplannen opgenomen archeologische dubbelbestemmingen worden aangevuld met een regel dat het in deze plannen opgenomen aanlegvergunningstelsel c.q. het vereiste voor het aanvragen van een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden niet van toepassing is ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van leiding – boren'. Uit het archeologisch onderzoek in Bijlage 14 blijkt immers dat wanneer de hoogspanningsverbinding op de als zodanig aangeduide locaties via een horizontaal gestuurde boring wordt uitgevoerd, er geen sprake is van verstoring van archeologische waarden.

Artikel 8.1: Verhouding tussen bestemmingsplannen: geeft de verhouding tussen dit inpassingsplan en de onderliggende bestemmingsplannen aan en gaat in op de wijze waarop de dubbelbestemmingen zich tot elkaar verhouden. Het gezoneerde industrieterrein rondom station Oterleek blijft onverkort van toepassing (uit bestemmingsplan Landelijk Gebied 2014 van Alkmaar (voorheen gemeente Schermer), vastgesteld 30-9-2014).

Artikel 8.2: Voorrangsregeling dubbelbestemmingen: geeft aan dat dubbelbestemmingen in dit plan voorrang hebben op onderliggende dubbelbestemmingen. Onderliggende dubbelbestemmingen blijven wel gewoon van kracht, mits ze niet strijdig zijn met dubbelbestemmingen uit voorliggend plan.

Artikel 8.3: Bevoegdheid tot vaststellen nieuw plan: geeft aan dat de gemeenteraden van de gemeenten Beverwijk, Heemskerk, Zaanstad, Uitgeest en Alkmaar na vaststelling van dit PIP bevoegd zijn een bestemmingsplan (en te zijner tijd een omgevingsplan) vast te stellen voor de gronden waarop dit Inpassingsplan betrekking heeft indien daarbij wordt voorzien in de (dubbel)bestemmingen zoals neergelegd in dit Inpassingsplan .

Hoofdstuk 4: Overgangs- en slotregels

Artikel 9: Overgangsrecht: in deze bepaling wordt vorm en inhoud gegeven aan het overgangsrecht. Het overgangsrecht is conform het Besluit ruimtelijke ordening opgenomen.

Artikel 10: Slotregel: dit artikel haalt de naam aan van het PIP.

Hoofdstuk 7 Uitvoerbaarheid

7.1 Economische uitvoerbaarheid

Ingevolge het bepaalde in artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening gaat een ruimtelijk plan vergezeld van een toelichting waarin ook inzicht wordt gegeven in de uitvoerbaarheid van het plan.

Kosten van aanleg en instandhouding

Het initiatief komt voor rekening en risico van TenneT. De leveringszekerheid is een wettelijke taak van TenneT op grond van de E-wet. Nut en noodzaak van een project is aangetoond met dit PIP, zie paragraaf 2.3. Hierdoor kan TenneT de investeringskosten doorberekenen in de tarieven voor transport van elektriciteit.

Vestiging zakelijk recht door TenneT

Voor de aanleg en instandhouding van de hoogspanningsverbindingen moet TenneT gebruik kunnen (blijven) maken van een strook grond ter plaatse van de hoogspanningsverbinding. Deze strook (de zakelijk rechtstrook) is vastgesteld op basis van het benodigde ruimtebeslag voor aanleg en instandhouding. Daarbij is rekening gehouden met veiligheidseisen. Om gebruik te kunnen (blijven) maken van de grond in deze strook sluit TenneT een zakelijk rechtovereenkomst (inclusief gebruiksovereenkomst) af met de eigenaar, de eventuele overige zakelijk gerechtigden (erfpachters, opstalhouders, et cetera) en de eventuele persoonlijk gerechtigden (huurder, pachters, et cetera). In deze overeenkomsten worden de afspraken vastgelegd over het gebruik van de grond en welke vergoeding en welke rechten op toekomstige vergoedingen de rechthebbende van TenneT zal ontvangen. Het zakelijk recht betreft een opstalrecht en is een zelfstandig recht dat een inbreuk vormt op het exclusieve gebruiksrecht van de eigenaar en de overige zakelijk gerechtigden.

TenneT hanteert bij de vestiging van een zakelijk recht het principe van schadeloosstelling (volledige schadevergoeding) zoals de Belemmeringenwet Privaatrecht die kent. Schadeloosstelling betekent dat de rechthebbenden vóór en ná de vestiging van het zakelijk recht in een gelijkwaardige vermogens- en inkomenspositie dienen te verkeren. Schadeloosstelling geschiedt in beginsel ongeacht het moment waarop schade zich voordoet. De schade dient wel een rechtstreeks en noodzakelijk gevolg te zijn van de vestiging van het zakelijk recht.

TenneT heeft met haar rentmeesters alle grondeigenaren gesproken. Naar aanleiding van deze gesprekken is per perceel gekeken naar de ligging van de ondergrondse 150kV kabels. Op enkele percelen c.q. gebieden (in overleg met verschillende grondeigenaren) heeft dit geleid tot aanpassing van het tracé om de grondeigenaren tegemoet te komen.

Belemmeringenwet Privaatrecht

TenneT tracht op minnelijke wijze met grondeigenaren, overige zakelijk gerechtigden en gebruikers overeenstemming te bereiken over het gebruik van een strook grond (de zakelijk rechtstrook) ter plaatse van de hoogspanningsverbinding inclusief beschermingszone door middel van het vestigen van een zakelijk recht. In het geval op minnelijke wijze geen overeenstemming kan worden bereikt, kan voor aanleg en instandhouding van de verbinding een beroep worden gedaan op de Belemmeringenwet Privaatrecht. Middels deze wet kan door de Minister van Infrastructuur & Waterstaat aan de rechthebbenden op de grond een zogenaamde gedoogplicht worden opgelegd. In artikel 20 van de E-wet is onder meer de toegang tot de Belemmeringenwet Privaatrecht vastgelegd voor de aanleg van elektriciteitsnetten als hier aan de orde.

Grondexploitatiewet

Wanneer een inpassingsplan een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen bouwplan mogelijk maakt en het kostenverhaal niet anderszins is verzekerd, dient op basis van artikel 6.12. van de Wro (tegelijkertijd met de vaststelling van een inpassingssplan) een exploitatieplan te worden vastgesteld. Daarvan kan worden afgezien als met de initiatiefnemer een anterieure overeenkomst wordt afgesloten. Dit PIP maakt geen bouwplannen in de zin van de Grondexploitatiewet mogelijk. Het opstellen van een exploitatieplan of anterieure overeenkomst is dan ook niet noodzakelijk.

Er is wel een overeenkomst tussen provincie en initiatiefnemer afgesloten die planschade afdekt en waarin afspraken zijn opgenomen met betrekking tot de ambtelijke kosten. Een zakelijke beschrijving van de inhoud van deze overeenkomst wordt openbaar gemaakt conform wettelijke termijnen. Publicatie is geweest in het provinciaal blad, nr. 7423, 18 november 2019. Het formele voornemen om een inpassingsplan te maken is ook gepubliceerd in het provinciaal blad nr. 7489, 19 november 2019.

7.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Na afronding van het bestuurlijk overleg (zie paragraaf 2.3.2) hebben Gedeputeerde Staten op 9 oktober 2019 besloten om een provinciaal inpassingsplan (PIP) op te stellen. Provinciale Staten en de betrokken gemeenten zijn per brief geïnformeerd over dit besluit.

In het bestuurlijk overleg van 10 juli 2019 is toegezegd een derde bestuurlijk overleg te organiseren voordat Gedeputeerde Staten daadwerkelijk een besluit neemt over een voorkeurstracé van de ondergrondse kabelverbinding tussen Beverwijk en Oterleek en de locatie van het nieuwe 150kV schakelstation in Beverwijk. Dit overleg heeft op 9 april 2020 digitaal plaatsgevonden onder voorzitterschap van gedeputeerde Stigter.

Vervolgens is de afwegingnotitie met bijlagen om het voorkeurstracé te onderbouwen ter besluitvorming voorgelegd aan Gedeputeerde Staten. Op 19 mei 2020 hebben Gedeputeerde Staten ingestemd met het voorkeurstracé en de voorkeurslocatie voor het nieuwe 150kV schakelstation. Dit is gepubliceerd op de website.

De provincie Noord-Holland heeft samen met TenneT een communicatieplan opgesteld om betrokkenen in de regio goed te kunnen informeren. Hierbij wordt samengewerkt met de betrokken gemeenten.

Aan de hand van het communicatieplan zijn/ worden de volgende acties uitgevoerd:

- Op de website www.noord-holland.nl/netuitbreiding is projectinformatie te vinden.
- Bij belangrijke besluiten/ momenten wordt er een nieuwsbericht verzonden. Hierbij worden de communicatiekanalen van de gemeenten en de regionale (sociale) media ingezet.
- Met vragen kan men terecht bij een centraal mailadres voor de netuitbreiding (netuitbreiding@noord-holland.nl). Op de website van TenneT (https://www.tennet.eu/nl/ons-hoogspanningsnet/onshore-projecten-nederland/netuitbreiding-noord-holland) is een projectpagina ingericht met daarop onder andere veel voorkomende vragen
- In september/ oktober 2020 zijn op drie locaties (in Oterleek, Markenbinnen en Beverwijk)) informatieavonden georganiseerd. Aanvullend is een online informatiesessie gehouden waar mensen hun vragen via de chat konden stellen.
- Na de informatieavonden worden geïnteresseerden via een digitale nieuwsbrief op de hoogte gebracht.
- Betrokkenen worden, wanneer het concept PIP ter inzage ligt, aanvullend op de projectcommunicatie (zie hierboven) via een advertentie in regionale media en een melding in de Staatscourant op de hoogte gebracht.

Bij de totstandkoming van dit PIP is per betrokken gemeente een overleg georganiseerd om het tracé en mogelijke knelpunten op hun grondgebied te bespreken en af te stemmen. Daarnaast is het tracé besproken met de natuurorganisaties, gelet op het beheer van diverse terreinen in het gebied als weidevogelleefgebied en Natuur Netwerk Nederland (NNN)-gebied. Met name de aanlegfase en impact

op deze gebieden is besproken.

Overlegreacties voorbereidingsbesluit

Naar aanleiding van de publicatie van het Voorbereidingsbesluit hebben de veiligheidsregio's Kennemerland, Noord-Holland Noord en Zaanstreek-Waterland een gezamenlijke reactie toegezonden aan de provincie Noord-Holland.

De veiligheidsregio's geven aan dat in relatie tot de energietransitie, die volop in gang is gezet, en de toenemende maatschappelijke afhankelijkheid van energie, zij de uitbreiding van de 150 kV-verbinding als een welkome verbetering van de leveringszekerheid zien.

Binnen het traject worden op meerdere plaatsen verschillende hogedruk aardgastransportleidingen gekruist die op kaart door de veiligheidsregio's zijn aangegeven. Omdat werkzaamheden in de nabijheid van hogedruk aardgastransportleidingen in potentie tot externe veiligheidsscenario's kunnen leiden wordt geadviseerd om in overleg te treden met de leidingbeheerders om gezamenlijk te beoordelen of een veilige uitvoering van het werk kan worden gegarandeerd en of de infrastructuren geen wederzijdse invloed uitoefenen op elkaars integriteit. De relatie met bestaande kabels en leidingen is in paragraaf 5.8 van de toelichting van het inpassingsplan beschreven.

Verder maken de veiligheidsregio's geen opmerkingen ten aanzien van het voorbereidingsbesluit.

Horen van de gemeenteraden (september 2020)

De provincie Noord-Holland heeft in het kader van artikel 3.26 van de Wet ruimtelijke ordening de gemeenteraden waar de ruimte reservering van het ondergronds kabeltracé binnen de gemeentegrenzen valt schriftelijk op 15 september 2020 geïnformeerd.

Met de verwijzing naar de eerdere ambtelijke en bestuurlijke overleggen is aan de gemeenteraden verzocht om te reageren op het voornemen om een inpassingsplan op te stellen. Het horen van de gemeenteraden is in artikel 3.36 lid 1 van de Wet ruimtelijke ordening opgenomen.

In de brief is aangegeven dat nu het provinciaal inpassingsplan het maken van een bestemmingsplan onmogelijk maakt, de termijn van kunnen herzien van het bestemmingsplan wordt beperkt tot 1 januari 2024. Op die datum zal de nieuwe ondergrondse 150kV kabelverbinding in gebruik zijn genomen door TenneT.

Daarnaast zijn de gemeenteraden geïnformeerd over de digitale informatieavond (gelet op de COVID-19 maatregelen) van 5 oktober 2020 waarbij ook raadsleden zich digitaal kunnen aanmelden.

De onderstaande reacties, op hoofdlijnen, zijn door de gemeenteraden kenbaar gemaakt. Waar nodig wordt verwezen naar voorliggend provinciaal inpassingsplan om aan te geven wat er met de reacties van de gemeenteraden is gedaan.

Hieronder zijn de reacties van de gemeenten samengevat. Ook is de reactie van de provincie weergegeven (*cursief*).

Gemeente Alkmaar

De reactie van de gemeenteraad van Alkmaar (verzonden op 26 november 2020) vraagt aandacht voor een aantal onderwerpen die in de gemeente Alkmaar van belang zijn voor het ondergronds 150kV kabelnetwerk.

1. Zettingsgevoeligheid

Het tracé dat op basis van de beoordeling van de provincie en TenneT de voorkeur heeft gekregen, loopt voor een groot gedeelte door het buitengebied van de gemeente Alkmaar. Dit is een gebied dat zeer zettingsgevoelig is, zo blijkt ook uit de Zettingskaart van Nederland. Het is de raad niet duidelijk om

welke redenen dit aspect een veel beperktere invloed op de bepaling van het voorkeurstracé heeft gehad dan aspecten als aardkundig waardevolle monumenten of cultuurhistorie. Laatstgenoemde zaken worden in de regel niet geraakt door een ondergrondse ontwikkeling, terwijl zetting juist op de langere termijn gevolgen kan hebben voor de bruikbaarheid van de kabelverbinding en voor de veiligheid van de omgeving in de situatie waarin bijvoorbeeld een draadbreuk optreedt.

In reactie op de brief die het college voor de zomer hierover aan GS stuurde, is opgemerkt dat de diepe boringen geen zetting tot gevolg hebben. Ook is aangegeven dat het in het belang van TenneT is dat er geen regelmatige kabelbreuken plaatsvinden. De raad vreest dat GS en TenneT hiermee over het hoofd zien dat er slechts op een beperkt deel van het tracé boringen gaan plaatsvinden. Het grootste deel van het tracé wordt immers via een open ontgraving op maximaal 2 meter diepte aangelegd. Op deze diepte bestaat wel degelijk het risico dat zetting gevolgen gaat hebben voor de kabels en daarmee voor de veiligheidssituatie. De raad verzoekt u dan ook om hier nogmaals onderzoek naar te doen en waar nodig de maatregelen te treffen om de veiligheid te borgen.

Reactie provincie:

Voor het bepalen van het voorkeurstracé zijn diverse aspecten beoordeeld en allemaal met hetzelfde gewicht afgewogen. De route tussen Beverwijk en Oterleek is op die wijze beoordeeld en heeft geleid tot een voorkeurstracé. Voor een aantal onderwerpen, waaronder zettingsgevoeligheid, zijn er technische maatregelen mogelijk om toekomstige effecten te voorkomen. De wijze van aanleg van het ondergronds 150kV kabeltracé wordt aan de hand van de veldonderzoeken uitgewerkt.

2. Geluidzonering transformatorstation Oterleek

Het is wat de raad betreft zaak om een en ander goed vast te leggen in het PIP en wel door die delen van het tracé die de geluidzone rondom het terrein van het transformatorstation kruisen, mede de bestemming "Geluidzone industrie" mee te geven. Gebeurt dat namelijk niet, dan "overschrijft" het PIP de oude regeling van de geluidzone en bestaat voor dat deel de geluidzone niet meer. Dat kan niet de bedoeling zijn. De raad verzoekt dus om die delen van het tracé die binnen het gezoneerd industrieterrein zijn gelegen, mede te bestemmen met de genoemde dubbelbestemming "Geluidzone Industrie", zodat de bestaande geluidzone niet per abuis vervalt.

Reactie provincie:

De opzet van het provinciaal inpassingsplan is gericht op het mogelijk maken van de nieuwe ondergrondse 150kV kabelverbinding en de bestaande primaire bestemmingen in stand te laten. Daarbij wordt de bestaande regeling van het gezoneerd industrieterrein van toepassing verklaard in de regels van het inpassingsplan (zie artikel 8.2 onder b en 8.3 onder b). De regeling om de ondergrondse 150kV kabels te kunnen aanleggen tast de regels van het gezoneerd industrieterrein niet aan. De regels van het vigerende bestemmingsplan voor wat betreft de geluidzone blijven van toepassing en daar wordt naar verwezen in het inpassingsplan.

3. Gebruiksmogelijkheden

De raad vraagt verder nog aandacht voor de beperkingen van de gebruiksmogelijkheden van de gronden die bij de uitbreiding zijn betrokken. Anders dan in eerdere bestuurlijke overleggen is aangegeven, zijn er behoorlijk wat delen in het tracé waarin niet langs perceelranden wordt gewerkt, maar waar percelen schuin worden doorkruist, met name in het zuidelijk deel van het "Alkmaarse" tracé, maar ook in het noordelijk deel. Dit heeft tot gevolg dat die gronden minder goed bruikbaar worden, in ieder geval minder dan tot dus ver mocht worden verwacht.

De raad vindt een dergelijke gang van zaken niet juist. Het zij herhaald, de uitbreiding van de capaciteit is nodig, maar in de ogen van de raad dan wel op een manier waarop de gebruiksmogelijkheden van de gronden in kwestie zoveel als mogelijk worden gerespecteerd. Daar bestaat een goede mogelijkheid voor, namelijk aanleg langs de perceelranden. De raad roept de provincie en TenneT ertoe op om dit ook

zoveel mogelijk te doen, zeker omdat hierover in een eerder stadium al verwachtingen zijn gewekt.

Reactie provincie

Het uitgangspunt bij de uitwerking van het voorkeurstracé is, zoals de gemeenteraad aangeeft, inderdaad het opzoeken van de perceelsranden geweest. Door langs de randen van de percelen te liggen is de overlast bij aanleg en het zakelijke recht tussen TenneT en grondeigenaar zo klein mogelijk. Anders dan de raad aangeeft zijn er door de rentmeesters van TenneT gesprekken gestart met de grondeigenaren. Uit die overleggen is de wens naar voren gekomen om deels de bestaande ondergrondse 150kV kabel te volgen van Oterleek naar Boekelermeer. De grondeigenaren ten noordwesten van Stompetoren hebben hier al een hinderstrook die diagonaal over de percelen ligt. De grondeigenaren hebben aangegeven liever één brede diagonale strook met beperkingen te hebben op hun grond dan twee smallere stroken verspreid over het grondeigendom. TenneT is deze grondeigenaren tegemoet gekomen door de ligging van het tracé aan te passen. Uiteraard is deze gewijzigde ligging met alle grondeigenaren besproken omdat een diagonale ligging niet per perceel kan worden geregeld maar dan gebiedsgewijs moet worden uitgewerkt.

4. Participatie

De raad vraagt ten slotte nog aandacht voor het belang van vroegtijdige participatie. De raad wijst in dit verband op de gemeentelijke visie op participatie, waaruit volgt dat in een vroeg stadium en op een zo hoog mogelijke trede van de participatieladder moet worden geparticipeerd.

Reactie provincie

In het provinciaal inpassingsplan wordt de geboden participatie beschreven en toegelicht in voorliggend hoofdstuk 7. Daarbij worden de participatiemomenten toegelicht. Daarnaast de verdere uitwerking van het tracé en de wijze van aanleg met de grondeigenaren gesproken. De grondeigenaren zijn ook betrokken bij de betredingstoestemmingen voor het uitvoeren van de veldonderzoeken.

Gemeente Beverwijk

De reactie van de gemeente Beverwijk (verzonden op 12 januari 2021) vraagt aandacht voor een aantal onderwerpen die in de gemeente Beverwijk van belang zijn voor het ondergronds 150kV kabelnetwerk. Daarnaast wordt aandacht gevraagd voor de reacties van de raadsleden die zijn gemaakt tijdens de presentatie in de commissievergadering van 3 december 2020.

1. Bevoegdheid gemeenteraad

U geeft aan dat de bevoegdheid van onze raad om een nieuw bestemmingsplan vast te stellen op die gronden waarop het provinciale inpassingsplan betrekking heeft wordt uitgesloten. Aangezien Beverwijk nu geen voornemens heeft om voor deze delen nog een nieuw bestemmingsplan op te stellen en andere ontwikkelingen hier ook geen aanleiding toe geven, heeft de raad dit niet als een probleem benoemd. Wel is aangegeven dat rekening gehouden moet worden met het in ontwikkeling zijnde recreatiegebied en het Rijk van Rorik.

Reactie provincie

Bij de uitwerking van het tracé van de ondergrondse 150kV kabelverbinding is rekening gehouden met de ontwikkeling van het Rijk van Rorik.

2. 150kV schakelstation / GIS station

Gezien de commotie over geluid en laag frequent geluid (LFG) rond het nog te realiseren transformatorstation aan de Zeestraat, wordt ten aanzien van het 150kV schakelstation aandacht gevraagd voor het volgende:

- De geluidscontour van het schakelstation moet binnen de aangegeven kavelgrenzen blijven, zodat

dóórontwikkeling van het Bazaarterrein, bijvoorbeeld naar een nieuwe woonwijk, niet gehinderd wordt.
- Het schakelstation in goed en verzorgd ogend, gesloten gebouw wordt geplaatst,
- De verschijningsvorm en uitstraling van het station moet nu geen afbreuk doen aan de uitstraling van het Bazaarterrein, maar zich vooral ook in de toekomst kunnen voegen binnen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen als bijvoorbeeld een nieuwe woonwijk.
- Garanties dat er ten aanzien van het geluid, magnetische straling, veiligheid en uitstraling geen risico's zijn en er bij wijze van spreken woningen tegen de kavelgrens gebouwd mogen worden.

Reactie provincie

De benoemde onderwerpen voor het 150kV schakelstation zijn ook in de commissievergadering van 3 december 2020 deels gemaakt. Ten aanzien van de gevraagde aandachtpunten een korte toelichting:

- *Voor het schakelstation is een akoestisch onderzoek uitgevoerd naar de geluidproductie van het schakelen in het gebouw en de uitstraling op de omgeving. De geluidcontour past binnen de kavelgrenzen in die zin dat het geluidniveau op de kavelgrens maximaal 30 dB(A) bedraagt (zie paragraaf 5.2).*
- *Voor de inpassing en uitstraling van het schakelstation wordt in overleg met de gemeente Beverwijk gewerkt aan de uitgangspunten die TenneT meegeeft bij de bouw van het schakelstation. De stedenbouwkundige van de gemeente Beverwijk wordt ook uitgenodigd zodat het schakelstation ook bij een herontwikkeling van het Bazaarterrein nog steeds goed inpasbaar is. Daarmee worden punt 2 en 3 van de reactie van de gemeente Beverwijk beantwoord.*
- *In de onderzoeken die als bijlage bij het provinciaal inpassingsplan zijn opgenomen wordt ingegaan op het geluid, het magnetisch veld en veiligheid van het schakelstation op de omgeving. Uit de onderzoeken volgt dat er geen risico's zijn die buiten de kavel van het schakelstation komen. Ten aanzien van magneetvelden is uit voorzorg een afstand van minimaal 20 meter uit het hart van de kabelverbinding gehanteerd. Bij het bepalen van het tracé liggen binnen deze afstand geen woningen, scholen of kinderdagverblijven.*
- *TenneT voert nog onderzoek uit naar het magnetisch veld van het schakelstation, zie paragraaf 5.1. De verwachting is dat de grens van het gebied waar een waarde geldt die jaargemiddeld hoger is dan 0,4 microTesla binnen de grenzen van het station zullen liggen. Dit onderzoek is bijgevoegd in Bijlage 7.*

3. Kabeltracé en werkterrein

U spreekt over een combinatie van open ontgravingen en gestuurde boringen om het kabeltracé te kunnen realiseren. Graag zien wij dat de wijze van werken ook wordt afgestemd met de eigenaar / gebruiker van de grond waarin deze kabels gerealiseerd worden, en dat er zo min mogelijk overlast veroorzaakt wordt aan de omgeving. Meer specifiek, bijvoorbeeld:

- Buitengebied (ten oosten van de A9):
  Zorg er voor dat er geen onwenselijke structuuraantastingen van de bodem worden veroorzaakt.
- Langs de Ringvaartweg en de Noorderweg;
  In verband met de mogelijke gebiedsontwikkeling willen wij dat het mogelijk blijft om de bermen van deze wegen in de toekomst te voorzien van een bermbeplanting met bijvoorbeeld bomen. Het te detailleren kabeltracé moet dit niet gaan belemmeren of onmogelijk maken.
- Dat de uitgangspunten van het magneetveldvoorzorgbeleid hier ook worden toegepast alsof het tracé in een woonwijk ligt en in dat kader ook wordt overwogen of een gestuurde boring in het stedelijk gebied betere mogelijkheden biedt voor toekomstige stedelijke ontwikkelingen.
- Herinrichting van de werkterreinen;
  In afstemming en naar genoegdoening van de gemeente! grondeigenaar.

Reactie provincie

De werkzaamheden voor de veldonderzoeken en de daadwerkelijke aanleg van het ondergronds kabeltracé wordt met alle grondeigenaren door de rentmeesters van TenneT besproken. De werkwijze wordt zo afgestemd met de eigenaren. De door de gemeente aangehaalde onderwerpen worden daarin

meegenomen:

- *Buitengebied: met de agrarische bedrijven, ook de biologisch gecertificeerde bedrijven, wordt het terugplaatsen van de grond besproken zodat de certificering geldig blijft;*
- *Ringvaartweg / Noorderweg: langs deze wegen liggen diverse bestaande kabels en leidingen. Die maken geen onderdeel uit van dit plan. Voor de aanleg van de 150kV kabels is gezocht naar de beschikbare ruimte in het gebied. De bermen van deze wegen zijn lastig te beplanten rekening houdend met de bestaande en nieuwe kabels en leidingen.*
- *Ten aanzien van magneetvelden is uit voorzorg een afstand van minimaal 20 meter uit het hart van de kabelverbinding gehanteerd. Bij het bepalen van het tracé liggen binnen deze afstand geen woningen, scholen of kinderdagverblijven. Onderdeel van de nadere onderzoeken is een magneetveldberekening aan de hand van het definitieve tracé en de wijze van aanleggen van de ondergrondse 150kV kabels. Dit onderzoek is in dit ontwerp inpassingsplan opgenomen als Bijlage 8.*
- *Het opleveren van het terrein na aanleg van het ondergronds kabeltracé is ook een van de gespreksonderwerpen met de grondeigenaren, waaronder de gemeente.*

4. Maatwerkovereenkomst (MWO)

De gemeente Beverwijk is er een voorstander van om de ligging en realisatie van kabels en leidingen op een reguliere wijze te vergunnen en hier geen andere procedure voor te volgen. Dat zouden we op dit tracé ook het liefst zien. Als dit niet mogelijk is, sluiten we graag een MWO zoals die is opgesteld voor de projecten van Net op Zee. Een ZRO (zakelijk recht overeenkomst) voor onbepaalde tijd schaadt onze plaatselijke belangen onevenredig en is daarom voor ons niet van toepassing.

Reactie provincie

Voor de aanleg van het ondergronds kabeltracé zal TenneT met de grondeigenaren gesprekken voeren. Ook de gemeente Beverwijk is één van die grondeigenaren. De reactie over de wijze van regeling van het kabeltracé in de ondergrond binnen de eigendommen van de gemeente Beverwijk wordt meegegeven aan TenneT voor het verdere project. De MWO voor de projecten van Net op Zee wordt ter kennisname gedeeld met TenneT.

Gemeente Zaanstad

De reactie van de gemeente Zaanstad (verzonden op 4 december 2020) vraagt aandacht voor een aantal onderwerpen die in de gemeente Zaanstad van belang zijn voor het ondergronds 150kV kabelnetwerk.

1. Kabeltracé en werkterreinen

De gemeente is positief nu het tracé is aangepast en de kabel aan de minder gevoelige kant van de Groenedijk in Assendelft komt te liggen. Of de beschermingszone van de ondergrondse kabel naast de Groenedijk en bijbehorende berm ligt is door het schaalniveau van de meegezonden kaart niet duidelijk. Verzocht wordt bij de verdere besluitvorming en het opstellen van de verbeelding rekening te houden met de Groenedijk.

Reactie provincie

In overleg met de grondeigenaren wordt het tracé van de ondergrondse kabel verder uitgewerkt en onderzocht. De ligging en aanlegwerkzaamheden langs de Groenedijk worden verder uitgewerkt. De bebouwing en weg ten oosten van het tracé zijn niet noodzakelijk als werkterrein om de ondergrondse kabel te kunnen realiseren.

2. Informeren

In de brief van 21 juni 2019 hebben wij verder gewezen op het belang van het vroegtijdig informeren van de betrokken belanghebbenden en van de bescherming en de veiligstelling van de archeologische en cultuurhistorische waarden van het gebied. De Groenedijk dateert uit de middeleeuwen.

Reactie provincie

In het provinciaal inpassingsplan wordt ingegaan op de archeologische en cultuurhistorische waarden en hoe hiermee wordt omgegaan bij de aanleg van de ondergrondse 150kV kabelverbinding (zie paragraaf 5.4 en 5.7). De toelichting bevat ook informatie waar, om waarden in het plangebied te ontzien, een gestuurde boring op grote diepte wordt uitgevoerd om de waarden te beschermen (zie paragraaf 6.4).

Inloopavonden

Op 28 en 29 september 2020 en 1 en 5 oktober 2020 zijn door de provincie Noord-Holland informatieavonden gehouden om de netuitbreiding van het 150kV ondergronds kabeltracé tussen Beverwijk en Oterleek toe te lichten.

De fysieke bijeenkomsten in Oterleek, Markenbinnen en Beverwijk zijn door middel van voorinschrijving kleinschalig gehouden, mede in verband met de maatregelen rondom het COVID-19 virus. De digitale bijeenkomst van 5 oktober is drukker bezocht.

Na afloop van de avond hebben de aanwezigen en diegene die zich hebben aangemeld de presentatie ontvangen. Voor de werkzaamheden op en rond het station Oterleek, waar verschillende projecten actueel zijn, is op 25 november 2020 een aanvullende digitale avond georganiseerd.

Vooroverleg

De provincie Noord-Holland heeft in het kader van het wettelijk verplichte vooroverleg ex artikel 3.1.1 Besluit ruimtelijke ordening (Bro) voorgelegd aan de betrokken gemeenten, Omgevingsdiensten, Veiligheidsregio's, diverse natuurorganisaties, Rijkswaterstaat, ProRail en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.

In de Nota beantwoording vooroverlegreacties van 18 juni 2021 (zie Bijlage 23) worden de ontvangen vooroverlegreacties samengevat en voorzien van een beantwoording. De nota beantwoording vooroverlegreacties vormt een bijlage bij het inpassingsplan “Netuitbreiding 150kV Beverwijk-Oterleek”. De aanpassingen naar aanleiding van de vooroverlegreacties die in dit ontwerp provinciaal inpassingsplan zijn gedaan zijn in hoofdstuk 4 van de Nota (zie Bijlage 23) samengevat.

Overleg magneetveld 150kV schakelstation Beverwijk

Door het toevoegen van de reconstructie van de bestaande 150kV-kabels van het tracé Velsen-Oterleek aan het provinciaal inpassingsplan is aanvullend met de gemeente Beverwijk overleg gevoerd. Op 8 en 23 november is het berekende magneetveld met de gemeente besproken. Gelet op de mogelijke ontwikkelingen in het Spoorzone gebied, waar het schakelstation onderdeel van uitmaakt, is een procesaanpak besproken en bestuurlijk voorgelegd waarbij tussen TenneT en de gemeente Beverwijk afspraken worden gemaakt bij een herontwikkeling van het gebied in de toekomst. Daarnaast is de gemeenteraad van Beverwijk aanvullend (ten opzichte van de brief van september 2020) per brief geïnformeerd over de vergroting van het ruimtebeslag en daarmee het plangebied van het provinciaal inpassingsplan op haar grondgebied.

Ter inzage legging

Voorliggend ontwerp-inpassingsplan heeft 6 weken ter inzage gelegen van 15 februari t/m 29 maart 2022. Een ieder is in de gelegenheid gesteld om gedurende de terinzagelegging met een zienswijze een reactie te geven op het plan. De ontvangen zienswijzen zijn samengevat en voorzien van een beantwoording (Bijlage 24). De zienswijzen geven geen aanleiding om het plan aan te passen. Er zijn wel ambtshalve wijzigingen doorgevoerd in het plan. Deze zijn ook beschreven in Bijlage 24.

Het is mogelijk om bezwaar en beroep aan te tekenen op het besluit van het bevoegd gezag dat er geen sprake is van belangrijke nadelige milieugevolgen (zie paragraaf 5.12). Dit loopt gelijk met de bezwaar en beroepsprocedure van het moederbesluit (inpassingsplan).

Eindnoten

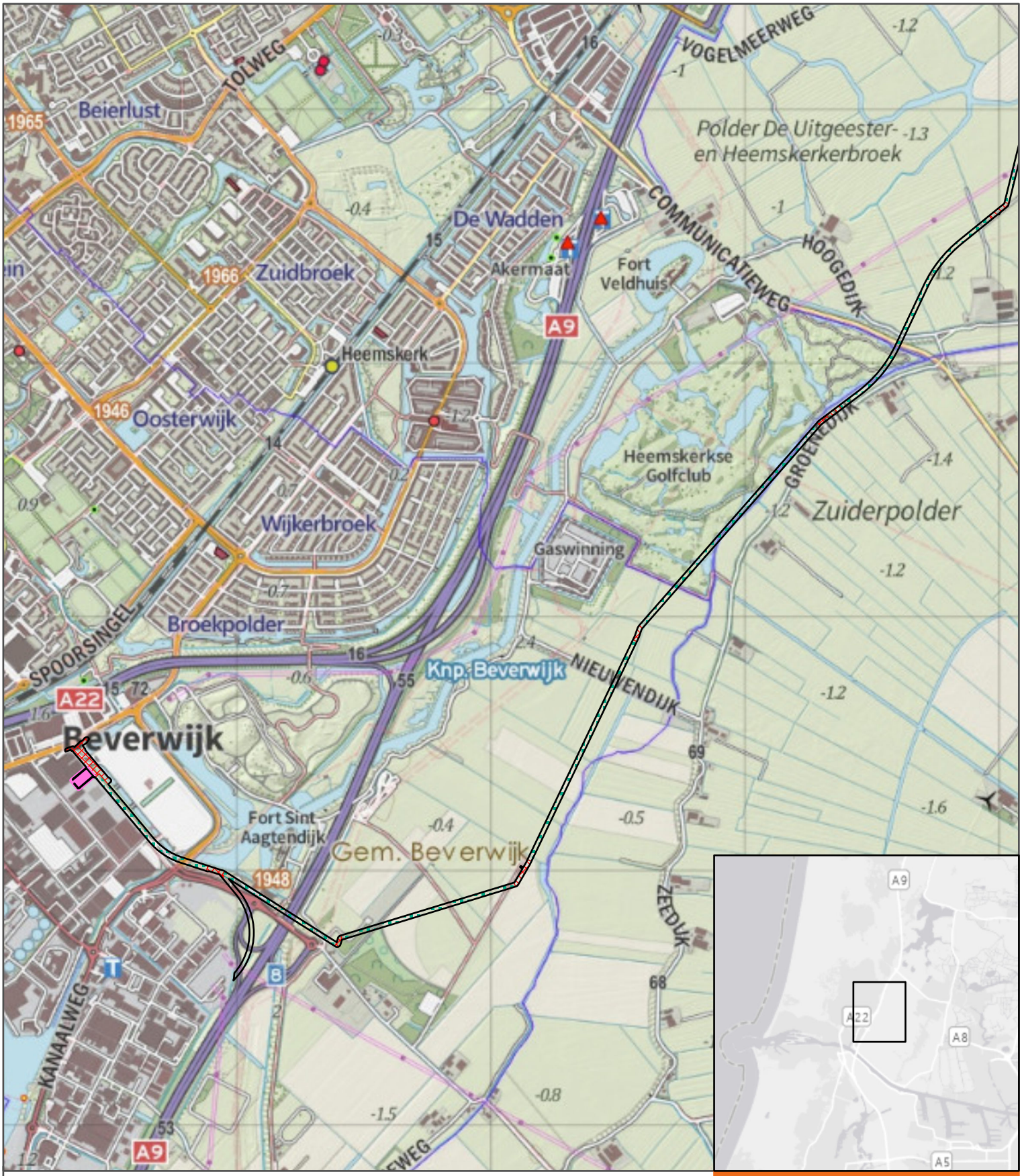
1. Europese Richtlijn 1999/519/EC
2. Advies met betrekking tot hoogspanningslijnen, Ministerie van VROM, 3 oktober 2005 / Verduidelijking van het advies met betrekking tot hoogspanningslijnen, Ministerie van VROM, 4 november 2008
3. Verduidelijking van het advies met betrekking tot hoogspanningslijnen, Ministerie van VROM, 4 november 2008
4. Bron: Deelgebieden - Spoorzone (spoorzonebeverwijk.nl) d.d. 18 oktober 2021

ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

Arcadis Nederland B.V.

www.arcadis.com

C05057.000297

- Leiding - Hoogspanning
- Bedrijf - Hoogspanningsstation
- Waarde - Archeologie
- Specifieke vorm van leiding - Boren

Open Topo

BEV-OTE

VERBEELDING

OPDRACHTGEVER: Provincie NH

ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

DATUM: 11-5-2022 RAVESTEB8832

SCHAAL (A4): 1:20.000

0 200 400 600 m

N

Leiding - Hoogspanning

Waarde - Archeologie

Specifieke vorm van leiding - Boren

Open Topo

BEV-OTE

GEM UITGEEST

OPDRACHTGEVER: Provincie NH

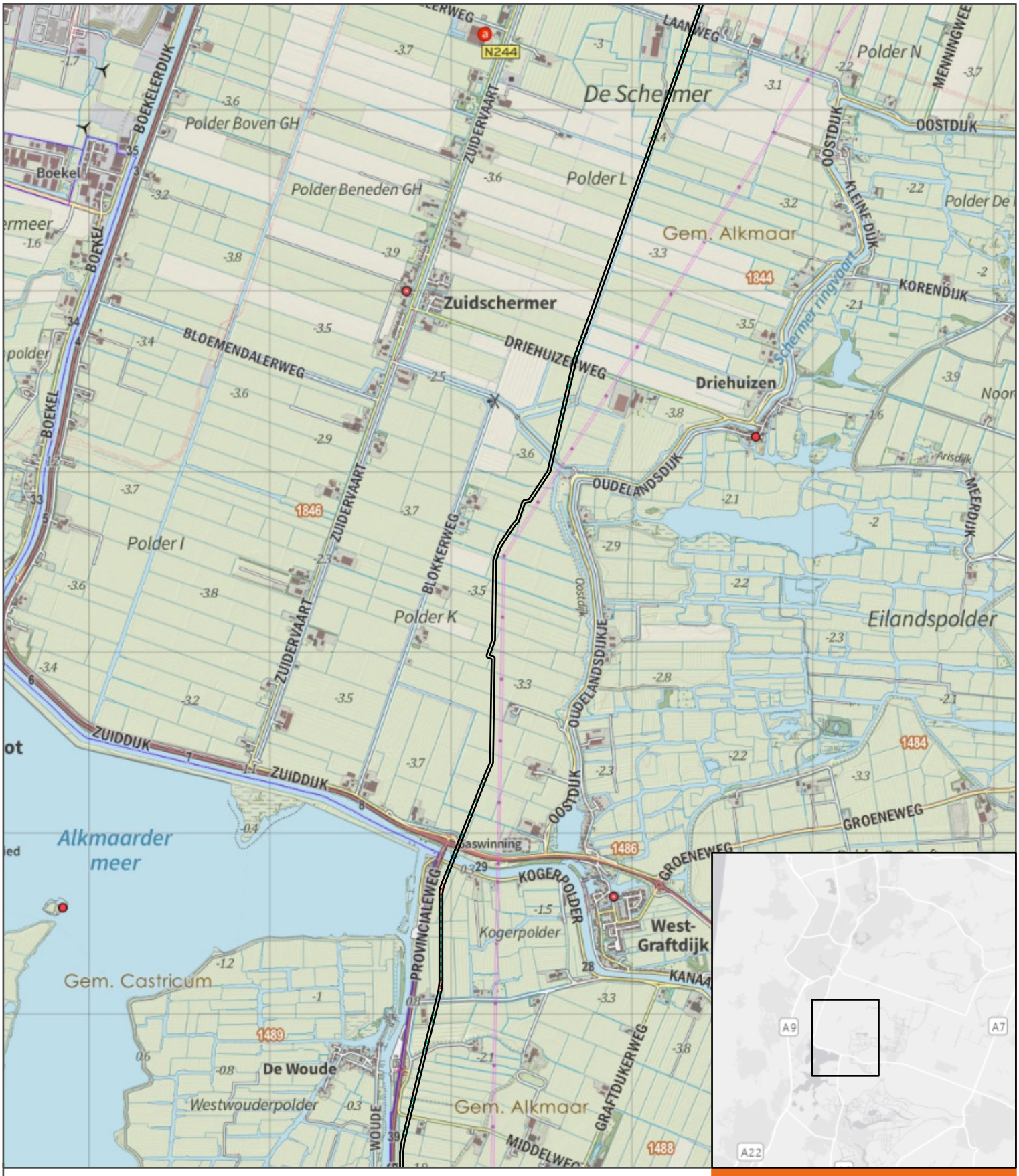
ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

DATUM: 11-5-2022 RAVESTEB8832

SCHAAL (A4): 1:25.000

0 500 1.000 1.500

N

Leiding - Hoogspanning

Waarde - Archeologie

Specifieke vorm van leiding - Boren

Open Topo

BEV-OTE

GEM ALKMAAR (ZUID)

OPDRACHTGEVER: Provincie NH

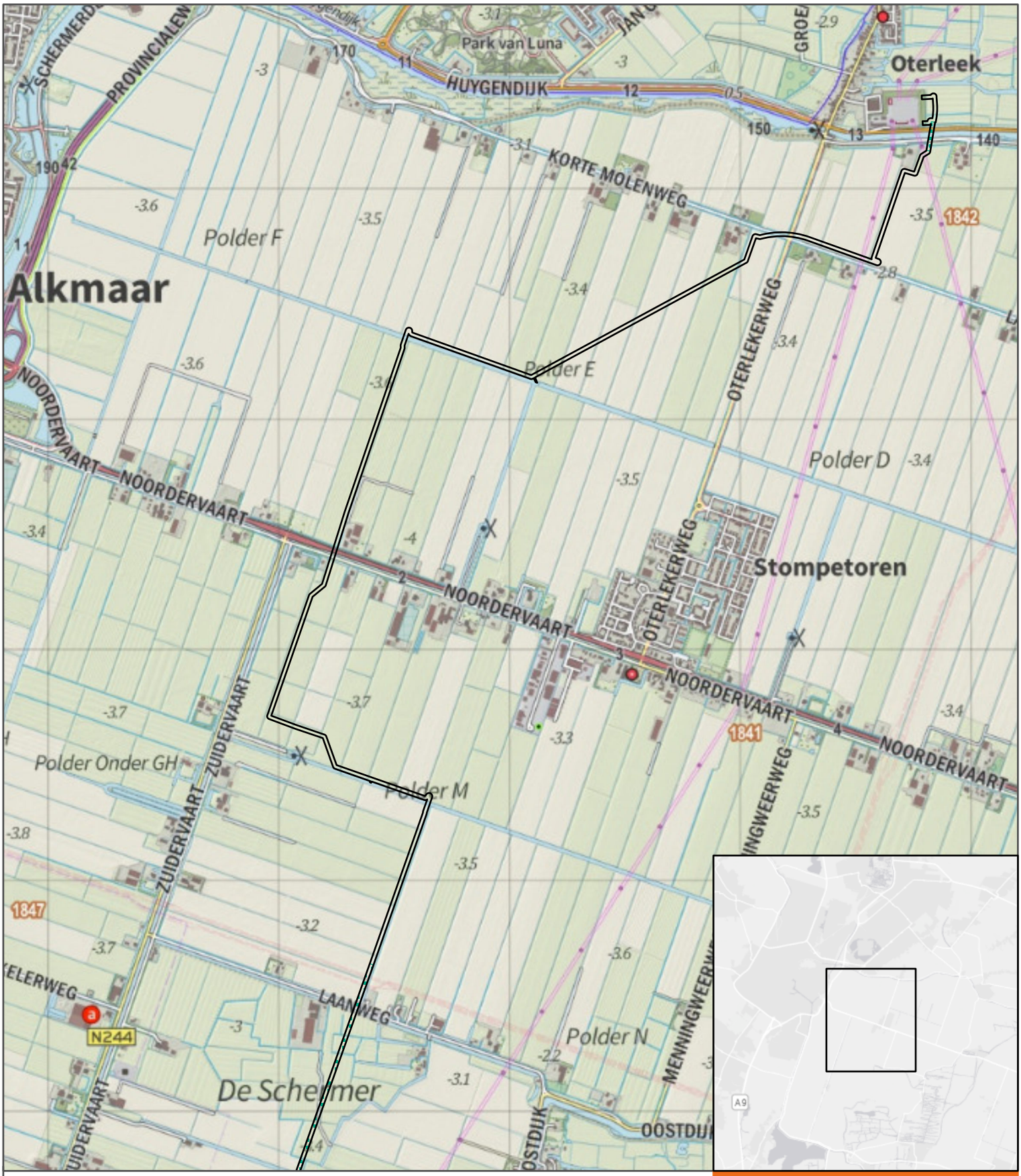
ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

DATUM: 11-5-2022 RAVESTEB8832

SCHAAL (A4): 1:28.000

0 500 1.000 1.500 m

N

Leiding - Hoogspanning

Specifieke vorm van leiding - Boren

Open Topo

BEV-OTE

GEM ALKMAAR (NOORD)

OPDRACHTGEVER: Provincie NH

ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

DATUM: 11-5-2022 RAVESTEB8832

SCHAAL (A4): 1:22.000

0 200 400 600 m

N

Dit bestand vervangen door het vaststellingsbesluit van PS van Noord-Holland d.d. 4 juli 2022

Afwegingsnotitie
Voorkeursalternatief 150kV-schakelstation Beverwijk en voorkeurstracé 150 kV-ondergronds kabeltracé Beverwijk-Oterleek

Provincie Noord Holland
20 maart 2020

Revisie 2.0 input ambtelijk overleg d.d. 2 maart 2020 verwerkt

Inhoudsopgave

1 Inleiding 5

1.1 Aanleiding voor en doel van deze notitie 5

1.2 De planvorming en realisatie 5

1.3 Leeswijzer 6

2 Redenen uitbreiding elektriciteitsnet 7

2.1 Noodzaak voor en urgentie van de netuitbreiding 7

2.2 Inhoud van het netuitbreidingsproject 7

2.2.1 Ondergronds 150kV-kabeltracé (onderdeel PIP) 7

2.2.2 Realisatie 150kV-station Beverwijk (onderdeel PIP) 9

2.2.3 Plaatsen voorzieningen op bestaande stations (geen onderdeel PIP) 10

3 150kV ondergronds kabeltracé 12

3.1 Tracéstudie 12

3.1.1 Uitgangspunten kabeltracé 13

3.1.2 Eerste filter tracés (van 6 naar 3) 14

3.2 Afweging van de drie tracés 15

3.3 Toelichting op de tracés 16

3.3.1 Beschrijving tracé 2 16

3.3.2 Beschrijving tracé 5 16

3.3.3 Beschrijving tracé 6 17

4 150kV-schakelstation Beverwijk 18

4.1 Locatiestudie 18

4.1.1 150kV schakelstation 20

4.2 Afweging van de drie locaties 21

4.3 Toelichting op de locaties 22

4.3.1 Beschrijving locatie 1 22

4.3.2 Beschrijving locatie 2 22

4.3.3 Beschrijving locatie 3 23

5 Afwegingskader 150kV ondergronds kabeltracé 24

5.1 Afwegingskader 24

5.1.1 Ecologie 25

5.1.2 Bodem 25
5.1.3 Landschap en cultuurhistorie 26
5.1.4 Archeologie 26
5.1.5 Aardkundige monumenten 27
5.1.6 Water 28
5.1.7 Kruisingen infrastructuur 28
5.1.8 Kruisingen ondergrondse infrastructuur 28
5.1.9 Belangen gemeenten 29
5.2 Voorkeurstracé 29
5.2.1 Detaillering gemeentegrens Heemskerk - Zaanstad 29

6 Afwegingskader 150kV-schakelstation 31
6.1 Afwegingskader 31
6.1.1 Ruimtelijke inpassing 31
6.1.2 Landschap en cultuurhistorie 32
6.1.3 Archeologie 32
6.1.4 Water 32
6.1.5 Grondeigendom 33
6.1.6 Milieuaspecten 33
6.1.7 Kruisingen infrastructuur 34
6.1.8 Uitvoerbaarheid 34
6.1.9 Gemeente Beverwijk 34
6.1.10 Planning 34
6.1.11 Investeringskosten 34
6.2 Voorkeurslocatie 34

7 Juridisch kader 36
7.1 Het instrument ‘provinciaal inpassingsplan’ (PIP) 36
7.2 De provinciale coördinatieregeling 37
7.3 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) 37
7.4 Ladder van duurzame verstedelijking (Bro) 38
7.5 M.e.r. of m.e.r.-beoordelingsplicht 38
7.5.1 Toetsing aan bijlage C 39
7.5.2 Toetsing aan bijlage D 39
7.5.3 Relatie Wet milieubeheer en Wet natuurbescherming 39
7.6 Crisis- en herstelwet 40

7.7 Voorbereidingsbesluit....40

8 Planning....42

8.1 Stappenplan....42

8.2 Vervolgonderzoeken....44

8.3 Engineering tracé....45

8.4 Communicatie....45

Bijlagen....46

1. Afwegingstabel tracékeuze.
2. Afwegingstabel 150kV-schakelstation Beverwijk.
3. Natuurtoets en alternatievenstudie 150kV Beverwijk – Oterleek (Tauw, 2019).
4. Haalbaarheidsstudie / Tracéstudie kabeltracé Beverwijk – Oterleek (Arcadis, 2017)

1 Inleiding

1.1 Aanleiding voor en doel van deze notitie

De Wet ruimtelijke ordening (Wro) maakt het mogelijk dat een provincie een Provinciaal Inpassingsplan (PIP) vaststelt, indien er sprake is van provinciale belangen (artikel 3.26 Wro). Netbeheerder TenneT heeft de provincie Noord-Holland verzocht om een PIP vast te stellen ten behoeve van (i) een nieuw 150 kV-schakelstation in Beverwijk, (ii) een ondergrondse 150 kV-kabelverbinding tussen het bestaande 380 kV-hoogspanningsstation in Beverwijk en het nieuw te bouwen 150 kV-schakelstation aldaar en (iii) een ondergrondse 150 kV kabelverbinding tussen het nieuw te bouwen 150 kV-schakelstation te Beverwijk en het bestaande hoogspanningsstation te Oterleek.

Een PIP is te vergelijken met een gemeentelijk bestemmingsplan. Bij een PIP heeft een provincie de volledige regie op beleid, normstelling en uitvoering. Het besluit om een PIP voor te bereiden wordt door Gedeputeerde Staten (GS) genomen en aan Provinciale Staten (PS) ter kennisgeving voorgelegd. Het vaststellen van een PIP is een bevoegdheid die door de wet aan PS is toegekend. Wel dienen gemeenteraden van de betrokken gemeenten te worden gehoord.

1.2 De planvorming en realisatie

In de eerder opstelde startnotitie zijn de inhoudelijke hoofdlijnen en uitgangspunten beschreven voor het PIP. Daarnaast is in de startnotitie onder meer ingegaan op de afwegingen die geleid hebben tot de selectie van de zoekgebieden voor het nieuw te realiseren 150 kV-station en de tracés voor de ondergrondse verbinding tussen Beverwijk en Oterleek.

De nu voorliggende afwegingsnotitie gaat verder in op de afweging van de drie tracés om te komen tot een voorkeursalternatief (verder: VKA) dat door GS zal worden vastgesteld, rekening houdende met de belangen van alle betrokken partijen. Daarnaast bevat deze afwegingsnotitie ook het bepalen van de beste locatie voor het nieuw te bouwen 150kV-schakelstation in Beverwijk. Het voorkeursalternatief bevat een zoekgebied met een breedte van 50 meter waarbinnen het kabeltracé zal worden aangelegd. De uiteindelijke dubbelbestemming ‘Leiding – Hoogspanning’ zal 17 meter breed worden. De breedte van dit profiel is opgebouwd uit twee kabelstroken van 1 meter breed met een tussenruimte van 5 meter en aan weerszijden een zone van 5 meter breed voor onderhoud en werkzaamheden aan het kabelbed.

Voor de uitwerking van het VKA in de dubbelbestemming ‘Leiding – Hoogspanning’ en het nieuw te bouwen 150 kV-schakelstation zullen PS vervolgens een inpassingsplan vaststellen. TenneT zal de netverbinding realiseren. Het 150kV-schakelstation zal de bestemming ‘Bedrijf – Nutsbedrijf’ in het provinciaal inpassingsplan krijgen. In de regels van deze bestemming worden de functies en de bouw- en gebruiksregels vastgelegd.

De door TenneT geselecteerde tracés lopen over het grondgebied van de gemeenten Beverwijk, Heemskerk, Zaanstad, Uitgeest, Castricum en Alkmaar (zie figuur 1.1). Conform de werkwijze zoals genoemd in de *Omgevingsvisie NH2050* heeft voorafgaand aan het opstellen van de startnotitie overleg tussen GS en de bestuurders van de betrokken gemeenten plaatsgevonden. Uit dit overleg van 16 mei 2019 bleek dat er draagvlak bestaat onder de bestuurders van de betrokken gemeenten voor het voorbereiden en vaststellen van een PIP door PS van Noord Holland.

Op 10 juli 2019 is met de bestuurders gesproken over de belangen van de betrokken gemeenten en het afwegingskader om te komen tot een keuze voor het 150kV-schakelstation en het 150 kV-kabeltracé. De verdere planvorming zal plaatsvinden in nauw overleg met TenneT, de betrokken gemeenten, het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, bewoners en overige belanghebbenden.

De onderbouwing van het voorkeursalternatief (VKA) is besproken met de betrokken gemeenten. De concept afwegingsnotitie is ambtelijk voorgelegd aan de betrokken gemeenten. De ambtelijke afstemgroep is op 2 maart 2020 gehouden waarbij de betrokken gemeenten op de voorkeurslocatie van het 150kV-schakelstation en kabeltracé hebben kunnen reageren.
Daarbij is ook aangeboden de gemeenteraden te informeren en indien gewenst ook de bestuurders bij te praten over het project en de afwegingen om te komen tot een voorkeurstracé en de voorkeurslocatie voor het nieuwe 150kV-station. De bestuurlijke afstemming over de afwegingsnotitie is toegezegd in het bestuurlijk overleg van 10 juli 2019.

De afwegingsnotitie zal tot slot ook onderdeel zijn van de toelichting van het PIP om te onderbouwen dat het tracé dat in de verbeelding, regels en toelichting van het PIP wordt vastgelegd het optimale traject is voor zowel het 150kV-schakelstation in Beverwijk als de optimale ligging van de kabelverbinding tussen de 150kV-stations in Beverwijk en Oterleek.

1.3 Leeswijzer

Eerst komen noodzaak en urgentie van de netuitbreiding en omschrijving van het netuitbreidingsproject aan de orde (hoofdstuk 2). In hoofdstuk 3 wordt beschreven welke tracévarianten zijn onderzocht en hoe de zoekgebieden voor het nieuwe 150kV-schakelstation zijn vertaald naar de mogelijke locaties voor het 150kV-schakelstation die zijn beoordeeld.
In hoofdstuk 4 wordt het afwegingskader toegelicht. De samenvatting van het afwegingskader is in tabelvorm als aparte bijlage onderdeel van deze afwegingsnotitie. In dit hoofdstuk wordt het afwegingskader toegelicht en wordt aangegeven op welke onderdelen de tracés en locaties voor het 150kV-schakelstation zijn beoordeeld.
Hoofdstuk 5 van deze afwegingsnotitie bevat de conclusie voor de beste locatie voor het 150kV-schakelstation en het tracé van de ondergrondse bekabeling tussen het nieuwe schakelstation in Beverwijk en het bestaande 150kV-station in Oterleek.
Tot slot bevat hoofdstuk 6 het juridisch kader. Hierin wordt tevens een doorkijk gegeven naar het proces om te komen tot een door Provinciale Staten vastgesteld inpassingsplan. Daarnaast bevat dit hoofdstuk het voorstel om door middel van een voorbereidingsbesluit, dat door Provinciale Staten wordt vastgesteld, ongewenste ontwikkelingen tegen te gaan.

2 Redenen uitbreiding elektriciteitsnet

2.1 Noodzaak voor en urgentie van de netuitbreiding

Op grond van onder meer de Elektriciteitswet 1998 is TenneT verplicht oplossingen voor capaciteitsknelpunten in het elektriciteitsnet te realiseren. Er is in dit geval sprake van een capaciteitsknelpunt: de huidige elektriciteitsinfrastructuur kan noch aan de toenemende vraag naar elektriciteit, noch aan het toenemende aanbod in Noord-Holland Noord voldoen. Dit wordt gestaafd door de Systeemstudie Energie infrastructuur Noord-Holland 2020-2050 die in 2019 mede in opdracht van Provincie Noord-Holland is verricht.

Voor de elektriciteitsvoorziening in Noord-Holland is een systeemstudie uitgevoerd (TenneT, Arcadis 2017, zie bijlage 4 van deze notitie). Uit deze studie volgt dat er een knelpunt is in het stroomnetwerk van de bestaande bovengrondse elektriciteitsverbinding tussen Beverwijk en Oterleek. De beoogde ondergrondse 150kV-verbinding als aanvulling op het bestaande elektriciteitsnet kan echter niet bij of onder de bestaande bovengrondse verbinding worden gerealiseerd.

Het capaciteitsknelpunt wordt veroorzaakt door de een toenemende vraag naar elektriciteit van de gebouwde omgeving, de glastuinbouw en de datacenters in Noord-Holland Noord. Momenteel geldt bijvoorbeeld een beperking voor het transportvermogen voor datacenters in Middenmeer. Door realisatie van de netuitbreiding kan deze worden opgeheven en mag de belasting van deze datacenters verder doorgroeien. Ook maakt netuitbreiding de aansluiting (invoeding) van zonne- en windenergie op het elektriciteitsnet mogelijk. Het gebiedsplan Wieringermeer dat nu door de gemeente Hollands Kroon en provincie Noord-Holland is opgesteld, rekent al op de netuitbreiding door TenneT.

Er is ook in 2017 een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheden voor inpassing van een station in Beverwijk in het kader van een ander project (het landstation van Net op Zee) door Arcadis. Daar op voortbordurend heeft ook een studie plaatsgevonden naar de mogelijkheden voor de locatie van het 150 kV-station. Gezocht is naar een niet bebouwde locatie op korte afstand van het 380kV-station Beverwijk.

Op basis van bovenstaande ontwikkelingen moet volgens de wet zo spoedig mogelijk het net worden verzwaard tussen Beverwijk en Oterleek, om zo economische ontwikkelingen en de energietransitie mogelijk te maken c.q. te versnellen.

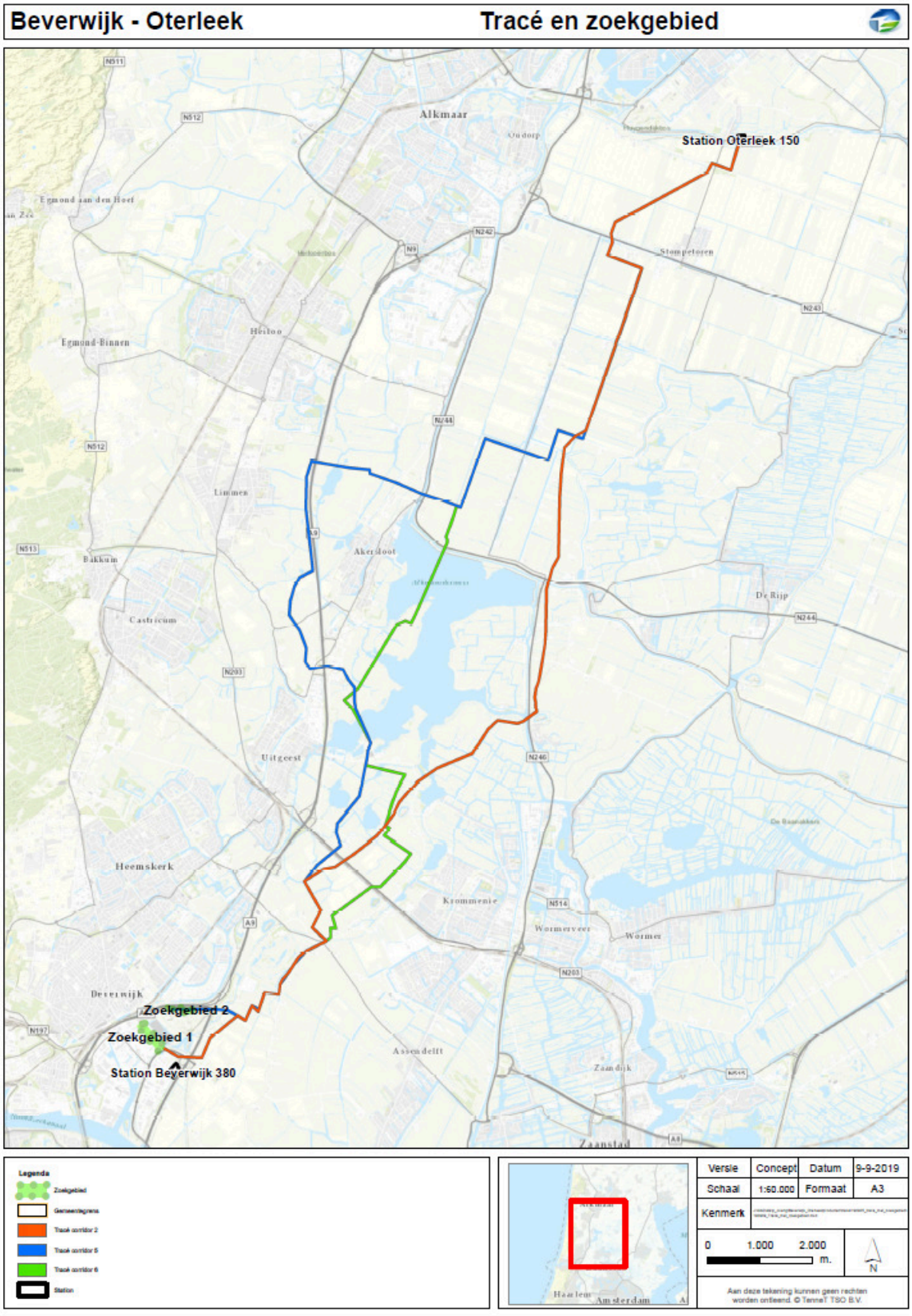
2.2 Inhoud van het netuitbreidingsproject

De voorgenomen netuitbreiding van TenneT behelst meer dan wat in het PIP zal worden opgenomen. Dit komt doordat sommige onderdelen geen planologische wijziging behoeven. Hieronder staan alle aspecten van de netuitbreiding opgesomd.

2.2.1 Ondergronds 150kV-kabeltracé (onderdeel PIP)

Er zal een nieuwe, ondergrondse 150kV-verbinding tussen het nieuwe 150kV-station in Beverwijk en het bestaande 150 kV-station in Oterleek (twee circuits) worden aangelegd. Hiervoor zijn drie mogelijke tracés bepaald, waaruit een voorkeursalternatief zal worden gekozen. In figuur 2.1 zijn de tracés weergegeven in zoekcorridors van 50 meter, om optimalisatie van het tracé ter plaatste

mogelijk te maken. Deze verbinding zal onderdeel zijn van het PIP. Overigens kunnen onderdelen van de tracés met elkaar gecombineerd worden.

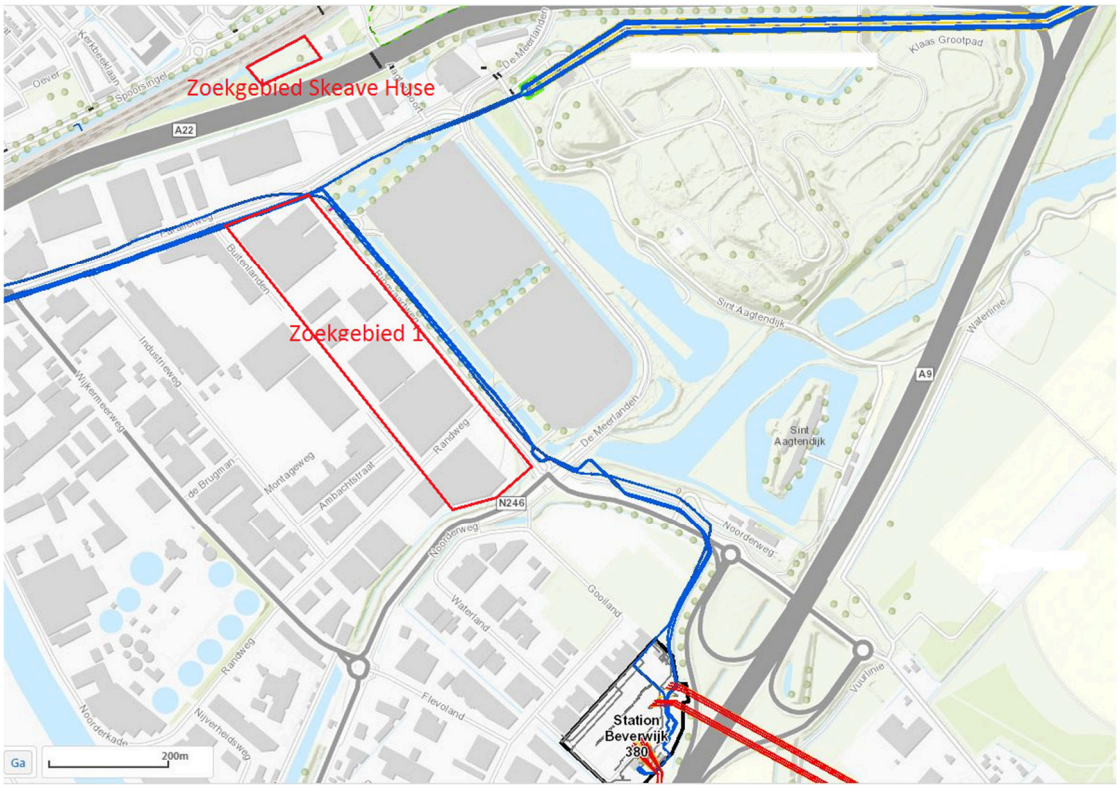

Figuur 2.1: ligging drie tracés

2.2.2 *Realisatie 150kV-station Beverwijk (onderdeel PIP)*

Voor de aansluiting van het nieuwe 150kV-ondergronds kabeltracé (zie paragraaf 2.2.1) worden de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

a) realisatie van een nieuw 150kV-station in Beverwijk op een nog nader te bepalen locatie binnen zoekgebied 1 of zoekgebied Skaeve Huse, zie de plattegrond hieronder. Omdat het 150 kV-station ingepast moet worden in de gebouwde omgeving, zal TenneT een gesloten GIS-installatie bouwen in plaats van een 'reguliere' AIS-installatie in de open lucht. Het gaat bij een GIS-station om een compact gebouw (schakelstation) met een perceel oppervlakte van ca. 40 bij 60 meter, zie hieronder. Het gebouw heeft een afmeting van ca. 15 x 30 meter en een bouwhoogte van 10 meter. Het PIP moet de realisatie van dit nieuwe 150kV schakelstation mogelijk maken.

Figuur 2.2: zoekgebieden voor 150kV schakelstation

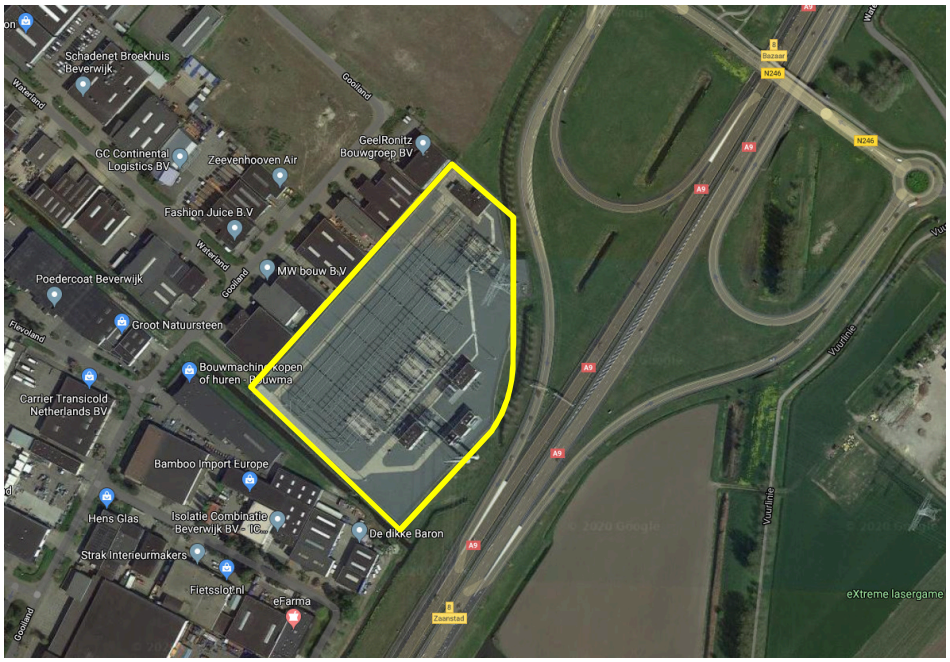

Figuur 2.3: afbeelding van een schakelstation (in GIS-uitvoering) aan de Blauwkapelseweg te Utrecht (bron: TenneT / Google Maps)

b) realisatie van een ondergrondse kabelverbinding tussen het bestaande 380 kV-station en het nieuw te bouwen 150kV-schakelstation in Beverwijk. Deels kunnen bestaande circuits worden gebruikt, maar er zal ook een nieuw circuit nodig zijn om de extra transformator op het 380kV-station aan te kunnen sluiten. De ondergrondse kabelverbinding zal de bestaande kabelverbinding volgen. Zie de blauwe lijnen in figuur 2.2 tussen BVW380 en de zoekgebieden. Naar verwachting heeft dit extra ruimtebeslag tot gevolg, wat planologisch mogelijk moet worden gemaakt. Deze verbinding zal dan onderdeel zijn van het PIP.

2.2.3 Plaatsen voorzieningen op bestaande stations (geen onderdeel PIP)

a) plaatsing van een nieuwe 380/150kV transformator op het bestaande 380kV-terrein in Beverwijk, zie BVW380 in de plattegrond hieronder. De plaatsing van de transformator heeft geen planologische gevolgen.

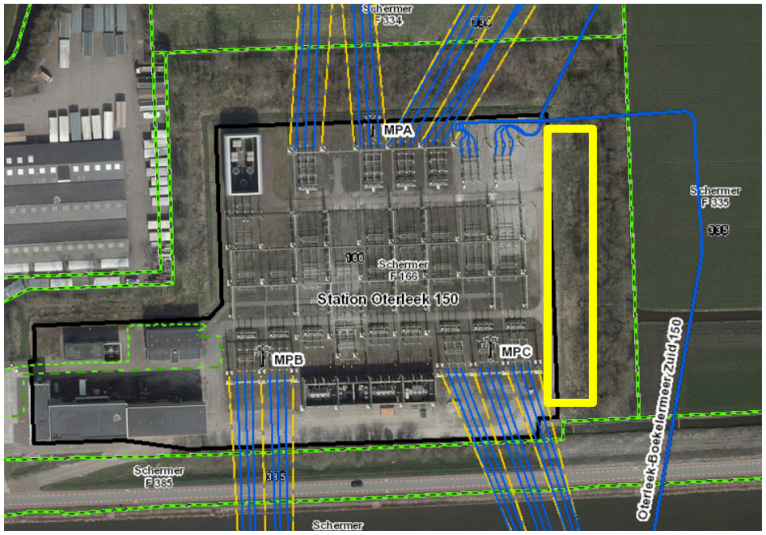

Figuur 2.4: huidig 380kV-station Beverwijk met locatie nieuwe transformator (bron: TenneT / Google Maps)

In het vigerend Inpassingsplan Randstad 380kV verbinding Beverwijk – Zoetermeer (Bleiswijk) is het perceel bestemd als 'Bedrijf – Nutsbedrijf' (artikel 3) met een bebouwingspercentage van 80% en een maximale bouwhoogte voor bouwwerken van 25 meter. De realisatie van een extra transformator is inpasbaar binnen dit ruimtelijk plan. De transformator die wordt bijgeplaatst heeft een afmeting van ongeveer 20 bij 20 meter en wordt opgesteld naast de bestaande transformatorboxen.

b) uitbreiding van 150kV-station Oterleek met twee velden op het bestaande stationsterrein. Het betreft het gele vlak in de plattegrond in figuur 2.5. Dit perceel is al in eigendom van TenneT. Planologisch heeft deze uitbreiding geen gevolgen. Wel zal een bestaande bomenrij wijken voor deze uitbreiding. Voor de realisatie zal het station 5,5 meter breder worden. In dit gebied wordt de fundatie, staalwerk, componenten en verlenging van de rail gerealiseerd. Er blijft één bomenrij gehandhaafd op een groenstrook ten oosten van de uitbreiding zodat het station deels aan het zicht onttrokken blijft.
Het perceel is gelegen in het bestemmingsplan Landelijk gebied 2014 van de gemeente Alkmaar. De grond heeft de bestemming 'Bedrijf – Nutsbedrijf' (artikel 7) waarbij bouwwerken maximaal 8 meter mogen bedragen. Daarnaast is voor het perceel de

dubbelbestemming ‘Waarde – Archeologie – 3’ (artikel 24) opgenomen. Bij werkzaamheden waarbij een bouwwerk een oppervlak van ten hoogste 500 m^2 heeft en/of de grond niet dieper dan 40 cm wordt geroerd is er geen archeologisch onderzoek noodzakelijk.
Indien aan deze voorwaarden niet kan worden voldaan is nader onderzoek noodzakelijk.

Figuur 2.5: huidig 150kV-station Oterleek met locatie nieuwe transformator (bron: TenneT / Google Maps)

Voor de realisatie van de bouwwerken zullen wel de benodigde vergunningen in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) worden aangevraagd door TenneT.

3 150kV ondergronds kabeltracé

3.1 Tracéstudie

Doel van de tracéstudie is het vaststellen van een voorkeurstracé, dat zoveel mogelijk rekening houdt met de diverse betrokken belangen. Daarnaast zal het tracé technisch moeten voldoen aan de eisen en randvoorwaarden van TenneT en de diverse vergunningverleners. Als uitgangspunt is de NEN3650:2012 serie genomen. Hierbij wordt rekening gehouden met de uitvoerbaarheid en de risico's. Er wordt gekozen voor duurzame oplossingen.

Met behulp van deze afwegingsnotitie wordt in de engineeringsfase het voorkeurstracé verder uitgewerkt. De zone van 50 meter breed uit de tracéverkenning wordt teruggebracht naar de ruimte benodigd voor de dubbelbestemming ‘Leiding – Hoogspanning’. Daarbij wordt rekening gehouden met de opmerkingen en randvoorwaarden van vergunningverleners. Deze zijn deels in de verkenning van de tracé opgehaald en worden verder gedetailleerd verzameld in de engineeringsfase.

Voor de tracéstudie zijn de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

Stap 1: Bepalen drie mogelijke tracés op hoofdlijnen (zie GS startnotitie).

Stap 2: Veldoriëntatie.

Stap 3a: Beschouwing van de thema’s:

a. Ecologie: de (mogelijke) aantasting van beschermde gebieden (Natura2000 / NNN / Weidevogelleefgebied) en beschermde soorten. In de ‘Natuurtoets en alternatievenstudie 150 KV Beverwijk – Oterleek’ (Tauw, december 2019, zie bijlage 3) is een eerste analyse van de natuurwaarden in het zoekgebied uitgevoerd;
b. Bodem: de analyse van op voorhand bekende verontreinigde gebieden;
c. Landschap en cultuurhistorie: de aantasting van beschermde landschappelijke gebieden of gebieden met een cultuurhistorische waarde (bijvoorbeeld de Stelling van Amsterdam);
d. Archeologie: ligging in of nabij bekende archeologische vindplaatsen en archeologische verwachtingswaarden voor gebieden;
e. Aardkundige monumenten: de impact op bekende aardkundige monumenten;
f. Water: de impact op de waterhuishouding en doorsnijding van waterstructuren;
g. Kruisingen infrastructuur: het aantal kruisingen met (grote) infrastructurele werken;
h. Kruisingen ondergrondse infrastructuur: de impact op ondergrondse kabels en leidingen.

Stap 3b: Beoordelen belangen gemeenten:

a. De reacties van de gemeenten Alkmaar, Beverwijk, Castricum, Heemskerk, Uitgeest en Zaanstad (in alfabetische volgorde) zijn meegenomen in de beoordeling van de tracés.

Stap 4: Bepalen voorkeurstracé door middel van een beoordelingsmatrix.

Stap 5: Opstellen afwegingsnotitie met keuze en onderbouwing voorkeurstracé.

De informatie is vanuit openbare bronnen verkregen en geraadpleegd. Er hebben daarnaast overleggen plaatsgevonden met de betrokken gemeenten. Voorliggende rapportage is de afronding van bovenstaand stappenplan en bevat een keuze en onderbouwing van het voorkeurstracé.

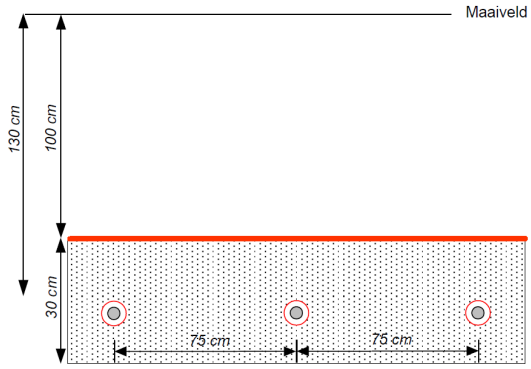
De verplichting die TenneT heeft om de maatschappelijke kosten laag te houden, is van groot belang bij de selectie van stationslocaties en tracés. Indien er verschillende opties zijn om een kwalitatief goede elektriciteitsinfrastructuur te realiseren tegen uiteenlopende kosten, dan dient TenneT in principe de optie te realiseren die maatschappelijk gezien de laagste integrale kosten met zich meebrengt. Dit dient TenneT te verantwoorden aan toezichthouder Autoriteit Consument en Markt.

3.1.1 Uitgangspunten kabeltracé

TenneT heeft voor het tracéontwerp de volgende randvoorwaarden en uitgangspunten gegeven:

- Het aanleggen van de kabels en eventuele mantelbuizen moet worden uitgevoerd conform de randvoorwaarden van de vergunningverlenende instanties en volgens de uitvoeringsvoorschriften van TenneT (PVE 00.002 en 00.003);
- Kruisingen middels HDD worden uitgevoerd met mantelbuizen van PE100;
- De kruisingen met de infrastructuur moeten uitgevoerd worden op basis van de NEN 3650:2012 serie. In deze norm staat ook omschreven welke grondonderzoeken moeten worden uitgevoerd;
- Zo beperkt mogelijk aantal grondeigenaren waar het kabeltracé in komt te liggen.

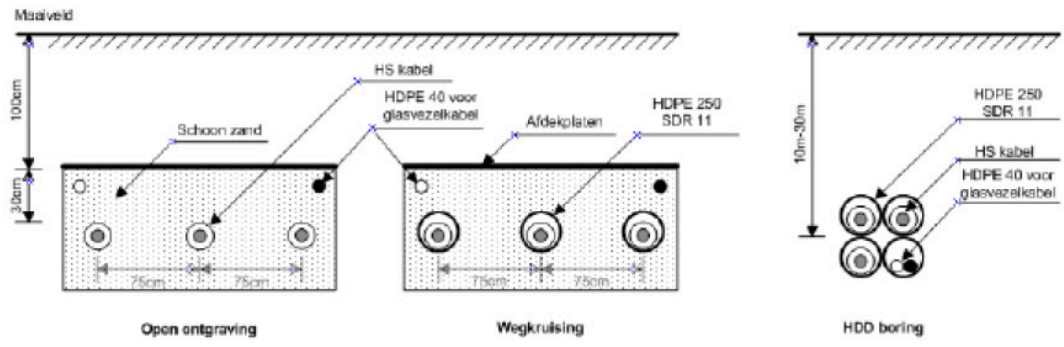
Het nieuwe kabeltracé wordt volgens onderstaande configuratie aangelegd.

Figuur 3.1: Liggingsconfiguratie nieuw kabeltracé

Onderwerpen	Open ontgraving	Wegkruising in open ontgraving	HDD
Liggingsconfiguratie	Direct in grond, in plat vlak	In buis, in plat vlak, 1 kabel per buis	In buis, in bundelboring, 1 kabel per buis
Liggingsdiepte	1,3 m-mv	1,3 m-mv	5 – 30 m-mv
Hartafstand kabels	0,75 m	0,75 m	n.v.t.
Type buis	-	HDPE Ø 250 mm	HDPE Ø 250 mm

De aanvullende configuratie voor de open ontgravingen, de wegkruisingen en HDD's is weergegeven in de onderstaande figuur 3.2.

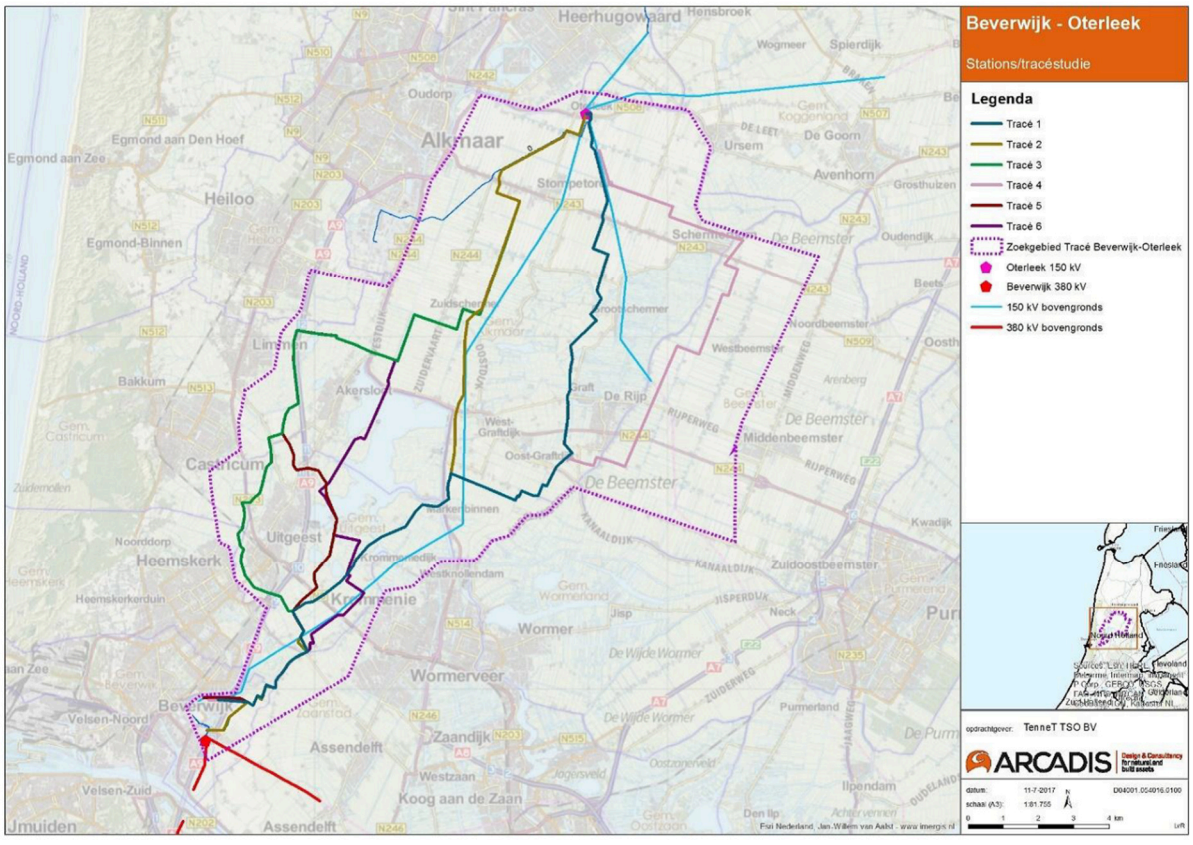

Figuur 3.2: Liggingsconfiguratie nieuw kabeltracé

3.1.2 *Eerste filter tracés (van 6 naar 3)*

Tussen Beverwijk en Oterleek bestaat al een bovengrondse elektriciteitsverbinding. De beoogde ondergrondse 150kV-verbinding kan echter niet bij of onder de bestaande bovengrondse verbinding worden gerealiseerd. Er dient namelijk enige afstand te zijn in verband met veiligheid (veilig werken bij aanleg, onderhoud en beheer), leveringszekerheid (risico op kortsluiting in de bovengrondse verbinding bij aanleg en onderhoud) en het voorkomen van stapeling van belemmeringen voor rechthebbenden. Hiermee rekening houdende, had TenneT in eerste instantie een zoekgebied met daarin zes mogelijke tracés bepaald. Hiervan zijn inmiddels drie tracés afgevallen. De volgende overwegingen hebben bij deze eerste selectie een rol gespeeld:

- De lengte van het totale tracé, dit is namelijk van grote invloed op de maatschappelijke kosten.
- Passage van zettingsgevoelig gebied. Zetting is een proces in de bodem waarbij grond door belasting/druk van bovenaf wordt samengedrukt. De zettingsgevoeligheid hangt af van het bodemtype en de hoeveelheid vocht in de bodem. Zetting kan leiden tot schade waaronder ook kabelbreuk.
- Passage van Natura2000 gebied. Voor Natura2000-gebied geldt een ‘nee-tenzij-principe’. Als er alternatieven zijn, moet daarvoor gekozen worden.
- Passage van of interferentie met andere infrastructuur (bijvoorbeeld gas, gevaarlijke stoffen, leidingen van Defensie).

Figuur 3.3: ligging van de zes tracés uit de haalbaarheidsstudie (bron: Arcadis 2017)

Het eerste afgevallen tracé (tracé 4) betreft een tracé dat door UNESCO-werelderfgoed Beemster loopt, evenals door waterrijk gebied bij Schermerhorn wat ingewikkelde tracering tot gevolg had. Daarbij was dit tracé langer dan andere westelijke tracés.

Het tweede tracé (tracé 1) dat is afgevallen loopt door Natura2000 gebied Eilandspolder. Omdat er alternatieve tracés zijn, is dit tracé afgevallen.
Het derde tracé (tracé 3) dat is afgevallen loopt over zeer lange afstand parallel met gasleidingen, waardoor mogelijk problemen met interferentie ontstaan. Daarnaast zou dit tracé de A9 drie keer kruisen door middel van gestuurde boringen.

3.2 Afweging van de drie tracés

Met behulp van een topografische ondergrond, de bestaande infrastructuur en de bestudering van luchtfoto's van het gebied zijn de drietal tracéalternatieven op een kaartondergrond ingetekend. Vervolgens heeft er een veldinventarisatie plaatsgevonden (november 2019) waarbij de mogelijke tracéalternatieven zijn bestudeerd op praktische haalbaarheid. De veldinventarisaties zijn uitgevoerd vanaf de openbare weg. Aangezien het tracé grotendeels in openbare gronden aangelegd wordt, is deze werkwijze afdoende voor het bepalen van de tracéalternatieven. Tijdens de veldinventarisatie is er specifiek gekeken naar perceel- en gebruikstoestand (grondgebruik, toekomstplannen, natuurgebieden, gebouwen, wegen en waterlopen, e.d.). De tracéalternatieven zijn weergegeven op de overzichtstekening in figuur 2.1.

In de afwegingstabel om te komen tot een voorkeursalternatief is voor diverse (milieu)aspecten een beoordeling gemaakt. Hierbij is het uitgangspunt dat de ondergrondse 150kV-kabelverbinding in ieder geval moet worden aangelegd. Het tracé met de meeste impact op het te beoordelen aspect is daarbij als '0' beoordeeld (geen voordelen). Het één na beste tracé (van de drie tracé-alternatieven) scoort dan een '+' en het beste tracé een '++'.

Aan de verschillende aspecten is in de beoordeling dezelfde weging toegekend. Om te voorkomen dat de weging van één thema / aspect wordt beïnvloed door een onderverdeling in veel subcategorieën met een score is per thema / aspect een verdeling in twee subcriteria opgenomen. De belangen / beoordeling van de gemeenten per tracé is eveneens in de tabel opgenomen. Deze wegen gelijk aan de milieuaspecten. Dit werkt in de beoordeling door als een zwaardere score omdat (bijvoorbeeld) het aspect 'bodem' voor het gehele tracé geldt en de beoordeling van een gemeente maar betrekking heeft op die delen van de tracés die in het grondgebied van de betreffende gemeenten liggen (en qua impact verschillend kunnen zijn).

Voor de drie tracés is uitgegaan van een zoekcorridor van 50 meter, om optimalisatie van het tracé ter plaatste mogelijk te maken. In gesprekken met grondeigenaren en de directe omgeving wordt de ligging van het kabeltracé verder uitgewerkt. De optimalisatie naar een strook van 17 meter met de dubbelbestemming ‘Leiding – Hoogspanning’ wordt vastgelegd in het PIP.

3.3 Toelichting op de tracés

3.3.1 Beschrijving tracé 2

Zuidelijk deel

Vanaf het nieuwe 150kV-station in het gebied rondom de Ringvaartweg (zie hoofdstuk 4) gaat het tracé onder de A9 door en dan in noordelijke richting evenwijdig aan de A9 richting de Groenedijk ten oosten van de Heemkerkse golfclub. Vanaf de kruising Groenedijk – Communicatieweg gaan de tracés een eigen richting op.

Midden deel

Tracé 2 passeert het Uitgeestermeer en het Alkmaardermeer ten oosten van deze waardevolle landschappen. Het tracé gaat ten oosten van het Vroonmeer en ten westen van Fort bij Krommeniedijk richting Markenbinnen (N246).
Hierna volgt het kabeltracé de loop van het bestaande bovengrondse tracé ten oosten van de N246 richting Zuidschermer (Poldermolen aan de Blokkerweg).

Noordelijk deel

Vanaf de Blokkerweg in Zuid-Schermer loopt het tracé gelijk aan alle andere varianten. Evenwijdig aan de Zuidervaart gaat het tracé richting het noorden. Na de kruising met de Zuidertocht buigt het tracé iets af om onder de Noordervaart te gaan op een locatie waar geen bebouwing aan weerszijden aanwezig is. Na deze kruising wordt er diagonaal een kabel gelegd en kruist deze de Oterleekweg. Hierna wordt onder de Noordschermerdijk, Ringvaart van de Heerhugowaard en de Huigendijk geboord om vervolgens aan te sluiten op het bestaande 150kV-station Oterleek.

3.3.2 Beschrijving tracé 5

Zuidelijk deel

Tracé 5 start nog in het zoekgebied 2 voor het 150kV-station. Dit zoekgebied is, mede gelet op de verontreiniging afgevallen. De omgevingsdienst heeft aangegeven dit zoekgebied minder geschikt te achten voor bebouwing. Daarmee wordt het zuidelijk tracé voor alle varianten gelijk.
Vanaf het nieuwe 150kV-station aan de Ringvaartweg gaat het tracé onder de A9 door en dan in noordelijke richting evenwijdig aan de A9 richting de Groenedijk ten oosten van de Heemkerkse golfclub. Vanaf de kruising Groenedijk – Communicatieweg gaan de tracés een eigen richting op.

Midden deel

Tracé 5 doorsnijdt met een gestuurde boring het aardkundig monument Uitgeestermeer. Gelet op de lengte van deze boring wordt op een afstand van dit meer het in- en uittredepunt gerealiseerd. Na het Uitgeestermeer gaat dit tracé richting de A9 om deze evenwijdig aan de rijksweg te volgen. Hierbij wordt de A9 extra gekruist (ten opzichte van de andere tracés) en ligt het kabeltracé (net als het afgevallen tracé 3) evenwijdig aan een gasleiding waardoor mogelijk problemen met interferentie kunnen ontstaan.

Noordelijk deel

Vanaf de Blokkerweg in Zuid-Schermer loopt het tracé gelijk aan alle andere varianten. Evenwijdig aan de Zuidervaart gaat het tracé richting het noorden. Na de kruising met de Zuidertocht buigt het tracé iets af om onder de Noordervaart te gaan op een locatie waar geen bebouwing aan weerszijden aanwezig is. Na deze kruising wordt er diagonaal een kabel gelegd en kruist deze de Oterleekweg.

Hierna wordt onder de Noordschermerdijk, Ringvaart van de Heerhugowaard en de Huigendijk geboord om vervolgens aan te sluiten op het bestaande 150kV-station Oterleek.

3.3.3 Beschrijving tracé 6

Zuidelijk deel

Vanaf het nieuwe 150kV-station aan de Ringvaartweg gaat het tracé onder de A9 door en dan in noordelijke richting evenwijdig aan de A9 richting de Groenedijk ten oosten van de Heemkerkse golfclub. Vanaf de kruising Groenedijk – Communicatieweg gaan de tracés een eigen richting op.

Midden deel

Tracé 6 doorsnijdt met een gestuurde boring het Uitgeestermeer en het Alkmaardermeer. Gelet op de lengte van de boringen zal ook tussen beide meren een aansluiting op maaiveld (koppeling) noodzakelijk zijn.

Noordelijk deel

Vanaf de Blokkerweg in Zuid-Schermer loopt het tracé gelijk aan alle andere varianten. Evenwijdig aan de Zuidervaart gaat het tracé richting het noorden. Na de kruising met de Zuidertocht buigt het tracé iets af om onder de Noordervaart te gaan op een locatie waar geen bebouwing aan weerszijden aanwezig is. Na deze kruising wordt er diagonaal een kabel gelegd en kruist deze de Oterleekweg. Hierna wordt onder de Noordschermerdijk, Ringvaart van de Heerhugowaard en de Huigendijk geboord om vervolgens aan te sluiten op het bestaande 150kV-station Oterleek.

4 150kV-schakelstation Beverwijk

4.1 Locatiestudie

Er is in 2017 door Arcadis een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheden voor inpassing van een station in Beverwijk in het kader van een ander project (het landstation van Net op Zee). Daar op voortbordurend is de informatie ook gebruikt voor de studie naar de mogelijkheden voor de locatie van het 150kV-schakelstation.
Gezocht is naar een niet bebouwde locatie op korte afstand van het 380kV-station Beverwijk en de bestaande (ondergrondse) elektriciteitskabels van TenneT. Uit oogpunt van maatschappelijke kosten en overlast geniet het immers de voorkeur het nieuw te realiseren 150kV-schakelstation zo dicht mogelijk bij het 380kV-hoogspanningsstation te plaatsen, zodat er zo min mogelijk kabels hoeven te worden gelegd. Dit vermindert ook de belemmeringen bij eventuele (her)ontwikkelingen in het zoekgebied.
De Stelling van Amsterdam legt aan oostzijde van Beverwijk (en de A9) beperkingen op ten aanzien van de locaties waar een bovengronds 150kV schakelstation kan komen. Al met al heeft dit geleid tot de in paragraaf 2.2.2. genoemde zoekgebieden 1 Bazaar en Skaeve Huse.

In een eerste verkenning is ook gekeken naar het Aagtenpark, een gesaneerde voormalige belt die is ingericht als recreatiepark. Het gebied zal worden toegevoegd aan het recreatiegebied van het Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer. De ringsloot om het park vangt het verontreinigde afvalwater op. Hier zal een helofytenfilter aan toegevoegd gaan worden. Daarnaast is er sprake van een benzeenverontreiniging in de diepere ondergrond die zich heel langzaam verplaatst richting het westen. Deze moet blijvend gemonitord worden. Deze ontwikkelingen bemoeilijken de vestiging van een 150 kV-schakelstation. De omgevingsdienst heeft naar aanleiding van de kennis van het gebied aangegeven hier geen 150 kV- schakelstation te willen hebben. Aan de hand van deze milieu informatie is voor dit project voor het schakelstation en ondergronds kabeltracé het zoekgebied Aagtenpark afgevallen als mogelijke locatie voor het schakelstation.

Zoekgebied ‘Bazaar’ is een terrein dat is ingesloten tussen de Parallelweg, Ringvaartweg, Buitenlanden en Noorderweg. De bestemmingen in dit zoekgebied zijn ‘bedrijven’ en ‘recreatieve markten’. De gemeente Beverwijk heeft recent aangegeven dat voor het gebied Bazaar een visie wordt ontwikkeld op herinrichting en herontwikkeling van het gebied. Er is nog geen vastgestelde toekomstvisie voor het gebied van de Bazaar maar gelet op de realisatie van het 150kV-schakelstation wordt gevraagd om met mogelijke herontwikkeling in de toekomst zoveel als mogelijk rekening te houden. De keuze voor een schakelstation als ‘GIS-station’ is daarbij een eerste uitwerking. Door het schakelstation niet in de open lucht maar in een gebouw te realiseren kan dit gebouw qua vorm, architectuur en uitstraling worden aangepast en verder worden uitgewerkt in overleg met de gemeente Beverwijk. TenneT heeft voor de beeldvorming diverse architectonische uitwerkingen van vergelijkbare schakelstations in stedelijke gebieden van Den Haag, Rotterdam en Utrecht overlegd.

Zoekgebied ‘Skaeve Huse’ is een terrein in eigendom van de gemeente Beverwijk waar ook een studie plaatsvindt naar de realisatie van ‘Skaeve Huse’ voor mensen die in een prikkelarme woonomgeving kunnen verblijven. Dit perceel tussen de spoorlijn en rijksweg in is door de gemeente als mogelijke locatie aangedragen om het gebied van de Bazaar vrij te houden van een 150kV-schakelstation gelet op de mogelijke toekomstplannen.

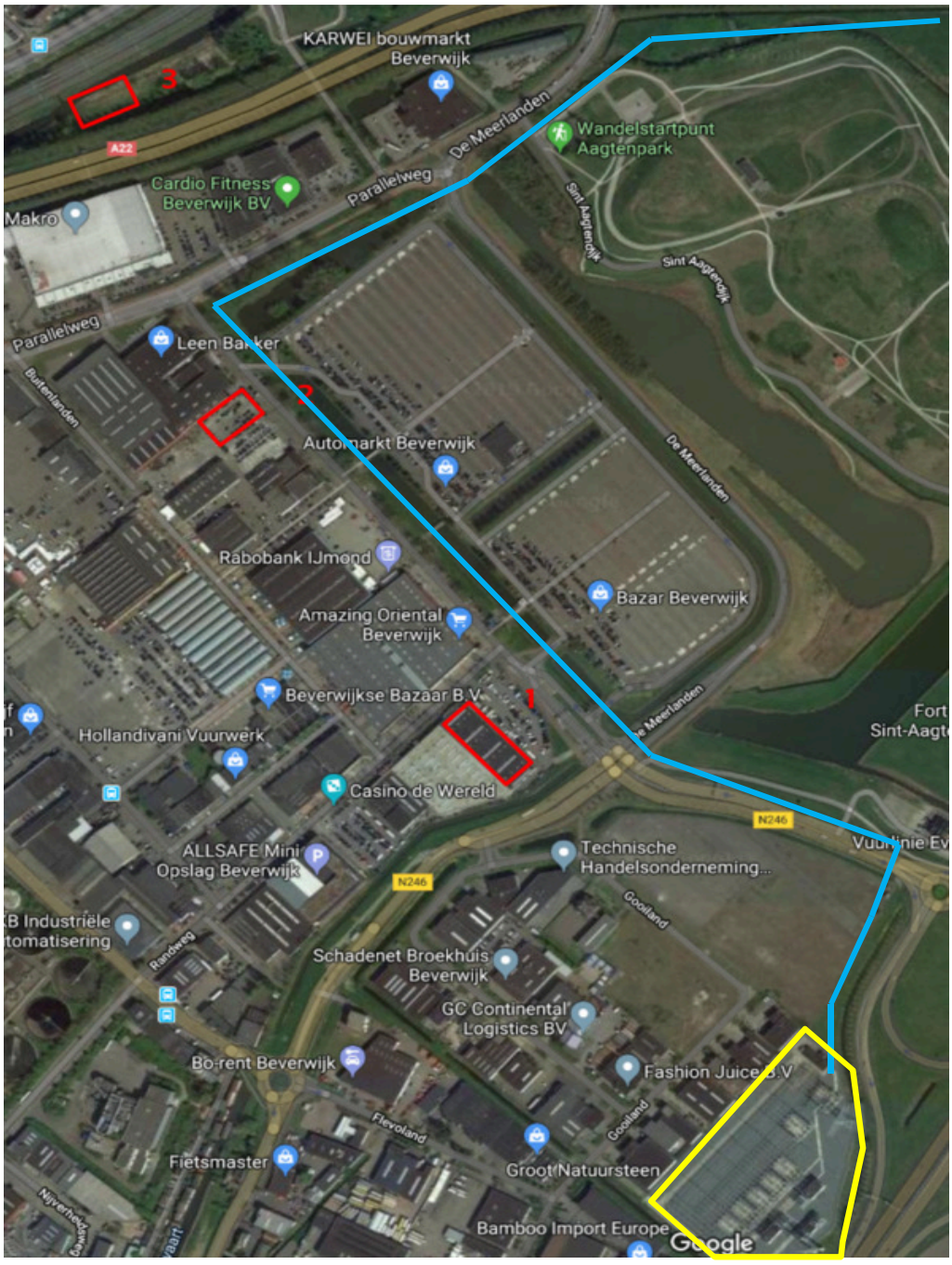
In overleg met de gemeente Beverwijk zijn onderstaande locaties beschouwd voor realisatie van het 150kV schakelstation:

Locatie 1: 150kV-schakelstation in Hal 31, in eigendom van de gemeente Beverwijk;

Locatie 2: 150kV-schakelstation op een perceel op het Bazaarterrein in eigendom van TenneT;

Locatie 3: 150kV-schakelstation op een perceel tussen de spoorlijn en de A22 in.

De locatie 1 en 2 kunnen eenvoudig worden aangesloten op de bestaande stroomkabels in de leidingstraat langs de Ringvaartweg. Voor locatie 3 zijn er meer kabelwerkzaamheden nodig en dienen verschillende percelen te worden gepasseerd om aan te kunnen sluiten op de bestaande leidingstraat van TenneT. Daarnaast zullen voor locatie 3 diverse gestuurde boringen onder de A22 moeten worden uitgevoerd en de bedrijvenstrook langs de Parallelweg worden gekruist. Zie ook paragraaf 2.2.2 (punt b).

Figuur 4.1 ligging mogelijke locaties 150kV schakelstation (rood), bestaand 380kV-station (geel) en bestaande elektriciteitskabels (blauw)

Voor de keuze van de locatie van het 150kV-schakelstation zijn onderstaande werkzaamheden uitgevoerd:

Stap 1: Bepalen mogelijke locaties 150kV-schakelstation rondom het bestaande 380kV-station als startpunt van het project.

Stap 2: Veldoriëntatie en quickscan om te komen tot een aantal voorkeurslocaties.

Stap 3: Beschouwing van de 3 locaties voor het 150kV-schakelstation met de thema's:

a. Ruimtelijke inpassing: de mogelijkheden om planologisch nu al een 150kV-schakelstation in te passen c.q. het verschil in strijdigheid aan de hand van het vigerende ruimtelijk plan. Omgevingsanalyse van het 150kV-schakelstation op de aangrenzende percelen en eventuele belemmering/ hinder;
b. Landschap en cultuurhistorie: de aantasting van beschermde landschappelijke gebieden of gebieden met een cultuurhistorische waarde (bijvoorbeeld de Stelling van Amsterdam);
c. Archeologie: ligging in of nabij bekende archeologische vindplaatsen en archeologische verwachtingswaarden voor gebieden;
d. Water: de impact op de waterhuishouding en doorsnijding van waterstructuren;
e. Grondeigendom: de beschikbaarheid van de locatie in relatie tot de bouwperiode en planning voor het operationeel zijn van de elektriciteitsverbinding;
f. Milieuaspecten: toelichting op geluideffecten, natuurwaarden en stikstofdepositie / luchtkwaliteit
g. Kruisingen infrastructuur: het aantal kruisingen met (grote) infrastructurele werken;
h. Uitvoerbaarheid: de technische uitvoerbaarheid voor realisatie van het station en aansluiten van de kabels alsmede de afstand (en dus extra kabels) tot het bestaande 380kV-hoogspanningsstation;
i. Gemeente Beverwijk: de relatie tot het voornemen om het terrein van de Bazaar te herontwikkelen op termijn;
j. Planning: samenhang in planning en proces met andere projecten / stappen;
k. Investeringskosten: de projectkosten voor realisatie van het 150kV-schakelstation.

Stap 4: Bepalen voorkeurslocatie 150kV schakelstation door middel van een beoordelingsmatrix.

Stap 5: Opstellen afwegingsnotitie met keuze en onderbouwing voorkeurslocatie.

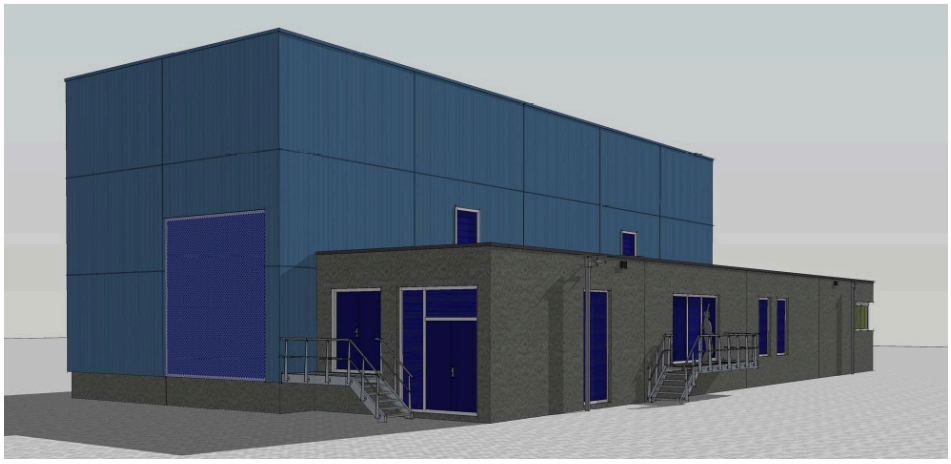
Voorliggende rapportage is de afronding van bovenstaand stappenplan en bevat een keuze en onderbouwing van de voorkeurslocatie voor het 150kV schakelstation.

4.1.1 150kV schakelstation

TenneT heeft voor het 150kV schakelstation de volgende randvoorwaarden en uitgangspunten gegeven:

- Voor het gebouw van het 150kV schakelstation is een minimaal perceel nodig van 40 x 60 meter. Op dit terrein komen de ondergrondse kabels naar boven om via een kelderruimte het gebouw van het schakelstation in te gaan. Het schakelstation zelf is een gebouw van ca. 15 x 30 meter met een hoogte van 10 meter. Bij het ontwerp van het 150kV-schakelstation is er qua vormgeving en architectuur aandacht voor inpassing in de omgeving. Dit wordt door TenneT verder uitgewerkt en geborgd in de omgevingsvergunning voor de bouw van het station. Deze Wabo-vergunning zal bij de gemeente Beverwijk worden ingediend.

- Het aanleggen van de kabels en eventuele mantelbuizen moet worden uitgevoerd conform de randvoorwaarden van de vergunningverlenende instanties en volgens de uitvoeringsvoorschriften van TenneT (PVE 00.002 en 00.003);
- Kruisingen middels HDD worden uitgevoerd met mantelbuizen van PE100;
- De kruisingen met de infrastructuur moeten uitgevoerd worden op basis van de NEN 3650:2012 serie. In deze norm staat ook omschreven welke grondonderzoeken moeten worden uitgevoerd.

Figuur 4.2: Digitaal model schakelstation

Figuur 4.3: Afbeelding inpassing schakelstation te Rotterdam, Zuidwijk (bron: TenneT / Google Maps)

4.2 Afweging van de drie locaties

Met behulp van een topografische ondergrond, de bestaande infrastructuur en de bestudering van luchtfoto's van het gebied zijn de drietal locaties op een kaartondergrond ingetekend. Vervolgens heeft er een veldinventarisatie plaatsgevonden (november 2019) waarbij de mogelijke locaties zijn bestudeerd op praktische haalbaarheid. De veldinventarisaties zijn uitgevoerd vanaf de openbare weg. Aangezien de locaties goed zichtbaar en bereikbaar zijn, is deze werkwijze afdoende voor het bepalen van een voorkeurslocatie voor het 150kV-schakelstation. De mogelijke locaties zijn weergegeven op de overzichtstekening in figuur 4.1.

In de afwegingstabel om te komen tot een voorkeurslocatie voor een 150kV-schakelstation in Beverwijk is voor diverse (milieu)aspecten een beoordeling gemaakt. Hierbij is het uitgangspunt dat de ondergrondse 150kV-kabelverbinding met het 150kV-schakelstation in ieder geval moet worden

aangelegd. De locatie met de meeste impact op het te beoordelen aspect is daarbij als '0' beoordeeld (geen voordelen). De één na beste locatie scoort een + die oploopt tot ++ bij de best scorende locatie. Indien er tussen de locaties geen verschil is krijgen deze een gelijke score.
Aan de verschillende aspecten is in de beoordeling dezelfde weging toegekend. Om te voorkomen dat de weging van één thema / aspect wordt beïnvloed door een onderverdeling in veel subcategorieën met een score is per thema / aspect een verdeling in twee subcriteria opgenomen.

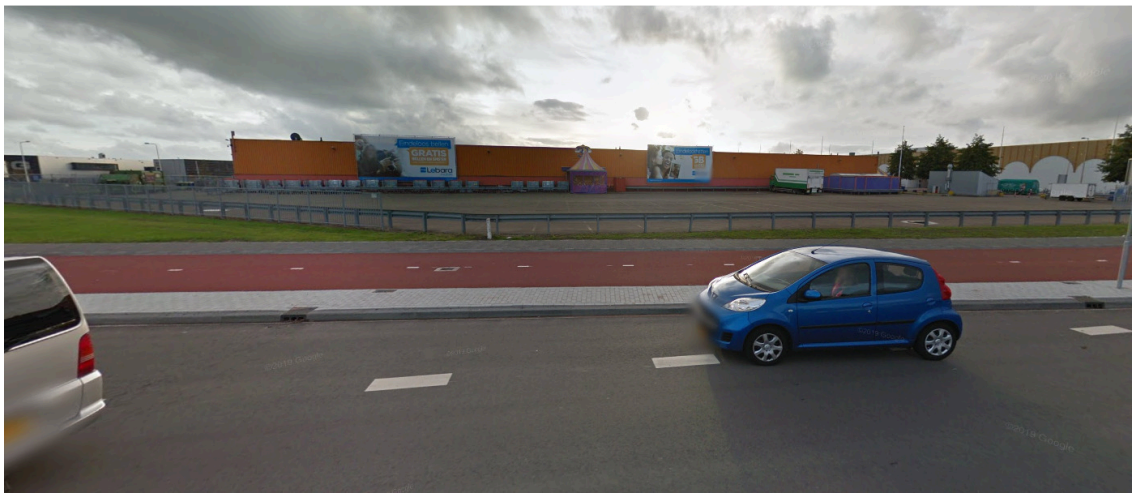
Voor de drie locaties is uitgegaan van de minimaal benodigde ruimte voor het 150kV-schakelstation dat als bestemming 'Bedrijf – Nutsbedrijf' wordt vastgelegd in het PIP.

4.3 Toelichting op de locaties

4.3.1 Beschrijving locatie 1

Het terrein van Hal 31 is in eigendom van de gemeente Beverwijk en wordt verhuurd aan de organisatie van de Bazaar. Bij beëindiging van de huurovereenkomst zal het terrein leeg (zonder bebouwing) worden opgeleverd aan de gemeente.
De wettelijke opzegtermijn bedraagt één kalenderjaar en deze termijn is in te passen in de projectplanning indien de overeenkomst uiterlijk 31-12-2020 wordt opgezegd.

De locatie ligt in de hoek van het bazaarterrein en grenst aan de Ringvaartweg en De Meerlanden (N246). Bovendien ligt ten zuidoosten van het perceel de primaire watergang die via de Ringvaart en Zijkanaal A uitkomt op het Noordzeekanaal.

Figuur 4.4: Locatie Hal 31 (eigendom gemeente Beverwijk) gezien vanaf de Ringvaartweg (bron: Google Maps)

4.3.2 Beschrijving locatie 2

TenneT heeft een grondpositie in het gebied door aankoop van een perceel aan de Ringvaartweg. Dit terrein ligt nabij de bestaande elektriciteitskabels langs de Ringvaartweg. Het perceel is in eigendom van TenneT en kan daardoor ook direct worden gebruikt voor dit project.
Het terrein is nu volledig verhard en in gebruik als parkeerterrein. Het hemelwater op de locatie stroomt nu af via het rioolstelsel op het terrein. In de nieuwe situatie kan via de secundaire watergang langs de Ringvaartweg het water worden afgevoerd. Deze watergang sluit weer aan op het watersysteem zoals beschreven bij locatie 1.

Figuur 4.5: Locatie perceel (eigendom TenneT) gezien vanaf de Ringvaartweg (bron: Google Maps)

4.3.3 Beschrijving locatie 3

De gemeente Beverwijk heeft een voorstel gedaan om het gemeentelijk perceel tussen de spoorlijn (Haarlem – Alkmaar) en de A22 ook als locatie te onderzoeken. Het terrein is bereikbaar via het fietspad Aagtenpoort dat de Sint Aagtendijk met de Parallelweg verbind. De locatie wordt aan weerszijden begrensd door de watergang langs de spoorlijn en de A22. De waterloop langs het spoor is tussen 2015 – 2016 verbreed om invulling te geven aan de wateropgave in het peilgebied.

Figuur 4.6: Locatie perceel (eigendom gemeente Beverwijk) gezien vanaf de GSM-mast (bron: foto provincie Noord-Holland)

5 Afwegingskader 150kV ondergronds kabeltracé

5.1 Afwegingskader

In de afwegingstabel om te komen tot een voorkeursalternatief voor het kabeltracé is voor diverse (milieu)aspecten een beoordeling gemaakt. Hierbij is het uitgangspunt dat de ondergrondse 150kV-kabelverbinding in ieder geval moet worden aangelegd. Het tracé met de meeste impact op het te beoordelen aspect is daarbij als '0' beoordeeld (geen voordelen). Het één na beste tracé (van de drie tracé-alternatieven) scoort dan een '+' en het beste tracé een '++'.
Er is in deze wijze van beoordeling geen '-' score mogelijk (of '--'). Het tracé dat op een bepaald thema het slechtst scoort krijgt een '0' (geen score). Daarmee komen zwaarwegende minpunten niet direct naar voren. Wel worden minpunten benoemd in de toelichting op de score in de scoretabel.

Aan de verschillende aspecten is in de beoordeling dezelfde weging toegekend. Om te voorkomen dat de weging van één thema / aspect wordt beïnvloed door een onderverdeling in veel subcategorieën met een score is per thema / aspect een verdeling in twee subcriteria opgenomen. De belangen / beoordeling van de gemeenten per tracé is eveneens in de tabel opgenomen. Deze wegen gelijk aan de milieuaspecten. Dit werkt in de beoordeling door als een zwaardere score omdat (bijvoorbeeld) het aspect 'bodem' voor het gehele tracé geldt en de beoordeling van een gemeente maar betrekking heeft op die delen van de tracés die in het grondgebied van de betreffende gemeenten liggen (en qua impact verschillend kunnen zijn).

De reacties van de gemeenten Alkmaar, Beverwijk, Castricum, Heemskerk, Uitgeest en Zaanstad (in alfabetische volgorde) zijn verwerkt bij de beoordeling van de tracés. Deze belangen hebben dezelfde wegingsfactor als de verschillende aspecten / thema's.

Voor wat betreft de bruikbaarheid van de grond nadat de 150kV-uitbreiding is aangelegd zal deze niet wijzigen. In agrarisch gebied, rekening houdend met grondbewerking, zal het tracé ca. 1,80 meter onder maaiveld liggen. Op andere plaatsen ca. 1,20 meter onder maaiveld. De gestuurde boringen liggen ca. 40,00 meter onder maaiveld. In overleg met de grondeigenaren wordt de ligging van het kabeltracé per perceel besproken en verder in detail uitgewerkt. Uitgangspunt daarbij is dat de hinder tijdens de aanlegfase zo beperkt mogelijk is en het terrein in de oude staat kan worden hersteld. Het toepassen van een nieuwe sleufloze techniek bij open ontgraving om de kabels aan te leggen wordt onderzocht.

Bij de beoordeling van de tracés zijn onderstaande onderwerpen beschouwd:
- Ecologie: de (mogelijke) aantasting van beschermde gebieden (Natura2000 / NNN / Weidevogelleefgebied) en beschermde soorten;
- Bodem: de analyse van op voorhand bekende verontreinigde gebieden;
- Landschap en cultuurhistorie: de aantasting van beschermde landschappelijke gebieden of gebieden met een cultuurhistorische waarde (bijvoorbeeld de Stelling van Amsterdam);
- Archeologie: ligging in of nabij bekende archeologische vindplaatsen en archeologische verwachtingswaarden voor gebieden;
- Aardkundige monumenten: de impact op bekende aardkundige monumenten;
- Water: de impact op de waterhuishouding en doorsnijding van waterstructuren;
- Kruisingen infrastructuur: het aantal kruisingen met (grote) infrastructurele werken;
- Kruisingen ondergrondse infrastructuur: de impact op ondergrondse kabels en leidingen;

- Afweging van de voorkeur van de tracés per gemeente. De informatie van de gemeenten is opgehaald in ambtelijke en bestuurlijke overleggen. De reactie per gemeente per tracé is verzameld in de beoordelingsmatrix en meegewogen bij het bepalen van het voorkeurstracé.

De ingevulde afwegingstabel met de beoordeling per tracé is als bijlage 1 opgenomen.
In deze paragraaf wordt kort het belang van elk thema toegelicht.

5.1.1 Ecologie

De lengte van het kabeltracé door beschermde natuurgebieden is relevant. Optimalisatie is mogelijk door een gestuurde boring onder waardevolle gebieden aan te leggen. De aantasting van beschermde gebieden in meters is per tracé aangegeven. Hoe groter de aantasting hoe langer de gestuurde boring zal moeten zijn. Technisch is een gestuurde boring mogelijk met een lengte van ca. 1.500 meter.
Naast beschermde natuurgebieden is ook beschouwd wat de lengte van elke tracé is door de provincie Noord-Holland aangewezen beschermde weidevogelleefgebieden.
Hoewel de impact buiten het nest- en broedseizoen van weidevogels lager is en de bodem hersteld kan worden na een open ontgraving (en niet wordt verstoord met een gestuurde boring) is de impact van de aantasting van weidevogelleefgebied wel relevant. De informatie is als bijlage 3 opgenomen bij deze afwegingsnotitie.

Ongeacht het tracé is het plan ten aanzien van soortbescherming redelijkerwijs uitvoerbaar. Knelpunten kunnen mogelijk worden voorkomen door werkzaamheden in (half) natuurlijke terreinen te vermijden. In het kader van de verplichte alternatievenafweging heeft het tracé met de minste doorsnijding van (half)natuurlijk terrein de voorkeur. Voor de soortbescherming kan daarom naar het voorkeurstracé voor NNN en weidevogelleefgebied worden gekeken.

De beoordeling is gebaseerd op de strekkende meters kabel door Natura Netwerk Nederland gebied en onderverdeeld in lengte van de kabel door moeilijk vervangbaar en makkelijk vervangbaar natuurgebied. Daarnaast is ook beoordeeld hoeveel lengte van de kabel in weidevogelleefgebied komt te liggen.

5.1.2 Bodem

De lengte van het kabeltracé door zettingsgevoelig gebied is relevant om de werkwijze en de daarbij behorende projectkosten te beheersen. Hoe langer het tracé door zettingsgevoelig gebied loopt hoe langer de gestuurde boring zal zijn met de daarbij behorende investeringen.
In het studiegebied is de zettingsgevoeligheid bekend voor met name de Schermer, maar ook in wat voorheen Graft-De Rijp was. Naast de te verwachten zetting (en mogelijk verzakking van het 150kV-kabeltracé met mogelijke storingen / kabelbreuk tot gevolg) is ook de lengte door zettingsgevoelig gebied van belang. Een gestuurde boring (op een diepte waar geen zettingsgevoelige grondlagen aanwezig zijn) kan niet te lang worden uitgevoerd.

Aantal kruisingen met mogelijke locaties met bodemverontreiniging zijn relevant voor de uitvoering van de werkzaamheden. Voor alle tracés geldt de kruising met drie mogelijke verontreinigingen . Een onderling verschil is derhalve niet aanwezig. Wel zal voor het uiteindelijke tracé een verkennend bodemonderzoek worden uitgevoerd. Daarbij zullen de mogelijke verontreinigde locaties als zodanig worden onderzocht.

5.1.3 Landschap en cultuurhistorie

In het plangebied van de drie tracés ligt de Stelling van Amsterdam. Voor de ligging van de kabels in dit gebied van de stelling is een analyse uitgevoerd. Uit deze Heritage Impact Assessment (HIA), maart 2018 volgt dat er geen impact is nu de kabels onder de grond worden aangelegd en er geen gebouwen in het gebied van de Stelling worden opgericht alsmede in- en uittrede punten van de gestuurde boringen buiten de stelling worden geplaatst.
Voor de aansluiting op het bestaande net wordt vanaf het huidige 380kV-station grenzend aan het bedrijventerrein een kabelstructuur naar het nieuwe 150kV-schakelstation in de ondergrond aangelegd. Ook hier is de impact beperkt en kan de aansluiting binnen het terrein van TenneT worden uitgevoerd.

Per kabeltracé is berekend wat de lengte is onder het Unesco werelderfgoedgebied in meters is. De ligging van de kabels in de ondergrond tast na aanleg het beeld van het werelderfgoed niet aan. Wel is er gedurende aanleg sprake van verstoring en zal na afronding van de werkzaamheden (het leggen van de kabels) het terrein weer moeten worden hersteld naar de oorspronkelijke situatie.
Er worden geen bouwwerken of objecten boven het maaiveld gerealiseerd waardoor het Unesco werelderfgoed gebied niet wordt aangetast door het aanbrengen van het ondergronds kabeltracé.

Bijzondere gebieden of objecten in het landschap kunnen door de provincie Noord-Holland worden aangewezen als provinciale monumenten. De tracés doorkruisen deze landschapselementen. De kruisingen van deze monumenten zal met een gestuurde boring / open ontgraving plaatsvinden. Ook in deze beoordeling geldt dat na aanleg van het ondergronds kabeltracé het aanzicht van het provinciaal monument niet wijzigt. Daarnaast zijn er in alle tracés geen beschermde stads- en dorpsgezichten of waterstaatkundige werken in het geding.

5.1.4 Archeologie

In het zoekgebied van de tracés zijn archeologische monumenten aanwezig. Deze zijn op de Archeologische Monumentenkaart (AMK) opgenomen. Het doorsnijden van deze monumentale gebieden door een kabel is niet zondermeer mogelijk. Oplossing kan zijn om diep onder de archeologische vindplaats te boren. Het niet verstoren van archeologische monumentale terreinen heeft de voorkeur. Het verstoren van deze gebieden dient te worden voorkomen.

Naast bekende terreinen die beschermd zijn op basis van de AMK hebben diverse gebieden ook een archeologische verwachtingswaarde. Het gebied tussen Haarlem – Heiloo is gelet op het landschap uit het Oer-IJ van archeologisch belang. De kabeltracés liggen allemaal in dit gebied.

Hoe hoger deze verwachtingswaarde is hoe meer aandacht (en onderzoek) noodzakelijk is om de effecten van het aanleggen van de kabels te onderzoeken. Ook hier kan een bepaalde archeologisch waardevolle grondlaag worden beschermd door diep te gaan boren in plaats van een open ontgraving toe te passen.

De provincie Noord-Holland heeft in de Provinciale Verordening Ruimte een aantal archeologische monumenten aangewezen. Deze zijn via de informatiekaart Landschap en Cultuurhistorie te benaderen.

Eén van die archeologische monumenten die ook in het zoekgebied van de tracés aanwezig is, is het Uitgeesterbroek. Op de kaart hiernaast is groen in gekleurd met geel kader de ligging van dit monument aangegeven.

Het Uitgeesterbroek wordt door de tracés 2 en 5 doorkruist. Daarbij is de kruising van de kabel van tracé 2 het kortst. Alleen tracé 6 gaat ten zuidoosten om dit archeologisch monument heen.

5.1.5 Aardkundige monumenten

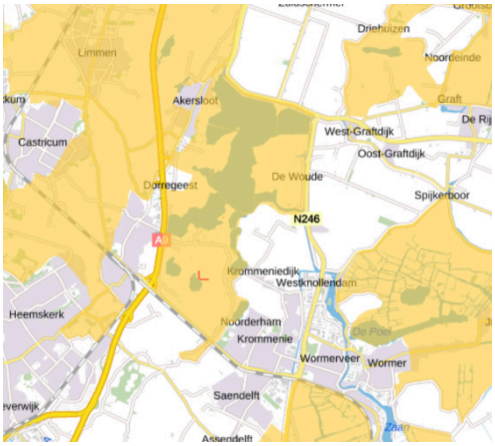
De provincie Noord-Holland heeft in de provinciale verordening ruimte een aantal aardkundige monumenten aangewezen. Eén van die monumenten die ook in het zoekgebied van de tracés aanwezig is, is het Alkmaardermeer en Uitgeestermeer. Deze aardkundige monumenten zijn via de Provinciale Milieuverordening (hoofdstuk 6) beschermd. Aardkundige monumenten zijn niet beperkt in diepte qua bescherming. Daarmee is kruising van deze gebieden bij voorkeur niet gewenst.

Bij de beoordeling wordt de lengte van de kabel door aardkundige monumenten meegenomen. Daarbij wordt opgemerkt dat tracévariant 2 geen aardkundige monumenten doorkruist.

Aardkundig waardevolle gebieden

De provincie Noord-Holland heeft in de Provinciale Verordening Ruimte een aantal aardkundige waardevolle gebieden aangewezen.
In de provinciale verordening is opgenomen dat in de toelichting van een ruimtelijk plan moet worden aangegeven in hoeverre rekening is gehouden met de in het gebied voorkomende bijzondere aardkundige waarden zoals beschreven in het bijlagerapport Actualisatie Intentieprogramma Bodembeschermingsgebieden (vastgesteld door Provinciale Staten d.d. 12 januari 2004, nr. 68).

Alle tracévarianten hebben impact op de aardkundige waardevolle gebieden. De beoordeling is gebaseerd op de strekkende meters kabel door aardkundig waardevolle gebieden.

5.1.6 Water

In het zoekgebied van de tracés liggen diverse objecten die vanuit de waterhuishouding van belang zijn. In de analyse van de tracés is onder meer gekeken naar het grondwater, waterkeringen (en de bijbehorende beschermingszones), kruisingen met waterlopen (hoofdwatergangen, boezemwater) en mogelijke dijkversterkingen of andere waterkundige projecten in de toekomst.

Alle tracés lopen door de Schermer en de Wijkermeer. Voor deze polders bestaat er kans op extra zoute kwel bij ontgravingen indien de waterscheidende laag wordt doorbroken.
De beoordeling per tracé is op hoofdlijnen uitgevoerd door kruisingen van hoofdwatergangen en waterkeringen in beeld te brengen. Tracé 2 en 5 passeren 4 hoofdwatergangen en 3 regionale waterkeringen. Tracé 6 bevat meer kruisingen met in totaal 11 hoofdwatergangen en 7 regionale waterkeringen.

In de verdere uitwerking van het voorkeurstracé worden hoofdwatergangen en waterkeringen gekruist door middel van een gestuurde boring. Daarmee wordt het waterhuishoudkundig systeem niet belemmerd of gehinderd.

5.1.7 Kruisingen infrastructuur

In het zoekgebied van de tracés liggen diverse objecten die belangrijk zijn voor het verkeer over de weg, het spoor en over het water. Het beschikbaar houden van deze infrastructuur is van groot belang voor de regio en de provincie Noord-Holland als geheel.
Het kruisen van deze infrastructuur zal door gestuurde boringen moeten plaatsvinden waarbij de functionaliteit en overlast van de infrastructuur niet gehinderd mag worden.

Bij de beoordeling van de tracés zijn de kruisingen met de infrastructuur gewogen. Daarbij scoort tracé 6 met 9 kruisingen het beste gevolgd door tracé 2 (10 kruisingen) en tot slot tracé 5 (11 kruisingen).

In de verdere uitwerking van het voorkeurstracé wordt de bestaande infrastructuur gekruist door middel van een gestuurde boring. Daarmee wordt de bestaande infrastructuur niet belemmerd of gehinderd.

5.1.8 Kruisingen ondergrondse infrastructuur

In het zoekgebied van de tracés liggen diverse bestaande kabels en leidingen. Voorafgaand aan fysieke werkzaamheden zal, zoals gebruikelijk, een KLIC-melding worden uitgevoerd.
Voor de tracés is op voorhand wel een analyse uitgevoerd naar de grotere kabels en leidingen in de ondergrond. Deze hoofdstructuur is van belang gelet op onder meer de diameters van deze kabels en leidingen en de hoge kosten die gemoeid zijn met verleggingen.

De kruisingen met rioolleidingen onder druk, buisleidingen en specifiek buisleidingen voor het transport van gevaarlijke stoffen is beoordeeld per tracé.
Daarbij is met name relevant om zo min mogelijk parallelloop met buisleidingen te hebben waar gevaarlijke stoffen doorheen gaan. Deze parallelloop kan namelijk interferentie (wederzijdse beïnvloeding) veroorzaken dat de kans op ongevallen vergroot.

In de verdere uitwerking van het voorkeurstracé wordt de bestaande ondergrondse infrastructuur gekruist door middel van een gestuurde boring. De verdere uitwerking zal met de bestaande kabels en leidingeigenaren worden afgestemd.

5.1.9 Belangen gemeenten

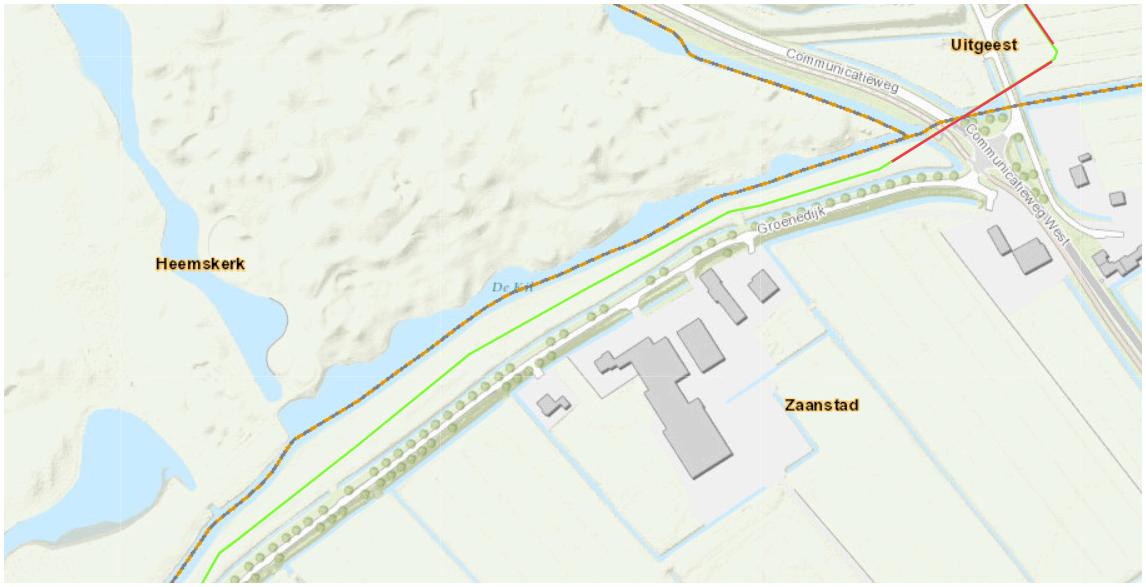
De in 2019 opgehaalde informatie uit de ambtelijke en bestuurlijke overleggen is per gemeente opgehaald en samengevat in de afwegingstabel. Vanuit de gemeenten zijn aandachtspunten meegegeven die relevant zijn voor alle tracévarianten. Deze zijn zonder scores samengevat in de beoordeling. Daarnaast hebben een aantal gemeenten ook per tracé een reactie gegeven met hun beoordeling daarbij. Deze beoordelingen zijn opgenomen in de tabel om te komen tot een voorkeurstracé. De voorkeur per gemeente wordt meegewogen bij het bepalen van het voorkeurstracé.

5.2 Voorkeurstracé

Aan de hand van de beoordeling van de drie tracés, zie bijlage 1 van deze afwegingsnotitie voor de scores, volgt dat tracé 2 het voorkeurstracé is voor de 150kV ondergrondse bekabeling. In figuur 5.2. is dit voorkeurstracé, dat de basis is voor de verdere uitwerking in het PIP Beverwijk-Oterleek, weergegeven.

5.2.1 Detaillering gemeentegrens Heemskerk - Zaanstad

Naar aanleiding van het ambtelijk overleg (2 maart 2020) is het beoogde tracé dat globaal op de grens van de gemeenten Heemskerk en Zaanstad ligt verder gedetailleerd. Het kabeltracé van de 150kV ondergrondse verbinding wordt hier in open ontgraving (groene lijn, figuur 5.1) op de "landtong" tussen het water "De Kil" (de gemeentegrens tussen Heemskerk en Zaanstad) en de Groenededijk aangelegd. Hierna vindt er een boring plaats (rode lijn, figuur 5.1) onder de Communicatieweg in de richting van de gemeente Uitgeest. Dit betekent dat er geen werkzaamheden zijn binnen de gemeente Heemskerk.

Figuur 5.1: Detail tracé tussen gemeente Heemskerk en Zaanstad (bron: TenneT)

Figuur 5.2: Afbeelding van het voorkeurstracé (bron: TenneT)

6 Afwegingskader 150kV-schakelstation

6.1 Afwegingskader

In de afwegingstabel om te komen tot een voorkeurslocatie voor het 150kV-schakelstation is voor diverse (milieu)aspecten een beoordeling gemaakt. Hierbij is het uitgangspunt dat het 150kV-schakelstation in ieder geval moet worden aangelegd. De locatie met de meeste impact op het te beoordelen aspect is daarbij als '0' beoordeeld (geen voordelen). De één na beste locatie (van de drie mogelijk locaties) scoort dan een '+' en de beste locatie een '++'.
Er is in deze wijze van beoordeling geen '-' score mogelijk (of '--'). Het tracé dat op een bepaald thema het slechtst scoort krijgt een '0' (geen score). Daarmee komen zwaarwegende minpunten niet direct naar voren. Wel worden minpunten benoemd in de toelichting op de score in de scoretabel.

Aan de verschillende aspecten is in de beoordeling dezelfde weging toegekend. Om te voorkomen dat de weging van één thema / aspect wordt beïnvloed door een onderverdeling in veel subcategorieën met een score is per thema / aspect een verdeling in twee subcriteria opgenomen. De belangen / beoordeling van de gemeente Beverwijk is eveneens in de tabel opgenomen. Deze wegen gelijk aan de (milieu)aspecten.

Bij de beoordeling van de locaties zijn onderstaande onderwerpen beschouwd:

- Ruimtelijke inpassing: de mogelijkheden om planologisch nu al een 150kV-schakelstation in te passen c.q. het verschil in strijdigheid aan de hand van het vigerende ruimtelijk plan;
- Landschap en cultuurhistorie: de aantasting van beschermde landschappelijke gebieden of gebieden met een cultuurhistorische waarde (bijvoorbeeld de Stelling van Amsterdam);
- Archeologie: ligging in of nabij bekende archeologische vindplaatsen en archeologische verwachtingswaarden voor gebieden;
- Water: de impact op de waterhuishouding en doorsnijding van waterstructuren;
- Grondeigendom: de beschikbaarheid van de locatie in relatie tot de bouwperiode en planning voor het operationeel zijn van de elektriciteitsverbinding;
- Milieuaspecten: toelichting op geluideffecten, natuurwaarden en stikstofdepositie / luchtkwaliteit
- Kruisingen infrastructuur: het aantal kruisingen met (grote) infrastructurele werken;
- Uitvoerbaarheid: de technische uitvoerbaarheid voor realisatie van het station en aansluiten van de kabels alsmede de afstand (en dus extra kabels) tot het bestaande 380kV-hoogspanningsstation;
- Gemeente Beverwijk: de relatie tot het voornemen om het terrein van de Bazaar te herontwikkelen op termijn;
- Planning: samenhang in planning en proces met andere projecten / stappen;
- Investeringskosten: de projectkosten voor realisatie van het 150kV-schakelstation.

De ingevulde afwegingstabel met de beoordeling per locatie voor het 150kV-schakelstation is als bijlage 2 opgenomen. In deze paragraaf wordt kort het belang van elk thema toegelicht.

6.1.1 Ruimtelijke inpassing

De locatie van het nieuwe 150kV-schakelstation is onderdeel van het op te stellen provinciaal inpassingsplan. Voor de ruimtelijke inpassing is wel beoordeeld wat de huidige juridische

planologische mogelijkheden zijn per locatie en of de bouw van een nieuw 150kV-schakelstation een grote ingreep betekent op de huidige ruimtelijke structuur van de locatie en haar omgeving. TenneT heeft aangegeven, mede gelet op de diverse al gerealiseerde 150kV-schakelstations in stedelijk gebied in Nederland (Den Haag, Rotterdam, Utrecht), het architectonisch ontwerp met de betrokken gemeente Beverwijk te willen uitwerken. De vormgeving van het station en de te gebruiken materialen is onderdeel van de omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen. Deze Wabo-vergunning valt buiten de scope van het PIP 150kV netuitbreiding Beverwijk – Oterleek.

6.1.2 Landschap en cultuurhistorie

In de omgeving van het zoekgebied ligt de Stelling van Amsterdam. Voor de resterende mogelijkheden voor een locatie van het 150kV-schakelstation is de stelling geen toetsingskader meer waarbij er een onderscheid kan worden gemaakt tussen de drie locaties.

6.1.3 Archeologie

De drie locaties voor het 150kV-schakelstation zijn bestemd in de ruimtelijke plannen van de gemeente Beverwijk. Op basis van de dubbelbestemmingen volgt dat de locatie 3 is gelegen in een gebied waarbij archeologisch onderzoek noodzakelijk is bij een verstoring groter dan 2.500 m^2 en 35 cm beneden maaiveld. Uitgaande van het gebouw en de kabels er naar toe leidt dit tot een nader onderzoek. Voor de locaties 1 en 2 geldt dit niet.

6.1.4 Water

De drie locaties zijn gelegen in het stedelijk gebied van de gemeente Beverwijk. In overleg op 3 februari 2020 met het hoogheemraadschap en de gemeente is de waterhuishouding besproken. Locatie 1 grenst direct aan de primaire watergang die afwatert in het Noordzeekanaal. Deze locatie is gelet op de waterhuishouding de beste. Locatie 2 kan via een duiker worden aangesloten op de secundaire watergang langs de Ringvaartweg en volgt als tweede. De locatie 3 ligt lager ten opzichte van het NAP dan locaties 1 en 2 en krijgt bij hevige neerslag als eerste te maken met een hogere waterstand. Gelet op het maaiveld ten opzichte van het NAP zal hier het terrein meer moeten worden opgehoogd dan de andere locaties 1 en 2.

Figuur 6.1: Impressie lager gelegen perceel Skaeve Huse na een natte periode (bron: foto TenneT)

6.1.5 Grondeigendom

Locatie 1 en 3 zijn eigendom van de gemeente Beverwijk. Daarbij wordt locatie 1 verhuurd aan de Bazaar en wordt deze stilzwijgend steeds met één jaar verlengd. De opzegtermijn van de huur bedraagt één kalenderjaar.
Locatie 2 is eigendom van TenneT. Gelet op het eigendom en de beschikbaarheid scoort locatie 2 het beste. Locatie 3 is eigendom van de gemeente Beverwijk. Op deze locatie is ook een andere ontwikkeling voorzien, de realisatie van Skaeve Huse, die qua realisatie en uitvoering effect heeft op het 150kV-schakelstation. Locatie 1 ligt op het terrein van de Bazaar. Gelet op de potentiële herontwikkeling van het Bazaar terrein is dit perceel in beeld als ruiling met andere gronden. Wellicht is de locatie niet beschikbaar voor het 150kV-schakelstation. Die onzekerheid weegt mee in de beoordeling van de locaties.

6.1.6 Milieuaspecten

Bij de afweging van de locatie spelen diverse (milieu)aspecten een rol. In de afweging is gekeken naar de mogelijke overlast van het 150kV-schakelstation. Daarnaast zijn de natuurwaarden van de locaties en de mogelijke stikstofdepositie op het dichtstbijzijnde Natura2000-gebied ingeschat. Het schakelstation zal geen geluid produceren, daardoor is de overlast beperkt en ondervindt de directe omgeving geen overlast. Het schakelstation is inpasbaar in de directe omgeving. Ten aanzien van de toetsing van de natuurwaarden is van belang dat locatie 1 en 2 gelegen zijn op het bedrijventerrein. Locatie 1 is bebouwd (hal 31) maar zal bij levering (einde verhuur aan Bazaar) leeg worden opgeleverd. Locatie 2 is in gebruik als parkeerterrein waarbij de natuurwaarden laag zijn. Locatie 3 is niet gelegen op een bedrijventerrein. Op deze locatie is het mogelijk dat er meer natuurwaarden in de huidige situatie aanwezig zijn vergeleken met de andere locaties. Met name de watergangen en de oevers bieden hiervoor ruimte. Door de beginsituatie van een leeg terrein scoren locatie 1 en 2 gelijk. Locatie 3 heeft in potentie meer natuurwaarden en scoort daarom iets minder. De afstand tot

Natura2000-gebied Noordhollands Duinreservaat is bij locatie 1 het grootst. Deze locatie scoort daarmee het beste gevolgd door locatie 2 en ten slotte locatie 3.

6.1.7 Kruisingen infrastructuur

In de omgeving van de locaties voor het 150kV-schakelstation liggen diverse infrastructurele objecten die belangrijk zijn voor het verkeer over de weg en het spoor. Het beschikbaar houden van deze infrastructuur is van groot belang voor de regio en de provincie Noord-Holland als geheel. Het kruisen van deze infrastructuur zal door gestuurde boringen moeten plaatsvinden waarbij de functionaliteit niet gehinderd mag worden en de overlast voor de infrastructuur beperkt dient te zijn.

Bij de beoordeling van de locaties zijn de kruisingen met de infrastructuur gewogen. Daarbij scoort locatie 3 gelet op de kruising met de A22 en mogelijke elektrische conflicten met de spoorlijn (ProRail) het minste. Locaties 1 en 2 zullen de (lokale) Ringvaartweg kruisen. Deze kan in principe gelet op het verkeersaanbod ook met een open ontgraving worden gepasseerd om aan te sluiten op de kabels die langs de Ringvaartweg liggen.

6.1.8 Uitvoerbaarheid

De aansluiting op het leidingtracé van TenneT langs de Ringvaartweg is voor locatie 3 het lastigste gelet op de beperkte ruimte. Technisch gezien is rekening houdend met het gebouw, de gestuurde boringen onder de A22 door en aansluiting van de kabels op het nieuwe schakelstation locatie 3 niet uitvoerbaar. Dit knelpunt is opgenomen in de afwegingstabel zonder dat direct locatie 3 is doorgehaald als mogelijk locatie voor het 150kV schakelstation.

6.1.9 Gemeente Beverwijk

De beoordeling van de gemeente Beverwijk ten aanzien van de drie locaties is opgenomen in de afwegingstabel. Daarbij heeft gelet op de mogelijke herontwikkeling van het Bazaarterrein naar een gemengd gebied locatie 3 de voorkeur. Omdat locatie 1 op de hoek van het Bazaarterrein ligt komt deze locatie op plaats 2 omdat deze daar de minste impact heeft. Tot slot wordt locatie 2 als derde beoordeeld, vanwege de ligging in het midden van het Bazaarterrein.

6.1.10 Planning

Voor de drie locaties is gelet op de projecten in het studiegebied een beoordeling gemaakt ten opzichte van de samenhang en afhankelijkheid van andere ontwikkelingen. Locatie 3 heeft een raakvlak met het project Skaeve Huse die eerder wordt gerealiseerd dan de bouw van het 150kV schakelstation. Locatie 1 heeft een relatie met de gewenste herontwikkeling van het Bazaarterrein en uitwisseling met een ander terrein tussen de gemeente en Bazaar. Daardoor is locatie 2 het minst afhankelijk van andere ontwikkelingen en scoort daarmee als beste op dit onderdeel.

6.1.11 Investeringskosten

Gelet op de benodigde werkzaamheden en aansluitingen op het bestaande elektriciteitsnet van TenneT wordt de kostenraming nog opgesteld. Aangegeven kan worden dat de realisatie van het station op de percelen langs de Ringvaartweg nagenoeg een gelijke investering vergen. De realisatie op het perceel tussen de A9 en de spoorlijn is gelet op alle investeringen in (gestuurde) boringen duurder. De economisch meest voordelige locatie om te realiseren maakt vooralsnog geen onderdeel uit van de afweging.

6.2 Voorkeurslocatie

Aan de hand van de beoordeling van de drie locaties, zie bijlage 2 van deze afwegingsnotitie voor de scores, volgt dat locatie 2 de voorkeur heeft voor het 150kV-schakelstation. In onderstaande figuur is deze voorkeurslocatie, dat de basis is voor de verdere uitwerking in het PIP Beverwijk-Oterleek, weergegeven.

Figuur 6.2: Afbeelding van de voorkeurslocatie voor het 150kV schakelstation (bron: Google Maps)

7 Juridisch kader

In dit hoofdstuk wordt het juridisch kader van een PIP geschetst. Ook wordt toegelicht waarom het PIP niet gecombineerd wordt met de zogenoemde coördinatieregeling. Vervolgens wordt ingegaan op de vraag of het project m.e.r-plichtig of m.e.r. beoordelingsplichtig is.

7.1 Het instrument 'provinciaal inpassingsplan' (PIP)

Op grond van artikel 3:26 Wro kunnen PS, de gemeenteraden gehoord, een inpassingsplan vaststellen voor het realiseren van een provinciaal planologisch belang. Dit PIP is vergelijkbaar met een gemeentelijk bestemmingsplan, met als verschil dat het initiatief en de regie bij PS berusten in plaats van bij de gemeenteraad.

Net als een bestemmingsplan is een inpassingsplan een juridisch bindend document voor zowel de overheid als burgers en bedrijven, waarin de gebruiksmogelijkheden van en de bouwmogelijkheden voor een gebied worden vastgelegd. Een inpassingsplan maakt na vaststelling deel uit van het bestemmingsplan (of de bestemmingsplannen) waarop het plangebied betrekking heeft.

Artikel 3.26 lid 5 geeft aan dat de gemeenteraad niet langer bevoegd is tot vaststelling van een bestemmingsplan voor de gronden waarop het inpassingsplan betrekking heeft. Deze bevoegdheid ontstaat weer tien jaar na vaststelling van het inpassingsplan, dan wel eerder, indien het inpassingsplan dat bepaalt. In het inpassingsplan zal worden aangegeven dat de termijn van tien jaar zal worden verkort zodat de gemeenten een bestemmingsplan kunnen opstellen voor de gronden indien dat vanuit de gemeente, na overleg met de provincie, nodig wordt geacht.

Bij een PIP heeft een provincie de volledige regie over beleid, normstelling én uitvoering. Wel moet de gemeenteraad van de betrokken gemeente(n) worden gehoord en is participatie en vooroverleg (ex artikel 3.1.1 Bro) een belangrijk onderdeel van het traject. Volgens de planning van dit PIP zullen de betrokken gemeenteraden door PS worden gehoord naar aanleiding van het vaststellen van het voorkeurstracé door GS.

Het PIP zal bestaan uit een verbeelding (plankaarten) en planregels en een toelichting. Er wordt rekening gehouden met de sinds 1 januari 2013 geldende eis dat een inpassingsplan digitaal beschikbaar gesteld moet worden en wel volgens de landelijk RO-standaarden. Voor het tot stand komen van het PIP zal de procedure uit de Wet ruimtelijke ordening worden doorlopen in combinatie met afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Voor het provinciaal inpassingsplan zal ook gebruik worden gemaakt van de Crisis- en herstelwet waardoor bij eventueel beroep de Raad van State binnen 6 maanden uitspraak zal doen.

De volgende aspecten zullen in elk geval worden onderzocht om na te gaan of zij belemmeringen opleveren: bodem, geluid, externe veiligheid, water, natuur, archeologie, landschappelijke structuur en alle in de Provinciale milieuverordening en Provinciale ruimtelijke verordening genoemde beschermingsgebieden. Verder zal worden getoetst of de ruimtelijke inpassing/kwaliteit van dit project voldoet aan Rijks, provinciaal en gemeentelijk beleid/regelgeving.

7.2 De provinciale coördinatieregeling

Artikel 3.33 lid 1 onder a van de Wro maakt het mogelijk voor de provincie om de vergunningverlening op basis van het PIP naar zich toe te trekken, waardoor gemeenten geen vergunningen ten behoeve van de uitvoering van het PIP kunnen verlenen. Met deze zogenoemde 'coördinatieregeling' kunnen verschillende procedures die noodzakelijk zijn voor het mogelijk maken van een project gezamenlijk ofwel gecoördineerd worden doorlopen. Procedures worden dan niet serieel maar parallel geschakeld. Voor aanvang van de procedure dienen PS dan een besluit te nemen waaruit blijkt dat zij instemmen met de coördinatieregeling.

In dit geval zou de PIP-procedure via de coördinatieregeling gecombineerd kunnen worden met de verlening van de voor de uitvoering van het project benodigde vergunningen. Van deze wettelijke coördinatieregeling zal in dit geval echter geen gebruik worden gemaakt, omdat de voordelen van de regeling niet opwegen tegen de nadelen.

De voordelen van de coördinatieregeling liggen vooral in versnelling en inhoudelijke samenhang. Er is sprake van één voorbereidingsprocedure. De ontwerpbesluiten worden gezamenlijk ter inzage gelegd. Daardoor kan er in één keer op alle gecoördineerde besluiten zienswijzen worden ingebracht. Ook de afhandeling van beroepen gebeurt in één keer conform de PIP-procedure, dus in eerste en enige aanleg bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Dit kan zorgen voor versnelling van het gehele proces tot uitvoering. Daarbij wordt de inhoudelijke samenhang en afstemming tussen besluiten beter zichtbaar, wat prettig kan zijn voor belanghebbenden.

De coördinatieregeling kent echter ook nadelen. Een eerste nadeel is dat als de Raad van State een beroep tegen het PIP of een vergunning gegrond verklaart, dit meteen gevolgen heeft voor de overige vergunningen. Ten tweede kan het nadelig zijn voor TenneT dat een aantal werkzaamheden (uitwerking van details) eerder in de tijd wordt geplaatst, wat extra tijd kost (en later soms overbodig werk blijkt te zijn geweest).

De inschatting is dat de kans op vertraging (door de extra werkzaamheden die TenneT moet uitvoeren) groter is dan de eventuele tijdswinst die geboekt wordt bij de coördinatieregeling. Omdat versnelling van de procedures ten behoeve van de economische ontwikkeling en de energietransitie van Noord-Holland een belangrijke reden is om dit PIP vast te stellen, zal geen coördinatieregeling worden toegepast.

7.3 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)

De nationale belangen, zoals beschreven in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte, die juridisch moeten doorwerken in ruimtelijke plannen van provincies en gemeenten worden vastgelegd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (hierna: Barro). Het Barro is in 2011 gedeeltelijk inwerking getreden. In het Barro zijn de onderwerpen mainportontwikkeling van Rotterdam, bescherming van de waterveiligheid in het kustfundament en in en rond de grote rivieren, bescherming en behoud van de Waddenzee en enkele werelderfgoederen, zoals de Beemster, de Nieuwe Hollandse Waterlinie en de Stelling van Amsterdam en de uitoefening van defensietaken reeds opgenomen.

Op 1 oktober 2012 is een aantal onderwerpen aan het Barro toegevoegd. Het gaat om de eerder aangekondigde onderwerpen ecologische hoofdstructuur, elektriciteitsvoorziening, toekomstige uitbreiding hoofd(spoor)wegennet, veiligheid rond Rijksvaarwegen, verstedelijking in het IJsselmeer, bescherming van primaire waterkeringen buiten het kustfundament en toekomstige rivierverruiming van de Maastakken.

Het Barro is niet van toepassing voor kabelverbindingen van 150kV. Het Barro geeft bepalingen ten aanzien van de elektriciteitsvoorziening aan als het gaat het om:

1. Hoogspanningsnet: net met een spanning van ten minste 220kV en de daarin aanwezige schakel- en transformatorstations en andere hulpmiddelen.
2. Hoogspanningsverbinding: verbinding met een spanning van ten minste 220kV en de daarmee verbonden schakel- en transformatorstations en andere hulpmiddelen.

Ten aanzien van de hier genoemde onderdelen zijn bindende regels geformuleerd om de realisatie en instandhouding hiervan te borgen. Het project valt niet in een categorie elektriciteitsvoorziening zoals hierboven beschreven.

7.4 Ladder van duurzame verstedelijking (Bro)

De Ladder voor duurzame verstedelijking (Ladder) is een instrument voor efficiënt ruimtegebruik. Het bevoegd gezag moet voldoen aan een motiveringsvereiste als nieuwe stedelijke ontwikkelingen planologisch mogelijk worden gemaakt. Op 1 juli 2017 is het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) gewijzigd, waarbij een nieuwe Laddersystematiek geldt. De regeling is opgenomen in artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro).

In artikel 3.1.6 lid 2 is aangegeven dat “De toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, bevat een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling, en, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien.”

Relevant is of er sprake is van een stedelijke ontwikkeling bij de realisatie van de nieuwe hoogspanningsverbinding. Uit jurisprudentie (onder meer uitspraak 201504697/1/R6 van de Raad van State) volgt dat de hoogspanningsverbinding niet als een stedelijke ontwikkeling wordt beschouwd.

7.5 M.e.r. of m.e.r.-beoordelingsplicht

Milieueffectrapportage (m.e.r.) brengt de milieueffecten van een plan in beeld voordat er een besluit over wordt genomen. De verwachte effecten worden beschreven in een milieueffectrapport (MER). Zo kan het bestuursorgaan dat het besluit neemt de milieueffecten bij haar afwegingen betrekken.

Er zijn twee typen m.e.r., te weten de ‘plan-m.e.r.’ en de ‘project-m.e.r.’ De plan-m.e.r. ondersteunt de overheid bij strategische afwegingen. De project-m.e.r. volgt op een besluit over de realisatie van een activiteit en betreft de milieugevolgen van concrete alternatieven. In dit geval zou het gaan om een project-m.e.r.

De *Wet milieubeheer* regelt de m.e.r.-procedure. Het *Besluit m.e.r.* beschrijft welke activiteiten m.e.r.-plichtig zijn. De centrale vraag in deze paragraaf is of de voorgenomen 150-kV verbinding tussen Beverwijk en Oterleek een milieueffectrapportage behoeft. Hiervoor wordt de activiteit ten eerste getoetst aan bijlage C van het Besluit m.e.r., ofwel aan de *Lijst van activiteiten, plannen en besluiten, ten aanzien waarvan het maken van een milieueffectrapportage verplicht is*. Ten tweede aan bijlage D van het Besluit m.e.r, ofwel aan de *Lijst van activiteiten, plannen en besluiten, ten aanzien waarvan het maken van een m.e.r.-beoordelingsrapportage verplicht i*s.

7.5.1 Toetsing aan bijlage C

De realisatie van een 150kV-verbinding tussen Beverwijk en Oterleek, inclusief een 150kV schakelstation, blijkt niet m.e.r.-plichtig. De afweging hierbij is als volgt:

a. De aanleg van een 150 kV schakelstation wordt niet genoemd in bijlage C van het Besluit m.e.r.;
b. Het nieuwe station is echter alleen te realiseren in combinatie met de aanleg van een 150kV-tracé. In dat geval dient het 150kV schakelstation met bijbehorend 150kV-tracé als één activiteit/project te worden gezien;
c. De aanleg van een ondergrondse 150kV-hoogspanningsverbinding is een activiteit die eveneens niet voorkomt in bijlage C van het Besluit m.e.r.

7.5.2 Toetsing aan bijlage D

De realisatie van een 150kV-verbinding tussen Beverwijk en Oterleek, inclusief een 150kV schakelstation, blijkt wel m.e.r.-beoordelingsplichtig. Dit geldt voor alle drie de tracés. De afweging hierbij is als volgt:

a. De aanleg van een 150 kV schakelstation wordt niet genoemd in bijlage D van het Besluit m.e.r.;
b. Het nieuwe station is alleen te realiseren in combinatie met de aanleg van een 150kV-tracé. In dat geval dient het 150kV schakelstation met bijbehorend 150kV-tracé als één activiteit/project te worden gezien;
c. De aanleg, wijziging of uitbreiding van een ondergrondse hoogspanningsleiding wordt wel genoemd in bijlage D (D24.2) en is dus m.e.r-beoordelingsplichtig.

7.5.3 Relatie Wet milieubeheer en Wet natuurbescherming

Bij de beoordeling van een project is een relatie gelegd met de aantasting van beschermde natuurgebieden en de daaruit volgende verplichting om de milieueffecten te onderzoeken.

De m.e.r. beoordeling kan niet vormvrij zijn als er sprake is van een hoogspanningsverbinding met een groter vermogen dan 150kV én als deze hoogspanningsverbinding over een lengte van 5 kilometer of meer door een ‘gevoelig gebied’ gaat. De definitie van ‘gevoelig gebied’ staat onder a, b of d van punt 1 van onderdeel A van het Besluit m.e.r. Het gaat om een Natura2000-gebied, NNN-gebied of grondwaterbeschermingsgebied.

Er is in dit geval sprake van een 150kV-verbinding. Er zijn drie mogelijke tracécorridors. De corridors raken geen grondwaterbeschermingsgebieden of Natura2000 gebieden. Wel gaan de corridors door NNN-gebied. De vraag is dan om hoeveel kilometer per tracé dit gaat. Onderstaande tabel geeft per tracé een overzicht van het aantal meters doorsnijding van NNN-gebied. De conclusie is dat tracé 2 en tracé 5 onder de drempelwaarde van 5 kilometer blijven, en dat alleen tracé 6 (dat onder het Alkmaardermeer doorgaat) de drempelwaarde overstijgt. Dit leidt tot de conclusie dat alleen voor tracé 2 en 5 de m.e.r.-beoordeling vormvrij kan zijn.

Indien significante effecten op natuurgebieden op voorhand niet zijn uit te sluiten is een passende beoordeling nodig. In dat geval dient op grond van artikel 7.2 onder a Wet milieubeheer een MER te worden uitgevoerd. Deze conclusie geldt voor tracé 6.

Tracé 2 (rode lijn, zie figuur 1.1)	Tracé 5 (blauwe lijn, zie figuur 1.1)	Tracé 6 (groene lijn, zie figuur 1.1)
Natura 2000-gebieden: n.v.t. Natuur Netwerk Nederland: - 405 m (makkelijk vervangbaar) - 1.700 m (moeilijk vervangbaar) ++	Natura 2000-gebieden: n.v.t. Natuur Netwerk Nederland: - 745 m (makkelijk vervangbaar) - 2.110 m (moeilijk vervangbaar) +	Natura 2000-gebieden: n.v.t. Natuur Netwerk Nederland: - 585 m (makkelijk vervangbaar) - 4.720 m (moeilijk vervangbaar) 0 (er wordt > 5 km aan NNN-gebied doorkruist. Dit heeft gevolgen voor de m.e.r.-procedure die niet meer vormvrij is)

GS is als bevoegd gezag verantwoordelijk voor de uitvoering van de m.e.r.-beoordeling. TenneT levert, als initiatiefnemer, de onderzoeksgegevens aan op basis waarvan GS de beoordeling uit kunnen voeren en een m.e.r.-beoordelingsbesluit kan nemen. Het onderzoek gaat daarbij onder meer in op de onderwerpen zoals hiervoor genoemd in het afwegingskader (hoofdstuk 5 en 6) en zal naar verwachting een doorlooptijd kennen van ca. zes maanden.

De provincie zal de uitkomsten van de m.e.r.-beoordeling tegelijkertijd met het ontwerp-inpassingsplan publiceren, zodat eenieder kennis kan nemen van de uitkomsten en eventueel een zienswijze danwel beroep kan indienen.

7.6 Crisis- en herstelwet

Er is sprake van ontwikkeling en verwezenlijking van werken en gebieden krachtens afdeling 3.5 van de Wet ruimtelijke ordening (Bijlage 1, artikel 2.1 van de Crisis en herstelwet). Daarnaast is in Bijlage 1, artikel 1.6 ook opgenomen dat ontwikkeling en verwezenlijking van overige ruimtelijke en infrastructurele projecten ten behoeve van het transport of het leveren van duurzame energie eveneens onder de Crisis en herstelwet vallen.

Op grond van artikel 1.1 lid 1 onder a van de Crisis en herstelwet in samenhang met bijlage 1 van deze wet is voor dit project de Crisis-en Herstelwet van toepassing. De belangrijkste gevolgen hiervan hebben betrekking op een snellere afwikkeling van beroepsprocedures (afdeling 2 van de Crisis-en herstelwet en bovenstaande paragraaf 7.1) en liggen in het traject na vaststelling van het inpassingplan.

7.7 Voorbereidingsbesluit

Om ongewenste ontwikkelingen te voorkomen in het gebied van voorkeurstracé 2 en de locatie 2 voor het 150kV schakelstation wordt aan Provinciale Staten voorgelegd om een Voorbereidingsbesluit te nemen.

In dit voorbereidingsbesluit wordt verklaard dat in het gebied waarvoor dit voorbereidingsbesluit geldt het verboden is het feitelijk gebruik van gronden en opstallen, zoals dat bestond op het moment van inwerkingtreding van dit besluit, te wijzigen in een ander gebruik, waaronder ook wordt

verstaan wijziging in omvang of intensiteit, indien het bij dit besluit aangewezen gebied hierdoor minder geschikt wordt voor de verwezenlijking van de bij het in voorbereiding zijnde provinciaal inpassingsplan te geven bestemming.
Hierbij wordt onder een ander gebruik verstaan:

a. een vorm van gebruik, die op grond van het geldende bestemmingsplan bij recht, dan wel na afwijken van of wijziging van dat bestemmingsplan is toegestaan;
b. burgemeester en wethouders van de betreffende gemeenten kunnen bij omgevingsvergunning kunnen afwijken van het onder a genoemde verbod mits het voorgestane gebruik niet in strijd is met het in voorbereiding zijnde provinciaal inpassingsplan.
c. Bij toepassing van de bevoegdheid onder b. dienen burgemeester en wethouders vooraf positief advies in te winnen bij het college van gedeputeerde staten van de provincie Noord-Holland.

Zodra een voorbereidingsbesluit in werking is getreden moeten aanvragen voor omgevingsvergunningen waarvoor geen weigeringsgrond geldt worden aangehouden door het bevoegd gezag.

8 Planning

8.1 Stappenplan

In de tabel hieronder staan de activiteiten ten behoeve van het PIP beschreven, inclusief de planning (op hoofdlijnen). Daarbij zijn stappen 1 t/m 3 inmiddels afgerond.

Stap	Acties	Planning
1	**Bestuurlijk overleg met de bestuurders van de betrokken gemeenten**. Instemming met het voorstel van de Provincie Noord-Holland om de procedure te doorlopen die moet leiden tot het vaststellen van een PIP voor de ruimtelijke inpassing van de 150 kV-netuitbreiding Beverwijk-Oterleek.	16 mei 2019
2	**Vaststelling startnotitie: planvorming en beschrijving alternatieve instrumenten (GS)** De startnotie bevat tenminste: de aanleiding, het provinciaal belang, nut en noodzaak van het project, een onderbouwing voor de keuze voor een inpassingsplan (en dus niet een ander instrument), een keuze voor de inzet van coördinatie-instrumentarium en de planning (art. 3.33 Wro)	8 oktober 2019
3	**Principebesluit a.d.h.v. een startnotitie (GS)** PS worden actief geïnformeerd. Hierdoor zijn PS zich ervan bewust dat zij na het doorlopen van de procedure een wettelijk besluit over het inpassingsplan nemen.	8 oktober 2019
4	**Publicatie voornemen opstellen provinciaal inpassingsplan** Op 19 november 2019 is de kennisgeving inpassingsplan “150kV-netuitbreiding Beverwijk – Oterleek” gepubliceerd (provinciaal blad van Noord-Holland 2019, 7489). Op grond van artikel 1.3.1 van het Besluit ruimtelijke ordening meldt de Provincie Noord- Holland dat de kennisgeving een voornemen tot het opstellen van een inpassingsplan betreft.	19 november 2019
5	**Vaststellen voorkeursalternatief (GS)** GS stellen een voorkeurstracé en voorkeurslocatie vast na onderzoek en afweging van belangen van betrokken partijen; GS adviseert aan PS om een voorbereidingsbesluit te nemen voor het plangebied van het voorkeurstracé en voorkeurslocatie; GS besluiten (afhankelijk van de voortgang) om het besluit van GS openbaar te maken op het moment dat het voorbereidingsbesluit van PS in werking treedt.	2020/Q2
6	**Publicatie voorkeursalternatief (tracé en station)** Na het GS-besluit wordt een ieder in de gelegenheid gesteld te reageren op het voorkeurstracé en voorkeurslocatie van de netuitbreiding Beverwijk-Oterleek. Er kan schriftelijk en/of mondeling een reactie worden gegeven.	2020/Q2

7	**Horen raden van de betrokken gemeenten (PS)** Na het vaststellen van een voorkeurstracé horen PS de raden van de betrokken gemeenten (art. 3.26, lid 1 Wro). Dit doen PS door middel van een brief met daarin een termijn voor het geven van een reactie.	Ca. 2 maanden (2020/Q2-Q3)
8	**Opstellen ontwerp-PIP (GS)** - GS laten TenneT de benodigde veldonderzoeken voor het provinciaal inpassingsplan en een eventuele m.e.r. uitvoeren; - GS stellen een ontwerp op (verbeelding, bestemmingen, regels en toelichting); - GS overleggen met wettelijke overlegpartners (art. 3.1.1 Bro); - GS verzorgen communicatie met belanghebbende organisaties en burgers; - GS vragen advies aan de Statencommissie; - De Statencommissie geeft aan of zij eventuele indieners van zienswijzen fysiek wil horen; - GS betrekken het advies van de Statencommissie.	Ca. 6 maanden (kan langer duren) 2020/Q2-Q3
9	**Opstellen aanmeldingsnotitie vormvrije m.e.r.-beoordeling** - Voor het project laat GS door TenneT een aanmeldingsnotitie vormvrije m.e.r.-beoordeling opstellen; - De beantwoording van de vraag of er nadelige milieueffecten kunnen optreden wordt beantwoord door de diverse uit te voeren onderzoeken ter plaatse van het voorkeurstracé en de voorkeurslocatie voor het 150kV-schakelstation; - De aanmeldingsnotitie vormvrije m.e.r.-beoordeling wordt tegelijk met het ontwerp PIP aan GS aangeboden ter vaststelling en ter inzage legging; - GS verzorgen communicatie met belanghebbende organisaties en burgers.	Ca. 6 maanden (loopt gelijk met ontwerp PIP gelet op de onderzoeksinformatie) 2020/Q2-Q3
10	**1. Vaststelling aanmeldingsnotitie vormvrije m.e.r.-beoordeling (GS)** **2. Vaststelling ontwerp-PIP (GS)**	2020/Q3
11	**Publicatie en ter inzage legging ontwerp-PIP (GS)** - GS leggen het ontwerp inpassingsplan ter inzage (art. 3.26 en 3.8 Wro, afd. 3.4 Awb) met mogelijkheid tot naar voren brengen van zienswijzen door eenieder; - GS geven actief kennis aan direct belanghebbenden, bv. geregistreerde eigenaren in geval van versnelde onteigening. - Crisis- en herstelwet van toepassing.	6 weken (2020/Q4)
12	**Verwerken zienswijzen in een nota van antwoord (GS)** GS behandelen zienswijzen (art. 3:14 t/m 3:17 Awb), verwerken deze in een nota van antwoord en verwerken eventuele aanpassingen in het ontwerp inpassingsplan De betrokken Statencommissie adviseert over zienswijzen, antwoorden en aanpassingen en hoort desgewenst de indieners van de zienswijzen.	12 weken (2020/Q4)
13	**Vaststelling al dan niet gewijzigd PIP, inclusief Nota van zienswijze en beantwoording (PS)**	(2021/Q1)

14	**Publicatie / bekendmaking (GS en PS)** - GS doen mededeling aan indieners van zienswijzen en andere belanghebbenden; - PS geeft kennis van (publiceert) het besluit binnen 2 weken na vaststelling (art. 3.8, lid 3 Wro). - Crisis- en herstelwet van toepassing.	2-7 weken (2021/Q1)
15	**Beroep (Raad van State)** Het besluit tot vaststellen van het inpassingsplan treedt in werking na afloop van de beroepstermijn (art. 3.8, lid 5 Wro), tenzij er beroep is ingesteld én een verzoek om voorlopige voorziening is ingediend en gehonoreerd. Indieners van zienswijzen kunnen desgewenst beroep instellen (art. 8.2 Wro) bij Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (wettelijke termijn 6 weken). Het inpassingsplan is onherroepelijk: - 6 weken na bekendmaking van het besluit en er is geen beroep ingesteld of - Indien de rechter uitspraak heeft gedaan en het beroep ongegrond verklaard heeft. Als beroep gedeeltelijk is gegrond dan kan het zijn dat er een gedeeltelijk nieuw besluit moet worden genomen. Als het besluit wordt vernietigd, dan zal de besluitvormingsprocedure overnieuw moeten. Het besluit treedt niet in werking bij een reactieve aanwijzing van het Rijk binnen 6 maanden (wettelijke termijn).	6 weken (2021/Q2)
16	**Start Uitvoering (TenneT)**	2022/ Q1

8.2 Vervolgonderzoeken

Na het vastleggen van het voorkeurstracé (tracé 2) en de voorkeurslocatie voor het 150kV-schakelstation (locatie 2) worden er vervolgonderzoeken uitgevoerd. De onderzoeksinformatie alsmede het overleg met de diverse grondeigenaren heeft als doel het zoekgebied van 50 meter breed terug te brengen naar de maximale breedte voor de dubbelbestemming 'Leiding – Hoogspanning' van 17 meter en een positieve bestemming van het 150kV-schakelstation.

Er worden onder meer onderzoeken uitgevoerd naar:

- Magneetveldzone
  Ondanks dat er (vooralsnog) geen wettelijke verplichtingen zijn zal wel het magneetveld van het ondergronds kabeltracé in beeld worden gebracht.
- Verkennend bodemonderzoek
  Het bureauonderzoek (op hoofdlijnen) wordt verder uitgewerkt voor het voorkeurstracé.
- Archeologisch onderzoek
- Natuurtoets
  De globale natuurtoets wordt verder uitgewerkt en zal ook kaders meegeven voor realisatie van het project om natuurwaarden niet te beschadigen.
- Water

- Geluid (t.h.v. boorpunten – aanlegfase)
- NGE onderzoek

8.3 Engineering tracé

Het voorkeurstracé wordt ook technisch verder uitgewerkt. Aan de hand van de belemmeringen zal duidelijk worden waar gestuurde boringen moeten worden aangelegd. In de gebieden die niet worden belemmerd kan de ondergrondse kabel met een open ontgraving in de grond worden aangelegd.

8.4 Communicatie

Bij het opstellen van de voorliggende afwegingsnotitie voor het 150kV-schakelstation in Beverwijk en het ondergrondse kabeltracé tussen Beverwijk en Oterleek zijn diverse gebiedspartijen, zoals de zes gemeenten binnen één van de geselecteerde ondergrondse kabeltracés en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, betrokken. Om ook de bredere omgeving goed te informeren over het voorkeursalternatief (tracé en station) en de vervolgstappen richting het provinciaal inpassingsplan, wordt er gecommuniceerd. Onderstaande acties worden gedaan na vaststelling van deze afwegingsnotitie.

Op de website van TenneT is een aparte pagina gemaakt voor het project PIP netuitbreiding Beverwijk – Oterleek. In de communicatie over de projecten in Noord-Holland wordt door TenneT ook de netuitbreiding tussen Beverwijk en Oterleek meegenomen.

In dit project is ambtelijk en bestuurlijk besproken en de keuze gemaakt om niet alle betrokken grondeigenaren in deze fase van het proces te benaderen. De eigenaren zullen na het maken van de keuze voor het voorkeurstracé worden geïnformeerd.

Communicatiemomenten

- Na vaststelling van het voorkeursalternatief in Gedeputeerde Staten en bij de vaststelling van het ontwerp-PIP versturen wij een persbericht naar regionale en lokale media, komt er een nieuwsbericht op de website van de provincie en wordt het in het weekbericht meegenomen.
- De communicatiemiddelen van TenneT en de betrokken gemeenten (Beverwijk, Heemskerk, Zaanstad, Uitgeest, Castricum en Alkmaar) worden ingezet om geïnteresseerden te attenderen op het voorkeursalternatief en het vervolgproces.
- In overleg met de gemeenten, informeren wij de belanghebbenden per brief over het voorkeursalternatief, de vervolgstappen en de mogelijkheid om een schriftelijke of mondelinge reactie te geven.
- Achtergrondinformatie over de netuitbreiding, inclusief de planning en een vraag en antwoordlijst, staat op de website van TenneT. Hier wordt in de berichtgeving naar verwezen.
- Tijdens de ter inzagelegging organiseren we in samenwerking met TenneT en de betrokken gemeenten informatiebijeenkomsten over het ontwerp-PIP.
- TenneT vervult een loketfunctie voor de verschillende projecten in de omgeving Beverwijk en zal op gezette tijden in het gebied aanwezig zijn.

Bijlagen

1. Afwegingstabel tracékeuze.
2. Afwegingstabel 150kV-schakelstation Beverwijk.
3. Natuurtoets en alternatievenstudie 150kV Beverwijk – Oterleek (Tauw, 2019).
4. Haalbaarheidsstudie / Tracéstudie kabeltracé Beverwijk – Oterleek (Arcadis, 2017)

Afweging tracékeuze 150 kV-kabeltracé

Thema	Specifiek aandachtspunt	Tracé 2 (rode lijn, zie tabblad 2)	Tracé 5 (blauwe lijn, zie tabblad 2)	Tracé 6 (groene lijn, zie tabblad 2)
Ecologie	De lengte van het kabeltracé door beschermde natuurgebieden is relevant. Optimalisatie is aanwezig door een gestuurde boring onder waardevolle gebieden aan te leggen. De aantasting van beschermde gebieden in meters is hier aangegeven.	Natura 2000-gebieden: n.v.t. Natuur Netwerk Nederland: - 405 m (makkelijk vervangbaar) - 1.700 m (moeilijk vervangbaar) ++	Natura 2000-gebieden: n.v.t. Natuur Netwerk Nederland: - 745 m (makkelijk vervangbaar) - 2.110 m (moeilijk vervangbaar) +	Natura 2000-gebieden: n.v.t. Natuur Netwerk Nederland: - 585 m (makkelijk vervangbaar) - 4.720 m (moeilijk vervangbaar) 0 (er wordt > 5 km aan NNN-gebied doorkruist. Dit heeft gevolgen voor de m.e.r.-procedure die niet meer vromvrij is)
	De lengte van het kabeltracé door provinciaal beschermde weidevogelleefgebieden in meters. Hoewel de impact buiten het nest- en broedseizoen van weidevogels lager is en de bodem hersteld kan worden na open ontgraving (en niet wordt verstoord met een gestuurde boring) is de impact van de aantasting van weidevogelleefgebied wel relevant.	9.900 m ++	13.400 m 0	12.100 m +
	Ongeacht het tracé dat gekozen wordt is het plan ten aanzien van soortbescherming redelijkerwijs uitvoerbaar. Knelpunten kunnen mogelijk worden voorkomen door werkzaamheden in (half) natuurlijke terreinen te vermijden. In het kader van de verplichte alternatievenafweging heeft het tracé met de minste doorsnijding van (half)natuurlijk terrein de voorkeur. Voor de soortbescherming kan daarom naar het voorkeurstracé voor NNN en weidevogelleefgebied worden gekeken.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
		++++	**+**	**+**
Bodem	De lengte van het kabeltracé door zettingsgevoelig gebied is relevant om de werkwijze en de daarbij behorende projectkosten te beheersen. Hoe langer het tracé door zettingsgevoelig gebied loopt hoe langer de gestuurde boring zal zijn.	9.300 meter +	4.000 meter ++	10.400 meter 0
	Aantal kruisingen met mogelijke locaties met bodemverontreiniging zijn relevant voor de uitvoering van de werkzaamheden. Voor alle tracés geldt de kruising met drie mogelijke verontreinigingen. Daardoor is er geen onderscheid in de beoordeling mogelijk.	0	0	0
	Totaalscore aspect bodem	**+**	**++**	**0**
Landschap en cultuurhistorie	Stelling van Amsterdam (geen impact (HIA) nu kabels onder de grond worden aangelegd en er geen gebouwen in het gebied van de Stelling worden opgericht alsmede in- en uittrede punten van de gestuurde boringen).			
	Lengte onder Unesco werelderfgoedgebied in meters van het aan te leggen kabeltracé.	13.500 meter 0	8.100 meter ++	9.700 meter +
	Provinciale monumenten, binnen deze monumenten zijn er in alle tracés geen stads- en dorpsgezichten of waterstaatkundige werken in het geding.	Tracé doorkruist de Noorder IJ- en Zeedijken (1x) en de Westfriese Omringdijk (1x). +	Tracé doorkruist de Noorder IJ- en Zeedijken (2x) en de Westfriese Omringdijk (1x). 0	Tracé doorkruist de Noorder IJ- en Zeedijken (1x) en de Westfriese Omringdijk (1x). +
	Totaalscore landschap en culthuurhistorie	**+**	**++**	**++**
Archeologie	Ruimtebeslag archeologische monumenten (AMK) in meters.	470 meter +	1.150 meter 0	0 meter ++
	Ruimtebeslag archeologische monumentale waarde in meters.	370 meter +	1.190 meter 0	250 meter ++
	Archeologische monumenten (door gestuurde boring op grote diepte onder het archeologisch monument door kan effect worden vorkomen afhankelijk van diepteligging archeologische waarden / monumenten).	Tracé doorkruist archeologisch monument Uitgeesterbroek.	Tracé doorkruist archeologisch monument Uitgeesterbroek.	Tracé gaat om het archeologisch monument Uitgeesterbroek heen.
	Bureaustudie naar archeologische waarden moet nog worden uitgevoerd.			
	Totaalscore archeologie	**++**	**0**	**++++**
Aardkundige monumenten	Impact op het aardkundig monument Alkmaardermeer-Uitgeestermeer.	n.v.t. ++	Over 1.200 meter door aardkundig monument, één boring nodig door het Uitgeestermeer. +	Over 4.700 meter door aardkundig monument, er zullen drie min of meer aansluitende boringen nodig zijn. 0
	Lengte door gebied met aardkundig waardevolle gebieden in meters.	3.000 meter +	9.500 meter 0	9.500 meter 0
	Totaalscore aardkundige monumenten	**+++**	**+**	**0**
Water	Grondwater: De tracés doorkruisen polder de Schermer en polder Wijkermeer. Deze kunnen gevoelig zijn voor extra zoute kwel bij ontgravingen waarbij de waterscheidende laag wordt doorbroken. Dit geldt in zijn algemeenheid voor alle perforaties die er zullen plaatsvinden (met name bij boringen), maar in diepe polders is daar extra aandacht voor nodig, ook bij open ontgravingen.	Relevant voor alle tracé's.	Relevant voor alle tracé's.	Relevant voor alle tracé's.
	Raakvlak met dijkversterking en/of bestaande of geplande waterberging.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	Kruisingen met waterlopen (hoofdwatergangen en boezemwateren volgens de legger oppervlaktewaterlichamen van het Hoogheemraadschap).	4 primaire waterlopen, meerdere secundaire waterlopen +	4 primaire waterlopen, meerdere secundaire waterlopen +	11 primaire waterlopen, meerdere secundaire waterlopen 0
	Kruisingen waterkerings- of vrijwaringszone volgens de legger waterkeringen van het Hoogheemraadschap.	3 regionale waterkeringen en West-Friese Omringdijk +	3 regionale waterkeringen en West-Friese Omringdijk +	7 regionale waterkeringen en West-Friese Omringdijk 0
	Totaalscore water	**++**	**++**	**0**
Kruisingen infrastructuur	Waterkeringen: zie onderdeel water, een dubbele beoordeling voor dit onderwerp is niet gewenst.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	Kruising vaarwegen: dit onderwerp heeft geen onderscheidend vermogen nu alle drie de tracés in totaal drie vaarwegen kruisen.	Markervaart Noordhollandsch Kanaal Huijgenvaart	Alkmaarder-en Uitgeestermeer Noordhollandsch Kanaal Huijgenvaart	Alkmaarder-en Uitgeestermeer Noordhollandsch Kanaal Huijgenvaart
	Spoorwegen	1	1	1
	Wegen	A9 N8, N246, N244, N243 en N508 (totaal 6 kruisingen) +	A9 (3x) N8, N244, N243 en N508 (totaal 7 kruisingen) 0	A9 N8, N244, N243 en N508 (totaal 5 kruisingen) ++
	Totaalscore infrastructuur	**+**	**0**	**++**

Kruisingen ondergrondse infrastructuur	Kruisingen met kabels en leidingen (buisleidingen)	1 keer rioolleiding onder druk 9 keer buisleiding ++	4 keer rioolleiding onder druk 10 keer buisleiding 0	2 keer rioolleiding onder druk 11 keer buisleiding +
	Parallelloop ten opzichte van buisleiding gevaarlijke stoffen (in meters). Beïnvloeding tot 500 meter vergeleken voor beoordeling. Tracé 2: 15.720 m / tracé 5: 16.320 m / tracé 6: 15.150 m	< 30 m 1.020 >30 en <100 m 2.670 >100 en <200 m 4.890 >200 en <500 m 7.140 >500 en <800 m 3.690 >800 en <1000 m 2.370 >1000 m 3.120 +	< 30 m 1.260 >30 en <100 m 2.190 >100 en <200 m 4.140 >200 en <500 m 8.730 >500 en <800 m 3.660 >800 en <1000 m 2.730 >1000 m 6.960 0	< 30 m 1.260 >30 en <100 m 2.610 >100 en <200 m 4.230 >200 en <500 m 7.050 >500 en <800 m 2.460 >800 en <1000 m 960 >1000 m 8.430 ++
	Totaalscore ondergrondse infrastructuur	**+++**	**0**	**+++**
Gemeente Beverwijk	Graag zo spoedig mogelijk duidelijkheid verschaffen over de locatie van het nieuwe station in Beverwijk. Is een algemeen aandachtspunt voor alle tracés.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	Een eventuele inpassing van een station bij het Aagtenpark ter plaatse van het weilandje is problematisch i.v.m. de functie en toegankelijkheid van het park, de realisatie van het helofytenfilter en de monitoring van de benzeen-verontreiniging. Relevant voor tracé 5.	+	0	+
		Ten zuidoosten van tracé 2 ligt het Rijk van Rorik. Dit is een recreatiegebied dat wordt ingericht, met o.a. een landwinkel, een fietshotel, restaurant, ecolodges, een natuurspeeltuin en een boomgaard. Er ligt ook een baggerdepot in het gebied. 0	+	Ten zuidoosten van tracé 2 (en tracé 6 conform bovenstaande beoordeling) ligt het Rijk van Rorik. Dit is een recreatiegebied dat wordt ingericht, met o.a. een landwinkel, een fietshotel, restaurant, ecolodges, een natuurspeeltuin en een boomgaard. Er ligt ook een baggerdepot in het gebied. 0
	Totaalscore Beverwijk	**+**	**+**	**+**
Gemeente Alkmaar	De geluidscirkel mag niet groter worden i.v.m. de bebouwing in de nabije omgeving van het 150kV-station. Relevant voor alle tracés.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	Het tracé passeert bouwlocatie Stompetoren West. Een verdere verplaatsing richting de bouwlocatie is niet wenselijk. Geldt eveneens voor alle tracés.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	Tracé 2 gaat door kwetsbare polderbodems (Markenbinnen). De andere tracés kennen ook wel graafwerkzaamheden in de polder, maar beduidend minder. De grondposities van de gemeente Alkmaar worden niet geraakt (in de toekomst wellicht wel door overdracht grond HHNK aan gemeente). De wens van de gemeente is om zo min mogelijk te graven in het poldergebied.	0	+	+
	Totaalscore Alkmaar	**0**	**+**	**+**
Gemeente Heemskerk	Geplande verbinding A8-A9. Dit infrastructureel project staat gepland en zal de kabel naar verwachting kruisen in de nabijheid van de Groenendijk bij Heemskerk/Zaanstad. Dit geldt voor alle tracés. Een beoordeling is derhalve niet te maken.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	Stelling van Amsterdam (zie ook inbreng PNH).	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	Totaalscore Heemskerk	**0**	**0**	**0**
Gemeente Uitgeest	Zie eerste beoordeling bij de gemeente Castricum. Deze is ook aangedragen door de gemeente Uitgeest maar wordt niet dubbel beoordeeld in de afweging.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	Het gebied ten westen van het Uitgeestermeer en de A9 kent bebouwingsconcentraties. De ontwikkelingen van de kernen spelen zich vooral in dit gebied af. De aanwezigheid van een kabel zou beperkingen kunnen opleggen. Ten zuiden/oosten van het Uitgeestermeer is ruimte beschikbaar ter borging van de openheid. Er zijn recreatieve ontwikkelingen gepland op de westoever en de zuidrand van het Uitgeestermeer (Westoever en Erfgoedpark). Voor de herontwikkeling van het Erfgoedpark is onlangs een bestemmingsplan vastgesteld. De aanleg van de kabel zou deze ontwikkeling kunnen belemmeren.	+	0	0
	In het gebied ten noorden van het bedrijventerrein Uitgeest is een zoutopslag gepland. Het toekomstige gebruik en de toekomstige bebouwing staan de aanleg van tracé 5 in de weg.	+	0	+
	Totaalscore Uitgeest	**++**	**0**	**+**
Gemeente Castricum	Met name het gebied ten westen van de A9 draagt kenmerken van het Oer-IJ. Plannen worden ontwikkeld om deze landschapsdrager verder zichtbaar te maken in het gebied. O.a. aanleg van de stroomgeulen. Dit vergt graafwerk, waardoor de aanleg van de kabel beperkingen zal opleggen.	+	0	+
		Met dit tracé het minste natuurgebied doorkruist hoeven te worden. ++	Met name het gebied ten westen van de A9 draagt kenmerken van het Oer-IJ. Plannen worden ontwikkeld om deze landschapsdrager verder zichtbaar te maken in het gebied. O.a. aanleg van de stroomgeulen. Dit vergt graafwerk, waardoor de aanleg van de kabel beperkingen zal opleggen. 0	Gelet op de beoordeling van tracé 2 in tekst is dit tracé in de beoordeling tussen de andere tracés 2 en 5 gewaardeerd. +
	Totaalscore Castricum	**+++**	**0**	**++**
Gemeente Zaanstad	Tracé loopt bij de adressen Groenedijk 16-29, Assendelft over woningen, bedrijfspanden en/of bouwvlakken. Met een kleine verschuiving richting Heemskerk kan een inbreuk op de belangen van de betreffende eigenaren /gebruikers worden verkleind en/of voorkomen. De gronden aan de 'buitenkant' van de Groenedijk mogen niet worden bebouwd. Relevant voor alle tracés.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	Graag het voorkeursalternatief zo projecteren dat de beschermingszone van de nieuwe hoogspanningsleiding in zijn geheel naast en aan de buitenkant van de Groenedijk komt te liggen, aan de westkant (Heemskerk). Relevant voor alle tracés.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	Totaalscore Zaanstad	**0**	**0**	**0**
		Trace 2 (rode lijn, zie tabblad 2)	**Trace 5 (blauwe lijn, zie tabblad 2)**	**Trace 6 (groene lijn, zie tabblad 2)**
Totaalscore	**De beoordeling per milieu-aspect voor elke tracé en van elke gemeente opgeteld. Daarbij telt elke onderdeel met hetzelfde gewicht mee. Het aantal '+' beoordelingen is per tracé opgeteld en in een getal samengevat. Hoe hoger de score, hoe beter het tracé scoort. Met tussen (...) de rangschikking.**	23 (1)	10 (3)	17 (2)

Afweging tracékeuze 150 kV-kabeltracé

Toelichting
In de afwegingstabel om te komen tot een voorkeursalternatief is voor diverse (milieu)aspecten een beoordeling gemaakt. Hierbij is het uitgangspunt dat de ondergrondse 150kV-kabelverbinding in ieder geval moet worden aangelegd. Het tracé met de meeste impact op het te beoordelen aspect is daarbij als '0' beoordeeld (geen voordelen). Het één na beste tracé (van de drie tracé-alternatieven) scoort dan een '+' en het beste tracé een '++'.
Er is in deze wijze van beoordeling geen '-' score mogelijk (of '--'). Het tracé dat op een bepaald thema het slechtst scoort krijgt een '0' (geen score). Daarmee komen zwaarwegende minpunten niet direct naar voren. Wel worden minpunten benoemd in de toelichting op de score in de scoretabel.

Aan de verschillende aspecten is in de beoordeling dezelfde weging toegekend. Om te voorkomen dat de weging van één thema / aspect wordt beïnvloed door een onderverdeling in veel subcategorieën met een score is per thema / aspect een verdeling in twee subcriteria opgenomen. De belangen / beoordeling van de gemeenten per tracé is eveneens in de tabel opgenomen. Deze wegen gelijk aan de milieuaspecten. Dit werkt in de beoordeling door als een zwaardere score omdat (bijvoorbeeld) het aspect 'bodem' voor het gehele tracé geldt en de beoordeling van een gemeente maar betrekking heeft op die delen van de tracés die in het grondgebied van de betreffende gemeenten liggen (en qua impact verschillend kunnen zijn).

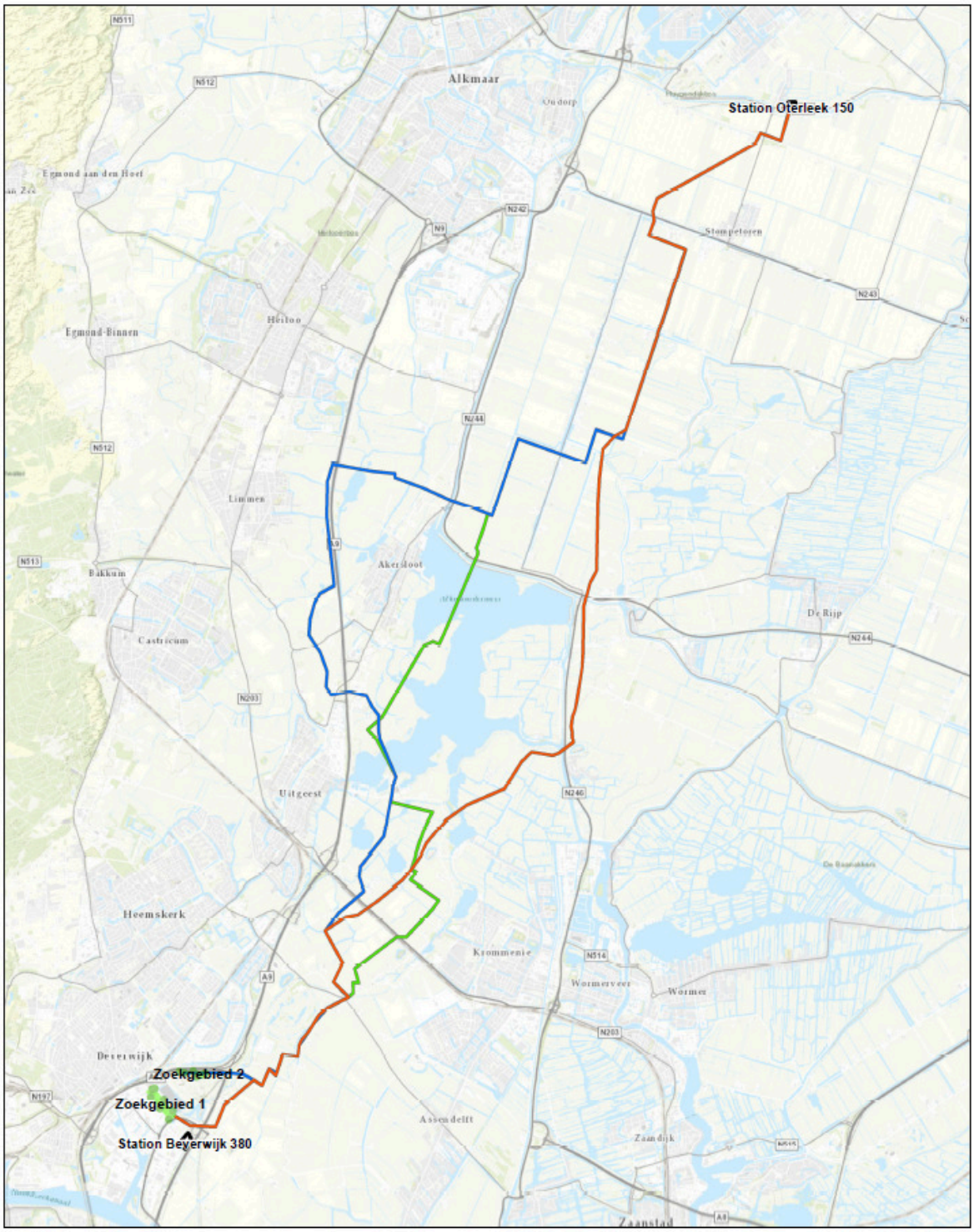
Beoordeelde belangen
De reacties van de gemeenten Alkmaar, Beverwijk, Castricum, Heemskerk, Uitgeest en Zaanstad (in alfabetische volgorde) zijn verwerkt bij de beoordeling van de tracés. Deze belangen hebben dezelfde wegingsfactor als de verschillende aspecten / thema's.

Beoordeelde aspecten/ thema's
Bij de beoordeling van de tracés zijn onderstaande onderwerpen beschouwd:
- Ecologie: de (mogelijke) aantasting van beschermde gebieden (Natura2000 / NNN / Weidevogelleefgebied) en beschermde soorten;
- Bodem: de analyse van op voorhand bekende verontreinigde gebieden;
- Landschap en cultuurhistorie: de aantasting van beschermde landschappelijke gebieden of gebieden met een cultuurhistorische waarde (bijvoorbeeld de Stelling van Amsterdam);
- Archeologie: ligging in of nabij bekende archeologische vindplaatsen en archeologische verwachtingswaarden voor gebieden;
- Aardkundige monumenten: de impact op bekende aardkundige monumenten;
- Water: de impact op de waterhuishouding en doorsnijding van waterstructuren;
- Kruisingen infrastructuur: het aantal kruisingen met (grote) infrastructurele werken;
- Kruisingen ondergrondse infrastructuur: de impact op ondergrondse kabels en leidingen;
- Beverwijk: input afweging van gemeente Beverwijk;
- Alkmaar: input afweging van gemeente Alkmaar;
- Heemskerk: input afweging van gemeente Heemskerk;
- Uitgeest: input afweging van gemeente Uitgeest;
- Castricum: input afweging van gemeente Castricum;
- Zaanstad: input afweging van gemeente Zaanstad.

Een toelichting op de beoordeling van de thema's en een beschrijving van de afwegingen zijn opgenomen in de afwegingsnotitie.

Beverwijk - Oterleek

Tracé en zoekgebied

Legenda

- Zoekgebied
- Gemeentegrens
- Tracé corridor 2
- Tracé corridor 5
- Tracé corridor 6
- Station

Versie	Concept	Datum	9-9-2019
Schaal	1:60.000	Formaat	A3
Kenmerk			

0 1.000 2.000 m.

N

Aan deze tekening kunnen geen rechten worden ontleend. © TenneT TSO B.V.

Afweging 150 kV-schakelstation

Thema	Specfiek aandachtspunt	Locatie 1 (Hal 31)	Locatie 2 (perceel TenneT)	Locatie 3 (terrein tussen A22 en spoorlijn)
Ruimtelijke inpassing	Bestemming / functie in geldend bestemmingsplan	Bestemming 'Recreatieve markten' (ontwerp beheersverordening De Bazaar 2018), voorheen 'Recreatieve Markten' (artikel 7) van Bestemmingsplan Recreatieve markten Beverwijkse Bazaar en omgeving (2008). Artikel 19 lid 3 van het bestemmingsplan bevat een wijzigingsbevoegdheid om de bestemming te wijzigen naar 'Bedrijven' (artikel 8).	Bestemming 'Recreatieve markten' (ontwerp beheersverordening De Bazaar 2018), voorheen 'Recreatieve Markten' (artikel 7) van Bestemmingsplan Recreatieve markten Beverwijkse Bazaar en omgeving (2008). Artikel 19 lid 3 van het bestemmingsplan bevat een wijzigingsbevoegdheid om de bestemming te wijzigen naar 'Bedrijven' (artikel 8).	Bestemming 'Groen' (bestemmingsplan Woongebied Oost), vastgesteld d.d. 28 november 2019 (nog niet onherroepelijk)
	Verenigbaar met functies en activiteiten in de omgeving.	Een 150kV-schakelstation is niet direct mogelijk binnen de bestemming 'Recreatieve markten'	Een 150kV-schakelstation is niet direct mogelijk binnen de bestemming 'Recreatieve markten'	Nutsvoorzieningen (5 meter hoog, 30 m2) zijn toegestaan. Het 150kV-schakelstation is groter, niet direct mogelijk
	In het PIP Beverwijk-Oterleek worden functies direct positief bestemd. Ten opzichte van de huidige bestemming is de functie in de bestemming 'Groen' het meest lastigste in te passen / te onderbouwen. De overige locaties scoren gelijkwaardig.	+	+	0
Landschap en cultuurhistorie	Stelling van Amsterdam	Geen raakvlak met Stelling van Amsterdam	Geen raakvlak met Stelling van Amsterdam	Geen raakvlak met Stelling van Amsterdam
Archeologie	Dubbelbestemming Waarde - Archeologie	Geen archeologische waarden	Geen archeologische waarden	Onderzoek nodig bij een verstoring groter dan 2.500 meter en 35 cm diep. Het 150kV schakelstation is ca. 40x60 meter = 2.400 meter. Kan leiden tot aanvullend onderzoek.
		+	+	0
Water		De waterlopen rondom deze locatie zijn minder gevoelig voor wateroverlast bij kortdurende neerslag. Deze locatie grenst direct aan een primaire watergang die afwatert naar het Noordzeekanaal.	De waterlopen rondom deze locatie zijn minder gevoelig voor wateroverlast bij kortdurende neerslag. De locatie grenst niet direct aan oppervlaktewater. Wel kan de afwatering naar de overzijde van de Ringvaartweg worden gerealiseerd op het secundaire water.	De waterlopen rondom deze locatie zijn van groot belang voor de waterhuishouding in Beverwijk. Het water staat in open verbinding met het Noordzeekanaal en fluctueert ook mee. Bij grote afvoeren ontstaat er in de waterlopen een peilstijging. Het is dus zeker van belang dat het maaiveld hoog genoeg gelegd wordt. Het terrein dient te worden opgehoogd.
		++	+	0
Grondeigendom	De directe beschikbaarheid van het plangebied voor realisatie van het 150kV-schakelstation zal de realisatiedatum en in gebruik name ten goede komen.	Perceel Sectie A nr. 8435 met oppervlak 3.732 m2 in eigendom van gemeente Beverwijk. De gewenste ruimtelijke ontwikkeling van het Bazaar-terrein betekent voor dit perceel mogelijk een inzet voor een andere ontwikkeling. Daardoor is de locatie wellicht niet beschikbaar voor dit project. Dat heeft gevolgen voor de totale afweging / locatiekeuze.	Perceel Sectie A nr. 10550 met oppervlak 5.899 m2 in eigendom van TenneT.	Kadastrale gemeente Wijk aan Zee en Duin sectie D nr. 521 met oppervlak 7.675 m2 in eigendom van gemeente Beverwijk. De vraag is of grondruil / verkoop via de raad procedureel moet worden geregeld. Dat heeft gevolgen voor de planning.
	Totaalscore inpassing	**0**	**++**	**+**
Milieuaspecten	Geluid	Het 150kV-schakelstation veroorzaakt geen geluid. Het schakelstation heeft geen geluidbronnen (transformatoren). Incidenteel geluid wordt opgevangen door het gebouw zelf.	Het 150kV-schakelstation veroorzaakt geen geluid. Het schakelstation heeft geen geluidbronnen (transformatoren). Incidenteel geluid wordt opgevangen door het gebouw zelf.	Het 150kV-schakelstation veroorzaakt geen geluid. Het schakelstation heeft geen geluidbronnen (transformatoren). Incidenteel geluid wordt opgevangen door het gebouw zelf.
	Natuurwaarden / flora en fauna	In het plangebied of directe omgeving daarvan kunnen beschermde natuurwaarden voorkomen. Dit zijn ondermeer beschermde dier- en plantsoorten. De locatie is al bebouwd waardoor er mogelijk verblijfplaatsen in het bestaande gebouw aanwezig zijn. Omdat het terrein leeg wordt opgeleverd is de situatie bij aanvang gelijk aan locatie 2.	In het plangebied of directe omgeving daarvan kunnen beschermde natuurwaarden voorkomen. Dit zijn ondermeer beschermde dier- en plantsoorten. De locatie ligt in het bedrijventerrein waardoor de natuurwaarden beperkt zijn.	In het plangebied of directe omgeving daarvan kunnen beschermde natuurwaarden voorkomen. Dit zijn ondermeer beschermde dier- en plantsoorten. De locatie is onbebouwd en (deels) begroeid. In verhouding tot de andere locaties kunnen hier meer natuurwaarden voorkomen.
	Stikstofdepositie / luchtkwaliteit	Afhankelijk van de bouwmethode en de realisatie van de aansluiting op het bestaande net met een gestuurde boring of open ontgraving wordt er stikstof geproduceerd dat een effect kan hebben op het Noordhollands Duinreservaat. De afstand is ca. 3,6 km.	Afhankelijk van de bouwmethode en de realisatie van de aansluiting op het bestaande net met een gestuurde boring of open ontgraving wordt er stikstof geproduceerd dat een effect kan hebben op het Noordhollands Duinreservaat. De afstand is ca. 3,2 km.	Afhankelijk van de bouwmethode en de realisatie van de aansluiting op het bestaande net met een gestuurde boring of open ontgraving wordt er stikstof geproduceerd dat een effect kan hebben op het Noordhollands Duinreservaat. De afstand is ca. 2,9 km.
		++	+	0

Kruisingen infrastructuur	Waterwegen	n.v.t.	n.v.t.	In combinatie met A22 (zie hieronder) zal ook de watergang moeten worden gekruist met een gestuurde boring. Bij uitvoering van één extra boring (mits dit fysiek mogelijk is) kan dit worden
	Spoorwegen	n.v.t.	n.v.t.	Locatie nabij spoorlijn van ProRail. Ervaring dat een schakelstation en spoorlijn gevoelig kunnen zijn, gelet op de electrische onderlinge relatie.
	Wegen	Kruising met Ringvaartweg in de gemeente Beverwijk	Kruising met Ringvaartweg in de gemeente Beverwijk	Extra kruising A22 door gestuurde boring. Gelet op locatie en afstand tot A22 is deze boring fysiek lastig uit te voeren.
	Totaalscore infrastructuur	**+**	**+**	**0**
Uitvoerbaarheid	Afstand tot de bestaande kabels en leidingen TenneT en het 380kV-station te Beverwijk	Locatie zal met een open ontgraving de Ringvaartweg kruisen om aan te sluiten op de bestaande kabels van TenneT.	Locatie zal met een open ontgraving de Ringvaartweg moeten kruisen om aan te sluiten op de bestaande kabels van TenneT.	Het schakelstation zal door middel van een gestuurde boring door het bedrijvengebied langs de Parallelweg moeten worden aangesloten op de bestaande kabels van TenneT.
	Technische uitvoerbaarheid van het project. Naast de fysieke ruimte voor het station ook de kabelinfrastructuur, opstelruimte voor materieel, e.a.	Technisch uitvoerbaar	Technisch uitvoerbaar	De ruimte tussen de stationslocatie (gebouw) en omgeving (Skaeve Huse) is onvoldoende om boringen op ongelijke diepte boven te laten komen. Ook is de ruimte te klein om de 14 gestuurde boringen te kunnen realiseren ter hoogte van de Makro (aansluiting op bestaande kabelstrook van TenneT.
	Totaalscore ondergrondse infrastructuur	**+**	**+**	**0**
Gemeente Beverwijk	Inpassing binnen de gemeentelijke visie voor toekomstige ontwikkelingen op het bazaarterrein in Beverwijk als vervolg op de woonvisie 2020 Beverwijk en Heemskerk.	Locatie aan de rand van het bazaarterrein grenzend aan de N246 / Ringvaartweg. De ligging grenst aan bedrijventerrein Wijkermeer en infrastructuur en is goed inpasbaar.	Locatie aan de noordrand van het bazaarterrein grenzend aan de Ringvaartweg. Niet geheel aan de rand en naast groothandel / bestaande bedrijven.	Deze locatie heeft geen invloed op de mogelijke (her)ontwikkeling van het bazaarterrein.
	Totaalscore Beverwijk	**+**	**0**	**++**
Planning	Samenhang met andere projecten / planning	De locatie is in eigendom van de gemeente Beverwijk en verhuurd aan de Bazaar. De overeenkomst wordt jaarlijks stilzwijgend verlengd. De wettelijke opzegtermijn is één jaar. Uiterlijk 31-12-2020 zal de opzegging moeten worden verzonden om de planning van het project te halen.	De locatie is eigendom van TenneT en ook al geleverd.	Het voornemen van de gemeente Beverwijk is om in 2021 de Skaeve Huse te realiseren. Daarna zal in 2022 / 2023 worden gewerkt op dezelfde locatie aan de gestuurde boringen onder de A22 door. De prikkelarme woonomgeving van de Skaeve Huse en de gebouwen zelf vormen dan een probleem / knelpunt om het werk te kunnen uitvoeren.
		+	**++**	**0**
Investerings-kosten	De kosten voor bouw schakelstation en raming van de werkzaamheden voor het aansluiten en aanleggen van nieuwe kabels vanaf het station naar de bestaande TenneT-kabels.	p.m.	p.m.	p.m.
		Locatie 1 (Hal 31)	**Locatie 2 (perceel TenneT)**	**Locatie 3 (terrein tussen A22 en spoorlijn)**
Totaalscore	**De beoordeling per locatie voor het 150kV-schakelstation is voor elk aspect opgeteld. Daarbij telt elke onderdeel met hetzelfde gewicht mee. Het aantal '+' beoordelingen is per locatie opgeteld en in een getal samengevat. Hoe hoger de score, hoe beter de locatie scoort. De investeringskosten zijn nog met een p.m. opgenomen in de tabel.**	**10**	**10**	**3**

Afweging locatiekeuze 150 kV-schakelstation

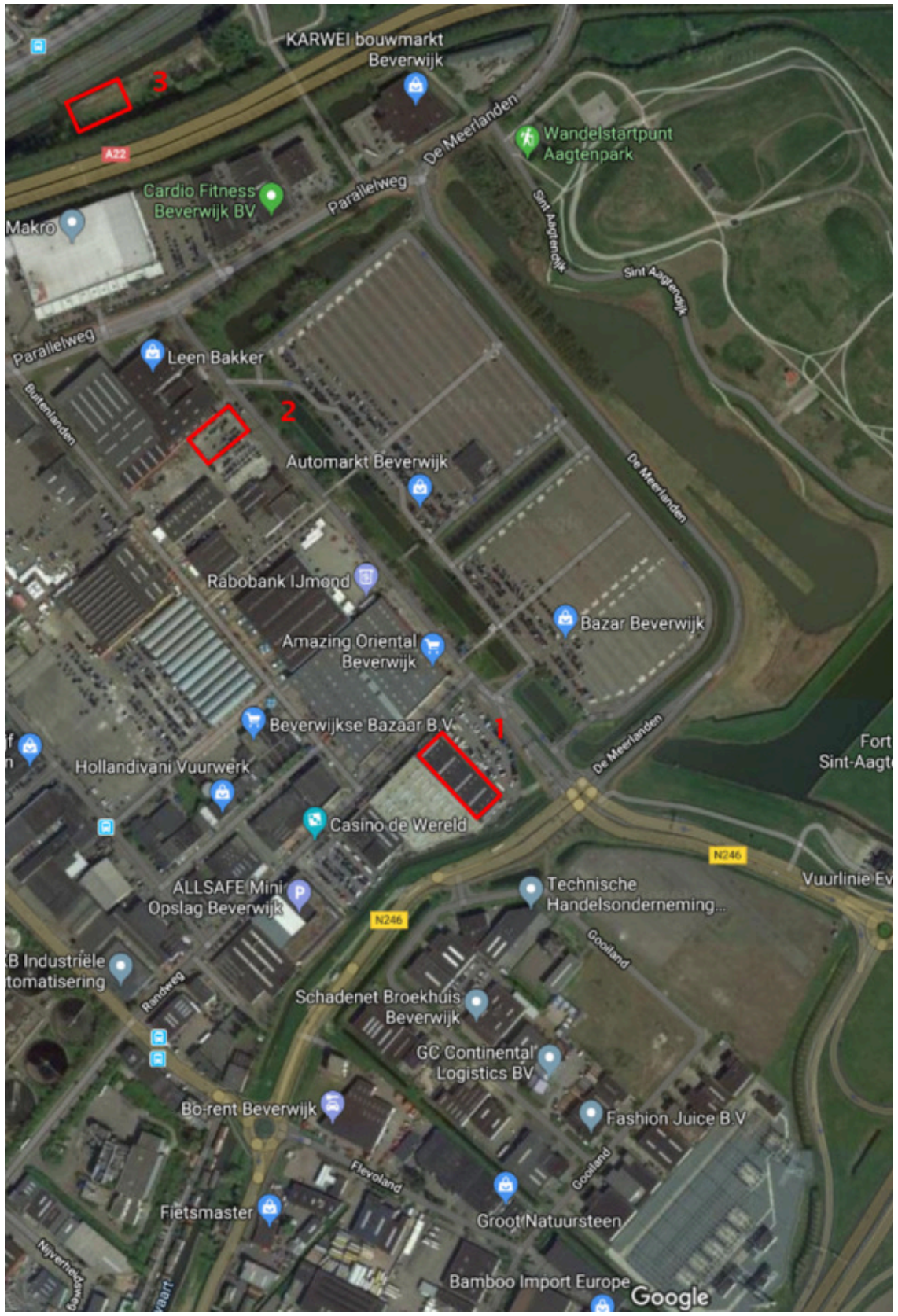
Toelichting

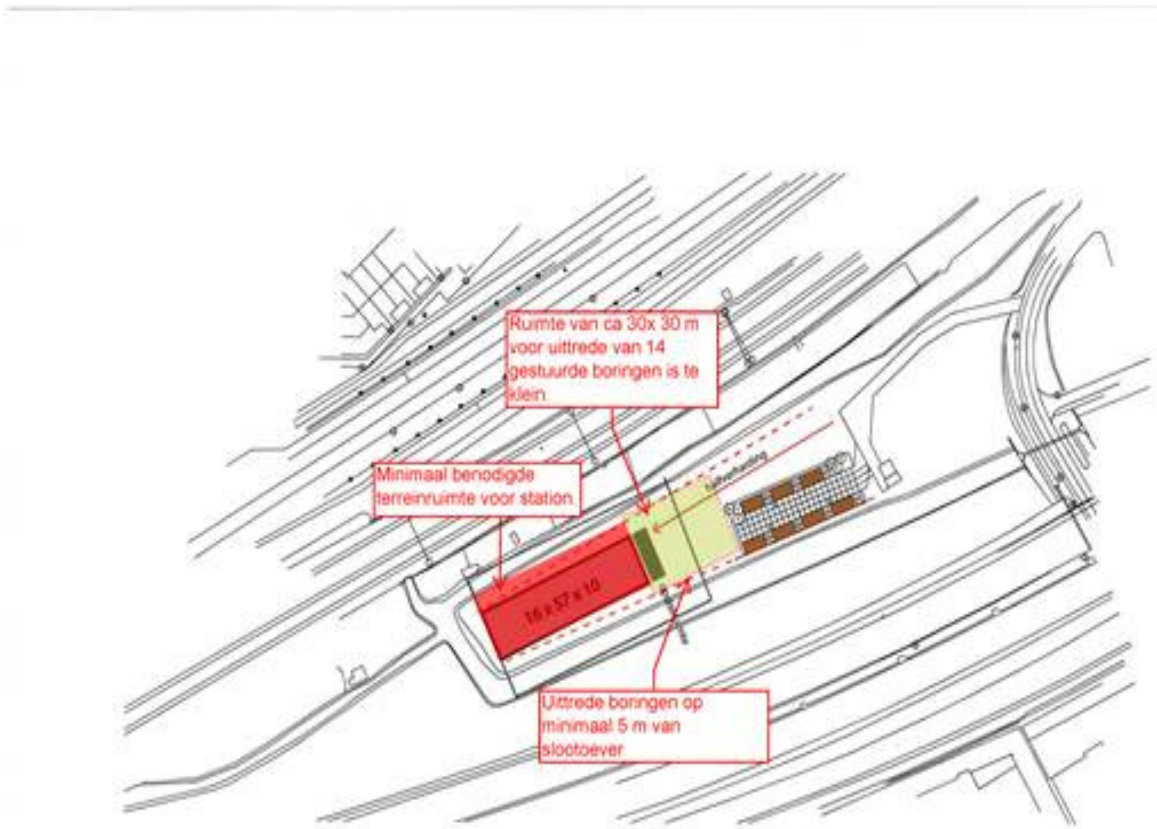
In de afwegingstabel om te komen tot een voorkeurslocatie voor een 150kV schakelstation in Beverwijk is voor diverse (milieu)aspecten een beoordeling gemaakt. Hierbij is het uitgangspunt dat de ondergrondse 150kV-kabelverbinding met het 150kV schakelstation in ieder geval moet worden aangelegd. De locatie met de meeste impact op het te beoordelen aspect is daarbij als '0' beoordeeld (geen voordelen). De één na beste locatie scoort een + die oploopt tot ++ bij de best scorende locatie. Indien er tussen de locaties geen verschil is krijgen deze een gelijke score.
Er is in deze wijze van beoordeling geen '-' score mogelijk (of '--'). Het tracé dat op een bepaald thema het slechtst scoort krijgt een '0' (geen score). Daarmee komen zwaarwegende minpunten niet direct naar voren. Wel worden minpunten benoemd in de toelichting op de score in de scoretabel.

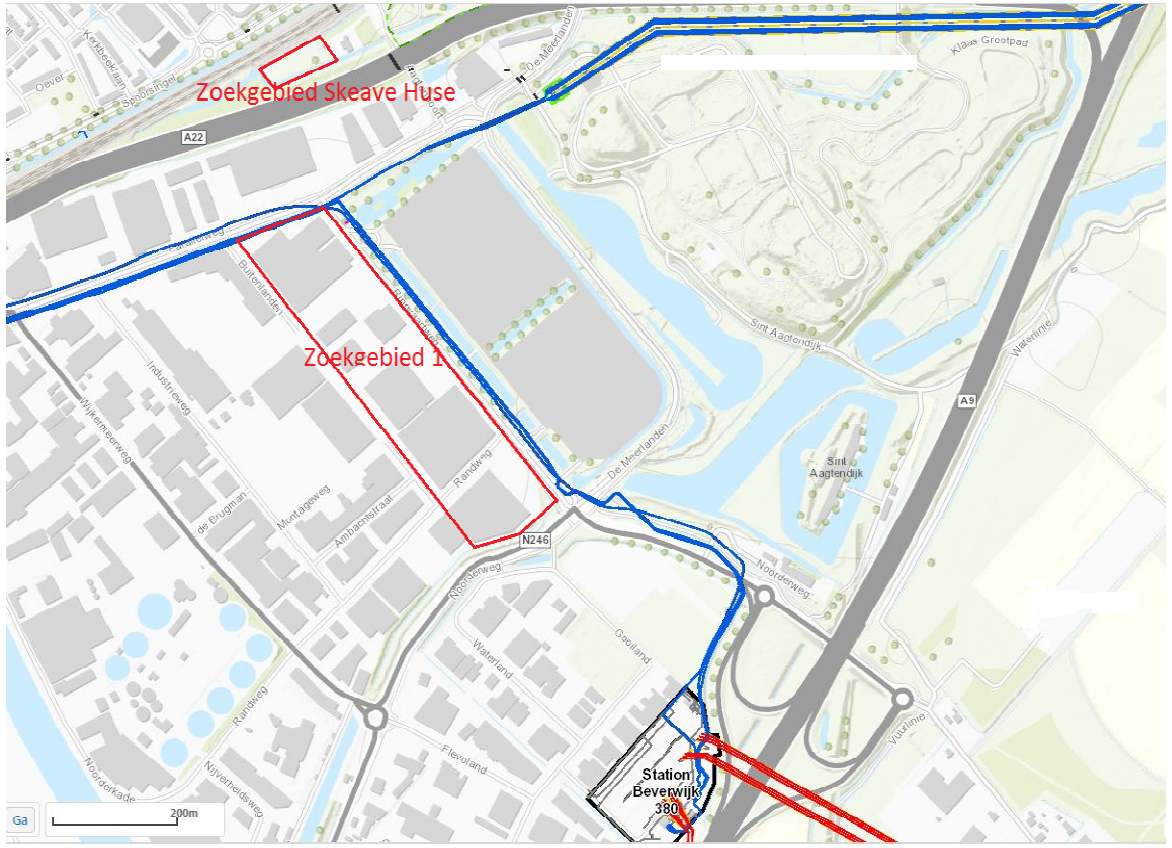
Aan de verschillende aspecten is in de beoordeling dezelfde weging toegekend. Om te voorkomen dat de weging van één thema / aspect wordt beïnvloed door een onderverdeling in veel subcategoriën met een score is per thema / aspect een verdeling in twee subcriteria opgenomen.

Beoordeelde aspecten/ thema's

Bij de beoordeling van de locaties zijn onderstaande onderwerpen beschouwd:
- Ruimtelijke inpassing: de mogelijkheden om planologisch nu al een 150kV schakelstation in te passen c.q. het verschil in strijdigheid aan de hand van het vigerende ruimtelijk plan;
- Landschap en cultuurhistorie: de aantasting van beschermde landschappelijke gebieden of gebieden met een cultuurhistorische waarde (bijvoorbeeld de Stelling van Amsterdam);
- Archeologie: ligging in of nabij bekende archeologische vindplaatsen en archeologische verwachtingswaarden voor gebieden;
- Water: de impact op de waterhuishouding en doorsnijding van waterstructuren;
- Grondeigendom: de beschikbaarheid van de locatie in relatie tot de bouwperiode en planning voor het operationeel zijn van de elektriciteitsverbinding;
- Milieuaspecten: toelichting op geluideffecten, natuurwaarden en stikstofdepositie / luchtkwaliteit
- Kruisingen infrastructuur: het aantal kruisingen met (grote) infrastructurele werken;
- Uitvoerbaarheid: de technische uitvoerbaarheid voor realisatie van het station en aansluiten van de kabels alsmede de afstand (en dus extra kabels) tot het bestaande 380kV-station;
- Gemeente Beverwijk: de relatie tot het voornemen om het terrein van de Bazaar te herontwikkelen op termijn;
- Planning: samenhang in planning en proces met andere projecten / stappen;
- Investeringskosten: de projectkosten voor realisatie van het 150kV schakelstation.

KARWEI bouwmarkt Beverwijk
3
A22
Wandelstartpunt Aagtenpark
De Meerlanden
Cardio Fitness Beverwijk BV
Parallelweg
Makro
Sint Aagtendijk
Leen Bakker
2
Automarkt Beverwijk
Rabobank IJmond
Bazar Beverwijk
Amazing Oriental Beverwijk
Beverwijkse Bazaar B.V.
1
Hollandivani Vuurwerk
Casino de Wereld
N246
ALLSAFE Mini Opslag Beverwijk
Technische Handelsonderneming...
Vuurlinie
Schadenet Broekhuis Beverwijk
GC Continental Logistics BV
Fashion Juice B.V.
Fietsmaster
Groot Natuursteen
Bamboo Import Europe
Google

Ruimte van ca 30x 30 m voor uittrede van 14 gestuurde boringen is te klein
Minimaal benodigde terreinruimte voor station
16 x 57 x 10
Uittrede boringen op minimaal 5 m van slootoever

Zoekgebied Skeave Huse
Zoekgebied 1
A22
N246
A9
Station Beverwijk
380
200m

Q&A PIP Netuitbreiding 150 kV Beverwijk-Oterleek
20 MAART 2020

VERSIE 1.0D

Voor betrokken gemeenten als bijlage bij de afwegingsnotitie en de afwegingstabellen

I. Inleiding

TenneT heeft de provincie Noord-Holland verzocht om een Provinciaal InpassingsPlan (hierna: PIP) op te stellen en in procedure te brengen ten behoeve van een netuitbreiding tussen Beverwijk en Oterleek. Deze netuitbreiding is nodig voor het verhogen van de capaciteit van het huidige electricititeitsnetwerk (toename behoefte elektriciteit) en vergroten betrouwbaarheid van de stroomvoorziening. Deze netuitbreiding moet in het vierde kwartaal van 2023 gerealiseerd zijn. De provincie is gevraagd een PIP op te stellen, vanwege het gemeentegrens overstijgende karakter. Naar verwachting kunnen de procedures daarmee verkort worden. De netuitbreiding kan dan sneller gerealiseerd worden.

Wat is een Provinciaal InpassingsPlan (PIP)
Een PIP is te vergelijken met een gemeentelijk bestemmingsplan. Bij een PIP heeft een provincie de volledige regie op beleid, normstelling en uitvoering. Het besluit om een PIP voor te bereiden, wordt door Gedeputeerde Staten (GS) genomen. Het besluit wordt aan Provinciale Staten (PS) ter kennisgeving voorgelegd. Het vaststellen van een PIP is een bevoegdheid die door de wet aan PS is toegekend. Wel dienen gemeenteraden van de betrokken gemeenten dienen te worden gehoord.

Waar gaat het PIP over?
- een nieuw 150 kV-schakelstation in Beverwijk;
- een nieuwe ondergrondse 150 kV-verbinding tussen het bestaande 380 kV-station in Beverwijk en het nieuw te realiseren 150 kV-schakelstation in Beverwijk (waarbij als uitgangspunt geldt dat wordt gebundeld met bestaande kabelverbindingen);
- een nieuwe ondergrondse 150 kV-verbinding tussen het nieuwe 150-kV schakelstation in Beverwijk en het bestaande 150 kV-schakelstation in Oterleek.

  In de startnotitie die door GS is vastgesteld, zijn de inhoudelijke hoofdlijnen en uitgangspunten beschreven voor het PIP.

De reden voor GS om een PIP op te stellen, ligt in de provinciale belangen die met de netuitbreiding gemoeid zijn.

Vroegtijdig betrekken
In dit document vindt u eerder gestelde vragen en antwoorden over de plannen van TenneT en het voornemen van de provincie om een PIP op te stellen. **Let wel**, we willen gemeenten en belanghebbenden graag zo vroeg mogelijk betrekken en zo transparant mogelijk zijn. Gezien de vroegtijdigheid zijn wel de grote lijnen, maar nog niet alle details bekend. Onderstaande vragen zijn daarom beantwoord ‘met de kennis van nu’. Inzichten veranderen soms naarmate er meer kennis wordt opgedaan.

De interactieve kaart is te vinden op: https://maps.noord-holland.nl/kaartenportaal/apps/webappviewer/index.html?id=be843e7dae0d4506b8bf6596cf22dadf
Achterin dit document staat overigens ook kaartmateriaal dat de situatie weergeeft.

II. Vragen over de netuitbreiding

1. **Wat houdt de netuitbreiding in? Het gaat bij de netuitbreiding om onderstaande aspecten. Niet overal is een planologische wijziging nodig, daarom worden niet alle genoemde aspecten opgenomen in het PIP.**

- een extra transformator op bestaand 380 kV-station Beverwijk, met verbinding naar het nieuwe 150 kV-schakelstation Beverwijk. Hier is geen planologische wijziging voor nodig, dus dit zal geen onderdeel zijn van een PIP.
- een nieuw 150 kV-schakelstation Beverwijk, zo dicht mogelijk bij het 380 kV-station Beverwijk, zodat er zo min mogelijk kabels hoeven worden gelegd of omgelegd. Het gaat hierbij niet om een openluchtstation (18 velden = 4-6 ha), maar om een gesloten 150 kV-schakelstation. Voor het plaatsen van een gesloten 150 kV-schakelstation is een terrein met een oppervlakte nodig van zo'n 40 x 60 meter. Het gesloten 150 kV-schakelstation zelf is circa 30 x 15 meter groot.
- uitbreiding van het bestaande 150 kV station Oterleek op bestaand stationsterrein. Het gaat daarbij om uitbreiding met twee velden. Daarnaast zijn twee spoelen en twee condensatoren nodig. Op het stationsterrein is ruimte beschikbaar. Hiervoor moet er wel eén bomenrij (van de twee) worden weggehaald. Dan blijft er één bomenrij over om de installaties van het 150 kV-schakelstation aan zicht te onttrekken. Hier is geen planologische wijziging voor nodig, dus dit zal geen onderdeel zijn van een PIP.
- een nieuwe 150 kV-kabelverbinding tussen de 150 kV-schakelstations Beverwijk en Oterleek (2 circuits).
- een kabelverbinding tussen het 380 kV-station in Beverwijk en het nieuwe 150 kV-schakelstation Beverwijk. Dit wordt zo veel als mogelijk gebundeld met bestaande kabelverbindingen.

2. **Wat is de noodzaak en wat is de urgentie van deze netuitbreiding?**

De netuitbreiding is noodzakelijk om economische ontwikkelingen mogelijk te maken en om de energietransitie in Noord-Holland te faciliteren. Het gaat dan bijvoorbeeld om de vestiging van datacenters en het aansluiten van nieuwe zonne- en windenergieparken. Naast het kunnen verwerken van het aanbod van energie, is er meer vraag naar elektriciteit door de datacenters, elektrische auto's en toename huishoudelijke apparatuur. Momenteel geldt bijvoorbeeld een beperking ten aanzien van het transportvermogen voor datacenters in Noord-Holland Noord. Door realisatie van de netuitbreiding kan deze worden opgeheven en mogen deze datacenters verder doorgroeien.

3. **Kunnen de bij punt 2 genoemde datacenters niet elders geplaatst worden?**

De voorliggende netuitbreiding is nodig om al bestaande datacenters voldoende capaciteit te bieden. Het gaat dus niet om toekomstige datacenters, wel om de uitbreiding van bestaande datacenters.

4. **Kan het nieuwe 150kV -schakelstation niet worden gebouwd op het bestaande 380 kV-station in Beverwijk**

Het bestaande 380 kV-station in Beverwijk kan niet uitgebreid worden, daar is onvoldoende ruimte op het terrein voor. Daarom wordt ervoor gekozen een transformator bij te plaatsen op het 380 kV-station (hier is nog wel ruimte voor) en een nieuw 150 kV-schakelstation in de nabijheid van het 380 kV station te bouwen.

5. **Waar komt het nieuwe schakelstation?**

Er zijn nu nog drie mogelijke locaties in beeld. Er zijn in totaal 19 locaties bekeken in de buurt van het Bazaar terrein, het Aagtenpark en tussen de A9 en het spoor. Daar zijn er drie van overgebleven. Twee op het terrein van de Bazaar en één tussen de A22 en het spoor. De provincie Noord-Holland, gemeente Beverwijk en TenneT onderzoeken gezamenlijk de opties en brengen de voors-en tegens per locatie in beeld. Op basis van afwegingscriteria wordt daarna gezamenlijk gekeken wat de beste locatie is. In de afwegingsnotitie en de afwegingstabel 150 kV schakelstation worden de opties toegelicht.

6. **Waarom wordt er niet meteen gekozen voor een zwaardere verbinding (overdimensionering)?**

Met het oog op de toekomstige verwachte elektriciteitsvraag is de vraag gesteld of de verbinding tussen Oterleek en Beverwijk niet meteen zwaarder kan worden uitgevoerd dan nu het geval zal zijn. Overdimensionering, met het oog op mogelijke groei van de vraag naar elektriciteitstransport, lijkt logisch, maar TenneT mag alleen investeren in uitbreiding van het hoogspanningsnet als zich een knelpunt voordoet of zich met zekerheid zal voordoen. Daarbij moet gekozen worden voor de oplossing met de laagste maatschappelijke kosten. Begin 2017 is het knelpunt gesignaleerd waarvoor de nieuwe 150kV-verbinding een oplossing biedt. Pas als zich nieuwe knelpunten voordoen, kan TenneT opnieuw bezien of verdere investeringen in het hoogspanningsnet nodig zijn. Vanwege de onzekerheid of er op de middellange termijn (binnen 10 jaar) daadwerkelijk een extra circuit noodzakelijk is, mag er nu planologisch geen rekening gehouden worden met een mogelijke extra verbinding. Dit zou onnodig belemmerend werken op de gronden waar de beperking zich op richt. Bovendien geldt dat als er een nieuwe verbinding nodig zou zijn, deze bij voorkeur op enige afstand van bestaande verbindingen moet liggen (in verband met risico's in de aanleg- en de beheerfase).

III. Vragen over het PIP

1. Welke onderdelen van de netuitbreiding vallen onder het PIP?

Alleen die onderdelen van de netuitbreiding die planologische wijzigingen behoeven, vallen onder het PIP. Het PIP omvat:

- een nieuw 150 kV-schakelstation in Beverwijk;
- een nieuwe ondergrondse 150 kV-verbinding tussen het bestaande 380 kV-station in Beverwijk en het nieuw te realiseren 150 kV-schakelstation in Beverwijk (waarbij als uitgangspunt geldt dat wordt gebundeld met bestaande kabelverbindingen);
- een ondergrondse 150 kV-verbinding tussen het nieuwe station in Beverwijk en het bestaande 150 kV-schakelstation in Oterleek.

In de startnotitie die door GS is vastgesteld, zijn de inhoudelijke hoofdlijnen en uitgangspunten beschreven voor het PIP.

2. Waarom kiezen Gedeputeerde Staten (GS) voor een PIP?

Het feit dat het project op het grondgebied van meerdere gemeenten ligt, maakt de ruimtelijke inpassing van het elektriciteitsnet een activiteit van regionaal belang. De provincie heeft dan de keuze tussen het stimuleren van de samenwerking tussen gemeenten of het zelf doorlopen van een PIP-procedure.

De betrokken gemeenten kunnen ervoor kiezen om de bestemmingsplanprocedure zelf te organiseren. Vanwege het feit dat het project meerdere gemeenten raakt kost die werkwijze veel capaciteit vanwege de noodzakelijke coördinatie tussen gemeenten. Daarnaast is er in dat geval bij elk gemeentelijk bestemmingsplan de mogelijkheid om zienswijzen en een beroepschrift in te dienen. Ook dat kost extra tijd en capaciteit. De provincie heeft de betrokken gemeenten daarom voorgesteld om de coördinatie door middel van het maken van een PIP op zich te nemen en daarmee enerzijds de realisatie van de netuitbreiding te bespoedigen en anderzijds de gemeenten te ontlasten. De B&W's van de betrokken gemeenten hebben hiermee ingestemd.

Daarnaast is er sprake van een aantal bovenlokale en provinciale belangen die provinciale inzet vereisen (zie onderstaand kader). Door de regie te nemen over de inpassing via een PIP, heeft de provincie meer invloed op de belangenafweging. Deze belangen zijn opgenomen in de *Omgevingsvisie NH2050* die op 19 november 2018 door Provinciale Staten is vastgesteld. Als kritische succesfactoren voor energietransitie en economische ontwikkeling worden genoemd: 'een toekomstbestendige energie- en data-infrastructuur' en 'goede afstemming van ondergrondse energie-infrastructuur met andere functies in de ondergrond'.

Bovenlokale en provinciale belangen m.b.t. het zoekgebied voor de 150 kV-verbinding Beverwijk-Oterleek	
Ruimtelijke kwaliteit (de balans tussen gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde).	De aanleg van een kabelverbinding betekent altijd ruimtebeslag, ook als het een ondergrondse verbinding betreft. Een ondergrondse kabel kan immers beperkingen opleggen aan het gebruik van gronden ter plaatse van de kabel.

Regionale economie	Verhoging van betrouwbaarheid van het netwerk en verhoging van capaciteit van het net is belangrijk voor gevestigde bedrijven in de regio en kan nieuwe bedrijvigheid aantrekken (datacenters, glastuinbouw).
Energietransitie	De netuitbreiding zorgt ervoor, dat het aansluiten en transport van duurzaam opgewekte energie in Noord-Holland kan worden uitgebreid. Zonder deze verbinding kan de energietransitie vertraging oplopen.
Natura 2000-gebieden	De tracés doorsnijden geen Natura 2000-gebieden.
Natuurnetwerk Nederland (NNN)	Alle drie de tracés doorsnijden NNN-gebieden. Tracé 2 gaat 2,6 kilometer door NNN-gebied; tracé 5 gaat 3,5 kilometer door NNN-gebied en tracé 6 gaat 6,1 kilometer door NNN-gebied.
Weidevogelleefgebieden	Alle drie de tracés gaan voor een groot deel door weidevogelleefgebieden. De wezenlijke kenmerken en waarden van deze gebieden zullen met een bureaustudie in beeld moeten worden gebracht.
Cultuurhistorische waarden	Alle drie de tracés doorsnijden de Stelling van Amsterdam. Aangezien het ondergrondse kabels betreft die niet bovengronds komen in Stellinggebied, zal de Stelling geen beperkingen opleggen aan de tracés. De locatie voor het station in Beverwijk is al eerder onderzocht via een Heritage Impact Assessment (HIA). Hieruit bleek dat er geen negatieve effecten te verwachten zijn op het werelderfgoed Stelling van Amsterdam.
Archeologische waarden	Er liggen in het zoekgebied veel archeologische waarden en verwachtingen. Deze moeten met een bureaustudie in beeld gebracht worden.
Archeologische monumenten	Tracé 2 en 5 doorkruisen archeologisch monument Uitgeesterbroek.
Aardkundige monumenten	Er is één aardkundige monument in het zoekgebied, te weten Alkmaardermeer-Uitgeestermeer. Tracé 5 en tracé 6 gaan door dit aardkundig monument. Er zullen bij tracé 6 drie min of meer aansluitende boringen nodig zijn om het Alkmaarder- en Uitgeestermeer te 'overbruggen'. Bij tracé 5 betreft het één boring door het Uitgeestermeer.
Provinciale monumenten	Alle drie de tracés doorkruisen monumenten van de Stelling van Amsterdam. Aangezien het ondergrondse kabels betreft die niet bovengronds komen in Stellinggebied en die onder de bouwwerken van de Stelling door gaan (waar nodig via boringen), legt de Stelling geen beperkingen op aan de tracés. Alle drie de tracés doorkruisen monumentale waterkeringen: Tracé 2 doorkruist de Noorder IJ- en Zeedijken (1x) en de Westfriese Omringdijk (1x)

	Tracé 5 doorkruist de Noorder IJ-en Zeedijken (2x) en de Westfriese Omringdijk (1x) Tracé 6 doorkruist de Noorder IJ- en Zeedijken (1x) en de Westfriese Omringdijk (1x) Er zijn geen stads- en dorpsgezichten of waterstaatkundige werken in het geding.
Grondwater	In het zoekgebied bevinden zich geen grondwaterbeschermingsgebieden. Wel is aandacht nodig voor het voorkomen van (extra) zoute kwel. Met name polder de Schermer in gemeente Alkmaar en polder Wijkermeer kunnen gevoelig zijn voor extra zoute kwel bij ontgravingen waarbij de waterscheidende laag wordt doorbroken. Dit geldt in zijn algemeenheid voor alle perforaties die er zullen plaatsvinden (met name bij boringen), maar in diepe polders is daar extra aandacht voor nodig, ook bij open ontgravingen. Alle drie de tracés gaan door deze polders.
Waterberging	De tracés doorsnijden geen waterbergingslocaties. Er zijn geen nieuwe waterbergingslocaties voorzien.
Waterkeringen	Alle drie de tracés passeren diverse regionale waterkeringen. Tracé 2 doorkruist 6 waterkeringen (aan weerszijden van de Markervaart, het Noord-Hollandsch kanaal en Huigenvaart). Tracé 5 doorkruist 6 waterkeringen (aan weerszijden van het Uitgeestermeer, het Noord-Hollandsch kanaal en de Huigenvaart). Tracé 6 doorkruist 8 waterkeringen (tweemaal Uitgeestermeer, viermaal Alkmaardermeer, tweemaal Huigenvaart). NB. Over het algemeen worden boringen onder waterkeringen zo diep uitgevoerd dat er geen conflict ontstaat. Gewoonlijk worden aan deze kruisingen technische eisen gesteld om de waterveiligheid te garanderen. Met name ook om te voorkomen dat er 'kortsluitingen' ontstaan tussen verschillende polders die middels een boring met elkaar verbonden worden. Het eerder genoemde zoutaspect is hierbij ook van belang.
Vaarwegen	Tracé 2 doorkruist Markervaart, Noord-Hollandsch kanaal; Huigenvaart Tracé 5 doorkruist Alkmaarder-en Uitgeestermeer; Noord-Hollandsch kanaal; Huigenvaart Tracé 6 doorkruist Alkmaarder-en Uitgeestermeer; Noord-Hollandsch kanaal; Huigenvaart
Wegen	Tracé 2 doorkruist A9, N203, N246, N244, N243 en N508. Tracé 5 doorkruist A9 (3x) N203, N244, N243 en N508. Tracé 6 doorkruist A9, N203, N244, N243 en N508.

3. Waarom past GS geen coördinatieregeling toe voor dit project?

De coördinatieregeling is een instrument om verschillende noodzakelijke procedures voor het mogelijk maken van een project gezamenlijk te doorlopen. De PIP-procedure zou via de coördinatieregeling gecombineerd kunnen worden met de verlening van de vergunningen die voor het project nodig zijn. Voor aanvang van de procedure dienen Provinciale Staten dan een besluit te nemen waaruit blijkt dat zij instemmen met de coördinatieregeling.

De coördinatieregeling kent voor- en nadelen**.** De voordelen van de coördinatieregeling zijn vooral versnelling en inhoudelijke samenhang. Er is dan sprake van één voorbereidingsprocedure. De ontwerpbesluiten worden gezamenlijk ter inzage gelegd. Daardoor kan er in één keer op alle gecoördineerde besluiten zienswijzen worden ingebracht. Ook de afhandeling van beroepen gebeurt in één keer conform de PIP-procedure, dus in eerste en enige aanleg bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Dit is efficiënt en zorgt voor versnelling van het gehele proces tot uitvoering. Daarbij wordt de inhoudelijke samenhang en afstemming tussen besluiten beter zichtbaar, wat prettig is voor belanghebbenden.

De coördinatieregeling kent ook nadelen. Een eerste nadeel is dat als de Raad van State een beroep tegen het PIP of een vergunning gegrond verklaart, dit meteen gevolgen heeft voor de overige vergunningen. Ten tweede kan het nadelig zijn voor TenneT dat een aantal werkzaamheden (uitwerking van details) eerder in de tijd wordt geplaatst, wat extra tijd kost (en later soms overbodig werk blijkt te zijn geweest).

TenneT schat in dat de kans op vertraging door de extra werkzaamheden die zij moet uitvoeren groter is dan de eventuele tijdswinst die geboekt wordt bij de coördinatieregeling. Omdat versnelling van de procedures een belangrijke reden is om dit PIP vast te stellen, is Gedeputeerde Staten geadviseerd om geen coördinatieregeling toe te passen.

4. Waarom is de Rijkscoördinatieregeling niet van toepassing?

Onder de RCR vallen o.a.:

a. windparken groter dan 100 MW;
b. uitbreiding van het net met een station van 220 kV of hoger;
c. verbinding met een spanningsniveau van 220 kV of hoger.

Dit is hier niet aan de orde. De nieuwe windparken op zee (>100 MW) zijn niet relevant. Deze worden aangesloten op een ander station dat daartoe mogelijk wordt gerealiseerd in de gemeente Beverwijk op een locatie aan de Zeestraat.

De RCR kan dan alleen van toepassing worden verklaard indien de minister daartoe op aanvraag wenst te besluiten. Nog los van de vraag of de minister op een dergelijk verzoek positief zou besluiten, zijn hiervoor minimaal 6 maanden nodig. Dit levert een procesrisico op met betrekking tot de tijdige realisatie van de benodigde uitbreiding van het elektriciteitsnet.

IV. Vragen over het selectieproces van stationslocatie en tracé

1. Hoe zijn de zoeklocaties voor een nieuw 150 kV-schakelstation in Beverwijk bepaald?

Arcadis heeft in een eerdere verkennende studie een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd voor plaatsing van een transformatorstation voor de projecten Net op Zee. In deze verkenning is toen ook een mogelijke combinatie met 150kV schakelstation meegenomen. Omdat gekozen is het transformatorstation te plaatsen op het terrein aan de Zeestraat (voormalig terrein van Tata Steel) is een koppeling met 150 kV schakelstation afgevallen. Daarop voortbordurend heeft ook een vervolgstudie plaatsgevonden naar de mogelijkheden voor de locatie van het 150 kV-schakelstation. Gezocht is naar een niet-bebouwde locatie in de nabijheid van het bestaande 380 kV-station Beverwijk. (langs de A9)

Er is daarbij ook naar het gebied ten oosten van de A9 gekeken. Dit gebied was echter enkel een serieuze optie indien één en ander gecombineerd zou worden met het tranformatorstation van de projecten Net op Zee. Nu dit niet het geval is, is de focus gelegd op een binnenstedelijke locatie. Verder legt de aanwijzing van de Stelling van Amsterdam als UNESCO-werelderfgoed een aanzienlijke beperking op ten aanzien van de opties in het gebied.

Uiteindelijk is in samenspraak met de gemeente Beverwijk in eerste instantie gekozen voor de zoeklocaties Aagtenpark en Bazaar (zie bijlage). Zoeklocatie Aagtenpark is een gesaneerde voormalige belt die is ingericht als recreatiepark. Zoeklocatie Bazaar is een terrein dat is ingesloten tussen de Parallelweg, Ringvaartweg, Buitenlanden en Noorderweg. De bestemmingen in dit zoekgebied zijn ‘bedrijven’ en ‘recreatieve markten’. Tot slot is ook de locatie tussen A9 en het spoor in beeld gekomen als een mogelijke optie voor een locatie voor een 150 kV schakelstation.

De gemeente Beverwijk heeft voor de zoeklocatie Bazaar, die eerder in samenspraak met TenneT was bepaald, aangeven dat eventuele andere toekomstige ontwikkelingen in dit zoekgebied niet bij voorbaat moeten worden gehinderd. Daarnaast is op basis van de bodeminformatie van het Aagtenpark geadviseerd hier geen bodemingrepen zoals het bouwen van een schakelstation en het realiseren van 150kV kabels uit te voeren. De voormalige belt dient bij voorkeur niet te worden gebruikt voor bodemroerende activiteiten.

Een 150 kV-schakelstation is zeer goed inpasbaar in de gebouwde omgeving. Een 150 kV-schakelstation zal daarom volgens de provincie geen belemmeringen opleggen aan de ontwikkeling van het omliggende gebied.

Bij de uitvoering van projecten heeft TenneT de verplichting om verantwoord om te gaan met maatschappelijk geld. Als er verschillende alternatieven zijn, dient TenneT (samen met de bevoegde gezagen) een integrale belangenafweging te maken waarin kosten een rol spelen. De uitkomst dient TenneT te verantwoorden aan toezichthouder Autoriteit Consument en Markt (ACM). Ook dit wordt meegenomen in de keuze van een tracé en locatie.

2. Hoe zal de verdere selectie van een stationslocatie plaatsvinden?

Binnen de zoekgebieden Aagtenpark, Bazaar en tussen de A9 en het spoor zullen op provincie, de gemeente en TenneT op basis van een afweging waarbij onder meer de volgende aspecten een rol spelen: de afstand tot het 380 kV-station, aanwezigheid van bestaande verbindingen, prijs en verkrijgbaarheid van de locatie, planning en bijkomende kosten (bijvoorbeeld als grondsanering aan de orde is).

3. Hoe heeft de eerste selectie van de 3 tracés plaatsgevonden?

In eerste instantie zijn er zes mogelijke tracés bepaald. Hiervan zijn inmiddels drie tracés afgevallen. De volgende overwegingen hebben hierbij een rol gespeeld:

- De lengte van het totale tracé.
- Passage van zettingsgevoelig gebied. Zetting is een proces in de bodem waarbij grond door belasting/druk van bovenaf wordt samengedrukt. De zettingsgevoeligheid hangt af van het bodemtype en de hoeveelheid vocht in de bodem. Zetting kan leiden tot kabelbreuk.
- Passage van Natura2000 gebied. Voor Natura2000-gebied geldt een 'nee-tenzij-principe'. Als er alternatieven zijn, moet daarvoor gekozen worden.
- Passage van of interferentie met andere infrastructuur (bijvoorbeeld gas, gevaarlijke stoffen, leidingen van Defensie).

Het eerste afgevallen tracé betreft een tracé dat door UNESCO-werelderfgoed Beemster loopt, evenals door waterrijk gebied bij Schermerhorn wat ingewikkelde tracering tot gevolg had. (Boren zou lastig worden, want boringen moeten komen vanaf een 'droge' plek en boringen kunnen niet veel langer zijn dan één à anderhalve kilometer. Daarbij was dit tracé langer dan andere westelijke tracés.

Het tweede tracé dat is afgevallen, loopt door Natura2000 gebied Eilandspolder. In dit geval zijn er alternatieve tracés, dus is dit tracé afgevallen.

Het derde tracé dat is afgevallen, loopt over zeer lange afstand parallel met gasleidingen, waardoor mogelijk problemen met interferentie ontstaan. Daarnaast kruist dit tracé de A9 drie keer.

Bij de uitvoering van projecten heeft TenneT de verplichting om verantwoord om te gaan met maatschappelijk geld. Als er verschillende alternatieven zijn, dient TenneT (samen met de bevoegde gezagen) een integrale belangenafweging te maken waarin kosten een rol spelen. De uitkomst dient TenneT te verantwoorden aan toezichthouder Autoriteit Consument en Markt (ACM). Ook dit wordt meegenomen in de keuze van een tracé en locatie.

4. Waarom komt de nieuwe verbinding niet bij of onder de bestaande verbinding?

De nieuwe verbinding zal ondergronds zijn, de bestaande is bovengronds. Een ondergrondse verbinding wordt bij voorkeur op enige afstand (buiten de belemmerde strook) van een bovengrondse verbinding gerealiseerd, in verband met veiligheid (veilig werken bij aanleg, onderhoud en beheer), leveringszekerheid (risico op kortsluiting in de bovengrondse verbinding bij aanleg en onderhoud) en het voorkomen van stapeling van belemmeringen voor rechthebbenden.

De bestaande verbinding is een bovengrondse verbinding. Deze bovengrondse verbinding 'doorsnijdt' het land op een andere wijze dan een nieuw aan te leggen ondergrondse verbinding. Zo is deze bestaande bovengrondse verbinding doorgaans dwars over percelen gerealiseerd.

Ook ondervindt een ondergrondse kabelverbinding meer invloed van kabels en leidingen die in de ondergrond aanwezig zijn dan de bovengrondse verbinding. In dit gebied zijn vele kabels en leidingen aanwezig.

5. Welke overwegingen spelen een rol bij de keuze van het voorkeurstracé?

Alle ruimtelijk en technisch relevante aspecten zullen in de uiteindelijke afweging worden meegenomen om te komen tot een voorkeurstracé. Deze aspecten zijn afkomstig uit wet- en regelgeving en beleid van provincie en gemeenten, maar ook van TenneT zelf.

Belangen die bij de keuze voor een definitief tracé in ieder geval een rol spelen zijn:

- aardkundige monumenten;
- archeologisch waardevolle gebieden;
- NNN- en weidevogelgebied;
- de Stelling van Amsterdam;
- aanwezigheid van overige kabels en leidingen;
- (water-)wegen en waterlichamen;
- zettingsgevoelig gebied (zetting kan leiden tot kabelbreuk);
- ruimtelijke ontwikkelingen vanuit gemeentes en Hoogheemraadschap op de korte en middellange termijn;
- totale lengte van het tracé (gekozen moet worden voor een oplossing tegen de laagste maatschappelijke kosten).

6. Wanneer bestaat zekerheid over het tracé?

De provincie stelt een beoordelingskader op, waarbij de drie tracés op verschillende punten worden gewogen. GS neemt het uiteindelijke besluit. Hierbij zullen ook de belangen en plannen van de gemeenten worden betrokken. Input is gevraagd aan de betrokken gemeenten. Het streven is om in het voorjaar van 2020 te komen tot een voorkeursalternatief (VKA). Dat voorkeursalternatief zal vervolgens worden opgenomen in het provinciaal inpassingsplan.

7. Is er sprake van m.e.r. plicht?

Een milieueffectrapportage (m.e.r.) is niet nodig voor de realisatie van de 150kV-verbinding tussen Beverwijk en Oterleek en ook het realiseren van een150kV-schakelstations is niet m.e.r.-plichtig. Voor de ondergrondse hoogspanningsverbinding moet echter wel een m.e.r.- beoordeling plaatsvinden. De aanleg, wijziging of uitbreiding van een ondergrondse hoogspannings-verbinding wordt namelijk genoemd in de bijlage van het Besluit m.e.r. onder D (D24.2). Twee van de drie tracés blijven onder de drempelwaardes die genoemd zijn in deze categorie en daarmee is voor die tracés sprake van een vormvrije m.e.r.-beoordeling. Het tracé dat het Alkmaardermeer kruist, ligt over een afstand van meer dan 5 kilometer door NNN-gebied waardoor bij een keuze voor dat tracé een volledige m.e.r.-beoordeling zal moeten plaatsvinden.

V. Over natuur- en milieuaspecten

1. Heeft de uitspraak van de Raad van State over het Programma Aanpak Stikstof (PAS) invloed op de netuitbreiding?

Door de uitspraak van de Raad van State over het Programma Aanpak Stikstof (PAS) kan het PAS niet langer worden gebruikt. Zolang de overheid nog niet met andere oplossingen is gekomen, zal voor de beoordeling van de effecten van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden daarom moeten worden teruggevallen op de situatie van voor de invoering van het PAS.

De stikstofdepositie van het project is tijdelijk (uitsluitend gedurende de aanlegfase) en naar verwachting zeer beperkt. Als gevolg van de uitspraak geldt:

- Als er geen stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitats plaatsvindt, is er (uiteraard) geen probleem.
- Er kan geen beroep meer worden gedaan op de vrijstelling van de vergunningplicht gebaseerd op de algemene drempelwaarden of afstanden.
- Individuele toestemmingsverlening is in bepaalde gevallen mogelijk op basis van een ecologische analyse en onderbouwing waaruit blijkt dat de natuurlijke kenmerken van het betreffende Natura 2000-gebied niet worden aangetast, ondanks een toename van de stikstofdepositie door het project.
- Als bovengenoemde mogelijkheden niet kunnen worden benut dan kan via een passende beoordeling worden onderzocht of aan het project gekoppelde maatregelen kunnen worden getroffen waarbij is verzekerd dat de stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitats niet toeneemt.
- Wanneer uit een passende beoordeling niet de vereiste zekerheid kan worden verkregen dan kan alleen toestemming worden verkregen aan de hand van een zogenoemde ‘ADC-toets’. Deze toets behelst kort gezegd het volgende: 1) Er zijn geen alternatieven voor het project (A); 2. Er is een dwingende reden van groot openbaar belang (D); 3. Er worden voldoende compenserende maatregelen getroffen (C).

Vanwege de tijdelijkheid van de project en de naar verwachting geringe stikstofdepositie zullen een passende beoordeling en een ADC-toets naar verwachting niet nodig zijn. Dit moet blijken uit een nog uit te voeren berekening.

2. Bestaat de noodzaak voor natuurcompensatie (NNN- en weidevogelgebieden)?

Effecten op de natuur zullen in het geval van een ondergrondse verbinding slechts tijdelijk van aard zijn. Nadat de kabel is aangelegd, kan de natuur immers weer in de oorspronkelijke staat worden hersteld. Het kan zijn dat er mitigerende maatregelen moeten worden genomen om ook de tijdelijke effecten zoveel als mogelijk te beperken/voorkomen. Een voorbeeld van een mitigerende maatregel is om tijdens het broedseizoen geen aanlegwerkzaamheden uit te voeren of om een boring als aanlegmethode toe te passen. Een boring kan echter maar over een afstand van één tot maximaal 1,5 km worden toegepast en kan in geval van storing moeilijk worden gerepareerd. Daar waar mogelijk zal een open ontgraving daarom wel de voorkeur houden.

3. Wat zijn de effecten van elektromagnetische velden op weidevogels?

Er zijn tot op heden geen effecten bekend van elektromagnetische velden op weidevogels.

VI. Vragen over communicatie en participatie

1. Hoe worden gemeenten geïnformeerd en kunnen ze participeren?

Tijdens een bestuurlijk overleg op 16 mei 2019 hebben de bestuurders van de betrokken gemeenten ingestemd met het voorstel van de Provincie Noord-Holland om de procedure te doorlopen die moet leiden tot het vaststellen van een PIP voor de ruimtelijke inpassing van de netuitbreiding Beverwijk-Oterleek. Deze werkwijze is conform de *Omgevingsvisie NH2050.* Het Hoogheemraadschap is hiervan op de hoogte gesteld.

Tijdens een bestuurlijk overleg op 10 juli 2019 hebben de gemeenten hun belangen ingebracht. Deze worden door GS betrokken in de afwegingen die moeten leiden tot de keuze van een stationslocatie en een voorkeurstracé. Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier heeft haar belangen schriftelijk ingebracht.

Na vaststelling van een voorkeurstracé en een locatie voor het nieuwe station zal bestuurlijk overleg met de gemeente plaatsvinden. PS zullen dan de gemeenteraden horen.

2. Hoe worden inwoners en bedrijven geïnformeerd en kunnen ze participeren?

Provincie Noord-Holland en TenneT zullen een omgevings-en communicatieplan opstellen. Hierin betrekken ze de omgevings- en communicatiecollega's van de betreffende gemeenten. Dit plan wordt ook voorgelegd aan de communicatieafdeling van de betrokken gemeenten. Op de website van TenneT is sinds begin 2020 informatie te vinden over de netuitbreiding: https://www.tennet.eu/nl/ons-hoogspanningsnet/onshore-projecten-nederland/netuitbreiding-noord-holland/

Uiteraard zullen onder andere de onderstaande punten een plek krijgen:

- Via een persbericht aan lokale en regionale media zijn inwoners van de betrokken gemeenten vroegtijdig geïnformeerd over het startbesluit van GS en de wijze waarop zij verder betrokken zullen worden.

- Omwonenden zullen tijdig via het omgevingsmanagement worden uitgenodigd hun belangen in te brengen ten behoeve van de tracébepaling. Hoewel de belangen van omwonenden worden meegewogen, zullen andere, algemene belangen zoals zettingsgevoeligheid van de grond, maatschappelijke kosten, cultuurhistorische en archeologische waarden, natuurwaarden en de waterhuishouding ook een grote rol spelen. Uiteindelijk zijn het GS die het voorkeursalternatief bepalen.

- Uiteraard kunnen inwoners en bedrijven ook een zienswijze indienen naar aanleiding van de terinzagelegging van het ontwerp-PIP. Zie hiervoor ook hoofdstuk VII, 'over de planning en het vervolgproces'.

3. Hoe worden het omgevingsmanagement en de burgerparticipatie vormgegeven?

De provincie zal gedurende het hele traject, vanaf het startbesluit tot het onherroepelijk worden van het PIP, de communicatie en het omgevingsmanagement op zich nemen, inclusief de burgerparticipatie, om eenduidige communicatie te borgen. TenneT zal hierin ook bijdragen, onder

andere bijdragen door een ook een communicatieadviseur voor de netuitbreiding Beverwijk – Oterleek aan te stellen.

Omdat in Beverwijk naast deze netuitbreiding nog een aantal andere projecten van TenneT in uitvoering zijn, heeft TenneT een eigen omgevingsmanager aangewezen die een overkoepelend aanspreekpunt vormt voor alle projecten van TenneT binnen de regio van de gemeente Beverwijk.

4. Hoe worden andere gemeenten geïnformeerd over de plannen?

De gemeenten in Noord-Holland die buiten het zoekgebied vallen, maar wel het effect van de netuitbreiding zullen ondervinden, zullen worden geïnformeerd via het Bestuurlijk Afstemmings Overleg (BAO) Noord-Holland Noord.

VII. Over de planning en het vervolgproces

1.Hoe ziet het vervolgproces eruit?

De uitkomst van het bestuurlijk overleg met de gemeenten zal meegenomen worden in de startnotitie en de besluitvorming over het PIP door GS. Zie kader hieronder de planning op hoofdlijnen.

Stap	Acties	Planning
1	**Bestuurlijk overleg met de bestuurders van de betrokken gemeenten**. Instemming met het voorstel van de Provincie Noord-Holland om de procedure te doorlopen die moet leiden tot het vaststellen van een PIP voor de ruimtelijke inpassing van de 150 kV-netuitbreiding Beverwijk-Oterleek.	16 mei 2019
2	**Vaststelling startnotitie: planvorming en beschrijving alternatieve instrumenten (GS)** De startnotie bevat tenminste: de aanleiding, het provinciaal belang, nut en noodzaak van het project, een onderbouwing voor de keuze voor een inpassingsplan (en dus niet een ander instrument), een keuze voor de inzet van coördinatie-instrumentarium en de planning (art. 3.33 Wro)	8 oktober 2019
3	**Principebesluit a.d.h.v. een startnotitie (GS)** PS worden actief geïnformeerd. Hierdoor zijn PS zich ervan bewust dat zij na het doorlopen van de procedure een wettelijk besluit over het inpassingsplan nemen.	8 oktober 2019
4	**Publicatie voornemen opstellen provinciaal inpassingsplan** Op 19 november 2019 is de kennisgeving inpassingsplan “150kV-netuitbreiding Beverwijk – Oterleek” gepubliceerd (provinciaal blad van Noord-Holland 2019, 7489). Op grond van artikel 1.3.1 van het Besluit ruimtelijke ordening meldt de Provincie Noord- Holland dat de kennisgeving een voornemen tot het opstellen van een inpassingsplan betreft.	19 november 2019
5	**Vaststellen voorkeursalternatief (GS)** GS stellen een voorkeurstracé en voorkeurslocatie vast na onderzoek en afweging van belangen van betrokken partijen; GS adviseert aan PS om een voorbereidingsbesluit te nemen voor het plangebied van het voorkeurstracé en voorkeurslocatie; GS besluiten (afhankelijk van de voortgang) om het besluit van GS openbaar te maken op het moment dat het voorbereidingsbesluit van PS in werking treedt.	2020/Q2
6	**Publicatie voorkeursalternatief (tracé en station)** Na het GS-besluit wordt een ieder in de gelegenheid gesteld te reageren op het voorkeurstracé en voorkeurslocatie van de netuitbreiding Beverwijk-Oterleek. Er kan schriftelijk en/of mondeling een reactie worden gegeven.	2020/Q2

7	**Horen raden van de betrokken gemeenten (PS)** Na het vaststellen van een voorkeurstracé horen PS de raden van de betrokken gemeenten (art. 3.26, lid 1 Wro). Dit doen PS door middel van een brief met daarin een termijn voor het geven van een reactie.	Ca. 2 maanden (2020/Q2-Q3)
8	**Opstellen ontwerp-PIP (GS)** - GS laten TenneT de benodigde veldonderzoeken voor het provinciaal inpassingsplan en een eventuele m.e.r. uitvoeren; - GS stellen een ontwerp op (verbeelding, bestemmingen, regels en toelichting); - GS overleggen met wettelijke overlegpartners (art. 3.1.1 Bro); - GS verzorgen communicatie met belanghebbende organisaties en burgers; - GS vragen advies aan de Statencommissie; - De Statencommissie geeft aan of zij eventuele indieners van zienswijzen fysiek wil horen; - GS betrekken het advies van de Statencommissie.	Ca. 6 maanden (kan langer duren) 2020/Q2-Q3
9	**Opstellen aanmeldingsnotitie vormvrije m.e.r.-beoordeling** - Voor het project laat GS door TenneT een aanmeldingsnotitie vormvrije m.e.r.-beoordeling opstellen; - De beantwoording van de vraag of er nadelige milieueffecten kunnen optreden wordt beantwoord door de diverse uit te voeren onderzoeken ter plaatse van het voorkeurstracé en de voorkeurslocatie voor het 150kV-schakelstation; - De aanmeldingsnotitie vormvrije m.e.r.-beoordeling wordt tegelijk met het ontwerp PIP aan GS aangeboden ter vaststelling en ter inzage legging; - GS verzorgen communicatie met belanghebbende organisaties en burgers.	Ca. 6 maanden (loopt gelijk met ontwerp PIP gelet op de onderzoeksinformatie) 2020/Q2-Q3
10	**1. Vaststelling aanmeldingsnotitie vormvrije m.e.r.-beoordeling (GS)** **2. Vaststelling ontwerp-PIP (GS)**	2020/Q3
11	**Publicatie en ter inzage legging ontwerp-PIP (GS)** - GS leggen het ontwerp inpassingsplan ter inzage (art. 3.26 en 3.8 Wro, afd. 3.4 Awb) met mogelijkheid tot naar voren brengen van zienswijzen door eenieder; - GS geven actief kennis aan direct belanghebbenden, bv. geregistreerde eigenaren in geval van versnelde onteigening. - Crisis- en herstelwet van toepassing.	6 weken (2020/Q4)
12	**Verwerken zienswijzen in een nota van antwoord (GS)** GS behandelen zienswijzen (art. 3:14 t/m 3:17 Awb), verwerken deze in een nota van antwoord en verwerken eventuele aanpassingen in het ontwerp inpassingsplan De betrokken Statencommissie adviseert over zienswijzen, antwoorden en aanpassingen en hoort desgewenst de indieners van de zienswijzen.	12 weken (2020/Q4)

13	**Vaststelling al dan niet gewijzigd PIP, inclusief Nota van zienswijze en beantwoording (PS)**	(2021/Q1)
14	**Publicatie / bekendmaking (GS en PS)** - GS doen mededeling aan indieners van zienswijzen en andere belanghebbenden; - PS geeft kennis van (publiceert) het besluit binnen 2 weken na vaststelling (art. 3.8, lid 3 Wro). - Crisis- en herstelwet van toepassing.	2-7 weken (2021/Q1)
15	**Beroep (Raad van State)** Het besluit tot vaststellen van het inpassingsplan treedt in werking na afloop van de beroepstermijn (art. 3.8, lid 5 Wro), tenzij er beroep is ingesteld én een verzoek om voorlopige voorziening is ingediend en gehonoreerd. Indieners van zienswijzen kunnen desgewenst beroep instellen (art. 8.2 Wro) bij Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (wettelijke termijn 6 weken). Het inpassingsplan is onherroepelijk: - 6 weken na bekendmaking van het besluit en er is geen beroep ingesteld of - Indien de rechter uitspraak heeft gedaan en het beroep ongegrond verklaard heeft. Als beroep gedeeltelijk is gegrond dan kan het zijn dat er een gedeeltelijk nieuw besluit moet worden genomen. Als het besluit wordt vernietigd, dan zal de besluitvormingsprocedure overnieuw moeten. Het besluit treedt niet in werking bij een reactieve aanwijzing van het Rijk binnen 6 maanden (wettelijke termijn).	6 weken (2021/Q2)
16	**Start Uitvoering (TenneT)**	2022/ Q1

2. Heeft de inwerkingtreding van de Omgevingswet invloed op de planning van het PIP?

Omdat het ontwerp-inpassingsplan voor 1 januari 2021 ter inzage zal worden gelegd, zal het PIP nog onder de Wro worden vastgesteld of, als dat niet lukt, onder de overgangsregeling met betrekking tot de Omgevingswet vallen. Dit houdt in dat de procedures zoals die vóór de Omgevingswet golden, van kracht zullen blijven voor dit PIP.

VIII. Vragen over technische aspecten

1. Wat is het aantal circuits en kabels?
De verbinding zal bestaan uit twee circuits. Elk circuit bestaat uit drie kabels.

2. Hoe wordt bepaald wat bovengronds of ondergronds wordt aangelegd?
Uitgangspunt voor de netuitbreiding is dat de nieuwe kabelverbindingen ondergronds worden aangebracht. Dat betekent ook voor de netuitbreiding Beverwijk – Oterleek een volledig ondergrondse kabelverbinding. Pas op de stationslocaties komen de kabels boven de grond.

3. Hoe diep zal de verbinding in de grond liggen?
TenneT legt de kabels in principe in open ontgraving aan in verband met toegankelijkheid bij storingen.

- Open ontgraving in stedelijk gebied: circa 1,20 meter;
- Open ontgraving in agrarisch gebied: circa 1,80 meter (vanwege agrarische werkzaamheden in de grond);
- Bij boringen wordt gezocht naar een goede zandlaag om de kabel in aan te brengen. De diepte kan daarom variëren. Er kan geboord worden tot 40 à 50 meter diepte indien nodig. Een boring kan echter maar over een afstand van één tot maximaal 1,5 km worden toegepast. Daartussen moeten (ondergronds) kabelverbindingen worden gemaakt. Zo'n verbinding noemen we een 'mof'. In een mof worden twee kabels aan elkaar gekoppeld. Op die manier hoeft bij een storing alleen een stuk van de kabel vervangen worden en niet het hele tracé.

Bij kruising van wegen, natuurgebieden, bepaalde waarden (zoals cultuurhistorische waarden, aardkundige monumenten en archeologische waarden) en watergangen kan ervoor gekozen worden om de hoogspanningsverbindingen middels een gestuurde boring aan te leggen om deze te ontzien.

4. Wat is het effect van de verbinding op het grondgebruik?
Zowel ter plaatse van de hoogspanningsverbinding als binnen de belemmerde strook van maximaal 17 meter zijn geen bouw- en graafwerkzaamheden toegestaan (uitgezonderd onderhoudswerkzaamheden aan de hoogspanningsverbinding) die van invloed kunnen zijn op de ongestoorde ligging van de hoogspanningsverbinding. Daarom zijn in principe ook geen diepwortelende bomen en planten toegestaan. Het bestaande agrarisch gebruik van deze gronden blijft na aanleg in de meeste gevallen mogelijk, mede omdat kabels zoveel als mogelijk aan randen van percelen worden gelegd om daarmee hinder te voorkomen en de ongestoorde ligging zoveel mogelijk te borgen. Ook worden de kabels iets dieper gelegd dan in stedelijk gebied.
Op de gronden ter plaatse van de beschermingszone wordt door TenneT een zakelijk recht-overeenkomst gesloten met de rechthebbenden (bijvoorbeeld eigenaren, gebruikers en pachters).

5. Wat is het verwachte ruimtebeslag van de verbinding?
Tijdens de aanleg bedraagt het ruimtebeslag van de ondergrondse verbinding volgens TenneT naar verwachting een zone van ongeveer 30 tot 50 meter breed. Tijdens de beheerfase, dus na de aanleg, bedraagt het ruimtebeslag circa 11 tot 17 meter (afhankelijk van de wijze van aanleg van de kabel). De uiteindelijk belemmerde strook in het PIP zal 17 meter bedragen.

6. Wat is het verwachte ruimtebeslag van het 150 kV-schakelstation?

Er wordt gekozen voor een 150 kV-schakelstation, in een gebouw (dit heet in vakjargon een GIS-station) in plaats van een open lucht station (dit heet in vakjargon een AIS-station). Voor een 150kV-schakelstation in een gebouw is minder ruimte nodig. Daardoor is een 150kV-schakelstation beter inpasbaar in de gebouwde omgeving. Het is wel duurder, zowel in bouw als onderhoud. Het gaat bij een 150kV-schakelstation in een gebouw om een gebouw van ca. 15 x 30 meter met een bouwhoogte van ca. 10 meter. De benodigde perceel oppervlakte is ca. 40 x 60 meter.

7. Wat is het verschil tussen een AIS-station en een GIS-station?

De grootte van een gemiddeld (hoogspannings)station varieert, maar kan wel zo'n drie tot zes hectare grond bedragen ingeval van een AIS-station. Bij AIS-installaties (Air Insulated Switchgear) wordt voornamelijk de buitenlucht gebruikt als isolatiemateriaal. Bij GIS-installaties (Gas Insulated Switchgear) wordt geen lucht maar gas gebruikt voor de isolatie. Het ruimtebeslag van een GIS is daarom kleiner dan van een AIS.

IX. Vragen over risico's en hinder

1. Wat zijn de gevolgen van warmteoverdracht van de kabels op de bodem en bovengronds?

De gevolgen van warmteoverdracht op de bodem zijn minimaal en bovengronds zelfs verwaarloosbaar. Wel dient rekening gehouden te worden met de al aanwezige kabels en leidingen in het gebied, in verband met mogelijke beïnvloeding.
In specifieke situaties, bijvoorbeeld bij veengrond, kan het nodig zijn om grondverbetering toe te passen om uitdroging van de grond te voorkomen.

2. Wat zijn de akoestische effecten van de uitbreiding van het 150 kV-net Beverwijk - Oterleek?

De inrichting van de velden voor de nieuwe verbinding zullen geen effecten hebben op langtijdgemiddelde geluidswaarden. Enkel de vermogensschakelaars kunnen incidenteel een piekgeluid veroorzaken, indien geschakeld wordt. Deze geluiden door piekbelastingen zijn al aanwezig op de aangesloten velden en zullen niet voor extra geluidshinder zorgen. De uitbreiding zorgt niet voor vergroting van de geluidscirkel. De spoelen die geplaatst zullen worden bij het bestaande 380 kV station, kunnen mogelijk wel een effect hebben op het langtijdgemiddelde. De spoelen maken wel extra geluid, maar dat is niet continu en valt weg in het geheel. Er zal een akoestisch rapport worden opgesteld om de mogelijke effecten inzichtelijk te maken. In soortgelijke situaties in het verleden bleek het effect steeds zeer beperkt te zijn. Er zal overigens nergens sprake zijn van een bromtoon (laag frequent), ook niet bij de bestaande stations en het nieuwe 150 kV-schakelstation in Beverwijk. Geluid is daarom in dit geval minder belangrijk in de afweging van locaties en tracés.

3. Wat is bekend over magneetvelden rond hoogspanningsstations?

De Gezondheidsraad heeft in 2000 geconcludeerd dat epidemiologisch onderzoek wijst op een statistisch verband tussen wonen in de nabijheid van bovengrondse elektriciteitslijnen en het optreden van leukemie bij kinderen. Er is echter geen oorzakelijk verband vastgesteld. Dit heeft geleid tot het zogenoemde 'voorzorgsbeleid' dat het Rijk sinds 2005 hanteert.

Het voorzorgsbeleid van het Rijk houdt in dat bij de vaststelling van streek- en bestemmingsplannen en van de tracés van bovengrondse hoogspanningslijnen, dan wel bij wijzigingen in bestaande plannen of van bestaande hoogspanningslijnen, zo veel als redelijkerwijs mogelijk vermeden wordt dat er nieuwe situaties ontstaan waarbij kinderen langdurig verblijven in het gebied rond bovengrondse hoogspanningslijnen waarbinnen het jaargemiddelde magneetveld hoger is dan 0,4 microtesla (de magneetveldzone)'.

In 2014 heeft het Rijk de Gezondheidsraad nogmaals om advies gevraagd. Hier is in 2018 antwoord op gekomen. De Gezondheidsraad concludeert dat de recente analyses eerdere conclusies bevestigen en versterken. Er zijn aanwijzingen voor een 'oorzakelijk verband', maar er is geen bewezen oorzakelijk verband. De commissie zag geen aanleiding om het Rijk te adviseren het beleid met betrekking tot bovengrondse hoogspanningslijnen te heroverwegen. Omdat magnetische velden niet tegengehouden worden door bodem of bouwmaterialen, geeft de commissie vanuit gezondheidskundig oogpunt wel in overweging om het beleid uit te breiden naar ondergrondse elektriciteitskabels, 150 kV-schakelstations en transformatorhuisjes.

Begin mei 2018 verschenen er berichten in de media over gezondheidsrisico's van hoogspanningskabels vanwege hun magnetische velden, vooral voor kinderen. De Staatssecretaris van I&W heeft op 29 mei 2018 als reactie op het advies van de Gezondheidsraad aangekondigd een verkenning te laten doen naar de maatschappelijke en ruimtelijke gevolgen van het verbreden van het voorzorgbeleid, onder andere ten aanzien van ondergrondse hoogspanningskabels.
De provincie wacht de resultaten van de verkenning van de staatssecretaris af. Tot dan houdt de provincie binnen haar bevoegdheid rekening met het vigerende voorzorgsbeleid.
In het algemeen geldt dat ondergrondse hoogspanningskabels net als bovengrondse hoogspanningslijnen een magnetisch veld hebben. De veldsterkte van een kabel neemt alleen sterker af naarmate je verder bij de kabel vandaan komt. Ter hoogte van de kabel is het magnetisch veld aan de grond sterker dan het magnetisch veld van een vergelijkbare bovengrondse lijn. Zie onderstaande figuur met een voorbeeld van een bovengrondse en een ondergrondse 380kV-verbinding.

- Meer informatie:
  http://www.rivm.nl/Onderwerpen/H/Hoogspanningslijnen/Magnetische_velden

4. Is er sprake van een magneetveld als gevolg van het nieuwe 150 kV-schakelstation?

Zoals in het antwoord op vraag 3 is beschreven is het voorzorgsbeleid inzake magneetvelden uitsluitend van toepassing op bovengrondse hoogspanningsverbindingen en dus niet op hoogspanningsstations. Maar het voorzorgsbeleid wordt mogelijk aangepast. Vooruitlopen daarop kijken we daarom ook naar de magneetveldzone bij nieuwe stations. In het geval van het nieuwe 150kV-schakelstation in Beverwijk blijft de grens van 0,4 microTesla binnen de contouren van het stationsterrein. Er is buiten het stationsterrein van het 150 kV-schakelstation geen sprake van een magneetveld hoger dan 0,4 microTesla.

5. Kunnen hoogspanningsstations in een woonomgeving worden gebouwd?

Hoospanningsstations in de vorm van een schakelstation kunnen prima in een woonomgeving functioneren. In de ruimtelijke ordening wordt voor de aanvaarbaarheid van bedrijvigheid in een woonomgeving de uitgave "Bedrijven en milieuzonering" van de VNG gebruikt. Daarin zijn schakelstations niet opgenomen zodat er geen adviesafstand voor geldt vanuit de aspecten gevaar, lucht, geluid en stof. Zie voor magneetvelden de antwoorden bij vragen 3 en 4. Ook de vormgeving kan worden aangesloten bij een woonomgeving. Hierbij moet wel worden rekening gehouden met de benodigde oppervlakte van het terrein en het gebouw, als ook de noodzakelijke hoogte.

Er zijn voorbeelden van hoogspanningsstations in woonwijken in Den Haag en Utrecht. Op de foto is het hoogspanningsstation aan de Blauwsekapelweg in Utrecht (rechter foto) en die aan de Constant Rebecquestraat 55 in Den Haag (linker foto) te zien. Het 150 kV-schakelstation kan zo worden ontworpen dat het ruimtelijk kan worden ingepast. Dit kan in overleg met de betrokken stakeholders en omgeving. De gemeente Beverwijk zal worden betrokken bij de uitwerking van de vormgeving van het 150kV-schakelstation.

Blauwkapelseweg
Utrecht
Google
Street View - aug. 2018

X. Overige vragen

1. Heeft de aanleg van de nieuwe A8-A9 invloed op de inpassing van de netuitbreiding??

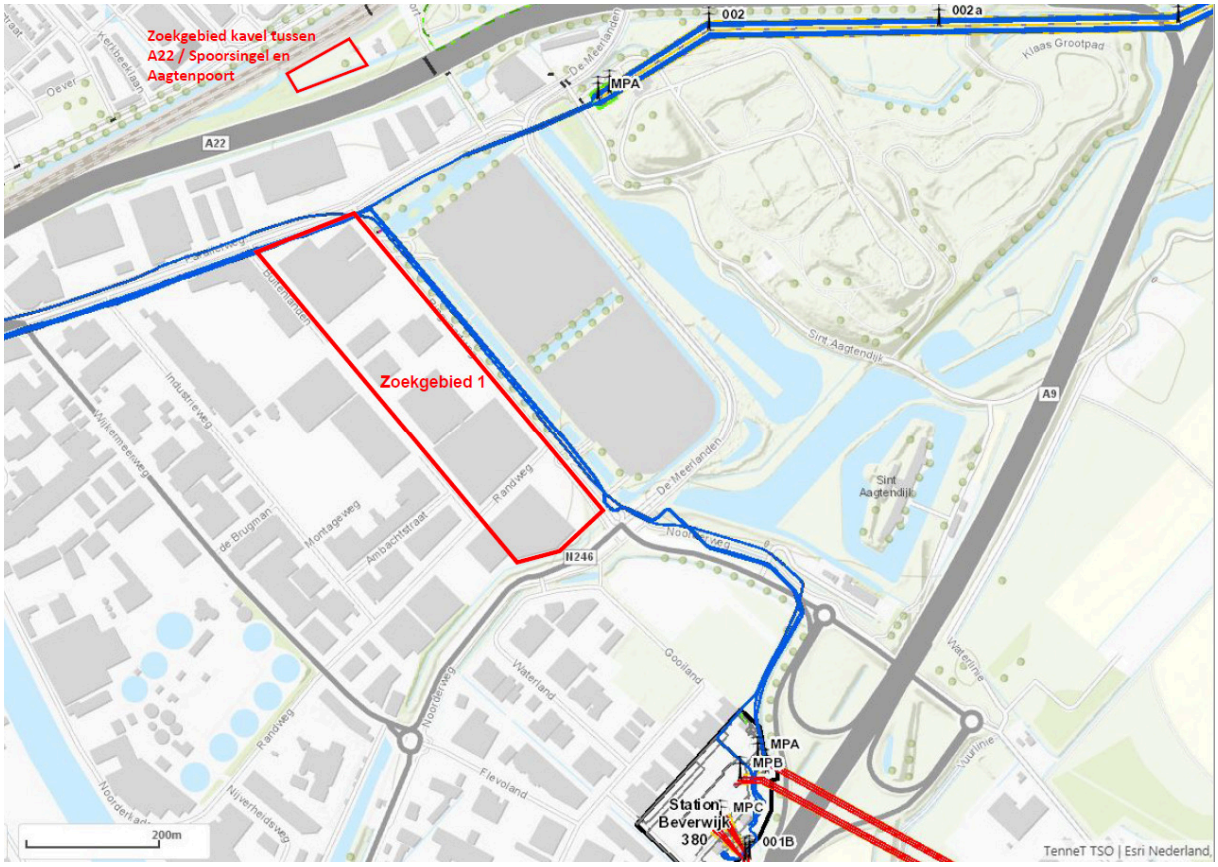
Alle drie de tracés doorkruisen de nog aan te leggen A8-A9. Er zal gekozen worden voor een maatwerkoplossing. Een boring is één van de opties, maar misschien zijn er ook nog andere mogelijkheden. Er wordt onderzocht of het mogelijk is werk met werk te combineren zodat de overlast wordt beperkt.

2. Hoe wordt de planschade geregeld?

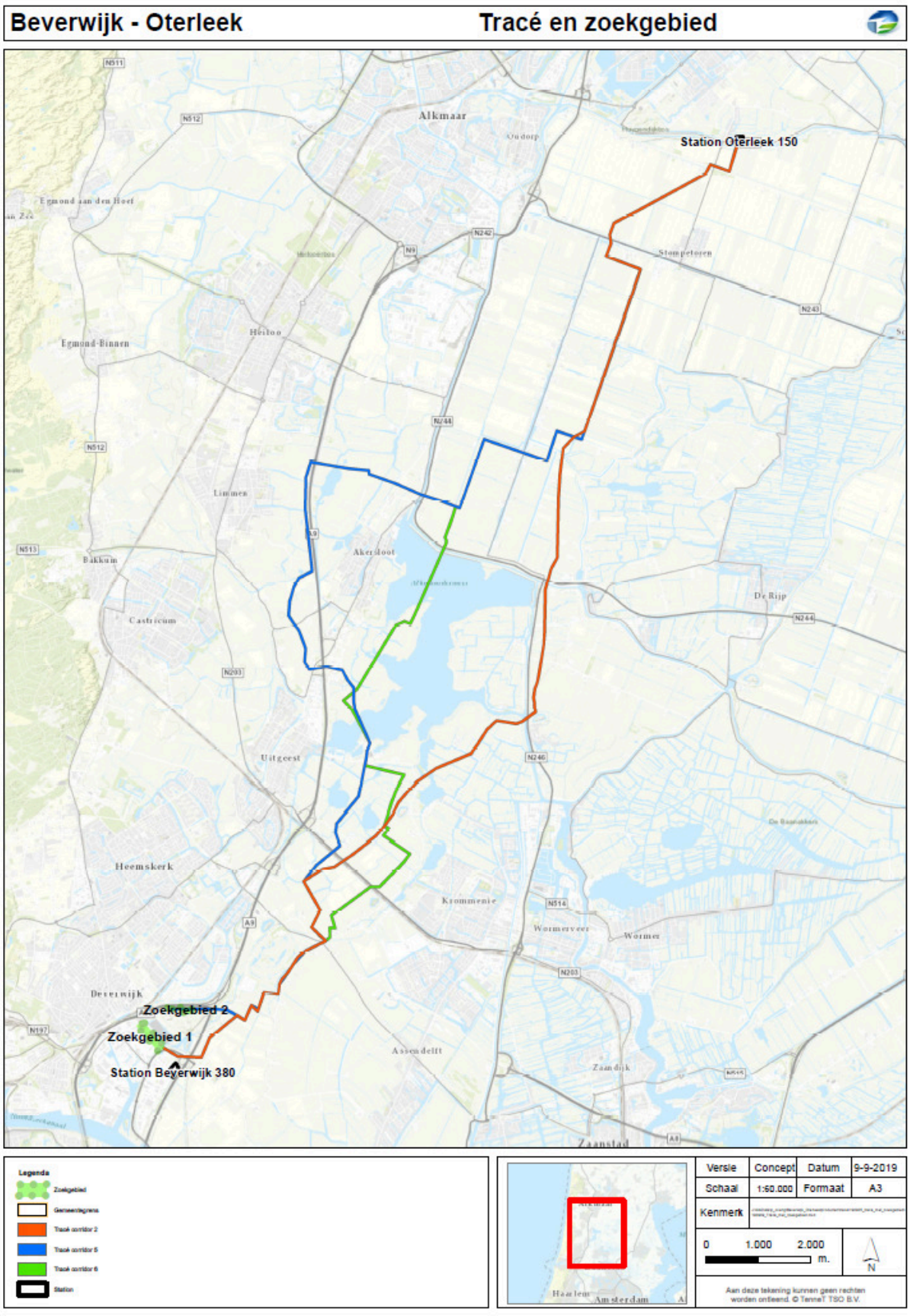
Planschade wordt door de provincie Noord-Holland afgehandeld, maar de kosten zullen door TenneT worden gedragen. Dit is in een overeenkomst vastgelegd.

XI. Bijlage: Illustraties

1) Zoekgebieden (rood) voor het nieuwe 150 kV-schakelstation in Beverwijk.

3) Tracés en zoekgebied

Tauw

Natuurtoets en alternatievenstudie 150 KV Beverwijk - Oterleek

Toetsing en alternatievenstudie in het kader van de Wet natuurbescherming

Tracékeuze voor aanleg van 150 KV hoogspanningsverbinding

19 december 2019

Verantwoording

Titel	Natuurtoets en alternatievenstudie 150 KV Beverwijk - Oterleek
	Toetsing en alternatievenstudie in het kader van de Wet natuurbescherming
Opdrachtgever	TenneT TSO B.V.
Projectleider	Frank Aarts
Auteur(s)	Harm Bolle en Berto van Dam
Tweede lezer	Luc Bruinsma en Saskia Wijte – van der Pols
Uitvoering meet- en inspectiewerk	Harm Bolle
Projectnummer	1273429
Aantal pagina's	59
Datum	19 december 2019
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking.
	Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

Tauw bv
Handelskade 37
Postbus 133
7400 AC Deventer
T +31 57 06 99 91 1
E info.deventer@tauw.com

Inhoud

1 Inleiding 6
1.1 Doel 6
1.2 Wetgeving 6
1.3 Te beschouwen onderdelen Wnb 6
1.3.1 Beschermingsregime en bepalingen 6
1.3.2 Vrijstellingen 7
1.3.3 Zorgplicht 7
1.4 Werkwijze 7
1.5 Kwaliteit 9
1.6 Uitgangspunten 9
2 Situatie en beoogde ontwikkeling 11
2.1 Situatie 11
2.2 Beoogde ontwikkeling 11
3 Toetsing tracé 2 15
3.1 Natura 2000 15
3.1.1 Directe effecten 15
3.1.2 Indirecte effecten 15
3.2 Natuurnetwerk Nederland 18
3.2.1 Algemeen toetskader 18
3.2.2 Locatie 1: Noorderham en Zuiderham 20
3.2.3 Locatie 2: Weijenbus en Vroonmeer, Ham en Crommenije en Krommenieër - Woudpolder 20
3.2.4 Locatie 3: Krommenieër-Woudpolder 21
3.2.5 Locatie 4: Omgeving Markervaart 21
3.2.6 Locatie 5: Rietlanden, Westbeverkoog, Oterleek, Molenkade en Rustenburg 21
3.2.7 Conclusie 21
3.3 Natuurverbindingen 23
3.4 Weidevogelleefgebied 23
3.5 Beschermde houtopstanden 26
3.6 Soortbescherming 28
3.6.1 Grondgebonden zoogdieren 28

3.6.2 Flora 29
3.6.3 Vleermuizen 30
3.6.4 Vogels 30
3.6.5 Amfibieën 31
3.6.6 Reptielen 31
3.6.7 Overige ongewervelden 32
4 Toetsing tracé 5 33
4.1 Natura 2000 33
4.1.1 Directe effecten 33
4.1.2 Indirecte effecten 33
4.2 Natuurnetwerk Nederland 33
4.2.1 Locatie 1: Waterlinie Beverwijk 33
4.2.2 Locatie 2: Noorderham en Zuiderham 34
4.2.3 Locatie 3: Weijenbus en Vroonmeer en Alkmaarder- en Uitgeestermeer en Dorregeesterpolder 34
4.2.4 Locatie 4: Limmerpolder 35
4.2.5 Locatie 5 Rietlanden, Westbeverkoog, Oterleek, Molenkade en Rustenburg 35
4.2.6 Conclusie 35
4.3 Natuurverbindingen 38
4.4 Weidevogelleefgebied 38
4.5 Beschermde houtopstanden 41
4.6 Soortbescherming 43
5 Toetsing tracé 6 45
5.1 Natura 2000 45
5.1.1 Directe effecten 45
5.1.2 Indirecte effecten 45
5.2 Natuurnetwerk Nederland 45
5.2.1 Locatie 1 Waterlinie Beverwijk 45
5.2.2 Locatie 2: Noorderham en Zuiderham 46
5.2.3 Locatie 3 Wijenbus en Vroonmeer, Alkmaarder- en Uitgeestermeer en Dorregeesterpolder en Hempolder en Klaas Hoorn- en Kijfpolder 46
5.2.4 Locatie 4: Rietlanden, Westbeverkoog, Oterleek, Molenkade en Rustenburg en 47

5.2.5 Conclusie 47
5.3 Natuurverbindingen 50
5.4 Weidevogelleefgebied 50
5.5 Beschermde houtopstanden 53
5.6 Soortbescherming 55
6 Voorkeurstracé 56
6.1 Natura 2000-gebieden 56
6.2 Natuurnetwerk Nederland 56
6.3 Weidevogelleefgebied 56
6.4 Beschermde houtopstanden 57
6.5 Soortbescherming 57
7 Bronnen 58

Bijlage 1 Profieldocumenten Natuurnetwerk Nederland

1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat achtergrondinformatie over het doel van de toetsing, de relevante natuurwetgeving, de wijze van kwaliteitsborging en de te hanteren uitgangspunten voor toetsing.

1.1 Doel

In opdracht van TenneT heeft Tauw een natuurtoets uitgevoerd voor drie alternatieve tracés voor een 150 KV hoogspanningsverbinding tussen Beverwijk en Oterleek. Er is getoetst welke consequenties en vervolgstappen er ten aanzien van natuurwetgeving (nodig) zijn. In een alternatievenstudie is de omvang van de (te verwachte) effecten tussen de tracés vergeleken en is een voorkeurstracé vastgesteld.

1.2 Wetgeving

Sinds 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (hierna te noemen “Wnb”) in werking. De Wnb is het nieuwe wettelijke stelsel voor natuurbescherming en vervangt drie tot dan bestaande wetten, namelijk de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet.
Het beschermingsregime gaat uit van het “nee, tenzij-principe“. Dit betekent dat de genoemde verbodsbepalingen in de Wnb voor bescherming van gebieden, soorten en houtopstanden altijd gelden. Het afwijken hiervan is alleen onder voorwaarden toegestaan. Gedeputeerde Staten (GS) van de provincie Noord-Holland is het bevoegd gezag voor het verlenen van toestemming door middel van een vergunning, ontheffing of vrijstelling.

1.3 Te beschouwen onderdelen Wnb

De gebieds- en soortenbescherming zijn onderdelen die allebei getoetst moet worden. Voor de bescherming van gebieden is toetsing aan Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland van belang. Natuurnetwerk Nederland komt voort uit Provinciale wet- en regelgeving. De bescherming van houtopstanden is van toepassing omdat het plangebied deels buiten de bebouwde kom van de boswet valt. Voor Natura 2000-gebieden geldt dat de tracés buiten deze gebieden liggen. Een overzichtskaart van de ligging van Natura 2000-gebieden ten opzichte van de tracés is opgenomen in figuur 2.2. De drie tracés doorkruisen verschillende NNN-gebieden en weidevogelleefgebieden. De ligging ten opzichte van NNN-gebieden is in figuur 2.3 opgenomen en in de toetsing per tracé verder uitgewerkt. De ligging ten opzichte van weidevogelleefgebieden en beschermde houtopstanden is in de toetsing weergegeven.

1.3.1 Beschermingsregime en bepalingen

Het onderdeel soortenbescherming onder de Wnb heeft bepalingen opgenomen voor de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten. Het gaat onder meer om soorten die in Nederland, maar ook in Europa in hun voortbestaan worden bedreigd.

De Wnb kent drie beschermingsregimes:

- Vogels: Het gaat hier om alle inheemse vogels in hun natuurlijk verspreidingsgebied. Ze zijn beschermd via de Vogelrichtlijn
- Dieren en planten: Het gaat hier om inheemse dieren en planten, die zijn beschermd via de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn
- Nationale soorten: Het gaat hier om soorten, die niet onder de reikwijdte van de Vogel- of Habitatrichtlijn vallen. Deze soorten zijn wel nationaal beschermd.

Per beschermingsregime geldt een aantal verbodsbepalingen. Hier is ook een beschrijving opgenomen onder welke voorwaarden een bevoegd gezag ontheffing of vrijstelling kan verlenen. Ze voorzien in een bescherming van verblijfplaatsen, evenals de bescherming tegen verstorende invloeden. Gedeputeerde Staten van provincie Noord-Holland kan een ontheffing verlenen van de verboden als genoemd in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10.

1.3.2 Vrijstellingen

In de Wnb is een aantal algemene soorten amfibieën en zoogdieren beschermd onder de categorie “Nationale soorten”, zoals gewone pad, bruine kikker en konijn. Provincie Noord-Holland heeft bevoegdheid om bij verordening deze soorten “vrij te stellen” van de ontheffingsplicht (Provincie Noord-Holland, 2016). Dit betekent dat geen ontheffing nodig is voor werken gericht op ruimtelijke inrichting en ontwikkeling en beheer en onderhoud. Vrijgestelde soorten zijn niet meegenomen in deze toetsing.

1.3.3 Zorgplicht

De zorgplicht (artikel 1.11 van de Wnb) houdt in dat handelingen, die nadelige gevolgen kunnen hebben voor in het wild levende dieren en planten achterwege worden gelaten. Als zich mogelijk negatieve effecten voordoen, dan treft de initiatiefnemer noodzakelijke maatregelen om die gevolgen te voorkomen of zo veel mogelijk te beperken / ongedaan te maken.

Het betreft alle in het wild levende dieren en planten. De zorgplicht dient onder meer als vangnet voor de bescherming van soorten waarvoor op grond van de Wnb geen specifiek verbod geldt. De zorgplicht is daarnaast van toepassing op beschermde gebieden.

1.4 Werkwijze

De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten, NNN- en Natura 2000-gebieden is bepaald aan de hand van de volgende gegevens:

- Regionale en landelijke verspreidingsatlassen en -data;
- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF, per tracé is voor het zoekgebied 2 kilometer aan beide kanten van het tracé aangehouden);
- Natuurkaart van Tauw (www.tauw.nl/natuurkaart);
- Een oriënterend veldbezoek op 29 november 2019.

Het doel van de literatuurstudie is om na te gaan welke beschermde soorten en gebieden in of in de omgeving van het plangebied kunnen voorkomen. De ecoloog controleert tijdens het oriënterende veldbezoek of de locatie voldoet aan eisen die soorten aan hun leefomgeving stellen. Ook kijkt de ecoloog naar aanwijzingen van de aanwezigheid (zichtwaarnemingen en sporen van terreingebruik, zoals holen, uitwerpselen, haren, prooi- of voedselresten). Het veldbezoek heeft vanaf de openbare weg plaatsgevonden. Vanwege het open karakter op grote delen van het plangebied kon op veel plekken een goede inschatting gemaakt worden van het aanwezige habitat. Onoverzichtelijke of niet bereikbare terreindelen, waaronder bospercelen, particuliere gronden, oevers van waterpartijen en moerasgebieden zijn niet in detail onderzocht. Wel heeft een globale inschatting plaatsgevonden van de aan- of afwezigheid van habitat. Daarom is de aanwezigheid van geschikte leefgebieden voor beschermde soorten uit voorzorg niet uitgesloten op locaties die niet in grondig genoeg zijn onderzocht.

Het uiteindelijke voorkeurstracé moet daarom nogmaals specifiek getoetst worden in een natuurtoets. In deze fase geeft deze methode wel voldoende basis voor een alternatievenoverweging.

Natuurnetwerk Nederland

In de twee hieronder beschreven situaties is aangenomen dat het tracé met een NNN-gebied overlapt. Per situatie is aangegeven wanneer is aangenomen dat NNN wordt beïnvloed. Knelpuntlocaties zijn van zuid naar noord genummerd en in hoofdstuk 3, 4 en 5 nader uitgewerkt en getoetst.

- Het tracé doorsnijdt een NNN-gebied dus het zoekgebied overlapt met zekerheid (deels) met een NNN-gebied. Op een aantal locaties zijn negatieve effecten uitgesloten omdat er een gestuurde boring plaatsvindt
- Het tracé ligt binnen 25 meter afstand van een NNN-gebied dus het zoekgebied overlapt mogelijk deels met een NNN-gebied. Op basis van een zoekgebied van 50 meter breed, wordt aangenomen dat NNN-gebieden op < 25 meter van het tracé mogelijk worden beïnvloed. Op een aantal van deze locaties kan NNN waarschijnlijk worden ontzien omdat de daadwerkelijke sleuf ongeveer 7 meter breed wordt. Aan weerszijde wordt een werkgebied aangehouden van ongeveer 9 meter breed. Voor het totale zoekgebied is rekening gehouden met een breedte van ongeveer 25 meter. Locaties die op basis van het voorgaande buiten de invloedsfeer van het voornemen liggen zijn niet nader getoetst maar zijn wel beschreven/onderbouwd

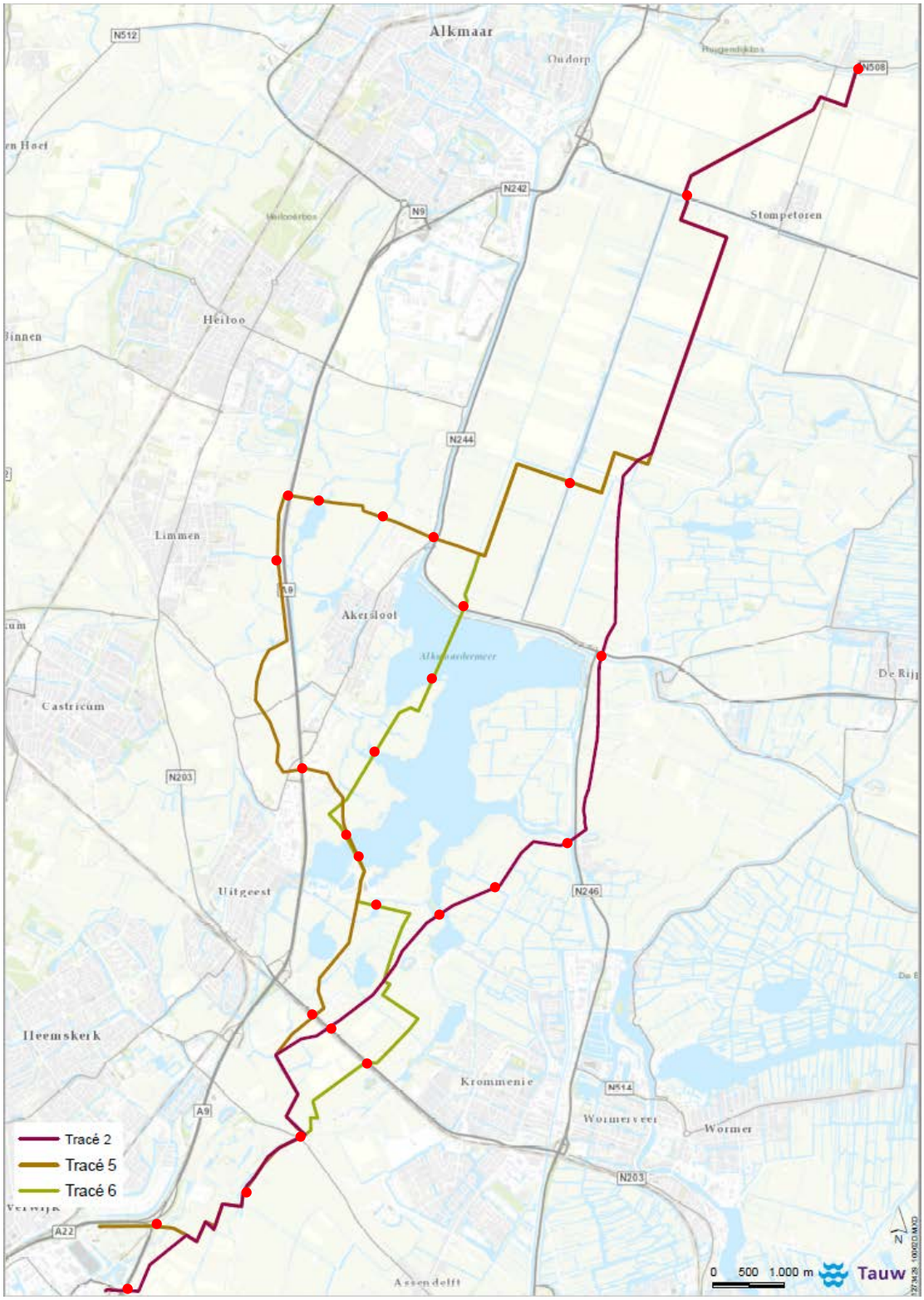
In bijlage 1 zijn NNN-gebiedsprofielen opgenomen. Onder andere de samenhang met andere gebieden, de actuele natuurwaarde en vervangbaarheid van gebieden is beschreven. In tabel 1 van de profielen zijn de kernkwaliteiten en bijbehorende actuele en potentiële natuurwaarden weergegeven in relatie tot de voor deze waarden relevante abiotische en ruimtelijke condities. Deze tabel geeft daarmee inzicht in de aspecten waarmee rekening dient te worden gehouden in het ecologisch onderzoek naar de mogelijke (significante) gevolgen van een plan of project in het NNN. De relevante aspecten zijn per doorsnijdingslocatie getoetst. Ook is rekening gehouden met de lengte van de doorsnijding.

1.5 Kwaliteit

Bij ecologische veldwerkzaamheden biedt Tauw garantie op de volledigheid over aanwezige beschermde gebieden en houtopstanden. Voor soortenbescherming is een volledige garantie over de aanwezigheid niet te geven. Door inzet van deskundige ecologen en landelijk geaccepteerde onderzoeksmethodes wordt de kwaliteit van het onderzoek zoveel mogelijk gewaarborgd. Mede in dit kader is Tauw aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, een samenwerkingsverband van adviesbureaus die ecologisch advies geven en ecologisch onderzoek verrichten.

1.6 Uitgangspunten

- Een aantal potentiele knelpunten worden ontzien omdat een gestuurde boring plaatsvindt. Gestuurde boringen vinden in ieder geval plaats onder provinciale wegen, spoorlijnen, alle wateren binnen NNN-gebieden en brede wateren. De locaties waar een gestuurde boring plaatsvindt zijn in figuur 1.1 weergegeven en akkoord bevonden door TenneT
- Er worden geen gebouwen gesloopt
- Het veldbezoek is uitgevoerd vanaf de openbare weg
- Voor een aantal knelpunten wordt een aanname gedaan dat knelpunten worden ontweken door uit te wijken binnen het zoekgebied van 50 meter breed
- Werkzaamheden worden tijdens daglicht uitgevoerd, tussen zonsondergang en zonsopkomst is er geen bouwverlichting aanwezig
- Het terrein wordt na de werkzaamheden in oorspronkelijke staat hersteld

Figuur 1.1 Locaties gestuurde boringen (rode stip).

2 Situatie en beoogde ontwikkeling

Dit hoofdstuk bevat achtergrondinformatie over de huidige situatie, het voorgenomen plan en de uit te voeren werkzaamheden.

2.1 Situatie

De drie tracévarianten lopen van Beverwijk tot Oterleek en overlappen deels. Ten oosten van Heemskerk lopen de drie tracés gelijk over een lengte van ongeveer twee kilometer. Noordelijk van het Alkmaardermeer lopen de tracés gelijk over een afstand van ongeveer acht kilometer. Figuur 2.1 geeft de ligging van de tracés weer.

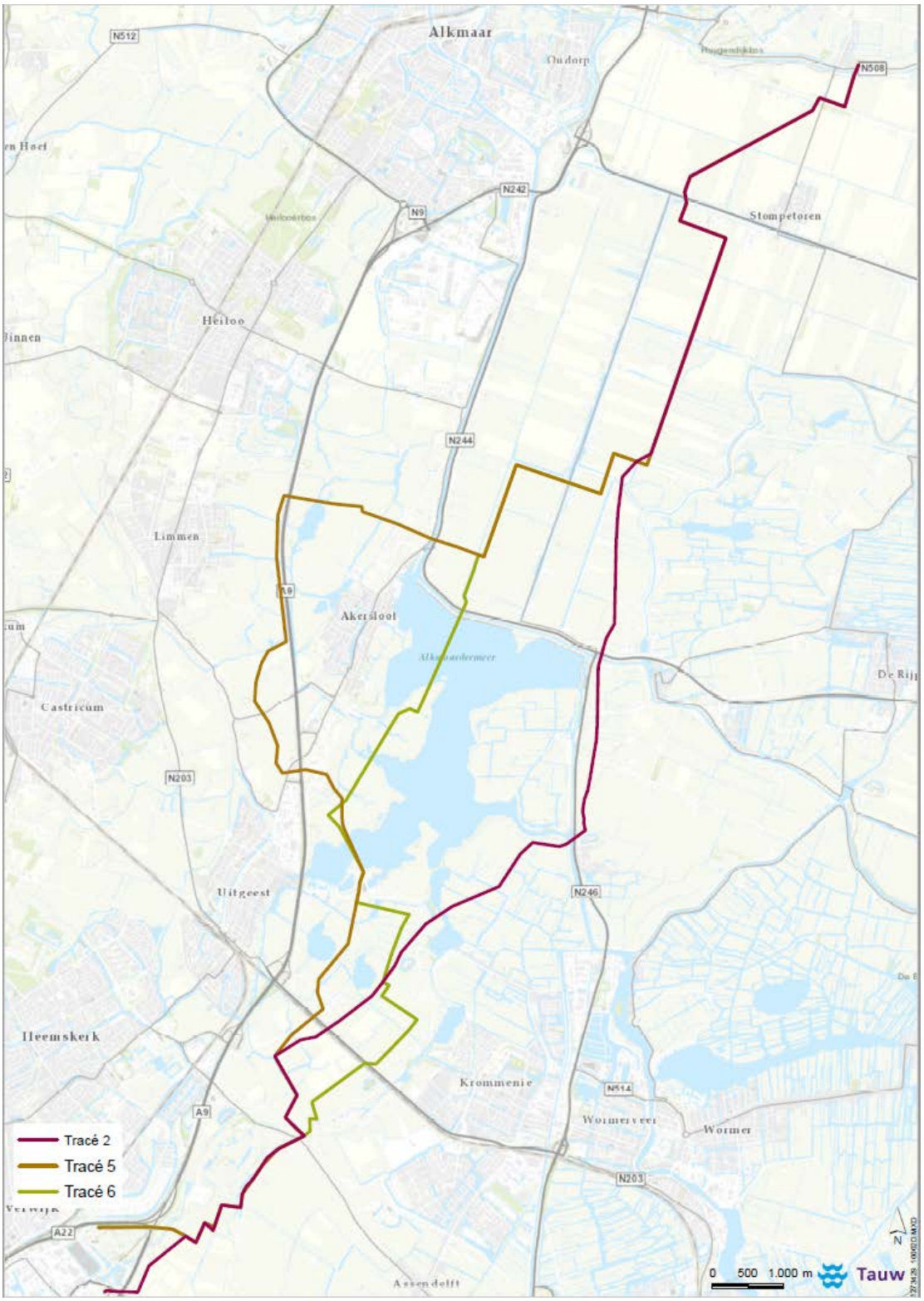
Tracé 2
Tracé twee loopt ten oosten van Beverwijk, Heemskerk en Uitgeest en aansluitend langs de oostkant van het Uitgeester- en Alkmaardermeer via de kortste route richting Oterleek. Ten noorden van het Alkmaardermeer lopen de drie tracés samen ten westen van Stompetoren richting Oterleek.

Tracé 5
Tracé 5 loop ten oosten van Beverwijk en Heemskerk en gaat ter hoogte van Uitgeest met een gestuurde boring onder het Alkmaardermeer door. Vervolgens kruist het tracé de A9 en loopt deze parallel hieraan om noordelijker onder A9 door richting het oosten af te buigen. Ten noorden van het Alkmaardermeer loopt het tracé weer samen met tracé 2 en 6 richting het hoogspanningsstation te Oterleek.

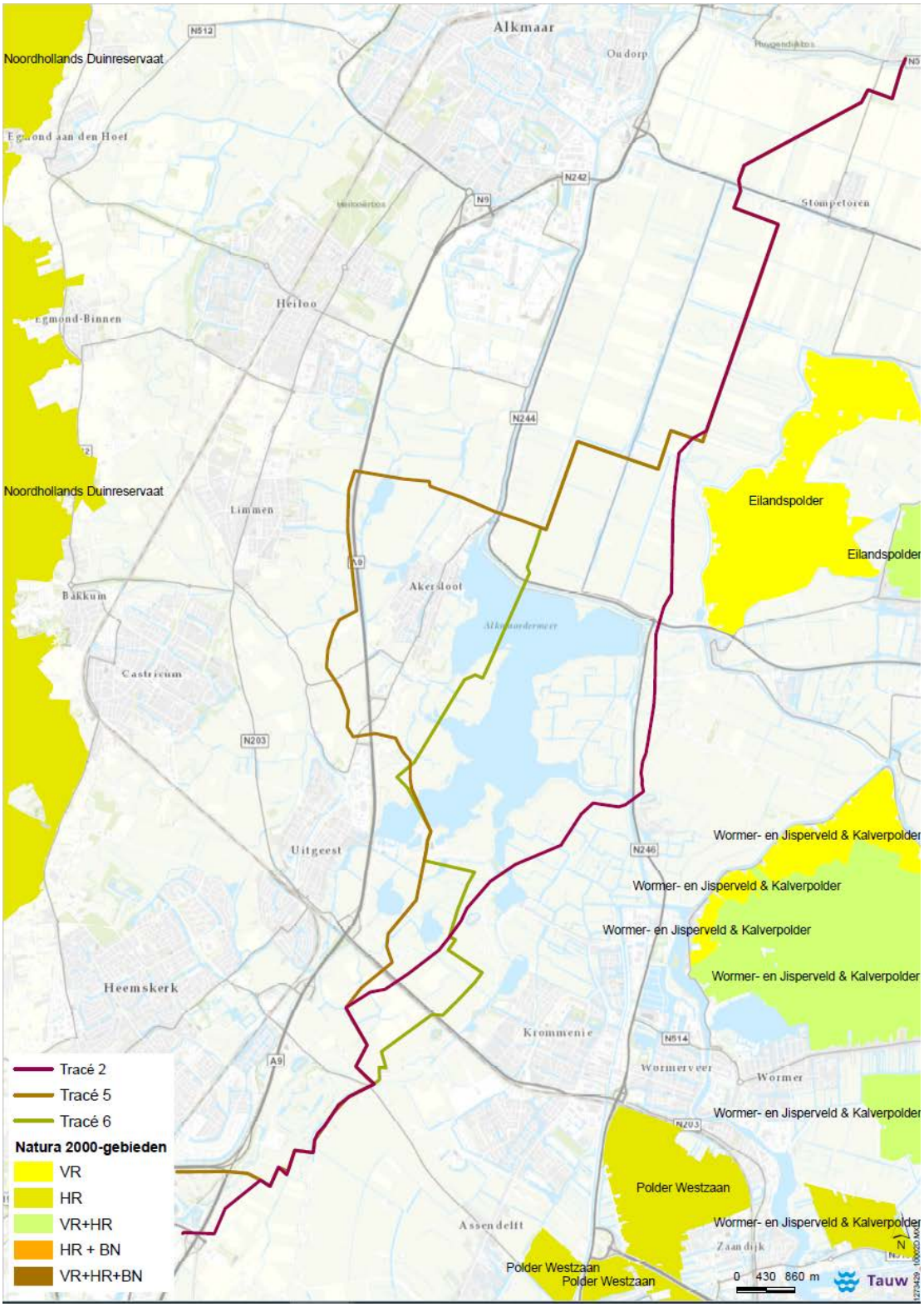
Tracé 6
Tracé 6 loopt ten oosten van Beverwijk en Heemskerk het eerste deel grotendeels samen met tracé 5. Door middel van twee gestuurde boringen loopt tracé 6 onder het Alkmaardermeer door en blijft in tegenstelling tot tracé 5 ten oosten van de A9. Ten noorden van het Alkmaardermeer loopt het tracé samen met tracé 2 en 5 richting het hoogspanningsstation te Oterleek (Arcadis, 2017).

2.2 Beoogde ontwikkeling

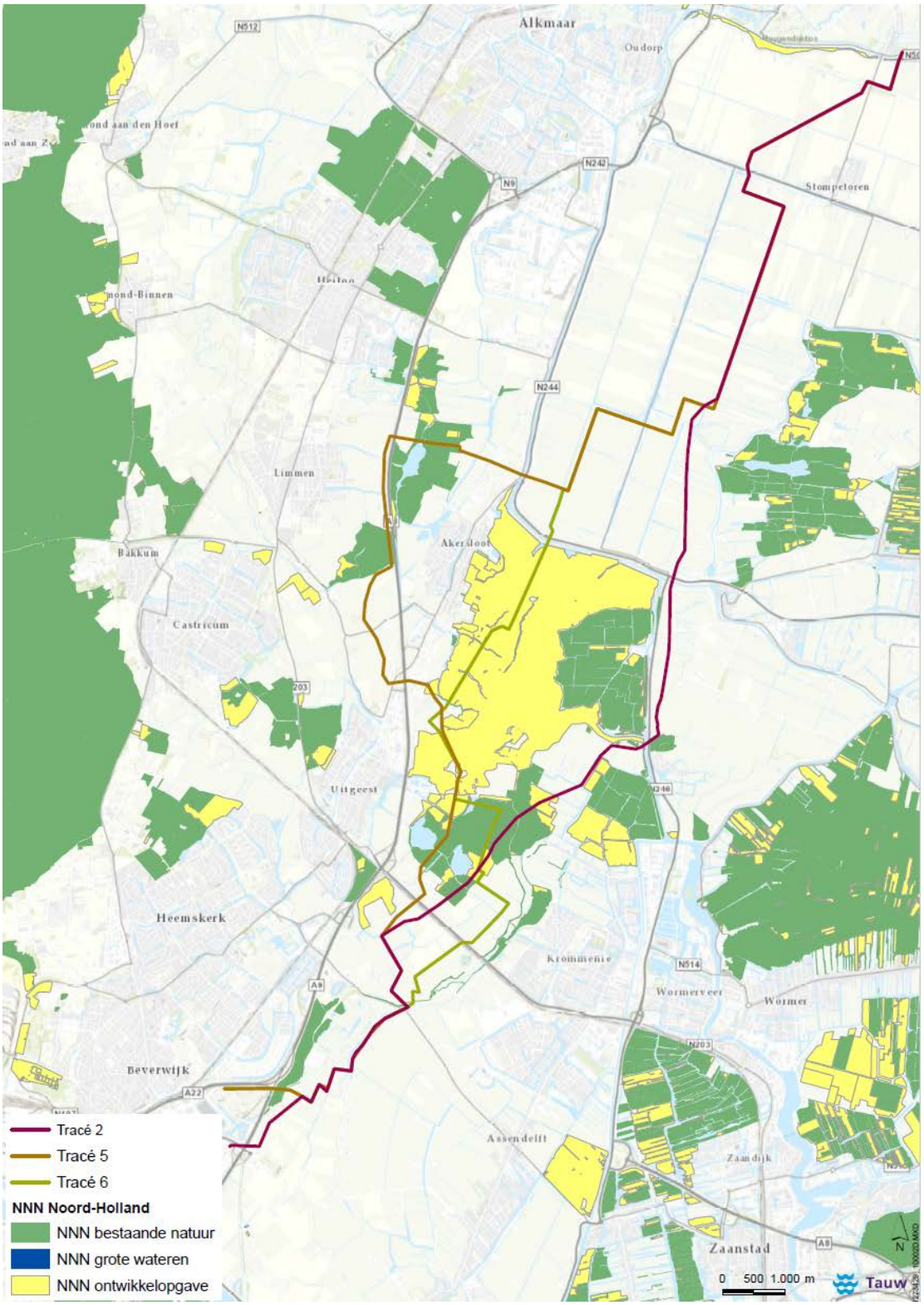
De werkzaamheden bestaan uit de aanleg van een ondergrondse 150 kv-kabelverbinding tussen het te ontwikkelen station in Beverwijk tot het bestaande station Oterleek. Voor de aanlegfase is een open ontgraving nodig. In een aantal gevallen wordt een gestuurde boring toegepast onder grote wateren, alle wateren in NNN-gebieden en infrastructuur zoals provinciale wegen, rijkswegen en spoorwegen. De ontgraving of gestuurde boring betreffen tijdelijke werkzaamheden waarbij langs de ontgraving een verhoogde aanwezigheid, beweging en geluid van mensen en machines plaatsvindt.
Het zoekgebied voor het tracé is 50 meter breed. De ontgraving zelf is ongeveer zeven meter breed. Aan weerszijden van de ontgraving wordt een werkstrook van ongeveer 9 meter aangehouden en de werkstrook in totaal ongeveer 25 meter breed. Aan één of beide kanten ligt tijdelijk grond uit de sleuven en er vinden transportbewegingen plaats.

Figuur 2.1 Ligging van de tracés

Figuur 2.2 Ligging van de tracés ten opzichte van Natura 2000-gebieden

Figuur 2.3 Ligging van de tracés ten opzichte van NNN-gebieden

3 Toetsing tracé 2

3.1 Natura 2000

3.1.1 Directe effecten

Het tracé ligt buiten Natura 2000-gebieden. Een negatief effect door fysieke aantasting en oppervlakteverlies is uitgesloten.

3.1.2 Indirecte effecten

3.1.2.1 Verstoring door licht, geluid, trilling en optische verstoring

De minimale afstand tussen het plangebied en het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied ‘Eilandspolder’ is ongeveer 400 meter. Aangenomen wordt dat er alleen tussen zonsopkomst en zonsondergang wordt gewerkt en dat er in de aanlegfase en gebruiksfase geen verhoging van uitstraling door kunstmatige lichtbronnen (lux) plaatsvindt. Een significant negatief effect door licht is uitgesloten. Geluid en trilling doven over een afstand van 400 meter voldoende uit. Significant negatieve effecten door geluid en trilling zijn uitgesloten. Een significant negatief effect door optische verstoring is ook uitgesloten. Tussen het plangebied en Eilandspolder liggen twee dijken, een weg, een watergang en een aantal boerderijerven. Overige Natura 2000-gebieden liggen op aanzienlijk grotere afstand en dus buiten de invloedsfeer van de beoogde werkzaamheden in het plangebied.

3.1.2.2 Stikstof

In figuur 2.2 is de ligging van de tracés tot Natura 2000-gebieden weergegeven. De werkzaamheden zijn tijdelijk en lokaal van aard en in de gebruiksfase vindt geen emissie plaats. In de omgeving van het tracé liggen Natura 2000-gebieden met stikstofgevoelige habitattypen.
Een berekening met behulp van de meest recente AERIUS calculator voor het voorkeurstracé is t.z.t. nodig om een effectbeoordeling voor de aanlegfase te doen.

3.1.2.3 Aantasting leefgebied

Het plangebied kan van belang zijn als leefgebied voor soorten waarvoor instandhoudingsdoelen in omliggende Natura 2000-gebieden gelden. Verstoring en/of aantasting van leefgebied kan in theorie een significant negatief effect hebben op instandhoudingsdoelen. In de tabellen hieronder staan habitatrichtlijn- en vogelrichtlijnsoorten van omliggende gebieden die in theorie een relatie kunnen hebben met het plangebied. De twee habitatrichtlijnsoorten van het Noord-Hollands Duinreservaat (nauwe korfslak en gevlekte witsnuitlibel) zijn gebiedsgebonden en een relatie met het plangebied is met zekerheid uitgesloten. Dat geldt ook voor Kennemerland-Zuid ten aanzien van nauwe korfslak en groenknolorchis.

Habitatrichtlijnsoorten

Het plangebied ligt geïsoleerd van watersystemen in omliggende Natura 2000-gebieden. De werkzaamheden zijn lokaal en tijdelijk van aard en oppervlaktewater wordt niet permanent aangetast.

Een significant negatief effect op instandhoudingsdoelen voor kleine modderkruiper, bittervoorn en rivierdonderpad is uitgesloten. Het plangebied is, op enkele (half) natuurlijke terreinen na, grotendeels ongeschikt voor noordse woelmuis. De werkzaamheden zijn lokaal en tijdelijk van aard en eventueel leefgebied wordt niet permanent aangetast. Een significant negatief effect op instandhoudingsdoelen voor noordse woelmuis zijn uitgesloten. Oppervlaktewater en groenstructuren in het plangebied kunnen door meervleermuis van essentieel belang zijn als vliegroute van en naar Natura 2000-gebieden. Watergangen in NNN-gebieden en grotere watergangen daarbuiten worden door middel van een gestuurde boring ontzien. Daarnaast zijn de werkzaamheden tijdelijk en lokaal van aard en vinden in ruimte en tijd gefaseerd plaats. Een significant negatief effect op instandhoudingsdoelen van meervleermuis is uitgesloten.

Vogelrichtlijnsoorten

Broedvogels
Rietzanger, roerdomp en kemphaan zijn gebiedsgebonden tijdens het broedseizoen. Een directe relatie met het plangebied is uitgesloten. Daarnaast zijn de werkzaamheden tijdelijk en lokaal van aard en vinden in ruimte en tijd gefaseerd plaats. Een significant negatief effect op instandhoudingsdoelen van rietzanger, roerdomp en kemphaan zijn uitgesloten.

Niet broedvogels
Vrijwel alle soorten niet-broedvogels kunnen in meer of mindere mate in en rond het plangebied foerageren. Vooral smienten die in Natura 2000-gebieden slapen en foerageren kunnen op grasland buiten Natura 2000-gebieden foerageren. Dit doen ze voornamelijk ’s nachts en dan vinden er geen werkzaamheden plaats. Daarnaast zijn de werkzaamheden tijdelijk en lokaal van aard en vinden in ruimte en tijd gefaseerd plaats. Na de werkzaamheden wordt het plangebied hersteld. Een significant negatief effect op instandhoudingsdoelen van niet broedvogels zijn uitgesloten.

Tabel 3.1 Instandhoudingsdoelstellingen habitat- en vogelrichtlijnsoorten Eilandspolder

Soort	SVI Landelijk	Doelstelling Oppervlakte	Doelstelling kwaliteit	Doelstelling populatie	Draagkracht aantal paren/vogels
Bittervoorn	-	=	=	=	
Kleine modderkruiper	+	=	=	=	
Noordse woelmuis	--	=	=	=	
Rietzanger (B)	-	=	=		230
Lepelaar	+	=	=		2
Smient	+	=	=		7000
Wintertaling	-	=	=		130
Meerkoet	-	=	=		480

Soort	SVI Landelijk	Doelstelling Oppervlakte	Doelstelling kwaliteit	Doelstelling populatie	Draagkracht aantal paren/vogels
Goudplevier	--	=	=		150
Kievit	-	=	=		1200
Grutto	--	=	=		170

Tabel 3.2 Instandhoudingsdoelstellingen habitat- en vogelrichtlijnsoorten Polder Westzaan

Soort	SVI Landelijk	Doelst. Opp. Vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Draagkracht aantal paren/vogels
Bittervoorn	-	= (<)	=	=	
Kleine modderkruiper	+	= (<)	=	=	
Meervleermuis	-	=	=	=	
Noordse woelmuis	--	=	=	=	
Roerdomp (B)	--	=	=		10
Snor (B)	--	=	=		25

Tabel 3.3 Instandhoudingsdoelstellingen habitat- en vogelrichtlijnsoorten Wormer Jisperveld en Kalverpolder

Soort	SVI Landelijk	Doelst. Opp. Vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Draagkracht aantal paren/vogels
Bittervoorn	-	=	=	=	
Kleine modderkruiper	+	=	=	=	
Rivierdonderpad	-	=	=	=	
Meervleermuis	-	=	=	=	
Noordse woelmuis	--	=	=	=	
Roerdomp (B)	--	=	=		10
Kemphaan (B)	--	>	>		25
Rietzanger (B)	-	=	=		480
Smient	+	=	=		5800
Slobeend	+	=	=		90
Grutto	--	=	=		behoud

Tabel 3.4 Instandhoudingsdoelstellingen habitat- en vogelrichtlijnsoorten Kennemerland – Zuid

Soort	SVI Landelijk	Doelst. Opp. Vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Draagkracht aantal paren/vogels
Kleine modderkruiper	+	=	=	=	
Meervleermuis	-	=	=	=	

3.2 Natuurnetwerk Nederland

3.2.1 Algemeen toetskader

De raakvlakken met NNN-gebieden zijn hieronder per locatie nader beschreven. Zie paragraaf 3.2.7 voor de conclusie, een samenvattende tabel en een kaart met de ligging van de locaties. Na de werkzaamheden wordt het terrein in de huidige staat hersteld. De werkzaamheden worden in ruimte en tijd gefaseerd uitgevoerd. Er treedt ten opzichte van de huidige situatie geen verhoging in uitstraling van kunstmatige lichtbronnen plaats. Een negatief effect op de abiotische condities en ruimtelijke condities hieronder zijn uitgesloten en daarom niet in de tabel in paragraaf 3.2.7 opgenomen en niet verder getoetst:

- Abiotische condities: windwerking, stabiel (hoog) grondwaterpeil, peil en/of overstromingsdynamiek, basenrijke en/of brakke kwel, buffercapaciteit bodem/water, goede grond en oppervlaktewater kwaliteit
- Ruimtelijke condities: water- en of verkavelingspatronen, cultuurhistorische elementen, openheid, rust, stilte en donkerte

Effecten beperken zich tot het aantasten van de bodemstructuur en micro-reliëf. Verder kunnen veenbodems en de beslotenheid worden aangetast. Om effecten inzichtelijk te maken is de lengte van de doorsnijding en de vervangbaarheid van de beheertypen meegewogen. Hieronder volgt een beschrijving en algemene effectbeoordeling voor de (ambitie-) beheertypen die beïnvloed worden. Een belangrijke kanttekening is dat een aantal kwetsbare en/of moeilijk vervangbare beheertypen hieronder niet worden behandeld omdat in de toetsing wordt aangenomen dat ze worden ontzien. De kwaliteit van weidevogelleefgebieden is niet meegewogen omdat belangrijk weidevogelgebied alleen wordt aangewezen als al een bepaalde weidevogeldichtheid aanwezig is.

N13.01 Vochtig weidevogelgrasland

Een goede kwaliteit kenmerkt zich door een mozaïek van verschillende beheersvormen van grasland (diversiteit in maaidata, beweiding, plasdras etc.), een rijke en bereikbare bodemfauna, insectenrijkdom (‘kuikengrasland’), een open landschap met weinig dekking voor predatoren en brede, rijk begroeide slootkanten. Het kan zowel kruidenrijke als door bemesting voedselrijke (raaigras)graslanden bevatten (www.BIJ12.nl).

De werkzaamheden zijn tijdelijk en lokaal van aard. Na de werkzaamheden wordt de huidige situatie hersteld. Er resteert alleen een effect op de abiotische condities omdat de bodemstructuur en het micro reliëf wordt verstoord/aangetast. Op de verstoorde grond kunnen ruigtekruiden zoals brandnetel, pitrus en/of akkerdistel gaan overheersen en/of de voedselbeschikbaarheid voor weidevogels kan aangetast worden. Hoewel een groot deel van de natuurwaarden in theorie op enige termijn vervangbaar is, moet door de samenhang tussen de natuurwaarden en een uitgestrekt eeuwenoud landschapspatroon worden uitgegaan van een nagenoeg onvervangbare situatie met een hersteltermijn van ongeveer <25 jaar. De onvervangbaarheid geldt met name voor kwalitatief hoogwaardige weidevogelleefgebieden met kruidenrijk grasland.

In door bemesting voedselrijke (raaigras)graslanden is het effect naar verwachting beperkt en/of kan door beheer worden gemitigeerd. Het broedsucces van kritische soorten neemt de laatste decennia hard af. Dit komt vooral door aantasting van geschikte leefgebieden.

N10.02 Vochtig hooiland

Vochtig hooiland is ontstaan door de ontginning van moerassen of natte bossen en door langdurig gebruik als hooiland. Vochtig hooiland komt voor op natte veen- en kleibodems met een redelijke draagkracht. Het gaat om bloemrijke graslanden, vaak geel van soorten als ratelaar, gewone rolklaver, moerasrolklaver, geel walstro, scherpe boterbloem, kruipende boterbloem of dotterbloem. Vochtig hooiland is minder zeggenrijk dan nat schraalland. Vochtige hooilanden zijn door ontginning, ontwatering en bemesting zeldzaam geworden. Variatie in structuur is belangrijk voor faunasoorten die in het vochtig hooiland voorkomen. Zo is een korte gesloten graslandvegetatie van belang als broedgebied voor weidevogels. Naast korte vegetatie is aanwezigheid van andere structuurelementen zoals hoge overjarige vegetatie en struweel van belang voor dagvlinders, sprinkhanen en kleine zoogdieren (www.BIJ12.nl).

Hoewel een groot deel van de natuurwaarden van de graslanden in theorie op enige termijn vervangbaar is (<25 jaar) moet door de samenhang tussen de natuurwaarden en een uitgestrekt eeuwenoud landschapspatroon worden uitgegaan van een nagenoeg onvervangbare situatie.

N13.02 Wintergastenweide

Wintergastenweide omvat voedselrijk, productief grasland welke dient als foerageergebied voor ganzen, zwanen en eenden. Dergelijk grasland kent een intensief beheer van maaien en bemesten, en gaat kortgemaaid de winter in. Ze liggen in open landschappen zoals in het landschapstype Laagveen en zeeklei en Rivierengebied, ze komen op diverse voedselrijke bodems voor. Een goede wintergastenweide staat in de winter vaak deels onder water of kent open water in de directe omgeving. Hierdoor kent het ook een rustfunctie voor diverse vogels. De graslanden bestaan uit energierijke grassoorten, deze vormen het voedsel voor grasetende vogels zoals kolgans, rietgans, brandgans, grauwe gans, smient, kleine en wilde zwaan. De betekenis voor andere soortgroepen dan vogels is gering. Het aandeel van andere planten dan gras is door het intensieve beheer meestal klein. In de vegetatie zijn grassen dominant (kort gras op meer dan 90% van de oppervlakte) en is het aandeel van andere planten gering. Het belang van wintergastenweiden voor andere soorten dan overwinterend waterwild is gering. Structuurvariatie is voor de wintergastenweide daarmee ook niet van belang en zelfs minder wenselijk (www.BIJ12.nl).

Zie voor de effectbepaling N13.01 Vochtig weidevogelgrasland. Voor wintergasten zijn effect gezien het bovenstaande minder nadelig dan voor bijvoorbeeld weidevogels. Ook kunnen eventuele effecten door middel van beheer relatief makkelijk worden gemitigeerd. De hersteltermijn is naar verwachting <15 jaar.

N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland
Kruiden- en faunarijk grasland omvat graslanden die kruidenrijk zijn, maar niet tot de schraallanden, vochtig hooiland, zilt grasland en overstromingsgrasland of glanshaverhooiland behoren. De vegetatie kan behoren tot allerlei verbonden van graslandvegetaties; onder meer kamgrasvegetaties of de meer algemene witbolgraslanden. Diverse soorten ruigte en struweel kunnen in dit grasland voorkomen. Het grasland wordt meestal extensief beweid of gehooid en niet of slechts licht bemest. Het beheertype Kruiden- en faunarijk grasland kan voorkomen op diverse bodems van vochtig tot droog en heeft doorgaans een (matig) voedselrijk karakter. Kruiden- en faunarijk grasland komt in vrijwel alle landschapstypen voor. Variatie in structuur is belangrijk voor faunasoorten die in dit grasland voorkomen. Zo zorgt een afwisseling tussen korte en hoge vegetatie met plaatselijk ruigte en struweel voor verschil in microklimaat, hetgeen van belang is voor dagvlinders, andere insecten, reptielen, vogels en kleine zoogdieren (www.bij12.nl).

De kruidenrijke graslanden en de bloemdijken zijn relatief eenvoudig vervangbaar (<15 jaar), maar de strategische ligging en belangrijke functie als (stapsteen in een) natuurverbinding is niet of nauwelijks vervangbaar.

3.2.2 Locatie 1: Noorderham en Zuiderham

Een relatief klein deel van het NNN-gebied Noorderham en Zuiderham van het Landschap Noord-Holland wordt doorsneden. Het betreft een oeverzone van een watergang van ongeveer 2,5 meter breed. Het NNN is op deze locatie ongeveer vijf meter breed en heeft beheertype N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland. Het NNN bestaat grotendeels uit wegberm en de actuele natuurwaarden zijn relatief laag. De kruidenrijke graslanden en de bloemdijken zijn relatief eenvoudig vervangbaar (<15 jaar), maar de strategische ligging en belangrijke functie als (stapsteen in een) natuurverbinding is niet of nauwelijks vervangbaar. Effecten zijn echter uitgesloten omdat een gestuurde boring plaatsvindt omdat er een cluster van watergangen en wegen (Busch en Dam, Hoogendijk, Communicatieweg) ligt.

3.2.3 Locatie 2: Weijenbus en Vroonmeer, Ham en Crommenije en Krommenieër - Woudpolder

3.2.3.1 Weijenbus en Vroonmeer

Het tracé doorsnijdt NNN Weijenbus en Vroonmeer over een aaneengesloten afstand van ongeveer 1.700 meter. Het beheertype waarmee het tracé overlapt betreft N13.01 Vochtig weidevogelgrasland. Aangenomen wordt dat beheertype N12.02 binnen de watergang rond Fort aan den Haam / Fort bij Krommeniedijk op ongeveer 20 meter ten oosten van het tracé wordt ontzien. De weilanden bij het Fort bij Krommeniedijk worden in het voorjaar plas-dras gezet. Dit is ideaal voor de weidevogels die in het gebied aanwezig zijn. De polder is één van de kernleefgebieden van kritische weidevogels. Deze komen met relatief hoge dichtheden voor (groter dan 50 broedparen per 100 hectare). Aanwezige soorten zijn onder meer grutto, tureluur, slobeend, kuifeend, veldleeuwerik en graspieper.

3.2.3.2 Ham en Crommenije

Aansluitend kruist het tracé NNN Ham en Crommenije over een afstand van ongeveer 230 meter. Het terrein bestaat uit oppervlaktewater, rietkragen, moeras en moerasbos en de waterpartij Krommenie. Ook moet de (weg op de) Lagedijk worden doorsneden. Daarom wordt er met een gestuurde boring gewerkt. Een negatief effect op Ham en Crommenije is uitgesloten.

3.2.3.3 Krommenieër-Woudpolder

Het tracé doorsnijdt vervolgens over een afstand van ongeveer 400 meter NNN Krommenieër-Woudpolder van Landschap Noord-Holland. Er is geen beheertype gedefinieerd. Het ambitie-beheertype betreft N13.02 Wintergastenweide.

3.2.4 Locatie 3: Krommenieër-Woudpolder

Vervolgens loopt het tracé langs drie onderdelen van NNN Krommenieër-Woudpolder. Het meest nabijgelegen deel ligt op ongeveer 14 meter afstand van het tracé. Aangenomen wordt dat onderdelen van het NNN worden ontzien.

3.2.5 Locatie 4: Omgeving Markervaart

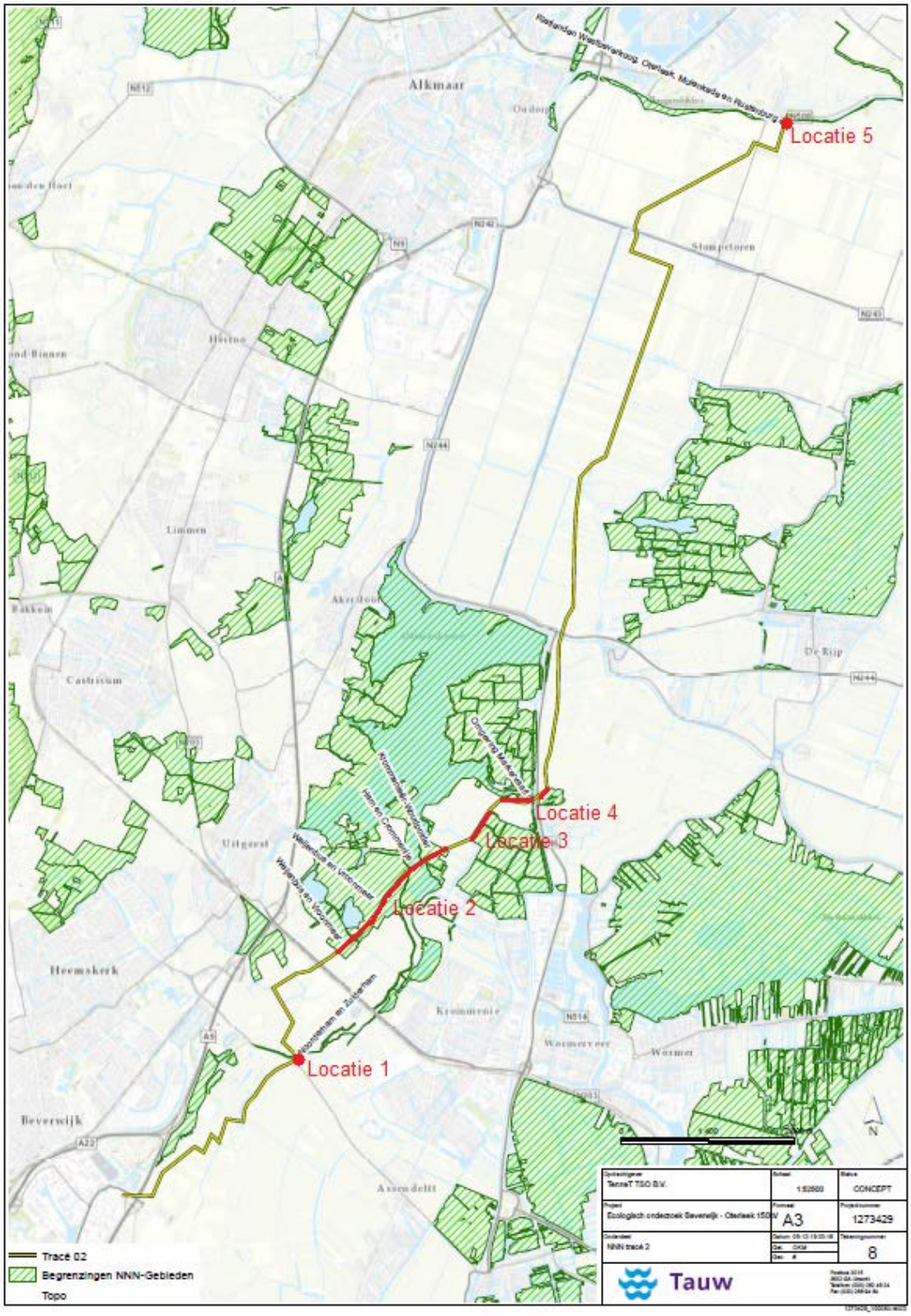
Het gaat om een vijf tot tien meter brede oeverzone van de Markervaart. De Markervaart is inclusief oeverzone ongeveer 80 meter breed. De smalle stook NNN wordt ontzien door middel van een gestuurde boring. Het onderdeel rond Fort Markenbinnen ten oosten van de Markervaart ligt op ongeveer 17 meter afstand van het tracé. Tussen het tracé en het fort ligt een relatief brede watergang. Aangenomen wordt dat dit onderdeel van het NNN wordt ontzien.

3.2.6 Locatie 5: Rietlanden, Westbeverkoog, Oterleek, Molenkade en Rustenburg

Locatie vijf betreft een ongeveer zeven meter brede oeverzone van de ongeveer 30 meter brede Ringvaart van de Heerhugowaard. Het beheertype betreft N05.01 moeras. Het beheertype is op relatief korte termijn vervangbaar (15-25 jaar). Locaties met de potentie voor ontwikkeling van veenmosrietland zijn echter niet eenvoudig vervangbaar. De strategische ligging langs een natte natuurverbinding is eveneens nauwelijks vervangbaar. Effecten zijn uitgesloten omdat een gestuurde boring plaatsvindt.

3.2.7 Conclusie

Tabel 3.5 betreft een samenvatting van de toetsing. De doorsnijding van ambitie-beheertype N13.02 Wintergastenweide op locatie 2 betreft 400 meter maar dit beheertype is relatief makkelijk vervangbaar. De langste doorsnijding op locatie 2 ligt in minder goed vervangbaar beheertype N13.01 Vochtig weidevogelgrasland. Op alle locaties is mitigatie aan de orde. De bodemstructuur en het micro-reliëf moeten zoveel mogelijk behouden blijven en/of worden hersteld. De invloedsfeer van het werk moet tot een minimum worden beperkt. Compensatie is niet aan de orde.

Figuur 3.1 Locaties met (mogelijke) raakvlakken met NNN-gebieden

Tabel 3.5 Samenvatting van de toetsing

Locatie, gebied en beheertype	Lengte (m)	Vervangbaarheid (in jaren)	Veenbodem	Oude bodem (ongestoord)	(Micro) reliëf	Beslotenheid
Locatie 1						
Noorderham en zuiderham N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland	(-)	<15	-	--	-(-)	-
Locatie 2						
Weijenbus en Vroonmeer N13.01 Vochtig weidevogelgrasland	1.700	<25	-	X	X	-
Krommenieër -Woudpolder Geen beheertype Ambitie-beheertype N13.02 Wintergastenweide	400	<15	-	X	X	-
Locatie 3						
Krommenieër -Woudpolder	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)
Locatie 4						
Omgeving Markervaart	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)
Locatie 5						
Rietlanden, Westbeverkoog, Oterleek, Molenkade en Rustenburg N05.01 Moeras	()	(-)	(-)	(-)	(-)	-

-	Negatieve effecten zijn uitgesloten. Ook bij een open ontgraving
(-)	Geen negatieve effecten omdat een gestuurde boring wordt uitgevoerd.
X	Effecten zijn niet met zekerheid uitgesloten.

3.3 Natuurverbindingen

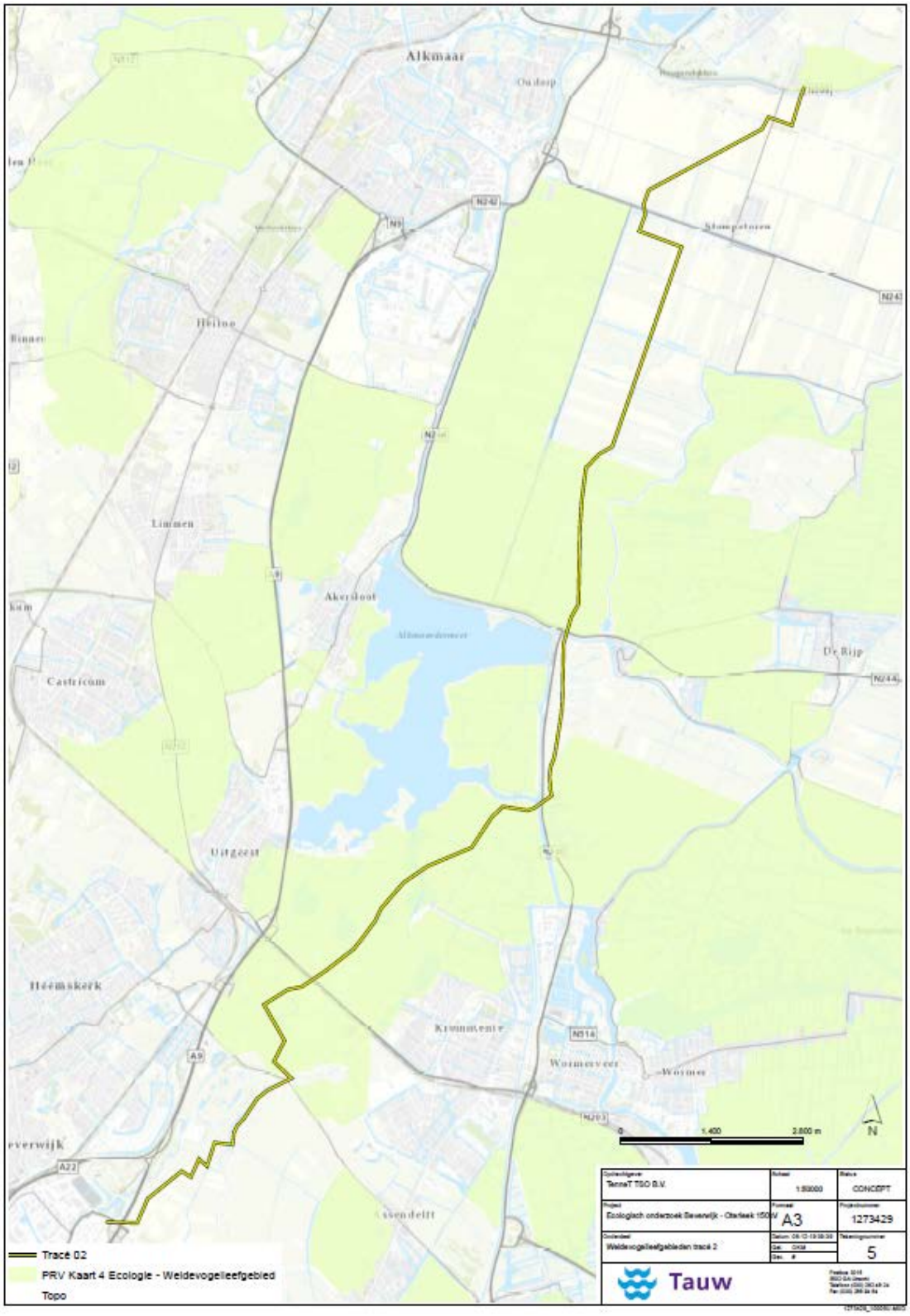
Hieronder is opgesomd hoe vaak een bepaalde natuurverbinding wordt doorsneden. De watergangen worden ontzien door middel van een gestuurde boring. Een negatief effect op natuurverbindingen is uitgesloten.

1. Eén keer Natuurverbinding Omval – Kolhorn: ongeveer 25 meter brede watergang
2. Eén keer Natuurverbinding 111 N22: ongeveer 50 meter brede watergang
3. Vier keer natuurverbinding 115 L8: drie tot acht meter brede watergangen.

3.4 Weidevogelleefgebied

Het station bij Oterleek ligt in weidevogelleefgebied. Effecten zijn uitgesloten omdat het station ongeschikt is als broedlocatie. Het tracé doorsnijdt op overige locaties over een afstand van ongeveer 9.900 meter met weidevogelleefgebied.

Zie paragraaf 3.2.1 voor een algemene beschrijving en toetskader voor NNN beheertype N13.01 Vochtig weidevogelgrasland. De werkzaamheden zijn tijdelijk en lokaal van aard. Na de werkzaamheden wordt de huidige situatie hersteld. Er resteert alleen een effect op de abiotische condities omdat de bodem(opbouw) en het micro reliëf worden verstoord/aangetast. Ook kan bodemverdichting optreden. Op de verstoorde grond kunnen ruigtekruiden zoals brandnetel, pitrus en/of akkerdistel gaan overheersen en/of de voedselbeschikbaarheid voor weidevogels kan aangetast worden. Hoewel een groot deel van de natuurwaarden in theorie op enige termijn vervangbaar is, moet door de samenhang tussen de natuurwaarden en een uitgestrekt eeuwenoud landschapspatroon worden uitgegaan van een nagenoeg onvervangbare situatie. De onvervangbaarheid geldt ook voor kwalitatief hoogwaardige weidevogelleefgebieden. Het broedsucces van kritische soorten neemt de laatste decennia hard af. Dit komt vooral door aantasting van geschikte leefgebieden. Mitigatie is aan de orde. De bodemstructuur en het micro-reliëf moeten zoveel mogelijk behouden blijven en/of worden hersteld. De invloedsfeer van het werk moet tot een minimum worden beperkt. Het verdient aanbeveling om met bevoegd gezag (provincie Noord-Holland) in overleg te gaan of gestuurde boringen nodig zijn om weidevogelleefgebied zoveel mogelijk te ontzien. Compensatie is niet aan de orde.

Figuur 3.2 Ligging van het tracé ten opzichte van weidevogelleefgebied

3.5 Beschermde houtopstanden

Tracé 2 doorsnijdt buiten de bebouwde kom (conform boswet) drie locaties waar bomen staan of bos staat. Op de zuidelijke locatie aan de Waterlinie in Beverwijk gaat het niet om een beschermde houtopstand. Figuur 3.3 geeft de ligging van de (mogelijke) knelpunten aan. Aan de Lagendijk in Uitgeest gaat het om een bos met een oppervlakte > 1 hectare en is er sprake van een beschermde houtopstand. Aan de Noordervaart in Stompetoren is ook een beschermde houtopstand aanwezig in de vorm van een bomenrij van > 20 bomen. Echter is nabij de beschermde houtopstanden een groot waterlichaam of een provinciale weg (N243) aanwezig. Daarom worden gestuurde boring toegepast en is de kap van bomen uitgesloten. Negatieve effecten op beschermde houtopstanden zijn om deze reden uitgesloten. Er is geen melding en/of vergunning nodig.

Figuur 3.3 Ligging potentiele knelpunten beschermde houtopstanden.

3.6 Soortbescherming

Voor soortbescherming is getoetst op de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten. Gebaseerd op het literatuuronderzoek zijn verspreidingsgegevens bekend van de soortgroepen weergegeven in tabel 3.6. Het voorkomen beschermde vlinders binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten omdat in het plangebied geen geschikt habitat aanwezig is. Door de afwezigheid van zandgronden, duingraslanden en heide is het voorkomen van beschermde vlinders in het plangebied uitgesloten.

Tabel 3.6 Soorten waarvan het voorkomen in of in de omgeving van het plangebied op basis van globale verspreidingsgegevens niet kan worden uitgesloten.

Soortgroep	Aanwezige soorten in omgeving
Grondgebonden zoogdieren	Boommarter, bunzing, hermelijn, wezel, eekhoorn, waterspitsmuis (artikel 3.10) & noordse woelmuis (artikel 3.5)
Flora	Glad biggenkruid, ruw parelzaad, scherpkruid & smalle raai (artikel 3.10)
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, tweekleurige vleermuis, rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis, meervleermuis, watervleermuis, baardvleermuis & franjestaart (allen artikel 3.5)
Vogels - algemene broedvogels	Algemene broedvogels (artikel 3.1)
Vogels - jaarrond beschermd	Boomvalk, buizerd, havik, roek, slechtvalk, sperwer, wespendief, gierzwaluw, huismus, kerkuil, ransuil & steenuil (allen artikel 3.1)
Amfibieën	Rugstreeppad (artikel 3.5)
Reptielen	Hazelworm, ringslang (artikel 3.10) & zandhagedis (artikel 3.5)
Vlinders	Bruine eikenpage, duinparelmoervlinder & kommavlinder (artikel 3.10)
Libellen	Niet van toepassing
Vissen	Niet van toepassing
Overige ongewervelden	Platte schijfhoren (artikel 3.5)

3.6.1 Grondgebonden zoogdieren

Noordse woelmuis is de enige strikt beschermde (habitatrichtlijn)soort (artikel 3.5) die in of nabij het plangebied wordt verwacht. Deze soort komt voor op natte terreindelen. Dergelijk habitat is vooral in natuurgebieden aanwezig die grotendeels ook onderdeel uitmaken van het NNN en/of weidevogelleefgebied. Dat geldt ook voor waterspitsmuis. Waterspitsmuis heeft in tegenstelling tot noordse woelmuis geen last van concurrentie met rosse woelmuis en kan ook buiten zeer natte terreindelen voorkomen. Te denken aan waterpartijen en watergangen met natuurvriendelijke en rijk begroeide oevers. Voor waterspitsmuis geldt ook dat dergelijke situaties vooral in NNN-gebieden en weidevogelleefgebieden voorkomen. Buiten deze gebieden worden aanzienlijk minder geschikte leefgebieden voor deze soorten verwacht.

Potentiele locaties voor Noordse woelmuis en waterspitsmuis zijn de volgende:

- De rietlanden en ruig begroeide oevers ten oosten van de Lagendijk te Uitgeest (gestuurde boring wordt toegepast, zie paragraaf 3.2.3)
- Langs de rietoevers en ruige vegetatie bij de Noordschermerdijk te Oterleek (gestuurde boring wordt toegepast, zie paragraaf 3.2.6)

Voor waterspitsmuis is daarnaast geschikt habitat aanwezig op de volgende locatie:

- Goed ontwikkelde oevervegetatie in een brede wetering ten zuiden van de Woudpolderweg (gestuurde boring wordt toegepast op deze locatie, zie kaart)

Voor bovengenoemde locaties geldt dat een gestuurde boring plaatsvindt. Negatieve effecten zijn daarmee uitgesloten.

Uit nadere toetsing moet blijken op welke locaties nader onderzoek nodig is. De werkzaamheden zijn lokaal en tijdelijk van aard. Leefgebied wordt niet permanent aangetast. Daarom is het aannemelijk dat er voldoende maatregelen getroffen kunnen worden om negatieve effecten zoveel mogelijk te voorkomen en dat een eventueel noodzakelijke ontheffing redelijkerwijs verkrijgbaar is.

Negatieve effecten op boommarter, bunzing, hermelijn en wezel zijn door het ontbreken van geschikt leefgebied en het ontzien van bomen (zie paragraaf 3.5) voor bijna het hele noordelijke en zuidelijke deel van het tracé uitgesloten. In het zuiden van het plangebied is een kleine houtopstand aanwezig. Aangezien het hier gaat om een vrij open bosje zonder ondergroei ontbreekt het hier aan geschikt habitat. Als de bosschages rondom het bestaande hoogspanningsstation in Oterleek worden gerooid voor mogelijk uitbreiding hiervan, zijn negatieve effecten op bunzing, hermelijn en wezel niet uitgesloten. Op locaties waar de aanwezigheid van noordse woelmuis en/of waterspitsmuis niet kan worden uitgesloten kunnen ook kleine marterachtigen (bunzing, wezel, hermelijn) voorkomen. Globaal gezien gaat het om (half)natuurlijke terreinen die grotendeels overlappen met NNN- en weidevogelleefgebied. Als hier werkzaamheden plaatsvinden is mogelijk nader onderzoek naar het voorkomen van deze soorten nodig. Mogelijk is voor het aantasten van verblijfplaatsen en/of leefgebied een ontheffing nodig. Die is in het kader van ruimtelijke ingrepen redelijkerwijs verkrijgbaar. Nadere toetsing aan concrete plannen is nodig.

Van eekhoorn is bekend dat de verspreiding zich tot het duingebied beperkt. Daarnaast is voor eekhoorn geen geschikt habitat aanwezig door het ontbreken van geschikte houtopstanden.

3.6.2 Flora

De aanwezigheid van en negatieve effecten op smalle raai en scherpkruid zijn uitgesloten omdat geschikte standplaatsen ontbreken. Het ontbreekt in het plangebied aan stenige standplaatsen, kalkrijke akkers, grindafzettingen en duinen. Bij het begin van het tracé bij Beverwijk is op de beoogde locatie voor een nieuw hoogspanningsstation sprake van een schrale graslandvegetatie. De naar verwachting voorheen braakliggende locatie biedt door het schrale milieu een potentiele groeiplaats voor glad biggenkruid en ruw parelzaad. Nader onderzoek is nodig om duidelijkheid te krijgen over de aan- of afwezigheid van deze soorten.

Het is aannemelijk dat mitigerende maatregelen mogelijk zijn en/of dat een ontheffing verkrijgbaar is. De eventuele aanwezigheid van beschermde flora staat het plan niet in de weg.

3.6.3 Vleermuizen

Verblijfplaatsen
Negatieve effecten op verblijfplaatsen van boom- en gebouwbewonende vleermuizen zijn uitgesloten. Sloop van gebouwen is geen onderdeel van de werkzaamheden. De bomen die mogelijk gekapt worden ten oosten van de A9 zijn niet geschikt als verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen. Voor mogelijk aanwezige verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen in het bos ten oosten van de Lagendijk in Uitgeest zijn negatieve effecten uitgesloten omdat hier een gestuurde boring wordt toegepast om de brede watergang te kruisen.

Foerageergebied en vliegroutes
Langs het tracé komen mogelijk essentiële vliegroutes en foerageergebieden voor in de vorm van opgaand groen en water. Het gaat om de dijk langs de Communicatieweg-west, de watergang en bosschage langs de Lagendijk en meerdere grotere watergangen zoals langs de N244 en langs de Oostdijk in Zuidschermer. Onder N244 en het bos bij de Lagendijk wordt een gestuurde boring toegepast en worden de mogelijke vliegroutes en foerageergebieden ontzien. Dit is ook het geval voor de brede watergang bij Markenbinnen en parallel aan de N244. Ook de bomenrij en watergang langs de Noordervaart in Stompetoren en de Noordschermerdijk bij Oterleek zijn mogelijk van belang als vliegroute en/of foerageergebied. Negatieve effecten zijn echter uitgesloten omdat onder de twee watergangen en provinciale wegen (N243 en N508) een gestuurde boring wordt toegepast.

Daarnaast wordt er niet tussen zonsondergang en zonsopkomst gewerkt en wordt in deze periode ook geen kunstlicht gebruikt. Watergangen worden niet permanent gedempt. Het afdammen van smallere watergangen ten behoeve van een open ontgraven is tijdelijk en de watergang kan tijdens de werkzaamheden nog gebruikt worden als foerageergebied en vliegroute. Een negatief effect op (het leefgebied van) vleermuizen is uitgesloten.

3.6.4 Vogels

Algemene broedvogels
In het hele plangebied zijn door de aanwezigheid van weilanden, waterpartijen, watergangen, rietkragen en opgaand groen geschikte broedlocaties aanwezig voor broedvogels. Negatieve effecten kunnen bij werkzaamheden in het broedseizoen niet worden uitgesloten. In dit geval is voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelcontrole nodig om verstoring van broedende algemene broedvogels te voorkomen. Als er een broedgeval aanwezig is, is een verstoringsvrije zone vereist waarbinnen geen werkzaamheden worden uitgevoerd. Let wel dat weidevogels zeer verstoringsgevoelig zijn en dat de aanwezigheid van broedende vogels zeer waarschijnlijk is.

Jaarrond beschermde nesten
In het plangebied zijn tijdens het veldwerk foeragerende buizerds en torenvalken waargenomen. Het is aannemelijk dat deze vogels en andere soorten met jaarrond beschermde nesten in de omgeving hun nest hebben. Tijdens het veldbezoek zijn echter geen grote nesten aangetroffen. Om deze reden is de aanwezigheid van en negatieve effecten op boomvalk, buizerd, havik, sperwer, ransuil, roek, slechtvalk, en wespendief uitgesloten. Omdat sloop van gebouwen geen onderdeel is van de ontwikkeling en door de afwezigheid van nestkasten zijn negatieve effecten op huismus, gierzwaluw, steenuil, en kerkuil ook uitgesloten.

3.6.5 Amfibieën
In de omgeving van het plangebied komt rugstreeppad voor. Hoewel de verspreiding zich voornamelijk in de duingebieden concentreert, is rugstreeppad bijvoorbeeld ook in Assendelft waargenomen (NDFF, 2019). In het plangebied is geschikt habitat voor rugstreeppad aanwezig in de vorm van flauwere oevers met aan de randen ondiep water of tijdelijke en onbegroeide poelen/plassen. In het zuidelijke deel van het plangebied is bijvoorbeeld op en langs de golfbaan ter hoogte van de Groenedijk te Assenveld potentieel geschikt habitat voor rugstreeppad aanwezig. Rugstreeppad komt echter ook voor in watergangen in en rond akkers en graslanden met een agrarische functie zoals in het noordelijke deel van het plangebied aanwezig is. Grote delen van het tracé lopen door geschikt habitat voor rugstreeppad. Gebaseerd op luchtfoto's en waarnemingen in (half)natuurlijke gebieden in het centrale deel van het tracé (NDFF, 2019) is de aanwezigheid van rugstreeppad in deze terreindelen waarschijnlijk. Langs het hele tracé kunnen dus rugstreeppadden voorkomen met een verwacht zwaartepunt in (half)natuurlijke terreinen. In het werkterrein is mogelijk voortplantings- en landhabitat aanwezig. Er kan voortplantingswater en land- en winterhabitat worden aangetast. Ook kunnen exemplaren worden gedood.

Een nadere analyse van (raakvlakken met) het leefgebied is nodig als een voorkeurstracé is gekozen. Aan de hand van deze analyse moet worden bepaald of en waar nader onderzoek nodig is. De werkzaamheden zijn lokaal en tijdelijk van aard. Leefgebied wordt niet permanent aangetast. Daarom is het aannemelijk dat er voldoende maatregelen getroffen kunnen worden om negatieve effecten zoveel mogelijk te voorkomen en dat een eventueel noodzakelijke ontheffing redelijkerwijs verkrijgbaar is. Het aantal knelpunten kan mogelijk worden teruggebracht door werkzaamheden zo min mogelijk in (half)natuurlijke terreinen uit te voeren.

3.6.6 Reptielen
Het voorkomen van hazelworm en zandhagedis is uitgesloten door het ontbreken van geschikt habitat. Om deze reden zijn negatieve effecten door de werkzaamheden uitgesloten. Ringslang kan potentieel voorkomen in het bosje en omliggende rietlanden langs de Lagendijk te Uitgeest. Aangezien hier een gestuurde boring wordt toegepast, wordt het potentiele leefgebied voor ringslang ontzien en zijn negatieve effecten uitgesloten. Ringslang wordt verder alleen verwacht in (half)natuurlijke terreinen in het centrale deel van het tracé. In het werkterrein is mogelijk voortplantings- en landhabitat aanwezig. Er kan voortplantingswater en land- en winterhabitat worden aangetast. Ook kunnen exemplaren worden gedood.

Een nadere analyse van het leefgebied is nodig als een voorkeurstracé is gekozen. Aan de hand van die analyse moet worden bepaald of en waar nader onderzoek nodig is. De werkzaamheden zijn lokaal en tijdelijk van aard. Leefgebied wordt niet permanent aangetast. Daarom is het aannemelijk dat er voldoende maatregelen getroffen kunnen worden om negatieve effecten zoveel mogelijk te voorkomen en dat een eventueel noodzakelijke ontheffing redelijkerwijs verkrijgbaar is. Knelpunten kunnen mogelijk deels worden voorkomen door werkzaamheden in (half) natuurlijke terreinen te vermijden.

3.6.7 Overige ongewervelden

Het voorkomen van platte schijfhoren in akkers die intensief agrarisch gebruikt worden is uitgesloten. Dergelijke terreindelen liggen vooral ten noorden en ten zuiden van het Alkmaardermeer. Hoewel sloten aanwezig zijn ontbreekt hier aan weelderige oever- en onderwatervegetatie. Daarnaast worden alle sloten frequent geschoond en is er sprake van eutrofiëring door bemesting. Ten slotte zijn hier zeekleigronden aanwezig en komt platte schijfhoren slechts incidenteel voor op kleigronden (Alterra, 2008).

De grillige rietoevers ten zuiden van de Woudpolderweg en de oevers van het bos langs de Lagendijk vormen potentieel geschikt habitat voor platte schijfhoren. Langs de westelijke oevers van het Alkmaardermeer zijn waarnemingen van platte schijfhoren bekend. Gezien er sprake is van veengrond is de aanwezigheid van platte schijfhoren niet uitgesloten. Langs de Lagendijk en de watergang ten zuiden van de Woudpolderweg zijn negatieve effecten uitgesloten gezien hier een gestuurde boring wordt toegepast en het habitat dus wordt ontzien. Over het algemeen kan de aanwezigheid van platte schijfhoren in (half)waterpartijen in het rond het Alkmaardermeer niet met zekerheid worden uitgesloten. Platte schijfhoren is ten westen van de A9 en langs het Alkmaardermeer aangetroffen (NDFF, 2019).

Een nadere analyse naar eventuele overlap met het leefgebied is nodig als een voorkeurstracé is gekozen. Aan de hand van die analyse moet worden bepaald of en waar nader onderzoek nodig is. De werkzaamheden zijn lokaal en tijdelijk van aard. Leefgebied wordt niet permanent aangetast. Daarom is het aannemelijk dat er voldoende maatregelen getroffen kunnen worden om negatieve effecten zoveel mogelijk te voorkomen en dat een eventueel noodzakelijke ontheffing redelijkerwijs verkrijgbaar is. Knelpunten kunnen mogelijk worden voorkomen door werkzaamheden in (half) natuurlijke terreinen te vermijden.

4 Toetsing tracé 5

4.1 Natura 2000

4.1.1 Directe effecten

Het tracé ligt buiten Natura 2000-gebieden. Een negatief effect door fysieke aantasting en oppervlakteverlies is uitgesloten.

4.1.2 Indirecte effecten

4.1.2.1 Verstoring door licht, geluid, trilling en optische verstoring

De minimale afstand tussen het plangebied en het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied ‘Eilandspolder’ is ongeveer 600 meter. De ligging van tracé 5 ten opzichte van Natura 2000-gebieden wijkt niet significant af de ligging van tracé 2. Op basis van de conclusie uit paragraaf 3.1.2 zijn significant negatieve effecten uitgesloten.

4.1.2.2 Stikstof

In figuur 2.2 is de ligging van het plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden weergegeven. De ligging van tracé 5 wijkt niet sterk af van de ligging van tracé 2. De werkzaamheden zijn tijdelijk en lokaal van aard en in de gebruiksfase vindt geen emissie plaats. In omliggende Natura 2000-gebieden zijn stikstofgevoelige habitattypen aanwezig. Een berekening met de meest recente AERIUS calculator voor het voorkeurstracé is t.z.t. nodig om een effectbeoordeling voor de aanlegfase te doen.

4.1.2.3 Aantasting leefgebied

Het plangebied kan van belang zijn als leefgebied voor soorten waarvoor instandhoudingsdoelen in omliggende Natura 2000-gebieden gelden. Verstoring en/of aantasting van leefgebied kan in theorie een significant negatief effect hebben op instandhoudingsdoelen. De ligging van tracé 5 ten opzichte van Natura 2000-gebieden wijkt niet significant af de ligging van tracé 2. Op basis van de conclusie in paragraaf 3.1.2 zijn significant negatieve effecten uitgesloten.

4.2 Natuurnetwerk Nederland

Zie paragraaf 3.2.1 voor een beschrijving en toetskader voor relevante beheertypen binnen het NNN. De raakvlakken met NNN-gebieden zijn hieronder per locatie nader beschreven. Zie paragraaf 4.2.6 voor de conclusie, een samenvattende tabel en een kaart met de ligging van de locaties.

4.2.1 Locatie 1: Waterlinie Beverwijk

NNN Waterlinie Beverwijk wordt over een lengte van ongeveer 170 meter doorsneden. Er is beheertype N14.03 Haagbeuken- en essenbos, N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland, N05.01 Moeras en N04.02 Zoete plas aanwezig. Vooral het oude grasland is waardevol. Het grasland is erg oud, doordat het onderdeel is van de Stelling van Amsterdam. Hierdoor kost het veel tijd om dit te ontwikkelen en is het nagenoeg onvervangbaar.

De werkzaamheden zijn tijdelijk en lokaal van aard. Er resteert mogelijk alleen een effect op de abiotische condities omdat de bodem(opbouw) en het micro reliëf wordt verstoord/aangetast.

Het gebied ligt naast de A9 en er is moeras en relatief groot oppervlaktewater en een dijk aanwezig. Er wordt hier een gestuurde boring uitgevoerd. Daarom zijn negatieve effecten uitgesloten.

4.2.2 Locatie 2: Noorderham en Zuiderham

Een relatief klein deel van het NNN-gebied Noorderham en Zuiderham van het Landschap Noord-Holland wordt doorsneden. Het betreft een oeverzone van een watergang van ongeveer 2,5 meter breed. Het NNN is op deze locatie ongeveer vijf meter breed en heeft beheertype N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland. Het NNN bestaat grotendeels uit wegberm en de actuele natuurwaarden zijn relatief laag. De kruidenrijke graslanden en de bloemdijken zijn relatief eenvoudig vervangbaar (<15 jaar), maar de strategische ligging en belangrijke functie als (stapsteen in een) natuurverbinding is niet of nauwelijks vervangbaar. Negatieve effecten zijn echter uitgesloten omdat er een gestuurde boring plaatsvindt omdat er een cluster van watergangen en wegen (Busch en Dam, Hoogendijk, Communicatieweg) ligt.

4.2.3 Locatie 3: Weijenbus en Vroonmeer en Alkmaarder- en Uitgeestermeer en Dorregeesterpolder

4.2.3.1 Weijenbus en Vroonmeer

Het tracé ligt over een lengte van ongeveer 900 meter in beheertype N13.01 Vochtig weidevogelgrasland. Hoewel een groot deel van de natuurwaarden in theorie op enige termijn vervangbaar is, moet door de samenhang tussen de natuurwaarden en een uitgestrekt eeuwenoud landschapspatroon worden uitgegaan van een nagenoeg onvervangbare situatie.

Het tracé ligt over een lengte van ongeveer 330 meter in NNN waarvoor geen beheertype is gedefinieerd. Het ambitie-natuurbeheertype betreft N13.02 Wintergastenweide. Een groot deel van de natuurwaarden is in theorie op enige termijn vervangbaar (<15 jaar).

4.2.3.2 Alkmaarder- en Uitgeestermeer en Dorregeesterpolder

Aan de oostkant van de A9 worden drie delen van NNN Alkmaarder- en Uitgeestermeer en Dorregeesterpolder doorsneden over een totale lengte van ongeveer 900 meter. Het tracé overlapt met beheertypen N13.01 Vochtig weidevogelgrasland (ongeveer 60 meter), N04.02 Zoete plas en N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland (ongeveer 250 meter). N04.02 Zoete plas wordt niet aangetast omdat de plas met een gestuurde boring wordt ontzien.

Aan de zuidkant en westkant van het gebied wordt NNN zonder beheertype over een afstand van ongeveer 150 meter doorsneden. Er is voor het zuidelijke deel ook geen ambitie-beheertype gedefinieerd. Daarom wordt voor dit deel uitgegaan van een vervangbaarheid van <15 jaar.

Voor het deel ten westen van het gebied is ambitie-beheertype N13.01 Vochtig weidevogel-grasland beoogd. Voor het ambitie-beheertype N13.01 Vochtig weidevogelgrasland is een negatief effect door bodemverstoring en aantasting van het micro-reliëf niet uitgesloten.

4.2.4 Locatie 4: Limmerpolder

Het tracé doorsnijdt vervolgens de A9 en vervolgt zijn weg naar het noorden waar NNN Limmerpolder over een afstand van ongeveer 520 meter wordt doorsneden. Hier overlapt het tracé met N13.01 Vochtig weidevogelgrasland en een smalle strook N12.02 Kruiden- en faunarijke grasland. Ten oosten van de A9 wordt de Limmerpolder over een lengte van ongeveer 800 meter doorsneden. Hier overlapt het tracé met N10.02 Vochtig hooiland (ongeveer 100 meter) en N13.01 Vochtig weidevogelgrasland (ongeveer 650 meter).

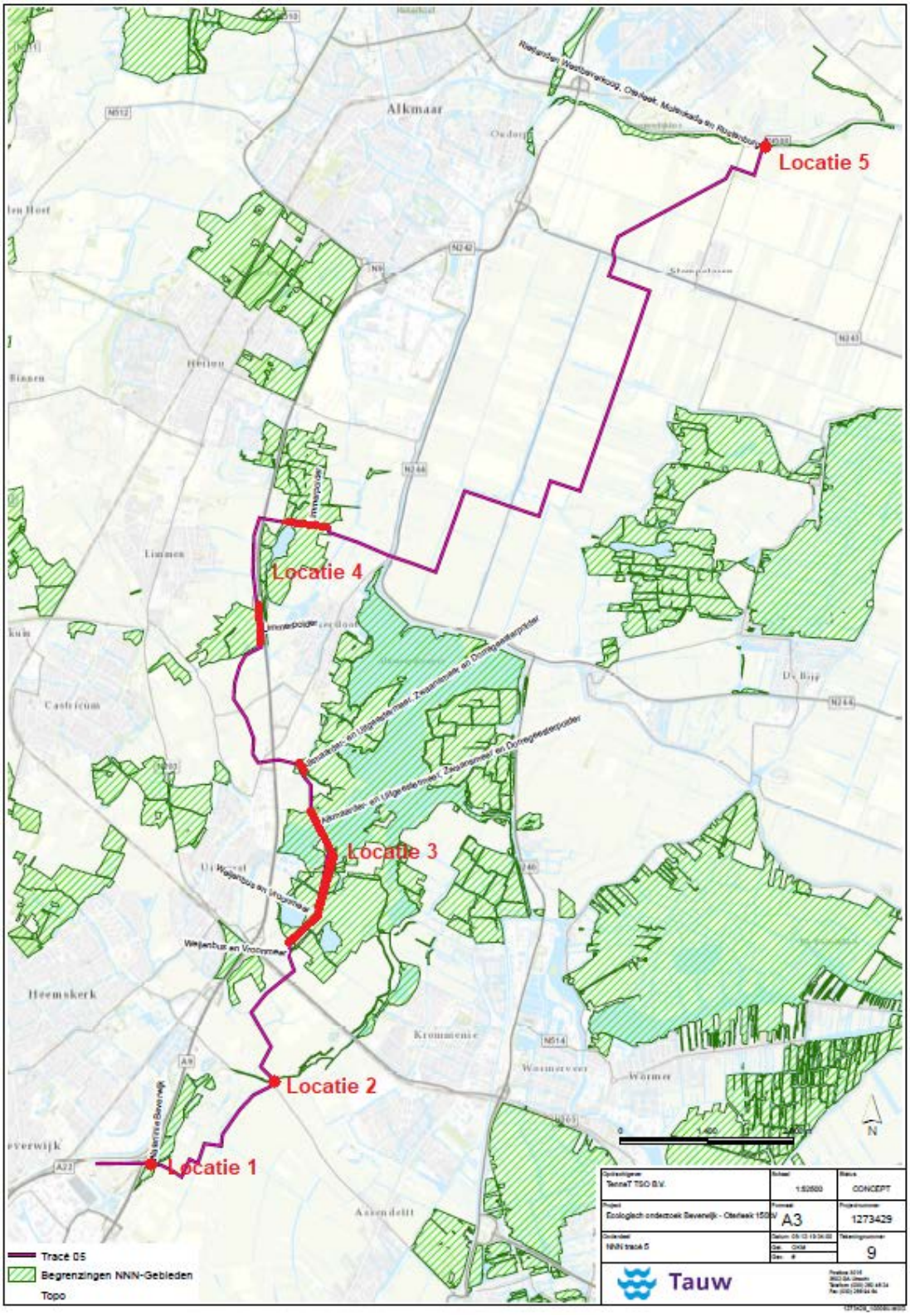
Ongeveer 15 meter ten zuiden van het tracé ligt een moeraszone ten oosten van waterpartij Het Die. Aangenomen wordt dat het beheertype N05.01 Moeras op deze locatie wordt ontzien.

4.2.5 Locatie 5 Rietlanden, Westbeverkoog, Oterleek, Molenkade en Rustenburg

Dit betreft een oeverzone van ongeveer zeven meter breed van de ongeveer 30 meter brede Ringvaart van de Heerhugowaard. Het beheertype betreft N05.01 moeras. Het beheertype is op relatief korte termijn vervangbaar (15-25 jaar). Locaties met de potentie voor ontwikkeling van veenmosrietland zijn echter niet eenvoudig vervangbaar. De strategische ligging langs een natte natuurverbinding is eveneens nauwelijks vervangbaar. Permanente effecten zijn uitgesloten omdat er met een gestuurde boring gewerkt wordt.

4.2.6 Conclusie

Tabel 4.1 betreft een samenvatting van de toetsing. Op locatie 2 en 4 wordt (mogelijk) een relatief makkelijk te vervangen/herstellen beheertype ontzien met een gestuurde boring. De langste doorsnijding van ambitie-beheertype N13.02 Wintergastenland op locatie 3 betreft 430 meter maar dit beheertype is relatief makkelijk vervangbaar. De langste doorsnijding ligt in minder goed vervangbaar beheertype N13.01 Vochtig weidevogelgrasland en heeft een afstand van 900 meter. Er zijn nog enkele locaties waar N13.01 Vochtig weidevogelgrasland enkele tientallen of honderden meters wordt doorsneden. In de Limmerpolder op locatie 4 wordt N10.02 Vochtig hooiland over een lengte van ongeveer 100 meter doorsneden. Op alle locaties is mitigatie aan de orde. De bodemstructuur en het micro-reliëf moeten zoveel mogelijk behouden blijven en/of worden hersteld. De invloedsfeer van het werk moet tot een minimum worden beperkt. Compensatie is niet aan de orde.

Figuur 4.1 Locaties met (mogelijke) raakvlakken met NNN-gebieden

Tabel 4.1 Samenvatting van de toetsing

Locatie, gebied en beheertype	Lengte (m)	Vervangbaarheid (in jaren)	Veenbodem	Oude bodem (ongestoord)	(Micro) reliëf	Beslotenheid
Locatie 1						
Waterlinie Beverwijk	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)
Locatie 2						
N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland Noorderham en zuiderham	(-)	<15	-	-(-)	-(-)	-
Locatie 3						
N13.01 Vochtig weidevogelgrasland Weijenbus en Vroonmeer	900	<25	-	X	X	-
Geen beheertype Ambitie-beheertype N13.02 Wintergastenweide Wijenbus en Vroonmeer	330	<15	-	X	X	-
N13.01 Vochtig weidevogelgrasland Alkmaarder- en Uitgeestermeer en Dorregeesterpolder	60	<25	-	X	X	-
N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland Alkmaarder- en Uitgeestermeer en Dorregeesterpolder	250	<15	-	X	X (	-
N04.02 Zoete plas Alkmaarder- en Uitgeestermeer en Dorregeesterpolder	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)
Geen beheertype Ambitie-beheertype N13.01 Vochtig weidevogelgrasland Alkmaarder- en Uitgeestermeer en Dorregeesterpolder	150	<25	-	X	X	-
Geen beheertype Geen ambitie-beheertype Alkmaarder- en Uitgeestermeer en Dorregeesterpolder	150	<15	-	X	X	-
Locatie 4						

Locatie, gebied en beheertype	Lengte (m)	Vervangbaarheid (in jaren)	Veenbodem	Oude bodem (ongestoord)	(Micro) reliëf	Beslotenheid
N13.01 Vochtig weidevogelgrasland Limmerpolder	900	<25	-	X	X	-
N12.02 Kruiden- en faunarijke graslanden Limmerpolder	10	<15	-	X	X	-
N10.02 Vochtig hooiland Limmerpolder	100	<25	-	X	X	-
Locatie 5						
N05.01 Moeras Rietlanden, Westbeverkoog, Oterleek, Molenkade en Rustenburg	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	-

-	Negatieve effecten zijn uitgesloten. Ook bij een open ontgraving
(-)	Geen negatieve effecten omdat een gestuurde boring wordt uitgevoerd.
X	Effecten zijn niet met zekerheid uitgesloten.

4.3 Natuurverbindingen

Hieronder is opgesomd hoe vaak een bepaalde natuurverbinding wordt doorsneden. Ook is globaal aangegeven wat voor type natuurverbinding het betreft. De watergangen worden ontzien met een gestuurde boring. Een negatief effect op natuurverbindingen is uitgesloten.

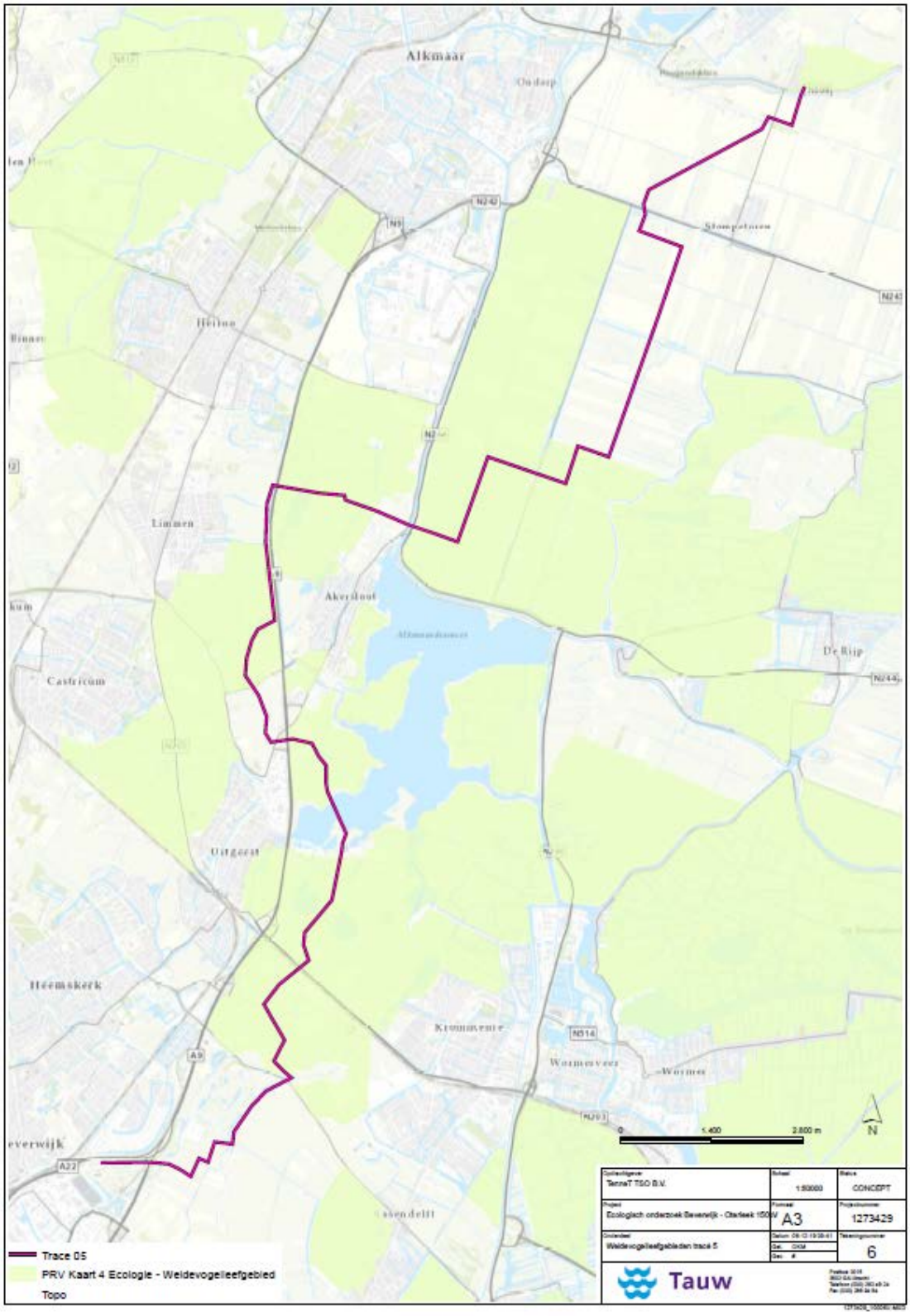
1. Eén keer Natuurverbinding Omval – Kolhorn: ongeveer 25 meter brede watergang.
2. Eén keer natuurverbinding code N22: ongeveer 20 meter brede watergang
3. Vier keer natuurverbinding 115 L8: drie tot acht meter brede watergangen.

4.4 Weidevogelleefgebied

Het station bij Oterleek ligt in weidevogelleefgebied. Effecten zijn uitgesloten omdat het station ongeschikt is als broedlocatie. Het tracé doorsnijdt op overige locaties over een afstand van ongeveer 13.400 meter weidevogelleefgebied. Zie paragraaf 3.2.1 voor een algemene beschrijving en toetskader voor NNN beheertype N13.01 Vochtig weidevogelgrasland.

De werkzaamheden zijn tijdelijk en lokaal van aard. Na de werkzaamheden wordt de huidige situatie hersteld. Er resteert alleen een effect op de abiotische condities omdat de bodem(opbouw) en het micro reliëf wordt verstoord/aangetast. Ook treedt bodemverdichting op. Op de verstoorde grond kunnen ruigtekruiden zoals brandnetel, pitrus en/of akkerdistel gaan overheersen en/of de voedselbeschikbaarheid voor weidevogels kan aangetast worden.

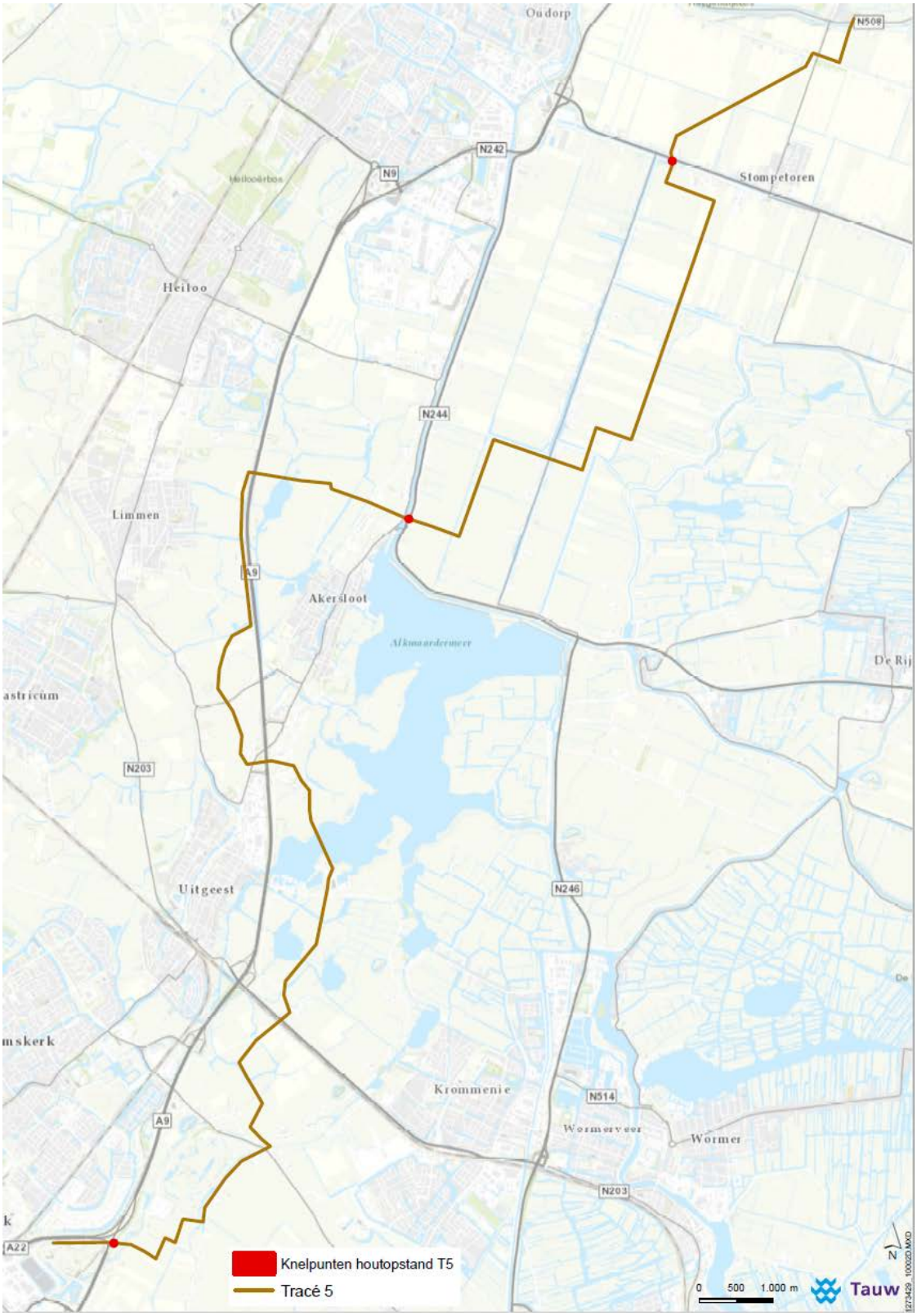
Hoewel een groot deel van de natuurwaarden in theorie op enige termijn vervangbaar is, moet door de samenhang tussen de natuurwaarden en een uitgestrekt eeuwenoud landschapspatroon worden uitgegaan van een nagenoeg onvervangbare situatie. Het broedsucces van kritische soorten neemt de laatste decennia hard af. Dit komt vooral door aantasting van geschikte leefgebieden. Mitigatie aan de orde. De bodemstructuur en het micro-reliëf moeten zoveel mogelijk behouden blijven en/of worden hersteld. De invloedsfeer van het werk moet tot een minimum worden beperkt. Het verdient aanbeveling om met bevoegd gezag (provincie Noord-Holland) in overleg te gaan of gestuurde boringen nodig zijn om weidevogelleefgebied zoveel mogelijk te ontzien. Compensatie is niet aan de orde.

Figuur 4.2 Ligging van het tracé ten opzicht van weidevogelleefgebied

4.5 Beschermde houtopstanden

Tracé 5 kruist buiten de bebouwde kom (conform boswet) drie locaties waar bomen staan of bos staat. Op de zuidelijke locatie aan de A9 in Beverwijk gaat het om een bosperceel met een oppervlakte > 1 hectare. Aan de Westdijk in Zuidschermer en aan de Noordervaart in Stompetoren is een bomenrij aanwezig van > 20 bomen. Figuur 4.3 geeft de ligging van deze knelpunten aan. Er is echter naast de drie locaties een grote watergang of provinciale of rijksweg (N243 of A9) aanwezig. Daarom worden gestuurde boringen toegepast en is het kappen van bomen niet nodig. Negatieve effecten op houtopstanden zijn daarom uitgesloten.

Figuur 4.3 Ligging potentiele knelpunten houtopstanden tracé 5.

4.6 Soortbescherming

Voor soortbescherming zijn er op onderstaande punten na geen aanzienlijke verschillen met tracé 2. Ook onderstaande afwijkende punten leveren geen onoverkomelijke knelpunten op.

Jaarrond beschermde nesten

In het bosje langs de Geesterweg waar het tracé de A9 kruist zijn mogelijk jaarrond beschermde nesten aanwezig. Mogelijk aanwezige broedgevallen van boomvalk, buizerd, havik, roek, sperwer, wespendief en ransuil kunnen worden verstoord. Tijdens het veldbezoek zijn daarnaast in de bomenrij ten noorden van het Aagtenpark en in het park grote nesten van vermoedelijk zwarte kraai waargenomen die mogelijk geschikt zijn voor vogels met een jaarrond beschermd nest. Van boomvalk, buizerd en ransuil is bekend dat ze deze nesten kunnen gebruiken als broedplek. Mogelijk aanwezige broedgevallen kunnen worden verstoord. Dit kan worden voorkomen door buiten het broedseizoen te werken binnen de invloedsfeer van eventuele nesten. Mogelijk kan de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten worden uitgesloten door een nestcontrole in het bladloze seizoen. Als er geschikte nesten aanwezig zijn en er kan niet buiten het broedseizoen gewerkt worden is nader onderzoek nodig. Als een jaarrond beschermd nest binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden aanwezig is, moet alsnog buiten het broedseizoen worden gewerkt. Voor het verstoren van broedvogels kan namelijk geen ontheffing worden verkregen.

Flora

De aanwezigheid en negatieve effecten op smalle raai, scherpkruid, ruw parelzaad en glad biggenkruid zijn uitgesloten door het ontbreken van geschikte standplaatsen. Het ontbreekt in het plangebied aan stenige standplaatsen, kalkrijke akkers, grindafzettingen, duinen en schrale bermen en pioniersvegetaties. Negatieve effecten op beschermde flora zijn uitgesloten.

Grondgebonden zoogdieren

Negatieve effecten op bunzing, hermelijn en wezel zijn niet uitgesloten. Door de aanwezigheid van geschikt habitat bij het Aagtenpark in Beverwijk kunnen de soorten daar voorkomen. Het gaat om uitgebreide ruigten en braamstruwelen tussen het park en de A9. Door de graafwerkzaamheden kunnen beschermde verblijfplaatsen worden vernietigd.
Langs het Aagtenpark is geschikt leefgebied voor waterspitsmuis aanwezig. Hier is een ruige vegetatie aanwezig met een weeldering ontwikkelde oevervegetatie. Waterspitsmuis kan hier potentieel voorkomen.

Langs het tracé is geschikt habitat aanwezig voor Noordse woelmuis en waterspitsmuis. Het gaat om de oevers aan de Noordschermerdijk, de oevers van het Alkmaardermeer, de oevers van het Die en de Mientsloot te Akersloot. Negatieve effecten zijn uitgesloten omdat hier gestuurde boringen worden toegepast en daarmee het potentiele leefgebied wordt ontzien.

Vleermuizen

In het plangebied zijn mogelijk essentiële vliegroutes en foerageergebieden aanwezig. Het gaat om de wateren, rietlanden en bosschages ten oosten van de A9 en de bomenrij ten noorden van het Aagtenpark. Negatieve effecten zijn echter uitgesloten omdat onder de A9 en aanliggende bosschages en rietlanden een gestuurde boring wordt toegepast. Daarnaast blijf de mogelijke vliegroute langs de bomenrij in het Aagtenpark behouden en wordt deze niet verstoord omdat er geen verlichting wordt toegepast in de nachtperiode.

Overige ongewervelden

Platte schijfhoren komt ten westen van de A9 en langs de oevers van het Alkmaardermeer voor. In de polder van het zuidelijke segment zijn geen waarnemingen bekend. De aanwezigheid van platte schijfhoren in de watergang ten noorden van het Aagtenpark wordt niet uitgesloten. Er is een weelderige watervegetatie aanwezig en de weteringen zijn grotendeels ongewijzigd sinds 1980. Gezien de vegetatie en het feit dat platte schijfhoren in de omgeving bekend is, zijn negatieve effecten door de werkzaamheden niet uitgesloten.

5 Toetsing tracé 6

5.1 Natura 2000

5.1.1 Directe effecten

Het tracé ligt buiten Natura 2000-gebieden. Een negatief effect door fysieke aantasting en oppervlakteverlies is uitgesloten.

5.1.2 Indirecte effecten

5.1.2.1 Verstoring door licht, geluid, trilling en optische verstoring

De minimale afstand tussen het plangebied en het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied ‘Eilandspolder’ is ongeveer 600 meter. De ligging van tracé 6 ten opzichte van Natura 2000-gebieden wijkt niet significant af de ligging van tracé 2 en 5. Op basis van de conclusie uit paragraaf 3.1.2 zijn significant negatieve effecten uitgesloten.

5.1.2.2 Stikstof

In figuur 2.2 is de ligging van het plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden weergegeven. De werkzaamheden zijn tijdelijk en lokaal van aard en in de gebruiksfase vindt geen emissie plaats. In de Natura 2000-gebieden in de omgeving zijn stikstofgevoelige habitattypen aanwezig. Een berekening in de meest recente AERIUS calculator voor het voorkeurstracé is nodig om een effectbeoordeling voor de aanlegfase te doen.

5.1.2.3 Aantasting leefgebied

Het plangebied kan van belang zijn als leefgebied voor soorten waarvoor instandhoudingsdoelen in omliggende Natura 2000-gebieden gelden. Verstoring en/of aantasting van leefgebied kan in theorie een significant negatief effect hebben op instandhoudingsdoelen. De ligging van tracé 6 ten opzichte van Natura 2000-gebieden wijkt niet significant af de ligging van tracé 2 en 5. Op basis van de conclusie in paragraaf 3.1.2 zijn significant negatieve effecten uitgesloten.

5.2 Natuurnetwerk Nederland

Zie paragraaf 3.2.1 voor een beschrijving en toetskader voor relevante (ambitie) beheertypen binnen het NNN. De raakvlakken met NNN-gebieden zijn hieronder per locatie nader beschreven. Zie paragraaf 5.2.5 voor de conclusie, een samenvattende tabel en een kaart met de ligging van de locaties.

5.2.1 Locatie 1 Waterlinie Beverwijk

NNN Waterlinie Beverwijk wordt over een lengte van ongeveer 170 meter doorsneden. Er is beheertype N14.03 Haagbeuken- en essenbos, N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland, N05.01 Moeras en N04.02 Zoete plas aanwezig. Vooral het oude grasland is waardevol. Het grasland is erg oud, doordat het onderdeel is van de Stelling van Amsterdam. Hierdoor kost het veel tijd om dit te ontwikkelen en is het nagenoeg onvervangbaar.

Het gebied ligt naast de A9 en er is moeras en relatief groot oppervlaktewater en een dijk aanwezig. Negatieve effecten zijn uitgesloten omdat een gestuurde boring plaatsvindt.

5.2.2 Locatie 2: Noorderham en Zuiderham

Een relatief klein deel van het NNN-gebied Noorderham en Zuiderham van het Landschap Noord-Holland wordt doorsneden. Het betreft een oeverzone van een watergang van ongeveer 2,5 meter breed. Het NNN is ongeveer vijf meter breed. Het beheertype betreft N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland. De kruidenrijke graslanden en de bloemdijken zijn relatief eenvoudig vervangbaar (<15 jaar), maar de strategische ligging en belangrijke functie als (stapsteen in een) natuurverbinding is niet of nauwelijks vervangbaar. Er wordt met een gestuurde boring gewerkt omdat er een cluster van watergangen en wegen (Busch en Dam, Hoogendijk, Communicatieweg) ligt. Negatieve effecten zijn uitgesloten.

5.2.3 Locatie 3 Wijenbus en Vroonmeer, Alkmaarder- en Uitgeestermeer en Dorregeesterpolder en Hempolder en Klaas Hoorn- en Kijfpolder

Dit betreft de langste min of meer aaneengesloten doorsnijding van NNN-gebied Wijenbus en Vroonmeer, Alkmaarder- en Uitgeestermeer, Dorregeesterpolder en Hempolder en Klaas Hoorn- en Kijfpolder.

5.2.3.1 Wijenbus en Vroonmeer

Het tracé doorsnijdt NNN Weijenbus en Vroonmeer over een aaneengesloten afstand van ongeveer 2.000 meter. Het beheertype N13.01 Vochtig weidevogelgrasland wordt over een afstand van ongeveer 1.700 meter doorsneden. Aangenomen wordt dat beheertype N12.02 binnen de watergang rond Fort aan den Haam / Fort bij Krommeniedijk op ongeveer 20 meter ten oosten van het tracé wordt ontzien.

Op de oostoever van het Zwaans meertje wordt N06.01 Veenmosrietland en moerasheide over een afstand van ongeveer 20 meter doorsneden. Ongeveer 25 meter ten zuiden van deze locatie ligt beheertype N05.01 Moeras. Beheertype N05.02 Gemaaid rietland wordt over een afstand van ongeveer 40 meter doorsneden. N06.01 Veenmosrietland en moerasheide heeft een aanzienlijk lange tijd nodig om te herstellen (<25 -50 jaar). De beheertypen liggen in de oeverzone van een grote waterpartij die met een gestuurde boring wordt ontzien. Aangenomen wordt dat N06.01 Veenmosrietland en moerasheide, N05.01 Moeras en N05.02 Gemaaid rietland door middel van deze gestuurde boring ook ontzien worden.

Het tracé ligt over een lengte van ongeveer 330 meter in NNN waarvoor geen beheertype is gedefinieerd. Het ambitie-natuurbeheertype betreft N13.02 Wintergastenweide.

5.2.3.2 Alkmaarder- en Uitgeestermeer en Dorregeesterpolder

Vervolgens vervolgt het tracé zich over een afstand van ongeveer 2.500 meter door verschillende delen van NNN Alkmaarder- en Uitgeestermeer en Dorregeesterpolder. Beheertype N04.02 Zoete plas wordt niet aangetast omdat de plas met een gestuurde boring wordt ontzien.

De smalle strook met beheertype N06.01 Veenmosrietland en moerasheide ligt in de oeverzone van beheertype N04.02 Zoete plas. Aangenomen wordt dat de smalle strook beheertype N06.01 Veenmosrietland en moerasheide wordt ontzien.

Aan de zuidkant van het gebied wordt NNN zonder beheertype over een afstand van ongeveer 150 meter doorsneden. Een negatief effect door bodemverstoring en aantasting van het micro-reliëf is niet uitgesloten. Er is echter ook geen ambitie-beheertype gedefinieerd. Daarom wordt voor dit deel uitgegaan van een vervangbaarheid van <15 jaar.

Het tracé overlapt met over een afstand van ongeveer 60 meter met beheertype N13.01 Vochtig weidevogelgrasland en over een afstand van ongeveer 210 meter met beheertype N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland. Ook doorsnijdt het tracé over een afstand van ongeveer 550 meter NNN zonder beheertype maar met ambitie-beheertype N13.01 Vochtig weidevogelgrasland.

5.2.3.3 Hempolder en Klaas Hoorn- en Kijfpolder

Het tracé doorsnijdt de Hempolder en Klaas Hoorn- en Kijfpolder over een afstand van ongeveer 1.350 meter. Daarvan bestaat ongeveer 1.300 meter uit N13.01 Vochtig weidevogelgrasland en 50 meter uit N05.01 Moeras. Negatieve effecten op N13.01 Vochtig weidevogelgrasland zijn niet met zekerheid uitgesloten.

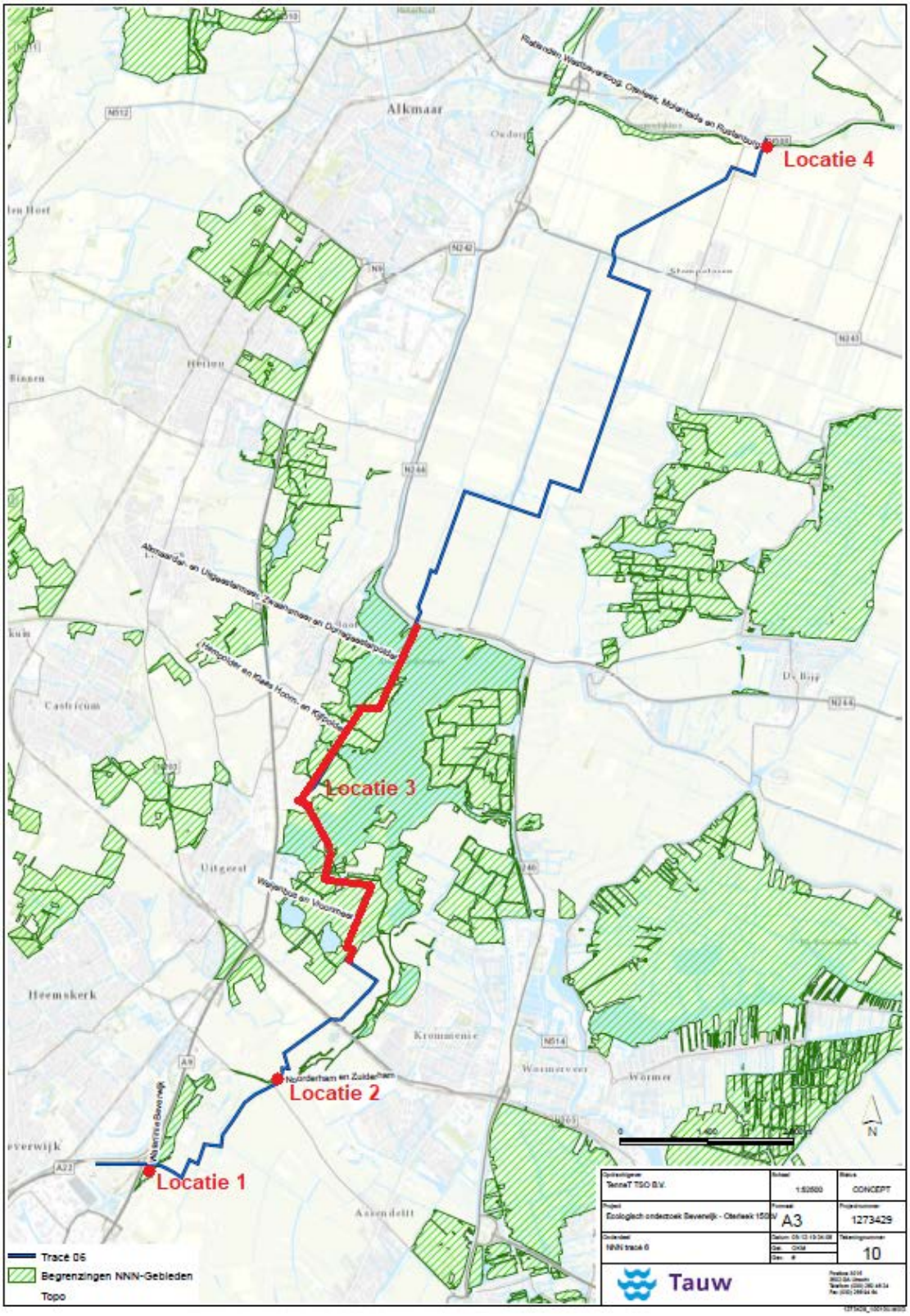
De zones met veenmosrietland en moeras vragen een langere vervangingsperiode (<50 jaar). Deze beheertypen liggen aan de randen van grote waterpartijen die met een gestuurde boring worden doorsneden. Aangenomen wordt dat de oevers met moeilijk vervangbare beheertypen hierdoor ook ontzien kunnen worden.

5.2.4 Locatie 4: Rietlanden, Westbeverkoog, Oterleek, Molenkade en Rustenburg en

Dit betreft een oeverzone van ongeveer zeven meter breed van de ongeveer 30 meter brede Ringvaart van de Heerhugowaard. Het beheertype betreft N05.01 Moeras. Het beheertype is op relatief korte termijn vervangbaar (15-25 jaar). Locaties met de potentie voor ontwikkeling van veenmosrietland zijn echter niet eenvoudig vervangbaar. De strategische ligging langs een natte natuurverbinding is eveneens nauwelijks vervangbaar. Negatieve effecten zijn uitgesloten omdat er een gestuurde boring plaatsvindt.

5.2.5 Conclusie

Tabel 5.1 betreft een samenvatting van de toetsing per locatie. De langste doorsnijding van ambitie-beheertype N13.02 Wintergastenland betreft 330 meter maar dit beheertype is relatief makkelijk vervangbaar. De langste doorsnijdingen liggen in het minder goed vervangbaar beheertype N13.01 Vochtig weidevogelgrasland en betreffen 1.700 en 1.300 meter. Er zijn nog enkele locaties waar N13.01 Vochtig weidevogelgrasland enkele tientallen of honderden meters wordt doorsneden. Op alle locaties is mitigatie aan de orde. De bodemstructuur en het micro-reliëf moeten zoveel mogelijk behouden blijven en/of worden hersteld. De invloedsfeer van het werk moet tot een minimum worden beperkt. Compensatie is niet aan de orde.

Figuur 5.1 Locaties met (mogelijke) raakvlakken met NNN-gebieden

Tabel 5.1 Samenvatting van de toetsing

Locatie, gebied en beheertype	Lengte (m)	Vervangbaarheid (in jaren)	Veenbodem	Oude bodem (ongestoord)	(Micro) reliëf	Beslotenheid
Locatie 1						
Waterlinie Beverwijk	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)
Locatie 2						
N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland Noorderham en zuiderham	(-)	<15	-	(-)	(-)	-
Locatie 3						
N13.01 Vochtig weidevogelgrasland Weijenbus en Vroonmeer	1.700	<25	-	X	X	-
Geen beheertype Ambitie-beheertype N13.02 Wintergastenweide Weijenbus en Vroonmeer	330	<15	-	X	X	-
N06.01 Veenmosrietland en moerasheide Weijenbus en Vroonmeer	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)
N05.02 Gemaaid rietland Weijenbus en Vroonmeer	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)
N04.02 Zoete plas Alkmaarder- en Uitgeestermeer en Dorregeesterpolder	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)
N13.01 Vochtig weidevogelgrasland Alkmaarder- en Uitgeestermeer en Dorregeesterpolder	60	<25	-	X	X	-
Geen beheertype Ambitie-beheertype N13.01 Vochtig weidevogelgrasland Alkmaarder- en Uitgeestermeer en Dorregeesterpolder	550	<25	-	X	X	-
N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland	250	<15	-	X	X	-

Locatie, gebied en beheertype	Lengte (m)	Vervangbaarheid (in jaren)	Veenbodem	Oude bodem (ongestoord)	(Micro) reliëf	Beslotenheid
Alkmaarder- en Uitgeestermeer en Dorregeesterpolder						
N06.01 Veenmosrietland en moerasheide Alkmaarder- en Uitgeestermeer en Dorregeesterpolder	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)
N13.01 Vochtig weidevogelgrasland Hempolder en Klaas Hoorn- en Kijfpolder	1.300	<25	-	X	X	-
N05.01 Moeras Hempolder en Klaas Hoorn- en Kijfpolder	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)
Locatie 4						
N05.01 Moeras Rietlanden, Westbeverkoog, Oterleek, Molenkade en Rustenburg	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)

-	Negatieve effecten zijn uitgesloten. Ook bij een open ontgraving
(-)	Geen negatieve effecten omdat een gestuurde boring wordt uitgevoerd.
X	Effecten zijn niet met zekerheid uitgesloten.

5.3 Natuurverbindingen

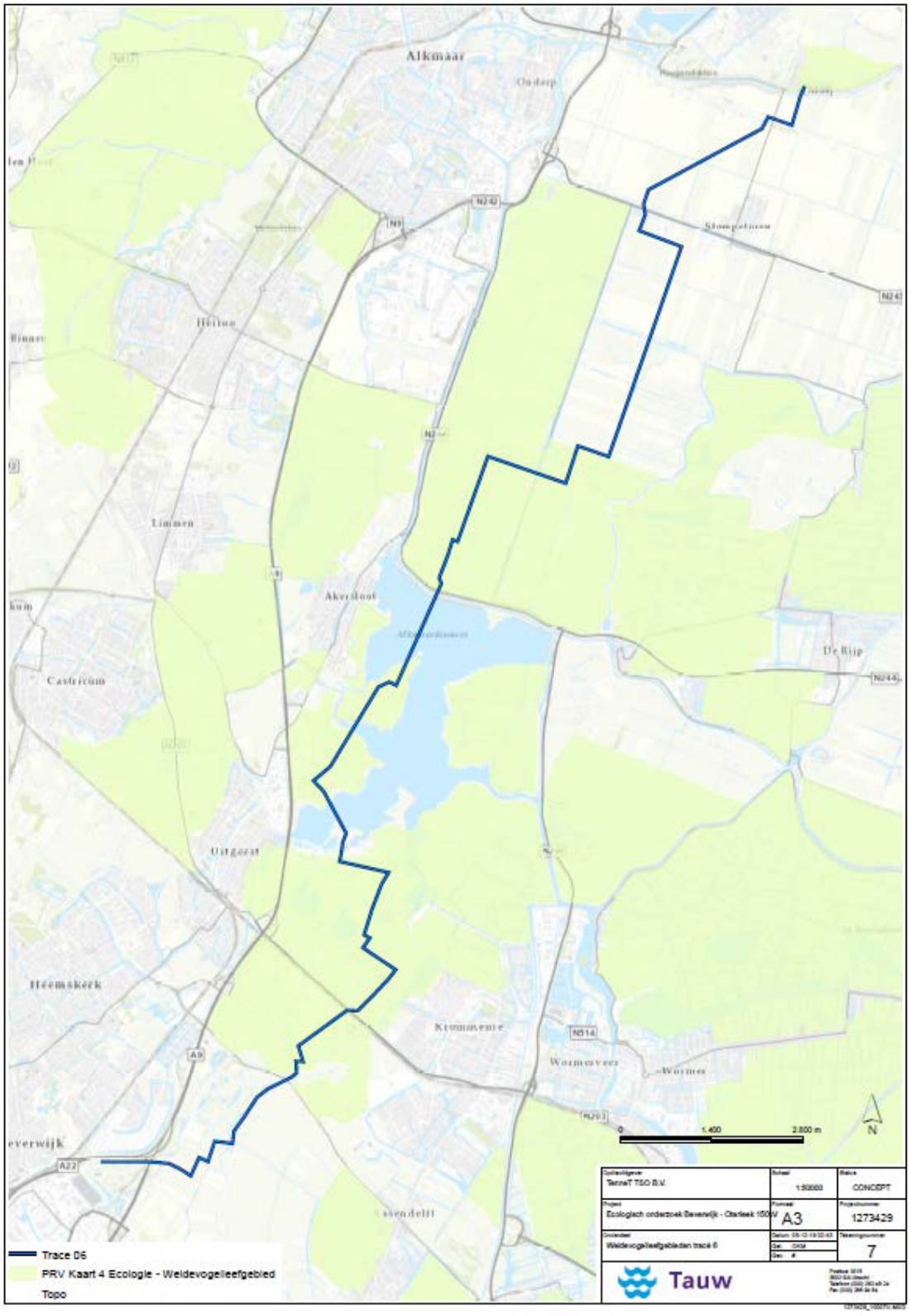
Hieronder is opgesomd hoe vaak een bepaalde natuurverbinding wordt doorsneden. Ook is globaal aangegeven wat voor type natuurverbinding het betreft. De watergangen worden ontzien door middel van een gestuurde boring. Een negatief effect op natuurverbindingen is uitgesloten.

1. Eén keer Natuurverbinding Omval – Kolhorn: ongeveer 25 meter brede watergang
2. Eén keer Natuurverbinding 111 code N22: ongeveer 45 meter brede watergang)
3. Vier keer natuurverbinding 115 code L8: drie tot acht meter brede watergangen.

5.4 Weidevogelleefgebied

Het station bij Oterleek ligt in Weidevogelleefgebied. Effecten zijn uitgesloten omdat het station ongeschikt is als broedlocatie. Het tracé doorsnijdt op overige locaties over een afstand van ongeveer 12.100 meter Weidevogelleefgebied. Zie paragraaf 3.2.1 voor een algemene beschrijving en toetskader voor NNN beheertype N13.01 Vochtig weidevogelgrasland.

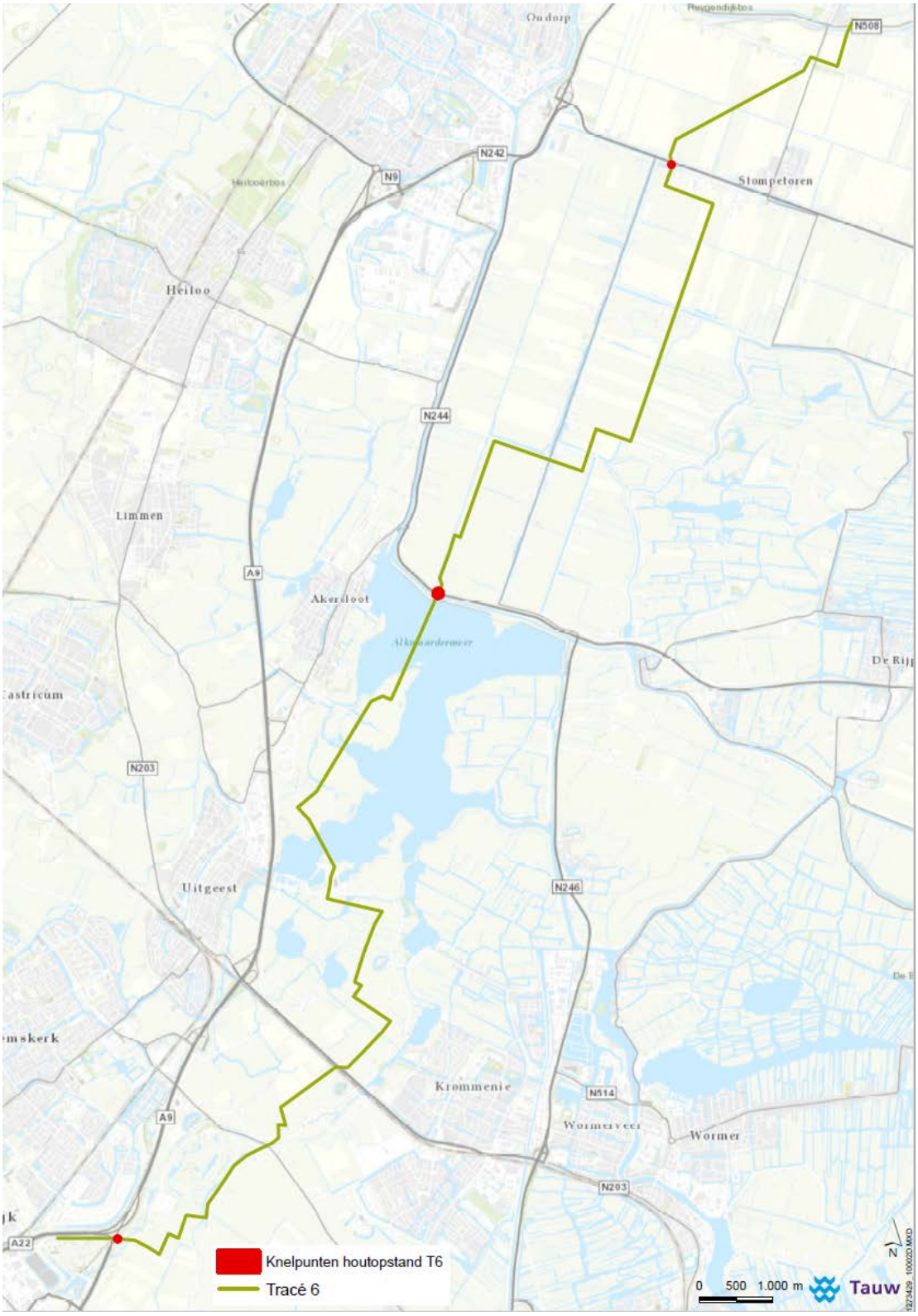
De werkzaamheden zijn tijdelijk en lokaal van aard. Na de werkzaamheden wordt de huidige situatie hersteld. Er resteert alleen een effect op de abiotische condities omdat de bodem(opbouw) en het micro reliëf wordt verstoord/aangetast. Ook treedt bodemverdichting op. Op de verstoorde grond kunnen ruigtekruiden zoals brandnetel, pitrus en/of akkerdistel gaan overheersen en/of de voedselbeschikbaarheid voor weidevogels kan aangetast worden. Hoewel een groot deel van de natuurwaarden in theorie op enige termijn vervangbaar is, moet door de samenhang tussen de natuurwaarden en een uitgestrekt eeuwenoud landschapspatroon worden uitgegaan van een nagenoeg onvervangbare situatie. Het broedsucces van kritische soorten neemt de laatste decennia hard af. Dit komt vooral door aantasting van geschikte leefgebieden. Mitigatie aan de orde. De bodemstructuur en het micro-reliëf moeten zoveel mogelijk behouden blijven en/of worden hersteld. De invloedsfeer van het werk moet tot een minimum worden beperkt. Het verdient aanbeveling om met bevoegd gezag (provincie Noord-Holland) in overleg te gaan of gestuurde boringen nodig zijn om weidevogelleefgebied zoveel mogelijk te ontzien. Compensatie is niet aan de orde.

Figuur 5.2 Locaties met (mogelijke) raakvlakken met weidevogelleefgebied

5.5 Beschermde houtopstanden

Tracé 6 doorsnijdt buiten de bebouwde kom (conform boswet) drie locaties waar bomen staan of bos staat. Op de zuidelijke locatie aan de A9 in Beverwijk gaat het om een bosperceel met een oppervlakte > 1 hectare. Aan de Westdijk in Zuidschermer en aan de Noordervaart in Stompetoren is een bomenrij aanwezig van > 20 bomen. Figuur 5.3 geeft de ligging van de knelpunten aan. Echter naast de drie locaties is een grote waterpartij/watergang of provinciale of rijksweg (N243 of A9) aanwezig. Hier worden gestuurde boringen toegepast en de bomen worden daarom gespaard. Negatieve effecten op beschermde houtopstanden zijn uitgesloten. Een melding of het aanvragen van een vergunning is niet nodig.

Figuur 5.3 Ligging potentiele knelpunten houtopstanden

5.6 Soortbescherming

Voor soortbescherming zijn er op onderstaande punten na geen aanzienlijke verschillen met tracé 2 en 5. Ook onderstaande afwijkende punten leveren geen onoverkomelijke knelpunten op. Het gaat hieronder vooral om een beschrijving van specifieke locaties die voor tracé 6 aanvullend relevant zijn. Het plan is binnen de kaders van de Wnb redelijkerwijs uitvoerbaar omdat het aannemelijk is dat voldoende mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen en dat een eventuele ontheffing redelijkerwijs verkrijgbaar is.

Een nadere analyse van het leefgebied is nodig als een voorkeurstracé is gekozen. Aan de hand van die analyse moet worden bepaald of en waar nader onderzoek nodig is. De werkzaamheden zijn lokaal en tijdelijk van aard. Leefgebied wordt niet permanent aangetast. Daarom is het aannemelijk dat er voldoende maatregelen getroffen kunnen worden om negatieve effecten zoveel mogelijk te voorkomen en dat een eventueel noodzakelijke ontheffing redelijkerwijs verkrijgbaar is. Knelpunten kunnen mogelijk worden voorkomen door werkzaamheden in (half) natuurlijke terreinen te vermijden.

Grondgebonden zoogdieren

Waterspitsmuis en Noordse woelmuis komen in de omgeving voor. Langs het tracé is potentieel geschikt habitat aanwezig voor Noordse woelmuis en waterspitsmuis. Het gaat om de oevers van het Alkmaardermeer. Aangezien hier een gestuurde boring wordt toegepast wordt potentieel leefgebied van deze soorten ontzien. Negatieve effecten zijn daarom uitgesloten.

Vogels met jaarrond beschermde nesten

In het plangebied zijn tijdens het veldwerk foeragerende buizerds en torenvalken waargenomen. Het is aannemelijk dat deze vogels en andere soorten met jaarrond beschermde nesten in de omgeving hun nest hebben. Mogelijk zijn nesten in de bomenrij langs de N244 te Zuidschermer aanwezig. Gezien hier een gestuurde boring wordt toegepast zijn negatieve effecten door verstoring uitgesloten.

6 Voorkeurstracé

6.1 Natura 2000-gebieden

De ligging ten opzichte van Natura 2000-gebieden wijkt niet significant of. Voor geen van de tracés kunnen effecten door stikstof in de aanlegfase niet met zekerheid worden uitgesloten. Een berekening in AERIUS voor het voorkeurstracé is nodig om een effectbepaling en alternatievenstudie te doen.

6.2 Natuurnetwerk Nederland

Tabel 6.1 geeft de lengte van de totale doorsnijding van makkelijk en moeilijk vervangbare beheertypen weer. Tracé 2 heeft de voorkeur omdat de doorsnijding van zowel makkelijk als moeilijk vervangbare beheertypen het laagst is. Tracé 6 is het minst gunstig omdat de lengte van de doorsnijding moeilijk vervangbare beheertypen aanzienlijk langer is dan bij tracé 2 en 5. Het verschil tussen de makkelijk vervangbare beheertypen tussen tracé 5 en 6 is in deze context verwaarloosbaar. Bij tracé 2 is de afstand van de doorsnijding het kleinst. Tracé 2 heeft ten aanzien van NNN de voorkeur.

Tabel 6.1 Lengte van de totale doorsnijding makkelijk en moeilijk vervangbare beheertypen

Tracé	Makkelijk vervangbaar (lengte in m)	Moeilijk vervangbaar (lengte in m)
Tracé 2	405	1.700
Tracé 5	745 /	2.110
Tracé 6	585	3.6100

*mogelijk te ontzien door middel van een gestuurde boring

Natuurverbindingen

De tracés doorsnijden dezelfde natuurverbindingen even vaak. Voor natuurverbindingen zijn de effecten door de drie tracés uitgesloten.

6.3 Weidevogelleefgebied

Uit tabel 6.2 blijkt dat tracé 2 de voorkeur heeft. Het verschil tussen tracé 5 en 6 is 1.300 meter. Het verschil tussen tracé 2 en tracé 6 is 2.220 meter. Aangezien tracé 6 een aanzienlijk groter effect heeft op moeilijk vervangbare NNN beheertypen scoort tracé 6 het laagst als NNN én belangrijk weidevogelgebied samen worden beschouwd.

Mogelijk is een effect op belangrijk weidevogelgebied lager omdat geen rekening is gehouden met weidevogelgebieden bemeste voedselrijke (raaigras)graslanden die makkelijker te vervangen zijn. De makkelijker te vervangen weidevogelleefgebieden liggen naar verwachting buiten het NNN.

Tabel 6.2 Lengte van de totale doorsnijding weidevogelleefgebied

Tracé	Lengte doorsnijding weidevogelleefgebied
Tracé 2	9.900
Tracé 5	13.400
Tracé 6	12.100

6.4 Beschermde houtopstanden

De knelpunten zijn zeer beperkt en het is aannemelijk dat er geen bomen worden gekapt omdat beschermde houtopstanden worden ontzien door gestuurde boringen. Er is ten aanzien van beschermde houtopstanden geen tracé aanwijsbaar waar die ten aanzien van beschermde houtopstanden een sterke voorkeur heeft.

6.5 Soortbescherming

Ongeacht het tracé dat gekozen wordt is het plan ten aanzien van soortbescherming redelijkerwijs uitvoerbaar. Het is aannemelijk dat mitigerende maatregelen mogelijk zijn en/of dat een ontheffing verkrijgbaar is. Mitigerende maatregelen bestaan globaal gezien uit het ongeschikt maken van werkterreinen voorafgaand aan het werk door vegetatie kort te maken/houden en/of delen van het plangebied af te schermen zodat bijvoorbeeld rugstreeppad niet op werkterreinen kan komen. De aard en omvang van mitigerende maatregelen moet uit nadere toetsing blijken. De eventuele aanwezigheid van beschermde soorten staat het plan niet in de weg.

Het zwaartepunt van beschermde natuurwaarden ligt in (half)natuurlijke terreinen die grotendeels overlappen met het NNN en weidevogelleefgebied. Knelpunten kunnen mogelijk worden voorkomen door werkzaamheden in (half)natuurlijke terreinen te vermijden. Mede in het kader van de verplichte alternatievenafweging bij een eventuele ontheffingsaanvraag heeft het tracé met de minste doorsnijding van (half)natuurlijk terrein de voorkeur. In een alternatievenafweging moet worden onderbouwd welke alternatieve locaties voorhanden zijn die gunstiger uitpakken voor betrokken soorten. Voor soortbescherming kan daarom naar het voorkeurstracé voor NNN en weidevogelleefgebied worden gekeken.

7 Bronnen

Literatuur

Alterra, 2008. Profielen habitatsoorten Platte schijfhoren. Versie 1 september, 2008 Synbiosis Alterra.

Arcadis, 2017. Haalbaarheidsstudie voor een 150 kv-verbinding Beverwijk – Oterleek. D.d. 25 oktober 2017/

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff & de Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland. Verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Broekhuizen S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters, J.C. Buys, 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft, 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Dijkstra, K.B., Kalkman, V.J., Ketelaar, R., van der Wiede, M.J.T., 2002. De Nederlandse libellen (odonata). Nederlandse fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Haarsma, A. 2011. De meervleermuis in Nederland. Rapport van de Zoogdiervereniging, in opdracht van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie.

Herder J.E., A. van Diepenbeek & R.C.M. Creemers, 2013. Verspreidingsonderzoek reptielen en amfibieën 2013. Rapport 2013-010. Stichting RAVON, Nijmegen.

Synbiosys, 2019. Effectenindicator gebieden. Geraadpleegd op 10-4-2019 op https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/effectenindicatorappl.aspx?subj=effectenmatrix&tab=1

van Dijk A.J. & Boele A. 2011. Handleiding SOVON Broedvogelonderzoek. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Geraadpleegde internetwebsites

www.floron.nl
www.libellennet.nl
www.ravon.nl
www.sovon.nl
www.verspreidingsatlas.nl
www.vleermuis.net
www.vlindernet.nl
www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage 1 Profieldocumenten Natuurnetwerk Nederland

Limmerpolder (N14)

1 Algemene gegevens

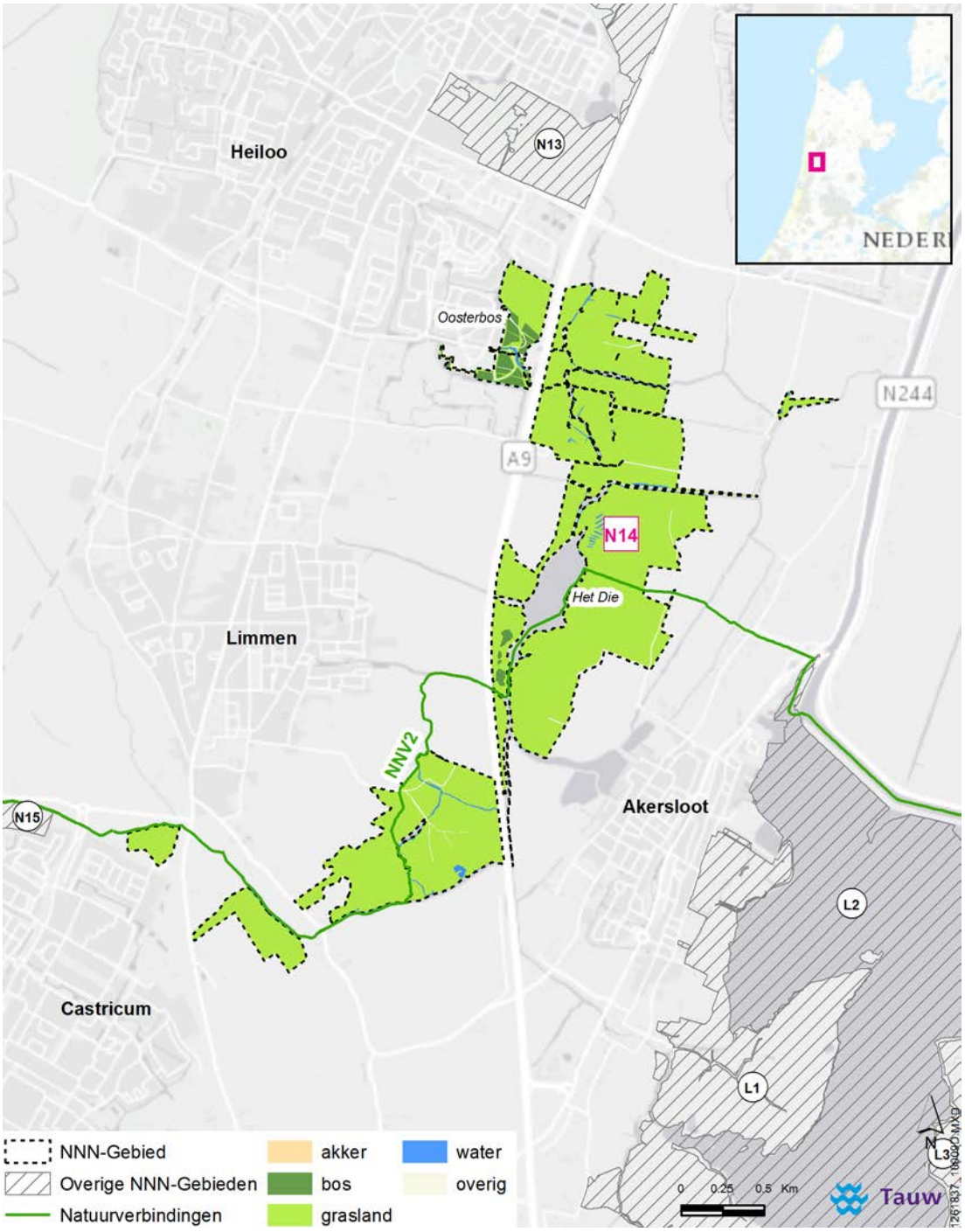
Nummer	N14
Naam gebied	Limmerpolder
Regio Natuurbeheerplan 2018	Noord-Kennemerland
Gemeenten	Castricum, Heiloo
Overige wettelijke en beleidsmatige gebieds-beschermingsregimes relevant voor natuur	• Weidevogelleefgebied
Gebruik / Functie	Natuur
Oppervlakte NNN	287 hectare
Eigendom / beheer	Landschap Noord-Holland en particulieren

2 Oppervlakte en samenhang NNN

Het gebied Limmerpolder bestaat uit het recreatiebos Oosterbos en een open polder. De totale **oppervlakte** van NNN binnen het gebied bedraagt bijna 300 hectare. De **samenhang** binnen het NNN gebied komt vooral tot uitdrukking in het open weidse polderlandschap. Er is weinig samenhang tussen het besloten recreatiebos aan de rand van Heiloo en het open poldergebied.

Het open poldergebied vormt samen met de andere open NNN gebieden op grotere afstand een belangrijk netwerk van vogelgebieden, voor zowel water-, moeras- als weidevogels. Daarnaast is het natuurgebied verbonden via de natte natuurverbinding NNV2. Hierdoor wordt het gebied voor soorten van natte milieus, verbonden met de natuurgebieden langs het Alkmaardermeer (L2), de duinzoom Bakkum (N15) en het Noordhollands Duinreservaat (N4).

Figuur 1: Ligging NNN-gebied Limmerpolder en omliggende NNN-gebieden inclusief nummer. Let op: Onderstaande kaart betreft slechts een globale weergave van de aanwezige biotopen in het gebied. Voor een overzicht van de natuurbeheertypen wordt verwezen naar het Natuurbeheerplan.

3 Landschapsecologische karakteristiek

Ontstaansgeschiedenis

De Limmerpolder ligt in het landschapstype **strandwallen- en strandvlaktenlandschap** (fysisch-geografische regio's: overgang duinen, zeekleigebied en laagveengebied). Dit landschap bestaat uit hoger gelegen, droge en zandige strandwallen en aangrenzende lager gelegen, natte en (deels) venige strandvlakten. De strandwal waarop Limmen en Heiloo liggen is ontstaan rond 1500 voor Christus. De Limmerpolder ligt grotendeels op de naastgelegen strandvlakte. Het daar aanwezige veen is ontgonnen, waardoor er een typisch landschapspatroon is ontstaan van sloten en percelen. In het NNN gebied ligt ook Het Die, een veenplas die is ontstaan doordat het veen hier werd weggeslagen door het water.

Abiotische en ruimtelijke karakteristiek

Het gebied heeft een gevarieerde bodemopbouw. De bodem van de strandwal bestaat uit zand. In oostelijke richting gaat deze over in laaggelegen zavel- en kleigronden en gronden met een veenachtige bovengrond (moerige eerdgronden). Het hele NNN ligt op de overgang van strandwal naar strandvlakte en hierdoor ligt het westelijk deel net wat hoger dan het oostelijk deel. Er lopen vele watergangen en sloten door het gebied. De sloten in het zuiden, langs de schulpvaart hebben natuurvriendelijke oevers. Het NNN gebied ligt in meerdere peilvlakken, een aantal delen hebben een vast waterpeil, een aantal een zomerpeil dat lager is dan het winterpeil en een groot deel van het gebied heeft een seizoensgebonden dynamisch waterpeil. De drooglegging varieert tussen de 15 cm en de 40 cm in het polderlandschap. De drooglegging in het Oosterbos varieert tussen 50 cm en 1 meter. Ook is er in het gebied sprake van zoete kwel vanuit de strandwal.

Op het Oosterbos en het berkenbosje bij Het Die na, is het gebied erg uitgestrekt en open. Deze openheid en uitgestrektheid is van groot belang voor de vele weidevogels in het gebied. In de polder ontbreekt bebouwing nagenoeg geheel. Alleen het Oosterbos grenst direct aan de bebouwing van Heiloo. Door en langs het gebied loopt een snelweg en lopen een aantal provinciale wegen, waardoor de randen van het gebied geluidsbelast zijn.

Huidig gebruik

Grote delen van de Limmerpolder worden als natuurgebied beheerd. Voor de graslanden wordt daarbij gebruik gemaakt van extensieve landbouwmethoden ten gunste van de beoogde natuurdoelen (met name weidebouw ten behoeve van weidevogels). Daarnaast vindt in delen van de polder ook nog 'reguliere' landbouw plaats die deels (maar niet geheel) is afgestemd op natuurwaarden zoals weidevogels. In het Oosterbos is er sprake van vrij intensief recreatief medegebruik. Dit vormt een uitloopgebied voor Heiloo. Recreatie in de overige delen beperkt zich tot extensief medegebruik van het gebied binnen de bestaande toegangsvoorwaarden. Concreet gaat het dan hoofdzakelijk om wandelen en varen.

Kernkwaliteiten

Op basis van het voorgaande worden in Limmerpolder de volgende ecologische kernkwaliteiten onderscheiden, die de basis vormen voor het behoud van biodiversiteit die (inter)nationaal en/of regionaal van belang is:

- Open waterrijk landschap met extensieve graslanden voor weidevogels
- Gevarieerd bos en grasland als uitloopgebied voor de stad

4 Natuurwaarden

De natuurwaarden, zowel actueel als potentieel, zijn hierna beschreven aan de hand van de kernkwaliteiten van het gebied.

Kernkwaliteit: Open waterrijk landschap met extensieve graslanden voor weidevogels

Actuele natuurwaarden

Het overgrote deel van het NNN gebied bestaat uit open graslanden. Deze worden al sinds lange tijd (extensief) landbouwkundig gebruikt. Het betreft oud grasland met een lange ontwikkelingstijd, dat tot uiting komt in een hogere diversiteit in bodemleven in en de aanwezigheid van kleine hoogteverschillen op de kavels (microreliëf). In de loop van de tijd heeft enige intensivering van het gebruik plaatsgevonden. De grootste kwaliteit van de graslanden (**N13.01 Vochtig weidevogelgrasland**), is gelegen in het belang voor vogels, waaronder ook grote aantallen kritische **weidevogels**, zoals de grutto. Met meer dan 100 broedparen weidevogels per 100 hectare herbergt de het gebied een uitgestrekt areaal soortenrijk weidevogelgrasland, dat zowel nationaal als internationaal van groot belang is. Daarnaast zijn er graslanden aanwezig met een grote botanische rijkdom, deze worden beheerd als **N10.02 Vochtig hooiland** en **N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland**. In de zomer bloeien er op deze vochtige graslanden erg veel orchideeën, waaronder de zeldzame welriekende nachtorchis. **Rugstreeppadden** worden verspreid aangetroffen in het gebied. De smalle, veelal geïsoleerde en waterplantenrijke slootjes zijn samen met ondiepe, maar heldere, watervoerende greppels in de graslanden een geschikt voortplantingsmilieu voor deze soort.

In het gebied ligt een veenplas, met daaromheen moerasvegetaties. Deze worden beheerd als **N05.01 Moeras, N05.02 Gemaaid rietland** en **N06.01 Veenmosrietland en moerasheide**. Langs het Die is ook nog een klein berkenbroekbos (**N14.02 Hoog- en Laagveenbossen**) aanwezig. Deze gebieden zijn van belang voor **moeras- en rietvogels** maar ook voor de **waterspitsmuis.**

Potentiële natuurwaarden

Kansen voor verbetering van het leefgebied van weidevogels liggen met name in de uitbreiding van extensieve graslanden. Gelet op het open karakter van het landschap en de waarde daarvan voor weidevogels zijn de mogelijkheden voor uitbreiding van moerassen beperkt. Langs het Die, de Kromme sloot en de Limmertocht zijn er potenties voor uitbreiding van jonge verlanding. Hier wordt door de beheerders ook naar gestreefd. Dit zorgt niet alleen voor bijzondere verlandingsvegetaties maar tevens voor uitbreiding van het leefgebied van moerassoorten. Moerasvegetaties langs watergangen zijn van belang voor watergebonden soorten binnen het gebied en als verbinding met natte natuur daarbuiten. De ecologische samenhang tussen de verschillende leefgebieden van bijvoorbeeld de waterspitsmuis kan vermoedelijk nog worden versterkt. Dit mag niet ten koste gaan van de openheid, dus hierbij kan gedacht worden aan natuurvriendelijke oevers langs wateren, zonder opgaande begroeiing. Dit biedt tevens potenties voor de **Noordse woelmuis**. De Noordse woelmuis is aangetroffen rondom het Alkmaardermeer (L2) waarmee het gebied een natte natuurverbinding heeft. Het waterpatroon in de Limmerpolder is een geschikt leefgebied voor de **otter.** Op basis van de historische verspreiding van de otter in Nederland mag worden aangenomen dat er de komende jaren een aanzienlijke uitbreiding van het verspreidingsgebied mogelijk is.

Kernkwaliteit: Gevarieerd bos en grasland als uitloopgebied voor de stad

Actuele natuurwaarden

Het Oosterbos is in 1997 aangelegd en bestaat hoofdzakelijk uit berken en eikenbos met overgangen naar vochtig bos (**N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos**). Het Oosterbos is nog een relatief jong bos en is nog volop in ontwikkeling. De natuurwaarden zijn hier ook nog relatief laag. Daarnaast zijn er **N12.02 Kruiden- en faunarijke graslanden** aanwezig en lopen een aantal sloten (**N04.02 Zoete plas**) door het bos. Door de verschillen in hoogte, vocht en bodem is er een grote diversiteit. Het gebied is al wel van belang voor **ongewervelden van natte en droge milieus**, met name dagvlinders zoals de argusvlinder en de sint-jansvlinder, waarvan de laatste soort op moerasrolklaver zit.

Potentiële natuurwaarden

Het grasland heeft de potentie om zich te ontwikkelen tot **N10.02 Vochtig hooiland** met de bijbijhorende botanische rijkdom. Deze vochtige graslanden met vele watergangen bieden tevens potenties voor de **waterspitsmuis** en de **rugstreeppad**, mits deze dit gebied goed kunnen bereiken via de duikers onder de snelweg. Het bos heeft een belangrijke recreatieve functie waardoor er veel menselijke activiteiten aanwezig zijn. Echter door het ouder worden onder een natuurlijk bosbeheer zal de kwaliteit van het bos kunnen toenemen. Hierdoor zal het bos in de toekomst geschikter worden voor **bos- en/of struweelvogels**.

5 Abiotische en ruimtelijke condities

In tabel 1 zijn de kernkwaliteiten en bijbehorende actuele en potentiële natuurwaarden weergegeven in relatie tot de voor deze waarden relevante abiotische en ruimtelijke condities. De

condities zijn gelijk voor actuele en potentiële natuurwaarden en daarom niet afzonderlijk weergegeven. Deze tabel geeft daarmee inzicht in de aspecten waarmee rekening dient te worden gehouden in het ecologisch onderzoek naar de mogelijke (significante) gevolgen van een plan of project in het NNN.

Tabel 1: Actuele en potentiële natuurwaarden in relatie tot de vereiste abiotische en ruimtelijke condities ('X')

	Vereiste abiotische condities											Vereiste ruimtelijke condities					
	Veenbodem	Relatief voedselarme onbemeste bodem	Oude bodem (ongestoord)	Buffercapaciteit bodem / water	(Micro) reliëf	Windwerking	Stabiel hoog (grond)waterpeil	Peil- en/of overstromingsdynamiek	Basenrijke en/of brakke kwel	Goede (grond- en oppervlakte)waterkwaliteit	Bestaand water- en / of verkavelingspatroon	Cultuurhistorisch element	Openheid	Beslotenheid	Rust (beperkte menselijke aanwezigheid)	Stilte	Donkerte
Open waterrijk landschap met extensieve graslanden voor weidevogels																	
N05.01 Moeras	X	X	-	X	-	X	X	X	X	X	X	-	X	-	X	X	X
N05.02 Gemaaid rietland	X	X	-	-	-	-	X	X	X	X	X	-	X	-	X	X	X
N06.01 Veenmosrietland en moerasheide	X	X	-	-	-	-	X	-	X	X	X	-	X	-	X	X	X
N10.02 Vochtig hooiland	X	X	X	X	X	-	X	-	X	X	X	-	-	-	X	X	X
N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland	X	X	X	X	X	-	X	-	X	X	X	-	X	-	X	X	X
N13.01 Vochtig weidevogelgrasland	X	X	X	X	X	-	X	-	X	X	X	-	X	-	X	X	X
N14.02 Hoog- en laagveenbos	X	X	X	X	X	-	X	-	X	X	-	-	-	X	X	X	X
Weidevogels	X	X	X	-	X	-	X	X	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Moeras- en rietvogels	X	-	-	-	-	X	X	X	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Noordse woelmuis	X	-	-	-	X	-	X	X	-	X	X	-	-	-	X	X	X
Waterspitsmuis	X	-	-	-	X	-	X	X	-	X	X	-	-	-	X	X	X
Otter	-	-	-	-	-	-	X	X	-	X	X	-	-	-	X	X	X

Rugstreeppad	-	-	-	-	X	-	X	X	-	X	X	-	-	-	X	-	-
Gevarieerd bos en grasland als uitloopgebied voor de stad																	
N04.02 Zoete Plas	-	-	-	X	-	-	-	-	X	X	X	-	-	-	X	X	X
N10.02 Vochtig hooiland	-	X	X	X	X	-	X	-	X	X	X	-	X	-	X	X	X
N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland	-	X	X	X	X	-	-	-	X	X	X	-	X	-	X	X	X
N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos	-	-	X	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	X	X	X	X
Bos- en/of struweelvogels	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	X	X	X
Ongewervelden van droge en natte milieus	-	X	-	X	X	-	X	-	-	X	X	-	-	X	-	-	-
Waterspitsmuis	-	-	-	-	X	-	-	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X
Rugstreeppad	-	-	-	-	X	-	-	-	-	X	X	-	-	-	X	-	-

6 Vervangbaarheid

Hoewel een groot deel van de natuurwaarden van de graslanden in theorie op enige termijn vervangbaar is (<25 jaar) moet door de samenhang tussen de natuurwaarden en een uitgestrekt eeuwenoud landschapspatroon worden uitgegaan van een nagenoeg onvervangbare situatie.
Het Oosterbos is nog een relatief jong bos en is nog volop in ontwikkeling. De natuurwaarden zijn hier ook nog relatief laag Dit bos is daardoor eenvoudig te vervangen. Dat geldt echter niet voor de recreatieve uitloopfunctie.

Rietlanden Westbeverkoog, Oterleek en Molendijk (N24)

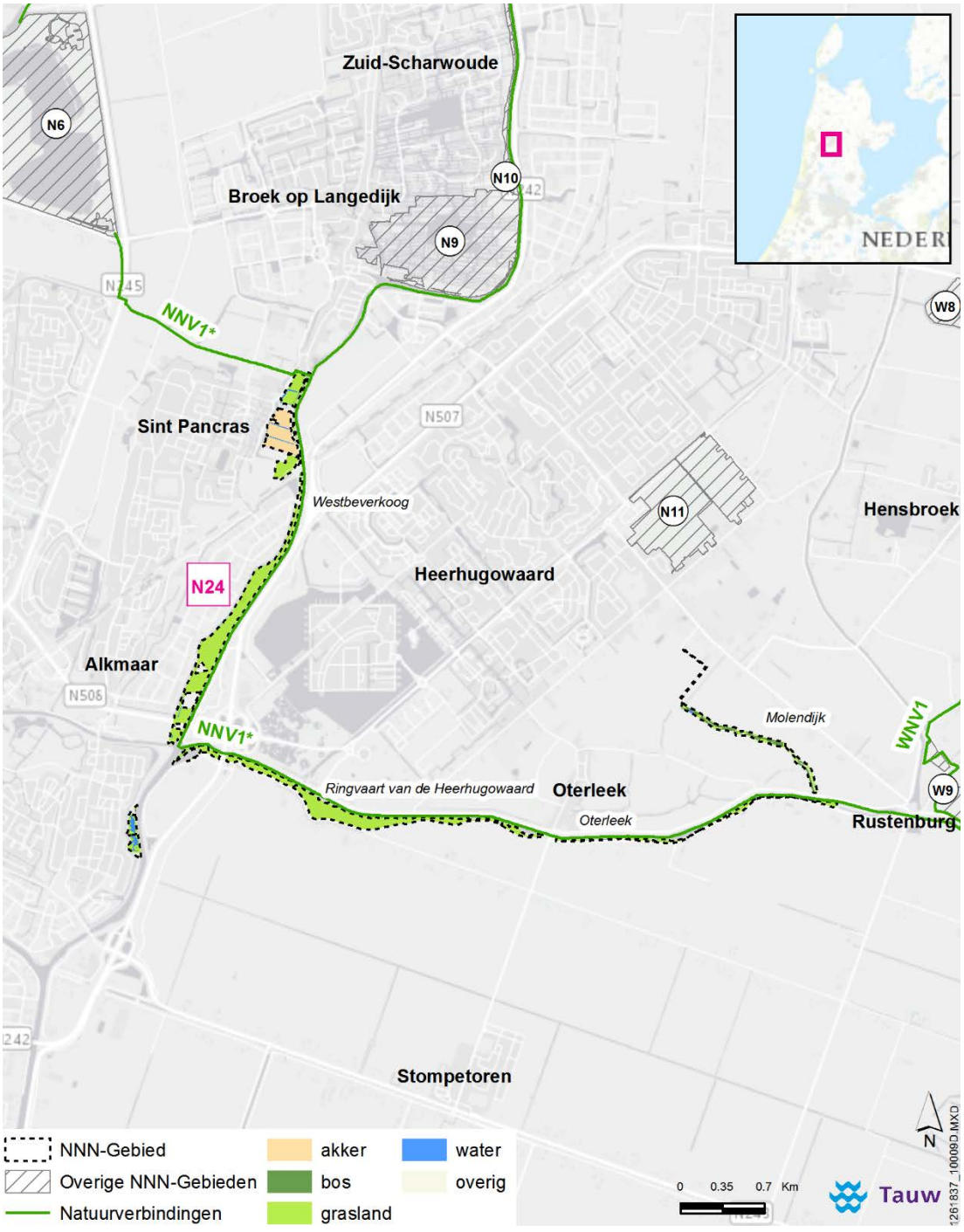
1 Algemene gegevens

Nummer	N24
Naam gebied	Rietlanden Westbeverkoog, Oterleek en Molendijk
Regio Natuurbeheerplan 2018	Noord-Kennemerland
Gemeenten	Heerhugowaard, Alkmaar, Langedijk
Overige wettelijke en beleidsmatige gebieds-beschermingsregimes relevant voor natuur	• geen
Gebruik / Functie	Natuur
Oppervlakte NNN	61 hectare
Eigendom / beheer	o.a. Staatsbosbeheer, Landschap Noord-Holland, particulier

2 Oppervlakte en samenhang NNN

Het NNN-gebied Rietlanden Westbeverkoog, Oterleek en Molenkade bestaat uit meerdere percelen met een totale **oppervlakte** van ruim 60 hectare. De **samenhang** binnen het NNN-gebied is gelegen in de functie van de percelen als stapstenen langs de natuurverbinding NNV1. De samenhang met andere NNN-gebieden ligt ook in deze functie. De natuurverbinding NNV1 vormt samen met dit NNN-gebied de verbinding tussen veel natuurgebieden rondom de HAL-steden (Heerhugowaard, Alkmaar en Langedijk). Ten noorden de NNN-gebieden N9 Oosterdel, en N6 Kleimeer en Geestmerambacht. Nog verder noordelijk loopt de verbinding door via de NNN-gebieden Oeverlanden Kanaal Alkmaar Omval-Kolhorn Zuid en Noord (K18 en N10).
In het oosten is dit NNN-gebied aangesloten op W9 Rustenburg en Hensbroek en ten zuidoosten Polder Mijzen (L12) en Eilandspolder (L11). Er is weinig samenhang met gebied Waarderhout (N11), wat vlakbij ligt maar uit een heel ander natuurtype bestaat (recreatiebos).

Figuur 1: Ligging NNN-gebied Rietlanden Westbeverkoog, Oterleek en Molenkade en omliggende NNN-gebieden inclusief nummer. Let op: Onderstaande kaart betreft slechts een globale weergave van de aanwezige biotopen in het gebied. Voor een overzicht van de natuurbeheertypen wordt verwezen naar het Natuurbeheerplan.

3 Landschapsecologische karakteristiek

Ontstaansgeschiedenis

Het NNN-gebied ligt op de overgang van het **oude zeekleilandschap** van West Friesland (deel westelijk van kanaal Alkmaar – Kolhorn) en het **droogmakerijenlandschap** (delen langs de Huigevaart/Ringvaart van de Heerhugowaard) (fysische-geografische regio: zeekleigebied). Oorspronkelijk bestond het gebied uit een wadvlakte, waarop zich vervolgens veen heeft ontwikkeld. Vanaf de 8e en 9e is men begonnen met veenontginning in het westelijke deel van de regio. In de eeuwen erna werd veen verder oostelijk ontgonnen. De bewoners zijn in circa 1000 na Christus gestart met de aanleg van de Westfriese Omringdijk, om zich te beschermen tegen de stijgende zeespiegel, stormvloeden en springtijd. Het NNN-gebied ligt in het zuidoostelijke deel direct ten noorden van de Westfriese Omringdijk.

Door een combinatie van bodemdaling, erosie, stormvloeden (met doorbraken) en getijdenwerking waarbij veenrivieren openwaaiden ontstonden binnenmeren, zoals de Heerhugowaard (ten oosten en noorden van het NNN-gebied) en het Schermeer (ten zuiden van het NNN-gebied). Deze binnenmeren zijn in de 17e eeuw drooggelegd. Hiervoor is gebruik gemaakt van molens, die onder andere op de Molendijk stonden. Rond de Heerhugowaard is de Ringvaart van de Heerhugowaard gecreëerd om het water op te lozen. Deze ringvaart is onderdeel geworden van de trekvaart Alkmaar – Hoorn (17e eeuw) en het Alkmaar - Kolhorn kanaal (20e eeuw).

Abiotische en ruimtelijke karakteristiek

Van oorsprong maakt het gebied deel uit van een uitgestrekt veenmoeras dat door ontwatering is ingeklonken en waar tijdens overstromingen lagen zeeklei op zijn afgezet. De bodem van de oeverlanden langs het kanaal Alkmaar – Kolhorn bestaan in het noordelijke deel voornamelijk uit zavel- en klei met een humusrijke bovengrond en in het zuidelijk deel uit veen op zand. Langs de Ringvaart van Heerhugowaard bestaat de bodem vooral uit kalkrijke grond met zware zavel. Ten westen van het gebied ligt een strandwal, waarop het dorp Sint Pancras is ontstaan.

De oeverzones omvatten zowel dijkelementen als rietlanden en moeras grenzend aan het kanaal Almaar – Kolhorn en Ringvaart van de Heerhugowaard. De hoogte varieert voornamelijk tussen 0,5 meter NAP tot -0,5 meter NAP, met de oeverlanden bij Sint Pancras tot wel -2 meter NAP. De Molendijk ligt gemiddeld lager tussen de -2 en -3 meter NAP, waarbij oude molenstandplaatsen hoger liggen (0 tot 0,05 meter NAP). Er is sprake van veel reliëf in alle gebieden. Kanaal Alkmaar Kolhorn en Ringvaart van de Heerhugowaard zijn beide boezemwateren van circa 30 meter breed en kennen een dynamisch peilbeheer tussen de -0,55 en -0,4 meter NAP in zowel zomer als winter. Bebouwing en infrastructuur ontbreekt in het NNN-gebied zelf. De mate van duisternis, rust en stilte verschilt per oevertraject. In het algemeen is de donkerte, rust en stilte in het gebied beperkt door de nabijgelegen bebouwing van Alkmaar en Heerhugowaard, de provinciale wegen, spoorlijn en de enkele kassen.

Huidig gebruik

De oeverlanden hebben een belangrijke functie als stapsteen in de (natte) natuurverbinding (NNV1*). Het kanaal Alkmaar Omval-Kolhorn heeft naast afwatering van de omliggende polders ook een belangrijke vaarfunctie als doorgaande regionale verbinding. Het kanaal heeft verder een ook belangrijke functie voor waterrecreatie, zoals kanoën, roeien en hengelsport.

Kernkwaliteiten

Op basis van het voorgaande wordt in Rietlanden Westbeverkoog, Oterleek en Molenkade de volgende ecologische kernkwaliteit onderscheiden, die de basis vormt voor het behoud van biodiversiteit die (inter)nationaal en/of regionaal van belang is:

- Stapstenen langs natte natuurverbinding

4 Natuurwaarden

De natuurwaarden, zowel actueel als potentieel, zijn hierna beschreven aan de hand van de kernkwaliteit van het gebied.

Kernkwaliteit: Stapstenen in natte natuurverbinding

Actuele natuurwaarden

De belangrijkste natuurwaarde van de oeverlanden ligt in de functie als stapstenen in de natte natuurverbinding. De oevertrajecten bevatten natte natuur in de vorm van **N05.01 Moeras.** Op en langs de dijken van het Kanaal Alkmaar – Kolhorn ligt **N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland.**

In het kanaal leven **vissen** zoals rivierdonderpad. De ondiepe wateren met oevervegetatie zijn ideale paai- en foerageerplekken voor de snoek. Het water wordt, mede door het voedselaanbod van insecten vanuit de aangrenzende moerassen, door **vleermuizen** zoals de meervleermuis gebruikt als vliegroute en om te foerageren.

In delen van het rietland groeien typische plantensoorten van voedselame omstandigheden (veenmosrietland) zoals kamvaren, moerasvaren en welriekende nachtorchis. In de rietmoerassen broeden verder diverse **moeras- en rietvogels** (waaronder bruine kiekendief en blauwborst). De **waterspitsmuis** is ook aangetroffen langs de Ringvaart van de Heerhugowaard, al is het onduidelijk of er een (stabiele) populatie aanwezig is. De **rugstreeppad** komt voor in de directe omgeving, waardoor het waarschijnlijk is dat de soort in de kruiden- en faunarijke graslanden voor komt (voornamelijk ten oosten van Sint Pancras).

Potentiële natuurwaarden

De grootste potentie van het gebied is de verdere ontwikkeling als (geschiktere) stapstenen langs de natuurverbinding voor soorten als **Noordse woelmuis**, **waterspitsmuis** en **otter**. Noordse woelmuis en waterspitsmuis hebben populaties in Polder Mijzen (L12) en Eilandspolder (L11). Langs sommige delen van de kanalen is de moeras- en oeverbreedte zeer smal, en in dit opzicht vormen de spoor- en wegenbruggen een barrière (oeverzone is daar niet continue). Om dit te

verbeteren is continuering van de oeverzone en verminderen van barrièrewerking nodig. Juist beheer waardoor er overjarig riet blijft staan is ook gunstig voor deze soorten, maar ook voor kritische riet- en moerasvogels.

Hiervoor is verdere ontwikkeling nodig van natuurlijke oevers, (riet)moeras en **N04.02 Zoete plas** omgeven door **N05.02 Gemaaid rietland**. Hier moet ook voldoende rust, donkerte en stilte aanwezig zijn (eventueel door zonering en/of afscherming). Op locaties met zeldzame planten kan consequent rietbeheer mogelijk op termijn leiden tot de ontwikkeling van **N06.01 Veenmosrietland.** De Molendijk heeft vooral waarde vanuit historisch oogpunt en in mindere mate vanuit natuur.

5 Abiotische en ruimtelijke condities

In tabel 1 zijn de kernkwaliteiten en bijbehorende actuele en potentiële natuurwaarden weergegeven in relatie tot de voor deze waarden relevante abiotische en ruimtelijke condities. De condities zijn gelijk voor actuele en potentiële natuurwaarden en daarom niet afzonderlijk weergegeven. Deze tabel geeft daarmee inzicht in de aspecten waarmee rekening dient te worden gehouden in het ecologisch onderzoek naar de mogelijke (significante) gevolgen van een plan of project in het NNN.

Tabel 1: Actuele en potentiële natuurwaarden in relatie tot de vereiste abiotische en ruimtelijke condities ('X')

	Vereiste abiotische condities										Vereiste ruimtelijke condities						
	Veenbodem	Relatief voedselarme onbemeste bodem	Oude bodem (ongestoord)	Buffercapaciteit bodem / water	(Micro) reliëf	Windwerking	Stabiel hoog (grond)waterpeil	Peil- en/of overstromingsdynamiek	Basenrijke en/of brakke kwel	Goede (grond- en oppervlakte)waterkwaliteit	Bestaand water- en / of verkavelingspatroon	Cultuurhistorisch element	Openheid	Beslotenheid	Rust (beperkte menselijke aanwezigheid)	Stilte	Donkerte
Stapstenen in natte natuurverbinding																	
N04.02 Zoete Plas	-	-	-	X	-	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X
N05.01 Moeras	X	X	-	X	-	X	X	X	-	X	X	-	X	-	X	X	X
N05.02 Gemaaid rietland	X	X	-	-	-	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
N06.01 Veenmosrietland	X	X	-	-	-	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland	X	X	X	X	X	-	X	-	-	X	X	X	X	-	X	X	X
Vissen	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	X	-	-	-	-	-	-
Moeras- en rietvogels	X	-	-	-	-	X	X	X	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Vleermuizen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X	X	X	X	X	X	X

Noordse woelmuis	X	-	-	-	X	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X
Waterspitsmuis	-	-	-	X	X	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X
Otter	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X
Rugstreeppad	-	-	-	X	X	X	X	-	-	X	X	-	-	-	X	-	-

6 Vervangbaarheid

De natuurelementen zoals moeras en bloemrijke graslanden zijn deels op relatief korte termijn vervangbaar (15-25 jaar). Locaties met de potentie voor ontwikkeling van veenmosrietland zijn echter niet eenvoudig vervangbaar. De strategische ligging langs een natte natuurverbinding is eveneens nauwelijks vervangbaar evenals cultuurhistorische elementen zoals voormalige molenstandplaatsen op de Molendijk.

Hempolder en Klaas Hoorn- en Kijfpolder (L1)

1 Algemene gegevens

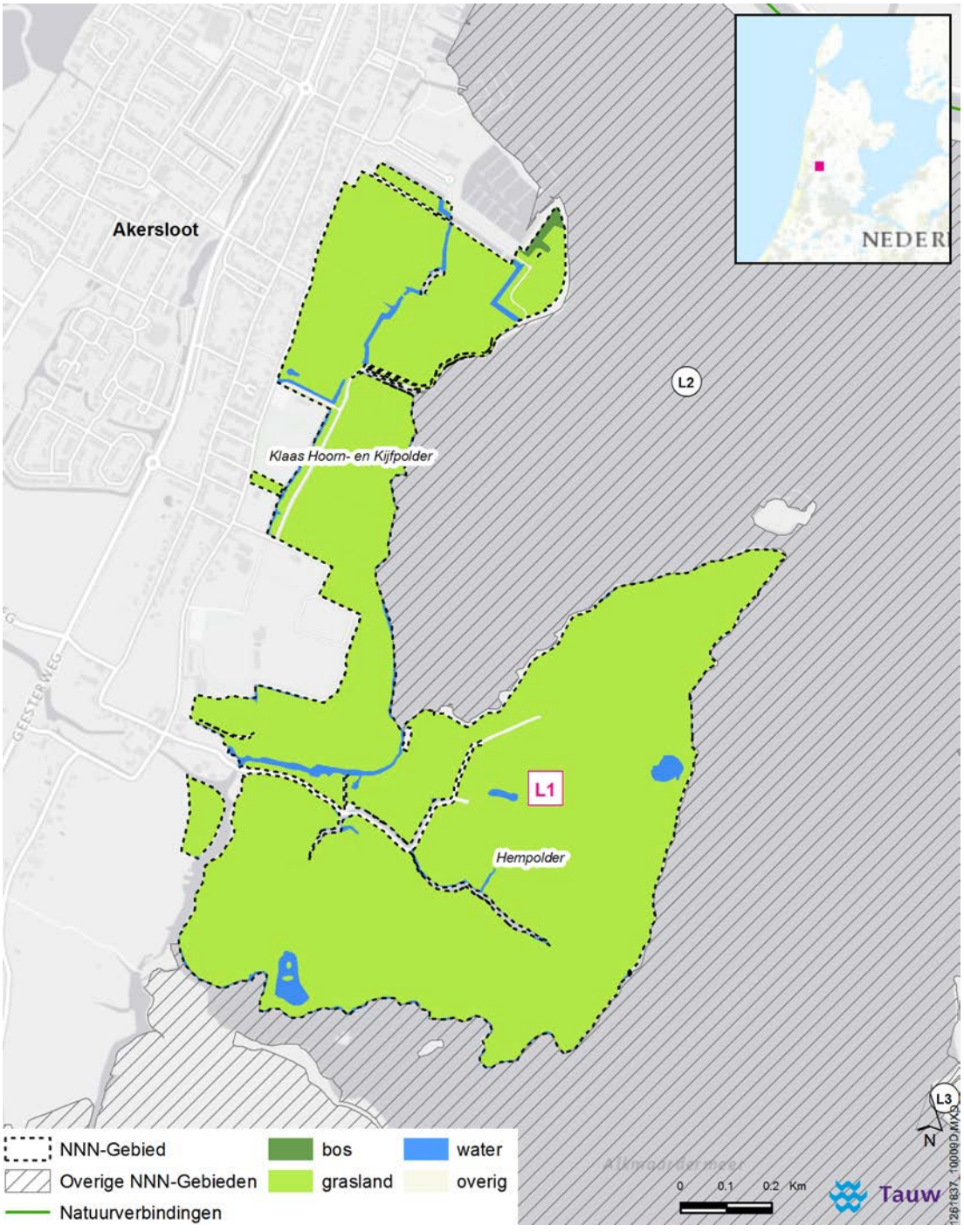
Nummer	L1
Naam gebied	Hempolder en Klaas Hoorn- en Kijfpolder
Regio Natuurbeheerplan 2018	Laag Holland
Gemeente	Castricum
Overige wettelijke en beleidsmatige gebieds-beschermingsregimes relevant voor natuur	• Weidevogelleefgebied • Aardkundig monument (oorspronkelijk meer, IJ-verbinding, niet ingepolderd, strandwallen en (overslibde) strandwallen)
Gebruik / functie	Natuur, recreatie
Oppervlakte NNN	108 hectare
Eigendom / beheer	Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer (deel Klaas Hoorn- en Kijfpolder), Landschap Noord-Holland (deel Klaas Hoorn- en Kijfpolder, Hempolder) en particulieren

2 Oppervlakte en samenhang NNN

De **oppervlakte** van het NNN-gebied Hempolder en Klaas Hoorn- en Kijfpolder is 108 hectare. **samenhang** binnen het natuurgebied komt tot uiting in het aanwezige open polderlandschap en het daarmee verbonden watersysteem. Het NNN-gebied bestaat grofweg uit twee delen: de noordelijk gelegen, langgerekte Klaas Hoorn- en Kijfpolder, en de zuidelijk gelegen Hempolder, die als een schiereiland in het Alkmaardermeer ligt. Beide polders maken deel uit van het beleidsgebied van recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer. In het westen grenzen de polders aan de bebouwing van Akersloot.

De **samenhang** met omliggende natuurgebieden uit zich door de directe ligging aan het Alkmaarder- en Uitgeestermeer (L2), waar ook andere NNN-gebieden omheen liggen, zoals de Dorregeesterpolder (ook L2), Krommenieër Woudpolder (L5) en Omgeving Markervaart (L6). De samenhang met de noordelijker gelegen Eilandspolder (L13) en Limmerpolder (N14) komt tot stand via de Markervaart en de natte natuurverbinding van het Noordhollandsch Kanaal (NNV2). Het gebied maakt, samen met de andere polders en waterrijke gebieden rondom het Alkmaarder- en Uitgeestermeer, deel uit van een belangrijk regionaal netwerk voor weidevogels en moeras- en watergebonden soorten, waaronder vogels, zoogdieren en vissen.

Figuur 1: Ligging NNN-gebied Hempolder en Klaas Hoorn- en Kijfpolder en omliggende NNN-gebieden inclusief nummer. Let op: Onderstaande kaart betreft slechts een globale weergave van de aanwezige biotopen in het gebied. Voor een overzicht van de natuurbeheertypen wordt verwezen naar het Natuurbeheerplan.

3 Landschapsecologische karakteristiek

Ontstaansgeschiedenis

De Hempolder en Klaas Hoorn- en Kijfpolder zijn onderdeel van het **veenpolderlandschap** (fysisch-geografische regio: laagveengebied). Het gebied bestond voor 3500 voor Christus voornamelijk uit strandwallen met strandvlaktes. De strandvlaktes stonden via het zeegat van Bergen en later het Oer-IJ estuarium in verbinding met de zee waardoor er sprake was van getijdewerking. Rond 3000 voor Chr. bevond de kustlijn zich ter hoogte van de lijn Haarlem-Uitgeest. Achter de strandwallen lag een groot waddengebied waar op sommige plaatsen veengroei plaatsvond (riet- en zeggenveen en later hoogveen). Rond 2000 voor Christus lag de kustlijn verder westwaarts en ontstond daarachter een estuarium waarin allerlei rivieren uitkwamen die bij Beverwijk in zee uitmondden. Door stagnatie van het zoete rivierwater kon in het gebied op grote schaal veenvorming plaatsvinden. Tussen 1500 voor en 1500 na Christus is de zee herhaaldelijk het Alkmaardermeergebied ingestroomd, waarbij delen van het klei- en veengebied erodeerden en grote meren ontstonden, waaronder het Alkmaarder- en Uitgeestermeer. De hevige erosie maakte het noodzakelijk om het land te gaan bedijken.
De Hempolder bleef echter buitendijks. Het terugwinnen van land vond plaats vanaf de 17e eeuw door de eerder ontstane meren droog te malen en in te polderen.

Aardkundig monument

Het Alkmaarder- en Uitgeestermeer met de oeverlanden, oude IJ-verbinding en omliggende veenpolders (L1, L2 en L3) toont een landschap zoals dat er in de Middeleeuwen waarschijnlijk ook al heeft uitgezien. Het gebied is aardkundig zeer waardevol en is daarom benoemd als aardkundig monument Alkmaardermeer en Uitgeestermeer (AM12). De Hempolder is ook onderdeel van dit aardkundig monument.

Abiotische en ruimtelijke karakteristiek

De bodem bestaat uit klei op veen. De dikte van de kalkloze, zware kleilaag varieert tussen 20 en 40 cm. De maaiveldhoogte varieert tussen -0,80 m NAP en -1,30 m NAP. De polders liggen hiermee lager dan de oude strandwal waarop Akersloot ligt. De poldersloten in de Hempolder hebben een dynamisch peil van -1,35/-1,45 m NAP. In een groot gedeelte van de Hempolder bedraagt de drooglegging tussen 0 en 20 cm. De hoge waterstand in combinatie met de hoge kruidenrijkdom maakt het gebied tot een zeer rijk weidevogelgebied. Een deel van de Klaas Hoorn- en Kijfpolder kent een dynamisch peil van -1,50/-1,60 m NAP. Het andere deel heeft een zomerpeil van -1,40 m en een winterpeil van -1,45 m NAP. De drooglegging in de Klaas Hoorn- en Kijfpolder varieert tussen 40 cm en 1 meter. Het water in de poldersloten is licht brak. De waterkwaliteit is matig.

De Klaas Hoorn- en Kijfpolder bestaat voornamelijk uit grasland met aan de zuidkant een zone met rietveld, ruigte en moeras. Nabij de haven ligt een bosperceel. Vrijwel de gehele Hempolder bestaat uit grasland, met langs de oevers rietlanden en moerasruigte. Met name in de Hempolder

polder is het oorspronkelijk, kleinschalige verkavelingspatroon nog goed zichtbaar. Alle percelen zijn over land bereikbaar waardoor het geen typische vaarpolders zijn. Beide polders zijn relatief klein. Het open karakter wordt veroorzaakt door de ruimtelijke ligging aan het Alkmaardermeer. Aan de westkant wordt de openheid verstoord door de A9, bebouwingslinten en boerderijen. Kenmerkend voor de polders zijn het dichte, onregelmatige netwerk van sloten en de dijken en enkele beplantingen die het open landschap begrenzen. De relatieve rust, donkerte en stilte in met name de Hempolder zijn belangrijke voorwaarden voor een geschikt weidevogelgebied.

Huidig gebruik

Een groot deel van de graslanden wordt beheerd/verpacht conform agrarische beheercontracten. Dit betekent dat gebruikt wordt gemaakt van extensieve landbouwmethoden ten gunste van de beoogde weidevogeldoelstellingen, variërend van nestbescherming tot percelen met uitgesteld maaibeheer en een aangepaste mestgift. Landschap Noord-Holland streeft op de grootste oppervlakte van haar eigendom een weidevogeldoelstelling na voornamelijk gericht op kemphanen (Hempolder) en grutto's. Naast de natuurfunctie en het agrarisch gebruik, bieden de polders mogelijkheden voor extensieve recreatie. Door de Klaas Hoorn- en Kijfpolder lopen enkele wandel- en fietspaden. Het fietspad is onderdeel van de populaire pontjesroute dat door ongeveer 42.000 fietsers per jaar gebruikt wordt. Nabij de jachthaven zijn enkele recreatieve voorzieningen aanwezig zoals een dagrecreatieterrein van ruim twee hectare voorzien van officiële zwemlocatie, toiletvoorziening, 26 vrije passantenplaatsen voor recreatievaartuigen en een ruime parkeerplaats voor circa 100 auto's. Midden in de Hempolder is een vogelkijkhut aanwezig bij een grote poel, bereikbaar via een verharde weg. Honden dienen aangelijnd te zijn en delen van de polders zijn gedurende het broedseizoen niet toegankelijk. Op intensieve speelweiden mogen honden in de periode van 1 oktober tot 1 april loslopen. Het rustgebied in de Klaas Hoorn- en Kijfpolder is afgesloten van 1 november tot 15 juni.

Kernkwaliteiten

Op basis van het voorgaande wordt in Hempolder en Klaas Hoorn- en Kijfpolder de volgende ecologische kernkwaliteit onderscheiden, die de basis vormt voor het behoud van biodiversiteit die (inter)nationaal en/of regionaal van belang is:

- Open landschap met extensieve graslanden voor weidevogels en water- en verlandingsvegetaties

4 Natuurwaarden

De natuurwaarden, zowel actueel als potentieel, zijn hierna beschreven aan de hand van de kernkwaliteiten van het gebied.

Kernkwaliteit: Open landschap met extensieve graslanden voor weidevogels en water- en verlandingsvegetaties

Actuele natuurwaarden

De Hempolder en Klaas Hoorn- en Kijfpolder zijn van groot belang voor **watervogels** en **weidevogels** en in mindere mate voor **moeras- en rietvogels**. De polders bestaan vrijwel geheel uit grasland, aangewezen als **N13.01 Vochtig weidevogelgrasland**, met een netwerk aan sloten (**N04.02 Zoete plas**). Met name in de Hempolder zijn op een beperkte oppervlakte zeer grote aantallen weidevogels aanwezig. De huidige broedvogeldichtheid van weidevogels is in beide polders meer dan 100 broedparen per 100 hectare. De meeste weidevogels concentreren zich in de nattere delen van de polders. Talrijke broedvogels zijn kievit, tureluur, grutto, scholekster en graspieper. Ook veldleeuwerik, kluut en diverse eenden, waaronder slobeend, krakeend en kuifeend komen voor in de polders. Ten minste tot 2009 is jaarlijks de kritische en schaarse kemphaan als broedvogel waargenomen in de Hempolder. Door de hoge waterstand in de Hempolder ontstaan er waterpoelen, wat de polders ook aantrekkelijk maakt als rust- en foerageergebied voor grote aantallen ganzen, eenden en steltlopers. De Hempolder en Klaas Hoorn- en Kijfpolder zijn tot slot van belang als foerageergebied voor vogels die op de meren rusten, waaronder de smient. Langs de oevers zijn zones met rietland, ruigte en moeras aanwezig (**N05.01 Moeras**, **N05.02 Gemaaid rietland**, **N06.01 Veenmosrietland en moerasheide**). De rietkragen bieden leefgebied aan **waterspitsmuis** en **noordse woelmuis**. Vleermuizen, waaronder ruige dwergvleermuis, gebruiken de rietlanden als foerageergebied. Daarnaast zijn in het gebied enkele smalle stroken grasland aangewezen als **Kruiden- en faunarijk grasland (N12.02)**. De diversiteit aan bloemrijke planten trekt vlinders en andere insecten aan, zoals argusvlinder. De kleine oppervlakte bos/struweel bij de haven heeft geen bijzondere natuurbetekenis anders dan dat het een visuele afscherming van de haven is.

Potentiële natuurwaarden

De waarde van het gebied voor weidevogels, waaronder de kemphaan, kan behouden en vergroot worden door de verdere extensivering van het agrarisch beheer, waarbij een stabiel hoog grondwaterpeil, een diversiteit in maaidata en een variatie in beheervormen belangrijke randvoorwaarden zijn. Het creëren van meer plas/dras situaties komt ten goede aan wintergasten en steltlopers. De oeverzones en natte rietlanden bieden kansen voor verdere ontwikkeling van jonge (natte) verlandingsvegetaties en uitbreiding van leefgebied van waterspitsmuis, noordse woelmuis en **otter**.

5 Abiotische en ruimtelijke condities

In tabel 1 zijn de kernkwaliteiten en bijbehorende actuele en potentiële natuurwaarden weergegeven in relatie tot de voor deze waarden relevante abiotische en ruimtelijke condities. De condities zijn gelijk voor actuele en potentiële natuurwaarden en daarom niet afzonderlijk weergegeven. Deze tabel geeft daarmee inzicht in de aspecten waarmee rekening dient te worden gehouden in het ecologisch onderzoek naar de mogelijke (significante) gevolgen van een plan of project in het NNN.

Tabel 1: Actuele en potentiële natuurwaarden in relatie tot de vereiste abiotische en ruimtelijke condities ('X')

	Vereiste abiotische condities											Vereiste ruimtelijke condities					
	Veenbodem	**Relatief voedselarme onbemeste bodem**	**Oude bodem (ongestoord)**	**Buffercapaciteit bodem / water**	**(Micro) reliëf**	**Windwerking**	**Stabiel hoog (grond)waterpeil**	**Peil- en/of overstromingsdynamiek**	**Basenrijke en/of brakke kwel**	**Goede (grond- en oppervlakte)waterkwaliteit**	**Bestaand water- en / of verkavelingspatroon**	**Cultuurhistorisch element**	**Openheid**	**Beslotenheid**	**Rust (beperkte menselijke aanwezigheid)**	**Stilte**	**Donkerte**
Open landschap met extensieve graslanden voor weidevogels en water- en verlandingsvegetaties																	
N04.02 Zoete Plas	-	-	-	X	-	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
N05.01 Moeras	X	X	-	X	-	X	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
N05.02 Gemaaid rietland	-	X	-	X	-	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
N06.01 Veenmosrietland en moerasheide	X	X	X	X	-	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland	X	X	X	X	X	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
N13.01 Vochtig weidevogelgrasland	X	X	X	X	X	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Weidevogels	X	-	-	-	X	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Moeras- en rietvogels	-	-	-	-	-	X	X	X	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Watervogels	X	-	-	-	-	-	X	X	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Noordse woelmuis	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X
Waterspitsmuis	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X

Otter	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X
Aardkundig monument	-	-	X	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

6 Vervangbaarheid

De actuele natuurwaarden van de graslanden en moeraszones zijn relatief eenvoudig en snel te vervangen (<25 jaar). De zones met veenmosrietland en moeras vragen een langere vervangingsperiode (<50 jaar). Door de ligging in een oude polder met historisch landschapspatroon moet echter worden uitgegaan van een nauwelijks vervangbare situatie. De fysieke kenmerken van het oorspronkelijke meer, oude IJ-verbinding en de niet ingepolderde oeverlanden mogen niet significant worden aangetast, zodat de aardkundige waarden en de ontstaansgeschiedenis via het aardkundig monument (Alkmaardermeer en Uitgeestermeer) behouden blijven. Overigens is ook het rijke bodemleven van oude graslanden niet eenvoudig vervangbaar.

Alkmaarder- en Uitgeestermeer, Zwaansmeer en Dorregeesterpolder (L2)

1 Algemene gegevens

Nummer	L2
Naam gebied	Alkmaarder- en Uitgeestermeer, Zwaansmeer en Dorregeesterpolder
Regio Natuurbeheerplan 2018	Laag Holland
Gemeenten	Uitgeest, Castricum
Overige wettelijke en beleidsmatige gebieds-beschermingsregimes relevant voor natuur	• Weidevogelleefgebied • Aardkundig monument (oorspronkelijk meer, IJ-verbinding, niet ingepolderd, meer-en kreekrestanten, strandwallen en (overslibde) strandwallen, oeverlanden en vlietland) • UNESCO Werelderfgoed (Stelling van Amsterdam)
Gebruik / Functie	Natuur, recreatie
Oppervlakte NNN	695 hectare
Eigendom / beheer	Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer, Landschap Noord-Holland, particulieren

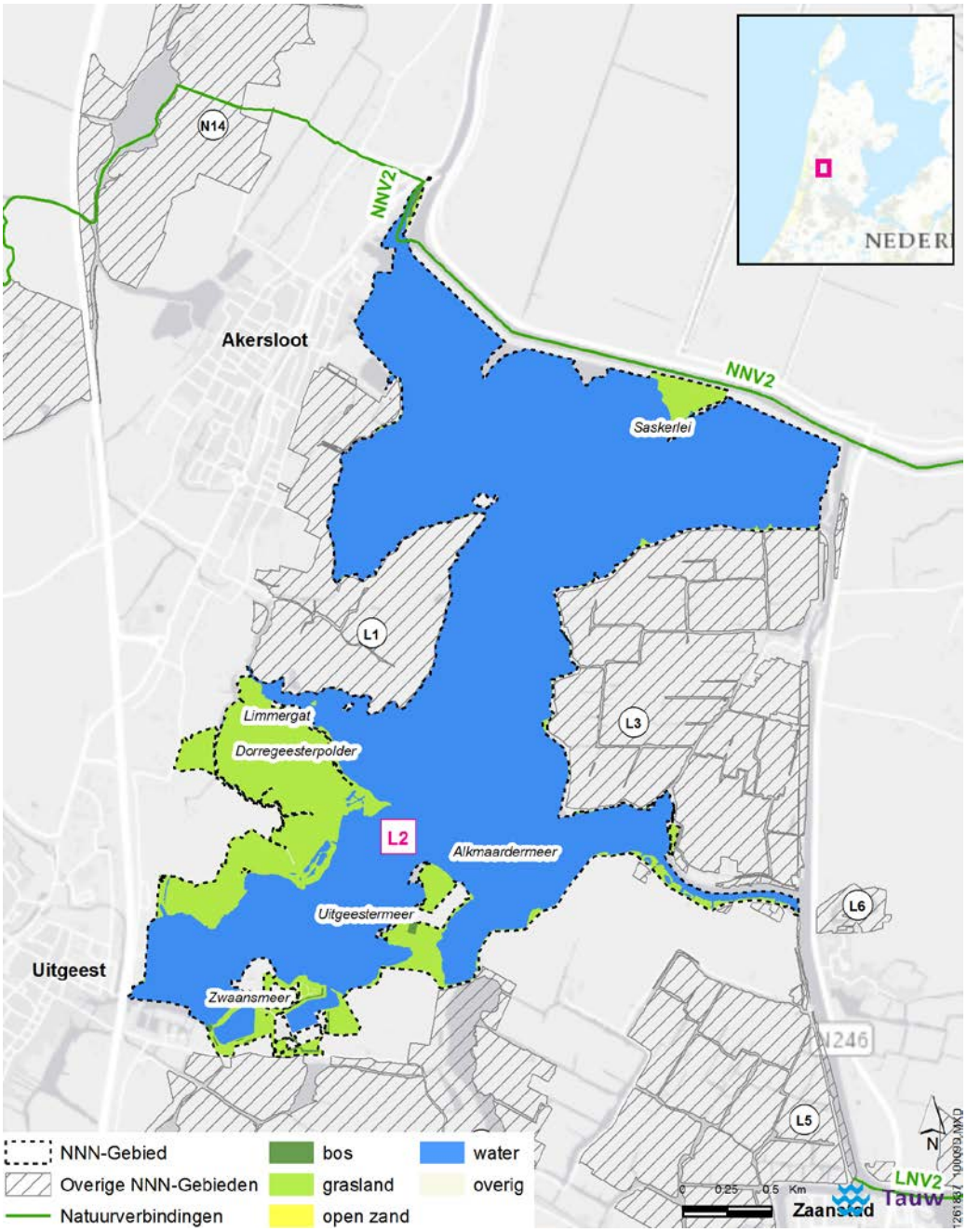
2 Oppervlakte en samenhang NNN

De **oppervlakte** van het NNN-gebied Alkmaarder- en Uitgeestermeer, Zwaansmeer en Dorregeesterpolder is bijna 700 hectare. De **samenhang** binnen het natuurgebied komt tot uiting in het aanwezige merengebied met omliggend open polderlandschap en samenhangend watersysteem. Het gebied maakt deel uit van het beleidsgebied van recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer.

De **samenhang** met omliggende natuurgebieden uit zich door de directe begrenzing aan andere NNN-gebieden, waaronder Hempolder en Klaas Hoorn- en Kijfpolder (L1), Westwouderpolder (L3), Crommenije (L4), Krommenieër Woudpolder (L5), Omgeving Markervaart (L6) en Weijenbus en Vroonmeer (L9). De samenhang met de noordelijker gelegen Eilandspolder (L11) en Limmerpolder (N14) komt tot stand via de Markervaart en de natte natuurverbinding van het Noordhollandsch Kanaal (NNV2). De samenhang met oostelijker gelegen Wormer- en Jisperveld (L17) komt tot stand via een natte natuurverbinding (LNV4). Het gebied maakt, samen met de andere polders en waterrijke gebieden in de omgeving, deel uit van een belangrijk regionaal

netwerk voor weidevogels en moeras- en watergebonden soorten, waaronder vogels, zoogdieren en vissen.

Figuur 1: Ligging NNN-gebied Alkmaarder- en Uitgeestermeer, Zwaansmeer en Dorregeesterpolder en omliggende NNN-gebieden inclusief nummer. Let op: Onderstaande kaart betreft slechts een globale weergave van de aanwezige biotopen in het gebied. Voor een overzicht van de natuurbeheertypen wordt verwezen naar het Natuurbeheerplan.

3 Landschapsecologische karakteristiek

Ontstaansgeschiedenis

Het NNN-gebied is onderdeel van **veenpolderlandschap** (fysisch-geografische regio: laagveengebied). Het gebied bestond voor 3500 voor Christus voornamelijk uit strandwallen met strandvlaktes. De strandvlaktes stonden in verbinding met de zee waardoor er sprake was van getijdewerking. Rond 3000 voor Christus bevond de kustlijn zich ter hoogte van de lijn Haarlem-Uitgeest. Achter de strandwallen lag een groot waddengebied waar op sommige plaatsen veengroei plaatsvond (riet- en zeggenveen en later hoogveen). Rond 2000 voor Christus lag de kustlijn verder westwaarts en ontstond daarachter een estuarium waarin allerlei rivieren uitkwamen die bij Beverwijk in zee uitmondden. Door stagnatie van het zoete rivierwater kon in het gebied op grote schaal veenvorming plaatsvinden. Tussen 1500 voor Christus en 1500 na Christus is de zee herhaaldelijk het Alkmaardermeergebied ingestroomd. Door golfslag onder invloed van westenwinden breidde de zeegeul zich uit en ontstond het Alkmaarder- en Uitgeestermeer. De hevige erosie maakte het noodzakelijk om het land te gaan bedijken. De Dorregeesterpolder bleef echter buitendijks. Het terugwinnen van land vond plaats vanaf de 17e eeuw door de eerder ontstane meren droog te malen en in te polderen. De Dorregeesterpolder is bedijkt in de 17de eeuw, het Dielofsmeer is bedijkt in de 15de eeuw en ligt nu als een polder binnen de Dorregeesterpolder

Aardkundig monument

Het Alkmaardermeer en het Uitgeestermeer met de oeverlanden, oude IJ-verbinding en omliggende veenpolders (L1, L2 en L3) toont een landschap zoals dat er in de Middeleeuwen waarschijnlijk ook al heeft uitgezien. Natuurlijke meren zoals deze zijn zeldzaam, zeker in combinatie met de verschillende gave aardkundige verschijnselen. Dit maakt het gebied aardkundig zeer waardevol. Het Alkmaardermeer, het Uitgeestermeer en een deel van de Dorregeesterpolder zijn onderdeel van het aardkundig monument Alkmaardermeer en Uitgeestermer (AM12).

Abiotische en ruimtelijke karakteristiek

De bodem van de Dorregeesterpolder bestaat uit klei en kalkrijke eerdgrond. In de Dorregeestpolder is de drooglegging op de meeste plekken groter dan 60 cm. De maaiveldhoogte varieert tussen -0,50 m NAP en -1,20 m NAP. De polder ligt hiermee op ongeveer dezelfde hoogte als de andere polders rondom het Alkmaarder- en Uitgeestermeer. De Dorregeesterpolder ligt lager dan de aanliggende moeraszones buiten de kade (maaiveldhoogte tussen -0,1 en 1,2 m NAP).

Het Alkmaarder- Uitgeestermeermeer en de Stierop hebben een vast peil van -0,50 m NAP. Het meer is gemiddeld 1,75 meter diep (de vaargeul richting Uitgeest is 2,50 meter diep en de beroepsvaargeul 3,40 meter.). Ten zuiden van de Dorregeesterpolder en Stierop gaat het Alkmaardermeer over in het Uitgeestermeer. Dit deel is wat ondieper dan het Alkmaardermeer. De Buiten-Crommenije is het deel ten oosten van de landtong aan de zuidkant van het meer. Het meer wordt voornamelijk gevoed door zoet water vanuit het IJsselmeer, dat via het

Noordhollandsch kanaal aan de oostzijde het meer in stroomt. De waterkwaliteit is niet over het gehele meer gelijk. Doordat de verversing voornamelijk uit de noordoosthoek komt, is het water van het Alkmaardermeer helderder (doorzicht 130 cm) dan in de zuidhoek van het Uitgeestermeer (doorzicht 85 cm). Er zijn inmiddels aanzienlijke hoeveelheden waterplanten aanwezig. Naast bronmos, gekruld fonteinkruid en grof- of gedoornd hoornblad ontwikkelt zich een grote hoeveelheid van de invasieve exoot smalle waterpest die voor zeer veel overlast zorgt voor de recreatievaart en (beroeps)visserij. De nutriëntenconcentraties zijn vrij hoog, wat soms algenbloei veroorzaakt. Een aantal zandwinputten in het meer is dieper dan 20 meter. Hier komt brak kwelwater naar boven. Een groot gedeelte van de oeverzone bestaat uit grazige dijktaluds. De omliggende polders zijn beschermd met een kade. Ook zijn er delen met basaltblokken. In de buitendijkse oeverzones bevinden zich rietvelden, ruigten en moerassen met verlandingsvegetaties voor. Aan de noordkant van het meer ligt Saskerlei, een veenschiereilandje verbonden aan de Saskerleidam. Saskerlei is een dynamische, geïsoleerde moeraszone op -0,3 m NAP. Doordat het veen op de voormalige zeekleizeebodem ligt, vindt er nalevering van brak/zout water plaats. De landtong in het zuiden van het Alkmaarder- en Uitgeestermeer bestaat uit moerasruigte en rietland, met een maaiveldhoogte tussen -0,1 en -0,5 m NAP. Zwaansmeer, het zuidelijke deel van het gebied, is vooral ingericht als recreatiegebied. De maaiveldhoogte van Zwaansmeer varieert tussen -0,7 en 1,5 m onder NAP.

Aan de westkant, de noordoostkant en in Zwaansmeer wordt de openheid beperkt en de rust verstoord door de aanwezigheid van de A9, bebouwing en recreatieve voorzieningen. In de rest van het polder- en merengebied is het relatief rustig, donker en stil. Het Uitgeestermeer ligt binnen de Schipholcontour. De overlast van vliegtuigen kan hier aanzienlijk zijn.

Huidig gebruik

Dankzij de kleibodems en de lagere grondwaterstanden kent de Dorregeesterpolder van oudsher een intensiever landbouwkundig gebruik dan bijvoorbeeld de Klaas Hoorn- en Kijfpolder en Hempolder. Een deel van de graslanden van de Dorregeesterpolder wordt beheerd/verpacht conform agrarische beheercontracten. Dit betekent dat gebruikt wordt gemaakt van extensieve landbouwmethoden ten gunste van de beoogde weidevogeldoelstellingen. Ook worden meerdere graslanden nog intensief gebruikt. Naast de natuurfunctie en het agrarisch gebruik, biedt de Dorregeesterpolder de mogelijkheid tot extensieve recreatie. Er zijn enkele vogelobservatiepunten aanwezig. Delen van de wandelpaden zijn gedurende het broedseizoen afgesloten.

Het Alkmaarder- en Uitgeestermeer wordt intensief gebruikt door watersportactiviteiten, zoals zwemmen, zeilen en kanoën. Langs de oevers zijn hier faciliteiten voor, zoals aanlegsteigers, botenhellingen en jachthavens. In de noordoosthoek, bij het Saskerlei, is een snelvaartzone aangewezen, De Deilings. In het Limmergat ligt het recreatie-eiland de Pannekoek. Ten noorden van de Hempolder ligt het Starteiland Alkmaardermeer, eigendom van de Zaanse Zeilvereniging. Verder loopt de alternatieve staande-mastroute van Zaandam naar Den Helder, via Stierop over het Alkmaardermeer. Saskerlei is ontoegankelijk voor publiek. Zwaansmeer biedt diverse recreatieve voorzieningen, waaronder een jachthaven, een camping en een afgesloten zwemplas met strand, speel- en ligweide.

Het Alkmaarder- en Uitgeestermeer is onderdeel van de beroepsvaartverbinding tussen de Zaanstreek en Den Helder. Door de beroepsvaart is er een aanzienlijke invloed door met name de grotere schepen die veel zuiging veroorzaken en daarmee de kwetsbare en botanisch interessante oeverzones beschadigen.

Kernkwaliteiten

Op basis van het voorgaande worden in Alkmaarder- en Uitgeestermeer, Zwaansmeer en Dorregeesterpolder de volgende ecologische kernkwaliteiten onderscheiden, die de basis vormen voor het behoud van biodiversiteit die (inter)nationaal en/of regionaal van belang is:

- Groot open water met verlandingsvegetaties
- Open kleipolder met extensieve graslanden voor weidevogels
- Parkachtig en waterrijk landschap met recreatief gebruik

4 Natuurwaarden

De natuurwaarden, zowel actueel als potentieel, zijn hierna beschreven aan de hand van de kernkwaliteiten van het gebied.

Kernkwaliteit: Groot open water met verlandingsvegetaties

Actuele natuurwaarden

Het grootste gedeelte van het Alkmaarder- en Uitgeestermeer en Zwaansmeer bestaat uit open water (**N04.02 Zoete plas**). In het meer, met name in de ondiepe delen, leeft een grote diversiteit aan **vissen**, waaronder bittervoorn, kleine modderkruiper, rivierdonderpad, kolblei en pos. In de zandwinputten van de meren zitten veel snoekbaarzen. Het Alkmaarder- en Uitgeestermeer is buiten het zomerse recreatieseizoen een belangrijk rust- en foerageergebied voor **watervogels**, waaronder eenden, ganzen, zwanen, steltlopers en meeuwen. Het Limmergat is specifiek van grote betekenis voor smienten, hier verblijven jaarlijks 5000-10000 exemplaren.

De buitendijkse oeverstrook van enkele tientallen meters bestaat uit ondiepe zones met kruidenrijk rietland, (soortenarm) pionierrietland, moerasruigte, veenmosrietland en enkele bosschages, aangewezen als **N05.01 Moeras** en **N06.01 Veenmosrietland en moerasheide**. Deze zones behoren tot het leefgebied van de **Noordse woelmuis** en **waterspitsmuis** en bieden broedgelegenheid aan **moeras- en rietvogels**, waaronder bruine kiekendief, roerdomp, snor en baardman. Specifiek het Saskerlei, aangewezen als **Moeras** (**N05.01**), kent bijzondere natuurwaarden, gerelateerd aan de unieke abiotische omstandigheden (brakke nalevering). Door verschillende oorzaken (golfslag, vraat door ganzen en rietkevertjes aan de rietvegetatie etc.) is de oorspronkelijk iets hogere rand rondom het Saskerlei verdwenen. Hierdoor stroomt continue zoet water de rietvegetatie binnen, waar deze in het verleden vooral werd gevoed door regenwater. De instroom van veel zoet water doet de brakke nalevering vanuit het zilte zeeklei en daarmee de unieke abiotische omstandigheden teniet, waardoor de natuurwaarde in hoog tempo verdwijnt.

Potentiële natuurwaarden

Met natuurlijk peilbeheer, verbetering van de waterkwaliteit, uitbreiding van jonge verlanding en het tegengaan van erosie kan de natuurkwaliteit verder toenemen. Verdere ontwikkeling van water- en oeverplanten in ondiepere (oever)zones biedt potentie aan moeras- en watergebonden natuurwaarden zoals de **otter**.

Kernkwaliteit: Open kleipolder met extensieve graslanden voor weidevogels

Actuele natuurwaarden

Naast een brede moeraszone aan de zuidkant (zie vorige kernkwaliteit), bestaat de Dorregeesterpolder uit een open polderlandschap met buitendijkse graslanden. Delen ervan zijn aangewezen als **N13.01 Vochtig weidevogelgrasland**. Deze zijn in de huidige is situatie van enig belang voor **weidevogels**, waaronder grutto, kievit, scholekster, tureluur en krakeend. De aantallen zijn de afgelopen jaren sterk teruggelopen, mede door het verjagen van ganzen met laserapparatuur. De weidevogeldichtheden in 2013 betreffen >60 broedparen per 100 hectare in het centrale deel, en <15 broedparen per 100 hectare langs de randen.

Potentiële natuurwaarden

De waarde van het gebied voor weidevogels kan hersteld worden door verbetering van de beheermozaïeken (later maaien), verhoging van de grondwaterstand en het tegengaan van predatie. Verdere extensivering en variatie in maaidata, beweiding en plasdras-zones kan het leefgebied voor weidevogels verder verbeteren.

Kernkwaliteit: Parkachtig en waterrijk landschap met recreatief medegebruik

Actuele natuurwaarden

In Zwaansmeer is buiten de zeer intensief recreatief gebruikte terreindelen (jachthaven, camping, zwemplas, ligweides) sprake van een kleinschalige afwisseling van bosschages, bomenrijen en opener terrein waar recreatief medegebruik plaatsvindt. Het natte rietland ten oosten van de haven wordt gebruikt door **moeras- en rietvogels**. Ook groeien hier enkele plantensoorten van brakke omstandigheden. Verder is er actueel nog geen sprake van specifieke natuurwaarden of soortgroepen, maar bestaat de kwaliteit vooral uit het samenhangende groene karakter en de kleinschalige afwisseling (**Multifunctionele natuur**). Deze kwaliteit vormt de basis voor zowel natuurbehoud als recreatie in het gehele gebied.

Potentiële natuurwaarden

Door extensief beheer van de open terreinen en door te zorgen voor geleidelijke overgangen naar de bosschages, kunnen gevarieerde, bloemrijke graslanden en zoom-mantelvegetaties ontstaan, die bijdragen aan de natuurkwaliteit en belevingswaarde. Door consequent beheer van het perceel met nat rietland, kan de waarde van het perceel als leefgebied voor moeras- en rietgebonden soorten toenemen.

5 Abiotische en ruimtelijke condities

In tabel 1 zijn de kernkwaliteiten en bijbehorende actuele en potentiële natuurwaarden weergegeven in relatie tot de voor deze waarden relevante abiotische en ruimtelijke condities. De condities zijn gelijk voor actuele en potentiële natuurwaarden en daarom niet afzonderlijk weergegeven. Deze tabel geeft daarmee inzicht in de aspecten waarmee rekening dient te worden gehouden in het ecologisch onderzoek naar de mogelijke (significante) gevolgen van een plan of project in het NNN.

Tabel 1: Actuele en potentiële natuurwaarden in relatie tot de vereiste abiotische en ruimtelijke condities ('X')

	Vereiste abiotische condities											Vereiste ruimtelijke condities				
	Veenbodem	**Relatief voedselarme onbemeste bodem**	**Oude bodem (ongestoord)**	**Buffercapaciteit bodem / water**	**(Micro) reliëf**	**Windwerking**	**Stabiel hoog (grond)waterpeil**	**Peil- en/of overstromingsdynamiek**	**Basenrijke en/of brakke kwel**	**Goede (grond- en oppervlakte)waterkwaliteit**	**Bestaand water- en / of verkavelingspatroon**	**Cultuurhistorisch element**	**Openheid**	**Beslotenheid**	**Rust (beperkte menselijke aanwezigheid)**	**Stilte**	**Donkerte**
Groot open water met verlandingsvegetaties																	
N04.02 Zoete Plas	-	-	-	X	-	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
N05.01 Moeras	X	X	-	X	-	X	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
N06.01 Veenmosrietland en moerasheide	X	X	X	X	-	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Vissen	-	-	-	X	-	-	X	-	-	X	X	-	-	-	-	-	-
Moeras- en rietvogels	X	-	-	-	-	X	X	X	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Watervogels	X	-	-	-	-	-	X	X	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Noordse woelmuis	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X
Waterspitsmuis	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X
Otter	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X
Open kleipolder met extensieve graslanden voor weidevogels																	
N13.01 Vochtig weidevogelgrasland	X	X	X	X	X	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X

Weidevogels	X	-	-	-	X	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Parkachtig en waterrijk landschap met recreatief medegebruik																	
Multifunctionele natuur	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-	-	X	-	-	-
Moeras- en rietvogels	-	-	-	-	-	X	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Aardkundig monument	-	-	X	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

6 Vervangbaarheid

De bosschages, graslanden en moeraszones (met uitzondering van de veenmosrietlanden) zijn in theorie op enige termijn vervangbaar (bos <50 jaar, gras <10, moeras <25 jaar). Echter, het open water en de oeverzones met verlandingsvegetaties zijn vanwege de ontstaansgeschiedenis, de oppervlakte en de samenhang met omliggende graslandpolders niet of nauwelijks vervangbaar. De fysieke kenmerken van het oorspronkelijke meer, oude IJ-verbinding en de niet ingepolderde oeverlanden mogen niet significant worden aangetast, zodat de aardkundige waarden en de ontstaansgeschiedenis via het aardkundig monument (Alkmaardermeer en Uitgeestermeer) behouden blijven.

Westwouderpolder (L3)

1 Algemene gegevens

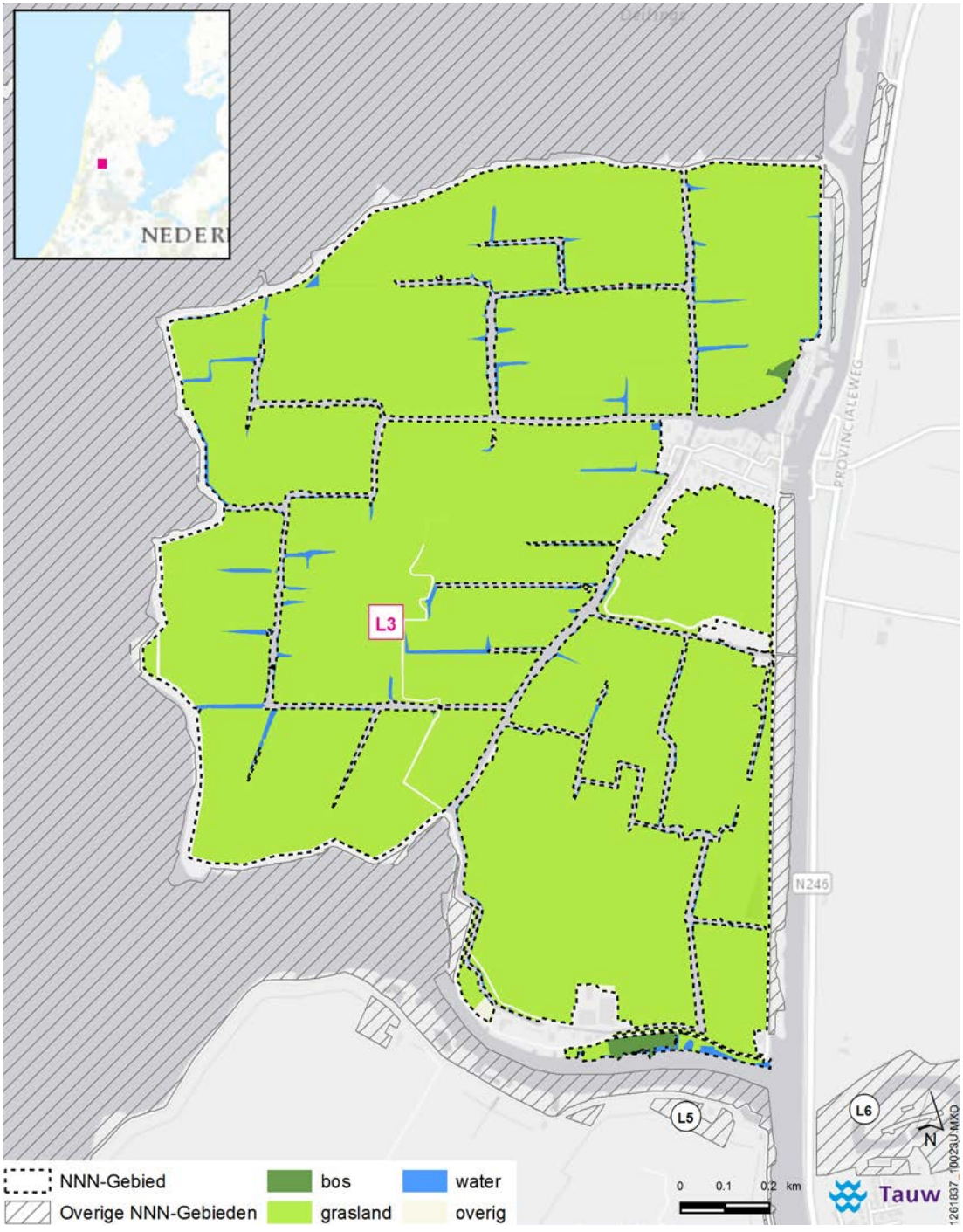
Nummer	L3
Naam gebied	Westwouderpolder
Regio Natuurbeheerplan 2018	Laag Holland
Gemeente	Castricum
Overige wettelijke en beleidsmatige gebieds-beschermingsregimes relevant voor natuur	• Weidevogelleefgebied • Aardkundig monument (oorspronkelijk meer, IJ-verbinding, niet ingepolderd)
Gebruik / Functie	Natuur
Oppervlakte NNN	205 hectare
Eigendom / beheer	Staatsbosbeheer, particulier (agrariër)

2 Oppervlakte en samenhang NNN

De **oppervlakte** van het NNN-gebied Westwouderpolder is 205 hectare. De **samenhang** binnen het natuurgebied komt tot uiting in het aanwezige uitgestrekte en open polderlandschap, met een samenhangend watersysteem, grenzend aan groot open water. De gehele polder maakt deel uit van het beleidsgebied van recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer.

De **samenhang** met omliggende natuurgebieden uit zich door de directe ligging aan het Alkmaarder- en Uitgeestermeer (L2), waar ook andere NNN-gebieden omheen liggen, zoals de Hempolder en Klaas Hoorn- en Kijfpolder (L1), Krommenieër Woudpolder (L5) en Omgeving Markervaart (L6). De samenhang met oostelijker gelegen Wormer- en Jisperveld (L17) komt tot stand via de Markervaart en de natte natuurverbinding door een deel van de Zaan (LNV4). De samenhang met de noordelijker gelegen Eilandspolder (L13) en Limmerpolder (N14) komt tot stand via de Markervaart en de natte natuurverbinding van het Noordhollandsch Kanaal (NNV2). Het gebied maakt, samen met de andere polders en waterrijke gebieden rondom het Alkmaarder- en Uitgeestermeer, deel uit van een belangrijk regionaal netwerk voor weidevogels en moeras- en watergebonden soorten, waaronder vogels, zoogdieren en vissen.

Figuur 1: Ligging NNN-gebied Westwouderpolder en omliggende NNN-gebieden inclusief nummer. Let op: Onderstaande kaart betreft slechts een globale weergave van de aanwezige biotopen in het gebied. Voor een overzicht van de natuurbeheertypen wordt verwezen naar het Natuurbeheerplan.

3 Landschapsecologische karakteristiek

Ontstaansgeschiedenis

De Westwouderpolder bestaat uit een **veenpolderlandschap** (fysisch-geografische regio: laagveengebied). Het gebied bestond voor 3500 voor Christus voornamelijk uit strandwallen met strandvlaktes. De strandvlaktes stonden in verbinding met de zee waardoor er sprake was van getijdewerking. Rond 3000 voor Christus bevond de kustlijn zich ter hoogte van de lijn Haarlem-Uitgeest. Achter de strandwallen lag een groot waddengebied waar op sommige plaatsen veengroei plaatsvond (riet- en zeggenveen en later hoogveen). Rond 2000 voor Christus lag de kustlijn verder westwaarts en ontstond daarachter een estuarium waarin allerlei rivieren uitkwamen die bij Beverwijk in zee uitmondden. Door stagnatie van het zoete rivierwater kon in het gebied op grote schaal veenvorming plaatsvinden. Tussen 1500 voor Christus en 1500 na Christus is de zee herhaaldelijk het Alkmaardermeergebied ingestroomd, en is op de Westwouderpolder klei afgezet. In de 17^{e} eeuw werd de polder bedijkt en werd ook de Markervaart gegraven.

Aardkundig monument

Het Alkmaarder- en Uitgeestermeer met de oeverlanden, oude IJ-verbinding en omliggende veenpolders (L1, L2 en L3) toont een landschap zoals dat er in de Middeleeuwen waarschijnlijk ook al heeft uitgezien. Het gebied is aardkundig zeer waardevol en is daarom benoemd als aardkundig monument Alkmaardermeer en Uitgeestermeer (AM12). De Westwouderpolder is ook onderdeel van dit aardkundig monument.

Abiotische en ruimtelijke karakteristiek

De bodem bestaat uit venige klei op veen. De kleilaag varieert tussen 30 en 45 cm. De maaiveldhoogte varieert tussen -0,80 m NAP en -1,20 m NAP. De polder ligt hiermee op ongeveer dezelfde hoogte als de omliggende gebieden. De poldersloten hebben een vrijwel gefixeerd peil van 1,43 meter onder NAP, met onderbemaling ten zuiden van de Woude. De drooglegging in de polder is relatief groot, waardoor de weilanden vrijwel niet onder water staan. De poldersloten kennen een redelijk goed ontwikkelde watervegetatie, kenmerkend voor zoet, voedselrijk water. Op enkele plekken groeien er nog brakwatervegetaties in de oeverzones, als restant van de eerdere brakke invloed in de periode vóór de afsluiting van de Zuiderzee in 1932. Op de overgang van grasland naar sloten komen verspreid verlandingsvegetaties voor. Jonge verlanding wordt slechts sporadisch aangetroffen.

De Westwouderpolder ligt als een eiland aan de oostzijde van het Alkmaardermeer. De polder is nauwelijks herverkaveld en daardoor kleinschalig ingericht. Enkele percelen liggen bol of hebben veel intern reliëf. De polder kent een open en uitgestrekt karakter en heeft een grote cultuurhistorische waarde. Opgaande beplanting is beperkt tot de boerenerven en enkele bosschages langs de Markervaart en de Stierop. Kenmerkend zijn het dichte netwerk van sloten en de dijken en het dorp De Woude die het open landschap begrenzen. De relatieve rust, donkerte en stilte zijn belangrijke voorwaarden voor een geschikt weidevogelgebied. Alle percelen zijn over land bereikbaar waardoor het geen typische vaarpolder is.

Huidig gebruik

Het grootste deel van de graslanden wordt beheerd als hooiland met nabeweiding. Rond de Woude zijn er zijn nog enkele intensieve graslanden aanwezig die bemest en begraasd worden. Bemesting vindt bij voorkeur met ruige mest plaats, maar door gebrek hieraan wordt ook met drijfmest gewerkt. De meest extensieve graslanden liggen verder van de bebouwing af. Rondom het eiland wordt in de zomermaanden veel gevaren. Een snelvaarstrook ligt ten noorden van de polder.

Naast de natuurfunctie en het agrarisch gebruik, biedt de polder geringe mogelijkheden voor extensieve recreatie (wandelen, fietsen, schaatsen en vissen). In de polder is enkel een (wandel)pad aanwezig op de dijk langs het Alkmaardermeer. Andere paden of wegen zijn in de polder alleen in het dorp De Woude aanwezig. De polder met daarop het dorp de Woude is enkel per pont te bereiken.

Kernkwaliteiten

Op basis van het voorgaande wordt in de Westwouderpolder de volgende ecologische kernkwaliteit onderscheiden, die de basis vormt voor het behoud van biodiversiteit die (inter)nationaal en/of regionaal van belang is:

- Open waterrijk landschap met extensieve weidevogelgraslanden en verlandingsvegetaties

4 Natuurwaarden

De natuurwaarden, zowel actueel als potentieel, zijn hierna beschreven aan de hand van de kernkwaliteiten van het gebied.

Kernkwaliteit: Open waterrijk landschap met extensieve weidevogelgraslanden en verlandingsvegetaties

Actuele natuurwaarden

De extensieve graslanden van de Westwouderpolder zijn van belang voor **watervogels** en **weidevogels**. Vrijwel de gehele polder bestaat uit grasland, aangewezen als **N13.01 Vochtig weidevogelgrasland**. De hoge dichtheden aan weidevogels concentreren zich in de meer vochtige delen met een hoge kruidenrijkdom en een hoge mate aan structuur. Relatief talrijk zijn grutto, tureluur, eenden en ganzen, en daarnaast broeden ook kievit en veldleeuwerik in het gebied. De huidige broedvogeldichtheid van weidevogels is meer dan 100 broedparen per 100 hectare. Verspreid liggen er ook enkele inundatiegraslanden. Ook zeldzame soorten zoals de kemphaan zijn hier foeragerend waargenomen. Van deze soort waren in ieder geval tot en met 2015 ook enkele broedparen aanwezig. De poldersloten kennen een redelijk goed ontwikkelde watervegetatie, kenmerkend voor zoet, voedselrijk water.

Kruidenrijk rietland, veenmosrietland en moerasruigte (**N06.01 Veenmosrietland en moerasheide** en **N05.01 Moeras**) groeit in smalle verlandingsstroken langs de graslandpercelen en aan de oevers van het Alkmaardermeer en de Stierop. Hier broeden **moeras- en rietvogels**, waaronder bruine kiekendief, en komen de **waterspitsmuis** en **Noordse woelmuis** voor. Bijzonder zijn de restanten van brakke rietruigte, met zilte indicatoren als echte heemst. Lokaal groeit er struweel van zwarte appelbes, dat zich ontwikkelt in verzuurd en weinig gemaaid veenmosrietland.

Potentiële natuurwaarden

Kansen voor verbetering van het leefgebied van weidevogels liggen in de verdere extensivering van het agrarisch beheer, waarin een hoog oppervlaktewaterpeil in de winter dat beperkt uitzakt in het voorjaar, variatie in maaidata en lagere beweidingsdichtheden cruciale factoren zijn. Meer extensief beheer biedt ook perspectief voor ontwikkeling van gevarieerder en kruidenrijker grasland. De voedselrijke, productieve graslanden bieden potentie voor onder meer pleisterende ganzen en eenden in de winterperiode (**N13.02 Wintergastenweide**). Bij goed peilbeheer en verbetering van de waterkwaliteit, hebben de oeverzones potentie voor (verdere) ontwikkeling naar veenmosrietland en moeras. Zowel de open wateren als aangrenzende moerasvegetaties zijn, behalve voor de noordse woelmuis en waterspitsmuis, ook geschikt voor **otter**.

5 Abiotische en ruimtelijke condities

In tabel 1 zijn de kernkwaliteiten en bijbehorende actuele en potentiële natuurwaarden weergegeven in relatie tot de voor deze waarden relevante abiotische en ruimtelijke condities. De condities zijn gelijk voor actuele en potentiële natuurwaarden en daarom niet afzonderlijk weergegeven. Deze tabel geeft daarmee inzicht in de aspecten waarmee rekening dient te worden gehouden in het ecologisch onderzoek naar de mogelijke (significante) gevolgen van een plan of project in het NNN.

Tabel 1: Actuele en potentiële natuurwaarden in relatie tot de vereiste abiotische en ruimtelijke condities ('X')

	Vereiste abiotische condities										Vereiste ruimtelijke condities						
	Veenbodem	Relatief voedselarme onbemeste bodem	Oude bodem (ongestoord)	Buffercapaciteit bodem / water	(Micro) reliëf	Windwerking	Stabiel hoog (grond)waterpeil	Peil- en/of overstromingsdynamiek	Basenrijke en/of brakke kwel	Goede (grond- en oppervlakte)waterkwaliteit	Bestaand water- en / of verkavelingspatroon	Cultuurhistorisch element	Openheid	Beslotenheid	Rust (beperkte menselijke aanwezigheid)	Stilte	Donkerte
Open waterrijk landschap met extensieve weidevogelgraslanden en verlandingsvegetaties																	
N05.01 Moeras	X	X	-	X	-	X	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
N06.01 Veenmosrietland en moerasheide	X	X	X	X	-	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
N13.01 Vochtig weidevogelgrasland	X	X	X	X	X	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
N13.02 Wintergastenweide	X	X	X	X	X	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Weidevogels	X	-	-	-	X	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Moeras- en rietvogels	-	-	-	-	-	X	X	X	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Watervogels	X	-	-	-	-	-	X	X	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Noordse woelmuis	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X
Waterspitmuis	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X
Otter	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X
Aardkundig monument	-	-	X	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

6 Vervangbaarheid

De actuele natuurwaarden van de graslanden en moeraszones zijn relatief eenvoudig en snel te vervangen (<25 jaar). De zones met veenmosrietland en moeras vragen een langere vervangingsperiode (<50 jaar). Door de ligging in een oude polder met historisch landschapspatroon moet echter worden uitgegaan van een nauwelijks vervangbare situatie. De fysieke kenmerken van het oorspronkelijke meer, oude IJ-verbinding en de niet ingepolderde oeverlanden mogen niet significant worden aangetast, zodat de aardkundige waarden en de ontstaansgeschiedenis via het aardkundig monument (Alkmaardermeer en Uitgeestermeer) behouden blijven. Overigens is ook het rijke bodemleven van oude graslanden niet eenvoudig vervangbaar.

Crommenije (L4)

1 Algemene gegevens

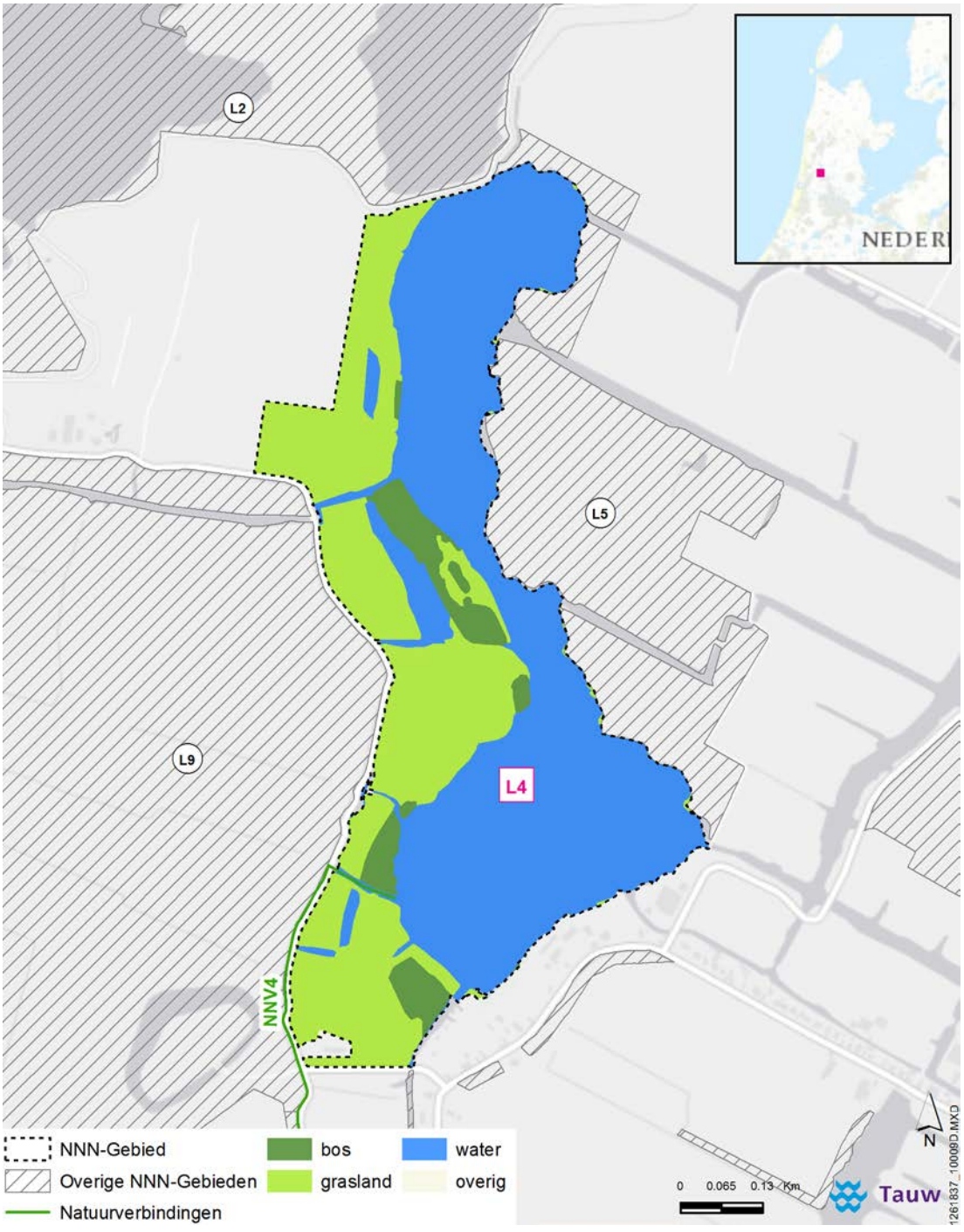
Nummer	L4
Naam gebied	Crommenije
Regio Natuurbeheerplan 2018	Laag Holland
Gemeenten	Uitgeest, Zaanstad
Overige wettelijke en beleidsmatige gebieds-beschermingsregimes relevant voor natuur	• Weidevogelleefgebied • UNESCO Werelderfgoed (Stelling van Amsterdam)
Gebruik / functie	Natuur en extensieve recreatie
Oppervlakte NNN	48 hectare
Eigendom / beheer	Staatsbosbeheer

2 Oppervlakte en samenhang NNN

De **oppervlakte** van het NNN-gebied Crommenije (L4) is 48 hectare. De **samenhang** binnen het natuurgebied komt tot uiting in de aanwezige natte natuur, in de vorm van het water van de Crommenije, met aangrenzend aan de westzijde moeras, grasland en bospercelen.

De **samenhang** met omliggende natuurgebieden uit zich in de directe verbinding met andere NNN-gebieden die ook onderdeel waren van het voormalige Oer IJ estuarium, waaronder Alkmaarder- en Uitgeestermeer (L2), Krommenieër-Woudpolder (L5), Noorderham en Zuiderham (L8) en Wijenbus en Vroonmeer (L9). De samenhang wordt versterkt door de natuurverbinding (NNV4) die Crommenije, via Noorder- en Zuiderham en een reeks dijklichamen, verbindt met de Waterlinie Beverwijk (L7) en het Noordzeekanaal. Het gebied maakt, samen met de andere polders en waterrijke gebieden rondom het Alkmaarder- en Uitgeestermeer, deel uit van een belangrijk regionaal netwerk voor weidevogels en moeras- en watergebonden soorten, waaronder vogels, zoogdieren en vissen.

Figuur 1: Ligging NNN-gebied Crommenije en omliggende NNN-gebieden inclusief nummer. Let op: Onderstaande kaart betreft slechts een globale weergave van de aanwezige biotopen in het gebied. Voor een overzicht van de natuurbeheertypen wordt verwezen naar het Natuurbeheerplan.

3 Landschapsecologische karakteristiek

Ontstaansgeschiedenis

Crommenije is gelegen op de grens van het **oude zeekleilandschap** en het **veenpolderlandschap** van Laag-Holland (fysische-geografische regio's: zeekleigebied en laagveengebied). Het water is een overblijfsel van het voormalige Oer-IJ, de noordelijke vertakking van de uitmonding van de Rijn in de Noordzee. Rond het begin van de jaartelling sloot de kust zich, waardoor het oorspronkelijke estuarium grotendeels ging verlanden en het water zoet werd. Het IJ en het Cromme IJe (waar het huidige Crommenije deel van uitmaakt) werden gevormd. Er ontstond een waardveenpakket, dat via veenstromen afwaterde op het IJ. Tussen 1150 en 1300 werd de Crommenije vastgelegd en werden de eerste bedijkingen aangelegd, waarna door verlanding en de daarop volgende ontginning de huidige vorm van de wateren ontstond. Later is ook aan de noordzijde van de Crommenije een dam aangelegd, waarmee de open verbinding met het Alkmaardermeer afgesloten werd. Het gebied is onderdeel van het voormalig inundatiegebied van de Stelling van Amsterdam.

Abiotische en ruimtelijke karakteristiek

De bodem van het gebied bestaat uit klei op veen. In de oeverlanden is door verlanding veen ontstaan. De droge delen liggen op ongeveer 1 meter onder NAP. Het gebied ligt circa een halve meter hoger dan de westelijk gelegen Uitgeesterpolder. Het water van de Crommenije heeft een nagenoeg gefixeerd peil van 1,25 meter onder NAP. De oeverlanden hebben een variërend peil, dat tussen het peil van de Uitgeester broekpolder (-2.10 m NAP) en het peil van de Crommenije in ligt. De waterkwaliteit in het gebied is matig. In de grote waterpartij is de groei van waterplanten beperkt. Bijzonder is het voorkomen van plantensoorten die kenmerkend zijn voor brakke omstandigheden. Hierin komen de kenmerken van het Noord-Hollandse brakwaterveen terug, maar dit is een relictsituatie. Er is sprake van een geleidelijke verzoeting van het gebied.

De variatie in waterpeilen en bodemtypen vormt de basis voor de variatie in begroeiingen en de bijzondere natuurwaarden. Het gebied staat uit graslanden, rietlanden, moerasbossen en water. In het zuidelijk deel van de oeverlanden van de Crommenije ligt een kreekrug die nog zichtbaar is in het landschap. Het gebied wordt omringd door een open landschap, maar door de aanwezige broekbossen heeft Crommenije (deels) een meer besloten karakter. De relatieve rust, stilte en donkerte zijn belangrijke kenmerken. Er lopen geen drukke wegen en alleen aan de zuidkant grenst het gebied aan de lintbebouwing van Krommeniedijk.

Huidig gebruik

Het water biedt, naast natuur, ruimte aan extensieve recreatie. Het gebied is per boot vanaf het Alkmaardermeer te bereiken. Ook vanaf de Lagendijk is het gebied te bezichtigen. De oeverlanden zijn niet toegankelijk.

Kernkwaliteiten

Op basis van het voorgaande wordt in Crommenije de volgende ecologische kernkwaliteit onderscheiden, die de basis vormen voor het behoud van biodiversiteit die (inter)nationaal en/of regionaal van belang is:

- Open wateren en verlandingsvegetaties in oorspronkelijk brak milieu

4 Natuurwaarden

De natuurwaarden, zowel actueel als potentieel, zijn hierna beschreven aan de hand van de kernkwaliteiten van het gebied.

Kernkwaliteit: Open wateren en verlandingsvegetaties in oorspronkelijk brak milieu

Actuele natuurwaarden

Het grootste deel van het gebied bestaat uit open water (**N04.02 Zoete plas**), die wordt gebruikt door foeragerende steltlopers en **watervogels**. De aanwezige vissoorten duiden op een voedselrijk watersysteem met weinig watervegetatie. Aan de plas grenzen oeverlanden, waarin diverse successiestadia van verlanding van veengebieden aanwezig zijn. Deze kunnen gerekend worden tot **N05.01 Moeras**, **N06.01 Veenmosrietland en moerasheide** en **N14.02 Hoog- en laagveenbos**. In het hele gebied zijn vooral broedvogelterritoria van eenden, ganzen en **moeras- en rietvogels** aanwezig. De pionierrietlanden zijn veelal vrij soortenarme rietlanden. Door de matige waterkwaliteit en de begrazing door watervogels vindt er vrijwel geen actieve jonge verlanding plaats. Het gebied bevat daarnaast kleine oppervlakten kruidenrijk rietland en moerasruigte onder invloed van brakke kwel, met lokaal zilt torkruid en echte heemst. De veenmosrietlanden zijn relatief goed ontwikkeld. Door de zeldzaamheid van deze vegetaties en de daarvoor kenmerkende dier- en plantensoorten, zijn deze zowel landelijk als internationaal van grote betekenis. In de veenmosrietlanden groeien kenmerkende soorten als ronde zonnedauw en verschillende orchideeënsoorten. De rietlanden bieden leefgebied voor de **noordse woelmuis**. Rondom de rietlanden liggen enkele elzenberkenbroekbossen, met een ondergroei van veenmossen. Verder landinwaarts liggen (buitendijkse) vochtige graslanden die gerekend worden tot **N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland** en enkele poelen. Delen van het grasland zijn inundatiegrasland, die regelmatig onder water staan. Deze graslanden zijn van belang voor **weidevogels**. Het gebied is van belang als foerageergebied voor **vleermuizen**, waaronder de meervleermuis.

Potentiële natuurwaarden

De watercondities in het gebied zijn nu niet optimaal voor natuur. Het is wenselijk om reële kansen voor verbetering te benutten, om zo de kwaliteit en verspreiding van waardevolle (water)vegetaties te behouden en vergroten en het stimuleren van jonge verlanding. Dit biedt ook perspectief voor de **waterspitsmuis** en voor de **otter**. Meer gevarieerd beheer, waarbij niet of minder bemest wordt, zou tot grotere variatie in vochtige graslandvegetaties kunnen leiden. De periodiek geïnundeerde graslanden kunnen zich daarbij ontwikkelen tot **N12.04 Zilt- en overstromingsgrasland**.

5 Abiotische en ruimtelijke condities

In tabel 1 zijn de kernkwaliteiten en bijbehorende actuele en potentiële natuurwaarden weergegeven in relatie tot de vereiste abiotische en ruimtelijke condities. Deze tabel geeft daarmee inzicht in de aspecten waarmee rekening dient te worden gehouden in het ecologisch onderzoek naar de mogelijke (significante) gevolgen van een plan of project in het NNN.

Tabel 1: Actuele en potentiële natuurwaarden in relatie tot de vereiste abiotische en ruimtelijke condities ('X')

	Vereiste abiotische condities											Vereiste ruimtelijke condities					
	Veenbodem	Relatief voedselarme onbemeste bodem	Oude bodem (ongestoord)	Buffercapaciteit bodem / water	(Micro) reliëf	Windwerking	Stabiel hoog (grond)waterpeil	Peil- en/of overstromingsdynamiek	Basenrijke en/of brakke kwel	Goede (grond- en oppervlakte)waterkwaliteit	Bestaand water- en / of verkavelingspatroon	Cultuurhistorisch element	Openheid	Beslotenheid	Rust (beperkte menselijke aanwezigheid)	Stilte	Donkerte
Open wateren verlandingsvegetaties in oorspronkelijk brak milieu																	
N04.02 Zoete Plas	-	-	-	X	-	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X
N05.01 Moeras	X	X	-	X	-	X	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
N06.01 Veenmosrietland en moerasheide	X	X	X	X	-	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X
N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland	X	X	X	X	X	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
N12.04 Zilt- en overstromingsgrasland	-	X	X	X	X	-	-	X	-	X	X	-	X	-	X	X	X
N14.02 Hoog- en laagveenbos	X	X	X	X	-	-	X	-	-	X	-	-	-	X	X	X	X
Weidevogels	-	X	-	-	X	-	X	X	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Moeras- en rietvogels	-	-	-	-	-	X	X	X	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Watervogels	-	-	-	-	-	-	X	X	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Vleermuizen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X	X	X	X	X	X	X
Noordse woelmuis	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X

Waterspitsmuis	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X
Otter	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X

6 Vervangbaarheid

De aanwezige verlandingsvegetaties zijn niet of nauwelijks vervangbaar. De abiotische basiscondities om nieuwe verlandingsprocessen in brak milieu op gang te brengen zijn niet meer aanwezig in het gebied en kunnen alleen worden gerealiseerd door inlaat van brak water. De kruidenrijke graslanden zijn relatief eenvoudig vervangbaar (<25 jaar), maar de strategische ligging en belangrijke functie als (stapsteen in een) natuurverbinding is niet of nauwelijks vervangbaar.

Krommenieër-Woudpolder (L5)

1 Algemene gegevens

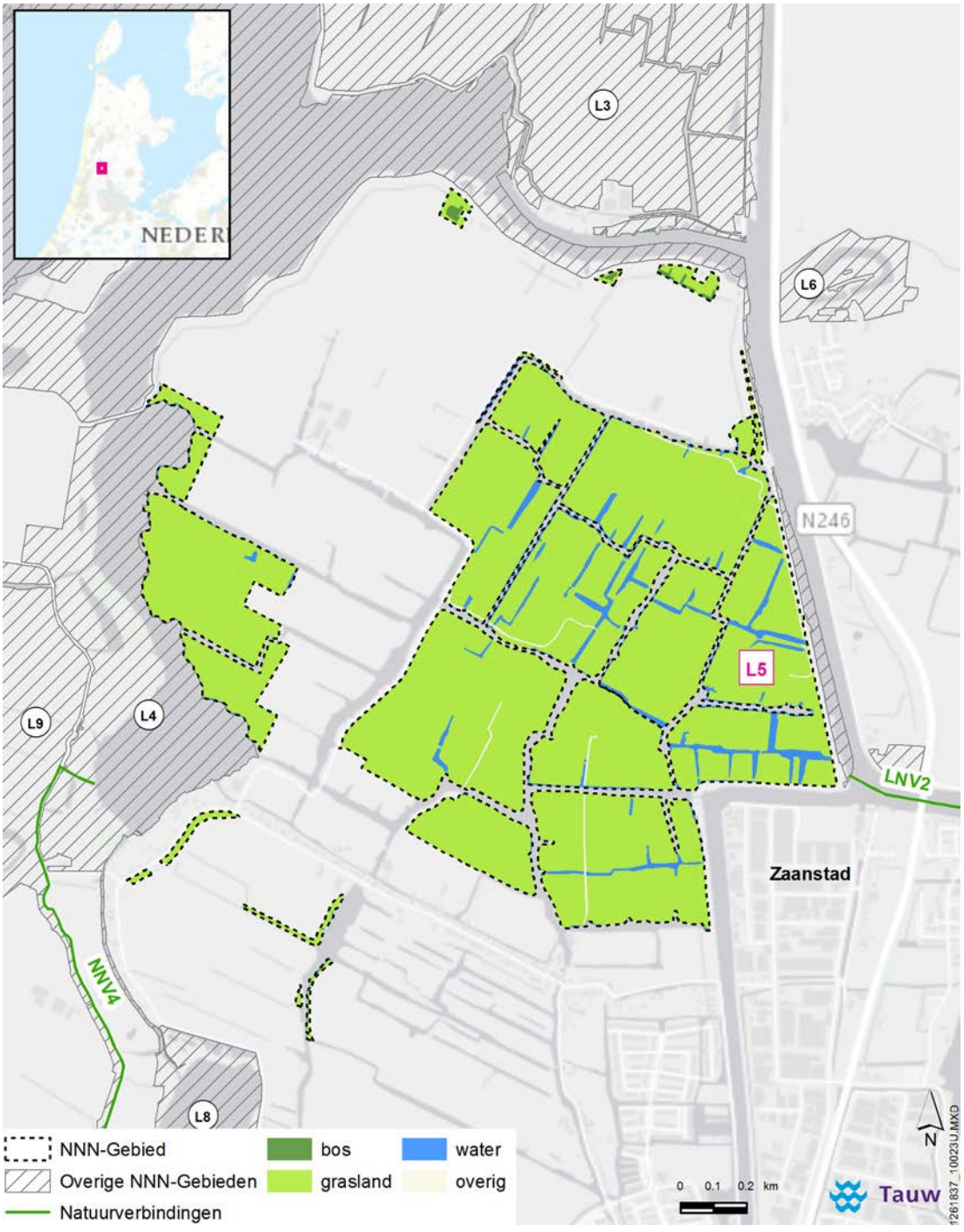
Nummer	L5
Naam gebied	Krommenieër-Woudpolder
Regio Natuurbeheerplan 2018	Laag Holland
Gemeenten	Uitgeest, Zaanstad
Overige (natuur)beleidsmatige waarderingen	• Weidevogelleefgebied • UNESCO Werelderfgoed (Stelling van Amsterdam)
Gebruik / functie	Natuur, landbouw
Oppervlakte NNN	171 hectare
Eigendom / beheer	Staatsbosbeheer en particulieren

2 Oppervlakte en samenhang NNN

De **oppervlakte** van het NNN-gebied Krommenieër-Woudpolder is 171 hectare. De **samenhang** binnen het natuurgebied komt tot uiting in het aanwezige uitgestrekte en open polderlandschap, met een samenhangend watersysteem. Het NNN-gebied bestaat grofweg uit twee delen: een aantal percelen in het centrale deel van de polder en een aantal langs de Commenije. Daarnaast liggen er een enkele kleine, losse graslandpercelen langs de Stierop en ten zuiden van Krommeniedijk. De gehele polder maakt deel uit van het beleidsgebied van recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer.

De **samenhang** met omliggende natuurgebieden uit zich in de directe verbinding met andere NNN-gebieden die rondom het Alkmaarder- en Uitgeestermeer (L2) liggen, zoals Westwouderpolder (L3), Crommenije (L4), Omgeving Markervaart (L6) en Noorderham en Zuiderham (L8). De samenhang met het oostelijker gelegen Wormer- en Jisperveld (L17) komt tot stand via een natte natuurverbinding (LNV4). Het gebied maakt, samen met de andere polders en waterrijke gebieden rondom het Alkmaarder- en Uitgeestermeer, deel uit van een belangrijk regionaal netwerk voor weidevogels en moeras- en watergebonden soorten, waaronder vogels, zoogdieren en vissen.

Figuur 1: Ligging NNN-gebied Krommenieër-Woudpolder en omliggende NNN-gebieden inclusief nummer. Let op: Onderstaande kaart betreft slechts een globale weergave van de aanwezige biotopen in het gebied. Voor een overzicht van de natuurbeheertypen wordt verwezen naar het Natuurbeheerplan.

3 Landschapsecologische karakteristiek

Ontstaansgeschiedenis

De Krommenieër-Woudpolder is onderdeel van het **veenpolderlandschap** (fysisch-geografische regio: laagveengebied). Het gebied bestond voor 3500 voor Chr. voornamelijk uit strandwallen met strandvlaktes. De strandvlaktes stonden in verbinding met de zee waardoor er sprake was van getijdewerking. Rond 3000 voor Chr. bevond de kustlijn zich ter hoogte van de lijn Haarlem-Uitgeest. Achter de strandwallen lag een groot waddengebied waar op sommige plaatsen veengroei plaatsvond (riet- en zeggenveen en later hoogveen). Rond 2000 voor Chr. lag de kustlijn verder westwaarts en ontstond daarachter een estuarium waarin allerlei rivieren uitkwamen die bij Beverwijk in zee uitmondden. Door stagnatie van het zoete rivierwater kon in het gebied op grote schaal veenvorming plaatsvinden. Tussen 1500 voor Chr. en 1500 na Chr. is de zee herhaaldelijk het Alkmaardermeergebied ingestroomd, en is in de Krommenieër-Woudpolder klei afgezet. In de 17^{e} eeuw werd de polder bedijkt en drooggemalen en werd ook de Markervaart gegraven.

Abiotische en ruimtelijke karakteristiek

De bodem bestaat uit venige klei op veen. De kleilaag varieert tussen 30 en 45 cm. De maaiveldhoogte varieert tussen -0,50 m NAP en -1,20 m NAP. De polder ligt hiermee op ongeveer dezelfde hoogte als de omliggende gebieden. De poldersloten hebben een vrijwel gefixeerd peil van 1,25 meter onder NAP. Bij een tijdelijke hoge waterstand na veel neerslag ontstaan er lokaal plas-draszones. Watervegetatie in de poldersloten ontbreekt nagenoeg. Op enkele plekken groeien er nog brakwatervegetaties, als restant van de eerdere brakke invloed. Op de overgang van grasland naar sloten komen verspreid verlandingsvegetaties voor. Jonge verlanding wordt slechts sporadisch aangetroffen.

De huidige Krommenieër-Woudpolder is een samenvoeging van een aantal losse polders. Met name het zuidelijk deel van de polder is niet herverkaveld en dus minder grootschalig ingericht. Enkele percelen liggen bol of hebben veel intern reliëf. De polder kent een open en uitgestrekt karakter en heeft een grote cultuurhistorische waarde. Opgaande beplanting is beperkt tot de boerenerven. Kenmerkend zijn het dichte netwerk van sloten en de dijken en lintdorpen die het open landschap begrenzen. De relatieve rust, donkerte en stilte zijn belangrijke voorwaarden voor een geschikt weidevogelgebied. Alle percelen zijn over land bereikbaar waardoor het geen typische vaarpolder is.

Huidig gebruik

Voor de weidevogelgraslanden in de Krommeniër-Woudpolder krijgt Staatsbosbeheer een gesaldeerde vergoeding voor natuurbeheer met agrarisch medegebruik. Staatsbosbeheer verpacht de graslanden onder voorwaarden aan agrariërs. Dit betekent dat gebruikt wordt gemaakt extensieve landbouwmethoden ten gunste van de beoogde natuurdoelen. Het grootste deel van de graslanden wordt beheerd als hooiland met nabeweiding. Bemesting vindt bij voorkeur met ruige mest plaats, maar door gebrek hieraan wordt ook met drijfmest gewerkt. Naast

de natuurfunctie en het agrarisch medegebruik, biedt de polder, met name langs de randen, de mogelijkheid tot extensieve recreatie (kanoën, wandelen, fietsen, schaatsen en vissen).

Kernkwaliteiten

Op basis van het voorgaande wordt in de Krommeniër-Woudpolder de volgende ecologische kernkwaliteit onderscheiden, die de basis vormt voor het behoud van biodiversiteit die (inter)nationaal en/of regionaal van belang is:

- Open waterrijk landschap met extensieve weidevogelgraslanden en verlandingsvegetaties

4 Natuurwaarden

De natuurwaarden, zowel actueel als potentieel, zijn hierna beschreven aan de hand van de kernkwaliteiten van het gebied.

Kernkwaliteit: Open waterrijk landschap met extensieve weidevogelgraslanden en verlandingsvegetaties

Actuele natuurwaarden

De Krommenieër-Woudpolder heeft een dicht netwerk aan sloten (**N04.02 Zoete plas**) en is vooral van belang voor **watervogels** en **weidevogels** en in mindere mate voor **moeras- en rietvogels**. Ongeveer de helft van de polder is aangewezen als **N13.01 Vochtig weidevogelgrasland**. De hoge dichtheden aan weidevogels concentreren zich op de meer vochtige, extensieve graslanden, met een hoge kruidenrijkdom en een hoge mate aan structuur. Relatief talrijk zijn grutto, tureluur en ganzen, en daarnaast broeden ook eenden, kievit, visdief (pionier) en veldleeuwerik in het gebied. De huidige broedvogeldichtheid van weidevogels is meer dan 100 broedparen per 100 hectare. Verspreid liggen er ook enkele indundatiegraslanden, welke van belang zijn voor weide- en watervogels. Zeldzame soorten zoals de kemphaan en watersnip zijn hier foeragerend waargenomen. In de winter fungeert het gebied als **N13.02 Wintergastenweide** voor steltlopers en eenden. Het gebied is van belang als foerageergebied voor **vleermuizen**, waaronder de meervleermuis.

In de greppels en laagten die lang onder water staan, groeien pioniervegeaties. In het zuidwestelijk deel van de polder worden ook zilte indicatoren aangetroffen, waaronder echte heemst en zilt torkuid. Kruidenrijk rietland en (soortenarm) veenmosrietland, gerekend tot **N06.01 Veenmosrietland en moerasheide** en **N05.01 Moeras** groeien in smalle verlandingsstroken langs de graslandpercelen. Hier broeden **moeras- en rietvogels**, en komt de **Noordse woelmuis** voor. In het noordelijke deel liggen enkele percelen met **Kruiden- en faunarijk grasland** (**N12.02**). Aan de zuidwestkant langs de Krommeniedijk ligt een bloemrijk grasland (**N12.01 Bloemdijk**).

Potentiële natuurwaarden

Kansen voor verbetering van het leefgebied van weidevogels en wintergasten liggen in de verdere extensivering van het agrarisch beheer, waarin een stabiel hoog grondwaterpeil, variatie in maaidata en lagere beweidingsdichtheden cruciale factoren zijn. Meer extensief beheer biedt ook perspectief voor ontwikkeling van gevarieerder en kruidenrijker grasland. De rietlanden hebben potentie voor ontwikkeling naar veenmosrietland en zowel de open wateren als aangrenzende moerasvegetaties zijn, behalve voor de noordse woelmuis, ook geschikt voor **waterspitsmuis** en **otter**.

5 Abiotische en ruimtelijke condities

In tabel 1 zijn de kernkwaliteiten en bijbehorende actuele en potentiële natuurwaarden weergegeven in relatie tot de vereiste abiotische en ruimtelijke condities. Deze tabel geeft daarmee inzicht in de aspecten waarmee rekening dient te worden gehouden in het ecologisch onderzoek naar de mogelijke (significante) gevolgen van een plan of project in het NNN.

Tabel 1: Actuele en potentiële natuurwaarden in relatie tot de vereiste abiotische en ruimtelijke condities ('X')

	Vereiste abiotische condities												Vereiste ruimtelijke condities				
	Veenbodem	**Relatief voedselarme onbemeste bodem**	**Oude bodem (ongestoord)**	**Buffercapaciteit bodem / water**	**(Micro) reliëf**	**Windwerking**	**Stabiel hoog (grond)waterpeil**	**Peil- en/of overstromingsdynamiek**	**Basenrijke en/of brakke kwel**	**Goede (grond- en oppervlakte)waterkwaliteit**	**Bestaand water- en / of verkavelingspatroon**	**Cultuurhistorisch element**	**Openheid**	**Beslotenheid**	**Rust (beperkte menselijke aanwezigheid)**	**Stilte**	**Donkerte**
Open waterrijk landschap met extensieve weidevogelgraslanden en verlandingsvegetaties																	
N04.02 Zoete Plas	-	-	-	X	-	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
N05.01 Moeras	X	X	-	X	-	X	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
N06.01 Veenmosrietland en moerasheide	X	X	X	X	-	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
N12.01 Bloemdijk	-	X	X	X	X	-	-	-	-	-	X	-	X	-	-	-	-
N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland	X	X	X	X	X	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
N13.01 Vochtig weidevogelgrasland	X	X	X	X	X	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
N13.02 Wintergastenweide	X	X	X	X	X	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Weidevogels	X	-	-	-	X	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Moeras- en rietvogels	-	-	-	-	-	X	X	X	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Watervogels	X	-	-	-	-	-	X	X	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Vleermuizen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	-	-	X	X
Noordse woelmuis	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X
Waterspitmuis	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X

Otter	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X

6 Vervangbaarheid

Een deel van de graslanden is relatief eenvoudig en snel te vervangen. Door de ligging in een oude polder met historisch landschapspatroon moet echter worden uitgegaan van een nauwelijks vervangbare situatie. Overigens is ook het rijke bodemleven van oude graslanden niet eenvoudig vervangbaar.

Omgeving Markervaart (L6)

1 Algemene gegevens

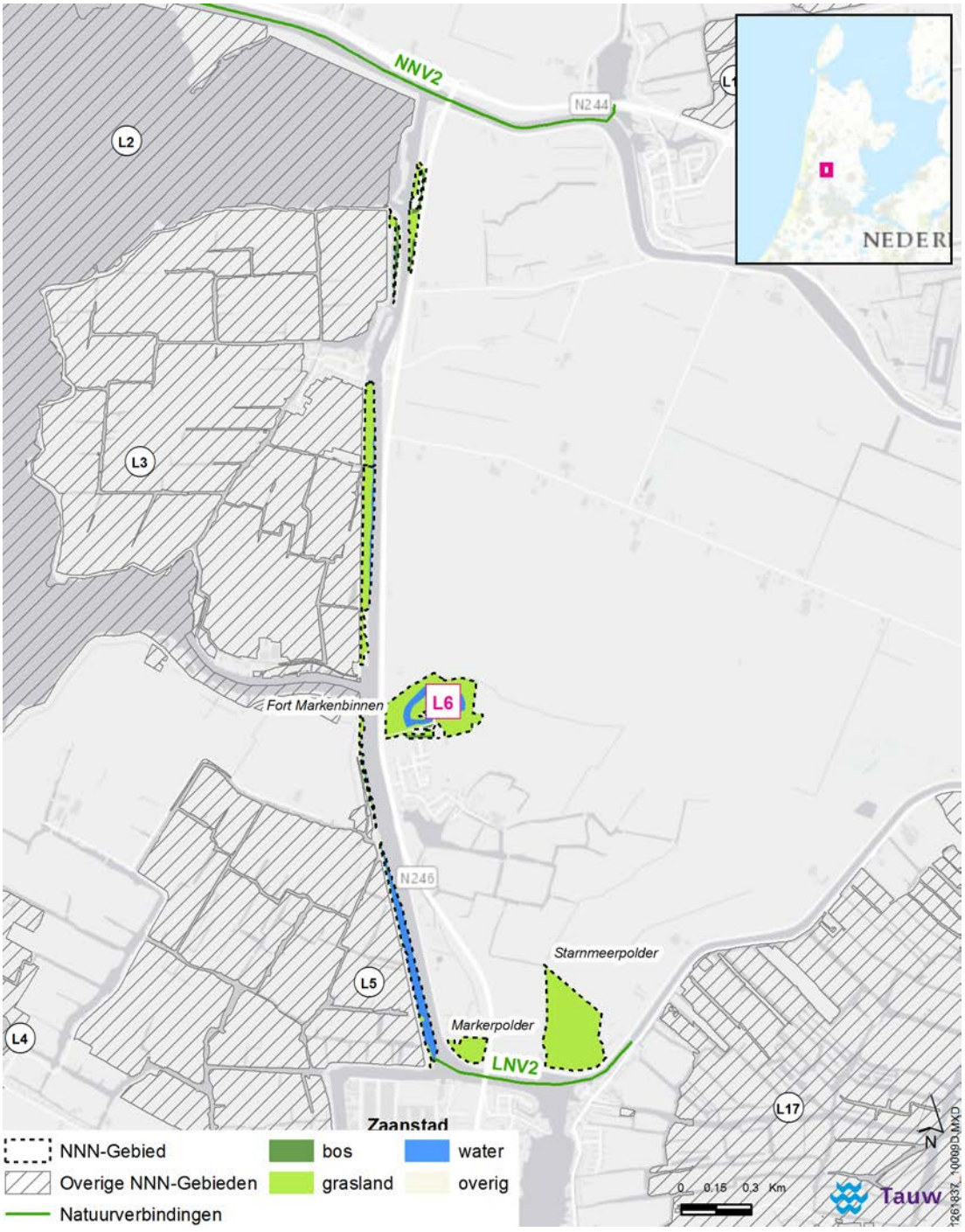
Nummer	L6
Naam gebied	Omgeving Markervaart
Regio Natuurbeheerplan 2018	Laag Holland
Gemeenten	Alkmaar, Uitgeest, Castricum
Overige (natuur)beleidsmatige waarderingen	• Weidevogelleefgebied • Stiltegebied • Aardkundig monument (oorspronkelijk meer, IJ-verbinding, niet ingepolderd) • UNESCO Werelderfgoed (Stelling van Amsterdam)
Gebruik / functie	Natuur, recreatie (evenemententerrein)
Oppervlakte NNN	27 hectare
Eigendom / beheer	Landschap Noord-Holland, Staatsbosbeheer (Fort Markenbinnen), Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer (Kogerpolder) en particulieren

2 Oppervlakte en samenhang NNN

De **oppervlakte** van het NNN-gebied Omgeving Markervaart (L6) is 27 hectare. Het gebied bestaat uit een aantal oeverlanden langs de Markervaart, het Fort Markenbinnen, een perceel in de Markerpolder en één in de Starnmeerpolder. De **samenhang** binnen het natuurgebied komt tot uiting in de Markervaart met aangrenzende oeverlanden, die gelegen zijn in een open polderlandschap.

De **samenhang** met omliggende natuurgebieden bestaat allereerst uit de ligging direct grenzend aan de NNN-gebieden Alkmaarder- en Uitgeestermeer (L2), Westwouderpolder (L3) en Krommenieër-Woudpolder (L5). Verder is er sprake van een natte natuurverbinding ten noorden (NNV2) en ten zuiden (LNV2) van de Markervaart. Natuurverbinding LNV2 verbindt de natuurgebieden van het Alkmaarder- en Uitgeestermeer met de oostelijker gelegen Wormer- en Jisperveld (L17). De omgeving van de Markervaart maakt, samen met de andere polders en waterrijke gebieden rondom het Alkmaarder- en Uitgeestermeer, deel uit van een belangrijk regionaal netwerk voor weidevogels en moeras- en watergebonden soorten.

Figuur 1: Ligging NNN-gebied Omgeving Markervaart en omliggende NNN-gebieden inclusief nummer. Let op: Onderstaande kaart betreft slechts een globale weergave van de aanwezige biotopen in het gebied. Voor een overzicht van de natuurbeheertypen wordt verwezen naar het Natuurbeheerplan.

3 Landschapsecologische karakteristiek

Ontstaansgeschiedenis

De omgeving van de Markervaart (Westwouderpolder en Markerpolder) is onderdeel van het **veenpolderlandschap** (fysisch-geografische regio: laagveengebied). De Starnmeerpolder is een oude kleipolder die onderdeel is van het **oude zeekleilandschap** (fysisch geografische regio: zeekleigebied). Het gebied bestond voor 3500 voor Christus voornamelijk uit strandwallen met strandvlaktes. De strandvlaktes stonden in verbinding met de zee waardoor er sprake was van getijdewerking. Rond 3000 voor Christus bevond de kustlijn zich ter hoogte van de lijn Haarlem-Uitgeest. Achter de strandwallen lag een groot waddengebied waar op sommige plaatsen veengroei plaatsvond (riet- en zeggenveen en later hoogveen). Rond 2000 voor Christus lag de kustlijn verder westwaarts en ontstond daarachter een estuarium waarin allerlei rivieren uitkwamen die bij Beverwijk in zee uitmondden. Door stagnatie van het zoete rivierwater kon in het gebied op grote schaal veenvorming plaatsvinden. Tussen 1500 voor Christus en 1500 na Christus is de zee herhaaldelijk het Alkmaardermeergebied, waaronder ook het Starnmeer, ingestroomd, en is klei afgezet. Vanaf de 17^{e} eeuw werden de polders bedijkt, werd het Starnmeer drooggemalen, en werd ook de Markervaart gegraven ten behoeve van de afwatering van de Schermer. Het Fort Marken-Binnen is onderdeel van de Stelling van Amsterdam en is in 1900 gebouwd met als doel de toegang tot de Markervaart te verdedigen.

Aardkundig monument

Het Alkmaarder- en Uitgeestermeer met de oeverlanden, oude IJ-verbinding en omliggende veenpolders (L1, L2 en L3) toont een landschap zoals dat er in de Middeleeuwen waarschijnlijk ook al heeft uitgezien. Het gebied is aardkundig zeer waardevol en is daarom benoemd als aardkundig monument Alkmaardermeer en Uitgeestermeer (AM12). Een deel van de oeverlanden langs de Markervaart is ook onderdeel van dit aardkundig monument.

Abiotische en ruimtelijke karakteristiek

De bodem bestaat voornamelijk uit venige klei op veen. Het perceel in de Starnmeerpolder heeft een zandig karakter en ligt op circa 2,8 m onder NAP. De maaiveldhoogte van de Markerpolder is circa 1,00 m onder NAP. Fort Markenbinnen ligt hoger in het landschap (tussen 0,50 m en 2,50 m boven NAP). De fortgracht kent een vast waterpeil van -1,4 m NAP, de Markervaart heeft een vast peil van -0,5 m NAP.

De westoever van de Markervaart is grotendeels met een houten vooroever beschermd om afkalving van de natuurvriendelijke oevers te voorkomen. Het open polderlandschap rond het fort en de Markervaart is nog intact, met een netwerk aan polderpercelen, waterlopen en het dorp Markenbinnen. Door de zeer nabije ligging van de N246 is er sprake van een relatief forse geluidsbelasting en (in mindere mate) lichtverstoring.

Huidig gebruik

Naast natuurgebied, is Fort Markenbinnen in gebruik als brandweeroefencentrum en sportpark. Het fort is ook beschikbaar als evenementenlocatie. Het zuidelijke deel van de Markervaart wordt

gebruikt voor beroepsscheepvaart. Aan de noordzijde van de vaart ligt een recreatiehaven voor pleziervaart. Dit grenst aan het snelvaargebied in het Alkmaardermeer. Langs de Markervaart bevinden zich enkele pontjes en opstapplaatsen voor kano's.

Kernkwaliteiten

Op basis van het voorgaande worden in de Omgeving Markervaart de volgende ecologische kernkwaliteiten onderscheiden, die de basis vormen voor het behoud van biodiversiteit die (inter)nationaal en/of regionaal van belang is:

- Oeverlanden en extensieve graslanden langs natte natuurverbinding
- Cultuurhistorisch waardevol fort met schootsveld

4 Natuurwaarden

De natuurwaarden, zowel actueel als potentieel, zijn hierna beschreven aan de hand van de kernkwaliteiten van het gebied.

Kernkwaliteit: Oeverlanden en extensieve graslanden langs natte natuurverbinding

Actuele natuurwaarden

De oeverlanden van de Markervaart langs de Westwouderpolder bestaan uit kruidenrijk rietland, moerasruigte en kruidenrijk veenmosrietland (met onder meer blauwe knoop en koningsvaren). Ook groeit op een klein deel veenheide. Deze vegetaties worden gerekend tot **N06.01 Veenmosrietland en moerasheide**. De oeverlanden ter hoogte van de Krommenieër-Woudpolder kenmerken zich door moerasruigte en pionierrietland, gezamenlijk gerekend tot **N05.01 Moeras**. Plaatselijk groeien brakke indicatoren als zilt torkruid. De oeverlanden bieden een broed- en foerageergelegenheid voor **moeras- en rietvogels**. Lepelaar, grote zilverreiger en kluut foerageren langs de oevers. De oeverlanden dienen als migratieroute en/of leefgebied voor **Noordse woelmuis** en **vleermuizen**, waaronder meervleermuis.

De percelen in de Starnmeerpolder en Markerpolder kenmerken zich door open vochtige graslanden die worden beheerd als **N13.01 Vochtig weidevogelgrasland**. Deze bieden vanzelfsprekend mogelijkheden voor **weidevogels** maar zijn ook een pleisterplaats voor diverse **watervogels**, waaronder smient.

Potentiële natuurwaarden

Het is wenselijk om reële kansen voor verdere ontwikkeling van de oeverlanden naar een goed functionerende stapsteen langs een verbindingszone te benutten. Dergelijke natuur biedt potentie aan een grote diversiteit aan moeras- en rietlandvogels, en kan dienen als (verbeterde) migratieroute en/of leefgebied voor **otter**, **Noordse woelmuis**, **waterspitsmuis** en **vleermuizen**. Ook zijn er potenties voor de **ringslang**, die in Wormer- en Jisperveld (L17) al aanwezig is. Meer gevarieerd beheer, waarbij niet of minder bemest wordt, zou tot grotere variatie in

graslandvegetaties en daarmee ook hogere aantallen **weidevogels** kunnen leiden op de graslandpercelen.

Kernkwaliteit: Cultuurhistorisch waardevol fort met schootsveld

Actuele natuurwaarden

De vegetatie rondom het fort wordt regelmatig gemaaid en bestaat uit soortenarm grasland en opslag van opgaande beplanting. Langs de fortgracht (**N04.02 Zoete plas**) zijn enkele rietruigtes aanwezig. Door het multifunctionele gebruik van het fort is de aanwezigheid van specifieke natuurwaarden of soortgroepen beperkt. De kwaliteit bestaat vooral uit het samenhangende groene karakter en de ligging in het open polder landschap (**Multifunctionele natuur**). Deze kwaliteit vormt de basis voor zowel natuurbehoud als cultuurhistorie en recreatie.

Potentiële natuurwaarden

Door uitvoering van verschralingsbeheer en door verbetering van de drooglegging kunnen de graslanden op het fortterrein zich verder ontwikkelen naar **Kruiden- en faunarijk grasland** (**N12.02**). Dit biedt potentie voor diverse **ongewervelden van droog milieu** zoals vlinders en bijen. In het verleden, vóór het gebruik van het fort als brandweeroefencentrum, werd het fort incidenteel gebruikt door (overwinterende) vleermuizen. Verkend kan worden in hoeverre de waarde van het fort voor vleermuizen opnieuw kan worden benut.

5 Abiotische en ruimtelijke condities

In tabel 1 zijn de kernkwaliteiten en bijbehorende actuele en potentiële natuurwaarden weergegeven in relatie tot de vereiste abiotische en ruimtelijke condities. Deze tabel geeft daarmee inzicht in de aspecten waarmee rekening dient te worden gehouden in het ecologisch onderzoek naar de mogelijke (significante) gevolgen van een plan of project in het NNN.

Tabel 1: Actuele en potentiële natuurwaarden in relatie tot de vereiste abiotische en ruimtelijke condities ('X')

	Vereiste abiotische condities											Vereiste ruimtelijke condities					
	Veenbodem	Relatief voedselarme onbemeste bodem	Oude bodem (ongestoord)	Buffercapaciteit bodem / water	(Micro) reliëf	Windwerking	Stabiel hoog (grond)waterpeil	Peil- en/of overstromingsdynamiek	Basenrijke en/of brakke kwel	Goede (grond- en oppervlakte)waterkwaliteit	Bestaand water- en / of verkavelingspatroon	Cultuurhistorisch element (fort)	Openheid	Beslotenheid	Rust (beperkte menselijke aanwezigheid)	Stilte	Donkerte
Oeverlanden en extensieve graslanden langs natte natuurverbinding																	
N05.01 Moeras	X	X	X	X	-	X	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
N06.01 Veenmosrietland en moerasheide	X	X	X	X	-	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
N13.01 Vochtig weidevogelgrasland	X	X	X	X	X	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Weidevogels	-	-	X	-	X	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Moeras- en rietvogels	-	-	-	-	-	X	X	X	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Watervogels	-	-	-	-	-	-	X	X	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Vleermuizen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X	-	X	-	-	X	X
Noordse woelmuis	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X
Waterspitsmuis	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X
Otter	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X

Ringslang	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	X	X	-	-	X	X	-
Cultuurhistorisch waardevol fort met schootsveld																	
Multifunctionele natuur	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X	X	-	-	-	-	-
N04.02 Zoete Plas	-	-	-	X	-	-	X	-	-	X	X	X	X	-	X	X	X
N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland	-	-	-	X	-	-	X	-	-	X	X	X	X	-	X	X	X
Moeras- en rietvogels	-	-	-	-	-	X	X	X	-	X	X	X	X	-	X	X	X
Vleermuizen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X	X	X	-	X	X	X
Ongewervelden van droge milieus	-	X	X	X	X	-	-	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
Aardkundig monument	-	-	X	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

6 Vervangbaarheid

De natuurwaarden van de graslanden en het oppervlaktewater zijn actueel van beperkte waarde en op zichzelf op korte termijn vervangbaar. De samenhang tussen de natuurwaarden en de cultuurhistorische betekenis van het fort vormt echter een nagenoeg onvervangbare situatie.
Ook de actuele natuurwaarden met betrekking tot de aanwezige verlandingsvegetaties langs de Markervaart zijn niet of nauwelijks vervangbaar. Tenslotte geldt de onvervangbaarheid ook nog voor de cultuurhistorisch waardevolle oude verkaveling met natuurwaarden in de Starnmeerpolder en Markerpolder.
Tot slot mogen de fysieke kenmerken van het oorspronkelijke meer, oude IJ-verbinding en de niet ingepolderde oeverlanden niet significant worden aangetast, zodat de aardkundige waarden en de ontstaansgeschiedenis via het aardkundig monument (Alkmaardermeer en Uitgeestermeer) behouden blijven.

Waterlinie Beverwijk (L7)

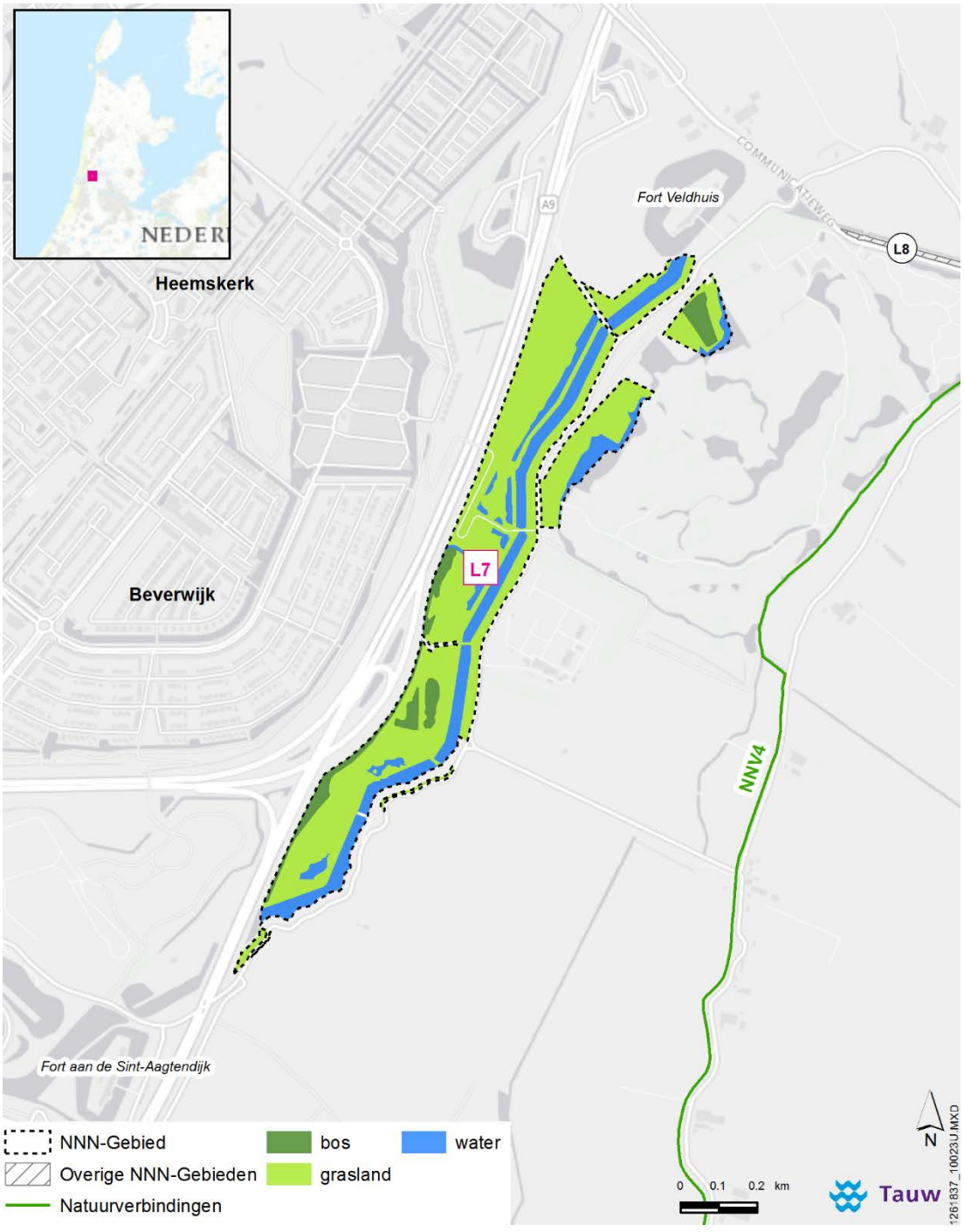
1 Algemene gegevens

Nummer	L7
Naam gebied	Waterlinie Beverwijk
Regio Natuurbeheerplan 2018	Laag-Holland
Gemeente(n)	Beverwijk Heemskerk
Overige wettelijke en beleidsmatige gebieds-beschermingsregimes relevant voor natuur	• UNESCO Werelderfgoed (Stelling van Amsterdam)
Gebruik / functie	Natuur
Oppervlakte NNN	40 hectare
Eigendom / beheer	Landschap Noord-Holland

2 Oppervlakte en samenhang NNN

Het natuurgebied Waterlinie Beverwijk is circa 40 hectare groot en gelegen tussen fort Veldhuis en fort aan de Sint-Aagtendijk. De **samenhang** binnen het gebied komt tot uitdrukking in het aaneengesloten lint langs de buitendijkse zijde van de Sint-Aagtendijk.
De **samenhang** met andere NNN gebieden wordt gevormd door de ligging vlak naast een natuurverbinding (NNV4). Via het terrein van de golfbaan is dit gebied daarmee verbonden en ook verbonden met gebied Noorderham en Zuiderham (L8). De Waterlinie van Beverwijk is onderdeel van de Stelling van Amsterdam en op deze manier brengt de linie ook een grote landschappelijke en cultuurhistorische samenhang met zich mee.

Figuur 1: Ligging NNN-gebied Waterlinie Beverwijk en omliggende NNN-gebieden inclusief nummer. Let op: Onderstaande kaart betreft slechts een globale weergave van de aanwezige biotopen in het gebied. Voor een overzicht van de natuurbeheertypen wordt verwezen naar het Natuurbeheerplan.

3 Landschapsecologische karakteristiek

Ontstaansgeschiedenis

Het NNN gebied ligt in het **strandwallen- en strandvlakte landschap** (fysisch-geografische regio: zeekleigebied), wat is ontstaan als gevolg van een samenspel tussen de zee, rivieren en wind, welke telkens sediment afzetten en verplaatsten.

De Waterlinie van Beverwijk is in 1800 ontworpen en aangelegd om zo de Engelsen buiten de deur te houden en is onderdeel van de Linie van Noord-Holland. Deze linie bestond uit drie rijen lunetten van ongeveer 2 meter hoog, welke verspringend ten opzichte van elkaar lagen. De achterzijde was afgesloten met een palissade. De Linie van Noord-Holland liep van de duinen bij Wijk aan Zee tot aan het toenmalige Wijkermeer. Het doel van deze linie was voorkomen dat Amsterdam werd ingenomen door vijandige troepen. De waterlinie werd echter niet goed onderhouden en al snel werden de palissaden verkocht en buiten werking gesteld, de terreinen werden echter niet verkocht. In 1885 werden de grenzen van de waterlinie opnieuw vastgesteld en werd de linie onderdeel van de Stelling van Amsterdam. De Stelling van Amsterdam is aangewezen als Rijksmonument.

Abiotische en ruimtelijke karakteristiek

De bodem van het gebied bestaat uit zavel en klei. Het gebied ligt op dezelfde hoogte als de rest van de omgeving, op ongeveer -0,5 meter onder NAP. Echter zijn er wel kleine hoogteverschillen aanwezig in de percelen. Er is sprake van een gefixeerd peil op -1,1 meter NAP met een drooglegging van ongeveer 60 cm. De voormalige inundatiekanalen lopen kilometers lang naar de Noorder- en Zuiderham in het noorder en het Noordzee kanaal in het zuiden. In het NNN-gebied zijn natuurvriendelijke oevers aangelegd. In het westen van het gebied loopt de snelweg A9 en de kruising met de A22. Hierdoor is het gebied geluidsbelast. Achter deze snelweg ligt Beverwijk, waardoor het gebied niet erg donker is.

Huidig gebruik

Het gebied wordt als natuurgebied gebruikt. Recreatie vindt langs de randen plaats, over bestaande wegen en er liggen ook wandelpaden door het gebied. Fort Veldhuis (vlak naast het NNN gebied) huisvest een museum.

Kernkwaliteiten

Op basis van het voorgaande worden in Waterlinie Beverwijk de volgende ecologische kernkwaliteiten onderscheiden, die de basis vormen voor het behoud van biodiversiteit die (inter)nationaal en/of regionaal van belang is:

- Stapsteen met cultuurhistorische waarde in natte natuurverbinding

4 Natuurwaarden

De natuurwaarden, zowel actueel als potentieel, zijn hierna beschreven aan de hand van de kernkwaliteiten van het gebied.

Kernkwaliteit: Stapsteen met cultuurhistorische waarde in natte natuurverbinding

Actuele natuurwaarden

De Waterlinie Beverwijk bestaat grotendeels uit open graslanden met moerasachtige randen. De graslanden worden beheerd als **N10.02 Vochtig hooiland** of **N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland**. De moerasranden worden beheerd als **N05.01 Moeras**. Zilte rus, aardbeiklaver en rode ogentroost zijn hier indicatoren voor brakke kwel. In delen van het moeras en het vochtig hooiland komt dotterbloemhooiland voor.

In dit gebied is ook wat opgaande vegetatie aanwezig (**N14.03 Haagbeuken- en essenbos**, **N15.02 Dennen-, eiken-, en beukenbos**). Hoewel klein van oppervlak is dit toch relevant want op de naastgelegen golfbaan is de **boommarter** waargenomen. In de open graslanden leven **insecten van droge milieus** en ook komt de **Noordse woelmuis** in dit gebied voor. **Vleermuizen** zoals de zeldzame meervleermuis foerageren in het gebied. De genoemde zoogdieren kunnen zich via de oude inundatiekanalen verder verspreiden, wat een belangrijke kwaliteit van deze stapsteen is. De watergang en plas vallen onder beheertype **N04.02 Zoete plas**.

Potentiële natuurwaarden

Het gebied heeft potenties voor de **ringslang**, die aanwezig is in Polder Westzaan (L18). De potentie bestaat verder uit het beter verbinden van de stapsteen met de natuurverbinding ten oosten van het gebied en met natuurgebieden in de omgeving. Het oude inundatiekanaal is een goede drager hiervoor.

5 Abiotische en ruimtelijke condities

In tabel 1 zijn de kernkwaliteiten en bijbehorende actuele en potentiële natuurwaarden weergegeven in relatie tot de voor deze waarden relevante abiotische en ruimtelijke condities. De condities zijn gelijk voor actuele en potentiële natuurwaarden en daarom niet afzonderlijk weergegeven. Deze tabel geeft daarmee inzicht in de aspecten waarmee rekening dient te worden gehouden in het ecologisch onderzoek naar de mogelijke (significante) gevolgen van een plan of project in het NNN.

Tabel 1: Actuele en potentiële natuurwaarden in relatie tot de vereiste abiotische en ruimtelijke condities ('X')

	Vereiste abiotische condities											Vereiste ruimtelijke condities					
	Veenbodem	Relatief voedselarme onbemeste bodem	Oude bodem (ongestoord)	Buffercapaciteit bodem / water	(Micro) reliëf	Windwerking	Stabiel hoog (grond)waterpeil	Peil- en/of overstromingsdynamiek	Basenrijke en/of brakke kwel	Goede (grond- en oppervlakte)waterkwaliteit	Bestaand water- en / of verkavelingspatroon	Cultuurhistorisch element	Openheid	Beslotenheid	Rust (beperkte menselijke aanwezigheid)	Stilte	Donkerte
Stapsteen met cultuurhistorische waarde langs natte natuurverbinding																	
N04.02 Zoete Plas	-	-	-	X	-	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X
N05.01 Moeras	-	X	-	X	-	X	X	-	X	X	X	-	X	-	X	X	X
N10.02 Vochtig hooiland	-	X	X	X	X	-	X	-	X	X	X	-	X	-	X	X	X
N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland	-	X	X	X	X	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
N14.03 Haagbeuken- en essenbos	-	X	X	X	-	-	X	-	-	-	-	-	-	X	X	X	X
N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos	-	X	X	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X	X	X	X
Vleermuizen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X	-	X	-	-	X	X
Ongewervelden van droge milieus (o.a. vlinders)	-	X	-	X	X	-	-	-	-	-	X	-	-	X	-	-	-
Noordse woelmuis	-	-	-	-	X	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X
Boommarter	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	X	X	X
Ringslang	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	-

6 Vervangbaarheid

Het grasland is erg oud, doordat het onderdeel is van de Stelling van Amsterdam. Hierdoor kost het veel tijd om dit te ontwikkelen en is het nagenoeg onvervangbaar. Ook door de cultuurhistorische waarde van het gebied is het NNN gebied onvervangbaar.

Weijenbus, Vroonmeer en Fort Krommeniedijk (L9)

1 Algemene gegevens

Nummer	L9
Naam gebied	Weijenbus, Vroonmeer en Fort Krommeniedijk
Regio Natuurbeheerplan 2018	Laag Holland
Gemeente(n)	Uitgeest
Overige wettelijke en beleidsmatige gebieds-beschermingsregimes relevant voor natuur	• Weidevogelleefgebied • UNESCO Werelderfgoed (Stelling van Amsterdam)
Gebruik / Functie	Natuur, wonen / recreatie
Oppervlakte NNN	174 hectare
Eigendom / beheer	o.a. Landschap Noord-Holland en particulieren

2 Oppervlakte en samenhang NNN

Het NNN-gebied Weijenbus, Vroonmeer en Fort Krommeniedijk is een natuurgebied aan de zuidzijde van het recreatiegebied Alkmaarder- en Uitgeestermeer (L2). Het is een natuurgebiedje met een **oppervlakte** van 174 hectare.

De **samenhang** binnen het natuurgebied komt tot uiting in het aaneengesloten open polderlandschap. De samenhang met andere NNN-gebieden bestaat vooral uit het belang van het gebied voor vogels. Het gebied maakt met de andere polders rondom het Alkmaarder- en Uitgeestermeer en ook met NNN-gebieden op grotere afstand zoals de Eilandspolder (L11) en polder Wormer, Jisp en Nek (L17) deel uit van een belangrijk netwerk van vogelgebieden, voor zowel water-, moeras- als weidevogels. Via natuurverbinding NNV4 en NNN gebied Noorderham en Zuiderham (L8), is het gebied ook verbonden met de Linie van Beverwijk (L7) en andere gebieden ten zuiden van Weijenbus en Vroonmeer.

Figuur 1: Ligging NNN-gebied Weijenbus, Vroonmeer en Fort Krommeniedijk en omliggende NNN-gebieden inclusief nummer. Let op: Onderstaande kaart betreft slechts een globale weergave van de aanwezige biotopen in het gebied. Voor een overzicht van de natuurbeheertypen wordt verwezen naar het Natuurbeheerplan.

3 Landschapsecologische karakteristiek

Ontstaansgeschiedenis

Het gebied valt nu onder het landschapstype stedelijk gebied, maar ooit was dit een overgang tussen het Oer-IJ en naastgelegen **kleinschalige veenontginningen** (fysisch-geografische regio's: overgang zeekleigebied en laagveengebied). Op de aanwezige kleiige wadbodem is veen ontstaan. Een deel van dit veen is weggeslagen door het Oer-IJ, waardoor er een overgang is ontstaan van veengronden naar zeekleigronden. In het oostelijk deel van het NNN gebied werd het veen ontgonnen. Om het gebied te ontwateren werden er loodrecht op de Crommenije sloten gegraven, welke parallel aan elkaar liepen. Door de ontginning daalde de bodem en werd het noodzakelijk om het gebied in te polderen. Op de rand van het gebied staat het Fort bij Krommeniedijk waarvan de terreinen ook onderdeel uitmaken van dit NNN-gebied.

In het westen is een ander waardevol verkavelingspatroon aanwezig. Dit dateert uit 800-900 na Christus. De vorm van de kavels is aangepast aan de grillige vormen van de kwelderplaten. Het Oer-IJ heeft een grillig krekenpatroon achtergelaten, het Vroonmeer en Weijenbus zijn hier overblijfselen van. Het gebied is door het oude landschapspatroon aardkundig gezien waardevol.

Abiotische en ruimtelijke karakteristiek

Het NNN gebied ligt op dezelfde hoogte als de rest van de polder, op -1 tot -1,3 meter NAP. Vergeleken met het gebied ten noorden, is dit NNN gebied het laagst gelegen van het merengebied. De bodem is gevarieerd. In het oosten is er sprake van verslagen veen- en moerige gronden, welke zijn ontstaan doordat verrijkt veen is aangerijkt met bagger uit de sloten. In het westen zijn er zeekleigronden te vinden en veenbodems afgedekt met een kleilaag. Het waterpeil is gefixeerd op -1,6 meter NAP. De weilanden bij het Fort bij Krommeniedijk worden echter in het voorjaar plas-dras gezet. Dit is ideaal voor de weidevogels die in het gebied aanwezig zijn.
In het gebied zijn twee meren te vinden, het Vroonmeer en Weijenbus. Deze meren zijn licht brak. In het water is plaatselijk de watervegetatie goed ontwikkeld, hier groeien onder andere kranswieren.

Het natuurgebied is erg open en weids en daardoor zijn er veel weidevogels aanwezig. In het oosten zijn nog de restanten van de oude veenontginningen te zien, terwijl in het noordoosten de grillige verkaveling nog zichtbaar is. Ook zijn de restanten van de oude kreeklopen van het Oer-IJ nog zichtbaar. Door deze restanten is er ook sprake van (micro)reliëf in het gebied.

Het westen en zuiden van het natuurgebied worden begrensd door de A9 en twee provinciale wegen. Aan de oostkant ligt het lintdorp krommeniedijk. Hierdoor zijn er delen van het gebied geluidsbelast en niet erg donker. In het noorden ligt het Alkmaardermeer. In het oosten ligt het Fort Krommeniedijk, onderdeel van de Stelling van Amsterdam.

Huidig gebruik

Het fortterrein heeft deels een functie als natuurgebied, deels ook als woon- en recreatiegebied. Als ‘Fort K’IJK’ herbergt het sinds een aantal jaren een woontrainingscentrum voor mensen met autisme, een theeschenkerij en een bezoekerscentrum voor natuur en landschap van de Stelling van Amsterdam.

Het weidegebied Weijenbus en Vroonmeer wordt gebruikt als natuurgebied en er is recreatief medegebruik op het water toegestaan. Recreatie op land is daarentegen niet toegestaan. Fietsen en wandelen op de bestaande wegen aan de randen van het gebied is wel mogelijk en het gebied is vanaf daar goed te overzien.

Kernkwaliteiten

Op basis van het voorgaande worden in Weijenbus en Vroonmeer de volgende ecologische kernkwaliteit onderscheiden, die de basis vormt voor het behoud van biodiversiteit die (inter)nationaal en/of regionaal van belang is:

- Open landschap met extensieve graslanden voor weidevogels
- Cultuurhistorisch waardevol fortterrein met recreatief gebruik

4 Natuurwaarden

De natuurwaarden, zowel actueel als potentieel, zijn hierna beschreven aan de hand van de kernkwaliteiten van het gebied.

Kernkwaliteit: Open landschap met extensieve graslanden voor weidevogels

Actuele natuurwaarden

Het open en weidse natuurgebied bestaat uit meerdere typen graslanden (**N10.02 Vochtig hooiland, N13.01 Vochtig weidevogelgrasland, N13.02 Wintergastenweide**) en uit een twee plassen (**N04.02 Zoete plas**) met daaromheen kleine oppervlakten **N05.01 Moeras**, **N05.02 Gemaaid rietland** en **N06.01 Veenmosrietland en moerasheide**. Het grootste deel van de weilanden bestaat uit vochtig weidevogelgrasland. De polder is één van de kernleefgebieden van kritische **weidevogels**. Deze komen met relatief hoge dichtheden voor groter dan 50 broedparen per 100 hectare Aanwezige soorten zijn onder meer grutto, tureluur, slobeend, kuifeend, veldleeuwerik en graspieper.

In de gebiedsdelen met moeras leven **moeras- en rietvogels** en de **Noordse woelmuis**. Ook **waterspitsmuis** komt hier voor. In de wintermaanden is het gebied van belang voor grote aantallen overwinterende kol- en brandganzen, smienten, wulp, kievit en andere **watervogels** die ook de plassen als slaapplaats kunnen gebruiken.

Potentiële natuurwaarden

De potentie voor dit gebied ligt in de verdere optimalisatie van het gebied voor weidevogels en watervogels, zoals reeds in de ambitiekaart van het natuurbeheerplan is aangegeven en waarvoor concrete maatregelen zijn opgesteld in de ‘opkrikplannen voor weidevogelgebieden in Laag-Holland’.

Kernkwaliteit: Cultuurhistorisch waardevol fortterrein met recreatief gebruik

Actuele natuurwaarden

Het fortterrein is een bijzonder element in dit landschap, met hoge cultuurhistorische waarde. Op de aarden wallen van het fort groeit met name aan de noordzijde oud ongestoord grasland met bijzondere **graslandpaddenstoelen** zoals aardtongen en wasplaten zoals ridder- en wantsenwasplaat. Dit grasland wordt gerekend tot het beheertype **N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland** en is in een vochtiger variant ook rond de fortgracht (**N04.02 Zoete plas**) aanwezig. Deze graslanden zijn door de beperktere openheid minder geschikt voor weidevogels, maar wel komt hier de **rugstreeppad** voor.

Potentiële natuurwaarden

Door consequent hooilandbeheer van de schrale graslanden op het fortterrein en in de omgeving (waaronder de oude liniedijk als onderdeel van natuurverbinding NNV4) kan het belang voor planten, paddenstoelen en ongewervelden van droge milieus naar verwachting verder toenemen. Dit valt goed te combineren met het gebruik van het fortterrein voor andere functies als wonen en recreatie, waarvan de groenvoorzieningen tot **Multifunctionele natuur** kunnen worden gerekend. Te intensieve betreding van de meest waardevolle graslanden dient echter te worden voorkomen, evenals bemesting of het gebruik van herbiciden.

5 Abiotische en ruimtelijke condities

In tabel 1 zijn de kernkwaliteiten en bijbehorende actuele en potentiële natuurwaarden weergegeven in relatie tot de voor deze waarden relevante abiotische en ruimtelijke condities. De condities zijn gelijk voor actuele en potentiële natuurwaarden en daarom niet afzonderlijk weergegeven. Deze tabel geeft daarmee inzicht in de aspecten waarmee rekening dient te worden gehouden in het ecologisch onderzoek naar de mogelijke (significante) gevolgen van een plan of project in het NNN.

Tabel 1: Actuele en potentiële natuurwaarden in relatie tot de vereiste abiotische en ruimtelijke condities ('X')

	Vereiste abiotische condities										Vereiste ruimtelijke condities						
	Veenbodem	Relatief voedselarme onbemeste bodem	Oude bodem (ongestoord)	Buffercapaciteit bodem / water	(Micro) reliëf	Windwerking	Stabiel hoog (grond)waterpeil	Peil- en/of overstromingsdynamiek	Basenrijke en/of brakke kwel	Goede (grond- en oppervlakte)waterkwaliteit	Bestaand water- en / of verkavelingspatroon	Cultuurhistorisch element (fort, gracht, dijk)	Openheid	Beslotenheid	Rust (beperkte menselijke aanwezigheid)	Stilte	Donkerte
Open landschap met extensieve graslanden voor weidevogels																	
N04.02 Zoete Plas	-	-	-	X	-	-	X	X	-	X	X	-	-	-	X	X	X
N05.01 Moeras	-	X	-	X	-	X	X	-	-	X	X	-	X				
N05.02 Gemaaid rietland	-	X	-	-	-	-	X	X	-	X	X	-	X	X	X	X	X
N06.01 Veenmosrietland en moerasheide	X	X	-	-	-	-	X	-	-	X	X	-	X	X	X	X	X
N10.02 Vochtig hooiland	-	X	X	X	X	-	X	-	X	X	X	X	-	-	X	X	X
N13.01 Vochtig weidevogelgrasland	-	X	X	X	X	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
N13.02 Wintergastenweide	-	X	X	X	X	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Weidevogels	-	X	X	-	X	-	X	X	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Moeras- en rietvogels	-	-	-	-	-	X	X	X	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Watervogels	-	-	-	-	-	-	X	X	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Noordse woelmuis	-	-	-	-	X	-	X	X	-	X	X	-	-	X	X	X	X
Waterspitsmuis	-	-	-	-	X	-	X	X	-	X	X	-	-	X	X	X	X

Cultuurhistorisch waardevol fortterrein met recreatief gebruik

Multifunctionele natuur	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X	X	X	-	-	-	-	-
N04.02 Zoete Plas	-	-	-	X	-	-	X	-	-	X	X	X	-	-	X	X	X
N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland	-	X	X	X	X	-	X	-	-	X	X	X	-	-	X	X	X
Paddenstoelen	-	X	X	X	X	-	-	-	-	-	X	X	X	-	-	-	-
Rugstreeppad	-	-	-	-	X	-	X	X	-	X	X	-	-	-	X	-	-

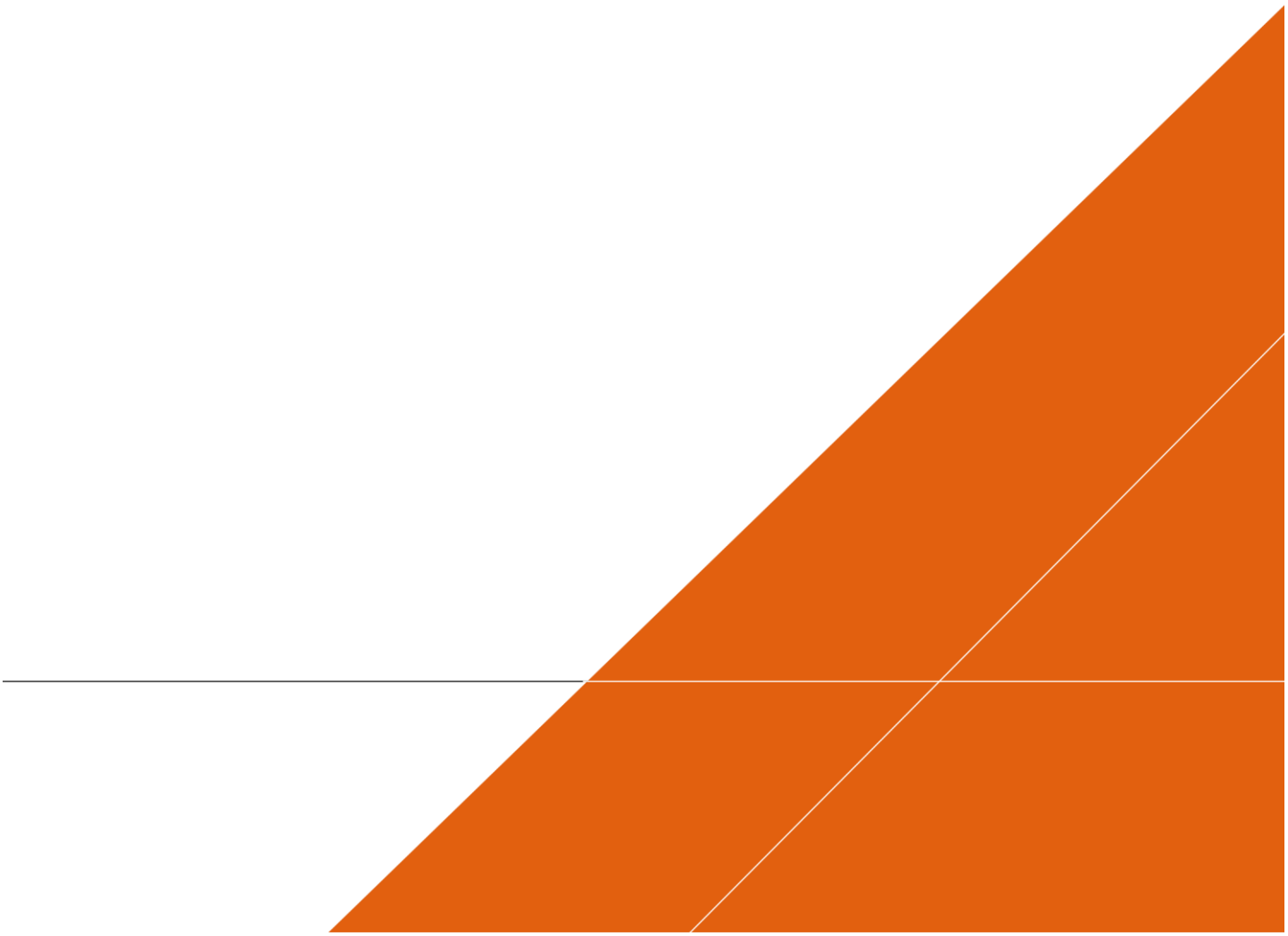
6 Vervangbaarheid

Hoewel een groot deel van de natuurwaarden in theorie op enige termijn vervangbaar is, moet door de samenhang tussen de natuurwaarden en een uitgestrekt eeuwenoud landschapspatroon worden uitgegaan van een nagenoeg onvervangbare situatie. Hetzelfde geldt voor het fortterrein.

ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

HAALBAARHEIDSSTUDIE VOOR EEN 150 KV-VERBINDING BEVERWIJK-OTERLEEK

25 OKTOBER 2017

Contactpersonen

GABE VAN WIJK
Projectleider MER en Ruimtelijke ordening

T +31 655210537
M +31 655210537
E gabe.vanwijk@arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 264
6800 AG Arnhem
Nederland

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING 5
1.1 Achtergrond en aanleiding 5
1.2 Doelstelling 5
1.3 Werkwijze 5
1.4 Leeswijzer 5

2 UITGANGSPUNTEN TRACÉSTUDIE 6
2.1 Zoekgebied 6
2.2 Tracé eisen 7
2.3 Planologisch beoordelingskader 7
2.4 Beoordeling techniek 11

3 TRACÉVARIANTEN 12
3.1 Karakteristieken zoekgebied 12
3.2 Bepaling alternatieven 13
3.2.1 Tracévarianten 15
3.2.2 Selecties tracés 17

4 BEOORDELING VARIANTEN 21
4.1 Lengte Tracés 21
4.2 Archeologie, cultuurhistorie en landschap 21
4.3 Natuur 22
4.4 Water 22
4.5 Bodem 23
4.6 Doorsnijding infrastructuur 24
4.7 Ruimtelijke beïnvloeding en veiligheid 24
4.8 Ruimtelijke plannen 24
4.9 Kabels en leidingen 25
4.10 Doorsnijding agrarische functies 26

5 CONCLUSIE 27

BIJLAGE 1: ONDERBOUWING AFWEGINGSCRITERIA PLANOLOGIE 30

BIJLAGE 2: KAARTEN 38

1 INLEIDING

1.1 Achtergrond en aanleiding

Als gevolg van toekomstige netontwikkelingen verwacht TenneT dat er mogelijk een nieuwe kabelverbindingen vanuit een nieuw 150kV-station in Beverwijk naar het 150kV-station Oterleek gerealiseerd moet worden. Tussen het nieuw te bepalen 150kV-station Beverwijk 'A9-zone'[1] en het uitgebreide bestaande 150kV-station Oterleek danwel de nieuwe locatie van 150kV-station Oterleek[2] moet daarom een haalbaarheidsstudie uitgevoerd worden voor een dubbelcircuit 150kV-kabelverbinding (ondergronds). Wellicht wordt voor een enkelcircuit gekozen. Ook in dat geval kan gebruik worden gemaakt van de resultaten van deze studie. Echter is in dat geval de benodigde ruimte minder. Met het realiseren van deze verbinding wordt de betrouwbaarheid van het netwerk in Noord-Holland verhoogt en is uitvoeren van onderhoud aan het netwerk beter mogelijk.

1.2 Doelstelling

Het doel van de haalbaarheidsstudie is het definiëren van de (on)mogelijkheden voor een nieuwe 150kV-kabelverbinding die bestaat uit twee circuits tussen het nieuwe 150kV-station Beverwijk 'A9-zone' en 150kV-station Oterleek. Omdat nog niet duidelijk is wat de nieuwe locatie wordt voor het nieuwe 150kV-station in Beverwijk 'A9-zone', zijn voor de locatie in Beverwijk twee mogelijkheden bekeken. Het gaat hierbij om een locatie nabij het bestaande opstijgpunt Sint Aagtendijk en een locatie nabij het bestaande 380kV-station van Beverwijk. In Oterleek wordt in deze studie uitgegaan van aansluitingen op de bestaande locatie van station Oterleek (zie ook paragraaf 2.2 voor meer achtergrond hierover).

1.3 Werkwijze

Om te komen tot tracévarianten voor een ondergrondse hoogspanningsverbinding tussen Beverwijk 'A9-zone' en 150kV-station Oterleek is stapsgewijs de volgende werkwijze voor deze haalbaarheidsstudie gevolgd:

- Uitvoeren GIS-analyse om planologische karakteristieken in het gebied te identificeren;
- Bepalen van tracévarianten voor een kabelverbinding op basis van GIS-analyse, en het in kaart brengen van de belemmeringen en kansen;
- Technische verificatie van de varianten.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden de uitgangspunten toegelicht die zijn gehanteerd om te komen tot de tracévarianten. Deze tracévarianten worden toegelicht in hoofdstuk 3. De verschillende tracés worden in hoofdstuk 4 ten opzichte van elkaar gewogen op het gebied van planologisch haalbaarheid. Deze afweging leidt tot een overzicht van de voor- en nadelen van iedere tracévariant met aanbevelingen voor een vervolg na deze haalbaarheidsstudie in hoofdstuk 5.

[1] zie hiervoor haalbaarheidsstudie met kenmerk 079377299 van Arcadis
[2] zie hiervoor haalbaarheidsstudie met kenmerk 079377304 van Arcadis

2 UITGANGSPUNTEN TRACÉSTUDIE

2.1 Zoekgebied

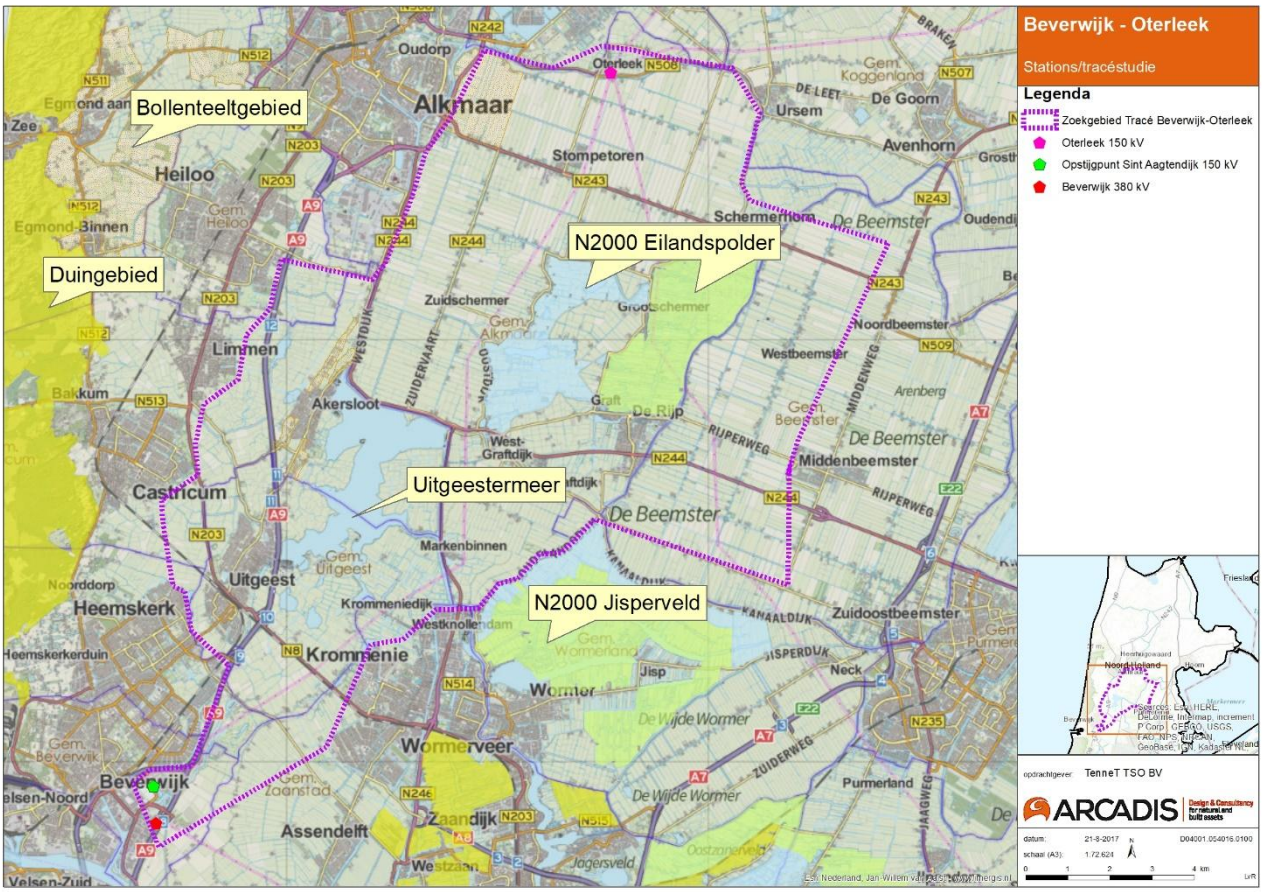
Voor de tracévarianten is een zoekgebied bepaald. Dit is weergegeven in Figuur 1. Het zoekgebied wordt grofweg afgebakend door de bebouwde kommen van Limmen, Castricum, Beverwijk en Heemskerk aan de westkant. Het is niet realistisch deze kernen (woningen/ruimtegebrek) of het westelijker gelegen duin- en bollenteeltgebied (natuurwaarden, agrarische waarden en grote afstand tot stations) te kruisen.

Aan de oostzijde wordt in het zuiden de grens van het zoekgebied bepaalt door de kernen van Krommenie en Wormerveer. Een tracé door deze kernen niet wenselijk door aanwezige bebouwing (woningen/ruimtegebrek). Ook is het niet wenselijk het oostelijker gelegen Natura2000 gebied Jisperveld is te doorkruisen. Dit is een zeer waterrijk Natura2000 gebied dat bovendien op grote afstand van de kortst mogelijke route tussen de stations ligt.

De noordoostgrens van het zoekgebied is zo gekozen dat het westelijk deel van De Beemster (tot de kern Middenbeemster) nog deel uitmaakt van het zoekgebied. Dit deel is meegenomen om een alternatieve route te hebben ten oosten om Natura2000 gebied Eilandspolder. Deze route zou een alternatief kunnen voor tracés tussen het Uitgeestermeer en de Eilandspolder en voor een tracé ten westen van het Uitgeestermeer.

Nog verdere uitbreiding van het zoekgebied naar het oosten zorgt voor een grotere afstand tot de verschillende stations. Een grotere afstand leidt tot onnodig hogere (maatschappelijke) kosten.

Ten noorden en zuiden van de stations ligt de grens van het zoekgebied op ca. 500 meter van de stations. Het is niet realistisch dat een kabel verder noordelijke of zuidelijk van de stations komt door hogere kosten bij een grotere afstand.

Figuur 1 Globaal zoekgebied voor tracés

2.2 Tracé eisen

Het tracé loopt van het nieuw aan te leggen 150kV-station Beverwijk ‘A9-zone’ naar het huidige 150kV-station Oterleek. Voor het bepalen van de mogelijk nieuwe locaties van het 150kV-station Beverwijk ‘A9-zone’ is al eerder een locatiestudie uitgevoerd[1]. Hieruit zijn twee kansrijke locaties naar voren gekomen, in deze studie wordt aangesloten op beide locaties.

De 150kV-verbinding zal bestaan uit een ondergrondse kabelverbinding (2 circuits). Hierbij is uitgegaan van een standaard aanleg in open ontgraving (zoveel als mogelijk).

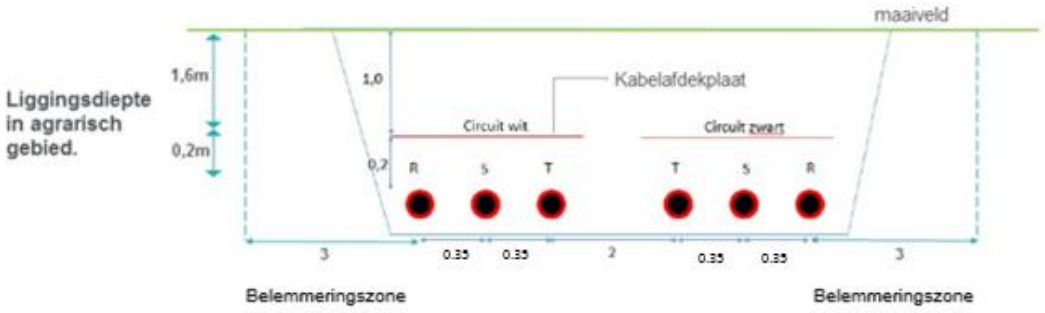
Stationslocatie Oterleek

Voor 150kV-station Oterleek is ook een stationsstudie uitgevoerd (kenmerk 079377304). Het is nog onzeker welke locatie de voorkeurslocatie van dit station wordt. Ook kan ervoor worden gekozen op de huidige locatie te blijven en deze mogelijk uit te breiden. Mocht er een nieuwe locatie voor Oterleek worden gekozen, dan zal bekeken moeten worden of er aanpassingen nodig zijn aan het tracé dat in deze studie is bepaald. In de stationsstudie zijn onder andere mogelijkheden opgenomen voor tracés tussen het huidige station en de nieuwe stationsvarianten.

Om hinder en schade te beperken en ruimte te creëren voor de werkstrook, wordt er in principe uitgegaan van een traceringsbreedte van 50 meter. De volgende uitgangspunten zijn gehanteerd om de breedte van een ondergrondse verbinding te bepalen (zie Figuur 2):

- 1 kabel per fase
- Afstand tussen kabels 0,35 meter
- Afstand tussen circuits 2,0 meter
- Belemmeringenzone aan weerszijden 3,0 meter

Voor gestuurde boringen is ervan uitgegaan dat een lengte van ongeveer 1.000 meter haalbaar is bijvoorbeeld onder een groot water door.

Figuur 2 Uitgangspunten ligging dubbelcircuit in open ontgraving

2.3 Planologisch beoordelingskader

Voor het beoordelen van de verschillende tracévarianten is een beoordelingskader opgesteld. Dit beoordelingskader is gebaseerd op de randvoorwaarden van TenneT met betrekking tot de aanleg van nieuwe kabelverbindingen (PVE.00.002). In Tabel 1 is het beoordelingskader uitgewerkt en daarnaast is aangegeven in hoeverre de betreffende afwegingscriteria relevant zijn voor deze studiefase. Een verdere uitleg bij het beoordelingskader is te vinden in Bijlage 1.

Tabel 1 Criteria van het planologisch beoordelingskader en de relevantie voor deze studie

nr	Afwegingscriteria	Uitleg	Relevant in deze fase van het onderzoek
1	**Lengte**		
	Lengte in meters	De aanleg van een ondergrondse hoogspanningsverbinding betekent altijd ruimtebeslag. Ruimtebeslag is per definitie ongunstig. De lengte van de ondergrondse hoogspanningsverbinding is voorts	Ja

nr	Afwegingscriteria	Uitleg	Relevant in deze fase van het onderzoek
		bepalend voor de kosten. Hoe langer de verbinding, hoe duurder de aanleg is.	
2	**Archeologie, cultuurhistorie en landschap**		
	Ruimtebeslag archeologische monumenten (AMK)	Doorsnijding van een ondergrondse kabelverbinding kan mogelijke archeologische waarden in de bodem aantasten. Archeologische waarden moeten worden beschermd, hetgeen betekent dat mogelijk nader onderzoek noodzakelijk is en/of randvoorwaarden verbonden moeten worden aan de aanleg van de kabelverbinding.	Ja
	Ruimtebeslag archeologische waarden volgens het vigerende archeologiebeleid in gemeenten waar de kabel doorheen gaat		Ja
	Lengte door Unesco werelderfgoedgebied	Doorsnijding van een ondergrondse hoogspanningsverbinding kan mogelijke waarden van het landschap of cultuurhistorie (zoals werelderfgoed) aantasten.	Ja
	Lengte door gebeid van waarde volgens de cultuurhistorische waardenkaart van de provincie Noord-Holland		Ja
3	**Natuur**		
	Ruimtebeslag Natuur Netwerk Nederland, Natura2000 en Natuurmonumenten	Doorsnijding van een ondergrondse kabelverbinding kan mogelijke ecologische waarden aantasten. Ecologische waarden moeten worden beschermd, hetgeen betekent dat mogelijk nader onderzoek noodzakelijk is en/of randvoorwaarden verbonden moeten worden aan de aanleg van de kabelverbinding.	Ja
	Aantasting beschermde soorten op grond van Wet Natuurbescherming		Nee
	Ganzen- en weidevogelgebieden		Ja
4	**Water**		
	Kruisingen met waterlopen (hoofdwatergangen en boezemwateren) volgens de legger oppervlaktewaterlichamen van het Hoogheemraadschap	Bij de doorkruising van watergangen dient rekening gehouden te worden met boringen, wat leidt tot hogere kosten bij de aanleg.	Ja
	Kruisingen waterkerings- of vrijwaringszone volgens de legger waterkeringen van het Hoogheemraadschap	Realisatie van assets in deze zones (of hiervoor gereserveerde zones) wordt alleen toegestaan door het bevoegd gezag c.q. de eigenaar indien daar een dringende reden voor is en bepaalde (kostbare en/of technisch moeilijk uitvoerbare) maatregelen zijn of worden genomen. Dit leidt ertoe dat realisatie van assets in dergelijke zones er (doorgaans) voor zorgt dat tijdens de bouw alsook in de beheer fase diverse maatregelen genomen moeten worden en realisatie niet (of slecht) uitvoerbaar is.	Ja
	Kruisingen met waterwegen	Bij de doorkruising van grote watergangen dient	Ja

nr	Afwegingscriteria	Uitleg	Relevant in deze fase van het onderzoek
	(kanalen)	rekening gehouden te worden met boringen, wat leidt tot hogere kosten bij de aanleg.	
	Lengte door gebied met grote kans op overstromingen	In principe worden assets van TenneT niet geplaatst op locaties waar een grote kans bestaat op een overstroming die een hoge waterstanden (> 0,5m) tot gevolg heeft.	Nee
	Waterwingebieden, grondwaterbeschermingsgebieden en boringsvrije zones	Waterwingebieden zijn het meest gevoelig voor vervuiling vanuit de omgeving. TenneT stelt zich dan ook op het standpunt dat dit gebied voor zover redelijkerwijs mogelijk moet worden vermeden bij de aanleg van nieuwe ondergrondse verbindingen.	Nee
5	**Bodem**		
	Lengte door locaties met mogelijke bodemverontreiniging (bodemloket)	Een ernstige bodemverontreiniging kan een negatief effect hebben op de gezondheid van de mens, het milieu en de assets van TenneT. Deze negatieve effecten kunnen doorgaans in voldoende mate worden ingeperkt door het treffen van maatregelen. Het uitvoeren van deze maatregelen (waaronder een bodemsanering) brengt meestal wel een grote financiële last met zich mee.	Ja
	Lengte door gebied met aardkundige monumenten	Het ‘roeren’ van de bodem kan leiden tot onomkeerbare gevolgen voor aardkundige waarden, dit dient voorkomen te worden.	Ja
	Lengte door gebied met aardkundig waardevolle gebieden		Ja
	Lengte door gebied dat verdacht is op Niet Gesprongen Explosieven (NGE)	Indien gegevens hierover bekend wordt dit aspect meegenomen. Bij daadwerkelijke vondst van explosieven leidt dit tot extra kosten.	Nee
	Lengte door zettingsgevoelig gebied	Hoewel grote delen van de Nederlandse bodem zettingsgevoelige bodems betreft (veengronden, ofwel slappe bodems), wenst TenneT in principe geen assets te realiseren in/op deze bodems. Het is immers nagenoeg onmogelijk om assets te realiseren zonder maatregelen te treffen die de stabiliteit van de bodem vergroten en daarmee ongewenste effecten, zoals verzakking van de asset voorkomen. Het treffen van die maatregelen brengt aanzienlijke financiële lasten voor TenneT met zich mee. In kaart wordt gebracht over welke lengte het tracé door een gebied loopt met een veenpakket van 1 meter of meer in de bovenste 10 meter van de bodem.	Ja
	Lengte door bollenteelt gebied	De bodemopbouw is zeer belangrijk voor de kweek van bloembollen. Verstoring van de bodemopbouw kan hierdoor grote effecten hebben of de bollenteelt, dit dient voorkomen te worden.	Ja
6	**Doorsnijding infrastructuur**		
	Beheersgebied	Om te bereiken dat assets van TenneT ongestoord kunnen liggen of aanwezig kunnen zijn en blijven,	Ja

nr	Afwegingscriteria	Uitleg	Relevant in deze fase van het onderzoek
		worden assets in principe niet in de nabijheid van wegen gelegd of geplaatst. Met in de nabijheid wordt gedoeld op 'de (toekomstige) beheerszone van deze wegen'. In principe stelt iedere wegenbeheerder deze vast. Doorgaans wordt op verzoek van een partij inzicht gegeven in de ligging van een dergelijke zone	
	Aantal kruisingen met wegen: - Rijkswegen - Provinciale wegen - Spoorwegen	Ten behoeve van de instandhouding, beheer en onderhoud van infrastructuur dient bij doorkruising met infrastructuur rekening te worden gehouden met boringen. In deze studie zijn grotere infrastructurele objecten meegenomen als Rijkswegen, provinciale wegen en spoorwegen.	Ja
7	**Ruimtelijke beïnvloeding en veiligheid**		
	Start- of landingsbaan	Voor zover redelijkerwijs mogelijk worden in principe geen assets gerealiseerd binnen een gebied van 300 meter van de buitenzijde van de start- of landingsbaan en een kilometer voor en na de start- of landingsbaan.	Nee
	Vuurwerkbedrijven	Bij een afstand van 800 meter of meer zijn de risico's die assets van TenneT kunnen ondervinden van een Vuurwerkbedrijf voldoende laag. De grens van 800 meter volgt uit het Vuurwerkbesluit.	Nee
	Locaties gevaarlijke gebruik/stoffen	Als gevolg van de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen kan brand of explosiegevaar aan de orde zijn. Dat kan de ongestoorde ligging of aanwezigheid van assets nadelig beïnvloeden.	Ja
	Windturbines	Bij de plaatsing van windturbines staat de veiligheid voor de omgeving voorop. Mogelijke risico's rond een windturbine zijn mastbreuk, het afbreken van de gondel of van een blad. Dit kan schade aan assets van TenneT veroorzaken. De bepaling van de risico's is beschreven in de handreiking risicozonering windturbines (2014).	Ja
8	**Ruimtelijke plannen**		
	Inpassing in ruimtelijke plannen	Een kabel kan beperkingen opleggen aan het gebruik van gronden op het traject van deze kabel. Daarnaast wenst TenneT de kabel te beschermen tegen ruimtelijke ingrepen die kunnen leiden tot beschadigingen. Dit geldt voor vigerende bestemmingsplannen en ruimtelijke initiatieven voor de toekomst.	Ja
	Inpassing in ruimtelijke initiatieven		Ja
9	**Kabels en leidingen**		
	Kruisingen met kabels en leidingen (buisleidingen)	Kruisingen met andere kabels en leidingen brengen hogere kosten met zich mee en leiden vaak tot het treffen van extra maatregelen.	Ja
	Parallelloop t.o.v. buisleiding gevaarlijke stoffen (olie, gas, CO2,	Kabels liggen bij voorkeur buiten een bepaalde afstand ten opzichte van buisleidingen, en niet parallel hieraan.	Ja

nr	Afwegingscriteria	Uitleg	Relevant in deze fase van het onderzoek
	bulkchemicaliën) i.v.m. weerstand- en inductieve beïnvloeding	Ook de aanwezigheid van andere kabels en leidingen kan binnen een bepaalde afstand en door middel van bepaalde parallelloop invloed hebben.	
10	**Doorsnijding agrarische functies**		
		Aanleg van een kabeltracé kan effecten hebben op agrarische functies. Bijvoorbeeld op bodemopbouw, drainage, gewassen, etc.	Ja

2.4 Beoordeling techniek

Voor het bepalen van de technische haalbaarheid van de kabelverbinding vindt op hoofdlijnen een kwalitatieve beoordeling plaats op grond van:

- Haalbaarheid kruisingen met andere infrastructuur (buisleidingen, wegen, spoorlijnen);
- Uitvoeringsaspecten (ruimte voor uitlegstrook boringen, ruimte werkwegen).

3 TRACÉVARIANTEN

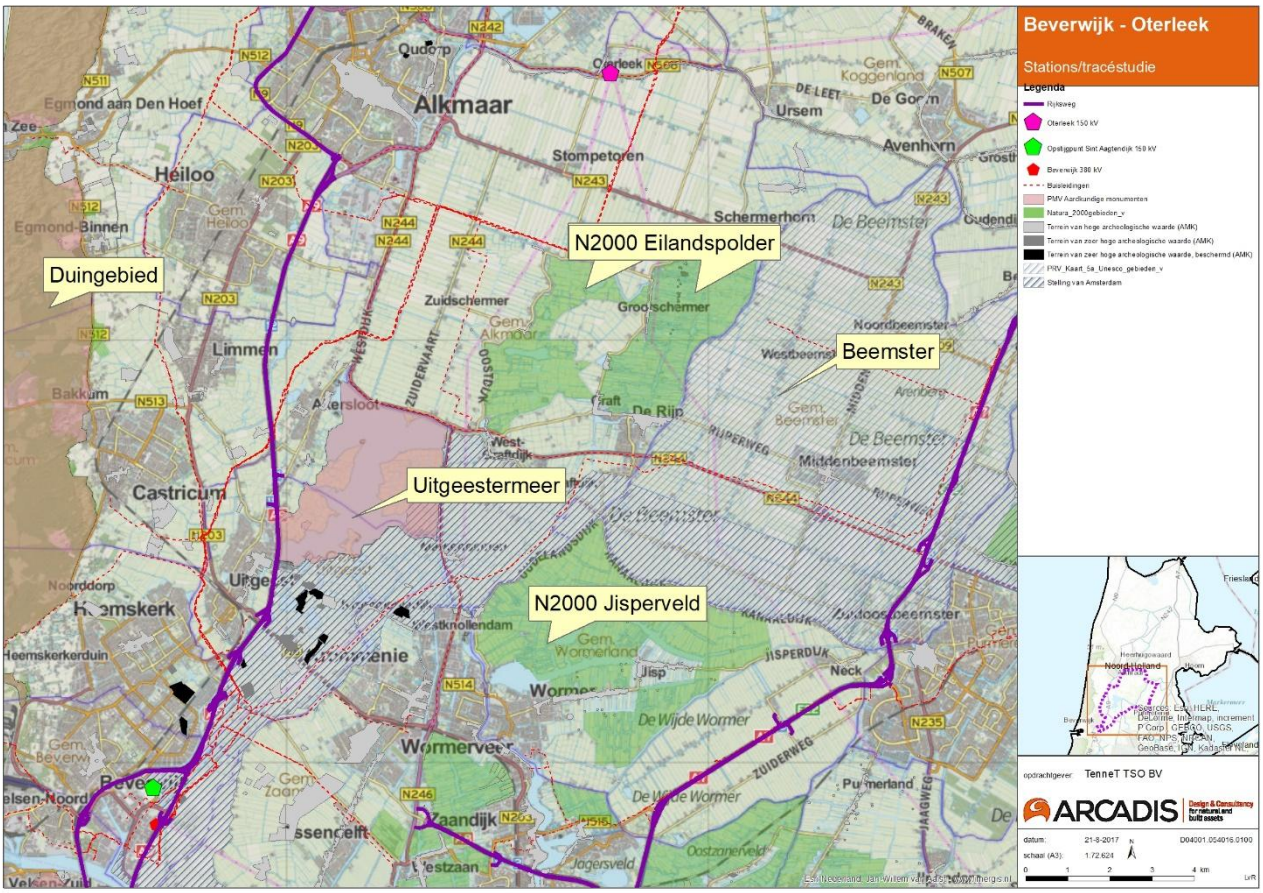
Met de uitgangspunten uit paragraaf 2.2 is een bureaustudie uitgevoerd met GIS-gegevens. Op basis van deze GIS-analyse zijn de karakteristieken van het zoekgebied bepaald, zie paragraaf 3.1, en zijn tracévarianten bepaald om te onderzoeken of deze volgens de uitgangspunten haalbaar zijn, zie paragraaf 3.2.

Eerst zijn er op hoofdlijnen een aantal mogelijk haalbare tracévarianten vastgesteld. Deze varianten zijn nader geanalyseerd. Vervolgens is de selectie verfijnd en zijn drie reële tracés benoemd. Deze drie varianten zijn meegenomen in de beoordeling op planologische haalbaarheid in hoofdstuk 4.

3.1 Karakteristieken zoekgebied

Het zoekgebied is beschreven in paragraaf 2.1. In Figuur 3 is een belemmeringenkaart getoond waarin een selectie van de karakteristieken van het zoekgebied zijn aangegeven. Indien deze karakteristieken een belemmering kunnen vormen zijn deze meegenomen in de tracering. Het zoekgebied kan worden omschreven met de volgende karakteristieken:

- Woonkernen en bedrijventerreinen van Beverwijk, Wormerveer, Akersloot, Alkmaar en Oterleek liggen aan de randen van het zoekgebied. Uitgeest en het kleinere Stompetoren liggen in het zoekgebied zelf. Deze woonkernen worden zoveel als mogelijk vermeden;
- Rijksweg A9 loopt door de westzijde van het zoekgebied. Deze wordt zo min mogelijk gekruist;
- De belangrijkste asset van TenneT in het zoekgebied is de bovengrondse 150kV-verbinding Velsen - Oterleek. Daarnaast lopen er vanaf het bestaande station in Beverwijk en Oterleek verschillende verbindingen door het zoekgebied. Vanaf station Oterleek gaat het om de ondergrondse 150kV-verbinding richting de Boekelermeer Zuid, de bovengrondse 150kV-verbinding richting Wijdewormer en voor een klein deel de bovengrondse 150kV-verbinding naar Anna Paulowna. Vanaf Beverwijk gaat het vooral om de 380kV-verbinding richting Oostzaan en de nieuwe 380kV-verbinding naar Vijfhuizen;
- Verspreid door het gebied bevinden zich natuurgebieden van Natuur Netwerk Nederland, weidevogel- en Natura2000 gebieden. Deze gebieden zijn met name te vinden ter plaatse van de oude veenlandschappen. Natura2000 gebied Eilandspolder ligt in het noordwesten van het zoekgebied. Deze gebieden worden zoveel als mogelijk vermeden door de tracés. Enerzijds om hun natuurwaarden niet aan te tasten, en anderzijds omdat ze zeer waterrijk zijn en een tracé daardoor minder goed te realiseren is;
- Het gebied kenmerkt zich in het algemeen door waterrijkheid met diverse plassen, vaarten en sloten. Daarnaast is lintbebouwing in de Schermer en de Beemster kenmerkend;
- In het zuidelijk en oostelijk deel van het zoekgebied liggen veengronden die zettingsgevoelig zijn, op veel plaatsen is een veenlaag van meer dan één meter aanwezig in de eerste 10 meter onder maaiveld. Deze gebieden worden zoveel als mogelijk ontweken omdat deze zettingsgevoelig zijn;
- Verschillende buisleidingen van Gasunie lopen door het zoekgebied. Een ondergrondse hoogspanningsverbinding kan deze beïnvloeden, waardoor het niet wenselijk is hier op korte afstand bij te liggen;
- Er zijn verschillende aardkundig waardevolle gebieden en monumenten gesitueerd in het zoekgebied. In het open landschap ten zuiden van het Uitgeestermeer liggen een aantal archeologische monumenten met een zeer hoge archeologische waarde. Deze gebieden worden zoveel als mogelijk vermeden om hun waarde niet aan te tasten;
- In het zoekgebied ligt het Unesco werelderfgoed Stelling van Amsterdam. Daarnaast grenst het zoekgebied direct aan de Beemster. Deze droogmakerij is ook opgenomen op de werelderfgoedlijst van Unesco. Deze gebieden worden zoveel als mogelijk vermeden of de waarden ervan worden zoveel als mogelijk intact gelaten.

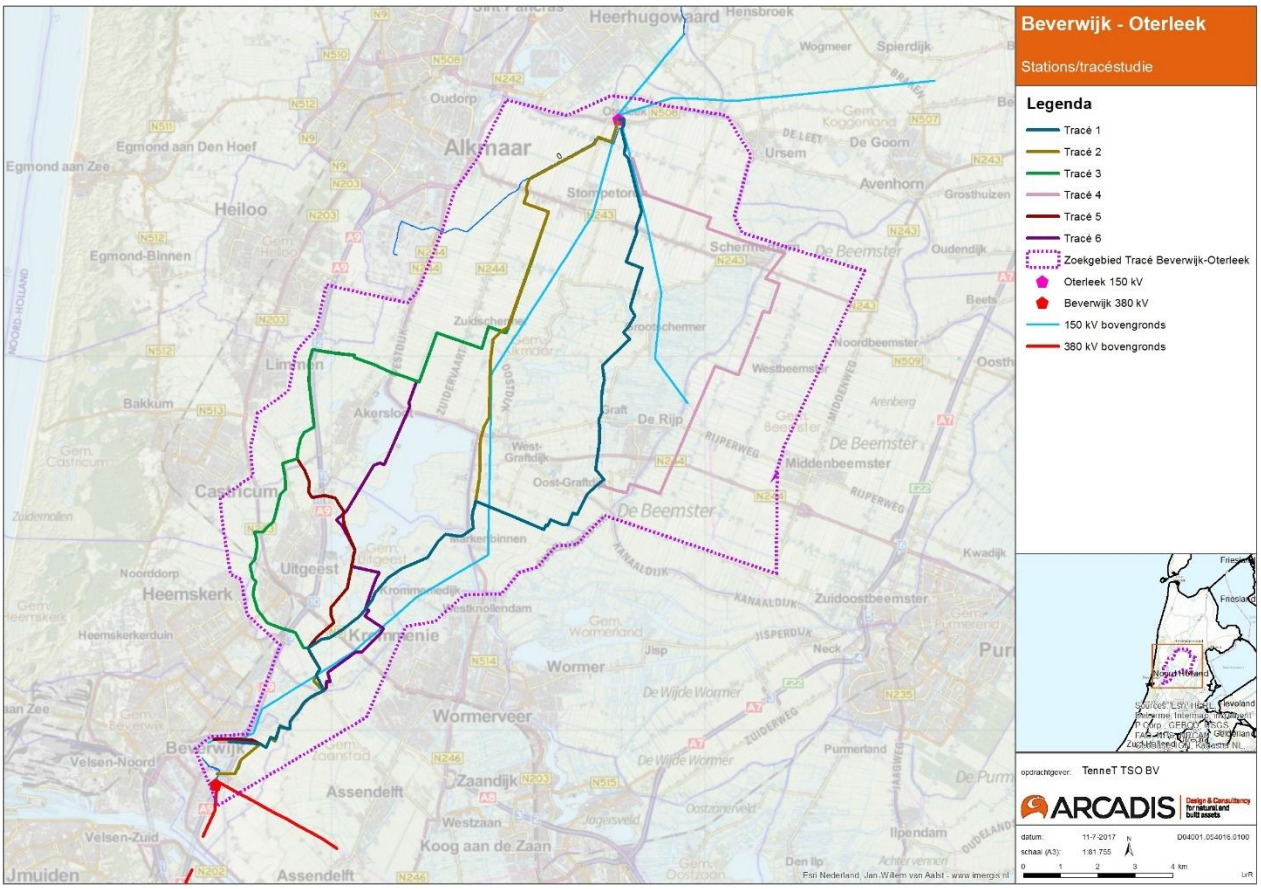

Figuur 3 Kaart van het zoekgebied met assets van TenneT en een selectie van de geldende belemmeringen

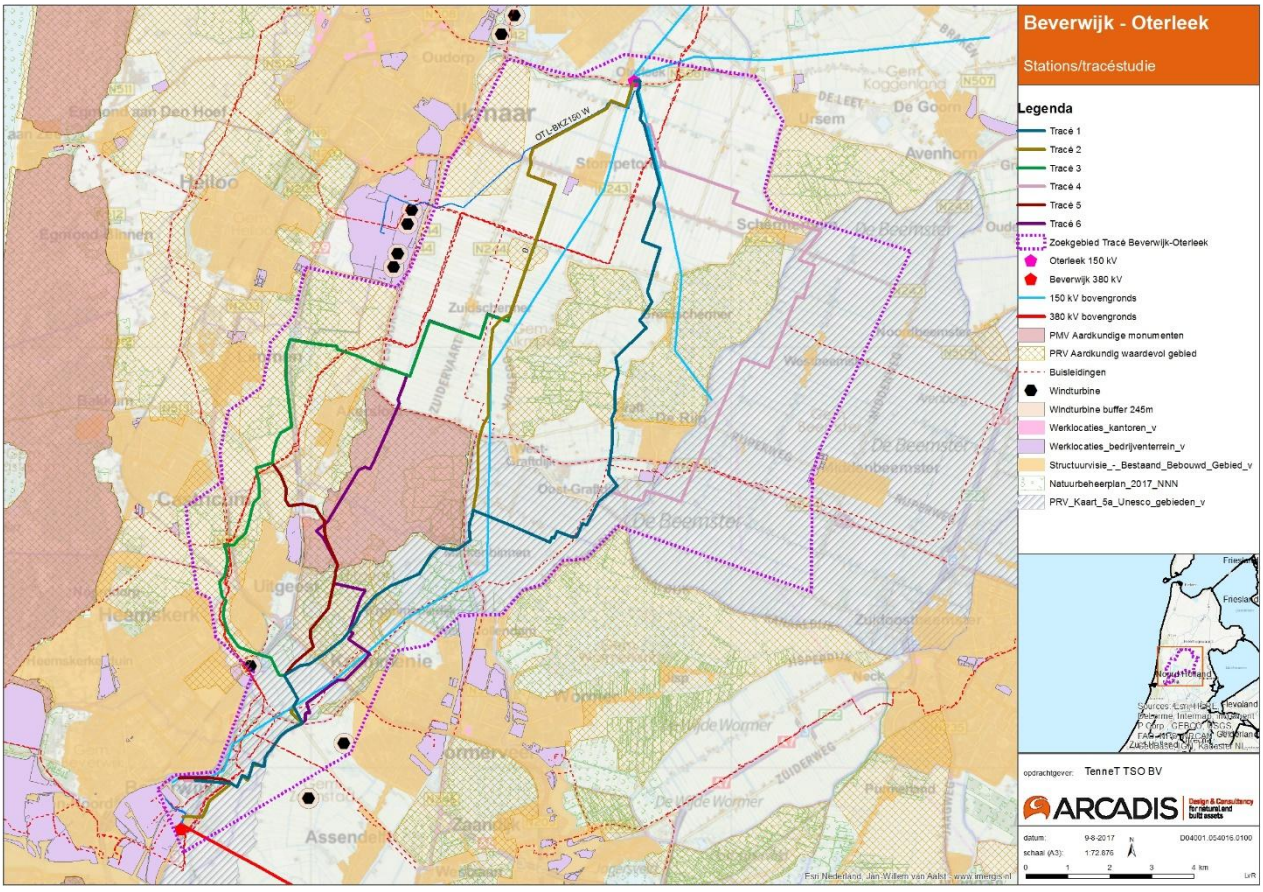
3.2 Bepaling alternatieven

De karakteristieken van het zoekgebied beperken de mogelijkheden om nieuwe kabelverbindingen aan te leggen. TenneT wenst nieuwe assets zo efficiënt mogelijk in te passen in de bestaande ruimtelijke omgeving. Het beleid van TenneT ten aanzien van de inpassing van nieuwe assets is beschreven in PVE.00.002. De beleidsregels in dit PVE vormen de planologische uitgangspunten voor de totstandkoming van de tracévarianten.

Aan de hand van het afwegingskader in paragraaf 2.3 en de belemmeringen die voortvloeien uit de karakteristieken van het gebied zijn op basis van een GIS-analyse zes tracévarianten bepaald. Deze zijn weergegeven in Figuur 4. In paragraaf 3.2.1 is elke tracévariant beschreven en is aangegeven om welke redenen dit tracé is gekozen. In paragraaf 3.2.2 is beschreven hoe uit de varianten een selectie is gemaakt om te komen tot tracés die in deze haalbaarheidsstudie worden beoordeeld.

Figuur 4 Tracévarianten voor de verbinding Beverwijk-Oterleek

Figuur 5 Zes tracévarianten met een selectie van de geldende belemmeringen

3.2.1 Tracévarianten

Tracé 1: Ten oosten van het Uitgeester- en Alkmaardermeer en door Eilandspolder

Tracé 1 loopt langs de oostkant van het Uitgeester- en het Alkmaardermeer en loopt vervolgens langs de kernen van Graft en Grootschermer richting station Oterleek (zie Figuur 4). Dit tracé is gekozen om de volgende redenen:

- Door oostelijk van het Uitgeester- en Alkmaardermeer te traceren wordt dit aardkundige monument vermeden;
- Het oostelijk tracé vermijdt de corridor tussen Uitgeest en Heemskerk waar gasleidingen aanwezig zijn;
- Tussen Krommenie en het Uitgeestermeer loopt het tracé door een waterrijk gebied en vermijdt hierdoor kruising met het lintdorp Krommeniedijk;
- In de Schermer bevinden zich gasleidingen en de bovengrondse verbinding VLN-OTL waardoor er door de beperkte ruimte grote kans is op parallelloop en bundeling. Het tracé vermijdt dit door ten noorden van Markerbinnen tussen Oost Graftdijk en De Rijp te gaan. Hierdoor kruist het tracé bij een corridor het Natura2000 gebied de Eilandspolder. Hierna betreedt het tracé weer de Schermer om aan te sluiten op station Oterleek.

Met bovenstaande redenen wordt zoveel mogelijk het PVE.00.002 van TenneT gevolgd. Echter, kan op dit tracé niet het gehele PVE.00.002 gevolgd worden. De volgende aspecten botsen met deze uitgangspunten:

- Tracering door zettingsgevoelig gebied. Door oostelijk van het Uitgeester- en Alkmaardermeer te traceren is doorkruising van zettingsgevoelig gebied onvermijdelijk;
- Tracering door Natura2000 gebied. Door vermijding van de Schermer is het doorkruisen van Eilandspolder onvermijdelijk;
- Parallelloop met gasleidingen.

Tracé 2: Ten oosten van het Uitgeester- en Alkmaardermeer en ten westen van Eilandspolder door De Schermer

Tracé 2 loopt langs de oostkant van het Uitgeester- en het Alkmaardermeer via de kortste route richting Oterleek (zie Figuur 4). Dit tracé is gekozen om de volgende redenen:

- Door oostelijk van het Uitgeester- en Alkmaardermeer te traceren worden deze aardkundige monumenten vermeden;
- Het oostelijk tracé vermijdt de corridor tussen Uitgeest en Heemskerk waar gasleidingen aanwezig zijn;
- Tussen Krommenie en het Uitgeestermeer loopt het tracé door een waterrijk gebied en vermijdt hierdoor kruising met het lintdorp Krommeniedijk;
- Dit tracé volgt de kortste route tussen Beverwijk en station Oterleek;
- Om buisleidingen in de Schermer zoveel mogelijk te vermijden is een tracé gekozen langs een aantal watergangen en is bundeling over een korte afstand met bestaande bovengrondse verbinding Velsen-Oterleek onvermijdelijk. Het is wel mogelijk buiten de benodigde 60 meter tot de bovengrondse verbinding te traceren;
- Doorkruisen van Natura2000 gebied Eilandspolder wordt, in vergelijking met tracé 1, vermeden.

Met bovenstaande redenen wordt zoveel mogelijk het PVE.00.002 van TenneT gevolgd. Echter, kan op dit tracé niet het gehele PVE.00.002 gevolgd worden. De volgende aspecten botsen met deze uitgangspunten:

- Tracering door zettingsgevoelig gebied. Door oostelijk van het Uitgeester- en Alkmaardermeer te traceren is doorkruising van zettingsgevoelig gebied onvermijdelijk;
- Parallelloop met gasleidingen. Bij de keuze voor het volgen van de kortste route is de lengte van parallelloop met buisleidingen toegenomen. Daarnaast wordt doorkruising van Natura2000 gebied vermeden.

Tracé 3: Ten westen van Uitgeest, ter hoogte van Limmen parallel aan A9 vervolgens door De Schermer

Dit tracé loopt tussen de bebouwde kommen van Heemskerk en Uitgeest door en vervolgens richting De Schermer (zie Figuur 4). Dit tracé is gekozen om de volgende redenen:

- De route vermijdt zettingsgevoelig gebied ten zuidoosten van het Uitgeestermeer;
- Het tracé volgt de open corridor in het landschap tussen Heemskerk en Uitgeest waardoor ruimtegebrek en woningen ontweken worden;
- Het tracé vermijdt het gebied rond het Uitgeester- en Alkmaardermeer, wat is aangemerkt als aardkundig monument, waar moeilijk perceelgrenzen te volgen zijn en waar diverse terreinen met archeologische monumenten liggen.
- Het tracé ligt gedeeltelijk parallel met de A9 om op deze manier zoveel mogelijk goede ruimtelijke ordening toe te passen en zo min mogelijk weidevogelgebied te doorkruisen;

Met bovenstaande redenen wordt zoveel mogelijk het PVE.00.002 van TenneT gevolgd. Echter, kan op dit tracé niet het gehele PVE.00.002 gevolgd worden. De volgende aspecten botsen met deze uitgangspunten:

- Door een route ten oosten van het Uitgeester- en Alkmaardermeer te kiezen is meerdere keren de A9 kruisen onvermijdelijk.
- Parallelloop met gasleidingen. Bij de keuze voor het vermijden van zettingsgevoelig gebied en aardkundige monumenten staat parallelloop op zeer korte afstand tegenover.
- Doorkruising zettingsgevoelig gebied. Ondanks het vermijden van zettingsgevoeliggebied ten zuidoosten van het Uitgeestermeer is zettingsgevoeliggebied onvermijdelijk in deze omgeving.

Tracé 4: Ten oosten van Uitgeester- en Alkmaardermeer en ten oosten van Eilandspolder door De Beemster.

Tracé 4 loopt langs de oostkant van het Uitgeester- en het Alkmaardermeer over hetzelfde tracé als varianten 1 en 2. Op het noordelijk deel van de verbinding is een tracé door de Beemster gekozen (Figuur 4). Dit tracé is gekozen om de volgende redenen:

- Door oostelijk van het Uitgeester- en Alkmaardermeer te traceren worden deze aardkundige monumenten vermeden;
- Het oostelijk tracé vermijdt de corridor tussen Uitgeest en Heemskerk waar gasleidingen aanwezig zijn.
- Tussen Krommenie en het Uitgeestermeer loopt het tracé door een waterrijk gebied en vermijdt hierdoor kruising met het lintdorp Krommeniedijk;
- Natura2000 gebied Eilandspolder wordt, in vergelijking met tracé 1, ontweken;
- In de Schermer bevinden zich gasleidingen en de bovengrondse verbinding VLN-OTL waardoor er door de beperkte ruimte grote kans is op parallelloop en bundeling. Het tracé vermijdt dit door ten noorden van Markerbinnen in oostelijke richting te gaan en oostelijk van De Rijp Eilandspolder te vermijden. Dit verlengt echter het tracé aanzienlijk;
- De rechtlijnige verkavelingsstructuur van de Beemster maakt inpassing van een tracé langs randen van percelen relatief eenvoudig.

Met bovenstaande redenen wordt zoveel mogelijk het PVE.00.002 van TenneT gevolgd. Echter, kan op dit tracé niet het gehele PVE.00.002 gevolgd worden. De volgende aspecten botsen met deze uitgangspunten:

- Tracering door zettingsgevoelig gebied. Door oostelijk van het Uitgeester- en Alkmaardermeer te traceren is doorkruising van zettingsgevoelig gebied onvermijdelijk;
- Parallelloop met gasleidingen.

Tracé 5: Ten oosten van Uitgeest onder het Uitgeestermeer, ter hoogte van Limmen parallel aan A9 en vervolgens door De Schermer.

Tracé 5 volgt grotendeels de route van tracé 3, alleen wordt de kern van Uitgeest aan de oostkant gepasseerd middels een boring onder het Uitgeestermeer (Figuur 4). Dit tracé is gekozen om de volgende redenen:

- Het tracé kent minder parallelloop met buisleidingen op zeer korte afstand en het tracé ligt nauwelijks in het zoekgebied van een van de tracévarianten van HKN;
- De route van deze variant is niet langer dan tracé 3;
- Het Uitgeestermeer en Alkmaardermeer zijn aangewezen als aardkundig monument. Het tracé verloopt met een boring onder het Uitgeestermeer door en dus ook onder het aardkundig monument.

Met bovenstaande redenen wordt zoveel mogelijk het PVE.00.002 van TenneT gevolgd. Echter, kan op dit tracé niet het gehele PVE.00.002 gevolgd worden. De volgende aspecten botsen met deze uitgangspunten:

- Door een route ten oosten van het Uitgeester- en Alkmaardermeer te kiezen is meerdere keren de A9 kruisen onvermijdelijk.
- Parallelloop met gasleidingen. Ondanks de vermijding van parallelloop van gasleidingen tussen Heemskerk en Uitgeest is er nog steeds sprake van parallelloop bij dit tracé;
- Doorkruisen van aardkundige monumenten. Een boring onder het Uitgeestermeer door vermijdt parallelloop met gasleidingen tussen Heemskerk en Uitgeest;
- Tracering door zettingsgevoelig gebied. Het gebied rond het Uitgeester- en Alkmaardermeer zijn zettingsgevoelig, door het vermijden van de parallelloop met gasleidingen tussen Heemskerk en Uitgeest is doorkruising van dit gebied onvermijdelijk.

Tracé 6: Ten oosten van Uitgeest onder het Uitgeestermeer en vervolgens met twee lange boringen onder het Alkmaardermeer ter oosten van Akersloot naar De Schermer. Vervolgens door De Schermer naar Oterleek

Tracé 6 volgt grotendeels de route van tracé 5, maar loopt met drie lange boringen onder het Alkmaardermeer ten oosten van Akersloot langs. De boringen eindigen in de Schermer, waar aangesloten wordt op de routes van tracé 3 en 5. Ten zuiden van het Uitgeestermeer kent tracé 6 een iets andere route dan tracé 5 om enkele archeologische monumenten te ontwijken. Dit tracé is gekozen om de volgende redenen:

- Het tracé is ongeveer 2,7 kilometer korter dan het tracé van varianten 3 en 5, al kent het wel twee boringen extra;
- Het Uitgeester- en Alkmaardermeer zijn aangewezen als aardkundig monument. Het tracé verloopt met een boring onder het Uitgeestermeer door en dus ook onder het aardkundig monument;
- Het tracé kent minder kruisingen parallelloop met buisleidingen op zeer korte afstand en het tracé ligt nauwelijks in het zoekgebied van een van de tracévarianten van HKN;
- Er worden twee kruisingen met de A9 vermeden.

Met bovenstaande redenen wordt zoveel mogelijk het PVE.00.002 van TenneT gevolgd. Echter, kan op dit tracé niet het gehele PVE.00.002 gevolgd worden. De volgende aspecten botsen met deze uitgangspunten:

- Parallelloop met gasleidingen. Ondanks de vermijding van parallelloop van gasleidingen tussen Heemskerk en Uitgeest is er nog steeds sprake van parallelloop bij dit tracé;
- Doorkruisen van aardkundige monumenten. Een boring onder het Uitgeester- en Alkmaardermeer door vermijdt parallelloop met gasleidingen tussen Heemskerk en Uitgeest. Ook vermijdt dit tracé twee kruisingen met de A9;
- Tracering door zettingsgevoelig gebied. Het gebied rond het Uitgeester- en Alkmaardermeer zijn zettingsgevoelig, door het vermijden van de parallelloop met gasleidingen tussen Heemskerk en Uitgeest is doorkruising van dit gebied onvermijdelijk.

3.2.2 Selecties tracés

De zes tracévarianten die zijn beschreven in paragraaf 3.2.1 worden in deze paragraaf via een eerste trechtering teruggebracht naar drie varianten. Dit omdat enkele varianten al op hoofdlijnen af kunnen vallen omdat ze op het eerste gezicht al minder geschikt zijn ten opzichte van andere varianten. Deze drie varianten zijn vervolgens beoordeeld op planologische haalbaarheid in hoofdstuk 4.

De varianten kunnen onderling gescheiden worden in de varianten ten westen en ten oosten van het Uitgeester- en Alkmaardermeer.

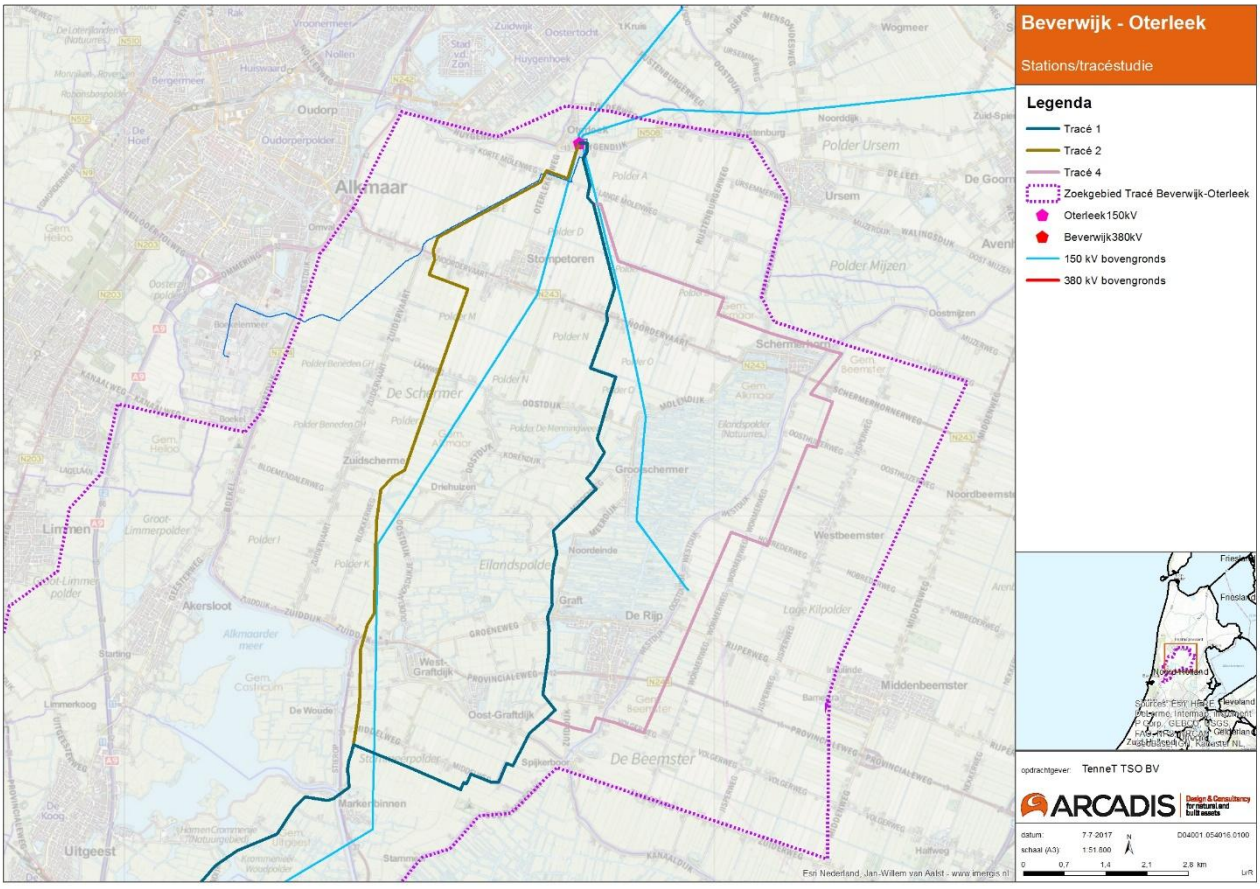
Oostelijke varianten
Drie tracévarianten lopen vanaf Beverwijk door het zettingsgevoelige gebied ten noordwesten van Krommenie en vervolgens ten oosten van het Uitgeester- en Alkmaardermeer naar station Oterleek. Het gaat hier om de tracés 1, 2 en 4. Op het zuidelijk deel van deze tracés tot aan het Uitgeestermeer verschillen de varianten nauwelijks van elkaar. Het zuidelijk deel van de tracés is daarmee niet onderscheidend voor de verschillende varianten. Aandachtspunten voor dit zuidelijk tracé zijn het doorkruisen van zettingsgevoelig gebied tussen Krommenie en het Uitgeestermeer en de overlap met het zoekgebied voor een tracévariant

van HKN tussen Beverwijk en de Heemskerkse Golfclub. Ook lopen de tracés tussen Krommenie en Uitgeestermeer langs of door een aantal archeologische monumenten met een hoge of zeer hoge waarden.

In het noordelijk deel van het zoekgebied verschillen de routes van de tracés wel (zie Figuur 6). Tracé 2 is duidelijk het kortste tracé van de drie. Dit tracé is ongeveer 24 kilometer lang, tegenover 25 kilometer voor tracé 1 en 31 kilometer voor tracé 4. De laatstgenoemde variant is substantieel langer dan de overige tracés. Daarnaast loopt dit tracé door de Beemster. Deze polder is aanwezen als beschermd werelderfgoed op de lijst van Unesco. Ook is het lastig om de kabel vanuit de Beemster weer naar de Schermer te leiden. Dit gebeurt ter hoogte van Schermerhorn. Dit is zeer waterrijk en een kabeltracé is hierdoor ruimtelijk mogelijk maar moeilijk inpasbaar. Door beschikbare alternatieven met minder beperkingen die aanzienlijk korter zijn lijkt tracévariant 4 geen reëel tracé.

Tracé 1 loopt gedeeltelijk door een corridor van Natura2000 gebied de Eilandspolder. TenneT bouwt in principe geen assets in of nabij Natura2000 gebieden. Omdat er alternatieve tracés mogelijk zijn met tevens een kortere afstand die geen Natura2000 gebied doorkruisen lijkt tracévariant 1 daarom ook geen reëel tracé.

Tracévariant 2 kan in de Schermer op enkele plaatsen niet gemakkelijk perceelsgrenzen volgen door bestaande infrastructuur van TenneT en buisleidingen (Gasunie). Hierdoor is op deze plekken schuine doorsnijding van percelen met grasland onontkoombaar. Van de oostelijke tracévarianten is tracé 2 de meest reële variant. De tracés 1 en 4 zijn beide langer dan tracé 2 en doorkruisen gedeeltelijk Natura2000 gebied. Hierdoor hebben deze tracés geen wezenlijke voordelen ten opzichte van tracé 2. Daarom worden tracé 1 en 4 niet verder onderzocht. Tracé 2 wordt verder beoordeeld in hoofdstuk 4.

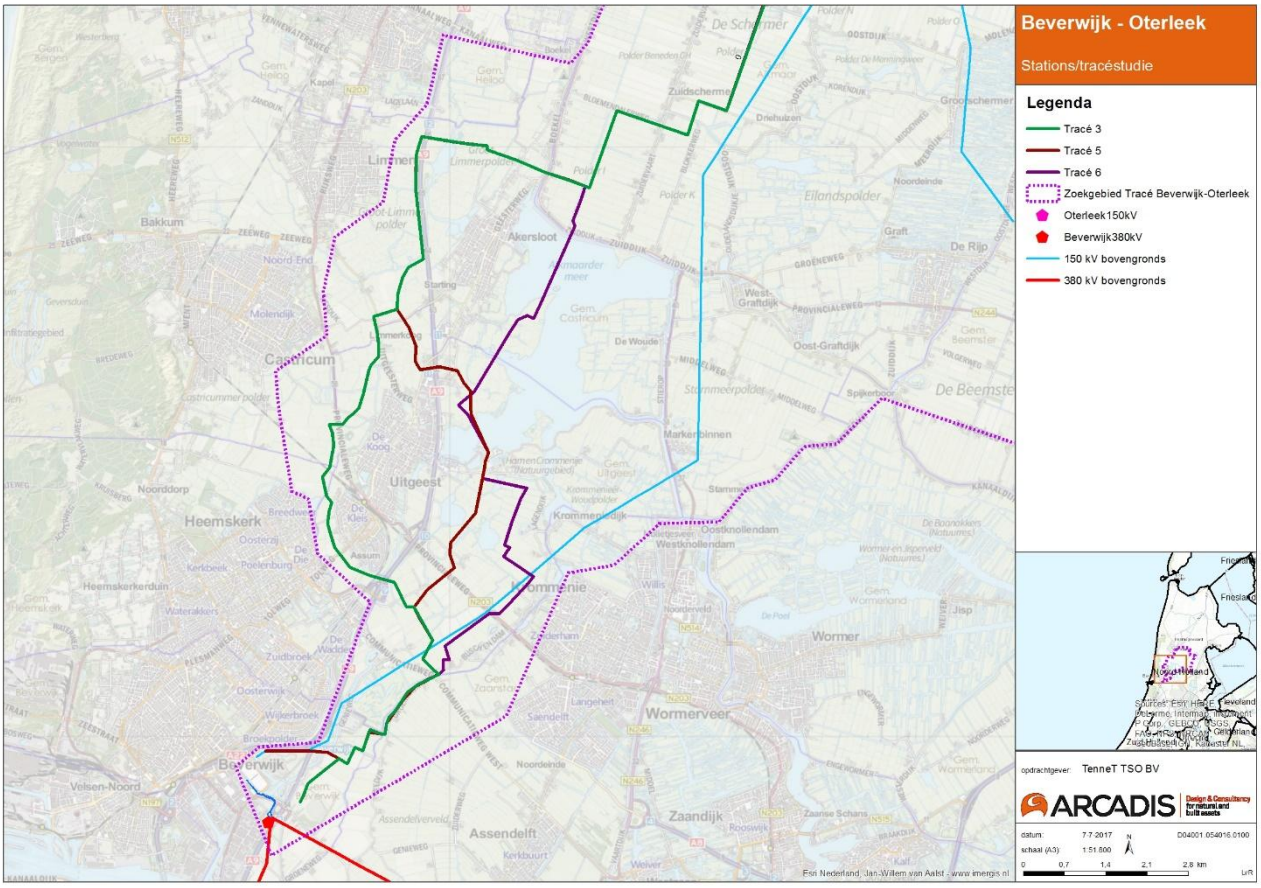

Figuur 6 Noordelijk deel van oostelijke tracévarianten

Westelijke varianten
Ook de drie westelijke varianten (Figuur 7) zijn op hoofdlijnen beschouwd op planologische haalbaarheid. Het gaat hier om de tracés 3, 5 en 6. Tracé 3 loopt over een relatief lang traject binnen 50 meter parallel met buisleidingen van Gasunie waarvoor maatregelen getroffen moeten worden om wederzijdse beïnvloeding te voorkomen. Daarnaast ligt dit lange tracé ongeveer twee kilometer parallel aan de A9 (ligging buiten de beheerzone is wel mogelijk) en zal deze Rijksweg drie keer gekruist dienen te worden.

Het alternatief is een variant die ten oosten van Uitgeest onder het Uitgeestermeer doorloopt (tracé 5). Dit is een boring van ongeveer 700 meter. De lengte van deze boring valt binnen het uitgangspunt van deze studie rond 1.000 meter. Ook dit tracé dient drie keer de A9 te kruisen met twee kilometer parallelloop hieraan. Het is mogelijk dat deze parallelloop buiten de beheerszone van de Rijksweg plaatsvindt. Net ten zuiden van het Uitgeestermeer liggen in zettingsgevoelig gebied een aantal archeologische monumenten met hoge of zeer hoge waarde. Deze worden gekruist door tracé 5. Een ander aandachtspunt is het Uitgeestermeer, dit is een aardkundig monument. De boring onder dit meer vermijdt echter de parallelloop op zeer korte afstand van buisleidingen van Gasunie ten westen van Uitgeest vergeleken met tracé 3. De lengte van beide tracés is nagenoeg hetzelfde. Als tracés 3 en 5 naast elkaar worden gelegd, heeft tracé 5 minder belemmeringen met betrekking tot buisleidingen ten opzichte van tracé 3. De afwezigheid van voordelen van tracé 3 ten opzichte van tracé 5 maakt dat tracé 3 niet verder wordt onderzocht.

Tracé 6 is met 26 kilometer een kortere optie vergeleken met de tracés 3 en 5. Dit tracé kent echter drie lange boringen in waterrijk en zettingsgevoelig gebied onder het Uitgeester- en Alkmaardermeer door van 700, 200 en 1300 meter. Ook hier geldt dat deze meren aardkundig monument zijn. Ten zuiden van het Uitgeestermeer zijn ook verschillende archeologische monumenten met een hoge of zeer hoge archeologische waarde. Deze terreinen zijn niet geheel te vermijden. De laatstgenoemde boring overschrijdt het maximum van 1.000 meter dat als uitgangspunt is gebruikt in deze studie. Echter is deze afstand een richtlijn en kan hiervan afgeweken worden als er geen andere optie is. Er is geen mogelijkheid om de desbetreffende boring korter uit te voeren. Met de keuze voor deze boring worden twee kruisingen met de A9 en parallelloop en kruisingen met buisleidingen vermeden. Ook is dit tracé beperkter in lengte. Opsommend maakt de kleinere lengte, minder kruisingen met de A9 en vermijding van parallelloop op relatief korte afstand van buisleidingen tracé 6 een reële optie. Tracé 6 wordt samen met tracé 5 verder beoordeeld in hoofdstuk 4.

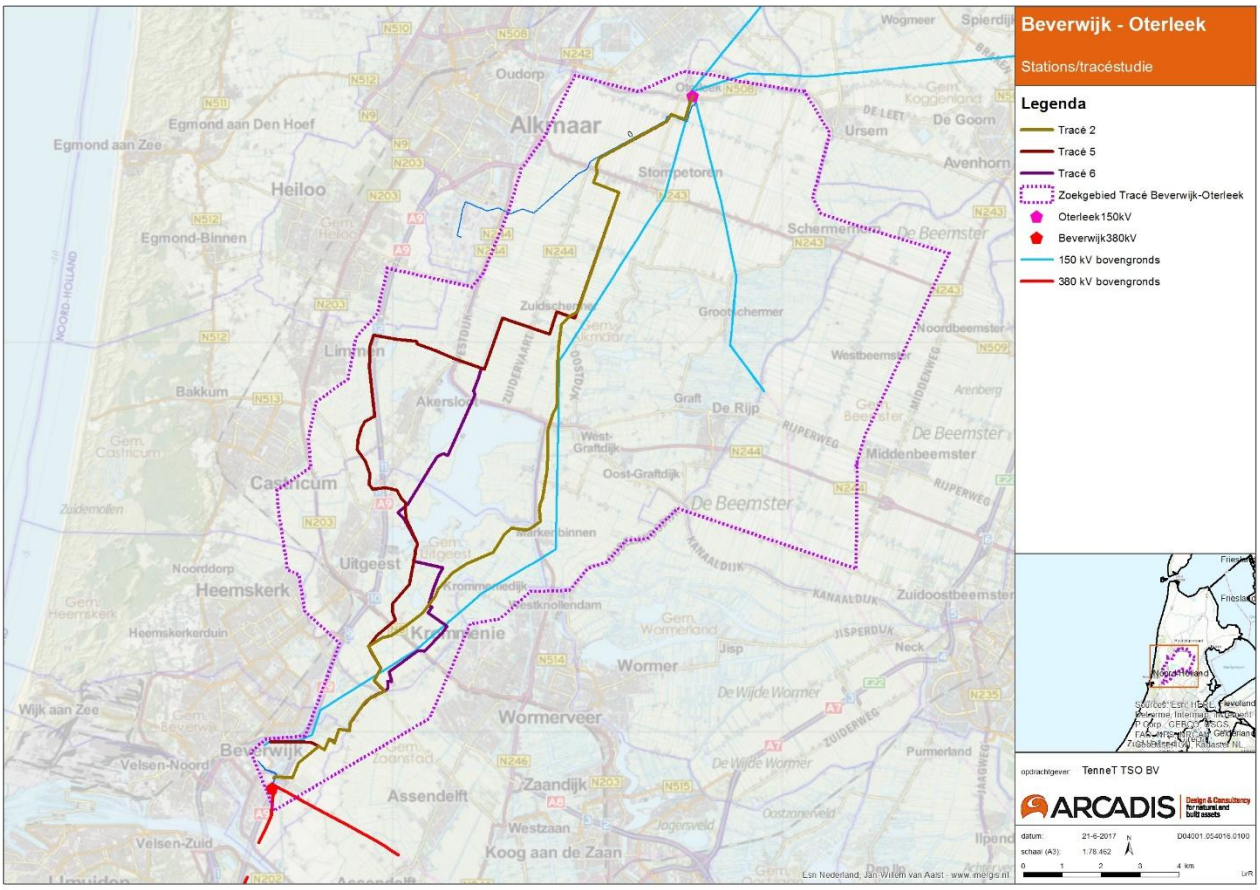

Figuur 7 Zuidelijk deel van westelijke tracévarianten

Conclusie selectie tracévarianten
Bovenstaande beschouwing van de westelijke- en oostelijke tracévarianten resulteert in drie varianten voor de kabelverbinding tussen Beverwijk en Oterleek die worden beoordeeld hoofdstuk 4. Van de oostelijke varianten blijft tracé 2 over door met name de kortste afstand en gezien de belemmeringen van tracé 1 en 4.

Tracé 5 vermijdt parallelloop met buisleidingen op relatief korte afstand (ten opzichte van tracé 3) en maakt beperkt gebruik van lange boringen. Tracé 6 maakt gebruik van lange boringen en vermijdt daarmee kruisingen met de A9. Omdat tracé 3 over een grote lengte paralelloop heeft met buisleidingen valt deze af en worden tracé 5 en 6 wel verder beoordeeld.

In Figuur 8 zijn de varianten weergegeven die verder worden beoordeeld in deze haalbaarheidsstudie.

Figuur 8 Te beoordelen tracévarianten na trechtering in paragraaf 3.2.2

4 BEOORDELING VARIANTEN

In dit hoofdstuk worden de tracévarianten beoordeeld die uit het selectieproces in hoofdstuk 3 zijn gekomen. De varianten zijn weergegeven in Figuur 8.

4.1 Lengte Tracés

De lengte van de verbindingen geeft een indicatie van de kosten die hiermee gemoeid zijn. Voor ieder tracé dat is geëvalueerd is de lengte berekend. Vanuit lengte van de verbindingen heeft tracé 2 de voorkeur.

Afwegingscriteria	Tracé 2	Tracé 5	Tracé 6
Lengte in km	24	30	27

4.2 Archeologie, cultuurhistorie en landschap

TenneT realiseert in principe geen assets ter plaatse van gronden waar een hoge kans bestaat dat archeologische en cultuurhistorische waarden en monumenten aanwezig zijn of waar landschappelijke waarden worden aangetast.

Tracé 2 is het enige tracé dat niet door een archeologisch monument gaat. Daar staat tegenover dat dit tracé 13,5 kilometer werelderfgoed Stelling van Amsterdam kruist. Ook kruist zo goed als het volledige traject gebied van cultuurhistorische waarde volgens de provincie Noord-Holland. Deze waarde is afkomstig van het ‘zeer open’ gebied dat het tracé doorkruist (Leidraad Landschap en Cultuurhistorie, Provincie Noord-Holland). Na aanleg heeft een kabeltracé in principe geen effect op openheid van het landschap.

Tracé 5 loopt onder het aardkundig monument Uitgeestermeer door en 8,1 kilometer door de Stelling van Amsterdam. Ook dit tracé loopt bijna volledig door het zeer open gebied van cultuurhistorische waarde volgens de provincie Noord-Holland. Dit geldt ook voor tracé 6. Ook wordt de Stelling van Amsterdam doorkruist met 9,7 kilometer. Dit tracé loopt onder de aardkundige monumenten Uitgeestermeer en Alkmaardermeer door. Vanuit het perspectief archeologie, cultuurhistorie en landschap heeft geen enkel tracé de voorkeur vanwege verschillende belemmeringen die voor de tracévarianten gelden. Ten aanzien van de doorkruising van cultuurhistorische waarden is er een kleine kanttekening te maken. Gezien deze waarde afkomstig is van het zeer open karakter van het gebied zullen ondergrondse verbindingen na aanleg geen invloed meer hebben op dit kenmerkende karakter.

Afwegingscriteria	Tracé 2	Tracé 5	Tracé 6
Lengte van ruimtebeslag archeologische monumenten (AMK) in meters	0	1.150	470
Lengte van ruimtebeslag AMK-waarde in meters	370	1.190	250
Lengte van ruimtebeslag archeologische waarden volgens het vigerende archeologiebeleid in gemeenten die de kabel kruist in meters	Archeologische waarde in gemeenten: Zaanstad Uitgeest	Archeologische waarde in gemeenten: Zaanstad Uitgeest Castricum	Archeologische waarde in gemeenten: Zaanstad Uitgeest Castricum
Lengte door Unesco werelderfgoedgebied in meters	13.500	8.100	9.700
Lengte door gebied van waarde volgens de cultuurhistorische waardenkaart van de provincie Noord-Holland in meters	24.000	28.500	24.200

4.3 Natuur

TenneT is van mening dat, voor zover mogelijk, de (instandhoudings)doelstellingen van het Natuurnetwerk Nederland, beschermde natuurmonumenten of gevoelige gebieden niet geschaad mogen worden. Daarnaast is Noord-Holland rijk aan weidevogels, zoals de grutto en de tureluur. Noord-Holland is voor weidevogels een belangrijk gebied om te broeden, nationaal en internationaal. Om dit te behouden heeft de provincie weidevogelgebieden aangewezen.

Alle tracéalternatieven hebben ruimtebeslag in zowel NNN-gebieden als weidevogelgebieden. In alle gevallen is het ruimtebeslag van weidevogelgebieden groter dan het ruimtebeslag van NNN-gebied. Vanuit het perspectief Natuur heeft tracé 2 de voorkeur vanwege minder ruimtebeslag op zowel NNN-gebied als weidevogelgebied. Kanttekening bij het ruimtebeslag in deze twee type natuurgebieden is dat er na aanleg in principe geen effect meer is voor het natuurgebied. Alle NNN-gebieden en weidevogelgebieden zijn graslanden. Na aanleg kan het gebied weer worden hersteld zoals het was.

Afwegingscriteria	Tracé 2	Tracé 5	Tracé 6
Doorsnijding Natuur Netwerk Nederland in meters	2.600	3.500	6.100
Doorsnijding Ganzen- en weidevogelgebieden in meters	9.100	11.500	14.500

4.4 Water

Voor het aspect water is het voor TenneT vooral van belang of assets nabij waterkerings- of vrijwaringszones worden gerealiseerd. Dit is alleen mogelijk met toestemming van het bevoegde gezag indien daar een dringende reden voor is. Ligging in een gebied met grote kans op overstromingen is zeer onwenselijk.

Alle tracévarianten kruisen meerdere primaire waterlopen waarvan tracé 6 het hoogste aantal. Ook wordt de West-Friese Omringdijk nabij station Oterleek door alle varianten gekruist. Tracé 2 en 5 kruisen drie regionale waterkeringen. Tracé 6 kruist er zeven. Dit tracé kruist namelijk nog 4 keer een regionale waterkering bij het Uitgeester- en Alkmaardermeer. Verder kruisen alle tracés de Ringvaart van de Heerhugowaard, tracé 5 en 6 kruisen daarbij ook de Zuidervaart. Er worden geen gebieden met grote kans op overstromingen doorkruist. Vanuit dit perspectief hebben tracés 2 en 5 de voorkeur boven tracé 6. Dit tracé doorkruist meer waterlopen en waterkeringen.

Afwegingscriteria	Tracé 2	Tracé 5	Tracé 6
Aantal kruisingen met waterlopen (hoofdwatergangen en boezemwateren volgens de legger oppervlaktewaterlichamen van het Hoogheemraadschap)	4 primaire waterlopen Meerdere secundaire waterlopen	4 primaire waterlopen Meerdere secundaire waterlopen	11 primaire waterlopen Meerdere secundaire waterlopen
Aantal kruisingen waterkerings- of vrijwaringszone volgens de legger waterkeringen van het Hoogheemraadschap	3 regionale waterkeringen en West-Friese Omringdijk	3 regionale waterkeringen en West-Friese Omringdijk	7 regionale waterkeringen en West-Friese Omringdijk
Aantal kruisingen met waterwegen (kanalen)	1	2	2

4.5 Bodem

Bodemverontreiniging kan een negatief effect hebben op de gezondheid van de mens, het milieu en de assets van TenneT. Maatregelen zoals sanering van de bodem brengen financiële lasten met zich mee, verontreinigde gebieden worden zoveel mogelijk vermeden. Aardkundige monumenten en aardkundig waardevolle gebieden kunnen beschadigd worden bij het realiseren van assets van TenneT, dit wordt waar mogelijk vermeden. Grote delen van Nederland bevatten zettingsgevoelige bodems, TenneT wenst geen assets te realiseren op deze bodems. Daarnaast is er ook gekeken of de locaties in een bollenteeltgebied liggen, deze bodems zijn gevoelig voor veranderingen.

Alle tracévarianten passeren locaties met mogelijk bodemverontreiniging. In alle gevallen gaat het om locaties waar bodemverontreiniging is onderzocht en in procedure is. Voor aardkundige monumenten en aardkundig waardevolle gebieden hebben tracés 5 en 6 hebben een grote lengte door aardkundige monumenten en aardkundig waardevolle gebieden in vergelijking met tracé 2. Dit gaat om het Uitgeester- en Alkmaarder meer en omgeving. Vooral tracés 2 en 6 doorkruisen veel zettingsgevoelige gebieden ten westen en noorden van Krommenie. Ook met name ten oosten het Uitgeester- en Alkmaardermeer zijn veel zettingsgevoelige gebieden. van Deze Doorkruisen van bollenteelt is voor alle tracévarianten niet aan de orde. Vanuit bodem perspectief is er geen duidelijke voorkeur voor een bepaald tracé.

Afwegingscriteria	Tracé 2	Tracé 5	Tracé 6
Aantal kruisingen met mogelijke locaties met bodemverontreiniging	-Nabij opstijgpunt locatie 2 Beverwijk (onderzocht; in procedure) -Bij middelweg noord van Markenbinnen -Kruisen van de Laanweg in de Schermer (onderzocht; in procedure)	-Nabij opstijgpunt locatie 2 Beverwijk (onderzocht; in procedure) -Kruisen van de Zuidervaart bij Bloemendalerweg (onderzocht; in procedure) -Kruisen van de Laanweg in de Schermer (onderzocht; in procedure)	-Nabij opstijgpunt locatie 2 Beverwijk (onderzocht; in procedure) -Kruisen van de Zuidervaart bij Bloemendalerweg (onderzocht; in procedure) -Kruisen van de Laanweg in de Schermer (onderzocht; in procedure)
Lengte door gebied met aardkundige monumenten in	0	1.200	4.700

meters			
Lengte door gebied met aardkundig waardevolle gebieden in meters	3.000	9.500	9.500
Lengte door zettingsgevoelig gebied	9.300	4.000	10.400
Lengte door bollenteelt gebied	0	0	0

4.6 Doorsnijding infrastructuur

Om te bereiken dat assets van TenneT ongestoord kunnen liggen of aanwezig kunnen zijn en blijven, worden assets in principe niet in de beheerszone van wegen geplaatst. Bij uitbreiding van deze wegen kan dit extra kosten voor verplaatsing opleveren.

Geen van de tracévarianten liggen in het beheersgebied van wegen. Wel zijn er verschillende kruisingen met Rijkswegen, Provinciale wegen en spoorwegen. De A9 wordt door alle tracévarianten minimaal één keer gekruist. Dit geldt ook voor de N203 en de spoorlijn tussen Uitgeest en Wormerveer. Vanuit doorsnijding infrastructuur hebben tracés 2 en 6 de voorkeur.

Afwegingscriteria	Tracé 2	Tracé 5	Tracé 6
Binnen beheersgebied	Nee	Nee	Nee
Aantal kruisingen met wegen: - Rijkswegen - Provinciale wegen - Spoorwegen	Rijkswegen: 1 Provinciale wegen: 1 Spoorwegen: 1	Rijkswegen: 3 Provinciale wegen: 1 Spoorwegen: 1	Rijkswegen: 1 Provinciale wegen: 1 Spoorwegen: 1

4.7 Ruimtelijke beïnvloeding en veiligheid

Ten aanzien van locaties waar gevaarlijke stoffen worden gebruikt dan wel opgeslagen en windturbines aanwezig zijn worden veiligheidsnormen in acht genomen voor de assets van TenneT.

Geen van de tracévarianten ligt in de nabijheid van een locatie met gevaarlijke stoffen of binnen de 10^{-6} risicocontour. Ook is de afstand tot windturbines groot genoeg om een risico voor de assets van TenneT te vormen. Een gemiddelde windturbine op land heeft een maximale werpafstand van 245 meter bij nominaal toerental. De tracés liggen op minimaal 800 meter afstand van (geplande) windturbines. De tracés liggen buiten herstructureringsgebieden die zijn aangewezen door de Provincie Noord-Holland. Om die reden is aan te nemen dat er in de nabije toekomst geen windontwikkeling is voorzien in het gebied waar de tracés doorheen gaan.

Afwegingscriteria	Tracé 2	Tracé 5	Tracé 6
Locaties opslag/gebruik gevaarlijke stoffen	Niet in de nabijheid	Niet in de nabijheid	Niet in de nabijheid
Minimale afstand tot windturbines in meters	840	840	1.050

4.8 Ruimtelijke plannen

Binnen ruimtelijke plannen kunnen er zaken zijn die conflicteren met een eventuele kabel binnen een gebied. Dit zijn onder andere toegestane bouwmogelijkheden, bestaande bebouwing en andere ruimtelijke plannen.

Dit wordt beschreven in bestemmingsplannen van de gemeenten die worden gekruist door de tracévarianten. Daarnaast is er ook gekeken naar toekomstvisies die nog niet in het bestemmingsplan zijn opgenomen (bijv. structuurvisies).

Alle tracévarianten liggen afhankelijk van realisatie van stationslocatie Beverwijk 2 of 3 in een recreatiezone dan wel een bedrijfsbestemming respectievelijk. Verder loopt Tracé 2 voornamelijk door gebied met een agrarische bestemming met waarde volgens de vigerende bestemmingsplannen. Uitzonderingen zijn nabij Vroonmeer en Crommenije waar er een natuurbestemming geldt. Tracé 5 kruist eveneens de natuurbestemming nabij Vroonmeer en Weijenbus om vervolgens een recreatiebestemming te kruisen nabij de jachthaven Zwaansmeerpolder. In de Groot-Limmer polder wordt op twee plekken een natuurbestemming gekruist. Alle overige bestemmingen zijn agrarisch met waarde. Ook tracé 6 doorkruist de natuurbestemming nabij Vroonmeer en Weijenbus en de recreatiebestemming bij de jachthaven. De Hempolder wordt gekruist door deze tracévariant en bestaat bijna volledig uit bestemming natuur. Andere gekruiste gebieden betreffen een agrarisch met waarde functie.

Met betrekking tot ruimtelijke initiatieven zijn Hollandse Kust Noord (HKN) en een nieuwe verbinding tussen Rijkswegen A8 en A9 aandachtspunten. Deze initiatieven kunnen effect hebben op de ligging van de tracévarianten. Deze initiatieven zijn echter nog in een voorfase, waardoor in dit stadium moeilijk aan te geven is wat het effect is op de verschillende tracés. Voor de verbinding tussen de A8 en de A9 kan wel al gezegd worden dat alle tracévarianten deze verschillende verbindingsvarianten haaks kruisen. Vanuit dit perspectief is er geen voorkeurstracé aan te wijzen.

Afwegingscriteria	Tracé 2	Tracé 5	Tracé 6
Inpassing in ruimtelijke plannen	0	0	0
Inpassing in ruimtelijke initiatieven	Aandachtspunt is HKN en nieuwe verbinding A8-A9	Aandachtspunt is HKN en nieuwe verbinding A8-A9	Aandachtspunt is HKN en nieuwe verbinding A8-A9

4.9 Kabels en leidingen

Beleid van TenneT is dat kruisingen van assets met kabels, leidingen en buisleidingen dienen te worden vermeden. Er dienen vaak aanvullende maatregelen te worden genomen indien kabels gekruist worden. Dit maakt de aanleg van een nieuwe verbinding financieel minder aantrekkelijk.

Voor alle tracévarianten geldt dat er rioolleidingen onder druk en buisleidingen worden gekruist op verschillende locaties binnen de tracés. Ook treedt er parallelloop op met buisleidingen langs grote delen van de tracés. De reden hiervoor is een relatief hoge dichtheid van buisleidingen in het zoekgebied. Vanuit het perspectief kabels en leidingen is tracé 6 het meest gunstig vanwege de minste parallelloop met buisleidingen.

Afwegingscriteria		Tracé 2	Tracé 5	Tracé 6
Aantal kruisingen met kabels en leidingen (buisleidingen)		1 keer rioolleiding onder druk 9 keer buisleiding	4 keer rioolleiding onder druk 10 keer buisleiding	2 keer rioolleiding onder druk 11 keer buisleiding
Parallelloop t.o.v. buisleiding gevaarlijke stoffen (in meter)	<30 m	1.020	1.260	1.260
	>30 en <100 m	2.670	2.190	2.610
	>100 en <200 m	4.890	4.140	4.230
	>200 en <500 m	7.140	8.730	7.050
	>500 en <800 m	3.690	3.660	2.460
	>800 en <1000 m	2.370	2.730	960
	>1000 m	3.120	6.960	8.430

4.10 Doorsnijding agrarische functies

Een nieuwe kabel door agrarisch grondgebied leidt tot negatieve effecten voor de agrarische bedrijfsvoering.

Alle tracévarianten lopen voor een groot deel door gebieden met agrarische functies. Geen van de alternatieven heeft hierbij een voorkeur vanuit dit perspectief.

Afwegingscriteria	Tracé 2	Tracé 5	Tracé 6
Lengte door agrarisch gebied in meters	23.200	23.700	21.200

5 CONCLUSIE

In hoofdstuk 3 zijn zes tracés voor een 150kV-verbinding tussen Beverwijk en Oterleek bepaald. Vervolgens zijn deze tracés op hoofdlijnen met elkaar vergeleken. Hierbij zijn al drie tracés afgevallen omdat ze op hoofdlijnen al minder scoorden dan andere tracés. In hoofdstuk 4 zijn de overgebleven varianten afgewogen op planologische haalbaarheid. De bevindingen uit hoofdstuk 4 leiden tot een afweging van haalbare tracévarianten.

Aan alle tracévarianten kleven echter planologische aandachtspunten. Tracés 2 en 6 zijn het meest geschikt voor een toekomstige 150kV-verbinding. Tracé 5 is op basis van de criteria uit het beoordelingskader minder geschikt. Ten aanzien van TenneT-project HKN geldt voor alle tracés dat er tussen Beverwijk en de Heemskerkse Golfclub sprake is van mogelijke raakvlakken. Hierin zijn de tracés niet onderscheidend.

Tabel 2 hieronder geeft alle onderscheidende criteria tussen de tracévarianten weer. Daarna wordt per tracé voordelen en aandachtspunten besproken om de conclusie te onderbouwen.

Tabel 2 Overzichtstabel met onderscheidende criteria voor de tracévarianten

Afwegingscriteria	Tracé 2	Tracé 5	Tracé 6
Lengte tracé in km	24	30	27
Ruimtebeslag archeologische monumenten (AMK) in meters	0	1.150	470
Ruimtebeslag AMK-waarde in meters	370	1.190	250
Lengte door Unesco werelderfgoedgebied in meters	13.500	8.100	9.700
Doorsnijding Natuur Netwerk Nederland in meters	2.600	3.500	6.100
Kruisingen met waterlopen (hoofdwatergangen en boezemwateren volgens de legger oppervlaktewaterlichamen van het Hoogheemraadschap)	4 primaire waterlopen Meerdere secundaire waterlopen	4 primaire waterlopen Meerdere secundaire waterlopen	11 primaire waterlopen Meerdere secundaire waterlopen
Kruisingen waterkerings- of vrijwaringszone volgens de legger waterkeringen van het Hoogheemraadschap	3 regionale waterkeringen en West-Friese Omringdijk	3 regionale waterkeringen en West-Friese Omringdijk	7 regionale waterkeringen en West-Friese Omringdijk
Kruisingen met waterwegen (kanalen)	1	2	2
Aantal kruisingen met mogelijke locaties met bodemverontreiniging	-Nabij opstijgpunt locatie 2 Beverwijk (onderzocht; in procedure) -Bij middelweg noord van Markenbinnen -Kruisen van de Laanweg in de Schermer (onderzocht; in procedure)	-Nabij opstijgpunt locatie 2 Beverwijk (onderzocht; in procedure) -Kruisen van de Zuidervaart bij Bloemendalerweg (onderzocht; in procedure) -Kruisen van de Laanweg in de Schermer (onderzocht; in procedure)	-Nabij opstijgpunt locatie 2 Beverwijk (onderzocht; in procedure) -Kruisen van de Zuidervaart bij Bloemendalerweg (onderzocht; in procedure) -Kruisen van de Laanweg in de Schermer (onderzocht; in procedure)
Lengte door gebied met aardkundige monumenten in meters	0	1.200	4.700
Lengte door gebied met	3.000	9.500	9.500

Afwegingscriteria		Tracé 2	Tracé 5	Tracé 6
aardkundig waardevolle gebieden in meters				
Lengte door zettingsgevoelig gebied		9.300	4.000	10.400
Aantal kruisingen met wegen: - Rijkswegen - Provinciale wegen - Spoorwegen		Rijkswegen: 1 Provinciale wegen: 1 Spoorwegen: 1	Rijkswegen: 3 Provinciale wegen: 1 Spoorwegen: 1	Rijkswegen: 1 Provinciale wegen: 1 Spoorwegen: 1
Kruisingen met kabels en leidingen (buisleidingen)		1 keer rioolleiding onder druk 9 keer buisleiding	4 keer rioolleiding onder druk 10 keer buisleiding	2 keer rioolleiding onder druk 11 keer buisleiding
Parallelloop t.o.v. buisleiding gevaarlijke stoffen (in meter)	<30 m	1.020	1.260	1.260
	>30 en <100 m	2.670	2.190	2.610
	>100 en <200 m	4.890	4.140	4.230
	>200 en <500 m	7.140	8.730	7.050
	>500 en <800 m	3.690	3.660	2.460
	>800 en <1000 m	2.370	2.730	960
	>1000 m	3.120	6.960	8.430

Tracé 2

Voordelen ten opzichte van andere tracéopties

- Dit tracé is het kortste tracé.
- Er zijn geen lange boringen noodzakelijk.
- Geen ruimtebeslag in aardkundige monumenten (Uitgeestermeer en Alkmaardermeer).

Aandachtspunten ten opzichte van andere tracéopties

- Ongeveer 9 kilometer door zettingsgevoelig gebied tussen Krommenie en het Uitgeestermeer;
- Over circa 19 kilometer buisleiding binnen 1 kilometer;
- Het tracé gaat ten opzichte van andere tracés over de grootste lengte door het Unesco werelderfgoed gebied Stelling van Amsterdam.

Tracé 5

Voordelen ten opzichte van andere tracéopties

- Tracé loopt met een boring onder het Uitgeestermeer door en ligt minder in zettingsgevoelig gebied.

Aandachtspunten ten opzichte van andere tracéopties

- Het tracé is met 30 kilometer de langste tracévariant.

- Ten zuiden van het Uitgeestermeer liggen verschillende archeologische monumenten met een hoge of zeer hoge archeologische waarde. Het tracé loopt hier door 1.190 meter AMK-terrein.
- Voor het passeren van het Uitgeestermeer is een lange boring nodig, dit vormt een aandachtspunt vanuit technische uitvoerbaarheid.
- Het tracé loopt voor 1.200 meter door een aardkundig monument (Uitgeestermeer).
- Het tracé kruist 3 keer met de A9.

Tracé 6

Voordelen ten opzichte van andere tracéopties

- Het tracé vermijdt de tracering door zeer zettingsgevoelig gebied tussen Uitgeest en Krommenie.
- Met ongeveer 16 kilometer parallelloop met buisleidingen (binnen 1 kilometer), heeft dit tracé de kortste parallelloop met buisleidingen.

Aandachtspunten ten opzichte van andere tracéopties

- Het tracé kent 3 lange boringen in een waterrijk en redelijk zettingsgevoelig gebied. Dit zorgt voor technische uitdagingen. De boringen zijn maximaal ca. 1.300 meter.
- Net zuiden van het Uitgeestermeer, in het opengebied tussen Uitgeest en Krommenie liggen een aantal archeologische monumenten met een hoge of zeer hoge archeologische waarde.
- Het tracé loopt voor 6.100 meter door Natuur Netwerk Nederland en meer dan 14 kilometer door weidevogelgebied. Dit is de grootste lengte door natuurgebieden van alle tracés. Een deel van dit traject wordt uitgevoerd als boring.
- Over een lengte van 4,7 kilometer loopt het tracé door een aardkundig monument (Uitgeestermeer).

Aanbevelingen vervolg

Voor de vervolgfase worden de volgende aanbevelingen voor ontwikkelingen van een voorkeurstracé gedaan:

- Overleg met de betrokken gemeentes, na afstemming HKN, om te bepalen wat het gewenste voorkeurstracé is.
- Een nadere technische studie naar de mogelijkheden voor lange boringen onder het Uitgeestermeer en Alkmaardermeer.
- Definitief uitsluitsel over de locaties van de station Beverwijk ‘A9-zone’ en Oterleek.
- Indien in de uitwerking van het voorkeurstracé gekozen wordt voor een gedeeltelijke ligging in de nabijheid van de aanwezige grote transportleidingen met gevaarlijke stoffen wordt aanbevolen de volgende zaken te verifiëren:
  - Stel de afstand tussen de leiding met gevaarlijke stoffen en de verbinding vast om vast te stellen of maatregelen aan de leiding mogelijk nodig zijn om negatieve effecten van het kabeltracé (o.a. EMC) te mitigeren.
  - Indien permanente maatregelen nodig zijn dient beschouwd te worden of het kabeltracé niet op een grotere afstand of langs route gelegd kan worden om maatregelen te voorkomen.
  - Na vaststelling van de exacte ligging van het tracé dient middels proefsleuven de exacte afstand tot de leiding bepaald te worden ten behoeve van o.a. onderzoeken naar maatregelen of vergunnings- of toestemmingsaanvragen.
- De tracés moeten conform TenneT standaarden ruimtelijk worden vastgelegd. Dit kan in een bestemmingsplan met gemeenten als bevoegd gezag of in een inpassingsplan met provincie of rijk als bevoegd gezag.
- Nadat een voorkeurstracé is vastgelegd overleg met grondeigenaren om tot overeenstemming te komen voor het gebruik van de gronden.
- Bij verdere uitwerking van het tracé moet rekening worden gehouden met tracering buiten de ZR-strook rondom de bestaande bovengrondse verbinding Beverwijk-Oterleek.
- Bij nadere detaillering van een voorkeurstracé zal tot in nader detail gekeken moeten worden naar de mate van parallelloop met buisleidingen met gevaarlijke stoffen en eventueel te nemen maatregelen.

BIJLAGE 1: ONDERBOUWING AFWEGINGSCRITERIA PLANOLOGIE

In deze bijlage is per afwegingscriterium uit het beoordelingskader uit paragraaf 2.3 aangegeven op basis waarvan gewogen/getoetst wordt en is aangegeven welke criteria wel en niet van toepassing zijn.

1. Lengte tracés

De aanleg van een ondergrondse hoogspanningsverbinding betekent altijd ruimtebeslag. Ruimtebeslag is per definitie ongunstig. De lengte van de verbinding is verder bepalend voor de kosten.

2. Archeologie, cultuurhistorie en landschap

TenneT realiseert in principe geen assets ter plaatse van gronden waar een hoge kans bestaat dat archeologische en cultuurhistorische waarden en monumenten aanwezig zijn. Realisatie van een asset op/in gronden waar een hoge kans bestaat dat archeologische en cultuurhistorische waarden en monumenten aanwezig zijn kan ertoe leiden dat het bevoegd gezag maatregelen oplegt die aanzienlijke kosten met zich meebrengen. Daarnaast is het mogelijk dat maatregelen noodzakelijk zijn die ertoe leiden dat realisatie lastig wordt en/of dat realisatie vertraging oploopt. TenneT vindt het wenselijk het risico hierop, voor zover mogelijk, te voorkomen. Ook wil TenneT zoveel als mogelijk voorkomen dat landschappelijke waarden in een gebied worden aangetast.

Om bovenstaande te voorkomen is in deze studie getoetst op onderstaande criteria.

- Ruimtebeslag archeologische monumenten (AMK)
  De archeologische monumenten zijn plaatsen waarvan bekend is dat er daadwerkelijk archeologische waarden in de bodem aanwezig zijn. De overheid wil archeologische vindplaatsen zoveel mogelijk onaangetast in de grond bewaren (behoud ter plekke ofwel in situ). De Archeologische Monumenten Kaart (AMK) geeft aan op welke plekken zich archeologische waarde bevindt. In de tabel is genoteerd of een locatie een AMK-gebied beslaat.
- Ruimtebeslag in archeologische waarden volgens het vigerende archeologiebeleid van de gemeente
  Gemeenten hebben een centrale rol in de bescherming van archeologische vindplaatsen. Zij moeten in bestemmingsplannen en vergunningen rekening houden met de mogelijkheid dat zich archeologische materialen in de grond bevinden. De belangrijkste archeologische vindplaatsen zijn beschermd als rijksmonument. Iemand die wil bouwen bij een archeologisch rijksmonument moet een monumentenvergunning aanvragen en soms ook een omgevingsvergunning. Om bij overige archeologische vindplaatsen te bouwen is alleen een omgevingsvergunning nodig. Dit is geregeld in de bestemmingsplannen van de gemeenten.
  Binnen verschillende gemeenten zijn gebieden met waarde voor archeologie aangewezen. In deze gebieden mag worden gebouwd onder bepaalde voorwaarden en met omgevingsvergunningen, zie bijvoorbeeld omgevingsvisie Schermer (Landelijk gebied 2014). Er is aangegeven voor welke gemeente een tracé onder het vigerende archeologiebeleid valt.
- Ruimtebeslag door Unesco werelderfgoedgebied
  Het Werelderfgoedverdrag bestaat sinds 1972 en is bedoeld om cultureel en natuurlijk erfgoed dat van unieke en universele waarde is voor de mensheid, beter te kunnen bewaren voor toekomstige generaties. Er is aangegeven hoeveel lengte een tracévariant door Unesco werelderfgoed gebied kruist. In de omgeving Beverwijk is de Stelling van Amsterdam een Unesco werelderfgoed gebied.
- Ruimtebeslag in gebied van waarde volgens de cultuurhistorische waardenkaart
  De waardenkaart van provincie Noord-Holland geeft inzicht in de ontstaansgeschiedenis, de ruimtelijke en cultuurhistorische karakteristieken van het Noord-Hollands landschap. Er wordt aangegeven of de locaties zich bevinden binnen cultuurhistorische waarden van de provincie.

3. Natuur

TenneT is van mening dat, voor zover mogelijk, de (instandhouding)doelstellingen van het Natuurnetwerk Nederland, Natura2000 of andere gevoelige natuurgebieden niet geschaad mogen worden. Dat leidt ertoe dat bouwen in of nabij deze gebieden doorgaans niet toegestaan is, tenzij sprake is van een zeer uitzonderlijk geval (bijvoorbeeld ingeval geen alternatieve verbinding/ locatie kan worden gevonden of alleen op de locatie kan worden gebouwd na het treffen van maatregelen die extreem hoge kosten met zich meebrengen) (TenneT TSO B.V., 2016). Binnen het aspect natuur is gekeken naar onderstaande criteria.

- Natuurnetwerk Nederland
  Noord-Holland wordt gekenmerkt door een grote variatie aan plant- en diersoorten (biodiversiteit). Het verlies van soorten verarmt de natuurwaarde en maakt ecosystemen kwetsbaar. Het behoud van biodiversiteit is nodig voor een duurzame toekomst.
  Natuur en landschap zijn niet alleen van betekenis voor het behoud en bescherming van biodiversiteit. Natuur en landschap zijn ook van belang voor de regionale economie en voor de kwaliteit van de leefomgeving en voor een goed vestigingsklimaat voor wonen en werken. Natuurnetwerk Nederland (NNN) is gericht op het behoud en de ontwikkeling van aanwezige en potentiële natuurwaarden. Natuurnetwerk Nederland is de nieuwe naam voor de Ecologische Hoofdstructuur. In deze studie is de lengte aangegeven die de tracévarianten NNN-gebied doorkruisen.
- Ruimtebeslag ganzen- en weidevogelgebieden
  Noord-Holland is rijk aan weidevogels, zoals de grutto en de tureluur. Noord-Holland is voor weidevogels een belangrijk gebied om te broeden, nationaal en internationaal. Van het totaalaantal grutto's in Europa broedt zelfs 15% in Noord-Holland. Van veel soorten weidevogels neem het aantal af. De provincie draagt bij aan het behoud van weidevogels door weidevogelgebieden aan te wijzen. In deze studie is de lengte aangegeven die de tracévarianten ganzen- en weidevogelgebieden doorkruisen.

- Buiten beschouwing gelaten criteria
  Natura2000
  Onder Natura2000 gebieden vallen de gebieden die op grond van de Vogelrichtlijn en/of de Habitatrichtlijn zijn aangewezen. Voor al deze gebieden gelden instandhoudingsdoelen. De essentie van het beschermingsregime voor deze gebieden is dat deze instandhoudingsdoelen niet in gevaar mogen worden gebracht. Om dit toetsbaar te maken, kent de wet Natuurbescherming voor projecten en andere handelingen (zowel bestaand als nieuw) die gevolgen voor soorten en habitattypen van de betreffende gebieden zouden kunnen hebben, een vergunningplicht. Een vergunning voor een project wordt alleen verleend wanneer zeker is dat de instandhoudingsdoelen van het gebied niet in gevaar worden gebracht. Hiervan mag alleen worden afgeweken wanneer alternatieve oplossingen voor het project ontbreken en wanneer sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang.
  Bovendien moet voorafgaande aan het toestaan van een afwijking zeker zijn dat alle schade gecompenseerd wordt (de zogenaamde ADC-toets: Alternatieven, Dwingende redenen van groot openbaar belang en Compenserende maatregelen).
  Er liggen verschillende Natura2000 gebieden in de nabijheid van het zoekgebied (Eilandspolder aangrenzend, Noord Hollands Duinreservaat op ca. 4,7km, Markermeer & IJmeer op ca. 5,1 km). Directe effecten op deze gebieden (bijv. door ruimtebeslag of verstoring door geluid of licht) zijn op deze afstand te verwachten (Eilandspolder). De locaties liggen echter op zulke afstand van dit Natura2000 gebied, dat directe effecten uitgesloten zijn. Om deze reden worden effecten door aanleg van de kabeltracés uitgesloten.

  Flora- en fauna
  De wet Natuurbescherming regelt de bescherming van in het wild voorkomende planten en dieren. Planten en dieren die beschermd zijn onder de wet zijn ingedeeld in drie tabellen, waarbij de soorten in elke tabel in verschillende mate beschermd worden. Broedende vogels en een aantal kwetsbare vogelsoorten staan niet genoemd in de tabellen, maar hebben een aparte status. Zij (en hun broed- en leefgebieden) worden extra beschermd.
  De soorten uit tabel 1 mogen worden verstoord, maar mogen niet onnodig leiden of doelloos worden doodgemaakt (de zogenaamde zorgplicht). Voor de soorten uit tabel 2 en 3 moet een plan worden opgesteld waar in staat hoe de verstoring kan worden voorkomen of gecompenseerd (mitigatieplan). Tabel 3 zijn daarbij de strengst beschermde soorten. In deze studie is gekeken of er Tabel 3-soorten in de gebieden zijn waargenomen.
  TenneT kent een gedragscode om het functioneren van TenneT in overeenstemming te brengen met de omringende natuur en deze natuur een plek te geven in de leidingstroken in het werkterrein. De gedragscode biedt aan werknemers van TenneT en derden die in opdracht van TenneT werkzaamheden verrichten vooraf duidelijkheid over de te volgen werkwijze bij situaties waar sprake is van door de wet beschermde soorten. De gedragscode dient – onder voorwaarden – als vrijstelling voor de ontheffingsplicht uit de wet natuurbescherming.
  In deze fase van alternatievenafweging is het niet van toegevoegde waarden om de alternatieven te vergelijken op hun impact op beschermde flora en fauna. Richting ruimtelijke vastlegging van de kabeltracés moet worden gekeken wat de impact is op flora- en fauna in het gebied. Indien (de aanleg

van) een tracé leidt tot effecten op flora- en/of fauna dan zullen deze effecten moeten worden gemitigeerd.

4. Water

TenneT wil in een zo vroegtijdig mogelijk stadium overleg hebben met het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en Rijkswaterstaat over de mogelijke eisen die deze partijen opleggen aan TenneT. De hieruit voortvloeiende eisen/wensen worden door TenneT uitgevoerd, tenzij deze technisch redelijkerwijs niet uitvoerbaar zijn.

TenneT heeft verder nog een aantal eisen gesteld bij de tracering van kabels:

- Kabels mogen in principe niet worden gerealiseerd in waterwingebieden;
- Kabels in overstromingsgevoelige gebieden kunnen worden aangelegd, mits de technische bijbehorende apparatuur (bijv. een crossbondingput) ook in geval van hoogwater bereikbaar is (droog blijft);
- Kabels mogen in principe niet worden gerealiseerd in / nabij een waterkerings- of een vrijwaringszone (bijvoorbeeld een dijk).

Hieronder worden de onderwerpen toegelicht die van toepassing zijn voor deze haalbaarheidsstudie en onderdeel zijn van de overall weging.

- Waterlopen en waterwegen
  Door het gebied lopen verschillende watergangen. In deze studie wordt gekeken naar de kruisingen met hoofdwatergangen en waterwegen volgens de legger Oppervlaktewaterlichamen van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.
  Ten aanzien van kleine waterlopen worden geen onoverkomelijke belemmeringen verwacht voor realisatie van de kabelverbinding.
- Waterkeringen
  Realisatie van assets in waterkeringszones (of hiervoor gereserveerde zones) wordt alleen toegestaan door het bevoegd gezag c.q. de eigenaar indien daar een dringende reden voor is en bepaalde (kostbare en/of technisch moeilijk uitvoerbare) maatregelen zijn of worden genomen. Dit leidt ertoe dat realisatie van assets in dergelijke zones er (doorgaans) voor zorgt dat tijdens de bouw alsook in de beheer fase diverse maatregelen genomen moeten worden en realisatie niet (of slecht) uitvoerbaar is.
  Het zoekgebied ligt in het gebied van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. TenneT hanteert het standpunt dat in zones rondom waterkeringen in principe geen assets worden gerealiseerd (TenneT TSO B.V., 2016).

- Buiten beschouwing gelaten criteria

  Gebied met grote kans op overstromingen
  De aanleg van een kabel in een gebied waar een grote kans bestaat op overstromingen is niet altijd vermijdbaar. Om risico's in een dergelijke situatie toch enigszins te beperken is TenneT van mening dat bij aanleg van een kabel in een dergelijk gebied de technische apparatuur, die noodzakelijkerwijze geplaatst wordt ten behoeve van de bruikbaarheid van een kabel zoals bijv. een crossbonding- of moflocatie, bereikbaar moet zijn. Dit dus ook in geval van overstromingen. Dat betekent dat deze technische apparatuur niet in gebieden met een hoge kans op overstromingen mag worden geplaatst. Plaatsing in een gebied met een minder hoge kans op overstromingen is wel toegestaan. Hiermee wordt voorkomen dat ingeval sprake is van een storing bij hoogwater, hoge kosten moeten worden gemaakt om bij de apparatuur te komen en in uitzonderlijke gevallen zelfs de leveringszekerheid onder druk kan komen te staan (TenneT TSO B.V., 2016).

  Waterwin-, grondwaterbeschermingsgebied en boringsvrije zone
  Bij nieuwe ondergrondse verbindingen wordt in principe geen olie toegepast (dit kan het grondwater vervuilen). Aanleg van deze kabels is doorgaans dan ook mogelijk zonder maatregelen te treffen om olielekken te voorkomen. Alleen in een enkel geval dienen bij de aanleg beperkte aanvullende maatregelen te worden genomen. Dit ter voorkoming van nieuwe verontreinigingen.
  Echter in geval een kabel wordt aangelegd in een waterwingebied, grondwaterbeschermingsgebied of boringsvrije zone, worden meestal strengere maatregelen opgelegd. Deze gebieden zijn namelijk het meest gevoelig voor vervuiling vanuit de omgeving. TenneT stelt zich dan ook op het standpunt dat dit gebied voor zover redelijkerwijs mogelijk moet worden vermeden bij de aanleg van nieuwe ondergrondse verbindingen.

Er liggen geen waterwin- of grondwaterbeschermingsgebieden in het zoekgebied. Om deze reden is dit aspect niet verder beschouwd.

5. Bodem

- Aantal kruisingen met locaties met mogelijke bodemverontreiniging
  Een ernstige bodemverontreiniging kan een negatief effect hebben op de gezondheid van de mens, het milieu en de assets van TenneT. Deze negatieve effecten kunnen doorgaans in voldoende mate worden ingeperkt door het treffen van maatregelen waardoor realisatie niet (langer) onmogelijk c.q. onverantwoord is. Eén van de te treffen maatregelen is dat de bodem gesaneerd wordt. Het uitvoeren van maatregelen (waaronder een bodemsanering) brengt meestal een grote financiële last met zich mee. TenneT is daarom van mening dat realisatie op een dergelijke locatie alleen toegestaan wordt indien geen alternatieve locatie of verbinding beschikbaar is (TenneT TSO B.V., 2016).
  In het zoekgebied kan sprake zijn van bodem- en grondwaterverontreiniging. Mochten er bodembedreigende (bedrijfs)activiteiten of andere aanleidingen worden gevonden, kan een nader bodemonderzoek noodzakelijk zijn. Dit kan gevolgen hebben voor planning en kosten.
  Er is gekeken naar informatie beschikbaar via het bodemloket (www.bodemloket.nl). Hier zijn gebieden opgedeeld in vier categorieën 1) gesaneerd 2) onderzocht; geen vervolg nodig 3) onderzocht; in procedure 4) historische activiteit bekend. Voor gebieden die niet zijn ingedeeld is het onbekend of er bodemverontreiniging aanwezig is. Alle kruisingen van het desbetreffende tracé met mogelijke locaties met bodemverontreiniging zijn aangegeven. Er is niet gekeken naar de inhoud van eventuele bodemonderzoeken.
- Lengte door gebied met aardkundige monumenten
  Het 'roeren' van de bodem kan leiden tot onomkeerbare gevolgen en kunnen aardkundige monumenten in zodanige mate aantasten dat herstel niet mogelijk is. TenneT wenst dit te voorkomen. Echter wanneer in overleg met het bevoegd gezag een maatregel wordt gekozen waarmee alle daarbij betrokken belanghebbenden (inclusief het bevoegd gezag) in kunnen stemmen, dan kan 'roeren' van de bodem ter plaatse van aardkundige monumenten toegestaan worden (TenneT TSO B.V., 2016).
  Er wordt gekeken hoeveel lengte van de verschillende tracévarianten overeenkomen met aanwezige aardkundige monumenten.
- Lengte door aardkundig waardevol gebied
  Aardkundig waardevolle gebieden zijn die onderdelen van het landschap die iets vertellen over de natuurlijke ontstaanswijze van het gebied en zijn aangewezen via de Provinciale Ruimtelijke Verordening. Er wordt aangegeven welke lengte tracévarianten aardkundig waardevolle gebieden doorkruisen.
- Lengte door zettingsgevoeligheid gebied
  Hoewel grote delen van de NL bodem zettingsgevoelige bodems betreft (veengronden, ofwel slappe bodems), wenst TenneT in principe geen assets te realiseren in/op deze bodems. Het is immers nagenoeg onmogelijk om assets te realiseren zonder maatregelen te treffen die de stabiliteit van de bodem vergroten en daarmee ongewenste effecten, zoals verzakking van de asset voorkomen. Het treffen van die maatregelen brengen aanzienlijke financiële lasten voor TenneT met zich mee. In deze studie wordt in kaart gebracht of de tracévarianten in gebied liggen waar een veenpakket van 1 meter of meer in de bovenste 10 meter onder maaiveld aanwezig is. Dit wordt gedaan op basis van een dataset die afkomstig is van het Provinciaal georegister (“Bouwen op slappe grond – Zettingsgevoeligheid”). Deze dataset geeft de zettingsgevoeligheid weer van de bodem in Noord-Holland. De set vormt samen met drie andere datasets (betrouwbaarheid TNO-kaarten, dikte holoceen en opbarsting damwand) de informatie om de geschiktheid van de ondergrond voor bouwen op slappe grond en ondergronds bouwen te bepalen en hoort bij het onderzoeksrapport "Geschiktheidskaarten van de ondergrond voor bouwen in Noord-Holland".
  Er is aangegeven welke lengte tracévarianten in zettingsgevoelig gebied liggen.
- Lengte door gebied met bollenteelt
  De bodemopbouw is zeer belangrijk voor de kweek van bloembollen. Verstoring van de bodemopbouw kan hierdoor grote effecten hebben op de bollenteelt, dit dient voorkomen te worden. Binnen deze haalbaarheidsstudie is gekeken of de tracévarianten een bollenteelt gebied doorkruisen.

- Buiten beschouwing gelaten criteria

  Niet gesprongen explosieven
  Het kan zijn dat er in gebieden een kans is dat er Niet Gesprongen Explosieven (NGE) worden aangetroffen. Deze zijn bijvoorbeeld achtergelaten of niet afgegaan in de Tweede Wereldoorlog. Meestal wordt deze informatie uit historisch onderzoek gehaald. In deze haalbaarheidsstudie was geen historisch

onderzoek beschikbaar om dit criterium te kunnen beoordelen. Het is daarom niet meegenomen in de haalbaarheidsstudie.

6. Doorsnijding infrastructuur

- Beheersgebied
  Om te bereiken dat assets van TenneT ongestoord kunnen liggen of aanwezig kunnen zijn en blijven, worden assets in principe niet in de nabijheid van wegen gelegd of geplaatst. Met in de nabijheid wordt in principe gedoeld op 'de (toekomstige) beheerszone van deze wegen'. In principe stelt iedere wegenbeheerder deze vast. Doorgaans wordt op verzoek van een partij inzicht gegeven in de ligging van een dergelijke zone (de zone kan opgevraagd worden als shapefile).
  Deze beleidsregel geldt voor alle assets maar met name voor ondergrondse verbindingen die mogelijk worden gerealiseerd nabij wegen waarvan bekend is dat ze op korte termijn worden aangepast / uitgebreid (dit is na te zoeken in bijvoorbeeld het MIRT alsook in de structuurvisies / wegenbeheerplannen van de provincie en gemeente). Beheerzones worden met name ingesteld op provinciale- en rijkswegen.
  In deze haalbaarheidsstudie is voor het identificeren van beheersgebieden gekeken naar het beheersgebied van de provincie Noord-Holland en enkelbestemmingen en vrijwaringszones die zijn opgenomen in bestemmingsplannen. Er is aangegeven of tracévarianten in het beheersgebied liggen.
- Aantal kruisingen met wegen
  Naast ligging in het beheersgebied kunnen verbindingen ook wegen kruisen. Dit brengt extra maatregelen met zich mee. In deze haalbaarheidsstudie is aangegeven hoeveel Rijkswegen, provinciale wegen en spoorwegen gekruist dienen te worden.

7. Ruimtelijke beïnvloeding en veiligheid

- Locaties gevaarlijke stoffen/gebruik
  Voor zover redelijkerwijs mogelijk worden geen assets gerealiseerd in de directe nabijheid van locaties waar ‘overige gevaarlijk gebruik / stoffen’ zijn toegestaan.
  Als gevolg van de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen kan brand of explosiegevaar aan de orde zijn. Dat kan de ongestoorde ligging of aanwezigheid van assets nadelig beïnvloeden. Wat onder gevaarlijke stoffen / gebruik wordt verstaan is niet specifiek omschreven. Het kan hier om een veelheid aan stoffen gaan. Dit uitgangspunt betreft dan ook een streven.
  In deze haalbaarheidsstudie is gekeken in hoeverre er binnen de tracévarianten zones liggen waar volgens www.risicokaart.nl een kans is op ongevallen met gevaarlijke stoffen. Dit is de zogenaamde 10-6 contour die wordt weergegeven op de risicokaart.
- Windturbines
  Bij de plaatsing van windturbines staat de veiligheid voor de omgeving voorop. Mogelijke risico's rond een windturbine zijn mastbreuk, het afbreken van de gondel of van een blad. Voordat de overheid toestemming geeft voor de bouw van een windturbine, kan ze om een kwantitatieve risicoanalyse vragen. Het Handboek Risicozonering Windturbines kan worden gebruikt als een praktijkrichtlijn voor het uitvoeren van een risicoanalyse voor windturbines (Handboek Risicozonering Windturbines, Herziene versie 3.1 september 2014). Het zoekgebied ligt gedeeltelijk in het herstructureringsgebied Wind op Land van de provincie Noord-Holland. Op dit moment zijn er zes aanvragen voor windparken die voldoende zijn om de doelstelling van de provincie te halen, alle aanvragen voor Wind op Land liggen niet in de nabijheid van de verschillende tracévarianten (Overzicht aanvragen Wind op Land, nov. 2016). Voorlopig worden er geen nieuwe windturbines verwacht binnen het zoekgebied op basis van de huidige aanvragen bij de provincie Noord-Holland.
  In deze haalbaarheidsstudie is gekeken naar de nabijheid van windturbines in de omgeving van de tracévarianten. Om buiten de maximale werpafstand te blijven bij een turbine met nominaal toerental moet de kabel op minimaal 245 meter afstand van een turbine liggen. In deze studie is inzichtelijk gemaakt wat de minimale afstand is tot (geplande) windturbines.

- Buiten beschouwing gelaten criteria

  Vuurwerkbedrijf
  Voor zover redelijkerwijs mogelijk worden in principe geen assets gerealiseerd binnen een afstand van 800 meter afstand van een Vuurwerkbedrijf.
  Bij een afstand van 800 meter of meer zijn de risico's die assets van TenneT kunnen ondervinden van een Vuurwerkbedrijf voldoende laag. De grens van 800 meter volgt uit het Vuurwerkbesluit. Hierin is

namelijk in Bijlage 3, onder B Veiligheidsafstanden, opgenomen dat de toegestane netto explosieve massa per bewaarplaats of bewerkingsruimte tot 6000 kg 800 meter dient te zijn. Dit wordt gemeten vanaf de bewaarplaats en geldt officieel alleen voor (geprojecteerd) kwetsbare objecten. Daar vallen assets van TenneT niet onder, maar omdat tot op 800 meter effecten kunnen worden verwacht wordt deze afstand wel aangehouden.
In de directe nabijheid van de kabeltracés liggen geen vuurwerkbedrijven. Om die reden is dit criterium buiten beschouwing gelaten in deze studie.

Start- of landingsbaan
Gevaar ontstaat indien een vliegtuig of helikopter neerstort. Dat kan in een gebied met bebouwing gebeuren of in een 'buitengebied'. Maar de kans hierop is het meest aanwezig op of vlakbij een start- of landingsbaan, binnen een gebied van ongeveer 300 meter breed en een kilometer ervoor en erna. Daarom hanteert TenneT dit criterium. Daarnaast is in de regeling veilig gebruik luchthavens en andere terreinen in artikel 25 opgenomen waaraan voldaan moet worden. Hierin is onder andere opgenomen dat de baan voor het opstijgen en landen in een obstakelvrije ruimte van 300 bij 30 meter moet liggen. Daarnaast moet de luchthaven zodanig zijn gelegen dat binnen een gebied met een straal van 750 meter vanuit de vastgestelde geografische positie van de luchthaven geen obstakels steken door een denkbeeldig horizontaal vlak op een hoogte van 45 meter boven het hoogstgelegen punt binnen de luchthaven.
Binnen de hierboven genoemde afstanden is geen start- of landingsbaan aanwezig. De dichtstbijzijnde start/landingsbaan van Schiphol ligt op 25 km afstand. Om die reden is dit criterium buiten beschouwing gelaten in deze studie.

Militair complex
De ligging van militaire complexen is in het SVIR aangeduid op een kaart en nader uitgewerkt in het Barro. Bij de afweging of hiermee rekening moet worden gehouden dient getoetst te worden of kan worden voldaan aan de inhoud van het SVIR en het Barro. Omdat in het SVIR-afstandsmaten zijn genoemd wordt hier volstaan met de ruimte term 'op korte afstand'. Het gaat hier immers meer om een signaleringsfunctie.
In de directe nabijheid van de kabeltracés liggen geen militaire complexen. Om die reden is dit criterium buiten beschouwing gelaten in deze studie.

8. Ruimtelijke plannen
Een kabel kan beperkingen opleggen aan het gebruik van gronden ter plaatse van de kabel. Daarnaast wenst TenneT de kabel te beschermen tegen ruimtelijke ingrepen die de kabel kunnen beschadigen. Uit hoofde van haar wettelijke taak voert TenneT het beleid dat voor de aanleg van nieuwe delen van het landelijk hoogspanningsnet, zoals de ligging van hoogspanningsverbindingen ook planologisch wordt veiliggesteld. TenneT wil bewaken en bewerkstelligen dat in ruimtelijke plannen het noodzakelijke juridisch-planologische regime wordt verankerd voor het tracé van deze ondergrondse hoogspanningsverbindingen om het net in stand te houden en de functionaliteit van de verbindingen te behouden.

- Inpassing in ruimtelijke plannen
  Binnen ruimtelijke plannen kunnen er zaken zijn die conflicteren met een eventuele ondergrondse hoogspanningsverbinding binnen een gebied. Dit zijn onder andere bouwmogelijkheden, bestaande bebouwing en bosgebieden (in verband met diep wortelende beplanting). Veel van de belemmeringen die binnen de bestemmingsplannen kunnen optreden zijn al beschreven in de overige thema's (archeologie, ruimtelijke beïnvloeding, kabels en leidingen, infrastructuur, natuur). Binnen dit criterium is daarom gefocust op bestemmingsplannen van de gemeenten. Er is globaal aangegeven welke bestemmingen volgens de vigerende bestemmingsplannen gekruist dienen te worden.
- Inpassing in ruimtelijke initiatieven
  Binnen dit criterium is gefocust op eventuele toekomstige initiatieven die de gemeente heeft in haar toekomstvisie (bijv. uit structuurvisies). Ook wordt er gekeken naar de plannen van HKN om verstrengeling te voorkomen. Provinciale structuurvisies worden niet meegenomen. Deze aspecten worden in andere criteria zoals weidevogelgebied behandeld.

9. Kabels en Leidingen

- Kruisingen van kabels en leidingen
  Beleid van TenneT is dat kruisingen van assets met kabels dienen te worden vermeden. Er dienen vaak

aanvullende maatregelen te worden genomen indien kabels gekruist worden. Dit maakt de aanleg van een nieuw tracé duurder.
In deze studie is gekeken waar kabels en leidingen die een mogelijke belemmering zijn voor een nieuw tracé zich bevinden binnen het zoekgebied.

- Parallelloop t.o.v. buisleiding gevaarlijke stoffen
  Kabels en leidingen liggen bij voorkeur buiten een bepaalde afstand ten opzichte van buisleidingen, en niet parallel hieraan (zie NEN-normering 3654 'Wederzijdse beïnvloeding van buisleidingen en hoogspanningssystemen'). Ook de aanwezigheid van andere kabels en leidingen kan binnen een bepaalde afstand en door middel van bepaalde parallelloop invloed hebben. Indien de gewenste afstanden niet te realiseren zijn dan moet in overleg worden bepaald welke mitigerende maatregelen en/of beheersmaatregelen kunnen worden genomen. Het beleid van TenneT sluit aan bij de NEN-normering.
  Er is specifiek gekeken naar de ligging van buisleidingen. In de NEN 3654 is opgenomen dat invloed verwacht kan worden binnen een afstand van ongeveer 1 km van de rand van de buisleiding. Dat betekent dat bij het zoeken naar een tracé voor een ondergrondse hoogspanningsverbinding deze afstand in gedachten moet worden gehouden. Is het niet mogelijk om een tracé te vinden buiten deze afstand dan zal nader afgewogen moeten worden of realisatie toch mogelijk is bijvoorbeeld door het treffen van maatregelen (TenneT TSO B.V., 2016). In het studiegebied liggen verschillende buisleidingen met gevaarlijke stoffen.
  In deze studie wordt gekeken in hoeverre de kabeltracés binnen de volgende afstand liggen van buisleidingen:

Afstand tot buisleiding (meter)
<30
>30 en <100
>100 en <200
>200 en <500
>500 en <800
>800 en <1000
>1000

  Kanttekening hierbij is dat deze methode puur kijkt naar de afstand tot buisleidingen, niet rekening houdend met de mate van paralelloop. Bij nadere detaillering van een voorkeurstracé zal tot in nader detail gekeken moeten worden naar de mate van parallelloop met buisleidingen met gevaarlijke stoffen en eventueel te nemen maatregelen. Hierbij dient bij voorkeur onderstaande onderverdeling aangehouden te worden:

  - Tot 30m afstand tot buisleiding, parallelloop van maximaal 10m
  - 30 – 100m afstand tot buisleiding, parallelloop van maximaal 15m
  - 100-200m afstand tot buisleiding, parallelloop van maximaal 20m
  - 200-500m afstand tot buisleiding, parallelloop van maximaal 40m
  - 500-800m afstand tot buisleiding, parallelloop van maximaal 80m
  - 800-1000m afstand tot buisleiding, parallelloop van maximaal 150m

- Buiten beschouwing gelaten criteria

- *Parallelloop t.o.v. bestaande verbindingen van TenneT*

Een ondergrondse hoogspanningsverbinding ligt in principe op enige afstand van een bovengrondse hoogspanningsverbinding. Daarbij gelden voor ondergrondse verbindingen andere afstanden dan voor bovengrondse. Deze afstandseisen volgen uit de diverse standaarden van TenneT.

Motivatie hiervoor is gelegen in onderstaande aspecten:

- Veiligheid: bij aanleg werken nabij hoogspanning dienen maatregelen te worden genomen, idem bij onderhoud of oplossing van storingen;
- Leveringszekerheid: bij het oplossen van een storing aan een kabel, is er door werkzaamheden ook nog eens risico van kortsluiting en daardoor uitval van nog een verbinding;
- TenneT streeft naar een efficiënt ruimtegebruik, maar voorkomen moet worden dat sprake is van een stapeling van belemmeringen voor grondeigenaren/pachters.
- De rechten van de bestaande verbinding zijn doorgaans niet zo verstrekkend dat ook de nieuwe verbinding daarvan gebruik kan maken;
- Bovengrondse verbinding doorsnijdt het land vaak op een ongunstige manier ingeval een ondergrondse verbinding wordt gerealiseerd (kabel ligt dan vaak niet aan de rand van de percelen).

Voor de hand ligt om in ieder geval buiten de strook rond een bestaande verbinding te traceren waarbinnen een Zakelijk Recht Overeenkomst (ZRO) geldt die TenneT met een grondeigenaar afspreekt. In voorliggende studie geldt dat slechts op enkele percelen rond de verbinding Beverwijk-Oterleek een ZRO is gevestigd. Dit betreft de percelen die gerealiseerd zijn ter plaatse van gronden die geen openbare functie hebben en in eigendom zijn van particulieren. Dit betreft slechts een beperkt aantal percelen.

Om toch een criterium te hanteren is afgesproken buiten de strook van het Zakelijk Recht te traceren als ware er wel een Zakerlijk Recht gevestigd.

De 2-circuits lijn van de bestaande verbinding Beverwijk-Oterleek is gebouwd in 1962 en bestaat uit 68 masten/portalen verdeeld over 19 spanvakken, met een totale lengte van 21.7km. De masten zijn donau vakwerk masten, waarbij de geleiders in een driehoeksconfiguratie zijn opgehangen. De masten zijn hoofdzakelijk gefundeerd op een betonnen poer, met daaronder palen. De fasegeleider is een enkele draad van het type st/al 48/7 (tussen opstijgpunt en mast 6) en koper 300mm2 (tussen mast 6 en het eindjuk op station Oterleek). De transportcapaciteit wordt begrenst door de koper-geleiders, de transportcapaciteit is in het verleden vastgesteld op 220MVA

Deze lijn heeft een ZR-breedte van in principe 55m (dus 2 x 27,5). De masten hebben een hoogte varierend van 12,5 tot bijna 60m. Echter de meeste hebben een hoogte van 34,5m.

Dat betekent dat worst case een zone van 60 meter aan weerszijden van de bestaande bovengrondse verbinding dient te worden aangehouden.

In dit stadium is dit criterium niet meegenomen bij de tracébeoordeling. Enkele tracévarianten liggen in de buurt van de bestaande bovengrondse verbinding. De tracés worden echter nog op hoofdlijnen met elkaar vergeleken. In de praktijk is er veel ruimte om buiten de zone van 60 meter te traceren.

10. Doorsnijding agrarische functies

- Ligging in agrarisch gebied
  Het zoekgebied waarbinnen gezocht wordt naar een nieuwe tracévarianten, is gedeeltelijk in agrarisch gebruik. Ondergrondse kabelverbindingen kunnen leiden tot negatieve effecten voor de agrarische bedrijfsvoering. Onderdelen die hierbij met name een rol spelen, zijn mogelijke verstoring van de bodem (aantasting van drainagesystemen), beperking van gebruik van grond voor boomgaarden en fruitkwekerijen en beperking van gebruik van agrarische bouwpercelen. Daarnaast kan het agrarisch gebruik invloed hebben op de kabel. Zo kunnen bijvoorbeeld wortels van bomen de kabel beschadigen. In deze studie is gekeken naar de lengte die de tracévarianten in agrarisch gebied liggen. Hierbij is gebruik gemaakt van gemeentebestemmingen op www.ruimtelijkeplannen.nl en daarnaast zijn de tracévarianten via luchtfoto's visueel gecheckt.

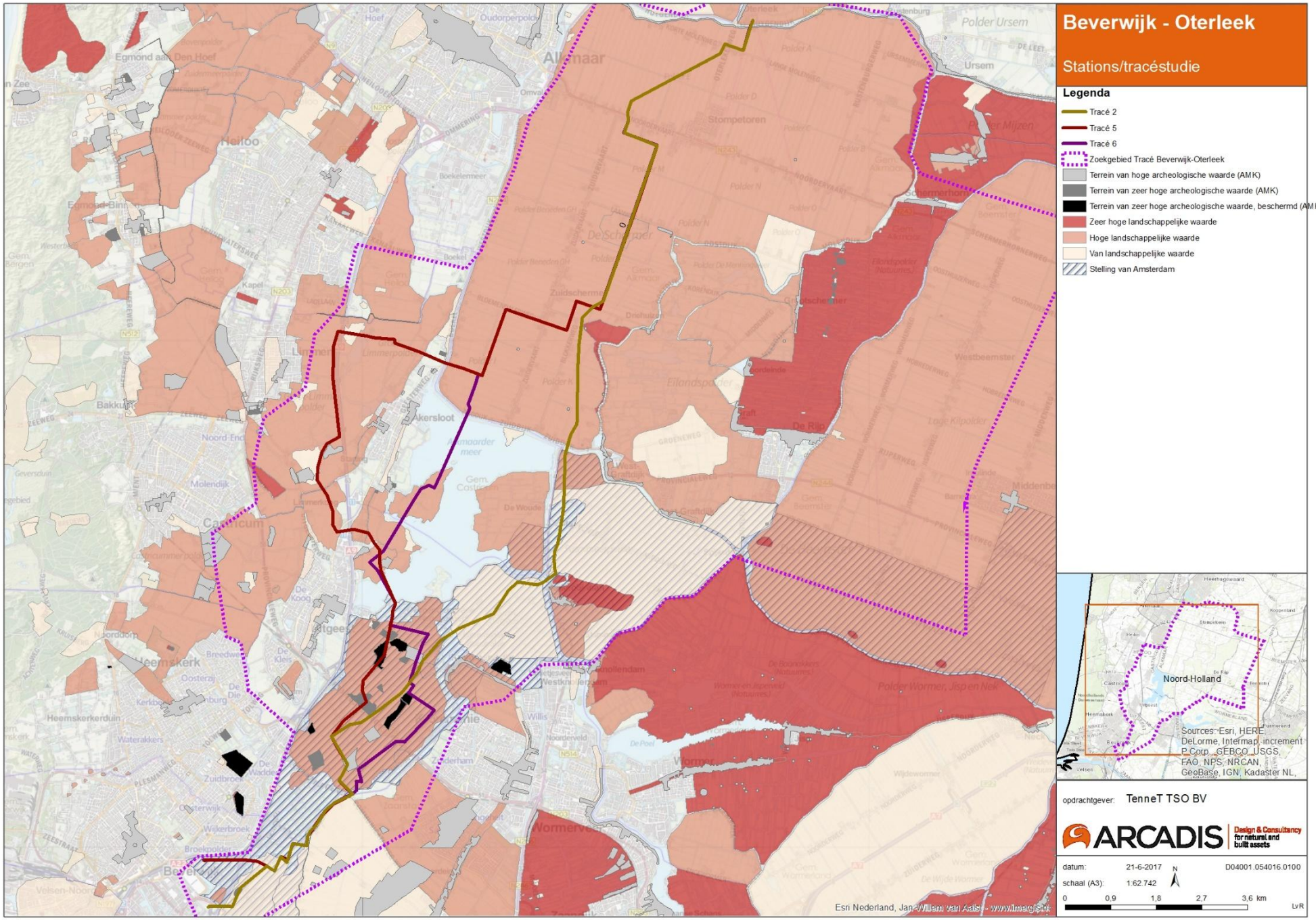
BIJLAGE 2: KAARTEN

Deze Bijlage is separaat bijgevoegd.

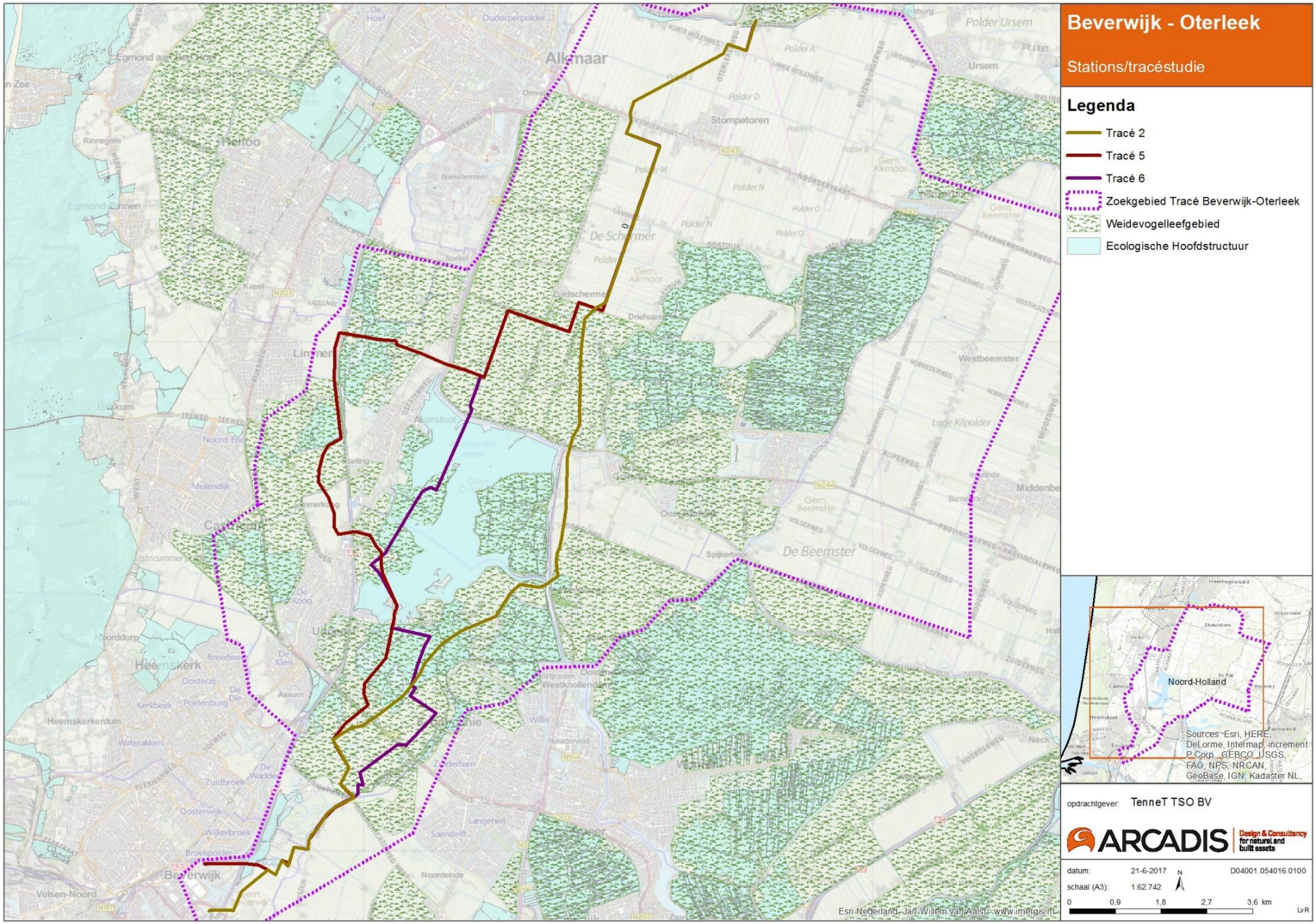
1. Lengte tracés

De lengte van de tracés is ook op andere kaarten te zien, daarom is hier geen extra kaart opgenomen.

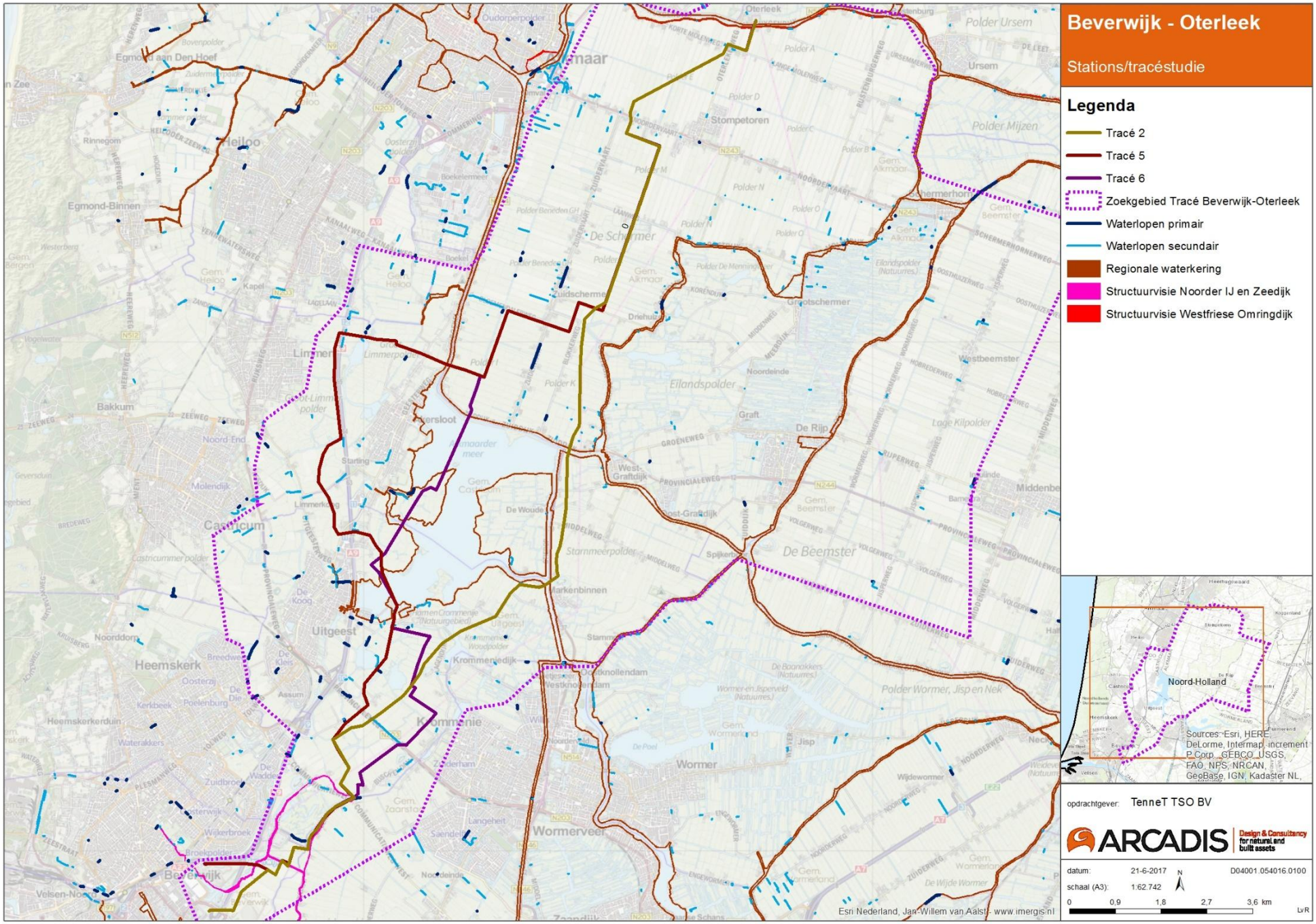
2. Archeologie, cultuurhistorie en landschap

Beverwijk - Oterleek
Stations/tracéstudie
Legenda
Tracé 2
Tracé 5
Tracé 6
Zoekgebied Tracé Beverwijk-Oterleek
Terrein van hoge archeologische waarde (AMK)
Terrein van zeer hoge archeologische waarde (AMK)
Terrein van zeer hoge archeologische waarde, beschermd (AMK)
Zeer hoge landschappelijke waarde
Hoge landschappelijke waarde
Van landschappelijke waarde
Stelling van Amsterdam
Noord-Holland
Sources: Esri, HERE, DeLorme, Intermap, increment P Corp., GEBCO, USGS, FAO, NPS, NRCAN, GeoBase, IGN, Kadaster NL,
Esri Nederland, Jan-Willem van Aalst - www.imergis.nl
opdrachtgever: TenneT TSO BV
ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets
datum: 21-6-2017
schaal (A3): 1:62.742
D04001.054016.0100
0 0,9 1,8 2,7 3,6 km
LvR

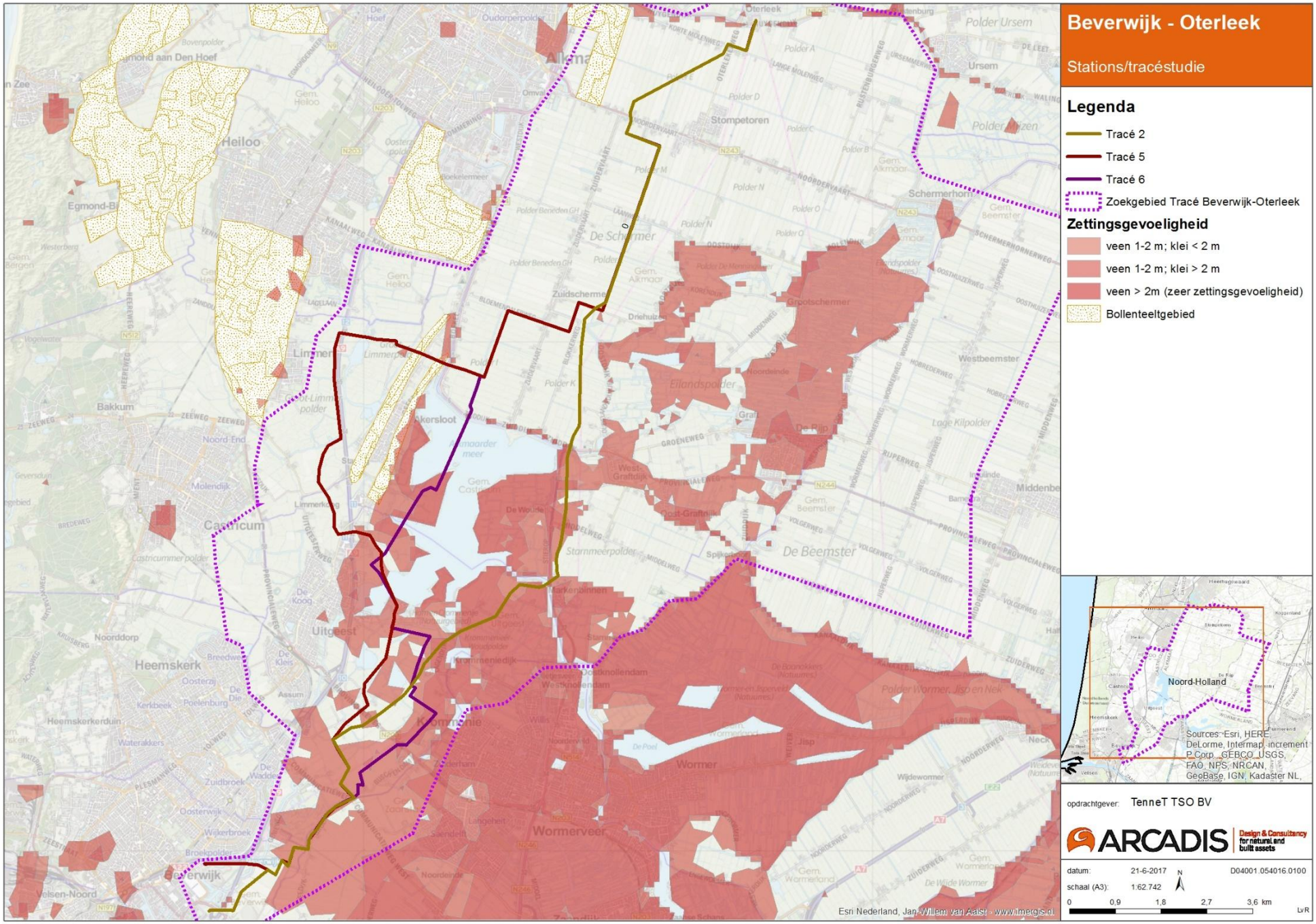
3. Natuur

Beverwijk - Oterleek
Stations/tracéstudie
Legenda
Tracé 2
Tracé 5
Tracé 6
Zoekgebied Tracé Beverwijk-Oterleek
Weidevogelleefgebied
Ecologische Hoofdstructuur
Noord-Holland
Sources: Esri, HERE, DeLorme, Intermap, increment P Corp., GEBCO, USGS, FAO, NPS, NRCAN, GeoBase, IGN, Kadaster NL,
Esri Nederland, Jan Willem van Aalst - www.imergis.nl
opdrachtgever: TenneT TSO BV
ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets
datum: 21-6-2017
schaal (A3): 1:62.742
D04001.054016.0100
0 0,9 1,8 2,7 3,6 km
LvR

4. Water

Beverwijk - Oterleek
Stations/tracéstudie
Legenda
Tracé 2
Tracé 5
Tracé 6
Zoekgebied Tracé Beverwijk-Oterleek
Waterlopen primair
Waterlopen secundair
Regionale waterkering
Structuurvisie Noorder IJ en Zeedijk
Structuurvisie Westfriese Omringdijk
Noord-Holland
Sources: Esri, HERE, DeLorme, Intermap, increment P Corp., GEBCO, USGS, FAO, NPS, NRCAN, GeoBase, IGN, Kadaster NL,
Esri Nederland, Jan-Willem van Aalst - www.imergis.nl
opdrachtgever: TenneT TSO BV
ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets
datum: 21-6-2017
schaal (A3): 1:62.742
D04001.054016.0100
0 0,9 1,8 2,7 3,6 km
LvR

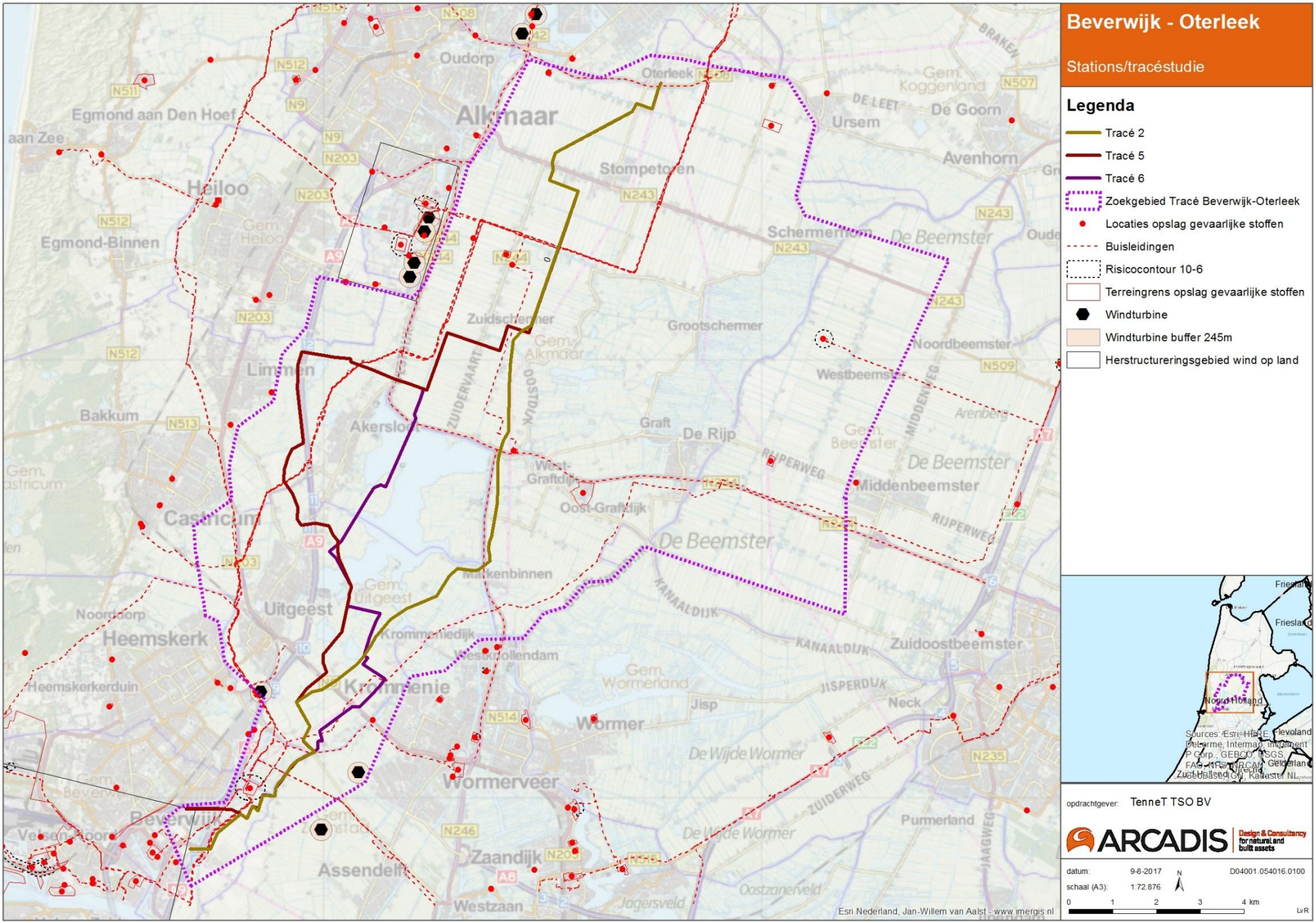
5. Bodem

Beverwijk - Oterleek
Stations/tracéstudie
Legenda
Tracé 2
Tracé 5
Tracé 6
Zoekgebied Tracé Beverwijk-Oterleek
Zettingsgevoeligheid
veen 1-2 m; klei < 2 m
veen 1-2 m; klei > 2 m
veen > 2m (zeer zettingsgevoeligheid)
Bollenteeltgebied
Noord-Holland
Sources: Esri, HERE, DeLorme, Intermap, increment P Corp., GEBCO, USGS, FAO, NPS, NRCAN, GeoBase, IGN, Kadaster NL,
opdrachtgever: TenneT TSO BV
ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets
datum: 21-6-2017
schaal (A3): 1:62.742
D04001.054016.0100
0 0,9 1,8 2,7 3,6 km
Esri Nederland, Jan-Willem van Aalst - www.imergis.nl

6. Doorsnijding infrastructuur

Bij doorsnijding infrastructuur is gebruik gemaakt van de achterliggende topografische kaart. Deze informatie is ook in andere kaarten beschikbaar en zal daarom hier niet herhaald worden.

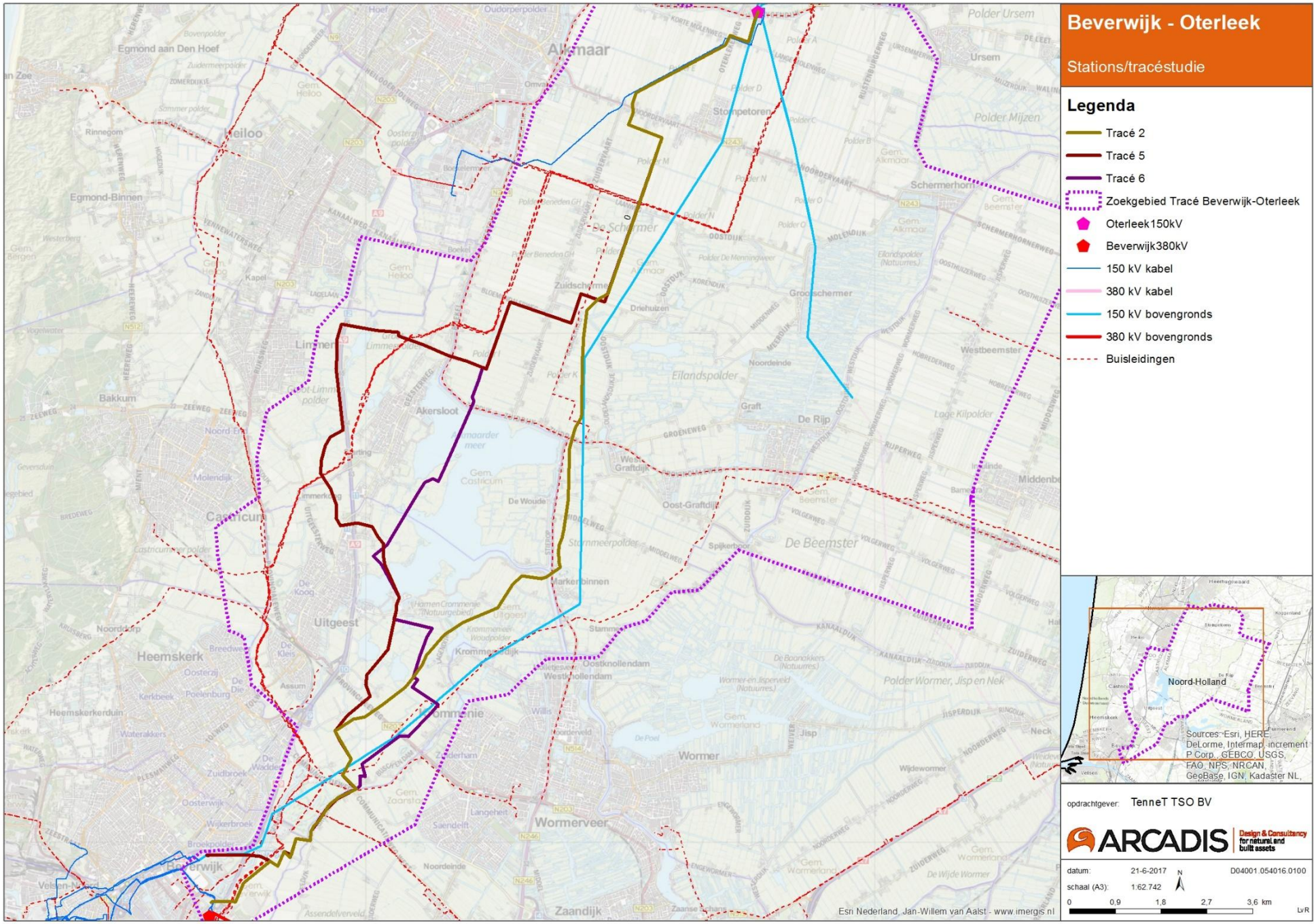
7. Ruimtelijke beïnvloeding en veiligheid

Beverwijk - Oterleek
Stations/tracéstudie
Legenda
Tracé 2
Tracé 5
Tracé 6
Zoekgebied Tracé Beverwijk-Oterleek
Locaties opslag gevaarlijke stoffen
Buisleidingen
Risicocontour 10-6
Terreingrens opslag gevaarlijke stoffen
Windturbine
Windturbine buffer 245m
Herstructureringsgebied wind op land
Alkmaar
Oudorp
Oterleek
Egmond aan Den Hoef
Egmond aan Zee
Heiloo
Egmond-Binnen
Limmen
Bakkum
Castricum
Akersloot
Uitgeest
Heemskerk
Noorddorp
Heemskerkerduin
Krommenie
Zuidschermer
Grootschermer
Schermerhorn
Noordbeemster
Westbeemster
Middenbeemster
De Rijp
Graft
Oost-Graftdijk
West-Graftdijk
De Beemster
Zuidoostbeemster
Neck
Jisp
Wormer
Wormerveer
Zaandijk
Assendelft
Westzaan
Purmerland
Ursem
De Goorn
Avenhorn
Stompetoren
Koggenland
Gem. Heiloo
Gem. Alkmaar
Gem. Beemster
Gem. Uitgeest
Gem. Wormerland
Gem. Beverwijk
Gem. Castricum
Gem. Velsen
Gem. Zaanstad
Gem. Oostzaan
Gem. Landsmeer
Gem. Edam-Volendam
Gem. Waterland
Gem. Purmerend
Gem. Koggenland
Gem. Oudkarspel
Gem. Stede Broec
Gem. Enkhuizen
Gem. Medemblik
Gem. Hollands Kroon
Gem. Den Helder
Gem. Texel
Gem. Schagen
Gem. Opmeer
Gem. Hoorn
Gem. Drechterland
Gem. Enkhuizen
Gem. Noordoostpolder
Gem. Urk
Gem. Dronten
Gem. Lelystad
Gem. Almere
Gem. Amsterdam
Gem. Haarlemmermeer
Gem. Haarlem
Gem. Zandvoort
Gem. Bloemendaal
Gem. Heemstede
Gem. Haarlemmerliede en Spaarnwoude
Gem. Velsen
Gem. Beverwijk
Gem. Uitgeest
Gem. Castricum
Gem. Heiloo
Gem. Alkmaar
Gem. Koggenland
Gem. Beemster
Gem. Wormerland
Gem. Zaanstad
Gem. Oostzaan
Gem. Landsmeer
Gem. Edam-Volendam
Gem. Waterland
Gem. Purmerend
Gem. Oudkarspel
Gem. Stede Broec
Gem. Enkhuizen
Gem. Medemblik
Gem. Hollands Kroon
Gem. Den Helder
Gem. Texel
Gem. Schagen
Gem. Opmeer
Gem. Hoorn
Gem. Drechterland
Gem. Noordoostpolder
Gem. Urk
Gem. Dronten
Gem. Lelystad
Gem. Almere
Gem. Amsterdam
Gem. Haarlemmermeer
Gem. Haarlem
Gem. Zandvoort
Gem. Bloemendaal
Gem. Heemstede
Gem. Haarlemmerliede en Spaarnwoude
Zuidervaart
Oostdijk
Rijperweg
Middenweg
Kanaaldijk
Jisperdijk
Zuiderweg
Jaagweg
Ringvaart
Noord-Holland
Friesland
Flevoland
Gelderland
Utrecht
Zuid-Holland
opdrachtgever: TenneT TSO BV
ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets
datum: 9-8-2017
schaal (A3): 1:72.876
D04001.054016.0100
0 1 2 3 4 km
LvR
Esri Nederland, Jan-Willem van Aalst - www.imergis.nl
Sources: Esri, HERE, DeLorme, Intermap, increment P Corp., GEBCO, USGS, FAO, NPS, NRCAN, GeoBase, IGN, Kadaster NL, Ordnance Survey, Esri Japan, METI, Esri China (Hong Kong), swisstopo, MapmyIndia, © OpenStreetMap contributors, and the GIS User Community

8. Ruimtelijke plannen

Deze informatie is gehaald van de website www.ruimtelijkeplannen.nl. Deze site bevat een actuele kaart waar alle ruimtelijke plannen met toelichting te vinden zijn.

9. Kabels en leidingen

Beverwijk - Oterleek
Stations/tracéstudie
Legenda
Tracé 2
Tracé 5
Tracé 6
Zoekgebied Tracé Beverwijk-Oterleek
Oterleek150kV
Beverwijk380kV
150 kV kabel
380 kV kabel
150 kV bovengronds
380 kV bovengronds
Buisleidingen
Noord-Holland
Sources: Esri, HERE, DeLorme, Intermap, increment P Corp., GEBCO, USGS, FAO, NPS, NRCAN, GeoBase, IGN, Kadaster NL,
Esri Nederland, Jan-Willem van Aalst - www.imergis.nl
opdrachtgever: TenneT TSO BV
ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets
datum: 21-6-2017
schaal (A3): 1:62.742
D04001.054016.0100
0 0,9 1,8 2,7 3,6 km
LvR

10. Doorsnijding agrarische functies

Hiervoor is gebruik gemaakt van de topografische kaart. Deze is ook te zien op de andere kaarten.

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 264

6800 AG Arnhem

Nederland

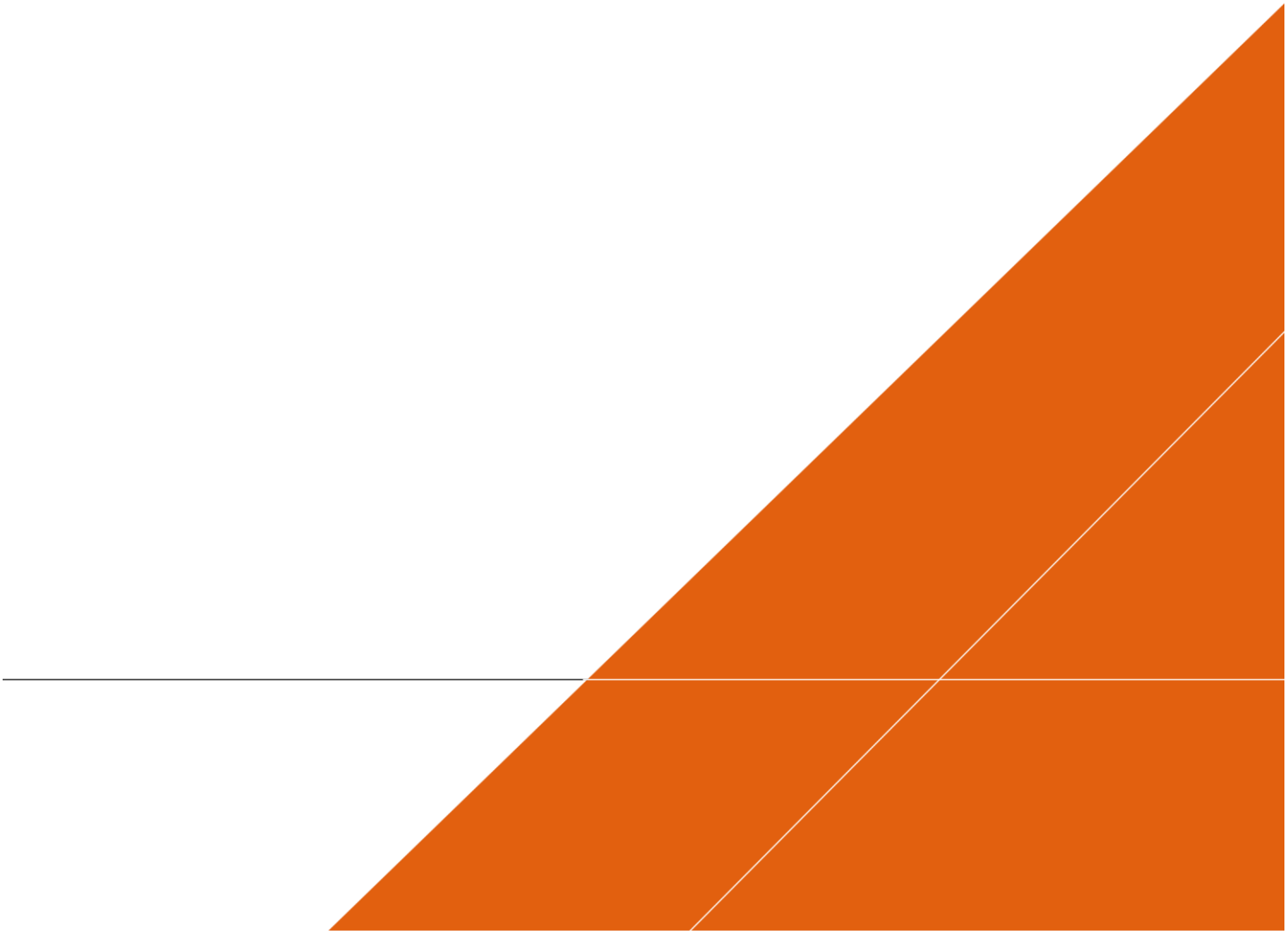
+31 (0)88 4261 261

www.arcadis.com

ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

LOCATIESTUDIE VOOR 150KV-STATION BEVERWIJK

3 OKTOBER 2017

Contactpersonen

GABE VAN WIJK
Projectleider MER en Ruimtelijke ordening

T +31 655210537
M +31 655210537
E gabe.vanwijk@arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 264
6800 AG Arnhem
Nederland

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING 5

1.1 Achtergrond en aanleiding 5
1.2 Doelstelling 5
1.3 Werkwijze 5
1.4 Leeswijzer 5

2 UITGANGSPUNTEN LOCATIESTUDIE 6

2.1 Afmetingen 6
2.2 Zoekgebied 6
2.3 Inlussen verbindingen 7
2.4 Beoordelingskader planologie 9
2.5 Beoordeling techniek 13

3 LOCATIE ALTERNATIEVEN 14

3.1 Karakteristieken zoekgebied 14
3.2 Bepaling locatiealternatieven 14
3.2.1 Locatie ten westen van A9 16
3.2.2 Locatie ten oosten van A9 (noord) 17
3.2.3 Locatie ten oosten van A9 (zuid) 18
3.3 Beschrijving locaties 19
3.3.1 Locatie 1 19
3.3.2 Locatie 2 21
3.3.3 Locatie 3 23

4 BEOORDELING LOCATIEALTERNATIEVEN 25

4.1 Aansluitingen 25
4.2 Archeologie, cultuurhistorie en landschap 29
4.3 Natuur 29
4.4 Water 30
4.5 Bodem 30
4.6 Doorsnijding infrastructuur 31

4.7 Ruimtelijke beïnvloeding en veiligheid 31
4.8 Ruimtelijke plannen 31
4.9 Kabels en leidingen 32
4.10 Doorsnijding agrarische functies 32
4.11 Synergie Hollandse Kust Noord 32

5 CONCLUSIE 33

BIJLAGE 1: ONDERBOUWING AFWEGINGSCRITERIA PLANOLOGIE 35

BIJLAGE 2: KAARTEN 43

1 INLEIDING

1.1 Achtergrond en aanleiding

Als gevolg van toekomstige netontwikkelingen verwacht TenneT dat er mogelijk een nieuw 150kV-station ter hoogte van Beverwijk nodig zal zijn. Dat nieuwe station moet ingelust worden op bestaande verbindingen vanuit 150kV-station Oterleek, 150kV-station Velsen en 380kV-station Beverwijk. Ook verwacht men dat capaciteitsuitbreiding van het bestaande 150kV-station Oterleek nodig is. Deze haalbaarheidsstudie richt zich op de locatiestudie voor een nieuw 150kV-station nabij het 150kV-opstijgpunt Sint Aagtendijk te Beverwijk.

1.2 Doelstelling

Het doel van de haalbaarheidsstudie is het definiëren van de mogelijkheden en onmogelijkheden voor een nieuw 150kV-station en het beantwoorden van de vraag of het haalbaar is verbindingen te realiseren naar deze locatie. De intentie is te zoeken naar een geschikte locatie voor een nieuw 150kV-station in de nabijheid van het bestaande opstijgpunt Aagtendijk. Het betreft een studie naar een openlucht (AIS) installatie. Als dit niet mogelijk is wordt de mogelijkheid onderzocht of er ruimte zou zijn om een gesloten (GIS) installatie te bouwen. Indien een mogelijke stationslocatie verder van het opstijgpunt Aagtendijk afligt, is verplaatsen van het bestaande opstijgpunt naar een gunstigere locatie een optie. Per stationslocatie is een verkenning uitgevoerd naar één tracévariant voor een 150kV- verbinding naar het bestaande 380kV-station Beverwijk en aansluiting op de bestaande 150kV-verbindingen. Meer detailinformatie over de oppervlakte van het nieuwe station, het zoekgebied en de inlussing van verbindingen is te vinden in hoofdstuk 2.

In deze rapportage wordt de nieuwe stationslocatie voor het 150kV-station Beverwijk aangeduid als “Beverwijk A9-zone”. Dit om verwarring tussen dit nieuw te realiseren 150kV-station Beverwijk en het bestaande 380kV-station Beverwijk te voorkomen. De naam Beverwijk A9-zone kan gezien worden als werktitel. In een latere fase, als de definitieve locatie is gevonden, bepaalt TenneT de definitieve stationsnaam conform TenneT standaarden mede afhankelijk van de locatie.

1.3 Werkwijze

Om te komen tot locatiealternatieven voor een nieuw 150kV-station is de volgende werkwijze voor deze haalbaarheidsstudie gevolgd:

- Verkenning (GIS-analyse) en bepaling zoekgebied (waarbij lopende of in voorbereiding zijnde andere projecten van TenneT die mogelijk in de nabijheid liggen ook in beeld worden gebracht);
- Bepalen locatiealternatieven en bijbehorende varianten voor inlussen verbindingen;
- Afweging locatiealternatieven en rapportage.

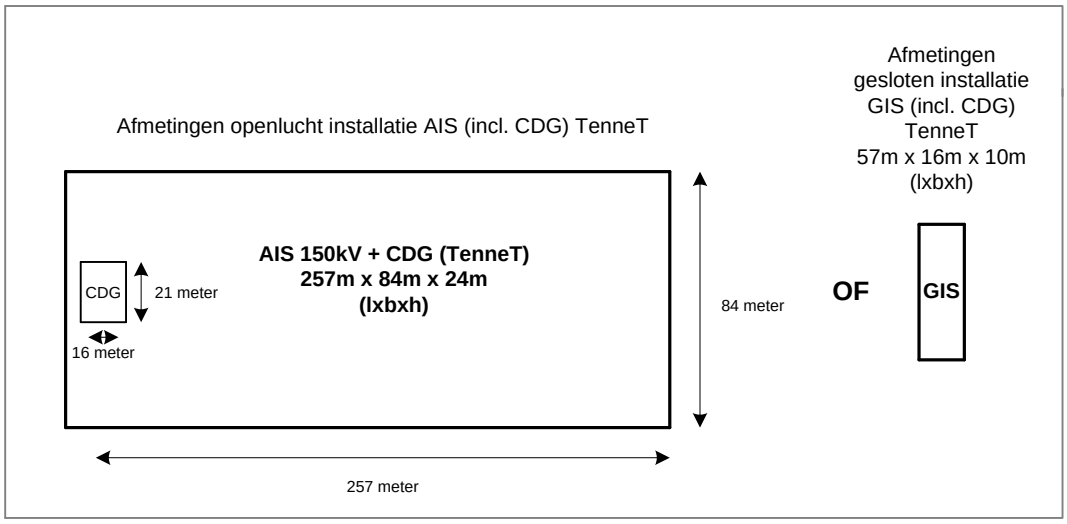
1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden de uitgangspunten toegelicht die zijn gehanteerd om te komen tot de locatie alternatieven. Deze locatie alternatieven worden toegelicht in hoofdstuk 3. De verschillende locaties worden in hoofdstuk 4 ten opzichte van elkaar gewogen op het gebied van planologisch haalbaarheid. Deze afweging leidt tot een overzicht van de voor- en nadelen van iedere locatie met aanbevelingen voor een vervolg na deze haalbaarheidsstudie in hoofdstuk 5.

2 UITGANGSPUNTEN LOCATIESTUDIE

2.1 Afmetingen

Voor het bepalen van de locatiealternatieven voor een nieuw 150kV-station is het uitgangspunt dat er een openluchtinstallatie (AIS) als dubbelrailsysteem met verspringende velden wordt gerealiseerd van 257 x 84 meter tenzij hier geen mogelijkheden voor worden gevonden. Als er geen mogelijkheden voor een AIS worden gevonden, beschouwen we twee alternatieven. Het eerste alternatief is een AIS-installatie uitgevoerd in een U/I-configuratie van 100 x 150 meter exclusief Centraal Diensten Gebouw [CDG] van TenneT en ruimte voor tracering 150kV-kabels op het stations terrein. Deze configuratie moet nog wel op technische haalbaarheid worden getoetst. Het tweede alternatief is de mogelijkheid van een gesloten GIS-installatie (61 x 16 meter). Zie Figuur 1 voor AIS dubbelrailsysteem en de GIS-installatie afmetingen.

Figuur 1: Afmetingen 150 kV station in AIS of GIS

Het nieuwe 150kV-station moet beschikken over 16 veldposities voor 15 velden, zie Tabel 1. Uitgangspunt is dat er geen transformatoren gerealiseerd zullen worden op de locatie.

Tabel 1: Benodigde veldposities voor nieuw station Beverwijk A9-zone

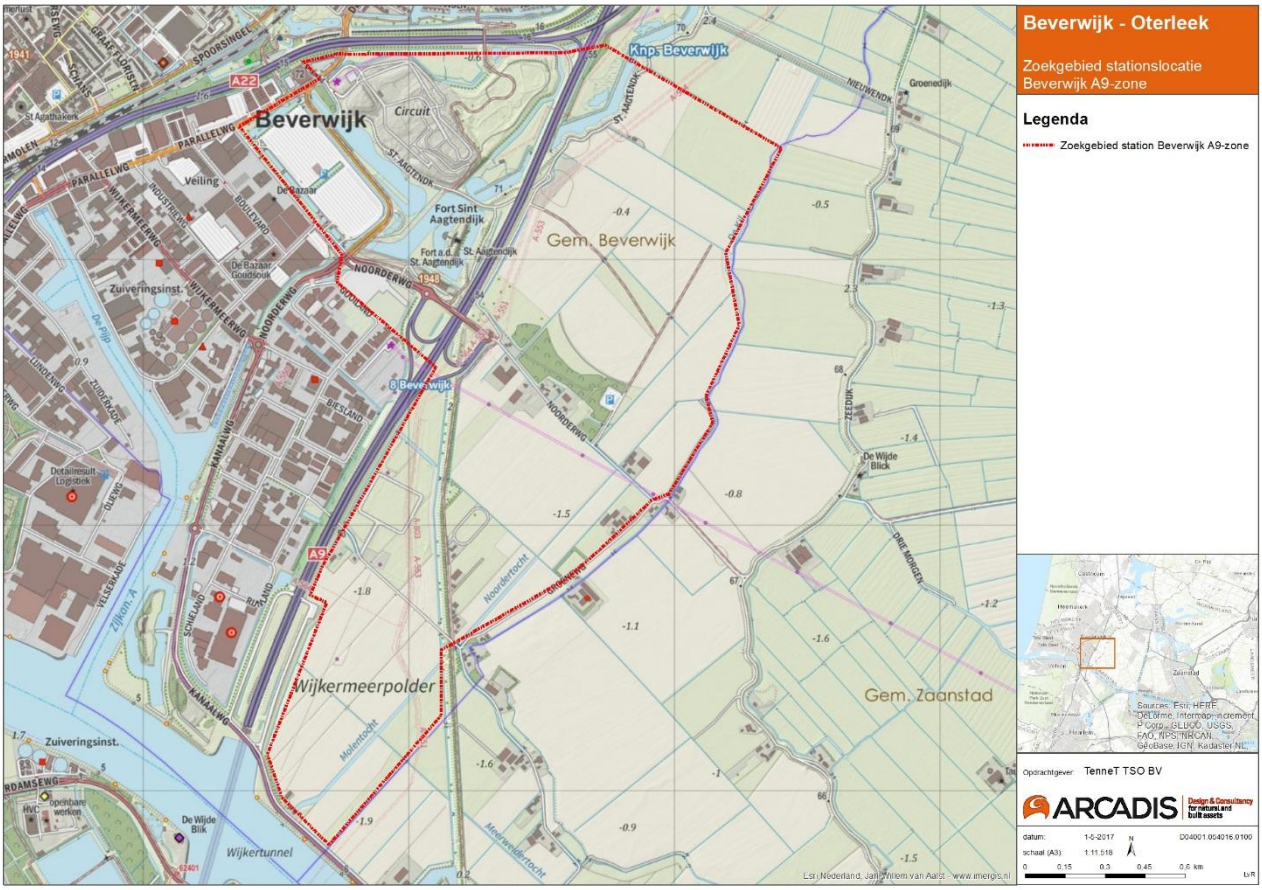
Omschrijving	Aantal velden	Aantal veldposities
Koppelveld	1	2
Langsscheidingsveld	2	2
Kabelvelden	10	10
Reserveposities	2	2
Totaal	15	16

2.2 Zoekgebied

De verkenning voor een nieuw 150kV-station Beverwijk A9-zone zal in het gebied plaatsvinden zoals in Figuur 2: is weergegeven. Gezocht wordt naar een niet bebouwde locatie op korte afstand van het bestaande opstijgpunt Aagtendijk en het 380kV-station Beverwijk. Het voordeel van een locatie in de nabijheid van opstijgpunt Aagtendijk en het 380kV-station Beverwijk is een beperkte lengte aan nieuwe verbindingen die moet worden aangelegd. Daarom is de driehoek tussen de A9, A22 en het bestaande

bedrijventerrein van Beverwijk opgenomen in het zoekgebied. Het zoekgebied is uitgebreid met het gebied ten oosten van de A9 vanwege de beschikbare ruimte en de mogelijkheden voor het aansluiten van kabelverbindingen richting het noorden. Aan de oostzijde is het zoekgebied begrensd door de watergang De Kil. Deze 'natuurlijke' begrenzing – die ook als grens geldt tussen gemeente Beverwijk en Zaanstad - is gekozen omdat oostwaarts hiervan de afstand tot de bestaande verbindingen te groot wordt. Het zoekgebied ten oosten van de A9 is doorgetrokken tot aan het Noordzeekanaal. Hier kan wellicht aangesloten worden op ontwikkelingen vanuit het project Hollandse Kust (noord) (HKN) die mogelijk in dit gebied zullen landen. Een locatie in dit gebied zal ver verwijderd zijn van het bestaande opstijgpunt Aagtendijk, de effecten hiervan worden meegenomen in de beoordeling. Een verdere uitbreiding van het zoekgebied is niet wenselijk omdat de afstand tot opstijgpunt Aagtendijk te groot wordt.

In het zoekgebied is gezocht naar meerdere locatiealternatieven. Indien het niet mogelijk blijkt meerdere locaties te vinden voor een AIS-installatie, worden de mogelijkheden voor een GIS onderzocht.

Figuur 2: Zoekgebied locatiealternatieven nieuw 150kV-station

2.3 Inlussen verbindingen

De bestaande 150kV-verbindingen moeten ingelust kunnen worden op het nieuwe station Beverwijk A9-zone. In de bestaande situatie gaan de volgende 150kV-verbindingen door het zoekgebied:

Velsen 150 kV – Beverwijk 380 kV
- Ondergronds
- 2 circuits waarvan 1 circuit bestaat uit 2 kabels

Velsen 150 kV – Oterleek 150 kV
- Ondergronds, vanaf Aagtendijk bovengronds
- 2 circuits

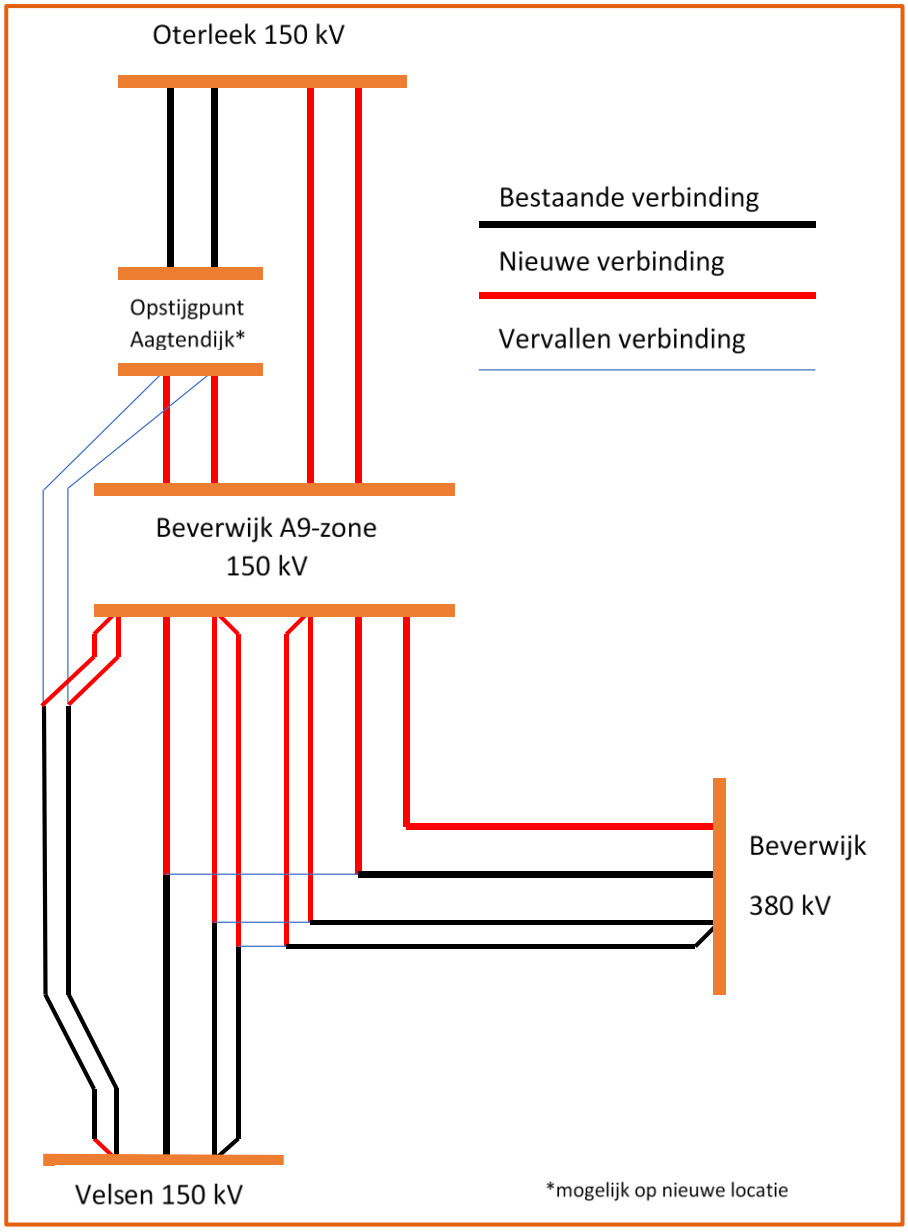
Deze verbindingen moeten ingelust worden op het nieuwe 150kV-station station Beverwijk A9-zone. Naast het inlussen van bestaande 150kV-verbindingen moet er een nieuwe 150kV-kabelverbinding (1 circuit) komen tussen de locatiealternatieven van 150kV-station Beverwijk A9-zone en 380kV-station Beverwijk.

Verder moet de nieuwe 2 circuits 150kV-verbinding naar Oterleek aangesloten worden op dit station. Deze worden separaat beschouwd in een tracéstudie Beverwijk-Oterleek. Uit eindelijk levert dit een toekomstige situatie op zoals hieronder beschreven en weergegeven in Figuur 3.

Beverwijk A9-zone – Velsen 150 kV
- Ondergronds
- 3 circuits waarvan 2 circuits bestaan uit 2 kabels

Beverwijk A9-zone – Beverwijk 380 kV
- Ondergronds
- 3 circuits waarvan 1 circuit bestaat uit 2 kabels

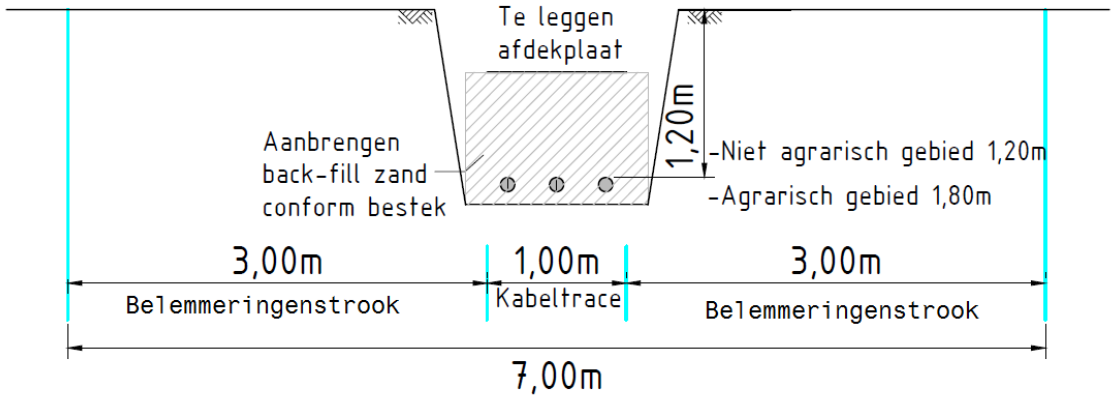
Beverwijk A9-zone – Oterleek
- Ondergronds
- 4 circuits (2 bestaande bovengronds, 2 nieuwe ondergrondse verbindingen)

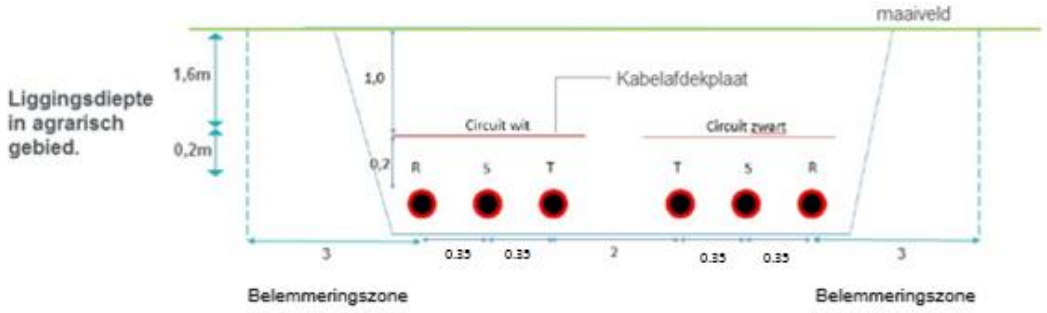
Figuur 3: Toekomstige verbindingen naar 150kV-station Beverwijk A9-zone

Er is voor deze nieuwe verbinding uitgegaan van een aanleg in open ontgraving. De volgende uitgangspunten zijn gebruikt om de breedte van een kabeltracé te bepalen (zie Figuur 4 en Figuur 5):

- 1 kabel per fase
- Afstand tussen de fases is 0,35 meter
- Afstand tussen circuits 2,0 meter
- Belemmeringenzone aan weerszijden 3,0 meter

Figuur 4: Uitgangspunten ligging enkel circuit in open ontgraving

Figuur 5: Uitgangspunten ligging dubbelcircuit in open ontgraving

Uitgangspunt is ligging in platvlak maar het gebied maakt driehoeksligging misschien noodzakelijk. Uitgangspunt voor de nieuwe verbindingen is 1 kabel per fase, samengeslagen kabels worden dan wellicht al eerder samengeslagen dan op het station zelf. Hierdoor neemt het benodigde ruimtebeslag af omdat dan minder kabels nodig zijn.

Door het verleggen van kabelverbindingen worden wellicht kabeltracés verlaten. Deze tracés kunnen hun functie verliezen of gebruikt worden voor andere (toekomstige) verbindingen. In kaart wordt gebracht welke tracés worden verlaten.

In deze studie wordt kwalitatief beschouwd of er ruimte is om deze circuits aan te leggen naar de locatiealternatieven. Daarbij wordt aangegeven wat de afstand is van deze verbinding tot de locatiealternatieven voor het nieuwe station Beverwijk A9-zone.

2.4 Beoordelingskader planologie

nr.	Afwegingscriteria	Uitleg	Relevant in deze fase van het onderzoek
1	**Aansluitingen**		

nr.	Afwegingscriteria	Uitleg	Relevant in deze fase van het onderzoek
	Lengte aansluiting in meter	De aanleg van een ondergrondse hoogspanningsverbinding betekent altijd ruimtebeslag. Ruimtebeslag is per definitie ongunstig. De lengte van de ondergrondse hoogspanningsverbinding is voorts bepalend voor de kosten. Hoe langer de verbinding, hoe duurder de aanleg is.	Ja
	Planologische inpassing aansluitingen	Indicatie van de planologische inpasbaarheid van de aansluitende tracé.	Ja
	Mogelijkheden voor planologische inpassing in de toekomst	Indicatie van de planologische mogelijkheden voor het realiseren van meer aansluiting in de toekomst.	Ja
	Aantal kruisingen van aansluitende circuits met wegen: - Rijkswegen - Provinciale wegen - Spoorwegen	De nieuwe aansluitingen moeten mogelijk complexe kruisingen maken met infrastructuur.	Ja
2	**Archeologie, cultuurhistorie en landschap**		
	Ruimtebeslag archeologische monumenten (AMK)	Aanleg van een onderstation kan mogelijke archeologische waarden in de bodem aantasten. Archeologische waarden moeten worden beschermd, hetgeen betekent dat mogelijk nader onderzoek noodzakelijk is en/of randvoorwaarden verbonden moeten worden aan de aanleg van het station.	Ja
	Ruimtebeslag in archeologische waarden volgens het vigerende archeologiebeleid van de gemeente		Ja
	Ruimtebeslag in werelderfgoedgebied volgens UNESCO	Aanleg van een onderstation kan mogelijke waarden van het landschap of cultuurhistorie (zoals werelderfgoed) aantasten.	Ja
	Ruimtebeslag in gebied van waarde volgens de cultuurhistorische waardenkaart van de provincie Noord-Holland		Ja
3	**Natuur**		
	Ruimtebeslag Natuur Netwerk Nederland en Natuurmonumenten	Aanleg van een onderstation kan mogelijke ecologische waarden aantasten. Ecologische waarden moeten worden beschermd, hetgeen betekent dat mogelijk nader onderzoek noodzakelijk is en/of randvoorwaarden verbonden moeten worden aan de aanleg van het station.	Ja
	Aantasting beschermde soorten op grond van Wet		Nee

nr.	Afwegingscriteria	Uitleg	Relevant in deze fase van het onderzoek
	Natuurbescherming		
	Ganzen- en weidevogelgebieden		Ja
	Natura 2000	Onder Natura 2000-gebieden vallen de gebieden die op grond van de Vogelrichtlijn en/of de Habitatrichtlijn zijn aangewezen. Voor al deze gebieden gelden instandhoudingsdoelen waarbij een vergunning nodig is voor projecten zodat deze doelen worden gewaarborgd.	Nee
4	**Water**		
	Stations worden niet gerealiseerd nabij waterkerings- of vrijwaringszone volgens de legger waterkeringen van het Waterschap	Realisatie van assets in deze zones (of hiervoor gereserveerde zones) wordt alleen toegestaan door het bevoegd gezag c.q. de eigenaar indien daar een dringende reden voor is en bepaalde (kostbare en/of technisch moeilijk uitvoerbare) maatregelen zijn of worden genomen. Dit leidt ertoe dat realisatie van assets in dergelijke zones er (doorgaans) voor zorgt dat tijdens de bouw alsook in de beheersfase diverse maatregelen genomen moeten worden en realisatie niet (of slecht) uitvoerbaar is.	Ja
	Gebied met grote kans op overstromingen	In principe worden assets van TenneT niet geplaatst op locaties waar een grote kans bestaat op een overstroming die een hoge waterstanden (> 0,5 meter) tot gevolg heeft.	Ja
	Waterwingebieden, grondwaterbescherm ingsgebieden en boringsvrije zones	Waterwingebieden zijn het meest gevoelig voor vervuiling vanuit de omgeving. TenneT stelt zich dan ook op het standpunt dat dit gebied voor zover redelijkerwijs mogelijk moet worden vermeden bij de aanleg van nieuwe onderstation en ondergrondse verbindingen.	Nee
5	**Bodem**		
	Locaties met mogelijke bodemverontreinigin g (bodemloket)	Een ernstige bodemverontreiniging kan een negatief effect hebben op de gezondheid van de mens, het milieu en de assets van TenneT. Deze negatieve effecten kunnen doorgaans in voldoende mate worden ingeperkt door het treffen van maatregelen. Het uitvoeren van deze maatregelen (waaronder een bodemsanering) brengt meestal wel een grote financiële last met zich mee.	Ja
	Gebied met aardkundige monumenten	Het ‘roeren’ van de bodem kan leiden tot onomkeerbare gevolgen voor aardkundige waarden, dit dient voorkomen te worden.	Ja
	Gebied met aardkundig waardevolle gebieden		Ja
	Gebied dat verdacht is op Niet Gesprongen Explosieven (NGE)	Indien gegevens hierover bekend wordt dit aspect meegenomen. Bij daadwerkelijke vondst van explosieven leidt dit tot extra kosten.	Nee
	Zettingsgevoelig gebied	Hoewel grote delen van de Nederlandse bodem zettingsgevoelige bodems betreft (veengronden, ofwel slappe bodems), wenst TenneT in principe geen assets te realiseren in/op deze bodems. Het is	Ja

nr.	Afwegingscriteria	Uitleg	Relevant in deze fase van het onderzoek
		immers nagenoeg onmogelijk om assets te realiseren zonder maatregelen te treffen die de stabiliteit van de bodem vergroten en daarmee ongewenste effecten, zoals verzakking van de asset voorkomen. Het treffen van die maatregelen brengt aanzienlijke financiële lasten voor TenneT met zich mee. In kaart wordt gebracht of de locaties liggen in gebied waar in een veenpakket van 1 meter of meer in de bovenste 10 meter zit.	
	Gebied met bollenteelt	De bodemopbouw is zeer belangrijk voor de kweek van bloembollen. Verstoring van de bodemopbouw kan hierdoor grote effecten hebben of de bollenteelt, dit dient voorkomen te worden.	Nee
6	**Doorsnijding infrastructuur**		
	Beheersgebied	Om te bereiken dat assets van TenneT ongestoord kunnen liggen of aanwezig kunnen zijn en blijven, worden assets in principe niet in de nabijheid van wegen gelegd of geplaatst. Met in de nabijheid wordt gedoeld op 'de (toekomstige) beheerszone van deze wegen'. In principe stelt iedere wegenbeheerder deze vast. Doorgaans wordt op verzoek van een partij inzicht gegeven in de ligging van een dergelijke zone	Ja
	Aantal kruisingen met wegen: - Rijkswegen - Provinciale wegen - Spoorwegen	Ten behoeve van de instandhouding, beheer en onderhoud van infrastructuur dient bij doorkruising met infrastructuur rekening te worden gehouden met boringen. In deze studie zijn grotere infrastructurele objecten meegenomen als Rijkswegen, provinciale wegen en spoorwegen.	Nee
7	**Ruimtelijke beïnvloeding en veiligheid**		
	Start- of landingsbaan	Voor zover redelijkerwijs mogelijk worden in principe geen assets gerealiseerd binnen een gebied van 300 meter van de buitenzijde van de start- of landingsbaan en een kilometer voor en na de start- of landingsbaan.	Nee
	Geluid	De afstand van 300 meter is gebaseerd op de handreiking ‘Bedrijven en milieuzonering’ waarin indicatieve milieuzoneringen zijn opgenomen tussen milieubelastende (bedrijven) en milieugevoelige functies (woningen). Voor transformatorstations met een vermogen > 200 MVA geldt een richtafstand van minimaal 300 meter tot gevoelige functies in verband met geluid. Uitgangspunt is dat er geen transformatoren gerealiseerd zullen worden op de locatie.	Nee
	Vuurwerkbedrijven	Bij een afstand van 800 meter of meer zijn de risico's die assets van TenneT kunnen ondervinden van een Vuurwerkbedrijf voldoende laag. De grens van 800 meter volgt uit het Vuurwerkbesluit.	Nee
	Militair complex	De ligging van militaire complexen is in het SVIR aangeduid op een kaart en nader uitgewerkt in het Barro.	Nee
	Locaties gevaarlijke gebruik/stoffen	Als gevolg van de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen kan brand of explosiegevaar aan de orde zijn. Dat kan de ongestoorde ligging of aanwezigheid van assets nadelig beïnvloeden.	Ja

nr.	Afwegingscriteria	Uitleg	Relevant in deze fase van het onderzoek
	Windturbines	Bij de plaatsing van windturbines staat de veiligheid voor de omgeving voorop. Mogelijke risico's rond een windturbine zijn mastbreuk, het afbreken van de gondel of van een blad. Dit kan schade aan assets van TenneT veroorzaken. De bepaling van de risico's is beschreven in de handreiking risicozonering windturbines (2014).	Ja
8	**Ruimtelijke plannen**		
	Inpassing in ruimtelijke plannen	Een station kan beperkingen opleggen aan het gebruik van gronden ter plaatse van het station. Daarnaast wenst TenneT het station te beschermen tegen ruimtelijke ingrepen die het station kunnen beschadigen. Dit geldt voor vigerende bestemmingsplannen en ruimtelijke initiatieven voor de toekomst.	Ja
	Inpassing in ruimtelijke initiatieven		Ja
9	**Kabels en leidingen**		
	Aanwezigheid van kabels en leidingen	Aanwezigheid van andere kabels en leidingen brengen hogere kosten met zich mee en leiden vaak tot het treffen van extra maatregelen.	Ja
	Nabijheid van buisleiding gevaarlijke stoffen (olie, gas, CO2, bulkchemicaliën) i.v.m. weerstand- en inductieve beïnvloeding	Stations liggen bij voorkeur buiten een bepaalde afstand ten opzichte van buisleidingen. Ook de aanwezigheid van andere kabels en leidingen kan binnen een bepaalde afstand invloed hebben.	Ja
10	**Doorsnijding agrarische functies**		
		Aanleg van een station kan effecten hebben op agrarische functies. Bijvoorbeeld op bodemopbouw, drainage, gewassen, etc.	Ja
11	**Synergie Hollandse Kust Noord**		
	Mogelijke bundeling van functies met Hollandse Kust Noord	Het project Hollandse Kust Noord is in het zoekgebied actief opzoek naar mogelijke tracés en opstellocaties. Mogelijk kan hier bij aangesloten worden.	Ja

2.5 Beoordeling techniek

Voor het bepalen van de technische haalbaarheid van de stationslocatie en kabelverbindingen vindt op hoofdlijnen een kwalitatieve beoordeling plaats op grond van:

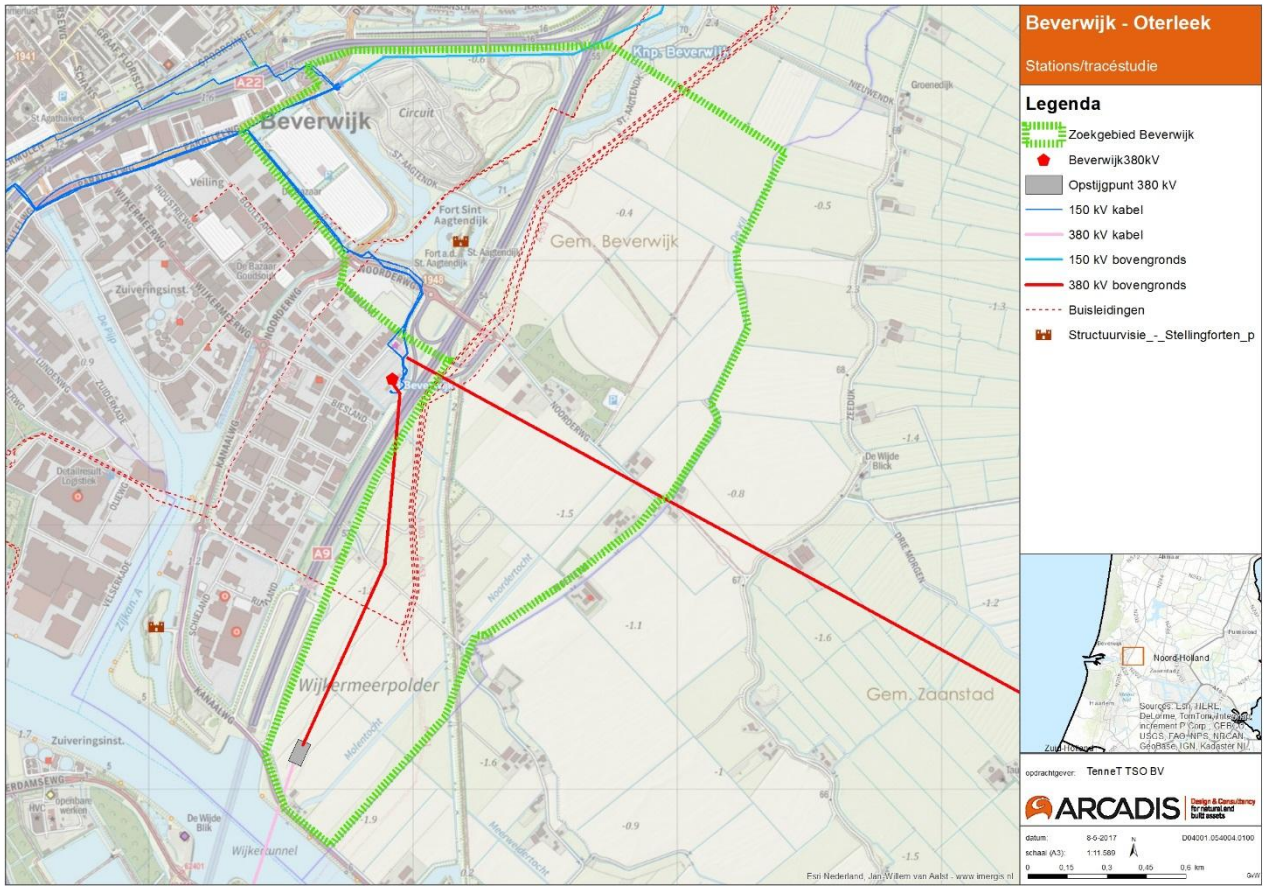
- Haalbaarheid kruisingen met andere infrastructuur (gasleidingen, wegen, spoorlijnen)
- Uitvoeringsaspecten (ruimte voor uitlegstrook boringen, ruimte werkwegen)

3 LOCATIE ALTERNATIEVEN

3.1 Karakteristieken zoekgebied

In Figuur 6: is het zoekgebied weergegeven dat onderzocht is ten behoeve van een mogelijk 150kV-station Beverwijk A9-zone. Op basis van openbare GIS-gegevens is het zoekgebied in kaart gebracht. Enkele maatgevende karakteristieken van dit zoekgebied kunnen als volgt worden samengevat:

- De Rijksweg A9 loopt noord-zuid door het zoekgebied. Afrit Beverwijk oost ligt midden in het zoekgebied;
- Nagenoeg het hele zoekgebied behoort tot de door Unesco beschermde Stelling van Amsterdam. Deze militaire waterlinie wordt gekenmerkt door forten, verdedigingswerken en dijken. Markant onderdeel van de stelling van Amsterdam in het zoekgebied is Fort Sint Aagtendijk. Rond het fort liggen ook andere onderdelen van de stelling zoals dijken, een inundatiekanaal en een inundatiesluis;
- Buisleidingen van de Gasunie lopen veelal parallel aan de A9 door het zoekgebied. Zowel aan de oost- als aan de westkant van de A9.
- Diverse bestaande Assets van TenneT liggen in het zoekgebied, zoals 380kV-station Beverwijk, de 380kV-verbindingen Beverwijk-Oostzaan en Beverwijk-Vijfhuizen, en diverse boven- en ondergrondse 150kV-verbindingen (zie Figuur 6).
- Ten noorden van Fort St. Aagtendijk ligt een voormalige stortplaats die sinds 1988 wordt gebruikt als fietsparcours door de Beverwijkse Renners Club (BRC) Kennemerland. Ook ligt hier het voor recreatie ingerichte Aagtenpark naast het fietsparcours.

Figuur 6: Karakteristieken plangebied A9 zone

3.2 Bepaling locatiealternatieven

De karakteristieken van het zoekgebied leggen beslag op de beschikbare ruimte. Ook de nieuwe stationslocaties claimen ruimte in het plangebied. TenneT wenst nieuwe assets zo efficiënt mogelijk in te passen in de bestaande ruimtelijke omgeving. Het beleid van TenneT ten aanzien van de inpassing van nieuwe assets is beschreven in PVE.00.002. De beleidsregels die hierin staan omschreven vormen de planologische uitgangspunten voor de totstandkoming van de locatiealternatieven. Aan de hand van deze

eisen zijn op basis van een GIS-analyse locatiealternatieven bepaald om te onderzoeken of deze volgens de uitgangspunten haalbaar zijn. Aanvullend op de eisen uit PVE.00.002 zijn de volgende zoekcriteria gebruikt:

- Afstand tot bestaande 150kV-verbindingen dient bij voorkeur zo klein mogelijk te zijn. Inlussen van bestaande verbindingen moet planologisch mogelijk zijn;
- Openheid van het gebied ten oosten van de A9 moet zo min mogelijk worden aangetast;
- Waar mogelijk wordt gekeken naar een combinatie met het project Hollandse Kust Noord.

Hieruit kan volgen dat bepaalde locaties bij voorbaat al afvallen omdat deze niet kansrijk zijn op basis van bovengenoemde eisen. Deze locatiealternatieven zijn hierna wel beschreven maar verder niet in kaart gebracht als definitieve locatiealternatieven. Hierna volgt een beschrijving van drie delen van het zoekgebied die in de GIS-analyse op hoofdlijnen zijn beschouwd. Hierbij is aangegeven in welke delen van het zoekgebied definitieve locatiealternatieven verder in kaart worden gebracht.

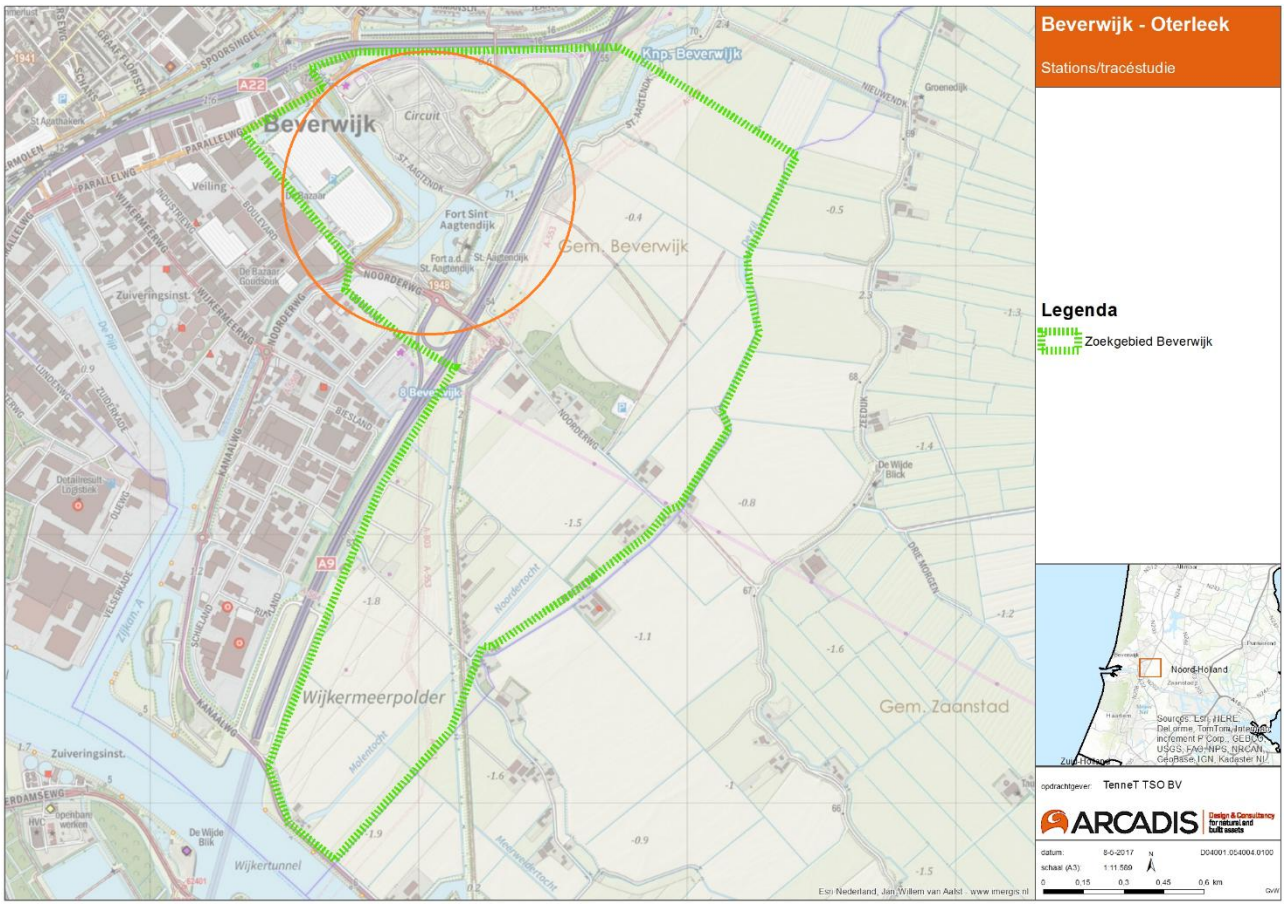
3.2.1 Locatie ten westen van A9

Het deel van het zoekgebied ten westen van de A9 (zie oranje cirkel in Figuur 7) sluit het meest aan bij de bebouwde omgeving. Met een locatie in dit gebied wordt de openheid in het gebied aan de oostkant van de A9 behouden. Een belemmering in dit gebied is wel de voormalige stortplaats st Aagtendijk, waar nu het circuit/parcours van BRC Kennemerland gelegen is. Daarbij ligt Fort Sint Aagtendijk in dit gebied. Dit fort behoord tot de Stelling van Amsterdam en is UNESCO-werelderfgoed. Er is ruimte voor een stationslocatie nabij het opstijgpunt Aagtendijk (AIS). Deze locatie valt buiten de stortplaats en het parcours van BRC. Eventueel kan een station hier ook in GIS worden uitgevoerd als er te weinig ruimte voor AIS is. Ook in de oksel van de aansluiting Noorderweg naar de A9 is ruimte voor een AIS-station.

Naast de aansluiting op bestaand bebouwd gebied (en behoud van openheid aan de oostkant van de A9) is het voordeel van deze alternatieven dat ze dichtbij bestaande 150kV-verbindingen liggen. Hierdoor is inlussing van bestaande verbindingen minder kostbaar.

Een aandachtspunt voor locaties in dit gebied is dat ze relatief dichtbij gevoelige bestemmingen liggen. Hier wordt getracht schade en hinder te vermijden door hier zoveel als mogelijk rekening mee te houden zover redelijkerwijs mogelijk en noodzakelijk. Aan de zuidkant van de A22 zijn dit voornamelijk bedrijven. Aan de noordkant van de A22 ligt de woonwijk Broekpolder. Deze is echter door een hoge grondwal afgeschermd van de snelweg, waardoor wordt verwacht dat het zeer beperkte geluid van en het zicht op het station ook door deze grondwal afgeschermd wordt.

Samenvattend wordt dit gebied als geschikt beschouwd voor een nieuw 150kV-station. Binnen dit gebied liggen twee potentiële stationslocaties die in paragraaf 3.3 zijn beschreven.

Figuur 7: Locatie ten westen van de A9

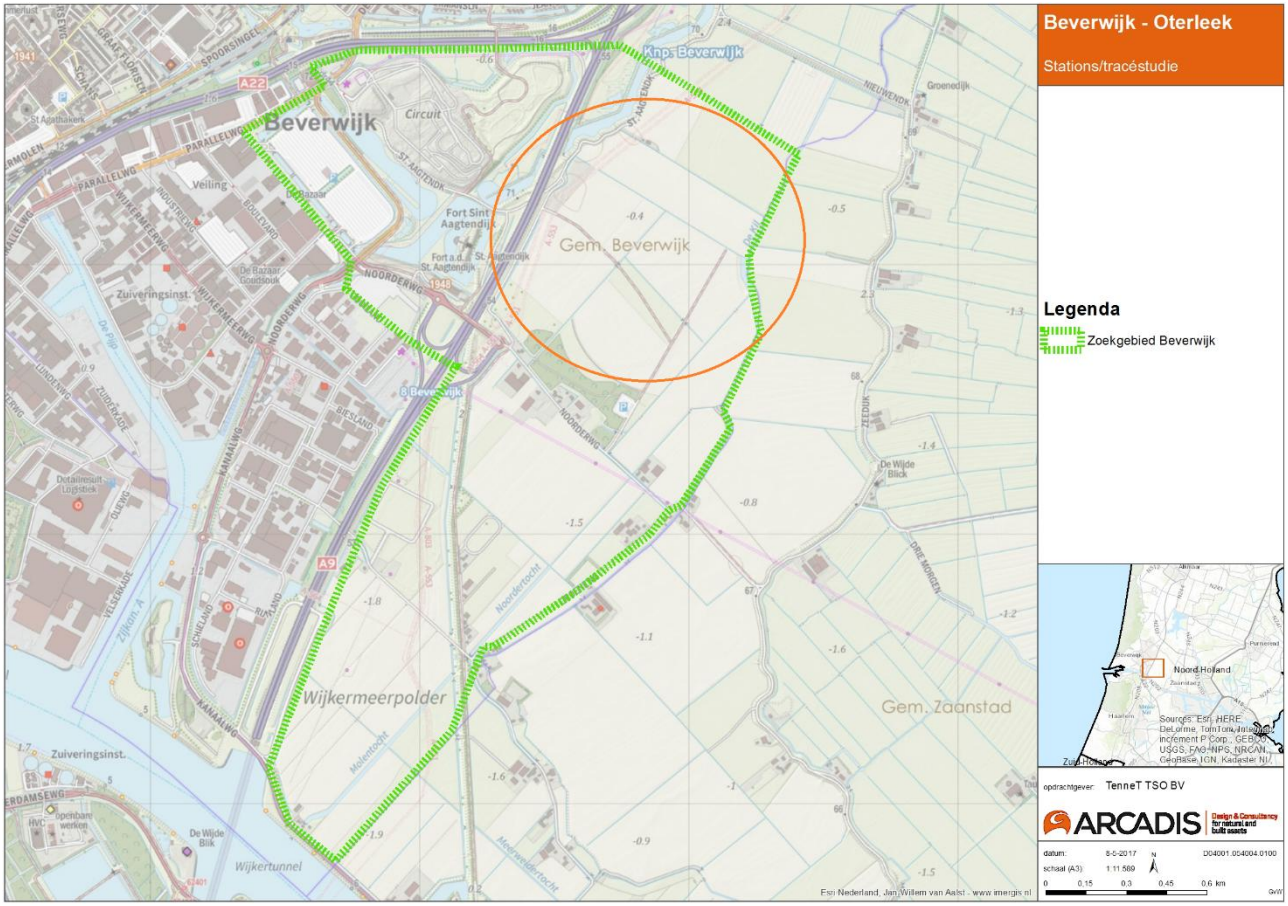
3.2.2 Locatie ten oosten van A9 (noord)

Het deel van het zoekgebied ten oosten van de A9 (zie oranje cirkel in Figuur 8:) sluit het minst aan bij de bebouwde omgeving. Er is wel veel ruimte voor een station in dit gebied. Met een locatie in dit gebied wordt de karakteristieke openheid in het gebied aan de oostkant van de A9 aangetast. Door buisleidingen van de Gasunie kan er geen bundeling met de A9 plaatsvinden en zal een locatie in het open landschap gezocht moeten worden.

Alle bestaande 150kV-verbindingen liggen aan de westkant van de A9 waardoor een locatie aan de (noord)oostkant zal zorgen voor een grote hoeveelheid kabelkruisingen met de A9. Deze kruisingen en de grotere afstand tot de bestaande verbindingen zal een locatie aan de (noord)oostkant veel duurder maken.

Samenvattend wordt dit gebied als minst geschikt beschouwd voor een nieuw 150kV-station. Er zijn daarom in paragraaf 3.3 geen potentiële locaties beschouwd in dit gebied.

Indien het bevoegd gezag (gemeente en provincie) van mening is dat er toch een station mag worden gebouwd in dit gebied kan de kansrijkheid van dit gebied heroverwogen worden.

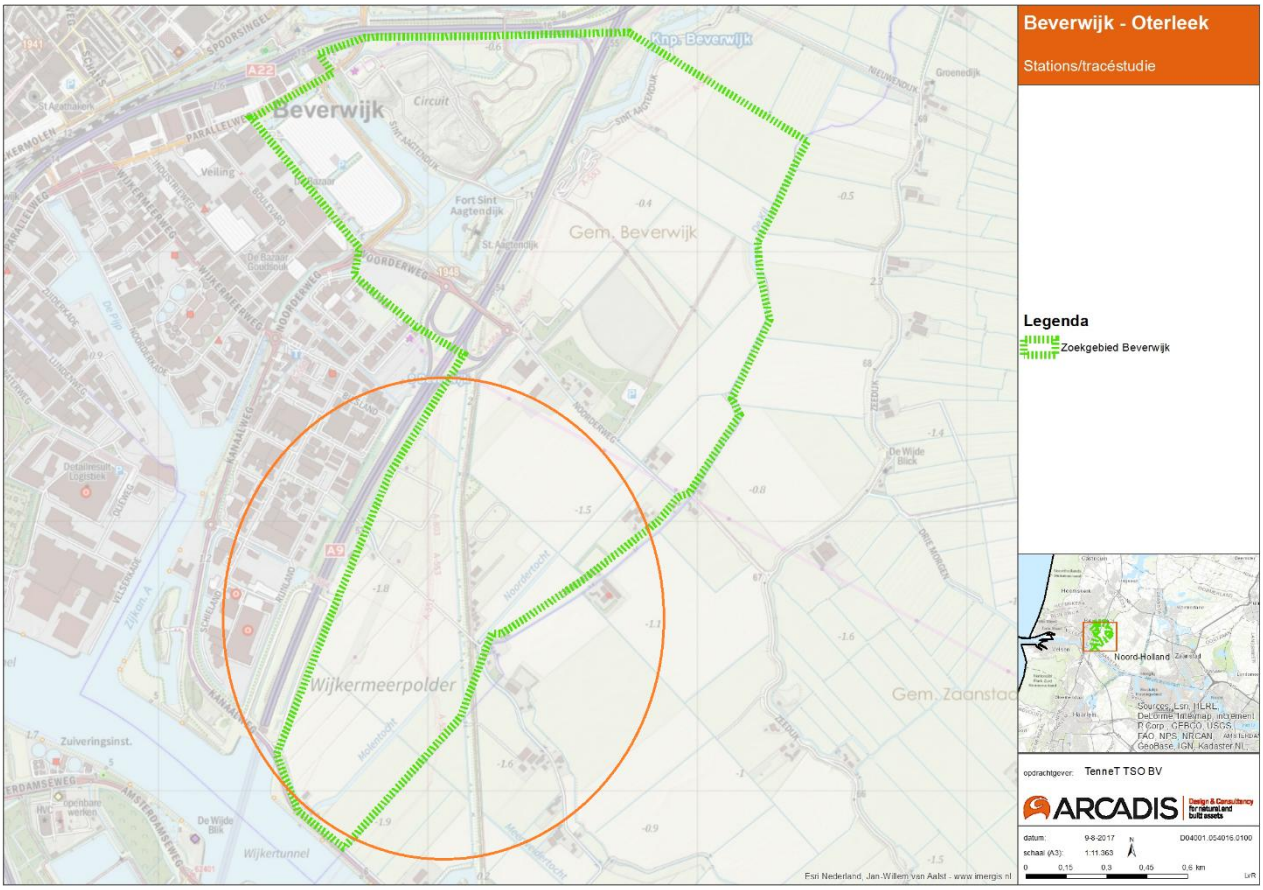
Figuur 8: Locatie ten oosten van de A9 (noord)

3.2.3 Locatie ten oosten van A9 (zuid)

Het deel van het zoekgebied ten westen van de A9 (zie oranje cirkel in Figuur 9) ligt ook in open gebied. Er is daardoor veel ruimte voor een station in dit gebied. Met een locatie in dit gebied wordt de openheid in het gebied aan de oostkant van de A9 wel aangetast. Een locatie in de nabijheid van de A9 zou deze aantasting kunnen beperken. Anders dan in het noordelijk deel lopen de buisleidingen van de Gasunie niet meer parallel aan de A9. De A9 gaat hier ook de tunnelbak van de Wijkertunnel in. Door de tunnelbak zou een station vanaf de snelweg minder zichtbaar zijn ten opzichte van een station in het noordoostelijk deel van het zoekgebied.

Alle bestaande 150kV-verbindingen liggen aan de westkant van de A9 waardoor een locatie aan de (zuid)oostkant zal zorgen voor een grote hoeveelheid kabelkruisingen met de A9. Deze kruisingen en de grotere afstand tot de bestaande verbindingen zal een locatie aan de (zuid)oostkant veel duurder maken.

Voordeel van dit gebied is dat HKN het ook op het oog heeft om een station te vestigen. Het 150kV-station Beverwijk A9-zone kan hiermee worden gecombineerd. Ook de 380kV-verbinding Beverwijk-Vijfhuizen is onlangs in dit gebied aangelegd, waardoor dit gebied al meer wordt gekenmerkt door een landschap van elektriciteitsvoorziening. Voordeel van combineren is dat niet meerdere locaties worden gebruikt om energievoorzieningen te realiseren. Dat kan ertoe leiden dat de weerstand in de gemeente wellicht wat afneemt. Echter door weerstand tegen stapeling van elektravoorzieningen is de weerstand in de omgeving mogelijk al hoog.
Samenvattend wordt dit gebied als geschikt beschouwd voor een nieuw 150kV-station. Dit komt voornamelijk door de mogelijkheid tot combineren met het project Hollandse Kust Noord. Mocht dit station hier echter niet worden gerealiseerd dan vervalt dit voordeel en is een locatie in dit zoekgebied minder voordelig dan een locatie in een ander gedeelte van het zoekgebied. Met name vanwege de veelheid aan kabels die de A9 moeten kruisen en de langere lengte van deze kabels. Er is daarom in paragraaf 3.3 een potentiële locatie beschouwd in dit gebied.

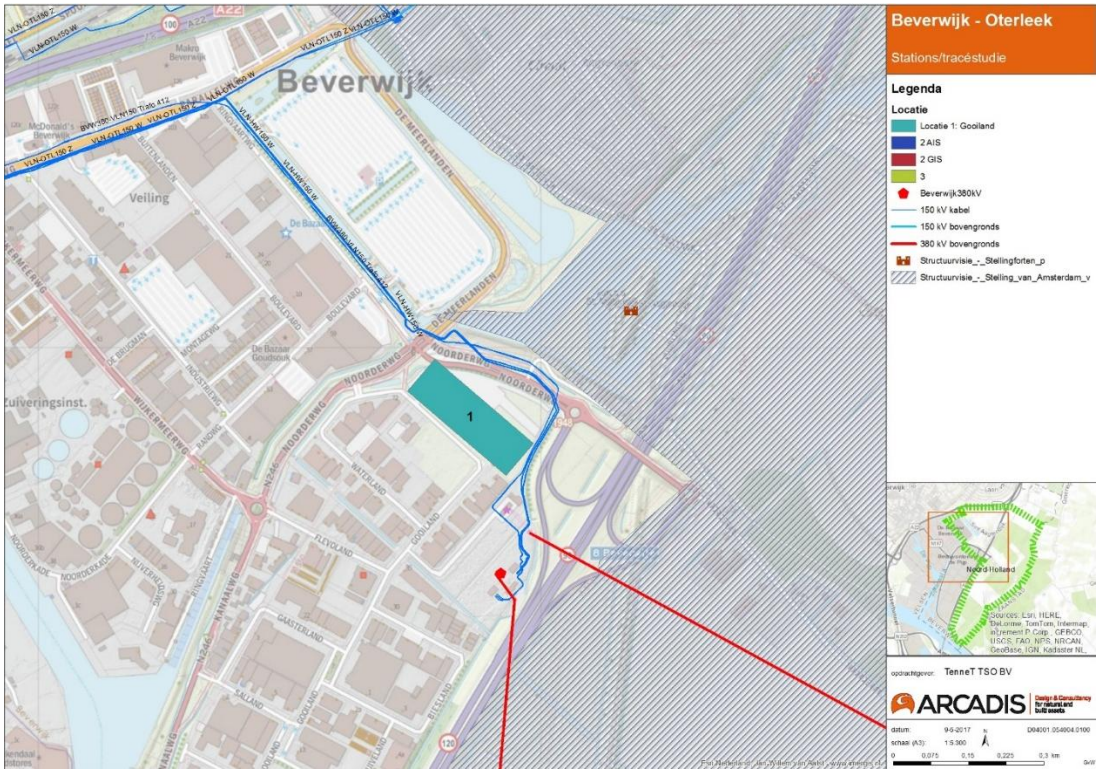
Figuur 9 Locatie ten oosten van de A9 (zuid)

3.3 Beschrijving locaties

Na een vergelijking op hoofdlijnen van verschillende deelgebieden binnen het zoekgebied (zie paragraaf 3.2) zijn locaties binnen de meest geschikte delen van het zoekgebied bepaald. De definitieve locatiealternatieven zijn in deelparagrafen 3.3.1 t/m 3.3.3 uitgeschreven. Bij de totstandkoming van de definitieve alternatieven zijn de planologische uitgangspunten afgewogen. Deze staan nader beschreven in paragraaf 2.4 en Bijlage 1. In de beschrijving van de locatiealternatieven wordt verwezen naar de beschrijving in deze bijlagen. De kaarten van de alternatieven zijn opgenomen in Bijlage 2.

3.3.1 Locatie 1

Locatie 1 is gelegen in het zoekgebied gebied ten westen van de A9 (zie Figuur 10).

Figuur 10: Ligging Locatie 1 binnen zoekgebied

Figuur 11: Locatie 1 vanaf de Noorderweg met op de achtergrond het 380kV-station (bron: Google maps dd. 9-5-2017; foto is van juli 2016)

Deze locatie is gekozen om de volgende redenen:

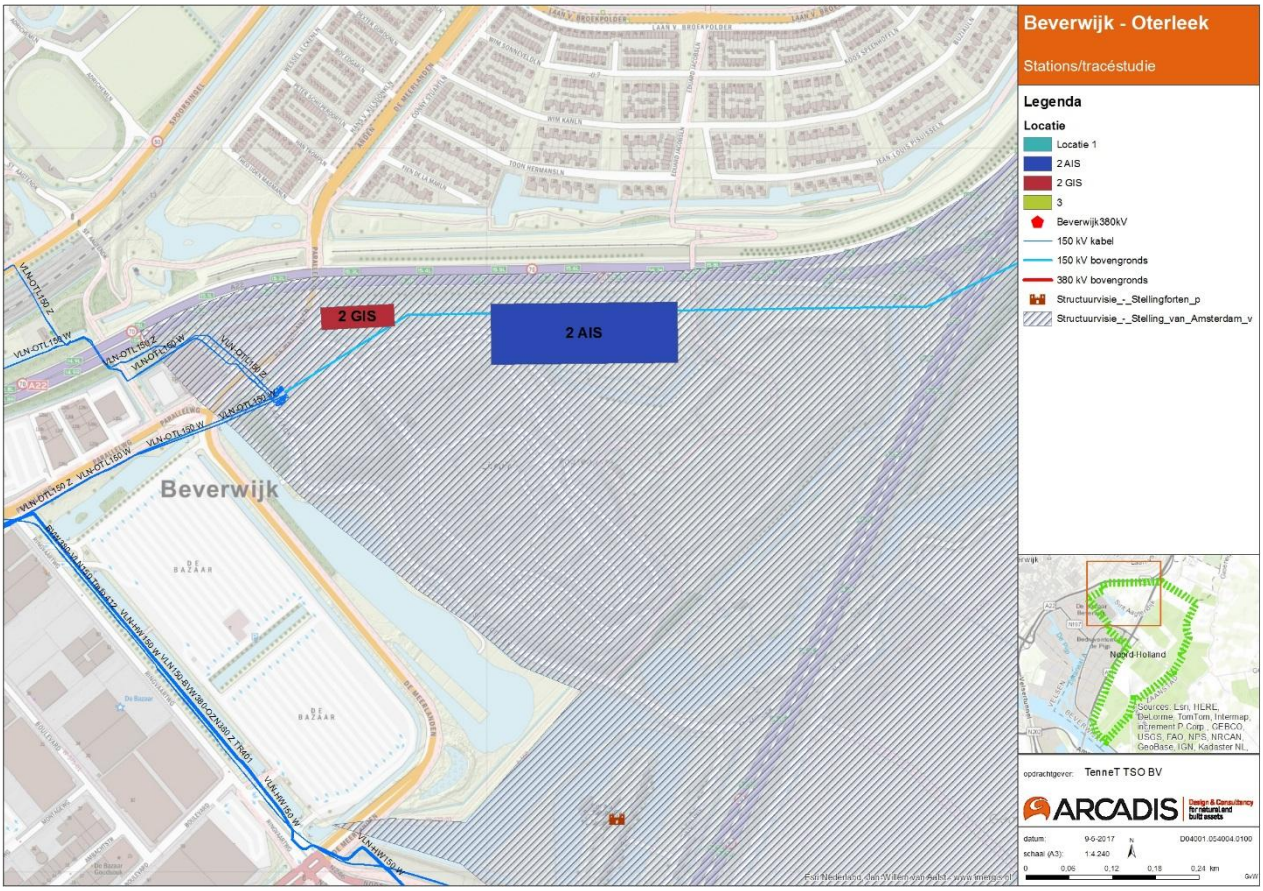
- Er is ruimte voor een AIS-installatie met een oppervlakte van 257 x 84 meter. Op Figuur 10 hierboven passen deze afmetingen niet geheel, maar met maatwerk is er voldoende ruimte om deze oppervlakte (ca. 2 ha) te herbergen. Deze afwijkende opstelling moet nog wel technisch getoetst worden;
- De locatie ligt buiten de Stelling van Amsterdam en andere potentieel planologische belemmeringen (water, natuur, bodem, etc.);
- De locatie ligt op bestemd bedrijventerrein (bestemmingsplan Kagerweg, vastgesteld 14-11-2013). Binnen de bestemming die vigeert op dit perceel is de mogelijkheid om een nutsbedrijf te realiseren.
- De locatie ligt zeer dichtbij (binnen 50 meter) bestaande 150kV-verbindingen Beverwijk-Velsen (3 circuits). Deze zijn daardoor relatief gemakkelijk in te lussen op het station;
- De verbinding Velsen-Oterleek kan waarschijnlijk worden aangesloten op het station door ligging onder of langs de ringvaartweg;
- De locatie ligt zeer dichtbij 380kV-station Beverwijk (ca. 250 meter). Hierdoor is ook de toekomstige verbinding tussen deze locatie en het 380kV-station kort. Voor deze verbinding is, hoewel beperkt, wel ruimte te vinden.

Ook spelen de volgende argumenten, die niet passen binnen het afwegingskader uit paragraaf 2.4, maar wel vermeldenswaardig zijn:

- De locatie ligt binnen één kadastraal perceel. Voordeel is dat er dan maar 1 perceeleigenaar is;
  De locatie is volgens foto's op Google Maps nu een braakliggend terrein en heeft geen verdere functie (zie Figuur 11).

3.3.2 Locatie 2

Locatie 2 is gelegen in het zoekgebied gebied ten westen van de A9 (zie Figuur 12).

Figuur 12: Ligging Locatie 2 binnen zoekgebied

Figuur 13: Locatie 2 vanaf de A22 (bron: Google maps dd. 9-5-2017; foto is van augustus 2016)

Er zijn twee subvarianten voor deze locatie: een locatie die in AIS kan worden uitgevoerd, en een locatie die in GIS kan worden uitgevoerd. Deze locatie is gekozen om de volgende redenen:

- De locatie ligt onder de bestaande 150kV-verbinding Oterleek-Velsen (2 circuits). Deze zijn daardoor relatief gemakkelijk in te lussen op het station;
- De 150kV-verbindingen Velsen-Beverwijk kunnen waarschijnlijk worden aangesloten op het station door ligging langs de A22. Dit gaat om een kleine afstand waardoor kosten laag zijn;

Ook speelt het volgende argument, dat niet past binnen het afwegingskader uit paragraaf 2.4, maar wel vermeldenswaardig is:

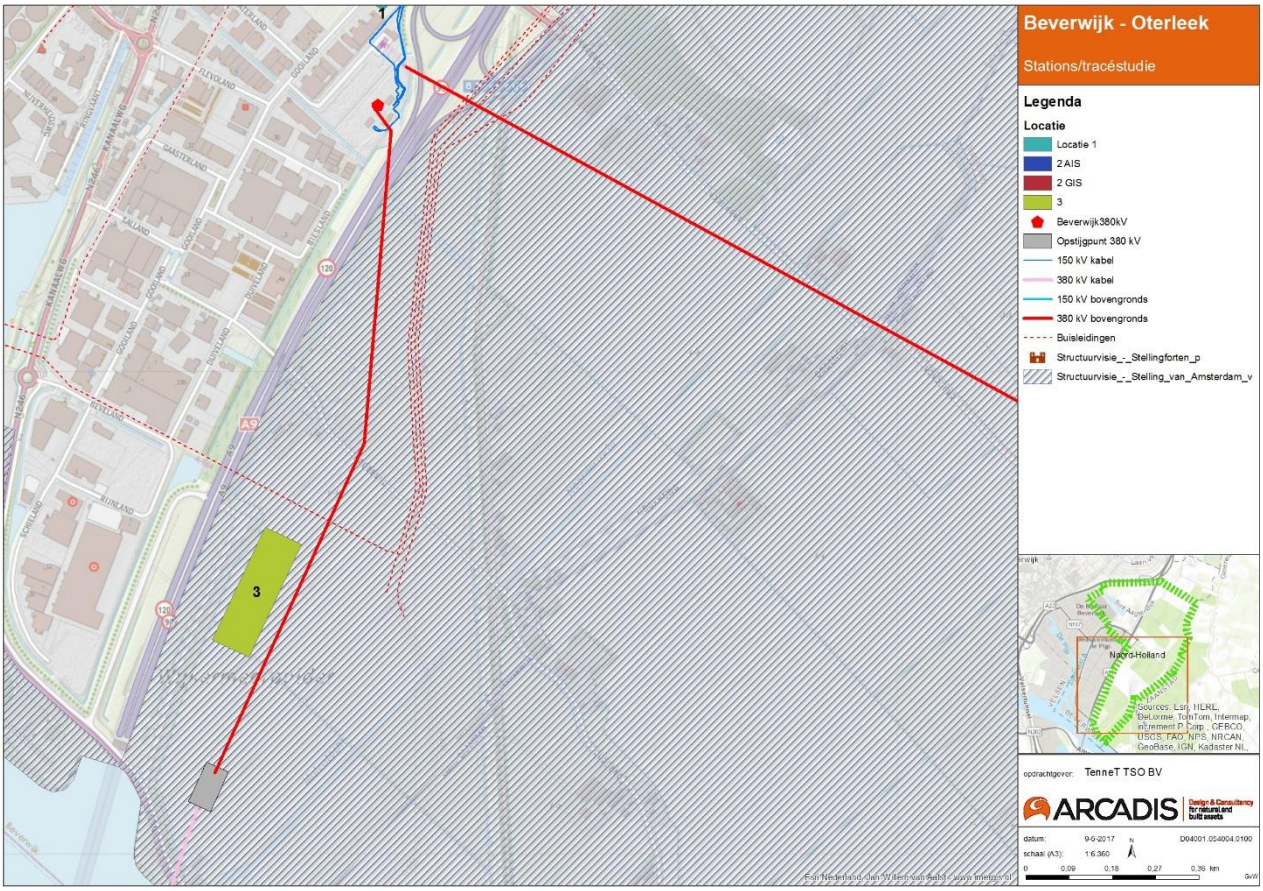
- De locatie ligt binnen één kadastraal perceel dat in eigendom is van de gemeente Beverwijk. Voordeel is dat er dan maar één perceeleigenaar is;

Aandachtspunten van deze locatie zijn op voorhand:

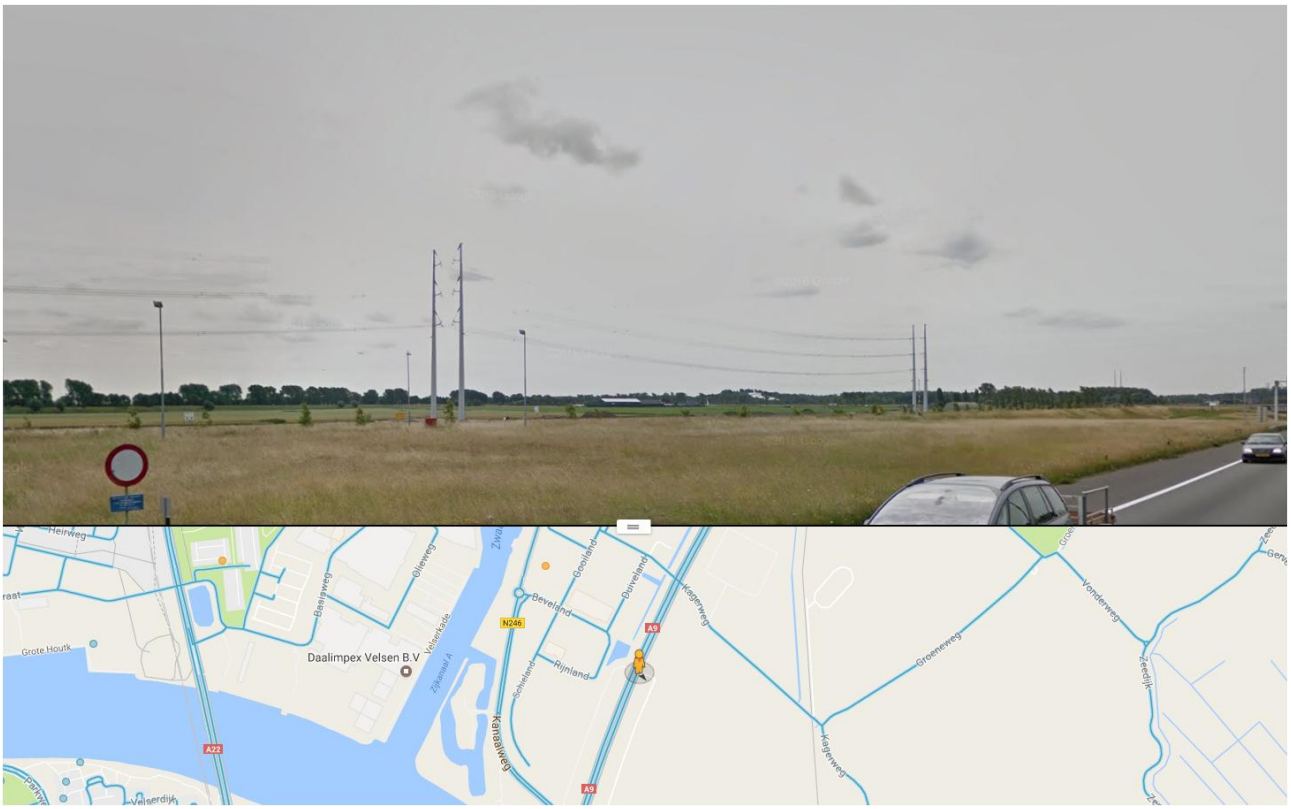
- Er is waarschijnlijk niet genoeg ruimte voor een AIS-installatie met een oppervlakte van 257 x 84 meter. Inpassing van een AIS-installatie in U/I-configuratie (100 x 150 meter) kan nog nader onderzocht worden. Het station kan ook in GIS worden gerealiseerd nabij de locatie van het huidige opstijgpunt (zie Figuur 12). Een eventuele GIS kan ook worden gerealiseerd op de ingetekende AIS-locatie;
- De locatie ligt op bestemd recreatieterrein (bestemmingsplan Groene Oostrand (herziening oktober 2013), vastgesteld 6-5-2014). Binnen de bestemming die vigeert op dit perceel is op dit moment niet de mogelijkheid een station te realiseren;
- Het aangrenzende terrein is niet vlak. Dit kan hinderlijk zijn bij de realisatie van het station;
- Er is potentieel bodemverontreiniging in het gebied. Er was op deze locatie en vuilnisbelt (Aagtenbelt) tot eind jaren ’70. De (rest)verontreiniging wordt gemonitord om deze te beheersen en te beheren;
- Het gebied van de locatie behoort tot de Stelling van Amsterdam.
- Het nabijgelegen Aagtenpark is gedeeltelijk in gebruik door Wielervereniging BRC. Deze heeft een parcours op het terrein dat grenst aan de locatie.

3.3.3 Locatie 3

Locatie 3 is gelegen in het zoekgebied gebied ten (zuid)oosten van de A9 (zie Figuur 14).

Figuur 14 Ligging Locatie 3 binnen zoekgebied

Figuur 15 Locatie 3 vanaf de A9 (bron: Google maps dd. 9-5-2017; foto is van juli 2016)

Deze locatie is gekozen om de volgende redenen:

- Er is ruimte voor een AIS-installatie met een oppervlakte van 257 x 84 meter;
- Deze locatie biedt de mogelijkheid om het project Hollandse Kust Noord te combineren met het nieuwe 150kV-station Beverwijk A9-zone.

Ook speelt het volgende argument, dat niet past binnen het afwegingskader uit paragraaf 2.4, maar wel vermeldenswaardig is:

- De nieuwe bovengrondse 380kV-verbinding Beverwijk-Vijfhuizen ligt ook in dit gebied. Hierdoor is er landschappelijk al energie infrastructuur aanwezig en zal een nieuw station minder impact hebben ten opzichte van het gebied noordelijker langs de A9;
- De kadastrale percelen waarbinnen de locatie ligt zijn in handen van 1 private eigenaar. Hierdoor hoeft er met weinig partijen gesproken te worden;

Aandachtspunten van deze locatie zijn op voorhand:

- De locatie ligt op relatief grote afstand van de bestaande 150kV-verbindingen. Daarbij ligt het station aan de andere kant van de A9 en zal deze Rijksweg door alle verbindingen gekruist moeten worden. Hierdoor is inlussing van deze verbindingen op het station waarschijnlijk kostbaar en technisch uitdagend;
- De locatie ligt op bestemd agrarisch gebied (bestemmingsplan Groene Oostrand (herziening oktober 2013), vastgesteld 6-5-2014). Binnen de bestemming die vigeert op dit perceel is op dit moment niet de mogelijkheid een station te realiseren;
- De locatie ligt binnen gebied behoort tot de Stelling van Amsterdam;
- Er liggen buisleidingen van de Gasunie op ca. 200 meter van de locatie. Wederzijdse beïnvloeding van zowel het station als de verbindingen is daardoor niet uit te sluiten.

4 BEOORDELING LOCATIEALTERNATIEVEN

In dit hoofdstuk zijn de drie locatiealternatieven beoordeeld aan de planologische criteria die genoemd zijn in paragraaf 2.4. In paragrafen 4.1 t/m 4.11 wordt beschreven hoe de verschillende locaties scoren op de verschillende criteria. In hoofdstuk 5 worden hier conclusies uit getrokken.

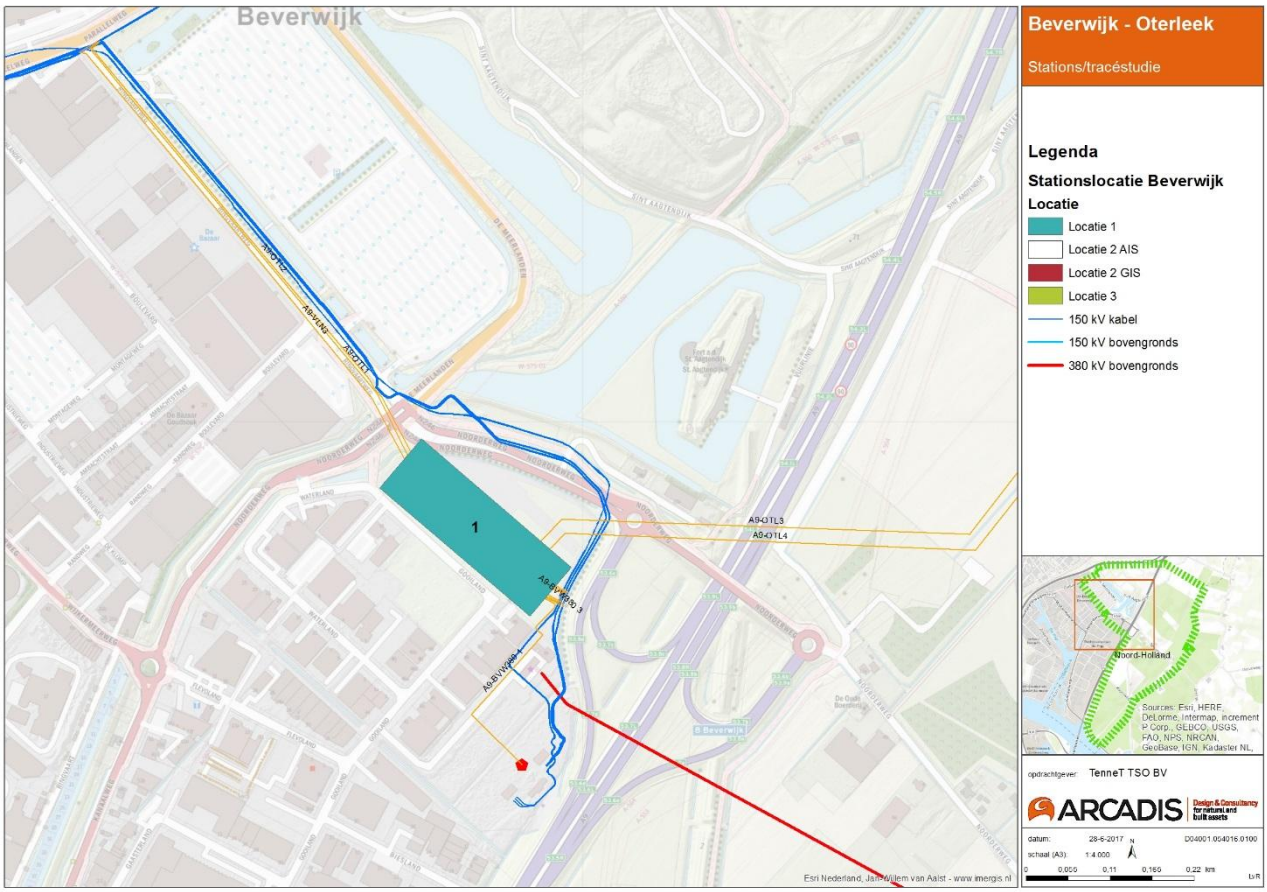
4.1 Aansluitingen

Locatie 1
De situatie voor toekomstige circuits naar locatie 1 is weergegeven in Figuur 16. Hieronder wordt per 150kV-circuitin het zoekgebied aangegeven hoe deze wordt ingelust.

- A9-OTL1 en 2: Deze 2 circuits worden afgetakt bij de kruising van de Parallelweg en de Ringvaartweg richting locatie 1.
- A9-OTL3 en 4: Er worden twee nieuwe 150kV-circuits aangelegd naar station Oterleek. Deze kunnen vanaf de westkant van het station de A9 passeren.
- A9-VLN 1 en 2: De bestaande 2 circuits tussen Velsen en Beverwijk 380 kunnen tot aan de stationslocatie blijven liggen. Nabij de stationslocatie kunnen de circuits worden ingelust op het station.
- A9-VLN 3: De bestaande 2 circuits tussen Velsen en Oterleek worden samengeslagen. Van de bestaande verbinding wordt afgetakt bij de kruising van de Parallelweg en de Ringvaartweg richting locatie 1.
- A9-BVW380 1: Er is ruimte voor de nieuw extra 150kV-circuit. Deze is nu indicatief ingetekend onder Gooiland.
- A9-BVW380 2 en 3: De bestaande 2 circuits tussen Velsen en Beverwijk 380 kunnen tot aan de stationslocatie blijven liggen. Nabij de stationslocatie kunnen de circuits worden ingelust op het station.

Er is 16 meter aan kabelbed (4 circuits + belemmeringenstrook en onderlinge afstand) nodig onder de Ringvaartweg voor toekomstige verbindingen naar Oterleek en Velsen. Hier is niet heel veel ruimte, maar de weg inclusief wegberm biedt circa 20 meter ruimte. Dat betekent dat er ook weinig ruimte is voor een werkstrook. Grondopslag zal waarschijnlijk elders moeten plaatsvinden. Sommige circuits ter plaatse zijn samengeslagen of bestaan uit een verlegging van een samengeslagen circuit, dit vormt een extra risico voor de ruimtelijke inpassing.

De kabels die benodigd zijn om aan te sluiten op bestaande 150 kV verbindingen passeren geen spoorwegen, rijkswegen of provinciale wegen. De nieuwe verbinding naar Oterleek zal wel de A9 moeten passeren. De benodigde lengte aan toekomstige verbindingen is in totaal 2,8 km. Hierbij is de lengte van ieder nieuw aan te leggen circuit opgeteld. De nieuw aan te leggen verbinding naar Oterleek is hierin niet meegenomen. In Figuur 16 is het ruimtebeslag van de nieuwe circuits indicatief getekend. Elke lijn staat voor één circuit.

Figuur 16 Situatie toekomstige verbindingen locatie 1

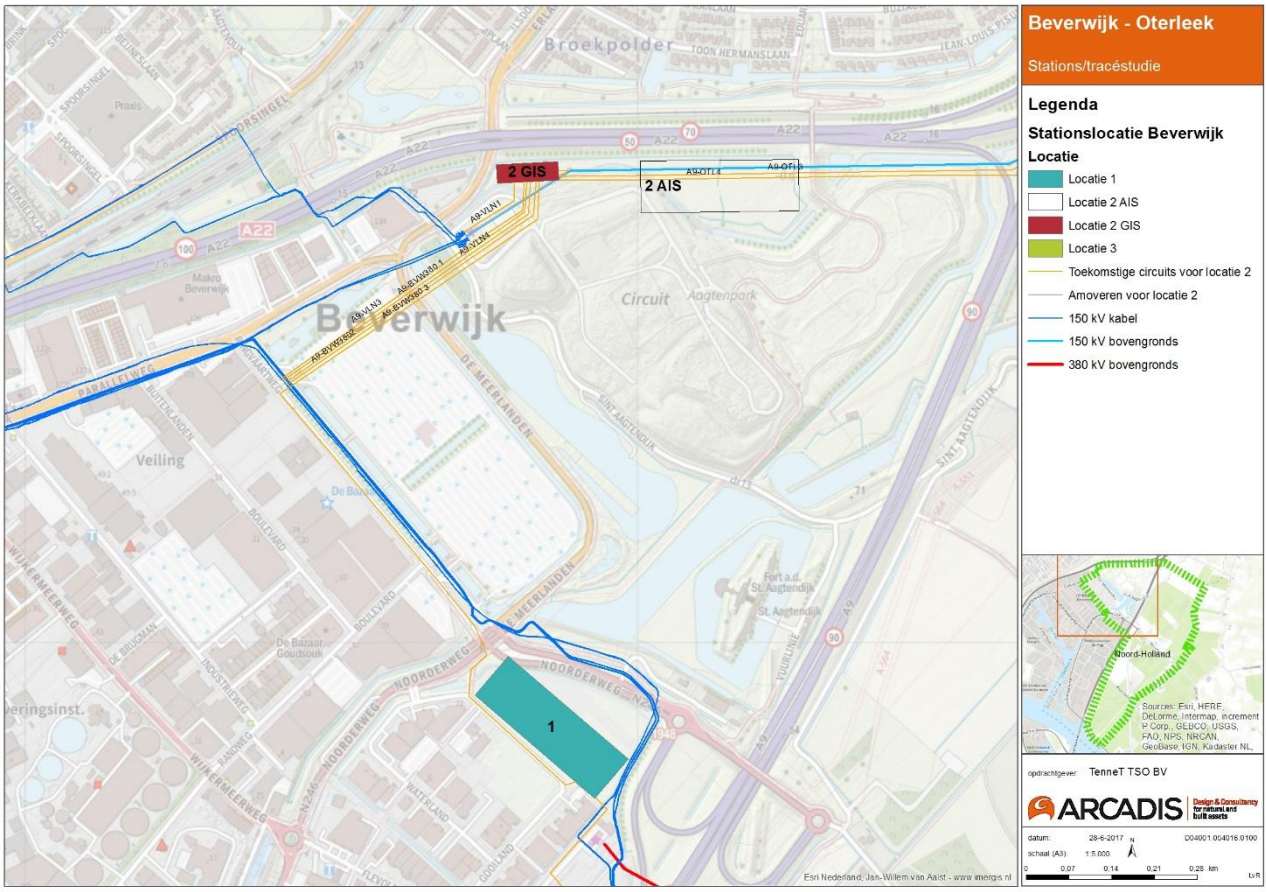
Locatie 2

De situatie voor toekomstige verbindingen naar locatie 2 is weergegeven in Figuur 17. Hieronder wordt per 150kV-circuitin het zoekgebied aangegeven hoe deze wordt ingelust.

- A9-OTL 1 en 2: Deze bovengrondse verbinding wordt direct ingelust in het station.
- A9-OTL 3 en 4: Deze nieuwe verbinding kan worden aangelegd parallel naast de bestaande bovengrondse verbinding. Hier is ruimte.
- A9-VLN 1: De bestaande 2 circuits tussen Velsen en St. Aagtendijk kunnen tot aan de stationslocatie blijven liggen, maar worden wel samengeslagen. Nabij de stationslocatie kunnen de circuits worden ingelust op het station.
- A9-VLN 2 en 3: De bestaande 2 circuits tussen Velsen en Beverwijk 380 bij de Ringvaartweg worden ingeknipt op af te takken naar de nieuwe stationslocatie.
- A9-BVW380 1: Er is ruimte voor de nieuwe extra 150 kV verbinding. Deze is nu indicatief ingetekend onder de Ringvaartweg.
- A9-BVW380 2 en 3: De bestaande 2 circuits tussen Velsen en Beverwijk 380 bij de Ringvaartweg worden ingeknipt om af te takken naar de nieuwe stationslocatie.

Er is 19 meter kabelbed (5 circuits + belemmeringenstrook en onderlinge afstand) nodig onder de parkeerplaats van de Bazaar voor toekomstige verbindingen naar Beverwijk 380 en Velsen (bij aanleg in open ontgraving). Hier zal een maatwerkoplossing nodig zijn om deze verbindingen aan te leggen. Als de parkeerplaats kan worden gebruikt is er ruimte voor een werkstrook. Twee van de circuits bestaan uit verleggingen van samengeslagen verbindingen, dit vormt een extra risico voor het ruimtebeslag.

De nieuwe kabels passeren geen spoorwegen, rijkswegen of provinciale wegen. De nieuwe verbinding naar Oterleek zal wel de A9 moeten passeren. De benodigde lengte aan toekomstige verbindingen is in totaal 4,1 km. Hierbij is de lengte van ieder nieuw aan te leggen circuit opgeteld. De nieuw aan te leggen verbinding naar Oterleek is hierin niet meegenomen. Er is ruimte om de toekomstige verbinding A9-Oterleek te realiseren. In Figuur 17 is het ruimtebeslag van de nieuwe verbindingen indicatief getekend. Elke lijn staat voor één circuit.

Figuur 17 Situatie toekomstige verbindingen locatie 2

Locatie 3

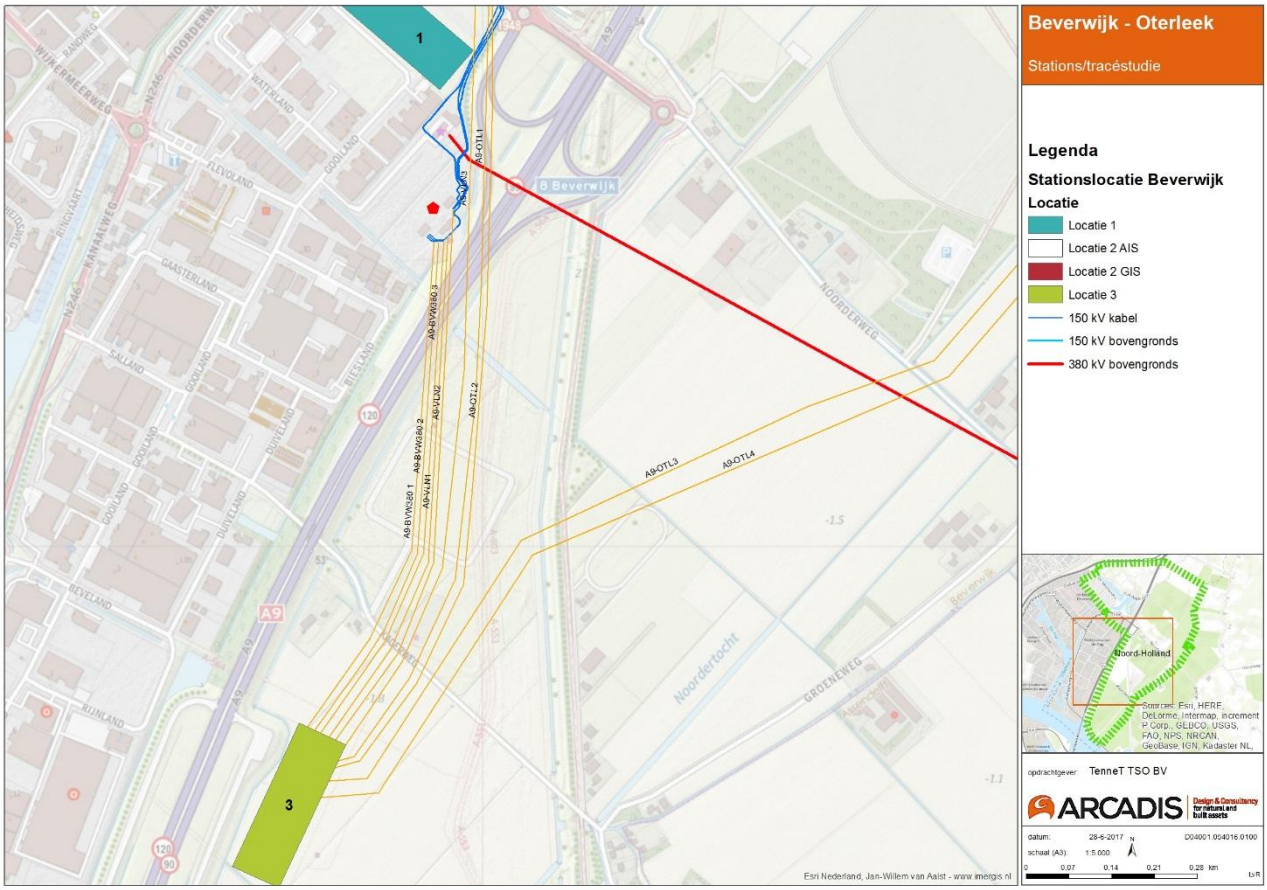
De situatie voor toekomstige verbindingen naar locatie 3 is weergegeven in Figuur 18. Hieronder wordt per 150kV-circuitverbinding in het zoekgebied aangegeven hoe deze wordt ingelust.

- A9-OTL 1 en 2: De kortste route om de bestaande bovengrondse verbinding naar Oterleek te verbinden met locatie 3 is om aan te sluiten op de kabels ter hoogte van de kruising van de parallelweg met de Ringvaartweg. Deze verbinding is mogelijk onder de Ringvaartweg, al is dit krap in verband met de andere verbindingen die ook nieuw moeten worden aangelegd. Ook de kruising met de A9 zal nader beschouwd moeten worden.
- A9-OTL 3 en 4: Deze nieuwe verbinding kan in noordoostelijke richting naar Oterleek worden aangelegd. Hier is genoeg ruimte.
- A9-VLN 1 en 2: De bestaande 2 circuits tussen Velsen en Beverwijk 380 kunnen tot aan Beverwijk 380 blijven liggen. Vanaf daar moeten ze worden verlengd naar locatie 3. De kruising met de A9 zal nader beschouwd moeten worden.
- A9-VLN 3: De bestaande 2 circuits tussen Velsen en Oterleek worden samengeslagen en kunnen bij de kruising van de parallelweg en de Ringvaartweg worden ingeknipt om af te takken naar de nieuwe stationslocatie. Deze verbinding is mogelijk onder de Ringvaartweg, al is dit krap in verband met de andere verbindingen die ook nieuw moeten worden aangelegd, daarnaast bestaan sommige verbindingen uit een verlegging van een samengeslagen circuit. Ook de kruising met de A9 zal nader beschouwd moeten worden.
- A9-BVW380 1: Er is ruimte voor deze extra verbinding naar Beverwijk 380. De kruising met de A9 zal nader beschouwd moeten worden.
- A9-BVW380 2 en 3: Er is ruimte voor deze verbindingen.

Er is 28 meter kabelbed (8 circuits + belemmeringenstrook en onderlinge afstand) ten noorden van locatie 3 voor toekomstige verbindingen naar Beverwijk 380, Velsen en Oterleek. Deze ruimte is er, maar aandachtspunten zijn de bestaande buisleidingen in het gebied, de bestaande bovengrondse 380 kV verbinding en de woningen langs de Kagerweg. Daarnaast moeten al deze circuits de A9 passeren. Dit is maatwerk, maar dit zal ook meer ruimtebeslag (ca. 50 meter) geven omdat er meer afstand tussen boringen moeten worden aangehouden dan tussen circuits die in open ontgraving worden aangelegd. De A9 kan niet loodrecht gekruist worden door de gasleidingen aan de overkant van de A9.

Er is 16 meter aan kabelbed (3 circuits + belemmeringenstrook en onderlinge afstand) nodig onder de Ringvaartweg voor toekomstige nieuwe verbindingen naar Oterleek en Velsen. Hier is niet heel veel ruimte, maar de weg inclusief wegberm biedt circa 20 meter ruimte. Dat betekent dat er ook weinig ruimte is voor een werkstrook. Grondopslag zal waarschijnlijk moeten plaatsvinden.

De benodigde lengte voor alle circuits aan toekomstige verbindingen is in totaal 10,6 km. Er is ruimte om de toekomstige verbinding A9-Oterleek te realiseren. In Figuur 18 is het ruimtebeslag van de nieuwe verbindingen indicatief getekend. Elke lijn staat voor één circuit.

Figuur 18 Situatie toekomstige verbindingen locatie 3

Conclusie aansluitingen

Locatie 1 heeft de kortste lengte nodig om huidige en toekomstige verbindingen in te passen, al is locatie 2 niet veel langer. De inlussing van locatie 1 en 2 naar bestaande verbindingen wordt planologisch mogelijk verwacht. De inlussing naar locatie 3 is naar verwachting planologisch moeilijk door woningen langs de Kagerweg, de bestaande bovengrondse 380 kV verbinding en buisleidingen. Ook moet er voor de inlussing van locatie 3 de A9 met 8 circuits worden gekruist. Bij geen van de locatiealternatieven wordt een bestaand tracé verlaten.

Criterium	Locatie 1	Locatie 2	Locatie 3

Lengte aansluiting in km	2,8	4,1	10,6
Planologische inpassing aansluitingen	Haalbaar	Haalbaar	Moeilijk haalbaar
Mogelijkheden voor planologische inpassing in de toekomst	Haalbaar	Haalbaar	Haalbaar
Aantal kruisingen van aansluitende kabelverbindingen met wegen: - Rijkswegen - Provinciale wegen - Spoorwegen	-	-	8

4.2 Archeologie, cultuurhistorie en landschap

TenneT realiseert in principe geen assets ter plaatse van gronden waar een hoge kans bestaat dat archeologische en cultuurhistorische waarden en monumenten aanwezig zijn of waar landschappelijke waarden worden aangetast.

Voor locatie 1 geldt dat voor geen enkele van de criteria belemmeringen optreden. Locatie 2 daarentegen ligt in de stelling van Amsterdam, terwijl locatie 3 naast de stelling van Amsterdam ook in gebied met een hoge landschappelijke waarde van de cultuurhistorische waardenkaart ligt. Vanuit het perspectief van Archeologie, cultuurhistorie en landschap is locatie 1 de meest voor de hand liggende locatie vanwege het ontbreken van belemmeringen op dit gebied ten opzichte van locatie 2 en locatie 3.

Archeologie, cultuurhistorie en landschap	Locatie 1	Locatie 2	Locatie 3
Ruimtebeslag archeologische monumenten (AMK)	0	0	0
Ruimtebeslag in archeologische waarden volgens het vigerende archeologiebeleid van de gemeente	0	0	0
Ruimtebeslag in Unesco werelderfgoedgebied (stelling van Amsterdam)	0	2 hectare	2 hectare
Ruimtebeslag in gebied van waarde volgens de cultuurhistorische waardenkaart	Nee	Nee	Ja

4.3 Natuur

TenneT is van mening dat, voor zover mogelijk, de (instandhouding)doelstellingen van het Natuurnetwerk Nederland, beschermde natuurmonumenten of gevoelige gebieden niet geschaad mogen worden. Daarnaast is Noord-Holland rijk aan weidevogels, zoals de grutto en de tureluur. Noord-Holland is voor weidevogels een belangrijk gebied om te broeden, nationaal en internationaal. Om dit te behouden heeft de provincie weidevogelgebieden aangewezen.

Geen van de locatiealternatieven legt beslag op gebieden van Natuurnetwerk Nederland en door de provincie aangewezen weidevogelgebieden.

Vanuit het perspectief natuur is er geen voorkeur voor een bepaalde locatie.

Natuur	Locatie 1	Locatie 2	Locatie 3
Natuur Netwerk Nederland	0	0	0
Ruimtebeslag ganzen- en weidevogelgebieden	0	0	0

4.4 Water

Op het gebied van water is het voor TenneT vooral van belang of assets nabij waterkerings- of vrijwaringszones worden gerealiseerd. Dit is alleen mogelijk met toestemming van het bevoegde gezag indien daar een dringende reden voor is. Daarnaast moeten stations altijd bereikbaar zijn in het geval van een overstroming waardoor ligging in een gebied met grote kans op overstromingen zeer onwenselijk is.

Alle locatiealternatieven liggen niet nabij een waterkerings- of vrijwaringszone of in een gebied met grote kans op overstromingen. Vanuit het perspectief water is er geen voorkeur voor een bepaalde locatie.

Water	Locatie 1	Locatie 2	Locatie 3
Stations gerealiseerd nabij waterkerings- of vrijwaringszone volgens de legger van het Hoogheemraadschap	Nee	Nee	Nee
Gebied met grote kans op overstromingen	Nee	Nee	Nee

4.5 Bodem

Bodemverontreiniging kan een negatief effect hebben op de gezondheid van de mens, het milieu en de assets van TenneT. Maatregelen zoals sanering van de bodem brengen financiële lasten met zich mee, verontreinigde gebieden worden zoveel mogelijk vermeden. Aardkundige monumenten en aardkundig waardevolle gebieden kunnen beschadigd worden bij het realiseren van assets van TenneT, dit wordt waar mogelijk vermeden. Grote delen van Nederland bevatten zettingsgevoelige bodems, TenneT wenst geen assets te realiseren op deze bodems.

Voor locatie 1 en locatie 3 zijn er geen belemmeringen op het gebied van bodem. Bij beide locaties zijn er geen gegevens bekend van bodemverontreiniging. Bij locatie 2 is echter de locatie onderzocht op bodemverontreiniging, dit is momenteel in procedure. Gezien de mogelijke bodemverontreiniging op locatie 2 hebben locatie 1 en locatie 3 voorkeur vanuit dit perspectief.

Bodem	Locatie 1	Locatie 2	Locatie 3
Locaties met mogelijke bodemverontreiniging (bodemloket)	Geen gegevens bekend	Onderzocht; in procedure	Geen gegevens bekend
Gebied met aardkundige monumenten	Nee	Nee	Nee
Gebied met aardkundig waardevolle gebieden	Nee	Nee	Nee
Zettingsgevoelig gebied	Nee	Nee	Nee

4.6 Doorsnijding infrastructuur

Om te bereiken dat assets van TenneT ongestoord kunnen liggen of aanwezig kunnen zijn en blijven, worden assets in principe niet in de beheerszone van wegen geplaatst. Bij uitbreiding van deze wegen kan dit extra kosten voor verplaatsing opleveren.

Geen van de locaties ligt in het beheersgebied van een weg. Daarom heeft vanuit het perspectief doorsnijding infrastructuur geen van de locaties een voorkeur.

Doorsnijding infrastructuur	Locatie 1	Locatie 2	Locatie 3
Beheersgebied	Nee	Nee	Nee

4.7 Ruimtelijke beïnvloeding en veiligheid

Ten aanzien van gevoelige objecten (woningen), locaties waar gevaarlijke stoffen worden gebruikt dan wel opgeslagen en windturbines worden veiligheidsnormen in acht genomen.

Geen van de locaties ligt in een risicozone van gevaarlijke stoffen. Windturbines zijn niet aanwezig rond de verschillende locaties, al liggen locatie 1 en locatie 2 gedeeltelijk in het herstructureringsgebied Wind op Land van de provincie Noord-Holland. Op dit moment zijn er zes aanvragen voor windparken die voldoende zijn om de doelstelling van de provincie te halen, de dichtstbijzijnde locatie voor aanvragen Wind op Land is meer dan 3 km van alle stationslocaties (Overzicht aanvragen Wind op Land, nov. 2016).

Ruimtelijke beïnvloeding en veiligheid	Locatie 1	Locatie 2	Locatie 3
Locaties gevaarlijke stoffen/gebruik	Niet aanwezig	Niet aanwezig	Niet aanwezig
Windturbines	Niet aanwezig	Niet aanwezig	Niet aanwezig

4.8 Ruimtelijke plannen

Binnen ruimtelijke plannen kunnen er zaken zijn die conflicteren met een eventueel station binnen een gebied. Dit zijn onder andere toegestane bouwmogelijkheden en bestaande bebouwing. Dit wordt beschreven in bestemmingsplannen van de gemeente. Daarnaast is er ook gekeken naar toekomstvisies die nog niet in het bestemmingsplan zijn opgenomen (bijv. structuurvisies).

Locatie 1 is gelegen in een bedrijfsbestemming volgens het bestemmingsplan Kagerweg (vastgesteld 14-11-2013). Op deze locatie geldt de enkelbestemming Bedrijf. De aangewezen gronden zijn na uitwerking onder andere bestemd voor nutsbedrijven. Een station is daardoor volgens de vigerende plannen mogelijk[1]. Locatie 2 ligt op gronden met de beheersverordening Groene Oostrand (herziening oktober 2013) (vastgesteld 6-5-2014). Binnen deze beheersverordening ligt de locatie in een Zone Recreatie 1. Binnen deze zone is een station planologisch niet mogelijk en zal een bestemmingsplanwijziging moeten plaatsvinden. Ook voor locatie 3 moet het bestemmingsplan gewijzigd worden. Deze locatie ligt ook op gronden met de beheersverordening Groene Oostrand (herziening oktober 2013) (vastgesteld 6-5-2014). Binnen deze beheersverordening ligt de locatie in een Zone Agrarisch. Binnen deze zone is een station planologisch niet mogelijk.

Er zijn geen lokale toekomstvisies voor de verschillende locatiealternatieven bekend.

Vanuit ruimtelijk perspectief heeft locatie 1 de voorkeur.

Ruimtelijke plannen	Locatie 1	Locatie 2	Locatie 3
Inpassing in ruimtelijke plannen	+	-	-
Inpassing in ruimtelijke initiatieven	0	0	0

[1] Details uit de uitwerkingsregels (zoals bouwhoogten) zijn hier niet nader beschouwd.

4.9 Kabels en leidingen

Beleid van TenneT is dat kruisingen van assets met kabels, leidingen en buisleidingen dienen te worden vermeden. Er dienen vaak aanvullende maatregelen te worden genomen indien kabels gekruist worden. Dit maakt de aanleg van een nieuw station duurder.

Onder het noordoostelijk gedeelte van locatie 1 loopt een gasleiding. De dichtstbijzijnde gasleiding van locatie 2 is 270 meter, voor locatie 3 is dit 72 meter. Op geen van de locaties zijn er al overige kabels en leidingen aanwezig die de plaatsing van een station negatief belemmeren.

Op basis van de ligging van gasleidingen heeft locatie 2 vanuit dit perspectief de voorkeur.

Kabels en leidingen	Locatie 1	Locatie 2	Locatie 3
Aanwezigheid van kabels en leidingen	+	+	+
Nabijheid van buisleiding gevaarlijke stoffen (olie, gas, CO2, bulkchemicaliën) i.v.m. weerstand- en inductieve beïnvloeding	Gasleiding onder noordoostelijk gedeelte station	Gasleiding op 270 meter	Gasleiding op 72 meter

4.10 Doorsnijding agrarische functies

Een nieuw station op agrarisch grondgebied leidt tot negatieve effecten voor de agrarische bedrijfsvoering.

Locatie 1 en locatie 2 liggen niet in agrarisch gebied en hebben dus geen negatief effect op de agrarische bedrijfsvoering. Locatie 3 is wel gelegen in agrarisch gebied. Locatie 1 en locatie 2 hebben vanuit agrarisch oogpunt een voorkeur.

Doorsnijding agrarische functies	Locatie 1	Locatie 2	Locatie 3
Ligging in agrarisch gebied	Nee	Nee	Ja

4.11 Synergie Hollandse Kust Noord

Parallel aan deze studie is Hollandse Kust Noord (HKN) aan het onderzoeken om windparken op zee in de omgeving Beverwijk aan te laten landen. Daarbij is het gunstig als de nieuwe stationslocatie kan samenvallen met HKN om zo het ruimtebeslag in de omgeving te beperken.

HKN neemt ook locatie 1 mee in haar plannen, als beide projecten een openluchtinstallatie op locatie 1 willen realiseren is hier niet genoeg ruimte voor. Een mogelijkheid is om voor beiden een gesloten installatie te installeren om ruimte te besparen, dit zal echter verder onderzocht moeten worden voor haalbaarheid van bijvoorbeeld aansluitingen. Locatie 2 biedt geen mogelijkheden voor synergie met HKN, deze wordt niet meegenomen in alternatieven voor HKN. Locatie 3 ligt wel in een gebied dat wordt verwogen door HKN, er is hier genoeg ruimte voor een openluchtinstallatie.

Synergie Hollandse Kust Noord	Locatie 1	Locatie 2	Locatie 3
Mogelijke bundeling van functies met Hollandse Kust Noord	Mogelijk	Nee	Ja

5 CONCLUSIE

In hoofdstuk 4 zijn drie locaties voor een 150kV-station afgewogen op planologische haalbaarheid. De bevindingen uit hoofdstuk 4 leiden tot een afweging van haalbare stationslocaties.

Locaties 1 en 2 zijn allebei geschikt voor een toekomstig 150kV-station. Locatie 3 is op basis van de criteria uit het afwegingskader minder geschikt tenzij Hollandse Kust Noord op deze locatie een combinatie kan vormen. Hieronder wordt dit per locatie onderbouwd. Er is op dit moment geen definitieve voorkeurslocatie aan te wijzen, omdat de voorkeurslocatie onder andere afhankelijk zal zijn van de ontwikkelingen van het project Hollandse Kust Noord. Daarnaast moet nader onderzoek uitwijzen of locaties 1 en 2 daadwerkelijk geschikt zijn.

Locatie 1

Voordelen

- Er is ruimte voor een AIS-installatie met een oppervlakte van 257 x 84 meter;
- De locatie ligt buiten de Stelling van Amsterdam en andere potentieel planologische belemmeringen (water, natuur, bodem, etc.);
- De locatie ligt op bestemd bedrijventerrein (bestemmingsplan Kagerweg, vastgesteld 14-11-2013). Binnen de bestemming die vigeert op dit perceel is de mogelijkheid om een nutsbedrijf te realiseren.
- De locatie ligt zeer dichtbij (binnen 50 meter) bestaande 150kV-verbindingen Beverwijk-Velsen (3 circuits). Deze zijn daardoor relatief gemakkelijk in te lussen op het station;
- De verbinding Velsen-Oterleek kan waarschijnlijk worden aangesloten op het station door ligging onder of langs de ringvaartweg;
- De locatie ligt niet in gebied dat wordt gekenmerkt als landschappelijk waardevol;
- De locatie ligt zeer dichtbij 380kV-station Beverwijk (circa 250 meter). Hierdoor is ook de toekomstige verbinding tussen deze locatie en het 380kV-station kort. Voor deze verbinding is ook ruimte.

Aandachtspunten

- Deze locatie is ook op het oog voor Hollandse Kust Noord. Een combinatie van deze projecten is niet mogelijk op deze locatie als AIS-installatie. Eventueel kan een gesloten installatie wel. Mogelijk conflicteert dit project dus met Hollandse Kust Noord;
- Een buisleiding van de Gasunie ligt aan de zijkant van het perceel van de locatie;
- De locatie beidt geen ruimte voor verdere uitbereiding in de toekomst.

Locatie 2

Voordelen

- De locatie ligt onder de bestaande 150kV-verbinding Oterleek-Velsen (2 circuits). Deze zijn daardoor relatief gemakkelijk in te lussen op het station;
- De 150kV-verbindingen Velsen-Beverwijk kunnen waarschijnlijk worden aangesloten op het station door ligging langs de A22. Dit gaat om een kleine afstand waardoor kosten laag zijn;
- De locatie ligt zeer dichtbij 380kV-station Beverwijk (circa 250 meter). Hierdoor is ook de toekomstige verbinding tussen deze locatie en het 380kV-station kort. Voor deze verbinding is ook ruimte langs of onder de Ringvaartweg;
- De locatie ligt niet in gebied dat wordt gekenmerkt als landschappelijk waardevol;
- Deze locatie is niet op het oog door Hollandse Kust Noord. Daarmee bijten de twee projecten elkaar niet als deze locatie wordt gekozen.

Aandachtspunten

- Er is waarschijnlijk niet genoeg ruimte voor een AIS-installatie met een oppervlakte van 257 x 84 meter. Inpassing van een AIS-installatie in U/I-configuratie (100 x 150 meter) kan nog nader onderzocht worden. Het station kan ook in GIS worden gerealiseerd nabij de locatie van het huidige opstijgpunt (zie Figuur 12). Een eventuele GIS kan ook worden gerealiseerd op de ingetekende AIS-locatie;
- De locatie ligt op bestemd recreatieterrein (bestemmingsplan Groene Oostrand (herziening oktober 2013), vastgesteld 6-5-2014). Binnen de bestemming die vigeert op dit perceel is op dit moment niet de mogelijkheid een station te realiseren;
- Er is potentieel bodemverontreiniging in het gebied. Er was op deze locatie en vuilnisbelt (Aagtenbelt) tot eind jaren ’70. De (rest)verontreiniging wordt gemonitord om deze te beheersen en te beheren. De details hiervan en eventuele voorwaarden voor ontwikkeling ter plaatse zijn niet onderzocht;

- De locatie ligt binnen gebied behoort tot de Stelling van Amsterdam;
- De locatie biedt geen mogelijkheden voor verder uitbreiding in de toekomst.

Locatie 3

Voordelen

- Er is ruimte voor een AIS-installatie met een oppervlakte van 257 x 84 meter;
- Deze locatie biedt de mogelijkheid om het project Hollandse Kust Noord te combineren met het nieuwe 150kV-station Beverwijk A9-zone.

Aandachtspunten

- De locatie ligt op relatief grote afstand van de bestaande 150kV-verbindingen. Daarbij ligt het station aan de andere kant van de A9 en zal deze Rijksweg door alle verbindingen gekruist moeten worden. Hierdoor is inlussing van deze verbindingen op het station waarschijnlijk kostbaar en technisch uitdagend;
- De locatie ligt binnen gebied behoort tot de Stelling van Amsterdam;
- De locatie ligt binnen gebied van landschappelijke waarde volgens de cultuurhistorische waardenkaart van de Provincie Noord-Holland;
- De locatie ligt op bestemd agrarisch gebied (bestemmingsplan Groene Oostrand (herziening oktober 2013), vastgesteld 6-5-2014). Binnen de bestemming die vigeert op dit perceel is op dit moment niet de mogelijkheid een station te realiseren;
- Er liggen buisleidingen van de Gasunie op ca. 200 meter van de locatie. Wederzijdse beïnvloeding van zowel het station als de verbindingen is daardoor niet uit te sluiten.

Openstaande punten vervolgfase

Voor de vervolgfase worden de volgende aanbevelingen voor ontwikkeling van een voorkeurlocatie gedaan:

- Overleg met bevoegd(e) gezag(en) en het project Hollandse Kust Noord om te bepalen wat de gewenste voorkeurslocatie is;
- Een nadere technische studie naar ruimte voor tracéring en inlussing van 150kV-verbindingen;
- Indien in de uitwerking van de voorkeurslocatie gekozen wordt voor ligging binnen gebied met potentiële bodemverontreiniging moet een QuickScan worden uitgevoerd;
- Indien in de uitwerking van de voorkeurslocatie gekozen wordt voor een gedeeltelijke ligging in de nabijheid van de aanwezige grote transportleidingen met gevaarlijke stoffen wordt aanbevolen de volgende zaken te verifiëren:
  - Stel de afstand tussen de leiding met gevaarlijke stoffen en het station en aanpalende tracés vast om vast te stellen of maatregelen aan de leiding mogelijk nodig zijn negatieve effecten van het kabeltracé (o.a. EMC) te mitigeren.
  - Indien permanente maatregelen nodig zijn dient beschouwd te worden of aanpalende kabeltracés niet op een grotere afstand of langs route gelegd kan worden om maatregelen te voorkomen.
  - Na vaststelling van de exacte ligging van het tracé dient middels proefsleuven de exacte afstand tot de leiding bepaald te worden ten behoeve van o.a. onderzoeken naar maatregelen of vergunnings- of toestemmingsaanvragen.
- De stationslocatie en aanpalende tracés moeten conform TenneT standaarden ruimtelijk worden vastgelegd. Dit kan in een bestemmingsplan met gemeenten als bevoegd gezag of in een inpassingsplan met provincie of rijk als bevoegd gezag.

BIJLAGE 1: ONDERBOUWING AFWEGINGSCRITERIA PLANOLOGIE

In deze bijlage is per afwegingscriterium uit het afwegingskader uit paragraaf 2.4 aangegeven op basis waarvan gewogen/getoetst wordt en is aangegeven welke criteria wel en niet van toepassing zijn.

1. Aansluitingen

Een nieuwe stationslocatie moet worden aangesloten op het bestaande 150kV-netwerk in het gebied. Dit betekent dat bestaande verbindingen (aansluitingen) moeten worden aangepast. Binnen dit aspect is gekeken naar onder staande subcriteria.

- Lengte aansluiting
  De aanleg van zowel een bovengrondse als een ondergrondse hoogspanningsverbinding betekent altijd ruimtebeslag. Ruimtebeslag is per definitie ongunstig. De lengte van de in te lussen verbindingen is verder bepalend voor de kosten. Deze lengte is berekend door het aantal circuits te vermenigvuldigen met de afstand voor de circuits nieuw moet worden aangelegd. De nieuwe route van circuits wordt indicatief bepaald.
- Planologische inpassing aansluitingen
  Vanuit planologisch perspectief is ieder locatiealternatief beoordeeld op basis van de inpassing van de aansluitingen op het nieuw te bouwen station. Hierbij wordt gekeken hoe de tracés passen binnen de eisen die in de rest van het afwegingskader worden gehanteerd. De beoordeling vindt kwalitatief en op hoofdlijnen plaats: positief (+), neutraal (0) of negatief (-).
- Mogelijkheden voor planologische inpassing in de toekomst
  Binnen dit criterium is gekeken naar de mogelijkheden om toekomstige nieuwe aansluitingen te faciliteren in de dan bestaande infrastructuur bij het nieuw te bouwen station. Ook dit criterium is kwalitatief beoordeeld door een onderlinge vergelijking (+, 0, -).
- Aantal kruisingen van aansluitende circuits met wegen
  Bij de doorkruising van wegen dient rekening gehouden te worden met aangepaste aanlegmethodes, zoals een wegkruising in mantelbuis of door middel van een boring. Beide opties brengen hogere kosten bij de aanleg met zich mee. Er is aangegeven welke soort wegen (Rijkswegen, provinciale wegen en spoorwegen) worden gekruist.

2. Archeologie, cultuurhistorie en landschap

TenneT realiseert in principe geen assets ter plaatse van gronden waar een hoge kans bestaat dat archeologische en cultuurhistorische waarden en monumenten aanwezig zijn. Realisatie van een asset op/in gronden waar een hoge kans bestaat dat archeologische en cultuurhistorische waarden en monumenten aanwezig zijn kan ertoe leiden dat het bevoegd gezag maatregelen oplegt die aanzienlijke kosten met zich meebrengen. Daarnaast is het mogelijk dat maatregelen noodzakelijk zijn die ertoe leiden dat realisatie lastig wordt en/of dat realisatie vertraging oploopt. TenneT vindt het wenselijk het risico hierop, voor zover mogelijk, te voorkomen. Ook wil TenneT zoveel als mogelijk voorkomen dat landschappelijke waarden in een gebied worden aangetast. Om bovenstaande te voorkomen is in deze studie getoetst op onderstaande criteria:

- Ruimtebeslag archeologische monumenten
  De archeologische monumenten zijn plaatsen waarvan bekend is dat er daadwerkelijk archeologische waarden in de bodem aanwezig zijn. De overheid wil archeologische vindplaatsen zoveel mogelijk onaangetast in de grond bewaren (behoud ter plekke ofwel in situ). De Archeologische Monumenten Kaart (AMK) geeft aan op welke plekken zich archeologische waarde bevindt. In de tabel is genoteerd hoeveel oppervlakte een betreffende locatie een AMK-gebied beslaat.
- Ruimtebeslag in archeologische waarden volgens het vigerende archeologiebeleid van de gemeente
  Gemeenten hebben een centrale rol in de bescherming van archeologische vindplaatsen. Zij moeten in bestemmingsplannen en vergunningen rekening houden met de mogelijkheid dat zich archeologische materialen in de grond bevinden. De belangrijkste archeologische vindplaatsen zijn beschermd als rijksmonument. Iemand die wil bouwen bij een archeologisch rijksmonument moet een monumentenvergunning aanvragen en soms ook een omgevingsvergunning. Om bij overige archeologische vindplaatsen te bouwen is alleen een omgevingsvergunning nodig. Dit is geregeld in de bestemmingsplannen van de gemeenten.
  Binnen gemeente Beverwijk zijn gebieden met waarde voor archeologie aangewezen. In deze gebieden mag worden gebouwd onder bepaalde voorwaarden en met omgevingsvergunningen.

- Ruimtebeslag Unesco werelderfgoed gebied
  Het Werelderfgoedverdrag bestaat sinds 1972 en is bedoeld om cultureel en natuurlijk erfgoed dat van unieke en universele waarde is voor de mensheid, beter te kunnen bewaren voor toekomstige generaties. Er is aangegeven hoeveel ruimte een betreffende stationslocatie op Unesco werelderfgoed gebied ligt. In de omgeving Beverwijk is de Stelling van Amsterdam een Unesco werelderfgoed gebied.
- Ruimtebeslag in gebied van waarde volgens de cultuurhistorische waardenkaart
  De waardenkaart van provincie Noord-Holland geeft inzicht in de ontstaansgeschiedenis, de ruimtelijke en cultuurhistorische karakteristieken van het Noord-Hollands landschap. Er wordt aangegeven of de locaties zich bevinden binnen cultuurhistorische waarden van de provincie.

3. Natuur

TenneT is van mening dat, voor zover mogelijk, de (instandhouding)doelstellingen van het Natuurnetwerk Nederland, Natura 2000 of andere gevoelige natuurgebieden niet geschaad mogen worden. Dat leidt ertoe dat bouwen in of nabij deze gebieden doorgaans niet toegestaan is, tenzij sprake is van een zeer uitzonderlijk geval (bijvoorbeeld ingeval geen alternatieve verbinding/ locatie kan worden gevonden of alleen op de locatie kan worden gebouwd na het treffen van maatregelen die extreem hoge kosten met zich meebrengen) (TenneT TSO B.V., 2016). Binnen het aspect natuur is gekeken naar onderstaande criteria.

- Natuurnetwerk Nederland
  Noord-Holland wordt gekenmerkt door een grote variatie aan plant- en diersoorten (biodiversiteit). Het verlies van soorten verarmt de natuurwaarde en maakt ecosystemen kwetsbaar. Het behoud van biodiversiteit is nodig voor een duurzame toekomst.
  Natuur en landschap zijn niet alleen van betekenis voor het behoud en bescherming van biodiversiteit. Natuur en landschap zijn ook van belang voor de regionale economie en voor de kwaliteit van de leefomgeving en voor een goed vestigingsklimaat voor wonen en werken. Natuurnetwerk Nederland (NNN) is gericht op het behoud en de ontwikkeling van aanwezige en potentiële natuurwaarden. Natuurnetwerk Nederland is de nieuwe naam voor de Ecologische Hoofdstructuur. Het ruimtebeslag voor deze gebieden is in deze studie aangegeven.
- Ruimtebeslag ganzen- en weidevogelgebieden
  Noord-Holland is rijk aan weidevogels, zoals de grutto en de tureluur. Noord-Holland is voor weidevogels een belangrijk gebied om te broeden, nationaal en internationaal. Van het totaal aantal grutto's in Europa broedt zelfs 15% in Noord-Holland. Van veel soorten weidevogels neem het aantal af. De provincie draagt bij aan het behoud van weidevogels door weidevogelgebieden aan te wijzen. Het ruimtebeslag voor deze gebieden voor de verschillende stations is in deze studie aangegeven.

- Buiten beschouwing gelaten criteria
  Natura 2000
  Onder Natura 2000-gebieden vallen de gebieden die op grond van de Vogelrichtlijn en/of de Habitatrichtlijn zijn aangewezen. Voor al deze gebieden gelden instandhoudingsdoelen. De essentie van het beschermingsregime voor deze gebieden is dat deze instandhoudingsdoelen niet in gevaar mogen worden gebracht. Om dit toetsbaar te maken, kent de wet Natuurbescherming voor projecten en andere handelingen (zowel bestaand als nieuw) die gevolgen voor soorten en habitattypen van de betreffende gebieden zouden kunnen hebben, een vergunningplicht. Een vergunning voor een project wordt alleen verleend wanneer zeker is dat de instandhoudingsdoelen van het gebied niet in gevaar worden gebracht. Hiervan mag alleen worden afgeweken wanneer alternatieve oplossingen voor het project ontbreken en wanneer sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang.
  Bovendien moet voorafgaande aan het toestaan van een afwijking zeker zijn dat alle schade gecompenseerd wordt (de zogenaamde ADC-toets: Alternatieven, Dwingende redenen van groot openbaar belang en Compenserende maatregelen).
  Er liggen verschillende Natura 2000 gebieden in de nabijheid van het zoekgebied (Noord-Hollands Duinreservaat op ca. 3km, Kennemerland Zuid op ca. 2,9 km, Polder Westzaan op ca. 3,8km). Directe effecten op deze gebieden (bijv. door ruimtebeslag of verstoring door geluid of licht) zijn op deze afstand niet te verwachten. Om deze reden worden effecten door aanleg en beheer van het station en bijbehorende kabeltracés uitgesloten.
  Flora- en fauna
  De wet Natuurbescherming regelt de bescherming van in het wild voorkomende planten en dieren. Planten en dieren die beschermd zijn onder de wet zijn ingedeeld in drie tabellen, waarbij de soorten in elke tabel in verschillende mate beschermd worden. Broedende vogels en een aantal kwetsbare vogelsoorten staan niet genoemd in de tabellen, maar hebben een aparte status. Zij (en hun broed- en leefgebieden) worden extra beschermd.

De soorten uit tabel 1 mogen worden verstoord, maar mogen niet onnodig leiden of doelloos worden doodgemaakt (de zogenaamde zorgplicht). Voor de soorten uit tabel 2 en 3 moet een plan worden opgesteld waar in staat hoe de verstoring kan worden voorkomen of gecompenseerd (mitigatieplan). Tabel 3 zijn daarbij de strengst beschermde soorten. In deze studie is gekeken of er Tabel 3-soorten in de gebieden zijn waargenomen.
TenneT kent een gedragscode om het functioneren van TenneT in overeenstemming te brengen met de omringende natuur en deze natuur een plek te geven in de leidingstroken in het werkterrein. De gedragscode biedt aan werknemers van TenneT en derden die in opdracht van TenneT werkzaamheden verrichten vooraf duidelijkheid over de te volgen werkwijze bij situaties waar sprake is van door de wet beschermde soorten. De gedragscode dient – onder voorwaarden – als vrijstelling voor de ontheffingsplicht uit de wet natuurbescherming.
In deze fase van alternatievenafweging is het niet van toegevoegde waarden om de alternatieven te vergelijken op hun impact op beschermde flora en fauna. Richting ruimtelijke vastlegging van een station en aansluitende verbindingen moet worden gekeken wat de impact is op flora- en fauna in het gebied. Indien (de aanleg van) een tracé leidt tot effecten op flora- en/of fauna dan zullen deze effecten moeten worden gemitigeerd.

4. Water

TenneT wil in een zo vroegtijdig mogelijk stadium overleg hebben met het Hoogheemraadschap Hollands-Noorderkwartier en Rijkswaterstaat over de mogelijke eisen die deze partijen opleggen aan TenneT. De hieruit voortvloeiende eisen/wensen worden door TenneT uitgevoerd, tenzij deze technisch redelijkerwijs niet uitvoerbaar zijn.

TenneT heeft verder nog een aantal eisen gesteld bij de tracering van kabels:

- Kabels mogen in principe niet worden gerealiseerd in waterwingebieden;
- Kabels in overstromingsgevoelige gebieden kunnen worden aangelegd, mits de technische bijbehorende apparatuur (bijv. een crossbondingput) ook in geval van hoogwater bereikbaar is (droog blijft);
- Kabels mogen in principe niet worden gerealiseerd in/ nabij een waterkerings- of een vrijwaringszone (bijvoorbeeld een dijk).

Hieronder worden de onderwerpen toegelicht die van toepassing zijn voor deze haalbaarheidsstudie en onderdeel zijn van de overall weging.

- <u>Stations gerealiseerd nabij waterkerings- of vrijwaringszones</u>
  Realisatie van assets in waterkeringszones (of hiervoor gereserveerde zones) wordt alleen toegestaan door het bevoegd gezag c.q. de eigenaar indien daar een dringende reden voor is en bepaalde (kostbare en/of technisch moeilijk uitvoerbare) maatregelen zijn of worden genomen. Dit leidt ertoe dat realisatie van assets in dergelijke zones er (doorgaans) voor zorgt dat tijdens de bouw alsook in de beheersfase diverse maatregelen genomen moeten worden en realisatie niet (of slecht) uitvoerbaar is.
  Het plangebied ligt in het gebied van Hoogheemraadschap Hollands-Noorderkwartier. In de kernzone van een waterstaatswerk mag volgens de keur van het waterschap niets worden aangelegd zonder watervergunning. Dit geldt tevens voor de beschermingszone en het profiel van vrije ruimte.
  TenneT hanteert het standpunt dat in zones rondom waterkeringen in principe geen assets worden gerealiseerd (TenneT TSO B.V., 2016).
- <u>Gebied met grote kans op overstromingen</u>
  De aanleg van een kabel in een gebied waar een grote kans bestaat op overstromingen is niet altijd vermijdbaar. Om risico's in een dergelijke situatie toch enigszins te beperken is TenneT van mening dat bij aanleg van een kabel in een dergelijk gebied de technische apparatuur, die noodzakelijkerwijze geplaatst wordt ten behoeve van de bruikbaarheid van een kabel zoals bijv. een crossbonding- of moflocatie, bereikbaar moet zijn. Dit dus ook in geval van overstromingen. Dat betekent dat deze technische apparatuur niet in gebieden met een hoge kans op overstromingen mag worden geplaatst. Plaatsing in een gebied met een minder hoge kans op overstromingen is wel toegestaan. Hiermee wordt voorkomen dat ingeval sprake is van een storing bij hoogwater, hoge kosten moeten worden gemaakt om bij de apparatuur te komen en in uitzonderlijke gevallen zelfs de leveringszekerheid onder druk kan komen te staan (TenneT TSO B.V., 2016).

- <u>Buiten beschouwing gelaten criteria</u>
  Waterwin-, grondwaterbeschermingsgebied en boringsvrije zone
  Bij nieuwe ondergrondse verbindingen wordt in principe geen olie toegepast (dit kan het grondwater vervuilen). Aanleg van deze kabels is doorgaans dan ook mogelijk zonder maatregelen te treffen om

olielekken te voorkomen. Alleen in een enkel geval dienen bij de aanleg beperkte aanvullende maatregelen te worden genomen. Dit ter voorkoming van nieuwe verontreinigingen.
Echter in geval een kabel wordt aangelegd in een waterwingebied, grondwaterbeschermingsgebied of boringsvrije zone, worden meestal strengere maatregelen opgelegd. Deze gebieden zijn namelijk het meest gevoelig voor vervuiling vanuit de omgeving. TenneT stelt zich dan ook op het standpunt dat dit gebied voor zover redelijkerwijs mogelijk moet worden vermeden bij de aanleg van nieuwe ondergrondse verbindingen.
Er liggen geen waterwin- of grondwaterbeschermingsgebieden in het plangebied. Om deze reden is dit aspect niet verder beschouwd.

5. Bodem

- Locaties met mogelijke bodemverontreiniging
  Een ernstige bodemverontreiniging kan een negatief effect hebben op de gezondheid van de mens, het milieu en de assets van TenneT. Deze negatieve effecten kunnen doorgaans in voldoende mate worden ingeperkt door het treffen van maatregelen waardoor realisatie niet (langer) onmogelijk c.q. onverantwoord is. Eén van de te treffen maatregelen is dat de bodem gesaneerd wordt. Het uitvoeren van maatregelen (waaronder een bodemsanering) brengt meestal een grote financiële last met zich mee. TenneT is daarom van mening dat realisatie op een dergelijke locatie alleen toegestaan wordt indien geen alternatieve locatie of verbinding beschikbaar is (TenneT TSO B.V., 2016).
  In het plangebied kan sprake zijn van bodem- en grondwaterverontreiniging. Mochten er bodembedreigende (bedrijfs)activiteiten of andere aanleidingen worden gevonden, kan een nader bodemonderzoek noodzakelijk zijn. Dit kan gevolgen hebben voor planning en kosten.
  Er is gekeken naar informatie beschikbaar via het bodemloket (www.bodemloket.nl). Hier zijn gebieden opgedeeld in vier categorieën 1) gesaneerd 2) onderzocht; geen vervolg nodig 3) onderzocht; in procedure 4) historische activiteit bekend. Voor gebieden die niet zijn ingedeeld is het onbekend of er bodemverontreiniging aanwezig is. Er is niet gekeken naar de inhoud van eventuele bodemonderzoeken.
- Gebied met aardkundige monumenten
  Het 'roeren' van de bodem kan leiden tot onomkeerbare gevolgen en kunnen aardkundige monumenten in zodanige mate aantasten dat herstel niet mogelijk is. TenneT wenst dit te voorkomen. Echter wanneer in overleg met het bevoegd gezag een maatregel wordt gekozen waarmee alle daarbij betrokken belanghebbenden (inclusief het bevoegd gezag) in kunnen stemmen, dan kan 'roeren' van de bodem ter plaatse van aardkundige monumenten toegestaan worden (TenneT TSO B.V., 2016).
  Er wordt gekeken of de ligging van de verschillende stationslocaties overeenkomen met aanwezige aardkundige monumenten.
- Aardkundig waardevol gebied
  Aardkundig waardevolle gebieden zijn die onderdelen van het landschap die iets vertellen over de natuurlijke ontstaanswijze van het gebied en zijn aangewezen via de Provinciale Ruimtelijke Verordening.
  Er wordt aangegeven of stationslocaties aanwezig zijn in aardkundig waardevolle gebieden.
- Zettingsgevoeligheid gebied
  Hoewel grote delen van de NL bodem zettingsgevoelige bodems betreft (veengronden, ofwel slappe bodems), wenst TenneT in principe geen assets te realiseren in/op deze bodems. Het is immers nagenoeg onmogelijk om assets te realiseren zonder maatregelen te treffen die de stabiliteit van de bodem vergroten en daarmee ongewenste effecten, zoals verzakking van de asset voorkomen. Het treffen van die maatregelen brengen aanzienlijke financiële lasten voor TenneT met zich mee. In deze studie wordt in kaart gebracht of de locaties liggen in gebied waar in een veenpakket van 1 meter of meer in de bovenste 10 meter onder maaiveld aanwezig is. Dit wordt gedaan op basis van een dataset die afkomstig is van het Provinciaal georegister (“Bouwen op slappe grond – Zettingsgevoeligheid”). Deze dataset geeft de zettingsgevoeligheid weer van de bodem in Noord-Holland. De set vormt samen met drie andere datasets (betrouwbaarheid TNO-kaarten, dikte holoceen en opbarsting damwand) de informatie om de geschiktheid van de ondergrond voor bouwen op slappe grond en ondergronds bouwen te bepalen en hoort bij het onderzoeksrapport "Geschiktheidskaarten van de ondergrond voor bouwen in Noord-Holland".

- Buiten beschouwing gelaten criteria
  Niet gesprongen explosieven
  Het kan zijn dat er in gebieden een kans is dat er Niet Gesprongen Explosieven (NGE) worden aangetroffen. Deze zijn bijvoorbeeld achtergelaten of niet afgegaan in de Tweede Wereldoorlog. Meestal wordt deze informatie uit historisch onderzoek gehaald. In deze haalbaarheidsstudie was geen historisch

onderzoek beschikbaar om dit criterium te kunnen beoordelen. Het is daarom niet meegenomen in de haalbaarheidsstudie.

6. Doorsnijding infrastructuur

- Beheersgebied
  Om te bereiken dat assets van TenneT ongestoord kunnen liggen of aanwezig kunnen zijn en blijven, worden assets in principe niet in de nabijheid van wegen gelegd of geplaatst. Met in de nabijheid wordt in principe gedoeld op 'de (toekomstige) beheerszone van deze wegen'. In principe stelt iedere wegenbeheerder deze vast. Doorgaans wordt op verzoek van een partij inzicht gegeven in de ligging van een dergelijke zone (de zone kan opgevraagd worden als shapefile).
  Deze beleidsregel geldt voor alle assets maar met name voor ondergrondse verbindingen die mogelijk worden gerealiseerd nabij wegen waarvan bekend is dat ze op korte termijn worden aangepast / uitgebreid (dit is na te zoeken in bijvoorbeeld het MIRT alsook in de structuurvisies / wegenbeheerplannen van de provincie en gemeente). Beheerzones worden met name ingesteld op provinciale- en rijkswegen.
  In deze haalbaarheidsstudie is voor het identificeren van beheersgebieden gekeken naar het beheersgebied van de provincie Noord-Holland en enkelbestemmingen en vrijwaringszones die zijn opgenomen in bestemmingsplannen.

7. Ruimtelijke beïnvloeding en veiligheid

Geluid en magneetveldzone

Geluid

Een elektriciteitsdistributiebedrijf, met transformatorvermogen 200-1000 MVA wordt volgens de VNG-publicatie “Bedrijven en milieuzonering” ingedeeld bij milieucategorie 4.2 met een gewenste grootste afstand tot milieugevoelige functies van 300 meter. Bepalend is daarbij het aspect geluid.
Elektriciteitsbedrijven met een transformatorvermogen van 100 - 200 MVA vallen in een andere klasse. Deze zijn ingedeeld bij milieucategorie 3.2. De grootste afstand bedraagt hierbij 100 m voor het aspect geluid.

Magneetveldzone

Het beleidsadvies van het ministerie van IenM inzake magneetvelden is niet van toepassing op stations, ondergrondse kabelverbindingen en kabelovergangsgebieden (overgangen tussen gestuurde boring en open ontgraving) en opstijgpunten. Daarom geldt dat het zoveel als redelijkerwijs mogelijk vermijden van nieuwe gevoelige bestemmingen geen traceringsuitgangspunt is voor stations. Echter – gelet op andere traceringsuitgangspunten - verdient het wel aanbeveling zoveel als redelijkerwijze mogelijk afstand te bewaren tot de gebouwde omgeving.

In deze studie is wordt in beeld gebracht of er binnen een afstand van 300 meter tot potentiële stationslocaties woningen gelegen zijn.

- Locaties gevaarlijke stoffen/gebruik
  Voor zover redelijkerwijs mogelijk worden geen assets gerealiseerd in de directe nabijheid van locaties waar ‘overige gevaarlijk gebruik / stoffen’ zijn toegestaan.
  Als gevolg van de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen kan brand of explosiegevaar aan de orde zijn. Dat kan de ongestoorde ligging of aanwezigheid van assets nadelig beïnvloeden. Wat onder gevaarlijke stoffen / gebruik wordt verstaan is niet specifiek omschreven. Het kan hier om een veelheid aan stoffen gaan. Dit uitgangspunt betreft dan ook een streven.
  In deze haalbaarheidsstudie is gekeken in hoeverre er binnen de gebieden zones liggen waar volgens www.risicokaart.nl een kans is op ongevallen met gevaarlijke stoffen. Dit is de zogenaamde 10-6 contour die wordt weergegeven op de risicokaart.

- Windturbines
  Bij de plaatsing van windturbines staat de veiligheid voor de omgeving voorop. Mogelijke risico's rond een windturbine zijn mastbreuk, het afbreken van de gondel of van een blad. Voordat de overheid toestemming geeft voor de bouw van een windturbine, kan ze om een kwantitatieve risicoanalyse vragen. Het Handboek Risicozonering Windturbines kan worden gebruikt als een praktijkrichtlijn voor het uitvoeren van een risicoanalyse voor windturbines (Handboek Risicozonering Windturbines, Herziene versie 3.1 september 2014). Windturbines zijn niet aanwezig rond de verschillende locaties, al liggen locatie 1 en locatie 2 gedeeltelijk in het herstructureringsgebied Wind op Land van de provincie Noord-Holland. Op dit moment zijn er zes aanvragen voor windparken die voldoende zijn om de doelstelling van de provincie te halen, de dichtstbijzijnde locatie voor aanvragen Wind op Land is meer dan 3 km van alle stationslocaties (Overzicht aanvragen Wind op Land, nov. 2016).
  In deze haalbaarheidsstudie is gekeken naar de nabijheid van windturbines in de omgeving van de stations.

- Buiten beschouwing gelaten criteria

  Vuurwerkbedrijf
  Voor zover redelijkerwijs mogelijk worden in principe geen assets gerealiseerd binnen een afstand van 800 meter afstand van een Vuurwerkbedrijf.
  Bij een afstand van 800 meter of meer zijn de risico's die assets van TenneT kunnen ondervinden van een Vuurwerkbedrijf voldoende laag. De grens van 800 meter volgt uit het Vuurwerkbesluit. Hierin is namelijk in Bijlage 3, onder B Veiligheidsafstanden, opgenomen dat de toegestane netto explosieve massa per bewaarplaats of bewerkingsruimte tot 6000 kg 800 meter dient te zijn. Dit wordt gemeten vanaf de bewaarplaats en geldt officieel alleen voor (geprojecteerd) kwetsbare objecten. Daar vallen assets van TenneT niet onder, maar omdat tot op 800 meter effecten kunnen worden verwacht wordt deze afstand wel aangehouden.
  In de directe nabijheid van de stations liggen geen vuurwerkbedrijven. Om die reden is dit criterium buiten beschouwing gelaten in deze studie.

  Start- of landingsbaan
  Gevaar ontstaat indien een vliegtuig of helikopter neerstort. Dat kan in een gebied met bebouwing gebeuren of in een ‘buitengebied’. Maar de kans hierop is het meest aanwezig op of vlakbij een start- of landingsbaan, binnen een gebied van ongeveer 300 meter breed en een kilometer ervoor en erna. Daarom hanteert TenneT dit criterium. Daarnaast is in de regeling veilig gebruik luchthavens en andere terreinen in artikel 25 opgenomen waaraan voldaan moet worden. Hierin is onder andere opgenomen dat de baan voor het opstijgen en landen in een obstakelvrije ruimte van 300 bij 30 meter moet liggen. Daarnaast moet de luchthaven zodanig zijn gelegen dat binnen een gebied met een straal van 750 meter vanuit de vastgestelde geografische positie van de luchthaven geen obstakels steken door een denkbeeldig horizontaal vlak op een hoogte van 45 meter boven het hoogstgelegen punt binnen de luchthaven.
  Binnen de hierboven genoemde afstanden is geen start- of landingsbaan aanwezig. De dichtstbijzijnde start/landingsbaan van Schiphol ligt op 10 km afstand. Om die reden is dit criterium buiten beschouwing gelaten in deze studie.

  Militair complex
  De ligging van militaire complexen is in het SVIR aangeduid op een kaart en nader uitgewerkt in het Barro. Bij de afweging of hiermee rekening moet worden gehouden dient getoetst te worden of kan worden voldaan aan de inhoud van het SVIR en het Barro. Omdat in het SVIR-afstandsmaten zijn genoemd wordt hier volstaan met de ruimte term 'op korte afstand'. Het gaat hier immers meer om een signaleringsfunctie.
  In de directe nabijheid van de stations liggen geen militaire complexen. Om die reden is dit criterium buiten beschouwing gelaten in deze studie.

8. Ruimtelijke plannen

Een kabel kan beperkingen opleggen aan het gebruik van gronden ter plaatse van de kabel. Daarnaast wenst TenneT de kabel te beschermen tegen ruimtelijke ingrepen die de kabel kunnen beschadigen. Uit hoofde van haar wettelijke taak voert TenneT het beleid dat voor de aanleg van nieuwe delen van het landelijk hoogspanningsnet, zoals de onderhavige 150kV-station planologisch ruimte wordt gereserveerd en de ligging van hoogspanningsverbindingen ook planologisch wordt veiliggesteld. TenneT wil bewaken

en bewerkstelligen dat in ruimtelijke plannen het noodzakelijke juridisch-planologische regime wordt verankerd voor het tracé van deze ondergrondse hoogspanningsverbindingen om het net in stand te houden en de functionaliteit van de verbindingen te behouden.

- Inpassing in ruimtelijke plannen
  Binnen ruimtelijke plannen kunnen er zaken zijn die conflicteren met een eventuele ondergrondse hoogspanningsverbinding binnen een gebied. Dit zijn onder andere bouwmogelijkheden, bestaande bebouwing en bosgebieden (in verband met diep wortelende beplanting). Veel van de belemmeringen die binnen de bestemmingsplannen kunnen optreden zijn al beschreven in de overige thema's (archeologie, ruimtelijke beïnvloeding, kabels en leidingen, infrastructuur, natuur). Binnen dit criterium is daarom gefocust op bestemmingsplannen van de gemeente.
- Inpassing in ruimtelijke initiatieven
  Binnen dit criterium is gefocust op eventuele toekomstige initiatieven die de gemeente heeft in haar toekomstvisie (bijv. uit structuurvisies). Provinciale structuurvisies worden hierin niet meegenomen. Deze aspecten worden in andere criteria zoals vogelweidegebied behandeld.

9. Kabels en Leidingen

- Aanwezigheid van kabels en leidingen
  Beleid van TenneT is dat kruisingen van assets met kabels dienen te worden vermeden. Er dienen vaak aanvullende maatregelen te worden genomen indien kabels gekruist worden. Dit maakt de aanleg van een nieuw station duurder.
  In deze studie is gekeken waar kabels en leidingen die een mogelijke belemmering zijn voor een nieuw station zich bevinden binnen de aangewezen gebieden. De locaties zijn onderling vergeleken en op basis daarvan kwalitatief beoordeeld (+, 0, -).
- Nabijheid van buisleiding gevaarlijke stoffen
  Beleid van TenneT is dat kruisingen met buisleidingen dienen te worden vermeden. Er dienen vaak aanvullende maatregelen te worden genomen indien buisleidingen dichtbij liggen. Dit maakt de aanleg van een station duurder.
  In deze studie is gekeken naar buisleidingen die een mogelijke belemmering zijn voor een nieuw station. De dichtstbijzijnde locaties van buisleidingen ten opzichte van de nieuw te bouwen stations zijn aangegeven.

10. Doorsnijding agrarische functies

- Ligging in agrarisch gebied
  Het zoekgebied waarbinnen gezocht wordt naar een nieuw station, is gedeeltelijk in agrarisch gebruik. Een station ruimtebeslag hebben op agrarische percelen. Aansluitende ondergrondse kabelverbindingen kunnen leiden tot negatieve effecten voor de agrarische bedrijfsvoering. Onderdelen die hierbij met name een rol spelen, zijn mogelijke verstoring van de bodem (aantasting van drainagesystemen), beperking van gebruik van grond voor boomgaarden en fruitkwekerijen en beperking van gebruik van agrarische bouwpercelen. Daarnaast kan het agrarisch gebruik invloed hebben op de kabel. Zo kunnen bijvoorbeeld wortels van bomen de kabel beschadigen.

  De omvang van de agrarische percelen en het aantal boomkwekerijen is gebaseerd op de informatie uit de TOP10NL-kaarten. Het agrarisch gebruik is daarin onderverdeeld in akkerland, fruitkwekerijen, boomkwekerijen en grasland. Nuancering hierbij is dat er ter plaatse van grasland zowel sprake kan zijn van agrarisch gebruik als van natuurlijk grasland.

  In voorliggende analyse is gekeken naar de omvang van ruimtebeslag van akkerland (zijn stationslocaties gelegen in gebieden waar akkerland bedreven wordt). Van grasland is aangenomen dat aanleg van een station tot minder schade leidt in relatie tot akkerland. Er zijn geen boom- en fruitkwekerijen in het plangebied, waardoor dit criterium niet is meegenomen.

11. Synergie Hollandse Kust Noord

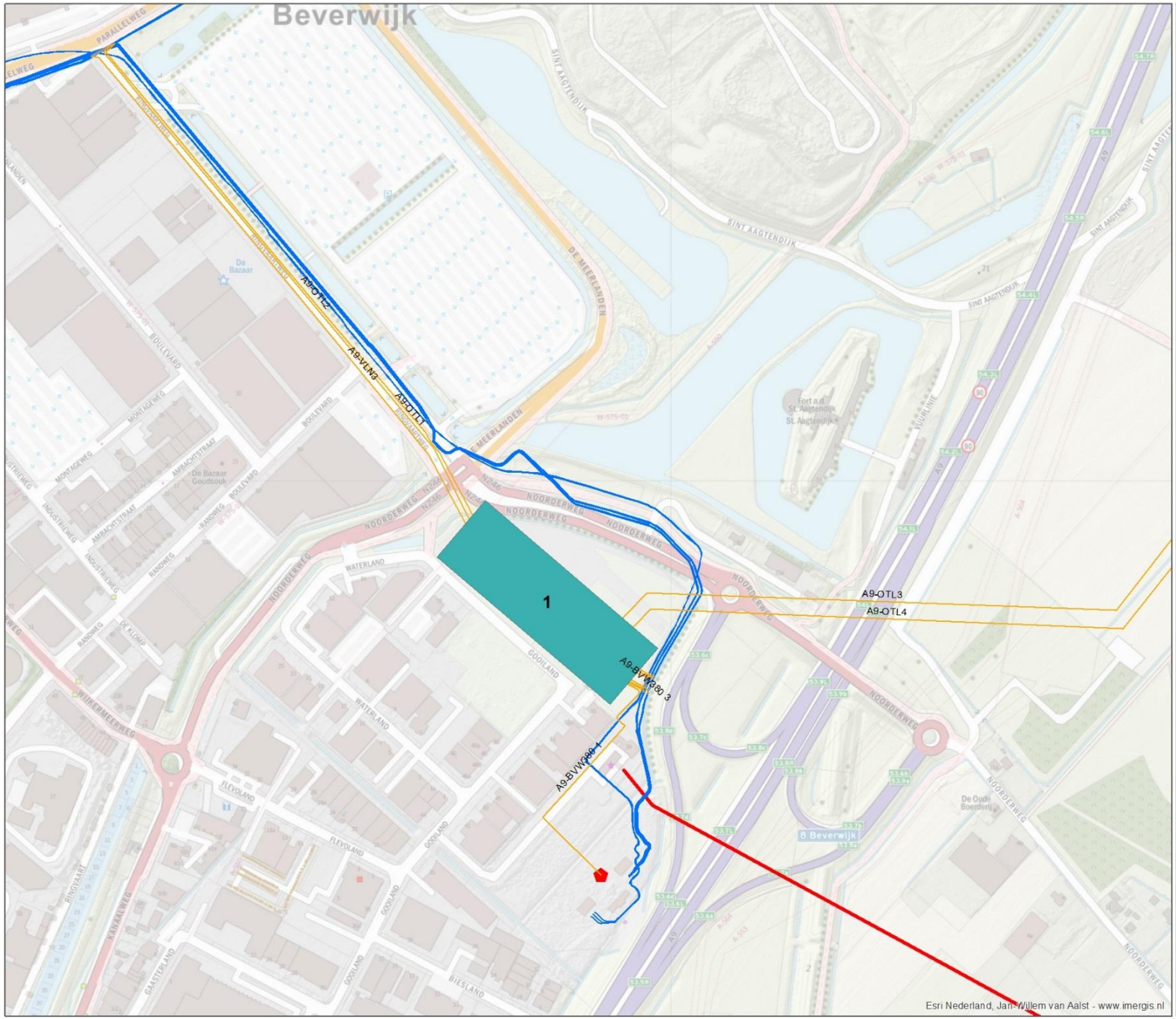
- Mogelijke bundeling van functies met Hollandse Kust Noord
  TenneT zorgt ervoor dat de toekomstige windparken op de Noordzee worden aangesloten op het landelijke hoogspanningsnet. Bij de netaansluiting van het toekomstige windpark Hollandse Kust (noord) gaat het om het transport van de opgewekte energie van twee windparken, met een capaciteit van 700 megawatt (MW).

De netaansluiting bestaat uit een door TenneT te bouwen platform op zee met vanaf het platform twee 220kV kabels met wisselstroom, naar een nieuw te bouwen transformatorstation op het vasteland. In het transformatorstation wordt de stroom getransformeerd van 220kV naar 380 kV en vervolgens wordt die stroom aangesloten op de Randstad 380 kV Noordring, die deel uitmaakt van het landelijke hoogspanningsnet. De kabels komen in de zeebodem en vanaf de kust ondergronds op land te liggen. Het tracé is nog niet bepaald. Voor de stationslocatie wordt onder andere gekeken naar locaties die binnen het zoekgebied van deze haalbaarheidsstudie gelegen zijn. Het kan voordelen bieden als een potentieel station van Hollandse Kust Noord te combineren is met een nieuw 150 kV station. Dit leidt tot bundeling van energie infrastructuur en kan de hinder aan de omgeving verminderen (bijv. als er op één locatie 2 stations komen, in plaats van twee stations op twee locaties).

Binnen dit criterium is gekeken of de verschillende locaties te combineren zijn met plannen van Hollandse Kust Noord in dit gebied. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat een nieuw station voor Hollandse Kust Noord ca. 2.5 ha aan oppervlak nodig heeft. Op deze manier kan eventueel het ruimtebeslag in de omgeving beperkt worden.

BIJLAGE 2: KAARTEN

1. Aansluitingen

Beverwijk - Oterleek

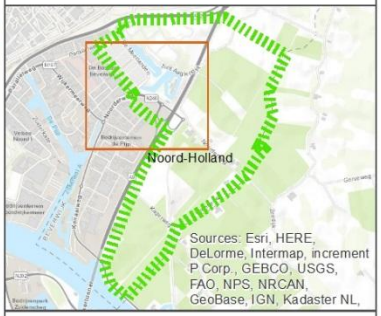
Stations/tracéstudie

Legenda

Stationslocatie Beverwijk

Locatie

- Locatie 1
- Locatie 2 AIS
- Locatie 2 GIS
- Locatie 3
- 150 kV kabel
- 150 kV bovengronds
- 380 kV bovengronds
- Toekomstige circuits voor locatie 1
- Amoveren voor locatie 1

opdrachtgever: TenneT TSO BV

ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

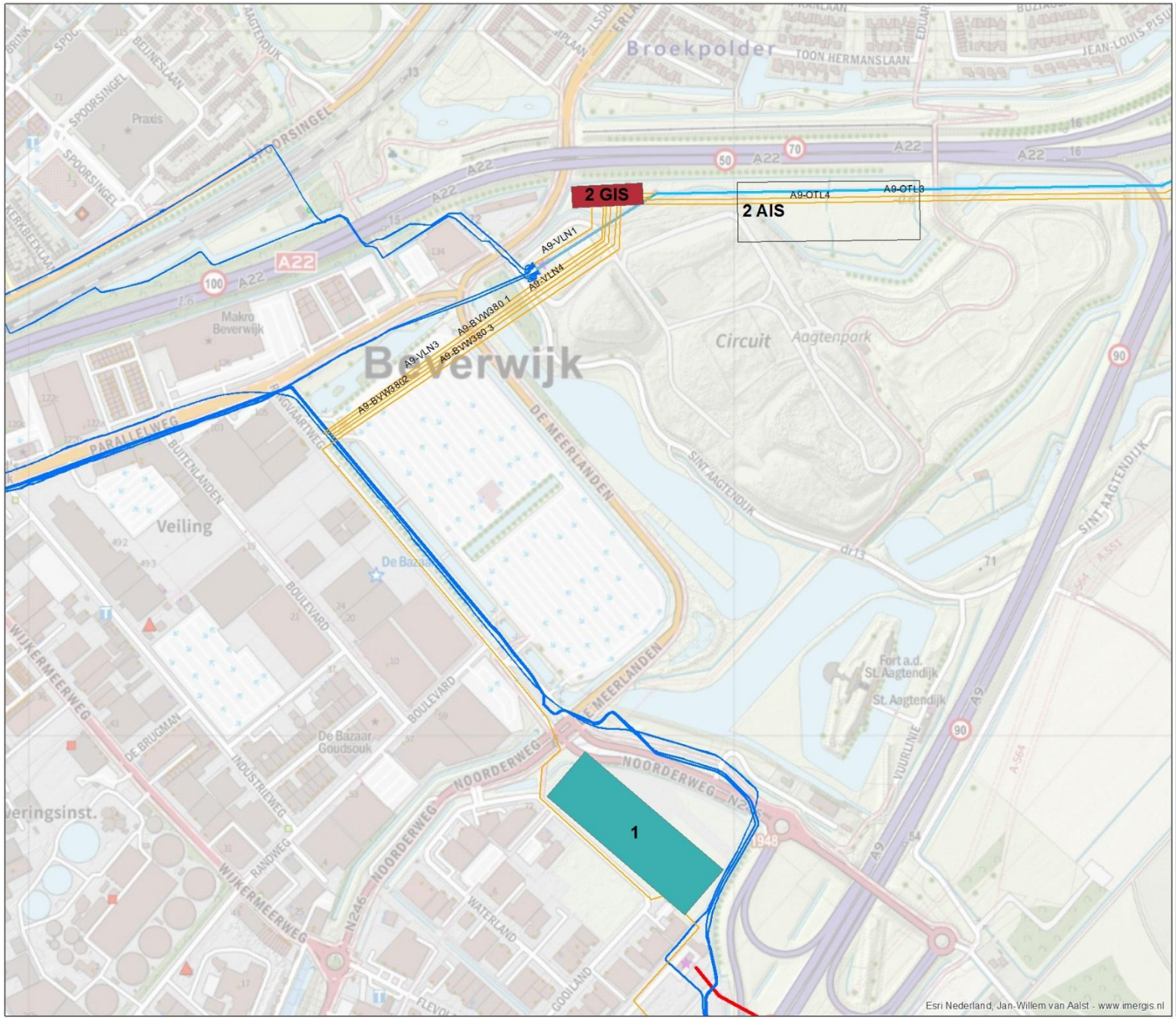
datum: 28-6-2017 | D04001.054016.0100

schaal (A3): 1:4.000

N

0 0,055 0,11 0,165 0,22 km

LvR

Beverwijk - Oterleek

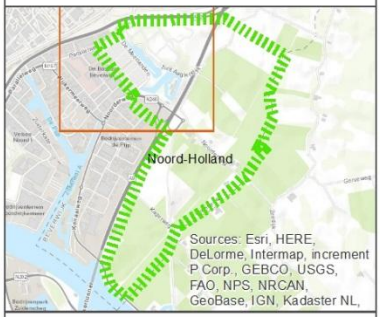
Stations/tracéstudie

Legenda

Stationslocatie Beverwijk

Locatie

- Locatie 1
- Locatie 2 AIS
- Locatie 2 GIS
- Locatie 3
- Toekomstige circuits voor locatie 2
- Amoveren voor locatie 2
- 150 kV kabel
- 150 kV bovengronds
- 380 kV bovengronds

opdrachtgever: TenneT TSO BV

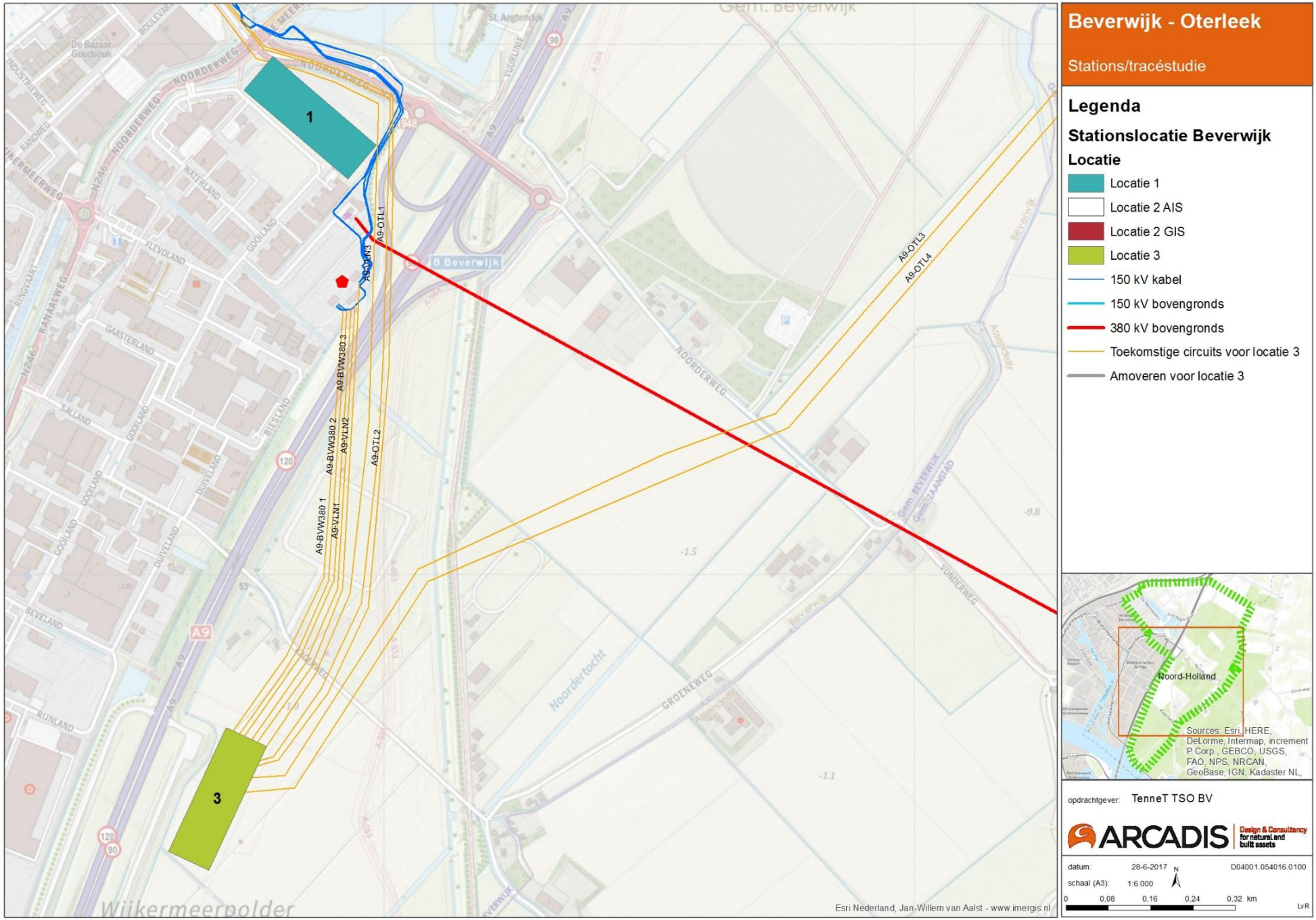
ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

datum: 28-6-2017 D04001.054016.0100

schaal (A3): 1:5.000

0 0,07 0,14 0,21 0,28 km

LvR

Beverwijk - Oterleek

Stations/tracéstudie

Legenda

Stationslocatie Beverwijk

Locatie

- Locatie 1
- Locatie 2 AIS
- Locatie 2 GIS
- Locatie 3
- 150 kV kabel
- 150 kV bovengronds
- 380 kV bovengronds
- Toekomstige circuits voor locatie 3
- Amoveren voor locatie 3

opdrachtgever: TenneT TSO BV

ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

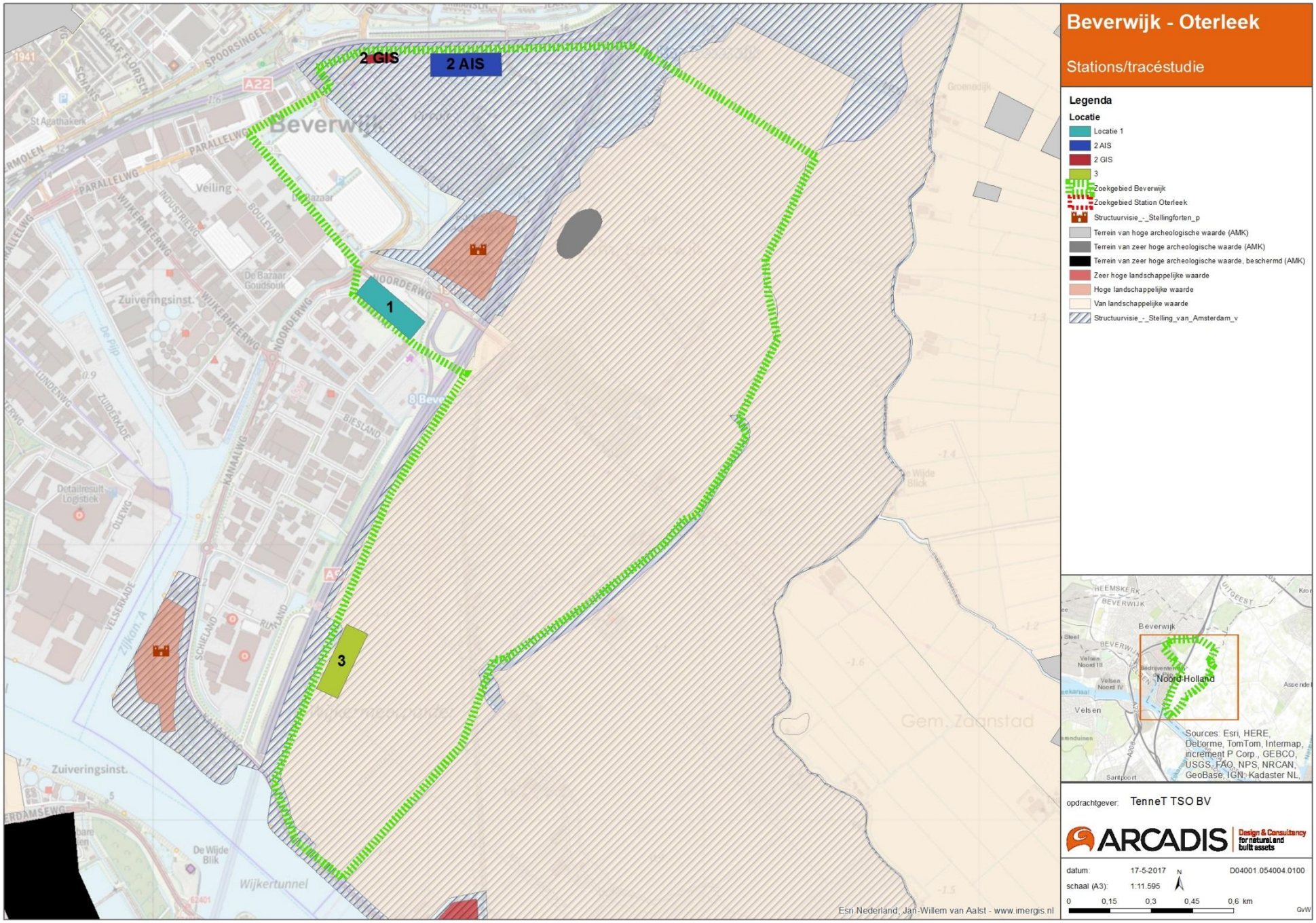
datum: 28-6-2017 N D04001.054016.0100

schaal (A3): 1:6.000

0 0,08 0,16 0,24 0,32 km

LvR

2. Archeologie, cultuurhistorie en landschap

Beverwijk - Oterleek

Stations/tracéstudie

Legenda

Locatie

- Locatie 1
- 2 AIS
- 2 GIS
- 3
- Zoekgebied Beverwijk
- Zoekgebied Station Oterleek
- Structuurvisie_-_Stellingforten_p
- Terrein van hoge archeologische waarde (AMK)
- Terrein van zeer hoge archeologische waarde (AMK)
- Terrein van zeer hoge archeologische waarde, beschermd (AMK)
- Zeer hoge landschappelijke waarde
- Hoge landschappelijke waarde
- Van landschappelijke waarde
- Structuurvisie_-_Stelling_van_Amsterdam_v

opdrachtgever: TenneT TSO BV

ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

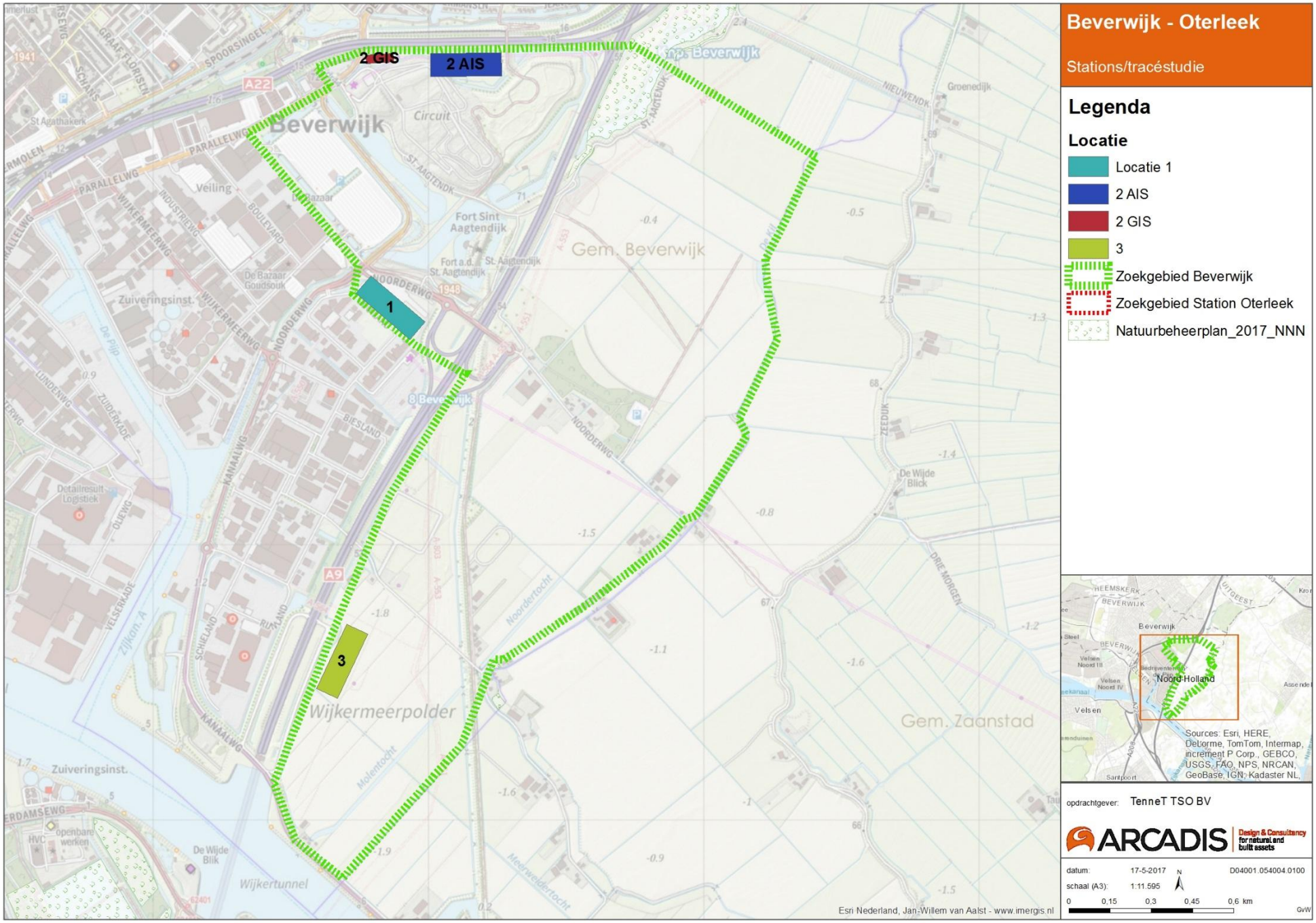
datum: 17-5-2017 D04001.054004.0100

schaal (A3): 1:11.595

0 0,15 0,3 0,45 0,6 km

GvW

3. Natuur

Beverwijk - Oterleek

Stations/tracéstudie

Legenda

Locatie

- Locatie 1
- 2 AIS
- 2 GIS
- 3
- Zoekgebied Beverwijk
- Zoekgebied Station Oterleek
- Natuurbeheerplan_2017_NNN

opdrachtgever: TenneT TSO BV

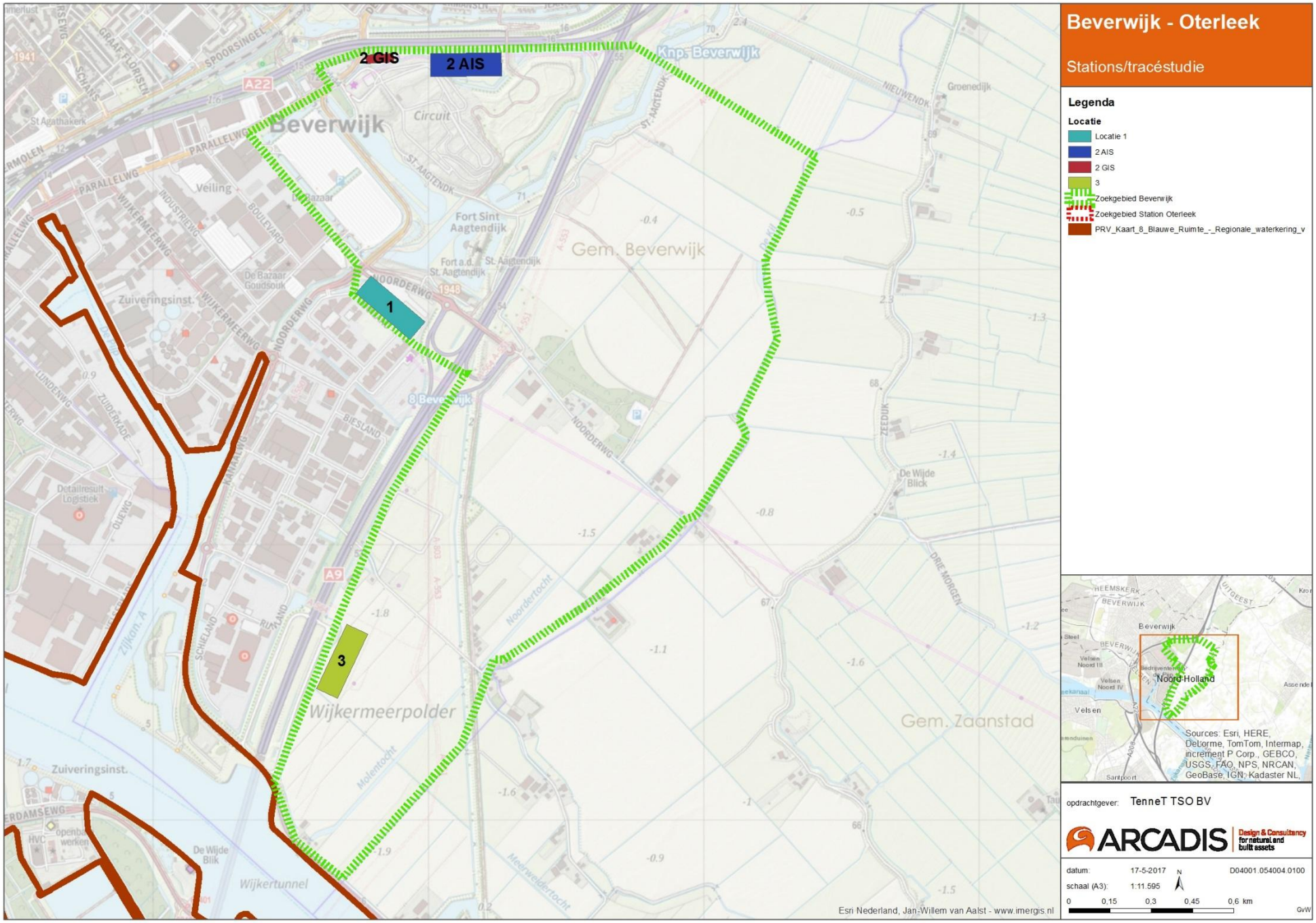
ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

datum: 17-5-2017
schaal (A3): 1:11.595
D04001.054004.0100

0 0,15 0,3 0,45 0,6 km

GvW

4. Water

Beverwijk - Oterleek

Stations/tracéstudie

Legenda

Locatie

- Locatie 1
- 2 AIS
- 2 GIS
- 3
- Zoekgebied Beverwijk
- Zoekgebied Station Oterleek
- PRV_Kaart_8_Blauwe_Ruimte_-_Regionale_waterkering_v

opdrachtgever: TenneT TSO BV

ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

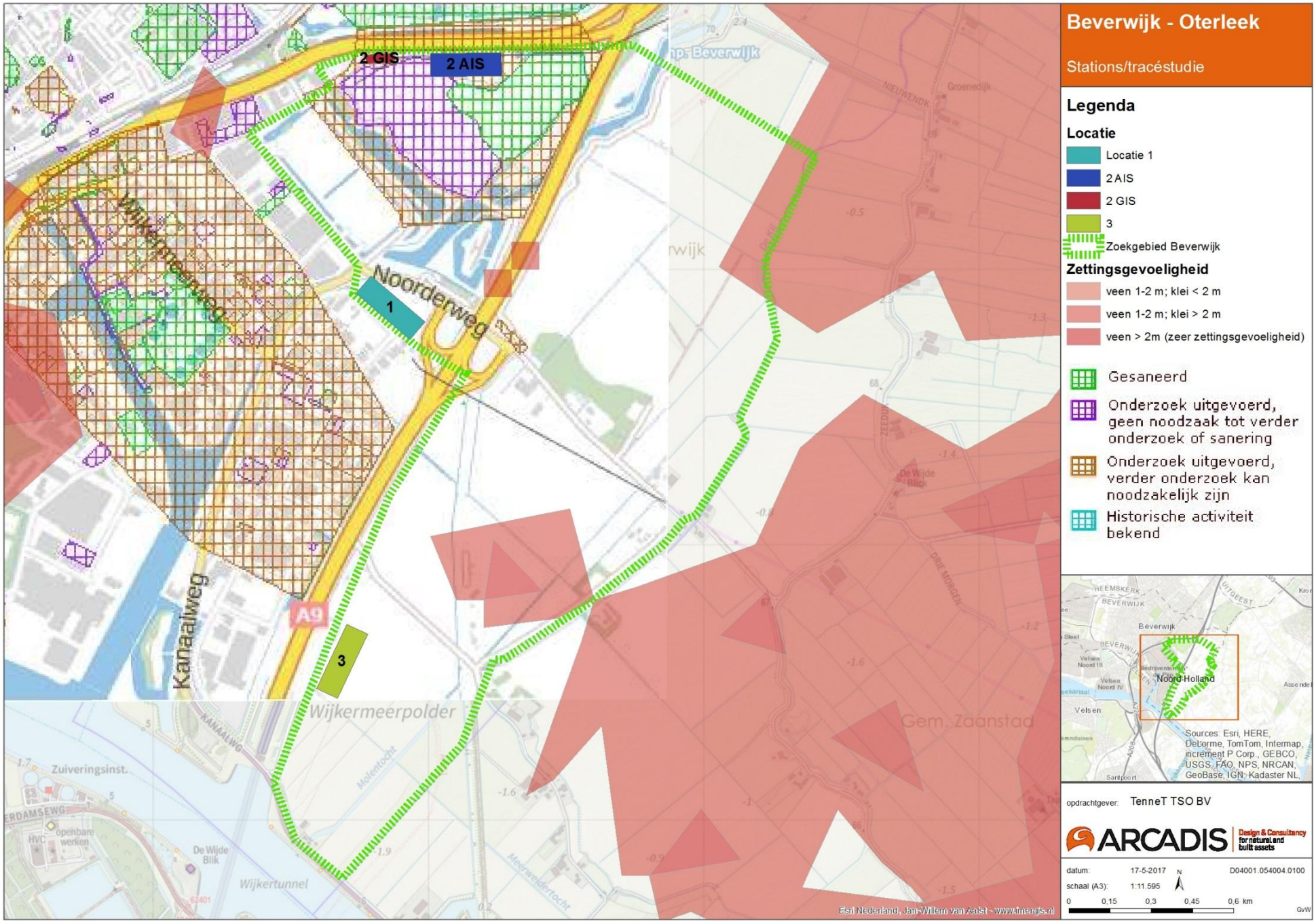
datum: 17-5-2017 D04001.054004.0100

schaal (A3): 1:11.595

0 0,15 0,3 0,45 0,6 km

GvW

5. Bodem

Beverwijk - Oterleek

Stations/tracéstudie

Legenda

Locatie

- Locatie 1
- 2 AIS
- 2 GIS
- 3
- Zoekgebied Beverwijk

Zettingsgevoeligheid

- veen 1-2 m; klei < 2 m
- veen 1-2 m; klei > 2 m
- veen > 2m (zeer zettingsgevoeligheid)

- Gesaneerd
- Onderzoek uitgevoerd, geen noodzaak tot verder onderzoek of sanering
- Onderzoek uitgevoerd, verder onderzoek kan noodzakelijk zijn
- Historische activiteit bekend

opdrachtgever: TenneT TSO BV

ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

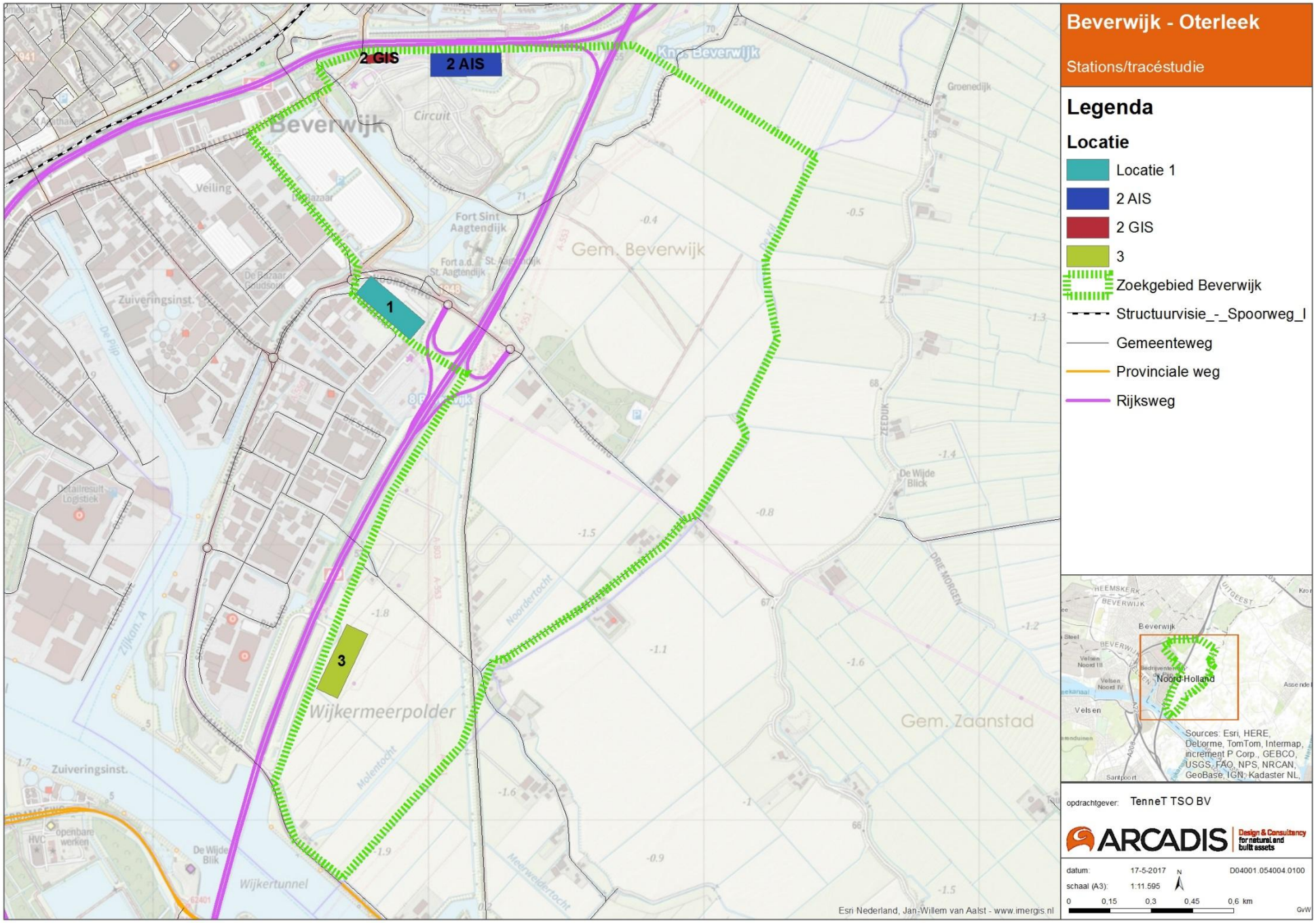
datum: 17-5-2017 | D04001.054004.0100

schaal (A3): 1:11.595

0 0,15 0,3 0,45 0,6 km

GvW

6. Doorsnijding infrastructuur

Beverwijk - Oterleek

Stations/tracéstudie

Legenda

Locatie

- Locatie 1
- 2 AIS
- 2 GIS
- 3
- Zoekgebied Beverwijk
- Structuurvisie_-_Spoorweg_l
- Gemeenteweg
- Provinciale weg
- Rijksweg

opdrachtgever: TenneT TSO BV

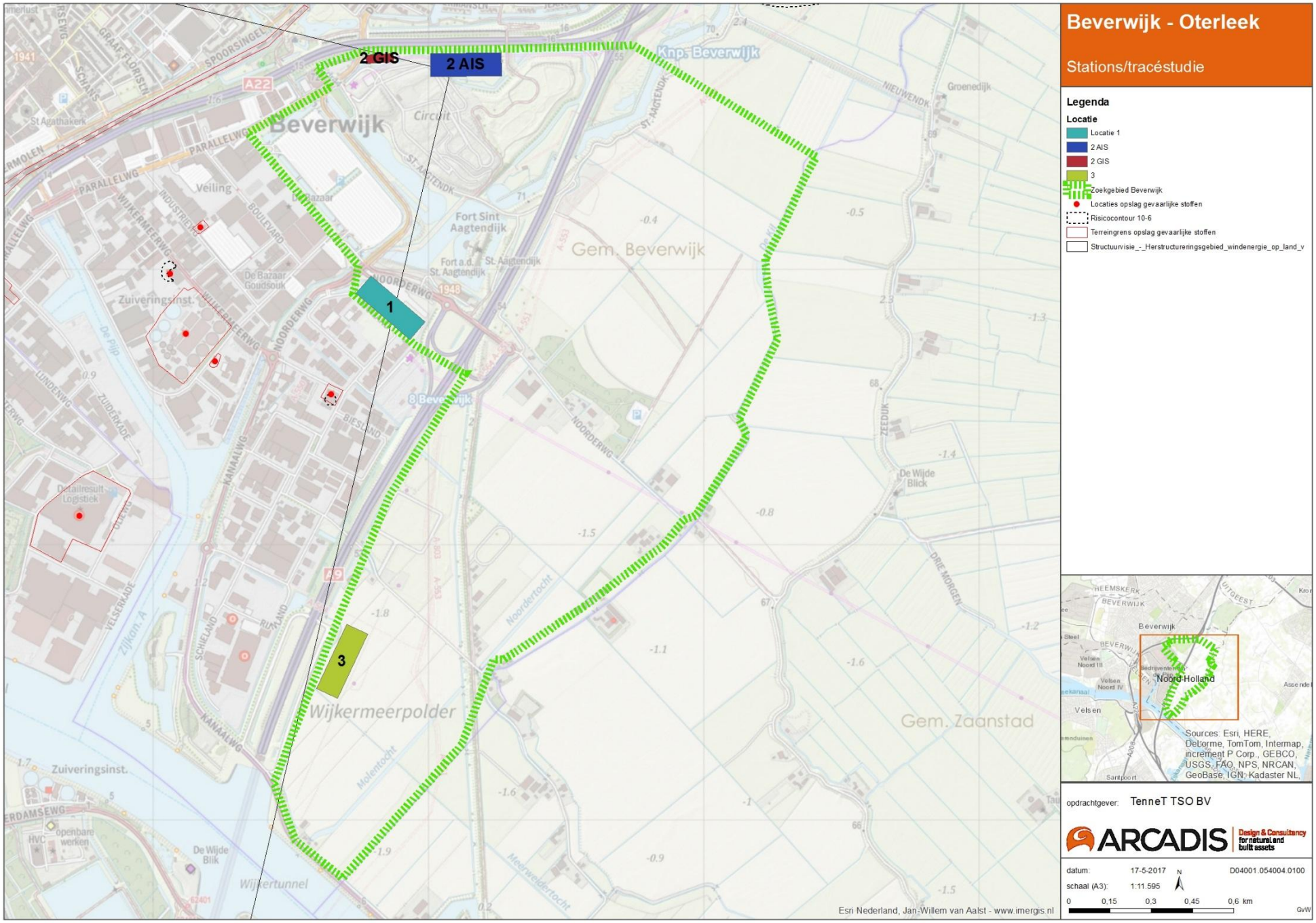
ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

datum: 17-5-2017
schaal (A3): 1:11.595
D04001.054004.0100

0 0,15 0,3 0,45 0,6 km

GvW

7. Ruimtelijke beïnvloeding en veiligheid

Beverwijk - Oterleek

Stations/tracéstudie

Legenda

Locatie

- Locatie 1
- 2 AIS
- 2 GIS
- 3
- Zoekgebied Beverwijk
- Locaties opslag gevaarlijke stoffen
- Risicocontour 10-6
- Terreingrens opslag gevaarlijke stoffen
- Structuurvisie_-_Herstructureringsgebied_windenergie_op_land_v

opdrachtgever: TenneT TSO BV

ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

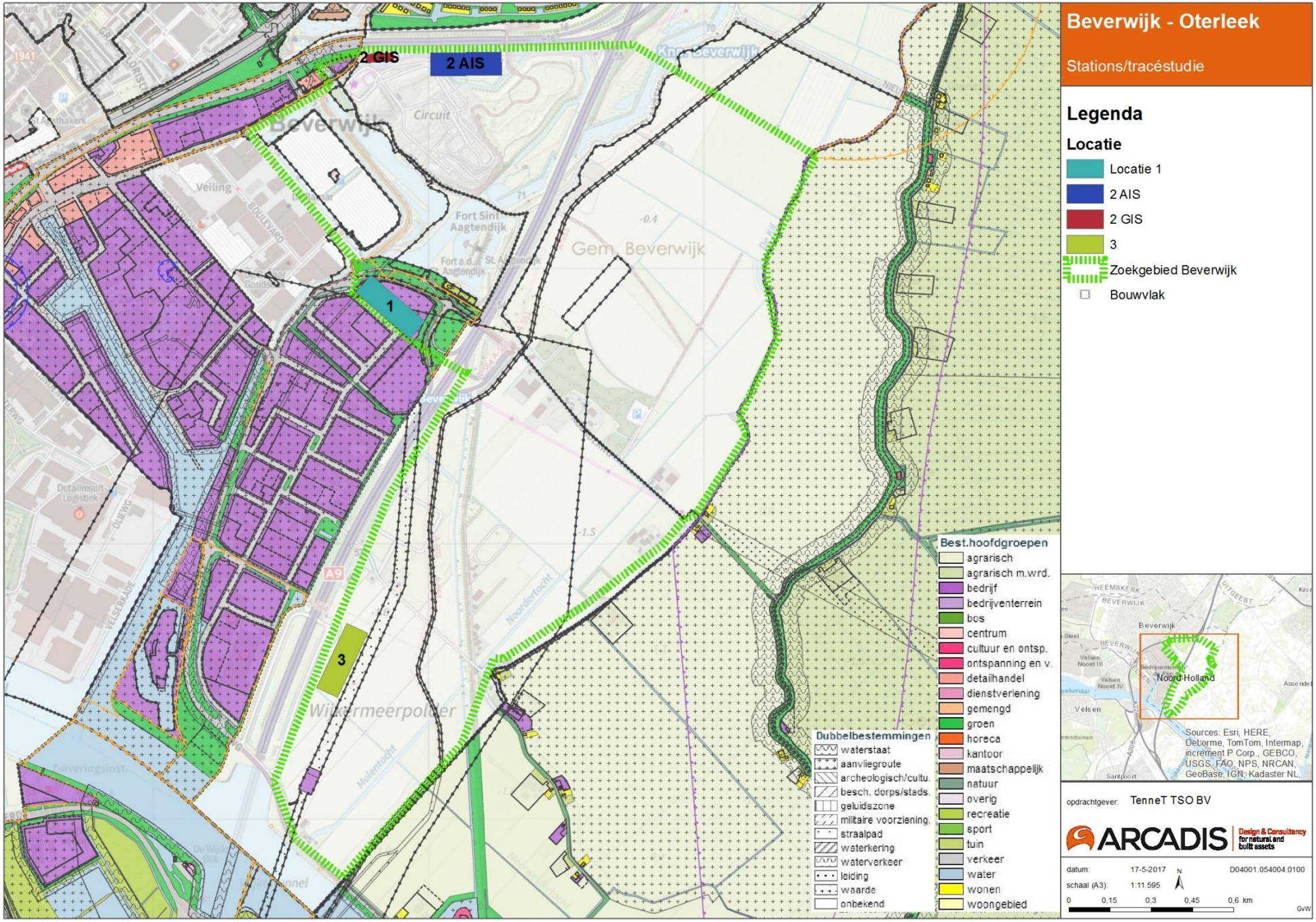
datum: 17-5-2017 | D04001.054004.0100

schaal (A3): 1:11.595

0 0,15 0,3 0,45 0,6 km

GvW

8. Ruimtelijke plannen

Beverwijk - Oterleek

Stations/tracéstudie

Legenda

Locatie

- Locatie 1
- 2 AIS
- 2 GIS
- 3
- Zoekgebied Beverwijk
- Bouwvlak

opdrachtgever: TenneT TSO BV

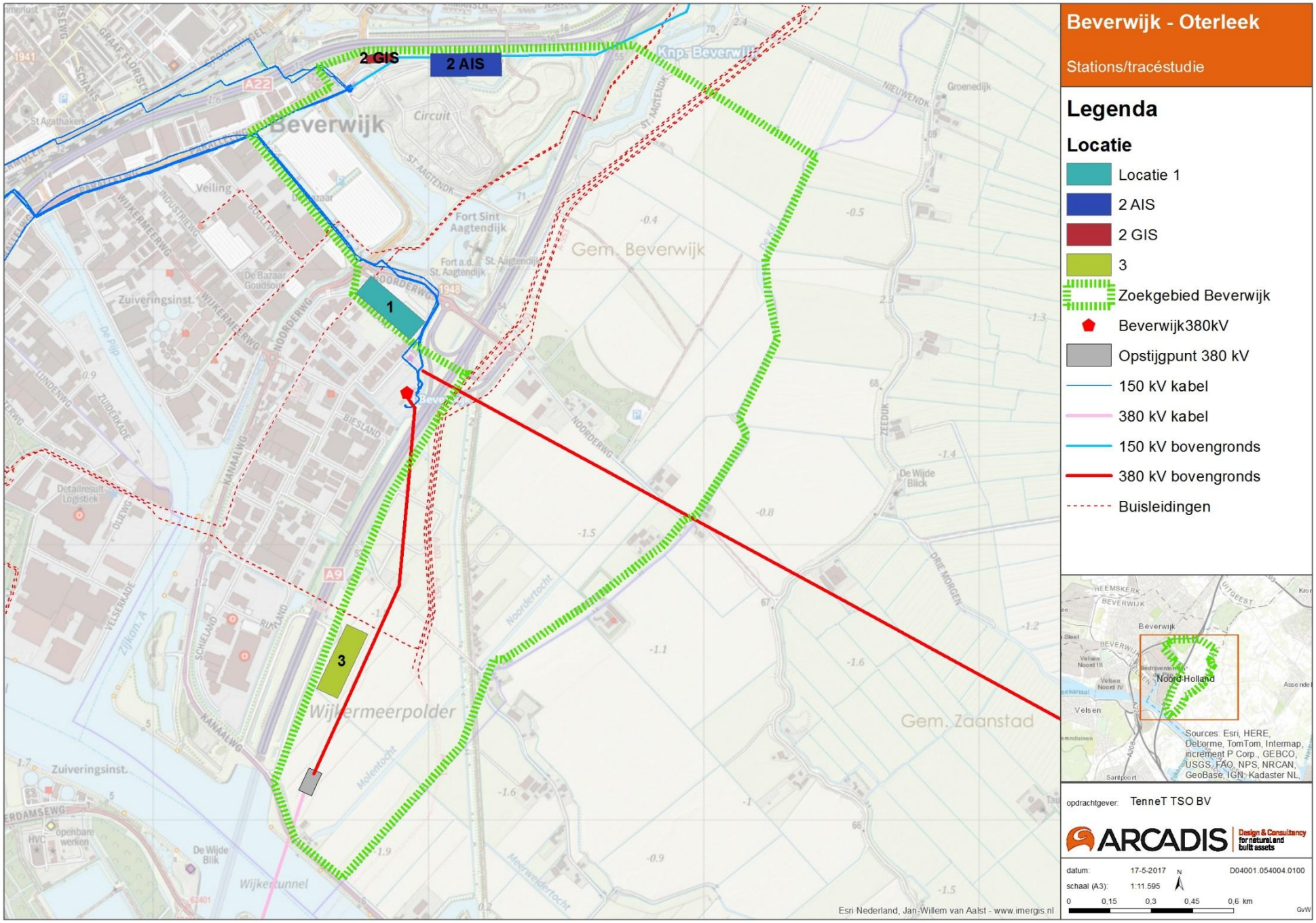
ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

datum: 17-5-2017
schaal (A3): 1:11.595
D04001.054004.0100

0 0,15 0,3 0,45 0,6 km

GvW

9. Kabels en leidingen

Beverwijk - Oterleek

Stations/tracéstudie

Legenda

Locatie

- Locatie 1
- 2 AIS
- 2 GIS
- 3
- Zoekgebied Beverwijk
- Beverwijk380kV
- Opstijgpunt 380 kV
- 150 kV kabel
- 380 kV kabel
- 150 kV bovengronds
- 380 kV bovengronds
- Buisleidingen

opdrachtgever: TenneT TSO BV

ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

datum: 17-5-2017
schaal (A3): 1:11.595
D04001.054004.0100

0 0,15 0,3 0,45 0,6 km

GvW

10. Doorsnijding agrarische functies

Hiervoor is gebruik gemaakt van de topografische kaart. Deze is ook te zien op de andere kaarten.

11. Synergie Hollandse Kust Noord

Hier hoort een tekstuele toelichting bij. Om deze reden is hier geen kaartmateriaal bij.

Kon document Bijlage 7 Berekeningen magneetvelden schakelstation en reconstructie niet opnemen in de bundel

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 264

6800 AG Arnhem

Nederland

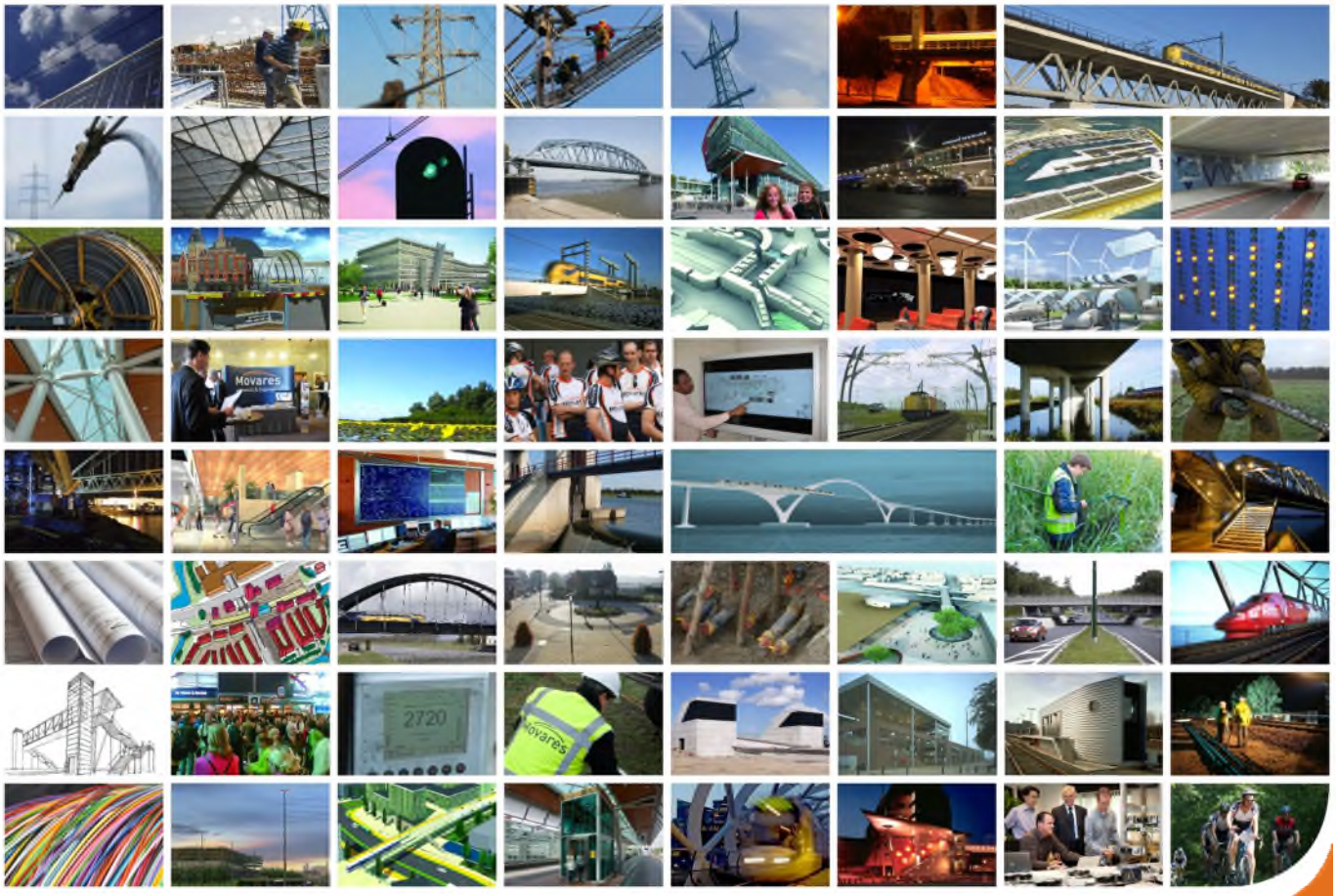
+31 (0)88 4261 261

www.arcadis.com

Projectnummer: D04001.054016

Magneetveldberekeningen Beverwijk

150 kV verbindingen

11 oktober 2021 - Versie 1.0

wij verbinden

Autorisatieblad

Magneetveldberekeningen Beverwijk

150 kV verbindingen

	Naam	Akkoord	Datum
Opgesteld door	Vet HJA de (Bart)	✓	11 okt 2021
Gecontroleerd door		✓	
Vrijgegeven door		✓	

Op dit autorisatieblad ontbreken de handtekeningen wegens de digitale verwerking van ons vrijgaveproces. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Versie historie

Versie	Naam	Datum	Korte toelichting
0.1	Bart de Vet	24 sept 2021	Initiële versie
1.0	Bart de Vet	11 okt 2021	Definitieve versie.

Inhoudsopgave

Inleiding **3**

1 Beleid magneetvelden **4**

2 Uitgangspunten voor de berekening **6**
2.1 Uitgangspunten voor 0,4 micro Tesla 6
2.2 Uitgangspunten voor 100 µT. 6

3 Resultaten van de berekeningen **7**
3.1 Magneetveldzone open ontgraving 7
3.2 Magneetveldzone horizontaal gestuurde boringen (HDD) 8
3.3 Magneetveld op publiek toegankelijke gebieden 9

4 Conclusies **10**

Colofon **11**

Inleiding

In Beverwijk is een nieuw 150 kV station aan de Ringvaartweg gepland. Vanuit dit station worden meerdere 150 kV kabelverbindingen aangelegd. Tevens worden een aantal bestaande kabels gereconstrueerd, dat wil zeggen dat bestaande kabels worden geknipt en aangesloten op het nieuwe station.

De scope van het werk betreft deze verbindingen:

1. Een verbinding tussen nieuw station Beverwijk en het bestaande 380 kV station Beverwijk.
2. Een verbinding bestaande uit twee circuits tussen nieuw station Beverwijk en bestaand station Oterleek.
3. De bestaande twee verbindingen tussen het 380 kV station Beverwijk en station Velzen Noord worden geknipt en verbonden met het nieuwe 150 kV station in Beverwijk. Deze kabels liggen in de Ringvaartweg.
4. De bestaande kabels tussen het opstijgpunt Sint Aagtendijk en het station Velzen Noord worden geknipt en verbonden met het nieuwe 150 kV station in Beverwijk. Deze kabels liggen in de Parallelweg.

Ten behoeve van het tracéontwerp zijn magneetberekeningen uitgevoerd voor de nieuwe kabelverbindingen (item 1 en 2) en voor de reconstructies (item 3 en 4). De nieuwe kabelverbindingen worden behandeld in deze notitie, de magneetvelden van het nieuwe 150 kV station samen met de kabelreconstructies aan de Ringvaartweg worden gepresenteerd in een andere studie.

1 Beleid magneetvelden

Het voorzorgsbeleid van de rijksoverheid met betrekking tot magnetische velden (en de daarbij horende handreiking van het RIVM voor het berekenen van de breedte van de specifieke zone) is uitsluitend van toepassing op bovengrondse hoogspanningslijnen (www.rivm.nl/hoogspanningslijnen/handreiking).
Op verzoek van het bevoegd gezag is in het kader van dit project de specifieke magneetveldzone van de nieuwe ondergrondse hoogspanningsverbinding onderzocht. Bij de berekening in deze rapportage is gebruik gemaakt van de notitie *"Afspraken over de rekenmethodiek voor de "magneetveldzone" bij ondergrondse kabels en hoogspanningsstations behorende tot de Randstad 380 kV verbinding', RIVM, 3 november 2011* (op te vragen bij het RIVM via hoogspanningslijnen@rivm.nl).
De handreiking van en afspraken met het RIVM hebben betrekking op de zone waar het jaargemiddelde van de magnetische velden boven de 0,4 micro Tesla (µT) liggen. Daarnaast hanteert TenneT een referentiewaarde van 100 micro Tesla (µT) als maximale waarde voor het magneetveld bij normaal bedrijf op publiek toegankelijke gebieden. Deze referentiewaarde wordt geadviseerd door de Europese Commissie voor wisselende velden met een frequentie van 50Hz.
Dit rapport geeft de uitgangspunten en resultaten weer van de magneetveldberekeningen voor de kabelligging in de boringen en in de open ontgravingen. Voor de zogenaamde opstijgpunten bij de eindmasten waar de kabels overgaan in de bestaande hoogspanningslijn moeten nog berekeningen worden uitgevoerd. Voor die locaties is een voorlopige inschatting gedaan van het magneetveld.

Onderstaande cursieve tekst is overgenomen uit bijlage 2 van de handreiking van het RIVM, versie 4.1.

MAGNEETVELDEN EN GEZONDHEID

Magneetvelden kunnen het functioneren van het menselijk lichaam beïnvloeden. Boven een bepaalde waarde van de veldsterkte kunnen acute effecten optreden, zoals het 'zien' van lichtflitsen en onwillekeurige spiersamentrekkingen. In de buurt van de elektriciteitsvoorziening gaat het om in de tijd wisselende velden met een frequentie van 50 hertz (Hz). Voor de sterkte van het magneetveld heeft de Europese Unie bij 50 Hz een referentieniveau voor leden van de bevolking van 100 microtesla aanbevolen. Beneden het referentieniveau veroorzaakt het magneetveld geen acute effecten. Bij bovengrondse hoogspanningslijnen in Nederland is de sterkte van het magneetveld op voor leden van de bevolking toegankelijke plaatsen overal lager dan 100 microtesla.

Het is minder duidelijk wat de effecten van langdurige blootstelling aan lagere sterkte van het magneetveld zijn. Het onderzoek in de buurt van bovengrondse hoogspanningslijnen wijst er op dat kinderen die dicht bij een dergelijke hoogspanningslijn wonen, waar het magneetveld sterker is dan verder verwijderd

van de hoogspanningslijn, mogelijk extra risico op leukemie lopen. Het (mogelijk) verhoogde risico op kinderleukemie tekent zich af bij langdurige blootstelling aan magneetvelden sterker dan ergens tussen 0,2 en 0,5 microtesla.

Op grond van deze gegevens en uitgaande van het voorzorgsbeginsel heeft het ministerie van VROM in 2005 een advies voor het hoogspanningslijnenbeleid aan gemeenten, netbeheerders en provincies uitgebracht. In dat advies raadt VROM aan zoveel als redelijkerwijs mogelijk is te voorkomen dat er in de buurt van bovengrondse hoogspanningslijnen nieuwe situaties ontstaan waar kinderen langdurig worden blootgesteld aan magnetische veldsterkten die jaargemiddeld boven 0,4 micro Tesla liggen.

In 2018 heeft de Gezondheidsraad een advies uitgebracht over mogelijke gezondheidseffecten van magneetvelden. Hierbij geeft de Gezondheidsraad de staatssecretaris van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat in overweging om het voorzorgsbeleid rondom bovengrondse hoogspanningsverbindingen uit te breiden naar ondergrondse hoogspanningsverbindingen en andere bronnen die oorzaak kunnen zijn van langdurige blootstelling aan magnetische velden uit het elektriciteitsnetwerk. Momenteel wordt door de minister van Economische Zaken en Klimaat verkend of een verbreding van het voorzorgsbeleid naar andere bronnen in het elektriciteitsnetwerk wenselijk is.

2 Uitgangspunten voor de berekening

De manier waarop de magneetveldzone voor bovengrondse hoogspanningsverbindingen, waarvan het magnetische veld gemiddeld over een jaar boven de 0,4 micro Tesla ligt, kan worden berekend, is vastgelegd in een handreiking die door het RIVM wordt beheerd.

2.1 Uitgangspunten voor 0,4 micro Tesla

Voor het berekenen van de magneetveldzone zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- "Afspraken over de rekenmethodiek voor de "magneetveldzone" bij ondergrondse kabels en hoogspanningsstations behorende tot de Randstad 380 kV verbinding', RIVM, 3 november 2011.
- De magneetveldzone is berekend op een hoogte van 1 meter boven het maaiveld.
- Bij de berekening wordt uitgegaan van symmetrisch stelsel van stromen.
- Het gehanteerde transportvermogen (functionele eisen) voor de berekening van de 0,4 micro Tesla zone is in onderstaande overzicht weergegeven.

<u>Verbinding Beverwijk – Oterleek (BVW-OTL Oranje en Paars):</u>

Nominale spanning:	150 kV
Nominaal vermogen (n-situatie):	350 MVA (beide circuits in bedrijf)
Nominaal vermogen (n-1 situatie):	350 MVA (één circuit buiten bedrijf)
Overbelastingssituatie:	420 MVA (gedurende één uur)

<u>Verbinding Beverwijk nieuw station – Beverwijk 380 kV station (BVW380 – BVW150 TR 411):</u>

Nominale spanning:	150 kV
Nominaal vermogen (n-situatie):	500 MVA
Nominaal vermogen (n-1 situatie):	0 MVA
Overbelastingssituatie:	750 MVA – (gedurende één uur)

2.2 Uitgangspunten voor 100 µT.

Voor het bepalen van de maximale waarde van het magneetveld zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

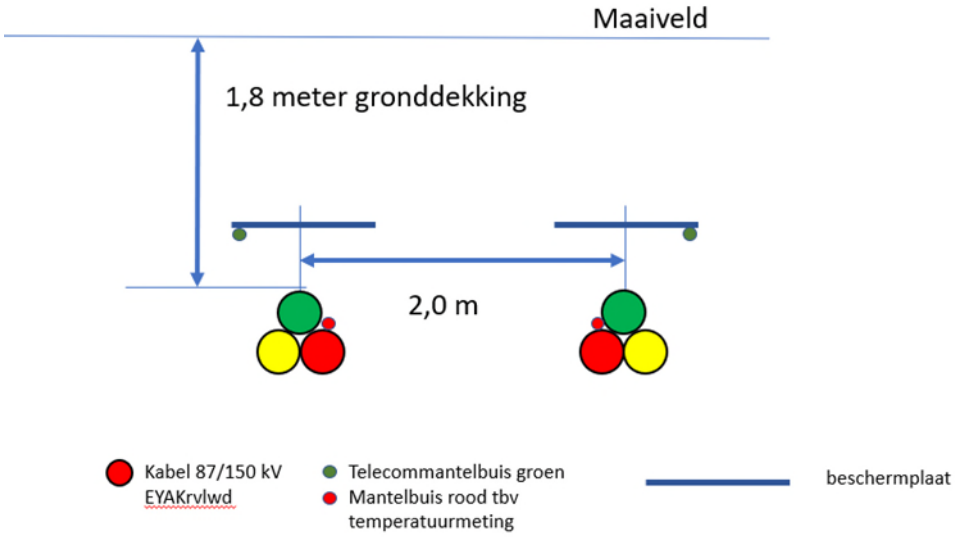
- De magneetveldzone wordt berekend op een hoogte van 1 meter boven het maaiveld.
- Bij de berekening wordt uitgegaan van symmetrisch stelsel van stromen.

3 Resultaten van de berekeningen

In de volgende paragrafen zijn de resultaten van de magneetveldberekeningen samengevat. Conform de handreiking van het RIVM en de notitie ‘Afspraken over de rekenmethodiek voor de “magneetveldzone” bij ondergrondsekabels en hoogspanningstations behorende tot de Randstad 380 kV verbinding’, RIVM, 3 november 2011 is de breedte van de magneetveldzone afgerond op 5m nauwkeurig. Voor ligging in een horizontaal gestuurde boring is het magneetveld afhankelijk van de liggingsdiepte van de hoogspanningskabels en zal afnemen naarmate de kabels dieper onder het maaiveld komen te liggen.
De snelheid waarmee het magneetveld afneemt, is afhankelijk van de in- en uittredehoek van de boring. Hoe groter de genomen hoek ten opzichte van maaiveld, des te sneller een diepere ligging wordt bereikt.

3.1 Magneetveldzone open ontgraving

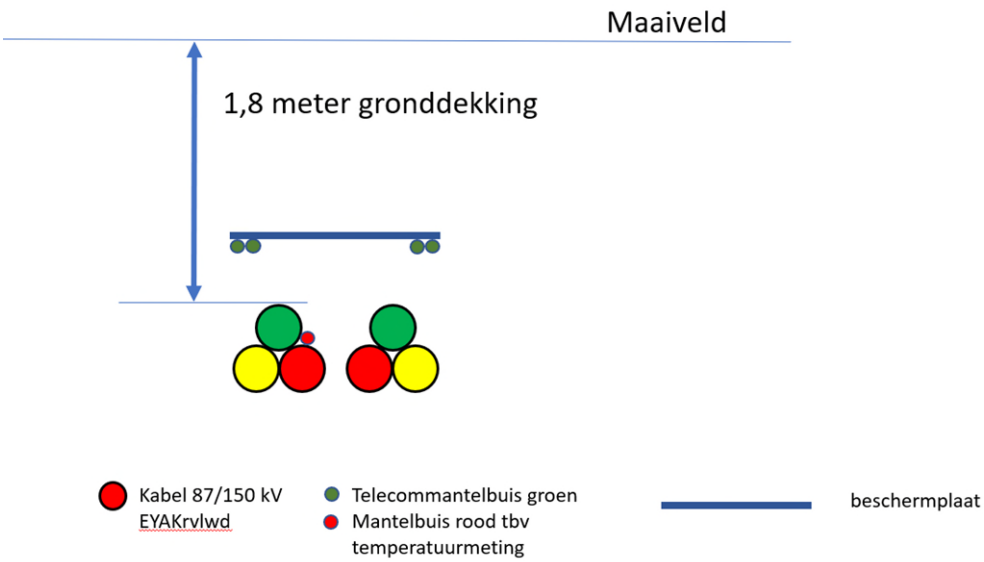
Tracé Beverwijk – Oterleek.
Het dwarsprofiel van de kabels in de gebieden waar deze in open ontgraving worden aangelegd staat in onderstaande figuur:

Figuur 1. Dwarprofiel open ontgraving BVW-OTL150.

De magneetveldzone bij de open ontgravingen van de kabels tussen Beverwijk en Oterleek is 9 meter ten opzichte van het hart van het tracé (op 1 meter boven maaiveld). De breedte van de magneetveldzone wordt conform de handreiking van het RIVM afgerond op veelvouden van 5m. Dit wordt afgerond 10 meter ten opzichte van de hartlijn van het tracé. Dit betreft daarmee een strook van 20 meter breed.

De kabelverbinding tussen het nieuwe station Beverwijk en het bestaande 380 kV station betreft één circuit maar met twee kabels per fase.
Het dwarsprofiel van de open ontgraving staat in figuur 2.

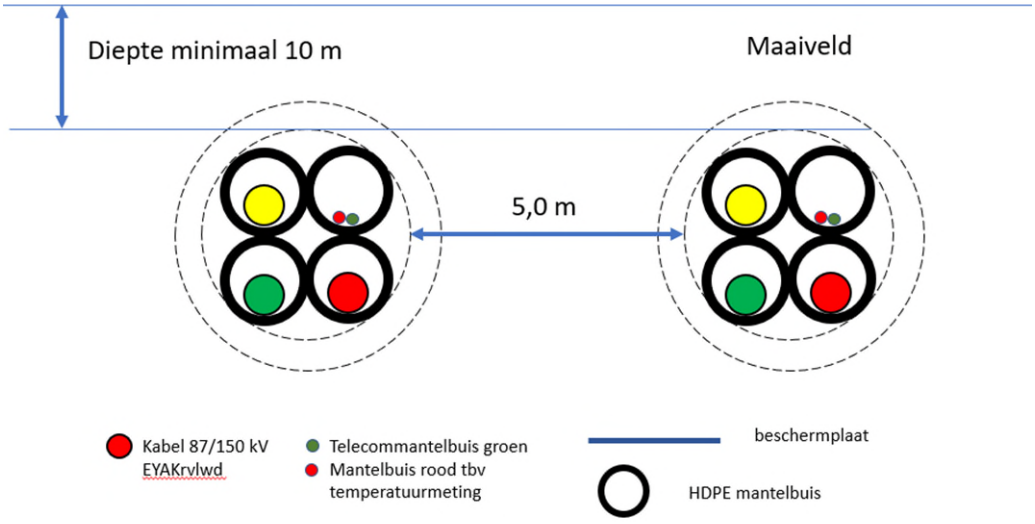

Figuur 2. Dwarprofiel open ontgraving BVW150-BVW380.

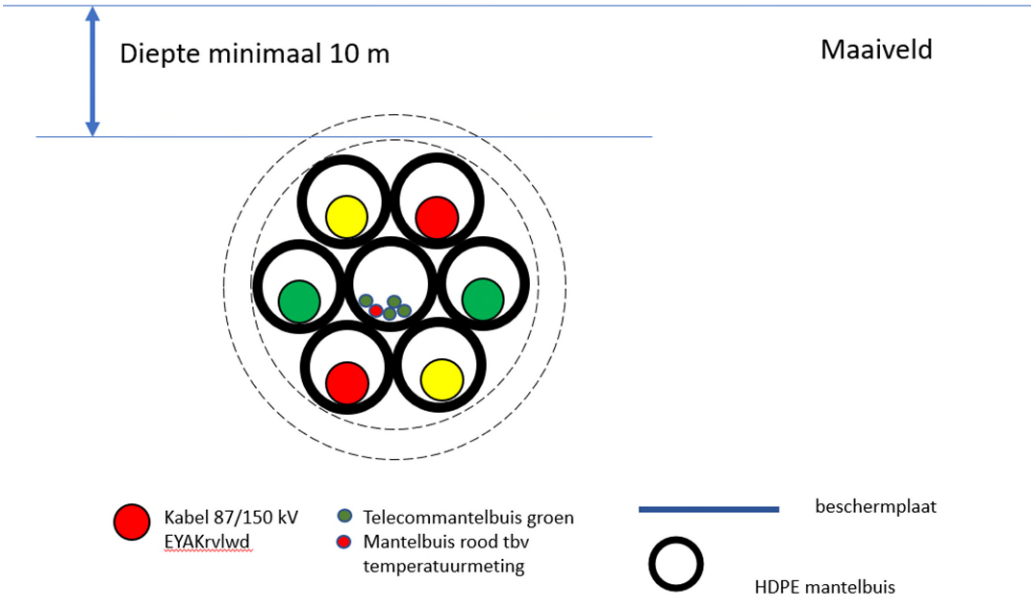
Ook voor dit dwarsprofiel in combinatie met de belasting van de verbinding is de magneetveldzone 10 meter ten opzichte van het hart van het tracé.

3.2 Magneetveldzone horizontaal gestuurde boringen (HDD)

Net zoals bij de open ontgravingen zijn de dwarsprofielen van de horizontaal gestuurde boringen ook verschillend. In onderstaande figuren zijn deze schematisch weergegeven.

Figuur 3. Dwarprofiel horizontaal gestuurde boring BVW-OTL150.

Figuur 4. Dwarprofiel horizontaal gestuurde boring BVW150-BVW380.

De magneetveldzone bij de diepe ligging van de horizontaal gestuurde boringen (HDD, Horizontal Direct Drilling) ligt ruim onder 0,4 µT. Deze waarde wordt bereikt bij een diepteligging van tenminste 8 meter onder maaiveld. Bij de intrede en uittredepunten moeten de kabels eerst dalen voordat deze diepe ligging van 8 m is bereikt. In de eerste 20 meter van de boring is er nog steeds de magneetveldzone zoals die bij de open ontgraving is bepaald in de vorige paragraaf, dat wil zeggen een strook van 20 meter breed.
Daarna wordt de magneetveld zone 10 meter breed en na nog een keer 20 meter afstand is de magneetveldzone verdwenen, dwz de magneetvelden zijn dan lager dan 0,4 uT. Er ontstaan dus een soort trapjes bij de intrede en uittredepunten.
In de bijlages
00656-10-100XX BVW-OTL150_20210816-1.4
00656-11-100XX BVW-BVW150_20210910-1.4
staan het tracés getekend en is de magneetveldzone met een zwarte onderbroken lijn aangegeven.

3.3 Magneetveld op publiek toegankelijke gebieden

In openbare gebieden dient het magneetveld beneden de grenswaarde van 100 µT te liggen. Het magneetveld rondom kabels die in driehoek verband liggen bouwt vrij snel af en bij meer dan een meter afstand is het magneetveld van kabels in de grond beneden 100 µT. Omdat de kabels worden gelegd met een gronddekking van 1,8 meter komen de magneetvelden op 1 meter boven maaiveld niet boven 100 µT.

4 Conclusies

Op basis van de resultaten kan het volgende geconcludeerd worden:

- Bij de kabeltracés tussen Beverwijk en Oterleek en tussen Beverwijk 150 kV station en Beverwijk 380 kV station strekt het jaargemiddelde van het 0,4 µT magneetveld aan beide zijden 10 m uit vanaf het hart van de 150kV verbinding. Dit geldt alleen voor de delen met de open ontgraving en de eerste 20 m van de horizontaal gestuurde boringen (intrede- en uittrede punten).
- Bij de horizontaal gestuurde boringen op diepte is er geen magneetveld zone van 0,4 µT.
- Aan de referentiewaarde van 100 µT wordt voldaan op publiek toegankelijk terreinen.

Colofon

Opdrachtgever Tennet TSO B.V.

Uitgave Movares Nederland B.V.

Utrecht

Telefoon 06 53951877

Ondertekenaar H.J.A. de Vet
Consultant

Projectnummer MN002017

Kenmerk Magneetveldberekeningen Beverwijk

© 2021, Movares Nederland B.V.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Movares Nederland B.V.

MEMO

ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

ONDERWERP
Akoestische beoordeling 150 kV-schakelstation TenneT aan de Ringvaartweg te Beverwijk

DATUM
24 juli 2020

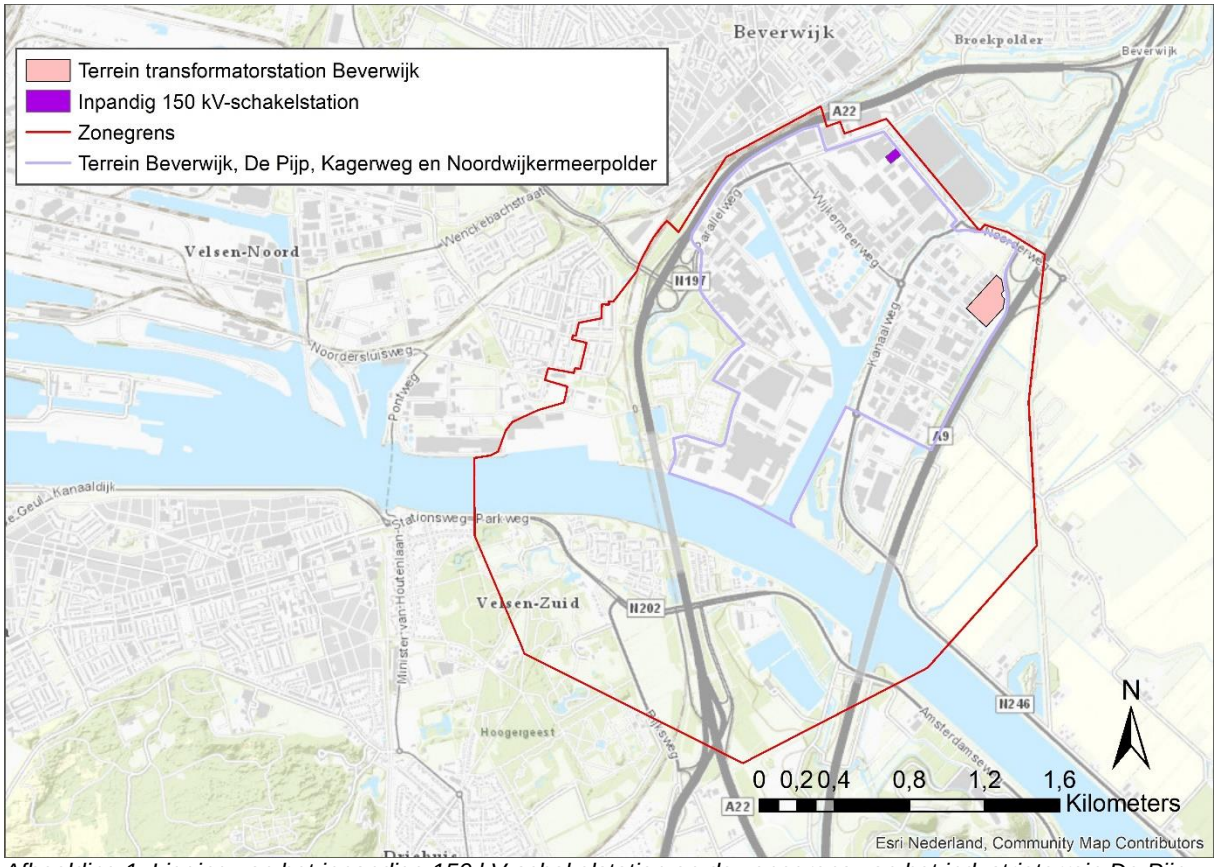
VAN
Erik Koppen

PROJECTNUMMER
C05051.200043

ONZE REFERENTIE
D10011867:29

Locatie

Als onderdeel van de netverzwaring Beverwijk - Velsen – Oterleek is TenneT voornemens om een nieuw inpandig 150 kV-schakelstation te realiseren aan de Ringvaartweg te Beverwijk. De beoogde locatie is weergegeven in Afbeelding 1. Dit terrein maakt deel uit van het gezoneerde industrieterrein De Pijp, Kagerweg en Noordwijkermeerpolder. De beoogde locatie en de zonegrens van het industrieterrein zijn weergegeven in Afbeelding 1. De zonegrens bevindt zich op circa 60 meter ten noordoosten van het 150 kV-schakelstation.

Afbeelding 1: Ligging van het inpandige 150 kV-schakelstation en de zonegrens van het industrieterrein De Pijp, Kagerweg en Noordwijkermeerpolder

Geluidbelasting vanwege het inpandige 150 kV-schakelstation

Het te realiseren 150 kV-schakelstation omvat alleen schakelvelden. De schakelvelden worden in een gebouw opgesteld. Er wordt binnen de inrichting niet getransformeerd en er worden dus geen transformatoren, compensatiespoelen of andere geluidproducerende installaties gerealiseerd. Er is dus geen sprake van een zoneringsplichtige inrichting.

De enige relevante geluidbronnen van het schakelstation betreffen de vermogensschakelaars van de schakelvelden. Deze maken alleen geluid als er geschakeld wordt en veroorzaken dan een kortstondig piekgeluid. De schakelingen met de vermogensschakelaars ten behoeve van werk- en testschakelingen vinden in principe alleen in de dagperiode plaats. Alleen in geval van calamiteiten wordt in de avond- en nachtperiode geschakeld. Dit gebeurt dus slechts incidenteel. De schakelingen duren slechts enkele honderden milliseconden. Onder normale omstandigheden zal niet meer dan 1 à 2 maal per dag worden geschakeld. De meeste dagen zal helemaal niet worden geschakeld. Gezien het lage aantal schakelingen en de zeer korte tijdsduur hiervan hebben de vermogensschakelaars geen relevante invloed op het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) vanwege de inrichting, maar zijn wel bepalend voor het maximale geluidniveau (L_{Amax}). De gemiddelde geluidemissie van het schakelstation is zeer gering, omdat de totale tijdsduur van de piekgeluiden slechts circa 0,5 seconde per dag bedraagt.

Het piekbronvermogen van de vermogensschakelaars bedraagt circa 121 dB(A). De schakelvelden en de vermogensschakelaars worden echter in een gebouw opgesteld. De gevel- en dakopbouw van dit gebouw zijn nog niet bekend, maar voor een industriële hal wordt een effectieve geluidisolatie van meer dan 15 dB(A) verwacht. Dit betekent dat het piekbronvermogen van de hal met de schakelvelden bij het schakelen van een vermogensschakelaar op zijn hoogst 106 dB(A) zal bedragen. Dit is vergelijkbaar met het piekbronvermogen van een optrekkende zware vrachtwagen, een op een industrieterrein zeer gebruikelijke activiteit. Het equivalente bronvermogen bedraagt uitgaande van een effectieve tijdsduur van de piekgeluiden van 0,5 seconde circa 57 dB(A). Op de zonegrens op circa 60 meter ten noordoosten van het 150 kV-schakelstation bedraagt het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) slechts 10 dB(A) in de dagperiode. Dit is een verwaarloosbaar niveau. Op de zonegrens geldt namelijk grenswaarde van 50 dB(A) voor de cumulatieve geluidbelasting. Op de grens van het bestemmingsvlak bedraagt de geluidbelasting circa 30 dB(A) etmaalwaarde.
Het maximale geluidniveau (L_{Amax}) bedraagt op de zonegrens op circa 60 meter ten noordoosten van het 150 kV-schakelstation 59 dB(A) in de dagperiode. Dit voldoet ruimschoots aan de grenswaarde voor woningen conform de ‘Handreiking Industrielawaai en Vergunningverlening’, oktober 1998 van het voormalige Ministerie van VROM. De dichtstbijzijnde woningen bevinden zich echter niet op 60 meter, maar op circa 420 meter van het schakelstation. Hier zullen de piekgeluiden van de vermogensschakelaars niet hoorbaar zijn.

Conclusie

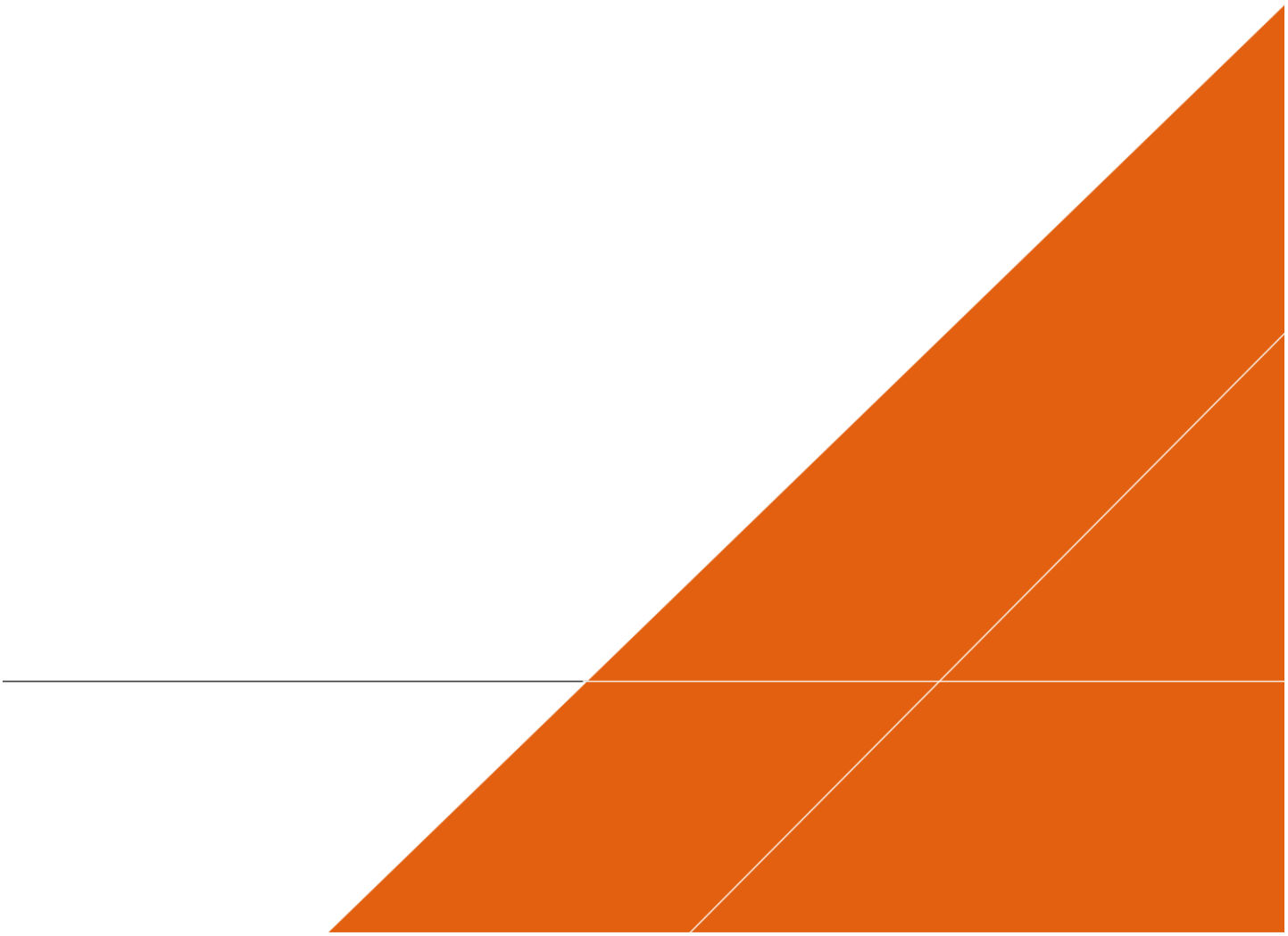
Het te realiseren 150 kV-schakelstation omvat alleen schakelvelden. De schakelvelden worden in een gebouw opgesteld. Er wordt binnen de inrichting niet getransformeerd en er worden dus geen transformatoren, compensatiespoelen of andere geluidproducerende installaties gerealiseerd. Er is dus geen sprake van een zoneringsplichtige inrichting. Het 150 kV-schakelstation heeft geen invloed op het woon- en leefklimaat ter plaatse van de nabijgelegen woningen en wordt vanuit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening aanvaardbaar geacht. Op de grens van het bestemmingsvlak bedraagt de geluidbelasting circa 30 dB(A) etmaalwaarde,

ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

AKOESTISCH ONDERZOEK UITBREIDING 380 KV TRANSFORMATORSTATION BEVERWIJK

TenneT TSO B.V.

12 NOVEMBER 2021

Contactpersoon

ERIK KOPPEN
Senior adviseur geluid en windenergie

T +31 (0)88 4261 551
M +31 (0)6 2706 2060
E erik.koppen@arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 264
6800 AG Arnhem
Nederland

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING 4

2 SITUATIE 5

2.1 Ligging 5

2.2 Representatieve bedrijfssituatie 5

3 BRONSTERKTES VAN DE GELUIDBRONNEN 9

4 BEREKENINGSMETHODE 10

5 TOETSINGSKADER 11

5.1 Wet geluidhinder 11

5.2 Activiteitenbesluit 11

6 BEREKENINGSRESULTATEN 13

6.1 Langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) 13

6.2 Maximale geluidniveaus (L_{Amax}) 14

7 CONCLUSIE 16

BIJLAGEN

BIJLAGE 1 POSITIES VAN DE BEOORDELINGSPUNTEN 17

BIJLAGE 2 INVOERGEGEVENS VAN HET REKENMODEL 18

BIJLAGE 3 BEREKENINGSRESULTATEN REPRESENTATIEVE BEDRIJFSSITUATIE 19

COLOFON 20

1 INLEIDING

Als onderdeel van de netverzwaring Beverwijk - Velsen – Oterleek is TenneT voornemens om het bestaande 380 kV-hoogspanningsstation Beverwijk uit te breiden met een nieuwe 380/150kV transformator en een 100 MVAr compensatiespoel. Het transformatorstation is gevestigd aan Gooiland 39 te Beverwijk, op het gezoneerde industrieterrein De Pijp, Kagerweg en Noordwijkermeerpolder.

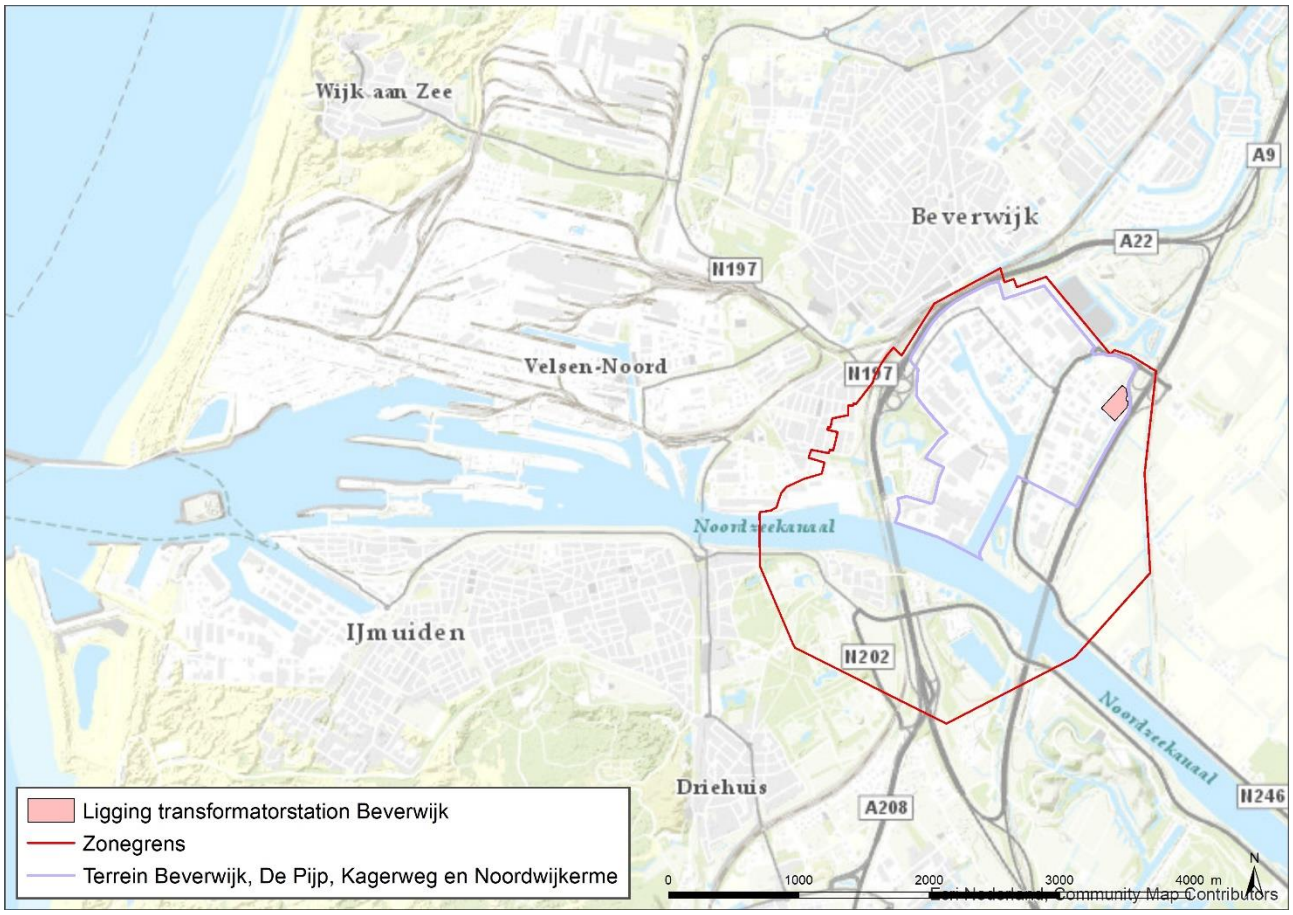
De bestaande transformatoren en spoelen zijn inpandig opgesteld. Ook de nieuwe transformator en spoel worden inpandig opgesteld. Derhalve is het transformatorstation meldingsplichtig in het kader van het ‘Besluit algemene regels inrichtingen milieubeheer’, het zogenaamde Activiteitenbesluit. Als onderdeel van de melding van de voorgenomen uitbreiding is aan het transformatorstation een akoestisch onderzoek verricht. Het voorliggende rapport geeft een beschrijving van de representatieve bedrijfssituatie, de gehanteerde uitgangspunten, de berekeningsmethode, het toetsingskader en de onderzoeksresultaten.

2 SITUATIE

2.1 Ligging

Het 380 kV-hoogspanningsstation Beverwijk van TenneT is gevestigd aan Gooiland 39 te Beverwijk. Het transformatorstation is gevestigd op het gezoneerde industrieterrein De Pijp, Kagerweg en Noordwijkermeerpolder. De locatie van het transformatorstation en de buitengrens – de zonegrens - van de op grond van de Wet geluidhinder (Wgh) vastgestelde geluidzone zijn weergeven in Figuur 1.

De dichtst bij het transformatorstation gelegen woningen betreffen de bedrijfswoning Kanaalweg 61J op het gezoneerde industrieterrein op circa 320 meter afstand ten westen van de inrichting en de woningen Noorderweg 8 en 11 op circa 380 meter afstand ten oosten van de inrichting. De woningen aan de Noorderweg bevinden zich buiten de geluidzone van het industrieterrein. De posities van de beoordelingspunten zijn weergegeven in bijlage 1.

Figuur 1: Ligging van het transformatorstation van TenneT te Beverwijk en de zonegrens van het industrieterrein De Pijp, Kagerweg en Noordwijkermeerpolder

2.2 Representatieve bedrijfssituatie

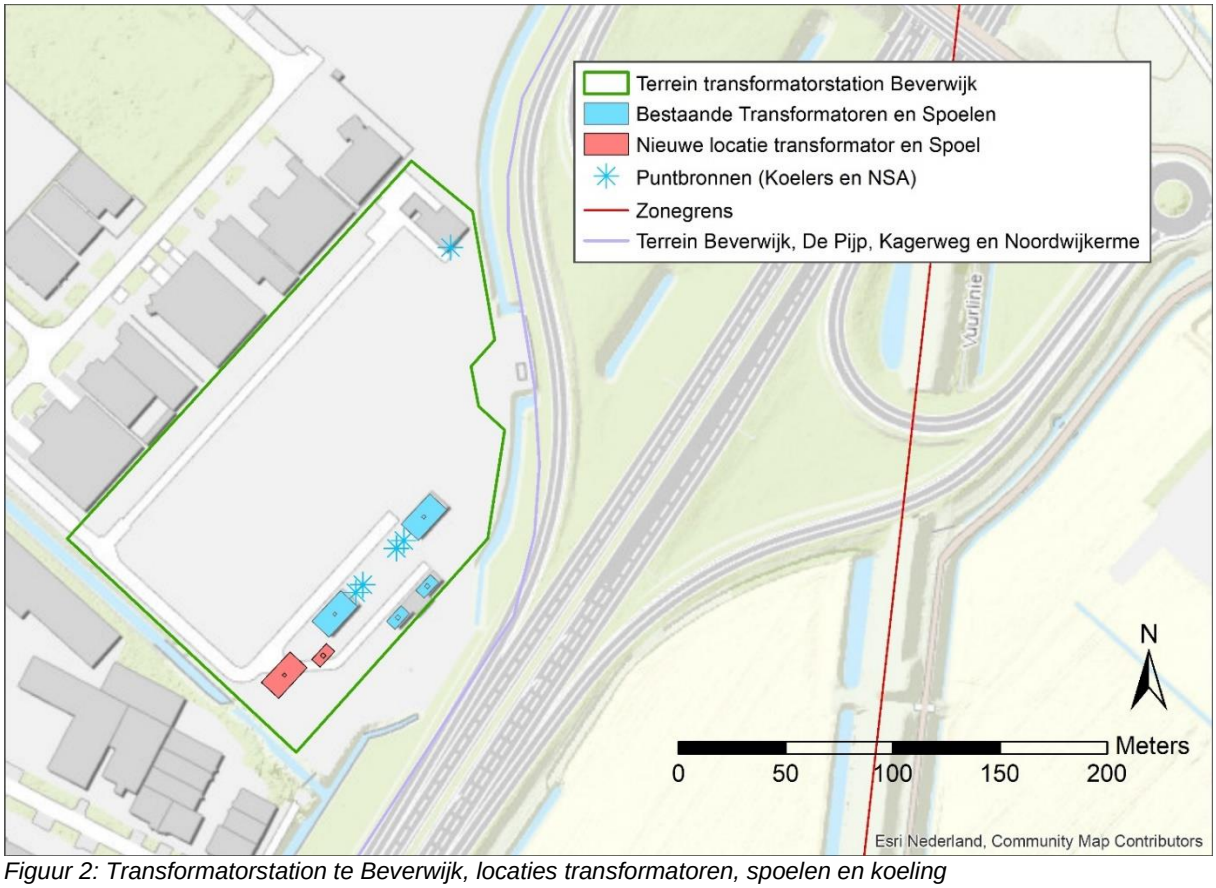
In de huidige situatie omvat het transformatorstation twee 380 kV transformatoren, acht transformatorkoelers en twee 100 MVAr compensatiespoelen, een aantal vermogensschakelaars en een bedrijfsgebouw met een noodstroomaggregaat. Voor de beperking van de geluidemissie zijn de transformatoren en de compensatiespoelen inpandig opgesteld. Onder normale omstandigheden zijn de transformatoren en de spoelen continu in bedrijf. De transformatorkoelers zijn alleen overdag en ’s avonds in bedrijf. In de nachtperiode zijn de transformatoren zonder koeling in bedrijf.

Het noodstroomaggregaat wordt regelmatig getest en is dan gedurende maximaal 1 uur in de dagperiode in bedrijf. Verder wordt deze alleen in geval van calamiteiten ingeschakeld.

De vermogensschakelaars maken alleen geluid als er geschakeld wordt. Bij het schakelen treden hoge piekgeluiden op. De schakelingen met de vermogensschakelaars ten behoeve van werk- en testschakelingen vinden in principe alleen in de dagperiode plaats. Alleen in geval van calamiteiten zal in de avond- en nachtperiode worden geschakeld. Dit gebeurt dus slechts incidenteel. De schakelingen duren slechts enkele honderden milliseconden. Onder normale omstandigheden zal niet meer dan 1 à 2 maal per dag worden geschakeld. De meeste dagen zal er helemaal niet worden geschakeld. De vermogens-schakelaars hebben geen invloed op het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) vanwege de inrichting, maar zijn wel bepalend voor het maximale geluidniveau (L_{Amax}).

Als onderdeel van de netverzwaring Beverwijk - Velsen – Oterleek wordt het transformatorstation uitgebreid met een nieuwe 380/150kV transformator en bijbehorende compensatiespoel. Dit betreft een vergelijkbare transformator en spoel als thans al op het transformatorstation aanwezig zijn. Ook de nieuwe transformator en spoel zullen continu in bedrijf zijn. De nieuwe transformator en spoel zijn echter van een andere fabrikant dan de bestaande transformatoren en spoelen. De nieuwe transformator heeft een iets hoger bronvermogen – 1,7 dB(A) hoger - dan de bestaande transformatoren en de nieuwe spoel heeft een iets lager bronvermogen – 4,6 dB(A) lager – dan de bestaande spoelen. In het akoestisch onderzoek is met deze verschillen rekening gehouden. Voor de beperking van de geluidemissie worden ook de nieuwe transformator en spoel inpandig opgesteld. De nieuwe transformator wordt ook voorzien van koelers, maar dit betreft zogenaamde ONAN-koelers hetgeen betekent dat ze niet voorzien zijn van ventilatoren voor geforceerde koeling. Hiermee is de geluidemissie van de nieuwe koelers verwaarloosbaar.

In Figuur 2 is de lay-out van het transformatorstation te Beverwijk weergegeven inclusief de geplande uitbreiding. De nieuwe transformator en spoel worden direct ten zuidwesten van de bestaande transformatoren en spoelen geplaatst. De toekomstige representatieve bedrijfssituatie en de gehanteerde bronvermogens zijn samengevat in Tabel 1.

Figuur 2: Transformatorstation te Beverwijk, locaties transformatoren, spoelen en koeling

Tabel 1: Representatieve bedrijfssituatie transformatorstation TenneT te Beverwijk na uitbreiding

Geluidbron		Bronsterkte	Effectieve bedrijfstijd in uren		
Nr.	Omschrijving	L_{Wr} [dB(A)]	Dag (7-19u)	Avond (19-23u)	Nacht (23-7u)
Bestaande geluidbronnen					
017-020	TR413 koelers	83[1)]	12	4	--
029-032	TR412 koelers	83[1)]	12	4	--
037	NSA (Noodstroomaggregaat)	95	1	--	--
D001	Dakuitstraling transformator TR412	81[2)]	12	4	8
D002	Dakuitstraling transformator TR413	81[2)]	12	4	8
D003	Dakuitstraling spoel CS412	81[3)]	12	4	8
D004	Dakuitstraling spoel CS412	81[3)]	12	4	8
D005	Dakventilatie transformator TR412	73[2)]	12	4	8
D006	Dakventilatie transformator TR413	73[2)]	12	4	8
D007	Dakventilatie spoel CS412	85[3)]	12	4	8
D008	Dakventilatie spoel CS412	85[3)]	12	4	8
G001-G004	Geveluitstraling transformator TR412	83[4)]	12	4	8
G005-G008	Geveluitstraling transformator TR413	83[4)]	12	4	8
G025	Ventilatie NW-gevel transformator TR412	74[4)]	12	4	8
G026	Ventilatie NW-gevel transformator TR413	74[4)]	12	4	8
G009-G016	Geveluitstraling spoel CS412	86[5)]	12	4	8
G027	Rooster spoelen CS412	86[5)]	12	4	8
G017-G024	Geveluitstraling spoel CS413	86[5)]	12	4	8
G028	Rooster spoel CS413	86[5)]	12	4	8
Nieuwe geluidbronnen					
D009	Dakuitstraling nieuwe transformator	83[2)]	12	4	8
D010	Dakventilatie nieuwe transformator	75[2)]	12	4	8
D011	Dakuitstraling nieuwe spoel	77[3)]	12	4	8
D012	Dakventilatie nieuwe spoel	80[3)]	12	4	8

Geluidbron		Bronsterkte	Effectieve bedrijfstijd in uren		
Nr.	Omschrijving	L_{Wr} [dB(A)]	Dag (7-19u)	Avond (19-23u)	Nacht (23-7u)
G009-G012	Geveluitstraling nieuwe transformator	85[4)]	12	4	8
G029	Ventilatie NW-gevel nieuwe transformator	76[4)]	12	4	8
G030-G037, G039	Geveluitstraling nieuwe spoel	81[5)]	12	4	8
G038	Rooster nieuwe spoel	82[5)]	12	4	8
Relevante bestaande bronnen piekgeluiden					
1010-1017	380 kV-vermogensschakelaar SF6	121	Enkele malen minder dan 1 seconde	incidenteel	incidenteel

[1)] Bronsterkte per bron
[2)] Gebaseerd op een binnenniveau van 87 dB(A)
[3)] Gebaseerd op een binnenniveau van 86 dB(A)
[4)] Totale bronsterkte van alle vier de gevels, gebaseerd op een binnenniveau van 87 dB(A)
[5)] Totale bronsterkte van alle vier de gevels, gebaseerd op een binnenniveau van 86 dB(A)

3 BRONSTERKTES VAN DE GELUIDBRONNEN

De gegevens van de bestaande geluidbronnen zijn conform het akoestisch rapport van Peutz met kenmerk FD 15555-2-RA-003 d.d. 8 juni 2015 dat ten grondslag aan de vigerende maatwerkvoorschriften zoals beschreven in hoofdstuk 5.

Voor de beperking van de geluidemissie zijn de transformatoren en spoelen inpandig opgesteld. Ook de nieuw te plaatsen transformator en spoel worden inpandig opgesteld. De constructie van de gebouwen is als volgt:

- Drie van de vier gevels van de transformator- en spoelruimten zijn opgebouwd uit (prefab)beton met een dikte van 30 cm. Het betreft hier de zuidwest-, zuidoost- en noordoostgevels.
- De noordwestgevels van de transformator- en spoelruimten zijn opgebouwd uit demontabele sandwichpanelen (type SAB WB 60.1000.M16L). Op basis van FD 15555-2-RA-003 4 productinformatie wordt uitgegaan van een geluidisolatie van 26 dB (gebaseerd op laboratoriummetingen).
- De daken betreft een stalen dakplaat voorzien van steenwol en een bitumineuze dakbedekking met een oppervlaktegewicht van minimaal 24 kg/m^2 en een geluidisolatie van tenminste 21 dB bij 125 Hz.
- Voor de transformatorruimten wordt uitgegaan van natuurlijke ventilatie door middel van een ventilatierooster in de noordwestgevel en een ventilatierooster in het dak met een netto-doorlaat van 0,16 m^2 per stuk.
- Voor de spoelruimten wordt uitgegaan van natuurlijke ventilatie door middel van een geluiddempend ventilatierooster in de noordwestgevel met een netto-doorlaat van 5,9 m^2 en een invoegdemping van 7 dB bij 125 Hz. Tevens wordt uitgegaan van een geluiddempend ventilatierooster in het dak met een netto-doorlaat van 3,4 m^2 en een invoegdemping van 6 dB bij 125 Hz.

De nieuw te plaatsen transformator en compensatiespoel zijn vergelijkbaar met de bestaande transformatoren en spoelen. De nieuwe transformator en spoel zijn echter van een andere fabrikant dan de bestaande transformatoren en spoelen. De nieuwe transformator heeft een iets hoger bronvermogen – 1,7 dB(A) hoger - dan de bestaande transformatoren en de nieuwe spoel heeft een iets lager bronvermogen – 4,6 dB(A) lager – dan de bestaande spoelen. Voor de beperking van de geluidemissie worden de nieuwe transformator en spoel inpandig opgesteld in vergelijkbare gebouwen als de bestaande transformatoren en spoelen. Hiermee zijn de Beste Beschikbare Technieken toegepast om de geluidemissie van de inrichting zoveel mogelijk te beperken.

De invoergegevens van de geluidbronnen zijn opgenomen in bijlage 2 en samengevat in Tabel 1.

4 BEREKENINGSMETHODE

De overdrachtsberekeningen zijn verricht conform de “Handleiding meten en rekenen Industrielawaai” van 1999 met het softwarepakket Geomilieu versie V4.50, methode Industrielawaai II.8. Het transformatorstation is geïntegreerd in het zonebeheermodel van het industrieterrein De Pijp, Kagerweg en Noordwijker-meerpolder zoals aangeleverd door de zonebeheerder, de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied, op 20 mei 2020. De gebouwen en objecten van het nieuwe transformatorstation zijn in dit rekenmodel ingevoerd als geluidafschermende en -reflecterende objecten. De objecten in de omgeving van het transformatorstation zijn conform het aangeleverde zonebeheermodel. Voor het transformatorstation is uitgegaan van een reflecterend bodemgebied (bodemfactor 0). Voor het overige zijn de bodemgebieden conform het zonebeheermodel gehanteerd. Buiten de ingevoerde bodemgebieden wordt conform het zonebeheermodel uitgegaan van een bodemfactor 0,5 (50% reflecterend). De invoergegevens van het rekenmodel zijn opgenomen in bijlage 2.

5 TOETSINGSKADER

5.1 Wet geluidhinder

Het industrieterrein De Pijp, Kagerweg en Noordwijkermeerpolder is een op grond van de Wet geluidhinder gezoneerd industrieterrein. De geluidzone rondom het industrieterrein is op 28 december 1992 bij Koninklijk Besluit vastgesteld. De vastgestelde geluidzone is weergegeven in Figuur 1. Op de buitengrens van de geluidzone – de zonegrens - mag het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ vanwege alle inrichtingen op het gezoneerde industrieterrein tezamen niet hoger zijn dan:

- 50 dB(A) tussen 07.00 en 19.00 uur
- 45 dB(A) tussen 19.00 en 23.00 uur
- 40 dB(A) tussen 23.00 en 07.00 uur

Dit wordt ook wel aangeduid als 50 dB(A) etmaalwaarde[1].

In de geluidzone van het industrieterrein bevindt zich een aantal woningen. Bij de woningen in de zone mag het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau vanwege alle bedrijven op het gezoneerde industrieterrein tezamen niet hoger zijn dan de vastgestelde maximaal toelaatbare geluidsbelasting (MTG) c.q. de vastgestelde hogere grenswaarde. Deze waarde verschilt per woning. De woningen in de zone bevinden zich echter op grote afstand van het transformatorstation. De dichtst bij het transformatorstation gelegen woningen betreffen de bedrijfswoning Kanaalweg 61J op het gezoneerde industrieterrein op circa 320 meter afstand ten westen van de inrichting en de woningen Noorderweg 8 en 11 op circa 380 meter afstand ten oosten van de inrichting. De woningen aan de Noorderweg bevinden zich buiten de geluidzone van het industrieterrein.

5.2 Activiteitenbesluit

De bestaande transformatoren en spoelen zijn inpandig opgesteld. Ook de nieuwe transformator en spoel worden inpandig opgesteld. Derhalve is het transformatorstation meldingsplichtig in het kader van het ‘Besluit algemene regels inrichtingen milieubeheer’, het zogenaamde Activiteitenbesluit. Op grond van artikel 2.17 van dit besluit gelden de onderstaande geluideisen:

- Op de gevel van woningen en andere geluidgevoelige gebouwen, en op de grens van gevoelige terreinen mag het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ vanwege de inrichting niet hoger zijn dan:
  - 50 dB(A) tussen 07.00 en 19.00 uur (dagperiode);
  - 45 dB(A) tussen 19.00 en 23.00 uur (avondperiode);
  - 40 dB(A) tussen 23.00 en 07.00 uur (nachtperiode).
- Indien binnen een afstand van 50 meter geen gevoelige objecten zijn gelegen, anders dan gevoelige objecten gelegen op het gezoneerde industrieterrein, geldt voornoemde eis op een afstand van 50 meter vanaf de grens van de inrichting.
- Op de gevel van voornoemde geluidgevoelige objecten mag het maximale geluidniveau L_{Amax} niet hoger zijn dan:
  - 70 dB(A) tussen 07.00 en 19.00 uur (dagperiode);
  - 65 dB(A) tussen 19.00 en 23.00 uur (avondperiode);
  - 60 dB(A) tussen 23.00 en 07.00 uur (nachtperiode).
- In de dagperiode zijn voornoemde eisen voor het maximale geluidniveau niet van toepassing op laad- en losactiviteiten.

[1] De etmaalwaarde is gedefinieerd als de hoogste waarde van:
- Het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ in de dagperiode.
- Het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ in de avondperiode plus 5 dB(A).
- Het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ in de nachtperiode plus 10 dB(A).

Voornoemde geluideisen gelden niet op gevoelige objecten die op een gezoneerd industrieterrein zijn gelegen.

Op grond van artikel 2.20 van het Activiteitenbesluit kan het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift andere waarden voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ en het maximaal geluidniveau L_{Amax} vaststellen. Op 18 juni 2018 is door de Omgevingsdienst IJmond een maatwerkvoorschrift voor geluid opgelegd. Dit maatwerkvoorschrift is gebaseerd op het rapport "Transformatorstation Beverwijk - beoordeling geluidaspecten gebouwen voor transformatoren en spoelen" van Peutz met kenmerk FD 15555- 2-RA-003 d.d. 8 juni 2015.

Het geluidvoorschrift in het maatwerkvoorschrift luidt dat het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) afkomstig van de inrichting op de beoordelingspunten in onderstaande tabel, over de hierna genoemde periode, de volgende waarden niet mag overschrijden:

Tabel 2: Maatwerkvoorschrift geluid 380 kV transformatorstation Beverwijk

Beoordelings-punt	Omschrijving	Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau LAr,LT [dB(A)]		
		Dagperiode 7-19 uur	Avondperiode 19-23 uur	Nachtperiode 23-7 uur
kw81 HW57*	Woning Kanaalweg 81	34	34	33
kw46HW57*	Kanaalweg 46	34	34	33
N13*	Noorderweg N13	35	35	34
N15 zuid*	Noorderweg N15	35	35	33
N15	Noorderweg 15N15	18	18	18
W1*	Woningen Noorderweg 13A en 13B	35	35	33
W2*	Woning Noorderweg 8 en 11A	33	33	32
WPB	Waarneempunt BWPB	25	25	24
xp	Extra punt op zonegrens nabij TenneT	34	33	32
1	Bewakingspunt 1	25	25	24
2	Bewakingspunt 2	34	34	31
9(57)	Bewakingspunt 9	19	19	18
ZP1	Zonepunt 1ZP1	24	24	23
ZP2	Zonepunt 2ZP2	34	33	30
ZP9	Zonepunt 9ZP9	25	24	24

** Voor de woningen is het niveau al verhoogd met een toeslag van 5 dB(A) voor tonaal geluid.*

6 BEREKENINGSRESULTATEN

6.1 Langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$)

Op basis van de representatieve bedrijfssituatie is het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) vanwege het transformatorstation inclusief uitbreiding berekend op de zonebewakingspunten van het industrieterrein en op de dichtstbijzijnde woningen. De posities van de beoordelingspunten zijn weergegeven op de afbeeldingen in bijlage 1.

De berekeningsresultaten zijn vermeld in bijlage 3 en voor de maatgevende beoordelingspunten samengevat in Tabel 3. De beoordelingshoogte is 5 meter ten opzichte van het maaiveld. Op de woningen zijn de invallende geluidniveaus berekend.

De maatgevende beoordelingspunten wijken deels af van de beoordelingspunten zoals opgenomen in het maatwerkvoorschrift van 18 juni 2018. Sinds de vaststelling van het maatwerkvoorschrift zijn door de zonebeheerder zonebewakingspunten en de nummering hiervan aangepast. De woonbestemming van de panden Noorderweg 13A en 13B is komen te vervallen. Ook lijkt een aantal beoordelingspunten van het maatwerkvoorschrift geen toegevoegde waarde te hebben, omdat het geluidniveau al door andere dichterbij gelegen punten wordt begrensd.

Gezien het feit dat voor de uitbreiding van het transformatorstation een nieuw maatwerkvoorschrift moet worden vastgesteld, zijn in Tabel 3 de resultaten op de thans maatgevende beoordelingspunten nabij de inrichting vermeld. *De geluidemissie van het transformatorstation is tonaal van karakter. Indien ter plaatse van woningen en/of andere geluidgevoelige bestemmingen het tonale karakter van het geluid duidelijk hoorbaar is, dient een toeslag van 5 dB(A) op het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau in rekening te worden gebracht. Dit hangt mede af van het heersende achtergrondniveau. Gezien de geluidbelasting vanwege de drukke A9 en de overige inrichtingen is het niet onwaarschijnlijk dat het totale ter plaatse heersende geluidniveau niet tonaal van karakter is. Vooralsnog is echter als 'worst case' benadering ervan uitgegaan dat een toeslag van 5 dB op het beoordelingsniveau ter plaatse van woningen in rekening moet worden gebracht.*

Het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau vanwege het transformatorstation bedraagt op de gevel van de woningen ten hoogste 37 dB(A) in de dag- en avondperiode en 35 dB(A) in de nachtperiode, rekening houdend met een toeslag van 5 dB(A) voor tonaal geluid. Dit betreft echter een bedrijfswoning op het gezoneerde industrieterrein. Voor woningen buiten het gezoneerde industrieterrein bedraagt het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau inclusief 5 dB(A) toeslag ten hoogste 33 dB(A) in de dagperiode, 32 dB(A) in deavondperiode en 31 dB(A) in de nachtperiode. Op de zonegrens bedraagt het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ten hoogste 34 dB(A) in de dagperiode, 33 dB(A) in de avondperiode en 32 dB(A) in de nachtperiode.

Tabel 3 Berekeningsresultaten langtijdgemiddeld beoordelingsniveau transformatorstation te Beverwijk

Beoordelings-punt	Ligging	Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ [dB(A)]		
		Dagperiode 7-19 uur	Avondperiode 19-23 uur	Nachtperiode 23-7 uur
Zonebewakingspunten op zonegrens[1)]				
ZP1	Zonebewakingspunt 1	25	25	24
ZP2	Zonebewakingspunt 2	31	31	30
ZP3 (2_A)	Zonebewakingspunt 3	33	33	30
ZP4	Zonebewakingspunt 4	24	24	22
ZPxp (xp_A)	Extra punt op zonegrens nabij TenneT	34	33	32

Beoordelings-punt	Ligging	Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ [dB(A)]		
		Dagperiode 7-19 uur	Avondperiode 19-23 uur	Nachtperiode 23-7 uur
Woningen[1)2)]				
BW01[3)]	Bedrijfswoning Kanaalweg 61B	33	32	31
BW02[3)]	Bedrijfswoning Kanaalweg 61J	37	36	35
W2 (W2_A)	Woning Noorderweg 8	32	32	30
W3 (W2_A)	Woning Noorderweg 11A	33	32	31
W4[3)]	Woning Kagerweg 6A	28	28	27
W6	Woning Kagerweg 5C	26	26	24

[1)] Tussen haakjes is het corresponderende aanduiding van het beoordelingspunt in het maatwerkvoorschrift van 18 juni 2018 vermeld.
[2)] Voor de woningen is het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau gepresenteerd inclusief een toeslag van 5 dB voor tonaal geluid'.
[3)] Deze woningen liggen op het gezoneerde industrieterrein.

6.2 Maximale geluidniveaus (L_{Amax})

Het maximale geluidniveau (L_{Amax}) vanwege het transformatorstation wordt bepaald door het schakelen van de vermogensschakelaars. Deze schakelaars worden in principe alleen overdag gebruikt. Alleen in geval van calamiteiten wordt in de avond- en nachtperiode geschakeld. In de avond- en nachtperiode is gewoonlijk sprake van een vrij continue geluidemissie en zal het maximale geluidniveau vanwege de inrichting niet meer dan 10 dB(A) hoger zijn dan het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau. De berekeningsresultaten zijn vermeld in bijlage 3 en samengevat in Tabel 4. Hieruit blijkt dat het maximale geluidniveau (L_{Amax}) ter plaatse van woningen ten hoogste 55 dB(A) in de dagperiode, 41 dB(A) in de avondperiode en 40 dB(A) in de nachtperiode bedraagt. Dit betreft echter een bedrijfswoning op het gezoneerde industrieterrein. Voor woningen buiten het gezoneerde industrieterrein bedraagt maximale geluidniveau (L_{Amax}) ten hoogste 51 dB(A) in de dagperiode, 37 dB(A) in de avondperiode en 36 dB(A) in de nachtperiode. Hiermee wordt ruimschoots voldaan aan de standaard geluideisen van het Activiteitenbesluit.

Tabel 4: Berekeningsresultaten maximaal geluidniveau transformatorstation TenneT te Beverwijk

Rekenpunt	Ligging	Maximaal geluidniveau L_{Amax} [dB(A)]		
		Dagperiode 7-19 uur	Avondperiode 19-23 uur	Nachtperiode 23-7 uur
BW01[2)]	Bedrijfswoning Kanaalweg 61 B	50	37	36
BW02[2)]	Bedrijfswoning Kanaalweg 61 J	55	41	40
W2 (W2_A)	Woning Noorderweg 8	51	37	35
W3 (W2_A)	Woning Noorderweg 11	51	37	36
W4[2)]	Woning Kagerweg 6A	46	33	31

Rekenpunt	Ligging	Maximaal geluidniveau L_{Amax} [dB(A)]		
		Dagperiode 7-19 uur	Avondperiode 19-23 uur	Nachtperiode 23-7 uur
W6	Kagerweg 5 C	45	31	29

[1] Tussen haakjes is het corresponderende aanduiding van het beoordelingspunt in het maatwerkvoorschrift van 18 juni 2018 vermeld.
[2] Deze woningen liggen op het gezoneerde industrieterrein.

7 CONCLUSIE

Als onderdeel van de netverzwaring Beverwijk - Velsen – Oterleek is TenneT voornemens om het bestaande 380 kV-hoogspanningsstation Beverwijk uit te breiden met een nieuwe 380/150kV transformator en een 100 MVAr compensatiespoel.

Uit het akoestisch onderzoek blijkt dat na uitbreiding van het transformatorstation het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) vanwege het transformatorstation op de gevel van woningen buiten het gezoneerde industrieterrein ten hoogste bedraagt:

- 33 dB(A) in de dagperiode;
- 32 dB(A) in de avondperiode;
- 31 dB(A) in de nachtperiode.

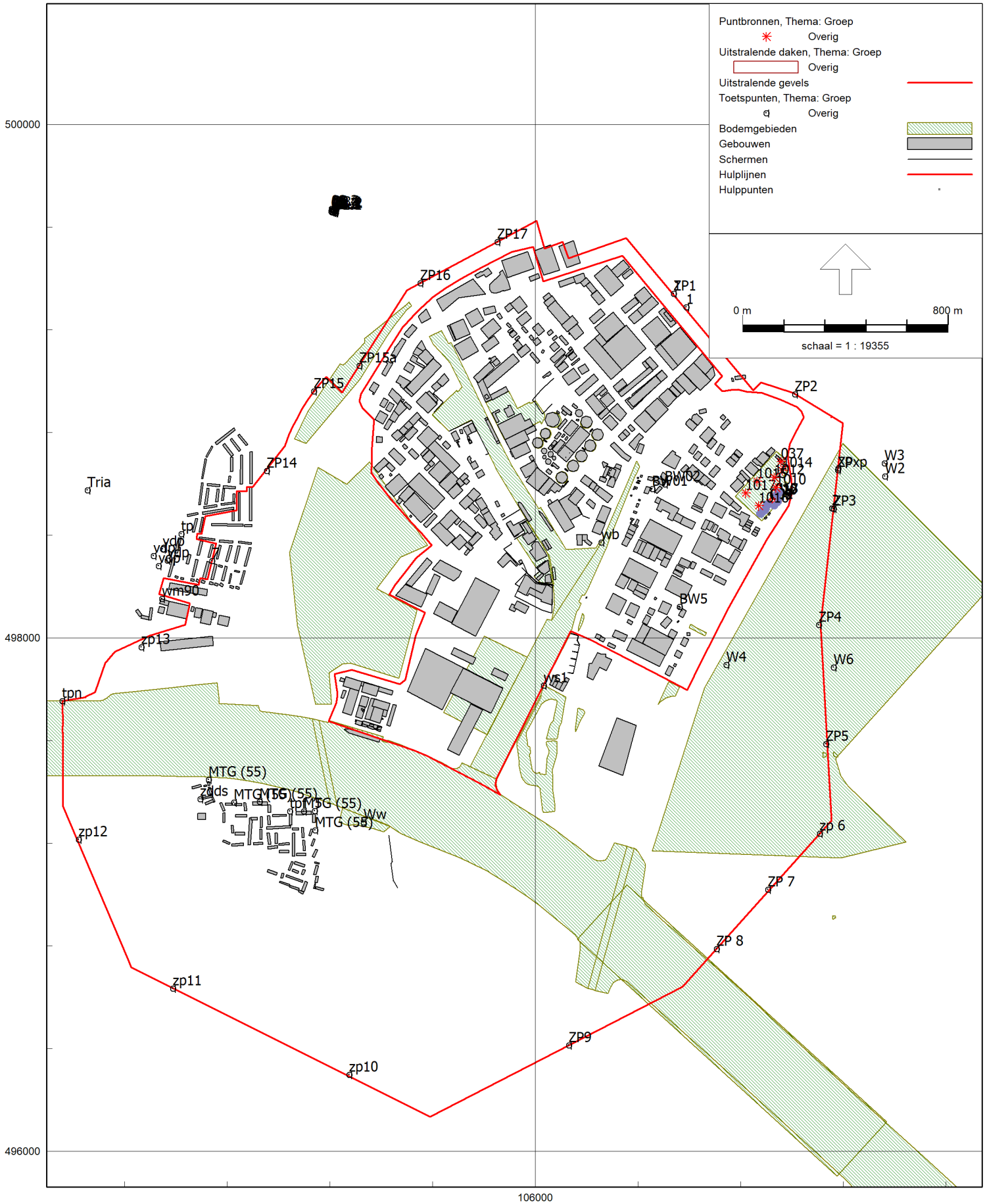
Hierbij is als ‘worst case’ benadering een toeslag van 5 dB(A) voor tonaal geluid toegepast.

Op de zonegrens bedraagt het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) vanwege het transformatorstation ten hoogste:

- 34 dB(A) in de dagperiode;
- 33 dB(A) in de avondperiode;
- 32 dB(A) in de nachtperiode.

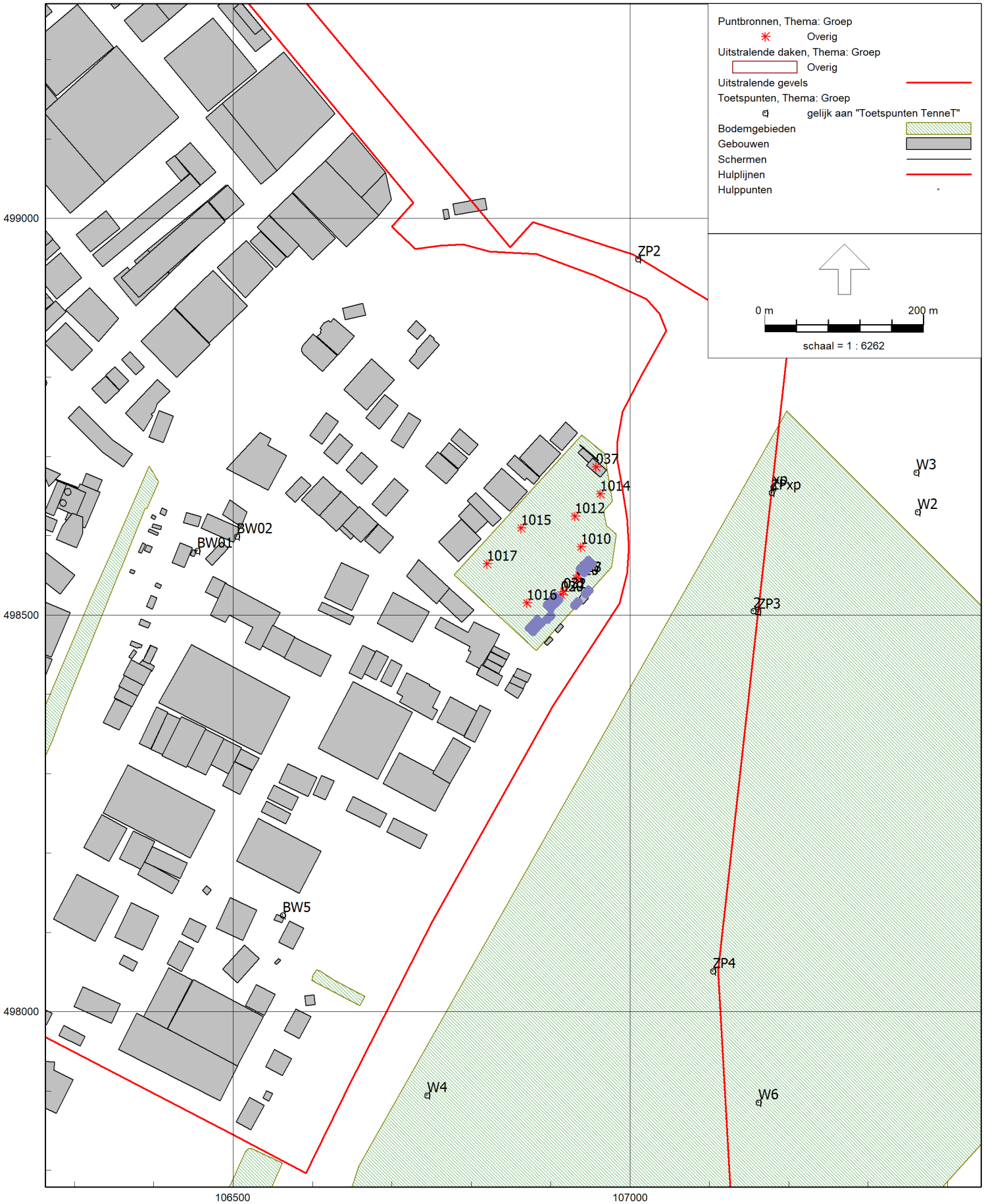
Het maximale geluidniveau (L_{Amax}) vanwege het transformatorstation wordt in de dagperiode bepaald door de vermogensschakelaars. In de avond- en nachtperiode treden in principe geen bijzondere piekgeluiden op. Het maximale geluidniveau is ter plaatse van woningen buiten het gezoneerde terrein niet hoger dan 51 dB(A) in de dagperiode, 37 dB(A) in de avondperiode en 36 dB(A) in de nachtperiode. Hiermee wordt ruimschoots voldaan aan de standaard geluideisen van het Activiteitenbesluit.

BIJLAGE 1 POSITIES VAN DE BEOORDELINGSPUNTEN

Industrielawaai - IL, [Transformatorstation Beverwijk - Situatie na uitbreiding met 500 MVA transformator - juni 2020] , Geomilieu V4.50

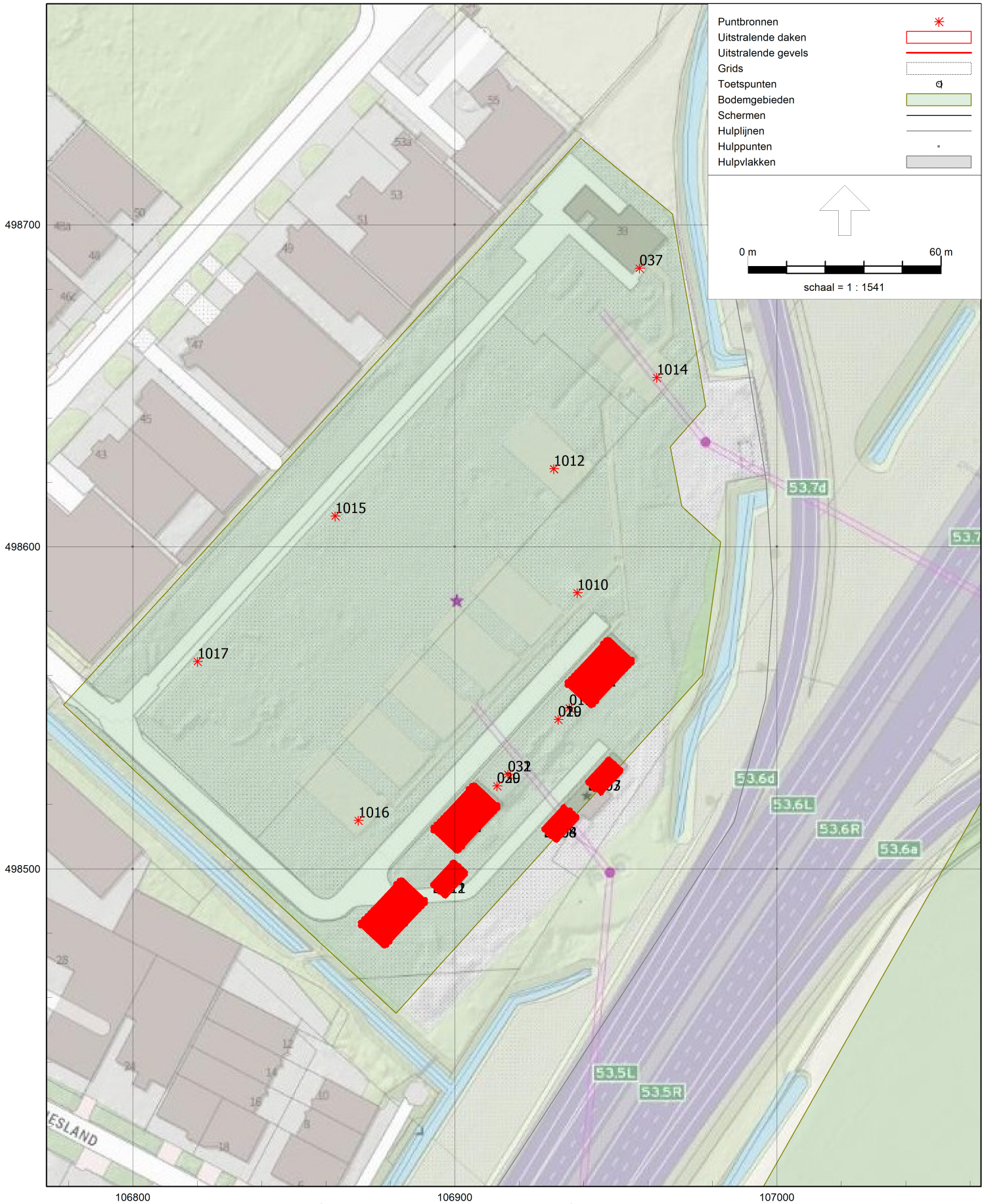
Overzicht van de toetspunten

Industrielawaai - IL, [Transformatorstation Beverwijk - Situatie na uitbreiding met 500 MVA transformator - juni 2020] , Geomilieu V4.50

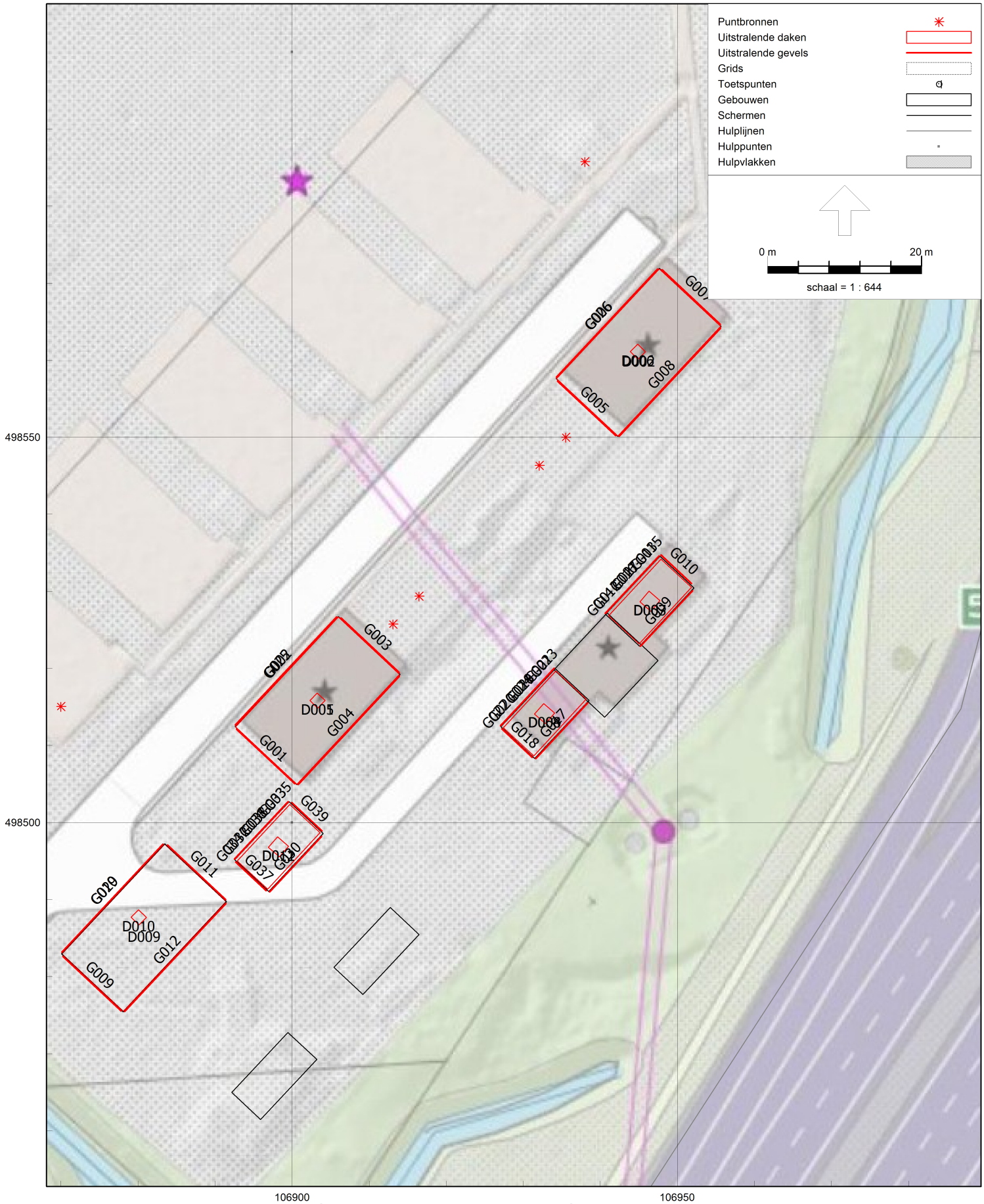
Overzicht van de toetspunten

BIJLAGE 2 INVOERGEGEVENS VAN HET REKENMODEL

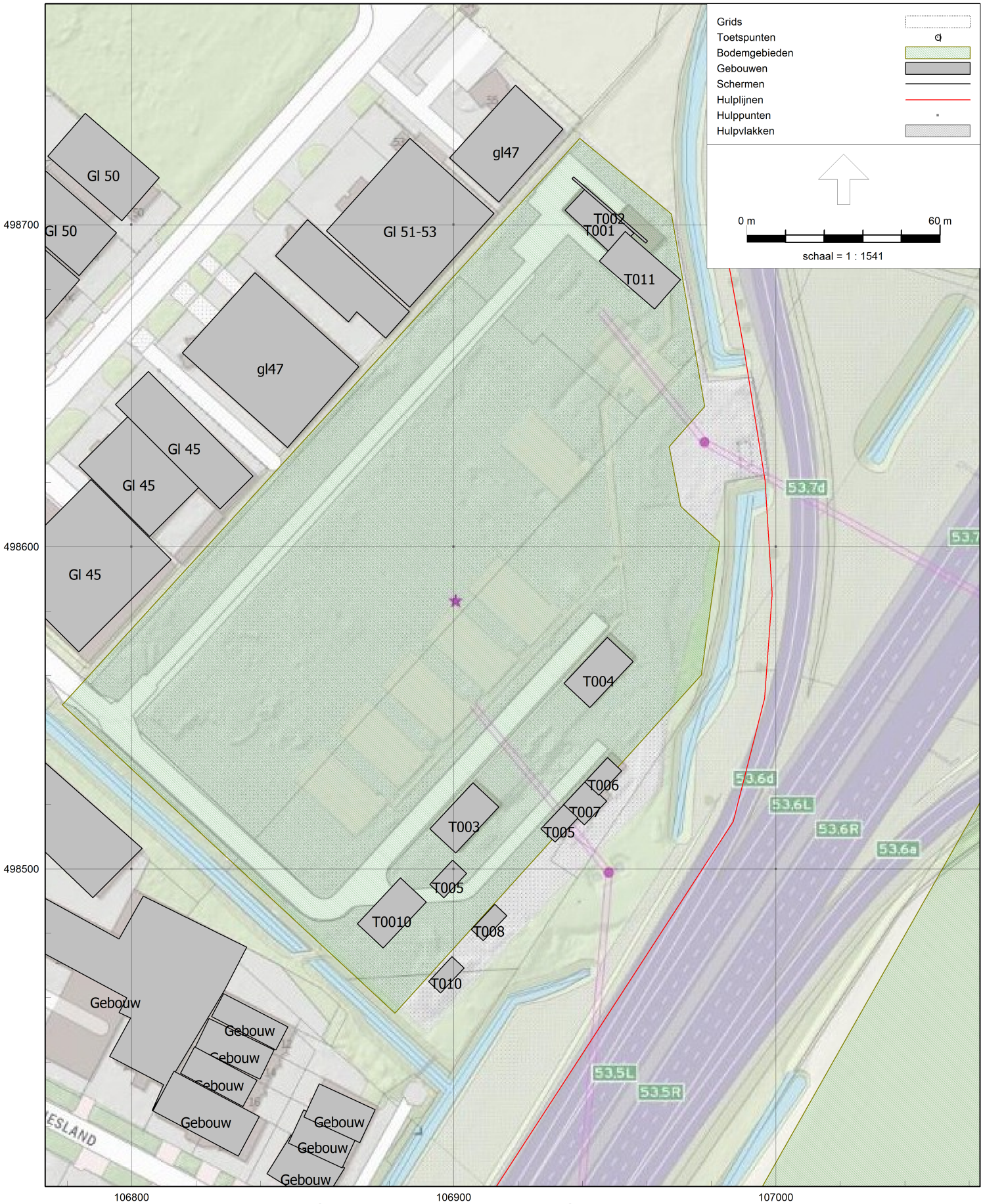
Industrielawaai - IL, [Transformatorstation Beverwijk - Update van Situatie na uitbreiding met 500 MVA transformator] , Geomilieu V4.50

Overzicht van de puntbronnen

Industrielawaai - IL, [Transformatorstation Beverwijk - Update van Situatie na uitbreiding met 500 MVA transformator] , Geomilieu V4.50

Overzicht van uitstralende daken en gevels

Industrielawaai - IL, [Transformatorstation Beverwijk - Update van Situatie na uitbreiding met 500 MVA transformator] , Geomilieu V4.50

Overzicht bodemgebied en gebouwen te Beverwijk

Model: Update van Situatie na uitbreiding met 500 MVA transformator
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Groep	Omschr.	X	Y	Maaiveld	Hoogte	Richt.	Hoek	Type	Lwr 31
017	TR413	TR413 Koeler	106935,51	498550,00	0,00	5,90	0,00	360,00	Normale puntbron	0,00
018	TR413	TR413 Koeler	106935,51	498550,00	0,00	7,80	0,00	360,00	Normale puntbron	0,00
019	TR413	TR413 Koeler	106932,08	498546,35	0,00	5,90	0,00	360,00	Normale puntbron	0,00
020	TR413	TR413 Koeler	106932,08	498546,35	0,00	7,80	0,00	360,00	Normale puntbron	0,00
029	TR412	TR412 koeler	106913,09	498525,74	0,00	5,90	0,00	360,00	Normale puntbron	0,00
030	TR412	TR412 koeler	106913,09	498525,74	0,00	7,80	0,00	360,00	Normale puntbron	0,00
031	TR412	TR412 koeler	106916,47	498529,36	0,00	5,90	0,00	360,00	Normale puntbron	0,00
032	TR412	TR412 koeler	106916,47	498529,36	0,00	7,80	0,00	360,00	Normale puntbron	0,00
037	Overig	NSA	106957,33	498686,49	0,00	1,00	0,00	360,00	Normale puntbron	--
1010	LAmax	380 kV-vermogensschakelaar SF6	106938,00	498585,76	0,00	5,00	0,00	360,00	Normale puntbron	0,00
1012	LAmax	380 kV-vermogensschakelaar SF6	106930,70	498624,24	0,00	5,00	0,00	360,00	Normale puntbron	0,00
1014	LAmax	380 kV-vermogensschakelaar SF 6	106962,70	498652,59	0,00	5,00	0,00	360,00	Normale puntbron	0,00
1015	LAmax	380 kV-vermogensschakelaar SF 6	106862,83	498609,58	0,00	5,00	0,00	360,00	Normale puntbron	0,00
1016	LAmax	380 kV-vermogensschakelaar SF6	106869,99	498515,07	0,00	5,00	0,00	360,00	Normale puntbron	0,00
1017	LAmax	380 kV-vermogensschakelaar SF 6	106820,05	498564,39	0,00	5,00	0,00	360,00	Normale puntbron	0,00

Model: Update van Situatie na uitbreiding met 500 MVA transformator
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)
017	60,00	71,00	72,00	76,00	77,00	77,00	72,00	64,00	82,74	0,00	0,00	--
018	60,00	71,00	72,00	76,00	77,00	77,00	72,00	64,00	82,74	0,00	0,00	--
019	60,00	71,00	72,00	76,00	77,00	77,00	72,00	64,00	82,74	0,00	0,00	--
020	60,00	71,00	72,00	76,00	77,00	77,00	72,00	64,00	82,74	0,00	0,00	--
029	60,00	71,00	72,00	76,00	77,00	77,00	72,00	64,00	82,74	0,00	0,00	--
030	60,00	71,00	72,00	76,00	77,00	77,00	72,00	64,00	82,74	0,00	0,00	--
031	60,00	71,00	72,00	76,00	77,00	77,00	72,00	64,00	82,74	0,00	0,00	--
032	60,00	71,00	72,00	76,00	77,00	77,00	72,00	64,00	82,74	0,00	0,00	--
037	78,00	87,00	84,00	88,00	89,00	86,00	85,00	80,00	94,85	10,79	--	--
1010	80,00	93,00	102,00	108,00	113,00	116,00	117,00	109,00	121,00	0,00	--	--
1012	80,00	93,00	102,00	108,00	113,00	116,00	117,00	109,00	121,00	0,00	--	--
1014	80,00	93,00	102,00	108,00	113,00	116,00	117,00	109,00	121,00	0,00	--	--
1015	80,00	93,00	102,00	108,00	113,00	116,00	117,00	109,00	121,00	0,00	--	--
1016	80,00	93,00	102,00	108,00	113,00	116,00	117,00	109,00	121,00	0,00	--	--
1017	80,00	93,00	102,00	108,00	113,00	116,00	117,00	109,00	121,00	0,00	--	--

Model: Update van Situatie na uitbreiding met 500 MVA transformator
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Uitstralende daken, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Groep	Omschr.	X-1	Y-1	Maaiveld	Hoogte	Omtrek	Oppervlak
D001	TR412	TR412 dak	106900,62	498504,97	7,90	0,10	60,81	212,56
D002	TR413	TR413 dak	106942,28	498550,15	7,90	0,10	60,81	212,56
D003	CS412	CS412 dak	106941,07	498526,84	7,90	0,10	30,79	53,86
D004	CS413	CS413 dak	106927,42	498512,31	7,90	0,10	30,79	53,86
D005	TR412	Dakvent TR412	106902,31	498515,82	7,90	0,10	5,57	1,94
D006	TR413	Dakvent TR413	106943,89	498561,09	7,90	0,10	5,57	1,94
D007	CS412	Dakvent CS412	106945,13	498528,65	7,90	0,10	7,38	3,41
D008	CS413	Dakvent CS413	106931,46	498514,08	7,90	0,10	7,38	3,41
D009	Transformator toevoeging 2020	TR dak	106878,10	498475,50	7,90	0,10	60,81	212,56
D010	Transformator toevoeging 2020	Dakvent TR	106879,12	498487,70	7,90	0,10	5,57	1,94
D011	Transformator toevoeging 2020	CS dak	106892,89	498495,00	7,90	0,10	30,79	53,86
D012	Transformator toevoeging 2020	Dakvent CS	106896,93	498496,77	7,90	0,10	7,38	3,41

Model: Update van Situatie na uitbreiding met 500 MVA transformator
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Uitstralende daken, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Min.lengte	Max.lengte	DeltaX	DeltaY	Lp 31	Lp 63	Lp 125	Lp 250	Lp 500	Lp 1k	Lp 2k	Lp 4k	Lp 8k	Lp Totaal
D001	10,89	19,51	1,0	1,0	--	60,00	83,00	80,00	76,00	65,00	54,00	47,00	35,00	85,36
D002	10,89	19,51	1,0	1,0	--	60,00	83,00	80,00	76,00	65,00	54,00	47,00	35,00	85,36
D003	5,38	10,02	1,0	1,0	--	67,00	90,00	79,00	76,00	73,00	72,00	68,00	64,00	90,68
D004	5,38	10,02	1,0	1,0	--	67,00	90,00	79,00	76,00	73,00	72,00	68,00	64,00	90,68
D005	1,37	1,41	5,0	5,0	--	60,00	83,00	80,00	76,00	65,00	54,00	47,00	35,00	85,36
D006	1,37	1,41	5,0	5,0	--	60,00	83,00	80,00	76,00	65,00	54,00	47,00	35,00	85,36
D007	1,81	1,88	5,0	5,0	--	67,00	90,00	79,00	76,00	73,00	72,00	68,00	64,00	90,68
D008	1,81	1,88	5,0	5,0	--	67,00	90,00	79,00	76,00	73,00	72,00	68,00	64,00	90,68
D009	10,89	19,51	1,0	1,0	--	61,70	84,70	81,70	77,70	66,70	55,70	48,70	36,70	87,06
D010	1,37	1,41	5,0	5,0	--	61,70	84,70	81,70	77,70	66,70	55,70	48,70	36,70	87,06
D011	5,38	10,02	1,0	1,0	--	62,40	85,40	74,40	71,40	68,40	67,40	63,20	59,40	86,08
D012	1,81	1,88	5,0	5,0	--	62,40	85,40	74,40	71,40	68,40	67,40	63,40	59,40	86,08

Model: Update van Situatie na uitbreiding met 500 MVA transformator
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Uitstralende daken, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	BinBui	Cdifuus	Isolatie 31	Isolatie 63	Isolatie 125	Isolatie 250	Isolatie 500	Isolatie 1k	Isolatie 2k	Isolatie 4k	Isolatie 8k
D001	Ja	5	0,00	15,00	21,00	27,00	34,00	37,00	44,00	55,00	55,00
D002	Ja	5	0,00	15,00	21,00	27,00	34,00	37,00	44,00	55,00	55,00
D003	Ja	5	0,00	15,00	21,00	27,00	34,00	37,00	44,00	55,00	55,00
D004	Ja	5	0,00	15,00	21,00	27,00	34,00	37,00	44,00	55,00	55,00
D005	Ja	5	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
D006	Ja	5	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
D007	Ja	5	0,00	1,00	6,00	11,00	14,00	25,00	24,00	16,00	13,00
D008	Ja	5	0,00	1,00	6,00	11,00	14,00	25,00	24,00	16,00	13,00
D009	Ja	5	0,00	15,00	21,00	27,00	34,00	37,00	44,00	55,00	55,00
D010	Ja	5	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
D011	Ja	5	0,00	15,00	21,00	27,00	34,00	37,00	44,00	55,00	55,00
D012	Ja	5	0,00	1,00	6,00	11,00	14,00	25,00	24,00	16,00	13,00

Model: Update van Situatie na uitbreiding met 500 MVA transformator
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Uitstralende daken, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	LwrM2 31	LwrM2 63	LwrM2 125	LwrM2 250	LwrM2 500	LwrM2 1k	LwrM2 2k	LwrM2 4k	LwrM2 8k	LwrM2 Totaal	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250
D001	--	40,00	57,00	48,00	37,00	23,00	5,00	-13,00	-25,00	57,63	--	63,27	80,27	71,27
D002	--	40,00	57,00	48,00	37,00	23,00	5,00	-13,00	-25,00	57,63	--	63,27	80,27	71,27
D003	--	47,00	64,00	47,00	37,00	31,00	23,00	8,00	4,00	64,18	--	64,31	81,31	64,31
D004	--	47,00	64,00	47,00	37,00	31,00	23,00	8,00	4,00	64,18	--	64,31	81,31	64,31
D005	--	45,00	68,00	65,00	61,00	50,00	39,00	32,00	20,00	70,36	--	47,88	70,88	67,88
D006	--	45,00	68,00	65,00	61,00	50,00	39,00	32,00	20,00	70,36	--	47,88	70,88	67,88
D007	--	61,00	79,00	63,00	57,00	43,00	43,00	47,00	46,00	79,21	--	66,32	84,32	68,32
D008	--	61,00	79,00	63,00	57,00	43,00	43,00	47,00	46,00	79,21	--	66,32	84,32	68,32
D009	--	41,70	58,70	49,70	38,70	24,70	6,70	-11,30	-23,30	59,33	--	64,97	81,97	72,97
D010	--	46,70	69,70	66,70	62,70	51,70	40,70	33,70	21,70	72,06	--	49,58	72,58	69,58
D011	--	42,40	59,40	42,40	32,40	26,40	18,40	3,20	-0,60	59,58	--	59,71	76,71	59,71
D012	--	56,40	74,40	58,40	52,40	38,40	38,40	42,40	41,40	74,61	--	61,72	79,72	63,72

Model: Update van Situatie na uitbreiding met 500 MVA transformator
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Uitstralende daken, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal	Cb(u)(D)	Cb(u)(A)	Cb(u)(N)
D001	60,27	46,27	28,27	10,27	-1,73	80,90	12,000	4,000	8,000
D002	60,27	46,27	28,27	10,27	-1,73	80,90	12,000	4,000	8,000
D003	54,31	48,31	40,31	25,31	21,31	81,49	12,000	4,000	8,000
D004	54,31	48,31	40,31	25,31	21,31	81,49	12,000	4,000	8,000
D005	63,88	52,88	41,88	34,88	22,88	73,24	12,000	4,000	8,000
D006	63,88	52,88	41,88	34,88	22,88	73,24	12,000	4,000	8,000
D007	62,32	48,32	48,32	52,32	51,32	84,53	12,000	4,000	8,000
D008	62,32	48,32	48,32	52,32	51,32	84,53	12,000	4,000	8,000
D009	61,97	47,97	29,97	11,97	-0,03	82,60	12,000	4,000	8,000
D010	65,58	54,58	43,58	36,58	24,58	74,94	12,000	4,000	8,000
D011	49,71	43,71	35,71	20,51	16,71	76,89	12,000	4,000	8,000
D012	57,72	43,72	43,72	47,72	46,72	79,93	12,000	4,000	8,000

Model: Update van Situatie na uitbreiding met 500 MVA transformator
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Uitstralende gevels, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Groep	Omschr.	X-1	Y-1	ISO M.	ISO_H	Lengte	Hoogte	DeltaL
G001	TR412	TR412 ZW-gevel	106892,79	498512,11	0,00	0,00	10,35	7,1	1,0
G002	TR412	TR412 NW-gevel	106892,64	498512,64	0,00	0,00	19,21	7,1	1,0
G003	TR412	TR412 NO-gevel	106906,35	498526,54	0,00	0,00	10,34	7,1	1,0
G004	TR412	TR412 ZO-gevel	106900,79	498504,95	0,00	0,00	19,22	7,1	1,0
G005	TR413	TR413 ZW-gevel	106934,45	498557,29	0,00	0,00	10,35	7,1	1,0
G006	TR413	TR413 NW-gevel	106934,31	498557,80	0,00	0,00	19,21	7,1	1,0
G007	TR413	TR413 NO-gevel	106948,01	498571,72	0,00	0,00	10,34	7,1	1,0
G008	TR413	TR413 ZO-gevel	106942,45	498550,13	0,00	0,00	19,22	7,1	1,0
G009	Transformator toevoeging 2020	TR ZW-gevel	106870,28	498482,64	0,00	0,00	10,35	7,1	1,0
G009	CS412	CS412 ZO-gevel	106951,96	498530,09	0,00	0,00	9,88	6,8	1,0
G010	Transformator toevoeging 2020	TR NW-gevel	106870,13	498483,17	0,00	0,00	19,21	7,1	1,0
G010	CS412	CS412 NO-gevel	106951,82	498531,02	0,00	0,00	5,41	6,8	1,0
G011	Transformator toevoeging 2020	TR NO-gevel	106883,83	498497,07	0,00	0,00	10,34	7,1	1,0
G011	CS412	CS412 NW gevel	106942,33	498528,92	0,00	1,10	5,88	1,5	1,0
G012	CS412	CS412 NW deur	106941,64	498528,18	0,00	0,00	0,94	2,5	1,0
G012	Transformator toevoeging 2020	TR ZO-gevel	106878,27	498475,47	0,00	0,00	19,22	7,1	1,0
G013	CS412	CS412 NW deur	106946,39	498533,25	0,00	0,00	0,96	2,5	1,0
G014	CS412	CS412 NW gevel	106940,67	498527,15	0,00	0,00	1,31	2,5	1,0
G015	CS412	CS412 NW gevel	106947,09	498534,01	0,00	0,00	0,79	2,5	1,0
G016	CS412	CS412 NW gevel	106940,65	498527,13	0,00	2,60	10,20	4,3	1,0
G017	CS413	CS413 ZO-gevel	106938,36	498515,51	0,00	0,00	9,88	6,8	1,0
G018	CS413	CS413 ZW-gevel	106931,17	498508,47	0,00	0,00	5,41	6,8	1,0
G019	CS413	CS413 NW gevel	106928,73	498514,34	0,00	1,10	5,88	1,5	1,0
G020	CS413	CS413 NW deur	106928,04	498513,61	0,00	0,00	0,94	2,5	1,0
G021	CS413	CS413 NW deur	106932,79	498518,67	0,00	0,00	0,96	2,5	1,0
G022	CS413	CS413 NW gevel	106927,07	498512,57	0,00	0,00	1,31	2,5	1,0
G023	CS413	CS413 NW gevel	106933,49	498519,43	0,00	0,00	0,79	2,5	1,0
G024	CS413	CS413 NW gevel	106927,05	498512,55	0,00	2,60	10,20	4,3	1,0
G025	TR412	TR412 vent. NW-gevel	106898,44	498518,82	0,00	1,00	1,95	0,5	5,0
G026	TR413	TR413 vent. NW-gevel	106940,14	498564,03	0,00	1,00	1,95	0,5	5,0
G027	CS412	rooster CS412 NW	106942,33	498528,92	0,00	0,00	5,88	1,0	1,0
G028	CS413	rooster CS413 NW	106928,73	498514,34	0,00	0,00	5,88	1,0	1,0
G029	Transformator toevoeging 2020	TR vent. NW-gevel	106876,06	498489,50	0,00	1,00	1,95	0,5	5,0
G030	Transformator toevoeging 2020	CS ZO-gevel	106903,83	498498,20	0,00	0,00	9,88	6,8	1,0
G031	Transformator toevoeging 2020	CS NW gevel	106894,20	498497,03	0,00	1,10	5,88	1,5	1,0
G032	Transformator toevoeging 2020	CS NW deur	106893,51	498496,30	0,00	0,00	0,94	2,5	1,0
G033	Transformator toevoeging 2020	CS NW deur	106898,26	498501,37	0,00	0,00	0,96	2,5	1,0
G034	Transformator toevoeging 2020	CS NW gevel	106892,54	498495,27	0,00	0,00	1,31	2,5	1,0
G035	Transformator toevoeging 2020	CS NW gevel	106898,97	498502,12	0,00	0,00	0,79	2,5	1,0
G036	Transformator toevoeging 2020	CS NW gevel	106892,52	498495,25	0,00	2,60	10,20	4,3	1,0
G037	Transformator toevoeging 2020	CS ZW-gevel	106896,64	498491,16	0,00	0,00	5,41	6,8	1,0
G038	Transformator toevoeging 2020	rooster CS NW	106894,20	498497,03	0,00	0,00	5,88	1,0	1,0
G039	Transformator toevoeging 2020	CS NO-gevel	106903,88	498498,90	0,00	0,00	5,41	6,8	1,0

Model: Update van Situatie na uitbreiding met 500 MVA transformator
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Uitstralende gevels, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	DeltaH	Lp 31	Lp 63	Lp 125	Lp 250	Lp 500	Lp 1k	Lp 2k	Lp 4k	Lp 8k	Lp Totaal	Cdifuus	Isolatie 31	Isolatie 63
G001	1,0	--	60,00	83,00	80,00	76,00	65,00	54,00	47,00	35,00	85,36	5	0,00	24,00
G002	1,0	--	60,00	83,00	80,00	76,00	65,00	54,00	47,00	35,00	85,36	5	0,00	12,00
G003	1,0	--	60,00	83,00	80,00	76,00	65,00	54,00	47,00	35,00	85,36	5	0,00	24,00
G004	1,0	--	60,00	83,00	80,00	76,00	65,00	54,00	47,00	35,00	85,36	5	0,00	24,00
G005	1,0	--	60,00	83,00	80,00	76,00	65,00	54,00	47,00	35,00	85,36	5	0,00	24,00
G006	1,0	--	60,00	83,00	80,00	76,00	65,00	54,00	47,00	35,00	85,36	5	0,00	12,00
G007	1,0	--	60,00	83,00	80,00	76,00	65,00	54,00	47,00	35,00	85,36	5	0,00	24,00
G008	1,0	--	60,00	83,00	80,00	76,00	65,00	54,00	47,00	35,00	85,36	5	0,00	24,00
G009	1,0	--	61,70	84,70	81,70	77,70	66,70	55,70	48,70	36,70	87,06	5	0,00	24,00
G009	1,0	--	67,00	90,00	79,00	76,00	73,00	72,00	68,00	64,00	90,68	5	0,00	24,00
G010	1,0	--	61,70	84,70	81,70	77,70	66,70	55,70	48,70	36,70	87,06	5	0,00	12,00
G010	1,0	--	67,00	90,00	79,00	76,00	73,00	72,00	68,00	64,00	90,68	5	0,00	24,00
G011	1,0	--	61,70	84,70	81,70	77,70	66,70	55,70	48,70	36,70	87,06	5	0,00	24,00
G011	1,0	--	67,00	90,00	79,00	76,00	73,00	72,00	68,00	64,00	90,68	5	0,00	12,00
G012	1,0	--	67,00	90,00	79,00	76,00	73,00	72,00	68,00	64,00	90,68	5	0,00	12,00
G012	1,0	--	61,70	84,70	81,70	77,70	66,70	55,70	48,70	36,70	87,06	5	0,00	24,00
G013	1,0	--	67,00	90,00	79,00	76,00	73,00	72,00	68,00	64,00	90,68	5	0,00	12,00
G014	1,0	--	67,00	90,00	79,00	76,00	73,00	72,00	68,00	64,00	90,68	5	0,00	12,00
G015	1,0	--	67,00	90,00	79,00	76,00	73,00	72,00	68,00	64,00	90,68	5	0,00	12,00
G016	1,0	--	67,00	90,00	79,00	76,00	73,00	72,00	68,00	64,00	90,68	5	0,00	12,00
G017	1,0	--	67,00	90,00	79,00	76,00	73,00	72,00	68,00	64,00	90,68	5	0,00	24,00
G018	1,0	--	67,00	90,00	79,00	76,00	73,00	72,00	68,00	64,00	90,68	5	0,00	24,00
G019	1,0	--	67,00	90,00	79,00	76,00	73,00	72,00	68,00	64,00	90,68	5	0,00	12,00
G020	1,0	--	67,00	90,00	79,00	76,00	73,00	72,00	68,00	64,00	90,68	5	0,00	12,00
G021	1,0	--	67,00	90,00	79,00	76,00	73,00	72,00	68,00	64,00	90,68	5	0,00	12,00
G022	1,0	--	67,00	90,00	79,00	76,00	73,00	72,00	68,00	64,00	90,68	5	0,00	12,00
G023	1,0	--	67,00	90,00	79,00	76,00	73,00	72,00	68,00	64,00	90,68	5	0,00	12,00
G024	1,0	--	67,00	90,00	79,00	76,00	73,00	72,00	68,00	64,00	90,68	5	0,00	12,00
G025	5,0	--	60,00	83,00	80,00	76,00	65,00	54,00	47,00	35,00	85,36	5	0,00	0,00
G026	5,0	--	60,00	83,00	80,00	76,00	65,00	54,00	47,00	35,00	85,36	5	0,00	0,00
G027	1,0	--	67,00	90,00	79,00	76,00	73,00	72,00	68,00	64,00	90,68	5	0,00	7,00
G028	1,0	--	67,00	90,00	79,00	76,00	73,00	72,00	68,00	64,00	90,68	5	0,00	7,00
G029	5,0	--	61,70	84,70	81,70	77,70	66,70	55,70	48,70	36,70	87,06	5	0,00	0,00
G030	1,0	--	62,40	85,40	74,40	71,40	68,40	67,40	63,40	59,40	86,08	5	0,00	24,00
G031	1,0	--	62,40	85,40	74,40	71,40	68,40	67,40	63,40	59,40	86,08	5	0,00	12,00
G032	1,0	--	62,40	85,40	74,40	71,40	68,40	67,40	63,40	59,40	86,08	5	0,00	12,00
G033	1,0	--	62,40	85,40	74,40	71,40	68,40	67,40	63,40	59,40	86,08	5	0,00	12,00
G034	1,0	--	62,40	85,40	74,40	71,40	68,40	67,40	63,40	59,40	86,08	5	0,00	12,00
G035	1,0	--	62,40	85,40	74,40	71,40	68,40	67,40	63,40	59,40	86,08	5	0,00	12,00
G036	1,0	--	62,40	85,40	74,40	71,40	68,40	67,40	63,40	59,40	86,08	5	0,00	12,00
G037	1,0	--	62,40	85,40	74,40	71,40	68,40	67,40	63,40	59,40	86,08	5	0,00	24,00
G038	1,0	--	62,40	85,40	74,40	71,40	68,40	67,40	63,40	59,40	86,08	5	0,00	7,00
G039	1,0	--	62,40	85,40	74,40	71,40	68,40	67,40	63,40	59,40	86,08	5	0,00	24,00

Model: Update van Situatie na uitbreiding met 500 MVA transformator
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Uitstralende gevels, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Isolatie 125	Isolatie 250	Isolatie 500	Isolatie 1k	Isolatie 2k	Isolatie 4k	Isolatie 8k	LwrM2 31	LwrM2 63	LwrM2 125	LwrM2 250
G001	30,00	30,00	32,00	37,00	45,00	50,00	50,00	--	31,00	48,00	45,00
G002	18,00	23,00	26,00	20,00	31,00	53,00	53,00	--	43,00	60,00	52,00
G003	30,00	30,00	32,00	37,00	45,00	50,00	50,00	--	31,00	48,00	45,00
G004	30,00	30,00	32,00	37,00	45,00	50,00	50,00	--	31,00	48,00	45,00
G005	30,00	30,00	32,00	37,00	45,00	50,00	50,00	--	31,00	48,00	45,00
G006	18,00	23,00	26,00	20,00	31,00	53,00	53,00	--	43,00	60,00	52,00
G007	30,00	30,00	32,00	37,00	45,00	50,00	50,00	--	31,00	48,00	45,00
G008	30,00	30,00	32,00	37,00	45,00	50,00	50,00	--	31,00	48,00	45,00
G009	30,00	30,00	32,00	37,00	45,00	50,00	50,00	--	32,70	49,70	46,70
G009	30,00	30,00	32,00	37,00	45,00	50,00	50,00	--	38,00	55,00	44,00
G010	18,00	23,00	26,00	20,00	31,00	53,00	53,00	--	44,70	61,70	53,70
G010	30,00	30,00	32,00	37,00	45,00	50,00	50,00	--	38,00	55,00	44,00
G011	30,00	30,00	32,00	37,00	45,00	50,00	50,00	--	32,70	49,70	46,70
G011	18,00	23,00	26,00	20,00	31,00	53,00	53,00	--	50,00	67,00	51,00
G012	18,00	23,00	26,00	20,00	31,00	53,00	53,00	--	50,00	67,00	51,00
G012	30,00	30,00	32,00	37,00	45,00	50,00	50,00	--	32,70	49,70	46,70
G013	18,00	23,00	26,00	20,00	31,00	53,00	53,00	--	50,00	67,00	51,00
G014	18,00	23,00	26,00	20,00	31,00	53,00	53,00	--	50,00	67,00	51,00
G015	18,00	23,00	26,00	20,00	31,00	53,00	53,00	--	50,00	67,00	51,00
G016	18,00	23,00	26,00	20,00	31,00	53,00	53,00	--	50,00	67,00	51,00
G017	30,00	30,00	32,00	37,00	45,00	50,00	50,00	--	38,00	55,00	44,00
G018	30,00	30,00	32,00	37,00	45,00	50,00	50,00	--	38,00	55,00	44,00
G019	18,00	23,00	26,00	20,00	31,00	53,00	53,00	--	50,00	67,00	51,00
G020	18,00	23,00	26,00	20,00	31,00	53,00	53,00	--	50,00	67,00	51,00
G021	18,00	23,00	26,00	20,00	31,00	53,00	53,00	--	50,00	67,00	51,00
G022	18,00	23,00	26,00	20,00	31,00	53,00	53,00	--	50,00	67,00	51,00
G023	18,00	23,00	26,00	20,00	31,00	53,00	53,00	--	50,00	67,00	51,00
G024	18,00	23,00	26,00	20,00	31,00	53,00	53,00	--	50,00	67,00	51,00
G025	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	--	49,00	72,00	69,00
G026	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	--	49,00	72,00	69,00
G027	7,00	8,00	10,00	13,00	13,00	12,00	12,00	--	55,00	78,00	66,00
G028	7,00	8,00	10,00	13,00	13,00	12,00	12,00	--	55,00	78,00	66,00
G029	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	--	50,70	73,70	70,70
G030	30,00	30,00	32,00	37,00	45,00	50,00	50,00	--	33,40	50,40	39,40
G031	18,00	23,00	26,00	20,00	31,00	53,00	53,00	--	45,40	62,40	46,40
G032	18,00	23,00	26,00	20,00	31,00	53,00	53,00	--	45,40	62,40	46,40
G033	18,00	23,00	26,00	20,00	31,00	53,00	53,00	--	45,40	62,40	46,40
G034	18,00	23,00	26,00	20,00	31,00	53,00	53,00	--	45,40	62,40	46,40
G035	18,00	23,00	26,00	20,00	31,00	53,00	53,00	--	45,40	62,40	46,40
G036	18,00	23,00	26,00	20,00	31,00	53,00	53,00	--	45,40	62,40	46,40
G037	30,00	30,00	32,00	37,00	45,00	50,00	50,00	--	33,40	50,40	39,40
G038	7,00	8,00	10,00	13,00	13,00	12,00	12,00	--	50,40	73,40	61,40
G039	30,00	30,00	32,00	37,00	45,00	50,00	50,00	--	33,40	50,40	39,40

Model: Update van Situatie na uitbreiding met 500 MVA transformator
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Uitstralende gevels, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	LwrM2 500	LwrM2 1k	LwrM2 2k	LwrM2 4k	LwrM2 8k	LwrM2 Totaal	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k
G001	39,00	23,00	4,00	-8,00	-20,00	50,18	--	49,66	66,66	63,66	57,66	41,66	22,66	10,66
G002	45,00	40,00	18,00	-11,00	-23,00	60,86	--	64,35	81,35	73,35	66,35	61,35	39,35	10,35
G003	39,00	23,00	4,00	-8,00	-20,00	50,18	--	49,66	66,66	63,66	57,66	41,66	22,66	10,66
G004	39,00	23,00	4,00	-8,00	-20,00	50,18	--	52,35	69,35	66,35	60,35	44,35	25,35	13,35
G005	39,00	23,00	4,00	-8,00	-20,00	50,18	--	49,66	66,66	63,66	57,66	41,66	22,66	10,66
G006	45,00	40,00	18,00	-11,00	-23,00	60,86	--	64,35	81,35	73,35	66,35	61,35	39,35	10,35
G007	39,00	23,00	4,00	-8,00	-20,00	50,18	--	49,66	66,66	63,66	57,66	41,66	22,66	10,66
G008	39,00	23,00	4,00	-8,00	-20,00	50,18	--	52,35	69,35	66,35	60,35	44,35	25,35	13,35
G009	40,70	24,70	5,70	-6,30	-18,30	51,88	--	51,36	68,36	65,36	59,36	43,36	24,36	12,36
G009	39,00	31,00	22,00	13,00	9,00	55,53	--	56,27	73,27	62,27	57,27	49,27	40,27	31,27
G010	46,70	41,70	19,70	-9,30	-21,30	62,56	--	66,05	83,05	75,05	68,05	63,05	41,05	12,05
G010	39,00	31,00	22,00	13,00	9,00	55,53	--	53,66	70,66	59,66	54,66	46,66	37,66	28,66
G011	40,70	24,70	5,70	-6,30	-18,30	51,88	--	51,36	68,36	65,36	59,36	43,36	24,36	12,36
G011	45,00	48,00	36,00	10,00	6,00	67,27	--	59,45	76,45	60,45	54,45	57,45	45,45	19,45
G012	45,00	48,00	36,00	10,00	6,00	67,27	--	53,70	70,70	54,70	48,70	51,70	39,70	13,70
G012	40,70	24,70	5,70	-6,30	-18,30	51,88	--	54,05	71,05	68,05	62,05	46,05	27,05	15,05
G013	45,00	48,00	36,00	10,00	6,00	67,27	--	53,82	70,82	54,82	48,82	51,82	39,82	13,82
G014	45,00	48,00	36,00	10,00	6,00	67,27	--	55,15	72,15	56,15	50,15	53,15	41,15	15,15
G015	45,00	48,00	36,00	10,00	6,00	67,27	--	52,97	69,97	53,97	47,97	50,97	38,97	12,97
G016	45,00	48,00	36,00	10,00	6,00	67,27	--	66,42	83,42	67,42	61,42	64,42	52,42	26,42
G017	39,00	31,00	22,00	13,00	9,00	55,53	--	56,27	73,27	62,27	57,27	49,27	40,27	31,27
G018	39,00	31,00	22,00	13,00	9,00	55,53	--	53,66	70,66	59,66	54,66	46,66	37,66	28,66
G019	45,00	48,00	36,00	10,00	6,00	67,27	--	59,45	76,45	60,45	54,45	57,45	45,45	19,45
G020	45,00	48,00	36,00	10,00	6,00	67,27	--	53,70	70,70	54,70	48,70	51,70	39,70	13,70
G021	45,00	48,00	36,00	10,00	6,00	67,27	--	53,82	70,82	54,82	48,82	51,82	39,82	13,82
G022	45,00	48,00	36,00	10,00	6,00	67,27	--	55,15	72,15	56,15	50,15	53,15	41,15	15,15
G023	45,00	48,00	36,00	10,00	6,00	67,27	--	52,97	69,97	53,97	47,97	50,97	38,97	12,97
G024	45,00	48,00	36,00	10,00	6,00	67,27	--	66,42	83,42	67,42	61,42	64,42	52,42	26,42
G025	65,00	54,00	43,00	36,00	24,00	74,36	--	48,89	71,89	68,89	64,89	53,89	42,89	35,89
G026	65,00	54,00	43,00	36,00	24,00	74,36	--	48,89	71,89	68,89	64,89	53,89	42,89	35,89
G027	61,00	55,00	54,00	51,00	47,00	78,41	--	62,69	85,69	73,69	68,69	62,69	61,69	58,69
G028	61,00	55,00	54,00	51,00	47,00	78,41	--	62,69	85,69	73,69	68,69	62,69	61,69	58,69
G029	66,70	55,70	44,70	37,70	25,70	76,06	--	50,59	73,59	70,59	66,59	55,59	44,59	37,59
G030	34,40	26,40	17,40	8,40	4,40	50,93	--	51,67	68,67	57,67	52,67	44,67	35,67	26,67
G031	40,40	43,40	31,40	5,40	1,40	62,67	--	54,85	71,85	55,85	49,85	52,85	40,85	14,85
G032	40,40	43,40	31,40	5,40	1,40	62,67	--	49,10	66,10	50,10	44,10	47,10	35,10	9,10
G033	40,40	43,40	31,40	5,40	1,40	62,67	--	49,22	66,22	50,22	44,22	47,22	35,22	9,22
G034	40,40	43,40	31,40	5,40	1,40	62,67	--	50,55	67,55	51,55	45,55	48,55	36,55	10,55
G035	40,40	43,40	31,40	5,40	1,40	62,67	--	48,37	65,37	49,37	43,37	46,37	34,37	8,37
G036	40,40	43,40	31,40	5,40	1,40	62,67	--	61,82	78,82	62,82	56,82	59,82	47,82	21,82
G037	34,40	26,40	17,40	8,40	4,40	50,93	--	49,06	66,06	55,06	50,06	42,06	33,06	24,06
G038	56,40	50,40	49,40	46,40	42,40	73,81	--	58,09	81,09	69,09	64,09	58,09	57,09	54,09
G039	34,40	26,40	17,40	8,40	4,40	50,93	--	49,06	66,06	55,06	50,06	42,06	33,06	24,06

Model: Update van Situatie na uitbreiding met 500 MVA transformator
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Uitstralende gevels, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Lwr 8k	Lwr Totaal	Red 31	Red 63	Red 125	Red 250	Red 500	Red 1k	Red 2k	Red 4k	Red 8k	Cb(u)(D)	Cb(u)(A)	Cb(u)(N)
G001	-1,34	68,84	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,000	4,000	8,000
G002	-1,65	82,21	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,000	4,000	8,000
G003	-1,34	68,84	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,000	4,000	8,000
G004	1,35	71,53	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,000	4,000	8,000
G005	-1,34	68,84	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,000	4,000	8,000
G006	-1,65	82,21	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,000	4,000	8,000
G007	-1,34	68,84	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,000	4,000	8,000
G008	1,35	71,53	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,000	4,000	8,000
G009	0,36	70,54	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,000	4,000	8,000
G009	27,27	73,80	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,000	4,000	8,000
G010	0,05	83,91	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,000	4,000	8,000
G010	24,66	71,19	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,000	4,000	8,000
G011	0,36	70,54	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,000	4,000	8,000
G011	15,45	76,72	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,000	4,000	8,000
G012	9,70	70,97	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,000	4,000	8,000
G012	3,05	73,23	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,000	4,000	8,000
G013	9,82	71,09	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,000	4,000	8,000
G014	11,15	72,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,000	4,000	8,000
G015	8,97	70,24	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,000	4,000	8,000
G016	22,42	83,69	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,000	4,000	8,000
G017	27,27	73,80	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,000	4,000	8,000
G018	24,66	71,19	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,000	4,000	8,000
G019	15,45	76,72	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,000	4,000	8,000
G020	9,70	70,97	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,000	4,000	8,000
G021	9,82	71,09	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,000	4,000	8,000
G022	11,15	72,42	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,000	4,000	8,000
G023	8,97	70,24	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,000	4,000	8,000
G024	22,42	83,69	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,000	4,000	8,000
G025	23,89	74,25	0,00	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00	12,000	4,000	8,000
G026	23,89	74,25	0,00	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00	12,000	4,000	8,000
G027	54,69	86,10	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,000	4,000	8,000
G028	54,69	86,10	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,000	4,000	8,000
G029	25,59	75,95	0,00	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00	12,000	4,000	8,000
G030	22,67	69,20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,000	4,000	8,000
G031	10,85	72,12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,000	4,000	8,000
G032	5,10	66,37	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,000	4,000	8,000
G033	5,22	66,49	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,000	4,000	8,000
G034	6,55	67,82	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,000	4,000	8,000
G035	4,37	65,64	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,000	4,000	8,000
G036	17,82	79,09	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,000	4,000	8,000
G037	20,06	66,59	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,000	4,000	8,000
G038	50,09	81,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,000	4,000	8,000
G039	20,06	66,59	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,000	4,000	8,000

Model: Update van Situatie na uitbreiding met 500 MVA transformator
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Toetspunten, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	X	Y	Gevel	Maaiveld	Hoogte A	Hoogte B	Hoogte C	Hoogte D
01.1	Woningen A/D/G	105220,21	499656,26	Ja	0,00	1,50	5,00	8,30	--
01.2	Woningen A/D/G	105222,25	499663,00	Ja	0,00	1,50	5,00	8,30	--
01.3	Woningen A/D/G	105218,07	499655,17	Ja	0,00	1,50	5,00	8,30	--
01.4	Woningen A/D/G	105212,86	499656,82	Ja	0,00	1,50	5,00	8,30	--
02.1	Woningen B/E/H	105210,19	499657,66	Ja	0,00	1,50	5,00	8,30	--
02.2	Woningen B/E/H	105205,51	499659,14	Ja	0,00	1,50	5,00	8,30	--
02.3	Woningen B/E/H	105204,29	499662,27	Ja	0,00	1,50	5,00	8,30	--
02.4	Woningen B/E/H	105205,98	499667,87	Ja	0,00	1,50	5,00	8,30	--
03.1	Woningen C/F/F	105223,61	499667,41	Ja	0,00	1,50	5,00	8,30	--
03.2	Woningen C/F	105205,59	499672,75	Ja	0,00	1,50	5,00	--	--
03.3	Woningen -/-/F	105212,82	499671,15	Ja	0,00	--	--	8,30	--
1ZP1	Zonepunt 1ZP1	106526,75	499361,29	Ja	0,00	5,00	--	--	--
2ZP2	Zonepunt 2ZP2	107168,24	498515,70	Ja	0,00	5,00	--	--	--
3ZP3	Zonepunt 3ZP3	107178,09	497728,90	Ja	0,00	5,00	--	--	--
9(57)	Bewakingspunt 9 (57 dB(A))	106368,06	498448,20	Ja	0,00	5,00	--	--	--
9ZP9	Zonepunt 9ZP9	106374,29	498447,48	Ja	0,00	5,00	--	--	--
BW01	Bedrijfswoning, Kanaalweg 61 B	106455,05	498581,02	Ja	0,00	5,00	--	--	--
BW02	Bedrijfswoning, Kanaalweg 61 J	106504,69	498599,08	Ja	0,00	5,00	--	--	--
BW5	Duiveland 7 Beverwijk -bedrijfswoning	106562,34	498121,88	Ja	0,00	5,00	--	--	--
kw 81 HW57	Woning Kanaalweg 81	106434,83	498589,96	Ja	0,00	5,00	--	--	--
kw46HW57	Kanaalweg 46	106390,67	498589,56	Ja	0,00	5,00	--	--	--
MTG (55)	Meershoef	104925,81	497361,71	Ja	0,00	5,00	--	--	--
MTG (55)	Velserdijk	104825,19	497359,07	Nee	0,00	5,00	--	--	--
MTG (55)	Meervlietstraat	104727,28	497447,03	Nee	0,00	5,00	--	--	--
MTG (55)	De Ticht	105097,20	497324,49	Ja	0,00	5,00	--	--	--
MTG (55)	Oosteinderweg	105142,78	497251,17	Nee	0,00	5,00	--	--	--
N13	Noorderweg N13	107079,03	498924,43	Ja	0,00	5,00	--	--	--
N15	Noorderweg 15N15	106767,12	499011,41	Ja	0,00	5,00	--	--	--
N15 Zuid	Woning Noorderweg 15	106769,47	498999,15	Ja	0,00	5,00	--	--	--
tp	toetspunt Wijkerstraatweg 152	104620,38	498405,04	Ja	0,00	7,50	--	--	--
tpf	toetspunt Meo flats velserdijk	105043,64	497323,83	Nee	0,00	5,00	10,00	--	--
tpn	toetspunt Meo noordoever	104156,05	497753,54	Nee	0,00	5,00	--	--	--
Tria	Triangel	104255,14	498575,19	Ja	0,00	1,50	4,50	7,50	11,50
vdp	Van Diepenstraat noord	104548,30	498345,63	Nee	0,00	1,50	4,50	7,50	--
vdp	Van Diepenstraat west	104512,99	498320,15	Nee	0,00	1,50	4,50	7,50	--
vdp	Van Diepenstraat oost	104566,78	498301,18	Nee	0,00	1,50	4,50	7,50	--
vdp	Van Diepenstraat zuid	104532,44	498281,05	Nee	0,00	1,50	4,50	7,50	--
W1	Woningen Noorderweg 13A en 13B	107072,00	498929,99	Ja	0,00	5,00	--	--	--
W2	Woning Noorderweg 8	107362,35	498629,64	Ja	0,00	5,00	--	--	--
W3	Noorderweg 11	107360,77	498679,89	Ja	0,00	5,00	--	--	--
W4	Kagerweg 6 A Beverwijk	106744,45	497894,43	Ja	0,00	5,00	--	--	--
W6	Kagerweg 5 C Bevewijk	107161,71	497885,73	Ja	0,00	5,00	--	--	--
wb	Controlepunt eerste ligplaats	106257,23	498372,12	Ja	0,00	1,50	--	--	--
wm90	Wijkermeerstraat 90	104544,75	498152,55	Ja	0,00	5,00	--	--	--
WPB	Waarneempunt BWPB	106983,06	499347,51	Ja	0,00	5,00	--	--	--
ws1	Ligplaats woonschepen 1	106032,75	497815,46	Ja	0,00	5,00	--	--	--
Ww	Woonwagenstandplaats (55)	105330,75	497281,16	Nee	0,00	1,50	--	--	--
xp	Extra punt op zonegrens nabij TenneT	107180,27	498660,87	Ja	0,00	5,00	--	--	--
zdds	Zuiderdorpstraat 15	104695,18	497372,35	Ja	0,00	1,50	4,50	7,50	--
zp 6	Zonebewakingspunt 6 ((50 dB(A))	107107,85	497238,26	Ja	0,00	5,00	--	--	--
ZP 7	Zonebewakingspunt 7 ((50 dB(A))	106906,95	497019,37	Ja	0,00	5,00	--	--	--
ZP 8	Zonebewakingspunt 8 (50 dB(A))	106706,09	496787,88	Nee	0,00	5,00	--	--	--
ZP1	Zonebewakingspunt 1 (50 dB(A))	106538,90	499340,25	Ja	0,00	5,00	--	--	--
zp10	Zonebewakingspunt 10 (50 dB(A))	105274,70	496298,78	Ja	0,00	5,00	--	--	--
zp11	Zonebewakingspunt 11 (50 dB(A))	104587,27	496634,85	Ja	0,00	5,00	--	--	--
zp12	Zonebewakingspunt 12 (50 dB(A))	104220,64	497215,35	Ja	0,00	5,00	--	--	--
zp13	Zonebewakingspunt 13 (50 dB(A))	104465,06	497963,89	Ja	0,00	5,00	--	--	--
ZP14	Zonebewakingspunt 14 (50 dB(A))	104953,90	498651,32	Ja	0,00	5,00	--	--	--
ZP15	Zonebewakingspunt 15 (50 dB(A))	105137,58	498961,34	Nee	0,00	5,00	--	--	--
ZP15a	Zonebewakingspunt tussen 15 en 16 (50 dB(A))	105313,70	499061,49	Nee	0,00	5,00	--	--	--
ZP16	Zonebewakingspunt 16 (50 dB(A))	105551,73	499381,36	Nee	0,00	5,00	--	--	--
ZP17	Zonebewakingspunt 17 (50 dB(A))	105852,29	499542,06	Nee	0,00	5,00	--	--	--
ZP2	Zonebewakingspunt 2 (50 dB(A))	107010,51	498948,65	Nee	0,00	5,00	--	--	--
ZP3	Zonebewakingspunt 3 (50 dB(A))	107161,62	498503,84	Ja	0,00	5,00	--	--	--
ZP4	Zonebewakingspunt 4 (50 dB(A))	107104,73	498051,28	Nee	0,00	5,00	--	--	--
ZP5	Zonebewakingspunt 5 (50 dB(A))	107132,70	497587,20	Nee	0,00	5,00	--	--	--
ZP9	Zonebewakingspunt 9 (50 dB(A))	106130,17	496413,35	Ja	0,00	5,00	--	--	--
ZPxp	Extra punt op zonegrens nabij TenneT	107178,62	498654,25	Ja	0,00	5,00	--	--	--
1	Bewakingspunt 1 (50 dB(A))	106538,90	499340,25	Ja	0,00	4,50	--	--	--

Model: Update van Situatie na uitbreiding met 500 MVA transformator
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Toetspunten, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Hoogte E	Hoogte F
01.1	--	--
01.2	--	--
01.3	--	--
01.4	--	--
02.1	--	--
02.2	--	--
02.3	--	--
02.4	--	--
03.1	--	--
03.2	--	--
03.3	--	--
1ZP1	--	--
2ZP2	--	--
3ZP3	--	--
9(57)	--	--
9ZP9	--	--
BW01	--	--
BW02	--	--
BW5	--	--
kw 81 HW57	--	--
kw46HW57	--	--
MTG (55)	--	--
MTG (55)	--	--
MTG (55)	--	--
MTG (55)	--	--
MTG (55)	--	--
N13	--	--
N15	--	--
N15 Zuid	--	--
tp	--	--
tpf	--	--
tpn	--	--
Tria	--	--
vdp	--	--
vdp	--	--
vdp	--	--
vdp	--	--
W1	--	--
W2	--	--
W3	--	--
W4	--	--
W6	--	--
wb	--	--
wm90	--	--
WPB	--	--
ws1	--	--
Ww	--	--
xp	--	--
zdds	--	--
zp 6	--	--
ZP 7	--	--
ZP 8	--	--
ZP1	--	--
zp10	--	--
zp11	--	--
zp12	--	--
zp13	--	--
ZP14	--	--
ZP15	--	--
ZP15a	--	--
ZP16	--	--
ZP17	--	--
ZP2	--	--
ZP3	--	--
ZP4	--	--
ZP5	--	--
ZP9	--	--
ZPxp	--	--
1	--	--

Model: Update van Situatie na uitbreiding met 500 MVA transformator
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Toetspunten, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	X	Y	Gevel	Maaiveld	Hoogte A	Hoogte B	Hoogte C	Hoogte D
1	Bewakingspunt 1 (50 dB(A))	106588,68	499288,04	Ja	0,00	5,00	--	--	--
2	Bewakingspunt 2 (50 dB(A))	107155,60	498505,40	Ja	0,00	5,00	--	--	--
5	Bewakingspunt 5 (55 dB(A))	105140,85	497325,78	Ja	0,00	5,00	--	--	--
7	Bewakingspunt 7 (50 dB(A))	104741,00	498300,00	Nee	0,00	5,00	--	--	--

Model: Update van Situatie na uitbreiding met 500 MVA transformator
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Toetspunten, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Hoogte E	Hoogte F
1	--	--
2	--	--
5	--	--
7	--	--

Model: Update van Situatie na uitbreiding met 500 MVA transformator
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	X-1	Y-1	Bf	Vorm	Vormpunten
Bodem	Hard	106357,14	497037,36	0,00	Rechthoek	4
gr	gras en vegetatie	105106,40	498757,69	1,00	Polygoon	15
gras	grasland	105249,15	497336,83	1,00	Polygoon	8
gras	grasland	107218,17	497422,19	1,00	Polygoon	10
gras	grasland	105144,41	497741,09	1,00	Polygoon	15
inrichting	inrichting Total Lubricants plant	105880,57	498771,67	0,20	Polygoon	12
MEO	bodemvlak MEO	105801,25	498006,79	0,00	Polygoon	4
NL.TOP10NL		107132,32	497550,57	0,00	Polygoon	8
NL.TOP10NL		106170,00	497665,12	0,00	Polygoon	10
NL.TOP10NL		106020,98	497775,71	0,00	Polygoon	96
NL.TOP10NL		106217,37	498726,23	0,00	Polygoon	46
NL.TOP10NL		106106,31	498601,44	0,00	Polygoon	52
NL.TOP10NL		106548,07	497778,34	0,00	Polygoon	12
NL.TOP10NL		106202,82	498816,59	0,00	Polygoon	48
NL.TOP10NL		106170,29	498030,28	0,00	Polygoon	8
NL.TOP10NL		106014,11	498738,62	0,00	Polygoon	36
NL.TOP10NL		106244,84	498768,65	0,00	Polygoon	50
NL.TOP10NL		106149,50	498647,85	0,00	Polygoon	50
NL.TOP10NL		106666,02	498019,43	0,00	Polygoon	8
NL.TOP10NL		106181,82	498685,02	0,00	Polygoon	50
NL.TOP10NL		106044,09	498774,53	0,00	Polygoon	36
NL.TOP10NL		106384,25	497179,50	0,00	Polygoon	12
NL.TOP10NL		105157,02	497678,92	0,00	Polygoon	13
NL.TOP10NL		107161,31	497540,58	0,00	Polygoon	8
NL.TOP10NL		107165,50	496907,98	0,00	Polygoon	9
NL.TOP10NL		106076,57	498819,81	0,00	Polygoon	36
noordzeeka	noordzeekanaal	103178,91	498083,08	0,00	Polygoon	311
noordzeeka	noordzeekanaal	105745,38	497499,01	0,00	Polygoon	88
noordzeeka	noordzeekanaal	109063,87	494653,14	0,00	Polygoon	467
riwald	schrootterrein riwald	105926,68	498388,01	0,80	Polygoon	12
wtr pp	water de Pijp	106032,38	497816,01	0,00	Polygoon	44
wtr pp	water de Pijp	106257,55	498372,48	0,00	Polygoon	47
001	Bodemgebied TenneT	106778,53	498550,97	0,00	Polygoon	9

Model: Update van Situatie na uitbreiding met 500 MVA transformator
Groep: Tennet
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	X-1	Y-1	Maaiveld	Hoogte	Refl. 1k	Cp
T001	Bedrijfsgebouw TenneT	106934,56	498704,54	0,00	3,00	0,80	0 dB
T0010	TR gebouw	106870,07	498482,95	0,00	7,90	0,80	0 dB
T002	Bedrijfsgebouw TenneT	106937,24	498714,92	0,00	4,00	0,80	0 dB
T003	TR412 gebouw	106892,60	498512,43	0,00	7,90	0,80	0 dB
T004	TR413 gebouw	106934,26	498557,61	0,00	7,90	0,80	0 dB
T005	CS413 gebouw	106892,57	498495,18	0,00	7,90	0,80	0 dB
T005	CS413 gebouw	106927,08	498512,44	0,00	7,90	0,80	0 dB
T006	CS412 gebouw	106940,68	498527,02	0,00	7,90	0,80	0 dB
T007	GIS gebouw	106933,99	498519,83	0,00	7,00	0,80	0 dB
T011	TenneT uitbreiding CDG	106953,20	498697,93	0,00	0,00	0,80	0 dB

Model: Update van Situatie na uitbreiding met 500 MVA transformator
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Schermen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	X-1	Y-1	ISO M.	ISO_H	Lengte	Refl.L 31	Refl.L 63	Refl.L 125
2	keerwand terreingrens	106072,40	498202,80	0,00	--	311,59	0,80	0,80	0,80
02	Inrichtingsgrens	105964,95	498254,38	0,00	0,00	512,05	0,80	0,80	0,80
1	keerwand terreingrens	105918,25	498382,87	0,00	5,60	125,51	0,80	0,80	0,80
schip	schip	106064,86	498269,83	0,00	4,00	111,34	0,80	0,80	0,80
scherm 2		105935,02	498448,83	0,00	0,00	32,08	0,80	0,80	0,80
scherm 1		105871,47	498459,75	0,00	0,00	78,87	0,80	0,80	0,80
SC501	Keerwand	106071,89	499011,70	0,00	2,00	244,09	0,80	0,80	0,80
Kw	Keerwand 4m	105663,20	498804,68	0,00	4,00	256,14	0,80	0,80	0,80
h=6.1 - 1m	Aarden wal	105463,32	497026,57	0,00	--	31,53	0,00	0,00	0,00
h=2 - 6,1m	Aarden wal	105437,40	497120,79	0,00	--	10,39	0,00	0,00	0,00
h = 6,1 m	Aarden wal	105447,20	497051,99	0,00	6,10	70,34	0,00	0,00	0,00
h = 2 m	Aarden wal	105442,86	497128,87	0,00	2,00	103,84	0,00	0,00	0,00
	keerwand	105995,41	498240,94	0,00	3,00	93,56	0,80	0,80	0,80

Model: Update van Situatie na uitbreiding met 500 MVA transformator
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Schermen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Refl.L 250	Refl.L 500	Refl.L 1k	Refl.L 2k	Refl.L 4k	Refl.L 8k	Refl.R 31	Refl.R 63	Refl.R 125	Refl.R 250	Refl.R 500	Refl.R 1k
2	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
02	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
1	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
schip	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
scherm 2	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
scherm 1	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
SC501	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
Kw	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80
h=6.1 - 1m	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
h=2 - 6,1m	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
h = 6,1 m	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
h = 2 m	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80	0,80

Model: Update van Situatie na uitbreiding met 500 MVA transformator
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Schermen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Refl.R 2k	Refl.R 4k	Refl.R 8k	Cp
2	0,80	0,80	0,80	0 dB
02	0,80	0,80	0,80	0 dB
1	0,80	0,80	0,80	0 dB
schip	0,80	0,80	0,80	0 dB
scherm 2	0,80	0,80	0,80	0 dB
scherm 1	0,80	0,80	0,80	0 dB
SC501	0,80	0,80	0,80	0 dB
Kw	0,80	0,80	0,80	0 dB
h=6.1 - 1m	0,00	0,00	0,00	2 dB
h=2 - 6,1m	0,00	0,00	0,00	2 dB
h = 6,1 m	0,00	0,00	0,00	2 dB
h = 2 m	0,00	0,00	0,00	2 dB
	0,80	0,80	0,80	0 dB

BIJLAGE 3 BEREKENINGSRESULTATEN REPRESENTATIEVE BEDRIJFSSITUATIE

Rapport: Lijst van model eigenschappen
Model: Update van Situatie na uitbreiding met 500 MVA transformator

Model eigenschap	
Omschrijving	Update van Situatie na uitbreiding met 500 MVA transformator
Verantwoordelijke	janssenh
Rekenmethode	#2|Industrielawaai|IL|
Aangemaakt door	janssenh op 13-6-2005
Laatst ingezien door	boonj1882 op 12-11-2021
Model aangemaakt met	GN-V5.00
Origineel project	Tennet Uitsnede, 20-5-2020
Originele omschrijving	Groep Export : Tennet
Geïmporteerd door	koppenh op 8-6-2020
Dag periode	07:00 - 19:00
Avond periode	19:00 - 23:00
Nacht periode	23:00 - 07:00
Samengestelde periode	Etmaalwaarde
Waarde	Max(Dag, Avond + 5, Nacht + 10)
Standaard maaiveldhoogte	0
Rekenhoogte contouren	5
Detailniveau toetspunt resultaten	Bronresultaten
Detailniveau resultaten grids	Groepsresultaten
Meteorologische correctie	Toepassen standaard, 5,0
Standaard bodemfactor	0,5
Absorptiestandaarden	TNO-TPD
Dynamische foutmarge	--
Clusteren gebouwen	Ja
Verwijderen binnenwanden	Nee

Rapport: Resultatentabel
Model: Update van Situatie na uitbreiding met 500 MVA transformator
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: Tennet
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal	Li
01.1_A	Woningen A/D/G	1,50	15	15	15	25	20
01.1_B	Woningen A/D/G	5,00	16	16	16	26	22
01.1_C	Woningen A/D/G	8,30	18	18	17	27	23
01.2_A	Woningen A/D/G	1,50	15	15	15	25	20
01.2_B	Woningen A/D/G	5,00	16	16	16	26	22
01.2_C	Woningen A/D/G	8,30	18	18	17	27	23
01.3_A	Woningen A/D/G	1,50	15	15	15	25	20
01.3_B	Woningen A/D/G	5,00	16	16	16	26	22
01.3_C	Woningen A/D/G	8,30	18	18	17	27	23
01.4_A	Woningen A/D/G	1,50	15	15	15	25	20
01.4_B	Woningen A/D/G	5,00	16	16	16	26	21
01.4_C	Woningen A/D/G	8,30	18	17	17	27	23
02.1_A	Woningen B/E/H	1,50	15	15	15	25	20
02.1_B	Woningen B/E/H	5,00	16	16	16	26	21
02.1_C	Woningen B/E/H	8,30	18	17	17	27	23
02.2_A	Woningen B/E/H	1,50	15	15	15	25	20
02.2_B	Woningen B/E/H	5,00	16	16	16	26	21
02.2_C	Woningen B/E/H	8,30	17	17	17	27	23
02.3_A	Woningen B/E/H	1,50	6	6	6	16	11
02.3_B	Woningen B/E/H	5,00	5	5	5	15	10
02.3_C	Woningen B/E/H	8,30	8	8	7	17	13
02.4_A	Woningen B/E/H	1,50	6	6	5	15	11
02.4_B	Woningen B/E/H	5,00	6	6	5	15	11
02.4_C	Woningen B/E/H	8,30	7	7	7	17	12
03.1_A	Woningen C/F/F	1,50	15	15	15	25	20
03.1_B	Woningen C/F/F	5,00	16	16	16	26	21
03.1_C	Woningen C/F/F	8,30	18	18	17	27	23
03.2_A	Woningen C/F	1,50	4	4	4	14	10
03.2_B	Woningen C/F	5,00	5	4	4	14	10
03.3_C	Woningen -/-/F	8,30	9	9	8	18	14
1_A	Bewakingspunt 1 (50 dB(A))	5,00	26	26	25	35	31
1_A	Bewakingspunt 1 (50 dB(A))	4,50	25	25	24	34	30
2_A	Bewakingspunt 2 (50 dB(A))	5,00	34	33	30	40	40
5_A	Bewakingspunt 5 (55 dB(A))	5,00	16	16	15	25	22
7_A	Bewakingspunt 7 (50 dB(A))	5,00	14	13	13	23	19
BW01_A	Bedrijfswoning, Kanaalweg 61 B	5,00	28	27	26	36	33
BW02_A	Bedrijfswoning, Kanaalweg 61 J	5,00	32	31	30	40	36
BW5_A	Duiveland 7 Beverwijk -bedrijfswoning	5,00	28	28	28	38	33
MTG (55)_A	De Ticht	5,00	15	15	15	25	21
MTG (55)_A	Meershoef	5,00	14	14	14	24	20
MTG (55)_A	Meervlietstraat	5,00	14	14	14	24	20
MTG (55)_A	Oosteinderweg	5,00	14	14	14	24	20
MTG (55)_A	Velserdijk	5,00	16	15	15	25	22
tp_A	toetspunt Wijkerstraatweg 152	7,50	15	15	15	25	20
tpf_A	toetspunt Meo flats velserdijk	5,00	15	15	14	24	21
tpf_B	toetspunt Meo flats velserdijk	10,00	16	16	15	25	22
tpn_A	toetspunt Meo noordoever	5,00	12	12	11	21	17
Tria_A	Triangel	1,50	12	12	12	22	18
Tria_B	Triangel	4,50	13	13	13	23	18
Tria_C	Triangel	7,50	14	14	14	24	19
Tria_D	Triangel	11,50	15	15	14	24	20
vdp_A	Van Diepenstraat noord	1,50	8	8	8	18	13
vdp_A	Van Diepenstraat oost	1,50	7	7	7	17	13
vdp_A	Van Diepenstraat west	1,50	12	12	12	22	18
vdp_A	Van Diepenstraat zuid	1,50	7	7	7	17	13
vdp_B	Van Diepenstraat noord	4,50	12	12	12	22	18
vdp_B	Van Diepenstraat oost	4,50	9	9	9	19	15
vdp_B	Van Diepenstraat west	4,50	13	13	13	23	19
vdp_B	Van Diepenstraat zuid	4,50	12	12	11	21	18
vdp_C	Van Diepenstraat noord	7,50	14	14	13	23	19
vdp_C	Van Diepenstraat oost	7,50	13	13	13	23	19
vdp_C	Van Diepenstraat west	7,50	14	14	14	24	20
vdp_C	Van Diepenstraat zuid	7,50	13	13	13	23	19
W2_A	Woning Noorderweg 8	5,00	27	27	25	35	34

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Update van Situatie na uitbreiding met 500 MVA transformator
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: Tennet
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal	Li
W3_A	Noorderweg 11	5,00	28	27	26	36	34
W4_A	Kagerweg 6 A Beverwijk	5,00	23	23	22	32	29
W6_A	Kagerweg 5 C Bevewijk	5,00	21	21	19	29	29
wb_A	Controlepunt eerste ligplaats	1,50	24	24	23	33	30
wm90_A	Wijkermeerstraat 90	5,00	13	13	13	23	19
ws1_A	Ligplaats woonschepen 1	5,00	21	20	20	30	26
Ww_A	Woonwagenstandplaats (55)	1,50	14	14	14	24	20
xp_A	Extra punt op zonegrens nabij TenneT	5,00	33	33	32	42	40
zdds_A	Zuiderdorpstraat 15	1,50	6	6	6	16	12
zdds_B	Zuiderdorpstraat 15	4,50	8	8	8	18	14
zdds_C	Zuiderdorpstraat 15	7,50	13	13	13	23	19
zp 6_A	Zonebewakingspunt 6 ((50 dB(A))	5,00	16	15	14	24	23
ZP 7_A	Zonebewakingspunt 7 ((50 dB(A))	5,00	15	15	14	24	22
ZP 8_A	Zonebewakingspunt 8 (50 dB(A))	5,00	14	14	13	23	20
ZP1_A	Zonebewakingspunt 1 (50 dB(A))	5,00	25	25	24	34	30
zp10_A	Zonebewakingspunt 10 (50 dB(A))	5,00	12	11	11	21	18
zp11_A	Zonebewakingspunt 11 (50 dB(A))	5,00	12	12	11	21	18
zp12_A	Zonebewakingspunt 12 (50 dB(A))	5,00	11	10	10	20	17
zp13_A	Zonebewakingspunt 13 (50 dB(A))	5,00	13	12	12	22	18
ZP14_A	Zonebewakingspunt 14 (50 dB(A))	5,00	17	17	16	26	22
ZP15_A	Zonebewakingspunt 15 (50 dB(A))	5,00	17	16	16	26	22
ZP15a_A	Zonebewakingspunt tussen 15 en 16 (50 dB(A))	5,00	16	16	16	26	22
ZP16_A	Zonebewakingspunt 16 (50 dB(A))	5,00	16	16	15	25	22
ZP17_A	Zonebewakingspunt 17 (50 dB(A))	5,00	19	19	18	28	24
ZP2_A	Zonebewakingspunt 2 (50 dB(A))	5,00	31	31	30	40	36
ZP3_A	Zonebewakingspunt 3 (50 dB(A))	5,00	33	33	30	40	40
ZP4_A	Zonebewakingspunt 4 (50 dB(A))	5,00	24	24	22	32	31
ZP5_A	Zonebewakingspunt 5 (50 dB(A))	5,00	19	18	17	27	26
ZP9_A	Zonebewakingspunt 9 (50 dB(A))	5,00	13	13	12	22	19
ZPxp_A	Extra punt op zonegrens nabij TenneT	5,00	34	33	32	42	40

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Update van Situatie na uitbreiding met 500 MVA transformator
LAeq bij Bron voor toetspunt: ZPxp_A - Extra punt op zonegrens nabij TenneT
Groep: Tennet
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal	Li
ZPxp_A	Extra punt op zonegrens nabij TenneT	5,00	34	33	32	42	40
G028	rooster CS413 NW	0,00	24	24	24	34	28
G027	rooster CS412 NW	0,00	24	24	24	34	28
D007	Dakvent CS412	0,10	21	21	21	31	24
G016	CS412 NW gevel	2,60	21	21	21	31	24
G024	CS413 NW gevel	2,60	19	19	19	29	23
D002	TR413 dak	0,10	19	19	19	29	21
D003	CS412 dak	0,10	18	18	18	28	21
D008	Dakvent CS413	0,10	17	17	17	27	20
D001	TR412 dak	0,10	16	16	16	26	19
029	TR412 koeler	5,90	21	21	--	26	24
031	TR412 koeler	5,90	21	21	--	26	24
D009	TR dak	0,10	16	16	16	26	19
G019	CS413 NW gevel	1,10	15	15	15	25	19
G011	CS412 NW gevel	1,10	15	15	15	25	19
G009	CS412 ZO-gevel	0,00	15	15	15	25	18
D004	CS413 dak	0,10	14	14	14	24	17
020	TR413 Koeler	7,80	19	19	--	24	22
032	TR412 koeler	7,80	19	19	--	24	22
030	TR412 koeler	7,80	19	19	--	24	22
D012	Dakvent CS	0,10	14	14	14	24	17
G002	TR412 NW-gevel	0,00	13	13	13	23	17
G006	TR413 NW-gevel	0,00	13	13	13	23	16
G038	rooster CS NW	0,00	13	13	13	23	17
037	NSA	1,00	22	--	--	22	37
018	TR413 Koeler	7,80	17	17	--	22	20
G014	CS412 NW gevel	0,00	12	12	12	22	16
G008	TR413 ZO-gevel	0,00	12	12	12	22	15
G036	CS NW gevel	2,60	11	11	11	21	15
G010	TR NW-gevel	0,00	11	11	11	21	14
D011	CS dak	0,10	11	11	11	21	14
G012	CS412 NW deur	0,00	10	10	10	20	14
G010	CS412 NO-gevel	0,00	10	10	10	20	13
G021	CS413 NW deur	0,00	10	10	10	20	14
G004	TR412 ZO-gevel	0,00	10	10	10	20	13
019	TR413 Koeler	5,90	14	14	--	19	17
D005	Dakvent TR412	0,10	9	9	9	19	12
G007	TR413 NO-gevel	0,00	9	9	9	19	12
G023	CS413 NW gevel	0,00	9	9	9	19	13
G012	TR ZO-gevel	0,00	9	9	9	19	12
D010	Dakvent TR	0,10	8	8	8	18	11
G003	TR412 NO-gevel	0,00	7	7	7	17	11
G022	CS413 NW gevel	0,00	7	7	7	17	11
G013	CS412 NW deur	0,00	6	6	6	16	10
G015	CS412 NW gevel	0,00	6	6	6	16	10
G020	CS413 NW deur	0,00	6	6	6	16	10
G018	CS413 ZW-gevel	0,00	5	5	5	15	8
G030	CS ZO-gevel	0,00	4	4	4	14	8
G039	CS NO-gevel	0,00	4	4	4	14	8
017	TR413 Koeler	5,90	9	9	--	14	12
G031	CS NW gevel	1,10	4	4	4	14	8
Rest			12	12	12	22	15

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Update van Situatie na uitbreiding met 500 MVA transformator
LAeq bij Bron voor toetspunt: ZP3_A - Zonebewakingspunt 3 (50 dB(A))
Groep: Tennet
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal	Li
ZP3_A	Zonebewakingspunt 3 (50 dB(A))	5,00	33	33	30	40	40
D007	Dakvent CS412	0,10	23	23	23	33	25
D003	CS412 dak	0,10	20	20	20	30	22
D002	TR413 dak	0,10	19	19	19	29	21
D008	Dakvent CS413	0,10	19	19	19	29	21
G016	CS412 NW gevel	2,60	18	18	18	28	21
D004	CS413 dak	0,10	17	17	17	27	20
019	TR413 Koeler	5,90	22	22	--	27	25
D009	TR dak	0,10	17	17	17	27	20
018	TR413 Koeler	7,80	21	21	--	26	24
020	TR413 Koeler	7,80	21	21	--	26	24
017	TR413 Koeler	5,90	21	21	--	26	24
D012	Dakvent CS	0,10	16	16	16	26	18
D001	TR412 dak	0,10	16	16	16	26	18
032	TR412 koeler	7,80	20	20	--	25	23
030	TR412 koeler	7,80	20	20	--	25	23
G027	rooster CS412 NW	0,00	15	15	15	25	19
G009	CS412 ZO-gevel	0,00	14	14	14	24	18
029	TR412 koeler	5,90	19	19	--	24	22
G010	CS412 NO-gevel	0,00	14	14	14	24	17
D011	CS dak	0,10	13	13	13	23	16
037	NSA	1,00	23	--	--	23	38
G008	TR413 ZO-gevel	0,00	13	13	13	23	16
G024	CS413 NW gevel	2,60	12	12	12	22	15
G017	CS413 ZO-gevel	0,00	12	12	12	22	15
D010	Dakvent TR	0,10	11	11	11	21	14
G006	TR413 NW-gevel	0,00	11	11	11	21	14
G010	TR NW-gevel	0,00	11	11	11	21	14
G015	CS412 NW gevel	0,00	11	11	11	21	14
G028	rooster CS413 NW	0,00	10	10	10	20	14
G002	TR412 NW-gevel	0,00	10	10	10	20	13
G007	TR413 NO-gevel	0,00	10	10	10	20	13
G004	TR412 ZO-gevel	0,00	9	9	9	19	13
G038	rooster CS NW	0,00	9	9	9	19	13
031	TR412 koeler	5,90	14	14	--	19	16
D005	Dakvent TR412	0,10	9	9	9	19	11
G036	CS NW gevel	2,60	9	9	9	19	12
G012	TR ZO-gevel	0,00	9	9	9	19	12
G030	CS ZO-gevel	0,00	8	8	8	18	12
G039	CS NO-gevel	0,00	7	7	7	17	11
G011	CS412 NW gevel	1,10	6	6	6	16	10
G011	TR NO-gevel	0,00	4	4	4	14	7
G003	TR412 NO-gevel	0,00	3	3	3	13	6
G013	CS412 NW deur	0,00	3	3	3	13	6
G005	TR413 ZW-gevel	0,00	2	2	2	12	5
G018	CS413 ZW-gevel	0,00	2	2	2	12	5
G019	CS413 NW gevel	1,10	2	2	2	12	5
G001	TR412 ZW-gevel	0,00	1	1	1	11	5
G026	TR413 vent. NW-gevel	1,00	1	1	1	11	5
G025	TR412 vent. NW-gevel	1,00	1	1	1	11	5
G014	CS412 NW gevel	0,00	1	1	1	11	4
Rest			9	9	9	19	13

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Update van Situatie na uitbreiding met 500 MVA transformator
LAeq bij Bron voor toetspunt: BW01_A - Bedrijfswoning, Kanaalweg 61 B
Groep: Tennet
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal	Li
BW01_A	Bedrijfswoning, Kanaalweg 61 B	5,00	28	27	26	36	33
G027	rooster CS412 NW	0,00	18	18	18	28	23
G010	TR NW-gevel	0,00	18	18	18	28	22
G016	CS412 NW gevel	2,60	15	15	15	25	19
D009	TR dak	0,10	15	15	15	25	19
G038	rooster CS NW	0,00	14	14	14	24	19
G002	TR412 NW-gevel	0,00	13	13	13	23	17
G006	TR413 NW-gevel	0,00	13	13	13	23	17
G024	CS413 NW gevel	2,60	13	13	13	23	17
D008	Dakvent CS413	0,10	12	12	12	22	16
D007	Dakvent CS412	0,10	12	12	12	22	16
G029	TR vent. NW-gevel	1,00	11	11	11	21	16
G036	CS NW gevel	2,60	11	11	11	21	15
D004	CS413 dak	0,10	9	9	9	19	13
D001	TR412 dak	0,10	9	9	9	19	13
D003	CS412 dak	0,10	9	9	9	19	13
D002	TR413 dak	0,10	9	9	9	19	13
G011	CS412 NW gevel	1,10	9	9	9	19	13
017	TR413 Koeler	5,90	13	13	--	18	17
D012	Dakvent CS	0,10	8	8	8	18	12
G028	rooster CS413 NW	0,00	8	8	8	18	13
D010	Dakvent TR	0,10	8	8	8	18	11
020	TR413 Koeler	7,80	11	11	--	16	15
032	TR412 koeler	7,80	11	11	--	16	15
018	TR413 Koeler	7,80	11	11	--	16	15
030	TR412 koeler	7,80	11	11	--	16	15
019	TR413 Koeler	5,90	11	11	--	16	15
G014	CS412 NW gevel	0,00	6	6	6	16	10
031	TR412 koeler	5,90	11	11	--	16	14
G025	TR412 vent. NW-gevel	1,00	6	6	6	16	10
D011	CS dak	0,10	5	5	5	15	9
G009	TR ZW-gevel	0,00	5	5	5	15	9
G026	TR413 vent. NW-gevel	1,00	5	5	5	15	9
029	TR412 koeler	5,90	10	10	--	15	14
G031	CS NW gevel	1,10	5	5	5	15	9
G012	CS412 NW deur	0,00	4	4	4	14	8
D005	Dakvent TR412	0,10	2	2	2	12	5
G001	TR412 ZW-gevel	0,00	2	2	2	12	6
G005	TR413 ZW-gevel	0,00	2	2	2	12	6
G013	CS412 NW deur	0,00	2	2	2	12	6
037	NSA	1,00	12	--	--	12	27
G015	CS412 NW gevel	0,00	1	1	1	11	5
G012	TR ZO-gevel	0,00	1	1	1	11	5
G033	CS NW deur	0,00	0	0	0	10	4
G019	CS413 NW gevel	1,10	0	0	0	10	4
G035	CS NW gevel	0,00	-1	-1	-1	9	4
G034	CS NW gevel	0,00	-1	-1	-1	9	3
G018	CS413 ZW-gevel	0,00	-2	-2	-2	8	2
G032	CS NW deur	0,00	-2	-2	-2	8	2
G010	CS412 NO-gevel	0,00	-3	-3	-3	7	1
G008	TR413 ZO-gevel	0,00	-4	-4	-4	6	0
Rest			6	6	6	16	10

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Update van Situatie na uitbreiding met 500 MVA transformator
LAeq bij Bron voor toetspunt: BW02_A - Bedrijfswoning, Kanaalweg 61 J
Groep: Tennet
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal	Li
BW02_A	Bedrijfswoning, Kanaalweg 61 J	5,00	32	31	30	40	36
G027	rooster CS412 NW	0,00	24	24	24	34	28
G016	CS412 NW gevel	2,60	21	21	21	31	25
G010	TR NW-gevel	0,00	19	19	19	29	23
G002	TR412 NW-gevel	0,00	18	18	18	28	22
D007	Dakvent CS412	0,10	17	17	17	27	21
G006	TR413 NW-gevel	0,00	17	17	17	27	21
G038	rooster CS NW	0,00	17	17	17	27	21
D009	TR dak	0,10	16	16	16	26	20
G036	CS NW gevel	2,60	16	16	16	26	20
G024	CS413 NW gevel	2,60	15	15	15	25	19
D001	TR412 dak	0,10	14	14	14	24	18
D008	Dakvent CS413	0,10	14	14	14	24	18
G011	CS412 NW gevel	1,10	14	14	14	24	19
G028	rooster CS413 NW	0,00	14	14	14	24	19
D003	CS412 dak	0,10	14	14	14	24	18
017	TR413 Koeler	5,90	19	19	--	24	23
D002	TR413 dak	0,10	14	14	14	24	17
D012	Dakvent CS	0,10	13	13	13	23	17
G029	TR vent. NW-gevel	1,00	12	12	12	22	16
D004	CS413 dak	0,10	12	12	12	22	15
G025	TR412 vent. NW-gevel	1,00	10	10	10	20	15
G014	CS412 NW gevel	0,00	10	10	10	20	15
029	TR412 koeler	5,90	15	15	--	20	19
031	TR412 koeler	5,90	15	15	--	20	19
030	TR412 koeler	7,80	15	15	--	20	19
032	TR412 koeler	7,80	15	15	--	20	19
D011	CS dak	0,10	10	10	10	20	13
019	TR413 Koeler	5,90	15	15	--	20	19
020	TR413 Koeler	7,80	15	15	--	20	18
018	TR413 Koeler	7,80	15	15	--	20	18
G012	CS412 NW deur	0,00	9	9	9	19	13
D010	Dakvent TR	0,10	9	9	9	19	12
G026	TR413 vent. NW-gevel	1,00	8	8	8	18	13
G031	CS NW gevel	1,10	8	8	8	18	12
D005	Dakvent TR412	0,10	7	7	7	17	10
G013	CS412 NW deur	0,00	7	7	7	17	11
G001	TR412 ZW-gevel	0,00	7	7	7	17	11
G005	TR413 ZW-gevel	0,00	7	7	7	17	11
G015	CS412 NW gevel	0,00	6	6	6	16	10
G009	TR ZW-gevel	0,00	6	6	6	16	10
G019	CS413 NW gevel	1,10	6	6	6	16	10
G012	TR ZO-gevel	0,00	5	5	5	15	8
G033	CS NW deur	0,00	4	4	4	14	8
037	NSA	1,00	14	--	--	14	29
G035	CS NW gevel	0,00	3	3	3	13	7
G034	CS NW gevel	0,00	2	2	2	12	7
G021	CS413 NW deur	0,00	2	2	2	12	6
G023	CS413 NW gevel	0,00	2	2	2	12	6
G032	CS NW deur	0,00	1	1	1	11	5
G018	CS413 ZW-gevel	0,00	0	0	0	10	4
Rest			10	10	10	20	14

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Update van Situatie na uitbreiding met 500 MVA transformator
LAeq bij Bron voor toetspunt: W3_A - Noorderweg 11
Groep: Tennet
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal	Li
W3_A	Noorderweg 11	5,00	28	27	26	36	34
G027	rooster CS412 NW	0,00	20	20	20	30	24
G016	CS412 NW gevel	2,60	17	17	17	27	21
D007	Dakvent CS412	0,10	15	15	15	25	19
D003	CS412 dak	0,10	12	12	12	22	16
D002	TR413 dak	0,10	12	12	12	22	16
D008	Dakvent CS413	0,10	12	12	12	22	15
D009	TR dak	0,10	11	11	11	21	15
D001	TR412 dak	0,10	11	11	11	21	14
G011	CS412 NW gevel	1,10	11	11	11	21	15
029	TR412 koeler	5,90	15	15	--	20	19
031	TR412 koeler	5,90	15	15	--	20	19
D012	Dakvent CS	0,10	9	9	9	19	13
D004	CS413 dak	0,10	9	9	9	19	13
020	TR413 Koeler	7,80	14	14	--	19	17
019	TR413 Koeler	5,90	14	14	--	19	17
G009	CS412 ZO-gevel	0,00	8	8	8	18	12
032	TR412 koeler	7,80	13	13	--	18	17
030	TR412 koeler	7,80	13	13	--	18	17
G002	TR412 NW-gevel	0,00	8	8	8	18	12
G010	TR NW-gevel	0,00	8	8	8	18	12
G024	CS413 NW gevel	2,60	7	7	7	17	11
G006	TR413 NW-gevel	0,00	6	6	6	16	10
G014	CS412 NW gevel	0,00	6	6	6	16	11
G028	rooster CS413 NW	0,00	6	6	6	16	11
G008	TR413 ZO-gevel	0,00	6	6	6	16	10
D011	CS dak	0,10	6	6	6	16	10
018	TR413 Koeler	7,80	11	11	--	16	15
G038	rooster CS NW	0,00	6	6	6	16	10
037	NSA	1,00	16	--	--	16	31
G012	TR ZO-gevel	0,00	6	6	6	16	10
G036	CS NW gevel	2,60	6	6	6	16	10
G013	CS412 NW deur	0,00	6	6	6	16	10
G015	CS412 NW gevel	0,00	5	5	5	15	9
G010	CS412 NO-gevel	0,00	5	5	5	15	9
G012	CS412 NW deur	0,00	5	5	5	15	9
D005	Dakvent TR412	0,10	4	4	4	14	7
G017	CS413 ZO-gevel	0,00	3	3	3	13	7
G007	TR413 NO-gevel	0,00	3	3	3	13	7
D010	Dakvent TR	0,10	3	3	3	13	7
G004	TR412 ZO-gevel	0,00	3	3	3	13	7
G030	CS ZO-gevel	0,00	2	2	2	12	6
G003	TR412 NO-gevel	0,00	2	2	2	12	6
017	TR413 Koeler	5,90	4	4	--	9	8
G039	CS NO-gevel	0,00	-2	-2	-2	8	2
G025	TR412 vent. NW-gevel	1,00	-2	-2	-2	8	3
G011	TR NO-gevel	0,00	-2	-2	-2	8	2
G019	CS413 NW gevel	1,10	-2	-2	-2	8	2
G029	TR vent. NW-gevel	1,00	-3	-3	-3	7	2
G031	CS NW gevel	1,10	-3	-3	-3	7	1
G034	CS NW gevel	0,00	-3	-3	-3	7	1
Rest			4	4	4	14	9

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Update van Situatie na uitbreiding met 500 MVA transformator
LAeq bij Bron voor toetspunt: BW01_A - Bedrijfswoning, Kanaalweg 61 B
Groep: LAmax
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal	Li
BW01_A	Bedrijfswoning, Kanaalweg 61 B	5,00	57	--	--	57	61
1010	380 kV-vermogensschakelaar SF6	5,00	50	--	--	50	54
1017	380 kV-vermogensschakelaar SF 6	5,00	50	--	--	50	54
1016	380 kV-vermogensschakelaar SF6	5,00	49	--	--	49	53
1012	380 kV-vermogensschakelaar SF6	5,00	49	--	--	49	53
1014	380 kV-vermogensschakelaar SF 6	5,00	48	--	--	48	52
1015	380 kV-vermogensschakelaar SF 6	5,00	47	--	--	47	51

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Update van Situatie na uitbreiding met 500 MVA transformator
LAeq bij Bron voor toetspunt: BW02_A - Bedrijfswoning, Kanaalweg 61 J
Groep: LAmax
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal	Li
BW02_A	Bedrijfswoning, Kanaalweg 61 J	5,00	59	--	--	59	63
1016	380 kV-vermogensschakelaar SF6	5,00	55	--	--	55	58
1010	380 kV-vermogensschakelaar SF6	5,00	53	--	--	53	57
1012	380 kV-vermogensschakelaar SF6	5,00	51	--	--	51	55
1014	380 kV-vermogensschakelaar SF 6	5,00	50	--	--	50	54
1017	380 kV-vermogensschakelaar SF 6	5,00	48	--	--	48	52
1015	380 kV-vermogensschakelaar SF 6	5,00	47	--	--	47	50

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Update van Situatie na uitbreiding met 500 MVA transformator
LAeq bij Bron voor toetspunt: W2_A - Woning Noorderweg 8
Groep: LAmax
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal	Li
W2_A	Woning Noorderweg 8	5,00	57	--	--	57	60
1014	380 kV-vermogensschakelaar SF 6	5,00	51	--	--	51	55
1010	380 kV-vermogensschakelaar SF6	5,00	50	--	--	50	54
1012	380 kV-vermogensschakelaar SF6	5,00	50	--	--	50	54
1015	380 kV-vermogensschakelaar SF 6	5,00	48	--	--	48	52
1017	380 kV-vermogensschakelaar SF 6	5,00	48	--	--	48	52
1016	380 kV-vermogensschakelaar SF6	5,00	39	--	--	39	43

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Update van Situatie na uitbreiding met 500 MVA transformator
LAeq bij Bron voor toetspunt: W3_A - Noorderweg 11
Groep: LAmax
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal	Li
W3_A	Noorderweg 11	5,00	57	--	--	57	61
1014	380 kV-vermogensschakelaar SF 6	5,00	51	--	--	51	55
1012	380 kV-vermogensschakelaar SF6	5,00	50	--	--	50	54
1010	380 kV-vermogensschakelaar SF6	5,00	50	--	--	50	54
1015	380 kV-vermogensschakelaar SF 6	5,00	49	--	--	49	53
1016	380 kV-vermogensschakelaar SF6	5,00	48	--	--	48	52
1017	380 kV-vermogensschakelaar SF 6	5,00	48	--	--	48	52

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Update van Situatie na uitbreiding met 500 MVA transformator
LAeq bij Bron voor toetspunt: W4_A - Kagerweg 6 A Beverwijk
Groep: LAmax
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal	Li
W4_A	Kagerweg 6 A Beverwijk	5,00	52	--	--	52	56
1016	380 kV-vermogensschakelaar SF6	5,00	46	--	--	46	50
1017	380 kV-vermogensschakelaar SF 6	5,00	45	--	--	45	49
1015	380 kV-vermogensschakelaar SF 6	5,00	44	--	--	44	48
1010	380 kV-vermogensschakelaar SF6	5,00	44	--	--	44	48
1012	380 kV-vermogensschakelaar SF6	5,00	44	--	--	44	48
1014	380 kV-vermogensschakelaar SF 6	5,00	43	--	--	43	47

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Update van Situatie na uitbreiding met 500 MVA transformator
LAeq bij Bron voor toetspunt: W6_A - Kagerweg 5 C Bevewijk
Groep: LAmax
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal	Li
W6_A	Kagerweg 5 C Bevewijk	5,00	50	--	--	50	54
1017	380 kV-vermogensschakelaar SF 6	5,00	45	--	--	45	49
1015	380 kV-vermogensschakelaar SF 6	5,00	45	--	--	45	49
1014	380 kV-vermogensschakelaar SF 6	5,00	42	--	--	42	46
1012	380 kV-vermogensschakelaar SF6	5,00	41	--	--	41	46
1016	380 kV-vermogensschakelaar SF6	5,00	32	--	--	32	36
1010	380 kV-vermogensschakelaar SF6	5,00	30	--	--	30	35

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

COLOFON

AKOESTISCH ONDERZOEK UITBREIDING 380 KV TRANSFORMATORSTATION BEVERWIJK

KLANT
TenneT TSO B.V.

AUTEUR
Madelon Smink

PROJECTNUMMER
C05051.2000043

ONZE REFERENTIE
D10010872:108

DATUM
12 november 2021

STATUS
Concept

GECONTROLEERD DOOR

Erik Koppen
Senior adviseur geluid en windenergie

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 264
6800 AG Arnhem
Nederland
+31 (0)88 4261 261

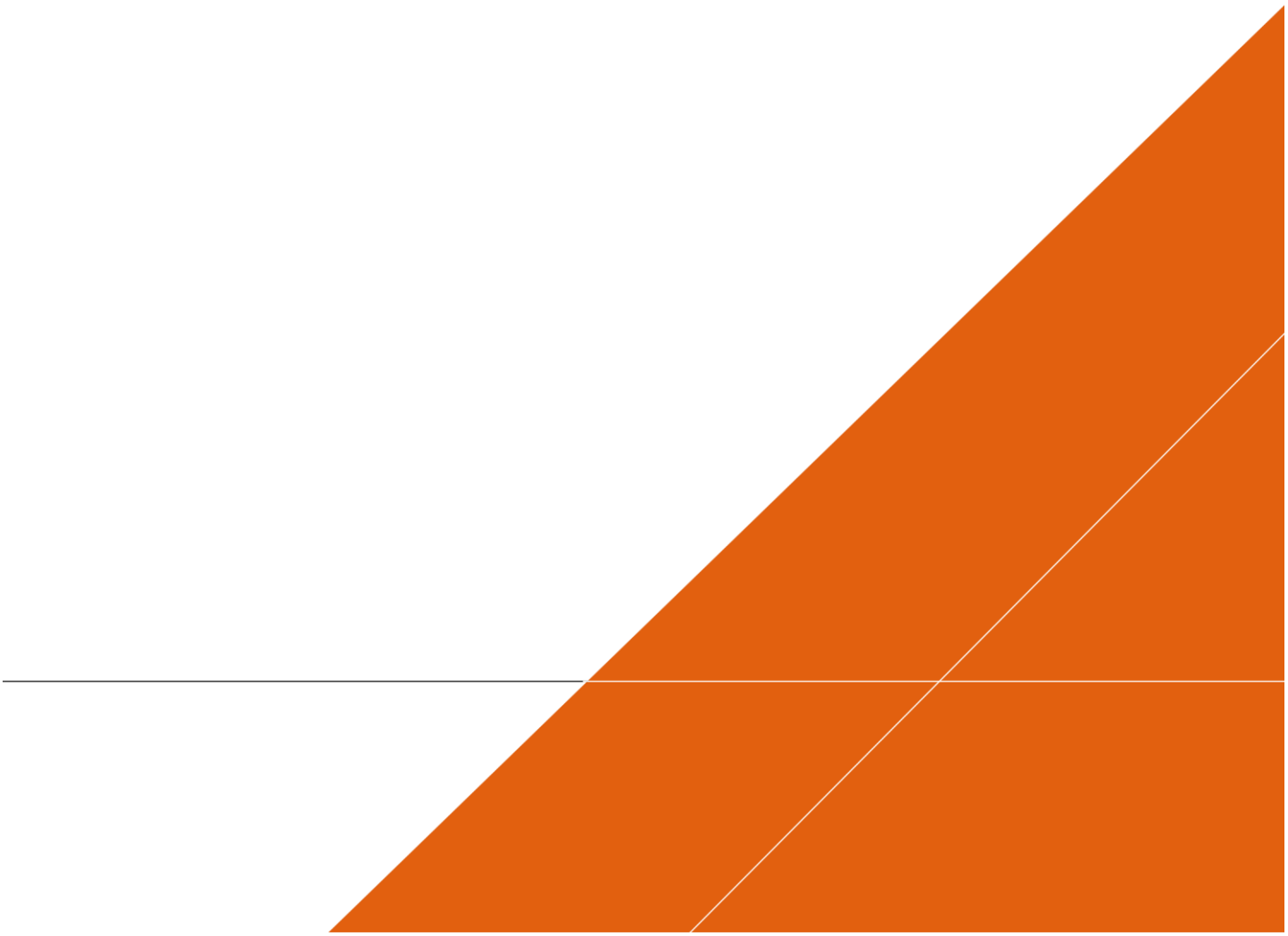
www.arcadis.com

ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

AKOESTISCH ONDERZOEK 150 KV-STATION TE OTERLEEK

TenneT TSO B.V.

1 JUNI 2021

Contactpersoon

ERIK KOPPEN
Senior adviseur geluid en windenergie

T +31 (0)88 4261 551
M +31 (0)6 2706 2060
E erik.koppen@arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 264
6800 AG Arnhem
Nederland

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING 4

2 SITUATIE 5

2.1 Ligging 5

2.2 Representatieve bedrijfssituatie 6

3 BEREKENINGSMETHODE 9

4 TOETSINGSKADER 10

4.1 Wet geluidhinder 10

4.2 Vigerende vergunning 10

5 BEREKENINGSRESULTATEN 12

5.1 Langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{AR,LT}$) 12

5.2 Maximale geluidniveaus (L_{Amax}) 13

6 CONCLUSIE 14

BIJLAGEN

BIJLAGE 1 POSITIES VAN DE BEOORDELINGSPUNTEN 15

BIJLAGE 2 INVOERGEGEVENS VAN HET REKENMODEL 16

BIJLAGE 3 BEREKENINGSRESULTATEN REPRESENTATIEVE BEDRIJFSSITUATIE 17

BIJLAGE 4 BEREKENINGSRESULTATEN MAXIMALE GELUIDNIVEAUS 18

COLOFON 19

1 INLEIDING

Als onderdeel van de netverzwaring Beverwijk - Velsen – Oterleek is TenneT voornemens om het bestaande 150 kV-hoogspanningsstation te Oterleek uit te breiden met twee nieuwe schakelvelden met seriespoelen. Het 150 kV-station is gevestigd aan de Huigendijk 43 te Oterleek. Het bedrijfsterrein is in het kader van Wet geluidhinder (Wgh) gezoneerd.

In de huidige situatie omvat het station drie 100 MVA transformatoren, een MVAr-installatie, een 10/10 kV-regeltransformator, een luchtdroger en een noodstroomaggregaat. De transformatoren zijn in de buitenlucht opgesteld in transformatorboxen met vier wanden zonder dak. Aangezien het maximaal gelijktijdig in te schakelen (elektrisch) vermogen 200 MVA of meer is, is er sprake van een vergunningsplichtige en zoneringsplichtige inrichting. Ook de nieuw te plaatsen spoelen worden buiten opgesteld.

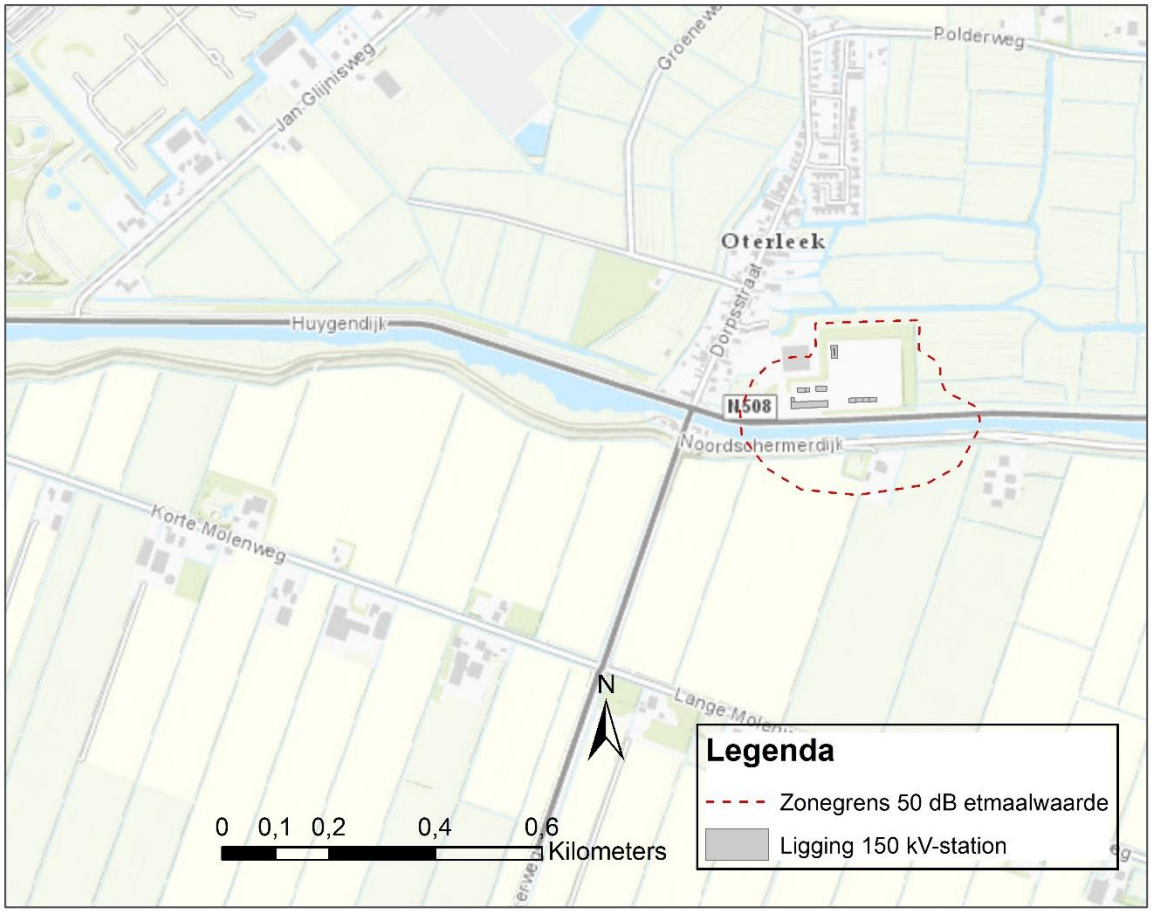
Als onderdeel van omgevingsvergunningaanvraag is aan het 150 kV-station een akoestisch onderzoek verricht. Het voorliggende rapport geeft een beschrijving van de representatieve bedrijfssituatie, de gehanteerde uitgangspunten, de berekeningsmethode, het toetsingskader en de onderzoeksresultaten.

2 SITUATIE

2.1 Ligging

Het 150 kV-hoogspanningsstation van TenneT is gevestigd aan de Huigendijk 43 te Oterleek in de gemeente Alkmaar. Het station is gevestigd op een gezoneerd industrieterrein met als enige inrichting het 150 kV-schakelstation. In Figuur 1 zijn de ligging van het station en de buitengrens – de zonegrens- van de op grond van de Wet geluidhinder vastgestelde geluidzone weergegeven. Aan de westzijde grenst het station aan het bedrijfsterrein van Caravancentrum Stekelbos. Ten noorden, ten oosten en ten zuiden van het onderstation zijn de omliggende percelen in gebruik als grasland. Aan de zuidzijde grenst het station aan de Huigendijk met daaraan parallel een kanaal.

De dichtstbijzijnde woning is gesitueerd aan de Noordschermerdijk 4[1] in Oterleek op een afstand van ongeveer 95 meter van het station. Deze woning ligt in de geluidzone.

Figuur 1 Ligging 150 kV-station van TenneT te Oterleek en de zonegrens van het industrieterrein.

[1] Uit https://bagviewer.kadaster.nl blijkt dat op de locatie van de woning Noordschermerdijk 4 nog twee woningen liggen met het adres Noordschermerdijk 4A en Noordschermerdijk 4B. Alle drie de woningen zijn gelegen in hetzelfde object met bouwjaar 1777.

2.2 Representatieve bedrijfssituatie

Het 150 kV-station omvat in de huidige situatie drie 100 MVA 150 kV-transformatoren, een MVAr-installatie, een 10/10 kV-regeltransformator, schakelvelden, een luchtdroger en een noodstroomaggregaat. De transformatoren zijn in de buitenlucht opgesteld in transformatorboxen met vier wanden zonder dak. De MVAr-installatie omvat drie condensatorbatterijen, drie inpandig geplaatste spoelen en een vermogensschakelaar.

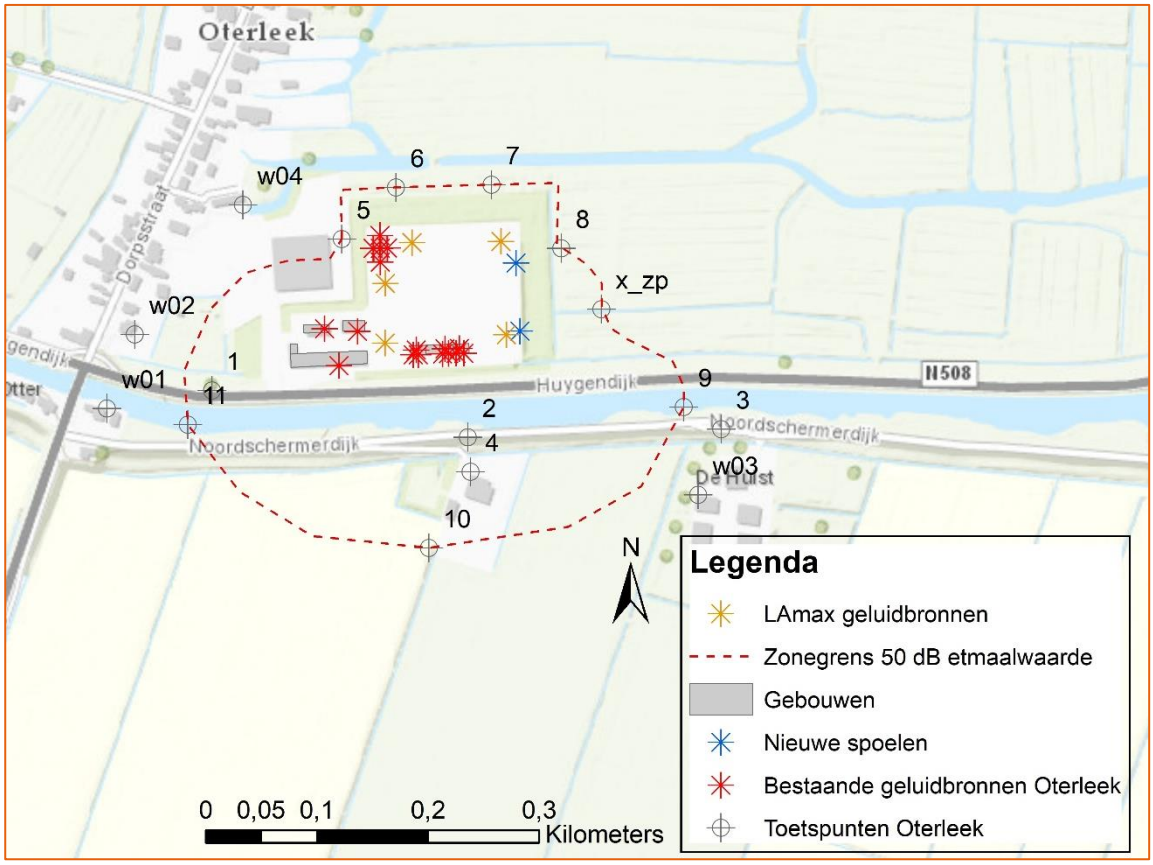
Tijdens een normale bedrijfssituatie zijn alle drie de transformatoren 24 uur per dag in bedrijf. Dit geldt ook voor de regeltransformator. De luchtdroger is 50% van de tijd in bedrijf. De MVAr-installatie is in bedrijf van 07.00 uur tot 21.00 uur. Het noodstroomaggregaat wordt regelmatig getest en is dan gedurende maximaal 1 uur in de dagperiode in bedrijf. Verder wordt deze alleen in geval van calamiteiten ingeschakeld.

De vermogensschakelaars van de schakelvelden en de MVAr-installatie maken alleen geluid als er geschakeld wordt. Bij het schakelen treden piekgeluiden op. De schakelingen met de vermogensschakelaars ten behoeve van werk- en testschakelingen vinden in principe alleen in de dagperiode plaats. Alleen in geval van calamiteiten zal in de avond- en nachtperiode worden geschakeld. Dit gebeurt dus slechts incidenteel. De schakelingen van duren slechts enkele honderden milliseconden. Onder normale omstandigheden zal niet meer dan 1 à 2 maal per dag worden geschakeld. De effectieve bedrijfstijd bedraagt derhalve circa 0,5 seconde. De meeste dagen zal er helemaal niet worden geschakeld. De vermogensschakelaars hebben geen invloed op het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) vanwege de inrichting, maar zijn wel bepalend voor het maximale geluidniveau (L_{Amax}).

Als onderdeel van de netverzwaring Beverwijk - Velsen – Oterleek wordt het 150 kV-station uitgebreid met twee nieuwe schakelvelden met seriespoelen. Ook deze spoelen zullen continu in bedrijf zijn.

De lay-out van het 150 kV-station Oterleek is weergegeven in Figuur 2 inclusief de geplande uitbreiding. De nieuwe spoelen worden direct ten oosten van de bestaande bronnen geplaatst. De twee locaties (aangegeven met de blauwe sterren in Figuur 2) zijn akoestisch onderzocht. De toekomstige representatieve bedrijfssituatie en de gehanteerde bronvermogens zijn samengevat in Tabel 1 en weergegeven in bijlage 2.

De gegevens van de bestaande geluidbronnen en objecten zijn conform het akoestisch rapport “Controlemetingen in het kader van de vergunning Wet milieubeheer na realisatie van een MVAr-installatie op het 150 kV station Oterleek” van Peutz met kenmerk FA 15835-5 van 4 mei 2004. Het bronvermogen van de nieuw te plaatsen seriespoelen is gebaseerd op de geluidspecificaties zoals aangeleverd door TenneT. De vermogensschakelaars van de nieuwe schakelvelden zijn niet afzonderlijk ingevoerd, omdat deze zich op een vergelijkbare tot grotere afstand van woningen bevinden dan de bestaande vermogensschakelaars en dus niet bepalend zijn voor het maximale geluidniveau ter plaatse van woningen. De invoergegevens van het rekenmodel zijn opgenomen in bijlage 2.

Figuur 2 Posities bestaande bronnen schakelstation Oterleek en posities spoelen

Tabel 1 Representatieve bedrijfssituatie 150 kV-station TenneT te Oterleek na uitbreiding

Geluidbron		Bronsterkte	Effectieve bedrijfstijd in uren		
Nr.	Omschrijving	L_{wr} [dB(A)]	Dag (7-19u)	Avond (19-23u)	Nacht (23-7u)
Bestaande geluidbronnen					
01	Transformator 1	91	12	4	8
02	Transformator 2	90	12	4	8
03	Transformator 3	88	12	4	8
04-05	Transformator 1 roosters	80	12	4	8
06-07	Transformator 2 roosters	80	12	4	8
08-09	Transformator 3 roosters	79 en 76	12	4	8
10	Noodstroomaggregaat	89	1	--	--
11	Luchtdroger	71	6	2	4
26	10/10 kV regeltrafo	70	12	4	8

Geluidbron		Bronsterkte	Effectieve bedrijfstijd in uren		
Nr.	Omschrijving	L_{Wr} [dB(A)]	Dag (7-19u)	Avond (19-23u)	Nacht (23-7u)
27	MVAr-inst. Dak	88	12	2	--
28	MVAr-inst. zuidgevel	73	12	2	--
29	MVAr-inst. west-gevel	75	12	2	--
30	MVAr-inst. noord-gevel	73	12	2	--
31	MVAr-inst. oost-gevel	75	12	2	--
32	MVAr-inst. Open onderzijde zuid	65	12	2	--
33	MVAr-inst. Open onderzijde west	65	12	2	--
34	MVAr-inst. Open onderzijde noord	62	12	2	--
35	MVAr-inst. Open onderzijde oost	69	12	2	--
Nieuwe bronnen					
cs1, cs2	Seriespoel 1, Seriespoel 2	74	12	4	8

3 BEREKENINGSMETHODE

De overdrachtsberekeningen zijn verricht conform de “Handleiding meten en rekenen Industrielawaai” van 1999 met het softwarepakket Geomilieu versie V4.50, methode Industrielawaai II.8. De gebouwen en objecten van het 150 kV-station zijn in het rekenmodel ingevoerd als geluidafschermende en -reflecterende objecten. Voor het westelijke deel van het transformatorstation, de nabijgelegen wegen, het kanaal en het bedrijfsterrein van Caravancentrum Stekelbos is uitgegaan van een reflecterend bodemgebied (bodemfactor 0). Voor het oostelijke deel van het transformatorstation is uitgegaan van een 70% reflecterend bodemgebied (bodemfactor 0,3). Buiten de ingevoerde bodemgebieden uitgegaan van een 80% absorberend bodemgebied (bodemfactor 0,8). De invoergegevens van het rekenmodel zijn opgenomen in bijlage 2.

4 TOETSINGSKADER

4.1 Wet geluidhinder

Het terrein waar het 150 kV-station op gelegen is, is een op grond van de Wet geluidhinder gezoneerd industrieterrein. De vastgestelde geluidzone is weergegeven in Figuur 1 .Op de buitengrens van de geluidzone – de zonegrens - mag het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ vanwege alle inrichtingen op het gezoneerde industrieterrein tezamen[2] niet hoger zijn dan:

- 50 dB(A) tussen 07.00 en 19.00 uur
- 45 dB(A) tussen 19.00 en 23.00 uur
- 40 dB(A) tussen 23.00 en 07.00 uur

Dit wordt ook wel aangeduid als 50 dB(A) etmaalwaarde[3].

In de geluidzone van het industrieterrein bevindt zich een enkele woning. Bij de woningen in de zone mag het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau vanwege alle bedrijven op het gezoneerde industrieterrein tezamen niet hoger zijn dan 55 dB(A) etmaalwaarde dan wel de vastgestelde maximaal toelaatbare geluidbelasting (MTG). De dichtstbijzijnde woning is Noordschermerdijk 4 te Oterleek. Deze ligt in de geluidzone. Voor deze woning is een MTG-waarde vastgesteld van 57 dB(A) etmaalwaarde, inclusief een toeslag van 5 dB(A) voor tonaal geluid. De woning is weergeven door nummer 4 in Figuur 2.

Uit https://bagviewer.kadaster.nl blijkt dat op de locatie van de woning Noordschermerdijk 4 nog twee woningen liggen met het adres Noordschermerdijk 4A en Noordschermerdijk 4B. Gezien het feit dat alle drie de woningen in hetzelfde object met bouwjaar 1777 zijn gevestigd, wordt aangenomen dat – als het daadwerkelijk drie woningen betreft - voor deze woningen ook een MTG-waarde van 57 dB(A) etmaalwaarde geldt. Voor overige liggen er in de geluidzone geen woningen.

4.2 Vigerende vergunning

In de door Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland op 7 januari 1992 verleende vergunning in het kader van de Wet geluidhinder, zijn de navolgende geluidvoorschriften opgenomen.

Meetpunt 1:

- 50 dB(A) tussen 07.00 en 19.00 uur
- 45 dB(A) tussen 19.00 en 23.00 uur
- 40 dB(A) tussen 23.00 en 07.00 uur

Meetpunt 2:

- 60 dB(A) tussen 07.00 en 19.00 uur
- 55 dB(A) tussen 19.00 en 23.00 uur
- 50 dB(A) tussen 23.00 en 07.00 uur

Meetpunt 3:

- 50 dB(A) tussen 07.00 en 19.00 uur
- 45 dB(A) tussen 19.00 en 23.00 uur
- 40 dB(A) tussen 23.00 en 07.00 uur

[2] In het onderhavige geval beperkt zich dit tot het 150 kV-station Oterleek, want er zijn en kunnen op het gezoneerde industrieterrein geen andere inrichtingen worden gevestigd.

[3] De etmaalwaarde is gedefinieerd als de hoogste waarde van:
- Het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ in de dagperiode.
- Het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ in de avondperiode plus 5 dB(A).
- Het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ in de nachtperiode plus 10 dB(A).

De locaties van de meetpunten zijn weergegeven in Figuur 2. De piekniveaus mogen de voornoemde geluidniveaus met niet meer dan 10 dB(A) overschrijden.

Middels een besluit van 7 maart 2000 is een voorschrift toegevoegd dat het equivalente geluidniveau vanwege de inrichting op de woning Noordschermerdijk 4 inclusief een straffactor van 5 dB(A) voor tonaal geluid niet hoger mag zijn dan:

- 57 dB(A) tussen 07.00 en 19.00 uur
- 52 dB(A) tussen 19.00 en 23.00 uur
- 47 dB(A) tussen 23.00 en 07.00 uur

Deze woning is weergeven door nummer 4 in Figuur 2.

Voor het maximale geluidniveau L_{Amax} op woningen die buiten de voornoemde vergunningspunten vallen, wordt op grond van de ‘Handreiking Industrielawaai en Vergunningverlening’ gestreefd naar niveaus die ter plaatse van woningen niet meer dan 10 dB(A) hoger zijn dan de langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus. De grenswaarden voor het maximale geluidniveau zijn:

- 70 dB(A) in de dagperiode.
- 65 dB(A) in de avondperiode.
- 60 dB(A) in de nachtperiode.

5 BEREKENINGSRESULTATEN

5.1 Langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{AR,LT}$)

Op basis van de representatieve bedrijfssituatie zoals beschreven in hoofdstuk 2 is het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) vanwege het 150 kV-station inclusief uitbreiding berekend op de zonebewakingspunten van het industrieterrein en op de dichtstbijzijnde woningen. De posities van de beoordelingspunten zijn weergegeven in Figuur 2 en op de afbeeldingen in bijlage 1. Een extra te beschouwen zonebewakingspunt is toegevoegd voor een beoordeling nabij de nieuw te realiseren spoelen. Voor de beoordeling van de maximale geluidniveaus zijn de beoordelingspunten W01 t/m W04 gehanteerd bij woningen buiten de geluidzone.

De berekeningsresultaten zijn vermeld in bijlage 3 en samengevat in Tabel 2. De beoordelingshoogte is 5 meter ten opzichte van het maaiveld. Op de woningen zijn de invallende geluidniveaus berekend.

De geluidemissie van het 150 kV-station is tonaal van karakter. Indien ter plaatse van woningen en/of andere geluidgevoelige bestemmingen het tonale karakter van het geluid duidelijk hoorbaar is, dient een toeslag van 5 dB(A) op het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau in rekening te worden gebracht. Dit hangt mede af van het heersende achtergrondniveau. Voor de woning Noordschermerdijk 4 (beoordelingspunt 4) is een toeslag van 5 dB op het beoordelingsniveau ter plaatse van woningen in rekening gebracht.

Het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau vanwege het gehele 150 kV-station na uitbreiding, bedraagt op de gevel van de woningen ten hoogste 45 dB(A) in de dag-, avond- en nachtperiode, rekening houdend met een toeslag van 5 dB(A) voor tonaal geluid. Op de zonegrens bedraagt het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ten hoogste 45 dB(A) in de dagperiode, 43 dB(A) in de avondperiode en 38 dB(A) in de nachtperiode. De berekende geluidniveaus voor het 150 kV-station na uitbreiding voldoen dus ruimschoots aan de vergunde waarden zoals beschreven in hoofdstuk 4.

Tabel 2 Berekeningsresultaten langtijdgemiddeld beoordelingsniveau 150 kV-station te Oterleek

Beoordelings-punt	Ligging	Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ [dB(A)]		
		Dagperiode 7-19 uur	Avondperiode 19-23 uur	Nachtperiode 23-7 uur
Beoordelingspunten vigerende vergunning				
1	Vergunning positie 1	35	35	34
2	Vergunning positie 2	43	43	43
3	Vergunning positie 3	32	32	31
Zonebewakingspunt op woning met MTG-waarde				
4[1)]	Vergunningpositie 4, Noordschermerdijk 4	45[1)]	45[1)]	45[1)]
Zonebewakingspunten op zonegrens				
5	Zonegrens westgrens noord	45	43	38
6	Zonegrens, noordgrens west	41	39	36
7	Zonegrens, Noordgrens oost	38	37	36
8	Zonegrens oostgrens noord	39	38	38
9	Zonegrens, oostgrens zuid	34	33	33

Beoordelings-punt	Ligging	Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ [dB(A)]		
		Dagperiode 7-19 uur	Avondperiode 19-23 uur	Nachtperiode 23-7 uur
10	Zonegrens, zuid	34	34	34
11	Zonegrens, westgrens zuid	34	33	33
X_zp	Extra zonepunt bij spoel	38	37	37
Woningen				
W01	Oterlekerweg 1	36[1)]	35[1)]	35[1)]
W02	Dorpsstraat 1	37[1)]	36[1)]	35[1)]
W03	Noordschermerdijk 5	36[1)]	35[1)]	35[1)]
W04	Dorpsstraat 17B	42[1)]	40[1)]	37[1)]

1) *Inclusief 5 dB(A) toeslag vanwege tonaal geluid*

5.2 Maximale geluidniveaus (L_{Amax})

Het maximale geluidniveau (L_{Amax}) vanwege het transformatorstation wordt bepaald door het schakelen van de vermogensschakelaars. Het piekbronvermogen (L_{WAmax}) van het schakelen bedraagt 121 dB(A). Deze schakelaars worden in principe alleen overdag gebruikt. Alleen in geval van calamiteiten wordt in de avond- en nachtperiode geschakeld. In de avond- en nachtperiode is gewoonlijk sprake van een vrij continue geluidemissie en zal het maximale geluidniveau vanwege de inrichting niet meer dan 10 dB(A) hoger zijn dan het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau. De berekeningsresultaten zijn vermeld in bijlage 4 en samengevat in Tabel 3. Hieruit blijkt dat het maximale geluidniveau (L_{Amax}) ter plaatse van woningen ten hoogste 66 dB(A) in de dagperiode, 50 dB(A) in de avondperiode en 50 dB(A) in de nachtperiode bedraagt. Hiermee wordt voldaan aan de grenswaarden van de ‘Handreiking Industrielawaai en Vergunningverlening’.

Tabel 3: Berekeningsresultaten maximaal geluidniveau transformatorstation TenneT te Beverwijk

Rekenpunt	Ligging	Maximaal geluidniveau L_{Amax} [dB(A)]		
		Dagperiode 7-19 uur	Avondperiode 19-23 uur	Nachtperiode 23-7 uur
4	Vergunningpositie 4, Noordschermerdijk 4	66	50	50
W01	Oterlekerweg 1	56	35	35
W02	Dorpsstraat 1	59	37	36
W03	Noordschermerdijk 5	59	34	34
W04	Dorpsstraat 17 B	66	44	39

6 CONCLUSIE

Als onderdeel van de netverzwaring Beverwijk - Velsen – Oterleek is TenneT voornemens om het bestaande 150 kV-station Oterleek uit te breiden met twee nieuwe schakelvelden met seriespoelen. De geluidbelasting van het gehele 150 kV-station is berekend.

Uit het akoestisch onderzoek blijkt dat het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) vanwege het gehele 150 kV-station inclusief uitbreiding op de gevel van de woningen in de zone ten hoogste bedraagt (inclusief 5 dB(A) toeslag voor tonaal geluid):

- 45 dB(A) in de dagperiode.
- 45 dB(A) in de avondperiode.
- 45 dB(A) in de nachtperiode.

Het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) op de zonegrens bedraagt ten hoogste:

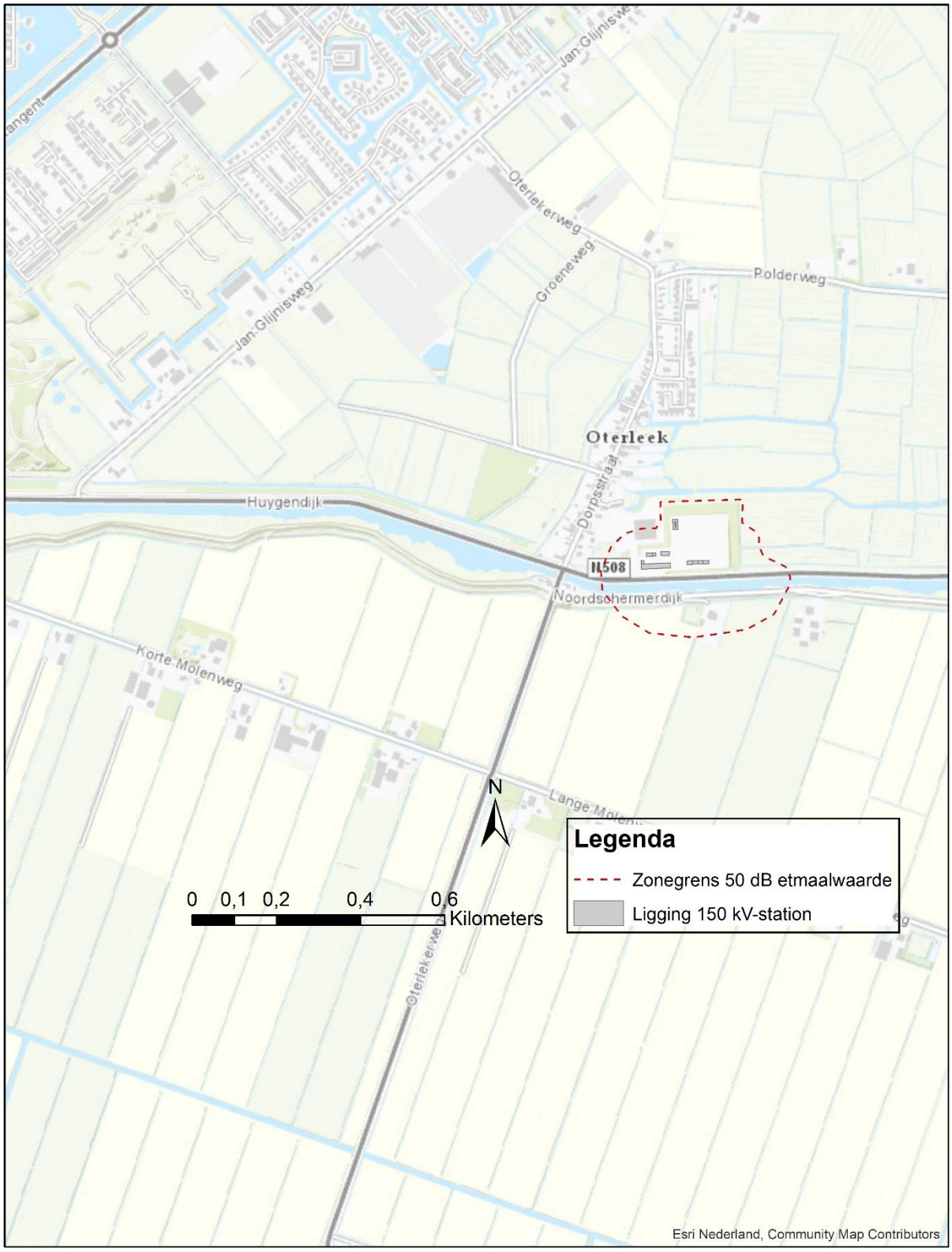
- 45 dB(A) in de dagperiode.
- 43 dB(A) in de avondperiode.
- 38 dB(A) in de nachtperiode.

De belangrijkste geluidbronnen zijn de bestaande transformatoren.

De geluidbelasting door het bestaande 150 kV-station én de aansluiting van de nieuwe ondergrondse kabelverbinding is in één berekening doorgerekend. De conclusie daarvan is dat het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau vanwege het gehele 150 kV-station na uitbreiding ruimschoots voldoet aan de geluideisen van de vigerende vergunning en de geluidzone.

Het maximale geluidniveau (L_{Amax}) vanwege het transformatorstation wordt in de dagperiode bepaald door de vermogensschakelaars. In de avond- en nachtperiode treden in principe geen bijzondere piekgeluiden op. Het maximale geluidniveau is ter plaatse van woningen niet hoger dan 66 dB(A) in de dagperiode en 50 dB(A) in de avond- en nachtperiode. Hiermee wordt voldaan aan de grenswaarden van de ‘Handreiking Industrielawaai en Vergunningverlening’.

BIJLAGE 1 POSITIES VAN DE BEOORDELINGSPUNTEN

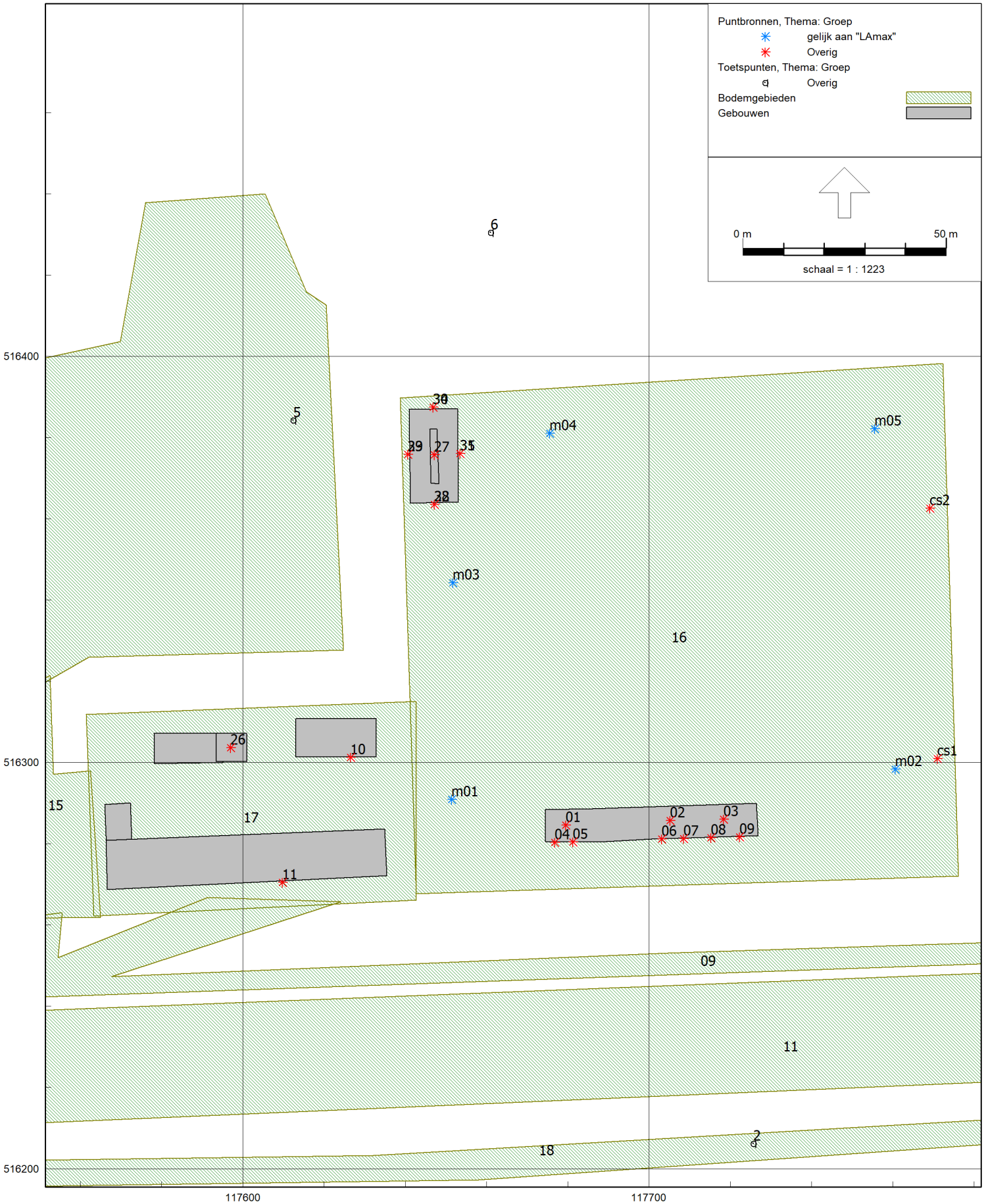
Figuur 3 Zonegrens ligging 150 kV-station

Industrielawaai - IL, [150 kV-station Oterleek - Oterleek 150 kV-station 2020 beide locatiealternatieven] , Geomilieu V4.50

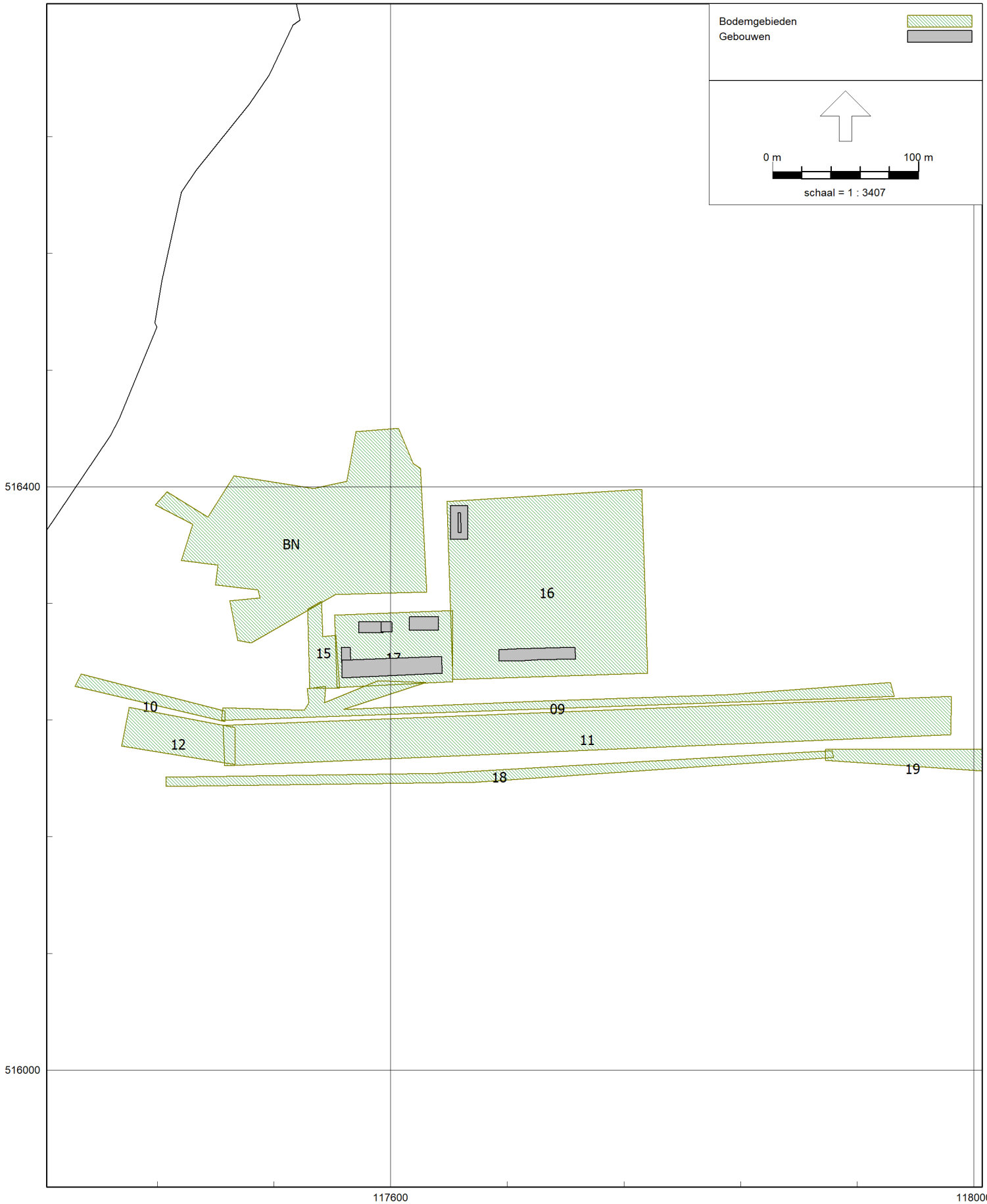
Overzicht beoordelingspunten (zonder uitbreiding)

BIJLAGE 2 INVOERGEGEVENS VAN HET REKENMODEL

Industrielawaai - IL, [150 kV-station Oterleek - Kopie van Oterleek Hoogspanning - v2 noord en zuid locatie samen] , Geomilieu V4.50

Overzicht puntbronnen

Industrielawaai - IL, [150 kV-station Oterleek - Kopie van Oterleek Hoogspanning - v2 noord en zuid locatie samen] , Geomilieu V4.50

Overzicht bodemgebieden

Industrielawaai - IL, [150 kV-station Oterleek - Kopie van Oterleek Hoogspanning - v2 noord en zuid locatie samen] , Geomilieu V4.50

Overzicht gebouwen

Model: Kopie van Oterleek Hoogspanning - v2 noord en zuid locatie samen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Groep	Omschr.	X	Y	Maaiveld	Hoogte	Richt.	Hoek	Type	GeenRefl.
01	2020 invoer	Trafo1	117679,50	516284,60	0,00	8,20	0,00	360,00	Normale puntbron	Nee
02	2020 invoer	Trafo2	117705,20	516285,70	0,00	8,20	0,00	360,00	Normale puntbron	Nee
03	2020 invoer	Trafo3	117718,30	516286,00	0,00	8,20	0,00	360,00	Normale puntbron	Nee
04	2020 invoer	Trafo1 roosters	117676,80	516280,30	0,00	0,70	0,00	360,00	Normale puntbron	Ja
05	2020 invoer	Trafo1 roosters	117681,20	516280,40	0,00	0,70	0,00	360,00	Normale puntbron	Ja
06	2020 invoer	Trafo2 roosters	117703,10	516281,20	0,00	0,70	0,00	360,00	Normale puntbron	Ja
07	2020 invoer	Trafo2 roosters	117708,50	516281,30	0,00	0,70	0,00	360,00	Normale puntbron	Ja
08	2020 invoer	Trafo3 roosters	117715,20	516281,50	0,00	0,70	0,00	360,00	Normale puntbron	Ja
09	2020 invoer	Trafo3 roosters	117722,30	516281,70	0,00	0,70	0,00	360,00	Normale puntbron	Ja
10	2020 invoer	Noodstroomaggregaat	117626,50	516301,30	0,00	4,50	0,00	360,00	Normale puntbron	Ja
11	2020 invoer	Luchtdroger	117609,78	516270,52	0,00	0,50	0,00	360,00	Normale puntbron	Ja
26	2020 invoer	10/10 kV regeltrafo	117597,00	516303,70	0,00	1,40	0,00	360,00	Normale puntbron	Nee
27	2020 invoer	MVAr-inst. Dak	117647,20	516375,80	0,00	10,40	0,00	360,00	Normale puntbron	Nee
28	2020 invoer	MVAr-inst. zuidgevel	117647,20	516363,50	0,00	6,00	0,00	360,00	Normale puntbron	Nee
29	2020 invoer	MVAr-inst. west-gevel	117640,60	516375,90	0,00	6,00	0,00	360,00	Normale puntbron	Nee
30	2020 invoer	MVAr-inst. noord-gevel	117646,90	516387,50	0,00	6,00	0,00	360,00	Normale puntbron	Nee
31	2020 invoer	MVAr-inst. oost-gevel	117653,50	516376,10	0,00	6,00	0,00	360,00	Normale puntbron	Nee
32	2020 invoer	MVAr-inst. Open onderzijde zuid	117647,20	516363,50	0,00	0,20	0,00	360,00	Normale puntbron	Nee
33	2020 invoer	MVAr-inst. Open onderzijde west	117640,60	516375,90	0,00	0,20	0,00	360,00	Normale puntbron	Nee
34	2020 invoer	MVAr-inst. Open onderzijde noord	117646,90	516387,50	0,00	0,20	0,00	360,00	Normale puntbron	Nee
35	2020 invoer	MVAr-inst. Open onderzijde oost	117653,50	516376,10	0,00	0,20	0,00	360,00	Normale puntbron	Nee
cs1	2020 invoer	Serie spoel 1	117770,92	516300,99	0,00	2,10	0,00	360,00	Normale puntbron	Nee
cs2	2020 invoer	Serie spoel 2	117769,14	516362,57	0,00	2,10	0,00	360,00	Normale puntbron	Nee
m01	LAmax	380 kV-vermogensschakelaar	117651,38	516290,89	0,00	5,00	0,00	360,00	Normale puntbron	Nee
m03	LAmax	380 kV-vermogensschakelaar	117651,68	516344,30	0,00	5,00	0,00	360,00	Normale puntbron	Nee
m02	LAmax	380 kV-vermogensschakelaar	117760,59	516298,35	0,00	5,00	0,00	360,00	Normale puntbron	Nee
m04	LAmax	380 kV-vermogensschakelaar	117675,55	516381,00	0,00	5,00	0,00	360,00	Normale puntbron	Nee
m05	LAmax	380 kV-vermogensschakelaar	117755,52	516382,19	0,00	5,00	0,00	360,00	Normale puntbron	Nee

Model: Kopie van Oterleek Hoogspanning - v2 noord en zuid locatie samen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	GeenDemping	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)
01	Nee	0,00	56,00	85,30	87,40	84,20	77,70	74,70	64,40	52,70	90,95	0,00	0,00	0,00
02	Nee	0,00	59,70	85,50	86,40	82,70	77,90	76,30	69,10	60,00	90,38	0,00	0,00	0,00
03	Nee	0,00	56,10	83,00	81,90	84,80	70,80	62,80	61,90	54,70	88,28	0,00	0,00	0,00
04	Nee	0,00	45,70	74,90	74,90	72,90	70,90	65,80	56,00	42,00	79,91	0,00	0,00	0,00
05	Nee	0,00	45,70	74,90	74,90	72,90	70,90	65,80	56,00	42,00	79,91	0,00	0,00	0,00
06	Nee	0,00	49,50	75,70	74,60	71,10	69,30	67,50	60,10	50,00	79,74	0,00	0,00	0,00
07	Nee	0,00	49,50	75,70	74,60	71,10	69,30	67,50	60,10	50,00	79,74	0,00	0,00	0,00
08	Nee	45,60	68,90	70,30	76,90	65,00	58,10	54,40	45,00	50,00	78,56	0,00	0,00	0,00
09	Nee	0,00	43,00	66,30	67,70	74,30	62,40	55,50	51,80	42,40	75,95	0,00	0,00	0,00
10	Nee	0,00	70,80	73,10	74,10	80,20	84,70	83,20	76,80	66,20	88,57	10,79	--	--
11	Nee	0,00	43,00	56,50	60,60	64,80	67,60	62,10	52,30	43,50	70,86	3,01	3,01	3,01
26	Nee	0,00	35,50	65,50	62,50	65,50	58,50	49,50	39,50	35,50	69,86	0,00	0,00	0,00
27	Ja	0,00	73,80	85,50	79,50	79,50	63,00	74,90	70,60	57,70	87,80	0,00	3,01	--
28	Nee	0,00	47,60	69,60	67,40	64,00	58,90	55,80	51,00	47,50	72,68	0,00	3,01	--
29	Nee	0,00	49,80	71,80	69,60	66,20	61,10	58,00	53,20	49,70	74,88	0,00	3,01	--
30	Nee	0,00	47,60	69,60	67,40	64,00	58,90	55,80	51,00	47,50	72,68	0,00	3,01	--
31	Nee	0,00	49,80	71,80	69,60	66,20	61,10	58,00	53,20	49,70	74,88	0,00	3,01	--
32	Nee	0,00	30,40	58,70	62,80	57,00	45,10	43,60	41,40	40,80	65,09	0,00	3,01	--
33	Nee	0,00	34,40	57,00	62,70	58,60	47,10	48,30	48,50	47,90	65,24	0,00	3,01	--
34	Nee	0,00	32,00	54,00	59,70	52,80	42,40	41,90	39,30	36,10	61,53	0,00	3,01	--
35	Nee	0,00	37,10	61,40	67,20	58,60	44,60	44,50	43,10	42,30	68,72	0,00	3,01	--
cs1	Nee	--	50,00	70,00	70,00	67,00	60,00	55,00	50,00	50,00	74,25	0,00	0,00	0,00
cs2	Nee	--	50,00	70,00	70,00	67,00	60,00	55,00	50,00	50,00	74,25	0,00	0,00	0,00
m01	Nee	0,00	80,00	93,00	102,00	108,00	113,00	116,00	117,00	109,00	121,00	0,00	--	--
m03	Nee	0,00	80,00	93,00	102,00	108,00	113,00	116,00	117,00	109,00	121,00	0,00	--	--
m02	Nee	0,00	80,00	93,00	102,00	108,00	113,00	116,00	117,00	109,00	121,00	0,00	--	--
m04	Nee	0,00	80,00	93,00	102,00	108,00	113,00	116,00	117,00	109,00	121,00	0,00	--	--
m05	Nee	0,00	80,00	93,00	102,00	108,00	113,00	116,00	117,00	109,00	121,00	0,00	--	--

Model: Kopie van Oterleek Hoogspanning - v2 noord en zuid locatie samen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Toetspunten, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	X	Y	Gevel	Maaiveld	Hoogte A	Hoogte B	Hoogte C	Hoogte D	Hoogte E	Hoogte F
w01	Oterlekerweg 1	117401,26	516232,07	Ja	0,00	5,00	--	--	--	--	--
w02	Dorpsstraat 1	117426,20	516298,49	Ja	0,00	5,00	--	--	--	--	--
w03	Noordschermerdijk 5	117932,78	516154,50	Ja	0,00	5,00	--	--	--	--	--
w04	Dorpsstraat 17 B	117523,43	516414,80	Ja	0,00	5,00	--	--	--	--	--
x_zp	Extra zonepunt	117845,74	516321,24	Ja	0,00	5,00	--	--	--	--	--
1	Vergunningpositie 1	117495,73	516248,30	Ja	0,00	5,00	--	--	--	--	--
2	Vergunningpositie 2	117725,73	516206,20	Ja	0,00	5,00	--	--	--	--	--
3	Vergunningpositie 3	117953,63	516213,50	Ja	0,00	5,00	--	--	--	--	--
4	Vergunningpositie 4, MIG	117728,23	516175,20	Ja	0,00	5,00	--	--	--	--	--
4	Vergunningpositie 4, MIG	117728,23	516175,19	Ja	0,00	5,00	--	--	--	--	--
5	Zonegrens, westgrens noord	117612,43	516384,20	Ja	0,00	5,00	--	--	--	--	--
6	Zonegrens, noordgrens west	117661,03	516430,50	Ja	0,00	5,00	--	--	--	--	--
7	Zonegrens, noordgrens oost	117746,93	516432,90	Ja	0,00	5,00	--	--	--	--	--
8	Zonegrens, oostgrens noord	117809,63	516376,00	Ja	0,00	5,00	--	--	--	--	--
9	Zonegrens, oostgrens zuid	117919,93	516233,50	Ja	0,00	5,00	--	--	--	--	--
10	Zonegrens, zuid	117690,83	516106,70	Ja	0,00	5,00	--	--	--	--	--
11	Zonegrens, westgrens zuid	117473,83	516217,40	Ja	0,00	5,00	--	--	--	--	--

Model: Kopie van Oterleek Hoogspanning - v2 noord en zuid locatie samen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Bodemgebieden, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	X-1	Y-1	Bf	Vorm	Vormpunten
BN		117615,65	516415,82	0,00	Polygoon	21
09	Huigendijk	117542,91	516261,49	0,00	Polygoon	14
10	Huigendijk	117387,73	516271,50	0,00	Polygoon	4
11	Ringvaart	117485,10	516236,40	0,00	Polygoon	4
12	Ringvaart	117420,63	516248,60	0,00	Polygoon	4
15	Weg terrein op	117544,50	516261,67	0,00	Polygoon	6
16	150 kV station	117642,73	516267,70	0,30	Polygoon	4
17	Gebouwenterrein	117563,40	516262,20	0,00	Polygoon	4
18	Schermerringdijk	117445,80	516200,70	0,00	Polygoon	6
19	Schermerringdijk	117898,20	516219,80	0,00	Polygoon	4

Model: Kopie van Oterleek Hoogspanning - v2 noord en zuid locatie samen
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Gebouwen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Omschr.	X-1	Y-1	Maaiveld	Hoogte	Refl. 1k	Cp
1	50 kV gebouw	117566,83	516269,20	0,00	9,00	0,80	0 dB
2	50 kV gebouw	117634,98	516283,70	0,00	9,00	0,80	0 dB
3	Reactantiegebouw	117578,23	516299,70	0,00	7,00	0,80	0 dB
4	Bedieningsgebouw	117613,03	516301,40	0,00	9,00	0,80	0 dB
8	Transformatoren	117674,49	516288,38	0,00	8,00	0,80	0 dB
20	10/10 kV regeltrafo	117593,50	516307,30	0,00	0,00	0,80	0 dB
21	MVAr-installatie omkasting	117641,30	516363,80	0,00	9,20	0,80	0 dB
22	MVAr-inst. Suskast	117646,30	516368,80	0,00	0,00	0,00	0 dB

BIJLAGE 3 BEREKENINGSRESULTATEN REPRESENTATIEVE BEDRIJFSSITUATIE

Rapport: Lijst van model eigenschappen
Model: Oterleek Hoogspanning - Definitief uitbreiding 2020

Model eigenschap	
Omschrijving	Oterleek Hoogspanning - Definitief uitbreiding 2020
Verantwoordelijke	smink
Rekenmethode	#2|Industrielawaai|IL|
Aangemaakt door	janssenh op 11-2-2008
Laatst ingezien door	sminkm0024 op 31-5-2021
Model aangemaakt met	GN-V5.41
Dagperiode	07:00 - 19:00
Avondperiode	19:00 - 23:00
Nachtperiode	23:00 - 07:00
Samengestelde periode	Etmaalwaarde
Waarde	Max(Dag, Avond + 5, Nacht + 10)
Standaard maaiveldhoogte	0
Rekenhoogte contouren	5
Detailniveau toetspunt resultaten	Bronresultaten
Detailniveau resultaten grids	Groepsresultaten
Meteorologische correctie	Toepassen standaard, 5,0
Standaard bodemfactor	0,8
Absorptiestandaarden	HMRI-II.8
Dynamische foutmarge	--
Clusteren gebouwen	Ja
Verwijderen binnenwanden	Nee

Rapport: Resultatentabel
Model: Oterleek Hoogspanning - Definitief uitbreiding 2020
LAeq totaalresultaten voor toetspunten
Groep: 2020 invoer
Groepsreductie: Nee

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal	Li
1_A	Vergunningpositie 1	5,00	35	35	34	44	37
10_A	Zonegrens, zuid	5,00	34	34	34	44	36
11_A	Zonegrens, westgrens zuid	5,00	34	33	33	43	37
2_A	Vergunningpositie 2	5,00	43	43	43	53	44
3_A	Vergunningpositie 3	5,00	32	32	32	42	35
4_A	Vergunningpositie 4, MIG	5,00	40	40	40	50	41
4_A	Vergunningpositie 4, MIG	5,00	40	40	40	50	41
5_A	Zonegrens, westgrens noord	5,00	45	43	38	48	45
6_A	Zonegrens, noordgrens west	5,00	41	39	36	46	42
7_A	Zonegrens, noordgrens oost	5,00	38	37	36	46	39
8_A	Zonegrens, oostgrens noord	5,00	39	38	38	48	39
9_A	Zonegrens, oostgrens zuid	5,00	34	33	33	43	36
w01_A	Oterlekerweg 1	5,00	31	30	30	40	34
w02_A	Dorpsstraat 1	5,00	32	31	30	40	35
w03_A	Noordschermerdijk 5	5,00	31	30	30	40	34
w04_A	Dorpsstraat 17 B	5,00	37	35	32	42	39
x_zp_A	Extra zonepunt	5,00	38	37	37	47	39

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Kopie van Oterleek Hoogspanning - v2 noord en zuid locatie samen
LAeq bij Bron voor toetspunt: 1_A - Vergunningpositie 1
Groep: 2020 invoer
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal	Li
1_A	Vergunningpositie 1	5,00	35	35	34	44	37
01	Trafo1	8,20	30	30	30	40	31
02	Trafo2	8,20	29	29	29	39	31
03	Trafo3	8,20	27	27	27	37	29
06	Trafo2 roosters	0,70	18	18	18	28	22
07	Trafo2 roosters	0,70	18	18	18	28	22
08	Trafo3 roosters	0,70	18	18	18	28	22
05	Trafo1 roosters	0,70	16	16	16	26	20
04	Trafo1 roosters	0,70	16	16	16	26	19
11	Luchtdroger	0,50	14	14	14	24	20
09	Trafo3 roosters	0,70	13	13	13	23	16
26	10/10 kV regeltrafo	1,40	5	5	5	15	7
cs2	Serie spoel 2	2,10	4	4	4	14	7
cs1	Serie spoel 1	2,10	3	3	3	13	7
10	Noodstroomaggregaat	4,50	11	--	--	11	24
27	MVAr-inst. Dak	10,40	28	25	--	30	29
28	MVAr-inst. zuidgevel	6,00	16	13	--	18	18
29	MVAr-inst. west-gevel	6,00	18	15	--	20	20
30	MVAr-inst. noord-gevel	6,00	0	-3	--	2	3
31	MVAr-inst. oost-gevel	6,00	0	-3	--	2	3
32	MVAr-inst. Open onderzijde zuid	0,20	6	3	--	8	10
33	MVAr-inst. Open onderzijde west	0,20	4	1	--	6	7
34	MVAr-inst. Open onderzijde noord	0,20	-13	-16	--	-11	-9
35	MVAr-inst. Open onderzijde oost	0,20	-9	-12	--	-7	-5

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Kopie van Oterleek Hoogspanning - v2 noord en zuid locatie samen
LAeq bij Bron voor toetspunt: 2_A - Vergunningpositie 2
Groep: 2020 invoer
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal	Li
2_A	Vergunningpositie 2	5,00	43	43	43	53	44
02	Trafo2	8,20	38	38	38	48	38
01	Trafo1	8,20	37	37	37	47	37
03	Trafo3	8,20	36	36	36	46	36
07	Trafo2 roosters	0,70	29	29	29	39	30
08	Trafo3 roosters	0,70	29	29	29	39	30
06	Trafo2 roosters	0,70	29	29	29	39	30
05	Trafo1 roosters	0,70	27	27	27	37	29
04	Trafo1 roosters	0,70	27	27	27	37	29
09	Trafo3 roosters	0,70	24	24	24	34	25
cs1	Serie spoel 1	2,10	21	21	21	31	22
cs2	Serie spoel 2	2,10	16	16	16	26	19
11	Luchtdroger	0,50	12	12	12	22	18
26	10/10 kV regeltrafo	1,40	5	5	5	15	8
10	Noodstroomaggregaat	4,50	23	--	--	23	36
27	MVAr-inst. Dak	10,40	29	26	--	31	30
28	MVAr-inst. zuidgevel	6,00	14	11	--	16	16
29	MVAr-inst. west-gevel	6,00	5	2	--	7	7
30	MVAr-inst. noord-gevel	6,00	0	-3	--	2	2
31	MVAr-inst. oost-gevel	6,00	16	13	--	18	18
32	MVAr-inst. Open onderzijde zuid	0,20	-1	-4	--	1	3
33	MVAr-inst. Open onderzijde west	0,20	-14	-17	--	-12	-10
34	MVAr-inst. Open onderzijde noord	0,20	-18	-21	--	-16	-14
35	MVAr-inst. Open onderzijde oost	0,20	3	-1	--	5	6

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Kopie van Oterleek Hoogspanning - v2 noord en zuid locatie samen
LAeq bij Bron voor toetspunt: 3_A - Vergunningpositie 3
Groep: 2020 invoer
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal	Li
3_A	Vergunningpositie 3	5,00	32	32	31	41	35
02	Trafo2	8,20	27	27	27	37	29
01	Trafo1	8,20	26	26	26	36	29
03	Trafo3	8,20	24	24	24	34	27
08	Trafo3 roosters	0,70	17	17	17	27	21
07	Trafo2 roosters	0,70	17	17	17	27	21
06	Trafo2 roosters	0,70	17	17	17	27	20
05	Trafo1 roosters	0,70	16	16	16	26	20
04	Trafo1 roosters	0,70	16	16	16	26	20
cs1	Serie spoel 1	2,10	14	14	14	24	18
09	Trafo3 roosters	0,70	12	12	12	22	16
cs2	Serie spoel 2	2,10	10	10	10	20	14
26	10/10 kV regeltrafo	1,40	4	4	4	14	8
11	Luchtdroger	0,50	4	4	4	14	11
10	Noodstroomaggregaat	4,50	8	--	--	8	22
27	MVAr-inst. Dak	10,40	22	19	--	24	25
28	MVAr-inst. zuidgevel	6,00	10	7	--	12	13
29	MVAr-inst. west-gevel	6,00	-6	-9	--	-4	-2
30	MVAr-inst. noord-gevel	6,00	-3	-6	--	-1	0
31	MVAr-inst. oost-gevel	6,00	12	9	--	14	15
32	MVAr-inst. Open onderzijde zuid	0,20	1	-2	--	3	5
33	MVAr-inst. Open onderzijde west	0,20	-18	-21	--	-16	-14
34	MVAr-inst. Open onderzijde noord	0,20	-15	-18	--	-13	-11
35	MVAr-inst. Open onderzijde oost	0,20	5	2	--	7	9

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Kopie van Oterleek Hoogspanning - v2 noord en zuid locatie samen
LAeq bij Bron voor toetspunt: 4_A - Vergunningpositie 4, MIG
Groep: 2020 invoer
Groepsreductie: Nee

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht	Etmaal	Li
4_A	Vergunningpositie 4, MIG	5,00	40	40	40	50	41
01	Trafo1	8,20	35	35	35	45	35
02	Trafo2	8,20	35	35	35	45	35
03	Trafo3	8,20	33	33	33	43	33
08	Trafo3 roosters	0,70	24	24	24	34	27
07	Trafo2 roosters	0,70	24	24	24	34	27
06	Trafo2 roosters	0,70	24	24	24	34	26
05	Trafo1 roosters	0,70	23	23	23	33	26
04	Trafo1 roosters	0,70	23	23	23	33	26
09	Trafo3 roosters	0,70	19	19	19	29	21
cs1	Serie spoel 1	2,10	18	18	18	28	20
cs2	Serie spoel 2	2,10	14	14	14	24	17
11	Luchtdroger	0,50	10	10	10	20	16
26	10/10 kV regeltrafo	1,40	2	2	2	12	5
10	Noodstroomaggregaat	4,50	21	--	--	21	34
27	MVAr-inst. Dak	10,40	27	24	--	29	28
28	MVAr-inst. zuidgevel	6,00	13	10	--	15	16
29	MVAr-inst. west-gevel	6,00	4	1	--	6	6
30	MVAr-inst. noord-gevel	6,00	-2	-5	--	0	1
31	MVAr-inst. oost-gevel	6,00	15	12	--	17	18
32	MVAr-inst. Open onderzijde zuid	0,20	-1	-4	--	1	3
33	MVAr-inst. Open onderzijde west	0,20	-15	-18	--	-13	-11
34	MVAr-inst. Open onderzijde noord	0,20	-19	-22	--	-17	-15
35	MVAr-inst. Open onderzijde oost	0,20	2	-1	--	4	5

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

BIJLAGE 4 BEREKENINGSRESULTATEN MAXIMALE GELUIDNIVEAUS

Rapport: Resultatentabel
Model: Oterleek Hoogspanning - basis model 2004 Alternatief 1
LAmax totaalresultaten voor toetspunten
Groep: LAmax

Naam Toetspunt	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
4_A	Vergunningpositie 4, MIG	5,00	66	--	--
w01_A	Oterlekerweg 1	5,00	56	--	--
w02_A	Dorpsstraat 1	5,00	59	--	--
w03_A	Noordschermerdijk 5	5,00	59	--	--
w04_A	Dorpsstraat 17 B	5,00	66	--	--

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Oterleek Hoogspanning - basis model 2004 Alternatief 1
LAmax bij Bron voor toetspunt: 4_A - Vergunningpositie 4, MIG
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
4_A	Vergunningpositie 4, MIG	5,00	66	--	--
m02	380 kV-vermogensschakelaar	5,00	66	--	--
m01	380 kV-vermogensschakelaar	5,00	65	--	--
m05	380 kV-vermogensschakelaar	5,00	60	--	--
m04	380 kV-vermogensschakelaar	5,00	59	--	--
m03	380 kV-vermogensschakelaar	5,00	53	--	--
LAmax	LAmax		66	--	--

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

Rapport: Resultatentabel
Model: Oterleek Hoogspanning - basis model 2004 Alternatief 1
LAmax bij Bron voor toetspunt: w04_A - Dorpsstraat 17 B
Groep: LAmax

Naam Bron	Omschrijving	Hoogte	Dag	Avond	Nacht
w04_A	Dorpsstraat 17 B	5,00	66	--	--
m03	380 kV-vermogensschakelaar	5,00	66	--	--
m05	380 kV-vermogensschakelaar	5,00	58	--	--
m02	380 kV-vermogensschakelaar	5,00	57	--	--
m04	380 kV-vermogensschakelaar	5,00	55	--	--
m01	380 kV-vermogensschakelaar	5,00	53	--	--
LAmax	LAmax		66	--	--

Alle getoonde dB-waarden zijn A-gewogen

COLOFON

AKOESTISCH ONDERZOEK 150 KV-STATION TE OTERLEEK

KLANT
TenneT TSO B.V.

AUTEUR
Madelon Smink

PROJECTNUMMER
C05051.200043

ONZE REFERENTIE
D10011709:80

DATUM
1 juni 2021

STATUS
Definitief

GECONTROLEERD DOOR

Erik Koppen
Senior adviseur geluid en windenergie

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 264
6800 AG Arnhem
Nederland
+31 (0)88 4261 261

www.arcadis.com

Ecologisch onderzoek 150kv Beverwijk - Oterleek

TenneT

13 januari 2022

Contactpersoon

BOB HENDRIKX

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 264
6800 AG Arnhem
Nederland

Inhoudsopgave

1 Inleiding 5
1.1 Achtergrond 5
1.2 Voortraject 6
1.3 Werkzaamheden 6
1.4 Aanleiding 6
1.5 Leeswijzer 6
1.6 Versiebeheer 7
2 Resultaten alternatievenstudie 150 KV Beverwijk – Oterleek 8
2.1 Natura 2000 8
2.2 Natuurnetwerk Nederland 9
2.2.1 Algemeen toetskader 9
2.2.2 Kenmerkende en kwalificerende waarden beheertypen en effectbeoordeling 11
2.2.3 Specifieke locaties met doorsnijding NNN 12
2.2.4 Mitigerende maatregelen 13
2.2.5 Natuurverbindingen 16
2.2.6 Weidevogelleefgebied 16
2.3 Soortbescherming 17
2.3.1 Resultaten en bevindingen op basis van rapportage Tauw en eigen bureauonderzoek 17
2.3.2 Veldinspectie en effectbeoordeling 18
2.3.2.1 Beschermde flora 19
2.3.2.2 Noordse woelmuis, waterspitsmuis en kleine marterachtigen 20
2.3.2.3 Vleermuizen 20
2.3.2.4 Ringslang 21
2.3.2.5 Rugstreeppad 21
2.3.2.6 Platte schijfhoren 22
2.3.2.7 Algemene broedvogels 22
2.4 Toetsing 22
2.4.1 Mitigerende maatregelen 24
2.4.2 Resultaat mitigerende maatregelen en conclusie 25
3 Resultaten AERIUS-berekening 26
4 Conclusie 27
5 Bronnen 29

1 Inleiding

1.1 Achtergrond

Op grond van onder meer de Elektriciteitswet 1998 is TenneT verplicht oplossingen voor capaciteitsknelpunten in het hoogspanningsnet te realiseren. In Noord-Holland Noord is sprake van een dergelijk capaciteitsknelpunt.

Het capaciteitsknelpunt wordt veroorzaakt door de toenemende vraag naar elektriciteit van de gebouwde omgeving, de glastuinbouw en de datacenters. Door realisatie van de netverzwaring kan het knelpunt worden opgeheven en kan de belasting verder doorgroeien. Ook maakt netverzwaring de invoeding van zonne- en windenergie op het elektriciteitsnet mogelijk. Het gebiedsplan Wieringermeer dat nu door de gemeente Hollands Kroon en provincie Noord-Holland wordt opgesteld, rekent al op de netverzwaring door TenneT. Kortom, TenneT moet volgens de wet zo spoedig mogelijk het hoogspanningsnet verzwaren tussen Beverwijk en Oterleek, om zo economische ontwikkelingen en de energietransitie mogelijk te maken en te versnellen. Het project betreft de volgende te onderscheiden deelgebieden:

1. Het nieuwe 150kV-inpandige schakelstation op locatie Beverwijk
2. De uitbreiding van het bestaand 150kV-hoogspanningsstation Oterleek, binnen de begrenzing van het huidige stationsterrein;
3. De aanleg van een nieuwe verbinding (twee circuits, 150kV, ondergronds, over voornamelijk agrarische percelen) tussen het nieuwe schakelstation Beverwijk (punt 1) en het bestaande station Oterleek (punt 2);
4. De plaatsing van een nieuwe 380/150kV transformator op het bestaande 380kV-hoogspanningsstation Beverwijk;
5. De verbinding 150kV tussen de nieuwe transformator op het bestaande 380kV-hoogspanningsstation Beverwijk (punt 4) en het nieuw te bouwen 150 kV-schakelstation Beverwijk (punt 2).

Figuur 1: Globaal overzicht plangebied netverzwaring tracé Beverwijk – Velsen – Oterleek (vastgesteld tracé, versie 1.4, augustus 2021).

1.2 Voortraject

TenneT heeft aangegeven dat ten behoeve van het project reeds twee haalbaarheidsstudies zijn uitgevoerd waarbij (1) de wenselijkheid van zes mogelijke tracés tussen Beverwijk en Oterleek is onderzocht en (2) mogelijke locaties voor een 150kV-hoogspanningsstation in Beverwijk zijn onderzocht. Het tracéonderzoek heeft ertoe geleid dat er drie tracés om verschillende redenen zijn afgevallen en dat er drie mogelijke tracés zijn die nader onderzoek behoefden om te komen tot een voorkeursalternatief. Dat onderzoek heeft inmiddels plaatsgevonden en dat heeft, samen met input van de betrokken gemeenten en de provincie, geleid tot het voorkeurstracé. Het onderzoek naar een locatie voor het 150kV-hoogspanningsstation Beverwijk heeft voldoende informatie geleverd voor een onderbouwde keuze voor een locatie aan de Ringvaartweg in Beverwijk.

Medio oktober 2019 heeft de provincie Noord-Holland besloten tot het inzetten van het instrument 'inpassingsplan' voor dit project. De onderzoeken die in het kader van deze opdracht worden verricht leiden tot een onderbouwing van de uitvoerbaarheid van dat Provinciale Inpassingsplan (PIP).

1.3 Werkzaamheden

Zoals in paragraaf 1.1 aangeven bestaan de werkzaamheden in het kader van de netverzwaring uit de aanleg en uitbreidingen op stations en de aanleg van een kabel. Ter plaatse van de bestaande stations bestaan de uitbreidingswerkzaamheden uit het realiseren van extra velden of transformatoren.

De verbinding tussen Beverwijk en Oterleek wordt gerealiseerd door het uitvoeren van gestuurde boringen (Horizontal Directional Drilling, HDD) en open ontgraving. In figuur 1 is globaal weergegeven waar deze verschillende aanlegmethoden zich bevinden (paars is HDD, groen is open ontgraving). Op basis van de aangeleverde gegevens van TenneT met betrekking tot versie 1.4 (d.d. 19 augustus 2021) schatten wij in dat het tracé voor circa 11 km in open ontgraving wordt aangebracht en voor circa 16 km middels HDD. Deze HDD’s bevinden zich met name bij kruisingen van (rijks)wegen, hoofdwatergangen of gebieden waar belemmeringen voor open ontgravingen aanwezig zijn.

Daarnaast wordt er een verbinding aangelegd tussen het 380 kV station Beverwijk en het nieuwe te realiseren 150 kV station Beverwijk. Deze verbinding heeft een lengte van circa 1,5 km.

Voor de open ontgravingen ter plaatse van agrarische gebieden wordt een diepte aangehouden van 1,8 m-mv. Ter plaatse van de overige gedeelten van het tracé, waar de kabel middels open ontgraving wordt aangelegd, wordt een diepte van 1,2 meter aangehouden. Dit is van belang voor het bepalen van de onderzoekstrategie en ook de uitvoering van de veldonderzoeken in een later stadium.

Voor de HDD-boringen wordt momenteel aangenomen dat deze op het diepste punt van de boring een diepte hebben tussen de 10 en 20 m-mv. In verband met het verrichten van deze boringen, zijn bouwkuipen noodzakelijk ter plaatse van de in- en uittredepunten.

1.4 Aanleiding

In 2019 is door Tauw (zie bijlage) een alternatievenstudie uitgevoerd in het kader van de Wet natuurbescherming en zijn de beschermde natuurwaarden van de tracé alternatieven afzonderlijk bekeken en beoordeeld. Inmiddels heeft een alternatief de voorkeur gekregen en zijn een aantal wijzigingen in het tracé doorgevoerd. Voor dit tracé worden de onzekerheden van de eerdere toetsing in dit memo opnieuw bekeken en beoordeeld om de vervolgstappen in het kader van natuur te bepalen. In Figuur 1 is het actuele tracé opgenomen.

1.5 Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk worden de resultaten genoemd uit de natuurtoets en alternatievenstudie 150 KV Beverwijk – Oterleek. Hieruit zijn nog een aantal onzekerheden naar voren gekomen die nader geanalyseerd dienen te worden. Hierop is besloten een veldinspectie en een AERIUS-berekening uit te voeren om dit in kaart te brengen en o.a. te besluiten of vervolgonderzoek noodzakelijk is. De resultaten van deze veldinspectie en de AERIUS-berekening worden verderop in dit memo besproken. Tot slot worden op basis van deze resultaten conclusies getrokken.

1.6 Versiebeheer

Ten tijde van de uitvraag voor het uitvoeren van de in deze rapportage beschreven onderzoeken, is het op dat moment gekozen tracé onderzocht. Op basis van voortschrijdend inzicht en de uitkomsten van diverse bureaustudies, is het tracé op diverse punten gewijzigd. Ten behoeve van een eenduidige rapportage zijn de volgende momenten aangehouden als uitgangspunt voor het gekozen tracé:

- 26 maart 2020: geleverd bij de uitvraag voor het uitvoeren van bodemonderzoeken
- 8 september 2020: aangeleverd per mail en inzichtelijk gemaakt wat de wijzigingen zijn.
- 23 april 2021: per mail aangeleverd tracé met daarin de gewijzigde zuidelijke helft van het tracé
- 2 juni 2021: levering vastgesteld tracé versie 1.0
- 15 juni 2021: gedeelte tracé Beverwijk 150 – Beverwijk 380 (Transformator 413) vastgesteld en toegevoegd aan tracé versie 1.0 met vaststellingdatum van 8 juni 2021.
- 14 oktober 2021: tracé versie 1.4, vastgesteld op 19 augustus 2021

Onderhavige rapportage heeft betrekking op de ligging van het tracé, welke op 14 oktober is aangeleverd.

2 Resultaten alternatievenstudie 150 KV Beverwijk – Oterleek

2.1 Natura 2000

Directe effecten
Het tracé ligt buiten Natura 2000-gebieden. Een negatief effect door fysieke aantasting en oppervlakteverlies is uitgesloten.

Indirecte effecten
De minimale afstand tussen het plangebied en het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied ‘Eilandspolder’ is ongeveer 400 meter. Aangenomen wordt dat er alleen tussen zonsopkomst en zonsondergang wordt gewerkt en dat er in de aanlegfase en gebruiksfase geen verhoging van uitstraling door kunstmatige lichtbronnen (lux) plaatsvindt. Een significant negatief effect door licht is uitgesloten. Geluid en trilling doven over een afstand van 400 meter voldoende uit. Significant negatieve effecten door geluid en trilling zijn uitgesloten. Een significant negatief effect door optische verstoring is ook uitgesloten. Tussen het plangebied en Eilandspolder liggen twee dijken, een weg, een watergang en een aantal boerderijerven. Overige Natura 2000-gebieden liggen op aanzienlijk grotere afstand en dus buiten de invloedsfeer van de beoogde werkzaamheden in het plangebied.

Stikstof
De werkzaamheden zijn tijdelijk en lokaal van aard en in de gebruiksfase vindt geen emissie plaats. In de omgeving van het tracé liggen Natura 2000-gebieden met stikstofgevoelige habitattypen. Een berekening met behulp van de meest recente AERIUS calculator voor het voorkeurstracé is uitgevoerd en wordt later in dit rapport verder toegelicht.

Habitatrichtlijnsoorten
Een significant negatief effect op instandhoudingsdoelen voor kleine modderkruiper, bittervoorn en rivierdonderpad is uitgesloten. Het plangebied is, op enkele (half) natuurlijke terreinen na, grotendeels ongeschikt voor noordse woelmuis. De werkzaamheden zijn lokaal en tijdelijk van aard en eventueel leefgebied wordt niet permanent aangetast. Een significant negatief effect op instandhoudingsdoelen voor noordse woelmuis zijn uitgesloten. Oppervlaktewater en groenstructuren in het plangebied kunnen door meervleermuis van essentieel belang zijn als vliegroute van en naar Natura 2000-gebieden. Watergangen in NNN-gebieden en grotere watergangen daarbuiten worden door middel van een gestuurde boring ontzien. Daarnaast zijn de werkzaamheden tijdelijk en lokaal van aard en vinden in ruimte en tijd gefaseerd plaats. Een significant negatief effect op instandhoudingsdoelen van meervleermuis is uitgesloten.

Vogelrichtlijnsoorten
Broedvogels
Rietzanger, roerdomp en kemphaan zijn gebiedsgebonden tijdens het broedseizoen. Een directe relatie met het plangebied is uitgesloten. Daarnaast zijn de werkzaamheden tijdelijk en lokaal van aard en vinden in ruimte en tijd gefaseerd plaats. Een significant negatief effect op instandhoudingsdoelen van rietzanger, roerdomp en kemphaan zijn uitgesloten.

Niet broedvogels
Vrijwel alle soorten niet-broedvogels kunnen in meer of mindere mate in en rond het plangebied foerageren. Vooral smienten die in Natura 2000-gebieden slapen en foerageren kunnen op grasland buiten Natura 2000-gebieden foerageren. Dit doen ze voornamelijk ’s nachts en dan vinden er geen werkzaamheden plaats. Daarnaast zijn de werkzaamheden tijdelijk en lokaal van aard en vinden in ruimte en tijd gefaseerd plaats. Na de werkzaamheden wordt het plangebied hersteld. Een significant negatief effect op instandhoudingsdoelen van niet broedvogels zijn uitgesloten.

Conclusie
Er zijn geen significante negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de habitatrichtlijnsoorten en vogelrichtlijnsoorten.

2.2 Natuurnetwerk Nederland

2.2.1 Algemeen toetskader

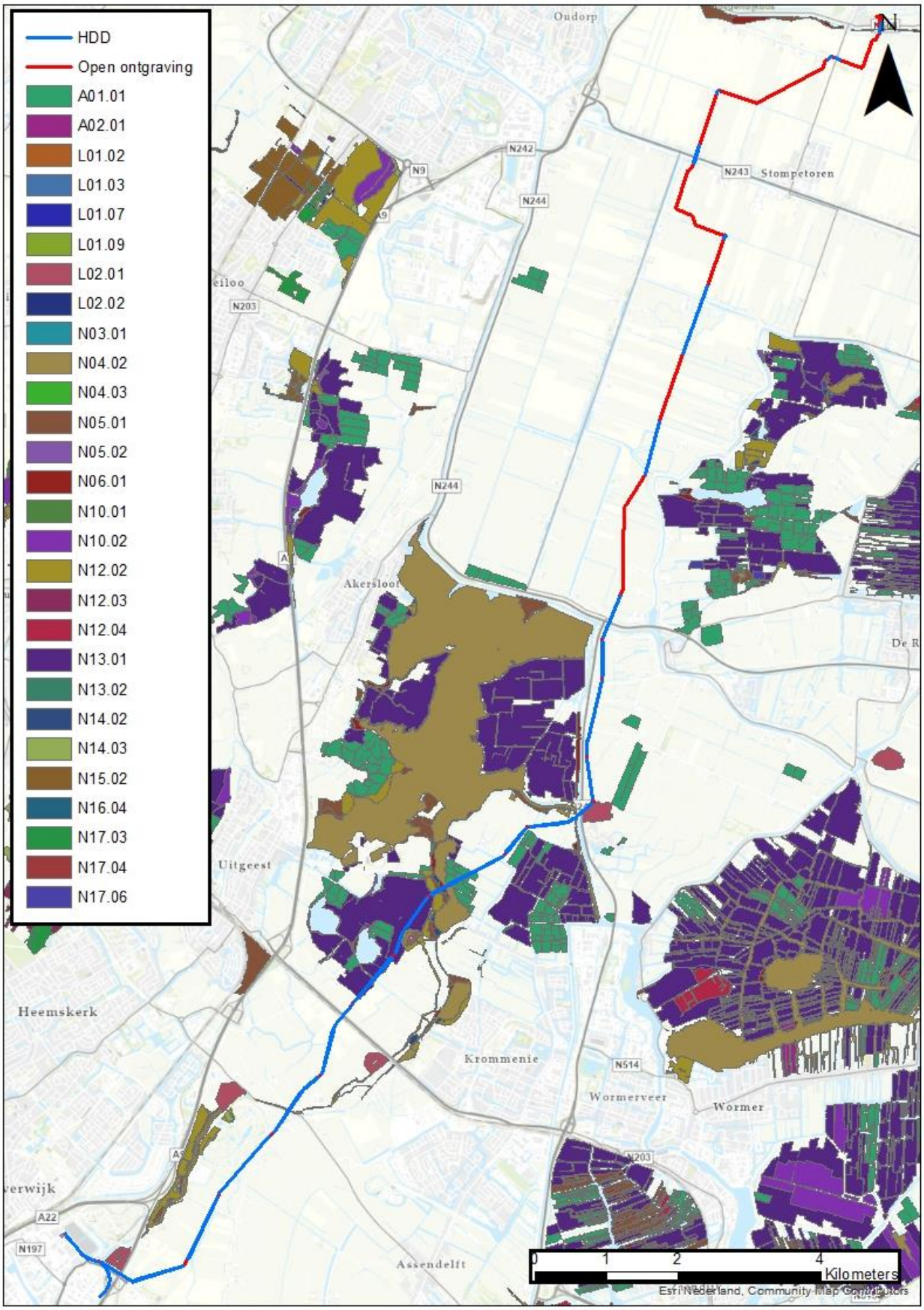
Artikel 6.43, lid 4 van de Omgevingsverordening Noord-Holland (2020) stelt:

Het ruimtelijk plan maakt geen nieuwe activiteiten mogelijk die per saldo leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden, of tot een vermindering van de oppervlakte van het Natuurnetwerk Nederland of de natuurverbindingen, of van de samenhang tussen die gebieden.

De raakvlakken met NNN-gebieden zijn hieronder per locatie nader beschreven (zie voor ligging Figuur 2 en 3). Na de werkzaamheden wordt het terrein in de huidige staat hersteld. De werkzaamheden worden in ruimte en tijd gefaseerd uitgevoerd. Er treedt ten opzichte van de huidige situatie geen verhoging in uitstraling van kunstmatige lichtbronnen plaats. Een negatief effect op de abiotische condities en ruimtelijke condities hieronder zijn uitgesloten en daarom niet in de samenvattende tabel opgenomen en niet verder getoetst:

- Abiotische condities: windwerking, stabiel (hoog) grondwaterpeil, peil en/of overstromingsdynamiek, basenrijke en/of brakke kwel, buffercapaciteit bodem/water, goede grond en oppervlaktewater kwaliteit.
- Ruimtelijke condities: water- en of verkavelingspatronen, cultuurhistorische elementen, openheid, rust, stilte en donkerte.

Effecten beperken zich tot het aantasten van de bodemstructuur en micro-reliëf. Verder kunnen veenbodems worden aangetast. Om effecten inzichtelijk te maken is de lengte van de doorsnijding en de vervangbaarheid van de beheertypen meegewogen. Hieronder volgt een beschrijving en algemene effectbeoordeling voor de (ambitie-) beheertypen die beïnvloed worden. Een belangrijke kanttekening is dat een aantal kwetsbare en/of moeilijk vervangbare beheertypen hieronder niet worden behandeld omdat in de toetsing wordt aangenomen dat ze worden ontzien. Het huidige tracé loopt niet door deze beheertypen, hierdoor is geen toetsing noodzakelijk. De kwaliteit van weidevogelleefgebieden is niet meegewogen omdat belangrijk weidevogelgebied alleen wordt aangewezen als al een bepaalde weidevogeldichtheid aanwezig is.

Figuur 2 Overzicht van NNN-gebieden nabij tracé.

2.2.2 Kenmerkende en kwalificerende waarden beheertypen en effectbeoordeling

N13.01 Vochtig weidevogelgrasland
Een goede kwaliteit kenmerkt zich door een mozaïek van verschillende beheersvormen van grasland (diversiteit in maaidata, beweiding, plasdras etc.), een rijke en bereikbare bodemfauna, insectenrijkdom (‘kuikengrasland’), een open landschap met weinig dekking voor predatoren en brede, rijk begroeide slootkanten. Het kan zowel kruidenrijke als door bemesting voedselrijke (raaigras)graslanden bevatten (www.BIJ12.nl).

De werkzaamheden zijn tijdelijk en lokaal van aard. Na de werkzaamheden wordt de huidige situatie hersteld. Er resteert alleen een effect op de abiotische condities omdat de bodemstructuur en het micro reliëf wordt verstoord/aangetast. Op de verstoorde grond kunnen ruigtekruiden zoals brandnetel, pitrus en/of akkerdistel gaan overheersen en/of de voedselbeschikbaarheid voor weidevogels kan aangetast worden. Hoewel een groot deel van de natuurwaarden in theorie op enige termijn vervangbaar is, moet door de samenhang tussen de natuurwaarden en een uitgestrekt eeuwenoud landschapspatroon worden uitgegaan van een nagenoeg onvervangbare situatie met een hersteltermijn van ongeveer <25 jaar. De onvervangbaarheid geldt met name voor kwalitatief hoogwaardige weidevogelleefgebieden met kruidenrijk grasland. In door bemesting voedselrijke (raaigras)graslanden is het effect naar verwachting beperkt en/of kan door beheer worden gemitigeerd. Het broedsucces van kritische soorten neemt de laatste decennia hard af. Dit komt vooral door aantasting van geschikte leefgebieden.

N10.02 Vochtig hooiland
Vochtig hooiland is ontstaan door de ontginning van moerassen of natte bossen en door langdurig gebruik als hooiland. Vochtig hooiland komt voor op natte veen- en kleibodems met een redelijke draagkracht. Het gaat om bloemrijke graslanden, vaak geel van soorten als ratelaar, gewone rolklaver, moerasrolklaver, geel walstro, scherpe boterbloem, kruipende boterbloem of dotterbloem. Vochtig hooiland is minder zeggenrijk dan nat schraalland. Vochtige hooilanden zijn door ontginning, ontwatering en bemesting zeldzaam geworden. Variatie in structuur is belangrijk voor faunasoorten die in het vochtig hooiland voorkomen. Zo is een korte gesloten graslandvegetatie van belang als broedgebied voor weidevogels. Naast korte vegetatie is aanwezigheid van andere structuurelementen zoals hoge overjarige vegetatie en struweel van belang voor dagvlinders, sprinkhanen en kleine zoogdieren (www.BIJ12.nl).

Hoewel een groot deel van de natuurwaarden van de graslanden in theorie op enige termijn vervangbaar is (<25 jaar) moet door de samenhang tussen de natuurwaarden en een uitgestrekt eeuwenoud landschapspatroon worden uitgegaan van een nagenoeg onvervangbare situatie.

N13.02 Wintergastenweide
Wintergastenweide omvat voedselrijk, productief grasland welke dient als foerageergebied voor ganzen, zwanen en eenden. Dergelijk grasland kent een intensief beheer van maaien en bemesten, en gaat kortgemaaid de winter in. Ze liggen in open landschappen zoals in het landschapstype Laagveen en zeeklei en Rivierengebied, ze komen op diverse voedselrijke bodems voor. Een goede wintergastenweide staat in de winter vaak deels onder water of kent open water in de directe omgeving. Hierdoor kent het ook een rustfunctie voor diverse vogels. De graslanden bestaan uit energierijke grassoorten, deze vormen het voedsel voor grasetende vogels zoals kolgans, rietgans, brandgans, grauwe gans, smient, kleine en wilde zwaan. De betekenis voor andere soortgroepen dan vogels is gering. Het aandeel van andere planten dan gras is door het intensieve beheer meestal klein. In de vegetatie zijn grassen dominant (kort gras op meer dan 90% van de oppervlakte) en is het aandeel van andere planten gering. Het belang van wintergastenweiden voor andere soorten dan overwinterend waterwild is gering. Structuurvariatie is voor de wintergastenweide daarmee ook niet van belang en zelfs minder wenselijk (www.BIJ12.nl).

Zie voor de effectbepaling N13.01 Vochtig weidevogelgrasland. Voor wintergasten zijn effect gezien het bovenstaande minder nadelig dan voor bijvoorbeeld weidevogels. Ook kunnen eventuele effecten door middel van beheer relatief makkelijk worden gemitigeerd. De hersteltermijn is naar verwachting <15 jaar.

N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland
Kruiden- en faunarijk grasland omvat graslanden die kruidenrijk zijn, maar niet tot de schraallanden, vochtig hooiland, zilt grasland en overstromingsgrasland of glanshaverhooiland behoren. De vegetatie kan behoren tot allerlei verbonden van graslandvegetaties; onder meer kamgrasvegetaties of de meer algemene witbolgraslanden. Diverse soorten ruigte en struweel kunnen in dit grasland voorkomen. Het grasland wordt meestal extensief beweid of gehooid en niet of slechts licht bemest. Het beheertype Kruiden- en faunarijk grasland kan voorkomen op diverse bodems van vochtig tot droog en heeft doorgaans een (matig) voedselrijk karakter. Kruiden- en faunarijk grasland komt in vrijwel

alle landschapstypen voor. Variatie in structuur is belangrijk voor faunasoorten die in dit grasland voorkomen. Zo zorgt een afwisseling tussen korte en hoge vegetatie met plaatselijk ruigte en struweel voor verschil in microklimaat, hetgeen van belang is voor dagvlinders, andere insecten, reptielen, vogels en kleine zoogdieren (www.bij12.nl).

De kruidenrijke graslanden en de bloemdijken zijn relatief eenvoudig vervangbaar (<15 jaar), maar de strategische ligging en belangrijke functie als (stapsteen in een) natuurverbinding is niet of nauwelijks vervangbaar.

2.2.3 Specifieke locaties met doorsnijding NNN

Locatie 1: Noorderham en Zuiderham
Een relatief klein deel van het NNN-gebied Noorderham en Zuiderham van het Landschap Noord-Holland wordt doorsneden. Het betreft een oeverzone van een watergang van ongeveer 2,5 meter breed. Het NNN is op deze locatie ongeveer vijf meter breed en heeft beheertype N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland. Het NNN bestaat grotendeels uit wegberm en de actuele natuurwaarden zijn relatief laag. De kruidenrijke graslanden en de bloemdijken zijn relatief eenvoudig vervangbaar (<15 jaar), maar de strategische ligging en belangrijke functie als (stapsteen in een) natuurverbinding is niet of nauwelijks vervangbaar. Effecten op deze functie zijn echter uitgesloten omdat een gestuurde boring plaatsvindt omdat er een cluster van watergangen en wegen (Busch en Dam, Hoogendijk, Communicatieweg) ligt.

Locatie 2: Weijenbus en Vroonmeer, Ham en Crommenije en Krommenieër -Woudpolder

Weijenbus en Vroonmeer
Het tracé doorsnijdt NNN Weijenbus en Vroonmeer over een aaneengesloten afstand van ongeveer 1.700 meter Hiervan is 146 meter een open ontgraving en de overige afstand een gestuurde boring. Het beheertype waarmee het tracé overlapt betreft N13.01 Vochtig weidevogelgrasland. Het beheertype N12.02 binnen de watergang rond Fort bij Krommeniedijk wordt ontzien, aangezien het tracé hier via een boring erlangs loopt. De weilanden bij het Fort bij Krommeniedijk worden in het voorjaar plas-dras gezet. Dit is ideaal voor de weidevogels die in het gebied aanwezig zijn. De polder is één van de kernleefgebieden van kritische weidevogels. Deze komen met relatief hoge dichtheden voor (groter dan 50 broedparen per 100 hectare). Aanwezige soorten zijn onder meer grutto, tureluur, slobeend, kuifeend, veldleeuwerik en graspieper. N13.01 is gevoelig voor verandering in bodemstructuur en microreliëf als gevolg van ontgraving (zie ook beschrijving bij dit beheertype). Deze effecten kunnen gemitigeerd worden.

Crommenije
Aansluitend kruist het tracé NNN Crommenije over een afstand van ongeveer 230 meter. Het terrein bestaat uit oppervlaktewater, rietkragen, moeras en moerasbos en de waterpartij Krommenie. Ook moet de (weg op de) Lagedijk worden doorsneden. Daarom wordt er met een gestuurde boring gewerkt. Een negatief effect op Crommenije is uitgesloten.

Krommenieër-Woudpolder
Het tracé doorsnijdt vervolgens over een afstand van ongeveer 400 meter NNN Krommenieër-Woudpolder van Landschap Noord-Holland. Het beheertype betreft N01.01 Wintergastenweide. Dit deel van het tracé is onderdeel van een gestuurde boring. Een negatief effect op Krommenieër-Woudpolder is uitgesloten.

Locatie 3: Omgeving Markervaart
Het gaat om een vijf tot tien meter brede oeverzone van de Markervaart. De Markervaart is inclusief oeverzone ongeveer 80 meter breed. De smalle stook NNN wordt ontzien door middel van een gestuurde boring. Het onderdeel rond Fort Markenbinnen ten oosten van de Markervaart ligt op ongeveer 17 meter afstand van het tracé. Tussen het tracé en het fort ligt een relatief brede watergang. Aangenomen wordt dat dit onderdeel van het NNN wordt ontzien.

Locatie 4: Rietlanden, Westbeverkoog, Oterleek, Molenkade en Rustenburg
Locatie vier betreft een ongeveer zeven meter brede oeverzone van de ongeveer 30 meter brede Ringvaart van de Heerhugowaard. Het beheertype betreft N05.01 moeras. Het beheertype is op relatief korte termijn vervangbaar (15-25 jaar). Locaties met de potentie voor ontwikkeling van veenmosrietland zijn echter niet eenvoudig vervangbaar. De strategische ligging langs een natte natuurverbinding is eveneens nauwelijks vervangbaar. Effecten zijn uitgesloten omdat een gestuurde boring plaatsvindt.

Conclusie
Tabel 1 betreft een samenvatting van de toetsing. De doorsnijding van 146 meter via open ontgraving op locatie 2 ligt in minder goed vervangbaar beheertype N13.01 Vochtig weidevogelgrasland. Op alle locaties is mitigatie aan de orde.

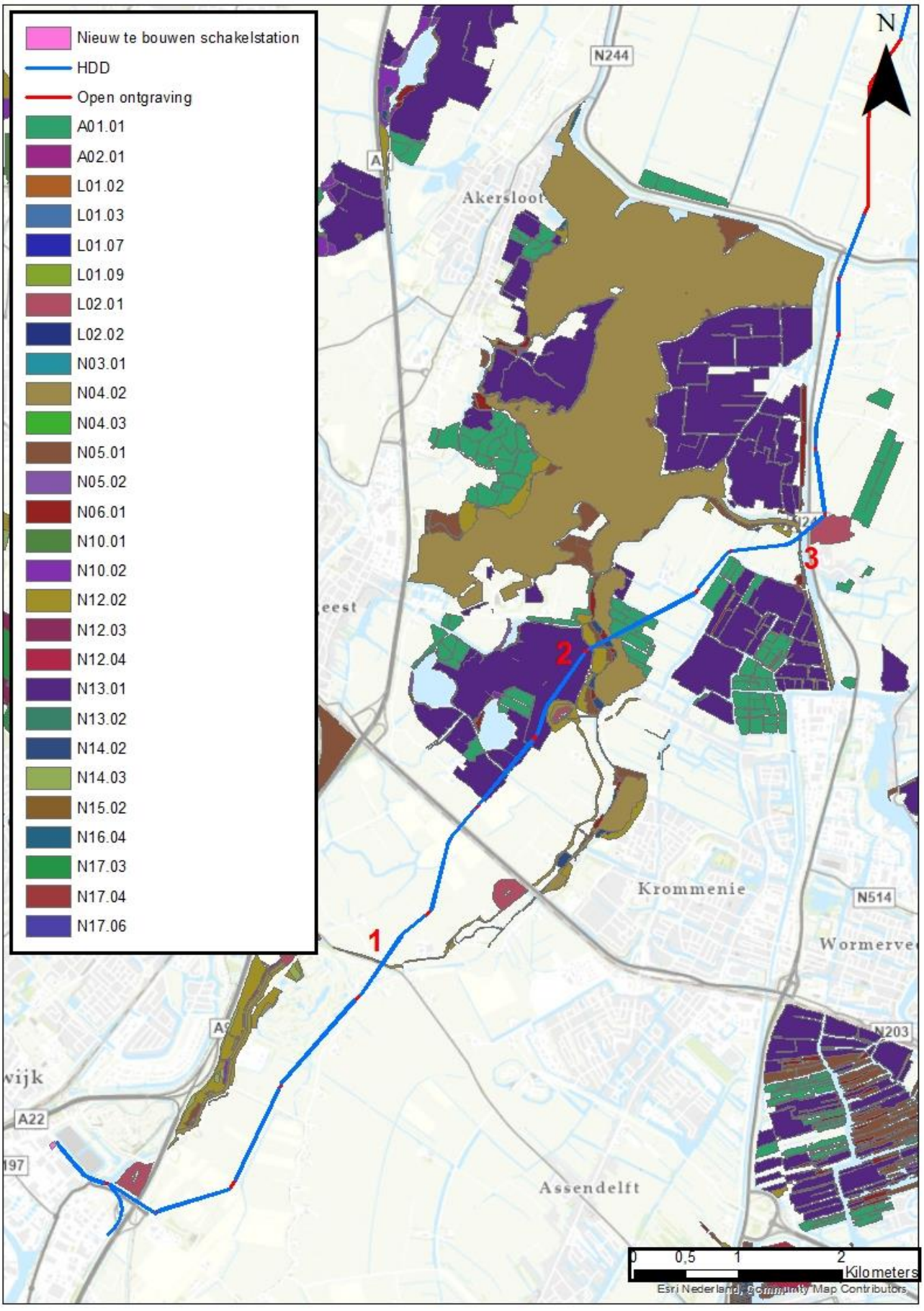
Dit gaat om maatregelen in het kader van grondverzet en hydrologische maatregelen. Die zijn hieronder beschreven. Compensatie is niet aan de orde, aangezien er geen sprake is van significante aantasting van de natuurtypen. Herbegrenzing van NNN vindt niet plaats.

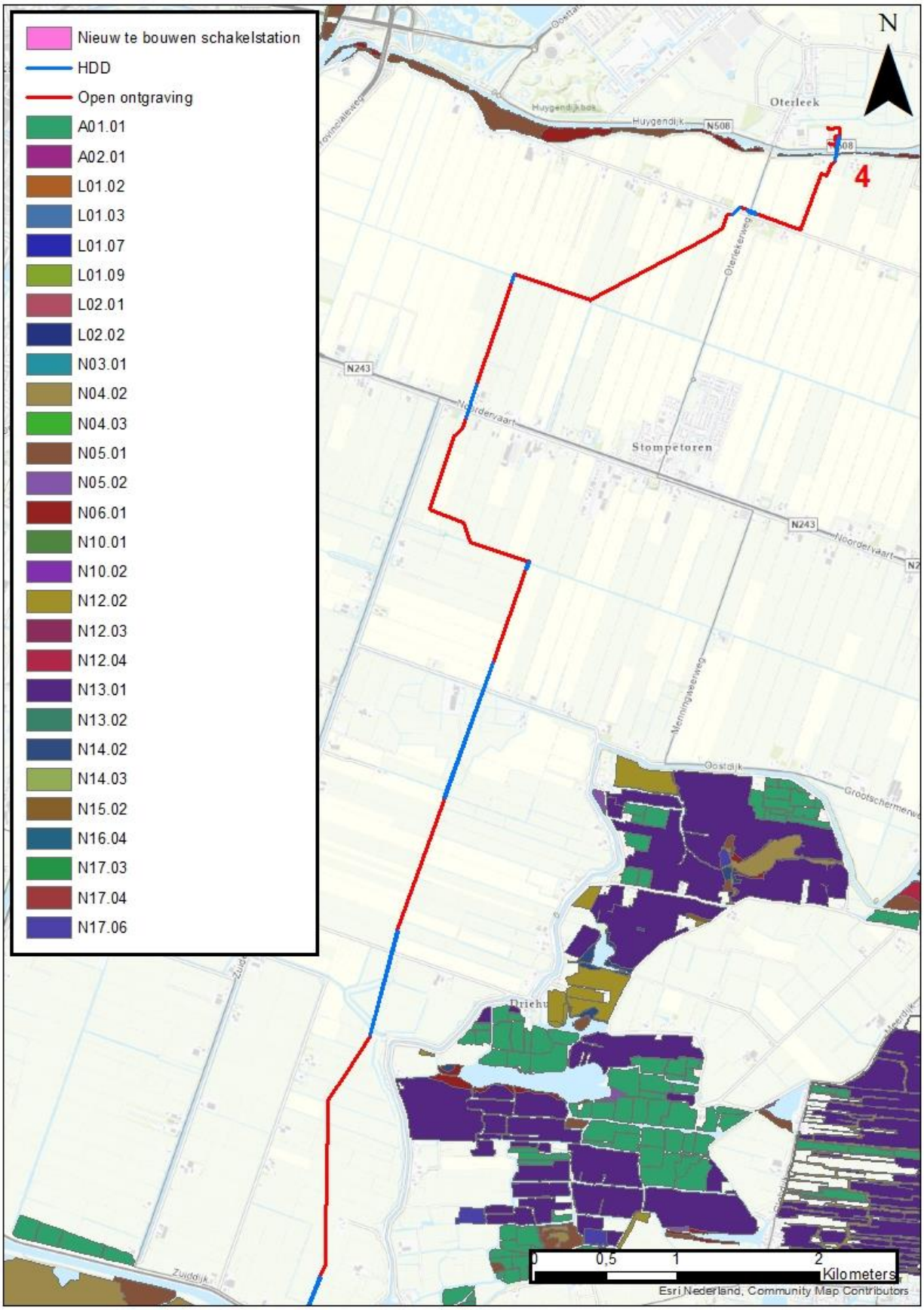
2.2.4 Mitigerende maatregelen

Met het nemen van mitigerende maatregelen worden significante effecten op NNN voorkomen als gevolg van de aanlag van de verbinding.

Maatregelen in het kader van grondverzet
De bodemstructuur en het micro-reliëf moeten zoveel mogelijk behouden blijven en/of worden hersteld. Om de bodemstructuur zo goed mogelijk te behouden dient de grond in dezelfde gelaagdheid als ontgraven is ook teruggeplaatst worden. Verder dient de grond zo snel mogelijk teruggeplaatst te worden om de structuur van de bodem en daarmee het micro-reliëf zo goed mogelijk te behouden. Door de grond zo snel mogelijk terug te plaatsen wordt de invloedsfeer van het werk tot een minimum beperkt. Verder dient rekening gehouden te worden met omliggende vegetatie zo goed als mogelijk één rijroute aan te houden voor de mobiele werktuigen. Hiermee wordt ook mogelijke verdichting van de bodem tot een minimum beperkt.

Hydrologische maatregelen
Door het opgepompte water te retourneren in de sloot, kan het grondwatereffect van de sleuf worden geneutraliseerd. Verdroging wordt daarmee voorkomen.

Nieuw te bouwen schakelstation
HDD
Open ontgraving
A01.01
A02.01
L01.02
L01.03
L01.07
L01.09
L02.01
L02.02
N03.01
N04.02
N04.03
N05.01
N05.02
N06.01
N10.01
N10.02
N12.02
N12.03
N12.04
N13.01
N13.02
N14.02
N14.03
N15.02
N16.04
N17.03
N17.04
N17.06
N
N244
Akersloot
Krommenie
N514
N203
A22
Assendelft
1
2
3
0
0,5
1
2
Kilometers
Esri Nederland, Community Map Contributors

Figuur 3. Locaties met (mogelijke) raakvlakken met NNN-gebieden (locaties 1, 2, 3 en 4).

Tabel 1. Samenvatting van de NNN-toetsing.

Locatie, gebied en beheertype	Lengte (m)	Vervangbaarheid (in jaren)	Veenbodem	Oude bodem (ongestoord)	(Micro)reliëf	Besloten heid
Locatie 1 *Noorderham en Zuiderham* N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland	(-)	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Locatie 2 *Weijenbus en Vroonmeer* N13.01 Vochtig weidevogelgrasland	146	<25	-	X	X	-
Crommenije N04.02 Zoete plas N05.01 Moeras N06.01 Veenmosrietland en moerasheide N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland N13.02 Wintergastenweide N14.02 Hoog- en laagveenbos	(-)	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Krommenieër-Woudpolder Geen beheertype Ambitiebeheertype N13.02 Wintergastenweide	(-)	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Locatie 3 *Omgeving Markervaart* N04.02 Zoete plas N05.01 Moeras	(-)	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Locatie 4 *Rietlanden, Westbeverkoog, Oterleek, Molenkade en Rustenburg* N05.01 Moeras	(-)	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

(-) = geen negatieve effecten omdat een gestuurde boring wordt uitgevoerd. - = Negatieve effecten zijn uitgesloten, ook bij open ontgravingen. X = effecten zijn op voorhand niet uit te sluiten zonder het nemen van mitigerende maatregelen.

2.2.5 Natuurverbindingen

Hieronder is opgesomd hoe vaak een bepaalde natuurverbinding wordt doorsneden. De watergangen worden ontzien door middel van een gestuurde boring. Een negatief effect op natuurverbindingen is uitgesloten.

1. Eén keer Natuurverbinding Omval – Kolhorn: ongeveer 25 meter brede watergang
2. Eén keer Natuurverbinding 111 N22: ongeveer 50 meter brede watergang
3. Vier keer natuurverbinding 115 L8: drie tot acht meter brede watergangen.

2.2.6 Weidevogelleefgebied

De werkzaamheden zijn tijdelijk en lokaal van aard. Na de werkzaamheden wordt de huidige situatie hersteld. Er resteert alleen een effect op de abiotische condities omdat de bodem(opbouw) en het micro reliëf worden verstoord/aangetast. Ook kan bodemverdichting optreden. Op de verstoorde grond kunnen ruigtekruiden zoals brandnetel, pitrus en/of akkerdistel gaan overheersen en/of de voedselbeschikbaarheid voor weidevogels kan

aangetast worden. Hoewel een groot deel van de natuurwaarden in theorie op enige termijn vervangbaar is, moet door de samenhang tussen de natuurwaarden en een uitgestrekt eeuwenoud landschapspatroon worden uitgegaan van een nagenoeg onvervangbare situatie. De onvervangbaarheid geldt ook voor kwalitatief hoogwaardige weidevogelleefgebieden. Het broedsucces van kritische soorten neemt de laatste decennia hard af. Dit komt vooral door aantasting van geschikte leefgebieden. De bodemstructuur en het micro-reliëf moeten zoveel mogelijk behouden blijven en/of worden hersteld. Mitigerende maatregelen om dit te bewerkstelligen zijn hierboven beschreven onder *Maatregelen in het kader van grondverzet.* Compensatie is niet aan de orde.

Vanuit de Wet natuurbescherming is geen sprake van overtreding als gevolg van aantasting van de staat van instandhouding van weidevogels. Er is namelijk uitsluitend sprake van een tijdelijk effect en geen verstoring van nesten, mits mitigerende maatregelen worden toegepast met betrekking tot het voorkomen van nesten op het tracé tijdens de uitvoering. Echter is de broeddichtheid, met name in het open ontgravings-NNN-deel, dermate hoog (circa 100 bp/ 100ha) dat bij het ontnemen van broedgelegenheid, waarschijnlijk significante aantallen vogels niet tot succesvol broedsel komen. Dit zijn niet voldoende aantallen om de staat van instandhouding aan te tasten, maar voldoende om te adviseren buiten het broedseizoen te werken. In de afgelopen dertig jaar is het aantal weidevogels met 50% afgenomen in Noord-Holland. Ook vanuit de Provincie Noord-Holland wordt aangegeven dat er zo min mogelijk verstoring van weidevogels plaats moet vinden. Daar past werken binnen het broedseizoen in kernweidevogelgebied niet bij.

Mocht TenneT ervoor kiezen om toch te werken in het broedseizoen (maart t/m augustus) dan moet ervoor gezorgd worden dat de delen van de tracés waar gewerkt (inclusief verstoringszone van de werkzaamheden) gaat worden binnen de periode maart t/m augustus vrij zijn van nesten om effecten op de staat van instandhouding te voorkomen. Dit houdt in dat de verstoring dermate hoog moet zijn dat op die delen geen vogels gaan broeden. Dit kan op de volgende manieren en voor de meeste effectiviteit een combinatie van:

- Vanaf de start van het broedseizoen t/m de start van de werkzaamheden op betreffende delen van het tracé dagelijks een man met een hond laten lopen;
- Vanaf de start van het broedseizoen t/m de start van de werkzaamheden op betreffende delen dagelijks met een trekker op het tracé rijden;
- Op betreffende delen van het tracé en op een bufferstrook van 50 meter aan beide kanten reflecterende vlaggen en linten plaatsen. Van belang is dat de wind zoveel mogelijk vat heeft op de vlaggen en linten.
- Nabootsing roofvogels door het plaatsen van een vlieger op een lange mast. Deze vliegers werken niet bij windstilte of harde wind.

2.3 Soortbescherming

2.3.1 Resultaten en bevindingen op basis van rapportage Tauw en eigen bureauonderzoek

Voor soortbescherming is getoetst op de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten. Gebaseerd op het literatuuronderzoek van Tauw zijn verspreidingsgegevens bekend van de soortgroepen. Zie rapportage Tauw voor de basisgegevens (Tauw, 2019). Hieronder worden de soortgroepen aangehaald die van belang zijn.

Vogels
In het hele plangebied zijn door de aanwezigheid van weilanden, waterpartijen, watergangen, rietkragen en opgaand groen geschikte broedlocaties aanwezig voor broedvogels. Negatieve effecten kunnen bij werkzaamheden in het broedseizoen (maart t/m augustus) niet worden uitgesloten. In dit geval is voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelcontrole nodig om verstoring van broedende algemene broedvogels te voorkomen. Als er een broedgeval aanwezig is, is een verstoringsvrije zone vereist waarbinnen geen werkzaamheden worden uitgevoerd. Let wel dat weidevogels zeer verstoringsgevoelig zijn en dat de aanwezigheid van broedende vogels zeer waarschijnlijk is. Negatieve effecten op jaarrond beschermde nesten van vogels zijn uitgesloten.

Flora
Bij het begin van het tracé bij Beverwijk is op de beoogde locatie voor een nieuw hoogspanningsstation sprake van een schrale graslandvegetatie. De naar verwachting voorheen braakliggende locatie biedt door het schrale milieu een potentiële groeiplaats voor glad biggenkruid en ruw parelzaad. Nader onderzoek is nodig om duidelijkheid te krijgen over de aan- of afwezigheid van deze soorten.

Grondgebonden zoogdieren
Noordse woelmuis en waterspitsmuis komen mogelijk voor op locaties waar gestuurde boringen plaatsvinden. Effecten op deze soorten zijn hierdoor uitgesloten. Mogelijk komen deze soorten ook op andere locaties in nat half natuurlijk gebied voor. Negatieve effecten op boommarter, bunzing, hermelijn en wezel zijn door het ontbreken van geschikt leefgebied en het ontzien van bomen voor bijna het hele noordelijke en zuidelijke deel van het tracé uitgesloten. Op locaties waar de aanwezigheid van noordse woelmuis en/of waterspitsmuis niet kan worden uitgesloten kunnen ook kleine marterachtigen (bunzing, wezel, hermelijn) voorkomen. Nadere toetsing aan concrete plannen is nodig om te besluiten of aanvullend onderzoek nodig is.

Vleermuizen
Negatieve effecten op verblijfplaatsen zijn uitgesloten. Negatieve effecten op foerageergebied en vliegroutes zijn ook uitgesloten, mits tussen zonsopgang en zonsondergang gewerkt wordt.

Amfibieën
Gebaseerd op luchtfoto's en waarnemingen in (half)natuurlijke gebieden in het centrale deel van het tracé (NDFF, 2019) is de aanwezigheid van rugstreeppad in deze terreindelen waarschijnlijk. Langs het hele tracé kunnen dus rugstreeppadden voorkomen met een verwacht zwaartepunt in (half)natuurlijke terreinen. In het werkterrein is mogelijk voortplantings- en landhabitat aanwezig. Er kan voortplantingswater en land- en winterhabitat worden aangetast. Ook kunnen exemplaren worden gedood. Een nadere analyse van (raakvlakken met) het leefgebied is nodig. Aan de hand van deze analyse moet worden bepaald of en waar nader onderzoek nodig is.

Reptielen
Ringslang kan potentieel voorkomen in het bosje en omliggende rietlanden langs de Lagendijk te Uitgeest. Aangezien hier een gestuurde boring wordt toegepast, wordt het potentiele leefgebied voor ringslang ontzien en zijn negatieve effecten uitgesloten. Ringslang wordt verder alleen verwacht in (half)natuurlijke terreinen in het centrale deel van het tracé. In het werkterrein is mogelijk voortplantings- en landhabitat aanwezig. Er kan voortplantingswater en land- en winterhabitat worden aangetast. Ook kunnen exemplaren worden gedood. Een nadere analyse van het leefgebied is nodig. Aan de hand van die analyse moet worden bepaald of en waar nader onderzoek nodig is.

Overige ongewervelden
De grillige rietoevers ten zuiden van de Woudpolderweg en de oevers van het bos langs de Lagendijk vormen potentieel geschikt habitat voor platte schijfhoren. Langs de westelijke oevers van het Alkmaardermeer zijn waarnemingen van platte schijfhoren bekend. Gezien er sprake is van veengrond is de aanwezigheid van platte schijfhoren niet uitgesloten. Langs de Lagendijk en de watergang ten zuiden van de Woudpolderweg zijn negatieve effecten uitgesloten gezien hier een gestuurde boring wordt toegepast en het habitat dus wordt ontzien. Over het algemeen kan de aanwezigheid van platte schijfhoren in (half)waterpartijen in het rond het Alkmaardermeer niet met zekerheid worden uitgesloten. Platte schijfhoren is ten westen van de A9 en langs het Alkmaardermeer aangetroffen (NDFF, 2019). Een nadere analyse naar eventuele overlap met het leefgebied is nodig. Aan de hand van die analyse moet worden bepaald of en waar nader onderzoek nodig is.

2.3.2 Veldinspectie en effectbeoordeling

Om effecten als gevolg van de werkzaamheden op een aantal soorten en soortgroepen in het kader van Soortbescherming in de Wnb nader te analyseren, is op woensdag 20 mei 2020 een veldbezoek uitgevoerd door twee ecologen van Arcadis. De veldinspectie en te analyseren soorten zijn aanvullend en gebaseerd op de uitkomsten van de hierboven beschreven alternatievenstudie 150 KV Beverwijk - Oterleek. Hierbij is vanaf de openbare weg gekeken naar het plangebied voor het beoogde tracé en is een inschatting gemaakt van het effect.

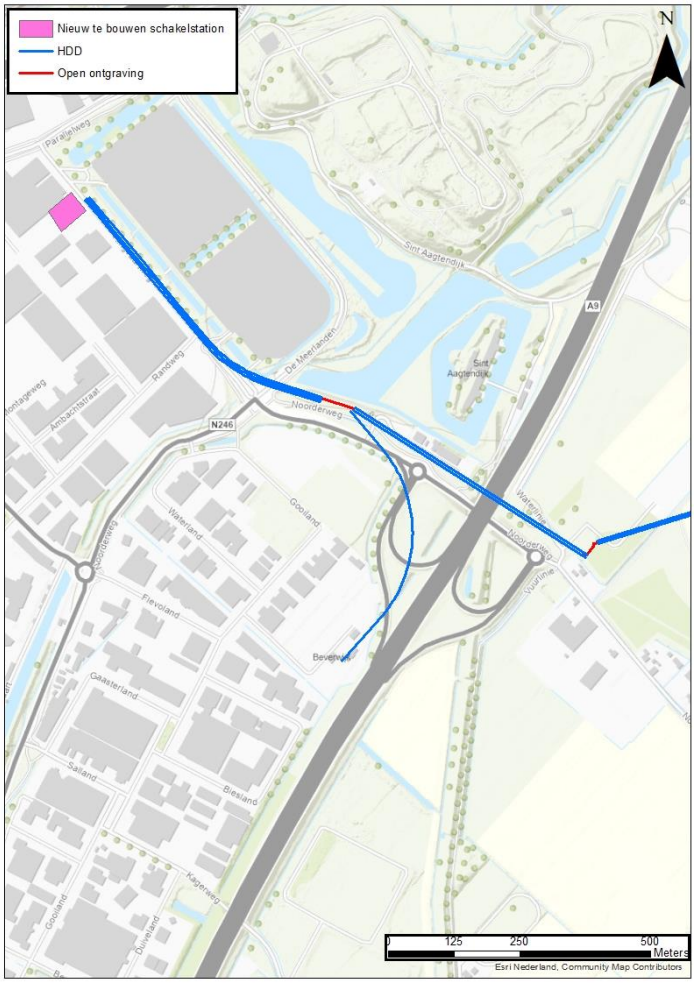
Hierbij is met name aandacht besteed aan de volgende soorten/ soortgroepen:

- Beschermde flora in plangebied nieuw te bouwen schakelstation;
- Noordse woelmuis, waterspitsmuis en kleine marterachtigen in de (half) natuurlijke delen van het plangebied;
- Ringslang in de (half) natuurlijke delen van het plangebied;
- Rugstreeppad in de (half) natuurlijke delen van het plangebied;
- Platte schijfhoren in de (half) natuurlijke waterpartijen rond het Alkmaardermeer.

Effecten op andere soorten zoals algemene broedvogels en weidevogels worden niet verwacht wanneer buiten de kwetsbare broedperiode gewerkt wordt (periode loopt van maart t/m augustus, maar dit kan schuiven). Deze soorten zijn wel meegenomen in de veldinspectie, echter is hier geen nadruk op gelegd.

2.3.2.1 Beschermde flora

In de Natuurtoets en alternatievenstudie van Tauw (zie bijlage) wordt geopperd dat het plangebied op de locatie van het nieuw te plaatsen schakelstation in Beverwijk mogelijk geschikt is voor de beschermde plantensoorten glad biggenkruid en ruw parelzaad. Bij nadere inspectie blijkt de locatie ingericht als parkeerplaats (zie figuur 2 en 3). Effecten op beschermde plantensoorten zijn dan ook uitgesloten.

Figuur 4. Locatie van het nieuw te bouwen schakelstation (roze).

Figuur 5. Impressie van de locatie van het nieuw te bouwen schakelstation.

2.3.2.2 Noordse woelmuis, waterspitsmuis en kleine marterachtigen

Tijdens het veldbezoek is gekeken naar de half natuurlijke te doorkruizen percelen en de mogelijkheid dat Noordse woelmuis, waterspitsmuis en kleine marterachtigen daarin voor kunnen komen. De meeste sloten die met een open ontgraving doorkruist moeten worden zijn zeer eutroof en hebben weinig oeverbegroeiing wat in ongeschikt habitat is voor Noordse woelmuis en waterspitsmuis. Veel van de weilanden zijn gemaaid en/of geïnjecteerd met mest. Op de wat natuurlijker ingerichte delen van het plangebied zonder mest injectie kunnen incidenteel Noordse woelmuis, waterspitsmuis en kleine marterachtigen voorkomen. Doordat de ingreep van dermate kleine en tijdelijke omvang (klein stuk sloot afdammen en open ontgraving) en het voorkomen van beschermde grondgebonden wordt beperkt tot incidenteel zijn negatieve effecten beperkt.

De graafwerkzaamheden vinden niet plaats in primaire leefgebieden van deze soorten. Daarmee zijn direct effecten op leefgebied (foerageergebied en vaste rust- en verblijfplaatsen uitgesloten). Indien aanwezige individuen aanwezig zijn binnen het werkgebied kunnen deze verwond of gedood worden door. Aanwezige individuen kunnen wel tijdelijk verstoord raken als gevolg van de werkzaamheden. Gezien de verstoring plaatsvindt in suboptimaal leefgebied is er geen aanleiding om ervan uit te gaan dat de verstoring leidt tot het verlaten van het leefgebied of vaste rust- en verblijfplaatsen.

2.3.2.3 Vleermuizen

Bij de aansluiting van de kabelverbinding op het converterstation in het noorden aan de Huygendijk, loopt het tracé deels door de smalle strook bomen en struiken rondom het converterstation. Mogelijk is een open ontgraving noodzakelijk voor deze aansluiting waardoor toch een beperkt aantal bomen gekapt moeten worden. Deze locatie is geïnspecteerd op 20 mei 2020 en 5 november 2021. Mogelijke verblijfplekken voor boombewonende vleermuizen (spleet, holtes of loszittende schors) zijn uitsluitend op één plek aangetroffen binnen de tracégrenzen. Een boom met een mogelijk geschikte spleet staat op het werkterrein van een eventuele ontgraving (zie Figuur 6). Als deze boom ontzien kan worden van kapwerkzaamheden, dan kunnen de werkzaamheden doorgang vinden mits tussen zonsopgang en zonsondergang gewerkt wordt. Als de boom wel gekapt moet worden zijn er twee opties: een vleermuisonderzoek uitvoeren (mei tm eind september 2022) of eerst een endoscopische inspectie uitvoeren om te kijken of deze plek ook bij nadere inspectie geschikt is. Als dit wel zo blijkt te zijn dient alsnog vleermuisonderzoek uitgevoerd te worden. Als de plek niet geschikt blijkt te zijn, zijn er verder geen gevolgen voor eventuele vleermuisverblijfplaatsen.

Figuur 6. Boom met een spleet waar vleermuizen mogelijk gebruik van kunnen maken.

2.3.2.4 Ringslang

Tijdens het veldbezoek zijn geen broeihopen van ringslangen waargenomen in het plangebied van het tracé. Vernietiging van potentiële voortplantingsplaatsen is derhalve uitgesloten. De meeste sloten die met een open ontgraving doorkruist moeten worden zijn zeer eutroof en hebben weinig oeverbegroeiing. Dit type sloten zijn in mindere mate geschikt voor ringslangen vanwege het ontbreken van voldoende prooidieren en beschutting. In de sloten waar de oeverbegroeiing wel voldoende is kan incidenteel ringslang voorkomen. Doordat de ingreep van dermate kleine en tijdelijke omvang (klein stuk sloot afdammen en open ontgraving) en het voorkomen van de ringslang wordt beperkt tot incidenteel zijn negatieve effecten beperkt.

De graafwerkzaamheden vinden niet plaats in primaire leefgebieden van deze soort. Daarmee zijn direct effecten op leefgebied (foerageergebied en vaste rust- en verblijfplaatsen uitgesloten). Indien aanwezige individuen aanwezig zijn binnen het werkgebied kunnen deze verwond of gedood worden door. Aanwezige individuen kunnen wel tijdelijk verstoord raken als gevolg van de werkzaamheden. Gezien de verstoring plaatsvindt in suboptimaal leefgebied is er geen aanleiding om ervan uit te gaan dat de verstoring leidt tot het verlaten van het leefgebied of vaste rust- en verblijfplaatsen.

2.3.2.5 Rugstreeppad

Tijdens het veldbezoek zijn, buiten de bestaande watergangen om, geen tijdelijke poelen aangetroffen die geschikt zijn voor rugstreeppadden om zich in voort te planten. Rugstreeppadden zijn pionier soorten en hebben ondiep water nodig wat in de loop van de zomer droogvalt om larvenpredatie door vissen en insecten te voorkomen. De te doorkruizen watergangen blijven het hele jaar door waterhoudend en bevatten dergelijke predatoren wat ze ongeschikt maakt. In de sloten kan incidenteel rugstreeppad voorkomen. Doordat de ingreep van dermate kleine en tijdelijke

omvang (klein stuk sloot afdammen en open ontgraving) en het voorkomen van de rugstreeppad wordt beperkt tot incidenteel zijn negatieve effecten beperkt.

De graafwerkzaamheden vinden niet plaats in primaire leefgebieden van deze soort. Daarmee zijn direct effecten op leefgebied (vaste rust- en verblijfplaatsen uitgesloten). Indien aanwezige individuen aanwezig zijn binnen het werkgebied kunnen deze verwond of gedood worden door. Aanwezige individuen kunnen wel tijdelijk verstoord raken als gevolg van de werkzaamheden. Gezien de verstoring plaatsvindt in suboptimaal leefgebied is er geen aanleiding om ervan uit te gaan dat de verstoring leidt tot het verlaten van het leefgebied of vaste rust- en verblijfplaatsen.

2.3.2.6 Platte schijfhoren

Tijdens het veldbezoek zijn de watergangen in het half natuurlijke deel van het plangebied nagelopen. Platte schijfhoren komt voor in zoete, heldere en schone wateren met een rijke begroeiing. Vaak in draadalg-vegetaties. Ook in andere vegetaties, zoals in wateren met krabbenscheer. Daarnaast soms op de wortels van o.a. Lisdodde en vergelijkbare oevergebonden planten. De soort leeft niet in verontreinigd of brak water. De half natuurlijke sloten in het plangebied waren over het algemeen sterk eutroof en zonder rijke begroeiing wat de aanwezigheid van platte schijfhoren in het plangebied onwaarschijnlijk maakt. In een aantal sloten kan incidenteel platte schijfhoren voorkomen. Doordat de ingreep van dermate kleine en tijdelijke omvang (klein stuk sloot afdammen en open ontgraving) en het voorkomen van de rugstreeppad wordt beperkt tot incidenteel zijn negatieve effecten beperkt.

De graafwerkzaamheden vinden niet plaats in primaire leefgebieden van deze soort. Daarmee zijn direct effecten op leefgebied (vaste rust- en verblijfplaatsen uitgesloten). Indien aanwezige individuen aanwezig zijn binnen het werkgebied kunnen deze verwond of gedood worden door. De platte schijfhoren is niet gevoelig voor verstoring door geluid of optische verstoring, effecten als gevolg van trillingen zijn niet bekend (Effectenindicator N2000, www.synbiosi.alterra.nl), verstoring van de platte schijfhoorn is daarmee niet aan de orde.

2.3.2.7 Algemene broedvogels

In het rapport van Tauw is het uitgangspunt dat effecten op algemene broedvogels is uitgesloten door het treffen van mitigerende maatregelen. Zonder het treffen van mitigerende maatregelen kan er mogelijk wel sprake zijn van het overtreden van een verbodsbepaling. Hierom worden hier algemene broedvogels alsnog beoordeeld en getoetst aan de werkzaamheden zonder mitigerende maatregelen.

Ondanks de beperkte omvang en tijdelijkheid van de werkzaamheden kunnen deze plaatsvinden ter plaatste van broedsels of binnen verstoringszones van (broed)vogels. Bij het werken gedurende het broedseizoen kan er sprake zijn van fysieke aantasting van nestlocaties wat leidt tot het vernielen van nesten en mogelijk tot het verwonden en doden van individuen van (jonge) vogels. Tijdens de werkzaamheden nemen geluid, trillingen en optische verstoring (machines en menselijke aanwezigheid) toe. De werkzaamheden beperken zich tot een beperkte omvang binnen een groter geschikt gebied voor algemene broedvogels. Doordat het grootste deel van het projectgebied niet raakt verstoord raakt zijn er in de omgeving voldoende alternatieven voor algemeen voorkomende broedvogels om uit te wijken. Van verstoring van individuen is geen sprake. Wel kan er sprake zijn van verstoring van broedende vogels tijdens het broedseizoen, wat wordt gezien als het vernielen van een nest.

Bij de aansluiting van de kabelverbinding op het converterstation in het noorden aan de Huygendijk, loopt het tracé deels door de smalle strook bomen en struiken rondom het converterstation. Mogelijk is een open ontgraving noodzakelijk voor deze aansluiting waardoor toch een beperkt aantal bomen gekapt moeten worden. Deze locatie is geïnspecteerd op 20 mei 2020 en 5 november 2021. Mogelijke jaarrond beschermde nesten van vogels zijn niet aangetroffen. Algemene broedvogels kunnen hier broeden tijdens het broedseizoen. Hiervoor gelden dezelfde mitigerende maatregelen als beschreven in bovenstaande alinea.

2.4 Toetsing

Tabel 2 geeft een overzicht van de relevante beschermde soorten en de bijbehorende beschermingscategorieën. Een soort is relevant als in het vorige hoofdstuk is vastgesteld dat mogelijk een effect optreedt. Vervolgens is per beschermingscategorie een overzicht gemaakt van welke verbodsbepalingen aan de orde zijn er soort of soortgroep.

Tabel 2. Overzicht van relevante beschermde soorten en bijbehorende beschermingscategorieën.

Soortgroep	Soort	Beschermingscategorie
Algemene broedvogels	Kievit, wilde eend	Vogelrichtlijn
Grondgebonden zoogdieren	Noordse woelmuis	Habitatrichtlijn
	Waterspitsmuis en kleine marterachtigen	Andere soorten
Reptielen	Ringslang	Andere soorten
Amfibieën	Rugstreeppad	Habitatrichtlijn
Ongewervelden	Platte schijfhoren	Habitatrichtlijn

Tabel 3 geeft de mogelijke overtredingen van verbodsbepalingen voor soorten beschermd doormiddel van de Vogelrichtlijn.

Tabel 3. Mogelijke overtreding van verbodsbepalingen van artikel 3.1 ten aanzien van soorten van de Vogelrichtlijn.

Soort	Lid 1	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Lid 5	Als gevolg van:
Broedvogels zonder jaarrond beschermd nest Kievit, wilde eend	X	X				Werkzaamheden nabij opgaande vegetatie in het broedseizoen.

Het is verboden om:
Lid 1: te doden of te vangen;
Lid 2: opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
Lid 3: eieren te rapen en deze onder zich te hebben;
Lid 4: opzettelijk te verstoren;
Lid 5: het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Tabel 4 geeft de mogelijke overtredingen van verbodsbepalingen voor soorten beschermd doormiddel van de Habitatrichtlijn.

Tabel 4. Mogelijke overtreding van verbodsbepalingen van artikel 3.5 ten aanzien van de Habitatrichtlijn.

Soort	Lid 1	Lid 2	Lid 3	Lid 4	Lid 5	Als gevolg van :
Noordse woelmuis	X					Uitvoeren van (graaf)werkzaamheden
Rugstreeppad	X					Uitvoeren van (graaf)werkzaamheden
Platte schijfhoren	X					Uitvoeren van (graaf)werkzaamheden
Vleermuizen	X	X		X		Uitvoeren van (graaf) werkzaamheden en kapwerkzaamheden

Het is verboden om:
Lid 1: opzettelijk te doden of te vangen;
Lid 2: opzettelijk te verstoren;
Lid 3: eieren van dieren opzettelijk te vernielen of te rapen;
Lid 4: voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;
Lid 5: opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Tabel 5 geeft de mogelijke overtredingen van verbodsbepalingen voor Andere soorten, waarvoor geen vrijstelling geldt.

Tabel 5. Mogelijke overtreding van verbodsbepalingen van artikel 3.10, lid 1, ten aanzien van Andere soorten.

Soort	a	b	c	Als gevolg van:
Waterspitsmuis	X			Uitvoeren van (graaf)werkzaamheden
Kleine marterachtigen	X			Uitvoeren van (graaf)werkzaamheden
Ringslang	X			Uitvoeren van (graaf)werkzaamheden

Het is verboden om:
a: opzettelijk te doden of te vangen;
b: vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen
c: opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

2.4.1 Mitigerende maatregelen

Om effecten op beschermde soorten te voorkomen of te beperken worden mitigerende maatregelen getroffen. Door het voorkomen van effecten kunnen overtredingen van verbodsbepalingen worden voorkomen. Per soortgroep of specifieke soort zijn hieronder mitigerende maatregelen opgenomen. Deze maatregelen dienen uiteindelijk verder uitgewerkt te worden in een ecologisch werkprotocol.

Algemene broedvogels
De maatregelen voor algemene broedvogels zijn gebaseerd op de rapportage van Tauw.

- Werk buiten het broedseizoen.
- Indien werken buiten broedseizoen niet mogelijk is zijn broedvogelcontroles noodzakelijk.
- Bij aanwezigheid van broedende vogels is een verstoringsvrije zone vereist, waarbij de omvang afhankelijk van de desbetreffende soort wordt vastgesteld.

Noordse woelmuis, waterspitsmuis en kleine marterachtigen

- Start de werkzaamheden rustig op en werk in éénrichting zodat individuen de kans krijgen om te vluchten.
- Zo snel mogelijk open ontgravingen weer dichtgooien, waarmee de kans klein is dat de Noordse woelmuis, waterspitsmuis en kleine marterachtigen zich hier bevinden.
- Door plaatsing van amfibieschermen voor de rugstreeppad (zie hieronder) wordt een fysieke barrière gecreëerd waarmee deze soortgroepen ontmoedigd worden om de sleuf in te gaan.
- Door enkel overdag (tussen zonsopgang en zonsondergang) te werken wordt de trefkans geminimaliseerd voor soortgroepen Noordse woelmuis (in de zomer), kleine marterachtigen en in mindere mate de waterspitsmuis
- De in- en uitgang van gestuurde boringen heeft door geluid en lokale activiteit weinig kans op het treffen van deze soortgroepen.

Vleermuizen

- Werk uitsluitend tussen zonsopgang en zonsondergang om eventueel aanwezige foeragerende of trekkende vleermuizen niet te verstoren met licht.
- Ontzie de betreffende boom met een mogelijke vleermuisverblijfplaats van kapwerkzaamheden. Hierdoor blijft de potentiële verblijfplaats in stand en worden effecten op vleermuizen voorkomen.

Ringslang

- Start de werkzaamheden rustig op en werk in éénrichting zodat individuen de kans krijgen om te vluchten
- Zo snel mogelijk open ontgravingen weer dichtgooien, waarmee de kans klein is dat de ringslang zich hier bevindt.
- Door plaatsing van amfibieschermen voor de rugstreeppad (zie hieronder) wordt een fysieke barrière gecreëerd waarmee deze soortgroep ontmoedigd wordt om de sleuf in te gaan.
- Ringslangen zijn schuw en gevoelig voor trillingen, het aantreffen en incidenteel doden van de ringslang bij open ontgravingen en gestuurde boringen is daarmee klein.

Rugstreeppad

- Start de werkzaamheden rustig op en werk in éénrichting zodat individuen de kans krijgen om te vluchten
- Zo snel mogelijk open ontgravingen weer dichtgooien, waarmee de kans klein is dat de ringslang zich hier bevindt.
- Door plaatsing van amfibieschermen voor de rugstreeppad (zie hieronder) wordt een fysieke barrière gecreëerd waarmee deze soortgroep ontmoedigd wordt om de sleuf in te gaan.
- Door enkel overdag (tussen zonsopgang en zonsondergang) te werken wordt de trefkans geminimaliseerd.

Platte schijfhoren

- Op locaties waar een zowel de platte schijfhoren voorkomt en een klein stuk sloot afgedamd wordt, dient de bagger met een kraan uitgegraven te worden. De vrijgekomen bagger wordt in naastgelegen sloot teruggeplaatst.
- De luchttemperatuur moet ten tijde van de werkzaamheden boven het vriespunt liggen en er mag geen ijs aanwezig zijn in de watergang. Wel moet de watertemperatuur onder de 25 graden Celsius liggen.

2.4.2 Resultaat mitigerende maatregelen en conclusie

Het resultaat van de mitigerende maatregelen is dat het doden of vangen voor alle soorten is te voorkomen door het treffen van mitigerende maatregelen. Daarnaast wordt voor algemene broedvogels verstoring voorkomen in het broedseizoen wat kan leiden tot het verlaten (vernielen) van een nest. Door het treffen van mitigerende maatregelen worden overtredingen van de verbodsbepalingen voorkomen. Als blijkt dat de boom met een mogelijk geschikte spleet voor vleermuizen wel weg moet, dan moet onderzocht worden of de boom bij nadere inspectie met een endoscoop wel of niet geschikt is. Als de spleet wel geschikt blijkt, moet onderzocht worden welke functie de boom heeft voor vleermuizen middels een nader onderzoek (15 mei t/m 30 september 2022). Bij aantonen van functie dient een ontheffing aangevraagd te worden van de Wet natuurbescherming.

3 Resultaten AERIUS-berekening

De werkzaamheden zijn tijdelijk en lokaal van aard en in de gebruiksfase vindt geen emissie plaats. Uit de AERIUS-berekening blijken de werkzaamheden te leiden tot een stikstofdepositie in omliggende Natura 2000-gebieden (Arcadis, 2021). De depositie als gevolg van het project is dermate klein dat deze ecologisch geen effect sorteert en een significant negatief effect is uitgesloten. De hoogte van de extra belasting valt onder andere ruim binnen de natuurlijke variatie van de stikstofkringlopen van de vegetaties. Ook geldt dat de projectbelasting optreedt in de situatie die al langdurig overbelast is en dat de projectbijdrage ten opzichte van deze overbelaste situatie of de kritisch depositiewaarde, dermate klein is dat deze met zekerheid niet tot een significant negatief effect leidt (valt weg in de al optredende depositie en ophoping in het systeem). Tenslotte zijn er vaak andere factoren die sterk sturend zijn op de kwaliteit of aanwezigheid van een habitattype, zoals beheer(intensiteit), aanwezigheid invasieve exoten, (grond)waterbeschikbaarheid of extern fysische invloeden (zoals inundatie of fixatie).

4 Conclusie

In principe worden de conclusies uit de rapportage van Tauw aangehouden, met uitzonderingen van de wijzigingen zoals weergegeven in deze rapportage. De beschermde soorten waarvan Tauw[1] in een eerder stadium aangaf dat ze nader geanalyseerd moeten worden, hoeven niet nader te worden onderzocht. Een uitzondering hierop betreft een mogelijk te kappen boom bij de aansluiting aan het converterstation bij Oterleek. Deze boom is mogelijk geschikt als vleermuisverblijfplaats. Deze boom dient ontzien te worden of, als dat niet kan, dient de boom onderzocht te worden op functie voor vleermuizen. Het plangebied is over het algemeen ongeschikt of in mindere mate geschikt om als leefgebied te dienen voor beschermde soorten. Incidenteel kunnen dieren wel voorkomen omdat in de omgeving van het plangebied wel geschikt habitat aanwezig is. Werkzaamheden moeten buiten de broedperiode van weidevogels en algemene broedvogels uitgevoerd worden (buiten de periode maart t/m augustus) of kunnen binnen het broedseizoen met inachtneming van mitigerende maatregelen worden uitgevoerd. Omdat de ingreep van relatief kleine aard is kan volstaan worden met het opnemen van de genoemde mitigerende maatregelen om te voorkomen dat effecten, zoals het doden of verwonden van dieren, op kunnen treden. Deze maatregelen zijn niet vrijblijvend. De oorspronkelijke situatie wordt na afloop van de werkzaamheden hersteld.

Ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland en weidevogelgebied geldt dat de bodemstructuur en het micro-reliëf zoveel mogelijk behouden moeten blijven en/of moeten worden hersteld zoals beschreven in *Maatregelen in het kader van grondverzet*. De invloedsfeer van het werk moet tot een minimum worden beperkt. Compensatie is niet aan de orde.

Ten opzichte van N2000-gebieden is een AERIUS-berekening uitgevoerd. Geconcludeerd wordt dat, als gevolg van stikstofdepositie door de realisatie van de netverzwaring Beverwijk - Oterleek, significant negatieve effecten op de natuurlijke kenmerken van de door de depositie geraakte Natura 2000-gebieden met zekerheid zijn uit te sluiten. Het behouden en/of kunnen behalen van de instandhoudingsdoelstellingen komt niet in het geding.

5 Bronnen

Arcadis, 2021. Ecologische beoordeling stikstofdepositie BVW-OTL 2e_fase_tracé. Versie 9 juni 2021.

Tauw, 2019. Natuurtoets en alternatievenstudie 150 KV Beverwijk – Oterleek. Toetsing en alternatievenstudie in het kader van de Wet natuurbescherming. Tracékeuze voor aanleg van 150 KV hoogspanningsverbinding.

Bijlage A Rapportage ecologisch onderzoek Tauw

Tauw

Natuurtoets en alternatievenstudie 150 KV Beverwijk - Oterleek

Toetsing en alternatievenstudie in het kader van de Wet natuurbescherming

Tracékeuze voor aanleg van 150 KV hoogspanningsverbinding

19 december 2019

Verantwoording

Titel	Natuurtoets en alternatievenstudie 150 KV Beverwijk - Oterleek
	Toetsing en alternatievenstudie in het kader van de Wet natuurbescherming
Opdrachtgever	TenneT TSO B.V.
Projectleider	Frank Aarts
Auteur(s)	Harm Bolle en Berto van Dam
Tweede lezer	Luc Bruinsma en Saskia Wijte – van der Pols
Uitvoering meet- en inspectiewerk	Harm Bolle
Projectnummer	1273429
Aantal pagina's	59
Datum	19 december 2019
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking.
	Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

Tauw bv
Handelskade 37
Postbus 133
7400 AC Deventer
T +31 57 06 99 91 1
E info.deventer@tauw.com

Inhoud

1 Inleiding 6
1.1 Doel 6
1.2 Wetgeving 6
1.3 Te beschouwen onderdelen Wnb 6
1.3.1 Beschermingsregime en bepalingen 6
1.3.2 Vrijstellingen 7
1.3.3 Zorgplicht 7
1.4 Werkwijze 7
1.5 Kwaliteit 9
1.6 Uitgangspunten 9
2 Situatie en beoogde ontwikkeling 11
2.1 Situatie 11
2.2 Beoogde ontwikkeling 11
3 Toetsing tracé 2 15
3.1 Natura 2000 15
3.1.1 Directe effecten 15
3.1.2 Indirecte effecten 15
3.2 Natuurnetwerk Nederland 18
3.2.1 Algemeen toetskader 18
3.2.2 Locatie 1: Noorderham en Zuiderham 20
3.2.3 Locatie 2: Weijenbus en Vroonmeer, Ham en Crommenije en Krommenieër - Woudpolder 20
3.2.4 Locatie 3: Krommenieër-Woudpolder 21
3.2.5 Locatie 4: Omgeving Markervaart 21
3.2.6 Locatie 5: Rietlanden, Westbeverkoog, Oterleek, Molenkade en Rustenburg 21
3.2.7 Conclusie 21
3.3 Natuurverbindingen 23
3.4 Weidevogelleefgebied 23
3.5 Beschermde houtopstanden 26
3.6 Soortbescherming 28
3.6.1 Grondgebonden zoogdieren 28

3.6.2 Flora 29
3.6.3 Vleermuizen 30
3.6.4 Vogels 30
3.6.5 Amfibieën 31
3.6.6 Reptielen 31
3.6.7 Overige ongewervelden 32
4 Toetsing tracé 5 33
4.1 Natura 2000 33
4.1.1 Directe effecten 33
4.1.2 Indirecte effecten 33
4.2 Natuurnetwerk Nederland 33
4.2.1 Locatie 1: Waterlinie Beverwijk 33
4.2.2 Locatie 2: Noorderham en Zuiderham 34
4.2.3 Locatie 3: Weijenbus en Vroonmeer en Alkmaarder- en Uitgeestermeer en Dorregeesterpolder 34
4.2.4 Locatie 4: Limmerpolder 35
4.2.5 Locatie 5 Rietlanden, Westbeverkoog, Oterleek, Molenkade en Rustenburg 35
4.2.6 Conclusie 35
4.3 Natuurverbindingen 38
4.4 Weidevogelleefgebied 38
4.5 Beschermde houtopstanden 41
4.6 Soortbescherming 43
5 Toetsing tracé 6 45
5.1 Natura 2000 45
5.1.1 Directe effecten 45
5.1.2 Indirecte effecten 45
5.2 Natuurnetwerk Nederland 45
5.2.1 Locatie 1 Waterlinie Beverwijk 45
5.2.2 Locatie 2: Noorderham en Zuiderham 46
5.2.3 Locatie 3 Wijenbus en Vroonmeer, Alkmaarder- en Uitgeestermeer en Dorregeesterpolder en Hempolder en Klaas Hoorn- en Kijfpolder 46
5.2.4 Locatie 4: Rietlanden, Westbeverkoog, Oterleek, Molenkade en Rustenburg en 47

5.2.5 Conclusie 47
5.3 Natuurverbindingen 50
5.4 Weidevogelleefgebied 50
5.5 Beschermde houtopstanden 53
5.6 Soortbescherming 55
6 Voorkeurstracé 56
6.1 Natura 2000-gebieden 56
6.2 Natuurnetwerk Nederland 56
6.3 Weidevogelleefgebied 56
6.4 Beschermde houtopstanden 57
6.5 Soortbescherming 57
7 Bronnen 58

Bijlage 1 Profieldocumenten Natuurnetwerk Nederland

1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat achtergrondinformatie over het doel van de toetsing, de relevante natuurwetgeving, de wijze van kwaliteitsborging en de te hanteren uitgangspunten voor toetsing.

1.1 Doel

In opdracht van TenneT heeft Tauw een natuurtoets uitgevoerd voor drie alternatieve tracés voor een 150 KV hoogspanningsverbinding tussen Beverwijk en Oterleek. Er is getoetst welke consequenties en vervolgstappen er ten aanzien van natuurwetgeving (nodig) zijn. In een alternatievenstudie is de omvang van de (te verwachte) effecten tussen de tracés vergeleken en is een voorkeurstracé vastgesteld.

1.2 Wetgeving

Sinds 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (hierna te noemen “Wnb”) in werking. De Wnb is het nieuwe wettelijke stelsel voor natuurbescherming en vervangt drie tot dan bestaande wetten, namelijk de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet.
Het beschermingsregime gaat uit van het “nee, tenzij-principe“. Dit betekent dat de genoemde verbodsbepalingen in de Wnb voor bescherming van gebieden, soorten en houtopstanden altijd gelden. Het afwijken hiervan is alleen onder voorwaarden toegestaan. Gedeputeerde Staten (GS) van de provincie Noord-Holland is het bevoegd gezag voor het verlenen van toestemming door middel van een vergunning, ontheffing of vrijstelling.

1.3 Te beschouwen onderdelen Wnb

De gebieds- en soortenbescherming zijn onderdelen die allebei getoetst moet worden. Voor de bescherming van gebieden is toetsing aan Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland van belang. Natuurnetwerk Nederland komt voort uit Provinciale wet- en regelgeving. De bescherming van houtopstanden is van toepassing omdat het plangebied deels buiten de bebouwde kom van de boswet valt. Voor Natura 2000-gebieden geldt dat de tracés buiten deze gebieden liggen. Een overzichtskaart van de ligging van Natura 2000-gebieden ten opzichte van de tracés is opgenomen in figuur 2.2. De drie tracés doorkruisen verschillende NNN-gebieden en weidevogelleefgebieden. De ligging ten opzichte van NNN-gebieden is in figuur 2.3 opgenomen en in de toetsing per tracé verder uitgewerkt. De ligging ten opzichte van weidevogelleefgebieden en beschermde houtopstanden is in de toetsing weergegeven.

1.3.1 Beschermingsregime en bepalingen

Het onderdeel soortenbescherming onder de Wnb heeft bepalingen opgenomen voor de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten. Het gaat onder meer om soorten die in Nederland, maar ook in Europa in hun voortbestaan worden bedreigd.

De Wnb kent drie beschermingsregimes:

- Vogels: Het gaat hier om alle inheemse vogels in hun natuurlijk verspreidingsgebied. Ze zijn beschermd via de Vogelrichtlijn
- Dieren en planten: Het gaat hier om inheemse dieren en planten, die zijn beschermd via de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn
- Nationale soorten: Het gaat hier om soorten, die niet onder de reikwijdte van de Vogel- of Habitatrichtlijn vallen. Deze soorten zijn wel nationaal beschermd.

Per beschermingsregime geldt een aantal verbodsbepalingen. Hier is ook een beschrijving opgenomen onder welke voorwaarden een bevoegd gezag ontheffing of vrijstelling kan verlenen. Ze voorzien in een bescherming van verblijfplaatsen, evenals de bescherming tegen verstorende invloeden. Gedeputeerde Staten van provincie Noord-Holland kan een ontheffing verlenen van de verboden als genoemd in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10.

1.3.2 Vrijstellingen

In de Wnb is een aantal algemene soorten amfibieën en zoogdieren beschermd onder de categorie “Nationale soorten”, zoals gewone pad, bruine kikker en konijn. Provincie Noord-Holland heeft bevoegdheid om bij verordening deze soorten “vrij te stellen” van de ontheffingsplicht (Provincie Noord-Holland, 2016). Dit betekent dat geen ontheffing nodig is voor werken gericht op ruimtelijke inrichting en ontwikkeling en beheer en onderhoud. Vrijgestelde soorten zijn niet meegenomen in deze toetsing.

1.3.3 Zorgplicht

De zorgplicht (artikel 1.11 van de Wnb) houdt in dat handelingen, die nadelige gevolgen kunnen hebben voor in het wild levende dieren en planten achterwege worden gelaten. Als zich mogelijk negatieve effecten voordoen, dan treft de initiatiefnemer noodzakelijke maatregelen om die gevolgen te voorkomen of zo veel mogelijk te beperken / ongedaan te maken.

Het betreft alle in het wild levende dieren en planten. De zorgplicht dient onder meer als vangnet voor de bescherming van soorten waarvoor op grond van de Wnb geen specifiek verbod geldt. De zorgplicht is daarnaast van toepassing op beschermde gebieden.

1.4 Werkwijze

De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten, NNN- en Natura 2000-gebieden is bepaald aan de hand van de volgende gegevens:

- Regionale en landelijke verspreidingsatlassen en -data;
- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF, per tracé is voor het zoekgebied 2 kilometer aan beide kanten van het tracé aangehouden);
- Natuurkaart van Tauw (www.tauw.nl/natuurkaart);
- Een oriënterend veldbezoek op 29 november 2019.

Het doel van de literatuurstudie is om na te gaan welke beschermde soorten en gebieden in of in de omgeving van het plangebied kunnen voorkomen. De ecoloog controleert tijdens het oriënterende veldbezoek of de locatie voldoet aan eisen die soorten aan hun leefomgeving stellen. Ook kijkt de ecoloog naar aanwijzingen van de aanwezigheid (zichtwaarnemingen en sporen van terreingebruik, zoals holen, uitwerpselen, haren, prooi- of voedselresten). Het veldbezoek heeft vanaf de openbare weg plaatsgevonden. Vanwege het open karakter op grote delen van het plangebied kon op veel plekken een goede inschatting gemaakt worden van het aanwezige habitat. Onoverzichtelijke of niet bereikbare terreindelen, waaronder bospercelen, particuliere gronden, oevers van waterpartijen en moerasgebieden zijn niet in detail onderzocht. Wel heeft een globale inschatting plaatsgevonden van de aan- of afwezigheid van habitat. Daarom is de aanwezigheid van geschikte leefgebieden voor beschermde soorten uit voorzorg niet uitgesloten op locaties die niet in grondig genoeg zijn onderzocht.

Het uiteindelijke voorkeurstracé moet daarom nogmaals specifiek getoetst worden in een natuurtoets. In deze fase geeft deze methode wel voldoende basis voor een alternatievenoverweging.

Natuurnetwerk Nederland

In de twee hieronder beschreven situaties is aangenomen dat het tracé met een NNN-gebied overlapt. Per situatie is aangegeven wanneer is aangenomen dat NNN wordt beïnvloed. Knelpuntlocaties zijn van zuid naar noord genummerd en in hoofdstuk 3, 4 en 5 nader uitgewerkt en getoetst.

- Het tracé doorsnijdt een NNN-gebied dus het zoekgebied overlapt met zekerheid (deels) met een NNN-gebied. Op een aantal locaties zijn negatieve effecten uitgesloten omdat er een gestuurde boring plaatsvindt
- Het tracé ligt binnen 25 meter afstand van een NNN-gebied dus het zoekgebied overlapt mogelijk deels met een NNN-gebied. Op basis van een zoekgebied van 50 meter breed, wordt aangenomen dat NNN-gebieden op < 25 meter van het tracé mogelijk worden beïnvloed. Op een aantal van deze locaties kan NNN waarschijnlijk worden ontzien omdat de daadwerkelijke sleuf ongeveer 7 meter breed wordt. Aan weerszijde wordt een werkgebied aangehouden van ongeveer 9 meter breed. Voor het totale zoekgebied is rekening gehouden met een breedte van ongeveer 25 meter. Locaties die op basis van het voorgaande buiten de invloedsfeer van het voornemen liggen zijn niet nader getoetst maar zijn wel beschreven/onderbouwd

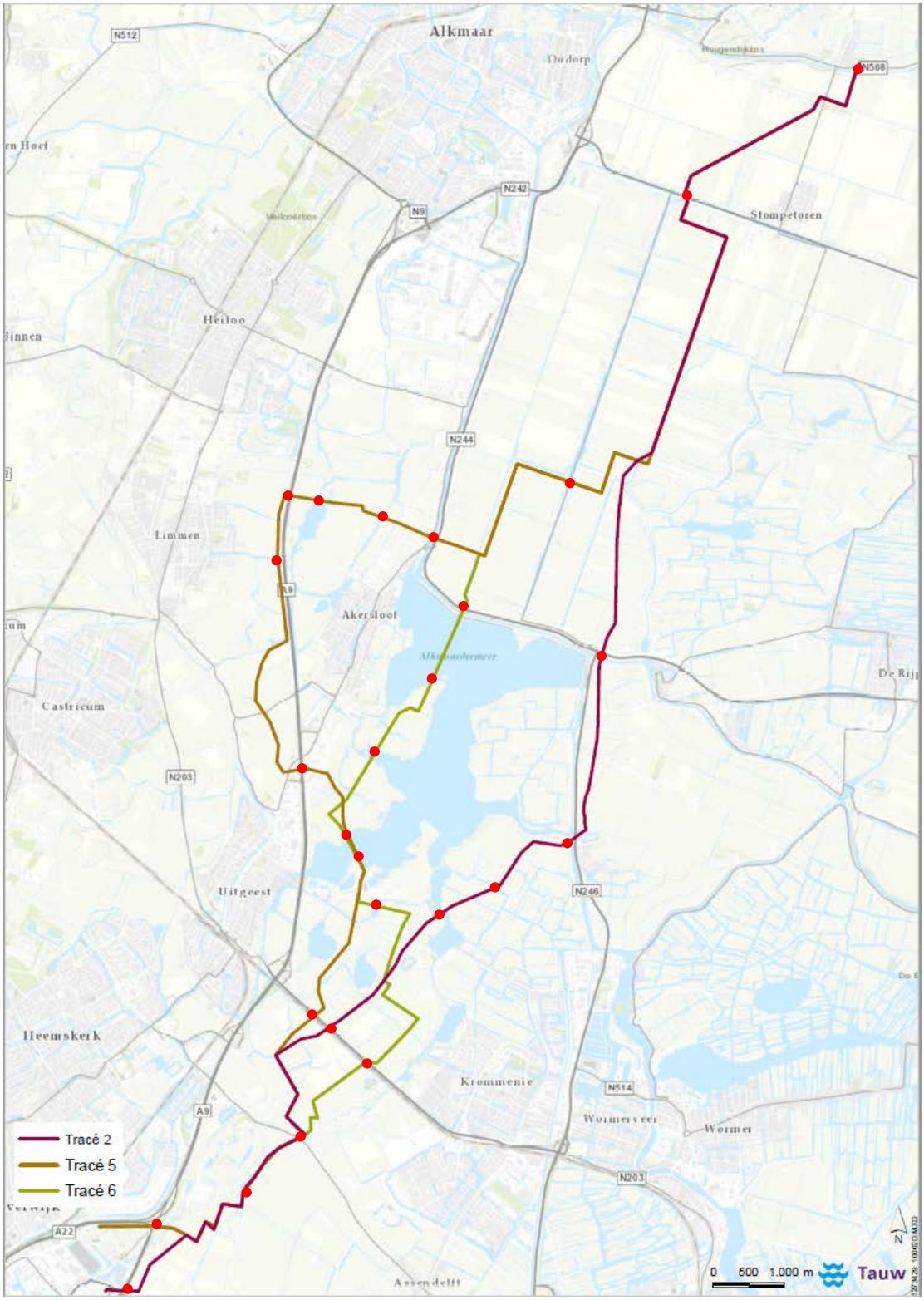
In bijlage 1 zijn NNN-gebiedsprofielen opgenomen. Onder andere de samenhang met andere gebieden, de actuele natuurwaarde en vervangbaarheid van gebieden is beschreven. In tabel 1 van de profielen zijn de kernkwaliteiten en bijbehorende actuele en potentiële natuurwaarden weergegeven in relatie tot de voor deze waarden relevante abiotische en ruimtelijke condities. Deze tabel geeft daarmee inzicht in de aspecten waarmee rekening dient te worden gehouden in het ecologisch onderzoek naar de mogelijke (significante) gevolgen van een plan of project in het NNN. De relevante aspecten zijn per doorsnijdingslocatie getoetst. Ook is rekening gehouden met de lengte van de doorsnijding.

1.5 Kwaliteit

Bij ecologische veldwerkzaamheden biedt Tauw garantie op de volledigheid over aanwezige beschermde gebieden en houtopstanden. Voor soortenbescherming is een volledige garantie over de aanwezigheid niet te geven. Door inzet van deskundige ecologen en landelijk geaccepteerde onderzoeksmethodes wordt de kwaliteit van het onderzoek zoveel mogelijk gewaarborgd. Mede in dit kader is Tauw aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, een samenwerkingsverband van adviesbureaus die ecologisch advies geven en ecologisch onderzoek verrichten.

1.6 Uitgangspunten

- Een aantal potentiele knelpunten worden ontzien omdat een gestuurde boring plaatsvindt. Gestuurde boringen vinden in ieder geval plaats onder provinciale wegen, spoorlijnen, alle wateren binnen NNN-gebieden en brede wateren. De locaties waar een gestuurde boring plaatsvindt zijn in figuur 1.1 weergegeven en akkoord bevonden door TenneT
- Er worden geen gebouwen gesloopt
- Het veldbezoek is uitgevoerd vanaf de openbare weg
- Voor een aantal knelpunten wordt een aanname gedaan dat knelpunten worden ontweken door uit te wijken binnen het zoekgebied van 50 meter breed
- Werkzaamheden worden tijdens daglicht uitgevoerd, tussen zonsondergang en zonsopkomst is er geen bouwverlichting aanwezig
- Het terrein wordt na de werkzaamheden in oorspronkelijke staat hersteld

Figuur 1.1 Locaties gestuurde boringen (rode stip).

2 Situatie en beoogde ontwikkeling

Dit hoofdstuk bevat achtergrondinformatie over de huidige situatie, het voorgenomen plan en de uit te voeren werkzaamheden.

2.1 Situatie

De drie tracévarianten lopen van Beverwijk tot Oterleek en overlappen deels. Ten oosten van Heemskerk lopen de drie tracés gelijk over een lengte van ongeveer twee kilometer. Noordelijk van het Alkmaardermeer lopen de tracés gelijk over een afstand van ongeveer acht kilometer. Figuur 2.1 geeft de ligging van de tracés weer.

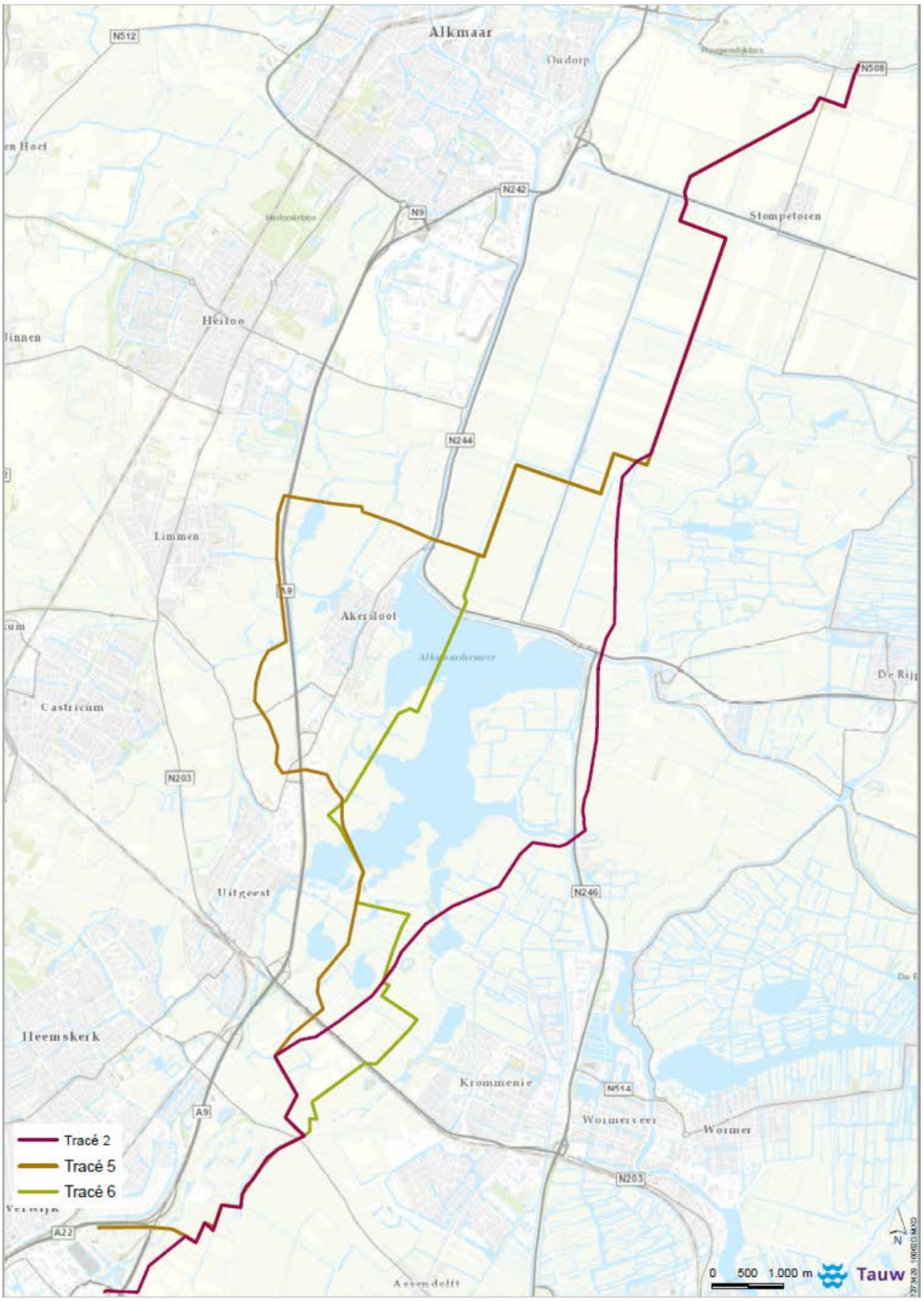
Tracé 2
Tracé twee loopt ten oosten van Beverwijk, Heemskerk en Uitgeest en aansluitend langs de oostkant van het Uitgeester- en Alkmaardermeer via de kortste route richting Oterleek. Ten noorden van het Alkmaardermeer lopen de drie tracés samen ten westen van Stompetoren richting Oterleek.

Tracé 5
Tracé 5 loop ten oosten van Beverwijk en Heemskerk en gaat ter hoogte van Uitgeest met een gestuurde boring onder het Alkmaardermeer door. Vervolgens kruist het tracé de A9 en loopt deze parallel hieraan om noordelijker onder A9 door richting het oosten af te buigen. Ten noorden van het Alkmaardermeer loopt het tracé weer samen met tracé 2 en 6 richting het hoogspanningsstation te Oterleek.

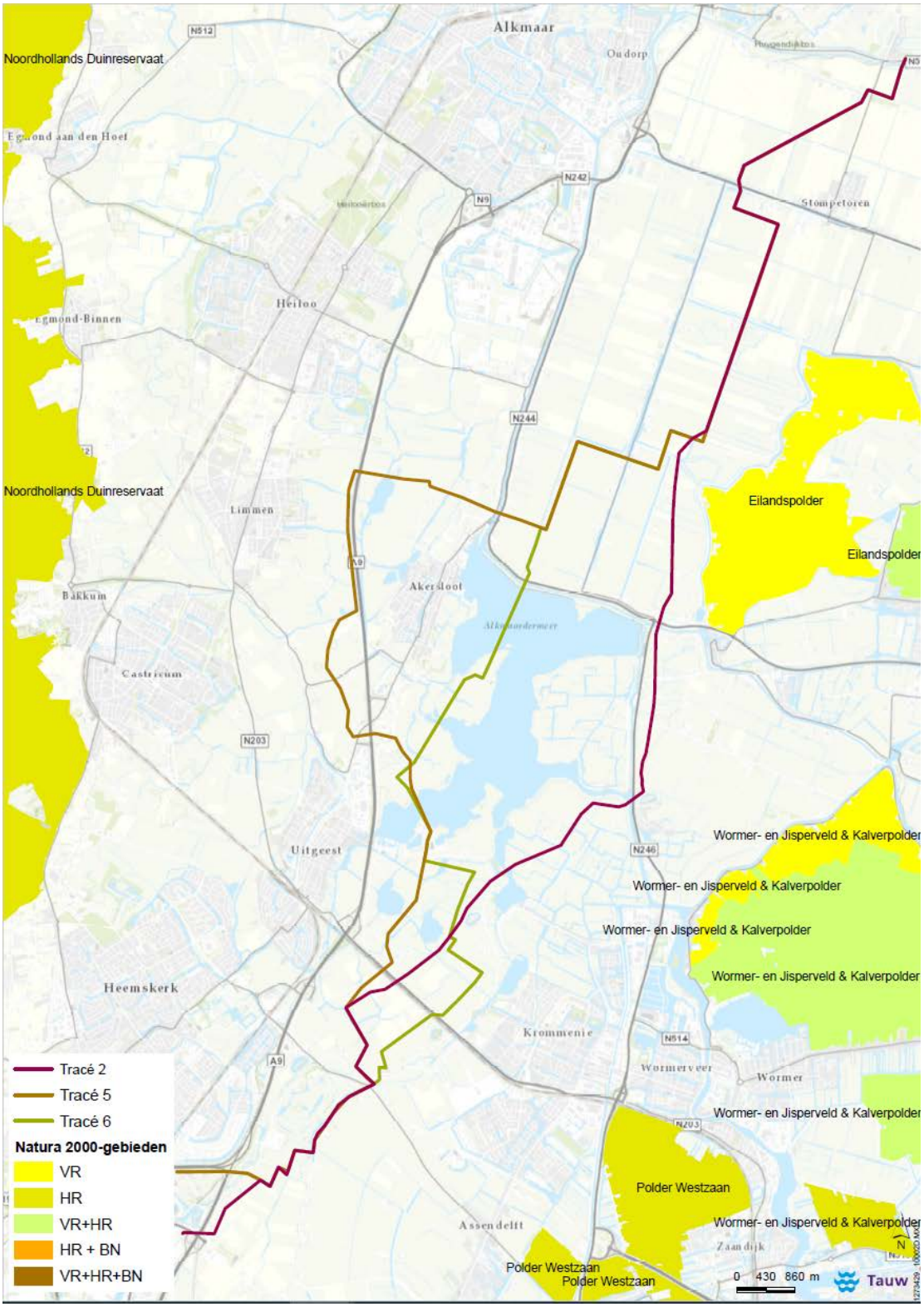
Tracé 6
Tracé 6 loopt ten oosten van Beverwijk en Heemskerk het eerste deel grotendeels samen met tracé 5. Door middel van twee gestuurde boringen loopt tracé 6 onder het Alkmaardermeer door en blijft in tegenstelling tot tracé 5 ten oosten van de A9. Ten noorden van het Alkmaardermeer loopt het tracé samen met tracé 2 en 5 richting het hoogspanningsstation te Oterleek (Arcadis, 2017).

2.2 Beoogde ontwikkeling

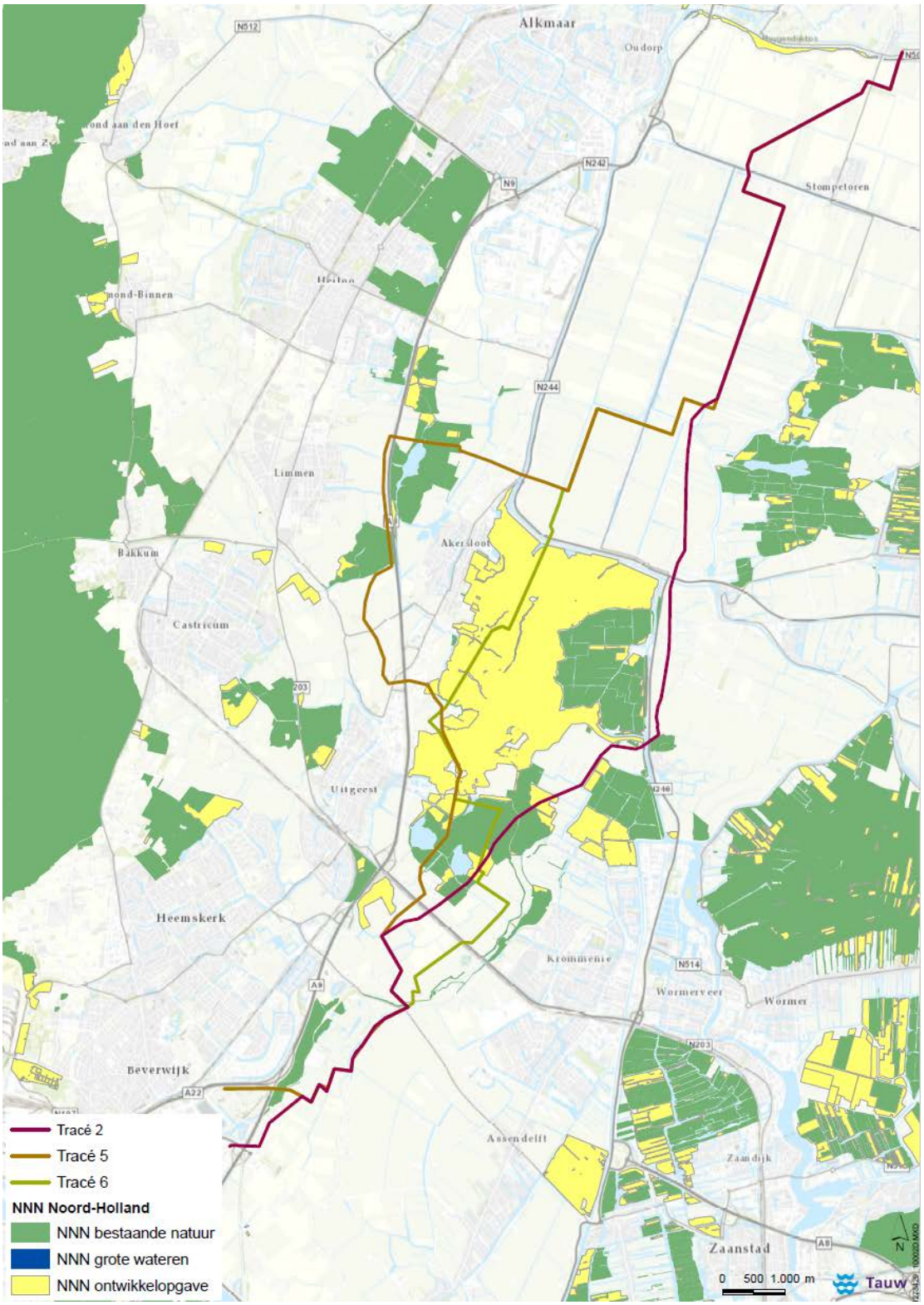
De werkzaamheden bestaan uit de aanleg van een ondergrondse 150 kv-kabelverbinding tussen het te ontwikkelen station in Beverwijk tot het bestaande station Oterleek. Voor de aanlegfase is een open ontgraving nodig. In een aantal gevallen wordt een gestuurde boring toegepast onder grote wateren, alle wateren in NNN-gebieden en infrastructuur zoals provinciale wegen, rijkswegen en spoorwegen. De ontgraving of gestuurde boring betreffen tijdelijke werkzaamheden waarbij langs de ontgraving een verhoogde aanwezigheid, beweging en geluid van mensen en machines plaatsvindt.
Het zoekgebied voor het tracé is 50 meter breed. De ontgraving zelf is ongeveer zeven meter breed. Aan weerszijden van de ontgraving wordt een werkstrook van ongeveer 9 meter aangehouden en de werkstrook in totaal ongeveer 25 meter breed. Aan één of beide kanten ligt tijdelijk grond uit de sleuven en er vinden transportbewegingen plaats.

Figuur 2.1 Ligging van de tracés

Figuur 2.2 Ligging van de tracés ten opzichte van Natura 2000-gebieden

Figuur 2.3 Ligging van de tracés ten opzichte van NNN-gebieden

3 Toetsing tracé 2

3.1 Natura 2000

3.1.1 Directe effecten

Het tracé ligt buiten Natura 2000-gebieden. Een negatief effect door fysieke aantasting en oppervlakteverlies is uitgesloten.

3.1.2 Indirecte effecten

3.1.2.1 Verstoring door licht, geluid, trilling en optische verstoring

De minimale afstand tussen het plangebied en het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied ‘Eilandspolder’ is ongeveer 400 meter. Aangenomen wordt dat er alleen tussen zonsopkomst en zonsondergang wordt gewerkt en dat er in de aanlegfase en gebruiksfase geen verhoging van uitstraling door kunstmatige lichtbronnen (lux) plaatsvindt. Een significant negatief effect door licht is uitgesloten. Geluid en trilling doven over een afstand van 400 meter voldoende uit. Significant negatieve effecten door geluid en trilling zijn uitgesloten. Een significant negatief effect door optische verstoring is ook uitgesloten. Tussen het plangebied en Eilandspolder liggen twee dijken, een weg, een watergang en een aantal boerderijerven. Overige Natura 2000-gebieden liggen op aanzienlijk grotere afstand en dus buiten de invloedsfeer van de beoogde werkzaamheden in het plangebied.

3.1.2.2 Stikstof

In figuur 2.2 is de ligging van de tracés tot Natura 2000-gebieden weergegeven. De werkzaamheden zijn tijdelijk en lokaal van aard en in de gebruiksfase vindt geen emissie plaats. In de omgeving van het tracé liggen Natura 2000-gebieden met stikstofgevoelige habitattypen.
Een berekening met behulp van de meest recente AERIUS calculator voor het voorkeurstracé is t.z.t. nodig om een effectbeoordeling voor de aanlegfase te doen.

3.1.2.3 Aantasting leefgebied

Het plangebied kan van belang zijn als leefgebied voor soorten waarvoor instandhoudingsdoelen in omliggende Natura 2000-gebieden gelden. Verstoring en/of aantasting van leefgebied kan in theorie een significant negatief effect hebben op instandhoudingsdoelen. In de tabellen hieronder staan habitatrichtlijn- en vogelrichtlijnsoorten van omliggende gebieden die in theorie een relatie kunnen hebben met het plangebied. De twee habitatrichtlijnsoorten van het Noord-Hollands Duinreservaat (nauwe korfslak en gevlekte witsnuitlibel) zijn gebiedsgebonden en een relatie met het plangebied is met zekerheid uitgesloten. Dat geldt ook voor Kennemerland-Zuid ten aanzien van nauwe korfslak en groenknolorchis.

Habitatrichtlijnsoorten

Het plangebied ligt geïsoleerd van watersystemen in omliggende Natura 2000-gebieden. De werkzaamheden zijn lokaal en tijdelijk van aard en oppervlaktewater wordt niet permanent aangetast.

Een significant negatief effect op instandhoudingsdoelen voor kleine modderkruiper, bittervoorn en rivierdonderpad is uitgesloten. Het plangebied is, op enkele (half) natuurlijke terreinen na, grotendeels ongeschikt voor noordse woelmuis. De werkzaamheden zijn lokaal en tijdelijk van aard en eventueel leefgebied wordt niet permanent aangetast. Een significant negatief effect op instandhoudingsdoelen voor noordse woelmuis zijn uitgesloten. Oppervlaktewater en groenstructuren in het plangebied kunnen door meervleermuis van essentieel belang zijn als vliegroute van en naar Natura 2000-gebieden. Watergangen in NNN-gebieden en grotere watergangen daarbuiten worden door middel van een gestuurde boring ontzien. Daarnaast zijn de werkzaamheden tijdelijk en lokaal van aard en vinden in ruimte en tijd gefaseerd plaats. Een significant negatief effect op instandhoudingsdoelen van meervleermuis is uitgesloten.

Vogelrichtlijnsoorten

Broedvogels
Rietzanger, roerdomp en kemphaan zijn gebiedsgebonden tijdens het broedseizoen. Een directe relatie met het plangebied is uitgesloten. Daarnaast zijn de werkzaamheden tijdelijk en lokaal van aard en vinden in ruimte en tijd gefaseerd plaats. Een significant negatief effect op instandhoudingsdoelen van rietzanger, roerdomp en kemphaan zijn uitgesloten.

Niet broedvogels
Vrijwel alle soorten niet-broedvogels kunnen in meer of mindere mate in en rond het plangebied foerageren. Vooral smienten die in Natura 2000-gebieden slapen en foerageren kunnen op grasland buiten Natura 2000-gebieden foerageren. Dit doen ze voornamelijk ’s nachts en dan vinden er geen werkzaamheden plaats. Daarnaast zijn de werkzaamheden tijdelijk en lokaal van aard en vinden in ruimte en tijd gefaseerd plaats. Na de werkzaamheden wordt het plangebied hersteld. Een significant negatief effect op instandhoudingsdoelen van niet broedvogels zijn uitgesloten.

Tabel 3.1 Instandhoudingsdoelstellingen habitat- en vogelrichtlijnsoorten Eilandspolder

Soort	SVI Landelijk	Doelstelling Oppervlakte	Doelstelling kwaliteit	Doelstelling populatie	Draagkracht aantal paren/vogels
Bittervoorn	-	=	=	=	
Kleine modderkruiper	+	=	=	=	
Noordse woelmuis	--	=	=	=	
Rietzanger (B)	-	=	=		230
Lepelaar	+	=	=		2
Smient	+	=	=		7000
Wintertaling	-	=	=		130
Meerkoet	-	=	=		480

Soort	SVI Landelijk	Doelstelling Oppervlakte	Doelstelling kwaliteit	Doelstelling populatie	Draagkracht aantal paren/vogels
Goudplevier	--	=	=		150
Kievit	-	=	=		1200
Grutto	--	=	=		170

Tabel 3.2 Instandhoudingsdoelstellingen habitat- en vogelrichtlijnsoorten Polder Westzaan

Soort	SVI Landelijk	Doelst. Opp. Vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Draagkracht aantal paren/vogels
Bittervoorn	-	= (<)	=	=	
Kleine modderkruiper	+	= (<)	=	=	
Meervleermuis	-	=	=	=	
Noordse woelmuis	--	=	=	=	
Roerdomp (B)	--	=	=		10
Snor (B)	--	=	=		25

Tabel 3.3 Instandhoudingsdoelstellingen habitat- en vogelrichtlijnsoorten Wormer Jisperveld en Kalverpolder

Soort	SVI Landelijk	Doelst. Opp. Vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Draagkracht aantal paren/vogels
Bittervoorn	-	=	=	=	
Kleine modderkruiper	+	=	=	=	
Rivierdonderpad	-	=	=	=	
Meervleermuis	-	=	=	=	
Noordse woelmuis	--	=	=	=	
Roerdomp (B)	--	=	=		10
Kemphaan (B)	--	>	>		25
Rietzanger (B)	-	=	=		480
Smient	+	=	=		5800
Slobeend	+	=	=		90
Grutto	--	=	=		behoud

Tabel 3.4 Instandhoudingsdoelstellingen habitat- en vogelrichtlijnsoorten Kennemerland – Zuid

Soort	SVI Landelijk	Doelst. Opp. Vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Draagkracht aantal paren/vogels
Kleine modderkruiper	+	=	=	=	
Meervleermuis	-	=	=	=	

3.2 Natuurnetwerk Nederland

3.2.1 Algemeen toetskader

De raakvlakken met NNN-gebieden zijn hieronder per locatie nader beschreven. Zie paragraaf 3.2.7 voor de conclusie, een samenvattende tabel en een kaart met de ligging van de locaties. Na de werkzaamheden wordt het terrein in de huidige staat hersteld. De werkzaamheden worden in ruimte en tijd gefaseerd uitgevoerd. Er treedt ten opzichte van de huidige situatie geen verhoging in uitstraling van kunstmatige lichtbronnen plaats. Een negatief effect op de abiotische condities en ruimtelijke condities hieronder zijn uitgesloten en daarom niet in de tabel in paragraaf 3.2.7 opgenomen en niet verder getoetst:

- Abiotische condities: windwerking, stabiel (hoog) grondwaterpeil, peil en/of overstromingsdynamiek, basenrijke en/of brakke kwel, buffercapaciteit bodem/water, goede grond en oppervlaktewater kwaliteit
- Ruimtelijke condities: water- en of verkavelingspatronen, cultuurhistorische elementen, openheid, rust, stilte en donkerte

Effecten beperken zich tot het aantasten van de bodemstructuur en micro-reliëf. Verder kunnen veenbodems en de beslotenheid worden aangetast. Om effecten inzichtelijk te maken is de lengte van de doorsnijding en de vervangbaarheid van de beheertypen meegewogen. Hieronder volgt een beschrijving en algemene effectbeoordeling voor de (ambitie-) beheertypen die beïnvloed worden. Een belangrijke kanttekening is dat een aantal kwetsbare en/of moeilijk vervangbare beheertypen hieronder niet worden behandeld omdat in de toetsing wordt aangenomen dat ze worden ontzien. De kwaliteit van weidevogelleefgebieden is niet meegewogen omdat belangrijk weidevogelgebied alleen wordt aangewezen als al een bepaalde weidevogeldichtheid aanwezig is.

N13.01 Vochtig weidevogelgrasland

Een goede kwaliteit kenmerkt zich door een mozaïek van verschillende beheersvormen van grasland (diversiteit in maaidata, beweiding, plasdras etc.), een rijke en bereikbare bodemfauna, insectenrijkdom (‘kuikengrasland’), een open landschap met weinig dekking voor predatoren en brede, rijk begroeide slootkanten. Het kan zowel kruidenrijke als door bemesting voedselrijke (raaigras)graslanden bevatten (www.BIJ12.nl).

De werkzaamheden zijn tijdelijk en lokaal van aard. Na de werkzaamheden wordt de huidige situatie hersteld. Er resteert alleen een effect op de abiotische condities omdat de bodemstructuur en het micro reliëf wordt verstoord/aangetast. Op de verstoorde grond kunnen ruigtekruiden zoals brandnetel, pitrus en/of akkerdistel gaan overheersen en/of de voedselbeschikbaarheid voor weidevogels kan aangetast worden. Hoewel een groot deel van de natuurwaarden in theorie op enige termijn vervangbaar is, moet door de samenhang tussen de natuurwaarden en een uitgestrekt eeuwenoud landschapspatroon worden uitgegaan van een nagenoeg onvervangbare situatie met een hersteltermijn van ongeveer <25 jaar. De onvervangbaarheid geldt met name voor kwalitatief hoogwaardige weidevogelleefgebieden met kruidenrijk grasland.

In door bemesting voedselrijke (raaigras)graslanden is het effect naar verwachting beperkt en/of kan door beheer worden gemitigeerd. Het broedsucces van kritische soorten neemt de laatste decennia hard af. Dit komt vooral door aantasting van geschikte leefgebieden.

N10.02 Vochtig hooiland

Vochtig hooiland is ontstaan door de ontginning van moerassen of natte bossen en door langdurig gebruik als hooiland. Vochtig hooiland komt voor op natte veen- en kleibodems met een redelijke draagkracht. Het gaat om bloemrijke graslanden, vaak geel van soorten als ratelaar, gewone rolklaver, moerasrolklaver, geel walstro, scherpe boterbloem, kruipende boterbloem of dotterbloem. Vochtig hooiland is minder zeggenrijk dan nat schraalland. Vochtige hooilanden zijn door ontginning, ontwatering en bemesting zeldzaam geworden. Variatie in structuur is belangrijk voor faunasoorten die in het vochtig hooiland voorkomen. Zo is een korte gesloten graslandvegetatie van belang als broedgebied voor weidevogels. Naast korte vegetatie is aanwezigheid van andere structuurelementen zoals hoge overjarige vegetatie en struweel van belang voor dagvlinders, sprinkhanen en kleine zoogdieren (www.BIJ12.nl).

Hoewel een groot deel van de natuurwaarden van de graslanden in theorie op enige termijn vervangbaar is (<25 jaar) moet door de samenhang tussen de natuurwaarden en een uitgestrekt eeuwenoud landschapspatroon worden uitgegaan van een nagenoeg onvervangbare situatie.

N13.02 Wintergastenweide

Wintergastenweide omvat voedselrijk, productief grasland welke dient als foerageergebied voor ganzen, zwanen en eenden. Dergelijk grasland kent een intensief beheer van maaien en bemesten, en gaat kortgemaaid de winter in. Ze liggen in open landschappen zoals in het landschapstype Laagveen en zeeklei en Rivierengebied, ze komen op diverse voedselrijke bodems voor. Een goede wintergastenweide staat in de winter vaak deels onder water of kent open water in de directe omgeving. Hierdoor kent het ook een rustfunctie voor diverse vogels. De graslanden bestaan uit energierijke grassoorten, deze vormen het voedsel voor grasetende vogels zoals kolgans, rietgans, brandgans, grauwe gans, smient, kleine en wilde zwaan. De betekenis voor andere soortgroepen dan vogels is gering. Het aandeel van andere planten dan gras is door het intensieve beheer meestal klein. In de vegetatie zijn grassen dominant (kort gras op meer dan 90% van de oppervlakte) en is het aandeel van andere planten gering. Het belang van wintergastenweiden voor andere soorten dan overwinterend waterwild is gering. Structuurvariatie is voor de wintergastenweide daarmee ook niet van belang en zelfs minder wenselijk (www.BIJ12.nl).

Zie voor de effectbepaling N13.01 Vochtig weidevogelgrasland. Voor wintergasten zijn effect gezien het bovenstaande minder nadelig dan voor bijvoorbeeld weidevogels. Ook kunnen eventuele effecten door middel van beheer relatief makkelijk worden gemitigeerd. De hersteltermijn is naar verwachting <15 jaar.

N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland
Kruiden- en faunarijk grasland omvat graslanden die kruidenrijk zijn, maar niet tot de schraallanden, vochtig hooiland, zilt grasland en overstromingsgrasland of glanshaverhooiland behoren. De vegetatie kan behoren tot allerlei verbonden van graslandvegetaties; onder meer kamgrasvegetaties of de meer algemene witbolgraslanden. Diverse soorten ruigte en struweel kunnen in dit grasland voorkomen. Het grasland wordt meestal extensief beweid of gehooid en niet of slechts licht bemest. Het beheertype Kruiden- en faunarijk grasland kan voorkomen op diverse bodems van vochtig tot droog en heeft doorgaans een (matig) voedselrijk karakter. Kruiden- en faunarijk grasland komt in vrijwel alle landschapstypen voor. Variatie in structuur is belangrijk voor faunasoorten die in dit grasland voorkomen. Zo zorgt een afwisseling tussen korte en hoge vegetatie met plaatselijk ruigte en struweel voor verschil in microklimaat, hetgeen van belang is voor dagvlinders, andere insecten, reptielen, vogels en kleine zoogdieren (www.bij12.nl).

De kruidenrijke graslanden en de bloemdijken zijn relatief eenvoudig vervangbaar (<15 jaar), maar de strategische ligging en belangrijke functie als (stapsteen in een) natuurverbinding is niet of nauwelijks vervangbaar.

3.2.2 Locatie 1: Noorderham en Zuiderham

Een relatief klein deel van het NNN-gebied Noorderham en Zuiderham van het Landschap Noord-Holland wordt doorsneden. Het betreft een oeverzone van een watergang van ongeveer 2,5 meter breed. Het NNN is op deze locatie ongeveer vijf meter breed en heeft beheertype N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland. Het NNN bestaat grotendeels uit wegberm en de actuele natuurwaarden zijn relatief laag. De kruidenrijke graslanden en de bloemdijken zijn relatief eenvoudig vervangbaar (<15 jaar), maar de strategische ligging en belangrijke functie als (stapsteen in een) natuurverbinding is niet of nauwelijks vervangbaar. Effecten zijn echter uitgesloten omdat een gestuurde boring plaatsvindt omdat er een cluster van watergangen en wegen (Busch en Dam, Hoogendijk, Communicatieweg) ligt.

3.2.3 Locatie 2: Weijenbus en Vroonmeer, Ham en Crommenije en Krommenieër - Woudpolder

3.2.3.1 Weijenbus en Vroonmeer

Het tracé doorsnijdt NNN Weijenbus en Vroonmeer over een aaneengesloten afstand van ongeveer 1.700 meter. Het beheertype waarmee het tracé overlapt betreft N13.01 Vochtig weidevogelgrasland. Aangenomen wordt dat beheertype N12.02 binnen de watergang rond Fort aan den Haam / Fort bij Krommeniedijk op ongeveer 20 meter ten oosten van het tracé wordt ontzien. De weilanden bij het Fort bij Krommeniedijk worden in het voorjaar plas-dras gezet. Dit is ideaal voor de weidevogels die in het gebied aanwezig zijn. De polder is één van de kernleefgebieden van kritische weidevogels. Deze komen met relatief hoge dichtheden voor (groter dan 50 broedparen per 100 hectare). Aanwezige soorten zijn onder meer grutto, tureluur, slobeend, kuifeend, veldleeuwerik en graspieper.

3.2.3.2 Ham en Crommenije

Aansluitend kruist het tracé NNN Ham en Crommenije over een afstand van ongeveer 230 meter. Het terrein bestaat uit oppervlaktewater, rietkragen, moeras en moerasbos en de waterpartij Krommenie. Ook moet de (weg op de) Lagedijk worden doorsneden. Daarom wordt er met een gestuurde boring gewerkt. Een negatief effect op Ham en Crommenije is uitgesloten.

3.2.3.3 Krommenieër-Woudpolder

Het tracé doorsnijdt vervolgens over een afstand van ongeveer 400 meter NNN Krommenieër-Woudpolder van Landschap Noord-Holland. Er is geen beheertype gedefinieerd. Het ambitie-beheertype betreft N13.02 Wintergastenweide.

3.2.4 Locatie 3: Krommenieër-Woudpolder

Vervolgens loopt het tracé langs drie onderdelen van NNN Krommenieër-Woudpolder. Het meest nabijgelegen deel ligt op ongeveer 14 meter afstand van het tracé. Aangenomen wordt dat onderdelen van het NNN worden ontzien.

3.2.5 Locatie 4: Omgeving Markervaart

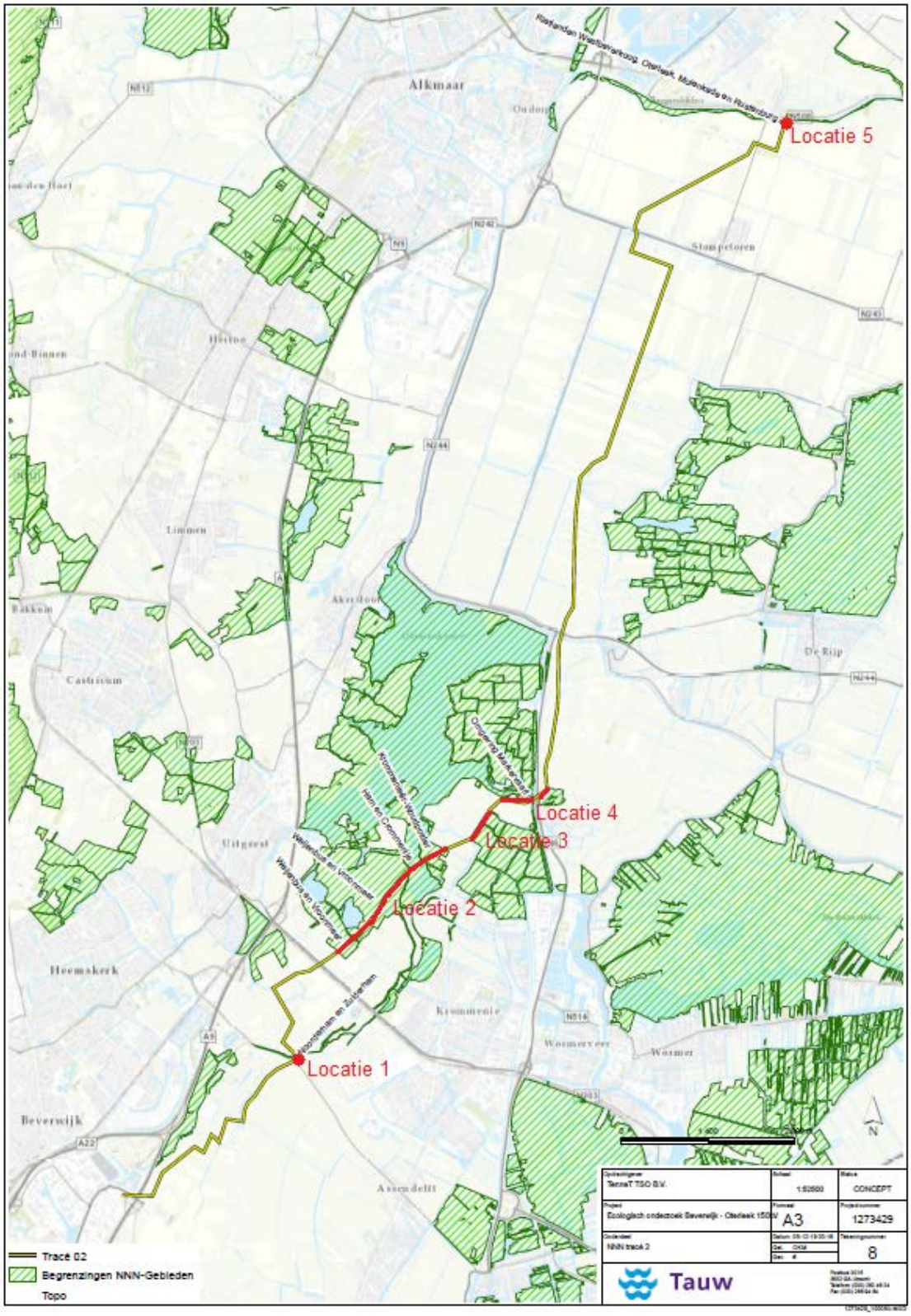
Het gaat om een vijf tot tien meter brede oeverzone van de Markervaart. De Markervaart is inclusief oeverzone ongeveer 80 meter breed. De smalle stook NNN wordt ontzien door middel van een gestuurde boring. Het onderdeel rond Fort Markenbinnen ten oosten van de Markervaart ligt op ongeveer 17 meter afstand van het tracé. Tussen het tracé en het fort ligt een relatief brede watergang. Aangenomen wordt dat dit onderdeel van het NNN wordt ontzien.

3.2.6 Locatie 5: Rietlanden, Westbeverkoog, Oterleek, Molenkade en Rustenburg

Locatie vijf betreft een ongeveer zeven meter brede oeverzone van de ongeveer 30 meter brede Ringvaart van de Heerhugowaard. Het beheertype betreft N05.01 moeras. Het beheertype is op relatief korte termijn vervangbaar (15-25 jaar). Locaties met de potentie voor ontwikkeling van veenmosrietland zijn echter niet eenvoudig vervangbaar. De strategische ligging langs een natte natuurverbinding is eveneens nauwelijks vervangbaar. Effecten zijn uitgesloten omdat een gestuurde boring plaatsvindt.

3.2.7 Conclusie

Tabel 3.5 betreft een samenvatting van de toetsing. De doorsnijding van ambitie-beheertype N13.02 Wintergastenweide op locatie 2 betreft 400 meter maar dit beheertype is relatief makkelijk vervangbaar. De langste doorsnijding op locatie 2 ligt in minder goed vervangbaar beheertype N13.01 Vochtig weidevogelgrasland. Op alle locaties is mitigatie aan de orde. De bodemstructuur en het micro-reliëf moeten zoveel mogelijk behouden blijven en/of worden hersteld. De invloedsfeer van het werk moet tot een minimum worden beperkt. Compensatie is niet aan de orde.

Figuur 3.1 Locaties met (mogelijke) raakvlakken met NNN-gebieden

Tabel 3.5 Samenvatting van de toetsing

Locatie, gebied en beheertype	Lengte (m)	Vervangbaarheid (in jaren)	Veenbodem	Oude bodem (ongestoord)	(Micro) reliëf	Beslotenheid
Locatie 1						
Noorderham en zuiderham N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland	(-)	<15	-	--	-(-)	-
Locatie 2						
Weijenbus en Vroonmeer N13.01 Vochtig weidevogelgrasland	1.700	<25	-	X	X	-
Krommenieër -Woudpolder Geen beheertype Ambitie-beheertype N13.02 Wintergastenweide	400	<15	-	X	X	-
Locatie 3						
Krommenieër -Woudpolder	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)
Locatie 4						
Omgeving Markervaart	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)
Locatie 5						
Rietlanden, Westbeverkoog, Oterleek, Molenkade en Rustenburg N05.01 Moeras	()	(-)	(-)	(-)	(-)	-

-	Negatieve effecten zijn uitgesloten. Ook bij een open ontgraving
(-)	Geen negatieve effecten omdat een gestuurde boring wordt uitgevoerd.
X	Effecten zijn niet met zekerheid uitgesloten.

3.3 Natuurverbindingen

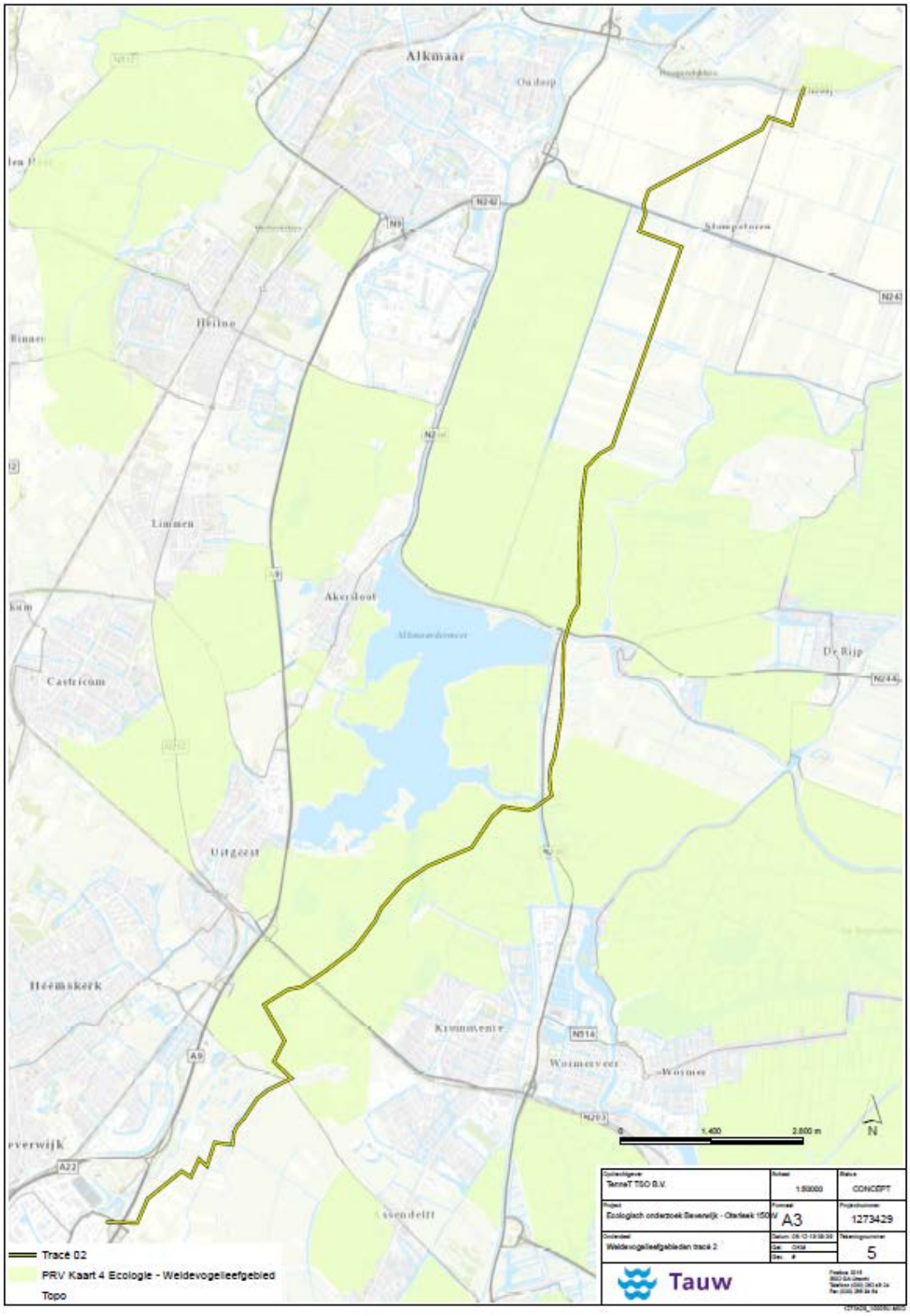
Hieronder is opgesomd hoe vaak een bepaalde natuurverbinding wordt doorsneden. De watergangen worden ontzien door middel van een gestuurde boring. Een negatief effect op natuurverbindingen is uitgesloten.

1. Eén keer Natuurverbinding Omval – Kolhorn: ongeveer 25 meter brede watergang
2. Eén keer Natuurverbinding 111 N22: ongeveer 50 meter brede watergang
3. Vier keer natuurverbinding 115 L8: drie tot acht meter brede watergangen.

3.4 Weidevogelleefgebied

Het station bij Oterleek ligt in weidevogelleefgebied. Effecten zijn uitgesloten omdat het station ongeschikt is als broedlocatie. Het tracé doorsnijdt op overige locaties over een afstand van ongeveer 9.900 meter met weidevogelleefgebied.

Zie paragraaf 3.2.1 voor een algemene beschrijving en toetskader voor NNN beheertype N13.01 Vochtig weidevogelgrasland. De werkzaamheden zijn tijdelijk en lokaal van aard. Na de werkzaamheden wordt de huidige situatie hersteld. Er resteert alleen een effect op de abiotische condities omdat de bodem(opbouw) en het micro reliëf worden verstoord/aangetast. Ook kan bodemverdichting optreden. Op de verstoorde grond kunnen ruigtekruiden zoals brandnetel, pitrus en/of akkerdistel gaan overheersen en/of de voedselbeschikbaarheid voor weidevogels kan aangetast worden. Hoewel een groot deel van de natuurwaarden in theorie op enige termijn vervangbaar is, moet door de samenhang tussen de natuurwaarden en een uitgestrekt eeuwenoud landschapspatroon worden uitgegaan van een nagenoeg onvervangbare situatie. De onvervangbaarheid geldt ook voor kwalitatief hoogwaardige weidevogelleefgebieden. Het broedsucces van kritische soorten neemt de laatste decennia hard af. Dit komt vooral door aantasting van geschikte leefgebieden. Mitigatie is aan de orde. De bodemstructuur en het micro-reliëf moeten zoveel mogelijk behouden blijven en/of worden hersteld. De invloedsfeer van het werk moet tot een minimum worden beperkt. Het verdient aanbeveling om met bevoegd gezag (provincie Noord-Holland) in overleg te gaan of gestuurde boringen nodig zijn om weidevogelleefgebied zoveel mogelijk te ontzien. Compensatie is niet aan de orde.

Figuur 3.2 Ligging van het tracé ten opzichte van weidevogelleefgebied

3.5 Beschermde houtopstanden

Tracé 2 doorsnijdt buiten de bebouwde kom (conform boswet) drie locaties waar bomen staan of bos staat. Op de zuidelijke locatie aan de Waterlinie in Beverwijk gaat het niet om een beschermde houtopstand. Figuur 3.3 geeft de ligging van de (mogelijke) knelpunten aan. Aan de Lagendijk in Uitgeest gaat het om een bos met een oppervlakte > 1 hectare en is er sprake van een beschermde houtopstand. Aan de Noordervaart in Stompetoren is ook een beschermde houtopstand aanwezig in de vorm van een bomenrij van > 20 bomen. Echter is nabij de beschermde houtopstanden een groot waterlichaam of een provinciale weg (N243) aanwezig. Daarom worden gestuurde boring toegepast en is de kap van bomen uitgesloten. Negatieve effecten op beschermde houtopstanden zijn om deze reden uitgesloten. Er is geen melding en/of vergunning nodig.

Figuur 3.3 Ligging potentiele knelpunten beschermde houtopstanden.

3.6 Soortbescherming

Voor soortbescherming is getoetst op de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten. Gebaseerd op het literatuuronderzoek zijn verspreidingsgegevens bekend van de soortgroepen weergegeven in tabel 3.6. Het voorkomen beschermde vlinders binnen het plangebied kan op voorhand worden uitgesloten omdat in het plangebied geen geschikt habitat aanwezig is. Door de afwezigheid van zandgronden, duingraslanden en heide is het voorkomen van beschermde vlinders in het plangebied uitgesloten.

Tabel 3.6 Soorten waarvan het voorkomen in of in de omgeving van het plangebied op basis van globale verspreidingsgegevens niet kan worden uitgesloten.

Soortgroep	Aanwezige soorten in omgeving
Grondgebonden zoogdieren	Boommarter, bunzing, hermelijn, wezel, eekhoorn, waterspitsmuis (artikel 3.10) & noordse woelmuis (artikel 3.5)
Flora	Glad biggenkruid, ruw parelzaad, scherpkruid & smalle raai (artikel 3.10)
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, tweekleurige vleermuis, rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis, meervleermuis, watervleermuis, baardvleermuis & franjestaart (allen artikel 3.5)
Vogels - algemene broedvogels	Algemene broedvogels (artikel 3.1)
Vogels - jaarrond beschermd	Boomvalk, buizerd, havik, roek, slechtvalk, sperwer, wespendief, gierzwaluw, huismus, kerkuil, ransuil & steenuil (allen artikel 3.1)
Amfibieën	Rugstreeppad (artikel 3.5)
Reptielen	Hazelworm, ringslang (artikel 3.10) & zandhagedis (artikel 3.5)
Vlinders	Bruine eikenpage, duinparelmoervlinder & kommavlinder (artikel 3.10)
Libellen	Niet van toepassing
Vissen	Niet van toepassing
Overige ongewervelden	Platte schijfhoren (artikel 3.5)

3.6.1 Grondgebonden zoogdieren

Noordse woelmuis is de enige strikt beschermde (habitatrichtlijn)soort (artikel 3.5) die in of nabij het plangebied wordt verwacht. Deze soort komt voor op natte terreindelen. Dergelijk habitat is vooral in natuurgebieden aanwezig die grotendeels ook onderdeel uitmaken van het NNN en/of weidevogelleefgebied. Dat geldt ook voor waterspitsmuis. Waterspitsmuis heeft in tegenstelling tot noordse woelmuis geen last van concurrentie met rosse woelmuis en kan ook buiten zeer natte terreindelen voorkomen. Te denken aan waterpartijen en watergangen met natuurvriendelijke en rijk begroeide oevers. Voor waterspitsmuis geldt ook dat dergelijke situaties vooral in NNN-gebieden en weidevogelleefgebieden voorkomen. Buiten deze gebieden worden aanzienlijk minder geschikte leefgebieden voor deze soorten verwacht.

Potentiele locaties voor Noordse woelmuis en waterspitsmuis zijn de volgende:

- De rietlanden en ruig begroeide oevers ten oosten van de Lagendijk te Uitgeest (gestuurde boring wordt toegepast, zie paragraaf 3.2.3)
- Langs de rietoevers en ruige vegetatie bij de Noordschermerdijk te Oterleek (gestuurde boring wordt toegepast, zie paragraaf 3.2.6)

Voor waterspitsmuis is daarnaast geschikt habitat aanwezig op de volgende locatie:

- Goed ontwikkelde oevervegetatie in een brede wetering ten zuiden van de Woudpolderweg (gestuurde boring wordt toegepast op deze locatie, zie kaart)

Voor bovengenoemde locaties geldt dat een gestuurde boring plaatsvindt. Negatieve effecten zijn daarmee uitgesloten.

Uit nadere toetsing moet blijken op welke locaties nader onderzoek nodig is. De werkzaamheden zijn lokaal en tijdelijk van aard. Leefgebied wordt niet permanent aangetast. Daarom is het aannemelijk dat er voldoende maatregelen getroffen kunnen worden om negatieve effecten zoveel mogelijk te voorkomen en dat een eventueel noodzakelijke ontheffing redelijkerwijs verkrijgbaar is.

Negatieve effecten op boommarter, bunzing, hermelijn en wezel zijn door het ontbreken van geschikt leefgebied en het ontzien van bomen (zie paragraaf 3.5) voor bijna het hele noordelijke en zuidelijke deel van het tracé uitgesloten. In het zuiden van het plangebied is een kleine houtopstand aanwezig. Aangezien het hier gaat om een vrij open bosje zonder ondergroei ontbreekt het hier aan geschikt habitat. Als de bosschages rondom het bestaande hoogspanningsstation in Oterleek worden gerooid voor mogelijk uitbreiding hiervan, zijn negatieve effecten op bunzing, hermelijn en wezel niet uitgesloten. Op locaties waar de aanwezigheid van noordse woelmuis en/of waterspitsmuis niet kan worden uitgesloten kunnen ook kleine marterachtigen (bunzing, wezel, hermelijn) voorkomen. Globaal gezien gaat het om (half)natuurlijke terreinen die grotendeels overlappen met NNN- en weidevogelleefgebied. Als hier werkzaamheden plaatsvinden is mogelijk nader onderzoek naar het voorkomen van deze soorten nodig. Mogelijk is voor het aantasten van verblijfplaatsen en/of leefgebied een ontheffing nodig. Die is in het kader van ruimtelijke ingrepen redelijkerwijs verkrijgbaar. Nadere toetsing aan concrete plannen is nodig.

Van eekhoorn is bekend dat de verspreiding zich tot het duingebied beperkt. Daarnaast is voor eekhoorn geen geschikt habitat aanwezig door het ontbreken van geschikte houtopstanden.

3.6.2 Flora

De aanwezigheid van en negatieve effecten op smalle raai en scherpkruid zijn uitgesloten omdat geschikte standplaatsen ontbreken. Het ontbreekt in het plangebied aan stenige standplaatsen, kalkrijke akkers, grindafzettingen en duinen. Bij het begin van het tracé bij Beverwijk is op de beoogde locatie voor een nieuw hoogspanningsstation sprake van een schrale graslandvegetatie. De naar verwachting voorheen braakliggende locatie biedt door het schrale milieu een potentiele groeiplaats voor glad biggenkruid en ruw parelzaad. Nader onderzoek is nodig om duidelijkheid te krijgen over de aan- of afwezigheid van deze soorten.

Het is aannemelijk dat mitigerende maatregelen mogelijk zijn en/of dat een ontheffing verkrijgbaar is. De eventuele aanwezigheid van beschermde flora staat het plan niet in de weg.

3.6.3 Vleermuizen

Verblijfplaatsen
Negatieve effecten op verblijfplaatsen van boom- en gebouwbewonende vleermuizen zijn uitgesloten. Sloop van gebouwen is geen onderdeel van de werkzaamheden. De bomen die mogelijk gekapt worden ten oosten van de A9 zijn niet geschikt als verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen. Voor mogelijk aanwezige verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen in het bos ten oosten van de Lagendijk in Uitgeest zijn negatieve effecten uitgesloten omdat hier een gestuurde boring wordt toegepast om de brede watergang te kruisen.

Foerageergebied en vliegroutes
Langs het tracé komen mogelijk essentiële vliegroutes en foerageergebieden voor in de vorm van opgaand groen en water. Het gaat om de dijk langs de Communicatieweg-west, de watergang en bosschage langs de Lagendijk en meerdere grotere watergangen zoals langs de N244 en langs de Oostdijk in Zuidschermer. Onder N244 en het bos bij de Lagendijk wordt een gestuurde boring toegepast en worden de mogelijke vliegroutes en foerageergebieden ontzien. Dit is ook het geval voor de brede watergang bij Markenbinnen en parallel aan de N244. Ook de bomenrij en watergang langs de Noordervaart in Stompetoren en de Noordschermerdijk bij Oterleek zijn mogelijk van belang als vliegroute en/of foerageergebied. Negatieve effecten zijn echter uitgesloten omdat onder de twee watergangen en provinciale wegen (N243 en N508) een gestuurde boring wordt toegepast.

Daarnaast wordt er niet tussen zonsondergang en zonsopkomst gewerkt en wordt in deze periode ook geen kunstlicht gebruikt. Watergangen worden niet permanent gedempt. Het afdammen van smallere watergangen ten behoeve van een open ontgraven is tijdelijk en de watergang kan tijdens de werkzaamheden nog gebruikt worden als foerageergebied en vliegroute. Een negatief effect op (het leefgebied van) vleermuizen is uitgesloten.

3.6.4 Vogels

Algemene broedvogels
In het hele plangebied zijn door de aanwezigheid van weilanden, waterpartijen, watergangen, rietkragen en opgaand groen geschikte broedlocaties aanwezig voor broedvogels. Negatieve effecten kunnen bij werkzaamheden in het broedseizoen niet worden uitgesloten. In dit geval is voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelcontrole nodig om verstoring van broedende algemene broedvogels te voorkomen. Als er een broedgeval aanwezig is, is een verstoringsvrije zone vereist waarbinnen geen werkzaamheden worden uitgevoerd. Let wel dat weidevogels zeer verstoringsgevoelig zijn en dat de aanwezigheid van broedende vogels zeer waarschijnlijk is.

Jaarrond beschermde nesten
In het plangebied zijn tijdens het veldwerk foeragerende buizerds en torenvalken waargenomen. Het is aannemelijk dat deze vogels en andere soorten met jaarrond beschermde nesten in de omgeving hun nest hebben. Tijdens het veldbezoek zijn echter geen grote nesten aangetroffen. Om deze reden is de aanwezigheid van en negatieve effecten op boomvalk, buizerd, havik, sperwer, ransuil, roek, slechtvalk, en wespendief uitgesloten. Omdat sloop van gebouwen geen onderdeel is van de ontwikkeling en door de afwezigheid van nestkasten zijn negatieve effecten op huismus, gierzwaluw, steenuil, en kerkuil ook uitgesloten.

3.6.5 Amfibieën
In de omgeving van het plangebied komt rugstreeppad voor. Hoewel de verspreiding zich voornamelijk in de duingebieden concentreert, is rugstreeppad bijvoorbeeld ook in Assendelft waargenomen (NDFF, 2019). In het plangebied is geschikt habitat voor rugstreeppad aanwezig in de vorm van flauwere oevers met aan de randen ondiep water of tijdelijke en onbegroeide poelen/plassen. In het zuidelijke deel van het plangebied is bijvoorbeeld op en langs de golfbaan ter hoogte van de Groenedijk te Assenveld potentieel geschikt habitat voor rugstreeppad aanwezig. Rugstreeppad komt echter ook voor in watergangen in en rond akkers en graslanden met een agrarische functie zoals in het noordelijke deel van het plangebied aanwezig is. Grote delen van het tracé lopen door geschikt habitat voor rugstreeppad. Gebaseerd op luchtfoto's en waarnemingen in (half)natuurlijke gebieden in het centrale deel van het tracé (NDFF, 2019) is de aanwezigheid van rugstreeppad in deze terreindelen waarschijnlijk. Langs het hele tracé kunnen dus rugstreeppadden voorkomen met een verwacht zwaartepunt in (half)natuurlijke terreinen. In het werkterrein is mogelijk voortplantings- en landhabitat aanwezig. Er kan voortplantingswater en land- en winterhabitat worden aangetast. Ook kunnen exemplaren worden gedood.

Een nadere analyse van (raakvlakken met) het leefgebied is nodig als een voorkeurstracé is gekozen. Aan de hand van deze analyse moet worden bepaald of en waar nader onderzoek nodig is. De werkzaamheden zijn lokaal en tijdelijk van aard. Leefgebied wordt niet permanent aangetast. Daarom is het aannemelijk dat er voldoende maatregelen getroffen kunnen worden om negatieve effecten zoveel mogelijk te voorkomen en dat een eventueel noodzakelijke ontheffing redelijkerwijs verkrijgbaar is. Het aantal knelpunten kan mogelijk worden teruggebracht door werkzaamheden zo min mogelijk in (half)natuurlijke terreinen uit te voeren.

3.6.6 Reptielen
Het voorkomen van hazelworm en zandhagedis is uitgesloten door het ontbreken van geschikt habitat. Om deze reden zijn negatieve effecten door de werkzaamheden uitgesloten. Ringslang kan potentieel voorkomen in het bosje en omliggende rietlanden langs de Lagendijk te Uitgeest. Aangezien hier een gestuurde boring wordt toegepast, wordt het potentiele leefgebied voor ringslang ontzien en zijn negatieve effecten uitgesloten. Ringslang wordt verder alleen verwacht in (half)natuurlijke terreinen in het centrale deel van het tracé. In het werkterrein is mogelijk voortplantings- en landhabitat aanwezig. Er kan voortplantingswater en land- en winterhabitat worden aangetast. Ook kunnen exemplaren worden gedood.

Een nadere analyse van het leefgebied is nodig als een voorkeurstracé is gekozen. Aan de hand van die analyse moet worden bepaald of en waar nader onderzoek nodig is. De werkzaamheden zijn lokaal en tijdelijk van aard. Leefgebied wordt niet permanent aangetast. Daarom is het aannemelijk dat er voldoende maatregelen getroffen kunnen worden om negatieve effecten zoveel mogelijk te voorkomen en dat een eventueel noodzakelijke ontheffing redelijkerwijs verkrijgbaar is. Knelpunten kunnen mogelijk deels worden voorkomen door werkzaamheden in (half) natuurlijke terreinen te vermijden.

3.6.7 Overige ongewervelden

Het voorkomen van platte schijfhoren in akkers die intensief agrarisch gebruikt worden is uitgesloten. Dergelijke terreindelen liggen vooral ten noorden en ten zuiden van het Alkmaardermeer. Hoewel sloten aanwezig zijn ontbreekt hier aan weelderige oever- en onderwatervegetatie. Daarnaast worden alle sloten frequent geschoond en is er sprake van eutrofiëring door bemesting. Ten slotte zijn hier zeekleigronden aanwezig en komt platte schijfhoren slechts incidenteel voor op kleigronden (Alterra, 2008).

De grillige rietoevers ten zuiden van de Woudpolderweg en de oevers van het bos langs de Lagendijk vormen potentieel geschikt habitat voor platte schijfhoren. Langs de westelijke oevers van het Alkmaardermeer zijn waarnemingen van platte schijfhoren bekend. Gezien er sprake is van veengrond is de aanwezigheid van platte schijfhoren niet uitgesloten. Langs de Lagendijk en de watergang ten zuiden van de Woudpolderweg zijn negatieve effecten uitgesloten gezien hier een gestuurde boring wordt toegepast en het habitat dus wordt ontzien. Over het algemeen kan de aanwezigheid van platte schijfhoren in (half)waterpartijen in het rond het Alkmaardermeer niet met zekerheid worden uitgesloten. Platte schijfhoren is ten westen van de A9 en langs het Alkmaardermeer aangetroffen (NDFF, 2019).

Een nadere analyse naar eventuele overlap met het leefgebied is nodig als een voorkeurstracé is gekozen. Aan de hand van die analyse moet worden bepaald of en waar nader onderzoek nodig is. De werkzaamheden zijn lokaal en tijdelijk van aard. Leefgebied wordt niet permanent aangetast. Daarom is het aannemelijk dat er voldoende maatregelen getroffen kunnen worden om negatieve effecten zoveel mogelijk te voorkomen en dat een eventueel noodzakelijke ontheffing redelijkerwijs verkrijgbaar is. Knelpunten kunnen mogelijk worden voorkomen door werkzaamheden in (half) natuurlijke terreinen te vermijden.

4 Toetsing tracé 5

4.1 Natura 2000

4.1.1 Directe effecten

Het tracé ligt buiten Natura 2000-gebieden. Een negatief effect door fysieke aantasting en oppervlakteverlies is uitgesloten.

4.1.2 Indirecte effecten

4.1.2.1 Verstoring door licht, geluid, trilling en optische verstoring

De minimale afstand tussen het plangebied en het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied ‘Eilandspolder’ is ongeveer 600 meter. De ligging van tracé 5 ten opzichte van Natura 2000-gebieden wijkt niet significant af de ligging van tracé 2. Op basis van de conclusie uit paragraaf 3.1.2 zijn significant negatieve effecten uitgesloten.

4.1.2.2 Stikstof

In figuur 2.2 is de ligging van het plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden weergegeven. De ligging van tracé 5 wijkt niet sterk af van de ligging van tracé 2. De werkzaamheden zijn tijdelijk en lokaal van aard en in de gebruiksfase vindt geen emissie plaats. In omliggende Natura 2000-gebieden zijn stikstofgevoelige habitattypen aanwezig. Een berekening met de meest recente AERIUS calculator voor het voorkeurstracé is t.z.t. nodig om een effectbeoordeling voor de aanlegfase te doen.

4.1.2.3 Aantasting leefgebied

Het plangebied kan van belang zijn als leefgebied voor soorten waarvoor instandhoudingsdoelen in omliggende Natura 2000-gebieden gelden. Verstoring en/of aantasting van leefgebied kan in theorie een significant negatief effect hebben op instandhoudingsdoelen. De ligging van tracé 5 ten opzichte van Natura 2000-gebieden wijkt niet significant af de ligging van tracé 2. Op basis van de conclusie in paragraaf 3.1.2 zijn significant negatieve effecten uitgesloten.

4.2 Natuurnetwerk Nederland

Zie paragraaf 3.2.1 voor een beschrijving en toetskader voor relevante beheertypen binnen het NNN. De raakvlakken met NNN-gebieden zijn hieronder per locatie nader beschreven. Zie paragraaf 4.2.6 voor de conclusie, een samenvattende tabel en een kaart met de ligging van de locaties.

4.2.1 Locatie 1: Waterlinie Beverwijk

NNN Waterlinie Beverwijk wordt over een lengte van ongeveer 170 meter doorsneden. Er is beheertype N14.03 Haagbeuken- en essenbos, N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland, N05.01 Moeras en N04.02 Zoete plas aanwezig. Vooral het oude grasland is waardevol. Het grasland is erg oud, doordat het onderdeel is van de Stelling van Amsterdam. Hierdoor kost het veel tijd om dit te ontwikkelen en is het nagenoeg onvervangbaar.

De werkzaamheden zijn tijdelijk en lokaal van aard. Er resteert mogelijk alleen een effect op de abiotische condities omdat de bodem(opbouw) en het micro reliëf wordt verstoord/aangetast.

Het gebied ligt naast de A9 en er is moeras en relatief groot oppervlaktewater en een dijk aanwezig. Er wordt hier een gestuurde boring uitgevoerd. Daarom zijn negatieve effecten uitgesloten.

4.2.2 Locatie 2: Noorderham en Zuiderham

Een relatief klein deel van het NNN-gebied Noorderham en Zuiderham van het Landschap Noord-Holland wordt doorsneden. Het betreft een oeverzone van een watergang van ongeveer 2,5 meter breed. Het NNN is op deze locatie ongeveer vijf meter breed en heeft beheertype N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland. Het NNN bestaat grotendeels uit wegberm en de actuele natuurwaarden zijn relatief laag. De kruidenrijke graslanden en de bloemdijken zijn relatief eenvoudig vervangbaar (<15 jaar), maar de strategische ligging en belangrijke functie als (stapsteen in een) natuurverbinding is niet of nauwelijks vervangbaar. Negatieve effecten zijn echter uitgesloten omdat er een gestuurde boring plaatsvindt omdat er een cluster van watergangen en wegen (Busch en Dam, Hoogendijk, Communicatieweg) ligt.

4.2.3 Locatie 3: Weijenbus en Vroonmeer en Alkmaarder- en Uitgeestermeer en Dorregeesterpolder

4.2.3.1 Weijenbus en Vroonmeer

Het tracé ligt over een lengte van ongeveer 900 meter in beheertype N13.01 Vochtig weidevogelgrasland. Hoewel een groot deel van de natuurwaarden in theorie op enige termijn vervangbaar is, moet door de samenhang tussen de natuurwaarden en een uitgestrekt eeuwenoud landschapspatroon worden uitgegaan van een nagenoeg onvervangbare situatie.

Het tracé ligt over een lengte van ongeveer 330 meter in NNN waarvoor geen beheertype is gedefinieerd. Het ambitie-natuurbeheertype betreft N13.02 Wintergastenweide. Een groot deel van de natuurwaarden is in theorie op enige termijn vervangbaar (<15 jaar).

4.2.3.2 Alkmaarder- en Uitgeestermeer en Dorregeesterpolder

Aan de oostkant van de A9 worden drie delen van NNN Alkmaarder- en Uitgeestermeer en Dorregeesterpolder doorsneden over een totale lengte van ongeveer 900 meter. Het tracé overlapt met beheertypen N13.01 Vochtig weidevogelgrasland (ongeveer 60 meter), N04.02 Zoete plas en N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland (ongeveer 250 meter). N04.02 Zoete plas wordt niet aangetast omdat de plas met een gestuurde boring wordt ontzien.

Aan de zuidkant en westkant van het gebied wordt NNN zonder beheertype over een afstand van ongeveer 150 meter doorsneden. Er is voor het zuidelijke deel ook geen ambitie-beheertype gedefinieerd. Daarom wordt voor dit deel uitgegaan van een vervangbaarheid van <15 jaar.

Voor het deel ten westen van het gebied is ambitie-beheertype N13.01 Vochtig weidevogel-grasland beoogd. Voor het ambitie-beheertype N13.01 Vochtig weidevogelgrasland is een negatief effect door bodemverstoring en aantasting van het micro-reliëf niet uitgesloten.

4.2.4 Locatie 4: Limmerpolder

Het tracé doorsnijdt vervolgens de A9 en vervolgt zijn weg naar het noorden waar NNN Limmerpolder over een afstand van ongeveer 520 meter wordt doorsneden. Hier overlapt het tracé met N13.01 Vochtig weidevogelgrasland en een smalle strook N12.02 Kruiden- en faunarijke grasland. Ten oosten van de A9 wordt de Limmerpolder over een lengte van ongeveer 800 meter doorsneden. Hier overlapt het tracé met N10.02 Vochtig hooiland (ongeveer 100 meter) en N13.01 Vochtig weidevogelgrasland (ongeveer 650 meter).

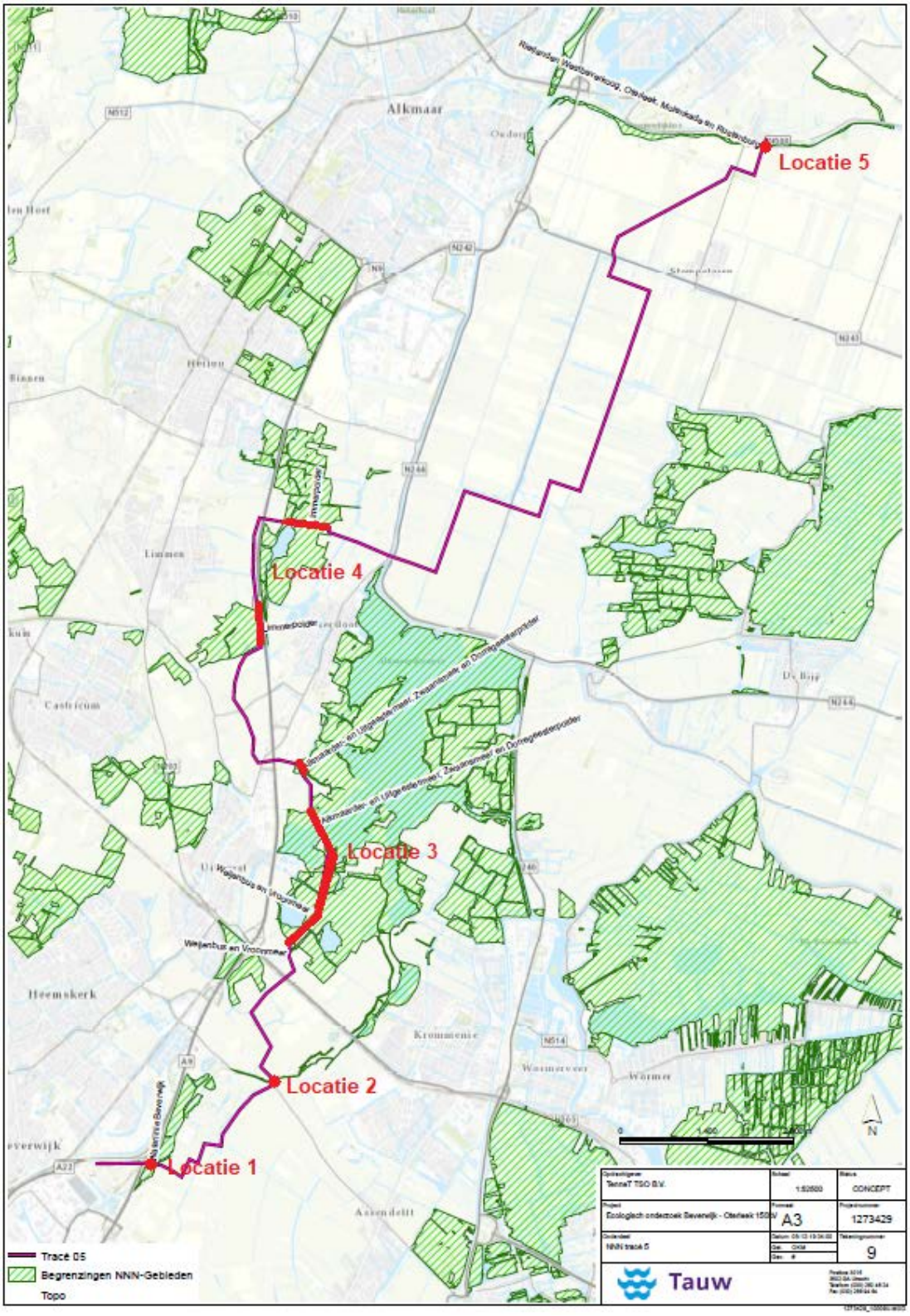
Ongeveer 15 meter ten zuiden van het tracé ligt een moeraszone ten oosten van waterpartij Het Die. Aangenomen wordt dat het beheertype N05.01 Moeras op deze locatie wordt ontzien.

4.2.5 Locatie 5 Rietlanden, Westbeverkoog, Oterleek, Molenkade en Rustenburg

Dit betreft een oeverzone van ongeveer zeven meter breed van de ongeveer 30 meter brede Ringvaart van de Heerhugowaard. Het beheertype betreft N05.01 moeras. Het beheertype is op relatief korte termijn vervangbaar (15-25 jaar). Locaties met de potentie voor ontwikkeling van veenmosrietland zijn echter niet eenvoudig vervangbaar. De strategische ligging langs een natte natuurverbinding is eveneens nauwelijks vervangbaar. Permanente effecten zijn uitgesloten omdat er met een gestuurde boring gewerkt wordt.

4.2.6 Conclusie

Tabel 4.1 betreft een samenvatting van de toetsing. Op locatie 2 en 4 wordt (mogelijk) een relatief makkelijk te vervangen/herstellen beheertype ontzien met een gestuurde boring. De langste doorsnijding van ambitie-beheertype N13.02 Wintergastenland op locatie 3 betreft 430 meter maar dit beheertype is relatief makkelijk vervangbaar. De langste doorsnijding ligt in minder goed vervangbaar beheertype N13.01 Vochtig weidevogelgrasland en heeft een afstand van 900 meter. Er zijn nog enkele locaties waar N13.01 Vochtig weidevogelgrasland enkele tientallen of honderden meters wordt doorsneden. In de Limmerpolder op locatie 4 wordt N10.02 Vochtig hooiland over een lengte van ongeveer 100 meter doorsneden. Op alle locaties is mitigatie aan de orde. De bodemstructuur en het micro-reliëf moeten zoveel mogelijk behouden blijven en/of worden hersteld. De invloedsfeer van het werk moet tot een minimum worden beperkt. Compensatie is niet aan de orde.

Figuur 4.1 Locaties met (mogelijke) raakvlakken met NNN-gebieden

Tabel 4.1 Samenvatting van de toetsing

Locatie, gebied en beheertype	Lengte (m)	Vervangbaarheid (in jaren)	Veenbodem	Oude bodem (ongestoord)	(Micro) reliëf	Beslotenheid
Locatie 1						
Waterlinie Beverwijk	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)
Locatie 2						
N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland Noorderham en zuiderham	(-)	<15	-	-(-)	-(-)	-
Locatie 3						
N13.01 Vochtig weidevogelgrasland Weijenbus en Vroonmeer	900	<25	-	X	X	-
Geen beheertype Ambitie-beheertype N13.02 Wintergastenweide Wijenbus en Vroonmeer	330	<15	-	X	X	-
N13.01 Vochtig weidevogelgrasland Alkmaarder- en Uitgeestermeer en Dorregeesterpolder	60	<25	-	X	X	-
N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland Alkmaarder- en Uitgeestermeer en Dorregeesterpolder	250	<15	-	X	X (	-
N04.02 Zoete plas Alkmaarder- en Uitgeestermeer en Dorregeesterpolder	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)
Geen beheertype Ambitie-beheertype N13.01 Vochtig weidevogelgrasland Alkmaarder- en Uitgeestermeer en Dorregeesterpolder	150	<25	-	X	X	-
Geen beheertype Geen ambitie-beheertype Alkmaarder- en Uitgeestermeer en Dorregeesterpolder	150	<15	-	X	X	-
Locatie 4						

Locatie, gebied en beheertype	Lengte (m)	Vervangbaarheid (in jaren)	Veenbodem	Oude bodem (ongestoord)	(Micro) reliëf	Beslotenheid
N13.01 Vochtig weidevogelgrasland Limmerpolder	900	<25	-	X	X	-
N12.02 Kruiden- en faunarijke graslanden Limmerpolder	10	<15	-	X	X	-
N10.02 Vochtig hooiland Limmerpolder	100	<25	-	X	X	-
Locatie 5						
N05.01 Moeras Rietlanden, Westbeverkoog, Oterleek, Molenkade en Rustenburg	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	-

-	Negatieve effecten zijn uitgesloten. Ook bij een open ontgraving
(-)	Geen negatieve effecten omdat een gestuurde boring wordt uitgevoerd.
X	Effecten zijn niet met zekerheid uitgesloten.

4.3 Natuurverbindingen

Hieronder is opgesomd hoe vaak een bepaalde natuurverbinding wordt doorsneden. Ook is globaal aangegeven wat voor type natuurverbinding het betreft. De watergangen worden ontzien met een gestuurde boring. Een negatief effect op natuurverbindingen is uitgesloten.

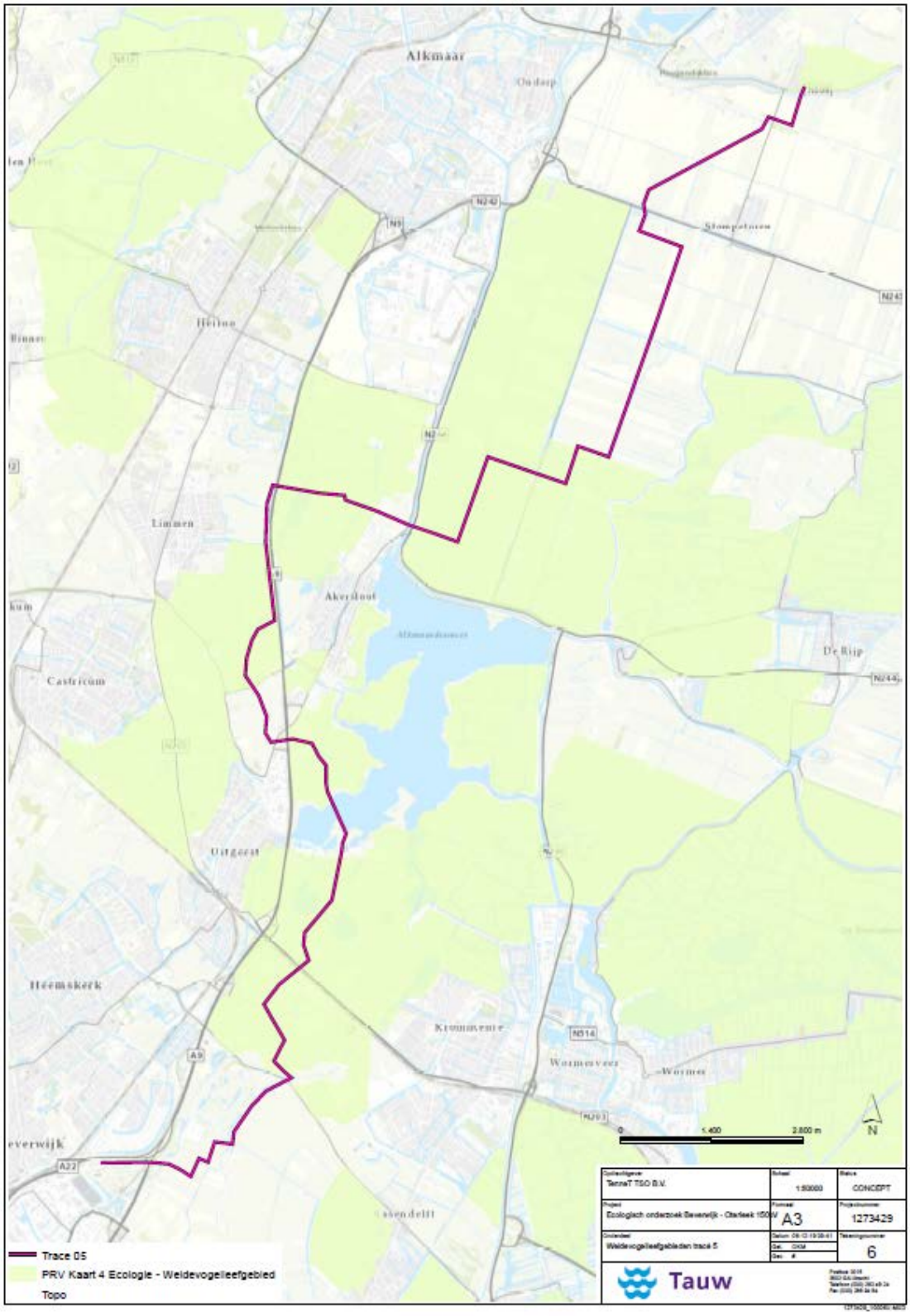
1. Eén keer Natuurverbinding Omval – Kolhorn: ongeveer 25 meter brede watergang.
2. Eén keer natuurverbinding code N22: ongeveer 20 meter brede watergang
3. Vier keer natuurverbinding 115 L8: drie tot acht meter brede watergangen.

4.4 Weidevogelleefgebied

Het station bij Oterleek ligt in weidevogelleefgebied. Effecten zijn uitgesloten omdat het station ongeschikt is als broedlocatie. Het tracé doorsnijdt op overige locaties over een afstand van ongeveer 13.400 meter weidevogelleefgebied. Zie paragraaf 3.2.1 voor een algemene beschrijving en toetskader voor NNN beheertype N13.01 Vochtig weidevogelgrasland.

De werkzaamheden zijn tijdelijk en lokaal van aard. Na de werkzaamheden wordt de huidige situatie hersteld. Er resteert alleen een effect op de abiotische condities omdat de bodem(opbouw) en het micro reliëf wordt verstoord/aangetast. Ook treedt bodemverdichting op. Op de verstoorde grond kunnen ruigtekruiden zoals brandnetel, pitrus en/of akkerdistel gaan overheersen en/of de voedselbeschikbaarheid voor weidevogels kan aangetast worden.

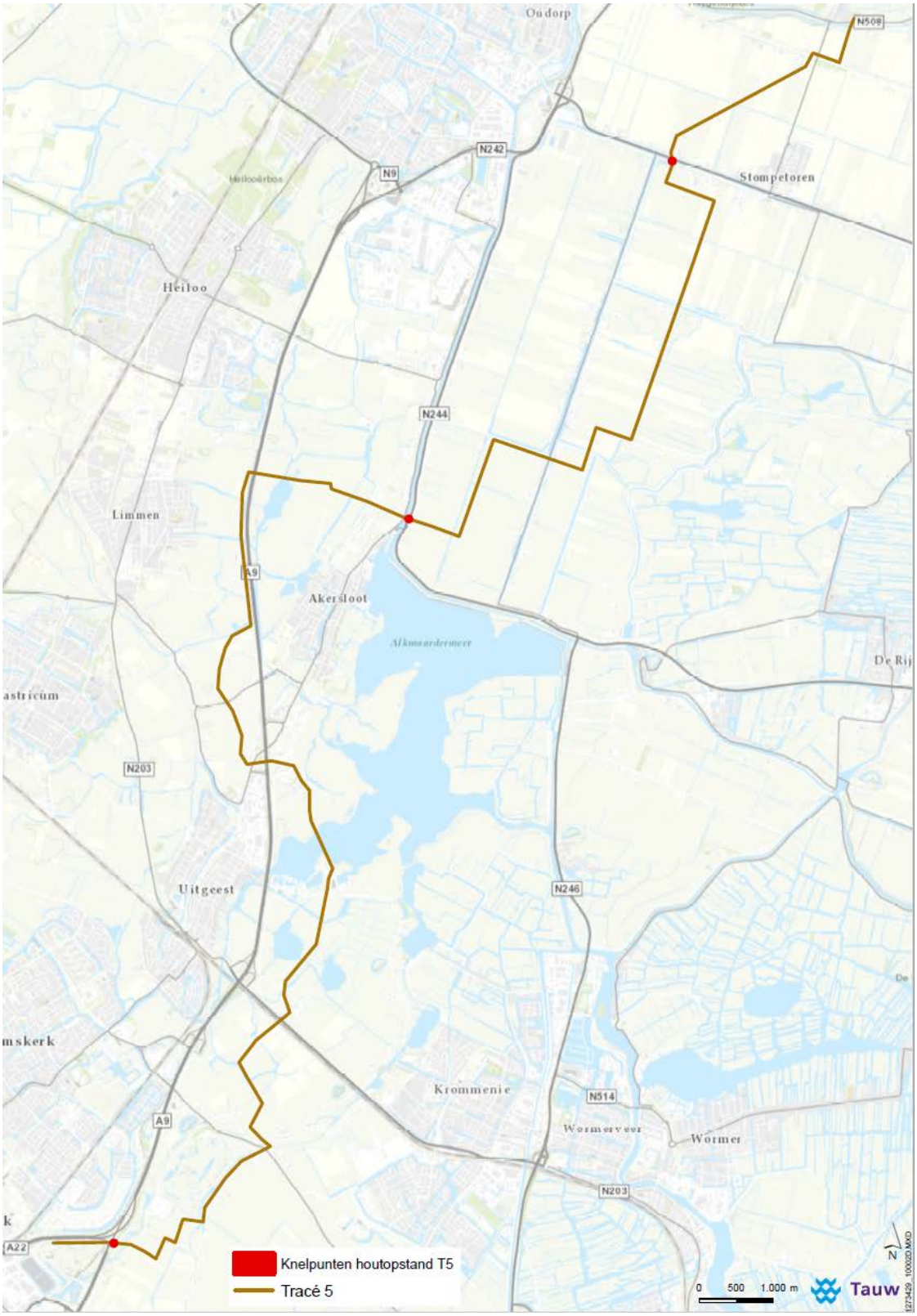
Hoewel een groot deel van de natuurwaarden in theorie op enige termijn vervangbaar is, moet door de samenhang tussen de natuurwaarden en een uitgestrekt eeuwenoud landschapspatroon worden uitgegaan van een nagenoeg onvervangbare situatie. Het broedsucces van kritische soorten neemt de laatste decennia hard af. Dit komt vooral door aantasting van geschikte leefgebieden. Mitigatie aan de orde. De bodemstructuur en het micro-reliëf moeten zoveel mogelijk behouden blijven en/of worden hersteld. De invloedsfeer van het werk moet tot een minimum worden beperkt. Het verdient aanbeveling om met bevoegd gezag (provincie Noord-Holland) in overleg te gaan of gestuurde boringen nodig zijn om weidevogelleefgebied zoveel mogelijk te ontzien. Compensatie is niet aan de orde.

Figuur 4.2 Ligging van het tracé ten opzicht van weidevogelleefgebied

4.5 Beschermde houtopstanden

Tracé 5 kruist buiten de bebouwde kom (conform boswet) drie locaties waar bomen staan of bos staat. Op de zuidelijke locatie aan de A9 in Beverwijk gaat het om een bosperceel met een oppervlakte > 1 hectare. Aan de Westdijk in Zuidschermer en aan de Noordervaart in Stompetoren is een bomenrij aanwezig van > 20 bomen. Figuur 4.3 geeft de ligging van deze knelpunten aan. Er is echter naast de drie locaties een grote watergang of provinciale of rijksweg (N243 of A9) aanwezig. Daarom worden gestuurde boringen toegepast en is het kappen van bomen niet nodig. Negatieve effecten op houtopstanden zijn daarom uitgesloten.

Figuur 4.3 Ligging potentiele knelpunten houtopstanden tracé 5.

4.6 Soortbescherming

Voor soortbescherming zijn er op onderstaande punten na geen aanzienlijke verschillen met tracé 2. Ook onderstaande afwijkende punten leveren geen onoverkomelijke knelpunten op.

Jaarrond beschermde nesten

In het bosje langs de Geesterweg waar het tracé de A9 kruist zijn mogelijk jaarrond beschermde nesten aanwezig. Mogelijk aanwezige broedgevallen van boomvalk, buizerd, havik, roek, sperwer, wespendief en ransuil kunnen worden verstoord. Tijdens het veldbezoek zijn daarnaast in de bomenrij ten noorden van het Aagtenpark en in het park grote nesten van vermoedelijk zwarte kraai waargenomen die mogelijk geschikt zijn voor vogels met een jaarrond beschermd nest. Van boomvalk, buizerd en ransuil is bekend dat ze deze nesten kunnen gebruiken als broedplek. Mogelijk aanwezige broedgevallen kunnen worden verstoord. Dit kan worden voorkomen door buiten het broedseizoen te werken binnen de invloedsfeer van eventuele nesten. Mogelijk kan de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten worden uitgesloten door een nestcontrole in het bladloze seizoen. Als er geschikte nesten aanwezig zijn en er kan niet buiten het broedseizoen gewerkt worden is nader onderzoek nodig. Als een jaarrond beschermd nest binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden aanwezig is, moet alsnog buiten het broedseizoen worden gewerkt. Voor het verstoren van broedvogels kan namelijk geen ontheffing worden verkregen.

Flora

De aanwezigheid en negatieve effecten op smalle raai, scherpkruid, ruw parelzaad en glad biggenkruid zijn uitgesloten door het ontbreken van geschikte standplaatsen. Het ontbreekt in het plangebied aan stenige standplaatsen, kalkrijke akkers, grindafzettingen, duinen en schrale bermen en pioniersvegetaties. Negatieve effecten op beschermde flora zijn uitgesloten.

Grondgebonden zoogdieren

Negatieve effecten op bunzing, hermelijn en wezel zijn niet uitgesloten. Door de aanwezigheid van geschikt habitat bij het Aagtenpark in Beverwijk kunnen de soorten daar voorkomen. Het gaat om uitgebreide ruigten en braamstruwelen tussen het park en de A9. Door de graafwerkzaamheden kunnen beschermde verblijfplaatsen worden vernietigd.
Langs het Aagtenpark is geschikt leefgebied voor waterspitsmuis aanwezig. Hier is een ruige vegetatie aanwezig met een weeldering ontwikkelde oevervegetatie. Waterspitsmuis kan hier potentieel voorkomen.

Langs het tracé is geschikt habitat aanwezig voor Noordse woelmuis en waterspitsmuis. Het gaat om de oevers aan de Noordschermerdijk, de oevers van het Alkmaardermeer, de oevers van het Die en de Mientsloot te Akersloot. Negatieve effecten zijn uitgesloten omdat hier gestuurde boringen worden toegepast en daarmee het potentiele leefgebied wordt ontzien.

Vleermuizen

In het plangebied zijn mogelijk essentiële vliegroutes en foerageergebieden aanwezig. Het gaat om de wateren, rietlanden en bosschages ten oosten van de A9 en de bomenrij ten noorden van het Aagtenpark. Negatieve effecten zijn echter uitgesloten omdat onder de A9 en aanliggende bosschages en rietlanden een gestuurde boring wordt toegepast. Daarnaast blijf de mogelijke vliegroute langs de bomenrij in het Aagtenpark behouden en wordt deze niet verstoord omdat er geen verlichting wordt toegepast in de nachtperiode.

Overige ongewervelden

Platte schijfhoren komt ten westen van de A9 en langs de oevers van het Alkmaardermeer voor. In de polder van het zuidelijke segment zijn geen waarnemingen bekend. De aanwezigheid van platte schijfhoren in de watergang ten noorden van het Aagtenpark wordt niet uitgesloten. Er is een weelderige watervegetatie aanwezig en de weteringen zijn grotendeels ongewijzigd sinds 1980. Gezien de vegetatie en het feit dat platte schijfhoren in de omgeving bekend is, zijn negatieve effecten door de werkzaamheden niet uitgesloten.

5 Toetsing tracé 6

5.1 Natura 2000

5.1.1 Directe effecten

Het tracé ligt buiten Natura 2000-gebieden. Een negatief effect door fysieke aantasting en oppervlakteverlies is uitgesloten.

5.1.2 Indirecte effecten

5.1.2.1 Verstoring door licht, geluid, trilling en optische verstoring

De minimale afstand tussen het plangebied en het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied ‘Eilandspolder’ is ongeveer 600 meter. De ligging van tracé 6 ten opzichte van Natura 2000-gebieden wijkt niet significant af de ligging van tracé 2 en 5. Op basis van de conclusie uit paragraaf 3.1.2 zijn significant negatieve effecten uitgesloten.

5.1.2.2 Stikstof

In figuur 2.2 is de ligging van het plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden weergegeven. De werkzaamheden zijn tijdelijk en lokaal van aard en in de gebruiksfase vindt geen emissie plaats. In de Natura 2000-gebieden in de omgeving zijn stikstofgevoelige habitattypen aanwezig. Een berekening in de meest recente AERIUS calculator voor het voorkeurstracé is nodig om een effectbeoordeling voor de aanlegfase te doen.

5.1.2.3 Aantasting leefgebied

Het plangebied kan van belang zijn als leefgebied voor soorten waarvoor instandhoudingsdoelen in omliggende Natura 2000-gebieden gelden. Verstoring en/of aantasting van leefgebied kan in theorie een significant negatief effect hebben op instandhoudingsdoelen. De ligging van tracé 6 ten opzichte van Natura 2000-gebieden wijkt niet significant af de ligging van tracé 2 en 5. Op basis van de conclusie in paragraaf 3.1.2 zijn significant negatieve effecten uitgesloten.

5.2 Natuurnetwerk Nederland

Zie paragraaf 3.2.1 voor een beschrijving en toetskader voor relevante (ambitie) beheertypen binnen het NNN. De raakvlakken met NNN-gebieden zijn hieronder per locatie nader beschreven. Zie paragraaf 5.2.5 voor de conclusie, een samenvattende tabel en een kaart met de ligging van de locaties.

5.2.1 Locatie 1 Waterlinie Beverwijk

NNN Waterlinie Beverwijk wordt over een lengte van ongeveer 170 meter doorsneden. Er is beheertype N14.03 Haagbeuken- en essenbos, N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland, N05.01 Moeras en N04.02 Zoete plas aanwezig. Vooral het oude grasland is waardevol. Het grasland is erg oud, doordat het onderdeel is van de Stelling van Amsterdam. Hierdoor kost het veel tijd om dit te ontwikkelen en is het nagenoeg onvervangbaar.

Het gebied ligt naast de A9 en er is moeras en relatief groot oppervlaktewater en een dijk aanwezig. Negatieve effecten zijn uitgesloten omdat een gestuurde boring plaatsvindt.

5.2.2 Locatie 2: Noorderham en Zuiderham

Een relatief klein deel van het NNN-gebied Noorderham en Zuiderham van het Landschap Noord-Holland wordt doorsneden. Het betreft een oeverzone van een watergang van ongeveer 2,5 meter breed. Het NNN is ongeveer vijf meter breed. Het beheertype betreft N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland. De kruidenrijke graslanden en de bloemdijken zijn relatief eenvoudig vervangbaar (<15 jaar), maar de strategische ligging en belangrijke functie als (stapsteen in een) natuurverbinding is niet of nauwelijks vervangbaar. Er wordt met een gestuurde boring gewerkt omdat er een cluster van watergangen en wegen (Busch en Dam, Hoogendijk, Communicatieweg) ligt. Negatieve effecten zijn uitgesloten.

5.2.3 Locatie 3 Wijenbus en Vroonmeer, Alkmaarder- en Uitgeestermeer en Dorregeesterpolder en Hempolder en Klaas Hoorn- en Kijfpolder

Dit betreft de langste min of meer aaneengesloten doorsnijding van NNN-gebied Wijenbus en Vroonmeer, Alkmaarder- en Uitgeestermeer, Dorregeesterpolder en Hempolder en Klaas Hoorn- en Kijfpolder.

5.2.3.1 Wijenbus en Vroonmeer

Het tracé doorsnijdt NNN Weijenbus en Vroonmeer over een aaneengesloten afstand van ongeveer 2.000 meter. Het beheertype N13.01 Vochtig weidevogelgrasland wordt over een afstand van ongeveer 1.700 meter doorsneden. Aangenomen wordt dat beheertype N12.02 binnen de watergang rond Fort aan den Haam / Fort bij Krommeniedijk op ongeveer 20 meter ten oosten van het tracé wordt ontzien.

Op de oostoever van het Zwaans meertje wordt N06.01 Veenmosrietland en moerasheide over een afstand van ongeveer 20 meter doorsneden. Ongeveer 25 meter ten zuiden van deze locatie ligt beheertype N05.01 Moeras. Beheertype N05.02 Gemaaid rietland wordt over een afstand van ongeveer 40 meter doorsneden. N06.01 Veenmosrietland en moerasheide heeft een aanzienlijk lange tijd nodig om te herstellen (<25 -50 jaar). De beheertypen liggen in de oeverzone van een grote waterpartij die met een gestuurde boring wordt ontzien. Aangenomen wordt dat N06.01 Veenmosrietland en moerasheide, N05.01 Moeras en N05.02 Gemaaid rietland door middel van deze gestuurde boring ook ontzien worden.

Het tracé ligt over een lengte van ongeveer 330 meter in NNN waarvoor geen beheertype is gedefinieerd. Het ambitie-natuurbeheertype betreft N13.02 Wintergastenweide.

5.2.3.2 Alkmaarder- en Uitgeestermeer en Dorregeesterpolder

Vervolgens vervolgt het tracé zich over een afstand van ongeveer 2.500 meter door verschillende delen van NNN Alkmaarder- en Uitgeestermeer en Dorregeesterpolder. Beheertype N04.02 Zoete plas wordt niet aangetast omdat de plas met een gestuurde boring wordt ontzien.

De smalle strook met beheertype N06.01 Veenmosrietland en moerasheide ligt in de oeverzone van beheertype N04.02 Zoete plas. Aangenomen wordt dat de smalle strook beheertype N06.01 Veenmosrietland en moerasheide wordt ontzien.

Aan de zuidkant van het gebied wordt NNN zonder beheertype over een afstand van ongeveer 150 meter doorsneden. Een negatief effect door bodemverstoring en aantasting van het micro-reliëf is niet uitgesloten. Er is echter ook geen ambitie-beheertype gedefinieerd. Daarom wordt voor dit deel uitgegaan van een vervangbaarheid van <15 jaar.

Het tracé overlapt met over een afstand van ongeveer 60 meter met beheertype N13.01 Vochtig weidevogelgrasland en over een afstand van ongeveer 210 meter met beheertype N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland. Ook doorsnijdt het tracé over een afstand van ongeveer 550 meter NNN zonder beheertype maar met ambitie-beheertype N13.01 Vochtig weidevogelgrasland.

5.2.3.3 Hempolder en Klaas Hoorn- en Kijfpolder

Het tracé doorsnijdt de Hempolder en Klaas Hoorn- en Kijfpolder over een afstand van ongeveer 1.350 meter. Daarvan bestaat ongeveer 1.300 meter uit N13.01 Vochtig weidevogelgrasland en 50 meter uit N05.01 Moeras. Negatieve effecten op N13.01 Vochtig weidevogelgrasland zijn niet met zekerheid uitgesloten.

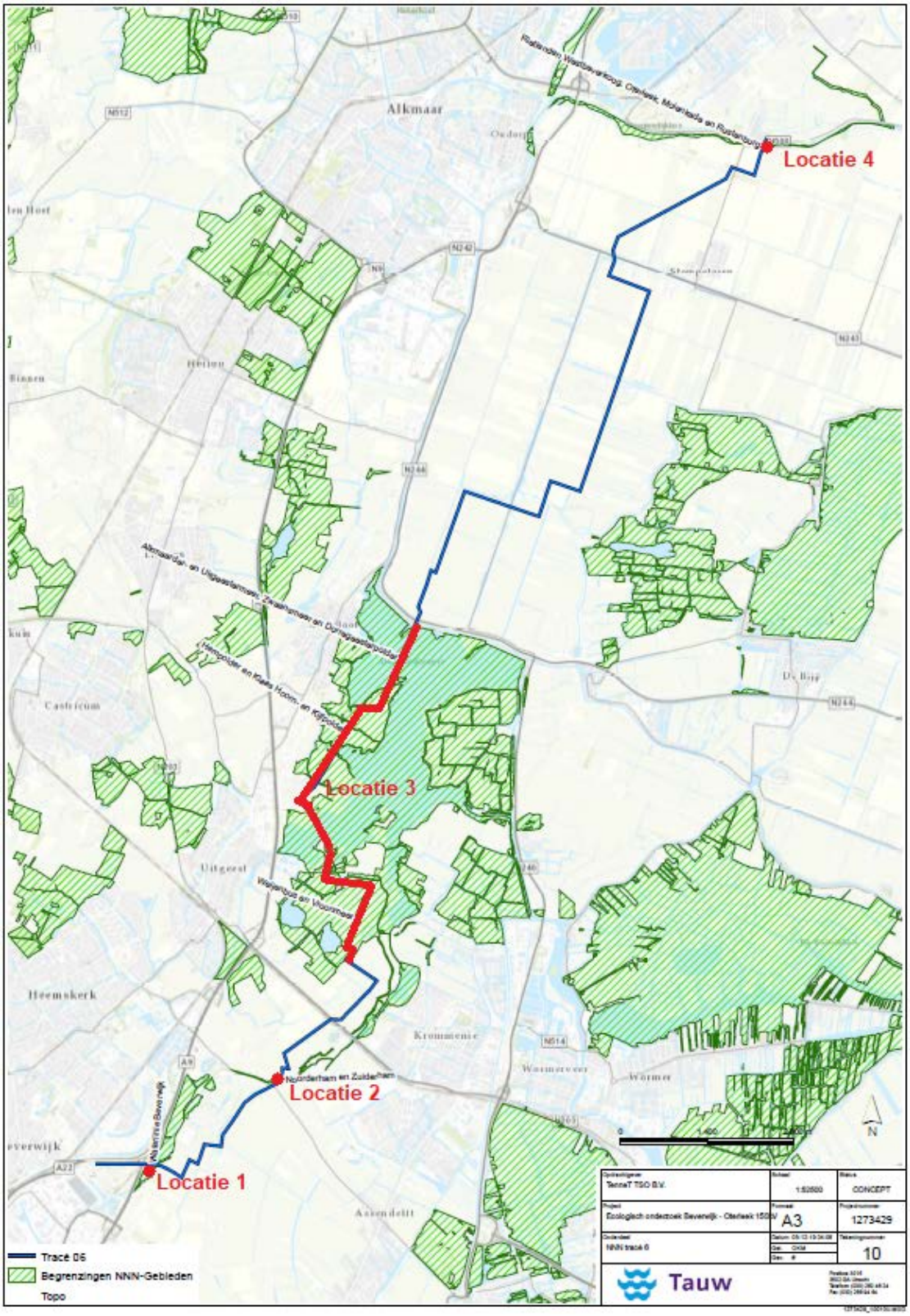
De zones met veenmosrietland en moeras vragen een langere vervangingsperiode (<50 jaar). Deze beheertypen liggen aan de randen van grote waterpartijen die met een gestuurde boring worden doorsneden. Aangenomen wordt dat de oevers met moeilijk vervangbare beheertypen hierdoor ook ontzien kunnen worden.

5.2.4 Locatie 4: Rietlanden, Westbeverkoog, Oterleek, Molenkade en Rustenburg en

Dit betreft een oeverzone van ongeveer zeven meter breed van de ongeveer 30 meter brede Ringvaart van de Heerhugowaard. Het beheertype betreft N05.01 Moeras. Het beheertype is op relatief korte termijn vervangbaar (15-25 jaar). Locaties met de potentie voor ontwikkeling van veenmosrietland zijn echter niet eenvoudig vervangbaar. De strategische ligging langs een natte natuurverbinding is eveneens nauwelijks vervangbaar. Negatieve effecten zijn uitgesloten omdat er een gestuurde boring plaatsvindt.

5.2.5 Conclusie

Tabel 5.1 betreft een samenvatting van de toetsing per locatie. De langste doorsnijding van ambitie-beheertype N13.02 Wintergastenland betreft 330 meter maar dit beheertype is relatief makkelijk vervangbaar. De langste doorsnijdingen liggen in het minder goed vervangbaar beheertype N13.01 Vochtig weidevogelgrasland en betreffen 1.700 en 1.300 meter. Er zijn nog enkele locaties waar N13.01 Vochtig weidevogelgrasland enkele tientallen of honderden meters wordt doorsneden. Op alle locaties is mitigatie aan de orde. De bodemstructuur en het micro-reliëf moeten zoveel mogelijk behouden blijven en/of worden hersteld. De invloedsfeer van het werk moet tot een minimum worden beperkt. Compensatie is niet aan de orde.

Figuur 5.1 Locaties met (mogelijke) raakvlakken met NNN-gebieden

Tabel 5.1 Samenvatting van de toetsing

Locatie, gebied en beheertype	Lengte (m)	Vervangbaarheid (in jaren)	Veenbodem	Oude bodem (ongestoord)	(Micro) reliëf	Beslotenheid
Locatie 1						
Waterlinie Beverwijk	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)
Locatie 2						
N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland Noorderham en zuiderham	(-)	<15	-	(-)	(-)	-
Locatie 3						
N13.01 Vochtig weidevogelgrasland Weijenbus en Vroonmeer	1.700	<25	-	X	X	-
Geen beheertype Ambitie-beheertype N13.02 Wintergastenweide Weijenbus en Vroonmeer	330	<15	-	X	X	-
N06.01 Veenmosrietland en moerasheide Weijenbus en Vroonmeer	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)
N05.02 Gemaaid rietland Weijenbus en Vroonmeer	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)
N04.02 Zoete plas Alkmaarder- en Uitgeestermeer en Dorregeesterpolder	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)
N13.01 Vochtig weidevogelgrasland Alkmaarder- en Uitgeestermeer en Dorregeesterpolder	60	<25	-	X	X	-
Geen beheertype Ambitie-beheertype N13.01 Vochtig weidevogelgrasland Alkmaarder- en Uitgeestermeer en Dorregeesterpolder	550	<25	-	X	X	-
N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland	250	<15	-	X	X	-

Locatie, gebied en beheertype	Lengte (m)	Vervangbaarheid (in jaren)	Veenbodem	Oude bodem (ongestoord)	(Micro) reliëf	Beslotenheid
Alkmaarder- en Uitgeestermeer en Dorregeesterpolder						
N06.01 Veenmosrietland en moerasheide Alkmaarder- en Uitgeestermeer en Dorregeesterpolder	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)
N13.01 Vochtig weidevogelgrasland Hempolder en Klaas Hoorn- en Kijfpolder	1.300	<25	-	X	X	-
N05.01 Moeras Hempolder en Klaas Hoorn- en Kijfpolder	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)
Locatie 4						
N05.01 Moeras Rietlanden, Westbeverkoog, Oterleek, Molenkade en Rustenburg	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)

-	Negatieve effecten zijn uitgesloten. Ook bij een open ontgraving
(-)	Geen negatieve effecten omdat een gestuurde boring wordt uitgevoerd.
X	Effecten zijn niet met zekerheid uitgesloten.

5.3 Natuurverbindingen

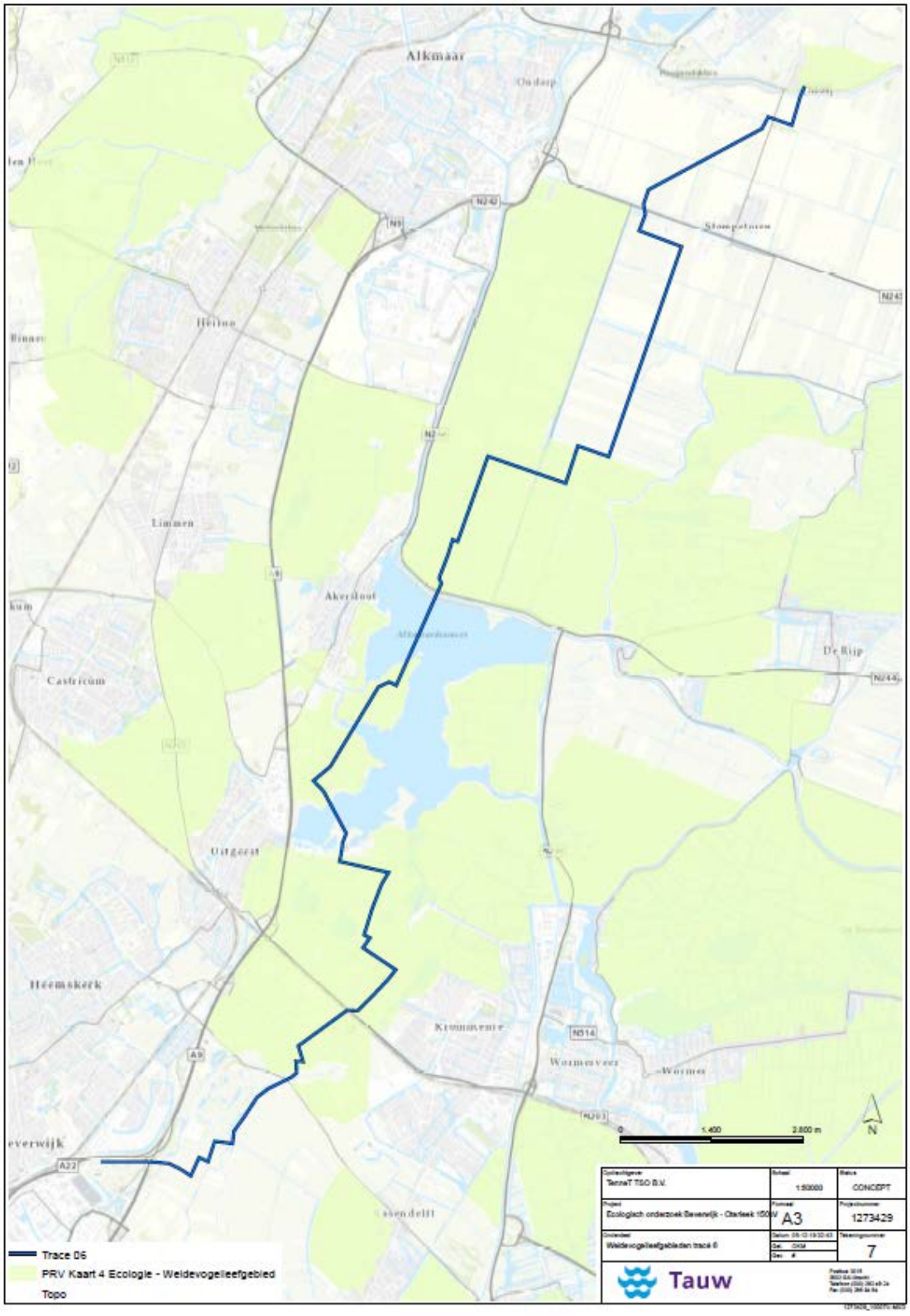
Hieronder is opgesomd hoe vaak een bepaalde natuurverbinding wordt doorsneden. Ook is globaal aangegeven wat voor type natuurverbinding het betreft. De watergangen worden ontzien door middel van een gestuurde boring. Een negatief effect op natuurverbindingen is uitgesloten.

1. Eén keer Natuurverbinding Omval – Kolhorn: ongeveer 25 meter brede watergang
2. Eén keer Natuurverbinding 111 code N22: ongeveer 45 meter brede watergang)
3. Vier keer natuurverbinding 115 code L8: drie tot acht meter brede watergangen.

5.4 Weidevogelleefgebied

Het station bij Oterleek ligt in Weidevogelleefgebied. Effecten zijn uitgesloten omdat het station ongeschikt is als broedlocatie. Het tracé doorsnijdt op overige locaties over een afstand van ongeveer 12.100 meter Weidevogelleefgebied. Zie paragraaf 3.2.1 voor een algemene beschrijving en toetskader voor NNN beheertype N13.01 Vochtig weidevogelgrasland.

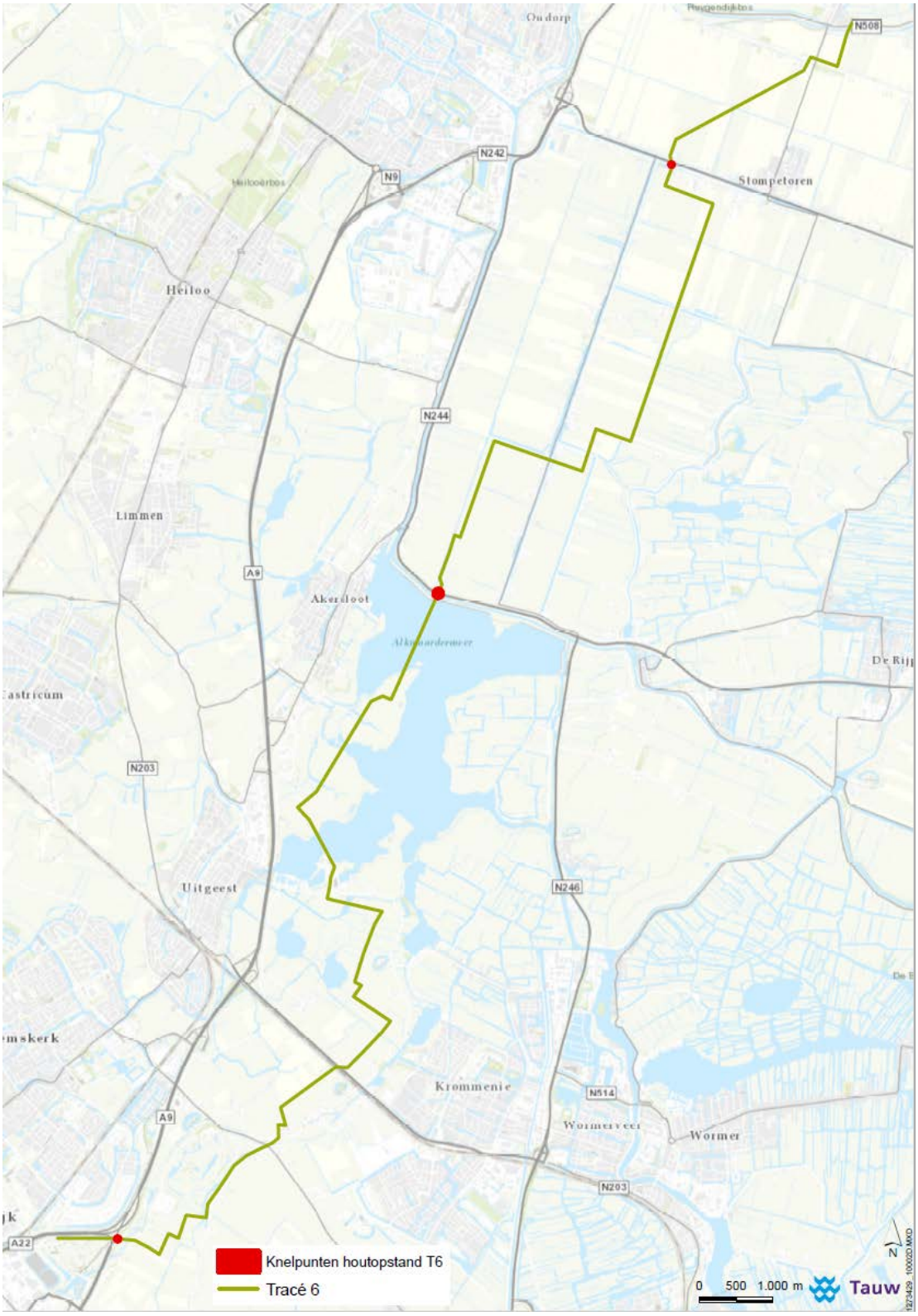
De werkzaamheden zijn tijdelijk en lokaal van aard. Na de werkzaamheden wordt de huidige situatie hersteld. Er resteert alleen een effect op de abiotische condities omdat de bodem(opbouw) en het micro reliëf wordt verstoord/aangetast. Ook treedt bodemverdichting op. Op de verstoorde grond kunnen ruigtekruiden zoals brandnetel, pitrus en/of akkerdistel gaan overheersen en/of de voedselbeschikbaarheid voor weidevogels kan aangetast worden. Hoewel een groot deel van de natuurwaarden in theorie op enige termijn vervangbaar is, moet door de samenhang tussen de natuurwaarden en een uitgestrekt eeuwenoud landschapspatroon worden uitgegaan van een nagenoeg onvervangbare situatie. Het broedsucces van kritische soorten neemt de laatste decennia hard af. Dit komt vooral door aantasting van geschikte leefgebieden. Mitigatie aan de orde. De bodemstructuur en het micro-reliëf moeten zoveel mogelijk behouden blijven en/of worden hersteld. De invloedsfeer van het werk moet tot een minimum worden beperkt. Het verdient aanbeveling om met bevoegd gezag (provincie Noord-Holland) in overleg te gaan of gestuurde boringen nodig zijn om weidevogelleefgebied zoveel mogelijk te ontzien. Compensatie is niet aan de orde.

Figuur 5.2 Locaties met (mogelijke) raakvlakken met weidevogelleefgebied

5.5 Beschermde houtopstanden

Tracé 6 doorsnijdt buiten de bebouwde kom (conform boswet) drie locaties waar bomen staan of bos staat. Op de zuidelijke locatie aan de A9 in Beverwijk gaat het om een bosperceel met een oppervlakte > 1 hectare. Aan de Westdijk in Zuidschermer en aan de Noordervaart in Stompetoren is een bomenrij aanwezig van > 20 bomen. Figuur 5.3 geeft de ligging van de knelpunten aan. Echter naast de drie locaties is een grote waterpartij/watergang of provinciale of rijksweg (N243 of A9) aanwezig. Hier worden gestuurde boringen toegepast en de bomen worden daarom gespaard. Negatieve effecten op beschermde houtopstanden zijn uitgesloten. Een melding of het aanvragen van een vergunning is niet nodig.

Figuur 5.3 Ligging potentiele knelpunten houtopstanden

5.6 Soortbescherming

Voor soortbescherming zijn er op onderstaande punten na geen aanzienlijke verschillen met tracé 2 en 5. Ook onderstaande afwijkende punten leveren geen onoverkomelijke knelpunten op. Het gaat hieronder vooral om een beschrijving van specifieke locaties die voor tracé 6 aanvullend relevant zijn. Het plan is binnen de kaders van de Wnb redelijkerwijs uitvoerbaar omdat het aannemelijk is dat voldoende mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen en dat een eventuele ontheffing redelijkerwijs verkrijgbaar is.

Een nadere analyse van het leefgebied is nodig als een voorkeurstracé is gekozen. Aan de hand van die analyse moet worden bepaald of en waar nader onderzoek nodig is. De werkzaamheden zijn lokaal en tijdelijk van aard. Leefgebied wordt niet permanent aangetast. Daarom is het aannemelijk dat er voldoende maatregelen getroffen kunnen worden om negatieve effecten zoveel mogelijk te voorkomen en dat een eventueel noodzakelijke ontheffing redelijkerwijs verkrijgbaar is. Knelpunten kunnen mogelijk worden voorkomen door werkzaamheden in (half) natuurlijke terreinen te vermijden.

Grondgebonden zoogdieren

Waterspitsmuis en Noordse woelmuis komen in de omgeving voor. Langs het tracé is potentieel geschikt habitat aanwezig voor Noordse woelmuis en waterspitsmuis. Het gaat om de oevers van het Alkmaardermeer. Aangezien hier een gestuurde boring wordt toegepast wordt potentieel leefgebied van deze soorten ontzien. Negatieve effecten zijn daarom uitgesloten.

Vogels met jaarrond beschermde nesten

In het plangebied zijn tijdens het veldwerk foeragerende buizerds en torenvalken waargenomen. Het is aannemelijk dat deze vogels en andere soorten met jaarrond beschermde nesten in de omgeving hun nest hebben. Mogelijk zijn nesten in de bomenrij langs de N244 te Zuidschermer aanwezig. Gezien hier een gestuurde boring wordt toegepast zijn negatieve effecten door verstoring uitgesloten.

6 Voorkeurstracé

6.1 Natura 2000-gebieden

De ligging ten opzichte van Natura 2000-gebieden wijkt niet significant of. Voor geen van de tracés kunnen effecten door stikstof in de aanlegfase niet met zekerheid worden uitgesloten. Een berekening in AERIUS voor het voorkeurstracé is nodig om een effectbepaling en alternatievenstudie te doen.

6.2 Natuurnetwerk Nederland

Tabel 6.1 geeft de lengte van de totale doorsnijding van makkelijk en moeilijk vervangbare beheertypen weer. Tracé 2 heeft de voorkeur omdat de doorsnijding van zowel makkelijk als moeilijk vervangbare beheertypen het laagst is. Tracé 6 is het minst gunstig omdat de lengte van de doorsnijding moeilijk vervangbare beheertypen aanzienlijk langer is dan bij tracé 2 en 5. Het verschil tussen de makkelijk vervangbare beheertypen tussen tracé 5 en 6 is in deze context verwaarloosbaar. Bij tracé 2 is de afstand van de doorsnijding het kleinst. Tracé 2 heeft ten aanzien van NNN de voorkeur.

Tabel 6.1 Lengte van de totale doorsnijding makkelijk en moeilijk vervangbare beheertypen

Tracé	Makkelijk vervangbaar (lengte in m)	Moeilijk vervangbaar (lengte in m)
Tracé 2	405	1.700
Tracé 5	745 /	2.110
Tracé 6	585	3.6100

*mogelijk te ontzien door middel van een gestuurde boring

Natuurverbindingen

De tracés doorsnijden dezelfde natuurverbindingen even vaak. Voor natuurverbindingen zijn de effecten door de drie tracés uitgesloten.

6.3 Weidevogelleefgebied

Uit tabel 6.2 blijkt dat tracé 2 de voorkeur heeft. Het verschil tussen tracé 5 en 6 is 1.300 meter. Het verschil tussen tracé 2 en tracé 6 is 2.220 meter. Aangezien tracé 6 een aanzienlijk groter effect heeft op moeilijk vervangbare NNN beheertypen scoort tracé 6 het laagst als NNN én belangrijk weidevogelgebied samen worden beschouwd.

Mogelijk is een effect op belangrijk weidevogelgebied lager omdat geen rekening is gehouden met weidevogelgebieden bemeste voedselrijke (raaigras)graslanden die makkelijker te vervangen zijn. De makkelijker te vervangen weidevogelleefgebieden liggen naar verwachting buiten het NNN.

Tabel 6.2 Lengte van de totale doorsnijding weidevogelleefgebied

Tracé	Lengte doorsnijding weidevogelleefgebied
Tracé 2	9.900
Tracé 5	13.400
Tracé 6	12.100

6.4 Beschermde houtopstanden

De knelpunten zijn zeer beperkt en het is aannemelijk dat er geen bomen worden gekapt omdat beschermde houtopstanden worden ontzien door gestuurde boringen. Er is ten aanzien van beschermde houtopstanden geen tracé aanwijsbaar waar die ten aanzien van beschermde houtopstanden een sterke voorkeur heeft.

6.5 Soortbescherming

Ongeacht het tracé dat gekozen wordt is het plan ten aanzien van soortbescherming redelijkerwijs uitvoerbaar. Het is aannemelijk dat mitigerende maatregelen mogelijk zijn en/of dat een ontheffing verkrijgbaar is. Mitigerende maatregelen bestaan globaal gezien uit het ongeschikt maken van werkterreinen voorafgaand aan het werk door vegetatie kort te maken/houden en/of delen van het plangebied af te schermen zodat bijvoorbeeld rugstreeppad niet op werkterreinen kan komen. De aard en omvang van mitigerende maatregelen moet uit nadere toetsing blijken. De eventuele aanwezigheid van beschermde soorten staat het plan niet in de weg.

Het zwaartepunt van beschermde natuurwaarden ligt in (half)natuurlijke terreinen die grotendeels overlappen met het NNN en weidevogelleefgebied. Knelpunten kunnen mogelijk worden voorkomen door werkzaamheden in (half)natuurlijke terreinen te vermijden. Mede in het kader van de verplichte alternatievenafweging bij een eventuele ontheffingsaanvraag heeft het tracé met de minste doorsnijding van (half)natuurlijk terrein de voorkeur. In een alternatievenafweging moet worden onderbouwd welke alternatieve locaties voorhanden zijn die gunstiger uitpakken voor betrokken soorten. Voor soortbescherming kan daarom naar het voorkeurstracé voor NNN en weidevogelleefgebied worden gekeken.

7 Bronnen

Literatuur

Alterra, 2008. Profielen habitatsoorten Platte schijfhoren. Versie 1 september, 2008 Synbiosis Alterra.

Arcadis, 2017. Haalbaarheidsstudie voor een 150 kv-verbinding Beverwijk – Oterleek. D.d. 25 oktober 2017/

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff & de Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland. Verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Broekhuizen S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters, J.C. Buys, 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft, 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Dijkstra, K.B., Kalkman, V.J., Ketelaar, R., van der Wiede, M.J.T., 2002. De Nederlandse libellen (odonata). Nederlandse fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Haarsma, A. 2011. De meervleermuis in Nederland. Rapport van de Zoogdiervereniging, in opdracht van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie.

Herder J.E., A. van Diepenbeek & R.C.M. Creemers, 2013. Verspreidingsonderzoek reptielen en amfibieën 2013. Rapport 2013-010. Stichting RAVON, Nijmegen.

Synbiosys, 2019. Effectenindicator gebieden. Geraadpleegd op 10-4-2019 op https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/effectenindicatorappl.aspx?subj=effectenmatrix&tab=1

van Dijk A.J. & Boele A. 2011. Handleiding SOVON Broedvogelonderzoek. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Geraadpleegde internetwebsites

www.floron.nl
www.libellennet.nl
www.ravon.nl
www.sovon.nl
www.verspreidingsatlas.nl
www.vleermuis.net
www.vlindernet.nl
www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage 1 Profieldocumenten Natuurnetwerk Nederland

Limmerpolder (N14)

1 Algemene gegevens

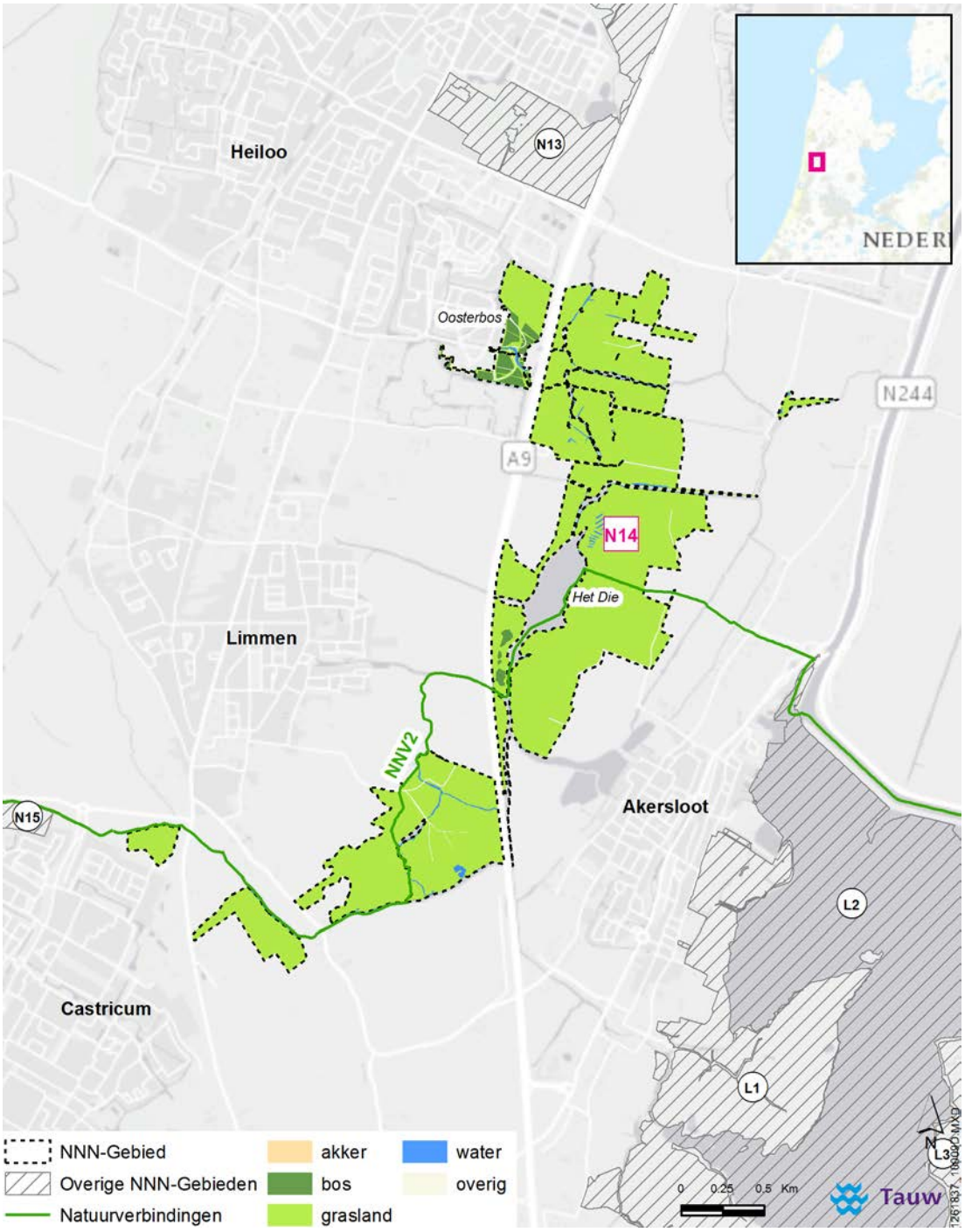
Nummer	N14
Naam gebied	Limmerpolder
Regio Natuurbeheerplan 2018	Noord-Kennemerland
Gemeenten	Castricum, Heiloo
Overige wettelijke en beleidsmatige gebieds-beschermingsregimes relevant voor natuur	• Weidevogelleefgebied
Gebruik / Functie	Natuur
Oppervlakte NNN	287 hectare
Eigendom / beheer	Landschap Noord-Holland en particulieren

2 Oppervlakte en samenhang NNN

Het gebied Limmerpolder bestaat uit het recreatiebos Oosterbos en een open polder. De totale **oppervlakte** van NNN binnen het gebied bedraagt bijna 300 hectare. De **samenhang** binnen het NNN gebied komt vooral tot uitdrukking in het open weidse polderlandschap. Er is weinig samenhang tussen het besloten recreatiebos aan de rand van Heiloo en het open poldergebied.

Het open poldergebied vormt samen met de andere open NNN gebieden op grotere afstand een belangrijk netwerk van vogelgebieden, voor zowel water-, moeras- als weidevogels. Daarnaast is het natuurgebied verbonden via de natte natuurverbinding NNV2. Hierdoor wordt het gebied voor soorten van natte milieus, verbonden met de natuurgebieden langs het Alkmaardermeer (L2), de duinzoom Bakkum (N15) en het Noordhollands Duinreservaat (N4).

Figuur 1: Ligging NNN-gebied Limmerpolder en omliggende NNN-gebieden inclusief nummer. Let op: Onderstaande kaart betreft slechts een globale weergave van de aanwezige biotopen in het gebied. Voor een overzicht van de natuurbeheertypen wordt verwezen naar het Natuurbeheerplan.

3 Landschapsecologische karakteristiek

Ontstaansgeschiedenis

De Limmerpolder ligt in het landschapstype **strandwallen- en strandvlaktenlandschap** (fysisch-geografische regio's: overgang duinen, zeekleigebied en laagveengebied). Dit landschap bestaat uit hoger gelegen, droge en zandige strandwallen en aangrenzende lager gelegen, natte en (deels) venige strandvlakten. De strandwal waarop Limmen en Heiloo liggen is ontstaan rond 1500 voor Christus. De Limmerpolder ligt grotendeels op de naastgelegen strandvlakte. Het daar aanwezige veen is ontgonnen, waardoor er een typisch landschapspatroon is ontstaan van sloten en percelen. In het NNN gebied ligt ook Het Die, een veenplas die is ontstaan doordat het veen hier werd weggeslagen door het water.

Abiotische en ruimtelijke karakteristiek

Het gebied heeft een gevarieerde bodemopbouw. De bodem van de strandwal bestaat uit zand. In oostelijke richting gaat deze over in laaggelegen zavel- en kleigronden en gronden met een veenachtige bovengrond (moerige eerdgronden). Het hele NNN ligt op de overgang van strandwal naar strandvlakte en hierdoor ligt het westelijk deel net wat hoger dan het oostelijk deel. Er lopen vele watergangen en sloten door het gebied. De sloten in het zuiden, langs de schulpvaart hebben natuurvriendelijke oevers. Het NNN gebied ligt in meerdere peilvlakken, een aantal delen hebben een vast waterpeil, een aantal een zomerpeil dat lager is dan het winterpeil en een groot deel van het gebied heeft een seizoensgebonden dynamisch waterpeil. De drooglegging varieert tussen de 15 cm en de 40 cm in het polderlandschap. De drooglegging in het Oosterbos varieert tussen 50 cm en 1 meter. Ook is er in het gebied sprake van zoete kwel vanuit de strandwal.

Op het Oosterbos en het berkenbosje bij Het Die na, is het gebied erg uitgestrekt en open. Deze openheid en uitgestrektheid is van groot belang voor de vele weidevogels in het gebied. In de polder ontbreekt bebouwing nagenoeg geheel. Alleen het Oosterbos grenst direct aan de bebouwing van Heiloo. Door en langs het gebied loopt een snelweg en lopen een aantal provinciale wegen, waardoor de randen van het gebied geluidsbelast zijn.

Huidig gebruik

Grote delen van de Limmerpolder worden als natuurgebied beheerd. Voor de graslanden wordt daarbij gebruik gemaakt van extensieve landbouwmethoden ten gunste van de beoogde natuurdoelen (met name weidebouw ten behoeve van weidevogels). Daarnaast vindt in delen van de polder ook nog 'reguliere' landbouw plaats die deels (maar niet geheel) is afgestemd op natuurwaarden zoals weidevogels. In het Oosterbos is er sprake van vrij intensief recreatief medegebruik. Dit vormt een uitloopgebied voor Heiloo. Recreatie in de overige delen beperkt zich tot extensief medegebruik van het gebied binnen de bestaande toegangsvoorwaarden. Concreet gaat het dan hoofdzakelijk om wandelen en varen.

Kernkwaliteiten

Op basis van het voorgaande worden in Limmerpolder de volgende ecologische kernkwaliteiten onderscheiden, die de basis vormen voor het behoud van biodiversiteit die (inter)nationaal en/of regionaal van belang is:

- Open waterrijk landschap met extensieve graslanden voor weidevogels
- Gevarieerd bos en grasland als uitloopgebied voor de stad

4 Natuurwaarden

De natuurwaarden, zowel actueel als potentieel, zijn hierna beschreven aan de hand van de kernkwaliteiten van het gebied.

Kernkwaliteit: Open waterrijk landschap met extensieve graslanden voor weidevogels

Actuele natuurwaarden

Het overgrote deel van het NNN gebied bestaat uit open graslanden. Deze worden al sinds lange tijd (extensief) landbouwkundig gebruikt. Het betreft oud grasland met een lange ontwikkelingstijd, dat tot uiting komt in een hogere diversiteit in bodemleven in en de aanwezigheid van kleine hoogteverschillen op de kavels (microreliëf). In de loop van de tijd heeft enige intensivering van het gebruik plaatsgevonden. De grootste kwaliteit van de graslanden (**N13.01 Vochtig weidevogelgrasland**), is gelegen in het belang voor vogels, waaronder ook grote aantallen kritische **weidevogels**, zoals de grutto. Met meer dan 100 broedparen weidevogels per 100 hectare herbergt de het gebied een uitgestrekt areaal soortenrijk weidevogelgrasland, dat zowel nationaal als internationaal van groot belang is. Daarnaast zijn er graslanden aanwezig met een grote botanische rijkdom, deze worden beheerd als **N10.02 Vochtig hooiland** en **N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland**. In de zomer bloeien er op deze vochtige graslanden erg veel orchideeën, waaronder de zeldzame welriekende nachtorchis. **Rugstreeppadden** worden verspreid aangetroffen in het gebied. De smalle, veelal geïsoleerde en waterplantenrijke slootjes zijn samen met ondiepe, maar heldere, watervoerende greppels in de graslanden een geschikt voortplantingsmilieu voor deze soort.

In het gebied ligt een veenplas, met daaromheen moerasvegetaties. Deze worden beheerd als **N05.01 Moeras, N05.02 Gemaaid rietland** en **N06.01 Veenmosrietland en moerasheide**. Langs het Die is ook nog een klein berkenbroekbos (**N14.02 Hoog- en Laagveenbossen**) aanwezig. Deze gebieden zijn van belang voor **moeras- en rietvogels** maar ook voor de **waterspitsmuis.**

Potentiële natuurwaarden

Kansen voor verbetering van het leefgebied van weidevogels liggen met name in de uitbreiding van extensieve graslanden. Gelet op het open karakter van het landschap en de waarde daarvan voor weidevogels zijn de mogelijkheden voor uitbreiding van moerassen beperkt. Langs het Die, de Kromme sloot en de Limmertocht zijn er potenties voor uitbreiding van jonge verlanding. Hier wordt door de beheerders ook naar gestreefd. Dit zorgt niet alleen voor bijzondere verlandingsvegetaties maar tevens voor uitbreiding van het leefgebied van moerassoorten. Moerasvegetaties langs watergangen zijn van belang voor watergebonden soorten binnen het gebied en als verbinding met natte natuur daarbuiten. De ecologische samenhang tussen de verschillende leefgebieden van bijvoorbeeld de waterspitsmuis kan vermoedelijk nog worden versterkt. Dit mag niet ten koste gaan van de openheid, dus hierbij kan gedacht worden aan natuurvriendelijke oevers langs wateren, zonder opgaande begroeiing. Dit biedt tevens potenties voor de **Noordse woelmuis**. De Noordse woelmuis is aangetroffen rondom het Alkmaardermeer (L2) waarmee het gebied een natte natuurverbinding heeft. Het waterpatroon in de Limmerpolder is een geschikt leefgebied voor de **otter.** Op basis van de historische verspreiding van de otter in Nederland mag worden aangenomen dat er de komende jaren een aanzienlijke uitbreiding van het verspreidingsgebied mogelijk is.

Kernkwaliteit: Gevarieerd bos en grasland als uitloopgebied voor de stad

Actuele natuurwaarden

Het Oosterbos is in 1997 aangelegd en bestaat hoofdzakelijk uit berken en eikenbos met overgangen naar vochtig bos (**N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos**). Het Oosterbos is nog een relatief jong bos en is nog volop in ontwikkeling. De natuurwaarden zijn hier ook nog relatief laag. Daarnaast zijn er **N12.02 Kruiden- en faunarijke graslanden** aanwezig en lopen een aantal sloten (**N04.02 Zoete plas**) door het bos. Door de verschillen in hoogte, vocht en bodem is er een grote diversiteit. Het gebied is al wel van belang voor **ongewervelden van natte en droge milieus**, met name dagvlinders zoals de argusvlinder en de sint-jansvlinder, waarvan de laatste soort op moerasrolklaver zit.

Potentiële natuurwaarden

Het grasland heeft de potentie om zich te ontwikkelen tot **N10.02 Vochtig hooiland** met de bijbijhorende botanische rijkdom. Deze vochtige graslanden met vele watergangen bieden tevens potenties voor de **waterspitsmuis** en de **rugstreeppad**, mits deze dit gebied goed kunnen bereiken via de duikers onder de snelweg. Het bos heeft een belangrijke recreatieve functie waardoor er veel menselijke activiteiten aanwezig zijn. Echter door het ouder worden onder een natuurlijk bosbeheer zal de kwaliteit van het bos kunnen toenemen. Hierdoor zal het bos in de toekomst geschikter worden voor **bos- en/of struweelvogels**.

5 Abiotische en ruimtelijke condities

In tabel 1 zijn de kernkwaliteiten en bijbehorende actuele en potentiële natuurwaarden weergegeven in relatie tot de voor deze waarden relevante abiotische en ruimtelijke condities. De

condities zijn gelijk voor actuele en potentiële natuurwaarden en daarom niet afzonderlijk weergegeven. Deze tabel geeft daarmee inzicht in de aspecten waarmee rekening dient te worden gehouden in het ecologisch onderzoek naar de mogelijke (significante) gevolgen van een plan of project in het NNN.

Tabel 1: Actuele en potentiële natuurwaarden in relatie tot de vereiste abiotische en ruimtelijke condities ('X')

	Vereiste abiotische condities											Vereiste ruimtelijke condities					
	Veenbodem	Relatief voedselarme onbemeste bodem	Oude bodem (ongestoord)	Buffercapaciteit bodem / water	(Micro) reliëf	Windwerking	Stabiel hoog (grond)waterpeil	Peil- en/of overstromingsdynamiek	Basenrijke en/of brakke kwel	Goede (grond- en oppervlakte)waterkwaliteit	Bestaand water- en / of verkavelingspatroon	Cultuurhistorisch element	Openheid	Beslotenheid	Rust (beperkte menselijke aanwezigheid)	Stilte	Donkerte
Open waterrijk landschap met extensieve graslanden voor weidevogels																	
N05.01 Moeras	X	X	-	X	-	X	X	X	X	X	X	-	X	-	X	X	X
N05.02 Gemaaid rietland	X	X	-	-	-	-	X	X	X	X	X	-	X	-	X	X	X
N06.01 Veenmosrietland en moerasheide	X	X	-	-	-	-	X	-	X	X	X	-	X	-	X	X	X
N10.02 Vochtig hooiland	X	X	X	X	X	-	X	-	X	X	X	-	-	-	X	X	X
N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland	X	X	X	X	X	-	X	-	X	X	X	-	X	-	X	X	X
N13.01 Vochtig weidevogelgrasland	X	X	X	X	X	-	X	-	X	X	X	-	X	-	X	X	X
N14.02 Hoog- en laagveenbos	X	X	X	X	X	-	X	-	X	X	-	-	-	X	X	X	X
Weidevogels	X	X	X	-	X	-	X	X	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Moeras- en rietvogels	X	-	-	-	-	X	X	X	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Noordse woelmuis	X	-	-	-	X	-	X	X	-	X	X	-	-	-	X	X	X
Waterspitsmuis	X	-	-	-	X	-	X	X	-	X	X	-	-	-	X	X	X
Otter	-	-	-	-	-	-	X	X	-	X	X	-	-	-	X	X	X

Rugstreeppad	-	-	-	-	X	-	X	X	-	X	X	-	-	-	X	-	-
Gevarieerd bos en grasland als uitloopgebied voor de stad																	
N04.02 Zoete Plas	-	-	-	X	-	-	-	-	X	X	X	-	-	-	X	X	X
N10.02 Vochtig hooiland	-	X	X	X	X	-	X	-	X	X	X	-	X	-	X	X	X
N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland	-	X	X	X	X	-	-	-	X	X	X	-	X	-	X	X	X
N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos	-	-	X	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	X	X	X	X
Bos- en/of struweelvogels	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	X	X	X
Ongewervelden van droge en natte milieus	-	X	-	X	X	-	X	-	-	X	X	-	-	X	-	-	-
Waterspitsmuis	-	-	-	-	X	-	-	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X
Rugstreeppad	-	-	-	-	X	-	-	-	-	X	X	-	-	-	X	-	-

6 Vervangbaarheid

Hoewel een groot deel van de natuurwaarden van de graslanden in theorie op enige termijn vervangbaar is (<25 jaar) moet door de samenhang tussen de natuurwaarden en een uitgestrekt eeuwenoud landschapspatroon worden uitgegaan van een nagenoeg onvervangbare situatie.
Het Oosterbos is nog een relatief jong bos en is nog volop in ontwikkeling. De natuurwaarden zijn hier ook nog relatief laag Dit bos is daardoor eenvoudig te vervangen. Dat geldt echter niet voor de recreatieve uitloopfunctie.

Rietlanden Westbeverkoog, Oterleek en Molendijk (N24)

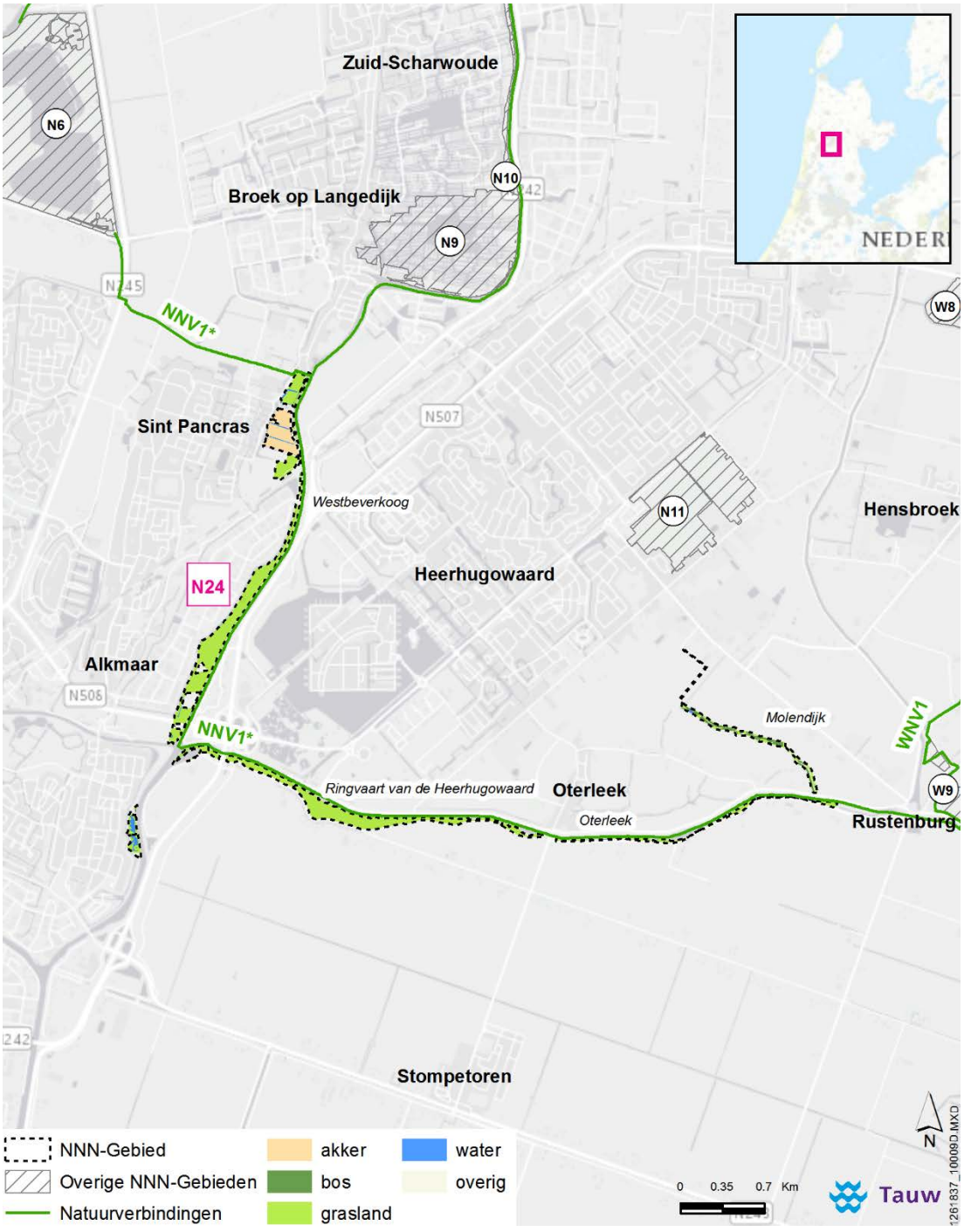
1 Algemene gegevens

Nummer	N24
Naam gebied	Rietlanden Westbeverkoog, Oterleek en Molendijk
Regio Natuurbeheerplan 2018	Noord-Kennemerland
Gemeenten	Heerhugowaard, Alkmaar, Langedijk
Overige wettelijke en beleidsmatige gebieds-beschermingsregimes relevant voor natuur	• geen
Gebruik / Functie	Natuur
Oppervlakte NNN	61 hectare
Eigendom / beheer	o.a. Staatsbosbeheer, Landschap Noord-Holland, particulier

2 Oppervlakte en samenhang NNN

Het NNN-gebied Rietlanden Westbeverkoog, Oterleek en Molenkade bestaat uit meerdere percelen met een totale **oppervlakte** van ruim 60 hectare. De **samenhang** binnen het NNN-gebied is gelegen in de functie van de percelen als stapstenen langs de natuurverbinding NNV1. De samenhang met andere NNN-gebieden ligt ook in deze functie. De natuurverbinding NNV1 vormt samen met dit NNN-gebied de verbinding tussen veel natuurgebieden rondom de HAL-steden (Heerhugowaard, Alkmaar en Langedijk). Ten noorden de NNN-gebieden N9 Oosterdel, en N6 Kleimeer en Geestmerambacht. Nog verder noordelijk loopt de verbinding door via de NNN-gebieden Oeverlanden Kanaal Alkmaar Omval-Kolhorn Zuid en Noord (K18 en N10).
In het oosten is dit NNN-gebied aangesloten op W9 Rustenburg en Hensbroek en ten zuidoosten Polder Mijzen (L12) en Eilandspolder (L11). Er is weinig samenhang met gebied Waarderhout (N11), wat vlakbij ligt maar uit een heel ander natuurtype bestaat (recreatiebos).

Figuur 1: Ligging NNN-gebied Rietlanden Westbeverkoog, Oterleek en Molenkade en omliggende NNN-gebieden inclusief nummer. Let op: Onderstaande kaart betreft slechts een globale weergave van de aanwezige biotopen in het gebied. Voor een overzicht van de natuurbeheertypen wordt verwezen naar het Natuurbeheerplan.

3 Landschapsecologische karakteristiek

Ontstaansgeschiedenis

Het NNN-gebied ligt op de overgang van het **oude zeekleilandschap** van West Friesland (deel westelijk van kanaal Alkmaar – Kolhorn) en het **droogmakerijenlandschap** (delen langs de Huigevaart/Ringvaart van de Heerhugowaard) (fysische-geografische regio: zeekleigebied). Oorspronkelijk bestond het gebied uit een wadvlakte, waarop zich vervolgens veen heeft ontwikkeld. Vanaf de 8e en 9e is men begonnen met veenontginning in het westelijke deel van de regio. In de eeuwen erna werd veen verder oostelijk ontgonnen. De bewoners zijn in circa 1000 na Christus gestart met de aanleg van de Westfriese Omringdijk, om zich te beschermen tegen de stijgende zeespiegel, stormvloeden en springtijd. Het NNN-gebied ligt in het zuidoostelijke deel direct ten noorden van de Westfriese Omringdijk.

Door een combinatie van bodemdaling, erosie, stormvloeden (met doorbraken) en getijdenwerking waarbij veenrivieren openwaaiden ontstonden binnenmeren, zoals de Heerhugowaard (ten oosten en noorden van het NNN-gebied) en het Schermeer (ten zuiden van het NNN-gebied). Deze binnenmeren zijn in de 17e eeuw drooggelegd. Hiervoor is gebruik gemaakt van molens, die onder andere op de Molendijk stonden. Rond de Heerhugowaard is de Ringvaart van de Heerhugowaard gecreëerd om het water op te lozen. Deze ringvaart is onderdeel geworden van de trekvaart Alkmaar – Hoorn (17e eeuw) en het Alkmaar - Kolhorn kanaal (20e eeuw).

Abiotische en ruimtelijke karakteristiek

Van oorsprong maakt het gebied deel uit van een uitgestrekt veenmoeras dat door ontwatering is ingeklonken en waar tijdens overstromingen lagen zeeklei op zijn afgezet. De bodem van de oeverlanden langs het kanaal Alkmaar – Kolhorn bestaan in het noordelijke deel voornamelijk uit zavel- en klei met een humusrijke bovengrond en in het zuidelijk deel uit veen op zand. Langs de Ringvaart van Heerhugowaard bestaat de bodem vooral uit kalkrijke grond met zware zavel. Ten westen van het gebied ligt een strandwal, waarop het dorp Sint Pancras is ontstaan.

De oeverzones omvatten zowel dijkelementen als rietlanden en moeras grenzend aan het kanaal Almaar – Kolhorn en Ringvaart van de Heerhugowaard. De hoogte varieert voornamelijk tussen 0,5 meter NAP tot -0,5 meter NAP, met de oeverlanden bij Sint Pancras tot wel -2 meter NAP. De Molendijk ligt gemiddeld lager tussen de -2 en -3 meter NAP, waarbij oude molenstandplaatsen hoger liggen (0 tot 0,05 meter NAP). Er is sprake van veel reliëf in alle gebieden. Kanaal Alkmaar Kolhorn en Ringvaart van de Heerhugowaard zijn beide boezemwateren van circa 30 meter breed en kennen een dynamisch peilbeheer tussen de -0,55 en -0,4 meter NAP in zowel zomer als winter. Bebouwing en infrastructuur ontbreekt in het NNN-gebied zelf. De mate van duisternis, rust en stilte verschilt per oevertraject. In het algemeen is de donkerte, rust en stilte in het gebied beperkt door de nabijgelegen bebouwing van Alkmaar en Heerhugowaard, de provinciale wegen, spoorlijn en de enkele kassen.

Huidig gebruik

De oeverlanden hebben een belangrijke functie als stapsteen in de (natte) natuurverbinding (NNV1*). Het kanaal Alkmaar Omval-Kolhorn heeft naast afwatering van de omliggende polders ook een belangrijke vaarfunctie als doorgaande regionale verbinding. Het kanaal heeft verder een ook belangrijke functie voor waterrecreatie, zoals kanoën, roeien en hengelsport.

Kernkwaliteiten

Op basis van het voorgaande wordt in Rietlanden Westbeverkoog, Oterleek en Molenkade de volgende ecologische kernkwaliteit onderscheiden, die de basis vormt voor het behoud van biodiversiteit die (inter)nationaal en/of regionaal van belang is:

- Stapstenen langs natte natuurverbinding

4 Natuurwaarden

De natuurwaarden, zowel actueel als potentieel, zijn hierna beschreven aan de hand van de kernkwaliteit van het gebied.

Kernkwaliteit: Stapstenen in natte natuurverbinding

Actuele natuurwaarden

De belangrijkste natuurwaarde van de oeverlanden ligt in de functie als stapstenen in de natte natuurverbinding. De oevertrajecten bevatten natte natuur in de vorm van **N05.01 Moeras.** Op en langs de dijken van het Kanaal Alkmaar – Kolhorn ligt **N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland.**

In het kanaal leven **vissen** zoals rivierdonderpad. De ondiepe wateren met oevervegetatie zijn ideale paai- en foerageerplekken voor de snoek. Het water wordt, mede door het voedselaanbod van insecten vanuit de aangrenzende moerassen, door **vleermuizen** zoals de meervleermuis gebruikt als vliegroute en om te foerageren.

In delen van het rietland groeien typische plantensoorten van voedselame omstandigheden (veenmosrietland) zoals kamvaren, moerasvaren en welriekende nachtorchis. In de rietmoerassen broeden verder diverse **moeras- en rietvogels** (waaronder bruine kiekendief en blauwborst). De **waterspitsmuis** is ook aangetroffen langs de Ringvaart van de Heerhugowaard, al is het onduidelijk of er een (stabiele) populatie aanwezig is. De **rugstreeppad** komt voor in de directe omgeving, waardoor het waarschijnlijk is dat de soort in de kruiden- en faunarijke graslanden voor komt (voornamelijk ten oosten van Sint Pancras).

Potentiële natuurwaarden

De grootste potentie van het gebied is de verdere ontwikkeling als (geschiktere) stapstenen langs de natuurverbinding voor soorten als **Noordse woelmuis**, **waterspitsmuis** en **otter**. Noordse woelmuis en waterspitsmuis hebben populaties in Polder Mijzen (L12) en Eilandspolder (L11). Langs sommige delen van de kanalen is de moeras- en oeverbreedte zeer smal, en in dit opzicht vormen de spoor- en wegenbruggen een barrière (oeverzone is daar niet continue). Om dit te

verbeteren is continuering van de oeverzone en verminderen van barrièrewerking nodig. Juist beheer waardoor er overjarig riet blijft staan is ook gunstig voor deze soorten, maar ook voor kritische riet- en moerasvogels.

Hiervoor is verdere ontwikkeling nodig van natuurlijke oevers, (riet)moeras en **N04.02 Zoete plas** omgeven door **N05.02 Gemaaid rietland**. Hier moet ook voldoende rust, donkerte en stilte aanwezig zijn (eventueel door zonering en/of afscherming). Op locaties met zeldzame planten kan consequent rietbeheer mogelijk op termijn leiden tot de ontwikkeling van **N06.01 Veenmosrietland.** De Molendijk heeft vooral waarde vanuit historisch oogpunt en in mindere mate vanuit natuur.

5 Abiotische en ruimtelijke condities

In tabel 1 zijn de kernkwaliteiten en bijbehorende actuele en potentiële natuurwaarden weergegeven in relatie tot de voor deze waarden relevante abiotische en ruimtelijke condities. De condities zijn gelijk voor actuele en potentiële natuurwaarden en daarom niet afzonderlijk weergegeven. Deze tabel geeft daarmee inzicht in de aspecten waarmee rekening dient te worden gehouden in het ecologisch onderzoek naar de mogelijke (significante) gevolgen van een plan of project in het NNN.

Tabel 1: Actuele en potentiële natuurwaarden in relatie tot de vereiste abiotische en ruimtelijke condities ('X')

	Vereiste abiotische condities										Vereiste ruimtelijke condities						
	Veenbodem	Relatief voedselarme onbemeste bodem	Oude bodem (ongestoord)	Buffercapaciteit bodem / water	(Micro) reliëf	Windwerking	Stabiel hoog (grond)waterpeil	Peil- en/of overstromingsdynamiek	Basenrijke en/of brakke kwel	Goede (grond- en oppervlakte)waterkwaliteit	Bestaand water- en / of verkavelingspatroon	Cultuurhistorisch element	Openheid	Beslotenheid	Rust (beperkte menselijke aanwezigheid)	Stilte	Donkerte
Stapstenen in natte natuurverbinding																	
N04.02 Zoete Plas	-	-	-	X	-	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X
N05.01 Moeras	X	X	-	X	-	X	X	X	-	X	X	-	X	-	X	X	X
N05.02 Gemaaid rietland	X	X	-	-	-	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
N06.01 Veenmosrietland	X	X	-	-	-	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland	X	X	X	X	X	-	X	-	-	X	X	X	X	-	X	X	X
Vissen	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	X	-	-	-	-	-	-
Moeras- en rietvogels	X	-	-	-	-	X	X	X	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Vleermuizen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X	X	X	X	X	X	X

Noordse woelmuis	X	-	-	-	X	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X
Waterspitsmuis	-	-	-	X	X	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X
Otter	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X
Rugstreeppad	-	-	-	X	X	X	X	-	-	X	X	-	-	-	X	-	-

6 Vervangbaarheid

De natuurelementen zoals moeras en bloemrijke graslanden zijn deels op relatief korte termijn vervangbaar (15-25 jaar). Locaties met de potentie voor ontwikkeling van veenmosrietland zijn echter niet eenvoudig vervangbaar. De strategische ligging langs een natte natuurverbinding is eveneens nauwelijks vervangbaar evenals cultuurhistorische elementen zoals voormalige molenstandplaatsen op de Molendijk.

Hempolder en Klaas Hoorn- en Kijfpolder (L1)

1 Algemene gegevens

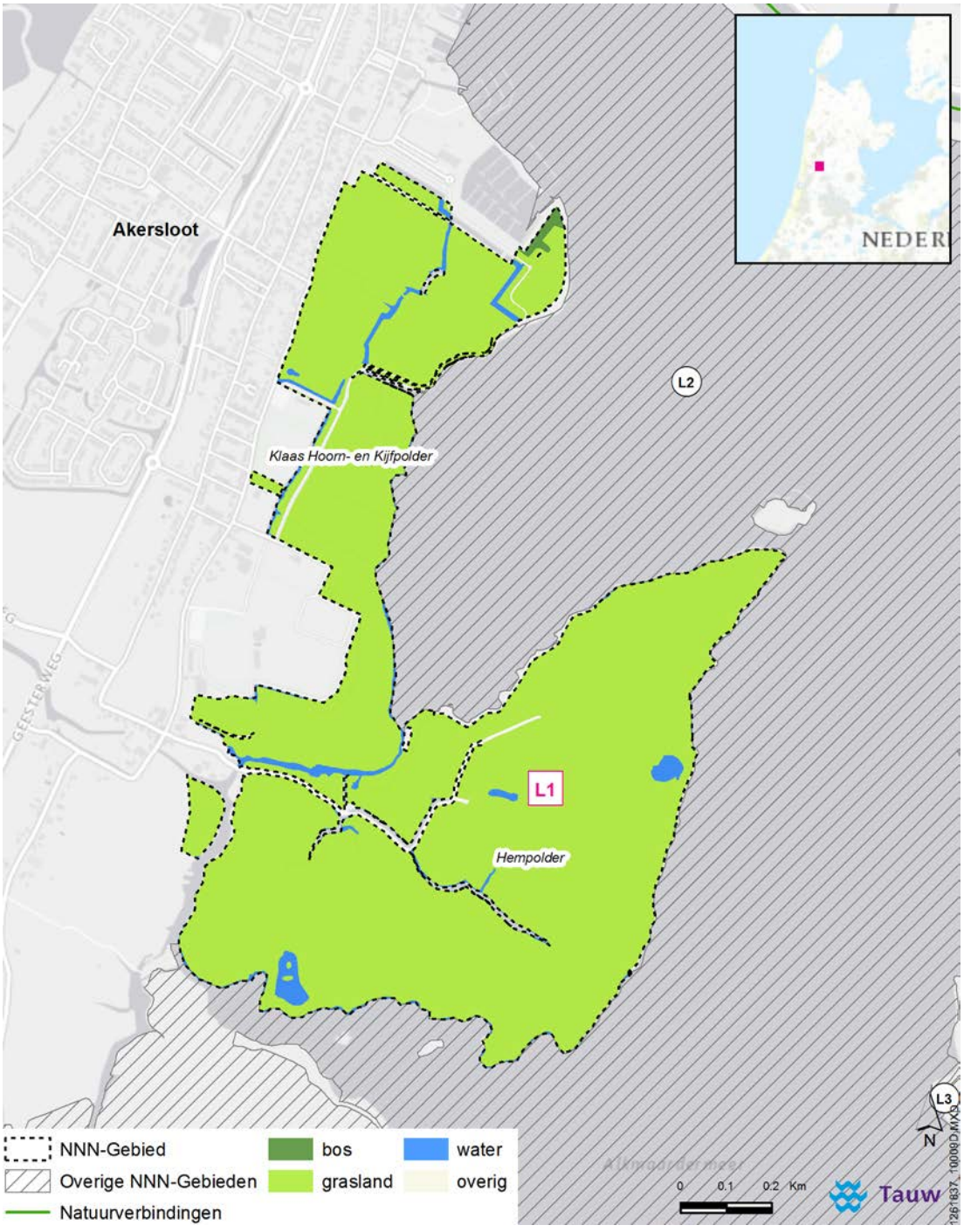
Nummer	L1
Naam gebied	Hempolder en Klaas Hoorn- en Kijfpolder
Regio Natuurbeheerplan 2018	Laag Holland
Gemeente	Castricum
Overige wettelijke en beleidsmatige gebieds-beschermingsregimes relevant voor natuur	• Weidevogelleefgebied • Aardkundig monument (oorspronkelijk meer, IJ-verbinding, niet ingepolderd, strandwallen en (overslibde) strandwallen)
Gebruik / functie	Natuur, recreatie
Oppervlakte NNN	108 hectare
Eigendom / beheer	Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer (deel Klaas Hoorn- en Kijfpolder), Landschap Noord-Holland (deel Klaas Hoorn- en Kijfpolder, Hempolder) en particulieren

2 Oppervlakte en samenhang NNN

De **oppervlakte** van het NNN-gebied Hempolder en Klaas Hoorn- en Kijfpolder is 108 hectare. **samenhang** binnen het natuurgebied komt tot uiting in het aanwezige open polderlandschap en het daarmee verbonden watersysteem. Het NNN-gebied bestaat grofweg uit twee delen: de noordelijk gelegen, langgerekte Klaas Hoorn- en Kijfpolder, en de zuidelijk gelegen Hempolder, die als een schiereiland in het Alkmaardermeer ligt. Beide polders maken deel uit van het beleidsgebied van recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer. In het westen grenzen de polders aan de bebouwing van Akersloot.

De **samenhang** met omliggende natuurgebieden uit zich door de directe ligging aan het Alkmaarder- en Uitgeestermeer (L2), waar ook andere NNN-gebieden omheen liggen, zoals de Dorregeesterpolder (ook L2), Krommenieër Woudpolder (L5) en Omgeving Markervaart (L6). De samenhang met de noordelijker gelegen Eilandspolder (L13) en Limmerpolder (N14) komt tot stand via de Markervaart en de natte natuurverbinding van het Noordhollandsch Kanaal (NNV2). Het gebied maakt, samen met de andere polders en waterrijke gebieden rondom het Alkmaarder- en Uitgeestermeer, deel uit van een belangrijk regionaal netwerk voor weidevogels en moeras- en watergebonden soorten, waaronder vogels, zoogdieren en vissen.

Figuur 1: Ligging NNN-gebied Hempolder en Klaas Hoorn- en Kijfpolder en omliggende NNN-gebieden inclusief nummer. Let op: Onderstaande kaart betreft slechts een globale weergave van de aanwezige biotopen in het gebied. Voor een overzicht van de natuurbeheertypen wordt verwezen naar het Natuurbeheerplan.

3 Landschapsecologische karakteristiek

Ontstaansgeschiedenis

De Hempolder en Klaas Hoorn- en Kijfpolder zijn onderdeel van het **veenpolderlandschap** (fysisch-geografische regio: laagveengebied). Het gebied bestond voor 3500 voor Christus voornamelijk uit strandwallen met strandvlaktes. De strandvlaktes stonden via het zeegat van Bergen en later het Oer-IJ estuarium in verbinding met de zee waardoor er sprake was van getijdewerking. Rond 3000 voor Chr. bevond de kustlijn zich ter hoogte van de lijn Haarlem-Uitgeest. Achter de strandwallen lag een groot waddengebied waar op sommige plaatsen veengroei plaatsvond (riet- en zeggenveen en later hoogveen). Rond 2000 voor Christus lag de kustlijn verder westwaarts en ontstond daarachter een estuarium waarin allerlei rivieren uitkwamen die bij Beverwijk in zee uitmondden. Door stagnatie van het zoete rivierwater kon in het gebied op grote schaal veenvorming plaatsvinden. Tussen 1500 voor en 1500 na Christus is de zee herhaaldelijk het Alkmaardermeergebied ingestroomd, waarbij delen van het klei- en veengebied erodeerden en grote meren ontstonden, waaronder het Alkmaarder- en Uitgeestermeer. De hevige erosie maakte het noodzakelijk om het land te gaan bedijken.
De Hempolder bleef echter buitendijks. Het terugwinnen van land vond plaats vanaf de 17e eeuw door de eerder ontstane meren droog te malen en in te polderen.

Aardkundig monument

Het Alkmaarder- en Uitgeestermeer met de oeverlanden, oude IJ-verbinding en omliggende veenpolders (L1, L2 en L3) toont een landschap zoals dat er in de Middeleeuwen waarschijnlijk ook al heeft uitgezien. Het gebied is aardkundig zeer waardevol en is daarom benoemd als aardkundig monument Alkmaardermeer en Uitgeestermeer (AM12). De Hempolder is ook onderdeel van dit aardkundig monument.

Abiotische en ruimtelijke karakteristiek

De bodem bestaat uit klei op veen. De dikte van de kalkloze, zware kleilaag varieert tussen 20 en 40 cm. De maaiveldhoogte varieert tussen -0,80 m NAP en -1,30 m NAP. De polders liggen hiermee lager dan de oude strandwal waarop Akersloot ligt. De poldersloten in de Hempolder hebben een dynamisch peil van -1,35/-1,45 m NAP. In een groot gedeelte van de Hempolder bedraagt de drooglegging tussen 0 en 20 cm. De hoge waterstand in combinatie met de hoge kruidenrijkdom maakt het gebied tot een zeer rijk weidevogelgebied. Een deel van de Klaas Hoorn- en Kijfpolder kent een dynamisch peil van -1,50/-1,60 m NAP. Het andere deel heeft een zomerpeil van -1,40 m en een winterpeil van -1,45 m NAP. De drooglegging in de Klaas Hoorn- en Kijfpolder varieert tussen 40 cm en 1 meter. Het water in de poldersloten is licht brak. De waterkwaliteit is matig.

De Klaas Hoorn- en Kijfpolder bestaat voornamelijk uit grasland met aan de zuidkant een zone met rietveld, ruigte en moeras. Nabij de haven ligt een bosperceel. Vrijwel de gehele Hempolder bestaat uit grasland, met langs de oevers rietlanden en moerasruigte. Met name in de Hempolder

polder is het oorspronkelijk, kleinschalige verkavelingspatroon nog goed zichtbaar. Alle percelen zijn over land bereikbaar waardoor het geen typische vaarpolders zijn. Beide polders zijn relatief klein. Het open karakter wordt veroorzaakt door de ruimtelijke ligging aan het Alkmaardermeer. Aan de westkant wordt de openheid verstoord door de A9, bebouwingslinten en boerderijen. Kenmerkend voor de polders zijn het dichte, onregelmatige netwerk van sloten en de dijken en enkele beplantingen die het open landschap begrenzen. De relatieve rust, donkerte en stilte in met name de Hempolder zijn belangrijke voorwaarden voor een geschikt weidevogelgebied.

Huidig gebruik

Een groot deel van de graslanden wordt beheerd/verpacht conform agrarische beheercontracten. Dit betekent dat gebruikt wordt gemaakt van extensieve landbouwmethoden ten gunste van de beoogde weidevogeldoelstellingen, variërend van nestbescherming tot percelen met uitgesteld maaibeheer en een aangepaste mestgift. Landschap Noord-Holland streeft op de grootste oppervlakte van haar eigendom een weidevogeldoelstelling na voornamelijk gericht op kemphanen (Hempolder) en grutto's. Naast de natuurfunctie en het agrarisch gebruik, bieden de polders mogelijkheden voor extensieve recreatie. Door de Klaas Hoorn- en Kijfpolder lopen enkele wandel- en fietspaden. Het fietspad is onderdeel van de populaire pontjesroute dat door ongeveer 42.000 fietsers per jaar gebruikt wordt. Nabij de jachthaven zijn enkele recreatieve voorzieningen aanwezig zoals een dagrecreatieterrein van ruim twee hectare voorzien van officiële zwemlocatie, toiletvoorziening, 26 vrije passantenplaatsen voor recreatievaartuigen en een ruime parkeerplaats voor circa 100 auto's. Midden in de Hempolder is een vogelkijkhut aanwezig bij een grote poel, bereikbaar via een verharde weg. Honden dienen aangelijnd te zijn en delen van de polders zijn gedurende het broedseizoen niet toegankelijk. Op intensieve speelweiden mogen honden in de periode van 1 oktober tot 1 april loslopen. Het rustgebied in de Klaas Hoorn- en Kijfpolder is afgesloten van 1 november tot 15 juni.

Kernkwaliteiten

Op basis van het voorgaande wordt in Hempolder en Klaas Hoorn- en Kijfpolder de volgende ecologische kernkwaliteit onderscheiden, die de basis vormt voor het behoud van biodiversiteit die (inter)nationaal en/of regionaal van belang is:

- Open landschap met extensieve graslanden voor weidevogels en water- en verlandingsvegetaties

4 Natuurwaarden

De natuurwaarden, zowel actueel als potentieel, zijn hierna beschreven aan de hand van de kernkwaliteiten van het gebied.

Kernkwaliteit: Open landschap met extensieve graslanden voor weidevogels en water- en verlandingsvegetaties

Actuele natuurwaarden

De Hempolder en Klaas Hoorn- en Kijfpolder zijn van groot belang voor **watervogels** en **weidevogels** en in mindere mate voor **moeras- en rietvogels**. De polders bestaan vrijwel geheel uit grasland, aangewezen als **N13.01 Vochtig weidevogelgrasland**, met een netwerk aan sloten (**N04.02 Zoete plas**). Met name in de Hempolder zijn op een beperkte oppervlakte zeer grote aantallen weidevogels aanwezig. De huidige broedvogeldichtheid van weidevogels is in beide polders meer dan 100 broedparen per 100 hectare. De meeste weidevogels concentreren zich in de nattere delen van de polders. Talrijke broedvogels zijn kievit, tureluur, grutto, scholekster en graspieper. Ook veldleeuwerik, kluut en diverse eenden, waaronder slobeend, krakeend en kuifeend komen voor in de polders. Ten minste tot 2009 is jaarlijks de kritische en schaarse kemphaan als broedvogel waargenomen in de Hempolder. Door de hoge waterstand in de Hempolder ontstaan er waterpoelen, wat de polders ook aantrekkelijk maakt als rust- en foerageergebied voor grote aantallen ganzen, eenden en steltlopers. De Hempolder en Klaas Hoorn- en Kijfpolder zijn tot slot van belang als foerageergebied voor vogels die op de meren rusten, waaronder de smient. Langs de oevers zijn zones met rietland, ruigte en moeras aanwezig (**N05.01 Moeras**, **N05.02 Gemaaid rietland**, **N06.01 Veenmosrietland en moerasheide**). De rietkragen bieden leefgebied aan **waterspitsmuis** en **noordse woelmuis**. Vleermuizen, waaronder ruige dwergvleermuis, gebruiken de rietlanden als foerageergebied. Daarnaast zijn in het gebied enkele smalle stroken grasland aangewezen als **Kruiden- en faunarijk grasland (N12.02)**. De diversiteit aan bloemrijke planten trekt vlinders en andere insecten aan, zoals argusvlinder. De kleine oppervlakte bos/struweel bij de haven heeft geen bijzondere natuurbetekenis anders dan dat het een visuele afscherming van de haven is.

Potentiële natuurwaarden

De waarde van het gebied voor weidevogels, waaronder de kemphaan, kan behouden en vergroot worden door de verdere extensivering van het agrarisch beheer, waarbij een stabiel hoog grondwaterpeil, een diversiteit in maaidata en een variatie in beheervormen belangrijke randvoorwaarden zijn. Het creëren van meer plas/dras situaties komt ten goede aan wintergasten en steltlopers. De oeverzones en natte rietlanden bieden kansen voor verdere ontwikkeling van jonge (natte) verlandingsvegetaties en uitbreiding van leefgebied van waterspitsmuis, noordse woelmuis en **otter**.

5 Abiotische en ruimtelijke condities

In tabel 1 zijn de kernkwaliteiten en bijbehorende actuele en potentiële natuurwaarden weergegeven in relatie tot de voor deze waarden relevante abiotische en ruimtelijke condities. De condities zijn gelijk voor actuele en potentiële natuurwaarden en daarom niet afzonderlijk weergegeven. Deze tabel geeft daarmee inzicht in de aspecten waarmee rekening dient te worden gehouden in het ecologisch onderzoek naar de mogelijke (significante) gevolgen van een plan of project in het NNN.

Tabel 1: Actuele en potentiële natuurwaarden in relatie tot de vereiste abiotische en ruimtelijke condities ('X')

	Vereiste abiotische condities											Vereiste ruimtelijke condities					
	Veenbodem	**Relatief voedselarme onbemeste bodem**	**Oude bodem (ongestoord)**	**Buffercapaciteit bodem / water**	**(Micro) reliëf**	**Windwerking**	**Stabiel hoog (grond)waterpeil**	**Peil- en/of overstromingsdynamiek**	**Basenrijke en/of brakke kwel**	**Goede (grond- en oppervlakte)waterkwaliteit**	**Bestaand water- en / of verkavelingspatroon**	**Cultuurhistorisch element**	**Openheid**	**Beslotenheid**	**Rust (beperkte menselijke aanwezigheid)**	**Stilte**	**Donkerte**
Open landschap met extensieve graslanden voor weidevogels en water- en verlandingsvegetaties																	
N04.02 Zoete Plas	-	-	-	X	-	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
N05.01 Moeras	X	X	-	X	-	X	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
N05.02 Gemaaid rietland	-	X	-	X	-	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
N06.01 Veenmosrietland en moerasheide	X	X	X	X	-	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland	X	X	X	X	X	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
N13.01 Vochtig weidevogelgrasland	X	X	X	X	X	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Weidevogels	X	-	-	-	X	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Moeras- en rietvogels	-	-	-	-	-	X	X	X	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Watervogels	X	-	-	-	-	-	X	X	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Noordse woelmuis	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X
Waterspitsmuis	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X

Otter	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X
Aardkundig monument	-	-	X	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

6 Vervangbaarheid

De actuele natuurwaarden van de graslanden en moeraszones zijn relatief eenvoudig en snel te vervangen (<25 jaar). De zones met veenmosrietland en moeras vragen een langere vervangingsperiode (<50 jaar). Door de ligging in een oude polder met historisch landschapspatroon moet echter worden uitgegaan van een nauwelijks vervangbare situatie. De fysieke kenmerken van het oorspronkelijke meer, oude IJ-verbinding en de niet ingepolderde oeverlanden mogen niet significant worden aangetast, zodat de aardkundige waarden en de ontstaansgeschiedenis via het aardkundig monument (Alkmaardermeer en Uitgeestermeer) behouden blijven. Overigens is ook het rijke bodemleven van oude graslanden niet eenvoudig vervangbaar.

Alkmaarder- en Uitgeestermeer, Zwaansmeer en Dorregeesterpolder (L2)

1 Algemene gegevens

Nummer	L2
Naam gebied	Alkmaarder- en Uitgeestermeer, Zwaansmeer en Dorregeesterpolder
Regio Natuurbeheerplan 2018	Laag Holland
Gemeenten	Uitgeest, Castricum
Overige wettelijke en beleidsmatige gebieds-beschermingsregimes relevant voor natuur	• Weidevogelleefgebied • Aardkundig monument (oorspronkelijk meer, IJ-verbinding, niet ingepolderd, meer-en kreekrestanten, strandwallen en (overslibde) strandwallen, oeverlanden en vlietland) • UNESCO Werelderfgoed (Stelling van Amsterdam)
Gebruik / Functie	Natuur, recreatie
Oppervlakte NNN	695 hectare
Eigendom / beheer	Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer, Landschap Noord-Holland, particulieren

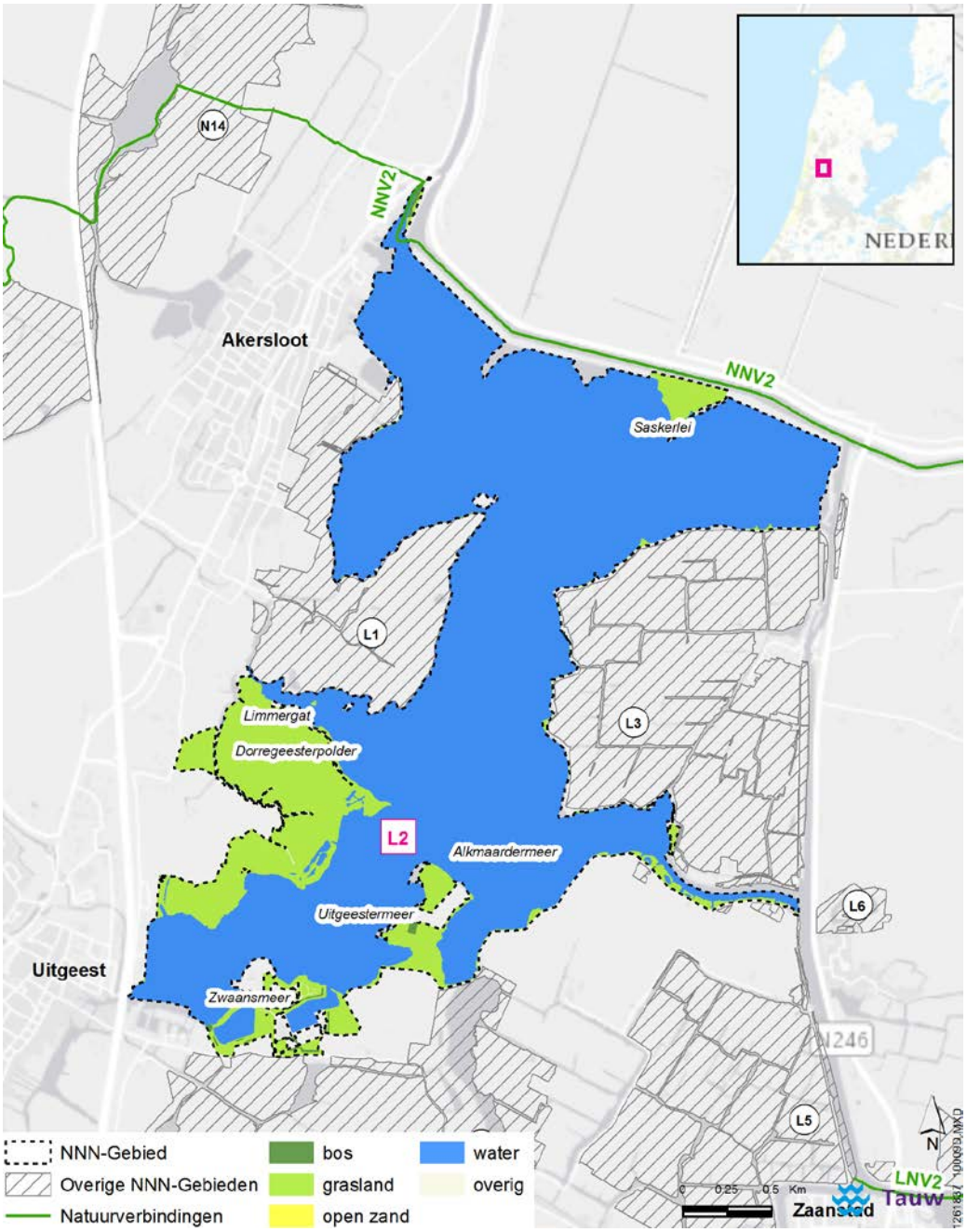
2 Oppervlakte en samenhang NNN

De **oppervlakte** van het NNN-gebied Alkmaarder- en Uitgeestermeer, Zwaansmeer en Dorregeesterpolder is bijna 700 hectare. De **samenhang** binnen het natuurgebied komt tot uiting in het aanwezige merengebied met omliggend open polderlandschap en samenhangend watersysteem. Het gebied maakt deel uit van het beleidsgebied van recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer.

De **samenhang** met omliggende natuurgebieden uit zich door de directe begrenzing aan andere NNN-gebieden, waaronder Hempolder en Klaas Hoorn- en Kijfpolder (L1), Westwouderpolder (L3), Crommenije (L4), Krommenieër Woudpolder (L5), Omgeving Markervaart (L6) en Weijenbus en Vroonmeer (L9). De samenhang met de noordelijker gelegen Eilandspolder (L11) en Limmerpolder (N14) komt tot stand via de Markervaart en de natte natuurverbinding van het Noordhollandsch Kanaal (NNV2). De samenhang met oostelijker gelegen Wormer- en Jisperveld (L17) komt tot stand via een natte natuurverbinding (LNV4). Het gebied maakt, samen met de andere polders en waterrijke gebieden in de omgeving, deel uit van een belangrijk regionaal

netwerk voor weidevogels en moeras- en watergebonden soorten, waaronder vogels, zoogdieren en vissen.

Figuur 1: Ligging NNN-gebied Alkmaarder- en Uitgeestermeer, Zwaansmeer en Dorregeesterpolder en omliggende NNN-gebieden inclusief nummer. Let op: Onderstaande kaart betreft slechts een globale weergave van de aanwezige biotopen in het gebied. Voor een overzicht van de natuurbeheertypen wordt verwezen naar het Natuurbeheerplan.

3 Landschapsecologische karakteristiek

Ontstaansgeschiedenis

Het NNN-gebied is onderdeel van **veenpolderlandschap** (fysisch-geografische regio: laagveengebied). Het gebied bestond voor 3500 voor Christus voornamelijk uit strandwallen met strandvlaktes. De strandvlaktes stonden in verbinding met de zee waardoor er sprake was van getijdewerking. Rond 3000 voor Christus bevond de kustlijn zich ter hoogte van de lijn Haarlem-Uitgeest. Achter de strandwallen lag een groot waddengebied waar op sommige plaatsen veengroei plaatsvond (riet- en zeggenveen en later hoogveen). Rond 2000 voor Christus lag de kustlijn verder westwaarts en ontstond daarachter een estuarium waarin allerlei rivieren uitkwamen die bij Beverwijk in zee uitmondden. Door stagnatie van het zoete rivierwater kon in het gebied op grote schaal veenvorming plaatsvinden. Tussen 1500 voor Christus en 1500 na Christus is de zee herhaaldelijk het Alkmaardermeergebied ingestroomd. Door golfslag onder invloed van westenwinden breidde de zeegeul zich uit en ontstond het Alkmaarder- en Uitgeestermeer. De hevige erosie maakte het noodzakelijk om het land te gaan bedijken. De Dorregeesterpolder bleef echter buitendijks. Het terugwinnen van land vond plaats vanaf de 17e eeuw door de eerder ontstane meren droog te malen en in te polderen. De Dorregeesterpolder is bedijkt in de 17de eeuw, het Dielofsmeer is bedijkt in de 15de eeuw en ligt nu als een polder binnen de Dorregeesterpolder

Aardkundig monument

Het Alkmaardermeer en het Uitgeestermeer met de oeverlanden, oude IJ-verbinding en omliggende veenpolders (L1, L2 en L3) toont een landschap zoals dat er in de Middeleeuwen waarschijnlijk ook al heeft uitgezien. Natuurlijke meren zoals deze zijn zeldzaam, zeker in combinatie met de verschillende gave aardkundige verschijnselen. Dit maakt het gebied aardkundig zeer waardevol. Het Alkmaardermeer, het Uitgeestermeer en een deel van de Dorregeesterpolder zijn onderdeel van het aardkundig monument Alkmaardermeer en Uitgeestermer (AM12).

Abiotische en ruimtelijke karakteristiek

De bodem van de Dorregeesterpolder bestaat uit klei en kalkrijke eerdgrond. In de Dorregeestpolder is de drooglegging op de meeste plekken groter dan 60 cm. De maaiveldhoogte varieert tussen -0,50 m NAP en -1,20 m NAP. De polder ligt hiermee op ongeveer dezelfde hoogte als de andere polders rondom het Alkmaarder- en Uitgeestermeer. De Dorregeesterpolder ligt lager dan de aanliggende moeraszones buiten de kade (maaiveldhoogte tussen -0,1 en 1,2 m NAP).

Het Alkmaarder- Uitgeestermeermeer en de Stierop hebben een vast peil van -0,50 m NAP. Het meer is gemiddeld 1,75 meter diep (de vaargeul richting Uitgeest is 2,50 meter diep en de beroepsvaargeul 3,40 meter.). Ten zuiden van de Dorregeesterpolder en Stierop gaat het Alkmaardermeer over in het Uitgeestermeer. Dit deel is wat ondieper dan het Alkmaardermeer. De Buiten-Crommenije is het deel ten oosten van de landtong aan de zuidkant van het meer. Het meer wordt voornamelijk gevoed door zoet water vanuit het IJsselmeer, dat via het

Noordhollandsch kanaal aan de oostzijde het meer in stroomt. De waterkwaliteit is niet over het gehele meer gelijk. Doordat de verversing voornamelijk uit de noordoosthoek komt, is het water van het Alkmaardermeer helderder (doorzicht 130 cm) dan in de zuidhoek van het Uitgeestermeer (doorzicht 85 cm). Er zijn inmiddels aanzienlijke hoeveelheden waterplanten aanwezig. Naast bronmos, gekruld fonteinkruid en grof- of gedoornd hoornblad ontwikkelt zich een grote hoeveelheid van de invasieve exoot smalle waterpest die voor zeer veel overlast zorgt voor de recreatievaart en (beroeps)visserij. De nutriëntenconcentraties zijn vrij hoog, wat soms algenbloei veroorzaakt. Een aantal zandwinputten in het meer is dieper dan 20 meter. Hier komt brak kwelwater naar boven. Een groot gedeelte van de oeverzone bestaat uit grazige dijktaluds. De omliggende polders zijn beschermd met een kade. Ook zijn er delen met basaltblokken. In de buitendijkse oeverzones bevinden zich rietvelden, ruigten en moerassen met verlandingsvegetaties voor. Aan de noordkant van het meer ligt Saskerlei, een veenschiereilandje verbonden aan de Saskerleidam. Saskerlei is een dynamische, geïsoleerde moeraszone op -0,3 m NAP. Doordat het veen op de voormalige zeekleizeebodem ligt, vindt er nalevering van brak/zout water plaats. De landtong in het zuiden van het Alkmaarder- en Uitgeestermeer bestaat uit moerasruigte en rietland, met een maaiveldhoogte tussen -0,1 en -0,5 m NAP. Zwaansmeer, het zuidelijke deel van het gebied, is vooral ingericht als recreatiegebied. De maaiveldhoogte van Zwaansmeer varieert tussen -0,7 en 1,5 m onder NAP.

Aan de westkant, de noordoostkant en in Zwaansmeer wordt de openheid beperkt en de rust verstoord door de aanwezigheid van de A9, bebouwing en recreatieve voorzieningen. In de rest van het polder- en merengebied is het relatief rustig, donker en stil. Het Uitgeestermeer ligt binnen de Schipholcontour. De overlast van vliegtuigen kan hier aanzienlijk zijn.

Huidig gebruik

Dankzij de kleibodems en de lagere grondwaterstanden kent de Dorregeesterpolder van oudsher een intensiever landbouwkundig gebruik dan bijvoorbeeld de Klaas Hoorn- en Kijfpolder en Hempolder. Een deel van de graslanden van de Dorregeesterpolder wordt beheerd/verpacht conform agrarische beheercontracten. Dit betekent dat gebruikt wordt gemaakt van extensieve landbouwmethoden ten gunste van de beoogde weidevogeldoelstellingen. Ook worden meerdere graslanden nog intensief gebruikt. Naast de natuurfunctie en het agrarisch gebruik, biedt de Dorregeesterpolder de mogelijkheid tot extensieve recreatie. Er zijn enkele vogelobservatiepunten aanwezig. Delen van de wandelpaden zijn gedurende het broedseizoen afgesloten.

Het Alkmaarder- en Uitgeestermeer wordt intensief gebruikt door watersportactiviteiten, zoals zwemmen, zeilen en kanoën. Langs de oevers zijn hier faciliteiten voor, zoals aanlegsteigers, botenhellingen en jachthavens. In de noordoosthoek, bij het Saskerlei, is een snelvaartzone aangewezen, De Deilings. In het Limmergat ligt het recreatie-eiland de Pannekoek. Ten noorden van de Hempolder ligt het Starteiland Alkmaardermeer, eigendom van de Zaanse Zeilvereniging. Verder loopt de alternatieve staande-mastroute van Zaandam naar Den Helder, via Stierop over het Alkmaardermeer. Saskerlei is ontoegankelijk voor publiek. Zwaansmeer biedt diverse recreatieve voorzieningen, waaronder een jachthaven, een camping en een afgesloten zwemplas met strand, speel- en ligweide.

Het Alkmaarder- en Uitgeestermeer is onderdeel van de beroepsvaartverbinding tussen de Zaanstreek en Den Helder. Door de beroepsvaart is er een aanzienlijke invloed door met name de grotere schepen die veel zuiging veroorzaken en daarmee de kwetsbare en botanisch interessante oeverzones beschadigen.

Kernkwaliteiten

Op basis van het voorgaande worden in Alkmaarder- en Uitgeestermeer, Zwaansmeer en Dorregeesterpolder de volgende ecologische kernkwaliteiten onderscheiden, die de basis vormen voor het behoud van biodiversiteit die (inter)nationaal en/of regionaal van belang is:

- Groot open water met verlandingsvegetaties
- Open kleipolder met extensieve graslanden voor weidevogels
- Parkachtig en waterrijk landschap met recreatief gebruik

4 Natuurwaarden

De natuurwaarden, zowel actueel als potentieel, zijn hierna beschreven aan de hand van de kernkwaliteiten van het gebied.

Kernkwaliteit: Groot open water met verlandingsvegetaties

Actuele natuurwaarden

Het grootste gedeelte van het Alkmaarder- en Uitgeestermeer en Zwaansmeer bestaat uit open water (**N04.02 Zoete plas**). In het meer, met name in de ondiepe delen, leeft een grote diversiteit aan **vissen**, waaronder bittervoorn, kleine modderkruiper, rivierdonderpad, kolblei en pos. In de zandwinputten van de meren zitten veel snoekbaarzen. Het Alkmaarder- en Uitgeestermeer is buiten het zomerse recreatieseizoen een belangrijk rust- en foerageergebied voor **watervogels**, waaronder eenden, ganzen, zwanen, steltlopers en meeuwen. Het Limmergat is specifiek van grote betekenis voor smienten, hier verblijven jaarlijks 5000-10000 exemplaren.

De buitendijkse oeverstrook van enkele tientallen meters bestaat uit ondiepe zones met kruidenrijk rietland, (soortenarm) pionierrietland, moerasruigte, veenmosrietland en enkele bosschages, aangewezen als **N05.01 Moeras** en **N06.01 Veenmosrietland en moerasheide**. Deze zones behoren tot het leefgebied van de **Noordse woelmuis** en **waterspitsmuis** en bieden broedgelegenheid aan **moeras- en rietvogels**, waaronder bruine kiekendief, roerdomp, snor en baardman. Specifiek het Saskerlei, aangewezen als **Moeras** (**N05.01**), kent bijzondere natuurwaarden, gerelateerd aan de unieke abiotische omstandigheden (brakke nalevering). Door verschillende oorzaken (golfslag, vraat door ganzen en rietkevertjes aan de rietvegetatie etc.) is de oorspronkelijk iets hogere rand rondom het Saskerlei verdwenen. Hierdoor stroomt continue zoet water de rietvegetatie binnen, waar deze in het verleden vooral werd gevoed door regenwater. De instroom van veel zoet water doet de brakke nalevering vanuit het zilte zeeklei en daarmee de unieke abiotische omstandigheden teniet, waardoor de natuurwaarde in hoog tempo verdwijnt.

Potentiële natuurwaarden

Met natuurlijk peilbeheer, verbetering van de waterkwaliteit, uitbreiding van jonge verlanding en het tegengaan van erosie kan de natuurkwaliteit verder toenemen. Verdere ontwikkeling van water- en oeverplanten in ondiepere (oever)zones biedt potentie aan moeras- en watergebonden natuurwaarden zoals de **otter**.

Kernkwaliteit: Open kleipolder met extensieve graslanden voor weidevogels

Actuele natuurwaarden

Naast een brede moeraszone aan de zuidkant (zie vorige kernkwaliteit), bestaat de Dorregeesterpolder uit een open polderlandschap met buitendijkse graslanden. Delen ervan zijn aangewezen als **N13.01 Vochtig weidevogelgrasland**. Deze zijn in de huidige is situatie van enig belang voor **weidevogels**, waaronder grutto, kievit, scholekster, tureluur en krakeend. De aantallen zijn de afgelopen jaren sterk teruggelopen, mede door het verjagen van ganzen met laserapparatuur. De weidevogeldichtheden in 2013 betreffen >60 broedparen per 100 hectare in het centrale deel, en <15 broedparen per 100 hectare langs de randen.

Potentiële natuurwaarden

De waarde van het gebied voor weidevogels kan hersteld worden door verbetering van de beheermozaïeken (later maaien), verhoging van de grondwaterstand en het tegengaan van predatie. Verdere extensivering en variatie in maaidata, beweiding en plasdras-zones kan het leefgebied voor weidevogels verder verbeteren.

Kernkwaliteit: Parkachtig en waterrijk landschap met recreatief medegebruik

Actuele natuurwaarden

In Zwaansmeer is buiten de zeer intensief recreatief gebruikte terreindelen (jachthaven, camping, zwemplas, ligweides) sprake van een kleinschalige afwisseling van bosschages, bomenrijen en opener terrein waar recreatief medegebruik plaatsvindt. Het natte rietland ten oosten van de haven wordt gebruikt door **moeras- en rietvogels**. Ook groeien hier enkele plantensoorten van brakke omstandigheden. Verder is er actueel nog geen sprake van specifieke natuurwaarden of soortgroepen, maar bestaat de kwaliteit vooral uit het samenhangende groene karakter en de kleinschalige afwisseling (**Multifunctionele natuur**). Deze kwaliteit vormt de basis voor zowel natuurbehoud als recreatie in het gehele gebied.

Potentiële natuurwaarden

Door extensief beheer van de open terreinen en door te zorgen voor geleidelijke overgangen naar de bosschages, kunnen gevarieerde, bloemrijke graslanden en zoom-mantelvegetaties ontstaan, die bijdragen aan de natuurkwaliteit en belevingswaarde. Door consequent beheer van het perceel met nat rietland, kan de waarde van het perceel als leefgebied voor moeras- en rietgebonden soorten toenemen.

5 Abiotische en ruimtelijke condities

In tabel 1 zijn de kernkwaliteiten en bijbehorende actuele en potentiële natuurwaarden weergegeven in relatie tot de voor deze waarden relevante abiotische en ruimtelijke condities. De condities zijn gelijk voor actuele en potentiële natuurwaarden en daarom niet afzonderlijk weergegeven. Deze tabel geeft daarmee inzicht in de aspecten waarmee rekening dient te worden gehouden in het ecologisch onderzoek naar de mogelijke (significante) gevolgen van een plan of project in het NNN.

Tabel 1: Actuele en potentiële natuurwaarden in relatie tot de vereiste abiotische en ruimtelijke condities ('X')

	Vereiste abiotische condities											Vereiste ruimtelijke condities				
	Veenbodem	**Relatief voedselarme onbemeste bodem**	**Oude bodem (ongestoord)**	**Buffercapaciteit bodem / water**	**(Micro) reliëf**	**Windwerking**	**Stabiel hoog (grond)waterpeil**	**Peil- en/of overstromingsdynamiek**	**Basenrijke en/of brakke kwel**	**Goede (grond- en oppervlakte)waterkwaliteit**	**Bestaand water- en / of verkavelingspatroon**	**Cultuurhistorisch element**	**Openheid**	**Beslotenheid**	**Rust (beperkte menselijke aanwezigheid)**	**Stilte**	**Donkerte**
Groot open water met verlandingsvegetaties																	
N04.02 Zoete Plas	-	-	-	X	-	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
N05.01 Moeras	X	X	-	X	-	X	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
N06.01 Veenmosrietland en moerasheide	X	X	X	X	-	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Vissen	-	-	-	X	-	-	X	-	-	X	X	-	-	-	-	-	-
Moeras- en rietvogels	X	-	-	-	-	X	X	X	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Watervogels	X	-	-	-	-	-	X	X	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Noordse woelmuis	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X
Waterspitsmuis	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X
Otter	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X
Open kleipolder met extensieve graslanden voor weidevogels																	
N13.01 Vochtig weidevogelgrasland	X	X	X	X	X	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X

Weidevogels	X	-	-	-	X	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Parkachtig en waterrijk landschap met recreatief medegebruik																	
Multifunctionele natuur	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-	-	X	-	-	-
Moeras- en rietvogels	-	-	-	-	-	X	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Aardkundig monument	-	-	X	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

6 Vervangbaarheid

De bosschages, graslanden en moeraszones (met uitzondering van de veenmosrietlanden) zijn in theorie op enige termijn vervangbaar (bos <50 jaar, gras <10, moeras <25 jaar). Echter, het open water en de oeverzones met verlandingsvegetaties zijn vanwege de ontstaansgeschiedenis, de oppervlakte en de samenhang met omliggende graslandpolders niet of nauwelijks vervangbaar. De fysieke kenmerken van het oorspronkelijke meer, oude IJ-verbinding en de niet ingepolderde oeverlanden mogen niet significant worden aangetast, zodat de aardkundige waarden en de ontstaansgeschiedenis via het aardkundig monument (Alkmaardermeer en Uitgeestermeer) behouden blijven.

Westwouderpolder (L3)

1 Algemene gegevens

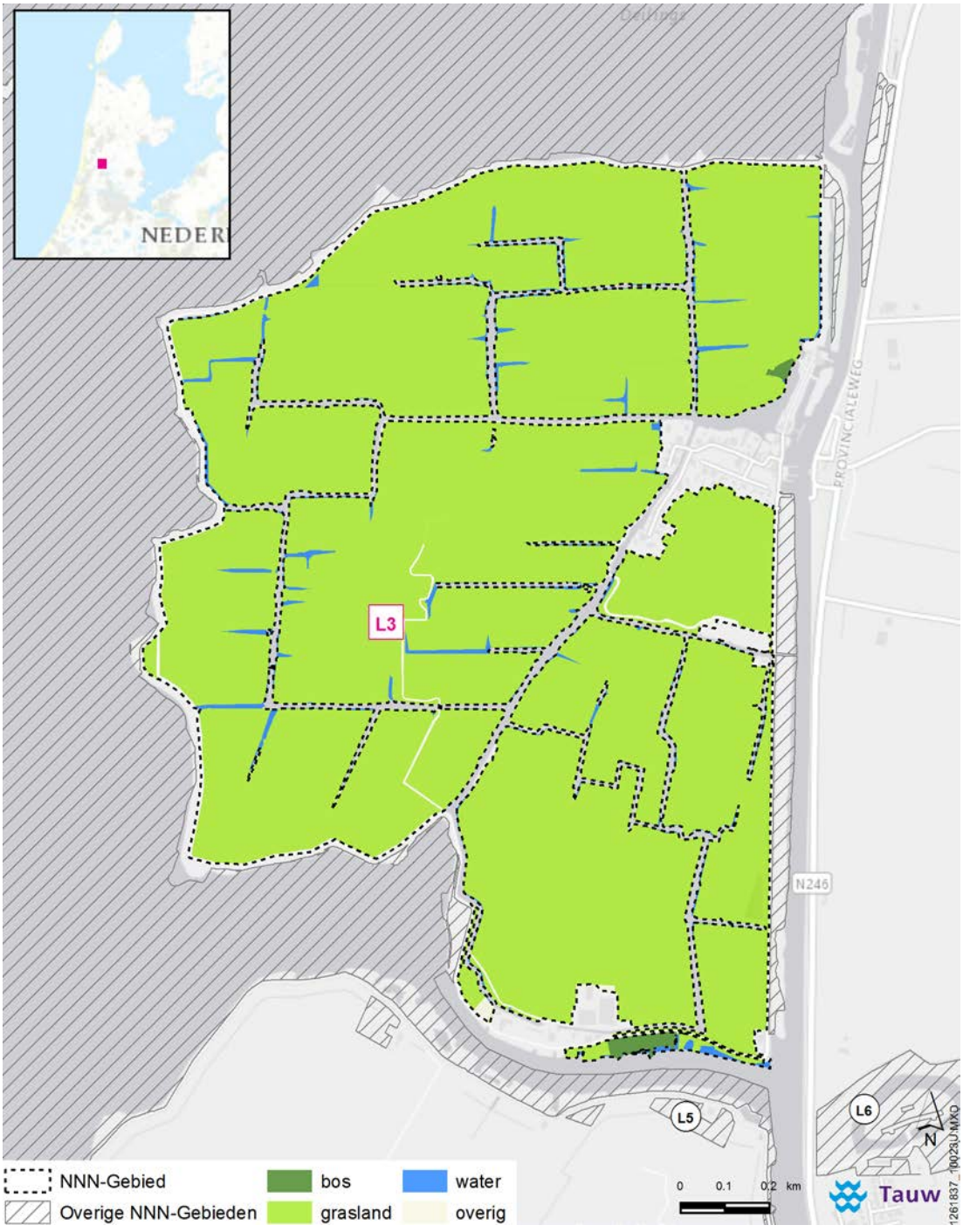
Nummer	L3
Naam gebied	Westwouderpolder
Regio Natuurbeheerplan 2018	Laag Holland
Gemeente	Castricum
Overige wettelijke en beleidsmatige gebieds-beschermingsregimes relevant voor natuur	• Weidevogelleefgebied • Aardkundig monument (oorspronkelijk meer, IJ-verbinding, niet ingepolderd)
Gebruik / Functie	Natuur
Oppervlakte NNN	205 hectare
Eigendom / beheer	Staatsbosbeheer, particulier (agrariër)

2 Oppervlakte en samenhang NNN

De **oppervlakte** van het NNN-gebied Westwouderpolder is 205 hectare. De **samenhang** binnen het natuurgebied komt tot uiting in het aanwezige uitgestrekte en open polderlandschap, met een samenhangend watersysteem, grenzend aan groot open water. De gehele polder maakt deel uit van het beleidsgebied van recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer.

De **samenhang** met omliggende natuurgebieden uit zich door de directe ligging aan het Alkmaarder- en Uitgeestermeer (L2), waar ook andere NNN-gebieden omheen liggen, zoals de Hempolder en Klaas Hoorn- en Kijfpolder (L1), Krommenieër Woudpolder (L5) en Omgeving Markervaart (L6). De samenhang met oostelijker gelegen Wormer- en Jisperveld (L17) komt tot stand via de Markervaart en de natte natuurverbinding door een deel van de Zaan (LNV4). De samenhang met de noordelijker gelegen Eilandspolder (L13) en Limmerpolder (N14) komt tot stand via de Markervaart en de natte natuurverbinding van het Noordhollandsch Kanaal (NNV2). Het gebied maakt, samen met de andere polders en waterrijke gebieden rondom het Alkmaarder- en Uitgeestermeer, deel uit van een belangrijk regionaal netwerk voor weidevogels en moeras- en watergebonden soorten, waaronder vogels, zoogdieren en vissen.

Figuur 1: Ligging NNN-gebied Westwouderpolder en omliggende NNN-gebieden inclusief nummer. Let op: Onderstaande kaart betreft slechts een globale weergave van de aanwezige biotopen in het gebied. Voor een overzicht van de natuurbeheertypen wordt verwezen naar het Natuurbeheerplan.

3 Landschapsecologische karakteristiek

Ontstaansgeschiedenis

De Westwouderpolder bestaat uit een **veenpolderlandschap** (fysisch-geografische regio: laagveengebied). Het gebied bestond voor 3500 voor Christus voornamelijk uit strandwallen met strandvlaktes. De strandvlaktes stonden in verbinding met de zee waardoor er sprake was van getijdewerking. Rond 3000 voor Christus bevond de kustlijn zich ter hoogte van de lijn Haarlem-Uitgeest. Achter de strandwallen lag een groot waddengebied waar op sommige plaatsen veengroei plaatsvond (riet- en zeggenveen en later hoogveen). Rond 2000 voor Christus lag de kustlijn verder westwaarts en ontstond daarachter een estuarium waarin allerlei rivieren uitkwamen die bij Beverwijk in zee uitmondden. Door stagnatie van het zoete rivierwater kon in het gebied op grote schaal veenvorming plaatsvinden. Tussen 1500 voor Christus en 1500 na Christus is de zee herhaaldelijk het Alkmaardermeergebied ingestroomd, en is op de Westwouderpolder klei afgezet. In de 17^{e} eeuw werd de polder bedijkt en werd ook de Markervaart gegraven.

Aardkundig monument

Het Alkmaarder- en Uitgeestermeer met de oeverlanden, oude IJ-verbinding en omliggende veenpolders (L1, L2 en L3) toont een landschap zoals dat er in de Middeleeuwen waarschijnlijk ook al heeft uitgezien. Het gebied is aardkundig zeer waardevol en is daarom benoemd als aardkundig monument Alkmaardermeer en Uitgeestermeer (AM12). De Westwouderpolder is ook onderdeel van dit aardkundig monument.

Abiotische en ruimtelijke karakteristiek

De bodem bestaat uit venige klei op veen. De kleilaag varieert tussen 30 en 45 cm. De maaiveldhoogte varieert tussen -0,80 m NAP en -1,20 m NAP. De polder ligt hiermee op ongeveer dezelfde hoogte als de omliggende gebieden. De poldersloten hebben een vrijwel gefixeerd peil van 1,43 meter onder NAP, met onderbemaling ten zuiden van de Woude. De drooglegging in de polder is relatief groot, waardoor de weilanden vrijwel niet onder water staan. De poldersloten kennen een redelijk goed ontwikkelde watervegetatie, kenmerkend voor zoet, voedselrijk water. Op enkele plekken groeien er nog brakwatervegetaties in de oeverzones, als restant van de eerdere brakke invloed in de periode vóór de afsluiting van de Zuiderzee in 1932. Op de overgang van grasland naar sloten komen verspreid verlandingsvegetaties voor. Jonge verlanding wordt slechts sporadisch aangetroffen.

De Westwouderpolder ligt als een eiland aan de oostzijde van het Alkmaardermeer. De polder is nauwelijks herverkaveld en daardoor kleinschalig ingericht. Enkele percelen liggen bol of hebben veel intern reliëf. De polder kent een open en uitgestrekt karakter en heeft een grote cultuurhistorische waarde. Opgaande beplanting is beperkt tot de boerenerven en enkele bosschages langs de Markervaart en de Stierop. Kenmerkend zijn het dichte netwerk van sloten en de dijken en het dorp De Woude die het open landschap begrenzen. De relatieve rust, donkerte en stilte zijn belangrijke voorwaarden voor een geschikt weidevogelgebied. Alle percelen zijn over land bereikbaar waardoor het geen typische vaarpolder is.

Huidig gebruik

Het grootste deel van de graslanden wordt beheerd als hooiland met nabeweiding. Rond de Woude zijn er zijn nog enkele intensieve graslanden aanwezig die bemest en begraasd worden. Bemesting vindt bij voorkeur met ruige mest plaats, maar door gebrek hieraan wordt ook met drijfmest gewerkt. De meest extensieve graslanden liggen verder van de bebouwing af. Rondom het eiland wordt in de zomermaanden veel gevaren. Een snelvaarstrook ligt ten noorden van de polder.

Naast de natuurfunctie en het agrarisch gebruik, biedt de polder geringe mogelijkheden voor extensieve recreatie (wandelen, fietsen, schaatsen en vissen). In de polder is enkel een (wandel)pad aanwezig op de dijk langs het Alkmaardermeer. Andere paden of wegen zijn in de polder alleen in het dorp De Woude aanwezig. De polder met daarop het dorp de Woude is enkel per pont te bereiken.

Kernkwaliteiten

Op basis van het voorgaande wordt in de Westwouderpolder de volgende ecologische kernkwaliteit onderscheiden, die de basis vormt voor het behoud van biodiversiteit die (inter)nationaal en/of regionaal van belang is:

- Open waterrijk landschap met extensieve weidevogelgraslanden en verlandingsvegetaties

4 Natuurwaarden

De natuurwaarden, zowel actueel als potentieel, zijn hierna beschreven aan de hand van de kernkwaliteiten van het gebied.

Kernkwaliteit: Open waterrijk landschap met extensieve weidevogelgraslanden en verlandingsvegetaties

Actuele natuurwaarden

De extensieve graslanden van de Westwouderpolder zijn van belang voor **watervogels** en **weidevogels**. Vrijwel de gehele polder bestaat uit grasland, aangewezen als **N13.01 Vochtig weidevogelgrasland**. De hoge dichtheden aan weidevogels concentreren zich in de meer vochtige delen met een hoge kruidenrijkdom en een hoge mate aan structuur. Relatief talrijk zijn grutto, tureluur, eenden en ganzen, en daarnaast broeden ook kievit en veldleeuwerik in het gebied. De huidige broedvogeldichtheid van weidevogels is meer dan 100 broedparen per 100 hectare. Verspreid liggen er ook enkele inundatiegraslanden. Ook zeldzame soorten zoals de kemphaan zijn hier foeragerend waargenomen. Van deze soort waren in ieder geval tot en met 2015 ook enkele broedparen aanwezig. De poldersloten kennen een redelijk goed ontwikkelde watervegetatie, kenmerkend voor zoet, voedselrijk water.

Kruidenrijk rietland, veenmosrietland en moerasruigte (**N06.01 Veenmosrietland en moerasheide** en **N05.01 Moeras**) groeit in smalle verlandingsstroken langs de graslandpercelen en aan de oevers van het Alkmaardermeer en de Stierop. Hier broeden **moeras- en rietvogels**, waaronder bruine kiekendief, en komen de **waterspitsmuis** en **Noordse woelmuis** voor. Bijzonder zijn de restanten van brakke rietruigte, met zilte indicatoren als echte heemst. Lokaal groeit er struweel van zwarte appelbes, dat zich ontwikkelt in verzuurd en weinig gemaaid veenmosrietland.

Potentiële natuurwaarden

Kansen voor verbetering van het leefgebied van weidevogels liggen in de verdere extensivering van het agrarisch beheer, waarin een hoog oppervlaktewaterpeil in de winter dat beperkt uitzakt in het voorjaar, variatie in maaidata en lagere beweidingsdichtheden cruciale factoren zijn. Meer extensief beheer biedt ook perspectief voor ontwikkeling van gevarieerder en kruidenrijker grasland. De voedselrijke, productieve graslanden bieden potentie voor onder meer pleisterende ganzen en eenden in de winterperiode (**N13.02 Wintergastenweide**). Bij goed peilbeheer en verbetering van de waterkwaliteit, hebben de oeverzones potentie voor (verdere) ontwikkeling naar veenmosrietland en moeras. Zowel de open wateren als aangrenzende moerasvegetaties zijn, behalve voor de noordse woelmuis en waterspitsmuis, ook geschikt voor **otter**.

5 Abiotische en ruimtelijke condities

In tabel 1 zijn de kernkwaliteiten en bijbehorende actuele en potentiële natuurwaarden weergegeven in relatie tot de voor deze waarden relevante abiotische en ruimtelijke condities. De condities zijn gelijk voor actuele en potentiële natuurwaarden en daarom niet afzonderlijk weergegeven. Deze tabel geeft daarmee inzicht in de aspecten waarmee rekening dient te worden gehouden in het ecologisch onderzoek naar de mogelijke (significante) gevolgen van een plan of project in het NNN.

Tabel 1: Actuele en potentiële natuurwaarden in relatie tot de vereiste abiotische en ruimtelijke condities ('X')

	Vereiste abiotische condities										Vereiste ruimtelijke condities						
	Veenbodem	Relatief voedselarme onbemeste bodem	Oude bodem (ongestoord)	Buffercapaciteit bodem / water	(Micro) reliëf	Windwerking	Stabiel hoog (grond)waterpeil	Peil- en/of overstromingsdynamiek	Basenrijke en/of brakke kwel	Goede (grond- en oppervlakte)waterkwaliteit	Bestaand water- en / of verkavelingspatroon	Cultuurhistorisch element	Openheid	Beslotenheid	Rust (beperkte menselijke aanwezigheid)	Stilte	Donkerte
Open waterrijk landschap met extensieve weidevogelgraslanden en verlandingsvegetaties																	
N05.01 Moeras	X	X	-	X	-	X	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
N06.01 Veenmosrietland en moerasheide	X	X	X	X	-	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
N13.01 Vochtig weidevogelgrasland	X	X	X	X	X	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
N13.02 Wintergastenweide	X	X	X	X	X	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Weidevogels	X	-	-	-	X	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Moeras- en rietvogels	-	-	-	-	-	X	X	X	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Watervogels	X	-	-	-	-	-	X	X	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Noordse woelmuis	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X
Waterspitmuis	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X
Otter	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X
Aardkundig monument	-	-	X	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

6 Vervangbaarheid

De actuele natuurwaarden van de graslanden en moeraszones zijn relatief eenvoudig en snel te vervangen (<25 jaar). De zones met veenmosrietland en moeras vragen een langere vervangingsperiode (<50 jaar). Door de ligging in een oude polder met historisch landschapspatroon moet echter worden uitgegaan van een nauwelijks vervangbare situatie. De fysieke kenmerken van het oorspronkelijke meer, oude IJ-verbinding en de niet ingepolderde oeverlanden mogen niet significant worden aangetast, zodat de aardkundige waarden en de ontstaansgeschiedenis via het aardkundig monument (Alkmaardermeer en Uitgeestermeer) behouden blijven. Overigens is ook het rijke bodemleven van oude graslanden niet eenvoudig vervangbaar.

Crommenije (L4)

1 Algemene gegevens

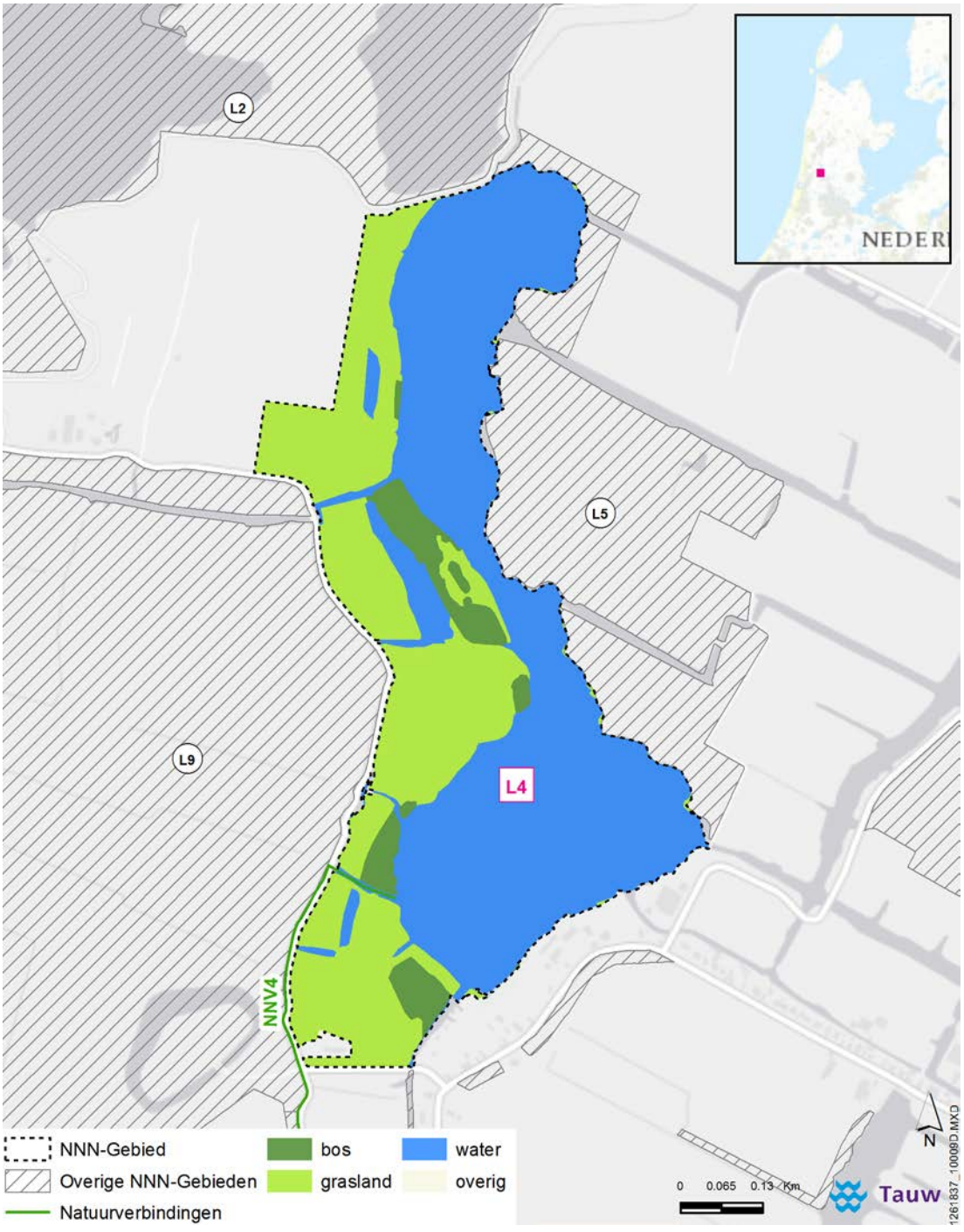
Nummer	L4
Naam gebied	Crommenije
Regio Natuurbeheerplan 2018	Laag Holland
Gemeenten	Uitgeest, Zaanstad
Overige wettelijke en beleidsmatige gebieds-beschermingsregimes relevant voor natuur	• Weidevogelleefgebied • UNESCO Werelderfgoed (Stelling van Amsterdam)
Gebruik / functie	Natuur en extensieve recreatie
Oppervlakte NNN	48 hectare
Eigendom / beheer	Staatsbosbeheer

2 Oppervlakte en samenhang NNN

De **oppervlakte** van het NNN-gebied Crommenije (L4) is 48 hectare. De **samenhang** binnen het natuurgebied komt tot uiting in de aanwezige natte natuur, in de vorm van het water van de Crommenije, met aangrenzend aan de westzijde moeras, grasland en bospercelen.

De **samenhang** met omliggende natuurgebieden uit zich in de directe verbinding met andere NNN-gebieden die ook onderdeel waren van het voormalige Oer IJ estuarium, waaronder Alkmaarder- en Uitgeestermeer (L2), Krommenieër-Woudpolder (L5), Noorderham en Zuiderham (L8) en Wijenbus en Vroonmeer (L9). De samenhang wordt versterkt door de natuurverbinding (NNV4) die Crommenije, via Noorder- en Zuiderham en een reeks dijklichamen, verbindt met de Waterlinie Beverwijk (L7) en het Noordzeekanaal. Het gebied maakt, samen met de andere polders en waterrijke gebieden rondom het Alkmaarder- en Uitgeestermeer, deel uit van een belangrijk regionaal netwerk voor weidevogels en moeras- en watergebonden soorten, waaronder vogels, zoogdieren en vissen.

Figuur 1: Ligging NNN-gebied Crommenije en omliggende NNN-gebieden inclusief nummer. Let op: Onderstaande kaart betreft slechts een globale weergave van de aanwezige biotopen in het gebied. Voor een overzicht van de natuurbeheertypen wordt verwezen naar het Natuurbeheerplan.

3 Landschapsecologische karakteristiek

Ontstaansgeschiedenis

Crommenije is gelegen op de grens van het **oude zeekleilandschap** en het **veenpolderlandschap** van Laag-Holland (fysische-geografische regio's: zeekleigebied en laagveengebied). Het water is een overblijfsel van het voormalige Oer-IJ, de noordelijke vertakking van de uitmonding van de Rijn in de Noordzee. Rond het begin van de jaartelling sloot de kust zich, waardoor het oorspronkelijke estuarium grotendeels ging verlanden en het water zoet werd. Het IJ en het Cromme IJe (waar het huidige Crommenije deel van uitmaakt) werden gevormd. Er ontstond een waardveenpakket, dat via veenstromen afwaterde op het IJ. Tussen 1150 en 1300 werd de Crommenije vastgelegd en werden de eerste bedijkingen aangelegd, waarna door verlanding en de daarop volgende ontginning de huidige vorm van de wateren ontstond. Later is ook aan de noordzijde van de Crommenije een dam aangelegd, waarmee de open verbinding met het Alkmaardermeer afgesloten werd. Het gebied is onderdeel van het voormalig inundatiegebied van de Stelling van Amsterdam.

Abiotische en ruimtelijke karakteristiek

De bodem van het gebied bestaat uit klei op veen. In de oeverlanden is door verlanding veen ontstaan. De droge delen liggen op ongeveer 1 meter onder NAP. Het gebied ligt circa een halve meter hoger dan de westelijk gelegen Uitgeesterpolder. Het water van de Crommenije heeft een nagenoeg gefixeerd peil van 1,25 meter onder NAP. De oeverlanden hebben een variërend peil, dat tussen het peil van de Uitgeester broekpolder (-2.10 m NAP) en het peil van de Crommenije in ligt. De waterkwaliteit in het gebied is matig. In de grote waterpartij is de groei van waterplanten beperkt. Bijzonder is het voorkomen van plantensoorten die kenmerkend zijn voor brakke omstandigheden. Hierin komen de kenmerken van het Noord-Hollandse brakwaterveen terug, maar dit is een relictsituatie. Er is sprake van een geleidelijke verzoeting van het gebied.

De variatie in waterpeilen en bodemtypen vormt de basis voor de variatie in begroeiingen en de bijzondere natuurwaarden. Het gebied staat uit graslanden, rietlanden, moerasbossen en water. In het zuidelijk deel van de oeverlanden van de Crommenije ligt een kreekrug die nog zichtbaar is in het landschap. Het gebied wordt omringd door een open landschap, maar door de aanwezige broekbossen heeft Crommenije (deels) een meer besloten karakter. De relatieve rust, stilte en donkerte zijn belangrijke kenmerken. Er lopen geen drukke wegen en alleen aan de zuidkant grenst het gebied aan de lintbebouwing van Krommeniedijk.

Huidig gebruik

Het water biedt, naast natuur, ruimte aan extensieve recreatie. Het gebied is per boot vanaf het Alkmaardermeer te bereiken. Ook vanaf de Lagendijk is het gebied te bezichtigen. De oeverlanden zijn niet toegankelijk.

Kernkwaliteiten

Op basis van het voorgaande wordt in Crommenije de volgende ecologische kernkwaliteit onderscheiden, die de basis vormen voor het behoud van biodiversiteit die (inter)nationaal en/of regionaal van belang is:

- Open wateren en verlandingsvegetaties in oorspronkelijk brak milieu

4 Natuurwaarden

De natuurwaarden, zowel actueel als potentieel, zijn hierna beschreven aan de hand van de kernkwaliteiten van het gebied.

Kernkwaliteit: Open wateren en verlandingsvegetaties in oorspronkelijk brak milieu

Actuele natuurwaarden

Het grootste deel van het gebied bestaat uit open water (**N04.02 Zoete plas**), die wordt gebruikt door foeragerende steltlopers en **watervogels**. De aanwezige vissoorten duiden op een voedselrijk watersysteem met weinig watervegetatie. Aan de plas grenzen oeverlanden, waarin diverse successiestadia van verlanding van veengebieden aanwezig zijn. Deze kunnen gerekend worden tot **N05.01 Moeras**, **N06.01 Veenmosrietland en moerasheide** en **N14.02 Hoog- en laagveenbos**. In het hele gebied zijn vooral broedvogelterritoria van eenden, ganzen en **moeras- en rietvogels** aanwezig. De pionierrietlanden zijn veelal vrij soortenarme rietlanden. Door de matige waterkwaliteit en de begrazing door watervogels vindt er vrijwel geen actieve jonge verlanding plaats. Het gebied bevat daarnaast kleine oppervlakten kruidenrijk rietland en moerasruigte onder invloed van brakke kwel, met lokaal zilt torkruid en echte heemst. De veenmosrietlanden zijn relatief goed ontwikkeld. Door de zeldzaamheid van deze vegetaties en de daarvoor kenmerkende dier- en plantensoorten, zijn deze zowel landelijk als internationaal van grote betekenis. In de veenmosrietlanden groeien kenmerkende soorten als ronde zonnedauw en verschillende orchideeënsoorten. De rietlanden bieden leefgebied voor de **noordse woelmuis**. Rondom de rietlanden liggen enkele elzenberkenbroekbossen, met een ondergroei van veenmossen. Verder landinwaarts liggen (buitendijkse) vochtige graslanden die gerekend worden tot **N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland** en enkele poelen. Delen van het grasland zijn inundatiegrasland, die regelmatig onder water staan. Deze graslanden zijn van belang voor **weidevogels**. Het gebied is van belang als foerageergebied voor **vleermuizen**, waaronder de meervleermuis.

Potentiële natuurwaarden

De watercondities in het gebied zijn nu niet optimaal voor natuur. Het is wenselijk om reële kansen voor verbetering te benutten, om zo de kwaliteit en verspreiding van waardevolle (water)vegetaties te behouden en vergroten en het stimuleren van jonge verlanding. Dit biedt ook perspectief voor de **waterspitsmuis** en voor de **otter**. Meer gevarieerd beheer, waarbij niet of minder bemest wordt, zou tot grotere variatie in vochtige graslandvegetaties kunnen leiden. De periodiek geïnundeerde graslanden kunnen zich daarbij ontwikkelen tot **N12.04 Zilt- en overstromingsgrasland**.

5 Abiotische en ruimtelijke condities

In tabel 1 zijn de kernkwaliteiten en bijbehorende actuele en potentiële natuurwaarden weergegeven in relatie tot de vereiste abiotische en ruimtelijke condities. Deze tabel geeft daarmee inzicht in de aspecten waarmee rekening dient te worden gehouden in het ecologisch onderzoek naar de mogelijke (significante) gevolgen van een plan of project in het NNN.

Tabel 1: Actuele en potentiële natuurwaarden in relatie tot de vereiste abiotische en ruimtelijke condities ('X')

	Vereiste abiotische condities											Vereiste ruimtelijke condities					
	Veenbodem	Relatief voedselarme onbemeste bodem	Oude bodem (ongestoord)	Buffercapaciteit bodem / water	(Micro) reliëf	Windwerking	Stabiel hoog (grond)waterpeil	Peil- en/of overstromingsdynamiek	Basenrijke en/of brakke kwel	Goede (grond- en oppervlakte)waterkwaliteit	Bestaand water- en / of verkavelingspatroon	Cultuurhistorisch element	Openheid	Beslotenheid	Rust (beperkte menselijke aanwezigheid)	Stilte	Donkerte
Open wateren verlandingsvegetaties in oorspronkelijk brak milieu																	
N04.02 Zoete Plas	-	-	-	X	-	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X
N05.01 Moeras	X	X	-	X	-	X	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
N06.01 Veenmosrietland en moerasheide	X	X	X	X	-	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X
N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland	X	X	X	X	X	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
N12.04 Zilt- en overstromingsgrasland	-	X	X	X	X	-	-	X	-	X	X	-	X	-	X	X	X
N14.02 Hoog- en laagveenbos	X	X	X	X	-	-	X	-	-	X	-	-	-	X	X	X	X
Weidevogels	-	X	-	-	X	-	X	X	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Moeras- en rietvogels	-	-	-	-	-	X	X	X	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Watervogels	-	-	-	-	-	-	X	X	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Vleermuizen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X	X	X	X	X	X	X
Noordse woelmuis	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X

Waterspitsmuis	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X
Otter	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X

6 Vervangbaarheid

De aanwezige verlandingsvegetaties zijn niet of nauwelijks vervangbaar. De abiotische basiscondities om nieuwe verlandingsprocessen in brak milieu op gang te brengen zijn niet meer aanwezig in het gebied en kunnen alleen worden gerealiseerd door inlaat van brak water. De kruidenrijke graslanden zijn relatief eenvoudig vervangbaar (<25 jaar), maar de strategische ligging en belangrijke functie als (stapsteen in een) natuurverbinding is niet of nauwelijks vervangbaar.

Krommenieër-Woudpolder (L5)

1 Algemene gegevens

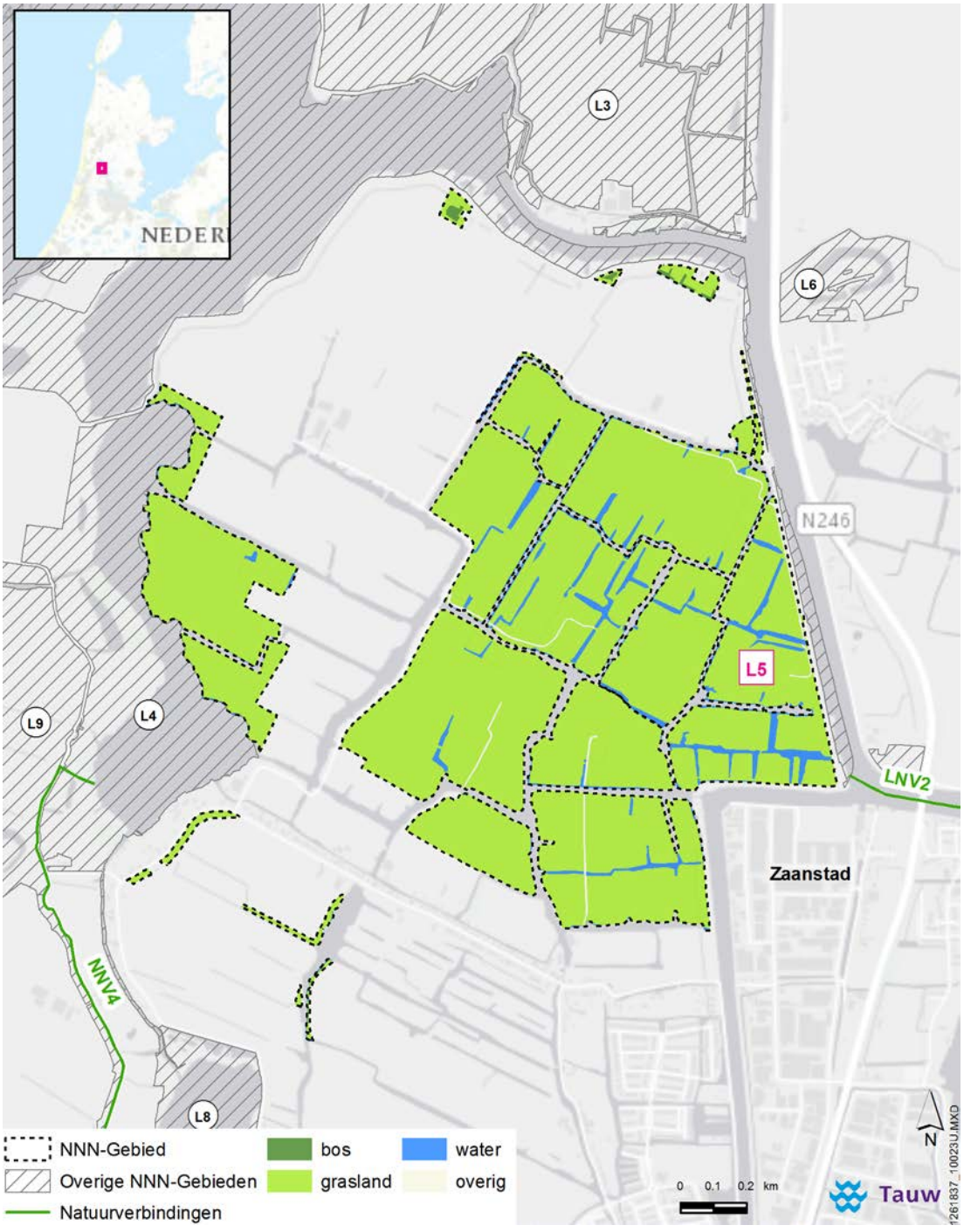
Nummer	L5
Naam gebied	Krommenieër-Woudpolder
Regio Natuurbeheerplan 2018	Laag Holland
Gemeenten	Uitgeest, Zaanstad
Overige (natuur)beleidsmatige waarderingen	• Weidevogelleefgebied • UNESCO Werelderfgoed (Stelling van Amsterdam)
Gebruik / functie	Natuur, landbouw
Oppervlakte NNN	171 hectare
Eigendom / beheer	Staatsbosbeheer en particulieren

2 Oppervlakte en samenhang NNN

De **oppervlakte** van het NNN-gebied Krommenieër-Woudpolder is 171 hectare. De **samenhang** binnen het natuurgebied komt tot uiting in het aanwezige uitgestrekte en open polderlandschap, met een samenhangend watersysteem. Het NNN-gebied bestaat grofweg uit twee delen: een aantal percelen in het centrale deel van de polder en een aantal langs de Commenije. Daarnaast liggen er een enkele kleine, losse graslandpercelen langs de Stierop en ten zuiden van Krommeniedijk. De gehele polder maakt deel uit van het beleidsgebied van recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer.

De **samenhang** met omliggende natuurgebieden uit zich in de directe verbinding met andere NNN-gebieden die rondom het Alkmaarder- en Uitgeestermeer (L2) liggen, zoals Westwouderpolder (L3), Crommenije (L4), Omgeving Markervaart (L6) en Noorderham en Zuiderham (L8). De samenhang met het oostelijker gelegen Wormer- en Jisperveld (L17) komt tot stand via een natte natuurverbinding (LNV4). Het gebied maakt, samen met de andere polders en waterrijke gebieden rondom het Alkmaarder- en Uitgeestermeer, deel uit van een belangrijk regionaal netwerk voor weidevogels en moeras- en watergebonden soorten, waaronder vogels, zoogdieren en vissen.

Figuur 1: Ligging NNN-gebied Krommenieër-Woudpolder en omliggende NNN-gebieden inclusief nummer. Let op: Onderstaande kaart betreft slechts een globale weergave van de aanwezige biotopen in het gebied. Voor een overzicht van de natuurbeheertypen wordt verwezen naar het Natuurbeheerplan.

3 Landschapsecologische karakteristiek

Ontstaansgeschiedenis

De Krommenieër-Woudpolder is onderdeel van het **veenpolderlandschap** (fysisch-geografische regio: laagveengebied). Het gebied bestond voor 3500 voor Chr. voornamelijk uit strandwallen met strandvlaktes. De strandvlaktes stonden in verbinding met de zee waardoor er sprake was van getijdewerking. Rond 3000 voor Chr. bevond de kustlijn zich ter hoogte van de lijn Haarlem-Uitgeest. Achter de strandwallen lag een groot waddengebied waar op sommige plaatsen veengroei plaatsvond (riet- en zeggenveen en later hoogveen). Rond 2000 voor Chr. lag de kustlijn verder westwaarts en ontstond daarachter een estuarium waarin allerlei rivieren uitkwamen die bij Beverwijk in zee uitmondden. Door stagnatie van het zoete rivierwater kon in het gebied op grote schaal veenvorming plaatsvinden. Tussen 1500 voor Chr. en 1500 na Chr. is de zee herhaaldelijk het Alkmaardermeergebied ingestroomd, en is in de Krommenieër-Woudpolder klei afgezet. In de 17^{e} eeuw werd de polder bedijkt en drooggemalen en werd ook de Markervaart gegraven.

Abiotische en ruimtelijke karakteristiek

De bodem bestaat uit venige klei op veen. De kleilaag varieert tussen 30 en 45 cm. De maaiveldhoogte varieert tussen -0,50 m NAP en -1,20 m NAP. De polder ligt hiermee op ongeveer dezelfde hoogte als de omliggende gebieden. De poldersloten hebben een vrijwel gefixeerd peil van 1,25 meter onder NAP. Bij een tijdelijke hoge waterstand na veel neerslag ontstaan er lokaal plas-draszones. Watervegetatie in de poldersloten ontbreekt nagenoeg. Op enkele plekken groeien er nog brakwatervegetaties, als restant van de eerdere brakke invloed. Op de overgang van grasland naar sloten komen verspreid verlandingsvegetaties voor. Jonge verlanding wordt slechts sporadisch aangetroffen.

De huidige Krommenieër-Woudpolder is een samenvoeging van een aantal losse polders. Met name het zuidelijk deel van de polder is niet herverkaveld en dus minder grootschalig ingericht. Enkele percelen liggen bol of hebben veel intern reliëf. De polder kent een open en uitgestrekt karakter en heeft een grote cultuurhistorische waarde. Opgaande beplanting is beperkt tot de boerenerven. Kenmerkend zijn het dichte netwerk van sloten en de dijken en lintdorpen die het open landschap begrenzen. De relatieve rust, donkerte en stilte zijn belangrijke voorwaarden voor een geschikt weidevogelgebied. Alle percelen zijn over land bereikbaar waardoor het geen typische vaarpolder is.

Huidig gebruik

Voor de weidevogelgraslanden in de Krommeniër-Woudpolder krijgt Staatsbosbeheer een gesaldeerde vergoeding voor natuurbeheer met agrarisch medegebruik. Staatsbosbeheer verpacht de graslanden onder voorwaarden aan agrariërs. Dit betekent dat gebruikt wordt gemaakt extensieve landbouwmethoden ten gunste van de beoogde natuurdoelen. Het grootste deel van de graslanden wordt beheerd als hooiland met nabeweiding. Bemesting vindt bij voorkeur met ruige mest plaats, maar door gebrek hieraan wordt ook met drijfmest gewerkt. Naast

de natuurfunctie en het agrarisch medegebruik, biedt de polder, met name langs de randen, de mogelijkheid tot extensieve recreatie (kanoën, wandelen, fietsen, schaatsen en vissen).

Kernkwaliteiten

Op basis van het voorgaande wordt in de Krommeniër-Woudpolder de volgende ecologische kernkwaliteit onderscheiden, die de basis vormt voor het behoud van biodiversiteit die (inter)nationaal en/of regionaal van belang is:

- Open waterrijk landschap met extensieve weidevogelgraslanden en verlandingsvegetaties

4 Natuurwaarden

De natuurwaarden, zowel actueel als potentieel, zijn hierna beschreven aan de hand van de kernkwaliteiten van het gebied.

Kernkwaliteit: Open waterrijk landschap met extensieve weidevogelgraslanden en verlandingsvegetaties

Actuele natuurwaarden

De Krommenieër-Woudpolder heeft een dicht netwerk aan sloten (**N04.02 Zoete plas**) en is vooral van belang voor **watervogels** en **weidevogels** en in mindere mate voor **moeras- en rietvogels**. Ongeveer de helft van de polder is aangewezen als **N13.01 Vochtig weidevogelgrasland**. De hoge dichtheden aan weidevogels concentreren zich op de meer vochtige, extensieve graslanden, met een hoge kruidenrijkdom en een hoge mate aan structuur. Relatief talrijk zijn grutto, tureluur en ganzen, en daarnaast broeden ook eenden, kievit, visdief (pionier) en veldleeuwerik in het gebied. De huidige broedvogeldichtheid van weidevogels is meer dan 100 broedparen per 100 hectare. Verspreid liggen er ook enkele indundatiegraslanden, welke van belang zijn voor weide- en watervogels. Zeldzame soorten zoals de kemphaan en watersnip zijn hier foeragerend waargenomen. In de winter fungeert het gebied als **N13.02 Wintergastenweide** voor steltlopers en eenden. Het gebied is van belang als foerageergebied voor **vleermuizen**, waaronder de meervleermuis.

In de greppels en laagten die lang onder water staan, groeien pioniervegeaties. In het zuidwestelijk deel van de polder worden ook zilte indicatoren aangetroffen, waaronder echte heemst en zilt torkuid. Kruidenrijk rietland en (soortenarm) veenmosrietland, gerekend tot **N06.01 Veenmosrietland en moerasheide** en **N05.01 Moeras** groeien in smalle verlandingsstroken langs de graslandpercelen. Hier broeden **moeras- en rietvogels**, en komt de **Noordse woelmuis** voor. In het noordelijke deel liggen enkele percelen met **Kruiden- en faunarijk grasland** (**N12.02**). Aan de zuidwestkant langs de Krommeniedijk ligt een bloemrijk grasland (**N12.01 Bloemdijk**).

Potentiële natuurwaarden

Kansen voor verbetering van het leefgebied van weidevogels en wintergasten liggen in de verdere extensivering van het agrarisch beheer, waarin een stabiel hoog grondwaterpeil, variatie in maaidata en lagere beweidingsdichtheden cruciale factoren zijn. Meer extensief beheer biedt ook perspectief voor ontwikkeling van gevarieerder en kruidenrijker grasland. De rietlanden hebben potentie voor ontwikkeling naar veenmosrietland en zowel de open wateren als aangrenzende moerasvegetaties zijn, behalve voor de noordse woelmuis, ook geschikt voor **waterspitsmuis** en **otter**.

5 Abiotische en ruimtelijke condities

In tabel 1 zijn de kernkwaliteiten en bijbehorende actuele en potentiële natuurwaarden weergegeven in relatie tot de vereiste abiotische en ruimtelijke condities. Deze tabel geeft daarmee inzicht in de aspecten waarmee rekening dient te worden gehouden in het ecologisch onderzoek naar de mogelijke (significante) gevolgen van een plan of project in het NNN.

Tabel 1: Actuele en potentiële natuurwaarden in relatie tot de vereiste abiotische en ruimtelijke condities ('X')

	Vereiste abiotische condities												Vereiste ruimtelijke condities				
	Veenbodem	**Relatief voedselarme onbemeste bodem**	**Oude bodem (ongestoord)**	**Buffercapaciteit bodem / water**	**(Micro) reliëf**	**Windwerking**	**Stabiel hoog (grond)waterpeil**	**Peil- en/of overstromingsdynamiek**	**Basenrijke en/of brakke kwel**	**Goede (grond- en oppervlakte)waterkwaliteit**	**Bestaand water- en / of verkavelingspatroon**	**Cultuurhistorisch element**	**Openheid**	**Beslotenheid**	**Rust (beperkte menselijke aanwezigheid)**	**Stilte**	**Donkerte**
Open waterrijk landschap met extensieve weidevogelgraslanden en verlandingsvegetaties																	
N04.02 Zoete Plas	-	-	-	X	-	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
N05.01 Moeras	X	X	-	X	-	X	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
N06.01 Veenmosrietland en moerasheide	X	X	X	X	-	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
N12.01 Bloemdijk	-	X	X	X	X	-	-	-	-	-	X	-	X	-	-	-	-
N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland	X	X	X	X	X	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
N13.01 Vochtig weidevogelgrasland	X	X	X	X	X	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
N13.02 Wintergastenweide	X	X	X	X	X	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Weidevogels	X	-	-	-	X	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Moeras- en rietvogels	-	-	-	-	-	X	X	X	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Watervogels	X	-	-	-	-	-	X	X	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Vleermuizen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	-	-	X	X
Noordse woelmuis	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X
Waterspitmuis	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X

Otter	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X

6 Vervangbaarheid

Een deel van de graslanden is relatief eenvoudig en snel te vervangen. Door de ligging in een oude polder met historisch landschapspatroon moet echter worden uitgegaan van een nauwelijks vervangbare situatie. Overigens is ook het rijke bodemleven van oude graslanden niet eenvoudig vervangbaar.

Omgeving Markervaart (L6)

1 Algemene gegevens

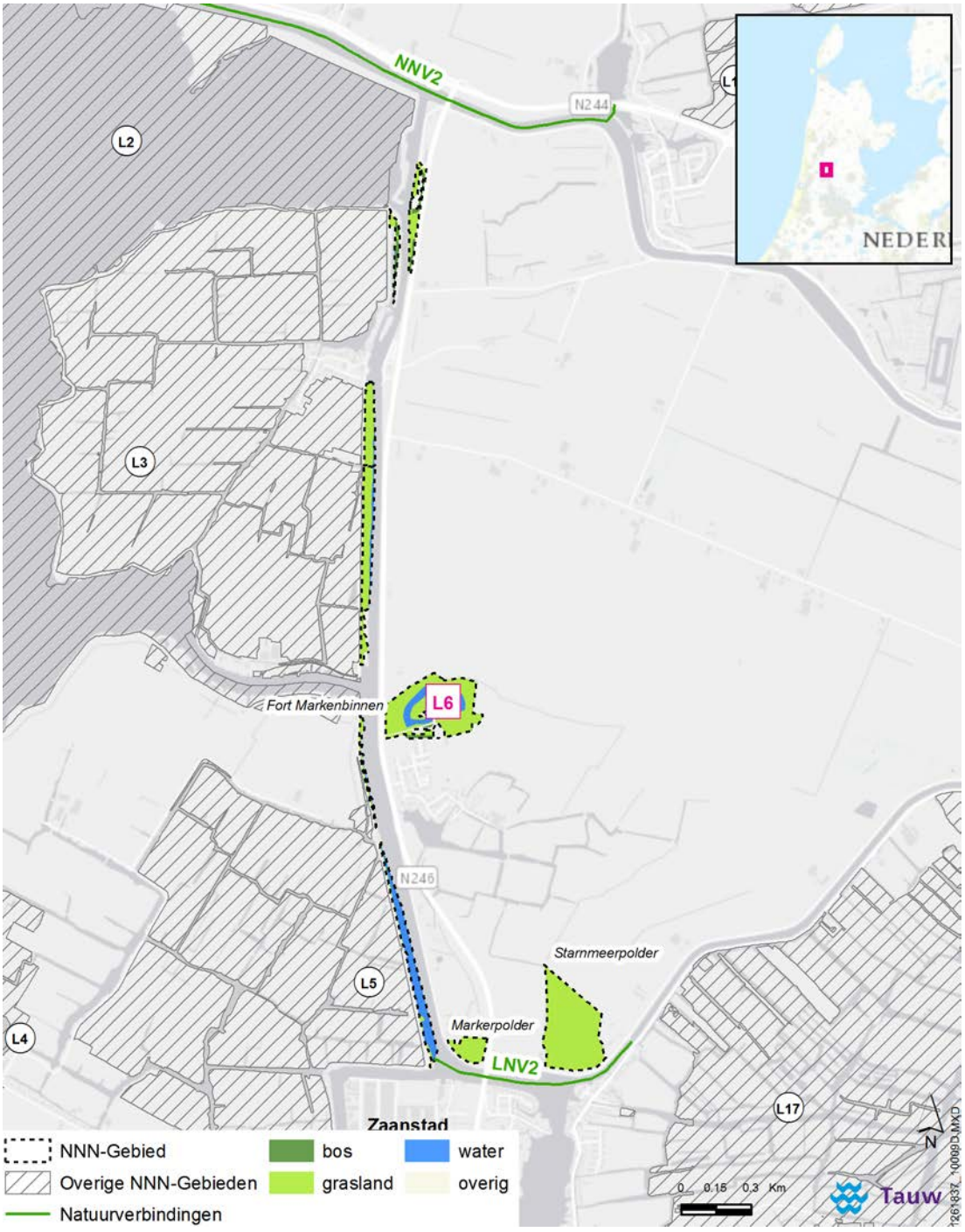
Nummer	L6
Naam gebied	Omgeving Markervaart
Regio Natuurbeheerplan 2018	Laag Holland
Gemeenten	Alkmaar, Uitgeest, Castricum
Overige (natuur)beleidsmatige waarderingen	• Weidevogelleefgebied • Stiltegebied • Aardkundig monument (oorspronkelijk meer, IJ-verbinding, niet ingepolderd) • UNESCO Werelderfgoed (Stelling van Amsterdam)
Gebruik / functie	Natuur, recreatie (evenemententerrein)
Oppervlakte NNN	27 hectare
Eigendom / beheer	Landschap Noord-Holland, Staatsbosbeheer (Fort Markenbinnen), Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer (Kogerpolder) en particulieren

2 Oppervlakte en samenhang NNN

De **oppervlakte** van het NNN-gebied Omgeving Markervaart (L6) is 27 hectare. Het gebied bestaat uit een aantal oeverlanden langs de Markervaart, het Fort Markenbinnen, een perceel in de Markerpolder en één in de Starnmeerpolder. De **samenhang** binnen het natuurgebied komt tot uiting in de Markervaart met aangrenzende oeverlanden, die gelegen zijn in een open polderlandschap.

De **samenhang** met omliggende natuurgebieden bestaat allereerst uit de ligging direct grenzend aan de NNN-gebieden Alkmaarder- en Uitgeestermeer (L2), Westwouderpolder (L3) en Krommenieër-Woudpolder (L5). Verder is er sprake van een natte natuurverbinding ten noorden (NNV2) en ten zuiden (LNV2) van de Markervaart. Natuurverbinding LNV2 verbindt de natuurgebieden van het Alkmaarder- en Uitgeestermeer met de oostelijker gelegen Wormer- en Jisperveld (L17). De omgeving van de Markervaart maakt, samen met de andere polders en waterrijke gebieden rondom het Alkmaarder- en Uitgeestermeer, deel uit van een belangrijk regionaal netwerk voor weidevogels en moeras- en watergebonden soorten.

Figuur 1: Ligging NNN-gebied Omgeving Markervaart en omliggende NNN-gebieden inclusief nummer. Let op: Onderstaande kaart betreft slechts een globale weergave van de aanwezige biotopen in het gebied. Voor een overzicht van de natuurbeheertypen wordt verwezen naar het Natuurbeheerplan.

3 Landschapsecologische karakteristiek

Ontstaansgeschiedenis

De omgeving van de Markervaart (Westwouderpolder en Markerpolder) is onderdeel van het **veenpolderlandschap** (fysisch-geografische regio: laagveengebied). De Starnmeerpolder is een oude kleipolder die onderdeel is van het **oude zeekleilandschap** (fysisch geografische regio: zeekleigebied). Het gebied bestond voor 3500 voor Christus voornamelijk uit strandwallen met strandvlaktes. De strandvlaktes stonden in verbinding met de zee waardoor er sprake was van getijdewerking. Rond 3000 voor Christus bevond de kustlijn zich ter hoogte van de lijn Haarlem-Uitgeest. Achter de strandwallen lag een groot waddengebied waar op sommige plaatsen veengroei plaatsvond (riet- en zeggenveen en later hoogveen). Rond 2000 voor Christus lag de kustlijn verder westwaarts en ontstond daarachter een estuarium waarin allerlei rivieren uitkwamen die bij Beverwijk in zee uitmondden. Door stagnatie van het zoete rivierwater kon in het gebied op grote schaal veenvorming plaatsvinden. Tussen 1500 voor Christus en 1500 na Christus is de zee herhaaldelijk het Alkmaardermeergebied, waaronder ook het Starnmeer, ingestroomd, en is klei afgezet. Vanaf de 17^{e} eeuw werden de polders bedijkt, werd het Starnmeer drooggemalen, en werd ook de Markervaart gegraven ten behoeve van de afwatering van de Schermer. Het Fort Marken-Binnen is onderdeel van de Stelling van Amsterdam en is in 1900 gebouwd met als doel de toegang tot de Markervaart te verdedigen.

Aardkundig monument

Het Alkmaarder- en Uitgeestermeer met de oeverlanden, oude IJ-verbinding en omliggende veenpolders (L1, L2 en L3) toont een landschap zoals dat er in de Middeleeuwen waarschijnlijk ook al heeft uitgezien. Het gebied is aardkundig zeer waardevol en is daarom benoemd als aardkundig monument Alkmaardermeer en Uitgeestermeer (AM12). Een deel van de oeverlanden langs de Markervaart is ook onderdeel van dit aardkundig monument.

Abiotische en ruimtelijke karakteristiek

De bodem bestaat voornamelijk uit venige klei op veen. Het perceel in de Starnmeerpolder heeft een zandig karakter en ligt op circa 2,8 m onder NAP. De maaiveldhoogte van de Markerpolder is circa 1,00 m onder NAP. Fort Markenbinnen ligt hoger in het landschap (tussen 0,50 m en 2,50 m boven NAP). De fortgracht kent een vast waterpeil van -1,4 m NAP, de Markervaart heeft een vast peil van -0,5 m NAP.

De westoever van de Markervaart is grotendeels met een houten vooroever beschermd om afkalving van de natuurvriendelijke oevers te voorkomen. Het open polderlandschap rond het fort en de Markervaart is nog intact, met een netwerk aan polderpercelen, waterlopen en het dorp Markenbinnen. Door de zeer nabije ligging van de N246 is er sprake van een relatief forse geluidsbelasting en (in mindere mate) lichtverstoring.

Huidig gebruik

Naast natuurgebied, is Fort Markenbinnen in gebruik als brandweeroefencentrum en sportpark. Het fort is ook beschikbaar als evenementenlocatie. Het zuidelijke deel van de Markervaart wordt

gebruikt voor beroepsscheepvaart. Aan de noordzijde van de vaart ligt een recreatiehaven voor pleziervaart. Dit grenst aan het snelvaargebied in het Alkmaardermeer. Langs de Markervaart bevinden zich enkele pontjes en opstapplaatsen voor kano's.

Kernkwaliteiten

Op basis van het voorgaande worden in de Omgeving Markervaart de volgende ecologische kernkwaliteiten onderscheiden, die de basis vormen voor het behoud van biodiversiteit die (inter)nationaal en/of regionaal van belang is:

- Oeverlanden en extensieve graslanden langs natte natuurverbinding
- Cultuurhistorisch waardevol fort met schootsveld

4 Natuurwaarden

De natuurwaarden, zowel actueel als potentieel, zijn hierna beschreven aan de hand van de kernkwaliteiten van het gebied.

Kernkwaliteit: Oeverlanden en extensieve graslanden langs natte natuurverbinding

Actuele natuurwaarden

De oeverlanden van de Markervaart langs de Westwouderpolder bestaan uit kruidenrijk rietland, moerasruigte en kruidenrijk veenmosrietland (met onder meer blauwe knoop en koningsvaren). Ook groeit op een klein deel veenheide. Deze vegetaties worden gerekend tot **N06.01 Veenmosrietland en moerasheide**. De oeverlanden ter hoogte van de Krommenieër-Woudpolder kenmerken zich door moerasruigte en pionierrietland, gezamenlijk gerekend tot **N05.01 Moeras**. Plaatselijk groeien brakke indicatoren als zilt torkruid. De oeverlanden bieden een broed- en foerageergelegenheid voor **moeras- en rietvogels**. Lepelaar, grote zilverreiger en kluut foerageren langs de oevers. De oeverlanden dienen als migratieroute en/of leefgebied voor **Noordse woelmuis** en **vleermuizen**, waaronder meervleermuis.

De percelen in de Starnmeerpolder en Markerpolder kenmerken zich door open vochtige graslanden die worden beheerd als **N13.01 Vochtig weidevogelgrasland**. Deze bieden vanzelfsprekend mogelijkheden voor **weidevogels** maar zijn ook een pleisterplaats voor diverse **watervogels**, waaronder smient.

Potentiële natuurwaarden

Het is wenselijk om reële kansen voor verdere ontwikkeling van de oeverlanden naar een goed functionerende stapsteen langs een verbindingszone te benutten. Dergelijke natuur biedt potentie aan een grote diversiteit aan moeras- en rietlandvogels, en kan dienen als (verbeterde) migratieroute en/of leefgebied voor **otter**, **Noordse woelmuis**, **waterspitsmuis** en **vleermuizen**. Ook zijn er potenties voor de **ringslang**, die in Wormer- en Jisperveld (L17) al aanwezig is. Meer gevarieerd beheer, waarbij niet of minder bemest wordt, zou tot grotere variatie in

graslandvegetaties en daarmee ook hogere aantallen **weidevogels** kunnen leiden op de graslandpercelen.

Kernkwaliteit: Cultuurhistorisch waardevol fort met schootsveld

Actuele natuurwaarden

De vegetatie rondom het fort wordt regelmatig gemaaid en bestaat uit soortenarm grasland en opslag van opgaande beplanting. Langs de fortgracht (**N04.02 Zoete plas**) zijn enkele rietruigtes aanwezig. Door het multifunctionele gebruik van het fort is de aanwezigheid van specifieke natuurwaarden of soortgroepen beperkt. De kwaliteit bestaat vooral uit het samenhangende groene karakter en de ligging in het open polder landschap (**Multifunctionele natuur**). Deze kwaliteit vormt de basis voor zowel natuurbehoud als cultuurhistorie en recreatie.

Potentiële natuurwaarden

Door uitvoering van verschralingsbeheer en door verbetering van de drooglegging kunnen de graslanden op het fortterrein zich verder ontwikkelen naar **Kruiden- en faunarijk grasland** (**N12.02**). Dit biedt potentie voor diverse **ongewervelden van droog milieu** zoals vlinders en bijen. In het verleden, vóór het gebruik van het fort als brandweeroefencentrum, werd het fort incidenteel gebruikt door (overwinterende) vleermuizen. Verkend kan worden in hoeverre de waarde van het fort voor vleermuizen opnieuw kan worden benut.

5 Abiotische en ruimtelijke condities

In tabel 1 zijn de kernkwaliteiten en bijbehorende actuele en potentiële natuurwaarden weergegeven in relatie tot de vereiste abiotische en ruimtelijke condities. Deze tabel geeft daarmee inzicht in de aspecten waarmee rekening dient te worden gehouden in het ecologisch onderzoek naar de mogelijke (significante) gevolgen van een plan of project in het NNN.

Tabel 1: Actuele en potentiële natuurwaarden in relatie tot de vereiste abiotische en ruimtelijke condities ('X')

	Vereiste abiotische condities											Vereiste ruimtelijke condities					
	Veenbodem	Relatief voedselarme onbemeste bodem	Oude bodem (ongestoord)	Buffercapaciteit bodem / water	(Micro) reliëf	Windwerking	Stabiel hoog (grond)waterpeil	Peil- en/of overstromingsdynamiek	Basenrijke en/of brakke kwel	Goede (grond- en oppervlakte)waterkwaliteit	Bestaand water- en / of verkavelingspatroon	Cultuurhistorisch element (fort)	Openheid	Beslotenheid	Rust (beperkte menselijke aanwezigheid)	Stilte	Donkerte
Oeverlanden en extensieve graslanden langs natte natuurverbinding																	
N05.01 Moeras	X	X	X	X	-	X	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
N06.01 Veenmosrietland en moerasheide	X	X	X	X	-	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
N13.01 Vochtig weidevogelgrasland	X	X	X	X	X	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Weidevogels	-	-	X	-	X	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Moeras- en rietvogels	-	-	-	-	-	X	X	X	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Watervogels	-	-	-	-	-	-	X	X	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Vleermuizen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X	-	X	-	-	X	X
Noordse woelmuis	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X
Waterspitsmuis	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X
Otter	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X

Ringslang	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	X	X	-	-	X	X	-
Cultuurhistorisch waardevol fort met schootsveld																	
Multifunctionele natuur	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X	X	-	-	-	-	-
N04.02 Zoete Plas	-	-	-	X	-	-	X	-	-	X	X	X	X	-	X	X	X
N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland	-	-	-	X	-	-	X	-	-	X	X	X	X	-	X	X	X
Moeras- en rietvogels	-	-	-	-	-	X	X	X	-	X	X	X	X	-	X	X	X
Vleermuizen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X	X	X	-	X	X	X
Ongewervelden van droge milieus	-	X	X	X	X	-	-	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
Aardkundig monument	-	-	X	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

6 Vervangbaarheid

De natuurwaarden van de graslanden en het oppervlaktewater zijn actueel van beperkte waarde en op zichzelf op korte termijn vervangbaar. De samenhang tussen de natuurwaarden en de cultuurhistorische betekenis van het fort vormt echter een nagenoeg onvervangbare situatie.
Ook de actuele natuurwaarden met betrekking tot de aanwezige verlandingsvegetaties langs de Markervaart zijn niet of nauwelijks vervangbaar. Tenslotte geldt de onvervangbaarheid ook nog voor de cultuurhistorisch waardevolle oude verkaveling met natuurwaarden in de Starnmeerpolder en Markerpolder.
Tot slot mogen de fysieke kenmerken van het oorspronkelijke meer, oude IJ-verbinding en de niet ingepolderde oeverlanden niet significant worden aangetast, zodat de aardkundige waarden en de ontstaansgeschiedenis via het aardkundig monument (Alkmaardermeer en Uitgeestermeer) behouden blijven.

Waterlinie Beverwijk (L7)

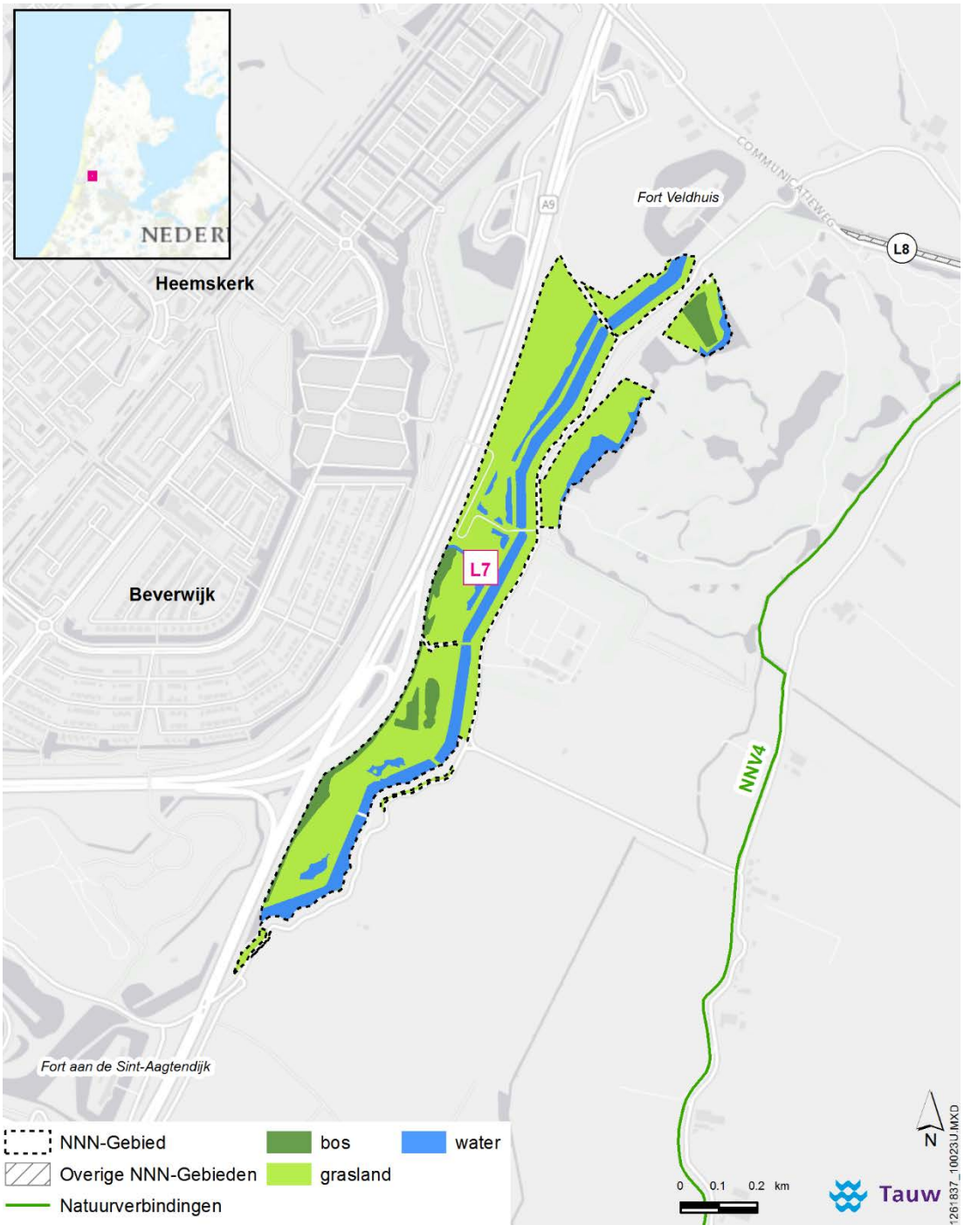
1 Algemene gegevens

Nummer	L7
Naam gebied	Waterlinie Beverwijk
Regio Natuurbeheerplan 2018	Laag-Holland
Gemeente(n)	Beverwijk Heemskerk
Overige wettelijke en beleidsmatige gebieds-beschermingsregimes relevant voor natuur	• UNESCO Werelderfgoed (Stelling van Amsterdam)
Gebruik / functie	Natuur
Oppervlakte NNN	40 hectare
Eigendom / beheer	Landschap Noord-Holland

2 Oppervlakte en samenhang NNN

Het natuurgebied Waterlinie Beverwijk is circa 40 hectare groot en gelegen tussen fort Veldhuis en fort aan de Sint-Aagtendijk. De **samenhang** binnen het gebied komt tot uitdrukking in het aaneengesloten lint langs de buitendijkse zijde van de Sint-Aagtendijk.
De **samenhang** met andere NNN gebieden wordt gevormd door de ligging vlak naast een natuurverbinding (NNV4). Via het terrein van de golfbaan is dit gebied daarmee verbonden en ook verbonden met gebied Noorderham en Zuiderham (L8). De Waterlinie van Beverwijk is onderdeel van de Stelling van Amsterdam en op deze manier brengt de linie ook een grote landschappelijke en cultuurhistorische samenhang met zich mee.

Figuur 1: Ligging NNN-gebied Waterlinie Beverwijk en omliggende NNN-gebieden inclusief nummer. Let op: Onderstaande kaart betreft slechts een globale weergave van de aanwezige biotopen in het gebied. Voor een overzicht van de natuurbeheertypen wordt verwezen naar het Natuurbeheerplan.

3 Landschapsecologische karakteristiek

Ontstaansgeschiedenis

Het NNN gebied ligt in het **strandwallen- en strandvlakte landschap** (fysisch-geografische regio: zeekleigebied), wat is ontstaan als gevolg van een samenspel tussen de zee, rivieren en wind, welke telkens sediment afzetten en verplaatsten.

De Waterlinie van Beverwijk is in 1800 ontworpen en aangelegd om zo de Engelsen buiten de deur te houden en is onderdeel van de Linie van Noord-Holland. Deze linie bestond uit drie rijen lunetten van ongeveer 2 meter hoog, welke verspringend ten opzichte van elkaar lagen. De achterzijde was afgesloten met een palissade. De Linie van Noord-Holland liep van de duinen bij Wijk aan Zee tot aan het toenmalige Wijkermeer. Het doel van deze linie was voorkomen dat Amsterdam werd ingenomen door vijandige troepen. De waterlinie werd echter niet goed onderhouden en al snel werden de palissaden verkocht en buiten werking gesteld, de terreinen werden echter niet verkocht. In 1885 werden de grenzen van de waterlinie opnieuw vastgesteld en werd de linie onderdeel van de Stelling van Amsterdam. De Stelling van Amsterdam is aangewezen als Rijksmonument.

Abiotische en ruimtelijke karakteristiek

De bodem van het gebied bestaat uit zavel en klei. Het gebied ligt op dezelfde hoogte als de rest van de omgeving, op ongeveer -0,5 meter onder NAP. Echter zijn er wel kleine hoogteverschillen aanwezig in de percelen. Er is sprake van een gefixeerd peil op -1,1 meter NAP met een drooglegging van ongeveer 60 cm. De voormalige inundatiekanalen lopen kilometers lang naar de Noorder- en Zuiderham in het noorder en het Noordzee kanaal in het zuiden. In het NNN-gebied zijn natuurvriendelijke oevers aangelegd. In het westen van het gebied loopt de snelweg A9 en de kruising met de A22. Hierdoor is het gebied geluidsbelast. Achter deze snelweg ligt Beverwijk, waardoor het gebied niet erg donker is.

Huidig gebruik

Het gebied wordt als natuurgebied gebruikt. Recreatie vindt langs de randen plaats, over bestaande wegen en er liggen ook wandelpaden door het gebied. Fort Veldhuis (vlak naast het NNN gebied) huisvest een museum.

Kernkwaliteiten

Op basis van het voorgaande worden in Waterlinie Beverwijk de volgende ecologische kernkwaliteiten onderscheiden, die de basis vormen voor het behoud van biodiversiteit die (inter)nationaal en/of regionaal van belang is:

- Stapsteen met cultuurhistorische waarde in natte natuurverbinding

4 Natuurwaarden

De natuurwaarden, zowel actueel als potentieel, zijn hierna beschreven aan de hand van de kernkwaliteiten van het gebied.

Kernkwaliteit: Stapsteen met cultuurhistorische waarde in natte natuurverbinding

Actuele natuurwaarden

De Waterlinie Beverwijk bestaat grotendeels uit open graslanden met moerasachtige randen. De graslanden worden beheerd als **N10.02 Vochtig hooiland** of **N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland**. De moerasranden worden beheerd als **N05.01 Moeras**. Zilte rus, aardbeiklaver en rode ogentroost zijn hier indicatoren voor brakke kwel. In delen van het moeras en het vochtig hooiland komt dotterbloemhooiland voor.

In dit gebied is ook wat opgaande vegetatie aanwezig (**N14.03 Haagbeuken- en essenbos**, **N15.02 Dennen-, eiken-, en beukenbos**). Hoewel klein van oppervlak is dit toch relevant want op de naastgelegen golfbaan is de **boommarter** waargenomen. In de open graslanden leven **insecten van droge milieus** en ook komt de **Noordse woelmuis** in dit gebied voor. **Vleermuizen** zoals de zeldzame meervleermuis foerageren in het gebied. De genoemde zoogdieren kunnen zich via de oude inundatiekanalen verder verspreiden, wat een belangrijke kwaliteit van deze stapsteen is. De watergang en plas vallen onder beheertype **N04.02 Zoete plas**.

Potentiële natuurwaarden

Het gebied heeft potenties voor de **ringslang**, die aanwezig is in Polder Westzaan (L18). De potentie bestaat verder uit het beter verbinden van de stapsteen met de natuurverbinding ten oosten van het gebied en met natuurgebieden in de omgeving. Het oude inundatiekanaal is een goede drager hiervoor.

5 Abiotische en ruimtelijke condities

In tabel 1 zijn de kernkwaliteiten en bijbehorende actuele en potentiële natuurwaarden weergegeven in relatie tot de voor deze waarden relevante abiotische en ruimtelijke condities. De condities zijn gelijk voor actuele en potentiële natuurwaarden en daarom niet afzonderlijk weergegeven. Deze tabel geeft daarmee inzicht in de aspecten waarmee rekening dient te worden gehouden in het ecologisch onderzoek naar de mogelijke (significante) gevolgen van een plan of project in het NNN.

Tabel 1: Actuele en potentiële natuurwaarden in relatie tot de vereiste abiotische en ruimtelijke condities ('X')

	Vereiste abiotische condities											Vereiste ruimtelijke condities					
	Veenbodem	Relatief voedselarme onbemeste bodem	Oude bodem (ongestoord)	Buffercapaciteit bodem / water	(Micro) reliëf	Windwerking	Stabiel hoog (grond)waterpeil	Peil- en/of overstromingsdynamiek	Basenrijke en/of brakke kwel	Goede (grond- en oppervlakte)waterkwaliteit	Bestaand water- en / of verkavelingspatroon	Cultuurhistorisch element	Openheid	Beslotenheid	Rust (beperkte menselijke aanwezigheid)	Stilte	Donkerte
Stapsteen met cultuurhistorische waarde langs natte natuurverbinding																	
N04.02 Zoete Plas	-	-	-	X	-	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X
N05.01 Moeras	-	X	-	X	-	X	X	-	X	X	X	-	X	-	X	X	X
N10.02 Vochtig hooiland	-	X	X	X	X	-	X	-	X	X	X	-	X	-	X	X	X
N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland	-	X	X	X	X	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
N14.03 Haagbeuken- en essenbos	-	X	X	X	-	-	X	-	-	-	-	-	-	X	X	X	X
N15.02 Dennen-, eiken- en beukenbos	-	X	X	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X	X	X	X
Vleermuizen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X	-	X	-	-	X	X
Ongewervelden van droge milieus (o.a. vlinders)	-	X	-	X	X	-	-	-	-	-	X	-	-	X	-	-	-
Noordse woelmuis	-	-	-	-	X	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X
Boommarter	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	X	X	X
Ringslang	-	-	-	-	-	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	-

6 Vervangbaarheid

Het grasland is erg oud, doordat het onderdeel is van de Stelling van Amsterdam. Hierdoor kost het veel tijd om dit te ontwikkelen en is het nagenoeg onvervangbaar. Ook door de cultuurhistorische waarde van het gebied is het NNN gebied onvervangbaar.

Weijenbus, Vroonmeer en Fort Krommeniedijk (L9)

1 Algemene gegevens

Nummer	L9
Naam gebied	Weijenbus, Vroonmeer en Fort Krommeniedijk
Regio Natuurbeheerplan 2018	Laag Holland
Gemeente(n)	Uitgeest
Overige wettelijke en beleidsmatige gebieds-beschermingsregimes relevant voor natuur	• Weidevogelleefgebied • UNESCO Werelderfgoed (Stelling van Amsterdam)
Gebruik / Functie	Natuur, wonen / recreatie
Oppervlakte NNN	174 hectare
Eigendom / beheer	o.a. Landschap Noord-Holland en particulieren

2 Oppervlakte en samenhang NNN

Het NNN-gebied Weijenbus, Vroonmeer en Fort Krommeniedijk is een natuurgebied aan de zuidzijde van het recreatiegebied Alkmaarder- en Uitgeestermeer (L2). Het is een natuurgebiedje met een **oppervlakte** van 174 hectare.

De **samenhang** binnen het natuurgebied komt tot uiting in het aaneengesloten open polderlandschap. De samenhang met andere NNN-gebieden bestaat vooral uit het belang van het gebied voor vogels. Het gebied maakt met de andere polders rondom het Alkmaarder- en Uitgeestermeer en ook met NNN-gebieden op grotere afstand zoals de Eilandspolder (L11) en polder Wormer, Jisp en Nek (L17) deel uit van een belangrijk netwerk van vogelgebieden, voor zowel water-, moeras- als weidevogels. Via natuurverbinding NNV4 en NNN gebied Noorderham en Zuiderham (L8), is het gebied ook verbonden met de Linie van Beverwijk (L7) en andere gebieden ten zuiden van Weijenbus en Vroonmeer.

Figuur 1: Ligging NNN-gebied Weijenbus, Vroonmeer en Fort Krommeniedijk en omliggende NNN-gebieden inclusief nummer. Let op: Onderstaande kaart betreft slechts een globale weergave van de aanwezige biotopen in het gebied. Voor een overzicht van de natuurbeheertypen wordt verwezen naar het Natuurbeheerplan.

3 Landschapsecologische karakteristiek

Ontstaansgeschiedenis

Het gebied valt nu onder het landschapstype stedelijk gebied, maar ooit was dit een overgang tussen het Oer-IJ en naastgelegen **kleinschalige veenontginningen** (fysisch-geografische regio's: overgang zeekleigebied en laagveengebied). Op de aanwezige kleiige wadbodem is veen ontstaan. Een deel van dit veen is weggeslagen door het Oer-IJ, waardoor er een overgang is ontstaan van veengronden naar zeekleigronden. In het oostelijk deel van het NNN gebied werd het veen ontgonnen. Om het gebied te ontwateren werden er loodrecht op de Crommenije sloten gegraven, welke parallel aan elkaar liepen. Door de ontginning daalde de bodem en werd het noodzakelijk om het gebied in te polderen. Op de rand van het gebied staat het Fort bij Krommeniedijk waarvan de terreinen ook onderdeel uitmaken van dit NNN-gebied.

In het westen is een ander waardevol verkavelingspatroon aanwezig. Dit dateert uit 800-900 na Christus. De vorm van de kavels is aangepast aan de grillige vormen van de kwelderplaten. Het Oer-IJ heeft een grillig krekenpatroon achtergelaten, het Vroonmeer en Weijenbus zijn hier overblijfselen van. Het gebied is door het oude landschapspatroon aardkundig gezien waardevol.

Abiotische en ruimtelijke karakteristiek

Het NNN gebied ligt op dezelfde hoogte als de rest van de polder, op -1 tot -1,3 meter NAP. Vergeleken met het gebied ten noorden, is dit NNN gebied het laagst gelegen van het merengebied. De bodem is gevarieerd. In het oosten is er sprake van verslagen veen- en moerige gronden, welke zijn ontstaan doordat verrijkt veen is aangerijkt met bagger uit de sloten. In het westen zijn er zeekleigronden te vinden en veenbodems afgedekt met een kleilaag. Het waterpeil is gefixeerd op -1,6 meter NAP. De weilanden bij het Fort bij Krommeniedijk worden echter in het voorjaar plas-dras gezet. Dit is ideaal voor de weidevogels die in het gebied aanwezig zijn.
In het gebied zijn twee meren te vinden, het Vroonmeer en Weijenbus. Deze meren zijn licht brak. In het water is plaatselijk de watervegetatie goed ontwikkeld, hier groeien onder andere kranswieren.

Het natuurgebied is erg open en weids en daardoor zijn er veel weidevogels aanwezig. In het oosten zijn nog de restanten van de oude veenontginningen te zien, terwijl in het noordoosten de grillige verkaveling nog zichtbaar is. Ook zijn de restanten van de oude kreeklopen van het Oer-IJ nog zichtbaar. Door deze restanten is er ook sprake van (micro)reliëf in het gebied.

Het westen en zuiden van het natuurgebied worden begrensd door de A9 en twee provinciale wegen. Aan de oostkant ligt het lintdorp krommeniedijk. Hierdoor zijn er delen van het gebied geluidsbelast en niet erg donker. In het noorden ligt het Alkmaardermeer. In het oosten ligt het Fort Krommeniedijk, onderdeel van de Stelling van Amsterdam.

Huidig gebruik

Het fortterrein heeft deels een functie als natuurgebied, deels ook als woon- en recreatiegebied. Als ‘Fort K’IJK’ herbergt het sinds een aantal jaren een woontrainingscentrum voor mensen met autisme, een theeschenkerij en een bezoekerscentrum voor natuur en landschap van de Stelling van Amsterdam.

Het weidegebied Weijenbus en Vroonmeer wordt gebruikt als natuurgebied en er is recreatief medegebruik op het water toegestaan. Recreatie op land is daarentegen niet toegestaan. Fietsen en wandelen op de bestaande wegen aan de randen van het gebied is wel mogelijk en het gebied is vanaf daar goed te overzien.

Kernkwaliteiten

Op basis van het voorgaande worden in Weijenbus en Vroonmeer de volgende ecologische kernkwaliteit onderscheiden, die de basis vormt voor het behoud van biodiversiteit die (inter)nationaal en/of regionaal van belang is:

- Open landschap met extensieve graslanden voor weidevogels
- Cultuurhistorisch waardevol fortterrein met recreatief gebruik

4 Natuurwaarden

De natuurwaarden, zowel actueel als potentieel, zijn hierna beschreven aan de hand van de kernkwaliteiten van het gebied.

Kernkwaliteit: Open landschap met extensieve graslanden voor weidevogels

Actuele natuurwaarden

Het open en weidse natuurgebied bestaat uit meerdere typen graslanden (**N10.02 Vochtig hooiland, N13.01 Vochtig weidevogelgrasland, N13.02 Wintergastenweide**) en uit een twee plassen (**N04.02 Zoete plas**) met daaromheen kleine oppervlakten **N05.01 Moeras**, **N05.02 Gemaaid rietland** en **N06.01 Veenmosrietland en moerasheide**. Het grootste deel van de weilanden bestaat uit vochtig weidevogelgrasland. De polder is één van de kernleefgebieden van kritische **weidevogels**. Deze komen met relatief hoge dichtheden voor groter dan 50 broedparen per 100 hectare Aanwezige soorten zijn onder meer grutto, tureluur, slobeend, kuifeend, veldleeuwerik en graspieper.

In de gebiedsdelen met moeras leven **moeras- en rietvogels** en de **Noordse woelmuis**. Ook **waterspitsmuis** komt hier voor. In de wintermaanden is het gebied van belang voor grote aantallen overwinterende kol- en brandganzen, smienten, wulp, kievit en andere **watervogels** die ook de plassen als slaapplaats kunnen gebruiken.

Potentiële natuurwaarden

De potentie voor dit gebied ligt in de verdere optimalisatie van het gebied voor weidevogels en watervogels, zoals reeds in de ambitiekaart van het natuurbeheerplan is aangegeven en waarvoor concrete maatregelen zijn opgesteld in de ‘opkrikplannen voor weidevogelgebieden in Laag-Holland’.

Kernkwaliteit: Cultuurhistorisch waardevol fortterrein met recreatief gebruik

Actuele natuurwaarden

Het fortterrein is een bijzonder element in dit landschap, met hoge cultuurhistorische waarde. Op de aarden wallen van het fort groeit met name aan de noordzijde oud ongestoord grasland met bijzondere **graslandpaddenstoelen** zoals aardtongen en wasplaten zoals ridder- en wantsenwasplaat. Dit grasland wordt gerekend tot het beheertype **N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland** en is in een vochtiger variant ook rond de fortgracht (**N04.02 Zoete plas**) aanwezig. Deze graslanden zijn door de beperktere openheid minder geschikt voor weidevogels, maar wel komt hier de **rugstreeppad** voor.

Potentiële natuurwaarden

Door consequent hooilandbeheer van de schrale graslanden op het fortterrein en in de omgeving (waaronder de oude liniedijk als onderdeel van natuurverbinding NNV4) kan het belang voor planten, paddenstoelen en ongewervelden van droge milieus naar verwachting verder toenemen. Dit valt goed te combineren met het gebruik van het fortterrein voor andere functies als wonen en recreatie, waarvan de groenvoorzieningen tot **Multifunctionele natuur** kunnen worden gerekend. Te intensieve betreding van de meest waardevolle graslanden dient echter te worden voorkomen, evenals bemesting of het gebruik van herbiciden.

5 Abiotische en ruimtelijke condities

In tabel 1 zijn de kernkwaliteiten en bijbehorende actuele en potentiële natuurwaarden weergegeven in relatie tot de voor deze waarden relevante abiotische en ruimtelijke condities. De condities zijn gelijk voor actuele en potentiële natuurwaarden en daarom niet afzonderlijk weergegeven. Deze tabel geeft daarmee inzicht in de aspecten waarmee rekening dient te worden gehouden in het ecologisch onderzoek naar de mogelijke (significante) gevolgen van een plan of project in het NNN.

Tabel 1: Actuele en potentiële natuurwaarden in relatie tot de vereiste abiotische en ruimtelijke condities ('X')

	Vereiste abiotische condities										Vereiste ruimtelijke condities						
	Veenbodem	Relatief voedselarme onbemeste bodem	Oude bodem (ongestoord)	Buffercapaciteit bodem / water	(Micro) reliëf	Windwerking	Stabiel hoog (grond)waterpeil	Peil- en/of overstromingsdynamiek	Basenrijke en/of brakke kwel	Goede (grond- en oppervlakte)waterkwaliteit	Bestaand water- en / of verkavelingspatroon	Cultuurhistorisch element (fort, gracht, dijk)	Openheid	Beslotenheid	Rust (beperkte menselijke aanwezigheid)	Stilte	Donkerte
Open landschap met extensieve graslanden voor weidevogels																	
N04.02 Zoete Plas	-	-	-	X	-	-	X	X	-	X	X	-	-	-	X	X	X
N05.01 Moeras	-	X	-	X	-	X	X	-	-	X	X	-	X				
N05.02 Gemaaid rietland	-	X	-	-	-	-	X	X	-	X	X	-	X	X	X	X	X
N06.01 Veenmosrietland en moerasheide	X	X	-	-	-	-	X	-	-	X	X	-	X	X	X	X	X
N10.02 Vochtig hooiland	-	X	X	X	X	-	X	-	X	X	X	X	-	-	X	X	X
N13.01 Vochtig weidevogelgrasland	-	X	X	X	X	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
N13.02 Wintergastenweide	-	X	X	X	X	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Weidevogels	-	X	X	-	X	-	X	X	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Moeras- en rietvogels	-	-	-	-	-	X	X	X	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Watervogels	-	-	-	-	-	-	X	X	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Noordse woelmuis	-	-	-	-	X	-	X	X	-	X	X	-	-	X	X	X	X
Waterspitsmuis	-	-	-	-	X	-	X	X	-	X	X	-	-	X	X	X	X

Cultuurhistorisch waardevol fortterrein met recreatief gebruik

Multifunctionele natuur	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X	X	X	-	-	-	-	-
N04.02 Zoete Plas	-	-	-	X	-	-	X	-	-	X	X	X	-	-	X	X	X
N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland	-	X	X	X	X	-	X	-	-	X	X	X	-	-	X	X	X
Paddenstoelen	-	X	X	X	X	-	-	-	-	-	X	X	X	-	-	-	-
Rugstreeppad	-	-	-	-	X	-	X	X	-	X	X	-	-	-	X	-	-

6 Vervangbaarheid

Hoewel een groot deel van de natuurwaarden in theorie op enige termijn vervangbaar is, moet door de samenhang tussen de natuurwaarden en een uitgestrekt eeuwenoud landschapspatroon worden uitgegaan van een nagenoeg onvervangbare situatie. Hetzelfde geldt voor het fortterrein.

Colofon

ECOLOGISCH ONDERZOEK 150KV BEVERWIJK - OTERLEEK

KLANT
TenneT

AUTEUR
Bob Hendrikx

PROJECTNUMMER
C05051.200043.200

ONZE REFERENTIE
D10034912:17Colofon31

DATUM
13 januari 2022

STATUS
Definitief

GECONTROLEERD DOOR

Arjan Goutbeek
Projectleider

VRIJGEGEVEN DOOR

ing M.C. Yntema
Senior Projectleider

Over Arcadis

Arcadis is een toonaangevend wereldwijd ontwerp- en consultancybureau voor de natuurlijke en gebouwde omgeving. Wij maken het verschil voor onze klanten en de maatschappij met doeltreffende, duurzame en digitale oplossingen. Met 27.000 mensen in meer dan 70 landen genereerden we in 2020 een omzet van €3,3 miljard. Wij ondersteunen UN-Habitat met kennis en expertise om leefomstandigheden te verbeteren in gebieden getroffen door de gevolgen van de klimaatverandering.

www.arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 264
6800 AG Arnhem
Nederland

T +31 (0)88 4261 261

Arcadis. Improving quality of life

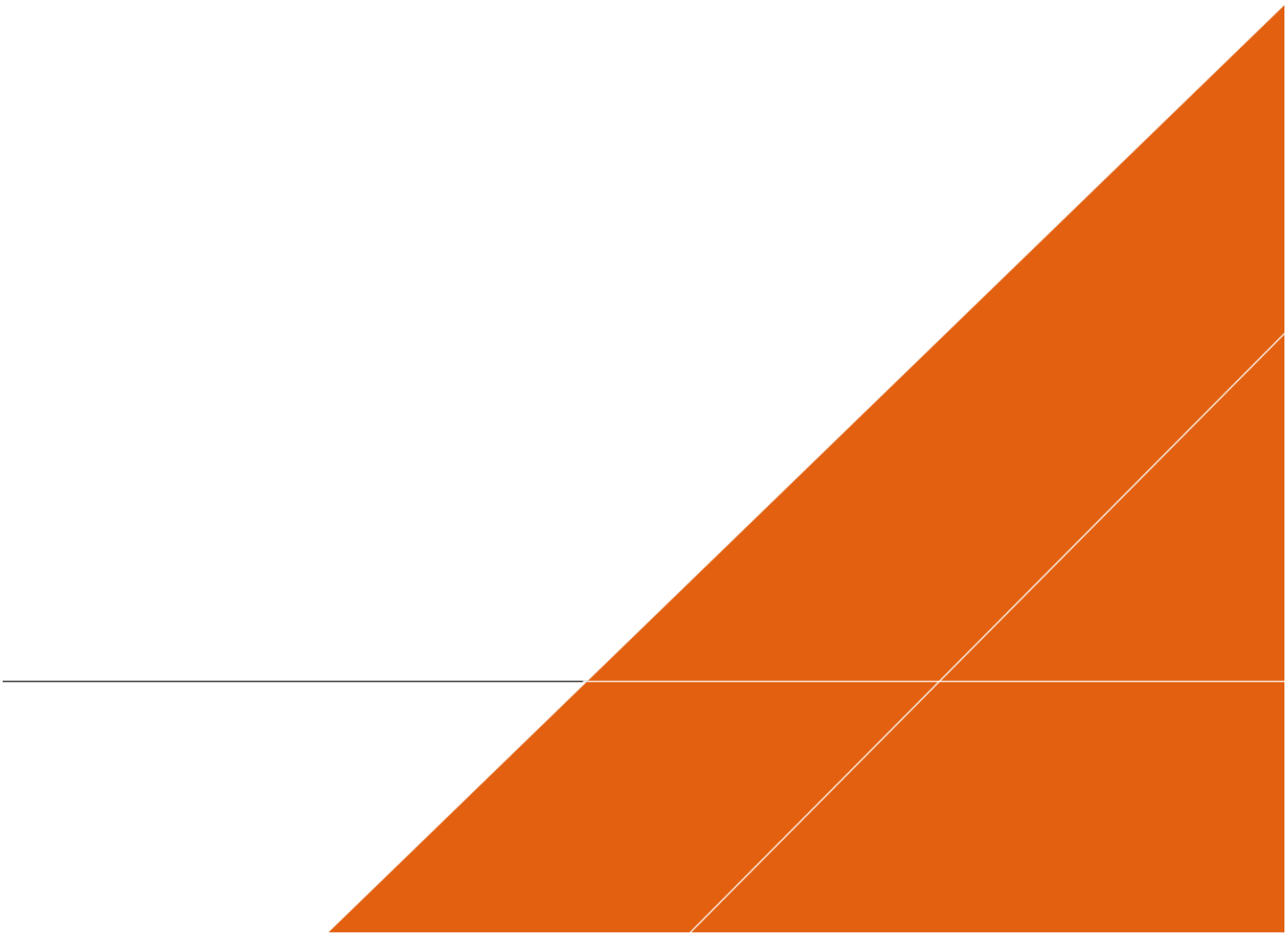
ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

ECOLOGISCHE BEOORDELING STIKSTOFDEPOSITIE

Netverzwaring Beverwijk - Oterleek, incl reconstructie

TenneT TSO B.V.

21 DECEMBER 2021

Contactpersoon

ARJEN GOUTBEEK

D10016595:107

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 264
6800 AG Arnhem
Nederland

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING 6

1.1 Aanleiding 6

1.2 Leeswijzer 7

1.3 Versiebeheer 7

2 BEPALING STIKSTOFDEPOSITIE 8

2.1 Toelichting 8

2.2 Uitgangspunten Aerius-berekeningen 8

2.3 Potentieel negatief effect 8

2.4 Cumulatie van effecten 9

3 REIKWIJDTE EFFECTEN EN REKENRESULTAAT 10

3.1 Natura 2000-gebieden in Nederland 10

3.2 Buitenlandse Natura 2000-gebieden 10

3.2.1 Natura 2000 in Duitsland 10

3.2.2 Natura 2000 in Vlaanderen 11

3.2.3 Natura 2000 in Wallonië 12

4 DE ECOLOGISCHE BETEKENIS VAN STIKSTOF 13

4.1 Toelichting 13

4.2 Natuurlijk voorkomen van stikstof 13

4.3 Stikstofemissie en stikstofdepositie 14

4.4 Effecten van verhoogde beschikbaarheid van stikstof 15

4.5 Kritische depositiewaarden 17

4.6 Ontwikkeling van de stikstofdepositie in Nederland 18

5 METHODE ECOLOGISCH BEOORDELEN 19

5.1 Inleiding 19

5.2 Bijdrage project 20

5.2.1 Landelijk beeld 20

5.2.2 Stikstofemissies en -deposities van het project 21

5.3 Wijze van beoordelen 21
5.3.1 Hoogte van de depositie 21
5.3.2 Beoordelen effect stikstofdepositie 22

6 ALGEMENE EFFECTBEOORDELING 24

6.1 Inleiding 24
6.2 Schade van kleine en tijdelijke deposities aan planten 24
6.3 Hoeveelheid stikstof die ter beschikking komt aan de vegetatie 25
6.4 Invloed kleine en tijdelijke deposities op veranderingen in groeisnelheid en vegetatiesamenstelling 27
6.5 Bijdrage van kleine en tijdelijke deposities aan de totale depositie 28
6.6 Bijdrage kleine en tijdelijke deposities ten opzichte van bestaande aanvoer en afvoer van stikstof uit ecosystemen 29
6.7 Invloed kleine en tijdelijke deposities op overbelaste systemen 31
6.8 Bijdragen van kleine en tijdelijke deposities ten opzichte van de achtergronddepositie 32
6.9 Relevantie stikstofdepositie voor het (kunnen) behalen of behouden van gewenste kwaliteit en omvang 33
6.10 Deelconclusie effect tijdelijke, lage stikstofdepositie 33

7 SPECIFIEKE HABITATTYPEN BEOORDELINGEN 34

7.1 Wijze van beoordelen 34
7.1.1 Uitgangspunten 34
7.1.2 Toepassen aspecten 35
7.2 Natura 2000-gebied Noordhollands Duinreservaat 35
7.2.1 H2180A Duinbossen (droog), berken-eikenbos/ ZGH2180A Duinbossen (droog), berken-eikenbos 37
7.2.2 H2180C Duinbossen (binnenduinrand)/ ZGH2180C Duinbossen (binnenduinrand) 38
7.2.3 H2130A Grijze duinen (kalkrijk) 39
7.2.4 H2160 Duindoornstruwelen 40
7.2.5 H2130B Grijze duinen (kalkarm) 41
7.2.6 H2190A Vochtige duinvalleien (open water) 42
7.2.7 H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk) 43
7.2.8 H2120 Witte duinen 45
7.2.9 H2130C Grijze duinen (heischraal) 46
7.2.10 H2150 Duinheiden met struikhei 47
7.2.11 H2140A Duinheiden met kraaihei (vochtig) 48
7.2.12 H2140B Duinheiden met kraaihei (droog) 49
7.2.13 H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt) 50
7.2.14 H6410 Blauwgraslanden 51
7.3 Deelconclusie specifieke habitattypebeoordelingen 52

8 CUMULATIE **53**

8.1 Beoordeling cumulatie 53

9 EINDCONCLUSIE **54**

9.1 Conclusie stikstofdepositie netverzwaring Beverwijk - Oterleek 54

BRONNEN **55**

BIJLAGEN

BIJLAGE A UITGANGSPUNTEN AERIUS **57**

BIJLAGE B AERIUS BEREKENINGEN **58**

BIJLAGE C VERHOUDING TOENAME EN DEPOSITIEWAARDEN **59**

BIJLAGE D CLUSTERING HABITATTYPEN **61**

FOUT! VERWIJZINGSBRON NIET GEVONDEN. FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Op 29 mei 2019 heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) een aantal uitspraken gedaan, op basis waarvan het Programma Aanpak Stikstof (PAS) niet langer gebruikt kan worden als basis voor toestemmingsbesluiten voor activiteiten die stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden veroorzaken.

Met de PAS-uitspraken zijn de drempelwaarden die de Wet natuurbescherming (Wnb) in samenhang met het PAS bevatte voor vergunningplicht (1 mol/ha/jaar) en meldingsplicht (0,05 mol/ha/jaar) niet langer rechtsgeldig. Op grond hiervan geldt dat voor activiteiten die een depositie veroorzaken van meer dan 0,0 mol/ha/jaar niet op voorhand een negatief effect op Natura 2000-gebieden kan worden uitgesloten en dat deze effecten moeten worden bepaald en beoordeeld.

De uitspraken van de ABRvS hebben ook gevolgen voor projecten en activiteiten met een tijdelijk karakter, die kleine en tijdelijke verhogingen van de stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden tot gevolg hebben. De meeste van deze projecten konden binnen het PAS met een voortoets of een melding toegestaan worden, of er was via een reservering voor zogenaamde prioritaire projecten ontwikkelingsruimte (toegestane depositie) beschikbaar.

Deze Ecologische beoordeling stikstof gaat in op het effect van stikstofuitstoot als gevolg van de netverzwaring Beverwijk - Oterleek op de instandhouding van stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebieden en daarmee de natuurlijke kenmerken van de betreffende Natura 2000-gebieden.

Figuur 1: Globaal overzicht plangebied netverzwaring tracé Beverwijk – Velsen – Oterleek (vastgesteld tracé, versie 1.4, augustus 2021).

Kader 1. Rekenresultaat stikstofdepositie als gevolg van de netverzwaring

Met behulp van het emissieverspreidingsmodel Aerius is berekend welke depositie van stikstof optreedt op stikstofgevoelige habitattypen. De resultaten van de berekening zijn opgenomen in Bijlage B. De hoogste depositie treedt op in het Natura 2000-gebied Noordhollands Duinreservaat en bedraagt in zijn totaliteit 0,12 mol N/ha gedurende de aanlegfase van 2 jaar. Dat komt dan overeen met maximaal 0,06 mol N/ha/jaar. Op andere Natura 2000-gebieden is de depositie lager.

1.2 Leeswijzer

In dit rapport wordt in de volgende hoofdstukken alleen maar ingegaan op de effecten van stikstofdepositie. Hoofdstuk 2 zal over de bepaling van stikstofdepositie gaan. De reikwijdte van effecten en het rekenresultaat zal worden aangehaald in hoofdstuk 3. In hoofdstuk 4 wordt er ingegaan op de ecologische betekenis van stikstof. In hoofdstuk 5 wordt de methode voor deze beoordeling uitgelegd, waarbij in hoofdstuk 6 de algemene effectbeoordeling wordt aangehaald. In hoofdstuk 7 zal gebiedsspecifiek de stikstofdepositie worden beoordeeld. In hoofdstuk 8 wordt de cumulatie aangehaald en ten slotte staat de eindconclusie in hoofdstuk 9.

1.3 Versiebeheer

Ten tijde van de uitvraag voor het uitvoeren van de in deze rapportage beschreven onderzoeken, is het op dat moment gekozen tracé onderzocht. Op basis van voortschrijdend inzicht en de uitkomsten van diverse bureaustudies, is het tracé op diverse punten gewijzigd. Ten behoeve van een eenduidige rapportage zijn de volgende momenten aangehouden als uitgangspunt voor het gekozen tracé:

- 26 maart 2020: geleverd bij de uitvraag voor het uitvoeren van bodemonderzoeken
- 8 september 2020: aangeleverd per mail en inzichtelijk gemaakt wat de wijzigingen zijn.
- 23 april 2021: per mail aangeleverd tracé met daarin de gewijzigde zuidelijke helft van het tracé
- 2 juni 2021: levering vastgesteld tracé versie 1.0
- 15 juni 2021: gedeelte tracé Beverwijk 150 – Beverwijk 380 (Transformator 413) vastgesteld en toegevoegd aan tracé versie 1.0 met vaststellingdatum van 8 juni 2021.
- 14 oktober 2021: tracé versie 1.4, vastgesteld op 19 augustus 2021

Daarna is in augustus 2021 tevens de reconstructie van de aansluitingen ten noorden van het station BVW380 toegevoegd aan de scope van de werkzaamheden.

Onderhavige rapportage heeft betrekking op de ligging van het gehele tracé inclusief reconstructie

2 BEPALING STIKSTOFDEPOSITIE

2.1 Toelichting

Dit hoofdstuk geeft inzicht in de methode die is gebruikt om effecten als gevolg van tijdelijke stikstofemissies en daarmee samenhangende stikstofdeposities te kunnen bepalen. Dan gaat het ten eerste om de uitgangspunten die zijn gebruikt voor de berekeningen van de stikstofdeposities met behulp van het programma Aerius en vervolgens gaat het om een beschrijving van het potentiële negatieve effect voor Natura 2000.

2.2 Uitgangspunten Aerius-berekeningen

De uitgangspunten van de berekeningen met Aerius zijn opgenomen in Bijlage A. Als eerste is het project in een paar onderdelen gesplitst en per onderdeel is bepaald welk materieel, met welk vermogen, hoe lang en waar wordt ingezet. Vervolgens is op basis van deze gegevens met de Aerius-calculator berekend welke deposities optreden.

De inschatting van in te zetten materieel is gebaseerd op een uitwerking van de werkzaamheden van de verschillende onderdelen van het project. De uitwerking is gebaseerd op een conservatieve inschatting van de verschillende activiteiten. Op basis van de uitvoering van vergelijkbare projecten is het aantal uren inzet van materieel bepaald, de gemiddelde emissiekarakteristiek (meestal op basis van leeftijd van materieel) en de zwaarte van het materieel. De locaties van de werkzaamheden liggen vast.

De berekeningen voor het bepalen van de mate van stikstofdepositie zijn gemaakt met Aerius, versie 2020_20210209_2f032ce1a2. De verwachting is dat de aanlegfase twee jaar zal duren. In de Aerius-berekening is uitgegaan van de berekening in jaar 2022 (jaar met de hoogste depositie).

Stikstof accumuleert namelijk in het ecosysteem, waardoor alleen inzicht in de (tijdelijke) jaarlijkse bijdragen geen goed beeld geeft van de daadwerkelijke depositie door de aanleg. Ook betekent het dat, als gevolg van de lage depositiewaarden, veel deposities niet meer herkend worden door het Aerius-model wanneer per jaar gerekend wordt. Daarmee vervalt het inzicht in het planeffect dat als gevolg van accumulatie wel zou optreden. De berekende planeffectwaarden worden gebruikt als toetswaarde ten opzichte van bijvoorbeeld de kritische depositiewaarde (die uitgaat van de mate van depositie per jaar), hiermee is de toetsing een worst-case benadering, omdat de depositie in werkelijkheid verspreid over de aanlegperiode neerkomt.

Voor de berekeningen is uitgegaan van de achtergronddepositie in het jaar 2022 (rekenjaar). De verwachting is dat de komende jaren (ook gedurende de looptijd van de realisatie) de hoogte van de achtergronddepositie daalt. Het rekenjaar 2022 is hierdoor een worst-case uitgangspunt, namelijk het jaar met de verwachte hoogste achtergronddepositie.

2.3 Potentieel negatief effect

Potentiële negatieve effecten die ten gevolge van stikstofdepositie optreden, zijn alleen van toepassing voor de aanlegfase. Tijdens de gebruiksfase is geen sprake van enige meetbare stikstofdepositie. Dit betekent dat alleen sprake is van een tijdelijke depositie, na afronding van de werkzaamheden treedt geen meetbare stikstofdepositie op ten gevolge van het project. Het project netverzwaring Beverwijk - Oterleek draagt gedurende de gebruiksfase bij aan de gewenste daling van de landelijke stikstofdepositie.

Belangrijke negatieve effecten van stikstofdeposities zijn het gevolg van structurele overbelasting. Een overmaat aan stikstof cumuleert in het systeem omdat het niet “verwerkt” kan worden. Een overmaat aan stikstof (een overmaat is meer dan het systeem kan verwerken door afvoer door bijvoorbeeld begrazing of buffering door neutraliserende stoffen) kan leiden tot vermesting en verzuring. Hierdoor kan de soortensamenstelling wijzigen, doordat soorten die beter of meer stikstof kunnen opnemen of sneller gaan groeien, gaan domineren en de gewenste, veelal langzamer groeiende soorten (bestand tegen voedselarmere omstandigheden) uit het systeem verdwijnen. Over het algemeen zijn de gewenste soorten van het systeem, soorten van meer schrale (voedselarme) omstandigheden. In een groot aantal Natura 2000-gebieden zijn instandhoudingsdoelstellingen gesteld voor habitattypen die gevoelig zijn voor het verzurende of vermestende effect van stikstof. Eventuele soorten die afhankelijk zijn van deze habitattypen kunnen daarmee eveneens een negatief effect ondervinden.

In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de functie van stikstof in het ecologisch systeem en de potentiële effecten van additionele stikstofdepositie, afhankelijk van de situatie die van toepassing is voor een habitattype.

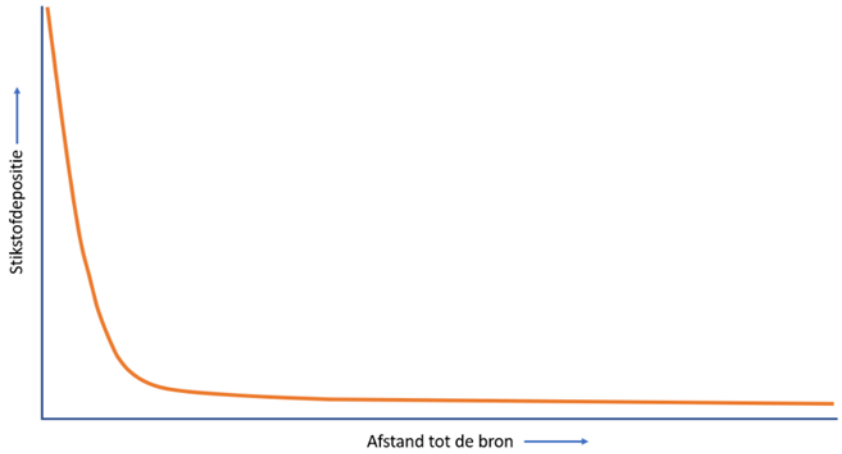
2.4 Cumulatie van effecten

In artikel 2.7 van de Wet natuurbescherming is aangegeven dat niet het project op zichzelf, maar ook in combinatie met andere projecten beschouwd moet worden. In dit rapport gaat het om de cumulatie van de stikstofdepositie. Cumulatie is relevant voor die Natura 2000-gebieden en die habitattypen waarvoor als gevolg van de netverzwaring Beverwijk - Oterleek stikstofdepositie optreedt en daarmee een potentieel negatief effect niet bij voorbaat kunnen worden uitgesloten.

3 REIKWIJDTE EFFECTEN EN REKENRESULTAAT

3.1 Natura 2000-gebieden in Nederland

Over het algemeen kan worden gesteld dat de hoogste depositie optreedt op kortere afstand van de emissiebronnen. Verder van de bron wordt de depositie van stikstof steeds lager totdat er uiteindelijk geen sprake meer is van depositie als gevolg van de emissie. Wanneer dit schematisch wordt weergegeven, is te zien dat de depositie op een bepaalde afstand stabiel wordt. Terwijl de afstand tot de bron steeds groter wordt, neemt de depositie niet meer substantieel af. Dit is schematisch weergegeven in Figuur 2.

Figuur 2 Schematische weergave van een curve waarin de stikstofdepositie is afgezet tegen de afstand tot de bron.

De uitvoer van de in Aerius gemaakte berekening is opgenomen in Bijlage B. Uit de Aerius-berekening blijkt dat als gevolg van de aanlegwerkzaamheden voor het project er over alle voor stikstof gevoelige Natura 2000-gebieden in Nederland enige vorm van depositie wordt berekend. De hoogste totale stikstofdepositie betreft 0,12 mol N/ha/j en treedt op bij de habitattypen H21180A Duinbossen (droog), berken- en eikenbos, H2180C Duinbossen (binnenduinrand) in Natura 2000-gebieden Noordhollands Duinreservaat en Kennemerland-Zuid en H2130A Grijze duinen (kalkrijk) in Natura 2000-gebied Noordhollands Duinreservaat. Deze Natura 2000-gebieden zijn op korte afstand van het kabeltracé is gelegen. De depositie van stikstof neemt vervolgens af met de afstand tot aan het plangebied tot 0,01 mol N/hectare op het Natura 2000-gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck. De hoogste deposities vinden plaats in de direct nabijheid van het tracé (in Natura 2000-gebieden nabij het tracé) en na een afstand van circa 10 kilometer neemt de hoogte van de depositie niet (nauwelijks) meer af met een toenemende afstand tot de bron.

In de volgende hoofdstukken wordt eerst nader ingegaan op wat stikstof is en welke ecologische relatie er is met natuurkwaliteit. Hiermee wordt meer inzicht gegeven in de ecologie van habitattypen en de rol van stikstof hierin. Deze kennis is relevant voor de (inhoudelijke) effectbeoordeling in hoofdstukken 6 en 7 van de optredende stikstofdepositie.

3.2 Buitenlandse Natura 2000-gebieden

Voor de toetsing van activiteiten die in Nederland plaatsvinden met gevolgen voor Natura 2000-gebieden in Duitsland of België worden de toetsingskaders gehanteerd die in respectievelijk Duitsland en België gelden. Hierna zijn de huidige toetsingskaders van Duitsland en België beschreven. Uitgangspunt bij onderstaande toetsingskaders is de maximale stikstofdepositie die door een project veroorzaakt wordt.

3.2.1 Natura 2000 in Duitsland

In Duitsland wordt het onderzoeksgebied voor de ecologische beoordeling begrensd op basis van de door het project (zonder cumulatie) veroorzaakte stikstofdepositie. De depositiewaarde waarop het gebied wordt begrensd, wordt het ‘Abschneidekriterium’ genoemd:

- Op basis van een uitspraak van het Bundesverwaltungsgericht (BVerwG 9 A 5.08, 14 april 2010), de hoogste federale administratieve rechtbank in Duitsland, wordt daarvoor een grenswaarde van 100 gram stikstof (7,14 mol) per hectare per jaar aangehouden.
- In andere studies wordt in Duitsland ook wel een waarde van 300 gram (21,43 mol) aangehouden.
- Een uitspraak van een Duitse Rechtbank (Oberverwaltungsgericht für das Land Nordrhein-Westfalen, 16.06.2016 – 8 D 99/13.AK) lijkt het Abschneidecriterium in Nordrhein-Westfalen op 50 gram stikstof (3,57 mol) te hebben gesteld.

Dat betekent dat in Duitsland verschillende grenswaarden gehanteerd worden voor het afgrenzen van het onderzoeksgebied. Worst-case wordt uitgegaan van een Abschneidecriterium[1] van 50 gram stikstof (3,57 mol) N/ha/jaar. Gezien de ligging (afstand) van het projectgebied (het kabeltracé) tot de Duitse grens en de hoogte van de stikstofdeposities op Natura 2000-gebieden in Nederland, wordt deze grenswaarde nergens overschreden voor de Duitse Natura 2000-gebieden. Significant negatieve effecten op Duitse Natura 2000-gebieden zijn daarmee uitgesloten en een vergunning Wet natuurbescherming zijn om die reden niet aan de orde.

3.2.2 Natura 2000 in Vlaanderen

De beoordeling van de effecten van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden bevindt zich in Vlaanderen in een transitiefase, die uiteindelijk moet leiden tot vaststelling van een Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). Onderdeel van deze transitiefase is de inwerkingtreding per 27 februari 2015 van een tijdelijk Vlaams toetsingskader voor de beoordeling van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Dit toetsingskader is per 1 juli 2017 aangepast.

Op basis van deze toetsingsmethode kunnen significante negatieve effecten in eerste aanleg uitgesloten worden geacht, indien in een Vlaams Natura 2000-gebied - met inbegrip van de bijdrage van een aangevraagd project op Nederlands grondgebied - geen sprake is van een overbelaste situatie dan wel wanneer als gevolg van een zodanig project binnen een Vlaams Natura 2000-gebied ter plaatse van een relevant (potentieel) habitattype of een voorlopige zoekzone de zogenaamde nul-contourlijn niet wordt overschreden. De nul-contourlijn bedraagt in Vlaamse Natura 2000-gebieden voor eutrofiëring via de lucht 0,30 kg N/ha/jaar (21,42 mol/ha/jaar). Voorziet een vergunningaanvraag voor een project op Nederlands grondgebied binnen één of meer Vlaamse Natura 2000-gebieden ter plaatse van een relevant (potentieel) habitattype of een voorlopige zoekzone in een toename van stikstofdepositie van meer dan 0,30 kg N/ha/jaar (21,42 mol N/ha/jaar), dan is in zoverre een nadere beoordeling noodzakelijk.

Significante negatieve effecten als gevolg van stikstofdepositie vanwege het aangevraagde project (zowel ammoniak als NOx) kunnen worden uitgesloten indien de activiteit waarop de aanvraag betrekking heeft ter plaatse van de relevante (potentiële) habitattypen of een daarvoor aangewezen voorlopige zoekzone leidt tot een stikstofdepositie van minder dan 5% van de geldende kritische depositiewaarde. Bij deze beoordeling dient te worden gekeken naar de gehele beoogde activiteit. Voorwaarde voor uitbreidingen van bestaande activiteiten, zogenaamde “hervergunningen” en nieuwe activiteiten is evenwel dat in de vergunning de gangbare emissie reducerende technieken (BBT) zijn voorgeschreven.

Voldoet het aangevraagde project op Nederlands gebied niet aan de hiervoor genoemde criteria, dan dient ervan uit te worden gegaan dat vergunningverlening uitsluitend mogelijk is, indien op grond van een in een Passende Beoordeling opgenomen ecologische onderbouwing de zekerheid bestaat dat de natuurlijke kenmerken van de relevante Vlaamse Natura 2000-gebieden niet zullen worden aangetast.

Gezien de ligging (afstand) van het projectgebied (het kabeltracé) tot de Belgische grens en de hoogte van de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden in Nederland, wordt de drempelwaarde van 21,42 mol N/ha/jaar nergens overschreden. Negatieve effecten ten gevolge van stikstofemissies in het project door depositie op Belgische gebieden zijn dan ook met zekerheid uit te sluiten. Ook is een vergunning Wet natuurbescherming om die reden niet aan de orde.

[1] De stikstofdepositie binnen het onderzoeksgebied wordt getoetst aan een drempelwaarde (Irrelevanzschwelle). Deze waarde bedraagt 3% van de kritische depositiewaarde van het meest gevoelige habitattype in het betreffende Natura 2000-gebied. De laagste kritische depositie waarde, die van het habitattype hoogveen, bedraagt 400 mol N/ha/jaar: dit is dan ook de meest worst case-situatie. Dat betekent dat de laagst denkbare drempelwaarde 12 mol N/ha/jaar bedraagt.

Eind februari 2021 heeft de Belgische Raad voor vergunningenbetwistingen, naar aanleiding van de uitspraak van het Hof, de omgevingsvergunning voor de uitbreiding van een bestaande pluim- en rundveehouderij, die gebaseerd was de in Vlaanderen geldende PAS, vernietigd. De Raad oordeelt dat in de beoordeling, die steunde op het voorlopige PAS-kader, niet voldoende onderzocht is wat de risico's zijn op aanzienlijke gevolgen voor het nabijgelegen habitatrichtlijngebied. Alleen verwijzen naar de drempelwaarden van het PAS volstaat volgens de Raad niet om het project uit te sluiten van een concrete beoordeling van de betekenisvolle effecten op de nabijgelegen natuur.

Wat de gevolgen van deze uitspraak zijn is nog niet bekend, maar het lijkt vergelijkbaar te zijn met de uitspraak van de Raad van State in mei 2019 ten aanzien van stikstofdepositie en het toepassen van het (Nederlandse) PAS.

3.2.3 Natura 2000 in Wallonië

Wallonië kent geen eigen toetsingskader voor het beoordelen van de effecten van stikstofdepositie op Waalse Natura 2000-gebieden, veroorzaakt door projecten. Dat veronderstelt dat voor een project op Nederlands grondgebied dat stikstofdepositie veroorzaakt op één of meer stikstofgevoelige Waalse Natura 2000-gebieden, bij voorkeur een Passende beoordeling wordt opgesteld. Hierin moet worden bepaald of in zoverre de zekerheid bestaat dat de natuurlijke kenmerken van de relevante Waalse Natura 2000-gebieden niet zullen worden aangetast.

Relevant is dat in 2015 voor een beoordeling voor ENCI (bron: Arcadis, 2018) tegen de achtergrond van het bepaalde in artikel 4, derde lid, van het Verdrag van de Europese Unie in dat verband afstemmingsoverleg heeft plaatsgevonden met het Waalse gewest, Département de la Nature et des Forêts (DNF). Daarbij is namens DNF medegedeeld dat, bij gebreke van een Waals toetsingskader, de beoordeling van een vergunningaanvraag voor een project op Nederlands grondgebied dat (mede) voorziet in stikstofdepositie op één of meer Waalse Natura 2000-gebieden, het Vlaamse toetsingskader gehanteerd mag worden.

Hierbij geldt dat tijdig afstemmingsoverleg plaatsvindt met DNF waarbij informatie wordt verstrekt over (de gevolgen van) het betreffende project, de vergunningaanvraag (inclusief alle relevante bijbehorende stukken) en de (ontwerp)besluiten tot vergunningverlening aan de Waalse autoriteiten worden gezonden. Ook moet de gelegenheid worden geboden om kennis te nemen van alle relevante stukken, zienswijzen naar voren te brengen en beroep in te stellen.

De drempelwaarde van 21,42 mol N/ha/jaar van het Vlaamse toetsingskader wordt nergens overschreden en nader onderzoek naar effecten of een vergunning Wet natuurbescherming is niet aan de orde. Negatieve effecten ten gevolge van stikstofemissies in het project door depositie op Belgische gebieden zijn dan ook met zekerheid uit te sluiten. Ook is een vergunning Wet natuurbescherming om die reden niet aan de orde.

Gezien de uitspraak in Vlaanderen is nu ook onduidelijk of dit gevolgen gaat hebben voor eventuele deposities in Wallonië.

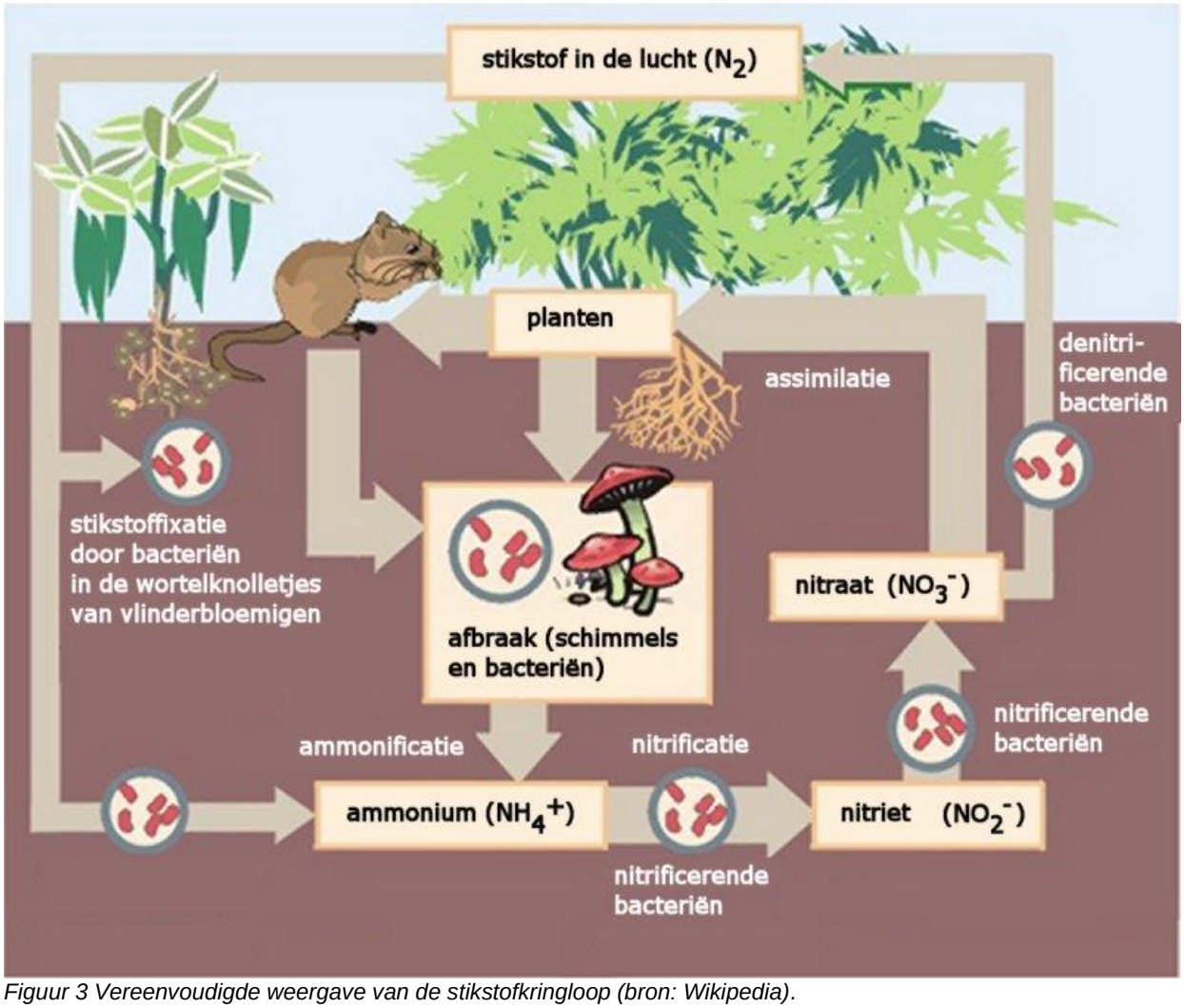
4 DE ECOLOGISCHE BETEKENIS VAN STIKSTOF

4.1 Toelichting

In dit hoofdstuk wordt toegelicht hoe stikstof ingrijpt in natuurlijke systemen en welke potentiële negatieve effecten kunnen optreden. Belangrijke delen van deze paragraaf zijn overgenomen uit het rapport “Herstelstrategieën stikstofgevoelige habitats. Ecologische onderbouwing van de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS)” van Alterra Wageningen UR & Programmadirectie Natura 2000 van het Ministerie van Economische Zaken (Smits & Bal, 2012). Waar relevant zijn verwijzingen naar onderliggende bronnen overgenomen.

4.2 Natuurlijk voorkomen van stikstof

Stikstof is één van de onmisbare bouwstenen voor het leven op aarde, en is daarmee in ecologisch opzicht van groot belang. Stikstof (N) komt in organisch materiaal onder andere voor in aminozuren en eiwitten. De problematiek rondom stikstofdepositie zit hem in de mate waarin dit element in reactieve vorm aan onze omgeving wordt toegevoegd als gevolg van menselijke activiteiten. De belangrijkste vormen van reactief stikstof zijn stikstofoxiden (NOx) en ammonium (NH_4+). Gebonden stikstof (N_2), dat 80% van de atmosfeer vormt, heeft geen directe invloed op het functioneren van ecosystemen.

Figuur 3 Vereenvoudigde weergave van de stikstofkringloop (bron: Wikipedia).

Planten kunnen stikstof via de wortels opnemen in de vorm van nitraat (NO_3^-). Stikstof dat in de vorm van ammonium (NH_4^+) in de bodem aanwezig is, moet daarom eerst via denitrificatie omgezet worden in nitriet en nitraat (Figuur 3). Ammonium kan zowel door depositie als door mineralisatie van organisch materiaal in de bodem terecht komen.

Stikstofverbindingen zijn in veel half-natuurlijke en natuurlijke ecosystemen beperkend voor de plantengroei. Nogal wat plantensoorten zijn aangepast aan nutriëntenarme omstandigheden en kunnen alleen succesvol voortbestaan op bodems met lage N-niveaus, omdat ze hier geen concurrentie ondervinden van snelgroeiende en stikstoftolerante soorten zoals grassen, bramen en brandnetels.

Stikstof kan op verschillende manieren in het leefmilieu van planten terechtkomen: door mineralisatie van organisch materiaal, aanvoer via water of de lucht en door natuurlijke of door mensen uitgevoerde bemesting (Figuur 3). Stikstof kan weer uit het leefmilieu worden verwijderd door denitrificatie door bacteriën, uitspoeling, opname in de voedselketen en oogst van gewas (waaronder ook cyclisch natuurbeheer valt).

4.3 Stikstofemissie en stikstofdepositie

De uitstoot (emissie) van luchtverontreinigende stoffen is in West-Europa in de loop van de twintigste eeuw sterk toegenomen. Tot eind jaren zeventig van de vorige eeuw was zwaveldioxide (SO_2) de hoofdcomponent van luchtverontreiniging, maar daarna zijn stikstofverbindingen relatief en absoluut steeds belangrijker geworden. Stikstofoxiden (NOx: vooral NO_2 en NO) ontstaan hoofdzakelijk bij de verbranding van fossiele brandstoffen in de industrie, elektriciteitscentrales, verwarmingsinstallaties en verkeer. De grootste bron hiervan is op dit moment het (vracht)verkeer. Ammoniakgas (NH_3) komt vooral vrij door vervluchtiging uit mest en urine bij beweiding, in de stal of opslag, en vroeger als de mest uitgereden werd over het land. Andere bronnen zijn de industrie, waar ammoniak vrijkomt bij enkele productieprocessen, het autoverkeer en de opslag van afvalwater.

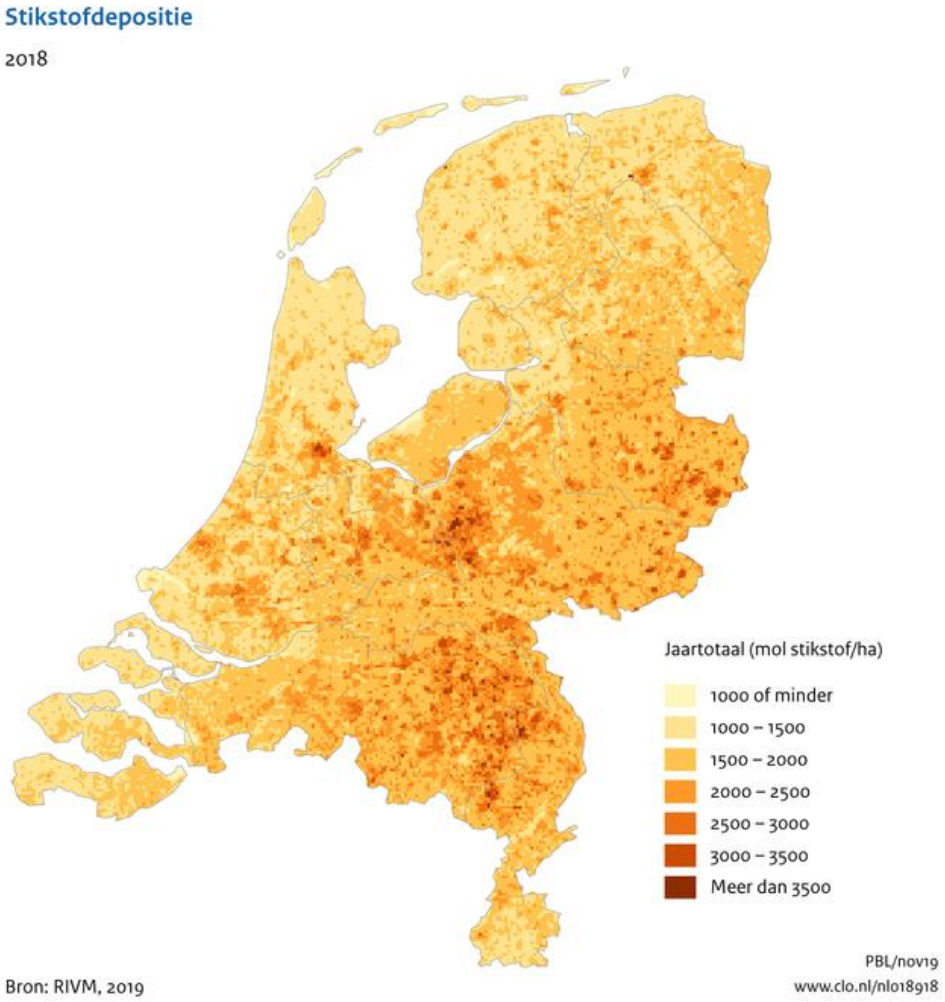
Stikstofoxiden en ammoniak komen na emissie in de atmosfeer terecht. Eenmaal in de lucht wordt het geëmitteerde gas meegevoerd door de wind, waardoor het wordt verspreid en verdunning van de concentraties aan stoffen optreedt. Ook ondergaan deze stoffen chemische reacties onder invloed van het zonlicht en de aanwezigheid van andere stoffen. Hierdoor veranderen zowel de chemische samenstelling als de vorm van de stikstofhoudende deeltjes. In de atmosfeer komen stikstofverbindingen daardoor zowel als gas, ion en aerosol (kleine vaste deeltjes) voor. Omzetting in aerosolen is onder meer van belang voor de afstand waarover de desbetreffende stoffen getransporteerd worden.

Hoe ver de verschillende componenten komen, wordt bepaald door een complex van factoren, waarbij vooral de emissiehoogte, de uitstroomsnelheid, de atmosferische omstandigheden (snelheid van luchtstromingen, turbulentie e.d.), de snelheid van chemische omzettingen, de depositiesnelheid van de desbetreffende verbinding en de aard en ruwheid van het aardoppervlak met zijn vegetatie van belang zijn. Uiteindelijk zullen al deze stoffen op het aardoppervlak terechtkomen. Dit proces wordt depositie genoemd en kan op verschillende manieren verlopen.

De directe afzetting of absorptie van gassen of aerosolen uit de atmosfeer aan het aardoppervlak (bodem, water of vegetatie) wordt droge depositie genoemd. Hoe hoger de snelheid van de depositie is, des te sneller wordt het gas of het deeltje uit de atmosfeer verwijderd. Zo is de transportafstand van NH_3 kort door de hoge depositiesnelheid van dit gas, terwijl die van het ammoniumaerosol door zijn lagere depositiesnelheid veel groter is. Een groot deel van de NO_2 wordt door het verkeer op lage hoogte uitgestoten. Echter, door de lage depositiesnelheid van NO_2 wordt deze stof toch veelal over grote afstanden getransporteerd.

Daarnaast treedt natte depositie op. Dit betreft het oplossen van emissies in wolken of regenwater en daaropvolgende neerslag van stikstofverbindingen. De natte depositie levert ongeveer 25-30% van de totale N-depositie. De rest is droge depositie.

Door de ruimtelijke verspreiding van de bronnen en de verschillende transport- en omzettingsprocessen in de atmosfeer, is de depositie van N-verbindingen niet overal gelijk (Figuur 4). Zelfs in een klein land als Nederland zijn de verschillen relatief groot: zo is de totale depositie van NOx (de som van droge en natte depositie van NO + NO_2 + HNO_3) in de stedelijke gebieden (o.a. in het westen van ons land) duidelijk hoger, terwijl de totale depositie van NH_x (de som van droge en natte depositie van NH_4^+ en NH_3) hoger is in het landelijk gebied, waarbij de hoogste waarden in het Peelgebied, de Gelderse Vallei, Twente en de Achterhoek worden gevonden.

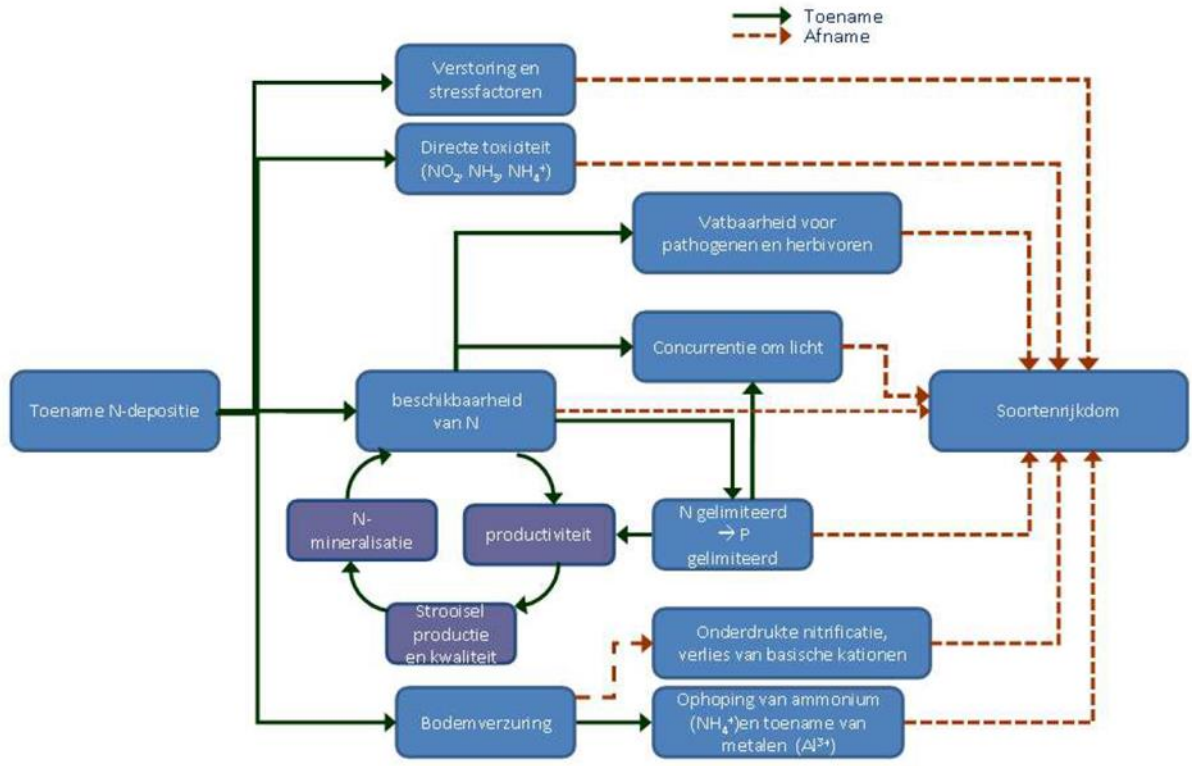
Figuur 4 Achtergronddepositie stikstof in 2018 (bron: Compendium voor de Leefomgeving, 2019).

4.4 Effecten van verhoogde beschikbaarheid van stikstof

De theoretische potentiële gevolgen die als gevolg van een te hoge toevoer van reactieve stikstof voor planten kunnen optreden zijn (Figuur 5):

- Directe toxiciteit van hoge concentraties van gassen op individuele plantensoorten. De huidige concentraties van NH_3 en NOx zijn in Nederland echter zo laag dat dit bijna niet meer voorkomt.
- Eutrofiëring door geleidelijke toename van de beschikbaarheid van stikstof. Een toename van de atmosferische stikstofdepositie in een voorheen onbelast gebied leidt in eerste instantie tot een toename van de beschikbaarheid van stikstof in bodem of water en aldus tot een verhoogde opname van stikstofverbindingen door de vegetatie. Dit proces wordt eutrofiëring genoemd. Door verhoogde toevoer en accumulatie van N-verbindingen zal de beschikbaarheid van stikstof voor planten geleidelijk toenemen. Als gevolg hiervan worden planten die in een stikstofarm milieu leven overheerst door (sneller) opkomende planten die gedijen bij veel stikstof, dit leidt bijvoorbeeld tot vergrassing.
- Verzuring van bodem en water. Verzuring, oftewel afname van de buffercapaciteit, is een langetermijnproces dat ook van nature plaatsvindt door carbonzuur of organische zuren maar wat (zeer sterk) versneld kan worden door de toevoer van zure of verzurende stoffen uit de atmosfeer. Afhankelijk van de bodemsamenstelling kan dit complexe proces leiden tot een lagere pH, verhoogde uitspoeling van kationen (calcium, magnesium of kalium), verhoogde concentraties aan toxische metalen (vooral van aluminium) en veranderingen in de verhouding tussen nitraat en ammonium in de bodem (Clark & Tilman, 2008). In deze situatie kunnen plantensoorten die resistent zijn tegen dergelijke zure omstandigheden gaan overheersen en verdwijnen veel van de soorten die voorkomen in een milieu met een meer neutrale pH.

- Negatieve effecten van de verhoogde beschikbaarheid van gereduceerd N (ammonium of opgelost ammoniak in (neerslag)water). In veel gebieden met hoge N-depositie heeft gereduceerd N een groot aandeel in de totale N-depositie. Dit kan tot gevolg hebben dat ammonium de overheersende N-vorm in de bodem is. Dit is vooral het geval in bodems met een van nature lage omzetting van nitraat naar ammonium (pH < 4,5) of wanneer de bodem is verzuurd door atmosferische depositie. De omzetting van nitraat naar ammonium is een microbieel proces dat nitrificatie wordt genoemd. Verhoogde concentraties ammonium in de bodem of in het water kunnen allerlei negatieve gevolgen voor de plantengroei hebben. Deze effecten zijn het grootst in gebieden met voorheen matig gebufferde bodemcondities (pH 4,5-6,8) (Stevens, Manning, & van den Berg, 2011). Juist zulke omstandigheden zijn vaak rijk aan bedreigde plantensoorten, zodat het aantal daarvan al gauw zal afnemen (Kleijn, Bekker, Bobbink, De Graaf, & Roelofs, 2008).
- Toegenomen gevoeligheid voor secundaire stressfactoren, zoals schimmelinfecties en insectenplagen en vorst- of droogteschade. Luchtverontreiniging kan de vitaliteit van soorten verminderen, waardoor deze gevoeliger worden voor aantasting door schimmels, bacteriën, virussen of insecten. Ook de verhoging van het stikstofgehalte in de bladeren of wortels kan verhoogde aantasting door herbivore (plaag)insecten zoals de heidekever veroorzaken (Berdowski, 1987). Door veranderingen in de fysiologie of groei kan bovendien de tolerantie van plantensoorten voor droogte of vorst veranderen.
- Verschuivingen in de chemische samenstelling (bijv. aminozuursamenstelling) van planten onder invloed van een grotere N-beschikbaarheid.

Figuur 5 Schematisch overzicht van de effecten van stikstofdepositie (Bobbink & Hettelingh, 2011; Bobbink & Lamers, 1999; Kros et al., 2008).

Omdat soorten verschillend reageren op de invloed van stikstof, ontstaan veranderingen in groeisnelheid en daarmee in concurrentieverhouding tussen soorten. Dit leidt tot verdringing van minder concurrentiekrachtige soorten door stikstof-minnende (nitrofiele) soorten, aangezien een groot deel van de soorten in half-natuurlijke en natuurlijke ecosystemen juist is aangepast aan een lage stikstofbeschikbaarheid in de bodem. De samenstelling van vegetaties (en daarmee ook van habitattypen) kan daardoor veranderen. Over het algemeen leidt dit tot verlies van langzaam groeiende, en voor de habitattypen kenmerkende soorten. De kwaliteit van de habitattypen neemt daardoor af. Daardoor verandert ook de kwaliteit van de vegetatie als voedsel voor herbivoren en leefgebied voor tal van diersoorten, met allerlei gevolgen voor diersoorten hoger in de voedselketen.

De situatie in Nederland is samen te vatten als een langdurige (decennia) hoge belasting van stikstof, hoger dan de kritische depositiewaardes (zie volgende paragraaf de toelichting hier op) van habitattypen. Als gevolg van deze langdurige hoge belasting kunnen, met uitzondering van directe schade, de effecten optreden zoals in deze paragraaf opgesomd. Inzake de omvang waarbij effecten optreden concludeert Mouissie (2019) op basis van de onzekerheden in de berekening van de kritische depositiewaarde en experimentele studies over dosis-effect relaties, dat meetbare ecologische relevante effecten ten gevolge van stikstofdepositie kunnen optreden bij een toename van meer dan 70 mol N/ha/jr. Experimentele veldstudies betreffen vaak langjarige studies naar effecten van toenames die vele tientallen tot honderden mol N/ha/jaar bedragen, aangezien bij kleinere hoeveelheden geen verandering in de plantensamenstelling is waar te nemen. Uit een analyse van een groot aantal veldstudies blijkt dat bij een depositie rond de kritische depositiewaarde het verlies van soorten op kan treden bij een structurele toename van 20 mol N/ha/jaar of hoger. In sterk overbelaste situaties treedt verder soortenverlies op bij hogere toenames van 35 mol of meer. Habitats zijn dan ook gevoeliger voor een structurele toename in de depositie als de achtergronddepositie rond de kritische depositiewaarde ligt (Bobbink & Hettelingh, 2011; Caporn et al., 2016).

4.5 Kritische depositiewaarden

In deze beoordeling wordt het begrip kritische depositiewaarde (hierna KDW) gehanteerd. KDW's zijn gehanteerd om af te bakenen welke habitats als stikstofgevoelig worden beschouwd in dit project. De kritische depositiewaarde voor stikstof is gedefinieerd als "de grens, waarboven het risico niet kan worden uitgesloten dat de kwaliteit van het habitattype significant wordt aangetast als gevolg van de verzurende en/of vermestende invloed van de atmosferische stikstofdepositie" (H. F. van Dobben & van Hinsberg, 2008).

De kritische depositiewaarden die in de herstelstrategieën als uitgangspunt worden genomen, zijn specifiek voor habitattypen in Nederland vastgesteld in van Dobben et al. (2012). In dat rapport zijn verschillende kennisbronnen ten aanzien van kritische depositiewaarden met elkaar gecombineerd via een vast protocol (H. van Dobben et al., 2012). De kritische depositiewaarden konden worden vastgesteld met een nauwkeurigheid van 70 mol/ha/jaar (= 1 kilogram N).

Van de 51 habitattypen die in Nederland voorkomen zijn 45 gevoelig voor een overmaat van stikstof. De kritische depositiewaarden van deze habitattypen variëren van 400 tot 2.400 mol/ha/jaar.

Wanneer de achtergronddepositie ter plekke van een habitattype hoger is dan de KDW van dat habitattype, of wanneer door toevoeging de KDW wordt overschreden, kan niet worden uitgesloten dat een verdere toename van de stikstofdepositie leidt tot (verdere) aantasting van dat habitattype. In Nederland wordt de KDW op dit moment in zeer veel stikstofgevoelige gebieden en habitattypen overschreden.

De KDW van een habitattype is geen harde grens waarboven nadelige effecten op de vegetatie met zekerheid zullen optreden: "Deze unieke waarden moeten gezien worden als de meest waarschijnlijke waarde gezien de huidige stand van kennis. Wanneer de atmosferische depositie hoger is dan de KDW van het habitat bestaat er een duidelijk risico op een significant negatief effect, waardoor het instandhoudingsdoel voor een habitat (in termen van kwaliteit en oppervlakte) niet duurzaam kan worden gerealiseerd. Hoe hoger de overschrijding van het kritische niveau en hoe langduriger die overschrijding, hoe groter het risico op ongewenste effecten op de biodiversiteit" (H. van Dobben et al., 2012). In de uitspraak van de ABRvS inzake het PAS is aangegeven (r.o. 14.5 ECLI:NL:RVS:2019:1603):

Anders dan de Werkgroep ziet de Afdeling in het arrest [red. van de uitspraak van het Europese Hof van Justitie inzake de prejudiciele vragen over het PAS) geen aanknopingspunt dat de kritische depositiewaarde als een absolute grenswaarde zou gelden voor het bepalen van de gunstige staat van instandhouding van stikstofgevoelige habitattypen. De mate en duur van de overschrijding van de kritische depositiewaarde zijn naar het oordeel van de Afdeling wel belangrijke indicatoren voor de beoordeling of de daling van de depositie door de PAS-bronmaatregelen en de effecten van de herstelmaatregelen in de gebieden al dan niet nodig zijn voor het behoud en het voorkomen van verslechtering van de stikstofgevoelige natuurwaarden. Zo zal voor een gebied waar sprake is van een ongunstige staat van instandhouding en een forse, nog jarenlang voortdurende overschrijding van de kritische depositiewaarde, eerder sprake zijn van maatregelen die nodig zijn voor het behoud of voorkomen van verslechtering, dan voor een gebied waar

zeker is dat, bijvoorbeeld door de autonome ontwikkeling, de stikstofbelasting zodanig zal afnemen dat overschrijding binnen een afzienbare termijn de kritische depositiewaarde nadert.

In de kritische depositiewaarden is de invloed van andere bronnen (die leiden tot vermesting) dan depositie, zoals ammonificatie en denitrificatie en aanvoer via grond- en oppervlaktewater meegenomen. Ook is rekening gehouden met beheer van de habitattypen, als gevolg waarvan een aanzienlijk deel van de stikstof die opgeslagen is in het levende plantenmateriaal veelal weer uit het systeem wordt verwijderd.

4.6 Ontwikkeling van de stikstofdepositie in Nederland

De totale stikstofdepositie is in Nederland na 1950 tot aan het eind van de jaren tachtig van de vorige eeuw sterk gestegen door de groei van de intensieve veehouderij en het gebruik van fossiele brandstoffen. De landelijk gemiddelde stikstofdepositie bedroeg in 1990 ruim 2.700 mol stikstof per hectare en is sindsdien geleidelijk gedaald tot ruim 1.700 mol stikstof per hectare in 2016 (zie Figuur 6). De daling is de laatste jaren afgevlakt. Dit komt onder andere doordat de ammoniakuitstoot niet meer daalde. Al drie tot vier decennia is gereduceerd N de overheersende vorm (> 75 %) van stikstofdepositie in Nederlandse natuurterreinen (de Haan et al., 2008).

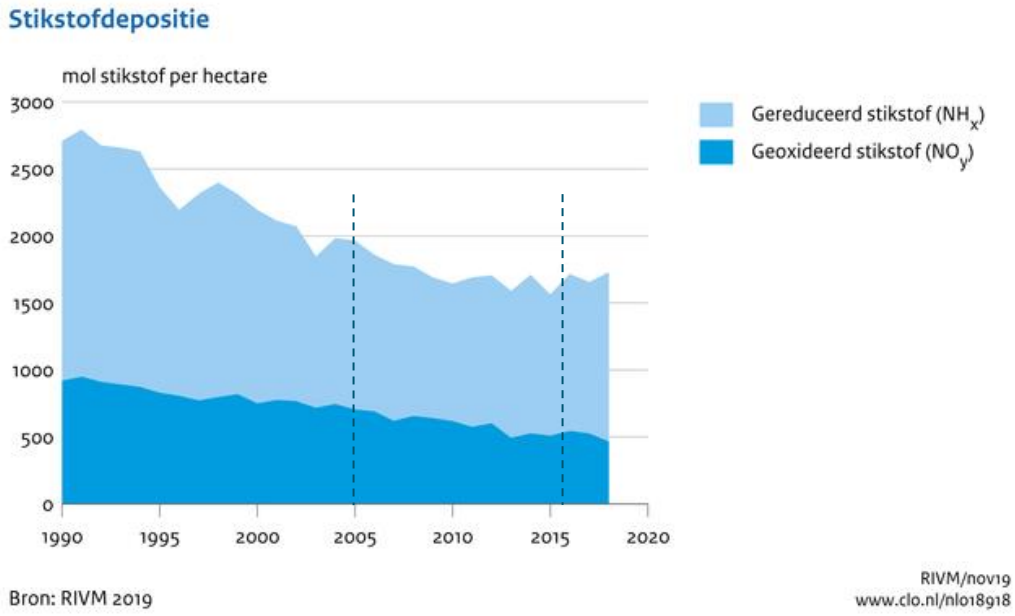
Volgens de 'Emissieramingen luchtverontreinigende stoffen Nederland - rapportage-2017' van het Planbureau voor de Leefomgeving (Smeets et al., 2017) zal de totale uitstoot en daardoor ook de depositie van stikstof in de toekomst weer verder afnemen.

De daling in stikstofdepositie op lange termijn (1990-2016) is het gevolg van lagere emissies van zowel stikstofoxiden als van NH_3. De emissie van stikstofoxiden in Nederland daalde sinds 1990 met circa 65%. Deze daling is het resultaat van maatregelen bij het verkeer (o.a. invoering katalysator), bij de industrie en in de energiesector.

De NH_3-emissie door agrarische bronnen in Nederland is sinds 1990 met naar schatting 70% gedaald. Deze emissiedaling is het gevolg van maatregelen zoals verbeterde voersamenstelling, het gebruik van emissiearme stallen, het afdekken van mestsilo's en het direct onderwerken van mest bij de aanwending.

In de periode 2005-2016 lijkt de totale stikstofdepositie (N-totaal) gedaald, echter deze daling is niet statistisch significant. Over deze periode is de schijnbare daling van gereduceerde stikstof niet statistisch significant maar de daling van geoxideerde stikstof wel (dat zijn stikstofoxiden en opgeloste stikstofoxiden in (neerslag)water)).

Door meteorologische omstandigheden kunnen van jaar tot jaar variaties in de depositie optreden in de orde van grootte van 10%, Dit kunnen dus jaarlijkse verschillen zijn in de ordegrootte van 70 tot 400 mol/ha/jaar.

Figuur 6 Ontwikkeling van stikstofdepositie in Nederland (bron: www.clo.nl/indicatoren/nl0189-vermestende-depositie).

5 METHODE ECOLOGISCH BEOORDELEN

5.1 Inleiding

De resultaten van Aerius wijzen uit dat sprake is van enige depositie op alle voor stikstof gevoelige Nederlandse Natura 2000-gebieden. Aangezien voor een zeer groot aantal Natura 2000-gebieden geldt dat een belangrijk deel van de habitattypen waarvoor deze gebieden zijn aangewezen sprake is van een overbelasting door alleen al de achtergronddepositie, zijn negatieve effecten niet op voorhand uitgesloten.

In het vervolg van dit hoofdstuk wordt beoordeeld of deze depositie van stikstof door de aanleg van de kabel tot significant negatieve effecten kan leiden voor de instandhoudingsdoelstellingen van de betreffende Natura 2000-gebieden. Hierbij wordt de volgende aanpak gehanteerd:

- De beschrijving wordt beperkt tot habitattypen waarvoor instandhoudingsdoelstellingen (IHD)[2] zijn vastgesteld.
- Indien een significant negatief effect op het behalen van IHD's voor habitattypen in een Natura 2000-gebied met zekerheid kan worden uitgesloten, dan zal de emissie ook geen effect hebben op het behalen van IHD's van soorten waarvoor het betreffende Natura 2000-gebied is aangewezen.
- Indien een significant negatief effect op het behalen van IHD's voor habitattypen in een Natura 2000-gebied niet met zekerheid kan worden uitgesloten, dan zullen eventuele effecten ook voor de soorten waarvoor het betreffende Natura 2000-gebied is aangewezen, beoordeeld moeten worden.

Het vertrekpunt voor de beoordeling is de huidige staat van habitattypen waarvoor geldt dat in veel gevallen sprake is van een stikstofdepositie die autonoom (dus zonder het project) hoger ligt dan het niveau van de kritische depositiewaarde (KDW) voor de betreffende habitattypen. Voor veel van deze habitattypen geldt daarbij dat de gewenste omvang en kwaliteit van het habitattype in de huidige situatie niet voldoen aan het gestelde instandhoudingsdoel.

Het effect van de tijdelijke depositie op de instandhoudingsdoelstellingen wordt bepaald door te beoordelen welk negatief effect de tijdelijke toevoeging van depositie heeft. Er is reeds gedurende lange tijd (ca. vier decennia) sprake van een hoge stikstofemissie in Nederland. Het effect van het project moet worden beoordeeld in het licht van de toevoeging die zij doet. Daarbij staat de vraag centraal of de tijdelijke depositie:

- Een direct effect kan hebben waardoor het instandhoudingsdoel niet meer kan worden behaald en/of;
- Ertoe leidt dat het instandhoudingsdoel niet binnen redelijke termijn behaald kan worden.

Op zichzelf geldt geen termijn voor het behalen van een gesteld instandhoudingsdoel op grond van de Habitat- of Vogelrichtlijn. Sinds de jaren '80 is sprake van zeer hoge stikstofemissies en -deposities. Deze deposities zijn indertijd ook als knelpunt voor de natuur geïdentificeerd en er zijn beleidsdoelstellingen gesteld en maatregelen getroffen[3]. De vraag is relevant wat bij het beoordelen van de haalbaarheid van instandhoudingsdoelstellingen een redelijke termijn is. Gezien de decennia met zeer hoge tot hoge belasting is duidelijk dat stikstof niet tot directe negatieve effecten leidt maar tot abiotische condities die ontwikkeling of kwaliteit belemmeren en/of beïnvloeden van het habitattype of leiden tot concurrerende begroeiing. Door verschillen van 10-tallen mollen of meer tussen achtergronddeposities en kritische depositiewaardes en de bijdrage van bronnen in de achtergrond waarop nationaal zeer beperkt invloed is (als gevolg van emissies uit het buitenland, zeescheepvaart, Europese emissie-eisen voertuigen), is het niet realistisch uit te gaan van een korte termijn voor het behalen van instandhoudingsdoelstellingen. Realistisch gezien kan niet anders worden aangenomen dan dat herstel een langere termijn behoeft van minimaal een decennium. Uiteraard geldt dit in combinatie met reguliere en periodieke beheermaatregelen die onderdeel zijn van de beheerplannen.

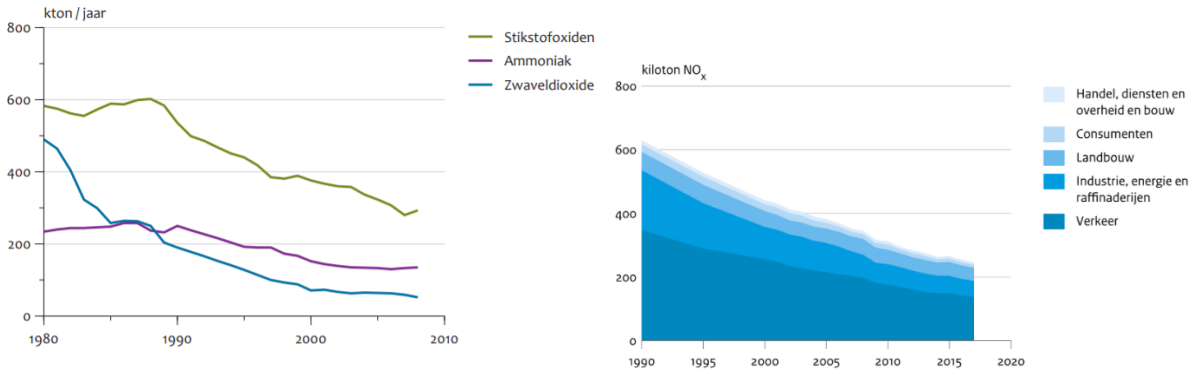
[2] Hierna worden habitattypen waarvoor instandhoudingsdoelstellingen in het kader van een Natura 2000-gebied zijn gesteld, aangeduid met 'habitattypen'.

[3] Zure regen. Een analyse van dertig jaar verzuringsproblematiek in Nederland. (Velders et al, PBL, 2010).

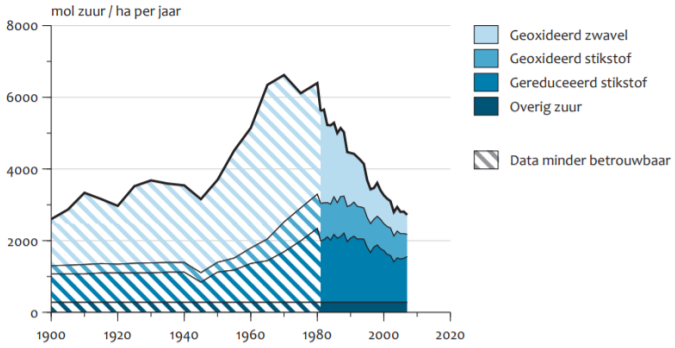
5.2 Bijdrage project

5.2.1 Landelijk beeld

De stikstofemissies naar de lucht en de deposities ten gevolge daarvan zijn historisch gezien reeds enkele decennia hoog. Zoals in paragraaf 4.3 van deze ecologische beoordeling is beschreven, zijn emissies naar de lucht vanuit verschillende beleidsterreinen een aandachtspunt. Beleid ten aanzien van de reductie is in de jaren ’80 in eerste instantie intensief opgepakt in het kader van het tegengaan van zure regen, waarin ook stikstofoxiden een rol spelen. Dit probleem is afdoende aangepakt, met name door de reductie van zwaveldioxide emissies. De impact van stikstofoxiden is op dit moment, vanuit ecologisch perspectief nog steeds relevant aangezien dit tot negatieve effecten leidt. De volgende figuren laten zien dat emissies van stikstof sinds de jaren 80 zeer hoog zijn geweest, maar sinds 1990 een dalende trend vertonen, zij het dat de trend van de daling afneemt. Dit is terug te zien in de deposities die, evenals de emissies, grofweg zijn gehalveerd tussen 1990 en 2010.

Figuur 7 Ontwikkeling stikstofemissies sinds 1980. (bron: PBL, 2010 en RIVM, 2019).

Figuur 8 Ontwikkeling depositie mol/ha/jr. sinds 1980[4]. (bron: PBL, 2010 en RIVM, 2019).

De daling van emissies en deposities is het gevolg van maatregelen die getroffen zijn op verschillende terreinen. Dit betreft bijvoorbeeld emissie-eisen aan voertuigen en verbrandingsinstallaties en eisen aan de landbouw. De afvlakking van deze emissies volgt eruit dat bij strengere emissie-eisen een verdere reductie steeds moeilijker bereikt wordt aangezien dit veelal gepaard gaat met significant hogere kosten.

In dat kader is te zien dat, mede vanuit de beleidsvelden ten aanzien van andere emissies (broeikasgassen), beleid gericht is op de introductie van meer hernieuwbare energie om inzet van fossiele brandstoffen te vermijden in plaats van te verschonen. Hiervoor wordt overgegaan op elektrificatie van de industrie, de gebouwde omgeving en de mobiliteitssector, terwijl parallel de elektriciteit door middel van hernieuwbare bronnen wordt opgewekt. Elektrificatie is een sector-overstijgende hoofdlijn in het recent afgesloten

[4] De PBL (Velders et al, 2010) rapportage geeft aan dat de betrouwbaarheid van de data inzake stikstofdeposities onvoldoende wordt geacht voor 1980 <<PM check op actualiteit>>

Klimaatakkoord ter uitvoering van de nationale klimaatdoelstellingen. Vaststaat dat de productie van dit verbruik in 2050 nagenoeg vrij is van emissies, behoudens elektriciteit opgewekt uit biomassaverbranding, aangezien bij wet is vastgelegd dat in 2050 de elektriciteitsproductie volledig CO2-neutraal is in 2050 (art. 2 lid 2 Klimaatwet). De door de windparken op zee opgewekte elektriciteit vervangt energie opgewekt uit fossiele bronnen en de stikstofemissies die daarbij vrijkomen. De netverzwaring Beverwijk – Oterleek is één van de extra verbindingen die noodzakelijk is om alle duurzaam verwekte energie vanaf de windparken op zee te transporteren naar het energienetwerk op land. Het levert een belangrijke bijdrage aan de verduurzaming van de Nederlandse energievoorziening en is voorwaardelijk voor (duurzame) elektrificatie. Het project levert daarmee een belangrijke bijdrage én is voorwaarde scheppend voor het verder reduceren van de stikstofdepositie in Nederland.

5.2.2 Stikstofemissies en -deposities van het project

Er treden emissies op naar de lucht tijdens de netverzwaring. De aanlegwerkzaamheden vinden plaats op land:

- Het nieuwe 150kV-inpandige schakelstation op locatie Beverwijk;
- De uitbreiding van het bestaand 150kV-hoogspanningsstation Oterleek, binnen de begrenzing van het huidige stationsterrein;
- De aanleg van een nieuwe verbinding (twee circuits, 150kV, ondergronds, over voornamelijk agrarische percelen) tussen het nieuwe schakelstation Beverwijk en het bestaande station Oterleek;
- De plaatsing van een nieuwe 380/150kV transformator op het bestaande 380kV-hoogspanningsstation Beverwijk;
- De verbinding 150kV tussen de nieuwe transformator op het bestaande 380kV-hoogspanningsstation Beverwijk en het nieuw te bouwen 150 kV-schakelstation Beverwijk.
- Reconstructie verbindingen station Beverwijk 380

Bij de aanleg zijn er diverse emissiebronnen te onderscheiden. In Bijlage A is een overzicht gegeven van de emissiebronnen van het project. De emissies zijn worst-case bepaald om een conservatieve effectbepaling te kunnen uitvoeren. In de werkelijkheid zijn de emissies, en daarom ook de deposities ten gevolge daarvan, lager. Emissies van stikstof zijn niet te vermijden gedurende de aanlegfase omdat de werktuigen en transportmiddelen die de grootste bijdrage leveren aan de stikstofemissie niet emissieloos beschikbaar zijn. Het is niet ondenkbaar dat op (relatief lange) termijn emissies bij dergelijke projecten kunnen worden uitgesloten. Een alternatieve uitvoering van het project die vrij is van emissie is daarbij eveneens niet mogelijk met de huidige stand van de techniek.

TenneT is zich sterk bewust van de mogelijkheden om emissies te beperken in de uitvoering door de selectie van materieel of werkmethoden die de inzet in tijd en daarmee emissie van werktuigen en transportmiddelen beperken. De aanscherping van emissie-eisen in de tijd vanuit IMO en de Europese Unie leveren hier een belangrijke bijdrage aan maar dat gaat onvoldoende snel aangezien dit doorwerkt via de vervanging van voer-, vaar- en werktuigen terwijl de levensduur van bijvoorbeeld schepen zeer lang is. In het onderhavige project stimuleert TenneT daarom het beperken van emissies ten opzichte van ‘business as usual’. Dit doet zij door:

- De aannemer te informeren over de mogelijkheden voor stikstofreductie. In werksessies wordt inzicht geboden in mogelijkheden, zoals selectie van materieel, gedragsregels tijdens de bouw (stationair draaien), elektrificatie mogelijkheden of ombouw van apparatuur (bijvoorbeeld inbouw SCR).
- De aannemer te verzoeken om maatregelen te treffen en hiervoor kosten in rekening te brengen.

De projecten van TenneT vinden plaats binnen het kader van openbare aanbestedingstrajecten waardoor voor een lopend project informatie concurrentiegevoelig is of niet dwingend mag worden voorgeschreven. TenneT zal echter de meerkosten accepteren van reductieopties die redelijk, zinvol en (maatschappelijk) te verantwoorden, waardoor emissies met zekerheid lager zullen zijn dan in een business as usual-scenario.

5.3 Wijze van beoordelen

5.3.1 Hoogte van de depositie

Uit de Aerius-berekening komt naar voren dat er een tijdelijke en beperkte depositie ten gevolge van het project optreedt in een groot aantal Natura 2000-gebieden en binnen deze gebieden op een groot aantal

habitattypen. Deze depositie is tijdelijk van aard aangezien die voortkomen uit de aanlegwerkzaamheden binnen een periode van twee jaar. Voor de berekening is worst-case aangenomen dat alle werkzaamheden in een periode van één jaar worden uitgevoerd.

Uit de berekening volgt als hoogste belasting 0,12 mol N/ha/j en treedt op bij de habitattypen H21180A Duinbossen (droog), berken- en eikenbos, H2180C Duinbossen (binnenduinrand) in Natura 2000-gebieden Noordhollands Duinreservaat en Kennemerland-Zuid en H2130A Grijze duinen (kalkrijk) in Natura 2000-gebied Noordhollands Duinreservaat. Een tijdelijke stikstofdepositie treedt op in 35 Natura 2000-gebieden en is voor alle andere habitattypen en Natura 2000-gebieden (ruim) lager dan 0,12 mol N/ha/j. In Bijlage B zijn de resultaten van de Aerius-berekening opgenomen. De Aerius-output geeft alleen de deposities weer van stikstofgevoelige habitattypen. Habitattypen die niet stikstofgevoelig zijn ondervinden geen negatieve effecten ten gevolge van de stikstofdepositie en een beoordeling is niet nodig. De samenvattende tabel van de Aerius-berekening, zoals opgenomen in Bijlage B, geeft alleen het projecteffect weer en houdt geen rekening met een eventuele overschrijding van de KDW. Voornoemde gegevens zijn wel beschikbaar in de Aerius-calculator en de achterliggende database. In de beoordeling is uitgegaan van de daadwerkelijke database en niet van de samenvattende pdf uit Bijlage B. In de praktijk heeft dat overigens geen effect op de beoordeling.

5.3.2 Beoordelen effect stikstofdepositie

Toelichting

De ecologische effecten van depositie, ook van tijdelijke en beperkte deposities, zijn beoordeeld voor alle habitattypen in alle Natura 2000-gebieden die gevoelig zijn voor stikstof en waar sprake is van een toename van stikstofdepositie als gevolg van het project. Daarmee is de beoordeling geldig voor alle gebieden die een stikstofbelasting ontvangen.

De beoordeling vindt plaats op basis van het bepalen en toepassen van de potentiële effectrelaties van stikstofdepositie en ecosystemen. Deze effectrelaties zijn geldig voor alle habitattypen. De effecten van de depositietoenames op de betrokken Natura 2000-gebieden zijn op twee niveaus beoordeeld:

1. Algemene effectbeoordeling (zie hoofdstuk 6);
2. Specifieke habitattypen beoordeling (zie hoofdstuk 7).

Algemene beoordeling

De algemene beoordeling betreft de analyse van de mogelijke effecten van zeer kleine en tijdelijke stikstofdepositietoenames in ecosystemen en daarmee op habitattypen in Natura 2000-gebieden. Hierin wordt onderbouwd dat een eenmalige, kleine depositie in algemene zin niet kan leiden tot zichtbare veranderingen in habitattypen en dat daarmee de natuurlijke kenmerken van betrokken Natura 2000-gebieden niet worden aangetast. De beoordeling voor dit plan is geldig voor alle habitattypen waar sprake is van een tijdelijke, kleine stikstofdepositie.

De beoordelingsaspecten, uitgewerkt in hoofdstuk 6, zijn gebaseerd op de uitgangssituatie dat de KDW is overschreden en het habitattype een ongunstige staat van instandhouding kent. Omdat niet alle KDW's worden overschreden en niet alle habitattypes een ongunstige staat van instandhouding kennen, is dit een worstcase uitgangspunt. Andere omgevingsaspecten die een negatieve invloed hebben op een habitattype op een specifieke locatie kunnen een groter effect hebben, waardoor een eventueel effect van stikstof minder of niet relevant is.

Specifieke habitattypen beoordeling

Hoewel de algemene beoordeling leidt tot de conclusie dat een tijdelijke, lage stikstofedepositie met zekerheid niet kan leiden tot zichtbare veranderingen in habitattypen en daarmee significante verslechtering van de habitattypen in de betrokken Natura 2000-gebieden zijn uitgesloten, zijn in dit rapport ook enkele gebied- of habitatspecifieke analyses uitgevoerd. Deze specifieke beoordeling is ten overvloede toegevoegd om duiding te geven hoe de systeemeffecten van de algemene beoordeling concreet van toepassing zijn op daadwerkelijke habitattypen (in een overbelaste situatie).

De beoordeling van specifieke habitattypen gaat in op de effecten op de habitattypen van de Natura 2000-gebieden met de hoogste stikstofdepositie als gevolge van het project, in dit geval Noordhollands Duinreservaat.

In deze specifieke beoordeling worden de algemene aspecten en principes van de tijdelijke en kleine depositieverhoging toegepast op habitattypen. Afhankelijk van het betreffende habitattype en de aard en omvang van de depositie zijn één of meer aspecten relevant voor de beoordeling van een eventueel effect. Op grond hiervan wordt beoordeeld hoe de toevoeging van de depositie ecologisch gezien invloed heeft op het instandhoudingsdoel in kwaliteit en omvang van het betreffende habitattype of dat het bereiken van de gewenste omvang en kwaliteit conform het instandhoudingsdoel in gevaar komt. Zo wordt inzicht gegeven in hoe de beoordelingsaspecten toegepast kunnen worden in daadwerkelijke ecosystemen en habitattypen.

De beoordelingsaspecten, zoals uitgewerkt in hoofdstuk 6 zijn gebaseerd op de uitgangssituatie dat de KDW is overschreden en het habitattype een ongunstige staat van instandhouding kent. Dit is een worst-case uitgangspunt, omdat niet alle KDW's worden overschreden en ook niet alle habitattypen een ongunstige staat van instandhouding kennen. Andere omgevingsaspecten die een negatieve invloed hebben op een habitattype op een specifieke locatie kunnen hoogstens een groter effect hebben waardoor een eventueel effect van stikstof minder of niet relevant is.

Leefgebieden versus habitattypen

In Aerius wordt naast de habitattypen ook onderscheid gemaakt in zoekgebieden van habitattypen en leefgebieden van habitatrichtlijnsoorten. Zoekgebieden zijn die gebiedsdelen waar men verwacht of beoogd habitattypen te kunnen ontwikkelen. Deze worden niet apart beoordeeld, maar worden als gelijk aan het daadwerkelijke habitattype beschouwd, mede ook omdat de depositie op de zoekgebieden lager is dan die van het habitattype zelf. Leefgebieden zijn opgesteld en vastgesteld door Sovon in 2016 (Sovon, 2016) en fungeren als hulpmiddel voor het uit te voeren beheer en vergunningverlening. Daarnaast zijn de leefgebieden opgesteld voor de PAS om leefgebied van stikstofgevoelige soorten in kaart te brengen. Voor de leefgebieden zelf zijn geen instandhoudingsdoelen opgesteld per Natura 2000-gebied.

Een verslechtering van het leefgebied is voor deze toetsing gelijkgeschakeld met de beoordeling van de habitattypen waar deze leefgebieden door gevormd worden en zijn daarmee niet apart beoordeeld. Het effect op een habitattype is gelijk aan een effect op een leefgebied. De drempel van een merkbaar negatief effect ten gevolge van stikstof is voor soorten tevens een stuk hoger dan voor een habitattype. Bijvoorbeeld de verandering in samenstelling van vegetatie door een verhoogde voedselrijkdom hoeft voor een vogel niet te betekenen dat de kwaliteit van het leefgebied is afgenomen. Voor de kwaliteit van de habitat is echter de samenstelling van de vegetatie wel een belangrijke maatstaf.

Het effect van stikstofdepositie op leefgebieden is hierdoor vaak minder impactvol dan het effect op habitattypen. Een maximale depositie van 0,10 mol N/ha op het leefgebied heeft minder effect op het gestelde doel dan wanneer de depositie op een habitattype neerkomt.

6 ALGEMENE EFFECTBEOORDELING

6.1 Inleiding

De aanlegwerkzaamheden voor het project leiden tot een tijdelijke depositie. De hoogste depositie op een stikstofgevoelig habitattype bedraagt in totaal 0,12 mol N/ha gedurende de aanlegfase, hetgeen overeenkomt met bijna 1,7 gram stikstof per hectare. Per vierkante meter betreft het 0,00017 gram stikstof.

De ecologische effecten van deze depositie worden beoordeeld aan de hand van een aantal aspecten. Afhankelijk van het habitattype en de aard en omvang van de depositie zijn één of meerdere aspecten relevant voor de beoordeling van een eventueel effect. In deze paragraaf wordt per aspect de achtergrond en onderbouwing van de beoordeling beschreven. Zoals in voorgaande paragrafen toegelicht is de beoordeling voor de overige habitattypen overeenkomstig en samengevat in de tabel in de bijlage waarin per habitattype is aangegeven welke van de volgende aspecten van toepassing zijn. De volgende aspecten worden gehanteerd voor de ecologische beoordeling:

1. Schade van kleine en tijdelijke deposities aan planten;
2. Hoeveelheid stikstof uit depositie die ter beschikking komt aan de vegetatie;
3. Invloed kleine en tijdelijke deposities op veranderingen in groeisnelheid en vegetatiesamenstelling;
4. Bijdrage van kleine en tijdelijke deposities aan de totale depositie;
5. Bijdrage kleine en tijdelijke deposities ten opzichte van bestaande aanvoer en afvoer van stikstof uit ecosystemen;
6. Invloed van kleine en tijdelijke deposities op overbelaste systemen;
7. Bijdrage van kleine en tijdelijke deposities ten opzichte van de achtergronddepositie;
8. Relevantie stikstofdepositie voor het (kunnen) behalen of behouden van gewenste kwaliteit en omvang.

De beoordeling gaat uit van de meest recente wetenschappelijke inzichten en biedt daarmee wetenschappelijk zekerheid inzake de eventuele schadelijke gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen en daarmee natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden.

Op een aantal punten wordt de tijdelijke depositie ten gevolge van het project vergeleken met achtergronddeposities en kritische depositiewaardes (KDW). In Bijlage C is om die reden een overzicht opgenomen van verschillende tijdelijke depositiebijdragen ten opzichte van deze achtergrondwaardes en KDW’s in Nederland.

6.2 Schade van kleine en tijdelijke deposities aan planten

Beschrijving

Hoge concentraties van gasvormige stikstofverbindingen en hoge concentraties van ammonium (NH_4^+) in de bodem, kunnen directe toxische effecten veroorzaken op planten. Dit betekent dat deze hoge concentraties een directe schadelijke werking uitoefenen op de (cel)fysiologie van planten. Bij indirecte effecten, wat aan de orde is bij stikstofdeposities via de atmosfeer zoals als gevolg van de aanleg van het kabeltracé, treden de schadelijke effecten op door geleidelijke veranderingen in het bodemmilieu (waarbij overigens ook giftige stoffen zoals aluminium kunnen ontstaan) en/of door veranderingen in beschikbaarheid van voedingsstoffen voor planten. Het gaat dan niet om een directe toediening op een plant.

De huidige concentraties van NH_3, NO_x en SO_2 zijn in Nederland zo laag dat directe toxische schade aan planten (bijna) niet meer voorkomt. Een negatief effect in de vorm van directe schade is daarom in Nederland niet aan de orde als het gaat om atmosferische depositie van stikstof. Dit volgt ook uit het gegeven van de continue hoge achtergronddepositie. De kritische depositiewaarde voor een habitattype moet ook gezien worden als waarde waarboven een negatief effect niet is uit te sluiten.

Mouissie (2019) concludeert op basis van de onzekerheden in de berekening van de KDW en experimentele studies over dosis-effect relaties dat meetbare ecologische relevante effecten ten gevolge van stikstofdepositie kunnen optreden bij een toename van meer 70 mol N/ha/jr. Experimentele veldstudies betreffen vaak langjarige studies naar effecten van toenames die vele tientallen tot honderden mol N/ha/jaar bedragen. Uit een analyse van een groot aantal veldstudies blijkt dat bij een depositie rond de KDW het verlies van soorten op kan treden bij een structurele toename van 20 mol N/ha/jaar of hoger. In sterk overbelaste situaties treedt (verder) soortenverlies op bij hogere toenames van 35 mol of meer. Habitats zijn dan ook gevoeliger voor een structurele toename in de depositie als de achtergronddepositie rond de KDW ligt (Bobbink & Hettelingh, 2011; Caporn et al., 2016).

Beoordeling

De toevoeging van een beperkte hoeveelheid stikstof, in het geval van het project maximaal 0,12 mol/ha gedurende een periode van twee jaar is tijdelijk en minimaal. Op zichzelf leidt deze maximale depositie met zekerheid niet tot waarneembare effecten en daarom ook niet tot directe schade.

Ten opzichte van de laagste kritische depositiewaarde van stikstofgevoelige habitattypen in Nederland (H3110 Zeer zwak gebufferde vennen met een KDW van 429 mol/ha/jr.) is dit een toename van 0,0003%. Van de hexagonen van dit habitattype die een tijdelijke depositie ondervinden (van maximaal 0,12 mol N/ha), is de jaarlijkse achtergronddepositie minimaal 1.168 mol/ha/jr. De projectbijdrage is van een dusdanige orde (in verhouding met de achtergronddepositie), dat directe aantasting van planten niet aan de orde is. Het verdwijnen van de vegetaties met een lage stikstoftolerantie wordt veroorzaakt door concurrentie en niet door directe schade aan de planten. Geconcludeerd wordt dat kleine en tijdelijke toenames van depositie van stikstof nooit kunnen leiden tot meetbare directe schade aan planten.

6.3 Hoeveelheid stikstof die ter beschikking komt aan de vegetatie

Beschrijving

Nitraat (NO_3^-) en ammonium (NH_4^+) zijn stikstofverbindingen die oplossen in water en zo via de bodem door plantenwortels kunnen worden opgenomen. Nitraat wordt vrijwel niet geabsorbeerd door bodemdeeltjes en is direct beschikbaar voor planten. Ammonium in de oplossing is in evenwicht met het ammonium dat aan bodemdeeltjes geadsorbeerd is. Vooral in bodem met een hoog aandeel kleideeltjes kan het aandeel gebonden ammonium hoog zijn. De gebonden ammonium is voor een deel beschikbaar voor planten (Mengel, 1991). Als de hoeveelheid opgelost stikstof in de bodem hoog is en deze niet door planten wordt opgenomen, dan kan een deel van de stikstof uitspoelen.

In terrestrische systemen spoelt stikstof bijna altijd uit in de vorm van nitraat, aangezien ammonium in de bodem weinig mobiel is en maar zeer beperkt naar het grondwater verdwijnt. Alleen in natte systemen, waaronder veengronden, kan ammoniumuitspoeling naar het grondwater ook kwantitatief van belang zijn (Kros et al, 2008).

De uitspoeling van nitraat naar het grondwater is in de loof- en naaldbossen van Europa sterk gerelateerd aan de totale stikstofdepositie die op en in het bos terechtkomt (de Vries, 2008; Dise, Rothwell, Gauci, van der Salm, & de Vries, 2009; Dise & Wright, 1995). Bij stikstofdeposities onder de 8-10 kg N/ha/jaar (571-714 mol/ha/jaar) spoelt in bossen vrijwel geen nitraat uit naar het grondwater. Daarboven neemt de uitspoeling met een toenemende stikstofdepositie significant toe.

Uitspoeling is afhankelijk van het soort bodem, waarbij in zandgronden de meeste stikstof uitspoelt en in veengrond de minste. In volgorde van meeste naar minste uitspoeling is het zand, klei en veen, waarbij met name in zandgronden ook de grondwatertrap een belangrijke rol speelt (RIVM, 2007). Daarbij geldt dat hoe droger de bodem, hoe groter de concentratie uitspoeling is (Schoumans, Groenendijk, Renaud, & van der Bolt, 2008). De hoeveelheden stikstof die uitspoelen na het groeiseizoen op landbouwgrond is ter indicatie opgenomen in de volgende tabel.

Tabel 1 Fractie van het stikstofoverschot op de bodembalans dat uitspoelt naar grond- en oppervlaktewater (uitspoelingsfractie) per bodemgebruik en grondsoort. De romeinse cijfers geven de grondwatertrappen: I = zeer nat en VIII = zeer droog). (Naar tabel 3.1 en 3.2 uit RIVM, 2007. De uitspoeling van het stikstofoverschot naar grond- en oppervlaktewater op landbouwbedrijven).

Bodemgebruik	Zand									Klei	Veen
	I/II/II*	III	III*	IV	V	V*	VI	VII	VIII		
Bouwland	0,04	0,07	0,28	0,38	0,45	0,43	0,58	0,74	0,89	0,36	-
Grasland	0,02	0,04	0,14	0,20	0,23	0,22	0,30	0,38	0,46	0,12	0,04

Deze tabel geeft de situatie weer in bemeste landbouwgebieden. In natuurgebieden is de uitspoeling naar het grond- of oppervlaktewater niet het gevolg van bemesting, maar het gevolg van atmosferische depositie, aanvoer via inundatie en mineralisatie van organische stof. De jaarlijkse nutriëntenvrachten van het uit- en afspoelende water uit natuurgebieden in zandgebieden varieert in de periode 2016-2030 tussen 4 en 16 kg N/ha/jaar bij een gemiddelde depositie van 33 kg N/ha/jaar (Schoumans et al., 2008).

Bij het bepalen van de KDW's is in beginsel rekening gehouden met het feit dat een deel van de atmosferische depositie in habitattypen weer uit het systeem verdwijnt. Bij het beoordelen van het effect van een tijdelijke toename van deposities geldt echter dat een deel van de stikstof uit de wortelzone zal verdwijnen voordat deze vastgelegd wordt (en later weer ter beschikking kan komen voor de plant) of direct opgenomen wordt door de planten. De hoogte van de depositie en daarmee de beschikbaarheid van de atmosferisch toegevoegde stikstof heeft geen relatie met de KDW. Wanneer een groot deel uitspoelt, zal de daadwerkelijk beschikbare hoeveelheid lager zijn. Buiten het groeiseizoen nemen planten relatief weinig voedingsstoffen op uit de bodem. In het najaar en de winter zal daarom een groter deel van de depositie uit de wortelzone verdwijnen dan in het voorjaar en de zomer.

Hoewel het moeilijk is om betrouwbare kwantitatieve onderbouwingen te geven voor de mate waarin stikstof die als gevolg van atmosferische depositie in een natuurgebied terecht komt weer uitspoelt en daarom niet ter beschikking komt aan de vegetatie, kan een aantal algemene conclusies getrokken worden:

- Een deel van de stikstof die via droge of natte depositie in een habitattype terecht komt, zal niet direct worden opgenomen door de plant, maar worden gebonden in de bodem of spoelt uit naar het grond- of oppervlaktewater.
- Nitraat wordt slecht gebonden in de bodem en blijft of gaat daardoor in oplossing in het bodemwater. Uitspoeling van stikstof zal daarom vooral in de vorm van nitraat plaatsvinden.
- Deze uitspoeling is vooral relevant in habitattypen van zandgronden en is groter naarmate deze habitattypen verbonden zijn aan drogere omstandigheden. In klei- en vooral veenbodem is uitspoeling van stikstof aanzienlijk geringer.
- Bij de activiteiten waarbij sprake is van emissies door verbrandingsmotoren (vaak overheersend bij bouw- en realisatiewerkzaamheden) is vooral sprake van uitstoot van NOx, wat in de vorm van opgelost nitraat in het bodemmilieu terecht komt.
- In specifieke gevallen (drogere omstandigheden in zandgronden) verdwijnt een deel van de depositie (tot meer dan 50%) weer uit het systeem voordat het opgenomen wordt door planten.

Beoordeling

De stikstofdeposities als gevolg van het project zijn het hoogste in de polders van Noord-Holland, met onder andere het Natura 2000-gebied Noordhollands Duinreservaat (0,12 mol N/ha). Het zijn de habitattypen van veengronden die gevoelig zijn voor stikstofdepositie, echter zijn dit gronden dat veel stikstof vasthoudt.

6.4 Invloed kleine en tijdelijke deposities op veranderingen in groeisnelheid en vegetatiesamenstelling

Beschrijving

De toename van stikstof als gevolg van depositie kan leiden tot effecten op planten als gevolg van vermesting en verzuring.

Bij vermesting is sprake van een grotere beschikbaarheid van voor planten opneembaar stikstof (nitraat en ammonium), dat dient als bouwstof voor de plant. Een grotere beschikbaarheid van deze bouwstoffen bevoordeelt relatief snelgroeiende planten, die daardoor concurrentievoordeel kunnen krijgen t.o.v. minder snel-groeiende soorten. Deze laatste soorten zijn veelal de voor zeldzame en bedreigde habitattypen kenmerkende soorten. Afname van deze soorten leidt tot vermindering van de kwaliteit van de habitattypen, en op den duur zelfs tot areaalverlies.

Om een beeld te krijgen van de vermestende invloed van een éénmalige en kleine depositietoename van 1 mol/ha is de volgende berekening illustratief:

- Een depositie van 1 mol N/ha komt overeen met 14 gram N per hectare.
- De productie van natuurlijke habitattypen loopt uiteen tussen 2.000 en 6.000 kg droge stof/ha/jaar (Tolkamp et al, 2006).
- Het aandeel in stikstof varieert tussen plantensoorten en omstandigheden: het drooggewicht van een plant bestaat gemiddeld voor 1,5% uit stikstof. Dit gemiddelde varieert van 0,5% bij houtachtige planten tot 5,0% bij peulvruchten (bron: Nutrinorm.nl).
- Voor de biomassaproductie van natuurlijke habitattypen is dus gemiddeld 30 - 90 kg N/ha/jaar nodig (1,5% van 2.000 tot 6.000 kg). Dit komt overeen met circa 2.150 - 6.400 mol N/ha/jaar. Dit betreft de totale aanvoer van stikstof, dus ook vanuit bronnen naast atmosferische depositie zoals via grond- en oppervlaktewater, nalevering uit de bodem, mineralisatie van organische materiaal en natuurlijke bemesting (via dieren of vee dat ingezet wordt bij natuurlijke begrazing).
- Een depositie van 0,12 mol/ha (over een periode van twee jaar) komt overeen met ca. 0,0022 – 0,0008% van de jaarlijks benodigde hoeveelheid stikstof voor natuurlijke habitats, uitgaande van 1,5% stikstof in het drooggewicht van planten. Wanneer dit 5,0% is (zoals bij het gewas peulvruchten), dan is dit maximaal ca. 0,0002%.

Dermate geringe percentages leiden niet tot meetbare veranderingen in groeisnelheid van individuele planten, ook wanneer deze dosis volledig ter beschikking zou komen aan de vegetatie. Daardoor ontstaan ook geen meetbare verschuivingen in concurrentiepositie en geen veranderingen in de verhouding waarmee individuele soorten ten opzichte van elkaar in de vegetatie voorkomen. Hieruit wordt geconcludeerd dat een eenmalige kleine depositietoename de kwaliteit van habitattypen en leefgebieden niet meetbaar verandert of aantast.

Beoordeling

Een kleine toename van de depositie van maximaal 0,12 mol N/hectare (gedurende twee jaar) leidt niet tot meetbare verschillen in groeisnelheid van individuele planten, daar is de hoeveelheid beschikbare stikstof te klein voor. Er ontstaan geen meetbare verschuivingen in concurrentiepositie en ook geen veranderingen in de verhouding waarmee individuele soorten in de vegetatie voorkomen. Hieruit kan geconcludeerd worden dat de kleine depositietoename van maximaal 0,12 mol N/hectare (gedurende twee) de kwaliteit van habitattypen en leefgebieden niet meetbaar aantast.

6.5 Bijdrage van kleine en tijdelijke deposities aan de totale depositie

Beschrijving

Om een beeld te geven wat de omvang is van de kleine en tijdelijke deposities als gevolg van de netverzwaring Beverwijk – Oterleek wordt weergegeven wat deze toename is, gerelateerd aan de totale depositie in een gebied, de gevoeligheid van de habitattypen en leefgebieden en de nauwkeurigheid waarmee effecten kunnen worden vastgesteld. Dit geeft inzicht in de mate van relevantie van de tijdelijke depositie.

Hoeveel is 1 mol stikstof per hectare per jaar?

Een mol stikstof komt overeen met 14 gram N (of in de vorm van stikstofverbindingen met 62 gram NO_3^- of 18 gram NH_4^+). 14 gram N komt overeen met het gewicht van circa 4 suikerklontjes (of één eetlepel suiker). Als gevolg van deze depositie, wordt deze hoeveelheid gedurende een jaar gelijkmatig in tijd en ruimte verdeeld over een oppervlakte die gelijk is aan ongeveer twee voetbalvelden. Per vierkante meter is dit 0,0014 gr of 1,4 mg.

Hoe verhoudt toename zich tot achtergrondbelasting in een bepaald gebied?

Op alle Natura 2000-gebieden in Nederland vindt als gevolg van natuurlijke en door mensen beïnvloede oorzaken depositie van stikstof plaats. Deze achtergronddepositie (ADW) varieert tussen ca. 700 en 4.000 mol/ha/jaar, afhankelijk van de locatie. Deze deposities vinden al gedurende decennia permanent plaats, zij het dat ze in de afgelopen decennia aanzienlijk gedaald zijn.

De achtergrondwaarden worden vastgesteld met behulp van modelberekeningen, die gebaseerd zijn op metingen van stikstofconcentraties in de lucht en van deposities. Een aantal factoren is van invloed op de nauwkeurigheid van deze informatie. Naast de nauwkeurigheid van het gebruikte model zijn nog enkele andere bronnen van onzekerheid te noemen. Het detailniveau van de gebruikte informatie over emissiebronnen in binnen- en buitenland kent om praktische redenen zijn beperkingen. Hetzelfde geldt voor meteorologische en omgevingsfactoren die van invloed zijn op de verspreiding van luchtverontreiniging. Binnen een gridcel is bovendien de werkelijke concentratie niet overal gelijk. Een onzekerheidsmarge rond de weergegeven waarden is het gevolg. De onzekerheid bedraagt, afhankelijk van stof en jaar, van 15% tot 30% voor concentraties en van 50% tot 100% voor deposities (RIVM, 2020).

Hoewel er sprake is van een langjarige trend waarbij de emissies en achtergronddepositie dalen, variëren de achtergronddeposities op een specifieke locatie van jaar tot jaar. Dit heeft met name te maken met jaarlijkse verschillen in weersomstandigheden (temperatuur, windrichting en hoeveelheid neerslag). Door meteorologische omstandigheden kunnen van jaar tot jaar variaties in de depositie optreden in de orde van grootte van 10% (CLO, 2019). Dit kunnen dus jaarlijkse verschillen zijn in de ordegrootte van 70 tot 400 mol/ha/jaar.

Een beperkte dosis aan stikstof gedurende twee jaar, hier tot maximaal 0,12 mol/ha in totaal, maar op de meeste locaties aanmerkelijk minder, als gevolg van tijdelijke activiteiten is daarom op zichzelf zeer gering ten aanzien van de jaarlijkse depositie van de afgelopen decennia (0,1% tot 0,6% van de jaarlijkse achtergronddepositie), maar ook vanuit de natuurlijke fluctuatie in stikstofdepositie en de nauwkeurigheid waarmee de achtergronddeposities zijn vastgesteld. Een bepaalde eenmalige en lage toename van de depositie is derhalve zeer gering ten opzichte van de al lang bestaande en permanente deposities op specifieke habitattypen.

Ter vergelijking: de natuurlijke achtergronddepositie (zonder menselijk ingrijpen) ligt naar verwachting tussen de 71 en 357 mol N/hectare/jaar (of 1 tot 5 kg N) (Arcadis, 2011). De eenmalige maximale toename als gevolg van het project (0,12 mol N/hectare op het Natura 2000-gebied Noordhollands Duinreservaat) komt overeen met 0,03% van de gemiddelde natuurlijke jaarlijkse achtergronddepositie.

Hoe verhoudt de toename zich tot de kritische depositie van habitattypen en leefgebieden?

De kritische depositiewaarden geven aan beneden welke totale depositie (in mol/ha/jaar) significante effecten als gevolg van stikstofdepositie op een habitattype of leefgebied met zekerheid kunnen worden uitgesloten (zie ook paragraaf 4.5). Bij deze KDW's gaat het om de gevoeligheid van blootstelling van habitattypen en leefgebieden aan stikstofverbindingen gedurende langere perioden.

De kritische depositiewaarden zijn afgerond op hele kilo's stikstof. Deze zijn daarna teruggerekend naar mol. Een meer precieze bepaling van de KDW's is op grond van beschikbare kennis en modeluitkomsten niet mogelijk. Een verschil van 100 gram (één decimaal) geeft reeds een verschil en daarmee onzekerheidsmarge van 7,14 mol/ha/jr. Dit betreft permanente en dus langdurige jaarlijkse depositieniveaus. De kleine en tijdelijke depositietoename als gevolg van het project (maximaal 0,12 mol/ha), maar meestal minder dan 1 mol/hectare bevindt zich dus zeer ruim binnen de onzekerheidsmarges waarmee de KDW's toegepast kunnen worden.

De kleine dosis aan stikstof als gevolg van de tijdelijke activiteiten is daarom zeer gering, zowel ten aanzien van de nauwkeurigheid waarmee de KDW's zijn vastgesteld en ten aanzien van de hoogte van deze KDW's als lange termijn grenswaarde.

Beoordeling

Voor de kleine en tijdelijke deposities ten gevolge van de aanleg van het project geldt dat de maximale bijdrage van 0,12 mol/ha:

- Wegvalt tegen de jaarlijkse fluctuatie in stikstofdepositie ten gevolge van meteorologische condities door het jaar en over de jaren heen;
- Verwaarloosbaar klein is ten opzichte van de jaarlijkse achtergronddepositie;
- Binnen de onzekerheidsmarges c.q. nauwkeurigheid van de KDW's en de bepaling van de achtergronddeposities valt.

Hieruit kan geconcludeerd worden dat een kleine depositietoename van maximaal 0,12 mol /hectare gedurende de aanlegperiode de kwaliteit van habitattypen en leefgebieden niet aantast.

6.6 Bijdrage kleine en tijdelijke deposities ten opzichte van bestaande aanvoer en afvoer van stikstof uit ecosystemen

Beschrijving

Atmosferische depositie is niet de enige bron van stikstof in het leefmilieu van planten. Ook via andere mechanismen en routes komt stikstof beschikbaar. De belangrijkste hiervan zijn:

- Toestroming via grond- en oppervlaktewater. Van nature zijn oppervlaktewateren en (met name) grondwater relatief arm aan stikstofverbindingen. Door menselijke invloeden (bemesting, afvalwaterlozing) bevatten grond- en oppervlaktewater in Nederland momenteel echter aanzienlijk meer stikstofverbindingen, zowel nitraat als ammonium. In habitattypen die onder invloed staan van toestromend grondwater (kwel) of overstroming met oppervlaktewater (beek- en rivierbegeleidende habitattypen) kunnen op deze wijze een verhoogde aanvoer van stikstof ondergaan. Bij overstroming kan daarbij ook voedselrijk slib nog een rol spelen.
- Mineralisatie (verdroging). In organisch materiaal in de bodem is stikstof geaccumuleerd die niet direct ter beschikking is voor levende planten. Door mineralisatie, waarbij bodemmicroben de immobiele stikstof omzetten naar vrij beschikbare stikstofverbindingen, komt deze geaccumuleerde stikstof weer vrij, in eerste instantie in de vorm van ammoniak. Via nitrificatie moet ammoniak eerst omgezet worden in nitraat, alvorens de stikstof beschikbaar is voor planten. Mineralisatie en nitrificatie is een natuurlijk proces, maar kan versneld worden in situaties waar veel zuurstof beschikbaar is. Dit gebeurt o.a. in habitattypen waar veel organische stof aanwezig is in de bodem, en waar de beluchting van de bodem toeneemt als gevolg van verdroging (verlaging van de grondwaterstand).

Beide vormen van stikstofaanvoer zijn niet of nauwelijks van natuurlijke oorsprong, maar kunnen in bepaalde situaties wel aanleiding geven tot een aanzienlijk aanvoer van voedingsstoffen:

- In het Natura 2000-gebied Bunder- en Elsloërbos bijvoorbeeld, is de gemiddelde belasting van het grondwater ca. 75 mg/l nitraat, wat overeenkomt met ca. 17 mg N/l. In het gebied komt dit water via talloze bronnetjes (ca. 150) aan de oppervlakte. De afvoer van een gemiddelde bron in het Bunderbos is ca. 1 m^3/uur. Per jaar komt daardoor per bron een vracht van ruim 9.000 mol N in het gebied. Het gebied heeft ruim 150 van deze bronnen. Via de bronnen komt daardoor ruim 8.000 mol N/ha/jaar het gebied binnen. Daarnaast komt er ook grondwater buiten de bronnen aan de oppervlakte. Een aanzienlijk deel van deze stikstof zal ook weer het gebied verlaten via de afvoer van het water door de beken, maar een deel van de stikstof zal opgenomen worden in de bodem en in de vegetatie.

- In riviersystemen is met name in de uiterwaarden van de rivier de dynamiek uit de rivier leidend. Naast dat de overspoeling door erosie voor een deel aanwezige stoffen wegspoelt, voert de rivier ook stoffen aan. Als de Rijn als voorbeeld wordt genomen, dan is het gehalte aan stikstof ongeveer 2,5 mg/l. Deze hoeveelheid is ook ongeveer de streefwaarde voor alle rivieren. Het gemiddelde debiet van de Rijn is ongeveer 2.200 m^3/s (variatie tussen 600 en 16.000 m^3/s)[5]. Dit betekent dat de Rijn per seconde gemiddeld 5,5 kg stikstof aan- en afvoert, wat neerkomt op ca. 400 mol N per seconde. Daarnaast zal in het slib dat wordt achtergelaten ook een grote hoeveelheid stikstof achterblijven.

Naast aanvoer van stikstof, vindt in natuurlijke en half-natuurlijke systemen ook afvoer van stikstofverbindingen plaats. De belangrijkste daarvan zijn:

- Uitspoeling van stikstof. Een deel van de stikstof die in het systeem terecht komt wordt direct (na depositie) of indirect (na vrijkomen als gevolg van mineralisatie en nitrificatie) opgelost in het bodemwater, en via infiltratie of uitspoeling naar het oppervlaktewater uit het systeem verwijderd. Met name in drogere habitattypen van zandgronden kan het aandeel van stikstof dat op deze wijze verdwijnt aanzienlijk zijn.
- Natuurlijke denitrificatie. Hierbij zetten bacteriën nitraat om in gasvormig stikstof, dat ontsnapt naar de atmosfeer. Dit is een natuurlijk proces, waarmee in de bepaling van de KDW's van habitattypen en leefgebieden reeds rekening is gehouden. Van de stikstof die als gevolg van een eenmalige kleine depositietoename in het milieu terecht komt, zal een zeer geringe fractie op deze wijze verdwijnen.
- Immobilisatie van stikstof in organisch materiaal. Deze stikstof is eerst door planten opgenomen en daarna in de planten omgezet tot organische stikstofverbindingen. Plantenresten worden als organisch materiaal in de bodem opgeslagen. Afhankelijk van het bodemtype blijven ze daar langere of kortere tijd immobiel. Als gevolg van mineralisatie kunnen ze weer omgezet worden in ammonium en (via nitrificatie in) nitraat. Met name in habitattypen in veengebieden kan aanzienlijke accumulatie van stikstof in organisch materiaal optreden.
- Cyclisch beheer. Cyclisch beheer is voor veel habitattypen een basisvoorwaarde voor instandhouding van habitattypen. Dit beheer is gericht op het verwijderen en (meestal ook) afvoeren van organisch materiaal. Voortzetting van dit beheer is een vanzelfsprekendheid en vastgelegd in beheerplannen en is al decennia een pijler onder natuurbeheer en heeft zijn resultaten (wetenschappelijk) ruim bewezen. De meest toegepaste beheermethoden zijn maaien, beweiden/begrazen, plaggen en chopperen (verwijderen zode met organisch materiaal) en snoeien. De stikstof wordt meestal uit het systeem verwijderd doordat het materiaal geoogst en/of afgevoerd wordt. Als gevolg van toegenomen aanvoer van nutriënten en daardoor veroorzaakte verhoogde biomassaproductie is de intensiteit van dit beheer in veel gevallen, noodgedwongen, toegenomen. Dit beheer is echter ook resultaatgericht: de biomassa of bovengrond wordt tot een bepaald niveau verwijderd. Een eventuele tijdelijke geringe toename van stikstofdepositie wordt daarmee eveneens weggenomen. Onderstaande tabel geeft enkele voorbeelden van de mate van afvoer weer per type beheer.

Tabel 2 Effect beheermaatregel ten aanzien van afvoer stikstoffen uit de vegetatie. Sommige maatregelen worden jaarlijks genomen zoals maaien en begrazen, andere worden meer incidenteel uitgevoerd zoals plaggen en baggeren (bron: Berg et al, 2014).

Beheermaatregel	Range van stikstofafvoer (mol/ha)
Plaggen	81.000 – 381.000
Chopperen	14.000 – 169.000
Baggeren	40.000 – 860.000
Maaien	1.000 – 10.000
Begrazen	140 – 1.200
Branden	1.000 – 10.000

[5] https://www.helpdeskwater.nl/onderwerpen/waterveiligheid/crisismanagement/begrippen/toelichting/afvoer/

Hakhoutbeheer en dunnen	11.000 – 15.000
Opslag verwijderen	500 – 15.000
Ingrijpen in soortensamenstelling boomlaag	2.200 – 15.000

Beoordeling

Ten aanzien van de verwijdering van stikstof uit het systeem blijkt uit het voorgaande dat de tijdelijke kleine depositietoename wegvalt tegen de hoeveelheden stikstof die weer uit het systeem verdwijnen. Met name bij (cyclisch) beheer zal de in de planten opgenomen stikstof, die afkomstig is uit de depositietoename, weer grotendeels uit het systeem verwijderd worden door het gevoerde vegetatiebeheer. De tijdelijke beperkte toevoeging heeft geen invloed op het terugbrengen van de depositie tot de KDW of het behouden van de depositie beneden de KDW.

Bij beheer van de heischrale graslanden met schapenbegrazing betekent een eenmalige depositie van 1,0 mol/ha stikstof het volgende. Een plant heeft voor de aangroei van 1 gram ongeveer 0,2 gram stikstof nodig (Ter Steege, 1996). De depositie van 14 gram zal dus, ervan uitgaande dat de helft van de stikstof ook daadwerkelijk wordt benut en de andere helft uitspoelt, leiden tot een aanwas van 70 gram vegetatie van het habitattype per hectare. Een schaap heeft een voedselbehoefte van 1,7 kg droge stof per dag (Wageningen UR, 2001). Uitgaande van een drogestofgehalte van de graslandvegetatie van maximaal 50% eet een schaap per dag 3,4 kg vegetatie. Uitgedrukt in schaapdagen (hoeveelheid vegetatie die één schaap op één dag graast) is 3,4 kg dus 1 schaapdag. Om de jaarlijkse extra aanwas van 70 gram vegetatie uit het systeem te halen, is dus (70/3.400 =) 0,024 schaapdag nodig. Uitgaande van een graasduur van 8 uur per dag (gescheperde kudde), komt 0,15 mol overeen met 59 seconden begrazing door kudde van 50 schapen. Een tijdelijke depositie van bijvoorbeeld 0,12 mol/ha komt overeen met 0,12 x 70 gram = 8,4 gram per ha (per 10.000 m2) en valt daarmee ruim binnen de beheerinspanning in geval van schapenbegrazing.

Ter illustratie kan worden gekeken naar maaibeheer. Bij beheer van graslanden door maaien wordt tussen de 24 en 63 kg stikstof per ha verwijderd[6]. Op basis van het gegeven dat een plant voor de aangroei van 1 gram ongeveer 0,2 gram stikstof nodig heeft (Ter Steege, 1996), geldt een extra aanwas per 10.000 m_2 van 70 gram ten gevolge van 1 mol (/ha). De hoeveelheid stikstofdepositie ten gevolge van het project valt weg tegen de hoeveelheid stikstof die wordt verwijderd met maaien

Op grond hiervan volgt dat een tijdelijke zeer beperkte stikstofdepositie geen invloed heeft op habitattypen in geval van een situatie met cyclisch beheer die stikstof uit het systeem verwijderd, aangezien de eventuele bijdrage wegvalt tegen de hoeveelheden stikstof die periodiek door beheer worden verwijderd.

6.7 Invloed kleine en tijdelijke deposities op overbelaste systemen

Beschrijving

In sommige situaties is in Natura 2000-gebieden bij specifieke habitattypen sprake van een hoge mate van overbelasting. De achtergronddepositie (ADW) is dan aanzienlijk hoger dan de kritische depositiewaarde (KDW). In de PAS-gebiedsanalyses wordt gesproken van een sterke overbelasting wanneer de ADW twee keer zo hoog is als de KDW. Bij grote overschrijdingen kunnen zich twee situaties voordoen:

- De kwaliteit van het habitattype is goed, ondanks de hoge overschrijding van de KDW. In dergelijke gevallen zijn andere factoren dan stikstof sturend en/of beperkend voor de ontwikkeling van het

[6] Dit betrof graslanden in Californië (VS) in een mediterraan klimaat met voornamelijk *Lolium multiflorum* en *Bromus diandrus* met *Lupine albifrons*, waar verspreid nog kleine oppervlaktes liggen met de originele vegetatie zonder lupine: Maron, John L. and Jefferies, Robert L., "Restoring Enriched Grasslands: Effects of Mowing on Species Richness, Productivity, and Nitrogen Retention" (2001). Biological Sciences Faculty Publications. Paper 344.

habitattype, bijvoorbeeld omdat fosfaat beperkend is, of omdat er sprake is van een goede buffercapaciteit door toestroming van kwelwater.
- De kwaliteit van het habitattype is slecht, (mede) als gevolg van de veel te hoge aanvoer van stikstof. In dergelijke situaties zijn maatregelen opgenomen in het beheerplan om de kwaliteit van de habitattypen te herstellen. Dit kunnen zowel systeemgerichte maatregelen zijn (bijvoorbeeld herstel van de waterhuishouding) als maatregelen die de geaccumuleerde stikstof uit het gebied verwijderen. Door de tijdelijke en kleine depositietoename zal de situatie in dergelijke gebieden niet wijzigen. De depositietoename zal ook geen gevolgen hebben voor de aard, omvang en succes van de maatregelen die genomen moeten worden.

Beoordeling
In geval van habitattypes met een overbelasting geldt dat tijdelijke kleine deposities op grond van voorgaande beschrijving nooit de oorzaak zijn, die tot gevolg heeft dat een habitattype niet meer aan het instandhoudingsdoel voldoet of dat het instandhoudingsdoel niet meer kan worden behaald.

6.8 Bijdragen van kleine en tijdelijke deposities ten opzichte van de achtergronddepositie

Beschrijving
Zoals in het begin van dit hoofdstuk aangegeven is de achtergronddepositie in een groot aantal gebieden sinds een groot aantal jaren ruim hoger dan de kritische depositiewaardes die optreden. Dit is één van de oorzaken voor het niet bereiken van instandhoudingsdoelstellingen voor stikstofgevoelige habitattypen. Sinds 1980 zijn emissies hoog, zij het dat ze langzaam aan het afnemen zijn onder invloed van bijvoorbeeld strenge emissie-eisen.

Op alle Natura 2000-gebieden in Nederland vindt als gevolg van natuurlijke en door mensen beïnvloede oorzaken (denk aan vrachttransport over de weg, veeteelt woningen op gas, binnenvaart etc.) depositie van stikstofdepositie plaats. Deze achtergronddepositie (ADW) varieert tussen ca. 700 en 4000 mol/ha/jaar, afhankelijk van de locatie binnen Nederland. Deze deposities vinden al gedurende decennia permanent plaats, zij het dat ze in de afgelopen decennia aanzienlijk zijn gedaald.

Hoewel er sprake is van een langjarige trend waarbij de emissies en achtergronddepositie dalen, variëren de achtergronddeposities op een specifieke locatie van jaar tot jaar. Dit heeft met name te maken met jaarlijkse verschillen in weersomstandigheden (temperatuur, windrichting en hoeveelheid neerslag). Door meteorologische omstandigheden kunnen van jaar tot jaar variaties in de depositie optreden in de orde van grootte van 10%. Dit kunnen dus jaarlijkse verschillen zijn in de ordegrootte van 70 tot 400 mol/ha/jaar.

Een eenmalige dosis van bijv. 1 mol/ha aan stikstof als gevolg van tijdelijke activiteiten is daarom relatief gezien zeer gering, zowel ten aanzien van de nauwkeurigheid waarmee de achtergronddeposities zijn vastgesteld, als de hoogte van deze deposities over lange termijnen.

Gezien de omvang van deze emissies, zonder de andere genoemde activiteiten, is het aannemelijk dat een tijdelijke kleine bijdrage wegvalt in het heersende beeld van emissies en als toevoeging verwaarloosbaar is.

Beoordeling
De emissies voor de netverzwaring veroorzaken een uitstoot van 6,2 ton stikstof in totaal. Per jaar is dit gemiddeld 3,1 ton stikstof per jaar. Dit is verwaarloosbaar en niet te onderscheiden, naast het gegeven dat een groot deel van de bouwactiviteiten wordt uitgevoerd door mobiele werktuigen die voorgaande jaren al actief waren en dus op zichzelf geen toevoeging op de achtergronddepositie vormen. De emissie van het project kan daarom, ook als het als toevoeging wordt beschouwd, niet tot een significant negatief effect leiden op habitattypen.

6.9 Relevantie stikstofdepositie voor het (kunnen) behalen of behouden van gewenste kwaliteit en omvang

Beschrijving

Stikstofdepositie leidt tot verzuring of vermesting zoals bij de algemene beschrijving van effecten opgenomen. Niet alle habitattypen zijn gevoelig voor stikstof. Van de voor stikstofgevoelige habitattypen geldt dat, eventueel in specifieke omstandigheden/locaties, andere drukfactoren bepalend zijn voor het kunnen behalen en/of behouden van de gewenste kwaliteit en omvang van het habitattype. Dat wil zeggen dat ook onder overbelaste omstandigheden de kwaliteit van habitattypen wel op orde kan zijn. Wanneer de kwaliteit niet overal behaald wordt, geeft weer dat andere factoren bepalend zijn.

Beoordeling

In het geval dat stikstofdepositie niet de voornaamste drukfactor is voor het behalen en/of behouden van een instandhoudingsdoelstelling voor een habitattype, zal een kleine tijdelijke depositie niet tot significant negatieve effecten leiden.

6.10 Deelconclusie effect tijdelijke, lage stikstofdepositie

Samenvattend wordt op basis van de hierboven beschreven acht aspecten gesteld dat een tijdelijke en lage stikstofdepositie in de praktijk niet kan leiden tot een significante aantasting van een vegetatie of ecosysteem. De primaire, veel terugkomende reden is dat de hoeveelheid stikstof die neerkomt in het systeem als gevolg van de netverzwaring Beverwijk - Oterleek te weinig is om een (meetbare) verandering teweeg te brengen. In veel gevallen is eveneens sprake dat meer dan één aspect aan de orde is, waardoor de zekerheid dat geen effecten optreden in de vegetaties of het systeem vergroot wordt.

7 SPECIFIEKE HABITATTYPEN BEOORDELINGEN

7.1 Wijze van beoordelen

7.1.1 Uitgangspunten

In deze specifieke beoordeling is per habitattype een analyse gemaakt van het voorkomen en de kwaliteit van het habitattype zoals beoordeeld in beheerplannen en gebiedsanalyses. Dit is de situatie in het gebied zoals die was voordat eventuele aanvullende instandhoudingsmaatregelen waren genomen. Ook is beschreven wat de huidige situatie is ten aanzien van stikstofdepositie, of en in welke mate sprake is van overschrijding van de KDW en zijn andere knelpunten voor het realiseren van de instandhoudingsdoelen beschreven. Tenslotte is beoordeeld welke effecten de stikstofdepositie van het project op deze habitattypen heeft.

In de analyse zijn het reguliere terreinbeheer en aanvullende instandhoudingsmaatregelen betrokken. Ten aanzien van de beoordeling van het effect van de toename van de stikstofdepositie door de aanleg van de kabelverbinding is uitgegaan van het reguliere beheer dat in de gebieden plaatsvindt. Regulier beheer wordt (in opdracht van de overheid) al vele jaren tot decennia in natuurgebieden uitgevoerd door professionele instanties. De resultaten van het reguliere terreinbeheer, ten aanzien van de aard en kwaliteit van de aanwezige natuurwaarden, is evident en staat wetenschappelijk niet ter discussie.

Ondanks het wegvallen van het PAS worden de maatregelen die in het kader van het PAS zijn geformuleerd in de PAS-gebiedsanalyses en zijn opgenomen in de beheerplannen voor de Natura 2000-gebieden onverkort doorgezet als instrument voor vergunningverlening. Rijk en provincies, als verantwoordelijke overheden voor Natura 2000, zien de realisatie van deze maatregelen als een belangrijke pijler voor het oplossen van het knelpunt door de te hoge stikstofbelasting van natuurgebieden. In aanvulling op de al eerder gereserveerde middelen voor de uitvoering van de PAS-maatregelen (€ 500 miljoen), zijn aanzienlijke extra budgetten gereserveerd voor verdere versterking van de Natura 2000-gebieden (€ 300 miljoen per jaar gedurende tien jaar).

In deze ecologische beoordeling zijn alleen de aanvullende instandhoudingsmaatregelen in beschouwing genomen die zijn uitgevoerd tot en met 2019. Maatregelen die momenteel nog niet zijn uitgevoerd, zijn niet in de effectbeoordeling betrokken, omdat de uitvoering en het effect daarvan nog niet vaststaat, ondanks het zeer aannemelijk is dat deze maatregelen uitgevoerd worden gezien het omvangrijke beschikbaar gestelde budget en het belang van de maatregelen als bijdrage aan de oplossing van de stikstofcrisis. Veel van de aanvullende maatregelen zijn recent getroffen, het resultaat daarvan is nog niet gemonitord of gedocumenteerd. Bovendien zal een deel van de maatregelen pas op enige termijn tot meetbaar resultaat leiden, vanwege de ontwikkelingstijd van de betrokken ecosystemen.

Maatregelen die zich richten op systeemherstel, zoals herstel van verstuivingsdynamiek in duinen of zandverstuivingen, leiden tot een directe verbetering in de robuustheid van de betrokken systemen, ook ten aanzien van de effecten van nog optredende te hoge stikstofdeposities. Vormen van regulier beheer als begrazing, maaien, periodiek plaggen en chopperen en opslag van struweel en bomen verwijderen, leiden tot een permanente verwijdering van stikstof uit het systeem en hebben daarmee ook onmiddellijk resultaat ten aanzien van effecten van te hoge stikstofdeposities doordat ook veel stikstof direct wordt afgevoerd.

Daar waar resultaten van maatregelen niet bekend zijn, is aangesloten op de wetenschappelijke beoordeling van de effectiviteit van beheermaatregelen ten aanzien van het voorkomen of beperken van effecten van stikstof. Deze wetenschappelijke inzichten zijn opgenomen in de PAS-herstelstrategieën, die voor alle habitattypen zijn opgesteld.

Bij de ecologische beoordeling van de effecten is gebruik gemaakt van de volgende bronnen:
- Beheerplannen van de betrokken Natura 2000-gebieden;
- PAS-gebiedsanalyses van de betrokken Natura 2000-gebieden;
- Profielendocumenten van de betrokken habitattypen en soorten;
- Herstelstrategieën PAS voor de betrokken habitattypen;
- Actuele gegevens over uitvoering van generiek beheer en aanvullende instandhoudingsmaatregelen, verzameld in opdracht van TenneT;
- Natuurkennis.nl.

Deze beoordeling gaat in op het Natura 2000-gebied met de hoogste belasting en een selectie van habitattypen met een hoge stikstofgevoeligheid.

7.1.2 Toepassen aspecten

De aspecten die in hoofdstuk 5 zijn toegelicht en beoordeeld, worden ook toegepast voor de ecologische beoordeling van de stikstofdeposities in habitattypen. In deze paragraaf vindt de specifieke beoordeling plaats. Daarbij worden zoals beschreven de effecten van de deposities als gevolge van het project op de habitattypen van Natura 2000-gebied Noordhollands duinreservaat. Deze wordt beschreven aangezien voor dit Natura 2000-gebied de hoogste projectdepositie plaatsvindt.

Een aantal aspecten is generiek van aard, deze aspecten zijn in principe in de effectbeoordeling van alle stikstofgevoelige habitattypen van toepassing en worden als gevolg niet bij elk habitattype apart genoemd. Het gaat om de volgende onderdelen:

- Schade van kleine en tijdelijke deposities aan planten (zie § 6.2);
- Invloed kleine en tijdelijke deposities op veranderingen in groeisnelheid en vegetatiesamenstelling (zie § 6.4);
- Bijdrage van kleine en tijdelijke deposities aan de totale depositie (zie § 6.5);
- Invloed van kleine en tijdelijke deposities op overbelaste systemen (zie § 6.7);
- Bijdrage van kleine en tijdelijke deposities ten opzichte van de achtergronddepositie (zie § 6.8).

7.2 Natura 2000-gebied Noordhollands Duinreservaat

Samenvatting systeembeschrijving

Het Natura 2000-gebied Noordhollands Duinreservaat omvat het duingebied vanaf het Noordzeekanaal bij Wijk aan Zee tot aan de noordgrens van de gemeente Bergen. Het Noordhollands Duinreservaat is een karakteristiek voorbeeld van een Nederlands duinlandschap, zoals dat in de loop der eeuwen ontstaan is als gevolg van een samenloop van geologische, geomorfologische en klimatologische omstandigheden en menselijk handelen.

Het is een biologisch, morfologisch, hydrologisch en landschappelijk geheel van duinen met natte en vochtige duinvalleien, duingraslanden, struwelen, bossen en ruigten. Het ligt op de overgang van de kalkrijke naar de kalkarme duinen. Het gebied bestaat grofweg uit drie landschapstypen, die gezamenlijk een grote variatie aan habitattypen herbergen. Het meest noordelijke stuk, ten noorden van Bergen aan Zee, is, evenals het aangrenzende gebied Schoorlse duinen, kalkarm. Naar het zuiden toe is meer kalk in de bodem aanwezig. De vegetatie weerspiegelt deze kalkgradiënt.

Het duingebied tussen Wijk aan Zee en Egmond is een typisch voorbeeld van een kalkrijk duinlandschap. Dit is een reliëfrijk, kalkrijk, open en relatief dynamisch gebied van paraboolduinen met valleien, waarin de vegetatie telkens opnieuw licht wordt overstoven vanuit de zeereep. Het meer ontkalkte middenduin is opgebouwd uit kamduinen, aaneengesloten reeksen van paraboolduinen, en bestaat voor een belangrijk deel uit struweel en aangeplant bos. Tussen Egmond en Bergen ligt ten slotte de beroemde kalkgrens van de Hollandse duinen, het overgangsgebied van het kalkrijke naar het kalkarme duindistrict.

In de directe omgeving van de dorpen Egmond, Wijk aan Zee en Bergen bevinden zich enkele van de beste voorbeelden van het zeedorpenlandschap.

Een aanzienlijk deel van het gebied is bebost met naaldbos en loofbos, die voor een deel zeer oud zijn. De duinbossen van het Noordhollands Duinreservaat zijn in drie hoofdtypen te verdelen: natuurlijk bos, aangeplant bos en landgoedbos. Met natuurlijke bossen wordt hier bedoeld de bossen die spontaan zijn ontstaan als gevolg van natuurlijke successie van de vegetatie. De natuurlijke bossen van het Noordhollands Duinreservaat zijn te verdelen in twee hoofdgroepen: vochtige duinbossen en droge duinbossen. In beide gevallen betreft het verschillende vormen van loofbos. De vochtige duinbossen staan als climaxvegetatie in vochtige duinvalleien, maar ook in de binnenduinrand zijn op plekken waar grondwater aan de oppervlakte komt vochtige duinbossen te vinden. Droge natuurlijke duinbossen zijn te vinden op een veelheid aan groeiplaatsen in het duin. Het grootste deel van het huidige bosareaal in het Noordhollands Duinreservaat betreft aangeplant bos. De kleinschalige manier van aanplant en de beperkingen die het landschap de ontginners oplegde, hebben op haar beurt geleid tot een bos dat relatief divers is en waarin rechtlijnige

monoculturen ontbreken. Voor het Noordhollands Duinreservaat is de invloed van landgoederen en het ontstaan van de kenmerkende soortenrijke bossen van de binnenduinrand beperkt gebleven tot Marquette in Heemskerk, Koningsbos te Bakkum, het Bergerbos en 't Oude Hof te Bergen. Landgoedbossen vormen desondanks een belangrijke bron voor de biodiversiteit van de geïsoleerde duinbossen van het Noordhollands Duinreservaat

Het meest karakteristieke van een oorspronkelijk duinlandschap is dat het een stuivend landschap is, met een ongelofelijke dynamiek. Die dynamiek is door onder andere vastleggingsbeheer en toegenomen stikstofdepositie verdwenen. Op passende wijze deze dynamiek herstellen door stap voor stap de duinen open te werken, door begroeiing af te graven, door de duinen te laten begrazen en soms zelfs door sleuven te maken in de zeereep, is de belangrijkste opgave voor de komende decennia. Want, als we de natuur in haar huidige staat aan haar lot zouden overlaten, zou het duinlandschap door onder andere menselijke invloeden dichtgroeien tot een homogeen, groen heuvelland.

Knelpunten bij het realiseren van de instandhoudingsdoelen

De belangrijkste knelpunten voor het herstel van de natuurlijke gradiënten in de duinen in het algemeen zijn:

- Verandering van gradiënt door grootschalig kustbeheer. Door de hoge en gesloten dijkvormige zeereep kunnen karakteristieke duinvormingsprocessen, zoals de vorming van mobiele duinen, niet meer plaatsvinden. Door ingrijpen in de kustprocessen ten behoeve van de veiligheid of economische ontwikkelingen kan in principe zelfs het kusttype veranderen, bijvoorbeeld van aangroei naar afslag en vice versa.
- Ontbreken van natuurlijke, hydrologische gradiënten door verdamping en (grond)wateronttrekking.
- Stikstofdepositie en verzuring. Versnelde vastlegging van kaal zand, versnelde ontkalking van de bodem, versnelde successie, vergrassing en verstruweling (o.a. Amerikaanse vogelkers).
- Ingrepen in de geomorfologie. Vastlegging van verstuivende delen heeft tot in het recente verleden gezorgd voor verminderde dynamiek en daarmee voor verminderde afzetting van (kalkrijk) zand, wat vooral nadelig is voor pioniervegetaties.
- Afname van begrazing door het konijn. De afname van het konijn is mede een belangrijke oorzaak voor de versnelde successie in het duingebied.

In Noordhollands Duinreservaat zijn alle hiervoor genoemde knelpunten van belang. Vanwege de kustveiligheid zijn de duinen vroeger grotendeels vastgelegd. Hierdoor is de natuurlijke dynamiek (m.n. verstuiving) slechts beperkt aanwezig en komen pioniervegetaties en andere vroege successiestadia relatief weinig voor. In het Noordhollands Duinreservaat zijn de laatste jaren drie grootschalige verstuivingen gerealiseerd.

Noordhollands Duinreservaat heeft nog steeds te maken met verdroging, met name veroorzaakt door drink- en industriewaterwinningen, ontwatering en peilverlaging aan de duinrand, kustafslag en verandering van vegetatie (toegenomen verdamping) in het duingebied. Door recente uitbraken van virusziektes is de konijnenstand in de duinen gedecimeerd. Het konijn is, afgezien van de ongewervelde herbivoren, de belangrijkste natuurlijke grazer in de duinen en de sterke afname van de begrazingsdruk heeft tot versnelde vergrassing en successie geleid. Deze processen worden verder versneld door de hoge stikstofdepositie. Wanneer luchtfoto's van 1987 worden vergeleken met luchtfoto's van 2003 dan is het snelle dichtgroeien van het open duin met grassen en houtsoorten zichtbaar. Duingraslanden worden overgroeid met duinstruwelen en in bepaalde gevallen zelfs duinbossen. De luchtfoto's uit 2009 laten zelfs nog een versnelling zien.

Beheer

Voor het herstel van de natuurlijke (vegetatie)gradiënten is functioneel herstel van het systeem noodzakelijk. Hierdoor wordt ook de robuustheid van de gebieden versterkt, en daarmee de weerstand van het gebied tegen o.a. een hoge stikstofdepositie. Het belangrijkste proces dat op landschapsschaal kan zorgen voor een robuuster systeem is grootschalige verstuiving. Wanneer dynamische processen (zoals verstuiving) de overhand hebben, ontstaat ruimte voor jonge stadia van de landschappelijke ontwikkeling en kan naar een beheer van zo veel mogelijk niets doen worden gestreefd. Vanuit dit oogpunt is het nodig om te zorgen voor grootschalige verstuivingsprocessen, bijvoorbeeld door het aanbrengen van kerven in de zeereep. Vanwege mogelijke conflicten met veiligheidseisen aan de zeewering is dit niet zonder meer uitvoerbaar.

Naast herstel van dynamiek door verstuiving zijn er ook beheermaatregelen die ingrijpen op een hoger schaalniveau dan de afzonderlijke habitattypen. Dit geldt met name voor begrazing. Onder natuurlijke

omstandigheden wordt door konijnenbegrazing het duin opengehouden. Door uitbraken van virusziekten is de konijnenpopulatie, en daarmee ook de begrazingsdruk, de laatste decennia sterk afgenomen. Door begrazing met grote grazers wordt het gebied weer geschikt voor konijnen en kan de konijnenpopulatie zich herstellen.

Relevante habitattypen
Bij alle hieronder opgenomen habitattypen vindt in ieder geval op een deel van het habitattype van het Noordhollands duinreservaat een overschrijding van de KDW plaats:

- H2120 Witte Duinen;
- H2130A Grijze duinen (kalkrijk);
- H2130B Grijze duinen (kalkarm);
- H2130C Grijze duinen (heischraal);
- H2140A Duinheiden met kraaihei (vochtig);
- H2140B Duinheiden met kraaihei (droog);
- H2150 Duinheiden met struikhei;
- H2160 Duindoornstruwelen;
- H2180A Duinbossen (droog);
- H2180C Duinbossen (binnenduinrand);
- H2190A Vochtige duinvalleien (open water);
- H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk);
- H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt);
- H6410 Blauwgraslanden.

De mogelijke effecten van een kleine toename van stikstofdepositie op deze habitattypen worden hieronder nader uitgewerkt. De habitattypen worden beschreven van het habitattype met de meeste depositie tot het habitattype met de laagste depositie.

7.2.1 H2180A Duinbossen (droog), berken-eikenbos/ ZGH2180A Duinbossen (droog), berken-eikenbos

Kritische depositiewaarde: **1071 mol N/hectare/jaar**
Hoogste projectbijdrage: **0,12 depositiewaarden mol N/hectare**

Landelijke staat van instandhouding: gunstig

Instandhoudingsdoel: behoud oppervlakte en kwaliteit

Beschrijving habitattype:
Duinbossen droog zijn te verdelen over twee groeiplaatsen en worden gedomineerd door de Zomereik met een relatief soortenarme ondergroei. Beide groeiplaatsen liggen in de oostelijke helft van het duinmassief. De best ontwikkelde Duinbossen droog zijn te vinden op de kalkarme bodems van Bergen, delen van deze bossen hebben een lange voorgeschiedenis en zijn deels spontaan ontstaan. De grootste oppervlakte van dit habitattype bestaat echter uit aangeplante bossen. Deze plantages en bezaaiingen liggen met name ten zuiden van Egmond aan Zee tot Wijk aan Zee. Duinbossen droog vormen een speciale categorie bossen van de Atlantische kust, zij wijkt sterk af van haar binnenlandse tegenhangers door het ontbreken van veel kruidachtige en het struweelachtige karakter. In de lage, door de wind geslepen bossen is bijvoorbeeld de meidoorn nog in staat om de boomkronen te bereiken. Dit habitattype groeit grotendeels op kalkrijk zand en het ijle natuurlijke karakter van deze bossen is voor Nederland uniek.

Huidige omvang en kwaliteit:
Het merendeel van het gebied heeft een goede kwaliteit (831,2 ha) en een klein deel heeft een matige kwaliteit (58,3 ha). De kwaliteit neemt van nature toe door toename dikke en dode bomen. Trend is stabiel tot langzaam toenemend.

Knelpunten bij realiseren instandhoudingsdoel:

Het belangrijkste knelpunt in de droge duinbossen is de aanwezigheid van exoten of andere habitatvreemde soorten, zoals Amerikaanse vogelkers, esdoorn en populier. In vrijwel het gehele gebied is sprake van

(integrale) begrazing. Alleen in een deel van het gebied (het Bergerbos en de duinbossen bij Heemskerk) vindt geen begrazing plaats; In het Bergerbos is wel veel vermesting door honden (uitloopgebied Bergen). In onbegraasde delen verruigen zomen en groeien open plekken sneller dicht. Daarnaast vormt stikstofdepositie, onder andere leidend tot verzuring en verbraming en dominantie van haakmos in bosranden, een belangrijk knelpunt. Op het grootste deel van het areaal droge duinbossen vindt een overschrijding van de KDW plaats.

Maatregelen beheerplan:
Intensievere onthouting (verwijderen van struweel, opslag en exoten) wordt uitgevoerd op 42 hectare droge duinbossen (5% van het oppervlak).

Integratie: gevoeligheid voor kleine toenames van stikstofdepositie:
De kwaliteit van de droge duinbossen in het gebied is overwegend goed. Knelpunten voor het realiseren van de instandhoudingsdoelen houden vooral verband met de aanwezigheid van exoten. Aan de randen kan stikstofdepositie een negatief effect hebben op de kwaliteit. Hiervoor zijn echter geen maatregelen nodig.

De stikstofdepositie zal in de komende perioden verder dalen. Kleine toenames van deposities als gevolg van projecten hebben een remmend effect op deze trend, maar zullen de realisatie van het behoudsdoel niet in de weg staan, omdat de kwaliteit ook bij de huidige depositieniveaus overwegend goed is.

7.2.2 H2180C Duinbossen (binnenduinrand)/ ZGH2180C Duinbossen (binnenduinrand)

Kritische depositiewaarde: **1786 mol N/hectare/jaar**
Hoogste projectbijdrage: **0,12 mol N/hectare**

Landelijke staat van instandhouding: matig gunstig

Instandhoudingsdoel: behoud oppervlakte en kwaliteit

Beschrijving habitattype:
Dit habitattype is sterk beïnvloed door de verrijkende invloed van de mens in de vorm van landgoederen en buitenhuizen. Deze beïnvloeding is de oorzaak van enkele kwaliteitskenmerken van dit habitattype. Binnen het Noordhollands Duinreservaat is de relatie met landgoedbossen minder duidelijk te zien. Wel is met de aanplant van de uitgestrekte bossen een voorwaarde toegevoegd die de natuurlijke ontwikkeling van dit bostype stimuleert. De Esdoorn werd als windkering en als mengsoort gebruikt bij de bosaanplant begin vorige eeuw. Deze boom heeft met zijn strooiselkwaliteit een vergelijkbaar effect op de bosontwikkeling als Linde. De bodem blijft hierdoor basenrijk en het bodemleven wordt gestimuleerd. Dit beïnvloedt op haar beurt de ondergroei die meer kenmerken krijgt van landgoedbossen. Uitbreiding van Esdoorn in de kalkrijke duinbossen is een algemeen fenomeen en staat garant voor de nodige bosdynamiek en verschuivende mozaïeken.

Het beheer van de Duinbossen binnenduinrand richt zich vooral op verbetering van de structuur en herstel van de hydrologie. Voor veel van de bossen van dit habitattype geldt dat ze zijn ingeplant of ingezaaid en dat ze nog arm zijn aan structuur en soorten. Lokaal is echter de kwaliteit en structuur van de bossen hoog. Met name aan de binnenduinrand waar de oudste bosgroeiplaatsen liggen is de kwaliteit goed.
Verbeteren van de structuur gebeurt net als H2180A vanzelf met het toenemen van de boomleeftijd en ontwikkeling van een echte bosbodem. Dit proces van veroudering kan ook bespoedigd worden door actief in te grijpen. Dit kan bestaan uit ringen, omlieren, omzagen, dunnen en begrazen. Afhankelijk van de aanwezige restanten oud bos (voor 1850) die door latere aanplant aan elkaar zijn verbonden is structuurverbetering in leeftijd en dichtheid snel te bereiken. Het grote verschil met de droge duinbossen in het beheer zit hem in de ontwikkeling van de humusrijke en ook kalkrijke bodem. De Esdoorn speelt hierin een grote rol door het linde-effect dat het kalkrijke strooisel heeft. In het beheer is daarom ‘verbeuking’ en de hierbij horende verzuring van het strooisel en verlies van de soortenrijke ondergroei een aandachtspunt. Begrazing is hierin een beheermiddel omdat hierdoor een natuurlijke selectie ontstaat door begrazing van de schaduwkiemers zoals beuk. Tevens wordt door de begrazing de bodem door vertrapping van blad- en humuspakketten geschikt voor de grote kruidenrijkdom. Door verdergaande afsterven van de zwarte dennenbossen (honingzwam) en snelle vestiging van Esdoorn op die plekken is ook uitbreiding van Duinbossen binnenduinrand mogelijk. In dit proces van afsterven van de zwarte dennen spelen de grote

grazers een belangrijke rol omdat zij het opgroeiende bos op natuurlijke wijze kunnen begeleiden, zodat fraaie structuurrijke bossen ontstaan.

Huidige omvang en kwaliteit:
Een klein deel heeft een goede kwaliteit (89,2 ha), het overige deel heeft een matige kwaliteit (275,3 ha). Matige delen zijn voornamelijk niet begraasd. Trend oppervlak stabiel, en toename kwaliteit door veroudering van het bos.

Knelpunten bij realiseren instandhoudingsdoel:
- Invasieve soorten: Amerikaanse eik, Amerikaanse vogelkers, Aziatische duizendknoopsoorten, mahonie, grootbladige dwergmispelsoorten, krent, zwarte den, douglasspar;
- Inadequaat beheer, te weinig procesgericht beheer. Hierdoor wordt verruiging ontstaan door stikstofdepositie niet voldoende beperkt;
- Opbouw van humuszuren in het profiel, door stikstoftoename;
- Verdroging.

Maatregelen beheerplan:
Integrale- en seizoensbegrazing, regulier bosbeheer, optimaliseren van het waterbeheer en ontzien in beheer.

PAS-maatregelen:
- Uitbreiding begrazing Heemskerk;
- Aanleggen struweelzoom;
- Intensivering onthouting en exotenbestrijding.

Integratie: gevoeligheid voor kleine toenames van stikstofdepositie:
Gezien de minieme en eenmalige extra depositie van 0,12 mol N/hectare, die in een redelijk gebufferde bodem komt (door het effect van het goed verteerbare strooisel en de daarmee beschikbaar komende mineralen uit de ondergrond) en de kleine oppervlakte waar een overschrijding van de KDW aan de orde is, is er met zekerheid geen significant effect op het habitattype H2180C Duinbossen (binnenduinrand).

7.2.3 H2130A Grijze duinen (kalkrijk)

Kritische depositiewaarde: **1071 mol N/hectare/jaar**
Hoogste projectbijdrage: **0,12 mol N/hectare**

Landelijke staat van instandhouding: zeer ongunstig

Instandhoudingsdoel: uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Beschrijving habitattype:
Grijze duinen ontwikkelen zich door natuurlijke successie uit witte duinen. Dit habitattype ligt in meer beschutte (landinwaartse) delen van de duinen waar de winddynamiek voldoende laag is voor het ontstaan van gesloten begroeiingen. In de volgorde van successie ontstaan eerst mosduinen die verder ontwikkelen tot graslanden. Door de toename van vegetatie vindt er bodemvorming plaats in de bovenste lagen. Deze toplagen krijgen een grijsachtige kleur waaraan het habitattype zijn naam ontleent.

Er zijn een aantal vegetatie gemeenschappen te onderscheiden die variëren door het kalkgehalte van de bodem en de dikte van de humuslaag. Door mos gedomineerde vegetaties ontstaan vooral op locaties waar nog geen bodemvorming heeft kunnen plaatsvinden. Het habitattype komt vooral voor op kalkrijk duinzand dat oppervlakkig weinig tot niet is ontkalkt. Daarnaast is de bodem droog en heeft het habitattype geen overstromingstolerantie. Voor goede kwaliteit moet de vegetatie kort en open zijn. Hiervoor is voldoende afvoer van biomassa en enige overstuiving van kalkrijk zand noodzakelijk.

Het habitattype is zeer gevoelig voor stikstofdepositie. Negatieve effecten treden op bij een stikstofdepositie van 7,5 kg N/ha/jaar bij een achtergrond depositie van 10-12 kg N/ha/jaar. Bij een verzuring van de toplaag treden negatieve effecten op. Daling van de pH leidt tot verandering in soortensamenstelling, hierbij verdwijnen soorten van kalkrijke standplaatsen.

Op kalkrijke locaties is het effect van stikstof niet duidelijk. Waarschijnlijk treedt verzuring niet op omdat de verzuring gebufferd wordt door calciumcarbonaat in de bodem.

Huidige omvang en kwaliteit:
Een groot deel heeft een goede kwaliteit (691,8 hectare), met aanwezigheid van kenmerkende paddenstoelen-, plant- en diersoorten. Het overige deel (305,8 hectare) heeft een matige kwaliteit, met name door de afname van de dynamiek. De trend in kwaliteit is negatief door vergrassing, echter lijkt recent een ombuiging op te treden.

Knelpunten bij realiseren instandhoudingsdoel:
In de huidige situatie vindt over 20-30% van het areaal een overschrijding van de KDW plaats. Verhoogde stikstofdepositie (waardoor met name vermesting en enige verzuring optreedt) speelt een belangrijke rol in de negatieve trend voor het habitattype (naast onder andere het wegvallen van dynamiek en konijnenbegrazing) doordat het de natuurlijke successie, zijnde vergrassing en verstruweling, versnelt.
Het huidige beheer bestaat uit extensieve begrazing. Dit werkt goed tegen vergrassing en verstruweling. Een verdere intensivering van het begrazingsregime binnen het huidige begrazingsgebied lijkt niet mogelijk, vanwege de negatieve effecten op de fauna. Bij het zweefvliegterrein nabij Bakkum/Heemskerk is geen begrazing mogelijk. Dit resulteert in ongeveer 60 ha matige kwaliteit kalkrijke grijze duinen en andere habitattypen.

Maatregelen beheerplan:
In de PAS-gebiedsanalyse zijn de volgende maatregelen opgenomen:

- Intensievere exotenbestrijding/ onthouting (inclusief plaggen/chopperen): 36,2 ha;
- Verruigde graslanden maaien: 55 ha;
- Extra begrazing;
- Bevorderen verstuiving: aanleg stuifplekken (64 stuks).

Integratie: gevoeligheid voor kleine toenames van stikstofdepositie:
Stikstofdepositie heeft in combinatie met het wegvallen van dynamische processen een belangrijk negatief effect gehad op de omvang en kwaliteit van kalkrijke duingraslanden. De overschrijding van de KDW vindt op een relatief klein areaal plaats, en zal in de komende periode verder afnemen. De voorgestelde maatregelen zorgen voor het verder verwijderen van stikstof uit het systeem. Door de voorgestelde maatregelen zal de oppervlakte en de kwaliteit van het habitattype toenemen, en zal het instandhoudingsdoel worden behaald.

Kleine toenames van deposities remmen de snelheid van dit herstelproces af, maar zullen niet leiden tot het niet behalen van de instandhoudingsdoelen.

7.2.4 H2160 Duindoornstruwelen

Kritische depositiewaarde: **2000 mol N/hectare/jaar**
Hoogste projectbijdrage: **0,10 mol N/hectare**

Landelijke staat van instandhouding: gunstig

Instandhoudingsdoel: behoud oppervlakte en kwaliteit

Beschrijving habitattype:
Het habitattype Duindoornstruwelen wordt gevormd door laag tot middelhoog struweel en behoort tot een van de beeldbepalende habitattypen van het Noordhollands Duinreservaat. In tegenstelling tot wat de naam suggereert behoren ook de door meidoorn en wegedoorn gedomineerde hogere struwelen tot dit habitattype. De schaal waarop dit type zich heeft ontwikkeld, is gekoppeld aan het vastleggen van de duinen en het landbouwkundig gebruik. Beide hebben ervoor gezorgd dat omstandigheden versneld geschikt zijn geraakt voor struweelontwikkeling. Dit habitat is hierdoor over de volle breedte van het duin te vinden. Het habitattype is zowel voor broed- als voor trekvogels van groot belang. Zowel jonge als oude duindoornstruwelen hebben hun eigen specifieke waarde.

Duindoornstruweel omvat een breed spectrum aan typisch duinstruweel, hiertoe behoren zowel de oude (100 jaar en ouder) als de jonge struwelen, struwelen met hoofdzakelijk duindoorn, sleedoorn, liguster, meidoorn of kardinaalsmuts. Dit maakt dat het beheer dus ook nuances kent. Hoewel in de meeste gevallen de eerste struweelvormer de duindoorn is, wil dit niet zeggen dat het verloop van de ontwikkeling altijd hetzelfde is. Een apart verschijnsel op de kalkrijke gronden in het zuiden van het Noordhollands Duinreservaat zijn de kardinaalsmutsstruwelen. Het beheer weerspiegelt de veelheid aan struweeltypen.

Huidige omvang en kwaliteit:
Ongeveer de helft van de oppervlakte (253,8 hectare) heeft een goede kwaliteit, de andere helft (273,4 hectare) heeft een matige kwaliteit. Daar waar geen beheer wordt uitgevoerd breidt duindoornstruweel zich verder uit. Op locaties waar de kwaliteit matig is wordt beheer uitgevoerd t.b.v. grijze duinen of vochtige duinvalleien. De kwaliteit is stabiel.

Knelpunten bij realiseren instandhoudingsdoel:
- Invasieve soorten: Aziatische duizendknoopsoorten, Amerikaanse vogelkers, mahonie, rimpelroos.
- Verdergaande veroudering van de bestaande duindoornstruwelen en het verdwijnen van de duindoorn;
- Wordt bevorderd door de bodemvorming en verzuring bij gebrek aan overpoedering;
- Te weinig winddynamiek;
- Te kleine konijnenpopulatie waardoor er te weinig zanddynamiek is.

Maatregelen beheerplan:
- Integraal-, seizoens-, zwerf- en drukbegrazing;
- Exoten verwijderen;
- Dynamisch zeereepbeheer;
- Ontzien beheer.

Integratie: gevoeligheid voor kleine toenames van stikstofdepositie:
Gezien de hoofdzakelijk goede kwaliteit van het habitattype en het grotendeels ontbreken van een overschrijding van de KDW is kleine tijdelijke toename niet van invloed op het systeem. De kwaliteit, uitgedrukt in mate van variatie van de vegetaties wordt met name beperkt door veroudering en verstarring van het landschap, ontwikkeling en successie op andere plekken is vaak niet mogelijk.

7.2.5 H2130B Grijze duinen (kalkarm)

Kritische depositiewaarde: **714 mol N/hectare/jaar**
Hoogste projectbijdrage: **0,10 mol N/hectare**

Landelijke staat van instandhouding: zeer ongunstig

Instandhoudingsdoel: uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit

Beschrijving habitattype:
Grijze duinen ontwikkelen zich door natuurlijke successie uit witte duinen. Dit habitattype ligt in meer beschutte (landinwaartse) delen van de duinen waar de winddynamiek voldoende laag is voor het ontstaan van gesloten begroeiingen. In de volgorde van successie ontstaan eerst mosduinen die verder ontwikkelen tot graslanden. Door de toename van vegetatie vindt er bodemvorming plaats in de bovenste lagen. Deze toplagen krijgen een grijsachtige kleur waaraan het habitattype zijn naam ontleent.

Er zijn een aantal vegetatie gemeenschappen te onderscheiden die variëren door het kalkgehalte van de bodem en de dikte van de humuslaag. Door mos gedomineerde vegetaties ontstaan vooral op locaties waar nog geen bodemvorming heeft kunnen plaatsvinden. Het habitattype komt vooral voor op kalkrijk duinzand dat oppervlakkig weinig tot niet is ontkalkt. Daarnaast is de bodem droog en heeft het habitattype geen overstromingstolerantie. Voor goede kwaliteit moet de vegetatie kort en open zijn. Hiervoor is voldoende afvoer van biomassa en enige overstuiving van kalkrijk zand noodzakelijk.

Het habitattype is zeer gevoelig voor stikstofdepositie. Negatieve effecten treden op bij een stikstofdepositie van 7,5 kg N/ha/jaar bij een achtergrond depositie van 10-12 kg N/ha/jaar. Bij een verzuring van de toplaag treden negatieve effecten op. Daling van de pH leidt tot verandering in soortensamenstelling, hierbij verdwijnen soorten van kalkrijke standplaatsen.

H2130B is voornamelijk N-gelimiteerd, vooral in ijzerarme bodems waar fixatie met fosfaat niet op kan treden. De kalkarme vegetaties worden voornamelijk gedomineerd door schimmels in plaats van bacteriën. De stikstofbehoefte van de bodem is daardoor lager. Kalkarme bodems zijn daardoor gevoelig voor stikstofdepositie, omdat extra stikstofdepositie maar voor een klein deel kan worden opgenomen en daardoor accumuleert in de bodem. De effecten van stikstofdepositie voor instandhoudingsdoelsoorten uitten zich in een koeler en vochtiger microklimaat, afname kwantiteit voedselplanten en bloemdichtheid, afname kwaliteit voedselplanten en afname prooibeschikbaarheid.

Huidige omvang en kwaliteit:
Ongeveer de helft van het habitattype heeft een goede kwaliteit (246,6 hectare) en de overige helft een matige kwaliteit (211,8 hectare). De trend is onbekend, waarschijnlijk een afname van zowel oppervlakte als kwaliteit.

Op locaties die worden begraasd of waar betreding is toegestaan, komen veel plantengemeenschappen voor. Op deze plekken is de bodem humeus en dicht en niet voedselarm of zuur.

Knelpunten bij realiseren instandhoudingsdoel:
Over de hele oppervlakte van het habitattype is en blijft sprake van een overschrijding van de KDW. De hoge stikstofdepositie (in combinatie met onder andere beperkte begrazing en een gebrek aan dynamiek) hebben geleid tot vergrassing met o.a. duinriet en verstruweling. Een ander knelpunt is de opmars van Amerikaanse vogelkers en andere exoten zoals krent, rimpelroos en mahonie. Ook verzuring als gevolg van zure depositie (m.n. ammoniak) en bladval en inwaaien (van bladeren) vanuit aangeplante bossen vormen belangrijke knelpunten.

In het zuidelijke deel is begrazing lastig vanwege de functionele versnippering van dit deel van het gebied. Lokaal treden sterke vergrassing en verstruweling op. Stikstofdepositie is (mede) verantwoordelijk voor deze processen.

Maatregelen beheerplan:
In de PAS-gebiedsanalyse zijn de volgende maatregelen opgenomen:

- Uitbreiding begrazing nabij Bergen;
- Plaatselijk maaien: 55 ha;
- Kleinschalige verstuivingen (165 stuifplekken);
- Intensievere exotenbestrijding/ onthouting (inclusief plaggen/chopperen).

Integratie: gevoeligheid voor kleine toenames van stikstofdepositie:
Stikstofdepositie heeft in combinatie met het wegvallen van dynamische processen een belangrijk negatief effect gehad op de omvang en kwaliteit van kalkarme duingraslanden. De overschrijding van de KDW vindt over het hele areaal plaats, al zal de hoeveelheid in de komende periode verder afnemen. De voorgestelde maatregelen zorgen voor het verder verwijderen van stikstof uit het systeem. Door de voorgestelde maatregelen zal de oppervlakte en de kwaliteit van het habitattype toenemen, en zal het instandhoudingsdoel worden behaald.

Kleine toenames van deposities remmen de snelheid van dit herstelproces af, maar zullen niet leiden tot het niet behalen van de instandhoudingsdoelen.

7.2.6 H2190A Vochtige duinvalleien (open water)

Kritische depositiewaarde: **1000 mol N/hectare/jaar**
Hoogste projectbijdrage: **0,10 mol N/hectare**

Landelijke staat van instandhouding: matig gunstig

Instandhoudingsdoel: uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit

Beschrijving habitattype:
Duinwateren komen voor in de laagste delen van het duingebied, waar in ‘gemiddelde jaren’ het water tot ver in het groeiseizoen boven maaiveld staat en die hooguit kort droogvallen in het groeiseizoen. Binnen de

duinwateren bestaat grote variatie in ecologische omstandigheden, variërend van brak tot zoet, van voedselarm tot voedselrijk, en van basisch tot zuur. Brakke omstandigheden komen voor in jonge primaire duinvalleien, en in strandvlakten die nog maar kortgeleden zijn afgesnoerd van de zee of die nog incidenteel worden overstroomd met zeewater. Brakke omstandigheden kunnen ook ontstaan in drinkplassen en poelen die incidenteel overstromen met zeewater. In de meeste duingebieden, en zeker in de grotere duinwateren, is het oppervlaktewater door een kalkhoudende ondergrond en aanvoer van basenrijk grondwater van nature tamelijk hard. In duingebieden die zeer arm aan kalk zijn, komen duinplassen voor die verwant zijn aan zwak gebufferde vennen (H3130). In de kalkrijke duingebieden zijn de grotere duinwateren van nature vrij voedselrijk als gevolg van de aanvoer van nutriënten met doorstromend grondwater en de aanvoer van organisch materiaal met oppervlakkig afstromend regenwater en door inwaai van blad. Door de geringe zuurgraad van het water wordt het aangevoerde organische materiaal redelijk snel afgebroken. Ook zijn duinmeertjes een favoriete broedplek voor kolonievogels en rustplek voor watervogels. Dit kan zorgen voor een extra aanvoer van nutriënten met mest.

In feite is er een driedeling in de open wateren in de duinen:
1. Zwak gebufferde relatief voedselarme wateren die lijken op de zwak gebufferde vennen van de binnenlandse heidegebieden (H3130), die ook relatief gevoelig zijn voor N-depositie.
2. Harde, voedselrijke wateren van het Zannichellion, het Charion vulgaris en de lidstengassociatie die nauwelijks gevoelig zijn voor stikstofdepositie (typische duinwateren).
3. Daartussenin voedselarme wateren met een relatief hoge pH die op kranswierwateren (H3140) lijken.

Huidige omvang en kwaliteit:
Een deel van de oppervlakte heeft een goede kwaliteit (17,6 ha) en een deel een matige kwaliteit (32,7 ha). De trend is een toename in zowel oppervlakte als kwaliteit. Kwaliteit is momenteel op veel punten matig door de aanvoer van nutriënten in grondwater en aanvoer organisch materiaal met oppervlakkig afstromend regenwater. Door de lage zuurgraad wordt het organisch materiaal snel afgebroken. Daarnaast zorgt de aanwezigheid van kolonievogels en watervogels voor een toevoer van nutriënten.

Knelpunten bij realiseren instandhoudingsdoel:
- Watercrassula;
- Grazers eten de oevervegetatie kaal en vermesten de poelen;
- Verdwijnen seizoensgebonden wisselingen in de grondwaterstand;
- Verzuring door stikstofdepositie.

Maatregelen beheerplan:
- Maaien en afvoeren;
- Regulier bosbeheer (omvormen naaldbos);
- Exoten verwijderen;
- Optimaliseren waterbeheer;
- Verlagen maaiveld/ nieuwe valleien maken;
- Onthouten.

Integratie: gevoeligheid voor kleine toenames van stikstofdepositie:
De hoogste projectbijdrage is 0,10 mol N/ha. Dit is een tijdelijk effect; alleen gedurende de aanlegfase. Dit is een dusdanig minieme hoeveelheid dat de effecten ervan niet meetbaar zijn in de vegetatie of de waterkwaliteit. Het belang van stikstofdepositie is zeer beperkt: het habitattype kampt vooral met andere problemen, waarbij de waterkwaliteit het belangrijkste is. Ook een invasieve exoot als de Watercrassula veroorzaakt ernstige problemen in dit habitattype. Zelfs bij een veel grotere depositie zou deze geen significante gevolgen hebben.

7.2.7 H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)

Kritische depositiewaarde: **1429 mol N/hectare/jaar**
Hoogste projectbijdrage: **0,10 mol N/hectare**

Landelijke staat van instandhouding: matig gunstig

Instandhoudingsdoel: uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit

Beschrijving habitattype:
Vochtige duinvalleien behoren tot een vroeg successiestadium van de duinen. Van nature kunnen duinvalleien ontstaan doordat strandvlakten worden afgesnoerd van de zee en stuifkuilen tot op het grondwaterniveau. Daarnaast kan door menselijk ingrijpen vochtige duinvalleien worden gecreëerd.

Kalkrijke vochtige duinvalleien komen geheel voor op verzoete primaire duinvalleien en in secundaire duinvalleien voor die zijn ontstaan door uitstuiven. Doorgaans staan deze habitattypen in de winter onder water en in de zomer droog. Door de dynamiek van het duinwatersysteem kunnen vochtige duinvalleien ook enkele jaren gedurende het hele jaar nat zijn of juist het gehele jaar droog. Voor het behoud van het habitattype is het voornamelijk van belang dat er voldoende aanvoer is van kalkrijkgrondwater.

Binnen het gebied komen enkele vogel- en habitatrichtlijn soorten voor, waarbij door stikstof depositie er een negatief effect kan optreden op de kwaliteit van het leefgebied. Deze effecten uitten zich voor de groenknolorchis in lichtconcurrentie door hogere vegetatiestructuur. Voor de nauwe korfslak uit dit zich in een afname in de kwantiteit van voedselplanten. Tenslotte treedt er een afname op van prooibeschikbaarheid voor verschillende vogelsoorten.

Op locaties waarbij er gedurende het hele jaar toevoer is van basenrijk grondwater heeft verzuring door atmosferische stikstofdepositie weinig effect. In locaties waar geen toevoer van kalkrijk grondwater is kan atmosferische stikstofdepositie leiden tot een verdere verzuring en een verminderde afbraak van organisch materiaal en een toename van beschikbaar fosfaat.

In kalkrijke gebieden is fosfaat een limiterende factor en is de hoeveelheid stikstof die vrijkomt mineralisatie laag. Derhalve wordt er waarschijnlijk een groot gedeelte van de beschikbare stikstof in de bodem vastgelegd. De kalkrijke vegetatie die voorkomt in dit habitattype is stikstof gelimiteerd en derhalve gevoelig voor atmosferische stikstofdepositie.

Huidige omvang en kwaliteit:
Kwaliteit is over het gehele oppervlakte positief (40,2 ha). Er is een toename in zowel de kwaliteit als oppervlakte. Er komen kenmerkende soorten voor vochtige duinvalleien voor.

Knelpunten bij realiseren instandhoudingsdoel:
- Voorkomen van exoten zoals watercrassula;
- Verdroging door dennenaanplant, verstruweling, verbossing, grondwaterwinning en versnelde waterafvoer;
- Verzuring door stikstofdepositie en de opbouw van humuszuren;
- Verzuring door regenwater;
- Het wegvallen van voldoende kweldruk en milde overpoedering;
- Vergrassing en verruiging, o.a. door wegvallen winddynamiek en wegvallen konijnen begrazing;
- Begrazingsdruk in het hoofdbloeiseizoen;
- Wegvallen natuurlijke ontwikkeling vochtige duinvalleien.

Maatregelen beheerplan:
- Integrale-, seizoens- en zwerfbegrazing;
- Maaien en afvoeren;
- Opslag verwijderen;
- Optimaliseren waterbeheer;
- Exoten verwijderen;
- Verlagen maaiveld/ nieuwe valleien maken;
- Plaggen;
- Chopperen;
- Onthouten;
- Bos verwijderen.

PAS-maatregel:
- Stuifkuilen.

Integratie: gevoeligheid voor kleine toenames van stikstofdepositie:

De hoogste projectbijdrage is 0,09 mol N/ha/jaar. Dit is een tijdelijk effect; alleen gedurende de aanlegfase. Dit is een dusdanig minieme hoeveelheid dat de effecten ervan niet meetbaar zijn in de vegetatie of de waterkwaliteit. Een overschrijding van de KDW gebeurt maar op een zeer klein deel van het areaal. Er zijn vooral problemen met de abiotiek (verdroging), met beheer en een gebrek aan nieuwe dynamiek. De toevoeging van een eenmalige minieme hoeveelheid stikstof zorgt niet voor een verergering van deze knelpunten; er is dan ook geen significante verslechtering als gevolg van deze eenmalige extra depositie.

7.2.8 H2120 Witte duinen

Kritische depositiewaarde: **1429 mol N/hectare/jaar**
Hoogste projectbijdrage: **0,07 mol N/hectare**

Landelijke staat van instandhouding: matig gunstig

Instandhoudingsdoel: uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit

Beschrijving habitattype:
Witte duinen ontstaan door natuurlijke successie uit embryonale duinen (H2110). Embryonale duinen stuiven dusdanig ver aan dat het gebied buiten de overstromingszone van zeewater en buiten de invloed van zout grondwater komt. Hier vestigt vervolgens vegetatie in de vorm van helmgrassen. Daarnaast vormen witte duinen door het overstuiven of uitstuiven van grijze duinen of door opstuiving van door mensen aangelegde windbarrières. De invloed van de zee is belangrijk in de vorm van inwaai van fijne zoutdruppeltjes.

Witte duinen vormen zich langs de zeereep en op actief stuivende parabolen. Naast helmplanten komen er associaties voor met soorten zoals zandzegge, zandhaver en zeemelkdistel. Daarnaast zijn er diverse paddenstoelen soorten die voornamelijk saprofytisch op helm groeien. De vegetatie groeit op matig voedselarme tot matig voedselrijke, droge en basisch tot zwak zure bodem. Het grondwater is hier zeer zoet tot brak. Voor vitale helmgroei is met name een aanvoer van vers zand noodzakelijk. Dynamiek in het gebied is van essentieel belang voor het functioneren van witte duinen (H2120).

Stikstofdepositie heeft vooral invloed op de groei van algen en vegetatiegroei in witte duinen. Op locaties waar minder dynamiek aanwezig is heeft stikstofdepositie een grotere invloed. Stikstofdepositie versnelt de vastlegging en afname van dynamiek door verruiging. Voor de kenmerkende vogelsoorten betekent dit dat er minder open plekken zijn om te fungeren als geschikt foerageergebied. Daarnaast zorgt de toename van begroeiing voor een koeler en vochtiger microklimaat wat negatief is voor de duinsabelsprinkhaan.

Huidige omvang en kwaliteit:
Het merendeel van het habitattype heeft een goede kwaliteit (157,6 ha) dit komt door de aanwezigheid van een aantal karakteristieke paddenstoelen, plant- en diersoorten. Daarnaast is een deel gekwalificeerd met een matige kwaliteit (28,5 ha) dit is grotendeels open zand en paraboolduin als gevolg van maatregelen ter bevordering van verstuiven. Trend van zowel de oppervlakte als de kwaliteit is een toename.

Knelpunten bij realiseren instandhoudingsdoel:
- Vastleggingsbeheer in het kader van kustbescherming;
- Wegvallen verstuiving en dynamiek zeereep ten gevolge van de vastlegging van de duinen en in het bijzonder de zeereep ten behoeve van de kustverdediging. Stikstof versnelt dit proces door het harder laten groeien van gras waardoor het zand sneller stabiliseert;
- Dichtgroeien van het duin en de snelle successie struweel door wegvallen konijnenpopulatie;
- Aanwezigheid van rimpelroos is een beperkende factor in de winddynamiek. In het kalkarme duin is de Amerikaanse vogelkers een beperkende factor.
- Bij voldoende dynamiek in de zeereep is suppletie (die verstarring veroorzaakt) geen probleem.

Maatregelen beheerplan:
- Dynamische zeereepbeheer;
- Integrale-, seizoens- en zwerfbegrazing;
- Remobiliseren duin > 1 ha;
- Aanleg stuifkuilen (primair H2130A en H2130B en in mozaïek);
- Onthouten/opslag verwijderen (primair H2130A en H2130B en in mozaïek);
- Verwijderen exoten (primair H2130A en H2130B en in mozaïek).

Integratie: gevoeligheid voor kleine toenames van stikstofdepositie:
De primaire oorzaken van de matige kwaliteit is het ontbreken van dynamiek als gevolg van het vastleggen van de duinen voor de functie als kustverdediging. Stikstofdepositie kan hierin wel een rol spelen, maar is gezien de goede kwaliteit en de achtergronddepositie onder de KDW, in het Natura 2000-gebied Noordhollands Duinreservaat geen sturende factor. Op grond van deze analyse geldt dat de tijdelijke kleine depositie ten gevolge van het project met zekerheid geen negatief effect heeft op het behalen van het instandhoudingsdoel voor Witte Duinen of het kunnen behalen ervan.

7.2.9 H2130C Grijze duinen (heischraal)

Kritische depositiewaarde: **714 mol N/hectare/jaar**
Hoogste projectbijdrage: **0,07 mol N/hectare**

Landelijke staat van instandhouding: zeer ongunstig

Instandhoudingsdoel: uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit

Beschrijving habitattype:
Het sub-habitattype H2130C komt voor op bodems die humeuzer en vochtiger zijn dan de sub-habitattypen A en B. Het habitattype groeit op plekken waar de zuurgraad langdurig gebufferd wordt op smalle overgangen van droge graslanden naar natte duinvalleivegetaties (H2190) of vochtige tot natte heischrale graslanden (H6230).

Het habitattype is zeer gevoelig voor stikstofdepositie. De toevoer van basenrijk grondwater is hierbij van belang voor de buffering. Natuurlijke ontkalking wordt versterkt door atmosferische stikstofdepositie. Daling van de pH leidt tot verandering in soortensamenstelling, hierbij verdwijnen soorten van kalkrijke standplaatsen. Stikstofdepositie heeft mogelijk negatieve effecten op de kenmerkende soorten die bij dit habitattype horen, namelijk: koeler en vochtiger microklimaat, afname kwantiteit voedselplanten en bloemdichtheid, afname kwaliteit voedselplanten en afname prooibeschikbaarheid.

Huidige omvang en kwaliteit:
Het hele habitattype heeft een goede kwaliteit (7,4 hectare). De trend is een toename in oppervlakte, de ontwikkeling van de kwaliteit is onbekend.

Knelpunten bij realiseren instandhoudingsdoel:
Depositie van stikstof vormt een belangrijk knelpunt voor de ontwikkeling van heischrale grijze duinen. De hoge stikstofdepositie (in combinatie met onder andere beperkte begrazing en een gebrek aan dynamiek) kunnen leiden tot vergrassing met o.a. duinriet en pijpenstrootje en verstruweling.

Voor behoud en herstel van het bufferend vermogen is aanvoer van vers zand noodzakelijk. Voor het behoud/herstel van heischrale grijze duinen is buffering van de bodem door middel van gebufferd grondwater een belangrijke factor. Ook verdroging kan een knelpunt vormen voor het habitattype, dat van nature op nattere standplaatsen voorkomen dan kalkrijke en kalkarme grijze duinen. De hydrologische trend in het gebied lijkt nu gunstig, maar het is de vraag of dit voldoende is.
Een laatste mogelijk knelpunt is dat soorten het gebied niet kunnen koloniseren door de geïsoleerde ligging van gebiedjes met goed ontwikkeld heischrale grijze duinen.

Maatregelen beheerplan:
De PAS-gebiedsanalyse geeft de volgende maatregelen voor dit habitattype:

- Struweel verwijderen langs randen (0,7 ha);
- Extra maaien en afvoeren (cyclisch, 7 ha).

De aanvoer van vers zand is gewaarborgd door de verstuivingsmaatregelen voor de habitattypen H2130A en B.

Integratie: gevoeligheid voor kleine toenames van stikstofdepositie:
Stikstofdepositie heeft in combinatie met het wegvallen van dynamische processen een belangrijk negatief effect gehad op de omvang en kwaliteit van heischrale duingraslanden. De overschrijding van de KDW vindt

op een relatief klein areaal plaats, en zal in de komende periode verder afnemen. De voorgestelde maatregelen zorgen voor het verder verwijderen van stikstof uit het systeem. Door de voorgestelde maatregelen zal de oppervlakte en de kwaliteit van het habitattype toenemen, en zal het instandhoudingsdoel worden behaald.

Kleine toenames van deposities remmen de snelheid van dit herstelproces af, maar zullen niet leiden tot het niet behalen van de instandhoudingsdoelen.

7.2.10 H2150 Duinheiden met struikhei

Kritische depositiewaarde: **1071 mol N/hectare/jaar**
Hoogste projectbijdrage: **0,06 mol N/hectare**

Landelijke staat van instandhouding: gunstig

Instandhoudingsdoel: behoud oppervlakte en kwaliteit

Beschrijving habitattype:
Duinheiden met struikhei zijn landinwaarts gelegen in het duingebied. Het habitattype groeit op kalkarme en zeer voedselarme bodems. Alleen wanneer er geen kraaihei in het gebied groeit telt het habitattype tot H2150, anders valt het gebied al snel onder H2140. Onder het habitattype vallen typerende korstmossoorten en de grauwe kiekendief en scholekster.

Duinheiden met struikhei hebben een dunne strooisellaag met daaronder (matige) bodemvorming. Atmosferische stikstofdepositie zorgt voor negatieve effecten doordat dit makkelijk door de eerste strooisellaag heen spoelt en in de onderliggende minerale bodemlaag zorgt voor verzuring waardoor meer aluminium vrij komt. De optimale condities voor dit habitattype variëren van matig zure tot zwak zure bodems.

Door toename van stikstofdepositie kunnen er negatieve effecten worden veroorzaakt op de grauwe kiekendief en scholekster in de vorm van afname prooibeschikbaarheid. Daarnaast treedt op sterk verzuurde en vermeste locaties een dominantie van hogere grassen op. Deze grassen verhinderen dat er gunstige omstandigheden ontstaan voor de groei van struikheide. Daarnaast zorgt op veel locaties ontoereikend regulier beheer voor een knelpunt.

Huidige omvang en kwaliteit:
De kwaliteit is over het geheel matig (30,4 hectare), wat veroorzaakt wordt door het fragmentarisch voorkomen. De trend is voor het oppervlak onbekend, de kwaliteit neemt toe door inzet van begrazing.

Knelpunten bij realiseren instandhoudingsdoel:
Op het grootste deel van het areaal vindt overschrijding van de KDW plaats. Aannemelijk is dat door de verzuring plantensoorten kunnen verdwijnen die afhankelijk zijn van enigszins gebufferde omstandigheden; in het algemeen is het habitattype van nature echter al vrij arm aan vaatplanten. Toevoer van stikstof tot boven het kritische niveau leidde tot toename van vaatplanten (o.a. Zandzegge) en afname van de kenmerkende mossen en korstmossen. Dit betekent dat daarmee de kwaliteitskenmerken van het habitattype worden aangetast. Door kieming en vestiging van kraaiheide treedt successie op tot droge duinheiden met Kraaihei (H2140B). Behalve toename van Kraaiheide treedt in bestaande duinheides ook vergrassing op door verhoogde depositieniveaus. Bovendien treedt verbossing op. De snelheid waarmee deze successie verloopt, is waarschijnlijk verhoogd als gevolg van de toegenomen stikstofdepositie.

Maatregelen beheerplan:
Verhouting wordt momenteel zowel mechanisch als met begrazing bestreden in het kader van regulier beheer. In het kader van het herstelmaatregelen zal extra begraasd worden; er wordt zo'n 23,4 hectare extra in begrazing genomen.

Integratie: gevoeligheid voor kleine toenames van stikstofdepositie:
Stikstofdepositie heeft in combinatie met het wegvallen van dynamische processen mogelijk een negatief effect gehad op de kwaliteit van droge duinheiden met struikheide. De overschrijding van de KDW vindt op een afnemend areaal plaats. De voorgestelde maatregelen zorgen voor het verder verwijderen van stikstof

uit het systeem. Door de voorgestelde maatregelen zal de oppervlakte en de kwaliteit van het habitattype toenemen, en zal het instandhoudingsdoel worden behaald.

Kleine toenames van deposities remmen de snelheid van dit herstelproces af, maar zullen niet leiden tot het niet behalen van de instandhoudingsdoelen.

7.2.11 H2140A Duinheiden met kraaihei (vochtig)

Kritische depositiewaarde: **1071 mol N/hectare/jaar**
Hoogste projectbijdrage: **0,06 mol N/hectare**

Landelijke staat van instandhouding: matig gunstig

Instandhoudingsdoel: behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit

Beschrijving habitattype:
Het sub-habitattype H2140A bestaan uit begroeiingen met kraaiheide in vochtige duinvalleien, maar ook gewone dopheide of cranberry kunnen hier dominant zijn. Het habitattype groeit voornamelijk op noordhellingen en in duinvalleien. Het zijn ontkalkte duinen met een relatief dikke humuslaag. De bodem is matig zuur tot zure bodem met matig voedselarme tot zeer voedselarme omstandigheden. Duinheide met kraaihei (vochtig) komt voor in mozaïeken met de droge variant (H2140B) op de drogere kopjes in een vallei en op meer gebufferde plekken aan valleiranden ook met vochtige duinvalleien (H2190C). Dit voorkomen van mozaïeken maakt gericht beheer van specifiek dit habitattype vaak complex. Het beheer is dus voornamelijk gericht op de gehele vallei en bestaat uit het vrijhouden van struweel en temporele verjonging van delen van de valleien door te chopperen.

Dit habitattype bevindt zich in het Noordhollands Duinreservaat aan de zuidgrens van het areaal. Dit maakt dit habitattype kwetsbaar voor kleine veranderingen in het klimaat. De geringe oppervlakte van circa 10 hectare bevindt zich voor het grootste deel in valleien. Deze valleien hebben een seizoensgebonden wisselende grondwaterstand. De periodieke inundatie is belangrijk voor de aanvoer van enige bufferende mineralen. Ook is overstuiving uit het gebied nodig voor de diversiteit en de levensduur van typerende soorten.

Stikstofdepositie zorgt voor een vermindering in kwaliteit voor kenmerkende soorten in de vorm van een afname prooibeschikbaarheid.

Huidige omvang en kwaliteit:
Droge duinheide met kraaihei komt bijna uitsluitend voor in de ontkalkte duinen ten noorden van Bergen aan Zee. Ten zuiden van Bergen komen enkele verspreide zeer kleine oppervlakten met dit habitattype voor, zoals ten zuiden van de Verbrande Pan tot aan de Wimmenumer duinen (Zegeveld). Het habitattype komt voor over 55,3 hectare. De kwaliteit is overwegend goed.

Knelpunten bij realiseren instandhoudingsdoel:
Het habitattype is zeer gevoelig voor stikstofdepositie (KDW 1071 mol/ha/jaar). Op ca. 70% van de oppervlakte vindt momenteel een overschrijding van de KDW plaats.
Stikstofdepositie en daaraan gekoppeld verzuring vormen knelpunten bij een goede ontwikkeling van het habitattype. Hoge stikstofdeposities kunnen leiden tot dominantie van specifieke soorten, zoals duinriet en zandzegge. Ook neemt de dominantie van kraaiheide toe bij een hoge depositie. Ook verzuring kan leiden tot een verminderde kwaliteit van het habitattype.

Maatregelen beheerplan:
Boven op het reguliere beheer (begrazing in grote eenheden, waaronder dit habitattype) zijn in het verleden maatregelen als plaggen en chopperen uitgevoerd voor de instandhouding van het habitattype. Verhouting wordt tegengegaan door het verwijderen van struweel en opslag.

Integratie: gevoeligheid voor kleine toenames van stikstofdepositie:
Stikstofdepositie heeft in combinatie met het wegvallen van dynamische processen mogelijk een negatief effect gehad op de kwaliteit van droge duinheiden met kraaihei. De overschrijding van de KDW vindt op een afnemend areaal plaats. De voorgestelde maatregelen zorgen voor het verder verwijderen van stikstof uit het

systeem. Door de uitgevoerde maatregelen is de huidige kwaliteit overwegend goed, en zal de oppervlakte en de kwaliteit van het habitattype kunnen toenemen, en zal het instandhoudingsdoel worden behaald.

Een kleine toename van de depositie van 0,06 mol/ha/jaar is dermate klein, dat dit geen invloed heeft op de effecten van de maatregelen zoals begrazing die nu worden uitgevoerd. De biomassaproductie die door deze toename zou kunnen ontstaan (ca 0,06 g versgewicht per m^2) zal bij de begrazing gewoon verwijderd worden. Een verzurend effect van een dergelijk lage dosis stikstof zal ook niet meetbaar zijn. Deze toename zal daarom niet leiden tot een meetbare verandering in de vegetatiesamenstelling, en daarmee geen significante verslechtering van de kwaliteit van het habitattype opleveren.

7.2.12 H2140B Duinheiden met kraaihei (droog)

Kritische depositiewaarde: **1071 mol N/hectare/jaar**
Hoogste projectbijdrage: **0,05 mol N/hectare**

Landelijke staat van instandhouding: matig gunstig

Instandhoudingsdoel: behoud oppervlakte en kwaliteit

Beschrijving habitattype:
Het sub-habitattype H2140B ligt zowel in droge valleidelen die niet inunderen, maar vooral ook op de koele vochtige noordhellingen. Hier kunnen zij beeldbepalend zijn in het landschap. Deze wat drogere standplaatsen zijn gebaat bij een continue maar beperkte vorm van dynamiek door zand en wind. Dit samenspel zorgt voor omstandigheden waarbij variatie in bodemopbouw en vochthuishouding een breed scala aan groeiomstandigheden creëert met de bijbehorende soortenrijkdom tot gevolg.

Duinheide met kraaihei (droog) is gebonden aan een bodemopbouw die door beheer moeilijk te beïnvloeden is. De beheermaatregelen spitsen zich voornamelijk toe op het behouden van de huidige vindplaatsen. Winddynamiek heeft een grote invloed op het behoud. Daarom is het nodig om te onstruwelen en ontbossen, dit heeft ook een positief effect op de hydrologie van H2140A. Begrazing speelt ook een belangrijke rol in het openhouden van het landschap. Om de opbouw van het bijzondere humuspakket mogelijk te maken is een lichte vorm van overpoedering met vers zand noodzakelijk. Bij overstuiving gaat het proces te snel en gaat dit habitat (tijdelijk) verloren ten gunste van Witte duinen.

Ook dit habitattype bevindt zich in het Noordhollands Duinreservaat aan de zuidgrens van het natuurlijk verspreidingsgebied. Deze drogere vorm van het habitattype Duinheide met kraaihei is dan ook beperkt tot dezelfde valleien als van het vochtige subtype. Het groeit dan in de wat drogere delen van de valleien. Het best ontwikkeld zijn de noordhellingen waar een koeler microklimaat te vinden is.

Huidige omvang en kwaliteit:
Het habitattype heeft een goede kwaliteit (55,3 hectare). Het voorkomen van de drienervige zeggen wordt gebruikt als kwaliteitsindicator. Trend van het oppervlakte en de kwaliteit is onbekend.

Knelpunten bij realiseren instandhoudingsdoel:
Op ca. 50-70% van de oppervlakte vindt momenteel een overschrijding van de KDW plaats. Deze oppervlakte zal de komende periode verder dalen.
Stikstofdepositie en daaraan gekoppeld verzuring vormen knelpunten bij een goede ontwikkeling van het habitattype. Hoge stikstofdeposities kunnen leiden tot dominantie van specifieke soorten, zoals duinriet en zandzegge. Ook neemt de dominantie van kraaiheide toe bij een hoge depositie. Ook verzuring kan leiden tot een verminderde kwaliteit van het habitattype.

Maatregelen beheerplan:
De PAS-gebiedsanalyse geeft de volgende maatregelen voor dit habitattype:

- Plaggen en chopperen (8,4 ha);
- Intensivering onthouten (9,1 ha).

Integratie: gevoeligheid voor kleine toenames van stikstofdepositie:

Stikstofdepositie heeft in combinatie met het wegvallen van dynamische processen mogelijk een negatief effect gehad op de kwaliteit van droge duinheiden met kraaihei. De overschrijding van de KDW vindt op een afnemend areaal plaats. De voorgestelde maatregelen zorgen voor het verder verwijderen van stikstof uit het systeem. Door de voorgestelde maatregelen zal de oppervlakte en de kwaliteit van het habitattype toenemen, en zal het instandhoudingsdoel worden behaald.

Kleine toenames van deposities remmen de snelheid van dit herstelproces af, maar zullen niet leiden tot het niet behalen van de instandhoudingsdoelen.

7.2.13 H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)

Kritische depositiewaarde: **1071 mol N/hectare/jaar**
Hoogste projectbijdrage: **0,05 mol N/hectare**

Landelijke staat van instandhouding: matig gunstig

Instandhoudingsdoel: behoud oppervlakte en kwaliteit

Beschrijving habitattype:
Vochtige duinvalleien behoren tot een vroeg successiestadium van de duinen. Van nature kunnen duinvalleien ontstaan doordat strandvlakten worden afgesnoerd van de zee en stuifkuilen tot op het grondwaterniveau. Daarnaast kan door menselijk ingrijpen vochtige duinvalleien worden gecreëerd.

Vochtige ontkalkte duinvalleien zijn zowel in de winter als in de zomer waterhoudend. Er is sprake van een lage basenrijkdom en een lage pH. Het habitattype wordt gevoed door basenrijk grondwater. De toename van organische stof zorgt voor verzuring. Echter doordat het habitattype periodiek droogvalt wordt er weer organisch materiaal afgebroken en stabiliseert de netto hoeveelheid organische stof in de bodem.

Binnen het habitattype komen enkele vogelrichtlijnsoorten voor welke gevoelig zijn voor stikstofdepositie. De effecten betreffen voornamelijk een afname van prooibeschikbaarheid.

Door een combinatie van verdroging en stikstofdepositie kan er versnelde successie optreden. Door stikstofdepositie neemt de aanvoer organisch materiaal toe. Daarnaast is er op veel locaties sprake van een afname van basenrijk grondwater waardoor deze successie nog sneller verloopt. Op locaties waar er sprake is van verzuring gaat duinriet domineren.

Huidige omvang en kwaliteit:
De kwaliteit is voor een deel goed (0,9 ha) en voor een deel matig (0,2 ha). Er is een toenemende trend voor zowel oppervlakte en kwaliteit. Matige kwaliteit komt voornamelijk door verdroging

Knelpunten bij realiseren instandhoudingsdoel:
- Voorkomen exoten zoals de watercrassula;
- Verruiging naar struweel en bos door toegenomen beschikbaarheid voedingsstoffen en stikstofdepositie;
- Verzuring door ontbreken overpoedering of aanvoer gebufferd grondwater;
- Wegvallen winddynamiek en wegvallen konijnenpopulatie;
- Verdroging door wegzakken zoetwaterlens, grondwateronttrekking en versnelde afvoer.

Maatregelen beheerplan:
- Integrale begrazing;
- Maaien en afvoeren;
- Optimaliseren waterbeheer;
- Exoten verwijderen;
- Verlagen maaiveld/ nieuwe valleien maken;
- Plaggen;
- Chopperen;
- Ontzien in beheer;
- Remobilisatie duin (primair voor H2120);
- Bos verwijderen (primair voor H2130 A, B).

PAS-maatregelen:
- Kleinschalig plaggen tbv instandhouden pioniers;
- Stuifkuilen (primair voor H2130A en B).

Integratie: gevoeligheid voor kleine toenames van stikstofdepositie:
De maximale depositietoename bedraagt 0,05 mol N/ha. Dit is 0,06% van de Kritische Depositiewaarde en derhalve een verwaarloosbare hoeveelheid.

Voor de jaarproductie van een natuurlijk habitattype is 2150 tot 6400 mol N/ha/jr nodig (niet alleen uit depositie, maar ook uit toestromend grondwater, bodemverwering, binding uit de lucht, etc. Het totaal van de onttrekkingen door beheermaatregelen is hiermee in verhouding. De minieme en eenmalige extra projectdepositie (0,605 mol N/ha) valt daarbij in het niet.

7.2.14 H6410 Blauwgraslanden

Kritische depositiewaarde: **1071 mol N/hectare/jaar**
Hoogste projectbijdrage: **0,04 mol N/hectare**

Landelijke staat van instandhouding: zeer ongunstig

Instandhoudingsdoel: uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit

Beschrijving habitattype:
Blauwgraslanden betreffen hooilanden op voedselarme en basenhoudende bodems. In de winter zijn deze gebieden waterhoudend en in de zomer staan ze droog. Een aantal kenmerkende soorten binnen dit habitattype hebben een blauwgroene kleur waaraan het habitattype zijn naam ontleent. Afhankelijk van de standplaatsfactoren komen er veel verschillende vegetatietypen voor binnen het habitattype. Het habitattype komt voor met zwak tot matige zure condities.

Het habitattype is geschikt voor een aantal stikstofgevoelige vlindersoorten die vallen onder de habitatrichtlijnsoorten. De effecten die kunnen optreden ten gevolge van stikstofdepositie voor deze soorten betreffen afname bloemdichtheid en afname kwantiteit en kwaliteit voedselplanten. Daarnaast komen er verschillende vogelrichtlijnsoorten voor binnen het habitattype waar de effecten van stikstof voornamelijk een afname van prooibeschikbaarheid veroorzaakt.

In welke mate blauwgraslanden gevoelig zijn voor stikstof wordt voornamelijk bepaald door de aanwezigheid van kationen en bicarbonaat in de bodem die zorgen voor een bufferende werking. De aanvoer van basenrijk grondwater is hierin cruciaal. Met name de subassociatie met Melkeppe en Borstelgras is gevoelig voor stikstofdepositie.

De vermestende effecten van stikstoffen worden vaak geremd door de co-depentie met fosfaat. Wanneer er weinig fosfaat beschikbaar is binnen het systeem kan er ook weinig stikstof worden opgenomen door de vegetatie

Huidige omvang en kwaliteit:
Kwaliteit is over het gehele oppervlakte goed (1 ha). De trend is voor de kwaliteit een afname en voor de oppervlakte onbekend. Er is een afname voorspeld omdat verstruweling en verruiging een probleem zijn in dit gebied.

Knelpunten bij realiseren instandhoudingsdoel:
- Verstoringen in het hydrologisch systeem door grondwateronttrekking, versnelde grondwaterafvoer, dennenaanplant, verstruweling en verbossing;
- Versnelde successie onder invloed van stikstofdepositie;
- Verandering in beheer: overbegrazing, niet meer maaien, vroeger maaien, maaien zonder afvoeren en maaien met zwaarder materieel.

Maatregelen beheerplan:
Behoud van het huidige areaal wordt beoogd door het gehele oppervlak éénmaal per twee jaar te maaien en het maaisel af te voeren. Dit wordt momenteel niet in het kader van regulier beheer gedaan (terwijl dit wel

een noodzakelijke standaard maatregel is voor blauwgraslanden. Uitbreiding van het oppervlak is mogelijk door het realiseren van nieuwe geschikte groeiplaatsen door langdurig maaien van oude valleien. Verbetering van de kwaliteit is mogelijk door optimaliseren van het waterbeheer, onder andere door lokale vernatting. In verband met de gevoeligheid voor verzuring van het habitattype is vernatting door vasthouden van regenwater niet gewenst. Voor een duurzame instandhouding is het gewenst de kweldruk te verhogen en op die manier hogere grondwaterstanden te realiseren.

Uitvoering van de maatregelen leidt tot uitbreiding van het areaal en verdere verbetering van de kwaliteit.

Integratie: gevoeligheid voor kleine toenames van stikstofdepositie:
De blauwgraslanden in het Noord-Hollands Duinreservaat hebben een beperkte omvang maar goede kwaliteit. Dit ondanks dat er onvoldoende gericht terreinbeheer plaatsvindt. De effecten van stikstofdepositie zijn beperkt omdat de overschrijding van de KDW relatief gering is. Wanneer maatregelen worden genomen om het hydrologisch systeem te herstellen, en adequaat beheer wordt uitgevoerd, is het habitattype bestand tegen kleine toenames van de stikstofdepositie.

7.3 Deelconclusie specifieke habitattypebeoordelingen

In de vorige paragrafen zijn de habitattypen beschreven van het Natura 2000-gebied welke de hoogste belasting ondervindt als gevolg van de stikstofemissies van de realisatie van de netverzwaring Beverwijk - Oterleek welke zeer stikstofgevoelig zijn. Beoordeeld is of de stikstofdepositie als gevolg van het project ertoe kan leiden dat het instandhoudingsdoel voor habitattypen in gevaar komt of dat het behalen ervan in geval de kwaliteit en/of omvang niet voldoet aan het instandhoudingsdoel, wordt belemmerd. Hierbij zijn de aspecten uit de algemene effectbeoordeling (hoofdstuk 5) toegepast, om zo inzichtelijk te maken hoe de natuurkundige en systeemprincipes van toepassing zijn op specifieke habitattypen (met relatief hoge deposities, de hoogste projectdeposities)

Samengevat kan ook per habitattype gezegd worden dat de depositie als gevolg van het project dermate klein dat deze ecologisch geen effect sorteert en een significant negatief effect is uitgesloten. De hoogte van de extra belasting valt onder andere ruim binnen de natuurlijke variatie van de stikstofkringlopen van de vegetaties. Ook geldt dat de projectbelasting optreedt in de situatie die al langdurig overbelast is en dat de projectbijdrage ten opzichte van deze overbelaste situatie of de kritisch depositiewaarde, dermate klein is dat deze met zekerheid niet tot een significant negatief effect leidt (valt weg in de al optredende depositie en ophoping in het systeem). Tenslotte zijn er vaak andere factoren die sterk sturend zijn op de kwaliteit of aanwezigheid van een habitattype, zoals beheer(intensiteit), aanwezigheid invasieve exoten, (grond)waterbeschikbaarheid of extern fysische invloeden (zoals inundatie of fixatie).

8 CUMULATIE

8.1 Beoordeling cumulatie

Omdat uit de beoordeling blijkt dat de tijdelijke depositie ten gevolge van het project met zekerheid geen effect heeft, is cumulatie in feite niet aan de orde; in combinatie met andere plannen en projecten is de tijdelijke bedrage nooit de druppel die leidt tot een significant negatief effect in de hierboven bedoelde zin.

Meer in het bijzonder geldt dat de tijdelijke bijdrage van het project plaatsvindt in het licht van een overbelaste situatie. Dit gegeven is het vertrekpunt bij de ecologische beoordeling van het project aangezien het de huidige situatie betreft. Cumulatie betreft het gelijktijdig optreden van effecten van andere projecten of activiteiten die al wel vergund zijn, maar nog niet zijn uitgevoerd. Cumulatie kan alleen plaatsvinden indien projecten of activiteiten in dezelfde periode als de werkzaamheden van de netverzwaring Beverwijk - Oterleek zijn voorzien, aangezien het project slechts een tijdelijke emissie en daarmee bijdrage aan de depositie veroorzaakt. Ongeacht dat op dit moment niet of nauwelijks vergunningen worden verstrekt sinds maar ook al voor de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State inzake het PAS van 29 mei 2019, geldt dat de bijdrage van het project in combinatie met andere projecten of activiteiten niet tot andere effecten zal leiden dan hiervoor geconcludeerd voor het project op zich. Andere projecten en activiteiten die vergund maar nog niet gerealiseerd zijn, veroorzaken eveneens een additionele bijdrage aan de autonome situatie die voor een belangrijk deel overbelast is. Dit leidt niet tot een andere conclusie voor de effecten van de aanleg. Een toevoeging van andere projecten/activiteiten maakt die situatie niet anders en is ook niet van invloed op de uitgevoerde beoordeling en de conclusie die hieruit volgt dat de bijdrage ten gevolge van de aanlegwerkzaamheden er niet toe kan leiden dat instandhoudingsdoelstellingen worden aangetast of niet meer of moeilijker kunnen worden behaald.

De conclusie ten aanzien van eventuele effecten van de aanleg van de netverzwaring Beverwijk - Oterleek is daarom eveneens geldig in cumulatie.

Tot slot: de netverzwaring Beverwijk - Oterleek maakt een vergaande reductie van stikstofdepositie mogelijk, doordat de elektriciteit die wordt opgewekt door de windparken die door het project worden aangesloten op het hoogspanningsnet op land, voorkomen dat stikstofemissies ontstaan wanneer deze elektriciteit wordt opgewekt met behulp van fossiele energie. Ook wordt door het project verdergaande elektrificatie van de industrie, de gebouwde omgeving en de mobiliteitssector mogelijk gemaakt, hetgeen tevens leidt tot reductie van depositie. In zoverre levert dit project als zodanig een belangrijke bijdrage aan het doorzetten van de dalende trend aan stikstofemissies en -deposities op stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebieden in Nederland.

9 EINDCONCLUSIE

9.1 Conclusie stikstofdepositie netverzwaring Beverwijk - Oterleek

De beoordeling van de effecten van de stikstofdepositie ten gevolge van de aanlegwerkzaamheden voor het de netverzwaring Beverwijk - Oterleek zijn in de voorgaande hoofdstukken op diverse niveaus beoordeeld.

De netverzwaring Beverwijk - Oterleek leidt tot een tijdelijke stikstofdepositie in een groot aantal Natura 2000-gebieden gedurende de aanlegfase van twee jaar. Na realisatie is geen sprake meer van stikstofdepositie. Gelijktijdig reduceert het project gedurende de exploitatiefase een veelvoud hiervan aan stikstofdepositie als gevolg van het mogelijk maken van elektrificatie van de industrie (invoeding van zonne- en windenergie), de netverzwaring draagt bij aan het vervangen van elektriciteitsopwekking door verbranding van fossiele energie, zoals kolen en gas door duurzame elektriciteitsopwekking.

Uit deze ecologische beoordeling stikstofdepositie komt naar voren dat met zekerheid significant negatieve effecten, als gevolge van de tijdelijke projectbijdrage stikstofdepositie, zijn uitgesloten voor de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden en de voor deze gebieden gestelde instandhoudingsdoelstellingen voor stikstofgevoelige habitattypen of de soorten die hiervan afhankelijk zijn. De bijdrage van het project is te weinig om een (meetbare) verandering teweeg te brengen in het ecosysteem, de hoeveelheid is te laag om een effect te hebben op de groei van vegetaties en vallen tevens binnen de onzekerheidsmarges van bestaande achtergronddeposities. Met zekerheid heeft de projectdepositie geen invloed op de huidige situatie of kwaliteit of de mogelijkheden om een verbetering van de instandhouding te bereiken, het halen van de instandhoudingsdoelstellingen komt niet in gevaar en wordt niet vertraagd. De beoordeling is geldig voor alle in Nederland voorkomende voor stikstofdepositie gevoelige habitattypen in alle Natura 2000-gebieden die een tijdelijke belasting ondervinden ten gevolge van het project.

Geconcludeerd wordt dat, als gevolg van stikstofdepositie door de realisatie van de netverzwaring Beverwijk - Oterleek, significant negatieve effecten op de natuurlijke kenmerken van de door de depositie geraakte Natura 2000-gebieden met zekerheid zijn uit te sluiten. Het behouden en/of kunnen behalen van de instandhoudingsdoelstellingen komt niet in het geding.

BRONNEN

Arcadis. (2020). *Passende Beoordeling net op zee Hollandse Kust (west beta)*.

Berdowski, J. J. M. (1987). The catastrophic death of Calluna vulgaris in Dutch heathland. *Dissertatie Utrecht*, 132.

Bobbink, R., & Hettelingh, J. P. (2011). *Review and revision of empirical critical loads and dose-response relationships*. https://doi.org/www.rivm.nl/cce

Bobbink, R., & Lamers, L. P. M. (1999). *Effects of increased nitrogen deposition. Air pollution and plant life 2nd edition (eds. J.N.B. Bell, M. Treshow)*. Oxford: John Wiley & Sons, Ltd.

Caporn, S., Field, C., Payne, R., Dise, N., Britton, A., Emmett, B., … Stevens, C. (2016). Assessing the effects of small increments of atmospheric nitrogen deposition (above the critical load) on semi- natural habitats of conservation importance. *Natural England*.

Clark, C. M., & Tilman, D. (2008). Loss of plant species after chronic low-level nitrogen deposition to prairie grassland. *Nature*, *451*, 712–715.

CLO. (2019). Vermestende depositie. Retrieved from https://www.rivm.nl/gcn-gdn-kaarten/onzekerheden

Compendium voor de Leefomgeving. (2019). Vermestende depositie, 1990-1017. Retrieved July 9, 2020, from https://www.clo.nl/indicatoren/nl018917-stikstofdepositie

de Haan, B. J., Kros, J., Bobbink, R., van Jaarsveld, J. A., De Vries, W., & Noordijk, H. (2008). *Ammoniak in Nederland*. Bilthoven. https://doi.org/500125003

de Vries, W. (2008). *Verzuring: oorzaken, effecten, kritische belastingen en monitoring van de gevolgen van ingezet beleid*. Wageningen. https://doi.org/Alterra-rapport 1699

Dise, N. ., Rothwell, J. J., Gauci, V., van der Salm, C., & de Vries, W. (2009). Predicting dissolved inorganic nitrogen leaching in European forests using two independent databases. *Science of the Total Environment*, *407*, 1798–1808.

Dise, N. B., & Wright, R. F. (1995). Nitrogen leaching from European forests in relation to nitrogen deposition. *Forest Ecology and Management*, *71*, 153–161.

Dobben, H. van, Bobbink, R., Bal, D., & Hinsberg, A. van. (2012). Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en leefgebieden van Natura 2000. *Alterra-Rapport*, *2397*, 68. https://doi.org/10.1029/2004JB003221

Ghenai, G. (2012). Life Cycle Analysis of Wind Turbine, Sustainable Development - Energy, Engineering and Technologies - Manufacturing and Environment. *InTech*. https://doi.org/ISBN: 978-953-51-0165-9

Haapala, K. R., & Preedanood, P. (2014). Comparative life cycle assessment of 2.0 MW wind Turbines. *Sustainable Manufacturing*, *3*(2).

Kleijn, D., Bekker, R. M., Bobbink, R., De Graaf, M. C. C., & Roelofs, J. G. . (2008). In search for key biogeochemical factors affecting plant species persistence in heathland and acidic grasslands: a comparison of common and rare species. *Journal of Applied Ecology*, *45*, 680–687.

Kros, J., de Haan, B. J., Bobbink, R., van Jaarsveld, J. A., Roelofs, J. G. M., & de Vries, W. (2008). *Effecten van ammoniak op de Nederlandse natuur*. Wageningen. https://doi.org/Alterra-rapport 1698

Mengel, K. (1991). Available nitrogen in soils and its determination by the “Nmin-method” and by electroultrafiltration (EUF). *Fertilizer Research*, *28*, 251–262.

Mouissie, M. (2019). *Stikstofdepositie en woningbouwontwikkeling; verkennend onderzoek naar de bijdrage*

van woningbouwontwikkeling aan de stikstofdepositie. De Bilt. https://doi.org/Rapport SWNL0250596

Pondera Consult, & Arcadis. (2020). *Net op zee Hollandse Kust (west Beta) MER fase 1 deel A*.

Provincie Noord-Holland. (2017). Aanwijzingsbesluit Natura 2000-gebied Noordhollands Duinreservaat.

RIVM. (2007). De uitspoeling van het stikstofoverschot naar grond- en oppervlaktewater op landbouwbedrijven.

RIVM. (2020). Onzekerheden GCN & GDN kaarten. Retrieved from https://www.rivm.nl/gcn-gdn-kaarten/onzekerheden

Schoumans, O. F., Groenendijk, P., Renaud, L., & van der Bolt, F. J. E. (2008). *Nutriëntenbelasting van het oppervlaktewater Vergelijking tussen landbouw- en natuurgebieden*. Wageningen. https://doi.org/Alterra rapport 1700

Smeets, W., Geilenkirchen, G., Hammingh, P., Nijdam, D., van der Sluis, S., Peek, K., & Jimmink, B. (2017). *Emissieramingen luchtverontreinigende stoffen Nederland– Rapportage 2017*. Den Haag. https://doi.org/PBL-publicatienummer: 2946

Smits, N. A. C., & Bal, D. (2012). Herstelstrategieën stikstofgevoelige habitats Deel 1: Algemene inleiding herstelstrategieën: beleid, kennis en maatregelen. *Alterra Wageningen UR & Programmadirectie Natura 2000 van Het Ministerie van Economische Zaken*.

Stevens, C. T., Manning, P., & van den Berg, L. J. L. (2011). Ecosystem responses to reduced and oxidised nitrogen inputs in European terrestrial habitats. *Environmental Pollution*, *159*, 665–676.

Ter Steege, M. W. (1996). *Regulation of nitrate uptake in a whole plant perspective Changes in influx and efflux of nitrate in spinach*. Groningen. https://doi.org/ID: 33047

van Dobben, H. F., & van Hinsberg, A. (2008). *Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en Natura 2000 typen*. Wageningen. https://doi.org/Alterra rapport 1654

Vink, M., Van Hinsberg, A., & PBL. (2019). Stikstof in perspectief. *PBL-Publicatienummer: 4020*, (december).

BIJLAGE A UITGANGSPUNTEN AERIUS

MEMO

ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

ONDERWERP
Uitgangspunten stikstofdepositieberekening Tennet BVW-OTL150

DATUM
22 oktober 2021

PROJECTNUMMER
C05051.200043.320

ONZE REFERENTIE
D10024127:37

VAN
Mark Yntema, Paul Karman (Arcadis)

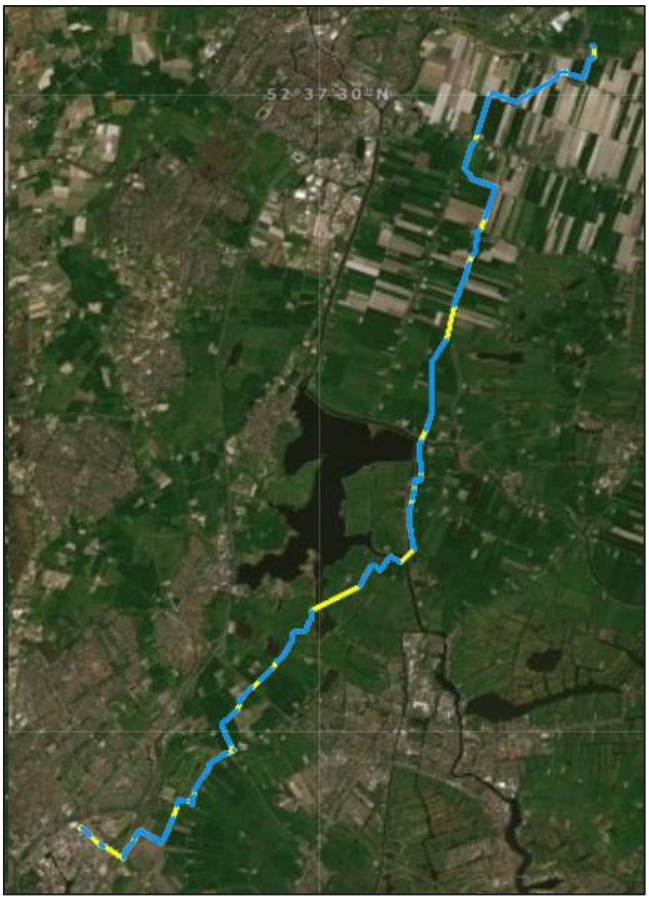
AAN
Arend Middelburg (TenneT)

1 INLEIDING

1.1 Achtergrond

Op grond van onder meer de Elektriciteitswet 1998 is TenneT verplicht oplossingen voor capaciteitsknelpunten in het hoogspanningsnet te realiseren. In Noord-Holland Noord is sprake van een dergelijk capaciteitsknelpunt.
Het capaciteitsknelpunt wordt veroorzaakt door de toenemende vraag naar elektriciteit van de gebouwde omgeving, de glastuinbouw en de datacenters. Door realisatie van de netverzwaring kan het knelpunt worden opgeheven en kan de belasting verder doorgroeien. Ook maakt netverzwaring de invoeding van zonne- en windenergie op het elektriciteitsnet mogelijk. Het gebiedsplan Wieringermeer dat nu door de gemeente Hollands Kroon en provincie Noord-Holland wordt opgesteld, rekent al op de netverzwaring door TenneT. Kortom, TenneT moet volgens de wet zo spoedig mogelijk het hoogspanningsnet verzwaren tussen Beverwijk en Oterleek, om zo economische ontwikkelingen en de energietransitie mogelijk te maken en te versnellen. Het project betreft de volgende te onderscheiden deelgebieden:

1. Het nieuwe 150kV-inpandige schakelstation op locatie Beverwijk
2. De uitbreiding van het bestaand 150kV-hoogspanningsstation Oterleek, binnen de begrenzing van het huidige stationsterrein;
3. De aanleg van een nieuwe verbinding (twee circuits, 150kV, ondergronds, over voornamelijk agrarische percelen) tussen het nieuwe schakelstation Beverwijk (punt 1) en het bestaande station Oterleek (punt 2);
4. De plaatsing van een nieuwe 380/150kV transformator op het bestaande 380kV-hoogspanningsstation Beverwijk;
5. De verbinding 150kV tussen de nieuwe transformator op het bestaande 380kV-hoogspanningsstation Beverwijk (punt 4) en het nieuw te bouwen 150 kV-schakelstation Beverwijk (punt 2);
6. De reconstructie van de bestaande 150kV verbindingen Velsen – Beverwijk 380kV en Velsen - Oterleek op het nieuwe schakelstation Beverwijk 150kV (BVW150).

Figuur 1: Overzicht plangebied netverzwaring tracé Beverwijk – Oterleek.

1.2 Voortraject

TenneT heeft aangegeven dat ten behoeve van het project reeds twee haalbaarheidsstudies zijn uitgevoerd waarbij (1) de wenselijkheid van zes mogelijke tracés tussen Beverwijk en Oterleek is onderzocht en (2) mogelijke locaties voor een 150kV-hoogspanningsstation in Beverwijk zijn onderzocht. Het tracéonderzoek heeft ertoe geleid dat er drie tracés om verschillende redenen zijn afgevallen en dat er drie mogelijke tracés zijn die nader onderzoek behoefden om te komen tot een voorkeursalternatief. Dat onderzoek heeft inmiddels plaatsgevonden en dat heeft, samen met input van de betrokken gemeenten en de provincie, geleid tot het voorkeurstracé. Het onderzoek naar een locatie voor het 150kV-hoogspanningsstation Beverwijk heeft voldoende informatie geleverd voor een onderbouwde keuze voor een locatie aan de Ringvaartweg in Beverwijk.
Medio oktober 2019 heeft de provincie Noord-Holland besloten tot het inzetten van het instrument 'inpassingsplan' voor dit project. De onderzoeken die in het kader van deze opdracht worden verricht leiden tot een onderbouwing van de uitvoerbaarheid van dat Provinciale Inpassingsplan (PIP).

1.3 Werkzaamheden

Zoals in paragraaf 1.1 aangeven bestaan de werkzaamheden in het kader van de netverzwaring uit uitbreidingen op stations en de aanleg van een kabel. Ter plaatse van de stations zullen de werkzaamheden bestaan uit het realiseren van extra velden of transformatoren.
De verbinding tussen Beverwijk en Oterleek wordt gerealiseerd door het uitvoeren van gestuurde boringen (Horizontal Directional Drilling, HDD) en open ontgraving. In figuur 1 is globaal weergegeven waar deze verschillende aanlegmethoden zich bevinden (geel is HDD, blauw is open ontgraving). Op basis van de aangeleverde gegevens van TenneT schatten wij in dat het tracé voor circa 11 km in open ontgraving wordt aangebracht en voor circa 14,1 km middels HDD. Deze HDD's bevinden zich met name bij kruisingen van (rijks)wegen en hoofdwatergangen.

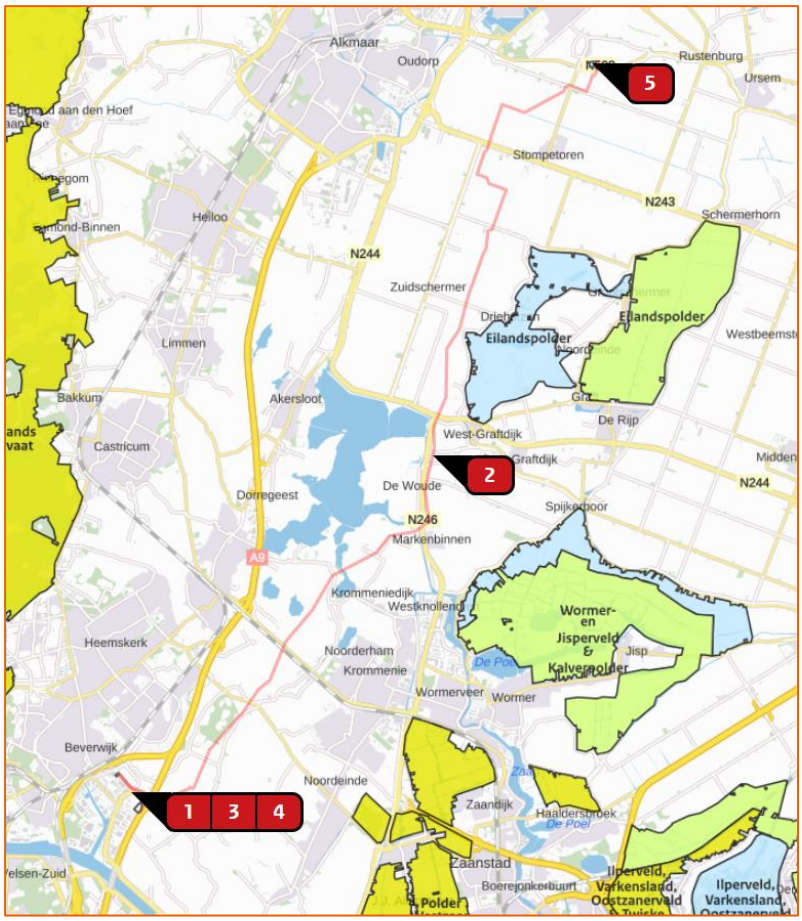
Daarnaast wordt er een verbinding aangelegd tussen het 380 kV station Beverwijk en het nieuwe te realiseren 150 kV station Beverwijk. Deze verbinding heeft een lengte van circa 1,5 km.
Voor de open ontgravingen ter plaatse van agrarische gebieden wordt een diepte aangehouden van 1,8 m-mv. ter plaatse van de overige gedeelten van het tracé waar de kabel middels open ontgraving wordt aangelegd, wordt een diepte van 1,2 meter aangehouden. Dit is van belang voor het bepalen van de onderzoekstrategie en ook de uitvoering van de veldonderzoeken in een later stadium.
Voor de HDD-boringen wordt momenteel aangenomen dat deze op het diepste punt van de boring een diepte hebben tussen de 10 en 20 m-mv. In verband met het verrichten van deze boringen, zijn bouwkuipen noodzakelijk ter plaatse van de in- en uittredepunten.

In dit memo zijn de gehanteerde uitgangspunten t.b.v. de stikstofdepositieberekening voor de realisatiefase beschreven. Dit betreft uitstoot van mobiele werktuigen en bouwverkeer in deze fase.

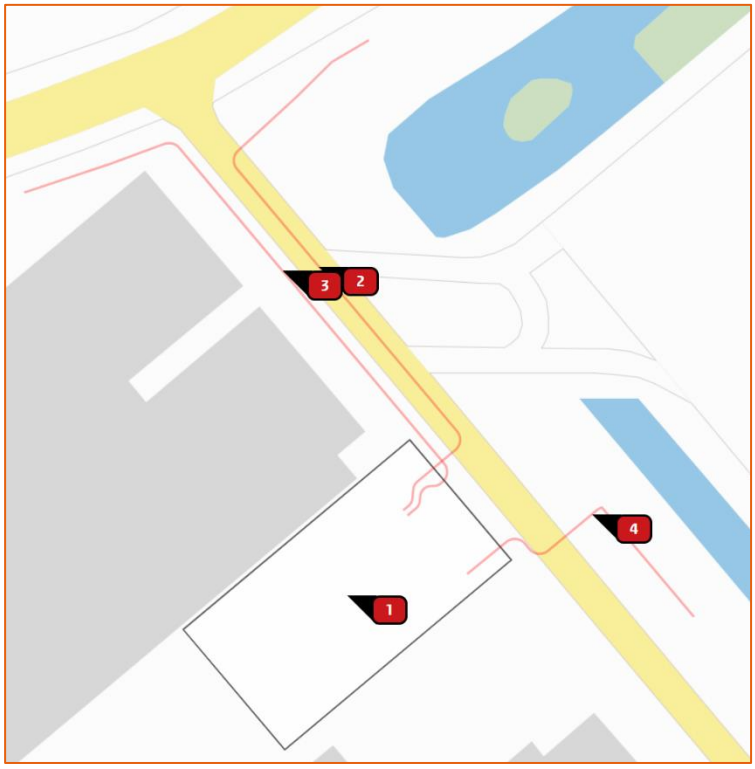
2 UITGANGSPUNTEN

2.1 Opzet model

De emissie die vrijkomt gedurende de werkzaamheden aan het tracé tussen Beverwijk en Oterleek wordt veroorzaakt door het dieselmaterieel en bouwverkeer dat wordt ingezet bij de werkzaamheden aan de stations en het kabeltracé. Hier wordt bij de realisatie van het kabeltracé gebruik gemaakt van open ontgravingen en HDD-boringen. In Figuur 2 is de locatie van de werkzaamheden weergegeven. Daarnaast zijn de werkzaamheden in fase 3 van het project toegevoegd aan de berekening, deze fase bestaat uit open ontgravingen rondom het 150kV station in Beverwijk. In Figuur 3 is de locatie van de open ontgravingen weergegeven.

Figuur 2 Locatie van het tracé (1) en (2) en de stations (3), (4) en (5)

Figuur 3 Locatie van de open ontgravingen in fase 3 (bron 2, 3 en 4) rondom het 150kV station in Beverwijk

2.2 Mobiele werktuigen

Tijdens de realisatiefase worden diverse machines ingezet. De NO_x en NH_3 emissies van dieselmaterieel zijn afhankelijk van het motorisch vermogen, de gemiddelde belasting, het bouwjaar en de draaiuren. Een overzicht van het in te zetten materieel per onderdeel is opgenomen in bijlage 2, 3, 4 en 5.

De uitstoot van het materieel wordt veroorzaakt door de verbranding van diesel. Voor de bepaling van de uitstoot wordt onderscheid gemaakt tussen de uitstoot bij belasting en de uitstoot op de momenten dat het materieel stationair draait.

Emissie bij belasting

De uitstoot bij belasting is afhankelijk van het type materieel, het aantal draaiuren, het motorische vermogen, de belastingfactor en de emissiefactor van het materieel. Hierin zijn het type materieel, het aantal draaiuren en het motorische vermogen van het materieel projectafhankelijk. Voor de emissie- en belastingfactor gelden de onderstaande richtlijnen.

Emissiefactoren
Voor dieselmaterieel gelden sinds 1997 emissievoorschriften. De EU-richtlijnen (97/68/EC en 2002/88/EC) bevatten normen voor de maximale uitstoot van luchtverontreiniging per vermogensklasse in gram/kWh. Er is sprake van invoering van vijf fasen van strenger wordende emissienormen. De verdeling in fases is afhankelijk van het bouwjaar. De eerste fase werd geïmplementeerd in 1999, bij de tweede fase gebeurde dit tussen 2001 tot 2004, afhankelijk van de vermogensklasse van de motor. De derde fase verloopt in twee stappen: Stage IIIA voor motoren met een variabel toerental met bouwjaar 2006/2008 en Stage IIIB voor bouwjaar 2011/2013. De vierde fase (Stage IV) geldt vanaf 2014 (EU-richtlijnen 2004/26/EC) en de vijfde fase (Stage V) geldt vanaf bouwjaar 2019/2020 (Verordening EU 2016/1628). Met deze richtlijn kan op basis van het type materieel, het motorisch vermogen en het bouwjaar een emissiefactor worden bepaald.

Belastingfactor

De motorbelasting (aanspreken van motorisch vermogen) van dieselmaterieel gedurende een werkcyclus is wisselend. Er wordt nooit of zelden het maximale motorisch vermogen aangesproken. Voor de berekening van de emissie wordt rekening gehouden met de gemiddelde belasting van de motor. Op basis van het type materieel en het motorisch vermogen kan hiervoor een belastingfactor worden bepaald.

Gegevens voor bijbehorende emissie- en belastingfactoren zijn geleverd door TNO[1].

Emissie gedurende stationair draaien

Naast de uitstoot bij belasting wordt ook rekening gehouden met uitstoot gedurende de tijd dat het materieel stationair draait. Deze uitstoot is afhankelijk van het aantal draaiuren, de cilinderinhoud en de emissiefactor van het materieel. De emissiefactor is bepaald volgens de methode beschreven bij de emissie bij belasting, voor het aantal draaiuren en de cilinderinhoud gelden de onderstaande richtlijnen.

Draaiuren stationair draaien
Uit onderzoek van TNO blijkt dat werktuigen tijdens de werkzaamheden tussen de 18% en 57% van de tijd stationair draaien.[2] In de vertaling naar een algemeen beeld voor werktuigen is hierna in een rapport voor de Klimaat- en Energieverkenning 2019 de aanname gemaakt dat een werktuig gemiddeld 30% van de tijd stationair draait.[3] In deze berekening wordt dezelfde aanname gemaakt.

Cilinderinhoud
De cilinderinhoud in liter is bepaald door het totale motorisch vermogen in kW door 20 te delen. Deze methode is in overeenstemming met de instructie gegevensinvoer.[4]

Op basis van het projectafhankelijke materieel en bovenstaande richtlijnen is de totale NO_x en NH_3 emissievracht bepaald. Een overzicht van het in te zetten materieel voor een open ontgraving per 100 meter en de bijbehorende NO_x en NH_3 emissie is opgenomen in bijlage 2. Op het tracé tussen Beverwijk en Oterleek worden over de afstand van 11,0 km open ontgravingen verricht; op het tracé tussen het 380 kV en 150 kV station in Beverwijk worden over de afstand van 0,2 km open ontgravingen verricht. Ook in fase 3 van het project worden open ontgravingen verricht, een overzicht van het in te zetten materieel per 100 meter in fase 3 van het project en de bijbehorende NO_x en NH_3 emissie is opgenomen in bijlage 5. Op tracédeel 3.1 en 3.2 worden over de afstand van 0,2 km open ontgravingen verricht; op tracédeel 3.3 is de afstand van 0,1 km.

Een overzicht van het in te zetten materieel voor de verschillende HDD-boringen en de bijbehorende NO_x en NH_3 emissie (op basis van de lengte van een boring) is opgenomen in bijlage 3. In het traject tussen Beverwijk en Oterleek vinden 4 korte, 5 middellange en 16 lange gestuurde boringen plaats. Hiervan zijn 8 lange gestuurde boringen langer dan 800 m, deze zijn meegeteld als 2 lange gestuurde boringen. In het traject tussen het 380 kV en 150 kV station in Beverwijk vinden 1 middellange en 1 lange gestuurde boring plaats. Hiervan is 1 lange gestuurde boringen langer dan 800 m, deze is meegeteld als 2 lange gestuurde boringen.

Een overzicht van het in te zetten materieel bij de werkzaamheden aan de stations en de bijbehorende NO_x en NH_3 emissie is opgenomen in bijlage 4. De totale NO_x en NH_3 emissie voor mobiele werktuigen in het project is samengevat in Tabel 1.

[1] TNO_getallen_voor_AERIUS_2020v9.xlsx

[2] TNO, R10465

[3] TNO, P12134

[4] Instructie gegevensinvoer voor AERIUS Calculator 2020, Januari 2021 Versie 3.0

Tabel 1 Totale NO_x en NH_3 emissie in de realisatiefase van het project

Onderdeel	Emissie/ onderdeel NO_x [kg]	Emissie/ onderdeel NH_3 [kg]	Aantal [-]	Totale Emissie NO_x [kg]	Totale Emissie NH_3 [kg]
Tracé Beverwijk – Oterleek					
Open ontgraving	34,45*	0,0170*	110	3789,88	1,87
Korte gestuurde boring	2,42	0,0024	4	9,69	0,01
Middellange gestuurde boring	4,97	0,0050	5	24,87	0,03
Lange gestuurde boring	20,40	0,0212	24	489,62	0,51
Totaal				**4314,06**	**2,41**
Tracé Beverwijk 380 kV – 150 kV					
Open ontgraving	34,45*	0,0170*	2	68,91	0,03
Middellange gestuurde boring	4,97	0,0050	1	4,97	0,01
Lange gestuurde boring	20,40	0,0212	2	40,80	0,04
Totaal				**114,68**	**0,08**
Station Beverwijk 380kV				**294,78**	**0,29**
Station Beverwijk 150kV				**1771,64**	**2,29**
Station Oterleek 150kV				**900,53**	**0,81**
Tracé fase 3					
Tracé 3.1	**27,11***	**0,0139***	**2**	**54,21**	**0,028**
Tracé 3.2	**27,11***	**0,0139***	**2**	**54,21**	**0,028**
Tracé 3.3	**27,11***	**0,0139***	**1**	**27,11**	**0,014**

*uitstoot per 100 meter open ontgraving

2.3 Bouwverkeer

Gedurende de realisatie worden voertuigen ingezet voor het transport van personeel en materieel van en naar de bouwlocaties. Het bouwverkeer is meegenomen vanaf de bouwlocaties tot aan het moment dat het verkeer opgaat in het heersende verkeersbeeld. Rondom het lange tracé is een route gezocht die representatief is voor het gehele traject, bij het tracé in fase 3 is voor dezelfde aanpak gekozen. Het gehanteerde aantal verkeersbewegingen is opgenomen in Tabel 2. Hierin staan 2 verkeersbewegingen (heen en terug) gelijk aan 1 voertuig dat de locatie bezoekt.

Tabel 2 Verkeersbewegingen van het bouwverkeer

Totaal aantal verkeersbewegingen	Licht verkeer	Middelzwaar vrachtverkeer	Zwaar vrachtverkeer
Tracé (totaal)	1904	672	6608
Station Beverwijk 380kV	0	0	328
Station Beverwijk 150kV	0	0	1184
Station Oterleek 150kV	0	0	304
Tracé fase 3	80	20	270

3 METHODIEK

De belasting van de Natura 2000-gebieden rondom de emissiebronnen is berekend met behulp van een verspreidingsmodel. De verspreidingsberekeningen zijn uitgevoerd met behulp van de online-applicatie Aerius-Calculator (versie 2020). Aerius-Calculator is een rekenprogramma om de verspreiding van stoffen in de lucht te simuleren. Daarnaast berekent het model hoeveel van die stoffen per hectare terechtkomt (depositie).

4 RESULTATEN

Er zijn berekeningen uitgevoerd met twee verschillende rekenjaren. De resultaten van de berekeningen zijn te vinden in de volgende documenten:

- Rekenjaar 2022 AERIUS_bijlage_20210920143938_RR84JAdJydNX
- Rekenjaar 2023 AERIUS_bijlage_20210920143945_S4RSJGZEqumu

Beide berekeningen hebben voor de realisatiefase een depositieresultaat opgeleverd van maximaal 0,12 mol/ha in het Natura 2000-gebied Noordhollands Duinreservaat.

BIJLAGE 1 AERIUS BEREKENINGEN

Rekenjaar 2022 AERIUS_bijlage_20210920143938_RR84JAdJydNX
Rekenjaar 2023 AERIUS_bijlage_20210920143945_S4RSJGZEqumu

AERIUS CALCULATOR

Dit document bevat rekenresultaten van AERIUS Calculator. Het betreft de hoogst berekende stikstofbijdragen per stikstofgevoelig Natura 2000-gebied, op basis van rekenpunten die overlappen met habitattypen en/of leefgebieden die aangewezen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant.

De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH_3) en/of stikstofoxide (NO_x).

Wilt u verder rekenen of gegevens wijzigen? Importeer de pdf dan in Calculator. Voor meer toelichting verwijzen wij u naar de website www.aerius.nl.

Berekening Realisatiefase

- Kenmerken
- Samenvatting emissies
- Depositieresultaten
- Gedetailleerde emissiegegevens

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via: https://www.aerius.nl/handleidingen-en-leeswijzers.

AERIUS CALCULATOR

Contact

Rechtspersoon	Inrichtingslocatie
Tennet TSO B.V.	Utrechtseweg 310, 6800AS Arnhem

Activiteit

Omschrijving	AERIUS kenmerk
Traject Beverwijk - Oterleek	RR84JAdJydNX

Datum berekening	Rekenjaar	Rekenconfiguratie
20 september 2021, 14:45	2022	Berekend voor natuurgebieden

Totale emissie

	Situatie 1
NOx	7.604,56 kg/j
NH3	7,73 kg/j

Resultaten

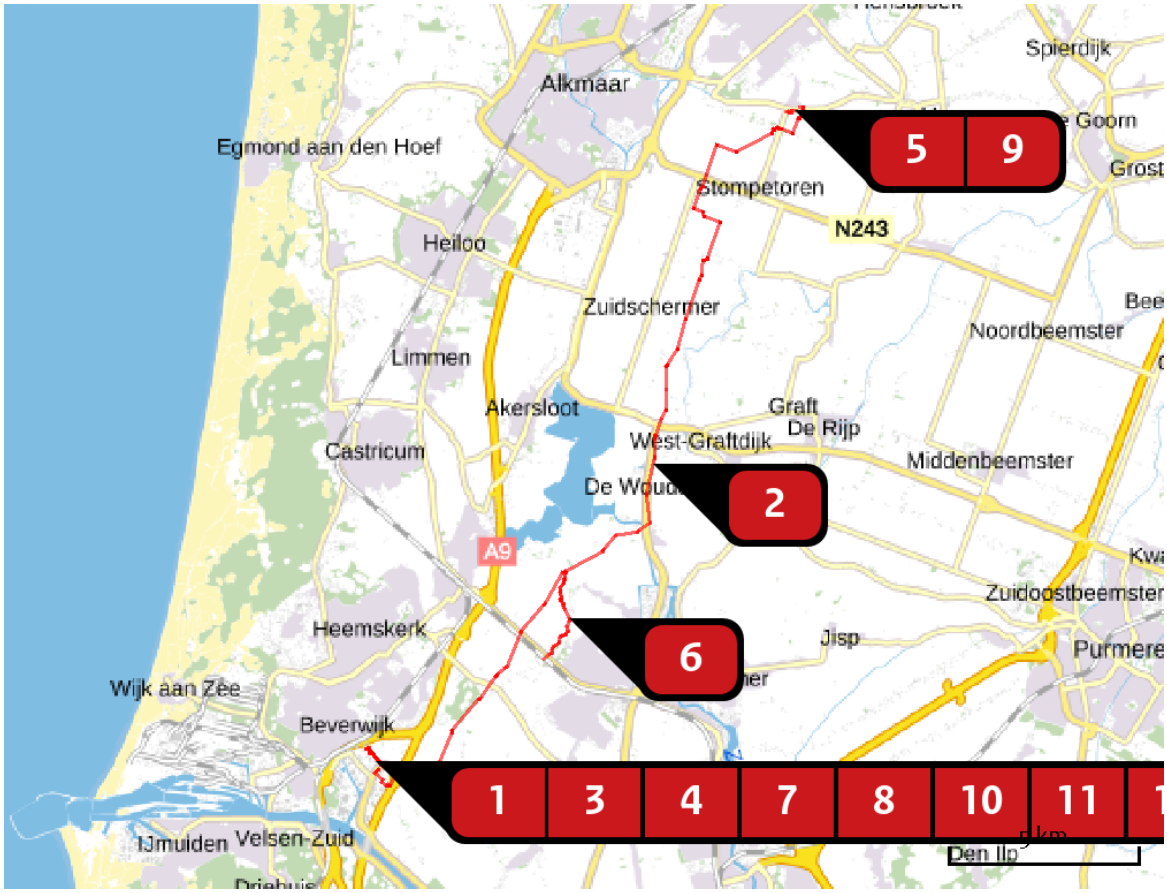
Hectare met hoogste bijdrage (mol/ha/j)

Natuurgebied	Bijdrage
Noordhollands Duinreservaat	0,12

Toelichting

Realisatiefase traject Beverwijk - Oterleek, inclusief fase 3

Locatie
Realisatiefase

Emissie
Realisatiefase

	Bron Sector	Emissie NH3	Emissie NOx
1	Traject Beverwijk 380kV - 150kV Mobiele werktuigen | Bouw en Industrie	< 1 kg/j	114,68 kg/j
2	Traject Beverwijk - Oterleek Mobiele werktuigen | Bouw en Industrie	2,41 kg/j	4.314,06 kg/j
3	Station 150kV Beverwijk Mobiele werktuigen | Bouw en Industrie	2,29 kg/j	1.771,64 kg/j
4	Station 380kV Beverwijk Mobiele werktuigen | Bouw en Industrie	< 1 kg/j	294,78 kg/j
5	Station 150kV Oterleek Mobiele werktuigen | Bouw en Industrie	< 1 kg/j	900,53 kg/j
6	Bouwverkeer traject Wegverkeer | Buitenwegen	1,69 kg/j	68,72 kg/j

Bron Sector		Emissie NH3	Emissie NOx
7	Bouwverkeer Beverwijk 380kV Wegverkeer | Binnen bebouwde kom	< 1 kg/j	< 1 kg/j
8	Bouwverkeer Beverwijk 150kV Wegverkeer | Binnen bebouwde kom	< 1 kg/j	2,72 kg/j
9	Bouwverkeer Oterleek 150kV Wegverkeer | Buitenwegen	< 1 kg/j	< 1 kg/j
10	Werkzaamheden fase 3.1 Mobiele werktuigen | Bouw en Industrie	< 1 kg/j	54,21 kg/j
11	Werkzaamheden fase 3.2 Mobiele werktuigen | Bouw en Industrie	< 1 kg/j	54,21 kg/j
12	Werkzaamheden fase 3.3 Mobiele werktuigen | Bouw en Industrie	< 1 kg/j	27,11 kg/j
13	Bouwverkeer Beverwijk 150kV Wegverkeer | Binnen bebouwde kom	< 1 kg/j	< 1 kg/j

Resultaten stikstof gevoelige Natura 2000 gebieden (mol/ha/j)

Natuurgebied	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
Noordhollands Duinreservaat	0,12	
Kennemerland-Zuid	0,11	
Polder Westzaan	0,11	0,09
Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	0,10	
Eilandspolder	0,08	
Schoorlse Duinen	0,05	
Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	0,04	
Zwanenwater & Pettemerduinen	0,02	
Duinen Den Helder-Callantsoog	0,02	
Naardermeer	0,01	
Oostelijke Vechtplassen	0,01	
Waddenzee	0,01	
Duinen en Lage Land Texel	0,01	
Botshol	0,01	
Meijendel & Berkheide	0,01	
Coepelduynen	0,01	
Veluwe	0,01	
Weerribben	0,01	
Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	0,01	
Rottige Meenthe & Brandemeer	0,01	

Natuurgebied	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
Duinen Vlieland	0,01	
Oudegaasterbrekken, Fluessen en omgeving	0,01	-
De Wieden	0,01	
Westduinpark & Wapendal	0,01	
IJsselmeer	0,01	-
Drents-Friese Wold & Leggelderveld	0,01	
Alde Feanen	0,01	
Duinen Terschelling	0,01	
Holtingerveld	0,01	
Solleveld & Kapittelduinen	0,01	
Wijnjeterper Schar	0,01	
Rijntakken	0,01	
Dwingelderveld	0,01	
Duinen Ameland	0,01	
Fochteloërveen	0,01	

* Als de hoogste depositietoename plaatsvindt op een hexagoon waar géén sprake is van een (naderende) stikstofoverbelasting, dan is de hoogste toename op een hexagoon met wel een (naderende) stikstofoverbelasting in deze kolom weergegeven.

Resultaten per habitattype
(mol/ha/j)

voor de 10 stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden met het hoogste resultaat

Noordhollands Duinreservaat

Habitattype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H2180A Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,12	
H2180C Duinbossen (binnenduinrand)	0,12	
H2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,11	
Lg12 Zoom, mantel en droog struweel van de duinen	0,11	
H2160 Duindoornstruwelen	0,10	
H2180B Duinbossen (vochtig)	0,10	
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,10	
H2170 Kruipwilgstruwelen	0,10	
H2190A Vochtige duinvalleien (open water)	0,10	
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,10	
ZGH2180A Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,08	
ZGH2180C Duinbossen (binnenduinrand)	0,08	
H2120 Witte duinen	0,07	
H2130C Grijze duinen (heischraal)	0,07	
H2150 Duinheiden met struikhei	0,06	
H2140A Duinheiden met kraaihei (vochtig)	0,06	
H2140B Duinheiden met kraaihei (droog)	0,05	
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,05	
H6410 Blauwgraslanden	0,04	

Noordhollands Duinreservaat

Habitattype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H7210 Galigaanmoerassen	0,03	

Kennemerland-Zuid

Habitattype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H2180A Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,11	
H2180C Duinbossen (binnenduinrand)	0,11	
H2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,11	
H2160 Duindoornstruwelen	0,10	
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,09	
H2180B Duinbossen (vochtig)	0,09	
H2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,07	
H2120 Witte duinen	0,07	
ZGH2180A Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,06	
ZGH2180C Duinbossen (binnenduinrand)	0,06	
Lg12 Zoom, mantel en droog struweel van de duinen	0,06	
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,05	
ZGH2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,05	
H2190A Vochtige duinvalleien (open water)	0,05	
H2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	0,04	
H2170 Kruipwilgstruwelen	0,04	
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,04	
ZGH2160 Duindoornstruwelen	0,04	
H2110 Embryonale duinen	0,03	

Kennemerland-Zuid

Habitattype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
ZGH2120 Witte duinen	0,03	
H9999:88 Habitattype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische relevante type (H2130B;H2130C).	0,02	
ZGH2190A Vochtige duinvalleien (open water)	0,02	
ZGH2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,01	
H2150 Duinheiden met struikhei	0,01	
H2130C Grijze duinen (heischraal)	0,01	
ZGH2170 Kruipwilgstruwelen	0,01	-

Polder Westzaan

Habitattype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H91D0 Hoogveenbossen	0,11	0,07
ZGH91D0 Hoogveenbossen	0,10	-
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,09	
H4010B Vochtige heiden (laagveengebied)	0,07	
ZGH7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,06	

Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder

Habitattype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,10	
H4010B Vochtige heiden (laagveengebied)	0,08	
H91D0 Hoogveenbossen	0,06	

Eilandspolder

Habitattype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,08	

Schoorlse Duinen

Habitattype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,05	
H2180C Duinbossen (binnenduinrand)	0,05	
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,05	
H2150 Duinheiden met struikhei	0,04	
H2140B Duinheiden met kraaihei (droog)	0,04	
H2140A Duinheiden met kraaihei (vochtig)	0,04	
H2120 Witte duinen	0,03	
H2180B Duinbossen (vochtig)	0,03	
H2170 Kruipwilgstruwelen	0,03	
H2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	0,03	
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,03	
H2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,03	
ZGH2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,03	
H2110 Embryonale duinen	0,02	
H2160 Duindoornstruwelen	0,02	

Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske

Habitattype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,04	
H3140lv Kranswierwateren, in laagveengebieden	0,04	0,03
H91D0 Hoogveenbossen	0,03	
ZGH7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,03	
H4010B Vochtige heiden (laagveengebied)	0,03	
ZGH91D0 Hoogveenbossen	0,03	

Zwanenwater & Pettemerduinen

Habitattype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H2150 Duinheiden met struikhei	0,02	
H2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,02	
H2180B Duinbossen (vochtig)	0,02	
ZGH2170 Kruipwilgstruwelen	0,02	
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,02	
H2140B Duinheiden met kraaihei (droog)	0,02	
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,02	
H2120 Witte duinen	0,02	
H7210 Galigaanmoerassen	0,02	
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,02	
H2140A Duinheiden met kraaihei (vochtig)	0,02	
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,02	
H2170 Kruipwilgstruwelen	0,02	
H6410 Blauwgraslanden	0,02	
H2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	0,02	
H9999:85 Habitattype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische relevante type (H2130B;H6230).	0,02	
H2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,02	
ZGH2120 Witte duinen	0,02	
ZGH2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,01	

Zwanenwater & Pettemerduinen

Habitattype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H2110 Embryonale duinen	0,01	
ZGH2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,01	

Duinen Den Helder-Callantsoog

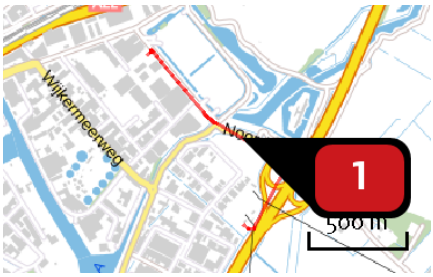
Habitattype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,02	
H6410 Blauwgraslanden	0,02	
H2180C Duinbossen (binnenduinrand)	0,02	
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,02	
H2120 Witte duinen	0,01	
H2140B Duinheiden met kraaihei (droog)	0,01	
H2160 Duindoornstruwelen	0,01	
H2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	0,01	
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,01	
H2170 Kruipwilgstruwelen	0,01	

Naardermeer

Habitattype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
Lg05 Grote-zeggenmoeras	0,01	
H91D0 Hoogveenbossen	0,01	
H3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,01	
H3140lv Kranswierwateren, in laagveengebieden	0,01	
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,01	
H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	0,01	
ZGH7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,01	
H9999:94 Habitattype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische relevante type (H7140B).	0,01	
ZGH3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,01	
H4010B Vochtige heiden (laagveengebied)	0,01	
H6410 Blauwgraslanden	0,01	

* Als de hoogste depositietoename plaatsvindt op een hexagoon waar géén sprake is van een (naderende) stikstofoverbelasting, dan is de hoogste toename op een hexagoon met wel een (naderende) stikstofoverbelasting in deze kolom weergegeven.

Emissie (per bron)
Realisatiefase

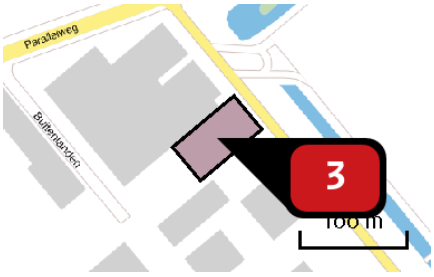
Naam: **Traject Beverwijk 380kV - 150kV**
Locatie (X,Y): 106891, 498943
NOx: 114,68 kg/j
NH3: < 1 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	Werktuigen	4,0	4,0	0,0	NOx	114,68 kg/j
					NH3	< 1 kg/j

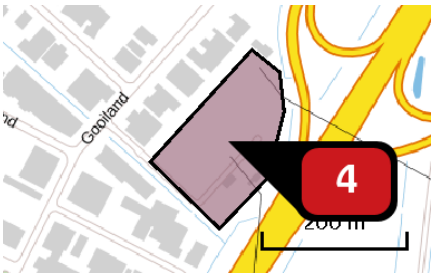
Naam: **Traject Beverwijk - Oterleek**
Locatie (X,Y): 113900, 506966
NOx: 4.314,06 kg/j
NH3: 2,41 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	Werktuigen	4,0	4,0	0,0	NOx	4.314,06 kg/j
					NH3	2,41 kg/j

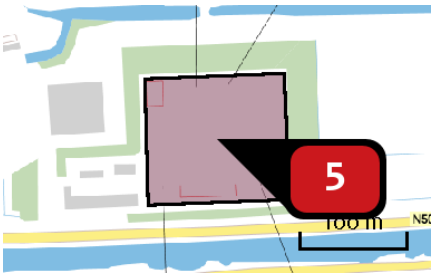
Naam: **Station 150kV Beverwijk**
Locatie (X,Y): 106391, 499365
NOx: 1.771,64 kg/j
NH3: 2,29 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	Werktuigen	4,0	4,0	0,0	NOx	1.771,64 kg/j
					NH3	2,29 kg/j

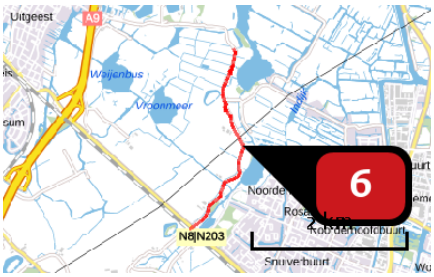
Naam	Station 380kV Beverwijk
Locatie (X,Y)	106903, 498573
NOx	294,78 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	Werktuigen	4,0	4,0	0,0	NOx	294,78 kg/j
					NH3	< 1 kg/j

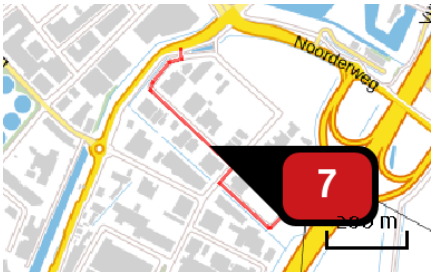
Naam	Station 150kV Oterleek
Locatie (X,Y)	117707, 516334
NOx	900,53 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	Werktuigen	4,0	4,0	0,0	NOx	900,53 kg/j
					NH3	< 1 kg/j

Naam	Bouwverkeer traject
Locatie (X,Y)	111690, 502905
NOx	68,72 kg/j
NH3	1,69 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	1.904,0 / jaar	NOx NH3	1,24 kg/j < 1 kg/j
Standaard	Middelzwaar vrachtverkeer	672,0 / jaar	NOx NH3	4,01 kg/j < 1 kg/j
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	6.608,0 / jaar	NOx NH3	63,47 kg/j 1,49 kg/j

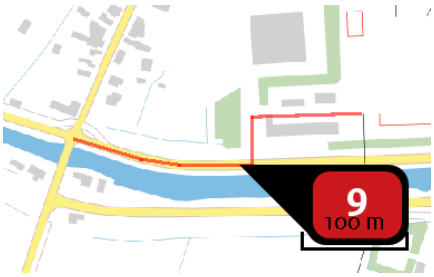
Naam	Bouwverkeer Beverwijk 380kV
Locatie (X,Y)	106709, 498691
NOx	< 1 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	328,0 / jaar	NOx NH3	< 1 kg/j < 1 kg/j

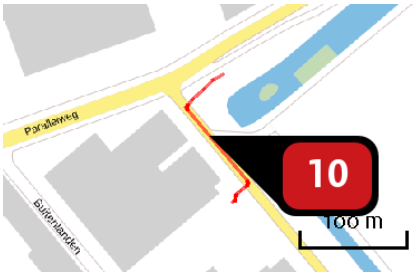
Naam	Bouwverkeer Beverwijk 150kV
Locatie (X,Y)	106580, 499211
NOx	2,72 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	1.184,0 / jaar	NOx	2,72 kg/j
			NH3	< 1 kg/j

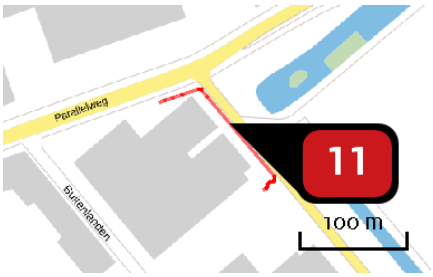
Naam	Bouwverkeer Oterleek 150kV
Locatie (X,Y)	117539, 516243
NOx	< 1 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	304,0 / jaar	NOx	< 1 kg/j
			NH3	< 1 kg/j

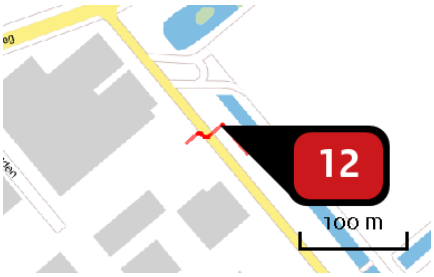
Naam	Werkzaamheden fase 3.1
Locatie (X,Y)	106383, 499449
NOx	54,21 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	Werktuigen	4,0	4,0	0,0	NOx	54,21 kg/j
					NH3	< 1 kg/j

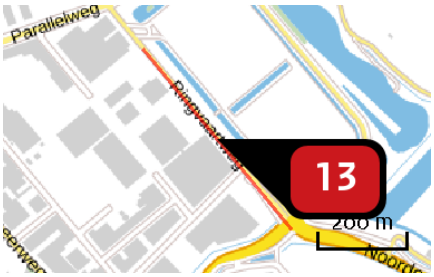
Naam	Werkzaamheden fase 3.2
Locatie (X,Y)	106374, 499448
NOx	54,21 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	Werktuigen	4,0	4,0	0,0	NOx	54,21 kg/j
					NH3	< 1 kg/j

Naam	Werkzaamheden fase 3.3
Locatie (X,Y)	106453, 499386
NOx	27,11 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	Werktuigen	4,0	4,0	0,0	NOx	27,11 kg/j
					NH3	< 1 kg/j

Naam	Bouwverkeer Beverwijk 150kV
Locatie (X,Y)	106592, 499197
NOx	< 1 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	80,0 / jaar	NOx	< 1 kg/j
			NH3	< 1 kg/j
Standaard	Middelzwaar vrachtverkeer	20,0 / jaar	NOx	< 1 kg/j
			NH3	< 1 kg/j
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	270,0 / jaar	NOx	< 1 kg/j
			NH3	< 1 kg/j

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS	versie 2020_20210525_2040287d5b
Database	versie 2020_20210713_c09c249ebe

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:
https://www.aerius.nl/nl/factsheets/release/aerius-calculator-2020

AERIUS CALCULATOR

Dit document bevat rekenresultaten van AERIUS Calculator. Het betreft de hoogst berekende stikstofbijdragen per stikstofgevoelig Natura 2000-gebied, op basis van rekenpunten die overlappen met habitattypen en/of leefgebieden die aangewezen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant.

De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH_3) en/of stikstofoxide (NO_x).

Wilt u verder rekenen of gegevens wijzigen? Importeer de pdf dan in Calculator. Voor meer toelichting verwijzen wij u naar de website www.aerius.nl.

Berekening Realisatiefase

- Kenmerken
- Samenvatting emissies
- Depositieresultaten
- Gedetailleerde emissiegegevens

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via: https://www.aerius.nl/handleidingen-en-leeswijzers.

AERIUS CALCULATOR

Contact

Rechtspersoon	Inrichtingslocatie
Tennet TSO B.V.	Utrechtseweg 310, 6800AS Arnhem

Activiteit

Omschrijving	AERIUS kenmerk
Traject Beverwijk - Oterleek	S4RSJGZEqumu

Datum berekening	Rekenjaar	Rekenconfiguratie
20 september 2021, 14:45	2023	Berekend voor natuurgebieden

Totale emissie

	Situatie 1
NOx	7.601,84 kg/j
NH3	7,81 kg/j

Resultaten

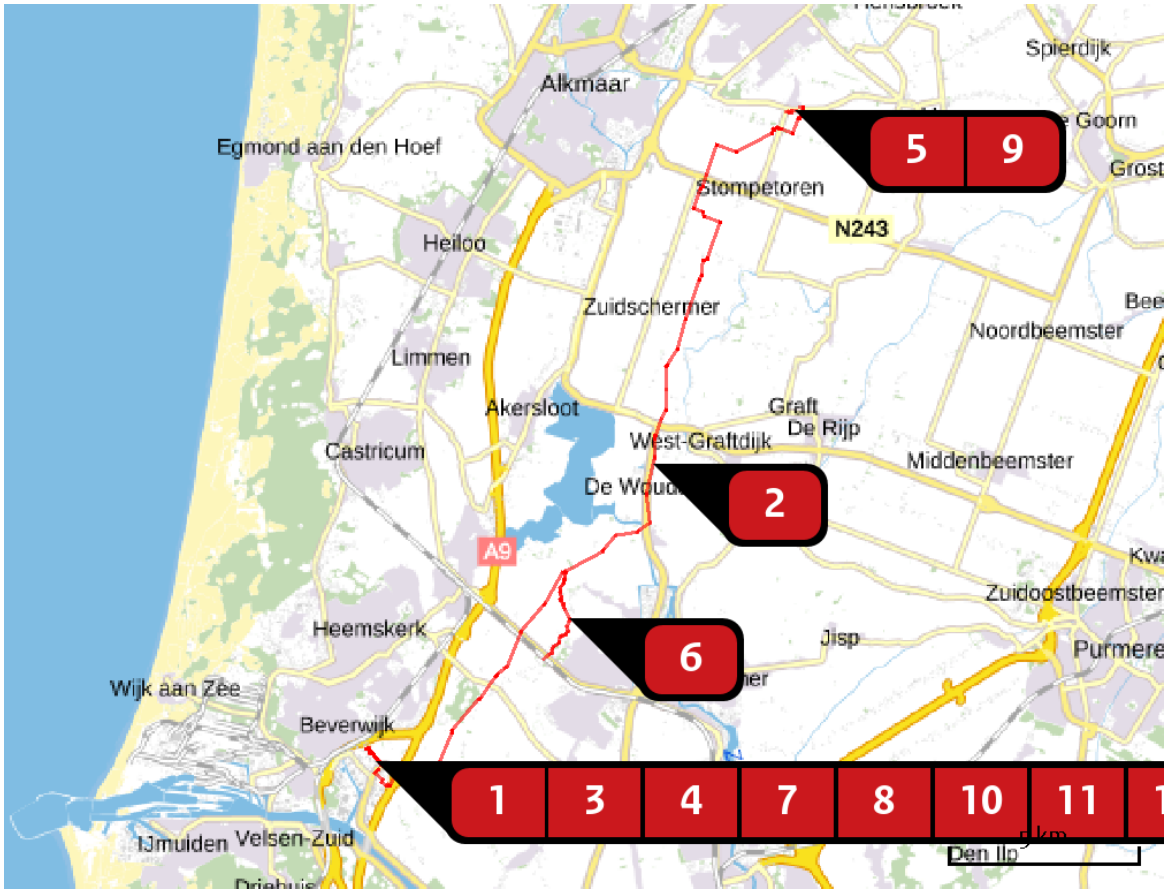
Hectare met hoogste bijdrage (mol/ha/j)

Natuurgebied	Bijdrage
Noordhollands Duinreservaat	0,12

Toelichting

Realisatiefase traject Beverwijk - Oterleek, inclusief fase 3

Locatie
Realisatiefase

Emissie
Realisatiefase

	Bron Sector	Emissie NH3	Emissie NOx
1	Traject Beverwijk 380kV - 150kV Mobiele werktuigen | Bouw en Industrie	< 1 kg/j	114,68 kg/j
2	Traject Beverwijk - Oterleek Mobiele werktuigen | Bouw en Industrie	2,41 kg/j	4.314,06 kg/j
3	Station 150kV Beverwijk Mobiele werktuigen | Bouw en Industrie	2,29 kg/j	1.771,64 kg/j
4	Station 380kV Beverwijk Mobiele werktuigen | Bouw en Industrie	< 1 kg/j	294,78 kg/j
5	Station 150kV Oterleek Mobiele werktuigen | Bouw en Industrie	< 1 kg/j	900,53 kg/j
6	Bouwverkeer traject Wegverkeer | Buitenwegen	1,77 kg/j	66,13 kg/j

Bron Sector		Emissie NH3	Emissie NOx
7	Bouwverkeer Beverwijk 380kV Wegverkeer | Binnen bebouwde kom	< 1 kg/j	< 1 kg/j
8	Bouwverkeer Beverwijk 150kV Wegverkeer | Binnen bebouwde kom	< 1 kg/j	2,64 kg/j
9	Bouwverkeer Oterleek 150kV Wegverkeer | Buitenwegen	< 1 kg/j	< 1 kg/j
10	Werkzaamheden fase 3.1 Mobiele werktuigen | Bouw en Industrie	< 1 kg/j	54,21 kg/j
11	Werkzaamheden fase 3.2 Mobiele werktuigen | Bouw en Industrie	< 1 kg/j	54,21 kg/j
12	Werkzaamheden fase 3.3 Mobiele werktuigen | Bouw en Industrie	< 1 kg/j	27,11 kg/j
13	Bouwverkeer Beverwijk 150kV Wegverkeer | Binnen bebouwde kom	< 1 kg/j	< 1 kg/j

Resultaten stikstof gevoelige Natura 2000 gebieden (mol/ha/j)

Natuurgebied	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
Noordhollands Duinreservaat	0,12	
Kennemerland-Zuid	0,11	
Polder Westzaan	0,11	0,09
Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	0,10	
Eilandspolder	0,08	
Schoorlse Duinen	0,05	
Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	0,04	
Zwanenwater & Pettemerduinen	0,02	
Duinen Den Helder-Callantsoog	0,02	
Naardermeer	0,01	
Oostelijke Vechtplassen	0,01	
Waddenzee	0,01	
Duinen en Lage Land Texel	0,01	
Botshol	0,01	
Meijendel & Berkheide	0,01	
Coepelduynen	0,01	
Veluwe	0,01	
Weerribben	0,01	
Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	0,01	
Rottige Meenthe & Brandemeer	0,01	

Natuurgebied	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
Duinen Vlieland	0,01	
Oudegaasterbrekken, Fluessen en omgeving	0,01	-
De Wieden	0,01	
Westduinpark & Wapendal	0,01	
IJsselmeer	0,01	-
Drents-Friese Wold & Leggelderveld	0,01	
Alde Feanen	0,01	
Duinen Terschelling	0,01	
Holtingerveld	0,01	
Solleveld & Kapittelduinen	0,01	
Wijnjeterper Schar	0,01	
Rijntakken	0,01	
Dwingelderveld	0,01	
Duinen Ameland	0,01	
Fochteloërveen	0,01	

* Als de hoogste depositietoename plaatsvindt op een hexagoon waar géén sprake is van een (naderende) stikstofoverbelasting, dan is de hoogste toename op een hexagoon met wel een (naderende) stikstofoverbelasting in deze kolom weergegeven.

Resultaten per habitattype (mol/ha/j)

voor de 10 stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden met het hoogste resultaat

Noordhollands Duinreservaat

Habitattype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H2180A Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,12	
H2180C Duinbossen (binnenduinrand)	0,12	
H2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,11	
Lg12 Zoom, mantel en droog struweel van de duinen	0,11	
H2160 Duindoornstruwelen	0,10	
H2180B Duinbossen (vochtig)	0,10	
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,10	
H2170 Kruipwilgstruwelen	0,10	
H2190A Vochtige duinvalleien (open water)	0,10	
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,10	
ZGH2180A Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,08	
ZGH2180C Duinbossen (binnenduinrand)	0,08	
H2120 Witte duinen	0,07	
H2130C Grijze duinen (heischraal)	0,07	
H2150 Duinheiden met struikhei	0,06	
H2140A Duinheiden met kraaihei (vochtig)	0,06	
H2140B Duinheiden met kraaihei (droog)	0,05	
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,05	
H6410 Blauwgraslanden	0,04	

Noordhollands Duinreservaat

Habitattype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H7210 Galigaanmoerassen	0,03	

Kennemerland-Zuid

Habitattype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H2180A Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,11	
H2180C Duinbossen (binnenduinrand)	0,11	
H2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,11	
H2160 Duindoornstruwelen	0,10	
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,09	
H2180B Duinbossen (vochtig)	0,09	
H2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,07	
H2120 Witte duinen	0,07	
ZGH2180A Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,06	
ZGH2180C Duinbossen (binnenduinrand)	0,06	
Lg12 Zoom, mantel en droog struweel van de duinen	0,06	
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,05	
ZGH2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,05	
H2190A Vochtige duinvalleien (open water)	0,05	
H2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	0,04	
H2170 Kruipwilgstruwelen	0,04	
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,04	
ZGH2160 Duindoornstruwelen	0,04	
H2110 Embryonale duinen	0,03	

Kennemerland-Zuid

Habitattype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
ZGH2120 Witte duinen	0,03	
H9999:88 Habitattype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische relevante type (H2130B;H2130C).	0,02	
ZGH2190A Vochtige duinvalleien (open water)	0,02	
ZGH2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,01	
H2150 Duinheiden met struikhei	0,01	
H2130C Grijze duinen (heischraal)	0,01	
ZGH2170 Kruipwilgstruwelen	0,01	-

Polder Westzaan

Habitattype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H91D0 Hoogveenbossen	0,11	0,07
ZGH91D0 Hoogveenbossen	0,10	-
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,09	
H4010B Vochtige heiden (laagveengebied)	0,07	
ZGH7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,06	

Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder

Habitattype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,10	
H4010B Vochtige heiden (laagveengebied)	0,08	
H91D0 Hoogveenbossen	0,06	

Eilandspolder

Habitattype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,08	

Schoorlse Duinen

Habitattype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,05	
H2180C Duinbossen (binnenduinrand)	0,05	
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,05	
H2150 Duinheiden met struikhei	0,04	
H2140B Duinheiden met kraaihei (droog)	0,04	
H2140A Duinheiden met kraaihei (vochtig)	0,04	
H2120 Witte duinen	0,03	
H2180B Duinbossen (vochtig)	0,03	
H2170 Kruipwilgstruwelen	0,03	
H2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	0,03	
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,03	
H2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,03	
ZGH2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,03	
H2110 Embryonale duinen	0,02	
H2160 Duindoornstruwelen	0,02	

Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske

Habitattype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,04	
H3140lv Kranswierwateren, in laagveengebieden	0,04	0,03
H91D0 Hoogveenbossen	0,03	
ZGH7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,03	
H4010B Vochtige heiden (laagveengebied)	0,03	
ZGH91D0 Hoogveenbossen	0,03	

Zwanenwater & Pettemerduinen

Habitattype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H2150 Duinheiden met struikhei	0,02	
H2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,02	
H2180B Duinbossen (vochtig)	0,02	
ZGH2170 Kruipwilgstruwelen	0,02	
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,02	
H2140B Duinheiden met kraaihei (droog)	0,02	
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,02	
H2120 Witte duinen	0,02	
H7210 Galigaanmoerassen	0,02	
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,02	
H2140A Duinheiden met kraaihei (vochtig)	0,02	
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,02	
H2170 Kruipwilgstruwelen	0,02	
H6410 Blauwgraslanden	0,02	
H2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	0,02	
H9999:85 Habitattype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische relevante type (H2130B;H6230).	0,02	
H2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,02	
ZGH2120 Witte duinen	0,02	
ZGH2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,01	

Zwanenwater & Pettemerduinen

Habitattype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H2110 Embryonale duinen	0,01	
ZGH2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,01	

Duinen Den Helder-Callantsoog

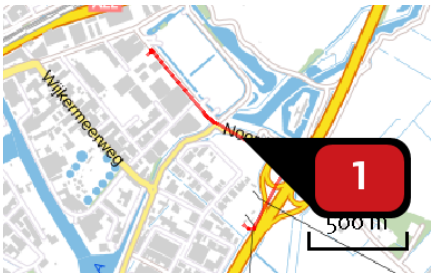
Habitattype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,02	
H6410 Blauwgraslanden	0,02	
H2180C Duinbossen (binnenduinrand)	0,02	
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,02	
H2120 Witte duinen	0,01	
H2140B Duinheiden met kraaihei (droog)	0,01	
H2160 Duindoornstruwelen	0,01	
H2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	0,01	
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,01	
H2170 Kruipwilgstruwelen	0,01	

Naardermeer

Habitattype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
Lg05 Grote-zeggenmoeras	0,01	
H91D0 Hoogveenbossen	0,01	
H3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,01	
H3140lv Kranswierwateren, in laagveengebieden	0,01	
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,01	
H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	0,01	
ZGH7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,01	
H9999:94 Habitattype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische relevante type (H7140B).	0,01	
ZGH3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,01	
H4010B Vochtige heiden (laagveengebied)	0,01	
H6410 Blauwgraslanden	0,01	

* Als de hoogste depositietoename plaatsvindt op een hexagoon waar géén sprake is van een (naderende) stikstofoverbelasting, dan is de hoogste toename op een hexagoon met wel een (naderende) stikstofoverbelasting in deze kolom weergegeven.

Emissie (per bron)
Realisatiefase

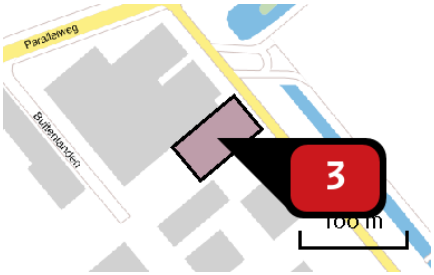
Naam	Traject Beverwijk 380kV - 150kV
Locatie (X,Y)	106891, 498943
NOx	114,68 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	Werktuigen	4,0	4,0	0,0	NOx	114,68 kg/j
					NH3	< 1 kg/j

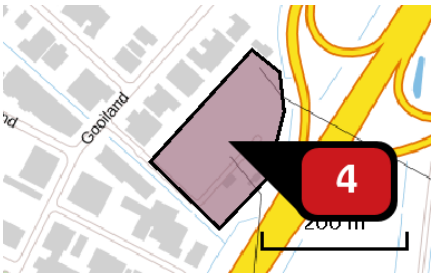
Naam	Traject Beverwijk - Oterleek
Locatie (X,Y)	113900, 506966
NOx	4.314,06 kg/j
NH3	2,41 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	Werktuigen	4,0	4,0	0,0	NOx	4.314,06 kg/j
					NH3	2,41 kg/j

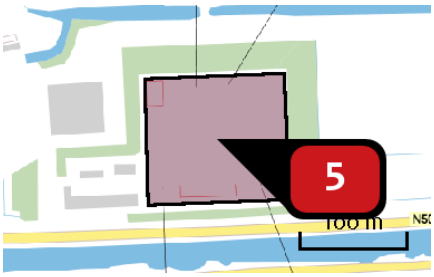
Naam	Station 150kV Beverwijk
Locatie (X,Y)	106391, 499365
NOx	1.771,64 kg/j
NH3	2,29 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	Werktuigen	4,0	4,0	0,0	NOx	1.771,64 kg/j
					NH3	2,29 kg/j

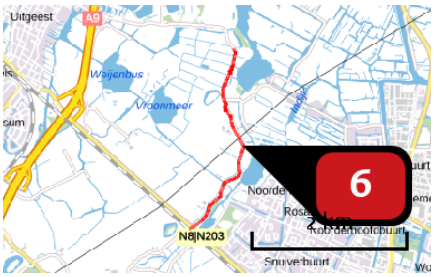
Naam	Station 380kV Beverwijk
Locatie (X,Y)	106903, 498573
NOx	294,78 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	Werktuigen	4,0	4,0	0,0	NOx	294,78 kg/j
					NH3	< 1 kg/j

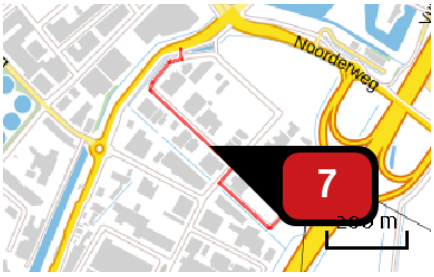
Naam	Station 150kV Oterleek
Locatie (X,Y)	117707, 516334
NOx	900,53 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	Werktuigen	4,0	4,0	0,0	NOx	900,53 kg/j
					NH3	< 1 kg/j

Naam	Bouwverkeer traject
Locatie (X,Y)	111690, 502905
NOx	66,13 kg/j
NH3	1,77 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	1.904,0 / jaar	NOx	1,15 kg/j
			NH3	< 1 kg/j
Standaard	Middelzwaar vrachtverkeer	672,0 / jaar	NOx	3,66 kg/j
			NH3	< 1 kg/j
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	6.608,0 / jaar	NOx	61,32 kg/j
			NH3	1,56 kg/j

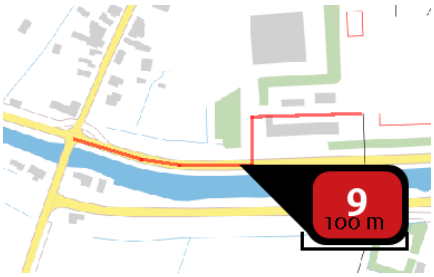
Naam	Bouwverkeer Beverwijk 380kV
Locatie (X,Y)	106709, 498691
NOx	< 1 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	328,0 / jaar	NOx	< 1 kg/j
			NH3	< 1 kg/j

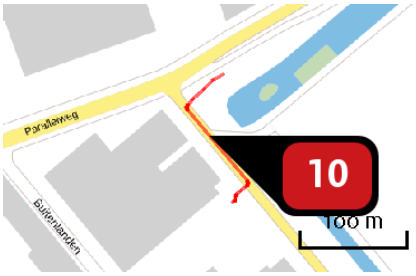
Naam	Bouwverkeer Beverwijk 150kV
Locatie (X,Y)	106580, 499211
NOx	2,64 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	1.184,0 / jaar	NOx	2,64 kg/j
			NH3	< 1 kg/j

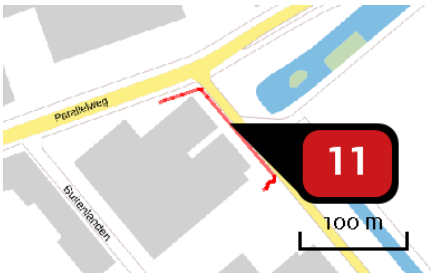
Naam	Bouwverkeer Oterleek 150kV
Locatie (X,Y)	117539, 516243
NOx	< 1 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	304,0 / jaar	NOx	< 1 kg/j
			NH3	< 1 kg/j

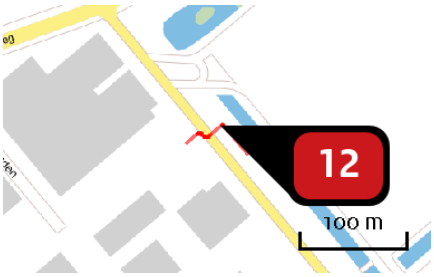
Naam	Werkzaamheden fase 3.1
Locatie (X,Y)	106383, 499449
NOx	54,21 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	Werktuigen	4,0	4,0	0,0	NOx	54,21 kg/j
					NH3	< 1 kg/j

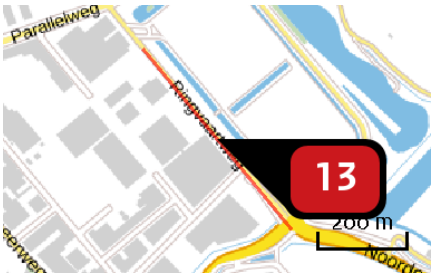
Naam	Werkzaamheden fase 3.2
Locatie (X,Y)	106374, 499448
NOx	54,21 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	Werktuigen	4,0	4,0	0,0	NOx	54,21 kg/j
					NH3	< 1 kg/j

Naam	Werkzaamheden fase 3.3
Locatie (X,Y)	106453, 499386
NOx	27,11 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	Werktuigen	4,0	4,0	0,0	NOx	27,11 kg/j
					NH3	< 1 kg/j

Naam	Bouwverkeer Beverwijk 150kV
Locatie (X,Y)	106592, 499197
NOx	< 1 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	80,0 / jaar	NOx	< 1 kg/j
			NH3	< 1 kg/j
Standaard	Middelzwaar vrachtverkeer	20,0 / jaar	NOx	< 1 kg/j
			NH3	< 1 kg/j
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	270,0 / jaar	NOx	< 1 kg/j
			NH3	< 1 kg/j

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS	versie 2020_20210525_2040287d5b
Database	versie 2020_20210713_c09c249ebe

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:
https://www.aerius.nl/nl/factsheets/release/aerius-calculator-2020

BIJLAGE 2 EMISSIE BIJ OPEN ONTGRAVINGEN

Tabel 3 NO_x uitstoot per 100m open ontgraving

Machine	Aantal uren [uur]	Motorisch vermogen [kW]	Stage [-]	Belasting [%]	% uren stat [%]	Cilinder in-houd [L]	NO_x-emissie factor [g/kWh]	NO_x-EF Stat [g/L/uur]	NO_x-emissie vracht [kg]
Aanleg/opbreken bouwweg in grasland/akkerland/onverhard terrein per 6 m breed per 100 m									
rupskraan	16	140	Stage IIIb	61%	30%	7,0	4,8	14,2	5,07
shovel	16	129	Stage IIIa	55%	30%	6,5	5,2	14,2	4,57
shovel	16	129	Stage IIIa	55%	30%	6,5	5,2	14,2	4,57
rupskraan	16	140	Stage IIIb	61%	30%	7,0	4,8	14,2	5,07
110/150 kV kabel open ontgraving (ritsen) per 100 m diepte 180 cm met backfillzand									
rupskraan	16	140	Stage IIIb	61%	30%	7,0	4,8	14,2	5,07
rupskraan	8	140	Stage IIIb	61%	30%	7,0	4,8	14,2	2,53
rupskraan	12	140	Stage IIIb	61%	30%	7,0	4,8	14,2	3,80
mob. Kraan	4	105	Stage IV	61%	30%	5,3	0,9	10	0,22
Bronbemaling (100 m)									
Drain-machine	1	328	Stage II	69%	30%	16,4	5,5	13,9	0,94
Bemalings-pomp	120	5,5	Stage II	34%	30%	0,3	12,3	13,9	2,05
Kleine spoelpomp	1,5	5,5	Stage II	34%	30%	0,3	12,3	13,9	0,03
Grote spoelpomp	1,5	30	Stage V	34%	30%	1,5	7,7	10	0,09
Spoel-machine	1,5	78	Stage II	41%	30%	3,9	5,7	13,9	0,21
Overslag-pomp	24	6,5	Stage V	34%	30%	0,3	5,6	10	0,23
Totaal									**34,45**

Tabel 4 NH_3 uitstoot per 100m open ontgraving

Machine	Aantal uren [uur]	Motorisch vermogen [kW]	Stage [-]	Belasting [%]	% uren stat [%]	Cilinder inhoud [L]	NH_3-emissie factor [g/kWh]	NH_3 EF Stat [g/L/uur]	NH_3-emissie vracht [kg]
Aanleg/opbreken bouwweg in grasland/akkerland/onverhard terrein per 6 m breed per 100 m									
rupskraan	16	140	Stage IIIb	61%	30%	7,0	0,00248	0,00330	0,00248
shovel	16	129	Stage IIIa	55%	30%	6,5	0,00286	0,00329	0,00238
shovel	16	129	Stage IIIa	55%	30%	6,5	0,00286	0,00329	0,00238
rupskraan	16	140	Stage IIIb	61%	30%	7,0	0,00248	0,00330	0,00248
110/150 kV kabel open ontgraving (ritsen) per 100 m diepte 180 cm met backfillzand									
rupskraan	16	140	Stage IIIb	61%	30%	7,0	0,00248	0,00330	0,00248
rupskraan	8	140	Stage IIIb	61%	30%	7,0	0,00248	0,00330	0,00124
rupskraan	12	140	Stage IIIb	61%	30%	7,0	0,00248	0,00330	0,00186
mob. Kraan	4	105	Stage IV	61%	30%	5,3	0,00246	0,00315	0,00046
Bronbemaling (100 m)									
Drain-machine	1	328	Stage II	69%	30%	16,4	0,00291	0,00344	0,00048
Bemalings-pomp	120	5,5	Stage II	34%	30%	0,3	0,00315	0,00343	0,00052
Kleine spoelpomp	1,5	5,5	Stage II	34%	30%	0,3	0,00315	0,00343	0,00001
Grote spoelpomp	1,5	30	Stage V	34%	30%	1,5	0,00290	0,00314	0,00003
Spoel-machine	1,5	78	Stage II	41%	30%	3,9	0,00297	0,00344	0,00010
Overslag-pomp	24	6,5	Stage V	34%	30%	0,3	0,00287	0,00314	0,00011
Totaal									**0,0170**

BIJLAGE 3 EMISSIE WERKZAAMHEDEN HDD'S

Tabel 5 NO_x uitstoot per HDD, voor boringen tot 100 meter, tussen 100 en 400 meter en vanaf 400 meter

Machine	Aantal uren [uur]	Motorisch vermogen [kW]	Stage [-]	Belasting [%]	% uren stat [%]	Cilinder in-houd [L]	NO_x-emissie factor [g/kWh]	NO_x-EF Stat [g/L/uur]	NO_x-emissie vracht [kg]
Korte gestuurde boring (tot 100 meter)									
Ditch Witch	2	130	Stage IV	55%	30%	6,5	0,9	10	0,13
Gorman pomp	2	20	Stage IIIa	34%	30%	1,0	8,8	14,2	0,09
Gorman pomp	2	50	Stage IIIa	34%	30%	2,5	8,8	14,2	0,23
Booster-pomp	2	151	Stage IIIa	41%	30%	7,6	5,5	14,2	0,54
BBA pomp	2	40	Stage IIIa	34%	30%	2,0	8,8	14,2	0,18
Boorrig	2	150	Stage IV	69%	30%	7,5	1	10	0,19
Aggregaat	2	175	Stage IIIa	41%	30%	8,8	5,5	14,2	0,62
Mob kraan	2	105	Stage IIIa	61%	30%	5,3	0,9	10	0,11
Zuigwagen	2	300	Stage V	69%	30%	15,0	0,8	10	0,32
Totaal									**2,42**
Middellange gestuurde boring (tussen 100 en 400 meter)									
Ditch Witch	4	130	Stage IV	55%	30%	6,5	0,9	10	0,26
Gorman pomp	4	20	Stage IIIa	34%	30%	1,0	8,8	14,2	0,18
Gorman pomp	4	50	Stage IIIa	34%	30%	2,5	8,8	14,2	0,46
Booster-pomp	4	151	Stage IIIa	41%	30%	7,6	5,5	14,2	1,08
BBA pomp	4	40	Stage IIIa	34%	30%	2,0	8,8	14,2	0,37
Boorrig	4	150	Stage IV	69%	30%	7,5	1	10	0,51
Aggregaat	4	175	Stage IIIa	41%	30%	8,8	5,5	14,2	1,25

Machine	Aantal uren [uur]	Motorisch vermogen [kW]	Stage [-]	Belasting [%]	% uren stat [%]	Cilinder in-houd [L]	NO_x-emissiefactor [g/kWh]	NO_x-EF Stat [g/L/uur]	NO_x-emissievracht [kg]
Mob kraan	4	105	Stage IIIa	61%	30%	5,3	0,9	10	0,22
Zuigwagen	4	300	Stage V	69%	30%	15,0	0,8	10	0,65
Totaal									**4,97**
Lange gestuurde boring (langer dan 400 meter)									
Ditch Witch	16	130	Stage IV	55%	30%	6,5	0,9	10	1,03
Gorman pomp	16	20	Stage IIIa	34%	30%	1,0	8,8	14,2	0,74
Gorman pomp	16	50	Stage IIIa	34%	30%	2,5	8,8	14,2	1,85
Booster-pomp	16	151	Stage IIIa	41%	30%	7,6	5,5	14,2	4,30
BBA pomp	16	40	Stage IIIa	34%	30%	2,0	8,8	14,2	1,48
Boorrig	16	150	Stage IV	69%	30%	7,5	1	10	2,54
Aggregaat	16	175	Stage IIIa	41%	30%	8,8	5,5	14,2	4,99
Mob kraan	16	105	Stage IIIa	61%	30%	5,3	0,9	10	0,90
Zuigwagen	16	300	Stage V	69%	30%	15,0	0,8	10	2,58
Totaal									**20,40**

Tabel 6 NH_3 uitstoot per HDD, voor boringen tot 100 meter, tussen 100 en 400 meter en vanaf 400 meter

Machine	Aantal uren [uur]	Motorisch vermogen [kW]	Stage [-]	Belasting [%]	% uren stat [%]	Cilinder inhoud [L]	NH_3-emissiefactor [g/kWh]	NH_3- EF Stat [g/L/uur]	NH_3-emissievracht [kg]
Korte gestuurde boring (tot 100 meter)									
Ditch Witch	2	130	Stage IV	55%	30%	6,5	0,00283	0,00314	0,00030
Gorman pomp	2	20	Stage IIIa	34%	30%	1,0	0,00309	0,00329	0,00003
Gorman pomp	2	50	Stage IIIa	34%	30%	2,5	0,00309	0,00330	0,00008
Booster-pomp	2	151	Stage IIIa	41%	30%	7,6	0,00283	0,00331	0,00026
BBA pomp	2	40	Stage IIIa	34%	30%	2,0	0,00309	0,00330	0,00006
Boorrig	2	150	Stage IV	69%	30%	7,5	0,00276	0,00314	0,00042
Aggregaat	2	175	Stage IIIa	41%	30%	8,8	0,00291	0,00331	0,00031
Mob kraan	2	105	Stage IIIa	61%	30%	5,3	0,00246	0,00315	0,00023
Zuigwagen	2	300	Stage V	69%	30%	15,0	0,00228	0,00314	0,00069
Totaal									**0,00237**
Middellange gestuurde boring (tussen 100 en 400 meter)									
Ditch Witch	4	130	Stage IV	55%	30%	6,5	0,00283	0,00314	0,00059
Gorman pomp	4	20	Stage IIIa	34%	30%	1,0	0,00309	0,00329	0,00006
Gorman pomp	4	50	Stage IIIa	34%	30%	2,5	0,00309	0,00330	0,00016
Booster-pomp	4	151	Stage IIIa	41%	30%	7,6	0,00283	0,00331	0,00052
BBA pomp	4	40	Stage IIIa	34%	30%	2,0	0,00309	0,00330	0,00013
Boorrig	4	150	Stage IV	69%	30%	7,5	0,00276	0,00314	0,00111
Aggregaat	4	175	Stage IIIa	41%	30%	8,8	0,00291	0,00331	0,00062
Mob kraan	4	105	Stage IIIa	61%	30%	5,3	0,00246	0,00315	0,00046
Zuigwagen	4	300	Stage V	69%	30%	15,0	0,00228	0,00314	0,00138

Machine	Aantal uren [uur]	Motorisch vermogen [kW]	Stage [-]	Belasting [%]	% uren stat [%]	Cilinder inhoud [L]	NH_3-emissiefactor [g/kWh]	NH_3- EF Stat [g/L/uur]	NH_3-emissievracht [kg]
Totaal									**0,00502**
Lange gestuurde boring (langer dan 400 meter)									
Ditch Witch	16	130	Stage IV	55%	30%	6,5	0,00283	0,00314	0,00236
Gorman pomp	16	20	Stage IIIa	34%	30%	1,0	0,00309	0,00329	0,00025
Gorman pomp	16	50	Stage IIIa	34%	30%	2,5	0,00309	0,00330	0,00063
Booster-pomp	16	151	Stage IIIa	41%	30%	7,6	0,00283	0,00331	0,00207
BBA pomp	16	40	Stage IIIa	34%	30%	2,0	0,00309	0,00330	0,00050
Boorrig	16	150	Stage IV	69%	30%	7,5	0,00276	0,00314	0,00554
Aggregaat	16	175	Stage IIIa	41%	30%	8,8	0,00291	0,00331	0,00246
Mob kraan	16	105	Stage IIIa	61%	30%	5,3	0,00246	0,00315	0,00184
Zuigwagen	16	300	Stage V	69%	30%	15,0	0,00228	0,00314	0,00553
Totaal									**0,02120**

BIJLAGE 4 EMISSIE WERKZAAMHEDEN STATIONS

Tabel 7 NOx emissie werkzaamheden bij de verschillende stations

Machine	Aantal uren [uur]	Motorisch vermogen [kW]	Stage [-]	Belasting [%]	% uren stat [%]	Cilinder in-houd [L]	NO_x-emissie factor [g/kWh]	NO_x-EF Stat [g/L/uur]	NO_x-emissie vracht [kg]
Station Beverwijk 380kV									
Transformator 380/220 kV - 150/110 kV									
Kraan goot	64	370	Stage IIIb	69%	30%	18,5	3,0	3,0	39,50
Kraan klein	32	145	Stage IV	69%	30%	7,3	1,0	1,0	2,95
Vracht-wagen	220	400	Stage IV	69%	30%	20,0	1,0	1,0	55,88
Verreiker/ Hoog-werker	160	110	Stage IIIb	84%	30%	5,5	4,8	4,8	53,42
Verreiker/ Hoog-werker	400	74,5	Stage IIIb	84%	30%	3,7	3,1	3,1	60,67
Rups hoog-werker	240	41	Stage IIIb	55%	30%	2,1	3,1	3,1	13,84
Minigraver	120	18	Stage IIIa	69%	30%	0,9	7,0	7,0	7,58
Graaf-machine	80	90	Stage IIIb	69%	30%	4,5	4,4	4,4	16,90
Trekker	80	90	Stage IIIb	55%	30%	4,5	4,9	4,9	15,12
Heistelling	64	271	Stage IIIb	69%	30%	13,6	3,0	3,0	28,93
Totaal									**294,78**
Station Beverwijk 150kV									
Nieuw stationsterrein incl hekwerken en bestrating (oppervlakte 1000m2 excl. Velden)									
Trekker	480	90	Stage IIIb	55%	30%	4,5	4,9	14,2	90,70
Graaf-machine	480	90	Stage IIIb	69%	30%	4,5	4,4	14,2	101,39

Machine	Aantal uren [uur]	Motorisch vermogen [kW]	Stage [-]	Belasting [%]	% uren stat [%]	Cilinder inhoud [L]	NO_x-emissiefactor [g/kWh]	NO_x-EF Stat [g/L/uur]	NO_x-emissievracht [kg]
zandkiep vrachtwagen	1920	425	Stage IV	69%	30%	21,3	1,0	10	518,16
Minigraver	480	17,5	Stage IIIa	69%	30%	0,9	7,0	14,2	30,31
Bulldozer	480	440	Stage IIIb	55%	30%	22,0	2,8	14,2	272,66
Kraan klein	16	145	Stage IV	69%	30%	7,3	1,0	10	1,47
Vrachtwagen	48	400	Stage IV	69%	30%	20,0	1,0	10	12,19
CDG gebouw (oppervlakte 400m2)									
Kraan goot	208	370	Stage IIIb	69%	30%	18,5	3,0	14,2	128,37
Kraan klein	104	145	Stage IV	69%	30%	7,3	1,0	10	9,58
Vrachtwagen	208	425	Stage IV	69%	30%	21,3	1,0	10	56,13
Vrachtwagen	416	400	Stage IV	69%	30%	20,0	1,0	10	105,66
Verreiker/ hoogwerker	160	110	Stage IIIb	84%	30%	5,5	4,8	14,2	53,42
Verreiker/ hoogwerker	1280	74,5	Stage IIIb	84%	30%	3,7	3,1	14,2	194,13
Rups hoogwerker	960	41	Stage IIIb	55%	30%	2,1	3,1	14,2	55,36
Minigraver	320	17,5	Stage IIIa	69%	30%	0,9	7,0	14,2	20,20
Graafmachine	320	90	Stage IIIb	69%	30%	4,5	4,4	14,2	67,59
Trekker	96	90	Stage IIIb	55%	30%	4,5	4,9	14,2	18,14
Heistelling	80	271	Stage IIIb	69%	30%	13,6	3,0	14,2	36,16
Totaal									**1771,64**
Station Oterleek 150kV									

Machine	Aantal uren [uur]	Motorisch vermogen [kW]	Stage [-]	Belasting [%]	% uren stat [%]	Cilinder inhoud [L]	NO_x-emissiefactor [g/kWh]	NO_x-EF Stat [g/L/uur]	NO_x-emissievracht [kg]
Twee smoorspoelen									
Kraan goot	96	370	Stage IIIb	69%	30%	18,5	3,0	14,2	59,25
Kraan klein	80	145	Stage IV	69%	30%	7,3	1,0	10	7,37
Vrachtwagen	320	400	Stage IV	69%	30%	20,0	1,0	10	81,28
Verreiker/ hoogwerker	240	110	Stage IIIb	84%	30%	5,5	4,8	14,2	80,13
Verreiker/ hoogwerker	240	74,5	Stage IIIb	84%	30%	3,7	3,1	14,2	36,40
Rups hoogwerker	240	41	Stage IIIb	55%	30%	2,1	3,1	14,2	13,84
Minigraver	160	17,5	Stage IIIa	69%	30%	0,9	7,0	14,2	10,10
Graafmachine	80	90	Stage IIIb	69%	30%	4,5	4,4	14,2	16,90
Trekker	160	90	Stage IIIb	55%	30%	4,5	4,9	14,2	30,23
Heistelling	96	271	Stage IIIb	69%	30%	13,6	3,0	14,2	43,39
Twee koppelvelden									
Kraan goot	48	370	Stage IIIb	69%	30%	18,5	3,0	14,2	29,62
Kraan klein	48	145	Stage IV	69%	30%	7,3	1,0	10	4,42
Vrachtwagen	80	400	Stage IV	69%	30%	20,0	1,0	10	21,59
Verreiker/ hoogwerker	80	110	Stage IIIb	84%	30%	5,5	4,8	14,2	26,71
Verreiker/ hoogwerker	1680	74,5	Stage IIIb	84%	30%	3,7	3,1	14,2	254,80
Rups hoogwerker	1680	41	Stage IIIb	55%	30%	2,1	3,1	14,2	96,88

Machine	Aantal uren [uur]	Motorisch vermogen [kW]	Stage [-]	Belasting [%]	% uren stat [%]	Cilinder inhoud [L]	NO_x-emissiefactor [g/kWh]	NO_x-EF Stat [g/L/uur]	NO_x-emissievracht [kg]
Minigraver	128	17,5	Stage IIIa	69%	30%	0,9	7,0	14,2	8,08
Graaf-machine	128	90	Stage IIIb	69%	30%	4,5	4,4	14,2	27,04
Trekker	128	90	Stage IIIb	55%	30%	4,5	4,9	14,2	24,19
Heistelling	240	271	Stage IIIb	69%	30%	13,6	3,0	14,2	6,60
Totaal									**900,53**

Tabel 8 NH_3 emissie werkzaamheden bij de verschillende stations

Machine	Aantal uren [uur]	Moto-risch ver-mogen [kW]	Stage [-]	Belas ting [%]	% uren stat [%]	Cilin der in-houd [L]	NH_3-emissie factor [g/kWh]	NH_3-EF Stat [g/L/uur]	NH_3-emissie vracht [kg]
Station Beverwijk 380kV									
Transformator 380/220 kV - 150/110 kV									
Kraan goot	64	370	Stage IIIb	69%	30%	18,5	0,00279	0,00330	0,033
Kraan klein	32	145	Stage IV	69%	30%	7,3	0,00288	0,00314	0,007
Vracht-wagen	220	400	Stage IV	69%	30%	20,0	0,00276	0,00314	0,122
Verreiker/ Hoog-werker	160	110	Stage IIIb	84%	30%	5,5	0,00248	0,00330	0,026
Verreiker/ Hoog-werker	400	74,5	Stage IIIb	84%	30%	3,7	0,00258	0,00330	0,047
Rups hoog-werker	240	41	Stage IIIb	55%	30%	2,1	0,00258	0,00330	0,010
Minigraver	120	18	Stage IIIa	69%	30%	0,9	0,00270	0,00329	0,003
Graaf-machine	80	90	Stage IIIb	69%	30%	4,5	0,00253	0,00330	0,009
Trekker	80	90	Stage IIIb	55%	30%	4,5	0,00240	0,00330	0,007
Heistelling	64	271	Stage IIIb	69%	30%	13,6	0,00279	0,00330	0,024
Totaal									**0,289**
Station Beverwijk 150kV									
Nieuw stationsterrein incl hekwerken en bestrating (oppervlakte 1000m2 excl. Velden)									
Trekker	480	90	Stage IIIb	55%	30%	4,5	0,00240	0,00330	0,042
Graaf-machine	480	90	Stage IIIb	69%	30%	4,5	0,00253	0,00330	0,055
zandkiep vracht-wagen	1920	425	Stage IV	69%	30%	21,3	0,00276	0,00314	1,131
Minigraver	480	17,5	Stage IIIa	69%	30%	0,9	0,00270	0,00329	0,011

Machine	Aantal uren [uur]	Moto-risch ver-mogen [kW]	Stage [-]	Belas ting [%]	% uren stat [%]	Cilin der in-houd [L]	NH_3-emissie factor [g/kWh]	NH_3-EF Stat [g/L/uur]	NH_3-emissie vracht [kg]
Bulldozer	480	440	Stage IIIb	55%	30%	22,0	0,00275	0,00314	0,233
Kraan klein	16	145	Stage IV	69%	30%	7,3	0,00288	0,00314	0,003
Vracht-wagen	48	400	Stage IV	69%	30%	20,0	0,00276	0,00314	0,027
CDG gebouw (oppervlakte 400m2)									
Kraan goot	208	370	Stage IIIb	69%	30%	18,5	0,00279	0,00330	0,108
Kraan klein	104	145	Stage IV	69%	30%	7,3	0,00288	0,00314	0,022
Vracht-wagen	208	425	Stage IV	69%	30%	21,3	0,00276	0,00314	0,123
Vracht-wagen	416	400	Stage IV	69%	30%	20,0	0,00276	0,00314	0,231
Verreiker/ hoog-werker	160	110	Stage IIIb	84%	30%	5,5	0,00248	0,00330	0,026
Verreiker/ hoog-werker	1280	74,5	Stage IIIb	84%	30%	3,7	0,00258	0,00330	0,149
Rups hoog-werker	960	41	Stage IIIb	55%	30%	2,1	0,00258	0,00330	0,041
Minigraver	320	17,5	Stage IIIa	69%	30%	0,9	0,00270	0,00329	0,008
Graaf-machine	320	90	Stage IIIb	69%	30%	4,5	0,00253	0,00330	0,037
Trekker	96	90	Stage IIIb	55%	30%	4,5	0,00240	0,00330	0,008
Heistelling	80	271	Stage IIIb	69%	30%	13,6	0,00279	0,00330	0,030
Totaal									**2,285**
Station Oterleek 150kV									
Twee smoorspoelen									
Kraan goot	96	370	Stage IIIb	69%	30%	18,5	0,00279	0,00330	0,050
Kraan klein	80	145	Stage IV	69%	30%	7,3	0,00288	0,00314	0,017

Machine	Aantal uren [uur]	Motorisch vermogen [kW]	Stage [-]	Belasting [%]	% uren stat [%]	Cilinderinhoud [L]	NH_3-emissiefactor [g/kWh]	NH_3-EF Stat [g/L/uur]	NH_3-emissievracht [kg]
Vrachtwagen	320	400	Stage IV	69%	30%	20,0	0,00276	0,00314	0,177
Verreiker/hoogwerker	240	110	Stage IIIb	84%	30%	5,5	0,00248	0,00330	0,040
Verreiker/hoogwerker	240	74,5	Stage IIIb	84%	30%	3,7	0,00258	0,00330	0,028
Rups hoogwerker	240	41	Stage IIIb	55%	30%	2,1	0,00258	0,00330	0,010
Minigraver	160	17,5	Stage IIIa	69%	30%	0,9	0,00270	0,00329	0,004
Graafmachine	80	90	Stage IIIb	69%	30%	4,5	0,00253	0,00330	0,009
Trekker	160	90	Stage IIIb	55%	30%	4,5	0,00240	0,00330	0,014
Heistelling	96	271	Stage IIIb	69%	30%	13,6	0,00279	0,00330	0,036
Twee koppelvelden									
Kraan goot	48	370	Stage IIIb	69%	30%	18,5	0,00279	0,00330	0,025
Kraan klein	48	145	Stage IV	69%	30%	7,3	0,00288	0,00314	0,010
Vrachtwagen	80	400	Stage IV	69%	30%	20,0	0,00276	0,00314	0,047
Verreiker/hoogwerker	80	110	Stage IIIb	84%	30%	5,5	0,00248	0,00330	0,013
Verreiker/hoogwerker	1680	74,5	Stage IIIb	84%	30%	3,7	0,00258	0,00330	0,196
Rups hoogwerker	1680	41	Stage IIIb	55%	30%	2,1	0,00258	0,00330	0,072
Minigraver	128	17,5	Stage IIIa	69%	30%	0,9	0,00270	0,00329	0,003
Graafmachine	128	90	Stage IIIb	69%	30%	4,5	0,00253	0,00330	0,015

Machine	Aantal uren [uur]	Motorisch vermogen [kW]	Stage [-]	Belasting [%]	% uren stat [%]	Cilinderinhoud [L]	NH_3-emissiefactor [g/kWh]	NH_3-EF Stat [g/L/uur]	NH_3-emissievracht [kg]
Trekker	128	90	Stage IIIb	55%	30%	4,5	0,00240	0,00330	0,011
Heistelling	240	271	Stage IIIb	69%	30%	13,6	0,00256	0,00315	0,014
Totaal									**0,809**

BIJLAGE 5 EMISSIE OPEN ONTGRAVINGEN FASE 3

Machine	Aantal uren [uur]	Motorisch vermogen [kW]	Stage [-]	Belasting [%]	% uren stat [%]	Cilinder in-houd [L]	NO_x-emissie factor [g/kWh]	NO_x-EF Stat [g/L/uur]	NO_x-emissie vracht [kg]
Aanleg/opbreken bouwweg in grasland/akkerland/onverhard terrein per 6 m breed per 100 m									
rupskraan	16	140	Stage IIIb	61%	30%	7,0	4,8	14,2	5,07
shovel	16	129	Stage IIIa	55%	30%	6,5	5,2	14,2	4,57
shovel	16	129	Stage IIIa	55%	30%	6,5	5,2	14,2	4,57
rupskraan	16	140	Stage IIIb	61%	30%	7,0	4,8	14,2	5,07
110/150 kV kabel open ontgraving (ritsen) per 100 m diepte 120 cm met backfillzand									
rupskraan	8	140	Stage IIIb	61%	30%	7,0	4,8	14,2	2,53
rupskraan	8	140	Stage IIIb	61%	30%	7,0	4,8	14,2	2,53
rupskraan	8	140	Stage IIIb	61%	30%	7,0	4,8	14,2	2,53
mob. Kraan	4	105	Stage IV	61%	30%	5,3	0,9	10	0,22
Totaal									**27,11**

Machine	Aantal uren [uur]	Motorisch vermogen [kW]	Stage [-]	Belasting [%]	% uren stat [%]	Cilinder inhoud [L]	NH_3-emissiefactor [g/kWh]	NH_3 EF Stat [g/L/uur]	NH_3-emissievracht [kg]
Aanleg/opbreken bouwweg in grasland/akkerland/onverhard terrein per 6 m breed per 100 m									
rupskraan	16	140	Stage IIIb	61%	30%	7,0	0,00248	0,00330	0,00248
shovel	16	129	Stage IIIa	55%	30%	6,5	0,00286	0,00329	0,00238
shovel	16	129	Stage IIIa	55%	30%	6,5	0,00286	0,00329	0,00238
rupskraan	16	140	Stage IIIb	61%	30%	7,0	0,00248	0,00330	0,00248
110/150 kV kabel open ontgraving (ritsen) per 100 m diepte 120 cm met backfillzand									
rupskraan	8	140	Stage IIIb	61%	30%	7,0	0,00248	0,00330	0,00124
rupskraan	8	140	Stage IIIb	61%	30%	7,0	0,00248	0,00330	0,00124
rupskraan	8	140	Stage IIIb	61%	30%	7,0	0,00248	0,00330	0,00124
mob. Kraan	4	105	Stage IV	61%	30%	5,3	0,00246	0,00315	0,00046
Totaal									**0,014**

BIJLAGE C VERHOUDING TOENAME EN DEPOSITIEWAARDEN

Verhouding tussen waarden van kleine toenames van stikstofdeposities en representatieve waarden van achtergronddeposities (in %).

AGD	Toename depositie					
	0,05 mol	0,1 mol	0,25 mol	0,5 mol	1 mol	2 mol
400	0,013%	0,025%	0,063%	0,125%	0,250%	0,500%
500	0,010%	0,020%	0,050%	0,100%	0,200%	0,400%
600	0,008%	0,017%	0,042%	0,083%	0,167%	0,333%
700	0,007%	0,014%	0,036%	0,071%	0,143%	0,286%
800	0,006%	0,013%	0,031%	0,063%	0,125%	0,250%
900	0,006%	0,011%	0,028%	0,056%	0,111%	0,222%
1.000	0,005%	0,010%	0,025%	0,050%	0,100%	0,200%
1.250	0,004%	0,008%	0,020%	0,040%	0,080%	0,160%
1.500	0,003%	0,007%	0,017%	0,033%	0,067%	0,133%
1.750	0,003%	0,006%	0,014%	0,029%	0,057%	0,114%
2.000	0,003%	0,005%	0,013%	0,025%	0,050%	0,100%
2.250	0,002%	0,004%	0,011%	0,022%	0,044%	0,089%
2.500	0,002%	0,004%	0,010%	0,020%	0,040%	0,080%
2.570	0,002%	0,004%	0,010%	0,019%	0,039%	0,078%
3.000	0,002%	0,003%	0,008%	0,017%	0,033%	0,067%
3.500	0,001%	0,003%	0,007%	0,014%	0,029%	0,057%
4.000	0,001%	0,003%	0,006%	0,013%	0,025%	0,050%

Verhouding tussen waarden van kleine toenames van stikstofdeposities en KDW's (in %) (KDW uit Van Dobben et al., 2012).

KDW	Toename depositie					
	0,05 mol	0,1 mol	0,25 mol	0,5 mol	1 mol	2 mol
429	0,012%	0,023%	0,058%	0,117%	0,233%	0,47%
500	0,010%	0,020%	0,050%	0,100%	0,200%	0,40%
571	0,009%	0,018%	0,044%	0,088%	0,175%	0,35%
714	0,007%	0,014%	0,035%	0,070%	0,140%	0,28%
786	0,006%	0,013%	0,032%	0,064%	0,127%	0,25%
857	0,006%	0,012%	0,029%	0,058%	0,117%	0,23%
1.000	0,005%	0,010%	0,025%	0,050%	0,100%	0,20%
1.071	0,005%	0,009%	0,023%	0,047%	0,093%	0,19%
1.143	0,004%	0,009%	0,022%	0,044%	0,087%	0,17%
1.214	0,004%	0,008%	0,021%	0,041%	0,082%	0,16%
1.286	0,004%	0,008%	0,019%	0,039%	0,078%	0,16%
1.429	0,003%	0,007%	0,017%	0,035%	0,070%	0,14%
1.500	0,003%	0,007%	0,017%	0,033%	0,067%	0,13%
1.571	0,003%	0,006%	0,016%	0,032%	0,064%	0,13%
1.643	0,003%	0,006%	0,015%	0,030%	0,061%	0,12%
1.786	0,003%	0,006%	0,014%	0,028%	0,056%	0,11%
1.857	0,003%	0,005%	0,013%	0,027%	0,054%	0,11%
2.000	0,003%	0,005%	0,013%	0,025%	0,050%	0,10%
2.071	0,002%	0,005%	0,012%	0,024%	0,048%	0,10%
2.143	0,002%	0,005%	0,012%	0,023%	0,047%	0,09%
2.214	0,002%	0,005%	0,011%	0,023%	0,045%	0,09%
2.286	0,002%	0,004%	0,011%	0,022%	0,044%	0,09%
2.429	0,002%	0,004%	0,010%	0,021%	0,041%	0,08%

BIJLAGE D CLUSTERING HABITATTYPEN

Habitattype		Landschapsgroep
H1310A	Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)	Zee en estuaria
H1310B	Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)	Zee en estuaria
H1320	Slijkgrasvelden	Zee en estuaria
H1330A	Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	Zee en estuaria
H1330B	Schorren en zilte graslanden (binnendijks)	Zee en estuaria
H2110	Embryonale duinen	Open duinen
H2120	**Witte duinen**	**Open duinen**
H2130A	**Grijze duinen (kalkrijk)**	**Open duinen**
H2130B	**Grijze duinen (kalkarm)**	**Open duinen**
H2130C	**Grijze duinen (heischraal)**	**Open duinen**
H2170	Kruipwilgstruwelen	Open duinen
H2190Ae	**Vochtige duinvalleien (open water) (matig) eutrofe variant**	**Open duinen**
H2190Aom	**Vochtige duinvalleien (open water) oligo- tot mesotrofe variant)**	**Open duinen**
H2190B	**Vochtige duinvalleien (kalkrijk)**	**Open duinen**
H2190C	**Vochtige duinvalleien (ontkalkt)**	**Open duinen**
H2140A	**Duinheiden met kraaihei (vochtig)**	**Heide**
H2140B	**Duinheiden met kraaihei (droog)**	**Heide**
H2150	**Duinheiden met struikhei**	**Heide**
H2310	Stuifzandheiden met struikhei	Heide
H2320	Binnenlandse kraaihei-begroeiingen	Heide
H2330	Zandverstuivingen	Heide
H4010A	Vochtige heiden (hogere zandgronden)	Heide
H4010B	Vochtige heiden (laagveengebieden)	Heide
H4030	Droge heiden	Heide
H3110	Zeer zwakgebufferde vennen	Kleiner zoet open water
H3130	Zwakgebufferde vennen	Kleiner zoet open water
H3140hz	Kranswierwateren op hogere zandgronden	Kleiner zoet open water
H3140lv	Kranswierwateren in laagveengebieden	Kleiner zoet open water
H3150baz	Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden in afgesloten zeearmen	Kleiner zoet open water

Habitattype		Landschapsgroep
H3160	Zure vennen	Kleiner zoet open water
Lg02	Geïsoleerde meander en petgat	Kleiner zoet open water
Lg03	Zwakgebufferde sloot	Kleiner zoet open water
Lg04	Zuur ven	Kleiner zoet open water
H6110	Pionierbegroeiingen op rotsbodem	Halfnatuurlijk grasland en moeras
H6120	Stroomdalgraslanden	Halfnatuurlijk grasland en moeras
H6130	Zinkweiden	Halfnatuurlijk grasland en moeras
H6210	Kalkgraslanden	Halfnatuurlijk grasland en moeras
H6230dka	Heischrale graslanden droge, kalkarme variant	Halfnatuurlijk grasland en moeras
H6230dkr	Heischrale graslanden droge, kalkrijke variant	Halfnatuurlijk grasland en moeras
H6230vka	Heischrale graslanden vochtige, kalkarme variant	Halfnatuurlijk grasland en moeras
H6410	**Blauwgraslanden**	**Halfnatuurlijk grasland en moeras**
H6510A	Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (glanshaver)	Halfnatuurlijk grasland en moeras
H6510B	Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (grote vossenstaart)	Halfnatuurlijk grasland en moeras
H7140A	Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	Halfnatuurlijk grasland en moeras
H7140B	Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	Halfnatuurlijk grasland en moeras
H7150	Pioniervegetaties met snavelbiezen	Halfnatuurlijk grasland en moeras
H7210	Galigaanmoerassen	Halfnatuurlijk grasland en moeras
H7230	Kalkmoerassen	Halfnatuurlijk grasland en moeras
Lg05	Grote-zeggenmoeras	Halfnatuurlijk grasland en moeras
Lg06	Dotterbloemgrasland van beekdalen	Halfnatuurlijk grasland en moeras
Lg07	Dotterbloemgrasland van veen en klei	Halfnatuurlijk grasland en moeras
Lg08	Nat, matig voedselrijk grasland	Halfnatuurlijk grasland en moeras
Lg09	Droog struisgrasland	Halfnatuurlijk grasland en moeras
Lg10	Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het zand- en veengebied	Halfnatuurlijk grasland en moeras
Lg11	Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het rivieren- en zeekleigebied	Halfnatuurlijk grasland en moeras
H2160	**Duindoornstruwelen**	**Struwelen**
H5130	Jeneverbesstruwelen	Struwelen
H6430C	Ruigten en zomen (droge bosranden)	Struwelen
Lg12	**Zoom, mantel en droog struweel van de duinen**	**Struwelen**

Habitattype		Landschapsgroep
H7110A	Actieve hoogvenen (hoogveenlandschap)	Hoogveen
H7110B	Actieve hoogvenen (heideveentjes)	Hoogveen
H7120ah	Herstellende hoogvenen doelstelling als H7110A (actieve hoogvenen)	Hoogveen
H7120hb	Herstellende hoogvenen doelstelling als H91D0 (hoogveenbossen)	Hoogveen
H7120vh	Herstellende hoogvenen doelstelling als H4010A (vochtige heiden)	Hoogveen
H91D0	Hoogveenbossen	Hoogveen
H2180Abe	**Duinbossen (droog) berken-eikenbos**	**Bos**
H2180Ao	Duinbossen (droog) overig	Bos
H2180B	Duinbossen (vochtig)	Bos
H2180C	**Duinbossen (binnenduinrand)**	**Bos**
H9110	Veldbies-beukenbossen	Bos
H9120	Beuken-eikenbossen met hulst	Bos
H9160A	Eiken-haagbeukenbossen (hogere zandgronden)	Bos
H9160B	Eiken-haagbeukenbossen (heuvelland)	Bos
H9190	Oude eikenbossen	Bos
H91E0B	Vochtige alluviale bossen (essen-iepenbossen)	Bos
H91E0C	Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	Bos
H91F0	Droge hardhoutooibossen	Bos
Lg13	Bos van arme zandgronden	Bos
Lg14	Eiken- en beukenbos van lemige zandgronden	Bos

Figuur 9 Verdeling habitattypen per landschapstype. De vetgedrukte habitattype zijn inhoudelijk uitgebreider beschreven in deze beoordelinD10016595:107g

ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

BUREAUONDERZOEK ARCHEOLOGIE BEVERWIJK-OTTERLEEK

Arcadis Archeologisch Rapport 255

TenneT

15 NOVEMBER 2021

Contactpersonen

WANDA ZIJL

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 4205
3013 AL Rotterdam
Nederland

SAMENVATTING

In opdracht van TenneT heeft Arcadis Nederland B.V. een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd op het tracé Beverwijk - Oterleek in de gemeentes Beverwijk, Zaanstad, Uitgeest, Castricum, Heemskerk en Alkmaar. Bij de uitvoering van de voorgenomen ontwikkelingen kunnen mogelijk archeologische waarden worden verstoord.

TenneT heeft aangegeven dat ten behoeve van het project reeds twee haalbaarheidsstudies zijn uitgevoerd waarbij (1) de wenselijkheid van zes mogelijke tracés tussen Beverwijk en Oterleek is onderzocht en (2) mogelijke locaties voor een 150kV-hoogspanningsstation in Beverwijk zijn onderzocht. Het tracéonderzoek heeft ertoe geleid dat er drie tracés om verschillende redenen zijn afgevallen en dat er drie mogelijke tracés zijn die nader onderzoek behoefden om te komen tot een voorkeursalternatief. Dat onderzoek heeft inmiddels plaatsgevonden en dat heeft, samen met input van de betrokken gemeenten en de provincie, geleid tot het voorkeurstracé. Het onderzoek naar een locatie voor het 150kV-hoogspanningsstation Beverwijk heeft voldoende informatie geleverd voor een onderbouwde keuze voor een locatie aan de Ringvaartweg in Beverwijk.

Het doel van het bureauonderzoek is drieledig:

1. Inzicht verschaffen in de archeologische en historische resten die zich in het plangebied bevinden of verwacht worden.
2. Opstellen van een gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel conform KNA 4.1.
3. Advies opstellen over of en waar er archeologisch vervolgonderzoek nodig is, en indien nodig, uit welke onderzoeksmethode het vervolgonderzoek zou moeten bestaan.

Deze doelstellingen worden bereikt door het beantwoorden van de volgende vragen:

1. Hoe ziet de geo(morfo)logische en bodemkundige opbouw van het plangebied eruit?
2. Welke archeologische gegevens in en rond het plangebied zijn bekend?
3. Welke historische gegevens (complexen en landgebruik) in en rond het plangebied zijn bekend?
4. Wat is, op basis van bovenstaande gegevens, de gespecificeerde archeologische verwachting van het plangebied? Wat zijn de prospectiekenmerken van de te verwachte vindplaatsen?
5. In welke mate worden de bekende en/of verwachte archeologische vindplaatsen bedreigd door de geplande ontwikkeling?
6. Is archeologisch vervolgonderzoek nodig en zo ja, welke onderzoeksmethode wordt geadviseerd?

Het plangebied valt grofweg onder te verdelen in 3 gebieden. In het noorden ligt het laaggelegen droogmakerij landschap van de Schermerpolder. Waarbinnen een enkele verhoging zichtbaar is, dit zijn de voormalige eilanden in de Schermer, De Matten en De Blokkers. Rondom Krommenie ligt een veenlandschap, het land is hier in het verleden wel ontgonnen en uitgeveend, maar er is geen meer ontstaan zoals in de Schermerpolder. Het zuidelijke deel van het plangebied wordt gekenmerkt door getijdenruggen en vlakten die zijn ontstaan gedurende de periode dat het Oer-IJ estuarium actief was.

In het zuidelijke deel van het plangebied zijn veel vondsten en vindplaatsen uit de Late IJzertijd en Romeinse Tijd aangetroffen. Juist rond die periode was het Oer-IJ estuarium actief. Met name op de hoger gelegen getijdenruggen vond bewoning plaats. Naast vondsten uit de ijzertijd en Romeinse Tijd zijn in het hele plangebied historische wijken aanwezig. Bij voorgaand onderzoek hij heeft onderzoek naar deze wijken al veel informatie opgeleverd.

Het gebied heeft lang onder invloed gestaan van de zee. De dijken werden ingericht ter bescherming van overstromingen. Veel van deze dijken dateren al uit de Middeleeuwen. Het natte landschap heeft ervoor gezorgd dat er veenontwikkeling plaatsvond in de bodem. Dit veen is vanaf de Middeleeuwen ontgonnen en uitgeveend. Het veen zorgde op sommige plekken voor veel druk op de ondergrond. Op het moment dat het veen werd uitgeveend verdween deze druk en klonk het langs zo ver in dat er binnenmeren ontstonden, zoals de Schermer. Deze binnenmeren zijn in de gouden eeuw drooggemalen tot polders.

Het gebied kent met name op de getijdenruggen, de dijken en rond het Oer-IJ estuarium een hoge verwachting op archeologische waarden. Op deze locaties bevinden zich ook een aantal vindplaatsen

waaronder een beschermd AMK-terrein. Per type element of gemeentelijke verwachtingswaarde wordt in de onderstaande tabel aangegeven welk type vervolgonderzoek wordt geadviseerd.

Het type vervolgonderzoek is afgestemd met de archeologisch adviseur van de Provincie Noord-Holland. Rond het Oer-IJ estuarium is het aanleggen van proefsleuven de methode die de meeste relevante informatie oplevert, op de locatie van de dijken is een booronderzoek tot in de natuurlijke ondergrond de voorgeschreven methode. Dit geldt ook voor de rest van het tracé, buiten het Oer-IJ estuarium. Voorafgaand aan de proefsleuven vindt er een verkennend booronderzoek plaats om informatie te leveren voor het PvE en de offerte. Door aan deze werkwijze voorgesteld door de Provincie Noord-Holland te voldoen, wordt ook aan de gemeentelijke eisen voldaan.

Dit advies geldt voor de locaties waar wordt gewerkt met een open ontgraving. Indien er wordt gewerkt met een gestuurde boring is de impact op de archeologische waarden in de ondergrond zo gering dat dit geen effect heeft op de archeologische waarden. Voor de locaties waar wordt gewerkt met een gestuurde boring wordt geen archeologisch vervolgonderzoek geadviseerd. Het advies staat ook op kaart weergegeven in Figuur 106 t/m Figuur 113.

Op deze kaarten is er al gefilterd op open ontgraving/gestuurde boring en is er dus alleen weergegeven waar vervolgonderzoek nodig is.

De bekende en verwachte archeologische waarden zoals aangegeven op de verwachtingskaarten (Figuur 98 t/m Figuur 105) worden bij de geplande open ontgravingen bedreigd tot maximaal 2,5 m – Mv. Dit is de diepte waarop de nieuwe hoogspanningskabel wordt aangelegd. Op de locaties waar door middel van een gestuurde boring de kabel aangelegd wordt kan de verstoringsdiepte oplopen tot wel 20 m – mv.

Element	Verwachting	Advies
AMK-terreinen	Bekende waarden	Er worden geen AMK-terreinen geraakt door open ontgravingen of in- en uittrede punten. Wel vindt er een gestuurde boring plaats onder het AMK-terrein door. Mocht bovenstaande niet mogelijk zijn dient er een booronderzoek voorafgaand aan een proefsleuven onderzoek uitgevoerd te worden.
AMK-terreinen beschermd (1318)	Bekende waarden (Beschermd)	Het beschermde AMK-terrein wordt niet geraakt. Indien dit niet mogelijk is dient er een monumentenvergunning aangevraagd te worden. Een andere optie is om na een vooroverleg met de RCE gezamenlijk te besluiten tot het uitvoeren van een gestuurde boring op deze locatie, mits het in- en uittrede punt zich niet op het AMK-terrein bevindt.
Vindplaatsen+ straal van 20m rondom vindplaats	Zeer hoge verwachting	Voor deze locatie dient er een booronderzoek voorafgaand aan een proefsleuven onderzoek uitgevoerd te worden.
Gasleidingen op verstoringkaart	Lage verwachting	Voor deze locatie wordt geen vervolgonderzoek geadviseerd omdat bij de aanleg van de gasleiding de bodem verstoord is.

Dijken	Bekende waarden	Indien de dijk wordt doorsneden dient de dijk middels een verkennend booronderzoek tot in de natuurlijke ondergrond onderzocht te worden.
Historisch erf	Zeer hoge verwachting	Verkennend booronderzoek ten behoeve van het vaststellen van de bodemopbouw en archeologische verwachting.
Onderzoeksmeldingen: 2000589100; 2002687100; 2383939100; 3990193100; 4591489100; 4593708100; 3989919100	Lage verwachting tot geen verwachting	Voor deze locatie wordt geen vervolgonderzoek geadviseerd omdat de AMZ-cyclus is afgerond of omdat er voor die locatie geen vervolgonderzoek geadviseerd werd.
Gemeente Alkmaar		
Waarde B	Zeer hoge verwachting	Verkennend booronderzoek ten behoeve van het vaststellen van de bodemopbouw en archeologische verwachting.
Waarde C	Hoge verwachting	Verkennend booronderzoek ten behoeve van het vaststellen van de bodemopbouw en archeologische verwachting.
Waarde D	Middelhoge verwachting	Verkennend booronderzoek ten behoeve van het vaststellen van de bodemopbouw en archeologische verwachting.
Waarde E	Lage verwachting	Voor deze locatie wordt geen vervolgonderzoek geadviseerd.
Gemeente Uitgeest		
AWG 1	Bekende waarden (Beschermd)	Het beschermde terrein wordt niet geraakt, er vindt een gestuurde boring plaats op deze locatie.
AWG 3	Monumenten (AMK-terreinen) die niet de status van Rijksmonument hebben	Het AMK-terrein wordt niet geraakt, er vindt een gestuurde boring plaats op deze locatie.
AWV 1	Hoge verwachting	Voor deze locatie dient er een booronderzoek voorafgaand aan een proefsleuven onderzoek uitgevoerd te worden.
AWV 2	Hoge verwachting	Voor deze locatie dient er een booronderzoek voorafgaand aan een proefsleuven onderzoek uitgevoerd te worden.
AWV 5	Lage verwachting	Voor deze locatie wordt geen vervolgonderzoek geadviseerd.

Zaanstad		
Regionaal	Hoge verwachting	Voor deze locatie dient er een booronderzoek voorafgaand aan een proefsleuven onderzoek uitgevoerd te worden.
Heemskerk		
Waarde 4	Lage verwachting	Voor deze locatie wordt geen vervolgonderzoek geadviseerd.
Beverwijk		
Archeologisch relevante terreinen	Zeer hoge verwachting	Voor deze locatie dient er een booronderzoek voorafgaand aan een proefsleuven onderzoek uitgevoerd te worden.
Historische geografische elementen en structuren	Hoge verwachting	Verkennend booronderzoek ten behoeve van het vaststellen van de bodemopbouw en archeologische verwachting.
Overige archeologische relevante terreinen en structuren	Middelhoge verwachting	Voor deze locatie dient er een booronderzoek voorafgaand aan een proefsleuven onderzoek uitgevoerd te worden.

Dit advies sluit niet uit dat er, voor de gebieden waar geen vervolgonderzoek wordt geadviseerd, er bij graafwerkzaamheden (niet voorspelbare) archeologische toevalsvondsten vondsten kunnen worden aangetroffen, zoals bedoeld in artikel 5.10 van de Erfgoedwet 2016. In dat geval moet hiervan melding worden gedaan bij het Bevoegd Gezag.

Dit advies kan door de initiatiefnemer te worden voorgelegd aan het Bevoegd Gezag. Het Bevoegd Gezag kan van het door Arcadis gegeven advies afwijken.

INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING 3

1 INLEIDING 9

1.1 Aanleiding van het onderzoek 9
1.2 Plangebied en onderzoeksgebied 9
1.3 Administratieve gegevens 11
1.4 Huidige en toekomstige situatie plangebied 12
1.5 Voortraject 14
1.6 Werkzaamheden 14
1.7 Versiebeheer 14
1.8 Doel van het bureauonderzoek 16
1.9 Werkwijze 16
1.10 Juridisch- en beleidskader 16
1.10.1 Europees: Verdrag van Malta (1992) 16
1.10.2 Nationaal: Erfgoedwet (2016) en Monumentenwet (1988) 17
1.10.3 Gemeentelijk: beleidskaart en bestemmingsplan 17
1.10.3.1 Gemeente Alkmaar 17
1.10.3.2 Gemeente Castricum 20
1.10.3.3 Gemeente Uitgeest 20
1.10.3.4 Gemeente Zaanstad 21
1.10.3.5 Gemeente Heemskerk 22
1.10.3.6 Gemeente Beverwijk 23

2 LANDSCHAP 26

2.1 Inleiding 26
2.2 Landschap 26
2.2.1 Geologie 26
2.2.2 Geomorfologie en bodem 32
2.2.3 Verstoringen 33
2.3 Hoogtebestand AHN 35

3 HISTORIE 39

3.1 Inleiding 39

3.2 Historische informatie 39

3.2.1 Ontginningsgeschiedenis en historisch landgebruik 39

3.2.2 Historische bewoning 41

3.2.3 Historische dijken 42

3.2.4 Tweede Wereldoorlog 46

4 ARCHEOLOGISCHE INFORMATIE 47

4.1 Inleiding 47

4.2 Gemeentelijke archeologische verwachtingskaart 47

4.2.1 Gemeente Alkmaar 47

4.2.2 Gemeente Castricum 50

4.2.3 Gemeente Uitgeest 50

4.2.4 Gemeente Zaanstad 51

4.2.5 Gemeente Beverwijk 52

4.2.6 Gemeente Heemskerk 54

4.3 Vindplaatsen 55

4.3.1 AMK-terreinen 55

4.3.2 Vondstlocaties en waarnemingen 61

4.4 Eerder uitgevoerd onderzoek 67

5 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN 73

5.1 Conclusie 73

5.2 Gespecificeerd verwachtingsmodel 73

5.3 Advies 74

5.4 Mitigerende maatregelen 77

BRONNEN 78

BIJLAGE 74

COLOFON 127

1 INLEIDING

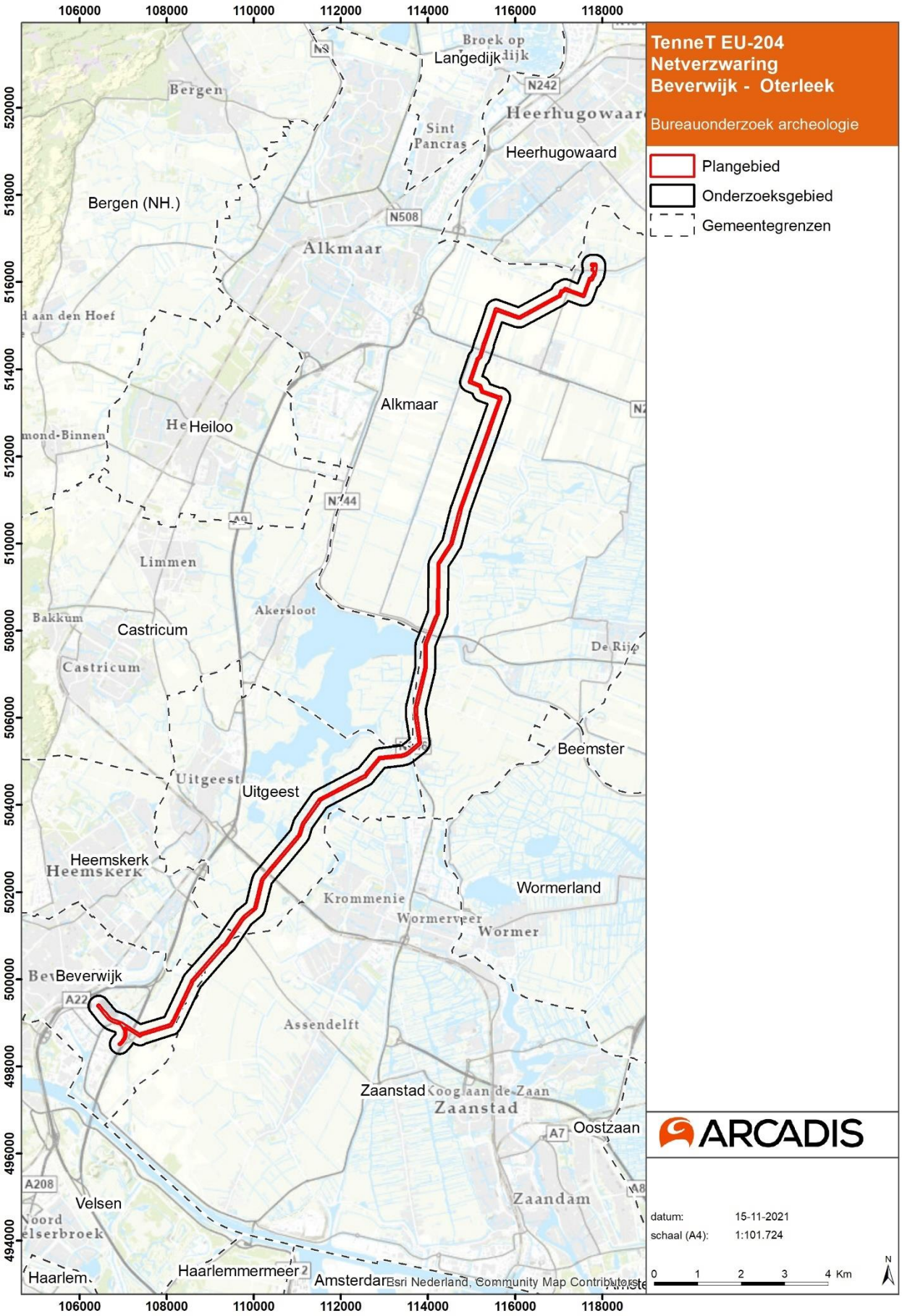
1.1 Aanleiding van het onderzoek

In opdracht van TenneT heeft Arcadis Nederland B.V. een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd op het tracé Beverwijk - Oterleek in de gemeentes Beverwijk, Zaanstad, Uithoorn, Heemskerk en Alkmaar. De gemeente Castricum is ook opgenomen binnen het onderzoek, omdat het onderzoeksgebied aan beide zijden van het tracé, deze gemeente raakt.

Bij de uitvoering van de voorgenomen ontwikkelingen kunnen mogelijk archeologische waarden worden verstoord. Het bureauonderzoek heeft als doel inzicht te verschaffen in de archeologische waarden die zich in het plangebied kunnen bevinden.

1.2 Plangebied en onderzoeksgebied

Het plangebied betreft een te realiseren kabeltracé en loopt noord-zuid georiënteerd door de gemeentes Alkmaar, Uitgeest, Heemskerk, Zaanstad en Beverwijk (Figuur 1). Voor het bureauonderzoek is uitgegaan van een onderzoeksgebied dat bestaat uit het plangebied en een buffer van 200 meter. Hierdoor wordt een compleet beeld verkregen van de context van het plangebied. Het omringende archeologische landschap en de hierin aanwezige vindplaatsen zijn van belang voor de gespecificeerde archeologische verwachting van het plangebied zelf.

Figuur 1: Onderzoeksgebied Oterleek-Beverwijk.

1.3 Administratieve gegevens

Tabel 1: Objectgegevens onderzoek

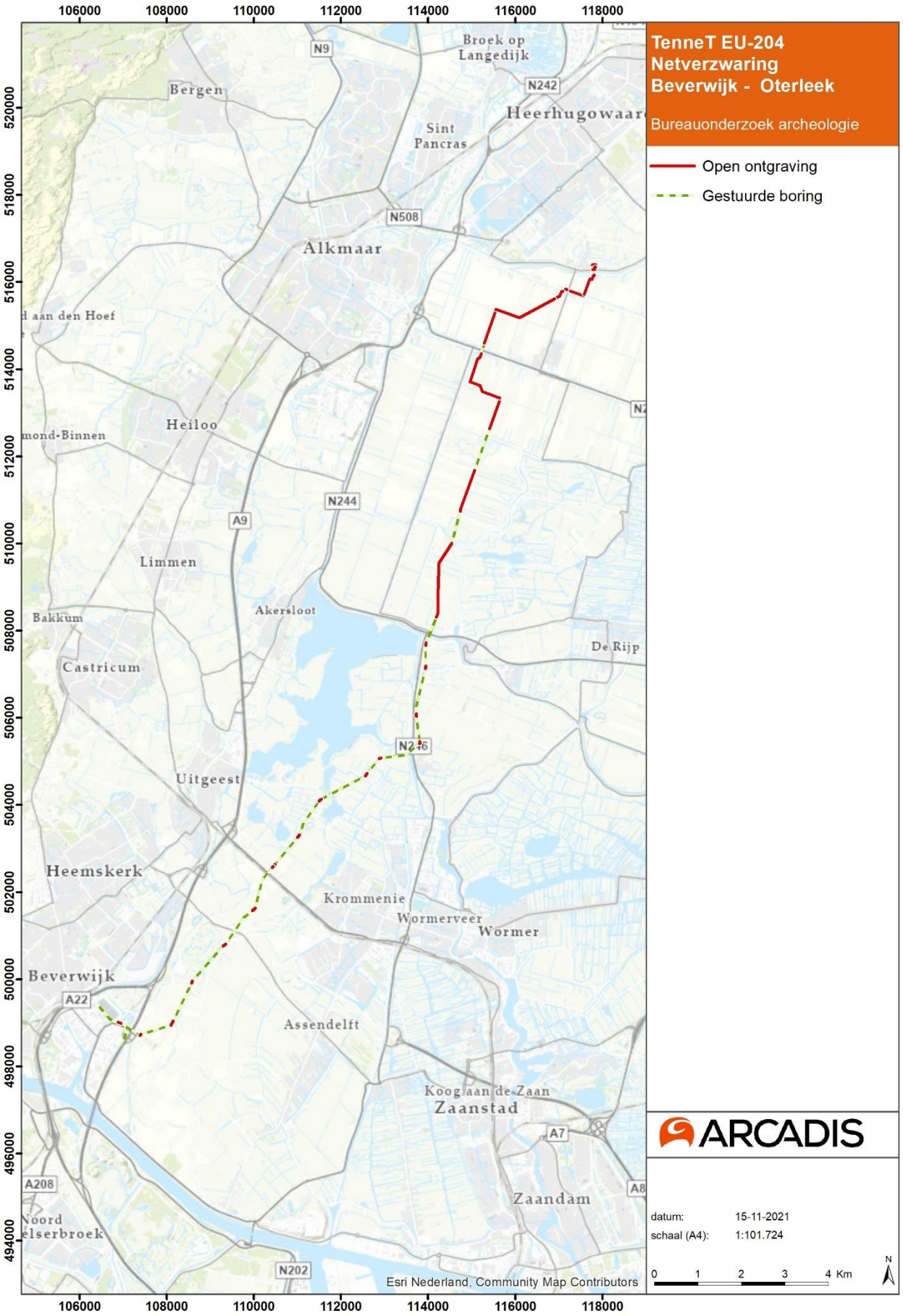
Objectgegevens onderzoek	
Arcadis Projectnummer	C05057.000297
Projectnaam	Netverzwaring Oterleek-Beverwijk
Gemeentes	Alkmaar, Castricum, Uitgeest, Heemskerk, Zaanstad en Beverwijk
Provincie	Noord-Holland
Coördinaten (X, Y)	Meest noordelijke punt X 117841 Y 516391 Meest zuidelijke punt: X 107375 Y 498720
Lengte tracé	Ca. 29 km.
Onderzoeksmelding Archis3	4862328100
Uitvoerder	Arcadis Nederland BV
Contactpersoon	Wanda Zijl Arcadis Nederland B.V. wanda.zijl@arcadis.com
Opdrachtgever	TenneT
Bevoegd Gezag	Gemeente Alkmaar, Gemeente Castricum, Gemeente Uitgeest, Gemeente Heemskerk, Gemeente Zaanstad en Gemeente Beverwijk
Uitvoeringsperiode onderzoek	Mei 2020 – november 2021
Beheerder en plaats documentatie	Arcadis Nederland BV, locatie Arnhem

1.4 Huidige en toekomstige situatie plangebied

Op grond van onder meer de Elektriciteitswet 1998 is TenneT verplicht oplossingen voor capaciteitsknelpunten in het hoogspanningsnet te realiseren. In Noord-Holland Noord is sprake van een dergelijk capaciteitsknelpunt.

Het capaciteitsknelpunt wordt veroorzaakt door de toenemende vraag naar elektriciteit van de gebouwde omgeving, de glastuinbouw en de datacenters. Door realisatie van de netverzwaring kan het knelpunt worden opgeheven en kan de belasting verder doorgroeien. Ook maakt netverzwaring de invoeding van zonne- en windenergie op het elektriciteitsnet mogelijk. Het gebiedsplan Wieringermeer dat nu door de gemeente Hollands Kroon en provincie Noord-Holland wordt opgesteld, rekent al op de netverzwaring door TenneT. Kortom, TenneT moet volgens de wet zo spoedig mogelijk het hoogspanningsnet verzwaren tussen Beverwijk en Oterleek, om zo economische ontwikkelingen en de energietransitie mogelijk te maken en te versnellen. Het project betreft de volgende te onderscheiden deelgebieden:

1. Het nieuwe 150kV-inpandige schakelstation op locatie Beverwijk
2. De uitbreiding van het bestaand 150kV-hoogspanningsstation Oterleek, binnen de begrenzing van het huidige stationsterrein;
3. De aanleg van een nieuwe verbinding (twee circuits, 150kV, ondergronds, over voornamelijk agrarische percelen) tussen het nieuwe schakelstation Beverwijk (punt 1) en het bestaande station Oterleek (punt 2);
4. De plaatsing van een nieuwe 380/150kV transformator op het bestaande 380kV-hoogspanningsstation Beverwijk;
5. De verbinding 150kV tussen de nieuwe transformator op het bestaande 380kV-hoogspanningsstation Beverwijk (punt 4) en het nieuw te bouwen 150 kV-schakelstation Beverwijk (punt 2).

Figuur 2: Overzicht plangebied netverzwaring tracé Beverwijk –Oterleek (vastgesteld tracé, versie 1.4, augustus 2021).

1.5 Voortraject

TenneT heeft aangegeven dat ten behoeve van het project reeds twee haalbaarheidsstudies zijn uitgevoerd waarbij (1) de wenselijkheid van zes mogelijke tracés tussen Beverwijk en Oterleek is onderzocht en (2) mogelijke locaties voor een 150kV-hoogspanningsstation in Beverwijk zijn onderzocht. Het tracéonderzoek heeft ertoe geleid dat er drie tracés om verschillende redenen zijn afgevallen en dat er drie mogelijke tracés zijn die nader onderzoek behoefden om te komen tot een voorkeursalternatief. Dat onderzoek heeft inmiddels plaatsgevonden en dat heeft, samen met input van de betrokken gemeenten en de provincie, geleid tot het voorkeurstracé. Het onderzoek naar een locatie voor het 150kV-hoogspanningsstation Beverwijk heeft voldoende informatie geleverd voor een onderbouwde keuze voor een locatie aan de Ringvaartweg in Beverwijk.

Medio oktober 2019 heeft de provincie Noord-Holland besloten tot het inzetten van het instrument 'inpassingsplan' voor dit project. De onderzoeken die in het kader van deze opdracht worden verricht leiden tot een onderbouwing van de uitvoerbaarheid van dat Provinciale Inpassingsplan (PIP).

1.6 Werkzaamheden

Zoals in paragraaf 1.4 aangeven bestaan de werkzaamheden in het kader van de netverzwaring uit uitbreidingen op stations en de aanleg van een kabel. Ter plaatse van de stations zullen de werkzaamheden bestaan uit het realiseren van extra velden of transformatoren.

De verbinding tussen Beverwijk en Oterleek wordt gerealiseerd door het uitvoeren van gestuurde boringen (Horizontal Directional Drilling, HDD) en open ontgraving. In figuur 2 is globaal weergegeven waar deze verschillende aanlegmethoden zich bevinden (groen gestippeld is HDD, rood is open ontgraving). Op basis van de aangeleverde gegevens van TenneT met betrekking tot versie 1.4 (d.d. 19 augustus 2021) schatten wij in dat het tracé voor circa 11 km in open ontgraving wordt aangebracht en voor circa 16 km middels HDD. Deze HDD’s bevinden zich met name bij kruisingen van (rijks)wegen, hoofdwatergangen of gebieden waar belemmeringen voor open ontgravingen aanwezig zijn.

Daarnaast wordt er een verbinding aangelegd tussen het 380 kV station Beverwijk en het nieuwe te realiseren 150 kV station Beverwijk. Deze verbinding heeft een lengte van circa 1,5 km.

Voor de open ontgravingen ter plaatse van agrarische gebieden wordt een diepte aangehouden van 1,8 m-mv. ter plaatse van de overige gedeelten van het tracé waar de kabel middels open ontgraving wordt aangelegd, wordt een diepte van 1,2 meter aangehouden. Dit is van belang voor het bepalen van de onderzoekstrategie en ook de uitvoering van de veldonderzoeken in een later stadium.

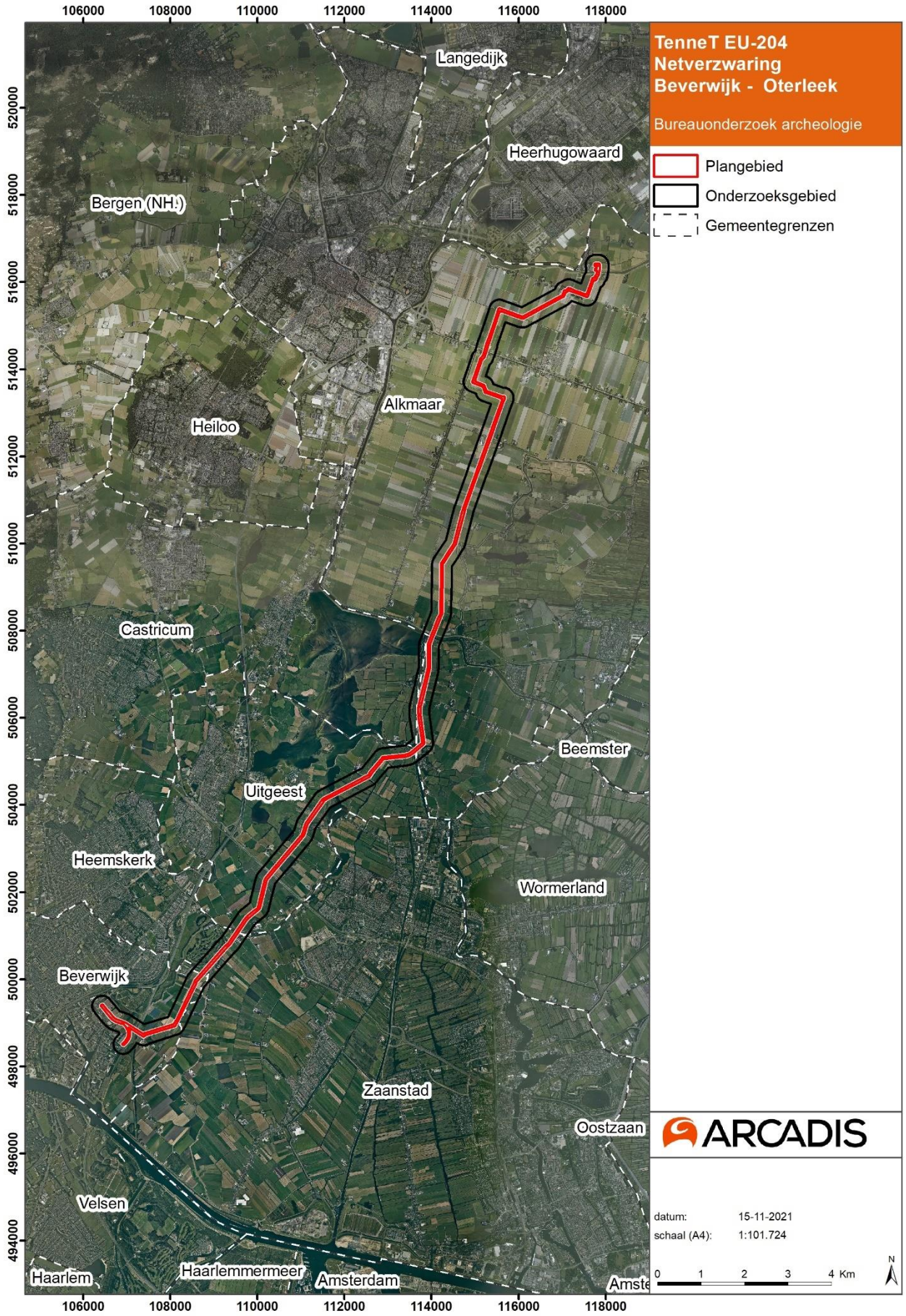
Voor de HDD-boringen wordt momenteel aangenomen dat deze op het diepste punt van de boring een diepte hebben tussen de 10 en 20 m-mv. In verband met het verrichten van deze boringen, zijn bouwkuipen noodzakelijk ter plaatse van de in- en uittredepunten.

1.7 Versiebeheer

Ten tijde van de uitvraag voor het uitvoeren van de in deze rapportage beschreven onderzoeken, is het op dat moment gekozen tracé onderzocht. Op basis van voortschrijdend inzicht en de uitkomsten van diverse bureaustudies, is het tracé op diverse punten eau gewijzigd. Ten behoeve van een eenduidige rapportage zijn de volgende momenten aangehouden als uitgangspunt voor het gekozen tracé:

- 26 maart 2020: geleverd bij de uitvraag voor het uitvoeren van bodemonderzoeken
- 8 september 2020: aangeleverd per mail en inzichtelijk gemaakt wat de wijzigingen zijn.
- 23 april 2021: per mail aangeleverd tracé met daarin de gewijzigde zuidelijke helft van het tracé
- 2 juni 2021: levering vastgesteld tracé versie 1.0
- 15 juni 2021: gedeelte tracé Beverwijk 150 – Beverwijk 380 (Transformator 413) vastgesteld en toegevoegd aan tracé versie 1.0 met vaststellingdatum van 8 juni 2021.
- 14 oktober 2021: tracé versie 1.4, vastgesteld op 19 augustus 2021.

Onderhavige rapportage heeft betrekking op de ligging van het tracé, welke op 14 oktober is aangeleverd.

Figuur 3: Luchtfoto plangebied Oterleek – Beverwijk.

1.8 Doel van het bureauonderzoek

Het doel van het bureauonderzoek is drieledig:

1. Inzicht verschaffen in de archeologische en historische resten die zich in het plangebied bevinden of verwacht worden.
2. Opstellen van een gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel conform KNA 4.1.
3. Advies opstellen over of en waar er archeologisch vervolgonderzoek nodig is, en indien nodig, uit welke onderzoeksmethode het vervolgonderzoek zou moeten bestaan.

Deze doelstellingen worden bereikt door het beantwoorden van de volgende vragen:

1. Hoe ziet de geo(morfo)logische en bodemkundige opbouw van het plangebied eruit?
2. Welke archeologische gegevens in en rond het plangebied zijn bekend?
3. Welke historische gegevens (complexen en landgebruik) in en rond het plangebied zijn bekend?
4. Wat is, op basis van bovenstaande gegevens, de gespecificeerde archeologische verwachting van het plangebied? Wat zijn de prospectiekenmerken van de te verwachte vindplaatsen?
5. In welke mate worden de bekende en/of verwachte archeologische vindplaatsen bedreigd door de geplande ontwikkeling?
6. Is archeologisch vervolgonderzoek nodig en zo ja, welke onderzoeksmethode wordt geadviseerd?

1.9 Werkwijze

De landschappelijke en archeologische situatie wordt beschreven op basis van een aantal bronnen. Voor het bureauonderzoek archeologie worden de volgende bronnen geraadpleegd:

- Archeologische Monumenten Kaart (AMK);
- Gemeentelijke archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaarten;
- Relevante publicaties van reeds uitgevoerd archeologisch onderzoek;
- Bodemkaarten, geomorfologische kaarten, het AHN, paleogeografische kaarten;
- Informatie uit Archis 3;
- Historische kaarten;
- Relevante informatie over de Tweede Wereldoorlog.

1.10 Juridisch- en beleidskader

1.10.1 Europees: Verdrag van Malta (1992)

Op 16 januari 1992 is door de Raad van Europa het Europese verdrag van Malta - ook wel bekend als de Conventie van Malta of het Verdrag van Valletta - gesloten. Het verdrag beoogt het cultureel erfgoed dat zich in de bodem bevindt beter te beschermen. In het verdrag zijn drie uitgangspunten ten aanzien van de omgang met archeologie geïntroduceerd:

- Het streven naar het behouden van archeologie in de bodem, het zogenaamde "behoud in situ" (artikel 4, tweede lid). De gedachte daarachter is dat er bodemarchief voor toekomstige generaties bewaard moet blijven.
- “Behoud in situ” wordt bereikt door in de planvorming tijdig rekening houden met de (mogelijke) aanwezigheid van archeologische vindplaatsen, zodat er nog ruimte is voor archeologievriendelijke alternatieven (artikel 5). Dit gebeurt door vooraf onderzoek uit te voeren naar archeologische resten. Door er vooraf rekening mee te houden, wordt vertraging in bouwprocessen voorkomen.
- Wanneer ‘behoud in situ” niet mogelijk is, dienen de behoudenswaardige archeologische resten te worden veiliggesteld door middel van archeologisch onderzoek. Elke lidstaat die het Verdrag van Malta ondertekent, is verplicht maatregelen te treffen om ervoor te zorgen dat bij alle ontwikkelingsprojecten de kosten van het archeologisch onderzoek worden gedekt (artikel 6). In de Nederlandse wetgeving is dit vertaald in het ‘de verstoorder betaalt’-principe (Wet op de Archeologische Monumentenzorg 2008). De initiatiefnemer is verantwoordelijk voor de kosten van het archeologisch onderzoek en de uitwerking van de resultaten.

1.10.2 Nationaal: Erfgoedwet (2016) en Monumentenwet (1988)

Sinds 1 juli 2016 geldt de nieuwe Erfgoedwet. Deze wet harmoniseert de bestaande wet- en regelgeving omtrent roerend en onroerend erfgoed en vormt één integrale Erfgoedwet voor het beheer en behoud van cultureel erfgoed. Een belangrijke wijziging voor archeologie is dat in de Erfgoedwet de regels voor de archeologische monumentenzorg aan de orde komen. De omgang met archeologie in de fysieke leefomgeving wordt onderdeel van de Omgevingswet. Tot dat de Omgevingswet ingaat blijven de artikelen uit de Monumentenwet 1988 die niet terugkomen in de Erfgoedwet van kracht, waaronder regelingen omtrent omgevingsvergunningen en bestemmingsplannen.

- Op grond van artikel 38a van de Monumentenwet 1988 en op grond van de Wet ruimtelijke ordening (artikel 3.1.6 Besluit ruimtelijke ordening), zijn gemeenten verplicht de belangen van de archeologische monumentenzorg in hun bestemmingsplannen te verankeren. De verankering vindt plaats door het toekennen van de bestemming of dubbelbestemming ‘Waarde – Archeologie’. In een gemeentelijke verordening en in het bestemmingsplan worden regels opgenomen met betrekking tot het gebruik van de grond. Aan deze regels kan een omgevingsvergunningstelsel voor onder meer het gebruik van de grond en bodemwerkzaamheden worden gekoppeld.
- Op grond van artikel 2.22, derde lid onder d, van de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht kunnen in het belang van de archeologische monumentenzorg, voorschriften aan de omgevingsvergunning worden verbonden. Deze voorschriften kunnen inhouden dat de aanvrager van een omgevingsvergunning een rapport overlegd, waarin de archeologische waarde wordt vastgesteld van het terrein dat volgens de aanvraag wordt verstoord.

1.10.3 Gemeentelijk: beleidskaart en bestemmingsplan

1.10.3.1 Gemeente Alkmaar

Archeologische beleidskaart

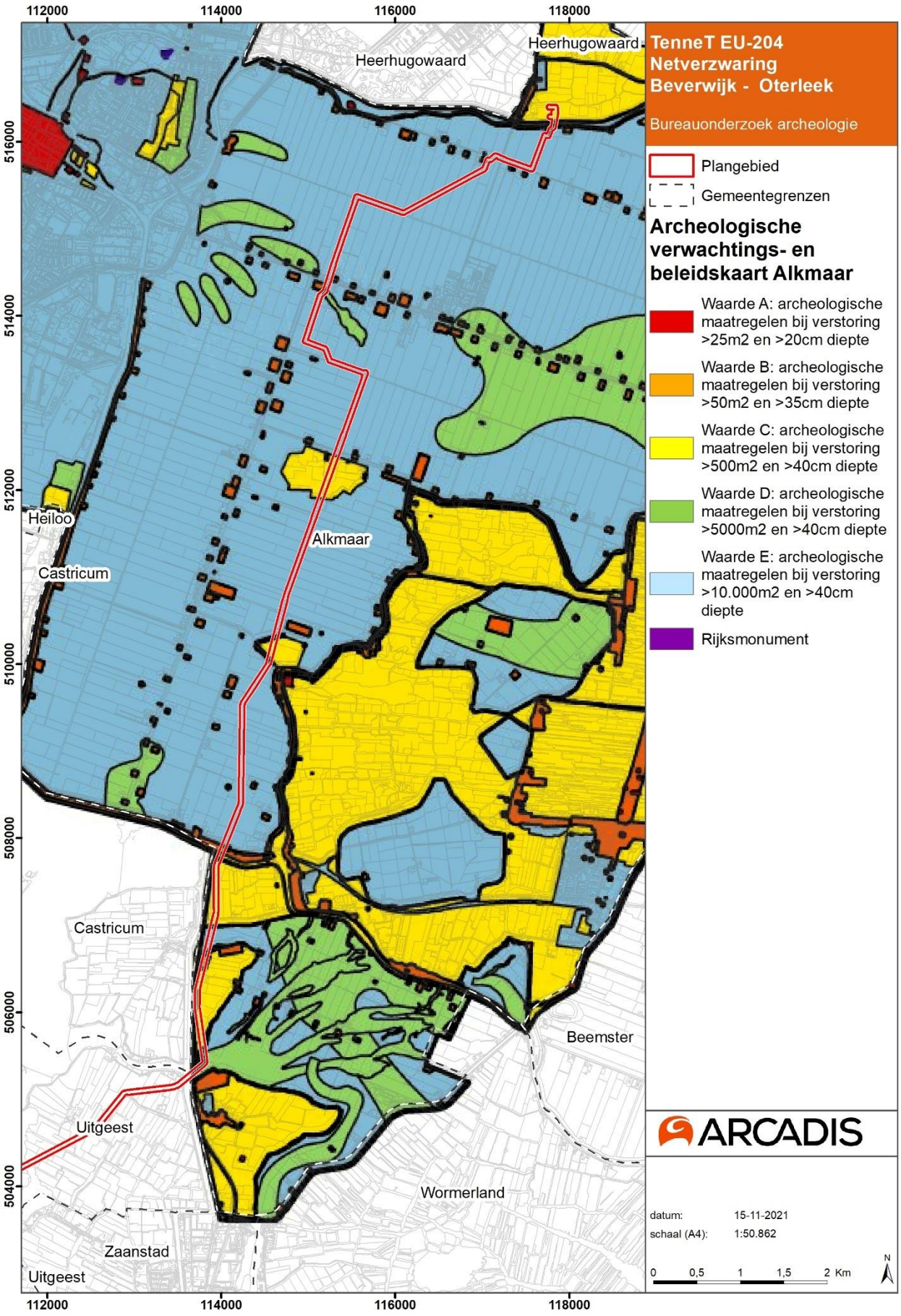
Het archeologiebeleid van de gemeente Alkmaar staat in de Erfgoedverordening Alkmaar 2016. Aan dit beleid is ook een beleids- en verwachtingskaart gekoppeld. Het plangebied ligt op de archeologische verwachtingskaart in meerdere verwachtingszones, zie Figuur 4. Aan elke verwachtingszone is een specifiek archeologisch beleid gekoppeld, zie Tabel 2.

Bestemmingsplannen

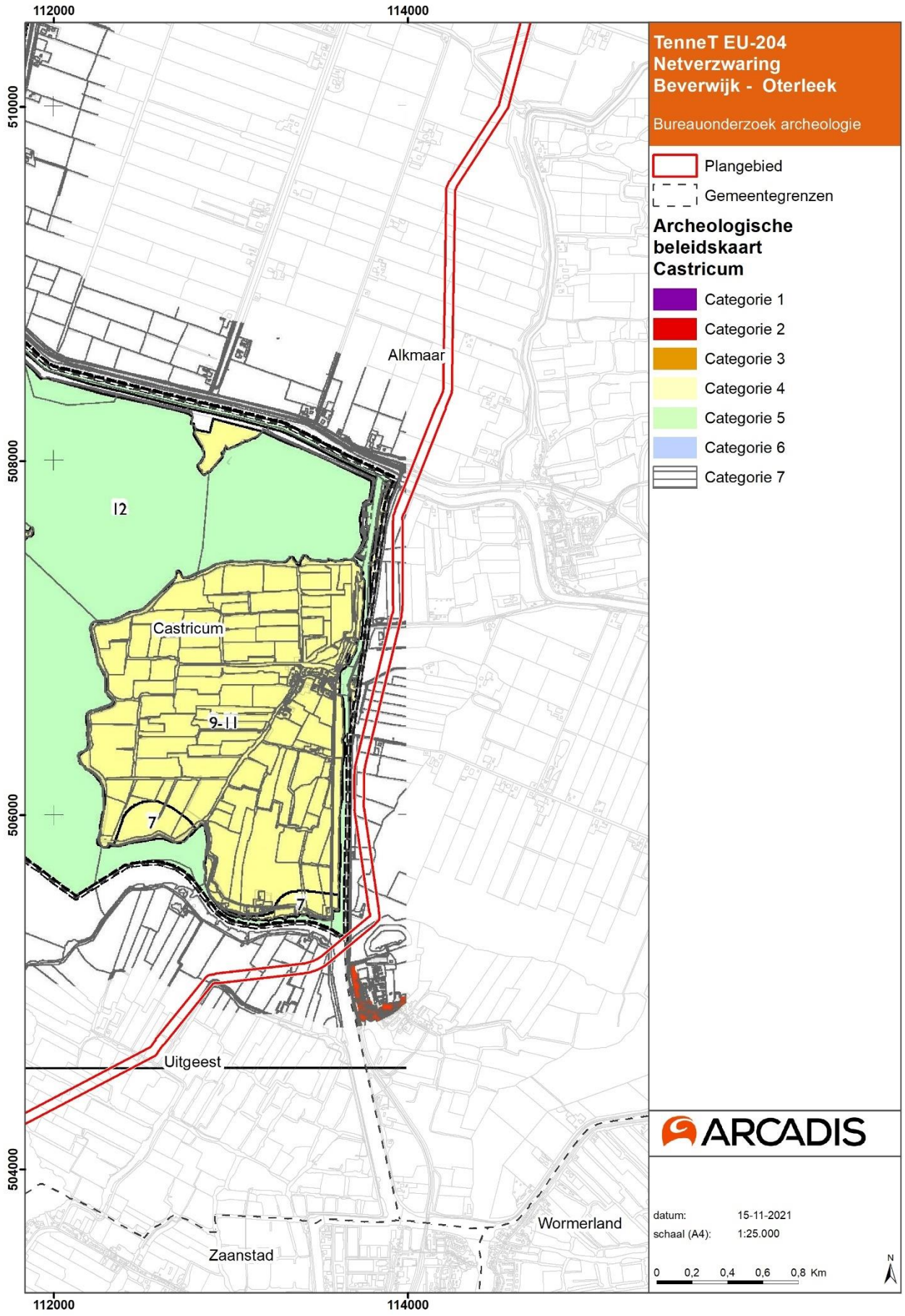
In de gemeente Alkmaar passeren we twee bestemmingsplannen; Landelijk gebied 2014 (en de 1e herziening daarvan) en Graft - De Rijp 2009. In beide bestemmingsplannen is een regeling over archeologie opgenomen. Ten aanzien van archeologische waarden wordt voor het bestemmingsplan Landelijk gebied gebruik gemaakt van de beleidsnota Archeologie. Voor bestemmingsplan Graft- De Rijp 2009, ook wel De Volger, geldt dat er geen noodzaak is om een verkennend archeologisch onderzoek uit te voeren voordat nieuwe bouwactiviteiten plaatsvinden vanwege het ontbreken van archeologische waarden. In het Erfgoedbeleid Alkmaar 2016-2026 van de gemeente staat dat de nieuwe geactualiseerde verwachtingskaart Alkmaar is nog niet verwerkt in de bestemmingsplannen. Dit zal gebeuren met het maken van de nieuwe Omgevingsplannen. De wijze van het maken van de archeologische verwachtingskaart en de dubbelbestemmingen die straks hierop gebaseerd gaan worden zijn geheel conform de bepalingen in de Omgevingswet. Veranderingen in de archeologische verwachtingskaart in het voordeel van de initiatiefnemer zullen al in de besluitvorming van omgevingsvergunningen worden meegenomen.

Tabel 2: Beleidscategorieën gemeente Alkmaar

Beleids- en verwachtingszone	Vrijstellingsoppervlak	Vrijstellingsdiepte
Waarde B	50 m2	35 cm -Mv
Waarde C	500 m2	40 cm -Mv
Waarde D	5.000 m2	40 cm -Mv
Waarde E	10.000 m2	40 cm -Mv

Figuur 4: Archeologische verwachtingskaart gemeente Alkmaar

Figuur 5: Archeologische beleidskaart gemeente Castricum.

1.10.3.2 Gemeente Castricum

Het onderzoeksgebied ligt net een gedeelte in de gemeente Castricum, maar de kabelverbindingen en de werkterreinen niet (Figuur 5).

1.10.3.3 Gemeente Uitgeest

Archeologische beleidskaart

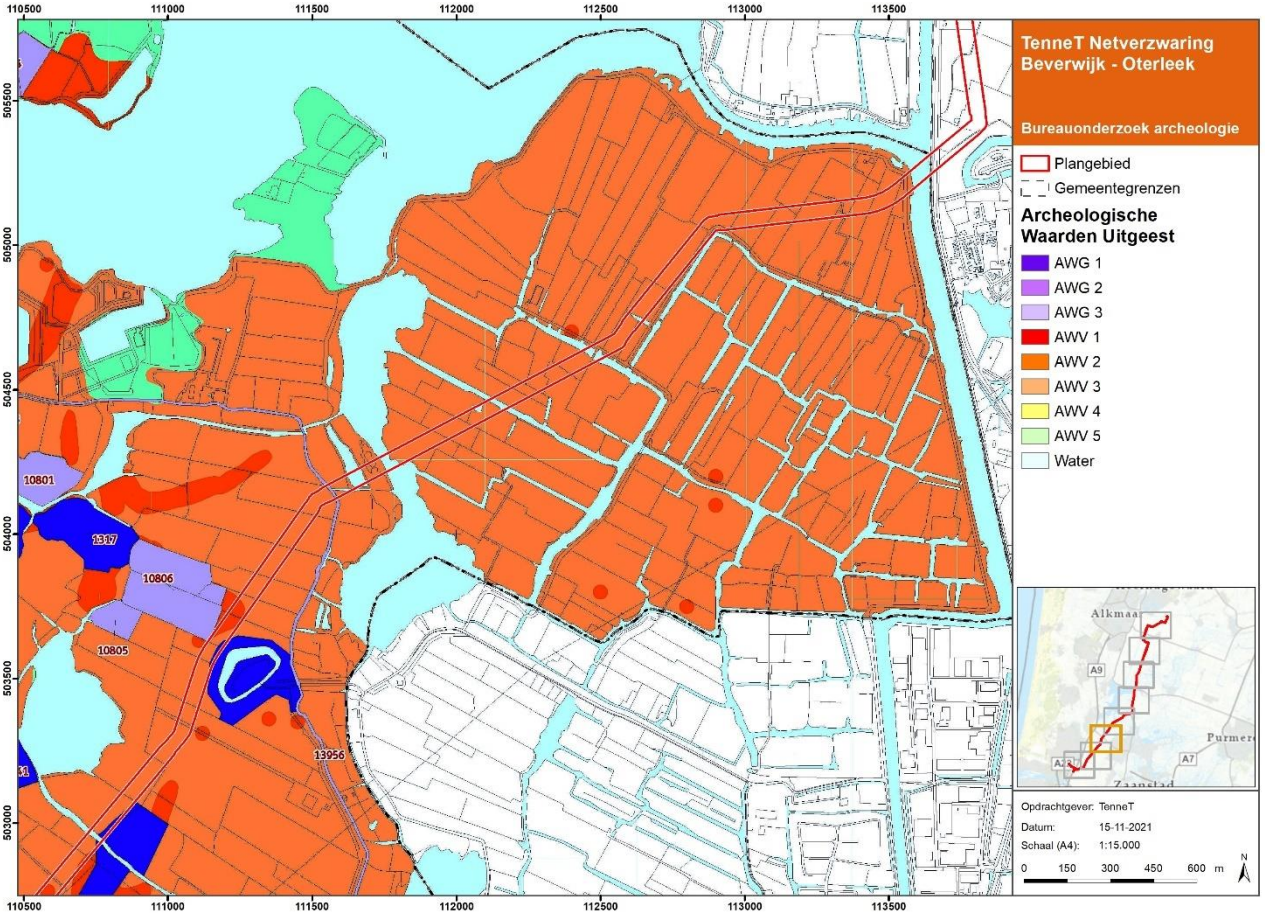
Het plangebied ligt op de archeologische beleidskaart van de gemeente Uitgeest (2011) in meerdere verwachtingszones, Figuur 6. Aan elke verwachtingszone is een specifiek archeologisch beleid gekoppeld, zie Tabel 3.

Bestemmingsplannen

Het plangebied ligt in het bestemmingsplan Buitengebied 2014 van de gemeente Uitgeest. Voor alle beleidszones, met uitzondering van AWV5, geldt een dubbelbestemming voor archeologie. De vrijstellingsgrenzen van de dubbelbestemmingen komen overeen met de vrijstellingsgrenzen van de Archeologische beleidskaart (www.ruimtelijkeplannen.nl).

Tabel 3: beleidscategorieën gemeente Uitgeest.

Beleidszone	Vrijstellingsoppervlak	Vrijstellingsdiepte
AWG 1	bodemingrepen alleen toegestaan met vergunning van de provincie Noord-Holland of RCE	35 cm -Mv
AWG 3	Dit zijn monumenten (AMK-terreinen) die niet de status van Rijksmonument hebben. Voor deze gebieden geldt een oppervlaktegrens van 0 m2; dat betekent dat voor elke ingreep die dieper dan 35 cm -Mv komt, archeologisch onderzoek moet worden uitgevoerd.	35 cm -Mv
AWV 2	1000 m2	35 cm -Mv
AWV 3	2500 m2	35 cm -Mv
AWV 5	vrijgegeven, geen archeologisch onderzoek noodzakelijk	vrijgegeven, geen archeologisch onderzoek noodzakelijk

Figuur 6: Archeologische beleidskaart gemeente Uitgeest.

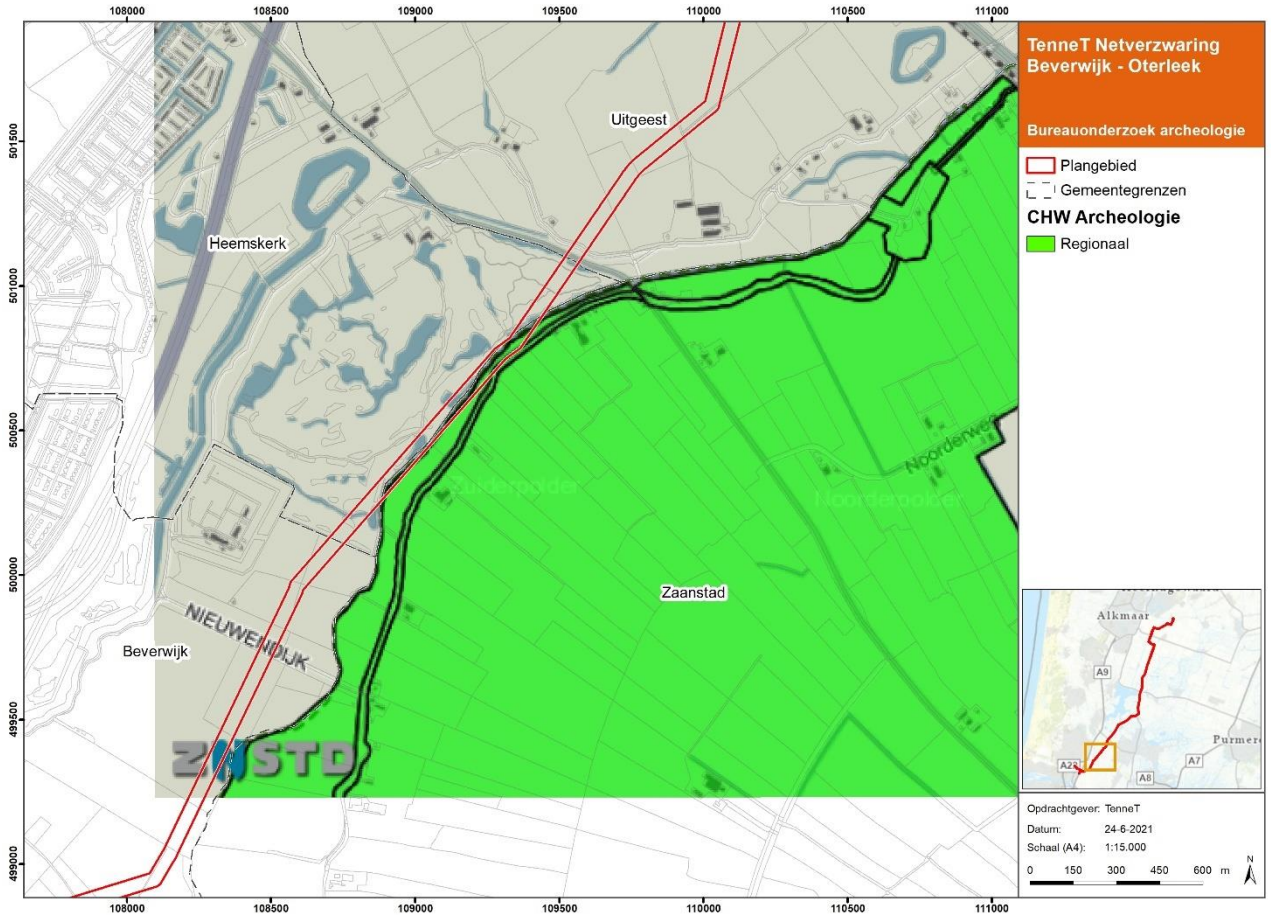
1.10.3.4 Gemeente Zaanstad

Archeologische beleidskaart

De manier waarop de gemeente met archeologie omgaat, staat beschreven in de Archeologienota Zaanstad 2009 (Kleij 2009). Hierin staat ook de kaart met de gebieden van archeologische waarde binnen Zaanstad. De archeologiekaart van de gemeente Zaanstad maakt onderscheidt tussen gebieden van lokaal, regionaal en nationaal belang. Het plangebied is gelegen in een gebied van regionaal belang (van belang voor de Zaanstreek of zelfs voor een deel van Noord-Holland). Aan deze waarden zijn geen vrijstellingsgrenzen gekoppeld. Voor vrijstellingsgrenzen moet worden gekeken naar de geldende bestemmingsplannen.

Bestemmingsplannen

Het plangebied is gelegen in een gebied waarvoor het Bestemmingsplan Landelijk Gebied Assendelft (2016) geldt. Het plangebied ligt in een zone met dubbelbestemming archeologie waarde 2. Hiervoor geldt een onderzoeksverplichting voor archeologie bij werkzaamheden dieper dan 0,3 meter -Mv of met een oppervlakte groter dan 2000 m^2.

Figuur 7: Archeologiekaart gemeente Zaanstad.

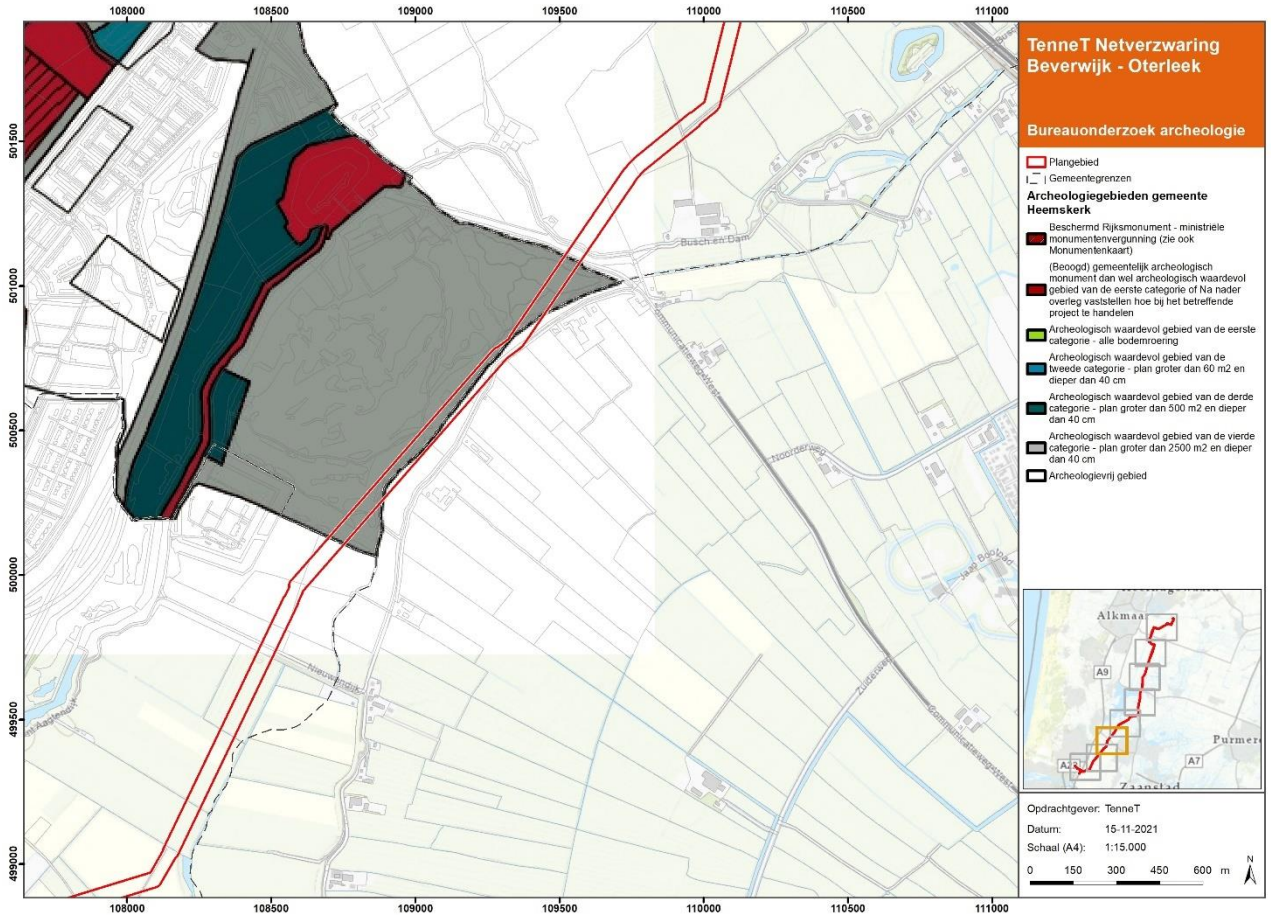
1.10.3.5 Gemeente Heemskerk

Archeologische beleidskaart

De manier waarop de gemeente met archeologie omgaat, staat beschreven in de Beleidsnota Archeologie gemeente Heemskerk 2009 (Alders, Roefstra en den Boon 2009). Hierin staat ook de kaart met de gebieden van archeologische waarde binnen Heemskerk. De archeologiekaart van de gemeente Heemskerk maakt onderscheidt tussen monumenten en vijf categorieën met gebieden met archeologische waarden. Het plangebied is gelegen in een archeologisch waardevol gebied van de vierde categorie. Hiervoor geldt een onderzoeksverplichting voor archeologie bij werkzaamheden dieper dan 0,4 meter -Mv of met een oppervlakte groter dan 2500 m^2.

Bestemmingsplannen

Het plangebied is gelegen in een gebied waarvoor het Bestemmingsplan Heemskerk Buitengebied (2015) geldt. Het plangebied ligt in een zone met dubbelbestemming archeologie waarde 4. Hiervoor geldt een onderzoeksverplichting voor archeologie bij werkzaamheden dieper dan 0,4 meter -Mv of met een oppervlakte groter dan 2500 m^2.

Figuur 8: Archeologische beleidskaart gemeente Heemskerk.

1.10.3.6 Gemeente Beverwijk

Archeologische beleidskaart

De gemeente Beverwijk heeft haar beleid vastgesteld middels de Beleidsnota Cultuurhistorie Beverwijk 2007 (gemeente Beverwijk 2007). Op de bijbehorende cultuurhistorische waardenkaart zijn verschillende categorieën waarde-archeologie aangeduid met bijbehorende vrijstellingsgrenzen, zie Figuur 9.
Het plangebied doorsnijdt twee Archeologisch relevante terreinen en doorsnijdt verder een zone met ‘Overige archeologische terreinen zonder hoge verwachtingswaarde’ en een zone met ‘historische geografische elementen en structuren’.

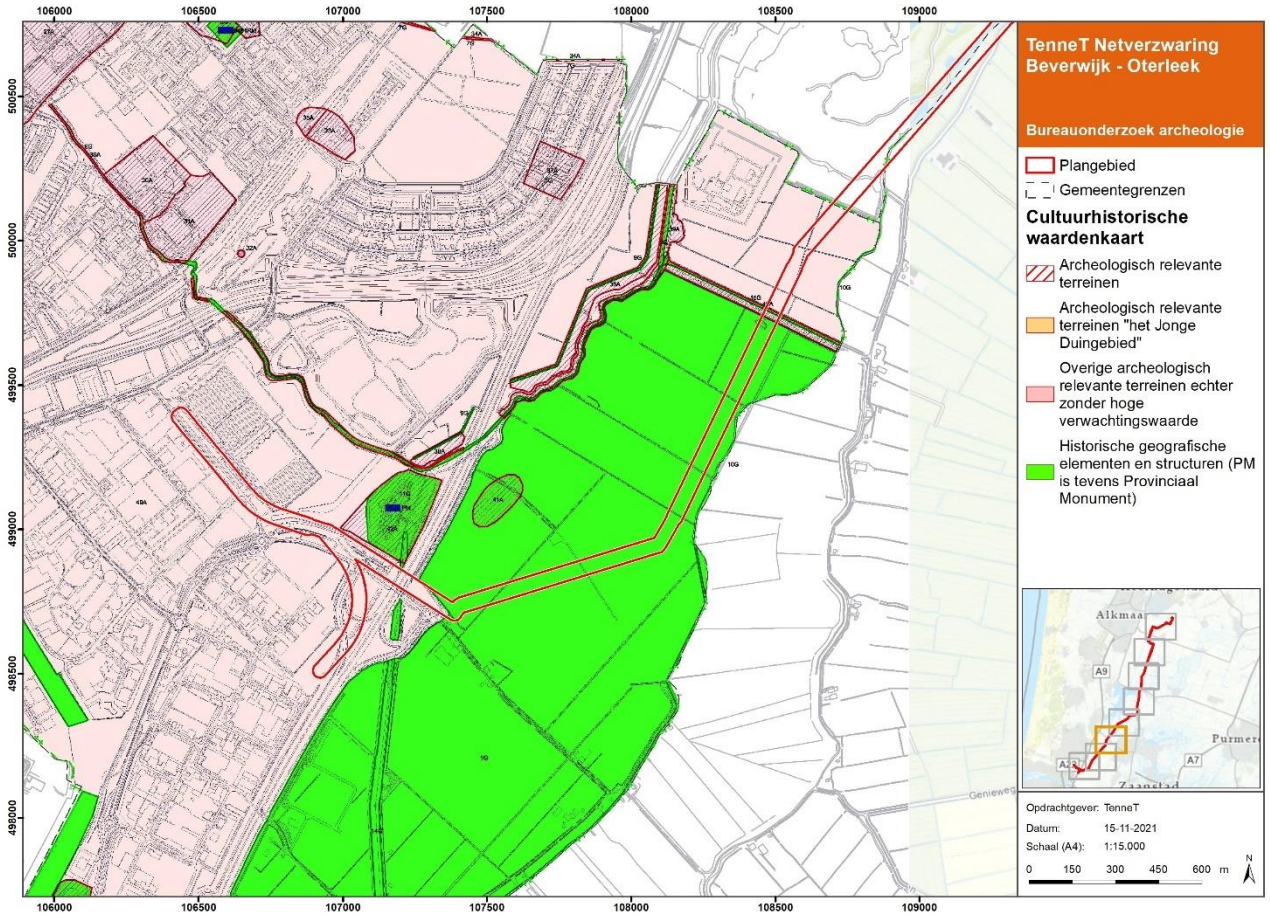
Categorie	Vrijstelling
Archeologisch relevante terreinen	Bodemverstorende ingrepen kleiner dan 30 m2 en tot 35 cm - Mv.
Archeologisch relevante terreinen ‘het Jonge Duingebied’	Bodemverstorende ingrepen kleiner dan 500 m2 en tot 40 cm - Mv voor ingrepen beneden 6 m + NAP.
Overige archeologisch relevante terreinen echter zonder hoge verwachtingswaarde	Bodemverstorende ingrepen kleiner dan 2500 m2 en tot 40 cm - Mv.
Historisch geografische structuren en elementen/ provinciaal monument	n.v.t.

Bestemmingsplannen

Het plangebied is gelegen binnen Bestemmingsplan Recreatieve markten Beverwijkse Bazaar en omgeving en Bestemmingsplan De Buitenlanden (2009). Voor beide bestemmingsplannen geldt geen dubbelbestemming voor Archeologie. Hoewel er geen dubbelbestemming geldt is er in de bestemmingsplannen wel een regeling betreffende archeologie opgenomen. Daarnaast ligt het plangebied in bestemmingsplan Noorderweg 13. Voor Noorderweg 13 geldt een dubbelbestemming op archeologie, archeologisch onderzoek is verplicht bij werkzaamheden dieper dan 40 cm -Mv en groter dan 2.500 m2.

Voor het plangebied van Bestemmingsplan De Buitenlanden geldt dat de ondergrond van het plangebied sporen van menselijke activiteiten kan bevatten, een nader onderzoek is daarom noodzakelijk. Een dergelijk inventariserend onderzoek zal zich moeten richten op de delen van het plangebied die mogelijk door de realisatie van het plan worden verstoord. Het onderzoek zal door middel van grondboringen vaststellen of er indicatoren voor archeologische vondsten aanwezig zijn.

Als in het Pruimendijktracé (dat west-oost ligt) bij de verdere planuitvoering grondroerende werkzaamheden plaatsvinden, is ter plaatse voorafgaand archeologisch onderzoek noodzakelijk (Figuur 9).

Figuur 9: cultuurhistorische waardenkaart gemeente Beverwijk.

Figuur 10: Plankaart Bestemmingsplan Recreatieve markten Beverwijkse Bazaar en omgeving. In de noordoosthoek van de afbeelding loopt een strook van noordwest naar zuidoost. Dit is de locatie van de Pruimendijk waarvoor een archeologische onderzoeksplicht geldt.

2 LANDSCHAP

2.1 Inleiding

De keuze voor een vestigingslocatie werd in het verleden in grote mate bepaald door de landschappelijke omgeving en de mogelijkheden die hierin geboden werden. De locatie was afhankelijk van de landschappelijke omstandigheden en voorwaarden veranderden gedurende de perioden.

Een relatief hoge plaats ten opzichte van de omgeving en beschikbaarheid van (stromend) water gold voor nagenoeg alle perioden als voorwaarde voor een vestigingslocatie. Gedurende de jager/verzamelaar periode (tot en met het Neolithicum) was echter met name de beschikbaarheid van natuurlijke voedselbronnen van belang, terwijl de landbouwers (vanaf de Bronstijd tot en met de Late Middeleeuwen) de voorkeur hadden voor de aanwezigheid van vruchtbare gronden voor akkerbouw. De geologische, geomorfologische en bodemkundige situaties zijn daarom van belang voor het opstellen van een gespecificeerde archeologische verwachting.

2.2 Landschap

2.2.1 Geologie

Van belang voor de beschrijving van het landschap zijn de geologische processen die zich in Nederland hebben afgespeeld. Het huidige Nederlandsche landschap is gevormd gedurende het Pleistoceen en het Holoceen. Ter hoogte van het plangebied zijn het met name de landschappelijke ontwikkelingen uit Holoceen die het huidige landschap gevormd hebben.

Het plangebied bevindt zich op de geologische kaart grotendeels binnen de zone Na17 laagpakket van. Wormer/ Formatie van Nieuwkoop (zeeklei en -zand met inschakelingen van veen), gelegen in het noordelijke deel van het plangebied, ter hoogte van de Schermerpolder. Het zuidelijke deel van het plangebied heeft in het verleden onder invloed van het Oer-ij estuarium gestaan en ligt binnen de zones:

- Na7: Laagpakket van Walcheren/Formatie van Nieuwkoop op Laagpakket van. Schoorl/Zandvoort (zeeklei op veen op duin- en strandzand);
- Ni2: Hollandveen laagpakket op Formatie van Naaldwijk, Laagpakket van Wormer (veen op zeeklei en -zand);
- Na13 Laagpakket van Walcheren op Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laagpakket op Laagpakket van Wormer (zeeklei op veen op zeeklei en -zand).

Pleistocene ontwikkelingen

In het Saalien werd de noordelijke helft van Nederland bedekt door een ijskap van enkele honderden meters dik. Door het bewegen van de gletsjers ontstonden diepe dalen en stuwwallen. Nadat het landijs was verdwenen vond de Rijn een noordelijke weg naar de zee. Deze rivier schuurde een breed dal ten noorden van de lijn Enkhuizen-Alkmaar uit. Omstreeks 128.000 jaar geleden verbeterde het klimaat en begon het Eemien. IJskappen smolten grotendeels en de zeespiegel steeg. De huidige Noordzee, die tijdens de ijstijd droog lag, liep weer onder water. De zee overspoelde het kustgebied waardoor er in en rondom het plangebied grof zand met zeeschelpen werd afgezet.

Tijdens de laatste ijstijd, het Weichselien, vanaf 116.000 jaar geleden, trok de zee zich uit Nederland terug en werd de Noordzee weer land. Het landijs bereikte Nederland niet tijdens de laatste ijstijd. Er heerste een toendra-klimaat waarbij het landschap nauwelijks met planten was begroeid. Hierdoor kon zand makkelijk door de wind worden verplaatst waardoor landduinen ontstonden. Op het hoogtepunt van de laatste ijstijd, circa18.000 jaar geleden, bestond Nederland uit een poolwoestijn. In deze zeer koude periode vonden door de sterke wind en de geringe vegetatie op grote schaal zandverstuivingen plaats. Het verwaaide zand, het dekzand, bedekte grote delen van Noord-Holland en is onderdeel van de Formatie van Boxtel, Laagpakket van Wierden (Molenaar, e.a., 2009).

Holocene ontwikkelingen

Het landschap waarin het plangebied zich bevindt is grotendeels ontstaan in het Holoceen, van ca. 10.000 jaar geleden tot nu. Opwarming van het klimaat zorgde voor het smelten van de ijskappen met als gevolg dat de zeespiegel steeg, maar ook het grondwater waardoor vernatting van het dekzandlandschap plaatsvond. Hierdoor ontstond veen, eerst langs de rivieren, geulen en kreken en later ook meer landinwaarts. Dit veen in West- Nederland wordt het basisveen genoemd.

Rond 9000 v.Chr. bevond het plangebied zich in het overgangsgebied van (pleistoceen) dekzand naar het Rijn/Maas stroomgebied uit het Weichselien (Figuur 7; inzet 9000 v. Chr.). Door invloeden van de zee, ontstond er ca. 7000 v. Chr. een groot getijdengebied met wadden, kwelders, geulen en kreken (Figuur 7; inzet 5500 v. Chr.). Kreken en geulen drongen tot diep in het achterland door waarbij zand en klei werd afgezet. De sedimenten die in deze periode werden afgezet, behoren tot de Formatie van Naaldwijk, Laagpakket van Wormer.

Ongeveer 5000 v. Chr. nam de snelheid waarmee de zeespiegel steeg af en ontstond er langs de kust gelegenheid voor sedimentatie van het aangevoerde zand. Langzaam werd de huidige kustlijn in Noordwest-Nederland gevormd (Figuur 7; inzet 3850 v. Chr.). De kustlijn bestond uit een reeks strandwallen met een noord-zuid oriëntatie die het achterland van de zee afsloot. Deze strandwallen groeiden als gevolg van doorzettende sedimentatie uit tot duinen. Doordat het achterland min of meer van de zee werd afgesloten, stagneerde de afwatering van het achterland waardoor er achter de duinen een nat moerasachtig gebied ontstond waar veenontwikkeling plaatsvond. In deze zone ontstond zo veen behorend tot de Formatie van Nieuwkoop, Hollandveen Laagpakket (Figuur 7; inzet 2750 v. Chr.). Na circa 3000 v. Chr. waren grote stukken van West-Nederland onbewoonbaar door uitgebreide veengroei en later door de meren die er ontstonden (Nyst, 2010).

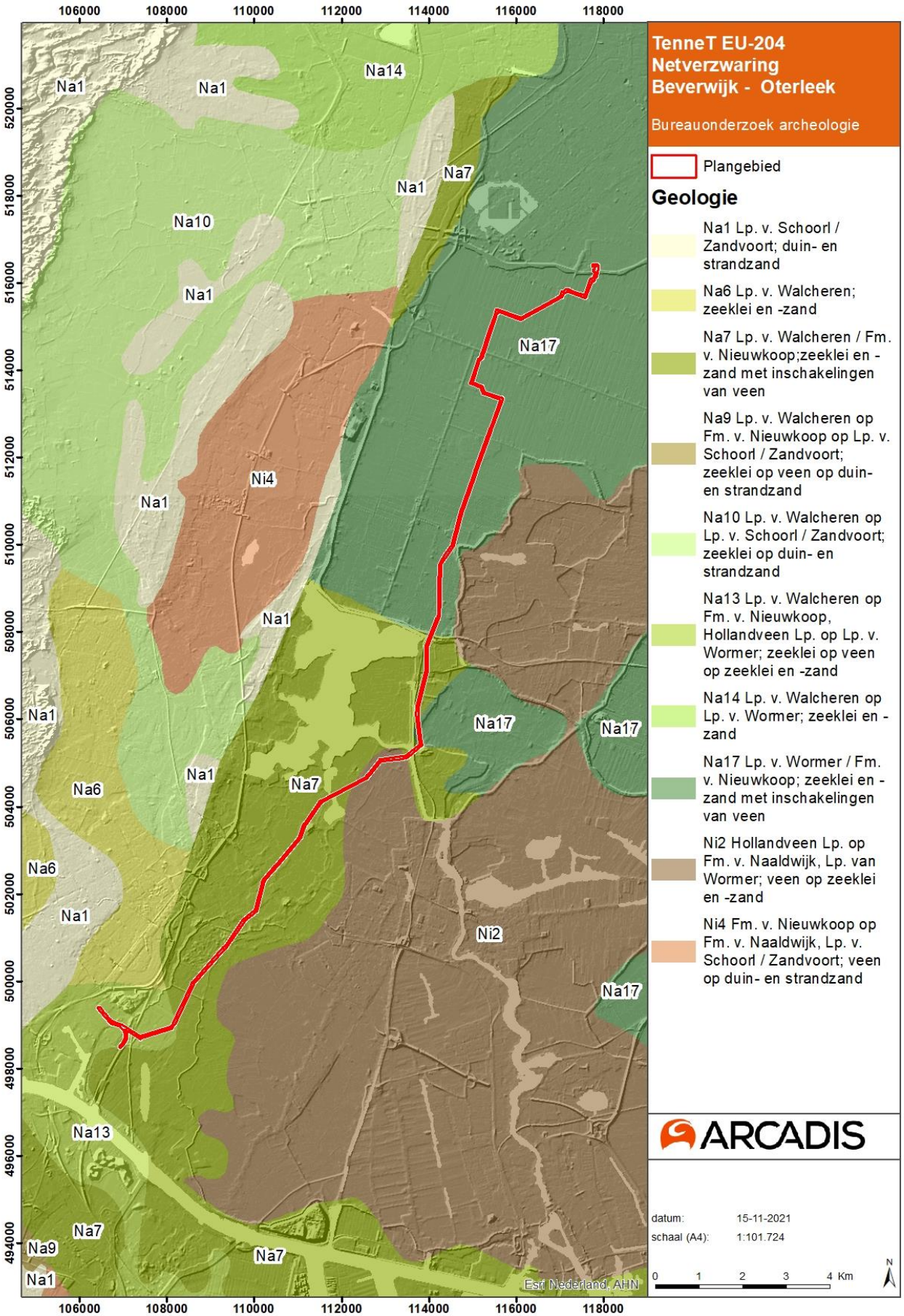
In deze periode van sedimentatie en veenontwikkeling waren er enkele zeegaten waardoor de zee nog in het achterland kon komen. Aan de zuidkant van het tracé ontstond het Oer-IJ estuarium en ten noorden van het tracé het Zeegat van Bergen (Figuur 7; inzet 2750 v. Chr.). Door de dynamiek als gevolg van eb en vloed waren hier geen geschikte condities voor veenontwikkeling maar ontstond er een getijdengebied met kreken, geulen en wadden. Deze kreken verplaatsten zich lateraal door het landschap waardoor er steeds op verschillende plaatsen sedimentatie en erosie van het gebied plaatsvond. Door de continue aanvoer van sediment verzandden de kreken en geulen uiteindelijk en kwam een proces op gang dat landschapsinversie wordt genoemd. Doordat de zandige oeverwallen en geulvullingen minder inklonken dan de omliggende kleiige komgebieden, kwamen deze landschapselementen naarmate de tijd verstreek tezamen als kreekruggen steeds hoger in het landschap te liggen. Op deze manier ontstonden de zogenoemde inversieruggen of kreekruggen.

In het laatste millennium voor Chr. is het Oer-IJ-estuarium een belangrijke landschappelijke component voor het plangebied. Het zuidelijke deel van het plangebied is erin gelegen, zie Figuur 12 en Figuur 8. Het noordelijke deel lag in een veengebied. Het estuarium mondde uit in zee ter hoogte van Castricum. Tijdens de ontwikkeling van het estuarium ontstond een geulensysteem waarvan de sporen nog steeds in het landschap te zien zijn. Ze bestaan uit zandige geulsedimenten die tot de Oer-IJ-afzettingen worden gerekend (voorheen: Afzettingen van Duinkerke-0 en Duinkerke-I). Verder van de (hoofd)geulen werd kleiiger sediment afgezet in de kwelderzone. De grote geul ligt tussen Assum en Heemskerk (De Boer et al. 2008).

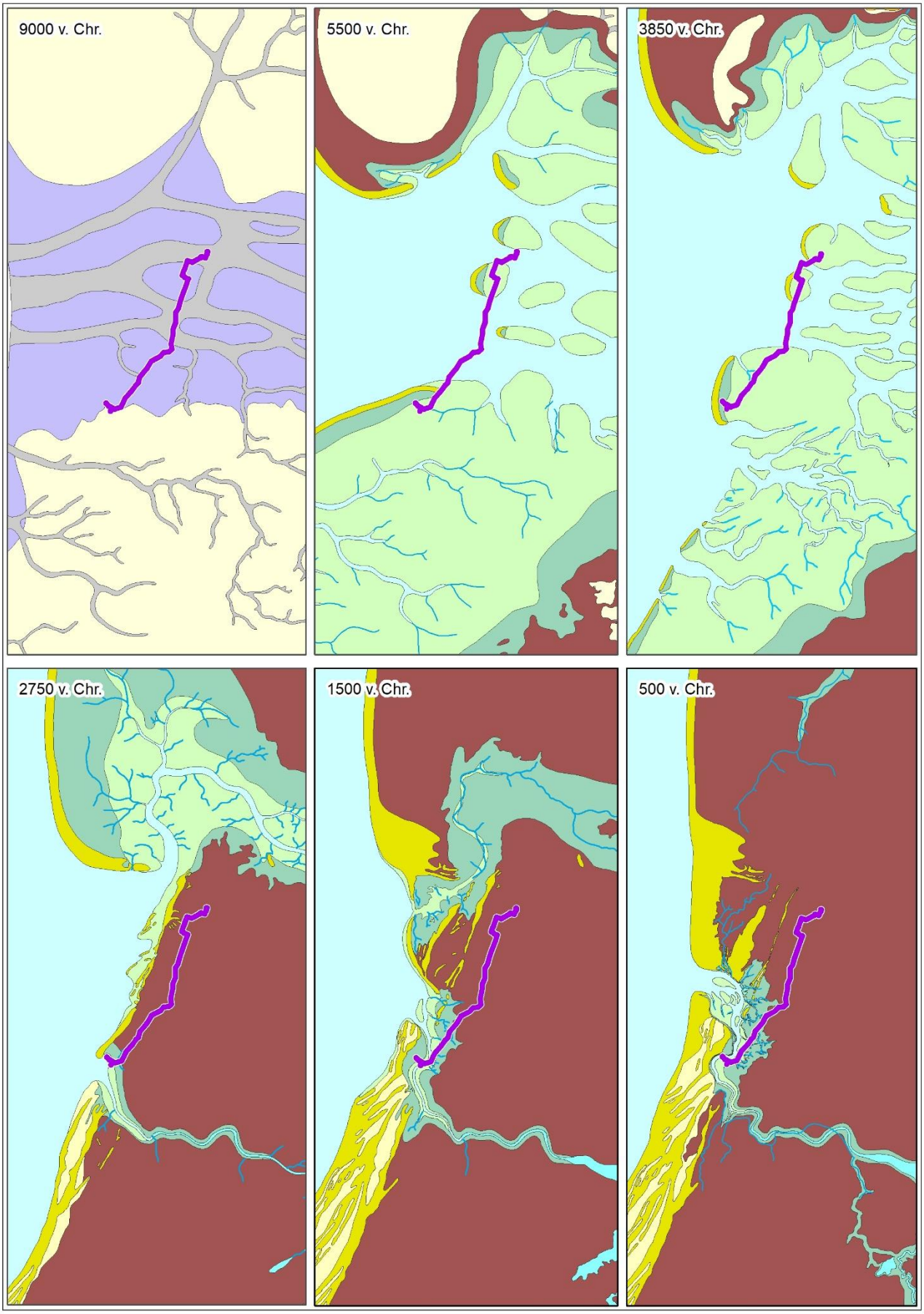
De afzettingen die rond 100 na Chr. aan of nabij het oppervlak lagen, liggen er nu nog (Figuur 8, inzet 100 na Chr.). Het Oer-IJ-estuarium is grotendeels verzand. Alleen bij extreme stormen kon soms nog zeewater naar binnen komen, de zogenaamde washovers. Deze overstromingen hebben zanden afgezet tot in de Vroege Middeleeuwen. De kreek- en overwalsystemen in de voormalige kwelderzone vormden als gevolg van reliëfinversie aantrekkelijke bewoningslocaties (De Boer et al. 2008).

Rond 800 n. Chr. bevond het gehele plangebied zich in een veengebied. Tijdens de vroege Middeleeuwen begon men met de ontginning van het veen. Hierdoor werd de ontwatering van het gebied verbeterd waardoor de grondwaterstand verlaagde. Het bovenste deel van het veen stierf hierdoor af en verdween. Tegelijk verdween er ook veen doordat mensen turf gingen winnen voor de brandstofvoorziening. Deze ontginning zorgde ervoor dat de bovenlaag van het veen oxideerde, zwaarder werd en drukte op de onderlaag. Dit had tot gevolg dat het totale veenpakket ging dalen, wel meerdere meters per 100 jaar.

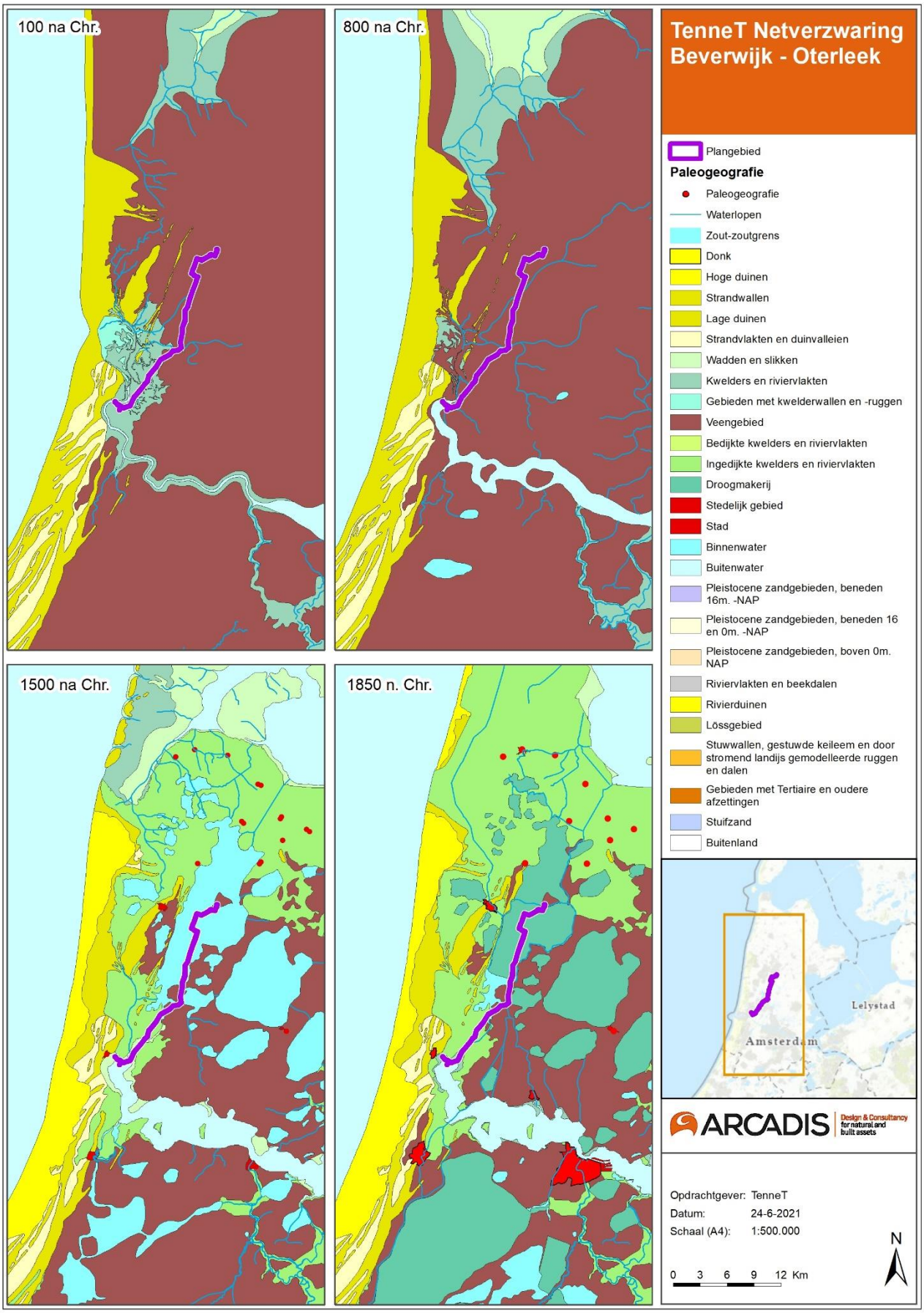
Hierdoor kreeg het water vrij spel. Kleine veenstromen zoals de Scimere en de Baemestra groeiden uit tot de binnenmeren Schermeer en Beemster, zieFiguur 12.Het water werd een serieuze bedreiging voor de mensen. Zo verdween het oude dorp Noordschermer tijdens de Sint Elisabethsvloed in 1421 zelfs voor een deel in het water. Vanwege deze dreiging van het water werden er vanaf de 11e eeuw dijken aangelegd ter bescherming. Bekende dijken binnen het plangebied zijn o.a. de Westfriese Omringdijk. Door de inzet van molens kon men in de Gouden Eeuw verschillende binnenmeren droogleggen. Rond een meer werd een ringvaart gegraven en er werd een dijk aangelegd tussen de ringvaart en het meer. Vervolgens kon het meer worden drooggemalen (Barends 2005).

Figuur 11: Plangebied op de geologische kaart

Figuur 12: Paleografie (Vos, P., M. van der Meulen, H. Weerts en J. Bazelmans 2018: Atlas van Nederland in het Holoceen. Landschap en bewoning vanaf de laatste ijstijd tot nu, Amsterdam (Prometheus)).

Figuur 13: Paleografie (Vos, P., M. van der Meulen, H. Weerts en J. Bazelmans 2018: Atlas van Nederland in het Holoceen. Landschap en bewoning vanaf de laatste ijstijd tot nu, Amsterdam (Prometheus)).

2.2.2 Geomorfologie en bodem

De geologische ontwikkelingen in het Holoceen hebben in geomorfologisch opzicht geleid tot de vorming van een zeekleilandschap dat is ontstaan onder invloed van getijdenwerking en sedimentatie. De hogere ruggen, welvingen en oeverwallen waren goede plaatsen voor bewoning in het verleden en zijn tegenwoordig locaties waar archeologische resten verwacht kunnen worden. De lagere en nattere komgebieden boden minder goede kansen voor bewoning. In deze zones is de trefkans op archeologische waarden dan ook lager.

Op de geomorfologische kaart wordt het plangebied weergegeven (Figuur 42 t/m Figuur 49). Er zijn drie zones aan te duiden. In het noorden van het plangebied bevindt zich een vlakte van zee-of meerbodemafzettingen, hier lag vroeger het Schermermeer dat later is ingepolderd. In de zone rond de Krommenie ligt een gebied van een ontgonnen veenvlakte. Het zuidelijke deel van het plangebied bestaat uit vlakte van getijafzettingen, daarbij loopt het plangebied ook deels over een getij-inversierug (kreekrug). Op het eind van het plangebied, bij Beverwijk, bevinden zich een binnendelta-vlakte en een vlakte ontstaan door afgravingen en/of egalisatie van duinen of strandwallen. Het zuidelijke gebied behoorde tot het Oer-IJ estuarium.

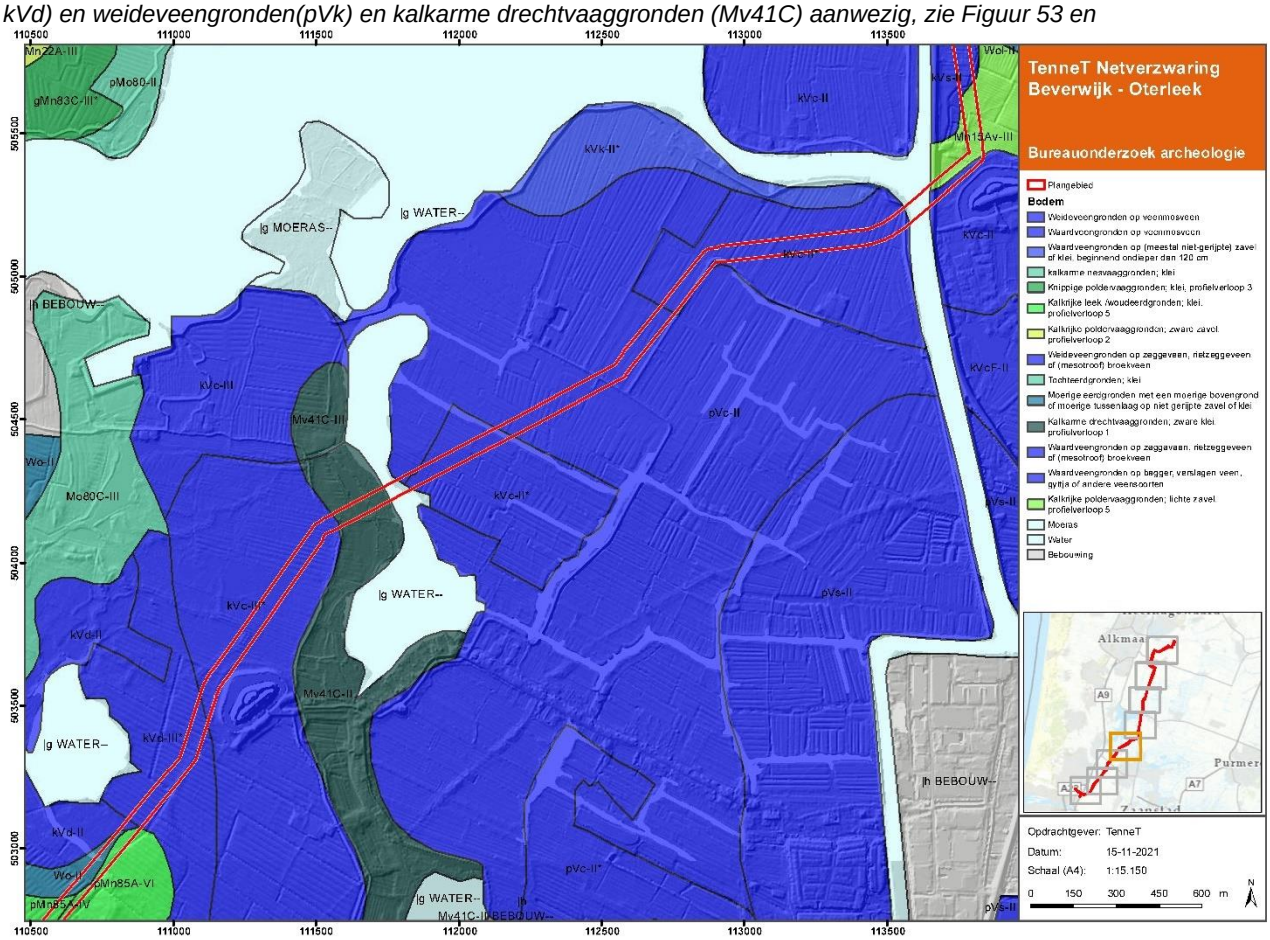
Bodem

Op de bodemkaart is te zien dat ten noorden van de ringvaart van Heerhugowaard moerige eerdgronden (Un1419160; Un1419161) liggen, Figuur 50. Deze gronden liggen ter hoogte van een vlakte van getijafzettingen. Ten zuiden van de ringvaart liggen voornamelijk kalkrijke poldervaaggronden (Mn35A; Mn25A). Hier gaat de bodem geleidelijk over in leek- en woudeerdgronden (pMn55A; pMn56C). Ter hoogte van een zones van getijafzettingen liggen moerige eerdgronden (WoI; Wo) en tochteerdgronden (pMo80IF; pMo80), zie Figuur 51 en Figuur 52.

Eerdgronden worden gekenmerkt door een minerale eerdlaag. Dit is een laag die bestaat uit donkere grond waarin organische en minerale bestanddelen voorkomen. In het gebied komen hydro-eerdgronden voor dit zijn gronden met een dunnen A-horizont (<50 cm) en met voortdurend of periodieke hoge waterstanden (Berendsen 2005).

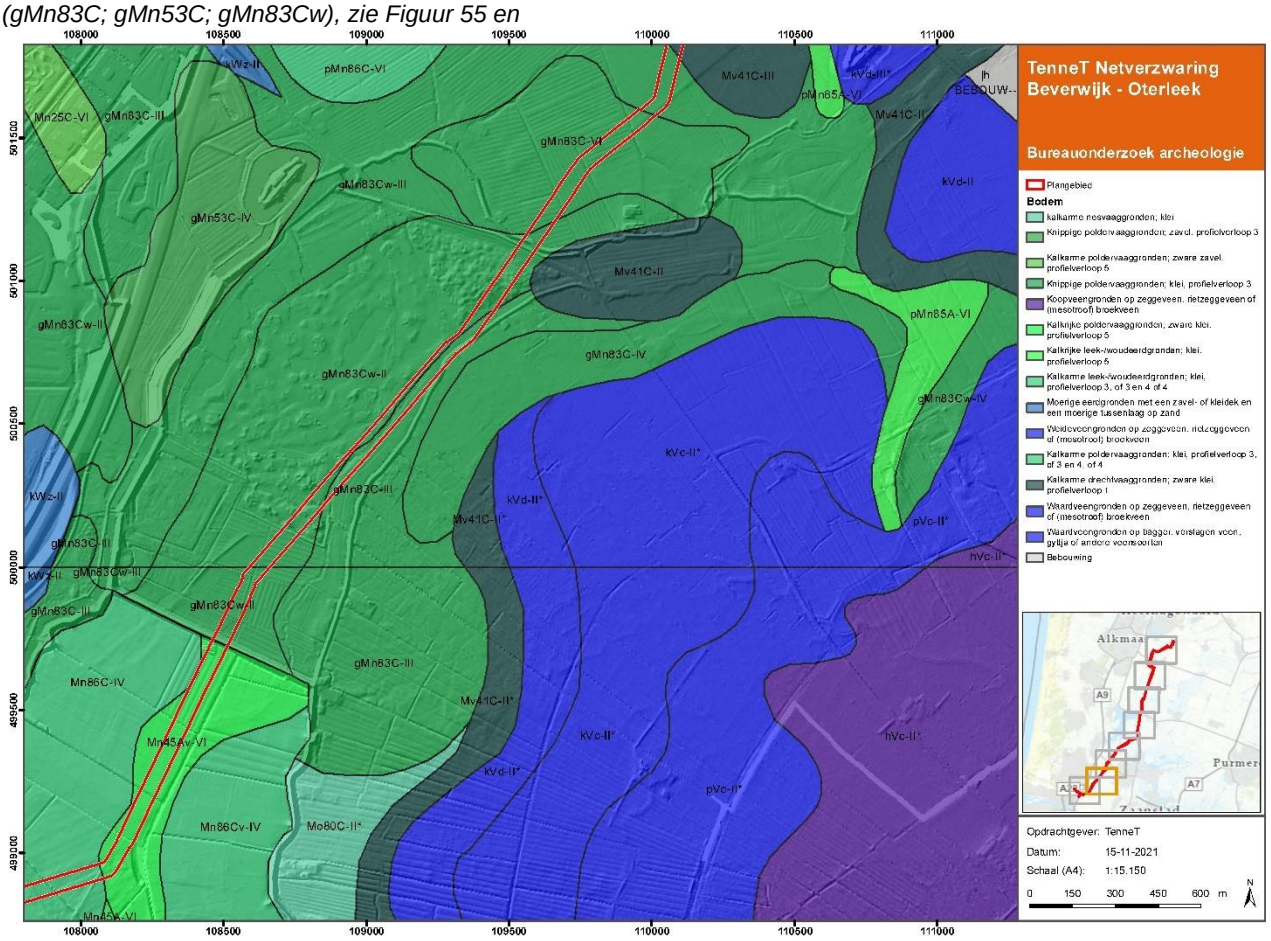
Vaaggronden zijn gronden waar nog geen of weinig bodemvorming heeft plaatsgevonden en niet voldoen aan de criteria van de overige mineralen gronden. Vaaggronden bestaan vaak uit een dunne of lichtgekleurde Ah horizont op de oorspronkelijke C-horizont. Er kan humusaanrijking optreden maar te weinig om het te classificeren als een eerdgrond. In vaagggronden kan ook humusinspoeling en uitspoeling maar niet genoeg om de bodem te classificeren als een podzolbodem (Zijverden en de Moor, 2014).

Rond Krommenie, waar volgens de geologische kaart een ontgonnen veenvlakte ligt zijn waardveengronden (kVc; kVs; kVd) en weideveengronden(pVk) en kalkarme drechtvaaggronden (Mv41C) aanwezig, zie Figuur 53 en

Figuur 54. Ter hoogte van de getij-inversierug bestaat de bodem uit moerige eerdgronden (wo) en leek-en woudeerdgronden (pMn85A; pMn86Cen kalkarme drechtvaaggronden (Mv41C) en knippige poldervaaggronden

(gMn83C; gMn53C; gMn83Cw), zie Figuur 55 en

Figuur 56.

Veengronden zijn gronden die binnen 80 cm -Mv een moerige laag bevatten van meer dan 40 cm dik (Berendsen 2005).

Ter hoogte van de vlakte van getijafzettingen en binnendelta-vlakte, in het zuiden van het plangebied liggen kalkrijke poldervaagronden (Mn86C; Mn82A; Mn45Av), zie Figuur 57.

Grondwatertrap

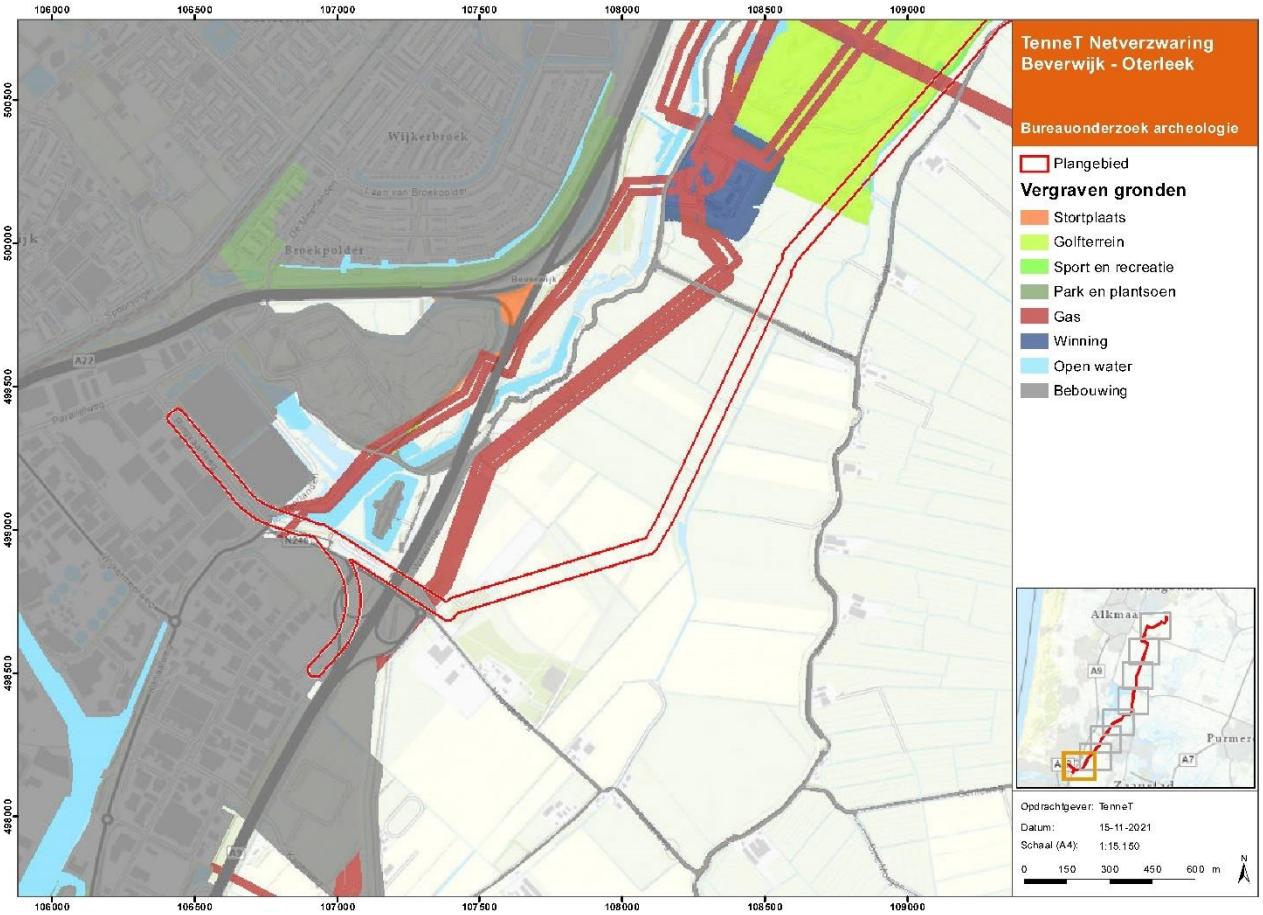
Volgens de bodemkaarten hebben de bodems in het plangebied de grondwatertrappen II, III, IV en VI (Figuur 14). Voor grondwatertrap IV betekent dat de Gemiddelde Hoogste Grondwatertrap (GHG) tussen 0-40 cm beneden het maaiveld ligt, met uitzondering van grondwatertrap VI waar een GHG tussen de 40-80 cm -Mv geldt. De Gemiddelde Laagste Grondwatertrap (GLG) verschilt per trap voor grondwatertrap II geldt tussen de 50-80 cm -Mv, voor grondwatertrappen III en IV geldt een GLG tussen de 80-120 cm-Mv en voor grondwatertrap VI geldt een GLG dieper dan 120 cm -Mv.
Het grondwaterpeil bepaalt voor een groot deel de mate van conservering van archeologische waarden in de bodem. Archeologische resten die zich onder de gemiddeld laagste grondwaterstand (GLG) bevinden worden door het water tegen degradatie beschermd. Vooral organische resten blijven in een natte omgeving veelal goed geconserveerd. Resten die boven de GLG liggen raken in de loop van de tijd steeds ernstiger aangetast door verdroging en oxidatie. Wanneer de grondwaterstand door verstoringen veranderd kan dat ernstige gevolgen hebben voor het in de bodem aanwezige bodemarchief. Diepte en dynamiek van de grondwaterstand ten opzichte van het maaiveld wordt aangeduid met de term grondwatertrappen (Gt). Grondwatertrappen worden op de bodemkaart van nat naar droog aangeduid met de Romeinse cijfers I-VII en zijn gebaseerd op de gemiddeld hoogste en de gemiddeld laagste grondwaterstand (afgekort met GHG en GLG). Onderstaande tabel geeft een overzicht van de indeling van de grondwatertrappen met bijbehorende grondwaterstanden.

Tabel 4 Grondwatertrappen

Grondwatertrap	I	II	III	IV	V	VI	VII
GHG in cm beneden maaiveld	(<20)	(<40)	<40	>40	<40	40-80	>80
GLG in cm beneden maaiveld	<50	50-80	80-120	80-120	>120	>120	(>160)

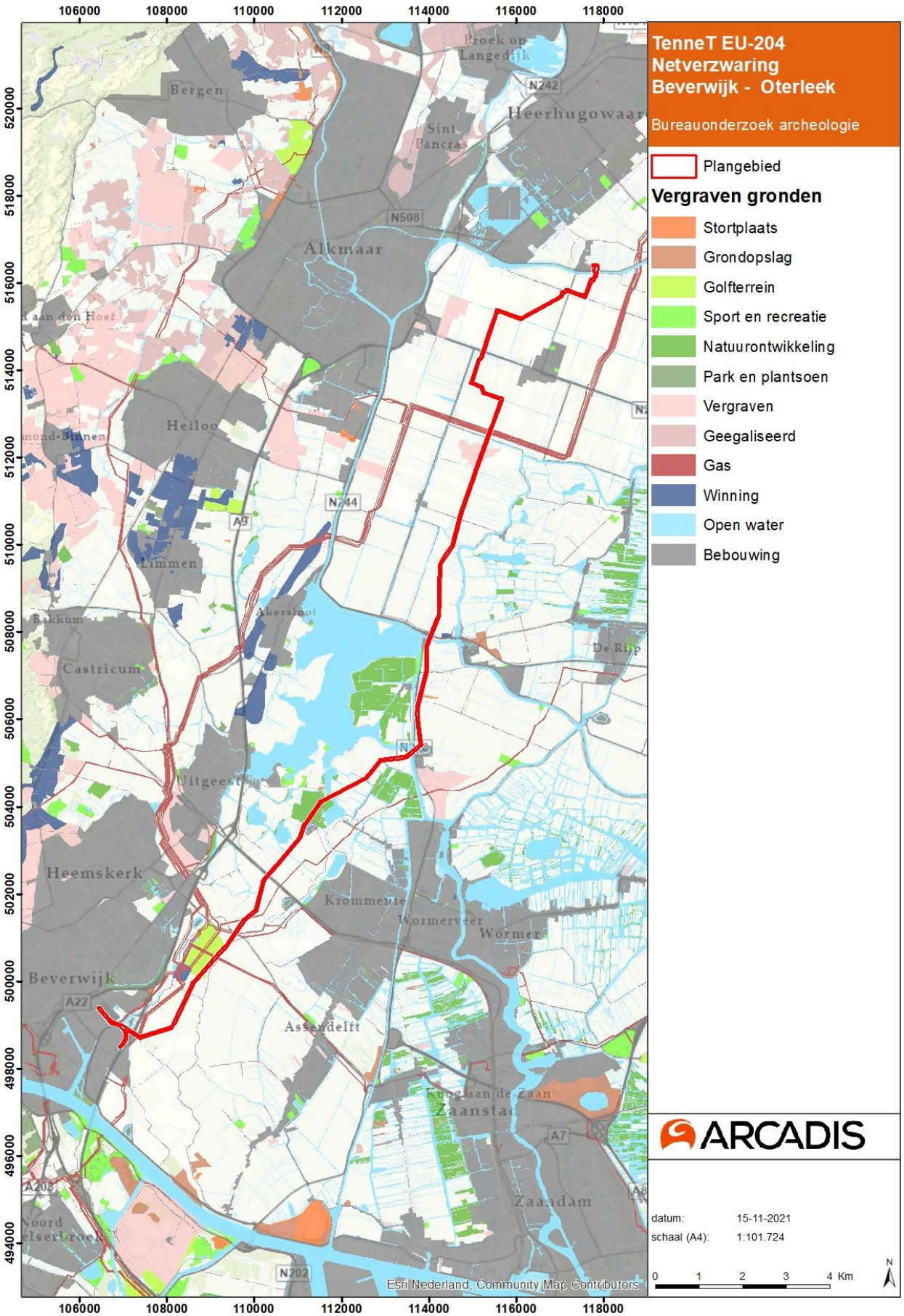
2.2.3 Verstoringen

De verstoringen binnen het plangebied staan aangegeven op de overzichtskaart in Figuur 14 en in detail op Figuur 90 t/m

Figuur 97. Op de kaarten is te zien het plangebied minimaal verstoord is. Het plangebied is alleen verstoord op de locaties waar een gasleiding het plangebied doorsnijdt.

Aan de hand van boringen opgenomen in het DINO-loket lijkt de bodemopbouw ter plaatse van de polder de Matten intact aanwezig in tegenstelling zoals aangegeven op Figuur 14.

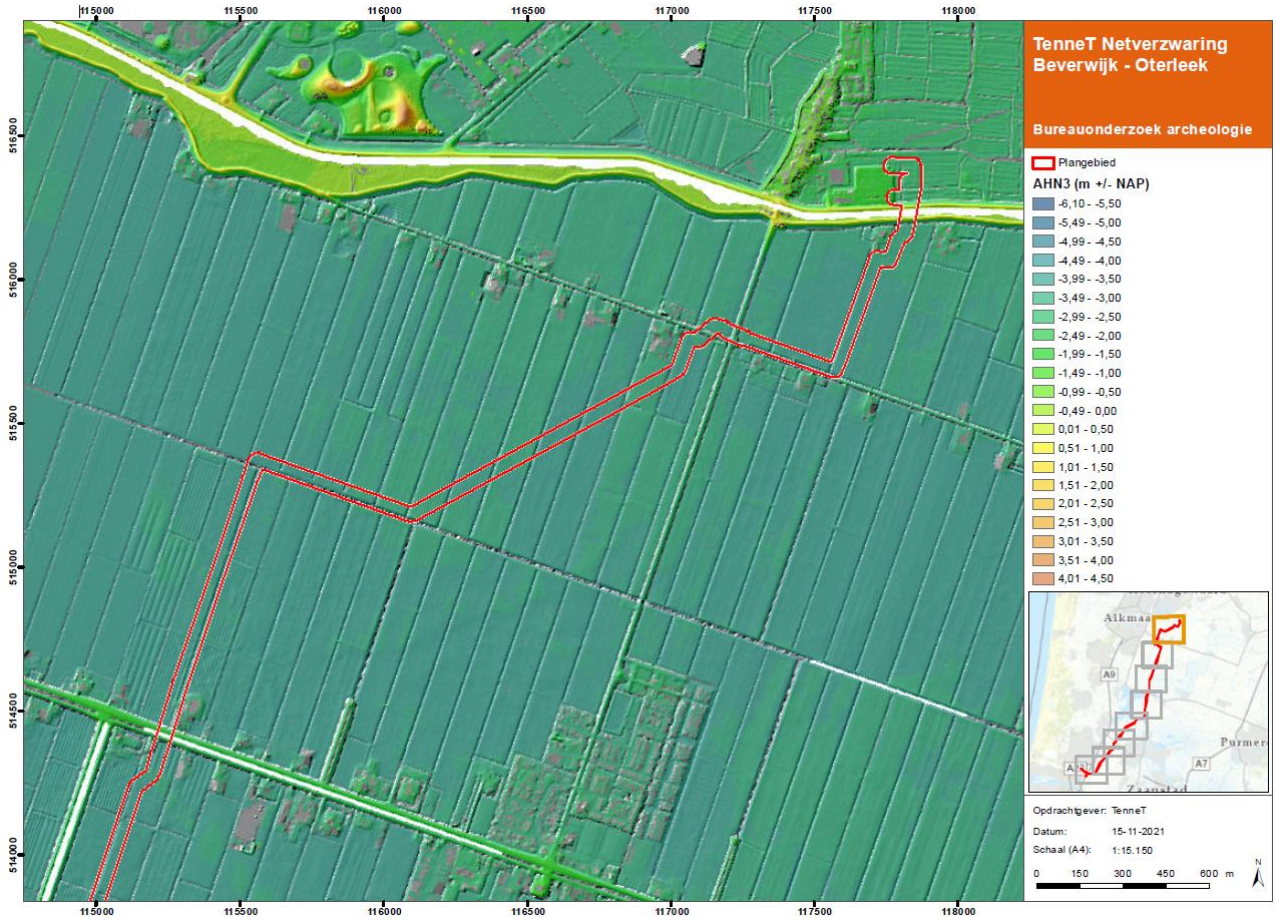
Figuur 14: Overzichtskaart verstoringen in plangebied.

2.3 Hoogtebestand AHN

Het Actueel Hoogtebestand van Nederland (AHN) geeft de precieze en gedetailleerde maaiveldhoogtes van Nederland in meters ten opzichte van het Normaal Amsterdams Peil (NAP). De maaiveldhoogtes worden in een kleurenschaal weergegeven. In Figuur 18 is de AHN van het plangebied weergegeven.

Naast de al eerdergenoemde kenmerken vallen op het AHN nog enkele andere zaken op. Zo ligt het noordelijke deel, de Schermerpolder, waar een vlakte van zee- en meerbodemafzettingen ligt relatief laag (-4,0 tot -4,5 m NAP) in verhouding tot het zuidelijke deel van het plangebied met daar de ontgonnen veenvlakte, vlakte van getijafzettingen en de getij-inversierug (1,0 - 2,0 m -NAP). Opvallend is dat ook dat het oude veeneiland de Matten en het ingepolderde oude land De Blokkers hoger in de omgeving liggen (zie Figuur 16 en Figuur 17). De getij-inversierug ligt daarentegen niet beduiden hoger dan het omliggende landschap.

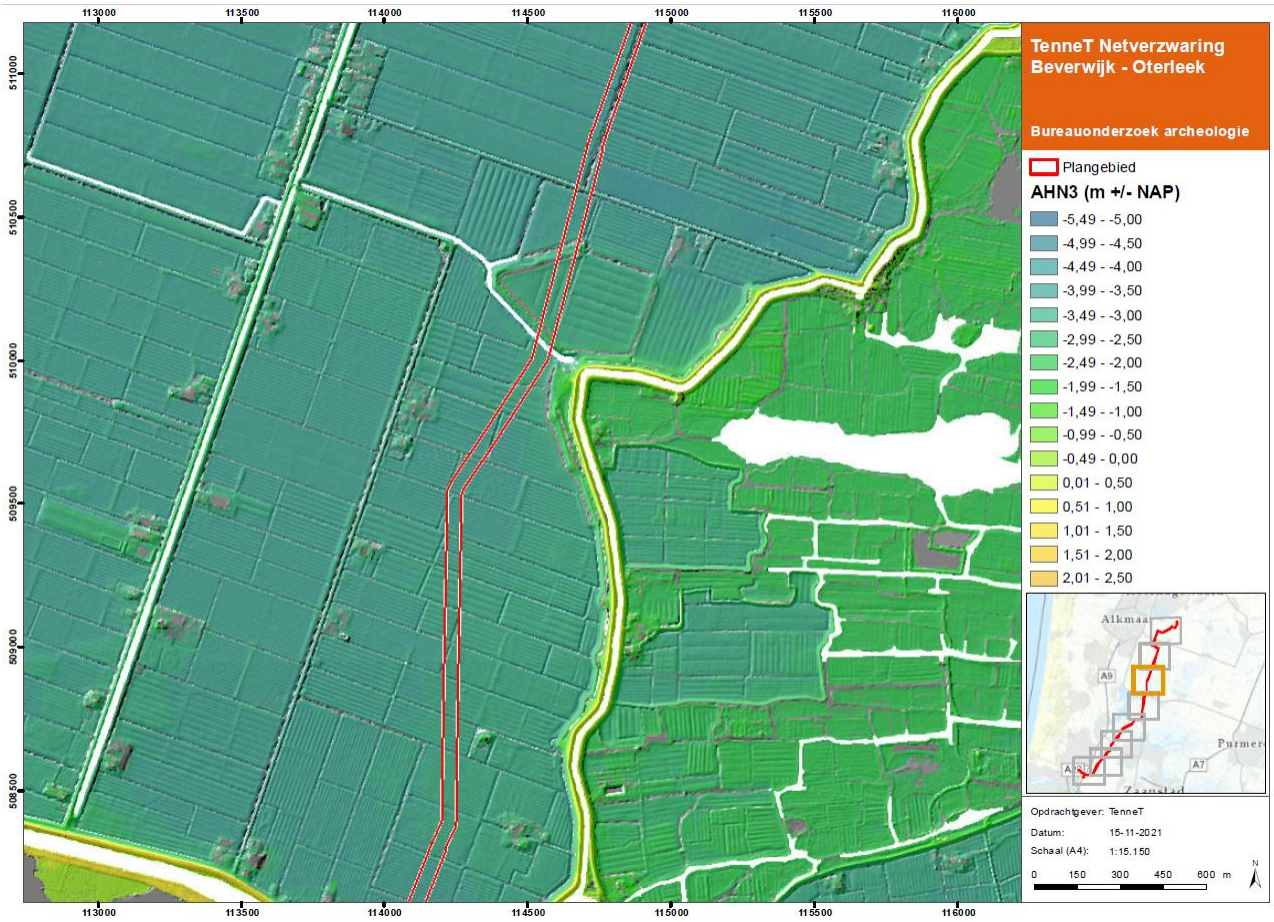
Ook de kenmerkende dijken, zoals de West Friese Omringdijk zijn duidelijk zichtbaar op het AHN, zie Figuur 15.

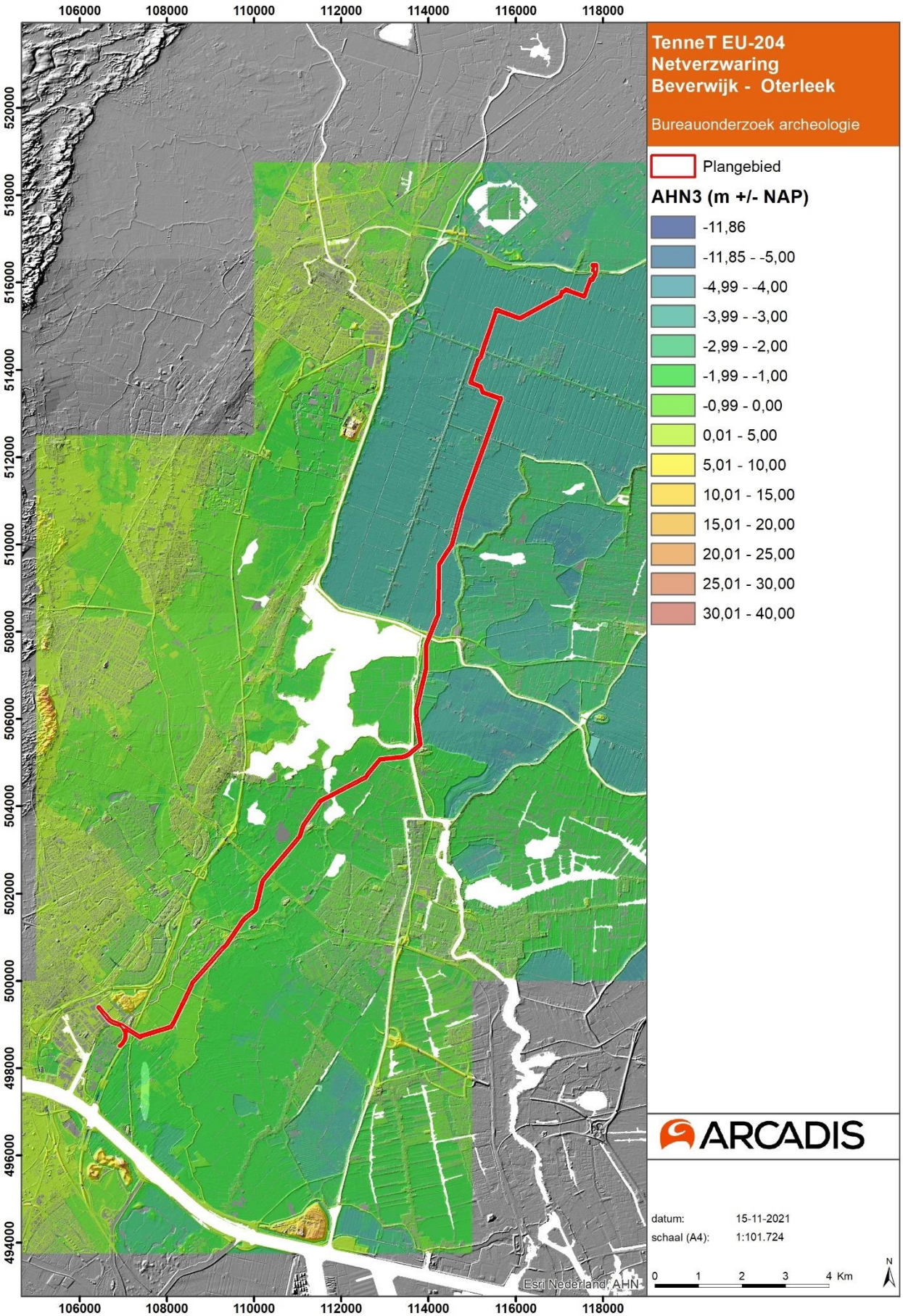
Figuur 15: AHN3 ter hoogte van de West Friese Omringdijk.

Figuur 16: AHN3 ter hoogte van polder De Matten.

Figuur 17: AHN3 ter hoogte van polder De Blokkers.

Figuur 18: Overzichtskaart AHN3.

3 HISTORIE

3.1 Inleiding

De historie van een plangebied speelt een grote rol bij het bepalen van de archeologische verwachting. Historische bronnen verschaffen informatie over de ontginning en gebruik van en bewoning in het plangebied. Voor de negentiende en twintigste eeuw is deze informatie beschikbaar middels historisch kaartmateriaal te onderzoeken. Kaarten werden met een relatief grote regelmaat geproduceerd, en laten de ontwikkeling van een landschap nauwkeurig zien.

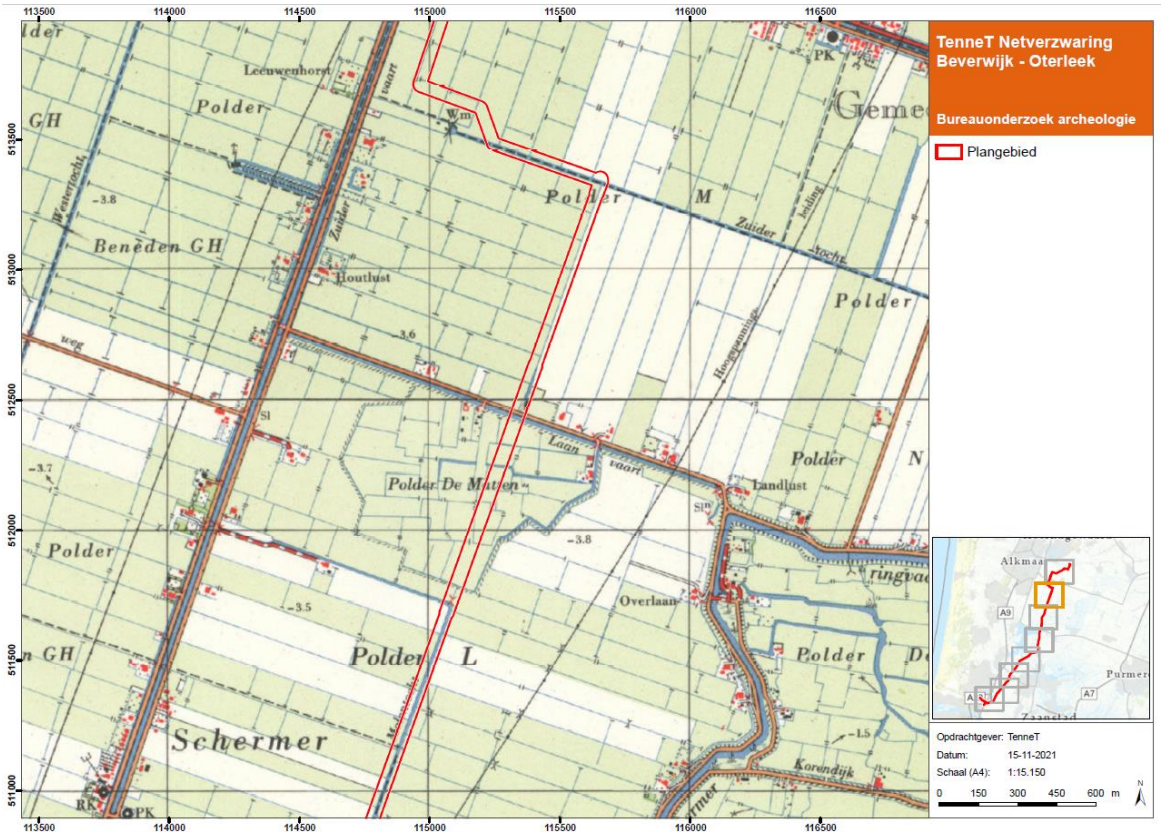
3.2 Historische informatie

Om een indicatie te verkrijgen van de historische ontwikkeling van het onderzoeksgebied en mogelijke historische bewoningsplaatsen zijn historische kaarten een zeer waardevolle bron. Het plangebied is gelegen in Noord-Holland, een gebied dat wordt gekenmerkt door de vele droogmakerijen.

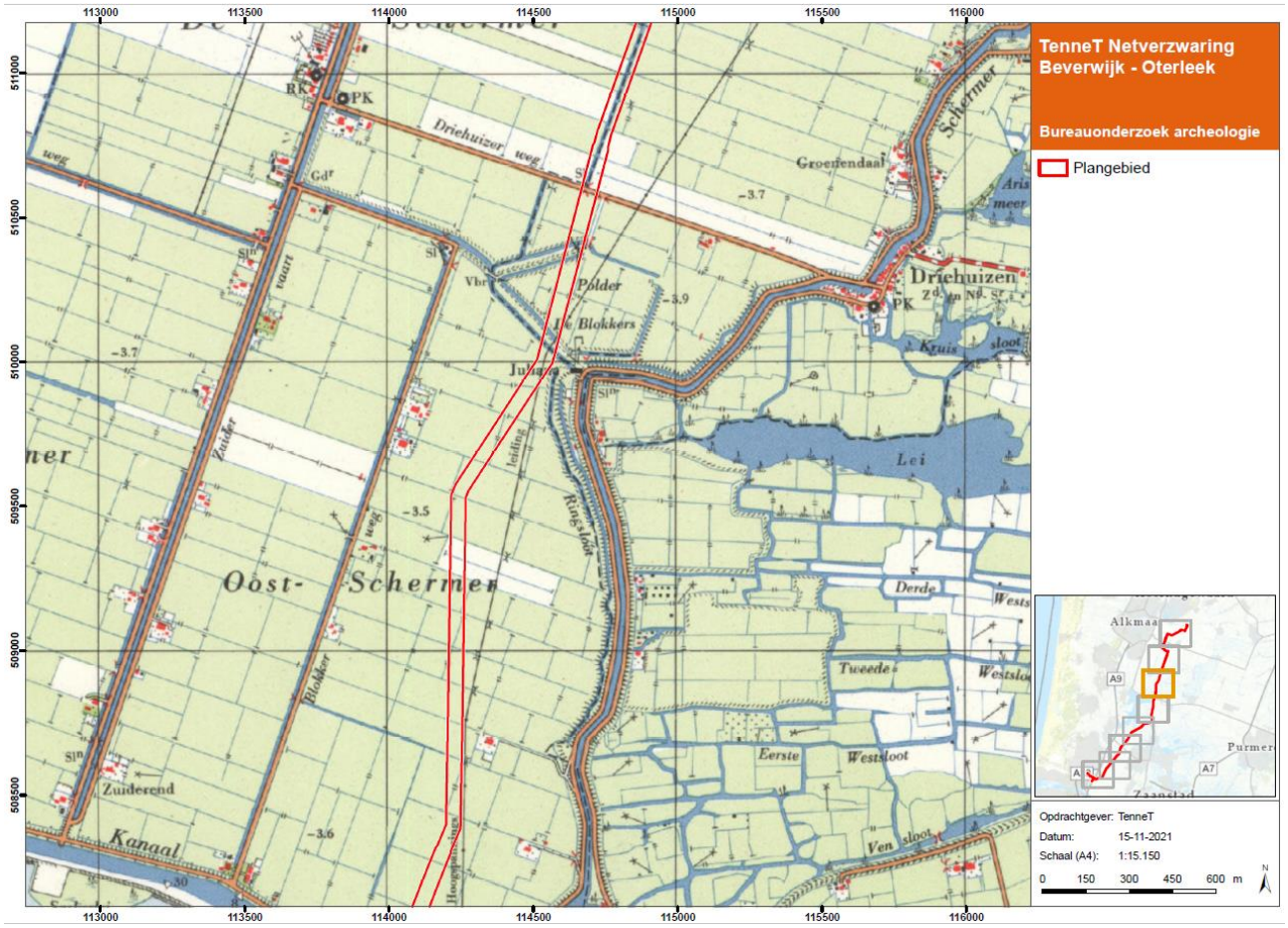
3.2.1 Ontginningsgeschiedenis en historisch landgebruik

Het noordelijk deel van het plangebied is gelegen in de Schermerpolder. De Schermer werd in 1635 drooggelegd. De initiatiefnemers ontwierpen samen met landmeters het inrichtingsplan van de polder. Zij bedachten het verkavelingspatroon en bepaalden hoe breed de wegen, sloten en bermen moesten worden. Als eerst werden de Noorder- en Zuidervaart gegraven, loodrecht op elkaar. Deze hoek bepaalde de verdere inrichting van de polder, bestaande uit twee rechthoeken haaks op elkaar, de geometrische vertaling van de van de hoofdvorm van de voormalige Schermermeer.

Het plangebied doorsnijdt ook twee kleinere polders die gelegen zijn in het plangebied namelijk polder De Matten en polder De Blokkers. In het Schermermeer, lag een klein veeneilandje De Matten, bij het droogmalen van het Schermermeer is dit eilandje opgenomen in de polder als Polder De Matten. De afwijkende verkaveling, hoogte en bodemopbouw wijzen op de afwijkende geschiedenis van deze polder met de directe omgeving, zie Figuur 19. Polder De Blokkers betreft ingepolderd oud land. Ook deze kleine polder is duidelijk herkenbaar aan zijn afwijkende verkaveling, zie Figuur 20.

Figuur 19: Polder De Matten op de topografische kaart van 1970.

Figuur 20: Polder De Blokkers op de topografische kaart van 1970.

De Schermerpolder eindigt bij het Hollands kanaal (Vinkenhop), Figuur 70 t/m Figuur 73. Het Noordhollandsche kanaal is begin 19de eeuw aangelegd. Vervolgens loopt het plangebied door de Kogerpolder en Oostwouderpolder om vervolgens bij de plaats Stierop af te buigen naar het westen richting de Krommenieër Woud Polder (Polder Het Woud).

De Kogerpolder werd in de 17de eeuw enkele jaren na de drooglegging van het aangrenzende Starnmeer ingepolderd. De Oostwouderpolder dateert al uit de 10de eeuw. Het gebied lag in een moeras dat gedurende de middeleeuwen is ontgonnen. De polder kreeg zijn huidige vorm in de 17de eeuw met het graven van de ringvaart voor het droogleggen van het Starnmeer.

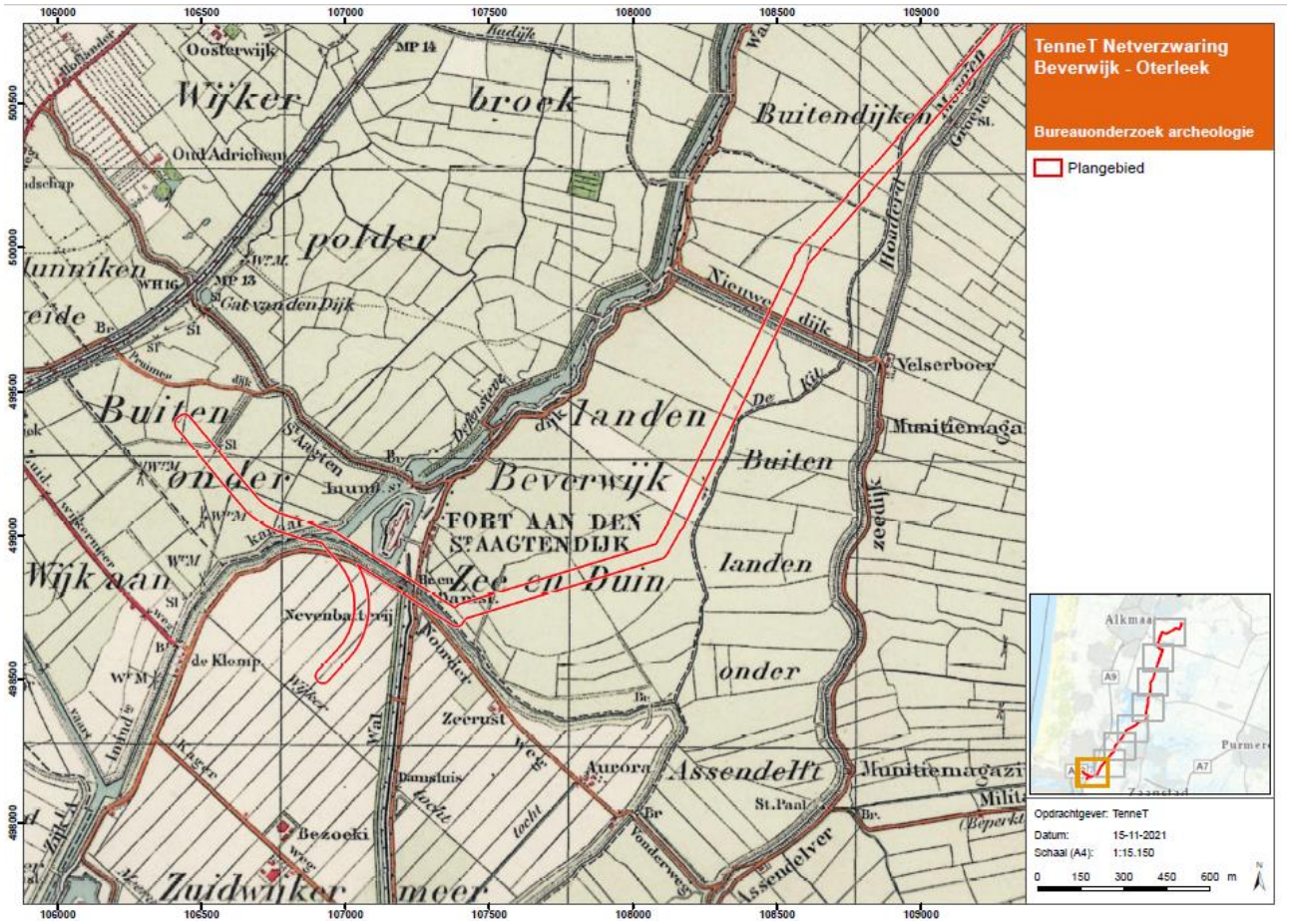
De Krommenieër Woudpolder (Polder het Woud) is sinds 1948 een samenvoeging van een aantal polders en is één van de laatste deel veenweidegebied dat (bijna ongeschonden) is overgebleven in het gebied van de vroegere gemeente Krommenie/Krommeniedijk, zie Figuur 74 t/m Figuur 77.

Het poldergebied wordt omsloten door waterwegen, de meeste daarvan zijn nog de oude waterlopen van voor het inpolderen dat eeuwen geleden is begonnen. Permanente bewoning in het gebied rond de polder is er ongeveer 1000 jaar begonnen toen vanuit Uitgeest de veengebieden werden ontwaterd. De huidige polder is ontstaan toen in de 13de eeuw dijken werden aangelegd om het inklinkende land tegen de zee te beschermen (de Krommeniedijk, de Westdijk, de Indijk).

Na de Krommenieër Woudpolder (Polder het Woud) steekt het plangebied de Krommenie over en doorsnijdt het plangebied de Polder Uitgeester- en Heemskerkerbroek, zie figuur Figuur 78 t/m Figuur 81. Vervolgens loopt het plangebied door de Noorderbuitendijken en Buitenlanden.

De Noorderbuitendijken en Buitenlanden (onder Assendelft) zijn de gronden die na het leggen van de Nieuwendam voor die dam zijn aangeslibd en later zijn bedijkt. De polder ontstond in de 18de eeuw, Figuur 82 t/m Figuur 89 (www.noord-hollandsarchief.nl).

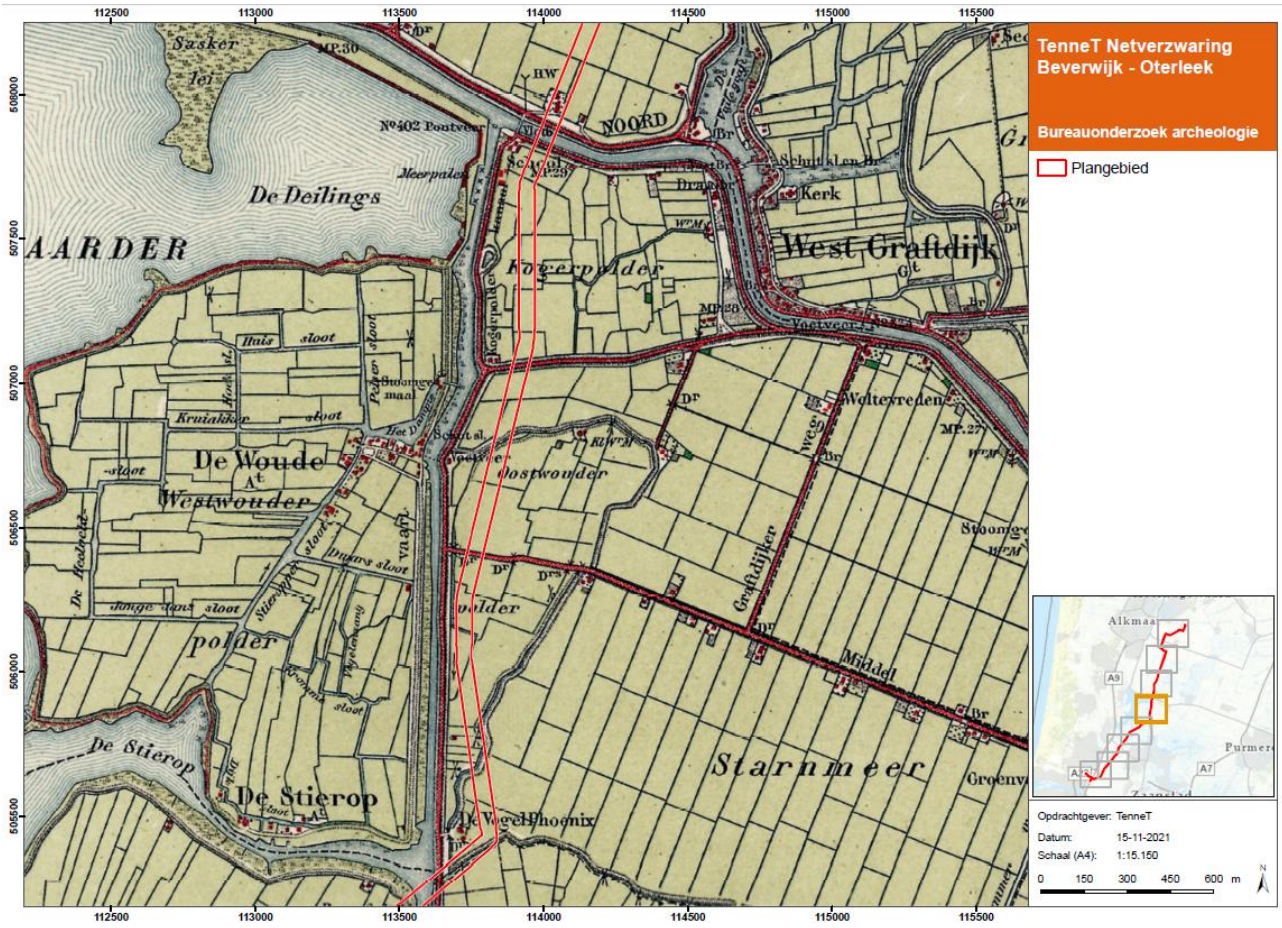
Vanaf daar loopt het plangebied door de Zuid-Wijkermeer polder, deze polder is pas in de 19de eeuw drooggemalen. Het plangebied loopt langs het Fort aan de St. Aagtendijk, zie Figuur 21. Dit fort maakt onderdeel uit van de Stelling van Amsterdam. Vervolgens loopt het de leiding richting Beverwijk, dit gebied heette vroeger de Meerweiden, het gebied tussen het Wijckermeer en de heerlijkheid Akerendam.

Figuur 21: Plangebied loopt langs het fort aan de St. Aagtendijk onderdeel van UNESCO Werelderfgoed Stelling van Amsterdam (Topografische kaart 1930; www.topotijdreis.nl).

3.2.2 Historische bewoning

Het plangebied doorsnijdt mogelijk drie historische erven. Ten noorden van de Vinkenhop bij de Kogerpolder lag in het verleden een erf. Deze lijkt met de aanleg van de N244 verdwenen te zijn.

Figuur 22: Locatie historisch erf ten Noorden van de Vinkenhop bij de Kogerpolder. Topografische kaart 1930 (www.topotijdreis.nl)

3.2.3 Historische dijken

Het plangebied doorsnijdt meerdere historische dijken. Aan de noordzijde van het plangebied, bij Oterleek, doorsnijdt het plangebied de West-Friese Omringdijk, een AMK-terrein en provinciaal cultuurhistorisch element, zie Figuur 23. Ook doorsnijdt het plangebied de dijken bij polder De Matten en polder De Blokkers, zie Figuur 19 en Figuur 20.

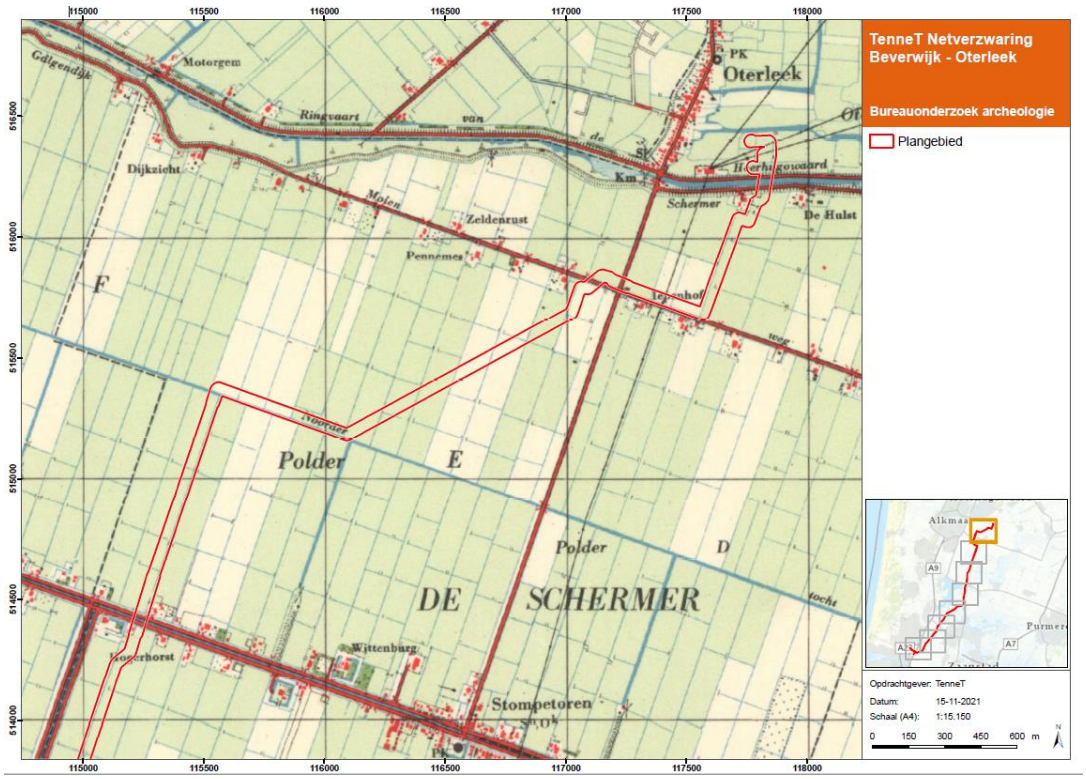
Ter hoogte van West-Graftdijk doorsnijdt het plangebied de Zuiddijk van de Schermer en de dijk rondom de Kogerpolder, o.a. de Groene dijk, Figuur 24. Ook de dijken van de Oostwouderpolder worden doorsneden, zie Figuur 24. Ook de dijk bij de Krommeniërpolder wordt doorsneden door het plangebied.

Ter hoogte van De Ham doorsnijdt het plangebied meerdere historische dijken namelijk: de Hoge dijk, Groene dijk en Nieuwe dijk bij polder de Noorderbuitendijken, zie Figuur 25. In de gemeente Beverwijk doorsnijdt het plangebied de dijk bij het Zuidwijkermeer, zie Figuur 26.

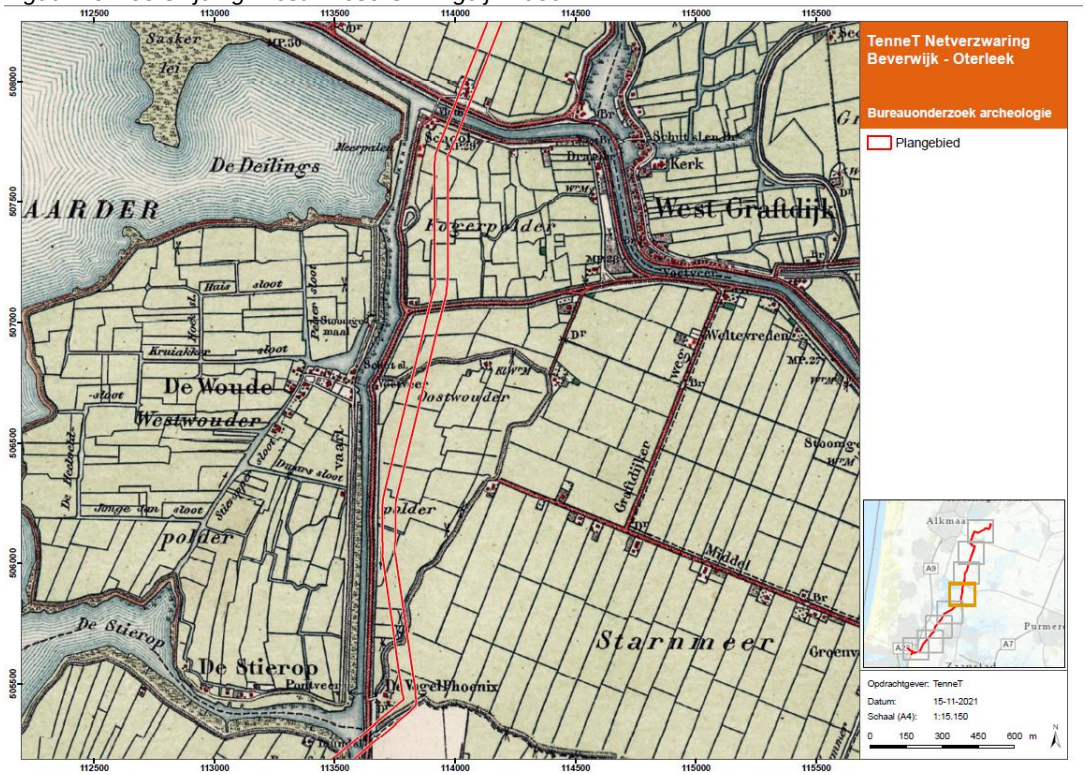
Stelling van Amsterdam

Het zuidelijke deel van het plangebied loopt door de buitenring van de stelling van Amsterdam, Figuur 27. De Stelling van Amsterdam (SvA) is een stelsel van verdedigingswerken dat tussen 1880 en 1920 is aangelegd rond de stad Amsterdam. De linie bestaat uit een ingenieus netwerk van meer dan 40 forten, dammen en sluizen, onderling verbonden door dijken en liniewallen die samen een ring vormen van 135 kilometer, beginnend bij Edam, via Haarlem, en eindigend bij Muiden. Om het schootsveld rond de vestingwerken vrij te houden golden er op grond van de Kringenwet uit 1853 beperkende maatregelen voor het bouwen en planten van bomen.

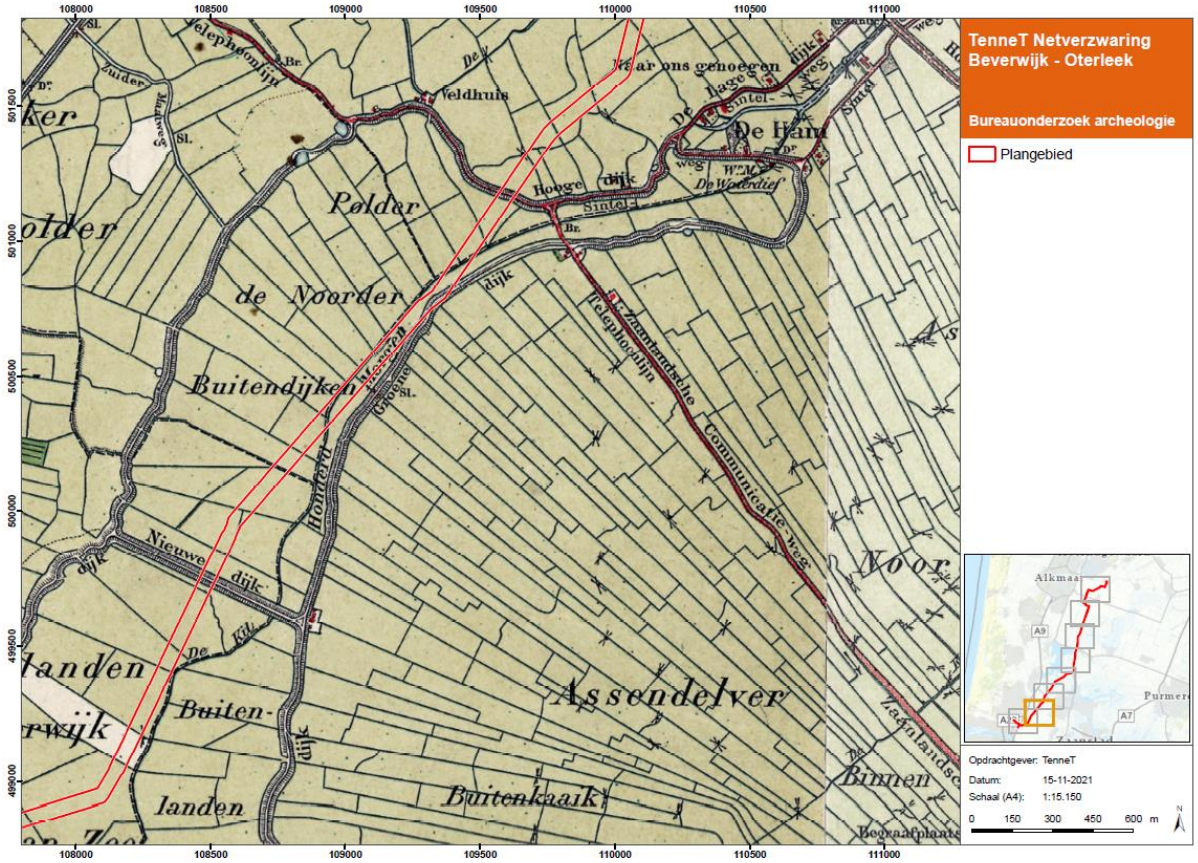
In 1996 is de Stelling van Amsterdam op de UNESCO Werelderfgoedlijst geplaatst. Behoud van Werelderfgoederen heeft te maken met het duurzaam beheersen van te beschermen de erfgoedwaarden in een steeds veranderende omgeving. In principe moet al het mogelijke worden gedaan om nadelige gevolgen voor belangrijke plekken te voorkomen of te minimaliseren. Het plangebied loopt langs Fort Markerbinnen (Figuur 77), Fort Krommeniedijk (Figuur 81) en Fort aan de st. Aagtendijk (Figuur 89).

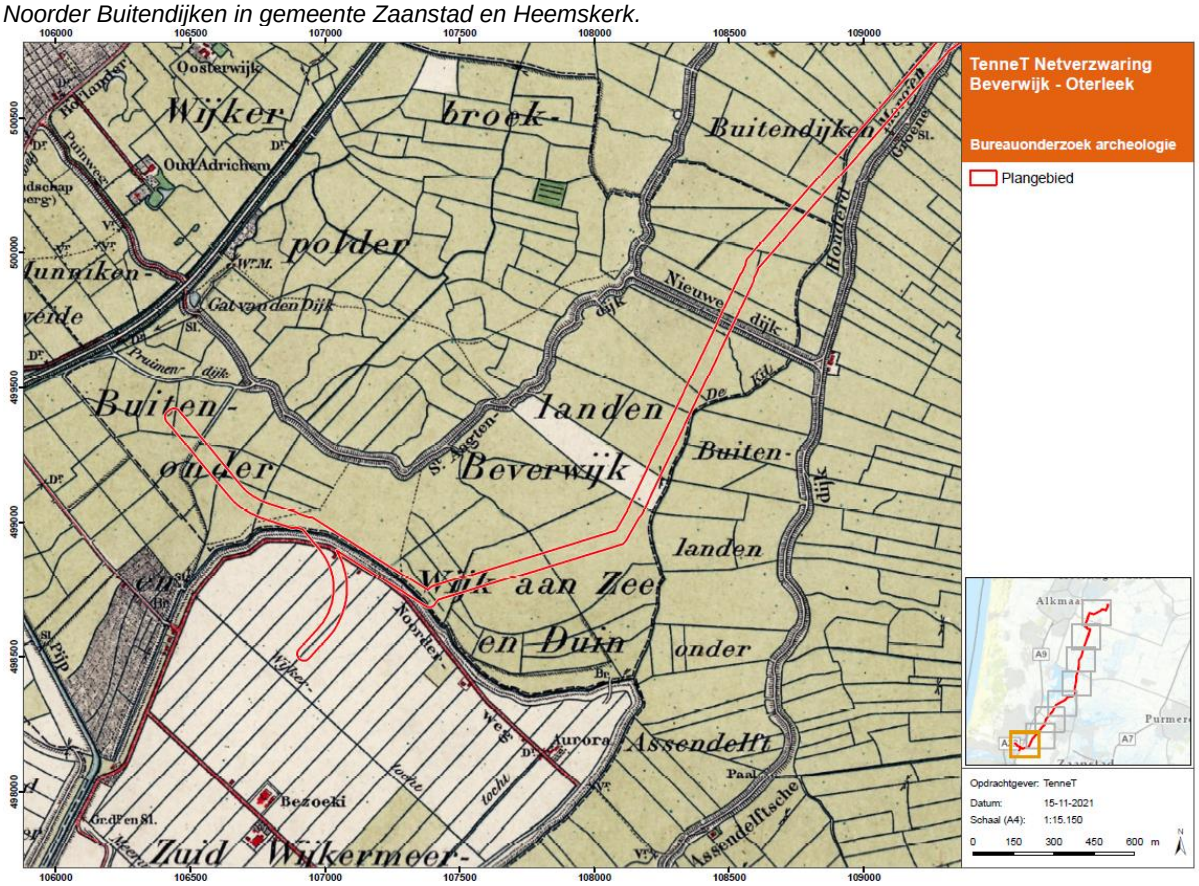
Figuur 23:Doorsnijding West-Friese Omringdijk 1950.

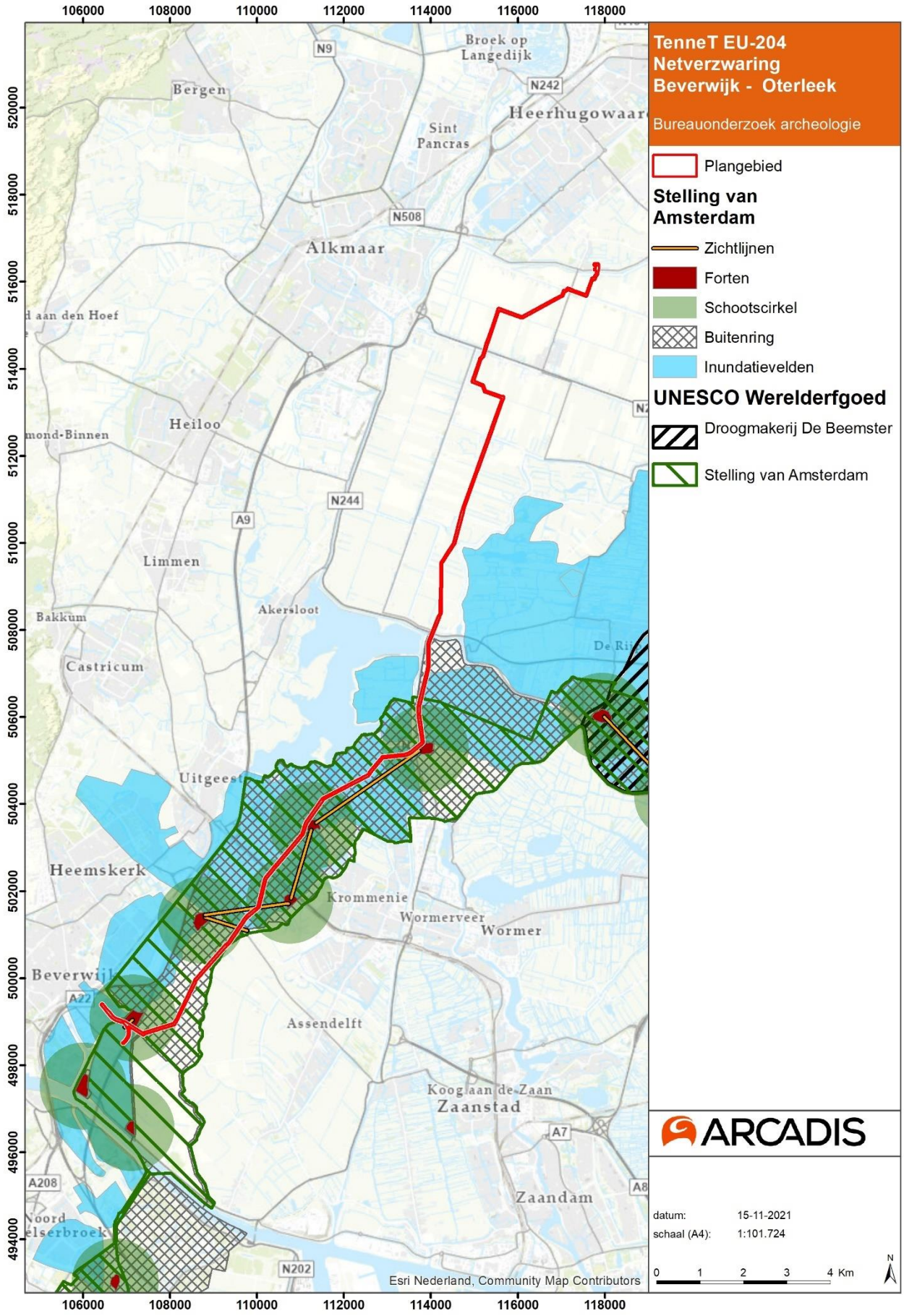
Figuur 24: Topografische kaart 1900. Ter hoogte van West-Graftdijk doorsnijdt het plangebied de Zuiddijk van de Schermerpolder en de dijk rondom de Kogerpolder, o.a. de Groene dijk. Ook de dijken van de Oostwouderpolder worden doorsneden.

Figuur 25: Topografische kaart 1900. Het plangebied doorsnijdt de Hoge dijk, Groene dijk en Nieuwe dijk bij polder de Noorder Buitendijken in gemeente Zaanstad en Heemskerk.

Figuur 26: Topografische kaart 1900. Doorsnijding dijk bij Zuid-Wijkermeerpolder in gemeente Beverwijk.

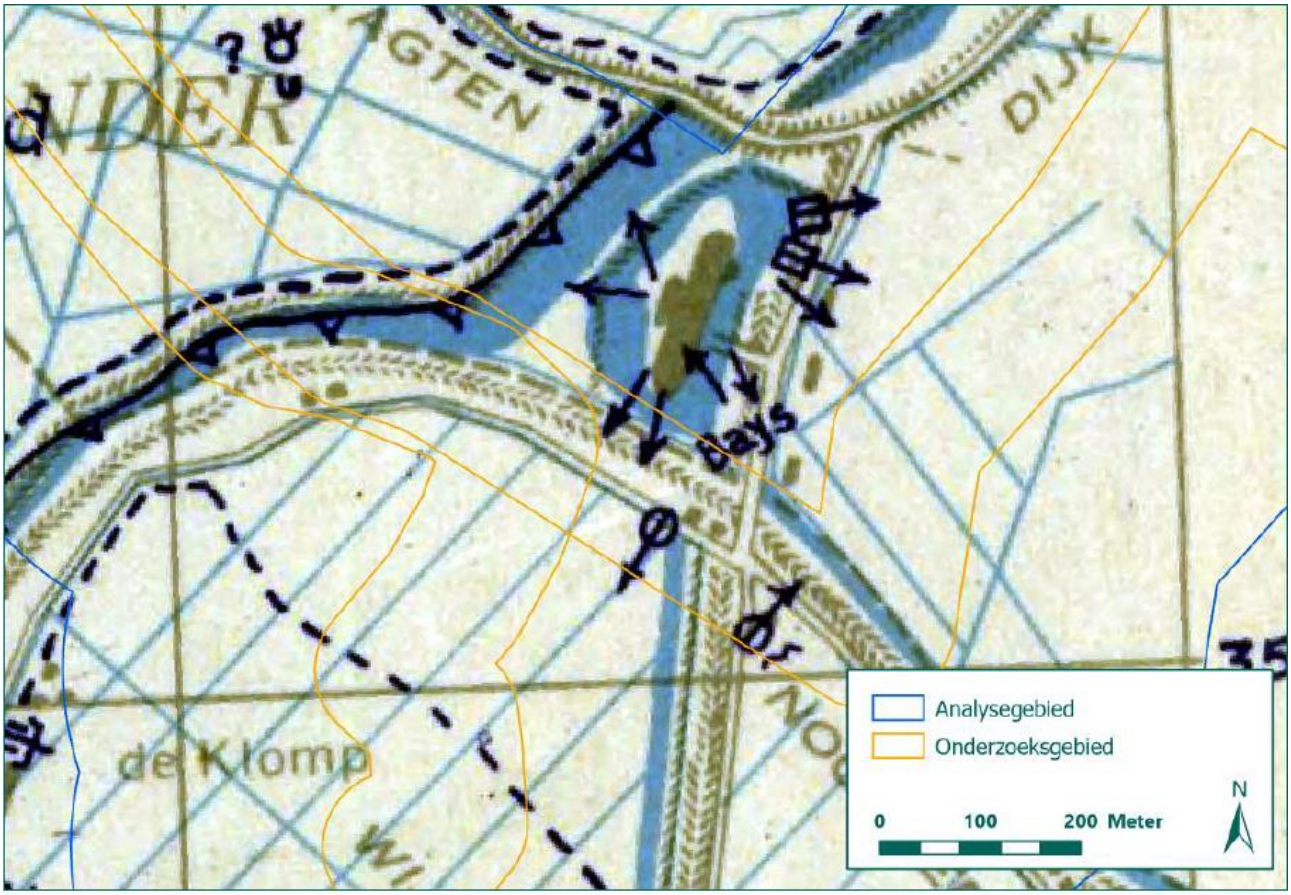

Figuur 27: Stelling van Amsterdam.

3.2.4 Tweede Wereldoorlog

Binnen het plangebied liggen volgens het historisch vooronderzoek niet-gesprongen explosieven, twee mitrailleurs voor luchtafweer ter hoogte van Fort St. Aagtendijk (Schuddinck, 2020). De kronkelige lijn naast de meest rechter opstelling betreft een schuilloopgraaf.

Bij de analyse van het kaartmateriaal voor dit bureauonderzoek blijkt dat deze buiten het plangebied liggen zoals aangehouden voor dit bureauonderzoek.

Figuur 28: Kaart uit Historisch vooronderzoek niet-gesprongen explosieven.

4 ARCHEOLOGISCHE INFORMATIE

4.1 Inleiding

Om de gespecificeerde archeologische verwachting voor een gebied op te kunnen stellen, is kennis nodig van de reeds bekende archeologische gegevens van het gebied. In dit hoofdstuk worden de bekende archeologische vindplaatsen, uitgevoerde onderzoeken en verwachtingen aan de hand van verschillende bronnen beschreven.

Tabel 5: Tijdsperioden (bron: ABR)

Periode	Begin	Einde
Nieuwe Tijd	1500	Heden
Late Middeleeuwen	1050	1500
Vroege Middeleeuwen	450	1050
Romeinse Tijd	12 v. Chr.	450
IJzertijd	800 v. Chr.	12 v. Chr.
Bronstijd	2.000 v. Chr.	800 v. Chr.
Neolithicum	5.300 v. Chr.	2.000 v. Chr.
Mesolithicum	8.800 v. Chr.	4.900 v. Chr.
Laat Paleolithicum	35.000 v. Chr.	8.800 v. Chr.
Midden Paleolithicum	300.000 v. Chr.	35.000 v. Chr.

4.2 Gemeentelijke archeologische verwachtingskaart

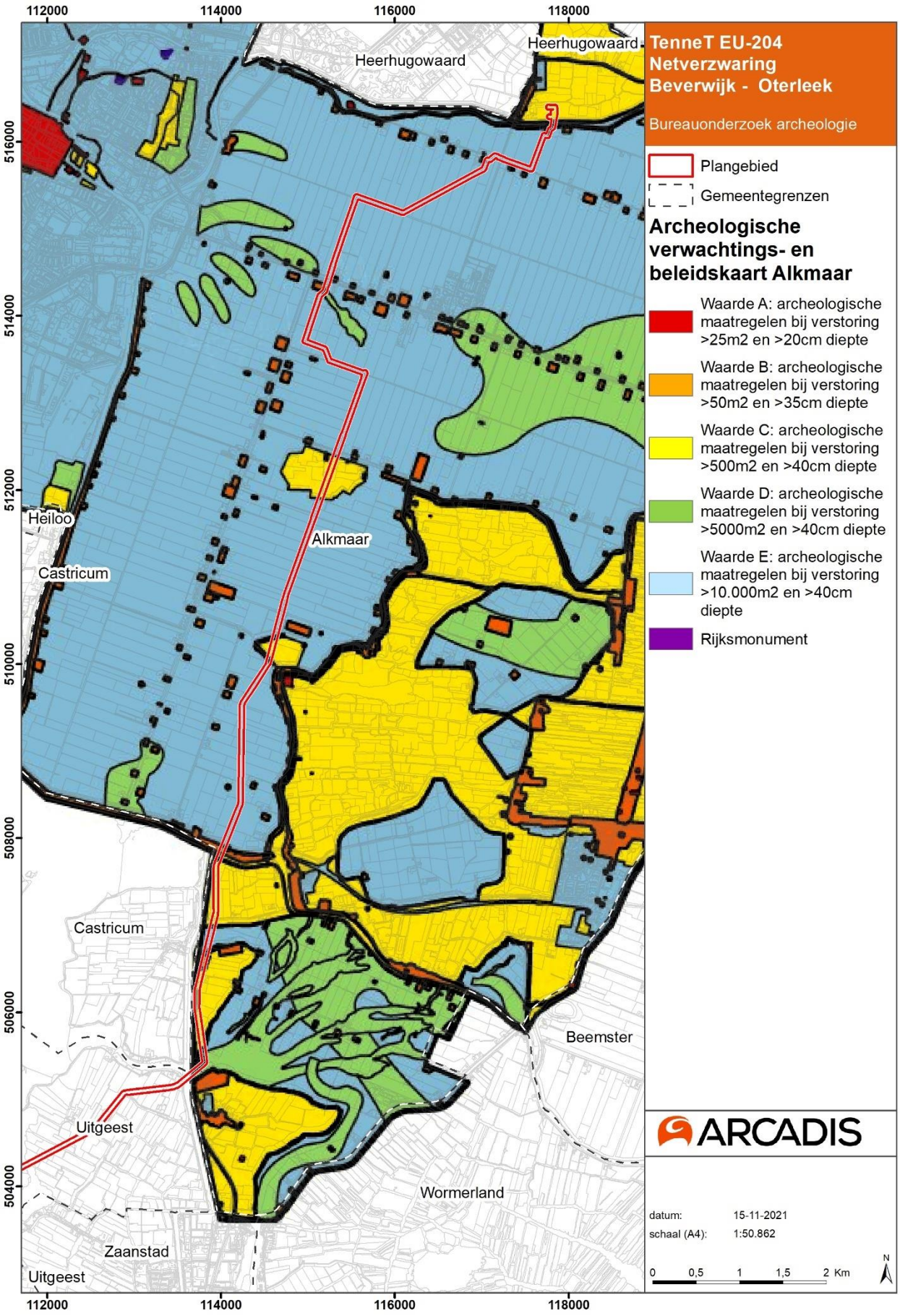
De archeologische verwachtingswaarde van een gebied geeft de kans op de aanwezigheid van een archeologische vindplaats weer. De meeste Nederlandse gemeenten hebben een archeologische verwachtingskaart.

4.2.1 Gemeente Alkmaar

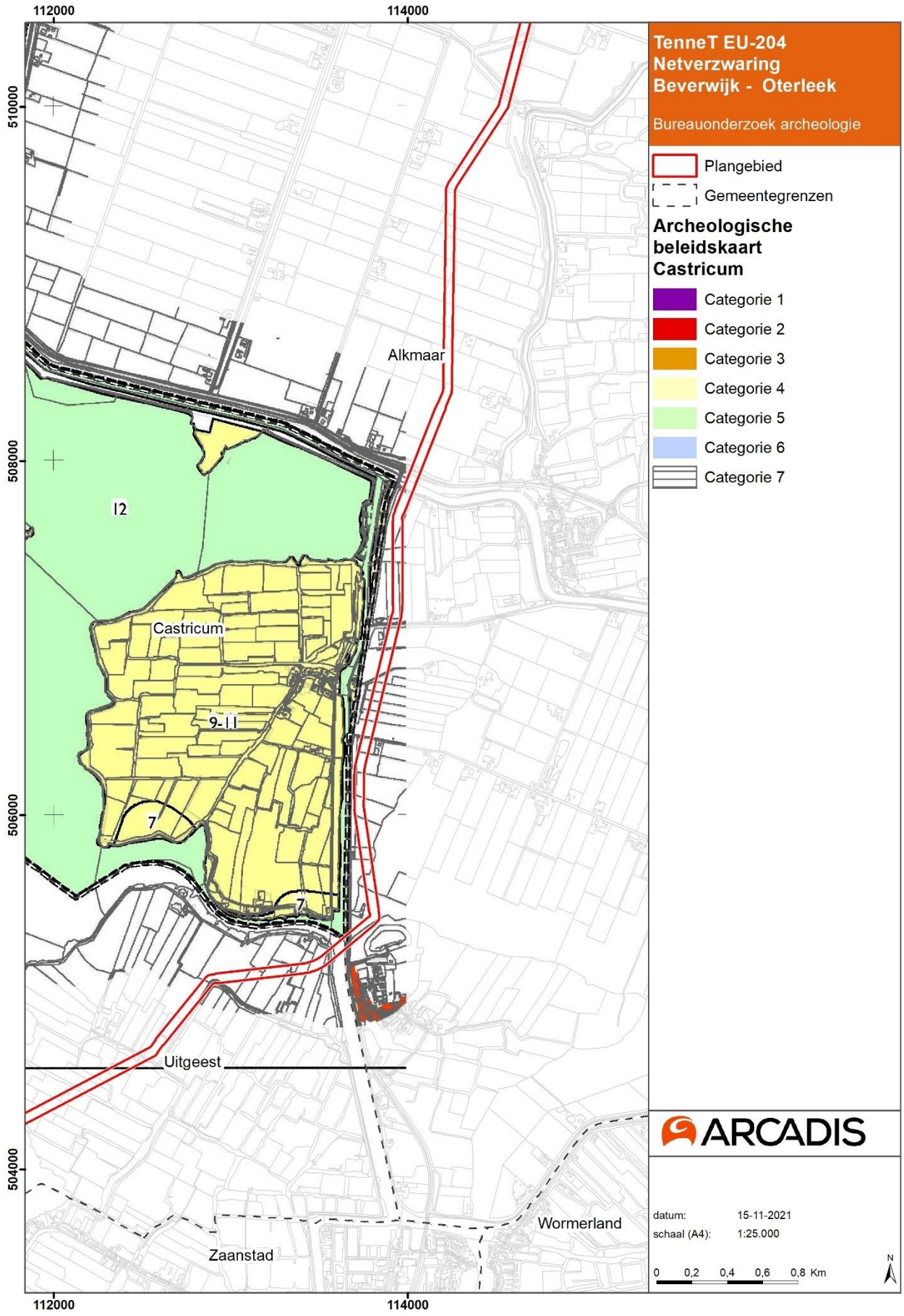
Het plangebied ligt in het noorden in de gemeente Alkmaar. Hier doorsnijdt het plangebied een gebied met een grotendeel middelhoge verwachting, de Schermerpolder. Daarnaast worden kleinere zones met een lage, hoge en zeer hoge verwachtingswaarde doorsneden. Op Figuur 29 is het plangebied afgebeeld op de beleidskaart, in Tabel 6 staat een omschrijving van de aanwezige waarden.

Tabel 6: Beschrijving verwachtingswaarden gemeente Alkmaar binnen plangebied.

Waarde	Verwachting	Betreft
Waarde B	Zeer hoge archeologische waarden	West-Friese Omringdrijk; Ringdijk Schermerpolder; huiserven
Waarde C	Hoge archeologische waarde	Voormalige eilandjes; ontgonnen veenvlakten
Waarde D	Middelhoge verwachting	Vlakte van getijdeafzettingen
Waarde E	Lage verwachting	Drooggemalen binnenmeren, Schermerpolder.

Figuur 29: Archeologische beleids- en verwachtingskaart gemeente Alkmaar

Figuur 30: Archeologische beleidskaart gemeente Castricum.

4.2.2 Gemeente Castricum

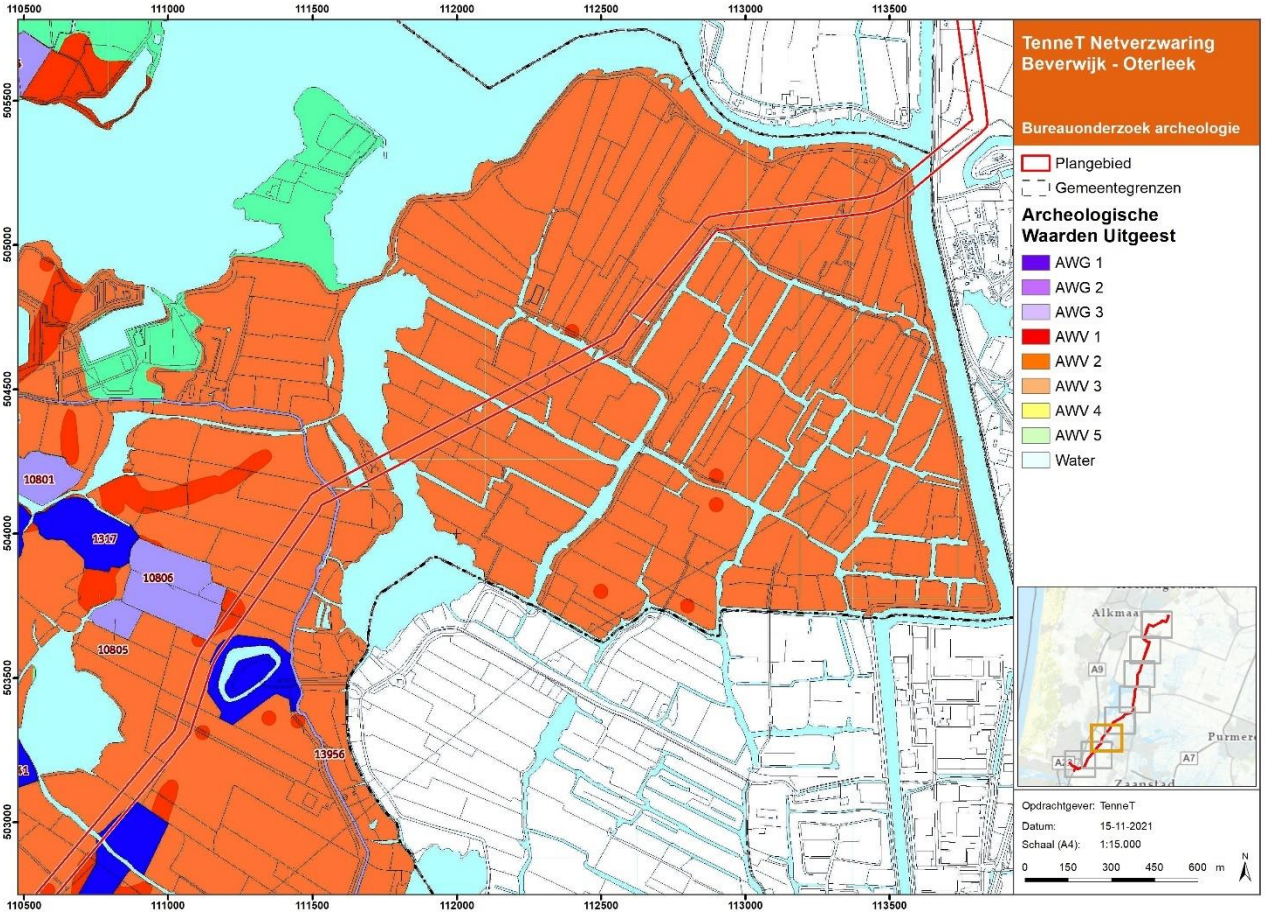
Het onderzoeksgebied ligt net een gedeelte in de gemeente Castricum, maar de kabelverbindingen en de werkterreinen niet, zie Figuur 30.

4.2.3 Gemeente Uitgeest

De archeologische beleidskaart van de gemeente Uitgeest komt uit de Archeologische beleidsnota gemeente Uitgeest (2011). Het plangebied ligt grotendeel in archeologisch waardevol verwachtingsgebied, zie Tabel 7 en Figuur 31. Daarnaast raakt het een beschermd archeologisch waardevol gebied. In het zuidelijke deel van de gemeente worden geen archeologische waarden verwacht.

Tabel 7: Beschrijving verwachtingswaarden gemeente Uitgeest binnen plangebied.

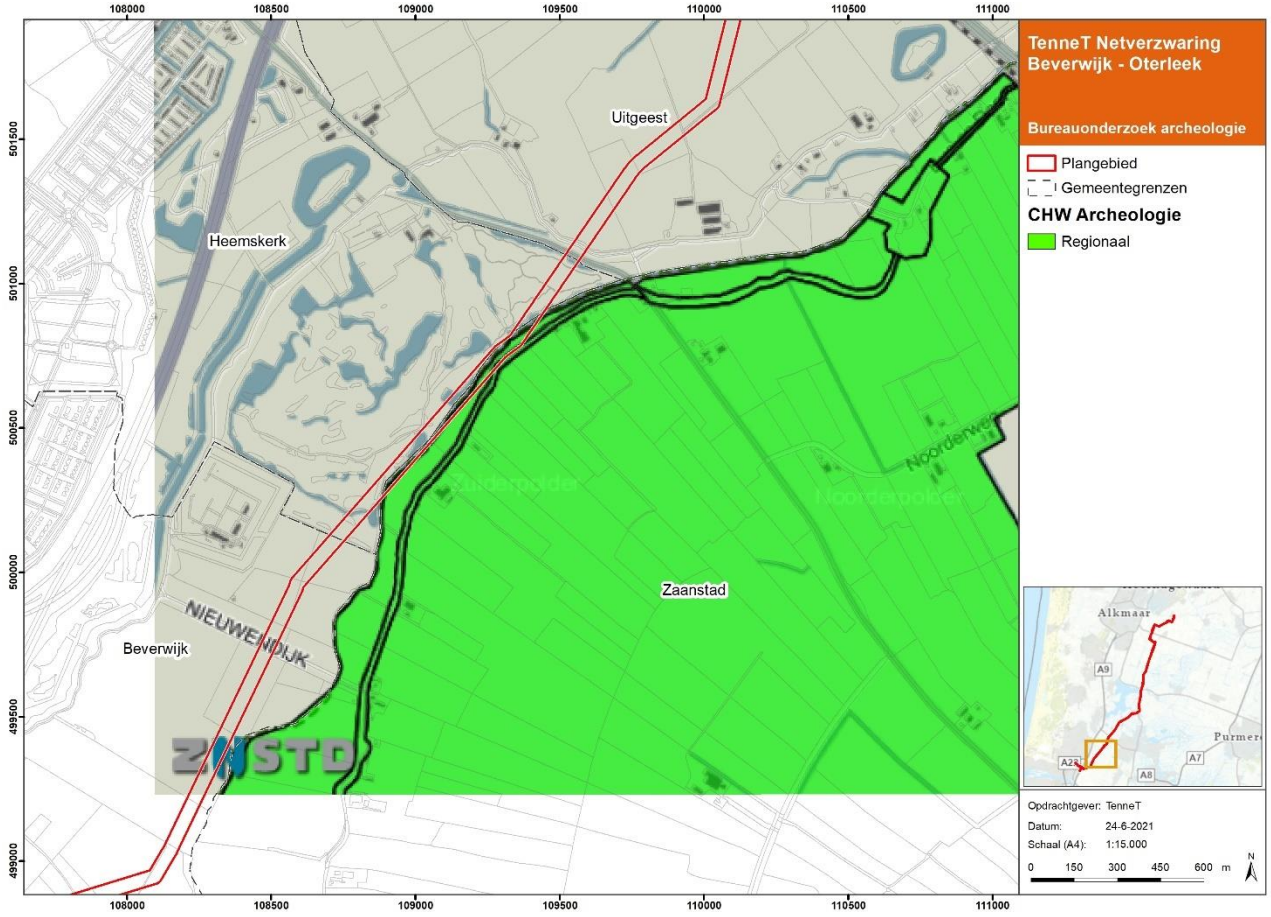
Beleidszone	Beschrijving
AWG 1	Dit betreffen de Rijksmonumenten (en de provinciale monumenten, waar voor elke bodemingreep (oppervlaktegrens 0 m2 en dieptegrens 0 -Mv) een monumentvergunning bij respectievelijk de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) of de provincie moet worden aangevraagd.
AWG 3	Dit zijn monumenten (AMK-terreinen) die niet de status van Rijksmonument hebben. Voor deze gebieden geldt een oppervlaktegrens van 0 m2; dat betekent dat voor elke ingreep die dieper dan 35 cm -Mv komt, archeologisch onderzoek moet worden uitgevoerd.
AWV 2	Archeologisch waardevol gebied. Het betreft hier de geulen en oeverwallen.
AWV 3	Het betreft hier het klei-op-veengebied.
AWV 5	Geen archeologisch onderzoek noodzakelijk.

Figuur 31: Archeologische verwachtingskaart gemeente Uitgeest.

4.2.4 Gemeente Zaanstad

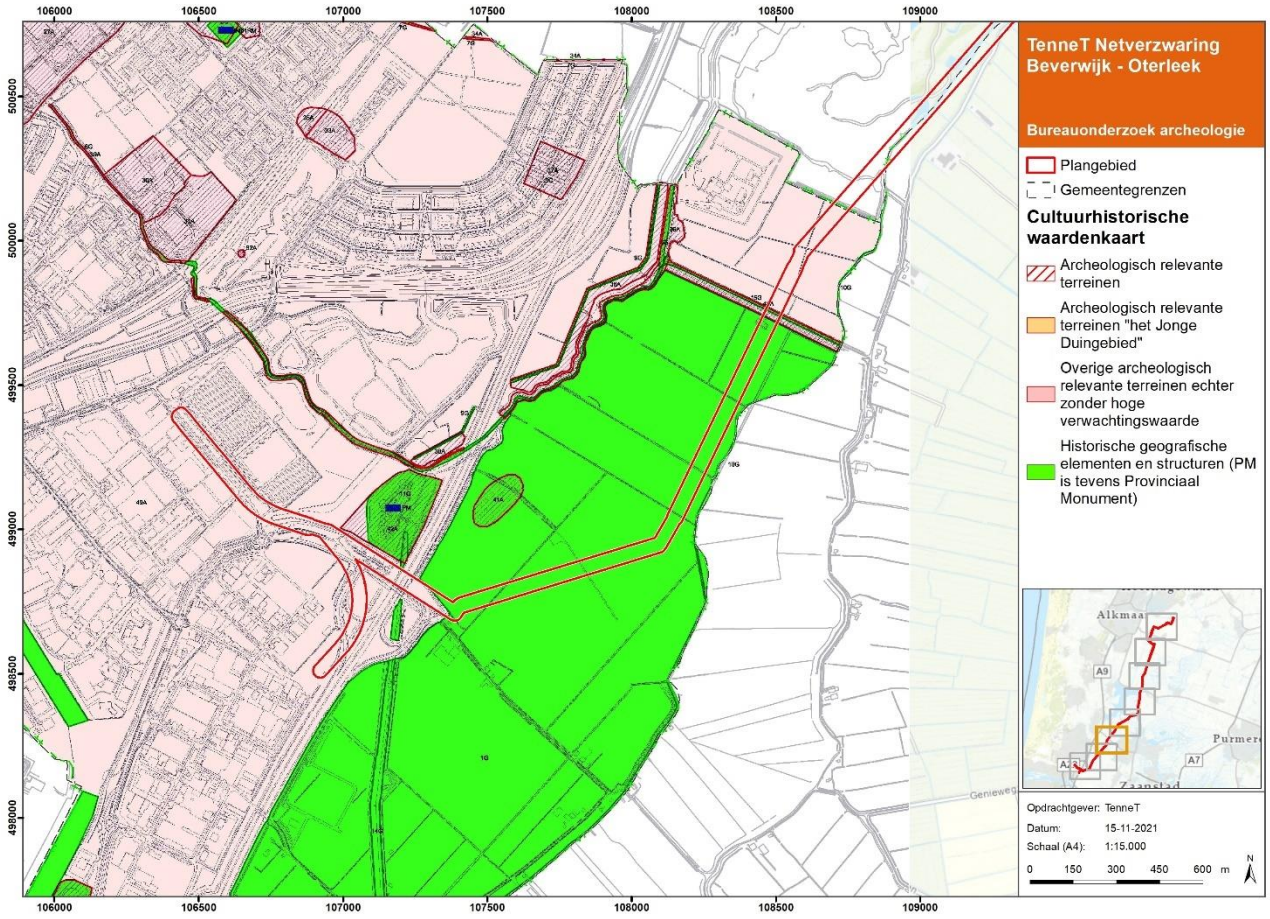
De archeologiekaart van de gemeente Zaanstad maakt onderscheidt tussen gebieden van lokaal, regionaal en nationaal belang. Het plangebied is gelegen in een van regionaal belang (van belang voor de Zaanstreek of zelfs voor een deel van Noord-Holland), zie Figuur 32.

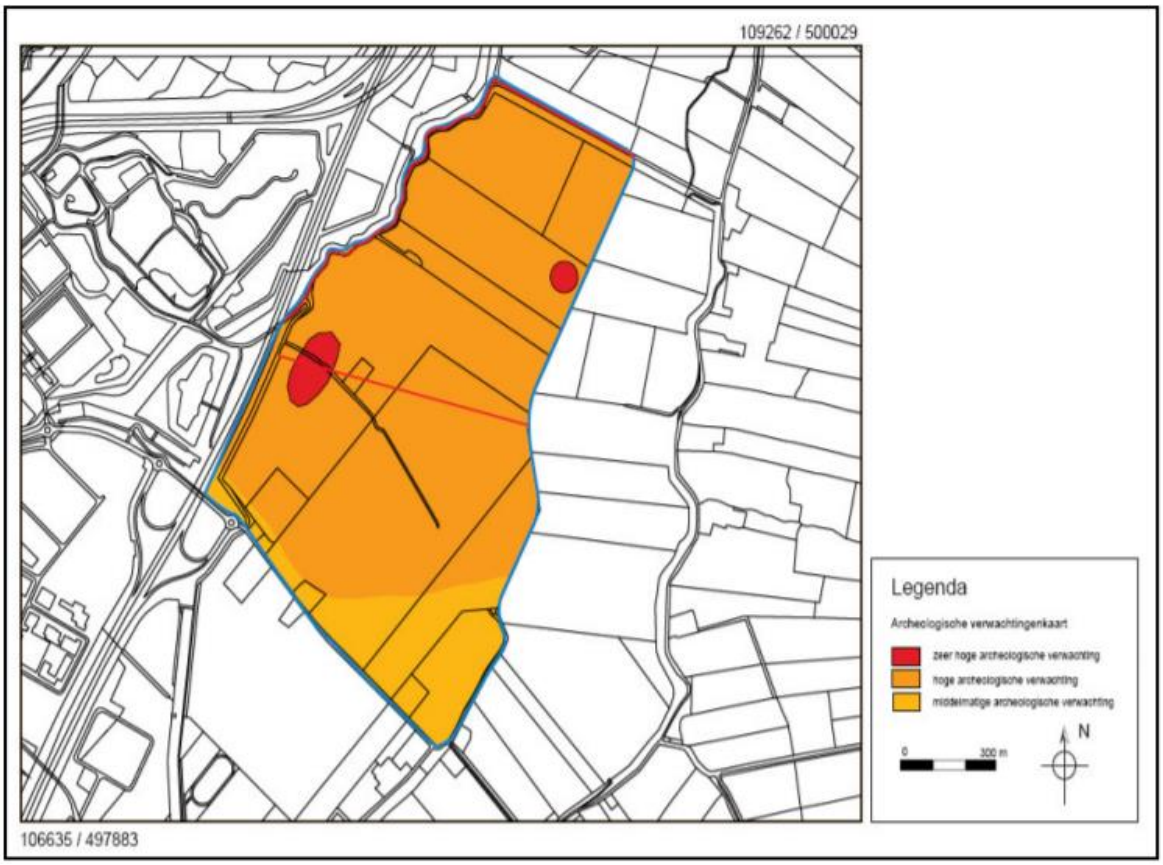
Figuur 32: Archeologiekaart gemeente Zaanstad.

4.2.5 Gemeente Beverwijk

Het zuidelijke deel van het plangebied is gelegen in de gemeente Beverwijk. Voor het westelijke deel is een aparte verwachtingskaart gemaakt (Figuur 33). Hierop is te zien dat dit gedeelte in hoge archeologische verwachting kent, zie Figuur 32. Voor het oostelijke deel is er geen specifieke verwachtingskaart. In het bestemmingsplan staan wel belangrijke elementen benoemt dit zijn de stelling van Amsterdam, de Pruimendijk en de st. Aagtendijk (gemeente Beverwijk, 2008).

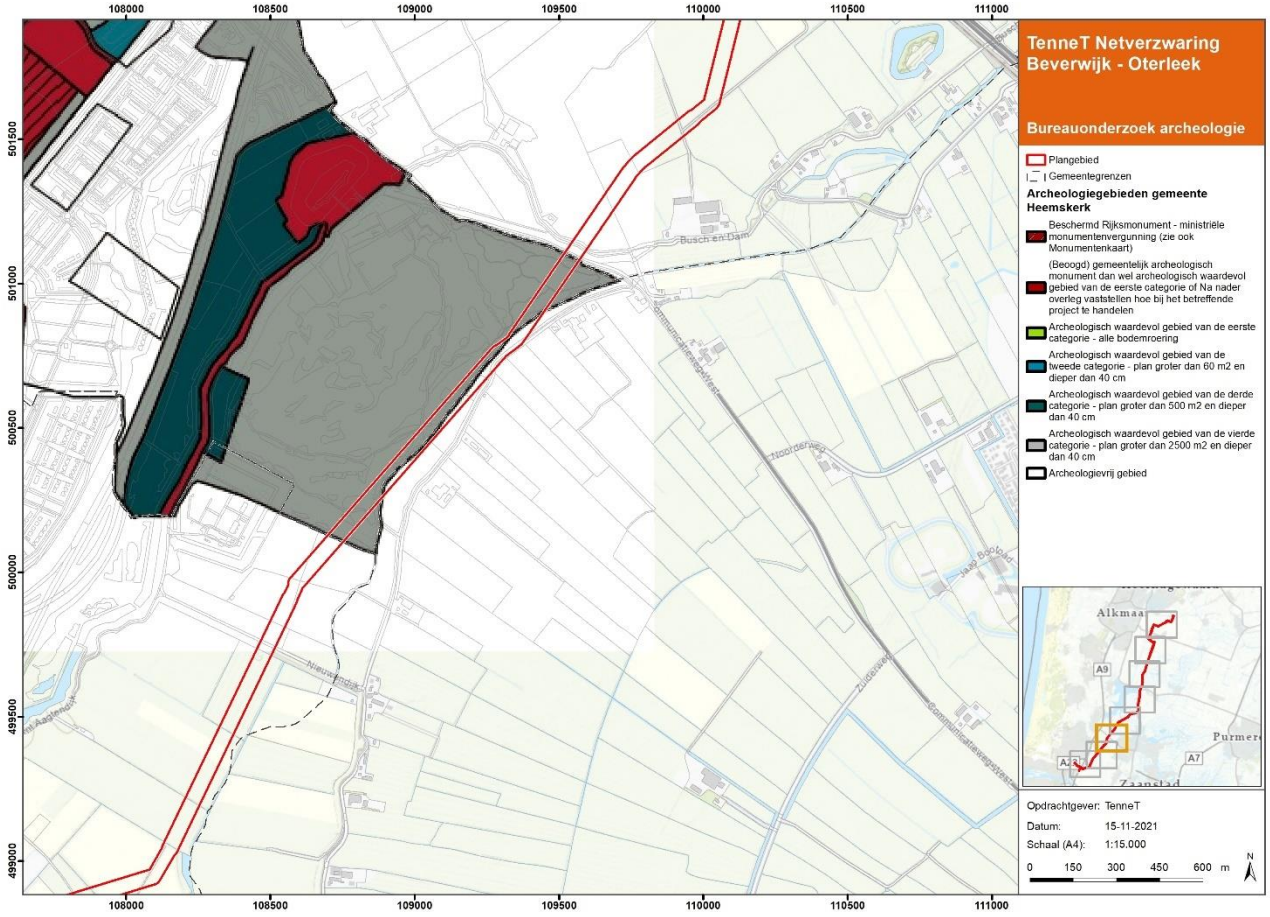
Figuur 33: Archeologische verwachtingskaart gemeente Beverwijk

Figuur 34: Locaties met een hoge en zeer hoge archeologische verwachting in gemeente Beverwijk volgens Bestemmingsplan de Buitenlanden (2009).

4.2.6 Gemeente Heemskerk

De archeologiekaart van de gemeente Heemskerk maakt onderscheidt tussen monumenten en vijf categorieën met gebieden met archeologische waarden. Het plangebied is gelegen in een archeologisch waardevol gebied van de vierde categorie, zie Figuur 35.

Figuur 35: Archeologische verwachtingskaart gemeente Heemskerk.

4.3 Vindplaatsen

4.3.1 AMK-terreinen

Op de Archeologische Monumenten Kaart (AMK) zijn bekende, gewaardeerde, archeologische vindplaatsen weergegeven. Er wordt onderscheid gemaakt tussen terreinen van waarde, hoge waarde, zeer hoge waarde, en zeer hoge waarde – beschermd. In het laatste geval is het terrein een beschermd Rijksmonument. Het uitgangspunt bij AMK-terreinen is in principe behoud van archeologische resten in situ. De terreinen zijn weergegeven op Figuur 36 en Figuur 37 en zijn beschreven in Tabel 8.

Het onderzoeksgebied raakt 14 AMK-terreinen. Het plangebied zelf doorsnijdt vier AMK-terreinen. Drie van deze AMK-terreinen betreffen dijken die zijn aangelegd om het laaggelegen land van Noord-Holland te beschermen tegen overstromingen zoals de West-Friese Omringdijk (10819) en de nieuwe overdijking uit 1719 (13932) en de Sint Aagtendijk (13958). De dijken zijn ook belangrijke cultuurhistorische waarden in het gebied.

Daarnaast doorsnijdt of raakt het tracé één AMK-terrein die sporen van bewoning kent uit voornamelijk de Romeinse Tijd (10807). De bewoningssporen bevinden zich met name op de kwelderafzettingen en oeverwallen.

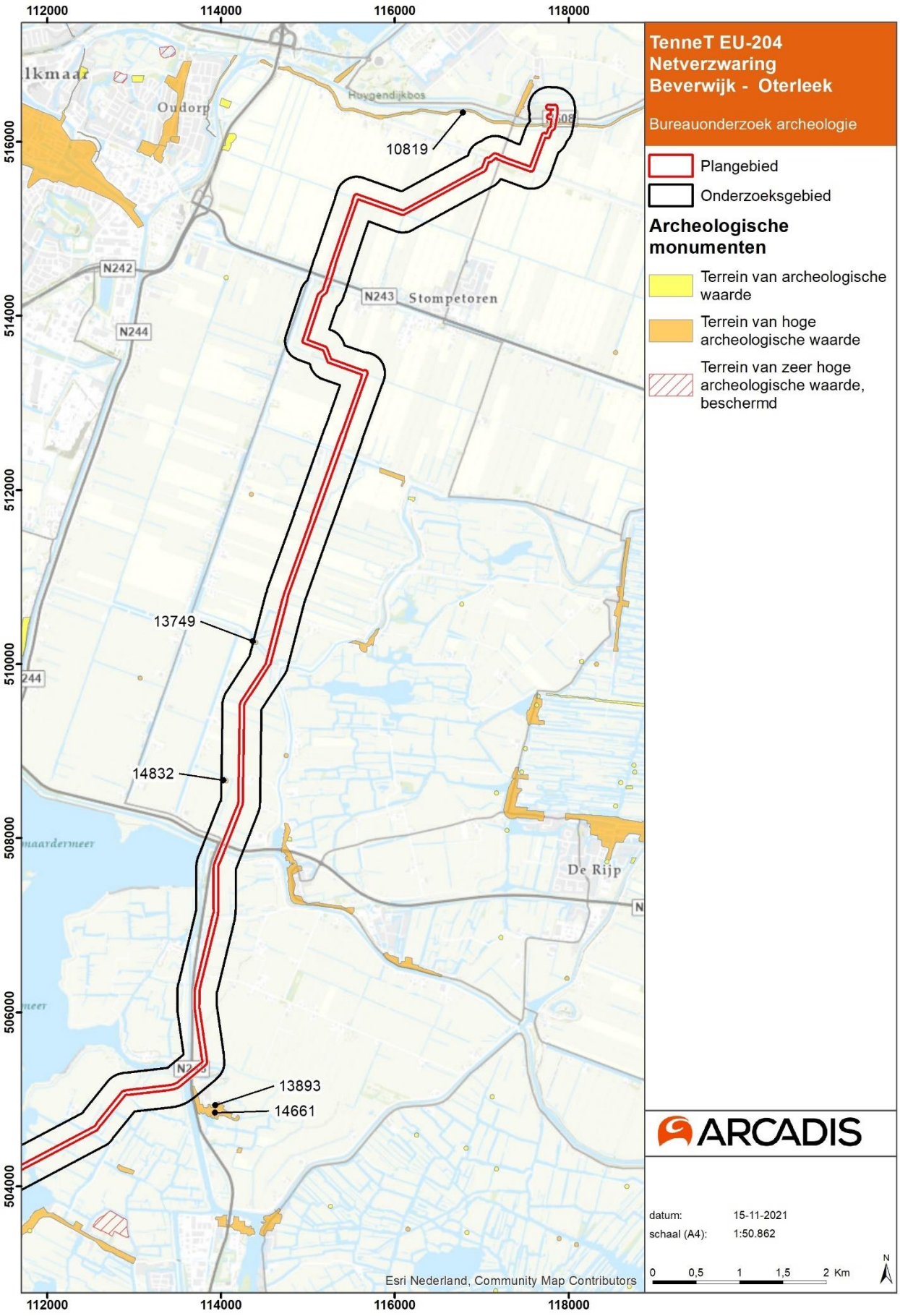
Tabel 8: Beschrijving AMK-terreinen in plan- en onderzoeksgebied.

AMK-nummer	Waarde	Beschrijving
10819	Hoge archeologische waarde	Het plangebied doorsnijdt AMK-terrein 10189. Het betreft de West-Friese Omringdijk die zowel in wetenschappelijk-, cultuurhistorisch- en met name cultuurlandschappelijk opzicht

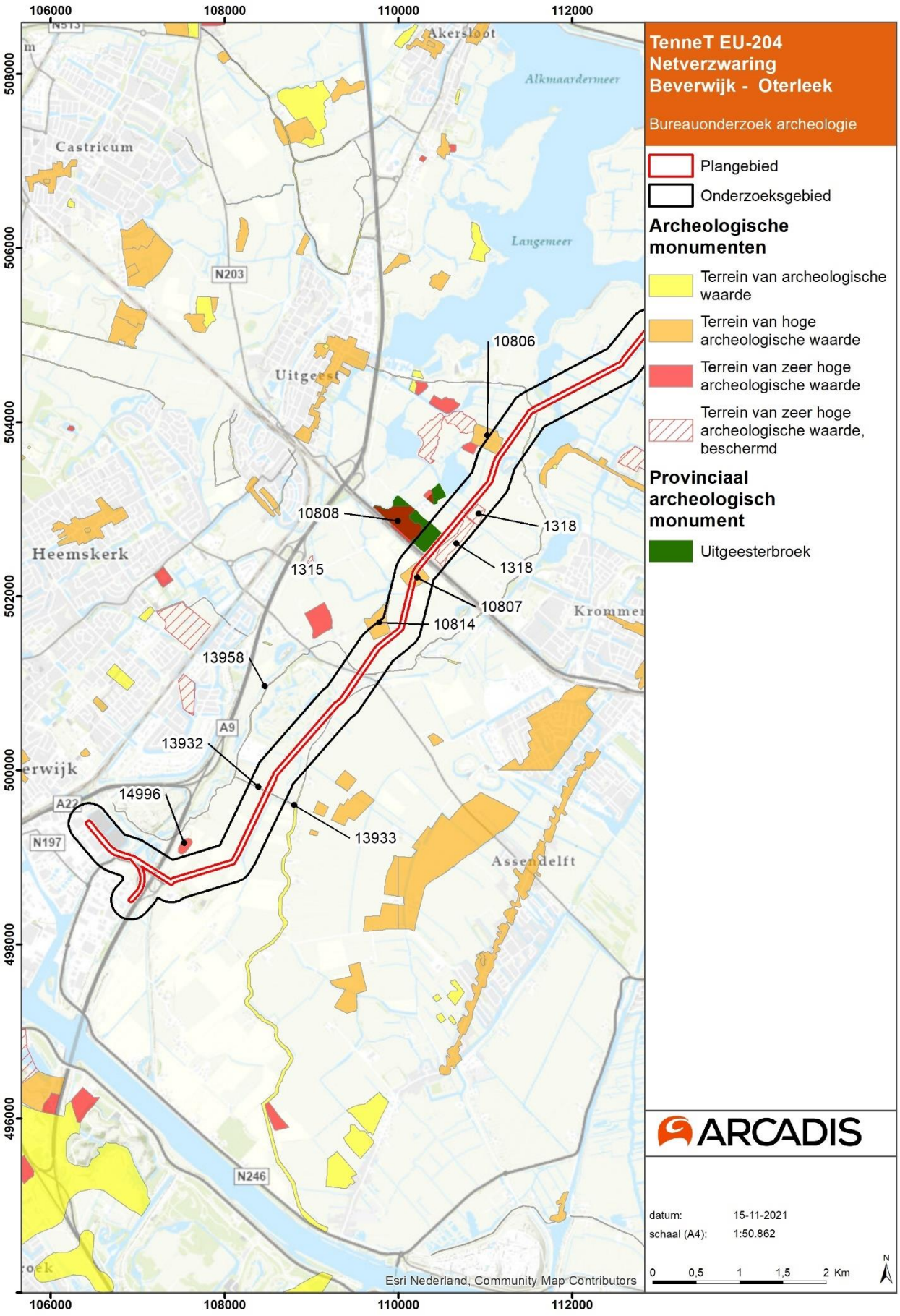
		een belangrijke bijdrage levert aan de bewonings- en ontginningsgeschiedenis van het gebied, wordt in principe behoud van de dijk nagestreefd. Is door de provincie als cultuurhistorisch monument aangewezen.
13749	Hoge archeologische waarde	Het AMK-terrein ligt in het onderzoeksgebied. Het betreft een terrein met daarin de resten van een molen. De molenplaats is nog zichtbaar; dat geldt voor de meeste molenplaatsen in deze molengang 'De Zuidkust'. Uit boringen blijkt dat de fundamenten nog aanwezig zijn in de bodem. De molen is gesloopt in 1938.
14832	Hoge archeologische waarde	Het AMK-terrein ligt in het onderzoeksgebied. Het betreft een terrein met resten van een molen. De fundamenten zijn aan het oppervlak zichtbaar. Er heeft een huisje naast de molen gestaan. Uit boringen blijkt dat de fundamenten nog aanwezig zijn in de bodem. De relatie met het omringende landschap is nog zeer fraai intact. De molen is gebouwd omstreeks 1635, gesloopt in 1930.
13893	Hoge archeologische waarde	Het AMK-terrein ligt in het onderzoeksgebied. Terrein met de sporen van de 18de -eeuwse kerk van Markenbinnen. Mogelijk bevinden zich hier nog resten van funderingen en/of begravingen.
14661	Hoge archeologische waarde	Het AMK-terrein ligt in het onderzoeksgebied. Het AMK-terrein bevat sporen van bewoning. Het betreft het dorp Markenbinnen. De begrenzing van deze historische kern is bepaald op grond van de historische kaart uit 1849-1859, schaal 1:25.000. De archeologische waarde van historische kernen bestaat uit de reeds aangetroffen of te verwachten aanwezigheid, boven of onder de grond, van bouwhistorische resten en archeologische sporen en voorwerpen. Samen bevatten zij een veelheid aan historische informatie over ouderdom en ruimtelijke ontwikkeling van de kern.
10806	Hoge archeologische waarde	Het AMK-terrein ligt in het onderzoeksgebied. Het terrein bevat sporen van bewoning uit de Romeinse tijd op een diepte van 0,26 tot 0,50 meter onder het maaiveld. De sporen van bewoning bevinden zich op een oeverwal. In het veld waren ook sporen zichtbaar. Aangezien het terrein archeologische resten bevat die een bijdrage leveren aan de bewoningsgeschiedenis van het gebied, wordt in principe behoud van het terrein nagestreefd.
1318	Zeer hoge archeologische waarde, beschermd	Het AMK-terrein ligt in het onderzoeksgebied. Het betreft een terrein waarin sporen van bewoning met een datering in de Romeinse Tijd. Op het akkerland zijn verscheidene scherven aardewerk aangetroffen (Middeleeuwen, Nieuwe tijd). Het monument is gesitueerd in een kreeksysteem op een oeverwal. Op dit terrein is sprake van zekere terpen, waarschijnlijke terpen en aardewerkvindplaatsen die correleren met een kreek- en oeverwallen- systeem behorende tot het Oer-IJ-estuarium, dat ook in het landschap is te herkennen. De overblijfselen van de bewoning leveren in wetenschappelijk opzicht een belangrijke bijdrage aan de bewoningsgeschiedenis van het gebied. Het terrein dient derhalve in de huidige vorm behouden te blijven. Op een nu niet meer beschermd gedeelte van het terrein is in juli en augustus 1987 door het IPP opgegraven. Er zijn zowel op als onder kunstmatige verhogingen huisplattegronden uit de Romeinse Tijd aangetroffen. In het terrein zijn verschillende keren bij karteringen, boringen en een opgraving sporen van bewoning uit de Romeinse Tijd aangetroffen. De opgravingen in

		de omgeving vallen op door de compleetheid van de sporen en de goede conservering van het organisch materiaal. In 2004 zijn vier gutsboringen gezet verspreid over het terrein om de dikte van de bouwvoor te controleren. De dikte van de bouwvoor in het akkerland is 35 cm, in de delen die in gebruik zijn als grasland is de dikte 15 cm.
10808	Zeer hoge archeologische waarde	Het AMK-terrein ligt in het onderzoeksgebied. Het betreft een terrein met sporen van vier huisterpen op de kwelder en een huisterp op de oeverwal. De sporen van bewoning bevinden zich over het gehele terrein en zijn goed geconserveerd. Gezien het grote archeologische belang - de goed geconserveerde overblijfselen leveren een bijdrage aan de bewoningsgeschiedenis van het gebied is dit terrein voorgedragen voor bescherming. Blijvend behoud staat voorop.
10807	Hoge archeologische waarde	Het plangebied doorsnijdt het AMK-terrein. Het is een terrein met redelijk geconserveerde sporen van bewoning uit de Romeinse tijd. Aangezien deze een bijdrage leveren aan de bewoningsgeschiedenis van het gebied, wordt in principe behoud van dit terrein nagestreefd.
10814	Hoge archeologische waarde	Het AMK-terrein ligt in het onderzoeksgebied. Terrein met mogelijke sporen van bewoning uit de Romeinse tijd. Tijdens het booronderzoek in 2003 is een duidelijke bewoningslaag aangetoond. De eventuele aanwezige sporen uit de Romeinse tijd bevinden zich op kwelderafzettingen en deels in de kwelderlaagte (kom). Zuidelijk deel is goed geconserveerd. Dit monument is middels een bureauonderzoek onderzocht in het kader van de update AMK door RAAP Archeologisch Adviesbureau (senior-archeoloog: drs. C. Soonius) in opdracht van de Provincie Noord-Holland. Op basis van literatuur en expert-judgement is de status van het monument, “terrein van archeologische betekenis”, opgewaardeerd naar "terrein van archeologische waarde". Tijdens het booronderzoek is geen duidelijke bewoningslaag aangetoond. De eventueel aanwezige sporen uit de Romeinse tijd bevinden zich op kwelderafzettingen. Zekerheid omtrent aard en gaafheid van de sporen is (nog) niet verkregen.
14004	Archeologische waarde	Het AMK-terrein ligt in het onderzoeksgebied. Terrein met de resten van een dijk. De Hogedijk vormde een deel van de uitgebreide Sint Aagtendijk. De dijk levert zowel in wetenschappelijk-, cultuurhistorisch- als cultuurlandschappelijk opzicht een bijdrage aan de ontginningsgeschiedenis van het gebied. Ze maakt ook deel uit van de Stelling van Amsterdam Stadium V (circa 1290).
13958	Archeologische waarde	Het plangebied doorsnijdt het AMK-terrein. Terrein met de resten van een dijk. De Sint Aagtendijk levert zowel in wetenschappelijk-, cultuurhistorisch- als cultuurlandschappelijk opzicht een bijdrage aan de ontginningsgeschiedenis van het gebied en maakt tevens deel uit van de Stelling van Amsterdam Stadium II (laat 12de eeuw).
13932	Archeologische waarde	Het plangebied doorsnijdt het AMK-terrein. Terrein met de dijk de "Nieuwe Overdijking" die in 1719 is aangelegd als reactie op de stormramp van 1717. De dijk levert zowel in wetenschappelijk-, cultuurhistorisch- als cultuurlandschappelijk opzicht een bijdrage aan de ontginningsgeschiedenis van het gebied.

13933	Archeologische waarde	Het AMK-terrein ligt in het onderzoeksgebied. Terrein met de dijk de "Nieuwe Overdijking" die in 1719 is aangelegd als reactie op de stormramp van 1717. De dijk levert zowel in wetenschappelijk-, cultuurhistorisch- als cultuurlandschappelijk opzicht een bijdrage aan de ontginningsgeschiedenis van het gebied.

Figuur 36: AMK-terreinen binnen het plan- en onderzoeksgebied (Noord)

Figuur 37: AMK-terreinen binnen het plan- en onderzoeksgebied (Zuid)

4.3.2 Vondstlocaties en waarnemingen

Vondstlocaties zijn archeologische vindplaatsen die geregistreerd zijn in Archis. De vondstlocaties zijn weergegeven op de kaart in Figuur 38 en Figuur 39 en staan vermeld in Tabel 9.

Opvallend aan de vondslocaties langs het tracé is dat het voornamelijk om vondsten gaat uit de periode Late IJzertijd en Romeinse Tijd. Rond deze periode was het Oer-ij een goede vestigingsplek met name op de hoger gelegen getijderuggen, zandige kreekruggen en oeverwallen. Een enkele locatie meldt ook houtskoolfragmenten botmateriaal uit het Paleolithicum-Mesolithicum, gevonden tijdens een booronderzoek uit het begin van de jaren 80. Gezien de ouderdom van het onderzoek en het feit dat houtskool en botmateriaal in alle perioden voorkomt is deze datering hoogst onzeker. Daarnaast zijn er enkele vondstmeldingen over onderzoek naar de historische dijken in het gebied.

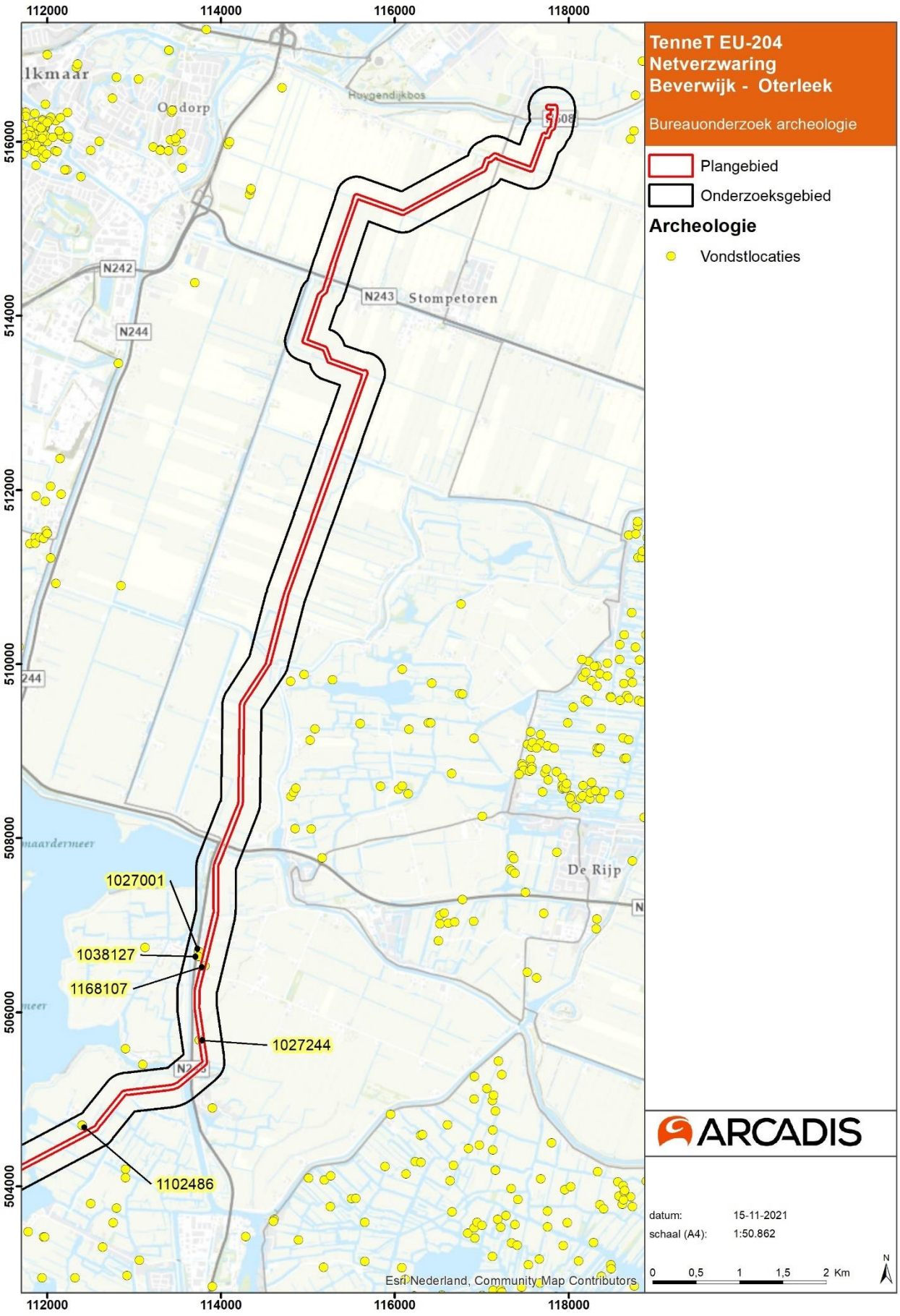
Tabel 9: Vondstlocaties binnen het plan en onderzoeksgebied.

Zaak ID-nummer	Datum en Plaats	Beschrijving
Noord		
1038127	1957, De Woude	Tijdens de opgraving zijn bewoningssporen uit de IJzertijd en Romeinse Tijd aangetroffen. Vondsten betroffen naast aardewerk o.a. een La Tene armband van glas en een bronzen ogenfibula.
1027001	1957, De Woude	Betreft een vondstmelding van aardewerk uit de Late Middeleeuwen.
1168107	2016, Alkmaar	Betreft een historische ophogingslaag die verband houdt met het gebruik en bewoning van dit gebied vanaf de Late Middeleeuwen. Onder een laag met recente geroerde grond (circa 0,30 m dik) sprake van een laag die bestaat uit donkerbruine, humeuze uiterst siltige klei tot kleiig zand waarin (veel) archeologische indicatoren (zoals bijvoorbeeld maar niet uitsluitend fragmenten baksteen, mortel, kachelslik, grind en geglazuurd aardewerk; niet verzameld) zijn aangetroffen. De laag heeft een dikte van een tot enkele decimeters en wordt geïnterpreteerd als een historische ophogingslaag die verband houdt met het gebruik en bewoning van dit gebied vanaf de Late Middeleeuwen.
1027244	1957, Markerbinnen	Betreft aardewerk en één glazen La Tene armband uit de Late IJzertijd.
1102486	1985, Krommenie	Betreft een huisplaats met akker uit de Romeinse Tijd.
Zuid		
1045785	1984, Uitgeest	Tijdens een booronderzoek is geglazuurd steengoed uit de Nieuwe Tijd aangetroffen. Het complextype was niet te bepalen.
1047300	1985, Uitgeest	Tijdens een booronderzoek is handgevormd aardewerk uit de Romeinse Tijd aangetroffen. Het complextype was niet te bepalen.
1194199	2017, Uitgeest	Vondsten zijn aangetroffen in een afvalkuil uit de Romeinse Tijd. Het handgevormde aardewerk dat bij dit onderzoek gevonden is, behoort tot de traditie van het 'Friese aardewerk'. Het materiaal uit Uitgeest heeft herkenbaar materiaal opgeleverd van tenminste twee voorraadpotten en van tenminste één voetbeker. De combinatie van voorraadpotten, al dan niet met knobbeloor en/of versierde rand, met

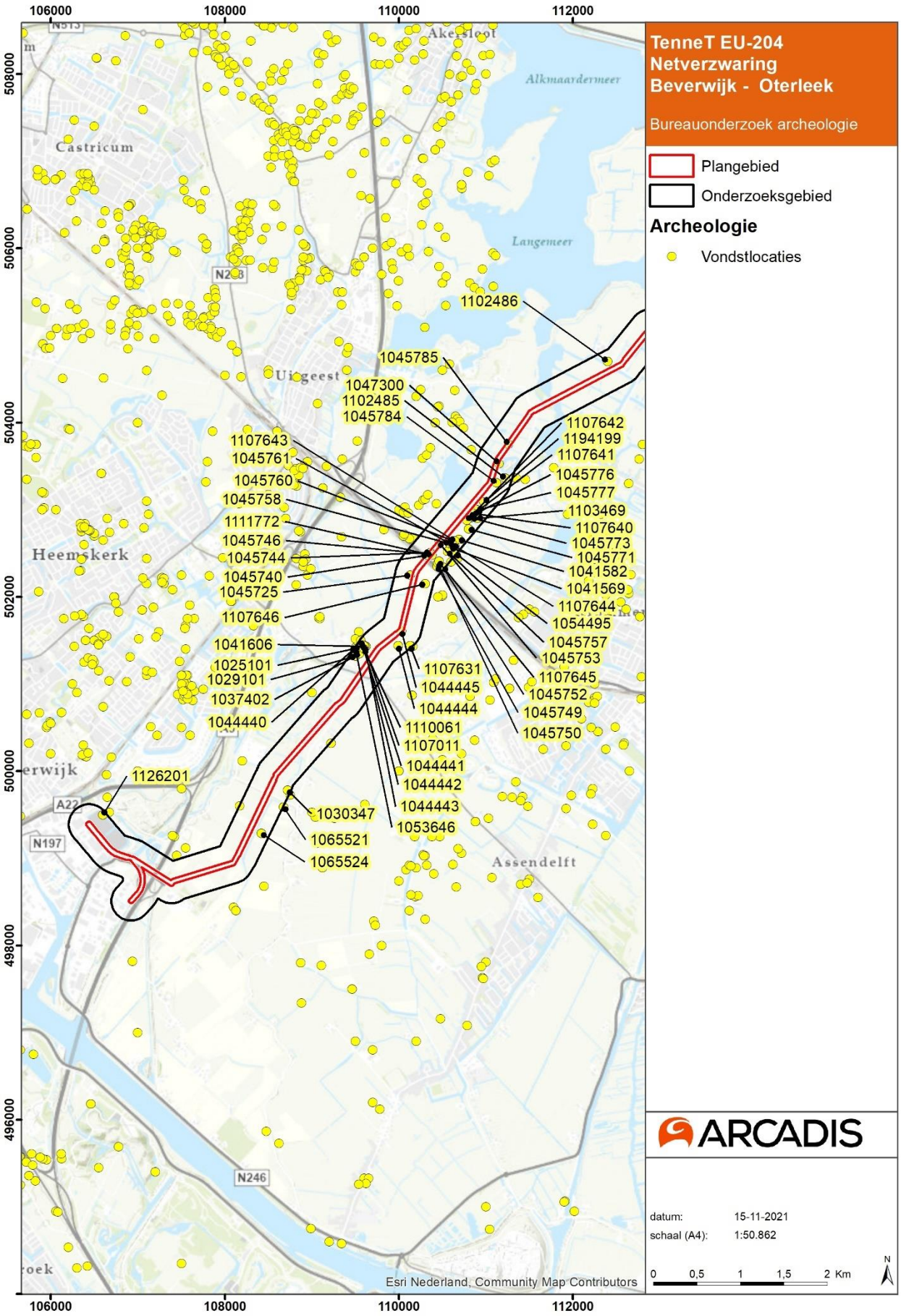
		voetbekers op een relatief hoge voet, duidt op een datering van het vondstcomplex en van de vondstlaag in de 2e eeuw na Chr. In totaal zijn er 82 fragmenten aardewerk verzameld. In dezelfde context als het inheems Romeinse aardewerk zijn ook enkele fragmenten dierlijk botmateriaal gevonden. Het betreft een fragment van een runderkies, een fragment van een (kleine) runderkaak en een wervelfragment, ook van een rund.
1103469	Onbekend, Krommeniedijk	Betreft aardewerk uit de Romeinse Tijd.
1107641	Onbekend, Busch	Betreft een vindplaats van aardewerkscherven uit de inheems-Romeinse Tijd.
1107642	Onbekend, Busch	Betreft een vindplaats van aardewerkscherven uit de inheems-Romeinse Tijd.
1045771	1984, Uitgeest	Tijdens een booronderzoek is materiaal uit verschillende perioden aangetroffen. Het betreft houtskool en botmateriaal uit het Paleolithicum en aardewerk uit de Romeinse Tijd.
1045753	1984, Uitgeest	Tijdens een booronderzoek zijn houtskoolfragmenten uit het mesolithicum aangetroffen.
1045746	1984, Uitgeest	Tijdens een booronderzoek is materiaal uit verschillende perioden aangetroffen. Het betreft houtskool uit het Mesolithicum en handgevormd aardewerk uit de Romeinse Tijd.
1045744	1984, Uitgeest	Tijdens een booronderzoek is materiaal uit verschillende perioden aangetroffen. Het betreft houtskool uit het Mesolithicum-Neolithicum en handgevormd aardewerk uit de Romeinse Tijd.
1045740	1984, Uitgeest	Tijdens een booronderzoek is materiaal uit verschillende perioden aangetroffen. Het betreft houtskool uit het Paleolithicum en aardewerk uit de Romeinse Tijd.
1111772	1964, Uitgeesterbroekpolder	'In de Uitgeesterbroek-polder werden bij graafwerkzaamheden voor de aanleg van een P.W.N.-water-leidingbuis belangrijke vondsten gedaan, ten zuidoosten van de boerderij Groot-Veldhuis. Bij het doorgraven van een kreekrug stuitte men op een Germaanse cultuurlaag en verschillende diepe afvalkuilen. Vondsten betroffen grote potfragmenten, een complete houten boog, kommetje met onleesbaar stempel, oudere scherven van terra sigillata en een grootfragment van een dolium of amphora. Tenslotte talrijke botten van vee (runden varken). De vondsten dateren uit de Late IJzertijd – Midden Romeinse Tijd.
1102485	1985, Krommenie	Betreft een ophogingslaag uit de Romeinse Tijd.
1045784	1984, Uitgeest	Betreft inheems Romeins aardwerk.
1045776	1984, Uitgeest	Het betreft houtskool uit het Mesolithicum en handgevormd aardewerk uit de Romeinse Tijd.
1045777	1984, Uitgeest	Tijdens een booronderzoek houtskool en botmateriaal uit het Paleolithicum – Neolithicum aangetroffen
1107640	Onbekend, Busch	Betreft een vindplaats van aardewerkscherven uit de inheems-Romeinse tijd.
1045773	1984, Uitgeest	Betreft inheems romeins aardewerk.

1041582	1979, Busch en Dam	Betreft handgevormd aardewerk uit de Late IJzertijd – Romeinse Tijd aangetroffen tijdens een veldkartering.
1107643	Onbekend, Busch	Betreft een vindplaats van aardewerkscherven uit de inheems-Romeinse Tijd.
1045760	1984, Uitgeest	Betreft handgevormd aardewerk uit de Romeinse Tijd en houtskool uit het Mesolithicum – Neolithicum.
1045761	1984, Uitgeest	Tijdens een booronderzoek is materiaal uit verschillende perioden aangetroffen. Het betreft houtskool uit het Mesolithicum-Neolithicum en handgevormd aardewerk uit de Romeinse Tijd.
1054495	1986, Uitgeest	Betreft handgevormd aardewerk uit de Romeinse Tijd.
1045758	1984, Uitgeest	Tijdens een booronderzoek is houtskool uit het Mesolithicum-Neolithicum aangetroffen.
1107644	Onbekend, Busch	Betreft een vindplaats van aardewerkscherven uit de inheems-Romeinse Tijd.
1041569	1979, Busch en Dam	Betreft handgevormd aardewerk uit de Late IJzertijd – Romeinse Tijd aangetroffen tijdens een veldkartering.
1045757	1984, Uitgeest	Tijdens een booronderzoek is houtskool uit het Mesolithicum-Neolithicum aangetroffen.
1045752	1984, Uitgeest	Tijdens een booronderzoek is materiaal uit verschillende perioden aangetroffen. Het betreft houtskool uit het Mesolithicum-Neolithicum en handgevormd aardewerk uit de Romeinse Tijd.
1045749	1984, Uitgeest	Tijdens een booronderzoek handgevormd aardewerk uit de Romeinse Tijd aangetroffen.
1045750	1984, Uitgeest	Betreft handgevormd aardewerk uit de Romeinse Tijd aangetroffen.
1045725	1984, Uitgeest	Betreft handgevormd aardewerk uit de Romeinse Tijd aangetroffen.
1025101	1949, Veldhuis	Betreft een cultuurlaag uit de Romeinse Tijd.
1044440	1983, Uitgeest	Betreft handgevormd aardwerk uit de Romeinse tijd en Ruinen-Wommels aardewerk uit de Late IJzertijd.
1044441	1983, Uitgeest	Betreft handgevormd aardwerk uit de Romeinse tijd en Ruinen-Wommels aardewerk uit de Late IJzertijd.
1044443	1983, Uitgeest	Betreft handgevormd aardwerk uit de Romeinse Tijd, Ruinen-Wommels aardewerk uit de Late IJzertijd en houtskool uit het Mesolithicum-Neolithicum.
1107011	1959, Heemskerkerbroekpolder	Betreft aardewerk en botmateriaal uit de Late IJzertijd – Vroeg Romeinse Tijd gevonden in een poldersloot die een vroegere oeverwal doorsnijdt.
1053646	1975, Veldhuis	Betreft aardewerk uit de Late IJzertijd en Romeinse Tijd.
1044442	1983, Uitgeest	Betreft handgevormd aardwerk uit de Romeinse Tijd, Ruinen-Wommels aardewerk uit de Late IJzertijd, slak uit de Late Middeleeuwen en houtskool uit het Mesolithicum-Neolithicum.
1041606	1979, Veldhuis	Betreft aardewerk uit de Late IJzertijd-Romeinse Tijd.

1037402	1975, Busch	Betreft twee grondsporen uit de (Vroeg Romeinse Tijd B en de Late IJzertijd).
1029101	1964, Assendelft	Bij het graven van een diepe sleuf voor een hoofdwaterleidingsbuis dwars door het polderland ten Noorden van Assendelft werden diepe afvalkuilen doorsneden. Daarbij werden tal van scherven van Romeins en inheems aardewerk uit de eerste helft van de 1ste eeuw na Chr. gevonden. Opvallend is het vrij grote aantal scherven terra-sigillata. Verder werden er veel dieren beenderen en houtresten gevonden. Tussen het hout zit een boog of juk.
1110061	Onbekend, Busch	Betreft een grondspoor uit de Late IJzertijd-Romeinse Tijd.
1107646	Onbekend, Busch	Vindplaats van aardewerkscherven uit de inheems-Romeinse tijd.
1044444	1983, Uitgeest	Vindplaats van aardewerkscherven uit de IJzertijd- Romeinse Tijd.
1044445	1983, Uitgeest	Natuursteen uit het Paleolithicum.
1107631	Onbekend, Krommenie	Oude woongrond met keramiek uit de Romeinse Tijd.
1107645	Onbekend, Busch	Vindplaats van aardewerkscherven uit de inheems-Romeinse tijd.
1030347	1960, Haarlem	Betreft handgevormd aardewerk uit de vroeg Romeinse Tijd.
1065521	1997, Beverwijk	Betreft een losse vondst van handgevormd aardewerk uit de IJzertijd- Romeinse Tijd.
1065524	1997, Beverwijk	Betreft een losse vondst van handgevormd aardewerk uit de IJzertijd- Romeinse Tijd.
1126201	2011, Beverwijk	De ligging van de Pruimendijk is met het inventariserend veldonderzoek middels proefsleuven aangetoond. De Pruimendijk is afgetopt en slechts 1,30 m is intact. Dit kan ook minder zijn als de onderste laag als een natuurlijke afzetting wordt beschouwd. De aard van de onderste laag, die zich direct op de Oer-IJ afzetting bevindt, kan zowel antropogeen als natuurlijk zijn. Vanwege de beperkte omvang van het onderzoek is hier geen sluitend beeld over verkregen. Organisch materiaal uit de laag levert een datering op tussen 600 en 770 na Chr. De dijk was opgebouwd uit verschillende kleilagen. De oudste kleilaag die met zekerheid tot de Pruimendijk behoort, bevatte plaggen. Onder de Pruimendijk is een kuil gevonden. Deze kuil wordt afgedekt door de laag uit 600-770 na Chr. De kuil dateert uit de vroege middeleeuwen of Romeinse Tijd, tenzij de afdekkende laag opgebracht is, waardoor een datering uit de Late Middeleeuwen eveneens tot de mogelijkheden behoort.

Figuur 38: Archis vondstmeldingen binnen het plan- en onderzoeksgebied (Noord).

Figuur 39: Archis vondstmeldingen binnen het plan- en onderzoeksgebied.

4.4 Eerder uitgevoerd onderzoek

In verschillende zones binnen het onderzoeksgebied is eerder archeologisch bureau- en veldonderzoek uitgevoerd. Deze zones zijn aangegeven op de kaart in Figuur 40 en Figuur 41: Onderzoeksmeldingen binnen het plan- en onderzoeksgebied, zuidzijde plangebied (Archis).en de resultaten van het onderzoek zijn beschreven in Tabel 10.

Bij de meeste onderzoeksmeldingen binnen het onderzoeksgebied waar gravend onderzoek is uitgevoerd zijn bewoningsresten uit de Late IJzertijd – Romeinse tijd aangetroffen. Ook is er onderzoek verricht naar de historische st. Aagtendijk (2058148100) en de Pruimendijk (2344523100).

Daarnaast zijn er een aantal locaties waar door middel van archeologisch onderzoek de AMZ-cyclus is afgerond of waarbij is aangetoond dat de archeologische verwachting voor het gebied bijgesteld kan worden naar een lage verwachting. Dit geldt voor onderzoeksmeldingen: 2000589100; 2002687100; 2383939100; 3990193100; 4591489100; 4593708100; 398991910.

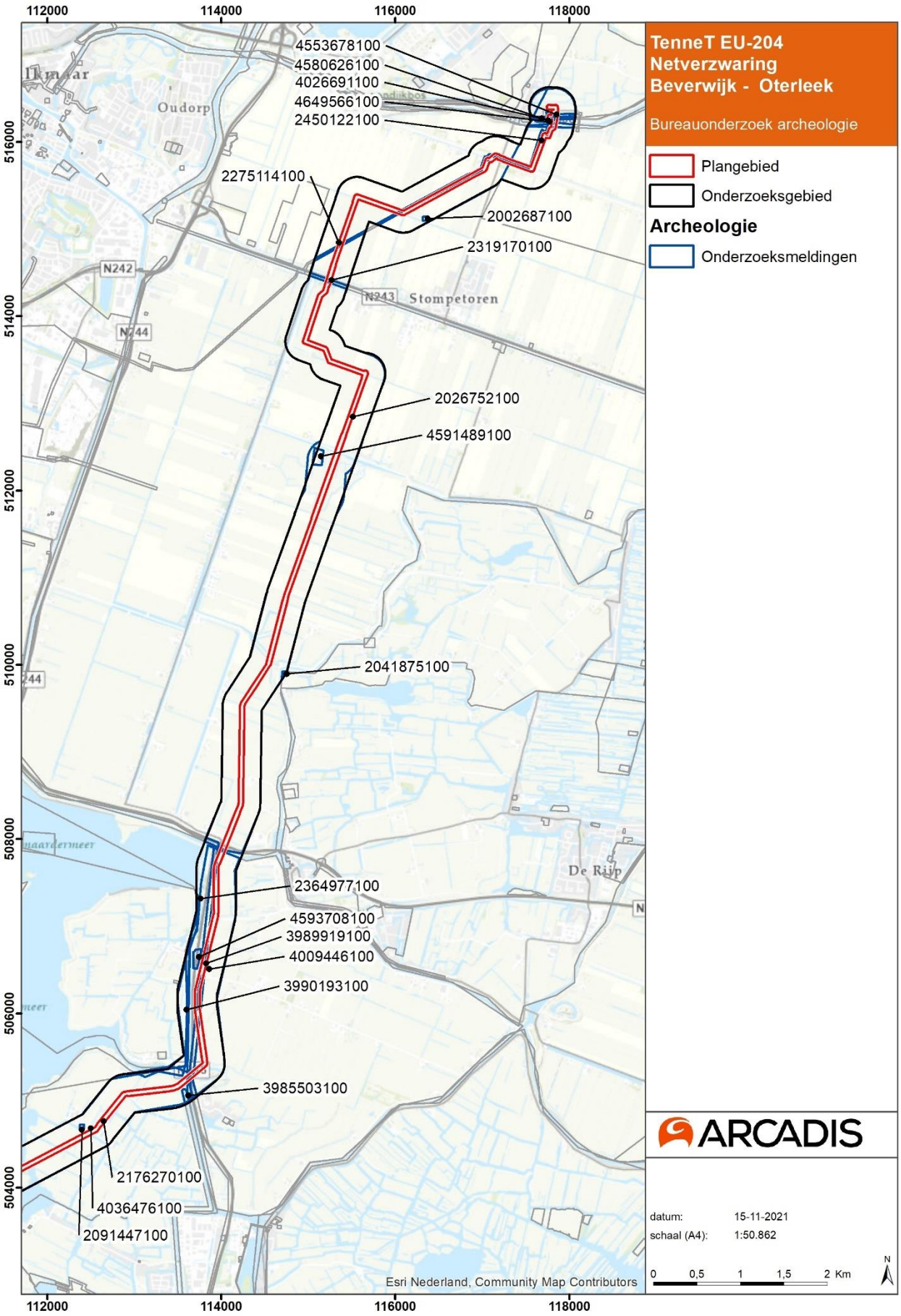
Tabel 10: Onderzoeksmeldingen binnen het plan- en onderzoeksgebied (Archis).

Zaak IDnummer	Datum/ uitvoerder/ Type onderzoek	Resultaten
2000589100	1985, Universiteit van Amsterdam, Opgraving	Opgraving in de Uitgeesterpolder. Tijdens het onderzoek is een huisterp uit de Romeinse Tijd aangetroffen.
2002687100	1992, Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, Archeologische begeleiding	Archeologische begeleiding die plaatsvond tijdens de aanleg van een gasleiding. Binnen het plan- en onderzoeksgebied bevinden zich geen vondstmeldingen.
2026663100	1997, RAAP Archeologisch Adviesbureau, Booronderzoek	Ter hoogte van het plangebied Beverwijk-Oterleek blijkt de Duinkerke IIIb-transgressie deels geërodeerd te zijn. Deels zijn de zandige Duinkerke I-geulvullingen nog wel aanwezig. Deze lenen zich uitstekend voor bewoning vanaf de Midden IJzertijd. Er werd dan ook een nederzetting uit de Late IJzertijd en/of inheems-Romeinse tijd aangetroffen. De nederzetting heeft een omvang van ca. 100 x 220 m en is goed geconserveerd door een afdekkende humeuze kleilaag van ca. 70 cm dikte. Aanbevolen wordt de vindplaats voor bescherming voor te dragen en daarnaast de zone met Duinkerke I-afzettingen, indien hiertoe binnen de planvorming behoefte bestaat, vlakdekkend archeologisch te laten karteren (Schute, 1997).
2026752100	1997, RAAP Archeologisch Adviesbureau, Booronderzoek	Rapport niet beschikbaar in Archis.
2041875100	1985, RAAP Archeologisch Adviesbureau, Booronderzoek	Kartering, inventarisatie en waardering in de Eilandspolder, naar aanleiding van een aanvraag voor ruilverkaveling
2058148100	2003, RAAP Archeologisch Adviesbureau, Booronderzoek	Op grond van het ontbreken van (duidelijke) aanwijzingen voor de aanwezigheid van nederzettingsresten wordt ten aanzien van het plangebied (voor zover het de geplande bodemingrepen betreft) geen vervolgonderzoek aanbevolen. Om het karakter van de Sint Aagtendijk te behouden, wordt aanbevolen het ontwerp van de waterpartij zo aan te passen dat tussen de dijk en de waterpartij een strook land bewaard blijft (Rietkerk, 2013).
2091447100	1985, Universiteit van Amsterdam, Opgraving	Opgraving in de Krommeniewoudpolder. Tijdens het onderzoek is een Huisplaats uit de Romeinse Tijd aangetroffen.

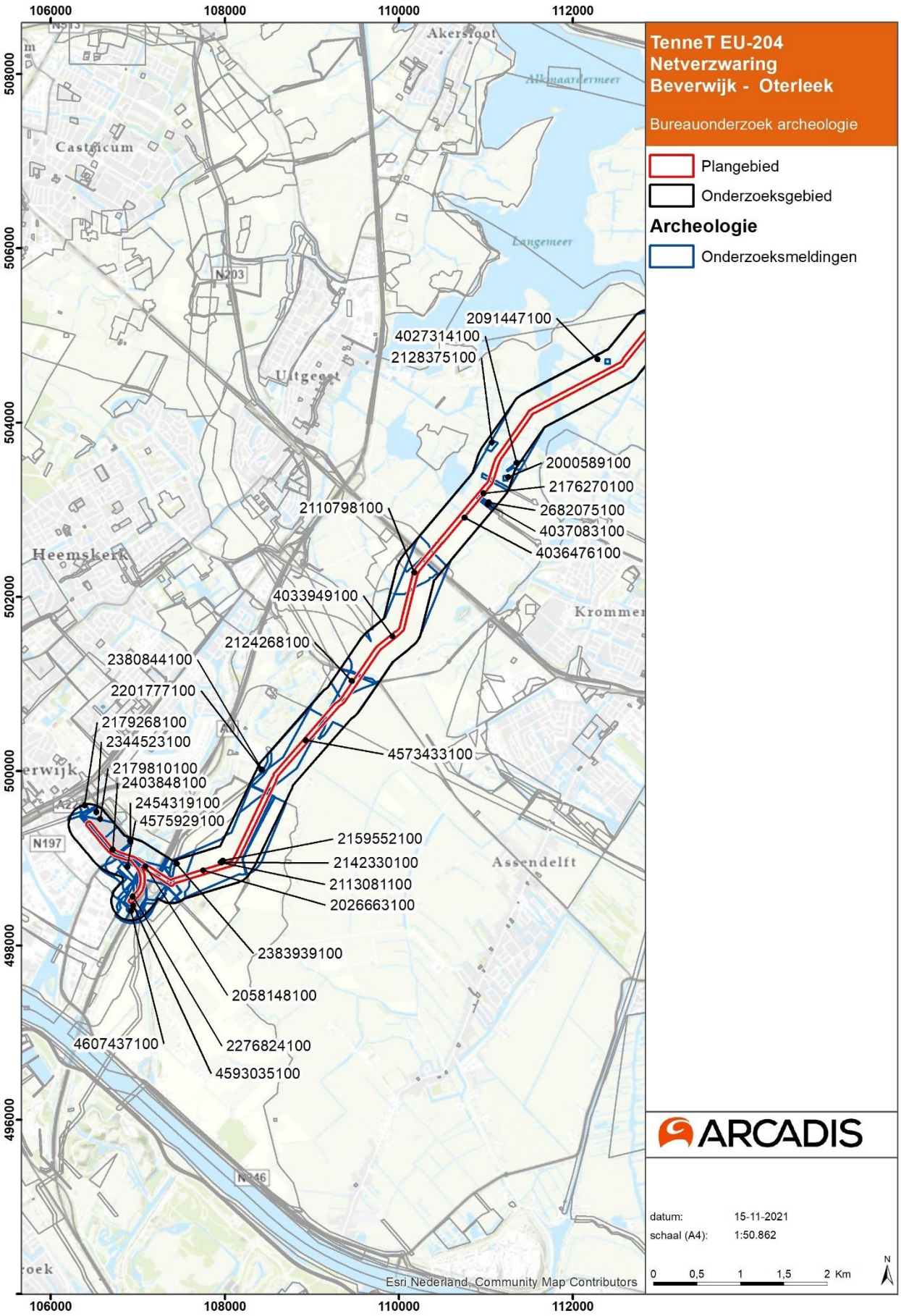
2110798100	2006, RAAP Archeologisch Adviesbureau, Booronderzoek	Rapport niet beschikbaar in Archis of DANS.
2113081100	2006, NMF Erfgoedadvies, bureauonderzoek	Bureauonderzoek
2124268100	2006, RAAP Archeologisch Adviesbureau, Booronderzoek	Op grond van de grote mate van erosie door het Wijkermeer en het ontbreken van aanwijzingen voor de aanwezigheid van archeologische resten wordt ten aanzien van het plangebied geen vervolgonderzoek aanbevolen (Warning 2006)
2128375100	2006, RAAP Archeologisch Adviesbureau, Archeologische begeleiding	Rapport niet beschikbaar in Archis.
2142330100	2007, Vuhbs archeologie, Proefsleuvenonderzoek	Rapport niet beschikbaar in Archis.
2159552100	2007, Vuhbs archeologie, Proefsleuvenonderzoek	Rapport niet beschikbaar in Archis.
2176270100	2007, RAAP Archeologisch Adviesbureau, Bureauonderzoek	Bureauonderzoek
2179268100	2006, Synthegra BV, Bureauonderzoek	Bureauonderzoek
2179810100	2008, RAAP Archeologisch Adviesbureau, Booronderzoek	Rapport niet beschikbaar in Archis.
2201777100	2010, RAAP Archeologisch Adviesbureau, Bureauonderzoek	Bureauonderzoek
2275114100	2010, Buro de Brug, Bureauonderzoek	Bureauonderzoek
2276824100	2010, Oranjewoud BV, Bureauonderzoek	Bureauonderzoek
2319170100	2011, Oranjewoud BV, Bureauonderzoek	Bureauonderzoek
2344523100	2011, Hollandia Archeologie BV, Proefsleuvenonderzoek	Op basis van de fysieke- en inhoudelijke kwaliteit van de aangetroffen archeologische resten komt de vindplaats in aanmerking voor behoud (Griffoen en Salomons 2013)
2364977100	2012, Oranjewoud BV, Bureauonderzoek	Bureauonderzoek
2380844100	2011, RAAP Archeologisch Adviesbureau, Booronderzoek	Het betreft een archeologisch booronderzoek ten behoeve van het gasleidingtrace Wijngaarden - Beverwijk.

2383939100	2012, ADC ArcheoProjecten, Proefsleuvenonderzoek	Tijdens het onderzoek is een greppel (mogelijk midden IJzertijd) en recente sporen en lagen gevonden. Het terrein is bij afwezigheid van duidelijke archeologische indicatoren en aanwezigheid van veel verstoringen vrijgegeven voor verdere graafwerkzaamheden.
2403848100	2013, Oranjewoud BV, Bureauonderzoek	Bureauonderzoek
2450122100	2014, The Missing Link, Bureauonderzoek	Bureauonderzoek
2454319100	2014, Periplus Archeomare, Bureauonderzoek	Bureauonderzoek
2682075100	2015, RAAP Archeologisch Adviesbureau, Booronderzoek	Uit het onderzoek blijkt dat de opbouw van het onderzoeksgebied bestaat uit kreken en kwelderlaagten op veen. Voor de kreekafzettingen geld een zeer hoge archeologische verwachting voor vindplaatsen uit de IJzertijd en Romeinse tijd. Deze verwachting kan op basis van het veldonderzoek gehandhaafd blijven (www.archis.nl).
3985503100	2016, RAAP Archeologisch Adviesbureau, Bureauonderzoek	Bureauonderzoek
3989919100	2016, RAAP Archeologisch Adviesbureau, Booronderzoek	Voor het deel van het plangebied dat binnen het plangebied Beverwijk Oterleek valt geldt dat er naast bodemroering, tijdens het veldonderzoek geen archeologisch relevante lagen in de vorm van laklagen, gerijpte niveaus en/of veraard veen, zijn aangetroffen. De middelhoge tot hoge archeologische verwachting kan op basis van de resultaten van het veldonderzoek naar beneden toe worden bijgesteld (laag).(Coppens 2017)
3990193100	2016, Sweco, Booronderzoek	Op basis van de resultaten van het booronderzoek zoals hiervoor beschreven, wordt geadviseerd geen nader archeologisch onderzoek (bijvoorbeeld karterend boren of proefsleuvenonderzoek) te laten plaatsvinden voorafgaande aan de uitvoering, met uitzondering van de terreinen in of nabij de bekende AMK-terreinen (Bex, 2016).
4009446100	2016, Hollandia Archeologie BV, Bureauonderzoek	Bureauonderzoek
4026691100	2016, De Steekproef, Bureauonderzoek	Bureauonderzoek
4027314100	2016, RAAP Archeologisch Adviesbureau, Bureauonderzoek	Bureauonderzoek
4033949100	2015, Transect, Bureauonderzoek	Bureauonderzoek
4036476100	2017, Antea Group Archeologie, Booronderzoek	Er zijn tijdens het veldonderzoek geen archeologische indicatoren aangetroffen/verzameld. Het gaat hier echter wel om een verkennende fase van het inventariserend veldonderzoek door middel van boringen. Het doel van de verkennende fase van het veldonderzoek is het in kaart brengen van de bodemopbouw en het aantonen van eventuele bodemverstoringen. De afwezigheid van archeologische indicatoren kan dan ook niet worden beschouwd als

		indicatie voor de afwezigheid van een archeologische vindplaats (Teekens, 2017).
4037083100	2017, RAAP Archeologisch Adviesbureau, Archeologische begeleiding	Met de begeleiding van de slootkanten zijn de eventueel aanwezige vindplaatsen volledig gedocumenteerd. Vastgesteld is dat zich een vindplaats uit de Romeinse periode binnen het plangebied bevindt, op de top van een aanwezige getij -inversierug. Bij verdere werkzaamheden binnen de grenzen van de vastgestelde getij - inversieruggen dient dan ook scherp gelet te worden op de aanwezigheid van archeologische vindplaatsen (Hakvoort, 2019).
4553678100	2017, RAAP Archeologisch Adviesbureau, Bureauonderzoek	Bureauonderzoek
4573433100	2017, Arcadis, Bureauonderzoek	Bureauonderzoek
4575929100	2017, Aeres Milieu, Bureauonderzoek	Bureauonderzoek
4580626100	2017 Antea Group Archeologie, Bureauonderzoek	Bureauonderzoek
4591489100	2018, Synthegra BV, Booronderzoek	In geen van de boringen zijn indicatoren aangetroffen die wijzen op de aanwezigheid van een archeologische vindplaats. De kans dat binnen het plangebied een archeologische vindplaats (met uitzondering van verkavelingssloten) aanwezig is, wordt daarom klein geacht. Op grond van de resultaten van het onderzoek wordt voor het plangebied géén archeologisch vervolgonderzoek geadviseerd. (Van den Berghe, K.J., en M. Petterson, 2018.)
4593035100	2018, Arcadis, Bureauonderzoek	Bureauonderzoek
4593708100	2018, RAAP Archeologisch Adviesbureau, Proefsleuvenonderzoek	Het onderzoek heeft de resten van één van de boerderijen van het gehucht Wouthuyse opgeleverd. Met deze opgraving is de wetenschappelijke informatie ex situ bewaard, zodat verder archeologisch veldonderzoek niet meer aan de orde is. Er zijn geen belemmeringen meer voor de geplande bodemingrepen.
4607437100	2018, RAAP Archeologisch Adviesbureau, Booronderzoek	Vindplaatszone met mogelijk resten uit de late bronstijd tot en met de vroege middeleeuwen aangetroffen tijdens het booronderzoek.
4649566100	2018, Sweco, Bureauonderzoek	Bureauonderzoek

Figuur 40: Onderzoeksmeldingen binnen het plan- en onderzoeksgebied, noordzijde plangebied (Archis).

Figuur 41: Onderzoeksmeldingen binnen het plan- en onderzoeksgebied, zuidzijde plangebied (Archis).

5 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste conclusies besproken en op basis daarvan een gespecificeerde archeologische verwachting geformuleerd. Als laatste wordt een advies gegeven voor archeologisch vervolgonderzoek.

5.1 Conclusie

1. Hoe ziet de geo(morfo)logische en bodemkundige opbouw van het plangebied eruit?

Het plangebied valt grofweg onder te verdelen in 3 gebieden. In het noorden ligt het laaggelegen droogmakerij landschap van de Schermerpolder. Waarbinnen een enkele verhoging zichtbaar is, dit zijn de voormalige eilanden in de Schermer, De Matten en De Blokkers. Rondom Krommenie ligt een veenlandschap, het land is hier in het verleden ook uitgeveend maar er is daarna geen meer ontstaan zoals in de Schermerpolder. Het zuidelijke deel van het plangebied wordt gekenmerkt door getijdenruggen en vlakten die zijn ontstaan gedurende de periode dat het Oer-IJ estuarium actief was.

2. Welke archeologische vindplaatsen in en rond het plangebied zijn bekend?

In het zuidelijke deel van het plangebied zijn veel vondsten en vindplaatsen uit de Late IJzertijd en Romeinse Tijd aangetroffen. Juist rond die periode was het Oer-IJ estuarium actief. Met name op de hoger gelegen getijdenruggen vond bewoning plaats. Naast vondsten uit de IJzertijd en Romeinse Tijd zijn in het hele plangebied historische wijken aanwezig. Bij voorgaande onderzoeken heeft het onderzoek naar deze wijken al veel informatie opgeleverd.

3. Welke historische gegevens (complexen en landgebruik) in en rond het plangebied zijn bekend?

Het gebied heeft lang onder invloed gestaan van de zee. De dijken werden ingericht ter bescherming van overstromingen. Veel van deze dijken dateren al uit de Middeleeuwen. Het natte landschap heeft ervoor gezorgd dat er veenontwikkeling plaatsvond in de bodem. Dit veen is vanaf de Middeleeuwen ontgonnen en uitgeveend. Het veen zorgden op sommige plekken voor veel druk op de ondergrond. Op het moment dat het veen werd verwijderd verdween deze druk en klonk het land zo ver in dat er binnenmeren ontstonden, zoals de Schermer. Deze binnenmeren zijn in de Gouden Eeuw drooggemalen tot polders.

5.2 Gespecificeerd verwachtingsmodel

4. Wat is, op basis van bovenstaande gegevens, de gespecificeerde archeologische verwachting van het plangebied? Wat zijn de prospectiekenmerken van de te verwachte vindplaatsen?

Droogmakerij landschap

Het droogmakerijlandschap ligt aan de noordzijde van het plangebied. De laaggelegen polders van de droogmakerij hebben een lage verwachting. Dit gebied is in de Middeleeuwen ontgonnen en uitgeveend en door inklinking ontstond er een binnenmeer. Pas in de Gouden Eeuw is het binnenmeer drooggemalen en de polder ontstaan. De historische erven die vanaf de 17de eeuw in de polder liggen kennen een hoge verwachting voor de Nieuwe Tijd. De polders zijn omgeven door ringvaarten en dijken. Ook deze historische dijken kennen een hoge verwachting voor de Nieuwe Tijd.

In de binnenmeren kwam nog enkele eilandjes voor. Hier is het veen niet afgegraven en na het inpolderen lagen ze als hoger gelegen plekken in het landschap. Er geldt een verwachting voor de perioden Late IJzertijd – Nieuwe Tijd. Hiertoe behoren onder meer de voormalige eilandjes De Matten en De Blokkers.

Veengebied

In het midden van het plangebied ligt een veengebied dat vanaf de Middeleeuwen is ontgonnen en uitgeveend en vervolgens is ingepolderd. Het gebied was te laaggelegen en te nat voor bewoning. Wel kunnen er in het veengebied resten uit de ontginningsperiode worden aangetroffen. Voor dit gebied geldt een middelhoge archeologische verwachting voor de Middeleeuwen. In de periode voor de veenontwikkeling stond het gebied onder water, voor de periode tot de Middeleeuwen geldt daarom een lage verwachting. De dijken rondom de polders zijn na de ontginningen ingericht en dateren een aantal eeuwen terug. De dijken hebben een hoge verwachtingswaarden voor de Nieuwe Tijd.

Oer-IJ estuarium

Voor het Oer-IJ-estuarium geldt een hoge verwachting voor de zandige kreekruggen en oeverwallen, met name vanaf de Romeinse Tijd. De lage verwachting geldt voor de daarnaast gelegen kleiige en venige vlakten. Het landschap van voor de IJzertijd is binnen de tracés grotendeels geërodeerd door het Oer-IJ. Daarmee krijgt de periode vooraf aan de IJzertijd een lage archeologische verwachting.

Resten uit de genoemde perioden kunnen bestaan uit nederzettingsresten, bestaande uit erven (woonstalhuis, enkele bijgebouwen en waterput(ten). Hiervan rest tegenwoordig nog een vondstniveau bestaande uit onder meer aardewerk, bouwmateriaal en houtskool en een sporen niveau.

De archeologische resten bevinden zich in de top van de Oer-IJ-afzettingen. Deze bevinden zich direct vanaf het maaiveld. Hierdoor zijn de archeologische resten kwetsbaar voor bodemingrepen en is de gaafheid naar verwachting redelijk.

Historische dijken

Binnen het plangebied bevinden zich vele historische dijken, sommige aangelegd in de Middeleeuwen om het land te beschermen tegen overstromingen en sommige in de Nieuwe Tijd met de inrichting van het landschap en het droogmalen van de polders. De historische dijken kennen een hoge verwachting voor de periode Middeleeuwen-Nieuwe tijd.

De verwachtingswaarde voor het plangebied staan ook op kaart aangegeven in Figuur 98 t/m Figuur 105.

5.3 Advies

5. In welke mate worden de bekende en/of verwachte archeologische vindplaatsen bedreigd door de geplande ontwikkeling?

De kabelverbinding wordt deel middels open ontgraving aangelegd en deel via gestuurde boringen. Ter hoogte van open ontgraving worden de archeologische waarden bedreigd. De gestuurde boringen gaan tot een diepte van 10 – 20m -Mv. Op deze diepte hebben de boringen geen effect op de archeologische waarden. Dit geldt niet voor de in- en uittredenpunten en de werklocaties. Deze locaties en het bijbehorende advies is verwerkt in de advieskaarten Figuur 106 t/m Figuur 113.

Bij de aanleg van de in- en uittrede punten voor de gestuurde boringen wordt daarbij ook gewerkt met tijdelijke bronbemaling. Deze tijdelijke bronbemaling heeft geen effect op de archeologische waarden. Hier geldt het advies wat geldt voor de locaties waar wordt gewerkt met een open ontgraving.

6. Is archeologisch vervolgonderzoek nodig en zo ja, welke onderzoeksmethode wordt geadviseerd?

Het gebied kent met name op de getijdenruggen, de dijken en rond het Oer-IJ estuarium een hoge verwachting op archeologische waarden. Op deze locaties bevinden zich ook een aantal vindplaatsen waaronder een beschermd AMK-terrein. Per type element of gemeentelijke verwachtingswaarde wordt in de onderstaande tabel aangegeven welk type vervolgonderzoek wordt geadviseerd.

Het type vervolgonderzoek is afgestemd met de archeologisch adviseur van de Provincie Noord-Holland. Rond het Oer-IJ estuarium is de aanleg van proefsleuven de methode die de meeste relevante informatie oplevert, op de locatie van de dijken is een booronderzoek tot in de natuurlijke ondergrond de voorgeschreven methode. Dit geldt ook voor de rest van het tracé, buiten het Oer-IJ estuarium. Voorafgaand aan de proefsleuven vindt er een verkennend booronderzoek plaats om informatie te leveren voor het PvE en de offerte. Door aan deze werkwijze voorgesteld door de Provincie Noord-Holland te voldoen, wordt ook aan de gemeentelijke eisen voldaan.

Dit advies geldt voor de locaties waar wordt gewerkt met een open ontgraving. Indien er wordt gewerkt met een gestuurde boring is de impact op de archeologische waarden in de ondergrond zo gering dat dit geen effect heeft op de archeologische waarden. Voor de locaties waar wordt gewerkt met een gestuurde boring wordt geen archeologisch vervolgonderzoek geadviseerd. Het advies staat ook op kaart weergegeven in Figuur 106 t/m Figuur 113. Op deze kaarten is er al gefilterd op open ontgraving/gestuurde boring en is er dus alleen weergegeven waar vervolgonderzoek nodig is.

De bekende en verwachte archeologische waarden zoals aangegeven op de verwachtingskaarten (Figuur 98 t/m Figuur 105) worden bij de geplande werkzaamheden bedreigd tot maximaal 2,5 m – Mv. Dit is de diepte waarop de nieuwe hoogspanningskabel wordt aangelegd. Op de locaties waar door middel van een gestuurde boring de kabel aangelegd wordt kan de verstoringsdiepte oplopen tot wel 20 m – mv.

Tabel 11: Overzicht advies en verwachting archeologie

Element	Verwachting	Advies
AMK-terreinen	Bekende waarden	Er worden geen AMK-terreinen geraakt door open ontgravingen of in- en uittrede punten. Wel vindt er een gestuurde boring plaats onder het AMK-terrein door. Mocht bovenstaande niet mogelijk zijn dient er een booronderzoek voorafgaand aan een proefsleuven onderzoek uitgevoerd te worden.
AMK-terreinen beschermd (1318)	Bekende waarden (Beschermd)	Het beschermde AMK-terrein wordt niet geraakt. Indien dit niet mogelijk is dient er een monumentenvergunning aangevraagd te worden. Een andere optie is om na een vooroverleg met de RCE gezamenlijk te besluiten tot het uitvoeren van een gestuurde boring op deze locatie, mits het in- en uittrede punt zich niet op het AMK-terrein bevindt.
Vindplaatsen+ straal van 20m rondom vindplaats	Zeer hoge verwachting	Voor deze locatie dient er een booronderzoek voorafgaand aan een proefsleuven onderzoek uitgevoerd te worden.
Gasleidingen op verstoringkaart	Lage verwachting	Voor deze locatie wordt geen vervolgonderzoek geadviseerd omdat bij de aanleg van de gasleiding de bodem verstoord is.
Dijken	Bekende waarden	Indien de dijk wordt doorsneden dient de dijk middels een verkennend booronderzoek tot in de natuurlijke ondergrond onderzocht te worden.
Historisch erf	Zeer hoge verwachting	Verkennend booronderzoek ten behoeve van het vaststellen van de bodemopbouw en archeologische verwachting.
Onderzoeksmeldingen: 2000589100; 2002687100; 2383939100; 3990193100; 4591489100; 4593708100; 3989919100	Lage verwachting tot geen verwachting	Voor deze locatie wordt geen vervolgonderzoek geadviseerd omdat de AMZ-cyclus is afgerond of omdat er voor die locatie geen vervolgonderzoek geadviseerd werd.

Gemeente Alkmaar		
Waarde B	Zeer hoge verwachting	Verkennend booronderzoek ten behoeve van het vaststellen van de bodemopbouw en archeologische verwachting.
Waarde C	Hoge verwachting	Verkennend booronderzoek ten behoeve van het vaststellen van de bodemopbouw en archeologische verwachting.
Waarde D	Middelhoge verwachting	Verkennend booronderzoek ten behoeve van het vaststellen van de bodemopbouw en archeologische verwachting.
Waarde E	Lage verwachting	Voor deze locatie wordt geen vervolgonderzoek geadviseerd.
Gemeente Uitgeest		
AWG 1	Bekende waarden (Beschermd)	Het beschermde terrein wordt niet geraakt, er vindt een gestuurde boring plaats op deze locatie.
AWG 3	Monumenten (AMK-terreinen) die niet de status van Rijksmonument hebben.	Het AMK-terrein wordt niet geraakt, er vindt een gestuurde boring plaats op deze locatie.
AWV 1	Hoge verwachting	Voor deze locatie dient er een booronderzoek voorafgaand aan een proefsleuven onderzoek uitgevoerd te worden.
AWV 2	Hoge verwachting	Voor deze locatie dient er een booronderzoek voorafgaand aan een proefsleuven onderzoek uitgevoerd te worden.
AWV 5	Lage verwachting	Voor deze locatie wordt geen vervolgonderzoek geadviseerd.
Heemskerk		
Waarde 4	Lage verwachting	Voor deze locatie wordt geen vervolgonderzoek geadviseerd.
Zaanstad		
Regionaal	Hoge verwachting	Voor deze locatie dient er een booronderzoek voorafgaand aan een proefsleuven onderzoek uitgevoerd te worden.
Beverwijk		
Archeologisch relevante terreinen	Zeer hoge verwachting	Voor deze locatie dient er een booronderzoek voorafgaand aan een proefsleuven onderzoek uitgevoerd te worden.

Historische geografische elementen en structuren	Hoge verwachting	Verkennend booronderzoek ten behoeve van het vaststellen van de bodemopbouw en archeologische verwachting.
Overige archeologische relevante terreinen en structuren	Middelhoge verwachting	Voor deze locatie dient er een booronderzoek voorafgaand aan een proefsleuven onderzoek uitgevoerd te worden.

Dit advies sluit niet uit dat er, voor de gebieden waar geen vervolgonderzoek wordt geadviseerd, er bij graafwerkzaamheden (niet voorspelbare) archeologische toevalsvondsten vondsten kunnen worden aangetroffen, zoals bedoeld in artikel 5.10 van de Erfgoedwet 2016. In dat geval moet hiervan melding worden gedaan bij het Bevoegd Gezag.

Dit advies kan door de initiatiefnemer te worden voorgelegd aan het Bevoegd Gezag. Het Bevoegd Gezag kan van het door Arcadis gegeven advies afwijken.

5.4 Mitigerende maatregelen

Archeologische waarden kunnen worden beschermd door de bodem waarin deze waarden zich bevinden onaangetast te laten (behoud in situ). Het gaat om zones met een middelhoge tot zeer hoge verwachting (en AMK-terreinen) in gebieden waar de kabels middels een open ontgraving worden aangelegd en de in- en/of uittredepunten van gestuurde boringen. Bij de aanleg via open ontgraving en bij de in- en/of uittredepunten is mitigatie mogelijk door locatiewijziging om vindplaatsen te vermijden. Door middel van inventariserend veldonderzoek (boor- en proefsleuvenonderzoek) in de volgende fase, wordt de aanwezigheid van archeologische vindplaatsen nader bepaald.

Indien planaanpassing (dus behoud in situ) niet mogelijk is, is slechts het documenteren van de te vernietigen waarden een optie (behoud ex situ). Dit geldt niet als een mitigerende maatregel. De ondergrenzen voor archeologisch vervolgonderzoek, zijn per gemeente vastgelegd en onderzocht in het bureauonderzoek (Paragraaf 1.10.3).

BRONNEN

Alders,G.P., J. Roefstra en L. den Boon, 2009. Beleidsnota Archeologie gemeente Heemskerk.

Alkemade, M. en van Heeringen, R.M., Klerks, K., 2011. Archeologiebeleid gemeente Castricum. Vestigia BV Archeologie & Cultuurhistorie.

Barends, S, H.G. Baas, M.J. de Harde, J. Renes, T. Stol, J.C. van Triest, R.J. de vries en F.J. van Woudenberg (eds), 2005. Het Nederlands landschap, een historisch-geografische benadering. Utrecht: Uitgeverij Matrijs.

Berghe, van den, K.J., en M. Petterson, 2018. Bureau- en Inventariserend Veldonderzoek, Verkennend booronderzoek, Laanweg 9 te Zuidschermer. Synthegra rapport S180019.

Bex, J. 2016. Archeologisch onderzoek kadeverbetering Alkmaardermeer
in de gemeenten Castricum en Uitgeest: Inventariserend veldonderzoek door middel van boringen-verkennende fase. GRONTMIJ ARCHEOLOGISCHE RAPPORTEN 1620.

Coppens, C.F.H., 2017. Plangebied Provincialeweg N246 in Noord-Holland, gemeenten Alkmaar, Castricum en Zaanstad; archeologisch vooronderzoek: een inventariserend veldonderzoek (verkennende en deels karterende fase) RAAP-NOTITIE 5788.

Gemeente Beverwijk, 2008. Bestemmingsplan Recreatieve markten Beverwijkse Bazaar en omgeving

Gemeente Beverwijk, 2007. Beleidsnota Cultuurhistorie Beverwijk

Gemeente Beverwijk, 2009. Bestemmingsplan De Buitenlanden

Gemeente Castricum, 2017. Bestemmingplan De Woude. Gemeente Castricum.

Gemeente Heemskerk, 2015. Bestemmingsplan Heemskerk Buitengebied.

Gemeente Uitgeest, 2011. Archeologische beleidsnota gemeente Uitgeest

Gemeente Zaanstad, 2016. Bestemmingsplan Landelijk Gebied Assendelft

Griffioen, A. en K.T. Salomons, 2013. Inventariserend veldonderzoek middels proefsleuven (IVO-P) Beverwijk, Pruimendijk. HOLLANDIA reeks 457.

Hakvoort,A., 2019. Waterbeheersing Uitgeester- en Heemskerkerbroek in Uitgeest, gemeente Uitgeest; Opgraven Landbodems, variant Archeologische Begeleiding. RAAP-NOTITIE 6072.

Kleij, P., 2009. Archeologienota Zaanstad. Gemeente Zaanstad.

Knol, T.N., 2013. Archeologisch bureau- en booronderzoek aan de Stierop te De Woude, gemeente castricum (NH). Projectnummer 93224912.

Nyst, C. L., 2010. Beleidsnota Archeologie gemeente Heerhugowaard. Gemeente Heerhugowaard.

Rietkerk, M., 2013. Plangebied uitbreiding Bazaar/Verlegde Ringvaartweg, gemeente Beverwijk; een inventariserend archeologisch onderzoek. RAAP-NOTITIE 354.

Schuddinck,, K., 2020. Historisch Vooronderzoek Niet Gesprongen Explosieven Beverwijk-Oterleek kabeltracé. REASeuro RO.

Schute, I.A, 1997. Wijkermeerpolder, een archeologische inventarisatie en kartering. RAAP-RAPPORT 265.

Teekens, P.C., 2017. Inventariserend Veldonderzoek d.m.v. verkennende boringen Spoorsingel en Graaf Janstraat te Beverwijk. Antea Group Archeologie 2017/73

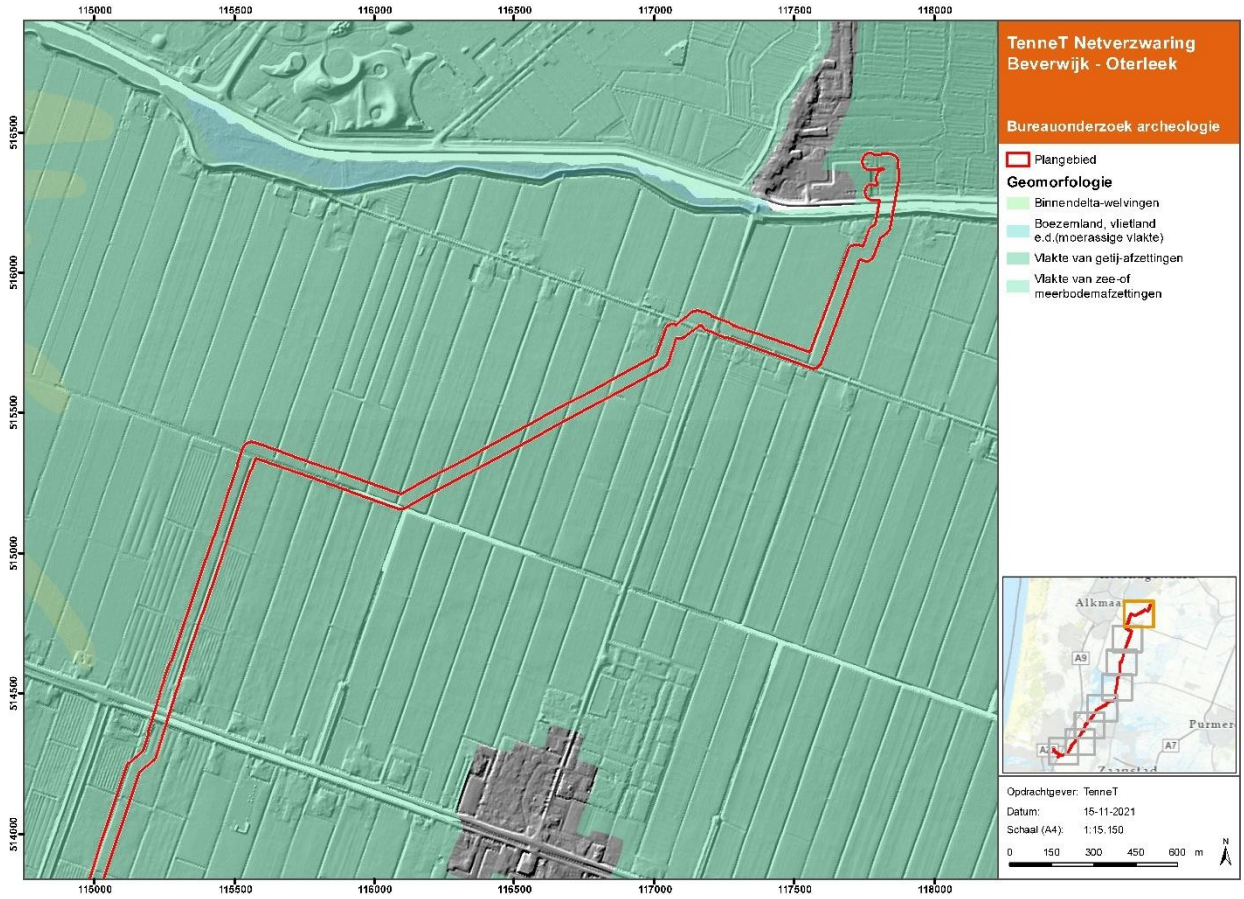
Warning, S., 2006. Plangebied Golfbaan IJmond Noord, gemeente Heemskerk; archeologisch vooronderzoek: een bureau- en inventariserend veldonderzoek. RAAP-NOTITIE 1713.

Digitale bronnen

- Actueel Hoogtebestand van Nederland (AHN).
- Archeologische Monumenten Kaart (AMK).
- Archeologisch Informatiesysteem Archis2; Rijksdienst voor het Culturele Erfgoed (RCE).
- Bodemkaart Nederland (1:50:000); Alterra.
- Geomorfologische Kaart (1:50:000); Alterra.
- DINO-loket.

Bijlage

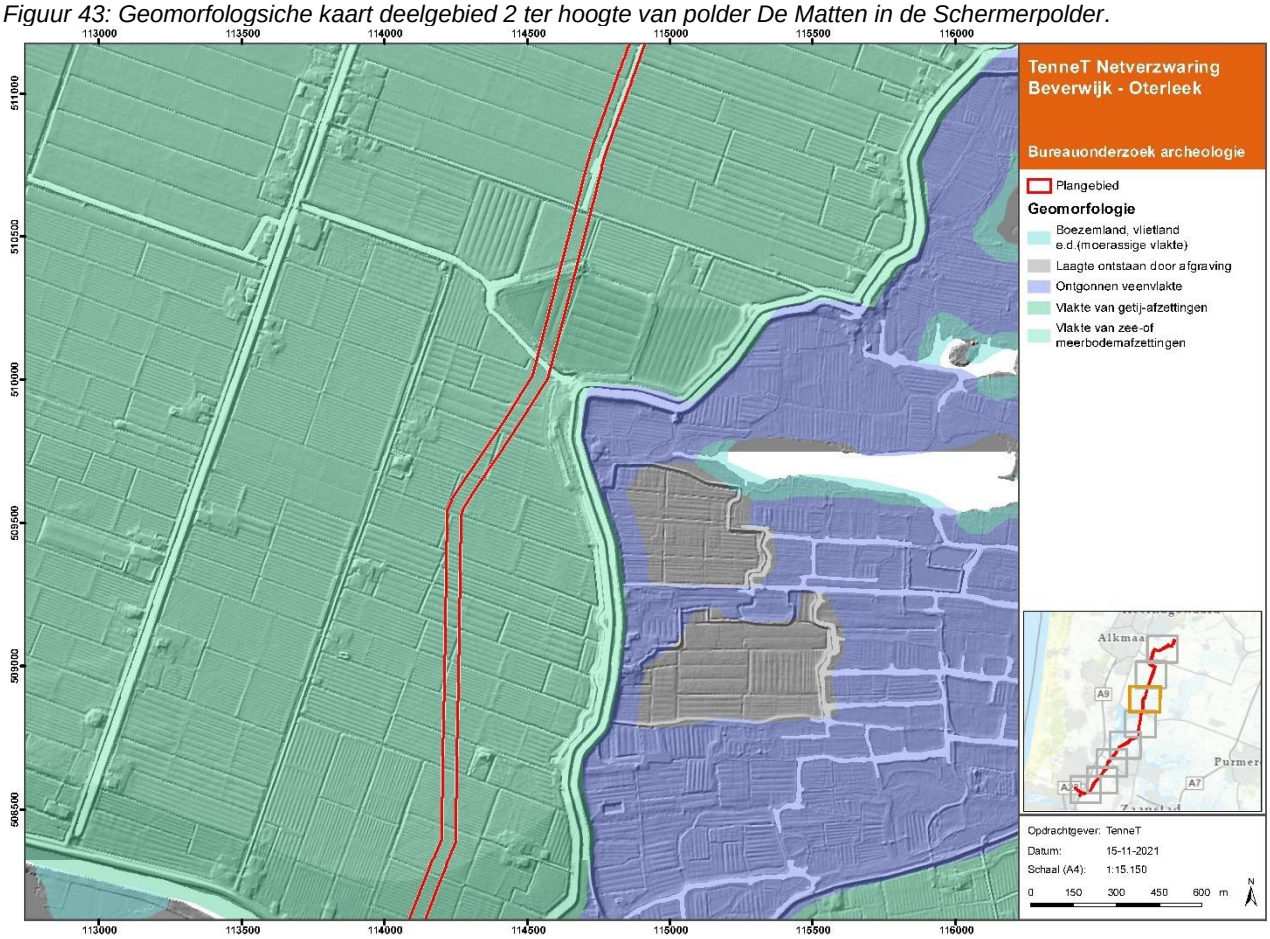
Geomorfologische kaarten

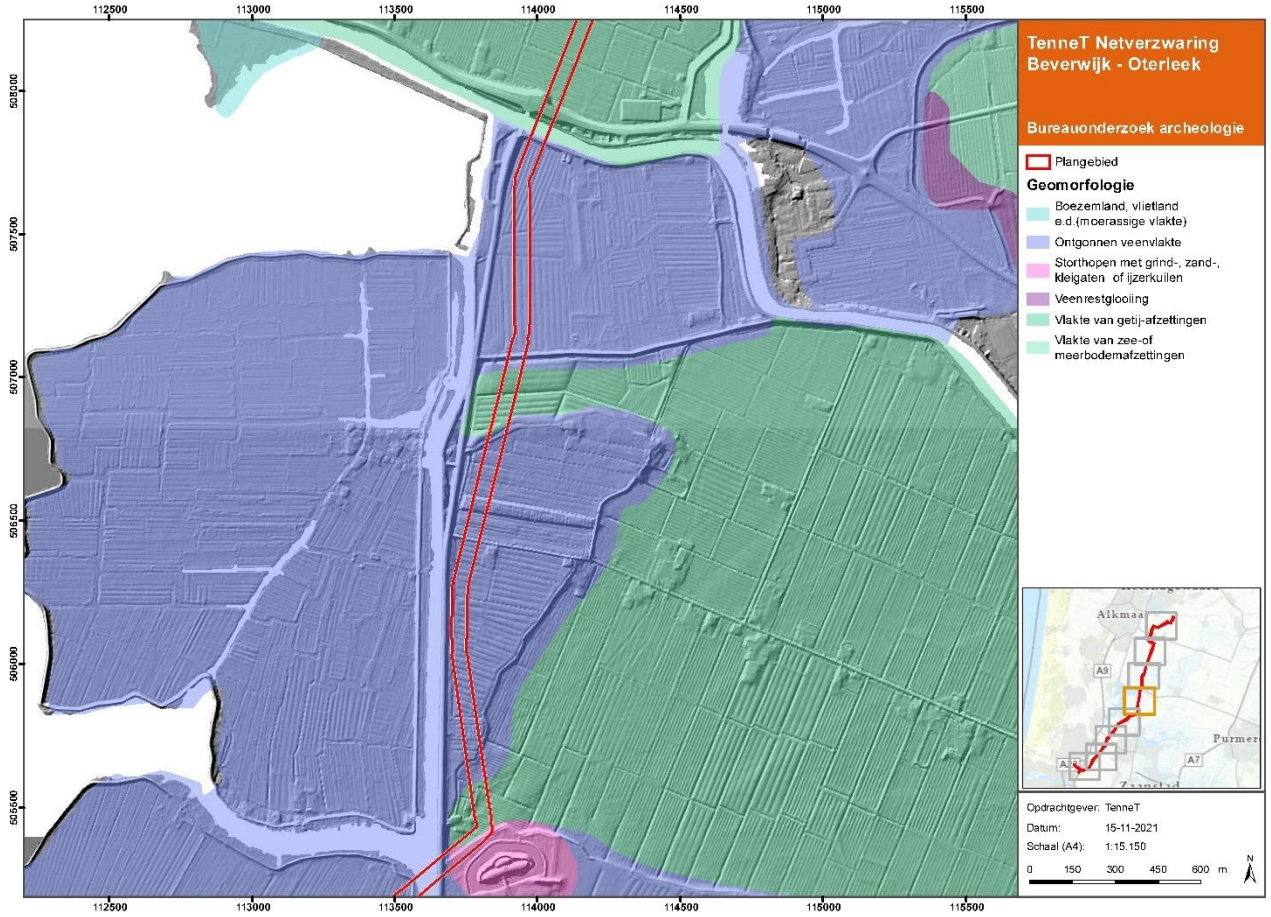
Figuur 42: Geomorfologische kaart deelgebied 1 ter hoogte van Oterleek.

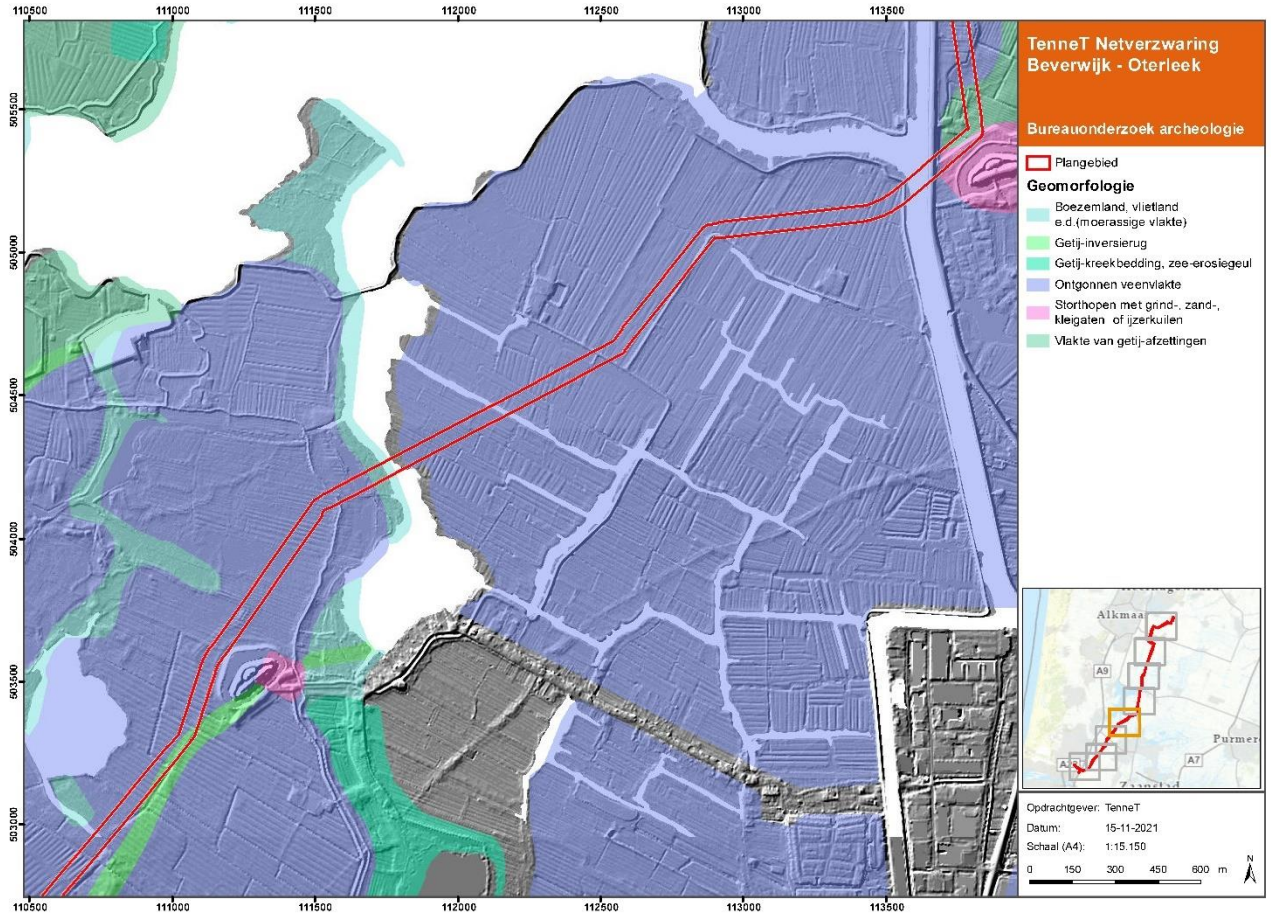
Figuur 43: Geomorfologsiche kaart deelgebied 2 ter hoogte van polder De Matten in de Schermerpolder.

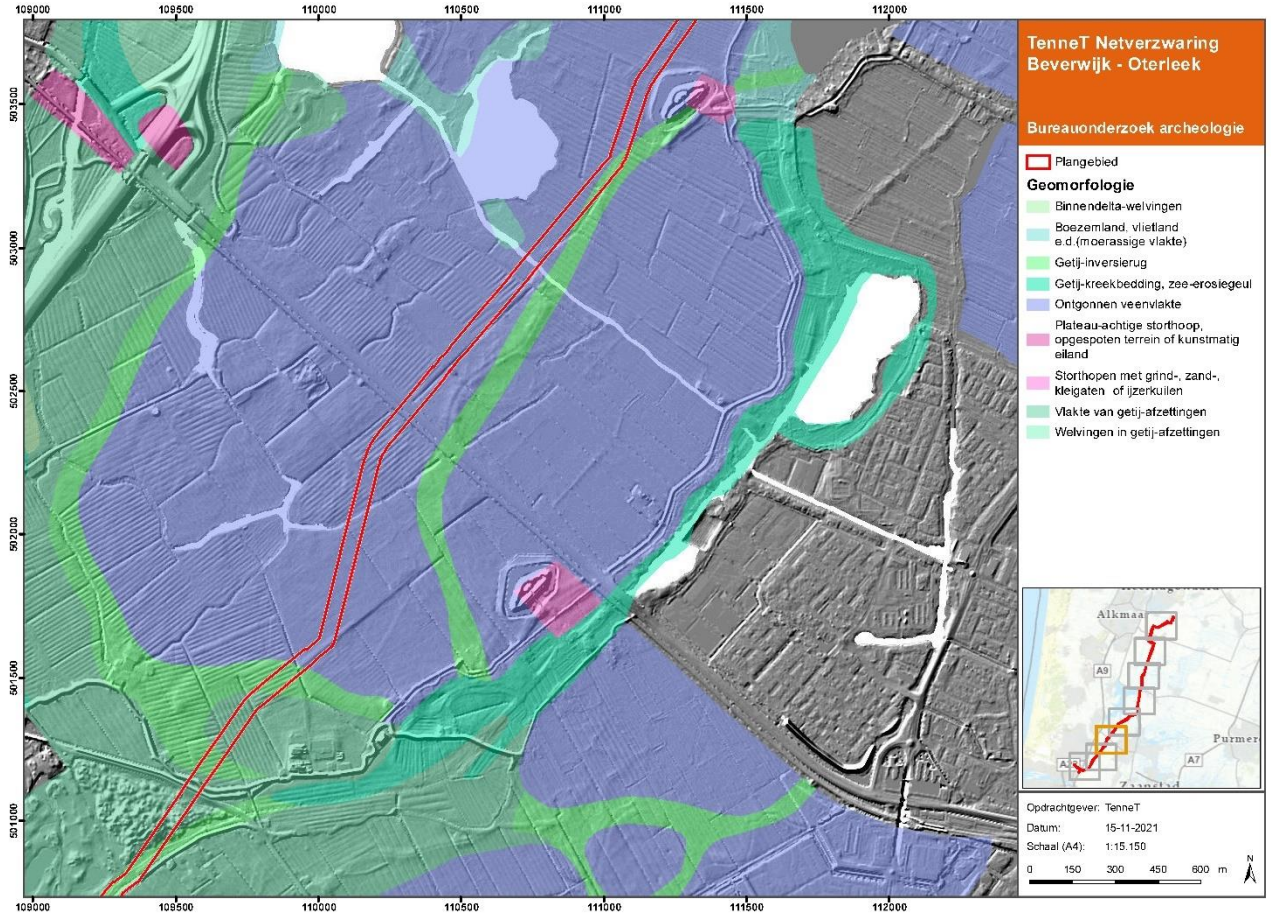
Figuur 44: Geomorfologische kaart deelgebied 3 ter hoogte van polder De Blokkers in de Schermerpolder.

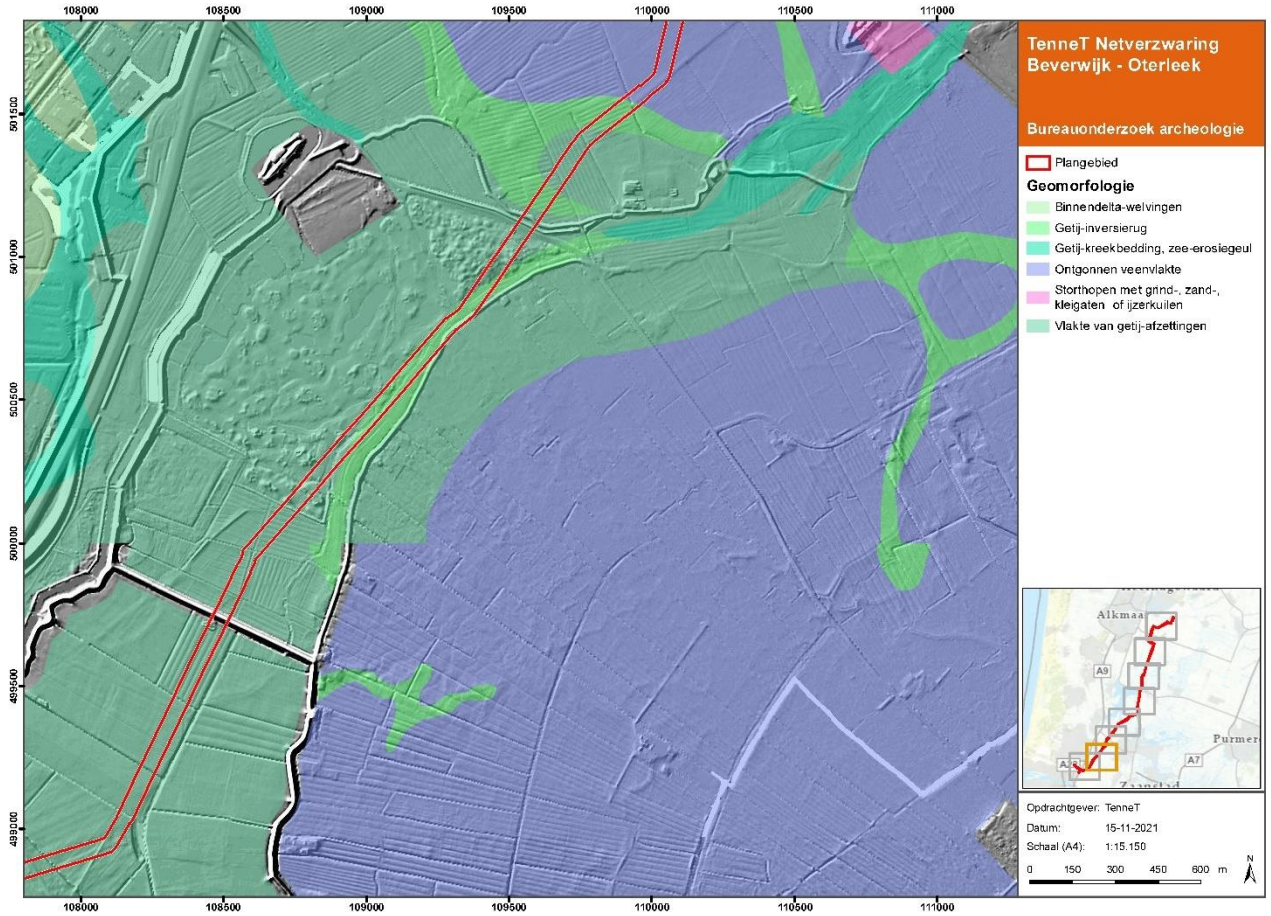
Figuur 45: Geomorfologische kaart deelgebied 4 ter hoogte van de Kogerpolder en Oostwouderpolder.

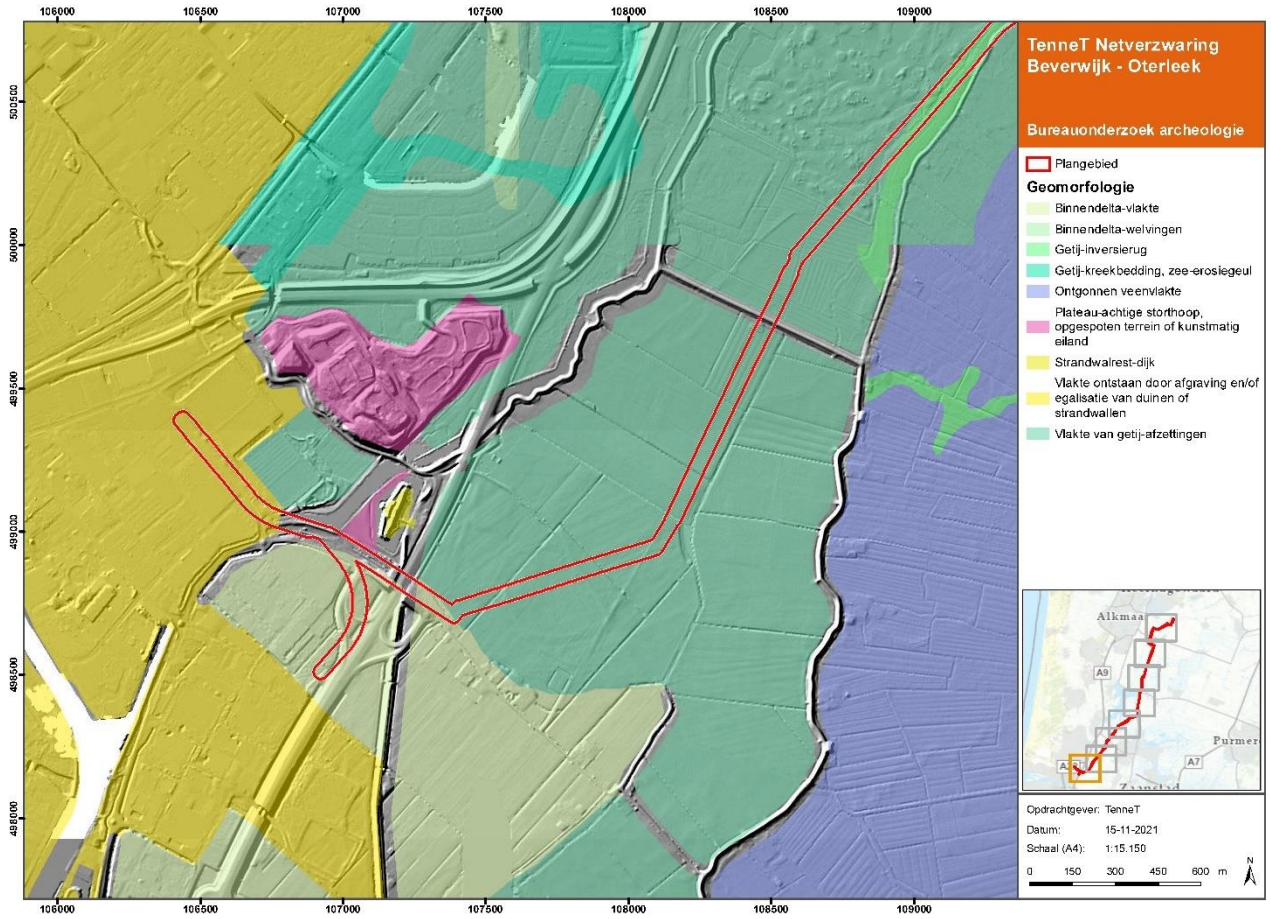
Figuur 46: Geomorfologische kaart deelgebied 5 ter hoogte van de Krommeniërwoudpolder.

Figuur 47: Geomorfologische kaart deelgebied 6 ter hoogte van de Uitgeester- en Heemkerkerbroekpolder.

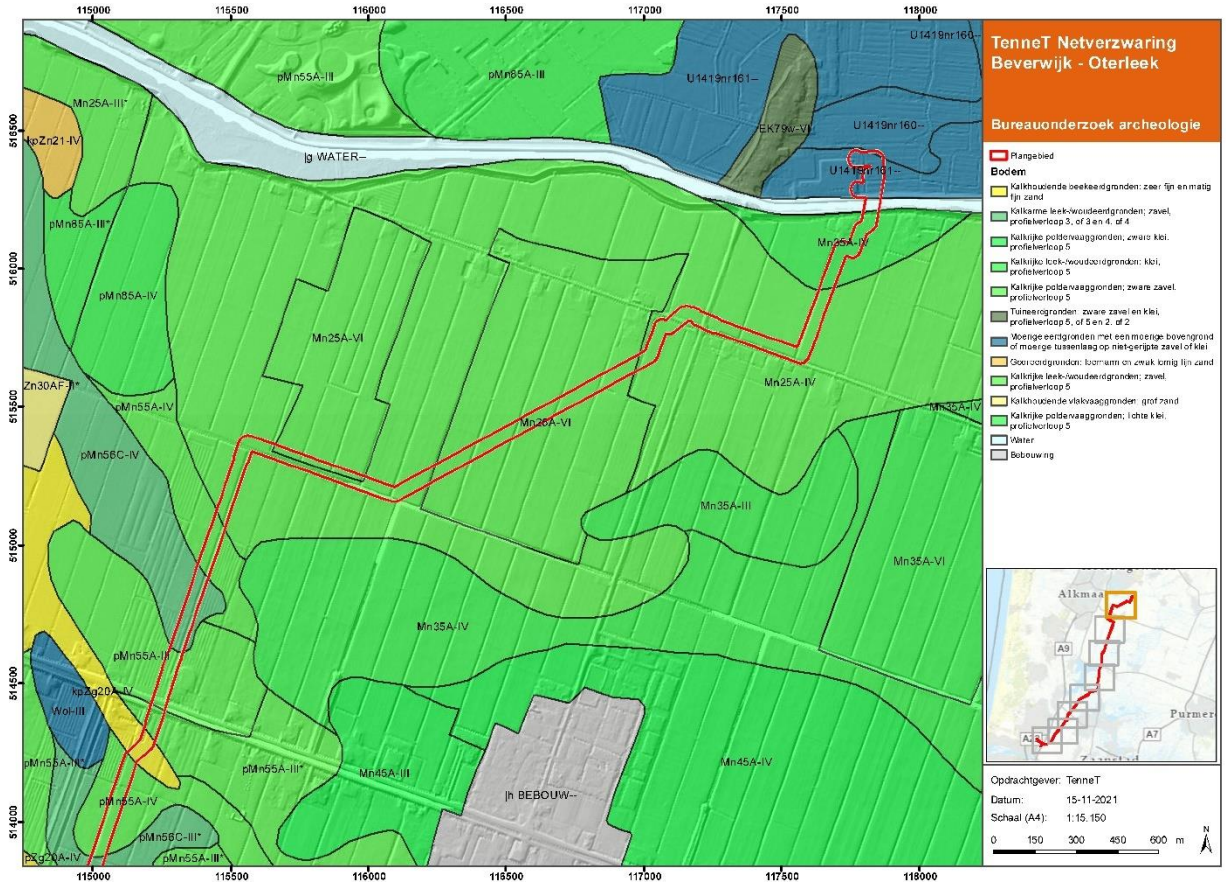

Figuur 48: Geomorfologische kaart deelgebied 7 ter hoogte van de Polder de Noorderbuitendijken.

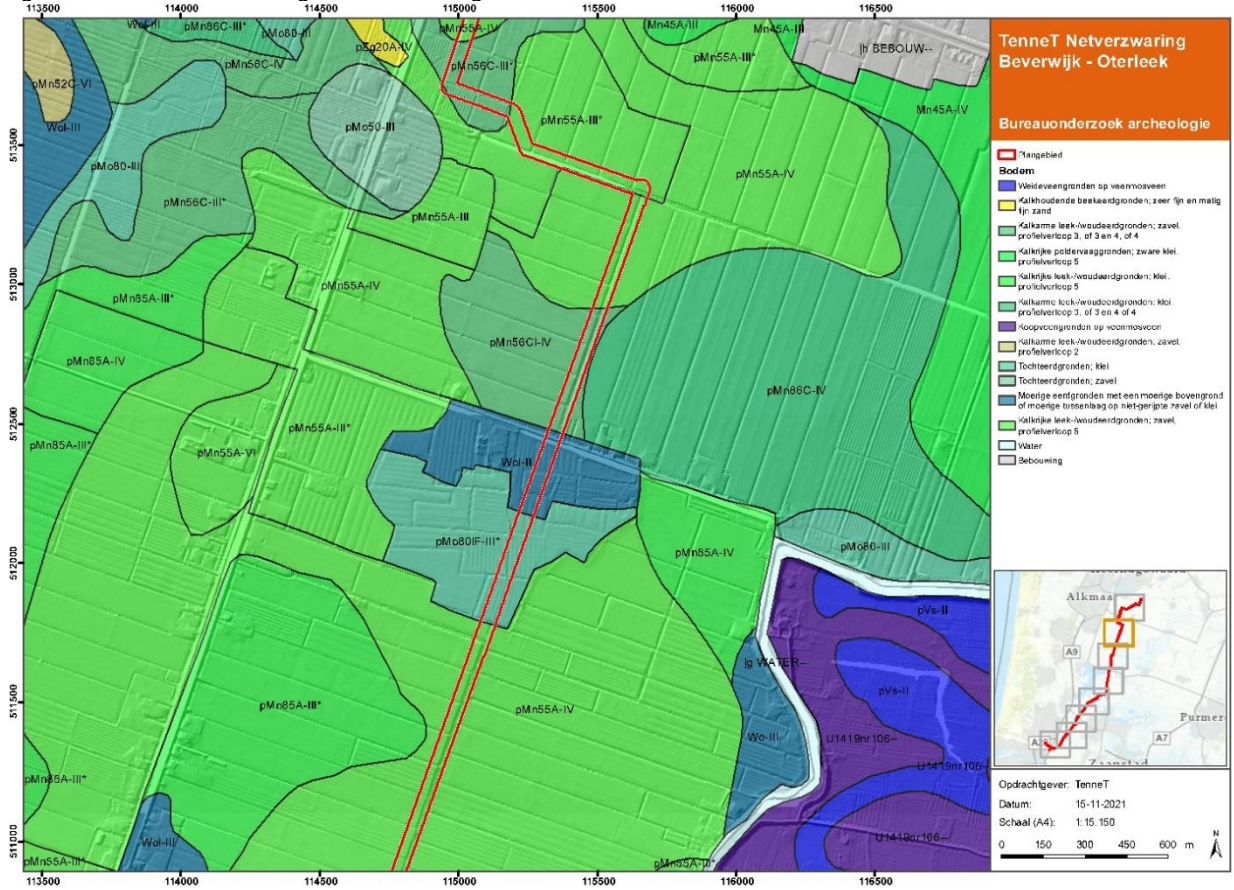

Figuur 49: Geomorfologsiche kaart deelgebied 8 ter hoogte van de Buitenlanden, te Beverwijk.

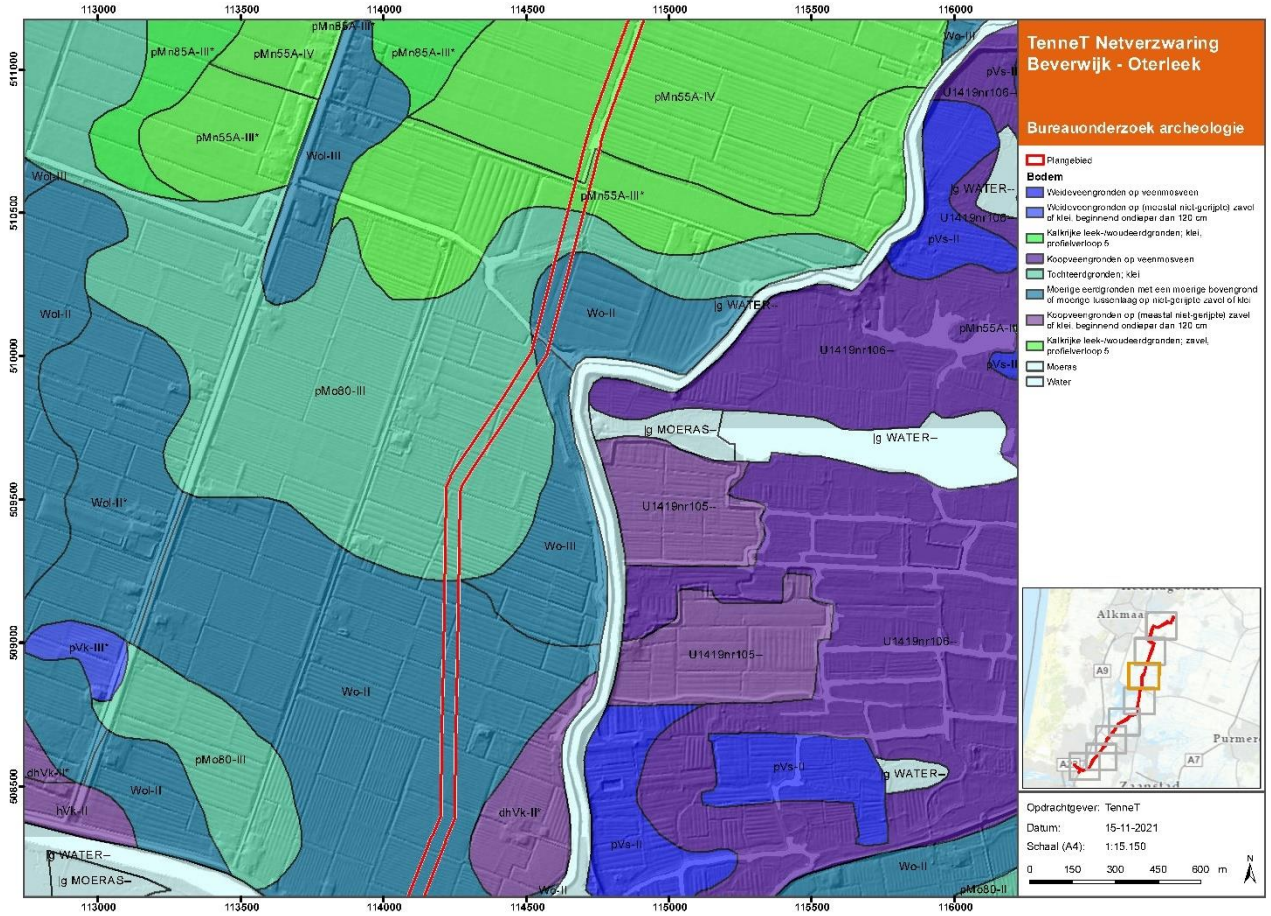
Bodemkaarten

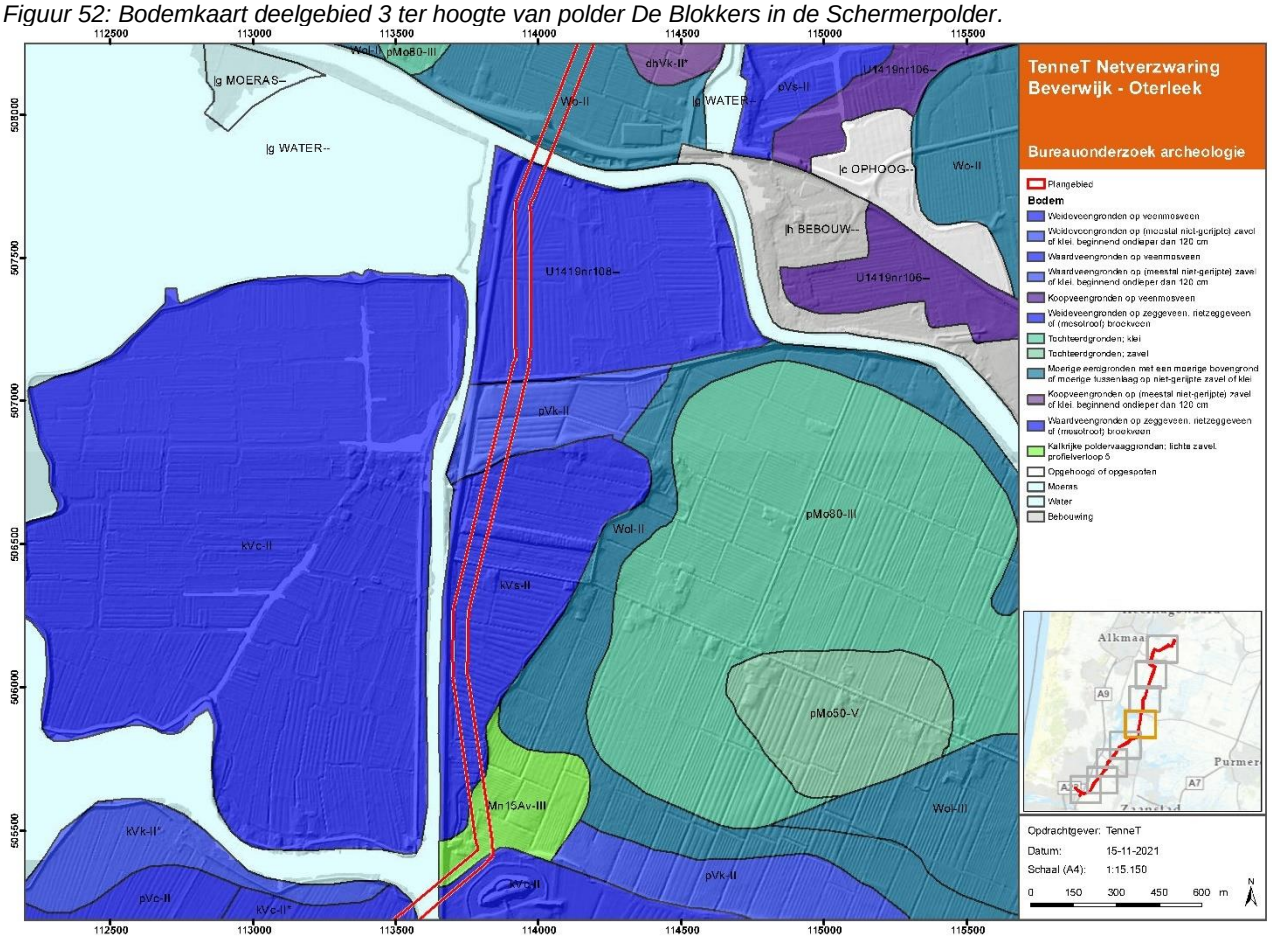
Figuur 50: Bodemkaart deelgebied 1 ter hoogte van Oterleek.

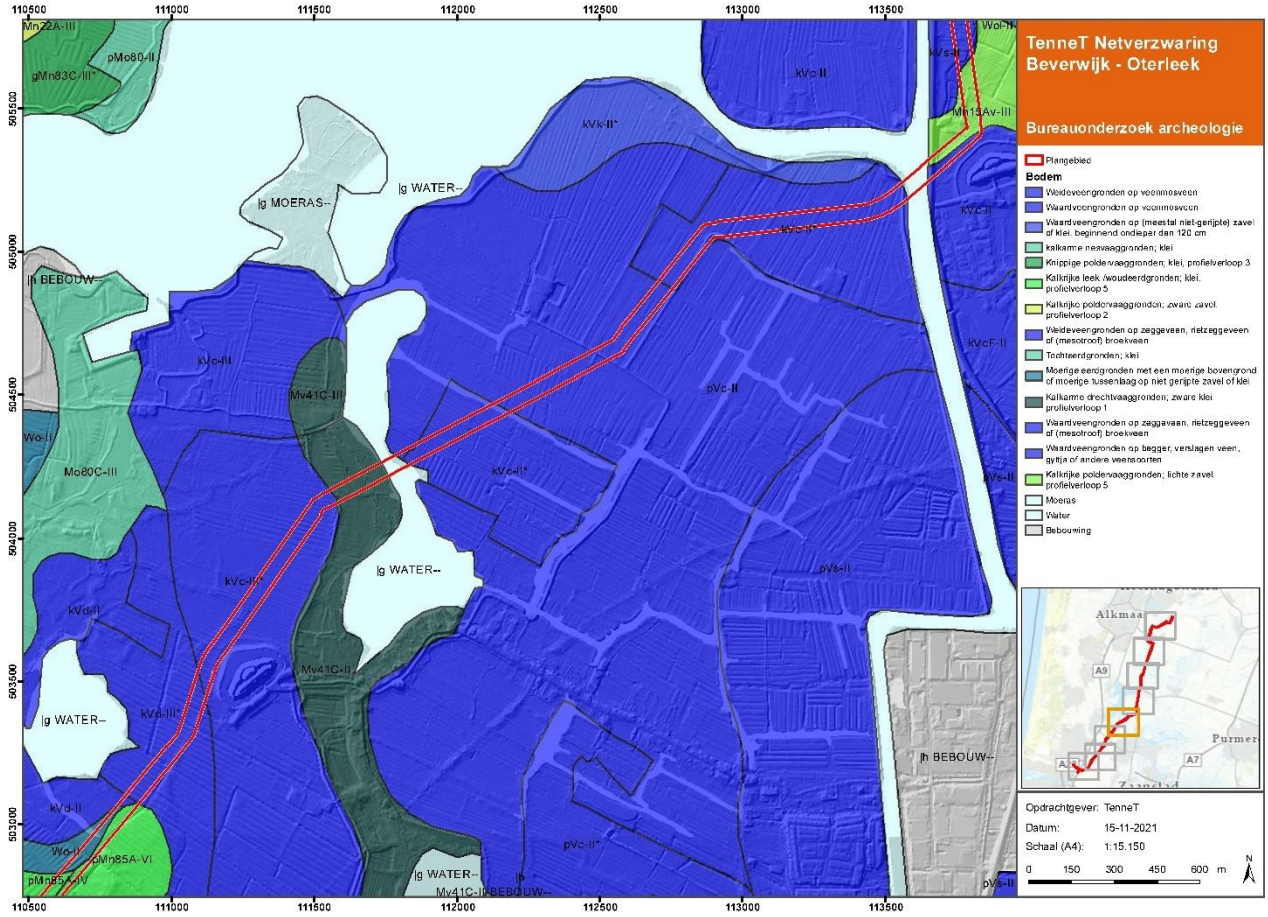
Figuur 51: Bodemkaart deelgebied 2 ter hoogte van polder De Matten in de Schermerpolder.

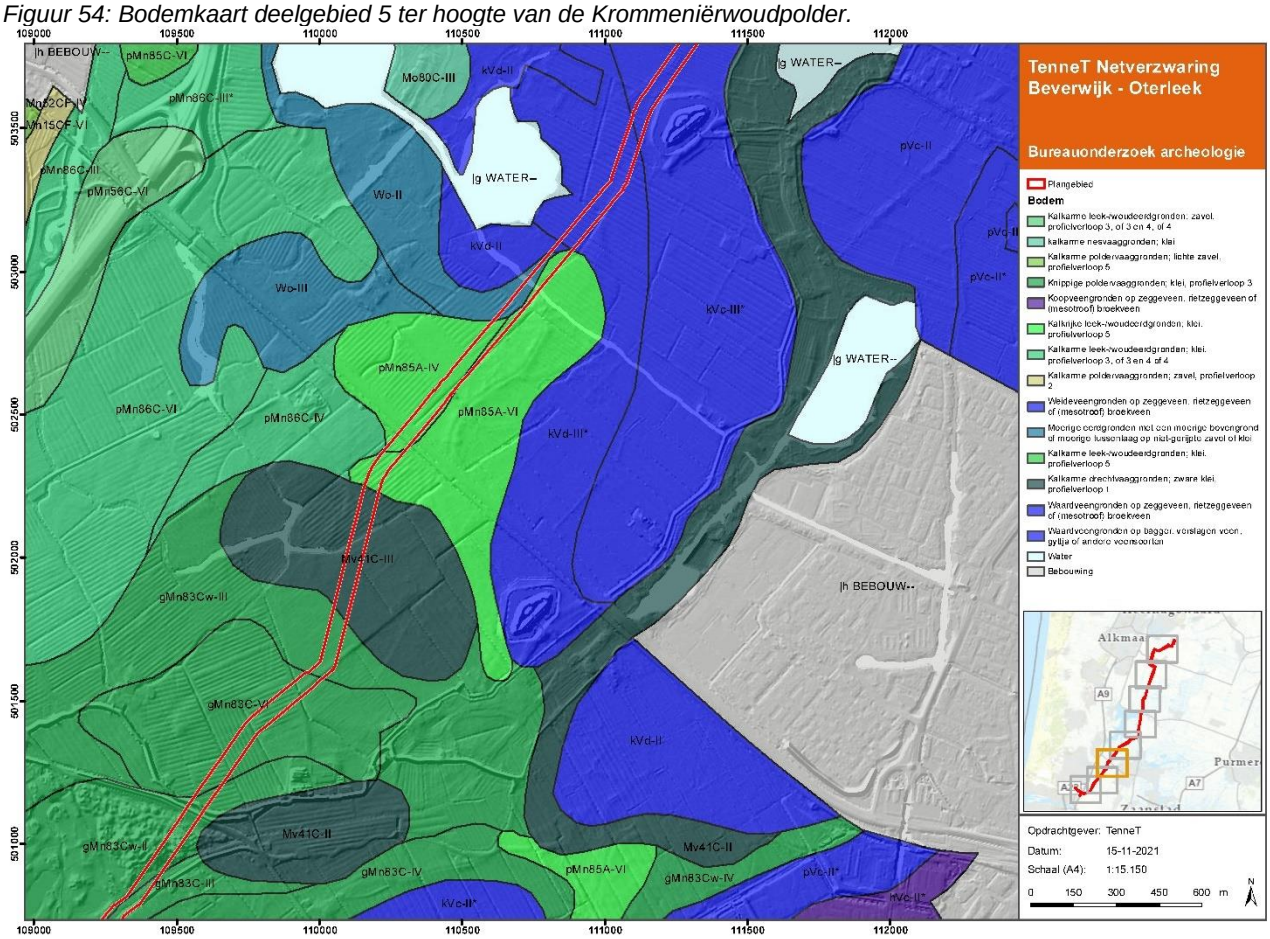
Figuur 52: Bodemkaart deelgebied 3 ter hoogte van polder De Blokkers in de Schermerpolder.

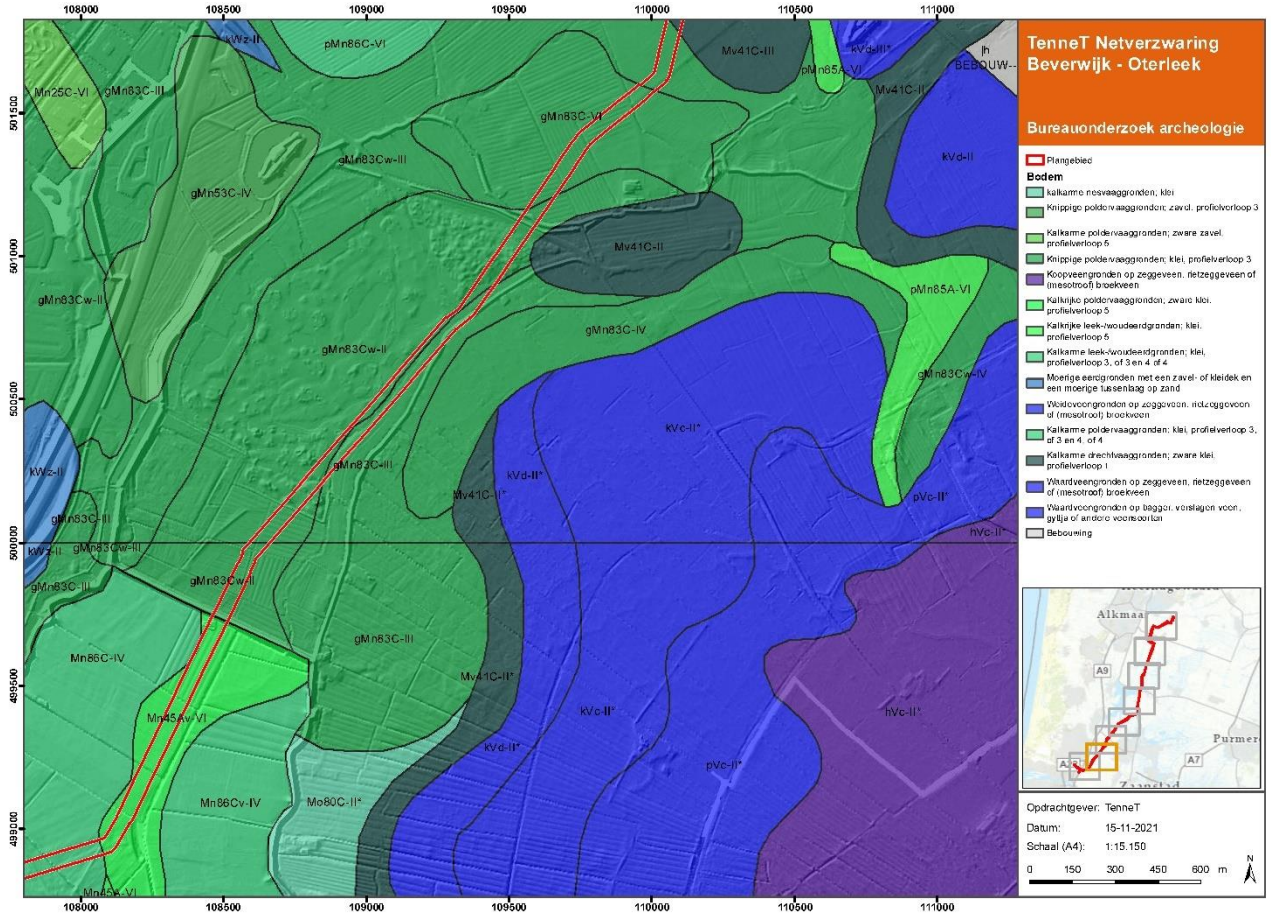
Figuur 53: Bodemkaart deelgebied 4 ter hoogte van de Kogerpolder en Oostwouderpolder.

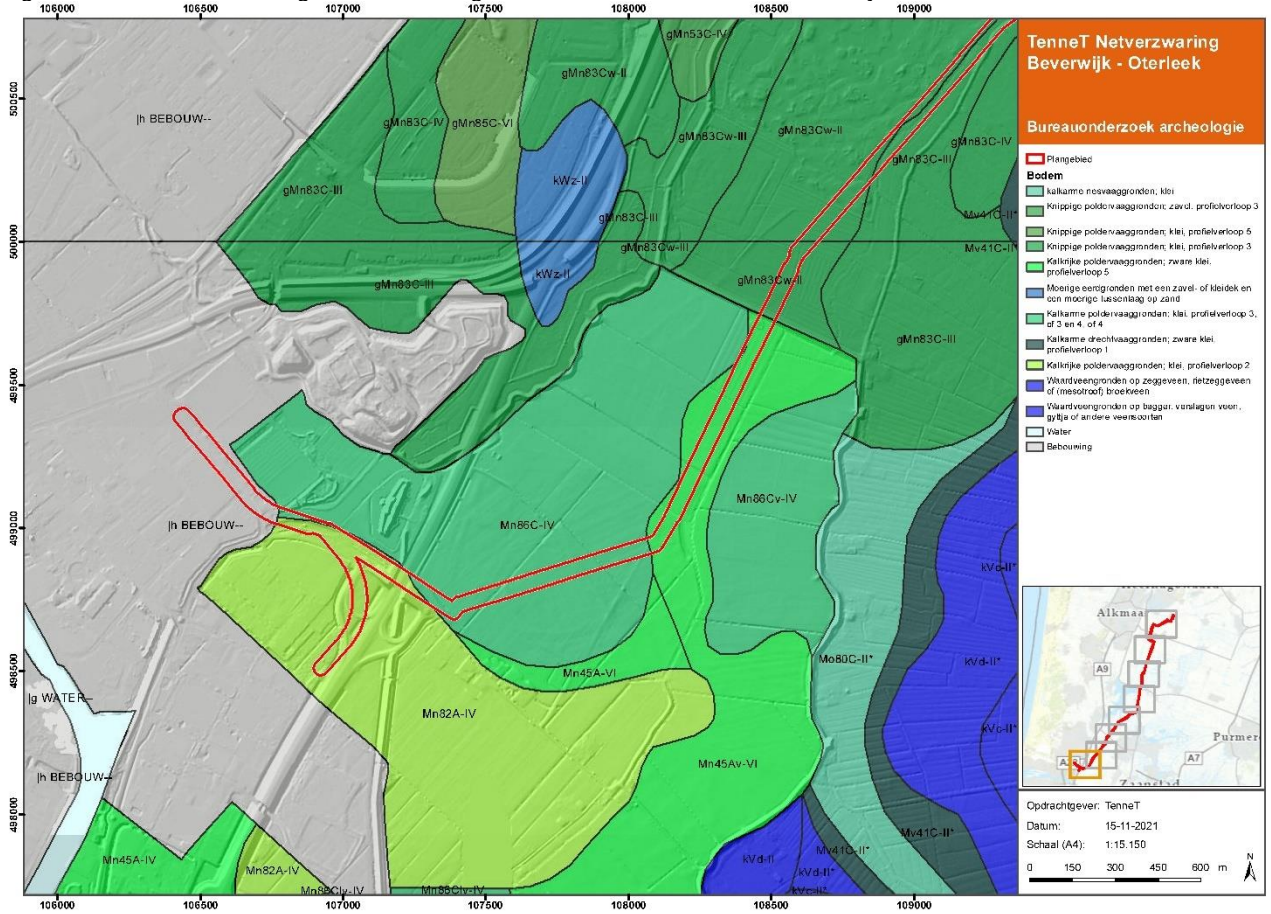
Figuur 54: Bodemkaart deelgebied 5 ter hoogte van de Krommeniërwoudpolder.

Figuur 55: Bodemkaart deelgebied 6 ter hoogte van de Uitgeester- en Heemkerkerbroekpolder.

Figuur 56: Bodemkaart deelgebied 7 ter hoogte van de Polder de Noorderbuitendijken.

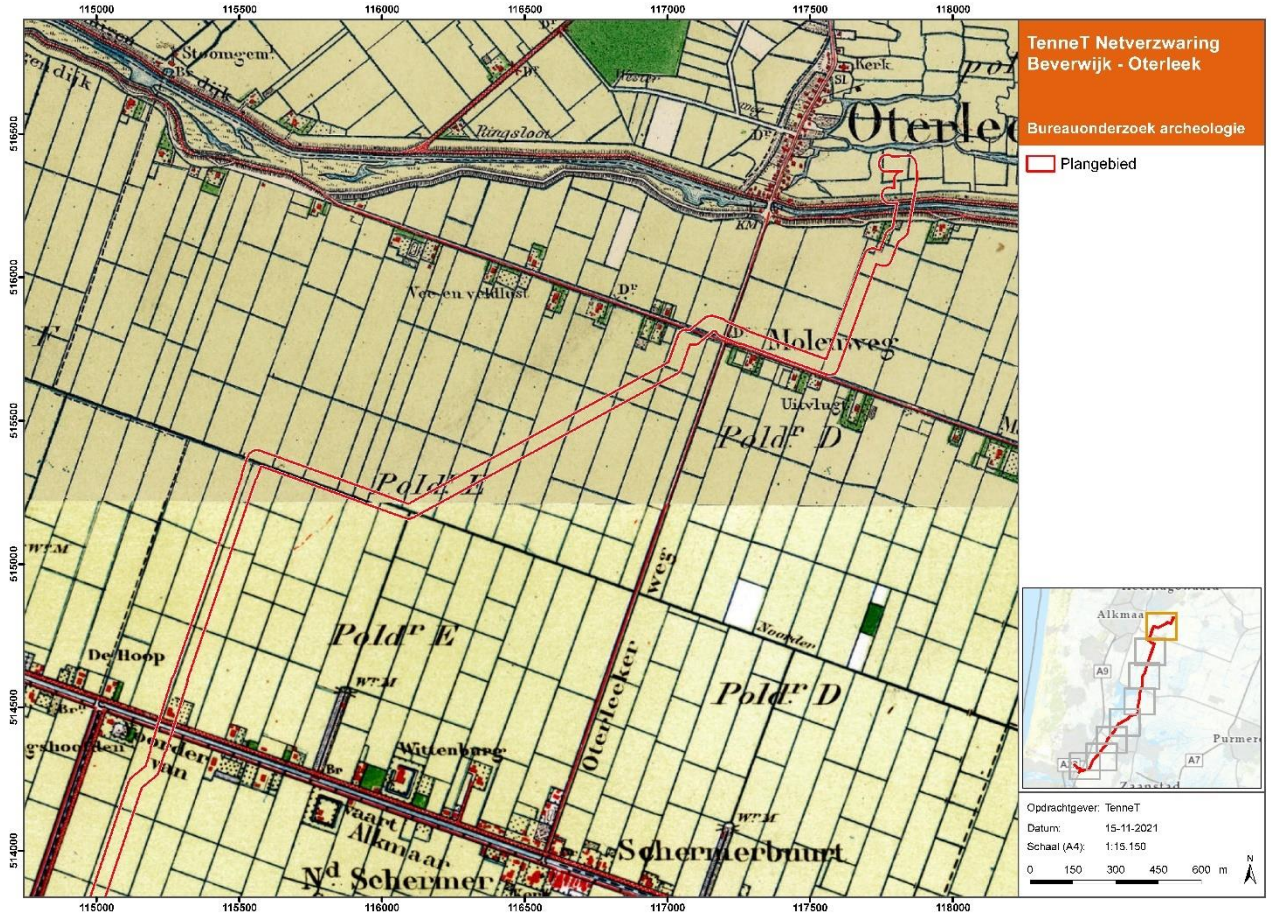

Figuur 57: Bodemkaart deelgebied 8 ter hoogte van de Buitenlanden, te Beverwijk.

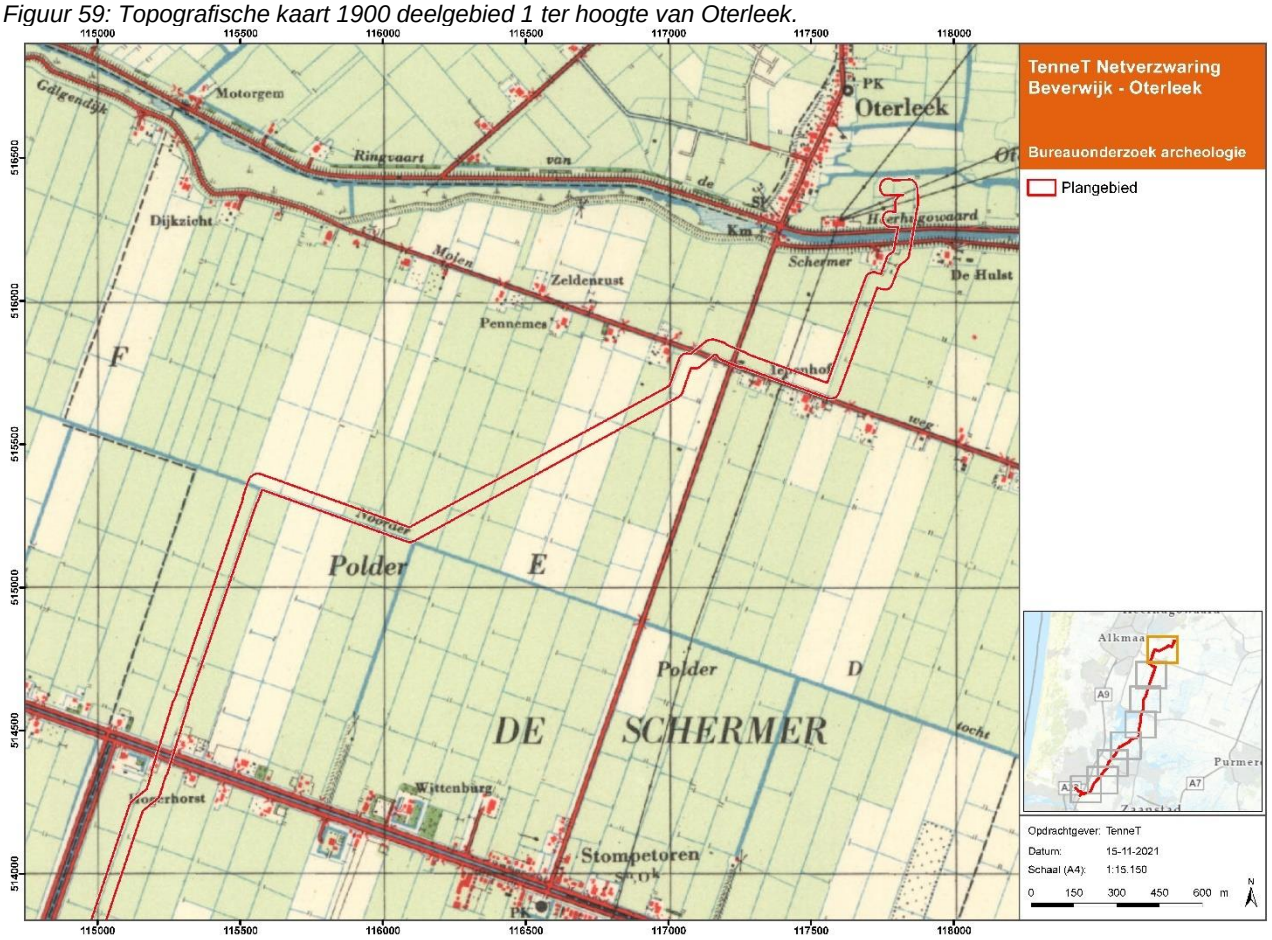
Historische kaarten deelgebied 1 ter hoogte van Oterleek

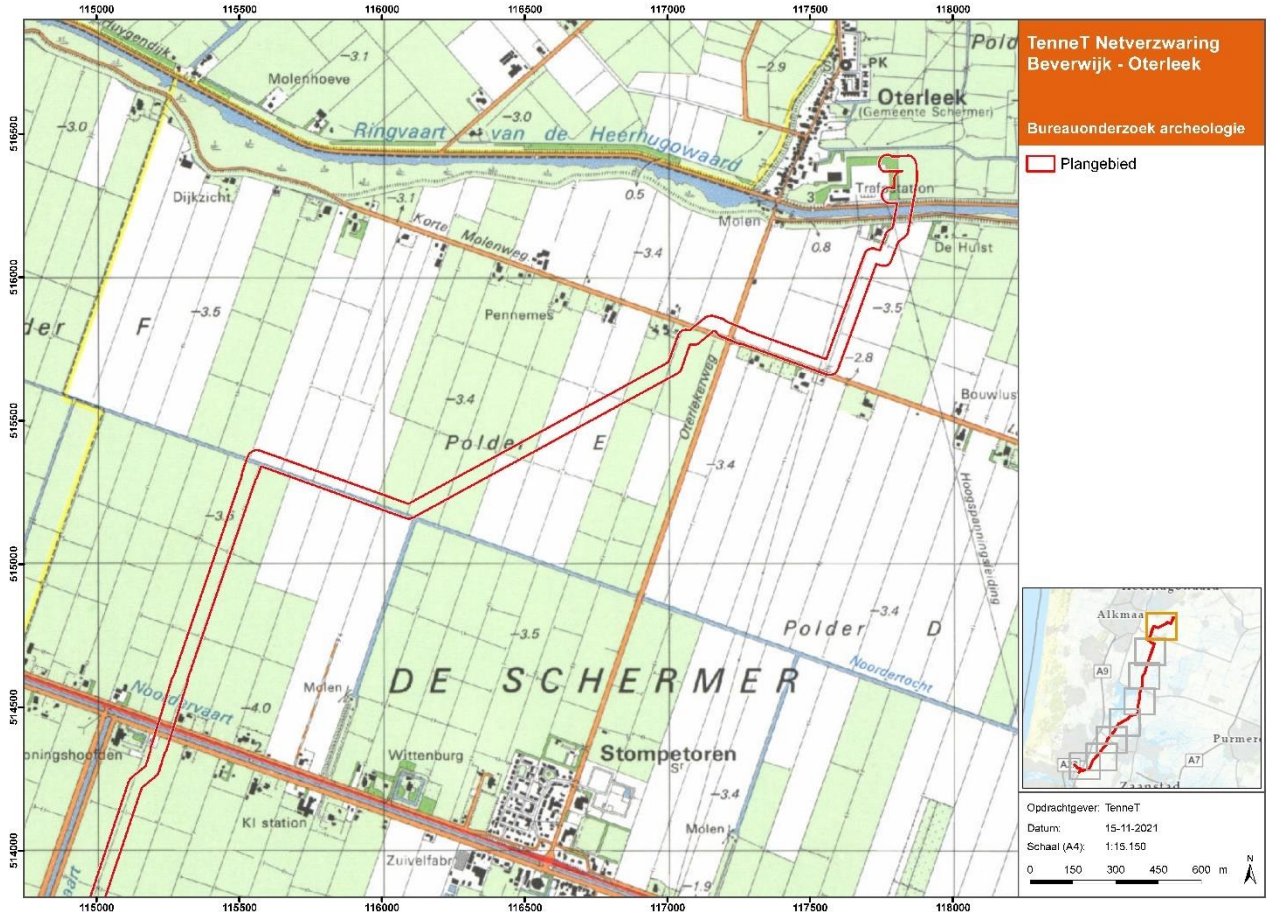
Figuur 58: Topografische kaart 1850 deelgebied 1 ter hoogte van Oterleek.

Figuur 59: Topografische kaart 1900 deelgebied 1 ter hoogte van Oterleek.

Figuur 60: Topografische kaart 1950 deelgebied 1 ter hoogte van Oterleek.

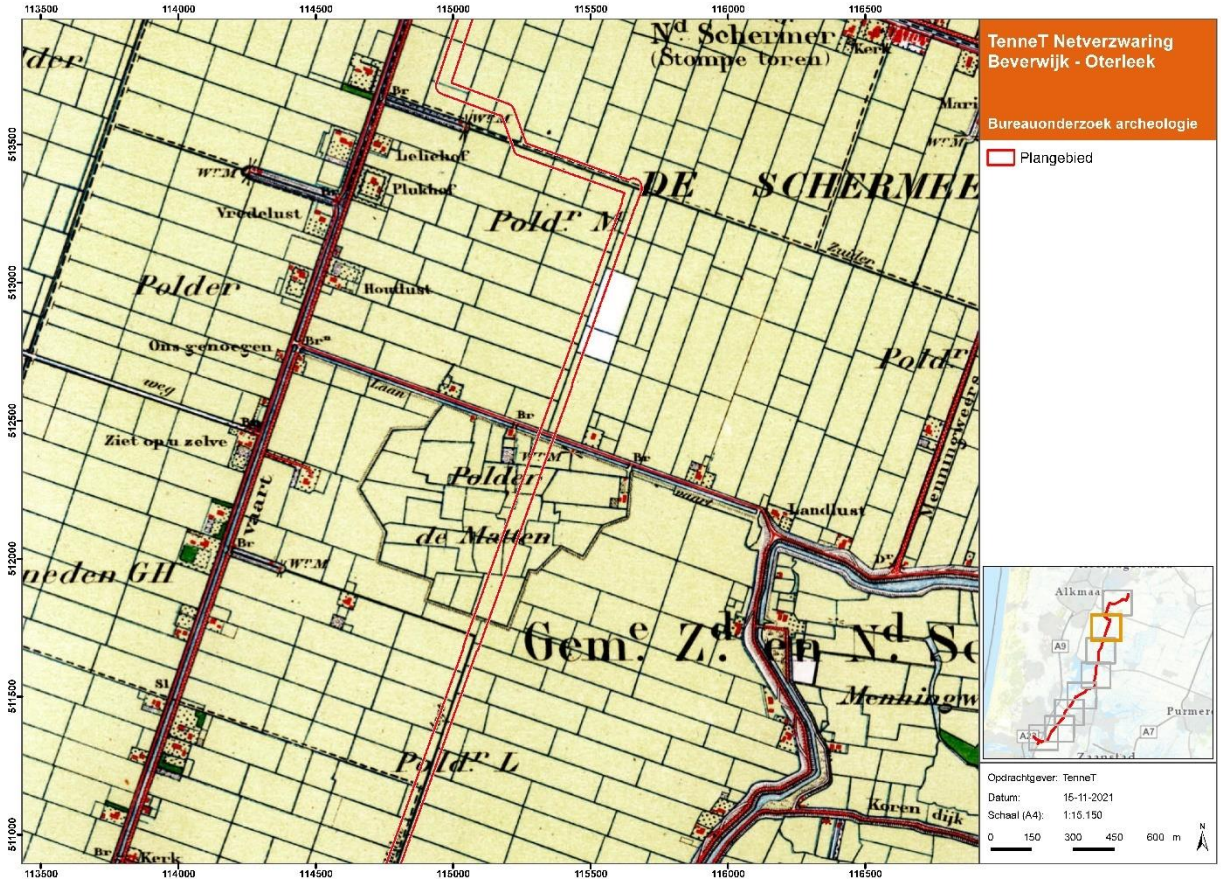

Figuur 61: Topografische kaart 1990 deelgebied 1 ter hoogte van Oterleek.

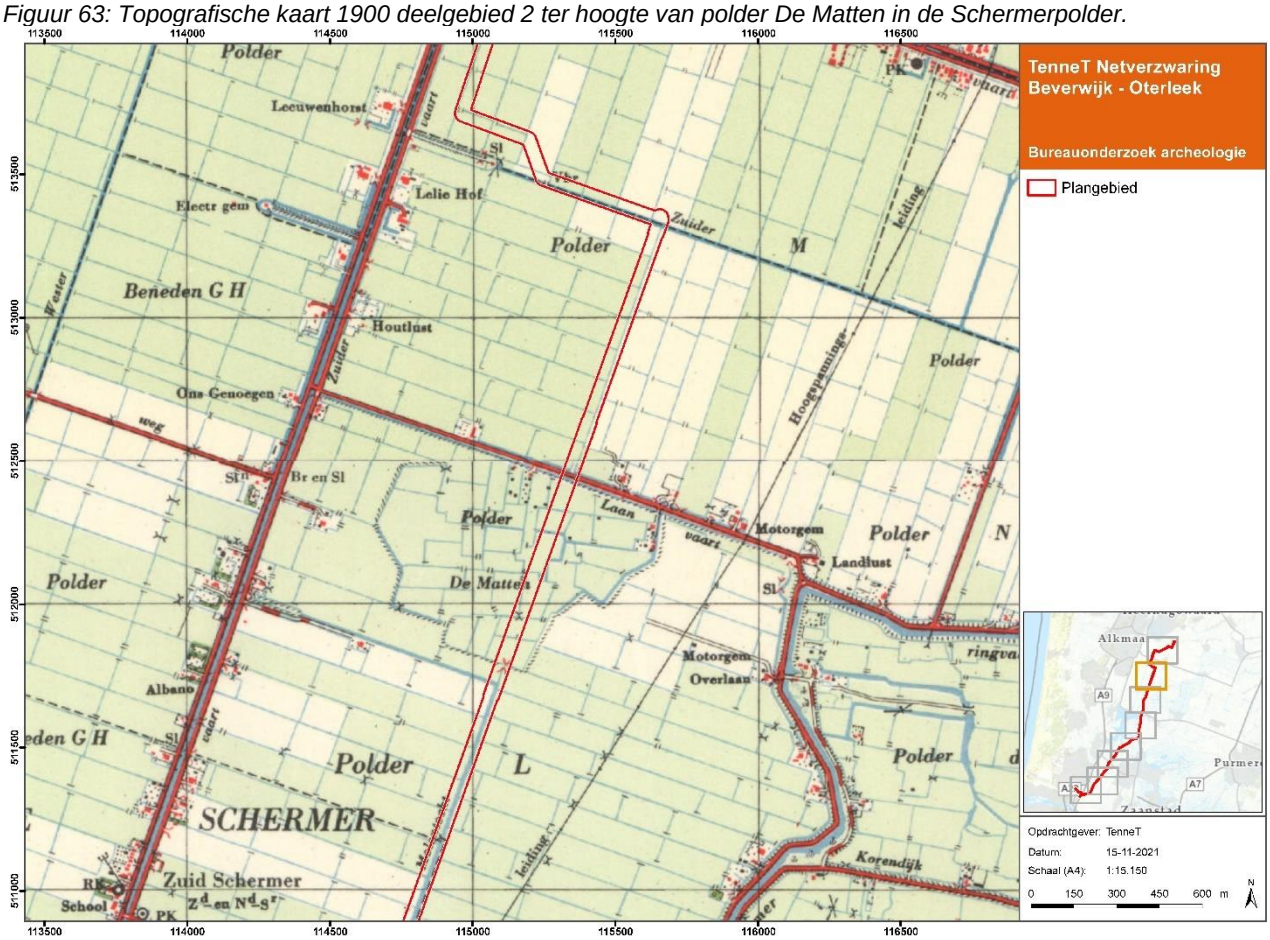
Historische kaarten deelgebied 2 ter hoogte van polder De Matten in de Schermerpolder

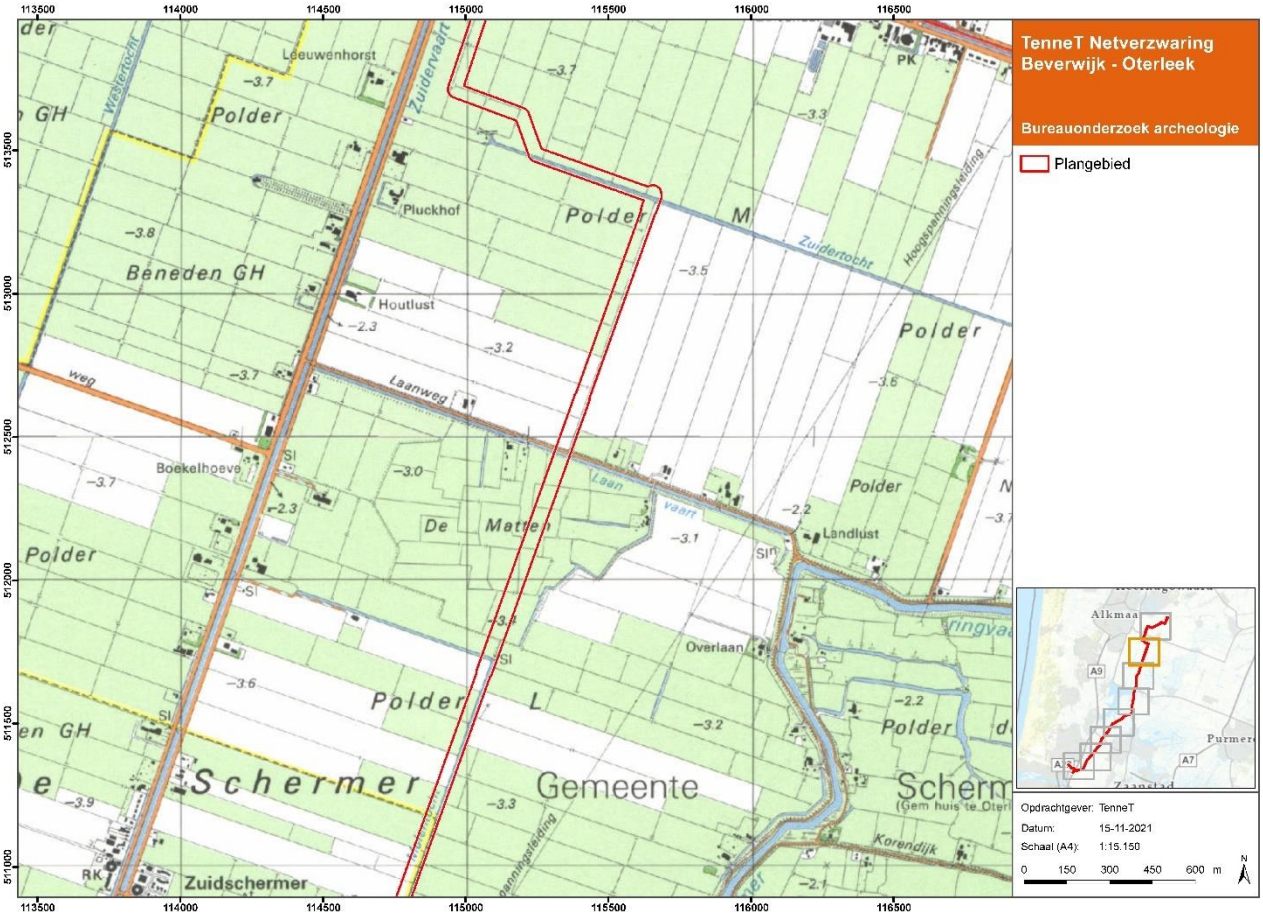
Figuur 62: Topografische kaart 1850 deelgebied 2 ter hoogte van polder De Matten in de Schermerpolder.

Figuur 63: Topografische kaart 1900 deelgebied 2 ter hoogte van polder De Matten in de Schermerpolder.

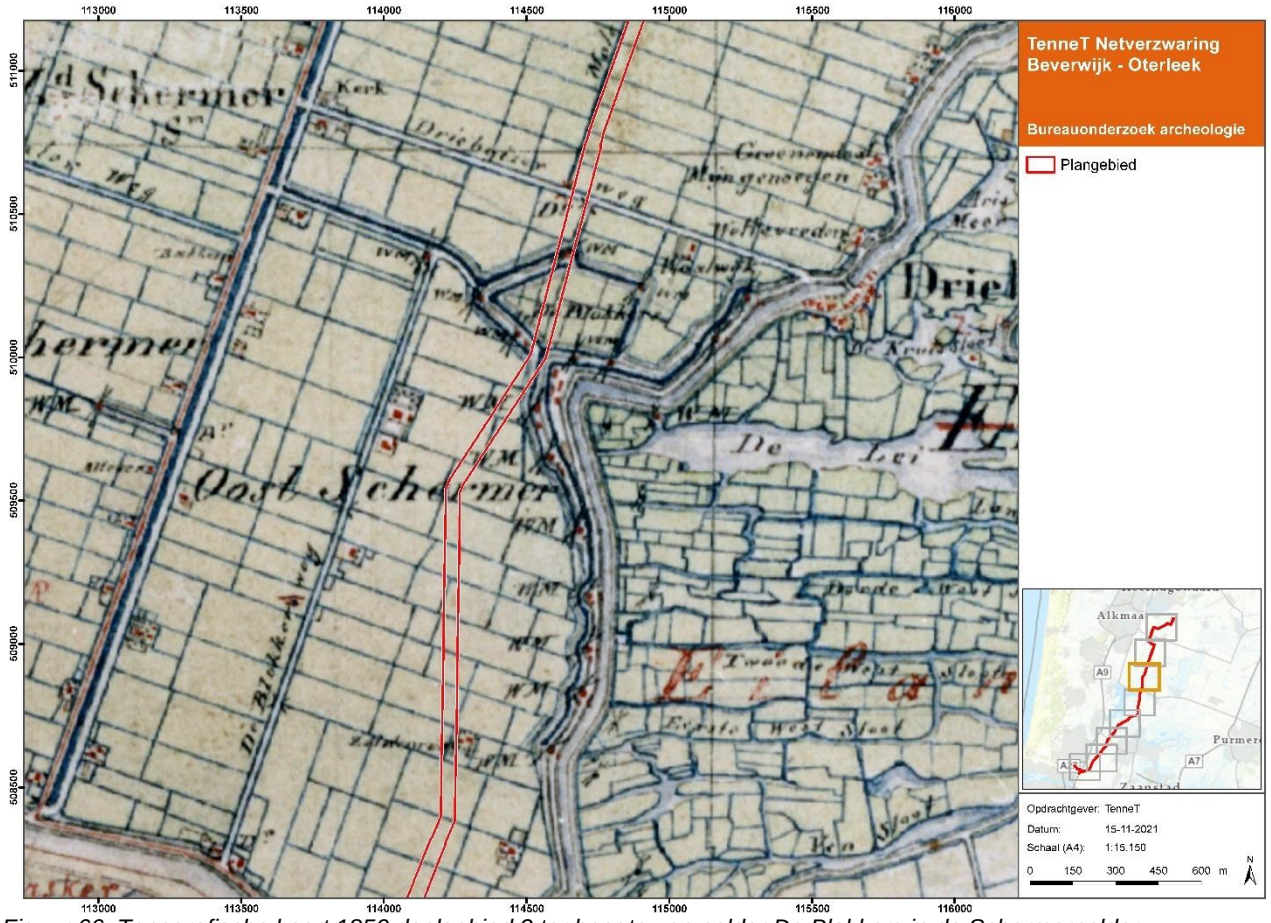

Figuur 64: Topografische kaart 1950 deelgebied 2 ter hoogte van polder De Matten in de Schermerpolder.

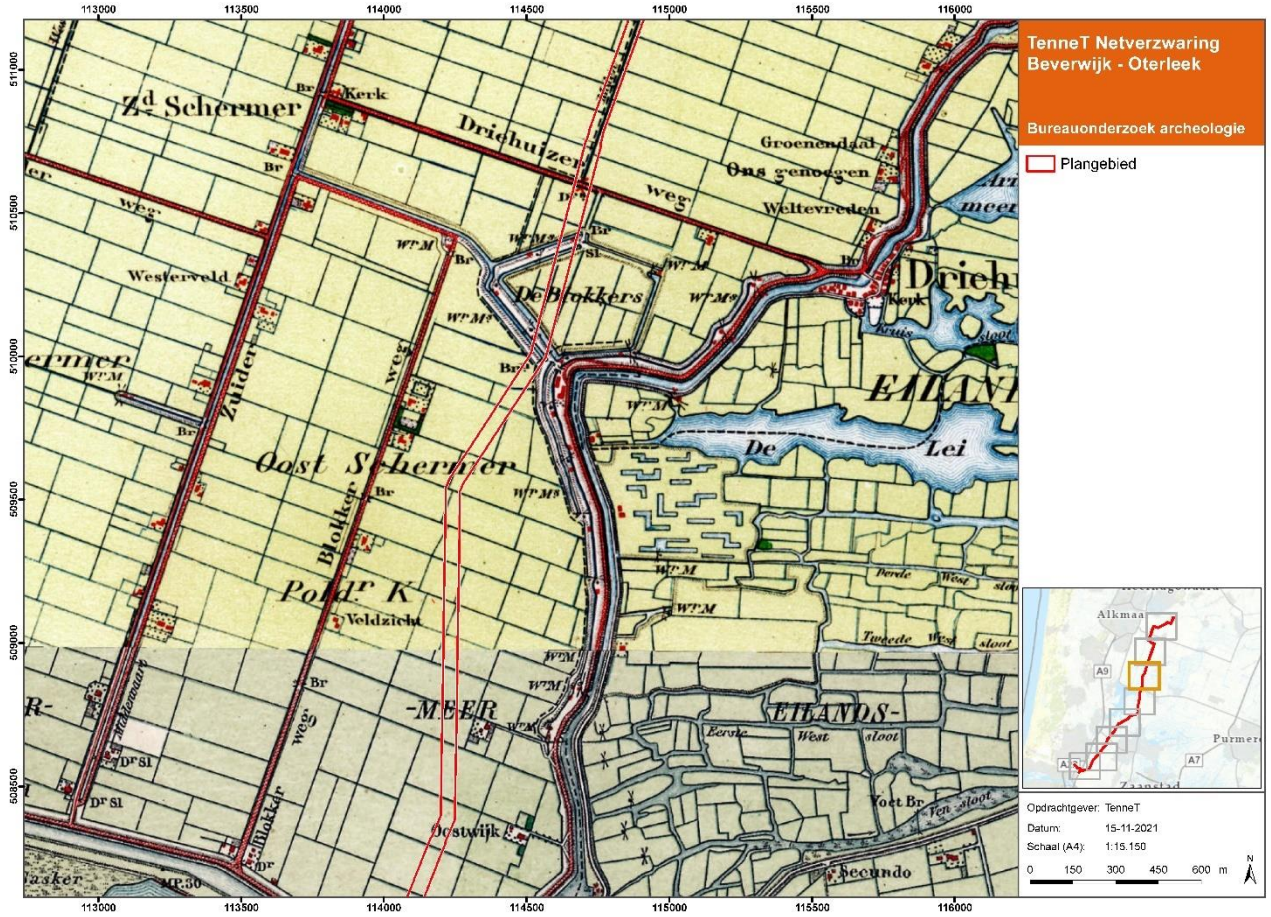

Figuur 65: Topografische kaart 1990 deelgebied 2 ter hoogte van polder De Matten in de Schermerpolder.

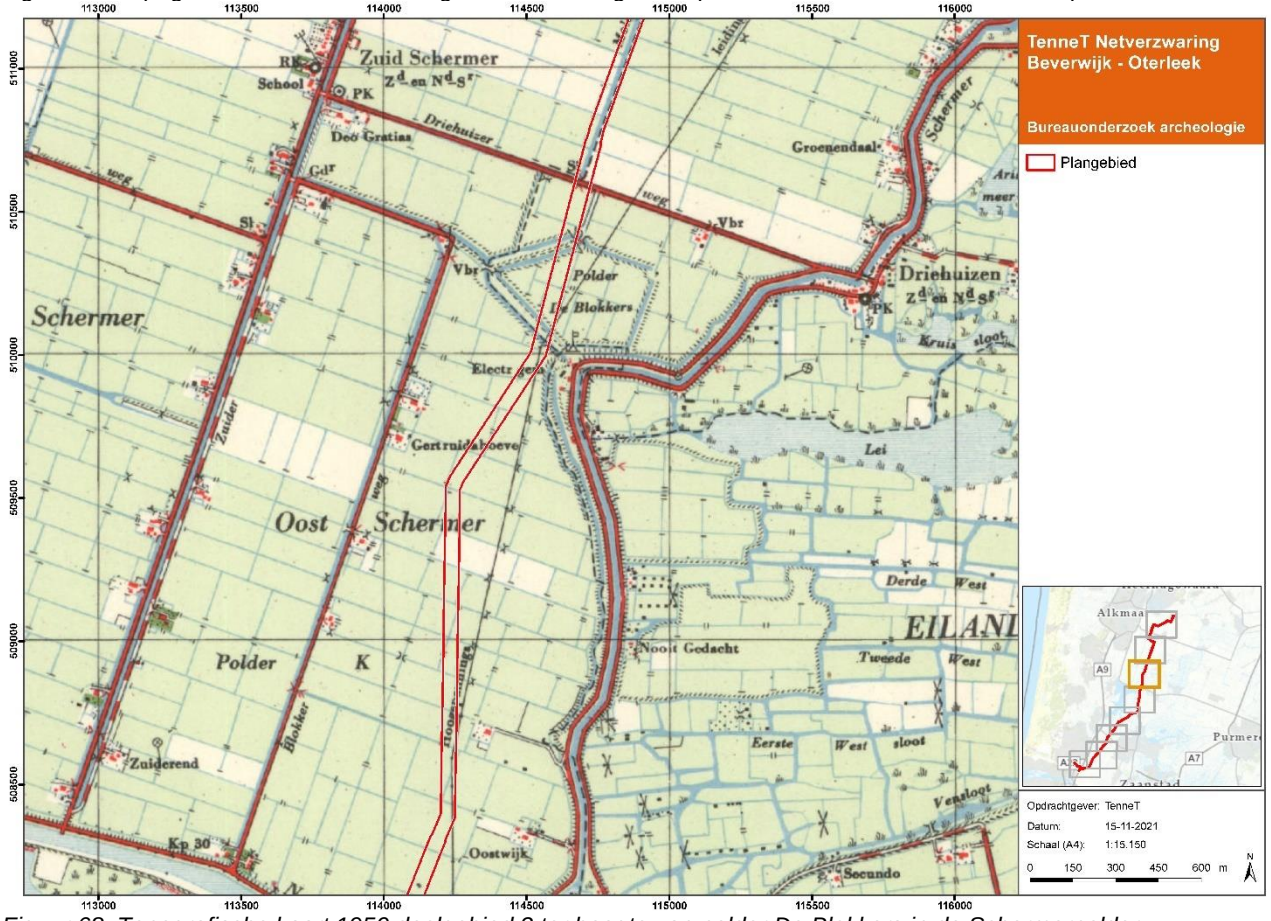
Historische kaarten deelgebied 3 ter hoogte van polder De Blokkers in de Schermerpolder

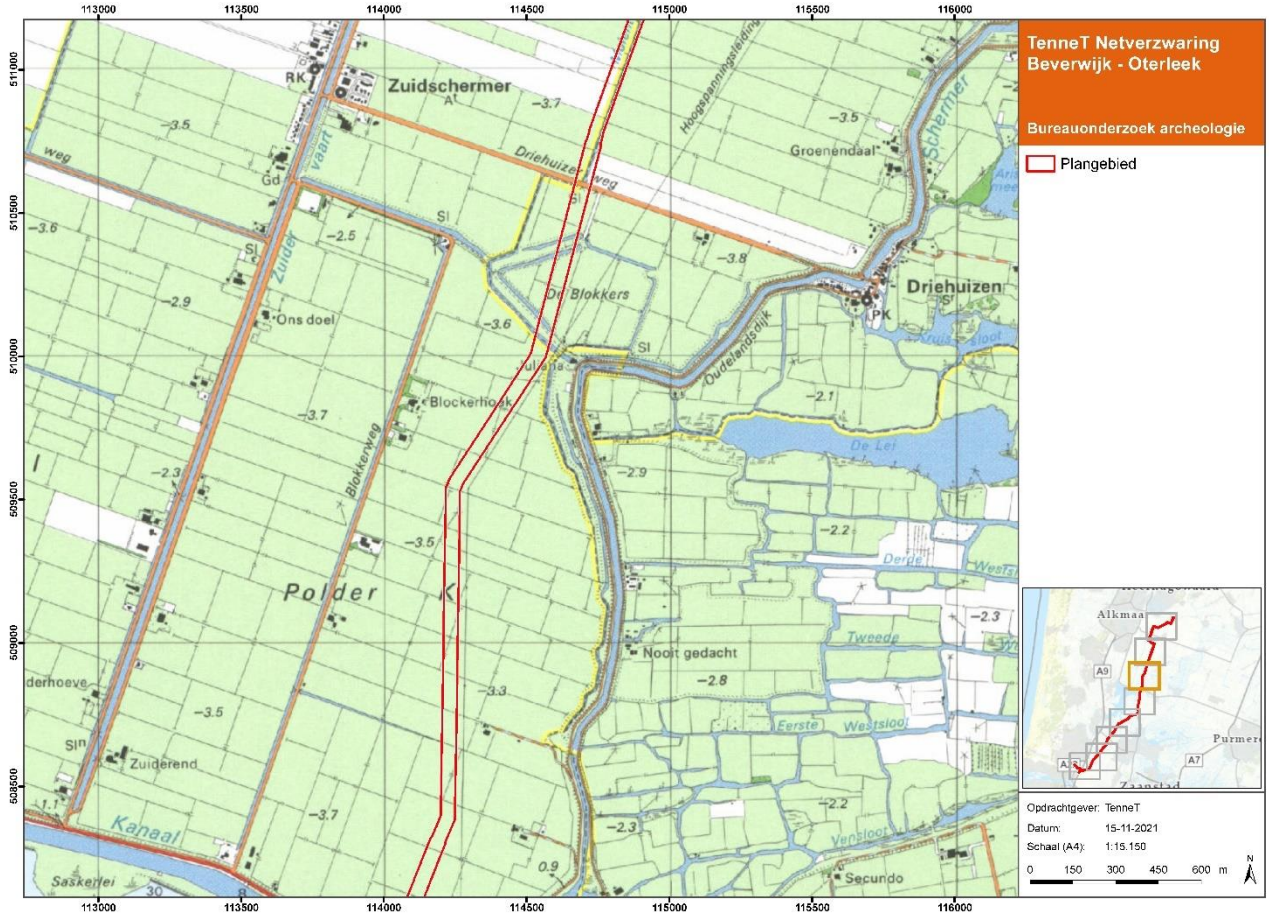
Figuur 66: Topografische kaart 1850 deelgebied 3 ter hoogte van polder De Blokkers in de Schermerpolder.

Figuur 67: Topografische kaart 1900 deelgebied 3 ter hoogte van polder De Blokkers in de Schermerpolder.

Figuur 68: Topografische kaart 1950 deelgebied 3 ter hoogte van polder De Blokkers in de Schermerpolder

Figuur 69: Topografische kaart 1990 deelgebied 3 ter hoogte van polder De Blokkers in de Schermerpolder.

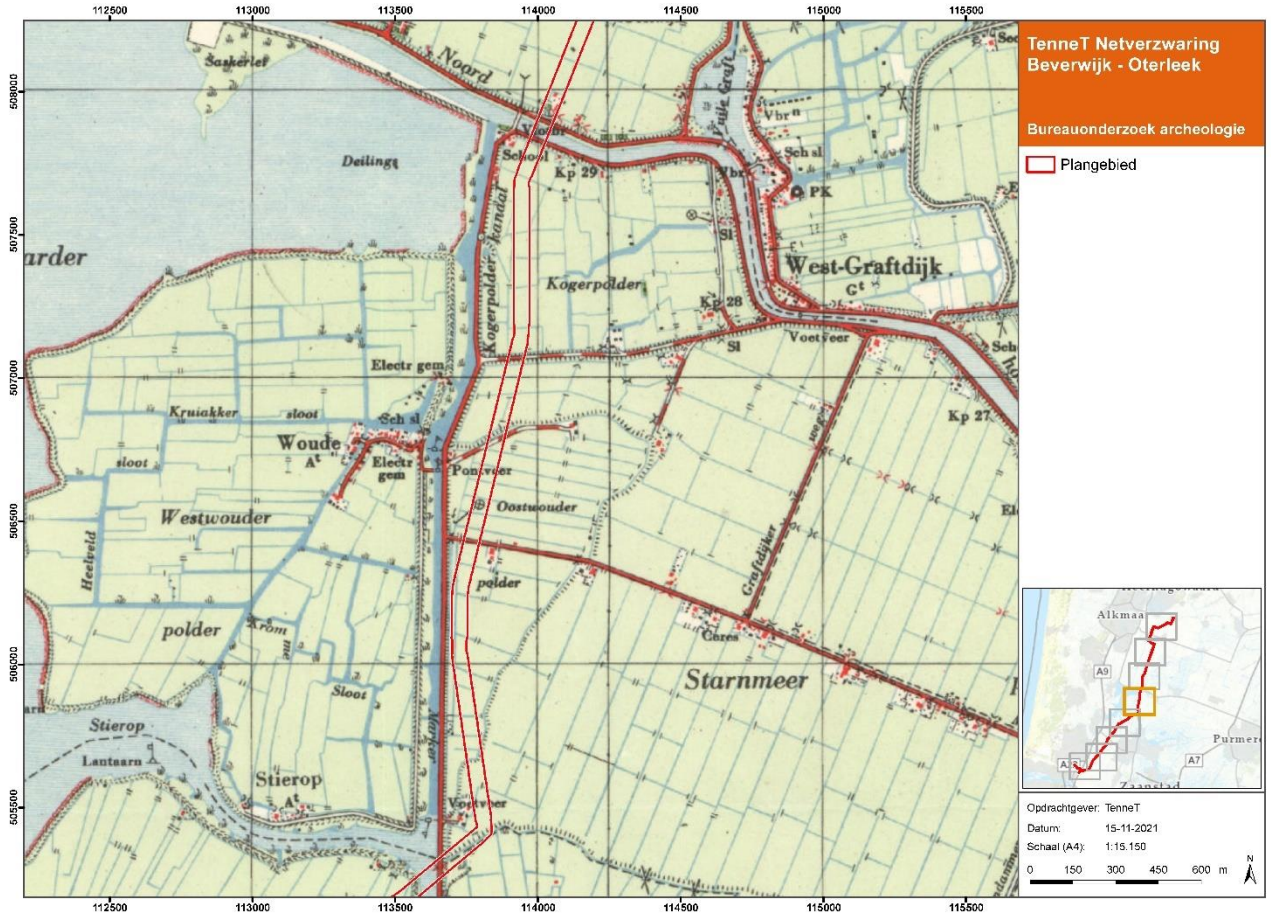
Historische kaarten deelgebied 4 ter hoogte van de Kogerpolder en Oostwouderpolder.

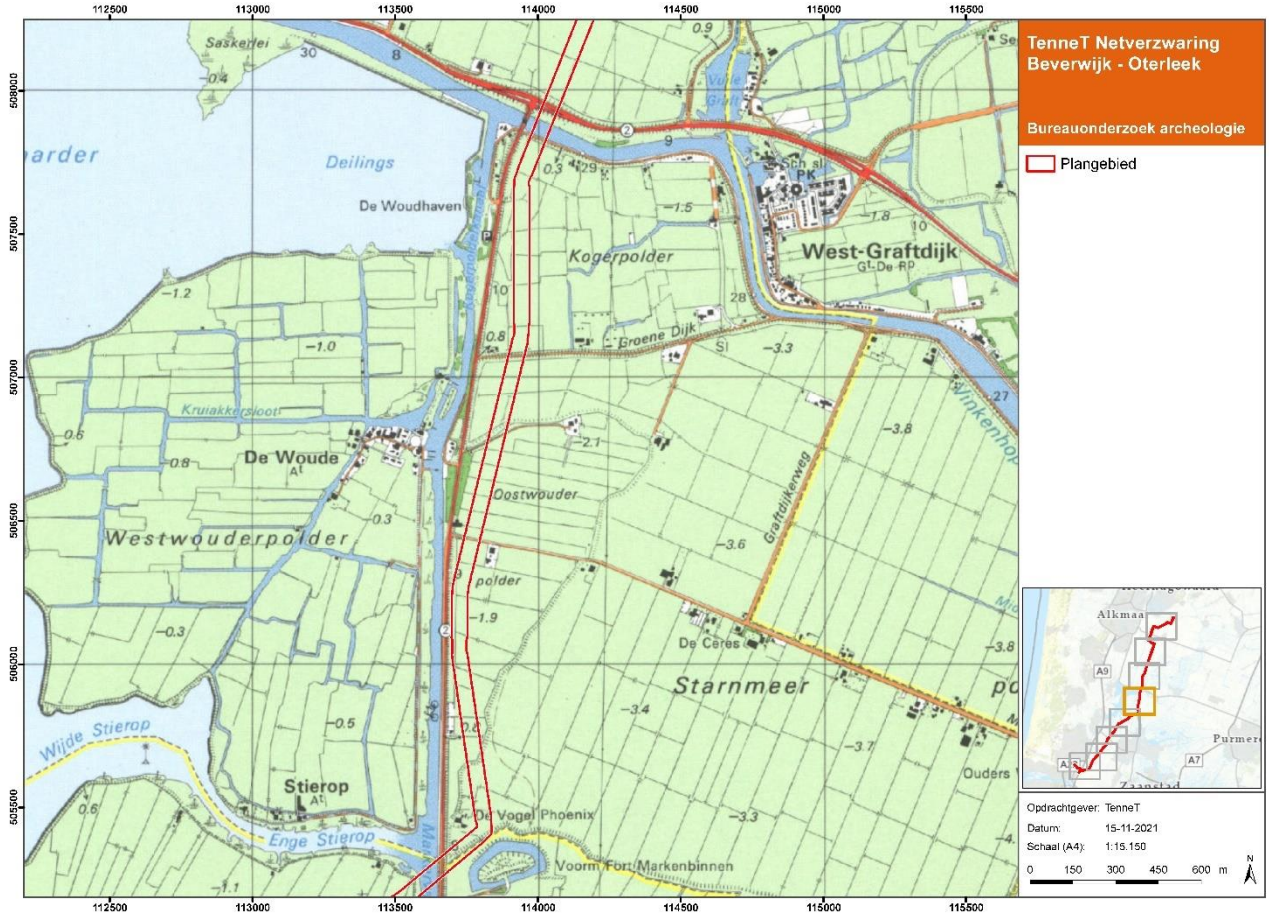
Figuur 70: Topografische kaart 1850 deelgebied 4 ter hoogte van de Kogerpolder en Oostwouderpolder.

Figuur 71: Topografische kaart 1900 deelgebied 4 ter hoogte van de Kogerpolder en Oostwouderpolder.

Figuur 72: Topografische kaart 1950 deelgebied 4 ter hoogte van de Kogerpolder en Oostwouderpolder.

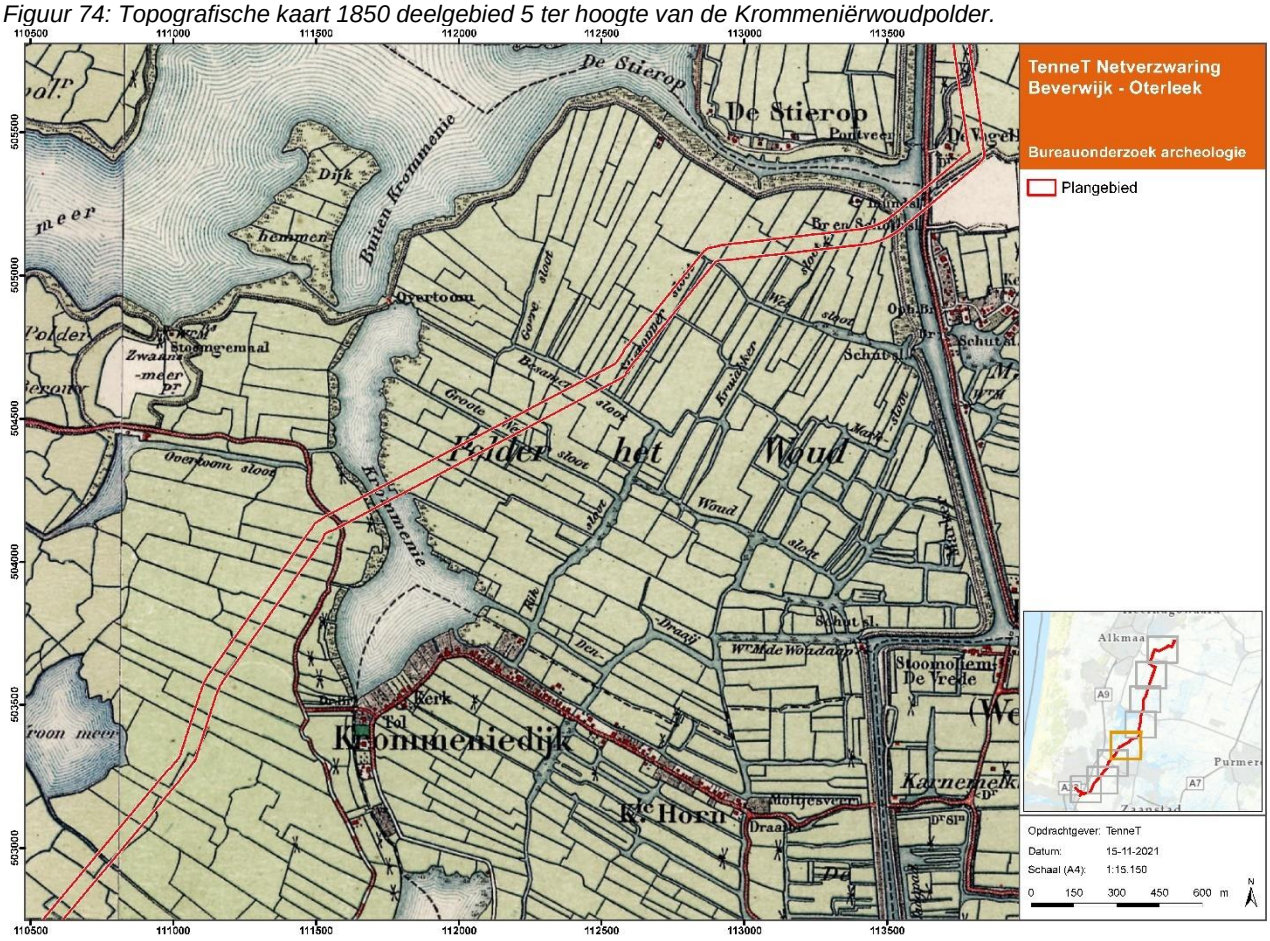

Figuur 73: Topografische kaart 1990 deelgebied 4 ter hoogte van de Kogerpolder en Oostwouderpolder.

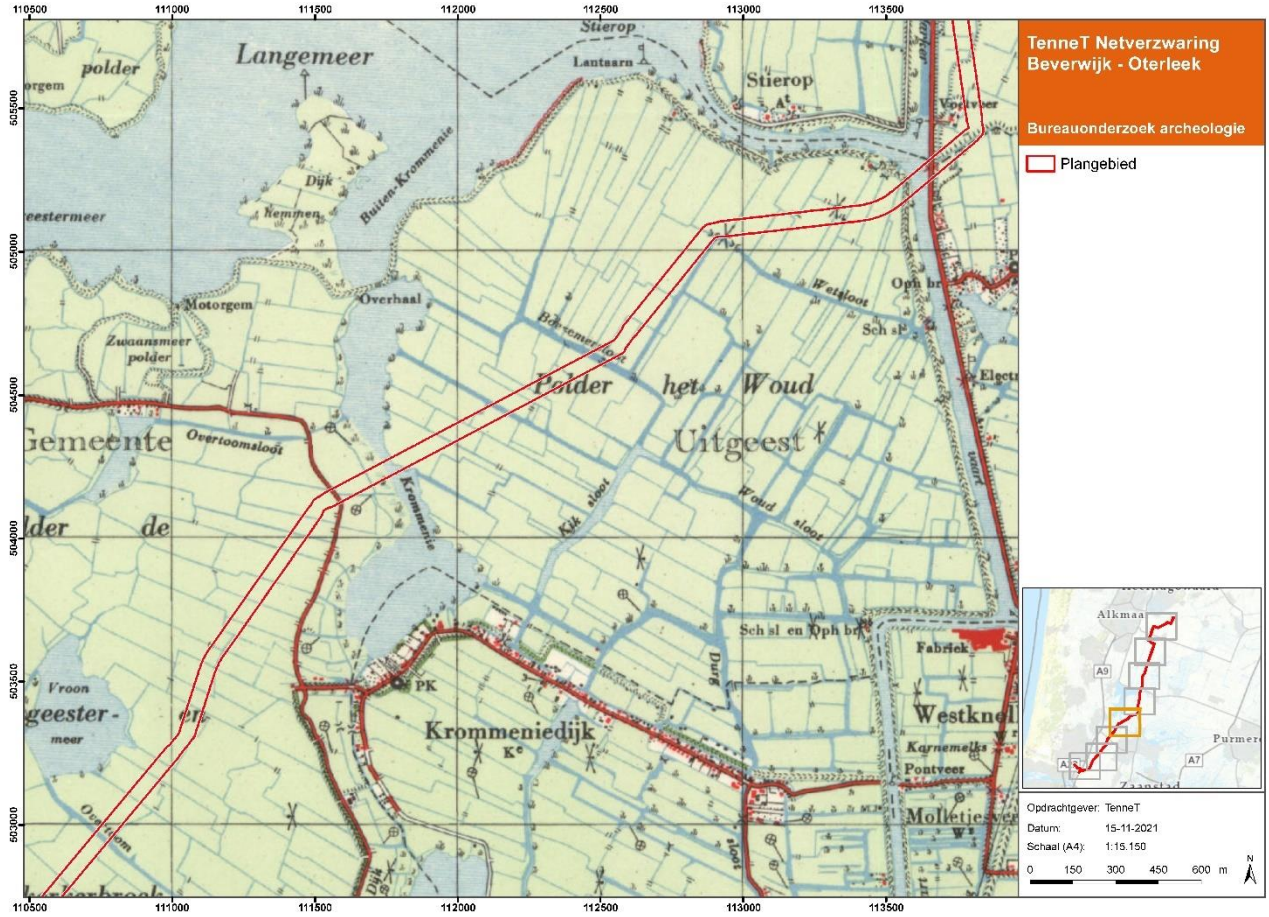
Historische kaarten deelgebied 5 ter hoogte van de Krommeniërwoudpolder

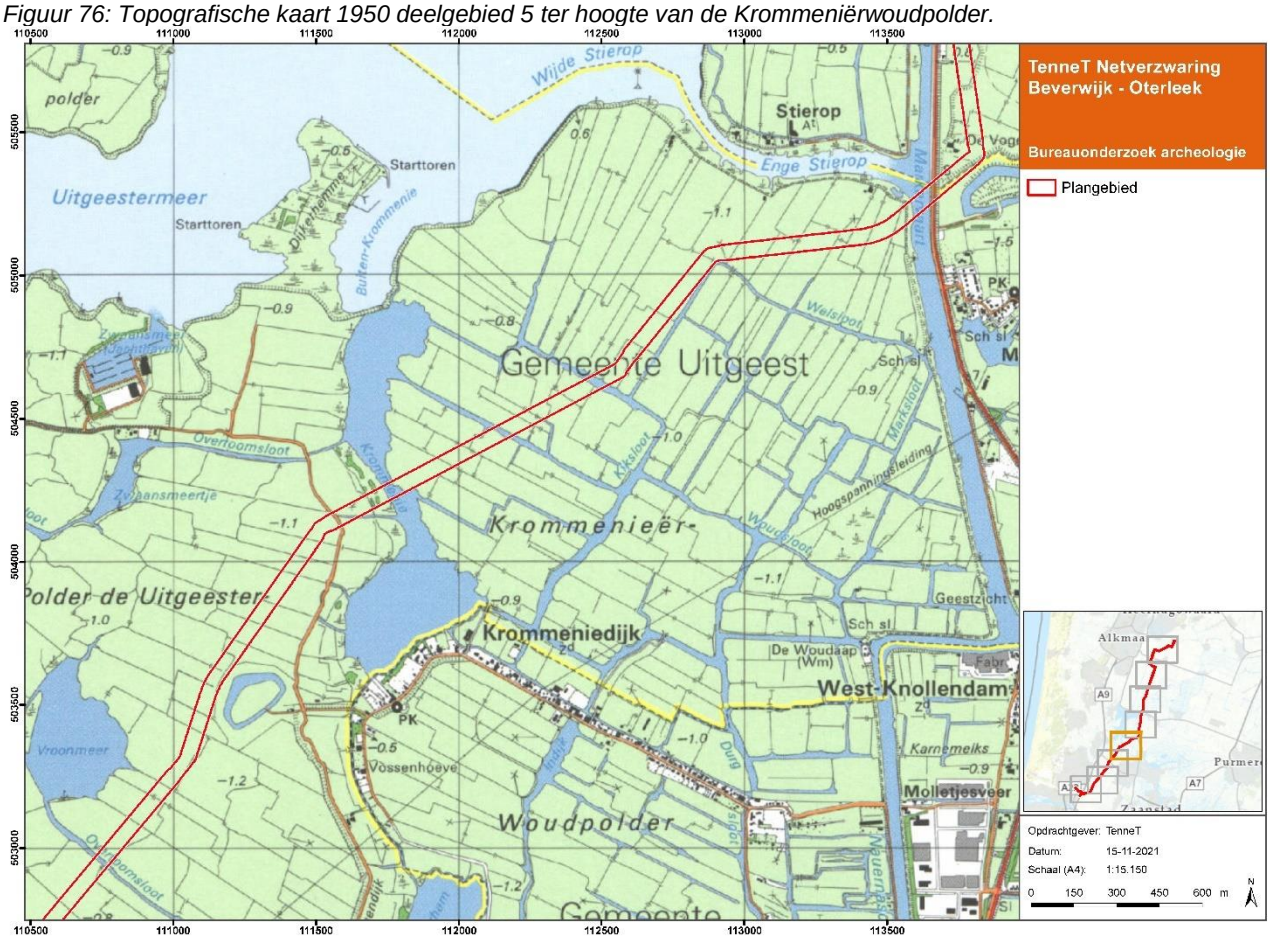
Figuur 74: Topografische kaart 1850 deelgebied 5 ter hoogte van de Krommeniërwoudpolder.

Figuur 75: Topografische kaart 1900 deelgebied 5 ter hoogte van de Krommeniërwoudpolder.

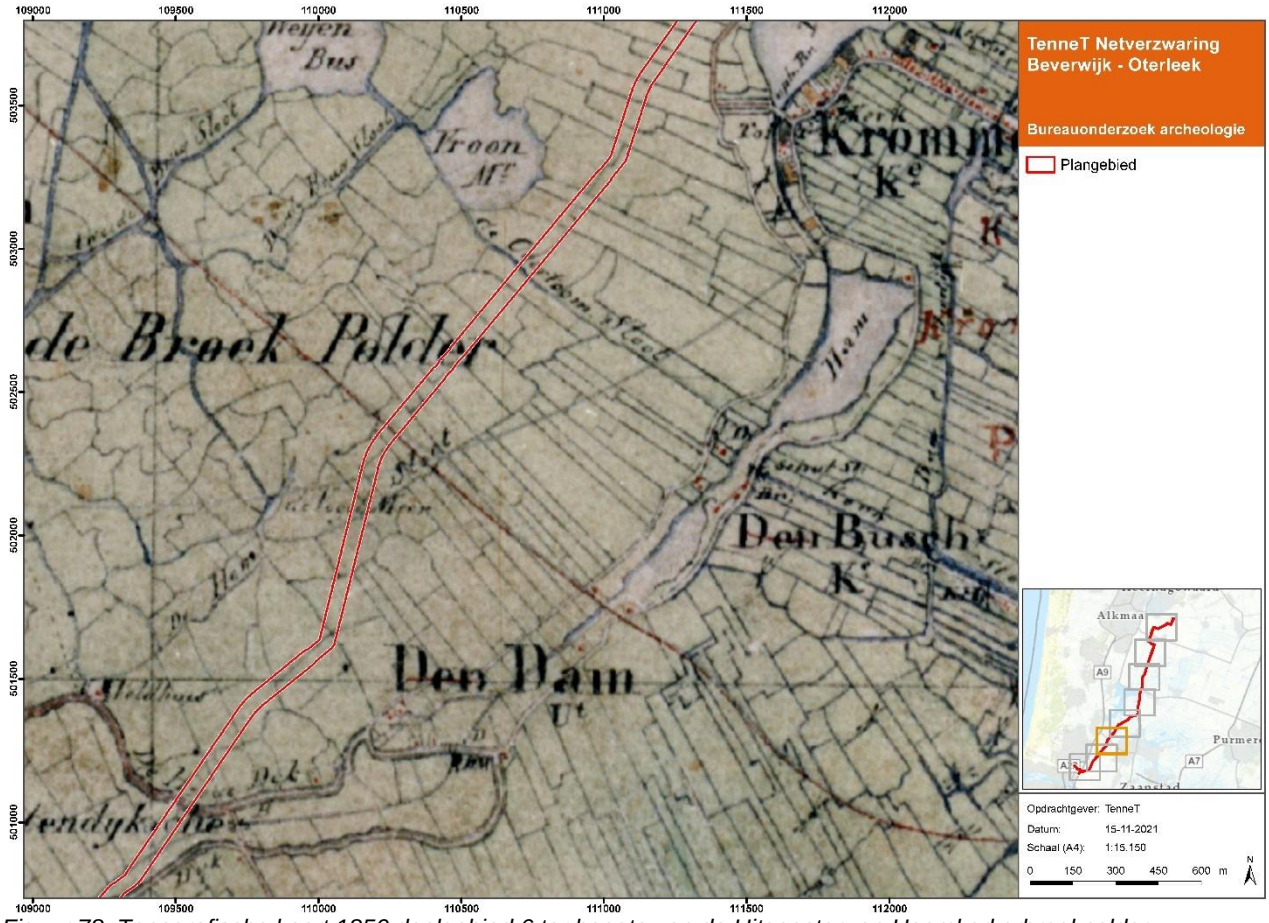

Figuur 76: Topografische kaart 1950 deelgebied 5 ter hoogte van de Krommeniërwoudpolder.

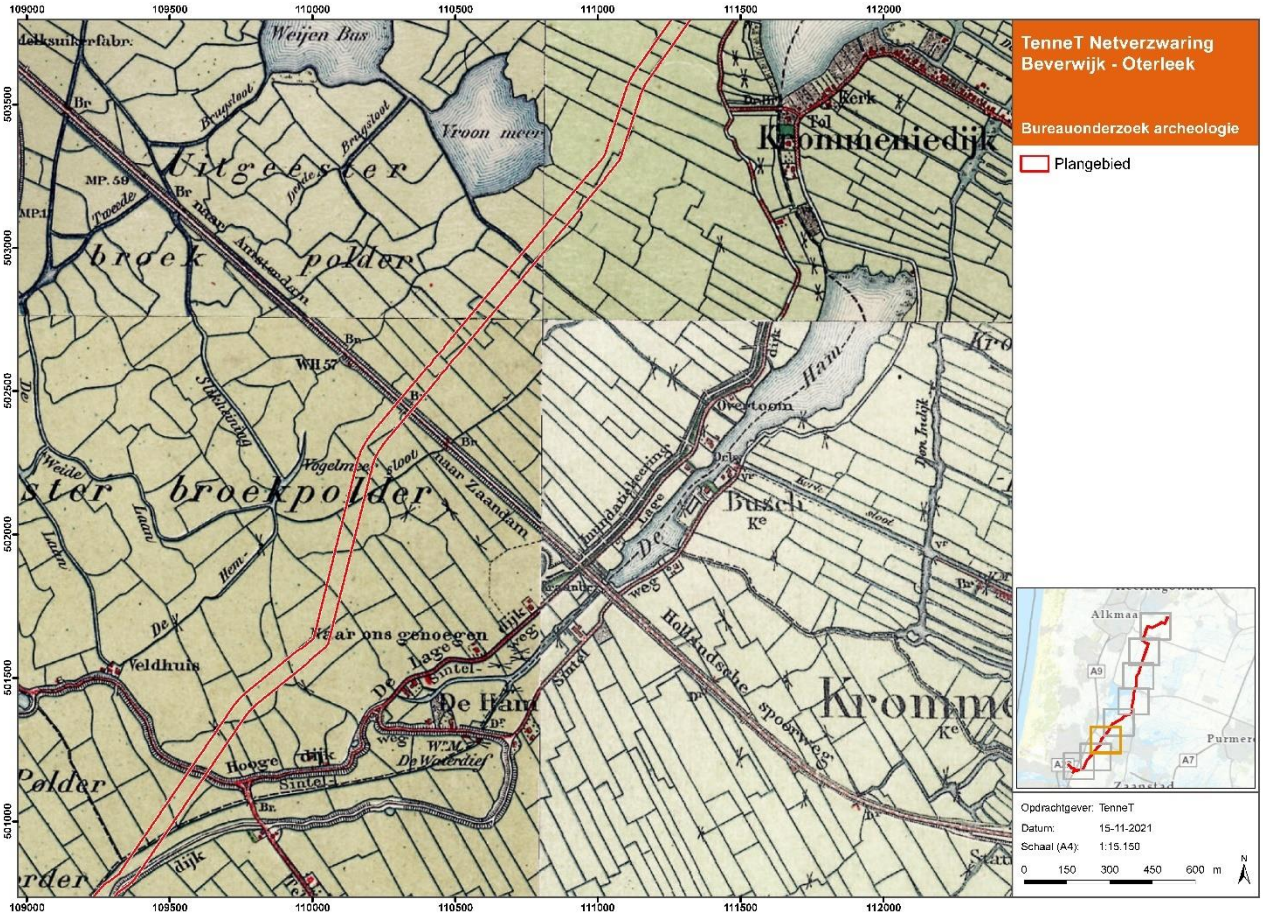

Figuur 77: Topografische kaart 1990 deelgebied 5 ter hoogte van de Krommeniërwoudpolder.

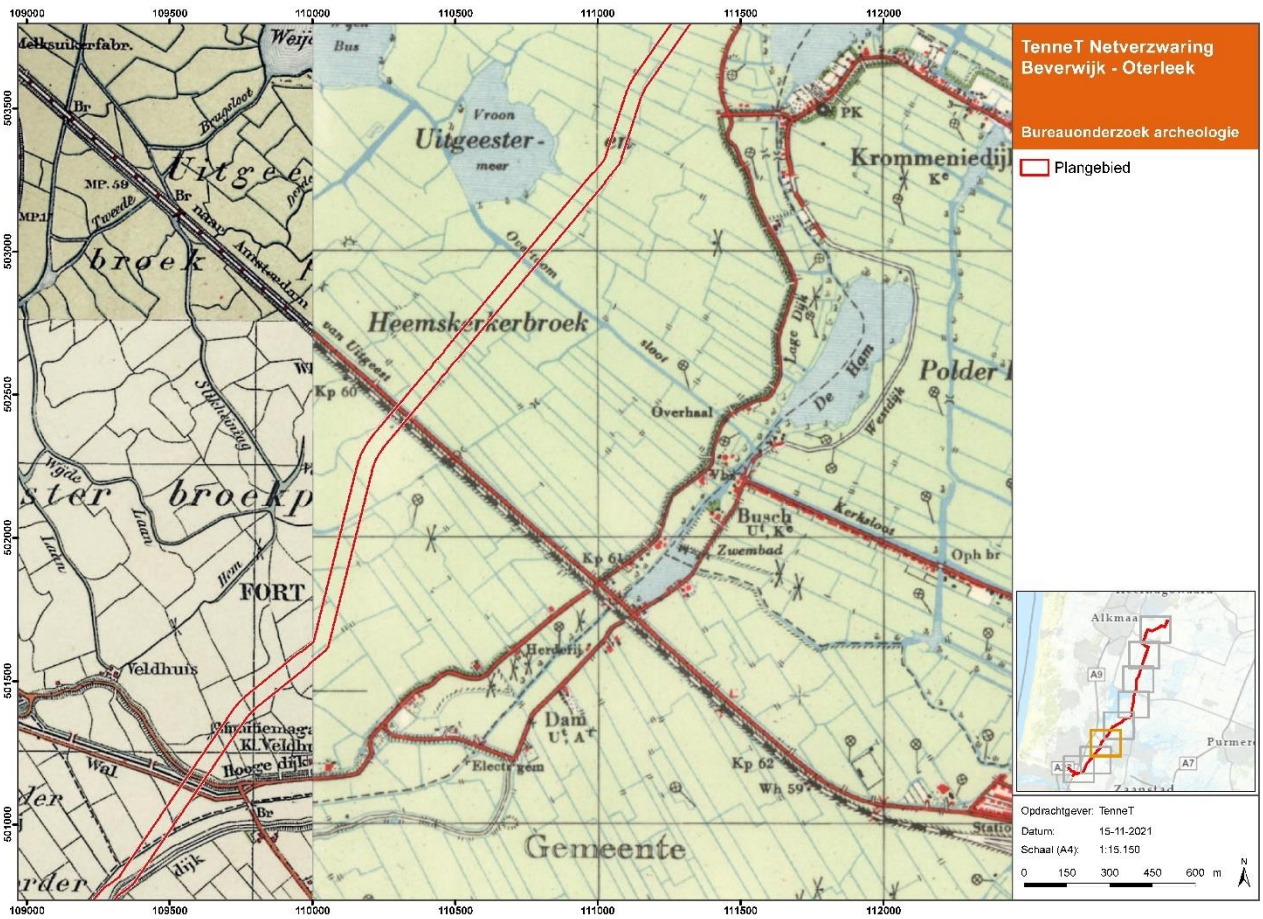
Historische kaarten deelgebied 6 ter hoogte van de Uitgeester- en Heemkerkerbroekpolder

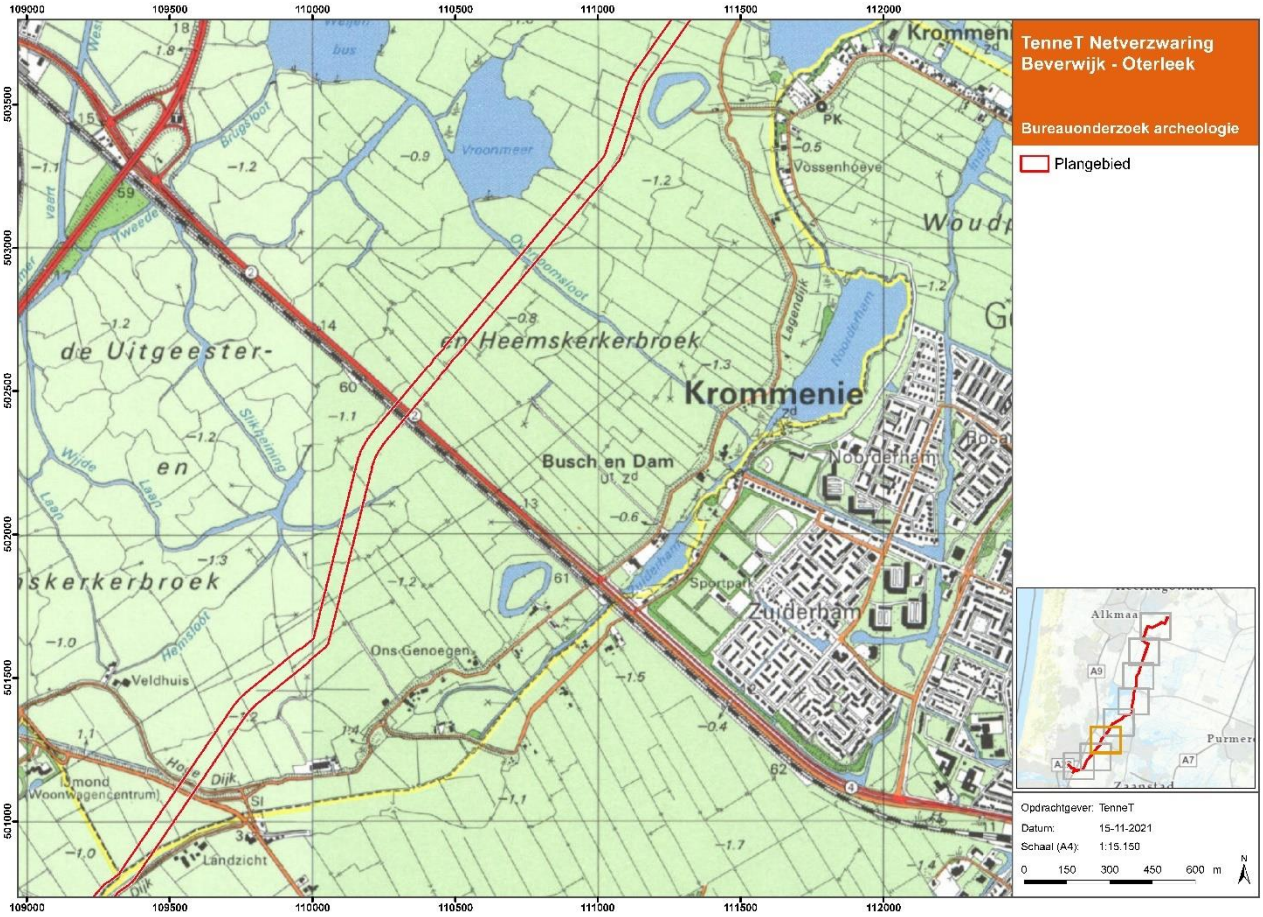
Figuur 78: Topografische kaart 1850 deelgebied 6 ter hoogte van de Uitgeester- en Heemkerkerbroekpolder.

Figuur 79: Topografische kaart 1900 deelgebied 6 ter hoogte van de Uitgeester- en Heemkerkerbroekpolder.

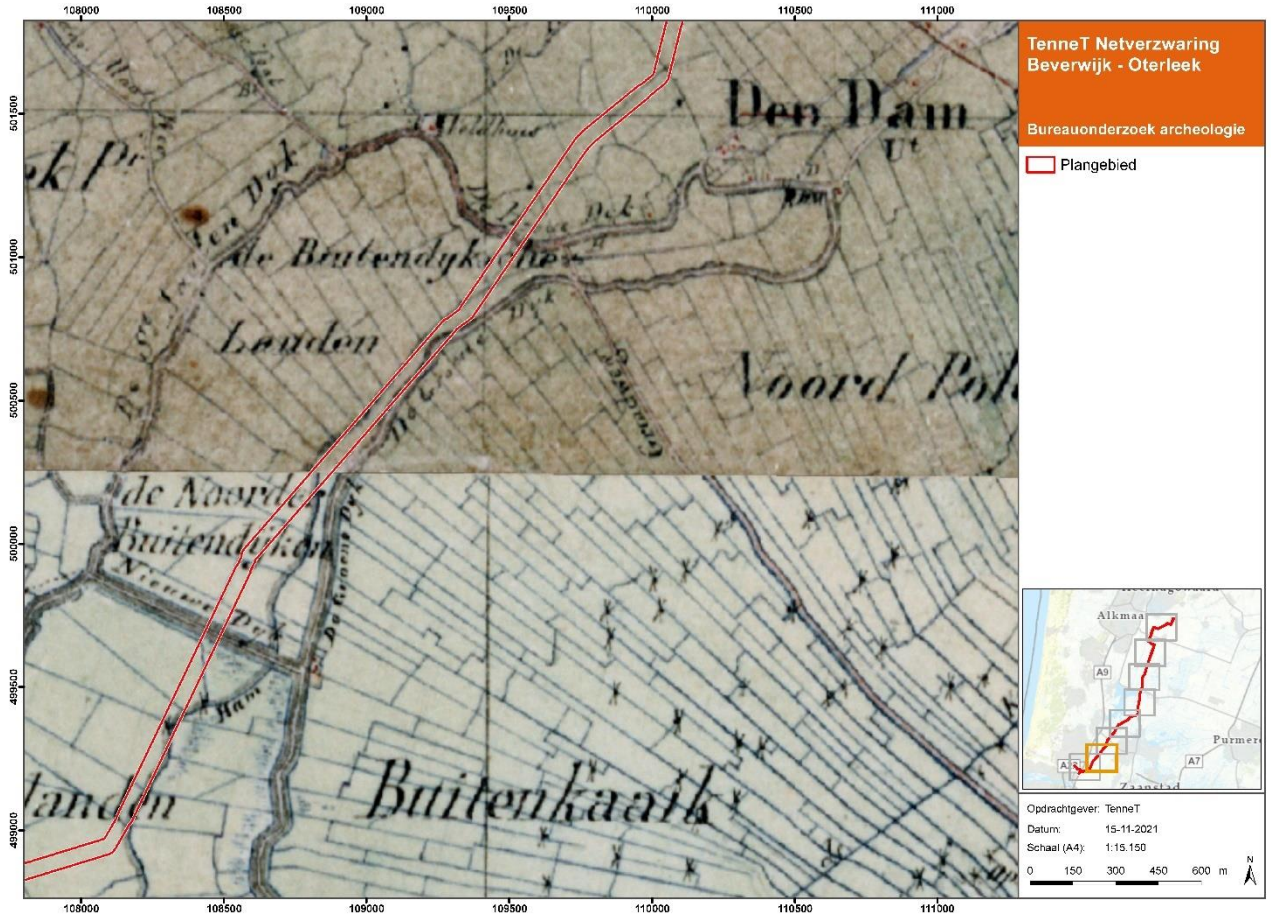

Figuur 80: Topografische kaart 1950 deelgebied 6 ter hoogte van de Uitgeester- en Heemkerkerbroekpolder.

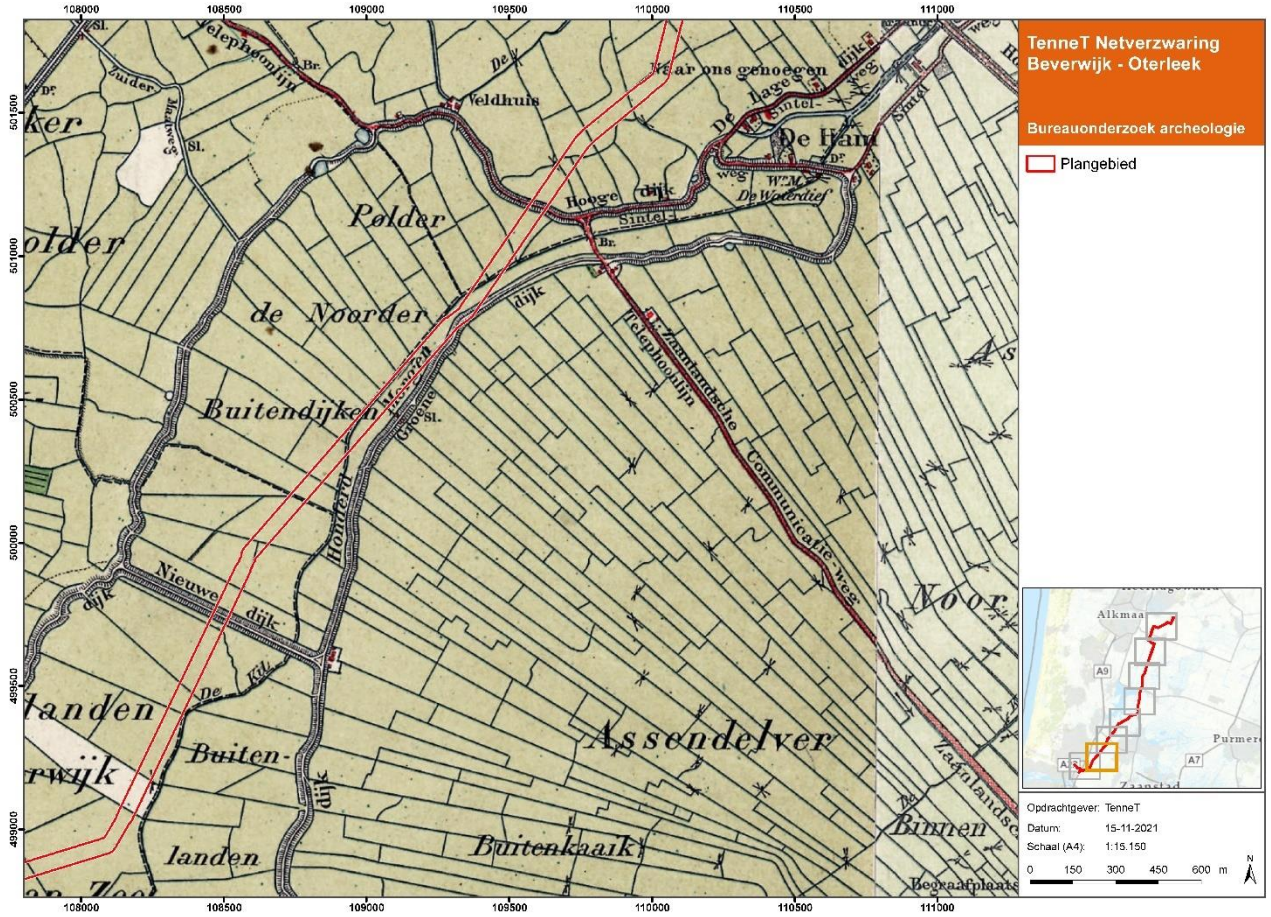

Figuur 81: Topografische kaart 1990 deelgebied 6 ter hoogte van de Uitgeester- en Heemkerkerbroekpolder.

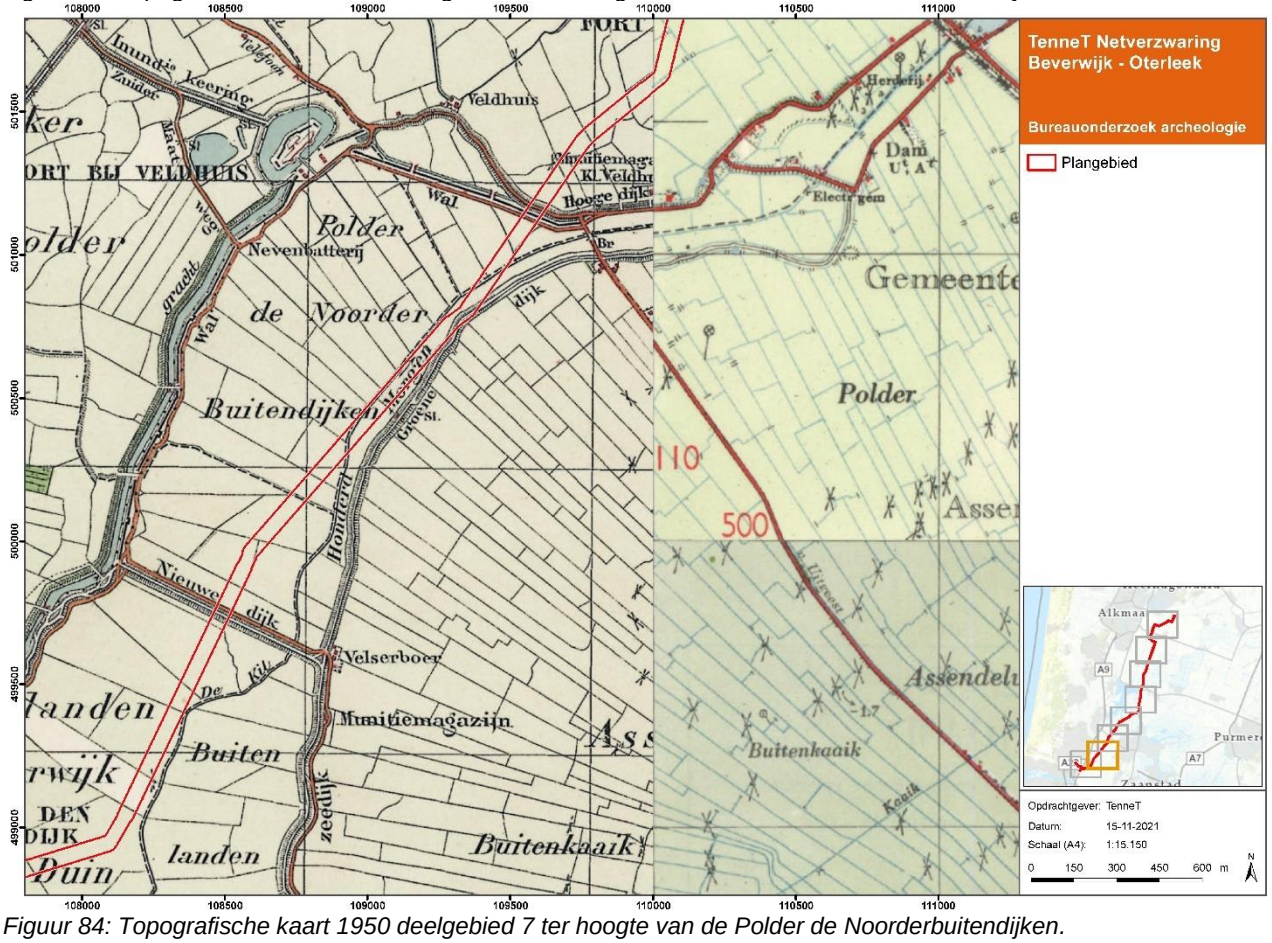
Historische kaarten deelgebied 7 ter hoogte van de Polder de Noorderbuitendijken

Figuur 82: Topografische kaart 1850 deelgebied 7 ter hoogte van de Polder de Noorderbuitendijken.

Figuur 83: Topografische kaart 1900 deelgebied 7 ter hoogte van de Polder de Noorderbuitendijken.

Figuur 84: Topografische kaart 1950 deelgebied 7 ter hoogte van de Polder de Noorderbuitendijken.

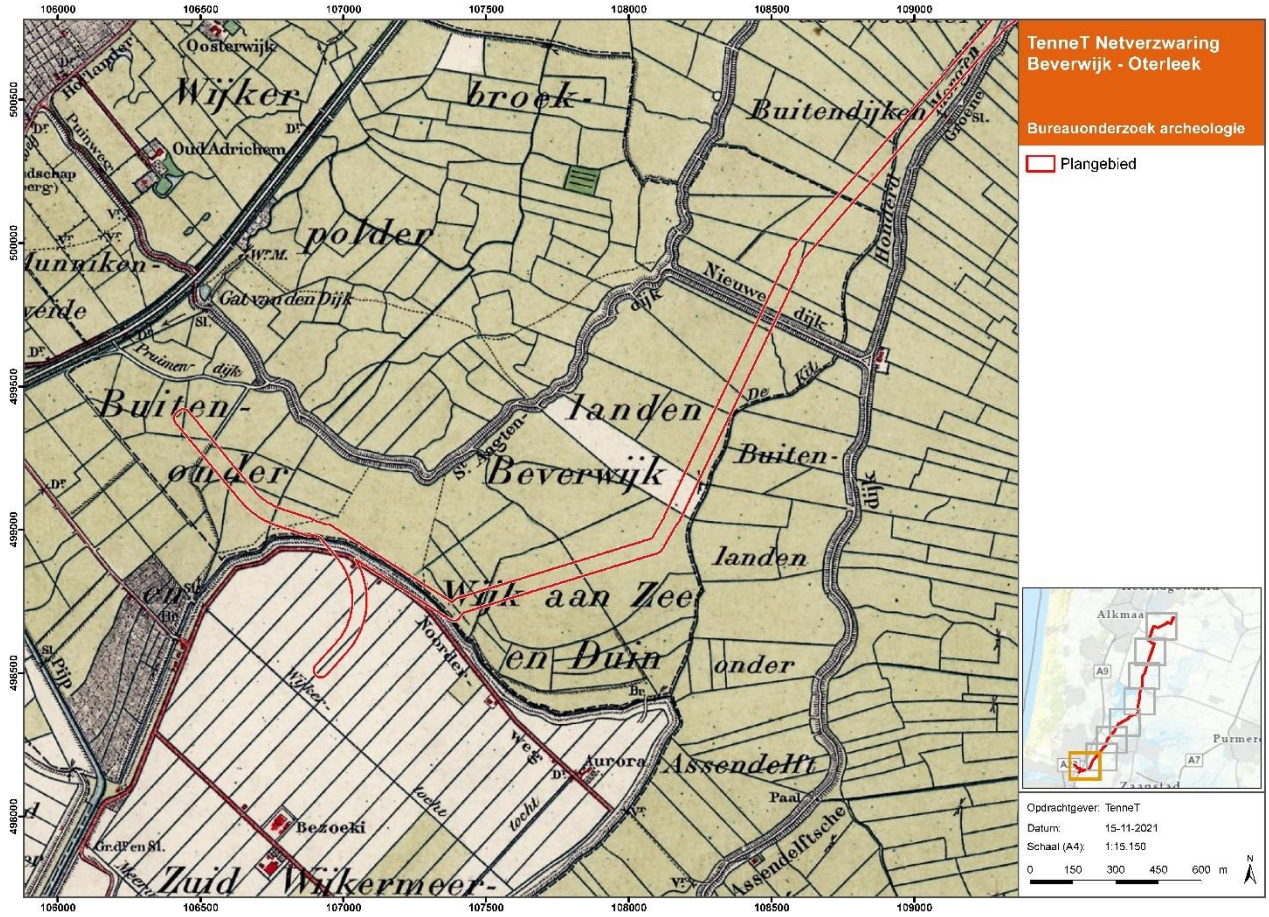

Figuur 85: Topografische kaart 1990 deelgebied 7 ter hoogte van de Polder de Noorderbuitendijken.

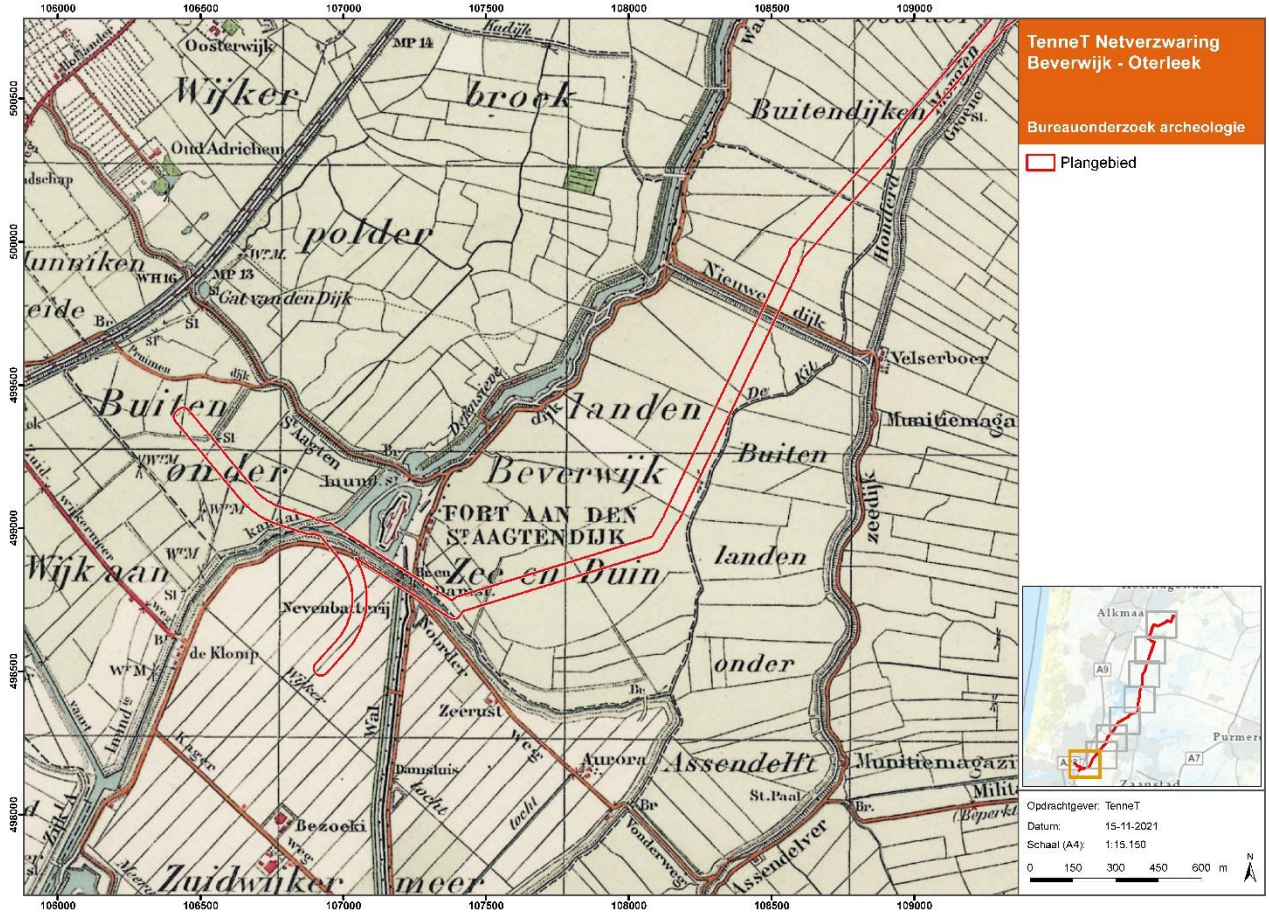
Historische kaarten deelgebied 8 ter hoogte van de Buitenlanden, te Beverwijk

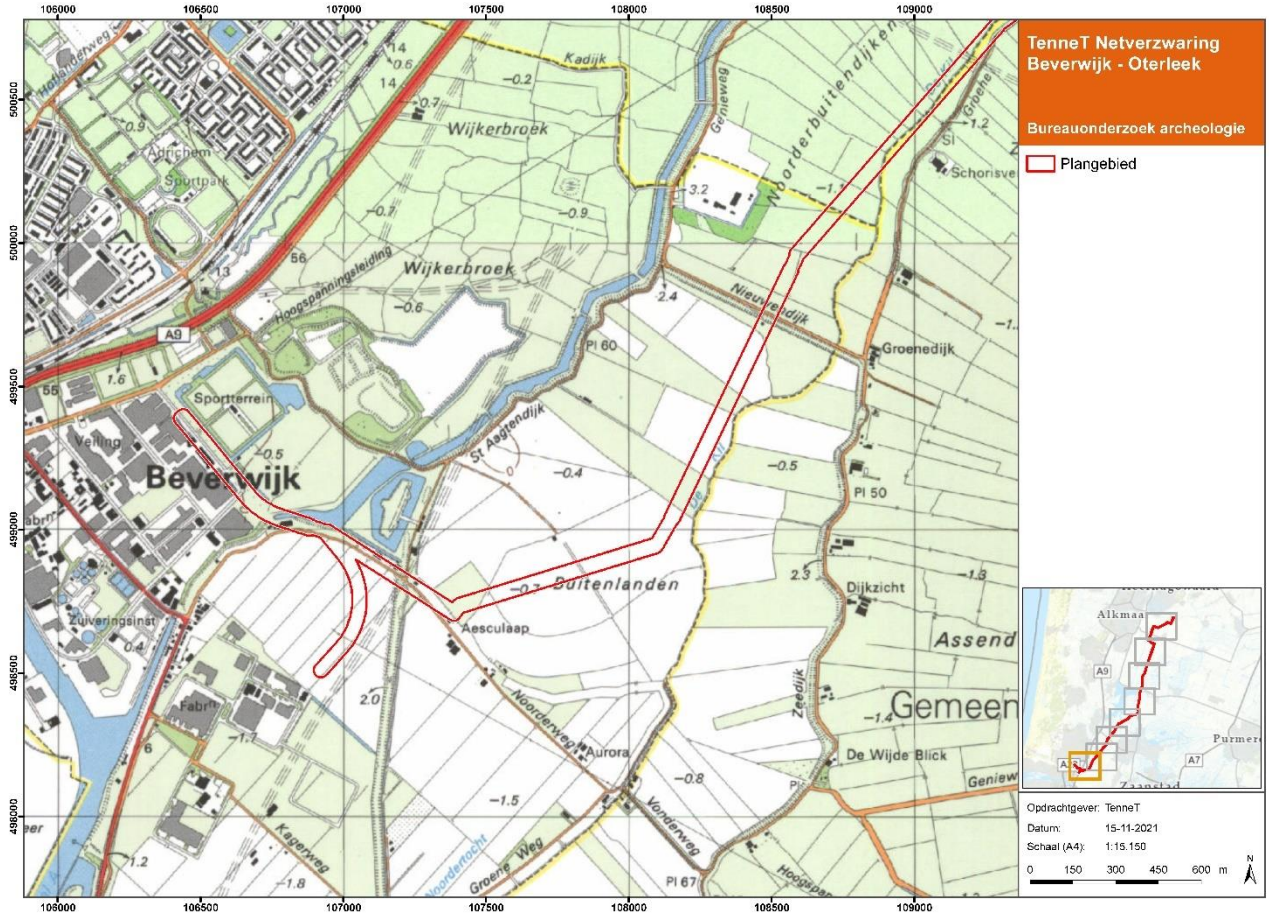
Figuur 86: Topografische kaart 1850 deelgebied 8 ter hoogte van de Buitenlanden, te Beverwijk.

Figuur 87: Topografische kaart 1900 deelgebied 8 ter hoogte van de Buitenlanden, te Beverwijk.

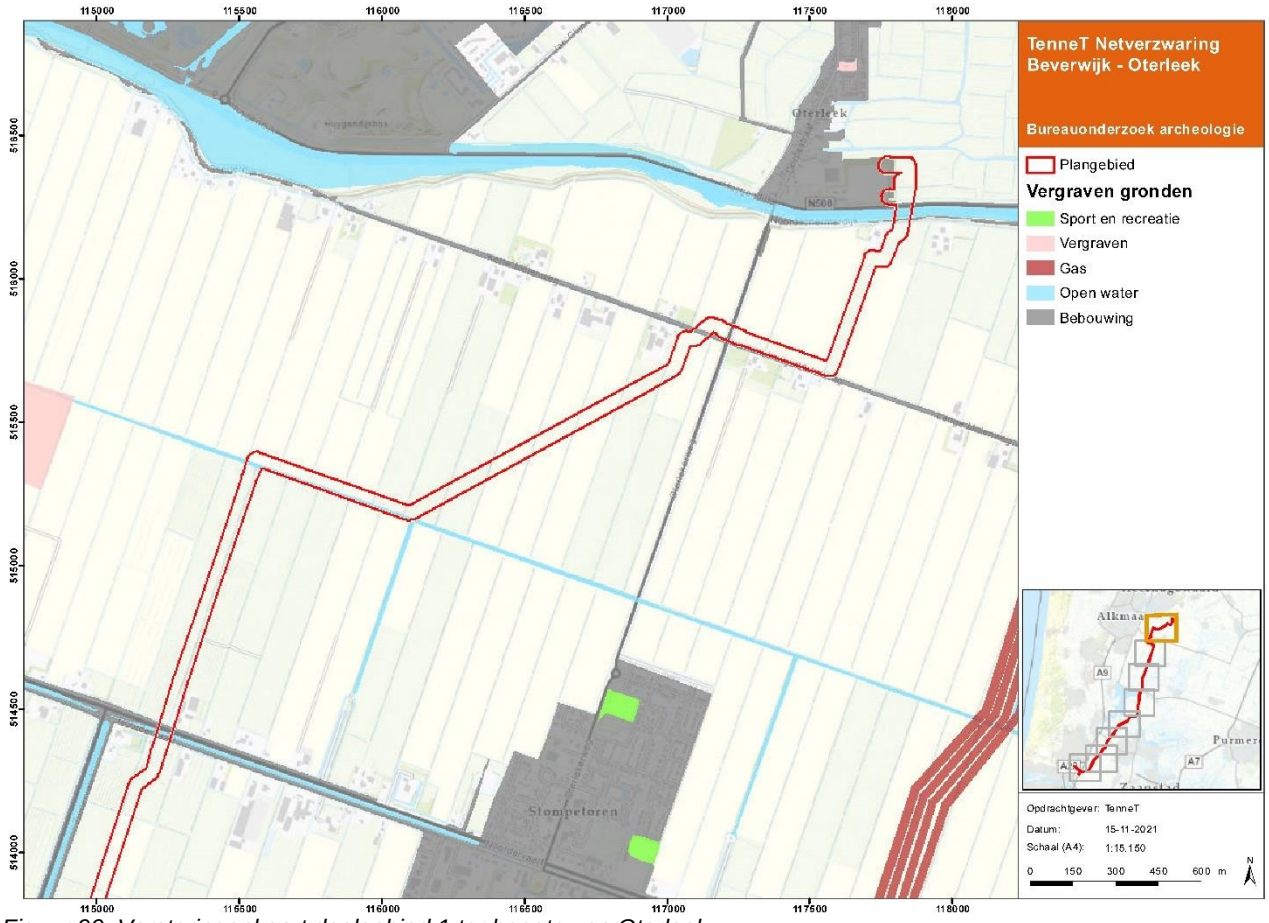

Figuur 88: Topografische kaart 1950 deelgebied 8 ter hoogte van de Buitenlanden, te Beverwijk.

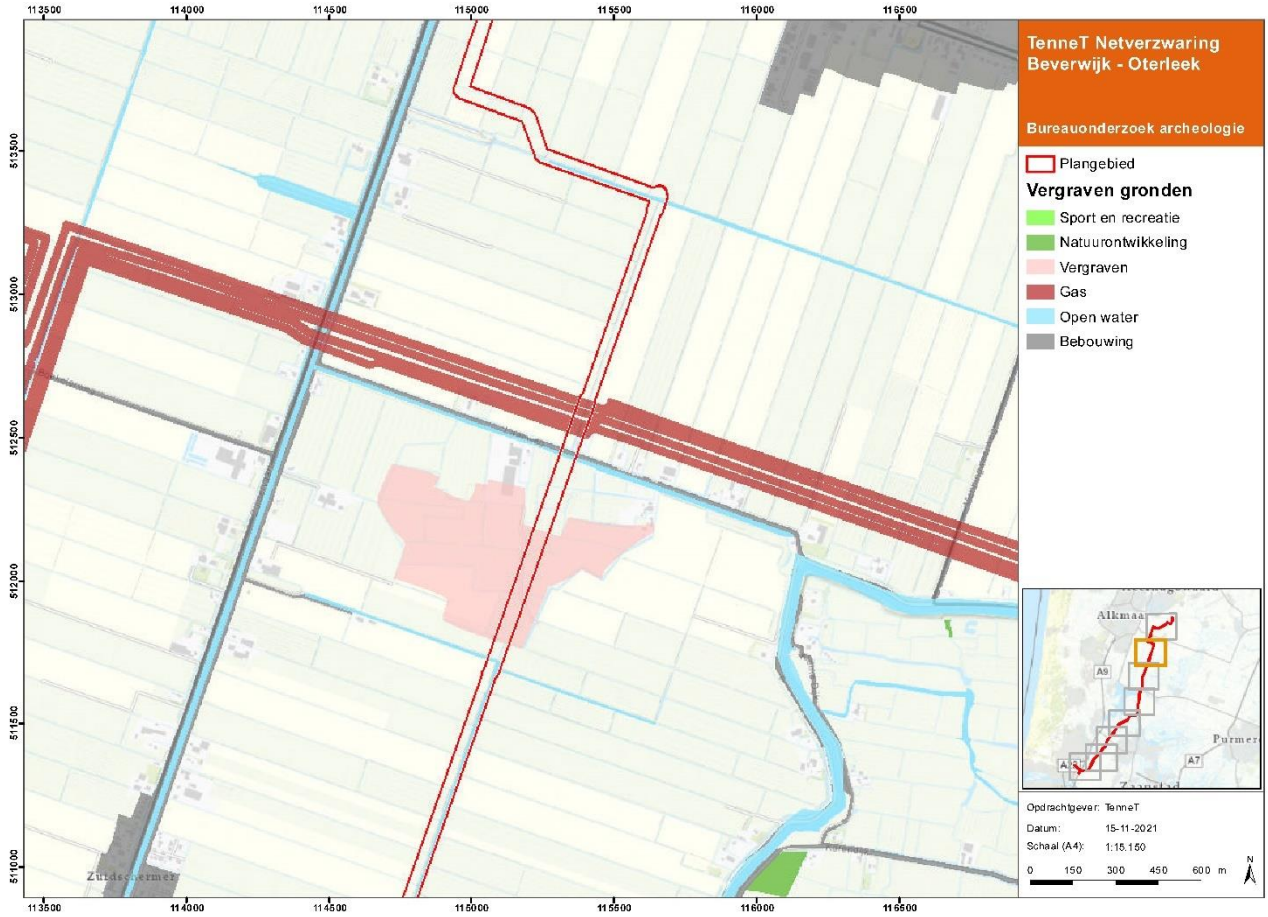

Figuur 89: Topografische kaart 1990 deelgebied 8 ter hoogte van de Buitenlanden, te Beverwijk.

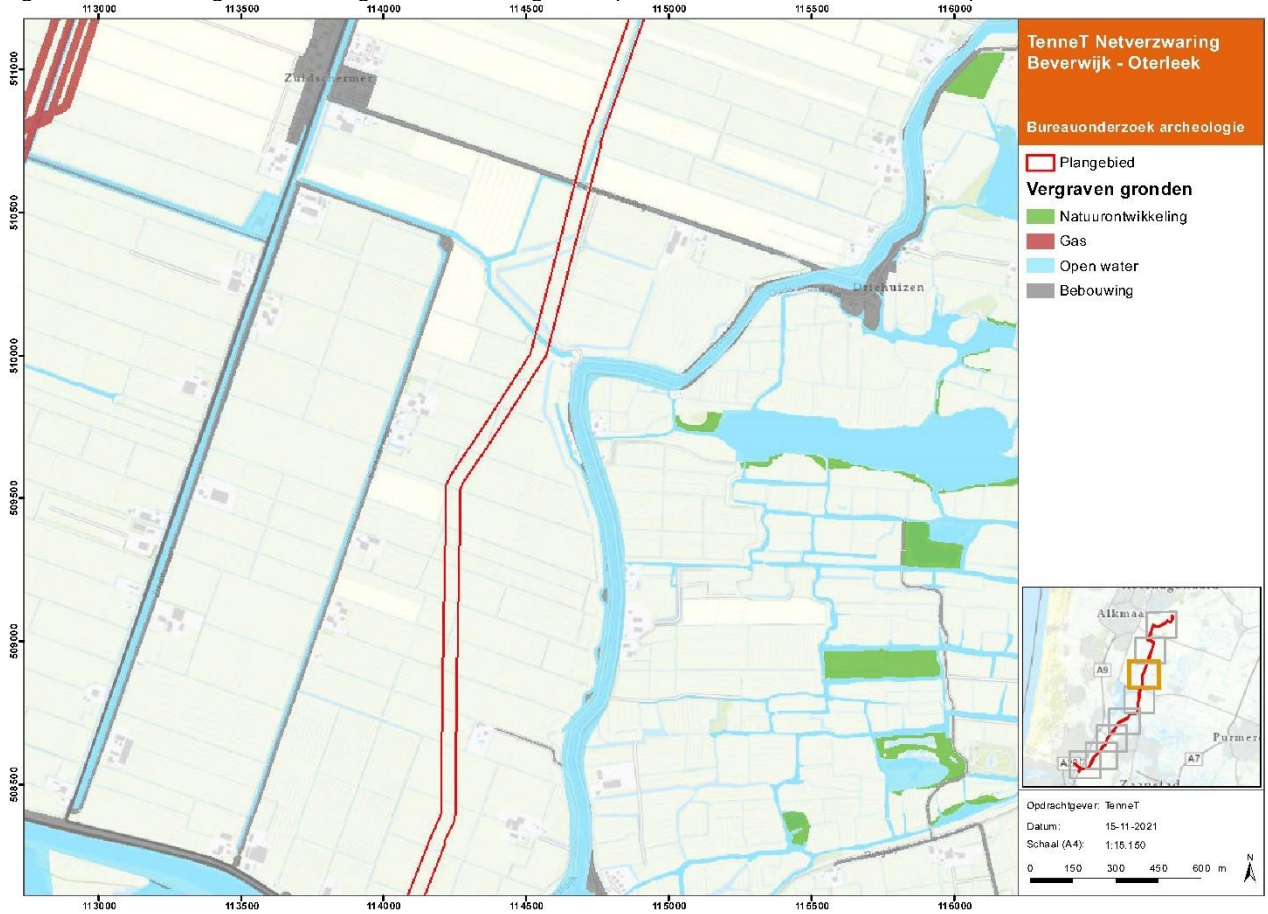
Kaartmateriaal Verstoringen

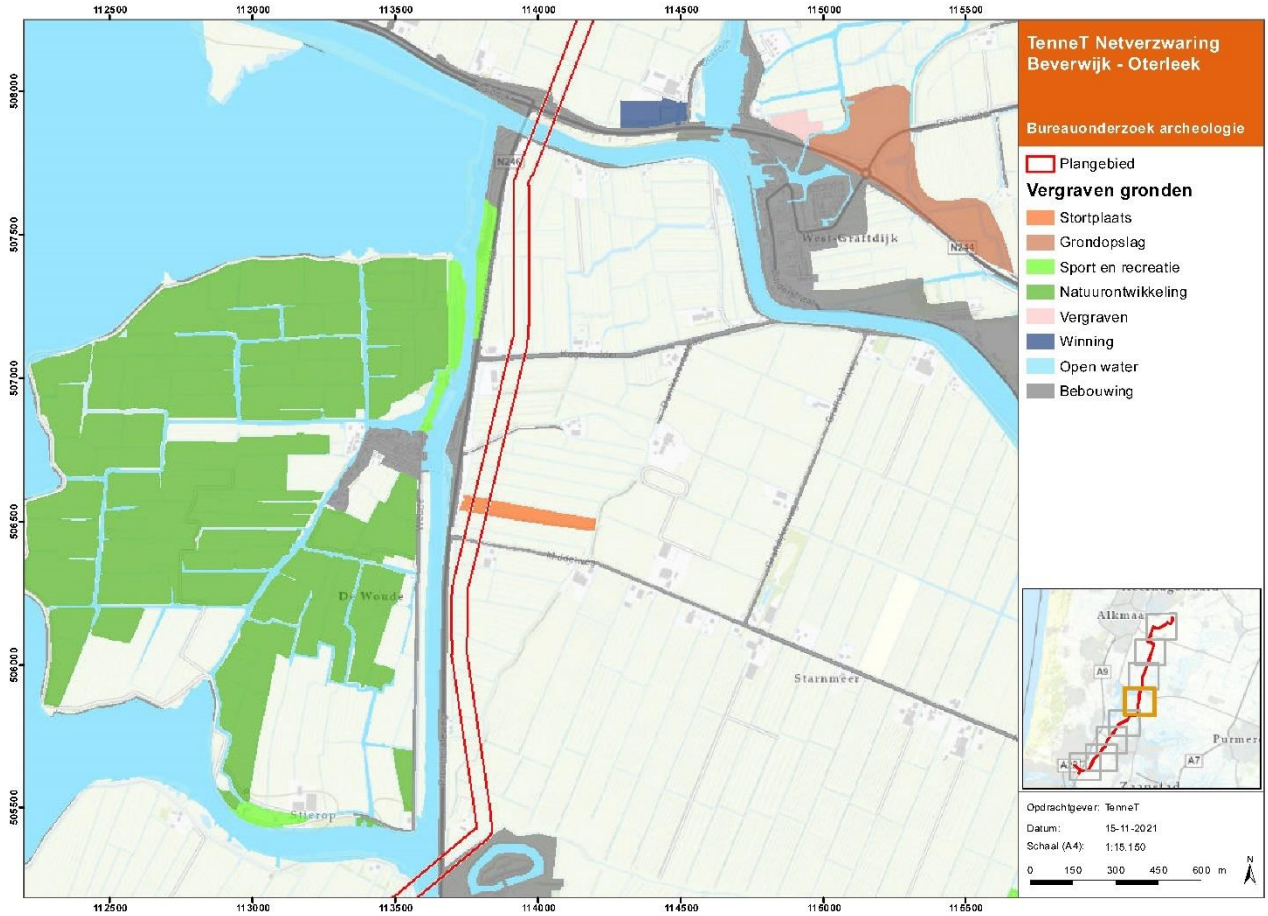
Figuur 90: Verstoringenkaart deelgebied 1 ter hoogte van Oterleek.

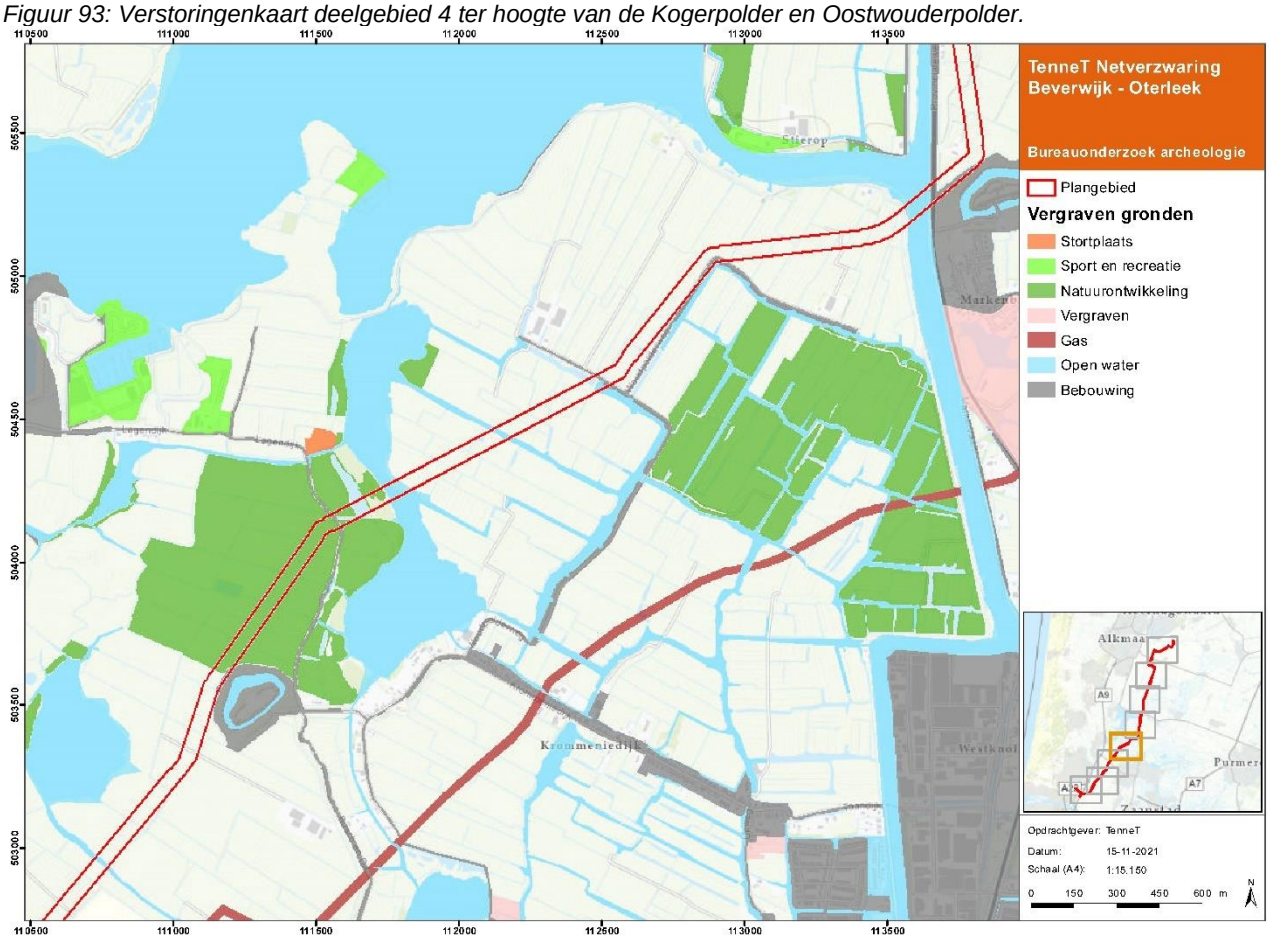
Figuur 91: Verstoringenkaart deelgebied 2 ter hoogte van polder De Matten in de Schermerpolder.

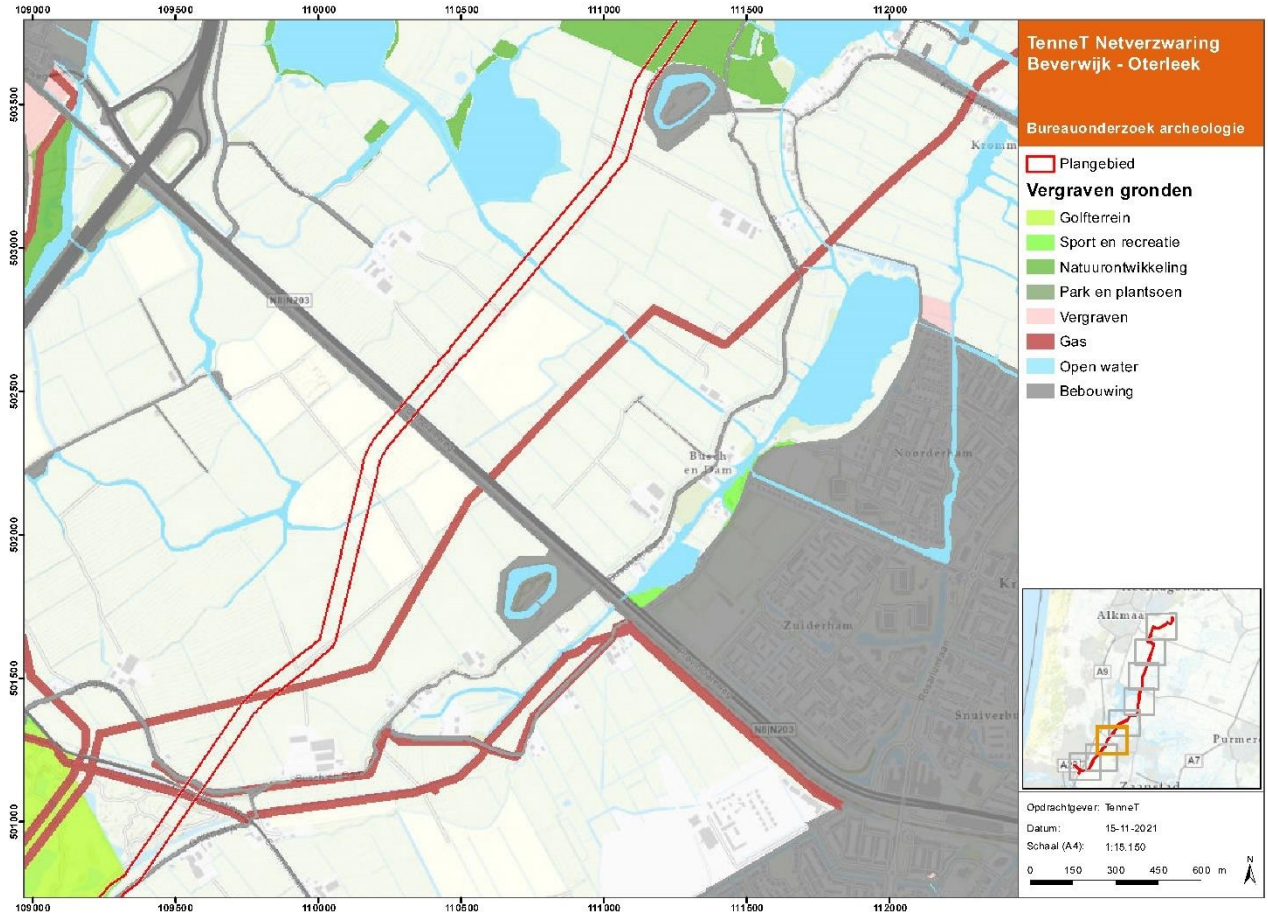
Figuur 92: Verstoringenkaart deelgebied 3 ter hoogte van polder De Blokkers in de Schermerpolder.

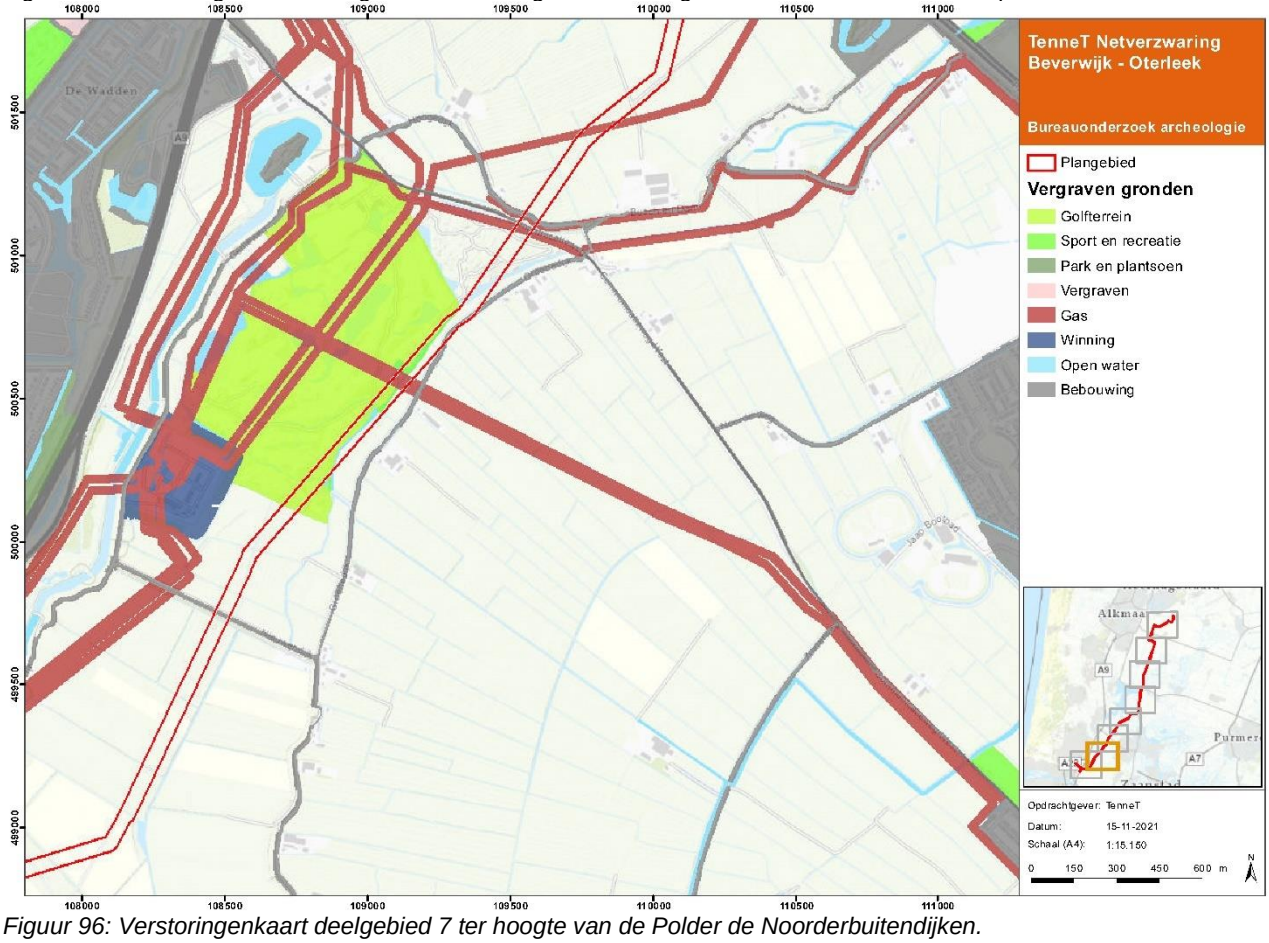
Figuur 93: Verstoringenkaart deelgebied 4 ter hoogte van de Kogerpolder en Oostwouderpolder.

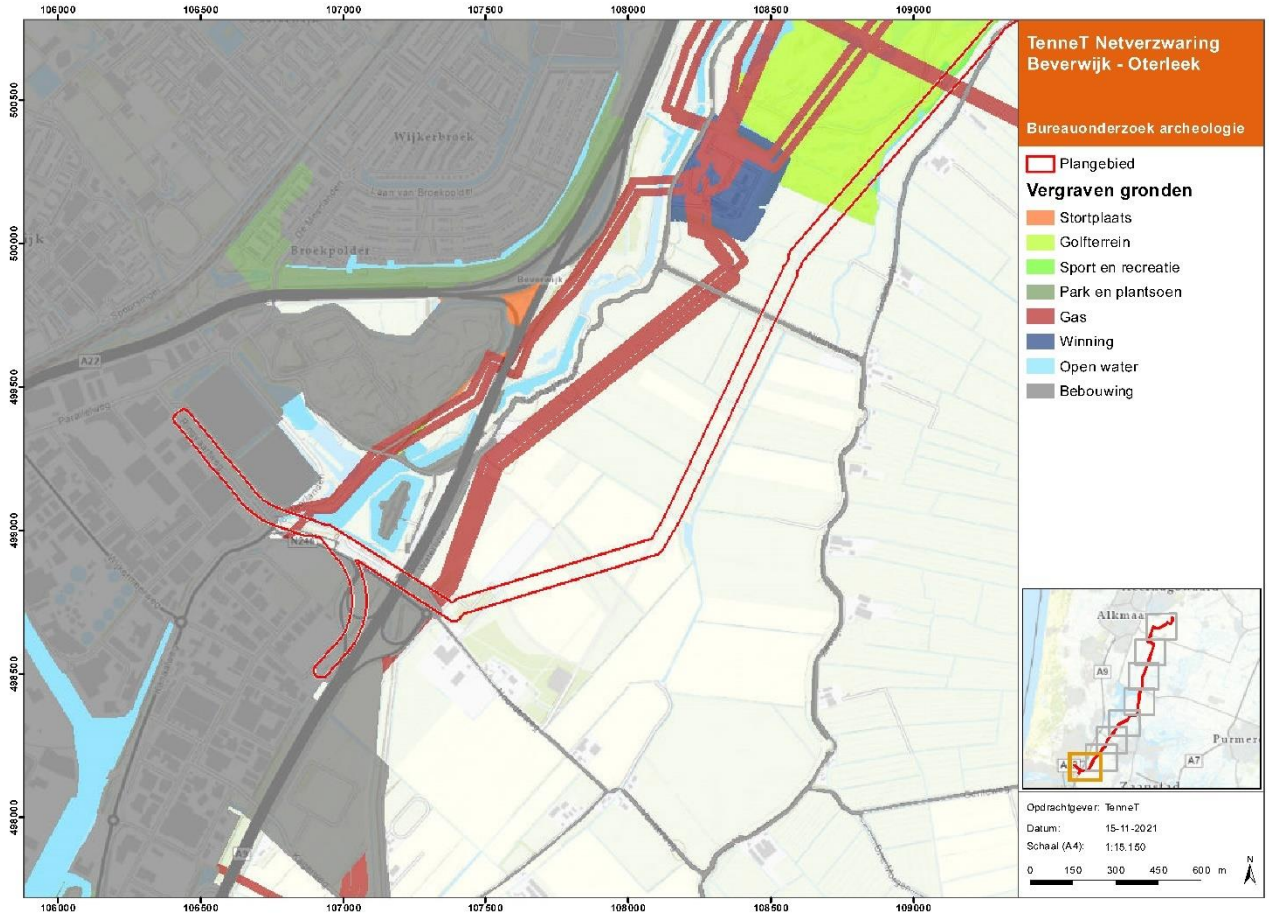
Figuur 94: Verstoringenkaart deelgebied 5 ter hoogte van de Krommeniërwoudpolder.

Figuur 95: Verstoringenkaart deelgebied 6 ter hoogte van de Uitgeester- en Heemkerkerbroekpolder.

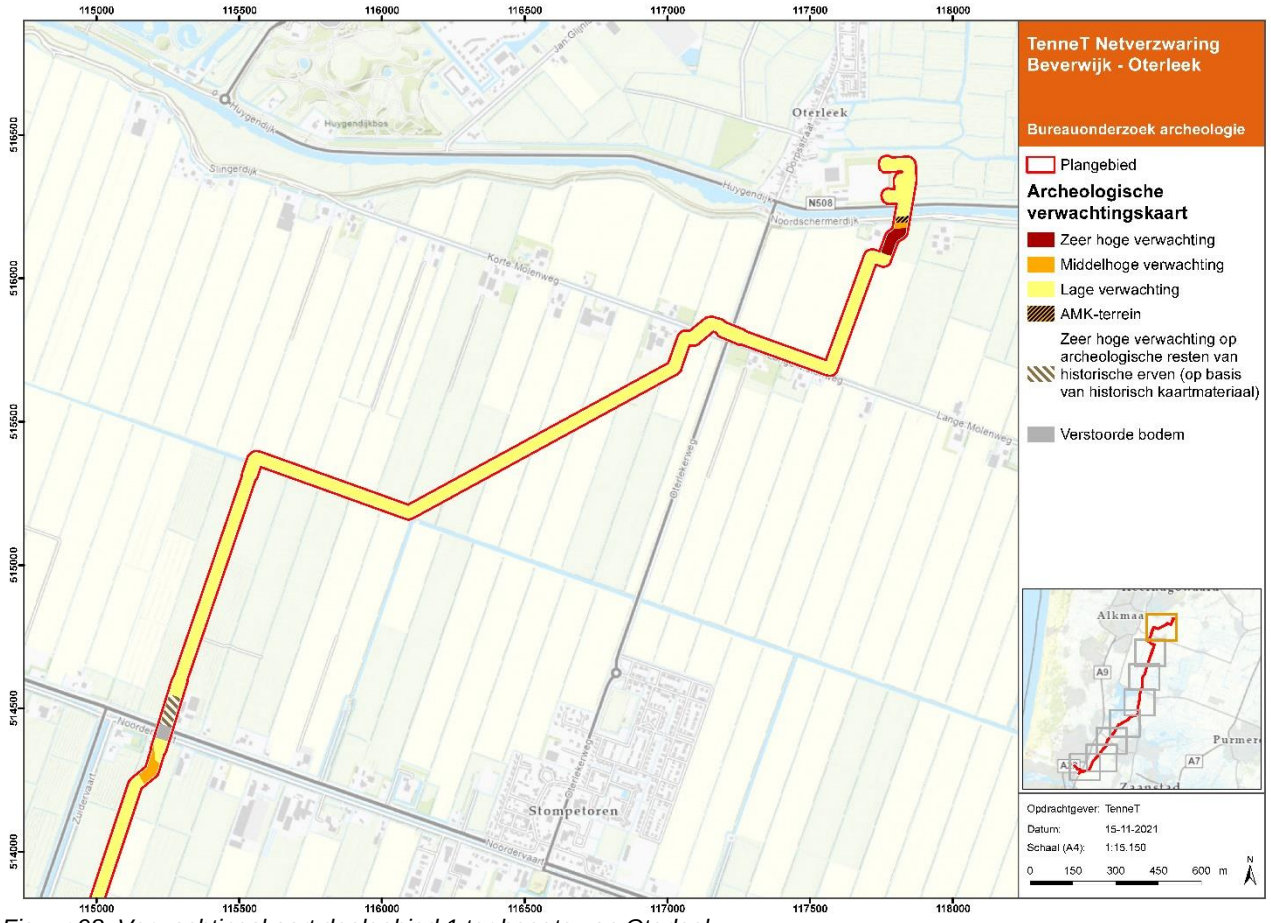

Figuur 96: Verstoringenkaart deelgebied 7 ter hoogte van de Polder de Noorderbuitendijken.

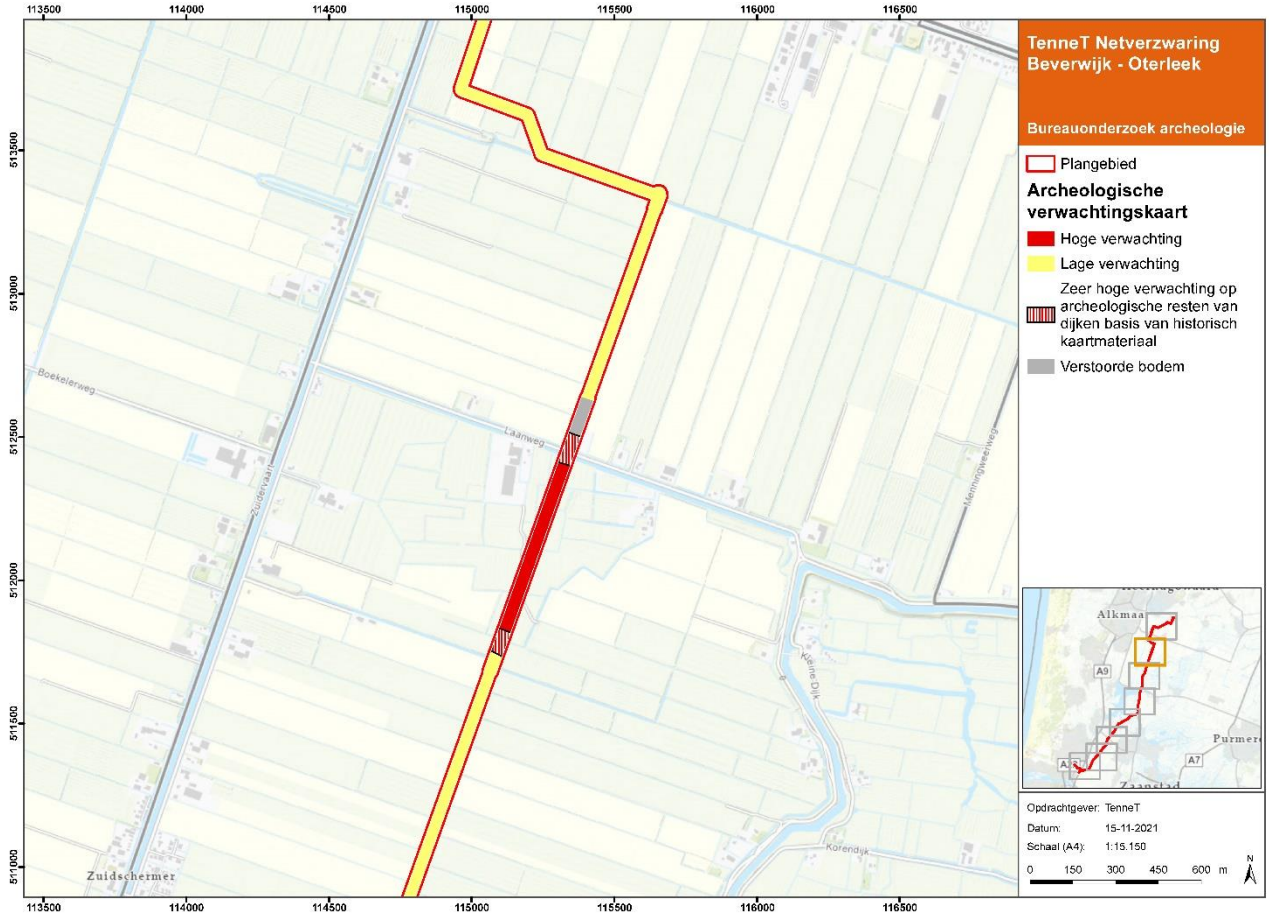

Figuur 97: Verstoringenkaart deelgebied 8 ter hoogte van de Buitenlanden, te Beverwijk.

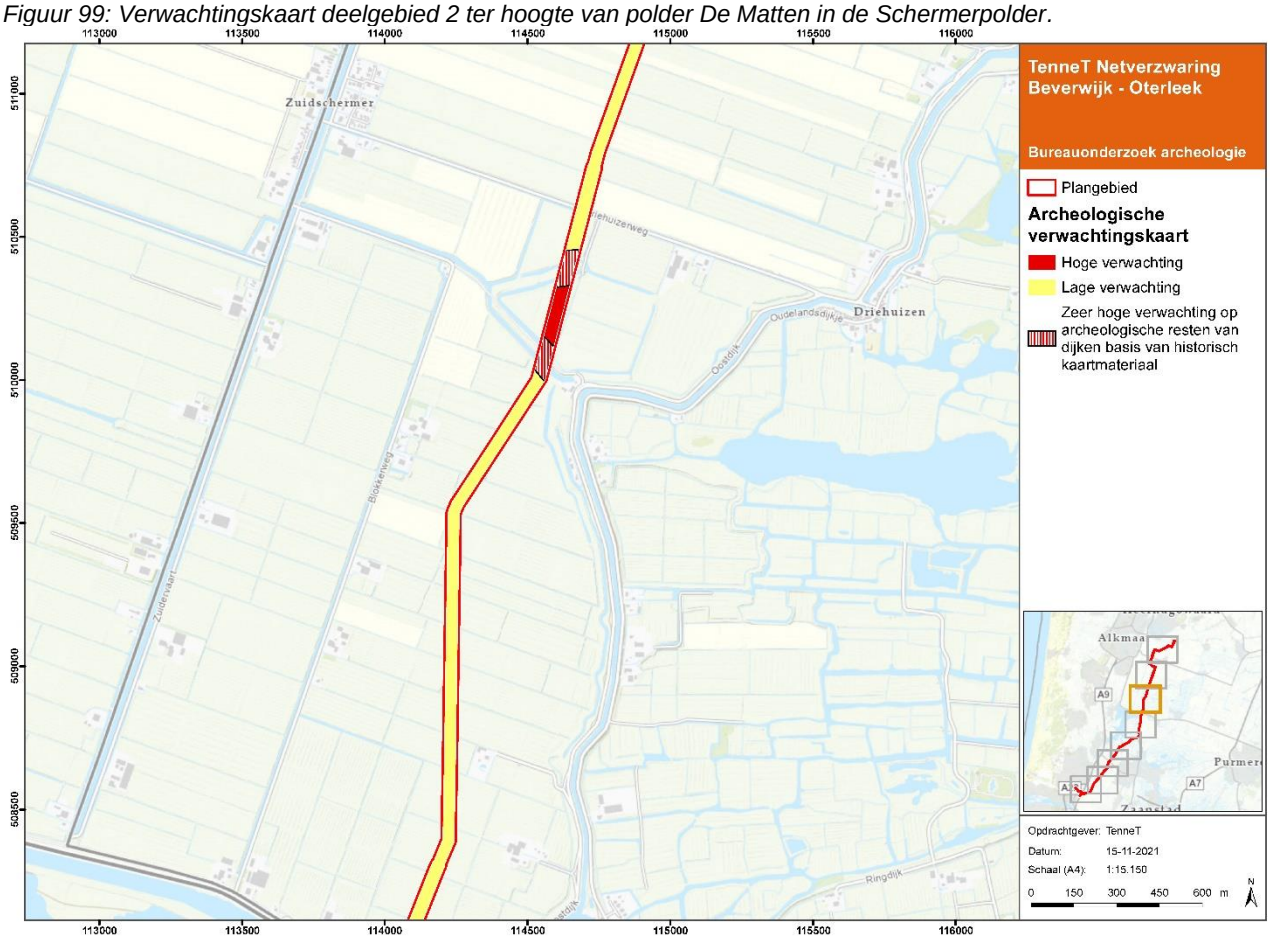
Verwachtingskaart

Figuur 98: Verwachtingskaart deelgebied 1 ter hoogte van Oterleek.

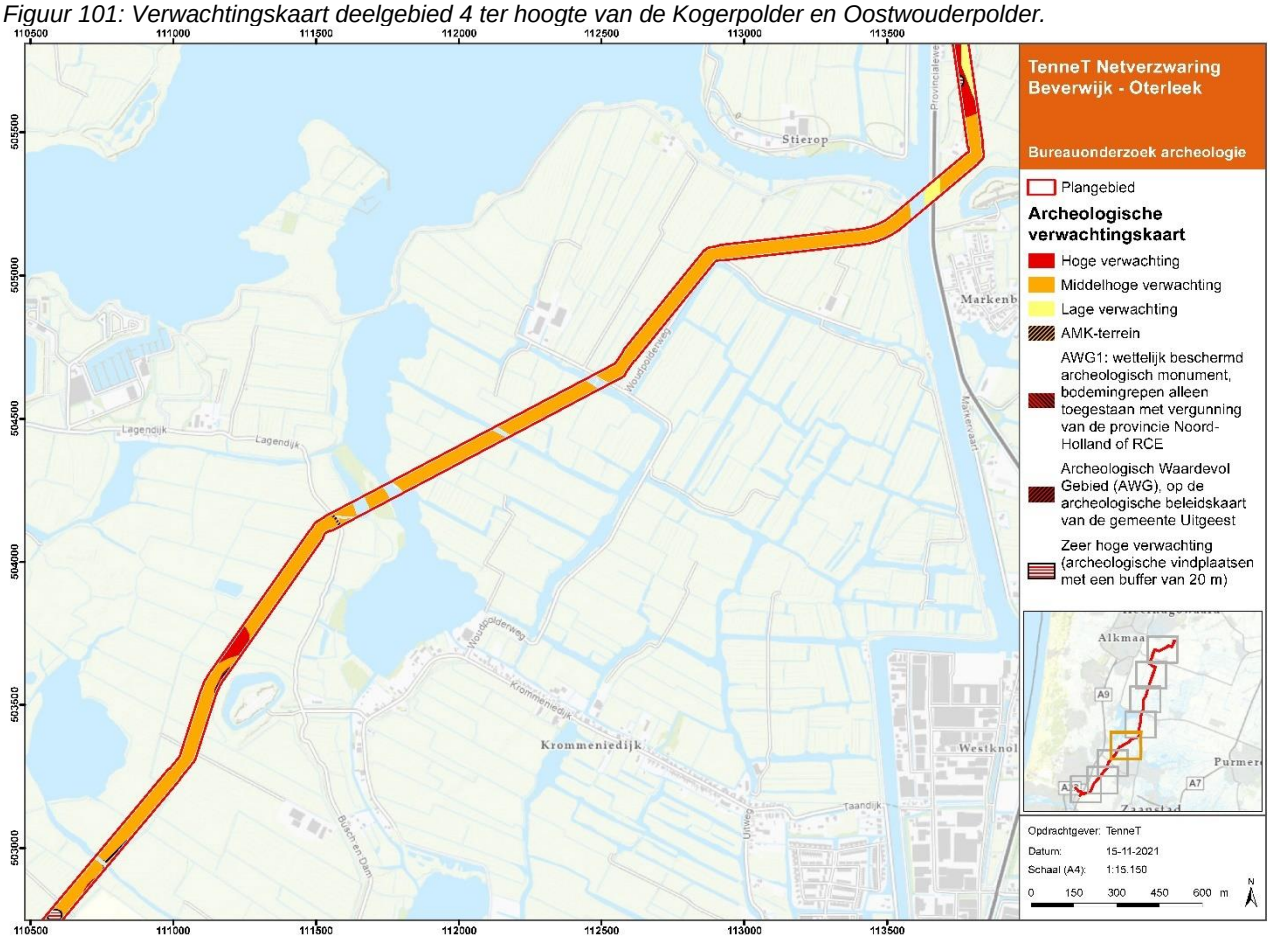
Figuur 99: Verwachtingskaart deelgebied 2 ter hoogte van polder De Matten in de Schermerpolder.

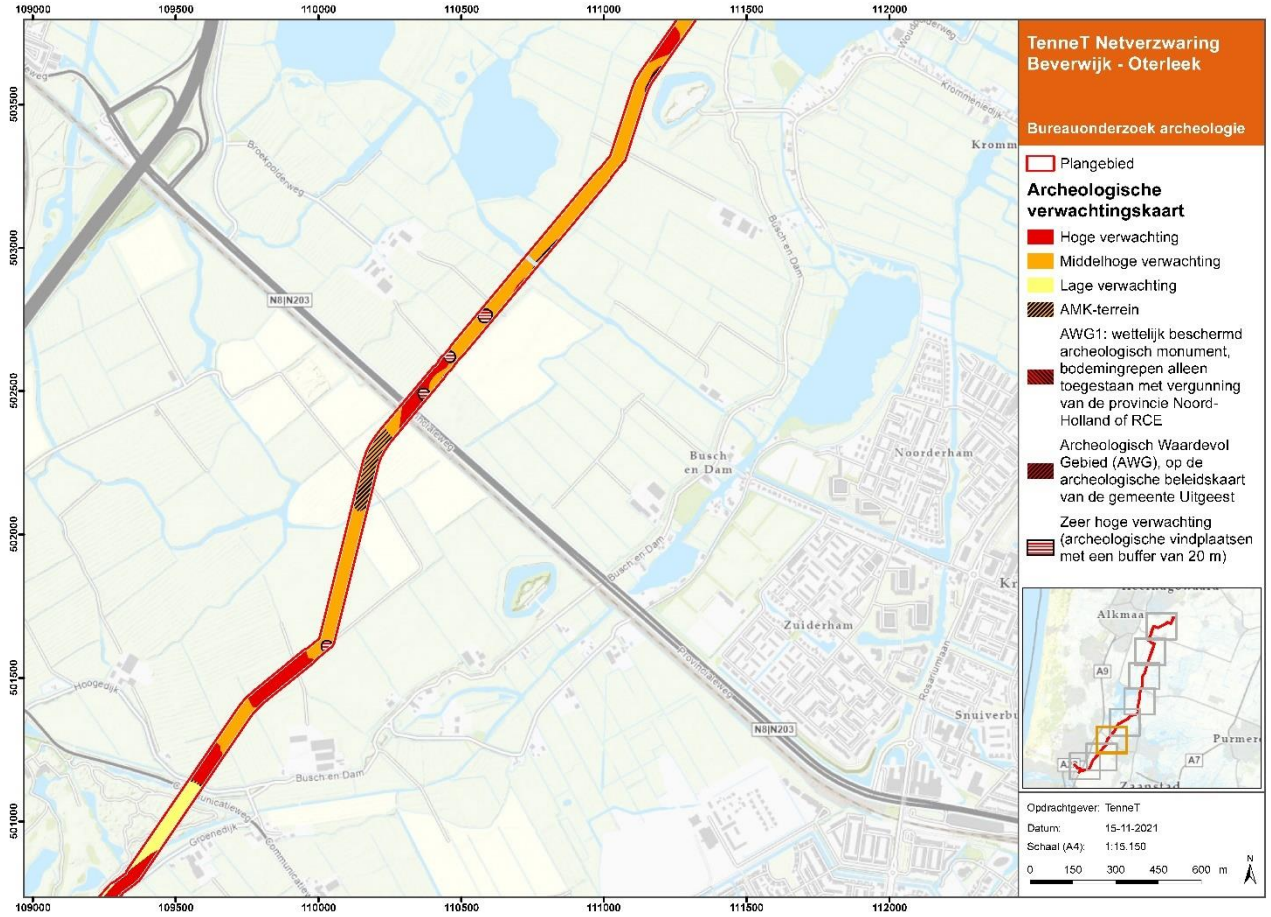
Figuur 100: Verwachtingskaart deelgebied 3 ter hoogte van polder De Blokkers in de Schermerpolder.

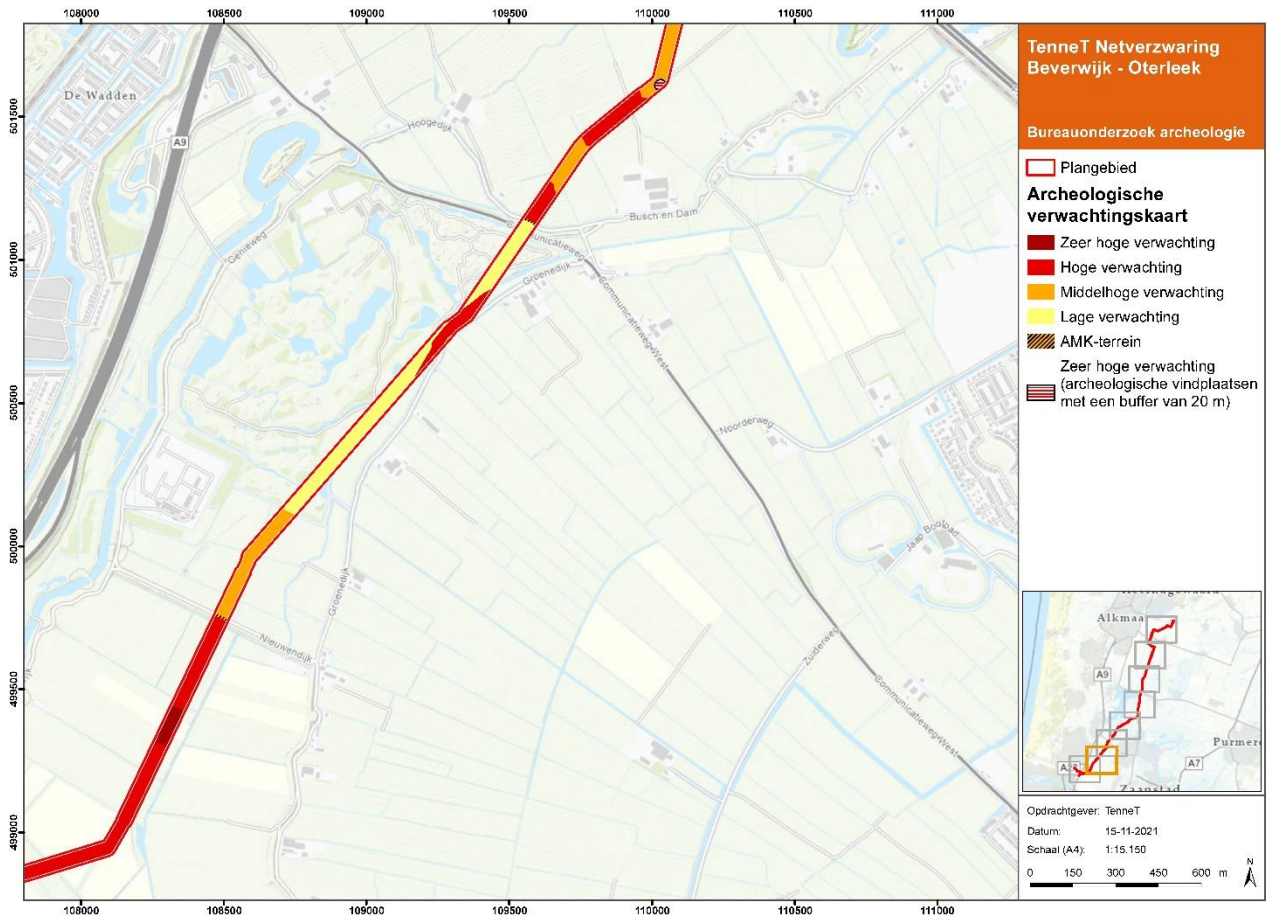
Figuur 101: Verwachtingskaart deelgebied 4 ter hoogte van de Kogerpolder en Oostwouderpolder.

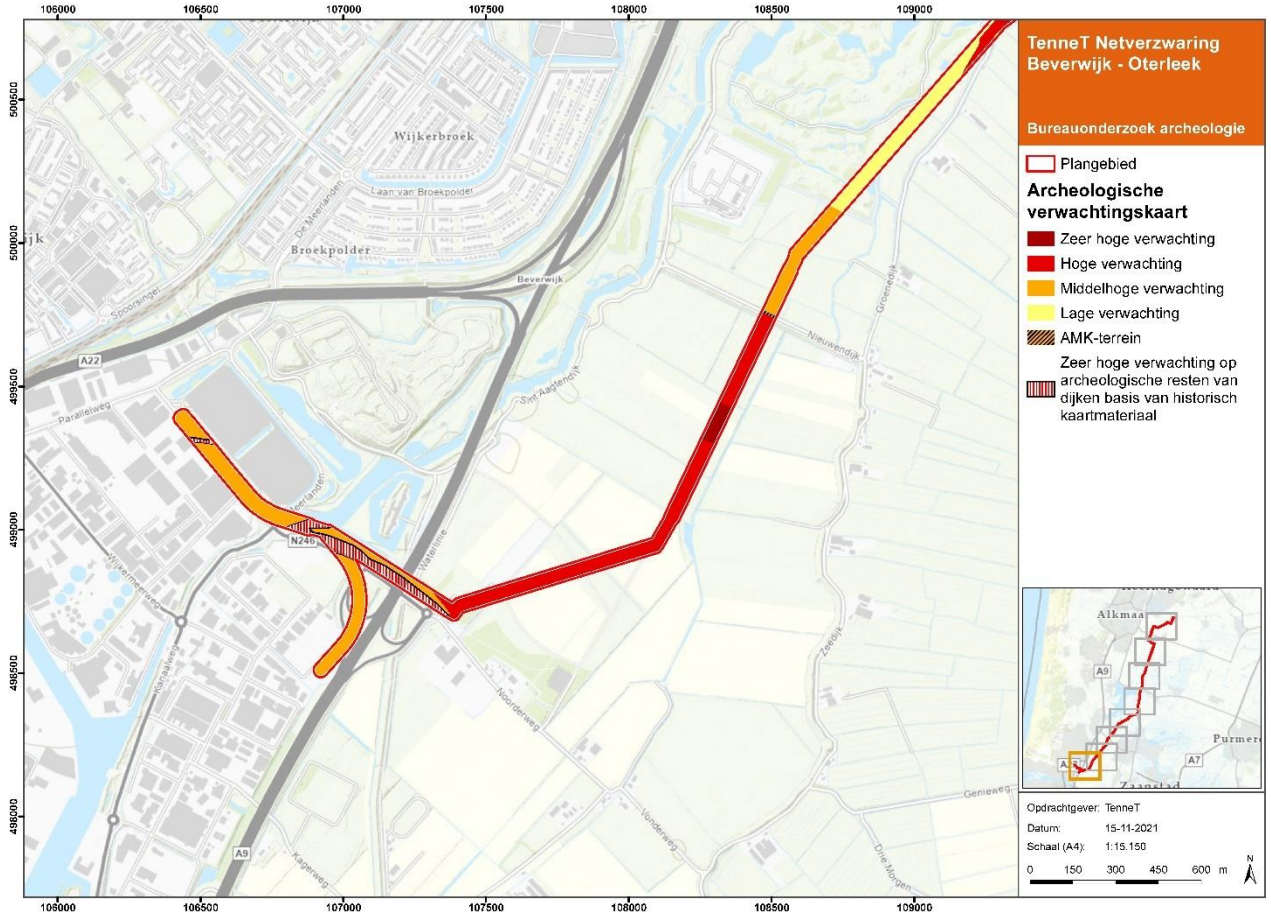
Figuur 102: Verwachtingskaart deelgebied 5 ter hoogte van de Krommeniërwoudpolder.

Figuur 103: Verwachtingskaart deelgebied 6 ter hoogte van de Uitgeester- en Heemkerkerbroekpolder.

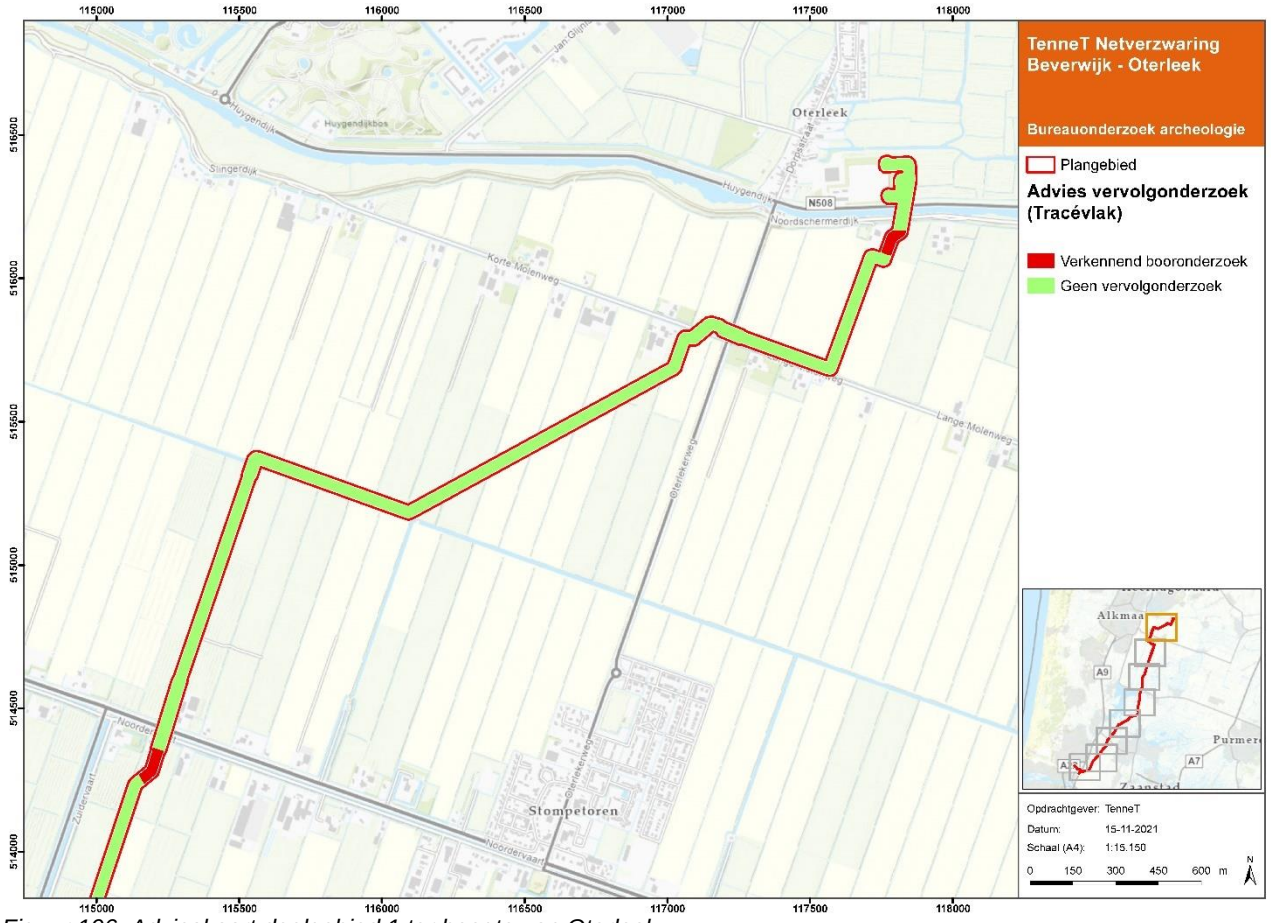

Figuur 104: Verwachtingskaart deelgebied 7 ter hoogte van de Polder de Noorderbuitendijken.

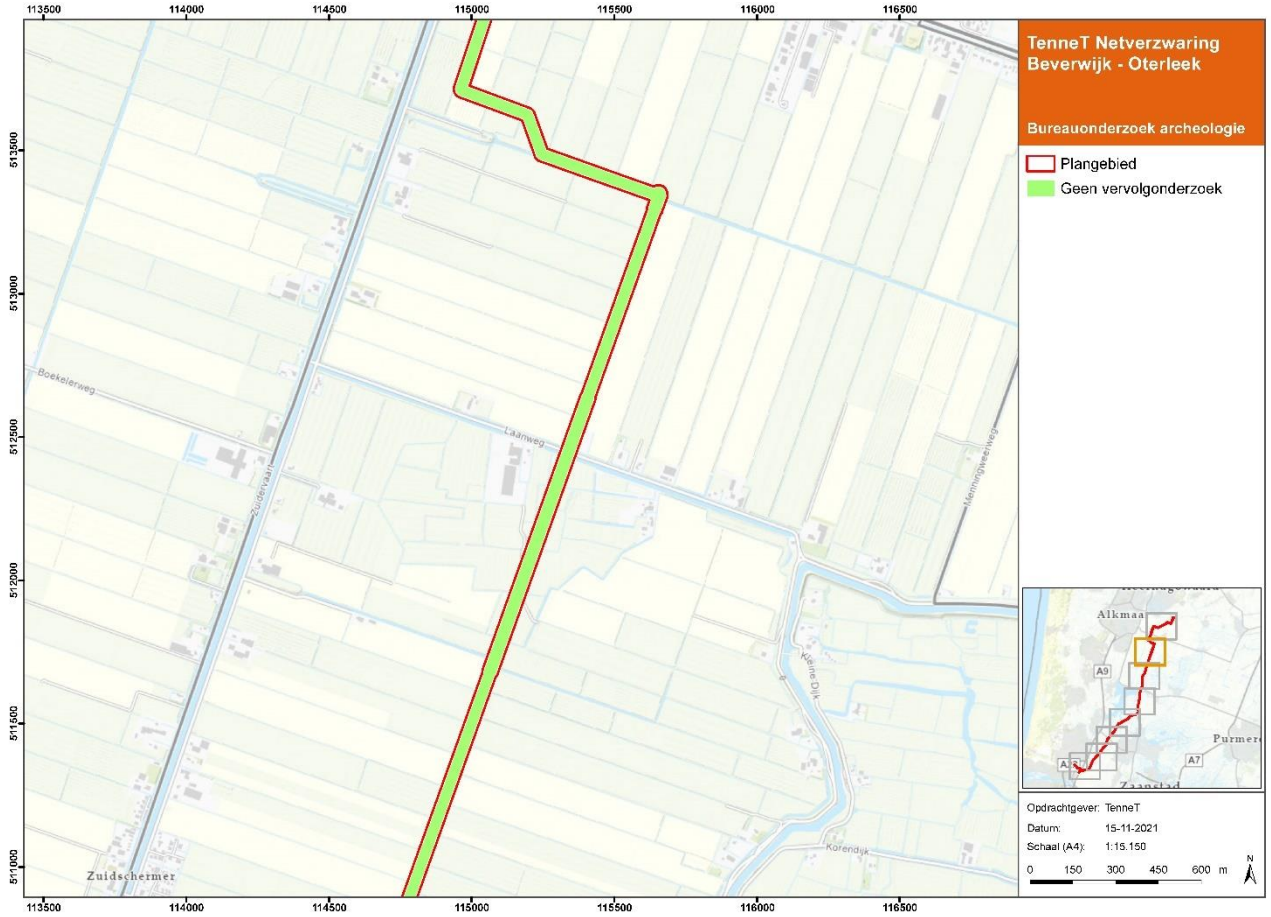

Figuur 105: Verwachtingskaart deelgebied 8 ter hoogte van de Buitenlanden, te Beverwijk.

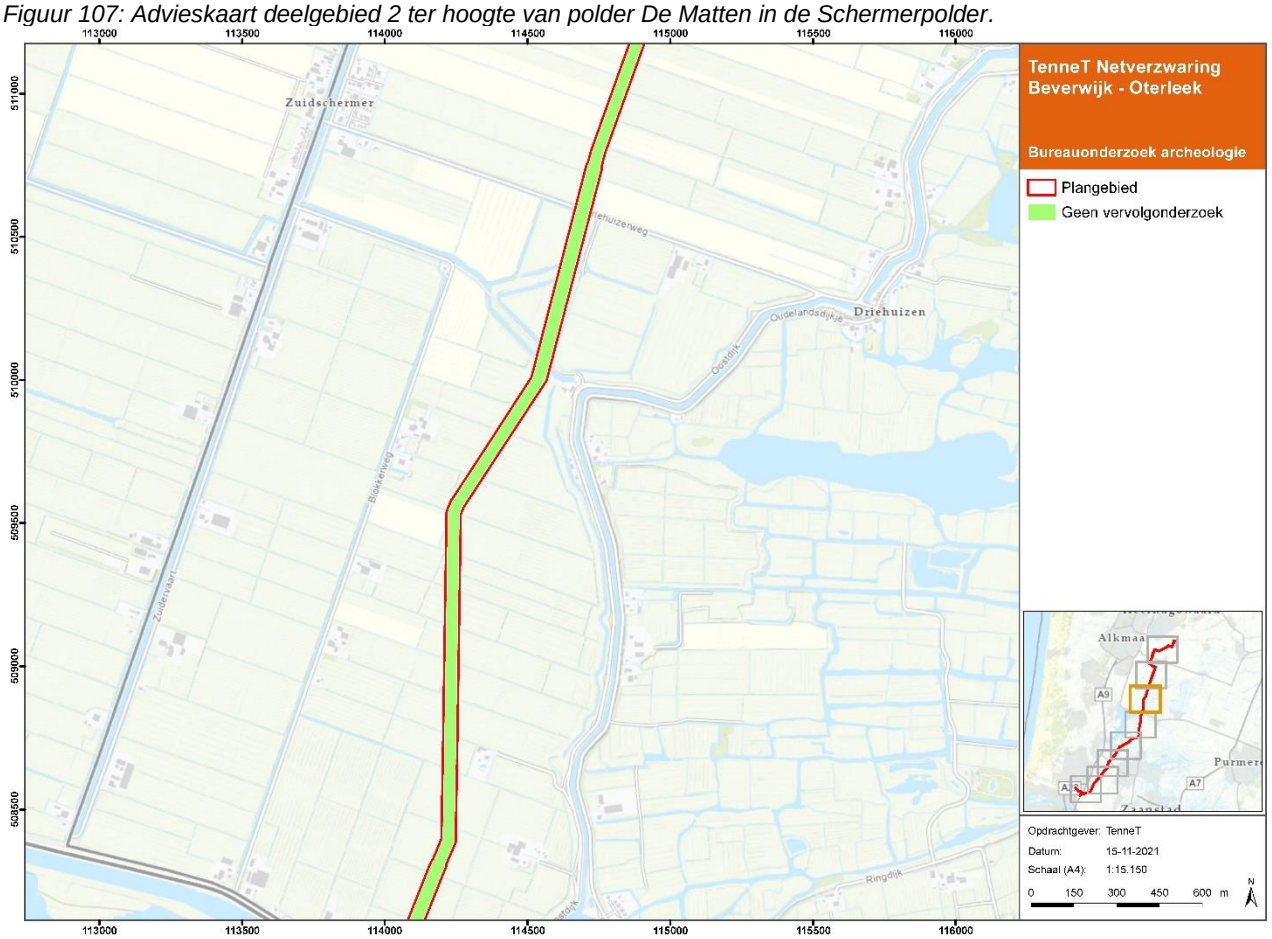
Advieskaart (open ontgraving/ gestuurde boring meegenomen)

Figuur 106: Advieskaart deelgebied 1 ter hoogte van Oterleek.

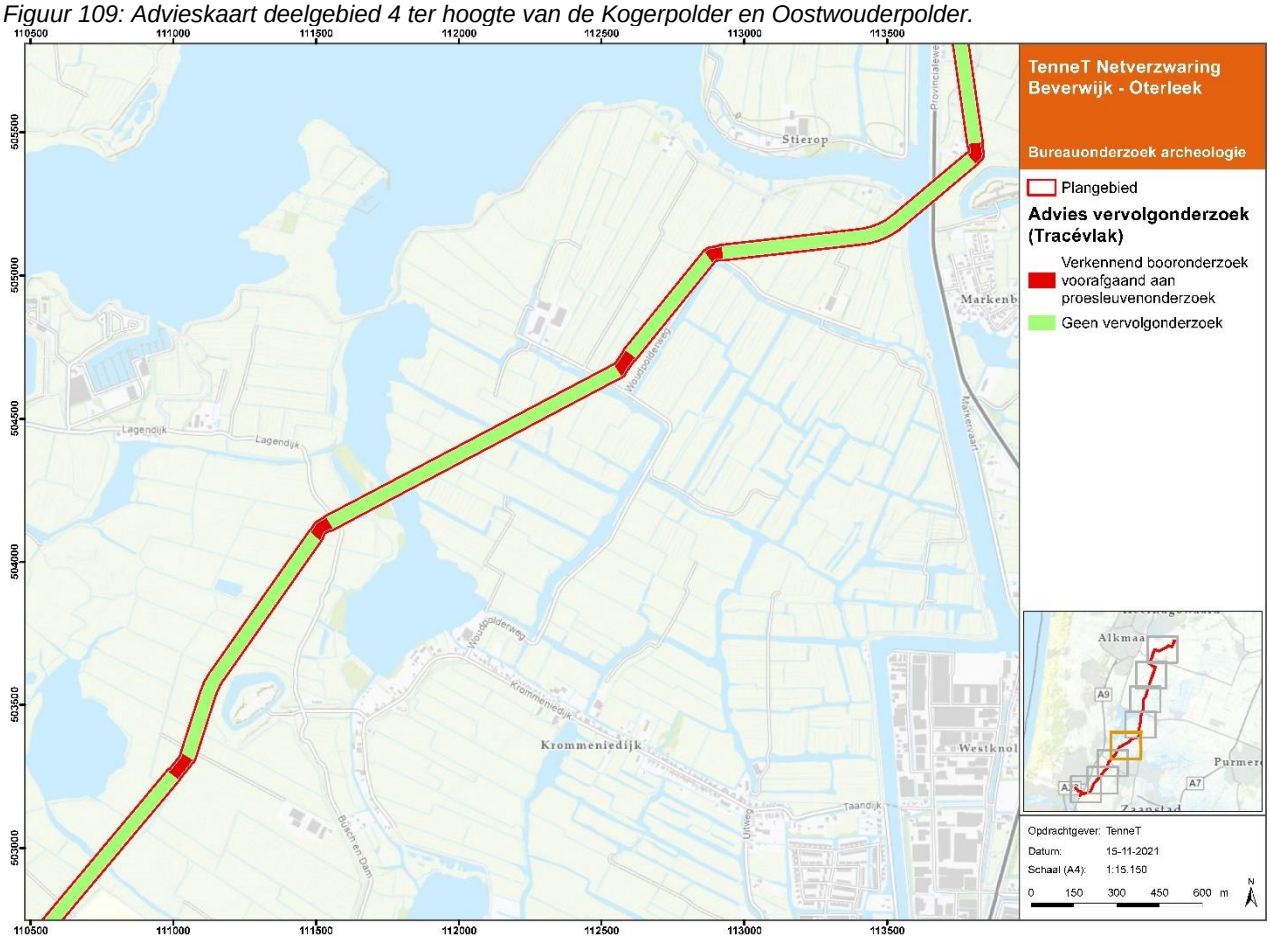
Figuur 107: Advieskaart deelgebied 2 ter hoogte van polder De Matten in de Schermerpolder.

Figuur 108: Advieskaart: deelgebied 3 ter hoogte van polder De Blokkers in de Schermerpolder.

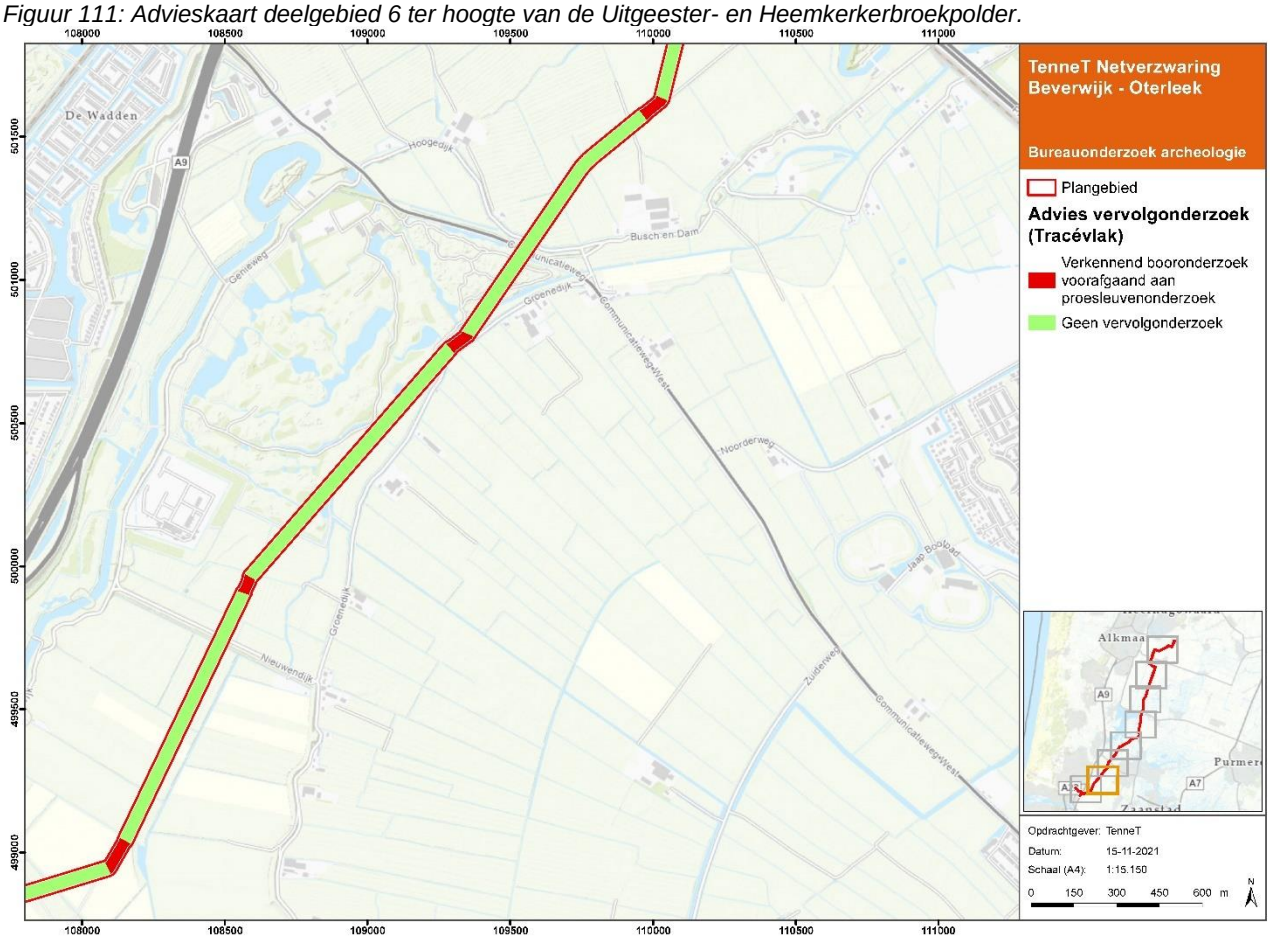
Figuur 109: Advieskaart deelgebied 4 ter hoogte van de Kogerpolder en Oostwouderpolder.

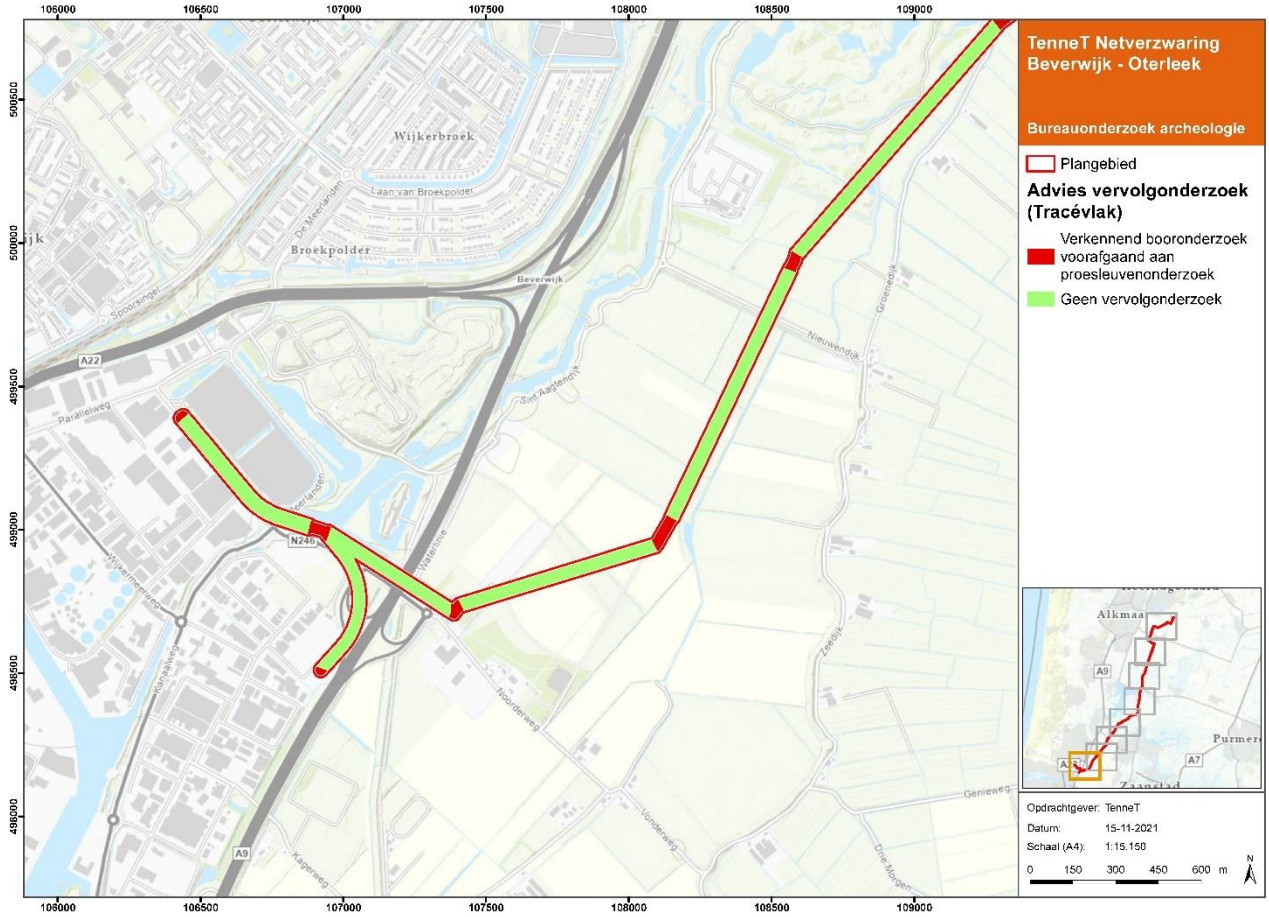
Figuur 110: Advieskaart deelgebied 5 ter hoogte van de Krommeniërwoudpolder.

Figuur 111: Advieskaart deelgebied 6 ter hoogte van de Uitgeester- en Heemkerkerbroekpolder.

Figuur 112: Advieskaart deelgebied 7 ter hoogte van de Polder de Noorderbuitendijken.

Figuur 113: Advieskaart deelgebied 8 ter hoogte van de Buitenlanden, te Beverwijk.

COLOFON

BUREAUONDERZOEK ARCHEOLOGIE BEVERWIJK-OTTERLEEK
ARCADIS ARCHEOLOGISCH RAPPORT 255

KLANT
TenneT

AUTEUR
Natasja van der Heijden en Eimert Goossens

PROJECTNUMMER
C05051.200043.200

ONZE REFERENTIE
D10010638:203

DATUM
15 november 2021

STATUS
Concept

GECONTROLEERD DOOR

Wanda Zijl
Senior KNA-Adviseur

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 1018
5200 BA 's-Hertogenbosch
Nederland
+31 (0)88 4261 261

www.arcadis.com

Vooronderzoek conform NEN 5725

traject Beverwijk - Oterleek. tracé 1.4
TenneT TSO

3 november 2021

Contactpersoon

ING M.C. YNTEMA
Senior Projectleider / Contractmanager

T +31(0)627060785
E mark.yntema@arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 63
9400 AB Assen
Nederland

Inhoudsopgave

1 INLEIDING 5

1.1 Achtergrond 5

1.2 Voortraject 6

1.3 Werkzaamheden 6

1.4 Versiebeheer 6

1.5 Doelstelling 7

1.6 Keuze onderzoeksstrategie 7

2 Onderzoeksopzet 8

2.1 Onderzoeksvragen 8

2.2 Geraadpleegde bronnen 8

2.3 Werkwijze en opbouw rapport 9

3 Onderzoeksbevindingen 10

3.1 PFAS 10

3.2 Beantwoording onderzoeksvragen 10

4 Samenvatting, conclusie en aanbeveling 14

4.1 Conclusie 14

4.2 Aanbevelingen 14

Bijlagen

Bijlage A Overzichtstekening locaties en tracé 1.4

Bijlage B Historisch kaartmateriaal

Bijlage C Overzicht bodemonderzoeken

Bijlage D Overzicht bodeminformatie

Colofon

1 INLEIDING

1.1 Achtergrond

Op grond van onder meer de Elektriciteitswet 1998 is TenneT verplicht oplossingen voor capaciteitsknelpunten in het hoogspanningsnet te realiseren. In Noord-Holland Noord is sprake van een dergelijk capaciteitsknelpunt.

Het capaciteitsknelpunt wordt veroorzaakt door de toenemende vraag naar elektriciteit van de gebouwde omgeving, de glastuinbouw en de datacenters. Door realisatie van de netverzwaring kan het knelpunt worden opgeheven en kan de belasting verder doorgroeien. Ook maakt netverzwaring de invoeding van zonne- en windenergie op het elektriciteitsnet mogelijk. Het gebiedsplan Wieringermeer dat nu door de gemeente Hollands Kroon en provincie Noord-Holland wordt opgesteld, rekent al op de netverzwaring door TenneT. Kortom, TenneT moet volgens de wet zo spoedig mogelijk het hoogspanningsnet verzwaren tussen Beverwijk en Oterleek, om zo economische ontwikkelingen en de energietransitie mogelijk te maken en te versnellen. Het project betreft de volgende te onderscheiden deelgebieden:

1. Het nieuwe 150kV-inpandige schakelstation op locatie Beverwijk
2. De uitbreiding van het bestaand 150kV-hoogspanningsstation Oterleek, binnen de begrenzing van het huidige stationsterrein;
3. De aanleg van een nieuwe verbinding (twee circuits, 150kV, ondergronds, over voornamelijk agrarische percelen) tussen het nieuwe schakelstation Beverwijk (punt 1) en het bestaande station Oterleek (punt 2);
4. De plaatsing van een nieuwe 380/150kV transformator op het bestaande 380kV-hoogspanningsstation Beverwijk;
5. De verbinding 150kV tussen de nieuwe transformator op het bestaande 380kV-hoogspanningsstation Beverwijk (punt 4) en het nieuw te bouwen 150 kV-schakelstation Beverwijk (punt 2).

Figuur 1 Globaal overzicht plangebied netverzwaring tracé Beverwijk – Velsen – Oterleek (vastgesteld tracé, versie 1.4, augustus 2021)

1.2 Voortraject

TenneT heeft aangegeven dat ten behoeve van het project reeds twee haalbaarheidsstudies zijn uitgevoerd waarbij (1) de wenselijkheid van zes mogelijke tracés tussen Beverwijk en Oterleek is onderzocht en (2) mogelijke locaties voor een 150kV-hoogspanningsstation in Beverwijk zijn onderzocht. Het tracéonderzoek heeft ertoe geleid dat er drie tracés om verschillende redenen zijn afgevallen en dat er drie mogelijke tracés zijn die nader onderzoek behoefden om te komen tot een voorkeursalternatief. Dat onderzoek heeft inmiddels plaatsgevonden en dat heeft, samen met input van de betrokken gemeenten en de provincie, geleid tot het voorkeurstracé. Het onderzoek naar een locatie voor het 150kV-hoogspanningsstation Beverwijk heeft voldoende informatie geleverd voor een onderbouwde keuze voor een locatie aan de Ringvaartweg in Beverwijk.

Medio oktober 2019 heeft de provincie Noord-Holland besloten tot het inzetten van het instrument 'inpassingsplan' voor dit project. De onderzoeken die in het kader van deze opdracht worden verricht leiden tot een onderbouwing van de uitvoerbaarheid van dat Provinciale Inpassingsplan (PIP).

1.3 Werkzaamheden

Zoals in paragraaf 1.1 aangeven bestaan de werkzaamheden in het kader van de netverzwaring uit de aanleg en uitbreidingen op stations en de aanleg van een kabel. Ter plaatse van de bestaande stations bestaan de uitbreidingswerkzaamheden uit het realiseren van extra velden of transformatoren.

De verbinding tussen Beverwijk en Oterleek wordt gerealiseerd door het uitvoeren van gestuurde boringen (Horizontal Directional Drilling, HDD) en open ontgraving. In figuur 1 is globaal weergegeven waar deze verschillende aanlegmethoden zich bevinden (paars is HDD, groen is open ontgraving). Op basis van de aangeleverde gegevens van TenneT met betrekking tot versie 1.4 (d.d. 19 augustus 2021) schatten wij in dat het tracé voor circa 11 km in open ontgraving wordt aangebracht en voor circa 16 km middels HDD. Deze HDD’s bevinden zich met name bij kruisingen van (rijks)wegen, hoofdwatergangen of gebieden waar belemmeringen voor open ontgravingen aanwezig zijn.

Daarnaast wordt er een verbinding aangelegd tussen het 380 kV station Beverwijk en het nieuwe te realiseren 150 kV station Beverwijk. Deze verbinding heeft een lengte van circa 1,5 km.

Voor de open ontgravingen ter plaatse van agrarische gebieden wordt een diepte aangehouden van 1,8 m-mv. Ter plaatse van de overige gedeelten van het tracé waar de kabel middels open ontgraving wordt aangelegd, wordt een diepte van 1,2 meter aangehouden. Dit is van belang voor het bepalen van de onderzoekstrategie en ook de uitvoering van de veldonderzoeken in een later stadium.

Voor de HDD-boringen wordt momenteel aangenomen dat deze op het diepste punt van de boring een diepte hebben tussen de 10 en 20 m-mv. In verband met het verrichten van deze boringen, zijn bouwkuipen noodzakelijk ter plaatse van de in- en uittredepunten.

1.4 Versiebeheer

Ten tijde van de uitvraag voor het uitvoeren van de in deze rapportage beschreven onderzoeken, is het op dat moment gekozen tracé onderzocht. Op basis van voortschrijdend inzicht en de uitkomsten van diverse bureaustudies, is het tracé op diverse punten gewijzigd. Ten behoeve van een eenduidige rapportage zijn de volgende momenten aangehouden als uitgangspunt voor het gekozen tracé:

- 26 maart 2020: geleverd bij de uitvraag voor het uitvoeren van bodemonderzoeken
- 8 september 2020: aangeleverd per mail en inzichtelijk gemaakt wat de wijzigingen zijn.
- 23 april 2021: per mail aangeleverd tracé met daarin de gewijzigde zuidelijke helft van het tracé
- 2 juni 2021: levering vastgesteld tracé versie 1.0
- 15 juni 2021: gedeelte tracé Beverwijk 150 – Beverwijk 380 (Transformator 413) vastgesteld en toegevoegd aan tracé versie 1.0 met vaststellingdatum van 8 juni 2021.
- 14 oktober 2021: tracé versie 1.4, vastgesteld op 19 augustus 2021

Onderhavige rapportage heeft betrekking op de ligging van het tracé, welke op 14 oktober is aangeleverd.

1.5 Doelstelling

Het doel van het vooronderzoek is om op basis van alle verzamelde informatie een uitspraak te doen of er een risico bestaat op (ernstige) bodemverontreiniging die de uitvoering van het projectgebied zouden kunnen belemmeren. Indien uit het vooronderzoek blijkt dat verontreiniging(en) in de bodem binnen het projectgebied te verwachten of aanwezig zijn, wordt over vervolgstappen geadviseerd.

1.6 Keuze onderzoeksstrategie

Voordat onderzoeken worden gestart, is er altijd een aanleiding aanwezig. Bij het opstellen van een vooronderzoek, zijn er 7 algemene aanleidingen geformuleerd in de NEN 5725:2017. In de norm worden deze aanleidingen A t/m G genoemd. Aan elke aanleiding zijn verplichte onderzoeksaspecten gekoppeld die onderzocht dienen te worden. Gezien de doelstelling van het voorliggend onderzoek is gekozen voor Aanleiding A ‘opstellen hypothese over de bodemkwaliteit ten behoeve van uit te voeren bodemonderzoek’.

Een beschrijving van de onderzoeksopzet is beschreven in hoofdstuk 2.

2 Onderzoeksopzet

2.1 Onderzoeksvragen

Om een uitspraak te doen of er binnen het projectgebied een risico bestaat op (ernstige) bodemverontreiniging zijn de volgende onderzoeksvragen opgesteld horende bij Aanleiding A uit de NEN 5725. Deze vragen zijn in hoofdstuk 3 beschreven en per vraag beantwoord.

1. Wat is de afbakening van de onderzoekslocatie en is deze voldoende?
2. Is er sprake van potentiële bronnen van bodemverontreiniging, zowel vanuit het verleden als het heden? Zo ja, wat zijn de potentiële bronnen van bodemverontreiniging, waar liggen ze en wat zijn verdachte parameters?
3. Is de bodem asbestverdacht?
4. Welke kwaliteitsklasse is toegekend aan de bodem in de bodemkwaliteitskaart en welke lagen zijn daarbij onderscheiden?
5. Wat is de bodemopbouw en geohydrologie en is er binnen het projectgebied sprake van verschillende fysische kwaliteiten en/of bodemvreemde lagen? Zo ja, welke fysische kwaliteiten en/of bodemvreemde lagen zijn er en waar bevinden deze zich?
6. Is er sprake van beïnvloeding vanuit de omgeving van de bodemkwaliteit of de kwaliteit van het grondwater? Zo ja, welke beïnvloeding en waar?
7. Wordt op de locatie of een deel daarvan (een geval van ernstige) bodemverontreiniging vermoed? Zo ja, waar bevindt deze zich?
8. Is de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem afdoende bekend of is bodemonderzoek noodzakelijk?
9. Welke hypothese en strategie zijn van toepassing bij de uitvoering van bodemonderzoek (inclusief de indeling van de onderzoekslocatie in deellocaties met verschillende hypotheses over de aard en verdeling van de verontreinigende stoffen)?

2.2 Geraadpleegde bronnen

De beantwoording van de onderzoeksvragen is tot stand gekomen door een bureauonderzoek uit te voeren waarbij gebruik is gemaakt van de volgende digitale bronnen:

- De website www.bodemloket.nl
  Achterhalen van historische (bedrijfs-)activiteiten (HBB-registraties) en uitgevoerde bodemonderzoeken en saneringen
- De website www.topotijdreis.nl
  Raadplegen van historische informatie via digitale oude topografische kaarten
- De website www.DINOloket.nl
  Beschrijving en bepaling diepere bodemopbouw en geohydrologie
- De website www.globespotter.cyclomedia.com en www.maps.google.com
  Locatiebeoordelingen van huidige situatie en vergelijken van omgeving in afgelopen jaren
- De website kaartenviewer van de Provincie Noord-Holland
  - Grondwaterbeschermingsgebieden
  - Voormalige stortplaatsen
- Bodeminformatiesysteem Omgevingsdienst Noord-Holland Noord
  - Bodemkwaliteitskaart
    Algemene kwaliteitsbepaling van zones binnen een gemeente, gebaseerd op het Besluit bodemkwaliteit
  - Bodemonderzoekslocaties
    - *Historische (bedrijfs-)activiteiten (HBB-registraties)*
    - *Bodemverontreinigingen*
    - *Boorpunten vanuit voorgaande bodemonderzoeken*
  - Particuliere olietanks
  - Grondwaterverontreinigingen
- Bodeminformatiesysteem Omgevingsdienst IJmond
  - Bodemkwaliteitskaart
    Algemene kwaliteitsbepaling van zones binnen een gemeente, gebaseerd op het Besluit bodemkwaliteit

- Bodemonderzoekslocaties
  - *Historische (bedrijfs-)activiteiten (HBB-registraties)*
  - *Bodemverontreinigingen*
  - *Boorpunten vanuit voorgaande bodemonderzoeken*
- Particuliere olietanks
- Grondwaterverontreinigingen

- Bodeminformatiesysteem Omgevingsdienst Zaanstad
  - Asbestkansenkaart
    Overzicht van de kans op de aanwezigheid van asbest in de bodem en/of gebouwen
  - Bodemkwaliteitskaart
    Algemene kwaliteitsbepaling van zones binnen een gemeente, gebaseerd op het Besluit bodemkwaliteit
  - Bodemonderzoekslocaties
    - *Historische (bedrijfs-)activiteiten (HBB-registraties)*
    - *Bodemverontreinigingen*
    - *Boorpunten vanuit voorgaande bodemonderzoeken*
  - Particuliere olietanks
  - Grondwaterverontreinigingen
- Informatie vanuit Expertisecentrum PFAS en Provincie Noord-Holland
  - *Overzicht van onderzoeken en waarden gemeten PFAS*

Het bij bovenstaande bronnen verkregen kaartmateriaal is opgenomen in bijlage B.

2.3 Werkwijze en opbouw rapport

Met behulp van de in §2.2 geraadpleegde bronnen is nagegaan of binnen en/of aangrenzend aan het projectgebied risico's aanwezig/ te verwachten zijn met betrekking tot verontreinigingen in de bodem (grond en grondwater). Met de beoordeling van de verzamelde (bodem)informatie is een inschatting gemaakt van de risico's ten aanzien van de bodemkwaliteit die zich (mogelijk) kunnen voordoen bij de ontwikkeling van het gebied.

Er is vanwege de omvang van de onderzoekslocatie, gewerkt met een trapsgewijze aanpak. Daar waar in de bodeminformatiesystemen is aangegeven dat er een matig of sterke bodemverontreiniging aanwezig is, is het dossier opgevraagd. De locaties waarbij geen tot maximaal lichte bodemverontreinigingen zijn aangetoond zijn in voorliggend rapport niet beschreven, aangezien deze geen nadere aandacht met betrekking tot onderzoeksplicht nodig hebben. Losbladig en in Bijlage D wordt inzicht gegeven in de resultaten van de bodemonderzoeken.

In fase II zijn de opgevraagde rapporten ingezien en is een risico-inschatting gemaakt ten aanzien van de voorgenomen werkzaamheden. De onderzoeksbevindingen zijn nader uitgewerkt in hoofdstuk 3.

Een samenvatting van de resultaten, de conclusies en aanbevelingen zijn uitgewerkt in hoofdstuk 4. De locaties waarbij aandacht over vervolg nodig is op basis van de onderzoeksresultaten, zijn opgenomen in de bijlage D.

3 Onderzoeksbevindingen

3.1 PFAS

Het is niet bekend of bij (recente) grondroerende werkzaamheden binnen het projectgebied, grond van buiten het projectgebied is aangevoerd. Grond van buiten het projectgebied is potentieel verdacht op de aanwezigheid van PFAS.

De provincie Noord-Holland heeft onderzoek uitgevoerd naar de gemiddelde waarden voor PFOA (lineair en vertakt), PFOS (lineair en vertakt) en PFAS (som). Uit het kaartmateriaal van de provincie Noord-Holland kan worden opgemaakt dat er 3 bemonsteringspunten nabij het voorgenomen tracé aanwezig zijn. Hierbij zijn de volgende waarden (in µs/kg ds) gemeten:

Tabel 1 gemeten waarden PFAS, PFOS en PFOA

PFAS	PFOA	PFOS
1,7	1	0,6
2,5	0,7	1,5
3,2	0,9	2,1

Om deze redenen wordt het projectgebied als verdacht op het voorkomen van PFAS beschouwd. Tevens is, conform het ‘Tijdelijk handelingskader PFAS’, bij grondverzet onderzoek naar PFAS verplicht.

3.2 Beantwoording onderzoeksvragen

1. Wat is de afbakening van de onderzoekslocatie en is deze voldoende?

   De afbakening van de onderzoekslocatie is beschreven in hoofdstuk 1, paragraaf 1.1. Het traject is circa 27 kilometer lang, gelegen tussen Beverwijk en Oterleek. Tevens zijn drie deellocaties gedefinieerd; de verdeelstations bij Beverwijk 150kV en 380kV en Oterleek 150kV.

   Bij de aanleg wordt gebruik gemaakt van open ontgravingen alsmede gestuurde boringen. Daar waar de leiding middels een open ontgraving door agrarische percelen wordt aangelegd, wordt een ontgravingsdiepte circa 1,8 m-mv aangehouden. Op de andere percelen zal dit circa 1,2 m-mv. Indien back-fillzand wordt toegepast, wordt de ontgravingsdiepte circa 20 centimeter dieper. Ter plaatse van de gestuurde boringen wordt de kabel op een grotere (nader te bepalen) diepte aangelegd.

   Binnen dit historisch vooronderzoek zijn de locaties opgenomen die zich binnen de ZRO strook bevinden of ons inziens de bodemkwaliteit kunnen beïnvloeden op basis van de uit te voeren werkzaamheden.

2. Is er sprake van potentiële bronnen van bodemverontreiniging, zowel vanuit het verleden als het heden? Zo ja, wat zijn de potentiële bronnen van bodemverontreiniging, waar liggen ze en wat zijn verdachte parameters?

   In het BIS worden diverse potentiële bronnen van bodemverontreiniging weergegeven. Tevens worden er UBI-scores bij gegeven. Aan de hand van het UBI-model kan een inschatting worden gemaakt of een activiteit verdacht of onverdacht is en welke parameters kenmerkend zijn voor die activiteit. Bij een score van 5 en hoger wordt een activiteit als verdacht beschouwd.
   Ter plaatse van het voorgenomen tracé zijn de volgende locaties bekend:

   – Middelweg 1 Starnmeer: voormalig stortplaats huishoudelijke afval op land. In het UBI-model worden hiervoor geen verdachte parameters beschreven. Deze activiteit heeft een UBI-score van 7 en wordt derhalve als verdacht beschouwd.
   – Provinciale weg 5 Starnmeer: loonbedrijf t.b.v. land- en tuinbouw en melkinrichting- en melkontvangststation. Deze activiteit heeft een UBI-score <5 en wordt derhalve als niet-verdacht beschouwd.
   – Plaatselijk zijn watergangen gedempt. Gezien dit veelal in landelijk gebied is gelegen is de verwachting dat deze voormalige watergangen zijn gedempt met gebiedseigen grond en derhalve niet verdacht zijn.

3. Is de bodem asbestverdacht?

Ter plaatse van de zuidzijde van het tracé, de onverharde weg ten oosten van de weg Waterlinie in Beverwijk, wordt op basis van de asbestkansenkaart als verdacht aangemerkt.

Ter plaatse van het voorgenomen tracé zijn diverse bodemonderzoeken uitgevoerd, al dan niet in combinatie met een asbestonderzoek. Uit een aantal boorbeschrijvingen verspreid over het gehele tracé is op te maken dat in diverse boringen asbestverdachte bijmengingen (o.a. ongedefinieerd puin) is aangetroffen. Ter plaatse van het verdeelstation in Oterleek 150kV is reeds voldoende onderzoek naar de aanwezigheid van asbest uitgevoerd.

Indien bij de overige locaties graafwerkzaamheden worden verricht en asbestverdachte bijmengingen worden aangetroffen, dient asbestonderzoek te worden uitgevoerd.

4. Welke kwaliteitsklasse is toegekend aan de bodem in de bodemkwaliteitskaart en welke lagen zijn daarbij te onderscheiden?

De bodemkwaliteitskaart van de regio Alkmaar (Lievense CSO, 14M1136, januari 2017) geeft aan dat het tracé twee zones doorkruist; B4 Oude woongebieden en bedrijven en B6 Overige woongebieden, bedrijven en buitengebied. De ondergrond is gezoneerd in de zone O5 Overige woongebieden, bedrijven en buitengebied. De algemene bodemkwaliteit van de bovengrond wordt geclassificeerd als klasse Wonen en/of Achtergrondwaarde. De ondergrond voldoet aan de bodemkwaliteitsklasse Achtergrondwaarde.

Het deel van het tracé wat gelegen is binnen de gemeente Zaanstad, is volgens de bodemkwaliteitskaart van Zaanstad (Zaanstad, februari 2013) gezoneerd in de zone B6 en O6. De algemene bodemkwaliteit voldoet voor de bovengrond aan de klasse Industrie en voor de ondergrond aan de klasse Achtergrondwaarde.

Voor de gemeente Beverwijk is de bodemkwaliteitskaart opgesteld in samenwerking met meerdere gemeenten (Antea, 16245-0269712.00, januari 2016). De bovengrond waar het tracé op is gelegen is gezoneerd in zone 1, zone 2 en zone 3. De ondergrond is gezoneerd in zone 4, zone 5 en zone 6 (rijksweg). De boven- en ondergrond voldoen maximaal aan de bodemkwaliteitsklasse Industrie

5. Wat is de bodemopbouw en geohydrologie en is er binnen het projectgebied sprake van verschillende fysische kwaliteiten en/ of bodemvreemde lagen? Zo ja, welke fysische kwaliteiten en/ of bodemvreemde lagen zijn er en waar bevinden deze zich?

Voor informatie over de bodemopbouw en geohydrologische informatie is gebruik gemaakt van de gegevens uit het DINO-loket en boorstaten uit de beschikbare bodemonderzoeken.

De globale bodemopbouw, samengesteld op basis van de bovengenoemde gegevens, is weergegeven in de volgende tabel.

Het maaiveld is op het noordelijke deel van het tracé (rond Stompetoren) gelegen op circa 3,5 m-NAP. Ter hoogte van Starnmeer is het maaiveld op circa 1,95 m-NAP gelegen. Op het zuidelijke deel van het tracé is het maaiveld op circa 0 m+NAP gelegen.

Tabel 2 Schematisering bodemopbouw

Diepte (meter t.o.v. NAP)	Samenstelling	Geologische formaties
0 - -18	-	Holocene afzettingen
-18 - -23	Zand, zeer fijn tot matig grof	Boxtel
> -23	Zand, matig grof tot uiterst grof	Kreftenheye

De regionale grondwaterstromingsrichting van het eerste watervoerend pakket is overwegend oostelijk. De lokale stromingsrichting van het freatisch grondwater is onder invloed door bijvoorbeeld aanwezige sloten en afwateringen, peilbeheer in de agrarische gebieden, hoogteverschillen of drainage, bemaling tijdens werkzaamheden aan kabels/ leidingen.

Het freatisch grondwater ter plaatse van het noordelijke tracé bevindt zich gemiddeld op circa 0,5 m-mv. Ter hoogte van Starnmeer is het grondwater aanwezig op circa 0,9 m-mv. Op het zuidelijke deel van het tracé varieert de grondwaterstand tussen de 0,2 en 1,2 m-mv.

Bij het onderdeel van de Watertoets is een overzicht gegeven van het mogelijke waterbezwaar. Hieronder volgt een overzicht van de aanwezigheid van verontreinigingen in de bodem.

6. Is er sprake van beïnvloeding vanuit de omgeving van de bodemkwaliteit of de kwaliteit van het grondwater? Zo ja, welke beïnvloeding en waar?

   Vanuit de inventarisatie van de beschikbare informatie zijn diverse locaties naar voren gekomen binnen het zoekgebied van dit vooronderzoek, waar zich verontreiniging bevindt of welke van in vloed zou kunnen zijn voor de werkzaamheden aan het tracé. Deze locaties zijn weergegeven in Bijlage D, waarbij tevens is aangegeven welke invloed wij verwachten. Daar waar daadwerkelijk sprake is van beïnvloeding op de bodemkwaliteit binnen het tracé zijn verder uitgewerkt in de volgende vragen hieronder.

7. Wordt op de locatie of een deel daarvan (een geval van ernstige) bodemverontreiniging vermoed? Zo ja, waar bevindt deze zich?

   Ter plaatse van 2 deellocaties zijn reeds voldoende gegevens aanwezig, waarbij (een geval van ernstige) bodemverontreiniging bekend is. Indien bij deellocaties 1 en 2 gaat worden gegraven, dient hiervoor een melding te worden ingediend in het kader van de Wet bodembescherming, bij het bevoegde gezag. Voor een aantal locaties geldt dat er matige tot sterke verontreinigingen in grond en/of grondwater aanwezig zijn. Deze locaties zijn opgenomen in de overzichtskaarten van bijlage A. Daarnaast zijn alle naar voren gekomen onderzoeken opgenomen in bijlage D.

   Het overgrote deel van de aanwezige onderzoeken en de aangetroffen verontreinigingen is echter niet van invloed op de werkzaamheden ter plaatse, omdat deze zijn gesitueerd ter plaatse van een gestuurde boring. De bodemkwaliteit heeft daar geen invloed op de geplande werkzaamheden, om deze de verontreiniging niet raken. De enige locatie welke van invloed kan zijn, is opgenomen in de tabel als deellocatie 3.

Deellocatie	Adres	Medium	Kritische parameter
Ter plaatse de volgende locaties zijn sterke verontreinigingen aangetoond:			
1	Ringvaartweg 6 Beverwijk	Grond	Koper en barium
2	Verdeelstation Oterleek	Grond	PCB
Ter plaatse van de volgende locatie wordt een sterke bodemverontreiniging vermoed, welke van invloed is op de geplande werkzaamheden:			
3	Perceel en berm bij de Lange Molenweg (ter hoogte van nummer 2)	Grond	Lood

   Aan de hand van een bemalingsadvies middels lokaal geohydrologisch onderzoek, dient rekening te worden gehouden met de aanwezige verontreinigingen in de bodem, ten behoeve van het bemalen van water tijdens de ontgravingen.

8. Is de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem afdoende bekend of is bodemonderzoek noodzakelijk?

   Op een groot deel van het voorgenomen tracé 1.4 zijn op basis van de geraadpleegde bronnen geen verdachte activiteiten bekend en geen bodemonderzoeken uitgevoerd. De algemene bodemkwaliteit wordt hier bepaald door de bodemkwaliteitskaart.

   Bij 1 deellocatie (zie vraag 7) is op basis van de geraadpleegde bronnen de milieuhygiënische kwaliteit onvoldoende bekend en is bodemonderzoek noodzakelijk. Ter plaatse lijkt een deel van de geplande open ontgraving binnen het gebied van de geconstateerde verontreiniging te vallen.

   Op het overige deel van het voorgenomen tracé waar in open ontgraving wordt gewerkt, worden op basis van de geraadpleegde bronnen (zie bijlage D) maximaal licht verhoogde gehalten verwacht.

9. Welke hypothese en strategie zijn van toepassing bij de uitvoering van bodemonderzoek (inclusief de indeling van de onderzoekslocatie in deellocaties met verschillende hypotheses over de aard en verdeling van de verontreinigende stoffen)?

   Ter plaatse van de geïnventariseerde deellocatie 3 (zie vraag 7) wordt aanbevolen om een maatwerk-programma voor een bodemonderzoek uit te voeren. Deze kan dan gebaseerd worden op de benodigde bodeminformatie in samenhang met de ontgraving. De te hanteren hypothese en strategie voor de nog te

onderzoeken deellocatie is hieronder uitgewerkt. In de kolommen met het aantal boringen en analyses is een inschatting gemaakt.

Deellocatie	Adres	Strategie	Lengte (in meters)	Aantal boringen	Aantal analyses
3	Perceel en berm bij de Lange Molenweg (ter hoogte van nummer 2)	VED-HE	200	2	4

Toelichting tabel

n.t.b.	: nader te bepalen
VED-HE	: verdacht locatie, diffuse bodembelasting, heterogeen verdeelde verontreiniging op schaal van monsterneming

Asbest in bodem

In §3.3, vraag 3 is aangegeven dat er binnen het projectgebied bodemlagen aanwezig kunnen zijn die kunnen worden aangemerkt als zijnde asbestverdacht. Vanwege de omvang van het projectgebied, wordt aanbevolen in het uit te voeren reguliere bodemonderzoek een uitbreiding te doen met een onderzoek naar de aanwezigheid van asbest in de bodem dan wel in het puin, indien asbestverdachte lagen worden aangetroffen. Wij stellen een pragmatische aanpak voor waarbij de NEN5707 als leidraad wordt gehanteerd. De uiteindelijke invulling van het onderzoek naar asbest in bodem wordt met de opdrachtgever besproken. Ten aanzien van het aantreffen van een bijmenging met puin in de uitvoering wordt aanbevolen aan te sluiten bij de richtlijn ‘Risicogestuurd werken bij tijdelijk uitplaatsen (zonder afvoer van grond) met betrekking tot asbest in puinhoudende bodem’. Indien wel (puinhoudende) grond wordt afgevoerd, dienen gegevens ten aanzien van asbest voorhanden te zijn.

PFAS

Vanuit het tijdelijk handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie, is verplicht gesteld om de parameter PFAS (PFOS, PFOA en GenX) te analyseren wanneer grond gaat worden toegepast en/of bij het hergebruik van grond en baggerspecie. Tevens is op basis van de resultaten die zijn beschreven in paragraaf 3.1, kan verdeeld over het tracé in de grond PFAS worden aangetroffen. Indien grond tijdelijk wordt uitgeplaatst en met een gesloten grondbalans wordt gewerkt, is onderzoek naar de aanwezigheid van PFAS niet noodzakelijk. Indien wel grond wordt afgevoerd, is onderzoek naar de aanwezigheid van PFAS in grond, noodzakelijk.

Consequenties

Er is een tabel gemaakt voor de deellocaties waarbij wordt verwacht dat er consequenties zijn als gevolg van de vergunningaanvraag en/of voorgenomen werkwijze (open ontgraving en HDD-boringen). De consequenties worden ingeschat als een laag risico voor het project.

Deellocatie	Geplande werkwijze	Verwachte consequentie bij vergunningaanvraag	Verwachte consequentie bij aanlegwijze (engineering)
Verdeelstation Oterleek	Het verdeelstation Oterleek bevat een sterke verontreiniging met PCB. Dit loopt door tot aan de perceelsgrens.	Zodra de ontgraving buiten het terrein is, is er geen sprake meer van een sterke verontreiniging. Vanaf dat punt is er geen melding noodzakelijk. Om de open ontgraving te kunnen realiseren, is een deelsaneringsplan nodig.	Geen consequentie in aanlegwijze.

4 Samenvatting, conclusie en aanbeveling

In opdracht van TenneT is in 2020 en 2021 een vooronderzoek conform NEN 5725 uitgevoerd. Nadat diverse wijzigingen zijn doorgevoerd in het tracé is op 8 juni 2021 het tracé vastgesteld. Op basis van dit vastgestelde tracé is het aanvullend vooronderzoek uitgevoerd.

De aanleiding voor het opstellen van het vooronderzoek is het voornemen van TenneT een nieuw 150 kV-hoogspanningsstation in Beverwijk te bouwen en tevens een nieuwe verbinding aan te leggen met het hoogspanningsstation Oterleek. Het hoogspanningsstation Oterleek zal tevens worden uitgebreid. Het doel van het vooronderzoek is het op basis van alle verzamelde informatie een uitspraak te doen of er een risico bestaat op (ernstige) bodemverontreiniging die de uitvoering van het project zouden kunnen belemmeren.

4.1 Conclusie

Uit het vooronderzoek blijkt vanuit de verschillende fasen van het vooronderzoek, dat binnen het projectgebied een risico aanwezig is die de voorgenomen werkzaamheden kunnen belemmeren. Vanuit het vooronderzoek zijn de volgende conclusies te trekken over de bodemkwaliteit binnen het projectgebied.

- Op de volgende locaties zijn ons inziens reeds voldoende gegevens beschikbaar om een melding te doen in het kader van de Wet bodembescherming. Deze locaties zijn op tekening in bijlage A weergegeven.
    - Ringvaartweg 6 te Beverwijk; op basis van de beschikbare gegevens kan hier een BUS-melding worden ingediend.
    - Op het terrein van hoogspanningsverdeelstation Oterleek; ontgravingen op locatie dienen te worden uitgevoerd middels een saneringsplan. Buiten het terrein is geen sterke verontreiniging aanwezig en zijn geen meldingen noodzakelijk.
- Voormalig stortlocatie bij de Middelweg te Starnmeer; De verontreiniging (stortmateriaal) bevindt zich in de grond tot circa 3,0 m-mv, welke door de aanlegmethode middels HDD, niet wordt doorkruist. Met betrekking tot de aanwezige grondwaterverontreiniging worden tevens geen belemmeringen voor de aanleg verwacht, buiten het melden van een eventuele bemaling bij het betreffende Waterschap.
- Op de volgende locatie zijn onvoldoende milieuhygiënische gegevens bekend en is bodemonderzoek noodzakelijk. Deze locatie is op de tekening in bijlage A weergegeven.
    - Lange Molenweg 2 te Stompetoren; deze locatie wordt doorkruist (HDD en open ontgraving) en er zijn niet voldoende bodemkwaliteitsgegevens bekend.
- Ter plaatse van het parkeerterrein aan de Ringvaartweg is een verontreiniging in het grondwater aanwezig. Hier hoeft ons inziens geen aanvullende bodemonderzoek te worden uitgevoerd, omdat het tracé in de laatste versie, ten zuiden van het parkeerterrein is gesitueerd. De tussenliggende watergang vormt een mogelijke buffer voor het aantrekken van de verontreiniging als er bemaling plaats vindt.
- Het overige deel van het tracé is onverdacht op het voorkomen van matige of sterke verontreinigingen. Hier worden maximaal licht verhoogde gehalten verwacht, waarvoor geen aanvullende actie noodzakelijk is.

4.2 Aanbevelingen

De volgende aanbevelingen worden gedaan:

- Uitvoeren van een verkennend onderzoek conform NEN 5740, onderzoeksstrategie voor een ‘verdachte locatie, diffuse bodembelasting, heterogeen verdeelde verontreiniging op schaal van monsterneming’ (VED-HE), ter plaatse van de hierboven benoemde locatie aan de Lange Molenweg.
- Ter plaatse van het overige tracé kan op basis van de nu bekende gegevens het onderzoek worden verricht conform de strategie “onverdacht”. Echter dient wel rekening te worden gehouden met de locatiespecifieke omstandigheden met betrekking tot de uiteindelijke onderzoeksstrategie. (zoals bijvoorbeeld aantreffen van asbestverdachte puinlagen)
- Check op de grondwaterkwaliteit ter plaatse van de stort bij de Middelweg, middels de werkzaamheden die voor het geohydrologisch onderzoek moeten worden uitgevoerd. Hiermee kan bevestigd worden of een melding richting het Waterschap noodzakelijk is, in het kader van eventueel uit te voeren bemaling.
- Met betrekking tot de grondwaterverontreiniging ter plaatse van het parkeerterrein aan de Ringvaartweg, dient bij het bemalen van de in en uittredepunten, aandacht te worden besteed aan de kwaliteit van het aangetrokken grondwater. Het vermoeden is dat de watergang als buffer fungeert, maar om dit met zekerheid te stellen zijn metingen nodig.

- Aanbevolen wordt om tijdens het uitvoeren van de veldonderzoeken, ook enkele (meng)monsters aanvullend te analyseren op PFAS. Een andere optie met betrekking tot PFAS is het bemonsteren van de vrijgekomen en af te voeren grond tijdens de aanleg van het tracé. Op die manier wordt gericht onderzoek naar PFAS uitgevoerd met betrekking tot de afzet van de grond.

Bijlage A Overzichtstekening locaties en tracé 1.4

150 kV kabelverbinding BVW-OTL Overzicht Tracé 1.4 (d.d. 19 augustus 2021)

Legenda

- Gestuurde boring
- Open ontgraving

Versie	Concept	Datum	2-11-2021
Schaal	1:70.000	Formaat	A3
Kenmerk	J:\GisData\p_overigeBewerwijk_Otterleek\producten\grondzakenIzno\200331\200331_BVW-OTL150_ZRO.mxd		

0 1 2 km

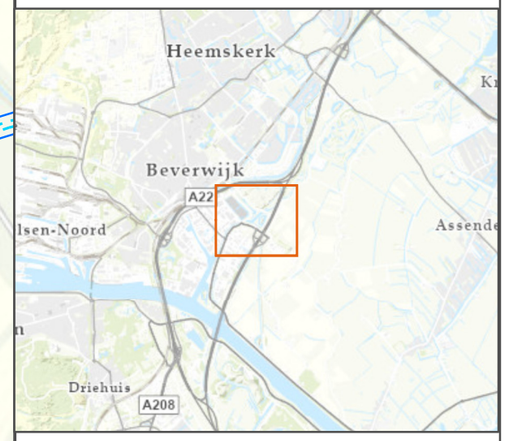
N

Aan deze tekening kunnen geen rechten worden ontleend. © TenneT TSO B.V.

TenneT
Beverwijk-Oterleek
Situatietekening

Legenda

- Open ontgraving
- HDD
- ZRO

opdrachtgever: TenneT

ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

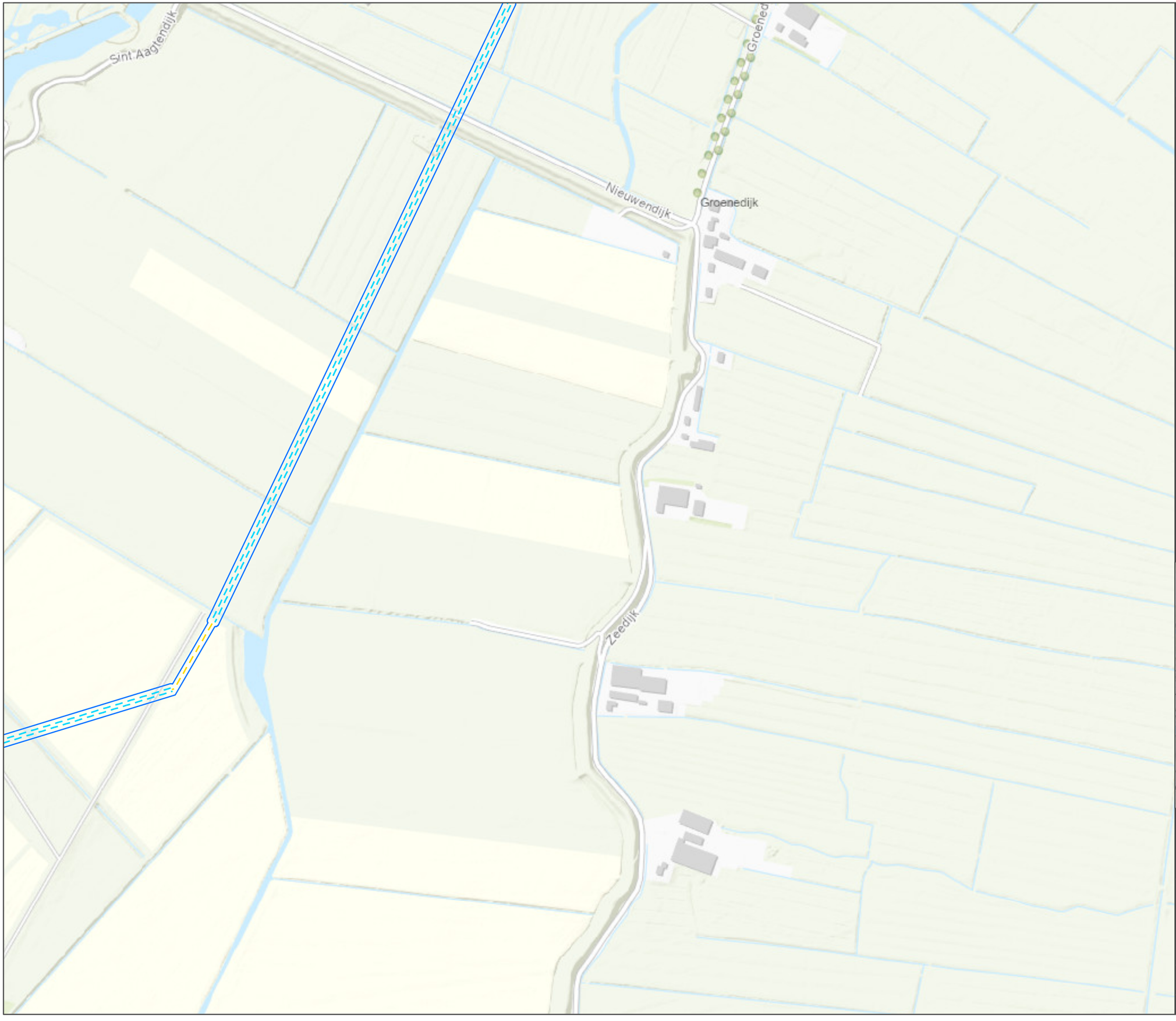
datum:	16-11-2021
schaal (A3):	1:5.000
status:	definitief
tekenaar:	Ioana Breaban
projectleider:	Mark Yntema
goedgekeurd:	Andries Faber
GIS bestand:	geoinformatie\30069030 TenneT.mxd
PDF bestand:	tekeningen\30069030 TenneT _20211116.pdf

N

0 50 100 150 200 250 m

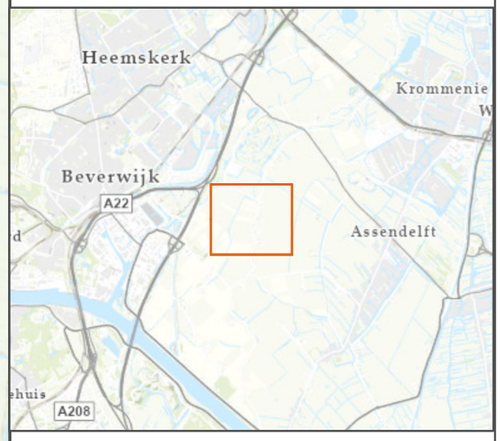
projectnummer	tekening	versie
30069030	1	1

TenneT
Beverwijk-Oterleek
Situatietekening

Legenda

- Open ontgraving
- HDD
- ZRO

opdrachtgever: TenneT

ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

datum:	16-11-2021
schaal (A3):	1:5.000
status:	definitief
tekenaar:	Ioana Breaban
projectleider:	Mark Yntema
goedgekeurd:	Andries Faber
GIS bestand:	geoinformatie\30069030 TenneT.mxd
PDF bestand:	tekeningen\30069030 TenneT _20211116.pdf

N

0 50 100 150 200 250 m

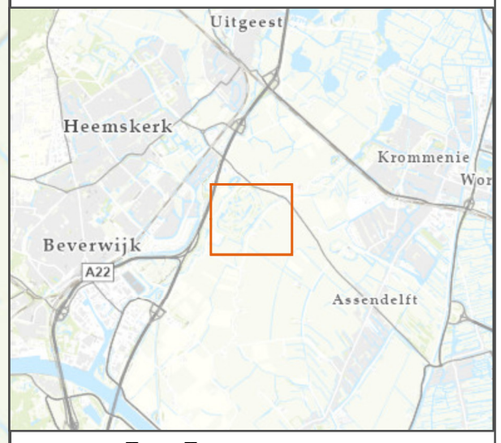
projectnummer	tekening	versie
30069030	2	1

TenneT
Beverwijk-Oterleek
Situatietekening

Legenda

- Open ontgraving
- HDD
- ZRO

opdrachtgever: TenneT

ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

datum:	16-11-2021
schaal (A3):	1:5.000
status:	definitief
tekenaar:	Ioana Breaban
projectleider:	Mark Yntema
goedgekeurd:	Andries Faber
GIS bestand:	geoinformatie\30069030 TenneT.mxd
PDF bestand:	tekeningen\30069030 TenneT _20211116.pdf

N

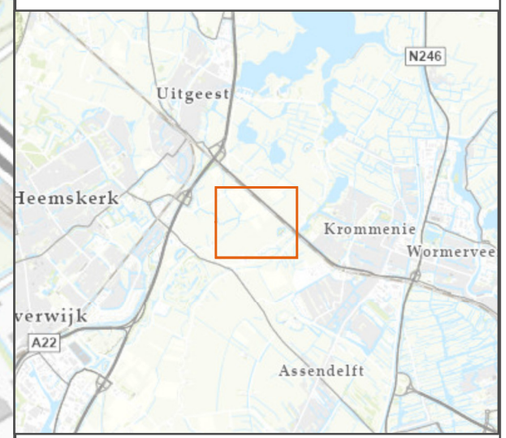
0 50 100 150 200 250 m

projectnummer	tekening	versie
30069030	3	1

TenneT
Beverwijk-Oterleek
Situatietekening

Legenda

- Open ontgraving
- HDD
- ZRO

opdrachtgever: TenneT

ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

datum:	16-11-2021
schaal (A3):	1:5.000
status:	definitief
tekenaar:	Ioana Breaban
projectleider:	Mark Yntema
goedgekeurd:	Andries Faber
GIS bestand:	geoinformatie\30069030 TenneT.mxd
PDF bestand:	tekeningen\30069030 TenneT _20211116.pdf

N

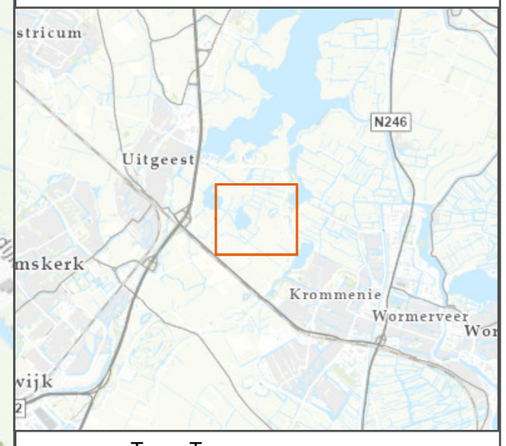
0 50 100 150 200 250 m

projectnummer	tekening	versie
30069030	4	1

TenneT
Beverwijk-Oterleek
Situatietekening

Legenda

- Open ontgraving
- HDD
- ZRO

opdrachtgever: TenneT

ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

datum:	16-11-2021
schaal (A3):	1:5.000
status:	definitief
tekenaar:	Ioana Breaban
projectleider:	Mark Yntema
goedgekeurd:	Andries Faber
GIS bestand:	geoinformatie\30069030 TenneT.mxd
PDF bestand:	tekeningen\30069030 TenneT _20211116.pdf

N

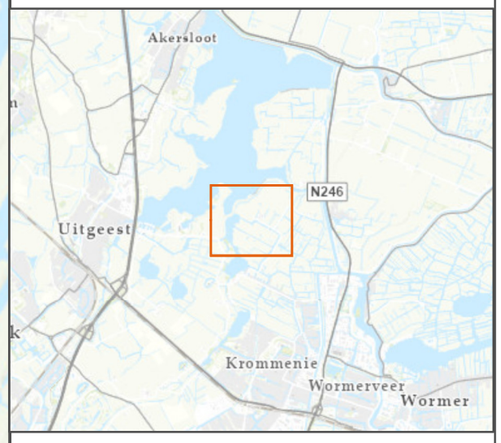
0 50 100 150 200 250 m

projectnummer	tekening	versie
30069030	5	1

TenneT
Beverwijk-Oterleek
Situatietekening

Legenda

- Open ontgraving
- HDD
- ZRO

opdrachtgever: TenneT

ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

datum:	16-11-2021
schaal (A3):	1:5.000
status:	definitief
tekenaar:	Ioana Breaban
projectleider:	Mark Yntema
goedgekeurd:	Andries Faber
GIS bestand:	geoinformatie\30069030 TenneT.mxd
PDF bestand:	tekeningen\30069030 TenneT _20211116.pdf

N

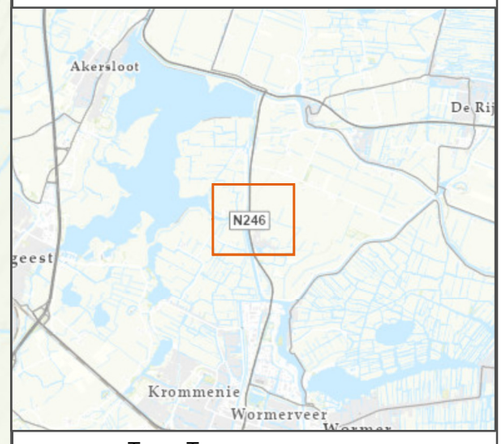
0 50 100 150 200 250 m

projectnummer	tekening	versie
30069030	6	1

TenneT
Beverwijk-Oterleek
Situatietekening

Legenda

- Open ontgraving
- HDD
- ZRO

opdrachtgever: TenneT

ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

datum:	16-11-2021
schaal (A3):	1:5.000
status:	definitief
tekenaar:	Ioana Breaban
projectleider:	Mark Yntema
goedgekeurd:	Andries Faber
GIS bestand:	geoinformatie\30069030 TenneT.mxd
PDF bestand:	tekeningen\30069030 TenneT _20211116.pdf

N

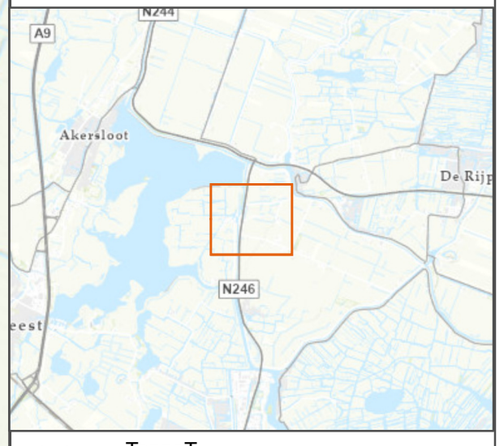
0 50 100 150 200 250 m

projectnummer	tekening	versie
30069030	7	1

TenneT
Beverwijk-Oterleek
Situatietekening

Legenda

- Open ontgraving
- HDD
- ZRO

opdrachtgever: TenneT

ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

datum:	16-11-2021
schaal (A3):	1:5.000
status:	definitief
tekenaar:	Ioana Breaban
projectleider:	Mark Yntema
goedgekeurd:	Andries Faber
GIS bestand:	geoinformatie\30069030 TenneT.mxd
PDF bestand:	tekeningen\30069030 TenneT _20211116.pdf

N

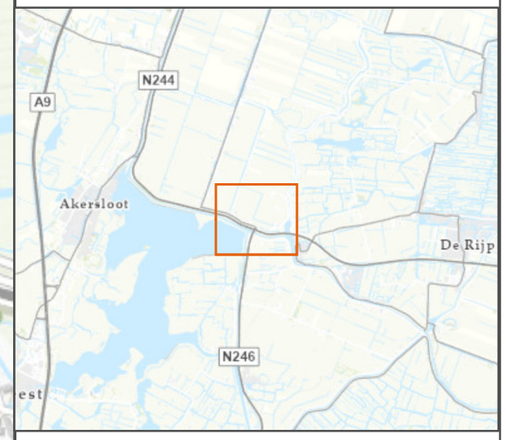
0 50 100 150 200 250 m

projectnummer	tekening	versie
30069030	8	1

TenneT
Beverwijk-Oterleek
Situatietekening

Legenda

- Open ontgraving
- HDD
- ZRO

opdrachtgever: TenneT

ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

datum:	16-11-2021
schaal (A3):	1:5.000
status:	definitief
tekenaar:	Ioana Breaban
projectleider:	Mark Yntema
goedgekeurd:	Andries Faber
GIS bestand:	geoinformatie\30069030 TenneT.mxd
PDF bestand:	tekeningen\30069030 TenneT _20211116.pdf

N

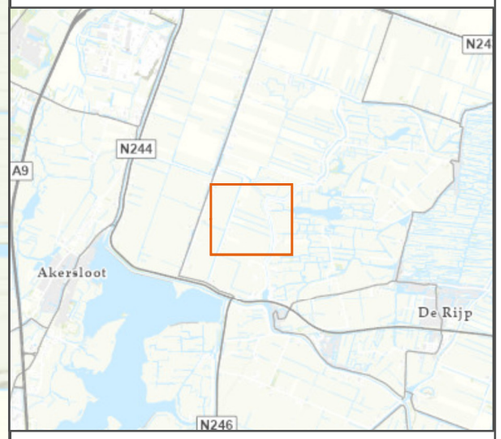
0 50 100 150 200 250 m

projectnummer	tekening	versie
30069030	9	1

TenneT
Beverwijk-Oterleek
Situatietekening

Legenda

- Open ontgraving
- HDD
- ZRO

opdrachtgever: TenneT

ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

datum:	16-11-2021
schaal (A3):	1:5.000
status:	definitief
tekenaar:	Ioana Breaban
projectleider:	Mark Yntema
goedgekeurd:	Andries Faber
GIS bestand:	geoinformatie\30069030 TenneT.mxd
PDF bestand:	tekeningen\30069030 TenneT _20211116.pdf

N

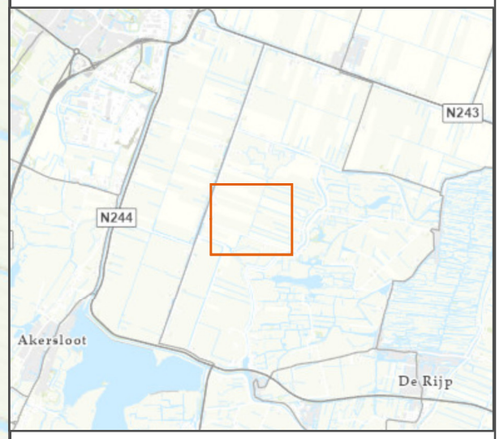
0 50 100 150 200 250 m

projectnummer	tekening	versie
30069030	10	1

TenneT
Beverwijk-Oterleek
Situatietekening

Legenda

- Open ontgraving
- HDD
- ZRO

opdrachtgever: TenneT

ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

datum:	16-11-2021
schaal (A3):	1:5.000
status:	definitief
tekenaar:	Ioana Breaban
projectleider:	Mark Yntema
goedgekeurd:	Andries Faber
GIS bestand:	geoinformatie\30069030 TenneT.mxd
PDF bestand:	tekeningen\30069030 TenneT _20211116.pdf

N

0 50 100 150 200 250 m

projectnummer	tekening	versie
30069030	11	1

TenneT
Beverwijk-Oterleek
Situatietekening

Legenda

- Open ontgraving
- HDD
- ZRO

opdrachtgever: TenneT

ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

datum:	16-11-2021
schaal (A3):	1:5.000
status:	definitief
tekenaar:	Ioana Breaban
projectleider:	Mark Yntema
goedgekeurd:	Andries Faber
GIS bestand:	geoinformatie\30069030 TenneT.mxd
PDF bestand:	tekeningen\30069030 TenneT _20211116.pdf

N

0 50 100 150 200 250 m

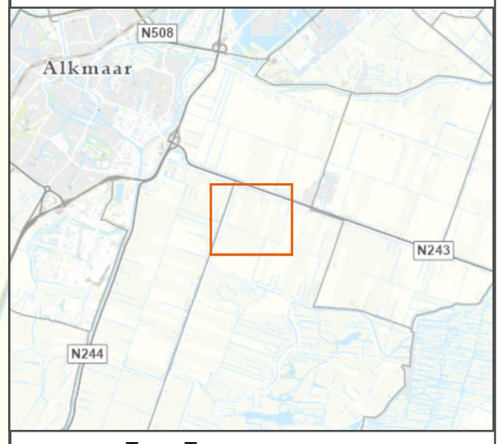
projectnummer	tekening	versie
30069030	12	1

TenneT Beverwijk-Oterleek

Situatietekening

Legenda

- Open ontgraving
- HDD
- ZRO

opdrachtgever: TenneT

ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

datum:	16-11-2021
schaal (A3):	1:5.000
status:	definitief
tekenaar:	Ioana Breaban
projectleider:	Mark Yntema
goedgekeurd:	Andries Faber
GIS bestand:	geoinformatie\30069030 TenneT.mxd
PDF bestand:	tekeningen\30069030 TenneT _20211116.pdf

N

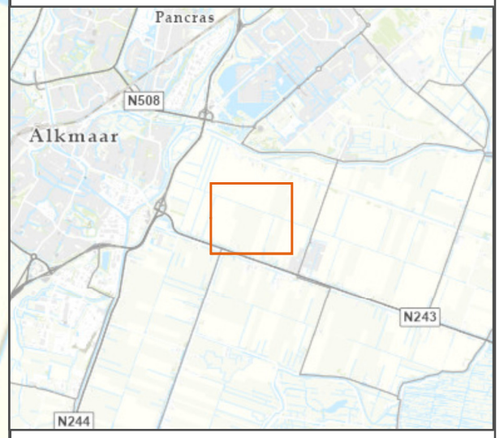
0 50 100 150 200 250 m

projectnummer	tekening	versie
30069030	13	1

TenneT
Beverwijk-Oterleek
Situatietekening

Legenda

- Open ontgraving
- HDD
- ZRO

opdrachtgever: TenneT

ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

datum:	16-11-2021
schaal (A3):	1:5.000
status:	definitief
tekenaar:	Ioana Breaban
projectleider:	Mark Yntema
goedgekeurd:	Andries Faber
GIS bestand:	geoinformatie\30069030 TenneT.mxd
PDF bestand:	tekeningen\30069030 TenneT _20211116.pdf

N

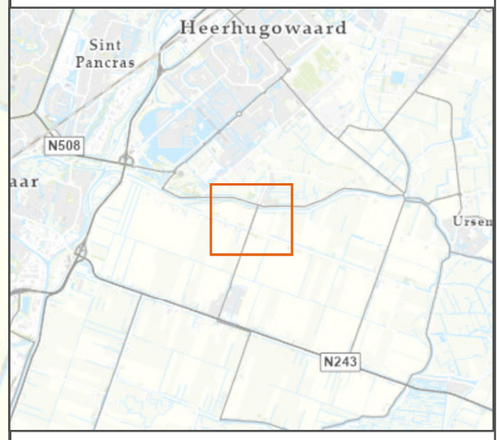
0 50 100 150 200 250 m

projectnummer	tekening	versie
30069030	14	1

TenneT
Beverwijk-Oterleek
Situatietekening

Legenda

- Open ontgraving
- HDD
- ZRO

opdrachtgever: TenneT

ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

datum:	16-11-2021
schaal (A3):	1:5.000
status:	definitief
tekenaar:	Ioana Breaban
projectleider:	Mark Yntema
goedgekeurd:	Andries Faber
GIS bestand:	geoinformatie\30069030 TenneT.mxd
PDF bestand:	tekeningen\30069030 TenneT _20211116.pdf

N

0 50 100 150 200 250 m

projectnummer	tekening	versie
30069030	15	1

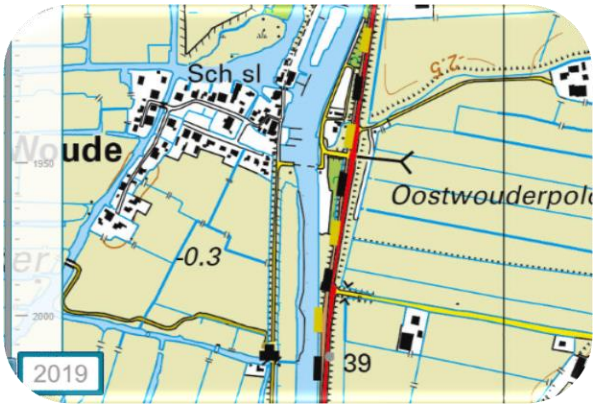
Bijlage B Historisch kaartmateriaal

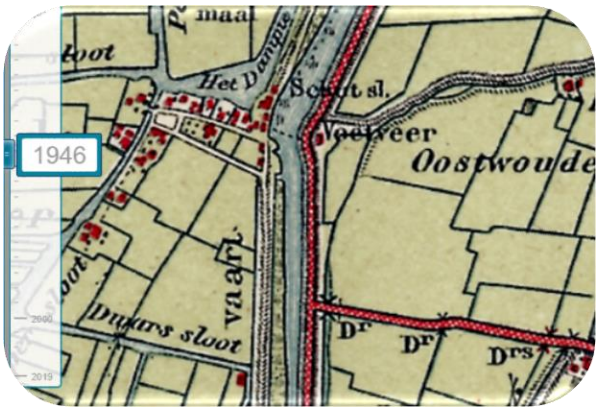

Uitsneden historisch kaartmateriaal hoogspanningsstation Beverwijk

Uitsneden historisch kaartmateriaal bij voormalig stortlocatie Starnmeer

Bijlage C Overzicht bodemonderzoeken

(Separaat bijgesloten)

Bijlage D Overzicht bodeminformatie

Adres	Datum	Type onderzoek	Rapportauteur	Samenvatting	Conclusie
Noordervaart (wegvak 20 en 30) Schermerhorn (thv nr 180)	14-05-2012	VO	MWH	Matige verontreiniging met minerale olie in de bovengrond. Betreft een mengmonster. Analytisch is geen asbest aangetoond. Onderzoek is uitgevoerd in de openbare weg.	De omvang van de verontreiniging is in horizontaal c.q. verticaal opzicht onvoldoende bekend. Op basis van tracé 1.4 is hier een HDD gepland en is de verontreiniging niet van invloed op de werkzaamheden.
150 kV station Huygendijk Oterleek	24-10-2019	VOA	Antea	In de grond is een sterk verhoogd gehalte aan PCB aangetoond. Hoewel de precieze omvang niet duidelijk is, is op de locatie sprake van een geval van ernstige bodemverontreiniging. Er is geen asbest aangetoond. Wel is plaatmateriaal aangetroffen, maar dit heeft <50 mg/kg ds asbest. Het grondwater is licht verontreinigd (1,0-1,4 m-mv). De sterke verontreiniging is verspreid op het verdeelstation aanwezig.	Indien op het terrein wordt gegraven, wordt een Plan van aanpak geadviseerd. De werkzaamheden buiten het terrein tot het intredepunt kunnen op basis van de bodemkwaliteitskaart worden uitgevoerd.
Waterbodem Huygendijk	05-11-2018	SP	Almad Eco	Het slib wordt geheel afgegraven en een klein laagje vaste waterbodem. Er wordt circa 95 m^3 sterk met minerale olie verontreinigde slib en waterbodem ontgraven en afgevoerd naar een erkende verwerker. Of deze sanering daadwerkelijk is uitgevoerd is onbekend. Dit geldt eveneens voor een saneringsevaluatie uit 2004. Uit het geheel aan onderzoeken wordt duidelijk dat meerdere keren sterke verontreinigingen met minerale olie is aangetoond in het slib en de waterbodem.	Er is een gestuurde boring gepland onder het kanaal door. Mogelijk wordt hierdoor verontreinigde grond/grondwater (slurry) bij het in- en uittredepunt aangetrokken, afhankelijk van de bemaling. In eerste instantie geen aanvullend onderzoek noodzakelijk. Indien hier wordt gegraven, wordt (water) bodemonderzoek geadviseerd.
Kogerpolder Starnmeer	10-05-2017	VO + SE	Almad Eco B.V.	Boringen 3 en 4 zijn relevant. In de slakken en de bovengrond is vanadium boven interventie-waarde aanwezig. De ondergrond is maximaal licht verontreinigd. Bij beide locaties zijn enkele kuubs (2x 3 m^3) sterk verontreinigde grond ontgraven en is schone klei-grond teruggeplaatst. Het onderzoek is uitgevoerd in de bermen.	Er is hier een gestuurde boring gepland. Deze bevindt zich op voldoende afstand van de bronlocatie (bermen van de weg). Geen verdere actie noodzakelijk.
Kogerpolderdijk Starnmeer	14-05-2012	VO	MWH	De bovengrond is sterk verontreinigd met PAK. De ondergrond en het grondwater zijn niet	De omvang van de verontreiniging is in horizontaal c.q. verticaal opzicht

Adres	Datum	Type onderzoek	Rapportauteur	Samenvatting	Conclusie
				onderzocht. Het onderzoek is uitgevoerd in de bermen.	onvoldoende bekend. Er is hier een gestuurde boring gepland. De verontreiniging heeft geen invloed op de werkzaamheden en er zijn geen aanvullende acties nodig.
Lange Molenweg 2 Stompetoren	16-11-2009	OO	MWH	De bovengrond is matig verontreinigd met lood. Het is een samengesteld monster. Deze monsters zijn niet separaat geanalyseerd. Het onderzoek is uitgevoerd in de bermen.	De omvang van de verontreiniging is in horizontaal c.q. verticaal opzicht onvoldoende bekend. De locatie valt deels in een gestuurde boring en deels in een open ontgraving. Ter plaatse van de graafwerkzaamheden wordt een bodemonderzoek geadviseerd.
N243 wegbermen	23-3-2011	VO	Unihorn	De bovengrond is matig verontreinigd met PAK. Het is een samengesteld monster. Deze monsters zijn niet separaat geanalyseerd. Het onderzoek is uitgevoerd in de bermen.	De omvang van de verontreiniging is in horizontaal c.q. verticaal opzicht onvoldoende bekend. Er is hier een gestuurde boring gepland, waardoor de verontreiniging geen invloed heeft op de geplande werkzaamheden.
Provinciale weg 9+11 Markenbinnen	05-07-2002	VO	De Vries & Van de Wiel	De grond is matig verontreinigd met PAK en het grondwater bevat een matige verontreiniging met arseen. Het onderzoek is uitgevoerd ten oosten van het tracé, ter plaatse van het fort.	De ligging van de locatie is zodanig dat deze niet van invloed is op de kwaliteit van de grond en het grondwater ter plaatse van het tracé. Er zijn geen aanvullende acties noodzakelijk.
Vml. Stortplaats Starnmeer	01-02-2005	Monitoring	Bodemzorg	Het grondwater bevat nog licht verhoogde concentraties zware metalen en een sterk verhoogde concentratie nikkel. Nader onderzoek werd niet noodzakelijk geacht. De deklaag is in eerder onderzoek (2003) als voldoende dik beschouwd. De daadwerkelijke dikte van de deklaag is niet bekend; in het BIS wordt de dikte omschreven variërend tussen de 0,5 en 0,6 meter. De onderliggende stortlaag heeft een dikte van circa 2,3 meter. Het onderzoek is uitgevoerd ten oosten van het tracé.	De omvang van de verontreiniging is in horizontaal c.q. verticaal opzicht onvoldoende bekend. Het vermoeden is dat het stortmateriaal zich in de grond tot 3 m-mv bevindt. Ter plaatse is een gestuurde boring gepland, waardoor het stortmateriaal niet doorboord wordt. Gezien het feit dat de gestuurde boring op een zodanige diepte wordt uitgevoerd is hier geen aanvullend bodemonderzoek noodzakelijk.

Adres	Datum	Type onderzoek	Rapportauteur	Samenvatting	Conclusie
Wegberm Laanweg Schermer	02-12-2014	SE	HB	Uit de saneringsevaluatie blijkt dat de verontreinigingssituatie ongewijzigd is na afronding van het aanbrengen van de groentegels. De verontreinigingssituatie betreft een sterke verontreiniging met vanadium. Het onderzoek en sanering is uitgevoerd in de bermen.	Er is hier een gestuurde boring gepland. Deze bevindt zich op voldoende afstand van de bronlocatie (bermen van de weg). Geen verdere actie noodzakelijk.
Noordervaart 115	10-07-2008	VO	Geomechanica	In voorgaand onderzoek (1994) zijn sterke verontreinigingen aangetoond in het grondwater. Het onderzoek is echter niet geschikt gebleken, blijkt uit het onderzoek uit 2008. In 2008 zijn maximaal licht verhoogde gehalten aangetoond in de bodem. Asbest is indicatief onderzocht en niet aangetoond. Het onderzoek is uitgevoerd ter plaatse van een nieuw te bouwen stal.	Geen verdere actie noodzakelijk. Locatie ligt aan andere kant van de weg en niet binnen werkstroken tracé.
Gooiland Beverwijk	31-01-2008	VO	Arcadis	Het onderzoek is uitgevoerd ter plaatse van het huidige TenneT-station Beverwijk. In de grond zijn geen verhoogde gehalten aangetoond. Het grondwater bevat licht verhoogde concentraties	Geen verdere actie noodzakelijk.
Lagendijk / Busch en Dam	28-04-2010	IO	Grondslag	Het onderzoek is uitgevoerd in de bermen van de weg. De bovengrond bevat sterk verhoogde gehalten PAK. De ondergrond en het grondwater zijn niet onderzocht.	Geen verdere actie noodzakelijk omdat ter plaatse een HDD is gepland. Verontreiniging bevindt zich in de bovengrond.
Noorderweg 15	09-06-2004	VO	CBB	In de grond is een verdachte geur waargenomen. Uit onderzoek blijkt dat er geen matige of sterk verhoogde gehalten aanwezig zijn. Het onderzoek is uitgevoerd ten noorden van de Noorderweg, ten westen van de rijksweg.	Geen verdere actie noodzakelijk.
Oostelijke doorverbinding A9	25-04-2007	VO	BK	Bij één boring ter hoogte van de Parallelweg (> 25 meter afstand) is een sterke verontreiniging aangetoond. De boringen meest nabij het voorgenomen tracé zijn maximaal lichte verontreinigingen aangetoond.	Geen verdere actie noodzakelijk.

Adres	Datum	Type onderzoek	Rapportauteur	Samenvatting	Conclusie
Terrein De Bazaar aan de Ringvaartweg Beverwijk	30-06-2011	NO	Inpijn-Blokpoel	Ten zuiden van de Ringvaartweg is dit onderzoek uitgevoerd. Ter plaatse zijn sterke verontreinigingen met zware metalen aangetoond in de grond. De verontreinigingen zijn voldoende ingekaderd in horizontale en verticale richting.	Ter plaatse is een HDD gepland. Gezien de diepte van de HDD ten opzichte van e aangetoonde verontreinigingen, is er geen verdere actie noodzakelijk. Ter plaatse is ook geen bemaling gepland.
Parkeerterrein Ringvaartweg Beverwijk	24-11-1995	VO	Heidemij	Het onderzoek is uitgevoerd op het huidige parkeerterrein ten noorden van de Ringvaartweg. Het rapport is niet volledig; de tekening ontbreekt en eveneens de analysegegevens zijn niet beschikbaar. Uit het BIS blijkt dat in het grondwater een sterke verontreiniging met minerale olie en matige verontreiniging met arseen is aangetoond.	Het parkeerterrein ligt buiten het tracé en heeft geen directe invloed op de bodemkwaliteit ter plaatse van het tracé. Indien bemaling wordt toegepast, is de verwachting dat de vaart zuidelijk van het parkeerterrein als buffer fungeert. Geen aanvullend onderzoek noodzakelijk.
Wegbermen Busch en Dam, Vuurlinie	2016/2017	VO	HB	Boringen 01, 02, 03 en 04 zijn relevant. Boring 02 is sterk verontreinigd met PAK. De overige boringen zijn licht tot matig verontreinigd met PAK en minerale olie. De ondergrond ne het grondwater zijn niet onderzocht. Het onderzoek is uitgevoerd op de hoek van Busch en Dam, Vuurlinie en Hoogedijk. Uit een ander onderzoek, eveneens in hetzelfde gebied en door HB gerapporteerd, is een sterke verontreiniging met vanadium aangetoond.	De omvang van de verontreiniging is in horizontaal c.q. verticaal opzicht onvoldoende bekend. Echter omdat hier een gestuurde boring is gepland, is geen verder onderzoek noodzakelijk. Ook valt deze locatie buiten het geplande tracé.
Ringvaartweg 6 Beverwijk	10-2019	VO	Lawijn	Het onderzoek is uitgevoerd ter plaatse van het nieuwe schakelstation. In de bovengrond is plaatselijk een sterke verontreiniging met koper en matige verontreiniging met zink aangetoond. Tevens is in de bovengrond een sterke verontreiniging met barium aangetoond. De ondergrond bevat maximaal licht verhoogde gehalten. Het grondwater is licht verontreinigd met barium en zink. In het matig tot sterk puinhoudende laag is geen asbest vastgesteld.	De verontreiniging is aan de oostzijde en in verticaal opzicht onvoldoende afgeperkt. Desalniettemin is het mogelijk om hier een BUS-melding 5 weken voor in te dienen.

Adres	Datum	Type onderzoek	Rapportauteur	Samenvatting	Conclusie
Krommenieerwoud-polder	10-2009	SP	Grondslag	In het plan wordt beschreven dat de stortlocatie-wordt afgedekt met een leeflaag.	
Krommenieerwoud-polder	09-2013	Beschikking	Provincie Noord-Holland	In de beschikking is opgenomen dat de leeflaag van minimaal 0,5 m dikte is aangebracht. Daaronder is de bodem sterk verontreinigd met PAK in de grond. De sterke verontreiniging met minerale olie in het grondwater is verwijderd.	De omvang van de verontreiniging is in horizontaal c.q. verticaal opzicht onvoldoende bekend. Echter is hier een gestuurde boring gepland, welke op een zodanige diepte ligt dat er geen invloed wordt verwacht van de aanwezige verontreiniging. Ook de in- en uittredepunten liggen buiten het invloedsgebied.
Woudpolderweg 1	20-12-2000	VO	Blgg	In de grond zijn chroom, zink en EOX licht tot matig verhoogd aangetoond. Het grondwater is niet verontreinigd.	Gezien de ligging en afstand wordt ter plaatse van het voorgenomen tracé geen negatieve invloed verwacht op de bodemkwaliteit.
Lagendijk 22	10-05-2012	VO	IDDS	Het onderzoek is uitgevoerd binnen het voormalig fort.	Gezien de ligging en afstand wordt ter plaatse van het voorgenomen tracé geen negatieve invloed verwacht op de bodemkwaliteit.
Kager – Hogedijk 5	24-12-1998	VO	Milieuonderzoeksburo	Het onderzoek is op het perceel uitgevoerd. In de grond en het grondwater zijn licht verhoogde gehalten aangetoond.	Gezien de ligging en afstand wordt ter plaatse van het voorgenomen tracé geen negatieve invloed verwacht op de bodemkwaliteit.
Baggerspeciedepot Nieuwendijk	06-04-2000	OO	Arcadis	Het onderzoek is ten zuiden van de Nieuwendijk uitgevoerd, op een weiland. Betreft een variantenstudie, bevat geen analyses.	Gezien de ligging en afstand wordt ter plaatse van het voorgenomen tracé geen negatieve invloed verwacht op de bodemkwaliteit.
Zijweg Waterlinie	26-03-2010	HO	Terrascan	Op deze dijk is een matige kans op de aanwezigheid van asbest, welke zich mogelijk in de bovengrond bevindt.	De omvang van de verontreiniging is in horizontaal c.q. verticaal opzicht onvoldoende bekend. Er is hier een gestuurde boring gepland, waardoor de mogelijke aanwezige verontreiniging niet wordt geraakt. Geen aanvullend onderzoek noodzakelijk.

Adres	Datum	Type onderzoek	Rapportauteur	Samenvatting	Conclusie
Buitenlanden	04-04-2008	VO	Verhoeve	Betreft een perceel direct ten zuiden van de Zijweg Waterlinie. In de grond en waterbodem zijn lichte verontreinigingen aangetoond.	Gezien de ligging en afstand wordt ter plaatse van het voorgenomen tracé geen negatieve invloed verwacht op de bodemkwaliteit.
Noorderweg achter 11a	09-07-2015	NUL	Ingenieursburea Land	Betreft een perceel direct ten zuiden van de Zijweg Waterlinie. In de grond en waterbodem zijn lichte verontreinigingen aangetoond.	Gezien de ligging en afstand wordt ter plaatse van het voorgenomen tracé geen negatieve invloed verwacht op de bodemkwaliteit.
Buitenlanden	12-05-2020	VO	GRS Milieu	Betreft een perceel direct ten zuiden van de Zijweg Waterlinie. In de grond en waterbodem zijn lichte verontreinigingen aangetoond.	Gezien de ligging en afstand wordt ter plaatse van het voorgenomen tracé geen negatieve invloed verwacht op de bodemkwaliteit.
Zuiderwentweg ong. naast nr. 20	01-04-2002	VO	Bakker Straathof	Betreft de noordoostzijde van de huidige golfbaan. In de grond zijn geen verontreinigingen aangetoond. Het grondwater is licht verontreinigd met vluchtige aromaten en arseen.	Ter plaatse van het voorgenomen tracé wordt geen negatieve invloed verwacht op de bodemkwaliteit.

Toelichting tabel

HO	: Historisch onderzoek	VO(A)	: Verkennend onderzoek (asbest)
IO	: Indicatief onderzoek	NO	: Nader onderzoek
SP	: Saneringsplan	SE	: Saneringsevaluatie

Colofon

VOORONDERZOEK CONFORM NEN 5725
TRAJECT BEVERWIJK - OTERLEEK. TRACÉ 1.4

KLANT
TenneT TSO

AUTEUR
Andries Faber

PROJECTNUMMER
30069030.0200

ONZE REFERENTIE
D10031202:52

DATUM
15 november 2021

STATUS
Definitief

GECONTROLEERD DOOR

ing M.C. Yntema
Senior Projectleider

VRIJGEGEVEN DOOR

ing M.C. Yntema
Senior Projectleider

Over Arcadis

Arcadis is een toonaangevend wereldwijd ontwerp- en consultancybureau voor de natuurlijke en gebouwde omgeving. Wij maken het verschil voor onze klanten en de maatschappij met doeltreffende, duurzame en digitale oplossingen. Met 27.000 mensen in meer dan 70 landen genereerden we in 2020 een omzet van €3,3 miljard. Wij ondersteunen UN-Habitat met kennis en expertise om leefomstandigheden te verbeteren in gebieden getroffen door de gevolgen van de klimaatverandering.

www.arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 63
9400 AB Assen
Nederland

T +31 (0)88 4261 261

Arcadis. Improving quality of life

BRA en externe veiligheid BVW - OTL

TenneT

26 oktober 2021

Contactpersoon

MARK YNTEMA

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 63
9400 AB Assen
Nederland

Inhoudsopgave

Samenvatting 4

1 Externe veiligheid 6

1.1 Safety Data Sheet 6

1.2 Brandveiligheid 7

2 Bodemrisicoanalyse 8

2.1 Algemeen 8

2.2 Bodemrisicochecklist 8

2.2.1 Categorie 4.1: Gesloten proces of bewerking 8

2.2.2 Categorie 4.2: Half open proces of bewerking 9

2.3 Conclusie bodem risico analyse 9

Colofon 12

Samenvatting

Arcadis Nederland B.V. (Arcadis) heeft in opdracht van TenneT TSO B.V, Utrechtseweg 310, 6800 AS, Arnhem (TenneT) een extern veiligheidsonderzoek en een bodem risico analyse (BRA) uitgevoerd voor de kabelolie expansievaten die gebruikt zullen worden voor het tracé Beverwijk – Oterleek.

Een Safety Data Sheet (SDS) is gebruikt om de gevaarseigenschappen van de toegepaste kabelolie (Type T 3788 TX) in kaart te brengen. Het vlampunt van de kabelolie T 3788 TX ligt boven 130 °C. Door de ondergrondse ligging van de expansievaten is opwarming van de olie boven zijn vlampunt zelfs bij een brand in de directe omgeving van de vaten onwaarschijnlijk. Het risico van schade aan de leiding door bovenmatige expansie van de olie en een daardoor optredende spuitende olie uitstroming is door het gebruik van expansievaten en drukbewaking verwaarloosbaar. Het brandgevaar veroorzaakt door het gebruik van de expansievaten is daarom beperkt.

De Bodem Risico Analyse (BRA) is uitgevoerd met behulp van de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming (NRB). Hierbij is rekening gehouden met de milieuschadelijke eigenschappen van de kabelolie van het type T 3788 TX. Geconcludeerd wordt dat er een verwaarloosbaar bodem risico is. In het algemeen wordt isolatorolie wordt door de NRB gekenmerkt als een bodembedreigende stof. Uit de SDS is blijkt echter dat T 3788 TX geen biologisch afbreekbaar en dus geen milieuverontreinigende stof is. Voor de bescherming van het grond- en oppervlaktewater is echter ook het biologische zuurstofverbruik (BZV) van de olie belangrijk. Er worden door de overheid op dit moment beleidsinitiatieven ontwikkeld om de lozingen van stoffen met een hoog BZV te beperken. De expansievaten en de leidingen voldoen in de huidige uitvoering dus aan de geldende regels en de bodemrisico's zijn volgens het huidige bodebeschermingsbeleid verwaarloosbaar. Door toepassing van lekdichte flensen zou het verontreinigingsrisico verder kunnen worden verkleind.

Introductie

Arcadis Nederland B.V. (Arcadis) heeft in opdracht van TenneT TSO B.V, Utrechtseweg 310, 6800 AS, Arnhem (TenneT) een extern veiligheidsonderzoek en een bodem risico analyse (BRA) uitgevoerd voor de kabelolie T 3788 TX die gebruikt zal worden voor het tracé Beverwijk – Oterleek.

1 Externe veiligheid

De Safety Data Sheet (SDS) is gebruikt om de veiligheid en gevaren van de kabelolie T 3788 TX samen te vatten. Dit heeft effect op de maatregelen en toepassingen wat betreft risico's voor brand, milieu en gezondheid.

1.1 Safety Data Sheet

Tabel 1 Veiligheidsinformatie T 3788 TX

	T 378 TX
Hazard statements	H304 May be fatal if swallowed and enters airways
Precautionary statements	• P301+P310 If swallowed: immediately call a poison center/doctor • P331 Do not induce vomiting • P501 Dispose of contents/container to local/regional/national/international regulations
Hazardous components	Benzene, C10-13-alkyl derivs. 267-051-0 Asp. Tox. 1; H304
Firefighting measures	
Extinguising media	**Suitable** Sand, foam, carbon dioxide (CO2). Extinguishing powder. In case of major fire and large quantities: Water spray jet. Water mist. **Unsuitable** Full water jet
Special hazards arising from the substance or mixture	Burning produces heavy smoke. In case of fire may be liberated: Carbon monoxide, Carbon dioxide (CO_2), Sulphur dioxide (SO_2) and Nitrogen oxides (NO_x)
Additional information	Collect contaminated fire extinguishing water separately. Do not allow entering drains or surface water. Co-ordinate fire-fighting measures to the fire surroundings.
Accidental release measures	
Personal precautions, protective equipment, and emergency procedures	Wear personal protection equipment (refer to section 8). Ventilate affected area. Special danger of slipping by leaking/spilling product.
Environmental precautions	Do not allow to enter into surface water or drains. Prevent spread over a wide area (e.g. by containment or oil barriers). Do not allow to enter into soil/subsoil.
Methods and material for containment and cleaning up	Absorb with liquid-binding material (e.g. sand, diatomaceous earth, acid- or universal binding agents). Treat the recovered material as prescribed in the section on waste disposal. Clean contaminated articles and floor according to the environmental legislation.
Composition/information on ingredients	
Cas No: 67774-74-7	Substance: Benzene, C10-13-alkyl derivs.
Environmental compartment:	Value
Freshwater	0,001 mg/l
Freshwater (intermittent releases)	0 mg/l
Marine water	0 mg/l
Freshwater sediment	1,65 mg/kg
Marine sediment	0,165 mg/kg

	T 378 TX
Micro-organisms in sewage treatment plants (STP)	14,2 mg/l
Soil	0,329 mg/kg
Air limit values	Possibility of exposure to Aerosol Limit value = 5 mg/m^3
Physical and chemical properties	
Physical state	Liquid
Colour	Colourless
Odeur	Characteristic
Melting point	-39 °C
Initial boiling point and boiling range	>260°C
Pour point	> -60 °C ASTM D 97-66
Flash point	>130 °C ASTM D 93
Vapour pressure (at 25 °C)	0,013 hPa ASTM D 323
Density	0,85-0,88 g/cm^3 ASTM D 1298
Water solubility	Immiscible
Viscosity/kinematic (at 40 °C)	4,0-4,5 mm2/s ASTM D 445
Toxicity	If this product contains phenol, dodecyl, branched (EC No. 310-154-3), this product is not to be classified as dangerous for the environment (H410, H411, H412) . Raw materials containing this substance have not been classified by our suppliers as hazardous to the environment (H410, H411) on the basis of test data, expert judgement or analogy assessments.
Persistence and degradability	The product is slightly soluble in water. It can be largely eliminated from the water by abiotic processes, e.g. mechanical separation.
Bio accumulative potential	No indication of bioaccumulation potential.

1.2 Brandveiligheid

Het vlampunt van de kabelolie T 3788 TX ligt boven 130 °C. De kabels liggen ondergronds, deze ligging beschermt tegen warmtestraling. de olie kan mede door deze ligging niet warm genoeg worden om voldoende brandbare dampen te ontwikkelen. Door de stroom die door de kabel loopt kan de temperatuur oplopen, echter de expansievaten worden hiervoor ingezet. De expansievaten vangen de uitzetting van de olie ten gevolge van een verhoging in de temperatuur. Er zijn manometers geïnstalleerd aan beide zijden van een oliedruksectie. Vanwege de eigenschappen van de stof T 3788 TX is het onwaarschijnlijk dat het vlampunt bereikt wordt. Er kan een situatie ontstaan van vlambare dampen binnen het systeem, echter de druk wordt bewaakt en kan niet hoger stijgen dan 1,8 bar. Het bereiken van deze dampdruk kan worden uitgesloten. Hiermee is het brandgevaar voldoende beheerst.

2 Bodemrisicoanalyse

De Bodem Risico Analyse (BRA) is uitgevoerd met behulp van de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming (NRB). Hierbij is rekening gehouden met de kabelolie T 3788 TX.

2.1 Algemeen

Activiteiten:

- Olie wordt toegepast in elektrische kabels. De olie samen met de papierwikkelingen in de kabel zorgen voor de benodigde isolatie van de geleider en afbouw van de veldsterktes naar de buitenkant toe.

Aanwezige stoffen:

- Kabelolie T 3788 TX.

Olie wordt door de NRB in het algemeen gekenmerkt als een bodembedreigende stof. Uit de SDS blijkt echter dat T 3788 TX geen biologisch afbreekbaar en dus geen milieuverontreigende stof is. Voor de bescherming van het grond- en oppervlaktewater is echter ook het biologische zuurstofverbruik (BZV) van de olie belangrijk. Er worden door de overheid op dit moment beleidsinitiatieven ontwikkeld om de lozingen van stoffen met een hoog BZV te beperken. Het BZV van de olie is 0,8 mg O/g.

2.2 Bodemrisicochecklist

Met behulp van de bodemrisicochecklist (BRCL) zijn de bodemrisico's in kaart gebracht met de hierbij behorende toepassingen en maatregelen. Deze bodemrisico's voor BVW – OTL staan samengevat in Tabel 1. Aan de hand van verkregen informatie is de assumptie gemaakt dat er gebruik gemaakt wordt van flenzen. Afhankelijk van het type flens kan het proces wordt gecategoriseerd als een half open – of een gesloten proces of bewerking. Bij gebruik van een flens wordt er uitgegaan van een half open proces of bewerking. Echter, procesapparatuur met geflensde aansluitingen kunnen ook gesloten worden ontworpen. Door preventief onderhoud kan ook voor deze installaties worden gewaarborgd dat tijdens reguliere omstandigheden processtoffen of hulpstoffen niet buiten de procesomhulling treden.

2.2.1 Categorie 4.1: Gesloten proces of bewerking

Betreft categorie 4.1, gesloten proces of bewerking wordt er vanuit gegaan dat bij de ondergrondse installatie geen kerende- of vloeistofdichte voorziening aanwezig zal zijn.

Het uitgangspunt bij een gesloten proces is dat tijdens gangbare bedrijfsvoering de stof niet buiten de procesomhulling treedt. Als een lekkage optreedt, kan afhankelijk van het soort proces een grote hoeveelheid van de stof uit de omhulling treden. Dit is onder meer afhankelijk van de wijze waarop de stoffen in de installatie worden gedoseerd en de omvang van de installatie. Daarom is het belangrijk dat een lekkage of anderszins falen van de installatie wordt gesignaleerd door bijvoorbeeld periodiek visueel toezicht te houden of met een continu bewakingsysteem (bronvoorzieningen). Als de stof uit de installatie lekt, moet dit door het toepassen van incidentenmanagement worden opgeruimd. Dit houdt in dat geïnstrueerd personeel weet waar ze de opruimfaciliteiten, zoals poetsdoeken en absorberende middelen kunnen vinden en ook kunnen toepassen. Afhankelijk van de soort installatie, de aanwezige effectgerichte voorzieningen en de aanwezige stof kan een beredderingsprogramma worden geactiveerd. Dit houdt in dat de mogelijk aangetaste of verontreinigde bodem direct (zo veel als mogelijk) wordt gesaneerd.

Met cvm I uit Tabel 4.1 kan een verwaarloosbaar bodemrisico worden gerealiseerd als het samenspel van de hierboven genoemde aspecten goed wordt gecombineerd zodat:

- Het vrijkomen van de stof tijdens gangbare bedrijfsvoering niet voorkomt.
- Gewaarborgd is dat in geval de stof toch vrijkomt dit spoedig wordt gesignaleerd.
- Personeel adequaat ingrijpt in geval de stof vrijkomt.
- Gebruik wordt gemaakt van bijvoorbeeld een bereddering.

2.2.2 Categorie 4.2: Half open proces of bewerking

Als uitgangspunt is gehanteerd dat het niet de bedoeling van de activiteit is dat de stof op de grond terecht komt. Dit kan echter niet altijd worden voorkomen. Daarom moet er ter plaatse van de activiteit een voorziening aanwezig zijn om de vrijkomende stoffen op te vangen. Personeel voert de handeling uit, waardoor een lekkage of morsing tijdens de activiteit snel kan worden gesignaleerd. Als er wordt gemorst komt er meestal een beperkte hoeveelheid van de stof vrij die door het aanwezige personeel kan worden opgeruimd.

2.3 Conclusie bodem risico analyse

Geconcludeerd wordt dat er een verwaarloosbaar bodem risico is. De expansievaten en de leidingen voldoen in de huidige uitvoering dus aan de geldende regels en de bodemrisico's zijn volgens het huidige bodebeschermingsbeleid verwaarloosbaar. De voorzieningen en maatregelen om het verwaarloosbaar bodem risico te bereiken staan genoteerd in Tabel 1. Hierbij is van belang dat er onderscheid gemaakt wordt tussen flenzen die als lekdicht kunnen worden beschouwd en daarmee zorgen voor een gesloten proces en flenzen waardoor het proces als half open proces beschouwd dient te worden. Door toepassing van lekdichte flensen zou het verontreinigingsrisico verder kunnen worden verkleind.

Tabel 2 Bodem Risico Analyse van kabelolie T 3788 TX

Omschrijving	BRCL categorie	Sub categorie	Typering	Aanduiding in NRB en bodemrisico-factoren	Tabel	Cvm nr.	Cvm voorzieningen	Cvm maatregelen	Verwaarloos-baar risico?	Opmerkingen / aanvullende cvm
Olie expansievaten Soort olie: T 3788 TX	Cat 1	Cat 1.1	Opslag bulkvloeistoffen	Ondergrondse of ingeterpte tank Bodemrisico-factor: • Inwendige en uitwendige corrosie	Tabel 2.2.1	I	• Enkelwandige tank in ondergrondse bak • Lekdetectie binnen de bak	• Periodieke controle lekdetectie	Ja	Aandachtspunten: • Overdruk belasting en het mogelijk lekken van appendages en verzakking
Olie in kabelleidingen Soort olie: T 3788 TX	Cat 2	Cat 2.2.1	Overslag en intern transport bulkvloeistoffen	Leidingtransport: Ondergrondse leiding Bodemrisico-factor: • Inwendige en uitwendige corrosie	Tabel 2.2.1	I	• Enkelwandige leiding	• Periodieke inspectie kathodische bescherming • Uitvoeren periodieke monitoring	Ja	
Gehele proces. Afhankelijk van het type flens.	Cat	Cat 4.1	Procesactiviteiten en procesbewerkingen	Gesloten proces of bewerking Bodemrisico-factor: • Lekken van de installatie	Tabel 4.1	I	• Geen voorziening noodzakelijk • Aandacht voor pompen, appendages en monster-punten	• Onderhoud-programma Systeem inspectie • Algemene zorg	Ja	Middels manometers wordt er gebruikt gemaakt van een continue bewakings-systeem.
Gehele proces. Afhankelijk van het type flens.	Cat 4	Cat 4.2	Procesactiviteiten en procesbewerkingen	Half open proces of bewerking	Tabel 4.2	I	• Kerende voorziening en • Aandacht voor hemelwater	• Visueel toezicht • Faciliteiten en personeel	Ja	

Omschrijving	BRCL categorie	Sub categorie	Typering	Aanduiding in NRB en bodemrisico-factoren	Tabel	Cvm nr.	Cvm voorzieningen	Cvm maatregelen	Verwaarloos-baar risico?	Opmerkingen / aanvullende cvm
				Bodemrisico-factor: • Vrijkomen van de stof via de geopende doorgang • Lekken van de installatie						

Colofon

BRA EN EXTERNE VEILIGHEID BVW - OTL

KLANT
TenneT

AUTEUR
Nadine Storms

PROJECTNUMMER
30069030.0300

ONZE REFERENTIE
D10040735:27

DATUM
26 oktober 2021

STATUS
Definitief

Over Arcadis

Arcadis is een toonaangevend wereldwijd ontwerp- en consultancybureau voor de natuurlijke en gebouwde omgeving. Wij maken het verschil voor onze klanten en de maatschappij met doeltreffende, duurzame en digitale oplossingen. Met 27.000 mensen in meer dan 70 landen genereerden we in 2020 een omzet van €3,3 miljard. Wij ondersteunen UN-Habitat met kennis en expertise om leefomstandigheden te verbeteren in gebieden getroffen door de gevolgen van de klimaatverandering.

www.arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 63
9400 AB Assen
Nederland

T +31 (0)88 4261 261

Arcadis. Improving quality of life

ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

WATERPARAGRAAF NETVERZWARING BEVERWIJK - OTERLEEK

TenneT T.S.O. B.V.

12 NOVEMBER 2021

Contactpersoon

FLOOR SPEET

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 56825
1040 AV Amsterdam
Nederland

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING 5

1.1 Achtergrond 5

1.2 Voortraject 6

1.3 Werkzaamheden 6

1.4 Versiebeheer 6

1.5 Doelstelling 7

1.6 Afstemming Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier 7

1.7 Leeswijzer 7

2 WETTELIJK EN BELEIDSKADER WATER 8

3 HUIDIGE SITUATIE 10

3.1 Plangebied 10

3.2 Bodemopbouw en infiltratiecapaciteit 11

3.3 Grondwaterstanden 13

3.4 Waterkeringen en oppervlaktewater 13

3.5 Afvalwater 13

3.6 Natura 2000 / waterkwaliteit 13

4 TOEKOMSTIGE SITUATIE 15

4.1 Grondwaterstanden 15

4.2 Waterkeringen en oppervlaktewater 16

4.3 Hemelwater 16

4.4 Afvalwater 17

4.5 Natura2000 / waterkwaliteit 17

5 COMPENSERENDE/MITIGERENDE MAATREGELEN 19

6 AFSTEMMING MET DE WATERBEHEERDER 20

BIJLAGE I 21

A. Bodemtype in het plangebied 21

B. Bodemopbouw per deelgebied 22
C. Grondwaterstanden 23
D. Primaire en regionale waterkeringen 25
E. Oppervlaktewater 27
F. Persleidingen 30
G. Natura 2000 / Natuurnetwerk Nederland 31
H. Verzilting 32

COLOFON **34**

1 INLEIDING

1.1 Achtergrond

Op grond van onder meer de Elektriciteitswet 1998 is TenneT verplicht oplossingen voor capaciteitsknelpunten in het hoogspanningsnet te realiseren. In Noord-Holland Noord is sprake van een dergelijk capaciteitsknelpunt. Het capaciteitsknelpunt wordt veroorzaakt door de toenemende vraag naar elektriciteit van de gebouwde omgeving, de glastuinbouw en de datacenters. Door realisatie van de netverzwaring kan het knelpunt worden opgeheven en kan de belasting verder doorgroeien. Ook maakt netverzwaring de invoeding van zonne- en windenergie op het elektriciteitsnet mogelijk. Het gebiedsplan Wieringermeer dat nu door de gemeente Hollands Kroon en provincie Noord-Holland wordt opgesteld, rekent al op de netverzwaring door TenneT. Kortom, TenneT moet volgens de wet zo spoedig mogelijk het hoogspanningsnet verzwaren tussen Beverwijk en Oterleek, om zo economische ontwikkelingen en de energietransitie mogelijk te maken en te versnellen. Het project betreft de volgende te onderscheiden deelgebieden:

1. Het nieuwe 150kV-inpandige schakelstation op locatie Beverwijk
2. De uitbreiding van het bestaand 150kV-hoogspanningsstation Oterleek, binnen de begrenzing van het huidige stationsterrein;
3. De aanleg van een nieuwe verbinding (twee circuits, 150kV, ondergronds, over voornamelijk agrarische percelen) tussen het nieuwe schakelstation Beverwijk (punt 1) en het bestaande station Oterleek (punt 2);
4. De plaatsing van een nieuwe 380/150kV transformator op het bestaande 380kV-hoogspanningsstation Beverwijk;
5. De verbinding 150kV tussen de nieuwe transformator op het bestaande 380kV-hoogspanningsstation Beverwijk (punt 4) en het nieuw te bouwen 150 kV-schakelstation Beverwijk (punt 2).

Figuur 1: Globaal overzicht plangebied netverzwaring tracé Beverwijk - Velzen - Oterleek (vastgesteld tracé, versie 1.4, augustus 2021)

1.2 Voortraject

TenneT heeft aangegeven dat ten behoeve van het project reeds twee haalbaarheidsstudies zijn uitgevoerd waarbij (1) de wenselijkheid van zes mogelijke tracés tussen Beverwijk en Oterleek is onderzocht en (2) mogelijke locaties voor een 150kV-hoogspanningsstation in Beverwijk zijn onderzocht. Het tracéonderzoek heeft ertoe geleid dat er drie tracés om verschillende redenen zijn afgevallen en dat er drie mogelijke tracés zijn die nader onderzoek behoefden om te komen tot een voorkeursalternatief. Dat onderzoek heeft inmiddels plaatsgevonden en dat heeft, samen met input van de betrokken gemeenten en de provincie, geleid tot het voorkeurstracé. Het onderzoek naar een locatie voor het 150kV-hoogspanningsstation Beverwijk heeft voldoende informatie geleverd voor een onderbouwde keuze voor een locatie aan de Ringvaartweg in Beverwijk. Medio oktober 2019 heeft de provincie Noord-Holland besloten tot het inzetten van het instrument 'inpassingsplan' voor dit project. De onderzoeken die in het kader van deze opdracht worden verricht leiden tot een onderbouwing van de uitvoerbaarheid van dat Provinciale Inpassingsplan (PIP).

1.3 Werkzaamheden

Zoals in paragraaf 1.1 aangeven bestaan de werkzaamheden in het kader van de netverzwaring uit de aanleg en uitbreidingen op stations en de aanleg van een kabel. Ter plaatse van de bestaande stations bestaan de uitbreidingswerkzaamheden uit het realiseren van extra velden of transformatoren. De verbinding tussen Beverwijk en Oterleek wordt gerealiseerd door het uitvoeren van gestuurde boringen (Horizontal Directional Drilling, HDD) en open ontgraving. In figuur 1 is globaal weergegeven waar deze verschillende aanlegmethoden zich bevinden (paars is HDD, groen is open ontgraving). Op basis van de aangeleverde gegevens van TenneT met betrekking tot versie 1.4 (d.d. 19 augustus 2021) schatten wij in dat het tracé voor circa 11 km in open ontgraving wordt aangebracht en voor circa 16 km middels HDD. Deze HDD's bevinden zich met name bij kruisingen van (rijks)wegen, hoofdwatergangen of gebieden waar belemmeringen voor open ontgravingen aanwezig zijn.

Daarnaast wordt er een verbinding aangelegd tussen het 380 kV station Beverwijk en het nieuwe te realiseren 150 kV station Beverwijk. Deze verbinding heeft een lengte van circa 1,5 km.

Voor de open ontgravingen ter plaatse van agrarische gebieden wordt een diepte aangehouden van 1,8 m-mv. Ter plaatse van de overige gedeelten van het tracé, waar de kabel middels open ontgraving wordt aangelegd, wordt een diepte van 1,2 meter aangehouden. Dit is van belang voor het bepalen van de onderzoekstrategie en ook de uitvoering van de veldonderzoeken in een later stadium.

Voor de HDD-boringen wordt momenteel aangenomen dat deze op het diepste punt van de boring een diepte hebben tussen de 10 en 20 m-mv. In verband met het verrichten van deze boringen, zijn bouwkuipen noodzakelijk ter plaatse van de in- en uittredepunten.

1.4 Versiebeheer

Ten tijde van de uitvraag voor het uitvoeren van de in deze rapportage beschreven onderzoeken, is het op dat moment gekozen tracé onderzocht. Op basis van voortschrijdend inzicht en de uitkomsten van diverse bureaustudies, is het tracé op diverse punten gewijzigd. Ten behoeve van een eenduidige rapportage zijn de volgende momenten aangehouden als uitgangspunt voor het gekozen tracé:

- 26 maart 2020: geleverd bij de uitvraag voor het uitvoeren van bodemonderzoeken
- 8 september 2020: aangeleverd per mail en inzichtelijk gemaakt wat de wijzigingen zijn.
- 23 april 2021: per mail aangeleverd tracé met daarin de gewijzigde zuidelijke helft van het tracé
- 2 juni 2021: levering vastgesteld tracé versie 1.0
- 15 juni 2021: gedeelte tracé Beverwijk 150 – Beverwijk 380 (Transformator 413) vastgesteld en toegevoegd aan tracé versie 1.0 met vaststellingdatum van 8 juni 2021.
- 14 oktober 2021: tracé versie 1.4, vastgesteld op 19 augustus 2021

Onderhavige rapportage heeft betrekking op de ligging van het tracé, welke op 14 oktober is aangeleverd.

1.5 Doelstelling

Ten behoeve van het project Netverzwaring Beverwijk – Oterleek dienen diverse milieu- en omgevingsaspecten onderzocht te worden, waaronder de waterhuishouding. Het doel van dit onderzoek is het in beeld brengen van de gevolgen van het plan voor de waterhuishouding in het projectgebied en om deze aspecten al vroeg mee te nemen in het ontwerpproces.

Het proces van de watertoets is een belangrijk instrument om het waterbelang in ruimtelijke plannen en besluiten te waarborgen. Het gaat daarbij om alle waterhuishoudkundige aspecten, waaronder veiligheid, wateroverlast, watertekort, waterkwaliteit en verdroging, en om alle wateren: Rijkswateren, regionale wateren en grondwater. Het is niet een toets achteraf, maar een proces dat de initiatiefnemer van een ruimtelijk plan en de waterbeheerder in een zo vroeg mogelijk stadium met elkaar in gesprek brengt. Als onderdeel van de watertoets is een waterparagraaf (onderliggend document) opgesteld, waarin ook de inbreng van het waterschap is meegenomen. In deze waterparagraaf zijn de beschikbare plannen, de netverzwaring van Beverwijk – Oterleek getoetst aan het beleid van de provincie Noord-Holland, het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en de gemeentes Beverwijk, Alkmaar, Heemskerk, Uitgeest en Zaanstad.

Deze waterparagraaf laat de effecten die optreden tijdens de uitvoering buiten beschouwing. Voor een indicatie van de effecten adviseren wij om een bemalingsadvies uit te voeren.

1.6 Afstemming Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

Het planvoornemen is via de digitale watertoets aangeboden bij Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. Op 12 juni 2020 is een reactie ontvangen op de conceptversie. De benoemde aandachtspunten op het gebied van primaire watergangen, verzilting en persleidingen zijn verwerkt. Voor de gedeeltelijke tracé-wijziging van april 2021 is in april 2021 telefonisch contact geweest met het Hoogheemraadschap. Het Hoogheemraadschap heeft geen extra opmerkingen ten opzichte van juni 2020, aangezien de enige wijziging is dat er meer met gestuurde boringen wordt gewerkt, wat het watersysteem ten goede komt ten opzichte van het gebruiken van open ontgravingen. Technische uitwerking van de exacte ligging, diepte en aanlegmethode worden later nog met het Hoogheemraadschap besproken.

Correspondentiekenmerk met HHNK: 20.0088274

Wanneer meer bekend is over de technische uitwerking van onder andere de stationsgebouwen, wordt bekeken of dit binnen de aannames in deze watertoets past, en wordt zo nodig opnieuw contact gezocht met het waterschap.

1.7 Leeswijzer

De waterparagraaf voor de netverzwaring van de hoogspanningsverbinding tussen Beverwijk en Oterleek is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 2 beschrijft het huidige beleidskader voor water;
- Hoofdstuk 3 beschrijft de huidige waterhuishoudkundige situatie van het plangebied;
- Hoofdstuk 4 beschrijft de toekomstige waterhuishoudkundige situatie van het plangebied;
- Hoofdstuk 5 licht de compenserende maatregelen toe;
- Hoofdstuk 6 bevat de afstemming met de waterbeheerder.

Aangezien het project uit meerdere deelgebieden bestaat, wordt in deze waterparagraaf waar nodig elk onderdeel per deelgebied toegelicht.

2 WETTELIJK EN BELEIDSKADER WATER

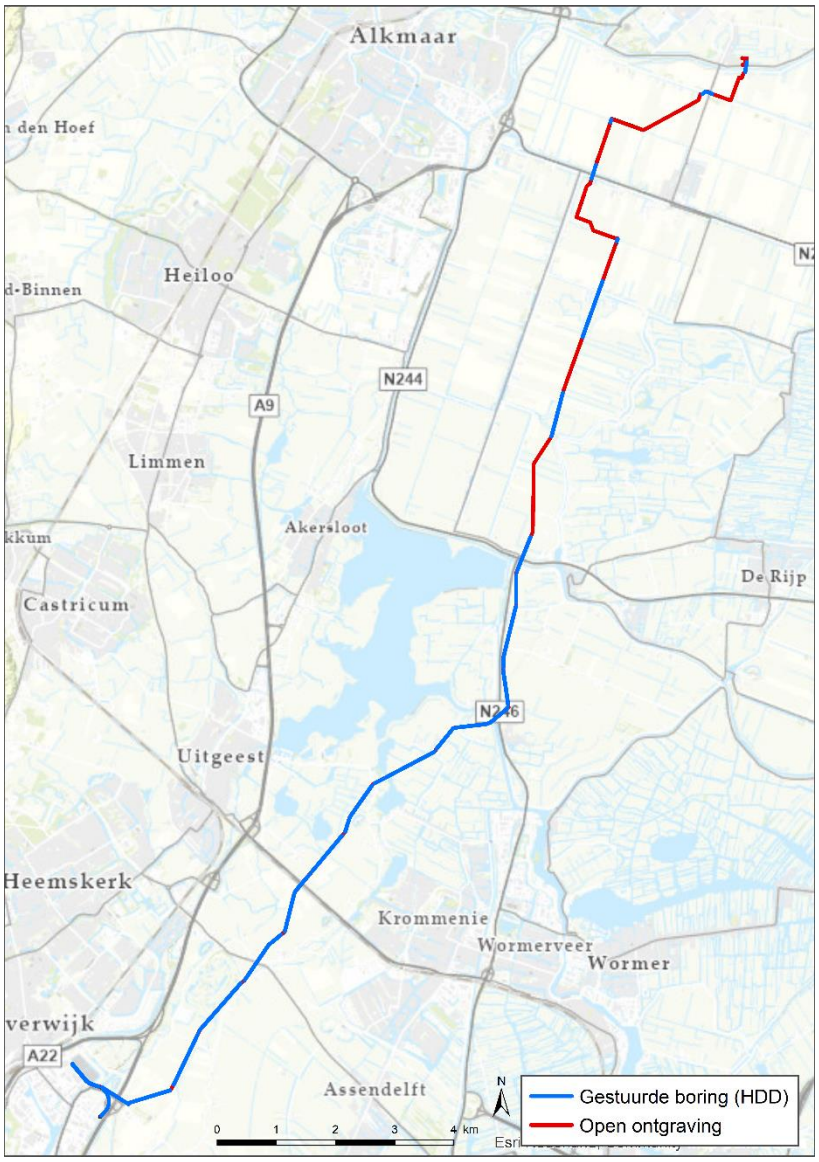
Beleid of regelgeving	Inhoud & relevantie
Europese Kaderrichtlijn Water (2000)	De Kaderrichtlijn Water (KRW) heeft tot doel om de kwaliteit van de Europese wateren in een goede toestand te brengen en te houden. Waterbeheer op het niveau van stroomgebieden is daarbij het uitgangspunt, waarbij het stroomgebiedbeheerplan een belangrijk instrument is. In 2015 heeft Nederland de tweede generatie stroomgebiedbeheerplannen naar de Europese Commissie gestuurd. Het plangebied valt binnen het beheersgebied van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, dat onderdeel uitmaakt van het stroomgebied van de Rijn. Van belang is dat bij initiatieven tenminste voldaan wordt aan het stand-still principe. Dit houdt in dat een ingreep (uitvoering van het ruimtelijk plan) de toestand van het watersysteem niet mag verslechteren, tenzij beargumenteerd kan worden dat dit wegens ‘een hoger doel’ niet anders kan (notitie Gevolgen van de KRW voor fysieke projecten in en om het water, ministerie van Verkeer en Waterstaat, maart 2006).
Nationaal Bestuursakkoord Water	Op basis van het rapport van de Commissie Waterbeheer 21e eeuw en het kabinetsstandpunt 'Anders omgaan met water' hebben het Rijk, de provincies, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en de Unie van Waterschappen het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) ondertekent. Het NBW is doorgevoerd in de provinciale en regionale beleidsplannen. Relevante aspecten uit het NBW zijn: • Toepassen van de watertoets als procesinstrument op alle waterhuishoudkundig relevante ruimtelijke plannen en besluiten. Het doel van de watertoets is waarborgen dat waterhuishoudkundige doelen expliciet en op evenwichtige wijze in beschouwing worden genomen. • Toepassen van de trits schoonhouden - zuiveren - schoon maken, met als eerste insteek het voorkomen van vermenging van schoon hemelwater van dakvlakken en afvalwater en het gebruik van bijvoorbeeld een bodempassage voor hemelwater van druk bereden straatvlakken. • Wateropgave (de benodigde bergingscapaciteit voor het opvangen van pieken in neerslag) bepalen aan de hand van de NBW-normen regionale wateroverlast. Voor stedelijk gebied geldt een norm van T=100 (neerslaggebeurtenis die statistisch berekend eens in de 100 jaar voorkomt).
Waterwet (2009)	Op 22 december 2009 is de Waterwet in werking getreden. Acht bestaande wetten voor het waterbeheer in Nederland zijn vervangen door deze Waterwet en de zes verschillende vergunningen zijn opgenomen in één vergunning. De Waterwet regelt het beheer van oppervlaktewater en grondwater, en verbetert ook de samenhang tussen waterbeleid en ruimtelijke ordening. Een belangrijk doel is het klimaat adaptief en klimaatbestendig maken en wateroverlast zoveel mogelijk te beperken. Een belangrijke verandering na het in werking treden van de Waterwet is de onderverdeling in het bevoegde gezag met betrekking tot directe en indirecte lozingen. Alle indirecte lozingen vallen onder het bevoegde gezag voor de Wet Milieubeheer (gemeente en provincie). Alle directe lozingen vallen onder het gezag van de Waterwet (waterschappen voor de regionale wateren en Rijkswaterstaat voor de rijkswateren). Een Watervergunning is nodig voor: • Werken in, aan en in de nabijheid van oppervlaktewater (bijvoorbeeld leggen van kabels, verlagen maaiveld). • Het onttrekken/(weer) lozen van grondwater tijdens bouwwerkzaamheden. • Het lozen van regenwater van verhard dak- en terreinoppervlak direct of via een retentie/infiltratievoorziening in oppervlaktewater. • Werkzaamheden in of nabij waterkeringen.
Watervisie2021 provincie Noord-Holland	De Watervisie 2021 ‘Buiten de oevers’ vormt de vertaling van de afspraken en samenwerking van de provincie Noord-Holland met de waterschappen, Rijkswaterstaat, gemeenten, drinkwaterbedrijven en andere relevante stakeholders. In de Watervisie 2021 wordt de verbinding gelegd tussen de bestaande wettelijke vereisten, de toekomstige

	ontwikkelingen en de ambitie die provincie Noord-Holland als waterpartner wil etaleren. De visie heeft als hoofdthema ‘Veilig, Schoon en Voldoende’.
Keur Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier	Een deel van het beleid van het waterschap ligt vast in de Keur. De regels in de Keur hebben betrekking op het lozen, afvoeren, onttrekken of aanvoeren van grondwater en water uit beken en andere wateren. Ook kent de Keur gebods- en verbodsbepalingen over zaken die niet mogen in of om watergangen, dijken en lijnvormige elementen. Iedereen die werkzaamheden uitvoert of activiteiten plant in en om water of dijken, heeft met de Keur te maken.
Waterprogramma 2016-2021 Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier	In het waterprogramma zijn een aantal uitgangspunten geformuleerd: een meerlaagse waterveiligheid, preventie en gevolgbeperking wateroverlast, duurzame en eerlijke verdeling van zoet water, schoon en gezond water, een doelmatig en duurzaam afvalwaterketenbeheer, en crisisbeheersing.
Gemeentelijk plannen	Gemeente Beverwijk heeft het water en rioleringsplan genaamd ‘Verbinden met water 2017-2021’. Hierin wil ze regenwater op natuurlijke wijze de veilig weg laten kiezen, zorgvuldig en aandachtig met grondwater omgaan, mooi, schoon en voldoende open water hebben, en het benutten van de waarde van gebruikt water. Gemeente Alkmaar heeft het omgevingsbeeld genaamd ‘Diversiteit als troef – Omgevingsbeeld Regio Alkmaar’ (2017), hierin worden de ambities van de gemeente beschreven. Deze omvatten: meervoudig ruimtegebruik, urgentie en bewustwording, nieuwe vorming van energieopwekking/opslag en infiltratiesystemen in de strandwallen. Gemeente Zaanstad heeft het plan ‘Groen- en waterplan Zaanstad: waardevol groen en water in Zaanstad’ (februari 2018) waarin zij hun waterbeleid en visie beschrijven. De kernwaarden omvatten waarborgen van waterberging en waterkwaliteit, en klimaatadaptieve maatregelen implementeren. In ‘Gemeentelijk Rioleringsplan Gemeente x (Zaanstreek-Waterland) 2018-2023: Samen water ruimte geven’ staat het rioleringsplan beschreven. Gemeente Heemskerk beschrijft in haar ‘Omgevingsvisie Uitgeest 2040 – Duurzaam, Dorps en Vernieuwend’ de volgende visie over water: het waarborgen en nastreven van schoon (grond)water en het tegengaan van verdroging en wateroverlast in een veranderend klimaat. Er wordt ingezet op extra waterberging, minder afspoeling t.b.v. de waterkwaliteit en beter grondwaterbeheer.

3 HUIDIGE SITUATIE

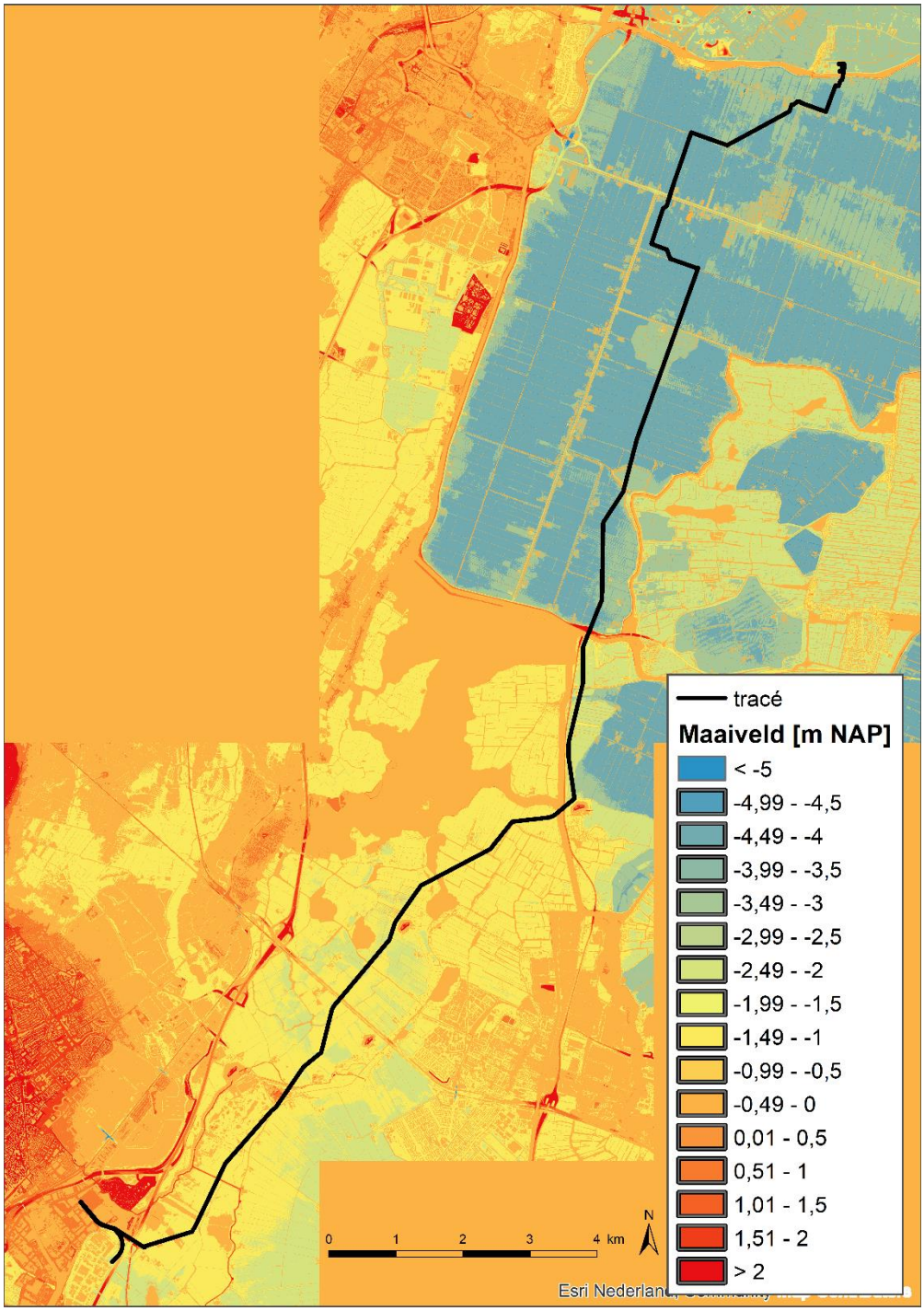
3.1 Plangebied

Het tracé voor de netverzwaring Beverwijk – Oterleek is weergegeven in Figuur 2. Het tracé loopt van Beverwijk door de Westerpolder, vervolgens langs het Uitgeestermeer en Alkmaardermeer naar Oterleek. Het plangebied loopt voornamelijk door landbouwgebied. Het huidige omliggende landgebruik wordt gekenmerkt door stedelijk gebied, wegen, waterlopen, meren, landbouw en natuurgebied.

Figuur 2: Ligging van het tracé Beverwijk - Oterleek.

In Figuur 3 is het maaiveld weergegeven voor het hele plangebied van het tracé. De snelwegen die verhoogd liggen zijn duidelijk zichtbaar in het rood. Het maaiveld binnen de plangrenzen van het tracé varieert tussen de NAP -5 en +2 m. Het maaiveld in het noordoostelijke deel van het tracé ligt lager (variërend tussen NAP -5 en -1 m) dan het zuidwestelijke deel van het tracé, waarbij het maaiveld varieert tussen NAP -1 en +2 m.

Figuur 3: Variatie in het maaiveld [m NAP] in het plangebied van het tracé Beverwijk Oterleek.

3.2 Bodemopbouw en infiltratiecapaciteit

De bodemopbouw rond en nabij het plangebied is heterogeen (bijlage A, Figuur 8). Daar waar ten gevolge van de werkzaamheden mogelijk waterberging gerealiseerd moeten worden is ingezoomd op de lokale bodemopbouw:

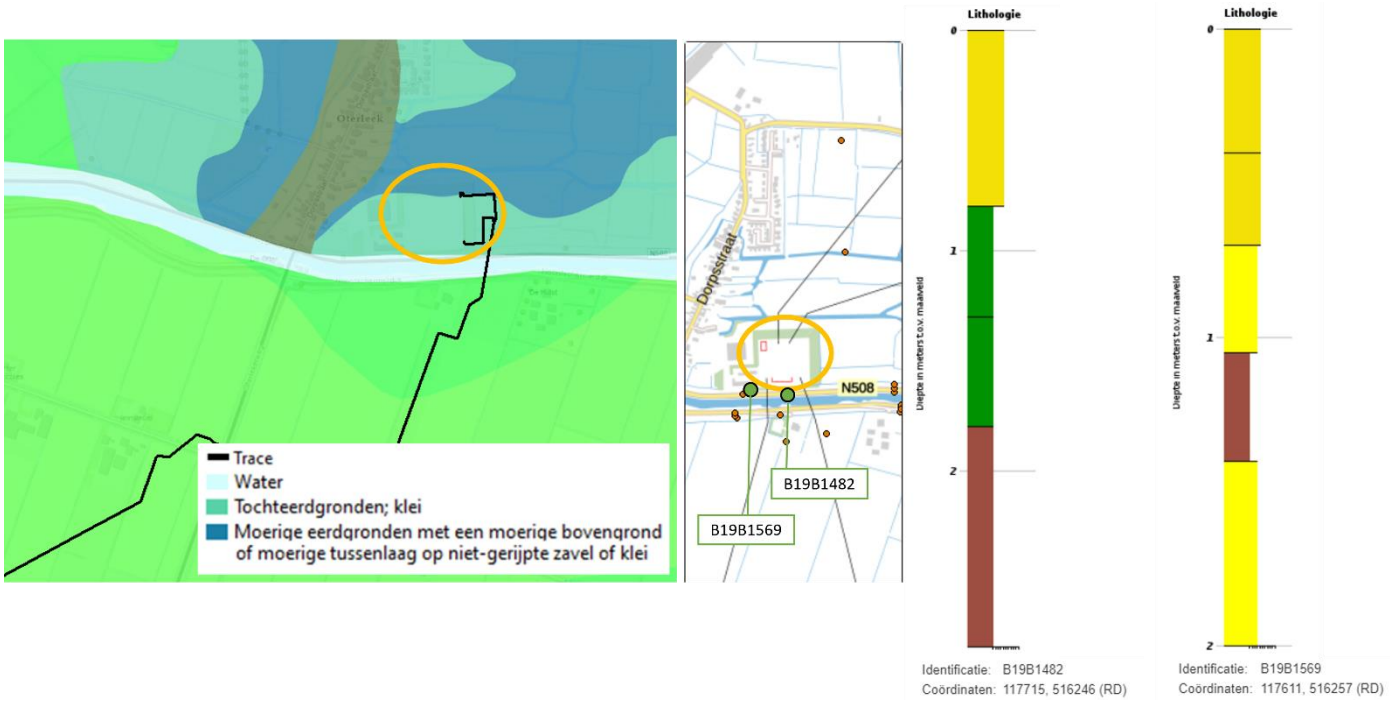
- Beverwijk: Ter plaatse van het nieuw te ontwikkelen hoogspanningsstation in Beverwijk is het bodemtype gespecificeerd als ‘bebouwing’, grenzend aan kalkrijke poldervaaggronden. De bodemopbouw (bijlage B, Tabel 2) geeft aan dat de bovenste laag uit Holocene afzettingen bestaat, dit is een complexe samenstelling van klei, veen en zand. Ter plaatse wordt deze holocene afzetting gevormd door de Formatie van Naaldwijk en het Laagpakket van Walcheren (geoTOP v1.3,

www.dinoloket.nl). Zoals in het bodemmonsterprofiel is te zien (Figuur 4) bestaat de grond de eerste paar meter voornamelijk uit zand, wat betekent dat de grond een goede doorlatendheid heeft.

- Oterleek: Ter plaatse van het reeds bestaande (waarbij een uitbreiding zal plaatsvinden) hoogspanningsstation in Oterleek bestaat de bodem uit tochteerdgronden en moerige eerdgronden. De bodemopbouw (bijlage B, Tabel 3) geeft aan dat de bovenste laag uit Holocene afzettingen bestaat, dit is een complexe samenstelling van klei, veen en zand. Ter plaatse wordt deze holocene afzetting gevormd door de Formatie van Naaldwijk en het Laagpakket van Wormer (geoTOP v1.3, www.dinoloket.nl). Zoals in het bodemmonsterprofiel is te zien (Figuur 5) bestaat de grond de eerste paar meter voornamelijk uit zand en daaronder klei, wat betekent dat de grond een goede doorlatendheid heeft.

Figuur 4: Links: Bodemtype ter plaatse van het hoogspannings- en schakelstation in Beverwijk. (Bodemkaart 2018, www.dinoloket.nl) Rechts: Bodemmonsterprofiel (groene stip) nabij het nieuw te bouwen station Beverwijk (omcirkelt). Bij de lithologie staat geel voor zand en groen voor klei. De grijze lijnen geven elke meter aan. (www.dinoloket.nl)

Figuur 5: Links: Bodemtype ter plaatse van het station Oterleek. (Bodemkaart 2018, www.dinoloket.nl) Rechts: Bodemmonsterprofielen (groene stippen) nabij het nieuw te bouwen station Oterleek (omcirkelt). Bij de lithologie staat geel voor zand, groen voor klei en bruin voor veen. (www.dinoloket.nl)

3.3 Grondwaterstanden

Figuur 9 in bijlage C toont de gemiddelde hoogste grondwaterstand (GHG) in het plangebied. Zoals te zien is de GHG aan de zuidwest kant van het plangebied, bij Beverwijk, het laagst (0,8 m tot meer dan 2 m onder maaiveld). Te midden van het plangebied, nabij het Uitgeestermeer en Alkmaardermeer, is de GHG het hoogste (0,2 m of minder onder het maaiveld). Het noordelijke gedeelte van het plangebied daalt de GHG weer iets tot ongeveer 0,4 m tot 1 m onder het maaiveld.

Er liggen geen waterwingebieden of grondwaterbeschermingsgebieden in het plangebied (zie bijlage C, Figuur 10).

3.4 Waterkeringen en oppervlaktewater

In het plangebied zijn meerdere primaire en regionale waterkeringen aanwezig (bijlage D, Figuur 11 en Figuur 12), evenals primaire, secundaire en tertiaire watergangen (bijlage E, Figuur 13 tot en met Figuur 17).

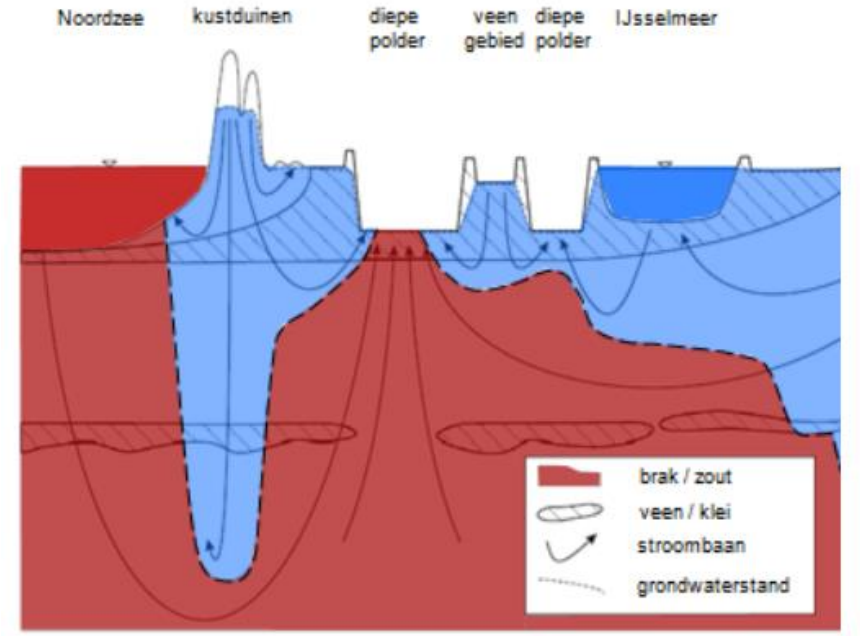
3.5 Afvalwater

Het tracé doorkruist afvalwaterleidingen, zie paragraaf 4.4.

3.6 Natura 2000 / waterkwaliteit

Een overzicht van de Natura 2000 gebieden en Natuurnetwerk Nederland gebieden zijn terug te vinden in bijlage G, Figuur 19.

De aanwezige diepe polders, en nabijheid van de Noordzee leiden tot mogelijk zout of brak grondwater (Figuur 6)

Figuur 6 Schematische doorsnede van de grondwaterstroming in de ondergrond van Noord-Holland (Verziltingsstudie Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier Eindrapport februari 2013)

Wat betreft verzilting kan het studiegebied worden opgedeeld in een gebied ten zuiden van het Alkmaardermeer (hierna “zuidelijke gebied”) en een gebied ten noorden van het Alkmaardermeer (hierna “noordelijke gebied”).

Het noordelijke gebied wordt gekenmerkt door brak water met Cl-concentratiewaarden die variëren tussen 2500 en 5000 mg/l. Alleen in de gebieden bij het Alkmaardermeer en in de gebieden bij de Noordervaart is de Cl concentratie lager, evenals in de gebieden nabij zoet oppervlaktewater (watergangen). Een overzicht hiervan is terug te vinden in bijlage H.

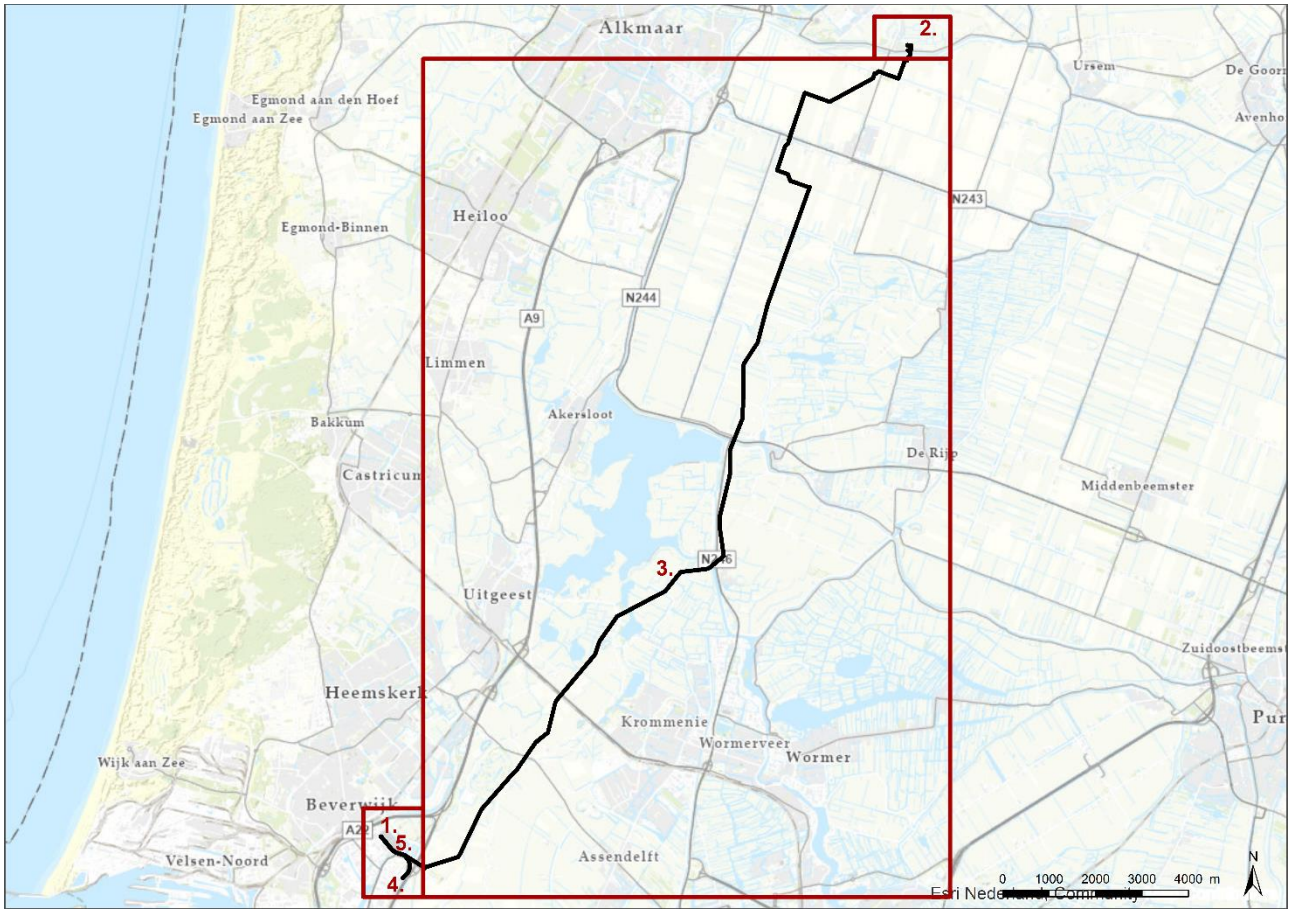
In het zuidelijke gebied, waar de holocene deklaag het meest aanwezig is, is de variabiliteit in de Chloride concentratie groter, mogelijk als gevolg van de aanwezigheid van veen. Waarden variëren van 2000 tot circa 7000 mg Chloride per liter, zie bijlage H.

In de Polder Schermer is zoutproblematiek aanwezig. Het boren door verschillende lagen vormt een klein risico. Dit risico kan ondervangen worden door de in- en uitgang van boorconstructies goed af te dichten.

4 TOEKOMSTIGE SITUATIE

De toekomstige situatie bestaat uit een aantal nieuwe onderdelen ten opzichte van de huidige situatie, namelijk:

- Het nieuwe 150kV-inpandige schakelstation op locatie Beverwijk (nr. 1 in Figuur 7);
- De uitbreiding bestaand 150kV-hoogspanningsstation Oterleek, binnen de begrenzing van het huidige stationsterrein (nr. 2 in Figuur 7);
- De aanleg van een nieuwe verbinding (twee circuits, 150kV, ondergronds, over voornamelijk agrarische percelen) tussen het nieuwe schakelstation Beverwijk en het bestaande station Oterleek (nr. 3 in Figuur 7);
- De plaatsing van een nieuwe 380/150kV transformator op het bestaande 380kV-hoogspanningsstation Beverwijk (nr. 4 in Figuur 7);
- De verbinding 150kV tussen de nieuwe transformator op het bestaande 380kV-hoogspanningsstation Beverwijk en het nieuw te bouwen 150 kV-schakelstation Beverwijk (nr. 5 in Figuur 7).

Figuur 7: Toekomstige situatie plangebied, met het globale tracé, waarbij de deelgebieden genummerd zijn.

4.1 Grondwaterstanden

De ondergrondse netverzwaring Beverwijk – Oterleek zal naar verwachting geen effect hebben op de grondwaterstand. Voor een deel van de werkzaamheden moet de grondwaterstand tijdelijk worden verlaagd om de werkzaamheden in den droge te kunnen uitvoeren. Voor deze bemalingswerkzaamheden worden de benodigde vergunningen aangevraagd of meldingen voor worden gedaan.

Er liggen geen waterwingebieden of grondwaterbeschermingsgebieden in het plangebied. De nabijgelegen waterwingebieden en grondwaterbeschermingsgebieden zullen naar verwachting niet worden beïnvloed door de ontwikkeling.

4.2 Waterkeringen en oppervlaktewater

De ontwikkeling doorkruist en/of raakt een aantal oppervlaktewateren. Nabij het hoogspannings- en schakelstation in Beverwijk doorkruist het plangebied de primaire waterkeringen Sint Aagtendijk en Nieuwe Overdijking (Figuur 11 in bijlage D). Halverwege het plangebied doorkruist het tracé een aantal regionale waterkeringen en dicht bij het station in Oterleek nogmaals een regionale waterkering (Figuur 12 in bijlage D). Bovendien worden een flink aantal (primaire, secundaire en tertiaire) waterlopen geraakt/doorkruist (bijlage E, Figuur 13 tot en met Figuur 17). Het overige deel van het tracé wordt evenwijdig en op een afstand van de hoofdwaterlopen aangelegd, zodat onderhoud en eventueel verbreding van waterlopen in de toekomst mogelijk is.

Tijdens de aanleg zullen watergangen die gekruist worden door het tracé met open ontgraving worden afgedamd en leeggepompt. Deze werkzaamheden duren slechts enkele dagen. Daarna zullen de watergangen weer in de oorspronkelijke staat teruggebracht worden. Hiervoor wordt een watervergunning aangevraagd. Alle primaire waterlopen worden middels een boring gepasseerd. Kruisingen met regionale en primaire waterkeringen worden uitgevoerd met een gestuurde boring.

Het ondergronds tracé wordt op een dergelijke wijze aangelegd dat het aan de technische vereisten zal voldoen, zoals dat de waterkeringen niet worden verzwakt en dat de werkzaamheden geen effect hebben op de waterlopen. De algemene regels van de Keur van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier beschrijven deze technische vereisten. Waar het tracé waterlopen kruist of raakt moeten maatregelen genomen worden om het watersysteem zo min mogelijk te stagneren, in overleg met het waterschap. Waar het tracé waterkeringen kruist moet deze onder andere voldoen aan bijbehorende NEN-eisen, moet de stabiliteit van de waterkering gegarandeerd worden en moet deze bij voorkeur haaks kruisen met de kering. In het ontwerp en tijdens de werkzaamheden wordt dit in acht genomen. Activiteiten in de waterkering en beschermingszones zijn vergunningplichtig. Als het tracé echter wordt aangelegd volgens de algemene regel Artikel 8 “Voorschriften kabels en leidingen” in de Keur van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, dan is alleen een melding vereist.

4.3 Hemelwater

Bij een toename van verharding van meer dan 800 m^2 heeft de ontwikkelaar de verantwoordelijkheid voor het bergen van regenwater. Het hoogheemraadschap heeft een voorkeursvolgorde om dit regenwater te bergen:

1. Infiltratie behouden
2. Watergraven: open water graven of bestaand water verbreden (Tabel 1)
   - Extra wateroppervlakte moet minimaal 10% beslaan van het totaal aan te leggen m2 verharde grond. Eerst moet het open water worden gecreëerd, daarna kan pas verhard worden.
   - Bij een toename van verharding meer dan 2000 m^2 wordt er in overleg met het hoogheemraadschap maatwerk voorgesteld.
3. Alternatieve vormen, met de volgende voorwaarden voor berging:
   - Berekend op een bui T=100
   - Vertraagde afvoer naar het wateroppervlak 8 m^3 / min / 100 ha oftewel 11,5 mm per 24 uur
   - Duurzaam
   - Controleerbaar voor handhavers van het hoogheemraadschap

Tabel 1: Compensatie door realiseren extra oppervlaktewater volgens de keur van het hoogheemraadschap.

Oppervlakte aanleg extra verhard oppervlak	Minimaal benodigd oppervlak extra open water, uitgedrukt als percentage van het aan te leggen extra verhard oppervlak
< 800 m^2	Geen, behoudens Artikel 4.2 lid c. en d. Keur 2009
≥ 800 m^2 < 2.000 m^2	10%
≥ 2.000 m^2	Maatwerkberekening

Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier stelt in de beleidsregels ‘Compensatie verhardingstoename’ dat er, regenwaterberging moet worden gerealiseerd bij een toename van verharding van meer dan 800 m^2.

Op dit moment zijn nog niet alle details van de uitwerking bekend. Op basis van aannames zijn de volgende conclusies te trekken:

- De locatie van het hoogspanningsstation te Beverwijk is al volledig verhard, er hoeft hier niet gecompenseerd te worden.
- Bij de uitbreiding van het bestaande 150kV-hoogspanningsstation te Oterleek moet er rekening worden gehouden met de locatie van de uitbreiding. Volgens het bestemmingsplan mogen gebouwen enkel binnen het bouwvlak gebouwd worden. Gebouwen mogen enkel buiten het bouwvlak gebouwd worden indien deze vervangend van aard zijn, uitbreiding mag niet. Daarnaast is bij een toename van meer dan 800 m^2 verharding watercompensatie vereist. Uitgangspunt is dat er geen toename is van meer dan 800 m^2 verharding, en dat er geen nieuwe gebouwen buiten het bouwvlak gebouwd worden.
- Het aanleggen van het kabeltracé heeft geen effect op de afvoer van het hemelwater, omdat deze ondergronds wordt aangelegd.

4.4 Afvalwater

De uitbreiding van het hoogspanningsstation in Oterleek zorgt voor geen tot een kleine verandering in de afvoer van het afvalwater, omdat dit een uitbreiding betreft en de uitbreiding niet tot meer afvalwater leidt. Het nieuwe station in Beverwijk zal worden aangesloten op de riolering die in de omgeving ligt, dit gaat om een zeer kleine toename in hoeveelheid afvalwater.

Het tracé kruist zes keer afvalwaterpersleidingen (Bijlage F, Figuur 18). Vijf kruisingen hiervan worden met behulp van een gestuurde boring gedaan, een met een open ontgraving. In het geval van gestuurde boringen zal er extra aandacht uitgaan naar de diepteligging van de afvalwaterpersleiding. Tijdens de aanleg wordt er rekening gehouden met deze leidingen, zoals ook rekening wordt gehouden met andere kabels en leidingen langs het tracé.

4.5 Natura2000 / waterkwaliteit

Er liggen verschillende Natura2000 gebieden in de nabijheid van het zoekgebied: Eilandspolder op ca. 400 m, Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder op ca. 1,8 km, Noord-Hollands Duinreservaat op ca. 3 km, Kennemerland Zuid op ca. 2,9 km en Polder Westzaan op ca. 3,8 km. Directe effecten op deze gebieden zijn op deze afstand niet te verwachten. Het tracé doorkruist het Natuurnetwerk Nederland, maar naar verwachting zal er geen verstoring van dit netwerk worden veroorzaakt door deze ontwikkeling.

Bij de gebouwen wordt geen koperen, loden of zinken dakbedekking worden toegepast. Voor het overige deel van de ontwikkeling wordt verwacht dat er geen effect is op de waterkwaliteit.

De aanwezigheid van zout grondwater vraagt om aandacht bij boringen en grondwaterlozingen. Het grondwaterbemalingswater zal geloosd worden volgens wat toegestaan is. Hiervoor zal overlegd worden

met het waterschap, een watervergunning voor deze lozing zal aangevraagd worden. Mogelijk is retourbemaling vereist om zout of brak water niet in de omgeving te brengen.

Het te gebruiken ophoogzand kan mogelijk uit zeezand bestaan. Dit leidt niet tot significante verzilting van de bodem of grondwater aangezien het aan te brengen ophoogzand dient te voldoen aan het Besluit en de Regeling bodemkwaliteit. Dit betekent dat zand met een te hoog chloridegehalte niet mag worden toegepast in een omgeving met zoet water.

Het tracé bestaat deels uit gestuurde boringen. Voorafgaand aan het uitvoeren van de boringen dient er onderzocht te worden of er op de specifieke locaties ondoorlatende lagen aanwezig zijn, waaronder zout of brak water aanwezig is. Bij een gestuurde boring wordt standaard gebruik gemaakt van boorvloeistof dat lekken langs de boring voorkomt, zodat er geen menging van zout en zoet water plaatsvindt.

5 COMPENSERENDE/MITIGERENDE MAATREGELEN

Bij de uitbreiding van het bestaande 150kV-hoogspanningsstation te Oterleek moet er rekening worden gehouden met de locatie van de uitbreiding. Volgens het bestemmingsplan mogen gebouwen enkel binnen het bouwvlak gebouwd worden. Gebouwen mogen enkel buiten het bouwvlak gebouwd worden indien deze vervangend van aard zijn, uitbreiding mag niet. Daarnaast is bij een toename van meer dan 800 m^2 verharding watercompensatie vereist. Het hoogheemraadschap heeft een voorkeursvolgorde om voor verharding te compenseren, zoals beschreven in paragraaf 4.3.

Uitgangspunt is dat er geen toename is van meer dan 800 m^2 verharding, en dat er geen nieuwe gebouwen buiten het bouwvlak gebouwd worden.

Indien toch een toename aan verharding van meer dan 800 m2 wordt gerealiseerd, zijn hieronder compenserende/mitigerende maatregelen beschreven.

Infiltratie
De doorsnede van REGIS II v2.2 ter plaatse geeft aan dat de bovenste grondlaag uit Holocene afzettingen bestaat, wat een complexe structuur is van zand, klei en veen. Het bodemmonsterprofiel nabij de locatie (B19B1429) laat zien dat de eerste anderhalve meter uit zand bestaat en de GHG ter plaatse is 0,6 tot 0,8 meter onder het maaiveld. Dit biedt mogelijkheden voor infiltratie, bijvoorbeeld met behulp van grindkoffers.

Water graven
Indien de infiltratievoorzieningen niet genoeg regenwater kunnen doen infiltreren en er ook op een andere manier regenwaterberging moet worden gerealiseerd, kan open water worden gegraven. Dit moet voldoen aan de eisen van de keur.

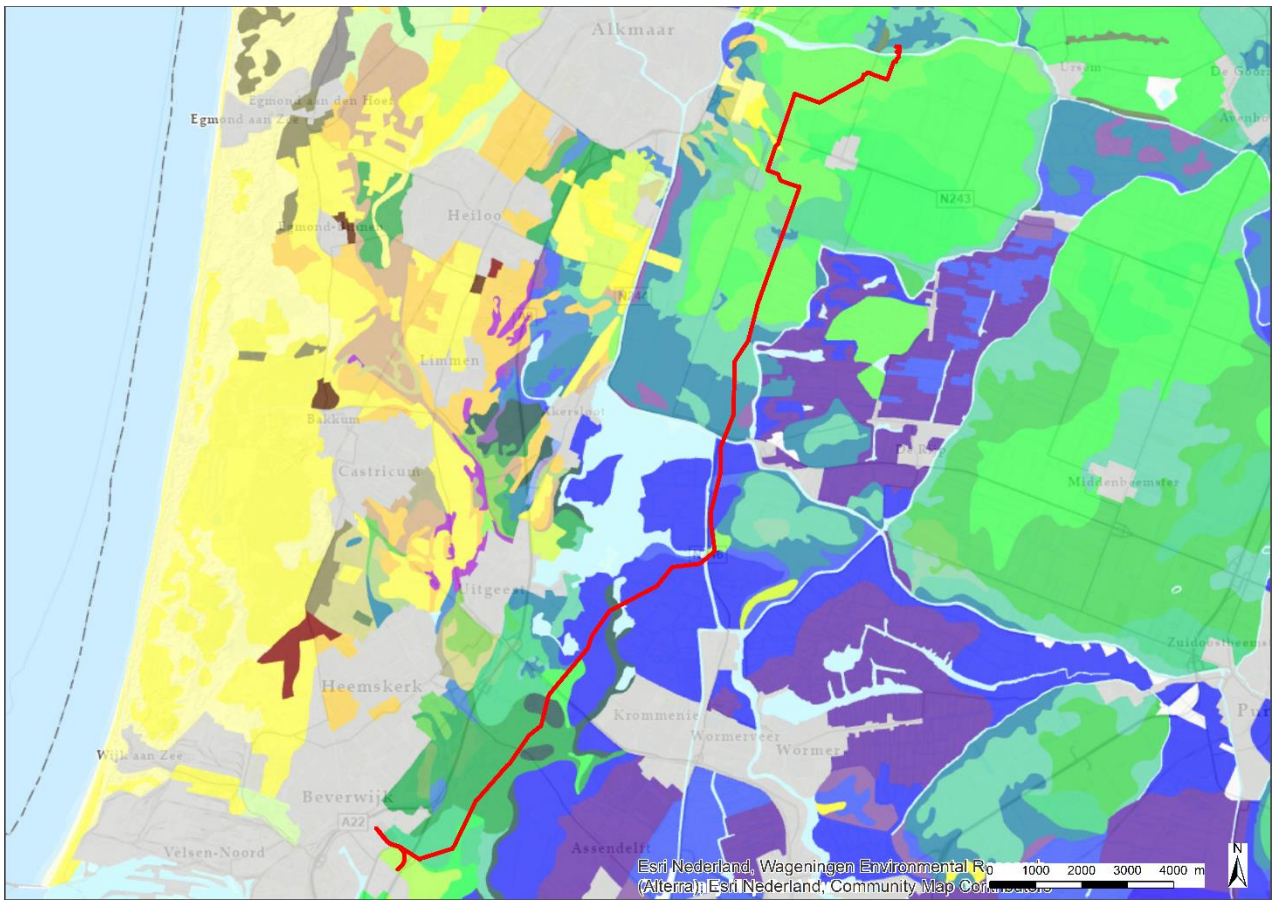
6 AFSTEMMING MET DE WATERBEHEERDER

Het planvoornemen is per e-mail aangeboden aan Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, waarna telefonisch en per e-mail op 12-juni-2020 en 15-juni-2020 het plan en de wensen van het hoogheemraadschap zijn besproken. In april 2021 is telefonisch contact geweest het met Hoogheemraadschap, dat aangaf geen extra opmerkingen ten opzichte van juni 2020 te hebben. De opmerkingen en aandachtspunten van het hoogheemraadschap zijn overgenomen en verwerkt.

De conceptversie van de watertoets is ingediend op 7-juli-2020.

BIJLAGE I

A. Bodemtype in het plangebied

- Trace
- Water
- Bebouwing
- Tochteerdgronden; klei
- Knippige poldervaaggronden; klei, profielverloop 3
- Kalkarme drechtvaaggronden; zware klei, profielverloop 1
- Kalkrijke poldervaaggronden; klei, profielverloop 2
- Kalkrijke poldervaaggronden; zware klei, profielverloop 5
- Kalkarme poldervaaggronden; lichte zavel, profielverloop 5
- Kalkarme poldervaaggronden; zware zavel, profielverloop 5
- Kalkrijke poldervaaggronden; lichte klei, profielverloop 5
- Kalkarme leek-/woudeerdgronden; zavel, profielverloop 3, of 3 en 4, of 4
- Moerige eerdgronden met een moerige bovengrond of moerige tussenlaag op niet-gerijpte zavel of klei
- Waardveengronden op veenmosveen
- Weideveengronden op (meestal niet-gerijpte) zavel of klei, beginnend ondieper dan 120 cm
- Kalkhoudende beekeerdgronden; zeer fijn en matig fijn zand

Figuur 8: Bodemtype in het plangebied van het tracé. Het tracé is met de rode lijn aangegeven. (Bodemkaart 2018, www.dinoloket.nl)

B. Bodemopbouw per deelgebied

Tabel 2: Bodemopbouw (van boven naar beneden: maaiveld tot ca. 35 m onder maaiveld) ter plaatse van het schakelstation Beverwijk, het hoogspanningsstation Beverwijk en de verbinding tussen het hoogspanningsstation en het schakelstation in Beverwijk.

Formatienaam	Samenstelling	Dikte
Holocene afzettingen	Complex met een sterke afwisseling van zeer fijn tot grof zand, kleilagen, veenlagen etc.	Ca. 18 m
Formatie van Boxtel	Zand, matig fijn tot matig grof (150-300 µm), zwak siltig, lichtgeel tot donkerbruin, kalkloos tot kalkhoudend. Zand, sterk siltig, zeer fijn tot matig fijn (105-210 µm), lichtgeel tot lichtgrijs, kalkloos tot sterk kalkhoudend.	Ca. 3 m
Formatie van Kreftenheye	Zand, matig grof tot uiterst grof (210 - 2000 µm), grijs tot bruin, kalkhoudend, bont, grindhoudend.	Ca. 14 m

Tabel 3: Bodemopbouw (van boven naar beneden: maaiveld tot ca. 35 m onder maaiveld) ter plaatse van het station Oterleek.

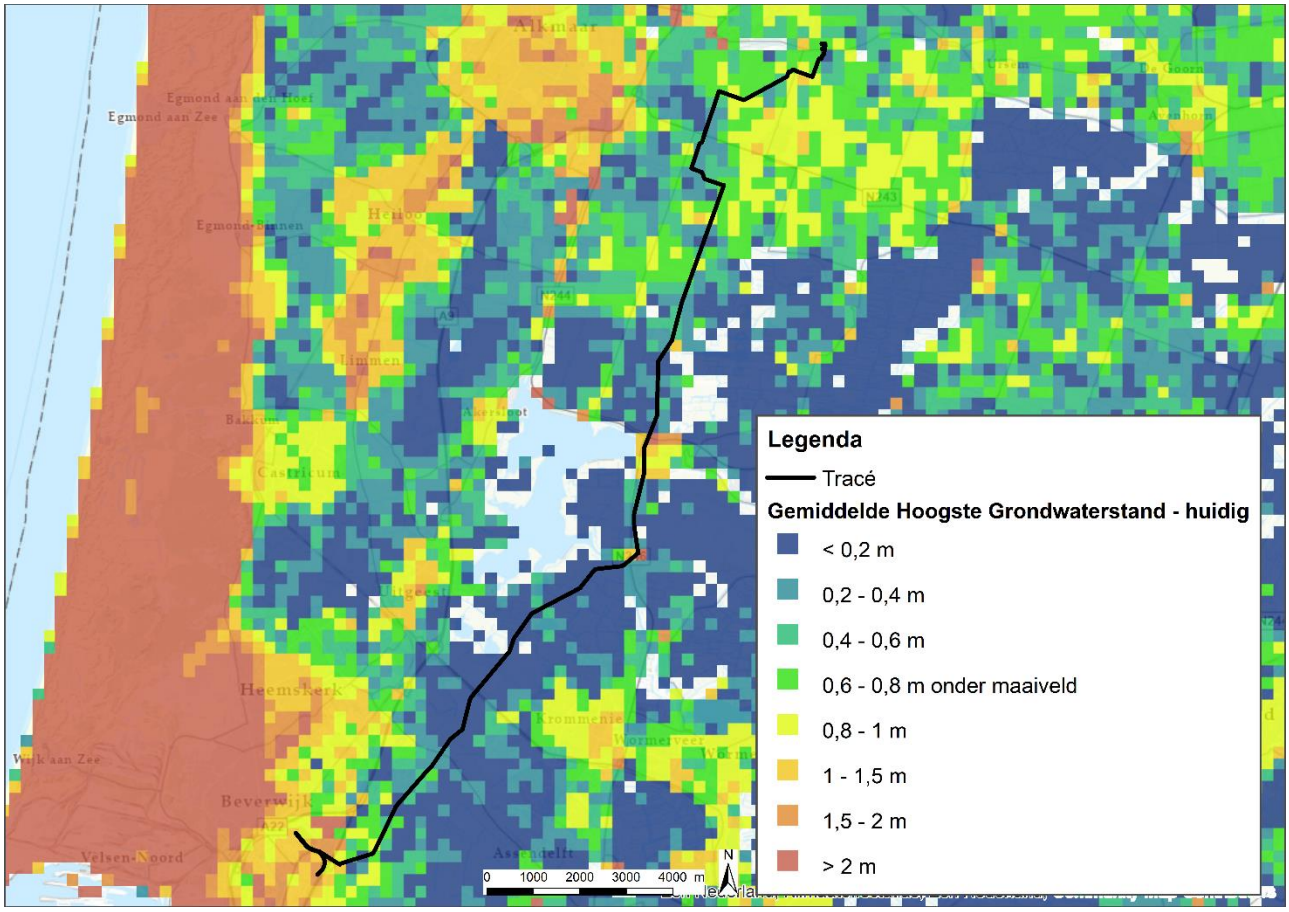
Formatienaam	Samenstelling	Dikte
Holocene afzettingen	Complex met een sterke afwisseling van zeer fijn tot grof zand, kleilagen, veenlagen etc.	Ca. 15 m
Formatie van Boxtel	Zand, matig fijn tot matig grof (150-300 µm), zwak siltig, lichtgeel tot donkerbruin, kalkloos tot kalkhoudend. Zand, sterk siltig, zeer fijn tot matig fijn (105-210 µm), lichtgeel tot lichtgrijs, kalkloos tot sterk kalkhoudend.	Ca. 2 m
Formatie van Kreftenheye	Zand, matig grof tot uiterst grof (210 - 2000 µm), grijs tot bruin, kalkhoudend, bont, grindhoudend.	Ca. 11 m
Formatie van Drente, Laagpakket van Gieten	Klei en leem, sterk zandig tot uiterst siltig, zwak tot sterk grindhoudend, grijsblauw tot bruingrijs.	Ca. 2,5 m

Tabel 4: Bodemopbouw (van boven naar beneden: maaiveld tot ca. 35 m onder maaiveld) ter plaatse van de verbinding van het schakelstation Beverwijk met het station Oterleek.

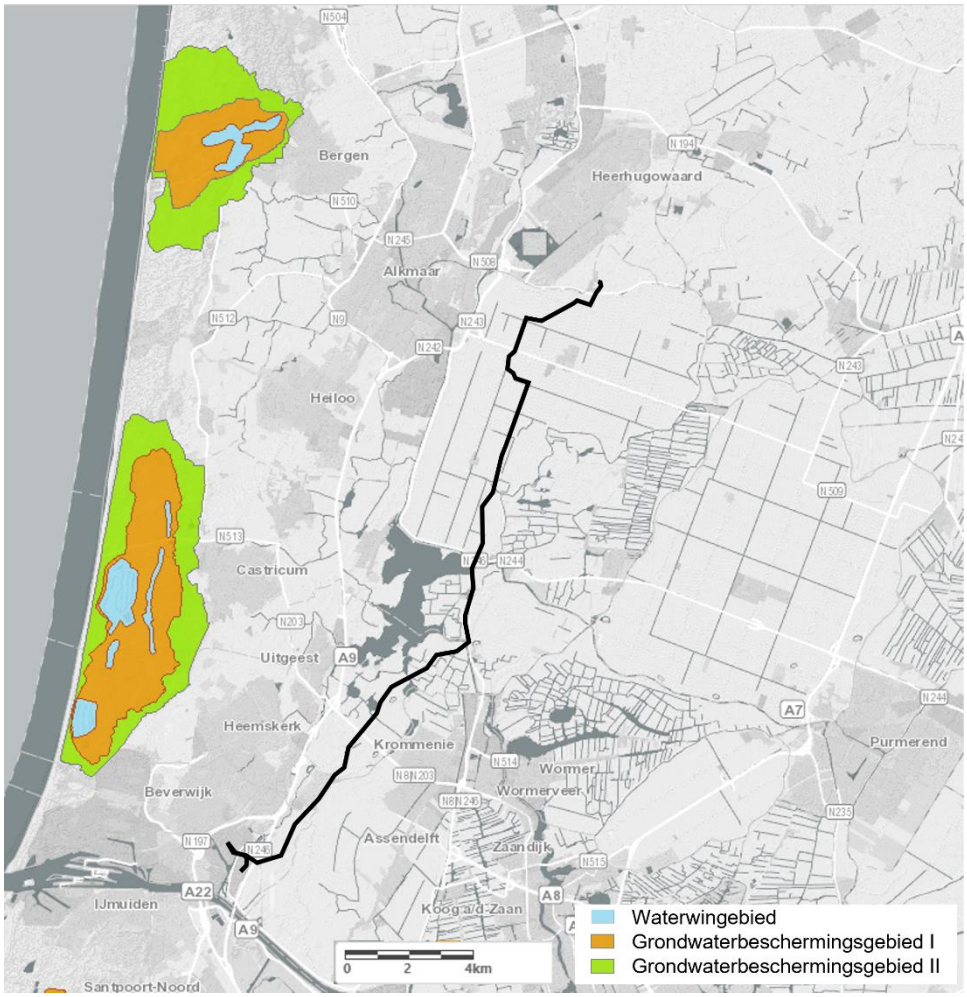
Formatienaam	Samenstelling	Dikte
Holocene afzettingen	Complex met een sterke afwisseling van zeer fijn tot grof zand, kleilagen, veenlagen etc.	Ca. 24 m
Formatie van Boxtel	Zand, matig fijn tot matig grof (150-300 µm), zwak siltig, lichtgeel tot donkerbruin, kalkloos tot kalkhoudend.	Ca. 2 m

	Zand, sterk siltig, zeer fijn tot matig fijn (105-210 µm), lichtgeel tot lichtgrijs, kalkloos tot sterk kalkhoudend.	
Formatie van Kreftenheye	Zand, matig grof tot uiterst grof (210 - 2000 µm), grijs tot bruin, kalkhoudend, bont, grindhoudend.	Ca. 11 m
Formatie van Drente, Laagpakket van Gieten	Klei en leem, sterk zandig tot uiterst siltig, zwak tot sterk grindhoudend, grijsblauw tot bruingrijs.	Ca. 6 m
Eem Formatie	Zand, grijs, matig fijn tot zeer grof zand (150 - 420 µm), meestal kalkhoudend, met mariene schelpen, plaatselijk met schelpenlagen.	Ca. 6 m

C. Grondwaterstanden

Figuur 9: Gemiddelde Hoogste Grondwaterstand (GHG) ter plaatse van het plangebied. Het tracé is aangegeven met de zwarte lijn. (ESRI NL content, oktober 2019)

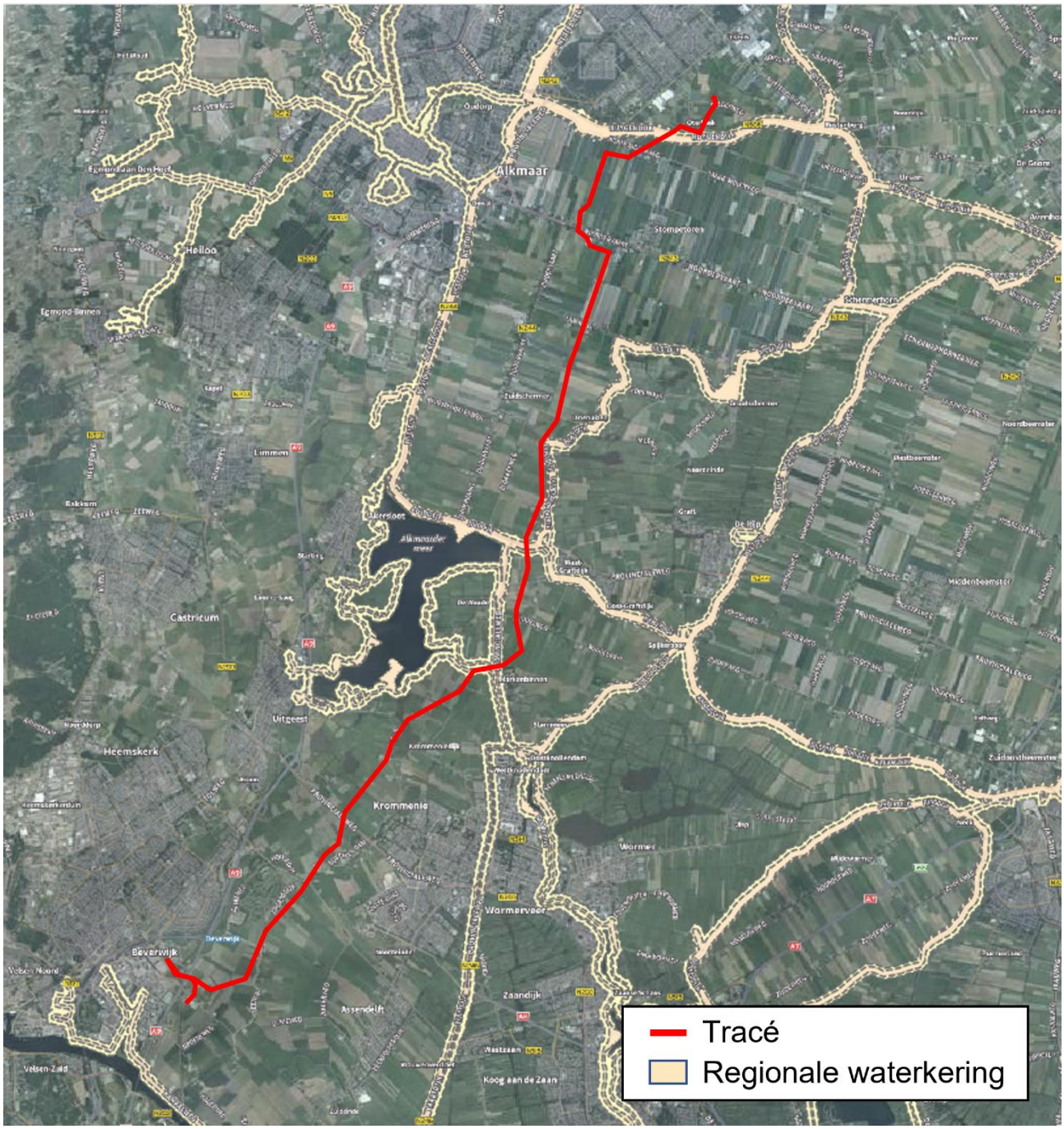

Figuur 10: Het plangebied ten opzichte van grondwaterbeschermingsgebieden.

D. Primaire en regionale waterkeringen

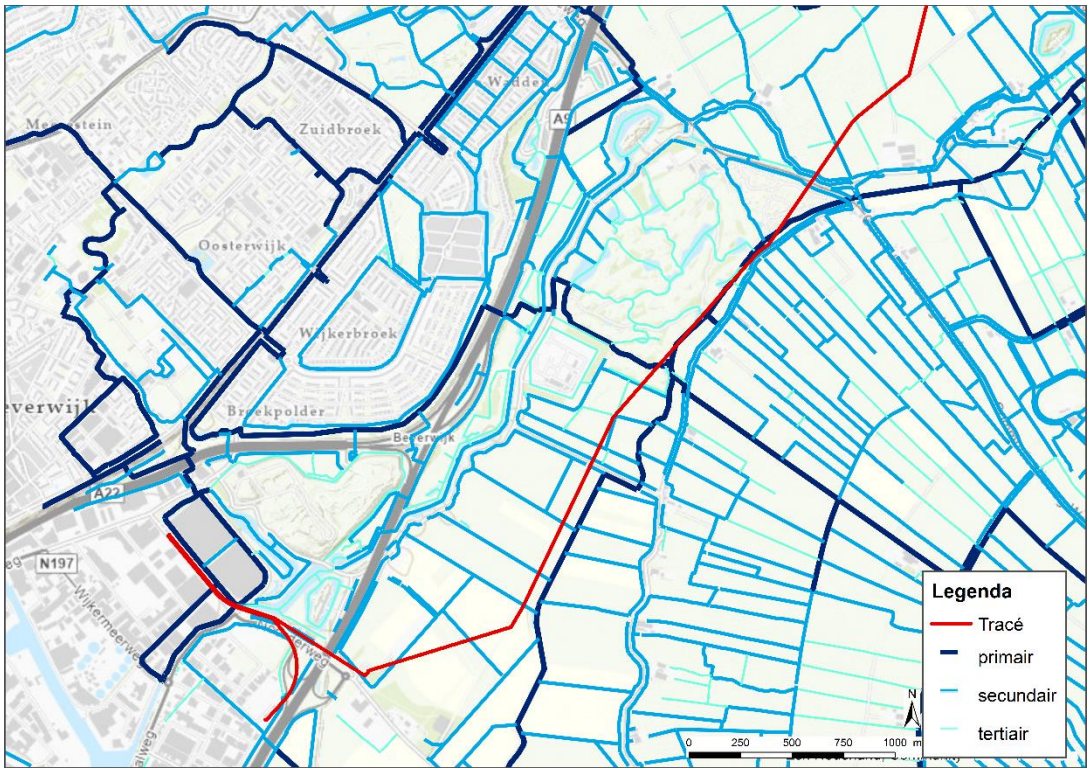

Figuur 11: Primaire waterkeringen in en rondom het plangebied van het tracé Beverwijk – Oterleek.

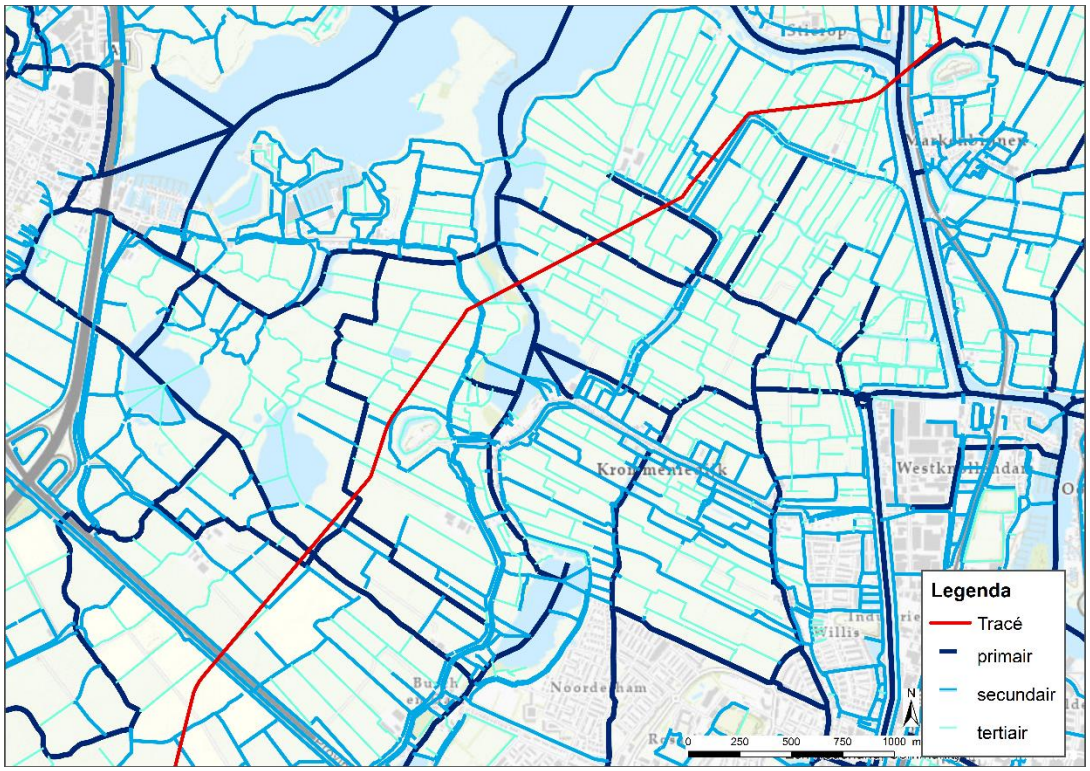

Figuur 12: Regionale waterkeringen in en rondom het plangebied van het tracé Beverwijk – Oterleek.

E. Oppervlaktewater

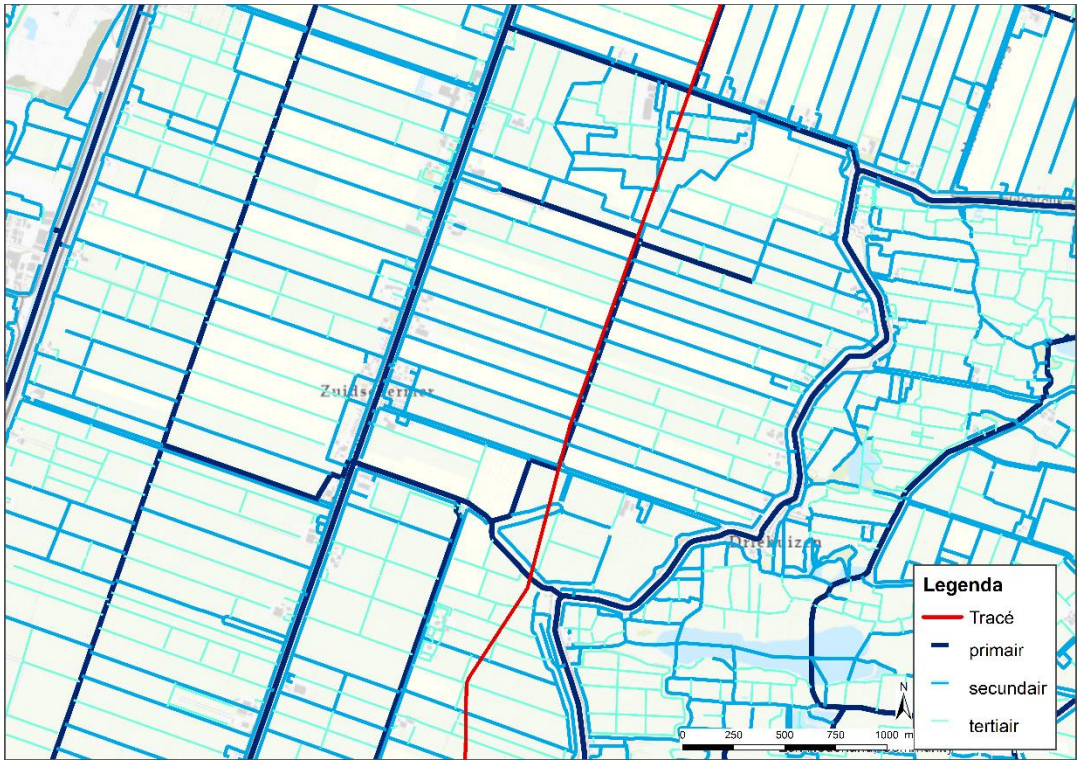
Figuur 13: Oppervlaktewater ter plaatse van het schakel- en hoogspanningsstation te Beverwijk en het zuidelijk gedeelte van het globale tracé Beverwijk-Oterleek.

Figuur 14: Oppervlaktewater ter plaatse van het zuidelijke deel van het tracé Beverwijk - Oterleek.

Figuur 15: Oppervlaktewater ter plaatse van het middelste deel van het tracé Beverwijk - Oterleek.

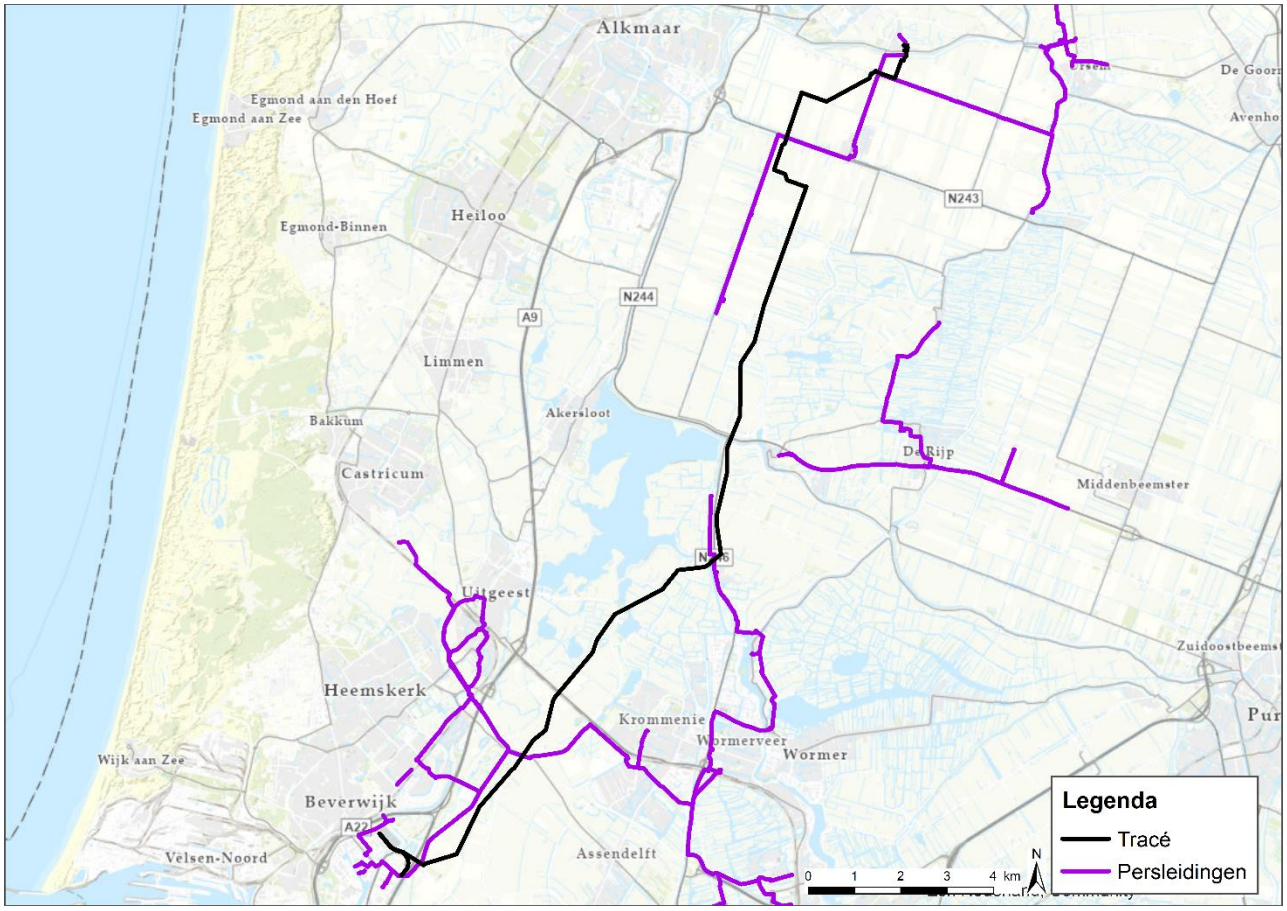

Figuur 16: Oppervlaktewater ter plaatse van het noordelijke deel van het tracé Beverwijk - Oterleek.

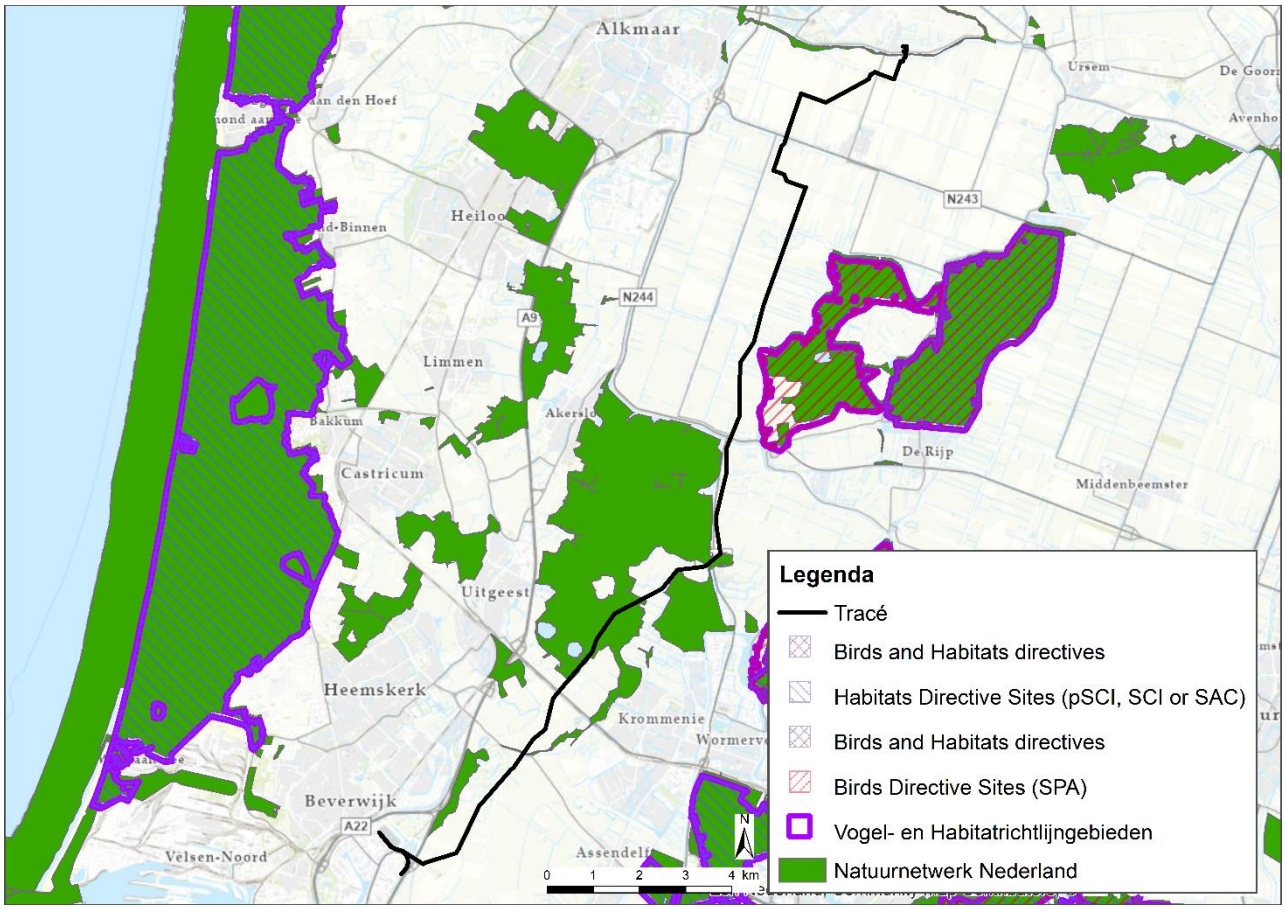
Figuur 17: Oppervlaktewater ter plaatse van het meest noordelijke deel van het tracé Beverwijk – Oterleek en het station in Oterleek.

F. Persleidingen

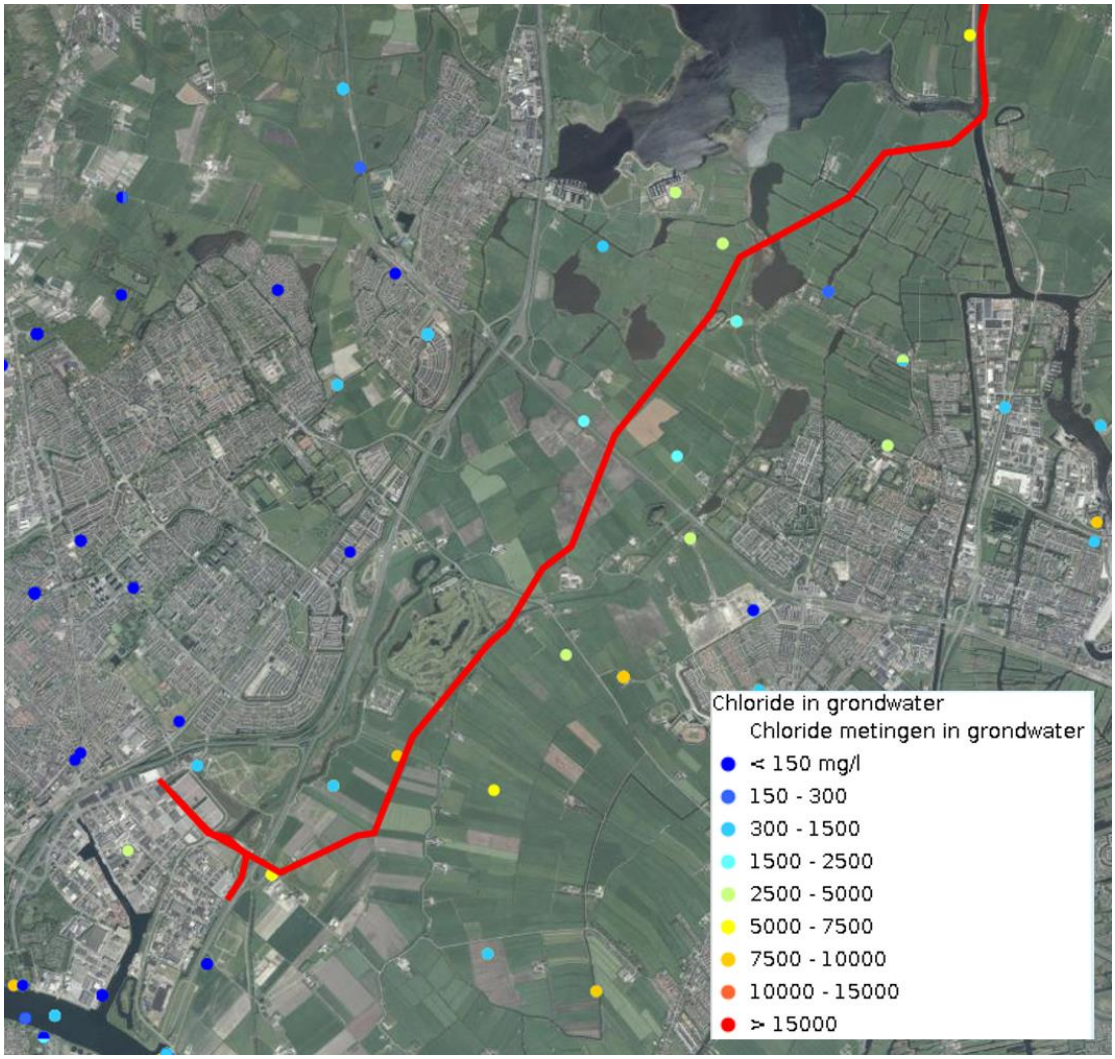
Figuur 18: Persleidingen van het afvalwatersysteem in het plangebied. (Bron: HHNK)

G. Natura 2000 / Natuurnetwerk Nederland

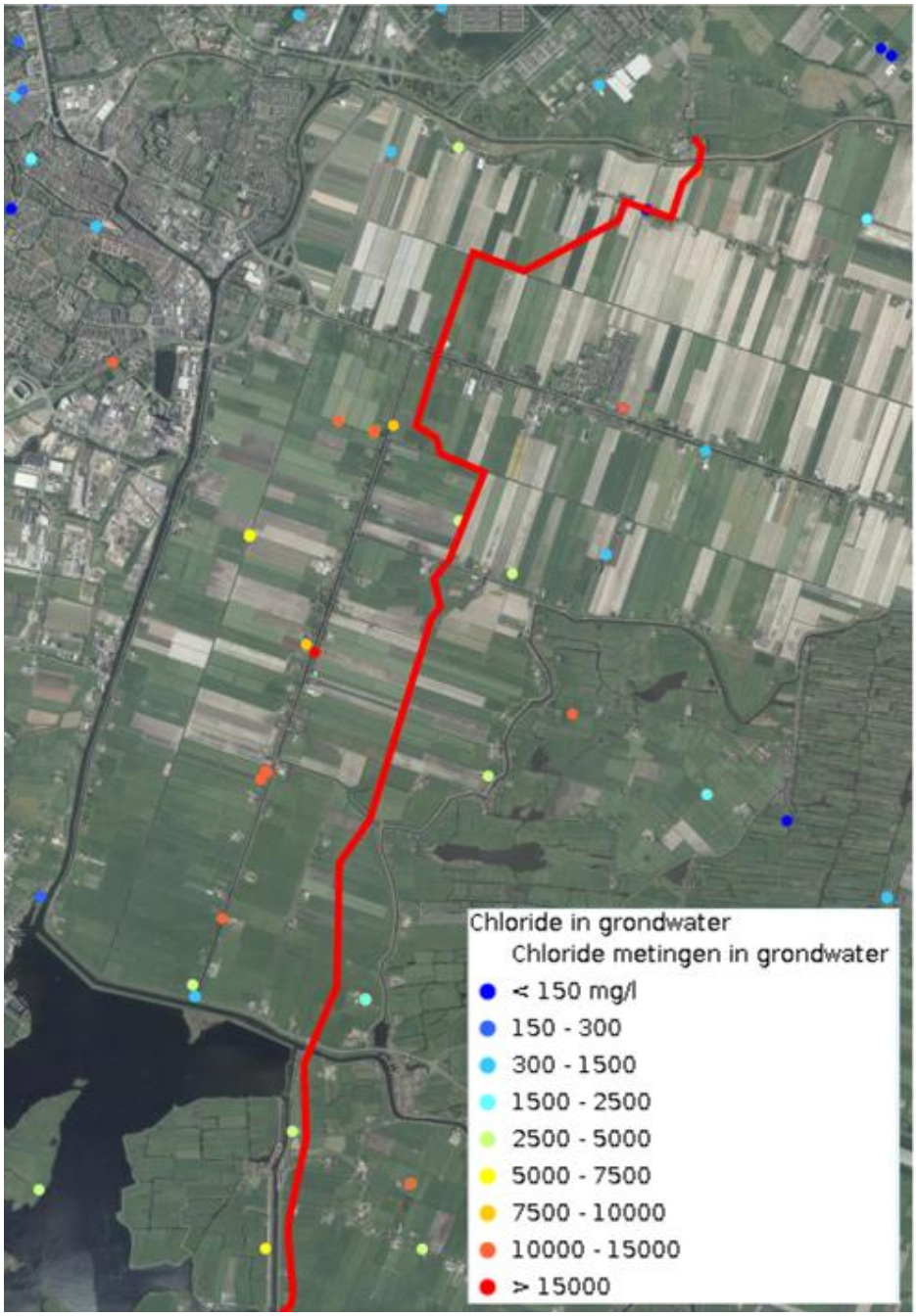

Figuur 19: Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland gebieden in/nabij het plangebied

H. Verzilting

Figuur 20: Chloride in grondwater (mg/l) in het zuidelijk deel (bron: NHI Data Portaal: https://data.nhi.nu/).

Figuur 21: Chloride in grondwater (mg/l) in het noordelijk deel (bron: NHI Data Portaal: https://data.nhi.nu/).

COLOFON

WATERPARAGRAAF NETVERZWARING BEVERWIJK - OTERLEEK

KLANT
TenneT T.S.O. B.V.

AUTEUR
Swaen Visser

PROJECTNUMMER
C05051.200043.0200

ONZE REFERENTIE
D10010555:136

DATUM
12 november 2021

STATUS
Definitief

GECONTROLEERD DOOR

Lotte Hobbelt
Specialist Waterbeheer

VRIJGEGEVEN DOOR

Floor Speet
Projectleider Water, Klimaat en Landschap

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 56825
1040 AV Amsterdam
Nederland
+31 (0)88 4261 261

www.arcadis.com

MEMO

ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

ONDERWERP
Indicatief bemaling Watertoets. Tennet, Beverwijk-Oterleek

PROJECTNUMMER
C05051.200043.0120

DATUM
21 juni 2021

ONZE REFERENTIE
D10010418:85

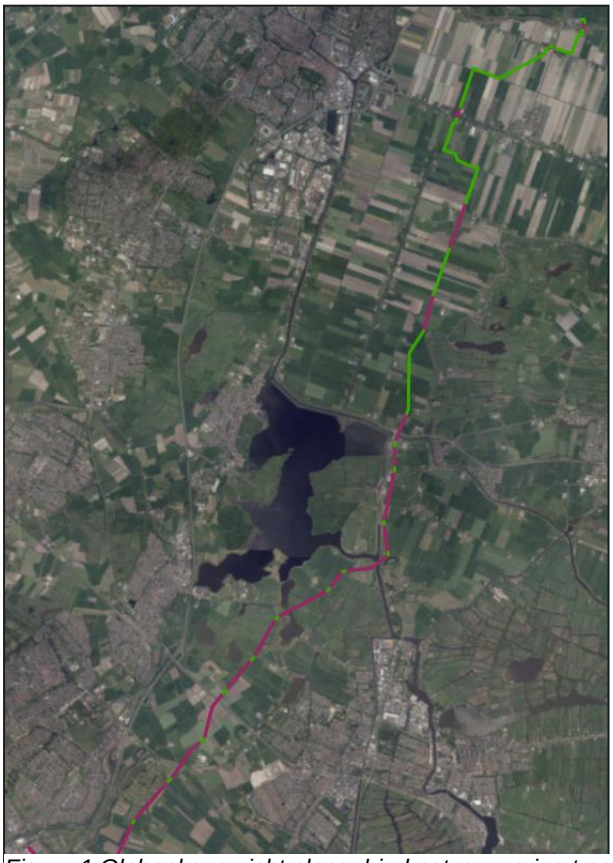
VAN
Gonzalo Campuzano Izquierdo, Lotte Hobbelt en Floor Speet

1 INLEIDING

1.1 Achtergrond

Op grond van onder meer de Elektriciteitswet 1998 is TenneT verplicht oplossingen voor capaciteitsknelpunten in het hoogspanningsnet te realiseren. In Noord-Holland Noord is sprake van een dergelijk capaciteitsknelpunt. Het capaciteitsknelpunt wordt veroorzaakt door de toenemende vraag naar elektriciteit van de gebouwde omgeving, de glastuinbouw en de datacenters. Door realisatie van de netverzwaring kan het knelpunt worden opgeheven en kan de belasting verder doorgroeien. Ook maakt netverzwaring de invoeding van zonne- en windenergie op het elektriciteitsnet mogelijk. Het gebiedsplan Wieringermeer dat nu door de gemeente Hollands Kroon en provincie Noord-Holland wordt opgesteld, rekent al op de netverzwaring door TenneT. Kortom, TenneT moet volgens de wet zo spoedig mogelijk het hoogspanningsnet verzwaren tussen Beverwijk en Oterleek, om zo economische ontwikkelingen en de energietransitie mogelijk te maken en te versnellen. Het project betreft de volgende te onderscheiden deelgebieden:

1. Het nieuwe 150kV-inpandige schakelstation op locatie Beverwijk
2. De uitbreiding van het bestaand 150kV-hoogspanningsstation Oterleek, binnen de begrenzing van het huidige stationsterrein;
3. De aanleg van een nieuwe verbinding (twee circuits, 150kV, ondergronds, over voornamelijk agrarische percelen) tussen het nieuwe schakelstation Beverwijk (punt 1) en het bestaande station Oterleek (punt 2);
4. De plaatsing van een nieuwe 380/150kV transformator op het bestaande 380kV-hoogspanningsstation Beverwijk;
5. De verbinding 150kV tussen de nieuwe transformator op het bestaande 380kV-hoogspanningsstation Beverwijk (punt 4) en het nieuw te bouwen 150 kV-schakelstation Beverwijk (punt 2).

Figuur 1 Globaal overzicht plangebied netverzwaring tracé Beverwijk – Velzen – Oterleek (vastgesteld tracé, versie 1.0, juni 2021)

1.2 Voortraject

TenneT heeft aangegeven dat ten behoeve van het project reeds twee haalbaarheidsstudies zijn uitgevoerd waarbij (1) de wenselijkheid van zes mogelijke tracés tussen Beverwijk en Oterleek is onderzocht en (2) mogelijke locaties voor een 150kV-hoogspanningsstation in Beverwijk zijn onderzocht. Het tracéonderzoek heeft ertoe geleid dat er drie tracés om verschillende redenen zijn afgevallen en dat er drie mogelijke tracés zijn die nader onderzoek behoefden om te komen tot een voorkeursalternatief. Dat onderzoek heeft inmiddels plaatsgevonden en dat heeft, samen met input van de betrokken gemeenten en de provincie, geleid tot het voorkeurstracé. Het onderzoek naar een locatie voor het 150kV-hoogspanningsstation Beverwijk heeft voldoende informatie geleverd voor een onderbouwde keuze voor een locatie aan de Ringvaartweg in Beverwijk.
Medio oktober 2019 heeft de provincie Noord-Holland besloten tot het inzetten van het instrument 'inpassingsplan' voor dit project. De onderzoeken die in het kader van deze opdracht worden verricht leiden tot een onderbouwing van de uitvoerbaarheid van dat Provinciale Inpassingsplan (PIP).

1.3 Werkzaamheden

Zoals in paragraaf 1.1 aangeven bestaan de werkzaamheden in het kader van de netverzwaring uit de aanleg en uitbreidingen op stations en de aanleg van een kabel. Ter plaatse van de bestaande stations bestaan de uitbreidingswerkzaamheden uit het realiseren van extra velden of transformatoren.
De verbinding tussen Beverwijk en Oterleek wordt gerealiseerd door het uitvoeren van gestuurde boringen (Horizontal Directional Drilling, HDD) en open ontgraving. In figuur 1 is globaal weergegeven waar deze verschillende aanlegmethoden zich bevinden (paars is HDD, groen is open ontgraving). Op basis van de aangeleverde gegevens van TenneT met betrekking tot versie 1.0 (d.d. 2 juni 2021) schatten wij in dat het tracé voor circa 11 km in open ontgraving wordt aangebracht en voor circa 16 km middels HDD. Deze HDD's bevinden

zich met name bij kruisingen van (rijks)wegen, hoofdwatergangen of gebieden waar belemmeringen voor open ontgravingen aanwezig zijn.
Daarnaast wordt er een verbinding aangelegd tussen het 380 kV station Beverwijk en het nieuwe te realiseren 150 kV station Beverwijk. Deze verbinding heeft een lengte van circa 1,5 km.

Voor de open ontgravingen ter plaatse van agrarische gebieden wordt een diepte aangehouden van 1,8 m-mv. ter plaatse van de overige gedeelten van het tracé waar de kabel middels open ontgraving wordt aangelegd, wordt een diepte van 1,2 meter aangehouden. Dit is van belang voor het bepalen van de onderzoekstrategie en ook de uitvoering van de veldonderzoeken in een later stadium.

Voor de HDD-boringen wordt momenteel aangenomen dat deze op het diepste punt van de boring een diepte hebben tussen de 10 en 20 m-mv. In verband met het verrichten van deze boringen, zijn bouwkuipen noodzakelijk ter plaatse van de in- en uittredepunten.

1.4 Versiebeheer

Ten tijde van de uitvraag voor het uitvoeren van de in deze rapportage beschreven onderzoeken, is het op dat moment gekozen tracé onderzocht. Op basis van voortschrijdend inzicht en de uitkomsten van diverse bureaustudies, is het tracé op diverse punten gewijzigd. Ten behoeve van een eenduidige rapportage zijn de volgende momenten aangehouden als uitgangspunt voor het gekozen tracé:

- 26 maart 2020: geleverd bij de uitvraag voor het uitvoeren van bodemonderzoeken
- 8 september 2020: aangeleverd per mail en inzichtelijk gemaakt wat de wijzigingen zijn.
- 23 april 2021: per mail aangeleverd tracé met daarin de gewijzigde zuidelijke helft van het tracé
- 2 juni 2021: levering vastgesteld tracé versie 1.0
- 15 juni 2021: gedeelte tracé Beverwijk 150 – Beverwijk 380 (Transformator 413) vastgesteld en toegevoegd aan tracé versie 1.0 met vaststellingdatum van 8 juni 2021.

Onderhavige rapportage heeft betrekking op de ligging van het tracé, welke op 8 juni is aangeleverd.

1.5 Doelstelling indicatief bemalingsadvies

Binnen het project Netverzwaring Beverwijk – Velsen – Oterleek wordt het bestaande elektriciteitsnetwerk vernieuwd en uitgebreid door TenneT. Ten behoeve van dit project moeten diverse milieu- en omgevingsaspecten worden onderzocht. Onderdeel hiervan is het opstellen van een bemalingsadvies. Voor de ontgraving van de werksleuven dient de grondwaterstand namelijk tijdelijk te worden verlaagd om de werkzaamheden in den droge uit te voeren.

Onderliggende memo heeft als doel een eerste inschatting te maken van het bemalingsdebiet om te bepalen of de werkzaamheden vergunningsplichtig zijn en of in het geval van een vergunningsplicht kan worden volstaan met een vormvrije m.e.r.-beoordeling. Daarnaast wordt ten behoeve van de m.e.r.-beoordeling een risico-inschatting gegeven van eventuele ongewenste effecten van de bemaling in de uitvoeringsfase en wordt advies gegeven hoe deze effecten beheerst of voorkomen kunnen worden.

Drempelwaardes Besluit m.e.r. (SIKB):	
m.e.r.-plicht	*Grondwateronttrekking:* *>= 10 miljoen m^3 per jaar*
Formele m.e.r. beoordeling	*Grondwateronttrekking:* *>= 1,5 miljoen m^3 per jaar*
Vormvrije m.e.r. beoordeling	*Grondwateronttrekking:* *< 1,5 miljoen m^3 per jaar*

2 UITGANGSPUNTEN

Voor het verkrijgen van een indicatie van het benodigd waterbezwaar zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De elektriciteitskabels worden aangelegd door middel van horizontaal gestuurde boringen (Horizontal Directional Drilling, ook wel HDD) en door middel van open ontgravingen. In het geval van HDD is geen bemaling vereist. Voor de trajecten die worden aangelegd door middel van open ontgravingen moet de grondwaterstand tijdelijk worden verlaagd. Aangenomen is dat over een lengte van circa 10 km bemaling noodzakelijk is.

- Voor het verkrijgen van een indicatie van het waterbezwaar zijn de parameters aangenomen zoals in Tabel 1 zijn opgenomen. De gewenste ontwateringsdiepte onder de bodem van de werksleuf is 0,3 m.

Tabel 1. Open ontgraving waarden.

Sleuf geometrie	
Sleuf lengte [m/dag]	80
Sleuf breedte [m]	7
Bodemhoogte werksleuf [m-mv]	2,1
Gewenste grondwaterstand [m-mv]	2,4

- Voor de berekening is aangenomen dat elke werkdag een lengte van circa 80 m wordt afgegraven én bemalen. Voor de berekening is aangenomen dat er één dag moet worden voorbemalen.

- Vooraf aan de bemalingsberekening is een controle uitgevoerd op de kans van opbarsten van de bouwkuip. Er is een opbarstingsrisico daar waar de bodem bestaat uit een deklaag (van klei). Dit komt voornamelijk voor rondom het zuidelijke deel van het tracé. Op basis van de bodemgegevens is aangenomen dat over een lengte van circa 2,5 km spanningsbemaling noodzakelijk is. Met een opbarstingsberekening is bepaald dat de grondwaterstand tot een diepte van 3 m-mv moet worden verlaagd om het risico op opbarsten te mitigeren.

- De boringen en bodemschematisaties uit DINOLoket (www.DINOLoket.nl; REGISII v2.2/GeoTOP v1.3) zijn gebruikt om een beeld te vormen van bodemopbouw en geohydrologische parameters. Op basis van de ondergrondgegevens blijkt dat over het hele kabeltracé een deklaag (Holocene afzetting) voorkomt, dat bestaat uit een complexe heterogene structuur waarbij klei, veen, zandige klei en fijn zand elkaar afwisselen. Deze holocene deklaag heeft een gemiddelde dikte van 18 m. Voor de berekening van de open ontgraving is aangenomen dat geen water wordt onttrokken uit het watervoerende pakket. Voor de berekening van de spanningsbemaling is aangenomen dat geen water wordt onttrokken uit de deklaag. Een visuele weergave van de bodemopbouw is weergegeven in het ‘Vooronderzoek Bodem NEN5725’.

  Op basis van de beschikbare gegevens is de bodem geschematiseerd als homogene lagen. Dit is een conservatieve aanname om geen onderschatting van het waterbezwaar te berekenen. De geohydrologische parameters zijn weergegeven in Tabel 2 en Tabel 3.

Tabel 2. Bodemschematisatie, open ontgraving.

Van [m-mv]	Tot [m-mv]	Beschrijving	k-waarde [m/dag]
0	18	Zand	$K_{h\,=}$ 5 $K_{v\,=}$ 5

Tabel 3. Bodemschematisatie, spanningsbemaling.

Van [m-mv]	Tot [m-mv]	Beschrijving	k-waarde [m/dag]
0	5	Klei	$K_{h\,=}$ 0,001 $K_{v\,=}$ 0,001
5	13	Zand	$K_{h\,=}$ 5 $K_{v\,=}$ 5

- Voor het verkrijgen van een indicatie van het waterbezwaar en om te bepalen of kan worden volstaan met een vormvrije m.e.r.-beoordeling is uitgegaan van een grondwaterstand gelijk aan het maaiveld. Dit is een conservatieve aanname.

3 INDICATIE WATERBEZWAAR

In Tabel 4 is een indicatie van het waterbezwaar weergegeven.

De berekende debieten zijn gebaseerd op conservatieve aannames. Voor het hele traject is namelijk uitgegaan van een doorlatendheid 5 m/dag, terwijl op basis van de bodemschematisatie op een aantal delen een lagere doorlatendheid te verwachten is. Daarnaast is uitgegaan van een conservatieve aanname voor de grondwaterstand (grondwaterstand is gelijk aan maaiveld).

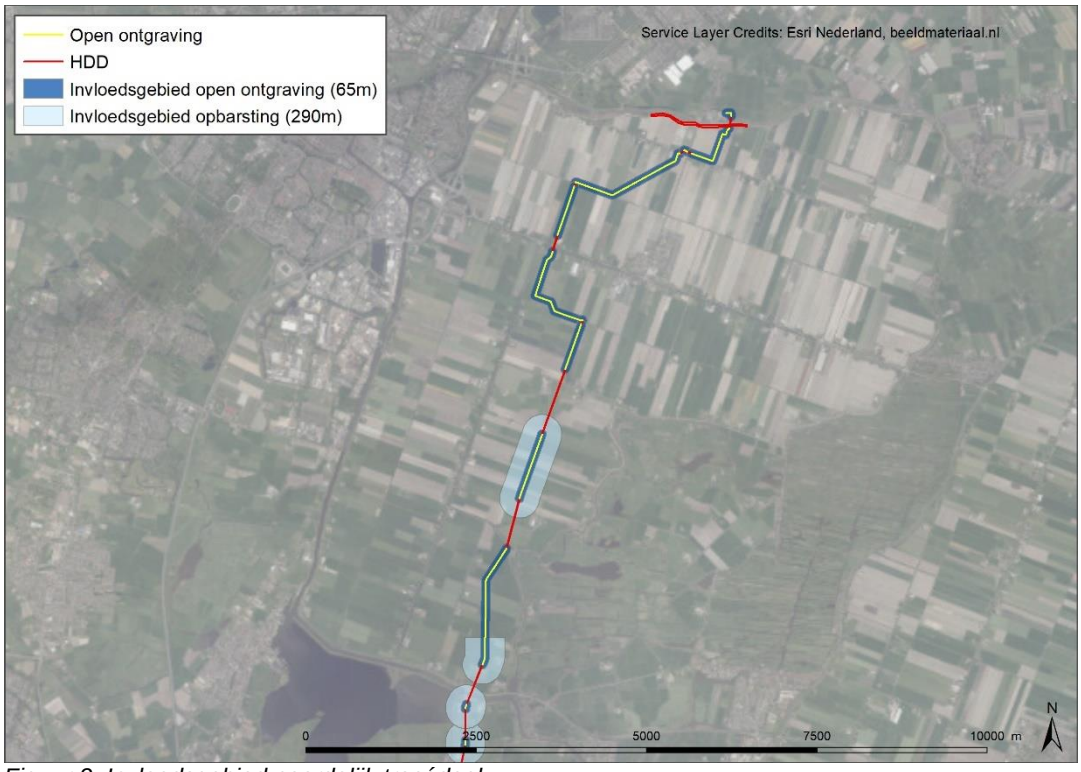
In de gebieden waar geen spanningsbemaling wordt uitgevoerd is een invloedsgebied berekend van 65 m. Echter, hoe hoger de doorlatendheid, des te groter het invloedsgebied. Het invloedsgebied kan in werkelijkheid dus hoger uitvallen. Voor de gebieden waar spanningsbemaling wordt uitgevoerd is een invloedsgebied berekend van 290 m. Zie Figuur 2 en Figuur 3.

De genoemde debieten zijn bepaald voor de aanleg van 80 m kabel. In de praktijk wordt waarschijnlijk de voorbemaling van het volgende tracédeel al gestart tijdens de werkzaamheden van het vorige tracédeel. Het debiet in m^3/dag kan daardoor in de praktijk lager uitvallen, omdat een deel van het water al onttrokken is. In de berekening is dit conservatief meegenomen door uit te gaan van in totaal twee dagen bemaling per deel.

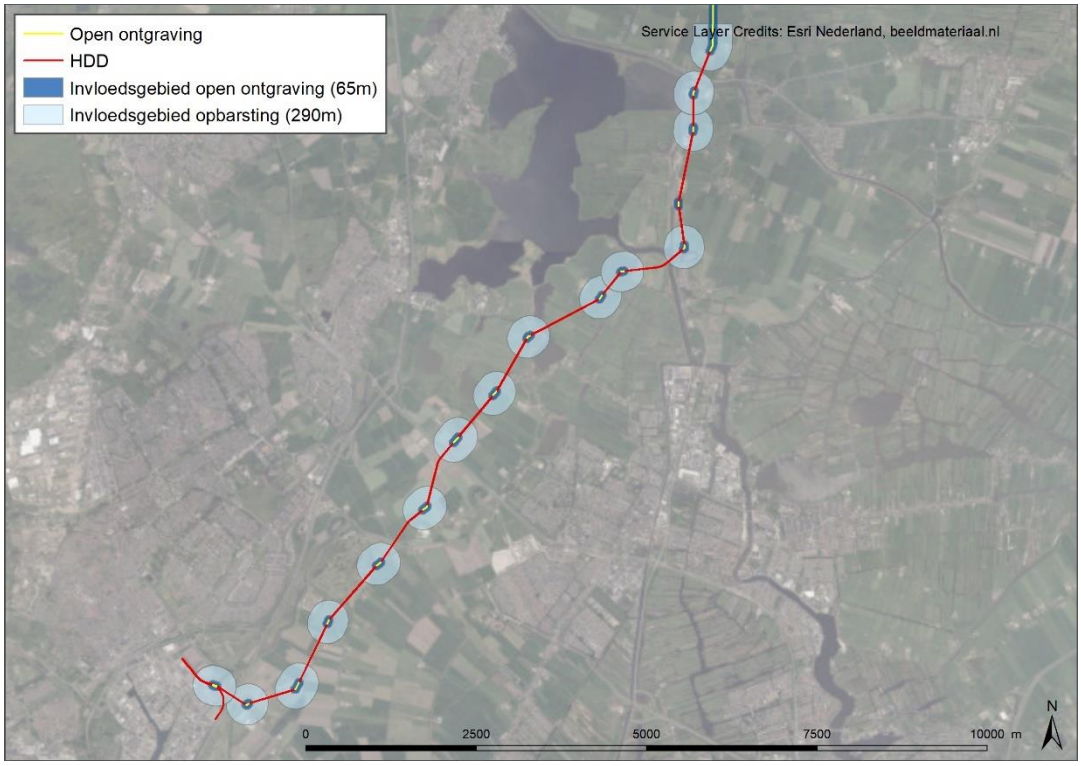
Voor de berekening is geen rekening gehouden met watergangen in de buurt van de onttrekking. Wanneer op korte afstand tot de bemaling oppervlaktewater voorkomt, kan het waterbezwaar hoger uitvallen.

Tabel 4. Berekend debiet en waterbezwaar

Debiet en Waterbezwaar	Open ontgraving	Opbarstingsrisico	Totaal
Totaal waterbezwaar [m3]	239.000	32.150	271.150
Gemiddeld debiet [m3/d]	975	520	1.495
Totaal waterbezwaar [m3] *Voor de aanleg van 80 m kabel incl. 1 dag voorbemalen.*	1.950	1.040	2.990
Totale lengte tracé [m]	9.807 (122,5 x 80 m)	2.475 (31 * 80 m)	

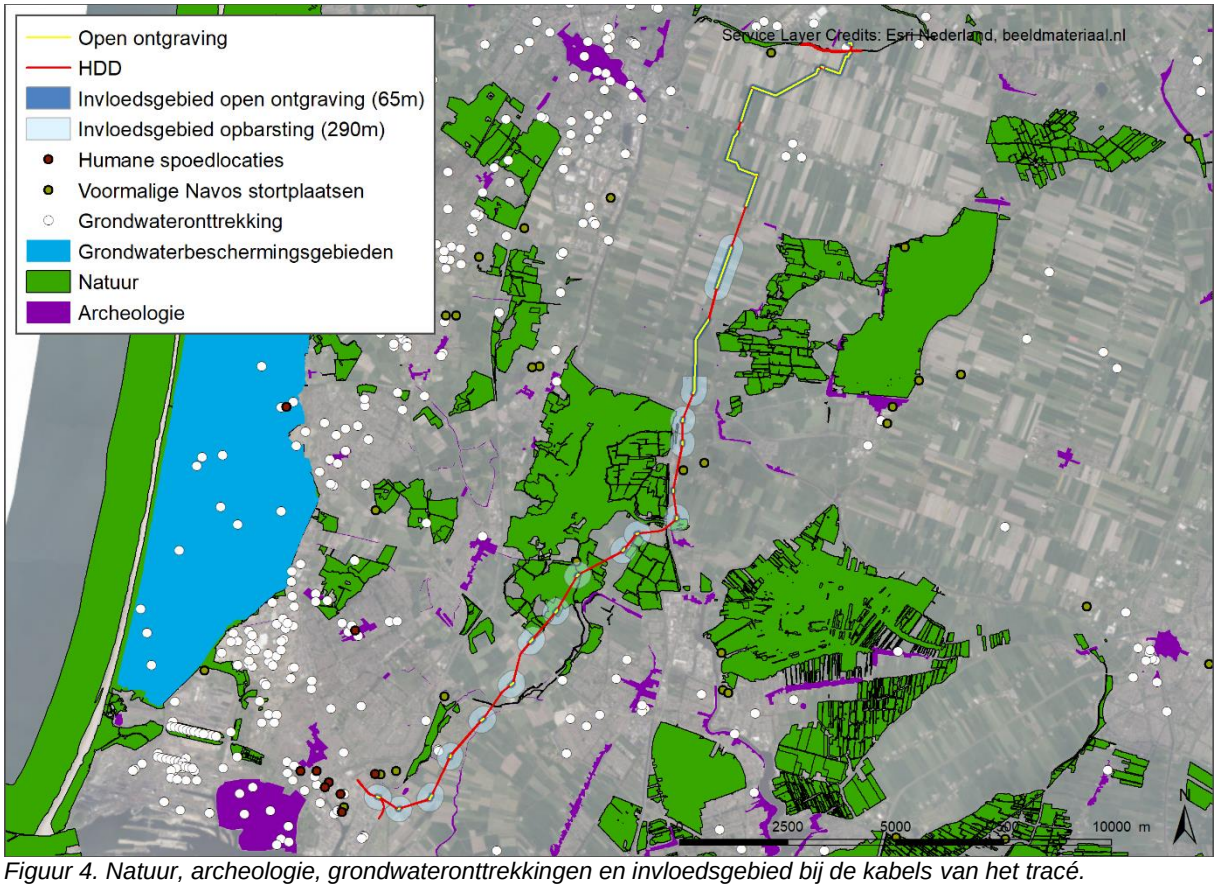
Figuur 2. Invloedsgebied noordelijk tracédeel

Figuur 3. Invloedsgebied zuidelijk tracédeel

4 RISICO'S

Voor de beschrijving van de risico's kan het studiegebied worden opgedeeld in een gebied ten zuiden van het Alkmaardermeer ("zuidelijke gebied") en een gebied ten noorden van het Alkmaardermeer ("noordelijke gebied"). In Figuur 4 is op de kaart een overzicht te zien van de verschillende risico's.

Figuur 4. Natuur, archeologie, grondwateronttrekkingen en invloedsgebied bij de kabels van het tracé.

Zettingen en aantasting houten palen
Zowel in het zuidelijke als in het noordelijke gebied zijn klei en veenlagen aanwezig, die zettingen kunnen veroorzaken. Het tracé wordt voornamelijk aangelegd in landelijk gebied, waardoor de risico's op zettingen laag zijn vanwege de relatief grote afstand tot bebouwing. In het zuidelijke gebied kruist het tracé stedelijk gebied. De volgende gebouwen en primaire wegen vallen hoogstwaarschijnlijk binnen het invloedsgebied van de bemaling, of zijn gesitueerd nabij een traject met HDD:

- Noorderweg (ten oosten van de A9).
- Groendijkstraat (ten oosten van de Heemskerkse Golfclub): 4 boerderijen.
- Zwaansmeerpad (zuid "De Woude"): 1 boerderij.
- Ten oosten van de Westwouderpolder ("De Woude"): 4 boerderijen.
- Lange Molenweg (ten zuiden van Oterleek): 2 boerderijen.
- Noordseschermerdijk (ten zuiden van Oterleek): 1 boerderijcamping.

Aangeraden wordt om nader naar deze locaties te kijken en wanneer relevant, de risico's op zettingen te laten beoordelen door een specialist geotechniek.

Verplaatsen en/of onttrekken verontreinigd grondwater.
Het risico op het verplaatsen en/of onttrekken van verontreinigd grondwater is afhankelijk van de grondsoort. De verspreidingssnelheid wordt bepaald door de stroomsnelheid van het grondwater en door de retarderende eigenschappen van de bodem. Klei en veen hebben een grotere retardatiefactor dan zand, waardoor de verontreiniging zich minder snel zal verspreiden.

Passende maatregelen moeten worden genomen als het onttrokken grondwater verontreinigd is, bijvoorbeeld door het zuiveren van het onttrokken grondwater voordat het geloosd wordt. Detailinformatie over de bekende verontreinigingen in bodem en grondwater is te vinden in het 'Vooronderzoek Bodem NEN5725'. Deze passende maatregelen moeten in overleg met de gemeenten en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier plaatsvinden.

Beïnvloeding drinkwaterpompstations.
Er zijn geen conflictgebieden voor drinkwatergebieden. De dichtstbijzijnde drinkwaterbescherming ligt 4 km ten westen van het tracé in het duingebied van Castricum.

Beïnvloeding permanente onttrekkingen/koude-warmteopslag systemen.
Binnen het invloedsgebied komt geen permanente grondwateronttrekking voor (zie Figuur 4).

Schade aan landbouw.
Het tracé wordt voornamelijk aangelegd in landelijk gebied. Vanwege de relatief korte duur, waarop de werkzaamheden worden uitgevoerd, wordt aangenomen dat de risico's laag zijn.

Aantasting natuurwaarden en groenvoorzieningen.
In Figuur 4 zijn de natuurgebieden rondom het kabeltracé weergegeven. Net ten zuiden van het Alkmaardermeer tussen Uitgeest en Krommenie doorkruist het kabeltracé een aantal natuurgebieden. Vanwege de relatief korte duur, waarop de werkzaamheden worden uitgevoerd, wordt aangenomen dat de risico's laag zijn. 'Zie voor meer informatie het onderzoek 'Ecologie' (Resultaten veldinspectie).

Aantasting archeologisch en aardkundige waarden.
Het kabeltracé loopt langs verschillende archeologische zones. Met name ten zuiden van het Alkmaardermeer tussen Uitgeest en Krommenie ligt een gebied met archeologische vindplaatsen. De tijdelijke aard van de onttrekkingen leidt tot weinig risico's voor archeologie. Meer informatie is te vinden in het 'Bureauonderzoek Archeologie'.

Primaire en regionale waterkeringen.
De aanleg van de kabels door of onder de keringen wordt uitgevoerd met een gestuurde boring. Grondwateronttrekkingen ter plaatse van of nabij een waterkering brengt risico's met zich mee met betrekking tot bescherming tegen hoogwater. Een waterkering is kwetsbaar voor scheuren of andere schade dat bij hoogwater kan leiden tot het doorbreken van de waterkering met overstroming tot gevolg. Aangeraden wordt om in het vervolgtraject te onderzoeken of het invloedsgebied van de bemaling samenvalt met de beschermingszones van de keringen.

Aantasting strategische zoet grondwatervoorraden.
Er is geen risico op schade aan strategische zoet grondwatervoorraden. De beschermingszones Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier bevinden zich niet binnen het invloedsgebied van de werkzaamheden (*Algemene regels bij de Keur Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier*).

Zout grondwater
In het plangebied is zout of brak grondwater aanwezig. Lozing van het bemalingswater op oppervlaktewater is hierdoor mogelijk niet toegestaan. Andere vormen van lozing, zoals het retourneren van bemalingswater, kunnen vereist zijn.

Opbarsten (water)bodems.
Het risico van opbarsting kan voornamelijk aanwezig zijn in de zuidelijke zone. Om het risico op opbarsting te mitigeren is een onttrekking van het grondwater in het eerste watervoerende pakket noodzakelijk. De hoeveelheid water om dit risico te mitigeren kan relatief hoog zijn. Voor het verkrijgen van een indicatie van het benodigde waterbezwaar is het bezwaar ten behoeve van de spanningsbemaling meegenomen.

5 CONCLUSIE EN ADVIES

Het totaal waterbezwaar voor het uitvoeren van de werkzaamheden door middel van een open ontgraving (inclusief spanningsbemaling) komt neer op minder dan 1,5 miljoen m^3 per jaar. Dit betekent dat kan worden volstaan met een vormvrij m.e.r.-beoordeling[1]. Daarnaast dient een watervergunning aangevraagd te worden bij het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier voor de grondwaterbemaling en lozing of infiltratie van het bemalen water.

Aangeraden wordt om in een volgende fase te bepalen waar, binnen het invloedsgebied van de werkzaamheden, watergangen liggen die ervoor kunnen zorgen dat het debiet hoger uit kan vallen. Mogelijk dat hier maatregelen moeten worden genomen om te voorkomen dat het water vanuit het oppervlaktewater wordt aangetrokken.

Bovendien wordt aangeraden om in het vervolgtraject te onderzoeken of het invloedsgebied van de bemaling samenvalt met de beschermingszones van de keringen.

[1] https://www.sikb.nl/doc/bronbemalen/7juni2018/Flyer%20Bronbemalen%20en%20m.e.r.-wetgeving.pdf

ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

QUICKSCAN LANDSCHAP, CULTUURHISTORIE EN AARDKUNDE 150KV BEVERWIJK-OTERLEEK

TenneT

DEFINITIEF
11 NOVEMBER 2021

Contactpersoon

SUSAN DE JONG
Adviseur Archeologie en Cultuurhistorie

M +31 6 4600 0054
E susan.dejong@arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 264
6800 AG Arnhem
Nederland

FLOOR VAN GILS
Adviseur Landschap en Ruimtelijke Kwaliteit

M +31 6 1541 1023
E floor.vangils@arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 264
6800 AG Arnhem
Nederland

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING 4
1.1 Achtergrond 4
1.2 Plangebied en onderzoeksgebied 4
1.3 Huidige en toekomstige situatie plangebied 6
1.4 Voortraject 6
1.5 Werkzaamheden 7
1.6 Versiebeheer 7

2 WETTELIJK- EN BELEIDSKADER 8
2.1 Internationale verdragen 8
2.2 Nationale wet- en regelgeving 8
2.3 Provinciale wet- en regelgeving 9

3 LANDSCHAP EN CULTUURHISTORIE 10
3.1 Landschapskarakteristiek 10
3.2 Historische geografie 11
3.3 Historische (steden)bouwkunde 14

4 AARDKUNDE 24
4.1 Natuurnetwerk Nederland 24
4.2 Bijzonder provinciaal landschap 24

5 CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN 33
5.1 Conclusie 33
5.2 Aanbevelingen 34

BRONNEN 35

COLOFON 36

1 INLEIDING

In opdracht van TenneT heeft Arcadis Nederland B.V. een Quickscan landschap, cultuurhistorie en aardkunde uitgevoerd voor het nieuwe 150kV-tracé Beverwijk - Oterleek in de gemeenten Alkmaar, Beverwijk, Heemskerk, Uitgeest en Zaanstad. Bij de uitvoering van de voorgenomen ontwikkelingen kunnen mogelijk aardkundige, cultuurhistorische of landschappelijke waarden worden verstoord. De Quickscan heeft als doel inzicht te verschaffen in de bovengenoemde waarden die zich in het plangebied bevinden.

1.1 Achtergrond

Op grond van onder meer de Elektriciteitswet 1998 is TenneT verplicht oplossingen voor capaciteitsknelpunten in het hoogspanningsnet te realiseren.

In Noord-Holland Noord is sprake van een dergelijk capaciteitsknelpunt. Het capaciteitsknelpunt wordt veroorzaakt door de toenemende vraag naar elektriciteit van de gebouwde omgeving, de glastuinbouw en de datacenters. Door realisatie van de netverzwaring kan het knelpunt worden opgeheven en kan de belasting verder doorgroeien. Ook maakt netverzwaring de invoeding van zonne- en windenergie op het elektriciteitsnet mogelijk. Het gebiedsplan Wieringermeer dat nu door de gemeente Hollands Kroon en provincie Noord-Holland wordt opgesteld, rekent al op de netverzwaring door TenneT. Kortom, TenneT moet volgens de wet zo spoedig mogelijk het hoogspanningsnet verzwaren tussen Beverwijk en Oterleek, om zo economische ontwikkelingen en de energietransitie mogelijk te maken en te versnellen. Het project betreft de volgende te onderscheiden deelgebieden:

1. Het nieuwe 150kV-inpandige schakelstation op locatie Beverwijk;
2. De uitbreiding van het bestaand 150kV-hoogspanningsstation Oterleek, binnen de begrenzing van het huidige stationsterrein;
3. De aanleg van een nieuwe verbinding (twee circuits, 150kV, ondergronds, over voornamelijk agrarische percelen) tussen het nieuwe schakelstation Beverwijk (punt 1) en het bestaande station Oterleek (punt 2);
4. De plaatsing van een nieuwe 380/150kV transformator op het bestaande 380kV-hoogspanningsstation Beverwijk;
5. De verbinding 150kV tussen de nieuwe transformator op het bestaande 380kV-hoogspanningsstation Beverwijk (punt 4) en het nieuw te bouwen 150 kV-schakelstation Beverwijk (punt 2).

1.2 Plangebied en onderzoeksgebied

Het plangebied betreft een te realiseren 150kV kabeltracé tussen Beverwijk en Oterleek en loopt noord-zuid georiënteerd door de gemeenten Alkmaar, Beverwijk, Uitgeest en Zaanstad. Het plangebied is opgedeeld in 5 deelgebieden: *Deelgebied 1* omvat het nieuwe 150kV-schakelstation in Beverwijk, *Deelgebied 2* bestaat uit de uitbreiding van het bestaande 150kV-hoogspanningsstation Oterleek, *Deelgebied 3* omvat de aanleg van een nieuwe verbinding, ondergronds, tussen het nieuwe schakelstation Beverwijk en het bestaande station Oterleek. *Deelgebied 5* bestaat uit de 150kV verbinding tussen de nieuwe transformator op het bestaande 380kV-hoogspanningsstation Beverwijk en het nieuw te bouwen 150kV-schakelstation Beverwijk en *Deelgebied 4* tenslotte bestaat uit de plaatsing van een nieuwe 380/150kV transformator op het bestaande 380kV-hoogspanningsstation Beverwijk.

Omdat het schakelstation is Beverwijk wordt gerealiseerd binnen bestaand gebied, de uitbreiding van het bestaand station in Oterleek en de plaatsing van een nieuw 380kV/150kV transformator in Beverwijk binnen de begrenzing van de huidige stationsterreinen wordt gerealiseerd zijn er voor de deelgebieden 1, 2 en 4 geen effecten te verwachten op landschap, cultuurhistorie en aardkundige waarden. De Quickscan focust op waarden die het 150kV tracé tussen Beverwijk en Oterleek (Figuur 1) raken (plangebied) en daarmee op deelgebieden 3 en 5.

Figuur 1: Globaal overzicht plangebied netverzwaring tracé Beverwijk – Velzen – Oterleek (vastgesteld tracé, versie 1.4, augustus 2021)

1.3 Huidige en toekomstige situatie plangebied

Op grond van onder meer de Elektriciteitswet 1998 is TenneT verplicht oplossingen voor capaciteitsknelpunten in het hoogspanningsnet te realiseren. In Noord-Holland Noord is sprake van een dergelijk capaciteitsknelpunt. Het capaciteitsknelpunt wordt veroorzaakt door de toenemende vraag naar elektriciteit van de gebouwde omgeving, de glastuinbouw en de datacenters. Door realisatie van de netverzwaring kan het knelpunt worden opgeheven en kan de belasting verder doorgroeien. Ook maakt netverzwaring de invoeging van zonne- en windenergie op het elektriciteitsnet mogelijk. Het gebiedsplan Wieringermeer dat nu door de gemeente Hollands Kroon en provincie Noord-Holland wordt opgesteld, rekent al op de netverzwaring door TenneT. Kortom, TenneT moet volgens de wet zo spoedig mogelijk het hoogspanningsnet verzwaren tussen Beverwijk en Oterleek, om zo economische ontwikkelingen en de energietransitie mogelijk te maken en te versnellen.

1.4 Voortraject

TenneT heeft aangegeven dat ten behoeve van het project reeds twee haalbaarheidsstudies zijn uitgevoerd waarbij (1) de wenselijkheid van zes mogelijke tracés tussen Beverwijk en Oterleek is onderzocht en (2) mogelijke locaties voor een 150kV-hoogspanningsstation in Beverwijk zijn onderzocht. Het tracéonderzoek heeft ertoe geleid dat er drie tracés om verschillende redenen zijn afgevallen en dat er drie mogelijke tracés zijn die nader onderzoek behoefden om te komen tot een voorkeursalternatief. Dat onderzoek heeft inmiddels plaatsgevonden en dat heeft, samen met input van de betrokken gemeenten en de provincie, geleid tot het voorkeurstracé. Het onderzoek naar een locatie voor het 150kV-hoogspanningsstation Beverwijk heeft voldoende informatie geleverd voor een onderbouwde keuze voor een locatie aan de Ringvaartweg in Beverwijk.

Medio oktober 2019 heeft de provincie Noord-Holland besloten tot het inzetten van het instrument 'inpassingsplan' voor dit project. De onderzoeken die in het kader van deze opdracht worden verricht leiden tot een onderbouwing van de uitvoerbaarheid van dat Provinciale Inpassingsplan (PIP).

Voor het thema landschap, cultuurhistorie en aardkunde is onderzocht wat de aantasting van de verschillende tracés betekend voor beschermde landschappelijke gebieden, gebieden met cultuurhistorische waarde (zoals de Stelling van Amsterdam) en aardkundige waarden. In de afwegingsnotitie en afwegingtabel van d.d. 28 april 2020 staat beschreven dat: “*er geen impact is nu de kabels onder de grond worden aangelegd en er geen gebouwen in het gebied van de Stelling van Amsterdam worden opgericht alsmede in- en uittredepunten van de gestuurde boringen buiten de stelling worden geplaatst*”. Verder is gekeken naar de totale lengte van het tracé door het gebied van het UNESCO Werelderfgoed de Stelling van Amsterdam. Tracé 2 had daarbij de grootste lengte kabeltracé in meters door het UNESCO Werelderfgoed en scoorde daarmee het meest negatief. Alle drie de tracévarianten doorkruisen de provinciale monumenten Noorder IJ- en Zeedijken en de Westfriese Omringdijk middels gestuurde boring of open ontgraving. Daarbij is gekeken naar het aantal kruisingen met provinciale monumenten. Tracé 2 omvatte hierbij het minste aantal kruisingen. Verder wordt geconcludeerd dat er geen beschermde stads- of dorpsgezichten in het geding zijn. Voor het thema aardkunde hebben alle drie de tracés impact aardkundige waarden. Tracé 2 had hierbij de minste lengte in meters door gebieden met aardkundig waarden.

De afweging van de drie tracéalternatieven heeft samen met input van de betrokken gemeenten en de provincie, geleid tot het voorkeurstracé. Aan de hand van de beoordeling van de drie tracés in de afwegingsnotitie is bepaald dat tracé 2 het voorkeurstracé is voor de 150kV ondergrondse bekabeling. Voor het thema landschap en cultuurhistorie hadden tracés 5 en tracé 6 echter de voorkeur omdat deze de minst lange doorsnijding omvatten van het UNESCO Werelderfgoed de Stelling van Amsterdam, tracé 2 scoorde wel het beste voor het thema aardkunde.

Medio oktober 2019 heeft de provincie Noord-Holland besloten tot het inzetten van het instrument 'inpassingsplan' voor dit project. De onderzoeken die in het kader van deze opdracht worden verricht leiden tot een onderbouwing van de uitvoerbaarheid van dat Provinciale Inpassingsplan (PIP).

1.5 Werkzaamheden

Zoals in paragraaf 1.1 aangeven bestaan de werkzaamheden in het kader van de netverzwaring uit de aanleg en uitbreidingen op stations en de aanleg van een kabel. Ter plaatse van de bestaande stations bestaan de uitbreidingswerkzaamheden uit het realiseren van extra velden of transformatoren.

De verbinding tussen Beverwijk en Oterleek wordt gerealiseerd door het uitvoeren van gestuurde boringen (Horizontal Directional Drilling, HDD) en open ontgraving. In figuur 1 is globaal weergegeven waar deze verschillende aanlegmethoden zich bevinden (paars is HDD, groen is open ontgraving). Op basis van de aangeleverde gegevens van TenneT met betrekking tot versie 1.4 (d.d. 19 augustus 2021) schatten wij in dat het tracé voor circa 11 km in open ontgraving wordt aangebracht en voor circa 16 km middels HDD. Deze HDD's bevinden zich met name bij kruisingen van (rijks)wegen, hoofdwatergangen of gebieden waar belemmeringen voor open ontgravingen aanwezig zijn.

Daarnaast wordt er een verbinding aangelegd tussen het 380 kV station Beverwijk en het nieuwe te realiseren 150 kV station Beverwijk. Deze verbinding heeft een lengte van circa 1,5 km.

Voor de open ontgravingen ter plaatse van agrarische gebieden wordt een diepte aangehouden van 1,8 m-mv. Ter plaatse van de overige gedeelten van het tracé, waar de kabel middels open ontgraving wordt aangelegd, wordt een diepte van 1,2 meter aangehouden. Dit is van belang voor het bepalen van de onderzoekstrategie en ook de uitvoering van de veldonderzoeken in een later stadium.

Voor de HDD-boringen wordt momenteel aangenomen dat deze op het diepste punt van de boring een diepte hebben tussen de 10 en 20 m-mv. In verband met het verrichten van deze boringen, zijn bouwkuipen noodzakelijk ter plaatse van de in- en uittredepunten.

1.6 Versiebeheer

Ten tijde van de uitvraag voor het uitvoeren van de in deze rapportage beschreven onderzoeken, is het op dat moment gekozen tracé onderzocht. Op basis van voortschrijdend inzicht en de uitkomsten van diverse bureaustudies, is het tracé op diverse punten gewijzigd. Ten behoeve van een eenduidige rapportage zijn de volgende momenten aangehouden als uitgangspunt voor het gekozen tracé:

- 26 maart 2020: geleverd bij de uitvraag voor het uitvoeren van bodemonderzoeken
- 8 september 2020: aangeleverd per mail en inzichtelijk gemaakt wat de wijzigingen zijn.
- 23 april 2021: per mail aangeleverd tracé met daarin de gewijzigde zuidelijke helft van het tracé
- 2 juni 2021: levering vastgesteld tracé versie 1.0
- 15 juni 2021: gedeelte tracé Beverwijk 150 – Beverwijk 380 (Transformator 413) vastgesteld en toegevoegd aan tracé versie 1.0 met vaststellingdatum van 8 juni 2021.
- 14 oktober 2021: tracé versie 1.4, vastgesteld op 19 augustus 2021

Onderhavige rapportage heeft betrekking op de ligging van het tracé, welke op 14 oktober is aangeleverd.

2 WETTELIJK- EN BELEIDSKADER

2.1 Internationale verdragen

In Tabel 1 zijn de voor het thema landschap, cultuurhistorie en aardkunde relevante internationale verdragen weergegeven.

Tabel 1 Internationale verdragen landschap, cultuurhistorie en aardkunde

Internationale verdragen	Toelichting
Europese Landschapsconventie (2005)	De Europese Landschapsconventie (ook wel het Verdrag van Florence genoemd) is een verdrag van de Raad van Europa waarin het thema landschap integraal behandeld wordt. Nederland heeft het verdrag in 2005 ondertekend en geratificeerd. Met de ondertekening van de conventie erkennen lidstaten de grote culturele en identiteitsbepalende waarde van landschap, op zowel lokaal als Europees niveau. De conventie strekt zich uit tot alle landschappen en beschrijft de maatregelen die Nederland zal nemen om landschap te behouden, te beheren en te ontwikkelen. Kabeltracés en de stationslocatie kunnen mogelijk effect hebben op de culturele of identiteitsbepalende waarde van het landschap.
Werelderfgoed Conventie (1972)	Bescherming van Werelderfgoed. Werelderfgoed is cultureel en natuurlijk erfgoed dat wordt beschouwd als onvervangbaar, uniek en eigendom van de hele wereld. Het plangebied ligt binnen de begrenzing van het UNESCO-Werelderfgoed De Stelling van Amsterdam.

2.2 Nationale wet- en regelgeving

In Tabel 2 is de voor het thema landschap, cultuurhistorie en aardkunde relevante nationale wet- en regelgeving weergegeven.

Tabel 2 Nationale wet- en regelgeving landschap, cultuurhistorie en aardkunde

Wetten en Verdragen	Toelichting
Nationale Omgevingsvisie (2020)	In de Omgevingsvisie schetst het Rijk een duurzaam perspectief voor de leefomgeving in Nederland tot 2050. Naar verwachting treedt vanaf 2022 de Omgevingswet in werking. De Omgevingsvisie beschrijft 21 nationale belangen en opgaven. Voor Landschap en Cultuurhistorie is 'nationaal belang 19' relevant: *behouden en versterken van cultureel erfgoed en landschappelijke en natuurlijke kwaliteiten van (inter)nationaal belang*. Het Rijk is verantwoordelijk voor een goed functionerend (wettelijk) systeem voor erfgoed en leefomgeving, zoals voor het cultureel en natuurlijk UNESCO-Werelderfgoed, kenmerkende stads- en dorpsgezichten, rijksmonumenten en cultuurhistorische waarden in of op de zeebodem. In deze beoordeling is uitgegaan van het huidige ruimtelijk beleid en regelgeving.
Erfgoedwet (2016) en Monumentenwet (1988)	De Erfgoedwet borgt de bescherming van cultureel erfgoed en regelt de bescherming van gebouwen (rijks-, provinciale- of gemeentelijke monumenten), stads- of dorpsgezichten en objecten of ensembles van de (voorlopige) UNESCO-Werelderfgoedlijst. De wet verbiedt om zonder vergunning een beschermd monument "af te breken, te verstoren of in enig opzicht te wijzigen". Totdat de Omgevingswet naar verwachting in 2021 ingaat, blijven de artikelen uit de Monumentenwet (1988) die niet terugkomen in de Erfgoedwet van kracht, waaronder de bescherming van archeologie in de fysieke leefomgeving en regelingen omtrent omgevingsvergunningen en bestemmingsplannen.
Visie Erfgoed en Ruimte (2011)	De Visie Erfgoed en Ruimte (VER) geeft aan hoe het Rijk het onroerend cultureel erfgoed borgt in de ruimtelijke ordening, welke prioriteiten het kabinet daarbij stelt en hoe zij willen samenwerken met publieke en private partijen. Vanuit een brede erfgoedvisie wordt ingezoomd op de meest actuele en urgente opgaven van nationaal belang.

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (2012)	In de SVIR schetst het Rijk ambities van het ruimtelijk en mobiliteitsbeleid in Nederland in 2040. Voor landschap en cultuurhistorie is nationaal belang 10 relevant: ruimte voor behoud en versterking van internationale unieke cultuurhistorische en natuurlijke kwaliteiten. Het Rijk beschermt de Werelderfgoederen (waaronder de Stelling van Amsterdam) via het Besluit Algemene Regels Ruimtelijke Ordening (Barro).
Besluit Algemene Regels Ruimtelijke Ordening (2011)	Een aantal nationale ruimtelijke belangen uit de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) van het Rijk wordt juridisch geborgd via het Barro. In het Barro zijn erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde afgebakend waaronder het UNESCO-Werelderfgoed de Stelling van Amsterdam

2.3 Provinciale wet- en regelgeving

In Tabel 3 is de voor het thema landschap, cultuurhistorie en aardkunde relevante nationale wet- en regelgeving weergegeven.

Tabel 3 Provinciale wet- en regelgeving landschap, cultuurhistorie en aardkunde

Omgevingsvisie NH2050 (2018)	In november 2018 hebben Provinciale Staten van Noord-Holland de Omgevingsvisie vastgesteld. In de Omgevingsvisie NH2050 wordt de visie geschetst op de ontwikkeling van de leefomgevingskwaliteiten in de provincie Noord-Holland en worden 5 bewegingen met ontwikkelprincipes beschreven voor de ontwikkeling van de leefomgeving. Relevant is de ambitie voor de leefomgeving voor landschap: *het benoemen, behouden en versterken van de unieke kwaliteiten van de diverse landschappen en de cultuurhistorie.* De randvoorwaarde en ontwikkelprincipes worden geborgd via de Omgevingsverordening.
Leidraad Landschap en Cultuurhistorie (2018) en Informatiekaart Landschap en Cultuurhistorie	De leidraad bevat de provinciale visie op ruimtelijke kwaliteit en de kernkwaliteiten van de verschillende landschappen en dorpen van Noord-Holland. Noord-Holland is onderverdeeld in 20 gebieden (zogenaamde ensembles) en 10 provinciale structuren. Het plangebied valt binnen de *ensembles* Assendelft-Krommenie, Schermer-Beemster en West-Friesland West. Relevante *structuren* zijn de IJdijken, de Westfriese Omringdijk en de Stelling van Amsterdam.
Omgevingsverordening NH2020 (2020)	De belangrijkste onderwerpen uit de Omgevingsvisie worden verankerd in de Omgevingsverordening Noord-Holland. Deze vervangt alle bestaande verordeningen die betrekking hebben op de leefomgeving zoals de Provinciale Ruimtelijke Verordening, de Provinciale Milieuverordening, de Waterverordening en de Wegenverordening. De Omgevingsverordening NH2020 is op 22 oktober 2020 vastgesteld en op 17 november 2020 in werking getreden.
Bijzonder Provinciaal Landschap (2020)	In de Omgevingsverordening NH2020 is een artikel opgenomen over Bijzonder Provinciaal Landschap. Het Bijzonder Provinciaal Landschap omvat gebieden in Noord-Holland die landschappelijke, aardkundig ecologisch of cultuurhistorisch van bijzondere waarde zijn. Het Bijzonder Provinciaal landschap is beschreven in kernkwaliteiten per deelgebied die worden vastgesteld als bijlage bij de Omgevingsverordening. De voormalige beschermingsregimes Bufferzone, Aardkundig Monument en Weidevogelleefgebied zijn geborgd in de kernkwaliteiten. Provinciale Monumenten hebben een eigen regime en vallen daarom buiten het Bijzonder Provinciaal Landschap regime.

3 LANDSCHAP EN CULTUURHISTORIE

In dit hoofdstuk wordt het thema cultuurhistorie en landschap behandeld. De informatie in dit hoofdstuk en op de kaarten komt van de provinciale *Leidraad Landschap en Cultuurhistorie* (2018) en de I*nformatiekaart Landschap en Cultuurhistorie* van provincie Noord-Holland (zie Wettelijk- en Beleidskader).

3.1 Landschapskarakteristiek

Noord-Holland is in de *Leidraad Landschap en Cultuurhistorie* 2018 onderverdeeld in 20 gebieden, de zogenaamde ensembles, en 10 provinciale structuren waaronder de Stelling van Amsterdam. Het plangebied tussen Beverwijk en Oterleek loopt door vier verschillende ensembles: *Assendelft-Krommenie*, *Schermer-Beemster* en *West-Friesland West*.

Assendelft-Krommenie
Het ensemble Assendelft-Krommenie bestaat uit een veenpolderlandschap met het lintdorp Assendelft en droogmakerijenlandschap (het Starnmeer, de IJpolders en Wijkermeerpolder). De kleinschalige veenontginningen hebben een onregelmatig verkavelingspatroon met kleine dorpen. De Starnmeerpolder heeft een rechthoekig verkavelingspatroon, met een boerderijenlint langs de centrale Middenweg. In de ingepolderde zeekleipolders liggen grillige kreekrestanten in de ondergrond van het Oer-IJ. In de Wijkermeer is de verkaveling van oude voorlanden van het Oer-IJ zichtbaar. Het Uitgeester-/Alkmaardermeer vormt een open ruimte aan de noordzijde van het gebied. Aan de zuidkant bepalen de beplanting en dijken langs het Noordzeekanaal de grens. De dijken van het Oer-IJ zijn noord-zuid georiënteerd. De lange bebouwingslinten van Assendelft en Westzaan lopen ook noord-zuid. In het veenlint van Assendelft liggen verspreid langs de weg veel stolpboerderijen. Aan de westzijde van het ensemble is de Stelling van Amsterdam prominent aanwezig met liniedijken en forten. De Stelling volgt de loop van het Oer-IJ en bestaat tussen het Noordzeekanaal en het Fort bij Veldhuis uit dubbele liniedijken: de Noorder IJ/Zeedijk en de St. Aagtendijk/Liniedijk. De Vuurlinie, gelegen tussen Fort Zuidwijkermeer en Fort St Aagtendijk is beplant. Vanaf Fort Krommeniedijk verlaat de Stelling van Amsterdam de loop van het Oer-IJ.

Schermer-Beemster
Dit ensemble wordt gekenmerkt door het veenpolderlandschap van de Eilandspolder en de polder Mijzen en twee grote droogmakerijen: de Schermer en de Beemster. De Eilandpolder en de polder Mijzen worden gekenmerkt door een onregelmatige veenpolderverkaveling. De bebouwing concentreert zich in de ontginningslinten (Graf en Grootschermer) en dijklinten (Schermerhorn en de Rijp). De landschappelijke karakteristiek van de Beemster wordt gevormd door een raster met gelijkwaardige wegen en vaarten die allemaal beplant zijn. Dit zorgt voor de herkenbare indeling in vierkanten.

De Schermer heeft ook een geometrische opzet. Maar in tegenstelling tot de Beemster heeft de Schermer een binnenboezem, gevormd door de kenmerkende boezemvaarten, de Noorder- en Zuidervaart. De bebouwing in de Schermer is te herkennen aan de losse groene erven langs de linten. De Eilandpolder is een zeer open landschap. In het veen liggen enkele kleinere droogmakerijen. In de Beemster begrenzen laanbeplanting en bebouwing langs rasterwegen de openheid. In de Beemster liggen vijf forten die onderdeel zijn van de Stelling van Amsterdam met ‘*verboden kringen*’ met een straal van vijf kilometer rondom het fort. De grote openheid in de Schermer is te ervaren door brede vergezichten over de tochten. De dwarswegen zijn in tegenstelling tot de vaarten, niet beplant. De ringdijk begrenst de open ruimte. Beeldbepalend in het veengebied van de Eilandpolder en de polder Mijzen zijn de lintdorpen Grootschermer, De Rijp, Graf en Schermerhorn. De twee hoofdassen van de Schermer en de ringdijk zijn de belangrijkste ruimtelijke dragers van de Schermer.

West-Friesland West
De polder Oterleek ligt aan de rand van het ensemble *West-Friesland West*. De Westfriese Omringdijk vormt door zijn herkenbare dijkprofiel een duidelijke rand van het ensemble. Hierbinnen ligt het oude zeekleilandschap herkenbaar aan lange veenlinten en opstrekkende verkaveling haaks op de linten. Aan de zuidrand ligt Oterleek een lintdorp dat gesitueerd is op een oude dijk. Vanaf de hoge Westfriese Omringdijk is zicht op het aanliggende landschap. Verspreid door West-Friesland West staan verschillende molens als markante objecten in het landschap. De Westfriese Omringdijk is aangewezen als provinciaal monument en een structuur van regionale betekenis. In het landschap zijn de ontginningsstructuren, vaarten en dijkwegen de belangrijkste structuurlijnen. De lintdorpen met vele stolpen zijn beeldbepalend en van oudsher de ruimtelijke dragers van verstedelijking.

Conclusie

Het kabeltracé wordt om bebouwingslinten, beplantingen, molens en elementen van de Stelling van Amsterdam heengeleid of aangelegd middels gestuurde boring. Het kabeltracé wordt ondergronds aangelegd en vormt geen blijvend zichtbaar element in het landschap. Uitgangspunt is dat er na het afronden van de werkzaamheden geen opgaande elementen in de vorm van installaties (bouwwerken geen gebouw zijnde) op de cross-bonding locaties achterblijven. Het kabeltracé heeft daarmee geen invloed op de visuele openheid van de schootsvelden, verboden kringen en inundatiegebieden van de Stelling van Amsterdam.

Wel kan de aanleg middels open ontgraving door de ensembles Schermer-Beemster effect hebben op de karakteristieke verkavelingspatronen en waterlopen. Indien na aanleg van het kabeltracé de oorspronkelijke bodemopbouw wordt teruggebracht door middel van het scheiden van bodemlagen en het oorspronkelijke verkavelingspatroon (inclusief sloten) zoveel mogelijk wordt hersteld kunnen deze effecten worden gemitigeerd. De in- en uittredepunten voor de gestuurde boring in het veenlandschap vormen een aandachtspunt in verband met het opbrengen van zand in het veengebied en het gebruik van zwaar materieel.

3.2 Historische geografie

Hieronder worden per landschapstype de kenmerkende historische structuurlijnen en cultuurhistorische elementen in landschap genoemd die binnen het plangebied voorkomen en die zijn benoemd in de *Leidraad Landschap en Cultuurhistorie* van de provincie Noord-Holland.

Assendelft-Krommenie

De polders worden gekenmerkt door een samenhangend geometrisch systeem van ringdijken, ringvaarten en waterlopen. Identiteitsbepalende onderdelen zijn ook de lintbebouwing, stolpboerderijen en poldermolens met hun biotopen. Het Uitgeester-/Alkmaardermeer is het enige nog resterende meer dat door erosie van het veen is ontstaan. De Noorder IJdijken zijn aangewezen als provinciaal monument. Dijken zijn zeer kenmerkende elementen en cultuurhistorisch van belang als bijdrage aan de bewonings- en ontginningsgeschiedenis van het gebied. In het plangebied bij Beverwijk is de 12e -eeuwse Sint Aagtendijk gelegen. Ook de 18e -eeuwse Nieuwendijk, gelegen tussen de Assendelver zeedijk en de Sint Aagtendijk, ligt in het plangebied evenals de Liniewal van de Stelling van Amsterdam in de Wijkermeerpolder. De Stelling van Amsterdam is naarst provinciaal monument ook UNESCO-Werelderfgoed. Ruimtelijke dragers zijn de dijken van het Oer-IJ, de bebouwingslinten van Assendelft en Westzaan, de Nauernasche Vaart, de Stelling van Amsterdam, het Noordzeekanaal en stolpenstructuren.

Schermer-Beemster

De Schermer is, tussen 1633 en 1635, drooggemalen met behulp van 52 molens. Door middel van een decentraal bemalingssysteem kregen de lager en hoger gelegen afdelingen hun eigen precieze waterbeheersing. De poldermolens maalden op een binnenboezem, zoals de Noordervaart. De binnenboezem bracht het water naar drie groepen molens. Deze molens maalden het water in drie trappen (onder-, middel- en boven molens) in de Schermerboezem. In 1929 werden de laatste drie molen buiten gebruik gesteld en vervangen door 3 elektrische gemalen. Van de 52 molens zijn er 11 bewaard gebleven. Het land dat beschikbaar was gekomen door het droogmalen van de meren werd voornamelijk gebruikt als landbouwgrond.

West-Friesland West

In het Westfriese landschap zijn de ontginningsstructuren, vaarten en dijkwegen de belangrijkste lokale structuurlijnen. De lint(dorp)en met de vele stolpen zijn beeldbepalend en zijn van oudsher de ruimtelijke dragers van verstedelijking. Daarnaast zijn het Noordhollandsch Kanaal met de kenmerkende vlotbruggen, het kanaal Alkmaar-Kolhorn, het kanaal Stolpen-Schagen, de sloten, de (ring)vaarten en de tochten herkenbare lijnen in het landschap. De Westfriese Omringdijk is aangewezen als provinciaal monument. Aan de zuidzijde is de Westfriese Omringdijk in de 17e eeuw gebruikt als Noordschermerdijk. Verspreid door West-Friesland West staan verschillende molens (soms in serie) als markante objecten in het landschap. Ze herinneren aan het proces van land maken en drooghouden.

Conclusie

Het kabeltracé wordt om de ringdijken, ringvaarten, lintbebouwing, stopboerderijen en poldermolens met hun biotopen heengeleid of middels gestuurde boring onder de elementen heen gelegd. Het kabeltracé wordt ondergronds aangelegd en vormt geen blijvend zichtbaar element in het landschap. Uitgangspunt is dat er na het afronden van de werkzaamheden geen opgaande elementen in de vorm van installaties (bouwwerken geen gebouw zijnde) op de cross-bonding locaties achterblijven. Het kabeltracé heeft daarmee geen invloed op de visuele openheid van de schootsvelden, verboden kringen en inundatiegebieden van de Stelling van Amsterdam.

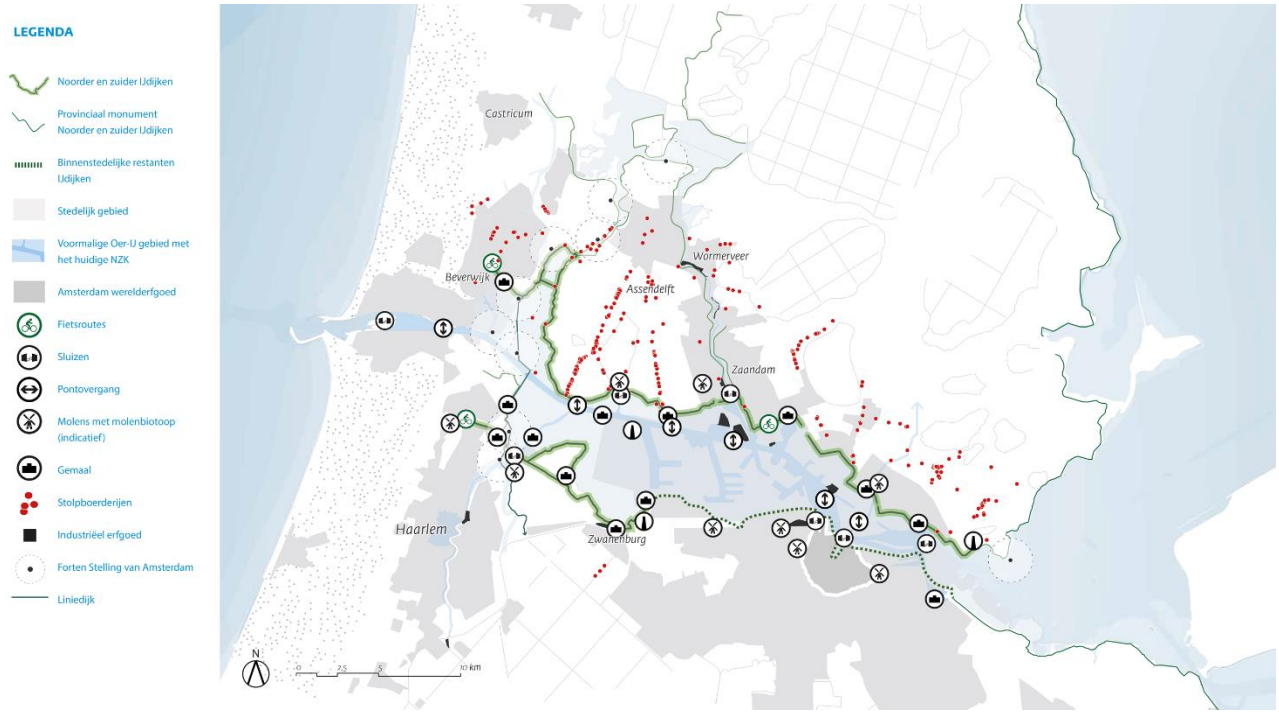
Wel kan de aanleg middels open ontgraving effect hebben op de karakteristieke verkavelingspatronen en waterlopen. Indien na aanleg van het kabeltracé de oorspronkelijke bodemopbouw wordt teruggebracht door middel van het scheiden van bodemlagen en het oorspronkelijke verkavelingspatroon (inclusief sloten) zoveel mogelijk wordt hersteld kunnen deze effecten worden gemitigeerd. De in- en uittredepunten voor de gestuurde boring in het veenlandschap vormen een aandachtspunt in verband met het opbrengen van zand in het veengebied en het gebruik van zwaar materieel.

Provinciale Monumenten

Noord-Holland telt circa 500 provinciale monumenten. Monumenten zijn wettelijk beschermd. In januari 2011 heeft de provincie besloten tot herijking van het erfgoedregister en besloten dat alle provinciale monumenten een relatie moeten hebben tot de zogenaamde provinciale structuurdragers. Dit zijn structuren in het landschap die bepalend zijn voor de provinciale identiteit. Binnen het plangebied zijn de volgende provinciale monumenten aanwezig:

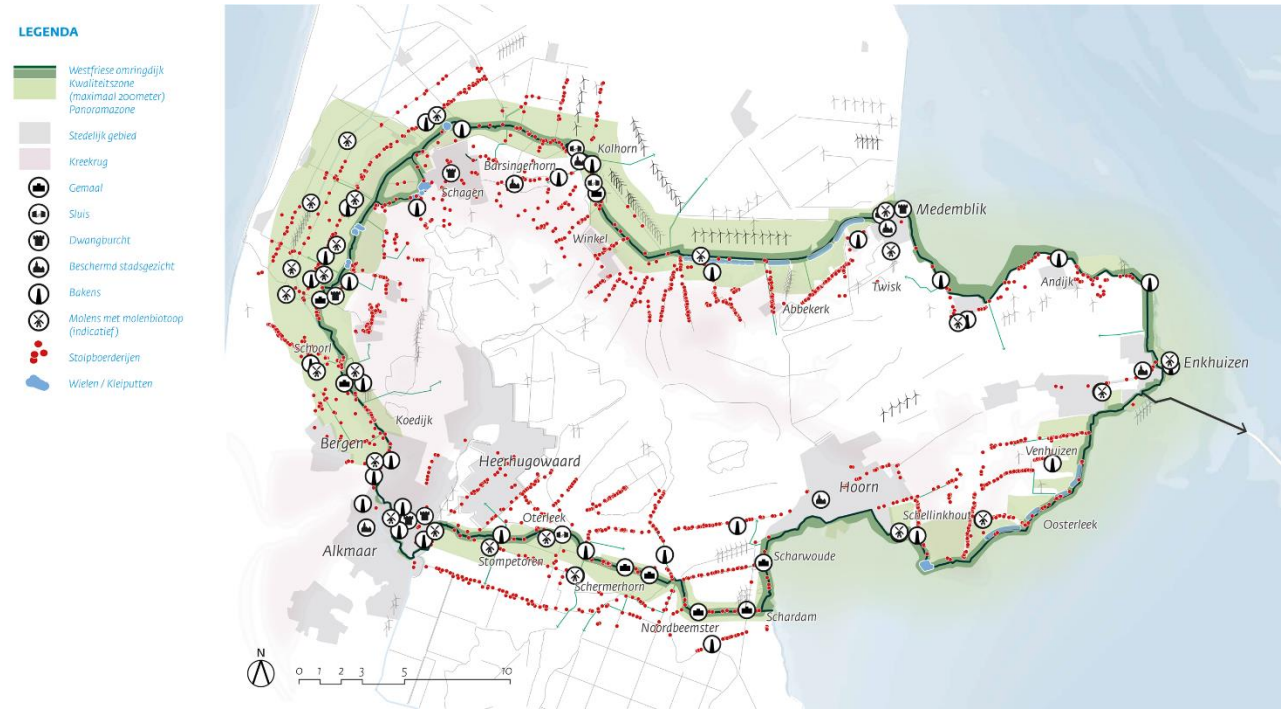
Stelling van Amsterdam

- Liniewal Aagtendijk-Zuidwijkermeer (Beverwijk);
- Fort aan de Sint Aagtendijk (Beverwijk);
- Voorzieningen aan de Hoge Dijk;
- Fort bij Krommeniedijk (Uitgeest);
- Nevenbatterij Fort Marken-Binnen (Markenbinnen).

Figuur 2: Overzichtskaart IJ- en Zeedijken (Leidraad Landschap en Cultuurhistorie, 2018)

Noorder IJ- en Zeedijken
De Noorder IJ- en Zeedijken lopen van Schellingwoude door Amsterdam Noord via Zaandam naar Beverwijk. De Noorder IJ- en Zeedijken zijn restanten van de waterkeringen langs het Oer-IJ. De IJ- en Zeedijken vormen een beeldbepalende structuur in het Noord-Hollandse polderlandschap door hun continuïteit en de hoogte van de dijken in relatie tot de openheid van het omliggende veenlandschap. Door de steilheid van het dijkprofiel en de hoogte van de dijken zijn de dijken goed herkenbaar in het landschap. Op verschillende plekken hebben de dijken en relatie met de Stelling van Amsterdam. Een aantal forten ligt direct aan de IJdijken.

Figuur 3: Overzichtskaar Westfriese Omringdijk (Leidraad Landschap en Cultuurhistorie, 2018)

Westfriese Omringdijk
De Westfriese Omringdijk is de dijk rond het oude zeekleilandschap van West-Friesland. Door het profiel van de vaak steile hoge dijk vormt de Westfriese Omringdijk een belangrijke ruimtelijke drager in het landschap. Hierbij horen ook de cultuurhistorische waardevolle objecten als wielen, kleiputten, inlaaglanden, burchten en gemalen. Langs de dijk staan verschillende bakens en molens. Vanaf de dijk is er vaak weids zicht op het landschap en vanuit de omgeving is de dijk goed zichtbaar. De Westfriese Omringdijk is beschermd als provinciaal monument.

Overige cultuurhistorische en landschappelijke elementen
Het tracé passeert van noord naar zuid nog een aantal andere cultuurhistorische en landschappelijke elementen. Eén van de elementen is het Noordhollandsch Kanaal. Het kanaal heeft een waarde waarbij de lijnstructuur met bijbehorende – als provinciaal monument beschermde – pontonbruggen van het kanaal moet worden behouden. Daarnaast is het beleid het kanaal te versterken als landschapsstructurerend element met accent op de samenhang tussen kanaal en omringend landschap. Tevens is de kade van de Krommeniepolder een waardevol element. Beide elementen zullen middels gestuurde boring worden gekruist.

Conclusie
Het kabeltracé van de 150kV-verbinding doorkruist meerdere provinciale monumenten en landschappelijke elementen. De kruising van deze monumenten en elementen zal middels gestuurde boring plaatsvinden waardoor er geen negatieve effecten zijn te verwachten.

3.3 Historische (steden)bouwkunde

De Stelling van Amsterdam is een stelsel van verdedigingswerken dat tussen 1880 en 1920 is aangelegd rond de stad Amsterdam. De linie bestaat uit een ingenieus netwerk van meer dan 40 forten, dammen en sluizen, onderling verbonden door dijken en liniewallen die samen een ring vormen van 135 kilometer, beginnend bij Edam, via Haarlem, en eindigend bij Muiden. Om het schootsveld rond de vestingwerken vrij te houden golden er op grond van de Kringenwet uit 1853 beperkende maatregelen voor het bouwen en planten van bomen.

UNESCO Werelderfgoed de Stelling van Amsterdam
In 1996 is de Stelling van Amsterdam op de UNESCO Werelderfgoedlijst geplaatst. Behoud van Werelderfgoederen heeft te maken met het duurzaam beheersen van te beschermen de erfgoedwaarden in een steeds veranderende omgeving. In principe moet al het mogelijke worden gedaan om nadelige gevolgen voor belangrijke plekken te voorkomen of te minimaliseren.

Het belangrijkste uitgangspunt bij de beoordeling is dat de impact wordt beschouwd op het behoud/veiligstellen van de *Outstanding Universal Value* (OUV) van het Werelderfgoed. In het geldende Rijksbeleid, het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening, zijn in artikel 2.13 regels over Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde opgenomen. Daaronder zijn er ook regels voor de Stelling van Amsterdam. De kernkwaliteiten zijn ook opgenomen in de Omgevingsverordening van de provincie Noord-Holland (paragraaf 6.4.3. Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde).

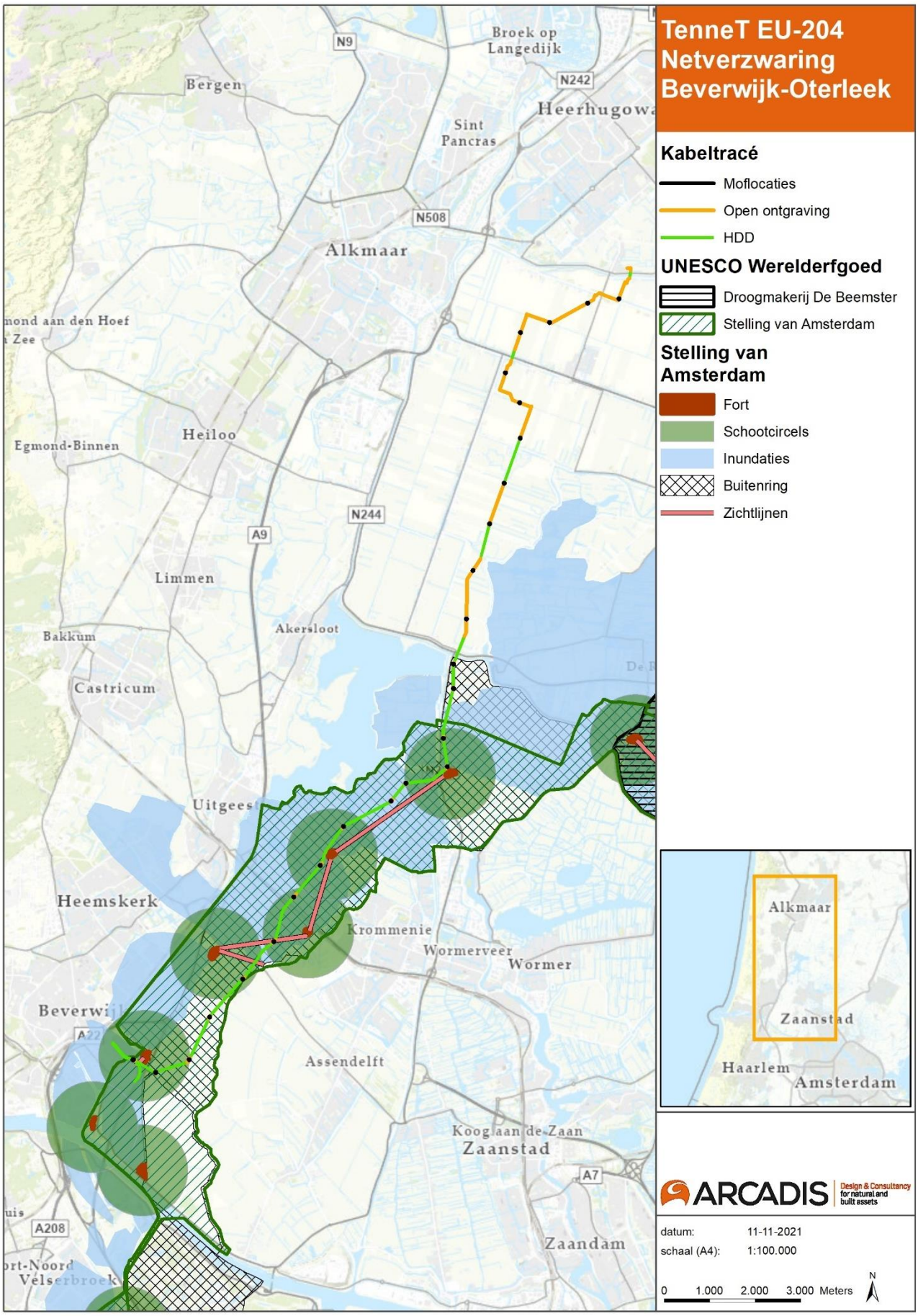
De OUV van de Stelling van Amsterdam beschrijft in essentie een systeem dat bestaat uit drie centrale kernkwaliteiten waarbij uitgegaan wordt van een samenhangend systeem:

- Liniedijk (hoofdverdedigingslijn);
- Ketting van inundatievelden en inundatiemiddelen (watermanagementsysteem);
- Ketting van en een systeem van militaire elementen (militair systeem).

In Figuur 3 is een kaart opgenomen met daarop de Stelling van Amsterdam. Tussen Beverwijk en de Schermer doorsnijdt de 150kV-verbinding de inundatiegebieden, buitengebieden en schootsvelden van de Stelling van Amsterdam. Dit wordt samen gezien als de ‘buitenring’, de groene stille ruimte rondom Amsterdam. De forten binnen het plangebied zijn het Fort aan de Sint Aagtendijk in Beverwijk, het Fort bij Veldhuis bij Heemskerk, het Fort aan den Ham bij Uitgeest, het Fort bij Krommeniedijk en het Fort bij Marken-Binnen. Alle forten worden ontzien door het tracé van de 150kV-verbinding. Tussen het Fort aan de St. Aagtendijk, het Fort bij Veldhuis en Fort bij Veldhuis en Fort aan den Ham is de liniedijk en het schootsveld nog (redelijk) intact.

Conclusie

Het kabeltracé voor de nieuwe 150kV-verbinding doorsnijdt de Stelling van Amsterdam. Het tracé raakt geen militaire elementen en wordt onder de liniedijk geboord middels een gestuurde boring. Uitgangspunt is dat er na het afronden van de werkzaamheden geen opgaande elementen in de vorm van installaties (bouwwerken geen gebouw zijnde) op de cross-bonding locaties achterblijven. Omdat de kabels ondergronds worden aangelegd zijn na realisatie geen effecten te verwachten op de kernkwaliteiten openheid en ruimtebeleving van de Stelling van Amsterdam.

Figuur 4: UNESCO Werelderfgoed De Stelling van Amsterdam

Beschermde stads- en dorpsgezichten
Volgens de kaart beschermde stads- en dorpsgezichten raakt het tracé geen van deze elementen. Wel doorsnijdt het tracé droogmakerij De Schermer (Figuur 5). De droogmakerij maakt onderdeel uit van het ensemble Schermer-Beemster. De Beemster heeft de status van UNESCO-Werelderfgoed, maar de Schermer niet. In 2005 heeft de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed een procedure gestart voor de aanwijzing van de droogmakerij De Schermer tot beschermd dorpsgezicht, maar de procedure heeft tot weerstand geleid[1]. Er was onvoldoende draagvlak. In 2019 is de procedure stopgezet en daardoor heeft de Schermer echter geen status van beschermd dorpsgezicht, maar wordt beschermd middels het ensemble Schermer-Beemster. Daarnaast beschermt het bestemmingsplan Landelijk Gebied 2014 de cultuurhistorische waarden van de gehele Schermer. Hierbij wordt het behoud en herstel van cultuurhistorische waarde van het gebied en zijn bebouwing vooropgesteld. Het is verboden om op deze gronden een gebouw te slopen. In de Beleidsnota Erfgoed Alkmaar 2016-2026 worden ook beleidsregels losgelaten op de droogmakerij en de bijbehorende stolpen. De stolpen binnen de Schermer hebben een dubbelbestemming cultuurhistorische waarde en mogen niet worden aangetast. Tevens wordt genoemd dat in de omgevingsvisie aandacht moet komen voor de bescherming van de droogmakerij Schermer.

Stolpboerderijen
Kenmerkend voor de Noord-Hollandse polders zijn de stolpboerderijen. Dit type boerderij is een vierkante boerderij met een piramidevormig dak. De stolp gaf plaats aan woonvertrekken voor de familie, maar ook een groot gedeelte van de boerderij was in gebruik als stal waar het hooi, wagens en werktuigen stonden, zo ook het vee in de wintermaanden. Het piramidedak is vaak belegd met pannen met eventueel riet daarboven op.

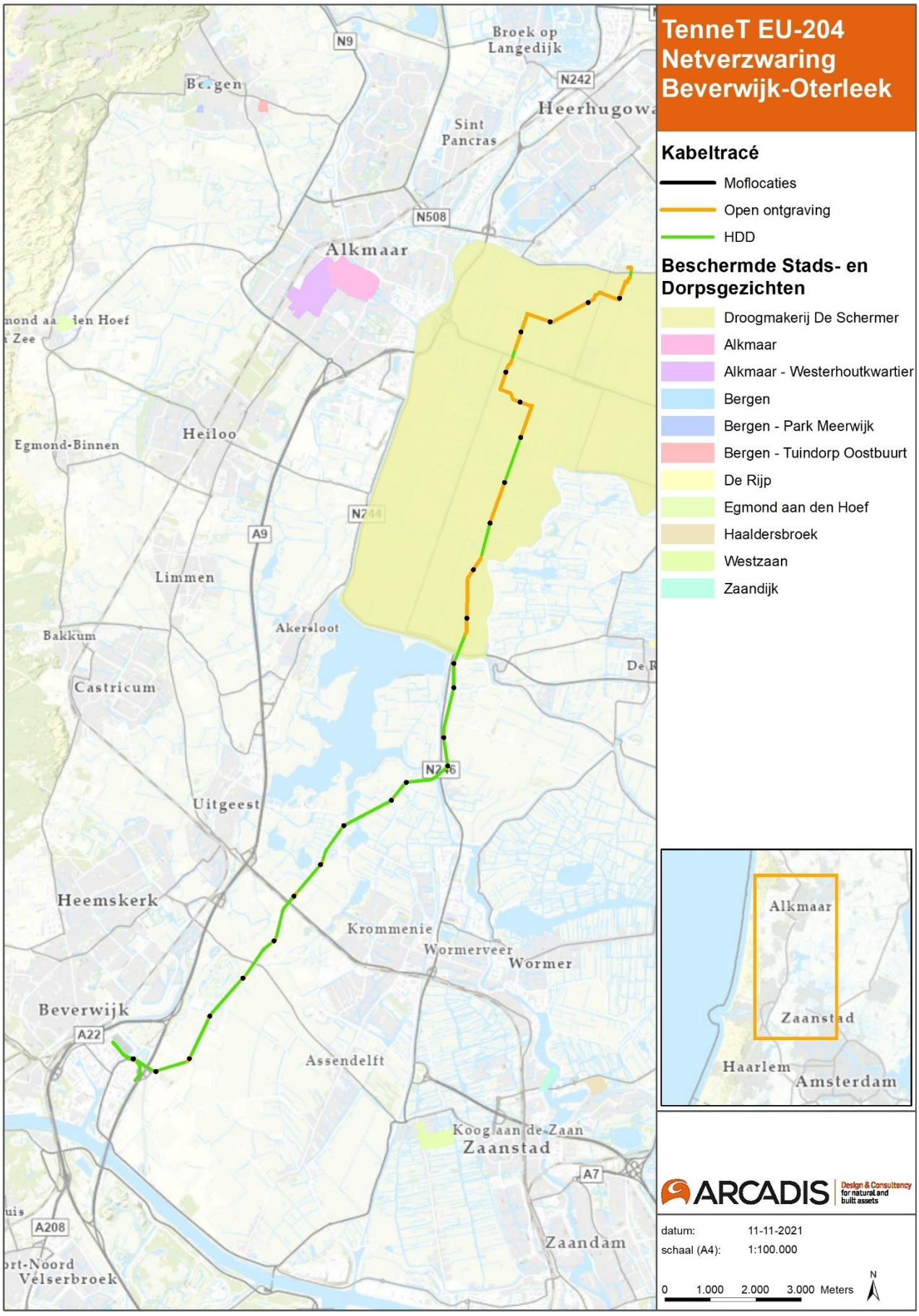
Door brand en sloop en vanwege aanleg van nieuwe wegen, stads- en dorpsuitbreidingen en aanleg van bedrijventerreinen zijn stolpboerderijen bedreigd. Maar ook sloop vanwege (soms alleen veronderstelde) slechte staat van de boerderij en de wens tot aangepaste nieuwbouw. Daarom is het cruciaal dat bij de aanleg van het hoogspanningstracé de ligging van stolpboerderijen wordt gekeken of de boerderij is gevaar komt. Een status als rijks-, provinciaal of gemeentelijk monument biedt bescherming en, afhankelijk van gemeentelijk beleid, ook de aanduiding beeldbepalende en/of karakteristieke stolp. Bij de meeste stolpen geldt geen beschermde status als woonhuis. Desalniettemin maken stolpboerderijen deel uit van een ensemble van een polder en zijn deze mogelijk via deze manier alsnog beschermd. Daarnaast zijn binnen de *Leidraad Landschap en Cultuurhistorie* ook stolpenstructuren opgenomen. Door hun streekgebonden erfinrichting, de beplanting in samenhang met de lokale landschapsstructuur en de kenmerkende gevelindeling vertellen stolpen het verhaal van de Noord-Hollandse agrarische geschiedenis.

Waar groepen stolpen in samenhangende reeksen aanwezig in het landschap zijn, is de waarde stolpenstructuur aangehangen. In de leidraad wordt als reden gegeven om stolpenstructuren aan te wijzen in het provinciaal belang de stolpenstructuren te bewaren in hun kenmerkende landschapstype, in relatie tot elkaar en in relatie tot de structurerende ruimtelijke dragers. Het benoemen van stolpenstructuren betekent niet dat individuele stolpen buiten deze stolpstructuren geen waarde hebben. Net als binnen de stolpenstructuren staan ook hier cultuurhistorisch waardevolle stolpboerderijen die het landschap verrijken. Objectbescherming valt echter buiten de scope van deze Leidraad.

Daarnaast zijn de volgende criteria gehanteerd bij het benoemen van een stolpenstructuur in de vorm van een lint, dijk, weg of vaart:

- binnen de structuur heerst een duidelijke samenhang tussen stolp, erf en landschap (openheid) en de structuur is manifest in het landschap aanwezig;
- stolpen domineren het beeld in de structuur, vanaf de ene stolp is altijd zicht op een andere, en er bevinden zich minimaal zes stolpen in de structuur;
- de stolpenstructuur heeft een relatie met een goed afleesbare historische structuurlijn.

[1] Brief ‘Beëindiging procedure tot aanwijzing Droogmakerij De Schermer’ van 10 mei 2019 vanuit Rijksdienst voor het cultureel erfgoed aan het college van burgemeester en wethouders gemeente Alkmaar (kenmerk 118782)

Figuur 5: Beschermde stads- en dorpsgezichten

Binnen het plangebied is in de Schermer een aantal stolpenstructuren te vinden. Daarvan worden twee van deze structuren door het tracé gekruist. Volgens de tracékaart worden deze structuren doorsneden middels een boring en wordt de structuur daardoor niet aangetast.

Het tracé zal langs een aantal stolpen lopen. In onderstaande Tabel 4 is een overzicht gegeven om welke stolpboerderijen dit gaat (afbeeldingen zijn allen afkomstig van de beeldbank Boerderijenstichting Noord-Holland, geraadpleegd 11 juni 2020). Eén van de stolpboerderijen betreft een rijksmonument. Het gaat om een 17de -eeuwse stolpboerderij met een stenen halsgevel uit 1777. Het tracé wordt op afstand van de stolpboerderijen aangelegd en doorsnijdt geen stolpboerderijen of de erven, zie Figuur 6 en Figuur 7.

Tabel 4: Overzicht stolpboerderijen langs het 150kV-tracé Beverwijk-Oterleek

Stolp (adres en status)	Foto
Stolpboerderij Noordschermerdijk 4, 4A/B, Oterleek. Rijksmonument (nr. 33098) Boerderij ligt op circa 45 meter van het tracé	
Stolpboerderij Lange Molenweg 4 Oterleek Boerderij ligt op circa 50 meter van het tracé	
Stolpboerderij Lange Molenweg 2 Oterleek Boerderij ligt op circa 50 meter van het tracé	
Stolpboerderij, Noordervaart 115 Stompetoren Boerderij ligt op circa 30 meter van het tracé (boring)	

Stolpboerderij Noordervaart 178 Stompetoren
Boerderij ligt op circa 90 meter van het tracé

Stolpboerderij Driehuizerweg 2 Driehuizen
Boerderij ligt op circa 455 meter van het tracé (boring)

Stolpboerderij Provincialeweg 7 Starnmeer
Boerderij ligt op circa 60 meter van het tracé

Stolpboerderij Stierop 1 Uitgeest
Boerderij ligt op circa 185 meter van het tracé (boring)

Stolpboerderij Groenedijk 20 Assendelft
Boerderij ligt op circa 150 meter van het tracé (boring)

Figuur 6: Stolpboerderijen in droogmakerij de Schermer

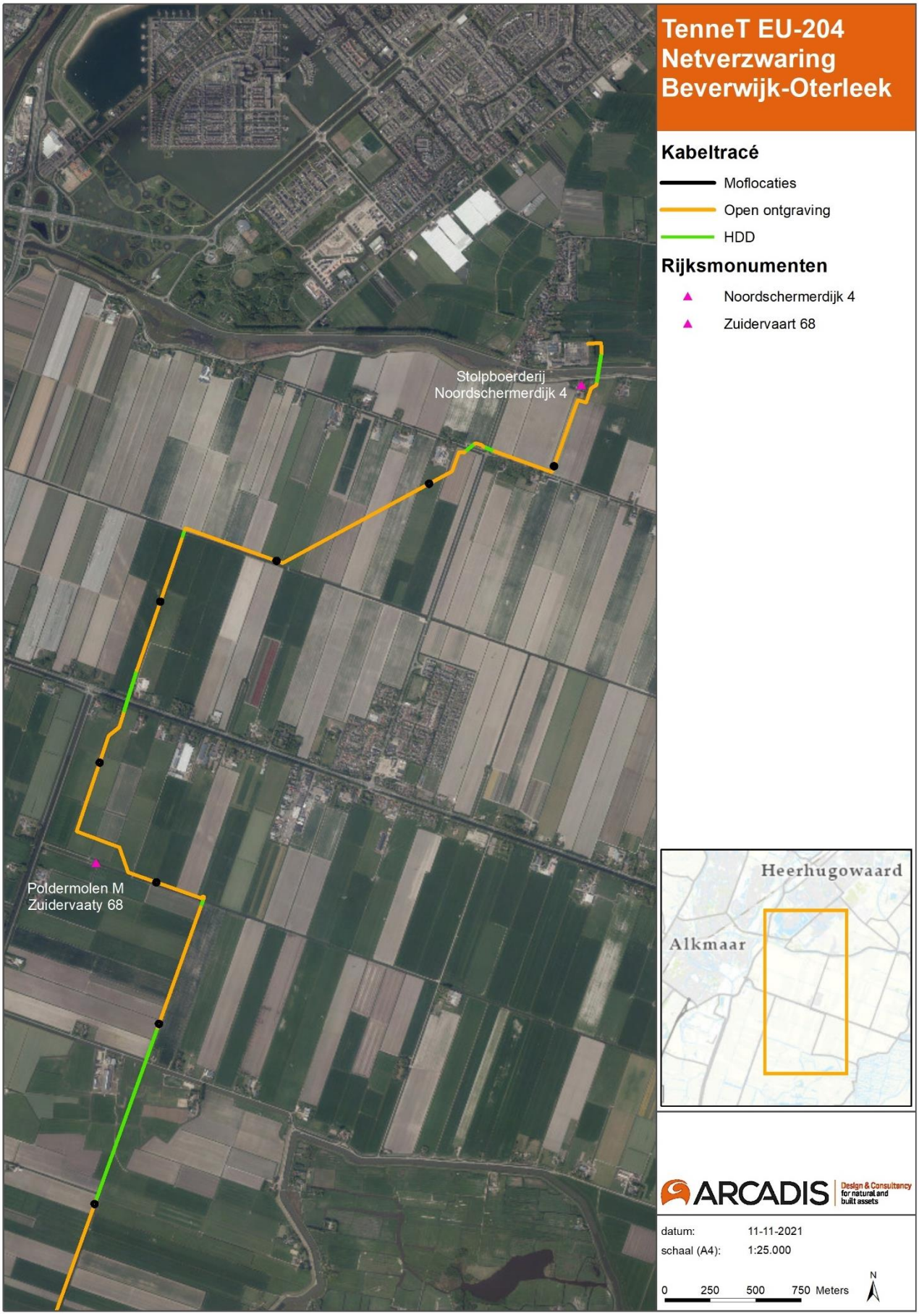
Figuur 7: Stolpboerderijen omgeving Assendelft

Rijksmonumenten
Het tracé loopt langs een tweetal rijksmonumenten. Eén van de rijksmonumenten is de stolpboerderij aan Noordschermerdijk 4 in Oterleek (rijksmonumentnummer 33098). Het kabeltracé wordt via open ontgraving op afstand (ruim 25 meter) van het rijksmonument aangelegd. Dit betekent dat de stolpboerderij niet in gevaar komt door het kabeltracé. Tevens loopt het tracé langs een molen in droogmakerij de Schermer (Figuur 8). Het betreft Poldermolen M aan Zuidervaart 68 (rijksmonumentnummer 33115). Er is geen omschrijving van het object aanwezig. Enkel is bekend dat deze molen stamt uit 1635. Het tracé zal middels open ontgraving op afstand (ruim 125 meter) van het rijksmonument worden aangelegd. Dit betekent dat de molen niet in gevaar komt door het kabeltracé.

Figuur 8: Afbeelding Poldermolen M (beeldbank monumentenregister)

Conclusie
Het kabeltracé voor de nieuwe 150kV-verbinding loopt of afstand langs een aantal stolpboerderijen, waarvan één rijksmonument en een rijksmonumentale molen. Het tracé raakt geen van de stolpboerderijen of stolpboerderijerven. Er zijn geen effecten te verwachten op de stolpboerderijen of de rijksmonumentale molen in de Schermer.

Figuur 9: Rijksmonumenten langs het 150kV-tracé Beverwijk-Oterleek

4 AARDKUNDE

Aardkundige waarden zijn gave en representatieve elementen en patronen die aan het oppervlak zichtbaar zijn. Het zijn kwaliteiten die iets vertellen over de manier waarop het landschap is ontstaan en de krachten die daarbij een rol speelden (wind, water, ijs en getijden). Aardkundige waarden hebben te maken met de geologische opbouw, de geomorfologie (landvormen) en bodemkundige verschijnselen en processen van een gebied en vormen het aardkundig erfgoed. Op 22 oktober 2020 hebben de Provinciale Staten de Omgevingsverordening NH2020 vastgesteld. Aardkundige waarden worden voor zover er sprake is van geografische overlap beschermd via de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Aardkundige waarden die niet binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN) vallen worden beschermd via de kernkwaliteiten van het Bijzonder Provinciaal Landschap.

4.1 Natuurnetwerk Nederland

De aardkundige waarden van het gebied *Weijenbus Vroonmeer* worden beschermd via de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland-gebied *Weijenbus Vroonmeer en Fort Krommeniedijk.* Het gebied is waardevol vanwege de oude landschapspatronen (grillig krekenpatroon van het Oer-IJ – het Vroonmeer en Weijenbus zijn hier overblijfselen van). Voor ruimtelijke ontwikkelingen geldt dat deze per saldo niet mogen leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden.

Betekenis voor het kabeltracé
Het kabeltracé loopt langs de zuidrand van het gebied en wordt middels open ontgraving aangelegd. De kreekrestanten in de ondergrond bevinden zich in het noordelijk deel van het gebied. Er zijn geen effecten te verwachten op de aardkundige waarden van het gebied *Weijenbus Vroonmeer*.

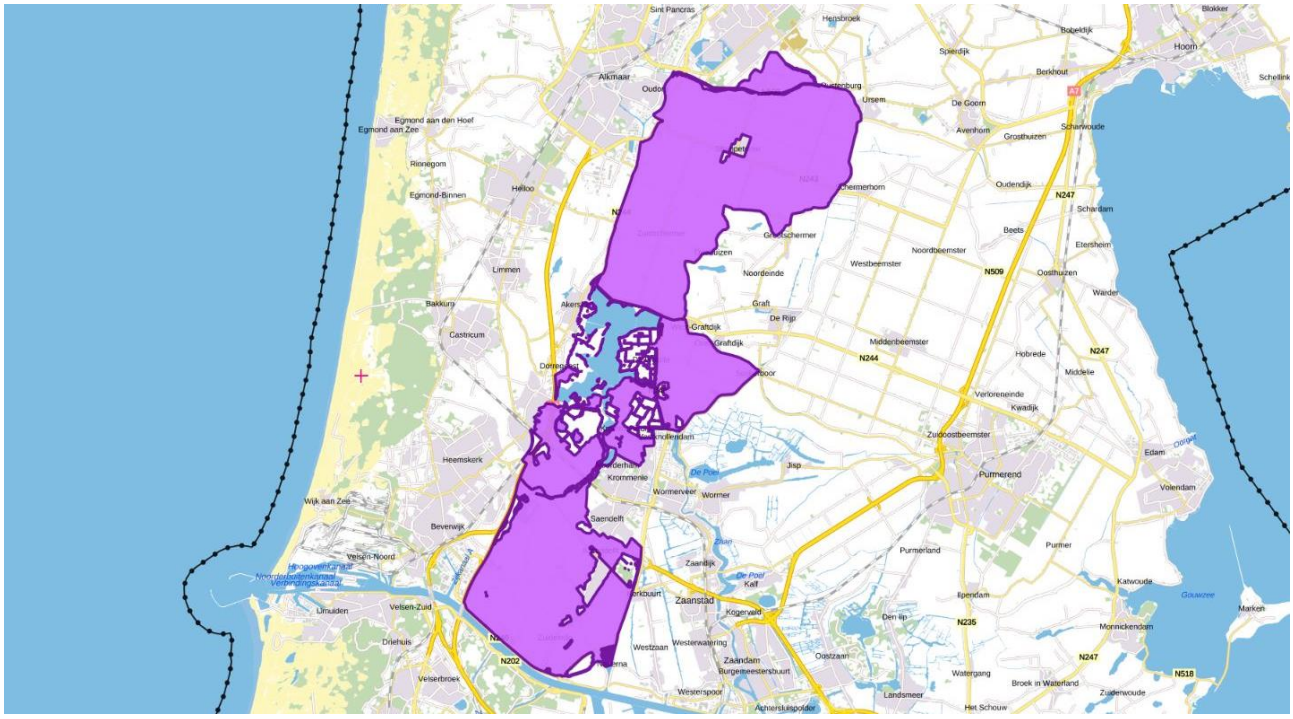
4.2 Bijzonder provinciaal landschap

Het Bijzonder Provinciaal Landschap omvat gebieden in Noord-Holland die landschappelijke, aardkundig ecologisch of cultuurhistorisch van bijzondere waarde zijn. De waarden van het Bijzonder Provinciaal landschap zijn beschreven en worden geborgd via de kernkwaliteiten per deelgebied die worden vastgesteld als bijlage bij de Omgevingsverordening NH2020. In het BPL zijn ruimtelijke ontwikkelingen, met uitzondering van nieuwe stedelijke ontwikkelingen, toegestaan wanneer de beschreven kernkwaliteiten niet worden aangetast. Per locatie kan aan de hand van de kernkwaliteiten een zorgvuldige afweging worden gemaakt welke ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk en welke niet wenselijk zijn. In de ruimtelijke onderbouwing van een bestemmingsplan dat een ontwikkeling in het BPL mogelijk maakt, moet worden gemotiveerd dat de ter plaatse geldende kernkwaliteiten niet worden aangetast. De afweging of er bij ruimtelijke ontwikkelingen sprake is van aantasting van de kernkwaliteiten ligt bij de gemeente (Provincie Noord-Holland, 2020).

In lijn met de provinciale Leidraad Landschap en Cultuurhistorie zijn de kernkwaliteiten beschreven aan de hand van de drie provinciale kernwaarden:

1. *Landschappelijke karakteristiek*: de landschapstypen en de belangrijkste kenmerken van deze landschappen.
2. *Openheid en ruimtebeleving*: de beleving van de ruimte, de horizon en de oriëntatiepunten.
3. *Ruimtelijke dragers*: de driedimensionale structuren en lijnen die in het (vlakke) landschap het beeld bepalen en begrenzen.

Het plangebied voor de nieuwe 150kV-verbinding tussen Beverwijk en Oterleek loopt door vier Bijzonder Provinciale Landschappen, namelijk: *Assendelft en omgeving*, *Alkmaardermeer en omgeving*, *de Schermer* en *Veenhuizen en Oterleek*. In de volgende paragrafen worden de verschillende Bijzonder Provinciale Landschappen beschreven en wordt ingegaan op de kernkwaliteiten aan de hand van de drie provinciale kernwaarden.

Figuur 10: Begrenzing Bijzonder Provinciaal Landschap binnen het plangebied (Provincie Noord-Holland, 2011)

Assendelft en omgeving

Het Bijzonder Provinciaal Landschap Assendelft en omgeving is een open tot zeer open veen- en kleipolderlandschap ten noorden van het Noordzeekanaal. De ontginningsgeschiedenis is goed afleesbaar in het landschap door het verkavelings- en slotenpatroon van de veenweidepolders en de kronkelige dijken langs de voormalige geul van het Oer-IJ. De Stelling van Amsterdam met forten en liniedijk is prominent aanwezig in het landschap. De grote openheid van Assendelft en omgeving is van bijzondere waarde. Deze openheid wordt extra benadrukt door het contrast met het nabijgelegen stedelijk gebied van Zaanstad, Beverwijk en Heemskerk. Delen van het gebied rond de Stelling van Amsterdam en aan de oostzijde zijn ruimtelijk meer verdicht door opgaande beplanting. Assendelft is een beeldbepalend bebouwingslint. Het BPL Assendelft en omgeving maakt deel uit van het ensemble Assendelft-Krommenie in de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie.

Tabel 5 Kernkwaliteiten Bijzonder Provinciaal Landschap - Assendelft en omgeving

Kernkwaliteiten	Beschrijving
Aardkundige en landschappelijke karakteristiek	• **Brede veensloten en restanten van kreken en geulen** De veensloten tonen de oorspronkelijke afwatering van de veenontginningen. Kreekrestanten in de veenpolders en kleipolder tonen de invloed die de zee via het Oer-IJ en IJ lange tijd had op het gebied. Deze waterlopen zijn onvervangbaar. Ruimtelijke ontwikkelingen die leiden tot dempen of wijzingen van de waterlopen zijn een aantasting van deze kernkwaliteit. • **Onregelmatige en regelmatige strookverkaveling veenweidepolders en onregelmatige en regelmatige blokverkaveling van de IJpolders** Het verkavelingspatroon van de veenweidepolders maakt het landschap met haar geschiedenis zichtbaar. Het gebied is cultuurhistorisch van hoge waarde. Deze kernkwaliteit is onvervangbaar. Hetzelfde geldt voor de verkaveling in de uitgeveende en drooggemaakte Veenpolder en de Vlietpolder. Ontwikkelingen die het verkavelingspatroon in de veenweidepolders en droogmakerijen wijzigen, of ruimtelijke ontwikkelingen die leiden tot het dempen en wijzigen van sloten en andere waterlopen, zijn een in ieder geval aantasting van deze kernkwaliteit. *Betekenis voor het kabeltracé* Het kabeltracé wordt in het Bijzonder Provinciaal Landschap *Assendelft en omgeving* aangelegd middels gestuurde boringen. Er zijn geen effecten te verwachten op de veensloten en restanten van kreken en geulen. Ook het verkavelingspatroon van de

	polders kan door deze aanlegmethode worden behouden. Er zijn geen effecten te verwachten op de kernkwaliteiten (aardkundige en landschappelijke karakteristiek). De werkterreinen ter plaatse van de in- en uittredepunten en de (tijdelijke) toegangswegen hebben mogelijk wel een effect op het verkavelingspatroon van de veenweidepolders. Indien na aanleg van het kabeltracé de oorspronkelijke bodemopbouw wordt teruggebracht door middel van het scheiden van bodemlagen en het oorspronkelijke verkavelingspatroon (inclusief sloten) zoveel mogelijk wordt hersteld kunnen deze effecten worden gemitigeerd.
Openheid en ruimtebeleving	• **Open ruimte en vergezichten** Het open polderlandschap is van grote waarde. De openheid is kwetsbaar omdat in het vlakke land bijna elke ruimtelijke ingreep zichtbaar is. Ruimtelijke ontwikkelingen zijn een aantasting van deze kernkwaliteit. *Betekenis voor het kabeltracé* Uitgangspunt is dat er na afronden van de werkzaamheden geen opgaande elementen in de vorm van installaties (bouwwerken geen gebouwen zijnde) op de cross-bonding locaties achterblijven. Er zijn geen effecten te verwachten op de open ruimte en vergezichten.
Ruimtelijke dragers	• **(Voormalige) zeedijken** De ontstaansgeschiedenis en de historisch vorm van de dijken zijn uniek en onvervangbaar. De Sint Aagtendijk, een deel van de Hooge Dijk, de Groene Dijk, Nieuwendijk en de Assendelverzeedijk zijn Provinciaal Monument, met eigen beschermingsregels in de verordening (afd. 4.6 Cultureel erfgoed). Ruimtelijke ontwikkelingen die niet passen binnen deze regels zijn een aantasting van de kernkwaliteit. De Stelling van Amsterdam is UNESCO Werelderfgoed en heeft een eigen beschermingsregime. Ruimtelijke ontwikkelingen die niet passen binnen de regels van dit regime zijn een aantasting van de kernkwaliteit. • **Nauernasche Vaart** De Nauernasche Vaart is een ruimtelijke drager die de grens tussen de polders rond Assendelft en Polder Westzaan benadrukt. Ruimtelijke ontwikkelingen waarbij bijvoorbeeld het dijkprofiel wordt vergraven of het water wordt gedempt zijn een aantasting van deze kernkwaliteit. • **Ringdijk en -vaart (Assendelver) Veenpolder en ringrijk Vlietpolder** De ringdijken en –vaarten (en –sloten) zijn ruimtelijke dragers die de grens tussen droogmakerij en veenweidepolder benadrukken. Ruimtelijke ontwikkelingen waarbij bijvoorbeeld het dijkprofiel wordt vergraven of het water wordt gedempt zijn een aantasting van deze kernkwaliteit. • **Bebouwingslinten** De ontginningsgeschiedenis van het gebied heeft geresulteerd in een karakteristiek langgerekt bebouwingslint en enkele kortere bebouwingslinten. De linten zijn cultuurhistorisch van hoge waarde. Ruimtelijke ontwikkelingen die bestaande doorzichten volledig blokkeren zijn een aantasting van de kernkwaliteit. • **Stolpenstructuur** Stolpenstructuren zijn kenmerkend en uniek voor Noord-Holland. Verstoringen van de onderlinge visuele samenhang binnen de stolpenstructuur en de relatie met het erf en het landschap zijn een aantasting van de kernkwaliteit. *Betekenis voor het kabeltracé* Vanwege de aanleg middels gestuurde boringen zijn er geen effecten te verwachten op de ruimtelijke dragers van het Bijzonder Provinciaal Landschap Assendelft en omgeving.

Alkmaardermeer en omgeving

Dit Bijzonder Provinciaal Landschap bestaat uit het Alkmaardermeer en Uitgeestermeer met aangrenzende polders en droogmakerij Starnmeerpolder. Het is een open, waterrijk landschap met een hoge cultuurhistorische waarde. Landschappelijk en historisch gezien heeft het gebied veel samenhang met de veenweidepolders in de omgeving. De ontginningsgeschiedenis is nog goed afleesbaar in het landschap door het grillige verkavelings- en slotenpatroon van de polders en restanten van kreken en geulen zoals de Crommenije. De Stelling van Amsterdam met zijn forten en liniedijk is aan de (zuid)oostzijde in het landschap prominent aanwezig. De grote openheid van het gebied is een bijzondere waarde. Delen van het gebied zijn ruimtelijk meer verdicht door opgaande beplating. De Hooge Dijk en Lagendijk zijn aangewezen als provinciaal monument. Het BPL Alkmaardermeer en omgeving maakt deel uit van het ensemble Assendelft-Krommenie in de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie.

Tabel 6 Kernkwaliteiten BPL Alkmaardermeer en omgeving

Kernkwaliteiten	Beschrijving
Aardkundige en landschappelijke karakteristiek	• **Aardkundige waarden: veenmeer en veenplassen** Ruimtelijke ontwikkelingen zijn mogelijk indien de leesbaarheid van de aardkundige kernkwaliteit in stand blijft. Dit betekent dat het bodemprofiel en reliëf (bijv. door activiteiten als heien, graven en egaliseren) niet significant mogen worden aangetast. • **Brede veensloten en restanten van kreken en geulen** De veensloten tonen de oorspronkelijke hoofdafwatering van de veenontginning en volgen de oorspronkelijke loop. De restanten van geulen en kreken tonen de invloed die de zee (via het Oer-IJ en IJ) nog lange tijd had op het gebied. Deze waterlopen zijn onvervangbaar. Ruimtelijke ontwikkelingen die leiden tot het dempen of wijzigen van de waterloop zijn in ieder geval een aantasting van deze kernkwaliteit. • **Onregelmatige en regelmatige strook- en blokverkaveling in de veen- en kleipolders en regelmatige blokverkaveling in de droogmakerij** Het verkavelingspatroon van de polders maakt het landschap met haar geschiedenis zichtbaar. Deze kernkwaliteit is onvervangbaar. Ruimtelijke ontwikkelingen die het verkavelingspatroon in de veenweidepolders wijzigen of ruimtelijke ontwikkelingen die leiden tot het dempen en wijzigen van sloten zijn een in ieder geval aantasting van deze kernkwaliteit. *Betekenis voor het kabeltracé* Het kabeltracé wordt in het Bijzonder Provinciaal Landschap *Alkmaardermeer en omgeving* aangelegd middels gestuurde boringen. Er zijn geen effecten te verwachten op de aardkundige waarden, veensloten en restanten van kreken en geulen. Het kabeltracé wordt buiten de begrenzing van het voormalig *Aardkundig monument* heen gelegd. Ook het verkavelingspatroon van de polders kan door de aanleg middels gestuurde boringen worden behouden. Er zijn geen effecten te verwachten op de kernkwaliteiten (aardkundige en landschappelijke karakteristiek). De werkterreinen ter plaatse van de in- en uittredepunten en de (tijdelijke) toegangswegen hebben mogelijk wel een effect op het verkavelingspatroon van de polders. Indien na aanleg van het kabeltracé de oorspronkelijke bodemopbouw wordt teruggebracht door middel van het scheiden van bodemlagen en het oorspronkelijke verkavelingspatroon (inclusief sloten) zoveel mogelijk wordt hersteld kunnen deze effecten worden gemitigeerd.
Openheid en ruimtebeleving	• **Open ruimte met vergezichten** Het open polderlandschap van het Alkmaardermeer en omgeving is van grote waarde. De openheid is kwetsbaar omdat in het vlakke land bijna elke ruimtelijke ingreep zichtbaar is. Ruimtelijke ontwikkelingen die leiden tot (verdere) verdichting of verrommeling in het open landschap zijn een aantasting van deze kernkwaliteit. • **Habitat voor weidevogels** De aanwezigheid van ruimtelijke sleutelfactoren maakt het Alkmaardermeer en omgeving is onvervangbaar als habitat voor weidevogels. Ruimtelijke ontwikkelingen die de habitat voor de weidevogels verkleinen zijn in beginsel een aantasting.

Verstoring of het toevoegen van opgaande elementen die leiden tot een verkleining van de habitat, of ruimtelijke ontwikkelingen die een verlaging van het waterpeil tot gevolg hebben zijn eveneens een aantasting van deze kernkwaliteit.

Betekenis voor het kabeltracé
Uitgangspunt is dat er na afronden van de werkzaamheden geen opgaande elementen in de vorm van installaties (bouwwerken geen gebouwen zijnde) op de cross-bonding locaties achterblijven. Er zijn geen effecten te verwachten op de open ruimte en vergezichten.

Ruimtelijke dragers

- **(Voormalige) zeedijken**
  De voormalige zeedijken vormen een beeldbepalende structuur in het landschap en zijn onlosmakelijk verbonden met de ontstaansgeschiedenis van het gebied. Ze zijn uniek en onvervangbaar. Ruimtelijke ontwikkelingen waarbij bijvoorbeeld het dijkprofiel wordt vergraven zijn een aantasting van deze kernkwaliteit.

  De Hooge Dijk is, net als een dijkje met de Krommenieweg tussen de Lagendijk en Krommeniedijk, Provinciaal Monument en heeft een eigen beschermingsregels in de verordening (afd. 4.6 Cultureel erfgoed). Ruimtelijke ontwikkelingen die niet passen binnen deze regels zijn een aantasting van de kernkwaliteit.

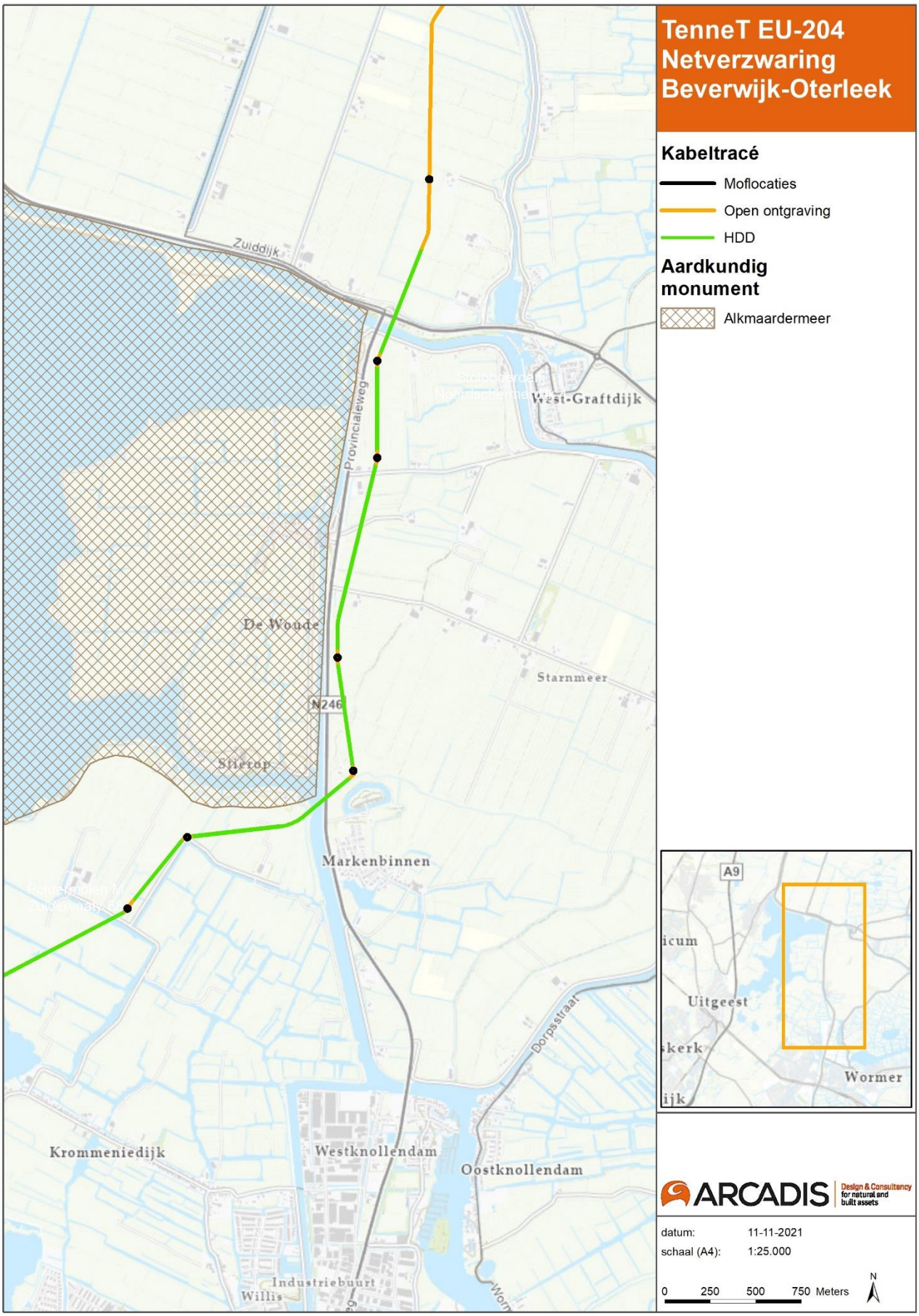
  De Stelling van Amsterdam is UNESCO Werelderfgoed en heeft een eigen beschermingsregime waaronder de liniedijk, de forten en ook de schootsvelden van de forten vallen. Ruimtelijke ontwikkelingen die niet passen binnen de regels van dit regime zijn een aantasting van de kernkwaliteit.

- **Noordhollandsch Kanaal, Knollendammervaart en Markervaart**
  De vaarten en kanalen zijn ruimtelijke dragers die (deels) de grens tussen de droogmakerijen en de veenpolders aangeven. De vaarten en kanalen zijn onlosmakelijk verbonden met de ontginningsgeschiedenis. Ruimtelijke ontwikkelingen waarbij bijvoorbeeld het dijkprofiel wordt vergraven of het water wordt gedempt zijn een aantasting van deze kernkwaliteit.

- **Bebouwingslinten**
  De ontginningsgeschiedenis van het gebied heeft geresulteerd in karakteristieke bebouwingslinten. De linten zijn cultuurhistorisch van hoge waarde. Ruimtelijke ontwikkelingen die bestaande doorzichten volledig blokkeren zijn een aantasting van de kernkwaliteit.

- **Stolpenstructuur**
  Stolpenstructuren zijn kenmerkend en uniek voor Noord-Holland. Verstoringen van de onderlinge visuele samenhang binnen de stolpenstructuur en de relatie met het erf en het landschap zijn een aantasting van de kernkwaliteit.

  Betekenis voor het kabeltracé
  Vanwege de aanleg middels gestuurde boring zijn er geen effecten te verwachten op de ruimtelijke dragers van het Bijzonder Provinciaal Landschap Alkmaardermeer en omgeving.

Figuur 11: Aardkundige waarden BLP Alkmaardermeer en omgeving (voormalige begrenzing Aardkundig monument)

Schermer

De Schermer is van oorsprong een binnenmeer dat in de 17e eeuw door bemaling is omgevormd tot een droogmakerij. Het landschap is grootschalig, zeer open en heeft een karakteristieke geometrische opzet. De kenmerkende binnenboezemvaarten, de Noorder- en Zuidervaart, zijn de hoofdassen van waaruit de droogmakerij verder is ingedeeld. De rechthoekige langgerekte verkaveling is zeer regelmatig en strekt zich uit zover het oog reikt. Het BPL Schermer maakt deel uit van het ensemble Schermer-Beemster in de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie.

Tabel 7 Kernkwaliteiten BPL Schermer

Kernkwaliteiten	Beschrijving
Aardkundige en landschappelijke karakteristiek	• **Geometrische opzet en verkavelingspatroon** De geometrische opzet en de indeling van de droogmakerij met lange assen en het rechthoekige verkavelingspatroon laat de ontginningsgeschiedenis van de Schermer zien. Het maakt de indeling van de Schermer uniek en van zeer hoge cultuurhistorische waarde. De blokverkaveling van de Matten is eveneens van hoge waarde. Ruimtelijke ontwikkelingen die de geometrische indeling van vaarten, tochten en ontsluitingswegen of het verkavelingspatroon (van de Schermer inclusief de Matten) wijzigen zijn in ieder geval een aantasting van deze kernkwaliteit. *Betekenis voor het kabeltracé* De aanleg van het kabeltracé middels een open ontgraving heeft mogelijk een negatief effect op het verkavelingspatroon van de Schermer. Dit is een aantasting van de kernkwaliteiten (aardkundige en landschappelijke karakteristiek). Indien na aanleg van het kabeltracé de oorspronkelijke bodemopbouw wordt teruggebracht door middel van het scheiden van bodemlagen en het oorspronkelijke verkavelingspatroon (inclusief sloten) zoveel mogelijk wordt hersteld kunnen deze effecten worden gemitigeerd.
Openheid en ruimtebeleving	• **Openheid en vergezichten** De openheid van de Schermer is van bijzondere waarde. De openheid is kwetsbaar omdat in het vlakke land bijna elke ruimtelijke ingreep zichtbaar is. Ruimtelijke ontwikkelingen in het open landschap zijn een aantasting van deze kernkwaliteit. Ruimtelijke ontwikkelingen die leiden tot een te hoge mate van verdichting in de linten zijn eveneens een aantasting van deze kernkwaliteit. • **Habitat voor weidevogels** De aanwezigheid van ruimtelijke sleutelfactoren die de ideale habitat voor weidevogel vormen maken de Schermer onvervangbaar als habitat voor weidevogels. Ruimtelijke ontwikkelingen die de habitat voor de weidevogels verkleinen zijn in beginsel een aantasting. Verstoring of het toevoegen van opgaande elementen die leiden tot een verkleining van het habitat of ruimtelijke ontwikkelingen die een verlaging van het waterpeil tot gevolg hebben zijn eveneens een aantasting van deze kernkwaliteit. *Betekenis voor het kabeltracé* Uitgangspunt is dat er na afronden van de werkzaamheden geen opgaande elementen in de vorm van installaties (bouwwerken geen gebouwen zijnde) op de cross-bonding locaties achterblijven. Er zijn geen effecten te verwachten op de open ruimte en vergezichten.
Ruimtelijke dragers	• **Noorder- en Zuidervaart** De dragers Noorder- en Zuidervaart, met de karakteristieke beplanting en stolpen aan weerzijden, zijn van zeer hoge cultuurhistorische waarde. Ruimtelijke ontwikkelingen die de continue lijn of het profiel van de vaarten wijzigen zijn een aantasting van de kernkwaliteit. • **Ringdijk- en vaart** De dijk is met name aan de noord- en oostzijde een beeldbepalende lijn in het landschap en is onlosmakelijk verbonden met de ontstaansgeschiedenis van de droogmakerij. Het element is van zeer hoge cultuurhistorische waarde. Ruimtelijke ontwikkelingen waarbij bijvoorbeeld het dijkprofiel wordt vergraven zijn een aantasting van de kernkwaliteit.

- **Bebouwingslinten en watercarrés rond erven**
  De linten en de architectuur van de bebouwing en erfopbouw zijn kenmerkend voor de 17e eeuw. Ruimtelijke ontwikkelingen die bestaande doorzichten volledig blokkeren zijn een aantasting van de kernkwaliteit.

- **Stolpenstructuren**
  Stolpenstructuren zijn kenmerkend en uniek voor Noord-Holland. Verstoringen van de onderlinge visuele samenhang binnen de stolpenstructuur en de relatie met het erf en het landschap zijn een aantasting van de kernkwaliteit.

  Betekenis voor het kabeltracé
  Vanwege de aanleg middels gestuurde boring zijn er geen effecten te verwachten op de ruimtelijke dragers van het Bijzonder Provinciaal Landschap Schermer.

Veenhuizen en Oterleek

Polder Veenhuizen en Polder Oterleek zijn stukken oud land binnen de droogmakerij Heerhugowaard. De polders bestaan voornamelijk uit grasland en hebben een onregelmatig kavelpatroon waarin de oorspronkelijke ontginning nog herkenbaar is. Met name in Polder Oterleek is deze nog zeer gaaf. De polders hebben een open landschap met verspreide bebouwing in het centrale lint of aan de randen. Het Bijzonder Provinciaal Landschap Veenhuizen en Oterleek maakt deel uit van het ensemble West-Friesland West in de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie.

Tabel 8 Kernkwaliteiten BPL Veenhuizen en Oterleek

Kernkwaliteiten	Beschrijving
Aardkundige en landschappelijke karakteristiek	• **Onregelmatige verkaveling** De historische verkaveling is nog goed herkenbaar soms nog gaaf. Het maakt de geschiedenis van het landschap zichtbaar. De verkaveling is daarom van hoge cultuurhistorisch en landschappelijke waarde. Ruimtelijke ontwikkelingen die het verkavelingspatroon wijzigen of leiden tot het dempen of wijzigen van sloten zijn in ieder geval een aantasting van deze kernkwaliteit. *Betekenis voor het kabeltracé* De aanleg van het kabeltracé middel open ontgraving heeft mogelijk een negatief effect op het verkavelingspatroon. Dit is een aantasting van de kernkwaliteit van de Polder Oterleek (aardkundige en landschappelijke karakteristiek). Indien na aanleg van het kabeltracé de oorspronkelijke bodemopbouw wordt teruggebracht door middel van het scheiden van bodemlagen en het oorspronkelijke verkavelingspatroon (inclusief sloten) zoveel mogelijk wordt hersteld kunnen deze effecten worden gemitigeerd.
Openheid en ruimtebeleving	• **Openheid** De openheid is van landschappelijke en recreatieve waarde. Ruimtelijke ontwikkelingen in het open landschap die leiden tot (verdere) verdichting of verrommeling zijn een aantasting van deze kernkwaliteit. Ruimtelijke ontwikkelingen die leiden tot een te hoge mate van verdichting langs de ontsluitingswegen of in de linten zijn eveneens een aantasting van deze kernkwaliteit. • **Habitat voor weidevogels** De aanwezigheid van ruimtelijke sleutelfactoren die het ideale habitat vormen voor weidevogels maakt het Veenhuizen en Oterleek onvervangbaar als habitat voor weidevogels. Ruimtelijke ontwikkelingen die de habitat voor de weidevogels verkleinen zijn in beginsel een aantasting. Verstoring of het toevoegen van opgaande elementen die leiden tot een verkleining van het habitat of ruimtelijke ontwikkelingen die een verlaging van het waterpeil tot gevolg hebben zijn eveneens een aantasting van deze kernkwaliteit. *Betekenis voor het kabeltracé* Uitgangspunt is dat er na afronden van de werkzaamheden geen opgaande elementen in de vorm van installaties (bouwwerken geen gebouwen zijnde) op de cross-bonding

	locaties achterblijven. Er zijn geen effecten te verwachten op de open ruimte en vergezichten.
Ruimtelijke dragers	• **Oude dijken rond de polders** De oude dijken zijn onlosmakelijk verbonden met de ontstaansgeschiedenis van de polders. Ze zijn van zeer hoge cultuurhistorische waarde en belangrijk voor de beleving van het landschap. Ruimtelijke ontwikkelingen die het dijkprofiel wijzigen zijn een aantasting van deze kernkwaliteit. • **Bebouwingslinten** De linten zijn een resultante van de ontginningsgeschiedenis. Zij zijn van hoge cultuurhistorische waarde en dragen bij aan de identiteit van het gebied. Het zicht op het open polderlandschap vanaf de linten is eveneens waardevol. Ruimtelijke ontwikkelingen die bestaande doorzichten volledig blokkeren zijn een aantasting van de kernkwaliteit. *Betekenis voor het kabeltracé* Vanwege de aanleg middels gestuurde boring zijn er geen effecten te verwachten op de ruimtelijke dragers.

Conclusie

Door de aanleg middels gestuurde boring door het Natuurnetwerk Nederland-gebied *Weijenbus Vroonmeer en Fort Krommenie* zijn geen effecten te verwachten op de kreekrestanten in de ondergrond en daarmee de aardkundige waarden van het gebied.

Door de aanleg van het kabeltracé middels gestuurde boringen door Bijzonder Provinciaal Landschap *Assendelft en omgeving* en *Alkmaardermeer en omgeving* zijn geen effecten te verwachten op de kernkwaliteiten (aardkundige en landschappelijke karakteristiek). Het kabeltracé wordt buiten de begrenzing van het voormalige *Aardkundige monument* heen gelegd waarmee deze waarden kunnen worden behouden. De werkterreinen ter plaatse van de in- en uittredepunten en de (tijdelijke) toegangswegen hebben mogelijk wel een effect op het verkavelingspatroon van de veenweidepolders. Indien na aanleg van het kabeltracé de oorspronkelijke bodemopbouw wordt teruggebracht door middel van het scheiden van bodemlagen en het oorspronkelijke verkavelingspatroon (inclusief sloten) zoveel mogelijk wordt hersteld kunnen deze effecten worden gemitigeerd.

In de *Schermer* is het rechthoekige verkavelingspatroon van hoge cultuurhistorische waarden evenals de blokverkaveling van de *Matten in de Schermer*. Ruimtelijke ontwikkelingen die de indeling of het verkavelingspatroon wijzigen zijn een aantasting van deze kernkwaliteit. De aanleg middels open ontgraving heeft mogelijk negatieve effecten op de kernkwaliteiten van het Bijzonder Provinciaal Landschap *Schermer.* Indien na aanleg van het kabeltracé de oorspronkelijke bodemopbouw wordt teruggebracht door middel van het scheiden van bodemlagen en het oorspronkelijke verkavelingspatroon (inclusief sloten) zoveel mogelijk wordt hersteld kunnen de effecten worden gemitigeerd.

In de polder Oterleek van het Bijzonder Provinciaal Landschap *Veenhuizen en Oterleek* is het historische verkavelingspatroon van hoge cultuurhistorische en landschappelijke waarde. Ruimtelijke ontwikkelingen die leiden tot wijzigingen of dempen van sloten zijn een aantasting van deze kernkwaliteit. Er zijn door de aanleg middels open ontgraving mogelijk negatieve effecten te verwachten op het Bijzonder Provinciaal Landschap *Veenhuizen en Oterleek*. Indien na aanleg van het kabeltracé de oorspronkelijke bodemopbouw wordt teruggebracht door middel van het scheiden van bodemlagen en het oorspronkelijke verkavelingspatroon (inclusief sloten) zoveel mogelijk wordt hersteld kunnen de effecten worden gemitigeerd.

5 CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN

In opdracht van TenneT heeft Arcadis Nederland B.V. een Quickscan landschap, cultuurhistorie en aardkunde uitgevoerd op het tracé Beverwijk - Oterleek. Het tracé zal door de gemeenten Alkmaar, Beverwijk, Uitgeest en Zaanstad lopen. In de volgende paragraaf volgen de conclusies uit deze Quickscan en aanbevelingen voor vervolgonderzoek.

5.1 Conclusie

De aanleg middels open ontgraving door het ensembles Schermer-Beemster en het ensemble West-Friesland West heeft mogelijk effect op de karakteristieke verkavelingspatronen van de polders. Indien na aanleg van het kabeltracé de oorspronkelijke bodemopbouw wordt teruggebracht door middel van het scheiden van bodemlagen en het oorspronkelijke verkavelingspatroon (inclusief sloten) zoveel mogelijk wordt hersteld kunnen deze effecten worden gemitigeerd. De in- en uittredepunten voor de gestuurde boring in het veenlandschap vormen een aandachtspunt in verband met het opbrengen van zand in het veengebied en het gebruik van zwaar materieel.

Landschappelijke- en cultuurhistorische elementen
Het kabeltracé Beverwijk – Oterleek doorsnijdt een aantal cultuurhistorische en landschappelijke elementen waaronder het Noordhollandsch Kanaal (pontonbruggen), de kade van de Krommeniepolder, de Noorder IJ- en Zeedijk en de Westfriese Omringdijk die zijn aangewezen als provinciaal monument. De kruising met deze cultuurhistorische en landschappelijke structuren zal middels gestuurde boring plaatsvinden waardoor er geen negatieve effecten zijn te verwachten op de waarden. Het kabeltracé passeert een aantal stolpboerderijen en een monumentale molen. Deze elementen worden niet fysiek aangetast door het tracé. Er zijn geen effecten te verwachten op de molen of stolpboerderijen.

Stelling van Amsterdam
Daarnaast zal het tracé ook het UNESCO-Werelderfgoed de Stelling van Amsterdam doorsnijden. De forten en militaire elementen worden fysiek niet aangetast en het kabeltracé wordt middels gestuurde boring onder de Liniedijk doorgeboord waardoor deze kan worden behouden. De kabel wordt middels gestuurde boringen aangelegd door de inundatiegebieden en (open) schootsvelden van de forten van de Stelling van Amsterdam. Uitgangspunt is dat er na afronden van de werkzaamheden geen opgaande elementen in de vorm van installaties (bouwwerken geen gebouwen zijnde) op de cross-bonding locaties achterblijven. Omdat de kabels ondergronds worden aangelegd zijn hier na realisatie geen effecten te verwachten op de kernkwaliteiten van de Stelling van Amsterdam.

Aardkunde
Weijenbus Vroonmeer en Fort Krommeniedijk (Natuurnetwerk Nederland)
De aanleg van het kabeltracé middels gestuurde boringen heeft geen effecten op de aardkundige waarden van de kreekrestanten in de ondergrond van het gebied Weijenbus Vroonmeer.

Assendelft en omgeving
Het kabeltracé wordt aangelegd middels gestuurde boringen. Er zijn geen effecten te verwachten op de kernkwaliteiten (aardkundige en landschappelijke karakteristiek). De werkterreinen ter plaatse van de in- en uittredepunten en de (tijdelijke) toegangswegen hebben mogelijk wel een effect op het verkavelingspatroon van de veenweidepolders. Indien na aanleg van het kabeltracé de oorspronkelijke bodemopbouw wordt teruggebracht door middel van het scheiden van bodemlagen en het oorspronkelijke verkavelingspatroon (inclusief sloten) zoveel mogelijk wordt hersteld kunnen deze effecten worden gemitigeerd.

Alkmaardermeer en omgeving
Ook hier wordt het kabeltracé wordt aangelegd middels gestuurde boringen. Er zijn geen effecten te verwachten op de kernkwaliteiten (aardkundige en landschappelijke karakteristiek). Het kabeltracé wordt buiten de begrenzing van het voormalige *Aardkundige monument* heen gelegd waarmee deze waarden kunnen worden behouden. De werkterreinen ter plaatse van de in- en uittredepunten en de (tijdelijke) toegangswegen hebben mogelijk wel een effect op het verkavelingspatroon van de polders. Indien na aanleg van het kabeltracé de oorspronkelijke bodemopbouw wordt teruggebracht door middel van het scheiden van bodemlagen en het oorspronkelijke verkavelingspatroon (inclusief sloten) zoveel mogelijk wordt hersteld kunnen deze effecten worden gemitigeerd.

Schermer
De aanleg van het kabeltracé middel open ontgraving heeft mogelijk een negatief effect op het verkavelingspatroon van de Schermer. Indien na aanleg van het kabeltracé de oorspronkelijke bodemopbouw wordt teruggebracht door middel van het scheiden van bodemlagen en het oorspronkelijke verkavelingspatroon (inclusief sloten) zoveel mogelijk wordt hersteld kunnen deze effecten worden gemitigeerd.

Veenhuizen en Oterleek
Uitgangspunt is dat er na afronden van de werkzaamheden geen opgaande elementen in de vorm van installaties (bouwwerken geen gebouwen zijnde) op de cross-bonding locaties achterblijven. Er zijn geen effecten te verwachten op de kernkwaliteit openheid en ruimtebeleving. De aanleg van het kabeltracé middel open ontgraving heeft mogelijk een negatief effect op het verkavelingspatroon. Indien na aanleg van het kabeltracé de oorspronkelijke bodemopbouw wordt teruggebracht door middel van het scheiden van bodemlagen en het oorspronkelijke verkavelingspatroon (inclusief sloten) zoveel mogelijk wordt hersteld kunnen deze effecten worden gemitigeerd.

5.2 Aanbevelingen

Op dit moment is het nog niet duidelijk waar precies de (tijdelijke) toegangswegen, werkterreinen en in- en uittredepunten voor de aanleg van het kabeltracé middels gestuurde boringen binnen het plangebied zullen komen. Dit kan negatieve effecten hebben op het verkavelingspatroon in de veenweidepolders en de aanwezige aardkundige waarden. Aanbevolen wordt om bij de realisatie van de werkterreinen rekening te gehouden met de aanwezigen waarde en de bodemlagen te scheiden zodat na afronden van de werkzaamheden de oorspronkelijke bodemopbouw kan worden en het oorspronkelijke verkavelingspatroon (inclusief sloten) zoveel mogelijk kan worden hersteld.

BRONNEN

Provincie Noord-Holland. (2011). *Informatiekaart Landschap en Cultuurhistorie*. Opgehaald van https://maps.noord-holland.nl/WebViewer/index.html?viewer=ilc

Provincie Noord-Holland. (2017). *Erfgoedverordening Noord-Holland 2017*. Opgehaald van https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Cultuur_en_Erfgoed/Monumenten_en_herbestemming/Beleid/Erfgoedverordening_Noord_Holland_2017

Provincie Noord-Holland. (2018). *Leidraad Landschap en Cultuurhistorie*. Opgehaald van https://leidraadlc.noord-holland.nl/

Provincie Noord-Holland. (2018). *Omgevingsvisie NH2050*. Opgehaald van https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Ruimtelijke_inrichting/Projecten/Omgevingsvisie

Provincie Noord-Holland. (2018). *Provinciale Milieuverordening*. Opgehaald van https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Duurzaamheid_Milieu/Provinciale_Milieuverordening

Provincie Noord-Holland. (2019). *Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV)*. Opgehaald van https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Ruimtelijke_inrichting/Omgevingsvisie_en_PRV/Beleidsdocumenten/Provinciale_Ruimtelijke_Verordening_juni_2019.pdf

Provincie Noord-Holland. (2020). *Omgevingsverordening*.

Provincie Noord-Holland. (2020). *Ontwerp Omgevingsverordening NH2020*. Opgehaald van https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Ruimtelijke_inrichting/Projecten/Omgevingsvisie/Omgevingsverordening/Ontwerp_Omgevingsverordening/1_Ontwerp_Omgevingsverordening_NH2020.org

COLOFON

QUICKSCAN AARDKUNDE, CULTUURHISTORIE EN LANDSCHAP 150KV BEVERWIJK-OTERLEEK

KLANT
TenneT

AUTEUR
Susan de Jong en Floor van Gils

ONZE REFERENTIE
D10010303:285

DATUM
11 november 2021

GECONTROLEERD DOOR

Floris van Oosterhout
Senior Adviseur Archeologie en Cultuurhistorie

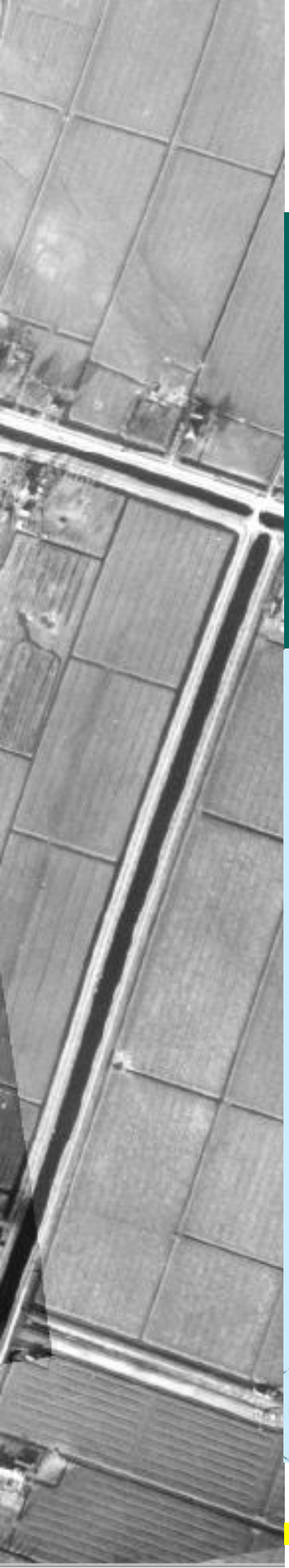
VRIJGEGEVEN DOOR

Floris van Oosterhout
Senior Adviseur Archeologie en Cultuurhistorie

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 264
6800 AG Arnhem
Nederland
+31 (0)88 4261 261

www.arcadis.com

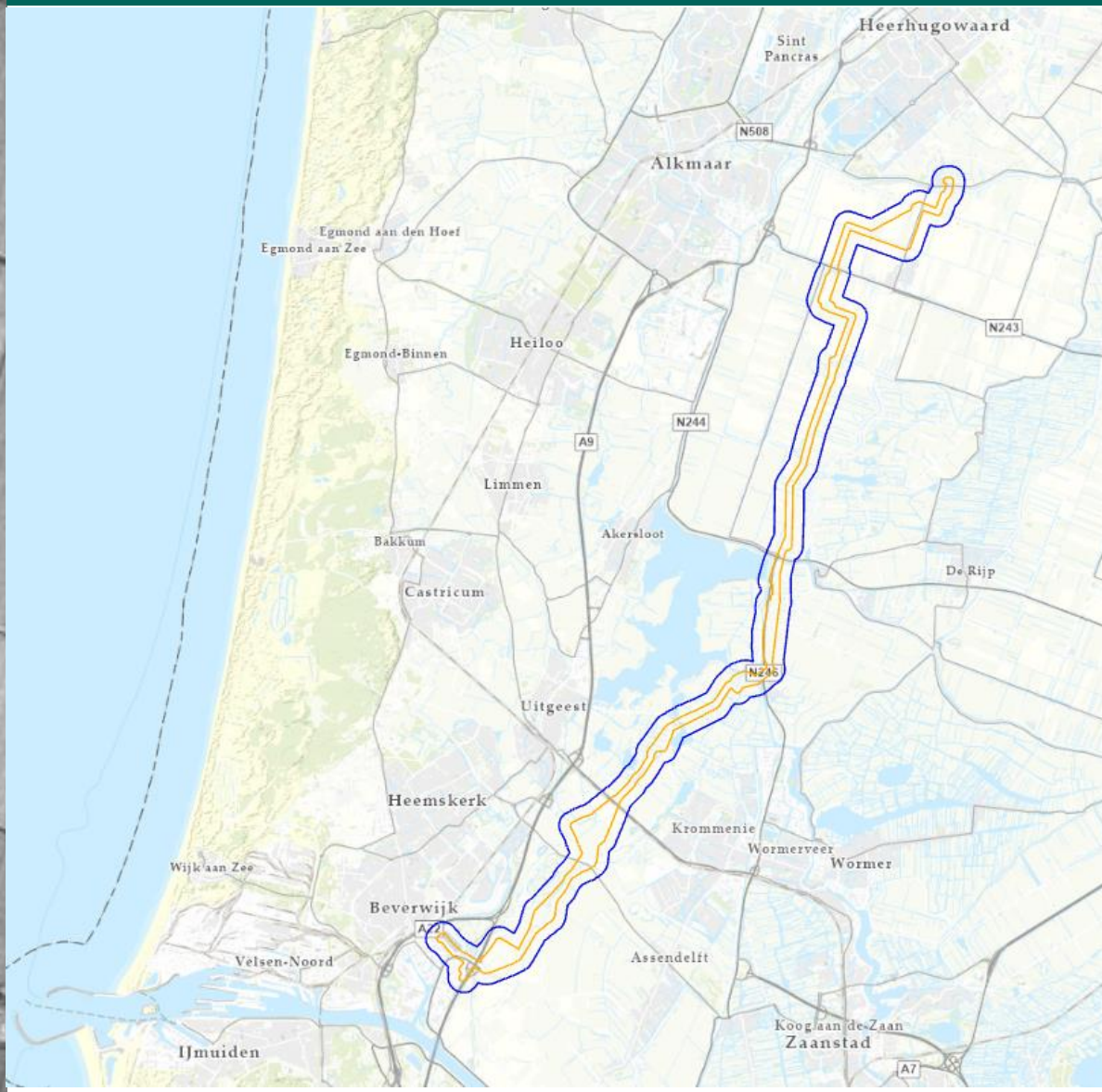
REASeuro

Historisch Vooronderzoek

Niet Gesprongen Explosieven

Beverwijk-Oterleek kabeltracé

12 november 2021
Kenmerk REASeuro: RO-200214 versie 8.0 (definitief)
Zaaknummer Arcadis: C05051.200043
Opgesteld conform WSCS-OCE (versie juli 2016)

Riel Explosive Advice & Services Europe B.V. • Vijfhuizenbaan 1b 5133 NH Riel Nederland • Postbus 21 5133 ZG Riel Nederland
• T +31 (0) 13 518 6076 • F +31 (0) 13 518 6077 • www.reaseuro.com • info@reaseuro.com

Historisch Vooronderzoek

Niet Gesprongen Explosieven

Beverwijk-Oterleek kabeltracé

Opdrachtgever	:	Arcadis
Zaaknummer Arcadis	:	C05051.200043
Kenmerk REASeuro	:	73861/RO-200214 versie 8.0 (definitief)
Plaats en datum	:	Riel, 12 november 2021
Auteur	:	dhr. K. Schuddinck, Historicus/Adviseur, MA
Gecontroleerd door	:	dhr. J.H. Kapel, Senior OCE-deskundige dhr. T. van Wijk, Historicus, MA
GIS-ondersteuning door	:	mevr. L. van den Burg, GIS-specialist
Goedgekeurd door	:	dhr. T.P. Kloosterman, Hoofd Advies

REASeuro

dhr. T.P. Kloosterman
Hoofd Advies

Voor gezien
Arcadis Nederland B.V.

dhr. W. Arts
Senior projectleider natuurontwikkeling en explosieven

Informatiebescherming. Op grond van artikel 6:162 BW mag niets uit dit document worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke andere wijze, inclusief digitale verwerking, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van REASeuro. De opdrachtgever mag voor intern gebruik duplicaten maken.

INHOUDSOPGAVE

Pagina

1 INLEIDING 3

1.1 AANLEIDING 3
1.2 VOORTRAJECT 4
1.3 WERKZAAMHEDEN 4
1.4 VERSIEBEHEER 5
1.5 ONDERZOEKS- EN ANALYSEGEBIED 5
1.6 DOEL 6
1.7 METHODIEK 6
1.8 ONDERZOEKSUITSLUITINGEN 7
1.9 LEESWIJZER 8

2 INVENTARISATIE BRONNENMATERIAAL 9

3 OVERZICHT OORLOGSHANDELINGEN 17

4 ANALYSE OORLOGSHANDELINGEN 21

4.1 BOMBARDEMENTEN EN LUCHTAANVALLEN 21
4.1.1 Bombardement, 6/7 augustus 1940 21
4.1.2 Bombardement, 28/29 augustus 1940 23
4.1.3 Bombardement, 3 oktober 1940 24
4.1.4 Bombardement, 5/6 maart 1943 26
4.1.5 Bombardement, 27/28 september 1943 27
4.1.6 Bombardement, 1944 28
4.1.7 Bombardement, 4 mei 1944 31
4.1.8 Luchtaanval, 21 maart 1945 33
4.1.9 Luchtaanval, 27 maart 1945 34
4.2 NEERGESTORTE LANCASTER, 16/17 DECEMBER 1943 35
4.3 V1- EN V2-INSLAGEN 36
4.4 MUNITIONSLAGER MONIKA (FORT A/D ST. AAGTENDIJK) 39
4.5 LEEMTEN IN KENNIS 40

5 CONCLUSIE EN ADVIES 41

5.1 CONCLUSIE HVO-NGE 41
5.2 ADVIES 41

6 BIJLAGEN 42

BIJLAGE 1 BEGRIPPENLIJST (2 BLADEN) 43
BIJLAGE 2 GERAADPLEEGDE LITERATUUR 45
BIJLAGE 3 ARCHIEFONDERZOEK NEDERLANDSE ARCHIEVEN 52
BIJLAGE 4 ARCHIEFONDERZOEK INTERNATIONALE ARCHIEVEN 66
BIJLAGE 5 EOD EN MMOD: MUNITIERUIMINGEN EN MIJNENVELDEN 71
BIJLAGE 6 CARTOGRAFISCH MATERIAAL 74
BIJLAGE 7 OVERZICHT LUCHTFOTO'S 85
BIJLAGE 8 IN HET VERLEDEN UITGEVOERDE ONDERZOEKEN 86
BIJLAGE 9 GETUIGEN 88
BIJLAGE 10 CHECKLIST WSCS-OCE EN VERZENDLIJST 90
BIJLAGE 11 TEKENINGEN (LOSBLADIG) 91

1 INLEIDING

In dit hoofdstuk is beschreven wat de aanleiding is voor het uitvoeren van het Historisch Vooronderzoek-Niet Gesprongen Explosieven (HVO-NGE). Daarnaast zijn het onderzoeksgebied, het doel van het onderzoek en de methodiek beschreven. Het hoofdstuk wordt afgesloten met een leeswijzer. Er dient te worden opgemerkt dat het voorliggende rapport is opgesteld naar aanleiding van een wijziging in het tracé. Dit rapport, met kenmerk 73861 / RO-200214 versie 8.0 (definitief), vervangt de versie 6.0 (definitief).

1.1 AANLEIDING

Op grond van onder meer de Elektriciteitswet 1998 is TenneT verplicht oplossingen voor capaciteitsknelpunten in het hoogspanningsnet te realiseren. In Noord-Holland Noord is sprake van een dergelijk capaciteitsknelpunt.
Het capaciteitsknelpunt wordt veroorzaakt door de toenemende vraag naar elektriciteit van de gebouwde omgeving, de glastuinbouw en de datacenters. Door realisatie van de netverzwaring kan het knelpunt worden opgeheven en kan de belasting verder doorgroeien. Ook maakt netverzwaring de invoeding van zonne- en windenergie op het elektriciteitsnet mogelijk. Het gebiedsplan Wieringermeer dat nu door de gemeente Hollands Kroon en provincie Noord-Holland wordt opgesteld, rekent al op de netverzwaring door TenneT. Kortom, TenneT moet volgens de wet zo spoedig mogelijk het hoogspanningsnet verzwaren tussen Beverwijk en Oterleek, om zo economische ontwikkelingen en de energietransitie mogelijk te maken en te versnellen. Het project betreft de volgende te onderscheiden deelgebieden:

1. Het nieuwe 150kV-inpandige schakelstation op locatie Beverwijk
2. De uitbreiding van het bestaand 150kV-hoogspanningsstation Oterleek, binnen de begrenzing van het huidige stationsterrein;
3. De aanleg van een nieuwe verbinding (twee circuits, 150kV, ondergronds, over voornamelijk agrarische percelen) tussen het nieuwe schakelstation Beverwijk (punt 1) en het bestaande station Oterleek (punt 2);
4. De plaatsing van een nieuwe 380/150kV transformator op het bestaande 380kV-hoogspanningsstation Beverwijk;
5. De verbinding 150kV tussen de nieuwe transformator op het bestaande 380kV-hoogspanningsstation Beverwijk (punt 4) en het nieuw te bouwen 150 kV-schakelstation Beverwijk (punt 2).

Figuur 1: Globaal overzicht plangebied netverzwaring tracé Beverwijk-Velzen-Otterleek (vastgesteld tracé, versie 1.4, augustus 2021).

1.2 VOORTRAJECT

TenneT heeft aangegeven dat ten behoeve van het project reeds twee haalbaarheidsstudies zijn uitgevoerd waarbij (1) de wenselijkheid van zes mogelijke tracés tussen Beverwijk en Oterleek is onderzocht en (2) mogelijke locaties voor een 150kV-hoogspanningsstation in Beverwijk zijn onderzocht. Het tracéonderzoek heeft ertoe geleid dat er drie tracés om verschillende redenen zijn afgevallen en dat er drie mogelijke tracés zijn die nader onderzoek behoefden om te komen tot een voorkeursalternatief. Dat onderzoek heeft inmiddels plaatsgevonden en dat heeft, samen met input van de betrokken gemeenten en de provincie, geleid tot het voorkeurstracé. Het onderzoek naar een locatie voor het 150kV-hoogspanningsstation Beverwijk heeft voldoende informatie geleverd voor een onderbouwde keuze voor een locatie aan de Ringvaartweg in Beverwijk.
Medio oktober 2019 heeft de provincie Noord-Holland besloten tot het inzetten van het instrument 'inpassingsplan' voor dit project. De onderzoeken die in het kader van deze opdracht worden verricht leiden tot een onderbouwing van de uitvoerbaarheid van dat Provinciale Inpassingsplan (PIP).

1.3 WERKZAAMHEDEN

Zoals in paragraaf 1.1 aangeven bestaan de werkzaamheden in het kader van de netverzwaring uit de aanleg en uitbreidingen op stations en de aanleg van een kabel. Ter plaatse van de bestaande stations bestaan de uitbreidingswerkzaamheden uit het realiseren van extra velden of transformatoren.
De verbinding tussen Beverwijk en Oterleek wordt gerealiseerd door het uitvoeren van gestuurde boringen (Horizontal Directional Drilling, HDD) en open ontgraving. In figuur 1 is globaal weergegeven waar deze

verschillende aanlegmethoden zich bevinden (paars is HDD, groen is open ontgraving). Op basis van de aangeleverde gegevens van TenneT met betrekking tot versie 1.4 (d.d. 19 augustus 2021) schatten wij in dat het tracé voor circa 11 km in open ontgraving wordt aangebracht en voor circa 16 km middels HDD. Deze HDD's bevinden zich met name bij kruisingen van (rijks)wegen, hoofdwatergangen of gebieden waar belemmeringen voor open ontgravingen aanwezig zijn.
Daarnaast wordt er een verbinding aangelegd tussen het 380 kV station Beverwijk en het nieuwe te realiseren 150 kV station Beverwijk. Deze verbinding heeft een lengte van circa 1,5 km.

Voor de open ontgravingen ter plaatse van agrarische gebieden wordt een diepte aangehouden van 1,8 m-mv. Ter plaatse van de overige gedeelten van het tracé, waar de kabel middels open ontgraving wordt aangelegd, wordt een diepte van 1,2 meter aangehouden. Dit is van belang voor het bepalen van de onderzoekstrategie en ook de uitvoering van de veldonderzoeken in een later stadium.

Voor de HDD-boringen wordt momenteel aangenomen dat deze op het diepste punt van de boring een diepte hebben tussen de 10 en 20 m-mv. In verband met het verrichten van deze boringen, zijn bouwkuipen noodzakelijk ter plaatse van de in- en uittredepunten.

1.4 VERSIEBEHEER

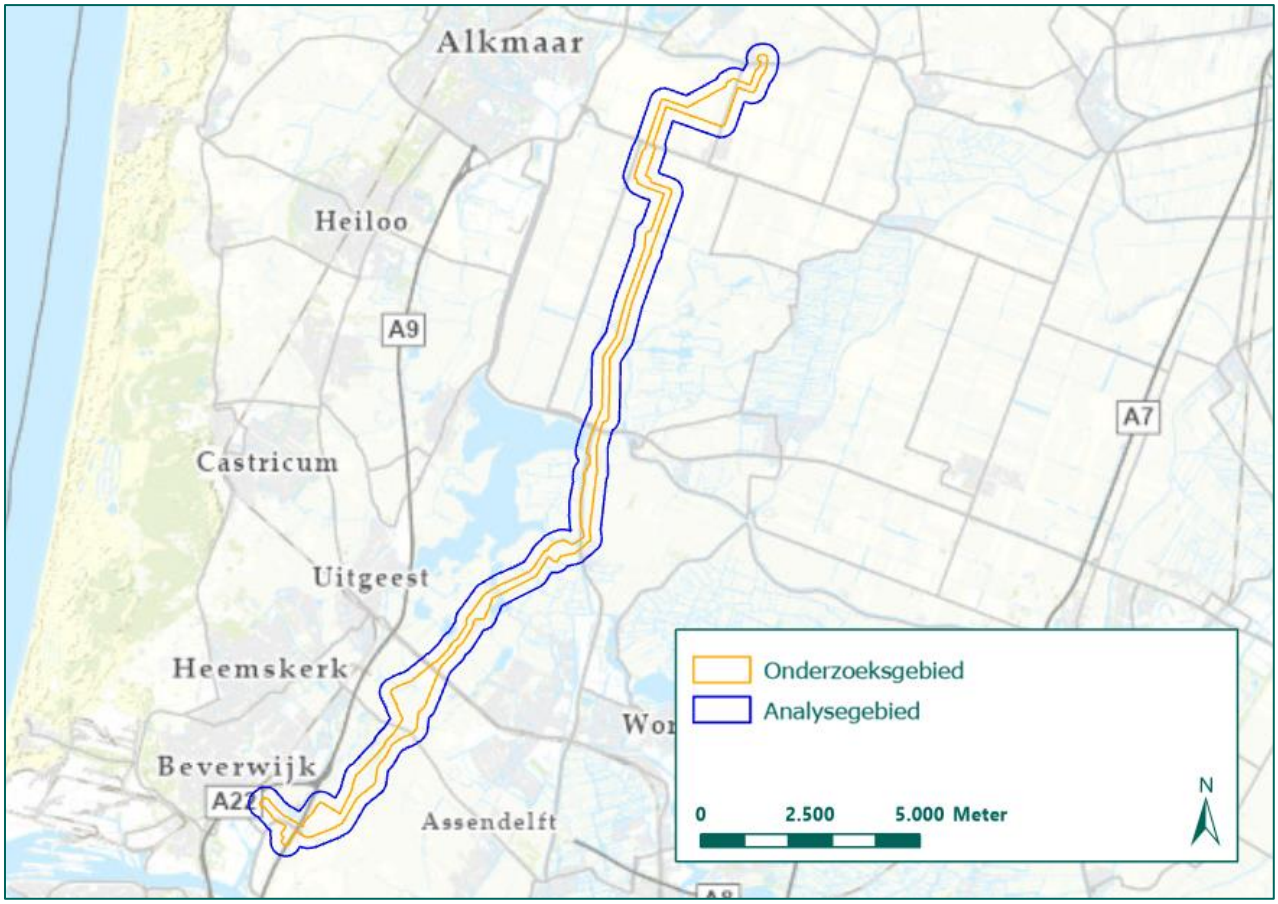
Ten tijde van de uitvraag voor het uitvoeren van de in deze rapportage beschreven onderzoeken, is het op dat moment gekozen tracé onderzocht. Op basis van voortschrijdend inzicht en de uitkomsten van diverse bureaustudies, is het tracé op diverse punten gewijzigd. Ten behoeve van een eenduidige rapportage zijn de volgende momenten aangehouden als uitgangspunt voor het gekozen tracé:

- 26 maart 2020: geleverd bij de uitvraag voor het uitvoeren van bodemonderzoeken
- 8 september 2020: aangeleverd per mail en inzichtelijk gemaakt wat de wijzigingen zijn.
- 23 april 2021: per mail aangeleverd tracé met daarin de gewijzigde zuidelijke helft van het tracé
- 2 juni 2021: levering vastgesteld tracé versie 1.0
- 15 juni 2021: gedeelte tracé Beverwijk 150 – Beverwijk 380 (Transformator 413) vastgesteld en toegevoegd aan tracé versie 1.0 met vaststellingdatum van 8 juni 2021.
- 14 oktober 2021: tracé versie 1.4, vastgesteld op 19 augustus 2021

Onderhavige rapportage heeft betrekking op de ligging van het tracé, welke op 14 oktober is aangeleverd.

1.5 ONDERZOEKS- EN ANALYSEGEBIED

Het onderzoeksgebied betreft het kabeltracé (twee circuits, 150kV) dat ondergronds over voornamelijk agrarische percelen loopt. Het analysegebied betreft een straal van 250 meter rond het onderzoeksgebied om een zo compleet mogelijk beeld te krijgen van de omgeving van het onderzoeksgebied ten tijde van de Tweede Wereldoorlog.

Figuur 2: Werk- en onderzoeksgebied (Bron ondergrond: ESRI).

1.6 DOEL

Doel van het HVO-NGE is antwoord te geven op de volgende vragen:

- Is er sprake van een NGE-Risicogebied in (gedeelten van) het onderzoeksgebied naar de situatie van 1945 (het einde van de oorlog)?
- Welke soort, hoeveelheid en verschijningsvorm van de vermoede Niet Gesprongen Explosieven (NGE) kunnen worden verwacht?
- Wat is het advies met betrekking tot de (voorbereiding op de) uit te voeren werkzaamheden?

1.7 METHODIEK

De rapportage is opgesteld volgens het Werkveldspecifiek certificatieschema voor het Systeemcertificaat Opsporen Conventionele Explosieven (WSCS-OCE, versie 2016). Aan de hand van een aantal bronnen wordt NGE-gerelateerde informatie van het onderzoeksgebied geïnventariseerd. In de inventarisatie van het bronnenmateriaal wordt gezocht naar gebeurtenissen die hebben geleid tot het in de bodem komen van NGE en gebeurtenissen die hebben geleid tot het verwijderen van NGE uit de bodem.

Uit de geraadpleegde (historische) bronnen komen oorlogshandelingen naar voren.[1] Per oorlogshandeling wordt beoordeeld of deze relevant is voor het onderzoeksgebied en of voldoende historische gegevens beschikbaar zijn voor het analyseren van de oorlogshandeling.
Deze beoordeling bestaat uit het beantwoorden van de volgende vragen:

[1] Oorlogshandelingen worden gedefinieerd als 'gebeurtenissen die kunnen hebben geleid tot de aanwezigheid van NGE'. Voorbeelden van dergelijke gebeurtenissen zijn opgenomen in de begrippenlijst in bijlage 1.

Vond de oorlogshandeling plaats binnen het onderzoeksgebied?

- De oorlogshandeling heeft betrekking op het analysegebied. De oorlogshandeling wordt opgenomen in de oorlogshandelingenlijst.
- De oorlogshandeling vond buiten het analysegebied plaats. De oorlogshandeling is niet relevant en wordt niet vermeld in de oorlogshandelingenlijst.

Wordt de exacte locatie van de oorlogshandeling binnen het analysegebied duidelijk uit het bronnenmateriaal?

- De locatie van de oorlogshandeling kan nauwkeurig worden herleid aan de hand van het bronnenmateriaal. De oorlogshandeling kan worden geanalyseerd.
- De locatie van de oorlogshandeling kan niet met voldoende zekerheid en nauwkeurigheid worden vastgesteld. De oorlogshandeling kan niet nader worden geanalyseerd.

Zijn meerdere bronnen beschikbaar, of wordt de oorlogshandeling door één betrouwbare bron vermeld?

- Er is sprake van één betrouwbare bron of meerdere bronnen die de oorlogshandeling bevestigen. De oorlogshandeling kan worden geanalyseerd.
- Eén onvoldoende betrouwbare bron vermeldt de oorlogshandeling. De oorlogshandeling wordt gemeld in de oorlogshandelingenlijst, maar het is niet mogelijk deze te analyseren.

Op basis van analyse van de relevante oorlogshandelingen wordt vastgesteld of binnen het onderzoeksgebied een aantoonbaar verhoogd risico bestaat op het aantreffen van NGE. Als dat het geval is, wordt het NGE-Risicogebied horizontaal afgebakend naar de situatie van 1940-1945 en wordt een advies gegeven. Het eindresultaat betreft deze rapportage en, in het geval van een positief advies, een bijbehorende NGE-Risicokaart.

Bij het opstellen van het HVO-NGE is gebruik gemaakt van ArcGIS Pro 2.5.1[2]. Binnen dit geografische informatiesysteem zijn kaartmateriaal en luchtfoto's ingepast op de hedendaagse topografische kaart. Daarnaast is GIS gebruikt voor het aanduiden van locaties waar oorlogshandelingen hebben plaatsgevonden op basis van de oorlogshandelingenlijst (zie hoofdstuk 3) en het intekenen van NGE-Risicogebieden, militaire infrastructuur etc.

Het onderzoek is uitgevoerd door een projectteam bestaande uit Historici, een GIS-specialist en een Senior OCE-deskundige. Op pagina 1 van dit rapport staan de betrokken deskundigen vermeld.

1.8 ONDERZOEKSUITSLUITINGEN

In overeenkomst met de uitgebrachte offerte, is een aantal onderzoek uitsluitingen vastgesteld. In dit HVO-NGE worden de volgende zaken uitgesloten:

- Hoeveelheid achtergebleven NGE. De hoeveelheid achtergebleven NGE is uitsluitend aangegeven indien dit kon worden achterhaald op basis van het geraadpleegde bronnenmateriaal. Indien dit niet mogelijk was, is dit als onbekend genoteerd.
- Contra-indicaties. Ontwikkelingen in de periode 1945 tot heden worden in dit HVO-NGE niet onderzocht. Het vaststellen van contra-indicaties op basis van historisch onderzoek wordt door REASeuro als te beperkt beschouwd. Indien sprake is van een NGE-Risicogebied wordt geadviseerd de contra-indicaties en de gevolgen hiervan in een Projectgebonden Risicoanalyse-Niet Gesprongen Explosieven (PRA-NGE) op te nemen.
- Verticale afbakening. De verticale afbakening van de NGE-Risicogebieden hangt nauw samen met vast te stellen contra-indicaties, zoals het afgraven of ophogen van gebieden. Het nauwkeurig vaststellen van een verticale afbakening wordt om deze reden niet in het historisch vooronderzoek verricht. Indien sprake is van een NGE-Risicogebied, wordt geadviseerd de verticale afbakening vast te stellen in een

[2] In het vervolg aangeduid als GIS.

PRA-NGE. De maximale penetratiediepte vormt de ondergrens van de verticale afbakening. Deze wordt hoofdzakelijk bepaald door de weerstand van de bodem en de wijze waarop het betreffende NGE in het gebied terecht is gekomen.

1.9 LEESWIJZER

In hoofdstuk 2 zijn de geraadpleegde bronnen opgenomen. Op basis van deze bronnen is in hoofdstuk 3 een oorlogshandelingenlijst samengesteld. De oorlogshandelingen die als relevant zijn aangemerkt in de gebeurtenissenlijst, worden in hoofdstuk 4 geanalyseerd om vast te stelen of sprake is van een NGE-Risicogebied. Tot slot is in hoofdstuk 5 het advies opgenomen.
Een begrippenlijst ter verduidelijking is opgenomen in bijlage 1. Uitgebreide opsommingen van de geraadpleegde bronnen met aanvullende toelichting zijn weergegeven in bijlage 2 tot en met 9. Bijlage 10 bevat een checklist op basis van het WSCS-OCE. De tekeningen zijn opgenomen in bijlage 11.

2 INVENTARISATIE BRONNENMATERIAAL

In dit hoofdstuk is beschreven welke bronnen zijn geraadpleegd. Per geraadpleegde bron is in de bijlagen een overzicht opgenomen van het verzamelde bronnenmateriaal. Volgens het WSCS-OCE dient een aantal bronnen verplicht en aanvullend te worden geraadpleegd. REAseuro voldoet aan de gestelde eisen in het WSCS-OCE en raadpleegt daarnaast aanvullende bronnen die niet verplicht zijn gesteld. De bronnen die voor dit HVO-NGE zijn geraadpleegd, zijn weergegeven in Tabel 1.

Bron	Verplicht volgens WSCS-OCE	Geraadpleegd voor voorliggend HVO-NGE
Literatuur	□	■
Nederlandse archieven		
Gemeentelijk archief	□	■
Provinciaal archief	□	■
Nederlands Instituut voor Militaire Historie (NIMH, Den Haag)		■
NIOD Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies (NIOD, Amsterdam)		■
Nationaal Archief (NA, Den Haag)		■
Generaal Maczek Museum (GMM, Breda)		n.v.t.
Explosieven Opruimingsdienst Defensie (EOD, Soesterberg) • Munitieruimrapporten EOD 2010-heden • Mijnenveldkaarten	 □ □	 ■ ■
Ministerie van Defensie - Semi-Statisch Informatiebeheer (SIB, Rijswijk) • Munitieruimrapporten EOD 1971-2010 • MMOD-archief	 □ □	 ■ ■
Luchtfotocollecties		
Bibliotheek Wageningen Universiteit (Wageningen, NL)	□	■
Topografische Dienst Kadaster (Zwolle, NL)	□	■
Haagse Beeldbank (Den Haag, NL)		n.v.t.
Nederlands Instituut voor Militaire Historie (NIMH, Den Haag, NL)		■
The National Collection of Aerial Photography (NCAP, Edinburgh, VK)		■
Laurier Military History Archive (LMH, Waterloo, CA)		■
National Archives and Records Administration (NARA, College Park (MD), VS)		■
Luftbilddatenbank (LBDB, Estenfeld, DU)		■
Bundesarchiv-Militärarchiv (BaMa, Freiburg, DU)		■
War Heritage Institute (WHI, Brussel, BE)		n.v.t.
Imperial War Museum (IMW, Londen, VK)		■
Internationale archieven		
The National Archives (TNA, Londen, VK)		■
Liddell Hart Centre for Military Archives (LHCMA, Londen, VK)		■
Bundesarchiv-Militärarchiv (BaMa, Freiburg, DU)		■
Bundesarchiv Berlin-Lichterfelde (BaBL, Berlijn, DU)		■
National Archives and Records Administration (NARA, College Park (MD), VS)		■
Library and Archives Canada (LAC, Ottawa, CA)		■
Centrum voor Historische Documentatie Defensie (CHDD, Evere, BE)		n.v.t.
Le service historique de la Défense (SHD, Vincennes, FR)		n.v.t.

Internetbronnen		
Beeldbank WO2		■
Delpher		■
Fold3		■
German Docs in Russia		■
Lexicon der Wehrmacht		■
Royal Artillery Units Netherlands		n.v.t.
Verliesregister Studiegroep Luchtoorlog 1939-1945		■
Vergeltungswaffen: V1 en V2 inslagen in Nederland		■
Kaartmateriaal		
Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN)		■
Indicatieve Kaart Militair Erfgoed (IKME)		■
Topografische Dienst Kadaster – Stafkaartencollectie (Zwolle, NL)		■
Topotijdreis.nl		■
Overige bronnen		
Getuigen / locatiedeskundigen (wanneer mogelijk)		■
Plaatselijke musea		■
Heemkundekring		■
In het verleden uitgevoerde NGE-bodemonderzoeken		■

Tabel 1: Geraadpleegde bronnen.

Literatuur

In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van de geraadpleegde literatuur. In de literatuur is gezocht naar beschrijvingen van voor het analysegebied mogelijk relevante gebeurtenissen. Deze gebeurtenissen zijn per tijdvak in de in bijlage 2 opgenomen tabellen weergegeven. Per gebeurtenis is een verwijzing opgenomen naar de betreffende bron en bladzijde.

Gemeentelijk en Provinciaal Archief

Het analysegebied is gelegen in de voormalige gemeenten Oterleek, Oudorp, Zuid- en Noord-Schermer, Graft, Akersloot, Uitgeest, Krommenie, Assendelft, Heemskerk en Beverwijk. De archieven van voornoemde gemeenten zijn geraadpleegd. Specifiek is gezocht naar documentatie met betrekking tot de volgende oorlogshandelingen:

Conform WSCS-OCE

- Luchtbeschermingsdienst
- Rapporten met betrekking tot geruimde NGE
- Schaderapporten

Standaard aanvullend door REASeuro

- Meldingen van neergestorte vliegtuigen
- Ruimingen van verdedigingswerken
- Rapportages van de gemeentelijke politie
- Rapportages van de gemeentelijke brandweer
- Meldingen van oorlogsslachtoffers
- Verslagen van ooggetuigen
- Documenten met betrekking tot de bevrijding
- Naoorlogs: omnummering van woningen

In het provinciaal archief van Noord-Holland is onderzoek uitgevoerd naar de volgende archiefstukken:

Conform WSCS-OCE

- Documentatie van het Militair Gezag
- Documentatie van het Provinciaal Bestuur

Standaard aanvullend door REASeuro

- Locatie specifieke dossiers, zoals documentatie over de streek, polder, dorp etc.
- Rapporten met betrekking tot geruimde NGE
- Meldingen van neergestorte vliegtuigen
- Documenten met betrekking tot de bevrijding

In bijlage 3 is een gedetailleerd overzicht opgenomen van alle geraadpleegde archieven en inventarissen en de informatie die in de archieven en inventarissen is aangetroffen.

Nederlands Instituut voor Militaire Historie (NIMH) in Den Haag

Het NIMH beheert onder andere de collecties Gevechtsverslagen en –rapporten mei 1940 (Collectie 409), De strijd op Nederlands grondgebied tijdens de Wereldoorlog II / De Groene Serie (Collectie 492) en Duitse verdedigingswerken (Collectie 575). De collecties 409 en 575 dienen volgens het WSCS-OCE te worden geraadpleegd indien er aanwijzingen zijn dat binnen het onderzoeksgebied grondgevechten hebben plaatsgevonden in mei 1940 of dat er Duitse stellingen hebben gelegen. Door REASeuro worden deze collecties standaard geraadpleegd, evenals Collectie 492. Daarnaast is via archieven.nl in de collectie van het NIMH gezocht naar aanvullende collecties met informatie over het onderzoeksgebied. Het raadplegen van bovenvermelde collecties heeft geen resultaten opgeleverd voor het analysegebied.

NIOD Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies (NIOD) in Amsterdam

Het NIOD beschikt over de archieven van de diverse bezettingsautoriteiten tijdens de Tweede Wereldoorlog. REASeuro raadpleegt standaard voor ieder HVO-NGE de volgende archieftoegangen:

- Toegang 216k: Collectie Departement van Justitie.
- Toegang 077: Collectie Generalkommissariat für das Sicherheitswesen- Höhere SS-und Polizieführer Nord-West.

Beide collecties bevatten informatie over neergekomen bommen en vliegtuigen binnen Nederland. Daarnaast is via archieven.nl in de collectie van het NIOD gezocht naar aanvullende inventarisnummers met betrekking tot het onderzoeksgebied. In het NIOD is relevante informatie aangetroffen voor het onderzoeksgebied, zie bijlage 3.

Nationaal Archief (NA) in Den Haag

In het NA zijn de stukken geraadpleegd van de Inspectie Bescherming Bevolking tegen Luchtaanvallen (Toegang 2.04.53.15), waarin meldingen van uitgevoerde luchtaanvallen zijn opgenomen. Wanneer er aanwijzingen zijn dat militaire infrastructuur aanwezig was binnen het onderzoeksgebied, wordt tevens het Bunkerarchief (Toegang 2.13.167) ingezien, om de specifieke locatie en doel van het object vast te stellen. Op de blokkaarten van het bunkerarchief zijn binnen het analysegebied geen stellingen waargenomen. Verder is de collectie van het NA via https://www.nationaalarchief.nl doorzocht. Het raadplegen van het NA heeft informatie opgeleverd voor het onderzoeksgebied, zie bijlage 3.

Generaal Maczek Museum (GMM) in Breda

Nederland is voor een groot deel bevrijd door de 1e Poolse Pantserdivisie, die onder het commando van Generaal Maczek onder Britse leiding vochten. Het GMM in Breda is gewijd aan de geschiedenis van de verschillende Poolse eenheden die in Nederland aanwezig waren in 1944 en 1945. In het GMM zijn diverse gevechtsverslagen geraadpleegd door REASeuro waarin de Poolse eenheden hebben aangeduid waar zij oorlogshandelingen, zoals grondgevechten en tankbeschietingen, hebben uitgevoerd. De gevechtsverslagen zijn beschikbaar in het Pools en grotendeels vertaald in het Engels of Nederlands. Indien eenheden van de 1e Poolse Pantserdivisie binnen het onderzoeksgebied actief zijn geweest wordt de

documentatie uit het GMM gebruikt. Aangezien binnen het onderzoeksgebied geen eenheden van de 1e Poolse Pantserdivisie bij gevechtshandelingen betrokken zijn geweest, is het GMM voor voorliggend onderzoek niet geraadpleegd.

Explosieven Opruimingsdienst Defensie (EOD) in Soesterberg

De EOD heeft de inventarissen van de munitieruimrapporten[3] beschikbaar gesteld. Via de EOD zijn de munitieruimrapporten van 2010 tot heden opgevraagd. In bijlage 5 is een overzicht opgenomen van de in het analysegebied verrichte ruimingen.

Daarnaast is bij de EOD nagevraagd of in het onderzoeksgebied mijnenvelden of mijnenverdachte gebieden hebben gelegen. De EOD heeft overzichtskaarten aangeleverd die informatie bieden over de mogelijke aanwezigheid van mijnenvelden binnen het analysegebied, zie bijlage 5 en 6.

Ministerie van Defensie - Semi-Statisch Informatiebeheer (SIB) in Rijswijk

Bij het SIB zijn de munitieruimrapporten van de EOD ondergebracht van 1971 tot 2010. Voor voorliggend onderzoek zijn munitieruimrapporten aangevraagd, waarbij munitie is geruimd door de EOD in of in de directe nabijheid van het analysegebied. Tevens is in het SIB het archief van de Mijn- en Munitie Opruimingsdienst (MMOD) geraadpleegd. De MMOD is een voorloper van de EOD en heeft direct na de oorlog veel munitie geruimd.

Luchtfoto's

Via de volgende instanties zijn luchtfoto's geraadpleegd van tijdens en vlak na de oorlog:

- Bibliotheek Wageningen Universiteit (Wageningen, NL);
- Topografische Dienst Kadaster (Zwolle, NL);

In bijlage 7 is een overzicht opgenomen van de gegeorefereerde en geanalyseerde luchtfoto's van het analysegebied en is de selectie van deze luchtfoto's gemotiveerd. De luchtfoto's geven informatie over de situatie in oorlogstijd en mogelijk zijn sporen van de oorlog, zoals kraters en verdedigingsstellingen, waar te nemen. De luchtfoto's zijn ingepast in tekening 01.

The National Archives (TNA) in Londen, Verenigd Koninkrijk

REASeuro beschikt over de Operation Record Books (ORB's) van verschillende Britse luchtmachteenheden die actief waren boven Nederland, zoals Second Tactical Air Force, Fighter Command, Coastal Command en Bomber Command. Daarnaast beschikt REASeuro over de *War Diaries* van diverse geallieerde eenheden die betrokken waren bij gevechten in Nederland en het ruimen van munitie. Deze documentatie is opgenomen in een database, waarin is gezocht op de kaartvierkanten zoals weergegeven op de stafkaart (zie bijlage 6), op de onderliggende coördinaten, op plaatsnamen en data waarop oorlogshandelingen plaatsvonden.
In deze database is gezocht naar primair bronnenmateriaal uit TNA met betrekking tot oorlogshandelingen die hebben plaatsgevonden in het analysegebied. In bijlage 4 is deze informatie en een overzicht van de door REASeuro in TNA geraadpleegde archiefstukken opgenomen.

Liddell Hart Centre for Military Archives (LHCMA) in Londen, Verenigd Koninkrijk

In het LHCMA heeft REASeuro diverse archiefstukken geraadpleegd met betrekking tot de bevrijding van Nederland. Zo zijn onder meer luchtfoto's, kaartmateriaal en gevechtsverslagen ingezien, waarmee oorlogshandelingen binnen Nederland kunnen worden geanalyseerd. Tevens is documentatie aangetroffen in het LHCMA van oorlogshandelingen die plaatsvonden gedurende de Duitse inval in Nederland in mei 1940. Voor voorliggend HVO-NGE heeft het raadplegen van het LHCMA geen relevante informatie opgeleverd.

[3] De munitieruimrapporten worden ook wel MORA's of UO's genoemd.

Bundesarchiv-Abteilung Militärarchiv (BaMa) in Freiburg, Duitsland

REASeuro beschikt over diverse stukken uit het Bundesarchiv-Abteilung Militärarchiv in Freiburg. Deze afdeling van de Duitse nationale archieven bevat stukken van de Duitse krijgsmacht gedurende de Tweede Wereldoorlog. De volgende toegangen zijn door REASeuro voor het huidige onderzoek geraadpleegd:

- RL 2-II Generalstab der Luftwaffe / Luftwaffenführungsstab;
- RM 45-II Dienststellen und Kommandostellen der Kriegsmarine im Bereich Deutsche Bucht und Niederlande.

Tevens beschikt REASeuro over krijgsdagboeken van Duitse eenheden die in Nederland hebben gevochten in mei 1940, gedurende de bevrijding in 1944 en 1945 en eenheden die in Nederland gestationeerd waren gedurende de bezettingsperiode. Overig bronnenmateriaal dat is verzameld in het BaMa betreffen kaarten, informatie over munitieopslagplaatsen, krijgsdagboeken en luchtfoto's van de Duitse luchtmacht en marine uit de Tweede Wereldoorlog. In deze stukken is gezocht naar relevante informatie voor het analysegebied. Het raadplegen van het BAMA heeft relevante resultaten opgeleverd voor dit HVO-NGE, zie bijlage 4.

Bundesarchiv in Berlin-Lichterfelde (BaBL) in Berlijn, Duitsland

In het Bundesarchiv in Berlijn, locatie Lichterfelde, zijn de afdelingen *Zentrale Verwaltungsangelegenheiten*, *Archivtechnik und zentrale fachliche Dienstleistungen*, *Bereitstellung* en *Filmarchiv* ondergebracht. Door REASeuro zijn verschillende stukken geraadpleegd met betrekking tot neergekomen bommen en locaties waar schade was ontstaan als gevolg van de Tweede Wereldoorlog. Voor voorliggend onderzoek heeft het raadplegen van het Bundesarchiv Berlin-Lichterfelde relevante informatie opgeleverd, zie bijlage 4.

The National Archives and Records Administration (NARA) in College Park, Maryland, Verenigde Staten

REASeuro beschikt over een grote collectie archiefstukken uit de NARA. Het betreffen stukken met betrekking tot de activiteiten van de Amerikaanse luchtmacht, zoals de Mission Reports, stukken van de militaire inlichtingendienst, War Diaries van Amerikaanse grondeenheden en buitgemaakte Duitse documenten. Het raadplegen van de NARA heeft relevante resultaten opgeleverd voor dit onderzoek, zie bijlage 4.

Library and Archives of Canada (LAC) in Ottawa, Canada

Het LAC beheert een grote collectie kaarten en documenten van de Canadese eenheden die meevochten in het Britse leger ten tijde van de Tweede Wereldoorlog. Zo beschikt REASeuro over diverse Defence Overprints uit het LAC. Indien aanwijzingen worden aangetroffen dat Canadese grondeenheden binnen het analysegebied hebben gevochten dan worden de gevechtsverslagen van deze eenheden in het LAC geraadpleegd, die zijn te vinden onder Record Group 24-C-3. Deze gevechtsverslagen bieden aanvullende informatie over locaties waar oorlogshandelingen hebben plaatsgevonden waarbij Canadese grondeenheden betrokken waren gedurende de bevrijding van Nederland in 1944 en 1945. De documenten kunnen overlap hebben met de gevechtsverslagen die in TNA in Londen liggen opgeslagen. Het raadplegen van het LAC heeft relevant kaartmateriaal opgeleverd, zie bijlage 6.

Centrum voor Historische Documentatie Defensie (CHDD) in Evere, België

De archiefdienst van het Belgisch Leger is gevestigd in het kazernekwartier in Evere, Brussel. Deze instelling bewaart de archieven van het Belgisch Leger van circa 1939 tot heden. In deze archiefinstelling zijn de verslagen van de relevante Belgische eenheden geraadpleegd die in mei 1940 actief waren in Zeeland en nabij de Belgisch-Nederlandse grens. Indien Belgische eenheden bij grondgevechten in Nederland in mei 1940 betrokken zijn geweest dan worden de gevechtsverslagen van deze eenheden in het CHDD geraadpleegd. Vanwege de ligging van het analysegebied dient het CHDD voor voorliggend HVO-NGE niet te worden geraadpleegd.

Le service historique de la Défense (SHD) in Vincennes, Frankrijk

In het SHD zijn de documenten van de Franse krijgsmacht opgeslagen. Gedurende de meidagen van 1940 hebben verschillende Franse eenheden op Nederlands grondgebied gevochten tegen Duitse soldaten, om

de Duitse opmars te voorkomen. Indien Franse soldaten binnen het onderzoeksgebied gevechtshandelingen hebben uitgevoerd, worden door REASeuro de Franse gevechtsverslagen uit het SHD geraadpleegd. Vanwege de ligging van het analysegebied dient het SHD voor voorliggend HVO-NGE niet te worden geraadpleegd.

Beeldbank WO2

Het NIOD beheert een digitale database van foto's die zijn genomen gedurende de Tweede Wereldoorlog in Nederland. Via deze database kunnen foto's worden bekeken van diverse oorlogs- en verzetsmusea, herinneringscentra, regionale archiefinstellingen en het NIOD zelf. REASeuro heeft onderzocht of voor het analysegebied relevante foto's te vinden zijn binnen de database. Deze zoekslag heeft geen relevante informatie opgeleverd.

Delpher

Via de website https://www.delpher.nl/ kunnen digitaal kranten, boeken en tijdschriften worden ingezien. REASeuro heeft Delpher geraadpleegd om na te gaan of er meldingen zijn gedaan van oorlogshandelingen gedurende de Tweede Wereldoorlog binnen het analysegebied. Daarnaast is onderzocht of na afloop van de Tweede Wereldoorlog informatie kan worden gevonden van ruimingen van NGE binnen het onderzoeksgebied. Het raadplegen van Delpher heeft voor voorliggend onderzoek relevante resultaten opgeleverd, zie bijlage 2.

Fold3

REASeuro beschikt over een account bij de website https://www.fold3.com/. Op deze website zijn uiteenlopende documenten met betrekking tot oorlogshandelingen te vinden gedurende de Eerste en Tweede Wereldoorlog. De website is geraadpleegd, maar heeft geen relevante informatie voor het onderzoeksgebied opgeleverd.

German Docs in Russia

Gedurende en na afloop van de Tweede Wereldoorlog hebben Amerikaanse en Russische eenheden diverse buitgemaakte Duitse documenten mee terug genomen naar hun vaderland. De Amerikanen hebben deze documenten ontsloten in de NARA, maar van de Russische buitgemaakte documenten was lange tijd niets bekend. Inmiddels is een groot deel van de buitgemaakte Duitse stukken via de website wwii.germandocsinrussia.org in te zien. Deze documenten bevatten ook vermeldingen van oorlogshandelingen in Nederland en worden door REASeuro voor ieder onderzoek ingezien op relevantie voor het desbetreffende analysegebied. Voor het huidige analysegebied is op de website geen relevante informatie gevonden.

Lexicon der Wehrmacht

De website http://www.lexikon-der-wehrmacht.de/ bevat overzichten van de inrichting van de diverse Duitse legeronderdelen die actief waren gedurende de Tweede Wereldoorlog. De website biedt aanvullende informatie over gevechtsformaties, gebruikte munitie-uitrustingen en ingezette vliegtuigen door de Luftwaffe. REASeuro heeft een deel van de website in een database ontsloten, waardoor gemakkelijk kan worden gezocht naar relevante informatie met betrekking tot het analysegebied. Het raadplegen van de website heeft geen relevante resultaten opgeleverd.

Royal Artillery Units Netherlands

Wanneer aanwijzingen zijn aangetroffen dat geallieerde artilleriebeschietingen hebben plaatsgevonden in of in de nabijheid van het analysegebied, dan wordt de website https://www.royalartilleryunitsnetherlands1944-1945.com/ geraadpleegd door REASeuro. Deze website bevat gedetailleerde informatie over ingezette kalibers geschutmunitie gedurende de geallieerde artilleriebeschietingen. Aangezien er geen indicaties zijn dat binnen het analysegebied geallieerde artilleriebeschietingen zijn uitgevoerd, is de website niet geraadpleegd.

Verliesregister Studiegroep Luchtoorlog (SGLO)

De Studiegroep Luchtoorlog 1939-1945 (SGLO) heeft een database waarin alle bij de studiegroep bekende vliegtuigcrashes tijdens de oorlog zijn opgenomen. Deze database kan ingezien worden via de website https://www.verliesregister.studiegroepluchtoorlog.nl/. De database bevat informatie over meer dan 6.000 neergestorte vliegtuigen op Nederlands grondgebied. Dit register is geraadpleegd, de resultaten zijn verwerkt in bijlage 2.

Vergeltungswaffen: V1 en V2 inslagen in Nederland

De website van V1 en V2 inslagen in Nederland wordt geraadpleegd. De V1 staat voor *Vergeltungswaffe* 1 (vergeldingswapen) en was een onbemand straalvliegtuig met een explosieve lading. De V2 staat voor *Vergeltungswaffe* 2, een ballistische raket met explosieve gevechtskop. Deze vergeldingswapens zijn door de Duitsers op grote schaal op Londen en Antwerpen afgeschoten, maar bereikten regelmatig niet het doel (vooral de V1) en kwamen neer op Nederlands grondgebied. Via de website http://www.vergeltungswaffen.nl/ kunnen locaties worden opgezocht waar de V-wapens zijn neergekomen in Nederland, met aanvullende informatie zoals de datum en bronvermelding. De website heeft voor het huidige HVO-NGE relevante informatie opgeleverd, zie bijlage 2.

Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN)

Via de website https://www.ahn.nl/ahn-viewer kunnen digitale hoogtekaarten van Nederland worden ingezien. Deze hoogtekaarten maken het mogelijk om verstoringen in het landschap, die gerelateerd kunnen worden aan oorlogshandelingen, inzichtelijk te maken. Vooral in gebieden waar sinds de Tweede Wereldoorlog weinig tot geen grondroerende werkzaamheden hebben plaatsgevonden, zoals bos- en duingebieden, kunnen mogelijke verstoringen als bomkraters en oude loopgraven via het AHN worden waargenomen. In bijlage 6 is een uitsnede van het huidige onderzoeksgebied in het AHN weergegeven.

Indicatieve Kaart Militair Erfgoed (IKME)

De IKME is een interactieve kaart van Nederland en is gecreëerd op initiatief van de Stichting RAAP. Op de website http://www.ikme.nl/ kan de kaart worden ingezien. De kaart bevat indicatieve locaties van onder andere Duitse en Nederlandse verdedigingslinies, slagvelden, (schijn)vliegvelden en munitieopslagplaatsen. Ter aanvulling wordt deze website door REASeuro geraadpleegd, zie bijlage 6.

Topografische Dienst Kadaster - Stafkaartencollectie

Voor de gegevens uit geallieerde bombardementsgegevens, gevechtsverslagen en ruimingen van NGE is het gebruik van de geallieerde stafkaarten essentieel. Deze kaarten zijn afkomstig uit de Tweede Wereldoorlog en zijn voorzien van het coördinatenstelsel dat de geallieerden toen gebruikten. De afdeling GEO-informatie van het Kadaster in Zwolle beschikt over de collectie geallieerde stafkaarten uit WOII. De geallieerde stafkaarten worden in het rapport weergegeven en gekoppeld aan relevante meldingen van bombardementen of oorlogshandelingen door grondeenheden binnen het analysegebied. Daarnaast zijn bij het Kadaster diverse Defence Overprints verkrijgbaar. De geallieerde stafkaart is weergegeven in bijlage 6. Via het Kadaster is tevens een Defence Overprint beschikbaar gebleken, die in bijlage 6 is opgenomen.

Topotijdreis.nl

Via de website http://www.topotijdreis.nl/ kunnen topografische kaarten van Nederland worden ingezien van 1815 tot heden. Voor dit HVO-NGE worden deze kaarten gebruikt om locaties te bepalen ten tijde van de Tweede Wereldoorlog in Nederland, zie bijlage 6.

Getuigen en locatiedeskundigen

Voor dit HVO-NGE zijn geen getuigen gehoord, wel is gebruik gemaakt van twee getuigenverslagen die in 2012 door REASeuro zijn opgesteld in het kader van een eerder uitgevoerd HVO-NGE. Het eerder uitgevoerde onderzoek is opgenomen in bijlage 8, de getuigenissen in bijlage 9.

Plaatselijke musea

In Nederland zijn diverse musea te vinden die gespecialiseerd zijn in de Tweede Wereldoorlog in een specifiek gebied in Nederland. Voor voorliggend onderzoek is geen contact opgenomen met een museum, aangezien de reeds geraadpleegde bronnen een goed beeld geven van oorlogshandelingen binnen het analysegebied.

Heemkundekringen

Overal in Nederland zijn heemkundekringen te vinden die geschiedkundige informatie over hun dorp, stad of gemeente delen via hun website of artikelen. Door REASeuro zijn publicaties geraadpleegd van de Stichting Historisch Oudorp en de Oudheidkundige Vereniging Graft-De Rijp. Voor het analysegebied is echter geen relevante informatie aangetroffen.

In het verleden uitgevoerde NGE-bodemonderzoeken

In de database van REASeuro is gezocht naar in het verleden uitgevoerde NGE-bodemonderzoeken die relevant zijn voor het voorliggende HVO-NGE. Mogelijk relevante NGE-bodemonderzoeken omvatten historische vooronderzoeken, projectgebonden risicoanalyses, detectierapporten en proces-verbalen van oplevering. In bijlage 8 is weergegeven welke in het verleden uitgevoerde onderzoeken in de omgeving zijn uitgevoerd.

3 OVERZICHT OORLOGSHANDELINGEN

Uit het geraadpleegde bronnenmateriaal zijn diverse oorlogshandelingen in en in de omgeving van het analysegebied naar voren gekomen. In dit hoofdstuk worden deze oorlogshandelingen gevat in een chronologische oorlogshandelingenlijst. Per oorlogshandeling staat beschreven welke bronnen beschikbaar zijn voor elke oorlogshandeling. Ten slotte wordt per oorlogshandeling in de lijst vermeld of deze al dan niet relevant is voor het analysegebied (zie ook § 1.4). Aan de hand van de oorlogshandelingenlijst wordt bepaald welke oorlogshandelingen in hoofdstuk 4 worden geanalyseerd. De locaties waar de relevante oorlogshandelingen hebben plaatsgevonden zijn (indicatief) ingetekend in GIS en zijn weergegeven in Tekening 02: Feitenkaart.

Gebeurtenis		Bronnenmateriaal				Analyse	Paragraaf/ID
Datum	Omschrijving	Literatuur	Nederlandse archieven	Internationale archieven	Luchtfoto	Relevant?	nr. feitenkaart
6/7 augustus 1940	Om 2.30 uur komen vier bommen neer op een weiland aan de Groenen dijk te Assendelft.		NA, toegang 2.04.53.15, inv.75. GZ, toegang OA-0031, inv. 480.	TNA: AIR 14-2666, 14-3156, 24-222, 25-51, 27-388, 27-645.	H-0164_0063_1940_09_06.tif	Ja, betreft mogelijk het analysegebied.	4.1.1 / BO_01
28/29 augustus 1940	In een weiland naast een terrein van de Duitse Wehrmacht zijn acht bommen neergekomen.	DEL (31 augustus 1940)	NA, toegang 2.04.53.15, inv.75. GZ, toegang OA-0031, inv. 480.	TNA: AIR 14-2666, 24-222, 25-22.		Ja, betreft mogelijk het analysegebied.	4.1.2 / BO_02
3 oktober 1940	Om 5.45 uur twee bommen ingeslagen op en nabij het Wehrmachtterrein in Assendelft.		NA, toegang 2.04.53.15, inv.75 NIOD, toegang 077, inv. 1328. GZ, toegang OA-0031, inv. 480. NHA, toegang 2362, inv. 4250.	TNA: AIR 14-2668, 14-3168, 24-223, 25-93, 27-655. BAMA: RL2-II, inv. 216. BABL: NS1-571.	H_0375_0221_1940_10_28.tif	Ja, betreft mogelijk het analysegebied.	4.1.3 / BO_03
21 november 1942	Om 13.45 voeren vier Spitfires een aanval uit op een ronde tank in een veld bij Uitgeest.	ZWA 1, WIT				Nee, betreft de gashouder aan de Tolweg. De gashouder valt buiten het analysegebied.	-
5/6 maart 1943	Bombardement met brandbommen. Op weilanden nabij de Groende Dijk (Assendelft) zijn acht brandbommen aangetroffen, waarvan vier niet ontbrand.		GZ, toegang OA-0031, inv. 480.			Ja, betreft mogelijk het analysegebied.	4.1.4 / BO_04

Gebeurtenis		Bronnenmateriaal				Analyse	Paragraaf/ID
Datum	Omschrijving	Literatuur	Nederlandse archieven	Internationale archieven	Luchtfoto	Relevant?	nr. feitenkaart
1 mei 1943	Eén Mosquito voerde een aanval uit op een aak in een kanaal tussen Akersloot en Purmerend.	ZWA 1				Nee, geen precieze locatie bekend.	-
3 juli 1943	Acties door Fighter Command. Om 9.45 uur wordt tussen Krommenie en Uitgeest een arbeider gewond bij een beschieting.	ZWA 2				Nee, geen precieze locatie bekend.	-
17 juli 1943	Tijdens een terugvlucht van B-17 bommenwerpers worden zeven bommen op Beverwijk afgeworpen.	ZWA 2				Nee, geen precieze locatie bekend.	-
27/28 september 1943	Bomber Command. Eén toestel voerde een aanval uit op een stelling bij Akersloot.	ZWA 2		TNA: AIR 14-2677, AIR 24-259, AIR 25-93, AIR 27-651.		Ja, het analysegebied loopt door de voormalige gemeente Akersloot.	4.1.5 / BO_05
16/17 december 1943	Een Lancaster van 7 Squadron stort neer om 18.02 uur aan de Molenweg C42 in Oterleek.	SGLO		TNA: AIR 14-2678, 27-100.		Ja, de Molenweg heeft overlap met het analysegebied.	4.2 / BO_10
1944	Bombardement in de omgeving van de Zuidervaart, gemeente Zuid- en Noord-Schermer.		Eerder onderzoek.			Ja, de kraters worden in en in de omgeving van het analysegebied gemeld.	4.1.6 / BO_06
10 februari 1944	Een B-17 bommenwerper explodeert in de lucht nabij Bush en Dam.	SGLO, KEM, ZEV	NIOD, toegang 216k, inv. 180.			Nee, ontploffing en crash buiten het analysegebied.	-
4 mei 1944	Melding van het neerkomen van brand- en brisantbommen in Oterleek en grens met Oudorp.		RAA: toegang 0599, inv. 539.	TNA: AIR 40-619. NARA: RG 18, Entry 7, Box 4681.		Ja, één van de brisantbommen is in het analysegebied neergekomen.	4.1.7 / BO_07
Medio 1944	Een dekschuit op het Noordhollands kanaal wordt bij Duivelshoek beschoten door Thunderbolts.	DOR				Nee, gebeurtenis vindt plaats buiten het analysegebied.	-

Gebeurtenis		Bronnenmateriaal				Analyse	Paragraaf/ID
Datum	Omschrijving	Literatuur	Nederlandse archieven	Internationale archieven	Luchtfoto	Relevant?	nr. feitenkaart
5 september 1944	Om 17.07 uur wordt personentrein 2461 Amsterdam-Uitgeest bij blokpost Den Ham beschoten.	HUU, KEM, ZWA 2				Nee, gebeurtenis vindt plaats buiten het analysegebied.	-
Eind 1944	Een V1 komt neer in de Schermer. Het betreft vermoedelijk een blindganger. Het opblazen mislukt.	DOR, KEM				Nee, geen precieze locatie bekend.	-
15 december 1944	V1 komt neer in een weiland in de Schermerpolder maar detoneert niet.		NHA, toegang 245, inv. 14. MMOD.			Nee, geen precieze locatie bekend.	-
1944-1945	Een V1 of V2 komt neer tussen de toenmalige vlotbrug en hoogspanningsmasten van het PEN bij Westgraftdijk in de Kogerpolder. Demonteren of vernielen is niet gebeurd.	KEM				Ja, betreft het analysegebied.	4.3 / BO_11
1 januari 1945	Een Focke Wulf Fw 190 stort rond 10.30 uur neer nabij het Noordhollands kanaal in Akersloot.					Nee, geen precieze locatie bekend.	-
5 februari 1945	Een V2 komt neer in de Duivelshoek bij de Zuiddijk in de Schermer.					Nee, gebeurtenis vindt plaats buiten het analysegebied.	-
6 februari 1945	Een B-24, op weg naar Duitsland, explodeert in de lucht ten noorden van Akersloot.	SGLO, DOR				Nee, gebeurtenis vindt plaats buiten het analysegebied.	-
21 maart 1945	Beschieting door vier Spitfires in kaartvierkant qY.9943.			TNA: AIR 24/647, 27/1890.		Ja, het gemelde kaartvierkant heeft overlap met het analysegebied.	4.1.8 / BO_08
27 maart 1945	Beschieting door vier Spitfires in kaartvierkant qY.9136.			TNA: AIR 24/647, 27/1893.		Ja, het gemelde kaartvierkant heeft overlap met het analysegebied.	4.1.9 / BO_09

Gebeurtenis		Bronnenmateriaal				Analyse	Paragraaf/ID
Datum	Omschrijving	Literatuur	Nederlandse archieven	Internationale archieven	Luchtfoto	Relevant?	nr. feitenkaart
Na mei 1945	Munitie ligt opgeslagen in fort St. Aagtendijk. Vermoedelijk is in en rond het fort nog munitie achtergebleven/gedumpt.		NHA, toegang 2362, inv. 4316. NHA, toegang 2497, inv.1970. EOD en MMOD.			Ja, betreft het analysegebied.	4.4 / BO_12
-	Duitse militaire stellingen.		Kadaster: defence overprint IJmuiden.		106G_5218_4110_8_04_1945.jpg	Nee, een defence overprint geeft een indicatie. Aan de hand van luchtfoto's dient de locatie van de stellingen nauwkeurig te worden vastgesteld. Ter plaatse van het onderzoeksgebied zijn op luchtfoto geen stellingen waargenomen.	-

Tabel 2: Chronologische oorlogshandelingenlijst.

4 ANALYSE OORLOGSHANDELINGEN

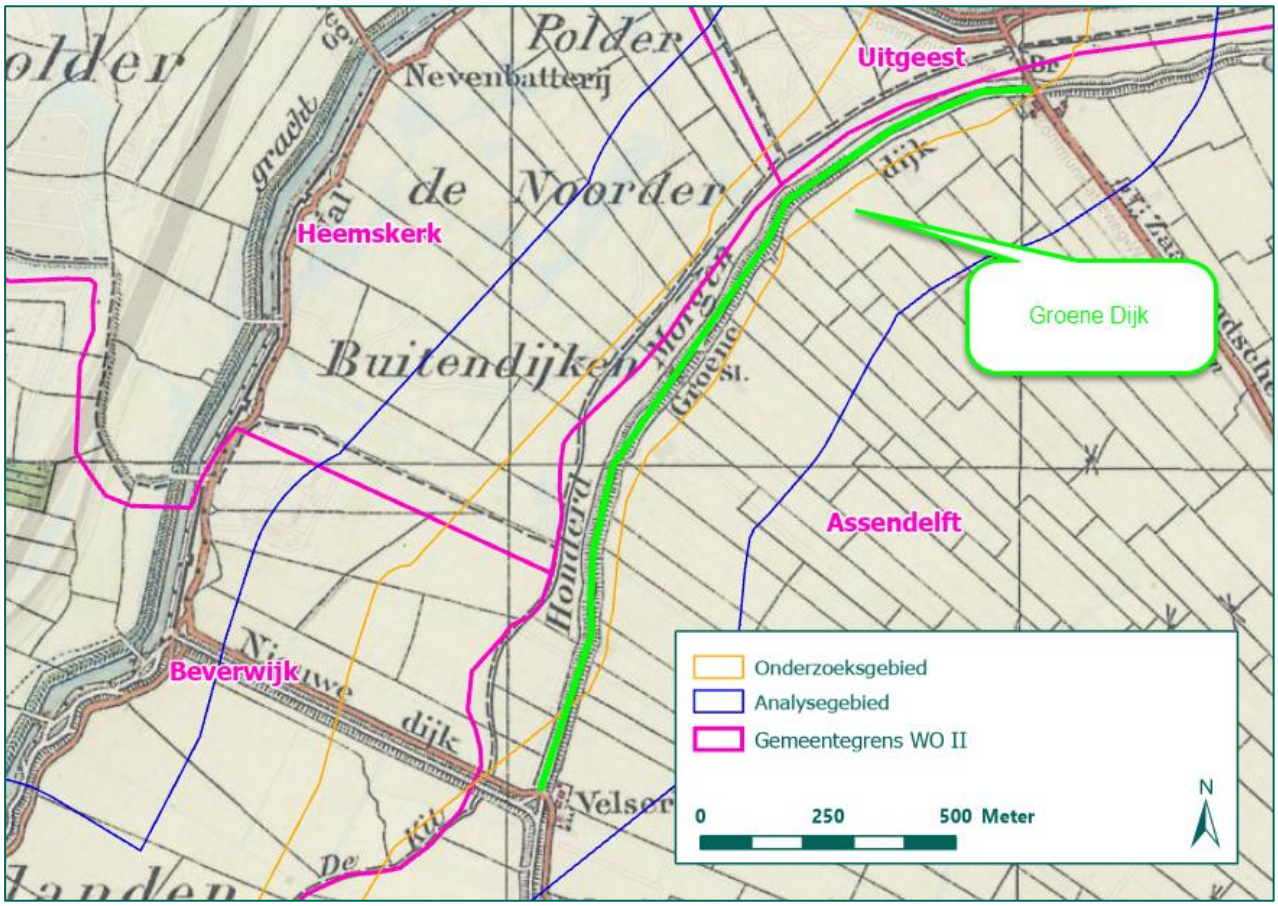
Uit de inventarisatie van het bronnenmateriaal is gebleken dat verschillende oorlogshandelingen hebben plaatsgevonden binnen het analysegebied. De oorlogshandelingen die in hoofdstuk 3 als relevant zijn aangemerkt, worden in dit hoofdstuk nader geanalyseerd. Op basis van deze analyse is vastgesteld of sprake is van een NGE-Risicogebied.

4.1 BOMBARDEMENTEN EN LUCHTAANVALLEN

In onderstaande paragrafen worden de bombardementen en luchtaanvallen geanalyseerd in chronologische volgorde.

4.1.1 Bombardement, 6/7 augustus 1940

Om 2.30 uur in de nacht van 6 op 7 augustus 1940 zijn vier bommen neergekomen en gedetoneerd op een weiland aan de Groene Dijk te Assendelft. Het weiland is in gebruik door de Duitse Wehrmacht. Het vliegtuig vloog van oost naar west. Dit blijkt uit archiefstukken uit het gemeentearchief van Assendelft en het NA, zie bijlage 3. De ligging van de Groene Dijk is weergegeven in onderstaand figuur.

Figuur 3: Locatie van de Groende Dijk in de gemeente Assendelft. (Bron kaart: Topotijdreis).

Aanvullend zijn de logboeken van de Engelse luchtmacht geraadpleegd om te achterhalen welk toestel mogelijk bommen boven Assendelft heeft afgeworpen. Uit de *Night Raid Sheets* van Bomber Command (zie bijlage 4) blijkt dat in de nacht van 6 op 7 augustus 1940 26 bommenwerpers van 3 Group (37 en 75 Squadron) waren uitgezonden naar doelen in Duitsland. Echter, slechts vijf bommenwerpers konden hun primaire doel bombarderen en zestien andere bommenwerpers voerden aanvallen uit op alternatieve doelen. In Nederland zijn de volgende vliegvelden gebombardeerd: Schiphol, Gilze-Rijen, Texel, Ypenburg,

Soesterberg, Venlo en Eindhoven. Vermoedelijk heeft één van de toestellen met een doel in Nederland per abuis bommen boven Assendelft afgeworpen.

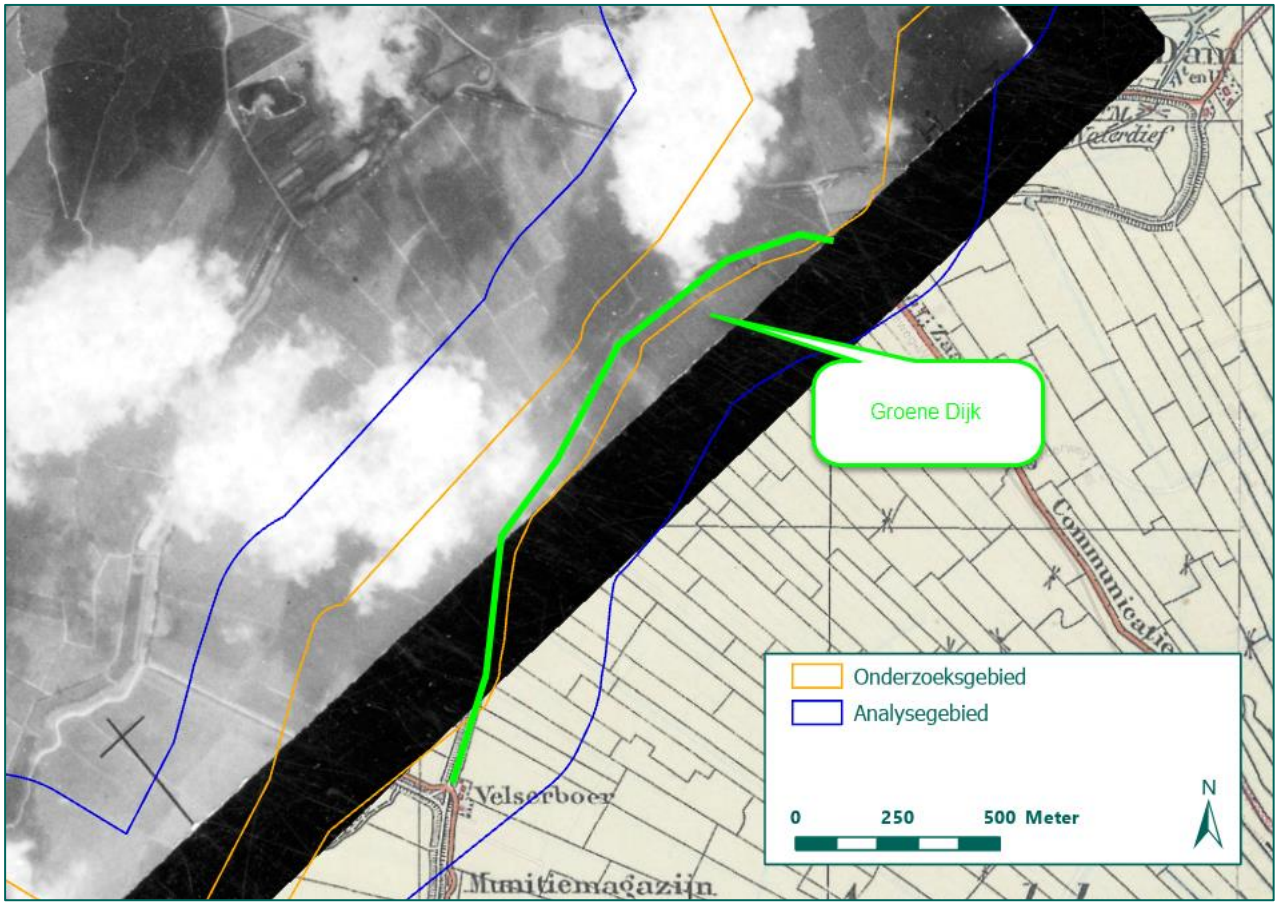
Het verslag uit het gemeentearchief van Assendelft geeft als tijdstip 2.30 uur op voor het neerkomen en detoneren van de bommen, of 1.30 uur omgerekend naar Engelse tijd. De volgende Wellington bommenwerpers claimen rond dit tijdstip hun doel te hebben gebombardeerd:

Aantal vliegtuigen	Tijdstip (G.M.T.)	Bommen	Doel	Opmerking
1	0.57 uur **1.25 uur**	1x 500 lbs 1x 250 lbs	Schiphol Zoeklicht nabij Schiphol	Vliegveld getroffen. Resultaat niet waargenomen.
1	0.57 uur **1.25 uur**	8x 250 lbs 60x 4 lbs	Schiphol	Twee inslagen op vliegveld waargenomen.
2	0.57 uur **1.25 uur**	5x 500 lbs 8x 250 lbs 120x 4 lbs	Schiphol	Resultaten niet waargenomen vanwege lichtschijnsel van zoeklichten.

Tabel 3: Overzicht van toestellen die rond 1.30 uur (2.30 uur in NL) een doel hebben gebombardeerd. (Bron: TNA, AIR 14-3156).

Het blijkt dat een viertal bommenwerpers rond het tijdstip van 2.30 een doel bombardeerden, in dit geval Schiphol. Op basis van de samenstelling van de bommenlast valt niet te achterhalen welk toestel boven Assendelft bommen afwierp. Derhalve is niet bekend hoeveel bommen precies zijn afgeworpen en wat de kalibers zijn en kan mogelijk nog NGE van afwerpmunitie zijn achtergebleven.

Om de locatie van de inslagen te bepalen is een luchtfoto van de omgeving van de Groene Dijk geanalyseerd. In The National Collection of Aerial Photography (NCAP, Verenigd Koninkrijk) is een luchtfoto van 6 september 1940 aangetroffen. Deze luchtfoto dekt echter niet de gehele Groene Dijk. Daarbij bedekt een wolk een deel van het onderzoeksgebied. Bij deze en andere luchtfoto-instanties waren geen andere luchtfoto's beschikbaar van kort na het bombardement die het analysegebied geheeld dekken. Binnen het stuk van het onderzoeksgebied dat wel gedekt is door de luchtfoto van 6 september 1940, zie het onderstaande figuur, zijn geen verstoringen zichtbaar die op kraters duiden. Hierdoor is het niet bekend waar de bommen precies zijn neergekomen. Derhalve is het niet mogelijk om gericht een NGE-Risicogebied af te bakenen.

Figuur 4: Geen verstoringen zichtbaar nabij de Groene Dijk op een luchtfoto d.d. 6 september 1940. (Bron: NCAP).

Conclusie

Naar aanleiding van het bombardement in de nacht van 6 op 7 augustus 1940 is het niet mogelijk om een NGE-Risicogebied af te bakenen.

4.1.2 Bombardement, 28/29 augustus 1940

In de nacht van 28 op 29 augustus 1940 zijn in een weiland kraters geslagen naast het terrein van de Duitse Wehrmacht in Assendelft. Acht bommen zijn gedetoneerd. Tevens zijn in de gemeente een niet-ontbrande brandbom en een lege huls van een lichtkogel terug gevonden. Dit wordt gemeld in een verslag in het gemeentearchief van Assendelft en wordt bevestigd in een archiefstuk uit het NA (zie bijlage 3). Ook een krantenartikel van 31 augustus 1940 meldt het neerkomen van acht bommen bij Assendelft (zie bijlage 2). Het is niet duidelijk of de aangetroffen brandbom en lichtkogel verband houden met de acht brisantbommen.

Uit de *Night Raid Sheets* van Bomber Command (zie bijlage 4) blijkt dat in de nacht van 28 op 29 augustus 1940 Blenheim bommenwerpers van 2 Group verschillende aanvallen hebben uitgevoerd op vliegvelden in Nederland (Schiphol, Haamstede, Ockenburg, Leeuwarden, De Kooy, Texel). In veel gevallen werden resultaten niet waargenomen. Door een toestel van 5 Group werd het vliegveld van Schellingwoude gebombardeerd. Mogelijk heeft een toestel per abuis zijn bommen boven Assendelft afgeworpen. Echter, omdat in de archiefstukken geen tijdstip wordt vermeld, valt niet te achterhalen welk toestel Assendelft bombardeerde.

Verder is niet bekend waar precies het bedoelde terrein van de Duitse Wehrmacht was gelegen, zie ook § 4.1.3. Derhalve wordt naar aanleiding van dit bombardement geen NGE-Risicogebied afgebakend ter plaatse van het analysegebied.

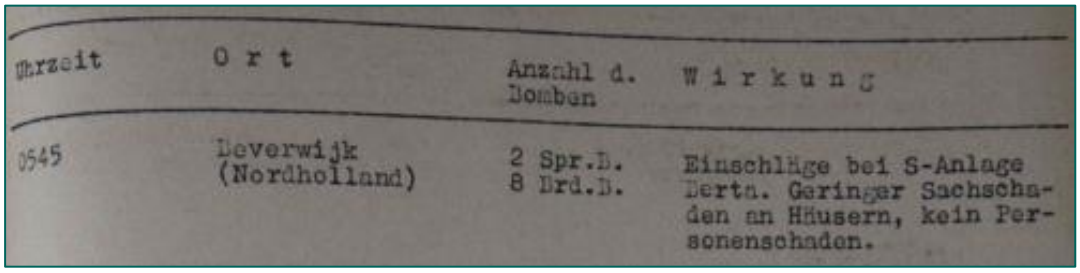
Conclusie

Naar aanleiding van een bombardement in de gemeente Assendelft, in de nacht van 28 op 29 augustus 1940, wordt ter plaatse van het analysegebied geen NGE-Risicogebied afgebakend.

4.1.3 Bombardement, 3 oktober 1940

Omstreeks 5.45 uur op 3 oktober 1940 zijn twee bommen ingeslagen op en nabij het terrein van de Duitse Wehrmacht in de gemeente Assendelft. De kraters liggen in zuidwestelijke richting. Dit wordt gemeld in een verslag uit het gemeentearchief van Assendelft en bevestigd door verslagen uit het NA en het NIOD (zie bijlage 3).

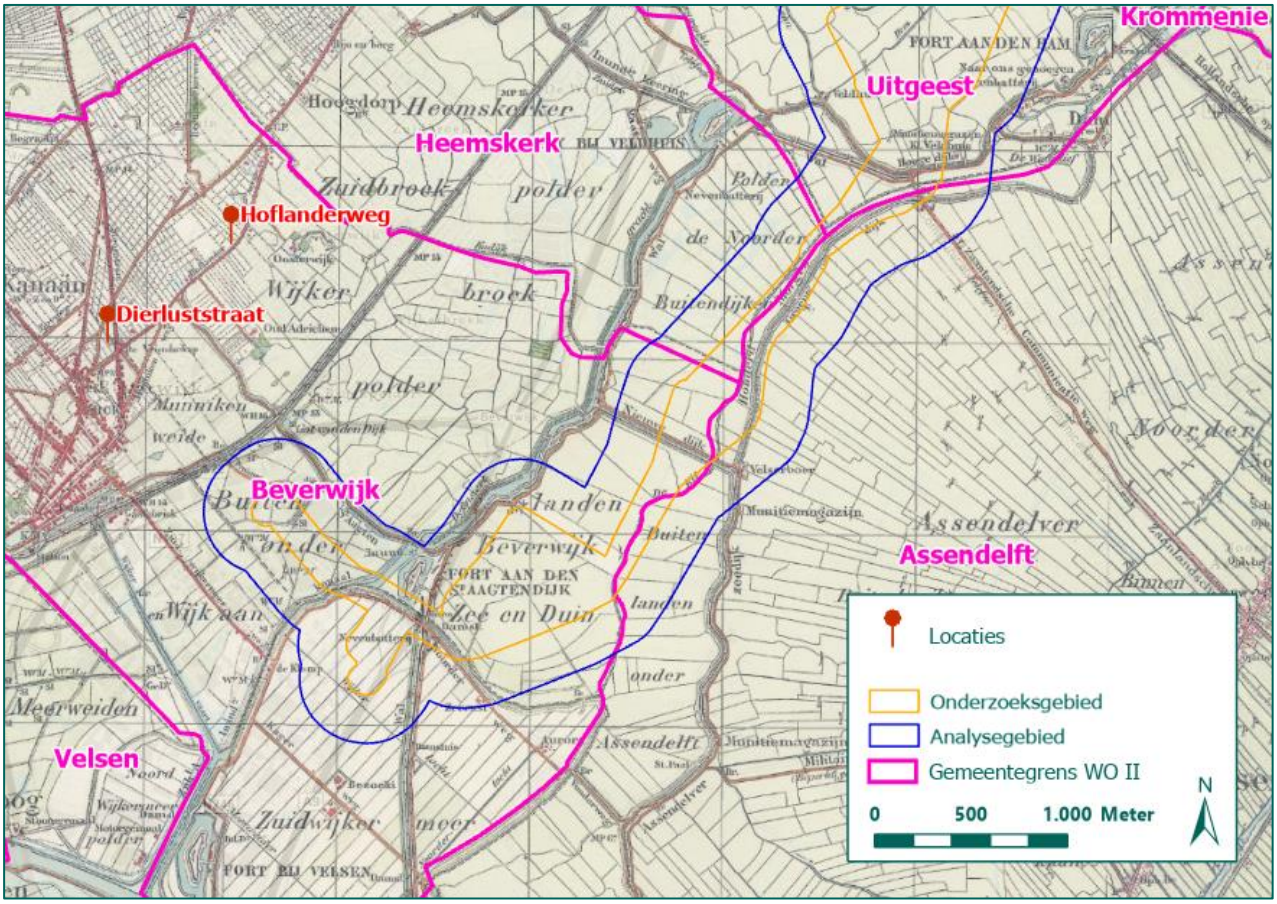
De archieven van de Duitse bezetter melden dat op 3 oktober 1940 om 5.45 in Beverwijk twee brisantbommen en acht brandbommen zijn neergekomen. Er waren inslagen bij de *Scheinanlage Berta* en schade aan huizen, enkele personen kwamen om of raakten gewond. De uitwerking van de Duitse archieven is opgenomen in bijlage 4. Dat ook in Assendelft bommen zijn neergekomen, wordt in deze stukken niet gemeld. Om goed inzicht te verkrijgen in deze gebeurtenis, is tevens het gemeentearchief van Beverwijk geraadpleegd.

Uhrzeit	Ort	Anzahl d. Bomben	Wirkung
0545	Beverwijk (Nordholland)	2 Spr.B. 8 Brd.B.	Einschläge bei S-Anlage Berta. Geringer Sachschaden an Häusern, kein Personenschaden.

Figuur 5: Uitsnede uit (Bron: BAMA, RL2-II, inv. 216).

Uit een proces-verbaal van de Beverwijkse politie komt naar voren dat op 3 oktober 1940 rond 5.30 uur door een laagvliegend vliegtuig enkele brandbommen werden afgeworpen in de omgeving van de Dierluststraat. Dit werd gevolgd door het afwerpen van een brisantbom, die het woonhuis Dierluststraat nr. 5 trof. Het perceel is geheel vernield. Nagenoeg op hetzelfde ogenblik trof een brisantbom een stuk weiland achter het perceel Hoflanderweg nr. 216. In het land werd een krater geslagen. De gemelde locaties, evenals de voormalige gemeentegrenzen, zijn in Figuur 6 weergegeven.

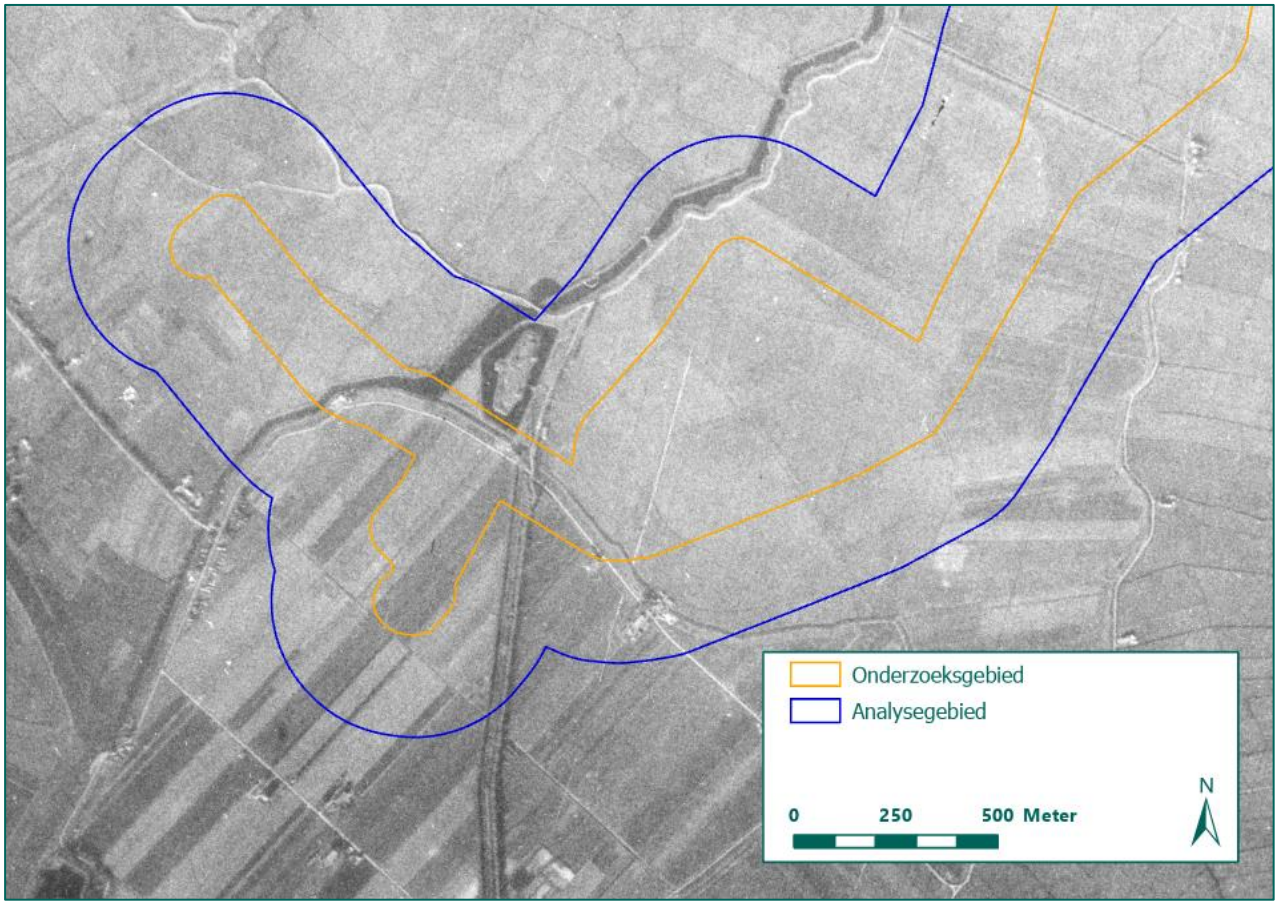

Figuur 6: Gemelde locaties en gemeentegrenzen ten tijden van de Tweede Wereldoorlog. (Bron kaart: Topotijdreis).

Uit het archiefmateriaal blijkt dat tussen 5.30 en 5.45 uur Beverwijk en Assendelft zijn getroffen door in totaal acht brandbommen en vier brisantbommen. Gezien het tijdstip zijn de gemelde bommen mogelijk door hetzelfde vliegtuig afgeworpen. Uit het boek *En nooit was het stil* (zie bijlage 2) blijkt dat Engelse bommenwerpers in de nacht van 2 op 3 oktober 1940 actief waren boven Nederland. Op basis van datum en tijdstip waarop de bommen zijn afgeworpen is gezocht naar het verantwoordelijke toestel.

Volgens de *Night Raid Sheets* van Bomber Command (zie bijlage 4) werden in de nacht van 2 op 3 oktober 1940 verschillende doelen in het westen van Nederland aangevallen. Opvallend is een Whitley bommenwerper van 4 Group, 77 Squadron die omstreeks 4.25 uur (5.25 Nederlandse tijd) claimt het kanaal en dokken van IJmuiden te hebben gebombardeerd. Resultaten werden niet waargenomen. Het toestel had een bommenlast van 2x 500 lbs en 5x 250 lbs brisantbommen en 60x 4 lbs brandbommen. Twee brisantbommen van 250 lbs waren al eerder afgeworpen boven Potsdam (D). Zowel qua bommenlast, locatie van het doel en tijdstip van aanval, is het zeer aannemelijk dat dit toestel zijn bommen heeft afgeworpen boven Assendelft en Beverwijk.

Naar aanleiding van deze meldingen is een luchtfoto van 28 oktober 1940 bij The National Collection of Aerial Photography (NCAP, Verenigd Koninkrijk) van het gebied tussen de Dierlustraat en de gemeentegrens van Assendelft geraadpleegd, zie onderstaand figuur. Binnen en nabij het analysegebied zijn geen verstoringen waargenomen. Aangezien deze luchtfoto van zeer grote hoogte genomen is, is het detailniveau van de luchtfoto laag. Hierdoor is het mogelijk dat verstoringen niet goed waargenomen kunnen worden.

Figuur 7: Geen verstoringen zichtbaar binnen of nabij het analysegebied op een luchtfoto d.d. 28 oktober 1940. (Bron: NCAP).

De bommenwerper heeft in totaal vijf brisant- en zestig brandbommen afgeworpen boven Assendelft en Beverwijk. Het aantal bommen dat gemeld wordt in de archieven, betreft vier brisantbommen en acht brandbommen. Dit betekent dat mogelijk nog één brisantbom en nagenoeg vijftig brandbommen zijn achtergebleven. Het is echter niet mogelijk om gericht een NGE-Risicogebied af te bakenen vanwege de volgende redenen:

- De bommen zijn verspreid neergekomen over langere afstand (de afstand Dierluststraat – gemeentegrens Assendelft bedraagt circa 3 km);
- Het is niet precies bekend waar het terrein van de Wehrmacht in de gemeente Assendelft heeft gelegen;
- Er zijn geen verstoringen waargenomen binnen of nabij het analysegebied waargenomen op de luchtfoto van 28 oktober 1940.

Conclusie

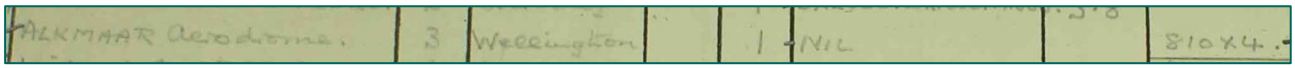
Naar aanleiding van het bombardement in de ochtend van 3 oktober 1940 wordt ter plaatse van het onderzoeksgebied geen NGE-Risicogebied afgebakend. Mogelijk zijn als gevolg van het bombardement een brisantbom van 250 lbs en enkele tientallen 4 lbs staafbrandbommen achtergebleven. Echter, omdat niet bekend is waar precies de brisantbommen in Assendelft zijn neergekomen, geen verstoringen zijn waargenomen op de luchtfoto van 28 oktober 1940 en de bommen verspreid over een groot gebied zijn neergekomen, is het niet mogelijk om gericht een NGE-Risicogebied af te bakenen.

4.1.4 Bombardement, 5/6 maart 1943

Op 8 maart 1943 wordt melding gemaakt van het aantreffen van acht brandbommen op percelen weiland aan de Groene Dijk in de gemeente Assendelft. Vier daarvan zijn niet ontbrand. Vermoed wordt dat de

brandbommen zijn afgeworpen door Engelse vliegtuigen in de nacht van vrijdag op zaterdag [nacht van 5 op 6 maart 1943]. Dit blijkt uit een verslag in het gemeentearchief van Assendelft (zie bijlage 3).

Om na te gaan welk toestel brandbommen heeft afgeworpen boven Assendelft, zijn de logboeken van de geallieerde luchtmacht geraadpleegd. Uit de *Night Raid Sheets* van Bomber Command (zie bijlage 4) blijkt dat in de nacht van 5 op 6 maart 1943 in totaal 442 toestellen zijn uitgezonden naar Essen (D). Een Wellington bommenwerper van 3 Group zou als alternatief doel het vliegveld bij Alkmaar hebben gebombardeerd. Dit toestel was geladen met 810 staafbrandbommen van 4 lbs. Aangezien het toestel 's nachts opereerde is mogelijk per abuis niet het vliegveld maar de omgeving van Assendelft gebombardeerd.

Figuur 8: Uitsnede uit Night Raid Sheets van Bomber Command, nacht 5 op 6 maart 1943. (Bron: TNA, AIR14-2676).

Van de 810 brandbommen zijn er slechts acht gemeld nabij de Groene Dijk. In het geraadpleegde bronnenmateriaal is geen aanvullende informatie aangetroffen over de locaties waar de overige brandbommen zijn neergekomen. Inslagen van 4 lbs staafbrandbommen zijn nauwelijks waarneembaar op luchtfoto's vanwege de minieme inslag die ze veroorzaken. Derhalve is het niet mogelijk om het inslagenpatroon in kaart te brengen om op basis daarvan een gericht NGE-Risicogebied af te bakenen.

Conclusie

Naar aanleiding van aan de Groene Dijk (Assendelft) neergekomen brandbommen in de nacht van 5 op 6 maart 1943 is het niet mogelijk om een NGE-Risicogebied af te bakenen.

4.1.5 Bombardement, 27/28 september 1943

In de nacht van 27 op 28 september 1943 heeft een bommenwerper van het Britse Bomber Command een aanval uitgevoerd op een stelling bij Akersloot. Dit komt naar voren uit het boek *En nooit was het stil* (zie bijlage 2).

Om het toestel en de bommenlast te achterhalen, zijn de logboeken van Bomber Command geraadpleegd (zie bijlage 4). In de *Night Raid Sheets* is terug te vinden dat een Halifax bommenwerper van 4 Group een aanval heeft uitgevoerd in Akersloot. Het toestel was uitgezonden naar Hannover met twee 1.000 lbs brisantbommen, 48 brandbommen van 30 lbs, 570 brandbommen van 4 lbs en 60 brandbommen van 4 lbs type 'x'[4].

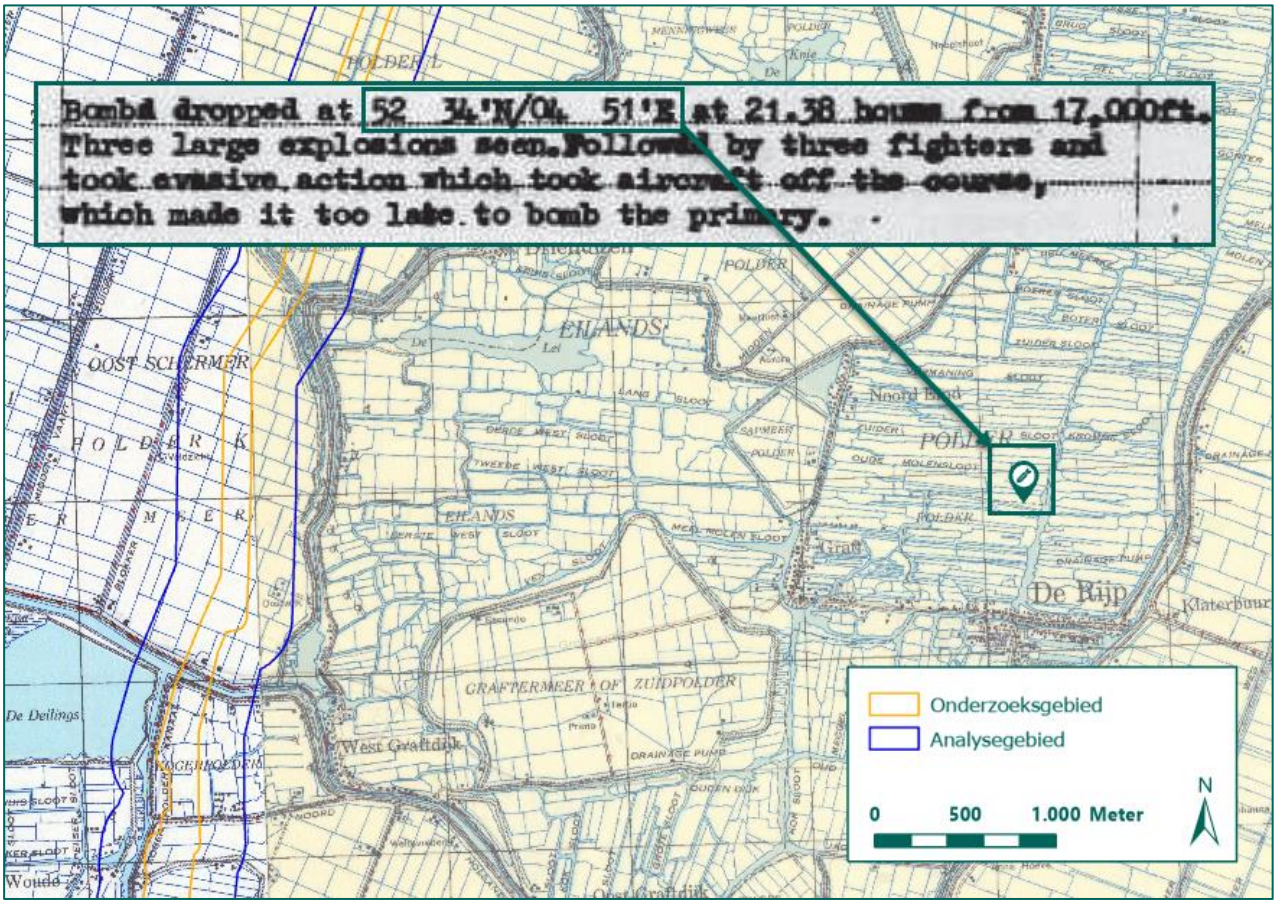
Figuur 9: Uitsnede uit de *Night Raid Sheets* van 27 op 28 september 1943. (Bron: TNA, AIR14-2677).

Aanvullend zijn de gegevens van 4 Group en de verschillende Squadrons geraadpleegd (zie bijlage 4). Hieruit blijkt dat een Halifax bommenwerper van 76 Squadron op de heenvlucht werd achtervolgd door drie Duitse jagers. De bommenwerper ontsnapte, maar was hierdoor danig van zijn koers moeten afwijken dat het te laat was om Hannover nog te bereiken. Het toestel wierp zijn bommen af op coördinaat N 52° 34', O 04° 51'. De piloten namen drie grote explosies waar.

Wanneer het bovenvermelde coördinaat wordt geprojecteerd op de geallieerde stafkaart, blijkt dat de bommen ten oosten van Akersloot in de voormalige gemeente Graft-De Rijp zijn afgeworpen. Het archief

[4] De 4 lbs staafbrandbom type 'x' was tevens voorzien van een springlading.

van deze laatste gemeente is voor dit onderzoek geraadpleegd. De bomafworp wordt hierin echter niet bevestigd.

Figuur 10: Uitsnede uit de squadrongegevens van 76 Squadron, met projectie van het gemelde coördinaat op de geallieerde stafkaart. (Bron squadrongegevens: TNA, AIR 27-651). (Bron kaart: Kadaster).

Volgens de beschikbare locatiemeldingen zijn de bommen ruim 4 km ten oosten van het analysegebied afgeworpen. Dit berust op het door de piloten opgegeven coördinaat. Gezien deze afstand wordt niet verwacht dat ter plaatse van het analysegebied mogelijk bommen zijn achtergebleven naar aanleiding van de afworp. In het geraadpleegde bronnenmateriaal zijn geen indicaties aangetroffen dat bommen in het analysegebied zijn neergekomen als gevolg van dit bombardement.

Conclusie

Naar aanleiding van een bomafworp in de nacht van 27 op 28 september 1943 wordt ter plaatse van het onderzoeksgebied geen NGE-Risicogebied afgebakend. De bommen zijn op ruim 4 km ten oosten van het onderzoeksgebied neergekomen.

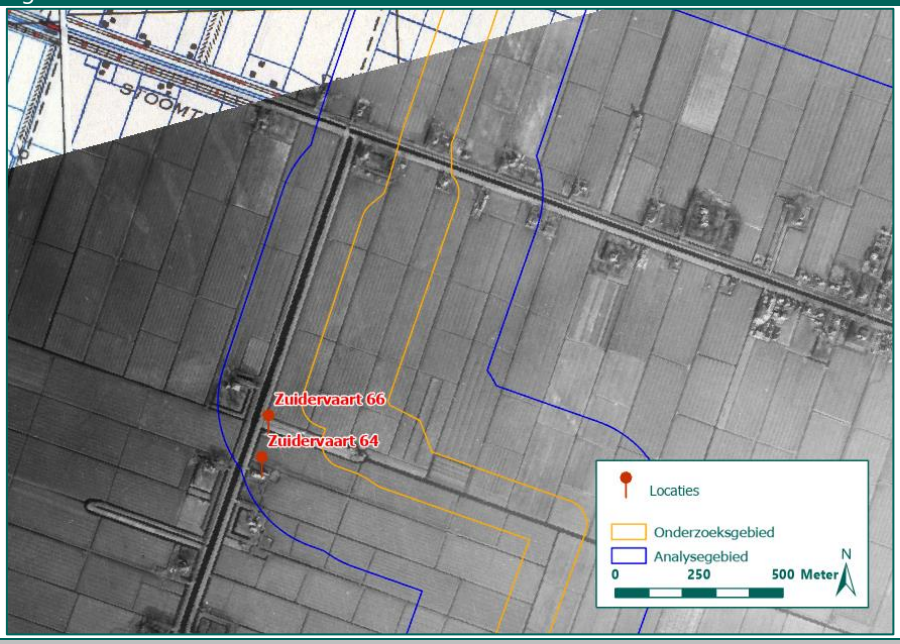
4.1.6 Bombardement, 1944

In 2012 is door REASeuro een HVO opgesteld voor het projectgebied Schermer Zuidervaart, Noordervaart en Laanvaart (met kenmerk 71473/RO-120024), zie bijlage 8. Bij de toenmalige opdrachtgever had zich een getuige gemeld van een bomafworp. Met de getuige, dhr. Vlaar, heeft REASeuro in 2012 een gesprek gevoerd. Tijdens het gesprek verwees dhr. Vlaar naar dhr. Bruyn, met wie vervolgens ook een gesprek heeft plaatsgevonden. De getuigenissen van beide heren zijn opgenomen in bijlage 9 van dit rapport.

De heer Vlaar geeft in zijn getuigenis kennis van een bomafworp in vermoedelijk 1944 in de omgeving van de Zuidervaart. Hierbij komt een bom neer bij de dam aan de oostkant van de vaart, op circa 400 m ten

noorden van zijn toenmalige woning (Zuidervaart 64). Verder komen drie bommen neer aan de westzijde van de vaart in het weiland en een vijfde bom komt neer in een weiland ten noorden daarvan. Dhr. Vlaar is geboren in 1941 en heeft dit overgeleverd gekregen van zijn ouders.
De heer Bruyn getuigt dat er twee bomafworpen hebben plaatsgevonden, waarbij in het voorjaar van 1944 vier bommen terecht kwamen aan de westzijde van het kanaal. Drie bommen zijn neergekomen tussen zijn toenmalige woonhuis (Zuidervaart 66) en het noordelijke einde van de vaart, één bom kwam neer in een boomgaard achter een pand aan de Noordervaart, ten noorden van de overige bommen. Het bombardement vond 's morgens plaats rond 7.00 of 8.00 uur. Dat werd naar schatting enkele weken later gevolgd door een bom op de weg aan de oostzijde van het kanaal. Dhr. Bruyn is geboren in 1925 en zou op het moment van de feiten circa 19 jaar oud zijn.

Op basis van luchtfotoanalyse is getracht de door de getuigen gemelde kraters te lokaliseren. Hiervoor is gebruik gemaakt van luchtfoto's uit 1943, 1944 en 1945 (zie bijlage 7). De verschillende luchtfoto's worden geanalyseerd met behulp van onderstaande tabel.

Geanalyseerd beeld	Figuur
Luchtfoto d.d. 8 februari 1943. In het door de getuigen aangegeven gebied zijn geen kraters waarneembaar. Opmerking: de foto dekt niet het gehele gebied zoals aangegeven door de getuigen. Het noordelijke deel met de boomgaard staat er niet op.	

Geanalyseerd beeld	Figuur
Luchtfoto's d.d. 10 september 1944. Op de foto's zijn de volgende kraters waarneembaar: - Eén krater aan de oostzijde van de Zuidervaart; - Vier kraters (twee kraterparen in bouwland aan het noordelijke einde van de vaart; - Eén inslagopening (met geel omcirkeld). Opmerking: een krater in een boomgaard, ten noorden van de Noordervaart, is vanwege contrast niet waarneembaar.	
Luchtfoto's d.d. 26 februari 1945. Op deze luchtfoto's is een krater ten noorden van de Noordervaart waarneembaar. Verder zijn ten opzichte van de situatie op 10 september 1944 geen significante verschillen waarneembaar.	

Tabel 4: Overzicht luchtfotoanalyse.

De geanalyseerde luchtfoto's bevestigen in grote lijnen de getuigenissen. Qua aantal bommen blijkt de getuigenis van dhr. Bruyn het meest accuraat te zijn. Evenwel blijkt uit de luchtfotoanalyse dat ten westen van de Zuidervaart geen drie maar vier bommen zijn neergekomen; op de luchtfoto's zijn twee kraterparen zichtbaar.

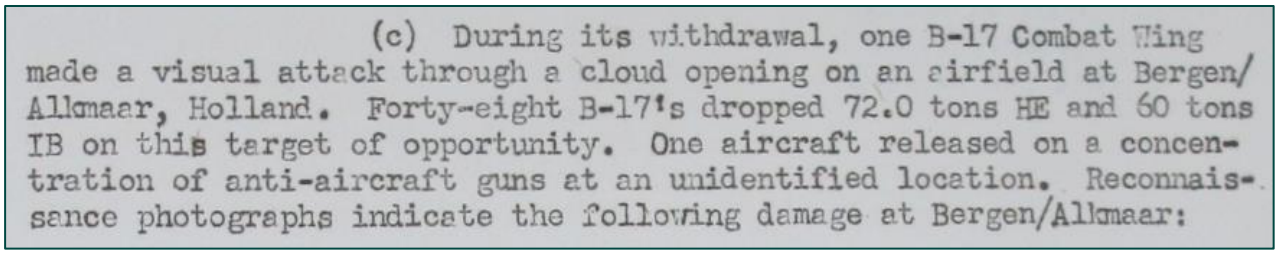
In een volgende stap wordt geverifieerd of de gemelde en waargenomen kraters aan oorlogshandelingen kunnen worden gekoppeld. Dit blijkt het geval voor de waargenomen inslagopening en de krater aan de oostzijde van de vaart. Deze houden verband met een bombardement dat op 4 mei 1944 plaatsvond. De analyse is terug te vinden in § 4.1.7. Voor de kraters ten westen van de Zuidervaart is het niet mogelijk deze

te koppelen aan een oorlogshandeling: in het gemeentearchief van Oudorp is geen verslag teruggevonden over deze gebeurtenis en de getuigen kennen geen precieze datum.
Uit het bronnenmateriaal valt alleen af te leiden dat vijf bommen zijn neergekomen en gedetoneerd ten westen van de Zuidervaart. Het is dus niet bekend van welk vliegtuig de bommen afkomstig zijn en wat de totale bommenlast was. De kraters liggen op minimaal 370 meter van het onderzoeksgebied. Vanwege deze afstand wordt ter plaatse van het onderzoeksgebied geen NGE-Risicogebied afgebakend. Binnen het onderzoeksgebied zijn immers geen aanwijzingen dat daar eveneens bommen zouden zijn neergekomen.

Conclusie
Naar aanleiding van door getuigen gemelde bominslagen en op luchtfoto's waargenomen kraters, wordt ter plaatse van het onderzoeksgebied geen NGE-Risicogebied afgebakend. Een krater en een inslagopening houden verband met een bombardement op 4 mei 1944 dat in § 4.1.7 wordt geanalyseerd.

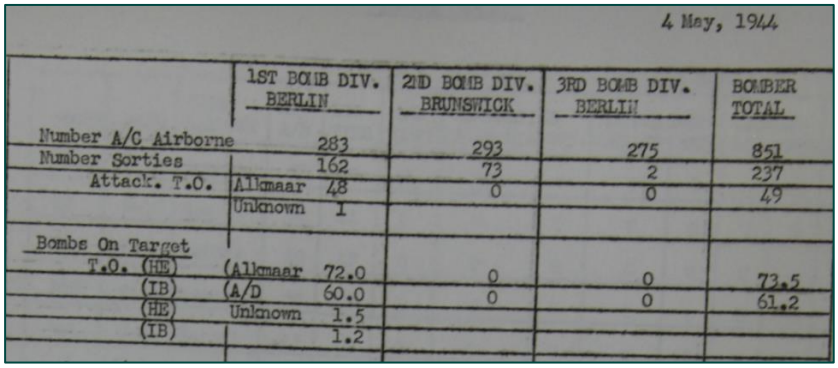
4.1.7 Bombardement, 4 mei 1944
Op 4 mei 1944 is om 11.20 uur in de gemeente Oterleek een brisantbom neergekomen en gedetoneerd. Hierbij is een krater geslagen van 15 m breed en 3 meter diep. Op het land in de omgeving zijn staafbrandbommen neergekomen. Op de grens van Oterleek en Oudorp komt rond dezelfde tijd een tweede brisantbom neer op de berm van de Zuidervaart (westzijde). Dit blijkt uit een proces-verbaal van de Luchtbeschermingsdienst te Oterleek (zie bijlage 2).

Aanvullend zijn archiefstukken van de geallieerde luchtmachten geraadpleegd om te achterhalen welk toestel mogelijk zijn bommen in Oterleek heeft afgeworpen. Uit de AIR-40-serie (zie bijlage 4) blijkt dat op 4 mei 1944 bijna 600 Amerikaanse bommenwerpers werden uitgezonden naar doelen in centraal Duitsland. Vanwege de slechte weersomstandigheden werden de meeste bommenwerpers vroegtijdig terug geroepen. Een formatie van 48 B-17 bommenwerpers voerde een aanval uit op het vliegveld van Bergen bij Alkmaar. In totaal werden hierbij 72 ton brisant- en 60 ton aan brandbommen afgeworpen.

(c) During its withdrawal, one B-17 Combat Wing made a visual attack through a cloud opening on an airfield at Bergen/ Alkmaar, Holland. Forty-eight B-17's dropped 72.0 tons HE and 60 tons IB on this target of opportunity. One aircraft released on a concentration of anti-aircraft guns at an unidentified location. Reconnaissance photographs indicate the following damage at Bergen/Alkmaar:

Figuur 11: Uitsnede uit een logboek van de U.S. 8th Air Force, 4 mei 1944. (Bron: NARA, RG 18).

Uit stukken van de Amerikaanse 8th Air Force (zie bijlage 4) komt naar voren dat een negenenveertigste toestel een niet nader gespecificeerde locatie heeft gebombardeerd, waar luchtafweergeschut stond. De kalibers ingezette bommen bestonden uit: 1.000 lbs G.P. (General Purpose), 1.000 lbs H.E. (High Explosive) en 4 lbs staafbrandbommen in M-17 500 lbs clusterbommen. Door het negenenveertigste toestel werden 1,5 ton brisantbommen en 1,2 ton brandbommen afgeworpen. Wanneer de tonnages worden omgezet naar de specifieke gewichten van de ingezette afwerpmunitie, blijkt dat dit toestel drie bommen van 1.000 lbs bij zich had en drie clusterbommen met 4 lbs staafbrandbommen.

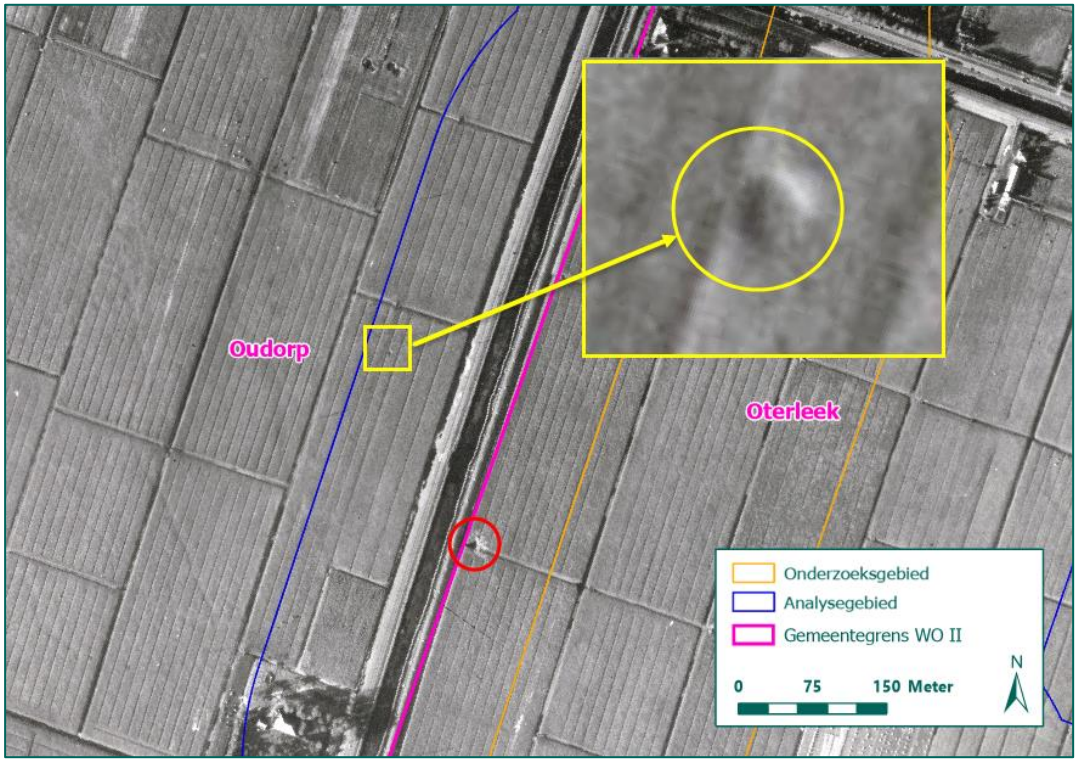
4 May, 1944

		1ST BOMB DIV. BERLIN	2ND BOMB DIV. BRUNSWICK	3RD BOMB DIV. BERLIN	BOMBER TOTAL
Number A/C Airborne		283	293	275	851
Number Sorties		162	73	2	237
Attack. T.O.	Allmaar	48	0	0	49
	Unknown	1			
Bombs On Target					
T.O. (HE)	(Allmaar	72.0	0	0	73.5
(IB)	(A/D	60.0	0	0	61.2
(HE)	Unknown	1.5			
(IB)		1.2			

Figuur 12: Uitsnede uit het een Bomber report, 4 mei 1944. (Bron: NARA, RG 18).

Op basis van het proces-verbaal valt niet precies te achterhalen waar in de voormalige gemeente Oterleek de eerste brisantbom en de brandbommen zijn neergekomen. Aan de hand van verschillende luchtfoto's, die dateren van na 4 mei 1944, is het analysegebied binnen de voormalige gemeente onderzocht op sporen van nog een krater en zo mogelijk ook inslagen van brandbommen. Brandbommen laten kleinere inslagen na die op luchtfoto's niet goed zijn waar te nemen. Dit heeft echter geen resultaat opgeleverd. Blijkens de omschrijving in het bronnenmateriaal is de brisantbom gedetoneerd. Brandbommen, die met tientallen dan wel honderdtallen werden afgeworpen, kunnen nog wel zijn achtergebleven. Omdat niet bekend is waar precies ze zijn neergekomen, is het niet mogelijk om een NGE-Risicogebied af te bakenen.

Nabij de Zuidervaart, op de grens met Oudorp, zijn op een luchtfoto d.d. 10 september 1944 een krater en een inslagopening zichtbaar, zie Figuur 13. Waar het proces-verbaal van de Luchtbeschermingsdienst een krater aan de westzijde van de Zuidervaart meldde, blijkt de krater echter aan de oostzijde te liggen zoals te zien is op de luchtfoto. Deze krater komt tevens aan bod in twee getuigenissen, zie § 4.1.6. Uit één van de getuigenissen blijkt dat deze krater ontstaan is enkele weken nadat een viertal bommen ten noordoosten van de Zuidervaart waren neergekomen. De krater zou dus op een andere datum ontstaan zijn.

Figuur 13: Krater nabij de Zuidervaart (op de grens tussen Oudorp en Oterleek, rood) en een inslagopening van een blindganger (geel), op een luchtfoto d.d. 10 september 1944. (Bron: Wageningen).

Het bronnenmateriaal meldt één krater nabij de Zuidervaart als gevolg van het neerkomen en detoneren van één brisantbom. Aan de hand van een luchtfoto en getuigen is vastgesteld dat het gaat om een krater aan de oostzijde van de vaart. In het proces-verbaal wordt abusievelijk de westzijde vermeld. Aangezien hier één bom wordt vermeldt die aantoonbaar is gedetoneerd, wordt naar aanleiding van de krater geen NGE-Risicogebied afgebakend.

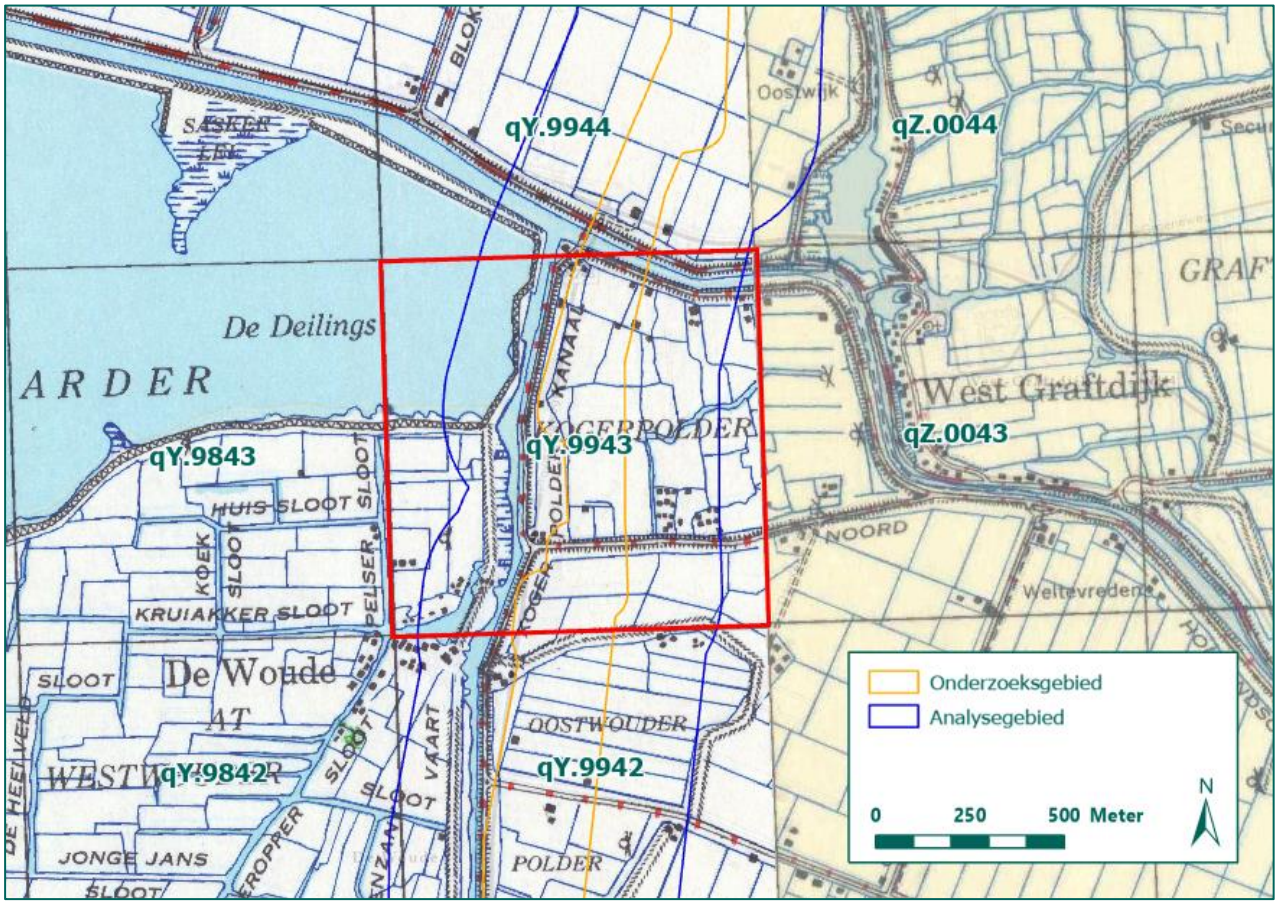
In de omgeving van de waargenomen inslagopening is mogelijk nog een brisantbom van het kaliber 1.000 lbs achtergebleven. Bij de afbakening van een NGE-Risicogebied dient nog rekening te worden gehouden met de ondergrondse verplaatsing van een blindganger en cartografische onnauwkeurigheid die optreedt bij het georefereren van een luchtfoto op kaart. Aangezien de inslagopening op minimaal 320 meter van het onderzoeksgebied ligt, wordt ter plaatse geen NGE-Risicogebied afgebakend.

Conclusie

Naar aanleiding van een bombardement/bomafworp op 4 mei 1944 wordt ter plaatse van het onderzoeksgebied geen NGE-Risicogebied afgebakend.

4.1.8 Luchtaanval, 21 maart 1945

Op 21 maart 1945 beschieten vier Spitfires van 451 Squadron (Fighter Command) met boordwapens een 15-tons vrachtauto en een wagon op stoom met trailer die in zuidelijke richting rijden. De aanval wordt uitgevoerd in kaartvierkant qY.9943, zie Figuur 14. Dit blijkt uit een logboek van Fighter Command (zie bijlage 4).

Figuur 14: Kaartvierkant qY.9943 op de geallieerde stafkaart. (Bron: Kadaster).

Een kaartvierkant is een gebied van 1 km^2. Het logboek van Fighter Command en de squadrongegevens bevatten geen nauwkeurigere aanduiding over de locatie van de beschieting. Verder zijn geen andere

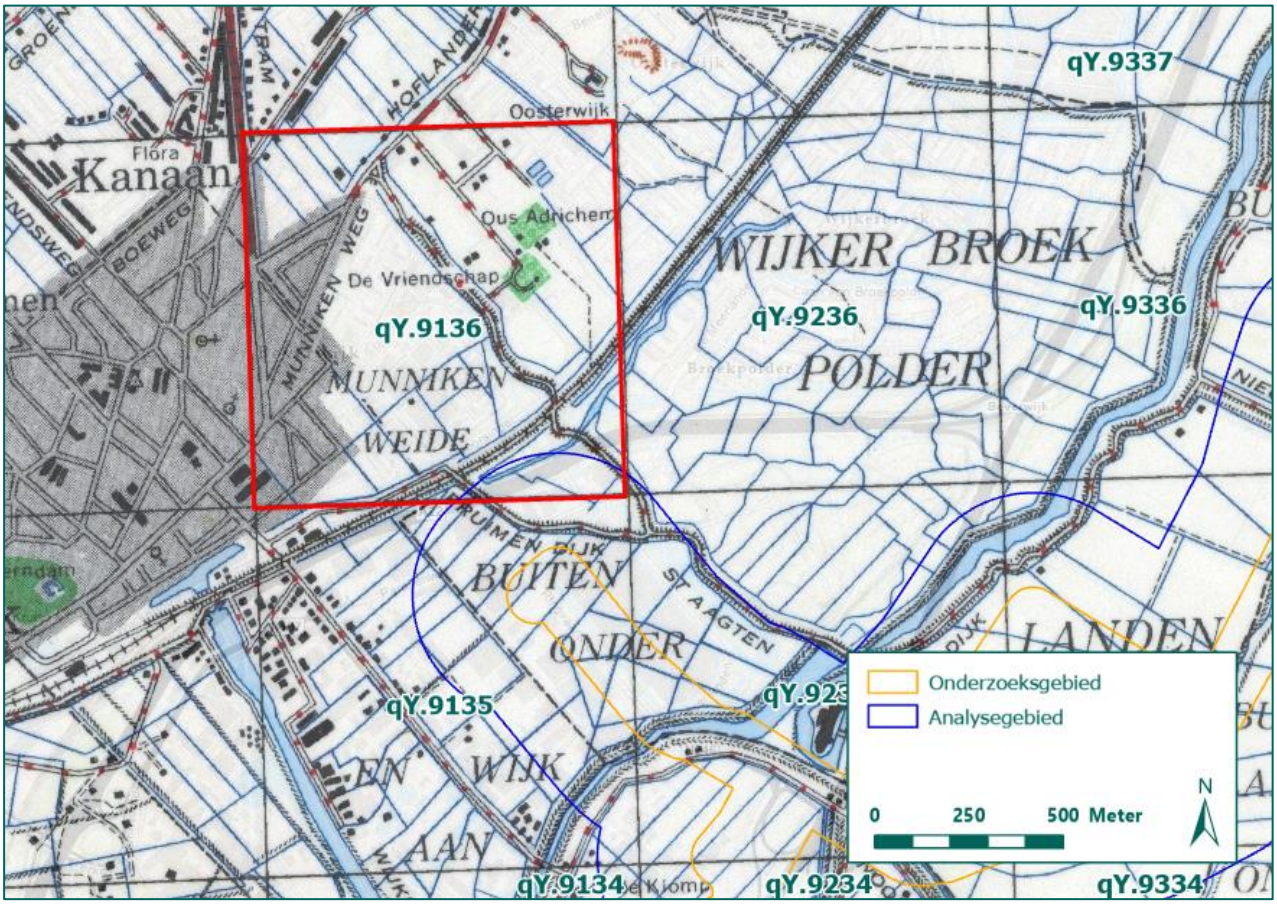
bronnen aangetroffen waarin de aanval wordt bevestigd, dan wel een meer specifieke locatie wordt gegeven. Een mogelijkheid bestaat dat de beschoten voertuigen zich op de weg net naast het Kogerpolderkanaal bevonden, deze weg loopt immers van noord naar zuid. Dit gegeven kan echter niet met zekerheid worden vastgesteld. Op basis van de vage locatieomschrijving is het niet mogelijk om de oorlogshandeling verder te analyseren. Ter plaatse van het onderzoeksgebied wordt geen NGE-Risicogebied afgebakend.

Conclusie

Naar aanleiding van een beschieting met boordwapens in kaartvierkant qY.9943 wordt ter plaatse van het onderzoeksgebied geen NGE-Risicogebied afgebakend. Op basis van het geraadpleegde bronnenmateriaal wordt niet duidelijk waar precies de beschieting heeft plaatsgevonden.

4.1.9 Luchtaanval, 27 maart 1945

Uit een logboek van Fighter Command (zie bijlage 4) komt naar voren dat drie van vier uitgezonden Spitfires (453 Squadron) verschillende aanvallen hebben uitgevoerd. In kaartvierkant qY.9136 is met boordwapens een aanval uitgevoerd op een 15-tons vrachtauto die in zuidelijke richting reed. De vrachtauto werd rokend achtergelaten en de piloten zijn van mening dat deze waarschijnlijk is vernietigd. Figuur 15 toont de locatie van het gemelde kaartvierkant ten opzichte van het analyse- en onderzoeksgebied.

Figuur 15: Kaartvierkant qY.9136 op de geallieerde stafkaart. (Bron: Kadaster).

Een kaartvierkant is een gebied van 1 km^2. Het logboek van Fighter Command en de squadrongegevens bevatten geen nauwkeurigere aanduiding over de locatie van de beschieting. Verder zijn geen andere bronnen aangetroffen waarin de aanval wordt bevestigd, dan wel een meer specifieke locatie wordt

gegeven. Op basis van de vage locatieomschrijving is het niet mogelijk om de oorlogshandeling verder te analyseren. Ter plaatse van het onderzoeksgebied wordt geen NGE-Risicogebied afgebakend.

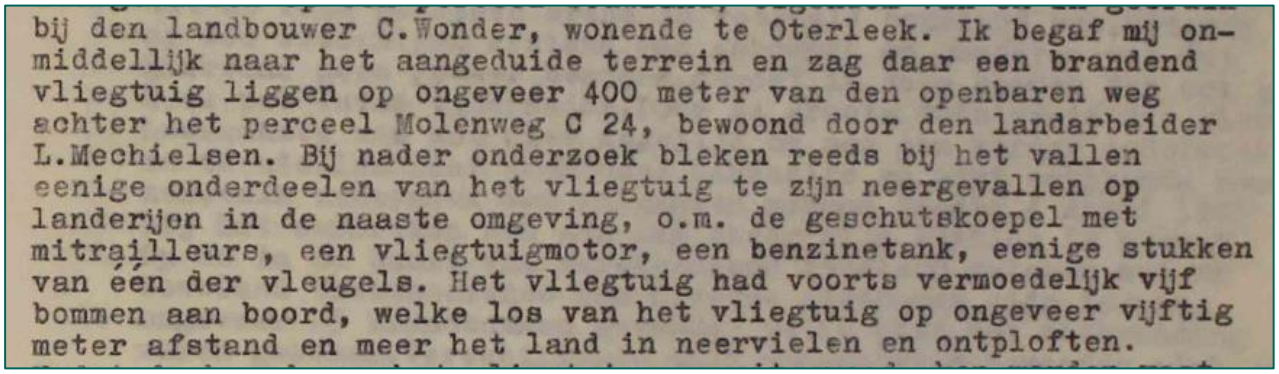
Conclusie

Naar aanleiding van een beschieting met boordwapens in kaartvierkant qY.9136 wordt ter plaatse van het onderzoeksgebied geen NGE-Risicogebied afgebakend. Op basis van het geraadpleegde bronnenmateriaal wordt niet duidelijk waar precies de beschieting heeft plaatsgevonden.

4.2 NEERGESTORTE LANCASTER, 16/17 DECEMBER 1943

Uit het Verliesregister van de SGLO (zie bijlage 2) komt naar voren dat in de avond van 16 december 1943, om 18.02 uur, een Engelse Lancaster bommenwerper van 7 Squadron met serienummer JB656 is neergestort in Oterleek aan de Molenweg. Het toestel is uitgezonden naar Berlijn en is vermoedelijk door een Duitse nachtjager neergeschoten.

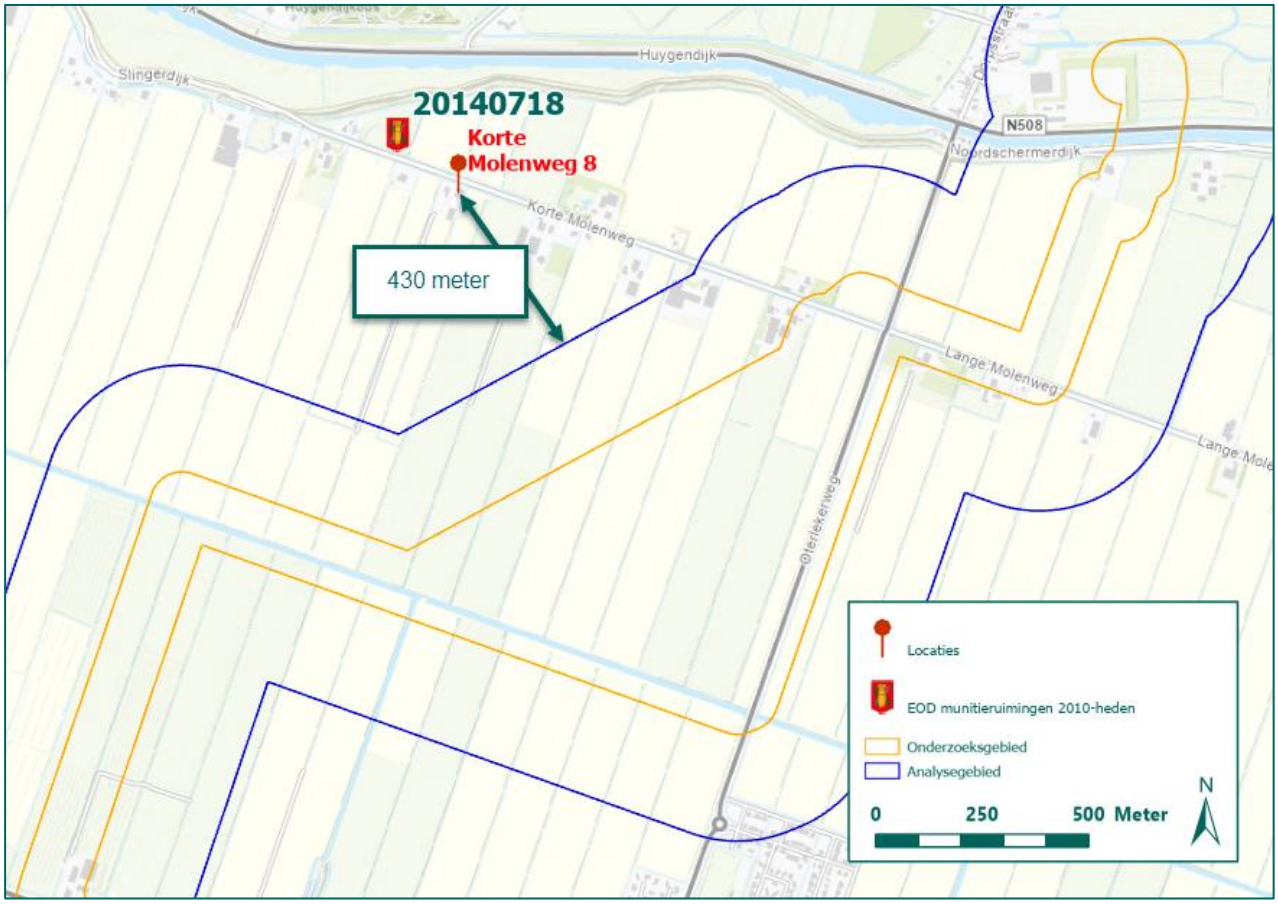
De crash wordt bevestigd in een proces-verbaal in het gemeentearchief van Oterleek. Het hoofd van de Luchtbeschermingsdienst heeft ter plaatse vastgesteld dat een brandend wrak op 400 m van de openbare weg achter perceel C24 [= Korte Molenweg 8] lag. Tijdens de crash zijn verschillende onderdelen van het toestel neergekomen op landerijen in de omgeving. Vijf bommen zijn circa 50 m verder van het vliegtuig, verder in het land, neergekomen en gedetoneerd. In het wrak zijn de resten van twee inzittenden aangetroffen. Acht boerderijen en twee arbeiderswoningen in de omgeving hebben glasschade opgelopen, van de arbeiderswoning C24 is tevens het dak beschadigd.

bij den landbouwer C.Wonder, wonende te Oterleek. Ik begaf mij onmiddellijk naar het aangeduide terrein en zag daar een brandend vliegtuig liggen op ongeveer 400 meter van den openbaren weg achter het perceel Molenweg C 24, bewoond door den landarbeider L.Mechielsen. Bij nader onderzoek bleken reeds bij het vallen eenige onderdeelen van het vliegtuig te zijn neergevallen op landerijen in de naaste omgeving, o.m. de geschutskoepel met mitrailleurs, een vliegtuigmotor, een benzinetank, eenige stukken van één der vleugels. Het vliegtuig had voorts vermoedelijk vijf bommen aan boord, welke los van het vliegtuig op ongeveer vijftig meter afstand en meer het land in neervielen en ontploften.

Figuur 16: Uitsnede uit het proces-verbaal van de LBD Oterleek, 17 december 1943. (Bron: RAA, toegang 0599, inv. 539).

Dat in de omgeving brokstukken zijn neergekomen, blijkt ook uit de munitieruimingen van de EOD (zie bijlage 5). In 2014 heeft de EOD op het adres Korte Molenweg 1 een vliegtuigcomponent geruimd, welke geen NGE betrof.

Uit de *Night Raid Sheets* van Bomber Command (zie bijlage 4) komt naar voren dat in de avond van 16 december 1943 555 bommenwerpers zijn uitgezonden naar doelen in Duitsland en Frankrijk. Tijdens deze missie verloor 7 Squadron (van 8 Group) in totaal vier Lancasters. Het toestel dat in Oterleek is neergestort had een bommenlast van 5x 2.000 lbs *High Capacitiy* bommen en een *small bomb container* met lichtfakkels (*flares*) bij zich.

Figuur 17: Munitieruiming van de EOD, Korte Molenweg 8 en de minimale afstand tussen dit adres en het analysegebied. (Bron: ESRI).

Op basis van het geraadpleegde bronnenmateriaal en de afstand tussen de Korte Molenweg 8 en het analysegebied, wordt in de eerste plaats geconcludeerd dat het vliegtuig buiten het analysegebied is neergestort. In de tweede plaats blijkt dat ook de bommen buiten het analysegebied zijn neergekomen. Daarenboven zijn volgens het proces-verbaal van de Luchtbeschermingsdienst de vijf in het toestel aanwezige bommen gedetoneerd. Dit aantal stemt overeen met de informatie uit de Engelse logboeken. Omwille van deze redenen wordt ter plaatse van het analysegebied geen NGE-Risicogebied afgebakend. Het valt niet uit te sluiten dat binnen het analysegebied brokstukken van het vliegtuig zijn neergekomen, maar gezien de spreiding van de brokstukken is het niet mogelijk om hiervoor een gebied af te bakenen.

Conclusie

Naar aanleiding van het neerstorten van een Lancaster in de avond van 16 december 1943 wordt ter plaatse van het analysegebied geen NGE-Risicogebied afgebakend. Het valt niet uit te sluiten dat binnen het analysegebied brokstukken van het vliegtuig zijn neergekomen. Omdat de brokstukken verspreid over een groot gebied zijn neergekomen, is het niet mogelijk om hiervoor gericht een gebied af te bakenen.

4.3 V1- EN V2-INSLAGEN

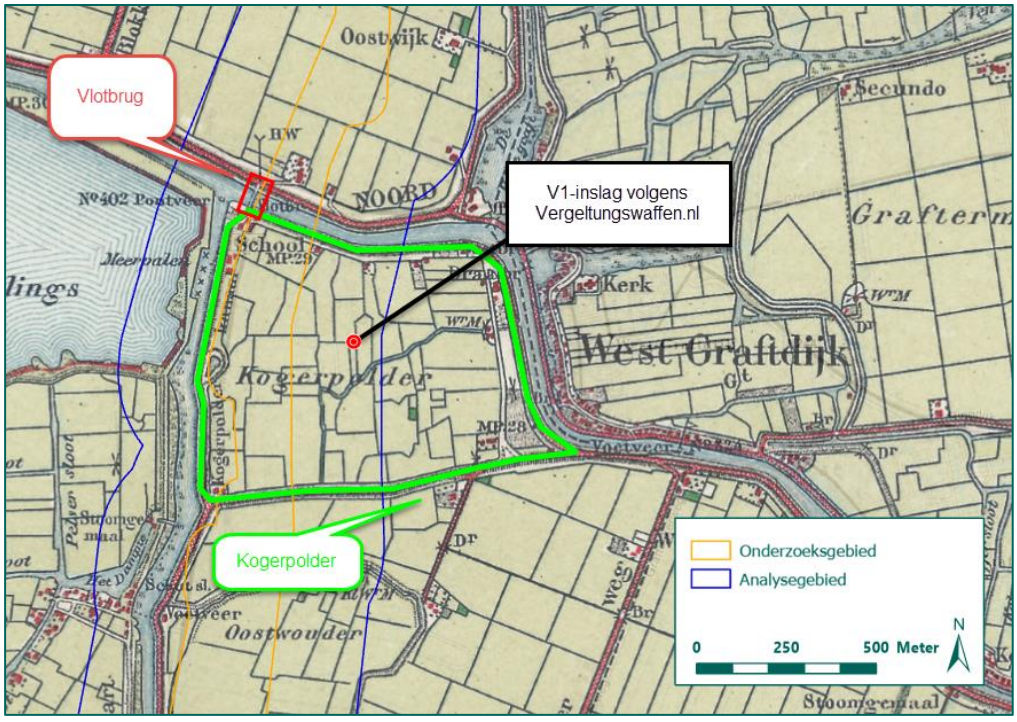
In het boek *De luchtoorlog boven de Zaanstreek* (zie bijlage 2) worden enkel inslagen van V-wapens (V1 en V2) gemeld, die mogelijk in of in de omgeving van het analysegebied hebben plaatsgevonden. Naast het boek bevat een archiefstuk en het overzicht van V1- en V2-inslagen (Vergeltungswaffen.nl) aanwijzingen over deze inslagen. In Tabel 5 is een overzicht opgenomen.

Nr.	Datum	Locatie	Opmerking	Bron	Relevantie
1.	Onbekend.	V1 bij Akersloot	Poging door Duitsers om te demonteren mislukte. Is vermoedelijk dezelfde als de inslag op 15 december 1944 (nr. 4).	Literatuur.	Niet relevant, geen specifieke locatie bekend.
2.	Onbekend.	V1 bij Westgraftdijk in de Kogerpolder, tussen de toenmalige vlotbrug en hoogspanningsmasten van het PEN.	Door Duitse bezetter laten zitten.	Literatuur, Vergeltungswaffen.nl	Relevant.
3.	5 feb 1945	V-2 raket komt neer op Akersloots grondgebied, in de Duivelshoek bij de Zuiddijk in de Schermer.		Literatuur.	Niet relevant, ligt buiten het analysegebied.
4.	15 dec 1944	V1 neergekomen in weiland in de Schermerpolder (Akersloot).	Niet gedetoneerd. In maart 1945 zou een deel zijn gedetoneerd.	NHA, toegang 245, inv. 14. MMOD.	Niet relevant, geen specifieke locatie bekend.

Tabel 5: Overzicht mogelijk relevante V1- en V2-inslagen.

Zoals blijkt uit bovenstaande tabel is de inslag van een V1 mogelijk relevant voor het analysegebied. Figuur 18 toont de ligging van het analyse- en onderzoeksgebied ten opzichte van de vlotbrug en de Kogerpolder. Tevens is aangegeven waar door Vergeltungswaffen.nl de inslag is gelokaliseerd.

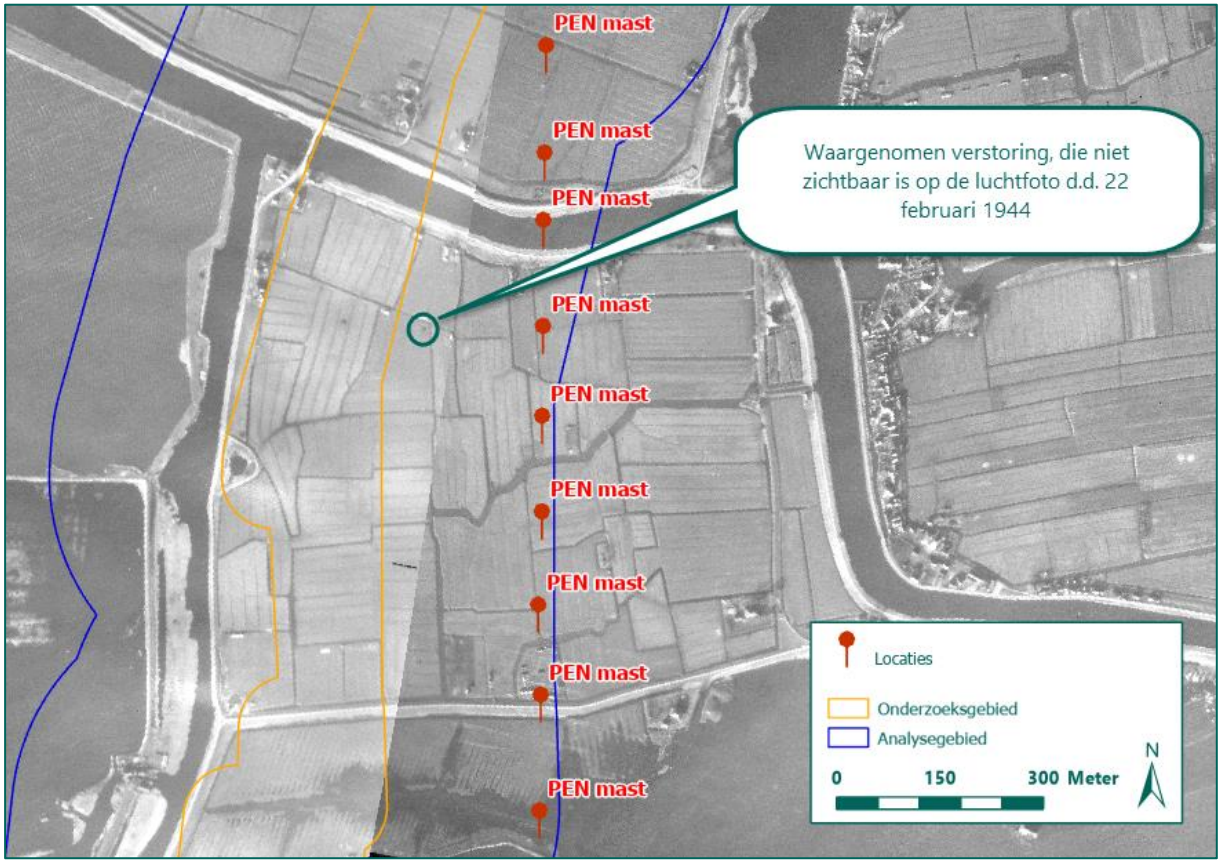
Ter verificatie van de inslaglocatie van de V1 is aan de hand van luchtfoto's het analysegebied ter plaatse van de Kogerpolder geanalyseerd. Hiervoor is gebruik gemaakt van luchtfoto's van 22 februari 1944 en 30 maart 1945. Door middel van de schaduwvorming op de foto van 22 februari 1944 zijn de PEN masten goed zichtbaar. Op de luchtfoto van 30 maart 1945 is een verstoring waarneembaar, die niet te zien is op de foto van 22 februari 1944. Deze verstoring ligt tussen de Vlotbrug en de PEN masten en stemt overeen met de locatieomschrijving uit het bronnenmateriaal. Mogelijk is dit de locatie waar een V1 is neergekomen. Aangezien deze locatie circa 80 m buiten het onderzoeksgebied ligt, wordt ter plaatse geen NGE-Risicogebied afgebakend.

Figuur 18: Locatie van de Kogerpolder en de vlotbrug. (Bron kaart: Topotijdreis).

Figuur 19: Deel van de Kogerpolder op een luchtfoto d.d. 22 februari 1944. (Bron: Kadaster).

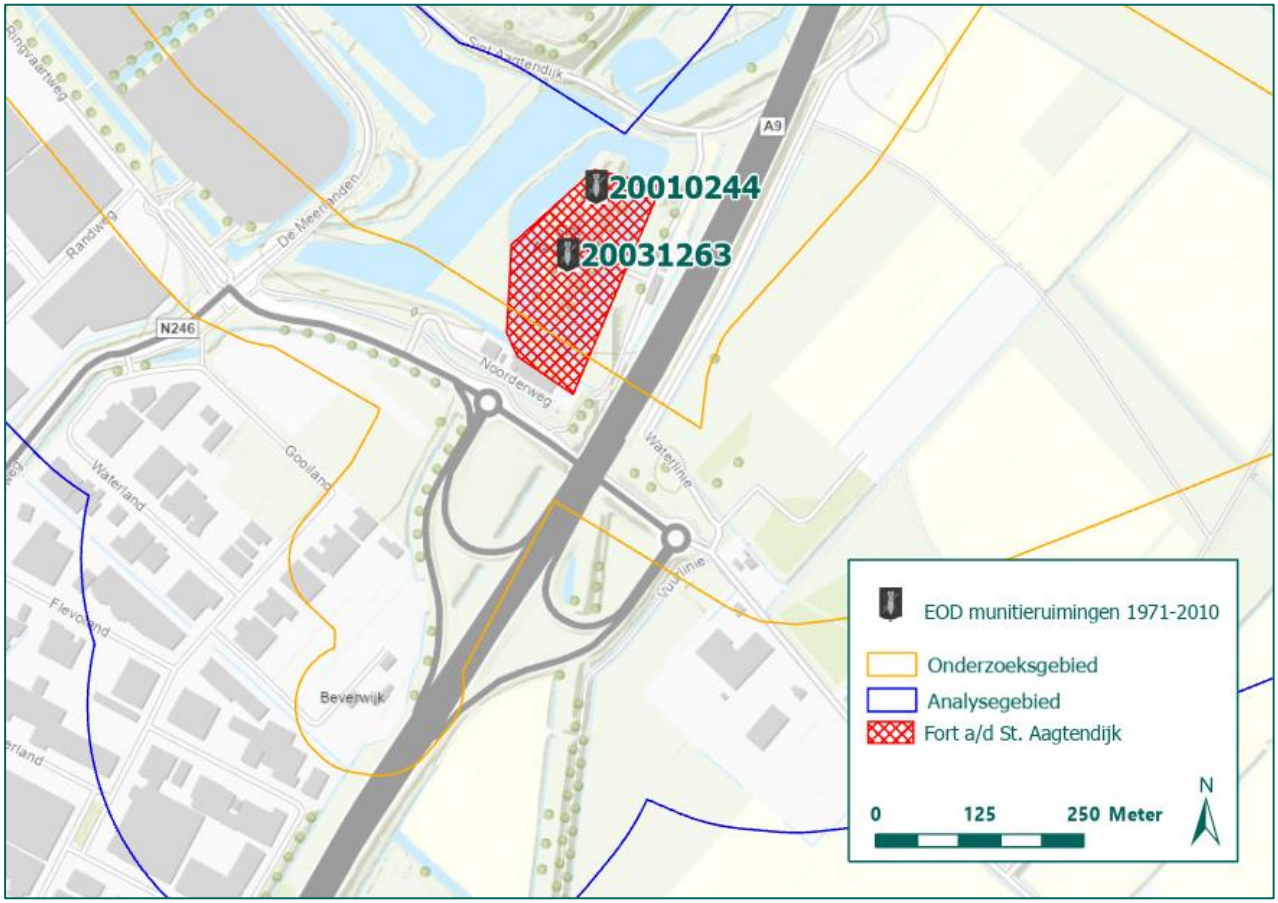
Figuur 20: Deel van de Kogerpolder op een luchtfoto d.d. 26 februari 1945. (Bron: Kadaster).

Conclusie

Naar aanleiding van een in de Kogerpolder neergekomen blindganger van een V1, wordt ter plaatse van het onderzoeksgebied geen NGE-Risicogebied afgebakend.

4.4 MUNITIONSLAGER MONIKA (FORT A/D ST. AAGTENDIJK)

Uit het boek *Beverwijks' zwarte jaren* (zie bijlage 2) blijkt dat in het Fort aan de St. Aagtendijk een munitieopslag is ondergebracht; *Munitionslager Monika*. In het gemeentearchief van Beverwijk (zie bijlage 3) wordt bevestigd dat in het fort tijdens de oorlog munitie lag opgeslagen. Wanneer de Stichting Noord-Hollands Landschap in maart 2002 herstelwerkzaamheden wil laten uitvoeren, wordt door een buurtbewoner gemeld dat mogelijk munitie in de gracht is gedumpt. De gemeente laat door de EOD een vooronderzoek uitvoeren. Uit het onderzoek blijkt dat er geen aanwijzingen zouden zijn dat op of rond het fort munitie is achtergebleven. De EOD ziet dan ook geen noodzaak om het fort en de fortgracht verder te onderzoeken op aanwezigheid van explosieven.

Figuur 21: Informatie van de EOD (munitieruimingen, mijnenveldkaart). (Bron: EOD).

In de munitieruimrapporten van de EOD zijn op Fort aan de St. Aagtendijk twee munitieruimingen gemeld. Het betreft de meldingen 20010244 en 20031263, zie Figuur 21.

Verder is op de mijnenveldkaart van de EOD te zien dat ter plaatse van het fort een mijnenveld is ingetekend (zie bijlage 6). De projectie van het mijnenveld klopt niet helemaal, zoals te zien in de figuur. Op 30 juli 1946 is ter plaatse een controle uitgevoerd door de MMOD (zie bijlage 5). Hierbij zijn geen NGE aangetroffen.

Op basis van het geraadpleegde bronnenmateriaal blijkt dat in Fort aan de St. Aagtendijk tijdens de Tweede Wereldoorlog munitie lag opgeslagen. Naoorlogs onderzoek, zowel in 1946 door de MMOD als in 2004 door de EOD, wijst uit dat op het fort geen munitie meer ligt. Aanwijzingen voor het dumpen van munitie in de fortgracht zijn slechts op één bron te baseren, namelijk een buurtbewoner. Het onderzoeksgebied heeft een stukje overlap met de fortgracht. Echter, op basis van de summiere informatie in het bronnenmateriaal wordt ter plaatse van het analysegebied geen NGE-Risicogebied afgebakend.

Conclusie

Naar aanleiding van een munitieopslag in het Fort aan de St. Aagtendijk en vermoedelijke munitiedump in de fortgracht, wordt ter plaatse van het analysegebied geen NGE-Risicogebied afgebakend.

4.5 LEEMTEN IN KENNIS

Uit dit HVO-NGE is gebleken dat er een aantal leemten in kennis is, namelijk:

- Omdat de Duitse archieven grotendeels zijn vernietigd, zijn slechts weinig primaire gegevens beschikbaar over de Duitse zijde van de Tweede Wereldoorlog.
- Het is onvoldoende bekend of er gedurende de periode mei 1945 tot en met 1970 NGE zijn aangetroffen, dan wel verwijderd binnen het onderzoeksgebied.
- Bij de munitieruimrapporten van de EOD is de locatie van de vindplaats vaak niet nauwkeurig weergegeven.
- De locatie van het terrein van de Duitse Wehrmacht in de voormalige gemeente Assendelft is niet bekend.
- Van de bombardementen in de nacht van 6 op 7 en 28 op 29 augustus 1940 (§ 4.1.1, 4.1.2) is niet bekend door welk toestel bommen zijn afgeworpen.
- Voor het bombardement in de ochtend van 3 oktober 1940 (§ 4.1.3) is niet bekend of bommen in het analysegebied zijn neergekomen.
- Van op luchtfoto's waargenomen kraters (§ 4.1.6), die tevens door getuigen zijn gemeld, is niet bekend wanneer ze zijn veroorzaakt.
- Voor de luchtaanvallen van 21 en 27 maart 1945 (§ 4.1.8, 4.1.9) is niet bekend waarbinnen het kaartvierkant (= 1 km^2) de aanvallen hebben plaatsgevonden.

5 CONCLUSIE EN ADVIES

In deze paragraaf zijn de conclusie en het advies opgenomen die uit dit HVO-NGE voortkomen.

5.1 CONCLUSIE HVO-NGE

In dit HVO-NGE zijn de volgende vragen beantwoord:

- Is er sprake van een NGE-Risicogebied in (gedeelten van) het onderzoeksgebied naar de situatie van 1945 (het
  einde van de oorlog)?
  - Nee, er is geen sprake van een NGE-Risicogebied binnen het onderzoeksgebied. Uit het historische bronnenmateriaal is gebleken dat tijdens de oorlog bombardementen zijn uitgevoerd, vliegtuigen en V-wapens zijn neergestort en munitie lag opgeslagen in Fort a/d St. Aagtendijk. Deze oorlogshandelingen hebben echter niet geleid tot de afbakening van een NGE-Risicogebied.
- Welke soort, hoeveelheid en verschijningsvorm van de vermoede NGE kunnen worden verwacht?
  - Er worden geen NGE binnen het onderzoeksgebied verwacht.
- Wat is het advies met betrekking tot de (voorbereiding op de) uit te voeren werkzaamheden?
  - Geadviseerd wordt om de werkzaamheden regulier uit te voeren, zonder verdere maatregelen met betrekking tot NGE, zie ook § 5.2.

5.2 ADVIES

In dit HVO-NGE is geconcludeerd dat geen NGE worden verwacht binnen het onderzoeksgebied. Geadviseerd wordt om de werkzaamheden regulier doorgang te laten vinden, zonder verdere maatregelen.

Mocht echter tijdens werkzaamheden spontaan NGE aangetroffen worden, dan dienen de volgende acties te worden ondernomen:

- Het werk ter plaatse van de vindplaats dient te worden stilgelegd.
- De werklocatie, in ieder geval rondom het NGE, dient te worden afgezet. Het aanwezige personeel dient op de hoogte te worden gebracht van de vondst en geïnstrueerd te worden uit de buurt te blijven.
- Er dient contact te worden opgenomen met de politie (0900-8844). De vondst dient gemeld te worden aan de politie. De politie neemt vervolgens contact op met de Explosieven Opruimingsdienst Defensie (EOD).
- Als de EOD op locatie is, wordt een afspraak gemaakt voor de vernietiging. De EOD maakt deze afspraak met de gemeente, of de politie namens de gemeente.
- De EOD geeft aan de gemeente, of de politie namens de gemeente, advies over de in acht te nemen veiligheidsmaatregelen.
- Indien de te nemen veiligheidsmaatregelen dit toelaten, kan de gemeente aan de EOD advies vragen over de mogelijkheden tot doorwerken op de betreffende locatie, dan wel elders in de nabijheid van het werk en de daarbij in acht te nemen veiligheidsmaatregelen totdat het NGE wordt geruimd.
- Het NGE wordt geruimd.

Indien NGE worden aangetroffen binnen het onderzoeksgebied, is dit nieuwe feitelijke informatie. Als deze situatie zich voordoet, moet in overleg met een ter zake deskundige worden vastgesteld of sprake is van een incident of dat er aanleiding is de werkwijze aan te passen.

6 BIJLAGEN

BIJLAGE 1 BEGRIPPENLIJST (2 BLADEN) 43
BIJLAGE 2 GERAADPLEEGDE LITERATUUR 45
BIJLAGE 3 ARCHIEFONDERZOEK NEDERLANDSE ARCHIEVEN 52
BIJLAGE 4 ARCHIEFONDERZOEK INTERNATIONALE ARCHIEVEN 66
BIJLAGE 5 EOD EN MMOD: MUNITIERUIMINGEN EN MIJNENVELDEN 71
BIJLAGE 6 CARTOGRAFISCH MATERIAAL 74
BIJLAGE 7 OVERZICHT LUCHTFOTO'S 85
BIJLAGE 8 IN HET VERLEDEN UITGEVOERDE ONDERZOEKEN 86
BIJLAGE 9 GETUIGEN 88
BIJLAGE 10 CHECKLIST WSCS-OCE EN VERZENDLIJST 90
BIJLAGE 11 TEKENINGEN (LOSBLADIG) 91

BIJLAGE 1 BEGRIPPENLIJST (2 BLADEN)

Begrip	Definitie
Analysegebied	Gebied waarop het HVO-NGE zich richt. Het analysegebied is ruimer dan het onderzoeksgebied om een zo compleet mogelijk beeld te krijgen van de situatie in oorlogstijd.
Bijdragebesluit / Gemeentefonds	Regeling voor Rijksfinanciering van (een deel van) de kosten voor het NGE-bodemonderzoek.
Conventionele Explosieven (CE)	Elk explosief dat niet als geïmproviseerd, nucleair, biologisch of chemisch kan worden aangemerkt. Bij het opsporingsproces wordt aan CE gelijkgesteld en als zodanig behandeld: - CE die geen explosieve stoffen (meer) bevatten; - Restanten van CE die door leken als zodanig herkenbaar zijn; - Voorwerpen die door leken kunnen worden aangemerkt als CE; - Wapens of onderdelen daarvan.
Historisch Vooronderzoek - Niet Gesprongen Explosieven (HVO-NGE)	Bureaustudie waarin de oorlogshandelingen van de periode 1940-1945 (incl. naoorlogse munitieruimingen en opsporingsactiviteiten) worden geanalyseerd. Doel is om vast te stellen of in het onderzoeksgebied sprake is van een NGE-Risicogebied in relatie tot het werkgebied. Het HVO-NGE bestaat uit: - Rapportage. - Positief of negatief advies. - In het geval van een positief advies: Horizontale afbakening NGE-Risicogebied(en). - NGE-Risicokaart.
Negatief advies	Op basis van de analyse van het bronnenmateriaal wordt niet verwacht NGE aan te treffen in het onderzoeksgebied. Een vervolgstap van het NGE-bodemonderzoek wordt niet geadviseerd. De geplande werkzaamheden kunnen regulier worden uitgevoerd.
Niet Gesprongen Explosieven (NGE)	Door REASeuro gehanteerd begrip waaronder wordt verstaan: alle explosieven of onderdelen/restanten van explosieven die niet of gedeeltelijk hebben gefunctioneerd. Onder NGE vallen: - Conventionele Explosieven (CE); - Geïmproviseerde explosieven; - Explosieven voor civiel gebruik; - Chemische explosieven; - Biologische explosieven; - Nucleaire explosieven.
Niet Gesprongen Explosieven – Bodemonderzoek (NGE-Bodemonderzoek)	Werkwijze van REASeuro waaronder wordt verstaan: de integrale totaalaanpak voor de NGE-problematiek bestaande uit vijf afzonderlijke fasen. Hierdoor kan de opdrachtgever per fase een weloverwogen besluit nemen en zijn vervolgacties plannen met als doel dat de opdrachtgever de regie over het project in handen houdt. De vijf fasen zijn: 1. HVO-NGE (Historisch Vooronderzoek NGE). 2. PRA-NGE (Projectgeboden Risicoanalyse NGE). 3. Projectplan-NGE. 4. Uitvoering-NGE. 5. PvvO-NGE (Proces-verbaal van Oplevering).
Niet Gesprongen Explosieven – Risicogebied (NGE-Risicogebied)	Gebied waar op basis van historisch bronnenmateriaal een risico op het aantreffen van NGE bestaat naar de situatie van 1940-1945 (inclusief naoorlogse munitieruimingen en opsporingsactiviteiten). Het NGE-Risicogebied is horizontaal afgebakend, waarin zijn opgenomen: - Eventuele onzekerheden en onnauwkeurigheden uit het bronnenmateriaal (o.a. cartografische onnauwkeurigheden).

Begrip	Definitie
	- De maximale horizontale verplaatsing van NGE in de bodem.
Niet Gesprongen Explosieven – Risicokaart (NGE-Risicokaart)	Cartografische weergave van het (de) NGE-Risicogebied(en).
Onderzoeksgebied	Het door de opdrachtgever aangegeven gebied waarbinnen reguliere werkzaamheden (niet NGE-gerelateerd) uitgevoerd gaan worden of waar een functieverandering wordt doorgevoerd.
Oorlogshandeling	Gebeurtenissen die kunnen hebben geleid tot de aanwezigheid van NGE. Voorbeelden van oorlogshandelingen zijn: - Bombardementen - Artilleriebeschietingen - Munitiedump - Munitieongevallen - Vliegtuigcrashes - Aanwezigheid van verdedigingswerken
Opsporingsgebied	Het verdachte gebied binnen het werkgebied waar voorafgaand aan de reguliere werkzaamheden de opsporing naar NGE wordt geadviseerd.
Positief advies	Analyse van het bronnenmateriaal heeft aangetoond dat NGE kunnen worden aangetroffen in het onderzoeksgebied. Een vervolgstap van het NGE-bodemonderzoek wordt geadviseerd. Tevens vormt een positief advies de legitimatie voor het indienen van een Raadsbesluit t.b.v. van een Rijksbijdrage.
Projectgebonden Risicoanalyse -Niet Gesprongen Explosieven (PRA-NGE)	Bureaustudie waarin het verdachte gebied binnen het NGE-Risicogebied wordt afgebakend. Daarnaast worden de risico's van de voorgenomen reguliere werkzaamheden in relatie tot de aan te treffen NGE vastgesteld. De PRA-NGE bestaat o.a. uit: - Indien nodig het opvullen van leemten in kennis van het HVO-NGE. - De horizontale en verticale afbakening van het verdachte gebied. - Een NGE-Risicoanalyse. - Het bepalen van aanvaardbare risico's. - Het opsporingsadvies. - De mogelijkheid tot een proefdetectie.
Reguliere werkzaamheden	Alle door de opdrachtgever voorgenomen niet NGE-gerelateerde werkzaamheden. Enkele voorbeelden zijn civieltechnische, milieutechnische en archeologische werkzaamheden.
Verdacht gebied	De horizontale en verticale afbakening van het NGE-Risicogebied. Bij de afbakening is o.a. rekening gehouden met: - Het vaststellen van de horizontale verplaatsing van de NGE in de bodem (inkaderen NGE-Risicogebied). - De mogelijke inperking van de onzekerheden en onnauwkeurigheden uit het bronnenmateriaal. - De naoorlogse werkzaamheden (zoals ontgravingen, ophogingen etc.). - De bodemkundige parameters (zoals grondsoort en draagkracht van de grond).
Werkveldspecifiek certificatieschema voor het systeemcertificaat Opsporen Conventionele Explosieven (WSCS-OCE)	Het WSCS-OCE is het Werkveldspecifiek certificatieschema voor het opsporen van Conventionele Explosieven. Hierin zijn onder andere richtlijnen, proceseisen en deskundigheidseisen opgenomen. Het WSCS-OCE is sinds 1 juli 2012 de opvolger van de Beoordelingsrichtlijn Opsporen Conventionele Explosieven (BRL-OCE) en is wettelijk verankerd in de Arbowet. Om het maatschappelijk belang – veiligheid en gezondheid van en rondom de arbeid – te waarborgen, is door de overheid gekozen voor een wettelijk verplichte certificatieregeling voor de borging van de kwaliteit/veiligheid van het opsporen van conventionele explosieven.

BIJLAGE 2 GERAADPLEEGDE LITERATUUR

Voor dit HVO-NGE is de volgende literatuur geraadpleegd:

Auteur	Titel	Relevant	Afkorting
Amersfoort, H. en P.H. Kamphuis	*Mei 1940. De strijd op Nederlands grondgebied* (Den Haag 2012).	Nee	-
Annegarn, I. e.a.	*Twee glazen champagne en drie gebakken boterhammen. Noord-Holland in 1945, de laatste oorlogsmaanden en daarna* (Alkmaar 1994).	Nee	-
Camfferman, J.	*Beverwijks' zwarte jaren. Herinneringen, opstellen en foto's uit de jaren '40-'45* (Beverwijk 1985).	Ja	CAM
Delpher	Diverse krantenartikelen	Ja	DEL
Dorrestein, T. en L. K. Schiphorst	*Akersloot in oorlogstijd. Een reconstructie van het dorpsleven in 1940-'45* (Akersloot 1985).	Ja	DOR
Haag, J.	*Waterland. Waar blijft de tijd. Deel 7: Wapens spreken, wapens zwijgen.*	Nee	-
Historische Vereniging Oud Uitgeest	*Htugheest. Jaarboek Historische Vereniging Oud Uitgeest 2015.*	Nee	-
Huurman, C.	*Het spoorwegbedrijf in oorlogstijd, 1939-'45* (Eindhoven 2001).	Ja	HUU
Kemp, B.	*De Luchtoorlog boven de Zaanstreek. Oorlogsbelevenissen van een jeugdige Zaankanter.*	Ja	KEM
Klep, C. en B. Schoenmaker,	*De bevrijding van Nederland 1944-1945. Oorlog op de flank* (Den Haag 1995).	Nee	-
Koopman, H.	*Vergeltungswaffen in Nederland. Inzet van de V.1, V.2 & V.4 vanaf Nederlands grondgebied 1944-1945* (Utrecht 2019).	Nee	-
Oudheidkundige Vereniging Graft – De Rijp	*Een nieuwe chronyke.*	Nee	-
Stichting Historisch Oudorp	*Kroniek van Oudorp.*	Nee	-
Studiegroep Luchtoorlog 1939-1945	http://www.*studiegroepluchtoorlog.nl/*	Ja	SGLO
Swart, W.	*Zaanstreek in bezettingsjaren* (Zaandam 1980)	Nee	-
Tongeren, C. van	*Uitgeest 1940-1945. Het had wél gevolgen* (Uitgeest 1985).	Nee	-
Vergeltungswaffen	*Vergeltungswaffen.nl* *V1- en V2-inslagen in Nederland*	Ja	VER
Wit, S. de	*https://www.eengroetuitheemskerk.nl/*	Ja	WIT
Zevenhuizen, E.J.A. (red.)	*Een stevige pleister op mijn neus. Heemskerkse herinneringen aan de Tweede Wereldoorlog* (1995 Heemskerk).	Ja	ZEV
Zwanenburg, G.J.	*En Nooit was het Stil. Kroniek van een Luchtoorlog* (2 dln. & supplement; Oldemarkt).	Ja	ZWA 1&2

Tabel 6: Verwijzing literatuur.

In de onderstaande tabellen worden per periode de gebeurtenissen die betrekking hebben op het onderzoeksgebied weergegeven.

Mobilisatie en inval, augustus 1939 – mei 1940

Toen in augustus 1939 duidelijk werd dat oorlog in Europa onvermijdelijk zou worden, begon in Nederland de mobilisatie. Tienduizenden soldaten werden opgeroepen, en Nederland bereidde zich voor op een Duitse aanval. In de ochtend van 10 mei 1940 viel het Duitse leger Nederland binnen na een serie bombardementen op vliegvelden en legerbases. Duitse parachutisten landden in de omgeving van Den Haag om het regeringscentrum uit te schakelen, terwijl een invasiemacht via de grens Nederland binnendrong. Op kleinschalige gevechten in Oost-Nederland na kon

het Duitse leger hier eenvoudig oprukken, om vervolgens bij de Grebbelinie, voor de Afsluitdijk en langs de Moerdijk verwikkeld te raken in felle gevechten. Op 14 mei 1940 werd Rotterdam gebombardeerd, waarna Nederland met uitzondering van de provincie Zeeland capituleerde. In Zeeland zou de strijd, mede door de aanwezigheid van Franse en Belgische troepen, nog tot 27 mei 1940 duren. Voor dit project is geen informatie aangetroffen met betrekking tot deze periode.

De bezetting van 1940 tot juni 1944 (D-Day)

Na de capitulatie werd Nederland bezet. Duitse militairen werden ondergebracht in voormalige Nederlandse kazernes en de vliegvelden werden door de Duitse luchtmacht, de *Luftwaffe*, overgenomen. De meeste Duitse militairen bevonden zich langs de kust. Hier werden stellingen aangelegd ter voorbereiding op een eventuele geallieerde invasie. Al tijdens de Duitse inval begon de Britse *Royal Air Force* (RAF) met de luchtoorlog tegen Duitsland. Bommenwerpers werden 's nachts uitgestuurd voor kleinschalige bombardementen op doelen van militair belang. Deze bommenwerpers verdwaalden met grote regelmaat, waardoor vergissingsbombardementen eerder regel dan uitzondering waren. De grote verliezen dwongen de Britten tot een andere tactiek. Vanaf 1942 werden bombardementen uitsluitend uitgevoerd door grote groepen bommenwerpers, die met tientallen tot honderden vliegtuigen één doel aanvielen. Vanaf 1942 verschenen daarnaast Amerikaanse bommenwerpers boven Nederland. Voor dit project is de volgende informatie aangetroffen met betrekking tot deze periode:

Datum / jaar	Gebeurtenis	Bron	Pag.
31 aug 1940	Het Volk: dagblad voor de arbeiderspartij. Melding dat nabij Assendelft acht bommen in weilanden vielen. - *Relevant, mogelijk bommen in of nabij het analysegebied.*	DEL	-
2/3 okt 1940	Bomber Command Een Whitley deed een aanval op Rotterdam, maar er waren geen bijzonderheden te melden. AD's. Eén Blenheim deed een aanval op Vlissingen en één op het vliegveld Ypenburg, maar in beide gevallen werden geen resultaten waargenomen. Eén Wellington ging naar het vliegveld De Kooy, waar de bommen vermoedelijk in het doelgebied vielen en één Wellington ging naar Schiphol waar inslagen werden gezien op de startbanen en gebouwen. Eén Whitley deed een aanval op een brandende loods ca. 3 km ONO van Haarlem en veroorzaakte nog een aantal branden en explosies. Een andere Whitley loste zijn bommen op Potsdam en haven en sluizen van IJmuiden, maar kon in beide gevallen geen resultaten waarnemen. - *Relevant, één van de toestellen wierp mogelijk bommen af in/nabij het analysegebied.*	ZWA 1	110
21 nov 1942	Fighter Command Om 13.45 uur deden vier Spitfires een aanval op een ronde tank in een veld bij Uitgeest. De tank werd brandend achtergelaten. - *Niet relevant, geen specifieke locatie bekend.*	ZWA 1	423
	Gashouder aan Tolweg in brand geschoten. - *Niet relevant, locatie buiten het analysegebied.*	WIT	-
1 mei 1943	Fighter Command Acht Mosquito's naar Frankrijk en NW-Duitsland. Eén voerde een aanval uit op een aak in een kanaal tussen Akersloot en Purmerend. Eén had geen bijzonderheden en de andere zes keerden voortijdig terug. - *Niet relevant, geen specifieke locatie bekend.*	ZWA 1	501
3 juli 1943	Fighter Command Tijdens patrouillevluchten boven Nederland werden door Typhoons drie locomotieven beschadigd, drie olieopslagtanks bij Amsterdam in brand geschoten en succesvolle aanvallen uitgevoerd op twee fabrieken, binnenschepen, troepen, seinhuizen en flakwagons. Eén Typhoon, met als opdracht een patrouillevlucht in het gebied van Haarlem, keerde niet terug. Enkele andere werden beschadigd door flak. In de omgeving van Alkmaar werd door Spitfires een locomotief vernield en een binnenschip beschadigd. Drie Spitfires werden beschadigd door de flak.	ZWA 2	34-35

Datum / jaar	Gebeurtenis	Bron	Pag.
	Noot. Die dag had Fighter Command een drukke morgen. In hun Lageberichten rapporteerden de Duitsers het volgende: *[…] Tussen 09.38 en 09.51 uur werden door twee Huricanes, met boordwapens, zes aanvallen uitgevoerd en wel op twee treinen bij Heerhugowaard, waarbij één locomotief werd beschadigd; op een gasfabriek in Amsterdam-oost, waarbij een gashouder in brand werd geschoten; op een gasfabriek in Zaandam zonder schade aan te richten, maar waarbij één vrouw werd gedood en één man gewond; op een goederentrein bij Castricum, waarbij een locomotief werd beschadigd, een spoorwegarbeider en één vrouw licht gewond en zes huizen eveneens licht beschadigd en bij Oudorp, ten oosten van Alkmaar op een Nederlands binnenschip, waarbij een man zware verwondingen opliep.* *De NS meldde dat die zaterdag om 09.38 uur bij Castricum de rangerende locomotief van trein 5315 werd beschoten. Een wegwerker werd gewond, de locomotief beschadigd. Om 09.45 uur werd tussen Krommenie en Uitgeest een arbeider gewond door een beschieting […].* - *Niet relevant, geen specifieke locatie bekend.*		
17 juli 1943	8th Air Force Als afleidingsoperatie voor aanvallen op Duitsland, werden tussen 06.15 en 06.40 uur 41 B-17's, geëscorteerd door jagers, uitgestuurd voor een aanval op de Fokkerfabrieken in Amsterdam. In verband met het slechte weer werden ze via de radio teruggeroepen en 20 bommenwerpers keerden zo voortijdig terug. 21 B-17's voerden de aanval wel uit en wierpen 45 ton brisantbommen af, bij een bewolking van 5/10-7/10 boven het doelgebied. De resultaten van de aanval worden aangegeven als slecht tot redelijk. […] *Noot. Niet alleen deze formaties B-17's werden teruggeroepen, ook die naar doelen in Duitsland moesten. […].* *In hun Lageberichten rapporteerden de Duitsers het volgende:* *[…] Tussen 09.44 en 10.49 uur binnenvliegen van 60 Boeings over het IJsselmeer naar het gebied Hengelo-Enschede. Daarbij werden om 10.15 uur 50 tot 60 brisantbommen afgeworpen op het dorp Hengevelde (12 km ZW van Hengelo). Vijftig huizen werden vernield of zwaar beschadigd en ook Wehrmachtbarakken geraakt. Negen burgers verloren het leven, 45 werden gewond. Bij de Wehrmacht geen persoonsverliezen. Tijdens de terugvlucht door deze formatie werden zeven bommen afgeworpen op Beverwijk (Prov. Noord-Holland). Geen persoonlijke ongelukken en geen grote materiële schade.* - *Niet relevant, niet precies bekend waar in Beverwijk bommen zijn neergekomen.*	ZWA 2	40-41
27/28 sep 1943	Bomber Command Hoofddoel Hannover (683 vliegtuigen) maar o.a. ook vijf Mosquito's naar Aken. Een daarvan voerde een aanval uit op een Flakstelling 51 mijl ten noorden van Aken. AD's. Eén vliegtuig deed een aanval op een verdedigingsstelling bij Akersloot en één vliegtuig op het vliegveld Middenmeer. - *Mogelijk relevant voor het analysegebied.*	ZWA 2	91
16/17 dec 1943	Avro Lancaster III van 7 Squadron stortte neer om 18.02 uur aan de Molenweg C42 te Oterleek. Het toestel was uitgezonden voor een bombardement op Berlijn en is vermoedelijk neergeschoten door een Duitse nachtjager. - *Mogelijk relevant voor het analysegebied.*	SGLO	T3218
10 feb 1944	Een Boeing B-17 van 388 Bomb Group explodeerde om 13.20 uur in de lucht op terugweg na te zijn geraakt door luchtafweergeschut nabij het doel (Braunschweig, D). het toestel kwam neer in Uitgeest nabij Busch en Dam, tussen Krommenie en Beverwijk.	SGLO	T3391

Datum / jaar	Gebeurtenis	Bron	Pag.
	Boeing B-17G, serienummer 42-31115, van de 388 Bomb Group 562 Bomb Squadron, gevlogen door Lieutenant James Robert Feeny wordt het doel door Duitse jagers aangeschoten. De meeste bemanningsleden springen in opdracht van de gezagvoerder uit het toestel. Zwaar beschadigd crashte het vliegtuig bij boerderij Busch en Dam gemeente Uitgeest. Het is donderdag, 10 februari 1944, ongeveer 13:15 uur, toen de luchtvloot die in de ochtend over kwam vliegen, terugkeerde van een aanval op Duitsland. [...] Net als op de heenvlucht, worden de bommenwerpers door de zware luchtafweer aan de kust beschoten. Later, als de hoofdmacht voorbij is en de Noordzee overvliegen, komen de “Stragglers” over. Deze hebben schade opgelopen door luchtafweer, op de heenvlucht, boven het doel of op de terugvlucht maar ook door aanvallen van Duitse jagers. Vaak zijn er doden en gewonden aan boord en vliegen de achterblijvers laag en langzaam met uitgevallen motoren en hebben schade aan de roeren of aan het hydraulisch systeem. De situatie bij Busch en Dam op deze dag: stormachtig weer met af en toe een sneeuw- of hagelbui en een temperatuur rond het vriespunt. Uit oostelijke richting komt weer een formatie bommenwerpers aan op ongeveer 8000 meter hoog. Plotseling raakt een Boeing B-17 van de formatie in moeilijkheden. Er breekt aan boord brand uit of deze was reeds aan de gang, maar wordt nu zichtbaar. Veel burgers in de omgeving zijn getuige van dit voorval. Het blijkt later dat de brand is uitgebroken aan boord van de Boeing B-17 G, serienummer 42-31115 van de 388 Bomb Group, 562 Bomb squadron, 8th US Air Force met de naam Hell’s Belles. [...] Een aantal van de bommenwerpers was zwaar beschadigd aan de terugvlucht begonnen, zo ook Hell’s Belles. De bommenwerper had bij een aanval veel schade aan de rechtervleugel opgelopen. Waarschijnlijk ontstond er brand boven het IJsselmeer, waarbij de vleugelconstructie zo vervormd werd dat een deel van de vleugel klapperde. Het leek erop dat deze elk moment af kon breken. De vleugel was bovendien al geknikt. Van een van de motoren was een deel weggeschoten. De piloten probeerden boven het koude water van het IJsselmeer weg te komen. Dat lukte, maar de stuurkrachten werden zo groot dat de piloten elkaar moesten ondersteunen. Eenmaal boven Noord-Holland besefte de gezagvoerder, Luitenant James Feeney, dat met de kreupele machine de Noordzee niet overgestoken kon worden. [...] Intussen vloog de bommenwerper boven Assendelft noord. [...] Vier bemanningsleden kwamen om 13:20 uur neer bij de Groenedijk, gemeente Assendelft. Duitse soldaten van het fort Zuidwijkermeer hielden deze bemanningsleden aan en brachten hen met parachutes naar het fort. [...] Stukken van de neergestorte bommenwerper lagen te branden achter de boerderij Veldhuis Het staartstuk lag iets verder in de richting van Busch en Dam. De andere onderdelen lagen verspreid over het geïnundeerde gebied van de polder Uitgeester – Heemskerkerbroek. Op 25 mei 1985 zijn diverse onderdelen van deze bommenwerper door de ARG opgegraven en tentoongesteld in Fort Veldhuis. Volgens getuigen die de explosie gezien en gehoord hadden, zit er bij de Communicatieweg Oost nog een motor in de grond. Die motor hoopt de ARG ooit eens aan de collectie te kunnen toevoegen. Bij onderzoek in 2008 is deze echter niet aangetroffen. - *Niet relevant, crash en bomafworp buiten het analysegebied.*	KEM	305, 147-158
	Op 10 februari 1943 [1944] stortte schuin boven Fort Veldhuis een bommenwerper neer van het type Boeing B 17, een zogenaamd Vliegend Fort, net over de grens met Uitgeest. ‘Langs de slootkant aan de Communicatieweg	ZEV	26

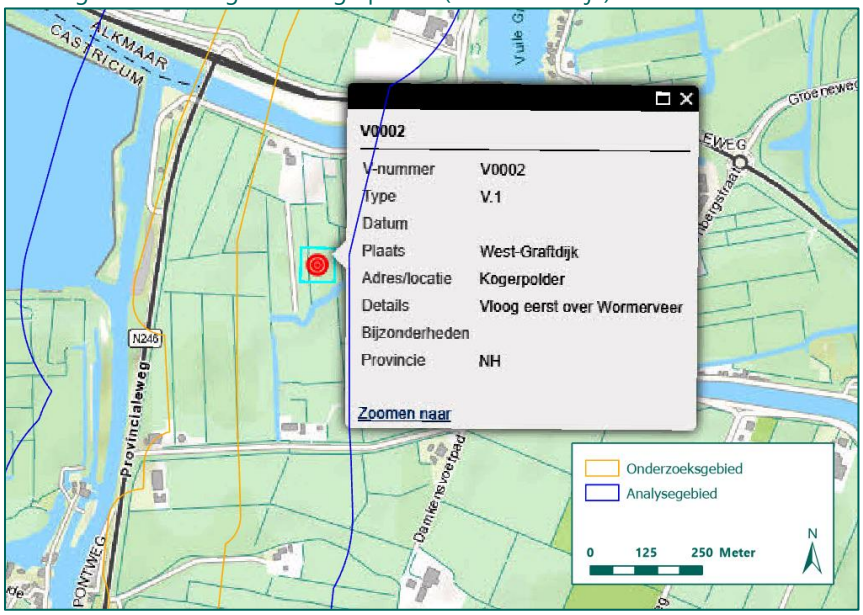
Datum / jaar	Gebeurtenis	Bron	Pag.
	lagen toen acht dode inzittenden van het vliegtuig op een rij. Eén dode zat beklemd in de staart van het vliegtuig die ze er pas dagen later hebben uitgehaald'. Alleen co-piloot Samuel Charles Gundy uit de staat Pennsylvania lukte het om met zijn parachute naar beneden te komen. Hij brak daarbij echter wel zijn rug. De Duitsers brachten hem naar Fort Veldhuis en voerden hem later af naar Duitsland. In 1989 heeft Gundy het museum Icarus Et Mars, dat gewijd is aan de luchtoorlog boven Noord-Holland en gevestigd is in een genieloods van de Stelling van Amsterdam en Fort Veldhuis, officieel geopend. - *Niet relevant, crash en bomafworp buiten het analysegebied.*		
Medio 1944	Opnieuw zijn twee dekschuiten met Duits oorlogsmaterieel in het kanaal [Noordhollands kanaal] doelwit van een formatie Thunderbolts. De beschieting vindt plaats in Duivelshoek bij de Schermer. [...] Op de boten stonden wapens en munitie. De boten werden de grond in geboord. De dekschuit in de Duivelshoek met Duitse militaire voertuigen en munitie, die door Twaalf Thunderbolts is beschoten. - *Niet relevant, beschieting buiten het analysegebied.*	DOR	68, 75

Tabel 7: Overzicht gebeurtenissen Duitse bezetting tot juni 1944.

De periode juni 1944 (D-Day) tot en met oktober 1944

Op 6 juni 1944 landde een geallieerde invasiemacht in Normandië. Van daaruit rukten Britse, Canadese en Amerikaanse eenheden op richting Duitsland. De opmars verliep voorspoedig, maar in september 1944 liepen de geallieerden ten zuiden van Nederland vast. Om een doorbraak richting Duitsland te forceren, werd op 17 september 1944 Operatie Market Garden in gang gezet. Parachutisten moesten bruggen over de rivieren tussen Eindhoven en Arnhem veroveren, waarna grondtroepen door Nederland Duitsland binnen konden dringen. Na hevige gevechten bij Arnhem mislukte de operatie. De zuidelijke provincies werden gedurende de maand oktober en november bevrijd, waarbij op verschillende plaatsen fel werd gevochten. Uiteindelijk bevroor het front in een lijn van de Oosterschelde richting de Maas en de Waal. Voor dit project is de volgende informatie aangetroffen met betrekking tot deze periode:

Datum / jaar	Gebeurtenis	Bron	Pag.
5 sep 1944	Om 17.07 uur wordt personentrein 2461 Amsterdam – Uitgeest bij blokpost Den Ham tussen Uitgeest en Krommenie-Assendelf(beschoten. Een reiziger wordt gedood. Beide sporen zijn van circa 15.15 tot 20.00 uur stroomloos. - *Niet relevant, locatie buiten het analysegebied.*	HUU	470
	17.15 uur. Beschieting NS-stationsgebouw en stationsplein te Wormerveer. Ook de trein naar Uitgeest wordt door Spitfires beschoten. - *Niet relevant, locatie buiten het analysegebied.*	KEM	306
	Allied Expeditionary Air Force (AEAF) Verschillende Spitfires en Mustangs vlogen boven Nederland.	ZWA 2	291

Datum / jaar	Gebeurtenis	Bron	Pag.
	Noot. Deze dinsdag werden in totaal zo'n 20 treinen onder vuur genomen, het grootste aantal tot nu toe op één dag. De NS meldde de volgende beschietingen: […] om 17.07 uur tussen Krommenie en Uitgeest trein 2461, één reiziger verloor het leven […]. - *Niet relevant, locatie buiten het analysegebied.*		
Eind 1944	Een V1-raket boort zich in De Schermer. Gerrit Leijen gaat met zijn kameraad Ben Bakker op verkenning. Ze beseffen niet hoe gevaarlijk deze door raketten gestuurde bom kan zijn en slopen de tijdklok er af. […] Later blazen de Duitsers de V1-raket op. Het projectiel geeft een klein plofje: het is vermoedelijk een blindganger. - *Mogelijk relevant voor het analysegebied.*	DOR	70
Geen datum	Melding van V1-inslag in de Kogerpolder (West-Graftdijk): - *Relevant voor het analysegebied.*	VER	-

Tabel 8: Overzicht gebeurtenissen juni t/m oktober 1944.

November 1944 tot de Duitse capitulatie mei 1945

In de winter van 1944 kwam het front in Nederland nagenoeg stil te liggen. In november werd Walcheren bevrijd, en in Limburg vochten de geallieerden tot december door in een poging door te breken naar Duitsland. Gelijktijdig werden in deze periode V-1 en V-2 *Vergeltungswaffen* afgevuurd. Deze langeafstandswapens waren gericht tegen Londen en Antwerpen, maar kwamen vaak vroegtijdig neer op Nederlands grondgebied. Deze nieuwe Duitse dreiging leidde tot een toename van de geallieerde luchtaanvallen op doelen in het bezette deel van Nederland. Vanaf maart 1945 kwam weer beweging in het front. Canadese eenheden, die door in Duitsland oprukten, bogen af richting Oost-Nederland en trokken via de Achterhoek Nederland binnen. In april 1945 werd ook vanaf het rivierengebied richting het noorden opgetrokken, waarna het Nederlandse grondgebied ten oosten van Amersfoort binnen enkele weken bevrijd werd. De Duitse bezettingsmacht in West-Nederland capituleerde pas op 5 mei 1945. Voor dit project is de volgende informatie aangetroffen met betrekking tot deze periode:

Datum / jaar	Gebeurtenis	Bron	Pag.
1944-1945	Voor zover bekend is er vier keer een vliegende bom boven de Zaanstreek geweest. Hoogst waarschijnlijk waren zij van koers af, want zij doken in de omgeving in de grond zonder te ontploffen. De ontsteker stond zeker nog niet scherp. Deze projectielen werden voor het eerst in het oosten van het land gelanceerd, maar later ook vanuit het duingebied, namelijk bij Heemskerk (Geversduin), Castricum (Kijkuit), Bakkum (Camping) en Bergen. Het doel van de raketten was Londen, maar daar kwamen zij niet altijd terecht. Het waren meestal V-1 's, maar ook wel V-2's.	KEM	266

Datum / jaar	Gebeurtenis	Bron	Pag.
	De eerste raket die insloeg, betrof een uit de koers geraakte V-I die uiteindelijk bij Akersloot in de grond dook. Door de Duitsers is een poging gedaan om die te demonteren of te vernietigen. Opblazen mislukte, want toen de springlading tot ontploffing werd gebracht, was er slechts een lichte plof te horen en daar bleef het bij. [...] De derde raket koerste over de Zaanstreek en dook in de grond tussen de toenmalige vlotbrug en hoogspanningsmasten van het PEN bij Westgraftdijk in de Kogerpolder. Ook deze zit er nog, omdat de Duitsers geen moeite deden om het ding te bergen, te demonteren of op te blazen. Het was hen te riskant of ze waren bang dat de dijk van Noordhollands kanaal weggeblazen werd met alle gevolgen van dien. Er is wat verwarring over de exacte locatie van inslag, want anderen melden dat de V-1 in de "Pruthoek" van de Schermer gevallen is, dus iets verder. - *Mogelijk relevant voor het analysegebied.*		
1 jan1945	Een Focke Wulf Fw 190 van I/JG 1 stortte neer nabij het Noordhollands Kanaal in Akersloot rond 10.30 uur. - *Niet relevant, geen precieze locatie bekend.*	SGLO	T4955A
5 feb 1945	Op maandag 5 februari 1945 komt opnieuw bij vergissing een door raketten bestuurde Duitse bom op Akersloots grondgebied terecht. Het is nu een V2. Het projectiel ligt in de Duivelshoek bij de Zuiddijk in de Schermer. - *Niet relevant, locatie buiten het analysegebied.*	DOR	70
6 feb 1945	Een Consolidated B-24 van 93 Bomb Group explodeerde in de lucht ten noorden van Akersloot. Het toestel was onderweg naar Maagdenburg (D) boven de Nederlandse kust aangeschoten door luchtafweergeschut. - *Niet relevant, zie onderstaande omschrijving.*	SGLO	T5204
	Een Amerikaanse bommenwerper explodeert in de lucht boven Boekel. Kort daarvoor wierp het toestel zijn acht bommen af, die aan weerszijden van de Hogegeest ter hoogte van de Hoornselaan in het land terecht komen. - *Niet relevant, de bommen en het vliegtuig komen op ruim 2 km buiten het analysegebied neer.*	DOR	71-74
21/22 april 1945	Een twintigtal Georgiërs zijn, om overigens onopgehelderde redenen, naar Beverwijk naar het fort Aagtendijk gezonden. Zij werden te werk gesteld in het Munitionslager Monika, zoals het fort Aagtendijk door de Duitsers genoemd werd. Hun werk bestond uit bewakingsdienst en allerlei hand- en spandiensten. - *Relevant, munitieopslag in het analysegebied.*	CAM	43, 55-56

Tabel 9: Overzicht gebeurtenissen winter 1944 – mei 1945.

Naoorlogse periode

Direct na de oorlog begon de wederopbouw van Nederland. Verdedigingswerken, bunkers en achtergebleven NGE werden opgeruimd. Voor het ruimen van de duizenden mijnenvelden werden onder meer Duitse krijgsgevangenen ingezet. Voor dit project is geen informatie aangetroffen met betrekking tot deze periode.

BIJLAGE 3 ARCHIEFONDERZOEK NEDERLANDSE ARCHIEVEN

Voor dit HVO-NGE is onderzoek verricht in verschillende Nederlandse archieven. De resultaten van het onderzoek uit de volgende archiefinstellingen zijn opgenomen in deze bijlage:

- Regionaal Archief Alkmaar (RAA)
  - Archief van de gemeente Oterleek
  - Archief van de gemeente Oudorp
  - Archief van de gemeente Zuid- en Noord-Schermer
  - Archief van de gemeente Graft
  - Archief van de gemeente Akersloot
- Gemeentearchief Zaanstad (GAZ)
  - Archief van de gemeente Assendelft
  - Archief van de gemeente Krommenie
- Noord Hollands Archief (NHA)
  - Archief van de gemeente Beverwijk
  - Archief van de gemeente Heemskerk
  - Archief van de gemeente Uitgeest
  - Provinciaal Bestuur Noord-Holland
  - Rijkswaterstaat Directie Noord-Holland te Haarlem
  - Militair Gezag
  - Provinciaal Bestuur van Noord-Holland, Economisch-Technologische Dienst, Provinciale Planologische Dienst, Griffie-Planologie en bijbehorende commissies te Haarlem
- Nationaal archief (NA)
- NIOD Instituut voor oorlogs-, holocaust- en genocidestudies (NIOD)

Regionaal Archief Alkmaar (RAA)

Toegang 0599. Inventaris van het archief van de gemeente Oterleek, (1630) 1640-1970. *Opmerking: in deze toegang zijn geen stukken aangetroffen m.b.t. oorlogsschade en het ruimen van NGE.*	
Inventaris 539	Stukken betreffende de organisatie en het personeel van de plaatselijke Luchtbeschermingsdienst, alsmede drie processenverbaal van luchtaanvallen. 1938-1944.
3 april 1943, 23.15 uur. Melding dat door een Duits vliegtuig brandbommen zijn uitgeworpen op een stuk bouwland aan de Molenweg. De volgende dag zijn nog 25 niet-ontbrande brandbommen aangetroffen. Verschillende daarvan bevonden zich in zogenaamde houders. - *Niet relevant, geen precieze locatie bekend.* 16 december 1943, 18.00 uur. Melding van een neergestort vliegtuig. Het toestel is neergekomen op een perceel bouwland op ongeveer 400 meter van de openbare weg, achter het perceel Molenweg C 24 [Korte Molenweg 8]. Tijdens het neerstorten zijn diverse onderdelen neergekomen op landerijen in de omgeving. De bommen, vermoedelijk vijf, zijn los van het vliegtuig 50 meter verder het land in neergekomen en ontploft. - *Relevant, betreft mogelijk het analysegebied.* 4 mei 1944, 11.20 uur. Melding van het neerkomen en detoneren van een brisantbom, waarbij een krater van 15 m diameter en 3 m diep werd geslagen. Op het land in de omgeving zijn brandbommen neergekomen. Vlak op de grens van Oterleek in de gemeente Oudorp is rond dezelfde tijd een tweede brisantbom neergekomen, op de berm van de Zuidervaart (westzijde). - *Relevant, betreft mogelijk het analysegebied.*	
Inventaris 586	Stukken betreffende de militaire graven op de begraafplaatsen te Oterleek en Stompetoren. 1944-1966.
De zes piloten die omkwamen in de crash van 16 december 1943, liggen begraven op de begraafplaats van Stompetoren. - *Niet relevant, geen relatie met NGE.*	
Inventaris 596	Schadevergoedingsverordening, met stukken dienaangaande. 1954.

Toegang 0599. Inventaris van het archief van de gemeente Oterleek, (1630) 1640-1970. *Opmerking: in deze toegang zijn geen stukken aangetroffen m.b.t. oorlogsschade en het ruimen van NGE.*
Niet relevant, betreft algemeen dossier.

Tabel 10: Overzicht geraadpleegde inventarisnummers in het Regionaal Archief Alkmaar, toegang 0599.

Toegang 0065. Inventaris van het archief van de gemeente Oudorp, 1614 – 1945. *Opmerking: in deze toegang zijn geen stukken aangetroffen m.b.t. het ruimen van NGE.*	
Inventaris 216	Ingekomen en minuten van uitgaande stukken, geordend volgens een alfabetisch rubriekenstelsel. 1932-1945. 27a: Luchtbescherming.
6 juli 1940. Melding dat sinds 11 mei 1940 een niet-gesprongen projectiel in het land ligt, vermoedelijk afkomstig van Nederlands luchtafweergeschut. - *Niet relevant, geen precieze locatie bekend.*	
Inventaris 436	Stukken betreffende de gemeentelijke Luchtbeschermingsdienst. 1939.
Niet relevant, betreft algemeen, vooroorlogs dossier.	

Tabel 11: Overzicht geraadpleegde inventarisnummers in het Regionaal Archief Alkmaar, toegang 0065.

Toegang 0066. Plaatsingslijst van het archief van de gemeente Oudorp, 1946-1972.	
Inventaris 290	Slopen bunkers gelegen in het bestemmingsplan Industrieterrein Nieuwe Schermerweg 34.
Niet relevant, geen informatie m.b.t. het analysegebied.	
Inventaris 560	Oorlogsgedenkteken Koedijk, Oudorp en Sint-Pancras. Oorlogsmonument kamp Vught.
Niet relevant, geen relatie met NGE.	
Inventaris 712	Openbare basisschool "De Nieuwburgh" declaratie kosten herstel oorlogs- en bezettingsschade.
Niet relevant, betreft enkel bezettingsschade.	
Inventaris 798	Oorlogsschade R.K. Scholen voor gewoon lager onderwijs.
Niet relevant, betreft enkel bezettingsschade.	
Inventaris 891	Oorlogsschade R.K. Kleuterschool. 1950-1952
Niet relevant, melding van herstel van de speelplaats van de school n.a.v. schade in november 1942, maar geen oorzaak of specifieke datum gemeld.	

Tabel 12: Overzicht geraadpleegde inventarisnummers in het Regionaal Archief Alkmaar, toegang 0066.

Toegang 0602. Plaatsingslijst van het archief van de gemeente Zuid- en Noord-Schermer, 1811-1970.	
Inventaris 101	Stukken betreffende de naleving en uitvoering van de Vogelwet, het Vuurwapenreglement, de verlening van machtigingen tot het voorhanden hebben en vervoeren van vuurwapens en munitie. 1920-1968.
Niet relevant, betreft algemeen dossier.	
Inventaris 110	Stukken betreffende de inlevering en vernietiging van vuurwapens en munitie. 1939-1942.
Niet relevant, betreft algemeen dossier.	
Inventaris 204	Stukken betreffende de organisatie van de bescherming van de bevolking bij luchtaanvallen. 1929-1942.
Niet relevant, geen informatie m.b.t. het analysegebied.	
Inventaris 209	Stukken betreffende de voorkoming, bestrijding, rapportage en alarmering van en bij brand. 1907-1969.
Niet relevant, geen meldingen door oorlogshandelingen ontstane branden.	

Toegang 0602. Plaatsingslijst van het archief van de gemeente Zuid- en Noord-Schermer, 1811-1970.	
Inventaris 303	Stukken betreffende de uitvoering van de Rijksgroepregeling oorlogsslachtoffers. 1945-1955.
Niet relevant, betreft gefusilleerde verzetslieden.	
Inventaris 394	Circulaires en instructies voor de burgemeester inzake de oorlogssituatie. 1935-1940.
Niet relevant, betreft algemeen dossier.	
Inventaris 396	Politiedag-, week- en maandrapporten. 1939-1940.
Niet relevant, betreft algemeen dossier.	
Inventaris 397	Politierapporten en processen-verbaal. 1939-1942.
Niet relevant, geen informatie m.b.t. het analysegebied.	
Inventaris 398	Registers van opgemaakte en verzonden processen-verbaal. 1924-1941.
Niet relevant, betreft algemeen dossier.	

Tabel 13: Overzicht geraadpleegde inventarisnummers in het Regionaal Archief Alkmaar, toegang 0602.

Toegang 0418. Inventaris van de archieven van de Banne Graft en van de gemeente Graft, 1607-1970. *Opmerking: in deze toegang zijn geen stukken aangetroffen m.b.t. de Luchtbeschermingsdienst en het ruimen van NGE.*	
Inventaris 1202	Stukken betreffende brandbestrijding en de organisatie van de brandweer. 1817-1970.
Niet relevant, geen meldingen van branden veroorzaakt door oorlogshandelingen.	

Tabel 14: Overzicht geraadpleegde inventarisnummers in het Regionaal Archief Alkmaar, toegang 0418.

Toegang 0422. Inventaris van het archief van de gemeente Graft-De Rijp, 1970-1992.
Geen relevante inventarisnummers aangetroffen.

Tabel 15: Overzicht geraadpleegde inventarisnummers in het Regionaal Archief Alkmaar, toegang 0422.

Toegang 1338. Inventaris van het archief van de gemeente Graft-De Rijp, 1993-2000.
Geen relevante inventarisnummers aangetroffen.

Tabel 16: Overzicht geraadpleegde inventarisnummers in het Regionaal Archief Alkmaar, toegang 1338.

Toegang 0396. Inventaris van het archief van de gemeente Akersloot, 1931-1980. *Opmerking: in deze toegang zijn geen stukken aangetroffen m.b.t. de Luchtbeschermingsdienst.*	
Inventaris 361	Stukken betreffende de bewaring, verkoop en het vervoer van ontvlambare en ontplofbare stoffen. 1931-1967.
Niet relevant, geen relatie met NGE.	
Inventaris 362	Stukken betreffende de opruiming van mijnen en oorlogstuig in verband met ontploffings- en ontbrandingsgevaar. 1933-1963.
22 augustus 1950. Melding van dhr. Jn. Buur, Bosweg 142, dat in zijn land vermoedelijk een blindganger is achtergebleven. - *Niet relevant, geen precieze locatie gemeld.*	
Inventaris 363	Registratiekaarten van ingetrokken vuurwapenvergunningen en munitiekaarten. 1949-1964.
Niet relevant, betreft algemeen dossier.	
Inventaris 369	Rapporten en stukken betreffende onder meer: de gemeenschappelijke regelingen op het gebied van de brandweer; brandmelding en alarmering, brandbestrijding, tarieven, personeel, organisatie, verzekering en uitrusting van de vrijwillige brandweer. 1931-1956.
Niet relevant, geen meldingen van door oorlogshandelingen ontstane branden.	

Toegang 0396. Inventaris van het archief van de gemeente Akersloot, 1931-1980. *Opmerking: in deze toegang zijn geen stukken aangetroffen m.b.t. de Luchtbeschermingsdienst.*	
Inventaris 438	Stukken betreffende de aanleg van nieuwe wegbeplanting langs diverse wegen ten gevolge van oorlogsschade. 1946-1951.
Niet relevant, betreft schade als gevolg van het rooien van bomen.	
Inventaris 593	Stukken betreffende de viering van de Nationale Dodenherdenking, van de herdenking van de Tweede Wereldoorlog en het 700-jarig bestaan van Alkmaar. 1954-1980.
Niet relevant, betreft algemeen dossier.	
Inventaris 595	Stukken betreffende de geschiedenis van Akersloot. 1971-1979.
Niet relevant, geen relevante informatie met betrekking tot de Tweede Wereldoorlog.	
Inventaris 635	Stukken betreffende de afbraak van de boerderijen Boekel 2 en 3, de inundatie van diverse polders op last Duitse bezetting en de evacuatie van mensen en dieren. 1944.
Niet relevant, geen informatie m.b.t. het analysegebied.	
Inventaris 644	Stukken betreffende de inlevering, het gebruik of de bewaring van militaire goederen. 1946-1967.
Niet relevant, geen meldingen van vondsten van NGE.	
Inventaris 645	Stukken betreffende de landsverdediging in het algemeen. 1946-1972.
Niet relevant, betreft algemeen dossier.	

Tabel 17: Overzicht geraadpleegde inventarisnummers in het Regionaal Archief Alkmaar, toegang 0396.

Gemeentearchief Zaanstad (GAZ)

Toegang OA-0031: Gemeentebestuur Assendelft (1916) 1936 - 1973 (1986).	
Inventaris 220	Het verstrekken van inlichtingen over de waarnemend burgemeester ten tijde van de Tweede Wereldoorlog en over de toestand in de gemeente Assendelft na de bevrijding, alsmede stukken betreffende de bezoldiging van de burgemeester, 1945-1957.
Niet relevant, betreft algemeen dossier.	
Inventaris 413	Het vaststellen van de schadevergoedingsverordening, 1949-1951.
Niet relevant, betreft algemeen dossier.	
Inventaris 480	Het melden aan officiële instanties van oorlogshandelingen boven gemeentelijk grondgebied ten tijde van de Tweede Wereldoorlog en de gevolgen daarvan, 1940-1944.
7 augustus 1940. Melding dat tijdens de afgelopen nacht vier explosieve bommen [brisant bommen] zijn neergekomen op een weiland aan de Groene Dijk. Het weiland is in gebruik door de Duitse Wehrmacht. De bommen zijn geëxplodeerd en het vliegtuig vloog van oost naar west. - *Relevant, de Groene Dijk ligt in het analysegebied.* 29 augustus 1940. Door een landbouwer is gemeld dat de afgelopen nacht kraters zijn ontstaan in zijn weiland. Het bleek dat naast het Duitse Wehrmachtterrein in de gemeente acht bommen zijn geëxplodeerd. Tevens werden in de gemeente een niet-ontbrande brandbom en een lege huls van een lichtkogel aangetroffen. - *Relevant, betreft mogelijk het analysegebied.* 3 oktober 1940. Melding dat in de ochtend, om 5.45 uur, twee bommen zijn ingeslagen op en nabij het Duitse Wehrmachtterrein in de gemeente. De kraters liggen in zuidwestelijke richting. - *Relevant, betreft mogelijk het analysegebied.*	

Toegang OA-0031: Gemeentebestuur Assendelft (1916) 1936 - 1973 (1986).	
8 maart 1943. Melding dat op percelen weiland gelegen nabij de Groene Dijk 8 brandbommen zijn gevonden, waarvan vier niet ontbrand waren. De brandbommen zijn vermoedelijk in de nacht van vrijdag op zaterdag [5 op 6 maart 1943] afgeworpen door Engelse vliegtuigen. - *Relevant, betreft mogelijk het analysegebied.* 10 februari 1944. Een Amerikaans vliegtuig dat in brand stond, vloog over de gemeenten. Even buiten de gemeente stortte het toestel neer op grondgebied van de gemeente Uitgeest. - *Niet relevant, vliegtuigcrash buiten het analysegebied. Zie ook uitwerking van het gemeentearchief van Uitgeest verder in deze bijlage.*	
Inventaris 486	Jaarverslagen van de Vrijwillige Brandweer Assendelft, 1941-1972.
Niet relevant, geen informatie m.b.t. het analysegebied.	
Inventaris 585	Het aanbrengen van een gedenkplaats ter nagedachtenis aan degenen die vielen tijdens de Tweede Wereldoorlog en besluiten tot het niet vervangen van deze gedenkplaat door een blijvend monument, alsmede een lijst van personen die in de periode 1940-1945 door oorlogsgeweld of terreur zijn omgekomen, 1947-1969.
Niet relevant, lijst met gedurende in de Tweede Wereldoorlog overleden burgers, maar geen specificatie wanneer en door welke oorlogshandeling zij om het leven zijn gekomen.	
Inventaris 601	Het uitreiken van het oorlogsherinneringskruis en het ereteken van Orde en Vrede, 1950-1953.
Niet relevant, betreft algemeen dossier.	
Inventaris 689	Lijst van geëvacueerde personen ten tijde van de Tweede Wereldoorlog, ca. 1944.
Niet relevant, betreft algemeen dossier.	
Inventaris 704	Het aangaan van een gemeenschappelijke regeling ter bescherming van de bevolking tegen de gevolgen van luchtaanvallen, alsmede een nota van de organisatie van de luchtbescherming, het reglement van de Luchtbeschermingsdienst en een lijst van leden van de Luchtbeschermingsdienst, 1938-1940.
Niet relevant, betreft algemeen dossier.	
Inventaris 705	Luchtbeschermingsplan voor de gemeente Assendelft, 1938.
Niet relevant, betreft algemeen dossier.	
Inventaris 706	Ingevulde vragenlijst betreffende de organisatie van de Luchtbeschermingsdienst en de genomen maatregelen, ca. 1940.
Niet relevant, betreft algemeen dossier.	

Tabel 18: Overzicht geraadpleegde inventarisnummers in het gemeentearchief Zaanstad, toegang OA-0031.

Toegang OA-0036: Gemeentebestuur Krommenie (1798) 1814 - 1945 (1954). *Opmerking: in het gemeentearchief zijn geen schademeldingen of stukken m.b.t. het ruimen van NGE aangetroffen.*	
Inventaris 242	Stukken betreffende afsluiting van molestverzekering ingevolge de oorlogstoestand, 1942-1946.
Niet relevant, betreft algemeen dossier.	
Inventaris 439-48	Begroting van de Luchtbeschermingsdienst: 1943.
Niet relevant, betreft algemeen dossier.	

Tabel 19: Overzicht geraadpleegde inventarisnummers in het gemeentearchief Zaanstad, toegang OA-0036.

Toegang OA-0047: Gemeentebestuur Krommenie (1927) 1946 - 1973 (1989). *Opmerking: in het gemeentearchief zijn geen schademeldingen of stukken m.b.t. het ruimen van NGE aangetroffen.*	
Inventaris 643	Het aankopen van een prent van de gemeente Krommenie gegraveerd door G. Visser, alsmede stukken en krantenartikelen over de geschiedenis van de gemeente, 1950-1967.
Niet relevant, betreft algemeen dossier.	

Tabel 20: Overzicht geraadpleegde inventarisnummers in het gemeentearchief Zaanstad, toegang OA-0047.

Noord Hollands Archief (NHA)

Toegang 2362: Gemeentebestuur van Beverwijk (Gemeente Beverwijk) 1940-1978.	
Inventaris 170	Stukken betreffende staat van oorlog en beleg, 1940-1945.
Niet relevant, betreft algemeen dossier.	
Inventaris 172	Stukken betreffende algemene correspondentie met betrekking tot de bevrijding in mei 1945, 1945.
Niet relevant, betreft algemeen dossier.	
Inventaris 1080	Verkoop recht bijdrage oorlogsschade ter zake verwoest perceel Dierluststraat 1 en herbouwplicht aan afd. Bouwkunde van het Nederlands Rode Kruis, 1953-1954.
Niet relevant, geen vermelding datum en oorzaak schade.	
Inventaris 1081	Verkoop recht bijdrage in de oorlogsschade ter zake verwoesting Dierluststraat 4 en herbouwplicht aan D. Schipper, 1954-1955.
Niet relevant, geen vermelding datum en oorzaak schade.	
Inventaris 1082	Verkoop recht bijdrage oorlogsschade ter zake verwoeste percelen Dierluststraat 6, 8 en 10 aan Smit's Bouwbedrijf N.V, 1955-1958.
Niet relevant, geen vermelding datum en oorzaak schade.	
Inventaris 2249	Stukken betreffende verhuur bunkerterrein te Wijk aan Zee aan het Rijk (Minister van Oorlog), 1953-1965.
Niet relevant, geen informatie m.b.t. het analysegebied.	
Inventaris 2409	Stukken betreffende het in veiligheid brengen van overheidsgelden en archiefstukken in tijden van oorlog, oorlogsgevaar en andere buitengewone omstandigheden, 1940.
Niet relevant, betreft algemeen dossier.	
Inventaris 2410	Molestverzekering, verzekering tegen schaden door oorlogsgebeurtenissen en binnenlandse onlusten, 1940-1944.
Niet relevant, betreft algemeen dossier.	
Inventaris 2413	Stukken betreffende het toekennen van bijdragen van het Rijk ten behoeve van de wederopbouw en het herstel van door oorlogsgeweld beschadigde goederen, toebehorende aan publiekrechtelijke en daarmee gelijkgestelde lichamen, 1941-1955.
Niet relevant, betreft algemeen dossier.	
Inventaris 2421	Stukken betreffende suppletie-uitkering door het Rijk wegens belastingderving, ontstaan door oorlogshandelingen, inundaties en/of evacuaties, 1945-1949.
Niet relevant, betreft algemeen dossier.	
Inventaris 3125	Stukken betreffende het opruimen van het bunkercomplex ten behoeve van de uitbreiding van de algemene begraafplaats Duinrust, 1946-1961.
Niet relevant, geen informatie m.b.t. het analysegebied.	

Toegang 2362: Gemeentebestuur van Beverwijk (Gemeente Beverwijk) 1940-1978.	
Inventaris 3128	Stukken betreffende oorlogsschade aan de Algemene Begraafplaats, 1948-1962.
Niet relevant, deel van de begraafplaats is gesloopt in verband met aanleg bunkercomplex, zie tevens inventaris 3125.	
Inventaris 3149	Vergunning tot het oprichten en in werking houden van een munitie opslagplaats in het fort aan de Sint Aagtendijk tbv het Ministerie van Oorlog, Directoraat Juridische Zaken, 1958-1976.
Niet relevant, betreft louter de gecontroleerde opslag van explosieve stoffen.	
Inventaris 4175	Stukken betreffende volkshuisvesting in de oorlogstijd, 1940-1945.
Niet relevant, betreft algemeen dossier.	
Inventaris 4179	Stukken betreffende oorlogsschade aan woningwetwoningen, 1941-1959.
Niet relevant, geen informatie m.b.t. het analysegebied.	
Inventaris 4183	Stukken betreffende de bescherming van ontruimde woningen tegen beschadiging, 1943-1949.
Niet relevant, betreft algemeen dossier.	
Inventaris 4185	Stukken betreffende het vergoeden van gemaakte kosten voor de verzorging en huisvesting enz. van oorlogsslachtoffers door het Centraal Bureau Verzorging Oorlogsslachtoffers, 1945-1948.
Niet relevant, betreft algemeen dossier.	
Inventaris 4235	Stukken betreffende bescherming tegen luchtaanvallen, 1935-1941.
Niet relevant, betreft algemeen dossier.	
Inventaris 4250	Stukken betreffende het melden van luchtaanvallen, 1940-1943.
3 oktober 1940. Melding van het neerkomen van twee brisantbommen (Dierluststraat en Hoflanderweg) en brandbommen rond 5.45 uur. - *Relevant, op gemelde datum en tijdstip komen ook bommen neer Assendelft.*	
Inventaris 4251	Stukken betreffende het melden van scherpschietoefeningen op vliegtuigen in de omgeving van Amsterdam, 1940-1943.
Niet relevant, geen specifieke locaties vermeld waar de oefeningen werden gehouden en waar granaten zijn neergekomen.	
Inventaris 4265	Stukken betreffende informatie van Opruimings- en Herstellingsdienst ten behoeve van de Gemeentelijke Luchtbeschermingsdienst Beverwijk, 1939-1944.
Niet relevant, betreft algemeen dossier.	
Inventaris 4315	Stukken betreffende melding bombardementen van niet ontplofte granaten, 1940-1941.
Niet relevant, betreft voorschriften.	
Inventaris 4316	Stukken betreffende bewaking en opruiming gevaarlijke projectielen (granaten, bommen, mijnen), 1941-1975.
22 september 1945. Gegevens omtrent opgeslagen munitie in de gemeente. Fort a/d St. Aagtendijk, in de Zuidwijkermeerpolder, diverse soorten munitie. - *Relevant, betreft het analysegebied.*	
Inventaris 4317	Correspondentie inzake schade ontstaan door munitie-ontploffing op 12 juli 1945, 1945-1948.
Niet relevant, geen informatie m.b.t. het analysegebied.	
Inventaris 4318	Stukken betreffende schade aan gemeente-eigendommen ontstaan door explosie op 12 juli 1945, 1946-1950.
Niet relevant, geen informatie m.b.t. het analysegebied.	

Toegang 2362: Gemeentebestuur van Beverwijk (Gemeente Beverwijk) 1940-1978.	
Inventaris 4319	Stukken betreffende het opruimen van ontplofbare stoffen na de explosie van 12 juli 1945, 1948-1952.
Niet relevant, geen informatie m.b.t. het analysegebied.	
Inventaris 4320	Stukken betreffende opruimen ontplofbare stoffen in de haven en vergoeding van de kosten door het Rijk, 1949-1950.
Niet relevant, geen informatie m.b.t. het analysegebied.	
Inventaris 4956	Stukken betreffende de hulpverlening van de slachtoffers na de bominslag in de Dierluststraat en omgeving, 1940-1942.
Niet relevant, geen informatie m.b.t. het analysegebied.	
Inventaris 4957	Stukken betreffende de wederopbouw van de woningen aan de Dierluststraat en omgeving na de bominslag, 1940-1958.
Geen foto's genomen. Bevat geen aanvulling op Inventaris 4956.	
Inventaris 4959	Stukken betreffende de geleden schade tijdens de bezetting aan gemeente eigendommen, 1942-1957.
Niet relevant, geen informatie m.b.t. het analysegebied.	
Inventaris 4973	Stukken betreffende vordering van schoolgebouwen door de militaire overheid, 1940-1942.
Niet relevant, betreft algemeen dossier.	
Inventaris 5562	Stukken betreffende het oprichten van een monument voor de gevallenen tijdens de Tweede Wereldoorlog aan het Westerhoutplein, 1945-1974.
Niet relevant, betreft algemeen dossier.	
Inventaris 5564	Stukken betreffende het oprichten van een monument voor de gevallenen tijdens de Tweede Wereldoorlog in Wijk aan Zee, 1948-1975.
Niet relevant, betreft algemeen dossier.	
Inventaris 5845	Stukken betreffende de vergoedingen van de schade door inundatie van de Wijkermeerpolder, 1940-1961.
Niet relevant, geen relatie met NGE.	
Inventaris 5850	Stukken betreffende het opruimen van verdedigingswerken, 1945-1972.
Niet relevant, geen informatie m.b.t. het analysegebied.	
Inventaris 5851	Stukken betreffende de toestand van de gemeente Beverwijk tijdens de Duitse bezetting, 1947.
Niet relevant, betreft algemeen dossier.	
Inventaris 5852	Stukken betreffende het dichten van de tankgracht ten zuiden van de Zeestraat, 1947-1964.
Niet relevant, geen informatie m.b.t. het analysegebied.	
Inventaris 5863	Stukken betreffende de vergoedingen van gevorderde onroerende goederen door het Militair Gezag, 1945-1952.
Niet relevant, geen relatie met NGE.	
Inventaris 6170	Stukken betreffende inundatieschade gemeentewoningen aan de Wijkermeerweg, 1940-1941.
Niet relevant, geen relatie met NGE.	
Inventaris 6021	Brandweerrapporten, 1935-1957.
Niet relevant, geen informatie m.b.t. het analysegebied.	

Toegang 2362: Gemeentebestuur van Beverwijk (Gemeente Beverwijk) 1940-1978.

Tabel 21: Overzicht geraadpleegde inventarisnummers in het NHA, toegang 2362.

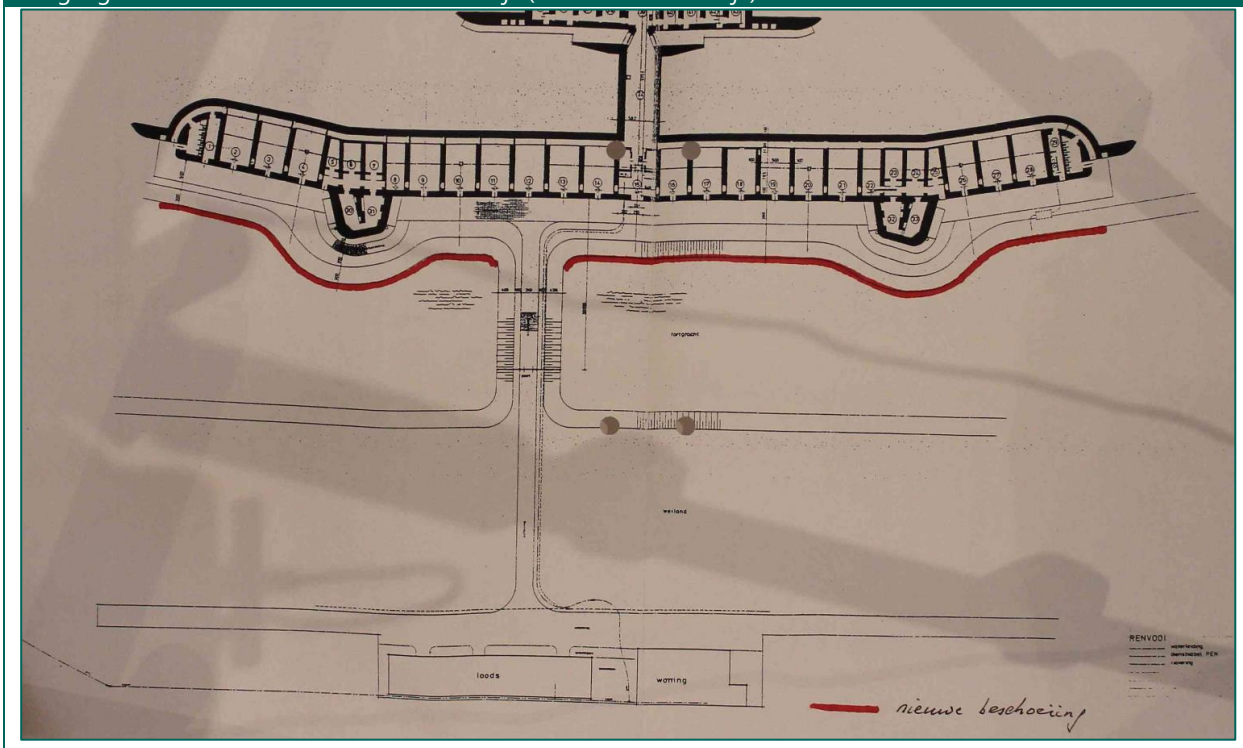
Toegang 2459: Gemeentebestuur van Beverwijk (Gemeente Beverwijk) 1979-1988.	
Inventaris 1666	Onderzoek naar de aanwezigheid van explosieven en verwijdering hiervan door de Explosieven Opruimingsdienst, 1978-1983.
Niet relevant, geen informatie m.b.t. het analysegebied.	
Inventaris 2743	Hinderwetvergunning aan F.J. Scholten voor het bewaren van munitie en kruit in een bunker in het park Scheybeeck aan de Velserweg, 1985.
Niet relevant, betreft algemeen dossier.	
Inventaris 2793	Hinderwetvergunning voor het oprichten van opslag voor ontplofbare stoffen tbv de offshore industrie aan de Vuurlinie (Fort Aagtendijk) tbv Bexar Explosives, 1988.
Niet relevant, betreft voorschriften.	

Tabel 22: Overzicht geraadpleegde inventarisnummers in het NHA, toegang 2459.

Toegang 2473: Gemeentebestuur van Beverwijk (Gemeente Beverwijk) 1989-1998.	
Inventaris 1920	Plannen voor het instellen van een onderzoek naar de aanwezigheid van explosieven in het park Westerhout en de eventuele ruiming daarvan, 1991-1992.
Niet relevant, geen informatie m.b.t. het analysegebied.	

Tabel 23: Overzicht geraadpleegde inventarisnummers in het NHA, toegang 2473.

Toegang 2497: Gemeentebestuur van Beverwijk (Gemeente Beverwijk) 1999-2007.	
Inventaris 1631	Beëindiging van de verhuur van de ruimten 35-38 van het fort aan de Sint Aagtendijk in verband met de plannen voor de Groene Oostrand en ontruiming van de explosieven uit de bunkers, 2001-2003.
Niet relevant, betreft algemeen dossier.	
Inventaris 1956	Beleid ten aanzien van explosieven- en vuurwerkopslagplaatsen en ondersteuning van een explosievenopsporingsactie op initiatief van het Overlegorgaan Noordhollandse Kustgemeenten, 2000-2006.
Niet relevant, geen informatie m.b.t. het analysegebied.	
Inventaris 1970	Verrichting van een onderzoek naar de eventuele aanwezigheid van explosieven in de fortgracht aan de Sint Aagtendijk, 2002.
Maart 2002. De Stichting Noord-Hollands Landschap (NHL) is voornemens om herstelwerkzaamheden te laten uitvoeren aan de beschoeiing van het verharde voorterrein van het Fort St. Aagtendijk. Door een omwonende is op 25 maart 2002 gemeld dat in de fortgracht wellicht munitie ligt, die door Georgische troepen in Duitse dienst ter plaatse is gedumpt. Nader onderzoek wordt geadviseerd.	

Toegang 2497: Gemeentebestuur van Beverwijk (Gemeente Beverwijk) 1999-2007.

- *Relevant, betreft het analysegebied.* 4 mei 2002. Dagblad Kennemerland. 'Beverwijker was ooggetuige dramatisch einde Georgiërs – Fort Aagtendijk beleefde roerige oorlogsjaren' o Nacht 20/21 april 1945: Duitse troepen executeren Georgische soldaten in Duitse dienst. o In het fort is munitie achtergebleven na de oorlog, die mogelijk ook in de fortgracht is gedumpt. - *Relevant, betreft het analysegebied.* 5 februari 2004. Oplevering Vooronderzoek dat is opgesteld door de EOD. Uit het onderzoek komt naar voren dat geen aanwijzingen zijn aangetroffen voor: luchtaanvallen op het fort, het leggen van mijnen en dat er op of rond het fort munitie aanwezig zou zijn. De conclusie luidt: "Er bestaat geen enkele aanwijzing dat er in, op of rond het fort St. Aagtendijk explosieven aanwezig zouden zijn. De EOD ziet dan ook geen noodzaak om het fort en de fortgracht verder te onderzoeken op aanwezigheid van explosieven. - *Relevant, betreft het analysegebied.*
Inventaris 2005 | Opsporing en verwijdering van explosieven op en rondom het tracé van de Westelijke Randweg en in het Park Westerhout, 2007.
Niet relevant, geen informatie m.b.t. het analysegebied.

Tabel 24: Overzicht geraadpleegde inventarisnummers in het NHA, toegang 2497.

Toegang 2458: Gemeentebestuur van Heemskerk (Gemeente Heemskerk) 1929-1985. *Opmerking: in het gemeentearchief zijn geen schademeldingen of stukken m.b.t. het ruimen van NGE aangetroffen.*
Inventaris 3755 | Stukken betreffende de in de Tweede Wereldoorlog aangetroffen overleden militairen begraven in Heemskerk, 1940-1964.
Niet relevant, geen informatie m.b.t. het analysegebied.
Inventaris 3822 | Stukken betreffende de luchtbeschermingsdienst, afdeling Heemskerk, 1941-1945.
Niet relevant, betreft informatie over personeel.

Tabel 25: Overzicht geraadpleegde inventarisnummers in het NHA, toegang 2458.

Toegang 1753: Gemeentebestuur van Uitgeest en Markenbinnen (Gemeente Uitgeest) 1935-1980. *Opmerking: in het gemeentearchief zijn geen stukken aangetroffen m.b.t. het ruimen van NGE.*	
Inventaris 250	Aangifte van oorlogsschade aan eigendommen, publiekrechtelijke en daarmede gelijkgestelde lichamen, 1946-1959.
Niet relevant, enkel meldingen van bezettingsschade, gestolen kerkklokken of niet-gespecifieerde schade.	
Inventaris 654	Mededelingen inzake de vermissing of het overlijden van Uitgeester inwoners gedurende de Tweede Wereldoorlog, 1945-1961.
Niet relevant, lijsten met gefusilleerde verzetsmensen en in Duitsland omgekomen inwoners.	
Inventaris 717	Vaststellen en uitvoer van het plan tot wederopbouw van het door oorlogshandelingen verwoeste gedeelte van het dorp Markenbinnen; met tekeningen, 1948-1958.
Niet relevant, de woningen zijn op last van de Duitse bezetter gesloopt. Geen relatie met NGE.	
Inventaris 857	Stukken betreffende munitieopslag in defensiemagazijnen te Uitgeest; met tekeningen, 1954-1971.
Niet relevant, betreft algemeen dossier.	
Inventaris 858	Stukken betreffende munitieopslag in defensiemagazijnen te Uitgeest; met tekeningen, 1972-1973.
Niet relevant, geen informatie m.b.t. het analysegebied.	
Inventaris 859	Stukken betreffende munitieopslag in defensiemagazijnen te Uitgeest; met tekeningen, 1974-1975.
Niet relevant, betreft algemeen dossier.	
Inventaris 860	Stukken betreffende munitieopslag in defensiemagazijnen te Uitgeest; met tekeningen, 1976-1978.
Niet relevant, betreft algemeen dossier.	
Inventaris 972	Stukken betreffende de luchtbeschermingsdienst in de gemeente Uitgeest, 1940.
Niet relevant, betreft algemeen dossier.	
Inventaris 984	Verlenen van assistentie bij de brandbestrijding op militaire terreinen in de gemeente Uitgeest, 1953-1973.
Niet relevant, betreft algemeen dossier.	
Inventaris 1276	Plaatsen van een stenen gedenkteken, ter nagedachtenis van de oorlogsslachtoffers van Uitgeest gedurende de periode 1940-1945; met tekening, 1945-1961, 1975.
Niet relevant, betreft algemeen dossier.	

Tabel 26: Overzicht geraadpleegde inventarisnummers in het NHA, toegang 1753.

Toegang 18: Provinciaal bestuur van Noord-Holland, 1851-1943	
Inventaris 3739	Stukken betreffende aanvragen om toekenning van bijdragen van het Rijk ten behoeve van de wederopbouw en het herstel van door oorlogsgeweld beschadigde eigendommen van waterschappen, veenschappen en veenpolders, 1941-1943.
Niet relevant, geen informatie m.b.t. het analysegebied.	
Inventaris 4166	Stukken betreffende de verkrijging van goedkeuring c.q. vergunning van de regeringscommissaris voor de Wederopbouw, later de algemeen gemachtigde voor de Wederopbouw, tot voortzetting van werken, uitgevoerd door de Provinciale Waterstaat, en de uitvoering van nieuwe werken (1940-1943).
Niet relevant, betreft financieel dossier. Geen specifieke data en oorzaak van schade vermeld.	

Toegang 18: Provinciaal bestuur van Noord-Holland, 1851-1943	
Inventaris 4481	Stukken betreffende de onteigening van percelen met het oog op sanering van de buurt het Rozenprieel te Haarlem, die op 3 oktober 1940 door een bombardement was getroffen, 1941-1942
Niet relevant voor het analysegebied.	
Inventaris 4927	Stukken betreffende de afrekening met aannemers van provinciale werken wegens door hen geleden schade door oorlogsgevaar en oorlog, 1941
Niet relevant, betreft financieel dossier. Geen specifieke data en oorzaak van schade vermeld.	
Inventaris 6606	Stukken betreffende het beschikbaar stellen van een bijdrage voor het herstel van door bommen aan Artis toegebrachte schade, 1941.
Niet relevant voor het analysegebied.	
Inventaris 7037	Stukken betreffende het nemen van maatregelen tegen luchtaanvallen, vooral in de gemeenten, en de oprichting van luchtbeschermingsdiensten, 1927-1941.
Niet relevant, geen informatie m.b.t. het analysegebied.	
Inventaris 7038	Ingekomen stukken van de Rijksinspectie voor de bescherming van de bevolking tegen luchtaanvallen, houdende de maandoverzichten van de ongevallen ten gevolge van het gebruik van luchtstrijdkrachten voor Nederland in het algemeen en Noord-Holland in het bijzonder, 1940-1941
Niet relevant, geen informatie m.b.t. het analysegebied.	
Inventaris 7299	Stukken betreffende de medewerking aan de nationale collecte voor de door de oorlog getroffen gebieden, alsmede stukken betreffende de opgave door de Noord-Hollandse gemeenten van de opbrengst van deze inzameling en van de geleden oorlogsschade, 1940
Niet relevant, betreft algemeen dossier.	
Inventaris 7657	Ingekomen stukken bij en minuten van uitgaande stukken van mr.dr. F.H.A. Hooft van Iddekinge, administrateur, chef afd. 3A van de Provinciale Griffie, als vertegenwoordiger van de provincie Noord-Holland in de Rijkscommissie van advies inzake bijdragen wederopbouw publiekrechtelijke lichamen, betreffende geleden bezettingsschade.
Niet relevant, geen informatie m.b.t. het analysegebied.	
Inventaris 7721	Ingekomen processen-verbaal inzake oorlogshandelingen, zoals bominslagen in Aalsmeer, Den Helder, Haarlem, Haarlemmermeer, Heemstede en Twisk, 1941.
Niet relevant, geen informatie m.b.t. het analysegebied.	

Tabel 27: Overzicht geraadpleegde inventarisnummers in het NHA, toegang 18.

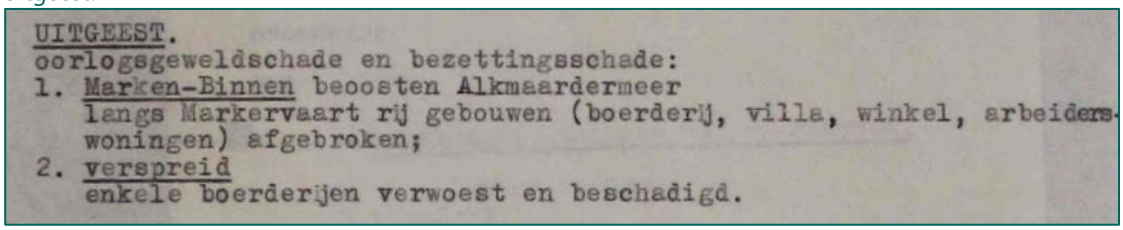
Toegang 228: Rijkswaterstaat Directie Noord-Holland te Haarlem	
Inventaris 80	De opruiming van vaartuigen door of in verband met de oorlog in rijkswateren gezonken, 1940.
Niet relevant, betreft algemeen dossier.	
Inventaris 102	De toestand van de bruggen voor gewoon verkeer, de beschikbaarstelling van hulpbruggen en de opruiming van mijnen, 1945-1946.
Niet relevant, geen informatie m.b.t. het analysegebied.	

Tabel 28: Overzicht geraadpleegde inventarisnummers in het NHA, toegang 228.

Toegang 245: Militair Gezag Noord-Holland	
Inventaris 14	Map 108.
12 juni 1945. De burgemeester van Akersloot meldt dat op 15 december 1944 in een weiland in de Schermerpolder een V1 is neergekomen, die niet is gedetoneerd. In maart 1945 zou een deel van de V1 zijn gedetoneerd. Aan de	

Toegang 245: Militair Gezag Noord-Holland	
perceeleigenaar is verzekerd [onbekend door wie] dat het veilig is. De burgemeester vraagt om te onderzoeken of dat inderdaad zo is. - Niet relevant, geen specifieke locatie gemeld.	
Inventaris 28	Map 200.
Niet relevant, geen informatie m.b.t. het analysegebied.	
Inventaris 140	Map 41.
Niet relevant, geen informatie m.b.t. het analysegebied.	
Inventaris 150	Map 39.
Niet relevant, betreft algemeen dossier.	

Tabel 29: Overzicht geraadpleegde inventarisnummers in het NHA, toegang 245.

Toegang 640: Provinciaal Bestuur van Noord-Holland, Economisch-Technologische Dienst, Provinciale Planologische Dienst, Griffie-Planologie en bijbehorende commissies te Haarlem	
Inventaris 429	Overzichten van bezettings- en oorlogsschade, met tekeningen, 1944-1945
23 juli 1945. Overzicht oorlogsgeweld- en bezettingsschade aan gebouwen in Noord-Holland: ○ Uitgeest. UITGEEST. oorlogsgeweldschade en bezettingsschade: 1. Marken-Binnen beoosten Alkmaardermeer langs Markervaart rij gebouwen (boerderij, villa, winkel, arbeiders-woningen) afgebroken; 2. verspreid enkele boerderijen verwoest en beschadigd. - *Niet relevant, geen concrete oorzaak en datum vermeld.*	

Tabel 30: Overzicht geraadpleegde inventarisnummers in het NHA, toegang 640.

Nationaal Archief (NA)

Het raadplegen van Toegang 2.04.53.15: Inspectie Bescherming Bevolking tegen Luchtaanvallen heeft relevante resultaten opgeleverd. De resultaten zijn in de onderstaande tabel opgenomen:

Toegang 2.04.53.15: Inspectie Bescherming Bevolking tegen Luchtaanvallen	
Inventaris 75	Noord-Holland
7 augustus 1940, 2.30 uur, gemeente Assendelft. Vier bommen neergekomen op een door de Duitse Weermacht in gebruik genomen weiland aan de Groenen dijk. Het terrein waar de bominslag heeft plaatsgehad is gelegen in een polder nabij de grens van de gemeenten Heemskerk en Beverwijk, op 3 km van het dorp Assendelft. De bommen zijn geëxplodeerd. Het vliegtuig vloog van oost naar west. - *Relevant, zie § 4.1.1.* 29 augustus 1940, afgelopen nacht, gemeente Assendelft. In een weiland naast het Weermachtterrein zijn acht bommen geëxplodeerd. Tevens zijn een niet-ontbrande brandbom en een huls van vermoedelijk een lichtkogel aangetroffen. - *Relevant, zie § 4.1.2.* 3 oktober 1940, 5.45 uur, gemeente Assendelft. Twee bommen ingeslagen op en nabij het Weermachtterrein in de gemeente. De richting van de kraters loopt in zuidwestelijke richting over Beverwijk. - *Relevant, zie § 4.1.3.*	

Tabel 31: Overzicht van de in het NA geraadpleegde inventarisnummers van toegang 2.04.53.15.

NIOD Instituut voor oorlogs-, holocaust- en genocidestudies (NIOD)

De volgende geraadpleegde toegangen hebben relevante resultaten opgeleverd:

- Toegang 216k: Departement van Justitie
- Toegang 077: Generalkommissariat für das Sicherheitswesen – Höhere SS- und Polizeiführer Nord-West

Toegang 216k: Departement van Justitie	
Inventaris 180	Rapporten van de plaatselijke luchtbeschermingsdiensten, politiekorpsen en de Marechaussee inzake het geven van het sein luchtalarm, het neerstorten van vliegtuigen en vliegtuigonderdelen en de vondst van niet-ontplofte explosieven, 23 juni 1943 - 28 april 1944.
10 februari 1944. Omstreeks 13.15 uur vloog een Amerikaans vliegtuig, dat blijkbaar in brand stond, boven de gemeente Assendelft. Het toestel stortte even buiten de gemeente neer, op het grondgebied van Uitgeest. Vier bemanningsleden, die het vliegtuig per parachute hadden verlaten, kwamen rond 13.20 uur neer in de gemeente. Zij werden ingerekend door een onderdeel van de Duitse Weermacht, dat in fort Zuidwijkermeer was gelegerd. - *Niet relevant, vliegtuigcrash buiten het analysegebied.*	

Tabel 32: Overzicht van de in het NIOD geraadpleegde inventarisnummers van toegang 216k.

Toegang 077: Generalkommissariat für das Sicherheitswesen – Höhere SS- und Polizeiführer Nord-West	
Inventaris 1328	Dagberichten van de Befehlshaber der Ordnungspolizei Den Haag betreffende vijandelijke luchtaanvallen, 1940-1941.
3 oktober 1940, Assendelft. Twee brisantbommen in en nabij Weermachtsterrein. Geen schade. - *Relevant, houdt verband met andere meldingen, zie § 4.1.3.* 24 november 1940, Schermer. Eén blindganger aangetroffen in weide, op 75 m van een straat. - *Niet relevant, geen precieze locatie bekend.*	

Tabel 33: Overzicht van de in het NIOD geraadpleegde inventarisnummers van toegang 077.

BIJLAGE 4 ARCHIEFONDERZOEK INTERNATIONALE ARCHIEVEN

Voor het analyseren van de oorlogshandelingen binnen het onderzoeksgebied is gebruik gemaakt van documenten uit verschillende internationale archiefinstellingen. REASeuro beschikt over een uitgebreide collectie kopieën van documenten uit de Amerikaanse, Belgische, Britse, Canadese, Franse en Duitse archieven. Voor dit HVO-NGE hebben de volgende archiefinstellingen relevante resultaten opgeleverd:

- The National Archives (TNA) in Londen, Verenigd Koninkrijk.
- National Archives and Records Administration (NARA) in College Park (MD), Verenigde Staten.
- Bundesarchiv-Militärarchiv (BaMa) in Freiburg, Duitsland.
- Bundesarchiv Berlin-Lichterfelde (BaBL) in Berlijn, Duitsland.

The National Archives (TNA)

Luchtoorlog

REASeuro heeft in de loop der jaren een aanzienlijke collectie bombardementsgegevens uit The National Archives (TNA) in Londen verzameld. Voor voorliggend HVO-NGE is deze collectie geraadpleegd. De collectie omvat verschillende bombardementsgegevens van bombardementen door de volgende Britse luchtmachtonderdelen:

Eenheid	Omschrijving	Actief in NL	Standaard door REASeuro geraadpleegde toegangen
Bomber Command (BC)	BC voerde vooral bombardementen uit op strategische doelen en stedelijk gebied. Vele bombardementen op Nederlands grondgebied in de eerste jaren van de oorlog werden veroorzaakt door navigatiefouten/in nood verkerende vliegtuigen van BC.	1940-1945	AIR 14 – Day and Night raid sheets, Summaries of Form E reports, Photographic Interpretation Section AIR 24 – Headquarters AIR 25 – Groups AIR 27 – Squadrons AIR 50 – Combat Reports
Coastal Command (CC)	CC had de taak om geallieerde schepen te beschermen, maar voerde ook diverse aanvallen uit op Duitse posities in Nederlandse wateren en -kustgebieden.	1940-1945	AIR 15 – Strike Sheets AIR 24 – Headquarters AIR 25 – No 16. Group AIR 27 – Squadrons
Fighter Command (FC)	FC beschikte over diverse jachtvliegtuigen en jachtbommenwerpers die in Nederland aanvallen uitvoerden op militaire infrastructuur, spoorwegen, schepen en Duitse troepen.	1940-1945	AIR 24 – Headquarters AIR 25 – No. 12 Group AIR 27 – Squadrons
Second Tactical Air Force (2TAF)	2TAF bood ondersteuning aan geallieerde grondeenheden en voerde, net als FC, aanvallen uit op militaire infrastructuur, spoorwegen en schepen in Nederland.	1944-1945	AIR 26 – Wings AIR 27 – Squadrons AIR 37 - Headquarters
Air Defence Great Britain (ADGB)	ADGB maakte deel uit van Fighter Command en werd in 1943 opgericht om ondersteuning te bieden om Groot-Brittannië te beschermen tegen Duitse vliegtuigen.	1943-1944	AIR 24 – Headquarters AIR 27 – Squadrons
Allied Expeditionary Air Force (AEAF)	AEAF was verantwoordelijk voor de tactische luchtsteun. 2TAF en de Amerikaanse Ninth Air Force maakten deel uit van deze eenheid.	1944-1945	AIR 24 – Headquarters AIR 27 – Squadrons AIR 37 – Daily intelligence and operations summaries
Army Co-operation Command (ACC)	ACC was de voorloper van 2TAF en was opgericht als eenheid voor tactische luchtsteun.	1940-1943	AIR 24 – Headquarters AIR 27 – Squadrons AIR 25 – No. 71 Group AIR 39 – Operational / intelligence summaries

Auster Squadrons	De Auster Squadrons bestonden uit kleine verkenningsvliegtuigen. Zij vlogen over vijandelijk gebied om Duitse posities in kaart te brengen.	1944-1945	AIR 27 – Squadrons
Overige bronnen gerelateerd aan de luchtoorlog in Nederland			
Instelling / Eenheid	Omschrijving	Actief in NL	Standaard door REASeuro geraadpleegde toegangen
Air Historical Branch (AHB)	AHB is de archiefinstelling van de Royal Air Force. In de archieven van de AHB zijn documenten geraadpleegd over missies in onder meer Nederland.	-	AIR 20 – diversen
Central Interpretation Unit (CIU)	CIU verzorgde de interpretatie van luchtfoto's voor de geallieerde strijdkrachten.	1941-1945	AIR 29 – Interpretation reports AIR 34 – Target folders, Album of aerial photographs
RAF Stations	Gedurende de oorlog hielden de Britse vliegvelden welke toestellen opstegen, waarbij informatie werd genoteerd over het doelwit, bommenlast en neergestorte vliegtuigen.	1940-1945	AIR 28 - Stations
United States Army Air Forces (USAAF)	In TNA zijn (samenvattende) rapporten geraadpleegd van de USAAF over missies in onder meer Nederland.	1943-1945	AIR 40 – Missions, Operations

Tabel 34: Overzicht van geraadpleegde bronnen met betrekking tot de luchtoorlog in TNA in Londen.

Het raadplegen van de in de bovenstaand tabel geraadpleegde inventarisnummers heeft de volgende resultaten opgeleverd met betrekking tot het onderzoeksgebied:

Records created or inherited by the Air Ministry, the Royal Air Force, and related bodies Reference: AIR		
Inventaris	Bron	Omschrijving
6/7 augustus 1940		
AIR 14/2666	Night Bomb raid sheets Vol. III 1940 July-1940 Aug	Verschillende bommenwerpers van 3 Group voeren aanvallen uit op doelen in Nederland.
AIR 14/3156	No 3 Group: France and Germany 1940 July-1940 Aug	
AIR 24/222	Including Bomber Command Intelligence Summaries Nos. 276-396 1940 July - Aug.	
AIR 25/51	No. 3 Bomber Group Operations record book 1926 Apr.- 1940 Dec.	
AIR 27/388	No 37 Squadron: Operations Record Book 1916 Sept. 1940 Dec.	
AIR 27/645	No 75 Squadron: Operations Record Book 1916 Oct. 1941 Dec.	
28/29 augustus 1940		
AIR 14/2666	Night Bomb raid sheets Vol. III 1940 July-1940 Aug	Verschillende bommenwerpers van 2 en 5 Group voeren aanvallen uit op vliegvelden in Nederland.
AIR 24/222	Including Bomber Command Intelligence Summaries Nos. 276-396 1940 July - Aug.	
AIR 25-22	No. 2 Bomber Group Operations record book 1936 Mar. 1940 Dec.	

Records created or inherited by the Air Ministry, the Royal Air Force, and related bodies Reference: AIR		
Inventaris	Bron	Omschrijving
2/3 oktober 1940		
AIR 14/2668	Night Bomb raid sheets Vol. V 1940 Oct	1 Whitley, 4 Group, 77 Squadron. 2.30 uur, Potsdam, 2 x 250 lbs. 4.25 uur, IJmuiden (dokken en kanaal), 2 x 500 lbs, 3 x 250 lbs, 60 x 4 lbs.
AIR 14/3168	No. 4 Group: summaries of Form E reports of bombs dropped on targets in France and Germany 1940 Aug-1940 Oct	
AIR 24/223	Including Bomber Command Intelligence Summaries Nos. 397-517 1940 Sept.- Oct.	
AIR 25/93	No. 4 Bomber Group Operations record book 1937 Apr.- 1943 Dec.	
AIR 27/655	No. 77 Squadron: Operations Record Book 1916 Oct. 1941 Dec.	
5/6 maart 1943		
AIR 14/2676	Night Bomb raid sheets Vol. XIII 1943 Jan-1943 May	Een totaal van 442 Britse bommenwerpers werd uitgezonden naar Essen (D). Eén Wellington van 3 Group claimt een aanval te hebben uitgevoerd op vliegveld Alkmaar. Het toestel was geladen met 810x 4 lbs staafbrandbommen.
AIR 24/253	Including Bomber Command Intelligence Reports Nos. 3212-3297 and Intelligence Narratives of Operations Nos. 561-582 1943 Mar.	
AIR 25/52	No. 3 Bomber Group Operations record book 1941 Jan.- 1943 Dec.	
27/28 september 1943		
AIR 14/2677	Night bomb raid sheets Vol. XIV 1943 June-1943 Nov	Een Halifax bommenwerper van 4 Group, 76 Squadron, heeft een bombardement uitgevoerd in Akersloot. Hierbij zijn 2x 1.000 lbs brisantbommen en 48x 30 lbs, 570x 4 lbs en 60 x 4 lbs 'x' brandbommen afgeworpen.
AIR 24/259	Including Bomber Command Intelligence Reports Nos. 3668-3738 and Intelligence Narratives of Operations Nos. 671-685 1943 Sept.	
AIR 25/93	No. 4 Bomber Group Operations record book 1937 Apr.- 1943 Dec.	
AIR 27/651	No 76 Squadron: Operations Record Book 1943 Jan. Dec.	
16/17 december 1943		
AIR 14/2678	Night bomb raid sheets Vol. XV 1943 Dec-1944 May	555 bommenwerpers worden uitgestuurd naar doelen in Duitsland. Een toestel van 7 Squadron stort neer in Oterleek.
AIR 27/100	No 7 Squadron: Operations Record Book	
4 mei 1944		
AIR 40/619	Operation 338: Berlin and Bergen/Alkmaar airfield, 4 May. Includes 2 photographs depicting: Attack on Bergen/Alkmaar Airfield by USAAF fighters. Dated 1944. 1944 May	14 Combat Wings van de U.S. 8th Air Force (360 B-17's en 231 B-24's) uitgezonden naar doelen in Duitsland. Vanwege zware bewolking werden alle bommenwerpers teruggeroepen. Eén B-17 formatie bombardeerde het vliegveld Bergen/Alkmaar. 48 bommenwerpers wierpen 72 ton brisant- en 44 ton brandbommen af.

Records created or inherited by the Air Ministry, the Royal Air Force, and related bodies Reference: AIR		
Inventaris	Bron	Omschrijving
21 maart 1945		
AIR 24/647	HQ FIGHTER COMMAND. Appendices. 1945 Mar.	4 Spitfires XVI, 451 Squadron, 17.05 uur (Engelse tijd). Bommenlast per toestel: 2 x 250 lbs M.C. 11 sec vertraging. Resultaten: spoorlijn in qY.8214 nabij Hillegom gebombardeerd. [...] Vier groen geschilderde wagens beschoten in qY.8828 in de duinen, verschillende inslagen waargenomen. Een 15-ton truck en stoom wagon met trailer in qY.9943, rijdende in zuidelijke richting, aangevallen. Beide voertuigen gestopt en brand waargenomen.
AIR 27/1890	No 451 Squadron RAAF (Royal Australian Air Force): Operations Record Book. With appendices.	
27 maart 1945		
AIR 24/647	HQ FIGHTER COMMAND. Appendices. 1945 Mar.	4 Spitfires XVI, 453 Squadron, 15.05 uur (Engelse tijd), één toestel keerde vroegtijdig terug met mechanische problemen, bommen terug gebracht. Bommenlast per toestel: 2 x 250 lbs. Doel: spoorlijn Amsterdam-Hilversum. Resultaten: spoorlijn gebombardeerd in qZ.1617 (Weesp). [...] Aanval op een truck van 15 ton, rijdende in zuidelijke richting in qY.9136 (Beverwijk). Truck rokend achtergelaten, waarschijnlijk vernietigd.
AIR 27/1893	No 453 Squadron RAAF (Royal Australian Air Force): Operations Record Book. With appendices.	

Tabel 35: Overzicht van relevante inventarisnummers met betrekking tot de luchtoorlog voor voorliggend HVO-NGE uit TNA.

National Archives and Records Administration (NARA)
In de NARA zijn de volgende *record groups* geraadpleegd:

Record Group (RG)	Omschrijving
Record Group 18: Army Air Forces;	Binnen RG 18 kunnen rapportages worden ingezien van missies die Amerikaanse vliegtuigen in onder meer Nederland hebben uitgevoerd.
Record Group 242: National Archives Collection of Foreign Records Seized;	RG 242 bevat diverse documenten van Duitse eenheden, zoals krijgsdagboeken en kaartmateriaal. Deze documenten zijn gedurende en na afloop van de oorlog door het Amerikaanse leger buitgemaakt en in de NARA opgeslagen.
Record Group 243: U.S. Strategic Bombing Survey;	Van RG 243 zijn zogenaamde 'Damage Assessment Reports' geraadpleegd, waarin specifieke informatie over de resultaten van bombardementen zijn opgenomen.
Record Group 331: Allied Operational and Occupation Headquarters, World War II	REASeuro heeft in RG 331 diverse Defence Overprints geraadpleegd. Dit zijn geallieerde stafkaarten waarop Duitse verdedigingsstellingen staan aangegeven, zoals loopgraven en geschutstellingen, n.a.v. luchtfotoanalyse en inlichtingen.
Record Group 341: Headquarters U.S. Air Force (Air Staff);	RG 341 bevat gedetailleerde rapportages van uitgevoerde bombardement. Binnen deze toegang zijn diverse 'Military Intelligence Photographic Interpretation (MIPI) Reports' geraadpleegd door REASeuro over de uitwerking van bombardement op onder meer Nederlands grondgebied.
Record Group 342: U.S. Air Force Commands, Activities, and Organizations;	In RG 342 zijn diverse stukken geraadpleegd door REASeuro van onderliggende luchteenheden, zoals de Bomb Groups.
Record Group 407: Adjutant General's Office, 1917-.	RG 407 bevat War Diaries van Amerikaanse grondeenheden die onder meer in Nederland hebben gevochten.

Tabel 36: Overzicht van geraadpleegde Record Groups in de NARA in College Park.

Dit heeft de volgende resultaten opgeleverd:

Record Group 18: Army Air Forces	
Entry 7	Box 4681

4 mei 1944.

(c) During its withdrawal, one B-17 Combat Wing made a visual attack through a cloud opening on an airfield at Bergen/ Alkmaar, Holland. Forty-eight B-17's dropped 72.0 tons HE and 60 tons IB on this target of opportunity. One aircraft released on a concentration of anti-aircraft guns at an unidentified location. Reconnaissance photographs indicate the following damage at Bergen/Alkmaar:

	1ST BOMB DIV. BERLIN	2ND BOMB DIV. BRUNSWICK	3RD BOMB DIV. BERLIN	BOMBER TOTAL
Number A/C Airborne	283	293	275	851
Number Sorties	162	73	2	237
Attack. T.O.	Alkmaar 48	0	0	49
	Unknown 1			
Bombs On Target				
T.O. (HE)	(Alkmaar 72.0	0	0	73.5
(IB)	(A/D 60.0	0	0	61.2
(HE)	Unknown 1.5			
(IB)	1.2			

Tabel 37: Overzicht van relevante inventarisnummers met betrekking voor voorliggend HVO-NGE uit de NARA.

Bundesarchiv Freiburg (BaMa) en Berlin-Lichterfelde (BaBL)

Het Bundesarchiv beheert de archieven van de Duitse krijgsmacht en de civiele archieven tijdens de Tweede Wereldoorlog. De collectie is zwaar gehavend door gebeurtenissen tijdens de oorlog. Zo is slechts ca. 2% van het archief van de Duitse luchtmacht (Luftwaffe) bewaard gebleven. Deze collectie is vernietigd door bombardementen en opzettelijke archiefvernietiging. Ook de stukken van de grondeenheden zijn door vernietiging tijdens terugtrekking van de Duitse Wehrmacht slechts fragmentarisch bewaard. REASeuro beschikt over een grote collectie stukken uit het Bundearchiv. Het betreffen stukken van de Duitse Wehrmacht, Luftwaffe en Kriegsmarine die actief waren in Nederland. In deze collectie is gezocht naar stukken met betrekking tot het onderzoeksgebied. Dit heeft de volgende relevante resultaten opgeleverd:

RL 2-II Generalstab der Luftwaffe / Luftwaffenführungsstab	
RL 2 – II/216	Lageberichte alle Fronten mit Anlagen, 3. Okt. 1940 - 13. Okt. 1940

2-3 oktober 1940:

0545	Beverwijk (Nordholland)	2 Spr.B. 8 Brd.B.	Einschläge bei S-Anlage Derta. Geringer Sachschaden an Häusern, kein Personenschaden.

Tabel 38: Overzicht van relevante inventarisnummers uit toegang RL 2-II in het Bundesarchiv Freiburg.

NS 1. Reisschatzmeister der NSDAP	
NS 1/571	Meldungen der Gauleitungen über Bombenabwürfe und Fliegerschäden 1940 – 1944 Bd. 2 Okt. - Dez. 1940

2-3 oktober 1940:

5,45 uhr in beverwijk (nordholland) bombeneinschlag in wohnviertel , vermutlich 2 sprengbomben und 8 brandbomben . erheblicher sachschaden , einige tote und verletzte. genaue angaben fehlen.

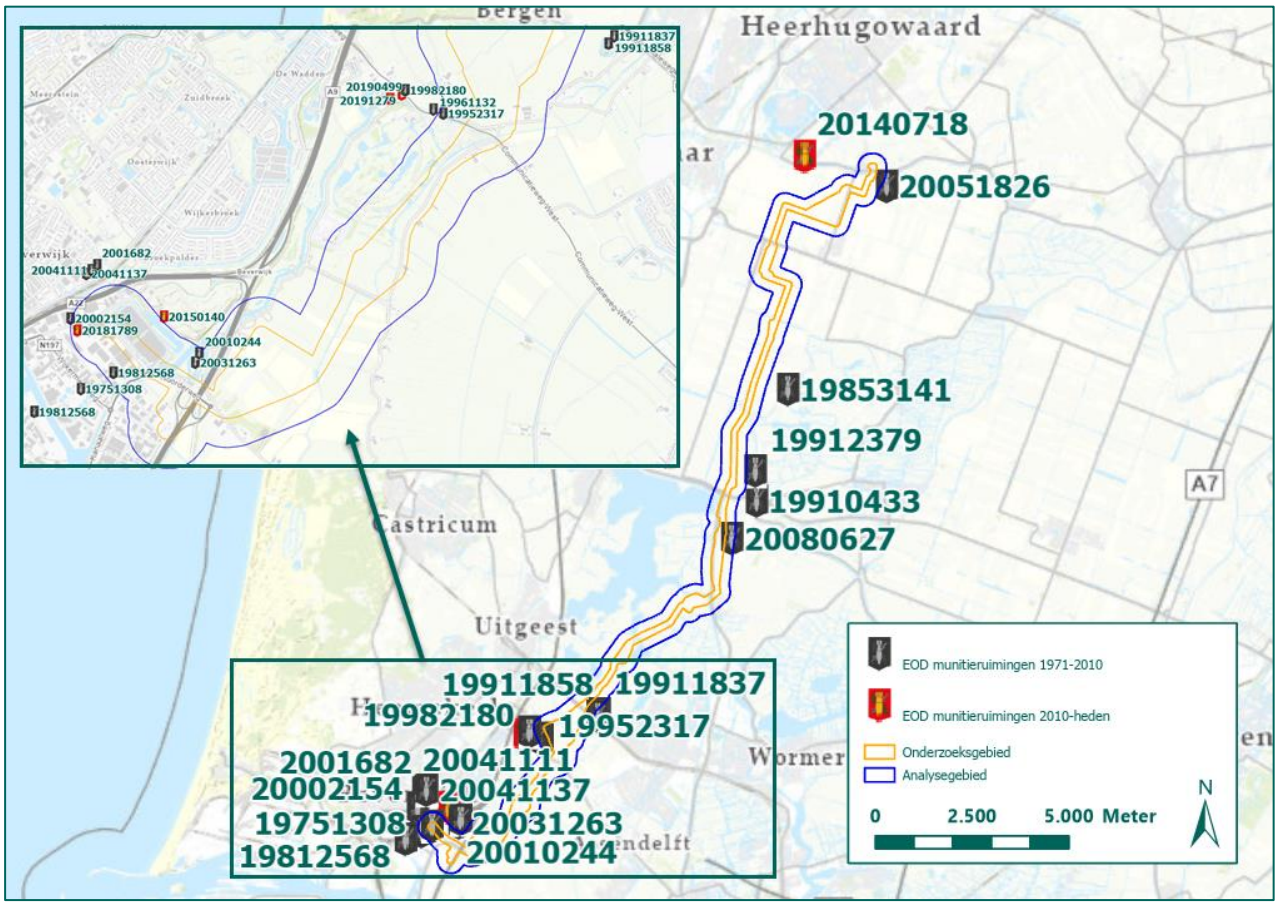
Tabel 39: Overzicht van relevante inventarisnummers uit toegang NS 1 in het Bundesarchiv Berlin-Lichterfelde.

BIJLAGE 5 EOD EN MMOD: MUNITIERUIMINGEN EN MIJNENVELDEN

In deze bijlage zijn de gegevens met betrekking tot de naoorlogse ruimingen van munitie en mijnenvelden opgenomen. Deze gegevens zijn afkomstig van de EOD en zijn voorloper, de MMOD.

EOD: Munitieruimingen

In de munitieruimrapporten van de EOD van 1971 tot heden is gezocht naar geruimde NGE in of in de omgeving van het onderzoeksgebied. De munitieruimrapporten in een straal van 250 meter rond het analysegebied zijn meegenomen in de analyse, zodat een goed beeld wordt verkregen van de soort NGE die zijn ingezet in de omgeving tijdens de oorlog.

Figuur 22: Munitieruimingen EOD binnen het onderzoeksgebied (Bron ondergrond: ESRI).

In de onderstaande tabel zijn de geraadpleegde munitieruimingen van de EOD opgenomen. In enkele gevallen is de ruimlocatie slechts op straatniveau gegeven. De locatieaanduiding is in die gevallen indicatief aangegeven.

Munitieruiming	Geruimde NGE	Locatie	Relevantie
19751308	1 bg van 2 cm, 1 ei hgr Oudhollands (zonder ontsteker).	Wijkermeerweg (waterzuivering, in aanbouw)	Niet relevant, buiten analysegebied.
19812568	Diverse NGE, zie Mora.	Randweg, Beverwijk: sloopbedrijf.	Niet relevant, NGE zijn afkomstig uit partij schroot die van elders komt.
19853141	1 hgr.	Driehuizenlaan 23 (in tuin) Driehuizen	Niet relevant, buiten analysegebied.
19872159	Holle ladingen, slagsnoer, slaghoedjes.	Zuiderkade 25A, Beverwijk	Niet relevant, houdt geen verband met WO II.
19910433	1 pg van 17 ponder.	Zuiderstraat 33 (in achtertuin), West-Graftdijk	Niet relevant,
19911837	1 schot ltg van 2 inch, 1 bg van 81 mm, 400 KKM.	Fort a/d Ham, Uitgeest. Gevonden bij baggerwerkzaamheden.	Niet relevant, buiten analysegebied.
19911858	1 ltg van 2 inch, 1 rkg van 2 inch en schroot.	Fort a/d Ham, Uitgeest, Gevonden bij baggerwerkzaamheden.	Niet relevant, buiten analysegebied.
19912379	Geen NGE.	Noorderstraat 76, West-Graftdijk	Niet relevant, geen NGE.
19952317	Mora niet aangeleverd.	Communicatieweg, Heemskerk,	Niet mogelijk om te beoordelen.
19961132	1 bg van 5 cm (mortier)	Communicatieweg, Heemskerk, Heemskerkerduin.	Niet relevant, buiten analysegebied.
19982180	Schroot.	Fort Veldhuis, Genieweg, Heemskerk	Niet relevant, betreft geen NGE.
20001682	1 bg van 3,7 cm (niet verschoten).	Spoorsingel 72, Beverwijk	Niet relevant, buiten analysegebied.
20002154	1 bg van 75 mm (mortier, zonder ontsteker, Frans).	Parallelweg-A22, onder een viaduct	Niet relevant, buiten analysegebied.
20010244	Industriële springstoffen van onbekende kwaliteit.	Fort a/d St. Aagtendijk, Beverwijk	Niet relevant, betreft naoorlogse NGE.
20031263	Vooronderzoek naar fortgracht. Conclusie: geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van NGE in, op of nabij het fort.	Fort a/d St. Aagtendijk, Beverwijk	Relevant, betreft het analysegebied.
20041111	1 bg van 5 cm (mortier, met ontsteker, verschoten)	Spoorsingel 50A (achtertuin), Beverwijk	Niet relevant, buiten het analysegebied.
20041137	Niet aangeleverd.	Spoorsingel 50A, Beverwijk	Niet mogelijk om te beoordelen.
20051826	1 brandbom van 30 lbs	Akker, Lange Molenweg 12, Oterleek	Niet relevant, buiten analysegebied.
20080627	1 bg 75 mm (7L40, Oudhollands, zonder ontsteker, verschoten)	Grasland, Middelweg 6, Starnmeer, Graft	Niet relevant, is gemeld op boerenerf. NGE is vermoedelijk elders aangetroffen.
20140718	Geen munitie, betreft vliegtuigcomponent.	Korte Molenweg 1, Oterleek [adres melder]	Relevant, in die omgeving stortte tijdens de oorlog een vliegtuig neer.
20150140	1 brisantgranaat, 7,5 cm, Oud-Hollands, verschoten, leeg.	Aagtendijk, Beverwijk [straatnaam, indicatief]	Niet relevant, geen verband met oorlogshandelingen.
20181789	1 brisantgranaat, 3,7 cm, Duits, verschoten.	Parallelweg 103, Beverwijk [exacte locatie]	Niet relevant, geen verband met oorlogshandelingen.
20190499	2 brisantgranaten, 8 cm, Duits, niet-verschoten.	Genieweg 1, Heemskerk [adres melder: Luchtoorlogmuseum Fort Veldhuis]]	Niet relevant, geen verband met oorlogshandelingen.

Munitieruiming	Geruimde NGE	Locatie	Relevantie
20191279	Scherfhandgranaat MLe 1937, Frans.	Genieweg, Heemskerk [straatnaam, indicatief]	Niet relevant, geen verband met oorlogshandelingen.

Tabel 40: Overzicht munitieruimingen (Bron: EOD).

EOD: Mijnenvelden

Naast de munitieruimingen is informatie omtrent de mijnenvelden binnen het onderzoeksgebied verkregen. De mijnenveldkaarten, waarop de mijnenvelden binnen het onderzoeksgebied zijn weergegeven, zijn opgenomen in bijlage 6. In de onderstaande tabel zijn gedetailleerde gegevens met betrekking tot de mijnenvelden binnen het onderzoeksgebied weergegeven.

Relevante mijnenvelden (mijnenveldkaart 348 IJmuiden)					
Nr.	Datum gelegd	Aantal en type gelegd	Datum geruimd	Aantal en type geruimd	Relevantie
127	onbekend	onbekend	30 juli 1946	Geen	Niet relevant. Het vermoeden dat er mijnen zouden liggen (zie ook MMOD), wordt bij een controle ter plaatse niet bevestigd.

Tabel 41: Overzicht relevante mijnenvelden (Bron: EOD).

MMOD

Daarnaast is bij het Semi-Statisch Informatiebeheer (SIB) van het Ministerie van Defensie het archief van de MMOD geraadpleegd. De MMOD is één van de voorlopers van de EOD en heeft direct na de oorlog veel munitie geruimd. In sommige gevallen is de informatie uit het MMOD-archief identiek aan de gegevens omtrent mijnenvelden en munitieruimingen. Voor het onderzoeksgebied is de volgende relevante informatie aangetroffen:

MMOD
Gemeente Akersloot 15 december 1944. In een weiland in de Schermerpolder, Akersloot, is een niet-ontplofte V1 neergekomen. In maart 1945 zou een deel van de vliegende bom zijn gedetoneerd. De burgemeester van Akersloot verzoekt om dit te onderzoeken.
Gemeente Assendelft 5 juli 1946. Melding dat bij fort St. Aagtendijk te Buurwijk vermoedelijk meerdere landmijnen liggen.

Tabel 42: Relevante informatie uit het MMOD-archief.

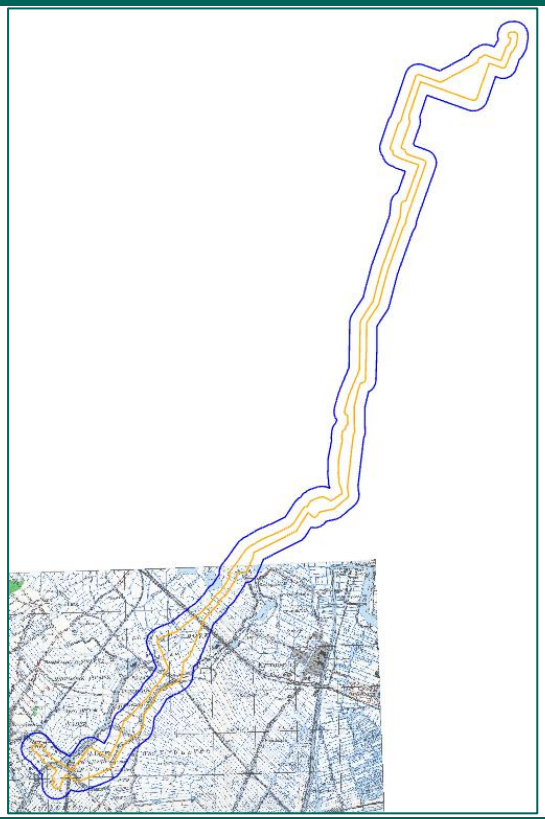
BIJLAGE 6 CARTOGRAFISCH MATERIAAL

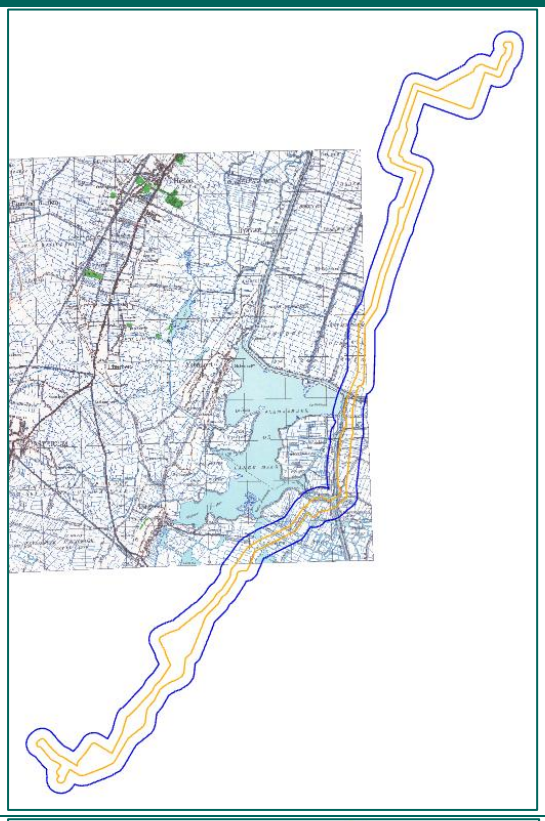
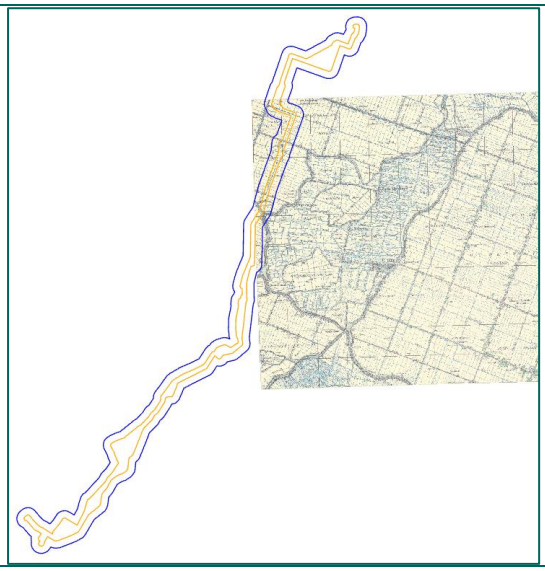
Voor dit HVO-NGE is intensief gebruik gemaakt van kaartmateriaal. Dit kaartmateriaal is digitaal ontsloten in GIS. Het volgende kaartmateriaal is opgenomen in deze bijlage:

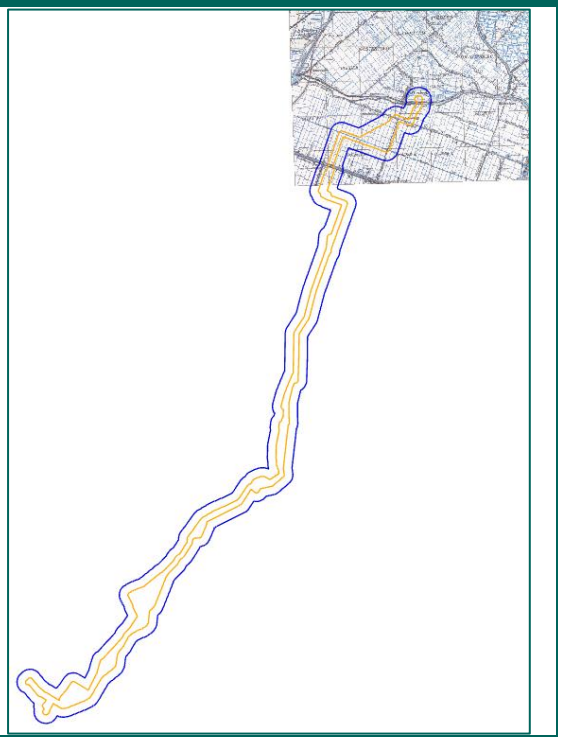
- Geallieerde stafkaart
- Defence overprint
- Bunkerarchief
- Mijnenveldkaart
- Topotijdreis
- Indicatieve Kaart Militair Erfgoed (IKME)
- Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN)
- Huidige topografische kaart

Geallieerde stafkaart

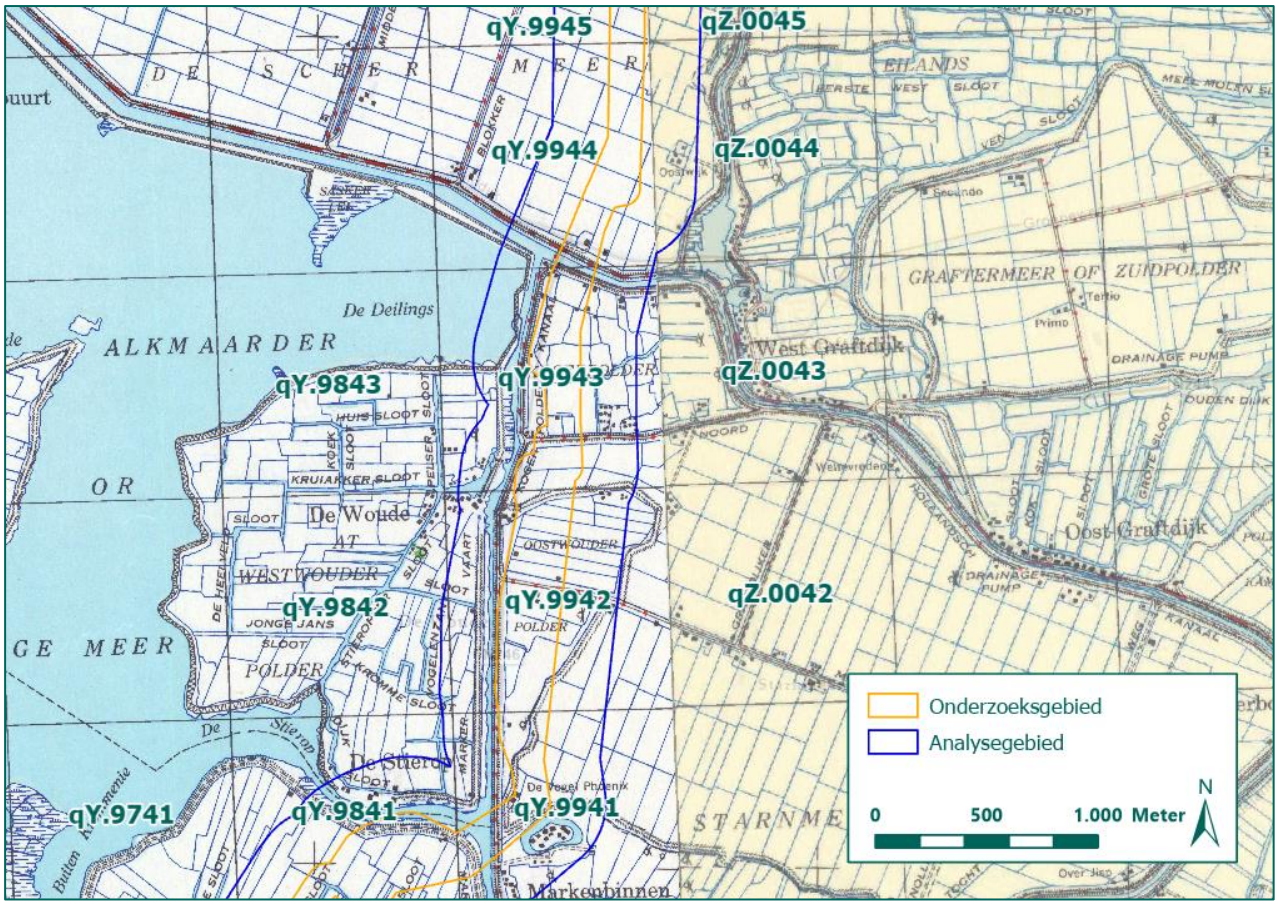
De geallieerde stafkaart is verkregen via het Kadaster en geeft een beeld van hoe het gebied er tijdens de Tweede Wereldoorlog uitzag. Stafkaarten zijn voorzien van een coördinatenstelsel gebaseerd op kaartvierkanten, het zogenaamde Nord du Guerre-coördinatenstelsel. Een kaartvierkant is een locatieaanduiding van één kilometer bij één kilometer. In sommige gevallen zijn de locaties op honderd meter (zescijferig coördinaat) en op tien meter (achtcijferig coördinaat) nauwkeurig. In stukken van land- en luchteenheden uit de Britse National Archives worden deze coördinaten gebruikt om locaties aan te duiden. In onderstaande tabel is weergegeven op welke stafkaarten het analysegebied ligt. Verder is per stafkaart aangegeven met welke kaartvierkanten het analysegebied overlap heeft. In onderstaand figuur is ter illustratie een uitsnede weergegeven van een geallieerde stafkaart, inclusief het onderzoeks- en analysegebied en kaartvierkanten.

Stafkaart	Kaartvierkanten	Miniatuur
348 IJmuiden	qY.9134, qY.9135, qY.9136, qY.9234, qY.9235, qY.9236, qY.9334, qY.9335, qY.9336, qY9337, qY.9435, qY.9436, qY.9437, qY.9438, qY.9536, qY.9537, qY.9538, qY.9539, qY.9638, qY.9639, qY.9739.	
344 Castricum	qY.9640, qY.9740, qY.9741, qY.9840, qY.9841, qY.9842, qY.9843, qY.9940, qY.9941, qY.9942, qY.9943, qY.9944, qY.9945, qY.9946, qY.9947.	

Stafkaart	Kaartvierkanten	Miniatuur
		
345 De Rijp	qZ.0042, qZ.0043, qZ.0044, qZ.0045, qZ.0046, qZ.0047, qZ.0048, qZ.0049, qZ.0146, qZ.0147, qZ.0148, qZ.0149.	

Stafkaart	Kaartvierkanten	Miniatuur
339 Broek op Langendijk	qZ.0050, qZ.0051, qZ.0150, qZ.0151 qZ.0152, qZ.0250, qZ.0251 qZ.0252, qZ.0350, qZ.0351 qZ.0352, qZ.0451 qZ.0452.	

Tabel 43: Overzicht stafkaarten en relevante kaartvierkanten.

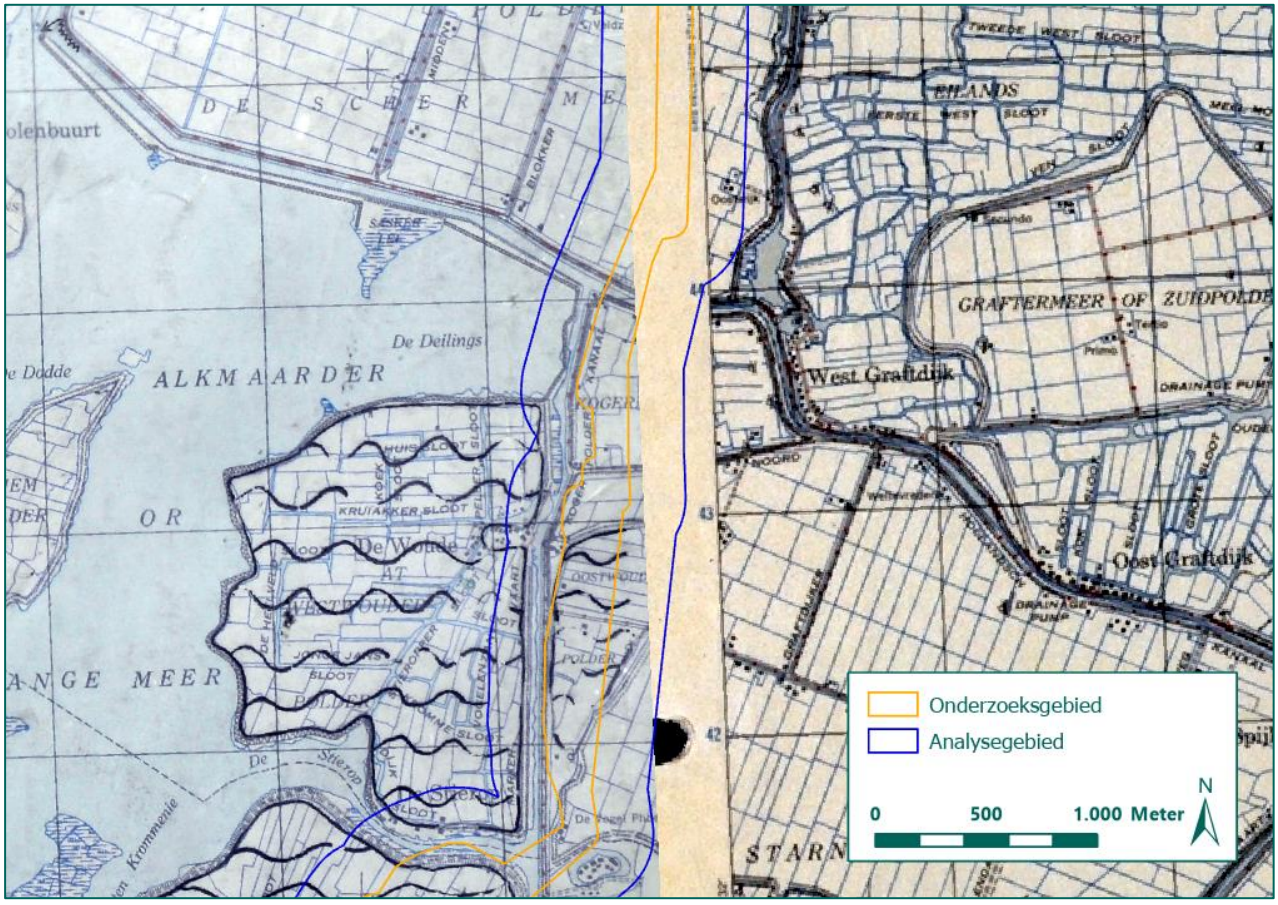
Figuur 23: Uitsnede geallieerde stafkaarten met relevante kaartvierkanten (Bron: Kadaster).

Defence overprint

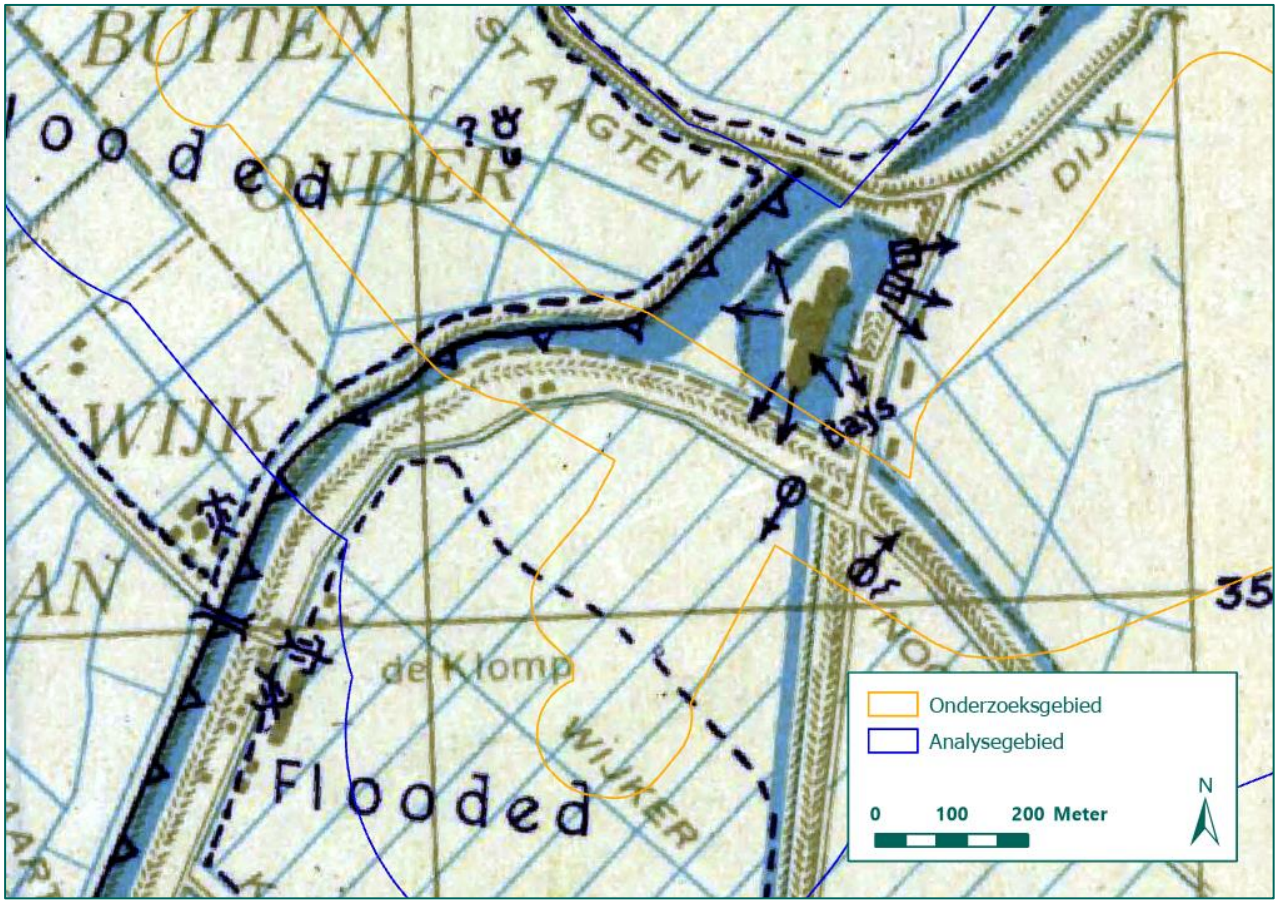
Een defence overprint is een uitgave van een geallieerde stafkaart waarop vijandelijke posities en stellingen zijn aangeduid. De overprint geeft informatie over stellingen, frontlijnen en andere militaire informatie die werd verzameld door geallieerde inlichtingendiensten. Een overzicht van de voor dit onderzoek beschikbare overprints is opgenomen in onderstaande tabel, de figuur geeft ter illustratie een uitsnede weer van een defence overprint.

Defence Overprint	Datum	Bron	Stellingen binnen analysegebied?
348 IJmuiden	12 april 1945	Kadaster	Ja, enkele wapenopstellingen.
344 Castricum	Niet bekend	Library and Archives Canada (LAC)	Nee, er is alleen geïnundeerd gebied weergegeven.
345 De Rijp	Niet bekend		Nee, er is alleen geïnundeerd gebied weergegeven.
339 Broek op Langendijk	Niet bekend		Nee, er zijn geen stellingen weergegeven.

Tabel 44: Overzicht Defence overprints.

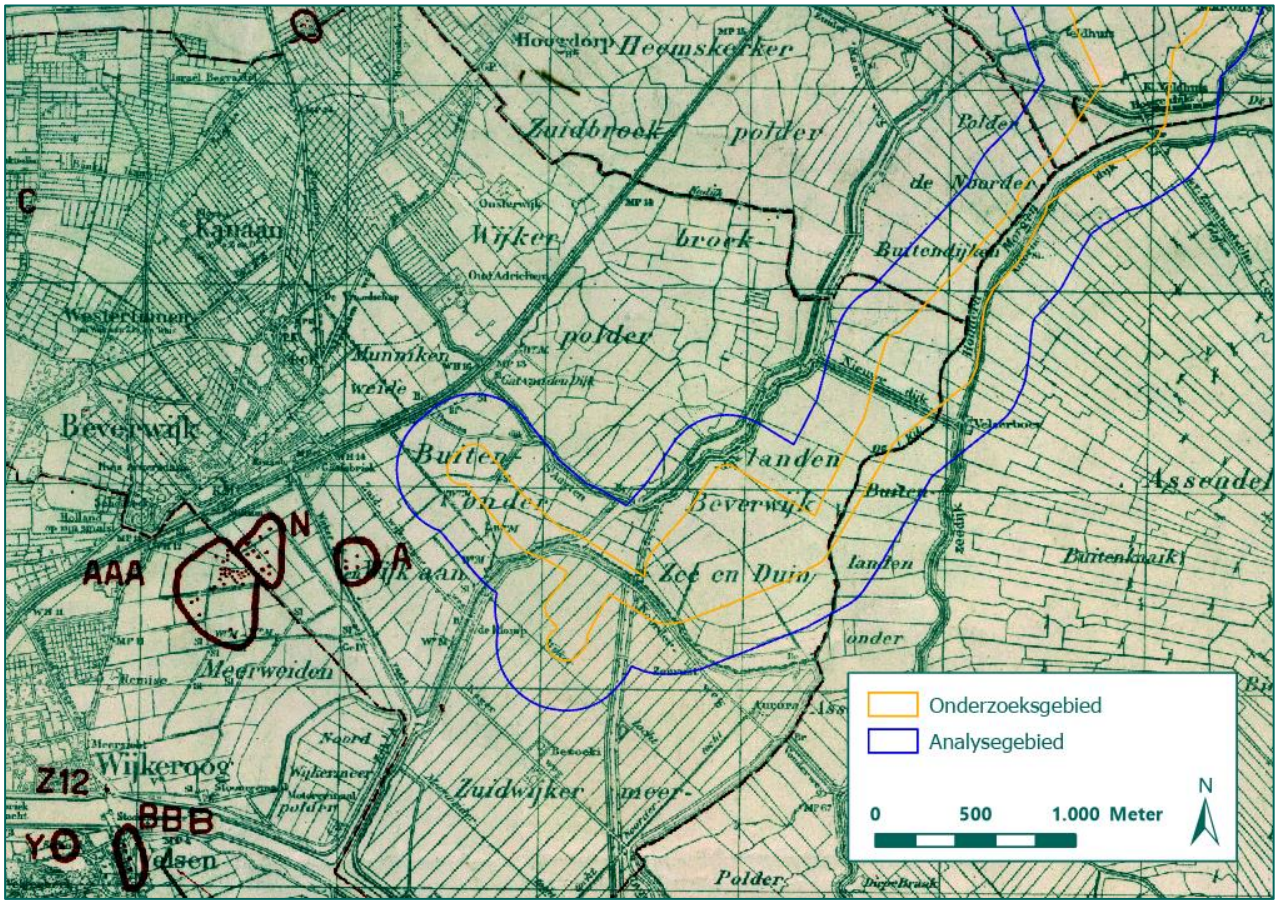
Figuur 24: Uitsnede defence overprints 344 Castricum en 245 De Rijp. (Bron: LAC).

Figuur 25: Uitsnede van defence overprint 348 IJmuiden, d.d. 12 april 1945. Met blauwe pijlen zijn op de kaart wapenopstellingen aangegeven. (Bron: Kadaster).

Bunkerarchief

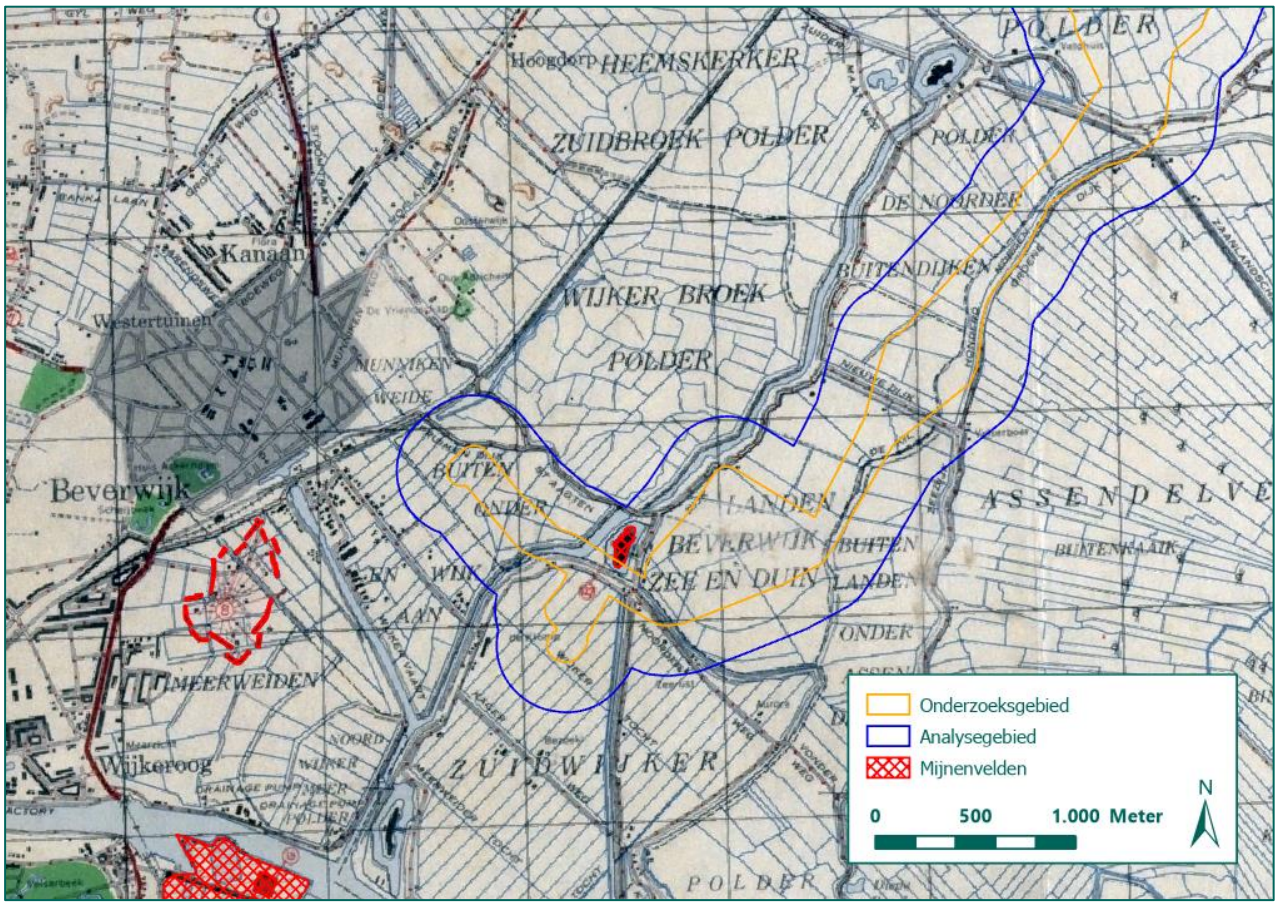
Het archief van het 2e Geniecommandement, Bureau Registratie Verdedigingswerken van het Ministerie van Defensie (beter bekend als het Bunkerarchief) bevat informatie over verdedigingswerken van meer permanente aard. Voorbeelden hiervan zijn de betonnen bunkers van de Atlantikwall, versterkingen rond vliegvelden en onderdelen van stellingen. In Figuur 26 zijn de Blokkaarten weergegeven, waarop het onderzoeksgebied zichtbaar is. Binnen het analysegebied zijn geen verdedigingswerken ingetekend.

Figuur 26: Uitsnede Blokkaart 275 3A. (Bron: NA).

Mijnenveldkaart

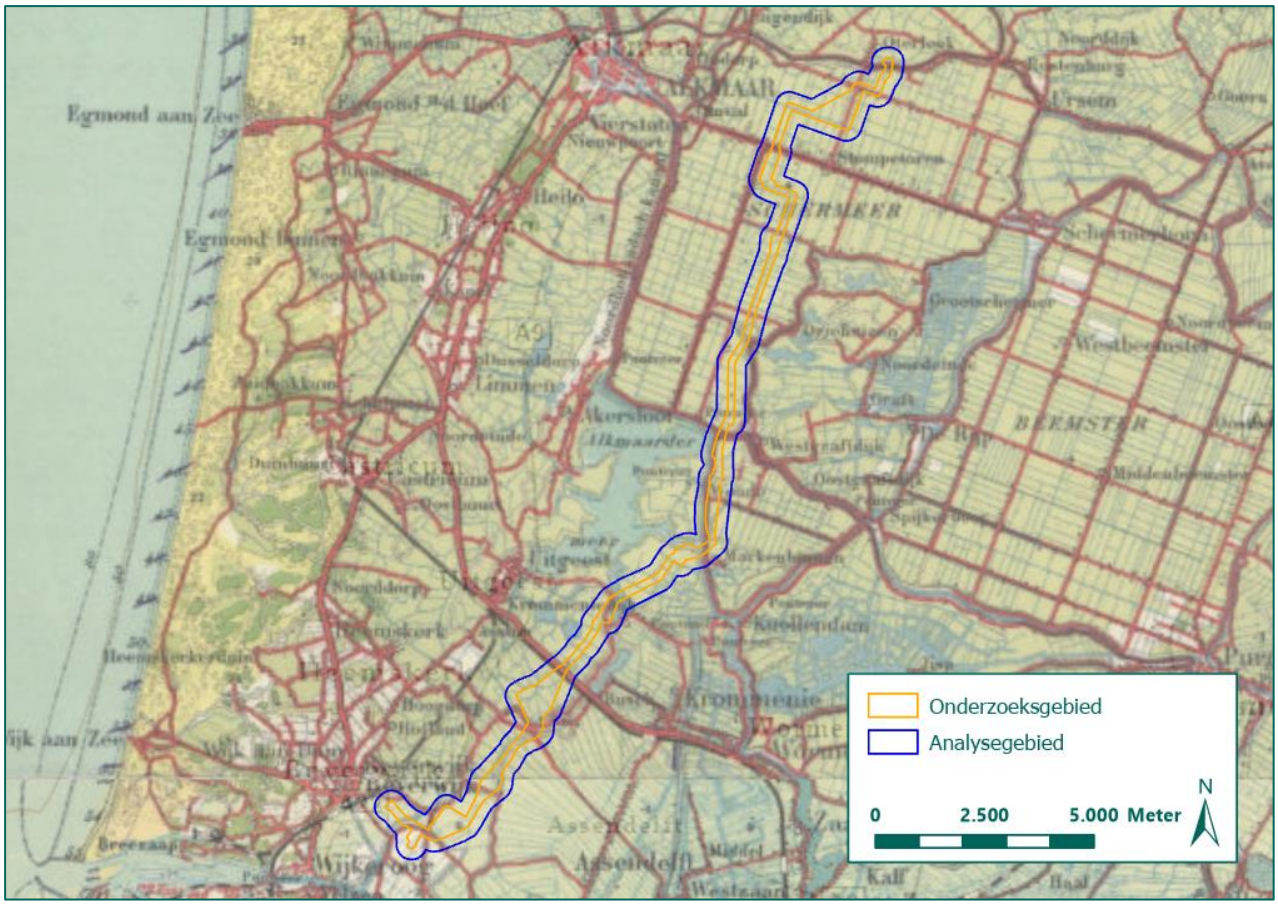
Via de EOD is de mijnenveldkaart verkregen. Mijnenveldkaarten zijn stafkaarten waarop de mijnenvelden met rood zijn aangegeven. Binnen het analysegebied is één mijnenveld of mijnenverdacht gebied aanwezig, zie Figuur 27.

Figuur 27: Uitsnede mijnenveldkaart 348 IJmuiden. (Bron: EOD).

Topotijdreis

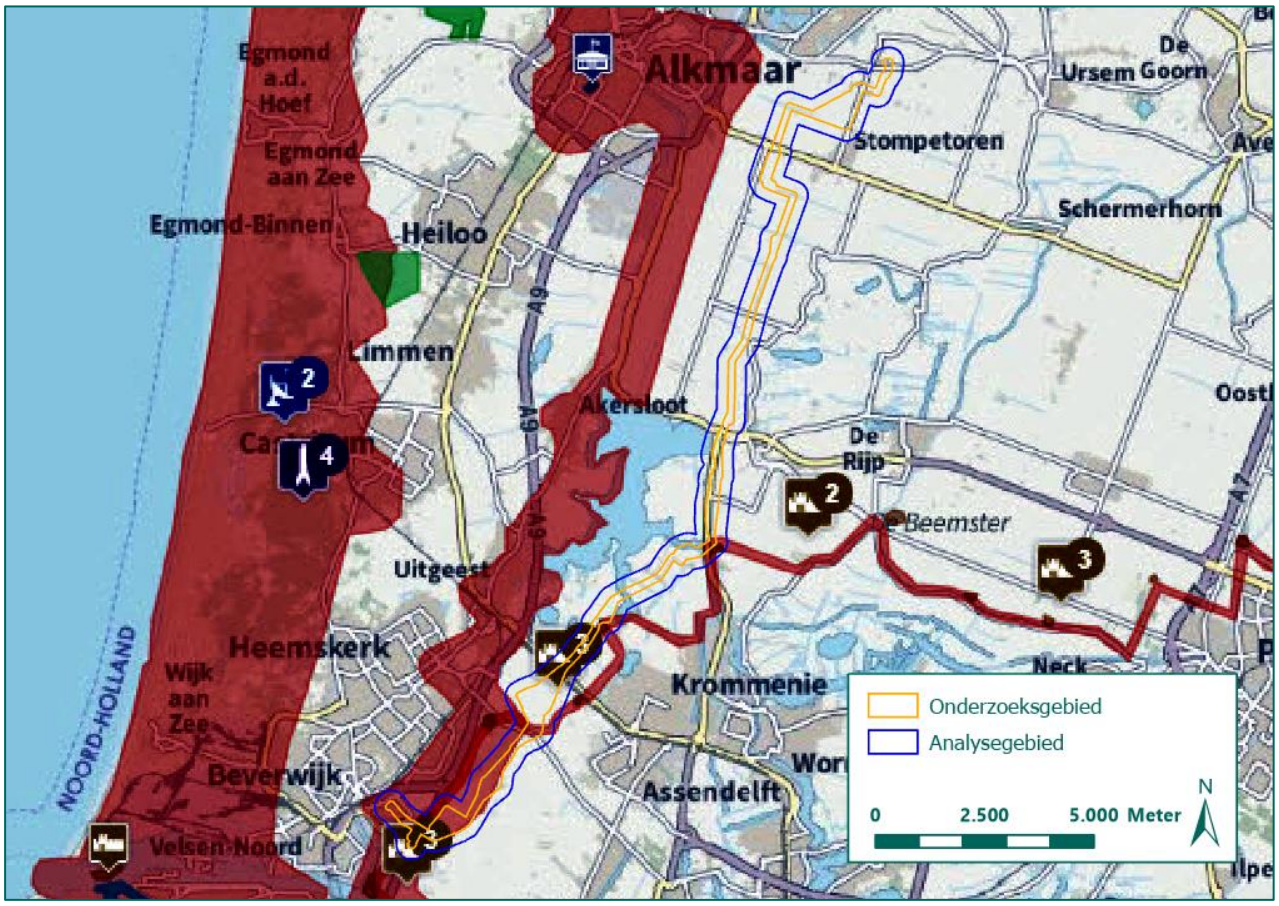
Op topotijdreis.nl staan de kadastrale kaarten van Nederland in de periode 1815 tot heden. Verschillende jaren van kadastrale kaarten zijn door REASeuro in GIS te openen. Op deze wijze kunnen kaarten van het analysegebied van vóór, tijdens en na de Tweede Wereldoorlog worden vergeleken. Als voorbeeld is de kaartlaag van 1943 weergegeven in Figuur 28.

Figuur 28: Uitsnede kaartlaag 1943 (Bron: Topotijdreis).

Indicatieve Kaart Militair Erfgoed (IKME)

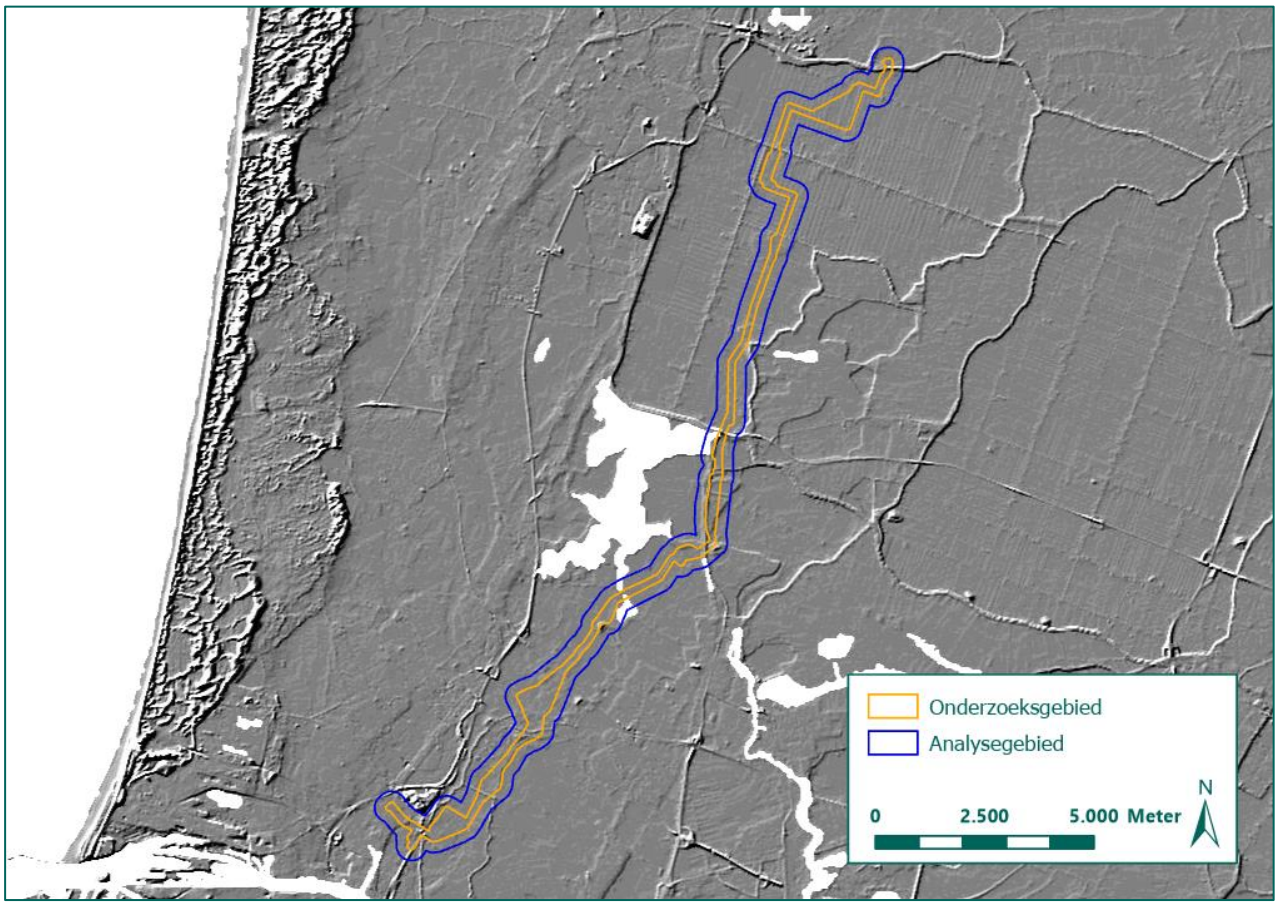
De IKME is een interactieve kaart van Nederland en is gecreëerd op initiatief van de Stichting RAAP. Via de kaart kunnen indicatieve locaties van onder andere Duitse en Nederlandse verdedigingslinies, slagvelden, (schijn)vliegvelden en munitieopslagplaatsen worden waargenomen. In onderstaand figuur is een uitsnede weergegeven van het IKME ter plaatse van het huidige onderzoeksgebied. Zoals blijkt uit de IKME heeft het analysegebied overlap met twee linies uit de Tweede Wereldoorlog (*Neue Landfront*, de Stelling van Amsterdam) en een aantal 19de-eeuwse forten (Krommeniedijk, Den Ham, Veldhuis en St. Aagtendijk).

Figuur 29: Uitsnede IKME (Bron: IKME).

Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN)

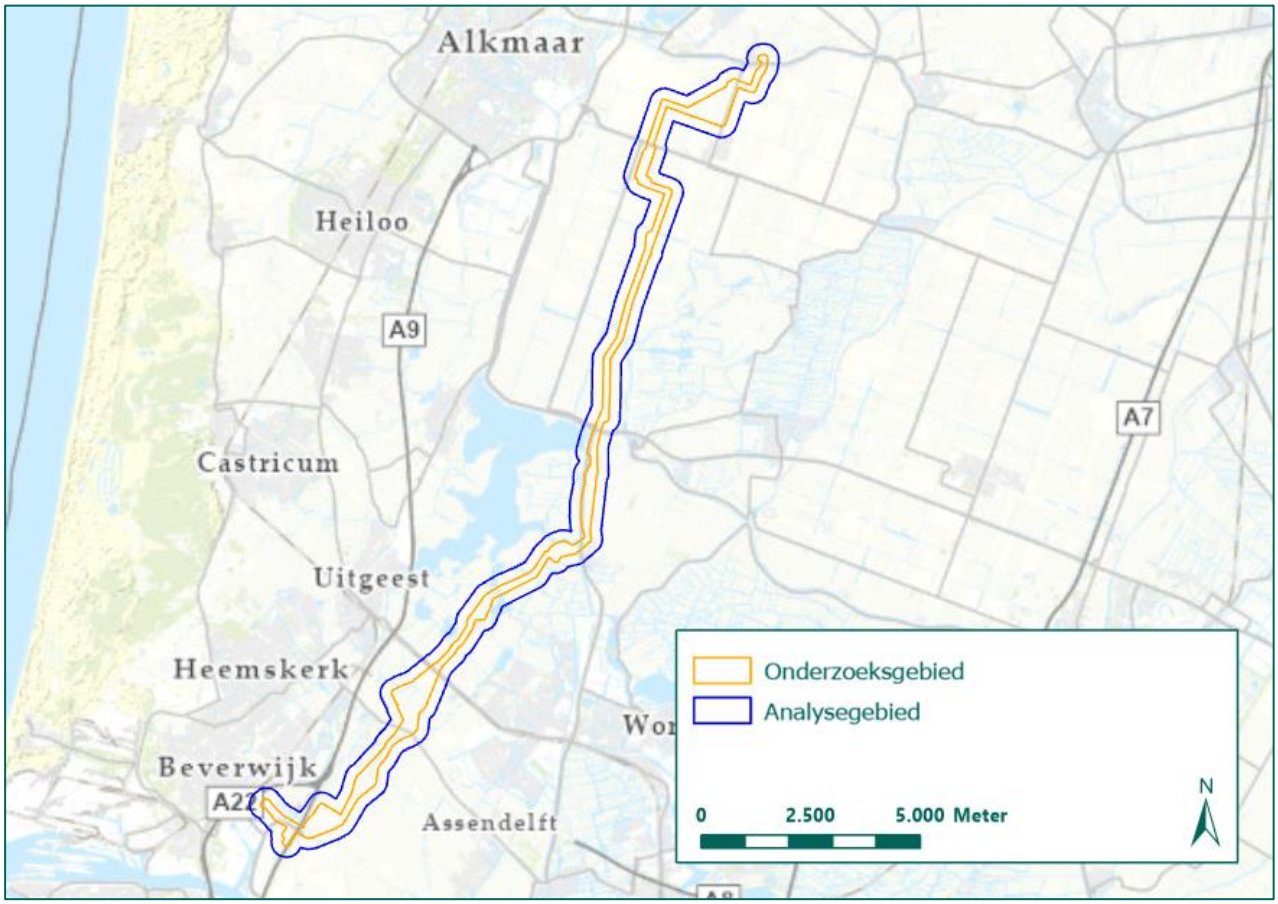
Via het AHN kunnen digitale hoogtekaarten van Nederland worden ingezien. Deze hoogtekaarten maken het mogelijk om verstoringen in het landschap, die gerelateerd kunnen worden aan oorlogshandelingen, inzichtelijk te maken. In Figuur 30 is een uitsnede van het analysegebied in het AHN weergegeven.

Figuur 30: Uitsnede AHN (Bron: AHN).

Huidige topografische kaart

De huidige topografische kaart is afkomstig van ESRI, de ontwikkelaar van GIS. Deze kaartlaag is dermate nauwkeurig dat deze bruikbaar is voor het inpassen van overig kaartmateriaal en voor het nauwkeurig weergeven van NGE-Risicogebieden. Een uitsnede van deze kaart is weergegeven in Figuur 31.

Figuur 31: Uitsnede huidige topografische kaart (Bron: ESRI).

BIJLAGE 7 OVERZICHT LUCHTFOTO'S

Bij de volgende instanties zijn luchtfoto's van tijdens de oorlog geraadpleegd:

- Bibliotheek Wageningen Universiteit (Wageningen, NL);
- Topografische Dienst Kadaster (Zwolle, NL);
- The National Collection of Aerial Photography (NCAP, Edinburgh, VK);

Bij het selecteren van luchtfoto's in zoveel mogelijk rekening gehouden met de dekking en schaal van de foto's en de kwaliteit van het beeld. Voor dit project is getracht het analysegebied volledig te dekken met foto's van zo laat mogelijk in de oorlog. Op enkele locaties zijn aanvullend luchtfoto's besteld van vroeger in de oorlog ten behoeve van de analyse van oorlogshandelingen.

Luchtfoto's van tijdens de Tweede Wereldoorlog:

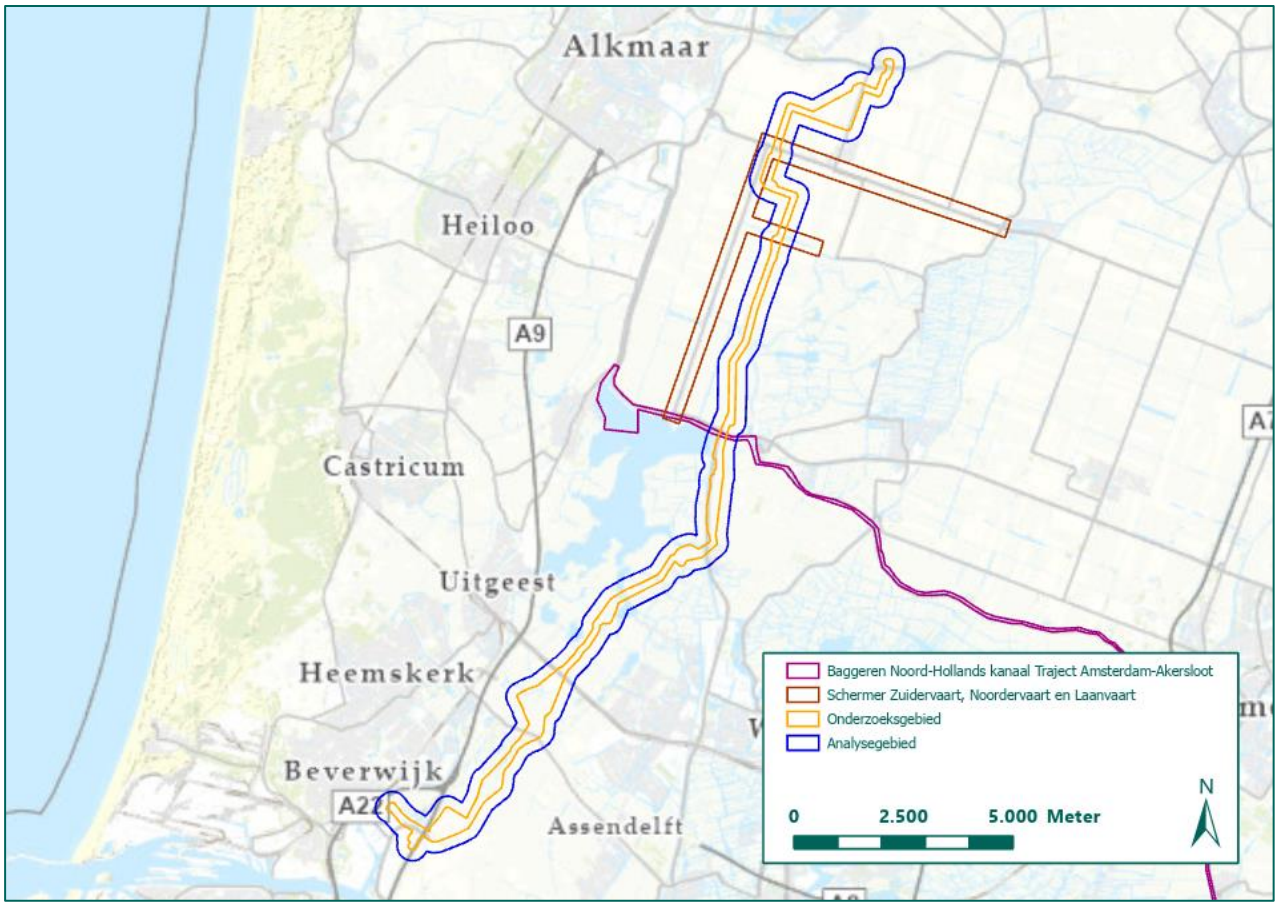
Collectie / sortie	Fotonummer	Datum	Bron
H/0164	0063	6 september 1940	NCAP
H/0375	0221	28 oktober 1940	NCAP
C-1993	2095	8 februari 1943	Kadaster
J-386 / 541	3019	22 februari 1944	Kadaster
106G / 2764	4147, 4150, 4350	10 september 1944	Wageningen
106G / 4531	3178, 3181, 3212, 3296, 3298, 3300, 3301, 4264, 4294, 4296, 4344	26 februari 1945	Kadaster
106G / 5132	4125, 4126, 4127, 4130, 4131, 4132, 4133, 4140, 4141	30 maart 1945	Kadaster
106G / 5133	3312, 3313, 3338, 3340, 4271, 4341	30 maart 1945	Kadaster
106G / 5146	4095, 4096	31 maart 1945	Kadaster
106G / 5218	4110	8 april 1945	Kadaster
106G / 5248	3117, 4117	9 april 1945	Kadaster
106G / 534	4087	17 april 1945	Kadaster

Tabel 45: Overzicht luchtfoto's.

In tekening 01A t/m 01C zijn de luchtfoto's ingepast.

BIJLAGE 8 IN HET VERLEDEN UITGEVOERDE ONDERZOEKEN

Bij REASeuro is bekend dat in het verleden twee onderzoeken zijn uitgevoerd die overlap hebben met het analysegebied. Onderstaand figuur toont de locaties van deze onderzoeken ten opzichte van het huidige analyse- en onderzoeksgebied.

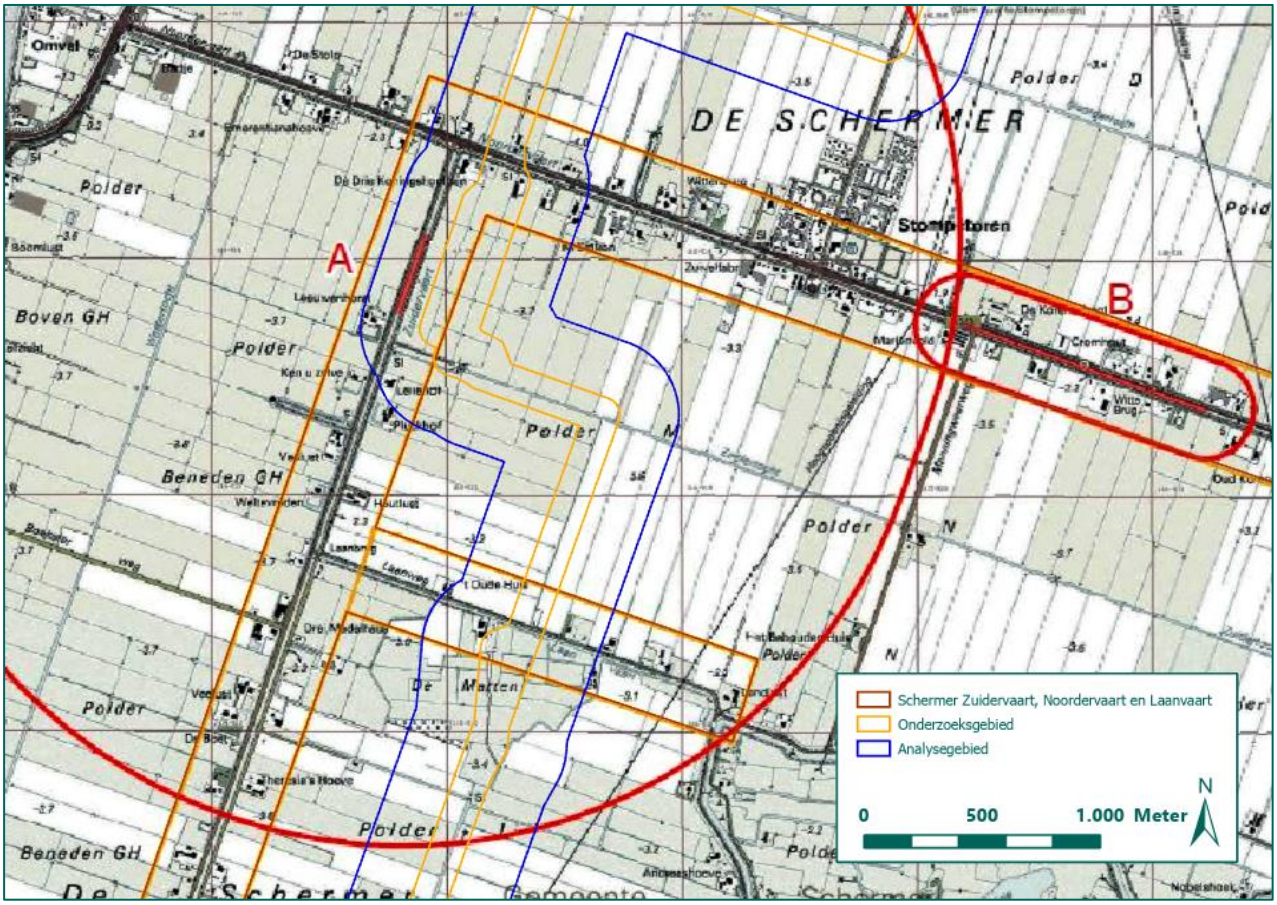
Figuur 32: Overzicht eerder uitgevoerde onderzoeken. (Bron ondergrond: ESRI).

1. Baggeren Noord-Hollands kanaal Traject Amsterdam-Akersloot, Kenmerk: 07631/RO-080015, 4 februari 2008

In 2008 stelde REASeuro een Probleeminventarisatie en –analyse op volgens de toenmalige richtlijnen van de BRL-OCE. Bijgevolg voldoet het onderzoek niet aan de huidige richtlijnen van het WSCS-OCE. Ter plaatse van het huidige analysegebied is in het eerder uitgevoerde onderzoek geen NGE-Risicogebied afgebakend. Het eerder uitgevoerde onderzoek biedt geen aanvullende informatie met betrekking tot het huidige onderzoek.

2. Schermer Zuidervaart, Noordervaart en Laanvaart, Kenmerk: 71473/RO-120024, 20 april 2012

In 2012 is door REASeuro een Historisch Vooronderzoek opgesteld, wat voldoet aan de richtlijnen van het WSCS-OCE. In het eerdere onderzoek zijn twee NGE-Risicogebieden afgebakend. Eén van deze risicogebieden, namelijk gebied 'A', heeft overlap met het huidige analysegebied, zie Figuur 33. Ter plaatse van gebied 'A' kunnen in de Zuidervaart één of twee blindgangers van afwerpmunitie met kaliber 250 en/of 500 lbs zijn achtergebleven. De informatie uit het eerdere onderzoek wordt meegenomen in het voorliggende onderzoek.

Figuur 33: NGE-Risicogebieden uit het eerder uitgevoerde onderzoek ten opzichte van het huidige analyse- en onderzoeksgebied.

BIJLAGE 9 GETUIGEN

In deze bijlage is de schriftelijke neerslag opgenomen van de interviews die REASeuro in 2012 heeft afgenomen met twee getuigen. Zie ook bijlage 8.

Op dinsdag 7 februari 2012
Hoorden wij:

Mulder, Y.M., MA, Historica, werkzaam bij REASeuro,
Derksen, Th.H.J., Sr. OCE-deskundige, werkzaam bij REASeuro,
[redacted]

Op Zuidervaart 66 te Zuid-Schermer, als getuige een man die opgaf te zijn:

De heer VLAAR, M.C.
Geboren op 13-01-1941 te Zuid- en Noord-Schermer
Wonende op Zuidervaart 66 te Zuidschermer

Deze verklaarde:

Ik woonde ten tijde van de oorlog met mijn ouders aan de Zuidervaart 64 in toenmalig ~~Noord-en~~ Zuid-en-Noord-Schermer ~~Zuidschermer~~. Ik denk dat het 1944 was toen er een bom viel, van welke lang een gat zichtbaar is gebleven bij de dam aan de oostkant van de Zuidervaart, op ongeveer 400 meter ten noorden van onze boerderij. De bom veroorzaakte gesprongen ruiten in de omgeving. Die dam is 4 of 5 jaar geleden enige tientallen meters verplaatst. Het bombardement zelf kan ik mij niet herinneren. Details van deze gebeurtenis weet ik van mijn ouders en van horen zeggen.

Behalve de bom bij de dam, vielen er ook drie bommen aan de westzijde van de Zuidervaart in het weiland. De exacte locaties van de bominslagen weet ik niet, maar de gaten zijn nog een tijd zichtbaar geweest. Een vijfde bom viel in de boomgaard ten noorden daarvan. Er zijn in de weilanden heel veel bomscherven gevonden. Over deze vier bommen heb ik gehoord van de buurman. Ook werd er een buurvrouw tegen de achtermuur gedrukt van een boerderij aan het noordelijke einde van de Zuidervaart.

Niemand weet of er ook een bom in de Zuidervaart terecht is gekomen, maar het is goed mogelijk.

30 á 40 jaar geleden is de Zuidervaart voor een groot deel al gebaggerd, vanaf het zuidelijke punt van de Zuidervaart tot ongeveer ter hoogte van ons huis.

Verder vond op 11 oktober 1944 de "slag bij Rustenburg" plaats in een boerderij twee panden naar het zuiden vanaf ons huis. Duitsers pakten hierbij verzetsmensen op en staken die boerderij in brand.

Beschietingen of andere oorlogshandelingen kan ik mij niet herinneren.

Na goedkeuring van het bovenstaande volhardde de getuige bij deze verklaring en ondertekende deze.

VLAAR, M.C.

M C Vlaar

(Handtekening)
5 Maart 2012

Waarvan door mij,
MULDER, Y.M.,

is opgemaakt, dit document dat ik sloot
en tekende te Riel op 28 februari 2012

Op dinsdag 7 februari 2012
Hoorden wij:

Mulder, Y.M., MA, Historica, werkzaam bij REASeuro,
Derksen, Th.H.J., Sr. OCE-deskundige, werkzaam bij REASeuro,
[redacted]

Op Zuidervaart 31 te Zuidschermer, als getuige een man die opgaf te zijn:

De heer BRUYN, J.
Geboren te 08-08-1925 te Akersloot
Wonende op Zuidervaart 31 te Zuidschermer

Deze verklaarde:

Ten tijde van de oorlog woonde ik met mijn ouders aan de westzijde van de Zuidervaart ter hoogte van het huidige pand nummer 66. Ik was thuis toen er een bombardement plaatsvond.

Eerst vielen er drie bommen in de percelen aan de westzijde van de Zuidervaart tussen ons huis en het noordelijke einde van de vaart. Een vierde bom viel in de boomgaard achter een pand aan de Noordervaart, ten noorden van de overige bommen. Het bombardement vond 's morgen plaats rond 07.00 of 08.00 uur in het voorjaar van 1944. De kraters die bommen sloegen waren zo groot als een kamer.

Niet veel later viel er nog een bom op de weg langs de Zuidervaart net ten noorden van ons huis, aan de overzijde van de vaart. De krater hiervan was veel kleiner. Het tijdstip waarop dit bombardement plaatsvond weet ik niet meer. Er zaten vermoedelijk enkele weken tussen de twee bombardementen. Het wordt gezegd dat op het erf van Jan Blauw, de tegenoverliggende boerderij aan de andere kant van het kanaal ten opzichte van ons huis, nog een bom is gevallen, maar dat weet ik niet zeker.

Het is niet onmogelijk dat van beide bombardementen een of meerdere bommen in de vaart terecht zijn gekomen.

Ik kan me verder geen kraters in de weilanden herinneren, ook niet van eventuele blindgangers. Ik kan me niet herinneren dat er enige schade is ontstaan aan de omringende boerderijen ten gevolge van de bombardementen.

Op 11 oktober 1944 werd boerderij Houtlust, bij de Laanweg, in brand gestoken door de Duitsers.
Verder is er aan de Molenweg in Noordschermer een vliegtuig neergestort bij Oterleek. Ook is er een V1 neergestort, niet ontploft en opgeruimd aan het zuideinde van de Zuidervaart.
Verder kan ik mij geen oorlogshandelingen herinneren in Schermer.

BIJLAGE 10 CHECKLIST WSCS-OCE EN VERZENDLIJST

Actie	Verwijzing rapport
Aanleiding van het HVO-NGE	§ 1.1
Omschrijving en doelstelling van opdracht	§ 1.3
Begrenzing van het onderzoeksgebied	§ 1.2
Beschrijving uitvoering onderzoek (incl. betrokken personen)	Zie offerte
Verantwoording bronnenmateriaal (incl. bronverwijzing)	Hoofdstuk 2
Vaststellen en afbakenen van het verdachte gebied	-
Vaststellen soort, hoeveelheid en verschijningsvorm vermoede NGE	-
Leemten in kennis	§ 4.5
Advies	§ 5.2

Verzendlijst:

- 1 digitaal exemplaar van het rapport voor de opdrachtgever.

BIJLAGE 11 TEKENINGEN (LOSBLADIG)

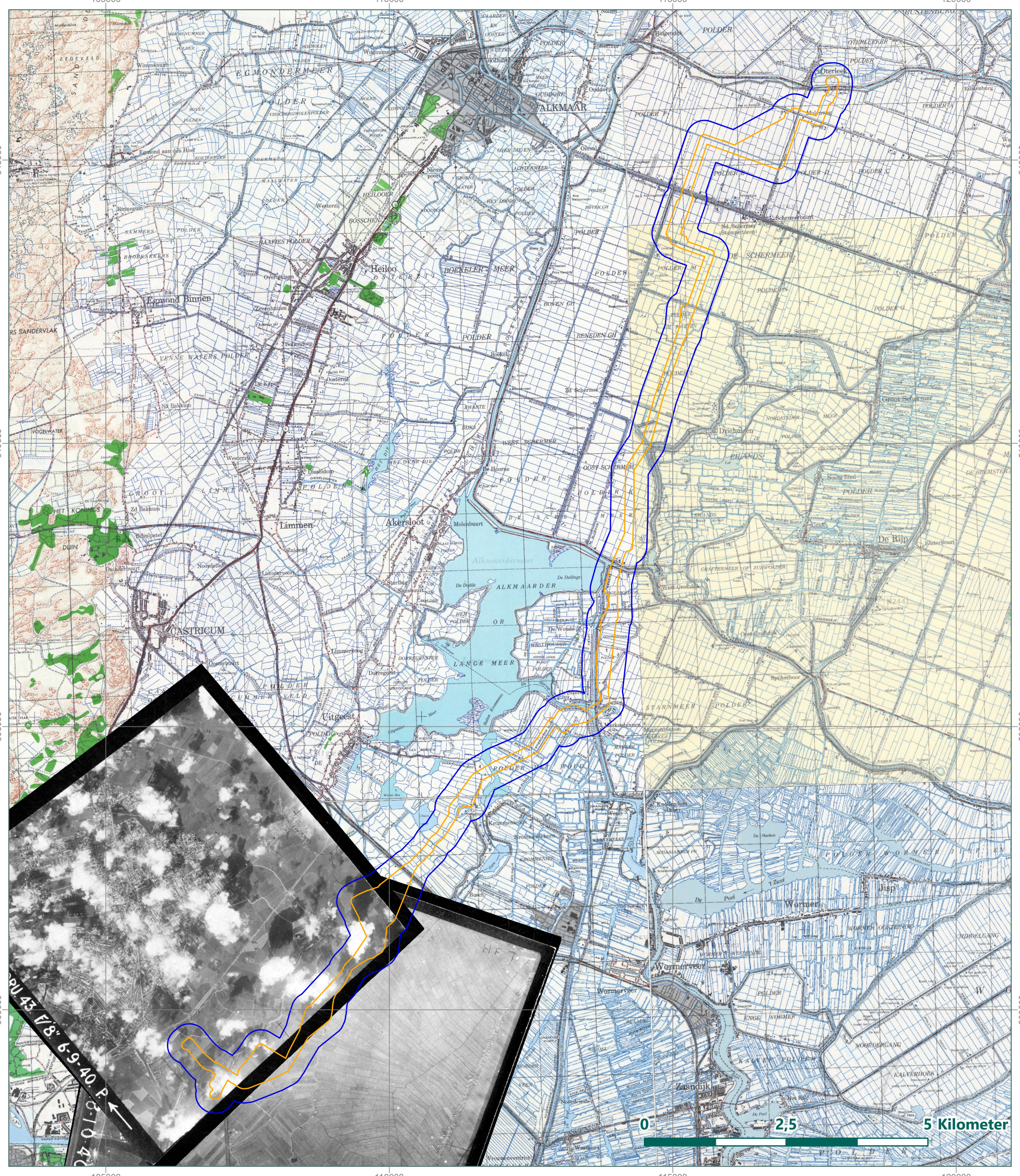
Tekening 01A:	Inpassing luchtfoto's 1940
Tekening 01B:	Inpassing luchtfoto's 1943-1944
Tekening 01C:	Inpassing luchtfoto's 1945
Tekening 02:	Feitenkaart
Tekening 03:	Bodembelastingkaart NGE

Beverwijk-Oterleek kabeltracé

Inpassing luchtfoto's 1940

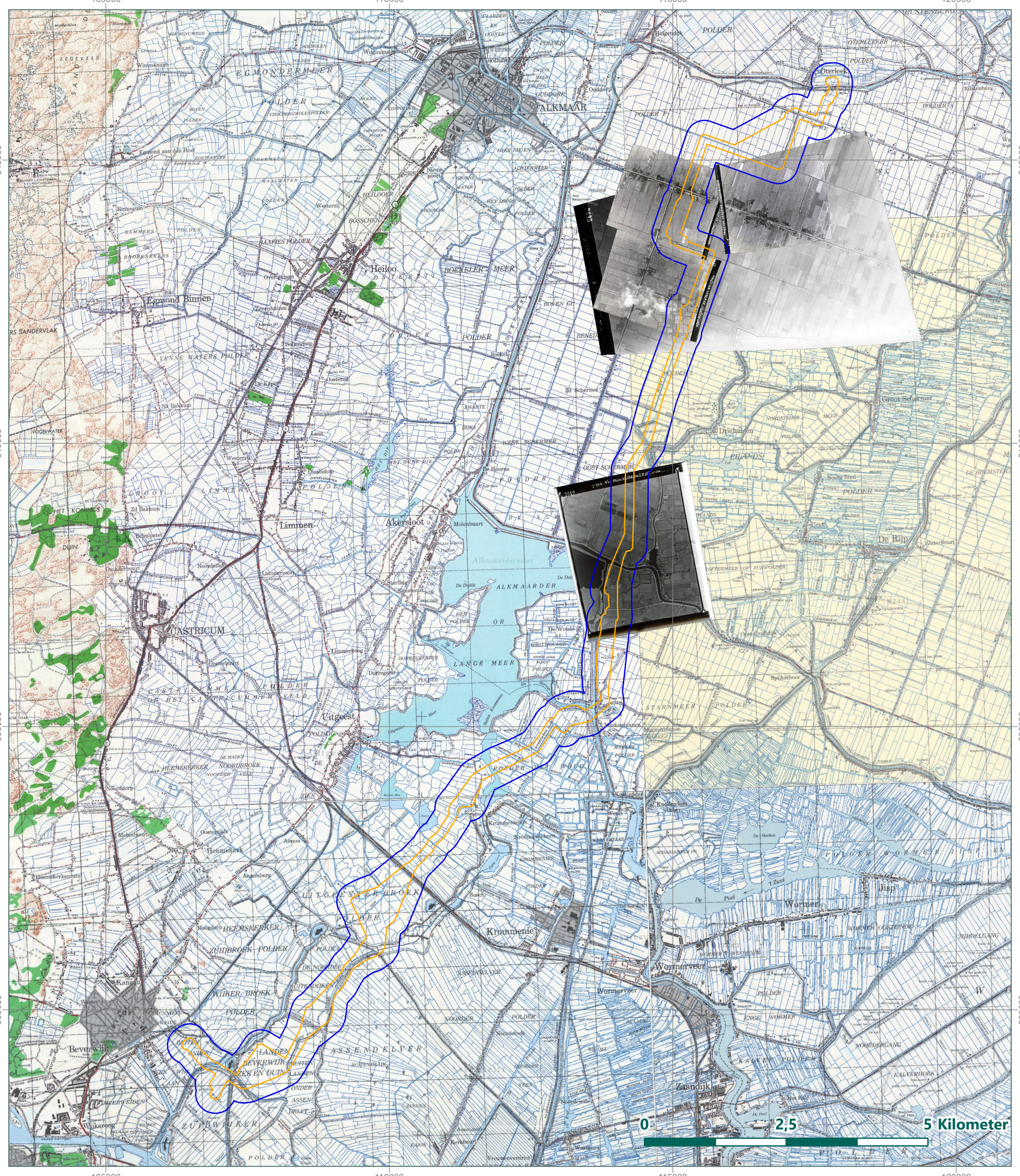
105000 110000 115000 120000

515000 510000 505000 500000

Wimmenum
Egmond aan den Hoef
Rinnegum
Egmond Binnen
Limmen
Akersloot
CASTRICUM
Heiloo
Alkmaar
Uitgeest
Beverwijk
Oterleek
Schermerbuurt
Grootschermer
Driehuizen
De Rijp
Jisp
Wormer
Wormerveer
Zaandijk
Zaandam
Krommenie
Assendelft
Westzaan
Spijkerboor
Oost Graftdijk
West Graftdijk
Noordeinde
Starnmeer
Graftermeer
Alkmaardermeer
Boekelermeer
Schermeer
Oterleekerpolder
Rustenburg
Ouddorp
Omval
Nollen
Hargenditk
Molenweer
Nieuwpoort
Westerzij
Overtolaan
Zevenhuizen
Bolsendorp
Oosterzij
Laan
Zd Bakkum
Schulpeter
Duinderbuurt
Noorderend
Limmervoort
Starrtuur
Slotshuurt
Limmerkoog
Oosterbuurt
Dorregeest
Molenbuurt
De Hoorne
Dissel
Zuidend
Nd Bakkum
Nd Schermer Stompetoren
Za Schermer
Kroonenichtk
Krommenhorn
Busch
Knollendam
Marken
't Zwet
De Poel
Noord Eind
Graft
Materbuurt
Westeinde
Kalverhoek
Noordergang
Middelgang
Enge Wormer
Polder Wormer Jisperveen
Polder Starnmeer
Polder Oost Schermer
Polder De Schermer
Polder Alkmaardermeer
Polder Boekeler Meer
Polder Lange Meer
Polder Het Woud
Polder Graftermeer of Zuidpolder
Polder Egmondermeer
Polder Visscherijmolenpolder
Polder Baafies Polder
Polder Venne Waters Polder
Polder Castricummer Veld
Polder Oosterzij
Polder Heiloer
Polder Bosschen
Polder Oudorp
Polder Alkmaar
Polder Eilands
Polder Oterleeker
Polder Rustenburg
Polder Nollen
Polder Hargenditk
Polder Molenweer
Polder Schermerbuurt
Polder Oterleek
Polder A
Polder B
Polder C
Polder D
Polder E
Polder F
Polder G
Polder H
Polder I
Polder K
Polder L
Polder M
Polder N
Polder O
Polder P
Polder Q
Polder R
Polder Beneden GH
Polder Boven GH
Polder Over Die En
Polder Achtermeer
Polder Groene Water
Polder Het Lood
Polder Koolmeer
Polder Maalwater
Polder Sammers
Polder De Broekakkers
Polder Vogelwater
Polder Duin
Polder Het Koningsveld
Polder Groot Limmer
Polder Dissel
Polder Dorregeester
Polder Westpolder
Polder Jonge Jans
Polder Kruiakker
Polder Hem
Polder Oor
Polder Marker
Polder Marken
Polder Kalverhoek
Polder Enge Wormer
Polder Noordergang
Polder Middelgang
Polder Kalverhoek
Polder Westeinde
Polder Noord Eind
Polder Graft
Polder Oost Graftdijk
Polder West Graftdijk
Polder Spijkerboor
Polder Starnmeer
Polder Zaandijk
Polder Westzaan
Polder Assendelft
Polder Krommenie
Polder Knollendam
Polder Marken
Polder Wormer Jisperveen
Polder Wormerveer
Polder Enge Wormer
Polder Noordergang
Polder Kalverhoek
Polder Middelgang

Beverwijk-Oterleek kabeltracé

Inpassing luchtfoto's 1943-1944

Onderzoeksgebied

Analysegebied

Beverwijk-Oterleek kabeltracé

Inpassing luchtfoto's 1943-1944

Rapportnummer RO-200214

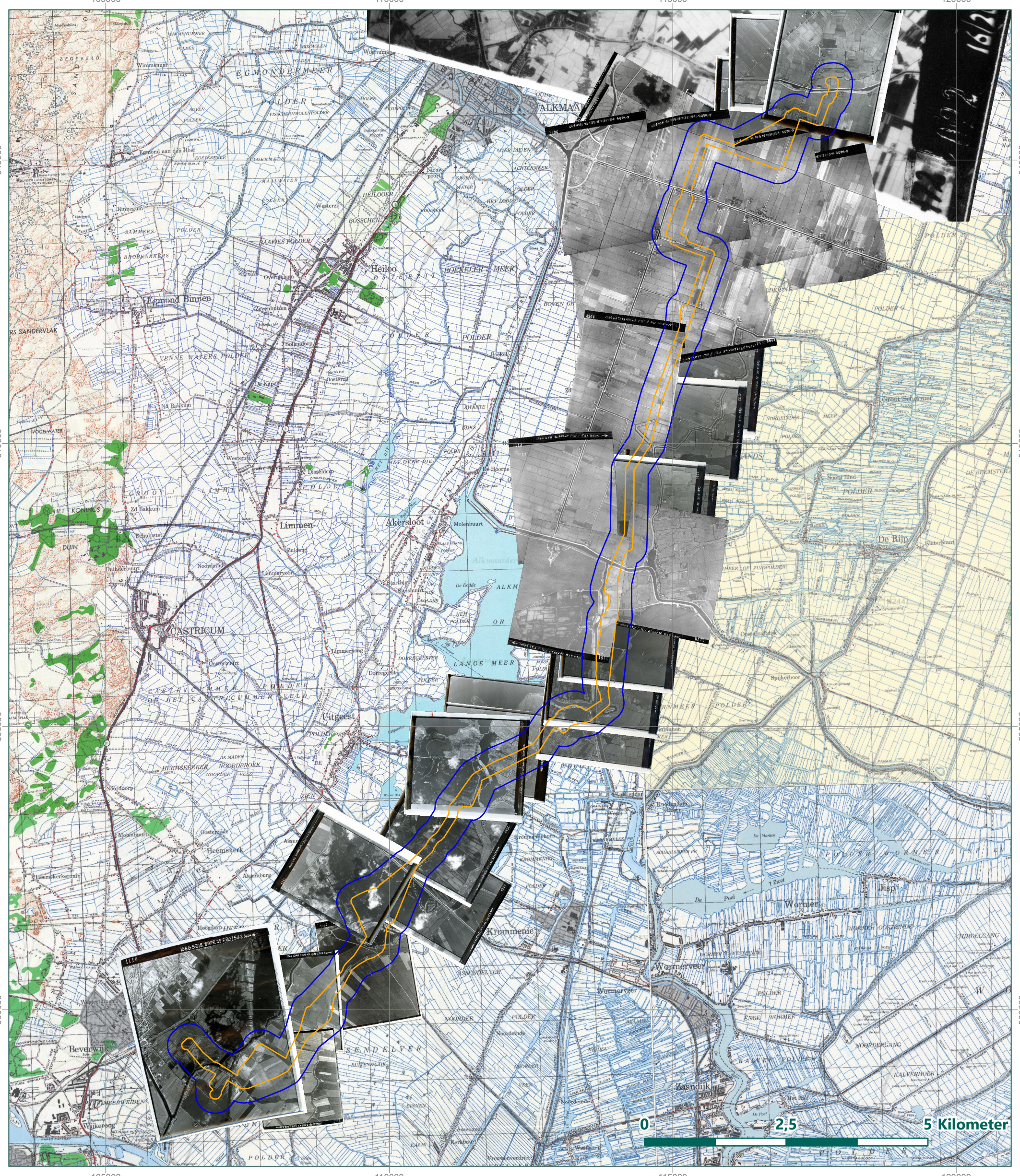
Getekend:	J. van Schijndel	9-6-2021	Tekening no:	73861-01-01B
Gecontroleerd:	T. Dekker	9-6-2021	Papier formaat:	A4
Akkoord:	T. Kloosterman	9-6-2021	Coörd systeem:	RD New

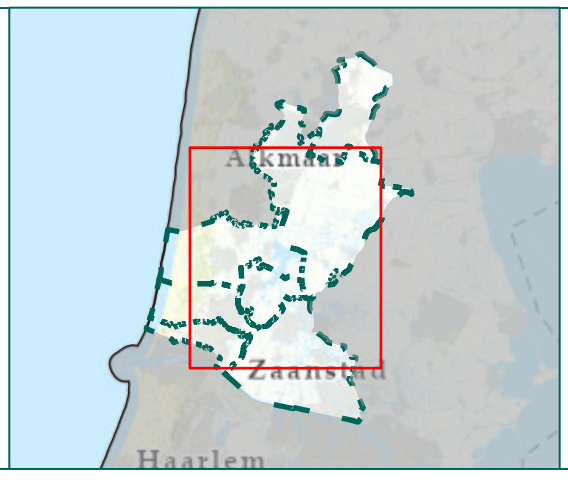
Riel Explosive Advice & Services Europe B.V.
Businesspark Van Riel
Alphenseweg 4A 5133 NE Riel
Postbus 21 5133 ZG Riel
Tel: 013-5186076
E-mail: info@reaseuro.com

N

Beverwijk-Oterleek kabeltracé

Inpassing luchtfoto's 1945

Onderzoeksgebied

Analysegebied

Beverwijk-Oterleek kabeltracé

Inpassing luchtfoto's 1945

Rapportnummer RO-200214

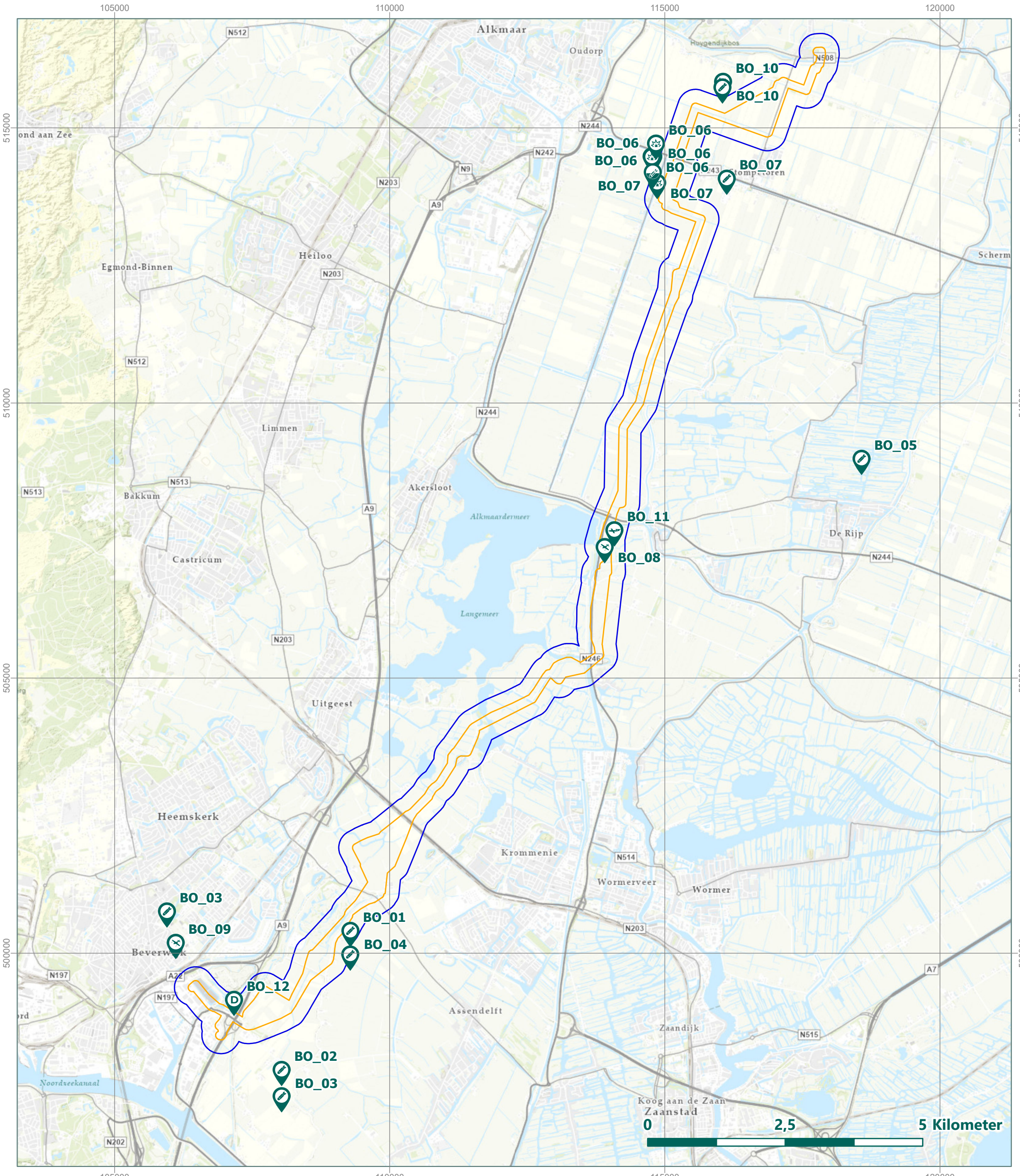
Getekend:	J. van Schijndel	9-6-2021	Tekening no:	73861-01-01C
Gecontroleerd:	T. Dekker	9-6-2021	Papier formaat:	A4
Akkoord:	T. Kloosterman	9-6-2021	Coörd systeem:	RD New

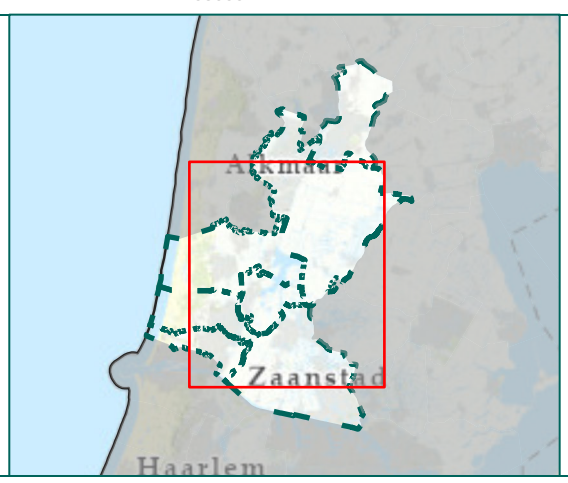
Riel Explosive Advice & Services Europe B.V.
Businesspark Van Riel
Alphenseweg 4A 5133 NE Riel
Postbus 21 5133 ZG Riel
Tel: 013-5186076
E-mail: info@reaseuro.com

N

Beverwijk-Oterleek kabeltracé

Feitenkaart

- Blindganger afwerpmunitie
- Bombardement
- Doelwit luchtaanval
- Dumplocatie
- Krater
- V1
- Vliegtuigwrak
- Onderzoeksgebied
- Analysegebied

Beverwijk-Oterleek kabeltracé

Feitenkaart

Rapportnummer RO-200214

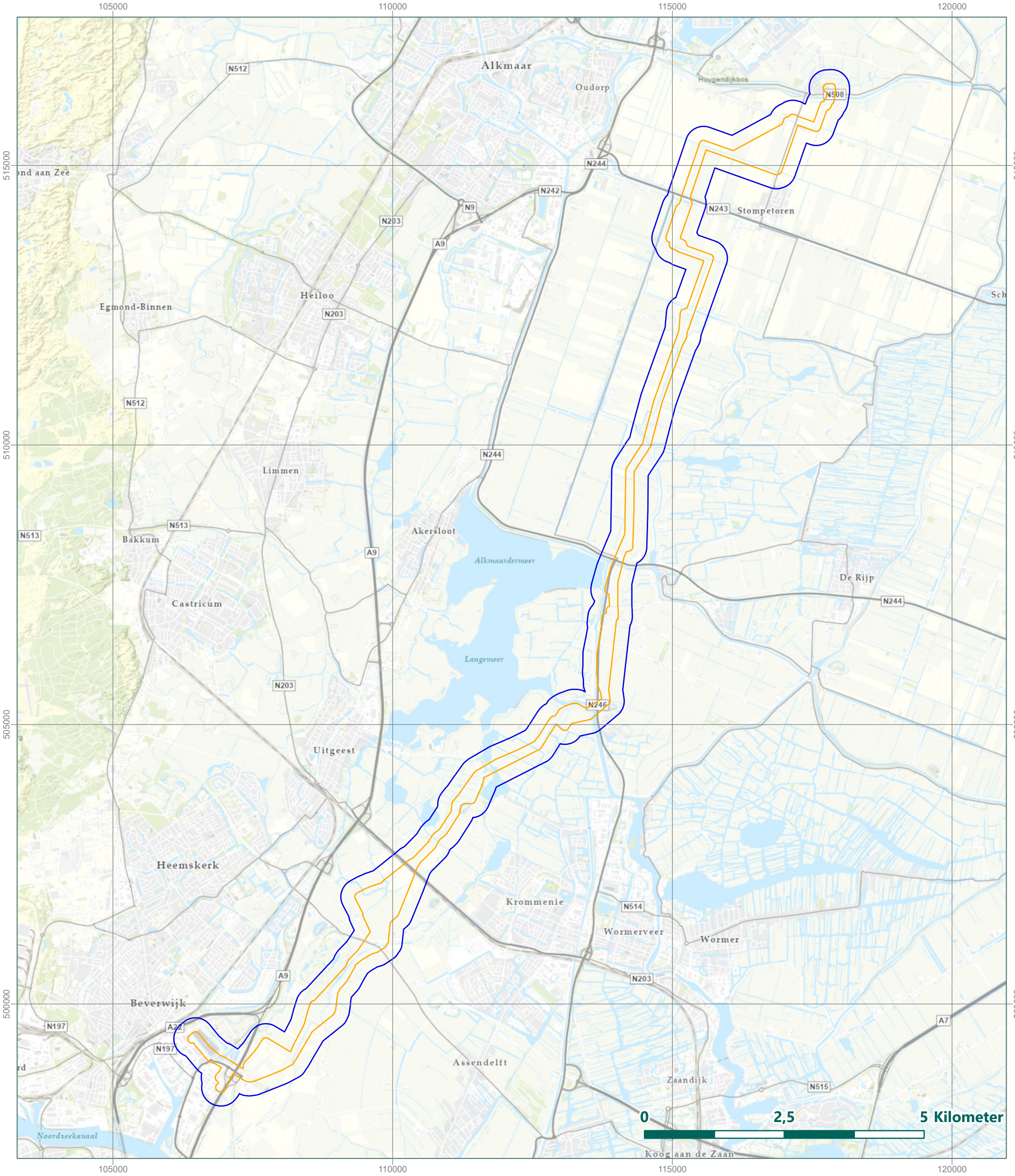
Getekend:	J. van Schijndel	9-6-2021	Tekening no:	73861-01-02
Gecontroleerd:	T. Dekker	9-6-2021	Papier formaat:	A4
Akkoord:	T. Kloosterman	9-6-2021	Coörd systeem:	RD New

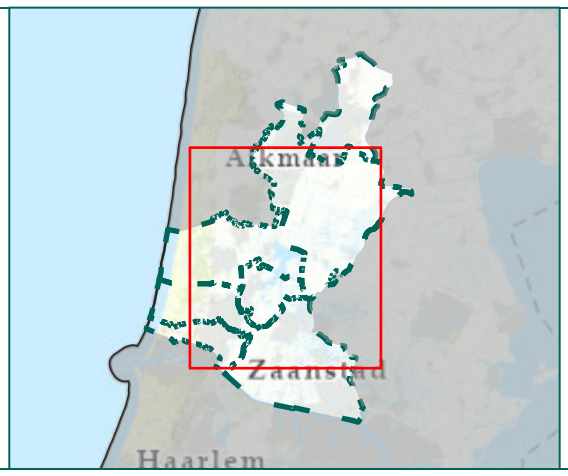
Riel Explosive Advice & Services Europe B.V.
Businesspark Van Riel
Alphenseweg 4A 5133 NE Riel
Postbus 21 5133 ZG Riel
Tel: 013-5186076
E-mail: info@reaseuro.com

N

Beverwijk-Oterleek kabeltracé

Bodembelastingkaart NGE

Onderzoeksgebied

Analysegebied

Er is geen sprake van een NGE-Risicogebied in het onderzochte tracé

Beverwijk-Oterleek kabeltracé

Bodembelastingkaart NGE

Rapportnummer RO-200214

Getekend:	J. van Schijndel	9-6-2021	Tekening no:	73861-01-03
Gecontroleerd:	T. Dekker	9-6-2021	Papier formaat:	A4
Akkoord:	T. Kloosterman	9-6-2021	Coörd systeem:	RD New

Riel Explosive Advice & Services Europe B.V.
Businesspark Van Riel
Alphenseweg 4A 5133 NE Riel
Postbus 21 5133 ZG Riel
Tel: 013-5186076
E-mail: info@reaseuro.com

N

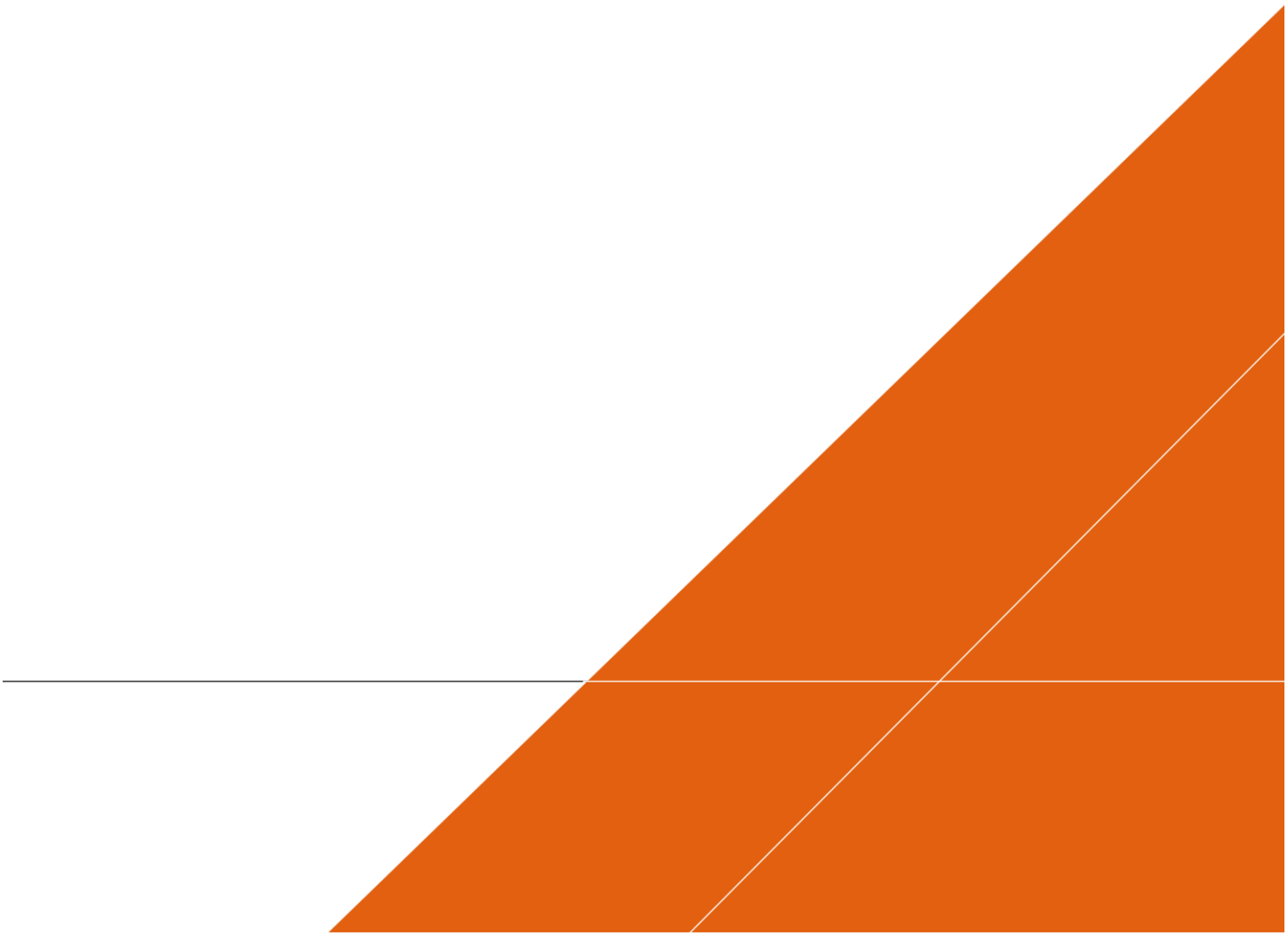
ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

M.E.R.-BEOORDELING HOOGSPANNINGSVERBINDING

150kV verbinding Beverwijk-Oterleek

TenneT TSO B.V.

19 JANUARI 2022

Contactpersoon

RYAN VERSLUIS

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 264
6800 AG Arnhem
Nederland

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING 4

1.1 Introductie 4
1.2 Voortraject 7
1.3 M.e.r.-beoordelingsprocedure 7
1.4 Betrokken partijen 7
1.5 Versiebeheer 8
1.6 Leeswijzer 8

2 KENMERKEN VOORGENOMEN NETUITBREIDING 9

2.1 Beschrijving voorgenomen tracéligging 9
2.2 Kenmerken van het project 11
2.2.1 Beschrijving van de voorgenomen activiteit 11
2.2.2 Aanleg 12
2.3 Inhoudelijke samenhang deelactiviteiten 13

3 SOORT EN KENMERKEN VAN HET POTENTIËLE EFFECT 14

3.1 Inleiding 14
3.2 Magneetvelden 14
3.3 Geluid 16
3.4 Natuur 19
3.5 Archeologie 25
3.6 Landschap, cultuurhistorie en aardkundige waarden 26
3.7 Bodem 27
3.8 Water 28
3.9 Beïnvloeding / veiligheid / kabels en leidingen 29
3.10 Hinder tijdens aanleg 30
3.11 NGE 30

4 CONCLUSIE 31

COLOFON 32

1 INLEIDING

1.1 Introductie

TenneT is voornemens een nieuwe 150kV-kabelverbinding te realiseren van Beverwijk naar Oterleek. Met twee nieuwe ondergrondse 150kV-circuits wil TenneT de hoogspanningsstations Beverwijk en Oterleek met extra capaciteit verbinden.

In Noord-Holland Noord is sprake van een capaciteitsknelpunt. Dit wordt veroorzaakt door de toenemende vraag naar elektriciteit van de gebouwde omgeving, de glastuinbouw en de datacenters. Door de toenemende vraag en het meer decentrale aanbod (duurzame energie opwek) is er aan de vraag en aanbodzijde meer druk op het net. Op grond van onder meer de Elektriciteitswet 1998 is TenneT verplicht oplossingen voor capaciteitsknelpunten in het hoogspanningsnet te realiseren.

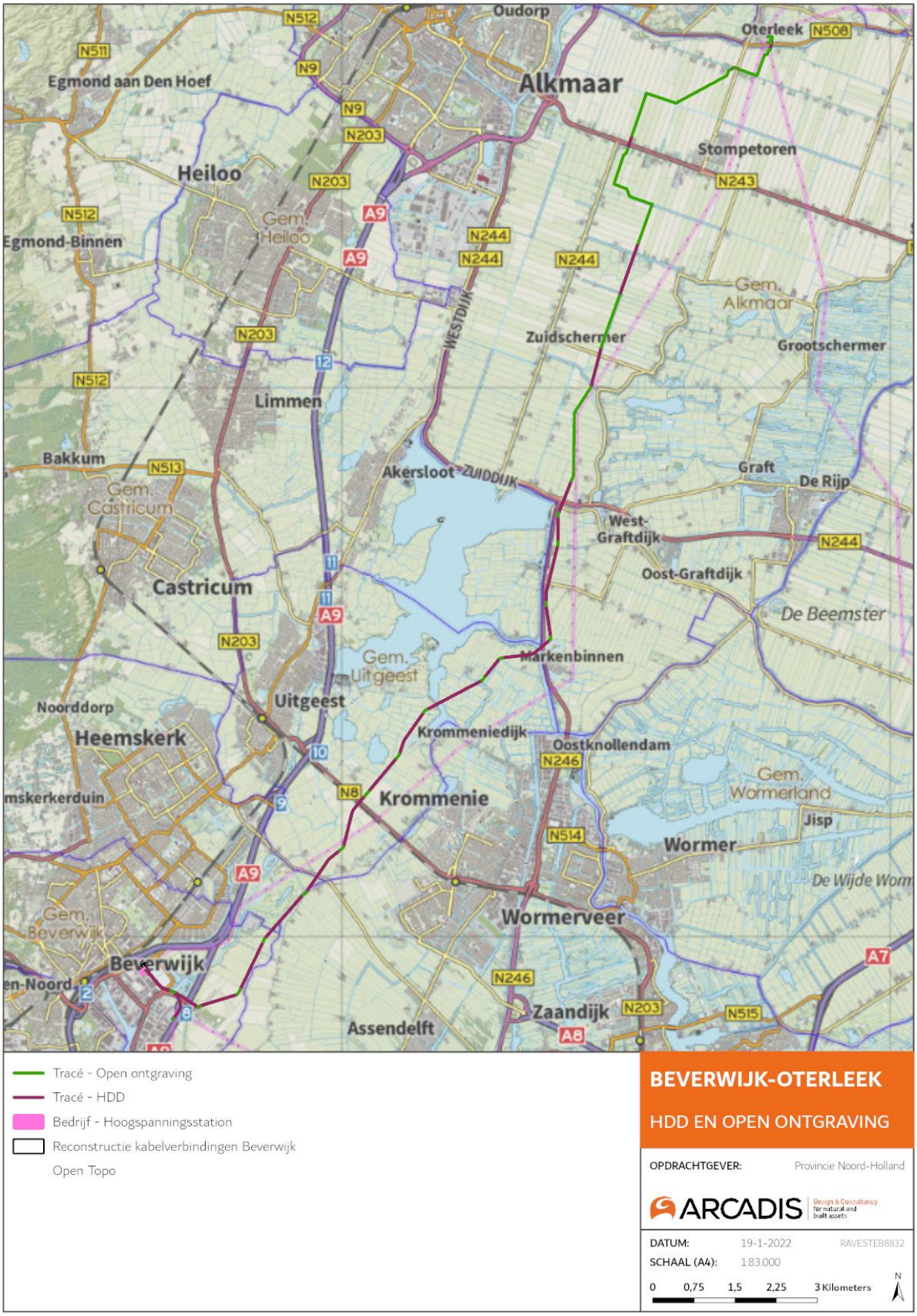
Door realisatie van netverzwaring kan het capaciteitsknelpunt worden opgeheven en kan de netbelasting verder doorgroeien. Ook maakt netverzwaring de invoeding van zonne- en windenergie op het elektriciteitsnet mogelijk. Het gebiedsplan Wieringermeer dat nu door de gemeente Hollands Kroon en provincie Noord-Holland wordt opgesteld, rekent op de netverzwaring door TenneT. TenneT moet daarom zo spoedig mogelijk het hoogspanningsnet verzwaren tussen Beverwijk en Oterleek, om zo economische ontwikkelingen en de energietransitie mogelijk te maken en te versnellen.

De voorgenomen nieuwe 150kV-kabelverbinding ligt in het noordelijke deel van de Provincie Noord-Holland, de kop van Noord-Holland. Dit gebied wordt gekenmerkt door polderlandschappen, steden en dorpen, agrarisch gebruik en de Unesco werelderfgoed Stelling van Amsterdam (zie Figuur 1-1: en Figuur 1-2).

Om het project mogelijk te maken, heeft de provincie Noord-Holland medio oktober 2019 besloten tot het inzetten van het instrument 'inpassingsplan' voor dit project. Het inpassingsplan maakt de volgende ontwikkelingen mogelijk:

- een nieuw 150kV-schakelstation in Beverwijk (zie roze vlak in Figuur 1-2);
- een nieuwe ondergrondse 150kV-verbinding tussen het bestaande 380 kV-station in Beverwijk en het nieuw te realiseren 150kV-schakelstation in Beverwijk (waarbij als uitgangspunt geldt dat wordt gebundeld met bestaande kabelverbindingen) (zie blauwe lijn in Figuur 1-2);
- een nieuwe ondergrondse 150kV-verbinding tussen het nieuwe 150 kV-schakelstation in Beverwijk en het bestaande 150kV-hoogspanningsstation in Oterleek (zie Figuur 1-2);
- een reconstructie van de bestaande kabelverbinding bij het nieuw te realiseren 150kV-schakelstation in Beverwijk (zie Figuur 1-2).

Gekoppeld aan het inpassingsplan wordt een m.e.r.-beoordelingsprocedure doorlopen. Dit wordt nader toegelicht in paragraaf 1.3. Voorliggende notitie betreft de aanmeldingsnotitie die ten behoeve van deze m.e.r.-beoordelingsprocedure is opgesteld en op basis waarvan het bevoegd gezag, de provincie Noord-Holland, het m.e.r.-beoordelingsbesluit kan nemen. In deze aanmeldingsnotitie wordt getoetst in hoeverre de voorgenomen realisatie van de 150kV-kabelverbindingen, inclusief het nieuwe schakelstation kan leiden tot belangrijke nadelige milieugevolgen.

Figuur 1-1: Verbinding Beverwijk-Oterleek 150kV (vastgesteld tracé, versie 1.4, oktober 2021)

Figuur 1-2: 150kV-schakelstation Beverwijk, begin van verbinding Beverwijk-Oterleek 150kV (vastgesteld tracé, versie 1.4, oktober 2021) en de 150kV verbinding Schakelstation-Beverwijk 380kV

1.2 Voortraject

Er zijn door TenneT ten behoeve van het project twee haalbaarheidsstudies uitgevoerd waarbij (1) de wenselijkheid van zes mogelijke tracés tussen Beverwijk en Oterleek is onderzocht en (2) mogelijke locaties voor een 150kV-hoogspanningsstation in Beverwijk zijn onderzocht. Het tracéonderzoek heeft ertoe geleid dat er drie tracés om verschillende redenen zijn afgevallen en dat er drie mogelijke tracés zijn die nader onderzoek behoefden om te komen tot een voorkeursalternatief. Dat onderzoek heeft inmiddels plaatsgevonden en heeft, samen met input van de betrokken gemeenten en de provincie, geleid tot het voorkeurstracé. Het onderzoek naar een locatie voor het 150kV-hoogspanningsstation Beverwijk heeft voldoende informatie geleverd voor een onderbouwde keuze voor een locatie aan de Ringvaartweg. Het voorkeurstracé en deze beoogde locatie voor het hoogspanningsstation zijn in hoofdstuk 2 beschreven en in hoofdstuk 3 getoetst op potentiële milieueffecten.

1.3 M.e.r.-beoordelingsprocedure

De ontwikkeling van een 150kV-kabelverbinding is conform het Besluit m.e.r. te beschouwen als ‘de aanleg, wijziging of uitbreiding van een ondergrondse hoogspanningsleiding’ (opgenomen in bijlage D van het Besluit m.e.r., activiteit D24.2). De activiteit is m.e.r.-beoordelingsplichtig wanneer het voldoet aan:

1. een spanning van 150 kilovolt of meer, en
2. een lengte van 5 kilometer of meer in een gevoelig gebied

Er is sprake van een 150kV- kabelverbinding waardoor het aan het 1e criterium voldoet. De kabelverbinding heeft een totale lengte van circa 27 kilometer, waarvan ca 13 kilometer door de Stelling van Amsterdam en natuurgebied (Natuurnetwerk Nederland en weidevogelleefgebied). De voorgenomen activiteit voldoet hiermee ook aan het 2e criterium en is hierdoor m.e.r.- beoordelingsplichtig.

Het project wordt planologisch vastgelegd in een inpassingsplan. Voorliggende aanmeldingsnotitie wordt opgesteld ten behoeve van de het inpassingsplan. In deze aanmeldingsnotitie wordt getoetst in hoeverre de voorgenomen ontwikkeling van de nieuwe 150kV-kabelverbinding kan leiden tot belangrijke nadelige gevolgen. Hierbij wordt de voorgenomen activiteit getoetst aan de volgende criteria (bijlage III, EU Richtlijn m.e.r. voor projecten):

1. Kenmerken van de projecten;
2. Locatie van de projecten;
3. Soort en kenmerken van het potentiële effect.

De provincie Noord-Holland is bevoegd gezag en zal voor de terinzagelegging van het ontwerp inpassingsplan een m.e.r.-beoordelingsbesluit moeten hebben genomen. Het bevoegd gezag heeft na indiening van deze aanmeldingsnotitie zes weken de tijd om het m.e.r.-beoordelingsbesluit te nemen.

Het resultaat van de aanmeldingsnotitie heeft twee mogelijke conclusies:

1. Belangrijke nadelige milieugevolgen zijn uitgesloten, er is geen m.e.r. nodig;
2. Belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen niet worden uitgesloten, er moet een m.e.r.- procedure worden doorlopen.

Bij het oordeel of er aanleiding is om de m.e.r.-procedure te doorlopen, kan mede worden betrokken in welke mate er maatregelen kunnen worden getroffen om waarschijnlijke belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu te vermijden of te voorkomen (mitigatie; 7.17 lid 4 Wet milieubeheer).

In deze aanmeldingsnotitie is aan de hand van bovengenoemde criteria een analyse uitgevoerd en wordt antwoord gegeven op de vraag of voor het inpassingsplan een m.e.r.- procedure doorlopen moet worden.

1.4 Betrokken partijen

TenneT is initiatiefnemer van de netuitbreiding en heeft de provincie gevraagd een inpassingsplan op te stellen, vanwege het provinciaal belang bij de netuitbreiding. Hierdoor wordt de planologisch-juridische regeling door de provincie uitgevoerd en is TenneT verantwoordelijk voor de onderzoeken die bij het inpassingsplan horen en de verdere uitvoering van de voorgenomen activiteit.

De provincie Noord- Holland is bevoegd gezag voor zowel het inpassingsplan alsook het te nemen m.e.r.-beoordelingsbesluit.

1.5 Versiebeheer

Ten tijde van de uitvraag voor het uitvoeren van de in deze rapportage beschreven onderzoeken, is het op dat moment gekozen tracé onderzocht. Op basis van voortschrijdend inzicht en de uitkomsten van diverse bureaustudies, is het tracé op diverse punten gewijzigd. Ten behoeve van een eenduidige rapportage zijn de volgende momenten aangehouden als uitgangspunt voor het gekozen tracé:

- 26 maart 2020: geleverd bij de uitvraag voor het uitvoeren van bodemonderzoeken
- 8 september 2020: aangeleverd per mail en inzichtelijk gemaakt wat de wijzigingen zijn.
- 23 april 2021: per mail aangeleverd tracé met daarin de gewijzigde zuidelijke helft van het tracé
- 2 juni 2021: levering vastgesteld tracé versie 1.0
- 15 juni 2021: gedeelte tracé Beverwijk 150 – Beverwijk 380 vastgesteld en toegevoegd aan tracé versie 1.0 met vaststellingdatum van 8 juni 2021
- 14 oktober 2021: tracé versie 1.4, vastgesteld op 19 augustus 2021.

Onderhavige rapportage heeft betrekking op de ligging van het tracé, welke op 14 oktober is aangeleverd.

1.6 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden de kenmerken van de hoogspanningsverbinding uiteengezet. In hoofdstuk 3 worden de potentiële effecten beschreven en in hoofdstuk 4 wordt de conclusie gegeven.

2 KENMERKEN VOORGENOMEN NETUITBREIDING

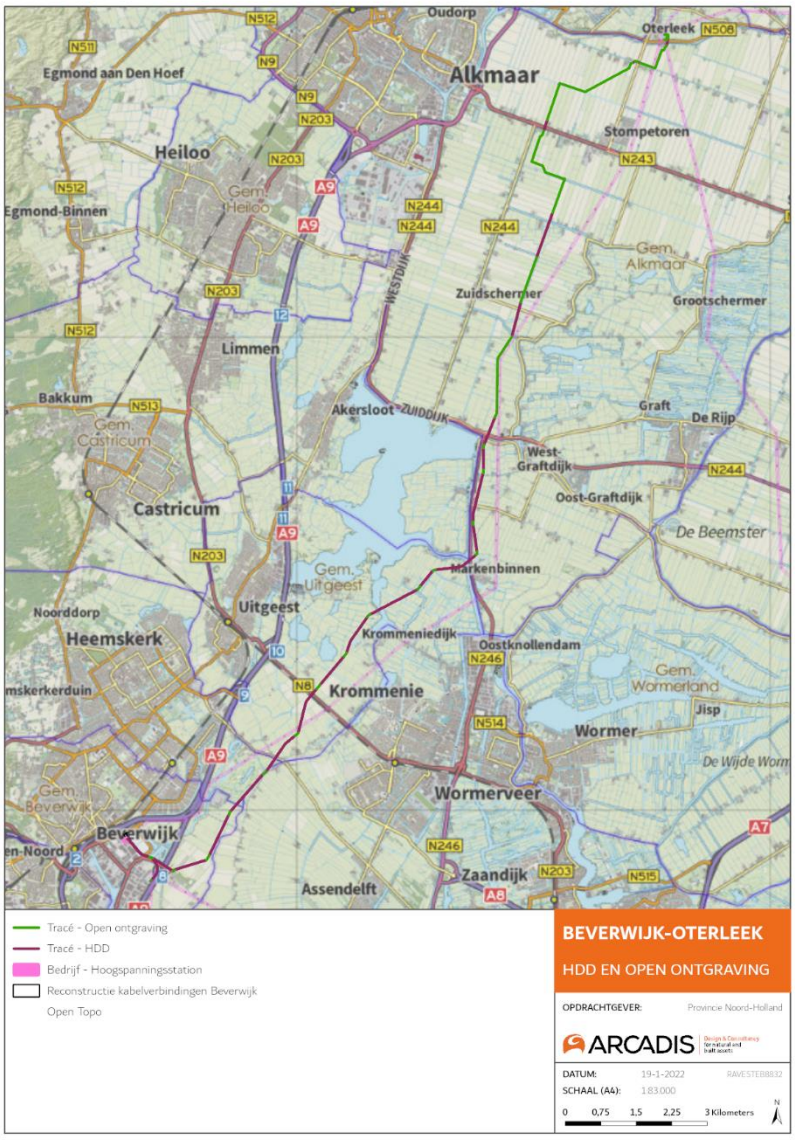
De kenmerken van de voorgenomen netuitbreiding worden uiteengezet door eerst een beschrijving van de huidige situatie van het plangebied (2.1) te geven, daarna de kenmerken van de voorgenomen activiteit (2.2) te beschrijven en als laatste gerelateerde activiteiten die onlosmakelijk zijn verbonden aan de voorgenomen activiteit (2.3) uiteen te zetten.

2.1 Beschrijving voorgenomen tracéligging

Het plangebied ligt tussen Beverwijk en Oterleek (zie Figuur 1-2), daar waar het kabeltracé begint bij een nieuw te bouwen 150kV-schakelstation in Beverwijk en eindigt bij het bestaande station Oterleek 150kV en bij het bestaande station Beverwijk 380kV. Het plangebied is gelegen in vijf gemeenten:

- Beverwijk
- Zaanstad
- Heemskerk
- Uitgeest
- Alkmaar

Hieronder wordt er per gemeente het tracé en de omgeving besproken.

Figuur 2-1 Verbinding Beverwijk-Oterleek 150kV (vastgesteld tracé, versie 1.4, oktober 2021)

Gemeente Beverwijk

Het nieuw te bouwen 150kV-schakelstation Beverwijk ligt op een bedrijventerrein waar ook de Beverwijkse Bazaar is gelokaliseerd (zie Figuur 2-2 voor een close up bij de Beverwijkse Bazaar). Ten oosten van het bedrijventerrein ligt de Rijksweg A9. Het beoogde kabeltracé gaat parallel aan de Ringvaartweg door het bedrijventerrein waarna het de A9 kruist. Hierna gaat het door weilanden met een agrarisch gebruik.

Ten oosten van de A9 liggen polders die behoren tot de Stelling van Amsterdam. Ten zuidoosten van het tracé ligt het Rijk van Rorik. Dit is een recreatiegebied wat bedoeld is voor dagrecreatie.

Gemeente Heemskerk

Het tracé loopt parallel aan de gemeentegrens en gaat gedeeltelijk aan de oostzijde onder de Heemskerkse Golfclub door.

Het tracé kruist het geplande tracé van de Verbinding A8-A9.

Gemeente Zaanstad

Het tracé kruist de gemeente Zaanstad een kort stuk aan de oostzijde van de golfclub. Het gaat hier om enkele honderden meters.

Gemeente Uitgeest

Het gebied waar het tracé doorheen gaat kenmerkt zich door polderlandschappen met weilanden en agrarische bedrijven (Polder De Uitgeester- en Heemskerkerbroek). Deze polders behoren tot de Stelling van Amsterdam. Het kabeltracé passeert de N8, het spoor en weilanden die behoren tot de Stelling van Amsterdam. Ten westen van het tracé liggen het Uitgeestermeer en het Alkmaardermeer. Ten oosten van het tracé ligt het voormalig fort bij Krommeniedijk.

In deze gemeente passeert het tracé velen sloten en waterwegen. Deze worden veelal gekruist via boringen.

Gemeente Alkmaar

Het gebied binnen de gemeente Alkmaar wordt gekenmerkt door rechte verkavelingsstructuur van de Schermer en de vele polders met agrarisch gebruik. Ter hoogte van Markenbinnen ligt het Fort bij Markenbinnen. Langs de Markervaart liggen waterkeringen, de Oostwouderpolder en de Kogerpolder. Na kruising met het Noordhollandsch Kanaal en de N244 gaat het tracé door de Schermer (achtereenvolgens Polder K, L, M, E, D). Hier loopt het tracé parallel aan de bestaande bovengrondse 150kV-verbinding tussen Beverwijk en Oterleek. Vanaf het voormalige eiland de Blockkers laat het tracé de 150kV-verbinding los en volgt het tracé de Molentocht tot voormalig eiland de Matten. Hierna volgt het tracé perceelgrenzen en watergangen in Polder M en Polder E.

Het station Oterleek ligt ten zuidoosten van het dorp Oterleek. Op het station takken in de huidige situatie (voorafgaand aan voorliggend plan) vier bovengrondse verbindingen en twee kabelverbindingen aan.

Figuur 2-2 150kV-schakelstation Beverwijk, begin van verbinding Beverwijk-Oterleek 150kV en verbinding Schakelstation-Beverwijk380kV (vastgesteld tracé, versie 1.4, oktober 2021)

2.2 Kenmerken van het project

De werkzaamheden in het kader van de netverzwaring bestaan uit het realiseren van een nieuw station, de aanleg van een twee kabeltracés en aanpassingen aan bestaande stations. Ter plaatse van de stations bestaan de werkzaamheden uit het realiseren van extra schakelvelden of transformatoren. In paragraaf 2.2.1 worden deze activiteiten nader toegelicht. In paragraaf 2.2.2 worden de aanlegwerkzaamheden beschreven.

2.2.1 Beschrijving van de voorgenomen activiteit

Voor de netverzwaring Beverwijk-Velsen-Oterleek worden er drie soorten activiteiten uitgevoerd. Deze worden hieronder een voor een behandeld. Het nieuwe 150kV-station in Beverwijk en de twee nieuwe kabelverbindingen zijn onderdeel van het provinciaal inpassingsplan en zijn dus gekoppeld aan de besluitvorming.

Nieuw 150kV-station, Beverwijk 150 (onderdeel PIP)
Op het huidige terrein van de Bazaar in Beverwijk wordt een nieuw 150kV-station gebouwd. Het betreft een schakelstation waarbij de installaties in een gebouw worden ondergebracht. Op Figuur 2-2 is de locatie van het nieuwe station weergegeven.

Twee nieuwe kabelverbindingen (onderdeel PIP)
Er worden twee nieuwe kabelverbindingen van 150kV gerealiseerd. Vanaf het 380kV-station in Beverwijk naar het nieuwe 150kV-schakelstation (hierboven genoemd), ook in Beverwijk. Deze verbinding heeft een lengte van circa 1,5 km. De tweede verbinding is tussen het 150kV-schakelstation in Beverwijk en het bestaande 150kV-station in Oterleek en heeft een lengte van circa 27 km.

Reconstructie kabelverbindingen bij 150kV-schakelstation Beverwijk (onderdeel PIP)
De werkzaamheden in het kader van de reconstructie bestaan uit het “knippen” en verbinden van bestaande verbindingen ‘Velsen - Oterleek' en ‘Velsen – Beverwijk’ op het nieuwe 150kV Schakelstation in Beverwijk (BVW150). Hiervoor dient ter plaatse van de te “knippen” kabels graafwerkzaamheden te worden verricht, evenals ter plaatse van de verbindingen die daarna in een open ontgraving worden aangelegd. Voor de open ontgravingen wordt een diepte aangehouden van 1,2 meter aangehouden binnen stedelijk gebied.

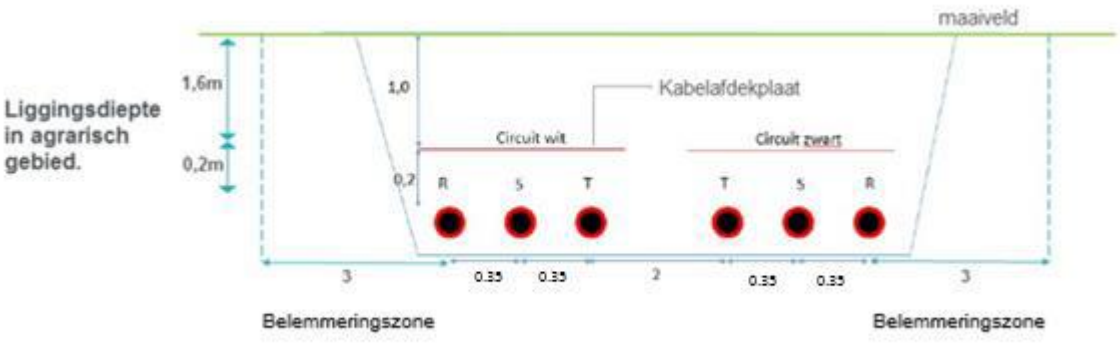
Aanpassingen bestaande stations
Als onderdeel van de netverzwaring Beverwijk - Velsen – Oterleek, wordt het 150kV-station in Oterleek uitgebreid met twee nieuwe schakelvelden met seriespoelen. Dit is vereist om de nieuwe kabelverbinding aan te kunnen sluiten op het station. Deze spoelen zullen continu in bedrijf zijn. Deze veranderingen kunnen uitgevoerd worden binnen de huidige inrichting van het station en binnen het vingerende bestemmingsplan.

Op het 380kV-station Beverwijk wordt een nieuwe transformator en compensatiespoelen inpandig opgesteld. Deze onderdelen zijn nodig om de vereiste stroom op de juiste spanning te krijgen.

2.2.2 Aanleg

De verbindingen tussen Beverwijk en Oterleek en Beverwijk 150kV en Beverwijk 380kV worden gerealiseerd door het uitvoeren van gestuurde boringen (Horizontal Directional Drilling, HDD) en open ontgraving. De inschatting is dat het tracé voor circa 11 km in open ontgraving wordt aangebracht en voor circa 16 km middels HDD. Deze HDD’s bevinden zich met name bij kruisingen van (rijks)wegen, hoofdwatergangen of gebieden waar belemmeringen voor open ontgravingen aanwezig zijn. In het PIP zijn de exacte boorlocaties per gemeente weergeven.

Voor de open ontgravingen ter plaatse van agrarische gebieden wordt een diepte aangehouden van 1,8 m-mv. Ter plaatse van de overige gedeelten van het tracé, waar de kabel middels open ontgraving wordt aangelegd, wordt een diepte van 1,2 meter aangehouden. Zie Figuur 2-3 voor de uitgangspunten in open ontgraving.

Figuur 2-3 Uitgangspunten ligging dubbelcircuit in open ontgraving

Voor de HDD-boringen wordt aangenomen dat deze op het diepste punt van de boring een diepte hebben van meer dan 10 m-mv. In verband met het verrichten van deze boringen zijn bouwkuipen noodzakelijk ter plaatse van de in- en uittredepunten.

2.3 Inhoudelijke samenhang deelactiviteiten

In het inpassingsplan is het realiseren van de twee nieuwe kabelverbindingen en het nieuwe 150kV-schakelstation in Beverwijk opgenomen. Naast de activiteiten die in het PIP zijn opgenomen, zijn er onlosmakelijk verbonden activiteiten die geen onderdeel zijn van het PIP. Deze worden wel uitgevoerd in het kader van het realiseren van de netverzwaring Beverwijk-Velsen-Oterleek. Vanwege de samenhang met de voorgenomen activiteit in het inpassingsplan zijn deze activiteiten in deze aanmeldingsnotitie meegenomen in de beoordeling van effecten. Het betreft de volgende activiteiten:

- De uitbreiding van het bestaande 150kV-hoogspanningsstation Oterleek, binnen de begrenzing van het huidige station terrein (zoals in paragraaf 2.2.1 opgenomen);
- De plaatsing van een nieuwe 380/150kV transformator op het bestaande 380kV-hoogspanningsstation Beverwijk.

Voor deze twee deelactiviteiten is in voorliggende aanmeldingsnotitie beoordeeld in hoeverre er effecten kunnen optreden.

3 SOORT EN KENMERKEN VAN HET POTENTIËLE EFFECT

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt per milieuaspect beschreven in hoeverre er effecten te verwachten zijn in en/of in de directe omgeving van het plangebied als gevolg van de voorgenomen netuitbreiding. Hierbij is gekeken naar de volgende aspecten:

- Magneetvelden
- Geluid
- Natuur
- Archeologie
- Landschap, cultuurhistorie en aardkundige waarden
- Bodem
- Water
- Beïnvloeding / veiligheid / kabels en leidingen
- Hinder tijdens aanleg
- NGE (Niet Gesprongen Explosieven)

Per aspect wordt aangegeven of er potentiële effecten kunnen optreden en of deze tot belangrijke nadelige gevolgen kunnen leiden. Tevens wordt per aspect aangegeven in hoeverre mitigerende maatregelen worden getroffen en /of mitigerende maatregelen potentiële effecten kunnen voorkomen en /of in voldoende mate kunnen beperken.

Zoals aangegeven in paragraaf 2.2 maken de aanpassingen aan de bestaande stations geen onderdeel uit van het inpassingsplan. Vanwege de samenhang zijn deze deelactiviteiten wel betrokken in de effectbeoordeling. Gezien de kenmerken van deze deelactiviteiten zijn alleen de aspecten magneetvelden, geluid en water relevant. Daarom wordt er bij het milieuthema magneetvelden (3.2), geluid (3.3) en water (3.8) ook de aanpassingen aan station Oterleek en Beverwijk beoordeeld.

De effectbeoordelingen in paragraaf 3.2 tot en met paragraaf 3.11 zijn gebaseerd op de onderzoeken die ten behoeve van het inpassingsplan zijn uitgevoerd. In de paragrafen 3.2 tot en met 3.11 zijn beknopte samenvattingen en conclusies van de onderzoeken en effectbeoordelingen opgenomen en wordt, waar van toepassing, expliciet naar de onderliggende onderzoeken verwezen.

3.2 Magneetvelden

Overal waar elektriciteit doorheen loopt, ontstaat een magnetisch veld. Zo ook rond hoogspanningsverbindingen. Er is geen sprake van wettelijke limieten voor blootstelling aan deze magnetische velden, maar er is wel sprake van Europees en nationaal beleid. Ook is er uitgebreid wetenschappelijk onderzoek gedaan of er gezondheidseffecten bij mensen te verwachten zijn door blootstelling aan laagfrequente magneetvelden zoals die bij hoogspanningsverbindingen voorkomen. Op basis van dit wetenschappelijk onderzoek zijn in internationaal verband blootstellingslimieten aanbevolen voor magneetvelden. Deze houden in dat blootstelling aan een magneetveldsterkte van meer dan 100 microtesla wordt afgeraden[1].

De verzamelde wetenschappelijke gegevens wijzen op het bestaan van een zwakke, maar statistisch significante associatie tussen het voorkomen van leukemie bij kinderen tot 15 jaar en het wonen in de nabijheid van bovengrondse hoogspanningsverbindingen. Ondanks dat er geen aanwijzingen zijn gevonden voor een oorzakelijk verband heeft de Rijksoverheid, op advies van de Gezondheidsraad, in 2005 een beleidsadvies[2] uitgebracht voor bovengrondse hoogspanningsverbindingen waarin wordt geadviseerd zoveel als redelijkerwijs mogelijk te voorkomen dat er nieuwe situaties ontstaan waarbij kinderen langdurig worden blootgesteld aan magnetische velden met een jaargemiddelde veldsterkte van meer dan 0,4 microtesla. Dit

[1] Europese Richtlijn 1999/519/EC
[2] Advies met betrekking tot hoogspanningslijnen, Ministerie van VROM, 3 oktober 2005 / Verduidelijking van het advies met betrekking tot hoogspanningslijnen, Ministerie van VROM, 4 november 2008

komt erop neer dat het advies is om bij nieuwe situaties gevoelige bestemmingen (woningen, scholen, crèches en kinderopvangplaatsen) zo veel als redelijkerwijs mogelijk buiten de magneetveldzone van 0,4 microtesla te plaatsen.

Bovengenoemd beleidsadvies van de Rijksoverheid ziet toe op langdurige blootstelling en is van toepassing op nieuwe bovengrondse hoogspanningsverbindingen.

Voor alle hoogspanningsverbindingen geldt daarnaast te allen tijde de blootstellingslimiet van 100 microtesla conform de aanbeveling van de Europese Unie. Deze waarde wordt ook in Nederland gehanteerd. Op voor publiek toegankelijke plaatsen nabij hoogspanningsinfrastructuur van TenneT wordt deze limiet nergens overschreden.

In 2018 heeft de Gezondheidsraad een nieuw advies uitgebracht over mogelijke gezondheidseffecten van magneetvelden. Hierbij geeft de Gezondheidsraad de staatssecretaris van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) in overweging om het voorzorgsbeleid rondom bovengrondse hoogspanningslijnen uit te breiden naar ondergrondse elektriciteitskabels en andere bronnen die oorzaak kunnen zijn van langdurige blootstelling aan magnetische velden uit het elektriciteitsnetwerk.

Naar aanleiding van het advies van de Gezondheidsraad heeft de minister van Economische Zaken en Klimaat mede namens de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Infrastructuur en Waterstaat het voorzorgsbeleid laten evalueren. De resultaten zijn vastgelegd in het rapport "Evaluatie uitvoeringspraktijk voorzorgbeleid hoogspanningslijnen". In de brief bij deze evaluatie geeft de minister eveneens aan dat er een stakeholdersdialoog wordt opgezet tussen ministeries, gemeenten, provincies, netbeheerders, GGD Gemeentelijke Gezondheidsdienst ’en expertise-instellingen om te verkennen welke maatregelen denkbaar zijn voor een verbreding van het voorzorgbeleid en welke maatschappelijke en ruimtelijke gevolgen dit kan hebben. De resultaten van deze stakeholdersdialoog zijn vastgelegd in het advies van de commissie Verdaas: 'Voorzorgbeleid Hoogspanning & Gezondheid’ dat op 12 juni 2019 aan minister Wiebes van Economische Zaken en Klimaat is aangeboden.

Op 1 oktober 2019 heeft minister Wiebes het advies en de kabinetsreactie daarop aan de Tweede Kamer gestuurd. In de kabinetsreactie geeft de minister aan voorzorgsbeleid te blijven voeren om zoveel als redelijkerwijs mogelijk te voorkomen dat kinderen (tot 16 jaar) langdurig worden blootgesteld aan magneetvelden. De minister neemt het advies van de commissie Verdaas over om:

- geen onderscheid te maken tussen nieuwe en bestaande situaties;
- geen onderscheid te maken tussen bovengrondse hoogspanningslijnen, ondergrondse kabels, elektriciteitsstations en transformatorhuisjes;
- de advieswaarde voor het magneetveld van 0,4 microtesla (jaargemiddeld) te schrappen.

Het beleid zal vorm krijgen door in overleg met stakeholders ALARA As Low As Reasonably Achievable (As Low As Reasonably Achievable) maatregelen en afstanden vast te stellen die 'redelijk, proportioneel en praktisch realiseerbaar zijn'. Deze lijst zal door een onafhankelijke partij worden opgesteld. Tot het moment van publicatie van het nieuwe voorzorgsbeleid blijft het huidige voorzorgsbeleid van kracht.

Ondergrondse 150kV-verbindingen
Om ongerustheid bij omwonenden te voorkomen is door de provincie Noord-Holland gevraagd om inzicht te geven in de ligging van de contour van 0,4 microtesla rond de 150kV-verbindingen. TenneT heeft bij diverse eerdere kabelverbindingen onderzoek uitgevoerd naar magneetvelden. Daaruit volgt dat aangenomen mag worden dat de contour van 0,4 microtesla (jaargemiddeld) voor deze verbinding binnen 20 meter van het hart van een kabelverbinding is gelegen. Bij de ondergrondse 150kV-verbinding Beverwijk - Oterleek en de ondergrondse 150kV-verbinding Beverwijk 380kV – Beverwijk 150kV is binnen 20 meter van het hart van de kabelverbinding geen bebouwing gelegen waar langdurig mensen verblijven[3].

Schakelstation Beverwijk 150kV
Om ongerustheid bij omwonenden te voorkomen is door de provincie Noord-Holland gevraagd om inzicht te geven in de ligging van de contour van 0,4 microtesla rond het schakelstation. TenneT heeft bij diverse andere hoogspanningsstations onderzoek uitgevoerd naar magneetvelden. Daaruit volgt dat aangenomen

[3] Bij het bepalen van de afstand tussen hart van de verbinding en het object is uitgegaan van het hoofdgebouw

mag worden dat de contour van 0,4 microtesla (jaargemiddeld) voor stations binnen 40 meter van het hek rondom het station is gelegen. Bij het te bouwen 150kV-hoogspanningsstation Beverwijk en de uit te breiden hoogspanningsstations Beverwijk 380kV en Oterleek 150kV is binnen 40 meter van het hek rondom het station geen bebouwing gelegen waar langdurig mensen verblijven[4].

Conclusie

De te realiseren 150kV-verbinding en het te realiseren 150kV-schakelstation voldoen aan de aanbeveling voor de magneetveldsterkte van maximaal 100 µT uit de Europese Richtlijn 1999/519/EC. Ook ligt bebouwing waar langdurig mensen verblijven buiten de verwachte 0,4 microtesla contour van de 150kV-verbindingen en het schakelstation. Het tracé en het schakelstation hebben daardoor geen invloed op het woon- en leefklimaat ter plaatse van gevoelige bestemmingen en worden daardoor vanuit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening aanvaardbaar geacht. Er treden geen belangrijke nadelige gevolgen als gevolg van magneetvelden op.

3.3 Geluid

Voor het aspect geluid zijn drie ‘onderdelen’ beoordeeld: de aanpassingen van de hoogspanningsstations Beverwijk 380kV, Oterleek 150kV en het nieuwe 150kV-schakelstation in Beverwijk.

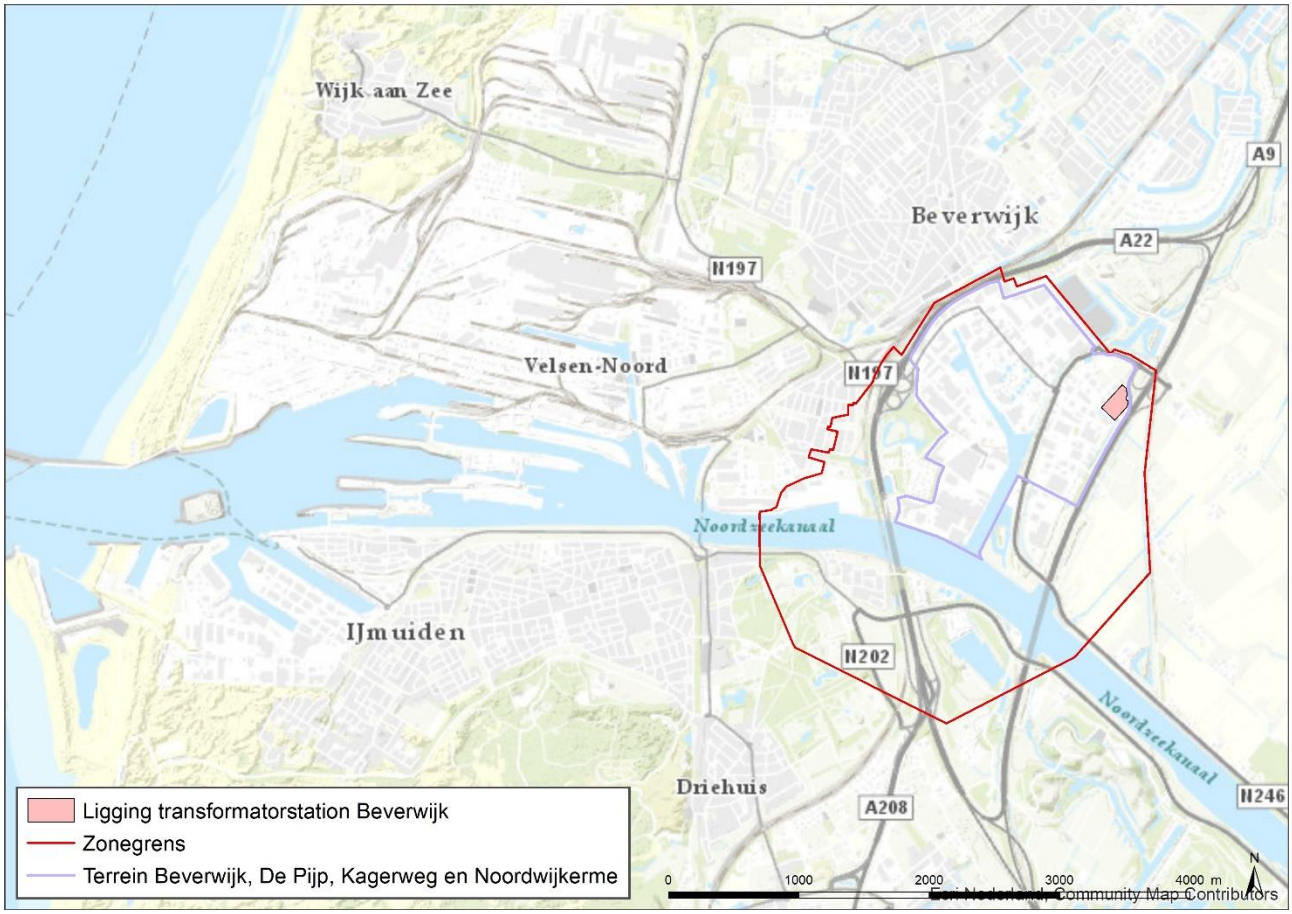
Geluidseffecten per station - Hoogspanningsstation Beverwijk 380kV

De twee hoogspanningsstations in Beverwijk liggen op een bedrijventerrein en in de buurt van geluidproducerende objecten zoals andere bedrijven op het bedrijventerrein en snelwegen. Hierdoor is er veel omgevingsgeluid aanwezig in de directe omgeving van de hoogspanningsstations.

Het bestaande 380 kV-hoogspanningsstation Beverwijk van TenneT is gevestigd aan Gooiland 39 te Beverwijk. Het transformatorstation is gevestigd op het gezoneerde industrieterrein De Pijp, Kagerweg en Noordwijkermeerpolder. De locatie van het hoogspanningsstation en de buitengrens – de zonegrens - van de op grond van de Wet geluidhinder (Wgh) vastgestelde geluidzone zijn weergeven in Figuur 3-1.

De dichtst bij het hoogspanningsstation gesitueerde woningen zijn Noorderweg 8 en 11A op een afstand van circa 380 meter ten oosten van de inrichting. Deze woningen liggen buiten de zone van het industrieterrein.

[4] Bij het bepalen van de afstand tussen het hek van het station en het object is uitgegaan van het hoofdgebouw

Figuur 3-1: Ligging van het transformatorstation van TenneT te Beverwijk en de zonegrens van het industrieterrein De Pijp, Kagerweg en Noordwijkermeerpolder

In de huidige situatie omvat het transformatorstation twee 380kV-transformatoren, acht transformatorkoelers en twee 100 MVAr compensatiespoelen, een aantal vermogensschakelaars en een bedrijfsgebouw met een noodstroomaggregaat. Voor de beperking van de geluidemissie zijn de transformatoren en de compensatiespoelen inpandig opgesteld. In het geluidsonderzoek[5] - waarin de voorgenomen activiteit inclusief aanpassingen aan bestaande hoogspanningsstation is onderzocht - zijn de uitgangpunten voor de geluidsemissies opgenomen die gelden voor dit station.

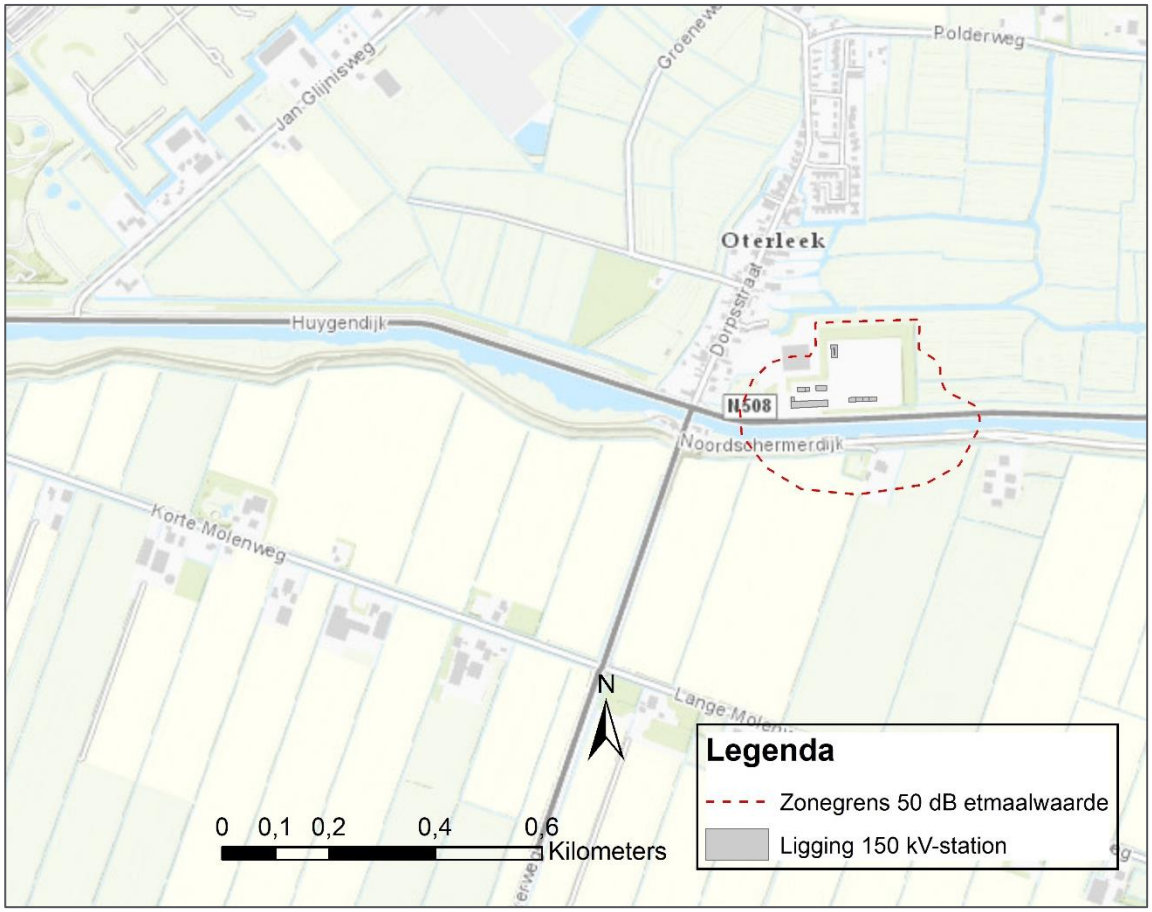
Uit het geluidonderzoek blijkt dat het maximale geluidniveau ter plaatse van woningen buiten het gezoneerde terrein niet hoger dan 51 dB(A) in de dagperiode, 37 dB(A) in de avondperiode en 36 in de nachtperiode is. Hiermee wordt ruimschoots voldaan aan de standaard geluideisen van het Activiteitenbesluit. Hiermee treden er geen belangrijke nadelige gevolgen op.

Geluidseffecten per station - Hoogspanningsstation Oterleek 150kV
Het bestaande station Oterleek ligt in het polderlandschap. Aan de westzijde grenst het station aan het bedrijventerrein van Caravancentrum Stekelbos. Ten noorden, ten oosten en ten zuiden van het hoogspanningstation zijn de omliggende percelen in gebruik als grasland. Aan de zuidzijde grenst het station aan de Huigendijk met daaraan parallel een kanaal. In dit polderlandschap zijn weinig geluid producerende activiteiten in de buurt van het station.

Het 150kV-hoogspanningsstation te Oterleek (zie Figuur 3-2) is gevestigd op een gezoneerd industrieterrein met als enige inrichting het 150kV-schakelstation. In Figuur 3-2 zijn de ligging van het station en de buitengrens – de zonegrens – van de op grond van de Wet geluidhinder vastgestelde geluidzone weergegeven.

[5] Arcadis 2021 ref: D10010872

De dichtstbijzijnde woning is gesitueerd aan de Noordschermerdijk 4[6] in Oterleek op een afstand van ongeveer 95 meter van het station. Deze woning ligt in de geluidzone.

Figuur 3-2 Ligging 150kV-station van TenneT te Oterleek en de zonegrens van het industrieterrein

Het 150kV-station omvat in de huidige situatie drie 100 MVA 150kV-transformatoren, een MVAr-installatie, een 10/10 kV-regeltransformator, schakelvelden, een luchtdroger en een noodstroomaggregaat. De transformatoren zijn in de buitenlucht opgesteld in transformatorboxen met vier wanden zonder dak. De MVAr-installatie omvat drie condensatorbatterijen, drie inpandig geplaatste spoelen en een vermogensschakelaar. In het geluidsonderzoek[7] - waarin de voorgenomen activiteit inclusief aanpassingen aan bestaande hoogspanningsstation is onderzocht - zijn de uitgangpunten voor de geluidsemissies opgenomen die gelden voor dit station.

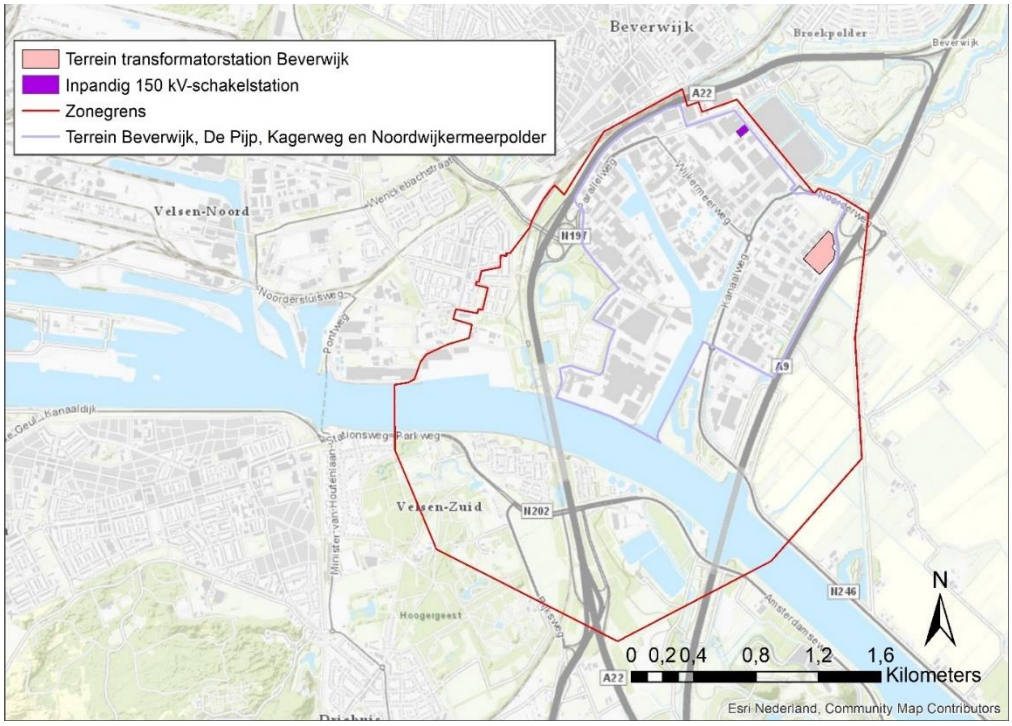
Als onderdeel van de netverzwaring Beverwijk - Velsen – Oterleek wordt het 150kV-station uitgebreid met twee nieuwe schakelvelden met seriespoelen. Deze worden aan de oostzijde geplaatst, weg van de bebouwing. Ook deze spoelen zullen continu in bedrijf zijn.

Uit het akoestisch onderzoek blijkt het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) van het gehele 150kV-station na uitbreiding ruimschoots voldoet aan de geluideisen van de vigerende vergunning en de geluidzone. Hiermee treden er geen belangrijke nadelige gevolgen op.

[6] Uit https://bagviewer.kadaster.nl blijkt dat op de locatie van de woning Noordschermerdijk 4 nog twee woningen liggen met het adres Noordschermerdijk 4A en Noordschermerdijk 4B. Alle drie de woningen zijn gelegen in hetzelfde object met bouwjaar 1777.

[7] Arcadis 2021 ref: D10011709

Geluidseffecten per station - Schakelstation Beverwijk 150kV
De beoogde locatie voor het nieuwe inpandige 150kV-schakelstation aan de Ringvaartweg te Beverwijk maakt deel uit van het gezoneerde industrieterrein De Pijp, Kagerweg en Noordwijkermeerpolder. De effecten van de voorgenomen ingreep staan beschreven in het onderzoek[8]. De beoogde locatie en de zonegrens van het industrieterrein zijn weergegeven in Figuur 3-3. De zonegrens bevindt zich ten minste circa 60 meter afstand, dit is ten noordoosten van het 150kV-schakelstation.

Figuur 3-3 Ligging van het inpandige 150kV-schakelstation en de zonegrens van het industrieterrein De Pijp, Kagerweg en Noordwijkermeerpolder

Het te realiseren 150kV-schakelstation omvat alleen schakelvelden. De schakelvelden worden in een gebouw opgesteld. Er wordt binnen de inrichting niet getransformeerd en er worden dus geen geluidproducerende installaties gerealiseerd. Wel worden de schakelvelden voorzien van vermogensschakelaars die alleen bij het schakelen hoge geluidpieken veroorzaken. Dit schakelen gebeurt slechts incidenteel.

Schakelen brengt een verwaarloosbaar geluidsniveau vanwege de korte duur, daarnaast bevindt de meest dichtbij zijnde woning zich op 420 meter van het schakelstation. Hierdoor zullen de piekgeluiden van de vermogensschakelaars niet hoorbaar zijn. Hiermee treden er geen belangrijke nadelige gevolgen op.

Conclusie
De twee uitbreidingen van de hoogspanningsstations, het nieuwe hoogspanningsstation en het te realiseren schakelstation hebben geen invloed op het woon- en leefklimaat ter plaatse van de nabijgelegen woningen en wordt vanuit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening aanvaardbaar geacht. Er treden geen belangrijke nadelige gevolgen op.

3.4 Natuur

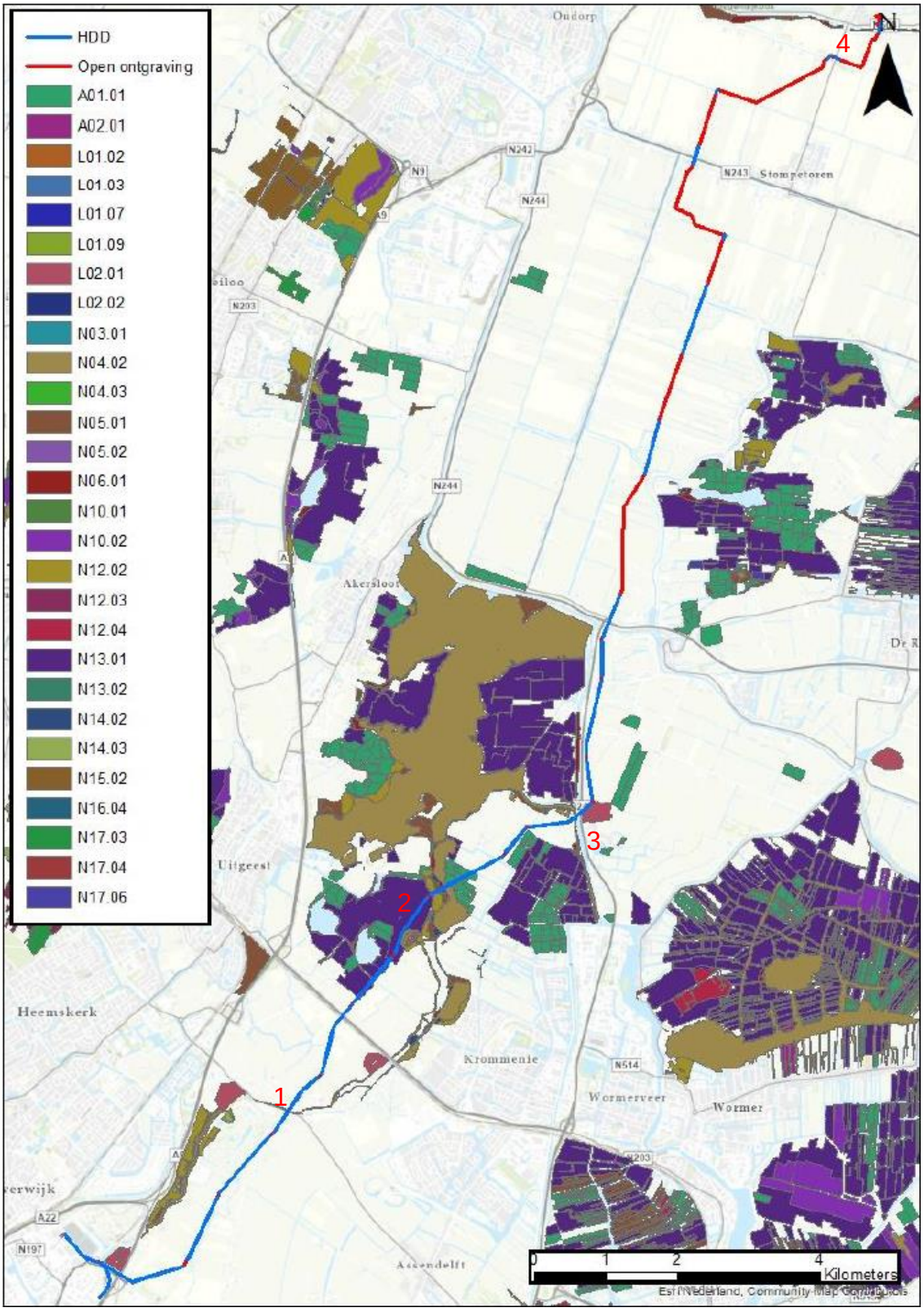
Binnen de plangrenzen van het plangebied ligt geen Natura2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura2000-gebied ligt op circa 400 meter afstand. Een enkele NNN-gebieden liggen binnen het plangebied. In het ecologische onderzoek[9] zijn de resultaten van de mogelijke ecologische aantasting op NNN-gebieden en Natura 2000-gebieden opgenomen. Voor een uitgebreide beschrijving van de verschillende beheertypen wordt verwezen naar rapport.

[8] Arcadis 2020 ref: D10011867
[9] Arcadis 2022 ref: D10034912 en Arcadis 2021 ref: D10010046 (t.b.v. reconstructie)

NNN-gebieden

Het tracé doorkruist een aantal NNN-gebieden op vier locaties. De NNN-gebieden die worden doorkruist zijn hieronder per locatie aangegeven (zie Figuur 3-4).

- Locatie 1: Noorder- en Zuiderham
- Locatie 2: Weijenbus en Vroonmeer; Ham en Crommenije; Krommenieër – Woudpolder
- Locatie 3: Omgeving Markervaart
- Locatie 4: Rietland, Westbeverkoog, Oterleek en Rustenburg.

Figuur 3-4 Ligging raakvlak NNN-locaties

De doorsnijding van 146 meter via open ontgraving op locatie 2 ligt in minder goed vervangbaar beheertype N13.01 Vochtig weidevogelgrasland. Op alle locaties is mitigatie aan de orde. Dit gaat om maatregelen in het kader van grondverzet en hydrologische maatregelen. Die zijn hieronder beschreven. Compensatie is niet aan de orde, aangezien er geen sprake is van significante aantasting van de natuurtypen. Herbegrenzing van NNN vindt niet plaats.

Mitigerende Maatregelen NNN-gebieden

Maatregelen in het kader van grondverzet
De bodemstructuur en het micro-reliëf moeten zoveel mogelijk behouden blijven en/of worden hersteld. Om de bodemstructuur zo goed mogelijk te behouden dient de grond in dezelfde gelaagdheid als ontgraven is ook teruggeplaatst worden. Verder dient de grond zo snel mogelijk teruggeplaatst te worden om de structuur van de bodem en daarmee het micro-reliëf zo goed mogelijk te behouden. Door de grond zo snel mogelijk terug te plaatsen wordt de invloedsfeer van het werk tot een minimum beperkt. Verder dient rekening gehouden te worden met omliggende vegetatie zo goed als mogelijk één rijroute aan te houden voor de mobiele werktuigen. Hiermee wordt ook mogelijke verdichting van de bodem tot een minimum beperkt.

Hydrologische maatregelen
Door het opgepompte water te retourneren in de sloot, kan het grondwatereffect van de sleuf worden geneutraliseerd. Verdroging wordt daarmee voorkomen.

Met het nemen van de mitigerende maatregelen worden significante effecten op NNN voorkomen.

Soortenbescherming

Voor aspect soortenbescherming in verschillende onderzoeken uitgevoerd. Allereerst heeft een natuurtoets plaatsgevonden (Tauw, 201910). Op basis hiervan heeft veldinspectie plaatsgevonden om de mogelijke effecten verder af te bakenen. Geconcludeerd wordt dat over het algemeen ongeschikt of in mindere mate geschikt om als leefgebied te dienen. Incidenteel kunnen soorten wel voorkomen omdat in de omgeving van het plangebied wel geschikt habitat aanwezig is. De soorten die incidenteel voor kunnen komen zijn: Noordse woelmuis, waterspitsmuis, kleine marterachtigen, ringslang, rugstreeppad, platte schijfhoren. Wanneer werkzaamheden buiten de broedperiode van weidevogels en algemene broedvogels uitgevoerd worden zijn effecten op deze soorten uitgesloten.

De volgende mitigerende maatregelen dienen getroffen te worden in het kader van soortenbescherming:

- Werk enkel overdag (tussen zonsopgang en zonsondergang) om de trefkans te minimaliseren voor soortgroepen Noordse woelmuis (in de zomer), kleine marterachtigen, rugstreeppad en in mindere mate de waterspitsmuis;
- Vul bij open ontgravingen de sleuf zo snel als mogelijk weer dicht, dat voorkomt de kans dat de soorten zich daar bevinden.
- Plaatsen van amfibieschermen om fysieke barrière vormen.
- Op locaties waar een klein stuk sloot afgedamd wordt, dient de bagger met een kraan uitgegraven te worden. De vrijgekomen bagger dient in naastgelegen sloot teruggeplaatst te worden om platte schijfhoren te beschermen.
- Voor het uitvoeren van werkzaamheden in watergangen moet de luchttemperatuur ten tijde van de werkzaamheden boven het vriespunt liggen en er mag geen ijs aanwezig zijn in de watergang, om de platte schijfhoren te beschermen. Wel moet de watertemperatuur onder de 25 graden Celsius liggen.

Omdat de ingreep van relatief kleine aard is kan volstaan worden met het opnemen van de genoemde mitigerende maatregelen om te voorkomen dat effecten, zoals het doden of verwonden van dieren, op kunnen treden. Ook wordt de oorspronkelijke situatie na afloop van de werkzaamheden hersteld. Met in acht nemen van deze mitigerende maatregelen treden er geen onaanvaardbare risico's op.

[10] Tauw, 2019. Natuurtoets en alternatievenstudie 150kV Beverwijk – Oterleek

Natura 2000-gebieden

Het tracé ligt buiten Natura 2000-gebieden. Directe effecten door fysieke aantasting en oppervlakteverlies zijn hierdoor uitgesloten. De minimale afstand tussen het plangebied en het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied 'Eilandspolder' is circa 400 meter. Aangenomen wordt dat er alleen tussen zonsopkomst en zonsondergang wordt gewerkt en dat er in de aanlegfase en gebruiksfase geen verhoging van uitstraling door kunstmatige lichtbronnen plaatsvindt. Een significant negatief effect door licht is uitgesloten. Geluid en trilling doven over een afstand van 400 meter voldoende uit, waardoor ook significante negatieve effecten door geluid en trilling zijn uitgesloten. Een significant negatief effect door optische verstoring is ook vanwege de afstand uitgesloten. Tussen het plangebied en Eilandspolder liggen twee dijken, een weg, een watergang en een aantal boerderijerven. Overige Natura 2000-gebieden liggen op aanzienlijk grotere afstand en dus buiten de invloedsfeer van de beoogde werkzaamheden in het plangebied.

Habitatrichtlijnsoorten

Een significant negatief effect op instandhoudingsdoelen voor kleine modderkruiper, bittervoorn en rivierdonderpad is uitgesloten. Het plangebied is, op enkele (half) natuurlijke terreinen na, grotendeels ongeschikt voor noordse woelmuis. De werkzaamheden zijn lokaal en tijdelijk van aard en eventueel leefgebied wordt niet permanent aangetast. Een significant negatief effect op instandhoudingsdoelen voor noordse woelmuis zijn uitgesloten. Oppervlaktewater en groenstructuren in het plangebied kunnen door meervleermuis van essentieel belang zijn als vliegroute van en naar Natura 2000-gebieden. Watergangen in NNN-gebieden en grotere watergangen daarbuiten worden door middel van een gestuurde boring ontzien. Daarnaast zijn de werkzaamheden tijdelijk en lokaal van aard en vinden in ruimte en tijd gefaseerd plaats. Een significant negatief effect op instandhoudingsdoelen van meervleermuis is uitgesloten.

Vogelrichtlijnsoorten

Broedvogels zoals rietzanger, roerdomp en kemphaan zijn gebiedsgebonden tijdens het broedseizoen. Een directe relatie met het plangebied is uitgesloten. Daarnaast zijn de werkzaamheden tijdelijk en lokaal van aard en vinden in ruimte en tijd gefaseerd plaats. Een significant negatief effect op instandhoudingsdoelen van rietzanger, roerdomp en kemphaan zijn uitgesloten.

Vrijwel alle soorten niet-broedvogels kunnen in meer of mindere mate in en rond het plangebied foerageren. Vooral smienten die in Natura 2000-gebieden slapen en foerageren kunnen op grasland buiten Natura 2000-gebieden foerageren. Dit doen ze voornamelijk 's nachts en dan vinden er geen werkzaamheden plaats. Daarnaast zijn de werkzaamheden tijdelijk en lokaal van aard en vinden in ruimte en tijd gefaseerd plaats. Na de werkzaamheden wordt het plangebied hersteld. Een significant negatief effect op instandhoudingsdoelen van niet broedvogels zijn uitgesloten.

Er zijn geen significante negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de habitatrichtlijnsoorten en vogelrichtlijnsoorten.

Stikstofdepositie Natura 2000-gebieden

Als gevolg van stikstofdepositie tijdens de aanlegfase kunnen mogelijk effecten optreden op Natura 2000-gebieden. Om inzichtelijk te maken wat de mogelijke gevolgen zijn van deze stikstofdepositie heeft een ecologische beoordeling plaatsgevonden. De hoogste stikstofdeposities vanuit de aanlegfase van het project zijn in de onderstaande tabel weergeven.

Tabel 3-1 Hoogste bijdrage stikstofdeposities (rekenjaar 2022)

Natura 2000-gebied	Stikstofdepositie (mol/ha/j)
Noordhollands Duinreservaat	0,12
Kennemerland-Zuid	0,11
Polder Westzaan	0,10
Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	0,10

Eilandspolder	0,08
Schoorlse Duinen	0,05
Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	0,04
Zwanenwater & Pettemerduinen	0,02
Duinen Den Helder-Callantsoog	0,02
Naardermeer	0,01

Voor de overige Natura-2000 gebieden waar sprake is van stikstofdepositie is 0,01 mol/ha/j of lager. Voor een uitgebreide beoordeling van stikstofdepositie op de verschillende habitattypen wordt verwezen naar de ecologische beoordeling stikstofdepositie[11]. Hieronder zijn de mogelijke effecten als gevolg van stikstofdepositie vanuit het project beschreven. De ecologische effecten worden aan de hand van de volgende aspecten beoordeeld:

1. Schade van kleine en tijdelijke deposities aan planten;
2. Hoeveelheid stikstof uit depositie die ter beschikking komt aan de vegetatie;
3. Invloed kleine en tijdelijke deposities op veranderingen in groeisnelheid en vegetatiesamenstelling;
4. Bijdrage van kleine en tijdelijke deposities aan de totale depositie;
5. Bijdrage kleine en tijdelijke deposities ten opzichte van bestaande aanvoer en afvoer van stikstof uit ecosystemen;
6. Invloed van kleine en tijdelijke deposities op overbelaste systemen;
7. Bijdrage van kleine en tijdelijke deposities ten opzichte van de achtergronddepositie;
8. Relevantie stikstofdepositie voor het (kunnen) behalen of behouden van gewenste kwaliteit en omvang.

Schade van kleine en tijdelijke deposities aan planten

Hoge concentraties van gasvormige stikstofverbindingen en hoge concentraties van ammonium (NH_{4+}) in de bodem, kunnen directe toxische effecten veroorzaken op planten. De huidige concentraties zijn in Nederland zo laag dat directe toxische schade aan planten (bijna) niet meer voorkomt. Een negatief effect in de vorm van directe schade is daarom in Nederland niet aan de orde als het gaat om atmosferische depositie van stikstof. De toevoeging van een beperkte hoeveelheid stikstof, in het geval van het project maximaal 0,15 mol/ha gedurende een periode van twee jaar is tijdelijk en minimaal. Op zichzelf leidt deze maximale depositie met zekerheid niet tot waarneembare effecten en daarom ook niet tot directe schade.

Hoeveelheid stikstof uit depositie die ter beschikking komt aan de vegetatie

Uitspoeling van stikstofverbindingen is afhankelijk van het soort bodem, waarbij in zandgronden de meeste stikstof uitspoelt en in veengrond de minste. De stikstofdeposities als gevolg van het project zijn het hoogste in de polders van Noord-Holland. Het zijn de habitattypen van veengronden die gevoelig zijn voor stikstofdepositie, echter zijn dit gronden dat veel stikstof vasthoudt.

Invloed kleine en tijdelijke deposities op veranderingen in groeisnelheid en vegetatiesamenstelling

De toename van stikstof als gevolg van depositie kan leiden tot effecten op planten als gevolg van vermesting en verzuring. Een kleine toename van de depositie leidt niet tot meetbare verschillen in groeisnelheid van individuele planten, daar is de hoeveelheid beschikbare stikstof te klein voor. Hieruit kan geconcludeerd worden dat de kleine depositietoename de kwaliteit van habitattypen en leefgebieden niet meetbaar aantast.

Bijdrage van kleine en tijdelijke deposities aan de totale depositie

Om een beeld te geven wat de omvang is van de kleine en tijdelijke deposities als gevolg van de netverzwaring Beverwijk – Oterleek wordt weergegeven wat deze toename is, gerelateerd aan de totale depositie in een gebied. Dit geeft inzicht in de mate van relevantie van de tijdelijke depositie. Op alle Natura

[11] Arcadis 2021 ref: D10016595

2000-gebieden in Nederland vindt als gevolg van natuurlijke en door mensen beïnvloede oorzaken depositie van stikstof plaats. Deze achtergronddepositie (ADW) varieert tussen ca. 700 en 4.000 mol/ha/jaar, afhankelijk van de locatie. Voor de kleine en tijdelijke deposities ten gevolge van de aanleg van het project geldt dat deze wegvalt tegen de jaarlijkse fluctuatie in stikstofdepositie en verwaarloosbaar klein is ten opzichte van de jaarlijkse achtergronddepositie. Hieruit kan geconcludeerd worden dat een kleine depositietoename de kwaliteit van habitattypen en leefgebieden niet aantast.

Bijdrage kleine en tijdelijke deposities ten opzichte van bestaande aanvoer en afvoer van stikstof uit ecosystemen

Atmosferische depositie is niet de enige bron van stikstof in het leefmilieu van planten. Ook via andere mechanismen en routes komt stikstof beschikbaar. De belangrijkste hiervan zijn toestroming via grond- en oppervlaktewater en mineralisatie (verdroging). Ten aanzien van de verwijdering van stikstof uit het systeem blijkt dat de tijdelijke kleine depositietoename wegvalt tegen de hoeveelheden stikstof die weer uit het systeem verdwijnen. Met name bij (cyclisch) beheer zal de in de planten opgenomen stikstof, die afkomstig is uit de depositietoename, weer grotendeels uit het systeem verwijderd worden door het gevoerde vegetatiebeheer. De tijdelijke beperkte toevoeging heeft geen invloed op het terugbrengen van de depositie tot de kritische depositiewaarde (KDW) of het behouden van de depositie beneden de KDW.

Invloed van kleine en tijdelijke deposities op overbelaste systemen

In sommige situaties is in Natura 2000-gebieden bij specifieke habitattypen sprake van een hoge mate van overbelasting. In geval van habitattypes met een overbelasting geldt dat tijdelijke kleine deposities nooit de oorzaak zijn, die tot gevolg heeft dat een habitattype niet meer aan het instandhoudingsdoel voldoet of dat het instandhoudingsdoel niet meer kan worden behaald.

Bijdrage van kleine en tijdelijke deposities ten opzichte van de achtergronddepositie

De emissies voor de netverzwaring zijn verwaarloosbaar en niet te onderscheiden op de achtergronddepositie, naast het gegeven dat een groot deel van de bouwactiviteiten wordt uitgevoerd door mobiele werktuigen die voorgaande jaren al actief waren en dus op zichzelf geen toevoeging op de achtergronddepositie vormen. De emissie van het project kan daarom, ook als het als toevoeging wordt beschouwd, niet tot een significant negatief effect leiden op habitattypen.

Relevantie stikstofdepositie voor het (kunnen) behalen of behouden van gewenste kwaliteit en omvang

Niet alle habitattypen zijn gevoelig voor stikstof. Van de voor stikstofgevoelige habitattypen geldt dat, eventueel in specifieke omstandigheden/locaties, andere drukfactoren bepalend zijn voor het kunnen behalen en/of behouden van de gewenste kwaliteit en omvang van het habitattype. In het geval dat stikstofdepositie niet de voornaamste drukfactor is voor het behalen en/of behouden van een instandhoudingsdoelstelling voor een habitattype, zal een kleine tijdelijke depositie niet tot significant negatieve effecten leiden.

Conclusie effecten stikstofdepositie

Uit de ecologische beoordeling stikstofdepositie[12] komt naar voren dat met zekerheid significant negatieve effecten, als gevolge van de tijdelijke projectbijdrage stikstofdepositie, zijn uitgesloten voor de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden en de voor deze gebieden gestelde instandhoudingsdoelstellingen voor stikstofgevoelige habitattypen of de soorten die hiervan afhankelijk zijn. De bijdrage van het project is te weinig om een (meetbare) verandering teweeg te brengen in het ecosysteem, de hoeveelheid is te laag om een effect te hebben op de groei van vegetaties en vallen tevens binnen de onzekerheidsmarges van bestaande achtergronddeposities. Met zekerheid heeft de projectdepositie geen invloed op de huidige situatie of kwaliteit of de mogelijkheden om een verbetering van de instandhouding te bereiken, het halen van de instandhoudingsdoelstellingen komt niet in gevaar en wordt niet vertraagd. De beoordeling is geldig voor alle in Nederland voorkomende voor stikstofdepositie gevoelige habitattypen in alle Natura 2000-gebieden die een tijdelijke belasting ondervinden ten gevolge van het project.

Geconcludeerd wordt dat, als gevolg van stikstofdepositie door de realisatie van de netverzwaring Beverwijk - Oterleek, significant negatieve effecten op de natuurlijke kenmerken van de door de depositie geraakte

[12] Arcadis 2021 ref: D10016595

Natura 2000-gebieden met zekerheid zijn uit te sluiten. Het behouden en/of kunnen behalen van de instandhoudingsdoelstellingen komt niet in het geding.

Conclusie

De kabelverbinding heeft geen directe en indirecte aantasting van Natura 2000-gebieden. Als gevolg van de stikstofdepositie die bij de aanlegwerkzaamheden plaatsvinden kunnen significant negatieve effecten op de natuurlijke kenmerken van de door de depositie geraakte Natura 2000-gebieden met zekerheid uitgesloten worden. Het behouden en/of kunnen behalen van de instandhoudingsdoelstellingen komt niet in het geding. Belangrijke nadelige gevolgen voor NNN-gebieden en soortenbescherming kunnen door het treffen van mitigeren maatregelen ook worden uitgesloten.

3.5 Archeologie

Het plangebied valt grofweg onder te verdelen in drie gebieden met een eigen archeologische typologie. In het noorden ligt het laaggelegen en ingepolderd landschap van de Schermerpolder. Waarbinnen een enkele verhoging zichtbaar is, dit zijn de voormalige eilanden in de Schermer, De Matten en De Blokkers. Rondom Krommenie ligt een veenlandschap. Het land is hier in het verleden wel ontgonnen maar er is na de ontginning geen meer ontstaan zoals in de Schermer. Het zuidelijke deel van het plangebied wordt gekenmerkt door getijdenruggen en vlakten die zijn ontstaan gedurende de periode dat het Oer-IJ estuarium actief was.

In het zuidelijke deel van het plangebied zijn veel vondsten en vindplaatsen uit de Late IJzertijd en Romeinse Tijd aangetroffen. Juist rond die periode was het Oer-IJ estuarium actief. Met name op de hoger gelegen getijdenruggen vond bewoning plaats. Naast vondsten uit de IJzertijd en Romeinse Tijd zijn in het hele plangebied historische wijken aanwezig. Bij voorgaande onderzoeken heeft het onderzoek naar deze wijken al veel informatie opgeleverd.

Het gebied heeft lang onder invloed gestaan van de zee. De dijken werden ingericht ter bescherming van overstromingen. Veel van deze dijken dateren al uit de Middeleeuwen. Het natte landschap heeft ervoor gezorgd dat er veenontwikkeling plaatsvond in de bodem. Dit veen is vanaf de Middeleeuwen ontgonnen en uitgeveend. Het veen zorgden op sommige plekken voor veel druk op de ondergrond. Op het moment dat het veen werd verwijderd verdween deze druk en klonk het land zo ver in dat er binnenmeren ontstonden, zoals de Schermer. Deze binnenmeren zijn in de Gouden Eeuw drooggemalen tot polders.

De kabelverbinding wordt deel middels open ontgraving aangelegd en deel via gestuurde boringen. Ter hoogte van open ontgraving worden de archeologische waarden bedreigd. De gestuurde boringen gaan tot een diepte van 10 – 20m -Mv. Op deze diepte hebben de boringen geen effect op de archeologische waarden. Dit geldt niet voor de in- en uittredenpunten en de werklocaties. Bij de aanleg van de in- en uittrede punten voor de gestuurde boringen wordt daarbij ook gewerkt met tijdelijke bronbemaling. Deze tijdelijke bronbemaling heeft geen effect op de archeologische waarden. In het bureauonderzoek[13] zijn verwachtingskaarten opgenomen.

Conclusie

Voor de kabelverbindingen, het nieuw te realiseren schakelstation en de reconstructie van de bestaande 150kV-verbindingen worden gebieden met (zeer) hoge archeologische waarden doorsneden. Voor de bestaande stations treden geen belangrijke nadelige effecten op. Voor archeologie is een bureauonderzoek uitgevoerd, hierbij is gekeken naar de bekende waarden vanuit de gemeenten en de provincie. Hierdoor is er alleen globaal te zeggen wat de verwachtingen zijn voor archeologie. Voor het goed in kaart brengen van alle effecten op archeologie is vervolgonderzoek (lijst met adviezen in bijgevoegd onderzoek) nodig in de gebieden met een middelhoge tot zeer hoge verwachtingswaarde en beschermde gebieden. Dit betreft in eerste instantie een verkennend booronderzoek ten behoeve van het vaststellen van de bodemopbouw en archeologische verwachting, alsmede het opstellen van de offerte en het PvE. Vervolgens dient er in het gebied van het Oer-IJ Estuarium proefsleuven onderzoek uitgevoerd te worden. Met het volgen van het hierboven geschetste proces, wat uitgebreid beschreven staat in de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), wordt de zorgvuldige omgang met archeologische waarden geborgd.

[13] Arcadis 2021 ref: D10010638 en Arcadis 2021 ref: D10010046 (t.b.v. reconstructie)

3.6 Landschap, cultuurhistorie en aardkundige waarden

Bij de uitvoering van de voorgenomen activiteiten kunnen mogelijk landschappelijke waarden worden verstoord. Deze zijn uiteengezet in een quickscan[14]. De aanleg middels open ontgraving door het buitengebied van Assendelft-Krommenie, Schermer-Beemster en West-Friesland West heeft effect op de karakteristieke verkavelingspatronen, waterlopen en kreekrestanten in de ondergrond. De in- en uittredepunten voor de gestuurde boring in het veenlandschap vormen een aandachtspunt in verband met het opbrengen van zand in het veengebied en het gebruik van zwaar materieel.

Landschappelijke- en cultuurhistorische elementen
Het kabeltracé Beverwijk – Oterleek doorsnijdt een aantal cultuurhistorische en landschappelijke elementen waaronder het Noordhollandsch Kanaal (pontonbruggen), de kade van de Krommeniepolder, de Noorder IJ- en Zeedijk en de Westfriese Omringdijk, die zijn aangewezen als provinciaal monument. De kruising met deze cultuurhistorische en landschappelijke structuren zal middels gestuurde boring plaatsvinden waardoor er geen negatieve effecten zijn te verwachten op deze waarden. Het kabeltracé passeert een aantal stolpboerderijen en een monumentale molen. Deze elementen worden niet fysiek aangetast door het tracé. Er zijn geen effecten te verwachten op de molen of stolpboerderijen.

Stelling van Amsterdam
Het tracé doorsnijdt het UNESCO Werelderfgoed de Stelling van Amsterdam. De forten en militaire elementen worden fysiek niet aangetast en het tracé wordt middels gestuurde boring onder de liniedijk doorgeboord waardoor deze kan worden behouden. De kabel wordt middels open ontgraving aangelegd door de inundatiegebieden en (open) schootsvelden van de forten van de Stelling van Amsterdam. Uitgangspunt is dat er na afronden van de werkzaamheden geen opgaande elementen in de vorm van installaties (bouwwerken geen gebouwen zijnde) op de cross-bonding locaties achterblijven. Omdat de kabels ondergronds worden aangelegd zijn hier na realisatie geen effecten te verwachten op de kernkwaliteiten van de Stelling van Amsterdam.

Natuurnetwerk Nederland (Weijenbus Vroonmeer en Fort Krommeniedijk)
De aanleg van het kabeltracé middels gestuurde boringen heeft geen effecten op de aardkundige waarden van de kreekrestanten in de ondergrond van het gebied Weijenbus Vroonmeer.

Bijzonder Provinciaal Landschap
Op 22 oktober 2020 hebben de Provinciale Staten de Omgevingsverordening NH2020 vastgesteld. Aardkundige waarden die niet binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN) vallen worden beschermd via de kernkwaliteiten van het Bijzonder Provinciaal Landschap. Het plangebied voor de nieuwe 150kV-verbinding tussen Beverwijk en Oterleek loopt door vier Bijzonder Provinciale Landschappen, namelijk:

- *Assendelft en omgeving*: Het kabeltracé wordt aangelegd middels gestuurde boringen. Er zijn geen effecten te verwachten op de kernkwaliteiten (aardkundige en landschappelijke karakteristiek). De werkterreinen ter plaatse van de in- en uittredepunten en de (tijdelijke) toegangswegen hebben mogelijk wel een effect op het verkavelingspatroon van de veenweidepolders. Indien na aanleg van het kabeltracé de oorspronkelijke bodemopbouw wordt teruggebracht door middel van het scheiden van bodemlagen en het oorspronkelijke verkavelingspatroon (inclusief sloten) zoveel mogelijk wordt hersteld kunnen deze effecten worden gemitigeerd.

- *Alkmaardermeer en omgeving:* Ook hier wordt het kabeltracé wordt aangelegd middels gestuurde boringen. De effecten en de conclusie is hetzelfde als bij *Assendelft en omgeving*.

- *Schermer*: In de Schermer is het rechthoekige verkavelingspatroon van hoge cultuurhistorische waarden evenals de blokverkaveling van de Matten in de Schermer. Ruimtelijke ontwikkelingen die de indeling of het verkavelingspatroon wijzigen zijn een aantasting van deze kernkwaliteit. De aanleg middels open ontgraving heeft mogelijk negatieve effecten op de kernkwaliteiten van het Bijzonder Provinciaal Landschap Schermer. Indien na aanleg van het kabeltracé de oorspronkelijke bodemopbouw wordt teruggebracht door middel van het scheiden van bodemlagen en het oorspronkelijke verkavelingspatroon (inclusief sloten) zoveel mogelijk wordt hersteld kunnen de effecten worden gemitigeerd.

[14] Arcadis 2021 ref: D10010303

- *Veenhuizen en Oterleek*: Uitgangspunt is dat er na afronden van de werkzaamheden geen opgaande elementen in de vorm van installaties (bouwwerken geen gebouwen zijnde) op de cross-bonding locaties achterblijven. Er zijn geen effecten te verwachten op de kernkwaliteit openheid en ruimtebeleving. De aanleg van het kabeltracé middel open ontgraving heeft mogelijk een negatief effect op het verkavelingspatroon. Indien na aanleg van het kabeltracé de oorspronkelijke bodemopbouw wordt teruggebracht door middel van het scheiden van bodemlagen en het oorspronkelijke verkavelingspatroon (inclusief sloten) zoveel mogelijk wordt hersteld kunnen deze effecten worden gemitigeerd.

Conclusie
De aanleg middels open ontgraving door het ensembles Schermer-Beemster en het ensemble West-Friesland West heeft mogelijk effect op de karakteristieke verkavelingspatronen van de polders. Indien na aanleg van het kabeltracé de oorspronkelijke bodemopbouw wordt teruggebracht door middel van het scheiden van bodemlagen en het oorspronkelijke verkavelingspatroon (inclusief sloten) zoveel mogelijk wordt hersteld kunnen deze effecten worden gemitigeerd. De in- en uittredepunten voor de gestuurde boring in het veenlandschap vormen een aandachtspunt in verband met het opbrengen van zand in het veengebied en het gebruik van zwaar materieel.

3.7 Bodem

Vanuit het bodem vooronderzoek[15] is gekeken naar een risico op (ernstige) bodemverontreiniging die de voorgenomen ontwikkeling binnen het plangebied zouden kunnen belemmeren. Uit het vooronderzoek blijkt dat binnen het projectgebied enkele risico's aanwezig zijn die de voorgenomen aanleg van de hoogspanningskabel kunnen belemmeren.

Op twee locaties zijn reeds voldoende gegevens beschikbaar om een melding te doen in het kader van de Wet bodembescherming:

- Op het terrein van hoogspanningsverdeelstation Oterleek;
- Ringvaartweg 6 te Beverwijk

Voormalig stortlocatie bij de Middelweg te Starnmeer; De verontreiniging (stortmateriaal) bevindt zich in de bovengrond, welke door de aanlegmethode middels HDD, niet wordt doorkruist. Met betrekking tot de aanwezige grondwaterverontreiniging worden tevens geen belemmeringen voor de aanleg verwacht, buiten het melden van een eventuele bemaling bij het betreffende Waterschap.

Op de Lange Molenweg 2 te Stompetoren zijn onvoldoende milieuhygiënische gegevens bekend en is bodemonderzoek noodzakelijk. Deze locatie wordt doorkruist (HDD en open ontgraving) en er zijn niet voldoende bodemkwaliteitsgegevens bekend.

Ter plaatse van het parkeerterrein aan de Ringvaartweg is een verontreiniging in het grondwater aanwezig. Hier hoeft geen aanvullend bodemonderzoek te worden uitgevoerd, omdat het tracé in de laatste versie, ten zuiden van het parkeerterrein is gesitueerd. De tussenliggende watergang vormt een mogelijke buffer voor het aantrekken van de verontreiniging als er bemaling plaats vindt. Om hier zeker van te zijn wordt geadviseerd om bij het bemalen van de in en uittredepunten, aandacht te besteden aan de kwaliteit van het aangetrokken grondwater. Met metingen kan bevestigd worden of de watergang figureert als buffer en wanneer dit niet het geval is kunnen er maatregelen getroffen worden.

Het overige deel van het tracé is onverdacht op het voorkomen van matige of sterke verontreinigingen. Hier worden maximaal licht verhoogde gehalten verwacht, waarvoor geen aanvullende actie noodzakelijk is.

Conclusie
Voor de bovengenoemde terreinen waar bodemonderzoek noodzakelijk is, zal verder onderzoek uitgevoerd moeten worden. Daarnaast zal er een melding gedaan moeten worden voor de drie terreinen waar voldoende gegevens beschikbaar zijn. Hiermee zijn er geen onaanvaardbare risico's te verwachten. Voor de rest van het plangebied zijn geen onaanvaardbare bodemrisico's te verwachten.

[15] Arcadis 2021 ref: D10031202 en Arcadis 2021 ref: D10010046 (t.b.v. reconstructie)

3.8 Water

Voor het aspect water is een onderzoek uitgevoerd[16]. Het doel van het onderzoek is het in beeld brengen van de gevolgen van het plan voor de waterhuishouding in het projectgebied. Voor de deelaspecten oppervlaktewater, waterkeringen, grondwater, hemelwater, afvalwater en Natura2000/waterkwaliteit zijn de mogelijke effecten beschreven.

Oppervlaktewater
De ontwikkeling doorkruist en/of raakt een aantal oppervlaktewateren. Nabij het hoogspannings- en schakelstation in Beverwijk doorkruist het plangebied de primaire waterkeringen Sint Aagtendijk en Nieuwe Overdijking. Het overige deel van het tracé wordt evenwijdig en op een afstand van de hoofdwaterlopen aangelegd, zodat onderhoud en eventueel verbreding van waterlopen in de toekomst mogelijk is.

Waar de kabelverbinding waterlopen kruist of raakt worden maatregelen genomen om het watersysteem zo min mogelijk te stagneren en de effecten zo klein mogelijk te houden.

Waterkeringen
Tijdens de aanleg zullen watergangen die gekruist worden door het tracé met open ontgraving worden afgedamd en leeggepompt. Deze werkzaamheden duren slechts enkele dagen. Daarna zullen de watergangen weer in de oorspronkelijke staat teruggebracht worden. Hiervoor wordt een watervergunning aangevraagd. Alle primaire waterlopen worden middels een boring gepasseerd.

Kruisingen met regionale en primaire waterkeringen worden uitgevoerd met een gestuurde boring.

Het ondergronds tracé wordt op een dergelijke wijze aangelegd dat het aan de technische vereisten zal voldoen, zoals dat de waterkeringen niet worden verzwakt en dat de werkzaamheden geen effect hebben op de waterlopen. De algemene regels van de Keur van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier beschrijven deze technische vereisten.

Hiermee treden er geen belangrijke nadelige gevolgen op.

Grondwater
De ondergrondse netverzwaring Beverwijk – Oterleek zal naar verwachting geen effect hebben op de grondwaterstand. Voor een deel van de werkzaamheden moet de grondwaterstand tijdelijk worden verlaagd om de werkzaamheden in den droge te kunnen uitvoeren. Voor deze bemalingswerkzaamheden worden de benodigde vergunningen aangevraagd of meldingen voor worden gedaan.

Er liggen geen waterwingebieden of grondwaterbeschermingsgebieden in het plangebied. De nabijgelegen waterwingebieden en grondwaterbeschermingsgebieden zullen naar verwachting niet worden beïnvloed door de ontwikkeling.

Verder worden geen negatieve effecten verwacht in de gebruiksfase. Hiermee treden er geen belangrijke nadelige gevolgen op.

Hemelwater
Bij een toename van verharding van meer dan 800 m^2 heeft de ontwikkelaar de verantwoordelijkheid voor het bergen van regenwater. Op basis van de huidige plannen zijn de volgende conclusies te trekken:
- De locatie van het hoogspanningsstation te Beverwijk is al volledig verhard, er hoeft hier niet gecompenseerd te worden;
- Bij de uitbreiding van het bestaande 150kV-hoogspanningsstation te Oterleek moet er rekening worden gehouden met de locatie van de uitbreiding. Uitgangspunt is dat er geen toename is van meer dan 800 m^2 verharding;
- Het aanleggen van het kabeltracé heeft geen effect op de afvoer van het hemelwater, omdat deze ondergronds wordt aangelegd.

[16] Arcadis 2021 ref: D10010555 en Arcadis 2021 ref: D10010046 (t.b.v. reconstructie)

Afvalwater
Het nieuw te realiseren 150kV-schakelstation zal aangesloten worden op de riolering, dit gaat om een zeer kleine toename van afvalwater.

Natura2000/waterkwaliteit
Directe effecten op de naast/nabijgelegen Natura2000-gebieden zijn niet te verwachten. Het tracé doorkruist het Natuurnetwerk Nederland, maar naar verwachting zal er geen verstoring van dit netwerk worden veroorzaakt door deze ontwikkeling.

De aanwezigheid van zout grondwater vraagt om aandacht bij boringen en grondwaterlozingen. Het grondwaterbemalingswater zal geloosd worden volgens wat toegestaan is. Hiervoor zal overlegd worden met het waterschap, een watervergunning voor deze lozing zal aangevraagd worden. Mogelijk is retourbemaling vereist om zout of brak water niet in de omgeving te brengen.

Het te gebruiken ophoogzand kan mogelijk uit zeezand bestaan. Dit leidt niet tot significante verzilting van de bodem of grondwater aangezien het aan te brengen ophoogzand dient te voldoen aan het Besluit en de Regeling bodemkwaliteit.

Het tracé bestaat deels uit gestuurde boringen. Bij een gestuurde boring wordt standaard gebruik gemaakt van boorvloeistof dat lekken langs de boring voorkomt, zodat er geen menging van zout en zoet water plaatsvindt.

Reconstructie 150kV-kabels
Voor de reconstructie gelden er drie aandachtspunten:
- Ter plaatse van het gebied waar de reconstructie aan de kabels en leidingen plaats vindt tot aan het station in Beverwijk, zijn geen watergangen of waterkeringen aanwezig welke gekruist worden. Indien er voor het plaatsen van kabels en leidingen middels een open ontgraving een bemaling noodzakelijk is, is een melding of vergunning bij het hoogheemraadschap nodig. Dit behoort tot het bemalingsadvies, welke middels geohydrologisch onderzoek kan worden opgesteld.
- Onder de Parallelweg zijn persleidingen aanwezig, hier dient rekening mee te worden gehouden, zoals ook rekening wordt gehouden met andere kabels en leidingen langs het tracé.
- De aanpassingen aan de kabels en leidingen bij het hoogspanningsstation Beverwijk overlappen niet met grondwaterbeschermingsgebieden.

Conclusie
Wanneer er bij de werkzaamheden rekening gehouden wordt met de voorwaarden van het kruisen van watergangen/keringen dan zijn er voor het aspect water geen onaanvaardbare risico’s te verwachten. Er treden geen andere belangrijke nadelige gevolgen voor water op.

3.9 Beïnvloeding / veiligheid / kabels en leidingen

Bij de aanleg van een ondergrondse hoogspanningsverbinding is het belangrijk te bezien of er andere ondergrondse infrastructuur aanwezig is in de vorm van kabels en leidingen die nadelig kunnen worden beïnvloed door de hoogspanningsverbinding. Het is ook mogelijk dat het functioneren van de hoogspanningsverbinding nadelig wordt beïnvloed door de aanwezigheid van andere kabels en leidingen.

In de buurt van de twee tracés van de kabelverbindingen en in de buurt van het nieuwe schakelstation liggen meerdere buisleidingen. De kabelverbinding van Beverwijk 150kV naar Oterleek kruist ongeveer 15 buisleidingen. Bij het schakelstation ligt de buisleiding tientallen meters uit de rand van de toekomstige inrichting.

Vanwege de potentiële onderlinge beïnvloeding worden de kabelverbindingen zo min mogelijk parallel gelegd aan buisleidingen van onder andere de Gasunie. Kruisingen met buisleidingen worden uitgevoerd door middel van een boring en vormen daarmee geen belemmering. Bij het kruisen van gasleidingen door middel van boringen heeft Gasunie aangegeven dat een afstand van 5 meter boven of onder de gasleiding aangehouden moet worden. Bij conventionele aanleg (open ontgraving) kan de afstand beperkt blijven tot 0,5 à 1 meter.

Conclusie

Bij de tracering van het tracé is rekening gehouden met de parallelligging met en kruisingen van andere kabels en leidingen. Deze worden zo veel mogelijk vermeden dan wel zo veel mogelijk haaks gekruist. Wanneer er tijdens de aanlegwerkzaamheden rekening houden wordt met de benodigde afstanden tot deze andere kabels en leidingen, dan zijn er voor het thema beïnvloeding / veiligheid / kabels en leidingen geen onaanvaardbare risico's te verwachten voor de leefomgeving. Er treden geen belangrijke nadelige effecten door beïnvloeding van en door kabels en leidingen plaats.

3.10 Hinder tijdens aanleg

Hinder tijdens de aanlegfase kan ontstaan als gevolg van trillingen, verkeer en geluid. Het tracé ligt in een relatief dunbevolkt gebied en de werkzaamheden zullen steeds langs het tracé verschuiven, waardoor de hinder tijdelijk van aard is. Het nieuw te bouwen 150kV-schakelstation Beverwijk en de reconstructie van de bestaande 150kV-kabels liggen op een bedrijventerrein waar ook de Beverwijkse Bazaar is gelokaliseerd.

Verkeer en bereikbaarheid
Voor de realisatie van het tracé en de hoogspanningsstations worden geen wegen afgesloten. De afwikkeling van bouwverkeer zal plaatsvinden via bestaande wegen die de tijdelijke verkeerstoename kunnen afwikkelen. Gezien de eigen aansluiting van het hoogspanningsstation in Oterleek op de Huigendijk en afwikkeling via de Ringvaartweg op een bedrijventerrein wordt met het bouwverkeer voor de stations geen significante overlast verwacht. Er treden geen belangrijke nadelige effecten op voor de bereikbaarheid en verkeerstoename op wegen op.

Geluid en trillingen
Tijdens de realisatieperiode kan er geluidshinder optreden door de werkzaamheden die langs het tracé en bij de hoogspanningsstations plaatsvinden. Ook kan er sprake zijn van trillingshinder bij het plaatsen van damwanden voor de bouwkuipen bij een gestuurde boring. Geluidshinder als gevolg van de aanlegwerkzaamheden zullen langs het tracé beperkt en tijdelijk van aard zijn, doordat de werkzaamheden zich langs het tracé verplaatsen. Voor de stationslocaties wordt gezien de afstand tot gevoelige objecten en overige geluidsproducerende objecten beperkt geluidsoverlast verwacht. Gezien de afstand tot gevoelige objecten en duur van werkzaamheden worden belangrijke nadelige effecten uitgesloten. De overlast in de aanlegfase wordt door de aannemer geminimaliseerd, te borgen via het contract met de aannemer.

Conclusie
De aanlegwerkzaamheden op de hoogspanningslocaties en werkzaamheden langs het tracé leiden niet tot onaanvaardbare hinder voor de nabijgelegen woningen en verkeersdeelnemers. Vanuit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening is de tijdelijke hinder tijdens aanleg als aanvaardbaar geacht. Er treden geen belangrijke nadelige gevolgen op.

3.11 NGE

Bij de aanleg van de nieuwe verbindingen vinden grondroerende werkzaamheden plaats waarvoor Niet Gesprongen Explosieven (NGE) een risico vormen.

Het plangebied, de kabelverbinding en het schakelstation, is bekeken voor risico's van aanwezige NGE. Vanuit het NGE-bureauonderzoek[17] is naar voren gekomen dat er geen sprake is van een NGE-risicogebied binnen het onderzoeksgebied. Daaruit volgend wordt geconcludeerd dat er geen NGE binnen het onderzoeksgebied worden verwacht.

Conclusie
Wanneer de werkzaamheden volgens reguliere standaarden uitgevoerd worden dan zijn er voor het thema NGE geen onaanvaardbare risico's te verwachten voor de leefomgeving. Er treden geen belangrijke nadelige gevolgen als gevolg van NGE op.

[17] REASeuro 2021 ref: RO-200214 versie 8.0 (definitief) en Arcadis 2021 ref: D10010046 (t.b.v. reconstructie)

4 CONCLUSIE

Op basis van de uitgevoerde onderzoeken en de kenmerken van de voorgenomen activiteiten worden geen belangrijke nadelige milieugevolgen voor de beschouwde milieuthema's verwacht indien rekening wordt gehouden met de in deze aanmeldingsnotitie geformuleerde randvoorwaarden en wettelijke vereisten en is het doorlopen van een m.e.r-procedure om deze reden niet aan de orde. In de onderzoeken en in deze aanmeldingsnotitie is voor een aantal (milieu)thema's een aantal randvoorwaarden en aandachtspunten voor de verdere planvorming geformuleerd, namelijk:

- **Bodem**: Om mogelijke bodemverontreiniging van de verdachte gebieden uit te sluiten dient aanvullend bodemonderzoek plaats te vinden waarbij de vervolgstappen zoals bijv. saneren of gelaagd afgraven opgevolgd dienen.
- **Water**: Er dient extra waterberging voor station Oterleek gerealiseerd te worden wanneer er meer dan 800 m^2 verharding wordt toegevoegd. Op basis van de huidige plannen lijkt de 800 m^2 niet gehaald te worden.
- **Hinder tijdens aanleg**: De geluids- en trillingshinder tijdens de aanlegfase dient door de aannemer geminimaliseerd te worden. Dit dient geborgd te worden via het contract met de aannemer.
- **Natuur:** Maatregelen voor NNN-gebieden in het kader van grondverzet: De bodemstructuur en het micro-reliëf moeten zoveel mogelijk behouden blijven en/of worden hersteld. De grond dient hierbij gelaagd afgegraven en teruggeplaatst te worden. Verder dient de grond zo snel mogelijk teruggeplaatst te worden om de structuur van de bodem en daarmee het micro-reliëf zo goed mogelijk te behouden. Door de grond zo snel mogelijk terug te plaatsen wordt de invloedsfeer van het werk tot een minimum beperkt. Verder dient rekening gehouden te worden met omliggende vegetatie zo goed als mogelijk één rijroute aan te houden voor de mobiele werktuigen. Hiermee wordt ook mogelijke verdichting van de bodem tot een minimum beperkt.
- Hydrologische maatregelen voor NNN-gebieden: Door het opgepompte water te retourneren in de sloot, kan het grondwatereffect van de sleuf worden geneutraliseerd. Verdroging wordt daarmee voorkomen.
- Om de bescherming van incidenteel voorkomende soorten te borgen dienen de volgende maatregelen te worden uitgevoerd in de aanlegfase:
  - Werk enkel overdag (tussen zonsopgang en zonsondergang) om de trefkans te minimaliseren voor soortgroepen Noordse woelmuis (in de zomer), kleine marterachtigen, rugstreeppad en in mindere mate de waterspitsmuis;
  - Vul bij open ontgravingen de sleuf zo snel als mogelijk weer dicht, dat voorkomt de kans dat de soorten zich daar bevinden.
  - Plaats amfibieschermen om fysieke barrière vormen.
  - Op locaties waar een klein stuk sloot afgedamd wordt, dient de bagger met een kraan uitgegraven te worden. De vrijgekomen bagger dient in naastgelegen sloot teruggeplaatst te worden om platte schijfhoren te beschermen.
  - Voor het uitvoeren van werkzaamheden in watergangen moet de luchttemperatuur ten tijde van de werkzaamheden boven het vriespunt liggen en er mag geen ijs aanwezig zijn in de watergang, om de platte schijfhoren te beschermen. Wel moet de watertemperatuur onder de 25 graden Celsius liggen.
- **Landschap & cultuurhistorie**: Om aantasting van aardkundige, landschappelijke en cultuurhistorische waarden in De Matten in de Schermer, Het Alkmaardermeer en Uitgeestermeer en Veenhuizen en Oterleek te voorkomen wordt zo veel mogelijk gebruik gemaakt van boringen. De in- en uittredepunten voor de gestuurde boring in het veenlandschap vormen een aandachtspunt in verband met het opbrengen van zand in het veengebied en het gebruik van zwaar materieel.
- De aanleg middels open ontgraving door het ensembles Schermer-Beemster en het ensemble West-Friesland West heeft mogelijk effect op de karakteristieke verkavelingspatronen van de polders. Indien na aanleg van het kabeltracé de oorspronkelijke bodemopbouw wordt teruggebracht door middel van het scheiden van bodemlagen en het oorspronkelijke verkavelingspatroon (inclusief sloten) zoveel mogelijk wordt hersteld kunnen deze effecten worden gemitigeerd.
- **Archeologie**: Voor het goed in kaart brengen van alle effecten op archeologie is vervolgonderzoek nodig in de gebieden met een middelhoge tot zeer hoge verwachtingswaarde en beschermde gebieden. Dit betreft in eerste instantie een verkennend booronderzoek ten behoeve van het vaststellen van de bodemopbouw en archeologische verwachting, alsmede het opstellen van de offerte en het PvE. Vervolgens dient er in het gebied van het Oer-IJ Estuarium proefsleuven onderzoek uitgevoerd te worden. Met het volgen van het hierboven geschetste proces, wat uitgebreid beschreven staat in de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), wordt de zorgvuldige omgang met archeologische waarden geborgd.

COLOFON

M.E.R.-BEOORDELING HOOGSPANNINGSVERBINDING
150KV VERBINDING BEVERWIJK-OTERLEEK

KLANT
TenneT TSO B.V.

AUTEUR
Bram Ravestein

PROJECTNUMMER
C05051.200016

ONZE REFERENTIE
D10033685:46

DATUM
19 januari 2022

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 264
6800 AG Arnhem
Nederland
+31 (0)88 4261 261

www.arcadis.com

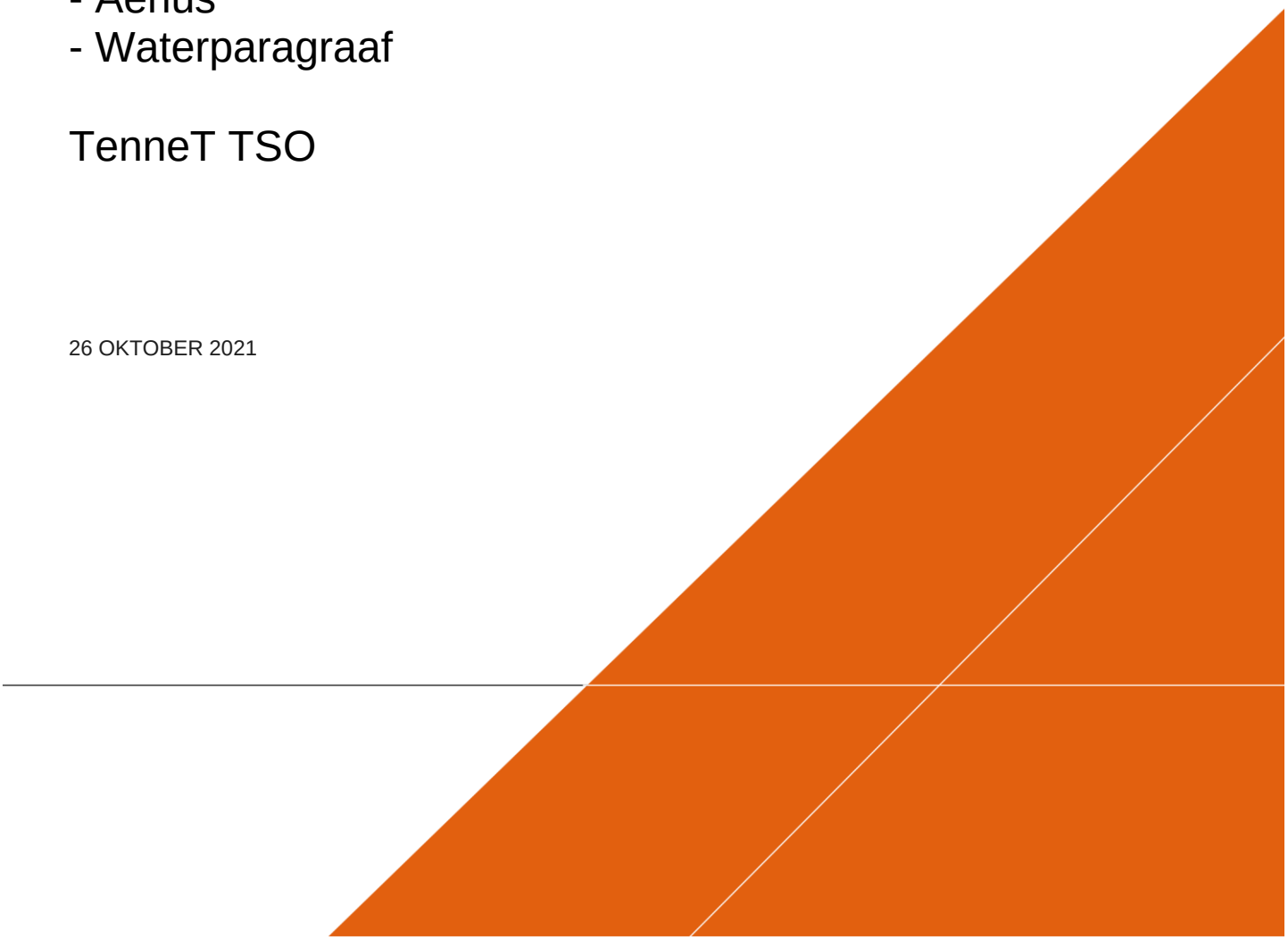
ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

BUREAUSTUDIE RECONSTRUCTIE 150KV-VERBINDINGEN, AANSLUITING OP 150KV SCHAKELSTATION BEVERWIJK

Netverzwaring Beverwijk - Oterleek:
- NGE
- Archeologie
- Ecologie
- Milieu
- Aerius
- Waterparagraaf

TenneT TSO

26 OKTOBER 2021

Contactpersoon

ING M.C. YNTEMA
Senior Projectleider / Contractmanager

T +31(0)627060785
E mark.yntema@arcadis.com

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 63
9400 AB Assen
Nederland

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING 6

1.1 Achtergrond 6

1.2 Aanpak 6

1.3 Werkzaamheden 7

1.4 Leeswijzer 7

2 NGE 8

2.1 Basis informatie 8

2.2 Aanvullend vooronderzoek 8

2.2.1 Bombardement 3 oktober 1940 (BO_03) 9

2.2.2 Luchtaanval 27 maart 1945 (BO_09) 9

2.3 Conclusie en advies 9

3 ARCHEOLOGIE 10

3.1 Basis informatie 10

3.2 Bronnen 10

3.3 Gemeentelijk beleid archeologie 10

3.4 Vindplaatsen 11

3.5 Uitgevoerde onderzoeken 12

3.6 Conclusie 12

3.7 Advies 13

4 ECOLOGIE 14

4.1 Basis informatie 14

4.2 Aanpak 14

4.3 Projectbeschrijving 14

4.3.1 Ligging 14

4.4 Voorkomen beschermde soorten 14

4.4.1 Planten 14

4.4.2 Vogels 15

4.4.3 Grondgebonden zoogdieren 15

4.4.4 Vleermuizen 15
4.4.5 Amfibieën 15
4.4.6 Reptielen 15
4.4.7 Vissen 15
4.4.8 Ongewervelde soorten 16
4.5 Effectbeoordeling 16
4.5.1 Vogels 16
4.6 Bomenkap 16
4.7 Conclusie 16

5 MILIEU 17
5.1 Basis informatie 17
5.2 Aanpak 17
5.3 Geraadpleegde bronnen 17
5.4 Resultaten vooronderzoek 17
5.4.1 Bodemloket 17
5.4.2 Bodemkwaliteitskaarten 18
5.5 Conclusie 19
5.6 Aanbevelingen 19

6 AERIUS 20

7 WATERPARAGRAAF 21
7.1 Basis informatie 21
7.2 Aanvullende informatie 21

BIJLAGEN

BIJLAGE A WETTELIJK KADER ECOLOGIE

BIJLAGE B IMPRESSIES PROJECTGEBIED ECOLOGIE

BIJLAGE C UITGANGSPUNTEN AERIUSBEREKENINGEN

BIJLAGE D AERIUSBEREKENINGEN

COLOFON

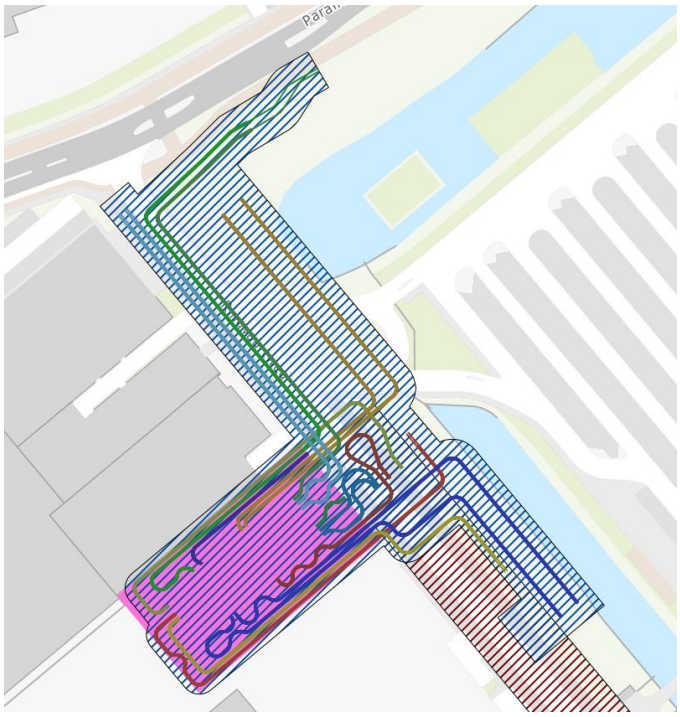
1 INLEIDING

1.1 Achtergrond

Op grond van onder meer de Elektriciteitswet 1998 is TenneT verplicht oplossingen voor capaciteitsknelpunten in het hoogspanningsnet te realiseren. In Noord-Holland Noord is sprake van een dergelijk capaciteitsknelpunt.

Het capaciteitsknelpunt wordt veroorzaakt door de toenemende vraag naar elektriciteit van de gebouwde omgeving, de glastuinbouw en de datacenters. Door realisatie van de netverzwaring kan het knelpunt worden opgeheven en kan de belasting verder doorgroeien. Ook maakt netverzwaring de invoeding van zonne- en windenergie op het elektriciteitsnet mogelijk. Het gebiedsplan Wieringermeer dat nu door de gemeente Hollands Kroon en provincie Noord-Holland wordt opgesteld, rekent al op de netverzwaring door TenneT. Kortom, TenneT moet volgens de wet zo spoedig mogelijk het hoogspanningsnet verzwaren tussen Beverwijk en Oterleek, om zo economische ontwikkelingen en de energietransitie mogelijk te maken en te versnellen. In het kader daarvan zijn diverse verbeteringstrajecten opgestart ter plaatse van het tracé Beverwijk Oterleek, waarvoor in de periode 2020/2021 bureaustudies hebben plaatsgevonden.

De onderhavige rapportage heeft betrekking op de bureaustudies welke zijn uitgevoerd in het kader van de reconstructie (aansluiting) van de verbindingen Velsen – Beverwijk 380kV en Velsen - Oterleek op het nieuwe schakelstation Beverwijk 150kV (BVW150). In de figuur 1 is aangegeven binnen welk gebied deze werkzaamheden globaal zullen plaatsvinden.

Figuur 1: Overzicht plangebied reconstructie verbindingen Beverwijk 150 kV

1.2 Aanpak

In de periode van 2020/2021 zijn er voor diverse disciplines bureaustudies uitgevoerd. De resultaten van deze onderzoeken zijn gerapporteerd en geleverd aan TenneT. Deze informatie vormt de basis van de onderzoeken die moeten worden uitgevoerd voor deze reconstructie. De resultaten van de bureaustudies voor de reconstructie zijn in dit rapport opgenomen en vormt een aanvullende rapportage op de al geleverde onderzoeken.

In dit rapport zijn de resultaten van de volgende onderzoeken opgenomen:

- NGE
- Archeologie
- Ecologie
- Milieu
- Aerius

Ook deze onderzoek worden verricht ten behoeve van de onderbouwing van de uitvoerbaarheid van het Provinciale Inpassingsplan (PIP).

1.3 Werkzaamheden

De werkzaamheden in het kader van de reconstructie bestaan uit het “knippen” en verbinden van bestaande verbindingen ‘Velsen - Oterleek' en ‘Velsen – Beverwijk’ op het nieuwe 150kV Schakelstation in Beverwijk (BVW150). Hiervoor dient ter plaatse van de te “knippen” kabels graafwerkzaamheden te worden verricht, evenals ter plaatse van de verbindingen die daarna in een open ontgraving worden aangelegd. Voor de open ontgravingen wordt een diepte aangehouden van 1,2 meter aangehouden binnen stedelijk gebied. Dit is van belang voor het bepalen van de onderzoekstrategie en ook de uitvoering van de veldonderzoeken in een later stadium.

1.4 Leeswijzer

In de navolgende hoofdstukken worden per hoofdstuk de resultaten van de disciplines NGE, archeologie, ecologie, milieu en de Aerius berekening weergegeven. Daarbij wordt opgemerkt dat voor de Aerius berekening het gehele tracé is doorgerekend in verband met het belang van de stikstofdepositie met betrekking tot het gehele werk. Conform wet- en regelgeving is het niet toegestaan om projecten in delen op te nemen in deze berekening.

2 NGE

2.1 Basis informatie

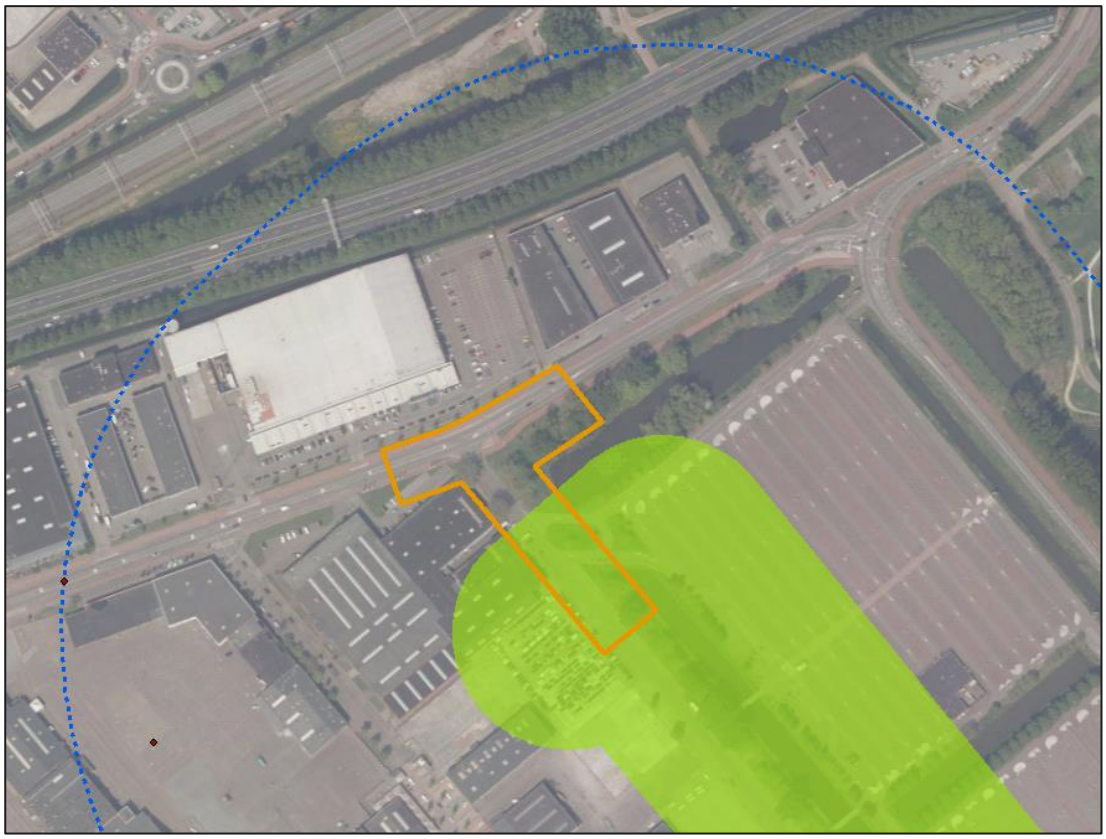
Het Historisch Vooronderzoek Niet Gesprongen Explosieven (HVO-NGE) voor het kabeltracé Beverwijk-Oterleek (kenmerk 73861/RO-200214 versie 7.0) vormt de basis voor deze aanvullende bureaustudie. Deze is uitgevoerd door het gecertificeerde onderzoeksbureau REASeuro en opgeleverd op 25 juni 2021.

2.2 Aanvullend vooronderzoek

In het uitgevoerde HVO-NGE voor het kabeltracé Beverwijk-Oterleek wordt een onderscheid gemaakt tussen het analysegebied en het onderzoeksgebied. Het onderzoeksgebied heeft betrekking op het gebied waar de grondroerende werkzaamheden gepland staan. REASeuro trekt om dit onderzoeksgebied een buffer van 250 meter, dit gebied wordt het analysegebied genoemd. Dit is het gebied waar het HVO-NGE betrekking op heeft. Alle oorlogshandelingen die binnen het analysegebied vallen worden benoemd en onderzocht. Als deze oorlogshandelingen leiden tot een verdacht gebied NGE, worden binnen dit analysegebied de verdachte gebieden NGE afgebakend als deze overlap vertonen met het onderzoeksgebied.

Uit het uitgevoerde HVO-NGE blijkt dat het onderzoeksgebied voor het hele kabeltracé Beverwijk-Oterleek onverdacht is op NGE. In het analysegebied zijn wel enkele oorlogshandelingen waargenomen, maar niet afgebakend omdat ze geen overlap vertonen met het onderzoeksgebied.

Voor deze bureaustudie is het plangebied van de reconstructie bepaald aan de hand van figuur 1 en figuur 2. Het plangebied wordt hierna aangeduid als 'Reconstructie BVW150' omdat de bestaande ondergrondse 150kV kabels in de gemeente Beverwijk worden verlegd (zie figuur 2). Volgens de feitenkaart die hoort bij het HVO-NGE waren de dichtstbijzijnde oorlogshandelingen t.o.v. de onderzoeklocatie een bombardement met de codering BO_03 en een luchtaanval met de codering BO_09.

Figuur 2: Het onderzoeksgebied (groen) en het analysegebied (blauwe stippellijn) uit het HVO-NGE voor het kabeltracé Beverwijk-Oterleek. De onderzoeklocatie Reconstructie BWK150 is met het oranje kader aangegeven

2.2.1 Bombardement 3 oktober 1940 (BO_03)

In het HVO-NGE staat het volgende vermeld over het bombardement van 3 oktober 1940:

'*Uit het archiefmateriaal blijkt dat tussen 5.30 en 5.45 uur Beverwijk en Assendelft zijn getroffen door in totaal acht brandbommen en vier brisantbommen. [..] Naar aanleiding van deze meldingen is een luchtfoto van 28 oktober 1940 bij The National Collection of Aerial Photography (NCAP, Verenigd Koninkrijk) van het gebied tussen de Dierlustraat en de gemeentegrens van Assendelft geraadpleegd. Binnen en nabij het analysegebied zijn geen verstoringen waargenomen.*

Naar aanleiding van het bombardement in de ochtend van 3 oktober 1940 wordt ter plaatse van het onderzoeksgebied geen NGE-Risicogebied afgebakend. Mogelijk zijn als gevolg van het bombardement een brisantbom van 250 lbs en enkele tientallen 4 lbs staafbrandbommen achtergebleven. Echter, omdat niet bekend is waar precies de brisantbommen in Assendelft zijn neergekomen, geen verstoringen zijn waargenomen op de luchtfoto van 28 oktober 1940 en de bommen verspreid over een groot gebied zijn neergekomen, is het niet mogelijk om gericht een NGE-Risicogebied af te bakenen.'

Conclusie: Deze oorlogshandeling heeft geen invloed op de onderzoeklocatie Reconstructie BWK150.

2.2.2 Luchtaanval 27 maart 1945 (BO_09)

In het HVO-NGE staat het volgende vermeld over de luchtaanval van 27 maart 1945:

'Uit een logboek van Fighter Command (zie bijlage 4) komt naar voren dat drie van vier uitgezonden Spitfires (453 Squadron) verschillende aanvallen hebben uitgevoerd. In kaartvierkant qY.9136 is met boordwapens een aanval uitgevoerd op een 15-tons vrachtauto die in zuidelijke richting reed. De vrachtauto werd rokend achtergelaten en de piloten zijn van mening dat deze waarschijnlijk is vernietigd.

Een kaartvierkant is een gebied van 1 km2. Het logboek van Fighter Command en de squadrongegevens bevatten geen nauwkeurigere aanduiding over de locatie van de beschieting. Verder zijn geen andere bronnen aangetroffen waarin de aanval wordt bevestigd, dan wel een meer specifieke locatie wordt gegeven. Op basis van de vage locatieomschrijving is het niet mogelijk om de oorlogshandeling verder te analyseren. Ter plaatse van het onderzoeksgebied wordt geen NGE-Risicogebied afgebakend.'

Conclusie: Deze oorlogshandeling heeft geen invloed op de onderzoeklocatie Reconstructie BWK150.

2.3 Conclusie en advies

Uit analyse van een eerder uitgevoerd HVO-NGE kunnen we de volgende conclusie trekken voor de onderzoeklocatie Reconstructie BWK150:

- De gehele onderzoeklocatie is onverdacht op NGE.

Er worden daarom geen NGE binnen het onderzoeklocatie verwacht. Geadviseerd wordt om de werkzaamheden regulier uit te voeren, zonder verdere maatregelen met betrekking tot NGE.

3 ARCHEOLOGIE

3.1 Basis informatie

De resultaten van het bureauonderzoek archeologie Beverwijk - Oterleek vormen de basis voor dit aanvullend onderzoek. Deze zijn gerapporteerd in de rapportage “Bureaustudie Archeologie Beverwijk – Oterleek, Arcadis Archeologisch rapport 255, kenmerk D10010638:194, d.d. 25 juni 2021.

3.2 Bronnen

De landschappelijke en archeologische situatie wordt beschreven op basis van een aantal bronnen. Ook voor dit bureauonderzoek archeologie voor de reconstructie zijn de volgende bronnen geraadpleegd:

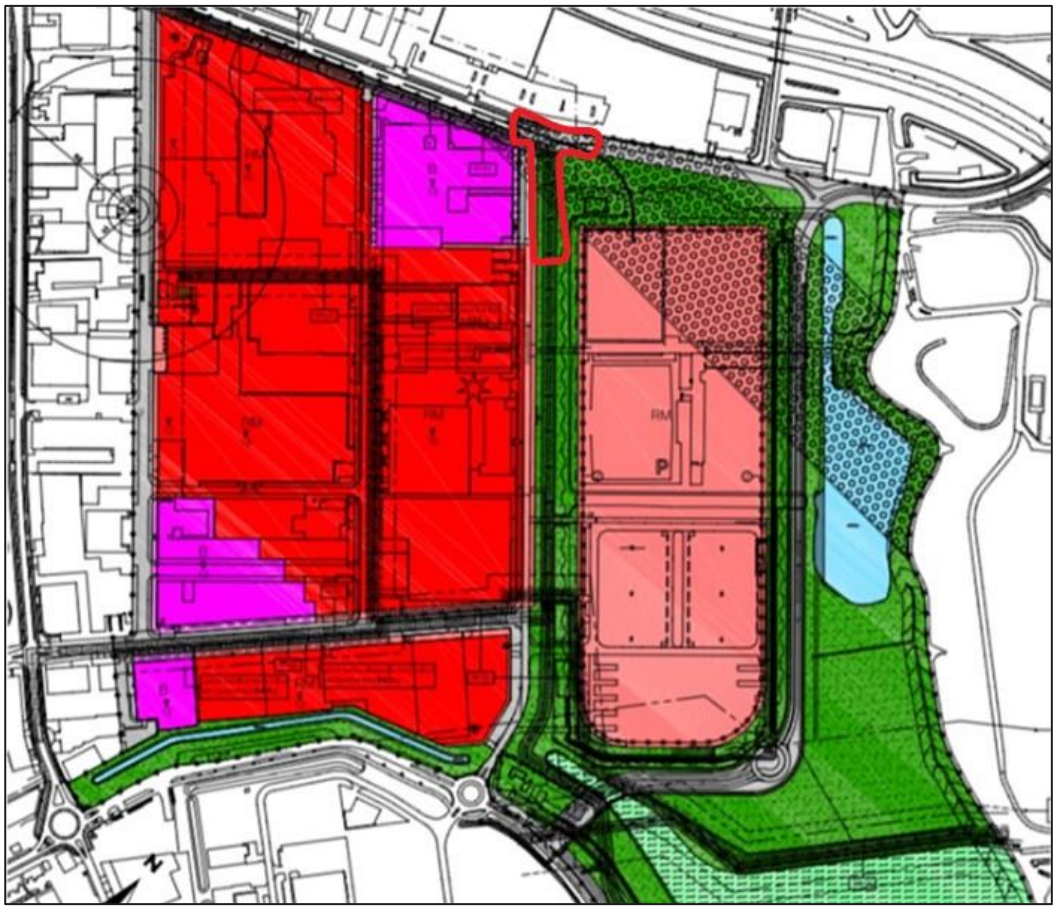
- Archeologische Monumenten Kaart (AMK);
- Gemeentelijke archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaarten;
- Relevante publicaties van reeds uitgevoerd archeologisch onderzoek;
- Bodemkaarten, geomorfologische kaarten, het AHN, paleogeografische kaarten;
- Informatie uit Archis 3;
- Historische kaarten;
- Relevante informatie over de Tweede Wereldoorlog.

In de paragrafen hieronder zijn de relevante uitkomsten met betrekking tot het projectgebied opgenomen.

3.3 Gemeentelijk beleid archeologie

Op de oudst bekende betrouwbare kaart van Beverwijk is te zien dat het tracé van de latere Pruimendijk als voetpad reeds aanwezig was, mogelijk was er toen al een kade. Het punt waar dit pad (de latere Pruimendijk) op de Sint Aagtendijk aansluit, passeert precies de plek waar enkele archeologische boringen zijn gezet. Het ligt daarom voor de hand om te veronderstellen dat men archeologische resten van de Pruimendijk heeft aangetroffen. Dit betekent dat hiervan nog steeds archeologische sporen in de bodem aanwezig blijken te zijn.

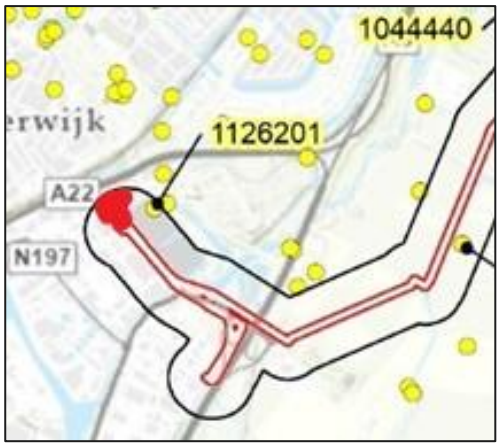
Het Steunpunt Cultureel Erfgoed Noord-Holland beveelt aan dat archeologisch vervolgonderzoek noodzakelijk is voordat in het Pruimendijktracé grondroerende werkzaamheden plaatsvinden. Het tracé is daartoe op de plankaart van dit bestemmingsplan globaal met een aanduiding weergegeven; daaraan gekoppeld is een aanlegvergunning, die archeologisch veldonderzoek mogelijk maakt voordat grondroerende werkzaamheden worden uitgevoerd (Figuur 3).

Figuur 3: Plankaart Bestemmingsplan Recreatieve markten Beverwijkse Bazaar en omgeving. In de noordoosthoek van de afbeelding loopt een strook van noordwest naar zuidoost. Dit is de locatie van de Pruimendijk waarvoor een archeologische onderzoeksplicht geldt.

3.4 Vindplaatsen

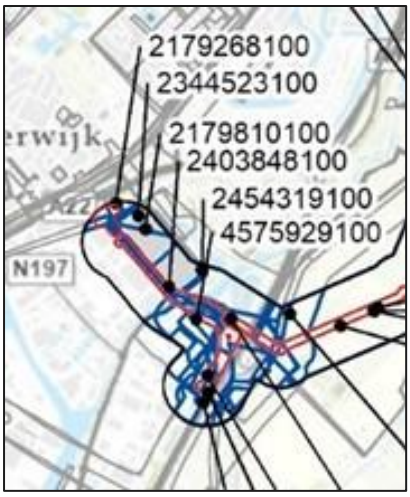
Er vallen geen vondstmeldingen binnen deze uitbreiding (Figuur 4). Ook vallen er geen AMK-terreinen binnen het gebied van de reconstructie.

Figuur 4: Archis vondstmeldingen binnen het plan- en onderzoeksgebied.

3.5 Uitgevoerde onderzoeken

Ter plaatse van de reconstructie zijn wel enkele acheologische onderzoeken uitgevoerd. in de figuur 5 hieronder is aangegeven waar de onderzoeken hebben plaatsgevonden.

Figuur 5: Onderzoeksmeldingen binnen het plan- en onderzoeksgebied, zuidzijde plangebied (Archis).

In onderstaande tabel zijn de relevante gegevens van de rapportages opgenomen binnen de reconstructie.

Zaak IDnummer	Datum/ uitvoerder/ Type onderzoek	Resultaten
2179268100	2006, Synthegra BV, Bureauonderzoek	Bureauonderzoek
2179810100	2008, RAAP Archeologisch Adviesbureau, Booronderzoek	Rapport niet beschikbaar in Archis.
2344523100	2011, Hollandia Archeologie BV, Proefsleuvenonderzoek	Op basis van de fysieke- en inhoudelijke kwaliteit van de aangetroffen archeologische resten komt de vindplaats in aanmerking voor behoud (Griffoen en Salomons 2013)

3.6 Conclusie

De bekende en verwachte archeologische waarden zoals aangegeven op de verwachtingskaart (Figuur 6) worden bij de geplande open ontgraving bedreigd tot maximaal 2,5 m – Mv. Dit is de diepte waarbinnen de nieuwe hoogspanningskabel wordt aangelegd.

De reconstructie doorsnijdt het Pruimendijktracé. Daaraan gekoppeld is een aanlegvergunning, die archeologisch veldonderzoek mogelijk maakt voordat grondroerende werkzaamheden worden uitgevoerd (Figuur 6).

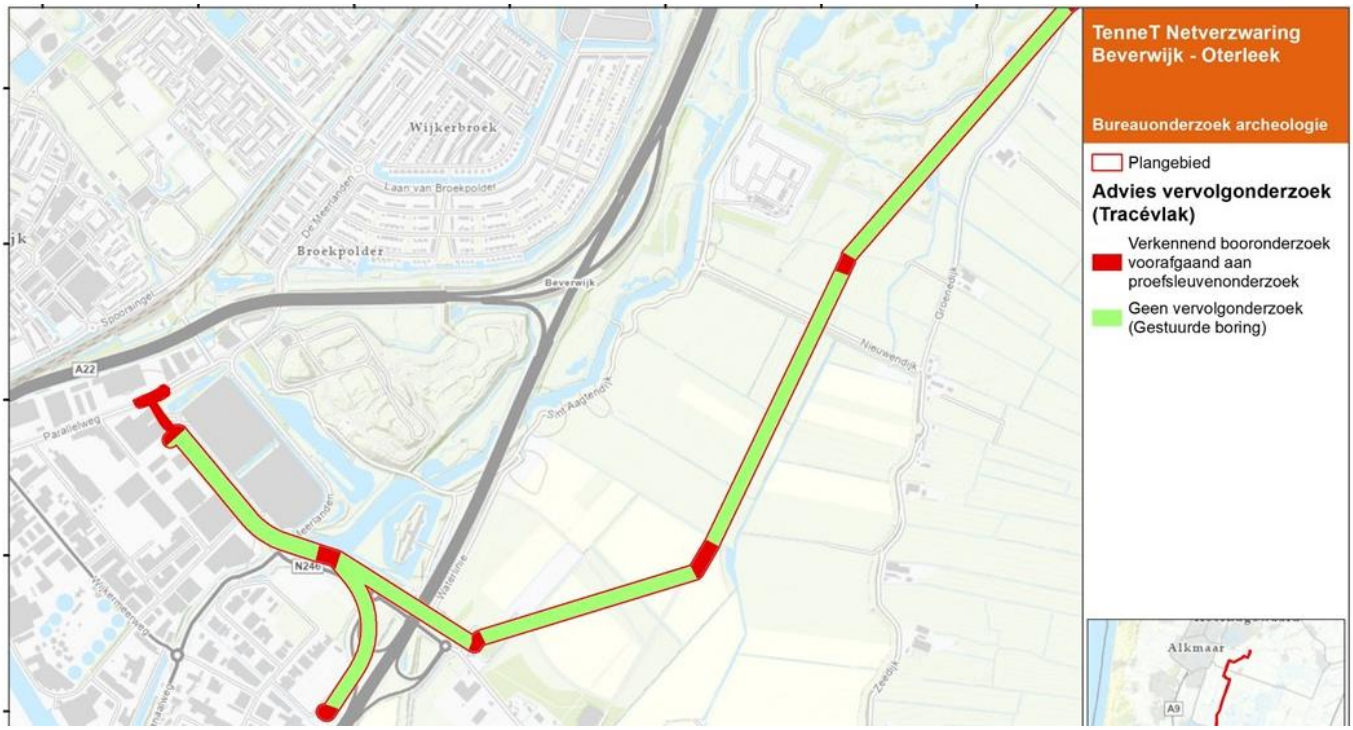
Element	Verwachting	Advies
Historische geografische elementen en structuren	Hoge verwachting	Verkennend booronderzoek ten behoeve van het vaststellen van de bodemopbouw en archeologische verwachting.

Figuur 6: Verwachtingskaart deelgebied 8 ter hoogte van de Buitenlanden, te Beverwijk.

3.7 Advies

Met betrekking tot het de werkzaamheden in het kader van de reconstructie is het advies om het verkennend booronderzoek uit te voeren ter plaatse van de hoge verwachtingswaarde. Dit booronderzoek kan worden opgenomen in de reeds lopende veldonderzoeken ter plaatse van het tracé. In figuur 7 is het deel van de reconstructie opgenomen met betrekking tot verkennend booronderzoek.

Figuur 7: Advieskaart deelgebied 8 ter hoogte van de Buitenlanden, te Beverwijk.

4 ECOLOGIE

4.1 Basis informatie

De resultaten van het ecologisch onderzoek voor het tracé Beverwijk - Oterleek vormen de basis voor dit aanvullend onderzoek. Deze zijn gerapporteerd in de rapportage “Ecologisch onderzoek Beverwijk - Oterleek, kenmerk D10034912:3, d.d. 25 juni 2021.

4.2 Aanpak

Door de voorgenomen ingrepen ter plaatse van de reconstructie kan mogelijk sprake zijn van negatieve effecten op soorten beschermd in de Wet natuurbescherming (Wnb). Hiervoor is voor dit specifieke gebied een ecologisch onderzoek uitgevoerd, waarin de (eventuele) gevolgen van de werkzaamheden in het kader van de Wnb in kaart zijn gebracht. Het wettelijk kader is opgenomen in bijlage A.

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Noordhollands Duinreservaat ligt op circa vijf kilometer afstand ten noordenwesten van het projectgebied. Vanwege de afstand tot het Natura 2000-gebied, de tijdelijkheid van de maatregelen en de hoge mate van verstoring van de al aanwezige bedrijvigheid direct rondom het projectgebied, kunnen alle mogelijke effecten met externe werking op voorhand worden uitgesloten. Het dichtstbijzijnde gebied dat begrensd is als Natuurnetwerk Nederland (NNN) ligt op circa 1,5 kilometer afstand ten oosten van het projectgebied. De beleidsbepalingen van de provincie Noord-Holland bevatten voor het NNN geen externe werking. Omdat het projectgebied buiten het NNN ligt zijn effecten op het NNN op voorhand uitgesloten. Dit ecologisch onderzoek heeft zich daarom met name gericht op de soortbescherming in het kader van de Wnb.

Omdat onduidelijk is waar precies gegraven wordt binnen het projectgebied, worden alle voor ecologie relevante aspecten binnen het projectgebied meegenomen met de aanname dat werkzaamheden aan de oever van en het waterlichaam zelf uitgesloten zijn.

4.3 Projectbeschrijving

4.3.1 Ligging

Het projectgebied bevindt zich in bedrijventerrein ‘De Bazaar’ in de gemeente Beverwijk, provincie Noord-Holland en betreft de kruising van de Parallelweg en de Ringvaartweg inclusief de bermen. Deze bermen bestaan voornamelijk uit kort gemaaid gras met enkele bomen.

4.4 Voorkomen beschermde soorten

Bij het bureauonderzoek zijn gegevens uit de Nationale Database Flora en Fauna (NDFF), verspreidingsatlas.nl, floron.nl en ravon.nl geraadpleegd. Hierbij is gekeken naar de aanwezigheid van beschermde soorten over de afgelopen tien jaar (1 januari 2011 t/m 1 september 2021, gegevens opgevraagd op 1 september 2021).

Het veldbezoek is op 2 september 2021 uitgevoerd door een ecoloog van Arcadis. De temperatuur tijdens het veldbezoek lag rond de 17 ºC. Verder stond er weinig wind (Bft 1) en was sprake van bewolking. Het bezoek bestond uit een habitatgeschiktheidsbeoordeling. Een impressie van het gebied is opgenomen in bijlage B. Op basis van het bureauonderzoek en de aangetroffen omstandigheden en sporen is een inschatting gemaakt van de mogelijke aanwezigheid van soorten.

4.4.1 Planten

Uit het projectgebied zijn geen verspreidingsgegevens bekend van beschermde plantensoorten (NDFF). De bermen van de kruising bestaan uit frequent gemaaid gras met enkele populieren en platanen. Dit zorgt ervoor dat geschikte groeiplaatsen voor beschermde soorten ontbreken (bijv. schrale en/of natte grond of grond in pioniersstadium). Aanwezigheid van beschermde planten in het projectgebied is daarom uitgesloten.

4.4.2 Vogels

Vogels met jaarrond beschermde nesten
In het projectgebied zijn geen verspreidingsgegevens bekend van vogels met jaarrond beschermde nesten (NDFF). Deze categorie vogels bevindt zich enerzijds in onverstoorde meer besloten begroeiing of anderzijds in bebouwing met geschikte nestplekken. Beide habitatten zijn niet aanwezig. Tijdens het veldbezoek is geen indicatie gevonden van vogels met jaarrond beschermde nesten. Aanwezigheid van deze categorie vogels is daarom voor dit seizoen uitgesloten.

Overige broedvogels
In het projectgebied zijn geen verspreidingsgegevens bekend van vogels (NDFF). Het is waarschijnlijk dat in het projectgebied een aantal vogelsoorten broeden die binding hebben met het bedrijventerrein en de met de aanwezige bazaar gepaarde bezoekersaantallen en bijkomend voedselaanbod. Kauwtjes, meeuwen en duiven zijn waargenomen tijdens het veldbezoek. In het waterlichaam ten noordoosten van het projectgebied kunnen ganzen en eenden foerageren en broeden mogelijk meerkoeten aan de oever. De bomen in het projectgebied worden mogelijk gebruikt voor nesten door bijvoorbeeld houtduif. Ten tijde van het veldbezoek is een eksternest aangetroffen in een van de aanwezige platanen in de berm. Aanwezigheid van, tijdens het broedseizoen beschermde, nesten van algemene vogelsoorten is niet uitgesloten.

4.4.3 Grondgebonden zoogdieren

In het projectgebied zijn geen verspreidingsgegevens bekend van grondgebonden zoogdieren (NDFF). Waarschijnlijk komen in de bermen algemene (spits)muizen voor. Voor al deze soorten geldt een vrijstelling in de provincie Noord-Holland. Beschermde soorten zoals (kleine) marters vereisen een vorm van ruigte, natuurlijke lijnvormige elementen en potentieel foerageergebied welke ontbreken in het projectgebied. Aanwezigheid van beschermde grondgebonden zoogdieren is uitgesloten.

4.4.4 Vleermuizen

In het projectgebied en de directe omgeving zijn geen verspreidingsgegevens bekend van vleermuizen (NDFF). Vanwege de aanwezige wegen, bijbehorende verlichting en de functie van het projectgebied als bedrijventerrein is het projectgebied en de directe omgeving weinig geschikt als leefgebied voor vleermuizen, zowel boombewonende als gebouwbewonende soorten. Mogelijk biedt het waterlichaam ten noordoosten van het projectgebied enige vorm van foerageergebied voor incidentele dieren door de afscherming van licht door de bomen eromheen. Echter is dit waterlichaam omringd door verlichte wegen en parkeerplaatsen waardoor het slecht bereikbaar is. In het projectgebied vormen de bomen geen aaneengesloten lijnvormig element wat dienst kan doen als vliegroute. Aanwezigheid van vleermuisverblijven in bomen en essentiële foerageergebieden en vliegroutes in het projectgebied zijn uitgesloten.

4.4.5 Amfibieën

In het projectgebied zijn geen verspreidingsgegevens bekend van amfibieën (NDFF). Waarschijnlijk komen in de bermen algemene amfibieën voor zoals gewone pad en bruine kikker. Voor deze soorten geldt een vrijstelling in de provincie Noord-Holland. Beschermde amfibiesoorten hebben een voorkeur voor vis loze wateren met sterke oeverbegroeiing en/of waterplassen die droogvallen. Dit habitat ontbreekt in het projectgebied. Aanwezigheid van beschermde amfibieën is uitgesloten.

4.4.6 Reptielen

In het projectgebied zijn geen verspreidingsgegevens bekend van reptielen (NDFF). Geschikt habitat voor reptielen komt niet voor in het projectgebied (bijv. ruige bosranden, heide of kleine watergangen met flauwe oevers). Aanwezigheid van reptielen is uitgesloten.

4.4.7 Vissen

De werkzaamheden hebben geen invloed op het waterlichaam ten noordoosten van het projectgebied. Een habitatgeschiktheidsbeoordeling voor vissen is daarom niet noodzakelijk.

4.4.8 Ongewervelde soorten

Streng beschermde ongewervelde soorten komen niet voor binnen het plangebied (NDFF; verspreidingsatlas.nl, waaneming.nl). Aanwezigheid van beschermde ongewervelde soorten is uitgesloten.

4.5 Effectbeoordeling

4.5.1 Vogels

In het projectgebied broeden naar verwachting (algemene) broedvogels in de bomen. Bij werkzaamheden tijdens het broedseizoen kunnen nesten verstoord en/of vernietigd worden. Ook kunnen jongen en eieren als gevolg van beschadiging aan het nest en verstoring hierdoor sterven. Effecten op deze soorten kunnen op voorhand niet worden uitgesloten.

4.6 Bomenkap

Ter plaatse van het plangebied zijn bomen aanwezig. Op voorhand is al bekend dat een aantal bomen gekapt dienen te worden in verband met de graafwerkzaamheden die nodig zijn voor het aanleggen en aansluiten van de kabels. Middels een bomeninventarisatie, welke niet onderdeel is van dit ecologisch onderzoek, dient inzichtelijk te worden gemaakt welke bomen dit zijn en of een melding of vergunningen noodzakelijk is.

Bij dit ecologisch onderzoek is in het veld een inschatting gemaakt welke bomen in ieder geval gekapt moeten worden en op basis van ervaring en kennis, wordt ervan uitgegaan dat hiervoor een melding of vergunning noodzakelijk is. De te kappen bomen staan niet op de Bomenlijst van de Gemeente Beverwijk waardoor een expliciet kapverbod ontbreekt. Wel zijn een kapmelding en aanvraag kapvergunning bij de gemeente Beverwijk vereist, voordat over gegaan kan worden tot kap. De gekapte bomen dienen, in overleg met de gemeente Beverwijk, één op één vervangen te worden middels herplant op een geschikte locatie zo dicht mogelijk in de buurt van de oude bomen.

4.7 Conclusie

Broedvogels zonder jaarrond beschermd nest kunnen in de bomen broeden. Voor een aantal bomen is het nodig dat deze gekapt moeten worden. De exacte hoeveelheid nog niet bekend en dient middels een bomeninventarisatie te worden bepaald. waarbij het aantal, waar technisch mogelijk, tot een minimum wordt beperkt. Het kappen kan alleen buiten het broedseizoen plaatsvinden tenzij door een ecoloog voorafgaand aan de kap geconstateerd is dat in de betreffende bomen geen nesten van broedvogels zitten. Om te voorkomen dat in de bomen gebroed gaat worden, bestaat ook nog de mogelijkheid om potentiële algemene broedvogels te verstoren tot aan de kapwerkzaamheden. Om te bepalen welke bomen gekapt gaan worden en of daar een melding of vergunning voor nodig is, dient een bomeninventarisatie uitgevoerd te worden.

Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën kunnen binnen het projectgebied in de bermen voorkomen. Onder andere voor deze soorten dient de zorgplicht in acht te worden genomen. De Wnb kent een algemene zorgplicht (artikel 1.11 Wnb). Dit betekent dat zorgvuldig met aanwezige beschermde en niet-beschermde soorten planten en dieren moet worden omgegaan. Beperk hiervoor schade aan het groen zo veel mogelijk en werk rustig in één richting en niet naar het water toe om dieren de kans te geven om te vluchten.

Door de genoemde mitigerende maatregelen te nemen wordt overtreding van de Wnb voorkomen. Indien wordt afgeweken van de mitigerende maatregelen bestaat de kans op overtreding. De maatregelen zijn daarom niet vrijblijvend. Vervolgstappen in het kader van ecologie zijn, met inachtneming van mitigerende maatregelen, niet noodzakelijk.

5 MILIEU

5.1 Basis informatie

De basis voor het aanvullende historisch onderzoek bodem, zijn de resultaten van het bureauonderzoek voor het tracé Beverwijk - Oterleek. Deze zijn gerapporteerd in de rapportage “Vooronderzoek conform NEN 5740 traject Beverwijk – Oterleek, kenmerk D10031202:49, d.d. 24 juni 2021.

5.2 Aanpak

Om een uitspraak te doen of er binnen het projectgebied een risico bestaat op (ernstige) bodemverontreiniging zijn dezelfde vragen gesteld uit de NEN 5725, zoals deze beschreven zijn in het hierboven genoemde rapport. Omdat het hier om een aanvulling gaat zijn deze vragen niet specifiek opgenomen in deze rapportage, maar zijn de relevante uitkomsten hiervan weergegeven.

5.3 Geraadpleegde bronnen

Voor dit aanvullend onderzoek is gebruik gemaakt van de volgende digitale bronnen:

- De website www.bodemloket.nl
- De website www.topotijdreis.nl
- De website www.DINOloket.nl
- De website www.globespotter.cyclomedia.com en www.maps.google.com
- De website kaartenviewer van de Provincie Noord-Holland
  - Grondwaterbeschermingsgebieden
  - Voormalige stortplaatsen
- Bodeminformatiesysteem Omgevingsdienst Noord-Holland Noord en IJmond
- Informatie vanuit Expertisecentrum PFAS en Provincie Noord-Holland

5.4 Resultaten vooronderzoek

Aangezien in het voorgaande vooronderzoek voor deze locatie de algemene gegevens reeds in hoofdlijnen in kaart zijn gebracht, is met dit aanvullend vooronderzoek specifiek gekeken naar de meest recente bodemonderzoeksgegevens binnen de onderzoekslocatie.

Aan de hand van de gegevens uit het bodeminformatiesystemen (BIS) van de Provincie Noord Holland en de Omgevingsdienst IJmond is een inventarisatie gemaakt van de beschikbare gegevens die invloed hebben (gehad) op de bodemkwaliteit ter plaatse van de onderzoekslocatie.

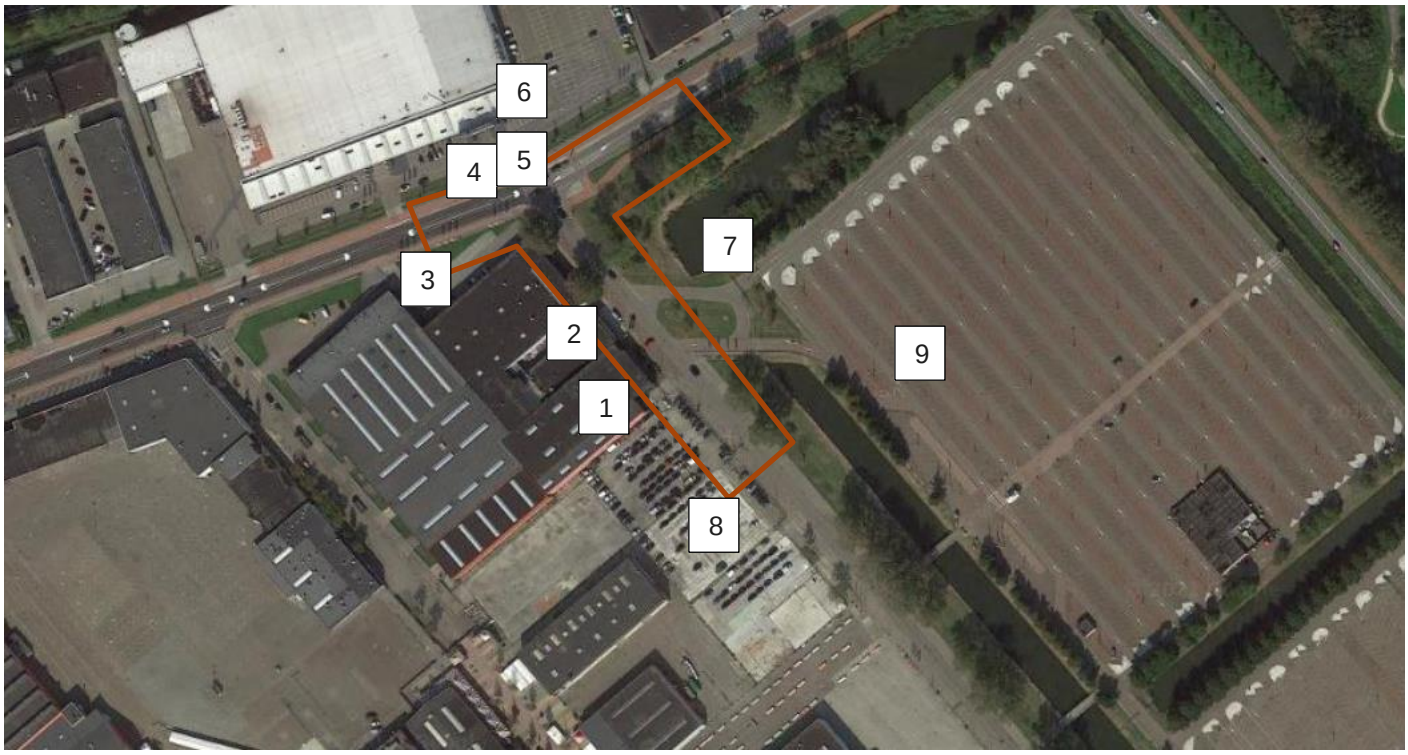
5.4.1 Bodemloket

Hieronder volgt een overzicht van de geraadpleegde adreslocaties en de bijbehorende beschrijvingen vanuit het BIS. De nummers corresponderen met de nummers in figuur 8.

1. Buitenlanden 28 (Ringvaartweg 12) Beverwijk
   Hier is een metaaloppervlaktebehandelingsbedrijf, dieseltank (verwijderd) en metaalslijp-, -polijst-, -straal- en -graveerbedrijf aanwezig (geweest). Het bevoegd gezag heeft aangegeven dat de locatie voldoende is gesaneerd in 1998. In het BIS wordt aangegeven dat in 2011 het meest recent bodemonderzoek is uitgevoerd op dit perceel. Daarbij zijn sterk verhoogde gehalten met barium, koper, nikkel en zink in de grond aangetoond (circa 50 m^3). Het grondwater is licht verontreinigd gebleken. Er is een zorgmaatregel van kracht op dit kadastrale perceel.
2. Ringvaartweg 2 Beverwijk
   Door BK Ingenieurs is in 2015 een eindsituatie onderzoek uitgevoerd waarbij de bovengrond licht verontreinigd is gebleken met kobalt en het grondwater met naftaleen.
3. Kanaalweg 81 Beverwijk
   In 1992 is door Heidemij een indicatief onderzoek uitgevoerd waarbij in de grond matig verhoogde gehalten PAK zijn aangetoond en licht verhoogde gehalten koper, lood, zink en EOX. Het grondwater bevat licht verhoogde concentraties chroom, cyanide en minerale olie.
4. Parallelweg (noordelijk) Beverwijk

Door BK Ingenieurs is in 2017 bodemonderzoek uitgevoerd aan de noordzijde van de onderzoekslocatie. Zintuiglijk is een sintellaag waargenomen. De grond is matig verontreinigd met nikkel en licht verontreinigd met PCB en zware metalen en cyanide.

5. Parallelweg Beverwijk
   Door BK Ingenieurs is in 2011 een nader onderzoek uitgevoerd aan de zuidzijde van de Parallelweg. In de grond zijn ten hoogste licht verhoogde gehalten aangetoond. Het onderzoek was uitgevoerd ten behoeve van de aanleg van kabels.
6. Lukas Klamer gebouw Beverwijk
   Door Inpijn-Blokpoel is een verkennend onderzoek uitgevoerd in 1994. In de grond en het grondwater zijn licht verhoogde gehalten aangetoond.
7. Oostelijk doorverbinding A9 Beverwijk
   Door BK Ingenieurs is in 2007 een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd. In de grond zijn sterk verhoogde gehalten aangetoond. Een nader onderzoek is niet zinvol geacht volgens de gegevens in het BIS. Het ingetekende onderzoekscontour is op circa 25 meter gelegen van de onderzoekslocatie. Om die reden wordt deze adreslocatie niet relevant geacht.
8. Beverwijkse Bazaar Beverwijk
   In 2011 heeft IDDS een verkennend onderzoek uitgevoerd waarbij in de grond licht verhoogde gehalten zware metalen, PAK, PCB en minerale olie is aangetoond. Het grondwater is niet onderzocht.
9. Ringvaartweg Beverwijk
   In 2000 is het parkeerterrein onderzocht waarbij in de grond en het grondwater licht verhoogde gehalten zijn aangetoond.

Figuur 8 Onderzoekslocatie is met oranje kader aangegeven (cijfers corresponderen met tekst)

5.4.2 Bodemkwaliteitskaarten

Op basis van de bodemkwaliteitskaart voldoet de bovengrond op de onderzoekslocatie aan de kwaliteitsklasse Wonen en Industrie. De ondergrond is onderverdeeld in Achtergrondwaarde en Wonen.

5.5 Conclusie

Op basis van de geraadpleegde bronnen en de gegevens, worden binnen het gebied van de reconstructie hoogstens lichte tot matige verontreinigingen verwacht. Aan de zuidoostzijde worden sterk verhoogde gehalten zware metalen verwacht in de grond. Het grondwater is over het algemeen licht verontreinigd.

5.6 Aanbevelingen

De volgende aanbevelingen worden gedaan:

- Indien ter plaatse van het gebied van deze reconstructie bodem onderzoek uitgevoerde moet worden in het kader van graafwerkzaamheden, dient deze op basis van de hierboven beschreven resultaten te worden verricht conform de strategie “verdacht, diffuse bodembelasting, heterogeen verdeelde verontreiniging op schaal van monsterneming’ (VED-HE). Indien tijdens de werkzaamheden asbestverdachte puinlagen worden aangetroffen, dient dit te worden onderzocht conform de NEN5707.
- Evenals bij het eerder gerapporteerde historisch onderzoek in het kader van het tracé en de stations, moet met betrekking tot de grondwaterverontreiniging ter plaatse van het parkeerterrein aan de noordzijde van de Ringvaartweg, bij het bemalen van de in en uittredepunten, aandacht te worden besteed aan de kwaliteit van het aangetrokken grondwater. Hier geldt ook dat het vermoeden bestaat dat de aanwezige watergang als buffer fungeert, maar om dit met zekerheid te stellen is geohydrologisch onderzoek noodzakelijk.
- Ter plaatse van Ringvaartweg 12 wordt aanbevolen een BUS-melding in te dienen voor de voorgenomen werkzaamheden. Deze valt samen met de in het voorgaande rapport genoemden Ringvaartweg 6.

6 AERIUS

Voor het herrekenen van de stikstofdepositie in het kader van de toevoeging van de reconstructie, dient de berekening middels het Aerius model, voor het volledige tracé te worden uitgevoerd. Conform Wet en regelgeving is het niet toegestaan om projecten in delen op te nemen in deze berekening. De uitgangspunten zijn opgenomen in bijlage C. De uitkomsten van de Aerius berekening zijn opgenomen in bijlage D.

Er zijn berekeningen uitgevoerd met twee verschillende rekenjaren. De resultaten van de berekeningen zijn te vinden in de volgende documenten:

- Rekenjaar 2022 AERIUS_bijlage_20210920143938_RR84JAdJydNX
- Rekenjaar 2023 AERIUS_bijlage_20210920143945_S4RSJGZEqumu

Beide berekeningen waarbij nu het gehele tracé inclusief de reconstructie zijn meegenomen, hebben voor de realisatiefase een depositieresultaat opgeleverd van maximaal 0,12 mol/ha in het Natura 2000-gebied Noordhollands Duinreservaat. Dit is een minimale verhoging ten opzichte van de vorige berekening, waarbij de reconstructie nog niet was opgenomen. Echter heeft dit geen gevolgen voor de uitkomsten van de ecologische beoordeling stikstof. Deze aangepaste beoordeling stikstof is in een separate rapportage opgenomen.

Formeel gezien is in het kader van de bouwvrijstelling, welke op 1 juli 2021 is ingegaan, geen stikstofbeoordeling noodzakelijk voor de werkzaamheden in het kader van de aanleg. In verband met de onzekerheden omtrent deze vrijstelling is deze Aerius-berekening en de ecologische stikstofbeoordeling alsnog voltooit en gerapporteerd.

7 WATERPARAGRAAF

7.1 Basis informatie

De resultaten van de voorgaande inventarisatie met betrekking tot de waterparagraaf voor het tracé Beverwijk - Oterleek vormen de basis voor dit aanvullend onderzoek. Deze zijn gerapporteerd in de rapportage “Waterparagraaf netverzwaring Beverwijk -Oterleek, kenmerk D10010555:122, d.d. 23 juni 2021.

7.2 Aanvullende informatie

Ter plaatse van het gebied waar de reconstructie aan de kabels en leidingen plaats vindt tot aan het station BVW150, zijn geen watergangen of waterkeringen aanwezig welke gekruist worden. Indien er voor het plaatsen van kabels en leidingen middels een open ontgraving een bemaling noodzakelijk is, is een melding of vergunning bij het hoogheemraadschap nodig. Dit behoort tot het bemalingsadvies, welke middels geohydrologisch onderzoek kan worden opgesteld.

Onder de Parallelweg zijn persleidingen aanwezig, hier dient rekening mee te worden gehouden, zoals ook rekening wordt gehouden met andere kabels en leidingen langs het tracé.

De aanpassingen aan de kabels en leidingen bij het hoogspanningsstation Beverwijk overlappen niet met Natura2000-gebieden of grondwaterbeschermingsgebieden.

BIJLAGE A WETTELIJK KADER ECOLOGIE

Soortbescherming

Algemeen

De Wet natuurbescherming (Wnb) is op 1 januari 2017 in werking getreden. De wet is in de plaats gekomen van de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. De wet is ingedeeld in hoofdstukken en kent een algemeen deel (hoofdstuk 1), delen over Natura 2000-gebieden (hoofdstuk 2), soorten (hoofdstuk 3), houtopstanden, hout en houtproducten (hoofdstuk 4), verder delen die gaan over vrijstellingen, beschikkingen en verplichtingen (hoofdstuk 5), financiële bepalingen (hoofdstuk 6), handhaving (hoofdstuk 7), overige bepalingen (hoofdstuk 8) en tot slot een beschrijving van het overgangsrecht (hoofdstuk 9) en een beschrijving van de wijziging van overige wetten (hoofdstuk 10). In navolgende paragrafen is een samenvattende beschrijving van de voor dit rapport relevante delen van de wet gegeven.

De Wnb kent een algemene zorgplicht. Deze houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen om schade aan soorten te voorkomen, ook voor soorten die niet beschermd zijn (art 1.11, lid 1). Dit houdt in ieder geval in dat handelen of nalaten van handelen dat schadelijk kan zijn zo veel mogelijk achterwege gelaten dient te worden (art 1.11, lid 2). Deze algemene zorgplicht geldt altijd en overal, met slechts als uitzondering handelingen die op grond van de Visserijwet worden uitgevoerd (art 1.11, lid 3).

Categorieën
De wet maakt onderscheid in drie categorieën van beschermde soorten, namelijk:

- Soorten Vogelrichtlijn (Wnb paragraaf 3.1)
- Soorten Habitatrichtlijn (Wnb paragraaf 3.2)
- Andere soorten (Wnb paragraaf 3.3)

Soorten Vogelrichtlijn
Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn zijn in Nederland beschermd. De soorten van artikel 1 van Vogelrichtlijn zijn alle vogelsoorten die op het Europese grondgebied van de lidstaten van de EU voorkomen. Het deel daarvan dat van nature in Nederland voorkomt, is dus beschermd (art. 3.1 lid 1).

Soorten Habitatrichtlijn
In deze categorie vallen alle in het wild levende dieren zoals genoemd in:
- bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn,
- bijlage II bij het Verdrag van Bern of;
- bijlage I bij het Verdrag van Bonn; (art. 3.5 lid 1)

en (in hun natuurlijke verspreidingsgebied) planten van soorten, genoemd in:

- bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of;
- bijlage I bij het Verdrag van Bern; (art. 3.5, lid 5)

Het gaat hierbij dus om meer dan alleen de soorten van de Habitatrichtlijn (namelijk ook soorten van de conventies van Bern en Bonn). Omdat echter in de Wnb paragraaf 3.2 “soorten Habitatrichtlijn” als titel heeft, wordt dit ook hier zo gebruikt om deze groep van beschermde soorten aan te duiden.

Andere soorten
Naast de soorten waarvan de bescherming op Europees niveau verplicht is gesteld, is er ook een aantal soorten op nationaal niveau beschermd. Dit is dus een “nationale kop” op de Europese bescherming. Het gaat hierbij om soorten die zeer zeldzaam en/of bedreigd zijn, en waarvan het duurzaam voortbestaan niet is verzekerd als geen beschermingsmaatregelen worden getroffen. De soorten waar het om gaat zijn opgenomen op de bijlage bij de wet (art. 3.10, lid 1 onder a en c).

Verbodsbepalingen
Ten aanzien van soorten van de Vogelrichtlijn verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen (art. 3.1 lid 1), het opzettelijk vernielen van nesten, rustplaatsen en eieren (art. 3.1 lid 2), het rapen of onder zich hebben van eieren (art. 3.1 lid 3) en het opzettelijk storen van vogels (art. 3.1lid 4). Het verbod tot opzettelijk storen geldt niet in het geval de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort (art. 3.1 lid 5).

Ten aanzien van de soorten van de Habitatrichtlijn beschermde diersoorten verbiedt de wet het opzettelijk doden of vangen (art 3.5 lid 1), het opzettelijk verstoren (art 3.5 lid 2), het opzettelijk vernielen of rapen van eieren (art 3.5 lid 3) en het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (art 3.5 lid 4). Ten aanzien van de Europees beschermde plantensoorten verbiedt de wet het opzettelijk te plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen en vernielen (art 3.5 lid 5).

Ten aanzien van de andere beschermde diersoorten geldt slechts een verbod tot het opzettelijk doden of vangen (art 3.10 lid 1 onder a) en het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen (art 3.10 lid 1 onder b). Ten aanzien van de andere beschermde plantensoorten geldt een verbod tot opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen (art 3.10 lid 1 onder c).

Gedragscodes, vrijstellingen en ontheffingen

Gedragscode

De in het voorgaande beschreven verbodsbepalingen zijn niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd volgens een door de minister van LNV vastgestelde gedragscode (art. 3.31 lid 1). Het moet dan gaan om handelingen die plaatsvinden in het kader van:

a. een bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
b. een bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of de bosbouw;
c. een bestendig gebruik;
d. ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Vrijstelling

Provinciale staten en de minister van LNV kunnen vrijstelling verlenen van de verbodsbepalingen (art 3.3 lid

2-4; 3.8 lid 2-5, 3.10 lid 2). Voor zover het gaat om de hiervoor beschreven verbodsbepalingen, kan in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting een ontheffing worden verleend van de verbodsbepalingen van artikel

3.1, 3.5 en 3.10, dus ten aanzien van alle beschermde soorten. Een vrijstelling mag alleen worden verleend wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan. Deze zijn gelijk aan de voorwaarden waaronder een ontheffing verleend kan worden (zie hier onder).

Voor welke soorten een vrijstelling geldt, verschilt per bevoegd gezag (ministerie van LNV en de afzonderlijke provincies). De lijst met vrijgestelde soorten van het ministerie is alleen van toepassing op handelingen waarvoor de minister van LNV het gevoegd gezag is. Voor handelingen waarvoor gedeputeerde staten het bevoegd gezag zijn, geldt de vrijstellingslijst van de betreffende provincie. De provincie Noord-Holland heeft een algemene vrijstelling verleend voor onderstaande soorten;

Zoogdieren

- Aardmuis
- Bosmuis
- Dwergmuis
- Dwergspitsmuis
- Egel
- Gewone bosspitsmuis
- Haas
- Huisspitsmuis
- Konijn
- Ondergrondse woelmuis
- Ree
- Rosse woelmuis
- Tweekleurige bosspitsmuis

- Veldmuis
- Vos
- Woelrat

Amfibieën
- Bruine kikker
- Gewone pad
- Kleine watersalamander
- Meerkikker
- Middelste groene kikker/bastaardkikker

Ontheffing

Voor soorten waarvoor (in de betreffende provincie) geen vrijstelling geldt, moet wanneer niet volgens een gedragscode wordt gewerkt een ontheffing worden aangevraagd wanneer er een handeling wordt uitgevoerd waardoor een verbodsbepalingen van artikel 3.1, 3.5 of 3.10 van de Wnb wordt overtreden (art 3.3 lid 1,3; 3.8 lid

1,3, 3.10 lid 2). Of deze ontheffing kan worden verleend, hangt af of voldaan wordt aan de voorwaarden. De voorwaarden waaraan moet worden voldaan, verschillen per categorie.

De eerste eis die wordt gesteld, is dat er geen andere bevredigende oplossing mag zijn. Dat betekent -ook in combinatie met de in artikel 1.11 beschreven zorgplicht- dat wanneer een overtreding redelijkerwijs te voorkomen is, en ontheffing niet mogelijk is. De werkzaamheden moeten dan op zodanige wijze worden uitgevoerd dat er geen overtreding van de wet plaatsvindt. Te denken valt aan het kappen van bomen buiten het broedseizoen, of het afzetten van en het wegvangen van soorten in het werkgebied. Verder kan een ontheffing alleen worden verleend wanneer is aangetoond dat er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soort. Daarnaast gelden er per categorie verschillende aanvullende voorwaarden.

Voor soorten van de Vogelrichtlijn kan alleen een ontheffing worden verleend in het geval van: (art 3.3 lid 4):

1. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
2. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
3. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
4. ter bescherming van flora of fauna;
5. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
6. om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Voor soorten van de Habitatrichtlijn kan alleen een ontheffing worden verleend in het geval van (art 3.8 lid 5):
1. in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
2. ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
3. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
4. voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
5. om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Voor de Andere soorten, gelden de voorwaarden die gelden voor de overige Europees beschermde soorten aangevuld met (art 3.10 lid 2):
1. In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daaropvolgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied.

2. Ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes of begraafplaatsen.
3. Ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden.
4. Ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren.
5. In het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw.
6. In het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer.
7. In het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of in het algemeen belang.

BIJLAGE B IMPRESSIES PROJECTGEBIED ECOLOGIE

kro
VANAF 7.00 UUR,
suez

makro

akro

BIJLAGE C UITGANGSPUNTEN AERIUSBEREKENINGEN

MEMO

ARCADIS Design & Consultancy for natural and built assets

ONDERWERP
Uitgangspunten stikstofdepositieberekening Tennet BVW-OTL150

DATUM
22 oktober 2021

PROJECTNUMMER
C05051.200043.320

ONZE REFERENTIE
D10024127:37

VAN
Mark Yntema, Paul Karman (Arcadis)

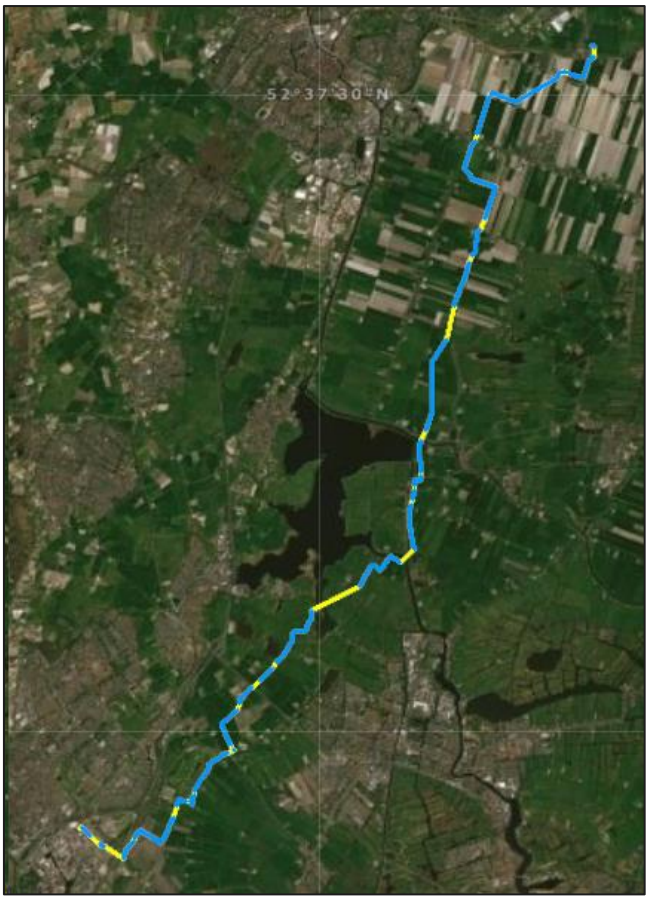
AAN
Arend Middelburg (TenneT)

1 INLEIDING

1.1 Achtergrond

Op grond van onder meer de Elektriciteitswet 1998 is TenneT verplicht oplossingen voor capaciteitsknelpunten in het hoogspanningsnet te realiseren. In Noord-Holland Noord is sprake van een dergelijk capaciteitsknelpunt.
Het capaciteitsknelpunt wordt veroorzaakt door de toenemende vraag naar elektriciteit van de gebouwde omgeving, de glastuinbouw en de datacenters. Door realisatie van de netverzwaring kan het knelpunt worden opgeheven en kan de belasting verder doorgroeien. Ook maakt netverzwaring de invoeding van zonne- en windenergie op het elektriciteitsnet mogelijk. Het gebiedsplan Wieringermeer dat nu door de gemeente Hollands Kroon en provincie Noord-Holland wordt opgesteld, rekent al op de netverzwaring door TenneT. Kortom, TenneT moet volgens de wet zo spoedig mogelijk het hoogspanningsnet verzwaren tussen Beverwijk en Oterleek, om zo economische ontwikkelingen en de energietransitie mogelijk te maken en te versnellen. Het project betreft de volgende te onderscheiden deelgebieden:

1. Het nieuwe 150kV-inpandige schakelstation op locatie Beverwijk
2. De uitbreiding van het bestaand 150kV-hoogspanningsstation Oterleek, binnen de begrenzing van het huidige stationsterrein;
3. De aanleg van een nieuwe verbinding (twee circuits, 150kV, ondergronds, over voornamelijk agrarische percelen) tussen het nieuwe schakelstation Beverwijk (punt 1) en het bestaande station Oterleek (punt 2);
4. De plaatsing van een nieuwe 380/150kV transformator op het bestaande 380kV-hoogspanningsstation Beverwijk;
5. De verbinding 150kV tussen de nieuwe transformator op het bestaande 380kV-hoogspanningsstation Beverwijk (punt 4) en het nieuw te bouwen 150 kV-schakelstation Beverwijk (punt 2);
6. De reconstructie van de bestaande 150kV verbindingen Velsen – Beverwijk 380kV en Velsen - Oterleek op het nieuwe schakelstation Beverwijk 150kV (BVW150).

Figuur 1: Overzicht plangebied netverzwaring tracé Beverwijk – Oterleek.

1.2 Voortraject

TenneT heeft aangegeven dat ten behoeve van het project reeds twee haalbaarheidsstudies zijn uitgevoerd waarbij (1) de wenselijkheid van zes mogelijke tracés tussen Beverwijk en Oterleek is onderzocht en (2) mogelijke locaties voor een 150kV-hoogspanningsstation in Beverwijk zijn onderzocht. Het tracéonderzoek heeft ertoe geleid dat er drie tracés om verschillende redenen zijn afgevallen en dat er drie mogelijke tracés zijn die nader onderzoek behoefden om te komen tot een voorkeursalternatief. Dat onderzoek heeft inmiddels plaatsgevonden en dat heeft, samen met input van de betrokken gemeenten en de provincie, geleid tot het voorkeurstracé. Het onderzoek naar een locatie voor het 150kV-hoogspanningsstation Beverwijk heeft voldoende informatie geleverd voor een onderbouwde keuze voor een locatie aan de Ringvaartweg in Beverwijk.
Medio oktober 2019 heeft de provincie Noord-Holland besloten tot het inzetten van het instrument 'inpassingsplan' voor dit project. De onderzoeken die in het kader van deze opdracht worden verricht leiden tot een onderbouwing van de uitvoerbaarheid van dat Provinciale Inpassingsplan (PIP).

1.3 Werkzaamheden

Zoals in paragraaf 1.1 aangeven bestaan de werkzaamheden in het kader van de netverzwaring uit uitbreidingen op stations en de aanleg van een kabel. Ter plaatse van de stations zullen de werkzaamheden bestaan uit het realiseren van extra velden of transformatoren.
De verbinding tussen Beverwijk en Oterleek wordt gerealiseerd door het uitvoeren van gestuurde boringen (Horizontal Directional Drilling, HDD) en open ontgraving. In figuur 1 is globaal weergegeven waar deze verschillende aanlegmethoden zich bevinden (geel is HDD, blauw is open ontgraving). Op basis van de aangeleverde gegevens van TenneT schatten wij in dat het tracé voor circa 11 km in open ontgraving wordt aangebracht en voor circa 14,1 km middels HDD. Deze HDD's bevinden zich met name bij kruisingen van (rijks)wegen en hoofdwatergangen.

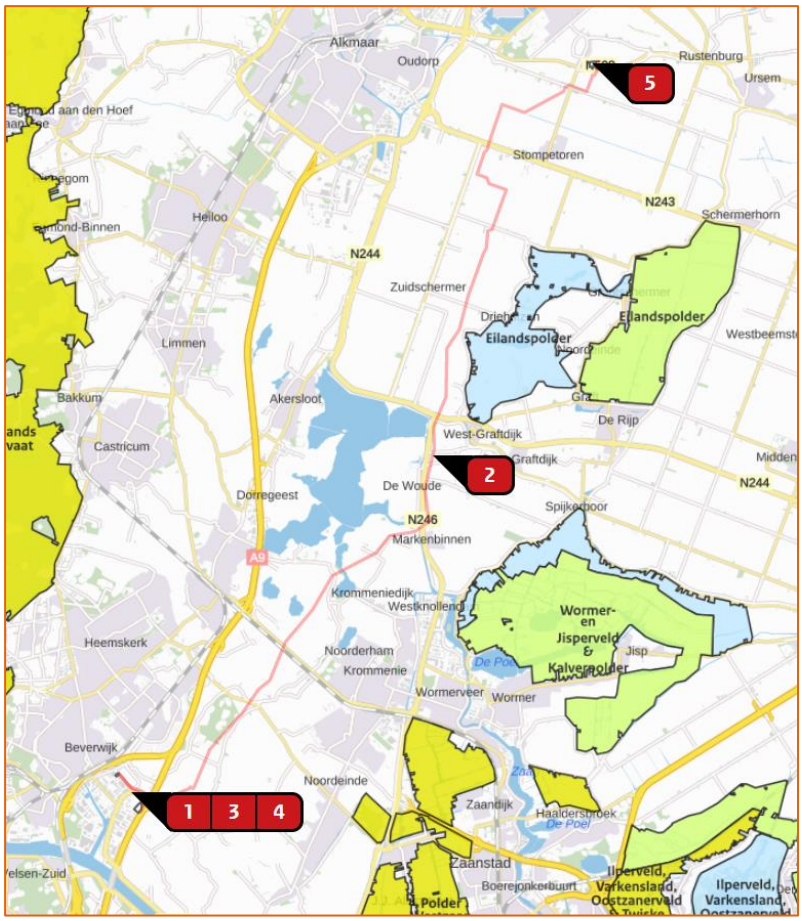
Daarnaast wordt er een verbinding aangelegd tussen het 380 kV station Beverwijk en het nieuwe te realiseren 150 kV station Beverwijk. Deze verbinding heeft een lengte van circa 1,5 km.
Voor de open ontgravingen ter plaatse van agrarische gebieden wordt een diepte aangehouden van 1,8 m-mv. ter plaatse van de overige gedeelten van het tracé waar de kabel middels open ontgraving wordt aangelegd, wordt een diepte van 1,2 meter aangehouden. Dit is van belang voor het bepalen van de onderzoekstrategie en ook de uitvoering van de veldonderzoeken in een later stadium.
Voor de HDD-boringen wordt momenteel aangenomen dat deze op het diepste punt van de boring een diepte hebben tussen de 10 en 20 m-mv. In verband met het verrichten van deze boringen, zijn bouwkuipen noodzakelijk ter plaatse van de in- en uittredepunten.

In dit memo zijn de gehanteerde uitgangspunten t.b.v. de stikstofdepositieberekening voor de realisatiefase beschreven. Dit betreft uitstoot van mobiele werktuigen en bouwverkeer in deze fase.

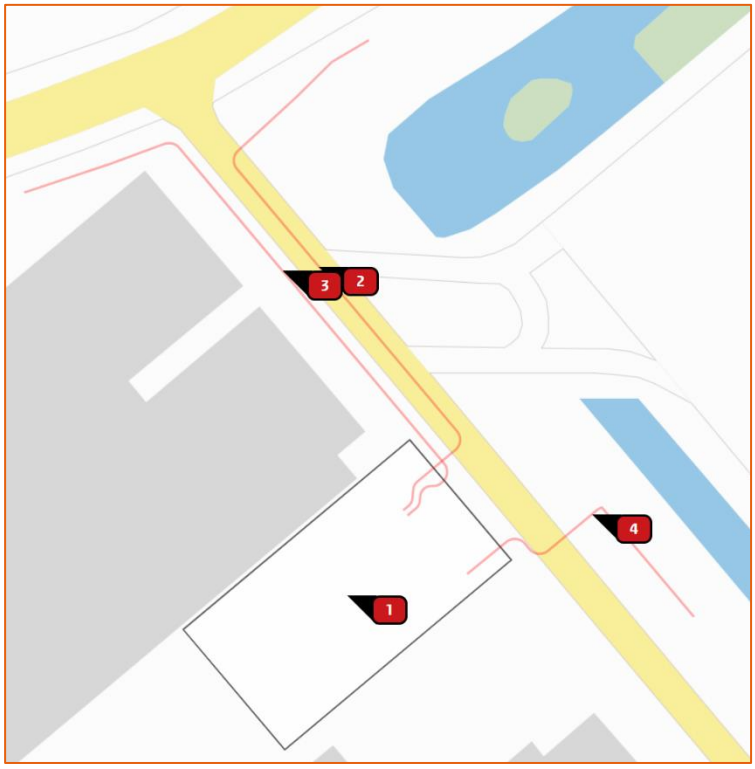
2 UITGANGSPUNTEN

2.1 Opzet model

De emissie die vrijkomt gedurende de werkzaamheden aan het tracé tussen Beverwijk en Oterleek wordt veroorzaakt door het dieselmaterieel en bouwverkeer dat wordt ingezet bij de werkzaamheden aan de stations en het kabeltracé. Hier wordt bij de realisatie van het kabeltracé gebruik gemaakt van open ontgravingen en HDD-boringen. In Figuur 2 is de locatie van de werkzaamheden weergegeven. Daarnaast zijn de werkzaamheden in fase 3 van het project toegevoegd aan de berekening, deze fase bestaat uit open ontgravingen rondom het 150kV station in Beverwijk. In Figuur 3 is de locatie van de open ontgravingen weergegeven.

Figuur 2 Locatie van het tracé (1) en (2) en de stations (3), (4) en (5)

Figuur 3 Locatie van de open ontgravingen in fase 3 (bron 2, 3 en 4) rondom het 150kV station in Beverwijk

2.2 Mobiele werktuigen

Tijdens de realisatiefase worden diverse machines ingezet. De NO_x en NH_3 emissies van dieselmaterieel zijn afhankelijk van het motorisch vermogen, de gemiddelde belasting, het bouwjaar en de draaiuren. Een overzicht van het in te zetten materieel per onderdeel is opgenomen in bijlage 2, 3, 4 en 5.

De uitstoot van het materieel wordt veroorzaakt door de verbranding van diesel. Voor de bepaling van de uitstoot wordt onderscheid gemaakt tussen de uitstoot bij belasting en de uitstoot op de momenten dat het materieel stationair draait.

Emissie bij belasting

De uitstoot bij belasting is afhankelijk van het type materieel, het aantal draaiuren, het motorische vermogen, de belastingfactor en de emissiefactor van het materieel. Hierin zijn het type materieel, het aantal draaiuren en het motorische vermogen van het materieel projectafhankelijk. Voor de emissie- en belastingfactor gelden de onderstaande richtlijnen.

Emissiefactoren
Voor dieselmaterieel gelden sinds 1997 emissievoorschriften. De EU-richtlijnen (97/68/EC en 2002/88/EC) bevatten normen voor de maximale uitstoot van luchtverontreiniging per vermogensklasse in gram/kWh. Er is sprake van invoering van vijf fasen van strenger wordende emissienormen. De verdeling in fases is afhankelijk van het bouwjaar. De eerste fase werd geïmplementeerd in 1999, bij de tweede fase gebeurde dit tussen 2001 tot 2004, afhankelijk van de vermogensklasse van de motor. De derde fase verloopt in twee stappen: Stage IIIA voor motoren met een variabel toerental met bouwjaar 2006/2008 en Stage IIIB voor bouwjaar 2011/2013. De vierde fase (Stage IV) geldt vanaf 2014 (EU-richtlijnen 2004/26/EC) en de vijfde fase (Stage V) geldt vanaf bouwjaar 2019/2020 (Verordening EU 2016/1628). Met deze richtlijn kan op basis van het type materieel, het motorisch vermogen en het bouwjaar een emissiefactor worden bepaald.

Belastingfactor

De motorbelasting (aanspreken van motorisch vermogen) van dieselmaterieel gedurende een werkcyclus is wisselend. Er wordt nooit of zelden het maximale motorisch vermogen aangesproken. Voor de berekening van de emissie wordt rekening gehouden met de gemiddelde belasting van de motor. Op basis van het type materieel en het motorisch vermogen kan hiervoor een belastingfactor worden bepaald.

Gegevens voor bijbehorende emissie- en belastingfactoren zijn geleverd door TNO[1].

Emissie gedurende stationair draaien

Naast de uitstoot bij belasting wordt ook rekening gehouden met uitstoot gedurende de tijd dat het materieel stationair draait. Deze uitstoot is afhankelijk van het aantal draaiuren, de cilinderinhoud en de emissiefactor van het materieel. De emissiefactor is bepaald volgens de methode beschreven bij de emissie bij belasting, voor het aantal draaiuren en de cilinderinhoud gelden de onderstaande richtlijnen.

Draaiuren stationair draaien
Uit onderzoek van TNO blijkt dat werktuigen tijdens de werkzaamheden tussen de 18% en 57% van de tijd stationair draaien.[2] In de vertaling naar een algemeen beeld voor werktuigen is hierna in een rapport voor de Klimaat- en Energieverkenning 2019 de aanname gemaakt dat een werktuig gemiddeld 30% van de tijd stationair draait.[3] In deze berekening wordt dezelfde aanname gemaakt.

Cilinderinhoud
De cilinderinhoud in liter is bepaald door het totale motorisch vermogen in kW door 20 te delen. Deze methode is in overeenstemming met de instructie gegevensinvoer.[4]

Op basis van het projectafhankelijke materieel en bovenstaande richtlijnen is de totale NO_x en NH_3 emissievracht bepaald. Een overzicht van het in te zetten materieel voor een open ontgraving per 100 meter en de bijbehorende NO_x en NH_3 emissie is opgenomen in bijlage 2. Op het tracé tussen Beverwijk en Oterleek worden over de afstand van 11,0 km open ontgravingen verricht; op het tracé tussen het 380 kV en 150 kV station in Beverwijk worden over de afstand van 0,2 km open ontgravingen verricht. Ook in fase 3 van het project worden open ontgravingen verricht, een overzicht van het in te zetten materieel per 100 meter in fase 3 van het project en de bijbehorende NO_x en NH_3 emissie is opgenomen in bijlage 5. Op tracédeel 3.1 en 3.2 worden over de afstand van 0,2 km open ontgravingen verricht; op tracédeel 3.3 is de afstand van 0,1 km.

Een overzicht van het in te zetten materieel voor de verschillende HDD-boringen en de bijbehorende NO_x en NH_3 emissie (op basis van de lengte van een boring) is opgenomen in bijlage 3. In het traject tussen Beverwijk en Oterleek vinden 4 korte, 5 middellange en 16 lange gestuurde boringen plaats. Hiervan zijn 8 lange gestuurde boringen langer dan 800 m, deze zijn meegeteld als 2 lange gestuurde boringen. In het traject tussen het 380 kV en 150 kV station in Beverwijk vinden 1 middellange en 1 lange gestuurde boring plaats. Hiervan is 1 lange gestuurde boringen langer dan 800 m, deze is meegeteld als 2 lange gestuurde boringen.

Een overzicht van het in te zetten materieel bij de werkzaamheden aan de stations en de bijbehorende NO_x en NH_3 emissie is opgenomen in bijlage 4. De totale NO_x en NH_3 emissie voor mobiele werktuigen in het project is samengevat in Tabel 1.

[1] TNO_getallen_voor_AERIUS_2020v9.xlsx

[2] TNO, R10465

[3] TNO, P12134

[4] Instructie gegevensinvoer voor AERIUS Calculator 2020, Januari 2021 Versie 3.0

Tabel 1 Totale NO_x en NH_3 emissie in de realisatiefase van het project

Onderdeel	Emissie/ onderdeel NO_x [kg]	Emissie/ onderdeel NH_3 [kg]	Aantal [-]	Totale Emissie NO_x [kg]	Totale Emissie NH_3 [kg]
Tracé Beverwijk – Oterleek					
Open ontgraving	34,45*	0,0170*	110	3789,88	1,87
Korte gestuurde boring	2,42	0,0024	4	9,69	0,01
Middellange gestuurde boring	4,97	0,0050	5	24,87	0,03
Lange gestuurde boring	20,40	0,0212	24	489,62	0,51
Totaal				**4314,06**	**2,41**
Tracé Beverwijk 380 kV – 150 kV					
Open ontgraving	34,45*	0,0170*	2	68,91	0,03
Middellange gestuurde boring	4,97	0,0050	1	4,97	0,01
Lange gestuurde boring	20,40	0,0212	2	40,80	0,04
Totaal				**114,68**	**0,08**
Station Beverwijk 380kV				**294,78**	**0,29**
Station Beverwijk 150kV				**1771,64**	**2,29**
Station Oterleek 150kV				**900,53**	**0,81**
Tracé fase 3					
Tracé 3.1	**27,11***	**0,0139***	**2**	**54,21**	**0,028**
Tracé 3.2	**27,11***	**0,0139***	**2**	**54,21**	**0,028**
Tracé 3.3	**27,11***	**0,0139***	**1**	**27,11**	**0,014**

*uitstoot per 100 meter open ontgraving

2.3 Bouwverkeer

Gedurende de realisatie worden voertuigen ingezet voor het transport van personeel en materieel van en naar de bouwlocaties. Het bouwverkeer is meegenomen vanaf de bouwlocaties tot aan het moment dat het verkeer opgaat in het heersende verkeersbeeld. Rondom het lange tracé is een route gezocht die representatief is voor het gehele traject, bij het tracé in fase 3 is voor dezelfde aanpak gekozen. Het gehanteerde aantal verkeersbewegingen is opgenomen in Tabel 2. Hierin staan 2 verkeersbewegingen (heen en terug) gelijk aan 1 voertuig dat de locatie bezoekt.

Tabel 2 Verkeersbewegingen van het bouwverkeer

Totaal aantal verkeersbewegingen	Licht verkeer	Middelzwaar vrachtverkeer	Zwaar vrachtverkeer
Tracé (totaal)	1904	672	6608
Station Beverwijk 380kV	0	0	328
Station Beverwijk 150kV	0	0	1184
Station Oterleek 150kV	0	0	304
Tracé fase 3	80	20	270

3 METHODIEK

De belasting van de Natura 2000-gebieden rondom de emissiebronnen is berekend met behulp van een verspreidingsmodel. De verspreidingsberekeningen zijn uitgevoerd met behulp van de online-applicatie Aerius-Calculator (versie 2020). Aerius-Calculator is een rekenprogramma om de verspreiding van stoffen in de lucht te simuleren. Daarnaast berekent het model hoeveel van die stoffen per hectare terechtkomt (depositie).

4 RESULTATEN

Er zijn berekeningen uitgevoerd met twee verschillende rekenjaren. De resultaten van de berekeningen zijn te vinden in de volgende documenten:

- Rekenjaar 2022 AERIUS_bijlage_20210920143938_RR84JAdJydNX
- Rekenjaar 2023 AERIUS_bijlage_20210920143945_S4RSJGZEqumu

Beide berekeningen hebben voor de realisatiefase een depositieresultaat opgeleverd van maximaal 0,12 mol/ha in het Natura 2000-gebied Noordhollands Duinreservaat.

BIJLAGE 1 AERIUS BEREKENINGEN

Rekenjaar 2022 AERIUS_bijlage_20210920143938_RR84JAdJydNX
Rekenjaar 2023 AERIUS_bijlage_20210920143945_S4RSJGZEqumu

BIJLAGE 2 EMISSIE BIJ OPEN ONTGRAVINGEN

Tabel 3 NO_x uitstoot per 100m open ontgraving

Machine	Aantal uren [uur]	Motorisch vermogen [kW]	Stage [-]	Belasting [%]	% uren stat [%]	Cilinder in-houd [L]	NO_x-emissie factor [g/kWh]	NO_x-EF Stat [g/L/uur]	NO_x-emissie vracht [kg]
Aanleg/opbreken bouwweg in grasland/akkerland/onverhard terrein per 6 m breed per 100 m									
rupskraan	16	140	Stage IIIb	61%	30%	7,0	4,8	14,2	5,07
shovel	16	129	Stage IIIa	55%	30%	6,5	5,2	14,2	4,57
shovel	16	129	Stage IIIa	55%	30%	6,5	5,2	14,2	4,57
rupskraan	16	140	Stage IIIb	61%	30%	7,0	4,8	14,2	5,07
110/150 kV kabel open ontgraving (ritsen) per 100 m diepte 180 cm met backfillzand									
rupskraan	16	140	Stage IIIb	61%	30%	7,0	4,8	14,2	5,07
rupskraan	8	140	Stage IIIb	61%	30%	7,0	4,8	14,2	2,53
rupskraan	12	140	Stage IIIb	61%	30%	7,0	4,8	14,2	3,80
mob. Kraan	4	105	Stage IV	61%	30%	5,3	0,9	10	0,22
Bronbemaling (100 m)									
Drain-machine	1	328	Stage II	69%	30%	16,4	5,5	13,9	0,94
Bemalings-pomp	120	5,5	Stage II	34%	30%	0,3	12,3	13,9	2,05
Kleine spoelpomp	1,5	5,5	Stage II	34%	30%	0,3	12,3	13,9	0,03
Grote spoelpomp	1,5	30	Stage V	34%	30%	1,5	7,7	10	0,09
Spoel-machine	1,5	78	Stage II	41%	30%	3,9	5,7	13,9	0,21
Overslag-pomp	24	6,5	Stage V	34%	30%	0,3	5,6	10	0,23
Totaal									**34,45**

Tabel 4 NH_3 uitstoot per 100m open ontgraving

Machine	Aantal uren [uur]	Motorisch vermogen [kW]	Stage [-]	Belasting [%]	% uren stat [%]	Cilinder inhoud [L]	NH_3-emissie factor [g/kWh]	NH_3 EF Stat [g/L/uur]	NH_3-emissie vracht [kg]
Aanleg/opbreken bouwweg in grasland/akkerland/onverhard terrein per 6 m breed per 100 m									
rupskraan	16	140	Stage IIIb	61%	30%	7,0	0,00248	0,00330	0,00248
shovel	16	129	Stage IIIa	55%	30%	6,5	0,00286	0,00329	0,00238
shovel	16	129	Stage IIIa	55%	30%	6,5	0,00286	0,00329	0,00238
rupskraan	16	140	Stage IIIb	61%	30%	7,0	0,00248	0,00330	0,00248
110/150 kV kabel open ontgraving (ritsen) per 100 m diepte 180 cm met backfillzand									
rupskraan	16	140	Stage IIIb	61%	30%	7,0	0,00248	0,00330	0,00248
rupskraan	8	140	Stage IIIb	61%	30%	7,0	0,00248	0,00330	0,00124
rupskraan	12	140	Stage IIIb	61%	30%	7,0	0,00248	0,00330	0,00186
mob. Kraan	4	105	Stage IV	61%	30%	5,3	0,00246	0,00315	0,00046
Bronbemaling (100 m)									
Drain-machine	1	328	Stage II	69%	30%	16,4	0,00291	0,00344	0,00048
Bemalings-pomp	120	5,5	Stage II	34%	30%	0,3	0,00315	0,00343	0,00052
Kleine spoelpomp	1,5	5,5	Stage II	34%	30%	0,3	0,00315	0,00343	0,00001
Grote spoelpomp	1,5	30	Stage V	34%	30%	1,5	0,00290	0,00314	0,00003
Spoel-machine	1,5	78	Stage II	41%	30%	3,9	0,00297	0,00344	0,00010
Overslag-pomp	24	6,5	Stage V	34%	30%	0,3	0,00287	0,00314	0,00011
Totaal									**0,0170**

BIJLAGE 3 EMISSIE WERKZAAMHEDEN HDD'S

Tabel 5 NO_x uitstoot per HDD, voor boringen tot 100 meter, tussen 100 en 400 meter en vanaf 400 meter

Machine	Aantal uren [uur]	Motorisch vermogen [kW]	Stage [-]	Belasting [%]	% uren stat [%]	Cilinder in-houd [L]	NO_x-emissie factor [g/kWh]	NO_x-EF Stat [g/L/uur]	NO_x-emissie vracht [kg]
Korte gestuurde boring (tot 100 meter)									
Ditch Witch	2	130	Stage IV	55%	30%	6,5	0,9	10	0,13
Gorman pomp	2	20	Stage IIIa	34%	30%	1,0	8,8	14,2	0,09
Gorman pomp	2	50	Stage IIIa	34%	30%	2,5	8,8	14,2	0,23
Booster-pomp	2	151	Stage IIIa	41%	30%	7,6	5,5	14,2	0,54
BBA pomp	2	40	Stage IIIa	34%	30%	2,0	8,8	14,2	0,18
Boorrig	2	150	Stage IV	69%	30%	7,5	1	10	0,19
Aggregaat	2	175	Stage IIIa	41%	30%	8,8	5,5	14,2	0,62
Mob kraan	2	105	Stage IIIa	61%	30%	5,3	0,9	10	0,11
Zuigwagen	2	300	Stage V	69%	30%	15,0	0,8	10	0,32
Totaal									**2,42**
Middellange gestuurde boring (tussen 100 en 400 meter)									
Ditch Witch	4	130	Stage IV	55%	30%	6,5	0,9	10	0,26
Gorman pomp	4	20	Stage IIIa	34%	30%	1,0	8,8	14,2	0,18
Gorman pomp	4	50	Stage IIIa	34%	30%	2,5	8,8	14,2	0,46
Booster-pomp	4	151	Stage IIIa	41%	30%	7,6	5,5	14,2	1,08
BBA pomp	4	40	Stage IIIa	34%	30%	2,0	8,8	14,2	0,37
Boorrig	4	150	Stage IV	69%	30%	7,5	1	10	0,51
Aggregaat	4	175	Stage IIIa	41%	30%	8,8	5,5	14,2	1,25

Machine	Aantal uren [uur]	Motorisch vermogen [kW]	Stage [-]	Belasting [%]	% uren stat [%]	Cilinder in-houd [L]	NO_x-emissiefactor [g/kWh]	NO_x-EF Stat [g/L/uur]	NO_x-emissievracht [kg]
Mob kraan	4	105	Stage IIIa	61%	30%	5,3	0,9	10	0,22
Zuigwagen	4	300	Stage V	69%	30%	15,0	0,8	10	0,65
Totaal									**4,97**
Lange gestuurde boring (langer dan 400 meter)									
Ditch Witch	16	130	Stage IV	55%	30%	6,5	0,9	10	1,03
Gorman pomp	16	20	Stage IIIa	34%	30%	1,0	8,8	14,2	0,74
Gorman pomp	16	50	Stage IIIa	34%	30%	2,5	8,8	14,2	1,85
Booster-pomp	16	151	Stage IIIa	41%	30%	7,6	5,5	14,2	4,30
BBA pomp	16	40	Stage IIIa	34%	30%	2,0	8,8	14,2	1,48
Boorrig	16	150	Stage IV	69%	30%	7,5	1	10	2,54
Aggregaat	16	175	Stage IIIa	41%	30%	8,8	5,5	14,2	4,99
Mob kraan	16	105	Stage IIIa	61%	30%	5,3	0,9	10	0,90
Zuigwagen	16	300	Stage V	69%	30%	15,0	0,8	10	2,58
Totaal									**20,40**

Tabel 6 NH_3 uitstoot per HDD, voor boringen tot 100 meter, tussen 100 en 400 meter en vanaf 400 meter

Machine	Aantal uren [uur]	Motorisch vermogen [kW]	Stage [-]	Belasting [%]	% uren stat [%]	Cilinder inhoud [L]	NH_3-emissiefactor [g/kWh]	NH_3- EF Stat [g/L/uur]	NH_3-emissievracht [kg]
Korte gestuurde boring (tot 100 meter)									
Ditch Witch	2	130	Stage IV	55%	30%	6,5	0,00283	0,00314	0,00030
Gorman pomp	2	20	Stage IIIa	34%	30%	1,0	0,00309	0,00329	0,00003
Gorman pomp	2	50	Stage IIIa	34%	30%	2,5	0,00309	0,00330	0,00008
Booster-pomp	2	151	Stage IIIa	41%	30%	7,6	0,00283	0,00331	0,00026
BBA pomp	2	40	Stage IIIa	34%	30%	2,0	0,00309	0,00330	0,00006
Boorrig	2	150	Stage IV	69%	30%	7,5	0,00276	0,00314	0,00042
Aggregaat	2	175	Stage IIIa	41%	30%	8,8	0,00291	0,00331	0,00031
Mob kraan	2	105	Stage IIIa	61%	30%	5,3	0,00246	0,00315	0,00023
Zuigwagen	2	300	Stage V	69%	30%	15,0	0,00228	0,00314	0,00069
Totaal									**0,00237**
Middellange gestuurde boring (tussen 100 en 400 meter)									
Ditch Witch	4	130	Stage IV	55%	30%	6,5	0,00283	0,00314	0,00059
Gorman pomp	4	20	Stage IIIa	34%	30%	1,0	0,00309	0,00329	0,00006
Gorman pomp	4	50	Stage IIIa	34%	30%	2,5	0,00309	0,00330	0,00016
Booster-pomp	4	151	Stage IIIa	41%	30%	7,6	0,00283	0,00331	0,00052
BBA pomp	4	40	Stage IIIa	34%	30%	2,0	0,00309	0,00330	0,00013
Boorrig	4	150	Stage IV	69%	30%	7,5	0,00276	0,00314	0,00111
Aggregaat	4	175	Stage IIIa	41%	30%	8,8	0,00291	0,00331	0,00062
Mob kraan	4	105	Stage IIIa	61%	30%	5,3	0,00246	0,00315	0,00046
Zuigwagen	4	300	Stage V	69%	30%	15,0	0,00228	0,00314	0,00138

Machine	Aantal uren [uur]	Motorisch vermogen [kW]	Stage [-]	Belasting [%]	% uren stat [%]	Cilinder inhoud [L]	NH_3-emissiefactor [g/kWh]	NH_3- EF Stat [g/L/uur]	NH_3-emissievracht [kg]
Totaal									**0,00502**
Lange gestuurde boring (langer dan 400 meter)									
Ditch Witch	16	130	Stage IV	55%	30%	6,5	0,00283	0,00314	0,00236
Gorman pomp	16	20	Stage IIIa	34%	30%	1,0	0,00309	0,00329	0,00025
Gorman pomp	16	50	Stage IIIa	34%	30%	2,5	0,00309	0,00330	0,00063
Booster-pomp	16	151	Stage IIIa	41%	30%	7,6	0,00283	0,00331	0,00207
BBA pomp	16	40	Stage IIIa	34%	30%	2,0	0,00309	0,00330	0,00050
Boorrig	16	150	Stage IV	69%	30%	7,5	0,00276	0,00314	0,00554
Aggregaat	16	175	Stage IIIa	41%	30%	8,8	0,00291	0,00331	0,00246
Mob kraan	16	105	Stage IIIa	61%	30%	5,3	0,00246	0,00315	0,00184
Zuigwagen	16	300	Stage V	69%	30%	15,0	0,00228	0,00314	0,00553
Totaal									**0,02120**

BIJLAGE 4 EMISSIE WERKZAAMHEDEN STATIONS

Tabel 7 NOx emissie werkzaamheden bij de verschillende stations

Machine	Aantal uren [uur]	Motorisch vermogen [kW]	Stage [-]	Belasting [%]	% uren stat [%]	Cilinder in-houd [L]	NO_x-emissie factor [g/kWh]	NO_x-EF Stat [g/L/uur]	NO_x-emissie vracht [kg]
Station Beverwijk 380kV									
Transformator 380/220 kV - 150/110 kV									
Kraan goot	64	370	Stage IIIb	69%	30%	18,5	3,0	3,0	39,50
Kraan klein	32	145	Stage IV	69%	30%	7,3	1,0	1,0	2,95
Vracht-wagen	220	400	Stage IV	69%	30%	20,0	1,0	1,0	55,88
Verreiker/ Hoog-werker	160	110	Stage IIIb	84%	30%	5,5	4,8	4,8	53,42
Verreiker/ Hoog-werker	400	74,5	Stage IIIb	84%	30%	3,7	3,1	3,1	60,67
Rups hoog-werker	240	41	Stage IIIb	55%	30%	2,1	3,1	3,1	13,84
Minigraver	120	18	Stage IIIa	69%	30%	0,9	7,0	7,0	7,58
Graaf-machine	80	90	Stage IIIb	69%	30%	4,5	4,4	4,4	16,90
Trekker	80	90	Stage IIIb	55%	30%	4,5	4,9	4,9	15,12
Heistelling	64	271	Stage IIIb	69%	30%	13,6	3,0	3,0	28,93
Totaal									**294,78**
Station Beverwijk 150kV									
Nieuw stationsterrein incl hekwerken en bestrating (oppervlakte 1000m2 excl. Velden)									
Trekker	480	90	Stage IIIb	55%	30%	4,5	4,9	14,2	90,70
Graaf-machine	480	90	Stage IIIb	69%	30%	4,5	4,4	14,2	101,39

Machine	Aantal uren [uur]	Motorisch vermogen [kW]	Stage [-]	Belasting [%]	% uren stat [%]	Cilinder inhoud [L]	NO_x-emissiefactor [g/kWh]	NO_x-EF Stat [g/L/uur]	NO_x-emissievracht [kg]
zandkiep vrachtwagen	1920	425	Stage IV	69%	30%	21,3	1,0	10	518,16
Minigraver	480	17,5	Stage IIIa	69%	30%	0,9	7,0	14,2	30,31
Bulldozer	480	440	Stage IIIb	55%	30%	22,0	2,8	14,2	272,66
Kraan klein	16	145	Stage IV	69%	30%	7,3	1,0	10	1,47
Vrachtwagen	48	400	Stage IV	69%	30%	20,0	1,0	10	12,19
CDG gebouw (oppervlakte 400m2)									
Kraan goot	208	370	Stage IIIb	69%	30%	18,5	3,0	14,2	128,37
Kraan klein	104	145	Stage IV	69%	30%	7,3	1,0	10	9,58
Vrachtwagen	208	425	Stage IV	69%	30%	21,3	1,0	10	56,13
Vrachtwagen	416	400	Stage IV	69%	30%	20,0	1,0	10	105,66
Verreiker/ hoogwerker	160	110	Stage IIIb	84%	30%	5,5	4,8	14,2	53,42
Verreiker/ hoogwerker	1280	74,5	Stage IIIb	84%	30%	3,7	3,1	14,2	194,13
Rups hoogwerker	960	41	Stage IIIb	55%	30%	2,1	3,1	14,2	55,36
Minigraver	320	17,5	Stage IIIa	69%	30%	0,9	7,0	14,2	20,20
Graafmachine	320	90	Stage IIIb	69%	30%	4,5	4,4	14,2	67,59
Trekker	96	90	Stage IIIb	55%	30%	4,5	4,9	14,2	18,14
Heistelling	80	271	Stage IIIb	69%	30%	13,6	3,0	14,2	36,16
Totaal									**1771,64**
Station Oterleek 150kV									

Machine	Aantal uren [uur]	Motorisch vermogen [kW]	Stage [-]	Belasting [%]	% uren stat [%]	Cilinder inhoud [L]	NO_x-emissiefactor [g/kWh]	NO_x-EF Stat [g/L/uur]	NO_x-emissievracht [kg]
Twee smoorspoelen									
Kraan goot	96	370	Stage IIIb	69%	30%	18,5	3,0	14,2	59,25
Kraan klein	80	145	Stage IV	69%	30%	7,3	1,0	10	7,37
Vrachtwagen	320	400	Stage IV	69%	30%	20,0	1,0	10	81,28
Verreiker/ hoogwerker	240	110	Stage IIIb	84%	30%	5,5	4,8	14,2	80,13
Verreiker/ hoogwerker	240	74,5	Stage IIIb	84%	30%	3,7	3,1	14,2	36,40
Rups hoogwerker	240	41	Stage IIIb	55%	30%	2,1	3,1	14,2	13,84
Minigraver	160	17,5	Stage IIIa	69%	30%	0,9	7,0	14,2	10,10
Graafmachine	80	90	Stage IIIb	69%	30%	4,5	4,4	14,2	16,90
Trekker	160	90	Stage IIIb	55%	30%	4,5	4,9	14,2	30,23
Heistelling	96	271	Stage IIIb	69%	30%	13,6	3,0	14,2	43,39
Twee koppelvelden									
Kraan goot	48	370	Stage IIIb	69%	30%	18,5	3,0	14,2	29,62
Kraan klein	48	145	Stage IV	69%	30%	7,3	1,0	10	4,42
Vrachtwagen	80	400	Stage IV	69%	30%	20,0	1,0	10	21,59
Verreiker/ hoogwerker	80	110	Stage IIIb	84%	30%	5,5	4,8	14,2	26,71
Verreiker/ hoogwerker	1680	74,5	Stage IIIb	84%	30%	3,7	3,1	14,2	254,80
Rups hoogwerker	1680	41	Stage IIIb	55%	30%	2,1	3,1	14,2	96,88

Machine	Aantal uren [uur]	Motorisch vermogen [kW]	Stage [-]	Belasting [%]	% uren stat [%]	Cilinder inhoud [L]	NO_x-emissiefactor [g/kWh]	NO_x-EF Stat [g/L/uur]	NO_x-emissievracht [kg]
Minigraver	128	17,5	Stage IIIa	69%	30%	0,9	7,0	14,2	8,08
Graaf-machine	128	90	Stage IIIb	69%	30%	4,5	4,4	14,2	27,04
Trekker	128	90	Stage IIIb	55%	30%	4,5	4,9	14,2	24,19
Heistelling	240	271	Stage IIIb	69%	30%	13,6	3,0	14,2	6,60
Totaal									**900,53**

Tabel 8 NH_3 emissie werkzaamheden bij de verschillende stations

Machine	Aantal uren [uur]	Moto-risch ver-mogen [kW]	Stage [-]	Belas ting [%]	% uren stat [%]	Cilin der in-houd [L]	NH_3-emissie factor [g/kWh]	NH_3-EF Stat [g/L/uur]	NH_3-emissie vracht [kg]
Station Beverwijk 380kV									
Transformator 380/220 kV - 150/110 kV									
Kraan goot	64	370	Stage IIIb	69%	30%	18,5	0,00279	0,00330	0,033
Kraan klein	32	145	Stage IV	69%	30%	7,3	0,00288	0,00314	0,007
Vracht-wagen	220	400	Stage IV	69%	30%	20,0	0,00276	0,00314	0,122
Verreiker/ Hoog-werker	160	110	Stage IIIb	84%	30%	5,5	0,00248	0,00330	0,026
Verreiker/ Hoog-werker	400	74,5	Stage IIIb	84%	30%	3,7	0,00258	0,00330	0,047
Rups hoog-werker	240	41	Stage IIIb	55%	30%	2,1	0,00258	0,00330	0,010
Minigraver	120	18	Stage IIIa	69%	30%	0,9	0,00270	0,00329	0,003
Graaf-machine	80	90	Stage IIIb	69%	30%	4,5	0,00253	0,00330	0,009
Trekker	80	90	Stage IIIb	55%	30%	4,5	0,00240	0,00330	0,007
Heistelling	64	271	Stage IIIb	69%	30%	13,6	0,00279	0,00330	0,024
Totaal									**0,289**
Station Beverwijk 150kV									
Nieuw stationsterrein incl hekwerken en bestrating (oppervlakte 1000m2 excl. Velden)									
Trekker	480	90	Stage IIIb	55%	30%	4,5	0,00240	0,00330	0,042
Graaf-machine	480	90	Stage IIIb	69%	30%	4,5	0,00253	0,00330	0,055
zandkiep vracht-wagen	1920	425	Stage IV	69%	30%	21,3	0,00276	0,00314	1,131
Minigraver	480	17,5	Stage IIIa	69%	30%	0,9	0,00270	0,00329	0,011

Machine	Aantal uren [uur]	Moto-risch ver-mogen [kW]	Stage [-]	Belas ting [%]	% uren stat [%]	Cilin der in-houd [L]	NH_3-emissie factor [g/kWh]	NH_3-EF Stat [g/L/uur]	NH_3-emissie vracht [kg]
Bulldozer	480	440	Stage IIIb	55%	30%	22,0	0,00275	0,00314	0,233
Kraan klein	16	145	Stage IV	69%	30%	7,3	0,00288	0,00314	0,003
Vracht-wagen	48	400	Stage IV	69%	30%	20,0	0,00276	0,00314	0,027
CDG gebouw (oppervlakte 400m2)									
Kraan goot	208	370	Stage IIIb	69%	30%	18,5	0,00279	0,00330	0,108
Kraan klein	104	145	Stage IV	69%	30%	7,3	0,00288	0,00314	0,022
Vracht-wagen	208	425	Stage IV	69%	30%	21,3	0,00276	0,00314	0,123
Vracht-wagen	416	400	Stage IV	69%	30%	20,0	0,00276	0,00314	0,231
Verreiker/ hoog-werker	160	110	Stage IIIb	84%	30%	5,5	0,00248	0,00330	0,026
Verreiker/ hoog-werker	1280	74,5	Stage IIIb	84%	30%	3,7	0,00258	0,00330	0,149
Rups hoog-werker	960	41	Stage IIIb	55%	30%	2,1	0,00258	0,00330	0,041
Minigraver	320	17,5	Stage IIIa	69%	30%	0,9	0,00270	0,00329	0,008
Graaf-machine	320	90	Stage IIIb	69%	30%	4,5	0,00253	0,00330	0,037
Trekker	96	90	Stage IIIb	55%	30%	4,5	0,00240	0,00330	0,008
Heistelling	80	271	Stage IIIb	69%	30%	13,6	0,00279	0,00330	0,030
Totaal									**2,285**
Station Oterleek 150kV									
Twee smoorspoelen									
Kraan goot	96	370	Stage IIIb	69%	30%	18,5	0,00279	0,00330	0,050
Kraan klein	80	145	Stage IV	69%	30%	7,3	0,00288	0,00314	0,017

Machine	Aantal uren [uur]	Motorisch vermogen [kW]	Stage [-]	Belasting [%]	% uren stat [%]	Cilinderinhoud [L]	NH_3-emissiefactor [g/kWh]	NH_3-EF Stat [g/L/uur]	NH_3-emissievracht [kg]
Vrachtwagen	320	400	Stage IV	69%	30%	20,0	0,00276	0,00314	0,177
Verreiker/hoogwerker	240	110	Stage IIIb	84%	30%	5,5	0,00248	0,00330	0,040
Verreiker/hoogwerker	240	74,5	Stage IIIb	84%	30%	3,7	0,00258	0,00330	0,028
Rups hoogwerker	240	41	Stage IIIb	55%	30%	2,1	0,00258	0,00330	0,010
Minigraver	160	17,5	Stage IIIa	69%	30%	0,9	0,00270	0,00329	0,004
Graafmachine	80	90	Stage IIIb	69%	30%	4,5	0,00253	0,00330	0,009
Trekker	160	90	Stage IIIb	55%	30%	4,5	0,00240	0,00330	0,014
Heistelling	96	271	Stage IIIb	69%	30%	13,6	0,00279	0,00330	0,036
Twee koppelvelden									
Kraan goot	48	370	Stage IIIb	69%	30%	18,5	0,00279	0,00330	0,025
Kraan klein	48	145	Stage IV	69%	30%	7,3	0,00288	0,00314	0,010
Vrachtwagen	80	400	Stage IV	69%	30%	20,0	0,00276	0,00314	0,047
Verreiker/hoogwerker	80	110	Stage IIIb	84%	30%	5,5	0,00248	0,00330	0,013
Verreiker/hoogwerker	1680	74,5	Stage IIIb	84%	30%	3,7	0,00258	0,00330	0,196
Rups hoogwerker	1680	41	Stage IIIb	55%	30%	2,1	0,00258	0,00330	0,072
Minigraver	128	17,5	Stage IIIa	69%	30%	0,9	0,00270	0,00329	0,003
Graafmachine	128	90	Stage IIIb	69%	30%	4,5	0,00253	0,00330	0,015

Machine	Aantal uren [uur]	Motorisch vermogen [kW]	Stage [-]	Belasting [%]	% uren stat [%]	Cilinderinhoud [L]	NH_3-emissiefactor [g/kWh]	NH_3-EF Stat [g/L/uur]	NH_3-emissievracht [kg]
Trekker	128	90	Stage IIIb	55%	30%	4,5	0,00240	0,00330	0,011
Heistelling	240	271	Stage IIIb	69%	30%	13,6	0,00256	0,00315	0,014
Totaal									**0,809**

BIJLAGE 5 EMISSIE OPEN ONTGRAVINGEN FASE 3

Machine	Aantal uren [uur]	Motorisch vermogen [kW]	Stage [-]	Belasting [%]	% uren stat [%]	Cilinder in-houd [L]	NO_x-emissie factor [g/kWh]	NO_x-EF Stat [g/L/uur]	NO_x-emissie vracht [kg]
Aanleg/opbreken bouwweg in grasland/akkerland/onverhard terrein per 6 m breed per 100 m									
rupskraan	16	140	Stage IIIb	61%	30%	7,0	4,8	14,2	5,07
shovel	16	129	Stage IIIa	55%	30%	6,5	5,2	14,2	4,57
shovel	16	129	Stage IIIa	55%	30%	6,5	5,2	14,2	4,57
rupskraan	16	140	Stage IIIb	61%	30%	7,0	4,8	14,2	5,07
110/150 kV kabel open ontgraving (ritsen) per 100 m diepte 120 cm met backfillzand									
rupskraan	8	140	Stage IIIb	61%	30%	7,0	4,8	14,2	2,53
rupskraan	8	140	Stage IIIb	61%	30%	7,0	4,8	14,2	2,53
rupskraan	8	140	Stage IIIb	61%	30%	7,0	4,8	14,2	2,53
mob. Kraan	4	105	Stage IV	61%	30%	5,3	0,9	10	0,22
Totaal									**27,11**

Machine	Aantal uren [uur]	Motorisch vermogen [kW]	Stage [-]	Belasting [%]	% uren stat [%]	Cilinder inhoud [L]	NH_3-emissiefactor [g/kWh]	NH_3 EF Stat [g/L/uur]	NH_3-emissievracht [kg]
Aanleg/opbreken bouwweg in grasland/akkerland/onverhard terrein per 6 m breed per 100 m									
rupskraan	16	140	Stage IIIb	61%	30%	7,0	0,00248	0,00330	0,00248
shovel	16	129	Stage IIIa	55%	30%	6,5	0,00286	0,00329	0,00238
shovel	16	129	Stage IIIa	55%	30%	6,5	0,00286	0,00329	0,00238
rupskraan	16	140	Stage IIIb	61%	30%	7,0	0,00248	0,00330	0,00248
110/150 kV kabel open ontgraving (ritsen) per 100 m diepte 120 cm met backfillzand									
rupskraan	8	140	Stage IIIb	61%	30%	7,0	0,00248	0,00330	0,00124
rupskraan	8	140	Stage IIIb	61%	30%	7,0	0,00248	0,00330	0,00124
rupskraan	8	140	Stage IIIb	61%	30%	7,0	0,00248	0,00330	0,00124
mob. Kraan	4	105	Stage IV	61%	30%	5,3	0,00246	0,00315	0,00046
Totaal									**0,014**

BIJLAGE D AERIUSBEREKENINGEN

AERIUS CALCULATOR

Dit document bevat rekenresultaten van AERIUS Calculator. Het betreft de hoogst berekende stikstofbijdragen per stikstofgevoelig Natura 2000-gebied, op basis van rekenpunten die overlappen met habitattypen en/of leefgebieden die aangewezen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant.

De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH_3) en/of stikstofoxide (NO_x).

Wilt u verder rekenen of gegevens wijzigen? Importeer de pdf dan in Calculator. Voor meer toelichting verwijzen wij u naar de website www.aerius.nl.

Berekening Realisatiefase

- Kenmerken
- Samenvatting emissies
- Depositieresultaten
- Gedetailleerde emissiegegevens

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via: https://www.aerius.nl/handleidingen-en-leeswijzers.

AERIUS CALCULATOR

Contact

Rechtspersoon	Inrichtingslocatie
Tennet TSO B.V.	Utrechtseweg 310, 6800AS Arnhem

Activiteit

Omschrijving	AERIUS kenmerk
Traject Beverwijk - Oterleek	RR84JAdJydNX

Datum berekening	Rekenjaar	Rekenconfiguratie
20 september 2021, 14:45	2022	Berekend voor natuurgebieden

Totale emissie

	Situatie 1
NOx	7.604,56 kg/j
NH3	7,73 kg/j

Resultaten

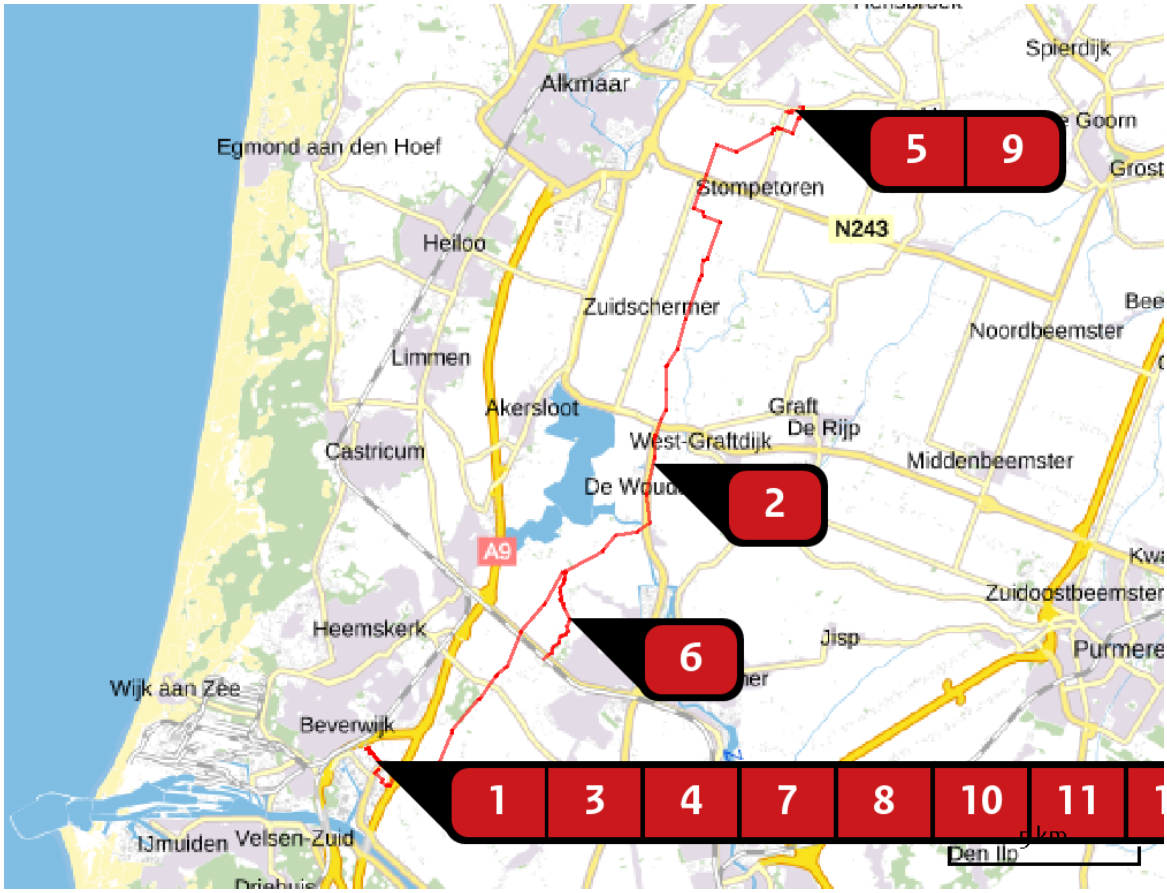
Hectare met hoogste bijdrage (mol/ha/j)

Natuurgebied	Bijdrage
Noordhollands Duinreservaat	0,12

Toelichting

Realisatiefase traject Beverwijk - Oterleek, inclusief fase 3

Locatie
Realisatiefase

Emissie
Realisatiefase

	Bron Sector	Emissie NH3	Emissie NOx
1	Traject Beverwijk 380kV - 150kV Mobiele werktuigen | Bouw en Industrie	< 1 kg/j	114,68 kg/j
2	Traject Beverwijk - Oterleek Mobiele werktuigen | Bouw en Industrie	2,41 kg/j	4.314,06 kg/j
3	Station 150kV Beverwijk Mobiele werktuigen | Bouw en Industrie	2,29 kg/j	1.771,64 kg/j
4	Station 380kV Beverwijk Mobiele werktuigen | Bouw en Industrie	< 1 kg/j	294,78 kg/j
5	Station 150kV Oterleek Mobiele werktuigen | Bouw en Industrie	< 1 kg/j	900,53 kg/j
6	Bouwverkeer traject Wegverkeer | Buitenwegen	1,69 kg/j	68,72 kg/j

Bron Sector		Emissie NH3	Emissie NOx
7	Bouwverkeer Beverwijk 380kV Wegverkeer | Binnen bebouwde kom	< 1 kg/j	< 1 kg/j
8	Bouwverkeer Beverwijk 150kV Wegverkeer | Binnen bebouwde kom	< 1 kg/j	2,72 kg/j
9	Bouwverkeer Oterleek 150kV Wegverkeer | Buitenwegen	< 1 kg/j	< 1 kg/j
10	Werkzaamheden fase 3.1 Mobiele werktuigen | Bouw en Industrie	< 1 kg/j	54,21 kg/j
11	Werkzaamheden fase 3.2 Mobiele werktuigen | Bouw en Industrie	< 1 kg/j	54,21 kg/j
12	Werkzaamheden fase 3.3 Mobiele werktuigen | Bouw en Industrie	< 1 kg/j	27,11 kg/j
13	Bouwverkeer Beverwijk 150kV Wegverkeer | Binnen bebouwde kom	< 1 kg/j	< 1 kg/j

Resultaten stikstof gevoelige Natura 2000 gebieden (mol/ha/j)

Natuurgebied	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
Noordhollands Duinreservaat	0,12	
Kennemerland-Zuid	0,11	
Polder Westzaan	0,11	0,09
Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	0,10	
Eilandspolder	0,08	
Schoorlse Duinen	0,05	
Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	0,04	
Zwanenwater & Pettemerduinen	0,02	
Duinen Den Helder-Callantsoog	0,02	
Naardermeer	0,01	
Oostelijke Vechtplassen	0,01	
Waddenzee	0,01	
Duinen en Lage Land Texel	0,01	
Botshol	0,01	
Meijendel & Berkheide	0,01	
Coepelduynen	0,01	
Veluwe	0,01	
Weerribben	0,01	
Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	0,01	
Rottige Meenthe & Brandemeer	0,01	

Natuurgebied	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
Duinen Vlieland	0,01	
Oudegaasterbrekken, Fluessen en omgeving	0,01	-
De Wieden	0,01	
Westduinpark & Wapendal	0,01	
IJsselmeer	0,01	-
Drents-Friese Wold & Leggelderveld	0,01	
Alde Feanen	0,01	
Duinen Terschelling	0,01	
Holtingerveld	0,01	
Solleveld & Kapittelduinen	0,01	
Wijnjeterper Schar	0,01	
Rijntakken	0,01	
Dwingelderveld	0,01	
Duinen Ameland	0,01	
Fochteloërveen	0,01	

* Als de hoogste depositietoename plaatsvindt op een hexagoon waar géén sprake is van een (naderende) stikstofoverbelasting, dan is de hoogste toename op een hexagoon met wel een (naderende) stikstofoverbelasting in deze kolom weergegeven.

Resultaten per habitattype
(mol/ha/j)

voor de 10 stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden met het hoogste resultaat

Noordhollands Duinreservaat

Habitattype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H2180A Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,12	
H2180C Duinbossen (binnenduinrand)	0,12	
H2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,11	
Lg12 Zoom, mantel en droog struweel van de duinen	0,11	
H2160 Duindoornstruwelen	0,10	
H2180B Duinbossen (vochtig)	0,10	
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,10	
H2170 Kruipwilgstruwelen	0,10	
H2190A Vochtige duinvalleien (open water)	0,10	
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,10	
ZGH2180A Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,08	
ZGH2180C Duinbossen (binnenduinrand)	0,08	
H2120 Witte duinen	0,07	
H2130C Grijze duinen (heischraal)	0,07	
H2150 Duinheiden met struikhei	0,06	
H2140A Duinheiden met kraaihei (vochtig)	0,06	
H2140B Duinheiden met kraaihei (droog)	0,05	
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,05	
H6410 Blauwgraslanden	0,04	

Noordhollands Duinreservaat

Habitattype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H7210 Galigaanmoerassen	0,03	

Kennemerland-Zuid

Habitattype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H2180A Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,11	
H2180C Duinbossen (binnenduinrand)	0,11	
H2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,11	
H2160 Duindoornstruwelen	0,10	
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,09	
H2180B Duinbossen (vochtig)	0,09	
H2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,07	
H2120 Witte duinen	0,07	
ZGH2180A Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,06	
ZGH2180C Duinbossen (binnenduinrand)	0,06	
Lg12 Zoom, mantel en droog struweel van de duinen	0,06	
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,05	
ZGH2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,05	
H2190A Vochtige duinvalleien (open water)	0,05	
H2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	0,04	
H2170 Kruipwilgstruwelen	0,04	
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,04	
ZGH2160 Duindoornstruwelen	0,04	
H2110 Embryonale duinen	0,03	

Kennemerland-Zuid

Habitattype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
ZGH2120 Witte duinen	0,03	
H9999:88 Habitattype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische relevante type (H2130B;H2130C).	0,02	
ZGH2190A Vochtige duinvalleien (open water)	0,02	
ZGH2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,01	
H2150 Duinheiden met struikhei	0,01	
H2130C Grijze duinen (heischraal)	0,01	
ZGH2170 Kruipwilgstruwelen	0,01	-

Polder Westzaan

Habitattype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H91D0 Hoogveenbossen	0,11	0,07
ZGH91D0 Hoogveenbossen	0,10	-
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,09	
H4010B Vochtige heiden (laagveengebied)	0,07	
ZGH7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,06	

Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder

Habitattype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,10	
H4010B Vochtige heiden (laagveengebied)	0,08	
H91D0 Hoogveenbossen	0,06	

Eilandspolder

Habitattype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,08	

Schoorlse Duinen

Habitattype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,05	
H2180C Duinbossen (binnenduinrand)	0,05	
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,05	
H2150 Duinheiden met struikhei	0,04	
H2140B Duinheiden met kraaihei (droog)	0,04	
H2140A Duinheiden met kraaihei (vochtig)	0,04	
H2120 Witte duinen	0,03	
H2180B Duinbossen (vochtig)	0,03	
H2170 Kruipwilgstruwelen	0,03	
H2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	0,03	
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,03	
H2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,03	
ZGH2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,03	
H2110 Embryonale duinen	0,02	
H2160 Duindoornstruwelen	0,02	

Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske

Habitattype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,04	
H3140lv Kranswierwateren, in laagveengebieden	0,04	0,03
H91D0 Hoogveenbossen	0,03	
ZGH7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,03	
H4010B Vochtige heiden (laagveengebied)	0,03	
ZGH91D0 Hoogveenbossen	0,03	

Zwanenwater & Pettemerduinen

Habitattype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H2150 Duinheiden met struikhei	0,02	
H2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,02	
H2180B Duinbossen (vochtig)	0,02	
ZGH2170 Kruipwilgstruwelen	0,02	
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,02	
H2140B Duinheiden met kraaihei (droog)	0,02	
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,02	
H2120 Witte duinen	0,02	
H7210 Galigaanmoerassen	0,02	
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,02	
H2140A Duinheiden met kraaihei (vochtig)	0,02	
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,02	
H2170 Kruipwilgstruwelen	0,02	
H6410 Blauwgraslanden	0,02	
H2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	0,02	
H9999:85 Habitattype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische relevante type (H2130B;H6230).	0,02	
H2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,02	
ZGH2120 Witte duinen	0,02	
ZGH2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,01	

Zwanenwater & Pettemerduinen

Habitattype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H2110 Embryonale duinen	0,01	
ZGH2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,01	

Duinen Den Helder-Callantsoog

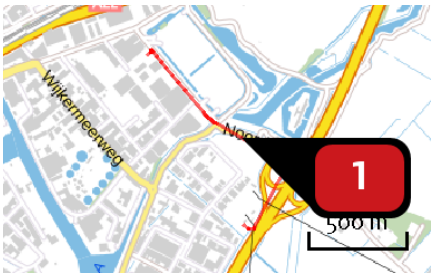
Habitattype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,02	
H6410 Blauwgraslanden	0,02	
H2180C Duinbossen (binnenduinrand)	0,02	
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,02	
H2120 Witte duinen	0,01	
H2140B Duinheiden met kraaihei (droog)	0,01	
H2160 Duindoornstruwelen	0,01	
H2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	0,01	
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,01	
H2170 Kruipwilgstruwelen	0,01	

Naardermeer

Habitattype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
Lg05 Grote-zeggenmoeras	0,01	
H91D0 Hoogveenbossen	0,01	
H3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,01	
H3140lv Kranswierwateren, in laagveengebieden	0,01	
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,01	
H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	0,01	
ZGH7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,01	
H9999:94 Habitattype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische relevante type (H7140B).	0,01	
ZGH3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,01	
H4010B Vochtige heiden (laagveengebied)	0,01	
H6410 Blauwgraslanden	0,01	

* Als de hoogste depositietoename plaatsvindt op een hexagoon waar géén sprake is van een (naderende) stikstofoverbelasting, dan is de hoogste toename op een hexagoon met wel een (naderende) stikstofoverbelasting in deze kolom weergegeven.

Emissie (per bron)
Realisatiefase

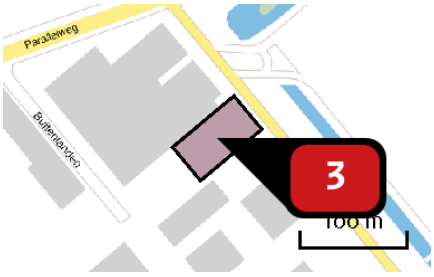
Naam: **Traject Beverwijk 380kV - 150kV**
Locatie (X,Y): 106891, 498943
NOx: 114,68 kg/j
NH3: < 1 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	Werktuigen	4,0	4,0	0,0	NOx	114,68 kg/j
					NH3	< 1 kg/j

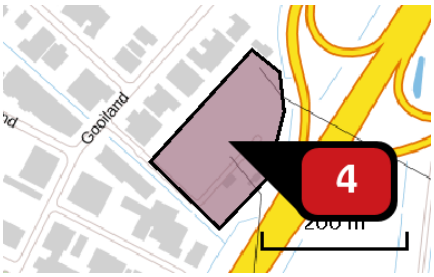
Naam: **Traject Beverwijk - Oterleek**
Locatie (X,Y): 113900, 506966
NOx: 4.314,06 kg/j
NH3: 2,41 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	Werktuigen	4,0	4,0	0,0	NOx	4.314,06 kg/j
					NH3	2,41 kg/j

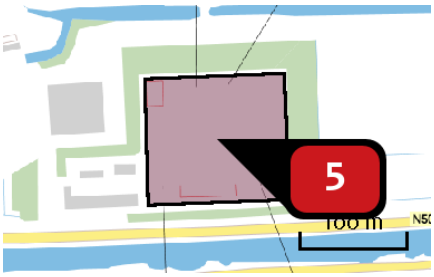
Naam: **Station 150kV Beverwijk**
Locatie (X,Y): 106391, 499365
NOx: 1.771,64 kg/j
NH3: 2,29 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	Werktuigen	4,0	4,0	0,0	NOx	1.771,64 kg/j
					NH3	2,29 kg/j

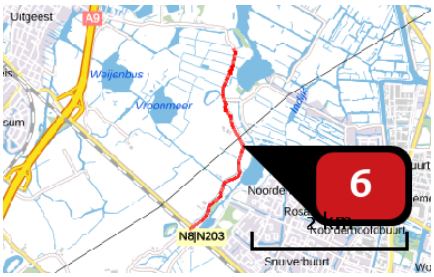
Naam	Station 380kV Beverwijk
Locatie (X,Y)	106903, 498573
NOx	294,78 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	Werktuigen	4,0	4,0	0,0	NOx	294,78 kg/j
					NH3	< 1 kg/j

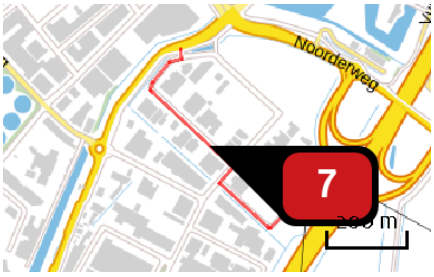
Naam	Station 150kV Oterleek
Locatie (X,Y)	117707, 516334
NOx	900,53 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	Werktuigen	4,0	4,0	0,0	NOx	900,53 kg/j
					NH3	< 1 kg/j

Naam	Bouwverkeer traject
Locatie (X,Y)	111690, 502905
NOx	68,72 kg/j
NH3	1,69 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	1.904,0 / jaar	NOx NH3	1,24 kg/j < 1 kg/j
Standaard	Middelzwaar vrachtverkeer	672,0 / jaar	NOx NH3	4,01 kg/j < 1 kg/j
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	6.608,0 / jaar	NOx NH3	63,47 kg/j 1,49 kg/j

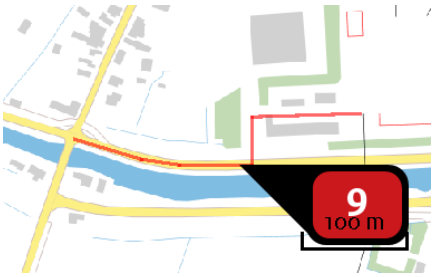
Naam	Bouwverkeer Beverwijk 380kV
Locatie (X,Y)	106709, 498691
NOx	< 1 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	328,0 / jaar	NOx NH3	< 1 kg/j < 1 kg/j

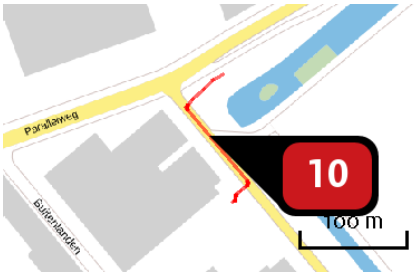
Naam	Bouwverkeer Beverwijk 150kV
Locatie (X,Y)	106580, 499211
NOx	2,72 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	1.184,0 / jaar	NOx	2,72 kg/j
			NH3	< 1 kg/j

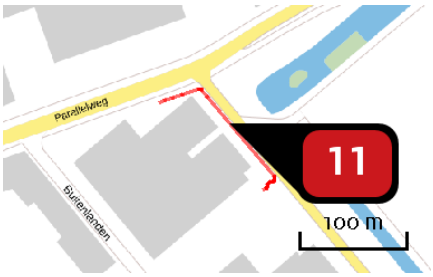
Naam	Bouwverkeer Oterleek 150kV
Locatie (X,Y)	117539, 516243
NOx	< 1 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	304,0 / jaar	NOx	< 1 kg/j
			NH3	< 1 kg/j

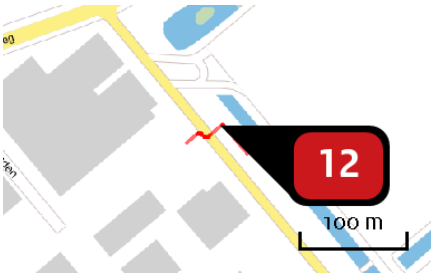
Naam	Werkzaamheden fase 3.1
Locatie (X,Y)	106383, 499449
NOx	54,21 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	Werktuigen	4,0	4,0	0,0	NOx	54,21 kg/j
					NH3	< 1 kg/j

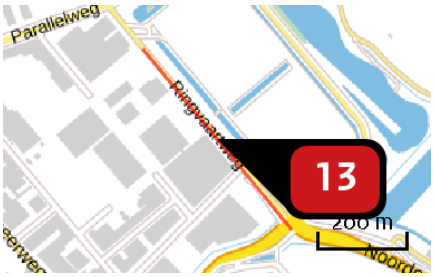
Naam	Werkzaamheden fase 3.2
Locatie (X,Y)	106374, 499448
NOx	54,21 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	Werktuigen	4,0	4,0	0,0	NOx	54,21 kg/j
					NH3	< 1 kg/j

Naam	Werkzaamheden fase 3.3
Locatie (X,Y)	106453, 499386
NOx	27,11 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	Werktuigen	4,0	4,0	0,0	NOx	27,11 kg/j
					NH3	< 1 kg/j

Naam	Bouwverkeer Beverwijk 150kV
Locatie (X,Y)	106592, 499197
NOx	< 1 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	80,0 / jaar	NOx	< 1 kg/j
			NH3	< 1 kg/j
Standaard	Middelzwaar vrachtverkeer	20,0 / jaar	NOx	< 1 kg/j
			NH3	< 1 kg/j
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	270,0 / jaar	NOx	< 1 kg/j
			NH3	< 1 kg/j

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS	versie 2020_20210525_2040287d5b
Database	versie 2020_20210713_c09c249ebe

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:
https://www.aerius.nl/nl/factsheets/release/aerius-calculator-2020

AERIUS CALCULATOR

Dit document bevat rekenresultaten van AERIUS Calculator. Het betreft de hoogst berekende stikstofbijdragen per stikstofgevoelig Natura 2000-gebied, op basis van rekenpunten die overlappen met habitattypen en/of leefgebieden die aangewezen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant.

De berekening op basis van stikstofemissies gaat uit van de componenten ammoniak (NH_3) en/of stikstofoxide (NO_x).

Wilt u verder rekenen of gegevens wijzigen? Importeer de pdf dan in Calculator. Voor meer toelichting verwijzen wij u naar de website www.aerius.nl.

Berekening Realisatiefase

- Kenmerken
- Samenvatting emissies
- Depositieresultaten
- Gedetailleerde emissiegegevens

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via: https://www.aerius.nl/handleidingen-en-leeswijzers.

AERIUS CALCULATOR

Contact

Rechtspersoon	Inrichtingslocatie
Tennet TSO B.V.	Utrechtseweg 310, 6800AS Arnhem

Activiteit

Omschrijving	AERIUS kenmerk
Traject Beverwijk - Oterleek	S4RSJGZEqumu

Datum berekening	Rekenjaar	Rekenconfiguratie
20 september 2021, 14:45	2023	Berekend voor natuurgebieden

Totale emissie

	Situatie 1
NOx	7.601,84 kg/j
NH3	7,81 kg/j

Resultaten

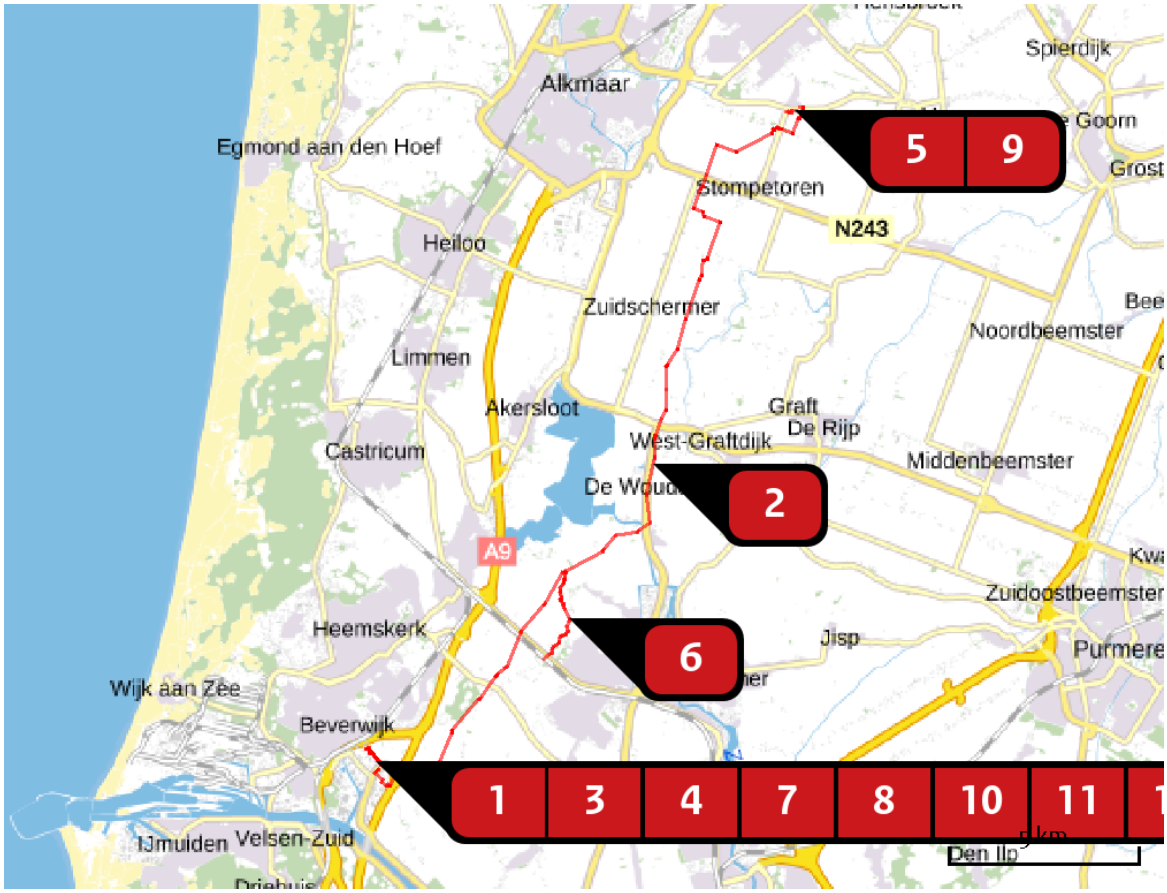
Hectare met hoogste bijdrage (mol/ha/j)

Natuurgebied	Bijdrage
Noordhollands Duinreservaat	0,12

Toelichting

Realisatiefase traject Beverwijk - Oterleek, inclusief fase 3

Locatie
Realisatiefase

Emissie
Realisatiefase

	Bron Sector	Emissie NH3	Emissie NOx
1	Traject Beverwijk 380kV - 150kV Mobiele werktuigen | Bouw en Industrie	< 1 kg/j	114,68 kg/j
2	Traject Beverwijk - Oterleek Mobiele werktuigen | Bouw en Industrie	2,41 kg/j	4.314,06 kg/j
3	Station 150kV Beverwijk Mobiele werktuigen | Bouw en Industrie	2,29 kg/j	1.771,64 kg/j
4	Station 380kV Beverwijk Mobiele werktuigen | Bouw en Industrie	< 1 kg/j	294,78 kg/j
5	Station 150kV Oterleek Mobiele werktuigen | Bouw en Industrie	< 1 kg/j	900,53 kg/j
6	Bouwverkeer traject Wegverkeer | Buitenwegen	1,77 kg/j	66,13 kg/j

Bron Sector		Emissie NH3	Emissie NOx
7	Bouwverkeer Beverwijk 380kV Wegverkeer | Binnen bebouwde kom	< 1 kg/j	< 1 kg/j
8	Bouwverkeer Beverwijk 150kV Wegverkeer | Binnen bebouwde kom	< 1 kg/j	2,64 kg/j
9	Bouwverkeer Oterleek 150kV Wegverkeer | Buitenwegen	< 1 kg/j	< 1 kg/j
10	Werkzaamheden fase 3.1 Mobiele werktuigen | Bouw en Industrie	< 1 kg/j	54,21 kg/j
11	Werkzaamheden fase 3.2 Mobiele werktuigen | Bouw en Industrie	< 1 kg/j	54,21 kg/j
12	Werkzaamheden fase 3.3 Mobiele werktuigen | Bouw en Industrie	< 1 kg/j	27,11 kg/j
13	Bouwverkeer Beverwijk 150kV Wegverkeer | Binnen bebouwde kom	< 1 kg/j	< 1 kg/j

Resultaten stikstof gevoelige Natura 2000 gebieden (mol/ha/j)

Natuurgebied	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
Noordhollands Duinreservaat	0,12	
Kennemerland-Zuid	0,11	
Polder Westzaan	0,11	0,09
Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder	0,10	
Eilandspolder	0,08	
Schoorlse Duinen	0,05	
Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske	0,04	
Zwanenwater & Pettemerduinen	0,02	
Duinen Den Helder-Callantsoog	0,02	
Naardermeer	0,01	
Oostelijke Vechtplassen	0,01	
Waddenzee	0,01	
Duinen en Lage Land Texel	0,01	
Botshol	0,01	
Meijendel & Berkheide	0,01	
Coepelduynen	0,01	
Veluwe	0,01	
Weerribben	0,01	
Nieuwkoopse Plassen & De Haeck	0,01	
Rottige Meenthe & Brandemeer	0,01	

Natuurgebied	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
Duinen Vlieland	0,01	
Oudegaasterbrekken, Fluessen en omgeving	0,01	-
De Wieden	0,01	
Westduinpark & Wapendal	0,01	
IJsselmeer	0,01	-
Drents-Friese Wold & Leggelderveld	0,01	
Alde Feanen	0,01	
Duinen Terschelling	0,01	
Holtingerveld	0,01	
Solleveld & Kapittelduinen	0,01	
Wijnjeterper Schar	0,01	
Rijntakken	0,01	
Dwingelderveld	0,01	
Duinen Ameland	0,01	
Fochteloërveen	0,01	

* Als de hoogste depositietoename plaatsvindt op een hexagoon waar géén sprake is van een (naderende) stikstofoverbelasting, dan is de hoogste toename op een hexagoon met wel een (naderende) stikstofoverbelasting in deze kolom weergegeven.

Resultaten per habitattype (mol/ha/j)

voor de 10 stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden met het hoogste resultaat

Noordhollands Duinreservaat

Habitattype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H2180A Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,12	
H2180C Duinbossen (binnenduinrand)	0,12	
H2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,11	
Lg12 Zoom, mantel en droog struweel van de duinen	0,11	
H2160 Duindoornstruwelen	0,10	
H2180B Duinbossen (vochtig)	0,10	
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,10	
H2170 Kruipwilgstruwelen	0,10	
H2190A Vochtige duinvalleien (open water)	0,10	
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,10	
ZGH2180A Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,08	
ZGH2180C Duinbossen (binnenduinrand)	0,08	
H2120 Witte duinen	0,07	
H2130C Grijze duinen (heischraal)	0,07	
H2150 Duinheiden met struikhei	0,06	
H2140A Duinheiden met kraaihei (vochtig)	0,06	
H2140B Duinheiden met kraaihei (droog)	0,05	
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,05	
H6410 Blauwgraslanden	0,04	

Noordhollands Duinreservaat

Habitattype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H7210 Galigaanmoerassen	0,03	

Kennemerland-Zuid

Habitattype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H2180A Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,11	
H2180C Duinbossen (binnenduinrand)	0,11	
H2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,11	
H2160 Duindoornstruwelen	0,10	
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,09	
H2180B Duinbossen (vochtig)	0,09	
H2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,07	
H2120 Witte duinen	0,07	
ZGH2180A Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,06	
ZGH2180C Duinbossen (binnenduinrand)	0,06	
Lg12 Zoom, mantel en droog struweel van de duinen	0,06	
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,05	
ZGH2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,05	
H2190A Vochtige duinvalleien (open water)	0,05	
H2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	0,04	
H2170 Kruipwilgstruwelen	0,04	
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,04	
ZGH2160 Duindoornstruwelen	0,04	
H2110 Embryonale duinen	0,03	

Kennemerland-Zuid

Habitattype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
ZGH2120 Witte duinen	0,03	
H9999:88 Habitattype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische relevante type (H2130B;H2130C).	0,02	
ZGH2190A Vochtige duinvalleien (open water)	0,02	
ZGH2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,01	
H2150 Duinheiden met struikhei	0,01	
H2130C Grijze duinen (heischraal)	0,01	
ZGH2170 Kruipwilgstruwelen	0,01	-

Polder Westzaan

Habitattype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H91D0 Hoogveenbossen	0,11	0,07
ZGH91D0 Hoogveenbossen	0,10	-
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,09	
H4010B Vochtige heiden (laagveengebied)	0,07	
ZGH7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,06	

Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder

Habitattype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,10	
H4010B Vochtige heiden (laagveengebied)	0,08	
H91D0 Hoogveenbossen	0,06	

Eilandspolder

Habitattype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,08	

Schoorlse Duinen

Habitattype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,05	
H2180C Duinbossen (binnenduinrand)	0,05	
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,05	
H2150 Duinheiden met struikhei	0,04	
H2140B Duinheiden met kraaihei (droog)	0,04	
H2140A Duinheiden met kraaihei (vochtig)	0,04	
H2120 Witte duinen	0,03	
H2180B Duinbossen (vochtig)	0,03	
H2170 Kruipwilgstruwelen	0,03	
H2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	0,03	
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,03	
H2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,03	
ZGH2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,03	
H2110 Embryonale duinen	0,02	
H2160 Duindoornstruwelen	0,02	

Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske

Habitattype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,04	
H3140lv Kranswierwateren, in laagveengebieden	0,04	0,03
H91D0 Hoogveenbossen	0,03	
ZGH7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,03	
H4010B Vochtige heiden (laagveengebied)	0,03	
ZGH91D0 Hoogveenbossen	0,03	

Zwanenwater & Pettemerduinen

Habitattype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H2150 Duinheiden met struikhei	0,02	
H2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,02	
H2180B Duinbossen (vochtig)	0,02	
ZGH2170 Kruipwilgstruwelen	0,02	
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,02	
H2140B Duinheiden met kraaihei (droog)	0,02	
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,02	
H2120 Witte duinen	0,02	
H7210 Galigaanmoerassen	0,02	
H6230vka Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	0,02	
H2140A Duinheiden met kraaihei (vochtig)	0,02	
H2190B Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0,02	
H2170 Kruipwilgstruwelen	0,02	
H6410 Blauwgraslanden	0,02	
H2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	0,02	
H9999:85 Habitattype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische relevante type (H2130B;H6230).	0,02	
H2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,02	
ZGH2120 Witte duinen	0,02	
ZGH2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,01	

Zwanenwater & Pettemerduinen

Habitattype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H2110 Embryonale duinen	0,01	
ZGH2130A Grijze duinen (kalkrijk)	0,01	

Duinen Den Helder-Callantsoog

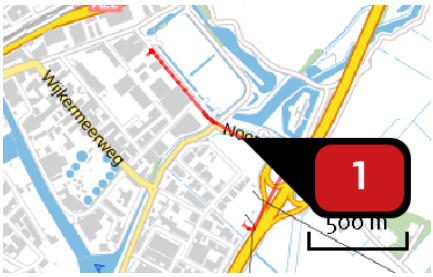
Habitattype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
H2180Abe Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0,02	
H6410 Blauwgraslanden	0,02	
H2180C Duinbossen (binnenduinrand)	0,02	
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	0,02	
H2120 Witte duinen	0,01	
H2140B Duinheiden met kraaihei (droog)	0,01	
H2160 Duindoornstruwelen	0,01	
H2190Aom Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	0,01	
H2190C Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	0,01	
H2170 Kruipwilgstruwelen	0,01	

Naardermeer

Habitattype	Hoogste bijdrage	Bijdrage op (bijna) overbelaste hexagonen*
Lg05 Grote-zeggenmoeras	0,01	
H91D0 Hoogveenbossen	0,01	
H3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,01	
H3140lv Kranswierwateren, in laagveengebieden	0,01	
H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,01	
H7140A Overgangs- en trilvenen (trilvenen)	0,01	
ZGH7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	0,01	
H9999:94 Habitattype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische relevante type (H7140B).	0,01	
ZGH3150baz Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden, buiten afgesloten zeearmen	0,01	
H4010B Vochtige heiden (laagveengebied)	0,01	
H6410 Blauwgraslanden	0,01	

* Als de hoogste depositietoename plaatsvindt op een hexagoon waar géén sprake is van een (naderende) stikstofoverbelasting, dan is de hoogste toename op een hexagoon met wel een (naderende) stikstofoverbelasting in deze kolom weergegeven.

Emissie (per bron)
Realisatiefase

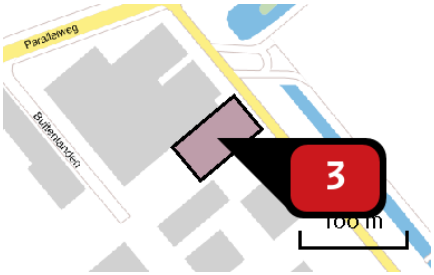
Naam	Traject Beverwijk 380kV - 150kV
Locatie (X,Y)	106891, 498943
NOx	114,68 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	Werktuigen	4,0	4,0	0,0	NOx	114,68 kg/j
					NH3	< 1 kg/j

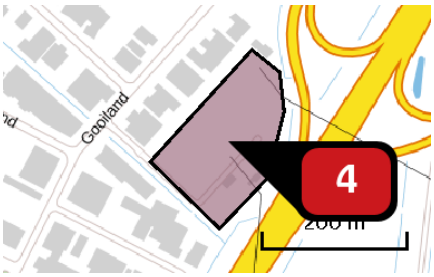
Naam	Traject Beverwijk - Oterleek
Locatie (X,Y)	113900, 506966
NOx	4.314,06 kg/j
NH3	2,41 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	Werktuigen	4,0	4,0	0,0	NOx	4.314,06 kg/j
					NH3	2,41 kg/j

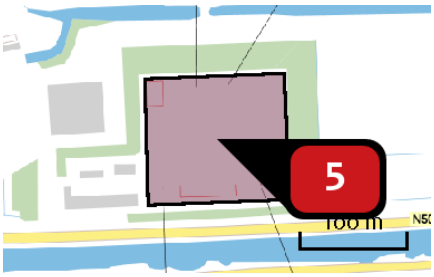
Naam	Station 150kV Beverwijk
Locatie (X,Y)	106391, 499365
NOx	1.771,64 kg/j
NH3	2,29 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	Werktuigen	4,0	4,0	0,0	NOx	1.771,64 kg/j
					NH3	2,29 kg/j

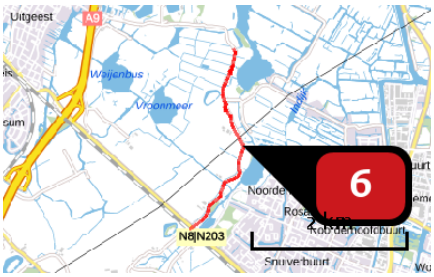
Naam	Station 380kV Beverwijk
Locatie (X,Y)	106903, 498573
NOx	294,78 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	Werktuigen	4,0	4,0	0,0	NOx	294,78 kg/j
					NH3	< 1 kg/j

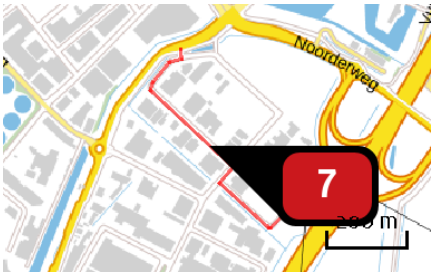
Naam	Station 150kV Oterleek
Locatie (X,Y)	117707, 516334
NOx	900,53 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	Werktuigen	4,0	4,0	0,0	NOx	900,53 kg/j
					NH3	< 1 kg/j

Naam	Bouwverkeer traject
Locatie (X,Y)	111690, 502905
NOx	66,13 kg/j
NH3	1,77 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	1.904,0 / jaar	NOx	1,15 kg/j
			NH3	< 1 kg/j
Standaard	Middelzwaar vrachtverkeer	672,0 / jaar	NOx	3,66 kg/j
			NH3	< 1 kg/j
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	6.608,0 / jaar	NOx	61,32 kg/j
			NH3	1,56 kg/j

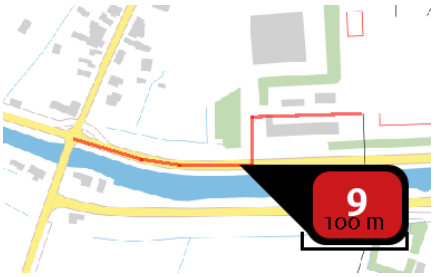
Naam	Bouwverkeer Beverwijk 380kV
Locatie (X,Y)	106709, 498691
NOx	< 1 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	328,0 / jaar	NOx	< 1 kg/j
			NH3	< 1 kg/j

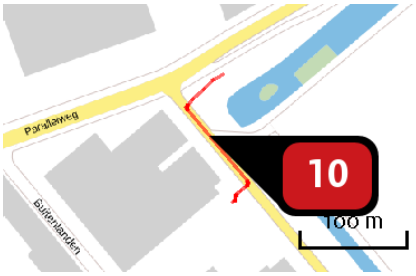
Naam	Bouwverkeer Beverwijk 150kV
Locatie (X,Y)	106580, 499211
NOx	2,64 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	1.184,0 / jaar	NOx	2,64 kg/j
			NH3	< 1 kg/j

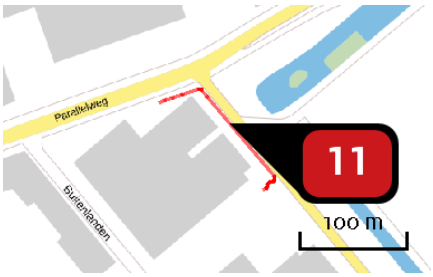
Naam	Bouwverkeer Oterleek 150kV
Locatie (X,Y)	117539, 516243
NOx	< 1 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	304,0 / jaar	NOx	< 1 kg/j
			NH3	< 1 kg/j

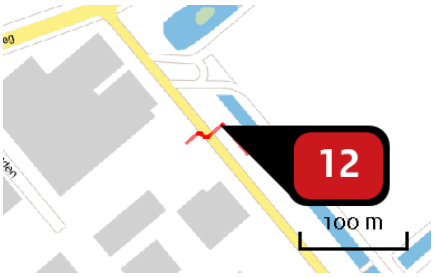
Naam	Werkzaamheden fase 3.1
Locatie (X,Y)	106383, 499449
NOx	54,21 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	Werktuigen	4,0	4,0	0,0	NOx	54,21 kg/j
					NH3	< 1 kg/j

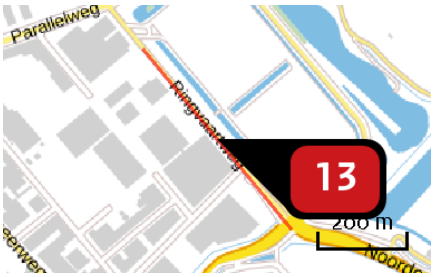
Naam	Werkzaamheden fase 3.2
Locatie (X,Y)	106374, 499448
NOx	54,21 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	Werktuigen	4,0	4,0	0,0	NOx	54,21 kg/j
					NH3	< 1 kg/j

Naam	Werkzaamheden fase 3.3
Locatie (X,Y)	106453, 499386
NOx	27,11 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Voertuig	Omschrijving	Uitstoot hoogte (m)	Spreiding (m)	Warmte inhoud (MW)	Stof	Emissie
AFW	Werktuigen	4,0	4,0	0,0	NOx	27,11 kg/j
					NH3	< 1 kg/j

Naam	Bouwverkeer Beverwijk 150kV
Locatie (X,Y)	106592, 499197
NOx	< 1 kg/j
NH3	< 1 kg/j

Soort	Voertuig	Aantal voertuigen	Stof	Emissie
Standaard	Licht verkeer	80,0 / jaar	NOx	< 1 kg/j
			NH3	< 1 kg/j
Standaard	Middelzwaar vrachtverkeer	20,0 / jaar	NOx	< 1 kg/j
			NH3	< 1 kg/j
Standaard	Zwaar vrachtverkeer	270,0 / jaar	NOx	< 1 kg/j
			NH3	< 1 kg/j

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS	versie 2020_20210525_2040287d5b
Database	versie 2020_20210713_c09c249ebe

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:
https://www.aerius.nl/nl/factsheets/release/aerius-calculator-2020

COLOFON

BUREAUSTUDIE RECONSTRUCTIE 150KV-VERBINDINGEN, AANSLUITING OP 150KV SCHAKELSTATION BEVERWIJK
NETVERZWARING BEVERWIJK - OTERLEEK:
- NGE
- ARCHEOLOGIE
- ECOLOGIE
- MILIEU
- AERIUS
- WATERPARAGRAAF

KLANT
TenneT TSO

AUTEUR
ing M.C. Yntema

PROJECTNUMMER
C05051.200043.0320

ONZE REFERENTIE
D10010046:64

DATUM
26 oktober 2021

STATUS
Definitief

GECONTROLEERD DOOR

ing M.C. Yntema
Senior Projectleider

VRIJGEGEVEN DOOR

ing M.C. Yntema
Senior Projectleider

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 63
9400 AB Assen
Nederland
+31 (0)88 4261 261

www.arcadis.com

Provincie Noord-Holland

Nota beantwoording 3.1.1. vooroverlegreacties

R.H. van Trigt, B. Smit

18 juni 2021

Inhoud

Hoofdstuk 1 Inleiding 2
- Aanleiding van deze nota 2
- Doel nota 2
- Leeswijzer 3

Hoofdstuk 2 Vooroverlegreacties 4
- Gemeente Alkmaar 4
- Gemeente Beverwijk 6
- Gemeente Heemskerk 8
- Gemeente Uitgeest 9
- Gemeente Zaanstad 9
- Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier 10
- Rijkswaterstaat West-Nederland Noord 10
- Gasunie 10
- Veiligheidsregio Kennemerland /Noord-Holland Noord /Zaanstreek-Waterland 10
- Omgevingsdienst IJmond 11
- Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied 13
- Omgevingsdienst Noord-Holland Noord 15
- Ministerie van Defensie 15
- Ministerie van Economische Zaken en Klimaat 15
- Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat 15
- Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed 15
- Staatsbosbeheer 16
- Stichting Landschap Noord-Holland 16
- Stichting Oer-IJ 16
- Stichting Krommenieër-Woudpolder 16
- Liander N.V. 16
- PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland 17
- LTO Noord 17
- ProRail 17
- Eneco 18

Hoofdstuk 3 Ambtshalve wijzigingen 19

Hoofdstuk 4 Overzicht aanpassingen 20
- Toelichting 20
  - Algemeen 20
  - Hoofdstuk 5 20
  - Hoofdstuk 7 20
  - Bijlagen 20
- Regels 20
- Verbeelding 20

Hoofdstuk 1 Inleiding

Aanleiding van deze nota

De huidige elektriciteitsinfrastructuur in Noord-Holland kan noch aan de toenemende vraag naar elektriciteit, noch aan het toenemende aanbod voldoen. Er ontstaat een zogenoemd knelpunt in het netwerk tussen Beverwijk en Oterleek. Om dit knelpunt in het stroomnetwerk op te lossen heeft TenneT de provincie Noord-Holland verzocht om een Provinciaal InpassingsPlan (hierna: PIP) op te stellen en in procedure te brengen ten behoeve van een netuitbreiding tussen Beverwijk en Oterleek.

Het opstellen van een provinciaal inpassingsplan is ambtelijk en bestuurlijk besproken met de betrokken gemeenten in de regio.

Deze netuitbreiding is nodig voor het verhogen van de transportcapaciteit van het huidige elektriciteitsnetwerk en voor het vergroten van de betrouwbaarheid van de stroomvoorziening. Deze netuitbreiding moet in het vierde kwartaal van 2023 gerealiseerd zijn. De provincie is gevraagd een PIP op te stellen, vanwege het provinciaal belang bij de netuitbreiding. Procedures worden daarmee gebundeld en naar verwachting kan de netuitbreiding dan sneller gerealiseerd worden.

Het inpassingsplan maakt de volgende ontwikkelingen mogelijk:

- een nieuw 150 kV-schakelstation in Beverwijk;
- een nieuwe ondergrondse 150 kV-verbinding tussen het bestaande 380 kV-station in Beverwijk en het nieuw te realiseren 150 kV-schakelstation in Beverwijk (waarbij als uitgangspunt geldt dat wordt gebundeld met bestaande kabelverbindingen);
- een nieuwe ondergrondse 150 kV-verbinding tussen het nieuwe 150 kV-schakelstation in Beverwijk en het bestaande 150 kV-hoogspanningsstation in Oterleek.

Doel nota

De provincie Noord-Holland heeft in het kader van het wettelijk verplichte vooroverleg ex artikel 3.1.1 Besluit ruimtelijke ordening (Bro) voorgelegd aan de betrokken gemeenten, Omgevingsdiensten, Veiligheidsregio's, diverse natuurorganisaties, Rijkswaterstaat, ProRail en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. Onderstaande organisaties zijn verzocht om te reageren:

- Gemeente Alkmaar
- Gemeente Beverwijk
- Gemeente Heemskerk
- Gemeente Uitgeest
- Gemeente Zaanstad
- Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
- Rijkswaterstaat West-Nederland Noord
- Gasunie
- Veiligheidsregio Kennemerland
- Veiligheidsregio Noord-Holland Noord
- Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland
- Omgevingsdienst IJmond
- Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied
- Omgevingsdienst Noord-Holland Noord
- Ministerie van Defensie
- Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
- Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
- Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
- Staatsbosbeheer

- Stichting Landschap Noord-Holland
- Stichting Oer-IJ
- Stichting Krommenieër-Woudpolder
- Liander N.V.
- PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland
- LTO Noord
- ProRail
- Eneco

In deze nota worden de ontvangen vooroverlegreacties samengevat en voorzien van een beantwoording.
De nota beantwoording vooroverlegreacties vormt een bijlage bij het inpassingsplan “Netuitbreiding 150kV Beverwijk-Oterleek”.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden de ontvangen vooroverlegreacties samengevat. In hoofdstuk 3 worden de ambtshalve wijzigingen behandeld. In hoofdstuk 4 worden de aanpassingen van het provinciaal inpassingsplan als gevolg van de ontvangen reacties samengevat.

Hoofdstuk 2 Vooroverlegreacties

Gemeente Alkmaar

De gemeenteraad van Alkmaar heeft de reactie in het kader van het wettelijk horen van de raad ex artikel 3.36 lid 1 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) ook bedoeld als een vooroverlegreactie in de zin van artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). De door de gemeenteraad verzonden reactie wordt dan ook samengevat en voorzien van een reactie in deze nota van beantwoording.

1. **Zettingsgevoeligheid**

Het tracé dat op basis van de beoordeling van de provincie en TenneT de voorkeur heeft gekregen, loopt voor een groot gedeelte door het buitengebied van de gemeente Alkmaar. Dit is een gebied dat zeer zettingsgevoelig is, zo blijkt ook uit de Zettingskaart van Nederland. Het is de raad niet duidelijk om welke redenen dit aspect een veel beperktere invloed op de bepaling van het voorkeurstracé heeft gehad dan aspecten als aardkundig waardevolle monumenten of cultuurhistorie. Laatstgenoemde zaken worden in de regel niet geraakt door een ondergrondse ontwikkeling, terwijl zetting juist op de langere termijn gevolgen kan hebben voor de bruikbaarheid van de kabelverbinding en voor de veiligheid van de omgeving in de situatie waarin bijvoorbeeld een draadbreuk optreedt.

In reactie op de brief die het college voor de zomer hierover aan GS stuurde, is opgemerkt dat de diepe boringen geen zetting tot gevolg hebben. Ook is aangegeven dat het in het belang van TenneT is dat er geen regelmatige kabelbreuken plaatsvinden. De raad vreest dat GS en TenneT hiermee over het hoofd zien dat er slechts op een beperkt deel van het tracé boringen gaan plaatsvinden. Het grootste deel van het tracé wordt immers via een open ontgraving op maximaal 2 meter diepte aangelegd. Op deze diepte bestaat wel degelijk het risico dat zetting gevolgen gaat hebben voor de kabels en daarmee voor de veiligheidssituatie. De raad verzoekt dan ook om hier nogmaals onderzoek naar te doen en waar nodig de maatregelen te treffen om de veiligheid te borgen.

2. **Geluidzonering transformatorstation Oterleek**

Het is wat de raad betreft zaak om een en ander goed vast te leggen in het PIP en wel door die delen van het tracé die de geluidzone rondom het terrein van het transformatorstation kruisen, mede de bestemming "Geluidzone industrie" mee te geven. Gebeurt dat namelijk niet, dan "overschrijft" het PIP de oude regeling van de geluidzone en bestaat voor dat deel de geluidzone niet meer. Dat kan niet de bedoeling zijn. De raad verzoekt dus om die delen van het tracé die binnen het gezoneerd industrieterrein zijn gelegen, mede te bestemmen met de genoemde dubbelbestemming "Geluidzone Industrie", zodat de bestaande geluidzone niet per abuis vervalt.

3. **Gebruiksmogelijkheden**

De raad vraagt verder nog aandacht voor de beperkingen van de gebruiksmogelijkheden van de gronden die bij de uitbreiding zijn betrokken. Anders dan in eerdere bestuurlijke overleggen is aangegeven, zijn er behoorlijk wat delen in het tracé waarin niet langs perceelranden wordt gewerkt, maar waar percelen schuin worden doorkruist, met name in het zuidelijk deel van het "Alkmaarse" tracé, maar ook in het noordelijk deel. Dit heeft tot gevolg dat die gronden minder goed bruikbaar worden, in ieder geval minder dan tot dusver mocht worden verwacht.

De raad vindt een dergelijke gang van zaken niet juist. Het zij herhaald, de uitbreiding van de capaciteit is nodig, maar in de ogen van de raad dan wel op een manier waarop de gebruiksmogelijkheden van de gronden in kwestie zoveel als mogelijk worden gerespecteerd. Daar bestaat een goede mogelijkheid voor, namelijk aanleg langs de

perceelranden. De raad roept de provincie en TenneT ertoe op om dit ook zoveel mogelijk te doen, zeker omdat hierover in een eerder stadium al verwachtingen zijn gewekt.

4. Participatie

De raad vraagt ten slotte nog aandacht voor het belang van vroegtijdige participatie. De raad wijst in dit verband op de gemeentelijke visie op participatie, waaruit volgt dat in een vroeg stadium en op een zo hoog mogelijke trede van de participatieladder moet worden geparticipeerd.

1. *Reactie Zettingsgevoeligheid:*

   Voor het bepalen van het voorkeurstracé zijn diverse aspecten beoordeeld en allemaal met hetzelfde gewicht afgewogen. De route tussen Beverwijk en Oterleek is op die wijze beoordeeld en heeft geleid tot een voorkeurstracé. Voor een aantal onderwerpen, waaronder zettingsgevoeligheid, zijn er technische maatregelen mogelijk om toekomstige nadelige effecten te voorkomen. De wijze van aanleg van het ondergronds 150kV kabeltracé wordt aan de hand van de veldonderzoeken uitgewerkt, waarbij rekening wordt gehouden met de draagkracht van de bodem.

2. *Reactie Geluidzonering transformatorstation Oterleek:*

   De opzet van het provinciaal inpassingsplan is gericht op het mogelijk maken van de nieuwe ondergrondse 150kV kabelverbinding. Van belang is dat de bestaande primaire bestemmingen in stand worden gelaten. In het PIP wordt de bestaande regeling van het gezoneerd industrieterrein van toepassing verklaard in de regels van het inpassingsplan (zie artikel 8.1 onder b en 8.2 onder b). De regeling om de ondergrondse 150kV kabels te kunnen aanleggen tast de regels van het gezoneerd industrieterrein dan ook niet aan. De regels van het vigerende bestemmingsplan voor wat betreft de geluidzone blijven van toepassing en daar wordt naar verwezen in het inpassingsplan.

3. *Reactie Gebruiksmogelijkheden*

   Het uitgangspunt bij de uitwerking van het voorkeurstracé is, zoals de gemeenteraad aangeeft, inderdaad het opzoeken van de perceelsranden. Door langs de randen van de percelen te liggen, is de overlast bij aanleg en het zakelijke recht tussen TenneT en grondeigenaar zo klein mogelijk.

   Anders dan de raad aangeeft, zijn er door de rentmeesters van TenneT gesprekken gestart met de grondeigenaren. Uit die overleggen is de wens naar voren gekomen om deels de bestaande ondergrondse 150kV kabel te volgen van Oterleek naar Boekelermeer. De grondeigenaren ten noordwesten van Stompetoren hebben hier al een hinderstrook die diagonaal over de percelen ligt. De grondeigenaren hebben aangegeven liever één brede diagonale strook met beperkingen te hebben op hun grond dan twee smallere stroken verspreid over het grondeigendom. TenneT is deze grondeigenaren tegemoet gekomen door de ligging van het tracé aan te passen. Uiteraard is deze gewijzigde ligging met alle grondeigenaren besproken omdat een diagonale ligging niet per perceel kan worden geregeld maar dan voor het gehele gebied langs de bestaande ondergrondse verbinding geldt.

4. *Reactie Participatie*

   In het provinciaal inpassingsplan wordt de geboden participatie beschreven en toegelicht in hoofdstuk 7 van de toelichting. *Daarbij worden de participatiemomenten toegelicht onder andere de gehouden informatiebijeenkomsten na vaststelling van het voorkeurstracé en de*

nieuwsbrieven. Daarnaast is de verdere uitwerking van het tracé en de wijze van aanleg met de grondeigenaren gesproken. De grondeigenaren zijn ook betrokken bij de betredingstoestemmingen voor het uitvoeren van de veldonderzoeken.

De voortgang van het project wordt gecommuniceerd via informatiebijeenkomsten, alsmede de website van de provincie Noord-Holland (www.noord-holland.nl/netuitbreiding). Ook wordt er via de website en de nieuwsbrief digitaal informatie over het project gegeven.

Conclusie

De reactie leidt niet tot aanpassing van het provinciaal inpassingsplan.

Gemeente Beverwijk

De gemeente Beverwijk heeft gelet op de grote vraag naar extra woningbouw een grote wens om (een deel van) het bedrijventerrein waar de Bazaar is gevestigd te (laten) transformeren naar woon/werk gebieden of woongebieden. De mogelijkheden hiertoe zijn ondertussen verkend en vastgelegd in de verkenning van het Spoorzonegebied Beverwijk. Deze rapportage is op 23 februari 2021 door het college besproken en op 8 april 2021 vastgesteld door de gemeenteraad.

Het project Netverzwaring geeft beperkingen aan de beoogde transformatie. Vanuit de provincie en TenneT is eerder aangegeven dat een andere locatie voor het tracé en het noodzakelijke GIS station niet mogelijk is. Het provinciale belang van de energietransitie en deze strategische locatie dichtbij een bestaand schakelstation gaat hier boven het belang van Beverwijks en haar wens tot stadstransformatie en de (algemene) woningbouwopgave. Ondanks het begrip dat Beverwijk hiervoor heeft, wil Beverwijk dit punt nogmaals onder de aandacht brengen.

Beseffende dat het tracé en de stationslocatie op hoofdlijnen echter al een gepasseerd station is, heeft Beverwijk in een eerdere bestuurlijke reactie al gedetailleerder gereageerd op het ontwerp tracé. Met betrekking tot de Ruimtelijke Ordeningsaspecten in relatie met de wens tot transformatie wil Beverwijk in aansluiting op deze eerdere reactie nogmaals specifiek wijzen op de volgende onderdelen:

1. 150 kV Schakelstation / GIS station

- De geluidscontour van het schakelstation moet binnen de aangegeven kavelgrenzen blijven, zodat doorontwikkeling van het Bazaarterrein, bijvoorbeeld naar een nieuwe woonwijk, niet gehinderd wordt.
- Het schakelstation moet in een goed en verzorgd ogend, gesloten gebouw worden geplaatst,
- De verschijningsvorm en uitstraling van het station moet nu geen afbreuk doen aan de uitstraling van het Bazaarterrein, maar moet zich vooral ook in de toekomst kunnen voegen binnen een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling als bijvoorbeeld een nieuwe woonwijk.
- Ten aanzien van het geluid, magnetische straling, veiligheid en uitstraling mogen er geen risico's zijn op het transformatiegebied Spoorzone. Ook niet als er bij wijze van spreken woningen tegen de kavelgrens gebouwd worden.

2. Kabeltracé en werkterreinen

Het kabel tracé en werkterrein mag geen tot zo min mogelijk overlast en belemmeringen veroorzaken aan de omgeving. Meer specifiek, bijvoorbeeld:

- Langs de Ringvaartweg en de Noorderweg;

In verband met de mogelijke gebiedsontwikkeling wil Beverwijk dat het mogelijk blijft om de bermen van deze wegen in de toekomst te voorzien van een bermbeplanting met bijvoorbeeld bomen. Het te detailleren kabeltracé moet dit niet gaan belemmeren of onmogelijk maken.
    - Dit vraagt waarschijnlijk om realisatie met een gestuurde boring, waarbij het kabel tracé dieper onder het maaiveld kan worden gerealiseerd;
    - Het kabel tracé liefst zoveel mogelijk evenwijdig aan de bestaande weg realiseren om zo min mogelijk beperkingen te geven aan ruimte voor woningbouw.
- Dat de uitgangspunten van het magneetveldvoorzorgbeleid hier ook worden toegepast alsof het tracé in een woonwijk ligt en in dat kader ook wordt overwogen of een gestuurde boring in het stedelijk gebied betere mogelijkheden biedt voor toekomstige stedelijke ontwikkelingen.

1. <u>Reactie 150 kV Schakelstation / GIS station</u>

- *Voor het schakelstation is een akoestisch onderzoek uitgevoerd naar de geluidproductie van het schakelen in het gebouw en de uitstraling op de omgeving. De geluidcontour past binnen de kavelgrenzen in die zin dat het geluidniveau op de kavelgrens maximaal 30 dB(A) bedraagt. Daarmee wordt de herontwikkeling van het Bazaarterrein niet belemmerd.*
- *Voor de inpassing, verschijningsvorm en uitstraling van het schakelstation wordt in overleg met de gemeente Beverwijk gewerkt aan de uitgangspunten die TenneT meegeeft bij de bouw van het schakelstation. De stedenbouwkundige van de gemeente Beverwijk denkt ook mee. Het station wordt door een architect verder uitgewerkt en met excursies worden vergelijkbare stations bezocht. Door aandacht te besteden aan het ontwerp van gebouw en terrein is de gewenste herontwikkeling van het Bazaarterrein nog steeds goed mogelijk. Daarmee worden het tweede en derde aandachtspunt van de reactie van de gemeente Beverwijk beantwoord.*
- *In de onderzoeken die als bijlagen bij het provinciaal inpassingsplan zijn opgenomen wordt ingegaan op het geluid, het magnetisch veld en veiligheid van het schakelstation ten opzichte van de omgeving. Uit de onderzoeken volgt dat er geen risico's zijn die buiten de kavel van het schakelstation komen. Ten aanzien van magneetvelden is uit voorzorg een afstand van minimaal 20 meter uit het hart van de kabelverbinding gehanteerd. Bij het bepalen van het tracé liggen binnen deze afstand geen woningen, scholen of kinderdagverblijven.*
  TenneT voert nog onderzoek uit naar het magnetisch veld van het schakelstation. De verwachting is dat de grens van het gebied waar een waarde geldt die jaargemiddeld hoger is dan 0,4 microTesla binnen de grenzen van het station zullen liggen. Paragraaf 5.1 van de toelichting zal tekstueel worden aangevuld.

2. <u>Reactie Kabeltracé en werkterrein</u>

- *Ringvaartweg / Noorderweg: langs deze wegen liggen diverse bestaande kabels en leidingen. Voor de aanleg van de 150kV kabels is gezocht naar de beschikbare ruimte in het gebied. De bermen van deze wegen zijn lastig te beplanten rekening houdend met de bestaande en nieuwe kabels en leidingen. Een gestuurde boring van de 150kV kabel zorgt er niet voor dat de bestaande belemmeringen van kabels en leidingen verdwijnen. Beplanting van de bermen van deze wegen is in de huidige situatie ook al niet mogelijk.*
  Ten aanzien van magneetvelden is uit voorzorg een afstand van minimaal 20 meter uit het hart van de kabelverbinding gehanteerd. Bij het bepalen van het tracé liggen binnen deze afstand geen woningen, scholen of kinderdagverblijven. Aandachtspunt is de herontwikkeling van het

bazaarterrein en de bestaande woonbestemming aan de Noorderweg. Voor het tracé in Beverwijk is zoveel mogelijk de bestaande infrastructuur gebruikt om de herontwikkeling van het Bazaarterrein niet te belemmeren. Voor wat betreft de aansluiting op het nieuwe station dient dit in open ontgraving te gebeuren om de kabels het station in te kunnen leiden. Onderdeel van de nadere onderzoeken is een magneetveldberekening aan de hand van het definitieve tracé en de wijze van aanleggen van de ondergrondse 150kV kabels.

Conclusie

De reactie leidt tot aanpassing van het provinciaal inpassingsplan in die zin dat bijlage 7 (elektromagnetische berekening) is toegevoegd. Daarnaast worden de uitkomsten van het onderzoek in paragraaf 5.1 van de toelichting opgenomen.

Gemeente Heemskerk

Vanuit de gemeente Heemskerk worden de volgende opmerkingen gemaakt:

- Voor de gemeente Heemskerk gaat het om in omvang relatief beperkte stukken grond. Onduidelijk is wat de invloed van de werkzaamheden zal zijn voor landschap, natuur, flora en fauna. Het verzoek is om een deskundig ecologisch adviesbureau een quickscan te laten uitbrengen en deze ter beoordeling voor te leggen.
- De gemeente Heemskerk gaat ervanuit dat de verkeersveiligheid en bereikbaarheid niet in het gedrang komen, en dat de wegenstructuur ongewijzigd blijft. Als hieraan wordt voldaan, bestaan er geen bezwaren. Het verkeer dient zo min mogelijk gehinderd te worden tijdens de werkzaamheden en de percelen dienen bereikbaar te blijven tijdens de uitvoering. Eventuele schade aan de wegen zal in overleg met de gemeente Heemskerk hersteld moeten worden. Het ligt voor de hand dat voorafgaand aan de werkzaamheden de situatie door middel van foto's in kaart wordt gebracht.
- De werkzaamheden zullen worden uitgevoerd ter plaatse van de toekomstige verbinding A8-A9. Dit vraagt om provinciale afstemming.
- Op de meegezonden afbeelding zijn de waterlopen en de 150kV-leiding ingetekend (bij benadering). De gele stukken zijn de gestuurde boringen. Als deze weergave klopt, dan ligt de leiding buiten het grondgebied van Heemskerk. De zone van de leiding heeft mogelijk een beperkte overlap met de gemeentegrond van Heemskerk. Vanuit de gemeente Heemskerk zijn er voor wat betreft water geen bezwaren. Voor het hoogheemraadschap ligt dat anders gelet op de primaire afvoer (donkerblauwe lijn) en het daarmee samenhangende natte onderhoud.

Reactie

- *Voor de ecologische effecten is in het provinciaal inpassingsplan in bijlage 4 het natuuronderzoek opgenomen en in bijlage 11 de aanvullende beoordeling van natuur. Die bijlagen maken onderdeel uit van het inpassingsplan.*
- *Voor de uitvoering van de werkzaamheden zal TenneT afstemming en overleg hebben met de gemeente Heemskerk. Uitgangspunt is dat het verkeer zo min mogelijk wordt gehinderd bij de aanleg van het 150kV tracé.*
- *De provincie Noord-Holland werkt samen met de Vervoerregio Amsterdam, de gemeenten in de regio en de Rijksoverheid aan de verbinding tussen de A8 en A9. Binnen de provincie is de netuitbreiding afgestemd. Daarnaast heeft TenneT ook afstemming met diverse organisaties waaronder Rijkswaterstaat voor de aanlegwerkzaamheden van het kabeltracé.*
- *De beschermingszone raakt de gemeente Heemskerk, vandaar het verzoek om in het kader van het vooroverleg te reageren. De*

provincie heeft het plan ook voor een reactie toegezonden aan het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.

Conclusie

De reactie leidt niet tot aanpassing van het provinciaal inpassingsplan.

Gemeente Uitgeest

De gemeente Uitgeest constateert dat aan het inpassingsplan een periode van zorgvuldig bestuurlijk en ambtelijk overleg vooraf is gegaan. Vorig jaar april heeft het college van B&W van Uitgeest de gemeenteraad met een raadsinformatiebrief geïnformeerd over het plan, het proces en de planologische procedure. Op 5 oktober 2020 heeft u een online informatiesessie gehouden waaraan raadsleden hebben deelgenomen. Dit alles heeft niet geleid tot het maken van opmerkingen op het plan door de gemeenteraad. Hieruit concludeert de gemeente Uitgeest dat er voor de gemeenteraad geen aanleiding is tot het geven van een reactie.

In het kader van het wettelijk vooroverleg ex artikel 3.1.1. Bro zijn er geen opmerkingen bij het concept ontwerp provinciaal inpassingsplan. De gemeente Uitgeest constateert dat de 150kV kabel ondergronds wordt aangelegd over het gehele tracé en heeft daarmee geen effect op de landschappelijke waarden in het gebied. Het college van B&W van Uitgeest hecht veel waarde aan het goede overleg tussen de grondeigenaren en TenneT dat tot nu toe is gevoerd. Waar mogelijk dient er in de uitvoering rekening te worden gehouden met de agrarische werkzaamheden en bedrijfsvoering van de betrokkenen in het plangebied.

Conclusie

De reactie leidt niet tot aanpassing van het provinciaal inpassingsplan.

Gemeente Zaanstad

De gemeente Zaanstad geeft aan dat de eerdere opmerkingen zijn verwerkt. Na raadpleging van de stukken geeft de gemeente aan dat in de dubbelbestemming ‘Waarde-Archeologie 1’ een hiaat zit ter hoogte van Groenedijk 14 te Assendelft. Er lijkt hier sprake te zijn van een kennelijke vergissing nu ook voor dit witte deel de dubbelbestemming ‘Waarde-Archeologie 1’ hoort te rusten. Verzocht wordt dit te herstellen.

Reactie

Ter plaatse van de Groenedijk 14 te Assendelft volgt uit het archeologisch bureauonderzoek (bijlage 13) dat door de recente aanleg van een ondergrondse gasleiding (W-570-24) van de Gasunie in dit gebied de bodem al is verstoord (figuur 94 Verstoringenkaart en figuur 102 Verwachtingskaart).

Op basis van de al verstoorde bodem door deze werkzaamheden is voor een klein deel van het plangebied in de gemeente Zaanstad de dubbelbestemming ‘Waarde-Archeologie 1’ niet opgenomen en is vervolgonderzoek op deze locatie ook niet meer noodzakelijk.

Conclusie

De reactie leidt niet tot aanpassing van het provinciaal inpassingsplan.

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) heeft geen opmerkingen op de inhoud van het plan. In het voortraject heeft HHNK de concept waterparagraaf reeds van commentaar voorzien en deze opmerkingen zijn ook overgenomen in het PIP. Dat betekent dat er wat het HHNK betreft planologisch geen bezwaren zijn tegen het plan. In het vervolgtraject komt het HHNK uiteraard graag weer in beeld daar waar het om de verdere technische uitwerking gaat als opmaat naar de nog af te geven watervergunning.

Conclusie

De reactie wordt voor kennisgeving aangenomen.

Rijkswaterstaat West-Nederland Noord

Rijkswaterstaat geeft mee dat voor de kabels en leidingen, voor zover deze zich gaan bevinden binnen de gestelde grenzen op grond van de Wet beheer rijkswaterstaatwerken (Wbr), een Wbr-vergunning vereist is op grond van artikel 2 lid 1 Wbr. Verder blijft Rijkswaterstaat graag in gesprek met de provincie Noord-Holland over de plaatsing van kabels en leidingen naast of onder de A9.

Reactie

Voor de uitvoering van de werkzaamheden zal TenneT met de provincie Noord-Holland/Rijkswaterstaat in overleg treden. Ook de aanleg van het tracé langs de A9 en de verwachte infraprojecten wordt besproken. Deze afstemming is verwerkt in het ontwerp PIP.

Conclusie

De reactie leidt niet tot aanpassing van het provinciaal inpassingsplan.

Gasunie

Het concept-ontwerp geeft aanleiding tot het maken van de volgende opmerkingen. Uit de digitale afbeelding blijkt dat het nieuwe 150kV tracé een aantal maal een hoge druk gastransportleiding kruist. Mocht dat nog niet zijn gedaan is het verzoek om contact op te nemen met de afdeling tracébeheer van Gasunie om helder te krijgen of en welke maatregelen er getroffen moeten worden t.a.v. van onze gasleidingen voor de aanleg van het 150 kV netwerk.

Reactie

Met de afdeling tracébeheer van Gasunie en TenneT is afstemming geweest over de aanleg van het 150kV tracé en de impact van die aanleg op de bestaande hoge druk aardgastransportleidingen.

Conclusie

De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingplan.

Veiligheidsregio Kennemerland /Noord-Holland Noord /Zaanstreek-Waterland

De veiligheidsregio's hebben laten weten dat er vanuit de veiligheidsregio's geen aanvullende opmerkingen zijn op het concept-ontwerp provinciaal inpassingsplan netuitbreiding 150 kV Beverwijk – Oterleek.

De reactie van augustus 2020 is integraal overgenomen in de toelichting en gebleken is dat potentiele (externe) veiligheidsrisico's onder de aandacht zijn, o.a. bij Gasunie.

Conclusie

De reactie wordt voor kennisgeving aangenomen.

Omgevingsdienst IJmond

De Omgevingsdienst IJmond heeft advies uitgebracht over het concept-ontwerp provinciaal inpassingsplan. De adviezen over de verschillende onderwerpen worden hieronder samengevat.

1. **Bedrijven en milieuzonering**

Het te realiseren 150 kV-schakelstation omvat alleen schakelvelden. De schakelvelden worden in een gebouw opgesteld. Er wordt binnen de inrichting niet getransformeerd en er worden geen transformatoren, compensatiespoelen of andere geluidproducerende installaties gerealiseerd.

Initiatiefnemer bedoelt wellicht dat plaatsing van de schakelvelden binnen de milieucategorie van de bestaande inrichting valt. De schakelunits veroorzaken geen extra milieuhinder waardoor de milieucategorie niet wordt verhoogd. Als gevolg hiervan valt plaatsing van de schakelvelden binnen het bestemmingsplan. Dit betekent dat het aspect bedrijven en milieuzonering geen belemmering vormt voor het initiatief.

Geadviseerd wordt de voorgestelde zinsnede hierop aan te passen en een aparte paragraaf met thema "bedrijven en milieuzonering" in te voegen. Het akoestisch onderzoek wordt namelijk niet uitgevoerd in het kader van het thema bedrijven en milieuzonering, maar in het kader van de (akoestische) vergunningvoorschriften.

2. **Omgevingsveiligheid/ externe veiligheid**

In de toelichting van het provinciaal inpassingsplan ontbreekt externe veiligheid. Ook in de opsomming van milieuaspecten in hoofdstuk 5 als ook in de bijlagen 1 t/m 17 wordt dit onderdeel gemist. In de paragraaf externe veiligheid dient ook de situatie/combinatie met de hogedruk aardgastransportleidingen te worden opgenomen en beschreven.

3. **Elektromagnetische straling**

In de tekst (pagina 34 van 56) wordt bij het aspect elektromagnetische straling het volgende aangegeven: "Bij het te bouwen 150kV hoogspanningsstation Beverwijk en de uit te breiden hoogspanningsstations Beverwijk 380kV en Oterleek 150kV is binnen 40 meter van het hek rondom het station geen bebouwing gelegen waar langdurig mensen verblijven."

Hierbij is geen rekening gehouden met de beoogde ruimtelijke ontwikkelingen (woningbouw) die de gemeente Beverwijk heeft in plan De Pijp e.a.

Verder is er in het rapport opgenomen als "Reactie provincie" (pagina 53 van 56) op de vragen van de gemeenteraad Beverwijk "In de onderzoeken die als bijlage bij het provinciaal inpassingsplan zijn opgenomen wordt ingegaan op het geluid, het magnetisch veld en veiligheid van het schakelstation op de omgeving.

Uit de onderzoeken volgt dat er geen risico's zijn die buiten de kavel van het schakelstation komen. Dit onderzoek/deze bijlage ontbreekt.

Ten aanzien van magneetvelden is uit voorzorg een afstand van minimaal 20 meter uit het hart van de kabelverbinding gehanteerd. Bij het bepalen van het tracé liggen binnen deze afstand geen woningen, scholen of kinderdagverblijven. Dat is de situatie nu. TenneT voert nog onderzoek uit naar het magnetisch veld van het schakelstation, zie paragraaf 5.1. De verwachting is dat de grens van het gebied waar een waarde geldt die jaargemiddeld hoger is dan 0,4 microTesla binnen de grenzen van het station zullen liggen."

De gemeenteraad wil "Garanties dat er ten aanzien van het geluid, magnetische straling, veiligheid en uitstraling geen risico's zijn en er bij wijze van spreken woningen tegen de kavelgrens gebouwd mogen worden."

Geadviseerd wordt om de teksten in overeenstemming te brengen en opnemen in een paragraaf elektromagnetische straling en externe veiligheid.

4. Stikstofdepositie

Wanneer het plangebied in de nabijheid van een Natura 2000 gebied ligt, moet een Aeriusberekening gemaakt worden, dit kan via https://calculator.aerius.nl/calculator/. Calculator berekent de stikstofdepositie als gevolg van projecten op Natura 2000-gebieden. De uitkomst wordt gebruikt om te bepalen of er een vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming nodig is. De Aeriusberekening en de begeleidende tekst dient ter beoordeling naar OD IJmond te worden doorgestuurd info@odijmond.nl.

Advies is om voorafgaand aan (eventuele) sloop-, bouw-, snoei- en kap-, werkzaamheden een ecologisch onderzoek (quickscan) te laten uitvoeren door een erkend ecologisch bureau. De locatie kan mogelijk dienen als rust- en/of verblijfplaats van beschermde soorten zoals (gier)zwaluwen, huismussen en/of vleermuizen. Dit rapport levert u ter controle in bij de OD IJmond.

1. *Reactie Bedrijven en milieuzonering*

   In het ontwerp provinciaal inpassingsplan is een paragraaf 'Bedrijven en milieuzonering' toegevoegd om de effecten van het nieuwe 150kV station Oterleek te onderbouwen. De aanvullende voorzieningen op het bestaande 380kV station Beverwijk en 150kV station Oterleek worden ook beschreven in deze paragraaf naast de uitgevoerde akoestische onderzoeken.

2. *Reactie Omgevingsveiligheid/ externe veiligheid*

   In het ontwerp provinciaal inpassingsplan is een paragraaf externe veiligheid toegevoegd aan de hand van de gegevens van de risicokaart. Daarbij is ook de informatie van de kabels- en leidingeigenaren verwerkt waar TenneT gesprekken mee heeft gevoerd. De aardgastransportleidingen maken onderdeel uit van de afstemming tussen Gasunie en TenneT.

3. *Reactie Elektromagnetische straling*

   In het ontwerp provinciaal inpassingsplan wordt paragraaf 5.1 van de toelichting aangevuld met de magneetveldberekeningen. De wijze van aanleg van het ondergronds kabeltracé is daarbij één van de invoergegevens. Een gestuurde boring heeft gelet op de diepte van de mantelbuizen geen magneetveldzone terwijl bij een open ontgraving op ca. 1,80 meter onder maaiveld er wel een magneetveldzone op maaiveld aanwezig kan zijn.

   Nu bij het ontwerp provinciaal inpassingsplan ook de wijze van aanleg is bepaald aan de hand van de uitgevoerde onderzoeken kan deze informatie worden gebruikt in paragraaf 5.1. en de uitgevoerde berekening aan de hand van de wijze van aanleg van het ondergronds kabeltracé.

4. *Reactie Stikstofdepositie*

   Bij het ontwerp provinciaal inpassingsplan zijn de uitgevoerde natuuronderzoeken (bijlage 4 en 11) opgenomen. Daarnaast is er een stikstofdepositie berekening uitgevoerd en een ecologische beoordeling van stikstof opgenomen als bijlage 12.

   Voor de natuureffecten en stikstofdepositie van het project is advies gevraagd aan de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. De OD-NHN is namens de provincie Noord-Holland het bevoegd gezag voor de Wet natuurbescherming. De adviezen van de OD-NHN worden verwerkt in het ontwerp provinciaal inpassingsplan.

   Conclusie

   De reactie leidt tot aanpassing van het provinciaal inpassingsplan in die zin dat bijlage 7 (elektromagnetische berekening) is toegevoegd. Daarnaast worden de uitkomsten van het onderzoek in paragraaf 5.1 van de toelichting opgenomen.

   De reactie heeft ook geleid tot het toevoegen van een paragraaf externe veiligheid en een paragraaf bedrijven en milieuzonering in de toelichting van het provinciaal inpassingsplan.

Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied is advies gevraagd op grond van het Besluit Ruimtelijke Ordening (Bro). De rol en raakvlakken met de taken van de omgevingsdienst zijn met name gericht op de milieuaspecten. In de reactie is hier vooral op ingegaan, maar ook zijdelings op het ruimtelijke aspect.

1. **Milieu-aspecten**

In de regels staan nu geen eisen qua straling, geluid en magneetvelden. Er is wel het een en ander in de toelichting beschreven. Qua magneetvelden staat bijvoorbeeld in de toelichting: *Dit komt erop neer dat het advies is om bij nieuwe situaties gevoelige bestemmingen (woningen, scholen, crèches en kinderopvangplaatsen) zo veel als redelijkerwijs mogelijk buiten de magneetveldzone van 0,4 microtesla te plaatsen.* Onze aanbeveling zou zijn meer eisen (bijvoorbeeld qua straling) op te nemen in de regels van het inpassingsplan. De zin ‘zo veel als redelijkerwijs mogelijk’ is in deze ook te vrijblijvend.

Het is wettelijk niet af te dwingen gezien de regelgeving maar als dit wordt vastgelegd in het inpassingsplan is het wel af te dwingen. Het advies is dan ook om in het inpassingsplan een zone op te nemen vanwege geluid, elektromagnetische straling etc. waarbinnen geen gevoelige functies mogen komen (kinderdagverblijven, scholen, woningen etc.), dit in overleg met de GGD ter plaatse. Ook moet er waarschijnlijk een zone vanwege elektromagnetische straling om zwaardere elektriciteitsinfrastructuur heen worden aangehouden (advies GGD).

2. **Vergunningplichtige inrichting**

Qua milieu zijn de stations een vergunningplichte milieu inrichting (Type C) bij een transformatorstation met niet in een gesloten gebouw ondergebrachte transformatoren, met een maximaal gelijktijdig in te schakelen elektrisch vermogen van 200 MVA of meer. Bij kleinere stations (< 200MVA) een type B (meldingsplichtig), ongeacht of het station open of dicht gebouwd wordt en de omgeving waarin deze gebouwd wordt. Waarschijnlijk komt per 1-1-2022 (Ow) de vergunningplicht te vervallen en wordt het sowieso meldingsplichtig. Voor omgevingsvergunningen voor type C milieu inrichtingen of de meldingen is de gemeente het bevoegd gezag. Uit de

stukken blijkt dat de gemeente Beverwijk bevoegd gezag is voor de Wet milieubeheer voor het onderstation en dan is OD IJmond degene die de Omgevingsvergunning milieu verleent.

3. Omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen

Qua vergunningverlening bouw: Op het gehele traject is alleen bij de Ringvaartweg Beverwijk een Hoogspanningsstation 150kV station voorzien. Deze is vergunningplichtig qua activiteit bouw. Daarnaast geldt er een aanlegvergunningplicht t.p.v. Waarde – Archeologie.

Op grond van art 3.1 onder a van het Bor (Besluit omgevingsrecht) geldt verder het volgende: Gedeputeerde staten treden in de plaats van burgemeester en wethouders: Voor de beslissing op een aanvraag art. 2.1, lid 1, onder a, b, c of Wabo als dit in een provinciaal inpassingsplan zo is vastgelegd.

Uit de toelichting van het inpassingsplan (1.5.3 Gemeentelijke bevoegdheid inzake omgevingsvergunningen) blijkt dat het bevoegd gezag voor de omgevingsvergunningen bij de betrokken gemeentes wordt gelaten.

Voor het verlenen van omgevingsvergunningen binnen het plangebied zijn burgemeester en wethouders van de betrokken gemeente, het bevoegd gezag. Het inpassingsplan is het juridisch planologisch kader bij het uitoefenen van deze bevoegdheden. Het toedelen van deze bevoegdheden aan B&W gebeurt in dit inpassingsplan (bij de betrokken omgevingsvergunningen) en bij het vaststellingsbesluit.

De omgevingsdienst vraagt zich af of bewust is gekozen om het mandaat bij de gemeenten te laten. Mocht de provincie weerstand verwachten uit de omgeving en ook discussie verwachten tussen gemeenten en de provincie dan kan het wellicht raadzaam zijn te kiezen om de bevoegdheid voor de omgevingsvergunningen bij de provincie Noord-Holland te leggen en deze passage in het inpassingsplan hierop aan te passen. In dat geval zou het mandaat voor de omgevingsvergunningen bij de OD NZKG komen te liggen.

De OD NZKG geeft aan ook bij vergelijkbare trajecten te zijn betrokken, zowel vanuit bouwexpertise, maar ook vanuit de kennis op het gebied van geluid, milieu, broeikasgassen en externe veiligheid. Indien gewenst kan de omgevingsdienst ook meelezen met de verschillende milieuonderzoeken (hoofdstuk 5). Gezien het verstrijken van de reactietermijn is dit nu niet meegenomen, maar verdient wel de aanbeveling. Zeker als het gaat om magneetvelden, geluid en bodem.

1. *<u>Reactie Milieu aspecten</u>*

   In het ontwerp provinciaal inpassingsplan is een paragraaf 'Bedrijven en milieuzonering' toegevoegd om de effecten van het nieuwe 150kV station Oterleek te onderbouwen. In het ontwerp provinciaal inpassingsplan is ook het magneetveldonderzoek opgenomen. In het inpassingsplan zijn geen regels nodig voor het magneetveld. In inpassingsplannen is dat alleen aan de orde als er (onbenutte) mogelijkheden voor gevoelige functies zijn die binnen de magneetveldzone liggen (op grond van het geldende beleid dus voor bovengrondse verbindingen).

2. *<u>Reactie Vergunningplichtige inrichting</u>*

   Voor de uitwerking van het project zal TenneT aan de hand van de technische ontwerpen de noodzakelijke vergunningen aanvragen. Voor het 150kV schakelstation in Beverwijk wordt met de gemeente de inpassing en verdere uitwerking van dit station besproken.

3. *Reactie Omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen*

Het definitieve technische ontwerp zal de basis zijn voor de aan te vragen omgevingsvergunningen. In het bestuurlijk overleg tussen de gedeputeerde en de wethouders van de betrokken gemeenten is bewust de keuze gemaakt om de vergunningverlening bij de gemeenten te houden.

In het ontwerp provinciaal inpassingsplan zullen alle onderzoeken die relevant zijn worden opgenomen. De toetsing van de onderzoeken vindt plaats door de provincie Noord-Holland. Voor wat betreft de milieuaspecten zal de omgevingsdienst worden gevraagd om mee te lezen gelet op haar ervaring en expertise.

Conclusie

De reactie leidt tot aanpassing van het provinciaal inpassingsplan in die zin dat bijlage 7 (elektromagnetische berekening) is toegevoegd. Daarnaast worden de uitkomsten van het onderzoek in paragraaf 5.1 van de toelichting opgenomen.

De reactie heeft ook geleid tot het toevoegen van een paragraaf externe veiligheid en een paragraaf bedrijven en milieuzonering in de toelichting van het provinciaal inpassingsplan. Daarnaast wordt de omgevingsdienst betrokken bij het beoordelen van de milieuonderzoeken.

Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

De Omgevingsdienst Noord-Holland Noord is advies gevraagd op grond van het Besluit Ruimtelijke Ordening (Bro). De rol en raakvlakken met de taken van de omgevingsdienst zijn met name gericht op de Wet natuurbescherming. Bij de voorbereiding van het provinciaal inpassingsplan heeft de omgevingsdienst op het gebied van stikstof, natuur (zowel soorten- als gebiedsbescherming) al gereageerd en geadviseerd over de verrichte onderzoeken en de nog uit te werken onderdelen van het inpassingsplan.

In de reactie vanuit het vooroverleg is vooral ingegaan op de Wet natuurbescherming, maar ook zijdelings op het ruimtelijke aspect.

Ministerie van Defensie

Het Ministerie van Defensie heeft geen reactie toegezonden in het kader van het vooroverleg ex artikel 3.1.1. Besluit ruimtelijke ordening.

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat heeft geen reactie toegezonden in het kader van het vooroverleg ex artikel 3.1.1. Besluit ruimtelijke ordening.

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat heeft geen reactie toegezonden in het kader van het vooroverleg ex artikel 3.1.1. Besluit ruimtelijke ordening.

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed heeft geen reactie toegezonden in het kader van het vooroverleg ex artikel 3.1.1. Besluit ruimtelijke ordening.

Staatsbosbeheer

Staatsbosbeheer heeft geen reactie toegezonden in het kader van het vooroverleg ex artikel 3.1.1. Besluit ruimtelijke ordening.

Stichting Landschap Noord-Holland

De Stichting Landschap Noord-Holland heeft geen reactie toegezonden in het kader van het vooroverleg ex artikel 3.1.1. Besluit ruimtelijke ordening.

Stichting Oer-IJ

Stichting Oer-IJ heeft de toegestuurde stukken bekeken en hebben geen reden tot verder commentaar. De provincie wordt succes toegewenst met de verdere uitwerking en de tot nu toe getoonde zorgvuldigheid voor het landschap voort te zetten!

Conclusie

De reactie wordt voor kennisgeving aangenomen.

Stichting Krommenieër-Woudpolder

De Stichting Krommenieër-Woudpolder heeft geen reactie toegezonden in het kader van het vooroverleg ex artikel 3.1.1. Besluit ruimtelijke ordening.

Liander N.V.

Liander N.V. heeft een reactie toegezonden in het kader van het vooroverleg ex artikel 3.1.1. Besluit ruimtelijke ordening. Liander N.V. is eigenaar van meerdere 50kV-verbindingen in het plangebied.

Liander N.V. verzoekt het ontwerp zodanig aan te passen dat aan de grond, waarin de beschermingszone van de 50kV-kabelverbindingen liggen, en niet in eigendom zijn van Liander N.V., een dubbelbestemming wordt toegekend, voorzien van passende bouwregels en een omgevingsvergunningstelsel voor het uitvoeren van een werk of werkzaamheden, ter bescherming van de kabelverbindingen. Daarvoor wordt informatie met de brief meegezonden over de 50kV-verbinding Uitgeest-Krommenie (tussen spoorlijn en N8 in de berm naast het fietspad) en de 50kV-verbindingen naar station Oterleek.

Reactie

Voor de bestaande 50kV-verbindingen van Liander N.V. gelden, ook na vaststelling van het provinciaal inpassingsplan netuitbreiding Beverwijk-Oterleek, de bestemmingen (en dubbelbestemmingen) uit de bestemmingsplannen van de gemeenten. De bestaande leidingen zijn onderdeel van de bestemmingsplannen van de gemeente Alkmaar rondom Oterleek en van de gemeente Uitgeest rondom de N8.

Beide gemeenten hebben voor het 50kV-netwerk geen dubbelbestemmingen opgenomen. De kruising van de nieuwe ondergrondse 150kV-kabels met de bestaande kabels en leidingen wordt door TenneT uitgewerkt en afgestemd met alle leidingbeheerders, waaronder Liander N.V.
Voor de kruising met bestaande infrastructuur (waaronder leidingen) wordt verwezen naar de onderliggende gemeentelijke bestemmingsplannen.

Er is geen wettelijke verplichting om 'lichtere' ondergrondse hoogspanningsleidingen op te nemen in ruimtelijke plannen. Vanaf 110 kV worden deze wel planologisch geregeld.

Conclusie

De reactie leidt niet tot aanpassing van het provinciaal inpassingsplan.

PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland

PWN heeft het concept-ontwerp provinciaal inpassingsplan beoordeeld en is tot de conclusie gekomen dat in deze fase er geen bewaar is tegen de voorgenomen netuitbreiding 150KV Beverwijk-Oterleek.

Uiteraard zijn er wel raakvlakken met reeds aanwezige PWN leidingen maar hierbij gaat PWN ervan uit dat bij het latere detailontwerp van het tracé via de reguliere weg (WIBON – oriëntatiemelding – Graafmelding) op een later moment nog mogelijkheden zijn tot (detail)inspraak.

Conclusie

De reactie wordt voor kennisgeving aangenomen.

LTO Noord

LTO-Noord heeft geen reactie toegezonden in het kader van het vooroverleg ex artikel 3.1.1. Besluit ruimtelijke ordening.

ProRail

ProRail heeft gereageerd op het concept-ontwerp inpassingsplan. Uit een risicoanalyse moet blijken dat de netuitbreiding 150 kV Beverwijk - Oterleek geen negatief effect heeft op de hoofdspoorweginfrastructuur.

1. EMC (elektromagnetische compatibiliteit)

Dat moet onder meer uit de vereiste EMC (elektromagnetische compatibiliteit) berekening blijken. En dan met name de weerstandsbeïnvloeding (geen aardingen/aansluitpunten in buurt van het spoor conform RLN00398) en diverse aspecten met betrekking tot aansluiting op het hoogspanningsnet (conform H 5.2 uit RLN00398, zie bijlage).

ProRail adviseert u om deze risico's te laten berekenen en voordat gestart wordt met de realisatie van het werk ProRail te voorzien van de uitkomsten.

2. Beperkingengebieden

Verder wijst ProRail op de beperkingengebieden. De beperkingengebieden staan vermeld in artikel 21 van het Besluit hoofdspoorweginfrastructuur https://wetten.overheid.nl/BWBR0017626/2017-01-01 en in de Regeling omgevingsregime hoofdspoorwegen https://wetten.overheid.nl/BWBR0038197/2016-10-01. Binnen deze beperkingengebieden is voor te verrichten activiteiten op grond van artikel 19 van de Spoorwegwet een vergunning van ProRail vereist.

ProRail neemt aan dat de provinciale weg en de spoorweg met een gestuurde boring zal worden gekruist. TenneT zal voor het deel in eigendom van RIT mogelijk een zakelijk recht willen vestigen. ProRail verzoekt de provincie TenneT hierover te informeren en met ProRail in contact te brengen.

1. *<u>Reactie EMC</u>*

   In het vervolg van het project zullen in opdracht van TenneT beïnvloedingsberekeningen worden opgesteld. Deze worden vervolgens afgestemd met ProRail.

2. *<u>Reactie Beperkingengebieden</u>*

   Voor de vestiging van het zakelijk recht heeft TenneT afspraken met ProRail gemaakt. Voor de uitvoering van de werkzaamheden zal op grond van de Spoorwegwet een vergunning worden aangevraagd.

   <u>Conclusie</u>

   De reactie leidt tot aanpassing van het provinciaal inpassingsplan in die zin dat bijlage 7 (elektromagnetische berekening) is toegevoegd. Daarnaast worden de uitkomsten van het onderzoek in paragraaf 5.1 van de toelichting opgenomen.

Eneco

Eneco heeft geen reactie toegezonden in het kader van het vooroverleg ex artikel 3.1.1. Besluit ruimtelijke ordening.

Hoofdstuk 3 Ambtshalve wijzigingen

Artikel 3.2.1

In artikel 3.2.1 wordt lid b. aangepast naar “de bouwhoogte mag niet meer bedragen dan 15 meter.” De bouwhoogte is aan de hand van de benodigde technische ruimte voor het schakelstation aangepast.

Artikel 4.5.1 en 4.5.2

In artikel 4.5.1 en 4.5.2 van de regels van het provinciaal inpassingsplan is voor het aanleggen van een drainage twee verschillende diepten opgenomen.

In artikel 4.5.1 is het verboden een drainage dieper dan 0,8 meter aan te leggen. Dit geldt voor het gebied met de dubbelbestemming Leiding – Hoogspanning.
In artikel 4.5.2 is het verboden een drainage dieper dan 1,0 meter aan te leggen. Dit geldt voor de zakelijk rechtstrook van TenneT danwel een gedoogplicht.

Gelet op de verschillende dieptes waarop voor een drainage een vergunning noodzakelijk is en de gewenste duidelijkheid wordt in beide artikelen de diepte van 0,8 meter beneden maaiveld aangehouden. De maatvoering van artikel 4.5.2 wordt in overeenstemming gebracht met die van artikel 4.5.1.

Hoofdstuk 4 Overzicht aanpassingen

Toelichting

Algemeen

De afbeeldingen van het tracé worden aangepast op basis van het technisch ontwerp van TenneT 1.0.

Hoofdstuk 5

In paragraaf 5.1. de uitkomsten van de magneetveldberekening toevoegen en de paragraaf waar nodig herschrijven/ aanvullen.

Toevoegen paragraaf bedrijven en milieuzonering en een paragraaf externe veiligheid en waar nodig de overige paragrafen vernummeren.

Hoofdstuk 7

Toevoegen van de samenvatting van het vooroverleg ex artikel 3.1.1. Bro.

Bijlagen

- Vervangen huidige bureauonderzoeken door nieuwe rapportages uitgaande van het kabeltracé 1.0 van TenneT (zie ook onder verbeelding);
- Toevoegen van magneetveldberekeningen als extra bijlage.

Regels

<u>Artikel 3.2.1</u>

In artikel 3.2.1 wordt lid b. aangepast naar “de bouwhoogte mag niet meer bedragen dan 15 meter.” De bouwhoogte is aan de hand van de benodigde technische ruimte voor het schakelstation aangepast.

<u>Artikel 4.5.1 en 4.5.2</u>

In artikel 4.5.1 en 4.5.2 van de regels van het provinciaal inpassingsplan is voor het aanleggen van een drainage twee verschillende diepten opgenomen.

In artikel 4.5.1 is het verboden een drainage dieper dan 0,8 meter aan te leggen. Dit geldt voor het gebied met de dubbelbestemming Leiding – Hoogspanning.
In artikel 4.5.2 is het verboden een drainage dieper dan 1,0 meter aan te leggen. Dit geldt voor de zakelijk rechtstrook van TenneT danwel een gedoogplicht.

Gelet op de verschillende dieptes waarop voor een drainage een vergunning noodzakelijk is en de gewenste duidelijkheid wordt in beide artikelen de diepte van 0,8 meter beneden maaiveld aangehouden. De maatvoering van artikel 4.5.2 wordt in overeenstemming gebracht met die van artikel 4.5.1.

Verbeelding

Het kabeltracé versie 1.0 van TenneT wordt gebruikt om de dubbelbestemming ‘Leiding – Hoogspanning’ op te nemen in de verbeelding van het ontwerp provinciaal inpassingsplan.

Provincie Noord-Holland

Gedeputeerde Staten

BEL/RO

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143
Fax (023) 514 3030

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl

Beoordeling Bureaustudies

In onderstaande tabel worden de opgeleverde bureaustudies besproken met daarin mogelijke wijzigingen ten opzichte van trace 1.4 opgeleverd.

Bureaustudie	Invloed trace-wijziging	Beredenering	Vervolg
Niet Gesprongen Explosieven Historisch Vooronderzoek Niet Gesprongen Explosieven (HVO-NGE) Beverwijk- Oterleek (uitgevoerd door REASeuro, kenmerk 73861/RO-200214 versie 8.0, 12 november 2021).	Nee	Het analysegebied betreft een straal van 250 meter rond het onderzoeksgebied om een zo compleet mogelijk beeld te krijgen van de omgeving van het onderzoeksgebied ten tijde van de Tweede Wereldoorlog. D De tracewijzigingen zijn niet groter dan 75m, wat maakt dat de conclusies van dit onderzoek nog staat.	De conclusie dat er geen sprake is van NGE-risicogebied binnen het onderzoeksgebied blijft gelden.
Archeologie Bureauonderzoek archeologie Beverwijk-Oterleek, archeologisch rapport 255, 15 november 2021	Nee	Voor het bureauonderzoek is uitgegaan van een onderzoeksgebied dat bestaat uit het plangebied en een buffer van 200 meter. Hierdoor wordt een compleet beeld verkregen van de context van het plangebied. De tracé wijzigingen zijn niet groter dan 75m, conclusie blijft staat	De conclusie van bureauonderzoek blijft ongewijzigd, de vervolgonderzoeken (veldonderzoeken) zijn in gang gezet
Landschap en cultuurhistorie Quickscan landschap, cultuurhistorie en aardkunde 150kv Beverwijk-Oterleek, 11 november 2021	Nee	Enkele stolpboerderijen zoals benoemd in de rapportage, komen dichterbij te liggen. Echter geldt dit niet voor de rijksmonumenten, waardoor de conclusies hetzelfde blijven	Geen vervolgacties t.a.v. het bureauonderzoek
Milieuhygienisch onderzoek Vooronderzoek conform NEN 5724, 3 november 2021	Nee	Het uitgevoerde bureauonderzoek omvat een groter zoekgebied naar potentiele bodemverontreinigingen dan de begrenzing van het tracé. De conclusies van het bureauonderzoek volstaan ook bij het nieuwe tracé.	Geen vervolgactie t.a.v. bureauonderzoek
Ecologisch onderzoek Ecologisch onderzoek 150kv Beverwijk-Oterleek, 13 januari 2022	Nee	Op basis van de waarneming van Rapportage Natuurtoets en alternatievenstudie 150 KV Beverwijk van Tauw, 2019. is te zien dat de primaire leefgebieden nog steeds niet bereikt worden. De conclusies uit blijven staan. Daarnaast blijft de dichtstbijzijnde Natura 2000 gebied op 400m afstand.	Geen vervolgactie t.a.v. bureauonderzoek .

Ecologische beoordeling stikstofdepositie, Netverzwaring Beverwijk - Oterleek, . incl reconstructie 21 december 2021		De uitgangspunten voor de aeriusberekening zijn niet gewijzigd. De uitkomst van de berekening wijkt af als gevolg van gewijzigfde lengtes van open ontgravingen en HDD's, maar het verschil in uitkomst t.o.v. de uitgevoerde berekening is marginaal.	Geen vervolgactie t.a.v. de bureaustudie noodzakelijk.
Plantenziekten, NAK 2020 – KLS 587 trace prject TenneT (beverwijk – Oterleek), 16 juni 2020		Geen wijziging ten opzichte van trace 1.0.	Opmerking: Voorafgaand aan de aanleg dient verificatie naar plantenziektes te worden gedaan (vanwege de beperkte houdbaarheid van de resultaten)
Akoestisch onderzoek - 150kv station te Oterleek, 1 juni 2021 380kv station te Beverwijk, 18 december 2021	Nee	Onderzoeken hebben betrekking tot stationslocaties, hierin zijn geen wijzigingen gevonden	
Waterparagraaf Netverzwaring Beverwijk-oterleek, 12 november 2021	Nee	Alleen in deelgebied 3 zijn tracéwijzigingen gedaan en uit de conclusies blijkt dat hier geen mitigerende maatregelen gedaan moeten worden.	
M.E.R beoordeling hoogspanningsverbinding 150kv Beverwijk-Oterleek, 19 januari 2022	Nee	Deze beoordeling is uitgevoerd op basis van de rapportages trace 1.4 augustus 2021. De optimalisaties zijn dermate gering dat dit geen impact heeft voor de MER beoordeling	

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

R. van Trigt

BEL/RO

Telefoonnummer +31235144299

trigtr@noord-holland.nl

Verzenddatum

25 MEI 2022

Kenmerk

1169305/1831637

Uw kenmerk

Betreft: Vaststelling provinciaal inpassingsplan Netuitbreiding 150kV Beverwijk-Oterleek

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande statenvoordracht met het bijbehorende ontwerpbesluit, met bijlagen, over vaststelling provinciaal inpassingsplan Netuitbreiding 150kV Beverwijk-Oterleek.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

28 bijlage(n)

- Statenvoordracht
- Provinciaal inpassingsplan (PIP) Netuitbreiding 150 kV Beverwijk-Oterleek
  - Verbeelding
  - Toelichting
  - Regels
  - Bijlagen (23 in totaal) van het PIP Netuitbreiding 150kV Beverwijk-Oterleek
- Nota beantwoording zienswijzen PIP Netuitbreiding 150kV Beverwijk-Oterleek

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 24 mei 2022

Onderwerp: Vaststelling provinciaal inpassingsplan Netuitbreiding 150kV Beverwijk-Oterleek

Kenmerk: 1169305/1831689

Bijlagen:

Bijlage 1: Definitief provinciaal inpassingsplan Netuitbreiding 150kV Beverwijk-Oterleek (toelichting, regels en verbeelding met bijlagen)

Bijlage 2: Geanonimiseerde Nota beantwoording zienswijzen, inclusief overzicht aanpassingen ten opzichte van ontwerp-provinciaal inpassingsplan

1. Inleiding

Vanwege de veiligheid, de betrouwbaarheid en de grote transportcapaciteit, spelen in Nederland hoogspanningsinstallaties een belangrijke rol bij het transport van elektriciteit. Hoogspanningsinstallaties zijn van vitaal belang voor het functioneren van de samenleving. Bij de Elektriciteitswet 1998 (de "E-wet") is TenneT aangewezen als beheerder van het landelijk hoogspanningsnet. TenneT is daarmee verantwoordelijk voor een ongestoorde werking van dit net. Een daarbij behorende belangrijke kerntaak is het tijdig realiseren van nieuwe hoogspanningsinstallaties om knelpunten in het net te voorkomen alsook de gerealiseerde hoogspanningsinstallaties optimaal te beheren, te onderhouden en veilig te stellen, zodat kan worden voldoen aan de wettelijke taken.

Op basis van wet- en regelgeving en de maatschappelijke taak van de netbeheerder dient TenneT oplossingen te realiseren die doelmatig zijn. De daarbij gemaakte kosten dienen verantwoord te kunnen worden aan de Autoriteit Consument en Markt (ACM), die een belangrijke rol speelt als toezichthouder. Indien er verschillende opties zijn om een kwalitatief goede elektriciteitsinfrastructuur te realiseren tegen uiteenlopende kosten, dan zijn de netbeheerders

gehouden aan het realiseren van de optie die maatschappelijk gezien de laagste integrale kosten met zich meebrengt.

De huidige elektriciteitsinfrastructuur in Noord-Holland kan noch aan de toenemende vraag naar elektriciteit, noch aan het toenemende aanbod voldoen. Er ontstaat een zogenoemd knelpunt in het netwerk tussen Beverwijk en Oterleek. Om dit knelpunt in het elektriciteitsnetwerk op te lossen heeft TenneT de provincie Noord-Holland verzocht om een Provinciaal Inpassingsplan (hierna: PIP) op te stellen en in procedure te brengen ten behoeve van een netuitbreiding tussen Beverwijk en Oterleek. Deze netuitbreiding is nodig voor het verhogen van de transportcapaciteit van het huidige elektriciteitsnetwerk en voor het vergroten van de betrouwbaarheid van de stroomvoorziening. Deze netuitbreiding moet in het vierde kwartaal van 2024 gerealiseerd zijn. De provincie is gevraagd een PIP op te stellen, vanwege het provinciaal belang bij de netuitbreiding.

Het ministerie van Economische Zaken heeft de verzwaring van de elektriciteitsinfrastructuur en de ontwikkeling van een waterstofnetwerk voor Noord-Holland tot projecten van nationaal belang verklaard. Het MIEK is een landelijk programma dat er op is gericht de klimaatdoelen van 2030 en 2050 te halen. Het programma heeft onder meer als doel de Nederlandse industrie voorop te laten lopen op het gebied van klimaat, milieu en energie. Daarnaast moet het MIEK er voor zorgen dat Nederland een goede vestigingsplek voor industriële partijen blijft.

Het elektriciteitsnetwerk loopt in Noord-Holland op meerdere plekken tegen capaciteitsgrenzen aan. Om de industrie het NZKG van voldoende elektriciteit te voorzien, is een uitbreiding en verzwaring van het netwerk nodig. Deze uitbreiding en verzwaring bestaat uit acht deelprojecten. Het 8e deelproject is het realiseren van een nieuw 150kV-station Beverwijk, het realiseren van een nieuwe 150kV-kabelverbinding Beverwijk-Oterleek en een nieuwe 380/150kV-transformator in Beverwijk.

Ten opzichte van het in 2020 besproken tracé is nieuw dat de huidige 150 kV-verbinding Velsen-Oterleek ook aan het nieuw te realiseren schakelstation in Beverwijk wordt aangesloten. Dit is op verzoek van TenneT gebeurd en na overleg met de gemeente Beverwijk. Door deze reconstructie wordt de leveringszekerheid verhoogd, hoeft er niet een parallel een planologisch traject van de gemeente Beverwijk te lopen en kan TenneT de werkzaamheden gelijktijdig uitvoeren.

2. Doelstellingen en evaluatiecriteria

Het provinciaal inpassingsplan Netuitbreiding 150kV Beverwijk-Oterleek (PIP) maakt de volgende ontwikkelingen mogelijk:

- een nieuw 150 kV-schakelstation in Beverwijk;
- een nieuwe ondergrondse 150 kV-verbinding tussen het bestaande 380 kV-hoogspanningsstation in Beverwijk en het nieuw te realiseren 150 kV-schakelstation in Beverwijk (waarbij als uitgangspunt geldt dat wordt gebundeld met bestaande kabelverbindingen);
- een nieuwe ondergrondse 150 kV-verbinding tussen het nieuwe 150 kV-schakelstation in Beverwijk en het bestaande 150 kV-hoogspanningstation in Oterleek;
- het aansluiten van de bestaande ondergrondse 150 kV verbindingen Velsen-Oterleek en Velsen- Beverwijk op het nieuwe 150 kV-schakelstation in Beverwijk.

3. Financiering, communicatie en (burger)participatie

Tussen TenneT en de provincie Noord-Holland is een anterieure samenwerkingsovereenkomst voor de netuitbreiding tussen Beverwijk en Oterleek getekend. In deze overeenkomst wordt de inzet van de provincie Noord-Holland voor dit project vergoed door TenneT.

In het najaar van 2020 zijn diverse informatiebijeenkomsten voor omwonenden en belangstellenden georganiseerd. Daarin werd verteld over de noodzaak en gevolgen van de uitbreiding van het elektriciteitsnetwerk tussen Beverwijk en Oterleek. TenneT heeft daarnaast met alle grondeigenaren langs het tracé gesproken en ook de wensen van deze eigenaren zoveel als mogelijk vertaald in het gekozen tracé. Voor het gehele project is op 3 maart 2022 een digitale informatiebijeenkomst gehouden.

Via de website www.noord-holland.nl/netuitbreiding en op de website van TenneT is informatie over het project te raadplegen. Via een digitale nieuwsbrief worden belanghebbenden die zich hebben aangemeld geïnformeerd. Publicaties worden naast de wettelijk voorgeschreven wijze ook als persbericht verspreid bij de gemeenten op de route van het provinciaal inpassingsplan. Deze informatie is ook door de betrokken gemeenten gedeeld via hun gemeentelijke pagina's.
Voor de realisatie van de ondergrondse 150kV kabelverbinding worden tussen TenneT en de grondeigenaren gesprekken gevoerd en nadere overeenkomsten gesloten.

4. Proces en procedure

Op grond van artikel 3.26, lid 2, van de Wet ruimtelijke ordening (hierna: Wro) in samenhang met de afdelingen 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wro stellen Provinciale Staten het inpassingsplan vast. Na vaststelling zal het provinciaal inpassingsplan Netuitbreiding 150kV Beverwijk-Oterleek gedurende 6 weken ter inzage worden gelegd met de mogelijkheid om beroep in te dienen bij de Raad van State.

Het vaststellingsbesluit en het provinciaal inpassingsplan zullen worden bekendgemaakt op de in de Algemene wet bestuursrecht (Awb) voorgeschreven wijze. Het vaststellingsbesluit zal worden gepubliceerd in het Provinciaal Blad en zal te vinden zijn op www.ruimtelijkeplannen.nl.

5. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

mw. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 38-2022

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 24 mei 2022;

gelet op

- het zwaarwegende belang van een goed functionerend elektriciteitsnetwerk;
- artikel 3.8 juncto 3.26 van de Wet ruimtelijke ordening, de artikelen 1.2.1 tot en met 1.2.6 van het Besluit ruimtelijke ordening, artikel 1.1. lid 1 sub a van de Crisis- en herstelwet en artikel 11 van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet;

Overwegende dat het ontwerp-inpassingsplan Netuitbreiding 150kV Beverwijk-Oterleek overeenkomstig het bepaalde in artikel 3.26 van de Wet ruimtelijke ordening en afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van 16 februari 2022 tot en met 29 maart 2022 gedurende een periode van 6 weken ter inzage heeft gelegen;

Dat gedurende deze periode van terinzagelegging in totaal vijf ontvankelijke zienswijzen zijn ingediend;

Dat het voorliggende project, PIP Netuitbreiding 150kV Beverwijk-Oterleek, valt onder categorie 1.6 van bijlage I van de Crisis- en herstelwet zodat de afdeling 2 van hoofdstuk 1 van de Crisis- en herstelwet van toepassing is. Voor de beroepsprocedure betekent dit onder andere dat het voor appellanten niet mogelijk is een pro-forma beroepsschrift in te dienen. Appellanten zijn gehouden om binnen de beroepstermijn, de gronden van hun beroep in te dienen.

besluiten:

1. De Nota van beantwoording, versie d.d. 24 mei 2022 vast te stellen;

2. Het provinciaal inpassingsplan Netuitbreiding 150kV Beverwijk-Oterleek, bestaande uit verbeelding, planregels, bijbehorende toelichting en bijlagen zoals digitaal vervat in het GML bestand NL.IMRO.9927.IPnu150kVBeveOter-VG01 vast te stellen.

3. Gedeputeerde Staten, op grond van artikel 3.26 lid 4 Wro, binnen de grenzen van het inpassingsplan Netuitbreiding 150kV Beverwijk-Oterleek aan te wijzen als bevoegd gezag op een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in
    a. artikel 5.3.1 van het PIP, betreffende een omgevingsvergunning op grond van 2.1, lid 1, onder a van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht een omgevingsvergunning voor het bouwen van een bouwwerk op gronden met de medebestemming ‘waarde-archeologie’ en
    b. artikel 5.4.1 van het PIP, betreffende een omgevingsvergunning op grond van 2.1, lid 1, onder b van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden op gronden met de medebestemming ‘waarde-archeologie’.

4. Het provinciaal inpassingsplan met het digitale kenmerk NL.IMRO.9927.IPnu150kVBeveOter-VG01 te publiceren op www.ruimtelijkeplannen.nl en het besluit overeenkomstig de wettelijke vereisten uit de Wet ruimtelijke ordening bekend te maken en daarbij te vermelden dat de Crisis en herstelwet van toepassing is.

5. Het vastgestelde provinciaal inpassingsplan Netuitbreiding 150kV Beverwijk-Oterleek gedurende 6 weken ter inzage te leggen vanaf de datum van publicatie.

6. De betrokken gemeenten Alkmaar, Beverwijk, Castricum, Heemskerk, Uitgeest en Zaanstad te informeren over dit besluit en de publicatie te delen met de gemeentebesturen.

Haarlem, 4 juli 2022

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

statengriffier,

Provincie Noord-Holland

Advies aan Provinciale Staten

Uw contactpersoon
K. Konings
AD/STG

Doorkiesnummer +31235143032
Koen.konings@noord-holland.nl

Tbv Statenvergadering d.d 4-7-2022
Commissie RWK
Datum commissievergadering 13-6-2022

24 juni 2022

Onderwerp: Voordracht Provinciaal Inpassingsplan Netuitbreiding 150kV Beverwijk-Oterleek

Advies commissie RWK:

de Voordracht Provinciaal Inpassingsplan Netuitbreiding 150kV Beverwijk-Oterleek als hamerstuk door te geleiden naar PS van 4 juli 2022.

Uittreksel van het concept-verslag RWK 13-6-2022:

5.a Provinciaal Inpassingsplan Netuitbreiding 150kV Beverwijk-Oterleek (A-agenda RWK 13-6-2022)

Voor het versterken en verbeteren van de huidige elektriciteitsinfrastructuur in Noord-Holland wordt tussen Beverwijk en Oterleek een nieuwe ondergrondse 150kV kabelverbinding gerealiseerd, aansluitend op de bestaande verbindingen. Voor deze netuitbreiding is een provinciaal inpassingsplan (PIP) opgesteld waarmee een bestemmingswijziging wordt gerealiseerd en zo het 150kV ondergronds kabeltracé mogelijk wordt gemaakt. Het inpassingsplan, inclusief de beantwoording van de zienswijzen, wordt aan de Provinciale Staten aangeboden ter vaststelling.

Inspreker de heer **Reijen** geeft aan dat voor het realiseren van eventuele windmolens de locatie langs de N244 de ideale plek is. De kabel zal nu gelegd worden aan het einde van zijn perceel waardoor de ideale locatie aan de N244 niet bereikt kan worden. Het is beter om de kabel neer te leggen op het perceel ernaast (I2799). Dit is een bestaande kabelstrook. Aangegeven wordt dat dit een A-locatie betreft met meer bezwaren. Toch lagen hier tot vorig jaar alle kabels inclusief een nieuwe gasleiding. Er is nooit aangegeven dat deze op een B-locatie zouden moeten liggen. Deze nieuwe kabelverbinding zou hier gemakkelijk bij passen. Er blijft dan een mogelijkheid om windmolens te realiseren aan het eind van het perceel langs de N244. Het bezwaar gaat alleen over de plek.
Als de A-locatie een bezwaar zou zijn dan kan de locatie beter 50 meter worden verplaatst naar de andere zijde. Dit is wel een B-locatie. Dit biedt dan de mogelijkheid om windmolens te realiseren aan het eind van het perceel.
Ook maakt spreker bezwaar over de magnetische velden. De bestaande 150kV kabelverbindingen die boven

de grond lopen, lopen op 25 meter afstand van het bedrijf. Het veroorzaakt grote problemen op de systemen. Onderzoek hiernaar zou door een onafhankelijk bedrijf moeten worden uitgevoerd en niet door Tennet zelf want zij hebben een belang. De bewijslast ligt nu bij de mensen op wiens perceel de bekabeling ligt. Spreker vraagt de provincie als voorwaarde te stellen om bij problemen met magnetische velden de bewijslast bij Tennet neer te leggen.

Dhr. **Klein** (CU) vraagt of de plek waar dhr. Reijnen windmolens wil plaatsen onderdeel is van de zoekgebieden in het RES-proces. Daarnaast vraagt hij of de gevolgen van de magnetische velden niet onder planschade vallen.
Dhr. **Reijen** antwoordt dat de plek de ideale plek is naast de N244. Op die plek zouden er de minste bezwaren komen over geluidsoverlast. Het bedrijf zou hier graag een aantal windmolens realiseren in de toekomst. Spreker geeft aan dat Tennet bang is voor precedentwerking als er schade wordt vergoed.

Mw. **Van Soest** (50Plus/PvdO) vraagt of dhr. Reijen bang is voor straling.
Dhr. **Reijen** antwoordt dat het over een koeherkenningssysteem van robots gaat. Op windstille, regenachtige dagen zijn er gemiddeld 40 missers van koeien op de robots. Op heldere dagen zijn dit er maar een stuk of vijf. Op basis van de apparatuur zou er hooguit één misser per dag mogen zijn.

De **voorzitter** dankt dhr. Reijen voor zijn bijdrage.

Dhr. **Van Hooff** (PVV) geeft aan dat een goed functionerend elektriciteitsnetwerk van essentieel belang is. Bovendien kan deze netuitbreiding van waarde zijn voor de toekomstige kerncentrales. Kijkende naar de nota van beantwoording heeft de fractie het gevoel dat er door de provincie en Tennet serieus wordt omgegaan met de risico's van magneetvelden. Dit is een goede zaak. De fractie verwacht van het college en van Tennet dat die aandacht in het vervolg van het traject maximaal blijft. De gezondheid van de burgers is van groot belang. De fractie kan met enige tegenzin instemmen met het voorliggende besluit.
Dhr. **Van den Berg** (JA21) vraagt hoe deze infrastructuur van toegevoegde waarde kan zijn m.b.t. kerncentrales.
Dhr. **Van Hooff** (PVV) geeft aan dat hij zich kan voorstellen dat een kerncentrale een behoefte aan netuitbreiding met zich meebrengt en de 150kV kabel maakt hier dan deel van uit.
Dhr. **Van den Berg** (JA21) begrijpt dat zo'n centrale aan een station gekoppeld kan worden.

Mw. **Van Soest** (PvdO/50Plus) vraagt de gedeputeerde hoe het zit met de straling vanuit de magnetische velden. Zij zal de deskundigen op het gebied van elektronische straling hiernaar kijken en hoopt z.s.m. vragen en opmerkingen te krijgen zodat zij hierop kan terugkomen in de Statenvergadering.
Dhr. **Van den Berg** (JA21) vraagt de gedeputeerde dat de netuitbreiding die aanstaande is puur en enkel gericht is op het faciliteren van duurzame energie of is dat niet het geval?
Mw. **De Vries** (PvdA) zegt dat de netuitbreiding nodig is. Er is in deze commissie al uitvoerig gesproken over de infrastructuur. Het nu gevolgde proces is, gezien de stukken, goed geweest. Spreekster is wel benieuwd naar de reactie van de gedeputeerde op de bijdrage van dhr. Reijen op het eerste punt. Over het tweede punt heeft dhr. Klein al een goede suggestie gedaan richting de planontwerper met planschade.
Dhr. **Hollebeek** (PvdD) zegt dat zijn fractie kan instemmen. Gedurende het traject heeft zijn fractie opmerkingen gemaakt over de Krommenieër-Woudpolder. De gedeputeerde heeft er alles aan gedaan om het enigszins de goede kant op te laten vallen. Dit soort gebieden zouden zoveel mogelijk gevrijwaard moeten worden van dit soort heftige ingrepen in het landschap. Uit de bijdrage van dhr. Reijen blijkt dat zaken

aanleggen langs bestaande infrastructuur in het geval van kabels en leidingen de energiestransitie in de weg kan zitten. Daar zou in het vervolg beter naar gekeken moeten worden.

Statenlid **Gielen** (GL) geeft aan dat de netcongestie een van de grootste problemen is waar we in Noord-Holland en de rest van Nederland tegenaan lopen. Samen met voldoende technisch personeel vormt dit een belangrijke randvoorwaarde voor het behalen van de klimaatdoelen. De voorgestelde uitbreiding van het net is daarom noodzakelijk en moet uitgevoerd worden. Bij dit soort ontwikkelingen moet rekening worden gehouden met wat het aantast. De fractie vindt het belangrijk dat dit soort ontwikkelingen op een natuurintensieve manier plaatsvinden waarbij er rekening wordt gehouden met de omgeving. Bij deze netuitbreiding moet aandacht zijn voor ecologisch onderzoek. Er moet zo min mogelijk verstoring van weidevogels zijn. Vertrouwt de gedeputeerde erop dat Tennet deze randvoorwaarden voldoende ter harte neemt? Het is belangrijk om ook bij deze noodzakelijke uitbreidingen de randvoorwaarden niet uit het oog te verliezen.
Dhr. **Kanik** (D66) geeft aan dat er vaak gesproken is over netcongestie. Zijn fractie is positief over dit inpassingsplan omdat er nu iets wordt gedaan. Spreker vraagt of er op gemeentelijk en provinciaal niveau rekening is gehouden met de beoogde woningbouw op langere termijn in het spoorzonegebied met het oog op de magnetische velden.

Dhr. **Klein** (CU) geeft aan dat hij in de nota van beantwoording leest dat uit de zienswijze van dhr. Reijen niet duidelijk wordt op welke beperkingen de indiener doelt. De inspreker heeft dit zojuist duidelijk gemaakt in zijn inspraak. Was de reactie anders geweest als wel duidelijk was geweest op welke beperkingen de indiener doelde in zijn zienswijze. Was er dan wel een verschuiving mogelijk geweest? In hoeverre is er bij deze netuitbreiding rekening gehouden met overcapaciteit en een buffer voor als het netwerk nog zwaarder wordt belast. Is dit toekomstproof? Liever nu een dikkere kabel in de grond leggen dan over een tijdje bemerken dat er weer iets bij moet.

Gedeputeerde **Stigter** geeft aan dat de netcongestie topprioriteit verdient. Iedere versterking zal z.s.m. worden uitgevoerd. Daarom wordt gebruik gemaakt van het provinciale inpassingsplan. Een netversterking in zo'n gevoelig traject moet wel heel zorgvuldig gebeuren. Dit heeft geresulteerd in een zo kort mogelijk traject, ondergronds en met zo min mogelijk belasting van de omliggende omgeving. Het traject moet voldoen aan de wettelijke regelgeving. Mochten energienemers last hebben van straling dan is daar een compensatie voor beschikbaar. Dit zou ook moeten gelden voor het voorbeeld met de robots die de inspreker aangaf. Als een net 10 meter de grond in gaat is er op maaiveldniveau geen straling meer. Op dit traject graat het grootste deel onder de grond waardoor straling op dit traject niet aan de orde zal zijn.
In antwoord op de vraag van dhr. Van den Berg geeft de gedeputeerde aan dat er gebruik wordt gemaakt van de Crisisherstelwet om dit snel uit te kunnen voeren. Het gebruik van de elektriciteit zal een veel breder gebruik hebben.
Het eerste punt van de inspreker ging over de combinatie met windenergie. De RES is leidend om verschillende redenen. De gebieden hebben een parlementair democratisch proces doorlopen via de Raden en alle gebieden die er in staan hebben draagvlak. Dit project is niet opgenomen in de RES. Het gebied eromheen is buitengewoon gevoelig met name vanwege weidevogels. Het gebied zal daarom niet eenvoudig in beeld komen.

In antwoord op mw. Gielen geeft spreker aan dat het natuuronderzoek het vertrekpunt is geweest voor de hele studie en de tracékeuze. Dit krijgt een vervolg in de uitvoering. Het protocol hierover is vorm gegeven in nauw overleg met de natuurorganisaties in het gebied.

De uitbreiding is gebaseerd op de huidige opgave. De komende jaren zullen er nog veel uitbreidingen komen maar hiermee is dit net nu af. Er zullen van noord naar zuid nog versterkingen nodig zijn maar dan wordt gekeken naar een ander tracé. Dit is het maximale wat er nu uit kan worden gehaald.

Tweede termijn

Dhr. **Van den Berg** (JA21) vraagt naar de kosten van de uitvoering van dit project.
De **voorzitter** geeft aan dat dit een technische vraag is.
Dhr. **Van den Berg** (JA21) antwoordt dat hierop schriftelijk mag worden teruggekomen.
Spreker geeft aan dat overschotten van stroom door de netbeheerders getransporteerd moeten worden. De toevoeging van extra windenergie op zee zal alleen maar voor meer instabiliteit zorgen. Welke grootverbruiker ziet de gedeputeerde voor zich in de regio van dit tracé?

Gedeputeerde **Stigter** komt terug op de vraag over de kosten. De kosten worden gedragen door de netbeheerders. Het is pijnlijk als duurzaam opgewekte stroom niet op de juiste plek terecht komt. Juist daarom is versterking van het net zo belangrijk. De duurzaam opgewekte stroom is keihard nodig, zeker ook in het gebied van Beverwijk. De industrie is met name de grote motor van de elektrificatie en verduurzaming. Alle industrieën die verduurzamen hebben meer stroom nodig. Ook de woningbouwambitie komt onder druk te staan doordat bedrijven door netcongestie niet verplaatst kunnen worden.
Dhr. **Van den Berg** (JA21) geeft aan dat als de netwerkbeheerders de kosten moeten betalen, deze kosten via hen naar de inwoners gaan. Door dit soort trajecten zullen de kosten voor de inwoners alleen maar verder stijgen.
De **voorzitter** geeft aan dat deze vraag te ver van het onderwerp af dreigt te geraken.
Dhr. **Van den Berg** (JA21) geeft aan dat de kosten een directe verbinding hebben met de energiearmoede en de kosten die alle inwoners moeten betalen.
De **voorzitter** antwoordt dat het over een ruimtelijk besluit gaat.
Gedeputeerde **Stigter** antwoordt dat als er niets wordt gedaan aan de netcongestie de hele economie vastloopt. Juist vanuit economisch en werkgelegenheid wordt de netcongestie aangepakt. De provincie draagt geen kosten aan dit project. Deze investeringen zijn voor de langere termijn noodzakelijk.

Vergaderschema PS 2023 – optioneel na de Statenverkiezingen van 15 maart 2023

Week	Datum	dag	tijd	bijeenkomst	Onderwerp
52+1				***Kerstreces 2022-2023***	
1	2-jan	maandag			
	3-jan	dinsdag			
	4-jan	woensdag			
	5-jan	donderdag			
	6-jan	vrijdag			
2	9-jan	maandag		Statenmaandag	werkbezoeken
	10-jan	dinsdag			
	11-jan	woensdag			
	12-jan	donderdag			
	13-jan	vrijdag			
3	16-jan	maandag	09.00-16.45 uur	Commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid (NLG)	Deze cie voedt PS van 6 februari 2023
			18.15-21.45 uur	Commissie Ruimte, Wonen en Klimaat (RWK)	Deze cie voedt PS van 6 februari 2023
	17-jan	dinsdag			
	18-jan	woensdag			
	19-jan	donderdag		reservedatum commissies	
	20-jan	vrijdag			
4	23-jan	maandag	13.15-16.45 uur	Commissie Economie, Financiën en Bestuur (EFB)	Deze cie voedt PS van 6 februari 2023

Week	Datum	dag	tijd	bijeenkomst	Onderwerp
			18.15-21.45 uur	Commissie Mobiliteit & Bereikbaarheid (M&B)	Deze cie voedt PS van 6 februari 2023
	24-jan	dinsdag			
	25-jan	woensdag			
	26-jan	donderdag		reservedatum commissies	publicatie stukken PS
	27-jan	vrijdag			
5	30-jan	maandag	09.30-11.00 uur	Agendacommissie PS	**dag van kandidaatstelling PS verkiezingen**
				Statenmaandag	Ruimte voor werkbezoeken
	31-jan	dinsdag			
	1-feb	woensdag			
	2-feb	donderdag			publicatie stukken commissies
	3-feb	vrijdag			
6	6-feb	maandag	09.30-11.00 uur	Presidium	
			13.00 uur	**Provinciale Staten**	
	7-feb	dinsdag			
	8-feb	woensdag			
	9-feb	donderdag			
	10-feb	vrijdag			
7	13-feb	maandag	09.00-16.45 uur	Commissie Natuur, Landbouw en Gezondheid (NLG)	Deze cie voedt PS van 6 maart 2023 1e begrotingswijziging 2023
			18.15-21.45 uur	Commissie Ruimte, Wonen en Klimaat (RWK)	Deze cie voedt PS van 6 maart 2023 1e begrotingswijziging 2023
	14-feb	dinsdag			

Week	Datum	dag	tijd	bijeenkomst	Onderwerp
	15-feb	woensdag			
	16-feb	donderdag		reservedatum commissies	
	17-feb	vrijdag			
8	20-feb	maandag	13.15-16.45 uur	Commissie Economie, Financiën en Bestuur (EFB)	Deze cie voedt PS van 6 maart 2023 1e begrotingswijziging 2023
			18.15-21.45 uur	Commissie Mobiliteit & Bereikbaarheid (M&B)	Deze cie voedt PS van 6 maart 2023 1e begrotingswijziging 2023
	21-feb	dinsdag			
	22-feb	woensdag			
	23-feb	**donderdag**		reservedatum commissies	Publicatie stukken PS
	24-feb	**vrijdag**			
	25 februari t/m 5 maart 2023 voorjaars vakantie				
9	27-feb	maandag			
	28-feb	dinsdag			
	1-mrt	woensdag			
	2-mrt	donderdag			
	3-mrt	vrijdag			
10	6-mrt	maandag	09.30-11.00 uur	Presidium	
			13.00 uur	**PS** (wel direct na voorjaarsreces)	1e begrotingswijziging 2023
	7-mrt	dinsdag			
	8-mrt	woensdag			
	9-mrt	donderdag			
	10-mrt	vrijdag			

Week	Datum	dag	tijd	bijeenkomst	Onderwerp
11	13-mrt	maandag		**OPTIONEEL PS (ipv direct na reces, vlak voor verkiezingen)**	
	14-mrt	dinsdag			
	15-mrt	**woensdag**		**Verkiezingen Provinciale Staten**	**Provinciale statenverkiezingen**
				Verkiezingen Waterschappen	
			21.00-02.00 uur	**PS, duo's (en kandidaat-Statenleden voor wie de reiskosten niet declarabel zijn)**	**Uitslagenavond**
START INDICATIEF VERGADERSCHEMA PS EN COMMISSIES					
	16-mrt	donderdag			
	17-mrt	vrijdag			
12	20-mrt	maandag	16.00-17.00 uur	OPTIONEEL lijsttrekkersbijeenkomst (voor eerste afspraken en evt. start (in)formatieproces)	
	21-mrt	dinsdag	13.00-19.00 uur	*PS-leden (gekozen op 15 maart)*	Procedure geloofsbrievenonderzoek o.l.v. het Centraal Stembureau; aannemen benoeming en afscheid nemende Statenleden inleveren bescheiden
	22-mrt	woensdag	10.00-12.00 uur	*Commissie van Geloofsbrieven-onderzoek*	Onderzoek geloofsbrieven

Week	Datum	dag	tijd	bijeenkomst	Onderwerp
	overdag of avond?		18.00-18.45 uur	*PS en duo-commissieleden*	*afscheid duo-commissieleden*
	overdag of avond?		19.00 uur	*Provinciale Staten*	*afscheid statenleden*
	overdag of avond? 23-mrt	donderdag	19.00 uur	*Provinciale Staten*	*beëdiging nieuwe statenleden*
	24-mrt	vrijdag			
	27-mrt	maandag		Provinciale Staten (optioneel)	bijv. inwerkprogramma Statenleden
	28-mrt	dinsdag			
	29-mrt	woensdag			
	30-mrt	donderdag			
	31-mrt	vrijdag			
	3-apr	maandag		Provinciale Staten (optioneel)	bijv. inwerkprogramma Statenleden
	4-apr	dinsdag			
	5-apr	woensdag			
	6-apr	donderdag	*witte donderdag*		
	7-apr	vrijdag	*Goede vrijdag*		
	10-apr	maandag	*Pasen*		
	11-apr	dinsdag			
	12-apr	woensdag			
	13-apr	donderdag			
	14-apr	vrijdag			
	17-apr	maandag	09.30-11.00 uur	Presidium	
				Provinciale Staten (optioneel)	bijv. inwerkprogramma Statenleden

Week	Datum	dag	tijd	bijeenkomst	Onderwerp
	18-apr	dinsdag			
	19-apr	woensdag			
	20-apr	donderdag			
	21-apr	vrijdag			
	24-apr	maandag			
	25-apr	dinsdag			**dag van kandidaatstelling Eerste Kamerverkiezing**
	26-apr	woensdag			
	27-apr	donderdag	*Koningsdag*		
	28-apr	vrijdag			
	29 april t/m 7 mei 2023 meivakantie				
	1-mei	maandag			
	2-mei	dinsdag			
	3-mei	woensdag			
	4-mei	donderdag			
	5-mei	vrijdag	*Bevrijdings-dag*		
	8-mei	maandag		Provinciale Staten (optioneel)	bijv. inwerkprogramma Statenleden
	9-mei	dinsdag			
	10-mei	woensdag			
	11-mei	donderdag			
	12-mei	vrijdag			
	15-mei	maandag		**Interim statencommissie (optioneel)**	Deze cie. kan PS 30 mei voeden
	16-mei	dinsdag			
	17-mei	woensdag			

Week	Datum	dag	tijd	bijeenkomst	Onderwerp
	18-mei	donderdag	*Hemelvaart s-dag*		
	19-mei	vrijdag			Publicatie PS stukken
	22-mei	maandag		Statenmaandag	Ruimte voor werkbezoeken
	23-mei	dinsdag			
	24-mei	woensdag			
	25-mei	donderdag			
	26-mei	vrijdag			
	29-mei	maandag	*Pinksteren*		
	30-mei	**dinsdag**	**13.00 uur**	Provinciale Staten	Dag van stemming Eerste Kamer verkiezing
			15.00 uur	**Verkiezingen 1e Kamer, 15.00 uur**	Verkiezingen Eerste Kamer, let op: het stemmoment is exact om 15.00 uur!
	31-mei	woensdag			
	1-jun	donderdag			
	2-jun	vrijdag			
	5-jun	maandag		**Provinciale Staten (optioneel)**	**of inwerkprogramma Statenleden**
	6-jun	dinsdag		(interim) Agendacommissie	
	7-jun	woensdag			
	8-jun	donderdag			
	9-jun	vrijdag			
	12-jun	maandag		**Provinciale Staten (optioneel)**	**of inwerkprogramma Statenleden**
	13-jun	dinsdag			
	14-jun	woensdag			

Week	Datum	dag	tijd	bijeenkomst	Onderwerp
	15-jun	donderdag			
	16-jun	vrijdag			
	19-jun	maandag	13.15-16.45 uur	**Statencommissie 1**	Deze cie voedt PS van 10 juli 2023 Jaarstukken 2022 en Kaderbrief 2024
			18.15-21.45 uur	**Statencommissie 2**	Deze cie voedt PS van 10 juli 2023 Jaarstukken 2022 en Kaderbrief 2024
	20-jun	dinsdag			
	21-jun	woensdag			
	22-jun	donderdag		reservedatum commissies	
	23-jun	vrijdag			
	26-jun	maandag	09.30-11.00 uur	Presidium	
			13.15-16.45 uur	**Statencommissie 3**	Deze cie voedt PS van 10 juli 2023 Jaarstukken 2022 en Kaderbrief 2024
			18.15-21.45 uur	**Statencommissie 4**	Deze cie voedt PS van 10 juli 2023 Jaarstukken 2022 en Kaderbrief 2024
	27-jun	dinsdag			
	28-jun	woensdag			
	29-jun	donderdag		reservedatum commissies	
	30-jun	vrijdag			
	3-jul	maandag		Statenmaandag	Ruimte voor werkbezoeken
	4-jul	dinsdag			
	5-jul	woensdag			

Week	Datum	dag	tijd	bijeenkomst	Onderwerp
	6-jul	donderdag			
	7-jul	vrijdag			
	10-jul	maandag	09.00-09.45 uur	Presidium	
			10.00 uur	**Provinciale Staten**	
	11-jul	dinsdag			
	12-jul	woensdag			
	13-jul	donderdag			
	14-jul	vrijdag			
	17-jul	maandag	13.00 uur	**Provinciale Staten (uitloop)**	
	18-jul	dinsdag	16.00-17.00 uur	Agendacommissie PS	
	19-jul	woensdag			
	20-jul	donderdag			
	21-jul	vrijdag			
	22 juli t/m 3 september 2023 Zomervakantie				
	24-jul	maandag			
	25-jul	dinsdag			
	26-jul	woensdag			
	27-jul	donderdag			
	28-jul	vrijdag			
	31-jul	maandag			
	1-aug	dinsdag			
	2-aug	woensdag			
	3-aug	donderdag			
	4-aug	vrijdag			

Week	Datum	dag	tijd	bijeenkomst	Onderwerp
	7-aug	maandag			
	8-aug	dinsdag			
	9-aug	woensdag			
	10-aug	donderdag			
	11-aug	vrijdag			
	14-aug	maandag			
	15-aug	dinsdag			
	16-aug	woensdag			
	17-aug	donderdag			
	18-aug	vrijdag			
	21-aug	maandag			
	22-aug	dinsdag			
	23-aug	woensdag			
	24-aug	donderdag			
	25-aug	vrijdag			
	28-aug	maandag			
	29-aug	dinsdag			
	30-aug	woensdag			
	31-aug	donderdag			
	1-sep	vrijdag			
	4-sep	maandag		Statenmaandag	Ruimte voor werkbezoeken
	5-sep	dinsdag			
	6-sep	woensdag			
	7-sep	donderdag			
	8-sep	vrijdag			

Week	Datum	dag	tijd	bijeenkomst	Onderwerp
	11-sep	maandag	13.15-16.45 uur	**Statencommissie 1**	Deze commissie voedt PS van 2 oktober
			18.15-21.45 uur	**Statencommissie 2**	Deze commissie voedt PS van 2 oktober
	12-sep	dinsdag			
	13-sep	woensdag			
	14-sep	donderdag		reservedatum commissies	
	15-sep	vrijdag			
	18-sep	maandag	13.15-16.45 uur	**Statencommissie 3**	Deze commissie voedt PS van 2 oktober
			18.15-16.45 uur	**Statencommissie 4**	Deze commissie voedt PS van 2 oktober
	19-sep	dinsdag			
	20-sep	woensdag			
	21-sep	donderdag		reservedatum commissies	
	22-sep	vrijdag			
					Optie Statenweekend 22 t/m 24 sept.
	25-sep	maandag		Agendacommissie PS	
				Statenmaandag	Ruimte voor werkbezoeken
	26-sep	dinsdag			
	27-sep	woensdag			
	28-sep	donderdag			
	29-sep	vrijdag			
	2-okt	maandag	09.30-11.00 uur	Presidium	
			13.00 uur	**Provinciale Staten**	

Week	Datum	dag	tijd	bijeenkomst	Onderwerp
	3-okt	dinsdag			
	4-okt	woensdag			
	5-okt	donderdag			
	6-okt	vrijdag			
	9-okt	maandag	13.15-16.45 uur	**Statencommissie 1**	Deze commissie voedt PS van 6 november - Begroting 2024
			18.15-21.45 uur	**Statencommissie 2**	Deze commissie voedt PS van 6 november - Begroting 2024
	10-okt	dinsdag			
	11-okt	woensdag			
	12-okt	donderdag		reservedatum commissies	
	13-okt	vrijdag			
	16-okt	maandag	13.15-16.45 uur	**Statencommissie 3**	Deze commissie voedt PS van 6 november - Begroting 2024
			18.15-21.45 uur	**Statencommissie 4**	Deze commissie voedt PS van 6 november - Begroting 2024
	17-okt	dinsdag			
	18-okt	woensdag			
	19-okt	donderdag		reservedatum commissies	
	20-okt	vrijdag			
21 oktober t/m 29 oktober 2023 Herfstvakantie					
	23-okt	maandag			
	24-okt	dinsdag			
	25-okt	woensdag			
	26-okt	donderdag			
	27-okt	vrijdag			

Week	Datum	dag	tijd	bijeenkomst	Onderwerp
	30-okt	maandag		Statenmaandag	Ruimte voor werkbezoeken
	31-okt	dinsdag			
	1-nov	woensdag			
	2-nov	donderdag			
	3-nov	vrijdag			
	6-nov	maandag	09.00-09.45 uur	Presidium	
			10.00 uur	**Provinciale Staten**	Begroting 2024
	7-nov	dinsdag		Agendacommissie PS	
	8-nov	woensdag			
	9-nov	donderdag			
	10-nov	vrijdag			
	13-nov	maandag	13.00 uur	**Provinciale Staten (uitloop)**	
	14-nov	dinsdag			
	15-nov	woensdag			
	16-nov	donderdag			
	17-nov	vrijdag			
	20-nov	maandag	13.15-16.45 uur	**Statencommissie 1**	Deze commissievergadering voedt PS van 11 december
			18.15-21.45 uur	**Statencommissie 2**	
	21-nov	dinsdag			
	22-nov	woensdag			
	23-nov	donderdag		reservedatum commissies	
	24-nov	vrijdag			

Week	Datum	dag	tijd	bijeenkomst	Onderwerp
	28-nov	dinsdag	13.15-16.45 uur	**Statencommissie 3**	Deze commissievergadering voedt PS van 11 december
			18.15-21.45 uur	**Statencommissie 4**	Deze commissievergadering voedt PS van 11 december
	29-nov	woensdag			
	30-nov	donderdag			
	1-dec	vrijdag			
	4-dec	maandag		Statenmaandag	Ruimte voor werkbezoeken
	5-dec	dinsdag			
	6-dec	woensdag			
	7-dec	donderdag		reservedatum commissies	
	8-dec	vrijdag			
	11-dec	maandag	09.30-11.00 uur	Presidium	
			13.00 uur	**Provinciale Staten**	
	12-dec	dinsdag			
	13-dec	woensdag			
	14-dec	donderdag			
	15-dec	vrijdag			
	18-dec	maandag	13.00 uur	**Provinciale Staten (uitloop)**	
	19-dec	dinsdag		Agendacommissie PS	
	20-dec	woensdag			
	21-dec	donderdag			
	22-dec	vrijdag			

Week	Datum	dag	tijd	bijeenkomst	Onderwerp
23 december 2023 t/m 7 januari 2024 kerstvakantie					
	25-dec	maandag	*Kerstmis*		
	26-dec	dinsdag	*Kerstmis*		
	27-dec	woensdag			
	28-dec	donderdag			
	29-dec	vrijdag			
	1-jan	maandag			
	2-jan	dinsdag			
	3-jan	woensdag			
	4-jan	donderdag			
	5-jan	vrijdag			
	8-jan	maandag			
	9-jan	dinsdag			
	10-jan	woensdag			
	11-jan	donderdag			*Nieuwjaarsreceptie Bestuur (o.v.b.)*
	12-jan	vrijdag			
	15-jan	maandag	13.15-16.45 uur	**Statencommissie 1**	Deze commissie voedt PS van 5 februari
			18.15-21.45 uur	**Statencommissie 2**	Deze commissie voedt PS van 5 februari
	16-jan	dinsdag			
	17-jan	woensdag			
	18-jan	donderdag		reservedatum commissies	
	19-jan	vrijdag			

Week	Datum	dag	tijd	bijeenkomst	Onderwerp
	22-jan	maandag	13.15-16.45 uur	**Statencommissie 3**	Deze commissie voedt PS van 5 februari
			18.15-21.45 uur	**Statencommissie 4**	Deze commissie voedt PS van 5 februari
	23-jan	dinsdag			
	24-jan	woensdag			
	25-jan	donderdag		reservedatum commissies	
	26-jan	vrijdag			
	29-jan	maandag		Statenmaandag	Ruimte voor werkbezoeken
	30-jan	dinsdag			
	31-jan	woensdag			
	1-feb	donderdag			
	2-feb	vrijdag			
	5-feb	maandag	09.30-11.00 uur	Presidium	
			13.00 uur	**Provinciale Staten**	
	6-feb	dinsdag			

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 27 juni 2022

Onderwerp: Vergaderschema PS en Statencommissies 2023

Bijlagen:
- **Ontwerpbesluit**
- **Vergaderschema PS en Statencommissies 2023**

1. Inleiding

Op grond van het bepaalde in artikel 17, eerste lid, van de Provinciewet, als ook artikel 12, eerste lid van het Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten en Statencommissies van Noord-Holland 2015, biedt het presidium aan PS het vergaderschema aan.

Het presidium heeft in zijn vergadering van 27 juni 2022 gesproken over het vergaderschema voor de vergaderingen van Provinciale Staten en Statencommissies in 2023. Omdat op 15 maart 2023 Statenverkiezingen plaatsvinden wordt het vergaderschema tot en met die datum door uw Staten vastgesteld. Het aansluitende deel is “indicatief” en wordt ter vaststelling aangeboden aan de nieuwe Staten.

Op grond van het bepaalde in artikel 17, eerste lid, van de Provinciewet, als ook artikel 12, eerste lid van het Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten en Statencommissies van Noord-Holland 2015, biedt het presidium u hierbij het vergaderschema aan.

2. Uitgangspunten

Het vergaderschema voor 2023 is gebaseerd op voorgaande vergaderschema’s, als ook op de in de loop der jaren ervaren knelpunten en eerder vastgestelde uitgangspunten:

1. Statenleden dienen voldoende gelegenheid te hebben om de Staten- en commissievergaderingen goed voor te bereiden. Rekening is gehouden met de mogelijkheid voor fracties om tijdig te kunnen vergaderen vóórdat de Staten vergaderen, door de week voor de Statenvergadering zo veel als mogelijk vrij te houden. De aansluiting van de commissievergaderingen op de vergaderingen van Provinciale Staten is daarbij ook belangrijk, zodat adviezen van de commissies tijdig naar de Staten kunnen worden verzonden.
   Ook wordt zoveel als mogelijk rekening gehouden met het uitgangspunt om geen vergaderingen direct na een recesweek te organiseren. Alleen voor de vergadering van Provinciale Staten van maandag 6 maart valt hier niet aan te ontkomen.

2. De begrotingscyclus, zoals die door Provinciale Staten wordt gehanteerd, is in het vergaderschema voor 2023 verwerkt en afgestemd met de ambtelijke organisatie van Gedeputeerde Staten. Een overzicht van deze data is bijgevoegd als bijlage bij dit memo.
3. De vaste vergaderdag voor Provinciale Staten en Statencommissies, de Statendag, is de maandag. De reservedatum voor commissievergaderingen is de donderdagavond en alleen indien strikt noodzakelijk wordt de dondermiddag als uitloop gebruikt.
4. Op 15 maart 2023 zijn de verkiezingen voor Provinciale Staten. Het is aan de nieuwe Staten om te bepalen op welke wijze zij vergaderen en het vergaderschema verder vast te stellen. Ervan uitgaande dat de maandag de vaste Statendag blijft is er een indicatief vergaderschema opgesteld met ruimte voor een inwerkprogramma voor de nieuwe Staten, een Statenvergadering op de dag van de Eerste Kamerverkiezingen en een planning voor voldoende commissie- en Statenvergaderingen vanaf juni 2023.

3. Toelichting

Statenverkiezingen

Op 15 maart 2023 vinden de verkiezingen voor Provinciale Staten plaats. Daarom zullen er in 2023 een aantal buitengewone Statenvergaderingen georganiseerd moeten worden.

Op woensdag 22 maart 2023 is de afscheidsvergadering van de huidige samenstelling van Provinciale Staten en op donderdag 23 maart 2023 is de installatievergadering voor de nieuwe samenstelling van Provinciale Staten. Voorafgaand aan de afscheidsvergadering is een bijeenkomst voorzien om afscheid te nemen van de duo-commissieleden die zich in deze periode hebben ingezet.

Verkiezingen Eerste Kamer

De verkiezing van de Eerste Kamer is op dinsdag 30 mei, stipt om 15.00 uur. Deze verkiezing dient plaats te vinden tijdens een vergadering van Provinciale Staten. In het vergaderschema wordt er rekening mee gehouden dat er indien gewenst ook andere onderwerpen op de agenda komen en indien nodig een interim-Statencommissie op maandag 15 mei besluiten kunnen voorbereiden.

Ruimte voor extra commissievergaderingen

De meeste donderdagavonden in het schema zijn gereserveerd voor eventuele extra commissievergaderingen. Het is gebruikelijk dat een commissie zelf besluit over het extra vergaderen op reservedata. Uitgangspunt is dat hier zo min mogelijk gebruik van wordt gemaakt.

De eindtijd van Statenvergaderingen wordt strikt gehandhaafd en bij uitloop wordt in principe gebruik gemaakt van reservemaandagen.

Verdeling dagdelen commissies, PS en werkbezoeken

Op een vaste vergaderdag vergadert een commissie op de maandagmiddag en een commissie op de maandagavond. Gemiddeld zijn twee van de vier maandagen per maand in gebruik als commissiedag en gemiddeld één maandag per maand voor de Statenvergadering. De resterende maandag kan gebruikt worden voor onder meer werkbezoeken en andere Statengerelateerde activiteiten.

4. Planning en Control-cyclus

Het presidium stelt voor dat leden van PS (uiterlijk een week na de digitale verzending) alleen op aanvraag de fysieke ontwerpbegroting 2024 ontvangen, zoals gebruikelijk. In het overzicht in de bijlage zijn alle belangrijke data van de P&C cyclus opgenomen.

Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

A. Th. H. van Dijk, voorzitter presidium

M. Admiraal, griffier presidium

Ontwerpbesluit

Nr. 46-2022

Provinciale Staten van Noord-Holland;

- gelezen de voordracht van het presidium van 27 juni 2022;
- gelet op artikel 17, eerste lid, van de Provinciewet;
- gelet op artikel 12, eerste lid, van het Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten en Statencommissies van Noord-Holland 2015;

besluiten:

1. het bijgevoegde vergaderschema voor de vergaderingen van Provinciale Staten en Statencommissies ten behoeve van 1 januari 2023 tot en met 15 maart 2023 vast te stellen;
2. het indicatieve vergaderschema van 15 maart tot en met 31 december 2023 ter vaststelling voor te leggen aan de nieuwe Staten;
3. het college van Gedeputeerde Staten op te dragen de Planning en Control-kalender te baseren op het vergaderschema voor de vergaderingen van Provinciale Staten en Statencommissies 2023.

Haarlem, 4 juli 2022

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

statengriffier,

Provincie Noord-Holland

PS-vergadering

Dossiernummer	9941
Extern Zaak ID	1808369
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	4 juli 2022
Agendapunt	9
Titel	Jaarstukken 2021 (VD-41).
Organisatieonderdeel	CZ/FIN

Geagendeerd	Vergaderdatum
Ingekomen stukken ter kennisname	31 mei 2022
PS-vergadering	**4 juli 2022**

Toelichting

In de jaarstukken 2021 legt het college verantwoording af over het gevoerde beleid en de behaalde output in het jaar 2021. Het college besluit de jaarstukken 2021 ter besluitvorming toe te zenden aan Provinciale Staten.

Provincie
Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
S. Ibrahim
CZ/FIN

Telefoonnummer +31235145288
salih.ibrahim@noord-holland.nl

Verzenddatum

18 MEI 2022

Kenmerk
1808369/1808377

Uw kenmerk

Betreft: Jaarstukken 2021

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande statenvoordracht met het bijbehorende ontwerpbesluit, met bijlagen, over de jaarstukken 2021

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

2 bijlage(n)

1. Voordracht PS

2. Jaarstukken 2021

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Jaarstukken 2021

Inhoudsopgave

1. Inleiding 4
Leeswijzer 5
2. In één oogopslag 6
3. Programmaverantwoording 2021 8
Programma 1. Openbaar bestuur 9
Programma 2. Klimaat en Milieu 23
Programma 3. Ruimte en Water 39
Programma 4. Bereikbaarheid 65
Programma 5. Groen 86
Programma 6. Economie, Cultuur en Welzijn 104
Programma 7. Financiën en Bedrijfsvoering 121
Programma 8. Economisch herstel en duurzaamheid 128
4 Paragrafen 132
4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 133
4.2 Onderhoud kapitaalgoederen 148
4.3 Financiering 154
4.4 Bedrijfsvoering 157
4.5 Verbonden partijen 164
4.6 Grondbeleid 182
4.7 Provinciale heffingen 186
5. Jaarrekening 194
5.1 Overzicht van baten en lasten en toelichting 194
5.2 Balans en toelichting 234
5.3 Gerealiseerde baten en lasten per taakveld 311
5.4 Overzicht van specifieke uitkeringen (art. 58) 313
6. Bijlagen 326

Jaarverslag

1. Inleiding

Inleiding

In het afgelopen jaar 2021is het dagelijks leven van de Noord-Hollandse bevolking sterk ontwricht geraakt door de coronapandemie. De inhoudelijke ambities uit het provincieakkoord bleven actueel, zij het dat de coronabeperkingen vanzelfsprekend ook het provinciaal functioneren hebben beïnvloed. Het provinciale Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds, dat is opgezet om de gevolgen van de coronacrisis te verzachten en de verduurzaming van de bouwde omgeving te versnellen, is dit jaar verder uitgebouwd. Er zijn maatregelen genomen of voorbereid om de verduurzaming van de gebouwde omgeving te stimuleren, de culturele sector te steunen en de arbeidsmarkt voor de techniek te verbeteren.

Tegen die achtergrond is ook gedurende het coronajaar 2021 verder gewerkt aan provinciale kernthema's als duurzaamheid, schone energie, bereikbaarheid, cultuurhistorie, natuur en een gezonde leefomgeving. Uit de midterm review van het coalitieakkoord, die medio 2021 is uitgevoerd, blijkt dat de uitvoering van het coalitieakkoord Duurzaam Doorpakken! ondanks een aantal ingrijpende nieuwe ontwikkelingen, zoals de corona en stikstofcrisis, goed op koers ligt. In de afgelopen is hard gewerkt om het beleid en het instrumentarium vorm te geven. De nadruk komt nu sterk te liggen op de uitvoering van de plannen en het realiseren van de provinciale opgaven.

Het stikstofvraagstuk blijft één van de grote uitdagingen voor de provincie. Om natuurherstel en stikstofreductie mogelijk te maken, is vanuit onze rol als gebiedsautoriteit gekozen voor een provinciebrede en gebiedsgerichte aanpak. De uitvoering van het beleid wordt in nauwe samenwerking met de partners in de regio en het Rijk vormgegeven. Dat geldt ook voor het thema wonen, dat eveneens aan urgentie heeft gewonnen. In 2021 is het tekort aan woningen alleen maar nijpender geworden. Daarom is een Masterplan Wonen opgesteld om te onderzoeken welke extra maatregelen de provincie kan treffen om meer en betaalbare woningen te realiseren. Op het gebied van energietransitie zijn in 2021 enkele belangrijke mijlpalen bereikt. De RES 1.0 is aangenomen en er is een uitvoeringsprogramma RES opgesteld. De Taskforce Energie-infrastructuur is opgericht – een samenwerkingsverband dat in eerste instantie gericht is op het aanpakken van de meest urgente knelpunten in het elektriciteitsnet.

Het nieuwe Regeerakkoord en het 'Fit for 55' pakket van de Europese Commissie om CO2-uitstoot verder te verlagen, zijn kaderstellend voor het provinciale beleid en daarmee van groot belang voor de uitvoering van dat beleid in de komende jaren. Hoewel de concrete uitwerking van deze Europese en landelijke plannen nog vorm moet krijgen, zijn ze gericht op een versnelling van de grote transities. Dat zal voor Noord-Holland nog geen gemakkelijke opgave zijn, gezien het feit dat zich in deze provincie veel opgaven van nationaal belang bevinden.

De provincie Noord-Holland beschikt over sturend vermogen op basis van geldmiddelen en een eigen juridisch instrumentarium. Als middenbestuur heeft Noord-Holland telkens partners nodig. Succesvol provinciaal beleid bestaat uit constructief samenwerken, uitgaande van de juiste beleidskeuzes. Daarbij lijkt de regionale schaal steeds meer het dominante schaalniveau te zijn waarop maatschappelijke vraagstukken aan de orde zijn, waar bedrijven opereren en waar gemeenten en andere overheden onderling samenwerken. Voor de uitvoering van het provinciale beleid zijn wij sterk afhankelijk van deze regionale en gebiedsgerichte samenwerking.

Als we vinden dat onze ambities onvoldoende waargemaakt zijn, of als we worden geconfronteerd met onverwachte ontwikkelingen, dan zullen we ons er als provinciebestuur hard

voor maken dat de uitvoering van de acties wordt versterkt. Daarbij nemen we nieuwe externe inzichten mee. Dit kan leiden tot een aangepaste inzet van onze middelen. Hiervoor is de jaarlijkse begroting het instrument om bij te kunnen sturen wanneer dat nodig is.

Leeswijzer

In deze leeswijzer geven wij u een overzicht van de opbouw van de jaarstukken en lichten we een aantal algemene onderdelen toe.

Het "Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)" schrijft voor welke onderdelen verplicht moeten zijn opgenomen in de jaarstukken van een provincie. Onze jaarstukken voldoen aan die voorschriften.

De jaarstukken 2021 van de Provincie Noord-Holland zijn als volgt opgebouwd:

Inleiding en leeswijzer

Jaarverslag

- Programmaverantwoording
- Paragrafen

Jaarrekening

- Overzicht van baten en lasten en toelichting
- Balans en toelichting
- Sisa-verantwoording

Bijlagen

Jaarverslag

Het jaarverslag sluit qua opbouw verplicht aan bij de programmabegroting.

De jaarrekening

De financiële jaarrekening bestaat uit het overzicht van baten en lasten en de balans. Dit is het onderdeel waar de accountant het grootste deel van zijn controle op richt. Hij beoordeelt daarbij of de getallen en toelichtingen een getrouwe weergave zijn van de werkelijkheid en of ons financieel handelen rechtmatig (volgens de regels) tot stand is gekomen.

2. In één oogopslag

In één oogopslag (x 1.000 euro)

	Ontwerp begroting 2021	Actuele begroting 2021	Jaarrekening 2021	Bedrag verschil
Lasten	550.369	574.153	532.091	42.062
Baten	-463.501	-515.857	-518.012	2.155
Saldo van baten en lasten	**86.868**	**58.296**	**14.079**	**44.216**
Stortingen reserves	206.200	484.610	483.304	1.306
Onttrekking reserves	-300.427	-549.667	-515.270	-34.397
Resultaat	**-7.359**	**-6.762**	**-17.887**	**11.125**

(een positief verschil is voordelig)

Analyse van het resultaat

Resultaat

Het rekeningresultaat 2021 bedraagt € 17,9 miljoen voordelig. Het begrote resultaat na de laatste begrotingswijziging bedroeg € 6,8 miljoen voordelig. Dit betekent dat het resultaat € 11,1 miljoen voordeliger is dan verwacht bij de laatste begrotingswijziging.

Uitgaven (lasten)

De provincie heeft in 2021 € 532,1 miljoen uitgegeven ten behoeve van de beleidsterreinen Openbaar bestuur, Klimaat en Milieu, Ruimte en Water, Bereikbaarheid, Groen, Economie Cultuur en Welzijn, Financiën en Bedrijfsvoering. De uitgaven zijn € 42,1 miljoen lager dan begroot. Het grootste verschil in de uitgaven ten opzichte van de begroting zit in de programma's Bereikbaarheid, Ruimte en Water en Klimaat en Milieu, Financiën en Bedrijfsvoering.
Binnen het programma Bereikbaarheid zijn de voornaamste oorzaken voor de lagere uitgaven een lagere besteding aan subsidies Mobiliteitsbeleid Fiets, op verzoek van enkele gemeentes zijn subsidies doorgeschoven naar 2022. Daarnaast is minder groot onderhoud gepleegd aan wegen, verzoek tot wijzigingen vanuit gebiedscontracten waarvan de uitvoering naar 2022 wordt doorgeschoven van onder meer de Leeghwaterbrug, Weg & Waterhuis.

Binnen programma Ruimte en Water zijn in 2021 geen aanvragen binnengekomen voor de uitvoeringsregeling APRK. De verwachting is dat deze aanvragen wel in 2022 worden gedaan. Daarnaast zijn voor de SOK HHNK minder kosten gemaakt. Door administratieve wijzigingen die aan het eind van 2021 aan het licht kwamen, komt een deel van de realisatie bij een nieuw ondertekenmoment en dat is in 2022. Dan zullen deze kosten betaald worden.

Binnen programma Klimaat en Milieu zijn de lasten voor Gebiedsgericht Grondwaterbeheer het Gooi lager uitgevallen. Door de BBV verslagregelgeving mag de afkoopsom niet ten laste van 2021 gebracht. Daarnaast zijn voor enkele uitvoeringsregelingen minder aanvragen binnen gekomen en een aantal aan het eind van 2021 waardoor de verlening pas in 2022 kan plaatsvinden.

Binnen programma Financiën en Bedrijfsvoering is de post afrekeningsverschillen in 2021 hoger uitgevallen dan gedacht. Dit heeft te maken met de eindafrekening van een aantal subsidies waar

de werkelijke lasten lager zijn uitgevallen dan de verleende subsidie. Daarnaast zijn de kosten voor bedrijfsvoering in 2021 lager uitgevallen.

Inkomsten (baten)
De provincie heeft in 2021 € 518,0 miljoen aan inkomsten(baten) ontvangen. De grootste bronnen van inkomsten voor de provincie zijn:

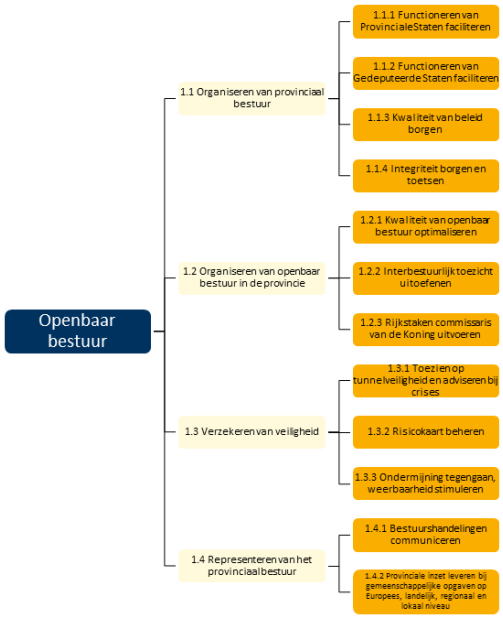
- Lokale heffingen, provinciale opcenten op de motorrijtuigenbelasting): € 226,3 miljoen;
- Algemene uitkering vanuit het Rijk, Provinciefonds: € 223,5 miljoen;
- Ontvangen dividend: € 14,4 miljoen.

Reservemutaties
Vanuit de reserves is in 2021 € 231,3 miljoen onttrokken ten behoeve van uitgaven in 2021. Er is in 2021 € 424,0 miljoen gestort in de reserves ten behoeve van uitgaven in toekomstige jaren. Het resterende deel van de totale storting van € 483,3 miljoen en de totale onttrekkingen van € 515,3 miljoen zoals weergegeven in de tabel "in 1 oogopslag" bestaat uit een vrijval van reserves van € 224,7 miljoen en € 59,3 miljoen overheveling tussen verschillende reserves in het kader van de herschikking van de bestemmingsreserves in 2021.

3. Programmaverantwoording 2021

Programma 1. Openbaar bestuur

Doelenboom

Maatschappelijk doel

Inwoners van Noord-Holland moeten kunnen rekenen op een goed functionerend bestuur. Wij zetten daar op in door de financiële handel en wandel van gemeenten strak te volgen, regelmatig te overleggen met gemeentebesturen, duidelijk te communiceren over wat we zelf doen en door het vertegenwoordigen van de Noord-Hollandse belangen in Europa en Den Haag.

Wettelijk beleidskader

- Gemeentewet
- Provinciewet
- Wet algemene regels herindeling
- Beleidskader gemeentelijke herindeling

Provinciaal beleidskader

- Evaluatiekader Subsidies 2018
- MRA agenda 2020-2024
- Europastrategie Noord-Holland 2017-2021
- IBT-beleid 2018-2021, inclusief Uitvoeringsplan 2018 en 2019/2020
- Verordening systematische toezichtinformatie Noord-Holland
- Aanvullend beleidskader voor het interbestuurlijk archieftoezicht
- Beleidskader indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing
- Instellingsbesluit Eenheid Screening en Bewakingsaanpak 2019
- Beleidsregel Wet Bibob Noord-Holland 2019

- Gedragscode integriteit voor Statenleden, duo-commissieleden, gedeputeerden en de commisaris van de Koning van de provincie NH 2012
- Regeling gedragscode ambtelijke integriteit
- Regeling melden vermoeden misstand
- Agenda toekomst van het toezicht

Rekening Programma – Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 1				Openbaar bestuur
	Ontwerp begroting 2021	Actuele begroting 2021	Jaarrekening 2021	Bedrag verschil *
Lasten	21.542	21.592	19.955	1.637
Baten	-93	-157	-145	-12
Saldo van baten en lasten	21.449	21.435	19.810	1.625
Stortingen reserves	0	0	0	0
Onttrekking reserves	-1.604	-2.217	-2.740	523
Resultaat	**19.845**	**19.218**	**17.070**	**2.148**

(een positief verschil is voordelig)

Verbonden partijen

OD	Verbonden partij	Publiek doel
1.1.1	Randstedelijke Rekenkamer	Rekenkamerfunctie
1.4.2	Interprovinciaal Overleg	Belangenbehartiging provincies

(Verdere informatie is te vinden in de paragraaf verbonden partijen)

1.1 Organiseren van provinciaal bestuur

Toelichting

Prioriteiten:

In de begroting 2021 zijn binnen dit beleidsdoel geen prioriteiten benoemd.

1.1.1 Functioneren van Provinciale Staten faciliteren

Toelichting

De Statengriffie ondersteunt Provinciale Staten (PS) onder meer bij het voorbereiden en afhandelen van vergaderingen, het verwerken van schriftelijke vragen, besluitvorming openbaar maken en het organiseren van diverse bijeenkomsten. Vanwege de coronamaatregelen vond veel online plaats. De Statenvergaderingen vonden hybride plaats, uitgezonderd de vergadering in Egmond aan Zee. Dankzij digitale aanpassingen en extra ondersteuning verliepen de vergaderingen goed. Ook vonden stemmingen, installatie van Statenleden en technische briefings vaak online plaats.

De voorgenomen ‘Gast van de Statenbijeenkomsten’ voor gemeenteraadsleden gingen niet door en het aantal werkbezoeken was beperkt. Wel vonden in Pakhuis de Zwijger 3 online te volgen gesprekken plaats over mobiliteit, wonen en de stikstofcrisis. Alle jeugdparticipatie-activiteiten van PS gingen door, soms op alternatieve wijze. Een online debatwedstrijd van ‘Op Weg naar Het Lagerhuis’ werd uitgezonden vanuit de Statenzaal maar het Jeugddebat vond wel fysiek plaats. Een tweede serie Whats Next was te zien op AT5 en NH-media en werd gedeeld op diverse social

media. Bij de Willem Arondéuslezing was het aantal bezoekers beperkt tot 200. De 16e Willem Arondéuslezing en de uitreiking van Ribbius Peletierpenning waren wel voor iedereen online te volgen. Tijdens de Statendag spraken PS over het effectief inzetten van stateninstrumenten en gingen PS en GS in op hun samenwerking en bevoegdheden. De werkgroep burgerparticipatie keek naar de uitgangspunten voor burgerparticipatie en stelde een concept plan van aanpak op met uitgangspunten voor een pilot burgerparticipatie.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Organiseren en afhandelen van vergaderingen voor Provinciale Staten	Aantal	12	11	
Organiseren van de uitreiking van de Ribbius Peletierpenning	Aantal	1	1	
Organiseren van “Gast van de Staten” bijeenkomsten	Aantal	6	0	In het jaar 2021 zijn door corona wijzigingen in de indicatoren opgetreden. Er zijn geen Gast van de Staten bijeenkomsten georganiseerd.
Rapporten van de Randstedelijke Rekenkamer	Aantal	3	3	
Opkomst bij gemeenteraadsverkiezingen 2022 (BBV indicator)	Percentage			Geen cijfers bekend van Noord-Holland voor de verkiezingen in 2022
Opkomst bij Tweede Kamerverkiezingen 2021 (BBV indicator)	Percentage		79%	Betreft het opkomstpercentage in Noord-Holland. Opkomstpercentage Nederland: 79%
Opkomst bij Provinciale Statenverkiezingen 2019 (BBV indicator)	Percentage		56%	Betreft het opkomstpercentage in Noord-Holland Opkomstpercentage Nederland: 56%

1.1.2 Functioneren van Gedeputeerde Staten faciliteren

Toelichting

Hier worden de kosten van het faciliteren van Gedeputeerde Staten verantwoord. Het betreft onder meer secretariële en administratieve ondersteuning, het vervoer van de GS-leden, en het organiseren en uitvoeren van representatieve bijeenkomsten.

1.1.3 Kwaliteit van beleid borgen

Toelichting

Onderzoeken, evaluaties en monitoring vinden plaats om inzicht te krijgen in de effectiviteit van het gevoerde beleid, om te leren, om beleid tussentijds bij te sturen en om verantwoording af te leggen.

De volgende beleidsonderzoeken en -evaluaties zijn in 2021 onder meer uitgevoerd: Opvolgingsonderzoek boekjaarsubsidie Fauna Beheereenheid Noord-Holland, Bevolkingsprognose Noord-Holland 2021-2050, Deelevaluatie Cultuurbeleid 2017 – 2020: Erfgoed en Herbestemming,

Evaluatie eenmalige subsidies Solar lab.
In 2021 zijn onder meer de volgende viewers en dashboards opgesteld en/of geactualiseerd: OV-knooppunten planviewer, Detailhandel dashboard, Dashboard Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving, Dashboard Verblijfsrecreatie, Dashboard Wonen, viewer Kleine Infrastructuur, viewer Klimaatadaptatie.
De belangrijkste in 2021 uitgevoerde/geactualiseerde monitors zijn: Coronamonitor, Brede Basismonitor (nieuw), Monitor Wonen, Monitor kantoren en bedrijventerreinen en Monitor detailhandel.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Uitgevoerde beleidsonderzoeken en -evaluaties	Aantal	5	5	
Opgestelde en geactualiseerde op data- en gis-analyse gebaseerde viewers en dashboards	Aantal	5	5	
Uitgevoerde monitors	Aantal	5	5	

1.1.4 Integriteit borgen en toetsen

Toelichting

GS onderzoeken de integriteit van partners van de provincie Noord-Holland. Het gaat om ontvangers van subsidies, aanvragers en houders van vergunningen, kopers van provinciaal vastgoed en winnaars van aanbestedingen. GS onderzoeken de integriteit van deze betrokkenen, en hun zakelijke relaties, met behulp van open en gesloten bronnen. Zo minimaliseren GS het risico dat deze partners de samenwerking met de provincie misbruiken voor het plegen van strafbare feiten, zoals witwassen en milieucriminaliteit. De Eenheid Screening en Bewakingsaanpak (Eenheid SBA) voert deze onderzoeken op verzoek ook uit voor de provincies Utrecht en Flevoland.

In 2021 heeft de Eenheid SBA in totaal 188 toetsen uitgevoerd op grond van de wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (wet Bibob). Door een risicogerichte benadering zijn dit er aanzienlijk meer dan begroot. Voor de provincie Noord-Holland zijn 171 Bibob-toetsen uitgevoerd, verdeeld in 60 aanbestedingen, 20 vergunningaanvragen, 88 subsidies en 3 vastgoedtransacties. Dit is met name een stijging in het aantal onderzoeken bij het werkveld aanbestedingen ten opzichte van vorig jaar, omdat alle partijen van de raamovereenkomst Ingenieurs- en adviesdiensten zijn onderzocht. Voor de provincies Utrecht en Flevoland zijn in totaal 17 toetsen uitgevoerd. Tot slotte zijn er ook 17 overige integriteitsonderzoeken uitgevoerd die niet onder de Wet Bibob vallen.

Voor de provinciale organisatie is een coördinator integriteit aangesteld, 2 interne vertrouwenspersonen en 1 externe vertrouwenspersoon. De coördinator integriteit stelt een Jaarverslag Integriteit op dat ter verantwoording voor het gevoerde integriteitsbeleid wordt aangeboden aan PS. De vertrouwenspersonen verantwoorden hun werkzaamheden jaarlijks in het Jaarverslag vertrouwenspersonen ongewenste omgangsvormen en integriteit.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Aantal uitgevoerde Bibobtoetsen	Aantal	100	188	De stijging van het aantal toetsen is onder andere een gevolg van het aanpassen van de werkwijze op meerdere werkvelden door structureel onderzoek uit te voeren met een risicogerichte benadering

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

Beleidsdoel 1.1 Organiseren van provinciaal bestuur

	Lasten	Ontwerp begroting 2021	Actuele begroting 2021	Jaarrekening 2021	Bedrag verschil *
1.1.1	Functioneren van Provinciale Staten faciliteren	4.060	4.110	3.932	178
1.1.2	Functioneren van Gedeputeerde staten faciliteren	3.912	3.417	2.708	709
1.1.3	Kwaliteit van beleid borgen	3.288	3.268	2.999	269
1.1.4	Integriteit borgen en toetsen	697	749	636	113
	Totaal lasten	11.957	11.544	10.275	1.269
	Totaal baten	-50	-20	-15	-5
	Totaal saldo	11.907	11.524	10.260	1.264
	Storting				
		0	0	0	0
	Onttrekking				
		0	0	0	0
	Resultaat	**11.907**	**11.524**	**10.260**	**1.264**

(een positief verschil is voordelig)

1.2 Organiseren van openbaar bestuur in de provincie

Toelichting

Prioriteiten:

Om de regionale samenwerking te versterken zijn we in 2019 begonnen met de verkenning naar regionale samenwerkingsagenda's tussen provincie en bestuurlijke deelregio's. In 2021 hebben deze verkenningen geresulteerd in 2 regionale samenwerkingsagenda's, namelijk met de Gooi- en Vechtstreek en met de regio Zuid-Kennemerland. Daarnaast zijn de bestuurlijke samenwerkingsafspraken in de Metropoolregio Amsterdam (MRA), op basis waarvan de samenwerking tussen de MRA-partners plaatsvindt, vernieuwd. Verder is met de gemeenten in regio's West-Friesland, Alkmaar en Zaanstreek Waterland het gesprek gevoerd over de bestuurlijke ontwikkelingen in de regio. Tot slot was de provincie medeopdrachtgever voor het onderzoek naar de Bestuurlijke Regionale Ecosystemen in Noord-Holland Noord.

1.2.1 Kwaliteit van openbaar bestuur optimaliseren

Toelichting

De provincie heeft in 2021 diverse overleggen gevoerd over bestuurskracht, de bestuurlijke toekomst, en de regionale samenwerking met de gemeenten in regio West-Friesland, regio Alkmaar, regio Zaanstreek Waterland.

Daarnaast zijn de gemeenten Zandvoort, Medemblik een Oostzaan door de provincie ondersteund bij hun onderzoek naar hun bestuurlijke toekomst. Ook zijn de regio Kop van Noord-Holland, de regio West-Friesland geholpen bij de organisatie van hun regionale raadsledenbijeenkomsten en regio Zuid-Kennemerland bij de voorbereiding daartoe in 2021. Verder was de provincie medeopdrachtgever voor het onderzoek naar de Bestuurlijke Regionale Ecosystemen in Noord-Holland Noord. De onderzoeksresultaten zijn in december 2021 opgeleverd.

De 3 herindelingen Amsterdam-Weesp, Langedijk-Heerhugowaard, en Beemster-Purmerend zijn in de Eerste Kamer vastgesteld. Gedeputeerde Staten hebben vervolgens de grensbeschrijvingen, de overzichten voor de data herindelingsverkiezingen, en een rechtspositioneel besluit ter afronding van de herindeling vastgesteld. Eind december 2021 is het verzoek van de Minister van Binnenlandse Zaken, naar aanleiding van de Tweede Kamermotie, ontvangen. De Minister verzoekt de herindeling Langedijk-Heerhugowaard binnen 2 jaar te evalueren en te bezien of een grenscorrectie voor Sint Pancras en Koedijk een duurzame oplossing is.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Bestuurlijke gesprekken gevoerd	Aantal	20	20	
Adviezen over herindelingen aan minister van BZK gegeven	Aantal	0	0	

1.2.2 Interbestuurlijk toezicht uitoefenen

Toelichting

GS zijn verantwoordelijk voor het interbestuurlijk toezicht (IBT) op gemeenten en gemeenschappelijke regelingen. Daarnaast houden GS ook toezicht op de waterschappen. GS kunnen in het kader van generiek (algemeen) toezicht als interbestuurlijk toezichthouder ingrijpen wanneer een gemeente, waterschap of gemeenschappelijke regeling de wettelijke taken niet goed uitvoert.

Via het financieel (specifiek) toezicht bevorderen GS een gezond en evenwichtig financieel beleid en beheer bij gemeenten en gemeenschappelijke regelingen. GS kunnen zo nodig gemeenten onder preventief toezicht plaatsen (gemeenten hebben vooraf goedkeuring van GS nodig).

Eind 2021 is er nieuw IBT Beleid voor de periode 2022-2025 door GS vastgesteld. Het nieuwe kader geeft de wijze aan waarop binnen de provincie Noord-Holland het interbestuurlijk toezicht wordt uitgevoerd. Voor 2021 is geen afzonderlijk Uitvoeringsplan IBT opgesteld. Aan de hand van een activiteitenlijst is aan de uitvoering van het interbestuurlijk toezicht vormgegeven voor dat jaar.

De provincie Noord-Holland maakt jaarlijks de beoordelingsresultaten van het Interbestuurlijk Toezicht openbaar. De resultaten van de beoordelingen van alle gemeenten over 2021 worden op www.noord-holland.nl/ibt en in het Jaarverslag 2021 vermeld. Om de beoordelingen van alle gemeenten inzichtelijk te maken, zijn de gegevens ook verwerkt in de interactieve kaart.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Alle gemeenten/gemeenschappelijke regelingen beoordeeld a.d.h.v. vastgesteld toezichtregime en waterschappen beoordeeld	Percentage	100%	89%	In 2021 hebben de COVID omstandigheden druk gezet op het halen van het jaarlijkse doel (alle gemeenten, gemeenschappelijke regelingen). Er is prioriteit gegeven daar waar de meeste aandacht nodig was. De overige niet (volledig) behandelde gemeenten, regelingen worden in 2022 in ieder geval aan nader onderzoek onderworpen. De 3 waterschappen zijn in 2021 beoordeeld.
In Uitvoeringsplan bepaalde verdiepingsonderzoeken en praktijktoetsen uitgevoerd	Percentage	100%	100%	Het verdiepingsonderzoek ‘evenementen’ is afgerond. Verder zijn er in 2021 geen extra praktijktoetsen uitgevoerd.
Toezichtoordelen over voorgaand jaar gepubliceerd	Percentage	100%	100%	

1.2.3 Rijkstaken commissaris van de Koning uitvoeren

Toelichting

Als rijksheer heeft de commissaris van de Koning (cvdK) diverse taken die zijn vastgelegd in de ambtsinstructie. Over de uitvoering van zijn rijkstaken is de cvdK verantwoording verschuldigd aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Op het gebied van burgemeesterszaken zijn in 2021 8 kroonbenoemde burgemeesters door de cvdK beëdigd in de gemeenten Den Helder, Waterland, Landsmeer, Oostzaan, Alkmaar, Opmeer, Heiloo en Bergen. Daarnaast zijn er door de cvdK 5 waarnemers benoemd in de gemeenten Oostzaan, Opmeer, Heemskerk, Hilversum en Dijk en Waard. Ook zijn er in het afgelopen jaar 2 burgemeesters herbenoemd in de gemeenten Purmerend en Diemen. In het kader van functieonderhoud houdt de cvdK volgens een vaste cyclus in het eerste, derde en vijfde jaar van de ambtstermijn voortgangsgesprekken (zogenaamde jaargesprekken) met de burgemeesters in Noord-Holland. In 2021 zijn alle geplande jaargesprekken gevoerd.
Verder heeft de commissaris 2 inhoudelijke burgemeestersbijeenkomsten georganiseerd. De een over de actuele ontwikkelingen in het burgemeestersambt, naar aanleiding van de door het kabinet opgestelde beschouwing Begin zonder einde? Beschouwing van de discussie over de spanningen binnen het burgemeestersambt. De tweede bijeenkomst stond in het teken van integriteit en weerbaarheid in de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen.

De cvdK heeft in zijn rol als rijksheer in 2021 12 ambtsbezoeken afgelegd aan de volgende gemeenten: Beverwijk, Castricum, Amstelveen, Beemster, Langedijk, Stede Broec, Schagen, Gooise Meren, Heerhugowaard, Enkhuizen, Texel en Bloemendaal. In geval van een bestuurlijke integriteitskwestie kan de cvdK besluiten tot een zelfstandig integriteitsonderzoek. In 2021 zijn

geen integriteitsonderzoeken door de cvdK geïnitieerd. In 2021 zijn 34 bemiddelingsverzoeken aan de cvdK afgehandeld.

Vanwege de coronamaatregelen vonden er in 2021 minder bezoeken van het Koninklijk Huis plaats, ook in Noord-Holland. Het Koninklijk Huis heeft wel bezoeken afgelegd, maar vanwege de geldende corona-maatregelen zijn veel evenementen klein gehouden. De cvdK of de loco-commissaris hebben in 2021 in totaal 8 bezoeken begeleid. Voor een koninklijke onderscheiding werden 527 adviezen afgegeven aan de Kanselarij der Nederlandse Orde. De cvdK heeft voorts over 16 aanvragen voor (bestendiging van) het predicaat Koninklijk en over 12 aanvragen voor het predicaat Hofleverancier geadviseerd. 27 verenigingen hebben een Koninklijke Erepenning aangevraagd, waarover de cvdK heeft geadviseerd aan de Dienst van het Koninklijk Huis.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Ambtsbezoeken in alle gemeenten Noord-Holland tot einde ambtsperiode in 2025	Aantal	9	12	

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

Beleidsdoel 1.2 Organiseren van openbaar bestuur in de provincie

	Lasten	Ontwerp begroting 2021	Actuele begroting 2021	Jaarrekening 2021	Bedrag verschil *
1.2.1	Kwaliteit van openbaar bestuur optimaliseren	1.874	2.006	2.025	-19
1.2.2	Interbestuurlijk toezicht uitoefenen	1.547	1.667	1.402	265
1.2.3	Rijkstaken commissaris van de Koning uitvoeren	1.054	1.103	905	198
	Totaal lasten	4.475	4.776	4.332	444
	Totaal baten	-43	-43	-41	-2
	Totaal saldo	4.432	4.733	4.292	441
	Storting				
		0	0	0	0
	Onttrekking				
		0	0	0	0
	Resultaat	**4.432**	**4.733**	**4.292**	**441**

(een positief verschil is voordelig)

1.3 Verzekeren van veiligheid

Toelichting

Prioriteiten:

Coronacrisis: in 2020 is in het verlengde van het Bestuurlijk overleg veiligheid en crisisbeheersing (BOVC) ook een bestuurlijke netwerktafel mitigatie en herstel corona opgericht die in 2021 2 keer bij elkaar is geweest onder voorzitterschap van de cvdK. Hierbij is gesproken met de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) over de langetermijngevolgen van de

coronacrisis en er is gekeken naar het veranderende risicolandschap en wat dat betekent voor risico- en crisismanagement en het versterken van de veerkracht.

De prioriteiten op het ondermijningsgebied hebben betrekking op het vergroten van de interne weerbaarheid door in te zetten op een brede bewustwording van de eigen kwetsbaarheid op integriteitsgebied en op het bevorderen van de lokale weerbaarheid.

1.3.1 Toezien op tunnelveiligheid en adviseren bij crises

Toelichting

Tunnelveiligheid is een verantwoordelijkheid van GS. Om de advisering en het toezicht te organiseren is bij de sector Kabinet een tunnelveiligheidsbeambte benoemd. Deze geeft onafhankelijk (on)gevraagd advies aan de tunnelbeheerder werkzaam bij de directie Beheer en Uitvoering.

Sinds de komst van de veiligheidsregio's in 2010, hebben geen incidenten plaatsgevonden waarin acuut optreden van de cvdK vereist was. De cvdK organiseert voor de bestuurders van overheden, vitale infrastructuur en bedrijven jaarlijks nog wel 2 netwerkbijeenkomsten onder de titel 'Bestuurlijk overleg veiligheid en crisisbeheersing' (BOVC). In deze bijeenkomsten bespreken de deelnemers thema's rond veiligheid en crisisbeheersing. In 2021 heeft er één (digitale) bijeenkomst van het BOVC plaatsgevonden. Een tweede (fysieke) bijeenkomst die gepland stond in het laatste kwartaal is vanwege de aangescherpte corona-maatregelen uitgesteld naar een later moment in 2022.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Organisatie netwerkbijeenkomsten ambtelijk en bestuurlijk	Aantal	4	3	Een geplande bijeenkomst is vanwege aangescherpte coronamaatregelen verplaatst naar 2022
Vergaderingen van het Algemeen Bestuur van veiligheidsregio's in NH zijn door liaison van de commissaris van de Koning bijgewoond	Percentage	100%	100%	

1.3.2 Risicokaart beheren

Toelichting

Met de Risicokaart krijgen burgers een overzicht van risico's in hun omgeving die kunnen leiden tot rampen en ongevallen. Voor de productie en vormgeving van de Risicokaart wordt in IPO-verband samengewerkt met de andere provincies. Voor het technische beheer en de doorontwikkeling van de Risicokaart wordt een jaarlijkse bijdrage aan het IPO verstrekt. Voor het actueel houden van de gegevens in de Risicokaart werkt de provincie samen met gemeenten en omgevingsdiensten.

Er zijn op landelijk niveau beveiligingsproblemen met de Risicokaart, waardoor actualisatie voor invoerders alleen mogelijk is vanuit vaste IP-adressen van geautoriseerde organisaties. In verband met het vele thuiswerken (en daarmee andere of variabele IP-adressen) was het voor veel

invoerders daardoor niet altijd mogelijk om toegang te krijgen. Desondanks is de behaalde actualiteit van de Risicokaart in 2021 op orde en beter dan in 2020.

1.3.3 Ondermijning tegengaan, weerbaarheid stimuleren

Toelichting

De provincie Noord-Holland wil met de Agenda Weerbaar Noord-Holland (hierna: Agenda) een bijdrage leveren aan de preventieve aanpak van ondermijning. Hoofddoel van de Agenda is om binnen de geografische grenzen van Noord-Holland de weerbaarheid te vergroten. Op bestuurlijk alsook op maatschappelijk vlak; binnen en buiten de eigen organisatie. De rol die de provincie daarmee inneemt, is die van facilitator en regisseur. In september 2021 is PS geïnformeerd over de voortgang van de Agenda.
In april 2021 is het rapport Werkbaar Weerbaar opgeleverd: het weerbaarheidsbeeld van de provinciale organisatie en de verbonden partijen. Het onderzoek is in november 2021 aangevuld met een overzicht van kwetsbare processen. De aanbevelingen die uit het onderzoek voortkomen zijn niet alleen gericht op de werkzaamheden van het team Weerbaar Noord-Holland, maar raken (naast de verbonden partijen) ook nadrukkelijk aan de werkzaamheden van meerdere sectoren binnen de provincie. De aanbevelingen worden in 5 separate projecten uitgewerkt en hebben een doorlooptijd tot in 2022:
1. Vergroot kennis en bewustzijn van medewerkers,
2. Organiseer het verwerken van signalen,
3. Versterk de functie van HRM,
4. Voer een APK-controle meest kwetsbare processen uit en
5. Haak de weerbaarheid van verbonden partijen aan.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Activiteiten conform actieplan interne weerbaarheid (als vervolg op het provinciale weerbaarheidsbeeld) uitgevoerd	Percentage	100%	100%	
Bij gemeenten uitgevoerde quick scans	Aantal	10	7	Bij gemeentelijke samenwerkingsorganisaties wordt 1 onderzoek uitgevoerd.

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

	Beleidsdoel 1.3				Verzekeren van veiligheid
	Lasten	Ontwerp begroting 2021	Actuele begroting 2021	Jaarrekening 2021	Bedrag verschil *
1.3.1	Toezien op tunnelveiligheid en adviseren bij crises	177	132	109	23
1.3.2	Risicokaarten beheren	132	126	107	19
1.3.3	Ondermijning tegengaan, weerbaarheid stimuleren	450	305	307	-2
	Totaal lasten	759	563	524	39
	Totaal baten		-87	-83	-4
	Totaal saldo	759	476	441	35
	Storting				
		0	0	0	0
	Onttrekking				
		0	0	0	0
	Resultaat	**759**	**476**	**441**	**35**

(een positief verschil is voordelig)

1.4 Representeren van provinciaal bestuur

Toelichting

Prioriteiten:

In de begroting 2021 zijn binnen dit beleidsdoel geen prioriteiten benoemd.

1.4.1 Bestuurshandelingen communiceren

Toelichting

De provincie wil haar zichtbaarheid vergroten, zodat bekendheid met en vertrouwen in het werk van de provincie toenemen. Zo zijn de Noord-Hollanders goed geïnformeerd over wat de provincie doet. Zij kunnen zo het beleid en de uitvoering daarvan beoordelen en beïnvloeden.

De provincie heeft daartoe in 2020 een nieuwe communicatiestrategie opgesteld. De belangrijkste ontwikkeling die zij deze coalitieperiode centraal stelt, is verbinding. Samen aan de slag. Voortdurend in gesprek, zodat iedereen gehoord wordt en zijn inbreng kan leveren. Met deze communicatiestrategie groeit de provincie door van een zendende organisatie naar een organisatie die in gesprek is. Zij vergroot de participatie van haar bewoners, verstevigt haar ambassadeurschap, en monitort actiever wat er speelt en vertaalt dat naar concrete acties.

In deze coalitieperiode gaat de provincie zowel online als offline continu in gesprek, bijvoorbeeld via sociale media, tijdens bijeenkomsten op door de provincie gesponsorde evenementen, en door bij scholen op bezoek te gaan. De provincie vergroot de participatie van bewoners, bijvoorbeeld door middel van inwonerspanels, participatiecampagnes en (online) platforms. Een andere ambitie is om de communicatie beter te laten aansluiten op wat Noord-Hollanders bezighoudt. Daarvoor is de provincie gestart met een newsroom. Op basis van data van onder meer sociale

media, website, pers en het Servicepunt van de provincie wordt 2 keer per week bepaald over welke onderwerpen communicatie nodig is. Redacteuren en filmmakers gaan hier dan meteen mee aan de slag. Ook wordt de communicatie meer geconcentreerd rond 5 thema's, waarvan uit onderzoek blijkt dat Noord-Hollanders die het belangrijkst vinden.

2021 was mede door corona een jaar waarin fysieke bijeenkomsten vaak niet georganiseerd konden worden. Zowel voor participatiebijeenkomsten als voor gesponsorde evenementen had dit een flinke impact. Daardoor is het hiervoor beschikbare budget voor 2021 niet compleet benut. Dankzij aangepaste sponsorvoorwaarden hebben desondanks veel evenementen toch door kunnen gaan. Deze bijdrage is onder meer gebruikt voor verduurzaming van evenementen en activiteiten die specifiek gericht zijn op jongeren.

1.4.2 Provinciale inzet leveren bij gemeenschappelijke opgaven op Europees, landelijk, regionaal en lokaal niveau

Toelichting

Regionale samenwerking krijgt op verschillende niveaus vorm. De provincie is deelnemer in de regionale samenwerking in de Metropoolregio Amsterdam. Gedurende het jaar 2021 zijn de bestuurlijke samenwerkingsafspraken vernieuwd en bekrachtigd door raden en Staten. Vanaf 2022 zal op basis van deze nieuwe bestuurlijke spelregels samengewerkt gaan worden.

Het onderzoek Bestuurlijk Regionale Ecosystemen in Noord-Holland Noord (NHN) toont dat de bestuurlijke samenwerking in de beginfase van haar ontwikkeling staat. Aanbevelingen zijn onder andere meer gezamenlijke focus en prioriteiten stellen op NHN-schaal en afspraken maken over de capaciteit. Onderkend wordt dat het van belang is om het bovenregionale perspectief te blijven borgen.

De verkenningen naar regionale samenwerkingsagenda's tussen provincie en bestuurlijke deelregio's hebben in 2021 geresulteerd in 2 regionale samenwerkingsagenda's, een regionale samenwerkingsagenda met de Gooi- en Vechtstreek en 1 met de regio Zuid-Kennemerland. Een regionale samenwerkingsagenda tussen provincie en regio en de uitvoering daarvan past binnen de door PS gestelde kaders. Het gaat dus niet om nieuwe programma's, maar om het regionaal bij elkaar brengen en centraal stellen van bepaalde opgaven in de onderlinge samenwerking.

Ook leggen GS regiobezoeken af. Als gevolg van COVID zijn er bezoeken verplaatst waardoor er vertraging is ontstaan. GS hebben 1 fysiek regiobezoek kunnen afleggen in 2021 (regio Zuid-Kennemerland).

De provincie is in Den Haag vertegenwoordigd door 2 adviseurs Public Affairs, die Haagse ontwikkelingen volgen en delen met het provinciaal bestuur en de ambtelijke organisatie. Ook hebben de adviseurs actief actuele Noord-Hollandse dossiers onder de aandacht van Tweede Kamerleden gebracht, onder meer door (digitale) werkbezoeken aan Noord-Hollandse projecten te organiseren en gesprekken te arrangeren tussen Kamerleden en gedeputeerden.

Ook volgt de provincie actief Europese wet- en regelgeving en is daarvoor ambtelijk vertegenwoordigd in Brussel. Daarnaast is de provincie bestuurlijk vertegenwoordigd in relevante Europese netwerken. In december 2021 heeft de provincie de Europastrategie 2022-2030 vastgesteld, waarin de prioriteiten voor Europese activiteiten voor de komende jaren zijn vastgelegd. De provincie Noord-Holland is actief betrokken bij de uitvoering van het Europese Fonds voor Regionale Ontwikkelingen (EFRO); hieronder vallen Kansen voor West (KvW) en

Interreg. In 2021 zijn in het kader van het Europese Corona Herstelfonds extra middelen toegevoegd aan KvW voor steun aan het MKB op het gebied van digitalisering en duurzaamheid. Voor de provincie Noord-Holland was circa 11 miljoen euro beschikbaar. Dit bedrag is in 2021 volledig aangevraagd. Informatie over KvW en Interreg in de periode 2014-2021 wordt u medio 2022 aangeboden. Ook vonden in 2021 de voorbereidingen plaats voor de nieuwe EFRO programma's. Deze beginnen in 2022.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Aantal (regionale) regionale samenwerkingsagenda's (afhankelijk van afspraken met regio's)	Aantal (cumulatief)	2	2	April 2021 is door GS ingestemd met een regionale samenwerkingsagenda tussen provincie Noord-Holland en Gooi en Vechtstreek en juni 2021 met een regionale samenwerkingsagenda tussen provincie en Zuid-Kennemerland .

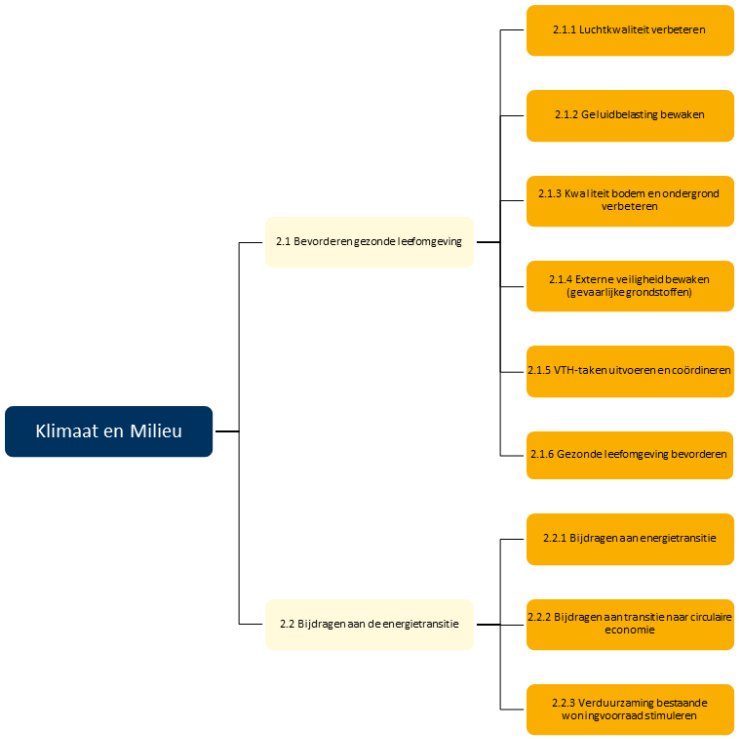
Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

	Beleidsdoel 1.4	Representeren van het provinciaal bestuur			
	Lasten	Ontwerp begroting 2021	Actuele begroting 2021	Jaarrekening 2021	Bedrag verschil *
1.4.1	Bestuurshandelingen communiceren	1.318	1.357	1.063	294
1.4.2	Provinciale inzet leveren bij gemeenschappelijke opgaven op Europees, landelijk, regionaal en lokaal niveau	3.033	3.352	3.761	-409
	Totaal lasten	4.351	4.709	4.824	-115
	Totaal baten		-7	-7	
	Totaal saldo	4.351	4.702	4.817	-115
	Storting				
		0	0	0	0
	Onttrekking				
1.4.2	Reserve Cofinanciering Europese projecten	-1.604	-2.217	-2.740	523
	Resultaat	**2.747**	**2.485**	**2.077**	**408**

(een positief verschil is voordelig)

Programma 2. Klimaat en Milieu

Doelenboom

Maatschappelijk doel

Met het programma Gezonde Leefomgeving worden activiteiten uitgevoerd die zowel de gezondheid van de inwoners van Noord-Holland beschermen als deze bevorderen. De aanscherping van de milieuvergunningen is onderdeel van het programma en ook het monitoren van de luchtkwaliteit en het stimuleren van bovenwettelijke milieumaatregelen door bedrijven. Daarnaast wordt in gebiedsprocessen zoals nieuwe woningbouwprojecten het belang van een gezonde leefomgeving meegenomen in de plannen. De provincie en de gemeenten in de IJmond hebben een gezamenlijke aanpak met als doel concrete gezondheidswinst te behalen in de IJmond, met het programma Tata Steel 2020-2050 “Samenwerken aan een gezondere en veilige IJmond”. Deze programmatische aanpak heeft als doel om zo veel mogelijk de negatieve effecten van Tata Steel op de gezondheid en veiligheid in de IJmond te verminderen. Door het formuleren en uitvoeren van een samenhangend pakket aan bestaande en nieuwe acties, zowel voor de korte als lange(re) termijn. Daarmee draagt het programma bij aan het een gezondere en veiligere leefomgeving in de IJmond.

De provincie is, net als de IJmondgemeenten, ondertekenaar van het Schone Luchtakkoord.

Begin 2021 is het Actieprogramma Klimaat vastgesteld. Dit programma loopt tot en met 2023 en is een vertaling van de klimaat-, duurzaamheid- en energietransitie ambities uit het Coalitieakkoord van de provincie. In het Actieprogramma scherpt de provincie de klimaatmaatregelen aan die de provincie neemt. Deze dragen bij aan het Noord-Hollandse doel om in 2030 op 49 procent reductie van CO2-uitstoot uit te komen. Dat doel sluit aan bij zowel het Parijsakkoord (2015) als de Nederlandse bijdrage gedaan in de vorm van het Klimaatakkoord (2019). Als aanscherping op het akkoord van Parijs heeft de Europese Commissie op 14 juli 2021

een groot pakket aan maatregelen gepresenteerd met de naam ‘Fit for 55’, om het doel in 2050 klimaatneutraal te zijn te behalen.

Met het Actieprogramma houdt de provincie de regie over de invulling van de specifieke acties in en door de provincie. Aandachtspunt is het verdelen van de lusten en lasten, gelet op het maatschappelijk draagvlak en de financiële consequenties. Het Actieprogramma Klimaat sluit aan bij de 5 thema’s uit het nationale Klimaatakkoord: duurzame elektriciteit, gebouwde omgeving, industrie, landbouw en landgebruik, en mobiliteit.

In 2021 heeft de provincie een nieuwe Actieagenda Circulaire Economie vastgesteld. In plaats van de 6 creatiesporen is een nieuwe doelenboom opgesteld. De ambitie dat Noord-Holland in 2050 volledig over is naar een circulaire economie en er in 2030 een reductie van 50% in het gebruik van primaire grondstoffen is, is gelijk gebleven. Deze nieuwe Noord-Hollandse doelenboom laat zien wat de provincie in de periode 2021-2025 wil bereiken op deze ambitie. Door in te zetten op deze doelen draagt de provincie bij aan het wegnemen van de barrières die de transitie naar een circulaire economie op dit moment in de weg staan.

De acties richten zich op 2 inhoudelijke sporen: circulair ondernemerschap en innovatie en grondstoffen. Daarnaast draagt de provincie vanuit de eigen organisatie bij door circulaire inkoop en aanbesteding en circulaire aanleg, beheer en onderhoud van de provinciale infrastructuur via het programma Duurzame Infrastructuur. Een deel van de bestaande activiteiten is doorgezet, waaronder het MRA-platform belemmerende regelgeving en bepaalde trainingen voor ondernemers (CIRCO-tracks). Daarnaast zijn en worden nieuwe acties uitgevoerd waaronder een matchmaking programma voor MKB’ers en innovatieve start-ups en scale-ups.

Wettelijk beleidskader

- Klimaatwet
- Wet Milieubeheer
- Monitoring Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit NSL
- Kaderrichtlijn Water

Provinciaal beleidskader

- Omgevingsvisie
- Omgevingsverordening
- Verkenning ondergrondvisie
- Beleidsregel geurhinder
- Actieplan geluid
- Actieprogramma klimaat
- Bouwstenen voor een adaptieve Uitvoeringsstrategie energie-infrastructuur 2020-2024
- PVA waterstof
- Actieagenda Circulaire Economie
- Provinciaal Uitvoeringsprogramma Bodemconvenant 2016-2020
- RES Noord-Holland 1.0
- Programma Gezonde Leefomgeving

Rekening Programma – Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 2				Klimaat en Milieu
	Ontwerp begroting 2021	Actuele begroting 2021	Jaarrekening 2021	Bedrag verschil *
Lasten	48.320	53.522	47.895	5.626
Baten	-2.635	-3.230	-3.736	506
Saldo van baten en lasten	45.685	50.292	44.160	6.132
Stortingen reserves	14.169	19.134	19.526	-392
Onttrekking reserves	-15.901	-19.202	-13.545	-5.657
Resultaat	**43.953**	**50.224**	**50.141**	**83**

(een positief verschil is voordelig)

Verbonden partijen

OD	Verbonden partij	Publiek doel
2.2.2	Omgevingsdienst Flevoland Gooi- en Vechtstreek	Vergunningverlening en handhaving milieutaken.
2.2.2	Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied	Vergunningverlening en handhaving milieutaken.
2.2.2	Omgevingsdienst Noord-Holland Noord	Vergunningverlening en handhaving milieutaken.
2.2.2	Omgevingsdienst IJmond	Vergunningverlening en handhaving milieutaken.
2.2.2	Fonds Nazorg gesloten stortplaatsen Provincie Noord-Holland	Beheer fonds ten behoeve van de nazorg stortplaatsen.
2.1.1	Alliander N.V.	Energievoorziening
2.1.1	N.V. Afvalzorg Holding	Efficiënt gebruik stortplaatsen
2.1.1	Ontwikkelingsfonds Duurzame Energie Provincie Noord-Holland B.V. (ODENH)	Stimulering duurzame energie en ontwikkeling economie
2.1.1	SolaRoad B.V.	Verduurzaming van de energiesector

(Verdere informatie is te vinden in de paragraaf verbonden partijen)

2.1 Bevordering gezonde leefomgeving

Toelichting

Prioriteiten:

In het coalitieakkoord was reeds aangekondigd dat er een Programma Gezonde Leefomgeving zou worden ontwikkeld. Met het programma Gezonde Leefomgeving (zie programma Gezonde Leefomgeving - Provincie Noord-Holland) worden activiteiten uitgevoerd die zowel de gezondheid beschermen als de gezondheid bevorderen van de inwoners van Noord-Holland. Dit programma is in uitvoering.

De regels ten behoeve van het beschermen van de inwoners tegen negatieve gezondheidseffecten in hun fysieke leefomgeving zijn opgenomen in de provinciale verordening. In 2021 heeft de eerste partiële herziening ter inzage gelegen, wat leidde tot veel reacties over het proces van de RES. Vaststelling is voorzien in 2022.

Een onderdeel van het milieubeleid dat met de invoering van de Omgevingswet wijzigt, is het bodembeleid. Een deel van de bodemtaken gaat met een “warme overdracht” over naar gemeenten, waarmee de taakverdeling tussen provincie en gemeente verandert.

Omgevingsfactoren:

De milieudruk in steden is hoog. Gemeenten behoren via hun Omgevingsvisie en omgevingsplannen aandacht te besteden aan de aspecten van een gezonde leefomgeving. Gemeenten kunnen vrijwillig het Schone Luchtakkoord (SLA) tekenen en eigen doelstellingen verbinden en vastleggen in een SLA uitvoeringsplan. Om deze instrumenten zinvol in te zetten vraagt een visie van een gemeente op de gezonde leefomgeving en kennis om doelen te bereiken. Daarbij kijkt een gemeente zowel naar de fysieke leefomgeving als naar de individuele gezondheid van de inwoners. Om gemeenten te ondersteunen in het proces om de belangen van een gezonde leefomgeving gelijkwaardig mee te nemen in plannen en in de participatie, ontwikkelt de provincie Noord-Holland samen met het RIVM en de 5 GGD'en in de provincie het kennisschakelpunt. Een virtuele ontmoetingsplaats waar kennisvragen kunnen worden gesteld en waar antwoorden vanuit het netwerk van deelnemende organisaties worden gegenereerd. Het kennisschakelpunt is in ontwikkeling, in 2021 is een eerste bijeenkomst gehouden met betrokken partners. De provincie wil met dit kennisschakelpunt de transitie te bevorderen richting een duurzame en gezonde leefomgeving.

2.1.1 Luchtkwaliteit verbeteren

Toelichting

Als mede-ondertekenaar van het Schone Lucht Akkoord (SLA) heeft de provincie haar eerste uitvoeringsplan vastgesteld, met diverse maatregelen, waarbij de eigen inzet centraal staat om de emissies van fijnstof en NOx te verlagen en de WHO advieswaarden (uit 2005) te behalen in 2030. Samen met de IJmond gemeenten heeft de provincie de IJmond regio aangedragen bij het Rijk voor een subsidie voor het onderzoek 'hoogblootgestelden' in het kader van het SLA. Immers, er is weinig bekend over de effecten van cumulatie van diverse vormen van hinder in één gebied. Bij toekenning start het onderzoek in 2022.

De monitoringsresultaten over 2020 van het luchtmeetnet op de 3 locaties in de provincie (Haarlemmermeer, Haven Amsterdam, IJmond) zijn in juni 2021 gepubliceerd. In 2021 is in samenwerking met de OD NZKG en de GGD Amsterdam begonnen met het vernieuwen van de monitoring hardware. Uit de datarapporten blijkt dat de luchtkwaliteit in Noord-Holland structureel verbetert. De maatregelen die worden genomen in het kader van diverse luchtkwaliteitsprogramma's zoals NSL en SLA dragen hieraan bij.

In 2021 heeft de provincie, in samenwerking met het Havenbedrijf Amsterdam, een aanbesteding afgerond, waarmee voor de aankomende jaren opnieuw e-Noses in het Noordzeekanaalgebied en het Amsterdam Rijnkanaal worden geplaatst. Elk jaar wordt er een jaarverslag gemaakt van de e-Noses, in 2021 is het jaarverslag over 2020 van het e-Nose-netwerk in het NZKG en Amsterdam-Rijnkanaal gepubliceerd. Van het e-Nose-netwerk in de IJmond is elke 3 maanden de data gepubliceerd, de pilot is in de IJmond afgerond en met de samenwerkingspartijen wordt gewerkt aan een doorstart. In december 2021 heeft de provincie een convenant ondertekend, net als het Havenbedrijf Amsterdam, de OD NZKG en ORAM, om samenwerking vast te leggen en duidelijke afspraken te maken over het gebruik van de data van de e-Noses in het Westelijk Havengebied.

Als onderdeel van het Programma Tata Steel 2020-2050 zijn in 2021 2 Ontwerp geurbesluiten genomen voor Tata Steel. Door de geurbesluiten wordt de vergunning aan het staalbedrijf aangescherpt en moet Tata Steel doorlopend werken aan de vermindering van de geuruitstoot en ernstige geuroverlast in de IJmond. Verder is de vergunning voor de zwavelzuurfabrieken van de

Kooksfabrieken aangescherpt waardoor o.a. de uitstoot van zwaveldioxide wordt verminderd, is een definitief besluit genomen over het verminderen van NOx emissies bij Hoogoven 7 en is het voorschrift voor het optreden van zogenoemde deuremissies (zichtbaar in de vorm van rook) bij de Kooksfabriek 2 aangescherpt.

De provincie heeft het verbod op varend ontgassen opgenomen in de Omgevingsverordening NH2020. In december 2021 heeft de provincie de beleidsregel 'gecontroleerd stilliggend ontgassen' vastgesteld. Met deze beleidsregel wordt het schepen makkelijker gemaakt om gecontroleerd te ontgassen, hier wordt milieuwinst geboekt ten opzichte van het varend ontgassen. De provincie loopt met dit beleid vooruit op internationale en nationale wetgeving. Op basis van het eNose netwerk registreert de OD NZKG het varend ontgassen en worden meldingen doorgezet naar de politie en ILT.

In 2021 is de inventarisatie naar zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) voor de niet- afvalbedrijven afgerond, waaronder Tata Steel. De inventarisatie is uitgevoerd door de OD NZKG en de omgevingsdienst IJmond (ODIJ). Het doel van deze inventarisatie is om een zo volledig mogelijk beeld en een actueel inzicht te verkrijgen in het gebruik en de uitstoot van ZZS naar lucht- en water (indirecte lozingen[1]), en te bepalen of er humanitaire risico's zijn. Daarnaast heeft deze uitvraag als doel om te inventariseren welke vergunningen op basis van de actuele (emissie)gegevens aangepast moeten worden. De inventarisaties hebben, samen met de RIVM gezondheidsonderzoeken in de IJmond (Programma Tata Steel), veel inzicht opgeleverd. Dit inzicht heeft de provincie ingebracht in de landelijke ZZS evaluatie, die momenteel plaats vindt. Daarnaast heeft de provincie via een brief aan het ministerie van I & W en via de Tweede Kamer lobbystandpunten ingebracht, met als doel om de wet- en regelgeving voor ZZS te verbeteren.

2.1.2 Geluidbelasting bewaken

Toelichting

Geluidbelasting provinciale wegen
In het Actieplan 2018-2022 heeft de provincie haar ambities vastgelegd met betrekking tot het terugdringen van de geluidbelasting door provinciale wegen. Dit gebeurt op 2 manieren:

1. Het toepassen van geluidreducerend asfalt op aangegeven wegvakken door de gebiedsaannemers. Dit wordt gedaan volgens de door hen gevolgde onderhoudsplanning. Door wijzigingen in de onderhoudsplanning zijn er in 2021 geen wegvakken met geluidreducerend asfalt aangelegd. Ook is vanwege de overdracht van een wegvak aan de gemeente de toepassing van geluidreducerend asfalt voor dit wegvak komen te vervallen. In 2022/2023 staat een aantal wegvakken in de planning voor de aanleg van geluidreducerend asfalt.

2. Het waarborgen van een acceptabel binnenniveau bij hoogbelaste solitair gelegen woningen door middel van het aanbrengen van gevelisolatie. In 2021 zijn de woningen bezocht en is de nader geïnventariseerd. Voor 16 (van de 84) woningen zijn er maatregelen noodzakelijk. De bewoners van deze woningen krijgen gevelisolatie aangeboden. De uitvoering hiervan staat gepland voor 2022.

[1] Lozingen richting openbaar vuilwaterriool

Industrieterreinen van regionaal belang

De in de Provinciale Milieuverordening aangewezen 5 industrieterreinen ‘van regionaal belang’ zijn in 2021 beleidsneutraal overgenomen in de Omgevingsverordening 2022. De aanwijzing houdt in dat de provincie bevoegd gezag is voor het geluidzonebeheer binnen de vastgestelde geluidzones van deze industrieterreinen. Het geluidzonebeheer van deze 5 industrieterreinen wordt uitgevoerd door de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied.

In samenwerking met alle betrokken partijen (provincie, Port of Amsterdam, gemeente Amsterdam, gemeente Zaanstad en Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied) hebben in 2021 de voorbereidingen plaatsgevonden voor een actualisatie van het bestemmingsplan geluidverdeelplan industrieterrein Westpoort.

Stiltegebieden zijn bedoeld om onze inwoners plekken te bieden waar ze kunnen ontsnappen aan de drukte van alledag en kunnen genieten van natuurlijke stilte. Het beschermen van de stilte in de stiltegebieden vindt plaats met de bestaande regelgeving. De provincie is in 2021 gestart met de verkenning hoe de gebieden beter benut kunnen worden als waardevolle plek voor beleving en waardering van de relatieve stilte.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Sanering geluidbelaste woningen boven 63 dB	Aantal	59	0	Uitvoering in 2021 t/m 2025
Extra stil asfalt (in km)	Aantal	1,8	0	Uitvoering in 2022

2.1.3 Kwaliteit bodem en ondergrond verbeteren

Toelichting

Mijnbouwwet

In 2021 heeft de provincie verschillende adviezen op het gebied van opsporingsvergunningen en opslagplannen voor geothermie (aardwarmte) in het kader van de mijnbouwwet uitgebracht aan het Rijk.

Bodemconvenant
De provincie heeft besloten (961796/1744292) de afspraken uit het Convenant Bodem en Ondergrond 2016-2020 in 2022 deels voort te zetten en de Uitvoeringsregeling subsidie Bodemsanering tot 1 juli 2022 te verlengen in verband met de uitgestelde voorziene inwerkingtredingsdatum van de Omgevingswet. Dit doet de provincie omdat zij ook in de eerste helft van 2022 het bevoegd gezag is voor de taken die vallen onder de Wet bodembescherming en de opgaven doorlopen in 2022, waarvoor zij een Specifieke uitkering (SPUK) bodem ontvangt van het Rijk.

In 2021 heeft de provincie op diverse manieren gemeenten verder voorbereid op de inwerkingtreding van de Omgevingswet. De gemeenten zijn per brief geïnformeerd over de stand van zaken van de Warme Overdracht bodemtaken, we hebben informatie over ons bodembeleid overgedragen aan gemeenten, we hebben zowel een bestuurlijk als een ambtelijk, gezamenlijke bodemberaad met alle gemeenten en omgevingsdiensten georganiseerd, we hebben digitale voorlichtingsbijeenkomsten gehouden, en we zijn samen met de omgevingsdiensten verder

gegaan met de screening van de bodeminformatiesystemen en afstemming daarvan met gemeenten.
Voor PFAS (PerFluor-Alkyl stoffen, waaronder PFOS en PFOA) en de afspraken uit het 'Convenant Bodem en Ondergrond 2022 en verder' vertegenwoordigt Noord-Holland bestuurlijk het IPO in overleggen met Rijk, VNG en UvW. Het doel is het van vinden oplossingen voor korte en langere termijn knelpunten, zowel op landelijk als op provinciaal niveau.
De provincie heeft een SPUK regeling bodem voor onderzoek en aanpak van PFAS- en loodverontreinigingen bij het Rijk aangevraagd. De aanvraag is ten dele gehonoreerd.

Spoedlocaties bodemsanering
De provincie Noord-Holland heeft 98 spoedlocaties bodemsanering. In 2021 zijn er 2 locaties bijgekomen. Op 52 locaties is de sanering volledig afgehandeld. Op 31 locaties is een sanering gaande en op 15 locaties lopen onderzoek of onderhandelingen. De provincie heeft ervoor gezorgd dat op alle locaties de risico's in ieder geval beheerst zijn. De sanering van 2 spoedlocaties met loodverontreiniging op speelplaatsen is afgerond. Een derde sanering wordt voorbereid. De provincie heeft een SPUK bodem voor onderzoek en aanpak van PFAS- en loodverontreinigingen bij het Rijk aangevraagd. De aanvraag is deels gehonoreerd. Ook is voor spoedlocatie Cindu te Uithoorn een SPUK aangevraagd bij het Rijk.

De provincie is samen met de partners, de gemeenten Blaricum, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren en Wijdemeren, de drinkwaterbedrijven Vitens en PWN, en het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht, begonnen met de uitvoering van het nieuwe convenant Gebiedsgericht grondwaterbeheer 't Gooi 2021-2030. Omdat grondwaterbeheer nog langer nodig is, is ervoor gezorgd dat er voldoende financiën zijn om het beheer nog 30 jaar te kunnen continueren en is het beheer voor 30 jaar ondergebracht bij Afvalzorg Bodemservice BV. . (zie ook www.gwbeheergooi.nl).
Het grondwaterbeheer is op 103 locaties afgehandeld. De prognose voor 2021 bedroeg 95 locaties.

Stortplaatsen Wet milieubeheer
De provincie is in 2021 een juridisch onderzoek gestart voor de sluiting van de stortplaats Insteekhaven in Den helder. Omdat dit onderzoek nog loopt, heeft sluiting in 2021 nog niet plaatsgevonden. Verwacht wordt dat de Insteekhaven in 2022 zal worden gesloten, evenals de stortplaats Hollandse Brug.

De provincie heeft de jaarlijkse monitoring laten uitvoeren van stortplaats De Poel.
De herijking van de rekenrente van het vermogen in het Nazorgfonds vraagt meer tijd. Verlaging heeft grote financiële gevolgen voor de exploitanten. Daarom is niet alleen naar de financiële risico's gekeken, maar ook naar de effecten op het doelvermogen dat de exploitanten moeten opbrengen in het Nazorgfonds. Op 5 januari 2021 is besloten om in te stemmen met de beleidslijn voor maatwerk voor de rekenrente voor de sluiting van de stortplaats Insteekhaven.

Er wordt meegewerkt aan een tienjarige pilot op stortplaats Wieringermeer naar verduurzaming van stortplaatsen. De resultaten hiervan worden in 2028 verwacht en in 2021 heeft een tussentijdse evaluatie plaatsgevonden. Deze zal in 2022 beschikbaar worden gesteld.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Locaties grondwaterbeheer afgehandeld	Aantal	95	103	Op een aantal locaties bleek na onderzoek het probleem met verontreinigd grondwater beperkt en kon afsluiting van het dossier plaatsvinden
Gesloten stortplaatsen Wet milieubeheer	Aantal	2	1	Juridisch onderzoek kost meer tijd
Spoedlocaties bodemsanering beheerst en/of aangepakt	Aantal	80	83	In begroting zijn abusievelijk getallen voor locaties grondwaterbeheer opgenomen. Aanpak ging in de praktijk op enkele locaties sneller dan verwacht.

2.1.4 Externe veiligheid bewaken (gevaarlijke grondstoffen)

Toelichting

De provincie is nog steeds in afwachting op de berekening van de zogenaamde aandachtsgebieden. De provincie heeft, in IPO verband, het belang benadrukt dat deze berekening op korte termijn wordt afgerond en dat er vanuit een Rijk een communicatiestrategie wordt opgesteld. In 2021 heeft de provincie, in voorbereiding op de aandachtsgebieden, een informatie webinar georganiseerd voor gemeenteambtenaren met als doel om het bewustzijn en de kennis onder gemeenten te vergroten. In het Noordzeekanaalgebied wordt via het platform Energietransitie NZKG ingezet op de verwezenlijking van een waterstofeconomie. In 2021 heeft de provincie voorbereidend werk verricht om deze veiligheidscontouren inzichtelijk te maken, waardoor hier in de ruimtelijke ordening van dit gebied rekening gehouden kan worden met deze contouren.

2.1.5 VTH-taken uitvoeren en coördineren

Toelichting

De VTH-taken op het gebied van water, milieu, groen, natuur, bodem en bereikbaarheid zijn door de omgevingsdiensten uitgevoerd. Dit betreft onder andere het verlenen van vergunningen en ontheffingen voor industrie, flora en fauna, (zwem)water en de controle op de naleving ervan. De omgevingsdiensten voeren soortgelijke taken uit namens gemeenten. Samen met deze gemeenten en andere zogenoemde ‘ketenpartners’ in Noord-Holland, zoals het Rijk, de waterschappen, de terreinbeherende organisaties, het Openbaar Ministerie en de politie, werkt de provincie op een netwerkende wijze samen om maatschappelijke doelen in het fysieke domein te realiseren. De maatschappelijke en politieke aandacht voor een gezonde leefomgeving zorgt voor extra druk op de uitvoering van VTH-taken. Dit is vooral te merken op dossiers als Tata Steel, stikstof en Formule 1. Deze aandacht vertaalt zich in meer inzet voor VTH-taken en in meer inzet voor handhavings- en Wob-verzoeken, bezwaar- en beroepszaken.

De omgevingsdiensten hebben de VTH-taken namens ons college uitgevoerd op basis van de doelen, prioriteiten en kwaliteitseisen die door ons college zijn vastgelegd. In 2021 hebben de omgevingsdiensten deze VTH-taken uitgevoerd volgens de door ons vastgestelde uitvoeringsprogramma’s. In het bijzonder de dossiers Tata Steel en stikstof hebben daarbij extra

aandacht gevraagd. Ook voor de toekomst zal de inzet op deze dossiers een aandachtspunt blijven. Hierover zijn en blijven we met de omgevingsdiensten in overleg.

De spanning tussen het vergroten van de leefbaarheid en het verder ontwikkelen van de economie is goed merkbaar bij de uitvoering van de VTH-taken. Na de uitspraak van de Raad van State over het Programma Aanpak Stikstof (PAS) heeft de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) meer aanvragen voor vergunningen en verzoeken om handhaving. De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) heeft structureel te maken met extra inzet op complexe dossiers zoals Harsco Metals en Tata Steel. Deze omgevingsdienst ziet een structurele toename van het aantal juridische procedures en de vraag naar milieu-specialistisch advies.

De coördinatie van de VTH-taken in Noord-Holland hebben we verdeeld tussen de beleidsvelden ‘groen’ (natuur) en ‘grijs’ (milieu). Voor ‘groen’ heeft de provincie met betrokken partijen zoals gemeenten, waterschappen, terreinbeherende organisaties en de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) handhavingsuitvoeringsprogramma’s voor de Natura 2000-gebieden uitgevoerd.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
VTH taken uitgevoerd conform Uitvoeringsprogramma’s	Percentage	100%	100%	
Prioriteiten uitgevoerd conform afspraak/ uitvoeringsprogramma	Percentage	100%	100%	
Coördinatie uitgevoerd conform programma’s	Percentage	100%	100%	

2.1.6 Gezonde leefomgeving bevorderen

Toelichting

Op 9 juli 2021 zijn Provinciale Staten geïnformeerd over de voortgang van het Programma Tata Steel 2020-2050 en van het bijbehorende Uitvoeringsprogramma Vergunningen, Toezicht en Handhaving Tata Steel 2020 – 2022 (kenmerk 1641018/1641 138).

Verschillende acties zijn uitgevoerd van het Programma Tata Steel 2020-2050. Zo zijn er in 2021 2 gezondheidsonderzoeken van het RIVM gepubliceerd. De provincie was daar opdrachtgever van (samen met IJmondgemeenten). In april 2021 is het briefrapport ‘Tussentijdse resultaten gezondheidsonderzoek IJmond’ gepubliceerd. Het onderzoek laat niet alleen zien welke klachten mensen ervaren in de IJmond, maar kijkt ook naar de pieken in de luchtkwaliteit. In september 2021 is het Depositieonderzoek IJmond 2020 gepubliceerd. Beide onderzoeken hebben aanleiding gegeven om het Rijk aan te spreken op zijn verantwoordelijkheid voor het stelsel, koers te blijven houden op de uitvoering van het Programma Tata Steel, te blijven inzetten op scherp vergunnen en de samenwerking met de IJmondpartners te verstevigen. De provincie heeft in 2021 ook een overzicht gepubliceerd van alle onderzoeken , die zijn uitgevoerd naar de leefomgeving en de gezondheid in de IJmond.

Samenwerken doet de provincie onder andere in het bestuurlijk overleg Industrie en Gezondheid IJmond, dat in 2021 meer dan 15 keer bij elkaar gekomen is. Om de samenwerking vanuit een gezamenlijk visie te blijven voortzetten, hebben de provincie en de IJmondgemeenten in 2021 een ‘onze visie op een gezondere leefomgeving IJmond’ vastgesteld. IJmondgemeenten hebben daarnaast een eigen programma Gezondheid en Luchtkwaliteit vastgesteld. Samenwerken doet

de provincie ook met het Rijk, waaronder het ministerie van I & W. Naar aanleiding van het Depositieonderzoek IJmond 2020 heeft het ministerie van I & W een plan van aanpak opgesteld, waarin een sterke verwijzing en samenwerking naar voren komt met het bevoegd gezag van Tata Steel, de provincie Noord-Holland.

Tata Steel heeft voor de realisatie van 'groen staal' in september 2021 de keuze gemaakt om af te zien van de eerder ingezette route van CO2 opslag en direct te werken aan een productieproces op basis van waterstof. Dit is een belangrijke stap, zowel voor de energietransitie als voor een gezondere leefomgeving in de IJmond. De gezondheidsonderzoeken en de continue aandacht en druk vanuit de bewoners van de Ijmond, de provincie, de drie IJmondgemeenten en de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied hebben bijgedragen aan deze stap. Er wordt vanuit het Programma Tata Steel nauw samengewerkt met het Programma Energietransitie en het platform Energietransitie NZKG, omdat de realisatie van deze route gaat bijdragen aan een gezondere leefomgeving IJmond.

In 2021 is een eerste stap gezet in de opdracht om "scherper te vergunnen" door een uitvraag te doen aan de OD NZKG waarbij 4 verschillende casussen worden bestudeerd om vervolgens te bepalen of en zo ja hoe een brede aanpak voor scherp vergunnen kan worden uitgerold.

Om gemeenten te ondersteunen om de belangen van een gezonde leefomgeving gelijkwaardig mee te nemen in hun plannen en in de participatie, ontwikkelt de provincie Noord-Holland samen met het RIVM en de 5 GGD'en in de provincie het kennisschakelpunt. Een virtuele ontmoetingsplaats waar kennisvragen kunnen worden gesteld en waar antwoorden vanuit het netwerk van deelnemende organisaties worden gegenereerd. Het kennisschakelpunt is in ontwikkeling, in 2021 is een eerste bijeenkomst gehouden met betrokken partners. De provincie wil met dit kennisschakelpunt de transitie te bevorderen richting een duurzame en gezonde leefomgeving.

Het citizen science project Hollandse Luchten zit, na een pilotfase, nu in een doorstartfase. Partijen als GGD Amsterdam, TNO, RIVM en vooral inwoners doen actief mee in 3 meetgemeenschappen. Met kastjes met relatief goedkope sensoren meten zij de waarden van fijnstof en NOx in hun leefomgeving en over hun bevindingen vinden gesprekken plaats, samen met de experts van de genoemde organisaties. In 2022 komen er nieuwe meetgemeenschappen bij. In 2021 zijn de verzamelde en gevalideerde data verhuisd van een externe partner naar een dataserver van de provincie. Dit ondersteunt de provinciale ambitie voor het werken met open data.

In 2021 is een stimuleringsregeling opengesteld voor bedrijven die vallen onder het toezicht van de provincie om bovenwettelijke maatregelen te onderzoeken en toe te passen. De animo bleek in de verkenningsfase aanwezig bij de bedrijven, maar men heeft geen gebruik gemaakt van de regeling. Belangrijkste reden is dat bedrijven bang zijn dat de eenmaal vrijwillig bereikte verbetering zal leiden tot 'de nieuwe norm', waardoor eventuele ontwikkelruimte bij bedrijven kan afnemen. De regeling komt terug in aangepaste vorm (openstelling verruimen) waarbij het doel onveranderd blijft: het vrijwillig (extra) verlagen van de milieudruk en het stimuleren van innovatie in productieprocessen.

Vanuit het ambitiespoor in het programma Gezonde Leefomgeving wordt zowel voor de gezondheid beschermende als bevorderende aspecten ambtelijk en bestuurlijk 'aan de voorkant' het gesprek aangegaan, zowel intern als extern, en in diverse projecten en programma's. Voorbeelden zijn de RES en de windmolens, de CES, NOVI in het NZKG, de woonakkoorden, (verstedelijkingsstrategie van) de MRA, Schiphol en versnellingsopgave voor de woningbouw. Zo

is in de gebiedsprocessen voor de Spoorzone in Beverwijk, Ter Sype in Wijdemeren en Sloterdijken in Amsterdam vanuit het programma kennis ingebracht ten behoeve van een integrale afweging. Tevens worden meekoppelkansen in lopende provinciale opgaven aangejaagd, zoals het stimuleren van actieve mobiliteit, het koppelen van klimaatadaptatie en hittestress aan groene en relatief stille plekken in woonwijken en het meenemen van geluidhinder in de iNHi.

Om de aspecten voor Gezonde Leefomgeving gelijkwaardig af te wegen in bijvoorbeeld gebiedsprocessen, is er behoefte aan een afwegingsmodel oftewel een integratiekader. In 2021 is in IPO-verband samengewerkt aan dit kader. Deze inzet wordt voortgezet.

In de Brede Basismonitor, gelanceerd in december 2021, zijn indicatoren opgenomen waarmee de ontwikkelingen op het gebied van Gezonde Leefomgeving kunnen worden gevolgd. Het betreffen met name de gezondheidsbeschermende aspecten waaronder luchtkwaliteit, geluidsbelasting, externe veiligheid en kwaliteit oppervlaktewater. Indicatoren voor de gezondheid en vitaliteit van de individuele inwoner zijn ook opgenomen in de Brede Basismonitor, maar daar richt het provinciale beleid zich niet op; dit is meer het beleidsterrein van gemeenten.

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

	Beleidsdoel 2.1			Bevorderen gezonde leefomgeving	
	Lasten	Ontwerp begroting 2021	Actuele begroting 2021	Jaarrekening 2021	Bedrag verschil *
2.1.1	Luchtkwaliteit verbeteren	559	912	757	155
2.1.2	Geluidbelasting bewaken	505	308	253	55
2.1.3	Kwaliteit bodem en ondergrond verbeteren	6.007	7.639	3.916	3.723
2.1.4	Externe veiligheid bewaken (gevaarlijke grondstoffen)	64	65	48	17
2.1.5	VTH-taken uitvoeren en coördineren	27.686	29.176	29.197	-21
2.1.6	Gezonde leefomgeving bevorderen	3.220	2.239	1.961	278
	Totaal lasten	38.041	40.339	36.133	4.205
	Totaal baten	-2.635	-2.647	-3.062	415
	Totaal saldo	35.406	37.692	33.072	4.620
	Storting				
2.1.3	Reserve Bodemsanering	319	3.843	4.235	-392
2.1.6	Reserve Gezonde Leefomgeving	3.300	3.500	3.500	0
	Onttrekking				
2.1.3	Reserve Bodemsanering	-5.169	-6.567	-3.190	-3.377
2.1.6	Reserve Gezonde Leefomgeving	-3.400	-2.230	-1.516	-714
	Resultaat	**30.456**	**36.238**	**36.101**	**138**

(een positief verschil is voordelig)

2.2 Bijdragen aan een circulaire economie en energieneutraal in 2050

Toelichting

Prioriteiten:

- Minimaal 25.000 particuliere woningeigenaren hebben duurzaamheidsmaatregelen getroffen. Met het programma Verduurzaming bestaande woningvoorraad ondersteunt de provincie gemeenten bij het stimuleren van particuliere woningeigenaren om te verduurzamen. In de periode van 2018 tot en met 2021 hebben meer dan 140.000 woningeigenaren 1 of meer maatregelen laten uitvoeren. Daarmee is het oorspronkelijke doel van het programma ruimschoots gehaald. Zie ook paragraaf 2.2.3
- In februari 2021 is de nieuwe Actieagenda Circulaire Economie 2021-2025 vastgesteld. Via deze actieagenda is een nieuwe structuur aangebracht in de doelen en activiteiten. Via deels nieuwe acties is aan deze prioritaire thema's gewerkt.
- Regionale Energie Strategieën (RESsen): het realiseren van de RES 1.0, zodat de uitvoering van de voorstellen kan starten. In 2021 is de RES 1.0 aangenomen en is er een uitvoeringsprogramma RES opgesteld.
- No regret-maatregelen energie-infrastructuur: zorg dragen dat de no regret-maatregelen op het gebied van energie-infra kunnen aanvangen (uitvoering ligt niet bij de provincie Noord-Holland). Eind 2020 is de Taskforce Energie-infrastructuur opgericht. Hierin werken Liander, TenneT en de provincie Noord-Holland samen om als eerste de meest urgente knelpunten in het elektriciteitsnet aan te pakken. In 2021 heeft de taskforce een stevige start gemaakt met deze no-regret maatregelen t.b.v het oplossen van urgente knelpunten.
- SCAN-onderzoek MRA als basis voor geothermie afronden. In 2021 is al het veldwerk voor van het SCAN-onderzoek afgerond. De geanalyseerde data volgen in het eerste kwartaal van 2022. Het onderzoek heeft te kampen gehad met vertragingen. Deze vertragingen hadden onder andere te maken met seizoensgebonden verboden. Bijvoorbeeld een broedgebied dat niet verstoord mocht worden. Een ander voorbeeld is de afhankelijkheid van medewerking van grondbezitters op de borings-lijn.
- In 2021 is een extra prioriteit toegevoegd. Deze prioriteit is gericht op het benutten van het besparingspotentieel bij bedrijven en is in lijn met het actieprogramma klimaat (APK). Het energie besparingsakkoord Noord-Hollandse bedrijven 2022-2025 is in oktober goedgekeurd en ondertekend. Het akkoord heeft als doel in 2025 te voldoen aan alle wettelijke besparingsverplichtingen.
- In september 2021 hebben de overheden en het bedrijfsleven in het Noordzeekanaalgebied met het Cluster Energie Strategie (CES 1.0) de ambitie van het NZKG geformuleerd dat de CO_2-uitstoot in 2030 gehalveerd is en in 2050 vrijwel is verdwenen. Hiervoor zijn een verbetering van het elektriciteitsnet, een regionaal netwerk voor waterstof, en goede (rest)warmtenetwerken nodig. Het aanpakken en verduurzamen van het energiesysteem betekent ook een verbetering van de luchtkwaliteit en heeft een positief effect op gezondheid en leefbaarheid in het hele Noordzeekanaalgebied. De provincie Noord-Holland is om die reden ook positief over de plannen van Tata Steel om staal te gaan produceren met waterstof.

2.2.1 Bijdragen aan energietransitie

Toelichting

De provincie levert een bijdrage aan de energietransitie door het uitvoeren van de activiteiten zoals opgenomen in de beleidsagenda energietransitie 2020-2024 en in het Actieprogramma Klimaat 2021-2025, dat in het najaar aan PS wordt aangeboden. Alle activiteiten in dit Actieprogramma dragen bij aan de doelstellingen van het Klimaatakkoord van Parijs en de uitvoering van de Rijksambities: 49% (Deze doelstelling wordt aangescherpt naar 55-60 procent) minder CO2uitstoot in 2030 ten opzichte van 1990 en de ambitie om per 2050 energieneutraal te zijn. Ook draagt de provincie bij aan de landelijke doelstelling om 1,5 miljoen woningen voor 2030 te verduurzamen.

Onderdelen hiervan zijn onder andere:

- De Regionale Energiestrategie (RES) de 1.0 versie is afgelopen jaar vastgesteld, het uitvoeringsprogramma RES voor Noord-Holland Zuid en voor Noord-Holland Noord is opgesteld.
- Een meerjaren-uitvoeringsprogramma waterstof. Dit is onder de noemer Noord-Hollandse waterstofstrategie eind 2020 goedgekeurd. Op basis van deze strategie is in 2021 een aantal onderzoekenuitgevoerd, bijvoorbeeld het opstellen van positionpapers voor NHN en NHZ: hoe gaat de waterstofeconomie er concreet uitzien? Daarnaast hebben we subsidies verstrekt, onder ander aan Investa voor off shore waterstofproduktie (Poshydon) en aan FME voor het oprichten en exploiteren van het makersplatform Electrolysers. Ook zijn er netwerkbijeenkomsten georganiseerd.
- Het verder ontwikkelen van de energie-infrastructuur. In 2021 is er een samenwerkingsverband met netbeheerders TenneT en Alliander gestart in de vorm van een Taskforce. Via deze Taskforce Energie Infra wordt gewerkt aan het oplossen van de knelpunten in de energie-infrastructuur en een toekomstbestendig energienetwerk. De uitwerking vindt op de volgende niveaus plaats:
    - Korte termijn: De no-regret maatregelen om de korte termijn knelpunten op te lossen en zorg te dragen voor ruimtelijke inpassing aanlanding Wind-op-Land.
    - Lange termijn: Het ontwerpen en ontwikkelen van een hybride energie-infra van de toekomst en Ontwikkeling H2 productie- en transportnetwerk.
    - Het ondersteunen en stimuleren van slimme oplossingen (Smart Energy Systems)
- Een uitvoeringsprogramma warmtetransitie. De provincie ondersteunt gemeenten zoveel mogelijk bij het uitvoeren van de warmtetransitie om tot realisatie van de doelstellingen op dit gebied te komen. De Noord-Hollandse aanpak warmtetransitie is in het eerste kwartaal van 2022 afgerond. Deze nota geeft een overzicht van alle activiteiten op het gebied van warmtetransitie: kennis ontwikkelen en delen, financiële stimuleringsmaatregelen, inhuur van expertise en het beschikbaar maken van data die helpen keuzes te maken bij verdelingsvraagstukken van vraag naar en aanbod van nieuwe warmtebronnen.

2.2.2 Bijdragen aan transitie naar circulaire economie

Toelichting

Op 9 februari 2021 is de Actieagenda Circulaire Economie 2021-2025 door GS vastgesteld. De ambitie om in 2050 100% circulair te zijn en in 2030 halverwege bleef ongewijzigd. Onderdeel van de agenda 2021-2025 is de nieuwe Noord-Hollandse doelenboom. Deze doelenboom laat zien wat de provincie in de periode 2021-2025 wil bereiken met de uitvoering van de Actieagenda. Door in te zetten op deze doelen draagt de provincie bij aan het wegnemen van de barrières die de transitie naar een circulaire economie in de weg staan. De provincie richt zich op 2 inhoudelijke sporen: 'circulair ondernemerschap en innovatie' en 'grondstoffen'. Daarnaast draagt de provincie vanuit de eigen organisatie bij door circulaire inkoop en aanbesteding en circulaire aanleg, beheer en onderhoud van de provinciale infrastructuur. Dit laatste wordt gestimuleerd via het programma Duurzame Infrastructuur, onderdeel van begrotingsprogramma 4.

In 2021 werden voor de 2 inhoudelijke sporen onder meer de volgende resultaten behaald:

Circulair ondernemerschap en innovatie:

- De provincies sloot een contract tot en met 2023 met de Noord-Hollandse Circo Hub waarmee trainingen kunnen worden georganiseerd voor ondernemers uit een specifiek gekozen sector die circulair willen gaan ondernemen;
- Het matchmaking programma dat op actieve wijze MKB'ers aan circulaire startups en scale-ups koppelt werd gelanceerd;
- Impact Hub stimuleerde en faciliteerde in opdracht van de provincie het netwerk van circulaire bedrijven onder meer via netwerk- en kennisbijeenkomsten en masterclasses;

Grondstoffen:

- In opdracht van de provincie werd een project uitgevoerd waarin individuele bedrijfsafvalprofielen werden opgesteld die hebben gediend voor het uitgebreide gesprek van de Omgevingsdienst met bedrijven om de bestaande circulaire kansen van efficiënter en circulair grondstofgebruik binnen bedrijven duidelijk te maken en (beter) te benutten;
- Het Handboek Circulair Renoveren voor woningcorporaties in opdracht van het ministerie van BZK en provincie Noord-Holland werd uitgebracht;
- Het Circulaire bouwprogramma mede gefinancierd door de provincie, werd uitgevoerd door stichting C-creators. Circulair bouwen werd eveneens opgenomen in de regionale woonakkoorden.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Aantal bedrijven deelgenomen aan onze stimuleringsprogramma's	Aantal	60	39	De CIRCO-track biomassa is naar 2022 verplaatst.
Icoonketens in de vorm van Living labs	Aantal	2	4	2 aanvragen om een reservering en 1 subsidieaanvraag voor integrale knooppuntontwikkeling, 1 aanvraag om reservering voor ketenreismaatregelen.
Luchtverontreiniging: CO2 emissie in ton (BBV indicator)	Aantal		17.857.600	Betreft de totaal bekende CO2 uitstoot (Aardgas, elektriciteit, stadswarmte, voertuigbrandstoffen) in 2019 in de provincie Noord-Holland. Bron: De Klimaatmonitor Rijkswaterstaat
Energieneutraliteit: productie van energie in petajoule (BBV indicator)	Aantal		20.359	Betreft de totale productie van hernieuwbare energie in petajoula in 2019 (2020 ten tijde van opstellen nog niet beschikbaar). Bron: Klimaatmonitor Rijkswaterstaat

2.2.3 Verduurzaming bestaande woningvoorraad stimuleren

Toelichting

Met het programma Verduurzaming bestaande woningvoorraad stimuleert de provincie particuliere woningeigenaren en corporaties om verduurzamingsmaatregelen te treffen. Diverse activiteiten van het programma zijn reeds afgerond en in 2021 liepen de nog de volgende 3 activiteiten:

1. Regionaal energiebesparingsprogramma: Loopt via gemeenten waarbij energieloket woningeigenaren gratis en onafhankelijk adviseert over aantrekkelijke woningverduurzamingsmaatregelen, regelingen waar men gebruik van kan maken en de bedrijven die de geadviseerde maatregelen kunnen uitvoeren;

2. Met de uitvoeringsregeling Duurzaamheidsinitiatieven burgercollectieven, zetten energie coöperaties samen met burgers projecten op voor energiebesparing en voor het opwekken van duurzame energie;

3. Met de uitvoeringsregeling Verduurzamingsinitiatieven woningcorporaties stimuleert de provincie woningcorporaties om door gezamenlijk te innoveren de kosten voor woningverduurzaming te laten dalen.

De oorspronkelijke looptijd van het programma was tot en met 2021. Vanwege de Coronapandemie hebben GS besloten het programma te verlengen.

Voor activiteit 1 loopt het programma tot het einde van 2022. Doel van dit programma is om binnen een periode van 3 jaar minimaal 25 duizend woningeigenaren te stimuleren verduurzamingsmaatregelen te treffen. Deze paramater blijkt in de praktijk niet meetbaar, doordat partners gegevens op verschillende manieren bijhouden. Er is op basis van andere

gegevens wel een schatting van te maken. In de periode van 2018 tot en met 2021 is er naar schatting met 365 duizend huishoudens contact geweest, zijn er minimaal 145.000 maatregelen getroffen waarbij de totaal geschatte investering uitkomt op circa 390 miljoen euro. Stel dat een huishouden gemiddeld 4 maatregelen treft, dan hebben 36.250 huishoudens maatregelen getroffen. Daarmee is het oorspronkelijke doel van het programma ruimschoots gehaald.

Voor activiteit 2 was begin 2021 het subsidieplafond van de regeling voor energie coöperaties bereikt. Totaal is aan 114 projecten subsidies verleend. Uit een evaluatie onder energie coöperaties bleek dat de regeling voorzag in een behoefte. Daarom hebben GS begin 2021 opnieuw 1 miljoen euro voor deze regeling beschikbaar gesteld.

Tot slot hebben we voor activiteit 3 in 2021 3 subsidies verleend aan initiatieven van woningcorporaties.

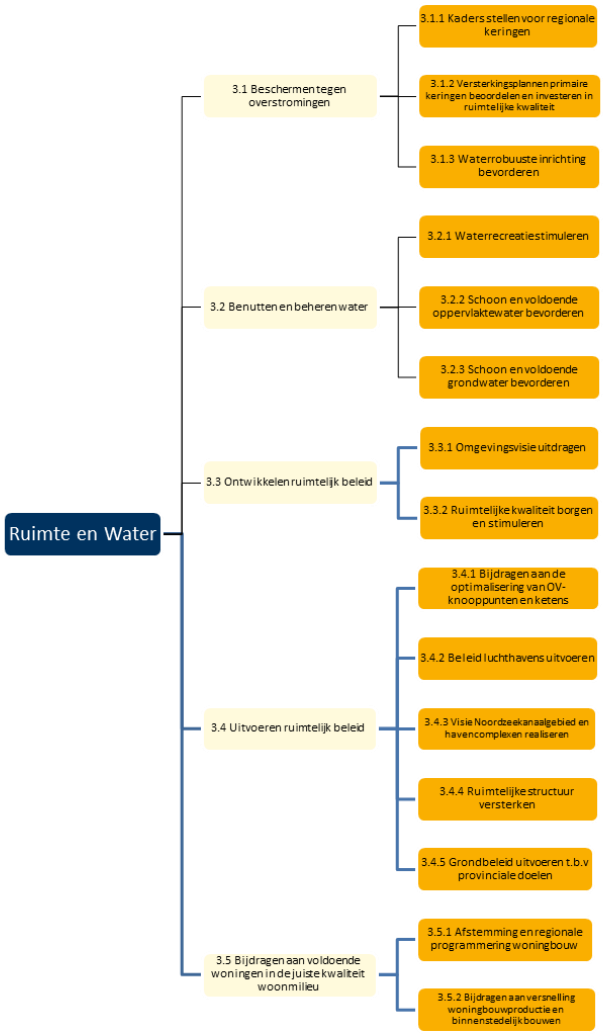
Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

	Beleidsdoel 2.2			Bijdragen aan de energietransitie	
	Lasten	Ontwerp begroting 2021	Actuele begroting 2021	Jaarrekening 2021	Bedrag verschil *
2.2.1	Bijdragen aan energietransitie	8.676	11.513	10.417	1.096
2.2.2	Bijdragen aan transitie naar circulaire economie	1.079	1.143	1.064	79
2.2.3	Verduurzaming bestaande woningvoorraad stimuleren	524	527	281	246
	Totaal lasten	10.279	13.183	11.762	1.421
	Totaal baten		-583	-674	91
	Totaal saldo	10.279	12.600	11.088	1.512
	Storting				
2.2.1	Reserve Energietransitie	10.200	10.200	10.200	0
2.2.2	Reserve Circulaire economie	350	1.591	1.591	0
	Onttrekking				
2.2.1	Reserve Energietransitie	-6.484	-9.510	-8.255	-1.255
2.2.2	Reserve Circulaire economie	-473	-520	-453	-67
2.2.3	Reserve Verduurzaming bestaande Woningvoorraad	-375	-375	-131	-244
	Resultaat	**13.497**	**13.986**	**14.040**	**-54**

(een positief verschil is voordelig)

Programma 3. Ruimte en Water

Doelenboom

Maatschappelijk doel

De provincie zorgt samen met andere overheden voor een goede ruimtelijke inrichting van de leefomgeving. Duurzaam ruimtegebruik, ruimtelijke kwaliteit en klimaatbestendigheid zijn daarvoor de leidende principes. De provincie streeft een aantrekkelijke leefomgeving na, waar de inwoners van Noord-Holland op een zo prettig mogelijke manier kunnen wonen, werken en recreëren. Diverse functies vragen om ruimte in Noord-Holland. De provincie bekijkt deze zaken in samenhang, maakt ruimtelijk-economisch beleid en coördineert bij vraagstukken die de gemeentegrenzen overstijgen.

De Omgevingsverordening Noord – Holland 2022 (OV NH2022) is in 2021 opgesteld en ter inzage gelegd. Als gevolg van het uitstel van het in werking treden van de Omgevingswet, de grondslag van de OV NH2022, is de vaststelling uitgesteld en voorzien voor het 2e kwartaal van 2022. Om de OV NH actueel te houden is een partiële herziening van de Omgevingsverordening Noord – Holland 2020 (OV NH2020) opgesteld en ter inzage gelegd inclusief een wijzigingsronde van de werkingsgebieden in de OV NH2020.

De provincie zet zich in voor voldoende bescherming tegen overstromingen, schoon water en voldoende zoet water. Hierbij sluiten we tevens aan op de doelen van 2 Europese richtlijnen: de ROR (Richtlijn Overstromingsrisico's en de KRW (Kaderrichtlijn Water) en landelijke afspraken en samenwerking in het kader van onder andere het Deltaprogramma.

Bij het beschermen tegen overstromingen staan 3 doelen centraal bij de inzet van de provincie: primaire en regionale keringen die aan de wettelijke norm voldoen, een robuuste ruimtelijke inrichting van onze provincie en effectieve calamiteitenplannen.

Bij schoon water gaat het om een duurzaam gebruik van het water en gaat het om een zorgvuldig beheer van grond en oppervlaktewater.

Voldoende zoet water betekent dat de provincie samen met haar water-partners afspraken maakt over het opvangen, vasthouden, gebruiken én afvoeren van het zoete water dat via neerslag respectievelijk de rivieren binnenkomt.

De provincie zet zich in om de keten-samenwerking tussen de water-organisaties in onze provincie te versterken waarbij een ieder zijn rol en bijdrage levert in het bereiken van de doelen voor veilig, schoon en voldoende water.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen en transities zorgt de provincie ervoor dat deze doelen worden meegenomen in haar strategie en beleid, in de uitvoering van haar beleid en in de provinciale verordening.

De beschikbaarheid en de kwaliteit van oppervlaktewater en grondwater én de waterveiligheid vragen om een gezamenlijke inspanning van overheden (Rijk, waterschappen, provincie, gemeenten), drinkwaterbedrijven en stakeholders in de provincie.

De ondertekening in 2021 van de leeragenda "Ruimtelijke Ordening mèt water" is één van de daden waaruit blijkt dat de samenhang van ruimtelijke ordening met watervraagstukken prominent op de agenda staat van de provincie en ook van haar RO- en Waterpartners. Het hoofdwatersysteem moet op orde zijn en de Noord-Hollandse bodem moet in tijden van droogte en bij (piek) buien afdoende in staat zijn om de gevolgen op te vangen. Dit geldt ook voor de voorwaarden voor ruimtelijke ontwikkelingen; deze moeten voldoende klimaatadaptief zijn.

De provincie zet voor het bereiken van deze doelen diverse instrumenten in, zoals beleidsafspraken met andere partijen én eigen beleid (regionaal waterprogramma, bouwstenen klimaatadaptatie, et cetera), subsidies en toezicht en uiteraard bij onze eigen projecten en het beheer en ontwikkeling van eigen assets.

Wettelijk beleidskader

- Woningwet/Huisvestingswet
- Wet ruimtelijke ordening (incl. Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) en Besluit ruimtelijke ordening)
- Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
- Luchthavenindelingsbesluit (LIB) Schiphol
- Omgevingswet (in ontwikkeling)
- Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte
- Structuurvisie Mainport Amsterdam Schiphol Haarlemmermeer

- Luchthavenindelingsbesluit (LIB) Schiphol
- Wet luchtvaart
- Luchthavenverkeersbesluit (LVB) Schiphol
- Wet regelgeving burgerluchtvaart en militaire luchthavens (RBML)

Provinciaal beleidskader

- Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV)
- Provinciale Woonvisie 'Goed wonen in Noord-Holland'
- Programma OV-knooppunten ('Maak Plaats!')
- Uitvoeringsprogramma Binnenstedelijk Bouwen en Versnellen Woningbouw
- Provinciale Omgevingsvisie NH2050
- Strategisch Beleidskader Economie
- Uitvoeringsagenda Economie 2016-2019
- Uitvoeringsagenda Arbeidsmarkt
- Visie Noordzeekanaalgebied 2040
- 5e Nota Grondbeleid
- Omgevingsverordening Noord-Holland 2020

Rekening Programma – Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 3				Ruimte en Water
	Ontwerp begroting 2021	Actuele begroting 2021	Jaarrekening 2021	Bedrag verschil *
Lasten	30.073	37.990	32.172	5.818
Baten	-10.110	-15.442	-14.893	-549
Saldo van baten en lasten	19.963	22.548	17.279	5.269
Stortingen reserves	8.862	24.334	23.409	925
Onttrekking reserves	-18.438	-29.570	-22.237	-7.333
Resultaat	**10.387**	**17.312**	**18.450**	**-1.138**

(een positief verschil is voordelig)

Verbonden partijen

OD	Verbonden partij	Publiek doel
3.1.2	Schadeschap Luchthaven Schiphol	Bevordering afwikkeling schadevergoedingen uitbreiding Schiphol.
3.1.2	Stichting bevordering kwaliteit leefomgeving Schipholregio	Verbeteren leefkwaliteit Schipholregio.
3.2.3	Stichting Projectbureau Masterplan Noordzeekanaalgebied	Versterken van de internationale concurrentiepositie van het gebied.
3.1.1	Zeestad Beheer B.V.	Stadsvernieuwing Den Helder
3.1.2	Zeestad C.V.	Stadsvernieuwing Den Helder
3.5.2	N.V. Provinciaal Waterleidingbedrijf Noord-Holland (PWN)	Drinkwatervoorziening en natuurbeheer

(Verdere informatie is te vinden in de paragraaf verbonden partijen)

3.1 Beschermen tegen overstromingen

Toelichting

Prioriteiten

- Aanpassen aan klimaatverandering

Uit klimaatonderzoeken komt naar voren dat de temperatuur wereldwijd sneller stijgt dan eerder geprognosticeerd. Het Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC), stelde in hun rapport in 2021 dat we in 2100 rekening moeten houden met 2 graden Celsius opwarming van de atmosfeer. Het KNMI heeft hiervoor een eerste doorvertaling gemaakt voor Nederland. Daaruit komt dat we voor de Nederlandse kust rekening moeten houden met een zeespiegelstijging van misschien wel 2 meter in 2100 en met extreme droogte en neerslagpatronen. In de meest recente zomerperiodes hebben beide patronen zich ook voorgedaan: extereme droogte en -regionaal- extreme neerslag.

Binnen provincie Noord-Holland heeft dit in 2021 geleid tot extra inzet op het vergroten van kennis over wat er in de toekomst op ons af kan komen. Hoe werken deze extremen door op thema's als wateroverlast, hittestress, droogte en het beperken van overstromingsrisico? Wat kan dit dan betekenen voor de transitiesopgaven en de ruimtelijke keuzes in de provincie?

In 2021 heeft de provincie gewerkt aan het Regionaal Waterprogramma Noord-Holland 2022-2027. Hierin heeft de provincie extra doelen en maatregelen opgenomen om aan de korte termijn nationale en Europese doelen te kunnen voldoen, maar ook te bedenken hoe voor te sorteren op klimaatsverandering.

- Omgevingswet en Deltaprogramma

Het nationale beleid staat in het teken van decentralisatie en het vergroten van doelmatigheid en efficiency van beleid. Provincies zijn verantwoordelijk voor integraal ruimtelijk-economisch beleid, waar water onderdeel van uitmaakt. Hiermee wordt voorgesorteerd op de komst van de Omgevingswet, die naar verwachting in 2023 van kracht zal worden. Het Deltaprogramma heeft als doel om ervoor te zorgen dat Nederland nu en in de toekomst is beschermd tegen hoogwater en beschikt over voldoende zoetwater. Met de minister van Infrastructuur & Waterstaat en de Deltacommissaris zijn door het IPO afspraken gemaakt over acties die worden uitgevoerd door provincies.

- Klimaatadaptatie

Binnen de provincie Noord-Holland is gewerkt aan activiteiten zoals neergelegd in notitie Klimaatadaptatie Noord-Holland: bouwstenen voor de provinciale aanpak (2020-2023) en zijn de meeste activiteiten uitgevoerd volgens planning.

3.1.1 Kaders stellen voor regionale keringen

Toelichting

De provincie is bevoegd gezag voor het aanwijzen en normeren van regionale waterkeringen (dijken, sluizen en dergelijke). De beheergebieden van de waterschappen overschrijden de provinciegrenzen. Om het toezicht per waterschap op eenzelfde manier invulling te geven, zijn er op het niveau West-Nederland afspraken gemaakt tussen 3 provincies en 8 waterschappen, vastgelegd in het Uitvoeringsbesluit regionale waterkeringen West-Nederland 2014.

In 2021 heeft de provincie ervoor gezorgd dat de gemaakte afspraken in het uitvoeringsbesluit werden nageleefd. De inliggende waterschappen (Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Hoogheemraadschap van Rijnland en Waterschap Amstel Gooi en Vecht) hebben ook dit jaar afzonderlijk een voortgangsrapportage regionale keringen opgeleverd. Dit is besproken en beoordeeld en bekrachtigd met een goedkeuring door GS en PS. In de voortgangsrapportage rapporteren de afzonderlijke waterschappen hun voortgang met betrekking tot de periodieke toetsing van de regionale waterkeringen, beoogde planning wanneer afgekeurde keringen weer op orde zijn, en hoe is omgegaan met de risicobeheersing.

Verder heeft de provincie Noord-Holland in gesprekken met de inliggende waterschappen geconcludeerd dat de normeringen van regionale keringen opnieuw beoordeeld moeten worden. Er zijn nieuwe ontwikkelingen en inzichten rondom overstromingsscenario's, directe en indirecte schade, en nieuwe en verwachte ruimtelijke ontwikkelingen. Van 2022-2025 zal hieraan samen met de waterschappen gewerkt worden.

In 2021 zijn in gesprekken met Waterschappen de kaarten en teksten verder aangescherpt richting de inwerkingtreding van de Omgevingswet in 2022.

Verder heeft de provincie haar verantwoordelijkheden genomen in landelijke samenwerkingen op het gebied van regionale keringen. Zo speelden er landelijk discussies over een nieuwe veiligheidsbenadering voor regionale keringen, de implementatie van de Omgevingswet, de evaluatie van de Waterwet en het ook toepassen van een zorgplicht voor regionale keringen. Al deze issues worden onder ander samen met de overige provincies, waterschappen en Rijkswaterstaat verder uitgewerkt in het doorlopend Ontwikkelprogramma Regionale Keringen (ORK) onder de paraplu van het STOWA (Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer). Andere van belang zijnde onderwerpen zijn meerlaagse veiligheid en de kennisontwikkeling ten aanzien van toetsing van dijken, kunstwerken en niet-waterkerende werken. We participeerden in het begeleidingsteam Visie en de werkgroepen veiligheidsbenadering en zorgplicht binnen ORK. Ook is provincie Noord-Holland één van de trekkers van het IPO-veiligheidsberaad. De provincie is samen met Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier een landelijke pilot begonnen omtrent de mogelijke invoering van de zorgplicht voor regionale keringen.

3.1.2 Versterkingsplannen primaire keringen beoordelen en investeren in ruimtelijke kwaliteit

Toelichting

De provincie heeft in 2021 de dijkversterkingsplannen voor Kunstwerken Hollands Noorderkwartier goedgekeurd. Tegen de goedkeuringsbesluiten van GS zijn geen beroepen aangetekend bij de Raad van State. In 2021 is gewerkt aan de volgende versterkingsopgaven, die in 2022 ter vaststelling worden voorgelegd:

- IJburg 2e fase, het Zeeburgereiland;
- de primaire waterkering tussen Den Oever en Den Helder (Balgzanddijk, Waddenzeedijk Wieringen, Amsteldiepdijk);
- Voorpolder Katwoude.

Ambitieprogramma ruimtelijke kwaliteit Markermeerdijken

De provincie heeft initiatiefnemers die projecten ontwikkelen in relatie tot dijkversterkingen ondersteund. Dit is gebeurd in de vorm van bijdragen en subsidieregelingen. Lopende ruimtelijke kwaliteitsprogramma's zijn: de Afsluitdijk, het eiland Marken en de Markermeerdijken. In 2021 is de provincie met circa 15 regionale partijen met de uitvoering van het Ambitieprogramma Ruimtelijke Kwaliteit Kustzone Hoorn-Amsterdam (APRKK Hoorn-Amsterdam) gestart na de ondertekening van de Bestuursovereenkomst APRK en de openstelling van de uitvoeringsregeling subsidies APRK. Het gaat hierbij om recreatie-, natuur- en cultuurhistorische projecten. Inmiddels zijn verschillende projecten reeds in uitvoering genomen, waaronder het stadsstrand Hoorn.

De provincie heeft een inhoudelijke bijdrage geleverd aan de MIRT verkenning voor het rijksproject Programmatische Aanpak Grote Wateren (PAGW). Het Rijk wil hierbij samen met ons extra investeren in al de door ons aangereikte natuurprojecten. Deze projecten zijn tevens belangrijk voor de ecologische kwaliteit van het Markermeer-IJmeer. Hiermee wil de provincie de kansen benutten om werk met werk te maken. De gesprekken hierover in 2021 moeten leiden tot een samenwerkingsovereenkomst met RWS en Staatsbosbeheer.

In 2021 hebben GS ingestemd met de ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst Meekoppelkansen Markermeerdijken. Daarmee is een start gemaakt met het realiseren van een

doorlopende fietswandelverbinding tussen Hoorn en Amsterdam, een vijftal dijkplaatsen die het beleven van de dijk en zijn omgeving mogelijk maken en extra ringslangwinterverblijven.

Van het programma ruimtelijke kwaliteit dat is gekoppeld aan de versterking van de Afsluitdijk - het zogenoemde Uitvoeringsprogramma Afsluitdijk - is in 2021 verder uitvoering gegeven aan de aanleg van een nieuw fietspad langs de Waddenzee en de vismigratierivier bij Kornwerderzand. De renovatie en uitbreiding van het Vlietmonument op de Afsluitdijk is nog niet in uitvoering genomen, omdat er nog geen besluit was genomen over de verduurzaming van het Monument.

De provincie heeft in 2021 met de gemeenten Hollands Kroon, Medemblik, Enkhuizen, en met HHNK, PWN en RWS samengewerkt aan de ontwikkeling van de Noord-Hollandse IJsselmeerkust (op basis van een intentieovereenkomst, september 2020). Samen met de gemeenten en het gebied is een integrale kustvisie IJsselmeer opgesteld als strategisch koersdocument voor ruimtelijke samenhang in het gebied. Er worden verkenningen, onderzoeken en projecten gestart die onder de kustvisie vallen, waaronder een MIRT-verkenning Wieringerhoek (RWS). Die verkenning betreft ecologische versterking van water- en natuurdoelen (PAGW) in het IJsselmeer, waar de provincie vanuit integrale opgaven een bijdrage aan levert voor recreatie en toerisme, landbouw, (drink)water en energie. Dit traject loopt nog. Tegelijkertijd werkt de provincie in hetzelfde gebied (Wieringerhoek) aan de energieopgave in het IJsselmeer, waarvoor een zoekgebied is aangewezen (RES NHH, juli 2021) voor duurzame energieopwekking.

3.1.3 Waterrobuuste inrichting bevorderen

Toelichting

In 2021 heeft de provincie verder gewerkt aan de ambities van de notitie Klimaatadaptatie Noord-Holland, Bouwstenen voor een provinciale aanpak 2020-2023 (Klimaatadaptatie - Provincie Noord-Holland). Er is vooral veel bereikt op de ambities klimaatadaptatie en toekomstbestendige nieuwbouw (Afspraken-klimaatbestendige-nieuwbouw-MRA-Intentieovereenkomst-concept-juli-2021). De MRA heeft een “basisveiligheidsniveau Klimaatbestendige Nieuwbouw” ontwikkeld. Met dit pakket aan ontwikkelingsvoorwaarden kunnen overheden bovenwettelijke minimumeisen stellen. Deze overeenkomst wordt samen met gemeenten, waterschappen, provincies en een aantal ontwikkelaars begin 2022 ondertekend. Vervolgens zullen betrokken overheden dit vertalen in eigen beleid en/of regelgeving.

Ook heeft de provincie in 2021 veel bereikt op de ambitie om klimaatadaptatie te integreren in andere opgaven. Zo is klimaatadaptatie ingebracht bij diverse gebiedsprogramma’s, zijn gemeenten ondersteund bij het opstellen van hun uitvoeringsprogramma’s klimaatadaptatie door de provinciale subsidie Klimaatadaptatie, maar ook door provinciale kennis en expertise, zoals voor de opgave Vitaal en kwetsbare infrastructuur.

De ambities voor 2021 zijn grotendeels behaald. Klimaatadaptatie is een complexe opgave, omdat het veel partijen en ook sectoren treft.

Het tempo van de partners en ook van samenhangende gebiedsprogramma’s en beleidsprocessen loopt niet gelijk. Er zijn koplopers, maar ook gemeenten of programma’s die nog helemaal niet bekend zijn met de opgave. Dat maakt dat een aantal ambities dat voor 2021 gesteld is een langere doorlooptijd nodig zal hebben, terwijl sommige weer een versnelling hebben gehad in 2021.

De werkregio's klimaatadaptatie hebben uitvoering gegeven aan de ambities uit het Deltaprogramma Ruimtelijke adaptatie, maar zijn bij de uitwerking vooral gericht op de gemeentelijke opgaven van wateroverlast. De andere thema's van het klimaatadaptie die veelal geen primaire gemeentelijke taken zijn, zoals hitte, droogte en overstromingen zijn beperkt opgepakt, en ook regionale ambities komen moeilijk van de grond. Het in deze zomer verschenen IPPCrapport (en het KNMIsignaal is duidelijk geworden dat de zeespiegelstijging sneller zal gaan dan gedacht en dat de gevolgen van de verdere opwarming van de aarde extremer zullen zijn. De noodzaak voor het ontwikkelen van klimaatadaptief beleid voor de middellange en langere termijn is urgenter geworden daarom is daar in 2021 aan gewerkt. In 2022 zal hierop dan ook meer de focus komen te liggen.

Wat hebben we in 2021 bereikt?
De activiteiten die in de begroting 2021 waren voorzien t.b.v. het verwezenlijken van de ambities uit de notitie Klimaatadaptatie Noord-Holland zijn grotendeels geëffectueerd. Klimaatadaptatie is een complexe opgave, omdat zij veel partijen en ook sectoren treft en de kennis en inzichten over de gevolgen steeds meer impact heeft. Ook loopt het tempo van de partners en van samenhangende gebiedsprogramma's en beleidsprocessen niet gelijk. Er zijn koplopers, maar ook gemeenten of programma's die nog helemaal niet bekend zijn met de opgave. En ook bij gemeenten zijn er capaciteitsproblemen. Dat maakt dat een aantal ambities die voor 2021 zijn gesteld een langere doorlooptijd nodig hebben, terwijl sommige weer een versnelling hebben gehad in 2021. Ambities die in 2021 niet zijn gehaald staan voor begin 2022 op de planning. Voorbeelden van opgaven die in 2022 doorlopen zijn de stresstest Cultuurhistorie en het verbinden van de klimaatadaptatieopgave met die van de energietransitie. Activiteiten die de provincie zelf meer kon doen zijn onder andere het opstellen van de basisveiligheidsniveau klimaatadaptieve nieuwbouw MRA, en een verkenning naar een signaleringskaart voor klimaatadaptatie.

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

	Beleidsdoel 3.1	Beschermen tegen overstromingen			
	Lasten	Ontwerp begroting 2021	Actuele begroting 2021	Jaarrekening 2021	Bedrag verschil *
3.1.1	Kaders stellen voor regionale keringen	270	276	274	2
3.1.2	Versterkingsplannen primaire keringen beoordelen en investeren in ruimtelijke kwaliteit	2.590	7.578	2.819	4.759
3.1.3	Waterrobuuste inrichting bevorderen	1.854	1.339	1.086	253
	Totaal lasten	4.714	9.193	4.180	5.013
	Totaal baten		-935	-587	-348
	Totaal saldo	4.714	8.258	3.593	4.665
	Storting				
3.1.2	Reserve Meekoppelkansen	100	1.035	109	926
3.1.3	Reserve Klimaatadaptatie	1.000	1.000	1.000	0
	Onttrekking				
3.1.2	Reserve Meekoppelkansen	-3.090	-8.049	-2.620	-5.429
3.1.3	Reserve Klimaatadaptatie	-1.600	-1.050	-787	-263
	Resultaat	**1.124**	**1.194**	**1.295**	**-101**

(een positief verschil is voordelig)

3.2 Benutten en beheren water

Toelichting

Prioriteiten:

Het regionaal KRW programma en het Grondwaterprogramma zijn als deelprogramma's in het Regionaal Waterprogramma Noord-Holland 2022-2027 opgenomen. Dit programma is op 31 januari 2022 door PS vastgesteld. Vanwege landelijke afspraken is dit 2 maanden later dan aanvankelijk gepland.

3.2.1 Waterrecreatie stimuleren

Toelichting

Waterrecreatie bevindt zich op het raakvlak van waterkwaliteit, economie, mobiliteit, recreatie en toerisme. De reserve waterrecreatie heeft als doel het realiseren van de Visie op de Waterrecreatie Noord-Holland 2030, 'Water, bron van recreatie'. Deze is vastgesteld door Provinciale Staten op 3 oktober 2016.

Naast een drietal subsidieregelingen, zet de provincie in op het realiseren van Aquapunctuurpunten (opgaven van groot regionaal belang), samenwerking met andere provincies voor de bestrijding van waterplanten, zonering voor de durfsporten, innovatie en meekoppelkansen.

Er is een subsidieregeling 'Innovatie en Duurzaamheid 2021' ter stimulering van ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid en innovatie in de waterrecreatiesector. Er is een tweede regeling, 'Kleine voorzieningen en diensten Noord-Holland 2021' die tot doel heeft de kleinere

voorzieningen verder uit te breiden en diensten verder te ontwikkelen. De laatste regeling is een tender voor de uitbreiding van het vaarnetwerk voor de kleine pleziervaart in Noord-Holland. Het doel van deze regeling is om meer openbaar water bevaarbaar of toegankelijk te maken voor kleine tot middelgrote recreatieve pleziervaartuigen.

In 2021 is € 500.000,-opgenomen in de begroting voor Stadsstrand Hoorn, ervan uitgaande dat de subsidieaanvraag nog hetzelfde jaar zou plaatsvinden. Het is begunstigde gemeente Hoorn echter niet gelukt in 2021 een subsidieaanvraag in te dienen. Deze aanvraag is toegezegd voor 2022. Het stadsstrand biedt mogelijkheden voor de hele regio voor een grote variatie in waterrecreatie, zoals oeverrecreatie, zwemmen, durfsport, suppen, (kiten)surfen, kanovaren. Maar ook landgebonden vormen van recreatie worden gefaciliteerd, zoals sport- en spelmogelijkheid (kleine activiteiten), fietsen en wandelen.

In 2021 is in samenwerking met de gemeenten de Ambitiekaart Waterrecreatie geactualiseerd en deze zal met ingang van 2022 jaarlijks verder bijgehouden worden.

De Samenwerkingsovereenkomst ‘Maaien waterplanten IJmeer Markermeer’ is op 14 juli 2021 in werking getreden met de gemeente Hoorn als coördinerend gemeente. Deze gemeente heeft het maaien aanbesteed voor 10 gemeenten aan het IJmeer en Markermeer. Daarom is dit jaar subsidie verleend aan de gemeente Hoorn voor het maaien van waterplanten. Ook is subsidie verleend aan het bedrijf Techmaps voor een haalbaarheidsstudie. Het doel hiervan is om te onderzoeken of waterplanten frequent en op grote schaal gemonitord kunnen worden door middel van satellieten en kunstmatige intelligentie.

In 2021 is het rapport ‘Toekomstbeeld Kitesurfen in het IJsselmeergebied’ gepubliceerd. Dit rapport geeft een goed beeld van de huidige situatie en de verbetermogelijkheden voor het kitesurfen, rekening houdend met de natuur.

GS hebben op basis van de position paper ‘Waterrecreatie zuidelijk IJsselmeergebied’ besloten een brede lobby vanuit de regio richting Tweede Kamer te starten voor rijksmiddelen.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Aantal subsidies voor het starten van onderzoek naar nieuwe zwemwaterlocaties	Aantal			

3.2.2 Schoon en voldoende oppervlaktewater bevorderen

Toelichting

Kwaliteit oppervlaktewater/KRW

In 2021 heeft gedurende 6 weken het ontwerp regionaal waterprogramma 2022 – 2027 ter visie gelegen. In het deelprogramma oppervlaktewater zijn de ecologische KRW-doelen voor de regionale KRW-waterlichamen vastgelegd en zijn maatregelen beschreven die de waterkwaliteit moeten gaan verbeteren. In 2021 is aan het Hoogeheemraadschap van Rijnland een subsidie toegezegd voor het project baggeren Amstelveense Poel, een onderdeel van de KRW-pilot zoals genoemd in het coalitieakkoord.

Zwemwater

Gedeputeerde Staten wijzen jaarlijks zwemlocaties in oppervlaktewater aan. Hierbij wordt rekening gehouden met het te verwachten aantal zwemmers, de kwaliteit van het water en de veiligheid van de zwemlocatie. Voor zwemseizoen 2021 zijn 153 locaties aangewezen, waaronder 2 nieuwe. Daarnaast stimuleert de provincie het ontwikkelen van nieuwe zwemplekken en het verbeteren van de waterkwaliteit met een subsidieregeling. Locatiebeheerders en waterbeheerders konden subsidie aanvragen voor onderzoek, beheermaatregelen en/of investeringsmaatregelen. Het subsidieplafond in 2021 was € 180.000,- en is volledig uitgeput. De kwaliteit van het zwemwater was in 22 van de 153 locaties nog niet ‘goed’ of ‘uitstekend’, maar ‘aanvaardbaar’ of ‘slecht’.

Zoetwater

In 2021 is het Deltaprogramma Zoetwater 2021-2027 vastgesteld. De maatregelpakketten van beide zoetwaterregio’s waar Noord-Holland deel van uitmaakt, zijn daarmee vastgesteld. Komende planperiode worden deze uitgevoerd met 25 % cofinanciering uit het Deltafonds. De provincie draagt financieel bij aan enkele van deze maatregelen. Het budget hiervoor is afkomstig uit verschillende bronnen: grondwaterheffing en klimaatadaptatie. In 2021 is de uitwerking van de aanbevelingen voortkomend uit de Beleidstafel Droogte afgerond. Een belangrijk resultaat is het bestuursakkoord Waterverdeling regio IJsselmeergebied. In december 2021 hebben GS hiermee ingestemd en zal de regionale verdringingsreeks regio IJsselmeergebied in de volgende provinciale omgevingsverordening worden opgenomen. Verder draagt de provincie financieel bij aan de ondersteuning van de regio’s en projecten als Zoete Toekomst Texel en het Zoet Zout Knooppunt. Voor zoetwater is bij de ruimtelijke inrichting meer rekening gehouden met waterbeschikbaarheid en met watervragende ontwikkelingen. Een voorbeeld daarvan is de aandacht voor het watergebruik van datacenters van afgelopen jaar. Deze heeft een plek gekregen in de datacenterstrategie.

BBV indicator oppervlaktewater

Waterkwaliteit: % van de waterlichamen met een goede ecologische kwaliteit (oppervlaktewater)	Goed	Matig	Ontoereikend	Slecht
Hollands Noorderkwartier	0%	12%	30%	9%
Rijnland	0%	14%	15%	11%
Amstel, Gooi en Vecht	0%	10%	12%	8%
Peildatum		2019		

Bron: http://www.waarstaatjeprovincie.nl

Toelichting BBV indicator
De indicator geeft de ecologische kwaliteit van het water per waterschap weer, onderverdeeld in vier categorieën. De beoordeling is conform de systematiek van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). De KRW heeft als doel de kwaliteit van de oppervlakte- en grondwateren te verbeteren en in stand te houden, zowel ecologisch als chemisch. De ecologische toestand wordt onder andere bepaald door de concentratie van stikstof en fosfaat en vier biologische kwaliteitselementen (macrofauna, overige waterflora, vis en fytoplankton). De beoordeling vindt plaats op basis van het 'one out-all out principe': indien één kwaliteitselement niet aan de eisen voldoet wordt de toestand van het waterlichaam niet als goed beoordeeld.

3.2.3 Schoon en voldoende grondwater bevorderen

Toelichting

Het maatregelenprogramma dat is opgenomen in Watervisie 2021, bijlage 1 is afgerond. Aanpak van verontreiniging, bestrijding van verdroging van natuurgebieden en bescherming van drinkwaterwinningen zijn belangrijke onderdelen van dit programma. Een aantal langjarige maatregelen wordt komende jaren voortgezet, zoals gebiedsbeheer het Gooi (om verontreiniging van drinkwaterbronnen te voorkomen) en natuurprojecten waarbij grondwater wordt vastgehouden. Deze projecten zijn opgenomen in Regionaal Waterprogramma Noord-Holland 2022-2027, deelprogramma grondwater.

In 2021 zijn 61 vergunningen verleend. Het betrof hier allemaal vergunningen voor warmte-koudeopslag. Met deze bodemenergiesystemen wordt een bijdrage geleverd aan de energietransitie.

In 2021 zijn de grondwaterstanden gemeten in het provinciaal meetnet. De grondwaterkwaliteit is bepaald voor bijna 300 verschillende stoffen, waarbij onder andere naar bestrijdingsmiddelen, geneesmiddelen en poly- en perfluoralkylstoffen (PFAS) is gekeken. In 2022 wordt hierover gerapporteerd.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Vergunningverlening grondwateronttrekking	Aantal	25	61	Oorzaak is een sterke toename van het aantal bodemenergiesystemen.
KRW projecten (aantal afgerond)	Aantal	15	15	

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

Beleidsdoel 3.2 — Benutten en beheren water

	Lasten	Ontwerp begroting 2021	Actuele begroting 2021	Jaarrekening 2021	Bedrag verschil *
3.2.1	Waterrecreatie stimuleren	1.780	2.247	1.662	585
3.2.2	Schoon en voldoende oppervlaktewater bevorderen	931	1.232	1.175	57
3.2.3	Schoon en voldoende grondwater bevorderen	612	617	867	-250
	Totaal lasten	3.323	4.096	3.704	392
	Totaal baten	-938	-1.139	-1.389	250
	Totaal saldo	2.385	2.957	2.315	642
	Storting				
3.2.1	Reserve waterrecreatie	1.562	1.562	1.562	0
	Onttrekking				
3.2.1	Reserve waterrecreatie	-1.562	-2.024	-1.442	-582
	Resultaat	**2.385**	**2.495**	**2.435**	**60**

(een positief verschil is voordelig)

3.3.Ontwikkelen ruimtelijk beleid

Toelichting

De provincie Noord-Holland is verantwoordelijk voor het afwegen van mogelijkheden om wel of niet te bouwen in het buitengebied via onze ruimtelijke verordening. De provincie heeft hiervoor kaders gesteld en via onze instrumenten het gedachtengoed van de Omgevingsvisie ingebracht bij de visie- en planvorming van gemeenten en waterschappen. Deze instrumenten zijn de Omgevingsverordening NH 2020, regionale samenwerkingsagenda's en integrale programma's. Bij het vormgeven en behouden van de ruimtelijke kwaliteit in de provincie zijn Gedeputeerde Staten bijgestaan door het ontwerpteam (intern), het Adviesteam Ruimtelijke Kwaliteit (ARK/intern), de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO/extern) en de Provinciaal Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit (PARK/extern).

Prioriteiten

- De provincie voert veelvuldig gesprekken met alle gemeenten over hun ruimtelijk beleid, gemeentelijke Omgevingsvisies, bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen. In die gesprekken worden de uitgangspunten van de Omgevingsvisie uitgedragen, zodat deze vroegtijdig kunnen worden meegenomen in de plannen.

- De Omgevingsverordening NH 2022 is voorbereid in 2021.
- Het stimuleren van de ruimtelijke kwaliteit door advisering door de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling, agendering van onderwerpen door de Provinciaal Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit en inzet van eigen ontwerpdeskundigheid bij ruimtelijke opgaven.

3.3.1 Omgevingsvisie uitdragen

Toelichting

Het gedachtengoed van de Omgevingsvisie is binnen en buiten de provinciale organisatie levend gehouden. Intern door advisering vanuit de vastgestelde visie aan GS, PS en de ambtelijke organisatie, bij de uitwerking en het bepalen van activiteiten die bijdragen aan het behalen van door PS in de visie gestelde ambities en doelen. Extern door voorlichting, informatie en advisering.

In 2021 is bovendien gewerkt aan de verdere vertaling van de Omgevingsvisie in ons juridisch instrumentarium, dat onder meer bestaat uit de Omgevingsverordening 2022 (die tegelijk met de Omgevingswet in werking zal treden, naar verwachting op 1 juli 2022), het Projectbesluit, het voorbereidingsbesluit, diverse Programma's conform Omgevingswet en de Omgevingsvergunning. Verder zijn werkprocessen opgesteld die ervoor moeten zorgen dat het gedachtengoed van de Omgevingswet wordt ingebracht in de visie- en planvorming van gemeenten en waterschappen. Het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) ondersteunt de uitvoering van de Omgevingswet. Het bestaat uit lokale systemen van overheden en de onderdelen van de landelijke voorziening (DSO-LV), zoals het Omgevingsloket. In 2021 is provincie Noord-Holland op 3 punten aangesloten op de pre-omgeving van het DSO en zijn de eerste ervaringen opgedaan met de producten van het DSO.

3.3.2 Ruimtelijke kwaliteit borgen en stimuleren

Toelichting

Gedeputeerde Staten hebben meerdere instrumenten om ruimtelijke kwaliteit bij nieuwe ontwikkelingen in het landschap te borgen ingezet, waaronder de Provinciaal Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit (PARK) en de Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO). Zo heeft de PARK als onafhankelijk ruimtelijk expert 7 adviezen aan Gedeputeerde Staten uitgebracht. Deze adviezen zijn openbaar toegankelijk via de website. Daarnaast heeft de PARK een rol vervuld in het publieke debat door onder andere de organisatie van het congres 'Dag van Ruimtelijke Kwaliteit Noord-Holland' op 15 september jl., door (online) lezingen en presentaties te geven en door deelname aan diverse (panel)discussies over ruimtelijke regionale ontwikkelingen in relatie tot de ruimtelijke kwaliteit in Noord-Holland.

De ARO is 7 keer in een openbaar toegankelijke online vergadering bij elkaar geweest en er zijn 22 adviezen uitgebracht. Daarbij zaten ook plannen die 2, of in een enkel geval 3 keer behandeld zijn. Het ging daarmee in feite om 15 afzonderlijke vraagstukken. De adviezen zijn te vinden op de website. Over de adviezen die in 2020 zijn gegeven is een jaarverslag opgeleverd in de vorm van een online magazine.

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

	Beleidsdoel 3.3			Ontwikkelen ruimtelijk beleid	
	Lasten	Ontwerp begroting 2021	Actuele begroting 2021	Jaarrekening 2021	Bedrag verschil *
3.3.1	Omgevingsvisie uitdragen	1.638	1.537	1.422	115
3.3.2	Ruimtelijke kwaliteit borgen en stimuleren	453	430	403	27
	Totaal lasten	2.091	1.967	1.825	142
	Totaal baten				
	Totaal saldo	2.091	1.967	1.825	142
	Storting				
		0	0	0	0
	Onttrekking				
		0	0	0	0
	Resultaat	**2.091**	**1.967**	**1.825**	**142**

(een positief verschil is voordelig)

3.4 Uitvoeren ruimtelijk beleid

Toelichting

Prioriteiten:

- ·De ontwikkeling van de bestemming van de Averijhaven tot Energiehaven.

Het afgelopen jaar is onderzoek gedaan naar de meest wenselijke samenwerkingsvorm tussen Zeehaven IJmuiden, Port of Amsterdam, gemeente Velsen en de provincie. Ook is onderzoek gedaan naar de toepasbaarheid van staalslakken bij de realisatie van de energiehaven. Hierover zijn nog geen definitieve besluiten genomen.

- ·Stimuleren van het verbeteren van de leefbaarheid in de omgeving van Schiphol.

Er zijn ambtelijk en bestuurlijk overleggen gevoerd over de leefbaarheid rond Schiphol. Tevens zijn zienswijzen ingediend (via de Bestuurlijke Regie Schiphol). De Staten zijn over de stand van zaken geïnformeerd via brieven en technische briefings.

- ·De ruimtelijke inpassing van energietransitie in Noord-Holland, waaronder het Noordzeekanaalgebied.

Voor het NZKG is het Cluster Energie Strategie opgeleverd en ingediend bij het ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Hierin staan de plannen van de industrie in dit gebied. De ruimtelijke consequenties worden nog onderzocht, onder andere in het kader van de NOVI-NZKG aanpak. Voor heel Noord-Holland is samen met de energienetwerkbedrijven een taskforce opgericht, onder voorzitterschap van de provincie Noord-Holland. Deze taskforce stelt samen met de gemeenten vast waar problemen zich voordoen in de energie-infrastructuur en bepaalt hoe die zijn op te lossen. Daarbij speelt ook de ruimtelijke inpassing een belangrijke rol.

- ·De provincie Noord-Holland heeft in 2021 binnen het programma OV-knooppunten prioriteit gegeven aan knooppunten die bijdragen aan de woningbouwopgave, waarbij er ook afstemming is met het traject Bereikbare Steden (SBaB) binnen de MRA. Zo is onder andere samengewerkt met Alkmaar, Haarlem, Hilversum, Hoorn, Hoofddorp, Purmerend en Zaanstad. De ontwikkeling van deze knooppunten draagt ook bij aan opgaven op het gebied van Mobiliteit, Economie en Klimaatadaptatie.
- In de samenwerking binnen de MRA afspraken maken met het Rijk over de Verstedelijkingsstrategie tot 2050. In 2021 is in de samenwerking tussen Rijk en MRA-regio het Verstedelijkingsconcept gereedgekomen en aan de gemeenteraden en GS en PS ter onderschrijving aangeboden. GS hebben PS hierover positief geadviseerd. (N.B. op 31 januari 2022 hebben PS conform besloten). Het proces rond de Verstedelijkingsstrategie is zodanig aangepast, dat de beoogde afspraken nu in 2022 worden voorzien.
- Opstellen van een Omgevingsagenda Landsdeel Noordwest, met provincies Utrecht en Flevoland en het Rijk. Er is een Plan van Aanpak opgesteld en er heeft een aanbesteding plaatsgevonden. Ook zijn er 2 verkennende ateliers gehouden. Dit met als doel om een eerste beeld te krijgen van de grensoverschrijdende samenhang en opgaven binnen het Landsdeel Noordwest.

3.4.1 Bijdragen aan de optimalisering van OV-knooppunten en ketens

Toelichting

Algemeen

Op 5 oktober 2021 heeft de provincie Noord-Holland de Voortgangsrapportage OV-fonds 2021 vastgesteld. Hierin staat de stand van zaken beschreven van de projecten op de Investeringsagenda, behorende bij het op 14 september 2020 door Provinciale Staten vastgestelde Bestedingsplan OV-fonds.

Ketenmobiliteit

- Regionaal OV Toekomstbeeld 2040: in 2021 heeft het onderzoek naar de corridor Schiphol/Amsterdam (HOV HSA) plaatsgevonden, waarbij in de analyse de ketenreis belangrijk onderdeel is. Voor de corridor is een Ontwikkelperspectief voor 2040 opgesteld, wat een Bus Rapid Transit Systeem (snelbussysteem) betreft. Vervolgonderzoek volgt in 2022.
- Verkenning OV-knooppunt Muiden is uitgevoerd in 2021 (zie programma 4).
- Start met het meenemen van verbeteringen van het OV-product in de hele keten in de transitieplannen van de verschillende busconcessies.
- Voor de concessie Gooi&Vechtstreek is sinds juli 2021 een eigen MaaS-app operationeel.
- Voor de gemeente Huizen is in 2021 een subsidie buiten uitvoering van € 2,3 miljoen toegekend. In dit integrale plan is expliciet aandacht voor de ketenreis (o.a. verbetering fietspaden, ov-infrastructuur en voorzieningen bij haltes) en het aantrekkelijk maken van het OV-product. (zie ook paragraaf 4.1.1.)

Programma OV-knooppunten
Met het programma OV-knooppunten draagt de provincie Noord-Holland vanuit verschillende rollen bij aan de ontwikkeling van knooppunten.

Expertrol: in 2021 zijn onder andere de volgende onderzoeken uitgevoerd en instrumenten ontwikkeld of geactualiseerd:

- Lancering geactualiseerde en meer gebruiksvriendelijker Kennisportaal OV-knooppunten
- Monitor OV-knooppunten 2019-2021
- Geactualiseerde OV-knooppuntenviewer https://geoapps.noord-holland.nl/app/ovknooppunten
- Afronding Onderzoek naar invloedsgebieden van verschillende typen knooppunten. Dit onderwerp wordt in 2022 verder uitgewerkt samen met regionale en landelijke partners.
- Onderzoek haalbaarheid van (buitenlandse) financieringsmodellen voor toepassing bij knooppuntontwikkeling
- Start onderzoek gentrificatie bij OV-knooppunten “Thesis TOD and gentrification”) (afronding 1e kwart 2022)

In 2021 is in dit kader een aantal experimenten gestart:

- Ontwikkeling hubs in relatie tot OV-knooppunten (Alkmaar en Alkmaar Noord, Zaandam Kogerveld, Muiden, Uitgeest). Daarnaast is een relatie gelegd met de rapportage “Werkspoor hubs van Multimodaal OV-Toekomstbeeld MRA 2040”.

  Versterking relatie smart mobility (door aansluiting bij beleidstrajecten op provinciaal, regionaal, landelijk niveau en bij trajecten van kennispartners en door de voorbereiding van een concrete casus die in 2022 van start gaat bij OV-knooppunt Nieuw-Zuid in samenwerking met TNO en gemeente Haarlem).

- Het onderzoek ‘stimuleren van tegenspits en dalurenvulling van de treinen’ (Regionale Ontwikkelagenda) wordt verder uitgewerkt in de betreffende Actieagenda’s (zie onder coördinerende en verbindende rol)

- De eerste stap voor het onderzoek ‘bouwen voor de doelgroep ouderen en verkenning van het thema Smart Cities in relatie tot OV-knooppunten’ ligt bij gemeenten.

Coördinerende en verbindende rol: in 2021 is gewerkt aan regionale strategieën en actieprogramma’s voor 6 corridors. Afgerond zijn: Actieprogramma Gooicorridor, Actieprogramma OV-knooppunten IJmond Zuid-Kennemerland en het Ontwikkelbeeld Zaancorridor.

Voortgang in dit kader in 2021:

De in 2020 opgestelde Ontwikkelagenda voor de Hoornse Lijn is verder uitgewerkt, resulterend in een actieprogramma (gereed 2022) en een 10-puntenplan opgesteld voor de Helderse Lijn (Heerhugowaard-Den-Helder). Eind 2021 is gestart met een strategie voor de Westfriese Lijn (Hoorn-Enkhuizen). De strategieën met actieprogramma’s vormen samen de Regionale Ontwikkelagenda Noord-Holland, die de provincie samen met NS, ProRail, de betreffende gemeenten en overige partijen opstelt. De agenda bevat maatregelen op het gebied van

knooppuntontwikkeling, OV-bereikbaarheid en ketenmobiliteit. In 2021 is voor maatregelen (boven het Noordzeekanaal) op het gebied van ketenreis een subsidiebudget van € 2.000.000,- gereserveerd binnen het OV-fonds. NS heeft hetzelfde bedrag gereserveerd. Het concrete maatregelenpakket waarvoor de verschillende actieprogramma's de basis vormen is naar verwachting medio 2022 gereed. Naast het werk op de corridors zorgt de provincie voor het verbinden van OV-knooppunten aan verschillende provinciale, regionale en landelijke beleidstrajecten.

Stimulerende rol: De provincie Noord-Holland ondersteunde in 2021 circa 25 knooppunten met kennis en procesinstrumenten, waaronder 3 buitenpoorten op de Zaancorridor (Wormerveer en Castricum) en de Gooicorridor (Bussum Zuid). De provincie stimuleert daarnaast knooppuntontwikkeling door cofinanciering van projecten die bijdragen aan de doelstellingen van het programma. In 2021 is positief besloten over 3 aanvragen om cofinanciering voor projecten op de Investeringsagenda van het Bestedingsplan OV-fonds: reserveringsaanvragen voor knooppunten Hilversum en Haarlem Nieuw Zuid en de concrete subsidieaanvraag voor de Poort van Hoorn. Verder heeft de provincie Noord-Holland binnen het OV-fonds een reservering van 2 miljoen euro gemaakt voor maatregelen op het gebied van Ketenmobiliteit (zie onder coördinerende rol).

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Coördineren van (delen van) corridors	Aantal	5	5	Plus start Westfriese Lijn eind 2021.
Stimuleren knooppunten door de inzet van kennis en proces-instrumenten	Aantal	25	25	
Stimuleren knooppuntontwikkeling door financiële bijdrage aan integrale gebiedsontwikkelingen (aantal aanvragen)	Aantal	3		

3.4.2 Beleid luchthavens uitvoeren

Toelichting

Het Rijk is ten aanzien van Schiphol bevoegd gezag en zal hier in de komende jaren verder richting aan geven in de luchtvaartnota en in een Luchthavenverkeersbesluit voor Schiphol. In 2021 heeft de luchtvaart te maken gehad met corona en een demissionair kabinet, waardoor de besluitvorming is opgeschort. Achter de schermen liepen de gesprekken over inzet van de regio en het Rijk wel gewoon door. Het belang van luchtvaart en Schiphol als onderdeel van de internationale connectiviteit van onze provincie en de MRA staat niet ter discussie. Maar naast aandacht voor de lusten vraagt de provincie het Rijk ook om bij de keuzes voor verdere ontwikkeling van de luchthaven meer aandacht te hebben voor de belasting op de omgeving. Ofwel, te sturen op duurzame connectiviteit en een gezonde leefomgeving. Dit sluit ook aan bij de ambities in de Europese Green deal om te streven naar zero emissions in 2050 (dat is dus breder dan alleen CO2 en geluid).

Als provincie proberen we actief sturing te geven aan deze discussie door de impact van de luchtvaart op de diverse (ruimtelijke) belangen uit onze Omgevingsvisie scherp te agenderen. Dat doet de provincie gezamenlijk met de regionale partners in de Bestuurlijke Regie Schiphol (BRS). Centraal staat de balans tussen het maatschappelijke belang van duurzame connectiviteit (economisch, sociaal en cultureel) én de kwaliteit van de leefomgeving, zoals dit in de provinciale

Omgevingsvisie is vastgesteld. Kunnen we die slag die we nu moeten gaan maken richting klimaat niet aangrijpen om ook actief op gezondheid te sturen?

Bijzondere aandacht gaat uit naar de multimodale mogelijkheden om de internationale connectiviteit vorm te geven. De discussie over de bereikbaarheid van de luchthaven beziet de provincie in samenhang met de bereikbaarheidsvraagstukken vanuit de verstedelijkingsopgave. Het gaat om, een complexe puzzel, die integrale wegingen vraagt.

Governance

De integrale opgaven vragen een goede interbestuurlijke afstemming tussen Rijk in regio. Daarover heeft de BRS met de ministerie van IenW eind 2021 werkafspraken gemaakt. Ook voor de participatie rond luchtvaarttrajecten komt er een nieuwe structuur. Het ligt niet voor de hand dat daaraan vanuit de regio nog financieel blijft worden bijgedragen.

Wonen-Vliegen

De provincie houdt toezicht op de uitvoering van de regionale afspraken ‘wonen en vliegen’ en voert regie in de monitoring van de uitvoering van de informatievoorziening binnen de 20 Ke[1]contour. Daarnaast heeft de provincie continu gesprekken gevoerd met het Rijk (IenW en BZK) om ook binnen de beperkingencontouren van Schiphol de vitaliteit te kunnen borgen.

Leefbaarheid

De 2e tranche van de Stichting Leefomgeving Schiphol liep in 2020 af, de uitvoering liep in 2021 nog door. Conform het statuut is in 2021 gekeken naar hoe de resterende middelen worden ingezet in de interim-periode in de aanloop naar het nieuwe Omgevingsfonds dat de minister wil gaan instellen. Als provincie richten we ons op de inwerkingtreding van de Omgevingswet, waarin het thema gezonde leefomgeving een prominente plaats inneemt. Hoe zorgen we dat de samenhang tussen bron en ontvanger in het luchtvaartdossier op alle emissies goed wordt geborgd?

Regionale luchtvaart

Naast de ontwikkeling van Schiphol is de provincie zelf bevoegd gezag voor regionale luchthavens in de provincie. Dit betekent dat de provincie besluit over de milieugebruiksruimte (geluid en externe veiligheid) en de ruimtelijke inpassing van deze vliegvelden. In 2021 hebben we in de concept Omgevingsverordening NH2022 in overeenstemming met het uitgangspunt uit de Omgevingsvisie “Lokaal wat kan, regionaal wat moet” de bovenwettelijke geluidscontouren uit de luchthavenbesluiten geschrapt. Hierdoor wordt de afweging of bij een ontwikkeling in de omgeving van een luchthaven sprake is van een gezonde leefomgeving bij de gemeenten neergelegd.

Verder verleent de provincie ontheffingen voor het starten vanaf en landen op terreinen die niet als luchthaven zijn aangewezen. Een deel van de provinciale luchtvaarttaken wordt in opdracht van de provincie uitgevoerd door de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied. Zij hebben in 2021 maximaal 10 ontheffingen Tijdelijk en Uitzonderlijk Gebruik (TUG) luchtvaartuigen afgegeven. Als gevolg van coronamaatregelen en hoge legeskosten zijn het er minder dan in 2020.

Het Rijk heeft aangegeven het RBML (Regeling Burgerluchthavens en Militaire Luchthavens) te evalueren. Daaraan gekoppeld wordt het provinciale regionale luchtvaartbeleid geëvalueerd en

waar nodig geactualiseerd. Ook autonome nieuwe ontwikkelingen en de ambities uit het collegeprogramma en de Omgevingsvisie worden daarin meegewogen.

Verder is in 2021 het luchthavenbesluit voor de luchthaven Amsterdam Heliport vastgesteld en gepubliceerd. Dit luchthavenbesluit geeft ruimte om de standplaats van de traumahelikopter te verplaatsen vanaf het dak van het VUmc naar Amsterdam Heliport. Er is ook overeenstemming bereikt over de daadwerkelijke verplaatsing, die nu is voorzien voor september 2022.

3.4.3 Visie Noorzeekanaalgebied en havencomplexen realiseren

Toelichting

Noordzeekanaalgebied (NZKG) Secretariaat Bestuursplatform
Informatie over het Bestuursplatform en de uitvoering van de projecten in het programma NZKG zijn te vinden op de website https://www.noordzeekanaalgebied.nl.

Er is een start gemaakt met de NOVI-aanpak van het Noordzeekanaalgebied (NZKG). Tevens zijn er vorderingen gemaakt bij de realisatie van de transformatie van de Averijhaven tot een energiehaven. De milieutechnische aspecten stonden daarbij centraal, met speciale aandacht voor het gebruik van staalslakken. Hierover is nog geen definitief besluit genomen.

Voor de opgaven van de energietransitie van de industrie in het Noordzeekanaalgebied is een Cluster Energie Strategie (CES) opgesteld en ingediend bij het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) Hierin worden de energietransitieplannen van de bedrijven vertaald in de benodigde energie-infrastructuur.

Voor het havencomplex van Den Helder zijn in 2021 voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd voor besluitvorming over de integrale ruimtelijke ontwikkelrichting voor de haven, stad, bereikbaarheid en energietransitie. Koninklijke Marine, Defensie en Rijksvastgoedbedrijf, gemeente en provincie werken nauw samen om een Visie Den Helder 2050 op te stellen.

Het Sluis Haven Informatie Punt (SHIP)

In 2021 is SHIP beperkt open geweest in verband met corona.

Verduurzamen havencomplexen

In 2020 is begonnen met de subsidieregeling duurzame zeehavens voor het NZKG en Den Helder met als doel de bedrijven en de havenbeheerders te stimuleren om verder te verduurzamen. Deze subsidieregeling liep tot 1 januari 2022. Er was een budget beschikbaar van ongeveer € 4,3 miljoen. De aanvragen konden worden ingediend tot 31 december 2021, voor 4 verschillende categorieën:

1. maatregelen die de emissies verminderen;
2. maatregelen die leiden tot vermindering van het fysieke ruimtebeslag van bestaande functies op de milieuruimte;
3. haalbaarheidsonderzoek naar deze maatregelen onder 2;
4. overschakelen naar duurzame energiebronnen voor binnenvaartschepen.

Er zijn in totaal 18 aanvragen ontvangen op deze 4 categorieën.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Onderbouwing voor de benodigde ruimte voor energietransitie en circulaire economie	Aantal	1	1	
Uitwerking NOVI-gebied waarbij ook overeenstemming wordt bereikt over mogelijke aanpassing wet en regelgeving in relatie met de leefbaarheids- en gezondheidsdoelstellingen voor het NZKG	Aantal	1	0	Voorbereidingen zijn gestart
Vaststellen integrale ruimtelijke ontwikkelrichting havencomplex Den Helder	Aantal	1	0	Voorbereidingen zijn getroffen voor besluitvorming in 2022

3.4.4 Ruimtelijke structuur versterken

Toelichting

Ten aanzien van ruimtelijke ordening is in 2021 uitvoering gegeven aan het volgende:

- De provincie waarborgt onze provinciale doelstellingen door in een zo vroeg mogelijk stadium in gesprek te gaan met gemeenten en regio's over hun ruimtelijke plannen en lokale, regionale en bovenregionale visies. Deze gesprekken zijn op ambtelijk niveau met alle gemeenten en regio's gevoerd en in sommige gevallen heeft bestuurlijk overleg plaatsgevonden. De provincie heeft diverse zienswijzen ingediend. Er zijn 2 reactieve aanwijzingen gegeven (Hotel Kom A7 Beusebos/Purmerend en Agriport/datacentrum) en er is eenmaal beroep ingesteld (Aldi/Bergen).
- In 2021 zijn financiële bijdragen geleverd aan het programma De Kop Werkt en aan studies Guisweg en 'Building with Nature' in het waddengebied. Tevens is gewerkt aan het opstellen van een Provinciaal Inpassing Plan voor de aanlanding van windenergie bij Beverwijk (PIP Beverwijk-Oterleek). De provincie heeft bijgedragen aan de interprovinciale samenwerking in het IJsselmeergebied. In dit verband is tevens een bijdrage geleverd aan de Verkenning Recreatie en Toerisme IJsselmeergebied. Ook is een bijdrage geleverd aan de verkenning Wieringermeer.

In 2021 is voor het programma Bloemendalerpolder de resterende financiële bijdrage geleverd voor de ontwikkeling van de faunapassage.

3.4.5 Grondbeleid uitvoeren t.b.v. provinciale doelen

Toelichting

Voor diverse beleidsdoelen -met name Bereikbaarheid: verbeteren en aanleggen infrastructuur en Groen: beschermen en ontwikkelen van de groenstructuur- koopt, ruilt en verkoopt de provincie grond en vastgoed. Indien noodzakelijk, wordt het onteigeningsinstrument toegepast. Ook zorgt de provincie voor het efficiënt beheren, verhuren en verpachten van gronden in eigendom van de provincie. Een beschrijving van de ontwikkelingen binnen de projecten, de financiële mutaties en de boekwaarden van de gronden per 31-12-2021 staat in de paragraaf Grondbeleid.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
MJOP-uitvoering (gerealiseerd onderhoud panden)	Aantal	PM	6	MJOP loopt conform planning.
Uitvoering pachtprogramma (klanttevredenheid pachters)	Cijfer 1-10	nvt	nvt	Klanttevredenheid wordt om het jaar getoetst, niet in 2021
Verkoop t.b.v. Groen (verkopen strategische gronden Groen, behaalde opbrengst)	Bedrag	4 mln	1,5 mln	Door verwachting dat deze gronden nodig zijn als (ruil)grond in gebiedsprocessen is verkoopdoelstelling naar beneden bijgesteld in begroting 2022 e.v.
Aankoop NNN	Hectare	400	66	Door de keuze om meer tijd te nemen voor de verkenningsfase in de gebiedsprocessen, vertraagd de grondverwerving. Doelstelling naar beneden bijgesteld in begroting 2022 e.v.
Ontpachting NNN	Hectare	75		Doelstelling is met de begroting 2022 vervallen, omdat deze indicator geen toegevoegde waarde biedt.

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

	Beleidsdoel 3.4			Uitvoeren ruimtelijk beleid	
	Lasten	Ontwerp begroting 2021	Actuele begroting 2021	Jaarrekening 2021	Bedrag verschil *
3.4.1	Bijdragen aan de optimalisering van OV-knooppunten en ketens	6.242	1.231	1.055	176
3.4.2	Beleid luchthavens uitvoeren	729	636	587	49
3.4.3	Visie Noorzeekanaalgebied en havencomplexen realiseren	657	2.880	2.048	832
3.4.4	Ruimtelijke structuur versterken	2.944	3.900	3.854	46
3.4.5	Grondbeleid uitvoeren t.b.v. provinciale doelen	6.435	7.548	8.633	-1.085
	Totaal lasten	17.007	16.195	16.177	18
	Totaal baten	-9.172	-10.368	-10.114	-254
	Totaal saldo	7.835	5.827	6.063	-236
	Storting				
3.4.1	Reserve OV-fonds	5.000	5.000	5.000	0
3.4.1	Reserve subsidies OD 3.4.1	0	5.500	5.500	0
3.4.3	Reserve Ontwikkeling Havencomplexen	0	522	523	-1
3.4.4	Reserve verleende subsidies OD 3.4.4	0	1.818	1.818	0
3.4.5	Reserve Waardevermindering Grondaankopen Groen	0	6.697	6.697	0
	Onttrekking				
3.4.1	Reserve OV-fonds	-5.530	-5.880	-5.718	-162
3.4.3	Reserve Ontwikkeling Havencomplexen	-3.929	-6.122	-5.414	-708
3.4.3	Reserve Kapitaallasten Investeringen Havencomplexen	-140	-140	-140	0
3.4.3	Reserve Investeringsimpuls Duurzame Zeehavens	0	-522	-523	1
3.4.4	Reserve Ruimtelijke Ontwikkeling	-342	-2.842	-2.842	0
	Resultaat	**2.894**	**9.858**	**10.964**	**-1.106**

(een positief verschil is voordelig)

3.5 Bijdragen aan voldoende woningen in de juiste kwaliteit woonmilieu

Toelichting

Prioriteiten:

In de begroting 2021 zijn binnen dit beleidsdoel geen prioriteiten benoemd.

3.5.1 Afstemming en regionale programmering woningbouw

Toelichting

In de provinciale Woonagenda 2020-2025 staat dat alle regio's een woonakkoord opstellen waarin afspraken staan met de provincie over aantallen, opgaven en acties.

In 2021 kwamen vrijwel alle regio's die nog geen woonakkoord hadden een woonakkoord overeen, met uitzondering van de Kop, waar dit gepland staat voor begin 2022.

Regio's kunnen subsidie aanvragen voor de uitvoering van afspraken uit het woonakkoord. Voor de regeling is in totaal € 2.635.000,- beschikbaar tot en met 2025. Er is in 2021 voor circa € 550.000,- subsidie verleend aan 12 uiteenlopende projecten (10 keer voor het uitvoeren van activiteiten uit het woonakkoord, 2 keer voor het opstellen van een woonakkoord). Dit is zoals verwacht in het eerste jaar waarin de woonakkoorden waren afgesloten.

In de Monitor Woningbouw zijn afspraken uit de vroegere Regionale Actieprogramma's Wonen (RAP's) en huidige woonakkoorden gemonitord. De voortgang is besproken in bestuurlijke overleggen met de regio's. In diverse regio's zijn projecten gestart om op basis van het instrument WoonZorgwijzer afspraken te maken over de kwaliteit van woningen en over welzijn, zorg en voorzieningen.

In 2021 zijn 2 digitale Woonakkoordoverleggen georganiseerd met de regionale ambtelijke coördinatoren van de woonakkoorden. Daarin kunnen regio's kennis uitwisselen met elkaar, bijvoorbeeld over het Masterplan wonen of over gezond, duurzaam en toekomstbestendig wonen, met informatie over klimaatadaptief, circulair, natuurinclusief, gezond en klimaatneutraal wonen.

De provincie heeft in beeld gebracht wat de stikstofbehoefte is van de woningbouw tot 2050. Daaruit blijkt dat de woningbouw beperkt stikstof nodig heeft, maar dat wel bijna alle plannen ermee te maken hebben. De resultaten van het onderzoek zijn met gemeenten besproken en de provincie biedt indien gewenst ondersteuning bij het zoeken naar oplossingen. Daarnaast hebben GS een stikstofbank voor de woningbouw ingesteld. Stikstofruimte die vrijkomt en die daarin opgeslagen wordt, is exclusief beschikbaar voor woningbouwplannen die nu geen stikstofruimte hebben.

Met de MRA is er in 2021 een toetsingskader voor duurzaam, gestandaardiseerd, prestatiegericht en integraal bouwen opgesteld. Met het Convenant Toekomstbestendig Bouwen worden er afspraken gemaakt over de toepassing en implementatie van dit kader.

De Viewer woningbouwlocaties is in 2021 voor zowel de MRA als voor Noord-Holland Noord geactualiseerd. Het Dashboard Wonen is ook geactualiseerd.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting

3.5.2 Bijdragen aan versnelling woningbouwproductie en binnenstedelijk bouwen

Toelichting

Vanuit het Uitvoeringsprogramma Binnenstedelijk bouwen en versnellen woningbouw is uitvoering gegeven aan diverse maatregelen om de woningbouwproductie te versnellen.

De provincie heeft in 2018 subsidie beschikbaar gesteld aan de MRA, voor het inrichten en in stand houden van een zogenaamde flexibele schil. Gemeenten kunnen via deze flexibele schil MRA cofinanciering krijgen voor het inhuren van extra expertise voor woningbouwprojecten.

Vanuit deze flexibele schil zijn in 2021 diverse experts ingehuurd om gemeenten te helpen in projecten en planeconomen die helpen bij aanvragen voor nieuwe tranches van de Woningbouwimpuls van het Rijk. Tevens worden vanuit het budget van het Uitvoeringsprogramma de in 2020 aangestelde Bouwambassadeur en diens secretaris ingehuurd. In 2021 is het budget voor de flexibele schil MRA aangevuld, omdat het oorspronkelijke budget uitgeput dreigde te raken, terwijl steeds meer gemeenten er gebruik van maakten. Hiervoor is subsidie van het Rijk ingezet, aangevuld door de provincie.

Het uitvoeringsprogramma bevat tevens een knelpuntenbudget, beschikbaar voor financiële knelpunten bij gemeentelijke woningbouwprojecten. Vanuit dit knelpuntenbudget is in 2021 subsidie verleend voor versnelling van de woningbouw in de projecten stationsgebied Hoofddorp en het Koepelterrein in Haarlem. Aanvragen voor andere knelpunten, ter ondersteuning van aanvragen voor de Woningbouwimpuls, zijn in 2021 in voorbereiding genomen. Bij de vaststelling van de eerste versie van het Masterplan Wonen in 2021 is tevens besloten om uit dit budget een subsidie te verstrekken voor een gerichte opleiding voor gemeenteambtenaren die werken aan woningbouw en gebiedsontwikkeling in Noord-Holland.

Voor Noord-Holland Noord en de kleinere gemeenten in de MRA is - in aanvulling op de flexibele schil MRA, die op de grote opgaven is gericht, ook in Alkmaar, Hoorn en Heerhugowaard - de subsidieregeling 'Uitvoeringsregeling versnelling woningbouw 2021 gestart. Via deze regeling kunnen gemeenten subsidie aanvragen voor het co-financieren van extra inhuur om de woningbouwopgave in kleinere projecten te versnellen.

De provincie heeft binnen de MRA een actieve rol in de nadere uitwerking van sleutelgebieden, in de aanpak Bereikbare steden, en in afspraken met het Rijk over de benodigde woningbouwproductie en het in beeld brengen van de plancapaciteit voor korte, middellange en lange termijn. In 2021 zijn hiertoe, samen met de gemeenten, gebiedsplannen uitgewerkt.

De provincie werkt via diverse bouwtafels samen met marktpartijen. Vanuit haar rol als kennismakelaar heeft de provincie in 2021 tweemaal een Klankbordgroep Marktpartijen georganiseerd om kennis en ervaring te delen.

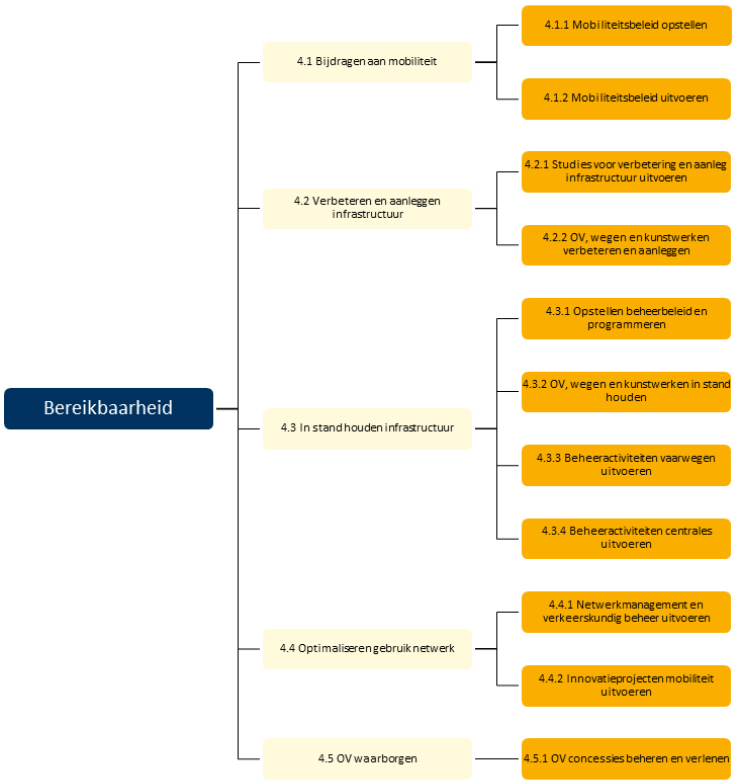
Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

	Beleidsdoel 3.5	Bijdragen aan voldoende woningen in de juiste kwaliteit woonmilieu			
	Lasten	Ontwerp begroting 2021	Actuele begroting 2021	Jaarrekening 2021	Bedrag verschil *
3.5.1	Afstemming en regionale programmering woningbouw	1.739	2.057	1.890	167
3.5.2	Bijdragen aan versnelling woningbouwproductie en binnenstedelijk bouwen	1.199	4.482	4.397	85
	Totaal lasten	2.938	6.539	6.287	252
	Totaal baten		-3.000	-2.804	-196
	Totaal saldo	2.938	3.539	3.483	56
	Storting				
3.5.2	Reserve Woningbouw	1.200	1.200	1.200	0
	Onttrekking				
3.5.1	Reserve Woonbeleid	-1.100	-1.515	-1.200	-315
3.5.2	Reserve Woningbouw	-1.145	-1.426	-1.551	125
	Resultaat	**1.893**	**1.798**	**1.932**	**-134**

(een positief verschil is voordelig)

Programma 4. Bereikbaarheid

Doelenboom

Maatschappelijk doel

Duurzame bereikbaarheid en verstedelijking zijn belangrijke opgaven voor de provincie Noord-Holland. De omgevingsvisie geeft aan dat de provincie streeft naar een balans tussen leefbaarheid en economische groei. De sterke groei van het aantal inwoners en banen, de grote woningbouwopgave en de groei van de economie op steeds dichter bebouwde plaatsen in vooral de Metropoolregio, leiden tot een grote toename van de vraag naar mobiliteit.

Bij elkaar zijn deze opgaven groot en complex. In 2021 hebben wij daarom het Perspectief Mobiliteit opgesteld. Hierin heeft de provincie aangegeven hoe de toekomstige mobiliteit wordt gekoppeld aan de verstedelijkingsopgave. Hierbij geven wij de voorkeur aan investeringen in actieve mobiliteit en het openbaar vervoer (OV).

In 2021 is samen met onze partners verder gewerkt aan verschillende thema's, zoals de Actieagenda Actieve Mobiliteit, het Regionale Mobiliteitsprogramma (RMP) en de Agenda Slimme en Schone Logistiek. Verder hebben wij in de Metropoolregio Amsterdam (MRA) gewerkt aan het voorstel om budget te verkrijgen voor het doortrekken van de Noord-Zuidlijn naar Schiphol en Hoofddorp.

Ook hebben we geïnvesteerd in de verbetering van de provinciale infrastructuur, bijvoorbeeld om de verkeersveiligheid te verbeteren. Bestaande infrastructuur is op het gewenste kwaliteitsniveau gehouden door het uitvoeren van vast- en variabel onderhoud. Ook zijn er in 2021 meerdere vervangingsprojecten uitgevoerd.

Door de Coronacrisis is in 2021 het gebruik van het OV drastisch afgenomen. Toch hebben we de dienstregeling in onze OV-concessiegebieden met behulp van de Rijksbijdrage kunnen handhaven. Onze ambities voor zero emissie in de OV-concessies zijn hetzelfde gebleven.

Wettelijk beleidskader

- Omgevingswet (2016)
- Wet Personenvervoer 2000
- Wegenverkeerswet (1994)
- Wegenwet (1930)

Provinciaal beleidskader

- Omgevingsvisie NH2050
- Investeringsstrategie NH infrastructuur
- Investeringsagenda doorstroming OV 2015-2020
- Beleidskader Verkeersmanagement 2015-2020
- Uitvoeringsprogramma Smart Mobility 2018-2019
- Actieplan geluid
- Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen(NIKG) 2020-2023
- OV2020
- Perspectief Fiets
- Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030

Rekening Programma – Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 4				Bereikbaarheid
	Ontwerp begroting 2021	Actuele begroting 2021	Jaarrekening 2021	Bedrag verschil *
Lasten	246.189	245.617	235.354	10.263
Baten	-9.026	-23.514	-22.576	-938
Saldo van baten en lasten	237.163	222.103	212.779	9.324
Stortingen reserves	123.229	171.494	166.107	5.387
Onttrekking reserves	-170.534	-391.413	-374.236	-17.176
Resultaat	**189.858**	**2.184**	**4.649**	**-2.465**

(een positief verschil is voordelig)

Verbonden partijen

OD	Verbonden partij	Publiek doel
4.2.1	Coöperatieve Vereniging Samenwerkingsverband DOVA U.A.	Ontwikkelen van een beter mobiliteitsbeleid van de leden en het realiseren van een doeltreffend en efficiënt openbaar vervoer voor de reiziger.
4.3.1	Beheersregeling Amstel	Beheer van de Amstel is overgedragen van de provincie aan het Hoogheemraadschap Amstel Gooi en Vechtstreek.

(Verdere informatie is te vinden in de paragraaf verbonden partijen)

4.1 Bijdragen aan mobiliteit

Toelichting

We staan voor een transitie in de mobiliteit. Er dienen zich nieuwe vraagstukken aan op het gebied van mobiliteit, duurzaamheid en energie. Samen met partners (andere overheden, maatschappelijke organisaties en inwoners) werkt de provincie aan een toekomstbestendig mobiliteitssysteem. In 2021 is het Perspectief Mobiliteit opgesteld en door Provinciale Staten vastgesteld. Het is een uitwerking van de Omgevingsvisie NH2050. Het biedt een overzicht van de inzet van de provincie Noord-Holland op mobiliteit in relatie tot grote opgaven als bereikbaarheid, verstedelijking, leefbaarheid, gezondheid, klimaatverandering en energietransitie. Het vormt daarmee een belangrijk kader voor onze beleidsuitwerkingen en samenwerkingen (zie hiervoor ook 4.1.1).

Prioriteiten:

Ten aanzien van de in de begroting aangegeven prioriteiten is de volgende voortgang te melden:

Rijk-regio programma Samen Bouwen aan Bereikbaarheid MRA (SBaB): Ook in 2021 heeft de provincie Noord-Holland volop geparticipeerd in alle programmaonderdelen van het programma SBaB, met daarin onder meer de projecten en verkenningen Regionaal OV Toekomstbeeld (ROVT), netwerkstrategie, MASH/ZWASH en Bay area. Daarbij zijn diverse onderzoeken afgerond, zoals de onderzoeksagenda vervolg ROVT Noord-Holland en Flevoland (Voordracht 13-2021) .

Regionale Mobiliteitsprogramma (RMP) Noord-Holland en Flevoland (klimaatakkoord): In 2021 is het Regionaal Mobiliteitsprogramma Noord-Holland en Flevoland (RMP) vastgesteld (GS-besluit 18

mei 2021: Regionaal Mobiliteitsprogramma). Het RMP maakt onderdeel uit van SBaB. In het RMP is de basis voor de samenwerking, governance en ambities vastgelegd. Daarnaast is de huidige stand van zaken van onze regionale ambities in kaart gebracht en is een menukaart met een 20-tal maatregelen gemaakt, op basis waarvan gemeenten afwegingen kunnen maken over te nemen maatregelen.

Regionale Uitvoeringsprogramma's Verkeersveiligheid: In het voorjaar van 2021 zijn door alle gemeenten en de provincie regionale intentieverklaringen verkeersveiligheid ondertekend. Deze dienen als opmaat naar regionale uitvoeringsprogramma's. In het kader daarvan hebben de betrokken regionale partijen in 2021 intensief samengewerkt aan het analyseren van de grootste regionale verkeersrisico's en het definiëren van prioritaire maatregelen tot aan 2030.

Update Koers Smart Mobility: De Koers Smart Mobility heeft in 2021 een update gekregen in de vorm van de Focus Smart Mobility. Deze is door PS vastgesteld (Voordracht 20-2021).

Actualiseren van de investeringsstrategie Noord-Hollandse infrastructuur (iNHi): De afgelopen jaren is de iNHi inhoudelijke geactualiseerd. In 2021 is ook de werking geactualiseerd ter voorbereiding van de inzet van de iNHi in de nieuwe bestuursperiode 2023-2027. Dit is in 2021 nader toegelicht aan GS en de commissie M&B, met afvaardiging vanuit de commissies NLG en RWK.

Omgevingsfactoren:

Geen

4.1.1 Mobiliteitsbeleid opstellen

Toelichting

In 2021 werkten we samen met andere overheden in de regio aan ruimtelijke ontwikkelingen en de aanleg van infrastructuur. Daarvoor bestaan verschillende samenwerkingsverbanden, zoals het Rijk-regio programma Samen Bouwen aan Bereikbaarheid (SBaB). Ten aanzien van de in de begroting genoemde activiteiten is de volgende voortgang te vermelden:

- Multi Modaal Toekomstbeeld: In 2021 is gestart met de uitwerking van de netwerkstrategie van SBaB in een Multi Modaal Toekomstbeeld 2040 (MTB2040). Hierin worden de mobliteitsopgaven voor de verstedelijkingsstrategie uitgewerkt. Het MTB2040 wordt naar verwachting in 2022 opgeleverd.
- Regionale Ontwikkelagenda Spoor: De provincie heeft in 2021 met NS afgesproken om voor een aantal spoorcorridors Actieprogramma's op te gaan stellen. Tezamen vormen deze actieprogramma's de Regionale Ontwikkelagenda Noord-Holland. Het stadium waarin iedere corridor zich bevindt verschilt.
- MRA-Elektrisch: In 2021 zijn in het MRA-gebied Noord-Holland, Flevoland en Utrecht 2.124 laadpunten gerealiseerd. Volgens de prognose uit het Plan van aanpak 2020-2024 zouden er 3.000 nieuwe laadpunten nodig zijn in 2021. Het daadwerkelijk geplaatste aantal palen is lager dan voorspeld, omdat MRA-Elektrisch plaatst op basis van de vraag naar publieke laadinfrastructuur. De vraag komt voort uit het groeiende aantal elektrische auto's en die was lager dan verwacht. De prognoses zijn bedoeld om een perspectief te bieden op de benodigde inkoop van laadinfrastructuur en de capaciteitsplanning.

- Tweede Kamerverkiezingen 2021: De mobiliteitsbelangen van Noord-Holland zijn onder de aandacht gebracht van de formerende regeringspartijen. In nationaal verband is dat via het Interprovinciaal Overleg (IPO) gebeurd en in regionaal verband via de MRA.
- Financieringsstrategie langjarige ambities: De Statencommissies M&B en EFB zijn in 'een 'benen op tafel' bijeenkomst geïnformeerd over de financiële opgaven voor Mobiliteit. In 2021 is aan scenario's gewerkt die in 2022, gezamenlijk met het Financieel Meerjarig Beeld, aan PS zullen worden gepresenteerd.
- HOV-netwerk op de ZaanIJ-corridor tussen Zaanstad/Purmerend en Amsterdam: Een probleemanalyse naar de huidige en toekomstige capaciteit en kwaliteit van het HOV-netwerk op de ZaanIJ-corridor tussen Zaanstad/Purmerend en Amsterdam is opgeleverd in 2021. Uit de probleemanalyse blijkt dat de kwaliteit tussen Purmerend en Amsterdam met lichte ingrepen voldoende blijft, maar dat tussen Zaanstad en Amsterdam al op korte termijn maatregelen nodig zijn om de benodigde capaciteit en kwaliteit te kunnen bieden.
- OV-knooppunt Muiden: In 2021 is een verkenning uitgevoerd en opgeleverd. Het aantal reizigers per fiets, OV en auto op OV-knooppunt Muiden neemt de komende jaren flink toe. Opgaven zijn verkend en inzichtelijk is gemaakt wat toekomstbestendige ruimtelijke en programmatische (on)mogelijkheden zijn om het knooppunt duurzaam te ontwikkelen. Budget Muiden: GV Knooppunten (Conform GS-besluit PvE Gooi en Vechtstreek).
- Investeringsagenda Openbaar Vervoer 2015-2020: In 2021 is de eindverantwoording door GS vastgesteld. Op 22 april 2021 is het onderwerp behandeld in de Statencommissie Mobiliteit & Bereikbaarheid en zijn PS geïnformeerd d.m.v. een brief. De Investeringsagenda droeg bij aan de verhoging van de snelheid en betrouwbaarheid, alsmede aan te verwachten besparingen in de dienstregelingsuren van het openbaar vervoer.
- OV-toekomstbeeld: Op 8 maart 2021 is de onderzoeksagenda vervolg Regionaal OV Toekomstbeeld (ROVT) Noord-Holland en Flevoland (Voordracht 13-2021) vastgesteld door PS. Voor de provincie Noord-Holland staan hierin 17 bus- en tramambities centraal voor de periode tot en met 2023. In 2021 heeft het onderzoek naar de corridor Hoogwaardig Openbaar Vervoer Haarlem-Schiphol/Amsterdam (HOV HSA) plaatsgevonden. Samen met de omgeving is een brede probleemanalyse uitgevoerd naar knelpunten en opgaven aan de Westkant van de MRA. Daarnaast is voor de corridor HOV HSA een ontwikkelperspectief voor 2040 opgesteld.

Het in 2021 vastgestelde Perspectief Mobiliteit (zie toelichting onder 4.1) vormde een belangrijk kader voor deze activiteiten. Een beschrijving van de activiteiten rondom het Regionale Mobiliteitsprogramma (RMP) is te vinden onder 4.1.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
PS worden aan het eind van het jaar geïnformeerd over het BO MIRT	Aantal	1	n.v.t.	Bestuurlijk overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (BO MIRT) is uitgesteld vanwege de kabinetsformatie

4.1.2 Mobiliteitsbeleid uitvoeren

Toelichting

Samen met de bestuurlijke regio's is gewerkt aan strategische agenda's en uitvoeringsprogramma's voor slim, schoon en veilig vervoer. Naast de Regionale intentieverklaringen verkeersveiligheid (zie 4.1) gaat het hierbij om:

- Regionale Samenwerkingsagenda's: In 2021 is de regionale samenwerkingsagenda met regio Zuid-Kennemerland/IJmond vastgesteld. Op het gebied van bereikbaarheid wordt daarin de nadruk gelegd op samenwerking en investeringen op het gebied van fiets, OV en ketenreis.
- OV-knooppunten en Ketenaanpak: In 2021 is gewerkt aan regionale strategieën en actieprogramma's voor vijf corridors. Afgerond zijn: het Actieprogramma Gooicorridor, Ontwikkelbeeld Zaancorridor en Actieprogramma OV-knooppunten IJmond-Zuid-Kennemerland. Daarnaast is verder gewerkt aan het actieprogramma voor de Hoornse Lijn (Alkmaar-Hoorn) en is een 10-puntenplan opgesteld voor de Helderse Lijn (Heerhugowaard- Den Helder). Eind 2021 is gestart met een strategie en actieprogramma voor de Westfriese Lijn (Hoorn-Enkhuizen). De strategieën met actieprogramma's worden onderdeel van de Regionale Ontwikkelagenda Noord-Holland, die de provincie samen met NS, ProRail, de betreffende gemeenten en overige partijen opstelt. De agenda bevat maatregelen op het gebied van knooppuntontwikkeling, OV-bereikbaarheid en ketenmobiliteit. Zie ook 3.4.1.

Daarnaast zijn aan de hand van verschillende (uitvoerings)regelingen subsidies verstrekt:

- Subsidieregeling Gedragsbeïnvloeding Verkeersveiligheid: In 2021 (schooljaar 2021-2022) is subsidie gegeven aan projecten voor verkeerseducatie in het basisonderwijs (20 projecten) en het voortgezet onderwijs (15 projecten).
- Subsidieregeling Spaarpalen: In 2021 zijn in nauwe samenwerking met gemeenten 5 pilots gestart waarbij zogeheten spaarpalen zijn ingezet.
- Subsidieregeling Doortrappen: In 2021 hebben twaalf Noord-Hollandse gemeenten het programma met subsidie van de provincie kunnen starten of voortzetten. In die gemeenten werden voor ouderen diverse activiteiten en trainingen georganiseerd.
- Subsidieregeling Kleine Infrastructuur: In 2021 zijn 44 projecten gesubsidieerd. Hiermee worden onder meer veilige oversteekplaatsen voor fietsers en voetgangers gerealiseerd, evenals gescheiden fietspaden, veilige rotondes en doorfietsroutes.
- Subsidieregeling Verkeersveilige Uitwegen: Deze regeling is in 2021 gestart, en is bedoeld voor het veiliger inrichten of verwijderen van particuliere uitwegen die aansluiten op de provinciale weg. Vanuit deze subsidieregeling zijn in 2021 8 projecten gesubsidieerd.
- Subsidies buiten uitvoeringsregeling: In 2021 hebben we een bijdrage geleverd voor de realisatie van de Uithoornlijn.

Met subsidies werken we indirect aan de uitvoering van ons mobiliteitsbeleid en het realiseren van provinciale doelen.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Jaarlijkse subsidievaststelling betrokken regelingen	Aantal	4	5	De subsidieregeling Regionaal fietsverkeer is geïntegreerd in de regeling Kleine Infrastructuur en daarmee in 2021 vervallen. Nieuw in 2021 waren de regelingen voor Spaarpalen en Veilige Uitwegen

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

Beleidsdoel 4.1 — Bijdragen aan mobiliteit

	Lasten	Ontwerp begroting 2021	Actuele begroting 2021	Jaarrekening 2021	Bedrag verschil *
4.1.1	Mobiliteitsbeleid opstellen	2.453	3.272	4.257	-985
4.1.2	Mobiliteitsbeleid uitvoeren	63.469	54.080	48.348	5.732
	Totaal lasten	65.922	57.352	52.605	4.747
	Totaal baten	-2.212	-4.265	-4.560	295
	Totaal saldo	63.710	53.087	48.045	5.042
	Storting				
4.1.1	Reserve Mobiliteitsbeleid	205	1.505	1.505	0
4.1.2	Reserve Uitvoeren van Mobiliteitsbeleid door derden	26.246	39.671	39.671	0
4.1.2	Reserve verleende subsidies OD 4.1.2	0	4.093	4.093	0
	Onttrekking				
4.1.1	Reserve Mobiliteitsbeleid	-1.274	-2.000	-1.687	-313
4.1.2	Reserve Uitvoeren van Mobiliteitsbeleid door derden	-64.857	-58.465	-53.520	-4.944
4.1.2	Reserve verleende subsidies OD 4.1.2	0	-495	-764	269
	Resultaat	**24.030**	**37.397**	**37.343**	**54**

(een positief verschil is voordelig)

4.2 Verbeteren en aanleggen infrastructuur

Toelichting

In 2021 is het integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur (iMPI) 2022-2029 vastgesteld, inclusief vernieuwde werkafspraken met Provinciale Staten. Er is een financiële opgave om alle geprogrammeerde projecten uiteindelijk te kunnen realiseren, dit is bestuurlijk toegelicht.

Prioriteiten:

Ten aanzien van de in de begroting aangegeven prioriteiten is de volgende voortgang te melden:

- Doorontwikkeling iMPI: De werkafspraken met PS zijn vernieuwd. Ook is geëxperimenteerd met een technische briefing en informatiebladen van de projecten die promoveren en/of waarvoor krediet is aangevraagd. Tenslotte is een nieuwe weergave van de geprogrammeerde projecten gelanceerd in de vorm van een kaartviewer.
- Studie naar verbinding A8-A9: Op 14 december 2021 hebben GS een besluit genomen over het landschapsplan Stelling van Amsterdam (SvA)/A8-A9 en aangeboden aan PS. Het landschapsplan is een pakket van 40 maatregelen voor het herstel en versterken van de SvA en het inpassen van de verbinding in het plangebied. Daarmee is de afspraak over de Verbinding A8-A9 uit het coalitieakkoord afgerond. GS hebben besloten om het landschapsplan - na vaststelling door PS - aan de Minister van OCW te sturen en om met het Rijk en andere partners te komen tot een strategie voor de financieringsmogelijkheden van het project. Pas als er zicht is op financiering kan de volgende fase van het project starten.
- Studie naar onderdoorgang Broek in Waterland: De co-creatie studie naar een onderdoorgang van de N247 met de Dorpsraad Broek in Waterland is in 2021 gegund. Er zijn met bewoners verschillende atelierbijeenkomsten, een inloopavond en stakeholdergesprekken gehouden. Met de samenwerkingspartners zijn in 2021 afspraken gemaakt over het verkeersmodel dat in 2022 moet resulteren in uitgewerkte ontwerpen en een gedegen advies in voorbereiding op een besluit door PS over de aanleg.
- Verduurzaming in de infraketen: In 2021 zijn er 5 duurzaamheidskredieten aangevraagd en beschikbaar gesteld. Dit betreft het vervangen Zaanbrug, HOV in 't Gooi (Huizen-Hilversum), HOV Aalsmeer-knooppunt Schiphol-Zuid(HOVASZ), Bereikbaarheid Waterland (maatregelen N247, gedeelte A10-Edam) en de reconstructie kruispunt N525 Westerheide/Oude Postweg.

Omgevingsfactoren:

Markt: In 2021 is het uitdagend gebleken om geschikte mensen (vast- en inhuurkrachten) aan de provincie te binden om de studiefase van verbeter- en uitbreidingsprojecten iMPI uit te voeren.

4.2.1 Studies voor verbetering en aanleg infrastructuur uitvoeren

Toelichting

De provincie verbetert binnen het iMPI de bestaande provinciale infrastructuur en breidt haar infrastructuur uit om de mobiliteitsdoelen van de provincie te behalen, zoals het verbeteren van

de verkeersveiligheid, stimuleren van actieve mobiliteit en het ontsluiten van ruimtelijke ontwikkelingen. Een overzicht van alle projecten en projectfases (studie-, plan- en realisatiefase) is terug te vinden in de digitale versie van het iMPI2022-2028.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Voortgang studies en projecten (aantal faseafrondingen)	Aantal	10	3	Toegenomen complexiteit maakt studiefase lastig planbaar en uitdagingen met capaciteit hebben voor vertragingen gezorgd
Afronding projecten (aantal gerealiseerd)	Aantal	9	6	Tegenvallers in de realisatie van een aantal projecten hebben tot vertragingen geleid.

4.2.2 OV, wegen en kunstwerken verbeteren en aanleggen

Toelichting

De provincie Noord-Holland werkt continu aan het verbeteren van de infrastructuur op het gebied van openbaar vervoervoorzieningen (OV), (vaar)wegen, fietspaden en kunstwerken. Doelstellingen hierbij zijn het optimaliseren van de doorstroming, veiligheid en leefbaarheid. De voortgang van enkele uitgelichte activiteiten voor 2021 is als volgt:

- Hoogwaardige Openbaar Vervoer verbinding (HOV) in 't Gooi: Om filevrij te kunnen reizen, leggen verschillende overheden gezamenlijk tussen Huizen en Hilversum een HOV-busverbinding aan. HOV in 't Gooi is een gezamenlijk project van de gemeenten Huizen, Blaricum, Laren, Eemnes, Hilversum en de provincie Noord-Holland. Ook ProRail, het Goois Natuurreservaat en Rijkswaterstaat zijn nauw betrokken bij dit HOV-project. Begin 2019 is het contract voor de bouw van een busbaan, een spoorwegonderdoorgang, een fly-over en een natuurbrug voor het deeltracé Laren-Hilversum gegund. De uitvoering verloopt over het algemeen voorspoedig en de mijlpaal van ingebruikname van de busbaan wijzigt dan ook niet. De ingebruikname van de onderdoorgang snelverkeer is 6 tot 10 maanden vertraagd. Ook bij de deeltracés in Huizen, Blaricum en Eemnes is enige vertraging ontstaan in de voorbereiding als gevolg van aanvullende wensen of zorgen vanuit projectpartners en omwonenden. De ontwerpen zijn waar nodig aangepast en in 2022 kunnen deze deeltracés verder worden uitgewerkt en aanbesteed. Onderdeel van de uitwerking is een claim met betrekking tot verleggen van kabels en leidingen en vertraging als gevolg van Covid.
- Koopvaardersschutsluis: De Koopvaardersschutsluis in Den Helder is niet alleen dringend aan onderhoud toe, ook de kolk van de sluis wordt verlengd tot 115 meter. Het project is in het najaar van 2021 gegund. Samen met de aannemer wordt het ontwerp verder uitgewerkt naar een contract dat gereed is voor uitvoering.
- N241 A.C.de Graafweg: Ter verbetering van de verkeersveiligheid en het garanderen van de doorstroming reconstrueert de provincie de A.C. de Graafweg (N241). In 2021 is het project aanbesteed en wordt samen met de aannemer en PWN het ontwerp en het uitvoeringsplan verder uitgewerkt.
- HOV Aalsmeer-knooppunt Schiphol Zuid: De aanleg van de hoogwaardige openbaarvervoerverbinding tussen Aalsmeer en Schiphol-Zuid (HOVASZ) is in 2021 nagenoeg afgerond. Naast de busbaan is de N196 in de Haarlemmermeer, de Burgemeester Kasteleinweg in Aalsmeer en de Koningin Maximalaan in Uithoorn, inclusief

de fietspaden, opnieuw ingericht. De busbaan is op 12 december 2021 in gebruik genomen.

- Haukessluis: Omdat de sluis er is voor de vaarwegbelangen moet de provincie bijdragen aan de vervanging van de sluis. Over de hoogte hiervan wordt nog gesproken met de eigenaar van de sluis, het HHNK. De benodigde middelen hiervoor moeten worden aangevraagd.

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

	Beleidsdoel 4.2	Verbeteren en aanleggen infrastructuur			
	Lasten	Ontwerp begroting 2021	Actuele begroting 2021	Jaarrekening 2021	Bedrag verschil *
4.2.1	Studies voor infrastructuur uitvoeren	14.388	15.198	14.236	961
4.2.2	OV, wegen en kunstwerken verbeteren en aanleggen	292	320	314	6
	Totaal lasten	14.680	15.518	14.551	967
	Totaal baten		-990	-344	-646
	Totaal saldo	14.680	14.528	14.207	321
	Storting				
4.2.1	Reserve Kapitaallasten Wegen	0	2.182	2.664	-482
4.2.1	Reserve Kapitaallasten OV	0	20.292	18.550	1.742
4.2.1	Reserve Ontwikkelen van Provinciale Infrastructuur	19.824	20.024	20.024	0
	Onttrekking				
4.2.1	Reserve Kapitaallasten Wegen	-2.661	-116.137	-116.145	8
4.2.1	Reserve Kapitaallasten OV	-95	-28.716	-28.716	0
4.2.1	Reserve Ontwikkelen van Provinciale Infrastructuur	-6.201	-58.635	-57.550	-1.085
	Resultaat	**25.547**	**-146.463**	**-146.966**	**503**

(een positief verschil is voordelig)

4.3 In stand houden infrastructuur

Toelichting

Ten aanzien van de in de begroting 2021 vastgestelde prioriteiten is de voortgang hiervan als volgt.

Prioriteiten:

- Verduurzaming infrastructuur: De verduurzaming van infrastructuurprojecten is meegenomen in een aantal projecten waartoe door uw Staten is besloten.
- Uitvoeren programma Machinerichtlijn: De Machinerichtlijn is gekoppeld aan op afstand bedienbare bruggen en sluizen. In 2021 zijn 12 bruggen aangesloten op de bediencentrale. Hierbij is de Machinerichtlijn uitgevoerd.
- Aanpak chroom-6 bruggen: De aanpak van chroom-6 bij bruggen wordt ter hand genomen als de bruggen opnieuw van een beschermende coating moeten worden voorzien.
- Verbetering biodiversiteit: De werkzaamheden ten behoeve van verbetering biodiversiteit zijn in 2021 ondergebracht bij de gebiedsaannemer en worden in 2022 opnieuw geprogrammeerd.

4.3.1 Opstellen beheerbeleid en programmeren

Toelichting

De provincie Noord-Holland is eigenaar en beheerder van een infrastructuurnetwerk(kapitaalgoederen). Bij het beheer en onderhoud van het areaal worden maatschappelijke ontwikkelingen door de provincie meegenomen.

Verduurzaming
De provincie wil qua verduurzaming bijdragen aan de nationale en internationale klimaat- en CO2-doelstellingen en wil hier een voorloper in zijn. Om de ambities te verwezenlijken wordt volop ingezet op duurzaamheid binnen de projecten, zoals duurzaam asfalt, ledverlichting en circulair bouwen. Om de duurzaamheidsdoelstellingen te realiseren is ook innovatie onontbeerlijk. Hier is dan ook in 2021 op ingezet, zie ook 4.4.2.

Uit de monitor blijkt dat het energieverbruik van de openbare verlichting met circa 40% is afgenomen in de gebieden waar Ledverlichting is aangebracht.

Om energie te kunnen besparen (20-30% van het totale energieverbruik) plaatst de provincie ledverlichting bij de wegverlichting. In 2021 is de openbare verlichting in beheergebieden Kop van Noord-Holland en Noord-Holland Zuid geheel voorzien van zuinige led-armaturen.

Ook hebben PS in mei 2021 een bedrag van € 7,5 miljoen euro beschikbaar gesteld om voor de jaren 2021-2023 in een aantal door uw Staten geprioriteerde projecten duurzame maatregelen toe te voegen.

Machinerichtlijn (MRL)
De provincie Noord-Holland is verplicht om haar beweegbare kunstwerken te laten voldoen aan de Machinerichtlijn (MRL). De MRL is een Europese richtlijn voor veilig gebruik en beheersing van risico's voor gebruikers, bedienend- en onderhoudspersoneel van machines.

Voor de verdere uitrol van dit programma op het provinciale areaal is in 2021 een verhoging van het uitvoeringskrediet toegekend van € 11 miljoen. De provincie voert het programma uit in lijn met de aansluiting van de beweegbare kunstwerken op de bediencentrale.

Aanpak chroom-6
Het is op voorhand moeilijk in te schatten wanneer onderhoudswerkzaamheden tot kosten voor chroom-6 leiden. Daarom is het bedrag dat naar verwachting nodig is voor de aanpak evenredig verdeeld over de jaren. In 2021 is er tijdens onderhoudswerkzaamheden geen Chroom 6 aangetroffen en zijn er nagenoeg geen kosten gemaakt.

Verbeteren biodiversiteit
Sinusmaaien levert een belangrijke bijdrage aan het realiseren van de biodiversiteit. Zowel landschappelijk als vanuit het oogpunt van biodiversiteit zijn er verbeteringen aangebracht bij het onderhouden van onze bermen, een belangrijk leefgebied voor bijen en andere insecten. Er wordt daar waar mogelijk gefaseerd gemaaid en er worden insectenschuilplaatsen gecreëerd. De invulling van verhoging van biodiversiteit behelst ook de aanleg van houtrillen, broedhopen voor ringslangen, graven van paddenpoelen, transitie van beplanting et cetera. Op basis van het beheerplan Biodiversiteit heeft de gebiedsaannemer voorstellen gedaan. 40% van de verbetervoorstellen is in 2021 uitgevoerd.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Percentage wegen(incl. kunstwerken) voldoet aan beeld kwaliteitseisen	Percentage	95%	97%	
Wegbelevings onderzoek (% zeer tevreden weggebruikers)	Percentage	80%	83%	
Elektriciteitsverbruik voor exploitatie van infrastructuur (kWh)	Percentage	80%	77%	

4.3.2 OV, wegen en kunstwerken in stand houden

Toelichting

De provincie is verantwoordelijk voor het in stand houden van de provinciale infrastructuur. Dit wordt gedaan door middel van gebiedscontracten en realisatie van projecten.

De voortgang van enkele uitgelichte activiteiten voor 2021 is als volgt:

- Gebiedscontracten: Het beheren en onderhouden van het provinciaal areaal wordt uitgevoerd door aannemerscombinaties, in de gebieden: Kop van Noord-Holland, Alkmaar & West-Friesland, Zuid-Kennemerland/IJmond, Zaanstreek-Waterland, Noord-Holland-Zuid, Gooi en Vechtstreek. De aannemerscombinaties zijn verantwoordelijk voor het dagelijks en variabel onderhoud, de programmering en planning hiervan, bouwcommunicatie en de klachtenafhandeling.
- Cruquiusbrug: De provincie vernieuwt de Cruquiusbrug (N201).De oostelijke brug richting Heemstede wordt vervangen en er vindt groot onderhoud plaats aan de westelijke brug richting Hoofddorp. De nieuwe brug wordt circulair, energieneutraal en zo onderhoudsarm mogelijk gebouwd. Het project is in het voorjaar van 2021 gegund.
- N243 Herinrichting en onderhoud: De N243 is de provinciale weg door Schermer, Beemster en Koggenland. Het is een smalle weg met veel verkeer, een aantal drukke kruisingen, en veel directe wegaansluitingen van woningen en bedrijven. De provincie

maakt de N243 veiliger en voert groot onderhoud uit. Het project is in 2021 aanbesteed en met de werkzaamheden is in het najaar van 2021 begonnen.

- N235 en N247 Bereikbaarheid Waterland: Fietsers, automobilisten en reizigers in het openbaar vervoer hebben behoefte aan een bereikbaar Waterland (N235 en N247 Bereikbaarheid Waterland). De provincie Noord-Holland en de Vervoerregio Amsterdam werken samen met de gemeenten Waterland, Purmerend, Edam-Volendam en Amsterdam aan de bereikbaarheid en de verkeersveiligheid in de regio Waterland. Door een geconstateerde hogere waterstand is het project voor een deel terug naar de studiefase. Voor de rest van het project wordt een doorstart voorbereid.
- Renovatie Koopvaardersschutsluis: Zie ook operationeel doel 4.2.2
- Bruggen Krommenie: De bruggen Krommenie liggen over de Nauernasche Vaart, in de N203 in de gemeente Zaanstad en zijn belangrijk voor zowel vaar- als wegverkeer. De bruggen zijn aan het eind van hun levensduur. In 2018 is levensduur verlengend onderhoud aan de bruggen verricht. De provincie Noord-Holland heeft in 2021 onderzocht hoe en wanneer de vervanging/renovatie van de bruggen Krommenie gaat plaatsvinden. In 2022 zal een kredietvoorstel aan Provinciale Staten worden voorgelegd.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Projecten afgerond volgens kwaliteitseisen scope	Percentage	100%	100%	
Nauwkeurigheid raming kasritme	Percentage	80%	81%	

4.3.3 Beheeractiviteiten vaarwegen uitvoeren

Toelichting

De provincie voert noodzakelijke oeververvangingsprojecten uit op basis van inspectieonderzoeken en waarnemingen door (vaar)weginspecteurs. Het dagelijks beheer aan de vaarwegen wordt doorlopend binnen de verschillende gebiedscontracten uitgevoerd. Dit geldt ook voor de behandeling van schades. In 2021 zijn meerdere oevertrajecten voorbereid die in 2022 en volgende worden gerealiseerd en opgeleverd.

De provincie voert de oeververvangingsprojecten uit met één marktpartij. In deze samenwerking is duurzaamheid de belangrijkste ambitie. Denk daarbij aan het structureel verminderen met 80% van de milieukosten (door bijvoorbeeld CO2-reductie, minder materiaal- en energiegebruik en toepassing van zoveel mogelijk herbruikbare materialen) en voorzieningen ten behoeve van de biodiversiteit en de waterkwaliteit, waaronder natuurvriendelijke oevers. Het streven is daar waar kansen zijn voor natuurvriendelijke oevers, deze structureel als het nieuwe duurzame normaal toe te passen. In 2021 zijn verscheidene duurzaamheidsmaatregelen voorbereid, waaronder inzet van gebruikte damwanden en innovatieve oplossingen met onder andere minder CO2-uitstoot tot doel. Ook zijn er maatregelen uitgewerkt ter bevordering van de biodiversiteit.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Realisatie (natuurvriendelijke) oevers (in km)	Aantal	0	0	In 2021 is conform begroting 0 KM (natuurvriendelijke) oever gerealiseerd.
Ongeplande stremmingen door risicogestuurd beheer oevers	Aantal	0	0	

4.3.4 Beheeractiviteiten centrales uitvoeren

Toelichting

De provincie beschikt over één verkeerscentrale. Vanuit deze centrale worden 2 tunnels bediend. Daarnaast wordt vanuit de centrale verkeersmanagement uitgevoerd over de situatie op de weg.

Voor het operationeel houden van de verkeerscentrale heeft in 2021 de aanbesteding van de i-diensten plaatsgevonden.

Tunnels

Naast het regulier beheer en onderhoud van de tunnelobjecten hebben we in 2021 gewerkt aan:

- Zonnepanelen op het dak van Dienstgebouw Noord. Realisatie in 2022.
- Vervanging van het asfalt tussen de Waterwolftunnel en de Legmeerdijk.
- Een begin gemaakt van de Digital Twin van de Waterwolftunnel.
- Inventarisatie van de calamiteiten route van het Amstel Aquaduct.
- Waarborgen van de dienstverlening ondanks Covid.

Verkeerscentrale

In de verkeerscentrale is de realisatie van het incident gedreven werken afgerond. Verder is in 2021 binnen de landelijke raamovereenkomst een I-dienst aanbesteed en gegund.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Beschikbaarheid aansturing VRI's	Percentage	99,7%	96,9%	
Halen van aanrijtijden en functieherstelttijden VRI's	Percentage	90%	36,4%	De complexiteit van een VRI is dermate groot dat slechts in 36,4 % de functieherstelttijd gerealiseerd wordt. Lampfouten in de VRI worden in 67% van de meldingen in een dag opgelost
Beschikbaarheid Waterwolftunnel	Percentage	97,5%	98,8	

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

	Beleidsdoel 4.3			In stand houden infrastructuur	
	Lasten	Ontwerp begroting 2021	Actuele begroting 2021	Jaarrekening 2021	Bedrag verschil *
4.3.1	Opstellen beheerbeleid en programmeren	1.211	1.089	1.034	55
4.3.2	OV, wegen en kunstwerken in stand houden	58.477	59.202	58.215	986
4.3.3	Beheeractiviteiten vaarwegen uitvoeren	10.469	11.701	10.968	733
4.3.4	Beheeractiviteiten centrales uitvoeren	8	8	7	1
	Totaal lasten	70.165	72.000	70.224	1.775
	Totaal baten	-5.127	-7.208	-7.342	134
	Totaal saldo	65.038	64.792	62.883	1.909
	Storting				
4.3.2	Reserve Kapitaallasten Vervangingsinvesteringen Kunstwerken (VIK)	1.300	0	0	0
4.3.2	Reserve Groot Onderhoud Wegen	15.018	18.518	18.518	0
4.3.2	Reserve Investeringen Wegen	1.800	0	0	0
4.3.3	Reserve Groot Onderhoud Vaarwegen	6.000	6.000	6.000	0
	Onttrekking				
4.3.2	Reserve Kapitaallasten Vervangingsinvesteringen Kunstwerken (VIK)	-283	-29.009	-29.009	0
4.3.2	Reserve Groot Onderhoud Wegen	-22.500	-19.969	-15.690	-4.279
4.3.2	Reserve Investeringen Wegen	-1.300	-6.302	-6.302	0
4.3.3	Reserve Kapitaallasten Vaarwegen	0	-1.420	-1.420	0
4.3.3	Reserve Groot Onderhoud Vaarwegen	-4.579	-6.129	-5.021	-1.108
	Resultaat	**60.494**	**26.481**	**29.959**	**-3.478**

(een positief verschil is voordelig)

4.4 Optimaliseren gebruik netwerk

Toelichting

Met verkeersmanagementmaatregelen benut de provincie de beschikbare verkeersnetwerken zo optimaal mogelijk, zodat aan de actuele vraag naar mobiliteit kan worden voldaan. De provincie Noord-Holland heeft een direct belang bij het stimuleren en ontwikkelen van innovaties. Door optimalisatie van producten en processen verbetert de provincie haar bedrijfswaarden. Daarnaast kunnen innovaties worden aangejaagd die de markt niet alleen kan realiseren. Verder wil de provincie haar infrastructuur inzetten om duurzame energie op te wekken en energiegebruik te reduceren om op deze manier bij te dragen aan de energietransitie.

Samenwerkingspartners

De provincie werkt nauw samen met organisaties als het Ministerie van Infrastructuur en Milieu, Rijkswaterstaat, gemeenten, waterschappen, openbaarvervoerbedrijven, de Vervoerregio Amsterdam, kennisinstituten, ingenieursbureaus, aannemers, automobielfabrikanten en diverse andere marktpartijen.

Prioriteiten:

In de begroting 2021 zijn binnen dit beleidsdoel geen prioriteiten benoemd.

4.4.1 Netwerkmanagement en verkeerskundig beheer uitvoeren

Toelichting

Toelichting

Het netwerkmanagement en verkeerskundig beheer bestaat uit een samenspel van een aantal dagelijks uit te voeren activiteiten. Waaronder:

- Verkeersmanagement op de vaarweg: In 2021 waren er 87 bruggen en sluizen aangesloten op de Blauwe Golf van de provincie, waar verkeerskundig beheer op is uitgevoerd. De dienstregeling voor de scheepvaart is aangepast door gewijzigde bedientijden van de spoorbruggen (dienstregeling voor de treinen). Daarnaast zijn diverse analyses uitgevoerd, waaronder de werking van het Automatisch Identificatie Systeem (AIS), de gevolgen van COVID-19 voor de Blauwe Golf zijn onderzocht en het opvolggedrag van het bedienadvies van het Brugmanagement Systeem (BMS) is bekeken.

- Brug- en sluisbediening: Inmiddels zijn er 12 objecten op de bediencentrale aangesloten. Dit was het eerste seizoen waarin de brug- en sluisbediening vanaf de centraal bediende objecten volledig door eigen personeel is gedaan. Ondanks COVID en de daarmee samenhangende groeiende recreatievaart is het vaarseizoen 2021 goed verlopen.

- Optimaliseren verkeerslichten/ Verkeersmanagement op de weg: Door de coronapandemie en lockdowns waren er in 2021 meerdere periodes met een wisselend verkeersaanbod. VRI's zijn bovendien de afgelopen jaren reeds geoptimaliseerd, waardoor een verbeterde doorstroming van jaarlijks 6 procent niet meer haalbaar is. Immers: de grootste winst is te behalen bij een VRI die niet goed op het huidige verkeersaanbod is afgesteld. Daarnaast heeft het wisselende verkeersaanbod een negatief effect op het realiseren van een optimale doorstroming. Het verminderde verkeersaanbod heeft soms wel 'ruimte' gegeven om de fietsers , voetgangers en het openbaar vervoer meer/langer groen licht te geven.

- Incidentmanagement: De gemiddelde aanrijtijden van de weginspecteurs over het jaar
    - 2021: 80% van de aanrijtijden van de weginspecteurs naar de incidenten ligt binnen de gestelde tijd van 30 minuten. Het betrof 2487 incidenten.
    - 20% van de aanrijtijden lag tussen de 30 en 90 minuten. Het betrof 611 incidenten. Ook deze aanrijtijden vallen binnen de gestelde 45 minuten, daar deze buiten de reguliere werktijden plaatsvonden (07:00 – 16:00 uur).

Het totaal aantal incidenten is ten opzichte van 2020 toegenomen met een gering verschil van 183. Dit kan mede te maken hebben met de tijdelijke versoepelingen in het Covid-19 beleid.

In 2021 zijn voor de weginspecteurs de voorbereidingen getroffen voor het implementeren van werken in 2 diensten. Hierdoor zijn zowel in de ochtend- als in de avondspits de weginspecteurs direct beschikbaar voor het zo snel en veilig mogelijk maken van een berging en het veilig stellen van de situatie.

- Gladheidsbestrijding: In 2018 is gestart met de pilot Grass2grit waarbij onderzocht ging worden of er een dooimiddel gemaakt kon worden van sap uit bermgras. In 2020 is iets ten noorden van Alkmaar een fabriek geopend waar in de zomer van 2020 en 2021 grote hoeveelheden gemaaid gras naar toe zijn gebracht. Het innovatieve project kende in 2021 veel uitdagingen met de filtratie en elektrodialyse. Op dit moment wordt bezien of de door het project neergezette doelstellingen te realiseren zijn.

- Vaartuigen: De provincie beschikt over 4 Inspectievaartuigen voor vaarweginspectie. Er hebben een tweetal studies plaatsgevonden naar verduurzaming van de vaartuigen. Elektrificatie of waterstof lijken beide mogelijk. In overleg met andere vaarwegbeheerders wordt een keuze voorbereid.

- Multimodaal netwerkmanagementkader: In samenwerking met Rijkswaterstaat West-Nederland Noord, Vervoerregio Amsterdam en gemeente Amsterdam is in 2021 een multimodaal (dus voor diverse modaliteiten) netwerkmanagementkader opgesteld. Daarbij wordt gebruikt gemaakt van een prioriteringsmatrix waarin staat aangegeven welke modaliteit prioriteit heeft. Er is gekozen om per deelregio een uitwerking te maken.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Verbeteren doorstroming d.m.v. optimaliseren VRI's	Percentage	6%	n.v.t.	Door de coronapandemie en de lockdowns waren er in 2021 meerdere periodes met een verminderd verkeersaanbod. Hierdoor zijn de data onvolledig en kan geen uitspraak worden gedaan of de doorstroming 6 procent is verbeterd.
Gemiddelde aanrijtijd weginspecteurs op incidenten (in minuten)	Aantal	30	33	Aantal meldingen: 3.098 Aanrijtijd langer dan 30 min. 611 Aanrijtijd korter dan 30 min. 2.487 Het totaal aantal incidenten is ten opzichte van 2020 toegenomen. Covid-19 heeft een negatief effect gehad op de gemiddelde aanrijtijd, omdat veel vanuit huis werd aangereden.

4.4.2 Innovatieprojecten mobiliteit uitvoeren

Toelichting

De provincie streeft ernaar om haar activiteiten continu te verbeteren. Hiertoe worden onder meer innovatieprojecten uitgevoerd ten aanzien van duurzaamheid en Smart Mobility.

Duurzame innovaties

De provincie zet in op innovaties die veel impact hebben op grondstoffen- en CO2-reductie.

- Industrieel, Flexibel en Demontabel (IFD): De provincie draagt bij aan het ontwikkelen van verschillende IFD-specificaties In 2021 is de NEN 8085 uitgekomen voor het bouwen van IFD bruggen. De provincie past deze toe in de voorbereiding van 6 bruggen in de N240, N241 en N247. Daarnaast is gestart met de ontwikkeling van standaardisering van de bediening, besturing en bewaking van beweegbare bruggen.

- Circulair bouwen: In 2021 is in samenwerking met de TU Delft de ontwikkeling gestart voor een handboek ten behoeve van voor het uniform uitvragen van biodynamische oevers waarmee een enorme stap wordt gezet in circulair bouwen. Daarnaast is, in samenwerking met TU Delft, in 2021 begonnen met een werkwijze (triple A) om circulaire innovaties te implementeren.

- Levensduurverlengende innovaties: Met de TU Delft ontwikkelt de provincie epoxy asfalt dat een 4 tot 5 keer langere levensduur heeft. In 2020 is een proeftuin aangelegd. De TU Delft heeft in 2021 de proeftuin gemonitord en in het laboratorium onderzocht. De resultaten zien er goed uit.

- Energieopwekking en –besparing: De provincie kan haar infrastructuur inzetten voor innovaties ten behoeve van duurzame energieopwekking. In 2021 zijn in samenwerking met provincies Noord-Brabant en Utrecht de voorbereiding uitgevoerd voor de aanbesteding van een zonnewegdek. Ook is de aanleg van een zonneweide op N205 in voorbereiding. Hierbij wordt onderzocht of de omliggende LED-verlichting direct voorzien kan worden van gelijkstroom afkomstig van het zonnepark.

Smart Mobility

Het uitvoeringsprogramma Smart Mobility is in 2021 afgerond.

- De iVRI (intelligente verkeersregel installatie)

In 2021 is een eerste tranche van 47 iVRI's neergezet om deze te testen.

In 2021 heeft de provincie nationaal en internationaal samengewerkt aan een aantal projecten:

- Connected en zelfrijdende auto's. Onderzoek naar de impact van connected en zelfrijdende auto's op onze rol als wegbeheerder en beleidsmaker onderzocht;

- Europees project Socrates. Zie voor meer informatie op website van Socrates;

- Coöperative adaptive cruise control;

- Communicatietechnieken voertuigen en VRI's;

- Connected Transport Corridors Amsterdam Westkant (Interactie gebruiker Smart Mobility-toepassingen);
- Verbeteren effectiviteit regionaal verkeersnetwerk.

Coronamaatregelen hebben geleid tot vertraging in de uitvoering van enkele projecten, met als gevolg dat de voorbereiding of een eerste verkenning wel heeft plaatsgevonden, maar de uiteindelijke uitvoering is verschoven naar begin 2022. Projecten zijn soms later van start gegaan, aangezien niet alle samenwerkingspartners op tijd intern draagvlak kregen voor de uitvoering.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Investeren in innovatieve projecten (aantal pilots)	Aantal	10	11	In 2021 waren er 11 projecten.
Investeren in innovatieve projecten (t.o.v. totaal PMI / PMO)	Percentage	7	5	Het lagere percentage t.o.v. PMI/PMO is veroorzaakt door vertraging in de uitvoering en verlate start van projecten voornamelijk als gevolg van Covid-19.

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

	Beleidsdoel 4.4			Optimaliseren gebruik netwerk	
	Lasten	Ontwerp begroting 2021	Actuele begroting 2021	Jaarrekening 2021	Bedrag verschil *
4.4.1	Netwerkmanagement en verkeerskundig beheer uitvoeren	28.753	33.192	33.275	-83
4.4.2	Innovatieprojecten mobiliteit doorvoeren	7.023	6.034	5.097	937
	Totaal lasten	35.776	39.226	38.372	854
	Totaal baten	-1.687	-2.394	-2.931	537
	Totaal saldo	34.089	36.832	35.442	1.390
	Storting				
4.4.2	Reserve Innovatieprojecten Mobiliteit	352	511	224	287
4.4.2	Reserve Kapitaallasten Innovatieprojecten	0	7.121	3.281	3.840
	Onttrekking				
4.4.2	Reserve Innovatieprojecten Mobiliteit	-5.170	-11.390	-6.319	-5.071
	Resultaat	**29.271**	**33.074**	**32.627**	**447**

(een positief verschil is voordelig)

4.5 OV waarborgen

Toelichting

Prioriteiten:

- Gevolgen van de coronacrisis in het OV zo goed mogelijk opvangen: de provincie en concessiehouder Connexxion (Transdev) hebben in 2021 een transitieplan opgesteld voor de 3 Noord-Hollandse openbaar vervoerconcessies. Dit om op korte termijn financiële gaten te dichten die (zijn) ontstaan als gevolg van de coronacrisis. Ook werd het moment benut voor gewenste doorontwikkeling van het mobiliteitsaanbod in de Noord-Hollandse concessies.

- Implementatie en start van de concessie Gooi- en Vechtstreek: de nieuwe concessie is in juli 2021 gestart. Daarmee is de implementatie fase 1(feitelijke voortzetting oude dienstregeling) afgerond en begint de implementatie fase 2 (instroom ZE bussen, aanpassing lijnennet i.v.m. opening per 31 december 2022 van HOV Gooi).

- Evaluatie van de eerste jaren van de concessies Haarlem-IJmond en Noord-Holland Noord is in 2021 uitgevoerd, als voorbereiding op eventuele wijzigingen in de dienstregeling 2023 (start december 2022).

Omgevingsfactoren:

- Coronacrisis: Het aantal reizigers daalde (t.o.v. 2019) met ongeveer 30 tot 50% (afhankelijk van de mate van maatregelen tijdens lockdown perioden) en daarmee ook de reizigersopbrengsten. Het aanbod van OV is daar ook op aangepast tot circa 95% van de normale dienstregeling.

- Beschikbaarheidsvergoeding van het Rijk: tot circa 93-95% van de kosten in 2021. Hierdoor konden de vervoerbedrijven blijven rijden. Onze bijdrage (van/met de decentrale opdrachtgevers voor het OV); 100% uitbetalen van de beschikbare vergoeding voor 2021.

4.5.1 OV concessies beheren en verlenen

Toelichting

De provincie is opdrachtgever voor het regionaal openbaar vervoer per bus, met uitzondering van het gebied van de Vervoerregio Amsterdam. Het gebied van de provincie is verdeeld in 3 concessiegebieden:

Gooi en Vechtstreek
Looptijd: juli 2021(fase 1) - eind 2030.
Zero Emissie: Dit zou de eerste concessie in Nederland zijn die 100% met Zero Emissie-voertuigen gereden zou worden. Door de gevolgen van de coronacrisis kon de vervoerder in 2020 geen nieuwe voertuigen bestellen, waardoor in 2021 nog met traditionele voertuigen is gereden. Naar verwachting zal de vervoerder medio 2022 met Zero Emissie-voertuigen gaan rijden. Voorstellen voor het transitieplan zijn uitgewerkt.

Haarlem-IJmond
Looptijd: september 2017-2027.

Prioriteiten: In 2021 is de Herijking van het lijnennet in de IJmond uitgevoerd en zijn de voorstellen voor het transitieplan uitgewerkt (onder andere overnameregeling ZE voertuigen en herfinanciering voertuigen).

Noord-Holland Noord
Looptijd: juli 2018- 2028.
Prioriteiten: In 2021 is de impact van de coronacrisis opgevangen (onder andere ombouw buurtbussen, zodat deze weer Coronaproof ingezet konden worden), een onderzoek naar integratie doelgroepenvervoer en openbaar vervoer uitgevoerd, onderzoek naar de herijking van de concessie uitgevoerd, en voorstellen voor het transitieplan opgesteld.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Klantenwaardering voor het openbaar vervoer waarvoor concessieverlening plaatsvindt door de provincie (BBV indicator)	Cijfer 1-10	> NL gem.	n.v.t.	In 2021 is de reguliere landelijke OV-klantenbarometer stopgezet o.g.v. COVID-19. Er was geen representatieve steekproef meer te houden. Daarom komt er geen cijfer voor 2021 beschikbaar

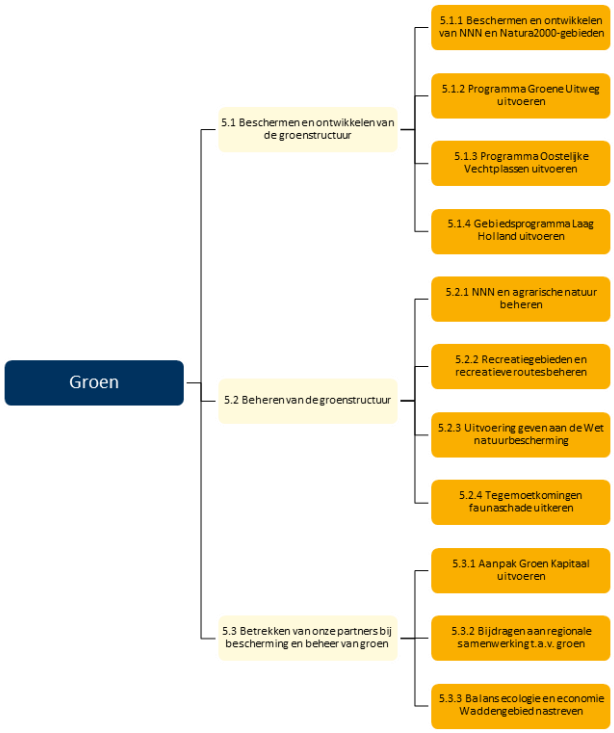
Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

	Beleidsdoel 4.5				OV waarborgen
	Lasten	Ontwerp begroting 2021	Actuele begroting 2021	Jaarrekening 2021	Bedrag verschil *
4.5.1	OV concessies beheren en verlenen	59.647	61.522	59.602	1.920
	Totaal lasten	59.647	61.522	59.602	1.920
	Totaal baten		-8.657	-7.400	-1.257
	Totaal saldo	59.647	52.865	52.202	663
	Storting				
4.5.1	Reserve Openbaar Vervoer Projecten	52.484	51.577	51.577	0
	Onttrekking				
4.5.1	Reserve Openbaar Vervoer Projecten	-61.614	-52.746	-52.093	-653
	Resultaat	**50.517**	**51.696**	**51.687**	**9**

(een positief verschil is voordelig)

Programma 5. Groen

Doelenboom

Maatschappelijk doel

Het jaar 2021 stond in het teken van een sterk groeiende aandacht voor de vraagstukken in het landelijk gebied. Het belang van biodiversiteit, het terugdringen van de stikstofemissie, de transitie van de agrarische sector, het tegengaan van bodemdaling, verbetering van de waterkwaliteit: men hoeft de krant maar open te slaan om erover te lezen. De provincie speelt als ‘gebiedsautoriteit’ een belangrijke rol om de verschillende partijen in het landelijk gebied bij elkaar te brengen, om keuzes te maken en kennis te delen. De provincie beschikt over wettelijke bevoegdheden, financiële middelen en menskracht. Tegelijkertijd is duidelijk dat deze vraagstukken zó complex zijn, dat ze onze samenleving nog tientallen jaren zullen bezighouden. Het landelijk gebied staat aan de vooravond van grote transities, die niet simpelweg te ‘fixen’ zijn met geld of wettelijke bevoegdheden. Nog veel belangrijker zijn samenwerking tussen alle betrokken partijen, begrip voor elkaars belangen, duidelijkheid over de doelen aan de horizon en de durf om soms lastige keuzes te maken.

Waar 2020 het jaar was waarin enkele beleidsvisies het licht zagen, was 2021 onmiskenbaar het jaar van de uitvoering. De provincie Noord-Holland heeft een grote stap gezet met de uitvoering van integrale gebiedsprocessen in het landelijk gebied, waar – vaak onder provinciale regie – aan de hierboven genoemde opgaven wordt gewerkt. Integraal is het toverwoord. Immers, natuurrealisatie is niet langer denkbaar zonder óók aandacht te hebben voor de grotere behoefte aan recreatieve mogelijkheden. Verbetering van de biodiversiteit en waterkwaliteit lukt niet zonder de stikstof- en fosfaatuitstoot vanuit de agrarische sector te verminderen. Bodemdaling kan niet worden tegengegaan zonder keuzes te maken over waterpeil, natuurdoelen en de toekomst van de betrokken grondeigenaren. Tegelijkertijd vraagt het boeken van resultaten soms ook afbakening: wie alles aan elkaar knoopt raakt al snel verstrikt. Samen met onze partners zoeken we naar een goede balans. Om dit goed te kunnen doen hebben we – in een steeds

krapper wordende arbeidsmarkt – de formatie uitgebreid om tot een provinciedekkende aanpak te komen, waarin in alle regio's tegelijkertijd gewerkt kan worden. Zo kan ook 2022 in het teken staan van uitvoering – het recent verschenen regeerakkoord onderstreept dat we op de goede weg zijn én doet er nog een schepje bovenop.

Wettelijk beleidskader

- Wet natuurbescherming
- Omgevingswet
- Wet ruimtelijke ordening

Provinciaal beleidskader

- Omgevingsvisie NH 2050
- Programma Natuurnetwerk 2022
- Masterplan biodiversiteit
- Visie Recreatie & Toerisme
- Groen Kapitaal
- Betrekken bij Groen
- Gebiedsakkoord Oostelijke-Vechtplassen
- Gebiedsprogramma Laag Holland (i.o.) / bodemdaling veenweidegebieden

In 2021 zijn het Programma Natuurnetwerk 2022, Het Masterplan Biodiversiteit en de Visie Recreatie & Toerisme vastgesteld.

Rekening Programma – Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 5				Groen
	Ontwerp begroting 2021	Actuele begroting 2021	Jaarrekening 2021	Bedrag verschil *
Lasten	98.182	94.333	96.445	-2.112
Baten	-2.760	-5.608	-5.967	359
Saldo van baten en lasten	95.422	88.724	90.478	-1.754
Stortingen reserves	36.880	83.410	84.452	-1.041
Onttrekking reserves	-58.727	-49.911	-50.924	1.013
Resultaat	**73.575**	**122.224**	**124.006**	**-1.782**

(een positief verschil is voordelig)

Verbonden partijen

OD	Verbonden partij	Publiek doel
5.2.1	Stichting Gooisch Natuurreservaat	Beheer Natuurgebied
5.2.2	Recreatieschap Spaarnwoude	Beheer recreatiegebied.
5.2.2	Recreatieschap Groengebied Amstelland	Beheer recreatiegebied.
5.2.2	Recreatieschap het Twiske (gefuseerd met Landschap Waterland in 2013, maar met gescheiden boekhoudingen)	Beheer recreatiegebied.
5.2.2	Recreatieschap Landschap Waterland	Beheer recreatiegebied.
5.2.2	Recreatieschap Twiske-Waterland	Beheer recreatiegebied.
5.2.2	Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer	Beheer recreatiegebied.
5.2.2	Recreatieschap Plassenschap Loosdrecht e.o.	Beheer recreatiegebied.
5.3.3	Openbaar lichaam Waddenfonds	Beheren en besteden Waddenfonds
5.2.2	Recreatie Noord-Holland N.V. (RNH)	Beheer en onderhoud recreatiegebieden

*Verdere informatie is te vinden in de paragraaf verbonden partijen

5.1 Beschermen en ontwikkelen van de groenstructuur

Toelichting

Prioriteiten:

In 2021 werkten wij aan de volgende prioriteiten:

- De start en uitvoering van integrale gebiedsprocessen in het landelijk gebied (zie 5.1.1), waarin verschillende opgaven samenkomen, zoals NNN-realisatie, natuurherstelmaatregelen, het tegengaan van bodemdaling en de realisatie van de Bossenstrategie. In regio's waar veel provinciale opgaven samenkomen, gebeurt dit in de vorm van gebiedsprogramma's (zie 5.1.2, 5.1.3 en 5.1.4).

- De bescherming van de Noord-Hollandse landschappen via het beschermingsregime Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) en de ontwikkeling ervan via het Investeringsbudget Landschapsversterking.

Omgevingsfactoren:

De uitvoering van provincie beleid wordt beïnvloed door:

- Klimatologische en fysisch-geografische omstandigheden, zoals temperatuurwisselingen en neerslag, droogte, bodemgesteldheid, zeespiegelstijging en verzilting.
- Niet, of slechts zeer beperkt door ons te beïnvloeden ecologische factoren, zoals populatiedynamiek van dier- en plantensoorten en de aanwezigheid van invasieve exoten (dier- en plantensoorten die niet op eigen kracht, maar door toedoen van de mens in Nederland terecht zijn gekomen).
- Wet- en regelgeving van andere overheidsorganisaties.

De noodzakelijke beperkingen als gevolg van de COVID-19-pandemie. De samenwerking met onze partners is zo goed mogelijk – digitaal – doorgegaan. Veldbezoeken en keukentafelgesprekken zijn uitgesteld, maar later gelukkig vaak – in veilige vorm – opgepakt.

5.1.1 Beschermen en ontwikkelen van NNN en Natura2000-gebieden

Toelichting

Het NNN vormt de ruggengraat van de Noord-Hollandse natuur en omvat ook vrijwel alle Noord-Hollandse Natura 2000-gebieden en de grotere recreatiegebieden. De provincie werkt samen met haar partners aan de versnelling van de afronding van het NNN. Hiertoe is in 2020 een ambtelijk Regiebureau ingericht, een samenwerking tussen beleid en uitvoering, dat de gebiedsprocessen faciliteert en de voortgang bewaakt. De restantopgave NNN per 31-12-2020 bedroeg 4.689 hectare (zie Jaarstukken 2020, pagina 84). In 2021 is 249 hectare NNN gerealiseerd. De restantopgave per 31-12-2021 bedraagt dus nog 4.449 hectare.

In 2021 zijn ook de programmering van de natuurherstelmaatregelen en de gebiedsgerichte aanpak stikstof bij het Regiebureau ondergebracht. Met het Programma Natuurnetwerk (PNN) besluiten Provinciale Staten over de allocatie van budgetten voor gebiedsprocessen en informeren Gedeputeerde Staten over de voortgang van de realisatie van het Natuurnetwerk Nederland. De huidige stand van zaken én een programmering ten aanzien van het werk aan het Natuurnetwerk voor de komende jaren (inclusief een financiële onderbouwing) is terug te vinden in het PNN. Het PNN sluit aan bij de gebiedsgerichte en integrale werkwijze die vanaf 2020 is ingezet en steeds meer vorm krijgt in de 24 deelgebieden. In het huidige PNN is de informatie over de voortgang van het Natuurnetwerk gecombineerd met de gebiedsgerichte aanpak stikstof en de natuurherstelmaatregelen, die deels worden gefinancierd vanuit het Programma Natuur. Ook het programma Groene Uitweg, waar afgelopen jaar een herprogrammering heeft plaatsgevonden, is opgenomen in het PNN. Het PNN is een groeidocument. Andere opgaven, zoals bijvoorbeeld de Bossenstrategie of het tegengaan van bodemdaling, krijgen de komende jaren een plek in het PNN, zodat een steeds completer beeld ontstaat van de verschillende opgaven en de voortgang van de gebiedsprocessen.

Naast de aanleg van nieuwe natuur wordt binnen de bestaande natuurgebieden gewerkt aan kwaliteitsverbetering, middels maatregelen als baggeren, het verwijderen van de bovengrond, maaien en bomenkap ten gunste van verstuiving in de duinen. Het programma Natura 2000-herstelmaatregelen fase 1 (2015-2021) is eind 2021 afgerond. De geplande maatregelen zijn vrijwel allemaal uitgevoerd; een enkel project loopt door in 2022. Fase 2 van het programma (2022-2027) is in de maak. In aanvulling hierop heeft het Rijk met het Programma Natuur aanvullende middelen beschikbaar gesteld voor maatregelen ter verbetering van natuur die onder druk staat door de hoge stikstofdepositie. Voor de periode 2021-2023 is voor Noord-Holland circa 40 miljoen euro beschikbaar gesteld om 30 maatregelen uit te voeren. Vanaf 2024 zal een aanvullend budget volgen, dat tot 2030 loopt. De omvang hiervan is nog niet bekend. Daarnaast werken het Rijk en de provincies samen aan de Bossenstrategie, die in 2020 is vastgesteld en vanaf 2021 wordt uitgevoerd. Zo worden boscompensatie-locaties voorbereid en wordt er in de NNN extra bos aangelegd.

De provinciale landschappen zijn van belang voor de leefbaarheid, rust en ontspanning, en herbergen bijzondere cultuurhistorische, aardkundige en ecologische waarden. De provincie beschermt deze landschappen via het beschermingsregime Bijzonder Provinciaal Landschap (in de Omgevingsverordening). Met het Investeringsbudget Landschapsversterking wordt geïnvesteerd in enkele projecten die het landschap versterken en de toegankelijkheid ervan verbeteren. Het Investeringsbudget Landschapsversterking (IBL) komt onder andere ten goede aan de liniedijken van de Stelling van Amsterdam. Hiervoor is in 2021 een uitvoeringsprogramma opgesteld. Er is een bijdrage geleverd aan de versterking van het BPL rond de kern Schagen. Voor enkele andere projecten zijn verkennende studies gestart.

Op grond van de doelen in het Klimaatakkoord dienen de gezamenlijke veenweidenprovincies een opgave van 1 Mton CO2-equivalenten te realiseren. Het gaat hier om de CO2-emissie die in veenbodems leidt tot bodemdaling. Om hier invulling aan te geven stellen alle provincies een Regionale Veenweidenstrategie (RVS) op. In 2021 is gewerkt aan de voorbereiding van de RVS, die in 2022 door de Staten zal worden vastgesteld. Het is een strategie voor de (middel)lange termijn: 2030 met een doorkijk naar 2050. Bij het opstellen van de RVS wordt advies van prof. dr. Veerman, getiteld ‘Haren kost geen tijd’, mede betrokken. In de RVS wordt de besteding van de Impulsgelden bodemdaling opgenomen.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Verworven natuurgebied (BBV indicator)	Hectare		2.614	Betreft sinds 2011 totaal aantal verworven hectares t.b.v. NNN. (Bron: BIJ12, 6e Voortgangsgrapportage Natuur)
Ingericht natuurgebied (BBV indicator)	Hectare		5.326	Betreft sinds 2011 totaal aantal ingerichte hectares t.b.v. NNN. (Bron: BIJ12, 6e Voortgangsgrapportage Natuur)
Beheerde natuur (BBV indicator)	Hectare		51.875	Betreft hectarese beheerde natuur NNN, gesubsidieerd en niet gesubsidieerd. (Bron: BIJ12, 6e Voortgangsgrapportage Natuur)
Restantopgave Realisatie NNN (56.500 hectare in 2027)	Hectare	3.550	4.449	De in de Begroting 2021 opgenomen Prestatie-indicator (3.550 hectare) is nog gebaseerd op de in het Coalitieakkoord 2019-2023 opgenomen ambitie van realisatie van 3.000 hectare nieuwe NNN binnen de huidige Coalitieperiode. Inmiddels zijn deze ambities bijgesteld, maar dat kon niet meer worden verwerkt in de Begroting 2021. Zie verder tekst onder 5.1.1.
PAS: Percentage uitgevoerde en in uitvoering zijnde maatregelen (door TBO ingepland en aanbesteed) (Cumulatief)	Percentage	100%	99%	Zie tekst 5.1.1.

5.1.2 Programma Groene Uitweg uitvoeren

Toelichting

Het programma Groene Uitweg versterkt de landschappelijke kwaliteit van de Vechtstreek, in samenhang met de infrastructurele ingrepen aan de rijkswegen A6, A1 en A9. Het programma komt voort uit de wens die onder andere is verwoord in de Noordvleugelbrief, om dit gebied duurzaam open en groen te houden en de recreatieve aantrekkelijkheid ervan te vergroten. In de Noordvleugelbrief zijn 6 thema's opgenomen die in aanmerking kwamen voor een rijksbijdrage van € 86,1 miljoen. Deze rijksbijdrage is, tezamen met € 9 miljoen provinciale cofinanciering, gestort in de Reserve Groene Uitweg. De 6 thema's zijn: Natuurboulevard IJmeer, waterberging en natuurontwikkeling Horstermeer, recreatieve (vaar)verbindingen, fietspaden en –bruggen, Stelling van Amsterdam en Nieuwe Hollandse Waterlinie en behoud van het weidelandschap. De Groene Uitwegprojecten, hangend onder deze thema's, maken deel uit van het Programma Natuur Netwerk (PNN), dat jaarlijks wordt geactualiseerd. Een flink aantal projecten is al afgerond, zoals jaarlijks in het PNN wordt toegelicht. In 2021 zijn de volgende stappen gezet:

- Fase 1 van de Kavelruil Noordelijke Vechtstreek is afgerond. In totaal is er 60 hectare geruild, waarvan 8 hectare als natuur wordt ingericht.
- Voor de Horstermeerpolder-Noord zijn stappen gezet in gebiedsproces, dat in 2022 moet leiden tot een daadwerkelijke kavelruil en verkoop van gronden.
- In 2021 is de fietsbrug over de Gaasp langs de A9 opgeleverd.

Het bestuurlijk platform Gooi, Vecht en Diemerscheg heeft besloten om de in 2020 vrijgevallen middelen toe te kennen aan een 25-tal nieuwe projecten. Deze nieuwe projecten zijn opgenomen in het PNN 2022-2026. Enkele van deze projecten zijn reeds gestart; de overige zullen naar verwachting in 2022 starten.

5.1.3 Programma Oostelijke Vechtplassen uitvoeren

Toelichting

Na de ondertekening, eind 2017, van het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen wordt met 21 partijen gewerkt aan de uitvoering van dit programma. Aan de hand van een tussentijdse evaluatie heeft de stuurgroep Oostelijke Vechtplassen besloten tot een herijking van de organisatie, inhoud en financiën van het Gebiedsakkoord, om daarmee goed voorbereid de komende jaren het Gebiedsakkoord te kunnen voortzetten. Een voorstel voor herziening van de organisatie en inhoud van het Gebiedsakkoord zal begin 2022 door de stuurgroep worden vastgesteld en zal daarna worden geïmplementeerd.

In maart 2021 heeft de stuurgroep besloten dat Polder Mijnden (provincie Utrecht) de meest geschikte locatie is voor een tijdelijk baggerdepot voor Baggeren fase 1 (de plassen 1 t/m 5). Daarmee is dit project in een volgende fase gekomen en wordt er sindsdien gewerkt aan het verkrijgen van de noodzakelijke vergunningen voor het baggerdepot en de voorbereiding van het baggeren. Het streven is om september 2022 daadwerkelijk met het baggeren van de plassen te beginnen. In oktober 2021 heeft de stuurgroep besloten het project Vaarverbinding Loosdrechtse Plassen - Hilversums Kanaal te vervangen door een aantal alternatieve projecten ten behoeve van de (water)recreatiesector, welke momenteel worden onderzocht op haalbaarheid en financierbaarheid. In oktober 2021 is ook het 'Toekomstbeeld Loosdrechts Plassengebied' in de stuurgroep besproken. Dit heeft geleid tot de opdracht om een Actieplan Toekomstbeeld 2030 op te gaan stellen.

Aan de NNN-realisatie in de Oostelijke Vechtplassen wordt hard gewerkt. In dit gebied zijn veel particulieren eigenaar van gronden. Er wordt gestreefd naar een nauwe samenwerking met deze eigenaren om NNN te realiseren. Hiertoe zijn de contacten met deze eigenaren geïntensiveerd en worden er, zover mogelijk, maatwerkafspraken gemaakt om NNN te realiseren. De Vereniging Ster van Loosdrecht (een vereniging van grondeigenaren) heeft in oktober 2021 een geactualiseerd gebiedsaanbod aangeboden aan de provincie Noord-Holland. Hierin wordt beschreven hoe de grondeigenaren NNN willen realiseren in hun gebied. In 2022 wordt dit nader uitgewerkt.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Voortgang uitvoering programma (cumulatief)	Percentage	35%		Zie tekst onder 5.1.3.

5.1.4 Gebiedsprogramma Laag Holland uitvoeren

Toelichting

Het landelijk gebied van Laag Holland kent veel opgaven voor natuur, landbouw, water, bodemdaling, klimaat, recreatie en landschap. Vanwege de sterke onderlinge verwevenheid van deze opgaven, ontwikkelt de provincie een integraal gebiedsprogramma, waarin wordt samengewerkt met gemeenten, het hoogheemraadschap en natuur- en landbouworganisaties. Het concept-programma is in december opgeleverd. In 2022 zal de besluitvorming over het programma bij provincie en partners in gang worden gezet en na de zomer worden afgerond.

De uitvoering van de gebiedsprocessen in de deelgebieden wacht daar niet op, vanwege de urgentie in de opgaven. Dat betreft onder andere de realisatie van het NNN in 2027. Vergevorderd en op schema ligt het gebiedsproces Waterland-Oost. In 2021 zijn een agrarische en een ecologische visie opgeleverd en zijn gesprekken gevoerd met alle partijen die een belang hebben bij de realisatie van het NNN. Een conceptvoorstel tot herbegrenzing is opgeleverd, waarmee de ligging van het NNN minder versnipperd wordt. In Polder Westzaan wordt samen met de gemeente Zaanstad getrokken aan het gebiedsproces. De participatie over alle opgaven heeft plaatsgehad in verschillende inloopavonden, in een gebiedsatelier en via vele gesprekken met stakeholders. Zo mogelijk wordt niet een deel van de polder, maar de gehele polder verbrakt om de Natura2000-doelen te kunnen realiseren. Er wordt momenteel overleg gevoerd met de betrokken agrariërs over compensatie en schadeloosstelling. Hiervoor zijn provinciale en naar de provincie overgehevelde bedragen vanuit het Rijk beschikbaar. De gebiedsprocessen in het Wormer- en Jisperveld, Polder Mijzen, Eilandspolder (inclusief Beemster) en Oostzanerveld zijn in gang gezet. De gebiedsprocessen in het Ilperveld en Varkensland zullen nog volgen in 2022. De projecten in het programma Vitaal Platteland Laag Holland liggen eveneens grotendeels op schema. Dit betreft projecten in de Burkmeer, Landelijk Noord, Waterland-Oost, Ilperveld, het Alkmaarder- en Uitgeestermeer, een project met voorstellen over de zonering van de recreatieve en toeristische druk op de deelgebieden en een project gericht op het verwerven van kennis en inzicht over het watersysteem in relatie tot bodemdaling en veen. In de Burkmeer wordt praktijkervaring opgedaan met de teelt en afzet van lisdodde (30 hectare), in het Ilperveld met aanleg van minimaal 50 hectare groeiend veen en in Landelijk Noord met maximaal 100 hectare drukdrainage op landbouwbedrijven. Er worden diverse natuurherstelprojecten uitgevoerd in Laag Holland, via het Programma Natuur. In het Innovatieprogramma Veen worden praktijkgerichte oplossingen gezocht voor de bodemdalings- en klimaatopgave.

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

	Beleidsdoel 5.1				Beschermen en ontwikkelen van de groenstructuur
	Lasten	Ontwerp begroting 2021	Actuele begroting 2021	Jaarrekening 2021	Bedrag verschil *
5.1.1	Beschermen en ontwikkelen van NNN en Natura2000-gebieden	42.121	32.725	28.203	4.522
5.1.2	Programma Groene Uitweg uitvoeren	4.944	2.980	2.413	567
5.1.3	Programma Oostelijke Vechtplassen uitvoeren	9.060	1.824	3.155	-1.331
5.1.4	Gebiedsprogramma Laag Holland uitvoeren	307	2.289	2.296	-7
	Totaal lasten	56.432	39.818	36.066	3.751
	Totaal baten	-2.000	-4.533	-4.430	-103
	Totaal saldo	54.432	35.284	31.636	3.648
	Storting				
5.1.1	Reserve Kapitaallasten Groen	0	51	54	-3
5.1.1	Reserve Groen	29.095	74.842	75.880	-1.038
5.1.1	Reserve verleende subsidies OD 5.1.1	0	1.900	1.900	0
5.1.2	Reserve Groene Uitweg	107	107	107	0
5.1.3	Reserve Oostelijke Vechtplassen	2.058	638	638	0
5.1.4	Reserve Laag Holland	0	252	252	0
	Onttrekking				
5.1.1	Reserve Kapitaallasten Groen	-67	-70	-70	0
5.1.1	Reserve Groen	-39.322	-38.525	-33.898	-4.627
5.1.1	Reserve verleende subsidies OD 5.1.1	0	-621	-621	0
5.1.2	Reserve Groene Uitweg	-4.920	-6.185	-5.632	-553
5.1.3	Reserve Oostelijke Vechtplassen	-8.853	-1.055	-1.627	572
5.1.4	Reserve Laag Holland	0	-349	-383	34
	Resultaat	**32.530**	**66.270**	**68.237**	**-1.968**

(een positief verschil is voordelig)

5.2 Beheren van de groenstructuur

Toelichting

Prioriteiten:

In 2021 werkten wij aan de volgende prioriteiten:

- Het uitvoeren van de subsidieregelingen voor natuurbeheer en agrarisch natuurbeheer, zodat het Natuurnetwerk Nederland en de agrarische gebieden met natuurwaarden op een goede manier beheerd kunnen worden (zie verder 5.2.1).
- Het uitvoeren van het Actieplan weidevogels en het Aanvalsplan grutto (zie verder 5.2.1).
- Het uitvoeren van de Visie Recreatie en Toerisme (zie 5.2.3).

- Het uitvoeren van de taken en bevoegdheden die de Wet natuurbescherming de provincie geeft op het gebied van Natura2000 en faunazaken (zie 5.2.3 en 5.2.4).

Omgevingsfactoren:

- Zie Beleidsdoel 5.1

5.2.1 NNN en agrarische natuur beheren

Toelichting

In de provincie Noord-Holland zijn vele natuurgebieden. Deze natuurgebieden zijn van belang voor de biodiversiteit, maar geven ook de mogelijkheid om er te recreëren. Ook veel van de agrarisch gebruikte gronden hebben een belangrijke functie voor de biodiversiteit. Met name voor weidevogels zijn deze gronden belangrijk. De provincie noord-holland verstrekt subsidie voor het beheer van natuurgebieden. de subsidieregelingen voor het natuur en landschapsbeheer zijn in 2021 voortgezet.

Natuurbeheer is van essentieel belang om de kwaliteit van ingerichte hectares conform vastgesteld natuurtype te waarborgen. Het is dan van belang dat iedere terreinbeherende organisatie (tbo) die dat wil, ook beheersubsidie kan aanvragen. Om die reden worden in de openstelling meer hectares begroot dan verwacht, om te voorkomen dat aanvragen voor beheersubsidie moeten worden afgewezen vanwege het feit dat het subsidieplafond is bereikt.

- Het areaal waarvoor beheersubsidie wordt verstrekt is in 2021 gestegen met 350 hectare, wat mede te verklaren is door de uitbreiding van het NNN. Dit aantal is conform verwachting. In diverse natuurgebieden waar de looptijd van de natuurbeheersubsidie zijn nieuwe subsidiebeschikkingen afgegeven, waardoor deze natuurgebieden duurzaam beheerd blijven.

- De oppervlakte landbouwgrond met agrarisch natuurbeheersubsidie is met 80 hectare vergroot, met name ten behoeve van beheer voor waterdoelen. Voor meer informatie hierover wordt verwezen naar het Programma Natuurontwikkeling (PNO) 2021-2025 (Hdst. 4 Beheer, pag.31 t/m 33).

Voorts is in 2021 gewerkt aan de 10 actiepunten van het Actieplan weidevogels, waarbij ook het landelijke Aanvalsplan grutto werd gevoegd. Naast de lopende acties voor het Actieplan is voor 2 gebieden een aanvullende subsidie beschikbaar gesteld voor aanvullend weidevogelbeheer. Per 1 januari 2023 treedt het vernieuwde Europese Gemeenschappelijke Landbouwbeleid (GLB) in werking. De subsidies voor agrarisch natuurbeheer maken hier deel van uit. In 2021 is door de gezamenlijke provincies en het Rijk gewerkt aan de beleidsmatige uitgangspunten voor het Nederlandse deel van het GLB en aan de voorbereiding van de invoering.

De provincie en de gemeente Amsterdam zijn al geruime tijd in gesprek met de Gooise gemeenten over uittreding uit het Goois Natuurreservaat. In 2021 zijn deze gesprekken in een stroomversnelling gekomen, die heeft geleid tot overeenstemming over de uittredingsvoorwaarden. Naar verwachting kan in het voorjaar van 2022 de uittredingsovereenkomst worden ondertekend.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Beheerd areaal natuurbeheer	Hectare	28.289	28.161	Zie tekst.
Beheerd areaal agrarisch natuurbeheer	Hectare	13.500	15.180	De begrote 13.500 ha. is gebaseerd op de stand medio 2020, toen de Begroting 2021 werd opgesteld. De realisatie 2020 bleek echter hoger, namelijkel 15.100 ha. (zie Jaarstukken 2020). Daar is in 2021 nog 80 ha. aan toegevoegd (zie tekst hierboven).

5.2.2 Recreatiegebieden en recreatieve routes beheren

Toelichting

In 2021 hebben Provinciale Staten de Visie Recreatie en Toerisme vastgesteld, waarin de verschillende provinciale opgaven op dit gebied zijn beschreven. Naast de toenemende druk (meer bezoekers/recreanten) is er ook sprake van een veranderende vraag (andere vormen van recreatie). Hieraan zal de sector zich moeten aanpassen. Tegelijkertijd beschouwt de provincie het als haar opgave om de bestaande recreatievoorzieningen optimaal te ontsluiten via recreatieve routenetwerken voor wandelen, fietsen en varen. Daarom levert haar een bijdrage aan organisaties Wandelnet en Fietsplatform. In 2021 is de uitbreiding van het Wandelnetwerk Noord-Holland in de Gooi en Vechtstreek gerealiseerd en is de Landelijk Fietsplatform-icoonroute Waterlinieroute geopend. Voor het Noord-Hollandpad is een opdracht voor beheer en onderhoud voor de komende 5 jaar verstrekt. In 2021 is een grootschalig onderzoek naar recreatieve druk op de natuur- en recreatiegebieden gedaan. De resultaten worden gebruikt bij de verdere uitwerking van het ‘bestemmingsmanagement’; een belangrijke pijler onder de Visie Recreatie en Toerisme. Ook is in samenwerking met de terreinbeherende organisaties gewerkt aan verbetering van de bezoekersmonitoring, om de drukte in de gebieden goed te kunnen volgen en voorspellen. Dit past ook goed binnen de provinciale Datastrategie.

Een groot deel van de omvangrijke Noord-Hollandse recreatiegebieden is in beheer van recreatieschappen. De provincie participeerde ook in 2021, samen met gemeenten, in deze schappen. Om de governance van de recreatieschappen te verbeteren zijn in 2021 de voorbereidingen getroffen voor de oprichting van het Bestuursbureau Recreatieschappen, dat per 1 januari 2022 is opgericht. Hiermee is de in het coalitieakkoord genoemde scheiding van beleids- en beheertaken, die tot nu toe beide door Recreatie Noord-Holland werden uitgevoerd, gerealiseerd. Ook zijn besluiten genomen over de opheffing per 2023 van Recreatie Midden-Nederland, die het beheer in het Plassenschap Loosdrecht voor haar rekening neemt. Dit beheer zal worden overgenomen door de gemeente Wijdemeren.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Beheerd areaal recreatieschappen	Hectare	5.624	5.624	

5.2.3 Uitvoering geven aan de wet natuurbescherming

Toelichting

De Wet natuurbescherming geeft de provincie Noord-Holland een aantal taken en bevoegdheden die hierna worden toegelicht.

Natura 2000-gebieden

In Noord-Holland liggen 19 Natura 2000-gebieden. Inmiddels is voor elk van deze gebieden een Natura 2000-beheerplan vastgesteld. Initiatieven in of nabij Natura 2000-gebieden die negatieve gevolgen kunnen hebben op de natuurdoelen van deze gebieden (bijvoorbeeld vanwege de neerslag van stikstof, licht- of geluidhinder of bouwwerkzaamheden), zijn alleen toegestaan als hiervoor door de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord, namens de provincie, een vergunning is verleend. Voor Polder Zeevang is in 2021 een nieuw beheerplan vastgesteld. De beheerplannen in Laag Holland en Texel zijn geëvalueerd. In 2022 wordt bezien of deze plannen verlengd en/of aangepast worden.

Soortenbescherming en bestrijding van invasieve exoten

De provincie is verantwoordelijk voor de zogenoemde ‘passieve’ en ‘actieve’ soortenbescherming. Passieve soortenbescherming betekent dat bijvoorbeeld een ontheffing nodig is voor het verstoren van vleermuizen bij het renoveren van een gebouw. Actieve soortenbescherming is het nemen van maatregelen voor het behoud en herstel van beschermde soorten, zoals de ‘rode-lijstsoorten’ en hun leefgebied. Dit doen wij bij onze werkzaamheden in het NNN, Natura 2000-gebieden, en het (agrarisch) natuurbeheer. Specifiek is in 2021 gewerkt aan de bescherming van de tengere distel op de Wierdijk en is onderzoek gedaan naar de beste beheermaatregelen voor een zeldzame sprinkhanensoort, het locomotiefje. De Vlinderstichting werkte aan een project voor graslandvlinders waarmee we in de agrarische omgeving werken aan verbetering van de biodiversiteit van bijzondere graslanden. Sinds augustus 2016 geldt een Europees verbod op bezit, handel, kweek, transport en import van een aantal uitheemse planten en dieren: zogenoemde invasieve exoten. Deze soorten vormen een bedreiging voor andere dieren en plantensoorten en kunnen daardoor schadelijk zijn voor de biodiversiteit. De provincie werkt aan de bestrijding van invasieve exoten, zoals de waterplanten watercrassula (met name op Texel) en cabomba (onder andere in de Vechtplassen) en de eendensoort rosse stekelstaart.

Faunabeheer

De Wet natuurbescherming verbiedt het doden of verstoren van beschermde dieren. Tegelijkertijd kunnen beschermde dieren soms problemen veroorzaken. De provincie kan dan een vrijstelling of ontheffing verlenen op dit verbod. Hierbij zoeken wij steeds een balans tussen de instandhouding van een populatie en bescherming van de intrinsieke waarde van dieren enerzijds, en maatschappelijke belangen zoals volksgezondheid, openbare veiligheid en het tegengaan van belangrijke schade aan gewassen of flora en fauna, anderzijds. Deze ontheffing-verlening gebeurt door de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord, die zich hierbij baseert op verordeningen en beleidsregels die door de provincie zijn vastgesteld. Het faunabeheer zelf wordt uitgevoerd door de partijen die zijn verenigd in de Stichting Faunabeheereenheid Noord-Holland. Voor de meeste soorten gebeurt het faunabeheer op basis van een faunabeheerplan dat de Faunabeheereenheid maakt en dat door Gedeputeerde Staten wordt beoordeeld. In Noord-Holland is met name de problematiek rond de grote ganzenpopulatie urgent. Het Noord-Hollandse ganzenbeleid kenmerkt zich door enerzijds de bescherming van trekganzen door het handhaven van de zogenoemde winterrust, en anderzijds ruime bestrijdingsmogelijkheden voor jaarrond

verblijvende ganzen. Deze laatste groep veroorzaakt veel schade aan agrarische gewassen (zie ook operationeel doel 5.2.4).

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Percentage tijdig verleende besluiten Wnb (binnen wettelijke termijn)	Percentage	≥ 92%	95%	
Aantal controles Handhaving Uitvoeringsprogramma (HUP)	Aantal	1.200	1.044	

5.2.4 Tegemoetkoming faunaschade uitkeren

Toelichting

De provincie Noord-Holland heeft de wettelijke plicht om agrarische ondernemers een tegemoetkoming te verstrekken in de schade die wilde dieren aan hun gewassen veroorzaken, wanneer deze ondernemers worden belemmerd bij beheer en schadebestrijding daar waar het om wettelijk beschermde diersoorten gaat. Deze tegemoetkomingen worden, in opdracht van de provincie, verstrekt door BIJ12-unit Faunazaken. Verreweg het grootste deel van de tegemoetkomingen in faunaschade is het gevolg van vraatschade door ganzen. De totale omvang van deze tegemoetkomingen is zeer variabel en deels niet beïnvloedbaar, omdat weersomstandigheden en prijsontwikkeling van agrarische producten (zoals gras) hier een belangrijke rol in spelen.

Wanneer grondgebruikers niet belemmerd worden in hun mogelijkheden om hun gewassen te beschermen, is geen tegemoetkoming van toepassing. In veel gebieden in Noord-Holland is geen sprake van dergelijke belemmeringen. Daarom is conform het coalitieakkoord het eigen risico voor agrarische ondernemers bij schade door ganzen verhoogd van 5% naar 20%. De regeling is per 1 mei 2021 van kracht geworden. In afwijking hiervan wordt bij het gewas overjarig grasland de wijziging toegepast vanaf de zomersnede, zodat binnen de schadeperiode van de zomersnede (1 april tot 1 oktober) dezelfde tegemoetkoming wordt gehanteerd.

Op basis van voorlopige cijfers ramen wij de totale lasten in 2021 (inclusief dossiers die over de jaargrens lopen, alle bijkomende kosten en ná aftrek van de ontvangen leges) op circa € 10,3 miljoen. Dat is aanzienlijk meer dan begroot. Omdat het niet in de lijn der verwachting ligt dat dit bedrag de komende jaren zal dalen tot de omvang van de structurele begrotingspost van € 6 miljoen, stellen wij PS voor om bij de eerstvolgende daartoe geëigende mogelijkheden het budget voor de Tegemoetkoming Faunaschade meerjarig bij te stellen naar € 10 miljoen.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Tegemoetkomingen faunaschade (* €1.000)	Bedrag	€ 6.000	€ 10.300	Zie tekst onder 5.2.4.

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

	Beleidsdoel 5.2			Beheren van de groenstructuur	
	Lasten	Ontwerp begroting 2021	Actuele begroting 2021	Jaarrekening 2021	Bedrag verschil *
5.2.1	NNN en agrarische natuur beheren	18.419	18.710	33.290	-14.580
5.2.2	Recreatiegebieden en recreatieve routes beheren	7.148	7.271	7.079	192
5.2.3	Uitvoering geven aan de wet natuurbescherming	1.952	3.428	3.250	178
5.2.4	Tegemoetkoming faunaschade uitkeren	6.100	9.770	11.657	-1.887
	Totaal lasten	33.619	39.179	55.276	-16.097
	Totaal baten	-760	-835	-924	89
	Totaal saldo	32.859	38.344	54.352	-16.008
	Storting				
		0	0	0	0
	Onttrekking				
5.2.1	Reserve Uittreding Goois Natuurreservaat	0	0	-6.501	6.501
	Resultaat	**32.859**	**38.344**	**47.851**	**-9.507**

(een positief verschil is voordelig)

5.3 Betrekken van onze partners bij de bescherming en beheer van groen

Toelichting

In 2021 werkten wij aan de volgende prioriteiten:

- Het uitbreiden van het Groen Kapitaal-netwerk, onder andere door samenwerking met Steenbreek en de Groene Stad Challenge en het voortzetten van de ondersteuning van initiatiefnemers en groene vrijwilligers via het programma Betrekken bij Groen, waarbinnen met creatieve oplossingen is gewerkt aan het stabiliseren van het aantal groene vrijwilligers (ondanks Corona-tijd) en 41 projecten een bijdrage hebben gekregen uit het Betrekken bij Groen Fonds (zie verder 5.3.1).

- Aansluiten van de Noord-Hollandse Nationale Parken op het Rijksprogramma ‘Nationale Parken nieuwe stijl’. Na het toekennen van de rijkssubsidie en provinciale cofinanciering (in de vorm van ambtelijke capaciteit) is gestart met de uitvoering van projecten, waarbij extra urgentie is om de bezoekersdruk te verminderen in het Nationaal Park Zuid-Kennemerland en omwonenden te betrekken bij het Nationaal Park Duinen van Texel (zie verder 5.3.2, ook voor andere regionale samenwerking in de MRA en Groene Hart).

- Er is uitvoering gegeven aan de Agenda voor het Waddengebied en aan een goede aanwending van de middelen in het Waddenfonds, in lijn met het Investeringskader Waddengebied (zie verder 5.3.3).

Omgevingsfactoren:

- Zie Beleidsdoel 5.1

5.3.1 Aanpak Groen Kapitaal uitvoeren

Toelichting

De provincie Noord-Holland ziet dat de aandacht voor biodiversiteit – en alle slimme combinaties daarmee – nog steeds groeit. Veel biodiversiteitswinst kan geboekt worden door de verbetering van natuur-, milieu- en watercondities en door het tegengaan van verdroging, stikstof- en fosfaatemissies. De uitvoering van het Masterplan Biodiversiteit, vastgesteld in 2021, draagt bij aan deze aspecten, zowel in natuurgebieden (NNN en Natura2000), agrarische gebieden, bebouwde gebieden als in het watersysteem. In aanvulling op het Masterplan sluit de Aanpak Groen Kapitaal goed aan bij de behoefte bij veel initiatiefnemers aan steun, goede voorbeelden en een netwerk van gelijkgestemden. Via het Platform Groen Kapitaal zijn er volop ideeën en goede voorbeelden gedeeld voor onder meer biodiversiteit in de stad; het kennisnetwerk voor gemeenten is op die manier uitgebreid. In Spaarnwoude is gewerkt aan een verkenning voor een living lab, waar kennis over biodiversiteit en water in de praktijk getoetst kan worden. Ook is extra ingezet op vragen over natuurinclusieve en klimaatadaptieve Tiny House-initiatieven (mede op basis van een motie hierover). Lessen uit concrete cases dienen nu als voorbeeld voor andere initiatieven en gemeenten. De provincie Noord-Holland is een samenwerking met Stichting Steenbreek en de Groene Stad Challenge aangegaan om de krachten te bundelen op de inzet voor een biodiverse, gezonde en klimaatadaptieve leefomgeving. Veel Noord-Hollandse gemeenten en de waterschappen hebben zich hier ook bij aangesloten. Zo heeft onze eerste Groen Kapitaal Gouden Roerdomp winnaar Huiberts Biologische Bloembollen de landelijke Ekoland Innovatieprijs gewonnen. Op ons platform worden nieuwe voorbeelden gedeeld, zoals De Beemster Wereldtuin, wie zaait zal oogsten. Groen Kapitaal is actief op social media, dat tevens onze maat is voor de groei van ons netwerk. Het streven om eind 2021 minimaal 3.000 volgers te hebben is gerealiseerd (zelfs 10% meer).

Betrekken bij Groen

De provincie Noord-Holland is trots op de groene vrijwilligers. Ondanks de Corona-maatregelen, die veel aandacht en aanpassingen vroegen, valt hun optimisme en oplossingsgerichtheid op. Veel mensen blijven graag hun steentje bijdragen aan het behoud van de natuur en natuureducatie. Hoewel het niet altijd makkelijk was om mensen meteen een rol te geven doordat veel activiteiten stillagen, hebben terreinbeheerders en het IVN veel nieuwe vrijwilligers welkom geheten. Het is een flinke groep natuurgidsen gelukt om toch af te studeren. Als bijproduct worden vaak prachtige innovatieve educatieproducten opgeleverd, zoals nieuwe audioroutes met verschillende disciplines, een werkvormenboek met activiteiten voor kinderen en nieuwe communicatiemiddelen. Via de Groene Academie helpt de provincie Noord-Holland natuurorganisaties op weg met het geven van hybride cursussen. De jaarlijkse Dialoogdag op 13 oktober trok 150 enthousiaste groene vrijwilligers die zich hebben laten inspireren met wandelingen, workshops en lezingen. Er hebben in onze provincie zo'n 1.100 mensen meegewerkt aan de Natuurwerkdag op 64 locaties.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Aantal volgers Groen Kapitaal op social media	Aantal	3.000	3.298	Zie tekst onder 5.3.1.

5.3.2 Bijdragen aan regionale samenwerking t.a.v. groen

Toelichting

Metropoolregio Amsterdam (MRA)

In de MRA Agenda 2020–2024 staat centraal dat in een druk en verstedelijkt gebied als de MRA, ook de groene leefomgeving van groot belang is om een plezierig woon- en werkklimaat te houden. In 2021 heeft de provincie Noord-Holland, samen met de andere MRA-partners, voor het Metropolitaan Landschap de volgende resultaten geboekt:

- Een stevige verankering van het thema 'landschap' en 'ecologie/biodiversiteit' als integraal onderdeel van de Verstedelijkingsstrategie MRA.
- Een onderzoek naar kansrijke financieringsinstrumenten voor het Metropolitaan Landschap. Hiermee is inzichtelijk gemaakt welke financiële tekorten bij de investerings- en beheeropgave van het landschap spelen en welke (on)mogelijkheden er zijn om deze te bekostigen. Dit onderzoek wordt gebruikt om met het Rijk te spreken over de uitvoering van de Verstedelijkingsstrategie MRA.
- Er zijn stappen gezet voor een alliantie met klimaatadaptatie: samen met het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht en Regio Gooi en Vechtstreek is een onderzoek gestart naar het 'Systeemherstel Heuvelrug Gooi en Vechtstreek'. Dit project is als Rijk-regioproject opgenomen in de Verstedelijkingsstrategie MRA, maakt deel uit van de samenwerkingsagenda van de Regio Gooi en Vechtstreek met de provincie Noord-Holland, en staat opgenomen in de Kansenkaart van het Metropolitaan Landschap.
- 'Buitenpoorten' maken het Metropolitaan Landschap op een duurzame manier bereikbaar. Daarom heeft het programma Metropolitaan Landschap de 'Buitenpoorten' ondersteund bij een opdracht voor de programmering van de Buitenpoort Bussum-Zuid.
- Er zijn vrijwilligers van natuur- en landschapsorganisaties en recreatieondernemers in de Metropoolregio opgeleid tot landschapsambassadeurs van de MRA.

Groene Hart

Midden in de Randstad, omringd door grote steden, ligt het Groene Hart. De rust en ruimte van het Groene Hart zijn belangrijk voor de leefbaarheid en het vestigingsklimaat van de Randstad. Het Noord-Hollandse deel van het Groene Hart beslaat alle veenweidegebieden ten zuiden van het Noordzeekanaal. Het Bestuurlijk platform Groene Hart zorgt voor een samenhangende ontwikkeling van het gebied. De volgende prioriteiten staan centraal: het remmen van bodemdaling en CO2-uitstoot, een toekomstbestendige agrarische sector, bescherming van het landschap en zorgvuldig waterbeheer. In 2021 is het Groene Hart aangewezen als NOVI-gebied onder de nationale omgevingsvisie (NOVI). Hiermee is de betrokkenheid van het Rijk groter geworden, wat belangrijk is voor een gebied dat dagelijks de ruimtelijke druk voelt en wordt geconfronteerd met grote opgaven zoals bodemdaling, transitie van de agrarische sector en behoud van het open landschap.

Nationale Parken

De Nationale Parken Duinen van Texel en Zuid-Kennemerland vormen een visitekaartje van de Noord-Hollandse natuurgebieden en richten zich op natuurbescherming, recreatie, educatie, promotie en onderzoek. De provincie Noord-Holland beschouwt de Nationale Parken als een waardevol

instrument om bewoners en bezoekers van Noord-Holland te betrekken bij hun groene leefomgeving. Om deze reden levert de provincie Noord-Holland een financiële bijdrage aan de Nationale Parken. In 2020 heeft corona een grote invloed gehad op beide parken. Er zijn veel meer bezoekers geweest dan eerdere jaren, die hun bezoek aan het park waarderen met een 8,5 (NPZK) en 8,4 (NPDvT). Dit brengt uitdagingen met zich mee op het gebied van bezoekersmanagement. Mede daarom kwam het goed van pas dat beide Parken in 2020 zijn aangesloten op het rijksproject Nationale Parken Nieuwe Stijl. Met rijkssubsidie, gecofinancierd met ambtelijke inzet van de provincie, werken beide parken aan een programma om een toekomstbestendig park te kunnen worden.

5.3.3 Balans ecologie en economie Waddengebied nastreven

Toelichting

In het Waddengebied, het grootste natuurgebied van Nederland, werken de gezamenlijke provincies aan de uitvoering van het Investeringskader Waddengebied (IKW). Dit gebeurt met middelen uit het Waddenfonds. De balans tussen economie en ecologie staat hier centraal. In 2021 zijn de uitkomsten van tussentijdse evaluaties (uitgevoerd in 2020) naar het Waddenfonds en het IKW met Provinciale Staten gedeeld. Beide evaluaties waren positief, maar boden uiteraard ook verbeterpunten die in 2021 zijn opgepakt: verbeteren van de communicatie met initiatiefnemers, extra aandacht voor het tegengaan van externe bedreigingen van de Waddenzee (zoals het ongeluk met de MSC Zoë aantoonde) en het opzetten en operationaliseren van een monitor voor het IKW en het Waddenfonds. In 2021 hebben 3 projecten subsidie ontvangen vanuit de provinciale cofinancieringsregeling voor Waddenfondsprojecten. Het gaat om het project ‘Karakteristieke boerderijen in het Waddengebied’, ingediend door de Boerderijenstichting Noord-Holland. Dit project heeft als doel boerderijen te behouden en deze een nieuwe functie te geven. In het project ‘Het Waddengebied als bakermat voor mariene aquacultuur’, van de stichting Zilte Zones, worden in bassins proeven gedaan met het kweken/telen van onder andere kokkels en wadpieren. Hierbij wordt ook gekeken of dit financieel aantrekkelijk is. In het project ‘De Nieuwe kerk verbindt’, van de Stichting Bijbelclub Den Helder, krijgt de kerk een meer brede publieke functie en daarom wordt deze verbouwd. Daarnaast werd in het kader van het IKW subsidie verstrekt aan het project Waddengastronomie. In dit project wordt ingezet op het vermarkten van streekeigen waddenproducten via Waddenfoodroutes. De komende jaren blijven wij inzetten op het ondersteunen van goede projecten die passen binnen het IKW, om op die manier de Waddenfondsmiddelen in 2027 volledig te hebben benut.

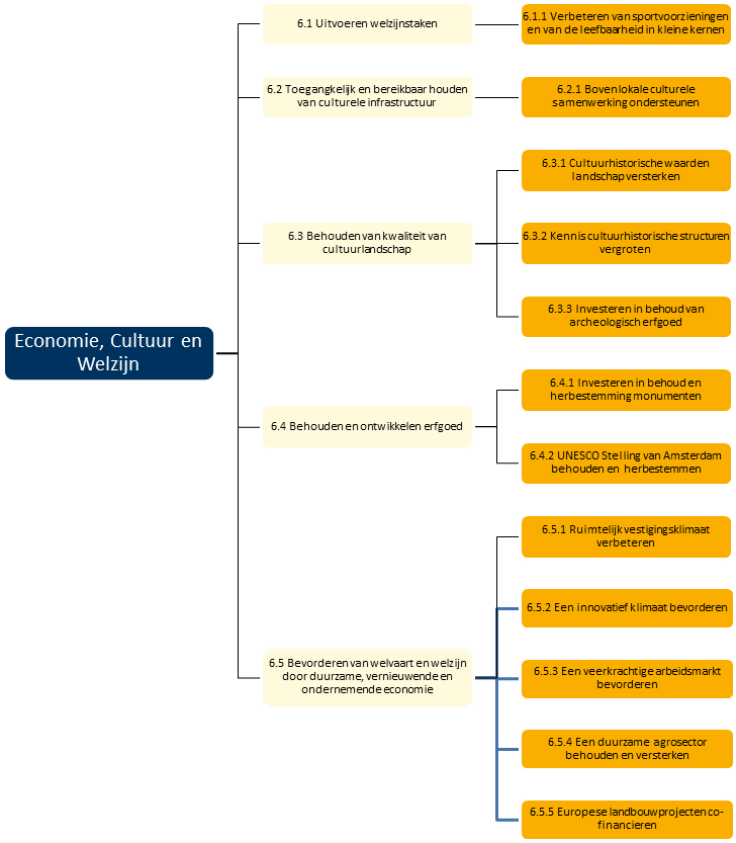
Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

	Beleidsdoel 5.3	Betrekken van onze partners bij de bescherming en beheer van groen			
	Lasten	Ontwerp begroting 2021	Actuele begroting 2021	Jaarrekening 2021	Bedrag verschil *
5.3.1	Aanpak Groen Kapitaal uitvoeren	1.090	1.123	1.089	34
5.3.2	Bijdragen aan regionale samenwerking t.a.v. groen	3.517	2.796	2.485	311
5.3.3	Balans ecologie en economie Waddengebied nastreven	3.524	11.417	1.529	9.888
	Totaal lasten	8.131	15.336	5.103	10.233
	Totaal baten		-240	-613	373
	Totaal saldo	8.131	15.096	4.489	10.607
	Storting				
5.3.2	Reserve Landschap	2.500	2.500	2.500	0
5.3.3	Reserve Cofinanciering Waddenzee	3.120	3.120	3.120	0
	Onttrekking				
5.3.2	Reserve Landschap	-2.800	-2.060	-1.617	-443
5.3.3	Reserve Cofinanciering Waddenzee	-2.765	-1.046	-575	-471
	Resultaat	**8.186**	**17.610**	**7.918**	**9.692**

(een positief verschil is voordelig)

Programma 6. Economie, Cultuur en Welzijn

Doelenboom

Maatschappelijk doel

Ook in 2021 heeft het bevorderen van welvaart en welzijn in het culturele en economische domein centraal gestaan. Zoals gesteld in de begroting, is het bevorderen van welvaart zonder welzijn of andersom, niet toekomstvast.

De vestigingsvoorwaarden gericht op een duurzame economie zijn versterkt door de oprichting van een regionale ontwikkelingsmaatschappij :InWest. Een organisatie met substantiële budgetten om de verduurzaming en vernieuwing van de economie mogelijk te maken. Met de (uitvoeringsagenda van de) Voedselvisie en het Manifest Arbeidsmarkt en Onderwijs zijn er ook stappen gezet om de transitie en verduurzaming te verstevigen en te versnellen. In deze processen is samenwerking van groot belang om structurele vorderingen te kunnen maken op welvaart en welzijn, belangen af te wegen en perspectieven te laten samenvallen.

Dat is nog relevanter als die perspectieven tegelijkertijd en op dezelfde plaats ruimte vragen. Het provincie heeft daarom ook als eerste het initiatief genomen om op een groot maatschappelijk onderwerp (datacenters) te komen met een strategie hoe zij de digitaliseringsvraag op een duurzame manier wil inpassen, ook met randvoorwaarden op het gebied van energie en watergebruik. De verduurzaming van de landbouw wordt extra ondersteund door een nieuwe periode van het Gemeenschappelijk Landbouw Beleid die in 2021 is ingericht.

De vragen van het culturele domein richtten zich op de levensvatbaarheid van de culturele sector ten tijde van de coronapandemie. De veerkracht van de sector is groot gebleken om tijdens heropening van de sector kansen met beide handen te grijpen. Maar steun van de overheid, ook

die van de provincie, is zeer noodzakelijk gebleken. In het provinciale museum Huis van Hilde zijn de effecten van de coronamaatregelen voelbaar geweest: wisselende maatregelen waardoor de betrokkenheid van de vele vrijwilligers ook op de proef is gesteld. Voorgenomen plannen, ook voor het tegengaan van discriminatie in de sport, werden uitgesteld door coronamaatregelen. De provincie heeft met gemeenten goed kunnen samenwerken om de culturele sector te steunen, onder meer via motie 41-2020 De waarde van het erfgoed is opnieuw bevestigd door de totstandkoming van de Hollandse Waterlinies (Stelling van Amsterdam en Nieuwe Hollandse Waterlinie) en de resultaten van het stolpenonderzoek.

Wettelijk beleidskader

- Erfgoedwet
- Wet kenbaarheidpubliekrechtelijke beperkingen onroerende zaken
- Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
- Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)
- Omgevingswet 2021
- Wet op de archeologische monumentenzorg
- Wet op de ruimtelijke ordening
- Wet op het specifiek cultuurbeleid
- Modernisering Monumentenzorg
- Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen

Provinciaal beleidskader

- Omgevingsverordening Noord-Holland 2020
- Beleidskader "Cultuur in Ontwikkeling" 2017-2020 (is geactualiseerd)
- Uitvoeringsprogramma Stelling van Amsterdam-Nieuwe Hollandse Waterlinie 2017-2020
- Leidraad Landschap en Cultuurhistorie
- Regioprofiel MRA 2019-2024 "Meer dan de delen, Programma Kunst, Cultuur en Erfgoed"
- Cultuur als onderdeel van de "Ruimtelijk Economische Actieagenda 2016-2020"
- Strategisch Beleidskader Economie (2016)

Rekening Programma – Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 6				Economie, Cultuur en Welzijn
	Ontwerp begroting 2021	Actuele begroting 2021	Jaarrekening 2021	Bedrag verschil *
Lasten	37.159	42.736	38.862	3.875
Baten	-223	-4.786	-2.918	-1.869
Saldo van baten en lasten	36.936	37.950	35.944	2.006
Stortingen reserves	12.001	21.751	21.251	500
Onttrekking reserves	-17.971	-18.361	-13.460	-4.901
Resultaat	**30.966**	**41.341**	**43.735**	**-2.395**

(een positief verschil is voordelig)

Verbonden partijen

OD	Verbonden partij	Publiek doel
6.1.1	Stichting Administratiekantoor aandelen Zeehaven IJmuiden N.V.	Ontwikkeling haven en economie.
6.1.1	Stichting Voorbereiding Pallas-reactor	Voorbereiding bouw hoge-flux reactor.
6.1.1	Schiphol Area Development Company N.V. (SADC)	Gebiedsontwikkeling en uitgifte gronden. Marketing en acquisitie.
6.1.1	Regionale Ontwikkelingsmaatschappij voor het Noordzeekanaalgebied N.V. in liquidatie (RON)	Ontwikkeling Noordzeekanaalgebied
6.1.1	Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord N.V. (NHN)	Ontwikkeling Economie
6.1.1	PolanenPark B.V.	Ontwikkeling bedrijventerrein
6.1.1	PolanenPark C.V.	Ontwikkeling bedrijventerrein
6.1.1	Zeehaven IJmuiden N.V.	Ontwikkeling haven en economie
6.1.2	Life Sciences Fund Amsterdam B.V.	Ontwikkeling economie
6.1.2	Participatiefonds Duurzame Economie Provincie Noord-Holland B.V.	Stimuleren duurzame economie
6.1.2	Innovatiefonds Noord-Holland B.V.	Het beschikbaar stellen van financiering aan kleine en middelgrote ondernemingen teneinde (innovatieve) projecten te stimuleren binnen de provincie.
6.1.2	InWest Regio B.V. (ROM)	De vennootschap heeft als doel om binnen het werkgebied bij te dragen aan het versterken van de positie en de internationale concurrentiekracht van de regio Noord-Holland en Nederland en aan het realiseren van de transitieopgaven op energie en circulariteit door onder andere het beschikbaar stellen van financiering, adviseren en begeleiden van ondernemingen, stimuleren en faciliteren va innovatie, etc.

*Verdere informatie is te vinden in de paragraaf verbonden partijen

6.1 Uitvoeren welzijnstaken

Toelichting

Prioriteiten:

In de begroting 2021 zijn binnen dit beleidsdoel geen prioriteiten benoemd.

6.1.1 Verbeteren van sportvoorzieningen en van de leefbaarheid in kleine kernen

Toelichting

In 2021 heeft Dorpswerk haar activiteitenplan uitgevoerd, waaronder het ondersteunen en begeleiden van vrijwilligers die zich inzetten voor de leefbaarheid van hun dorp en de organisatie van (digitale) bijeenkomsten voor dorpshuizen voor informatie- en kennisuitwisseling over actuele ontwikkelingen, zoals corona.

Verder heeft de provincie de Uitvoeringsregeling Verduurzaming Sportaccommodaties vastgesteld. Hier kunnen sportverenigingen subsidie aanvragen voor kleine besparingsmaatregelen. Het subsidieplafond van €150.000 was binnen een week uitgeput. Met middelen uit het Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds hebben wij het subsidieplafond verhoogd naar € 500.000. Dit plafond is in juni bereikt.

Ook hebben wij samen met NOC*NSF het stimuleringsbudget opgezet. Het stimuleringsbudget biedt verschillende services aan waardoor sportverenigingen een positieve sportcultuur binnen hun club bespreekbaar kunnen maken. Daarnaast heeft Sportservice haar activiteitenplan uitgevoerd, waaronder het ondersteunen en adviseren van gemeenten in en rond de sport over financiering-, kennisvraagstukken en het onderhouden van relatie met kennispartners. De langdurige lockdown en de daaropvolgende sluiting van de sportsector heeft e in geresulteerd dat er dit jaar geen kennissessies hebben kunnen plaatsvinden.

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

	Beleidsdoel 6.1			Uitvoeren welzijnstaken	
	Lasten	Ontwerp begroting 2021	Actuele begroting 2021	Jaarrekening 2021	Bedrag verschil *
6.1.1	Verbeteren van sportvoorzieningen en van de leefbaarheid in kleine kernen	460	485	459	26
	Totaal lasten	460	485	459	26
	Totaal baten				
	Totaal saldo	460	485	459	26
	Storting				
		0	0	0	0
	Onttrekking				
		0	0	0	0
	Resultaat	**460**	**485**	**459**	**26**

(een positief verschil is voordelig)

6.2 Toegankelijk en bereikbaar houden van culturele infrastructuur

Toelichting

Prioriteiten
De prioriteiten op culturele infrastructuur, provinciaal bibliotheeknetwerk, cultuureducatie zijn uitgevoerd (zie toelichting bij de operationele doelen). Specifiek voor het Covid-19 noodfonds (motie 41-2020) is er extra aandacht geweest om restantmiddelen opnieuw in te zetten voor noodsteun.

Omgevingsfactoren
Covid-19 heeft door het jaar heen een rol gespeeld, zeker bij die beleidsdoelen waar het functioneren van de culturele sector centraal staat.

6.2.1 Bovenlokale culturele samenwerking ondersteunen

Toelichting

Regionale samenwerking
De provincie faciliteerde de ontwikkeling van duurzame regionale afstemming en efficiënte samenwerking met de Uitvoeringsregeling stimulering regionale samenwerking culturele infrastructuur gemeenten en culturele instellingen. Er zijn 5 subsidies verleend waarbij gemeenten, musea, theatergezelschappen, kerken, culturele instellingen en historische kringen op vaak regionale thema's konden samenwerken.

De 3 noordelijke regio's werken als de regio Noord-Holland Noord op het gebied van cultuur samen in het kader van het regionaal cultuurprofiel "Zee aan ruime, land vol cultuur". In de MRA is een andere samenwerking met 32 gemeenten (via deelregio's), de vervoerregio en de provincie Flevoland. Deze is gevat in het Regioprofiel 2019-2024 'Meer dan de delen, Programma Kunst, Cultuur en Erfgoed'. In 2021 is een verder gewerkt aan de uitvoering van acties die behoren bij de programmalijnen Samenwerking, Cultuur aan de Basis, Ruimte en Toegankelijkheid.

ProBiblio
ProBiblio is de provinciale ondersteuningsinstelling (POI) voor bibliotheken en voert de provinciale wettelijke taken in het bibliotheekstelsel uit, met een provinciale subsidie (wet). De provincie ziet de bibliotheekfunctie als belangrijk onderdeel van de culturele infrastructuur en richt haar activiteiten daarom vooral op het regionaal bereikbaar, toegankelijk en relevant houden van de bibliotheek. In 2021 heeft Probiblio het jaarprogramma 2021 uitgevoerd waarbij bibliotheken in alle Noord-Hollandse gemeenten zijn ondersteund. Hiervan hebben 6 deelgenomen aan het specifieke innovatieprogramma.

Cultuureducatie
De provincie verstrekt cofinanciering voor programma Cultuureducatie met Kwaliteit in de periode 2021-2024. Het programma is gericht op goed cultuuronderwijs op basisscholen. De nadruk ligt op het bereiken van nieuwe scholen, in het bijzonder scholen met onderwijsachterstanden, om hiermee de kansengelijkheid van kinderen te vergroten. Ook is er meer ruimte voor maatwerk, zoals aandacht voor het speciaal onderwijs en het vmbo.

Plein C is gesubsidieerd om het Noord-Hollandse programma Cultuureducatie met Kwaliteit uit te voeren. Aan het Noord-Hollandse programma doen 26 gemeenten mee.

Noodfonds sociale infrastructuur

Met motie 41-2020 is door Provinciale Staten een bedrag van 10 miljoen euro beschikbaar gesteld als noodsteun voor de culturele instellingen van regionaal belang. Na de eerste ronde in 2020, is in 2021 een tweede tranche verstrekt. Deze keer werd aan 22 gemeenten een incidentele subsidie verstrekt om 46 culturele instellingen van regionaal belang te ondersteunen. Gemeenten hebben de provinciale noodsteun gematcht in een verhouding van 65% provinciale- en 35% gemeentelijke bijdrage.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Aantal bibliotheken dat innovatieprogramma uitvoert	Aantal	6	6	
Aantal gemeenten dat meedoet aan het programma CMK	Aantal	26	26	

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

Beleidsdoel 6.2 Toegankelijk en bereikbaar houden van culturele infrastructuur

	Lasten	Ontwerp begroting 2021	Actuele begroting 2021	Jaarrekening 2021	Bedrag verschil *
6.2.1	Bovenlokale culturele samenwerking ondersteunen	4.596	7.295	7.520	-225
	Totaal lasten	4.596	7.295	7.520	-225
	Totaal baten		-139	-114	-25
	Totaal saldo	4.596	7.156	7.406	-250
	Storting				
		0	0	0	0
	Onttrekking				
		0	0	0	0
	Resultaat	**4.596**	**7.156**	**7.406**	**-250**

(een positief verschil is voordelig)

6.3 Behouden van kwaliteit van cultuurlandschap

Toelichting

Prioriteiten

De gestelde prioriteit om educatie en brede publieks toegankelijkheid van de collectie in Huis van Hilde te versterken is vertraagd vanwege de covid-19 maatregelen. Huis van Hilde moest daarom een paar keer sluiten.

Omgevingsfactoren

Noord-Holland kent een aantal grote opgaven zoals woning- en mobiliteitsbehoefte, energietransitie en verduurzaming in de landbouw, die van invloed zijn op het cultuurlandschap. De provincie wil niet belemmerend zijn in deze ontwikkelingen, maar er wel voor zorgen dat de

kwaliteit van het cultuurlandschap bewaard blijft. Dit betekent dat er soms keuzes gemaakt moeten worden. Gemeenten zijn primair verantwoordelijk voor de ruimtelijke bescherming van archeologische waarden en wettelijk is vastgelegd dat bij ruimtelijke ingrepen de verstoorder verantwoordelijk is voor zorgvuldig archeologisch onderzoek en eventuele opgravingen. Daar waar wij als provincie eigenaar zijn van de vondsten houden wij toezicht op deze activiteiten. Maar de provincie is grotendeels afhankelijk van gemeenten als het gaat om het zorgvuldig en tijdig uitvoeren van onderzoek en opgravingen. Waar wij als provincie zelf de 'verstoorder' zijn, of de rol van 'bevoegd gezag' hebben, zien wij toe op een kwalitatief goede archeologische begeleiding van planvorming en uitvoering van projecten.

6.3.1 Cultuurhistorische waarden landschap versterken

Toelichting

De provincie heeft de versterking van de cultuurhistorische waarden van het landschap en de ruimtelijke kwaliteit hiervan geïntegreerd door gemeenten tweewekelijks te adviseren bij hun planvorming voor ruimtelijke ontwikkelingen. Dit is gebeurd op basis van de waarden en ontwikkelprincipes uit de Leidraad Landschap & Cultuurhistorie. Daarnaast heeft het steunpunt Monumenten & Archeologie de cultuurhistorische waarden van het landschap onder de aandacht van gemeente gebracht via digitale bijeenkomsten en de publicatie 'Cultureel Erfgoed in het omgevingsplan'. De beoogde netwerkbijeenkomsten gingen vanwege de Covid 19 maatregelen niet door. De provincie droeg bij aan het programma 'Ode aan het Noord-Hollandse Landschap' en bracht daarmee de waarden van het historisch landschap onder de aandacht bij een breed publiek. Via 'landschapstalks', virtuele tours en fietsroutes werden actuele opgaven, ook voor het erfgoed, belicht zoals urbanisatie en de energietransitie.

Er is een uitgebreid onderzoek uitgevoerd naar de stand van zaken van de historische stolpboerderijen. Dit heeft geresulteerd in een digitale waarderingskaart die ter beschikking staat van particulieren, ontwikkelaars en gemeenten.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Uitdragen leidraad (bijeenkomsten)	Aantal	4	4	

6.3.2 Kennis cultuurhistorische structuren vergroten

Toelichting

Het Noord-Hollands Archief (NHA) heeft in opdracht van de provincie Noord-Holland in 2021 verschillende tentoonstellingen georganiseerd om kennis over cultuurhistorie en cultuurhistorische structuren bij de inwoners van Noord-Holland te vergroten. Voorbeelden zijn de tentoonstelling 'Leven in lagen' in Huis van Hilde, de webexpositie 'Piramides in de polder' en online verhalen uit de Provinciale Atlas. De historische beeldcollectie van de Provinciale Atlas is bij deze voorbeelden benut. Het NHA ontwikkelde zowel fysieke als online presentaties. De online presentaties konden ook in een periode met coronamaatregelen gezien worden.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Tentoonstellingen Provinciale Atlas	Aantal	3	3	

6.3.3 Investeren in behoud van archeologisch erfgoed

Toelichting

Archeologische waarden zijn een belangrijk onderdeel van het waardevolle cultuurlandschap van de provincie Noord-Holland. In 10 geselecteerde gebieden van bovengemeentelijk archeologisch belang zette het Steunpunt Monumenten en Archeologie ter ‘informatie en inspiratie’ gemeenten, gebruikers en beheerders van vindplaatsen aan tot zorgvuldige omgang met deze waarden. De provincie zette zich ook in voor een zorgvuldige omgang met (toevals)vondsten en vindplaatsen. Daarnaast voerde de provincie de wettelijke taak uit voor de instandhouding van een provinciaal archeologisch depot en het toegankelijk maken van de collecties en vondsten.

Via onderzoek van de collecties werden archeologische vondsten en collecties voor een breder publiek beleefbaar gemaakt in Huis van Hilde. Er werden geïllustreerde publieksbrochures gemaakt, een reeks met archeologische rapporten, de Archeologische kroniek en publieksboeken. In archeologiemuseum Huis van Hilde werden ondanks de gedwongen sluiting door corona, naast de vaste tentoonstelling, tijdelijke tentoonstellingen georganiseerd. Voor het primair en voortgezet onderwijs en de bezoekers werden educatieprogramma’s verzorgd. Aan Huis van Hilde is per 1 januari 2021 de museumstatus toegekend.

De publieksfunctie, waaronder horeca en verhuur, werd binnen de provinciale organisatie ondergebracht.

Voor onderwaterarcheologie investeerde de provincie in conservering, restauratie en wetenschappelijk onderzoek naar de vondsten uit het Palmhoutwrak en het Plantageschip (beide ontdekt nabij het eiland Texel in de Waddenzee). In Huis van Hilde is de permanente tentoonstelling aangepast, zodat er aandacht wordt besteed aan de zeehandel in en rond Noord-Holland in de 17e eeuw. Hier zullen ook maritieme vondsten tentoongesteld worden.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Opname archeologisch collecties	Aantal	2	10	

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

	Beleidsdoel 6.3	Behouden van kwaliteit van cultuurlandschap			
	Lasten	Ontwerp begroting 2021	Actuele begroting 2021	Jaarrekening 2021	Bedrag verschil *
6.3.1	Cultuurhistorische waarden landschap versterken	650	567	569	-2
6.3.2	Kennis cultuurhistorische structuren vergroten	844	527	479	48
6.3.3	Investeren in behoud van archeologisch erfgoed	2.496	2.094	2.031	63

Totaal lasten	3.990	3.188	3.079	109
Totaal baten	-30	-63	-21	-42
Totaal saldo	3.960	3.126	3.059	67
Storting				
	0	0	0	0
Onttrekking				
	0	0	0	0
Resultaat	**3.960**	**3.126**	**3.059**	**67**

(een positief verschil is voordelig)

6.4 Behouden en ontwikkelen erfgoed

Toelichting

Prioriteiten:
Bij de uitvoering van het werk is de prioriteit gelegd bij religieus en agrarisch erfgoed naast de uitvoering van bredere subsidieregelingen.

Ten aanzien van het UNESCO-werelderfgoed de Stelling van Amsterdam heeft de provincie de volgende prioriteiten:

- behoud van de Uitzonderlijke Universele Waarde (OUV) van dit werelderfgoed; deze prioriteit is volledig gerealiseerd in 2021. Zie verder de toelichting bij 6.4.2.
- breed uitdragen en bekendmaken van de (OUV) van dit werelderfgoed. Deze prioriteit is volledig gerealiseerd in 2021. Zie verder de toelichting bij 6.4.2.

6.4.1 Investeren in behoud en herbestemming monumenten

Toelichting

De provincie heeft met de samenwerkingspartners bijgedragen in onderhoud en restauratie van ruim 160 monumenten, voornamelijk behorend tot het religieus, agrarisch en industrieel erfgoed. Ruim 100 van deze monumenten zijn historische windmolens die de provincie periodiek in onderhoud ondersteunt. Daarnaast is bijgedragen aan de herbestemming en verduurzaming van 2 religieuze monumenten, 2 boerderijen en 2 industriële monumenten. Deze projecten zijn met laagrentedragende leningen gefinancierd uit het Noord-Hollands Fonds voor Monumenten. De loods Herbestemming heeft de samenwerkingspartners hierbij geholpen door het verscherpen van de economische haalbaarheid en door het bij elkaar brengen van vraag en aanbod. Het Steunpunt Monumenten & Archeologie heeft de herbestemmingsopgave gestimuleerd door het organiseren van (digitale) bijeenkomsten voor gemeenten en door publiceren van succesvolle projecten op hun website. De provincie investeerde in de organisatie van landelijke kennisbijeenkomsten over verduurzaming en herbestemming van monumenten. De beoogde afname van het restauratievolume rijks- en provinciale monumenten (in matige of slechte staat) in 2021 met 1% is gezien de vele verstrekte restauratiesubsidies waarschijnlijk, maar kan pas worden bevestigd door de monumentenmonitor 2022.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Loods herbestemming (aantal adviezen)	Aantal	15	30	
Inzet Fonds Herbestemming (aantal leningen)	Aantal	3	6	

6.4.2 UNESCO Stelling van Amsterdam behouden en herbestemmen

Toelichting

Op 26 juli 2021 heeft UNESCO besloten om de werelderfgoedstatus van de Stelling van Amsterdam uit te breiden met de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Samen gaan de waterlinies nu verder als het UNESCO werelderfgoed Hollandse Waterlinies. De Hollandse Waterlinies zijn gelegen in 4 provincies: Noord-Brabant, Gelderland, Utrecht en Noord-Holland. Deze provincies zijn door het besluit van UNESCO samen verantwoordelijk geworden voor het behoud van de 'Outstanding Universal Value' (OUV) van het werelderfgoed en voor het uitdragen van deze OUV. Om deze gezamenlijke verantwoordelijkheid in goede banen te leiden, hebben de 4 provincies een uitvoeringsorganisatie opgericht. Deze gezamenlijke uitvoeringsorganisatie heeft met name een coördinerende rol. De provincie draagt geen mandaat over, dus het grootste deel van de taken en activiteiten voor de Hollandse Waterlinies blijft de provincie zelf uitvoeren.

In 2021 heeft de provincie de volgende activiteiten ondernomen in het kader van het siteholderschap van de Stelling van Amsterdam/Nieuwe Hollandse Waterlinie:

- vormgegeven aan de gezamenlijke uitvoeringsorganisatie voor de Hollandse Waterlinies met de provincies Utrecht, Gelderland en Noord-Brabant;
- advies gegeven over ruimtelijke plannen die in het beschermingsregime van de Stelling van Amsterdam en Nieuwe Hollandse Waterlinie vallen;
- een uitvoeringsprogramma voor herstel liniedijken opgesteld;
- samen met de provincies Utrecht, Gelderland en Noord-Brabant een Afwegingskader energietransitie Hollandse Waterlinies opgesteld;
- activiteiten uitgevoerd in het kader van Ode aan het Noord-Hollandse Landschap en Ode aan de Hollandse Waterlinies;
- bijgedragen aan de realisatie van de LF Icoonfietsroute Hollandse Waterlinies.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Voldoen aan adviesvragen over ruimtelijke plannen en omgevingsvergunningen die in het beschermingsregime van de Stelling van Amsterdam vallen	Percentage	100%	100%	
Gerestaureerde/herbestemde forten en herstellen liniedijken	Aantal	6	1	Herbestemming van onderdelen van de Stelling van Amsterdam is vaak een langdurig traject met vele onzekerheden. Een goede planning is dan ook lastig te maken. In 2021 verwachtten we diverse herbestemmingen te cofinancieren. Dit is er echter maar 1 geworden. Daarnaast hebben de betrokken partijen bij de liniedijken aangegeven meer tijd nodig te hebben bij het voorbereiden van hun plannen.

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

	Beleidsdoel 6.4				Behouden en ontwikkelen erfgoed
	Lasten	Ontwerp begroting 2021	Actuele begroting 2021	Jaarrekening 2021	Bedrag verschil *
6.4.1	Investeren in behoud en herbestemming monumenten	6.856	7.237	6.827	410
6.4.2	UNESCO Stelling van Amsterdam behouden en herbestemmen	2.362	1.182	1.133	49
	Totaal lasten	9.218	8.419	7.960	459
	Totaal baten				
	Totaal saldo	9.218	8.419	7.960	459
	Storting				
6.4.1	Reserve Monumenten (Mr. F.J. Kranenburgfonds)	5.751	5.751	5.751	0
6.4.2	Reserve SvA/NHW Werelderfgoed	0	3.250	3.250	0
	Onttrekking				
6.4.1	Reserve Monumenten (Mr. F.J. Kranenburgfonds)	-6.185	-6.652	-6.346	-306
6.4.2	Reserve SvA/NHW Werelderfgoed	-1.400	-247	-248	1
	Resultaat	**7.384**	**10.521**	**10.368**	**153**

(een positief verschil is voordelig)

6.5 Bevorderen van welvaart en welzijn door duurzame, vernieuwende en ondernemende economie

Toelichting

Prioriteiten:

In de begroting 2021 zijn binnen dit beleidsdoel geen prioriteiten benoemd.

6.5.1 Ruimtelijk vestigingsklimaat verbeteren

Toelichting

Zowel in Noord-Holland Zuid (via het Platform Bedrijventerreinen en Kantoren) als in Noord-Holland Noord is gewerkt aan herijking van de behoefteraming dan wel de programmering van bedrijventerreinen en kantoren.

Voor geheel Noord-Holland heeft de provincie een Datacenterstrategie opgesteld met als uitgangspunt: Noord-Holland wil het meest duurzame en innovatieve datacenterknooppunt van Europa worden.

Vanuit de HIRB-regeling (Herstructurering en Intelligent Ruimtegebruik Bedrijventerreinen) is subsidie verstrekt voor fysieke herstructurering van ongeveer 40 hectare. Ook zijn subsidies verstrekt aan gemeenten, zodat zij verduurzaming bij bedrijven konden stimuleren. Vanwege corona is het aantal aanvragen in deze tender in 2021 wat achtergebleven. Onder de HIRB-aanpak zijn we ook gestart met het stimuleren van de revitalisering van de verblijfsrecreatie. Maar de coronacrisis verhinderde deze ondernemers om in 2021 gebruik te maken van de regeling.

De provincie heeft vanuit het Economisch Herstel en Duurzaamheidsfonds de HIRB+ Duurzaamheid opgesteld voor het treffen van collectieve duurzaamheidsmaatregelen op bedrijventerreinen. Wij hebben 5 bedrijventerreinen als pilot aangewezen waar duurzaamheidsambities een stap verder gebracht konden worden. De opdracht tot het aanjagen en verduurzamen van bedrijventerreinen is voortgezet.

Voor het Maritiem Cluster Kop van Noord-Holland is een begin gemaakt met een kansenkaart voor de ontwikkeling van het Nieuwe Diep – Nieuwe Werk en een lange termijnperspectief voor 2050 en verder.

Voor de Energy&Health campus te Petten is gewerkt aan een strategisch plan voor uitbouw en openstelling van het terrein. Daaruit zijn opgesteld een bestemmingsplan, een stedenbouwkundig plan, en een beeldkwaliteitsplan.

We hebben het traject ‘wonen voor winkels’ omgezet naar een meerjarige aanpak, waarbij structurele winkelleegstand getransformeerd wordt naar woningen in centrumgebieden. In 2021 hebben we met gemeenten 15 locaties geselecteerd om verder mee te gaan. Voor detailhandel is opnieuw met de provincies Utrecht en Zuid-Holland een Randstad koopstromenonderzoek uitgevoerd.

In Noord-Holland Noord is een verkenning gehouden naar de inzet van een Taskforce Vitale Verblijfsrecreatie. De verkenning toonde een brede behoefte. Per 1 januari 2022 is de Taskforce formeel gestart. Zowel in de MRA als Noord-Holland Noord zijn onderzoeken gestart naar de druk en draagkracht vanwege de toenemende aantallen toeristen en recreanten. Vanuit het

Investeringskader Waddengebied is een project ontwikkeld rond de unieke gastronomie van de Waddenzee en zijn de unieke waarden van dit werelderfgoed breed vermarkt. Daarnaast is er breed ingezet op het landelijke themajaar Ode aan het Landschap, onder andere door het project Fluisterende Molens.

Voor Schiphol Area Development Company (SADC) is het verkrijgen van leveringszekerheid van elektriciteit voor de bedrijven in de Schipholregio een uitdaging. SADC heeft met Alliander en met ondersteuning van de provincie een innovatief virtueel energiesysteem opgezet, om de balans tussen productie en gebruik van energie te optimaliseren. SADC heeft met diverse partners, waaronder de provincie, een digital twin ontwikkeld voor het digitaal monitoren van het gebied van 'Enter.NL' (kerncorridor Schiphol-Amsterdam). Op C-béta heeft SADC circulaire werkplekken ontwikkeld en in gebruik genomen.

Het vestigingsklimaat staat sterk onder druk vanwege de netcongestie. Hierdoor kunnen op veel plekken in Noord-Holland bedrijven zich niet vestigen of uitbreiden. De provincie werkt samen met Tennet en Liander in een Taskforce energieinfrastructuur aan deze problematiek waarbij het vestigingsklimaat één van de actoren is in het speelveld.

Bij het aantrekken van nieuwe bedrijven ligt de focus op bedrijven die een rol kunnen spelen in de provinciale opgaven zoals verwoord in de leidraad voor internationale zaken.

In een periode van marktfalen bij het aanleggen van het glasvezelnetwerk heeft de provincie eerder aan 2 kansrijke initiatieven een garantstelling toegekend. Maar dit bleek uiteindelijk niet nodig. Beide initiatieven zijn later alsnog door de markt opgepakt. De restopgave (1/3 van de totale restopgaven) is ingedeeld in logische clusters. In 2 ervan is een pilot gestart om gemeente en bewoners goed voorbereid contact met de markt te laten leggen. Een pilot heeft uiteindelijk geresulteerd in een samenwerking met de marktpartij en hier gaat uiteindelijk breedband aangelegd worden. In de andere pilot bleek de urgentie niet groot genoeg bij de gemeente en wordt het aan de markt overgelaten.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Herstructurering van 300 ha verouderd bedrijventerrein	Hectare	60	40	
Werkgelegenheid (BBV indicator)	Percentage		71,4%	Betreft de bruto arbeidsparticipatie ten opzichte van de totale beroepsbevolking in 2020. Bron: CBS
Toename van het bruto regionaal product(BRP) (BBV indicator)	Percentage		-7%	Het betreft de procentuele toename van het bruto regionaal product in 2020 ten opzichte van 2019 (waarde 2021 nog niet beschikbaar) Bron: CBS

6.5.2 Een innovatief klimaat bevorderen

Toelichting

Een belangrijk resultaat is de oprichting van de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) voor Noord-Holland: InWest. De ROM InWest krijgt een (streef)kapitaal van circa 160 miljoen euro in 2 fondsen. Dat zijn het Transitiefonds en het MKB-fonds. De ROM InWest is de laatste schakel in het regionale economische en innovatieve 'ecosysteem' en een brug naar het Rijk (rijksregelingen) en Europa.

De provincie heeft innovaties en verduurzaming op verschillende manieren gesteund. Met het Regionaal Budget Innovatie MRA zijn 15-20 initiatieven en projecten ondersteund. Voorbeelden zijn arbeidsmarkt & onderwijs-projecten, Economische Verkenningen, Strategische Agenda Toerisme, Projectbureau herstructurering bedrijventerreinen en Platform Bedrijven en Kantoren (Plabeka) en innovatieprojecten van de Amsterdam Economic Board. Tot slot is een deel van de oprichtingskosten van de ROM gefinancierd uit dit budget.

Voor de verduurzaming van de Noord-Hollandse bedrijven heeft de provincie een aantal mkb- en innovatie-instrumenten ingezet. Het Programma Investeringsgereed Innovatief MKB (PIM) 2.0 levert maatwerktrajecten. Eind staat eind 2021 op circa 149, waarvan de helft duurzame ondernemingen. In 2021 is de gemeente Amsterdam aangesloten bij PIM 2.0 als partner. De MKB Innovatiestimulering Topsectoren MIT heeft geleid tot circa 160 gehonoreerde aanvragen, waarvan 120 voor haalbaarheidsonderzoeken en 40 voor steun voor Research & Development. Het versnellingsprogramma GO NH! Is in 2021 gestart met de uitvoering in de nieuwe vorm. Op basis van de evaluatie is het programma aangepast. Er worden nu 3 programma's GO!-NH Accelerator, GO!-NH Growth en GO!-NH Scale) per jaar aangeboden, zodat er beter wordt aangesloten bij de doelgroepen. In 2021 zijn de 3 programma's succesvol uitgevoerd. In totaal hebben er 23 bedrijven deelgenomen in 2021.

Het Innovatiefonds NH **(INH)** heeft 6 leningen verstrekt. De verstrekking van de Corona-Overbruggingslening (COL-NH) is in 2021 afgerond, waarna de beheerfase is aangebroken. Deze wordt ook door INH uitgevoerd. In totaal is € 79.06 mln. verstrekt aan Noord-Hollandse ondernemers. Tot slot heeft de provincie in 2021 via het Participatiefonds Duurzame Economie Noord-Holland (PDENH) geïnvesteerd in 4 nieuwe duurzame bedrijven en via een significant aantal vervolgfinancieringen in bestaande bedrijven in de portefeuille.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Ondersteunde MKB'ers MIT-uitvoering	Aantal	80	160	
Ondersteunde MKB'ers Programma Investeringsgereed Innovatief MKB (PIM)	Aantal	130	121	
Versnellingsprogramma duurzaamheid Go!-NH (versnelde duurzame innovatieprojecten)	Aantal	20	23	

6.5.3 Een veerkrachtige arbeidsmarkt bevorderen

Toelichting

De provincie heeft in 2021 het beleid wederom uitgevoerd binnen de onzekerheid van corona(maatregelen) op de arbeidsmarkt. Halverwege 2021 bleek, tegen alle verwachting in, dat de krapte op de arbeidsmarkt juist nijpender is geworden. In maart 2021 is het Manifest werken en ontwikkelen 2030 Noord-Holland opgeleverd. Dit manifest is tot stand gekomen met ruim 160 stakeholders in de provincie en koppelt de inzet van het arbeidsmarktbeleid nadrukkelijk aan de klimaatopgave. De provincie was aanjager van dit proces. Het manifest heeft tevens als leidraad gediend voor de actualisatie van de provinciale Uitvoeringsagenda Arbeidsmarkt en Onderwijs in 2021. De Werkambassadeur heeft vanuit de actieagenda van het manifest vervolgens 11 zogenaamde ontwikkelcoalities aangejaagd.

De campusstructuur rond techniek en technologie blijkt hierin onverminderd nodig om doelen als: voldoende en goed geschoold personeel te realiseren. Bovenstaande ontwikkelingen hebben, met behulp van het Herstel & Duurzaamheidsfonds, in 2021 geleid tot het opzetten van Servicepunten Technologie (SPT) zo dicht mogelijk bij die campusstructuur. In deze SPT's komen vraag van bedrijven, aanbod van mensen vanuit de arbeidsmarktregio's en de mogelijkheden voor om- en bijscholing met inzet van de skills-aanpak bij elkaar. De SPT's zijn tot stand gebracht in samenwerking met diverse brancheorganisaties en de FNV (Technologiecoalitie). De campussen Vakschool technische Installaties (VTi Amsterdam), Techlands (Zaanstreek) en Techport (IJmond) krijgen alle 3 een SPT-rol in de eigen arbeidsmarktregio voor behoud van technisch personeel voor de techniek en het vergroten en realiseren van zij-instroom in de techniek en technologie. In Noord-Holland Noord is deze rol belegd bij het Regionaal Platform Arbeidsmarkt (RPA) en in de Gooi en Vechtstreek bij het SPT Midden Nederland.

De inzet op onze campussen is in 2021 verschoven van het uitbreiden van het aantal campussen naar het versterken, verduurzamen en onderling verbinden met elkaar, met nadruk op de klimaatopgave.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Georganiseerde campusinitiatieven MBO campusvorming	Aantal	19	14	
Inzet werkambassadeur (projecten uit werkagenda)	Aantal	10	11	

6.5.4 Een duurzame agrosector behouden en versterken

Toelichting

In 2021 zijn de Voedselvisie en de uitvoeringsagenda 2021-2022 vastgesteld. Het Platform Boer & Business is opgericht en ontwikkeld. In de uitvoeringsagenda zijn de concrete instrumenten en acties opgenomen. Een paar voorbeelden hiervan zijn Biodivers perspectief en Koolstofproject (Regeneratieve landbouw), Green Deal overheidslocaties: eten uit de korte keten (Korte Keten) en KPI pilot kringlooplandbouw (Kringlooplandbouw).

In 2021 is met de Greenports ingezet op behoud, versterking en verduurzaming van onder meer de glastuinbouw en de sierteelt. Voor de verduurzaming van energie zijn inventarisaties en analyses gedaan en is de glasmonitor doorontwikkeld. Bij Greenport Noord-Holland Noord is

tevens ingezet op waterstof & agrologistiek, smart farming in teeltsystemen, samenwerkingsagenda Human Capital met onderwijs- en kennisinstellingen, en diverse projecten voor verduurzaming van teelt (volle grondgroente). Bij Greenport Aalsmeer is in 2021 een onderzoek naar vraag en aanbod van hectares uitgevoerd en zijn met ondernemers gebiedstrajecten gestart. De positionering van greenport is aangepakt, onder meer met gerichte arbeidsmarkt- en onderwijsacties. Samen met gemeenten en ondernemers is een plan van aanpak voor de registratie en huisvesting van buitenlandse medewerkers opgesteld. In de coronatijd zijn met digitale innovatie cafés ingezet op kennisdeling over circulaire tuinbouw en biodiversiteit.

De provincie heeft een subsidie opengesteld voor verplaatsing van glastuinbouwbedrijven. De Verplaatsingsregeling is één van de regelingen uit het POP3 (zie ook 6.5.5).

Voor de verdere verduurzaming van de bollenteelt en omschakeling naar biologisch is eind 2021 een atelier gestart om met ondernemers knelpunten en kansen te identificeren en een telersgroep te begeleiden.

De 3 IJsselmeerprovincies werken met het Rijk samen aan de overeenkomst. In 2021 is de voorbereiding gestart voor een overeenkomst met de 3 provincies en het rijk over verduurzaming van de visserij in het IJsselmeer (inclusief sociaal flankerend beleid).

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Resultaat Greenport NHN mede met NH subsidie (uitgevoerde projecten)	Aantal	4	4	
Resultaat Greenport Aalsmeer mede met NH subsidie (uitgevoerde projecten)	Aantal	4	4	
Geslaagde verplaatsingen van glastuinbouwbedrijven	Aantal	1	0	
Resultaat Voedsel Verbindt	Aantal	4	4	

6.5.5 Europese landbouwprojecten co-financieren

Toelichting

In 2021 is voor 14 projecten subsidie verleend vanuit de openstelling in 2021 van de uitvoeringsregeling POP3 subsidies Noord-Holland, waarvan 11 voor het onderdeel Jonge Landbouwers en 3 subsidies zijn verleend voor het onderdeel LEADER. Voor LEADER zijn minder aanvragen verleend dat verwacht. Om deze reden is LEADER eind 2021 opnieuw opengesteld. De resultaten worden in 2022 bekend.

Beleidsindicatoren

Indicator	Meeteenheid	Begroot	Gerealiseerd	Toelichting
Subsidies voor jonge boeren en innovaties (aantal gesubsidieerde projecten)	Aantal	(?)	14	

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

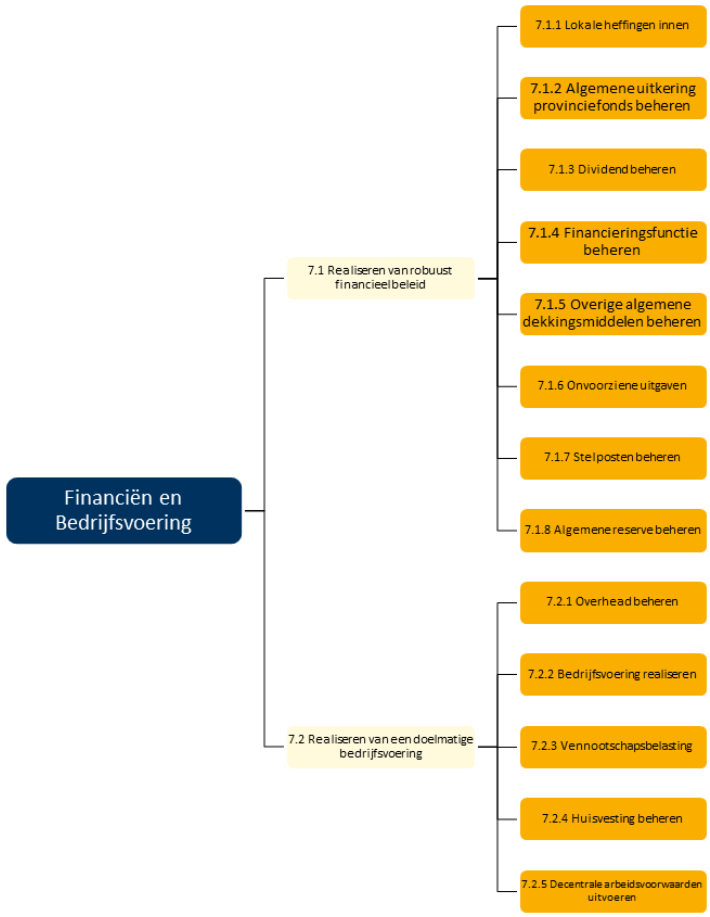
Beleidsdoel 6.5 — Bevorderen van welvaart en welzijn door duurzame, vernieuwende en ondernemende economie

	Lasten	Ontwerp begroting 2021	Actuele begroting 2021	Jaarrekening 2021	Bedrag verschil *
6.5.1	Ruimtelijk vestigingsklimaat verbeteren	6.895	6.203	6.106	97
6.5.2	Een innovatief klimaat bevorderen	7.862	12.926	10.492	2.434
6.5.3	Een veerkrachtige arbeidsmarkt bevorderen	1.124	1.285	814	471
6.5.4	Een duurzame agrosector behouden en versterken	2.629	1.373	1.335	38
6.5.5	Europese landbouwprojecten co-financieren	385	1.563	1.096	467
	Totaal lasten	18.895	23.349	19.843	3.506
	Totaal baten	-193	-4.585	-2.783	-1.801
	Totaal saldo	18.702	18.765	17.060	1.705
	Storting				
6.5.1	Reserve Herstructurering Bedrijventerreinen	2.500	2.500	2.500	0
6.5.2	Reserve MKB innovatie-instrumenten	3.750	3.750	3.750	0
6.5.4	Reserve Duurzame Landbouw	0	500	0	500
6.5.5	Reserve Europese landbouwprojecten	0	6.000	6.000	0
	Onttrekking				
6.5.1	Reserve Herstructurering Bedrijventerreinen	-6.004	-5.240	-4.840	-400
6.5.2	Reserve MKB innovatie-instrumenten	-4.082	-4.747	-1.927	-2.820
6.5.4	Reserve Duurzame Landbouw	0	0	499	-499
6.5.5	Reserve Europese landbouwprojecten	-300	-1.475	-598	-876
	Resultaat	**14.566**	**20.053**	**22.443**	**-2.390**

(een positief verschil is voordelig)

Programma 7. Financiën en Bedrijfsvoering

Doelenboom

Maatschappelijk doel

Wettelijk beleidskader

- Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)

Provinciaal beleidskader

- Financiële verordening Noord-Holland
- Nota Reserves 2018
- Kadernota Risicomanagement en Weerstandsvermogen
- Financieringsstatuut

Rekening Programma – Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 7				Financiën en bedrijfsvoering
	Ontwerp begroting 2021	Actuele begroting 2021	Jaarrekening 2021	Bedrag verschil *
Lasten	68.905	74.641	57.933	16.708
Baten	-438.654	-462.840	-467.521	4.681
Saldo van baten en lasten	-369.749	-388.199	-409.587	21.388
Stortingen reserves	11.059	64.487	68.560	-4.073
Onttrekking reserves	-17.252	-35.400	-34.914	-486
Resultaat	**-375.942**	**-359.112**	**-375.941**	**16.829**

(een positief verschil is voordelig)

Verbonden partijen

OD	Verbonden partij	Publiek doel
8.1.1	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	Belegging
8.1.1	Nederlandse Waterschapsbank N.V. (NWB)	Belegging

*Verdere informatie is te vinden in de paragraaf verbonden partijen

7.1 Realiseren van robuust financieel beleid

Toelichting

In 2021 heeft de provincie robuust financieel beleid gerealiseerd. Dit blijkt uit de volgende feiten:

- In 2021 is sprake geweest van een reëel sluitende begroting voor het begrotingsjaar en een reëel sluitend meerjarenperspectief;
- De risico's die de provincie loopt staan in verhouding tot het weerstandsvermogen en de Weerstandscapaciteit. Zie hiervoor ook de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- In 2021 zijn de uitgaven en inkomsten realistisch geraamd, met een transparant onderscheid tussen incidentele en structurele lasten en baten. Zie hiervoor ook de overzichten in hoofdstuk 5 onder paragraaf 5.1.3 'Specificatie van incidentele baten en lasten'.

In 2021 heeft de coronacrisis geen invloed gehad op de financiële positie van de provincie.

7.1.1 Lokale heffingen innen

Toelichting

Voor de provincie Noord-Holland bestaan de lokale heffingen in programma 7 uit de opcenten op de motorrijtuigenbelasting, leges en grondwaterheffing. De opcenten motorrijtuigenbelasting is

hiervan de belangrijkste provinciale inkomstenbron. Meer informatie over lokale heffingen is te vinden in de paragraaf Lokale heffingen in deze jaarrekening.

7.1.2 Algemene uitkering provinciefonds beheren

Toelichting

De jaarlijkse toename of afname van het provinciefonds, voortvloeiend uit de normeringssystematiek, wordt het accres genoemd.

In verband met de coronacrisis heeft het Rijk in overleg met de provincies al in 2020 besloten om het accres gedurende de huidige kabinetsperiode te bevriezen. Hierdoor is het accres in 2021 dus niet gewijzigd. Doel van de bevriezing was dat dan de resterende huidige kabinetsperiode duidelijkheid bestaat voor zowel Rijk als gemeenten en provincies over de ontwikkeling van het gemeente- en provinciefonds voor wat de volume- en loonprijs-ontwikkelingen betreft. Hierdoor worden schommelingen in de uitkering dus beperkt.

7.1.3 Dividend beheren

Toelichting

De provincie heeft 2 aandelenbelangen in banken. Dit zijn de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) en de Nederlandse Waterschapsbank (NWB). In 2020 mochten deze deelnemingen geen dividend uitkeren van de Europese Centrale Bank (ECB) in verband met de impact van de COVID-19-pandemie op de kapitaalpositie van de banken. In 2021 is aan deze beperking een einde gekomen en heeft de provincie Noord-Holland weer dividend ontvangen van deze deelnemingen. Het ontvangen dividend in 2021 is inclusief het deel dat vorig jaar niet uitgekeerd mocht worden. Daarnaast is in 2021 een ontvangst verantwoord onder dividend dat te maken heeft met een winstuitkering en agio terugstorting van de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij voor het Noordzeekanaalgebied (RON) in liquidatie.

7.1.4 Financieringsfunctie beheren

Toelichting

In 2021 heeft de provincie een start gemaakt met het opzetten van de Treasury functie binnen de provincie. De provincie heeft in 2021 geen geld hoeven lenen om de gerealiseerde uitgaven te financieren.

7.1.5 Overige algemene dekkingsmiddelen beheren

Toelichting

Subsidies worden soms administratief afgehandeld in een later jaar dan waarop de subsidie betrekking heeft. Bij deze eindafrekening wordt aan de hand van de subsidievoorwaarden en de werkelijke kosten het precieze bedrag van de subsidie bepaald. Verschillen tussen de in eerste instantie afgesproken subsidie en de eindafrekening die in een verschillend jaar tot uiting komen, komen op de post 'afrekeningsverschillen' terecht. Deze afrekeningsverschillen zijn verantwoord onder dit operationeel doel.

7.1.6 Onvoorziene uitgaven

Toelichting

Op dit operationeel doel staat geen budget geraamd en hebben ook geen werkelijke uitgaven plaatsgevonden. In 2021 zijn tegenvallers binnen het betreffende Programma opgelost door hiervoor dekking te vinden uit andere budgetten.

7.1.7 Stelposten beheren

Toelichting

In de begroting 2021 heeft de provincie een aantal stelposten opgenomen voor de dekking van (mogelijke) lasten. Indien sprake is van een resterend saldo per jaareinde valt dat vrij naar de algemene middelen. Hieronder worden de stelposten weergegeven die in 2021 zijn gebruikt:

- Stelpost prijsstijgingen: Daar waar contractuele verplichtingen dat vereisen wordt door de provincie indexering toegepast. Via een stelpost in de begroting worden de hiervoor benodigde budgetten gereserveerd. Bij de Laatste Begrotingswijziging 2021 is het restant van het budget van € 24.000 vrijgevallen naar de algemene middelen waardoor per jaareinde het saldo nul is.
- Doorschuif btw betreft btw op kosten gemaakt door bepaalde samenwerkingsverbanden van publiekrechtelijke lichamen. Op grond van de transparantieregeling mogen deze samenwerkingsverbanden, die zelf de btw op kosten niet kunnen terugvragen of compenseren, deze btw 'doorschuiven' naar de provincie. De provincie heeft de in 2021 doorgeschoven btw teruggevraagd bij het Btw-compensatiefonds in haar opgave over 2021.

7.1.8 Algemene reserve beheren

Toelichting

De algemene reserve is bedoeld als buffer om risico's te kunnen opvangen. In de financiële verordening, die in 2021 is geactualiseerd, wordt een minimale omvang van de algemene reserve voorgeschreven die wij aanhouden om mogelijke risico's af te dekken. De actualisatie heeft niet geleid tot wijzigingen in de aan te houden minimale omvang van de algemene reserve om risico's mee af te dekken.

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing zijn de risico's en de weerstandscapaciteit toegelicht. Voor een toelichting op het verloop van de algemene reserve wordt verwezen naar het verslag van de algemene reserve bij de staat van het verloop van reserves.

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

	Beleidsdoel 7.1	Realiseren van robuust financieel beleid			
	Lasten	Ontwerp begroting 2021	Actuele begroting 2021	Jaarrekening 2021	Bedrag verschil *
7.1.5	Overige algemene dekkingsmiddelen beheren	0	-2.782	-10.601	7.819
7.1.7	Stelposten beheren	-9.627	0	-2.823	2.823
	Totaal lasten	-9.627	-2.782	-13.424	10.642
	Totaal baten	-436.661	-460.516	-464.970	4.454
	Totaal saldo	-446.288	-463.298	-478.394	15.096
	Storting				
7.1.8		9.639	62.934	62.934	0
	Onttrekking				
7.1.8		-14.800	-32.560	-32.560	-1
	Resultaat	**-451.449**	**-432.924**	**-448.019**	**15.096**

(een positief verschil is voordelig)

7.2 Realiseren van bedrijfsvoering

Toelichting

Om een innovatieve, verbindende en inspirerende provincie te blijven en daarbij zorg te dragen voor een hogere kwaliteit van de dienstverlening aan burgers en bedrijven wordt de bedrijfsvoering (optimaliseren van processen, digitalisering, wendbaarheid van organisatie en medewerkers) continu verbeterd. In de paragraaf Bedrijfsvoering zijn de doelen en de activiteiten om de bedrijfsvoering verder te ontwikkelen en te verbeteren, mede in relatie tot externe ontwikkelingen, benoemd. Zie voor een uitgebreidere toelichting de paragraaf Bedrijfsvoering.

7.2.1 Overhead beheren

Toelichting

De toewijzing van kosten aan overhead hebben wij gedaan op basis van de notities en aanwijzingen van de commissie BBV. Hierin zijn in 2021 geen wijzigingen opgetreden.

Alle overheadkosten die de provincie Noord-Holland maakt worden op deze plaats verantwoord. Dit zijn alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. De personele kosten van de medewerkers die in het primaire proces werkzaam zijn, worden verantwoord bij de betreffende operationele doelen. Bij de toewijzing van kosten aan overhead volgen we de notities en aanwijzingen van de commissie BBV.

7.2.2 Bedrijfsvoering realiseren

Toelichting

Hier worden de overige bedrijfsvoeringsactiviteiten verantwoord. Het betreft:

- Het verhuren van onroerend goed onder en in het pand aan het Houtplein en de verhuur van de parkeergarage aan de Dreef.
- De afwikkeling van de koepelovereenkomst met de provincie Flevoland, waarbij personeel ter beschikking werd gesteld voor de uitvoering van het beleid voor het landelijk gebied. Dit contract is per ultimo 2020 beëindigd, maar in 2021 volledig afgewikkeld.
- Detachering van personeel.

7.2.3 Vennootschapsbelasting

Toelichting

De provincie is vennootschapsbelastingplichtig voor de activiteiten waarmee zij in fiscaal opzicht een onderneming drijft. De wet- en regelgeving omtrent de vennootschapsbelasting alsmede wijzigingen in lopende activiteiten en/of nieuwe activiteiten worden blijvend gemonitord. Vooralsnog wordt de aangifte vennootschapsbelasting ingediend voor de deelname van 40% van de provincie in PolanenPark CV, waarin een actieve grondexploitatie wordt gevoerd. De C.V. is vanuit fiscaal perspectief een transparante entiteit. Dit betekent dat de cijfers (activa en passiva, alsmede de resultaten) van de C.V. op basis van deelgerechtigdheid moeten worden toegerekend aan de participanten in de C.V. De grondexploitatie vormt een belaste activiteit, zodat de cijfers van de C.V. partieel in de aangifte vennootschapsbelasting van de provincie moeten worden meegenomen. Op basis van voorlopige winstberekeningen bedraagt het belastbare resultaat voor 2021 € 34.625 De hierover verschuldigde vennootschapsbelasting bedraagt € 13.850. Het belastbare resultaat over 2021 kan pas definitief vastgesteld worden nadat de grondexploitatie (GREX) berekeningen per 1 juli 2022 van de C.V. Polanenpark definitief zijn vastgesteld.

Op landelijk niveau speelt een discussie tussen de Belastingdienst en decentrale overheden over de uitleg van het begrip “normaal vermogensbeheer”. Het gaat daarbij onder andere om opbrengsten uit reclameconcessies. Welke kant de invulling hiervan op gaat, is onbekend maar kan evenwel van invloed zijn op het belastbare resultaat van 2021 en toekomstige jaren.

7.2.4 Huisvesting beheren

Toelichting

De onttrekking uit de reserve huisvesting ter dekking van de kapitaallasten voor het kantoorpand aan het Houtplein wordt verantwoord onder het operationeel doel ‘Huisvesting beheren’.

7.2.5 Decentrale arbeidsvoorwaarden uitvoeren

Toelichting

Met de vakbonden zijn afspraken gemaakt over de beschikbare gelden voor de uitvoering van decentrale arbeidsvoorwaarden door het Georganiseerd Overleg (GO). In 2016 is een reserve GO-gelden ingesteld waarin eenmalig een storting heeft plaatsgevonden. Over de inzet van de reserve vindt overleg plaats met het Georganiseerd Overleg. De reserve wordt gebruikt om provinciale medewerkers extra opleidingsmogelijkheden te geven in de vorm van een Talentbudget. De kosten die medewerkers maken worden onttrokken uit deze reserve. Het Individueel Talent Budget is gestart op 1 oktober 2017 en eindigt op 30 september 2022.

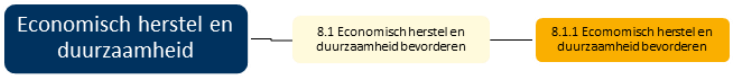
Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

	Beleidsdoel 7.2			Realiseren van bedrijfsvoering	
	Lasten	Ontwerp begroting 2021	Actuele begroting 2021	Jaarrekening 2021	Bedrag verschil *
7.2.1	Overhead beheren	73.621	74.909	69.111	5.798
7.2.2	Bedrijfsvoering realiseren	4.409	2.104	1.947	157
7.2.3	Vennootschapsbelasting	2	10	6	4
7.2.5	Decentrale arbeidsvoorwaarden uitvoeren	500	400	293	107
	Totaal lasten	78.532	77.423	71.357	6.066
	Totaal baten	-1.993	-2.324	-2.551	227
	Totaal saldo	76.539	75.099	68.807	6.292
	Storting				
7.2.1	Reserve Bedrijfsvoering	1.420	1.553	5.626	-4.073
	Onttrekking				
7.2.1	Reserve Bedrijfsvoering	-1.170	-1.658	-1.299	-359
7.2.4	Reserve Huisvesting	-782	-782	-762	-20
7.2.5	Reserve Go-gelden	-500	-400	-293	-107
	Resultaat	**75.507**	**73.812**	**72.078**	**1.734**

(een positief verschil is voordelig)

Programma 8. Economisch herstel en duurzaamheid

Doelenboom

Maatschappelijk doel

In 2021 heeft de provincie een Economisch Herstel en Duurzaamheidsfonds ontwikkeld. De inzet van de provincie is de negatieve effecten van de uitbraak van het Coronavirus te verzachten en dit te combineren met de verduurzaming van de gebouwde omgeving. In het najaar van 2020 heeft de provincie een raamwerk (brief aan PS) opgesteld om richting te geven aan de uitvoering daarvan. Er worden maatregelen voorbereid om de verduurzaming van de gebouwde omgeving te stimuleren, de versterking van de culturele en de maatschappelijke sector te steunen en de arbeidsmarkt voor de techniek te verbeteren.

Wettelijk beleidskader

Het Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds vloeit niet voort uit wettelijk kader.

Provinciaal beleidskader

- Motie 42
- Raamwerk uitwerking motie 42
- Uitvoering Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds 2e tranche

Rekening Programma – Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 8			Economisch herstel en duurzaamheid	
	Ontwerp begroting 2021	Actuele begroting 2021	Jaarrekening 2021	Bedrag verschil *
Lasten	0	3.722	3.474	248
Baten	0	-280	-257	-23
Saldo van baten en lasten	0	3.442	3.217	225
Stortingen reserves	0	100.000	100.000	0
Onttrekking reserves	0	-3.594	-3.214	-380
Resultaat		**99.848**	**100.003**	**-155**

(een positief verschil is voordelig)

8.1 Economisch herstel en duurzaamheid bevorderen

Toelichting

In de loop van 2021 zijn regelingen tot stand gekomen op onderdelen van dit raamwerk. Bij de totstandkoming van de regelingen is overleg geweest met de belanghebbenden in de verwachting dat deze gesprekken de effectiviteit van de regelingen zou vergroten. De provincie heeft in 2021 ook gewerkt aan de invulling van de tweede tranche van het Herstel- en Duurzaamheidsfonds en aan regelingen die nog niet in 2021 van kracht zijn geworden. In de loop van 2021 zijn verschillende regelingen tot stand gekomen. Bij de totstandkoming van de regelingen is overleg geweest met de belanghebbenden in de verwachting dat deze gesprekken de effectiviteit van de regelingen zou vergroten. Wij hebben in 2021 ook gewerkt aan de invulling van de tweede tranche van het Herstel- en Duurzaamheidsfonds en aan regelingen die in 2022 zullen ingaan.

Prioriteiten:

Verduurzaming gebouwde omgeving, versterken culturele en maatschappelijke sector en de arbeidsmarkt voor de technische sector.

Omgevingsfactoren:

De onvoorspelbaarheid van het virus en de economisch maatschappelijke effecten zijn van invloed op de maatregelen in de volgende tranches. De provincie heeft de voorbereiding op een vervolg in het najaar aangehouden om eerst een zekerder beeld te krijgen over het verdere verloop van de pandemie en de daaruit voortvloeiende negatieve economische en maatschappelijke effecten in Noord-Holland (brief).

8.1.1 Economisch herstel en duurzaamheid bevorderen

Toelichting

De maatregelen van het Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds zijn vanaf het najaar 2020 en in de loop van 2021 in uitvoering gekomen. De meeste maatregelen lopen ook door in het jaar 2022. De voorbereiding kostte soms meer tijd dan verwacht, maar er is inmiddels een behoorlijk pakket van maatregelen van kracht.

Particuliere woningeigenaren

De provincie heeft in samenwerking met de energieloketten gewerkt aan het verbeteren van de klantreis. Daarmee willen we eigenaar-bewoners beter helpen bij het verduurzamen van de woning.

Corporaties

De provincie heeft in 2021 de regeling voor stimulering van samenwerking tussen woningcorporaties opgesteld. Deze regeling is gericht op het behalen van schaalvoordelen en innovatie. Hiervan hebben 2 consortia gebruik gemaakt. Het betreft projecten als isolatie, blokverwarming en een warmtenet.

Bedrijventerreinen

De provincie heeft het ontwikkelingsbedrijf NHN en het Projectbureau Herstructurering ingeschakeld om de samenwerking op het gebied van verduurzaming in bedrijventerreinen te verbeteren. In samenhang daarmee zijn 5 pilots gestart met het doel deze te kunnen verbreden naar bijvoorbeeld een energiecoöperatie, smart grid of uitbreiding buiten hun werkgebied. De resultaten worden in 2022 verwacht.

De HIRB+ regeling om fysieke maatregelen te steunen is in 2021 gestart en er is succesvol een beroep op gedaan.

Maatschappelijk vastgoed

Het ontzorgingsprogramma heeft in 2021 geleid tot een flink aantal initiatieven en gesprekken met besturen van culturele ANBI's, dorps-, buurthuizen en wijkcentra en sportbedrijven en kleine gemeenten. Van de subsidieregeling voor fysieke verduurzaming van culturele instellingen, die in 2021 is opengesteld, is diverse keren gebruik gemaakt. Van de subsidieregeling voor verduurzaming sportaccommodaties is diverse keren gebruik gemaakt en is het subsidieplafond een keer verhoogd.

Maatschappelijke sector

De maatregel om gemeenten te steunen bij het versterken van de maatschappelijke sector is halverwege 2021 gestart en gericht op het faciliteren, herstellen of vernieuwen van het sociaal weefsel in de gemeenten (ontmoeting, inzet vrijwilligers, maatschappelijke organisaties/verenigingen). Er zijn wel aanvragen binnengekomen maar in 2021 nog niet toegekend.

Cultuursector

Ter versterking van de culturele sector heeft CultuurHerstel 14 trajecten gestart met coaching en begeleiding van organisaties bij het opstellen van nieuwe businessmodellen. De Noord-Hollandse Cultuurlening is eind 2021 vastgesteld en start 1 januari 2022.

Versterking arbeidsmarkt techniekssector

Er is gestart met een Service Punt Techniek (SPT), gericht op het matchen en opleiden van kandidaten tussen de techniekbranches en hun Opleidings- en Ontwikkelfondsen.

Wat heeft het gekost? (x 1.000 euro)

	Beleidsdoel 8.1	Economisch herstel en duurzaamheid bevorderen			
	Lasten	Ontwerp begroting 2021	Actuele begroting 2021	Jaarrekening 2021	Bedrag verschil *
8.1.1	Economisch herstel en duurzaamheid bevorderen	0	3.722	3.474	248
	Totaal lasten		3.722	3.474	248
	Totaal baten		-280	-257	-23
	Totaal saldo		3.442	3.217	225
	Storting				
8.1.1	Reserve Economisch Herstel en Duurzaamheid	0	100.000	100.000	0
	Onttrekking				
8.1.1	Reserve Economisch Herstel en Duurzaamheid	0	-3.594	-3.214	-380
	Resultaat		**99.848**	**100.003**	**-155**

(een positief verschil is voordelig)

4 Paragrafen

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen

De paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing gaat in op de vraag in welke mate de provincie in staat is om financiële gevolgen van ongedekte risico's op te kunnen vangen. Deze paragraaf geeft inzicht in de relevante risico's per jaareinde en geeft inzicht in de beschikbare weerstandscapaciteit. Dit zijn de middelen die beschikbaar zijn of gemaakt kunnen worden om de financiële gevolgen van de risico's, als deze zich voordoen, op te vangen. Daarnaast wordt het weerstandsvermogen inzichtelijk gemaakt. Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de provincie in staat is om de financiële gevolgen van ongedekte risico's op te vangen.

Beleid

Het risicobeleid is vastgelegd in de financiële verordening en in de door PS vastgestelde Kadernota Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2022-2025. De Kadernota bevat beleidsregels over de wijze waarop de weerstandscapaciteit wordt opgebouwd en ingezet. Begin 2022 is de Kadernota vastgesteld.

Visie

De visie op risicomanagement is als volgt: "De provincie Noord-Holland streeft naar het systematisch inzichtelijk maken van alle significante risico's en kansen bij het realiseren van haar doelstellingen. Risicomanagement is daarmee onderdeel van het reguliere denken en doen. Het bewust verminderen, delen, vermijden of accepteren van risico's leidt tot het 'in-control-zijn' van de organisatie", (bron: Kadernota Risicomanagement en weerstandsvermogen 2022-2025).

Wij anticiperen actief op risico's en kansen om onze doelstellingen te bereiken. Daarom hebben we een risicomanagementsysteem ingericht.

Risico's

Het weerstandsvermogen is het kengetal dat uitdrukt in welke mate de provincie in staat is om met haar financiële reserves ongedekte risico's op te vangen. Ongedekte risico's zijn risico's waarvoor nog geen (of onvoldoende) maatregelen zijn getroffen om het risico af te dekken en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Het gaat hierbij alleen om risico's met een bruto effect van € 100.000 of hoger.

Om de risico's te kunnen vergelijken met de totale weerstandscapaciteit worden deze beschouwd over een periode van 4 jaar. Per risico wordt beoordeeld of dit eenmalig is of terugkerend. Indien een risico eenmalig is, worden het effect van het risico en de kans dat het risico in de komende 4 jaar optreedt, geschat. Indien het risico terugkerend is, worden het effect van het risico en de frequentie van het optreden van het risico geschat. Hierdoor wordt bij een terugkerend risico de mogelijkheid dat een risico in een periode van 4 jaar meerdere keren optreedt, meegenomen. Voor het berekenen van de omvang van de ongedekte risico's wordt een simulatiemethode gebruikt en wordt rekening gehouden met de gekozen risicobereidheid.

Risico's	Risicobedrag	Eénmalig of terugkerend risico	Kans van optreden	Einddatum
Bedrijfsvoeringsrisico's				
Kosten opruimen afvalinrichting	€ 1.000.000	1x per 2 jaar	n.v.t.	continu
Wateroverlast: natuurontwikkeling Texel	€ 1.048.000	1x per 10 jaar	n.v.t.	31 december 2041
Beschikbaarheidsvergoeding OV	€ 7.700.000	eenmalig	30%	31 december 2023
Verkeerde Wet milieubeheerprocedure en fouten bij WABO - procedure	€ 3.000.000	1x per 20 jaar	n.v.t.	continu
Schadeclaim i.v.m. asbest bij N201	€ 500.000	eenmalig	40%	31 december 2022
Financieringsrisico's				
Lening Nationaal Restauratie Fonds	€ 9.100.000	eenmalig	10%	1 januari 2061
Deelneming PDENH	€ 9.258.649	eenmalig	20%	17 mei 2025
Subsidieregeling Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer	€ 7.200.000	eenmalig	25%	31 december 2025
Grondexploitatierisico's				
Strategische aankopen, materiële vaste activa	€ 2.500.000	eenmalig	10%	1 januari 2025
Risico's Verbonden Partijen				
Dividenduitkering	€ 1.782.750	1x per 5 jaar	n.v.t.	31 december 2022

A. Beleidsrisico's

Bij de jaarrekening 2021 zijn geen beleidsrisico's geïnventariseerd met een omvang groter dan € 2 miljoen.

B. Bedrijfsvoeringsrisico's

Verkeerde Wet milieubeheerprocedure en fouten bij Wabo-procedure

De uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving op grond van de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht en de betrokken wetten is gemandateerd aan omgevingsdiensten. Als mandaatgever is en blijft de provincie verantwoordelijk voor de vermogensrechtelijke gevolgen van de namens de provincie genomen besluiten. Bij vergunningverlening bestaat het risico dat onterecht vergunningen, ontheffingen of vrijstellingen worden verleend, gewijzigd of geweigerd. Hierdoor kunnen financiële gevolgen voor bedrijven of derden ontstaan. Dit geldt ook voor een handhavingsbesluit dat niet terecht tot stand komt, of een rechtsongelijkheid bij toezicht. Het gevolg kan zijn dat bedrijven schadeclaims indienen bij de provincie en dat er afbreuk wordt gedaan aan het imago van de provincie. Schadeclaims kunnen oplopen tot een bedrag van circa € 3 miljoen.

Er zijn privaatrechtelijke overeenkomsten gesloten met de omgevingsdiensten over de eisen waaraan de vergunningverlening, toezicht en handhaving moeten voldoen. De aansprakelijkheid van tekortkomingen in de uitvoering van deze overeenkomsten door onzorgvuldig of on(des)kundig handelen van de omgevingsdiensten ligt bij hen, tot het bedrag van de betreffende dienstverlening. Ook moeten de omgevingsdiensten voldoen aan de Verordening kwaliteit VTH omgevingsrecht. In de rol van opdrachtgever bewaakt de provincie dit.

Beschikbaarheidsvergoeding OV

Er bestaat een kans dat de provincie extra kosten maakt in verband met een eventueel (voorkomen van een) faillissement of niet nakomen van de verplichtingen in de concessiebesluiten door concessiehouder (geen of veel minder openbaar vervoer) als gevolg van financiële gevolgen van de coronacrisis voor de reizigersopbrengsten in het openbaar vervoer. Er worden verschillende beheersmaatregelen getroffen, met het Rijk in de vorm van een beschikbaarheidsvergoeding en met de vervoerder in de vorm van een transitieplan. De beheersmaatregelen beperken het risico dat de concessiehouder failliet dreigt te gaan dan wel dat er extra moet worden bezuinigd/ afgeschaald om de tekorten bij de concessiehouder in de periode 2022 en 2023 op te vangen. Daardoor zou de bereikbaarheid verminderen, zou er structurele schade ontstaan aan de kwaliteit van het OV, en zou er afbreuk worden gedaan aan de ambities van dit college. Hierdoor is de kans en de impact verkleind van dit risico ten opzichte van een scenario waarin deze beheersmaatregelen niet zijn getroffen. Het restrisico, in geval van een worst case scenario, wordt geschat op € 3,5 miljoen voor 2022 en € 4,2 miljoen voor 2023; totaal € 7,7 miljoen.

C. Financieringsrisico's

Lening Nationaal Restauratie Fonds

Het risico is dat de lening niet (volledig) wordt terugbetaald aan de provincie. De provincie heeft geld uitgeleend aan het Nationaal Restauratie Fonds (hierna NRF) dat het op zijn beurt doorleent aan eigenaren van monumenten voor het herbestemmen/restaureren/verduurzamen van monumenten. Het NRF toetst of de ontvangers van leningen kredietwaardig zijn. Ook bekijkt het NRF in hoeverre voldoende zekerheid kan worden verkregen uit het te financieren onderpand.

Door middel van hypothecaire leningen wordt zekerheid gesteld. Het risico is maximaal € 9,1 miljoen.

Deelneming PDENH

Participatiefonds Duurzame Economie Noord-Holland (PDENH) investeert in duurzame innovatieve bedrijven en initiatieven in Noord-Holland. Omdat PDENH wordt gefinancierd met provinciale middelen, leiden de investeringen door PDENH ook tot een financieel risico voor de provincie Noord-Holland. Als beheersmaatregel wordt voor iedere investering een uitgebreid onderzoek uitgevoerd door een team gespecialiseerde investeringsmanagers in dienst van het participatiefonds. Een investering wordt vervolgens ter advies voorgelegd aan een investeringscomité, waarna de provincie als aandeelhouder het uiteindelijke investeringsbesluit neemt.

Ondanks risicobeperkende maatregelen gaat het in absolute zin om grote bedragen. Het aantal investeringen en het door PDENH uitgezette kapitaal neemt in de toekomst verder toe.

Zekerheidshalve is bij de berekening van het benodigde risicobedrag voor PDENH uitgegaan van 20% van het geïnvesteerd vermogen. Dit risicopercentage is recent geactualiseerd naar aanleiding van de coronacrisis. Het risicobedrag voor PDENH dient ter dekking van onvoorziene risico's, in de vorm van (onvoorziene) faillissementen van ondernemingen waarin het fonds heeft geïnvesteerd, waardoor het bedrag aan uitstaand vermogen is gegroeid. Hierdoor is het risicobedrag t.o.v. de voorgaande actualisatie gestegen. Naar verwachting is het risicobedrag ruim berekend, omdat in de jaarstukken van de provincie ook reeds een verliesvoorziening is opgenomen voor dekking van voorziene risico's bij PDENH.

Subsidieregeling Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer en Uitvoeringsregeling POP3 subsidies Noord-Holland

De provincie kent Plattelandsontwikkelingsprogramma (POP3)-subsidies toe op grond van 2 regelingen: de subsidieregeling ANLb en de Uitvoeringsregeling POP3 subsidies Noord-Holland. Deze subsidies bestaan uit EU-middelen en provinciale middelen. Wij hebben meer POP3-subsidieverplichtingen dan waar wij als provincie aan Europese middelen aanspraak op kunnen maken. Het bedrag moeten we mogelijk bijdragen, maar het is ook mogelijk dat hiervoor Europese middelen alsnog beschikbaar komen. Er zijn in elk geval tot en met 2025 - het einde van het POP3 - verschillende momenten dat er extra EU-middelen beschikbaar kunnen komen. In 2019 was een risicobedrag opgenomen van € 4,6 miljoen. Dit betrof het bedrag tot en met 2019. In de jaren 2020 en 2021 hebben we voor ANLb voor € 2,6 miljoen meer aan subsidiebetalingen gedeclareerd dan het bedrag aan Europese middelen waarop de provincie aanspraak kan maken. Daarmee komt het totale bedrag op € 7,2 miljoen.

D. Grondexploitatierisico's

Strategische aankopen, materiële vaste activa

Voor de uitvoering van het provinciaal grondbeleid is onder meer het krediet voor strategische grondaankopen beschikbaar. Vooruitlopend op concrete provinciale projecten, worden ten laste hiervan grondaankopen gedaan. Hierin ligt een zeker risico besloten dat de economische waarde van deze grond op enig moment (in negatieve zin) afwijkt van de boekwaarde. Om dit risico af te dekken, is hiervoor een bedrag in het weerstandsvermogen opgenomen. Dit bedrag is gerelateerd aan de boekwaarde van de strategische aankopen en materiële vaste activa. Per 31 december 2021 bedraagt de boekwaarde van de strategische aankopen € 25 miljoen.

E. Risico's verbonden partij

Bij de jaarrekening 2021 zijn geen risico's verbonden partijen geïnventariseerd met een omvang groter dan € 2 miljoen.

Verloop risico's

Risico-inventarisatie (bruto x € 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2022	Rekening 2021	Mutaties rekening 2021 t.o.v. begroting 2022	Afname / toename
Beleidsrisico's	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	-
Bedrijfsvoeringrisico's	€ 8.948	€ 12.298	€ 13.248	€ 950	toename
Financieringsrisico's	€ 17.400	€ 17.560	€ 25.559	€ 7.999	toename
Grondexploitatierisico's	€ 2.330	€ 2.100	€ 2.500	€ 400	toename
Risico's verbonden partijen	€ 3.513	€ 3.513	€ 1.783	€ -1.731	afname
Bruto risicobedrag	**€ 32.191**	**€ 35.471**	**€ 43.090**	**€ 7.619**	**toename**

Toelichting

In vergelijking met de voorgaande inventarisatie (jaarrekening 2020), is het totaal aan bruto risico's per saldo toegenomen met € 7,6 miljoen. De toename in de bedrijfsvoeringsrisico's wordt grotendeels veroorzaakt door het risico 'beschikbaarheidsvergoeding OV'. Er bestaat een kans dat de provincie extra kosten maakt in verband met een eventueel (voorkomen van een) faillissement of niet nakomen van de verplichtingen in de concessiebesluiten door concessiehouder (geen of veel minder openbaar vervoer) als gevolg van financiële gevolgen van de coronacrisis voor de reizigersopbrengsten in het openbaar vervoer.

Overige risico's niet gekwantificeerd

Naast genoemde risico's onderkent de provincie een aantal risico's die zich op dit moment zowel landelijk als wereldwijd voordoen en die nog niet verder te kwantificeren zijn. Wij denken hierbij aan:

Stikstof

De maatregelen en wetgeving vanuit de Rijksoverheid om stikstof te verminderen hebben gevolgen voor de snelheid en kosten van de aanleg van infrastructuur alsmede voor beheer en onderhoud. De omvang en eventuele schade die hierdoor ontstaat is niet te kwantificeren.

PFAS

Bij civiele werken moet de grond worden onderzocht op de aanwezigheid van PFAS. Indien de grond meer schadelijke stoffen bevat dan de norm toestaat, zal dit vertraging in de projecten tot gevolg hebben. De omvang en eventuele schade die hierdoor ontstaat, is niet te kwantificeren.

Inflatie

De huidige inflatiecijfers zijn beduidend hoger dan de indexatie die de Provincie toepast. Wanneer voor de inkomstenstroom geen vergelijkbare prijspeilstijging wordt toegepast is dit een risico.

Prijsstijgingen grondstoffen

De grondstofprijzen zijn in de afgelopen periode bovengemiddeld gestegen, de staalprijzen zelfs extreem door schaarste van schroot en sterk stijgende ijzerertsprijzen alsmede stijgende energieprijzen. De verdere ontwikkeling hiervan is niet goed in te schatten. De omvang en eventuele schade die hierdoor ontstaat, is niet te kwantificeren.

Energiebehoefte in relatie tot het elektriciteitsnet

De vraag naar elektriciteit in combinatie met de toename van duurzame energieprojecten bereiken de grens van de beschikbare netwerkcapaciteit.

Klimaatontwikkelingen, duurzaamheid en circulariteit

Voor 2030 heeft de provincie de onderstaande duurzaamheidsambities die aansluiten bij het Klimaatakkoord van Parijs en het Nationale Klimaatplan. De doelstellingen per duurzaamheidsthema zijn:

- CO2 reductie - De CO2 uitstoot is in 2030 met 50% afgenomen (in lijn met de doelstelling van Parijs,referentiejaar 1990);
- Energietransitie - De operatie1) van de provinciale infrastructuur is in 2030 energieneutraal (Het
- elektriciteitsverbruik voor de exploitatie van de infrastructuur wordt opgewekt op het eigen areaal met zonneparken en zonnepanelen);
- Circulaire economie (infrastructuur) - De toepassing van primaire grondstoffen bij aanleg en beheer van provinciale infrastructuur is in 2030 met 50% afgenomen (Van alle gebruikte bouwmaterialen is maximaal 50% een primaire grondstof);
- Klimaatadaptatie - Nieuwbouwprojecten zijn klimaatbestendig en water robuust;
- Biodiversiteit - De biodiversiteit wordt versterkt bij aanleg, beheer en operatie van de provinciale infrastructuur.

De omvang en bijkomende kosten hiervan zijn nog niet gekwantificeerd.

Personeelsschaarste

Zowel kwalitatief als kwantitatief heerst er personele schaarste. De huidige krapte op de arbeidsmarkt heeft tot gevolg dat vacatures lastig zijn in te vullen. Deze krapte telt voor zowel

het aantrekken van vast als van tijdelijk personeel. Als gevolg hiervan kan doorloop van projecten in het gedrang komen.

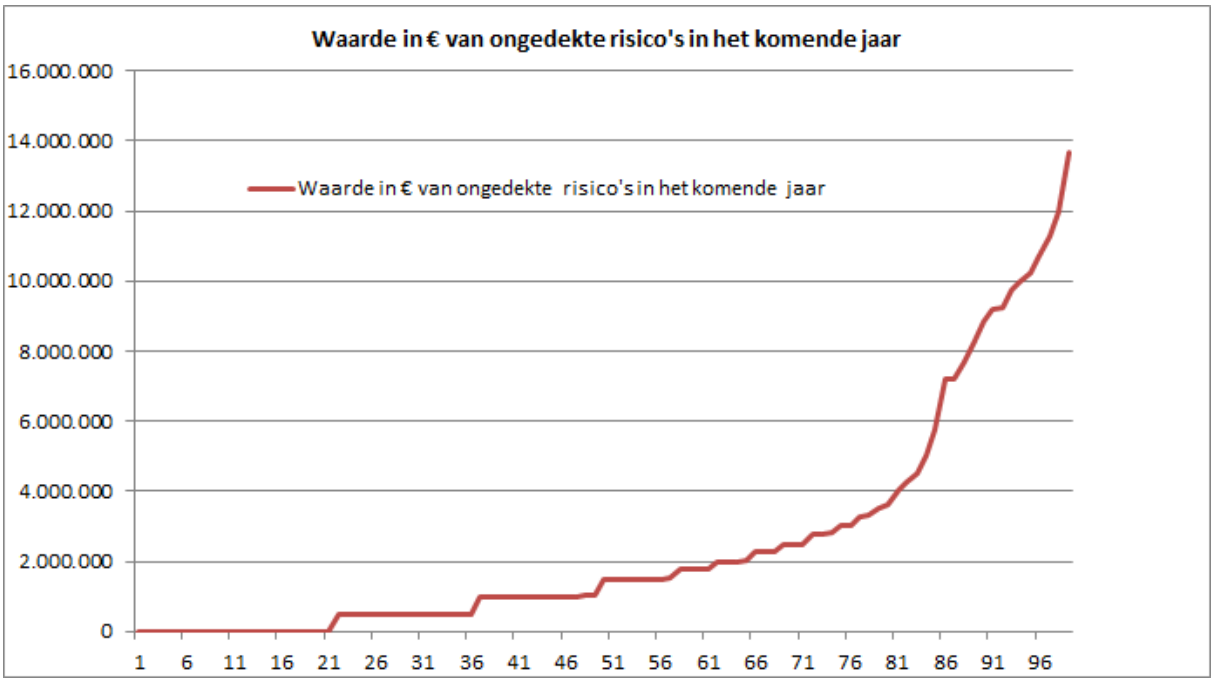
Berekening risico's

Bij de begroting en bij de jaarrekening wordt jaarlijks het actuele totale weerstandsvermogen en het actuele incidentele weerstandsvermogen berekend voor een periode van 4 jaar respectievelijk voor een periode van één jaar.

In dit onderdeel wordt de beschikbare weerstandscapaciteit geconfronteerd met de uitkomst van de simulatie van de hiervoor genoemde risico's. Het quotiënt van beide bedragen wordt het weerstandsvermogen genoemd. De totale bruto omvang van deze risico's bedraagt € 43,1 miljoen.

Berekende hoogte van de ongedekte risico's voor 1 jaar: € 13,7 miljoen

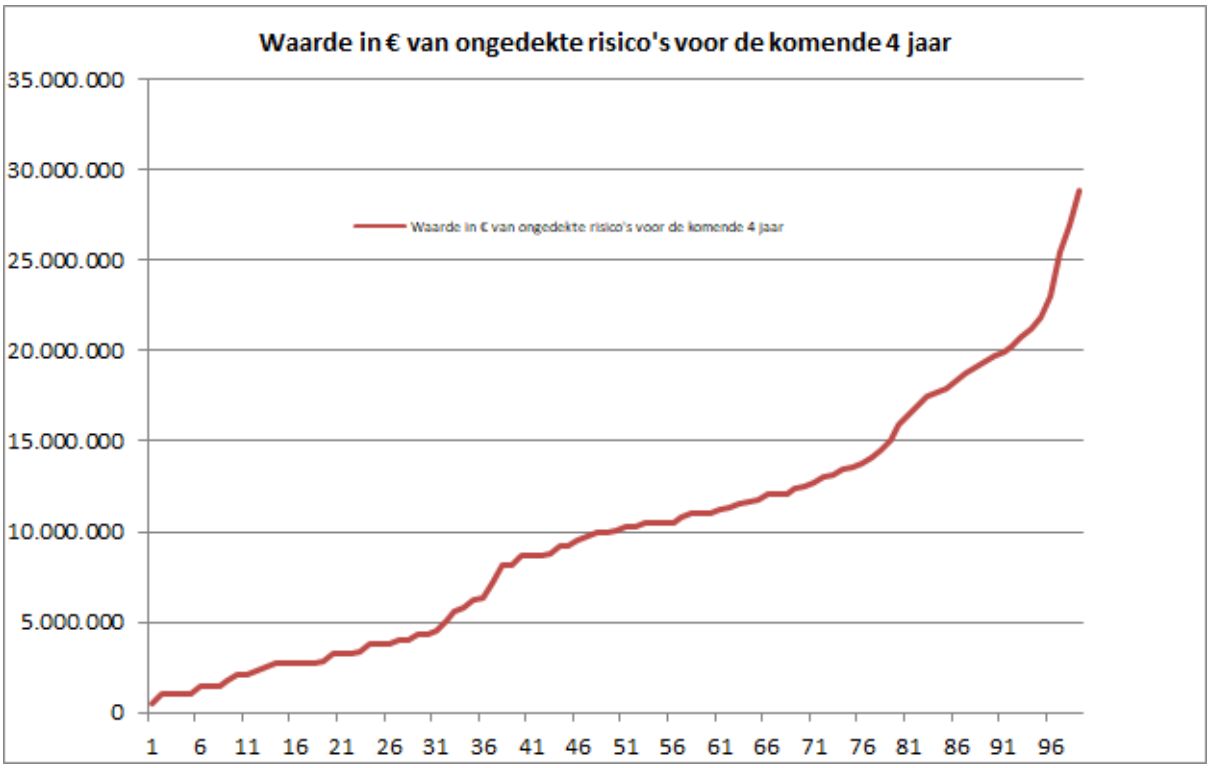
Op basis van de methode waarbij wordt gesimuleerd of een risico al dan niet voorkomt, is berekend dat het risico € 13,7 miljoen bedraagt. Dit betekent dat met 99% zekerheid gesteld kan worden dat het komende jaar het bedrag aan schade niet groter zal zijn dan het hier genoemde risicobedrag. De verdeling van de bedragen over de percentielen ziet er grafisch als volgt uit:

Toelichting: op de horizontale as staan de percentielen. Op de verticale as staan de bijbehorende bedragen. In 50% van de simulaties zijn de geëffectueerde risico's bij elkaar opgeteld € 1,5 miljoen of lager. In 99% van de simulaties zijn de geëffectueerde risico's bij elkaar opgeteld € 13,7 miljoen of lager.

Berekende hoogte van de ongedekte risico's voor 4 jaar: € 28,8 miljoen

Op basis van de methode waarbij wordt gesimuleerd of een risico al dan niet voorkomt, is berekend dat het risico € 28,8 miljoen bedraagt. Dit betekent dat met 99% zekerheid gesteld kan worden dat het komende jaar het bedrag aan schade niet groter zal zijn dan het hier genoemde risicobedrag. De verdeling van de bedragen over de percentielen ziet er grafisch als volgt uit:

Toelichting: op de horizontale as staan de percentielen. Op de verticale as staan de bijbehorende bedragen. In 50% van de simulaties zijn de geëffectueerde risico's bij elkaar opgeteld € 10,1 miljoen of lager. In 99% van de simulaties zijn de geëffectueerde risico's bij elkaar opgeteld € 28,8 miljoen of lager.

Berekening weerstandscapaciteit en weerstandsvermogen

Toelichting weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de provincie beschikt of kan beschikken om niet-begrote kosten te dekken. Bij weerstandscapaciteit wordt onderscheid gemaakt tussen incidentele weerstandscapaciteit en structurele weerstandscapaciteit.

De incidentele weerstandscapaciteit is de capaciteit die eenmalig kan worden ingezet om financiële tegenvallers op te vangen, en is de som van:

- de algemene reserve;
- de post onvoorzien voor het betreffende boekjaar;
- stille reserves.

De algemene reserve is een nu vrij beschikbare reserve. Stille reserves bestaan uit het verschil tussen de verkoopwaarde van activa en de waarde waarvoor deze activa op de balans staan. In de berekening van de weerstandscapaciteit worden stille reserves niet meegenomen, tenzij er een concrete intentie is betreffende activa binnen 1 jaar te verkopen.

De structurele weerstandscapaciteit is de capaciteit, die terugkerend kan worden ingezet om financiële tegenvallers op te vangen, en bestaat uit:

- de onbenutte belastingcapaciteit;
- de post onvoorzien in de jaren na het komende jaar;
- begrotingsruimte.

Het beleid over de aanwending van de weerstandscapaciteit

Wanneer risico's zich daadwerkelijk voordoen zal er financiële schade zijn voor de provincie. In een dergelijk geval wordt de financiële positie van de provincie aangetast en kan het voorkomen dat er maatregelen moeten worden getroffen om de financiële positie op termijn weer op peil te brengen. Het volgende is van toepassing met betrekking tot het aanwenden van de weerstandscapaciteit als een risico zich voordoet:

- Wij informeren PS over het zich voordoen van de risico's, inclusief de achtergronden;
- Wij stellen voor het risicobedrag ten laste van de algemene reserve te brengen, wanneer geen andere dekkingsmogelijkheden voorhanden zijn;
- Indien de algemene reserve hierdoor niet meer toereikend is, formuleren wij een bezuinigingsvoorstel;
- De weerstandscapaciteit dient daarna weer op peil te worden gebracht, indien zij zodanig is aangetast dat zij niet langer aan de norm voldoet. In dat geval voegen wij bij het voorstel aan PS een voorstel voor een herstelplan om dit mogelijk te maken.

Toelichting weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is het kengetal dat uitdrukt in welke mate de provincie in staat is om met haar financiële reserves de ongedekte risico's op te vangen. In deze jaarrekening wordt het weerstandsvermogen nog berekend middels de methode zoals voorgeschreven in de kadernota weerstandsvermogen en risicomanagement 2017-2020 voor zowel het totale weerstandsvermogen als het incidentele weerstandsvermogen. De nieuwe kadernota gaat in werking vanaf boekjaar 2022.

Het totale weerstandsvermogen wordt berekend als de totale weerstandscapaciteit gedeeld door de hoogte van de ongedekte risico's over een periode van 4 jaar.

De norm voor het minimaal aan te houden weerstandsvermogen bedraagt 1. Indien ondanks genomen beheersmaatregelen het totale weerstandsvermogen of het incidentele weerstandsvermogen lager wordt dan 1, dan doen Gedeputeerde Staten financiële voorstellen die ertoe leiden dat het weerstandsvermogen weer teruggebracht wordt op het minimale niveau.

Incidenteel weerstandsvermogen

Berekening weerstandscapaciteit (in miljoenen €)	Rekening 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Totaal
Incidentele capaciteit					
Algemene reserve	186,0				186,0
Onvoorzien	-				-
Totaal incidentele capaciteit	180,0	-	-	-	180,0

Berekende risico's voor 1 jaar	13,70
Kengetal weerstandsvermogen voor 1 jaar	**13,6**

Totale weerstandsvermogen

Berekening weerstandscapaciteit (in miljoenen €)	Rekening 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Totaal
Incidentele capaciteit					
Algemene reserve	186,00				186,00
Onvoorzien	-				-
Totaal incidentele capaciteit	186,00	-	-	-	186,00
Structurele capaciteit					
Onbenutte belastingcapaciteit		163,00	163,00	163,00	489,00
Onvoorzien		-	-	-	-
Meerjarenbegrotingsruimte		-	-	-	-
Totale structurele capaciteit	-	163,00	163,00	163,00	489,00
Totale weerstandscapaciteit					**675,00**
Berekende risico's voor 4 jaar					28,80
Kengetal weerstandsvermogen voor 4 jaar					**23,40**

Uit dit overzicht blijkt dat de berekende weerstandscapaciteit op basis van de incidentele capaciteit 13,6 bedraagt (was 9,8 bij jaarrekening 2020). Voor een periode van 4 jaar bedraagt de weerstandscapaciteit 23,4 (was 29,1 bij jaarrekening 2020). In beide gevallen is de uitkomst groter dan 1. Dit betekent dat in beide gevallen de totale weerstandscapaciteit groter is dan de hoogte van de ongedekte risico's.

Conclusies

Bij de jaarrekening zijn risico's geïnventariseerd met een totale bruto omvang van € 43,1 miljoen. Het berekende risicobedrag (na simulatie) voor het komende jaar bedraagt € 13,7 miljoen. Het berekende risicobedrag voor de komende 4 jaar bedraagt € 28,8 miljoen.

De incidentele weerstandscapaciteit bij de jaarrekening 2021 bedraagt € 182 miljoen. Het weerstandsvermogen voor 1 jaar komt dan uit op 13,6. De totale weerstandscapaciteit bedraagt € 671 miljoen. Het weerstandsvermogen voor een periode van 4 jaar komt dan uit op 23,4. Met een zekerheid van 99% kan geconcludeerd worden dat de berekende weerstandscapaciteit toereikend is om financiële tegenvallers op te vangen.

Kengetallen

In het BBV is voorgeschreven dat in deze paragraaf een set van 6 verplichte financiële kengetallen opgenomen moeten worden. De 6 kengetallen zijn:

1. netto schuldquote

2. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

3. de solvabiliteitsratio

4. kengetal grondexploitatie

5. structurele exploitatieruimte

6. belastingcapaciteit (zie hiervoor de paragraaf provinciale heffingen).

1. Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de provincie ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en afschrijvingen op de exploitatie.

	Bij jaarrekening ultimo jaar	Rekening 2020	Begroting 2021*	Rekening 2021
A	Vaste schulden (art. 46)	0	0	0
B	Netto vlottende schuld (art. 48)	27	16	27
C	Overlopende passiva (art. 49)	294	335	350
D	Financiële activa (art. 36 lid d, e en f)	0	0	0
E	Uitzettingen < 1 jaar (art. 39)	362	153	232
F	Liquide middelen (art. 40)	5	0	5
G	Overlopende activa (art. 40a)	23	30	53
H	Totale baten (exclusief reserves (art. 17 lid c)	478	495	518
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G/H * 100%	**-14%**	**34%**	**17%**

*2021 t/m Tweede begrotingswijziging 2021

Een negatieve schuldquote geeft aan dat per saldo sprake is van een overschot aan middelen. Ultimo 2020 was daar nog sprake van bij de provincie Noord-Holland. Ultimo 2021 is het percentage uitgekomen op 17% en is geen sprake meer van een overschot aan middelen. Uit de tabel hiervoor blijkt dat dit vooral wordt veroorzaakt door een daling van de uitzettingen <1 jaar. Dit zijn de eigen middelen van de provincie die jaarlijks langzaam minder worden als gevolg van de bedrijfsvoering. In 2021 is het nog niet nodig gebleken om vreemd vermogen aan te trekken (zie regel A).

2. Berekening gecorrigeerde netto schuldquote

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast. De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen.

	Bij jaarrekening ultimo jaar	Rekening 2020	Begroting 2021*	Rekening 2021
A	Vaste schulden (art. 46)	0	0	0
B	Netto vlottende schuld (art. 48)	27	16	27
C	Overlopende passiva (art. 49)	294	335	350
D	Financiële activa (art. 36 lid b, c, d, e en f)	41	40	99
E	Uitzettingen < 1 jaar (art. 39)	362	153	232
F	Liquide middelen (art. 40)	5	0	5
G	Overlopende activa (art. 40a)	23	30	53
H	Totale baten (exclusief reserves (art. 17 lid c)	478	495	518
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G/H * 100%	**-23%**	**26%**	**-2%**

*2021 t/m Tweede begrotingswijziging 2021

Zie voor opmerkingen hetgeen onder 1 is gemeld. Zoals hierboven is vermeld zit het verschil in het feit dat bij deze berekening tevens de verstrekte leningen zijn meegenomen. Het verschil met 1 is zichtbaar op regel D. Dit zorgt voor een overschot aan middelen ultimo 2021.

3. Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de provincie in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een provincie bestaat volgens artikel 42 BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

	Bij jaarrekening ultimo jaar	Rekening 2020	Begroting 2021*	Rekening 2021
A	Eigen vermogen (art. 42)	1078	915	1064
B	Balanstotaal	1420	1285	1463
	Solvabiliteit A/B * 100%	**76%**	**71%**	**73%**

* 2021 t/m Tweede begrotingswijziging 2021

Hoe hoger de solvabiliteitsratio hoe hoger de weerbaarheid van de provincie. De mate van weerbaarheid in combinatie met de andere kengetallen geeft een indicatie over de financiële positie van de provincie.

Kijkend naar de samenstelling van het vreemd vermogen (c.q. de financiële verplichtingen), valt af te leiden dat dit met name bestaat uit vlottende schulden en overlopende passiva waar voor een deel nog vlottende activa en overlopende activa tegenover staan. De provincie heeft geen langlopende schulden. Op basis hiervan kan geconcludeerd worden dat het berekende ratio ruim voldoende is om aan de financiële verplichtingen te voldoen.

4. Grondexploitatie

Bij jaarrekening ultimo jaar	Rekening 2020	Begroting 2021*	Rekening 2021
Niet in exploitatie genomen bouwgronden (art. 38 lid a punt 1)	0	0	0
Bouwgronden in exploitatie (art. 38 lid b)	0	0	0
Totale baten (exclusief reserves (art. 17 lid c)	478	464	468
Grondexploitatie (A+B)/C * 100%	**0%**	**0%**	**0%**

(2021 t/m Begrotingswijziging 2021)

Uit bovenstaande blijkt dat de provincie niet over in exploitatie genomen gronden beschikt, hetgeen past bij het grondbeleid van de provincie.

5. Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt thans het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij dit onderscheid is de aard van de activiteit leidend. Voorbeelden van structurele baten zijn de algemene uitkering uit het provinciefonds en eigen belastinginkomsten (motorrijtuigenbelasting). Bij structurele lasten zijn dat bijvoorbeeld de personeelslasten, kapitaallasten en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen. Het onderscheid tussen structureel en incidenteel is ook in een notitie van de commissie BBV vastgelegd. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten (zie artikel 17 onderdeel c van het BBV = exclusief mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage. Om dit kengetal te relateren aan het overzicht van baten en lasten is het noodzakelijk om de volgende cijfers te presenteren:

	Bij jaarrekening ultimo jaar	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
A	Totale structurele lasten	377	398	412
B	Totale structurele baten	460	450	490
C	Totale structurele toevoegingen aan de reserves	35	36	44
D	Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	4	4	1
E	Totale baten	478	464	518
	Structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/(E) * 100%	**11%**	**4%**	**7%**

(2020 t/m Tweede begrotingswijziging)

Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Daarnaast bevorderen hogere structurele baten de wendbaarheid (flexibiliteit) van de begroting. Voor Noord-Holland is in alle jaren sprake van een positief percentage. Uit

bovenstaande tabel blijkt dat de structurele baten groter zijn dan de structurele lasten. Voor een nadere toelichting zie 5.1.4 in deze jaarrekening.

6. Belastingcapaciteit

Een provincie heeft de mogelijkheid om het aantal opcenten te verhogen tot het maximaal te heffen aantal opcenten zoals dat door het Rijk wordt bepaald. De belastingcapaciteit van provincies wordt berekend door het aantal opcenten in jaar t (het begrotingsjaar) te vergelijken met het gemiddelde van het aantal opcenten van alle provincies in jaar t-1 (het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar) en uit te drukken in een percentage.

	Bij jaarrekening ultimo jaar	Rekening 2020	Begroting 2022*	Rekening 2021
A	Aantal opcenten MRB	67,9	67,9	67,9
B	Landelijk gemiddelde opcenten in jaar er voor	81,4	83,0	83,0
	Aantal opcenten t.o.v. landelijk gemiddelde in jaar er voor (A/B) * 100%	83,4%	81,8%	81,8%

*2021 t/m Tweede begrotingswijziging 2021

Uit bovenstaande blijkt dat de provincie Noord-Holland onder het landelijk gemiddelde zit qua heffen van opcenten. Dit is ook logisch, omdat de provincie het laagste opcentenpercentage hanteert van alle provincies. Dit zorgt ervoor dat er nog voldoende capaciteit is om eventuele financiële tegenvallers op te vangen. Bij de jaarrekening 2021 is de onbenutte belastingcapaciteit berekend op € 163,0 miljoen. Voor nadere informatie over de opcenten wordt verwezen naar de paragraaf Provinciale heffingen in deze jaarrekening.

	Rekening 2020	Begroting 2021*	Rekening 2021
1. Netto schuldquote	-14%	34%	17%
2. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-23%	26%	-2%
3. Solvabiliteitsratio	76%	71%	73%
4. Grondexploitatie	0%	0%	0%
5. Structurele exploitatieruimte	11%	4%	7%
6. Belastingcapaciteit	83,4%	81,8%	81,8%

*2021 t/m Tweede begrotingswijziging 2021

De bovenstaande tabel geeft op basis van een aantal kengetallen inzicht in de financiële positie van de provincie. Voor een beoordeling van de financiële positie is het belangrijk dat zowel naar de balans als naar de exploitatie wordt gekeken. In de kengetallen structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit komt tot uitdrukking dat de provincie over voldoende structurele baten beschikt, en dat de mogelijkheid bestaat om de structurele baten op korte termijn indien nodig te vergroten.

Voor de provincie Noord-Holland geldt dat de structurele baten groter zijn dan de structurele lasten. Dit resulteert in een structurele exploitatieruimte in 2021 van 7%.

Het percentage opcenten van Noord-Holland (67,9) ligt onder het gemiddelde van alle 12 provincies (83,0). Dit komt neer op een percentage van 81,8% wat betreft de verhouding van de geheven opcenten in Noord-Holland ten opzichte van het gemiddelden van alle provincies. In 2020 kwam dit percentage uit op 83,4. Het lage opcentenpercentage dat de provincie Noord-Holland hanteert resulteert in een onbenutte belastingcapaciteit van € 163,0 miljoen in 2021. Op basis van het bovenstaande kan geconcludeerd worden dat de begroting van de provincie voldoende wendbaar en flexibel is.

De kengetallen netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio en grondexploitatie hebben betrekking op de balans. Voor de schuldquote zoals die berekend is onder 1 geldt dat geen sprake meer is van een overschot aan middelen. Dit wordt met name veroorzaakt door een afname van de uitzettingen < 1 jaar.

De solvabiliteitsratio over 2021 bedraagt 73%. Dit betreft voornamelijk kortlopende schulden. Omdat hier nog kortlopende activa tegenover staan, is de kans gering dat het eigen vermogen aangesproken hoeft te worden om aan deze verplichtingen te voldoen.

Wat de grondexploitatie betreft kan gezegd worden dat Noord-Holland geen actieve grondexploitatie kent. In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing is een bedrag opgenomen voor daling van boekwaardes. Uit de berekening van het weerstandsvermogen is gebleken dat als deze risico’s zich voordoen er voldoende capaciteit is om de risico’s af te dekken.

Op basis van bovenstaande kan geconcludeerd worden dat op grond van de huidige cijfers de financiële situatie van de provincie als robuust omschreven kan worden.

4.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Duurzame toepassing van infrastructuur

Het verbeteren van de (provinciale) infrastructuur is een kerntaak van de provincie. Binnen deze kerntaak is het beheren van de provinciale kapitaalgoederen een belangrijk element. De provincie beheerde hiertoe begin 2021: 645 kilometer wegen, 384 kilometer fietspaden, 50 kilometer busbanen, 246 kilometer vaarwegen (bodem en oevers), 590 civiele kunstwerken (inclusief beweegbare bruggen, tunnels en natuurbruggen), faunavoorzieningen, dynamisch verkeersmanagementsystemen, 2 verkeerstunnels, een brugbediencentrale en 13 gebouwen (waarvan 4 huur).

In 2021 zijn er weer 4 bruggen aangesloten op de brugbediencentrale. Het totaal aantal bruggen dat aangesloten is op de bediencentrale bedraagt nu 13. In 2021 hebben Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten opnieuw de ambitie uitgesproken voor het centraal bedienen van bruggen en sluizen, en bij de ombouw naar centrale bediening de werkzaamheden in het kader van de machinerichtlijn gecombineerd uit te voeren.

Onderdeel van de beheertaak is de wettelijke zorgplicht en provinciale ambitie om de kapitaalgoederen volgens afgesproken kwaliteitseisen in stand te houden door middel van onderhoud en vervanging. Hiermee worden functionaliteit en kwaliteit van deze kapitaalgoederen op peil gehouden en wordt kapitaalvernietiging voorkomen.

De provincie heeft de ambitie uitgesproken om bij te dragen aan de nationale en internationale klimaat- en CO2-doelstellingen en hier een voorloper in te zijn. Dit doet de provincie door onder andere projecten uit te voeren, die gericht zijn op duurzaamheid. Openbare ledverlichting wordt uitgerold, energie wordt via de eigen infrastructuur opgewekt en grondstoffen worden hergebruikt. Ook bij toepassing van asfalteringswerkzaamheden worden grondstoffen hergebruikt. In mei 2021 hebben Provinciale Staten voor de periode 2021-2023 voor het verduurzamen van de infrastructuur een budget beschikbaar gesteld van € 7,5 miljoen. Vanuit dit budget zijn in de afgelopen periode 13 projectkredieten met duurzaamheidsmaatregelen aangevraagd voor een totaal bedrag van € 2,3 miljoen, en vanuit onderhoud is voor € 400.000 besteed en of verplicht aan duurzaamheidsmaatregelen. Daarnaast hebben Provinciale Staten in mei € 5,5 miljoen beschikbaar gesteld voor de uitrol van ledverlichting 2e fase, waarvan de projectvoorbereiding al is gestart. Doel van het project is om alle openbare verlichting te vervangen door ledverlichting.

Biodiversiteit

Landschappelijk en vanuit biodiversiteit zijn er verbeteringen aangebracht bij het onderhoud van de bermen. Bermen zijn een belangrijk leefgebied voor bijen en andere insecten. Er wordt daar waar mogelijk gefaseerd gemaaid en er worden insectenschuilplaatsen gecreëerd. Dit gebeurt in de vorm van staand en liggend dood hout. Bij wegreconstructies wordt er een gevarieerd assortiment inheemse boom- en heestersoorten aangeplant, zodat de ecologische waarde wordt verhoogd. De beoogde extra impuls voor het verhogen van de biodiversiteit in de bermen van de wegen en vaarwegen heeft na een vertraging in het laatste kwartaal geleid tot plaatselijk ander maaibeleid. Hierdoor verandert het beeld van de berm van strak gemaaid naar bont en divers. De overige plannen worden in het voorjaar 2022 uitgerold. Nieuw is het project Monumentale bomen. Afgelopen najaar is begonnen met het in kaart brengen van de monumentale bomen en waardevolle houtopstanden langs de provinciale wegen.

Assetmanagement

De provincie is een gecertificeerd beheerder op het gebied van assetmanagement. Er wordt ingezet op continue verbetering en ontwikkeling van de organisatie. In juni 2021 heeft opnieuw een ISO 55001 hercertificeringsaudit plaatsgevonden. De provincie heeft deze audit goed doorstaan.

Assetmanagement beoogt de benodigde onderhoudsmaatregelen van het areaal af te wegen op basis van de aspecten areaalprestatie, faalrisico's en kosten. Het functioneren van het areaal volgens een bestuurlijk vastgesteld kwaliteitsniveau is leidend. Dit is vastgelegd in de Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen 2020-2023 (NIKG). Hierin is omschreven welke kapitaalgoederen de provincie in eigendom heeft en op welk kwaliteitsniveau deze in stand gehouden moeten worden. Ook is hierin vastgelegd welke financiële middelen voor het in stand houden noodzakelijk zijn. De onderstaande beeldkwaliteitsniveaus voor de verschillende netwerken van de provinciale infrastructuur zijn door Provinciale Staten vastgesteld. Deze zijn gebaseerd op de landelijke CROW-systematiek.

Infrastructuur

Netwerken Bestuurlijk vastgesteld kwaliteitsniveau

Type areaal	Bestuurlijk vastgesteld kwaliteitsniveau
Stroomwegen	B
Overige wegen	C
Fietspaden	B
Milieuaspecten bij wegbeheer	B
Vrij liggende busbanen	B
Haltes/stations Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV)	B
Vaarwegen / oevers	C/D

De gerealiseerde kwaliteitsniveaus zijn hieronder weergegeven.

Netwerken	Bestuurlijk vastgesteld kwaliteitsniveau	Werkelijk kwaliteitsniveaus t.o.v. gehele netwerk (%)						Streefwaarde 95% ≥ kwaliteitsniveau	Realisatie
		A+	A	B	C	D	totaal		
Stroomwegen	B	4%	49%	44%	4%	0%	100%	95%	96%
Overige wegen	C	18%	53%	29%	14%	1%	114%	95%	98%
Fietspaden	B	13%	60%	21%	5%	2%	100%	95%	94%
Busbanen (incl. haltes)	B	4%	7%	89%	0%	0%	100%	95%	100%
Vaarwegen	C/D	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Totaal	-	-	-	-	-	-	-	**95%**	**97%**

Deze tabel geeft inzicht in de globale toestand van ons areaal op bestuursniveau. Uit inspecties blijkt dat 95% van het areaal voldoet aan de vastgestelde kwaliteitsniveaus. Dat is gelijk aan de streefwaarde die is gesteld in de begroting 2020. Netwerk ‘stroomwegen’ en ‘fietspaden’ zitten onder de 95%. Het areaal dat momenteel niet voldoet aan het vastgestelde kwaliteitsniveau zal in onderhoud worden genomen. Zoals bijvoorbeeld de stroomwegen N196a en de N196b. Ook de fietspaden liggen onder de streefwaarde. Dit wordt met name veroorzaakt door onderhoudswerkzaamheden die voor 2021 geprogrammeerd staan.

Naast de genoemde eis over beeldkwaliteit zijn er bij de begroting 2020 ook andere eisen gesteld. Als prestatie indicator is er gesteld dat bij de vaarwegen geen stremmingen voor de gebruikers mogen ontstaan ten gevolge van een calamiteit aan de oevers. In 2021 zijn er geen stremmingen als gevolg van een calamiteit aan de oever of bodem opgetreden.

Tunnels

De beschikbaarheid van de tunnelbuizen van de Waterwolftunnel draagt bij aan het optimaal gebruik voor wegverkeer. De niet-beschikbaarheid is gerelateerd aan de wijze van instandhouding en de gehanteerde onderhoudsplanning. Het beschikbaarheidspercentage wordt bepaald aan de hand van de absolute sluitingstijd van 1 of meer buisafsluitingen per maand. De gemiddelde beschikbaarheid in 2021 is 98,4%. De norm is 97,5%. Naast de geplande niet-beschikbaarheid wordt het beschikbaarheidspercentage bepaald door het aantal incidenten en technische storingen die hebben geleid tot een tunnel(buis) sluiting. Het toprisico van 2020 was uitval van dienstverlening door COVID-19 met sluiting van de tunnels als ultiem doemscenario. Er is op alle vlakken bijzonder hard gewerkt om de risico’s hieromtrent zo adequaat mogelijk te beheersen.

Verkeerskundig beheer

Het onderhoud van onze infrastructuur draagt bij aan de doorstroming, de veiligheid, het imago en de leefbaarheid binnen de provincie. Daarbij streven wij naar een hoge tevredenheid bij de weggebruikers. Het resultaat van onze beheerinspanning is dat 83% van de weggebruikers (zeer) tevreden is (bron – Belevingsonderzoek Automobilisten December 2021 WOW). De norm is 80%.

Op basis van gestelde kaders en kwaliteitseisen is het Integraal Meerjaren Programma Infrastructuur 2021-2028 (iMPI) opgesteld. In dit iMPI zijn het PMO (Provinciaal Meerjarenprogramma Onderhoud) en het PMI (Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur) samengevoegd. In dit iMPI wordt inzicht gegeven in het onderhoudsprogramma, in vervangingen en in nieuwe investeringen. Ook wordt de benodigde financiering hiervan weergegeven.

Stikstof

Het ontbreken van een eenduidig landelijk stikstofbeleid leidde in de eerste helft van 2021 tot problemen, vertraging en extra kosten, bij de uitvoering van sommige infrastructurele projecten. Sinds 1 juli 2021 is er nieuwe landelijke regelgeving, de Wet stikstofreductie en natuurverbetering, van kracht en geldt er een vrijstelling van de vergunningplicht voor stikstof voor de bouw- of uitvoeringsfase van projecten. Deze plicht geldt nog wel voor de gebruiksfase van een project. Door de vrijstelling voor de bouwfase zijn de problemen in projecten sterk afgenomen.

In projecten blijft ook onder de vrijstelling het streven de stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden te minimaliseren. Dit is maatwerk per project.

Toekomstige nieuwe landelijke ontwikkelingen, bijvoorbeeld een uitspraak van de Raad van State of aanpassingen van een verplicht te hanteren rekenmodel voor het bepalen van stikstofdepositie, kunnen nopen tot tussentijdse aanpassing van de uitvoering van projecten.

Verkeersmanagement

Binnen de provincie wordt gewerkt volgens gebruikersgericht netwerkmanagement. Hierbij staat de gebruiker centraal, en wordt de hinder-beleving voor de gebruiker tot een minimum beperkt, bij een zo efficiënt mogelijke besteding van de beschikbare middelen. In de contracten met de gebiedsaannemers is (en wordt) geëist dat zij werken met zo min mogelijk hinder voor gebruikers.

Gebouwen

De provincie Noord-Holland heeft verschillende panden in beheer. De meeste panden zijn in gebruik voor de huisvesting van medewerkers en/of opslag van eigendommen. De provincie verhuurt een klein deel van haar panden als winkel, dienstwoning of kantoor aan derden.

Het onderhoud aan de panden voor 2022 kan als volgt worden ingedeeld.

- Maincontract (loopt t/m 01-02-2023, nieuwe aanbesteding met mogelijk hogere contractwaarde)*
- Planmatig onderhoud, dit betreft werkzaamheden volgens het meerjarenonderhoudsplan.
- Niet-planmatig onderhoud, dit betreft storingen en niet geplande kleine onderhoudswerkzaamheden.

*Maincontract loopt t/m 01-02-2023. De nieuwe aanbesteding voor de komende 10 jaar zal leiden tot een hogere contractwaarde. Er zal in de nieuwe contractperiode meer onderhoud aan en vervangingen van installaties plaatsvinden. Omdat de contractwaarde pas na gunning bekend is zijn hier nog de bestaande contractwaarden opgenomen.

Maincontract

Voor zowel het planmatig als het niet-planmatig onderhoud voor het kantoorpand Houtplein 33, het nieuwe gebouw Dreef 1 & 3, is een “maincontract” afgesloten, op basis van een prestatiecontract. Dit houdt 1 contract in, voor het onderhoud aan alle technische disciplines, waaronder bouwkunde, verwarming, lucht en elektrotechniek. Naast deze contractuele verplichtingen zijn er incidentele kosten die voortvloeien uit het maincontract voor deze panden.

Planmatig onderhoud

Voor het planmatig (bouwkundig) onderhoud aan de overige panden werken wij met een meerjarenonderhoudsplan. Dit plan bevat het planmatig (bouwkundig) onderhoud aan de buitenzijde van de panden, zoals het schilderwerk, de vervanging of renovatie van daken en goten, en noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden aan de terreinen (hekwerk, bestrating). In het meerjarenonderhoudsplan is ook de periodieke vervanging van cv-installaties en overige installaties meegenomen. Om de 3 jaar vindt een herinspectie van de provinciale panden plaats, waarna het meerjarenonderhoudsplan indien nodig wordt aangepast. De laatste inspectie is in 2019 uitgevoerd. In 2022 wordt een nieuwe inspectie uitgevoerd.

Er zal onderhoud worden uitgevoerd in Paviljoen Welgelegen aan de installatietechnische onderdelen (brandmeldcentrale en klimaat). Tevens zal binnenschilderwerk worden uitgevoerd in combinatie met herstelwerk lekkage en houtrot. Vervolgens zal er divers onderhoud aan de villa's worden uitgevoerd. Daarnaast worden aan de andere panden kleinere reguliere onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd. Op Houtplein 33 wordt de toegangscontrole vervangen.

Niet-planmatig onderhoud

Het niet-planmatig onderhoud beslaat het noodzakelijke klein onderhoud aan de panden, dat deels structureel plaatsvindt (onderhoud aan cv's, zonweringen, automatische deuren en tuin) en deels op ad hoc basis (wanneer een onvolkomenheid wordt geconstateerd, na melding van storing, of na incidentele inspectie). Storingen in de panden die onder het maincontract vallen, worden ook uit dit budget betaald.

Beheer en onderhoud meerjarig gepland

In onderstaande tabel zijn de beschikbare budgetten, en gerealiseerde uitgaven van vervangingsinvesteringen weergegeven. De kosten in de tabel onder ad e. en f. hebben uitsluitend betrekking op (onderhouds-)kosten aan panden die bij de provincie in bezit zijn. Hierin zijn de kosten voor tijdelijke huisvesting (onder andere servicekosten) niet meegenomen.

Met betrekking tot vervangingsinvesteringen wegen behorende uitvoering van de machinerichtlijn (MRL), vernieuwing van steunpunt Uitgeest, verbouwing van steunpunt Vijfhuizen en energie neutraal maken van de steunpunten en uitrol van intelligente verkeersregelinstallaties (iVRI) is in 2021 in totaal € 7,2 miljoen minder uitgegeven dan begroot door de volgende oorzaken:

De uitgaven voor invoering van de Machinerichtlijn bij Centrale Burgbediening zijn conform begroting gerealiseerd. Voor het project Machinerichtlijn is er vertraging opgetreden als gevolg van voortschrijdend inzicht. Gebleken is dat de in te voeren maatregelen relatief duur zijn in vergelijking met de verbetering van de veiligheid. Om die reden is vertraging opgetreden in de uitvoering en er is een onderzoek gestart naar nut en noodzaak. De uitkomst van dit onderzoek wordt in 2022 verwacht, waarna er opnieuw besluitvorming zal plaatsvinden

Vertraging c.q. uitstel bij verbouwing of vernieuwing van steunpunten.

Verdere uitrol van de intelligente verkeerregelinstallaties iVRI is voorzien in aansluiting op de oplevering van de initiële toezegging in het MIRT en het werkend hebben van gebruikerstoepassingen met een iVRI. De wegbeheerders hebben gezamenlijk geconstateerd dat er nog issues moeten worden opgelost alvorens de iVRI goed gebruikt kan worden. Om die reden is in 2021 nog niet gestart met de verdere uitrol van de iVRI's.

Ten aanzien van vervangingsinvesteringen vaarwegen zijn in de begroting voor meerdere oevertrajecten uitgaven voorzien voor de voorbereiding en uitvoering daarvan. De in 2021 gerealiseerde uitgaven vervangingsinvesteringen vaarwegen zijn in totaal € 12,3 miljoen lager uitgekomen dan begroot. Hiervan heeft een bedrag van € 6,3 miljoen betrekking op projecten die in voorbereiding zijn maar door gebrek aan capaciteit niet in 2021 tot uitvoering zijn gekomen.

Beheer en onderhoud meerjarig gepland (wegen)	**Begroot**	**Besteed**	**Verschil**
A. Vervangingsinvesteringen wegen (PMO)	€ 28.600.000	€ 21.374.415	€ 7.225.585
B. Groot onderhoud gepland	€ 8.732.000	€ 7.396.315	€ 1.335.685
C. Projecten reserve kap. lasten VIK v/h Res. GO	€ 157.000	€ 176.552	-€ 19.552
D. Vast onderhoud wegen	€ 8.406.000	€ 8.013.646	€ 392.354
E. Gebiedscontracten (GBC1 t/m GBC7)	€ 34.533.000	€ 33.452.382	€ 1.080.618
F. Tunnels	€ 6.200.000	€ 6.348.098	-€ 148.098
G. DVM-areaal wegen	€ 2.576.000	€ 2.501.149	€ 74.851
H. Planmatig onderhoud gebouwen	€ 1.242.000	€ 1.091.000	€ 151.000
I. Correctief onderhoud gebouwen	€ 234.000	€ 233.000	€ 1.000
Totaal onderhoud kapitaalgoederen	**€ 90.680.000**	**€ 80.586.557**	**€ 10.093.443**
Waarvan activa met een maatschappelijk nut	**€ 28.600.000**	**€ 21.374.415**	**€ 7.225.585**

Beheer en onderhoud meerjarig gepland (vaarwegen)	**Begroot**	**Besteed**	**Verschil**
A. Vervangingsinvesteringen vaarwegen	€ 18.300.000	€ 6.026.203	€ 12.273.797
B. Projecten reserve kap. lasten v/h Res GO	€ 1.000.000	€ 491.484	€ 508.516
C. Variabel onderhoud vaarwegen	€ 370.000	€ 136.830	€ 233.170
D. Beheer vaarwegen	€ 1.175.000	€ 654.921	€ 520.079
E. Vast onderhoud vaarwegen	€ 4.256.000	€ 4.257.266	-€ 1.266
F. Gebiedscontracten (GBC1/GBC7)	€ 7.022.000	€ 6.779.237	€ 242.763
G. DVM areaal vaarwegen	€ 2.066.000	€ 2.155.616	-€ 89.616
Totaal onderhoud kapitaalgoederen	**€ 34.189.000**	**€ 20.501.557**	**€ 13.687.443**
Waarvan activa met een maatschappelijk nut	**€ 18.300.000**	**€ 6.026.203**	**€ 12.273.797**

4.3 Financiering

Algemeen

De treasuryfunctie omvat alle activiteiten gericht op het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële stromen en de hieraan verbonden risico's.

Het treasurybeleid beslaat de doelstellingen, de richtlijnen en de limieten die voor het uitvoeren van de treasuryfunctie zijn vastgesteld. De wettelijke en provinciale kaders zijn vastgelegd in:

- Wet financiering decentrale overheden (Wet fido);
- Besluit leningsvoorwaarden decentrale overheden;
- Ministeriële regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden;
- Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- Financiële verordening Noord-Holland 2021;
- Financieringsstatuut Provincie Noord-Holland 2020;
- Uitvoeringsrichtlijn Leningen en Garantstellingen Noord-Holland 2020.

In deze wettelijke en provinciale kaders staan onder andere richtlijnen voor het aangaan en verstrekken van leningen en het verlenen van garanties uit hoofde van de publieke taak.

De belangrijkste doelstellingen van het provinciale treasurybeleid zijn:

- Duidelijke richtlijnen voor eenduidige behandeling van aanvragen voor geldleningen en garantstellingen (vanuit publieke taak);
- Zorgen voor de tijdige beschikbaarheid van de nodige financiële middelen;
- Beheersen van financiële risico's;
- Minimaliseren van de kosten bij het beheren van geldstromen en financiële posities.

De provincie Noord-Holland heeft zich bij het uitvoeren van de treasuryfunctie aan de wettelijke kaders en provinciale regelgeving gehouden. Met de keuze voor het integraal schatkistbankieren (besluit Provinciale Staten november 2009) heeft de provincie de risico's van de treasuryfunctie kunnen begrenzen. Immers het debiteurenrisico van deze keuze is nihil, want het geld wordt uitsluitend ondergebracht bij het Rijk.

In het uitvoeren van het treasurybeleid stuurt de provincie daarom op het beheersen van het renterisico en het liquiditeitsrisico. Het renterisico is het risico van een lager financieel resultaat als gevolg van (negatieve) rentefluctuaties. Het liquiditeitsrisico is het risico van wijzigingen in het verloop van inkomsten en uitgaven in afwijking van de planning, waardoor financieringskosten hoger uitvallen.

Liquiditeitsprognoses

De liquiditeitsprognoses genereren informatie over de liquiditeitsbehoefte op de korte, middellange en lange termijn. De prognoses vormen een belangrijke basis voor het uitzetten van tijdelijk beschikbare financiële middelen in deposito's.

In 2021 heeft de provincie geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid tijdelijk overtollige middelen uit te zetten bij Nederlandse gemeenten, waterschappen en provincies, aangezien de liquiditeitsprognose voor de lange termijn dit niet toelaat. Voor het bepalen van de hoogte, de looptijd en het rentepercentage van de te plaatsen deposito's en uitzettingen wordt gebruik gemaakt van liquiditeitsprognoses en renteverwachtingen om de marktconformiteit vast te stellen.

Schatkistbankieren

De staat verzekert met het schatkistbankieren dat met de middelen van de provincie geen onnodige financiële risico's worden gelopen.

Op het aantrekken van middelen, dat via schatkistbankieren niet mogelijk is, wordt hier niet nader ingegaan omdat hiervan in 2021 geen sprake is geweest. Gelet op de lange termijn liquiditeitsprognose zal dit vooralsnog niet nodig zijn.

Renteverwachtingen

Een tweede belangrijke basis is de renteverwachting, die in 2021 ieder kwartaal is opgesteld met 2 rentevisies van verschillende banken en treasuryspecialisten. Deze renteverwachting heeft de provincie geleerd dat de geraadpleegde instanties voor 2022 nog steeds zeer lage renteniveaus verwachten. Besloten is daarom om de vrijkomende deposito's voorlopig op de rekening-courant te laten staan. De provincie had eind 2020 bij de schatkist € 268,58 miljoen in rekening-courant staan. Eind 2021 is het bedrag dat de provincie in rekening-courant heeft staan 144,09 miljoen groot. Uitzettingen bij de schatkist leveren op peildatum 7 januari 2022 bij een deposito van 20 jaar geen rente op (0,0%).

Kasgeldlimiet/renterisiconorm

De Wet fido stelt normen voor de hoogte van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Bij het uitvoeren van het treasurybeleid is de provincie Noord-Holland in 2021 binnen deze normen gebleven. Overschrijding van de kasgeldlimiet was niet aan de orde, omdat in 2021 geen kasgeldleningen nodig waren.

De renterisiconorm is bedoeld om (her)financiering van de meerjarige leningen over de jaren te spreiden. Dit is echter voor de provincie Noord-Holland niet aan de orde geweest, omdat de provincie in 2021 niet over lang vreemd vermogen beschikt.

Berekening Kasgeldlimiet Jaarrekening 2021 (bedragen x € 1.000)				
Stappen (1–4) (bedragen x € 1.000)	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Netto vlottend (+) of Overschot middelen (–)	Ruimte(+)/Overschrijding (-) = (5)-(3)
(1) – (2) = (3)				
Gemiddelde Kw 1	€ 12.810	€ 256.372	€ -243.562	€ 296.522
Gemiddelde Kw 2	€ 12.810	€ 259.761	€ -246.951	€ 299.911
Gemiddelde Kw 3	€ 12.809	€ 258.670	€ -245.861	€ 298.821
Gemiddelde Kw 4	€ 12.862	€ 250.812	€ -237.949	€ 290.909
(4) Gemiddelde van (3)	€ 12.823	€ 256.404	€ -243.581	€ 296.541
Stappen (5–9)	Variabelen			Bedragen
(5)	Kasgeldlimiet			€ 52.960
(6a) = (5>4)	Ruimte onder de kasgeldlimiet			€ 296.541
(6b) = (4>5)	overschrijding van de kasgeldlimiet			Geen overschrijding van de kasgeldlimiet
Berekening kasgeldlimiet (5)				
(7)	Begrotingstotaal ontwerp begroting			€ 756.569
(8)	Percentage regeling			7%
(5) = (7) x (8) / 100	Kasgeldlimiet			€ 52.960

Renteresultaat

De feitelijke realisatie van het treasurybeleid weerspiegelt het renteresultaat van de provincie. In 2021 heeft de provincie rentebaten van bijna € 0,70 miljoen, met name op verstrekte langlopende geldleningen en uitzettingen >1 jaar.

Naast de werkelijke kasstromen uit rentelasten/baten rekent de provincie Noord-Holland op basis van de Financiële verordening Noord-Holland in 2021 geen rente intern door aan taakvelden en activa.

4.4 Bedrijfsvoering

Algemeen

De provincie Noord-Holland is een organisatie van het openbaar bestuur die doeltreffend, doelmatig, rechtmatig, integer, duurzaam en transparant handelen als uitgangspunt heeft.

Om succesvol uitvoering te geven aan alle programma's is een adequaat en efficiënt intern functioneren r een essentiële voorwaarde. De organisatie en bedrijfsvoering van de provincie is ingericht om uitvoering te geven aan de wettelijke taken en het coalitieakkoord.

De gewenste ambtelijke manier van werken is vastgelegd in de visie 'Samen Noord-Holland, op weg naar het nieuwe normaal in 2025'.

Ontwikkelingen die effect hadden op de bedrijfsvoering

Bij de begroting 2021 zijn enkele ontwikkelingen onderkend die zich landelijk en wereldwijd voordeden en waarvan kwantificering van het effect op de bedrijfsvoering nog niet mogelijk was.

Impact Coronavirus op de bedrijfsvoering

Ondanks dat de meeste van onze bestuurlijke en uitvoerende taken doorgang vonden, had decorona pandemie ook in 2021 grote impact op de provincie. Werken en ontmoeten of afstand - dat wil zeggen: veelal online vanuit huis voerde de boventoon.- weDiverse tentoonstellingen en evenementen hebben niet of alleen online plaats kunnen vinden. De aanhoudende en oplaaiende coronapademie, tweede helft 2021, trok een zware wissel op de medewerkers, op de relatie en onderlinge samenwerking met collega's. Vanuit de directie is er veel aandacht besteed aan mogelijkheden van hybride werken – ook voor de situatie dat de coronavirus op de achtergrond geraakt- en naar de vitaliteit van medewerkers.

In 2021 is het Sluis- en Haven Informatiepunt (SHIP) in IJmuiden beperkt open geweest. Ook in het provinciale museum Huis van Hilde zijn de effecten van de coronamaatregelen direct voelbaar geweest: wisselende maatregelen waardoor betrokkenheid van de vele vrijwilligers ook op de proef is gesteld.

Digitalisering en datagedreven werken

In 2021 is gewerkt aan de uitvoering van de ambtelijke digitaliseringsstrategie. Vanuit deze strategie worden organisatorische en technische bouwblokken gerealiseerd voor bestuurlijke datastrategie. Voorbeelden daarvan zijn een opleidingsprogramma voor het gehele managament, gericht op vergoten van 'i-vaardigheden', ontwikkeling van een methode voor het systematisch in kaart brengen van onze datapositie en modernisering van onze IT-omgeving die data-gedreven werken bij de realisatie van onze opgaven ondersteunt.

We lichten er twee thema's uit.

Adoptie en I-slagvaardig leiderschap

Vanuit verschillende projecten hebben adoptieprogramma's plaatsgehad om medewerkers verder te helpen met het digitaal werken. Vanuit het project Digitaal Samenwerken zijn verschillende modules aangeboden om goed te leren werken met de digitale werkplek. Tevens is de leergang 'I-

slagvaardig leiderschap' ontwikkeld, aan de hand waarvan managers binnen de provincie handvatten krijgen aangereikt om kansen als gevolg van digitalisering en data optimaal te benutten. Deze leergang is in het 1e kwartaal van 2022 uitgevoerd.

Cloud & organisatie

Voor haar ICT zet de provincie Noord-Holland in op een transitie naar de cloud. In 2021 is een team ingericht (het cloud competence center) dat de migratie vormgeeft naar de cloud-omgeving van Amazon (AWS). In 2021 is een begin gemaakt met deze migratie. Een groot aantal van de ICT-systemen van de provincie wordt verhuisd naar de AWS-cloud.

Tevens is een nieuwe cloudgebaseerde werkplek in ontwikkeling. In 2022 worden alle medewerkers van de provincie overgezet naar deze nieuwe werkplek.

Communicatie

2021 was mede door corona een jaar waarin fysieke bijeenkomsten vaak niet georganiseerd konden worden. Zowel voor participatiebijeenkomsten als voor gesponsorde evenementen had dit een behoorlijke impact. Daardoor is het hiervoor beschikbare budget voor 2021 niet compleet benut. Dankzij aangepaste sponsorvoorwaarden hebben desondanks veel evenementen toch door kunnen gaan. De sponsorbijdragen zijn onder meer gebruikt voor verduurzaming van evenementen en activiteiten die specifiek gericht zijn op jongeren.

Interne communicatie is, nu iedereen door corona thuiswerkte nog belangrijker geworden. Intranet is hierbij het centrale communicatiekanaal, maar er werd daarnaast ook gebruik gemaakt van onder meer video's, mails van de directie en achtergrondverhalen en interviews over werken in tijden van corona. Als gevolg hiervan is het belang van goed en toegankelijk intranet toegenomen. In 2021 is een start gemaakt met de vernieuwing van het intranet, een project dat in 2022 zal worden afgerond.

Personeel en Organisatie

CAO

Het HRM-beleid is gebaseerd op de cao provinciale sector. In de zomer is een nieuw onderhandelaarsakkoord bereikt met onder meer een structurele salarisstijging van € 50 plus 1,2%. Als waardering voor de getoonde flexibiliteit tijdens de coronacrisis ontvingen medewerkers op 1 september 2021 een eenmalige bruto uitkering van € 750. Daarnaast is interprovinciaal afgesproken dat er een paritair onderzoek komt over facilitering en vergoeding van kosten bij het hybride werken.

Arbeidsmarkt

De arbeidsmarkt is krapper geworden. In 2021 stonden er 10% meer vacatures open dan in 2020 en een groter aantal functies bleek moeilijk vervulbaar, wat zichtbaar werd in de langere doorlooptijd die nodig is bij het vervullen van functies. In IPO-verband zijn voorbereidingen getroffen om de zichtbaarheid van Provincies als aantrekkelijke werkgever te vergroten door het ontwikkelen van een gezamenlijk digitaal platform voor alle provincies. Daarnaast hebben wij in 2021 aandacht besteed aan de profilering van de provincie als aantrekkelijke werkgever. Daartoe zijn de vacatureteksten en de werkenbij-pagina op de website vernieuwd en wordt actiever gebruik gemaakt van LinkedIn.

Ook in 2021 hebben we als Provincie geïnvesteerd in jong talent en zijn er per september 7 trainees gestart.

Arbeidsomstandigheden

Juist in deze coronatijd is veel geïnvesteerd in een gezond werkklimaat, op kantoor én thuis. Naast het verschaffen van thuiswerkmiddelen is er volop aandacht voor het mentale welbevinden van medewerkers door het aanbieden van interactieve online bijeenkomsten over vitaal thuiswerken en hybride werken.

Capaciteitssturing

De in te zetten capaciteit is gebaseerd op een zorgvuldige analyse van de omvang van het werkpakket enerzijds en in de vertaling van dat werkpakket naar consequenties voor de personele bezetting en inhuur anderzijds. In 2021 zijn een aantal plekken die langdurig werden ingevuld door externe medewerkers omgezet naar functies met vaste medewerkers. Het betrof functies op verschillend niveau, bij verschillende sectoren van de directie Beheer & Uitvoering en Concernzaken. De externe medewerkers die werkzaam waren op deze functies hebben de mogelijkheid gehad om te solliciteren op deze functies. In veel gevallen zijn deze externe medewerkers 'verambtelijkt'. Hiermee hebben we bereikt dat het percentage externe inhuur omlaag is gegaan en dat we meer kennis in huis hebben gehaald op kritische functies.

Optimaliseren van kennis en (digitaal) leren in het werk

Naast de inzet op de leerlijn data en technologie is het klassikale leeraanbod waar mogelijk omgezet naar een digitaal aanbod, zodat de kennisontwikkeling van medewerkers ook in coronatijd doorgang kon vinden. Een voorbeeld hiervan is de leerlijn Bestuurlijke effectiviteit. In deze modulair opgebouwde leerlijn staat het vergroten van kennis en inzicht over het werken in een politiek bestuurlijke organisatie centraal. Voor zowel nieuwe als meer ervaren medewerkers biedt deze leerlijn handvatten hoe je als ambtenaar effectief kunt werken voor bestuurders.

Diversiteit en Inclusiviteit

De kern van het D&I-beleid richt zich op het vergroten van de diversiteit van onze medewerkers en het bieden van een veilige werkomgeving voor iedereen. In 2021 zijn we gestart met het vergroten van de bewustwording van vooroordelen. Er zijn workshops georganiseerd en interne D&I-ambassadeurs geworven die het D&I-beleid in de praktijk uitdragen. Bij de werving van trainees is het doel dat minimaal 20% van de deelnemers een niet-westerse achtergrond heeft. Dit jaar is als pilot gebruik gemaakt van een cultuurvrij selectie instrument en is de target gehaald.

In 2021 zijn 5 nieuwe medewerkers ingestroomd in het kader van de participatiewet. Het quotum voor de participatiewet is daarmee voor het eerst niet gehaald (vereist: 39,1 fte, gerealiseerd 32,7 fte). De oorzaak hiervoor is tweeledig. Het door de coronacrisis verplichte thuiswerken en begeleiding op afstand bleken een grote opgave. Ondanks extra inspanningen zijn er 5 medewerkers uitgestroomd. Daarnaast stijgt het percentage van het quotum jaarlijks. Het quotum is gebaseerd op een percentage van de formatie. Door de verambtelijking in 2021 is de formatie tussentijds substantieel gestegen, wat leidde tot een evenredige verhoging van het quotum.

Inkoop

De verruiming van het social returnbeleid met ingang van 2020 heeft ertoe geleid dat het aantal lopende contracten met deze verplichting is gestegen van 41 in 2020 naar 72 in 2021.

De sociale ondernemingen zijn in kaart gebracht. De inkopende organisatie wordt proactief benaderd om op deze wijze sociaal in te kopen of om via de zogeheten voorbehouden opdracht (art 2.82 Aw) een opdracht aan een sociale onderneming te gunnen. Op dit moment wordt deze vorm van sociaal inkopen nog niet door de organisatie toegepast. De organisatie zal hierin de kansen en mogelijkheden nog moeten gaan ontdekken.

Sturing en beheersing

Algemeen

De provincie Noord-Holland heeft de meerjarige ambitie om snel, flexibel en transparant te anticiperen op ontwikkelingen in een in toenemende mate complexer wordende, veranderende en meer digitale / datagedreven omgeving. De ontwikkelingen in de omgeving zijn van invloed op de sturing en beheersing van de provincie. De provincie heeft in 2021 verder gewerkt aan het versterken van haar management control systeem (i.e. alle activiteiten die het management onderneemt om de activiteiten en motivatie van medewerkers in lijn te brengen met de organisatie). Het versterken van dit systeem draagt bij aan het op een beheerste wijze (“in control”) bereiken van de (strategische) provinciale doelstellingen.

Risicomanagement vormt een belangrijk onderdeel van het managementcontrolsysteem. De door PS op 31 januari 2022 vastgestelde kadernota risicomanagement en weerstandsvermogen geeft verder invulling aan het risicomanagement bij de Provincie Noord-Holland.

Rechtmatigheidsverantwoording

De focus van interne beheersing lag de afgelopen jaren, maar zeker ook in 2021, in eerste instantie op de rechtmatigheid. De ingezette lijn om toe te werken naar de situatie waarbij het college van Gedeputeerde Staten over 2022 zelfstandig een rechtmatigheidsverantwoording afgeeft is verder uitgewerkt in 2021. Ter voorbereiding hierop is de (verbijzonderde) interne controle op de rechtmatigheid stevig neergezet in de organisatie. Hiermee is een solide basis gelegd om toe te groeien naar de rechtmatigheidsverantwoording over 2022. Een vervolgambitie is om in de controle de omslag te maken naar een systeem- en datagerichte benadering waarbij wordt gesteund op de procesbeheersing in de eerste lijn.

Financiële Hygiëne

Het programma financiële hygiëne is, conform afspraak, in 2021 afgesloten. Het programma kende een veelheid en verscheidenheid aan onderwerpen. Onder de paraplu van dit programma zijn 5 in 2019 reeds lopende belangrijke projecten/initiatieven (Verbeteren Financiële Informatievoorziening, Financieel Beheer, Planning & Control, Verbijzonderde Interne Controle, Processen Centraal) bij elkaar gebracht. Een belangrijk deel van de ingezette acties is op deze manier succesvol afgerond en verankerd binnen de organisatie. In overleg met de directie en de sector Financiën zijn de nog openstaande acties (her)belegd in de organisatie.

Fiscale processen

De provincie werkt aan het vernieuwen en versterken van haar Tax Control Framework (TCF), conform de eisen die volgen uit het doorontwikkeld horizontaal toezicht van de Belastingdienst. Het TCF wordt verder uitgebouwd met als doel optimale beheersing van de fiscaliteit in de gehele provinciale organisatie. Naar verwachting zal met de Belastingdienst eind 2022 een nieuw convenant worden afgesloten.

Bestuurlijke planning & control cyclus

In 2021 zijn alle met de Staten afgesproken P&C documenten tijdig aangeleverd en besproken. In afstemming met PS is gekeken naar de opbouw van de begroting en het gebruik van indicatoren. De belangrijkste doelstelling bij het herijken van de indicatoren was om de informatiewaarde te vergroten en om te komen tot indicatoren die behulpzaam zijn bij het sturen op de realisatie van gestelde doelen. De verbeterslag is verwerkt in de begroting 2022.

Kosten bedrijfsvoering

Binnen de begroting en de rekening worden de capaciteitskosten toegerekend aan de begrotingsprogramma's en taakvelden. Dit betreft de totaal ingezette capaciteit inclusief extern ingehuurde capaciteit volgens het capaciteitssturingsbeleid.

Alle kosten van capaciteit worden verzameld bij de sectoren en vervolgens over de programma's verdeeld op basis van begrote capaciteitsinzet. Daarmee wordt de inzet toegeschreven aan de opgave(n) waar de provincie voor staat.

Toerekening capaciteitskosten

De capaciteit wordt ingezet voor de realisatie van investeringen (balans) en begrotingsprogramma's. Onderstaand overzicht toont de toedeling van de capaciteitskosten naar de verschillende begrotingsprogramma's en investeringen in miljoen €.

Capaciteitskosten naar programma/investering

Capaciteitskosten In miljoen €	Ontwerp begroting	Actuele begro-ting	Begroot toereke-nings-percen-tage %	Toegerekend in jaar-rekening	Gerealiseerd toerekenings-percentage %	Verschil Begroot Gerealiseerd Min is voordelig
1 – Openbaar Bestuur	9,5	9,8	8,30%	9,3	8,12%	n.v.t.
2 - Klimaat en Milieu	4,9	6,1	5,18%	6,0	5,23%	n.v.t.
3 – Ruimte en Water	9,6	10,3	8,68%	10,1	8,82%	n.v.t.
4 – Bereikbaarheid	23,8	26,1	22,06%	27,1	23,74%	n.v.t.
5 – Groen	6,3	10,3	8,72%	10,1	8,83%	n.v.t.
6 – Economie, Cultuur en Welzijn	4,1	5,1	4,29%	4,9	4,29%	n.v.t.
7 – Financiën en Bedrijfsvoering	49,7	50,1	42,33%	46,3	40,52%	n.v.t.
8 – Economisch herstel en Duurzaamheid	0,0	0,5	0,44%	0,5	0,45%	n.v.t.
Totaal programma's	**107,9**	**118,3**	**100%**	**114,3**	**100%**	**-4,0**
Naar investeringen*	15,7	15,3	n.v.t.	12,3	n.v.t.	-3,0
Totale capaciteitskosten	**123,5**	**133,6**		**126,6**		**-7,0**

In 2021 zijn € 7,0 miljoen minder capaciteitskosten uitgegeven dan begroot

In de analyse zien we dat € 3 miljoen minder capaciteitskosten worden toegerekend aan investeringen dan begroot. In de begroting 2022 heeft daarvoor al een bijstelling plaatsgevonden, omdat we zien dat dit effect structureel is. De komende jaren verschuiven de kosten meer naar onderhoud wat ten laste komt van de exploitatie.

Capaciteitskosten naar soort

	Begroot	Gerealiseerd	Verschil (min is voordelig)
Loonkosten	106,5	97,8	-8,7
Inhuur	21,6	24,6	3,0
Overige kosten	5,5	4,2	-1,3
Totaal	133,6	126,4	-7,0

In de tabel hierboven is een uitsplitsing gemaakt van de totale capaciteitskosten naar kostensoorten.

In deze tabel is zichtbaar dat in totaal minder is uitgegeven aan loonkosten en meer aan inhuur dan begroot. Per saldo is op deze twee posten een voordelig verschil van € 5,7 miljoen aanwezig. De oorzaak hiervan is de krappe arbeidsmarkt. Hierdoor konden vacatures moeilijker worden vervulden moesten hogere kosten voor inhuur worden gemaakt dan begroot. Ten opzichte van 2020 is de inhuur door verambtelijking wel gedaald van € 33,3 miljoen in 2020 naar € 24,6 miljoen in 2021.

Een onderuitputting van € 1,3 miljoen heeft betrekking op de overige kosten. Dit betreft onder andere opleidingskosten en reiskosten. Bij deze onderuitputting speelde waarschijnlijk de coronapandemie nog steeds een rol, waardoor opleidingsmogelijkheden minder werden benut en er minder werd gereisd.

Omdat onderliggend in de organisatie het toerekeningspercentage wordt verfijnd tot het niveau van organisatorische eenheden op directieniveau, kan het gerealiseerde toerekeningspercentage als gevolg hiervan iets afwijken van het begrote toerekeningspercentage. Omdat de grootste verschillen tussen de begrote en gerealiseerde capaciteitskosten met name te vinden zijn bij directies waarvan de kosten landen op het programma bereikbaarheid en bij overhead in het programma financiën en bedrijfsvoering, zien we daar ook de grootste procentuele verschillen in de toerekeningspercentages.

4.5 Verbonden partijen

Algemeen

De verbonden partijen van de provincie Noord-Holland bestaan uit de provinciale deelnemingen (A), de gemeenschappelijke regelingen waaraan we deelnemen (B) en een aantal overige rechtspersonen waarmee een financieel belang en een bestuurlijk belang is gemoeid (C).

A. Deelnemingen

Naar hun aard kunnen deelnemingen worden onderscheiden in de categorieën (voormalige) nutsbedrijven, regionale ontwikkelingsmaatschappijen, beleggingen en overige.

De deelnemingen in de (voormalige) nutsbedrijven (PWN, Alliander, Afvalzorg) zijn in het verleden ontstaan doordat werd geoordeeld dat het publieke belang het best kan worden behartigd door een bestaande activiteit buiten de provinciale organisatie te plaatsen.

Bij ontwikkelingsmaatschappijen is sprake van activiteiten die gezamenlijk met andere publieke en/of private partijen worden uitgevoerd ter behartiging van publieke belangen op economisch of ruimtelijke ordening gebied . Voorbeelden hiervan zijn Schiphol Area Development Company (SADC), Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord, Zeestad en PolanenPark.

De deelnemingen met een beleggingskarakter in de Bank Nederlandse Gemeenten en de Nederlandse Waterschapsbank dienen geen direct provinciaal belang, maar worden aangehouden vanwege het geringe risico en het hoge rendement.

Recreatie Noord-Holland is een uitvoeringsorganisatie waarin de provincie deelneemt en die als doel heeft het beheren en onderhouden van gebieden van een aantal recreatieschappen.

Naast de hiervoor genoemde situaties kan voor nieuwe participaties worden gekozen bij nieuw te ontwikkelen activiteiten die het publieke belang behartigen. Voorbeelden hiervan zijn een viertal fondsen (ROM InWest, PDENH, INH en LSFA), actief op het gebied van duurzaamheid, innovatieve bedrijven dan wel life sciences.

B. Gemeenschappelijke regelingen

De provincie is actief in een aantal recreatieschappen in het kader van landschapsbeheer en het creëren van recreatievoorzieningen.

De Randstedelijke Rekenkamer is een gemeenschappelijke regeling en oefent voor de provincies Flevoland, Utrecht, Zuid-Holland en Noord-Holland de wettelijk verplichte rekenkamerfunctie uit.

Het Openbaar lichaam Waddenfonds is een gemeenschappelijke regeling tussen de provincies Noord-Holland, Groningen en Fryslân.

De provincie neemt deel aan een viertal omgevingsdiensten. Dat betreft gemeenschappelijke regelingen tussen de provincie en een aantal gemeenten in de provincie Noord-Holland. De Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek is een gemeenschappelijke regeling tussen de provincie Noord-Holland, de provincie Flevoland en een aantal gemeenten in beide provincies.

C. Overige verbonden partijen

De provincie is lid van de vereniging Interprovinciaal Overleg (IPO). Met deze samenwerking wordt beoogd de condities waaronder provincies werken te optimaliseren en provinciale vernieuwingsprocessen te stimuleren.

De provincie is in 2019 lid geworden van de Coöperatieve vereniging samenwerkingsverband DOVA, ter behartiging van de belangen op het gebied van openbaar vervoer.

De provincie is betrokken bij een aantal stichtingen. Stichtingen worden als verbonden partij opgenomen als door de provincie een bestuurder wordt benoemd en er sprake is van jaarlijkse financiële bijdragen aan die stichting. Daarmee wordt een ruime invulling gegeven aan de definitie van verbonden partijen.

De stichtingen die het betreft zijn:

- Stichting Gooisch Natuurreservaat
- Stichting bevordering kwaliteit leefomgeving Schipholregio
- Stichting Projectbureau Masterplan Noordzeekanaalgebied
- Stichting administratiekantoor Aandelen Zeehaven IJmuiden
- Stichting Voorbereiding Pallas-reactor

Het fonds Nazorg gesloten stortplaatsen provincie Noord-Holland is op grond van de Wet milieubeheer tot stand gekomen als publiekrechtelijk rechtspersoon. Doel is het beheren van de gelden in het fonds, opdat deze gelden worden gebruikt ter dekking van de kosten van de eeuwigdurende nazorg van gesloten stortplaatsen.

Sturen op bijdrage aan provinciale doelen

De provincie stuurt actief op de bijdrage van een verbonden partij aan de provinciale doelen. De beleidsmatige afweging of continuering van participatie in bestaande verbonden partijen wenselijk is, komt aan de orde bij de vierjaarlijkse evaluatie van de verbonden partij. Naast (her)definiëring van het publieke belang zal voor elke verbonden partij, zowel bij het aangaan van de verbintenis als bij de periodieke evaluatie, worden getoetst of deze bijdraagt aan realisatie van beleidsdoelstellingen. Vanuit bedrijfseconomisch perspectief zal beoordeeld worden of de bedrijfsvoering van de verbonden partij voldoende zakelijk is. In alle gevallen wordt periodiek de beleidsmatige afweging gemaakt om betrokken te blijven of te zijn bij activiteiten die de verbonden partij verricht.

Invulling aandeelhouders- en commissarisrol

Er is voor gekozen de belangen van de provincie bij de deelnemingen primair via de aandeelhoudersrol te behartigen. De aandeelhoudersrol is geplaatst in de portefeuille van de gedeputeerde die ook belast is met het beleidsveld. Om het benodigde contact met de belangrijkste deelnemingen te hebben, worden door het jaar heen verschillende afstemmingsoverleggen gehouden tussen de portefeuillehouder en bestuurders van de onderneming.

Voor de overige aspecten van invulling van de aandeelhoudersrol wordt verwezen naar de Kadernota verbonden partijen 2020 (hyperlink).

Relevante ontwikkelingen verbonden partijen

De volgende wijzigingen hebben in 2021 plaatsgevonden op het gebied van de verbonden partijen:

- De aandeelhouders van de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij voor het Noordzeekanaalgebied N.V. i.l. hebben in december 2021 besloten deze vennootschap te ontbinden. Het vermogen van de vennootschap zal worden vereffend. De borgstelling ten behoeve van het project Hoogtij verstrekt aan de BNG Bank N.V. is komen te vervallen en de tussen de aandeelhouders daaruit voortvloeiende regresovereenkomst is beëindigd;

- Medio 2021 hebben GS besloten een besloten om een verkenning uit te voeren naar de vraag of en zo ja hoe een vervreemding van de aandelen in Recreatie Noord-Holland N.V. is te realiseren;

- Per 7 oktober 2021 is de InWest Regio B.V. (ROM) opgericht. De provincie Noord-Holland is 30,8% aandeelhouder in deze ROM. De ROM heeft als doel om binnen de provincie bij te dragen aan het versterken de positie en de internationale concurrentie kracht van de regio en het realiseren van de transitieopgaven op energie en aan circulariteit.

- Inovatiefonds Noord-Holland B.V. (INH) heeft ook in 2021 de Corona Overbruggingsleningen (COL-fonds) uitgevoerd voor de provincie Noord-Holland. Er zijn op dit moment gesprekken gaande met de nieuw opgerichte ROM om het COL-fonds hierin onder te brengen. Daarnaast heeft INH voor het Proof-of-Concept fonds € 3 miljoen aan React-EU middelen ontvangen als aanvulling op het bestaande fondsvermogen.

- De aandeelhouders van Alliander hebben in december 2021 een converteerbare lening van totaal € 600 miljoen verstrekt aan Alliander. Conform het provinciale aandelenbelang heeft de provincie Noord-Holland hiervan € 55 miljoen verstrekt.

Uitgaven

De lasten voor de verbonden partijen zijn terug te vinden in verschillende programma's. De lasten (rentelasten) voor de deelnemingen in SADC en Zeehaven IJmuiden staan in programma 6 'Economie, cultuur en welzijn' onder operationeel doel 6.5.1.

De bijdragen aan de recreatieschappen zijn opgenomen in programma 5 onder operationeel doel 5.2.2. De bijdragen aan de omgevingsdiensten zijn opgenomen onder operationeel doel 2.1.5. De bijdragen van de provincie aan het Interprovinciaal Overleg zijn verdeeld over de programma's op basis van de kerntaak waarvoor het IPO deze middelen inzet.

Inkomsten

In 2021 ontvingen wij circa € 14,3 miljoen aan dividend. In 2020 is een bedrag ontvangen van ca. € 12,6 miljoen. Zie hiervoor het overzicht van de ontvangen bedragen per deelneming. De ontvangen dividenden worden gebruikt als algemeen dekkingsmiddel.

Leningen en garantstellingen verstrekt aan verbonden partijen

Aan een aantal provinciale verbonden partijen zijn bij oprichting of bij een latere financieringsbehoefte, leningen dan wel garanties verstrekt, namelijk:

- De in het verleden met PolanenPark afgesloten leningovereenkomst voor een maximum bedrag van € 23 miljoen is medio 2016 afgelost. De aandeelhouders in PolanenPark staan

sindsdien naar rato garant voor een bancaire lening van PolanenPark van € 20 miljoen. Voor de provincie betekent dit een garantstelling van maximaal € 8 miljoen.

- Aan Zeehaven IJmuiden is in 2011 een lening verstrekt van € 0,6 miljoen. Deze lening is in 2021 verlengt tot 2026.
- De aandeelhouders van Regionale Ontwikkelingsmaatschappij voor het Noordzeekanaalgebied N.V. i.l. hebben in december 2021 besloten deze vennootschap te ontbinden. Het vermogen van de vennootschap zal worden vereffend. De borgstelling ten behoeve van het project Hoogtij verstrekt aan de BNG Bank N.V. is komen te vervallen en de tussen de aandeelhouders daaruit voortvloeiende regresovereenkomst is beëindigd.
- Aan de Stichting Voorbereiding Pallas-reactor is een subsidie in de vorm van een rentedragende geldlening van € 40 miljoen verleend voor de activiteiten in de voorbereidingsfase van de Pallas-reactor.
- Aan SADC (Schiphol Area Development Company) is in 2018 een kredietfaciliteit van in totaal € 13,5 miljoen verstrekt door de vier aandeelhouders; voor de provincie derhalve € 3,375 miljoen. Ultimo 2021 is in totaal een bedrag van € 0,625 miljoen bij de provincie opgenomen onder deze faciliteit.
- Aan Alliander is in december 2021 een converteerbare lening van € 55 miljoen verstrekt voor de oplopende investeringen in de energietransitie.

Risico's verbonden aan verbonden partijen

De financiële risico’s gerelateerd aan verbonden partijen zijn als volgt weer te geven (zie tevens de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing):

Gestort aandelenkapitaal bij deelnemingen

Een aandeelhouder in een vennootschap (deelneming) heeft een bedrag betaald voor de aandelen. In het geval dat de vennootschap slechte resultaten behaalt, kan sprake zijn van (gedeeltelijk) verlies van dit bedrag. Dit dient dan op de provinciale balans te worden gecorrigeerd.

Dividendopbrengsten van deelnemingen
Als een deelneming winsten behaalt, kan een deel van die winst als dividend worden uitgekeerd aan de aandeelhouders. Deze mogelijke dividenden zijn onzeker, doordat pas na afloop van een boekjaar blijkt of het verwachte resultaat is behaald.

De provincie dekt in het weerstandsvermogen het risico af dat 25% van het verwachte dividend niet wordt uitgekeerd.

Verstrekte leningen aan verbonden partijen
Zowel aan een aantal deelnemingen als aan enkele overige verbonden partijen zijn leningen verstrekt. Voor een deel van de verstrekte leningen heeft een dotatie aan het weerstandsvermogen plaatsgevonden in verband met het risico van niet-terugbetaling.

Verstrekte garanties aan verbonden partijen
Zowel ten behoeve van deelnemingen als van overige verbonden partijen zijn garanties/borgstellingen afgegeven. Voor een deel van de verstrekte bedragen heeft een dotatie aan het weerstandsvermogen plaatsgevonden, voor het geval een beroep wordt gedaan op deze garanties/borgstellingen.

Deze risico's zijn in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing opgenomen als Financieringsrisico's, Beleidsrisico's of als Risico's Verbonden Partijen.

Deelnemingen

Alliander N.V.

			2020	2021
Vestigingsplaats	Arnhem	Eigen vermogen	4.328.000.000	4.470.000.000
Nominale waarde aandelen	€ 62.654.400	Vreemd vermogen	5.094.000.000	5.739.000.000
% belang	9,16	Resultaat	224.000.000	242.000.000
Programma	Klimaat en Milieu (2.1.1)	Dividend	10.400.000	8.591.000

Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA
Publiek doel	Energievoorziening
Eventuele ontwikkelingen/risico's	in december 2021 een lening van € 55 miljoen verstrekt aan Alliander

N.V. Afvalzorg Holding

			2020	2021
Vestigingsplaats	Haarlem	Eigen vermogen	€72.235.000	€73.934.000
Nominale waarde aandelen	€ 12.600.000	Vreemd vermogen	€138.868.000	€160.565.000
% belang	90	Resultaat	€7.191.000	€3.040.000
Programma	Klimaat en Milieu (2.1.1)	Dividend	€1.125.000	€1.125.000

Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA
Publiek doel	Efficiënt gebruik stortplaatsen
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

N.V. Provinciaal Waterleidingbedrijf Noord-Holland (PWN)

			2020	2021
Vestigingsplaats	Velserbroek	Eigen vermogen	€249.064.000	€258.189.000
Nominale waarde aandelen	€ 6.806.703	Vreemd vermogen	€527.997.000	€523.897.000
% belang	100	Resultaat	€8.436.000	€9.316.000
Programma	Ruimte en Water (3.5.2)	Dividend	€630.573	€602.620

Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA
Publiek doel	Drinkwatervoorziening en natuurbeheer
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

Recreatie Noord-Holland N.V. (RNH)

			2020	2021
Vestigingsplaats	Haarlem	Eigen vermogen	€3.094.710	€2.999.303
Nominale waarde aandelen	€ 370.000	Vreemd vermogen	€1.677.417	€1.788.679
% belang	100	Resultaat	€14.966	€-95.407
Programma	Groen (5.2.2)	Dividend		

Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA
Publiek doel	Beheer en onderhoud recreatiegebieden
Eventuele ontwikkelingen/risico's	GS hebben in 2021 besloten om een verkenning uit te voeren naar de vraag of en zo ja hoe een vervreemding van de aandelen in RNH is te realiseren.

Schiphol Area Development Company N.V. (SADC)

			2020	2021
Vestigingsplaats	Schiphol	Eigen vermogen	€ 116.330.000	€ 120.549.000
Nominale waarde aandelen	€ 3.424.680	Vreemd vermogen	€ 26.066.000	€ 24.348.000
% belang	25	Resultaat	€ 4.504.000	€ 4.219.000
Programma	Economie, Cultuur en Welzijn (6.1.1)	Dividend	0	0

Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA, Voordracht lid RvC
Publiek doel	Gebiedsontwikkeling en uitgifte gronden. Marketing en acquisitie.
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

Regionale Ontwikkelmaatschappij voor het Noordzeekanaalgebied (RON)

			2020	2021
Vestigingsplaats	Zaanstad	Eigen vermogen	€7.475.000	€3.929.000
Nominale waarde aandelen	€ 787.500	Vreemd vermogen	€38.991.000	€10.780.000
% belang	33,30	Resultaat	€1.351.000	€7.954.000
Programma	Economie, Cultuur en Welzijn (6.1.1)	Dividend		€2.833.333

Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA
Publiek doel	Ontwikkeling Noordzeekanaalgebied
Eventuele ontwikkelingen/risico's	De RON is op 23 december 2021 ontbonden. Het vermogen wordt thans vereffend. De ten behoeve van het project Hoogtij verstrekte borgstelling aan de BNG Bank is komen te vervallen en in het verlengde daarvan is de tussen de aandeelhouders gesloten regresovereenkomst inzake deze borgstelling geëindigd. Er heeft 2021 in een dividenduitkering ad €2.833.333 plaatsgevonden en een terugstorting van agio van €1.000.000. Er zal nog een liquidatie uitkering volgens als de vereffening is afgerond.

Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord N.V. (NHN)

			2020	2021
Vestigingsplaats	Alkmaar	Eigen vermogen	€1.168.629	€1.238.631
Nominale waarde aandelen	€ 26.460	Vreemd vermogen	€2.616.648	€2.747.526
% belang	49	Resultaat	€291.472	€70.002
Programma	Economie, Cultuur en Welzijn (6.1.1)	Dividend		
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA, Voordracht voorzitter RvC			
Publiek doel	Ontwikkeling Economie			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

PolanenPark B.V.

			2020	2021
Vestigingsplaats	Haarlem	Eigen vermogen	190.125	251.391
Nominale waarde aandelen	€ 7.200	Vreemd vermogen	3.194.121	2.471.160
% belang	40	Resultaat	102.145	61.266
Programma	Economie, Cultuur en Welzijn (6.1.1)	Dividend	0	0
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA			
Publiek doel	Ontwikkeling bedrijventerrein			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

PolanenPark C.V.

			2020	2021
Vestigingsplaats	Schiphol	Eigen vermogen	4.890.586	5.169.645
Nominale waarde aandelen	€ 7.200	Vreemd vermogen	12.013.638	10.551.970
% belang	40	Resultaat	549.420	278.950
Programma	Economie, Cultuur en Welzijn (6.1.1)	Dividend	240.000	
Bestuurlijk belang	Stemrecht VvV			
Publiek doel	Ontwikkeling bedrijventerrein			
Eventuele ontwikkelingen/risico's	In 2020 heeft een winstuitkering vanuit de CV aan de provincie plaatsgevonden ten bedrage van € 240.000.			

Zeehaven IJmuiden N.V.

			2020	2021
Vestigingsplaats	IJmuiden	Eigen vermogen	25.360.000	26.954.000
Nominale waarde aandelen	€ 408.402	Vreemd vermogen	36.022.000	32.561.000
% belang	8,40	Resultaat	1.040.000	1.742.000
Programma	Economie, Cultuur en Welzijn (6.1.1)	Dividend	24.500	24.500

Bestuurlijk belang	Benoeming bestuurslid beherende stichting
Publiek doel	Ontwikkeling haven en economie
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

Zeestad Beheer B.V.

			2020	2021
Vestigingsplaats	Den Helder	Eigen vermogen	€ 18.000	€ 18.000
Nominale waarde aandelen	€ 9.000	Vreemd vermogen	€ 0	€ 0
% belang	50	Resultaat	€ 0	€ 0
Programma	Ruimte en Water(3.1.1)	Dividend		

Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA
Publiek doel	Stadsvernieuwing Den Helder
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

Zeestad C.V.

			2020	2021
Vestigingsplaats	Den Helder	Eigen vermogen	€ 0	€ 0
Nominale waarde aandelen	€ 6.900.000	Vreemd vermogen	€ 48.373.000	€ 61.176.969
% belang	49	Resultaat	€ 0	€ 0
Programma	Ruimte en Water (3.1.2)	Dividend		

Bestuurlijk belang	Stemrecht VvV
Publiek doel	Stadsvernieuwing Den Helder
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

			2020	2021
Vestigingsplaats	Den Haag	Eigen vermogen	€ 5.097.000.000	€5.062.000.000
Nominale waarde aandelen	€ 1.525.875	Vreemd vermogen	€ 155.262.000.000	€143.995.000.000
% belang	1,10	Resultaat	€ 221.000.000	€236.000.000
Programma	Financiën en bedrijfsvoering (8.1.1)	Dividend	€775.144	€1.104.734

Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA
Publiek doel	Belegging
Eventuele ontwikkelingen/risico's	In oktober 2021 heeft de BNG alle (gereserveerde dividend) bedragen over 2019 en 2020 uitgekeerd.

Nederlandse Waterschapsbank N.V. (NWB)

			2020	2021
Vestigingsplaats	Den Haag	Eigen vermogen	€ 1.827.000.000	€1.902.000.000
Nominale waarde aandelen	€ 11.845	Vreemd vermogen	€105.055.000.000	€94.117.000
% belang	0,2	Resultaat	€81.000.000	€121.000.000
Programma	Financiën en bedrijfsvoering (8.1.1)	Dividend	€97.708	€79.943

Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA
Publiek doel	Belegging
Eventuele ontwikkelingen/risico's	In oktober 2021 heeft de NWB alle (gereserveerde dividend) bedragen over 2019 en 2020 uitgekeerd.

Life Sciences Fund Amsterdam B.V.

			2020	2021
Vestigingsplaats	Amsterdam	Eigen vermogen	€11.916.957	
Nominale waarde aandelen	€ 36.038	Vreemd vermogen	€27.511	
% belang	16,90	Resultaat	-€1.491.530	
Programma	Economie, Cultuur en Welzijn (6.1.2)	Dividend		
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA			
Publiek doel	Ontwikkeling economie			
Eventuele ontwikkelingen/risico's	Mate van revolverendheid: 100% Fondsomvang: €10 miljoen			

Participatiefonds Duurzame Economie Provincie Noord-Holland B.V.

			2020	2021
Vestigingsplaats	Haarlem	Eigen vermogen	€31.022.452	€39.309.325
Nominale waarde aandelen	€ 1	Vreemd vermogen	€2.245.165	€5.677.900
% belang	100	Resultaat	€-499.880	€-2.425.557
Programma	Economie, Cultuur en Welzijn (6.1.2)	Dividend		
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA			
Publiek doel	Stimuleren duurzame economie			
Eventuele ontwikkelingen/risico's	Mate van revolverendheid: 100%. Fondsomvang: €85 miljoen.			

Innovatiefonds Noord-Holland B.V.

			2020	2021
Vestigingsplaats	Amsterdam	Eigen vermogen	€5.091.675	€6.241.981
Nominale waarde aandelen	€ 8.000	Vreemd vermogen	€100.508	€483.993
% belang	50	Resultaat	€161.297	€1.150.306
Programma	Economie, Cultuur en Welzijn (6.1.2)	Dividend		
Bestuurlijk belang	stemrecht AvA			
Publiek doel	Het beschikbaar stellen van financiering aan kleine en middelgrote ondernemingen teneinde (innovatieve) projecten te stimuleren binnen de provincie.			
Eventuele ontwikkelingen/risico's	Mate van revolverendheid: 100%			

SolaRoad B.V.

			2020	2021
Vestigingsplaats	Delft	Eigen vermogen	€261.542	€97.970
Nominale waarde aandelen	€ 400	Vreemd vermogen	€162.409	€119.422
% belang	40	Resultaat	-€103.949	-€163.572
Programma	Klimaat en Milieu (2.1.1)	Dividend		
Bestuurlijk belang	stemrecht AvA			
Publiek doel	Verduurzaming van de energiesector			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

InWest Regio B.V. (ROM)

			2020	2021
Vestigingsplaats	Amsterdam	Eigen vermogen		
Nominale waarde aandelen	€ 40.000	Vreemd vermogen		
% belang	30,8	Resultaat		
Programma	Economie, Cultuur en Welzijn (6.1.2)	Dividend		
Bestuurlijk belang	Stemrecht AvA			
Publiek doel	De vennootschap heeft als doel om binnen het werkgebied bij te dragen aan het versterken van de positie en de internationale concurrentiekracht van de regio Noord-Holland en Nederland en aan het realiseren van de transitieopgaven op energie en circulariteit door onder andere het beschikbaar stellen van financiering, adviseren en begeleiden van ondernemingen, stimuleren en faciliteren va innovatie, etc.			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

Gemeenschappelijke regelingen

Recreatieschap Spaarnwoude

			2020	2021
Vestigingsplaats	Haarlem	Bijdrage Provincie NH	€ 2.653.301	€ 2.722.287
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)	33,33%	Eigen vermogen	€ 16.744.587	€ 15.095.472
Programma	Groen (5.2.2)	Vreemd vermogen	€ 2.432.447	€ 3.538.271
		Resultaat	-€ 885.108	-€ 1.093.430
Bestuurlijk belang	Portefeuillehouder Recreatie en Toerisme is lid van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur. 1 lid van Provinciale Staten is lid van het algemeen bestuur			
Publiek doel	Beheer recreatiegebied.			
Eventuele ontwikkelingen/risico's				

Recreatieschap Groengebied Amstelland

			2020	2021
Vestigingsplaats	Amstelveen	Bijdrage Provincie NH	€ 920.593	€ 944.528
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)	14,28%	Eigen vermogen	€ 3.837.909	€ 1.720.949
Programma	Groen (5.2.2)	Vreemd vermogen	€ 2.293.018	€ 3.230.874
		Resultaat	-€ 66.070	-€ 108.167

Bestuurlijk belang	Portefeuillehouder Recreatie en Toerisme is lid van het algemeen bestuur
Publiek doel	Beheer recreatiegebied.
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

Recreatieschap Twiske-Waterland

			2020	2021
Vestigingsplaats	Haarlem	Bijdrage Provincie NH	€ 1.389.798	€1.425.932
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)	21,5%	Eigen vermogen	€ 5.151.202	€ 5.091.543
Programma	Groen (6.2.2)	Vreemd vermogen	€ 391.886	€ 468.982
		Resultaat	€ 71.587	€ 120.345

Bestuurlijk belang	Portefeuillehouder Recreatie en Toerisme is lid van het algemeen bestuur
Publiek doel	Beheer recreatiegebied.
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

Recreatieschap Alkmaarder- en Uitgeestermeer

			2020	2021
Vestigingsplaats	Haarlem	Bijdrage Provincie NH	€ 802.656	€ 818.950
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)	12,5%	Eigen vermogen	€ 1.858.494	€ 1.760.722
Programma	Groen (5.2.2)	Vreemd vermogen	€ 425.210	€ 907.202
		Resultaat	- € 313.978	€ 353.586

Bestuurlijk belang	Portefeuillehouder Recreatie en Toerisme is lid van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur
Publiek doel	Beheer recreatiegebied.
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

Recreatieschap Plassenschap Loosdrecht e.o.

			2020	2021
Vestigingsplaats	Utrecht	Bijdrage Provincie NH	€ 542.700	€ 442.936
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)	16,67%	Eigen vermogen	€ 1.781.192	
Programma	Groen (5.2.2)	Vreemd vermogen	€ 2.696.701	
		Resultaat	€ 274.193	

Bestuurlijk belang	Portefeuillehouder Recreatie en Toerisme is lid van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur (wordt Plassenraad genoemd). 1 lid van Provinciale Staten is lid van het algemeen bestuur.
Publiek doel	Beheer recreatiegebied.
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

Beheersregeling Amstel

			2020	2021
Vestigingsplaats	n.v.t.	Bijdrage Provincie NH		
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 0	
Programma	Bereikbaarheid (4.3.1)	Vreemd vermogen	€ 0	
		Resultaat	€ 0	

Bestuurlijk belang	Door de beheerregeling is het beheer bij 1 provincie, de provincie Noord-Holland, belegd.
Publiek doel	Beheer van de Amstel is overgedragen van de provincie aan het Hoogheemraadschap Amstel Gooi en Vechtstreek.
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

Randstedelijke rekenkamer

			2020	2021
Vestigingsplaats	Amsterdam	Bijdrage Provincie NH	€ 361.871	€ 370.800
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)	25%	Eigen vermogen	€ 492.987	€ 527.706
Programma	Openbaar bestuur (1.1.1)	Vreemd vermogen	€ 557.413	€ 519.651
		Resultaat	€ 51.094	0

Bestuurlijk belang	De gemeenschappelijke regeling is aangegaan om gezamenlijk op een effectieve en efficiënte wijze de wettelijke opdracht voor het instellen van een rekenkamer vorm en inhoud te kunnen geven.
Publiek doel	Rekenkamerfunctie
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

Waddenfonds

			2020	2021
Vestigingsplaats	Leeuwarden	Bijdrage Provincie NH		
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)	33,33%	Eigen vermogen	€122.217.520	€ 107.522.102
Programma	Groen (5.3.3)	Vreemd vermogen	€65.949.882	€ 78.546.928
		Resultaat	€4.866.690	€ 6.536.675

Bestuurlijk belang	Portefeuillehouder Water is lid van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur. 2 leden Provinciale Staten nemen deel aan het algemeen bestuur
Publiek doel	Beheren en besteden Waddenfonds
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

Omgevingsdienst Flevoland & Gooi- en Vechtstreek

			2020	2021
Vestigingsplaats	Lelystad	Bijdrage Provincie NH	€ 924.833	€ 582.972
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)	4,24	Eigen vermogen	€ 1.330.865	
Programma	Klimaat en Milieu (2.2.2)	Vreemd vermogen	€ 5.121.157	
		Resultaat	€ 555.603	

Bestuurlijk belang	Portefeuillehouder Toezicht houden op de omgevingsdiensten OD NHN en OFGV is lid van het algemeen bestuur.
Publiek doel	Vergunningverlening en handhaving milieutaken.
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

			2020	2021
Vestigingsplaats	Zaandam	Bijdrage Provincie NH	€15.544.000	€ 18.230.000
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)	20%	Eigen vermogen	€ 3.254.000	€ 4.010.000
Programma	Klimaat en Milieu (2.2.2)	Vreemd vermogen	€ 18.672.000	€ 18.534.000
		Resultaat	€ 194.000	€ 832.000

Bestuurlijk belang	Gedeputeerde Milieu is lid van het DB en AB. Plaatsvervanger is tevens lid van het AB.
Publiek doel	Vergunningverlening en handhaving milieutaken.
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

			2020	2021
Vestigingsplaats	Hoorn	Bijdrage Provincie NH	€9.073.281	€ 8.809.892
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)	30%	Eigen vermogen	€ 5.765.771	5.977.742
Programma	Klimaat en Milieu (2.2.2)	Vreemd vermogen	€ 9.443.491	€5.326.310
		Resultaat	€ 2.797.454	€2.111.560

Bestuurlijk belang	Portefeuillehouder; Toezicht houden op de omgevingsdiensten OD NHN en OFGV en is lid van het algemeen bestuur en dagelijks bestuur.
Publiek doel	Vergunningverlening en handhaving milieutaken.
Eventuele ontwikkelingen/risico's	Voor 2021 zijn er extra middelen beschikbaar gesteld voor de VTH-plustaken in verband met de uitvoering van de Wet natuurbescherming waaronder stikstof

Omgevingsdienst IJmond

			2020	2021
Vestigingsplaats	Beverwijk	Bijdrage Provincie NH	€883.492	€ 897.013
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)	13%	Eigen vermogen	€ 861.194	€ 648.213
Programma	Klimaat en Milieu (2.2.2)	Vreemd vermogen	€ 10.410.251	€ 11.095.048
		Resultaat	€ 471.047	€ 160.362

Bestuurlijk belang	Gedeputeerde Milieu is lid van het AB.
Publiek doel	Vergunningverlening en handhaving milieutaken.
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

Privaatrechtelijke rechtspersonen

Interprovinciaal overleg (vereniging IPO)

			2020	2021
Vestigingsplaats	Den Haag	Bijdrage Provincie NH	€ 1.392.656	
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)	8,33%	Eigen vermogen	€ 4.533.105	
Programma	Openbaar bestuur (1.4.2)	Vreemd vermogen	€ 27.296.089	
		Resultaat	€ 2.269.884	

Bestuurlijk belang	Portefeuillehouder IPO-bestuur is lid van het bestuur van het IPO. 2 leden van Provinciale Staten nemen deel aan de algemene vergadering van het IPO.
Publiek doel	Belangenbehartiging provincies
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

Coöperatieve Vereniging Samenwerkingsverband DOVA U.A.

			2020	2021
Vestigingsplaats	Utrecht	Bijdrage Provincie NH	€ 189.297	€ 248.947
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 641.640	
Programma	Bereikbaarheid (4.2.1)	Vreemd vermogen	€ 2.105.774	
		Resultaat	- € 282.341	

Bestuurlijk belang	Namens Gedeputeerde Staten is de teamsenior openbaar vervoer van de sector Mobiliteit de gevolmachtigde om deel te nemen aan de Algemene Ledenvergadering van de DOVA U.A.
Publiek doel	Ontwikkelen van een beter mobiliteitsbeleid van de leden en het realiseren van een doeltreffend en efficiënt openbaar vervoer voor de reiziger.
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

Stichting Gooisch Natuurreservaat

			2020	2021
Vestigingsplaats	Hilversum	Bijdrage Provincie NH	€ 841.460	
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)	20%	Eigen vermogen	€ 1.562.333	
Programma	Groen (5.2.1)	Vreemd vermogen	€ 926.429	
		Resultaat	€ 87.890	

Bestuurlijk belang	De portefeuillehouder Groen is lid van het bestuur namens de provincie.
Publiek doel	Beheer Natuurgebied
Eventuele ontwikkelingen/risico's	Op 7 april 2022 is de uittredingsovereenkomst met GNR ondertekend. De provincie treedt met terugwerkende kracht per 1 januari 2021 uit.

Stichting bevordering kwaliteit leefomgeving Schipholregio

			2020	2021
Vestigingsplaats	Haarlemmermeer	Bijdrage Provincie NH		
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 43.398.468	
Programma	Ruimte en Water (3.1.2)	Vreemd vermogen	€ 324.061	
		Resultaat	€ -443.904	

Bestuurlijk belang	Gedeputeerde Schiphol: Voorzitter Raad van Toezicht
Publiek doel	Verbeteren leefkwaliteit Schipholregio.
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

Stichting projectbureau Masterplan Noordzeekanaalgebied

			2020	2021
Vestigingsplaats	IJmuiden	Bijdrage Provincie NH	€ 60.182	€ 61.145
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 305.607	€ 311.501
Programma	Ruimte en Water (3.2.3)	Vreemd vermogen	€ 1.016.442	€ 944.602
		Resultaat	€ 24.689	€ 5.893

Bestuurlijk belang	Gedeputeerde Havens: Voorzitter Bestuursplatform NZKG
Publiek doel	Versterken van de internationale concurrentiepositie van het gebied.
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

Stichting administratiekantoor Aandelen Zeehaven IJmuiden N.V.

			2020	2021
Vestigingsplaats	IJmuiden	Bijdrage Provincie NH		
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 25.360.000	€ 26.954.000
Programma	Economie, Cultuur en Welzijn (6.1.1)	Vreemd vermogen	€ 36.022.000	€ 32.561.000
		Resultaat	€ 1.040.000	€ 1.742.000

Bestuurlijk belang	Lidmaatschap bestuur Stichting.
Publiek doel	Ontwikkeling haven en economie.
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

Stichting Voorbereiding Pallas-reactor

			2020	2021
Vestigingsplaats	Schagen	Bijdrage Provincie NH		
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ -153.068.889	
Programma	Economie, Cultuur en Welzijn (6.1.1)	Vreemd vermogen	€ 164.584.967	
		Resultaat	€ -47.648.739	

Bestuurlijk belang	Benoeming leden Raad van Toezicht.
Publiek doel	Voorbereiding bouw hoge-flux reactor.
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

Publiekrechtelijke rechtspersonen

Fonds nazorg gesloten stortplaatsen provincie Noord-Holland

			2020	2021
Vestigingsplaats	Haarlem	Bijdrage Provincie NH		
Eigenaars-/ deelnemersbelang NH (%)		Eigen vermogen	€ 55.504.449	
Programma	Klimaat en Milieu (2.2.2)	Vreemd vermogen	€ 32.898	
		Resultaat	€ 1.721.471	

Bestuurlijk belang	GS zijn beheerder van het Fonds.
Publiek doel	Beheer fonds ten behoeve van de nazorg stortplaatsen.
Eventuele ontwikkelingen/risico's	

4.6 Grondbeleid

Algemeen

Met de inzet van provinciale grondinstrumenten (zoals aankoop, verkoop, beheer en ruil) beoogt de provincie om effectief bij te dragen aan het realiseren van provinciale doelen zoals natuur, water, mobiliteit, klimaatadaptatie en duurzaamheid. De activiteiten worden uitgevoerd binnen de kaders van de 5e Nota Grondbeleid. Daarin is grond(bezit) een middel voor de realisatie van provinciale doelstellingen en nadrukkelijk niet gericht op financieel rendement.

De belangrijkste uitgangspunten van het grondbeleid zijn verwoord in de 4 kernwaarden: marktconformiteit, transparantie, rechtmatigheid en duurzaamheid. De uitwerking van deze kernwaarden in concreet beleid vindt plaats in de verschillende provinciale meerjarenprogramma's, of in andere gebiedsgerichte en/of thematische programma's. Conform de filosofie van de Omgevingswet is het grondbeleid daarmee flexibel en gericht op maatwerk om effectief te kunnen inspelen op actuele ontwikkelingen.

Daarnaast draagt de provincie zorg voor het efficiënt en duurzaam (waardevast) beheren, verhuren en verpachten van gronden in haar eigendom.

Provinciaal grondbezit

De provincie bezit circa 13.100 hectare grond. Ongeveer 3.100 hectare van deze grond valt binnen de beheergrenzen van de provinciale (vaar)wegen en circa 7.300 hectare grond is in beheer gegeven aan PWN en Staatsbosbeheer via beheerovereenkomsten. Van de resterende 2.700 hectare grond is 2.000 hectare verpacht aan in totaal circa 225 agrariërs. Het overige deel bestaat uit water, kleine incourante percelen, bermen en overhoeken.

De provincie verhuurt zo'n 800 ligplaatsen en de grond onder 26 tankstations langs provinciale wegen. Met de verhuur en verpachtingen ontving de provincie in 2021 ongeveer € 3 miljoen per jaar. Ten opzichte van vorig(e) jaar/jaren nemen de inkomsten toe door:

Toename huurinkomsten (circa € 100.000,-) als gevolg van het zogenaamde meerjarenonderhoudsprogramma provinciaal vastgoed, waarin de objecten die langere tijd in bezit van de provincie blijven worden opgeknapt/verduurzaamd en verhuurd, in plaats van in anti-kraak uit te geven. Hierdoor nemen huurinkomsten toe.

Inkomsten tankstation (circa € 100.000,- hoger dan in 2020), doordat door corona in 2020 de variabele vergoedingen lager waren (minder benzine getankt).

Pachtinkomsten nemen toe (circa € 300.000,-) als gevolg van het nieuwe pachtbeleid, waarbij de uitgifte op basis van inschrijving is én percelen voor langere tijd (4 tot 6 jaar) worden uitgegeven. Agrariërs zijn hierdoor bereid een hogere pacht te bieden.

Van het provinciaal grondbezit staat ongeveer 2.200 hectare op de balans voor een totale boekwaarde van circa € 79 miljoen. In deze gronden maken wij een onderscheid tussen de strategische grondaankopen en de overige materiële vaste activa.

Strategische grondaankopen

Met het krediet “Strategische grondaankopen” hebben Provinciale Staten het mogelijk gemaakt om, anticiperend op mogelijke ontwikkelingen t.b.v. provinciale doelen, gronden aan te kopen. In 2016 hebben PS besloten om het krediet de komende 10 tot 15 jaar af te bouwen van € 97 miljoen naar € 20 miljoen, door een jaarlijkse bijstelling bij de jaarrekening. Per 31 december 2021 bestaat het krediet uit een bedrag van € 40 miljoen. Hiervan zit ongeveer € 30 miljoen ‘vast’ in (grond)eigendommen.

Na een periode (tot 2008) waarin de provincie actief participeerde in grote gebiedsontwikkelingen (Wieringerrandmeer, Distriport, Crailo, Bloemendalerpolder) is de provincie terughoudend geweest en zijn er in de periode 2008-2020 geen strategische aankopen geweest. Inmiddels neemt de behoefte aan strategische aankopen toe. Na enkele nieuwe aankopen in 2020, betroffen de belangrijkste mutaties in 2021 de aan- en verkopen binnen de kavelruilen Zonnevanck (Bergen/Starnmeer), Hoeverkoog (Wieringen) en Schoorldam.

Overige materiële vaste activa en grondverwerving NNN

Het uitgangspunt is dat de provincie gronden aankoopt ten behoeve van maatschappelijk nut. In 2021 betrof het voornamelijk aankopen ten behoeve van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en provinciale infrastructuur. Conform de BBV-regels komen deze aankopen tegen aankoopwaarde, inclusief bijkomende kosten op de balans.

De aankopen ten behoeve van infrastructuur worden met de projectkredieten geactiveerd en in 50 jaar afgewaardeerd. In 2021 betrof het een aantal grondaankopen in de projecten N239, N241b, N525 en de N247. Het aantal grondaankopen ten behoeve van infrastructuur neemt trouwens de afgelopen jaren af.

De grondaankopen ten behoeve van het NNN worden op de balans opgenomen tegen de aanschafwaarde, inclusief overige kosten (zoals taxatie-, onderzoeks-, en notariskosten en eventuele kosten voor volledige schadeloosstelling). In de regel zal bij een uiteindelijke verkoop van NNN-gronden sprake zijn van een lagere verkoopprijs dan de balanswaarde. Deze gronden worden namelijk over het algemeen tegen landbouwwaarde aangekocht en ook in toenemende mate tegen volledige schadeloosstelling. De waarde als natuurgrond is fors lager.

Op het moment van verkoop dient dan een dekking beschikbaar te zijn voor dit waardeverschil. Hiervoor is in 2020 de reserve Afwaardering Grondaankopen ingesteld. Hierin wordt jaarlijks, bij de 2e Begrotingswijziging, vanuit de reserve Groen de toekomstige afwaardering van de aangekochte NNN-gronden van het vorige jaar gestort. Er wordt hierbij uitgegaan van een toekomstige verkoopwaarde voor NNN-gronden van gemiddeld € 1,-/m2.
In 2021 is in totaal circa 66 hectare aangekocht ten behoeve van het NNN, waarmee de balanswaarde van het NNN-eigendom met circa € 5,1 miljoen is toegenomen tot € 18,9 miljoen. Naar aanleiding van de NNN-aankopen 2021 zal met de 2e Begrotingswijziging 2022 een storting van € 4,5 miljoen in de reserve Afwaardering Grondaankopen worden voorgesteld. De stand reserve Afwaardering Grondaankopen stijgt daarmee naar € 16,7 miljoen.

Onteigeningen

In het uiterste geval, als het minnelijke overleg tot grondaankoop niet slaagt, kan de provincie overgaan tot onteigening. Deze vergaande maatregel is omkleed met een zorgvuldige procedure, waarbij een belangrijke rol is weggelegd voor de Rijkswaterstaat Corporate Dienst (CD) en die kan leiden tot een Koninklijk Besluit (KB). In 2021 heeft de provincie 1 KB aangevraagd voor de 3 resterende grondeigenaren in de Schil Naardermeer. Daarnaast heeft de provincie 2 KB's ontvangen voor de projecten N241a (2 eigenaren van oorspronkelijk 60 eigenaren) en N239 (1 eigenaar).

Na de invoering van de Omgevingswet zal de onteigeningsprocedure gaan wijzigen. De rol van de CD en het KB verdwijnt. Provinciale Staten gaan besluiten tot een zogenaamde onteigeningsbeschikking. De bestuursrechter zal hierover vervolgens een vonnis vellen.

Voorraad en verkoop

De gronden die de provincie voornemens is te verkopen, worden onder de Voorraden op de balans gezet. Voor de gronden die hieronder vallen geldt dat er een binnen de organisatie afgestemd verkoopvoornemen is, er een taxatierapport of waardebepaling is opgemaakt, én er een opdracht tot verkoop aan een makelaar of andere verkopende partij is gegeven. De boekwaarde van de gronden onder de Voorraad dient lager of gelijk te zijn dan de marktwaarde. Als dit niet het geval is, dient er een afwaardering plaats te vinden. In de huidige jaarrekening is dit niet aan de orde.

Perceel	Grond	Boekwaarde per 31-12-2020	Mutaties (waarde) 2021	Boekwaarde per 31-12-2021	Oppervlakte m2 31-12-2021
Materiële vaste activa (krediet strategische grondaankopen)					
1. Zonneweide Jaagweg Koggenland		€ 7.300.000	€ 0	€ 7.300.000	1.122.735
2. Regionaal Havengebonden Bedrijventerrein, Anna Paulowna		€ 2.011.000	€ 0	€ 2.011.000	165.988
3. Bergweg 30, Bloemendaal (in erfpacht gegeven)		€ 225.807	€ 0	€ 225.807	3.082
4. Perceel Hoofdweg 511, Haarlemmermeer		€ 380.000	€ 0	€ 380.000	48.000
5. Percelen Wieringen (aan- en verkopen in kader van kavelruilingen)		€ 3.974.928	€ 742.966	€ 4.717.894	1.009.723
6. SLP-zuid/deel NW, Rijssenhout		€ 4.804.885	-€ 178.603	€ 4.626.282	92.183
7. Perceel grond aan de Horndijk, Loosdrecht		€ 170.000	€ 0	€ 170.000	70.500
8. Grasland Parallelweg, Burgerbrug		€ 1.073.952	€ 0	€ 1.073.952	184.730
9. Bollengrond Kolonel Sneepweg, Bergen		€ 1.071.708	€ 0	€ 1.071.708	67.880
10. Percelen kavelruil Zonnevanck, Stammeer/Bergen		€ 0	€ 2.674.919	€ 2.674.919	479.829
11. Percelen fietspad Wierwijk, Wieringen		€ 0	€ 390.846	€ 390.846	72.875

12. Percelen kavelruil Schoorldam, Schoorl	€ 0	€ 347.590	€ 347.590	63.768
Subtotaal	€ 21.012.281	€ 3.977.718	€ 24.989.997	3.381.293
Overige materiële vaste activa				
13. Percelen voormalig Wieringerrandmeer	€ 5.791.530	-€ 1.088.026	€ 4.703.504	2.182.570
14. Voormalig beheergrondbank Laag-Holland en Amstelland	€ 1.339.361	-€ 205.638	€ 1.133.723	1.096.970
15. Strategische Gronden Groen (voorheen BBL & PASO)	€ 25.571.598	-€ 1.079.667	€ 24.491.932	12.929.710
16. NNN eigendom	€ 13.719.421	€ 5.197.766	€ 18.917.187	2.224.475
Subtotaal	€ 46.421.910	€ 2.824.435	€ 49.246.344	18.433.725
Totalen	€ 67.434.190	€ 6.802.153	€ 74.236.343	21.815.018

Voorraad jaarrekening 2021	**Categorie**	**Boekwaarde per 31-12-2020**	**Mutaties (waarde) 2021**	**Boekwaarde per 31-12-2021**	**Oppervlakte m2 31-12-2021**
Kamperkade 1	15. Strategische Gronden Groen	€ 19.902	-€ 19.902	€ 0	-
Spaarndammerdijk 17 te Spaarndam	15. Strategische Gronden Groen	€ 4.625	-€ 4.625	€ 0	-
Polderweg 1 Hippolytushoef (erf)	13. Percelen voormalig Wieringerrandmeer	€ 12.978	-€ 12.978	€ 0	-
Perceel dijkversterking Starnmeer (GRA03I 60 ged.)	15. Strategische Gronden Groen	€ 2.235	-€ 2.235	€ 0	-
ZO-deel SLP-zuid, Rijssenhout (beoogd transformatorstation)	6. SLP-zuid/deel NW, Rijssenhout	€ 4.557.627	€ 178.603	€ 4.736.231	42.606
Beheergrondbank Ouder-Amstel H 465, 543, 544	14. Voormalig beheergrondbank Laag-Holland en Amstelland	€ 0	€ 43.698	€ 43.698	42.425
Beheergrondbank Assendelft P 1210	14. Voormalig beheergrondbank Laag-Holland en Amstelland	€ 0	€ 128.625	€ 128.625	124.879
Totalen		€ 4.597.367	€ 311.187	€ 4.908.554	209.910

Totaal op balans	€ 79.144.896		22.024.928

4.7 Provinciale heffingen

Algemeen

Uit provinciale belastingen en heffingen ontstaan inkomsten, betaald door de inwoners en ondernemers in onze provincie. Met provinciale belastingen en heffingen creëren wij de mogelijkheid aanvullend op onder meer de uitkering uit het Provinciefonds, collectieve voorzieningen, zoals deze in de verschillende programma's zijn opgenomen, te financieren. Bij het heffen gaan wij zo veel mogelijk uit van het profijtbeginsel, waarbij het uitgangspunt is dat degene die profiteert van een voorziening voor die voorziening betaalt. Het profijtbeginsel manifesteert zich sterker bij heffingen (bijvoorbeeld leges) dan bij belastingen (bijvoorbeeld opcenten motorrijtuigenbelasting). De paragraaf Provinciale heffingen geeft de door Provinciale Staten vastgestelde beleidslijnen en te realiseren belastingopbrengsten weer. Bij het heffen wordt rekening gehouden met interne en externe kaders en wet- en regelgeving, waaronder verschillende artikelen uit de Provinciewet (art. 222 t/m 226).

Lastendruk

Provinciale belastingen en heffingen bepalen, zij het in geringe mate, de collectieve lastendruk en zijn dus mede bepalend voor de omvang van het besteedbaar inkomen. Wettelijk mag het bedrag van een provinciale belasting en heffing niet afhankelijk worden gesteld van het inkomen, de winst of het vermogen.

Lokale heffingen moeten overheidsoptreden legitimeren

Wat krijgt de burger en/of het bedrijf terug voor de betaling aan de provincie? Wij streven naar evenwicht tussen het ervaren van overheidsoptreden en de hoogte van de te betalen bijdrage. Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bepaalt dat de lokale heffingen maximaal kostendekkend mogen zijn. Bij overtreding van deze regels kan de belastingrechter in een beroepsprocedure de legesverordening onverbindend verklaren. Voor de opcenten motorrijtuigenbelasting wordt het maximum toegestane percentage jaarlijks bepaald door het ministerie.

Tarief opcenten

In het coalitieakkoord 'Duurzaam doorpakken!' is opgenomen dat de provinciale opcenten op de motorrijtuigenbelasting niet worden verhoogd. De opcenten motorrijtuigenbelasting zijn in de provincie Noord-Holland voor het laatst in 2009 verhoogd. Noord-Holland is de provincie met het laagste opcententarief motorrijtuigenbelasting.

Provinciale opcenten 2019-2021

Provincie	2019	2020	2021
Drenthe	92,0	92,0	92,0
Flevoland	79,8	80,6	81,4
Friesland	71,1	87,0	87,0
Gelderland	89,2	87,2	89,5
Groningen	90,4	91,8	93,4
Limburg	77,9	77,9	77,9
Noord-Brabant	76,1	78,0	78,4
Noord-Holland	67,9	67,9	67,9
Overijssel	79,9	79,9	79,9
Utrecht	72,6	73,6	74,9
Zeeland	82,3	89,1	89,1
Zuid-Holland	90,4	90,4	90,4
Gemiddeld	**80,8**	**83,0**	**83,5**
Maximum tarief	**113,2**	**115,0**	**116,8**

Kwijtscheldingsbeleid (art. 10 BBV)

Gelet op het karakter van de heffingen van de provincie Noord-Holland voert de provincie Noord-Holland het beleid om geen kwijtschelding toe te passen.

Onderbouwing per heffing

De provincie Noord-Holland kent de volgende provinciale belastingen en heffingen:

Belastingen: betalingen voor uitvoering van collectieve vormen van dienstverlening met een algemeen belang. De provincie kent provinciale opcenten op de hoofdsom van de motorrijtuigenbelasting. De opbrengst van deze belasting is een algemeen dekkingsmiddel.

Heffingen: betalingen voor uitvoering van publiekrechtelijke dienstverlening. De provincie Noord-Holland kent de grondwaterheffing.

Leges: betalingen voor individuele dienstverlening van overheidsdiensten van publiekrechtelijke aard. De provincie Noord-Holland kent leges.

Naast de hier genoemde provinciale belastingen en heffingen kent de provincie Noord-Holland ook de nazorgheffing gesloten stortplaatsen. Bij besluit van Gedeputeerde Staten van 21 december 1999 is het fonds nazorg gesloten stortplaatsen opgericht (1999/30499). Het fonds is op grond van artikel 15.47 Wet milieubeheer (Wm) een rechtspersoon en Gedeputeerde Staten zijn belast met het beheer ervan. In het fonds worden de belastingopbrengsten verantwoord die door de provincie zijn geïnd. Hiertoe hebben Provinciale Staten op 29 maart 1999 de ‘Verordening op de heffing en invordering van de nazorgheffing stortplaatsen provincie Noord-Holland 1999’ vastgesteld.

Belastingen: opcenten motorrijtuigenbelasting

Motorrijtuigenbelasting (MRB) wordt geheven over het bezit van een motorvoertuig. De heffing en inning van de MRB, waarop de provinciale opcenten meeliften, wordt verzorgd door de belastingdienst. Bovenop de MRB betalen houders van personenauto's en motoren 'provinciale opcenten'. De provincies stellen zelf hun opcententarief motorrijtuigenbelasting vast. Het maximumtarief is voor 2021 bepaald op 116,8 opcenten. Het huidig tarief in de provincie Noord-Holland bedraagt 67,9 opcenten. Sinds 2016 werkt een verandering in de provinciale belastinggrondslag (bijvoorbeeld de verhuizing van een Groot Wagenparkhouders- /leasebedrijf naar een andere provincie) direct door in de verdeling van het Provinciefonds. Een verandering in deze grondslag heeft hierdoor een egaliserende werking in de Provinciefondsuitkering.

Nazorgheffing gesloten stortplaatsen

In de zogenoemde Leemtewet is op 1 april 1998 een regeling in de Wet milieubeheer opgenomen over de nazorg van operationele stortplaatsen. Dit zijn stortplaatsen waar het storten van afvalstoffen niet vóór 1 september 1996 is beëindigd. In de Leemtewet is bepaald dat de provincies bestuurlijk en financieel ervoor verantwoordelijk zijn dat deze stortplaatsen na sluiting geen nadelige gevolgen voor het milieu veroorzaken. Daartoe dient eeuwigdurende nazorg plaats te vinden. Dit houdt in dat maatregelen genomen dienen te worden om bodembeschermende voorzieningen op gesloten stortplaatsen in stand te houden, te onderhouden, te herstellen en eventueel te vervangen. Voorts dienen de bodembeschermende voorzieningen regelmatig geïnspecteerd en de bodem onder de stortplaats onderzocht te worden. Ter bestrijding van deze kosten is een nazorgheffing ingesteld, die wordt geheven bij de exploitanten van de operationele stortplaatsen. De jaarlijkse heffing wordt vastgelegd in een door Provinciale Staten vast te stellen tarieventabel en berekend aan de hand van het doelvermogen dat aanwezig moet zijn bij sluiting van de stortplaats en het opgebouwde kapitaal in het Nazorgfonds. De heffingen worden in het uitsluitend voor nazorg bestemde Nazorgfonds gestort. Het Nazorgfonds is een bij wet vastgestelde rechtspersoon. In het Nazorgfonds wordt een zodanig kapitaal opgebouwd, dat uit het rendement daarvan de eeuwigdurende nazorg gefinancierd kan worden. Voor het begrotingsjaar 2021 was geen opbrengst geraamd en zijn er geen aanslagen verzonden. De saldi van het Nazorgfonds zijn opgenomen in de paragraaf Verbonden partijen.

Grondwaterheffing

Sinds 1 januari 2010 is de Grondwaterheffing gebaseerd op de Waterwet. De heffing is uitsluitend bestemd voor de ten laste van de provincie komende kosten voor het grondwaterbeheer, waaronder het tegengaan van verdroging in bepaalde gebieden. Ingaande 2020 zijn heffingplichtig de onttrekkers (vergunninghouders) die 25.000 m³ of meer grondwater per heffingsjaar oppompen. In 2021 bedroeg de opbrengst van de Grondwaterheffing € 818.000 (afgerond). Voor 2021 was een opbrengst geraamd van € 800.000. In 2021 is er in totaal € 408.000 uitgegeven aan capaciteitskosten, kosten van beheer en onderhoud van het grondwatermeetnet, advies en schadecommissie grondwater en onderzoeken. Er is een voorziening ingesteld met als doel onnodige fluctuaties van het heffingstarief tegen te gaan. De voorziening is tevens bedoeld om onvoorziene en ontoerekenbare schades te kunnen betalen. Het tarief is in 2010 vastgesteld op € 0,0085 per m³ onttrokken grondwater en nadien niet meer aangepast.

Saldi voorziening grondwaterheffing

Periode	Voorziening grondwaterheffing
1-1-2021	€ 2.392.020
31-12-2021	€ 2.801.950

Leges

Provincies hebben een aantal taken ter zake waarvan individuele diensten worden afgenomen door bewoners of bedrijven. Aan de afnemers van deze diensten worden leges in rekening gebracht ter bekostiging van de aan deze diensten gerelateerde kosten (zoals personeels-, huisvestings- en materiaalkosten). In de tarieventabel behorende bij de legesverordening zijn voor de provincie Noord-Holland tarieven opgenomen voor onder andere het afgeven van vergunningen in het kader van de fysieke leefomgeving (Wet wabo), Waterwet, Wet natuurbescherming en Wegenwet. In december 2019 is door Provinciale Staten besloten dat de leges kostendekkend dienen te zijn.
De kostendekkendheid dient in eerste instantie te worden bereikt door het optimaliseren van efficiency. Dit beleid vereist inzicht in de kostenstructuur, kostenbeheersing en kostentoerekening. Samen met onder andere de uitvoerende organisaties, zoals de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (ODNZKG) en de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN), is gewerkt aan het meer inzichtelijk maken van de kostentoerekening van de verschillende legestarieven. Bij de vaststelling van de legesverordening 2020, in december 2019, hebben Provinciale Staten besloten de legestarieven, voor zover die nog niet kostendekkend waren, gefaseerd in 3 jaar te verhogen.

Gevolgen coronacrisis

De coronacrisis had in beperkte mate ook gevolgen voor de opbrengsten leges. Zo waren er minder vergunningsaanvragen voor evenementen (Wegenwet en Wet luchtvaart). Men zocht in 2021 evenals in 2020 wel meer het water op. Er werden meer vergunningen in het kader van de Waterwegenwet aangevraagd en verstrekt. Voor aanvragers die als gevolg van de coronacrisis in financiële problemen dreigden te raken, wordt vanaf april 2020 een mogelijkheid geboden om de leges in meerdere termijnen te betalen. Ook in 2021 bleek geen enkele aanvrager van deze regeling gebruik te hebben gemaakt.

Omgevingswet

De invoering van de Omgevingswet (vermoedelijke invoeringsdatum 1 oktober 2022 of 1 januari 2023) heeft consequenties voor de legesverordening en tarieventabel. Bij de invoering van de Omgevingswet bestaat de mogelijkheid om (weer) leges te heffen voor aanvragen van een milieuvergunning. Door verschillende organisaties, waaronder VNG en Omgevingsdienst NL, is gewerkt aan een modelverordening die moet aansluiten bij de nieuwe wetgeving. Ambtelijk zijn wij als provincie Noord-Holland bij de verschillende overleggen betrokken. De milieuleges worden met ingang van 1 januari 2023 bij de aanvragers in rekening gebracht. In het tweede kwartaal van 2022 worden Provinciale Staten nader geadviseerd en worden de aangepaste legesverordening 2023 en tarieventabel 2023 ter vaststelling aan Provinciale Staten aangeboden.

Gerealiseerde opbrengsten

De totale opbrengst belastingen en lokale heffingen bedraagt over 2021 € 230,0 miljoen.

Raming/opbrengsten belastingen en heffingen

Belasting / Heffing (x € 1 mln)	Jaarrekening 2020	Begroting 2021*	Jaarrekening 2021
Opcenten motorrijtuigenbelasting	223,6	225,1	226,4
Grondwaterheffing	0,786	0,800	0,818
Nazorgfonds	0,004	0,000	0,004
Leges			
* WABO	1,8	1,6	1,8
* niet-WABO	1,0	1,0	1,0
Totaal	**227,2**	**228,5**	**230,0**

(t/m laatste begrotingswijziging 2021)

Opcenten motorrijtuigenbelasting, raming en resultaat 2021

Tot en met de laatste begrotingswijziging 2021 werd € 225,1 miljoen aan opbrengsten opcenten motorrijtuigenbelasting geraamd. In werkelijkheid is dat € 226,4 miljoen geworden.

Opbrengsten opcenten motorrijtuigenbelasting 2020-2025

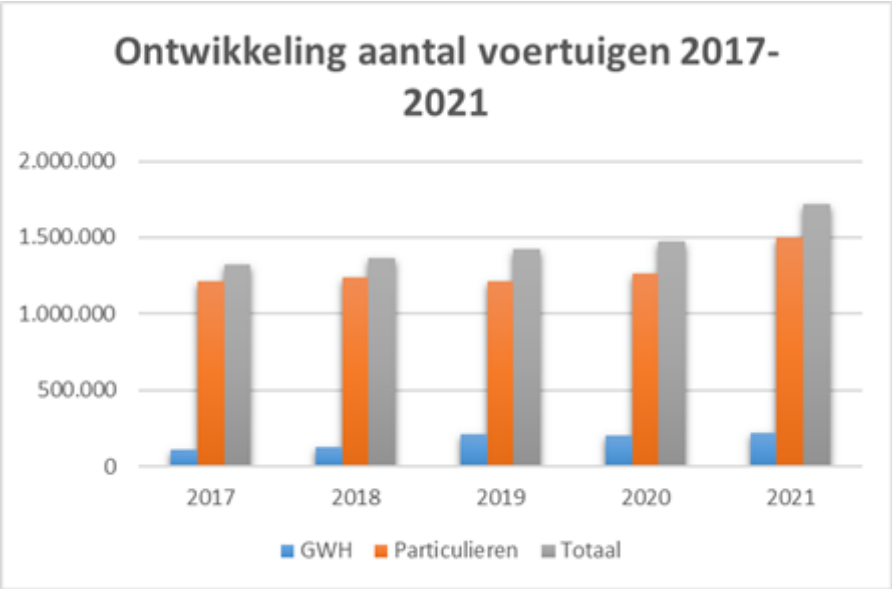
Opbrengsten opcenten MRB	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Jaarrekening	223,6	226,4				
Begroting	222,7	225,1	229,1	229,1	229,1	229,1

Voor de raming 2022 en volgende jaren wordt uitgegaan van de 'Verwachte opbrengsten opcenten motorrijtuigenbelasting 2022'- opgave Belastingdienst 5 januari 2022.
De registratie van gegevens voor de motorrijtuigenbelasting wordt uitgevoerd door het CBM (Centraal Bureau Motorrijtuigenbelasting) en is daarmee een verantwoordelijkheid van het Rijk. Het CBM int de provinciale opcenten en draagt deze aan de provincies af. De provincies hebben geen controlemogelijkheden op deze afdrachten en zijn daarmee informatieafhankelijk van het CBM. De kwaliteit van de informatie over de ontvangen opcenten per provincie is derhalve niet geheel gewaarborgd en aldus blijft enige onzekerheid bestaan over de juistheid en volledigheid van de ontvangen opcenten.

Ontwikkeling aantal voertuigen

Uit het overzicht gerealiseerde opbrengst d.d. 20 januari 2022 blijkt dat de provincie Noord-Holland over 2021 in totaal € 226,4 miljoen aan provinciale opcenten heeft ontvangen. Over de jaren 2019 en 2020 waren de totaalopbrengsten van de provinciale opcenten respectievelijk € 218,4 miljoen en € 223,6 miljoen.

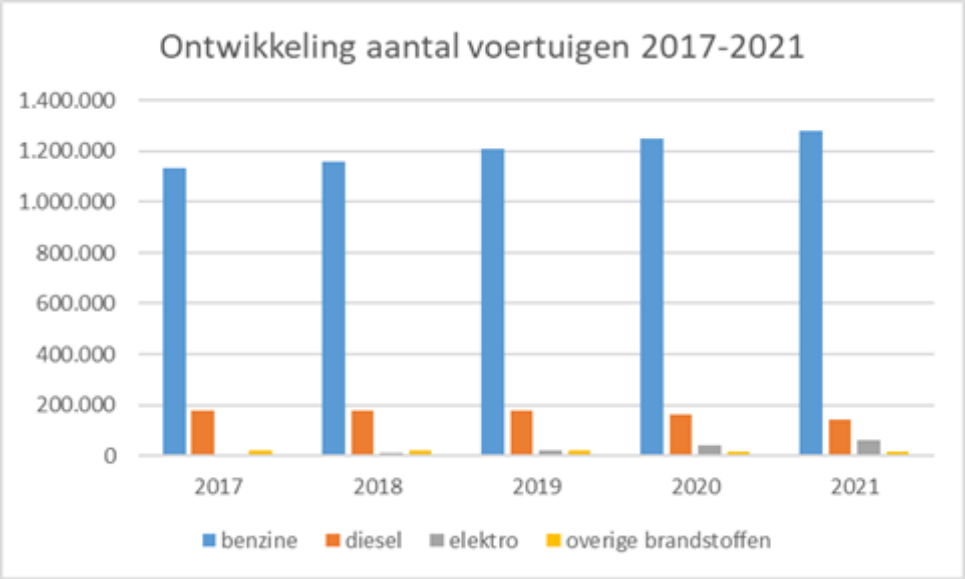
Onderstaande grafiek toont dat het totaal aantal voertuigen in onze provincie is gestegen van 1.320.000 voertuigen eind 2017 naar 1.718.000 voertuigen eind 2021. Bij de leasevoertuigen zien wij een stijging van 107.000 leasevoertuigen in 2017 naar 217.000 leasevoertuigen eind 2021.

De registratie van gegevens voor de motorrijtuigenbelasting wordt uitgevoerd door het CBM (Centraal Bureau Motorrijtuigenbelasting) en is daarmee een verantwoordelijkheid van het Rijk. Het CBM int de provinciale opcenten en draagt deze maandelijks af aan de provincie.

Ontwikkeling brandstofverbruik

In de navolgende grafiek wordt de ontwikkeling van het brandstofverbruik van de voertuigen weergegeven vanaf 2017 tot en met 2021. Het aantal voertuigen dat gebruikmaakt van de brandstof diesel neemt af. Waren er in 2017 nog 178.935 voertuigen die op diesel reden (13,4% van het totaal aantal voertuigen in Noord-Holland), eind 2021 waren dit er 142.066 (10,5% van het totaal aantal voertuigen). Bij de elektrische auto's is een stijging te zien. Eind 2017 waren dat er 5.321 (0,4 % van het totaal aantal voertuigen) en eind 2021 59.122 voertuigen (zijnde 3,0 % van het totaal aantal voertuigen). Een ontwikkeling die in de toekomst van invloed kan zijn op de opbrengst opcenten motorrijtuigenbelasting in onze provincie.

Aantal voertuigen	2017	2018	2019	2020	2021
Benzine	1.132.844	1.157.701	1.209.465	1.251.388	1.282.449
Diesel	178.935	175.768	178.368	162.887	142.066
Elektro	5.321	8.932	19.911	40.197	59.122
Overige brandstoffen	20.896	20.000	18.866	17.818	17.327
Totaal	**1.337.996**	**1.362.401**	**1.426.610**	**1.472.290**	**1.500.964**

Onbenutte belastingcapaciteit

Het maximum aantal opcenten dat provincies in 2021 mochten heffen was 116,8 opcenten. 1 opcent genereerde in 2021 afgerond € 3,3 miljoen aan opbrengst. De theoretische opbrengst vanwege onbenutte belastingcapaciteit, mede bepalend voor de provinciale weerstandscapaciteit, kwam in 2021 uit op afgerond € 163,0 miljoen.

Berekening onbenutte belastingcapaciteit

Opbrengst opcenten 2021 (x € 1 mln.)	Opcenten tarief 2022	Opbrengst per opcent (x € 1 mln.)	Maximum opcenten tarief 2021	Maximale opbrengst 2021 (x € 1 mln.)	Onbenutte belastingcapaciteit 2021 (x € 1 mln.)
226,4	67,9	3,30	116,8	389,4	163,0

Financiële kengetallen in relatie met het BBV

	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Jaarrekening 2021
A) Opcenten motorrijtuigenbelasting	67,9	67,9	67,9
B) Landelijke gemiddelde opcenten in het jaar ervoor	81,4	83,5	83,0
C) Aantal opcenten t.o.v. landelijke gemiddelde (A / B) x 100%	83,4%	81,3%	81,8%

Kostendekkendheid leges

De uitvoering van de vergunningverlening, toezicht en handhaving is onder andere opgedragen aan de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (ODNZKG) en de regionale uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) en is opgenomen in de lumpsum bekostiging. Alleen de door onder andere de omgevingsdiensten gemaakte kosten voor de vergunningverlening kunnen worden doorberekend in de leges.

Het volgende overzicht geeft inzicht in de kostendekkendheid van de verschillende leges. Aan de hand van de gegevens uit het overzicht zou geconcludeerd kunnen worden dat de leges (nog) niet kostendekkend zijn. Afgesproken is om de leges gefaseerd in 3 jaar te verhogen naar een kostendekkend niveau. 2021 was het tweede jaar van de gefaseerde verhoging. De kostendekkendheid is gebaseerd op de gemiddelde tijdsbesteding per vergunningsaanvraag. Daarnaast is de opbrengst van de leges afhankelijk van het aantal vergunningen dat in 2021 is verstrekt.

Overzicht kostendekkendheid

Leges	Uitvoerende organisatie	Baten	Lasten	Dekkingspercentage
WABO	OD NZKG	€ 1.705.095	€ 1.390.681	122,61%
Wegen/waterwegen	provincie Noord-Holland	€ 410.152	€ 415.800	98,64%
Waterwet	OD NZKG	€ 232.197	€ 399.027	58,19%
Wet hygiëne zwembaden	OD NHN	€ 6.075	€ 43.850	13,85%
Ontgrondingenwet	OD NZKG	€ 165.194	€ 85.100	194,12%
Wadloop *)	provincie Fryslân	€ 13.772	€ 134.699	10,22%
Wet Natuurbescherming	Bij12/faunafonds	€ 340.800	€ 654.336	52,08%
Wet Natuurbescherming	OD NHN	€ 439.055	€ 1.723.737	25,47%
Wet Luchtvaart	OD NZKG	€ 16.030	€ 91.109	17,59%
Overige	provincie Noord-Holland	€ 0	€ 0	0,00%
Totaal provinciale heffingen		**€ 3.328.370**	**€ 4.938.339**	**67,40%**

*) betreft lasten en baten van de provincies Groningen, Friesland en Noord-Holland

Overzicht aantal verstrekte vergunningen

Aantal verstrekte vergunningen	Uitvoerende organisatie	2021	2020
WABO	OD NZKG	202	149
Wegenwet	provincie Noord-Holland	453	441
Verkeersreglement	provincie Noord-Holland	18	19
Waterwegen	provincie Noord-Holland	353	243
Waterwet	OD NZKG	69	68
Wet hygiëne zwembaden	OD NHN	11	3
Ontgrondingenwet	OD NZKG	12	5
Wadloop *)	provincie Fryslân	195	252
Wet natuurbescherming	Bij12/faunafonds	1.136	965
Wet natuurbescherming *)	OD NHN	196	73
Wet luchtvaart *)	OD NZKG	17	11
Overige	provincie Noord-Holland	0	0
Totaal aantal verstrekte vergunningen		**2.662**	**2.229**

*) betreft het totaal aantal verstrekte vergunningen van de provincies Groningen, Friesland en Noord-Holland

5. Jaarrekening

5.1 Overzicht van baten en lasten en toelichting

5.1.1 Toelichting per programma

Programma Openbaar bestuur

Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 1 — Openbaar bestuur

	Jaarrekening 2020	Ontwerp begroting 2021	Actuele begroting 2021	Jaarrekening 2021	Bedrag verschil	Begroting 2022
Lasten	20.365	21.542	21.592	19.955	1.637	21.496
Baten	-77	-93	-157	-145	-12	-59
Saldo van baten en lasten	**20.288**	**21.449**	**21.435**	**19.810**	**1.625**	**21.437**
Stortingen reserves	0	0	0	0	0	1.000
Onttrekking reserves	-1.153	-1.604	-2.217	-2.740	523	-1.006
Resultaat	**19.135**	**19.845**	**19.218**	**17.070**	**2.148**	**21.431**

Toelichting

#	Specificatie	OD	Bedrag x € 1.000	V/N	Dekking
	Lasten		**1.637**	**V**	
1	Pensioenvoorziening GS-leden en oud GS-leden	1.1.2	761	V	
2	Cofinanciering Europese projecten	1.4.2	-523	N	Reserve Cofinanciering Europese projecten
3	Sponsoring	1.4.1	163	V	
	Capaciteitskosten		531	V	
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		705	V	
	Baten		**-12**	**N**	
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		-12	N	
	Stortingen		**0**	**V**	
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		0		
	Onttrekking		**523**	**V**	
1	Reserve Cofinanciering Europese projecten		523	V	

Lasten

1. In de begroting wordt rekening gehouden met een storting in de voorziening voor pensioengelden voor GS-leden en oud-GS-leden. Aan het eind van ieder jaar krijgen we een opgave van APG over de benodigde hoogte van de voorziening. Die hoogte van de voorziening is per eind 2021 lager dan per eind 2020, zodat een bedrag kan vrijvallen in plaats van de geraamde storting.

2. Tegen de verwachting in zijn na de laatste begrotingswijziging 2021, waarbij de raming voor uitgaven ten laste van de reserve is verlaagd, alsnog twee subsidieaanvragen ontvangen en gehonoreerd (Uitvoeringsregeling cofinanciering Europese EFRO-programma's Noord-Holland).

3. Door corona konden in 2021 minder gesponsorde evenementen doorgang vinden.

Baten

1. Geen afwijkingen groter dan €250.000

Stortingen reserves

1. Geen afwijkingen groter dan €250.000

Onttrekkingen reserves

1. Zie lasten 2.

Programma Klimaat en Milieu

Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 2 — Klimaat en Milieu

	Jaarrekening 2020	Ontwerp begroting 2021	Actuele begroting 2021	Jaarrekening 2021	Bedrag verschil	Begroting 2022
Lasten	46.841	48.320	53.522	47.895	5.626	47.550
Baten	-2.955	-2.635	-3.230	-3.736	506	-1.610
Saldo van baten en lasten	**43.886**	**45.685**	**50.292**	**44.160**	**6.132**	**45.940**
Stortingen reserves	20.135	14.169	19.134	19.526	-392	7.936
Onttrekking reserves	-11.455	-15.901	-19.202	-13.545	-5.657	-24.666
Resultaat	**52.567**	**43.953**	**50.224**	**50.141**	**83**	**29.210**

Toelichting

#	Specificatie	OD	Bedrag x € 1.000	V/N	Dekking
	Lasten		**5.626**	**V**	
1	Bodemsanering Gebiedsgericht Grondwaterbeheer Het Gooi	2.1.3	2.500	V	Reserve Bodemsanering
2	Subsidie buiten uitvoeringsregeling: Duurzaam Bouwloket	2.2.1	450	V	Reserve Energietransitie
3	Gezonde leefomgeving	2.1.6	272	V	Reserve Gezonde leefomgeving
4	Bodemsanering Crailo	2.1.3	270	V	Reserve Bodemsanering
5	Nazorg Wet Milieubeheer stortplaatsen	2.1.3	259	V	
6	Nazorg Wet Milieubeheer stortplaatsen - nazorgfonds	2.1.3	253	V	
7	Uitvoeringsregeling: Warmtetransitie gebouwde omgeving Noord-Holland	2.2.1	200	V	Reserve Energietransitie
8	Subsidie buiten uitvoeringsregeling: Ecologische effecten van thermische energie	2.2.1	150	V	Reserve Energietransitie
9	Uitvoeringsregeling Duurzaamheidsinitiatieven burgercollectieven	2.2.1	100	V	Reserve Energietransitie
10	Capaciteitskosten		157	V	
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		1.015	V	
	Baten		**506**	**V**	
1	Ilperveld Integraal	2.1.3	375	V	
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		131	V	

	Stortingen		**-392**	**N**	
1	Reserve Bodemsanering	2.1.3	-392	N	Baten (1)
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		0		
	Onttrekking		**-5.657**	**N**	
1	Lagere onttrekking reserve bodemsanering	2.1.3	-2.870	N	Lasten (1) & (4)
2	Lagere onttrekking reserve Energietransitie	2.2.1	- 1.021	N	Lasten (2), (7), (8) & (9)
3	Lagere onttrekking reserve Gezonde Leefomgeving	2.1.6	-714	N	Lasten (3)
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		-1.051	N	

Lasten

1. De lasten Gebiedsgericht Grondwaterbeheer Het Gooi zijn in 2021 € 2,5 miljoen lager dan begroot. De gedachte was dat de afkoopsom geheel ten laste zou komen in 2021, waardoor de voorziening geheel zou worden ingezet en het restant zou worden onttrokken uit de reserve Bodemsanering. Echter is dit conform de BBV een balanspost vooruitbetaalde bedragen geworden, waardoor onttrekking niet plaats hoeft te vinden.

2. Voor het Duurzaam bouwloket zal een opdracht worden verleend in plaats van de in 2021 geplande subsidie buiten uitvoeringsregeling. Juridisch was het niet mogelijk om dit als subsidie te verlenen, waardoor dit een opdracht zal worden. Wij verwachten deze opdracht begin 2022 te verlenen.

3. Bij Gezonde leefomgeving wordt de onderbesteding grotendeels veroorzaakt door onderbesteding voor aanpassing van het luchtmeetnet. De planning was om in de loop van 2021 de nieuwe monitoren voor fijnstof te testen en deze eind 2021 te plaatsen, maar GGD Amsterdam geeft aan dat het testen nog niet volledig is afgerond. Er blijken toch nog wel wat afwijkingen ten opzichte van de huidige apparatuur, die de GGD beter in beeld wil krijgen. De levering is daardoor opgeschort. Verwachting is dat in 2022 een en ander duidelijk zal zijn en dat dan alsnog geleverd en geplaatst zal worden.

4. De in 2021 gerealiseerde lasten van bodem sanering Crailo zijn € 0,3 miljoen lager dan begroot. De saneringswerkzaamheden zijn doorgeschoven naar 2022 als gevolg van een nog lopende discussie met de omgevingsdienst.

5. De lasten van nazorg stortplaatsen zijn € 0,3 miljoen lager dan begroot. Doordat de begrote inhuurkosten van adviseur en specialist nazorg zijn opgenomen in de capaciteitskosten van het programma , gaan deze niet meer ten laste van deze begrotingspost.

6. Omdat er geen nazorgheffing in 2021 door PS is opgelegd zijn de uitgaven € 0,3 miljoen lager dan geraamd. De uitgaven betreffen enkel de kosten voor de nazorg 2021 van stortplaats de Poel.

7. Bij de Uitvoeringsregelingen Duurzaamheidsinitiatieven burgercollectieven en Warmtetransitie gebouwde omgeving zijn minder aanvragen binnen gekomen dan verwacht. En er zijn ook aanvragen aan het eind van 2021 binnen gekomen, waardoor de verlening pas in 2022 kan plaatsvinden. Hierdoor zullen die lasten in 2022 terecht komen.

8. Bij het opstellen van aanvraag van de subsidie buiten uitvoeringsregeling voor Onderzoek ecologische effecten van thermische energie uit oppervlakte water, hebben de waterschappen vertraging opgelopen. Deze aanvraag is inmiddels in concept ontvangen en verwacht wordt dat de subsidie begin 2022 zal worden verleend.

9. Bij de Uitvoeringsregelingen Duurzaamheidsinitiatieven burgercollectieven en Warmtetransitie gebouwde omgeving zijn minder aanvragen binnen gekomen dan verwacht. En er zijn ook aanvragen aan het eind van 2021 binnen gekomen, waardoor de verlening pas in 2022 kan plaatsvinden. Hierdoor zullen die lasten in 2022 terecht komen.

10. Voor de toelichting op de capaciteitskosten van programma 2. Klimaat en Milieu wordt naar de toelichting in paragraaf Bedrijfsvoering verwezen.

Baten

1. Tijdens de uitvoering van Ilperveld Integraal heeft de provincie een perceel ter beschikking gesteld van Landschap Noord-Holland met de afspraak dat LNH dit op een geschikt moment zou verkopen en de baten ter beschikking van het project zou stellen. Het was op voorhand niet bekend wanneer dit zou gebeuren.

Stortingen reserves

1. De in 2021 gerealiseerde baten ter hoogte van € 0,4 miljoen (zie toelichting bij baten onder ad 1) zijn in de reserve bodemsanering gestort.

Onttrekkingen reserves

1. Zie bij de toelichting op de lasten nummers 1 en 4

2. Zie bij de toelichting op de lasten nummers 2, 7, 8 en 9.

3. Zie bij de toelichting op de lasten nummer 3. Daarnaast was in de raming van de onttrekking aan de reserve Gezonde Leefomgeving rekening gehouden met kosten van de inzet (inhuur) van extra capaciteit. Dit is niet gerealiseerd.

Programma Ruimte en Water

Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 3 — Ruimte en Water

	Jaarrekening 2020	Ontwerp begroting 2021	Actuele begroting 2021	Jaarrekening 2021	Bedrag verschil	Begroting 2022
Lasten	26.599	30.073	37.990	32.172	5.818	35.793
Baten	-9.913	-10.110	-15.442	-14.893	-549	-7.439
Saldo van baten en lasten	**16.686**	**19.963**	**22.548**	**17.279**	**5.269**	**28.354**
Stortingen reserves	19.492	8.862	24.334	23.409	925	16.312
Onttrekking reserves	-14.520	-18.438	-29.570	-22.237	-7.333	-20.266
Resultaat	**21.658**	**10.387**	**17.312**	**18.450**	**-1.138**	**24.400**

Toelichting

#	Specificatie	OD	Bedrag x € 1.000	V/N	Dekking
	Lasten		**5.818**	**V**	
1	Versterkingsplannen primaire waterkeringen	3.1.2	4.742	V	Resv Meekoppelkansen
2	Uitvoeringsregeling Duurzame Zeehavens	3.4.3	797	V	Reserve ontwikkeling havencomplexen
3	Gronden BBL&PASO	3.4.5	-606	N	
4	Waterrecreatie	3.2.1	582	V	Reserve Waterrecreatie
5	Verkoop Grond	3.4.5	-441	N	
6	Klimaatadaptatie	3.1.3	253	V	Reserve Klimaatadaptatie
7	Grondwaterheffing	3.2.3	-252	N	
8	Capaciteitskosten		193	V	
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		550	V	
	Baten		**-549**	**N**	
1	Verkopen overtollig vastgoed	3.4.5	-1.203	N	
2	Verkopen BBL&PASO	3.4.5	863	V	
3	Meekoppelkansen (Kust op Kracht)	3.1.2	-368	N	Reserve Meekoppelkansen
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		159	V	
	Stortingen		**925**	**V**	
	1. Ruimtelijke Kwaliteit Zwakke Schakels	3.1.2	926	V	Reserve Meekoppelkansen

	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		-1	N	
	Onttrekking		**-7.333**	**N**	
1	Lagere onttrekking Reserve Meekoppelkansen bij dijkversterkingen en kustontwikkeling	3.1.2	-5.429	N	Lasten (1) & Baten (3)
2	Lagere onttrekking reserve ontwikkeling havencomplexen	3.4.3	-707	N	Lasten (2)
3	Lagere onttrekking reserve Waterrecreatie	3.2.1	-582	N	Lasten (4)
4	Lagere onttrekking reserve Woonbeleid	3.5.1	-315	N	
5	Lagere onttrekking reserve Klimaatadaptatie	3.1.3	-263	N	Lasten (6)
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		-37	N	

Lasten

1. Voor de Uvr APRK was € 1,2 miljoen begroot. Hier zijn in 2021 geen aanvragen voor binnengekomen. De verwachting is dat deze aanvragen wel gedaan worden in 2022. Voor de SOK HHNK was een bedrag van € 3,3 miljoen begroot. In de overeenkomst staat dat bij ondertekening van de SOK dit bedrag betaald moet worden voor de realisatiekosten. Maar door administratieve wijzigingen die aan het eind van 2021 aan het licht kwamen, komt er voor het deel van de realisatie een nieuw onderteken moment en dat is in 2022. Dan zullen deze kosten betaald gaan worden. Ook is de terugbetaling van de voor de SOK Ruimtelijke Kwaliteit Zwakke Schakels (begroot € 461.000) via de balans gelopen waardoor de lasten lager zijn uitgevallen.

2. De onderbesteding bij de uitvoeringsregeling duurzame zeehavens is ontstaan doordat de aanvragen voor de subsidies eind 2021 zijn ingediend. Hierdoor vindt de verlening van deze subsidies plaats in 2022.

3. De overbesteding is ontstaan doordat de Ruiling Schoorldam, "Keverdijk-Noordpolder" en grondruil Ransdorp is sneller gepasseerd dan gedacht, namelijk nog in 2021.

4. Het is in 2021 niet gelukt om de subsidieaanvraag voor Stadsstrand Hoorn ad. € 500.000 te verlenen, de aanvraag hiervoor was nog niet compleet, dit schuift door naar 2022.

5. Een niet-gesprongen explosieven onderzoek van een beoogde verkoop is hoger uitgevallen dan geraamd. Een groot deel van de kosten wordt met de rijksbommenregeling terug ontvangen.

6. Het tempo van de partners en ook samenhangende gebiedsprogramma's en beleidsprocessen loopt niet gelijk. Er zijn koplopers, maar ook gemeenten of programma's die nog helemaal niet bekend zijn met de opgave en er is een capaciteitsprobleem bij veel gemeenten. Dat maakt dat een aantal ambities die voor 2021 zijn gesteld een langere doorlooptijd nodig hebben. Ook hebben de vernieuwde raamcontracten en de onderbezetting van provinciale medewerkers op klimaatadaptatie ervoor gezorgd dat een aantal ambities van 2021, doorschuift naar begin 2022.

7. Doordat de kosten van het grondwaterbeheer (onderzoeken, beheer en onderhoud en inzet capaciteit) lager en de opbrengst van de grondwaterheffing hoger waren dan in andere jaren, heeft een hogere storting in de voorziening grondwaterheffing plaatsgevonden.

8. Voor de toelichting op de capaciteitskosten van programma 3. Ruimte en Water wordt naar de toelichting in paragraaf Bedrijfsvoering verwezen.

Baten

1. Enkele verkopen, waaronder beheergrondbank (Ouder-Amstel, ca. 165.000 en Polder Assendelft, ca. € 650.000), N23 (gemeente Koggenland, ca. 125.000), Grote Sloot (ca. 100.000), zijn niet meer in 2021 gepasseerd bij notaris.

2. Bij de begrotingsraming de Strategische Gronden Groen-verkopen vanuit de Voorraad niet meegenomen. In het oog springt hierin de verkoop Kamperkade (ca. 1,1 miljoen). Daarentegen is de beoogde ruiling Hilversum/Huizen (Rebel) niet doorgegaan en is het deel verkochte BBL&PASO-gronden in de kavelruil Noordelijke Vechtstreek en Schoorldam lager geworden.

3. Voor de afwikkeling van de SOK Ruimtelijke Kwaliteit Zwakke Schakels is de baten raming voor vooruit ontvangen bijdragen van de deelnemers aan de SOK niet gerealiseerd wegens strijdigheid met het bepaalde in het BBV. Wel zijn van de deelnemers aan de SOK de aan hen teveel betaalde voorschotten terugontvangen.

Stortingen reserves

1. De Samenwerkingsovereenkomst Ruimtelijke Kwaliteit Zwakke Schakels (SOK) is afgerond. Gepland was deze afrekening volledig via de reserve Meekoppelkansen bij dijkversterkingen en kustontwikkeling te laten lopen. De geraamde storting van de van de deelnemers vooruit ontvangen bijdragen in de reserve is, omdat een dergelijke storting in strijd is met het BBV, niet gerealiseerd.

Onttrekkingen reserves

1. Zie Lasten nr. 1. Daarnaast is de terugbetaling van de voor de SOK Ruimtelijke Kwaliteit Zwakke Schakels via de balans gelopen waardoor de lasten lager zijn uitgevallen (zie ook Baten 1 en Stortingen 1).

2. Zie lasten nr. 2

3. Zie lasten nr. 4.

4. Er is minder onttrokken aan de reserve Woonbeleid doordat er minder subsidies zijn aangevraagd op grond van de Uvr Woonakkoorden 2021 dan werd verwacht en doordat onderzoek naar huisvesting van buitenlandse werknemers doorloopt in 2022 en daarna zal worden gefactureerd.

5. Lagere onttrekking reserve Klimaatadaptatie, zie lasten nr. 6

Programma Bereikbaarheid

Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 4 Bereikbaarheid

	Jaarrekening 2020	Ontwerp begroting 2021	Actuele begroting 2021	Jaarrekening 2021	Bedrag verschil	Begroting 2022
Lasten	230.326	246.189	245.617	235.354	10.263	276.589
Baten	-14.623	-9.026	-23.514	-22.576	-938	-39.533
Saldo van baten en lasten	**215.703**	**237.163**	**222.103**	**212.779**	**9.324**	**237.056**
Stortingen reserves	194.160	123.229	171.494	166.107	5.387	56.173
Onttrekking reserves	-296.776	-170.534	-391.413	-374.236	-17.176	-106.949
Resultaat	**113.087**	**189.858**	**2.184**	**4.649**	**-2.465**	**186.280**

Toelichting

#	Specificatie	OD	Bedrag x € 1.000	V/N	Dekking
	Lasten		**10.263**	**V**	
1	Mobiliteitsbeleid Fiets	4.1.2	2.898	V	Reserve uitvoeren mobiliteitsbeleid derden
2	Gebiedscontracten wegen variabel onderhoud	4.3.2	2.557	V	
3	Gebiedscontracten wegen vast onderhoud	4.3.2	-1.587	N	
4	OV-concessies beheren en verlenen	4.5.1	1.334	V	Reserve OV-projecten
5	Onderhoud tunnels en aquaducten	4.4.1	-1.215	N	Opbrengst derden
6	Mobiliteitsbeleid Infrastructuur	4.1.2	1.125	V	Reserve uitvoeren mobiliteitsbeleid derden
7	Mobiliteitsbeleid	4.1.1	-1.005	N	Reserve mobiliteitsbeleid
8	Schades wegen	4.3.2	-926	N	
9	Projecten voor derden vaarwegen	4.3.3	-850	N	Opbrengst werken derden
10	Mobiliteitsbeleid OV	4.1.2	839	V	Reserve uitvoeren mobiliteitsbeleid derden
11	Strategisch en algemeen beheer wegen	4.3.2	775	V	
12	Ontwikkeling provinciale infrastructuur: wegen	4.2.1	757	V	Reserve ontwikkeling provinciale infrastructuur
13	Kapitaallasten verbeter- en uitbreidingsinvesteringen iMPI	4.2.1	717	V	Reserve kapitaallasten wegen
14	Verkeersveiligheid: gedragsbeïnvloeding	4.1.2	583	V	Reserve uitvoeren mobiliteitsbeleid derden

15	MRA Elektrisch vervoer	4.1.2	539	V	
16	Beheer vaarwegen	4.3.3	520	V	
17	Openbaar vervoer projecten	4.5.1	510	V	Reserve OV-projecten
18	Gebiedscontracten variabel onderhoud vaarwegen	4.3.3	478	V	
19	Projecten voor derden wegen	4.3.2	-428	N	Opbrengst werken derden
20	Variabel onderhoud vaarwegen	4.3.3	375	V	
21	Gladheidsbestrijding wegen	4.4.1	250	V	
22	Verkeersmanagement	4.4.1	284	V	Opbrengst derden
23	Ligplaatsen vaarwegen	4.3.3	283	V	
24	Verleende subsidies OV	4.1.2	-269	N	Reserve verleende subsidies OD 4.1.2
25	Innovatie projecten mobiliteit en Smartmobility	4.4.2	448	V	
26	Capaciteitskosten		609	V	
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		662	V	
	Baten		**-938**	**N**	
1	Projecten voor derden wegen	4.3.2	-1.455	N	
2	Openbaar vervoer concessies	4.5.1	-1.268	N	
3	Mobiliteitsbeleid	4.1.1	1.250	V	
4	Onderhoud tunnels en aquaducten	4.4.1	1.067	V	
5	Werken derden vaarwegen	4.3.3	850	V	
6	Ontwikkeling provinciale infrastructuur: wegen	4.2.1	-617	N	
7	MRA elektrisch vervoer	4.1.2	-539	N	
8	Grass2Grit	4.4.1	465	V	
9	Variabel onderhoud wegen	4.3.2	411	V	
10	Verkeersmanagement	4.4.1	-292	N	
11	Mobiliteitsbeleid fiets	4.1.2	-292	N	
12	Innovatie projecten mobiliteit en verduurzaming	4.4.2	-287	N	Reserve Innovatieprojecten Mobiliteit
13	Schades wegen	4.3.2	267	V	

14	Mobiliteitsbeleid OV	4.1.2	-239	N
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		-259	N
	Stortingen		**5.387**	**V**
1	Reserve kapitaallasten innovatieve projecten	4.4.2	3.840	V
2	Reserve Dekking kapitaallasten OV-infrastructuur	4.2.1	1.742	V
3	Reserve Dekking kapitaallasten Weginfrastructuur	4.2.1	-482	N
4	Reserve Innovatieprojecten Mobiliteit	4.4.2	287	V
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		0	
	Onttrekking		**-17.176**	**N**
1	Reserve innovatieprojecten mobiliteit	4.4.2	-5.071	N
2	Reserve uitvoeren mobiliteitsbeleid	4.1.2	-4.944	N
3	Reserve groot onderhoud wegen	4.3.2	-4.281	N
4	Reserve groot onderhoud vaarwegen	4.3.3	-1.108	N
5	Reserve ontwikkeling provinciale infrastructuur	4.2.1	-1.085	N
6	Reserve Openbaar Vervoer projecten	4.5.1	-653	N
7	Reserve mobiliteitsbeleid	4.1.1	-313	N
8	Reserve verleende subsidies	4.1.2	269	V
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		10	V

Lasten

1. Aan subsidies Mobiliteitsbeleid Fiets is € 2,9 miljoen minder besteed. Het betreft hierbij de volgende subsidies:

- De subsidieverlening voor Fietstunnel Velsertraverse van € 1,3 miljoen is op verzoek van de gemeente Velsen doorgeschoven naar 2022. Dit project wordt in combinatie met project HOV Beverwijk/Wijkerpoort gerealiseerd, wat is vertraagd.
- De subsidie Filevrij van € 1,3 miljoen is op verzoek van de gemeente Haarlemmermeer doorgeschoven naar 2022, omdat de gemeente haar eigen bijdrage pas in 2022 kan organiseren.
- Voor Snelle doorfietsroutes is € 292.000 minder besteed, omdat op verzoek van de gemeenten Velsen en Haarlem de subsidie naar 2022 is doorgeschoven.

2. Door niet uitgevoerd werk aan variabel onderhoud wegen is in 2021 in totaal € 2,6 miljoen minder uitgegeven dan begroot. Het betreft voor € 2,3 miljoen verzoek tot wijzigingen vanuit gebiedscontracten waarvan de uitvoering naar 2022 wordt doorgeschoven van onder meer de

Leeghwaterbrug, Weg & Waterhuis en diverse losse opdrachten. Daarnaast is voor € 0,3 miljoen minder besteed als gevolg van besparingen op onder andere geluidsschermen.

3. De kosten van indexering gebiedscontracten komen met € 1,6 miljoen hoger uit dan begroot door contractueel overeengekomen doorbelasting van GWW-indexeringen. In 2021 is een discussie gestart over de grondslag van de indexering.

4. Aan OV-concessies is € 1,3 miljoen minder besteed. Het betreft de volgende activiteiten:

- De restende bijdrage Bijzondere Vergoeding Openbaar Vervoer (BVOV) aan Connexxion over 2020 van € 1,3 miljoen is niet uitgekeerd, omdat de vervoerder door hogere reizigersopbrengsten dan verwacht geen aanvraag heeft ingediend.

- De algemene kosten zijn € 86.000 lager dan geraamd, doordat het jaarlijks uit te voeren kwaliteitsonderzoek niet heeft plaats gevonden. Dit was niet zinvol, gezien de verstorende effecten van de coronamaatregelen in 2021.

5. In 2021 heeft voor een bedrag van ruim € 1,2 miljoen een noodzakelijk spoedreparatie (asfaltherstel) aan de Waterwolftunnel plaatsgevonden. Voor deze ongeplande en niet begrote post in 2021 is de dekking gevonden in het beschikbare restbudget van de Managing Agent voor het tunnelbeheer.

6. Aan Mobiliteitsbeleid infrastructuur is € 1,1 miljoen minder besteed. Het betreft hierbij de volgende activiteiten

- Voor Amsterdam Logistics Port (ALP) is € 500.000 minder besteed. De subsidie is op verzoek van de partners in het investeringsprogramma Amsterdam Logistics naar 2022 doorgeschoven omdat het niet gelukt is om binnen de gestelde tijdsperiode en randvoorwaarden de subsidieaanvragen rond te krijgen.

- Voor de Uitvoeringsregeling Kleine infrastructuur is per saldo € 344.000 minder besteed. Weliswaar is € 328.000 meer aan subsidies verleend dan geraamd, maar door de subsidievaststellingen in voorgaande begrotingsjaren is € 672.000 lager dan geraamd.

- Voor Omrijkosten Openbaar Vervoer is € 263.000 minder besteed, doordat gemeenten minder wegwerkzaamheden met gevolgen voor het OV hebben gehad dan in voorgaande jaren.

- Aan OV SAAL (Schiphol-Amsterdam-Almere-Lelystad) is € 80.000 minder besteed. De subsidie is op verzoek van de gemeente Gooise Meren doorgeschoven naar 2022.

- Aan de Uitvoeringsregeling Veilige uitwegen is € 63.000 meer besteed, door meer subsidieaanvragen dan geraamd.

7. Aan studie- en proceskosten Mobiliteitsbeleid is €992.000 meer besteed. Het betreft hier de volgende activiteiten:

- De storting van de 1e termijn bijdrage Agriport A7 ad € 1.250.000 voor de uitvoering provinciale weg N239 (in totaal bedraagt de bijdrage € 5,0 miljoen) zijn in de baten geboekt. Doorstorting hiervan naar de bijbehorende voorziening geeft hetzelfde bedrag aan hogere lasten. De gestorte bijdrage wordt ondergebracht in de gelijknamige voorziening waaruit (vervolgens) gedurende de projectuitvoering de bijdrage als dekking van de kosten wordt ingezet.

- Voor Actieve mobiliteit (Fiets) is € 187.000 minder besteed aan het vervolgonderzoek naar de inpasbaarheid van de doorfietsroute F9 Haarlem – Schiphol-Oost (N232). Dit onderzoek is naar 2022 verplaatst, omdat moest worden overgestapt op een uitgebreidere aanbestedingsprocedure waarvoor meer tijd nodig was om deze voor te bereiden.

- Voor Verkeersveiligheid: aan kennissessies is € 75.000 minder besteed. In 2021 is het gedragsteam landbouwverkeer opgeheven vanwege een laag risicoprofiel voor landbouwverkeer qua verkeersveiligheid. Het budget schuift daarom door naar volgend jaar voor het door ontwikkelen van onze risico-indicatoren voor het Uitvoeringsprogramma Verkeersveiligheid 2030.

- Overig: € 4.000 meer besteed.

8. De schade aan de Rekervlotbrug bedraagt € 0,9 miljoen hetgeen niet is voorzien. Via de verzekering is een procedure gestart om deze schade te verhalen.

9. In 2021 is voor een bedrag aan € 0,9 miljoen voorbereidingskosten voor de Boerenverdrietsluis gerealiseerd welke niet waren begroot. Overeenkomstig zijn de nog aan gemeente Den Helder in rekening te brengen opbrengsten verantwoord.

10. Aan subsidies Mobiliteitsbeleid OV is € 839.000 minder besteed. Dit betreft de volgende activiteiten:

- Voor Bereikbaarheid Kust Zuid-Kennemerland is € 509.000 minder besteed. Door vertraging van de financiële afhandeling met het Rijk en Regionale partners van het project zullen de lasten in 2022 worden afgewikkeld.

- Voor HOV A9 is € 232.000 minder besteed. De reden hiervoor is dat de gemaakte kosten ten laste van de balanspost vooruit ontvangen bijdrage zijn geboekt in plaats van de begrote post. (VRA en gemeente Haarlemmermeer).

- Overige: € 98.000 minder besteed aan diverse kleine activiteiten.

11. Omdat de voorbereiding van enkele projecten langer duurde dan was voorzien is in 2021 € 0,8 miljoen minder besteed. Daarnaast zijn vanuit de gebiedscontracten enkele duurzame asfaltwerkzaamheden niet uitgevoerd omdat geen goede asfaltkwaliteit door de slechte weersomstandigheden kon worden gegarandeerd.

12. Aan Ontwikkeling provinciale infrastructuur: Wegen is € 757.000 minder besteed. Dit betreft de volgende activiteiten:

- Voor Kleine infrastructurele verbeteringen (KIV) is € 359.000 minder besteed. Dit is veroorzaakt door vertraging in de projectuitvoering van Buswachtplaats Getsewoud. Het verkrijgen van de vergunningen heeft meer tijd gekost en tijdens de realisatie heeft men een watervoerende grondlaag doorboort, waardoor de uitvoering van het werk een periode heeft stilgelegen.

- Voor Bereikbaarheid Broek in Waterland is € 257.000 minder besteed. De aanbestedingsprocedure heeft langer geduurd en op verzoek van de partners en de omgeving is meer ingezet op participatie, waardoor minder snel gestart kon worden met het ontwerponderdeel.

- € 51.000 minder uitgaven Gooi en Vechtstreek.

- Voor de Aansluiting A8-A9 is € 147.000 minder besteed. De uitvoering van het landschapsplan SvA/A8-A9 is volgens planning verlopen en zonder onvoorziene omstandigheden, waardoor een deel van risicoreservering niet is gebruikt.

- Overig: € 5.000 meer besteed.

13. Aan kapitaallasten verbeter- en uitbreidingsinvesteringen iMPI is € 717.00 minder besteed, door vertragingen in de uitvoering van verbeter- en uitbreidingsinvestering infrastructuur. De lasten zullen vanaf 2022 alsnog genomen worden, in het jaar nadat de projecten worden opengesteld voor gebruik.

14. Aan Verkeersveiligheid: gedragsbeïnvloeding is € 583.000 minder besteed door lagere subsidievaststellingen in voorgaande begrotingsjaren.

15. Aan MRA Elektrisch vervoer is € 539.000 minder besteed, omdat er minder laadpalen zijn aangevraagd dan geprognosticeerd.

16. In de begroting is rekening gehouden met indexering van het gebiedscontract. De verwachting is dat in 2025 indexering plaats zal vinden. Om die reden is in 2021 € 0,5 miljoen minder uitgegeven dan begroot.

17. Aan OV-projecten is € 510.000 minder besteed. Dit betreft de volgende activiteiten:

- Voor inzet bonus / malusregeling is € 230.000 minder besteed. Door de gevolgen van de coronamaatregelen zijn deze uitgaven bevroren. Zodra de coronamaatregelen worden opgeheven, wordt dit geld ingezet om reizigers te verleiden om weer gebruik te gaan maken van het OV.

- In het kader van de OV-visie is € 200.000 minder besteed aan materieel voor buurtbussen. De buurtbussen worden twee jaar langer ingezet, zodat ze naar verwachting in 2023 kunnen worden vervangen door elektrische buurtbussen. Deze zijn niet eerder te leveren.

- Voor reparatie haltevoorzieningen is € 100.000 minder besteed.

- Overig: € 20.000 meer besteed.

18. De objecten Koopvaardersschutssluis, Koopvaardersbrug, Twee Zwanen en de Kooijsluis zijn in 2021 toegevoegd aan het gebiedscontract. Het is lastig is gebleken op basis van de 0-meting tot een marktconforme aanbieding te komen. De overeengekomen maatregelen worden in 2022 uitgevoerd. Hierdoor is in 2021 is € 0,5 miljoen minder besteed dan begroot.

19. In de begroting is geen rekening gehouden met bijstelling van de lasten voor werken derden. Het effect hiervan is € 0,4 miljoen nadelig.

20. Na het uitvoeren van het voorbereidend water bodemonderzoek bleek dat alle bagger van de Amstel verontreinigd is met PFAS, waardoor deze niet conform de uitgangspunten van het statusrapport verwerkt kan worden in een weiland-depot. Hierdoor is voor baggeren in 2021 € 0,4 miljoen minder besteed dan begroot.

21. Als gevolg van de milde winter zijn de lasten voor gladheidsbestrijding wegen in 2021 € 0,3 miljoen lager uitgevallen dan begroot.

22. Omdat een aantal geplande activiteiten vanuit de samenwerkingsbijeenkomst van het Regionaal Tactisch Team in 2021 a.g.v. Covid-19 niet hebben plaatsgevonden, zijn de lasten op het onderdeel Verkeersmanagement zijn € 0,3 miljoen lager dan begroot. Het betreft o.a. het MAAS spel, Regionaal Symposium SMO en de Intertraffic beurs. Door het vervallen van grootschalige evenementen zoals o.a. Mysteryland en Dance Valley is minder inzet van het RTT en RegioRegie benodigd geweest.

23. In de begroting was voor ligplaatsen rekening gehouden met capaciteits- en communicatiekosten. Omdat deze kosten ondercapaciteitskosten zijn verantwoord is op dit project € 0,3 miljoen minder besteed dan begroot.

24. Aan subsidies verleend boven de € 1.5 miljoen is € 268.000 meer besteed. Voor HOV Huizen is in 2021 een subsidie van € 2,2 miljoen verleend, waarbij werd verwacht dat er in 2021 nog geen prestatie zou worden geleverd. Thans blijkt dat voor het project in 2021 (na rato t.o.v. de provinciale subsidie) € 268.000 aan prestatie is geleverd.

25. Covid-19 heeft gezorgd voor vertraging in de uitvoering van enkele projecten, met als gevolg dat de voorbereiding of een eerste verkenning wel heeft plaatsgevonden, maar de uiteindelijke uitvoering is verschoven naar begin 2022. Projecten zijn soms later van start gegaan, aangezien niet alle samenwerkingspartners op tijd intern draagvlak of toestemming kregen, of vertraging voor de uitvoering was Corona gerelateerd. Verder zijn door het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat voor de iVRI nieuwe landelijke standaarden opgesteld voor de usecases “Prioriteren” en “Informeren”. Reeds eerder gerealiseerde i-VRI’s dienden hierop aangepast te worden. Dit wordt voor een aantal VRI’s begin 2022 afgerond.

26. Voor de toelichting op de capaciteitskosten van programma 4. Bereikbaarheid wordt naar de toelichting in paragraaf Bedrijfsvoering verwezen.

Baten

1. In de begroting is ten onrechte ervan uitgegaan dat in 2021 werkzaamheden aan de Zaanbrug in rekening kon worden gebracht. Het effect hiervan is € 1,5 miljoen nadelig.

2. De restende bijdrage Bijzondere Vergoeding Openbaar Vervoer (BVOV) aan Connexxion over 2020 van € 1,3 miljoen is niet uitgekeerd daar de vervoerder door hogere reizigersopbrengsten dan verwacht geen aanvraag heeft ingediend.

3. Van Agriport A7 is de 1e termijn voor haar bijdrage aan het provinciaal infrastructuur project N238 ontvangen. Deze 1e termijn bedraagt € 1.250.000 (Ter informatie: de totale bijdrage bedraagt € 5,0 miljoen). Deze te ontvangen bijdragen worden in de exploitatiebegroting als ontvangen baten geboekt en (vervolgens) in de Voorziening vooruit ontvangen bijdragen gestort.

4. Dit betreft de dekking vanuit beschikbare restbudget van de Managing Agent voor het tunnelbeheer voor de ongeplande en niet begrote post in 2021 ten behoeve van de spoedreparatie aan de Waterwolftunnel. De baten zijn hierdoor € 1,1 miljoen hoger dan begroot.

5. In 2021 is voor een bedrag aan € 0,9 miljoen voorbereidingskosten voor de Boerenverdrietsluis gerealiseerd welke niet waren begroot. Overeenkomstig zijn de nog aan gemeente Den Helder in rekening te brengen opbrengsten verantwoord.

6. De Vervoerregio Amsterdam (VRA) draagt voor 95% bij aan het project P+R Getswoude, dat in kader van Kleine infrastructurele verbindingen (KIV) wordt gerealiseerd. Door vertraging in de

administratieve besluitvorming is het verwachte voorschot van € 711.000 niet in 2021 uitbetaald. Als gevolg hiervan zal de bijdrage van de VRA voor dit project in 2022 geheel met de (definitieve) projectkosten worden verrekend. Hier staat tegenover een niet geraamde bijdrage van VRA voor een ander KIV-project van € 93.000, waardoor het nettoverschil in baten op € 617.000 uitkomt.

7. De uitgaven voor MRA Elektrisch vervoer zijn grotendeels communicerende vaten. Op € 399.000 na worden alle uitgaven voor dit programma in 2021 gedekt door ontvangen bijdragen derden. Door dat de uitgaven € 539.000 minder zijn dan geraamd, betekent dit dat er een evenredig bedrag aan baten ter dekking hoeft worden ingezet.

8. Het in 2020 ontvangen voorschot van de LIFE subsidie voor Grass2Grit, is in 2021 als baten verwerkt. Dit bedrag was echter niet in de begroting 2021 verwerkt waardoor nu een voordeel op de baten is ontstaan ter hoogte van € 0,5 miljoen ten opzichte van de begroting.

9. De ontvangen baten zijn in 2021 € 0,4 miljoen hoger dan begroot. Het betreft een bijdrage van Gemeente Hilversum inzake Het Hemeltje waarmee in de begroting geen rekening is gehouden.

10. Het verkeersmanagement betreft een regionale samenwerking met partners waarbij de lasten naar rato worden verdeeld, conform de gesloten overeenkomst. De lasten zijn in 2021 lager dan begroot, derhalve is ook een lagere bijdrage van de partners ontvangen.

11. Voor Snelle doorfietsroutes is € 292.000 minder besteed. Dit omdat de gemeenten Velsen en Haarlem door de Corona-perikelen niet is staat zijn geweest om hun subsidieaanvraag in 2021 in te dienen. Als gevolg hiervan is de ontvangen specifieke uitkering (SPUK) van het Rijk niet als dekking ingezet.

12. Deelprojecten Epoxy-asfalt en Industrieel, Flexibel en Demontabel (IFD) flink zijn vertraagd, waardoor de bijdragen van derden zijn verschoven naar 2022. In 2021 is hierdoor voor € 0,3 miljoen minder baten gerealiseerd dan begroot.

13. Als gevolgd van afwikkeling van schadeclaims welke niet waren begroot is in 2021 voor € 0,3 miljoen meer baten gerealiseerd dan begroot. De schade aan de Rekervlotbrug (zie ad 7 bij toelichting lasten) moet nog bij de verzekering worden geclaimd

14. Voor Bereikbaarheid Kust Zuid-Kennemerland is € 509.000 minder besteed. Door vertraging van de financiële afhandeling met het Rijk en Regionale partners van het project zullen de lasten in 2022 worden afgewikkeld. De lagere uitgaven leiden er toe dat € 239.000 van de ontvangen regionale bijdrage niet als dekking worden ingezet.

Stortingen reserves

1. In 2021 is er € 3,8 miljoen minder gestort in de reserve kapitaallasten innovatieprojecten mobiliteit vanuit de reserve innovatieprojecten mobiliteit dan begroot. Op basis van werkelijke kosten (nacalculatie) worden de investeringsuitgaven naar de reserve Kapitaallasten overgeheveld. Het project Led verlichting betreft een investering. Ter dekking van de toekomstige afschrijvingen vindt overheveling plaats van de reserve innovatieprojecten mobiliteit naar de reserve kapitaallasten innovatieprojecten mobiliteit. De afronding van het project is vertraagd waardoor de overheveling eveneens lager uitkomt.

2. Er is € 1,7 miljoen minder gestort in de reserve Dekking kapitaallasten OV-infrastructuur vanuit de reserve .

3. De storting in de reserve Dekking kapitaallasten Weginfrastructuur was € 0,5 miljoen hoger dan begroot vanuit de reserve

4. Deelprojecten Epoxy-asfalt en Industrieel, Flexibel en Demontabel (IFD) zijn vertraagd, waardoor de bijdragen van derden zijn verschoven naar 2022. In 2021 is hierdoor voor € 0,3 miljoen minder baten gerealiseerd dan begroot. De storting in de reserve komt daardoor eveneens € 0,3 miljoen lager uit dan begroot.

Onttrekkingen reserves

1. De lagere onttrekking aan de reserve innovatieprojecten mobiliteit is het gevolg van de lagere uitgaven vanuit deze reserve zoals verklaard bij de lasten en de lagere overheveling vanuit deze reserve naar de reserve kapitaallasten innovatieprojecten mobiliteit zoals verklaard bij de stortingen

2. Aan de reserve uitvoeren mobiliteit is € 4,9 miljoen minder onttrokken. Dit houdt verband met de lagere lasten (zoals vermeld bij lasten onder de nummers 1, 6, 10 en 15) en de lagere baten (zoals vermeld bij baten onder de nummers 11 en 14).

3. De lagere onttrekking aan de reserve Groot onderhoud wegen is het gevolg van de lagere uitgaven vanuit deze reserve zoals verklaard bij de lasten.

4. De lagere onttrekking aan de reserve Groot onderhoud vaarwegen is het gevolg van de lagere uitgaven vanuit deze reserve zoals verklaard bij de lasten.

5. Aan de reserve ontwikkeling provinciale infrastructuur is € 1,1 miljoen minder onttrokken in verband met lagere lasten (zie verklaring nummer 12).

6. De lagere onttrekking aan de reserve Openbaar Vervoer projecten is het gevolg van lagere kosten (zie verklaring nummers 4 en 18 bij de lasten) en lagere baten (zie verklaring nummer 2 bij de baten).

7. Aan de reserve mobiliteitsbeleid is minder onttrokken als gevolg van minder lasten.

8. Aan de reserve verleende subsidies is meer onttrokken als gevolg van hogere subsidiekosten voor HOV Huizen (zie verklaring nummer 25 bij de lasten).

Programma Groen

Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 5 — Groen

	Jaarrekening 2020	Ontwerp begroting 2021	Actuele begroting 2021	Jaarrekening 2021	Bedrag verschil	Begroting 2022
Lasten	66.934	98.182	94.333	96.445	-2.112	140.022
Baten	-2.391	-2.760	-5.608	-5.967	359	-7.392
Saldo van baten en lasten	**64.543**	**95.422**	**88.724**	**90.478**	**-1.754**	**132.630**
Stortingen reserves	35.012	36.880	83.410	84.452	-1.041	37.479
Onttrekking reserves	-31.304	-58.727	-49.911	-50.924	1.013	-91.846
Resultaat	**68.251**	**73.575**	**122.224**	**124.006**	**-1.782**	**78.263**

Toelichting

#	Specificatie	OD	Bedrag x € 1.000	V/N	Dekking
	Lasten		**-2.112**	**N**	
1	Subsidies Natuurbeheer Groene Organisaties	5.2.1	-15.139	N	Deels reserve Uittreding GNR
2	Bijdrage Waddengebied Exploitatie	5.3.3	9.626	V	
3	PNO	5.1.1	4.357	V	Reserve Groen
4	Faunafonds	5.2.4	-1.889	N	
5	Oostelijke Vechtplassen	5.1.3	-1.328	N	Reserve OVP
6	Natuur- en Landschapsbeheer	5.2.1	547	V	
7	Groene uitweg	5.1.2	545	V	Reserve Groene Uitweg
8	Landschappen	5.3.2	500	V	Reserve Landschap
9	Cofinanciering Waddenzee	5.3.3	471	V	Reserve Cofinanciering Waddenzee
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		198	V	
	Baten		**359**	**V**	
	1. Oostelijke Vechtplassen	5.1.3	409	V	Reserve OVP
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		-50		
	Stortingen		**-1.041**	**N**	
	1. Hogere storting reserve Groen	5.1.1	-1.038	N	
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		-3	N	
	Onttrekking		**1.013**	**V**	
1	Hogere onttrekking reserve Uittreding Goois	5.2.1	6.501	V	

	Natuurreservaat (GNR)			
2	Lagere onttrekking reserve Groen	5.1.1	-4.627	N
3	Lagere onttrekking reserve Groene Uitweg	5.1.2	-553	N
4	Hogere onttrekking reserve OVP	5.1.3	572	V
5	Lagere onttrekking reserve cofinanciering Waddenzee	5.3.3	-471	N
6	Lagere onttrekking reserve Landschap	5.3.2	-433	N
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		24	V

Lasten

1. Deze overbesteding heeft betrekking op de verplichting voor het uittreden uit de Stichting Goois Natuurreservaat (GNR) met € 15,1 miljoen. Deels wordt dit gedekt uit de bestaande reserve Uittreding GNR (€ 6,5 miljoen), het overige deel (€ 8,6 miljoen) zal ten laste worden gebracht van het rekeningresultaat 2021.

2. De onderbesteding heeft vooral betrekking op de Uitgestelde Intentie Bijdrage Waddenfonds ad. € 9,6 miljoen, zie Eerste begrotingswijziging 2022.

3. Bij de bestedingen die uit de reserve Groen gedaan worden zijn er zowel over- als onderbestedingen, o.a.:

- UVR Pachtafkoop en aankoop NNN: Een onderbesteding van € 1,1 miljoen. In 2021 zijn hiervoor 5 aanvragen ingediend. Geen van deze subsidieaanvragen kon in 2021 worden beschikt. Dit is veroorzaakt door onvolledige aanvragen en onduidelijkheid over de procedure met betrekking tot pachtontbinding. In goed overleg tussen provincie en aanvragers is de ontbrekende informatie aangevuld. De aanvragen van 2021 kunnen in 2022 beschikt worden.
- PAS Uitvoeringsmaatregelen: Een onderbesteding van € 1,6 miljoen. De eindafrekeningen zijn ver achter bleven bij de uitgezette opdrachten. De oorzaak hiervan is dat er minder uitgevoerd is; een aantal maatregelen zijn niet uitgevoerd vanwege de grote spanning in het desbetreffende gebied dat is ontstaan rond de boskap van één van de bossen.
- Bijkomende kosten Grondaankopen: De onderbesteding van € 495.000 wordt vooral veroorzaakt door minder vergoedingen voor waardedaling bij de zelfrealisatie van natuur dit omdat er meer tijd nodig was in de NNN-gebiedsprocessen.
- Subsidie buiten UVR Kader Richtlijn Water Groen: De onderbesteding heeft betrekking op een geraamde subsidie van € 700.000 voor Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Uitgeester- en Heemskerkerbroek. Die subsidie kon in 2021 niet verleend worden omdat het Hoogheemraadschap er niet in slaagde de bemensing van het projectteam rond te krijgen waardoor er geen subsidieaanvraag kon worden ingediend.

- De onttrekking aan de reserve groen is € 1,4 miljoen lager dan begroot omdat voor een aantal projecten in 2021 minder uitgaven zijn gedaan dan is begroot. Het betreft de Groene AS Bovenlanden welke in 2022 start in plaats van in 2021. Van Ontsnipperingsbeeld NH, langjarige monitoring Zwaluwenberg, Naardermeer en Voltooiing Groene Schakel loopt de uitvoering door in 2022.

- Er is een overbesteding van € 1,3 miljoen die ontstaan is door inhuur van project- en procesmanagers. Deze lasten waren geboekt op het capaciteitsbudget, terwijl de dekking uit de reserve Groen moest komen. De kasraming van de reserve Groen kon hier echter niet meer op aangepast worden.

4. Bij de Laatste Begrotingswijziging 2021 hebben we het budget voor de Faunaschade van € 6 miljoen verhoogd tot € 9,7 miljoen. Zoals bij de Laatste begrotingswijziging al aangegeven zat er in de actualisatie van de schade nog een zekere mate van onzekerheid. Wij verwachten nu, op basis van recente (februari 2022) informatie vanuit BIJ12/Faunafonds, dat de te betalen schade over 2021 uit gaat komen op een totaalbedrag van € 10,3 miljoen. Hiernaast hebben we in 2021 nog een nabetaling over 2020 ontvangen van € 1,3 miljoen zodat de uitgaven in 2021 uitkomen op € 11,6 miljoen en we een overbesteding hebben van € 1,9 miljoen.

5. De overbesteding is voor ca. € 800.000 ontstaan door inhuur van project- en procesmanagers en grondverwervers ten behoeve van het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen (OVP). Deze lasten waren geboekt op het capaciteitsbudget, terwijl de dekking uit de reserve OVP moest komen. De kasraming van de reserve OVP kon hier echter niet meer op aangepast worden. Hiernaast heeft PNH voor het Programma OVP een Groenfonds (bank)rekening. Hier komen bijdragen van partners op binnen en worden betalingen aan projectuitvoerders gedaan. Dit is administratief een complex geheel waarvoor lange tijd geen goede berekeningsmethodiek voorhanden was. Recent is een goede toerekeningsmethodiek gevonden, waar een boeking van € 409.000 aan Baten en € 528.000 aan Lasten is uitgekomen. Deze waren beiden niet geraamd.

6. Het is in 2021 niet meer gelukt om de hogere beheersvergoeding voor Natuurbeheer (van 75 naar 84%) vast te leggen in subsidiebeschikkingen, hiervoor was € 1,2 miljoen geraamd, dit wordt doorgeschoven naar 2022.

Hiernaast hebben wij het besluit uit de BAC Vitaal Platteland van 18 november 2021 verwerkt. Wij hebben het teveel dat wij aan ANLB ontvangen hadden, ad € 603.000, verrekend met de provincies Limburg en Gelderland.

7. Doordat in 2021 minder subsidieaanvragen zijn ingediend is in 2021 € 0,5 miljoen minder uitgegeven dan begroot.

8. De onderbesteding wordt vooral verklaard doordat de subsidieaanvragen die zijn ingediend voor de Uitvoeringsregeling Westeinderscheg 2021, niet meer in 2021 konden worden afgerond. Verlening zal plaatsvinden in 2022, waardoor de kosten ook ten laste van 2022 zullen worden gebracht.

9. Voor de tenders van het Waddenfonds zijn bij het Waddenfonds minder subsidieaanvragen ingediend dan waar men op had gerekend. Dat heeft tot gevolg dat provincie Noord-Holland ook minder cofinanciering heeft verstrekt. Daarnaast werd een subsidie niet verstrekt, vielen de proceskosten voor het Investeringskader Waddengebied lager uit en konden geraamde proceskosten ten laste van een ander budget worden gebracht.

Baten

1. Zie Lasten nr. 5.

Stortingen reserves

1. De hogere storting in reserve Groen betreft vooral de verkoop opbrengsten van de Strategische Gronden Groen (SGG) ook wel genoemd BBL&PASO gronden. In het oog springt hierin de verkoop Kamperkade (ca. € 1,1 miljoen).

Onttrekkingen reserves

1. Zie Lasten nr. 1.

2. Zie Lasten nr. 3.

3. Zie Lasten nr. 7.

4. Zie Lasten nr. 5.

5. Zie Lasten nr. 9.

6. Zie Lasten nr. 8.

Programma Economie, cultuur en welzijn

Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 6 — Economie, Cultuur en Welzijn

	Jaarrekening 2020	Ontwerp begroting 2021	Actuele begroting 2021	Jaarrekening 2021	Bedrag verschil	Begroting 2022
Lasten	50.033	37.159	42.736	38.862	3.875	37.710
Baten	-4.380	-223	-4.786	-2.918	-1.869	-72
Saldo van baten en lasten	**45.653**	**36.936**	**37.950**	**35.944**	**2.006**	**37.638**
Stortingen reserves	16.165	12.001	21.751	21.251	500	13.223
Onttrekking reserves	-17.554	-17.971	-18.361	-13.460	-4.901	-13.900
Resultaat	**44.264**	**30.966**	**41.341**	**43.735**	**-2.395**	**36.961**

Toelichting

#	Specificatie	OD	Bedrag x € 1.000	V/N	Dekking
	Lasten		**3.875**	**V**	
1	MKB	6.5.2	5.161	V	MKB reserve
2	Europese Landbouw projecten	6.5.5	465	V	reserve Europese landbouw projecten
3	Arbeidsmarkt	6.5.3	450	V	
4	Herstructurering bedrijventerreinen	6.5.1	400	V	Reserve Herstructurering bedrijventerreinen
5	Monumenten	6.4.1	306	V	Resv. monumenten (Mr.F.J.Kranenburgfonds)
6	PDENH	6.5.2	-2.831	N	
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		501	V	
	Baten		**-2.445**	**N**	
1	MKB	6.5.2	-2.810	N	
2	Europese landbouwprojecten	6.5.5	411	V	reserve Europese landbouw projecten
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		-46	N	
	Stortingen		**500**	**V**	
1	Europese landbouwprojecten		500	V	reserve Europese

				landbouw projecten
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000	0		
	Onttrekking	**-4.901**	**N**	
	1 MKB	-2.998	N	Reserve MKB
	2 Europese projecten landbouw subsidies	-876	N	Reserve Europese landbouw projecten
	3 Herstructurering bedrijventerreinen	-400	N	Reserve Herstructurering bedrijventerreinen
4	Mr.F.J.Kranenburgfonds	-306	N	Reserve monumenten (Mr.F.J.Kranenburgfonds)
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000	-321	N	

Lasten

1. Bij de bestedingen die uit de reserve MKB gedaan worden is een onderbesteding van € 5,2 miljoen gerealiseerd. Dit valt te verklaren door:

- De MIT regeling "R&D projecten 2021" deze is verdaagd en wordt verleend in 2022, het totale beschikbare budget hiervoor is € 5 miljoen dit in inclusief de cofinanciering vanuit het EZK ten bedrage van € 3 miljoen. Voor de uitvoering van het onderdeel R & D van de uitvoeringsregeling MIT bleek in november 2021 dat de adviserende partij onvoldoende tijd had om de benodigde adviezen aan te leveren. Daarom is besloten om de behandeling van alle ingediende aanvragen te verdagen tot 1 april 2022, waardoor het budget van 2021 doorschuift naar 2022.

- De beheersvergoeding ad. € 0,2 miljoen voor het Innovatiefonds is dit jaar niet uitgevraagd, de stortingen van de aandeelhouders en EFRO liepen niet synchroon. bij de aandeelhouders was 3x een tranche opgevraagd maar EFRO liep achter. In 2022 komt volgende en laatste tranche "fonds deel I".

2. Europese projecten landbouw subsidies: Gedurende 2021 is door RVO € 1,8 miljoen voor de provincie Noord-Hollad betaald aan subsidies exclusief de RVO uitvoeringskosten. Voor 2021 was € 1,4 miljoen begroot in totaal voor subsidies en uitvoeringskosten RVO. Daarnaast is er per eind 2021 voor € 4,2 miljoen aan subsidies toegewezen die in de toekomst betaald zullen worden inclusief de subsidie voor verplaatsing van glastuinbouw bedrijven. Deze verplichtingen zijn voorzien op de balans.
Wanneer de som van al deze kosten wordt afgezet tegen de begrote bedragen van zowel Duurzame Landbouw ten behoeven van verplaatsing glastuinbouw als de begrote bedragen Europese projecten landbouw subsidies dan blijft er een verschil van € 0,5 miljoen over aan onderbesteding ten opzichten van de begroting.

3. De Terra Technica subsidie regeling kon als gevolg van corona niet op tijd aangevraagd kon worden.

4. Bij de bestedingen die uit de reserve Herstructurering bedrijventerreinen gedaan worden zijn enkele projecten met een onderbesteding:

- UVR winkelgebieden heeft een onder besteding van € 0,3 miljoen, Eind 2021 zijn wel nog een aantal aanvragen ingediend die ten laste van het budget 2021 moeten komen. Na verwerking van deze aanvragen resteert uiteindelijk een onderbesteding van het budget 2021 van € 48.000.

- De subsidieregeling voor verblijfsrecreatie kent een onderbesteding van € 0,1 miljoen. Een belangrijke rede, waarom er geen aanvragen zijn gekomen, is omdat deze sector hard is getroffen door corona waardoor voor verblijfsrecreatie ondernemers het afgelopen jaar in het teken stond van overleven en men niet met verduurzaming en innovatie aan de slag kon gaan.

5. Bij de bestedingen die uit de Resv. monumenten (Mr.F.J.Kranenburgfonds) gedaan worden zijn enkele regelingen met een onderbesteding hieronder de belangrijkste onderbestedingen:

- Met betrekking tot de UvR molens is een onderbesteding van € 143.000 gerealiseerd. Het budget was toereikend om alle in werking zijnde historische windmolens met rijksmonumentenstatus een subsidie te kunnen geven. Echter, niet alle moleneigenaren hebben een aanvraag ingediend, ondanks dat er via de provincie en via de Molenfederatie bekendheid aan de regeling is gegeven. Veel eigenaren stellen onderhoud uit en er zijn lange wachttijden voor de uitvoering van onderhoud.

- Met betrekking tot de UVR onderzoeken duurzaam benutten monumenten NH is een onderbesteding van € 73.000 gerealiseerd. Dit is het gevolg van de coronamaatregelen waardoor toekomstige exploitatie bemoeilijkt wordt, een gebrek aan particuliere investeerders, de druk op de bouw en de gestegen bouwkosten. Hierdoor zijn eigenaren en ontwikkelaars terughoudend in het aangaan van onderzoeken naar herbestemming en/of verduurzamingsmaatregelen.

6. Aanvullende verliesvoorziening voor de deelneming in PDENH op basis van de definitieve jaarstukken 2021 van PDENH geboekt. Deze aanvullende verliesvoorziening was niet begroot.

Baten

1. Lagere baten, betreft de cofinanciering vanuit het EZK ten bedrage van € 3 miljoen, zie voor de inhoudelijke toelichting lasten nr. 1a.

2. Het Regiebureau POP heeft samen met RVO onderzocht of een, eenvoudigere, mogelijkheid om Technische Bijstand te kunnen declareren voor Nederland aantrekkelijk is. Dit bleek het geval te zijn. Hierdoor heeft het RVO PNH een deel van de reeds betaalde uitvoeringskosten kunnen retourneren namelijk € 0,4 miljoen. zie voor de inhoudelijke toelichting lasten nr. 2.

Stortingen

1. Dit betreft een administratief technische mutatie die geen resultaat effect heeft en betreft lasten nr.2.

Onttrekkingen reserves

1. Lagere onttrekkingen, zie voor de inhoudelijke toelichting lasten nr. 1

- De MIT regeling "R&D projecten 2021" deze is verdaagd € 2 miljoen,
- De MIT regeling "Uitvoeringskosten" doorbelasting capaciteit heeft niet plaats gevonden € 0,5 miljoen
- De beheersvergoeding ad € 0,2 miljoen voor het Innovatiefonds is dit jaar niet uitgevraagd,
- European Digital Innovation hub is vertraagd € 0,2 miljoen.

2. Lagere onttrekkingen, zie voor de inhoudelijke toelichting lasten nr. 4

3. Lagere onttrekkingen, zie voor de inhoudelijke toelichting lasten nr. 5

Programma Financiën en Bedrijfsvoering

Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 7 — Financiën en bedrijfsvoering

	Jaarrekening 2020	Ontwerp begroting 2021	Actuele begroting 2021	Jaarrekening 2021	Bedrag verschil	Begroting 2022
Lasten	66.223	68.905	74.641	57.933	16.708	87.828
Baten	-444.122	-438.654	-462.840	-467.521	4.681	-457.102
Saldo van baten en lasten	**-377.899**	**-369.749**	**-388.199**	**-409.587**	**21.388**	**-369.274**
Stortingen reserves	87.424	11.059	64.487	68.560	-4.073	26.215
Onttrekking reserves	-39.689	-17.252	-35.400	-34.914	-486	-34.027
Resultaat	**-330.164**	**-375.942**	**-359.112**	**-375.941**	**16.829**	**-377.086**

Toelichting

#	Specificatie	OD	Bedrag x € 1.000	V/N	Dekking
	Lasten		**16.708**	**V**	
1	Afrekeningsverschillen	7.1.5	7.819	V	
2	Capaciteit		3.775	V	
3	Doorschuif BTW	7.1.7	2.823	V	
4	Materiële overhead	7.2.1	2.149	V	Deels uit reserve bedrijfsvoering
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		142	V	
	Baten		**4.681**	**V**	
	1 Dividend deelnemingen	7.1.3	2.835	V	
	2 Uitkering provinciefonds	7.1.2	2.458	V	
	3 Doorschuif BTW	7.1.7	-2.150	N	
	4 Opcenten motorrijtuigenbelasting	7.1.1	1.273	V	
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		265	V	
	Stortingen		**-4.073**	**N**	
	1 Reserve bedrijfsvoering	7.1.2	-4.073	N	
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		0		
	Onttrekking		**-486**	**N**	
1	Reserve bedrijfsvoering	7.1.2	-359	N	
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		-127	N	

Lasten

1. Subsidies worden soms administratief afgehandeld in een later jaar dan waarop de subsidie betrekking heeft. Bij deze eindafrekening wordt aan de hand van de subsidievoorwaarden en de werkelijke kosten het precieze bedrag van de subsidie bepaald. Verschillen tussen de in eerste instantie afgesproken subsidie en de eindafrekening die in een verschillend jaar tot uiting komen, komen op de post "afrekeningsverschillen" terecht. Ook kan het voorkomen dat in de jaarrekening 2020 lasten zijn opgenomen voor uitgaven die nog niet zijn gedaan. In dat geval is er dus sprake van een raming van nog te verwachten uitgaven in 2021. Het kan voorkomen dat in 2021 is gebleken dat de werkelijke hoogte van de uitgaven uiteindelijk toch afwijkt. het verschil wordt dan in de jaarrekening 2021 eveneens vermeld op de post "afrekeningsverschillen". Tot en met de Laatste begrotingswijziging 2021 gingen wij uit van lager vastgestelde subsidies en positieve afrekeningsverschillen met een bedrag van bijna € 2,8 miljoen. In werkelijkheid is dat ruim € 10,6 miljoen geworden. Dit is een voordeel van € 7,8 miljoen voor de jaarrekening.

2. Voor de toelichting op de afwijking op de capaciteitskosten verwijzen we naar de paragraaf bedrijfsvoering.

3. De doorschuif BTW is begroot onder de baten, maar in de realisatie opgenomen als lagere lasten. Dit zorgt voor een verschil op de lasten en baten. Begroot was een bedrag van € 2.150.000, maar in werkelijkheid is dat € 2.823.000 geworden. Het voordeel van € 673.000 is opgebouwd uit vele kleinere mutaties van samenwerkingsverbanden van publiekrechtelijke lichamen die hun BTW doorgeschoven hebben naar de provincie.

4. De kosten voor materiële overhead zijn om meerdere redenen lager uitgevallen dan begroot :

- Door corona en de beperkte aanwezigheid van personeel op het Houtplein zijn minder kosten gemaakt voor koffie, printers en dergelijke. Daarnaast zijn een aantal geplande werkzaamheden rond de huisvesting niet in 2021 uitgevoerd (enerzijds door faillissement van de betreffende aannemer of doordat de opdrachtnemer de werkzaamheden niet meer in 2021 kon uitvoeren) ;

- De beheerkosten van telefonie- en ICT-voorzieningen waren lager. BIJ12 (de uitvoeringsorganisatie van het IPO) declareerde minder kosten voor de gemeenschappelijke beheerorganisatie van IPO-brede systemen. Daar naast zijn de telefoniekosten opnieuw verder gedaald ;

- Minder kosten voor I-projecten. Het project dataplatform heeft in 2021 tijdelijk stil gelegen omdat door de bijzonder krappe arbeidsmarkt geen projectmanager en data engineers gevonden konden worden die het dataplatform inrichten en in gebruik nemen. In het kader van de Wet Open Overheid moet de provincie aansluiten op een landelijke voorziening. Doordat deze voorziening nog niet gereed was, heeft het project binnen de provincie Noord-Holland vertraging opgelopen. Daarnaast waren kosten begroot voor het I-project 'doorstroomfunctionaliteit SAP'. Omdat deze functionaliteit in de loop van 2022 niet meer zal worden ondersteund, is besloten een nieuwe module binnen SAP aan te schaffen. De aanschaf en implementatie zal in 2022 plaatsvinden ;

- Binnen de organisatie vinden tal van activiteiten plaats die ten dienste staan van de (samenwerking in de) hele organisatie. Een deel van de activiteiten vond digitaal plaats, waardoor minder kosten werden gemaakt. Een ander deel van de activiteiten kon niet uitgevoerd worden in verband met het digitale thuiswerken ;

- Binnen de begroting voor materiële overhead is een bedrag begroot om tegenvallers binnen het operationeel doel 'overhead beheren' op te kunnen vangen. Van deze mogelijkheid hoefde geen gebruik gemaakt te worden.

Baten

1. Het ontvangen dividenden in 2021 is €2,84 miljoen hoger uitgevallen. Dit wordt vooral verklaard door een winstuitkering en agio terugstorting van de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Noordzeekanaalgebied N.V. in liquidatie. Dit verklaart een bedrag van €2,83 miljoen.

2. De uitkering uit het provinciefonds bedraagt over 2021 €223,5 miljoen. Tot en met de laatste begrotingswijziging 2021 was een bedrag begroot van €221,0 miljoen. Het verschil van afgerond €2,5 miljoen wordt verklaard door:

- Een extra uitkering voor het Programma Natuur in de decembercirculaire. Voor de provincie Noord-Holland betekent dit een extra bijdrage van €1.536.000. In de voordracht bij deze jaarrekening is voorgesteld om dit bedrag geoormerkt vrij te laten vallen in het resultaat om het dan vervolgens uit het resultaat toe te voegen aan de algemene reserve. In 2022 kan het dan uit de algemene reserve onttrokken worden om vervolgens ingezet te kunnen worden voor het doel waarvoor het is bedoeld;

- Een eindafrekening van de uitkering van het jaar 2020. De uiteindelijke uitkering van het provinciefonds is in 2021 naar beneden bijgesteld. Dit zorgt voor een lagere uitkering in 2021 van €197.000;

- Een correctie op de verdeelmaatstaf 'inwoners vervoerregio'. In de jaren 2019 en 2020 is de provincie ten onrechte gekort als gevolg van de fusie van de gemeenten Haarlemmerliede en Spaarnwoude met Haarlemmermeer. Deze correctie zorgt voor een hogere ontvangst in 2021 van €1,1 miljoen.

3. De doorschuif BTW is begroot onder de baten, maar in de realisatie opgenomen als negatieve lasten. Begroot was een bedrag van € 2.150.000, maar in werkelijkheid is dat € 2.823.000 geworden. Zie de toelichting onder lasten.

4. De opbrengst van de opcenten op de motorrijtuigenbelasting is met €1,27 miljoen hoger uitgevallen dan geraamd was. Dit wordt verklaard door een hoger aantal motorvoertuigen dat is ingeschreven in de provincie Noord-Holland dan eerder werd aangenomen.

Stortingen reserves

1. Bij de instelling van de reserve bedrijfsvoering is bepaald dat het bedrag dat in een jaar niet wordt besteed aan materiële overhead en materiële personeelskosten gestort wordt in de reserve bedrijfsvoering. Het betreft een bedrag van € 4.073.000. Zie ook de lagere lasten punt 4 en de toelichting in de paragraaf bedrijfsvoering.

Onttrekkingen reserves

1. Uit de reserve bedrijfsvoering is minder onttrokken dan begroot, vooral ten behoeve van I-projecten. Zie de toelichting bij punt 4 onder lasten.

Programma Economisch herstel en duurzaamheid

Wat heeft het gekost? (x € 1.000)

Programma 8 — Economisch herstel en duurzaamheid

	Jaarrekening 2020	Ontwerp begroting 2021	Actuele begroting 2021	Jaarrekening 2021	Bedrag verschil	Begroting 2022
Lasten	0	0	3.722	3.474	248	17.425
Baten	0	0	-280	-257	-23	0
Saldo van baten en lasten	**0**	**0**	**3.442**	**3.217**	**225**	**17.425**
Stortingen reserves	0	0	100.000	100.000	0	0
Onttrekking reserves	0	0	-3.594	-3.214	-380	-17.425
Resultaat			**99.848**	**100.003**	**-155**	

Toelichting

#	Specificatie	OD	Bedrag x € 1.000	V/N	Dekking
	Lasten		**248**	**V**	
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		248	V	
	Baten		**-23**	**V**	
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		-23	N	
	Stortingen		**0**	**V**	
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		0	N	
	Onttrekking		**-380**	**N**	
	Overige verschillen afzonderlijk ≤ €250.000		0	N	

Lasten

1. Geen afwijkingen groter dan €250.000

Baten

1. Geen afwijkingen groter dan €250.000

Stortingen reserves

1. Geen afwijkingen groter dan €250.000

Onttrekkingen reserves

1. Geen afwijkingen groter dan €250.000

5.1.2 Overzicht van baten en lasten (artikel 27 BBV)

Baten en lasten per beleidsprogramma exclusief mutaties reserves (x € 1.000)

		LASTEN			BATEN			SALDO		
Nr	Programma	Ontwerp Begroting	Actuele begroting	Gerealiseerd	Ontwerp Begroting	Actuele begroting	Gerealiseerd	Ontwerp begroting	Actuele begroting	Saldo rekening
1	Openbaar bestuur	21.542	21.592	19.955	-93	-157	-145	21.449	21.435	19.810
2	Klimaat en Milieu	48.320	53.522	47.895	-2.635	-3.230	-3.736	45.685	50.292	44.160
3	Ruimte en Water	30.073	37.990	32.172	-10.110	-15.442	-14.893	19.963	22.548	17.279
4	Bereikbaarheid	246.189	245.617	235.354	-9.026	-23.514	-22.576	237.163	222.103	212.779
5	Groen	98.182	94.333	96.445	-2.760	-5.608	-5.967	95.422	88.724	90.478
6	Economie, Cultuur en Welzijn	37.159	42.736	38.862	-223	-4.786	-2.918	36.936	37.950	35.944
8	Economisch herstel en duurzaamheid		3.722	3.474		-280	-257		3.442	3.217
Saldo van baten en lasten		**481.464**	**499.511**	**474.158**	**-24.847**	**-53.017**	**-50.491**	**456.617**	**446.494**	**423.666**

Specificatie programma 7 Financiën en Bedrijfsvoering (x € 1.000)

	LASTEN			BATEN			SALDO		
Omschrijving	Ontwerp Begroting	Actuele begroting	Gerealiseerd	Ontwerp Begroting	Actuele begroting	Gerealiseerd	Ontwerp Begroting	Actuele Begroting	Saldo rekening
Overige Profit centers	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lokale heffingen innen	0	0	0	-218.057	-225.100	-226.374	-218.057	-225.100	-226.374
Algemene uitkering provinciefonds beheren	0	0	0	-208.716	-221.046	-223.504	-208.716	-221.046	-223.504
Dividend beheren	0	0	0	-7.115	-11.528	-14.363	-7.115	-11.528	-14.363
Financieringsfunctie beheren	0	0	0	-623	-692	-730	-623	-692	-730
Overige algemene dekkingsmiddelen beheren	0	-2.782	-10.601	0	0	0	0	-2.782	-10.601
Onvoorziene uitgaven	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stelposten beheren	-9.627	0	-2.823	-2.150	-2.150	0	-11.777	-2.150	-2.823
Overhead beheren	73.621	74.909	69.111	0	-148	-371	73.621	74.761	68.740
Bedrijfsvoering realiseren	4.409	2.104	1.947	-1.993	-2.176	-2.180	2.416	-72	-232
Vennootschapsbelasting	2	10	6	0	0	0	2	10	6
Decentrale arbeidsvoorwaarden uitvoeren	500	400	293	0	0	0	500	400	293
Totaal	**68.905**	**74.641**	**57.933**	**-438.654**	**-462.840**	**-467.521**	**-369.749**	**-388.199**	**-409.587**

Saldo van baten en lasten	**550.369**	**574.153**		**532.091**	**-463.501**	**-515.857**	**-518.012**	**86.868**	**58.296**	**14.079**

Mutaties reserves per programma (x € 1.000)

Toelichting

		Stortingen			Onttrekkingen			Mutaties		
Nr	Programma	Ontwerp Begroting	Actuele begroting	Gerealiseerd	Ontwerp Begroting	Actuele begroting	Gerealiseerd	Ontwerp Begroting	Actuele Begroting	Saldo rekening
1	Openbaar bestuur	0	0	0	-1.604	-2.217	-2.740	-1.604	-2.217	-2.740
2	Klimaat en Milieu	14.169	19.134	19.526	-15.901	-19.202	-13.545	-1.732	-68	5.981
3	Ruimte en Water	8.862	24.334	23.409	-18.438	-29.570	-22.237	-9.576	-5.236	1.171
4	Bereikbaarheid	123.229	171.494	166.107	-170.534	-391.413	-374.236	-47.305	-219.919	-208.129
5	Groen	36.880	83.410	84.452	-58.727	-49.911	-50.924	-21.847	33.499	33.527
6	Economie, Cultuur en Welzijn	12.001	21.751	21.251	-17.971	-18.361	-13.460	-5.970	3.391	7.791
7	Financiën en bedrijfsvoering	11.059	64.487	68.560	-17.252	-35.400	-34.914	-6.193	29.087	33.646
8	Economisch herstel en duurzaamheid	0	100.000	100.000	0	-3.594	-3.214	0	96.406	96.786
Totaal mutaties reserves		206.200	484.610	483.304	-300.427	-549.667	-515.270	-94.227	-65.057	-31.966
Saldo van baten en lasten		**756.569**	**1.058.762**	**1.015.395**	**-763.927**	**-1.065.524**	**-1.033.282**	**-7.359**	**-6.762**	**-17.887**

5.1.3 Specificatie van incidentele en structurele baten en lasten (art. 28c en d)

Incidentele en structurele baten en lasten en mutaties reserves (x € 1.000)

2021		Programma	Incidenteel	Structureel	Eindtotaal
Totaal Exploitatie			**91.877**	**-77.798**	**14.079**
Baten			*-28.430*	*-489.581*	*-518.012*
	1	Openbaar bestuur	-88	-58	-145
	2	Klimaat en Milieu	-1.559	-2.176	-3.736
	3	Ruimte en Water	-9.804	-5.089	-14.893
	4	Bereikbaarheid	-9.955	-12.620	-22.576
	5	Groen	-4.680	-1.287	-5.967
	6	Economie, Cultuur en Welzijn	-1.934	-983	-2.918
	7	Financiën en bedrijfsvoering	-153	-467.367	-467.521
	8	Economisch herstel en duurzaamheid	-257	0	-257
Lasten			*120.307*	*411.784*	*532.091*
	1	Openbaar bestuur	315	19.640	19.955
	2	Klimaat en Milieu	13.101	34.794	47.895
	3	Ruimte en Water	16.516	15.656	32.172
	4	Bereikbaarheid	46.017	189.337	235.354
	5	Groen	43.232	53.213	96.445
	6	Economie, Cultuur en Welzijn	8.600	30.262	38.862
	7	Financiën en bedrijfsvoering	-10.438	68.372	57.933
	8	Economisch herstel en duurzaamheid	2.965	509	3.474
Totaal Reserves			**-74.877**	**42.911**	**-31.966**
Baten			*-514.166*	*-1.104*	*-515.270*
	1	Openbaar bestuur	-2.740	0	-2.740
	2	Klimaat en Milieu	-13.545	0	-13.545
	3	Ruimte en Water	-22.097	-140	-22.237
	4	Bereikbaarheid	-374.104	-132	-374.236
	5	Groen	-50.854	-70	-50.924
	6	Economie, Cultuur en Welzijn	-13.460	0	-13.460
	7	Financiën en bedrijfsvoering	-34.152	-762	-34.914
	8	Economisch herstel en duurzaamheid	-3.214	0	-3.214
Lasten			*439.289*	*44.015*	*483.304*
	1	Openbaar bestuur	0	0	0
	2	Klimaat en Milieu	19.526	0	19.526
	3	Ruimte en Water	23.409	0	23.409
	4	Bereikbaarheid	166.107	0	166.107
	5	Groen	51.813	32.638	84.452
	6	Economie, Cultuur en Welzijn	15.500	5.751	21.251
	7	Financiën en bedrijfsvoering	62.934	5.626	68.560
	8	Economisch herstel en duurzaamheid	100.000	0	100.000
Eindtotaal			**17.000**	**-34.887**	**-17.887**

Limitatief overzicht van incidentele baten en lasten (x € 1.000)

Incidentele Baten (bedragen x € 1.000)

OD	Onderwerp	Incidentele Baten 2021
4.1.1	Mobiliteitsbeleid	-1.554
4.1.2	MRA-E laadinfra	-1.872
4.3.2	Proj.v.derden wegen	-4.734
4.3.3	Projecten v. derden	-850
3.1.2	Meekoppelkansen	-567
3.4.5	Verkoop onroer. goed	-2.297
3.4.5	Verk str grond groen	-3.863
6.5.2	MKB	-1.474
3.5.2	Woningbouw	-2.790
5.1.4	Laag Holland Natuur	-773
5.1.1	Groenprojecten B&U	-2.228
	Overige incidentele baten < € 500.000,-	-5.428
	Totaal incidentele Baten	**-28.430**

Incidentele Lasten (bedragen x € 1.000)

OD	Onderwerp	Incidentele Lasten 2021
4.1.1	Mobiliteitsbeleid	2.720
4.1.2	Mobiliteitbel. Fiets	531
4.1.2	Mobiliteitsbel. OV	31.117
4.2.1	Ontw prov infra Wege	1.510
4.3.2	Proj.v.derden wegen	4.569
4.3.3	Projecten v. derden	850
4.4.2	Inn proj mob Smartmo	1.798
3.1.2	Meekoppelkansen	1.738
3.2.1	Waterrecreatie	1.442
2.1.3	Bodemsan ov projecte	2.552
2.2.1	Energietransitie alg	1.024
3.4.3	Havencomplexen	1.580
3.4.4	Ruimtelijke ontw.	682

3.4.5	Verkoop onroer. goed	3.541
3.4.5	Verk str grond groen	1.106
6.5.1	Regionale economie	622
6.5.1	Herstruct bedrijfste	1.361
6.5.2	MKB	3.400
6.5.5	Europ. landbouw prj.	1.009
3.5.1	Woonbeleid	1.041
3.5.2	Woningbouw	4.341
5.1.1	PNO	16.885
5.1.2	Groene uitweg	2.141
5.1.3	Oost. Vechtplassen	1.386
5.2.1	Natuurbeheer	15.138
5.3.3	Cofin. Waddenzee	575
6.4.1	Monumenten	711
6.4.2	Stelling v. Adam/NHW	613
5.3.2	Landschappen	1.290
2.1.6	Gezonde leefomgeving	1.626
2.2.1	ET - RES	1.866
5.1.4	Laag Holland Natuur	773
5.1.4	Laag Holland Landbouw	520
2.2.1	ET - Warmtetransitie	4.483
8.1.1	Bedrijventerreinen	1.311
8.1.1	Maat. vastgoed	1.013
5.1.1	KRW	1.100
5.1.1	Groenprojecten B&U	2.453
4.1.2	Verl subs ov infra	764
	Overige incidentele lasten < € 500.000,-	-2.875
	Totaal incidentele Lasten	**120.307**

Structurele stortingen in reserves (x € 1.000)

OD	Onderwerp	Stortingen 2021
5.1.1	Reserve Groen	32.638
6.4.1	Reserve Monumenten	5.751
7.2.1	Reserve Bedrijfsvoering	5.626
	Totaal structurele lasten	**44.015**

Structurele onttrekkingen aan reserves (x € 1.000)

OD	Onderwerp	Onttrekkingen 2021
3.4.3	Reserve Kapitaallasten Havens	-140
4.2.1	Reserve Kapitaallasten Wegen	-132
5.1.1	Reserve Kapitaallasten Groen	-70
7.2.4	Reserve Huisvesting	-762
	Totaal structurele Baten	**-1.104**

5.1.4 Toelichting op uit publieke middelen gefinancierde topinkomens (art. 28e)

WNT-verantwoording 2021 Provincie Noord-Holland

De WNT is van toepassing op de Provincie Noord-Holland. Het voor de Provincie Noord-Holland toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2021 € 209.000 (het algemeen bezoldigingsmaximum).

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt

Gegevens 2021 **bedragen x € 1**	**R.M. Bergkamp**	**K. Bolt**
Functiegegevens	Provinciesecretaris	Statengriffier
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	153.092	106.209
Beloningen betaalbaar op termijn	21.956	20.759
Subtotaal	175.048	126.968
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	209.000	209.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.

Bezoldiging	**175.048**		**126.968**	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.		N.v.t.	
Gegevens 2020				
bedragen x € 1	**R.M. Bergkamp**		**K. Bolt**	
Functiegegevens	Provinciesecretaris		Statengriffier	
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 – 31/12		01/01 – 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0		1,0	
Dienstbetrekking?	ja		ja	
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	150.045		106.213	
Beloningen betaalbaar op termijn	20.591		19.628	
Subtotaal	*170.636*		*125.841*	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	201.000		201.000	
Bezoldiging	**170.636**		**125.841**	

Tabellen 1b, 1c, 1d, 1e, 1f, 1g en 2 zijn niet van toepassing.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2021 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

5.1.5 EMU-saldo

	Omschrijving	Ontwerp begroting 2021 x € 1.000	Werkelijk 2021 x € 1.000	Verschil x € 1.000
(0)	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-86.868	-14.079	72.789
(1)	Mutatie (im)materiële vaste activa	77.685	73.694	-3.991
(2)	Mutatie voorzieningen	-1.310	378	1.688
(3)	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	0	312	312
(4)	Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	0	0	0
(0 -1+2-3-4)	**EMU saldo**	**-165.863**	**-87.707**	**78.156**

5.2 Balans en toelichting

5.2.1 Balans

BALANS

ACTIVA		31-12-2021	31-12-2020
		x € 1.000	x € 1.000
	Vaste Activa	**1.167.634**	**1.026.374**
(1)	**Immateriële vaste activa**	**0**	**0**
(2)	**Materiële vaste activa**	**913.122**	**839.428**
a	Investeringen met een economisch nut	142.462	140.433
b	Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	770.660	698.995
(3)	**Financiële vaste activa**	**254.512**	**186.946**
a	*Kapitaalverstrekkingen*	*155.122*	*146.105*
	waarvan aan deelnemingen	155.115	146.098
	waarvan aan overige verbonden partijen	7	7
b	*Leningen*	*89.414*	*35.085*
	waarvan aan openbare lichamen	33.200	33.200
	waarvan aan deelnemingen	56.214	1.885
c	*Overige langlopende leningen*	*9.976*	*5.756*
	Vlottende Activa	**295.035**	**393.746**
(4)	**Voorraden**	**4.909**	**4.597**
	Voorraad gronden	4.909	4.597
(5)	**Uitzettingen met een looptijd korter dan een jaar**	**231.502**	**361.520**
	Vorderingen op openbare lichamen	79.547	86.503
	Uitzettingen s'Rijksschatkist korter dan een jaar	144.086	268.583
	Rekening-courant verhouding met niet-financiële instellingen	6.197	3.541
	Overige vorderingen	1.673	2.893
(6)	**Liquide middelen**	**5.169**	**4.674**
	Banksaldi	5.169	4.674
(7)	**Overlopende activa**	**53.455**	**22.955**
	Nog te ontvangen voorschotbedragen op doeluitkeringen van		
	- Europese overheidsorganen	0	0
	- het Rijk	405	0
	- Overige Nederlandse overheidsorganen	3.337	2.497
	Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	49.713	20.457
	Totaal	**1.462.669**	**1.420.120**
	Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de Vpb 1969	0	0

BALANS

PASSIVA		31-12-2021	31-12-2020
		x € 1.000	x € 1.000
	Vaste passiva	**1.085.538**	**1.099.237**
(8)	**Eigen Vermogen**	**1.063.666**	**1.077.743**
	Waarvan Algemene Reserves	185.996	141.311
	Waarvan Bestemmingsreserves	859.781	925.231
	Gerealiseerd resultaat	17.888	11.201
(9)	**Voorzieningen**	**21.872**	**21.494**
	Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	21.872	21.494
	Vlottende Passiva	**377.131**	**320.884**
(10)	**Netto-vlottende schulden**	**27.446**	**26.658**
	Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	12.835	12.683
	Overige schulden	14.610	13.975
(11)	**Overlopende passiva**	**349.685**	**294.226**
	Nog te betalen subsidieverplichtingen	184.036	177.375
	Nog te betalen verplichtingen	73.202	46.065
	Nog te besteden voorschotbedragen op doeluitkeringen van		
	- Europese overheidsorganen	52	518
	- het Rijk	80.567	56.235
	- Overige Nederlandse overheidsorganen	11.741	13.906
	Overige vooruitontvangen bedragen	87	127
	Totaal	**1.462.669**	**1.420.120**
(11)	Gewaarborgde geldleningen	113	343
	Garantstellingen	48.206	54.759

Toelichting op de balans

Gehanteerde verdeelsleutels en waarderingsgrondslagen (art. 51)

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en gelet op artikel 216, 217 en 217a van de Provinciewet het Besluit van Provinciale Staten van Noord-Holland van 12 oktober 2021, tot vaststelling van de Financiële verordening Noord-Holland 2021, waarin de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De apparaatskosten zijn direct verantwoord als directe salariskosten dan wel materiële kosten op de voorgeschreven taakvelden (w.o. ook het taakveld Overhead) op basis van de bij de begroting 2021 (inclusief begrotingswijzigingen) vastgestelde verdeelsleutels. De verdeelsleutel is gebaseerd op de verwachte tijdsbesteding van het provinciaal personeel. Daarnaast is enkel een deel van de verantwoorde kosten van overhead toegerekend aan investeringsprojecten waarbij de tijdschrijfgegevens in het financiële systeem als basis dienden.

De provincie rekent geen interne rente toe aan investeringen of andere activiteiten aangezien er bij ons geen sprake is van een financieringstekort.

De lasten en baten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Baten en lasten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Dividendopbrengsten van deelnemingen zijn als baten genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar is gesteld. De in 2021 bevoorschotte (uitbetaalde voorschotten) provinciale subsidies groter dan € 1.5 miljoen worden naar rato van realisatie in de lasten genomen, de nog niet gerealiseerde lasten worden als vooruitbetaalde voorschotten in de balans opgenomen. De in 2021 toegekende provinciale subsidies (d.m.v. afgegeven subsidiebeschikkingen) kleiner dan € 1.5 miljoen zijn volledig als lasten verantwoord. Hierbij wordt de subsidielast toegerekend aan het jaar waarin de prestatie geleverd is. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanspost anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

Vaste activa

Indien sprake is van duurzame waardevermindering, dan hebben wij hiermee in de waardering rekening gehouden.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa met economisch nut zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, vermeerderd met bijkomende kosten en verminderd met bijdragen van derden en cumulatieve afschrijvingen. De activa worden lineair afgeschreven. Als basis voor de berekening van de afschrijving wordt de netto aanschafwaarde gehanteerd. Na afstoting van materiële vaste activa worden boekwinsten of verliezen ten gunste of ten laste van de exploitatie verantwoord.

Gronden en terreinen	n.v.t.
Woonruimten	40
Bedrijfsgebouwen	40
Renovatie bedrijfsgebouwen	25
Machines, apparaten en installaties	15
Overige materiële vaste activa	3/10

Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut betreffen voornamelijk infrastructurele werken in de openbare ruimte, zoals aanleg en reconstructie van wegen, vaarwegen, bruggen, viaducten, groen en kunstwerken. Deze worden vermeerderd met bijkomende kosten en onder aftrek van bijdragen van derden geactiveerd. De ondergrond van deze werken wordt daarbij als integraal onderdeel van het werk beschouwd. Deze activa worden eveneens lineair afgeschreven in maximaal:

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	50
Vaarwegen	40/80
Wegen	50
Technische installaties	5/8/15

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn –tenzij hierna anders is vermeld – opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.
De onder de financiële vaste activa opgenomen deelnemingen zijn tegen nominale en/of aanschafwaarde opgenomen tenzij is gebleken dat de marktwaarde lager is dan de nominale c.q verkrijgingsprijs ofwel nihil is.

Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid wordt indien nodig een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt bepaald op basis van de geschatte inningskansen per individuele vordering (statische methode). De liquide middelen en overlopende activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

De reserves en voorzieningen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Uitzondering hierop is de Voorziening pensioenen (oud-) leden Gedeputeerde Staten die tegen contante waarde van de pensioenaanspraken is gewaardeerd.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen Borg- en Garantstellingen
Voor zover leningen door de provincie gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen.

Activa

Immateriële en materiële vaste activa

Staat van geactiveerde immateriële en materiële investeringen (Bbv artikel 34, 35 en 52)

	Omschrijving van de investeringen	Boekwaarde per 31-12-2020	Reclassificatie	Investeringen 2021	Des-investeringen 2021	Bijdragen van derden 2021	Afwaarderingen 2021	Afschrijving 2021	Boekwaarde per 31-12-2021
		x € 1.000		x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
1.	**IMMATERIËLE ACTIVA**								
	bijdragen aan activa in eigendom van derden	-		-	-	-	-	-	-
	Totaal immateriële activa	-		-	-	-	-	-	-
2.	**MATERIËLE VASTE ACTIVA**								
a.	**Investeringen met een economisch nut**	**140.433**	-	**9.887**	**2.925**	**1.510**	-	**3.423**	**142.462**
	- Gronden en terreinen	76.442		9.727	2.925	1.510	-	-	81.734
	- Bedrijfsgebouwen	63.991		160	-	-	-	3.423	60.728
b.	**Investeringen in openbare ruimte met een**								
	maatschappelijk nut	**698.995**	-	**105.930**	-	**23.753**	-	**10.512**	**770.660**
	(Grond-, weg- en waterbouwkundige werken)	698.995		105.930	-	23.753		10.512	770.660
	Totaal materiële vaste activa	**839.428**	-	**115.817**	**2.925**	**25.263**	-	**13.935**	**913.122**
	TOTAAL GEACTIVEERDE INVESTERINGEN	**839.428**	-	**115.817**	**2.925**	**25.263**	-	**13.935**	**913.122**

Toelichting:
De investeringen in gronden en terreinen bestaan uit de aanschaf van NNN gronden ad € 5,2 mln en aankopen strategische gronden ad € 4,5 mln.
De desinvesteringen gronden betreffen Wieringerrandmeer ad € 1,0 mln, de verkoop van BBL gronden ad 1,0 mln en strategische gronden ad 1,0 mln.
Deze gronden zijn overgeheveld naar de voorraden voor verkoop.

Investeringen PMI:
Wegen: N247 waterland 12,7 mln, N241 2,5mln, N243 2,1 mln, N520 1 mln
Bruggen: oudekerk 9,5 mln, Cruquiusbrug 1 mln
HOV: HOV 't gooi 17,5 mln, Wijckerpoort/Wijckermolen 1,0 mln

Investeringen PMO:
Onderhoud vaarwegen: 6 mln
Bruggen: 23 mln waaronder Leeghwater brug 15,1 mln brug oude kerk 4,3 mln, Stolperbasculebrug 0,9 mln en Cruiquiusbrug 0,9 mln
Wegen: 6,7 mln. Waaronder de N 240 medemblik 2 mln en N241 4,7 mln
Overige projecten: 2 mln, 24 uurs brugbediening 10,4 mln.

Financiële vaste activa

Staat van Financiële vaste activa (Bbv artikel 36)

Omschrijving van de investeringen	Boekwaarde per 31-12-2020	Investeringen in 2021	Desinvesteringen in 2021	Herwaardering in 2021	Afschrijvingen oninbaarheid in 2021	Boekwaarde per 31-12-2021
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
FINANCIELE VASTE ACTIVA						
A. Kapitaalverstrekkingen aan:						
- deelnemingen	146.098	13.685	1.506	3.162-	-	155.115
- overig	7	-	-	-	-	7
B. Leningen aan:						
- openbare lichamen	33.200	-	-	-	-	33.200
- deelnemingen	1.885	54.954	625	-	-	56.214
C. Overige langlopende leningen	5.756	4.842	-	622-	-	9.976
TOTAAL FINANCIELE VASTE ACTIVA	**186.946**	**73.481**	**2.131**	**3.784-**	**-**	**254.512**

Toelichting

Investeringen

- Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen: De toename wordt voornamelijk veroorzaakt door een stortingen van kapitaal van € 8,6 mln in Participatiefonds Duurzame Economie Noord-Holland en € 5,0 mln in ROM Regio B.V Holland.
- Leningen aan deelnemingen: De toename wordt voornamelijk veroorzaakt door een lening aan Alliander 54 mln
- Overige langlopende leningen: Storting van kapitaal ad 4,0 aan het Nationaal Restauratiefonds.

Desinvesteringen
- Kapitaal verstrekkingen aan deelnemingen: Terugstorting ad 1,0 mln door Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Noordzeekanaalgebied en 0,4 mln door het Participatiefonds Duurzame Economie Noord-Holland BV.
- Leningen aan deelnemingen: Aflossing ad 0,6 mln door SADC

Herwaarderingen
De herwaarderingen bestaan voor 2021 met name uit herwaardering op de deelnemingen PDENH van 3,1mln en de lening Pallas groot 0,6mln.

Investeringsuitgaven en kredieten

Overzicht van het verloop van investeringsuitgaven en kredieten

Omschrijving van de investeringsuitgaven x € 1.000	Besluit van provinciale staten resp. begrotingswijziging	Beschikbaar gesteld krediet t/m 2020	krediet mutaties 2021	Beschikbaar gesteld krediet	Cumulatief besteed t/m 2020	rectificaties t/m 2020	Besteed in 2021	Cumulatief besteed t/m 2021	Afboekingen in 2021 (niet meer besteed)	Restant krediet 2021
2. MATERIELE VASTE ACTIVA										
a. Investeringen met een economisch nut:										
Gronden en terreinen										
Krediet v. strategische grondaankopen	10-12-2001; 66	27.200	-	27.200	27.200	0	-	27.200	-	0
idem	25-06-2007;50	32.800	-	32.800	32.800	0	-	32.800	-	0
idem	NJN 2008	35.000	-	35.000	27.245	(1)	4.530	31.774	-	3.226
idem, verlaging krediet	18-11-2013;64	13.000-	-	13.000-	13.000-	-	-	13.000-	-	0
Strategisch grondbeleid(oud)	begroting 2007	15.000	-	15.000	15.000	0	-	15.000	-	0
Verlaging krediet	Jaarrekening 2016	17.000-	-	17.000-	17.000-	-	-	17.000-	-	0
Verlaging krediet	Jaarrekening 2017	40.000-	-	40.000-	40.000-	-	-	40.000-	-	0
grondverkopen		-			11.232-	1-	2.925-	14.158-	-	14.158
subtotaal		**40.000**	**-**	**40.000**	**21.013**	**2-**	**1.605**	**22.616**	**-**	**17.384**
Natuurwerk Netwerk Nederland (NNN)	14-9-2020;40	250.000	-	250.000	13.719	0	5.198	18.917	-	231.083
krediet aankoop SPUK-gronden	13-07-2021;52		30.000	30.000		0	-	0	-	30.000
bijdrage Rijk (SPUK-gelden)	13-07-2021;52		24.864-	24.864-		(10.350)	9.160-	(19.510)	-	(5.354)
verkoop van grond										
subtotaal		**250.000**	**5.136**	**255.136**	**13.719**	**10.350-**	**3.962-**	**593-**	**-**	**255.729**
Investeringen in steunpunten B&U	1e wijz.2015	5.400	-	5.400	(1.052)	0	160	(892)	-	6.292

Investeringen in steunpunten B&U	23-05-2016;29	3.100	-	3.100	3.100	0	-	3.100	-	0
Investeringen in steunpunten B&U	18-11-2019;81	45	-	45	45	0	-	45	-	0
Investeringen in steunpunten B&U	1e wijz.2015	140	-	140	140	0	-	140	-	0
Investeringen in steunpunten B&U	18-11-2019;81	3.820	-	3.820	3.820	0	-	3.820	-	0
		12.505	**-**	**12.505**	**6.053**	**-**	**160**	**6.213**	**-**	**6.292**
b. Investeringen in openbare ruimte met een maatschappelijk nut:										
Grond-/weg-/waterbouwkundige werken:										
Provinciale wegen en vaarwegen	diverse	2.079.147	12.373	2.091.520	1.691.297	-	77.969	1.769.266	-	322.254
Provinciale wegen en vaarwegen	diverse	880.788-	13.336-	894.124-	757.904-	318	23.471-	781.057-	-	113.067-
Ontvangen vergoedingen/verkoop grond		-			-					
subtotaal		**1.198.359**	**963-**	**1.197.396**	**933.393**	**318**	**54.498**	**988.209**	**-**	**209.187**
Bereikbaarheid Haarlemmermeer-										
Bollenstreek/Duinpolderweg	8-10-2018;51	4.800	-	4.800	771	1	278	1.050	0	3.750
Bijdragen van Prov.Zuid-Holland en VRA		3.200-	-	3.200-	483-	-	-	483-	-	(2.717)
subtotaal		**1.600**	**-**	**1.600**	**288**	**1**	**278**	**567**	**-**	**1.033**
Vervangingsinvesteringen wegen (voor een specificatie van deze kredieten wordt verwezen naar bijlage PMO wegen)	diverse	193.691	3.100-	190.591	148.423	0	15.324	163.747	0	26.844
Vervangingsinvesteringen vaarwegen (voor een specificatie van deze kredieten wordt verwezen naar bijlage PMO vaarwegen)	diverse	80.445	601	81.046	41.287	(1)	6.549	47.835	0	33.211
		-								
subtotaal		**274.136**	**2.499-**	**271.637**	**189.710**	**1-**	**21.873**	**211.582**	**-**	**60.055**
PMO-projecten:										

Projecten Machinerichtlijnen	6-11-2017;60 en 18-11-2019;81 en 09-03-2020;14	29.090	-	29.090	13.280	0	2.516	15.796	0	13.294
		-			0					
24-uurs centrale brugbediening	6-11-2017;60	9.000	-	9.000	7.727	0	1.271	8.998	0	2
		-			0					
Vervangingsinvesteringen kunstwerken	6-11-2017;60	10.680	-	10.680	8.446	0	42	8.488	0	2.192
		-			0					
Zelfbediening Roskamsluis	6-11-2017;60	442	-	442	10	0	62	72	-	370
Vervanging observatiecamera's VRI	18-11-2019;81	1.000	-	1.000	0	0	-	-	-	1.000
Waterwolftunnel, vervanging SCADA (bestuursingssysteem)	18-11-2019;81	1.500	-	1.500	45	1	1.030	1.076	-	424
Ontsteken verlichting, TF-relais vervangen door klok Ontsteken verlichting, TF-relais vervangen door een astronomische klok (totaal 780 stuks) in de kasten van de openbare verlichting en verkeersregelinstalaties	18-11-2019;81	750	-	750	40	0	374	414	-	336
Led-verlichting 2e fase	17-05-2021;19		5.500	5.500		0	-	-	-	5.500
Samenw zonnefietspaden (energieopwek)	13-07-2021;52		1.230	1.230		0	178	178	-	1.052
Uitrol intelligente verkeerslichten	25-9-2018;62 en 16-7-2019;68	4.515	-	4.515	0	0	-	-	-	4.515
subtotaal		**56.977**	**6.730**	**63.707**	**29.548**	**1**	**5.473**	**35.022**	**-**	**28.685**
Groenprojecten:										

Natuurbrug Zeepoort	Zomernota 2017 en 16-7-2019;68	3.168	-	3.168	3.118	0	-	3.118	0	50
Verkoop van grond					0					
					0					
Verbinden en ontsnipperen faunapassages	Zomernota 2017 en 16-7-2019;68	2.072	-	2.072	51	0	54	105	0	1.967
subtotaal		**5.240**	**-**	**5.240**	**3.169**	**-**	**54**	**3.223**	**-**	**2.017**
Totaal		**1.838.817**	**8.404**	**1.847.221**	**1.196.893**	**(10.033)**	**79.979**	**1.266.839**	**0**	**580.382**

Specificatie van het verloop van investeringskredieten betreffende provinciale land- en vaarwegen in 2021

OMSCHRIJVING VAN HET KAPITAALWERK	Besluit van provinciale staten resp. begrotings-wijziging	Beschikbaar gesteld krediet	Besteed in 2021	Cumulatief besteed t/m 2021	Afboekingen (niet meer besteed)
		x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
WEGEN					
N201 Corridor					
Grondaankopen	15-11-1999; 73 (pmi)	11.345	-		
Grondaankopen	05-11-2001;75 (pmi)	15.900	-		
Inrichting en opstarten projectorganisatie N201	05-11-2001;75 (pmi)	2.545	-		
Aanvullend krediet voorbereiding N201	13-05-2002; 31 (pmi)	1.550	-		
Subtotaal N201 uit PMI (kapitaalslasten)		**31.340**	-		
Krediet bij Regio akkoord (UNA reserve)	13-01-2003;7	81.500	-		
Krediet Realisatie Overeenkomst (NCW 2005 EXINH)		31.300	-		
Krediet Realisatie besluit (NCW 1-1-2005)	25-10-2004; 72	418.420	-		

Krediet Realisatie Besluit herleid naar reële raming prijspijl 2011	25-10-2004;72	46.300	-		
Subtotaal krediet N201 bij Realisatie Besluit		**577.520**	**0**		
Scopewijziging ongelijkvloerse kruising Zijdelweg	10-11-2008; 78 (pmi)	20.000	-		
Scopewijziging N201 Amstelpassage Aquaduct	10-11-2008; 78 (pmi)	21.100	-		
Scopewijziging Verkeersveiligheid Legmeerdijk	8-11-2005 (pmi 2005)	725	-		
Subtotaal scopewijzigingen N201 uit PMI		**41.825**	**0**		
Totaal krediet Programma N201+		**650.685**	**0**		
Totale bijdrage derden		482.975-	-		
Totaal N201 incl terug te ontvangen kosten N201		**167.710**	**0**	**632.262**	**0**
Trajectbenadering grootonderhoud N201a					
N201-29 Cruquiusbrug A (traj.benadering)	16-12-2013;78	4.200	991	2.215	-
	30-09-2019;69	5.500	-	-	-
N523-01 traj.ben gr onderh N523a-N236	16-12-2013;78	13.800			
Aframing krediet	27-06-2016;35	5.500-			
		8.300	44	8.156	-
Totale bijdrage derden		10.125-			
N23 Westfrisiaweg					
EXINH voorbereidingskrediet (2005-27515)	2005-27515)	2.500			
PMI 2007 voordracht 38, voorbereiding MER	2007;38	1.500			
PMI 2008 voordracht 40, voorbereiding PIP	2008;40	2.500			
PMI 2008 voordracht 40, grondverwerving	2008;40	5.000			
PMI 2009 voordracht 78; uitwerking voorl ontwerp (VO)	2009;78	2.000			
PMI 2009 voordracht 34, onderzoek en communicatie	2009;34	4.000			
PMI 2010 voordracht 35, uitwerking ontwerp naar VO+	2010;35	1.100			
1e begrotingswijziging 2011 (voordracht 24)	14-02-2011;24	81.400			

Subtotaal (EXINH)		**100.000**			
Kredietaanvraag N23-01 (2012)	12-11-2012;88	321.770			
Kredietaanvraag N23-02 (2014)	10-11-2014;78	2.150			
Kredietaanvraag N23-03 (2016)	27-06-2016;35	580			
Kredietaanvraag N23-03 (2016)	27-06-2016;35	1.778			
Kredietverlaging N23-03 (2021)	24-08-2021;55	-8.200			
Krediet N23 Westfrisiaweg		**418.078**	**1.205**	**398.539**	-
Bijdragen derden	12-11-2012;88	105.110-			
	10-11-2014;78	775-			
	27-06-2016;35	248-			
Bijdrage N23-03- (2021)	24-08-2021;55	970-	-	-	
Bijdrage derden		**107.103-**	-	-	-
N203 rec op/afrit N246-Lindenlaan	13-05-2014;53	7.600			
Aframing krediet	27-06-2016;35	-850			
Verhoging krediet	02-11-2016;77	750			
		7.500	-	**7.354**	-
Bijdrage derden		3.640-			
N203 / N513 GO Uitgeest-Castricum	27-01-2015;14	1.800	-	1.762	-
Bermverharding N205, ged N232-Vijfhuizerweg	27-06-2016;35	450	-	389	-
Verdubb. N207 gedeelte A4-N205					
Voorbereidingskrediet	10-11-2008; 78	1.000			
Aanvullend krediet	22-06-2009;34	9.400			
Aanvullend krediet	07-11-2011;78	54.150			
Aframing krediet	19-05-2015;62	-10.000			
Aframing krediet	27-06-2016;35	-4.000			

Aframing krediet (onderhoud)	27-06-2016;35	-7.200			
		43.350	20	42.723	-
Bijdrage derden		20.650-			
N208 Fietsverbinding langs N208 gem Haarlem/Bloemendaal	03-11-2015;99	1.750	221	1.508	-
	30-09-2019;69	1.500	-	-	-
Bijdrage derden		350-			
Trajectbenadering N231b, ged N201-N232 gem.Aalsmeer					
Krediet	07-11-2017;76	1.200	-	1.200	-
Verhoging krediet	29-05-2018;39	1.300	-	1.262	-
	16-07-2019;68	70	9	70	-
OLV Greenport	30-09-2019:69	414	25	25	
Bijdrage derden		600-			
N231-17 Ongestoorde Logistieke Verbinding, gemeente Aalsmeer					
N231-17 OLV Greenport, realisatie ingang	09-11-2020;53	1.567	138	352	-
Bijdrage derden		194-			
Trajectbenadering groot onderhoud N232a, gedeelte					
bebouwde kom Haarlem-N205	27-06-2016;35	100	-	77	-
N235 doorstr./verk veiligheid N235/N247	22-05-2012;52	4.200	-	4.200	-
Extra krediet	12-11-2012;90	475	-	475	-
Extra krediet	16-12-2013;78	825	-	825	-
Extra krediet	27-01-2015;14	400	7	94	-
Voorschot uit algemeen voorbereidingskrediet	15-12-2016	0	-	-	-

Bijdrage derden		4.432-			
Bereikbaarheid Waterland, maatregelen N235 ged.Ilpendam / P'end	03-11-2015;99	27.550			
	23-05-2017;46	-1.300			
		26.250	-	**19.985**	-
Bijdrage derden	03-11-2015;99	15.424-			
Aframing bijdrage derden	23-05-2017-46	500			
N236 Reconstructie Loosdrechtdreef - Noordereind					
(Wegvak naar RONA norm) Voorbereidingskrediet	21-06-2004;44	600	-	600	-
Aanvullend voorb.krediet	22-06-2009;34	650	-	650	-
Aanvullend voorb.krediet	23-09-2013;52	1.550	-	1.550	-
Aanvullend krediet	13-05-2014;53	3.800	-	3.800	-
Aanvullend krediet	02-11-2016;77	1.400	-	1.400	-
Verhoging krediet	23-05-2017;46	500	-	500	-
Verhoging krediet	29-05-2018;39	300	141	312	-
		8.800	**141**	**8.812**	**0**
Bijdrage derden		467-			
N236 dp4 duurzaam veilig & vv Vechtbrug					
Voorbereidingskrediet	23-09-2013;52	500			
Krediet	13-05-2014;53	14.900			
Aframing krediet	02-11-2016;77	-455			
		14.945	28	14.165	-
Bijdrage derden		-			
Faunapassage (ecol.verb.zone Naardermeer -					

Ankeveense Plassen), gemeente Wijdemeren	28-06-2010;35	12.660	-	12.660	-
Bijdrage derden	26-06-2011;51	2.857-			
Reconstructie N236, deel 2:					
Gein Zuid-Verlengde Rijnkade gem A'dam en Weesp	23-09-2013;52	650	-	630	-
N236 rec N236 deel 6: Faunapassage -Noordereind	19-05-2015;62	1.500	37	233	-
N236 Trajectbenadering groot onderhoud Fr.Kampweg					
(N236) en N524, gem Gooise Meren en Hilversum	27-06-2016;35	260	-	299	-
Herinrichting N239, ged Coppershorn-N240 gem Medemblik					
Krediet	23-09-2013;52	3.250	-	3.073	-
Bijdrage derden		185-			
N240 herinrichting Kon. Emmaweg	07-11-2011;78	10.000	-	5.564	-
N240 krpt Droge Wijmersweg					
Krediet	23-09-2013;52	2.550	-	2.440	-
	9-3-2020;14	200	-	-	-
Bijdrage derden		373-			
N240 Trajectbenadering groot onderhoud N240a,					
gedeelte De Haukes, gemeent Hollands Kroon	27-06-2016;35	70	-	70	-
N240-14 N240b, gedeelte A7-Medemblik	09-03-2020;14	3.750	1.242	1.674	-
Herinrichting kruispunt N241-Langereis	14-12-2009;87	6.600	-	6.600	-
Aanvullend krediet	19-05-2015;62	2.600	-	2.600	-

Verhoging krediet	29-05-2018;39	225	-	225	-
	08-01-2019;9	175	-	121	-
Bijdrage derden		207-			
Herinrichting N241 gedeelte N242-N248					
Voorbereidingskrediet	28-06-2010;35	4.000	-		
Krediet	12-11-2012;87	49.000	-		
Aframing krediet	16-12-2013;78	5.000-			
		48.000	410-	45.667	-
Bijdrage derden		696-			
Trajectbenadering N241b, ged N242-A7					
Voorbereidingskrediet	23-05-2017;46	6.100	-	6.100	-
	30-09-2019:69	4.900	-	4.900	-
	8-03-2021:12	6.000	2.547	5.459	-
Bijdrage derden		0			
Aanleg fietstunnel (Tunnel Q)					
Aanpassen krediet		1.511	-	1.511	-
Aanleg weefvak N242 thv Nollencircuit gemeente Heerhugowaard	14-12-2009;87	1.891	-	1.891	-
Reconstructie Smuigelweg- Niedorper Verlaat	25-04-2006; 32	750			
Verhogen voorbereidingskrediet	08-05-2007; 38	250			
Verhogen voorbereidingskrediet	13-5-2008; 40	300			
Uitvoeringskrediet	14-12-2009;87	29.200			
Aframing krediet	27-06-2016;35	-7.500			
	jaarrekening 2018	-162			
		22.838	-	22.838	-

Reconstructie N242, gedeelte N508-Westtangent					
Voorbereidingskrediet	14-12-2009;87	1.000	-	1.000	-
Uitvoeringskrediet	07-11-2011;78	14.300	-	11.431	-
Bijdrage derden		-3.051			
Broekhornpolder, gemeente Heerhugowaard	28-06-2010;35	12.000	-	10.995	-
Bijdrage derden		-7.000			
Verlaging bijdrage derden GS 10-5-2011		2.400			
N242 rec Zuidtangent-N504					
Krediet	23-09-2013;52	2.900			
Aframing krediet	27-06-2016;35	-900			
	jaarrekening 2018	-130			
		1.870	-	1.870	-
Bijdrage derden		-147			
Aanpassing N242, ged N504-Leijerdijk incl parallelweg					
Krediet	23-05-2017-46	1.710	-	1.710	-
Verhoging krediet	07-11-2017;76	200	-	139	-
N242-12 rec oostelijke afrit N242-N243/4	12-12-2011;100	520	1	404	-
VM-maatregelen N242	voorschotkrediet 2021	50	14	14	-
N243 Herinrichting Noordervaart gem Schermer en Beemster					
Voorbereidingskrediet	28-06-2010;35	2.853	-	2.853	-
Trajectbenadering N243a gem Alkmaar, Beemster en Koggeland					

Voorbereidingskrediet	10-07-2017;46	6.000	2.027	5.760	-
	18-11-2019;81	0	-	-	-
	09-03-2020;14	35.320	-	-	-
Bijdrage derden		-717			
N244 Verdubbeling ged A7-N247					
Voorbereidingskrediet	12-11-2012;90	5.000	-	5.000	-
Krediet	23-09-2013;52	4.700	-	4.700	-
krediet	13-05-2014;53	32.800	8	31.798	-
	30-09-2019;69	-3.000	-	3.000-	-
Bijdrage derden		-21.718			
Trajectbenadering groot onderhoud N244a ged N242/N246 en N244/A8					
Voorbereidingskrediet	03-11-2015;99	2.000	-	2.000	-
Krediet	02-11-2016;77	4.600	-	4.600	-
Verhoging krediet	07-11-2017;76	900	-	900	-
	30-09-2019;69	5.192	-	5.192	-
	30-09-2019;69	500	98	2.828	-
Bijdrage derden		-5			
Trajectbenadering N244a: deel B, Kogerpolderbrug					
Krediet	02-11-2016;77	6.600	-	6.600	-
Verhoging krediet	07-11-2017;76	5.500	23	3.646	-
Bijdrage derden		-8			
Trajectbenadering N244a: deel C, Beatrixbrug					
Krediet	02-11-2016;77	5.200	-	5.200	-
Verhoging krediet	07-11-2017;76	2.500	-	2.500	-
	30-09-2019;69	4.604	12	2.341	-
Bijdrage derden		-5			
Reconstr krpt N245-Nauertogt gem.Langedijk	27-06-2011;51	3.494	-	4.777	-
Bijdrage derden		-3.300			

Trajectbenadering groot onderhoud N245a, gedeelte					
N245, gedeelte N508-N504, gem Alkmaar en Langedijk	27-06-2016;35	90	-	71	-
N246 Aanleg fietstunnel Kerkstraat gemeente Zaanstad					
Voorschotkrediet	28-06-2010;35	1.100	-	1.100	-
Krediet	08-11-2010;66	4.200	-	4.200	-
Aanvullend krediet	23-09-2013;52	3.600	-	3.167	-
		8.900			
Bijdrage derden		-1.864			
N247+N235 Bereikbaarh Waterland: langetermijnmaatregelen					
Voorbereidingskrediet	13-05-2014;53	2.500			
Verlaging voorbereidingskrediet	27-06-2016;35	-1.250			
		1.250			
Verhoging voorbereidingskrediet	27-06-2016;35	875			
Verhoging voorbereidingskrediet	12-07-2016;52	800			
Verhoging voorbereidingskrediet	02-11-2016;77	1.500			
Krediet	23-05-2017;46	40.300			
	08-01-2019;9	2.650			
	30-09-2019;69	4.120			
	09-11-2020;53	5.000			
	17-05-2021;19	200			
		56.695	12.801	29.048	-
Bijdrage derden		-23.775			
Praktijkproef fietspad Broek in Waterland/Monnickendam	02-11-2016;77	400	-	380	-
Bijdrage derden		-198			

N247-20BereikbWaterlMaatrN247ged.A10Edam	01-11-2016;77	250	4	132	
N248-16 SR 590 Verkeersveiligheid kruispunten N248-Wadweg en N248-Waardpolderhoofdweg	09-11-2021;72	575	-	-	
Vervang. Stolperbasculebrug14D35	*verseon 1278245 31-10-2019	100	64	139	
Verlengen Koopvaardersschutsluis	*verseon 1316773 02-12-2019	500	-	500	
	09-03-2020;14	7.200	333	467	
Vaarverbinding BVSS K20-07	08-03-2021;12	6.500	-	-	
Bijdrage derden		-6.500			
N248 Vervangen Stolperophaalbrug, gemeente Zijpe, Voorbereidngskrediet	26-06-2003; 57	420			
Verhoging voorbereidingskrediet	10-11-2008; 78	580			
Krediet	28-06-2010;35	16.600			
Aframing krediet	27-06-2016;35	-1.500			
		16.100	50	15.521	-
Aanleg parallelweg N245-N249, gem. Zijpe en Schagen, voorber.kred.	26-06-2003; 57	300	-		
Verhoging krediet	10-11-2008; 78	350	-		
Verhoging krediet	23-09-2013;52	7.650	-		
Verhoging krediet	13-05-2014;53	850	-		
Aframing krediet	27-06-2016;35	-1.000	-		
		8.150	-	6.676	-
bermverharding, ged N241 M'meer	22-05-2012;52	950	-	950	-

N250-01 Doorstr. in Den Helder (korte termijnm.)	09-03-2020;14	1.500	424	1.199	-
Herinrichting N417, gemeente Hilversum					
Herinrichting Utrechtseweg/rotonde Noodweg	22-06-2009;34	950	-	950	-
Aanvullend krediet	19-05-2015;62	2.750	24	644	-
N417 Aanleg ecoduct (Zwaluwberg) te Hilversum	12-11-2012;90	5.200	-		
Aframing krediet	27-06-2016;35	-700	-		
	jaarrekening 2018	0			
		4.500	-	4.616	-
Bijdrage derden		-375			
Fietsoversteek N501- Redoute	voorschotkrediet 2021	359	21	21	-
Reconstr. Kruisp. N501-Keesomln/Westerwg	voorschotkrediet 2021	130	15	15	-
Trajectbenadering N502c, ged Callantsoog-Callantsogervaart	29-05-2018;39	350	-	314	-
Trajectbenadering N245a: ged. N504, ged N245-N242					
Krediet	23-05-2017;46	3.565	-	3.565	-
	08-01-2019;9	835	193	690	-
Bijdrage derden		-442			
Reconstructie brug Oosthuizen					
Krediet	25-04-2006; 32	2.400	-	2.400	-
Aanvullend krediet	23-09-2013;52	800	-	800	-

Verhoging krediet	23-05-2017;46	300	28-	257	-
		3.500	**-28**	**3.457**	**0**
Trajectbenadering N509a, gemeente Beemster					
Krediet	07-11-2017;76	500	-	500	-
	08-01-2019;9	100	1	109	-
Trajectbenadering groot onderhoud N510a, ged					
bebouwde kom Alkmaar- bebouwde kom Bergen	27-06-2016;35	292	-	242	-
Reconstructie Alkmaar- Egmond	13-11-2006; 98	4.750	-	4.750	-
Verhoging krediet	22-05-2012;52	1.522	-	1.522	1
Bijdrage derden		-700			
Trajectbenadering groot onderhoud N516a gem Zaanstad en Oostzaan	03-11-2015;99	3.700	-	3.802	-
Bijdrage derden		-1.323			
Verl busbaan & aanl linksafstrook					
Krediet	23-05-2017;46	3.400	164	3.265	-
	09-11-2020;53	225	-	-	-
Bijdrage derden		-1.835			
Trajectbenadering N518a					
Krediet	02-11-2016;77	920	1	692	-
Rec.krpt N520-Bennebroekerweg, gem Haarlemmermeer					
Krediet	7-11-2017;76	270	-	4	-
N522 Vervanging/opwaardering brug Ouderkerk					
Voorbereidingskrediet	03-11-2015;99	3.750	-	3.750	-

Verhoging krediet	23-05-2017;46	23.250	9.743	21.050	-
	30-09-2019;69	-2.870	-	-	-
	09-11-2020;53	2.385	-	-	-
Bijdrage derden		-7.370			
Reconstructie aansl N525 op-/afritten A1 en Vredelaan					
Krediet	08-11-2010;66	5.100	-	5.760	-
	16-12-2019;91	200	5	164	-
Bijdrage derden		-5.180			
Trajectbenadering groot onderhoud N526a gem Blaricum	19-05-2015;62	500	-	500	-
	16-12-2019;91	60	-	54	-
Bijdrage derden		-130			
OV-haltevoorziening Stroomlijnen	Statusrapport nr 272	2.256	-	2.253	-
R-net Fietsparkeren	Statusrapportnr 325	1.232	-	463	-
Bijdrage derden		463-			
Verkeersveiligheid Abdijtunnel	19-11-2012;90	8.066	-	8.066	-
Bijdrage derden		-4.786			
Verbeteren kwetsbaarheid vlotbruggen NH-kanaal	27-06-2016;35	1.500	-	863	-
Investeringspr. Flankerende maatregelen OV NHN	30-05-2005; 31	7.000	-	7.000	-
	22-06-2009;34	3.800	-	3.800	-
	3-11-2009;87	1.400	-	1.400	-
	28-06-2010;35	1.600	-	156	-
Bijdrage derden		-3.371			

Netwerkmanagement	10-11-2008;78	15.000			
Verlaging krediet	1-4-2014;44	-1.400			
x		13.600			
Aanvullend krediet (alg-39)	23-09-2013;52	950			
Verhoging krediet	19-05-2015;62	7.094			
Verlaging krediet	27-6-2016;35	-675			
Aframing krediet	23-05-2017;46	-1.144			
Aframing krediet	jaarrekening 2018	-188			
		19.637	-	19.637	-
Bijdrage derden	19-05-2015;62	-7.094			
Aframing bijdrage derden	23-05-2017;46	434			
Verkeersmanagement: Blauwe Golf vervolg	27-06-2016;35	2.081	-	2.081	-
	23-05-2017;46	220	-	52	-
Bijdrage derden		-2.085			
Led-verlichting (energiebesparing)	14-09-2020;40	6.500	3.102	3.712	-
Netwerkbreed	1-4-2014;44	1.400			
Verhoging krediet	27-6-2016;35	675			
		2.075	625	2.058	-
Verhoging krediet, uitrol intelligente VRI's	23-05-2017;46	710			
Verhoging krediet	12-11-2018; 62	4.515			
		5.225	-	476	-
Bijdrage derden		**-98**			
Nieuwbouw Wilhelminasluis					
Voorbereidingskrediet	28-06-2010;35	2.000	-	2.000	-
Uitvoeringskrediet	07-11-2011;78	35.872	-	35.872	-

	08-01-2019;9	13.700	1.969	13.700	-
	09-11-2020;53	2.402	102	102	-
Bijdrage derden		-36.752			
Zaanbrug					
Voorbereidingskrediet	28-06-2010;35	18.078			
Uitvoeringskrediet	07-11-2011;78	4.578			
	09-11-2020;53	423			
	08-03-2021;12	652			
	17-05-2021;12	240			
		23.971	-	4.137-	-
Bijdrage derden		-13.657			
Algemeen Voorbereidingskrediet	PS 15-06-98;39	450	-	-	-
Verhoging voorbeidingskrediet	13-05-2002; 31	1.050	-	-	-
Verhoging voorbeidingskrediet	22-11-2004;79	6.000	-	-	-
Verhoging voorbeidingskrediet	22-06-2009;34	2.500	-	-	-
Busbaan Wijckerpoort		0	1.013	3.101	-
	09-03-2020;14	22.800	-	-	-
Bijdrage derden		-5.100			
Trajectstudie N239		5.700	873	2.202	-
Bijdrage derden		-260			
Trajectbenadering GO N247b		130	23	114	-
	04-03-2020 vs-Kr	370	-	-	-
Trajectbenadering N506a	30-09-2019;69	1.270	314	1.094	-
Verbreden fietspaden gem. Alkmaar - Bergen		0	-	-	-
Krpt Westerheide-Oude Postweeg	09-03-2020;14	250	275	657	-
	09-03-2020;14	1.062	-	-	-

	17-05-2021;19	58	-	-	-
Nog te verdelen kosten		7.520	-	880	-
Totaal voorbereidingskrediet		**33.800**	**2.498**	**8.048**	**0**
Aankoop gronden					
Masterplan N201, 8 nadeelcomp dossiers	09-07-2018;39	1.800	-	141	-
Grondaankopen *	4e wijziging 1994	9.076	-	252	-
	jaarrekening 2019	2.449	-	-	-
Verkoop gronden		0	-	3.889-	-
Subtotaal (in het PMI voorkomende kredieten)		**1.065.474**	**40.539**	**1.618.244**	**1**
Infrastructurele openbare vervoer projecten					
HOV 't Gooi					
Krediet	17-12-2014;2	1.352	-	1.351	-
	-	11.299	-	11.299	-
	-	1.350	-	1.350	-
	-	0	-	11-	-
Krediet	17-12-2014;2	96.949	17.435	67.517	-
Verhoging krediet	23-05-2017;46	400	-	-	-
Verhoging krediet	29-05-2018;39	650	-	-	-
Verhoging krediet	28-08-2018;50	9.400	-	-	-
Verhoging krediet	09-03-2020;14	325	-	-	-
	17-05-2021;19	100	-	-	-
Bijdrage derden		-19.040			

HOV Velsen	05-07-2010;43	63.950			
	27-06-2016;35	-13.950			
	12-12-2016;77	-13.000			
	jaarrekening 2019	-29.362			
	08-01-2019;9	-4.500			
Bijdrage derden		1.450			
		4.588	-	**4.362**	-
HOV-05 HOV Fokkerweg-Schiphol Rijk					
Voorbereidingskrediet	23-09-2013;52	2.000	-	2.000	-
Krediet	01-11-2014;89	24.350	-	17.041	-
Verhoging krediet	19-05-2015;62	405	-	405	-
Verhoging krediet	23-05-2017;46	2.600	-	2.600	-
Verhoging krediet	29-05-2018;39	18.700	92-	4.397	-
	30-09-2019;69	-4.500		4.500-	-
2 mln € -/- 1,1 mln €	09-03-2020;14	2.000		-	-
	09-03-2020;14	-1.110		-	-
Bijdrage derden		-36.431			
		8.014	**-92**	**21.943**	**0**
HOV Aalsmeer -knooppunt Schiphol Zuid (HOVASZ)					
Gem Haarl'meer, Aalsmeer en Uithoorn					
Krediet	27-06-2016;35	29.099	8.427	29.099	-
Verhoging krediet	29-05-2018;39	6.507	6.507	6.507	-
Verhoging krediet	08-03-2021;12	6.740	4.516	4.516	-
Verhoging krediet	17-05-2021;19	80	-	-	-
Bijdrage derden		-37.052			
		5.374	**19.450**	**40.122**	**0**

halte Royal Flora Holland	09-11-2020;53	4.800	502	1.263	-
Bijdrage derden		0			
HOV-02 Toolenburg-Nieuw Vennep	23-04-2020;voorschotkrediet	250	17	80	-
Uitrol productformule R-net	29-05-2018;39	2.914	117	1.749	-
Opdrachten Beleid	28-08-2018;50	4.800	278	1.050	-
Subtotaal (infastructurele openb.vervoer projecten)		**133.525**	**37.707**	**152.075**	**0**
TOTAAL		**1.198.999**	**78.246**	**1.770.319**	**1**

Specificatie kredieten PMO wegen

Besluit van provinciale staten resp. begrotingswijziging	Besluit van pro-vinciale staten resp. begrotings-wijziging	Beschikbaar gesteld krediet t/m 2020	krediet mutaties 2021	Beschikbaar gesteld krediet t/m 2021	Cumulatief besteed t/m 2020	rectificaties t/m 2020	Besteed in 2021	Cumulatief besteed t/m 2021	Restant krediet 2021
x		**x € 1.000**		**x € 1.000**	**x € 1.000**	**x € 1.000**	**x € 1.000**	**x € 1.000**	**x € 1.000**
Kredieten 2011 t/m 2013:									
Totaal beschikbaar 2011 t/m 2013		60.038	0	60.038	-	-	-	-	**60.038**
Totaal prognose 2011 t/m 2013		62.379	0	62.379	-	-	-	-	**62.379**
					-				
tekort ruimte krediet 2011 t/m 2013	*rectificaties*	**-2.341**	**0**	**-2.341**	**0**	-	-	-	**-2.341**
Kredieten 2012:									
omschrijving									
N502b-01 GO 9,20-11,24 incl. N503		nvt*		nvt*	2.951	-	-	2.951	
N232b-01 GO km 23,33 - 25,4, en km 29,4 - 33,15		nvt*		nvt*	5.233	-	-	5.233	
N244b-01 GO km 12,3 - 20,3		nvt*		nvt*	4.666	-	-	4.666	
N248b-01 GO km 3,55-18,70		nvt*		nvt*	6.026	-	-	6.026	
N249a-01 GO km 0,00-12,6		nvt*		nvt*	5.080	-	-	5.080	

N517a-01 GO km 0,05-1,83		nvt*		nvt*	704	-	-	704	
N207a/b-02 vervangen duikers bijdrage PMI		nvt*		nvt*	2.204	-	-	2.204	
N235a-01 GO km 0,03-8,1 incl busbaan		nvt*		nvt*	4.160	-	-	4.160	
N240a-01 GO km 7,0-10,0		nvt*		nvt*	-	-	-	-	
N241b-02 vervanging kunstwerk bijdrage aan PMI		nvt*		nvt*	200	-	-	200	
N245b-01 GO km 29,3-35,9		nvt*		nvt*	790	-	-	790	
N417a-01 GO km 8,9-10,8		nvt*		nvt*	535	1	6	542	
N509a-01 GO km 2,0-7,3		nvt*		nvt*	2.447	-	-	2.447	
N235a-03 GO km 0,03-8,1 incl busbaan fase 2		nvt*		nvt*	1.874	-	-	1.874	
						-	-	-	
						-	-	-	
N207a-01		nvt*		nvt*	2.739	-	-	2.739	
N242b-02		nvt*		nvt*	8.319	-	-	8.319	
N245a-01		nvt*		nvt*	3.278	-	-	3.278	
Bouwrente vvW		nvt*		nvt*	217	-	-	217	
						-	-	-	
betrekking op deel niet gespecificeerd						-	-	-	
Totaal kredieten 2012	*rectificaties*	***19.815***	***-***	***19.815***	***51.423***	***1***	***6***	***51.430***	***-31.615***
Kredieten 2013:									
omschrijving									
N520a-01 GO km 0,05-5,17		nvt*		nvt*	1.915	-	-	1.915	
N511a-01 GO km 0,05 - 2,50		nvt*		nvt*	2.261	-	-	2.261	
N201b-02 GO km 35,9-40,43		nvt*		nvt*	889	-	-	889	
N232c-01 overdracht aan Amstelveen		nvt*		nvt*	650	-	-	650	
N236a-01 vervanging verhardingen		nvt*		nvt*	2.133	-	-	2.133	
N241a-01 bijdrage PMI		nvt*		nvt*	-	-	-	-	
N248a-01 bijdrage PMI		nvt*		nvt*	1.893	-	-	1.893	
N512a-01		nvt*		nvt*	-	-	-	-	
N521a-01 GO km 0,00-2,43		nvt*		nvt*	1.261	-	-	1.261	
Totaal kredieten 2013	*rectificaties*	***4.515***	***0***	***4.515***	***11.002***	***-***	***-***	***11.002***	***-6.487***

Kredieten 2014:									
omschrijving									
N206a-01 GO km 36,09-37,00		0	0	-	767	-	-	767	-767
N239b-01 GO		1.650	0	1.650	1.309	-	-	1.309	341
N244c-02 Bijdrage aan PMI		6.000	0	6.000	6.000	-	-	6.000	-
N516a-02 vervangen KW 25b16		2.050	0	2.050	2.041	-	-	2.041	9
Totaal kredieten 2014		***9.700***	***-***	***9.700***	***10.117***	***-***	***-***	***10.117***	***-417***
Kredieten 2015:									
omschrijving									
N200a-02 vervangen verharding Zeeweg		0	0	-	2.990	-	-	2.990	-2.990
N203c-04 vervangen km 54,8-60,48		0	0	-	1.459	-	-	1.459	-1.459
N302a-03 vervanging wegconstructie km 39,3 - 48,73		4.680	0	4.680	3.059	-	280	3.339	1.341
Totaal kredieten 2015	*-*	***4.680***	***-***	***4.680***	***7.508***	***-***	***280***	***7.788***	***-3.108***
Kredieten 2016:									
omschrijving									
N205b-03		670	0	670	466	-	-	466	204
N242Ld-01		350	0	350	215	-1	1	215	135
N243a-03		0	0	-	408	-	-	408	-408
N302a-01		0	0	-	1.081	-	-	1.081	-1.081
N506a-02		0	0	-	1.600	-	-	1.600	-1.600
N507a-02		0	0	-	2.000	-	-	2.000	-2.000
N236a-02		2.700	0	2.700	2.441	-	56	2.497	203
Totaal kredieten 2016		***3.720***	***-***	***3.720***	***8.211***	***-1***	***57***	***8.267***	***-4.547***
Kredieten 2017:									
omschrijving									
N240b-01		5.200	0	5.200	979	-	**2.067**	**3.046**	**2.154**
N520b-02		1.000	0	1.000	14	-	-	14	986
Totaal kredieten 2017		***6.200***	***-***	***6.200***	***993***	***-***	***2.067***	***3.060***	***3.140***

Kredieten 2018:									
omschrijving									
N231b-01		4.296	0	4.296	2.940	-	6	2.946	1.350
N243a-04		8.700	0	8.700	334	-	262	596	8.104
N247a-06		2.000	0	2.000	130	-	177	307	1.693
N240c-01		750	0	750	737	-	**1**	**738**	**12**
N247b-02		3.600	0	3.600	496	-	117	613	2.987
Totaal kredieten 2018		***19.346***	***-***	***19.346***	***4.637***	***-***	***563***	***5.200***	***14.146***
Kredieten 2019:									
N506a-03		3.700	0	3.700	2.343	-	422	2.765	935
N197a-01	voorschotkrediet 13-08-2020 vanuit P.00176.1 naar P.00174.1 krediet niet aangevraagd bij PMO 2019-2026	60	0	60	22	-	**1**	**23**	**37**
N201c-03		1.430	0	1.430	-	-	**26**	**26**	1.404
N239a-03		2.200	0	2.200	239	-	**343**	**582**	1.618
N241b-03		10.850	0	10.850	708	**1**	**4.681**	**5.390**	5.460
N247a-03		1.600	0	1.600	137	-	138	275	1.325
N244a-01		480	0	480	77	-	7	84	396
N243a-04		780	0	780	-	-	-	-	780
Totaal kredieten 2019		***21.100***	***-***	***21.100***	***3.526***	***1***	***5.618***	***9.145***	***11.955***
Kredieten 2020:									
N242a-05 Vervangen glazen onderpanelen geluidschermen N242 en N244/N508 (nieuw)		1.500	0	1.500	-	-	3	3	1.497
nnb		0	0	-	-	-	-	-	-
nnb		0	0	-	-	-	-	-	-
Totaal kredieten 2020		***1.500***	***-***	***1.500***	***-***	***-***	***3***	***3***	***1.497***

		90.576	***-***	***90.576***	***97.417***	***1***	***8.594***	***106.012***	***-15.436***

** In de jaren tot 2014 werd een totaalkrediet aangevraagd dat verder niet werd opgedeeld naar onderliggende projecten.*
Vanaf 2014 worden kredieten per project aangevraagd waardoor tevens de besteding per project inzichtelijk wordt.

Besluit van provinciale staten resp. begrotingswijziging	**Besluit van pro-vinciale staten resp. begrotings-wijziging**	**Beschikbaar gesteld krediet t/m 2020**	**krediet mutaties 2021**	**Beschikbaar gesteld krediet t/m 2021**	**Cumulatief besteed t/m 2020**	**rectificaties t/m 2020**	**Besteed in 2021**	**Cumulatief besteed t/m 2021**	**Restant krediet 2021**
Kredieten 2014: kunstwerken									
omschrijving									
N203 Brug Krommenie A-01 vervangen 19D03		8.763	0	8.763	8.772	-	465	9.237	-474
N203 Brug Krommenie B-01 vervangen 19D04		8.763	0	8.763	175	1	224	400	8.363
K20/10/09 Leeghwaterbrug A-02 vervanging		15.500	0	15.500	15.119	-	-113	15.006	494
Totaal kredieten 2014		***33.026***	***-***	***33.026***	***24.066***	***1***	***576***	***24.643***	***8.383***
Kredieten 2015: kunstwerken									
omschrijving									
K19w Cruquiusbrug A verv best. En aanbru		12.250	0	12.250	1.319	1	876	2.196	10.054
Totaal kredieten 2015		***12.250***	***-***	***12.250***	***1.319***	***1***	***876***	***2.196***	***10.054***
Kredieten 2016: kunstwerken									
omschrijving									
K09 Beatrixbrug 19D19		9.555	0	9.555	8.691	-	19	8.710	845
K17 Brug Ouderkerk		19.785	0	19.785	8.742	-	4.284	13.026	6.759
Totaal kredieten 2016		***29.340***	***-***	***29.340***	***17.433***	***-***	***4.303***	***21.736***	***7.604***
kredieten 2017: kunstwerken									
omschrijving									
K20m Kogerpolderbrug-03		7.700	0	7.700	7.611	-	9	7.620	80

K20N Stolperbasculebrug		11.600	0	11.600	574	-	**950**	**1.524**	10.076
Totaal kredieten 2017		***19.300***	***-***	***19.300***	***8.185***	***-***	***959***	***9.144***	***10.156***
kredieten 2018 kunstwerken									
omschrijving									
N248b Waardbrug 14G11		0	-	-	-	-	-	-	-
Totaal kredieten 2018		-	-	-	-	-	-	-	-
kredieten 2019 kunstwerken									
N248b Schagerbrug A 14G14	PS 08-03-2021 12 ipv voorbereidingskrediet PMI	4.600	-3.100	1.500	-	-	**14**	**14**	1.486
K1 Zijperbrug 14D30		4.600	0	4.600	-	-	-	-	4.600
Totaal kredieten 2019		**9.200**	**-3.100**	**6.100**	**-**	**0**	**14**	**14**	**6.086**
Totaal kredieten kunstwerken		**103.116**	**-3.100**	**100.016**	**51.003**	**2**	**6.728**	**57.733**	**42.283**
Totaal krediet wegen		**193.692**	**-3.100**	**190.592**	**148.420**	**3**	**15.322**	**163.745**	**26.847**

Specificatie kredieten PMO vaarwegen

Besluit van provinciale staten resp. begrotingswijziging	Besluit van provinciale staten resp. begrotings-wijziging	Beschikbaar gesteld krediet t/m 2020	krediet mutaties 2021	Beschikbaar gesteld krediet t/m 2021	Cumulatief besteed t/m 2020	rectificaties t/m 2020	Besteed in 2021	Cumulatief besteed t/m 2021	Restant krediet 2021
		x € 1.000		**x € 1.000**	**x € 1.000**		**x € 1.000**	**x € 1.000**	**x € 1.000**
Kredieten 2011 t/m 2014 oevers									
Totaal beschikbaar 2011 t/m 2013	*rectificatie*	7.265	0	7.265	7.297	-	-	7.297	-32
K17a-02 [05.8680-1002]	*rectificatie*	0	0	-	36	-	-	36	-36
Ruimte krediet 2011 t/m 2014 oevers	*rectificatie*	**7.265**	**-**	**7.265**	**7.333**	**-**	**-**	**7.333**	**-68**
Kredieten 2015: oevers									

omschrijving									
K20N-c-01 NHK vervanging oevers Noord km 65,45-68,0		3.500	0	3.500	3.634	882	-	4.516	-1.016
K4/5/6-c vervanging vwv 19		4.928	0	4.928	4.557	-882	62	3.737	1.191
K2/K3 vervangingen vwv 15	*rectificatie*	11.700	0	11.700	8.460	1	20	8.481	3.219
Totaal kredieten 2015 oevers		***20.128***	***-***	***20.128***	***16.651***	***1***	***82***	***16.734***	***3.394***
Kredieten 2016: oevers									
omschrijving									
K4/5/6c vaarwegvak 20		8.324	0	8.324	6.535	-	557	7.092	1.232
Totaal kredieten 2016 oevers		***8.324***	***-***	***8.324***	***6.535***	***-***	***557***	***7.092***	***1.232***
kredieten 2017									
omschrijving									
K4/5/6a vaarwegvak 18		7.973	0	7.973	4.533	1	524	5.058	2.915
K7/8 vaarwegvak 21		4.800	0	4.800	1.307	-	2.326	3.633	1.167
K20/10/09a-01 vaarwegvak 6		840	0	840	840	-	-	840	-
Totaal kredieten 2017		***13.613***	***-***	***13.613***	***6.680***	***1***	***2.850***	***9.531***	***4.082***
kredieten 2018 oevers									
omschrijving									
K20a-01 vaarwegvak 5		3.400	0	3.400	289	-	399	688	2.712
K20/10/09b-01 vaarwegvak 7		2.800	0	2.800	219	1	303	523	2.277
Totaal kredieten 2018		***6.200***	***-***	***6.200***	***508***	***1***	***702***	***1.211***	***4.989***

kredieten 2019 oevers									
omschrijving									
K9-01 vaarwegvak 8		840	0	840	147	-	187	334	506
K20m-a-01 vaarwegvak 10		0	0	-	0	-	-	-	-
K20Na-01 vaarwegvak 4	PS 17-05-2021 19	1.500	135	1.635	98	-	136	234	1.401
K20Zb-01 vaarwegvak 11		0	0	-	0	-	-	-	-
K18a-01, vaarwegvak 16, Westfriese Vaart; splitsing Waardkanaal	PS 17-05-2021 19	1.685	266	1.951	218	-	299	517	1.434
K18b-01, vaarwegvak 17, Westfriese Vaart, zijsloot bij km. 7,8 - Medemblik	PS 17-05-2021 19	4.400	200	4.600	620	-	833	1.453	3.147
K20a-02, vaarwegvak 5, Noordhollandsch Kanaal: Omval - Alkmaar Noord		1.600	0	1.600	890	-	515	1.405	195
x									
Totaal kredieten 2019		***10.025***	***601***	***10.626***	***1.973***	***-***	***1.970***	***3.943***	***6.683***
kredieten 2020 oevers									
omschrijving									
K19o-a-01 Vaarwegvak 32 (nieuw)		1.600	0	1.600		-	-	-	1.600
K19o-b-01 Vaarwegvak 33 (nieuw)		1.690	0	1.690		-	-	-	1.690
		3.290	***-***	***3.290***	***-***	***-***	***-***	***-***	***3.290***
Totaal kredieten oevers		**68.845**	**601**	**69.446**	**39.680**	**3**	**6.161**	**45.844**	**23.602**

Besluit van provinciale staten resp. begrotingswijziging	Besluit van provinciale staten resp. begrotings-wijziging	Beschikbaar gesteld krediet t/m 2020	krediet mutaties 2021	Beschikbaar gesteld krediet t/m 2021	Cumulatief besteed t/m 2020	rectificaties t/m 2020	Besteed in 2021	Cumulatief besteed t/m 2021	Restant krediet 2021
kredieten 2017: kunstwerken									
omschrijving									

K20N KVVS Kolkwand	11.600	0	11.600	1.606	-	387	1.993	9.607
Totaal kredieten kunstwerken	**11.600**	**-**	**11.600**	**1.606**	**-**	**387**	**1.993**	**9.607**
Totaal kredieten Vaarwegen	**80.445**	**601**	**81.046**	**41.286**	**3**	**6.548**	**47.837**	**33.209**

Uitzettingen met een looptijd korter dan een jaar

Vlottende Activa

Voorraden	**31-12-2021**	**31-12-2020**
Voorraad gronden	4.909	4.597

De mutatie van de voorraard gronden bestaat uit:

Voorraden per 01-01-2021	4.597
Overheveling vanuit Materiële vaste activa	2.925
Verkopen	-2.613
Voorraden per 31-12-2021	4.909

Uitzettingen met een looptijd korter dan een jaar	**31-12-2021**	**31-12-2020**
	x € 1.000	x € 1.000
Vorderingen op openbare lichamen		
Te vorderen omzetbelasting	57.883	64.399
Te vorderen Vennootschapsbelasting	489	517
Motorrijtuigenbelasting	19.609	18.710
Nog te ontvangen Provincies	405	135
Nog te ontvangen Rijksoverheid	76	0
Nog te vorderen Gemeenten	758	2.448
Nog terug te vorderen vervoerskosten	0	16
Overige nog te ontvangen	327	278
	79.547	86.503
Uitzettingen in 's-Rijksschatkist met een rentetypische looptijd korter dan een jaar	144.086	268.583
Rekening-courant verhouding met niet-financiele instellingen (Groenfonds)	6.197	3.541
Overige vorderingen		
Debiteuren	1.615	1.259
Te vorderen rente per 31 december van de verstrekte langlopende geldleningen en beleggingen	5	57
Te ontvangen Agio	0	375
Te vorderen leges, boete en dwangsom	0	110
Overige posten	52	1.092
	1.673	2.893
Totaal uitzettingen met een looptijd korter dan een jaar	231.502	361.520

Toelichting

Toelichting

De afname van het bedrag aan vorderingen met circa € 130 mln. wordt verklaard door de afname van de uitzettingen in s-Rijksschatkist met € 124 mln, deze afname wordt onder andere veroorzaakt door het investeringsvolume in 2021.

Voor de overige vorderingen is een voorziening opgenomen van € 0,6 mln inzake rente op verstrekte leningen.

Liquide middelen

De provincie NH heeft alle bankrekeningen van de huisbankier ABNAMRO en de BNG in het stelsel van het schatkistbankieren. Dat betekent dat dagelijks alle saldi worden afgeroomd of aangevuld naar € 0,00.

Het drempelbedrag is een minimumbedrag (afhankelijk van de omvang van de decentrale overheid) dat gemiddeld buiten de schatkist mag worden gehouden.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar 2021			
(1)	**Drempelbedrag**	**11.117**			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**172**	**172**	**191**	**216**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	10.945	10.945	10.926	10.901
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	1.058.726			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	500.000			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	558.726			
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €300.000	Drempelbedrag	11.117			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	15.476	15.690	17.552	19.908
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	172	172	191	216

Overlopende activa

Het saldo van de overlopende activa is toegenomen met ca. € 30 mln.

Deze toename komt met name door vooruitbetaalde subsidie voorschotten ad 7 mln en diverse vordering inzake bijdragen derden in de grote lopende projecten, waaronder een vordering op de VRA inzake het project HOVAZ groot 16 mln. In de post vooruitbetaalde bedragen is een bedrag opgenomen ad 5,8 mln in het kader van grondwaterbeheer, het voorschot heeft betrekking op een project dat uitgevoerd wordt door derden. Het project loopt 30 jaar, naar rato van de realisatie door derden zal het bedrag jaarlijks vrijvallen.

Nog te ontvangen voorschotbedragen op doeluitkeringen:

Nog te ontvangen voorschotbedragen voor doeluitkeringen	Saldo 31-12-2020	Correctie voorgaand jaar	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2021
	x €1.000	x €1.000	x €1.000	x €1.000	x €1.000
EU					
Rijk					
Overige Nederlandse overheidsorganen					
Groenfonds	2.497	-	1.368	528	3.337
Regionale MIT-regeling (F12)	1.411	-	94	1.100	405
Totaal	**3.908**	**-**	**1.461**	**1.628**	**3.742**

Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen:	31-12-2021	31-12-2020
	x € 1.000	x € 1.000
Overige voorschotten	0	0
Nog te ontvangen bedragen	35.118	11.971
Overige vooruitbetaalde bedragen	14.595	7.075
	49.713	19.046

Passiva

Eigen vermogen - Reserves

Staat van het verloop van de reserves (Bbv. artikel 54)

Naam van de reserve	Stand per 1-1-2021	Resultaat-bestemming 2020	Toevoegingen		Onttrekkingen			Stand per 31-12-2021
			Stortingen	Wegens overheveling van middelen	Bestedingen	Wegens overheveling van middelen	Vrijval ten gunste van rekening van lasten en baten	
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Algemene reserves								
Algemene reserve	141.311	14.311	62.934	-	32.560	-	-	185.996
Totaal algemene reserves (a)	**141.311**	**14.311**	**62.934**	**-**	**32.560**	**-**	**-**	**185.996**
Bestemmingsreserves								
Programma 1 Openbaar Bestuur								
Reserve Cofinanciering Europese projecten	4.618	-	-	-	1.136	-	1.604	1.878
Programma 2 Klimaat en Milieu								
Reserve Bodemsanering	27.126	-741,00	4.235	-	3.190	-	-	27.430
Reserve Energietransitie	26.342	-	10.200	-	7.235	1.020	-	28.287
Reserve Circulaire economie	457	-	350	1.241	453	-	-	1.595
Reserve Verduurzaming Bestaande Woningvoorraad	844	-159,00	-	-	131	-	-	554
Reserve Gezonde leefomgeving	3.767	-	3.500	-	1.516	-	-	5.751

Programma 3 Ruimte en Water								
Reserve Meekoppelkansen bij Dijkverst. en Kustontw.	27.592	-	109	-	1.230	-	1.390	25.081
Reserve Waterrecreatie	3.273	-	1.562	-	1.442	-	-	3.393
Reserve OV-fonds, incl. OV-knooppunten	12.507	-	5.000	-	218	5.500	-	11.789
Reserve Ontwikkeling Havencomplexen	8.935	-	-	523	1.360	125	3.929	4.044
Reserve Ruimtelijke Ontwikkeling	3.183	-	-	-	682	1.818	342	341
Reserve Woonbeleid	5.182	-112,00	-	-	1.084	116	-	3.870
Reserve Woningbouw	11.189	-	1.200	-	1.551	-	-	10.838
Reserve Klimaatadaptatie	1.077	-	1.000	-	787	-	-	1.290
Reserve Impuls duurzame zeehavens	523	-	-	-	-	523	-	-
Reserve Waardevermindering grondaankopen Groen	5.455	-	-	6.697	-	-	-	12.152
Resverve subsidie Bloemendalerpolder	-	-	-	1.818	-	-	-	1.818
Resverve subsidie OV-fonds	-	-	-	5.500	-	-	-	5.500
Programma 4 Bereikbaarheid								
Reserve Mobiliteitsbeleid	3.298	-	-	1.505	1.323	190	174	3.116
Reserve Uitvoeren mobiliteit	118.429	-2.097,00	36.746	2.925	44.181	5.598	3.741	102.483
Reserve Ontwikkeling prov infrastructuur	158.129	-	20.024	-	4.022	27.289	26.239	120.603
Reserve Groot onderhoud wegen	25.860	-	14.008	4.510	14.233	-	1.457	28.688
Reserve Investeringen wegen	6.303	-	-	-	-	-	6.302	1
Reserve Groot onderhoud vaarwegen	5.990	-	6.000	-	3.405	750	866	6.969
Reserve Innovatieveprojecten Mobiliteit	17.960	-	224	-	3.039	3.281	-	11.864
Reserve Openbaar Vervoer projecten	20.290	-	51.577	-	51.693	400	-	19.774
Resverve verleende subsidies OD 4.1.2	-	-	-	4.093	764	-	-	3.329
Programma 5 Groen								
Reserve Groen	96.144	-	75.638	242	24.667	9.231	-	138.126
Reserve Groene Uitweg	24.265	-	107	-	2.240	3.392	-	18.740
Reserve Oostelijke Vechtplassen (OVP)	15.834	-	58	580	1.627	-	-	14.845

Reserve Cofinanciering Waddenzee	5.661	-	3.120	-	575	-	-	8.206
Reserve Landschap	300	-	2.500	-	1.517	100	-	1.183
Reserve Uittreding Goois Natuurreservaat	6.501	-	-	-	6.501	-	-	-
Reserve Laag Holland	3.736	-	252	-	383	-	-	3.605
Resverve subsidies > € 1,5 miljoen Groen, OD 5.1.1	-	-	-	1.900	621	-	-	1.279
Programma 6 Economie, Cultuur & Welzijn								
Resverve Herstructurering bedrijventerrei	4.380	-	2.500	-	1.361	-	3.479	2.040
Reserve MKB	9.837	-	3.750	-	1.927	-	-	11.660
Reserve Duurzame Landbouw	1.286	-	-	-	499-	-	-	1.785
Reserve Europese proj. Landbouwsubsidies	1.368	-	6.000	-	598	-	-	6.770
Reserve monumenten (Mr.F.J.Kranenburgfonds	4.094	-	5.751	-	6.346	-	-	3.499
Reserve SvA/NHW Werelderfgoed	4.156	-	-	3.250	248	-	-	7.158
Programma 7 Financiën en Bedrijfsvoering								
Reserve Bedrijfsvoering	9.128	-	5.626	-	1.299	-	-	13.455
Reserve GO-Gelden	2.555	-	-	-	293	-	-	2.262
Reserve Huisvesting	13.721	-	-	-	762	-	-	12.959
Programma 8 Economisch herstel & duurzaamheid								
Reserve Economisch herstel en duurzaamheid	-	-	100.000	-	3.214	-	-	96.786
Reserves ter dekking van kapitaallasten								
Reserve Dekking kap.lasten invest.Haven (Progr. 3)	280	-	-	-	140	-	-	140
Reserve Dekking Kapitaallasten Weginfras (Prog. 4)	127.988	-	-	2.664	132	-	116.013	14.507
Reserve Dekking Kapitaallasten OV-infras (Prog. 4)	60.951	-	-	18.550	-	-	28.716	50.785
Resv. Kapitaallasten invest.kunstwerken (Prog. 4)	29.009	-	-	-	-	-	29.009	-

Reserve Kapitaallasten Vaarwegen (Progr. 4)	1.420	-	-	-	-	-	1.420	-
Reserve Kapitaallasten innovatieprojecten (Progr. 4)	609	-	-	3.281	-	-	-	3.890
Reserve Kapitaallasten Groen (Progr. 5)	3.679	-	-	54	70	-	-	3.663
Totaal bestemmingsreserves	**925.231**	**-3.109**	**361.037**	**59.333**	**198.697**	**59.333**	**224.681**	**859.781**
Totaal reserves(a + b)	**1.066.542**	**11.202**	**423.971**	**59.333**	**231.257**	**59.333**	**224.681**	**1.045.777**
Resultaat 2021								17.888
Totaal eigen vermogen								1.063.665

Algemene reserve

Doel:
De Algemene Reserve vormt een buffer voor financiële tegenvallers van een omvang die niet uit de algemene dekkingsmiddelen is op te vangen.

Stortingen:
In 2021 is € 63 miljoen gestort in de Algemene Reserve. Dit betreffen de volgende toevoegingen:

- € 26,8 miljoen: Om conform de eerste begrotingswijziging € 175 mln. vrij te spelen vanuit de kapitaallasten reserves is van een groot aantal kredieten de dekking gewijzigd van de reserves naar de reguliere begroting. Begrote stortingen van totaal € 26,8 miljoen in de reserve ontwikkelen provinciale infrastructuur en reserve investeringen kunstwerken was bedoeld ter dekking van kredieten die nu niet meer uit de betreffende reserves gedekt worden maar vanuit de reguliere kapitaallasten. De stortingen van totaal € 26,8 miljoen is daarom gewijzigd in een storting in de algemene reserve.

- € 10 miljoen: Storting ter dekking van motie 41 (Provinciaal noodfonds sociale infrastructuur) conform eerste begrotingswijziging 2021.

- € 9,6 miljoen: Storting conform tweede begrotingswijziging 2020: Om het negatieve exploitatiesaldo van de tweede begrotingswijziging 2020 te dekken is destijds besloten om € 9,6 miljoen te onttrekken aan de algemene reserve. In 2021 is deze onttrekking teruggestort in de algemene reserve.

- € 7.5 miljoen: Om de verhoogde kapitaallasten in 2022 en 2023 op te kunnen vangen is bij de tweede begrotingswijziging 2021 besloten om €7,5 miljoen te storten in de algemene reserve.

- € 3 miljoen: Bij de eerste begrotingswijziging is besloten om € 3 miljoen te storten voor het Programma Tata Steel.

- € 2,7 miljoen: Storting door toevoeging van de ruimte onder het BTW-compensatiefonds in de septembercirculaire van het provinciefonds. Conform afspraak worden deze extra middelen gestort in de Algemene reserve in het kader van het herstelplan van de Algemene reserve.

- € 1,8 miljoen: Om conform de eerste begrotingswijziging € 175 mln. vrij te spelen vanuit de kapitaallasten reserves is van een groot aantal kredieten de dekking gewijzigd van de reserves naar de reguliere begroting. Een begrote storting van € 1,8 miljoen in de reserve investeringen kunstwerken was bedoeld ter dekking van kredieten die nu niet meer uit de betreffende reserve gedekt worden maar vanuit de reguliere kapitaallasten. De storting van deze € 1,8 miljoen is daarom gewijzigd in een storting in de algemene reserve.

- € 1,5 miljoen: Storting van het bedrag aan uitgestelde intenties conform laatste begrotingswijziging 2021.

Onttrekkingen:
In 2021 is € 32 miljoen aan de algemene reserve onttrokken. Dit bedrag bestaat uit:

- € 17,1 miljoen: Betreft de onttrekking van de middelen ten behoeve van de uitgestelde intenties waarvoor de besteding in 2021 plaatsvond.

- € 11,5 miljoen: Betreft de dekking van het tekort jaarschijf 2021 uit het Coalitieakkoord.

- € 3,2 miljoen: Betreft het sluitend maken van de jaarschijf 2021 door inzet van het saldo uit 2019.
- € 0,6 mln: Voor Stichting Forteiland Pampus is een bijdrage ontvangen in de decembercirculaire 2020, bijdrage Erfgoed Deal van € 560.000. Dit is in de algemene middelen terecht gekomen en wordt met deze mutatie gezet bij het od 6.4.2. De subsidie wordt dit jaar verleend en staat op de lijst subsidie buiten uitvoeringsregeling.
- € 0,04 mln: In december 2020 ontvangen van BZK via een decentralisatie-uitkering t.b.v. activiteiten op het gebied van Weerbaar provincie Noord-Holland. Deze middelen zijn bij de resultaatbestemming 2020 in de algemene reserve gestort en in 2021 onttrokken en uitgegeven.

Stand:
Conform het financieel beleid van Provincie Noord-Holland moet de omvang van de Algemene Reserve tenminste 25% van de structurele algemene dekkingsmiddelen bedragen, met een minimum bedrag gelijk aan het saldo van het netto risicobedrag dat berekend is voor het boekjaar waarop deze jaarrekening betrekking heeft.

De structurele algemene dekkingsmiddelen bestaan uit de uitkering uit het provinciefonds (exclusief voormalig BDU middelen), de opcenten motorrijtuigenbelasting, het renteresultaat en de dividenduitkeringen.

De omvang van de structurele algemene dekkingsmiddelen per ultimo 2021 bedraagt € 401,4 miljoen. 25% hiervan is € 100,4 miljoen. Uit de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing blijkt dat de omvang van de berekende risico's €18,2 miljoen voor het komende jaar zijn en € 32,9 miljoen voor 4 jaar.

Op basis hiervan kan afgeleid worden dat de minimale omvang van de Algemene reserve € 100,4 miljoen moet zijn. Het vrij besteedbare deel van de algemene reserve bedraagt 103,7 miljoen. De algemene reserve voldoet hiermee aan de kaders zoals die hiervoor zijn opgesteld.

Bestemmingsreserves

Toelichting bestemmingsreserves

	Reserve Investeringen Kunstwerken
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	Realiseren van investeringen in kunstwerken.
Instellingsbesluit	Derde begrotingswijziging 2019
Bestedingsplan	
Operationeel doel	4.3.2
Toelichting stortingen	In 2021 zijn er geen stortingen in deze reserve gedaan.
Toelichting onttrekkingen	In 2021 zijn aan deze reserve geen bedragen onttrokken.
Toelichting stand	In 2021 is het saldo van deze reserve, groot € 6,3 miljoen ten gunste van het resultaat vrijgevallen.

	Reserve Landschap
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Investeren in groene ruimte voor rust en ontspanning in onze dichtbevolkte provincie.
Instellingsbesluit	Begroting 2020
Bestedingsplan	
Operationeel doel	5.3.2

Toelichting stortingen	Conform de Begroting is er in 2021 € 2,5 miljoen in deze reserve gestort
Toelichting onttrekkingen	Er is vanuit de reserve totaal € 1,5 miljoen uitgegeven. De middelen zijn o.a. besteed aan een subsidie buiten UVR voor Landschapsversterking van € 1,2 miljoen en € 74.000 proceskosten. Hiernaast is er bij de Laatste Begrotingswijziging € 100.000 overgeheveld naar de reserve Stelling van Amsterdam ten behoeve van de Liniedijken.
Toelichting stand	Het eindsaldo per 31-12-2021 bedraagt € 1,2 miljoen. Dit zal volgens het bestedingsplan aan diverse Landschapsversterkingsprojecten uitgegeven worden.

	Reserve Gezonde leefomgeving
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	Om de ambities op het gebied van de leefbaarheid waar te kunnen maken, wordt een programma 'Gezonde Leefomgeving' opgezet. Hierbij wordt onder andere ingezet op meer structureel onderzoek naar gezondheid en het monitoren van de omgevingskwaliteit (o.a. lucht, geluid, geur). Ook onderwerpen als de sanering van asbestdaken en het terugdringen van geluidsoverlast door provinciale wegen vallen hieronder. Dit zal worden aangevuld met extra activiteiten op het vlak van toezicht en handhaving bij de majeure risicobedrijven waarvoor de provincie bevoegd gezag is.
Instellingsbesluit	Begroting 2020
Bestedingsplan	
Operationeel doel	2.1.6
Toelichting stortingen	De stortingen betreffen € 3 miljoen en € 300.000 voor het Leefbaarheidsfonds en proceskosten (conform Coalititieakkoord) en € 200.000 voor het Actieprogramma Geluid (laatste begrotingswijziging 2021).
Toelichting onttrekkingen	De onttrekkingen hebben betrekking op proceskosten, inclusief voor het Actieplan Geluid (€ 525.000), Hollandse Luchten (€ 150.000), Zeer zorgwekkende stoffen (€ 153.000), Waterpilot (€ 139.000), Programma Tata Steel (€ 413.000) en Luchtmeetnetten (€ 134.000).
Toelichting stand	De in de reserve resterende middelen (€ 5.751.000) zullen worden ingezet voor de in het bestedingsplan opgenomen activiteiten (Gezondheidsonderzoeken, Monitoring omgevingskwaliteit, diverse uitvoeringsregelingen etc.).

	Reserve Klimaatadaptie
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	-Vormgeven eigen klimaatadaptatiebeleid en eigen klimaatadaptatieprojecten, opstellen integraal waterplan, cofinancieren aanvullend klimaatonderzoek, verbinden met andere provinciale opgaven (bv.: biodiversiteit, KRW,OV-knooppunten, etc.), - Cofinanciering Deltaprogramma's. Conform afspraken die zijn vastgelegd in het landelijke bestuursakkoord Klimaatadaptatie (projecten wateroverlast, droogte, hittestress, overstromingen en meekoppelkansen), - Cofinanciering klimaatadaptatieprojecten van derden (o.a. waterschappen, gemeenten, belangenorganisaties, bedrijven). - Cofinanciering van digitaal beter beschikbaar maken klimaatgegevens voor inwoners en bedrijven (o.a. overstromings-wateroverlast gegevens).
Instellingsbesluit	Begroting 2020
Bestedingsplan	
Operationeel doel	3.1.3
Toelichting stortingen	In 2020 is conform het Coalitieakkoord € 1 miljoen in de reserve gestort.
Toelichting onttrekkingen	De onttrekkingen betreffen: een subsidie buiten uitvoeringsregeling aan Wageningen Research voor Waterbeheer Laag NL (€ 100.000), subsidieverleningen op grond van de uitvoeringsregelingen onderzoek en fysieke uitvoeringsprojecten klimaatadaptatie (resp. € 50.000 en € 483.000) en proceskosten € 154.000).
Toelichting stand	De in de reserve resterende middelen zullen worden ingezet conform het bestedingsplan.

	Reserve Kapitaallasten Investeringen Havencomplexen
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve

Doel	Deze reserve heeft als doel kapitaallasten van investeringen in havencomplexen binnen programma Ruimte te dekken. Per 1 januari 2017 is de wet- en regelgeving BBV gewijzigd, waardoor investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut niet meer in één keer ten laste van een reserve worden gebracht, maar geactiveerd moeten worden. Daartoe zijn diverse reserves ter dekking van de kapitaallasten ingesteld. In de notitie Materiële vaste activa (december 2017) van de commissie BBV is hierover opgenomen dat het saldo van de bestemmingsreserve kapitaallasten gelijk moet zijn aan de boekwaarde van de desbetreffende activa. Vanuit deze reserve worden jaarlijks de kapitaallasten van de investering gedekt.
Instellingsbesluit	Laatste Begrotingswijziging 2018
Bestedingsplan	
Operationeel doel	3.4.3
Toelichting stortingen	Er zijn geen stortingen gedaan in 2021.
Toelichting onttrekkingen	In 2021 is € 140.000 onttrokken uit de reserve, gelijk aan de afschrijving van het pand voor SHIP.
Toelichting stand	Het eindsaldo per 31-12-2021 is € 140.000. Het eindsaldo gaat ingezet worden voor de afschrijving in 2022.

	Reserve Oostelijke Vechtplassen
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel de toekomstige uitgaven voortvloeiend uit het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen te kunnen dekken. In december 2017 wordt het Gebiedsakkoord Oostelijke Vechtplassen getekend. Hierin participeren naast Provincie Noord-Holland ook andere overheden, ondernemers, watersportverbond, bewonersverenigingen, recreantenverenigingen en natuur- en milieuorganisaties. Het gebiedsakkoord geeft invulling aan verschillende beleidsopgaven: Natuur (Natuurnetwerk Nederland (NNN) en Natura 2000), Waterkwaliteitsverbetering (Kaderrichtlijn Water (KRW)), Visie Waterrecreatie en Recreatieve verbindingen.
Instellingsbesluit	Begroting 2018
Bestedingsplan	
Operationeel doel	5.1.3
Toelichting stortingen	Er is € 638.000 in de reserve gestort, dit heeft voornamelijk betrekking op een administratieve overhevelingen vanuit de reserve Groen waarbij in 2020 onterecht capaciteit budget uit de reserve OVP is gehaald terwijl de Reserve Groen dit had moeten dekken.
Toelichting onttrekkingen	De onttrekkingen van totaal € 1,6 miljoen hebben betrekking gehad op onder andere de volgende projecten: • Dekking Capaciteitskosten € 650.000 • Luwtemaatregelen € 93.000 • Bureaukosten € 166.000 • Kortenhoef Oost € 91.000 • OVP Natuureilanden € 86.000 • Herstel legakkers € 100.000
Toelichting stand	De stand eind 2021 is € 14,8 miljoen. Het project Oostelijke Vechtplassen is in 2018 gestart met de uitvoering, de planning is om het project af te kunnen ronden in 2027. De voortgang van de projecten wordt opgenomen in het jaarlijks vast te stellen PNN.

	Reserve Bodemsanering
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel toekomstige bodemsaneringskosten te dekken op basis van afspraken opgenomen in het landelijke bodemconvenant 2016-2020. Dit convenant beschrijft de bodemdoelen die de provincie Noord-Holland zal realiseren en de Decentralisatie Uitkering Bodem (DUB) die het Rijk hiervoor beschikbaar stelt.
Instellingsbesluit	Zomernota 2017
Bestedingsplan	
Operationeel doel	2.1.3

Toelichting stortingen	In deze reserve hebben de volgende stortingen plaatsgevonden: · Bijdrage PNH € 3.524.000; · Opbrengsten € 391.921; · Storting dekking interne capaciteit € 319.000;
Toelichting onttrekkingen	In 2021 hebben de onderstaande onttrekkingen plaatsgevonden uit de reserve: · Uitgaven bodemsaneringstaken € 2.552.415 · Vrijval ter dekking van de interne en externe capaciteitskosten € 637.343
Toelichting stand	De stand van de reserve per 31-12-2021 bedraagt € 27,4 mln. Deze middelen worden ingezet ter dekking van toekomstige bodemsaneringskosten.

	Reserve Groen
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel het realiseren van het in het hoofdstuk 'Beschermen' vastgelegde beleid van de Agenda Groen (vastgesteld door Provinciale Staten d.d. 11 maart 2013) met betrekking tot het Natuurnetwerk Nederland (NNN), Natura2000 en Programmatische Aanpak Stikstof (PAS), verbindend groen, natuurcompensatie en recreatieve verbindingen. De uitvoering wordt geprogrammeerd in het jaarlijks door PS vast te stellen geactualiseerde Provinciaal Meerjarenprogramma Groen (PMG). De Reserve Groen is niet bedoeld voor het financieren van het beheer van groengebieden.
Instellingsbesluit	Zomernota 2013, vastgesteld door PS op 23 september 2013, punt 10 bij voordracht 44.
Bestedingsplan	
Operationeel doel	5.1.1
Toelichting stortingen	De reserve Groen wordt jaarlijks gevoed door Rijksmiddelen voor natuur die, conform afspraken in het Natuurakkoord (2011) en het Natuurpact (2013), via het provinciefonds aan ons worden overgemaakt. Daarnaast zijn er opbrengsten uit verkoop van Strategische Gronden Groen (SGG) ook wel genoemd BBL&PASO gronden. Deze worden ontvangen via Programma 3, Ruimte en Water, en worden van daaruit in de reserve Groen gestort. Enkele stortingen in de reserve Groen op een rij: • € 9,5 miljoen Rijksmiddelen; • Een extra storting bij de 1e Begrotingswijziging 2021 van € 43 miljoen tbv afronden NNN; • € 3,1 miljoen uit het budget Subsidies Natuur-en Landschapsbeheer (ter compensatie van eerdere onttrekkingen); • € 8,5 miljoen uit het Coalitieakkoord (KRW, Bodemdaling en Masterplan Biodiversiteit); • € 3,9 miljoen opbrengsten uit grondverkopen van SGG gronden; • € 2,7 miljoen bijdragen derden aan projecten (o.a. Groene Schakel).
Toelichting onttrekkingen	De uitgaven uit de reserve Groen hebben o.a. betrekking gehad op: • € 1,9 miljoen voor SNL regelingen; • € 10,5 miljoen voor PAS-maatregelen; • € 1,5 miljoen voor kosten met betrekking tot grondaankopen NNN; • € 1,3 miljoen voor Fietspad en herstel Wierdijk; • € 1,1 miljoen voor subsidies KRW (Kaderrichtlijn Water). Hiernaast is er € 6,7 miljoen overgeheveld naar de reserve Waardevermindering Grondaankopen Groen en € 1,9 miljoen naar de nieuwe reserve verleende subsidies OD 5.1.1(voor subsidies groter dan € 1,5 miljoen).
Toelichting stand	Er wordt jaarlijks een PNN (Programma Natuurnetwerk) opgesteld met daarin een nadere analyse van de doelen en de voortgang van de projecten om deze te bereiken.

	Reserve Openbaar Vervoer Projecten
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	Reserveren van provinciale middelen voor de uitvoering van Visie Openbaar Vervoer 2020 (Visie Openbaar Vervoer 2020, vastgesteld door PS op 6 februari 2012, punt 9 bij voordracht 03). Egalisatie van nog niet bestede middelen voor infrastructuur, aanleg en constructie.
Instellingsbesluit	Nota Reserves en Voorzieningen 2004 d.d. 14 juni 2004, nummer 48.Kaderbrief 2012, vastgesteld door PS op 27 juni 2011, punt 8 bij voordracht 50.
Bestedingsplan	
Operationeel doel	4.5.1

Toelichting stortingen	De jaarlijkse storting in de reserve gebeurt voor de dekking van de uitgaven van de OV-exploitatie
Toelichting onttrekkingen	In 2020 is er aan de reserve € 52,1 miljoen onttrokken, waarvan € 51,7 miljoen aan (met name) OV-exploitatie in de regio's Haarlem-IJmond, Nood-Holland Noord en Gooi- en Vechtstreek door Connexxion. Tevens is er € 400.000 overgeheveld naar de reserve Uitvoeren mobiliteitsbeleid door derden (voor subsidieverlening Kennisplatform buurtbussen)
Toelichting stand	Per 31-12-2021 is er in de reserve nog € 19,8 miljoen beschikbaar voor OV-exploitatie en investeringen in OV (waaronder OV-visie).

	Reserve Huisvesting
Functie	Bestemmingsreserve voor Kapitaallasten
Doel	De reserve is bestemd voor het dekken van de kapitaallasten die volgen uit de recente investeringen in de huisvesting van de provincie.
Instellingsbesluit	Lentenota 2009, vastgesteld door PS op 22 juni 2009, punt 10
Bestedingsplan	
Operationeel doel	7.2.4
Toelichting stortingen	
Toelichting onttrekkingen	Jaarlijks wordt een gelijk bedrag van € 762.273 onttrokken aan de reserve. Deze onttrekking fungeert als gedeeltelijke dekking van de extra afschrijvingslasten die ontstonden door de verbouwing van het kantoorpand Houtplein 33 in Haarlem.
Toelichting stand	In de komende 17 jaar zal nog telkens een bedrag van € 762.273 worden onttrokken als gedeeltelijke dekking van de afschrijvingslasten van de verbouwing van het pand Houtplein 33. Daarmee is de reserve over 17 jaar volledig besteed.

	Reserve Groene Uitweg
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Het uitvoeren van het programma De Groene Uitweg. Dit programma heeft tot doel om de landschappelijke kwaliteiten van de Vechtstreek te behouden en waar mogelijk te verbeteren. Het programma maakt onderdeel uit van het pakket van Groen Blauwe investeringen die zijn gekoppeld aan de uitvoering van het Stroomlijnalternatief Schiphol Amsterdam Almere (SAA). Diverse projecten vallen onder de zes thema's, zoals beschreven in de Noordvleugelbrief uit 2006. De thema's zijn: Natuurboulevard / Waterberging Horstermeer / Recreatieve vaarverbindingen / Fietspaden en -bruggen / Stelling van Amsterdam en Nieuwe Hollandse Waterlinie / Behoud weidelandschap.
Instellingsbesluit	Zomernota 2013, vastgesteld door PS op 23 september 2013, punt 10 bij voordracht 44.
Bestedingsplan	
Operationeel doel	5.1.2
Toelichting stortingen	In 2021 is in deze reserve gestort: Storting dekking interne capaciteit € 107.000;
Toelichting onttrekkingen	In 2021 is uit deze reserve onttrokken: Subsidies € 2.155.988; Uitvoeringsprojecten € 3.392.000; Vrijval reserve ter dekking van de interne capaciteitskosten € 107.000.
Toelichting stand	De stand per 30-12-2021 bedraagt € 18,8 mln. Deze middelen worden ingezet voor de uitvoering van het programma de Groene Uitweg.

	Reserve Cofinanciering Waddenzee
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Provinciale cofinanciering realiseren van projecten in het kader van het Investeringskader Waddengebied 2016-2026 en Waddenfonds.
Instellingsbesluit	Zomernota 2011, vastgesteld door PS op 26 september 2011, punt 10 bij voordracht 70.
Bestedingsplan	
Operationeel doel	5.3.3
Toelichting stortingen	Conform de begroting is er in 2021 € 3,1 miljoen gestort in de reserve.

Toelichting onttrekkingen	De onttrekkingen van in totaal € 575.000 betroffen vooral subsidies. In het kader van de uitvoeringsregeling cofinanciering Waddenfonds gaat het om 3 subsidies met een totaal bedrag van € 256.000. Buiten UvR is er 1 subsidie verleend aan de Stichting Waddengroep voor een bedrag van € 210.000.
Toelichting stand	De stand eind 2021 is € 8,2 miljoen. Dit is bedoeld voor de provinciale cofinanciering Waddenfondsprojecten en het Investeringskader Waddengebied, zie verder het bestedingsplan.

	Reserve Herstructurering Bedrijventerreinen
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	Bij de Laatste begrotingswijziging 2010 is besloten om de bestemmingsreserve 'Herstructurering Bedrijventerreinen' opnieuw in te stellen. Dit in verband met het convenant bedrijventerreinen 2010-2020 en de decentralisatie hiervoor van de zogenaamde TOPPER-middelen. Het Rijk heeft de middelen beschikbaar gesteld voor het uitvoeren van het Provinciaal Herstructureringsprogramma.
Instellingsbesluit	Laatste Begrotingswijziging 2010
Bestedingsplan	
Operationeel doel	6.5.1
Toelichting stortingen	Gedurende de coalitie periode wordt jaarlijks € 2,5 miljoen gestort in de reserve in kader "Duurzaam doorpakken".
Toelichting onttrekkingen	Er zijn onttrekkingen gedaan voor subsidie verleningen voor de HIRB plus regelingen totaal € 1,9 miljoen. Dit betrof subsidie voor: a. Fysieke herstructurering van bedrijventerreinen en havens met focus op duurzaamheid (€ 1,3 miljoen), b. Procesmaatregelen als onderzoek en visievorming & organiseren van beheer van bedrijventerreinen en havens (€ 425.000), c. Procesmaatregelen als onderzoek, visievorming en organiseren van beheer van winkelgebieden (€ 145.000). Hier tegenover zijn beschikkingen afgegeven in eerdere jaren (deels) niet doorgegaan hierdoor is € 628.000 teruggekomen in de reserve.
Toelichting stand	De stand van de reserve per 31-12-2021 bedraagt € 2 miljoen. Deze middelen worden ingezet ter dekking van toekomstige uitgaven aan de HIRB plus regelingen en Transformatie en herstructurering terreinen langs de Ringvaart (€803.000).

	Reserve Cofinanciering Europese projecten
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Ambitie: De provincie Noord-Holland benut 'met verstand' optimaal de Europese subsidiemogelijkheden voor het realiseren van haar eigen doelstellingen.
Instellingsbesluit	Nota Reserves en Voorzieningen 2004 d.d. 14 juni 2004, nummer 48.
Bestedingsplan	
Operationeel doel	1.4.2
Toelichting stortingen	
Toelichting onttrekkingen	In 2021 is € 1.604.000 aan de reserve onttrokken als taakstelling op grond van de Kaderbrief 2021. Daarnaast is tot een bedrag van € 1.120.000 aan subsidies verleend en is aan de provincie Zuid-Holland een bijdrage verleend voor de coördinator van 2 Zeeën (€ 16.000).
Toelichting stand	De in de reserve resterende middelen zullen conform het bestedingsplan worden ingezet voor cofinanciering van Europese projecten en voor uitvoeringskosten van Europese subsidieverlening.

	Reserve Europese landbouwprojecten
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Cofinanciering en uitvoeringskosten Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO-POP3) en Europees Fonds Maritieme Zaken en Visserij (EFMZV). De programma's POP3 en EFMZV zijn gereed. Naast dat de middelen uit de reserve worden ingezet voor realiseren van provinciaal beleid voor met name landbouw en visserij, zijn ze ook bestemd voor de uitvoeringskosten van RVO die de functie vervult van beheersautoriteit en betaalorgaan om de Europese bijdrage aan de subsidie EU-conform uit te voeren.
Instellingsbesluit	Zomernota 2015

Bestedingsplan	
Operationeel doel	6.5.5
Toelichting stortingen	Op basis van de kaderbrief/begroting 2020 is € 5 miljoen gestort in de reserve. Daarnaast is conform begroting € 1 miljoen gestort vanuit het exploitatie budget voedselvisie.
Toelichting onttrekkingen	In 2021 is er € 0,6 miljoen aan de reserve onttrokken waarvan € 939.000 betrekking had op uitvoeringskosten RVO, € 933.000 door RVO beschikte POP3 subsidie regelingen. Verder is er sprake geweest van negatieve onttrekkingen betreffende de retour ontvangst van voorfinanciering van gemeente bijdragen (€ 765.000) en NHN bijdragen (€ 139.000). Als gevolg van uitkering Technische bijstand is nog € 410.000 retour ontvangen voor uitvoeringskosten.
Toelichting stand	De stand per 31-12-2021 bedraagt € 6,8 miljoen, deze middelen worden ingezet voor de POP3 regelingen en de uitvoeringskosten hiervan.

	Reserve Monumenten (Mr. F.J. Kranenburgfonds)
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	a. verstrekken van onderhouds- en restauratiesubsidies ten behoeve van provinciale monumenten; b. verstrekken van een onderhoudssubsidie voor molens in Noord-Holland.
Instellingsbesluit	Instellingsbesluit van het fonds stamt van voor 1989.
Bestedingsplan	
Operationeel doel	6.4.1
Toelichting stortingen	In 2021 is gestort in de reserve € 5,7 miljoen. Hiervan betrof € 3,3 miljoen Rijksmiddelen voor monumentenzorg.
Toelichting onttrekkingen	Totaal aan onttrekkingen was € 6,3 miljoen. Dit was ten behoeven van de volgende uitvoeringsregelingen: Restauratie Rijksmonumenten NH (€ 5 miljoen), Molens (€ 562.000), Restauratie Provinciale Monumenten (€ 390.000), Onderhoud Provinciale monumenten (€ 117.000) en Onderzoek duurzaam benutten monumenten (€ 78.000). Verder betrof dit Herbestemming Loods (€ 110.000) en opdrachten ten behoeven van rijks en provinciale monumenten (€ 135.000).
Toelichting stand	Per 31-12-2021 is in de reserve nog € 3,5 miljoen beschikbaar dat zal worden ingezet voor programma behoud en herbestemming monumenten.

	Reserve Uitvoeren van Mobiliteitsbeleid door Derden
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel toekomstige uitgaven te dekken voor de uitvoering van Mobiliteitsbeleid waarmee de Provincie andere wegbeheerders (gemeenten en waterschappen) en organisaties (bv. op gebied verkeersveiligheid) in staat stelt om een bijdrage te leveren aan het verbeteren van de verkeersveiligheid en bereikbaarheid. Onder dit doel valt de subsidieregeling kleine infrastructuur en gedragsbeïnvloeding, evenals de subsidieregeling voor fietsvoorzieningen en doorstroming openbaar vervoer. Verder valt hieronder de jaarlijkse storting die we ten behoeve van de verbetering van het openbaar vervoer in de ov terminal in de Zuidas en de stortingen die we voor de OLV Greenport doen.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	
Operationeel doel	4.1.2
Toelichting stortingen	Er is in 2021 € 36,7 miljoen gestort in de reserve, waaronder € 13,0 miljoen voor de bijdrage aan de Boerenverdrietsluis. Daarnaast is er € 2,9 miljoen overgeheveld vanuit andere reserves. Vanuit de reserve Ontwikkeling provinciale Infrastructuur € 2.315.000, de reserve Openbaar Vervoer projecten € 400.000, de reserve Mobiliteitsbeleid € 190.000 en de reserve Energietransitie € 20.000.
Toelichting onttrekkingen	Er is € 44,2 miljoen onttrokken voor de uitvoering van projecten. Daarvan is € 28,7 miljoen besteed voor de Zuid-as DOK en € 12,3 miljoen aan kleine infra-projecten. Voor haltetoegankelijkheid is € 1,9 miljoen besteed en voor verkeersveiligheid € 1 miljoen. Daarnaast is € 5,6 miljoen onttrokken om over te hevelen naar andere reserves : € 4,1 miljoen naar de reserve verleende subsidies en € 1,5 miljoen naar de reserve Mobiliteitsbeleid. Tenslotte is € 3,7 miljoen vrijgevallen uit de reserve. Dit betreft de in vorige jaren niet tot besteding gekomen middelen.

Toelichting stand	Per 31-12-2021 is er nog € 102,5 miljoen beschikbaar. Dit zal onder meer zal worden besteed aan Kleine infrastructuur, Actieprogramma Fiets, OV SAAL (Schiphol Amsterdam Almere Lelystad), Bereikbaarheid Haarlemmermeer – Bollenstreek /Nieuwe Bennebroekerweg, Zuidas OV-terminal. Boerenverdrietsluis en het investeringsplan Mainport logistiek.

	Reserve Ontwikkelen Provinciale Infrastructuur
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel toekomstige uitgaven te dekken voor het uitvoeren van studies voor het aanleggen en verbeteren infrastructuur en ter dekking van uitgaven met betrekking tot het jaarlijks door PS vastgestelde 4 jarig programma Mobiliteit of separate krediet besluiten.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	
Operationeel doel	4.2.1
Toelichting stortingen	Zoals in de begroting en 2e begrotingswijziging opgenomen is in 2021 € 20,0 miljoen gestort in de reserve.
Toelichting onttrekkingen	Er is € 4,0 miljoen ter dekking van de uitgaven. Daarnaast is € 27,3 miljoen overgeheveld naar andere reserves : € 18,6 miljoen naar de reserve Kapitaallasten OV, € 3,8 miljoen naar de reserve Groot onderhoud Vaarwegen, € 2,6 miljoen naar de reserve Kapitaallasten wegen en € 2,3 miljoen naar de reserve Uitvoeren mobiliteitsbeleid. Tenslotte is een bedrag van € 26,2 miljoen vrijgevallen uit de reserve. Dit is het gevolg van de besluitvorming in de Kaderbrief 2022 over de vrijval van gereserveerde kapitaallasten.
Toelichting stand	Per 31-12-2021 is er nog € 120,6 miljoen in de reserve beschikbaar. Dit saldo zal worden ingezet voor de dekking van de studiekosten van het iMPI en ter dekking van kapitaallasten van Verbeter- en uitbreidingsprojecten van het iMPI in weginfrastructuur (waaronder Verbinding A8-a9 en Onderdoorgang Broek in Waterland), OV-infrastructuur (HOV in 't Gooi en HOV Noordwijk-Schiphol) en fietsinfrastructuur (waaronder oplossen knelpunten).

	Reserve Mobiliteitsbeleid
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel toekomstige uitgaven te dekken voor de voorbereiding van het opstellen en uitvoeren van beleid. In het jaarlijkse door PS vast te stellen programma Mobiliteit maken we dit inzichtelijk. Het gaat hierbij om activiteiten voor onder andere fiets, het goederenvervoer, duurzame respectievelijk slimme mobiliteit, waaronder ook verkeersmanagementbeleid, het openbaar vervoer, verkeersveiligheid, en mobility-as-a-service en de samenwerkingsverbanden met Regio en Rijk.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	
Operationeel doel	4.1.1
Toelichting stortingen	De storting heeft betrekking op overheveling vanuit de reserve Uitvoering Mobiliteitsbeleid door Derden.
Toelichting onttrekkingen	Er is € 1,3 miljoen onttrokken voor de dekking van de uitgaven van de programma's Verkeersveiligheid, Slim & Duurzaam en Fiets en aan algemene studiekosten verkeer- en vervoer. Tevens is er € 190.000 overgeheveld naar de reserve Uitvoeren Mobiliteitsbeleid door Derden. Tenslotte is € 174.000 vrijgevallen uit de reserve.
Toelichting stand	Per 31-12-2021 is er in de reserve nog € 3,1 miljoen beschikbaar dat zal worden ingezet voor de programma's Verkeersveiligheid, Snel & Duurzaam, Fiets en voor algemene verkeer- en vervoerstudies.

	Reserve Kapitaallasten Vervangingsinvesteringen Kunstwerken (VIK)
Functie	Bestemmingsreserve voor Kapitaallasten

Doel	Deze reserve heeft als doel toekomstige kapitaallasten van investeringen in kunstwerken binnen programma Bereikbaar te dekken. In 2016 is het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) gewijzigd. Een van de wijzigingen is het met ingang van 2017 verplicht activeren van activa met een maatschappelijk nut. Daarom is het vanaf 2017 niet langer toegestaan om investeringen in één keer af te schrijven. In dit kader zijn bij de Begroting 2017 (inclusief meerjarenraming) de begrote investeringsbijdragen voor kunstwerken ten laste van de reserves afgeraamd en zijn deze bijdragen (zover reeds in de betreffende reserve aanwezig) aan betreffende reserves onttrokken en gestort in de reserve Kapitaallasten Vaarwegen. Vanuit deze reserve worden de uitgaven in een periode van 25 jaar afgeschreven (zijnde 1/25 jaarlijks). Conform het BBV worden kunstwerken echter als onderdeel beschouwd van het kapitaalgoed wegen en niet tot het kapitaalgoed vaarwegen.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	
Operationeel doel	4.3.2
Toelichting stortingen	
Toelichting onttrekkingen	In 2021 is een bedrag van € 29.009.000 vrijgevallen.
Toelichting stand	Ultimo 2021 is de stand van deze reserve nihil.

	Reserve Innovatieprojecten Mobiliteit
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Deze reserve heeft als doel uitgaven te dekken voor innovatieve projecten op het gebied van Mobiliteit, zoals Smart Mobility, Beter Benutten, Intelligente kruispunten, I-Centrales en SolaRoad.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	
Operationeel doel	4.4.2
Toelichting stortingen	Toevoegingen aan de reserve innovatieprojecten mobiliteit: - Storting in reserve conform begroting van € 224.000;
Toelichting onttrekkingen	In het kader van innovatieve mobiliteitsprojecten is ondermeer onttrokken: - Led verlichting en zonnefietspaden overheveling naar de reserve kapitaallasten innovatieprojecten mobiliteit € 3.280.669 - Overige projecten € 2.968.093 - Vrijval reserve ter dekking van de externe capaciteitskosten € 70.598.
Toelichting stand	De stand van de reserve per 31-12-2021 bedraagt € 11,9 mln. Deze middelen worden ingezet ter dekking van toekomstige uitgaven aan de innovatieve projecten Mobiliteit.

	Reserve Energietransitie
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel om de kosten te dekken van activiteiten die bijdragen aan de opgave om de nationale broeikasgasuitstoot in 2030 met 49% terug te dringen ten opzichte van 1990. Deze activiteiten geven invulling aan de rol van provincies zoals deze is afgesproken in het Energieakkoord voor duurzame groei (2013) en haar opvolger het Klimaat- en energieakkoord (2018).
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	
Operationeel doel	2.2.1
Toelichting stortingen	In 2021 is € 10.200.000 gestort in de reserve Energietransitie vanuit het coalitieakkoord 2019-2023. Dit is als volgt opgebouwd: · € 9.000.000 voor het klimaatakkoord; · € 1.100.000 voor het klimaatneutraal maken eigen organisatie; · € 100.000 voor de pilot zonneakkers bij Schiphol.

Toelichting onttrekkingen	In 2021 is in totaal € 8.255.000 onttrokken uit de reserve Energietransitie, hiervan is € 1.000.000 een overheveling naar reserve Circulaire Economie en € 20.000 een overheveling naar reserve Uitvoeren Mobiliteit. De resterende € 7.235.000 is besteed aan Geothermie (€ 3.386.000) RES (€ 1.198.000), UVR Warmtetransitie (€ 1.138.000), Servicepunt Duurzame Energie (€ 509.000), capaciteit (€x), Incidentele subsidie UvA (€ 450.000) en een aantal kleinere inkoopopdrachten.
Toelichting stand	Het eindsaldo per 31-12-2021 is € 28.287.000. In 2022 wordt de reserve opgedeeld in drie reserves, Reserve Energietransitie, Reserve Warmtetransitie en Reserve Duurzame Elektriciteit. Voor elke reserve is een bestedingsplan opgesteld voor de komende 2 jaar.

	Reserve Circulaire Economie
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel uitvoering te geven aan de Uitvoeringsagenda Circulaire Economie, zoals vastgesteld in 2017, voor het uitvoeringsjaar 2019. De Uitvoeringsagenda geeft concrete invulling aan de Ontwikkelagenda circulaire economie “We maken het rond” uit 2017
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	
Operationeel doel	2.2.2
Toelichting stortingen	In 2021 is € 350.000 in de reserve Circulaire Economie vanuit het coalitieakkoord 2019-2023. Daarnaast hebben er overhevelingen plaatsgevonden vanuit de volgende reserves ter uitvoering van de actieagenda Circulaire Economie 2021-2025: · € 1.000.000 overgeheveld uit reserve Energietransitie; · € 125.0000 overgeheveld uit reserve Ontwikkeling havencomplexen; · € 116.000 overgeheveld uit reserve Woonbeleid.
Toelichting onttrekkingen	In totaal is € 453.000 onttrokken uit de reserve, dit is gelijk aan de bestedingen in 2021. Hiervan is € 25.000 besteed aan UVR Kleinschalige Initiatieven CE en € 70.000 aan subsidie buiten uitvoeringsregeling. De resterende lasten zijn besteed aan verschillende inkoopopdrachten.
Toelichting stand	Het eindsaldo per 31-12-2021 is € 1.595.000. Het eindsaldo gaat ingezet worden voor uitvoering van de actieagenda 2021-2025.

	Reserve Verduurzaming bestaande Woningvoorraad
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel om de kosten te dekken van activiteiten die bijdragen aan het verduurzamen van de bestaande woningvoorraad. Deze activiteiten geven invulling aan de faciliterende rol van provincies zoals deze is afgesproken in het Energieakkoord voor duurzame groei (2013) en haar opvolger het Klimaat- en energieakkoord (juli 2018).
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	
Operationeel doel	2.2.3
Toelichting stortingen	
Toelichting onttrekkingen	De onttrekkingen hebben betrekking op subsidieverlening op grond van de Uvr duurzaamheidsinitiatieven burgercollectieven (€ 49.000) en de Uvr verduurzamingsinitiatieven woningcorporaties (€ 148.000) en een lagere vaststelling van een op grond van de Uvr innovatieve financiering duurzaamheidsmaatregelen woningen verleende subsidie (- € 66.000). Daarnaast is conform de resultaatbestemming (Vd 2021, nr 22) € 160.000 onttrokken ter dekking van de in 2020 hogere uitgaven dan begroot.
Toelichting stand	De in de reserve resterende middelen worden ingezet conform het bestedingsplan.

	Reserve OV-fonds inclusief OV-knooppunten
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve

Doel	De reserve heeft als doel om de kosten te dekken van cofinanciering van projecten die een bijdrage leveren aan de verbetering van de OV bereikbaarheid, het optimaliseren van de ketenreis (deur-tot-deur reis), efficiënt ruimtegebruik door het clusteren van functies rondom OV-knooppunten en/of het verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving in het (bus- of trein)stationsgebied. In het Bestedingsplan OV-fonds (PS-besluit 14 september 2020, nr. 1413429/1413431) zijn hiervoor uitgangspunten en randvoorwaarden bepaald. Het betreft veelal langjarige integrale projecten met meerdere (co)financiers. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de aanvraag.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	
Operationeel doel	3.4.1
Toelichting stortingen	In 2021 is € 5.000.000 gestort in de reserve OV Knooppunten in overeenstemming met het coalitieakkoord voor het OV-fonds.
Toelichting onttrekkingen	In totaal is € 5.718.000 onttrokken uit de reserve OV-knooppunten. Hiervan is € 5.500.000 overgeheveld naar de reserve subsidie > € 1,5 miljoen voor de subsidieverlening voor de ontwikkeling van Poort van Hoorn. De overige bestedingen zijn gedaan voor HOV Corridor, Zaancorridor en verschillende kleinere inkoopopdrachten.
Toelichting stand	De stand per 31-12-2021 bedraagt € 11.789.000. Dit budget is gereserveerd voor OV-knooppuntontwikkeling.

	Reserve Ruimtelijke Ontwikkeling
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel toekomstige uitgaven te dekken voor het uitvoeren van studies voor en bijdragen aan diverse ruimtelijke ontwikkelingen, zoals Bloemendalerpolder en De Kop Werkt.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	
Operationeel doel	3.4.4
Toelichting stortingen	In 2021 hebben geen stortingen plaatsgevonden.
Toelichting onttrekkingen	In totaal is € 2.842.000 onttrokken uit de reserve Ruimtelijke Ontwikkeling in 2021. Hiervan was € 2.500.000 bestemd voor de subsidie voor de Bloemendalerpolder. Deze subsidie heeft geleid tot € 682.000 aan besteding in 2021. Het restant van de subsidie (€ 1.818.000) is overgeheveld naar de nieuwe reserve (reserve Subsidie Bloemendalerpolder) voor latere lastneming. De resterende onttrekking van € 342.000 is een vrijval vanwege geen bestedingsdoel.
Toelichting stand	De eindstand per 31-12-2021 is € 341.000.

	Reserve Kapitaallasten Vaarwegen
Functie	Bestemmingsreserve voor Kapitaallasten
Doel	De reserve heeft als doel toekomstige kapitaallasten van investeringen in vaarwegen binnen programma Bereikbaarheid te dekken. In 2016 is het BBV (Begroting, Besluitvorming en Verantwoording) gewijzigd. Een van de wijzigingen is het met ingang van 2017 verplicht activeren van activa met een maatschappelijk nut. Daarom is het vanaf 2017 niet langer toegestaan om bijdragen aan een investering ten laste van een reserve in één keer af te schrijven. In dit kader zijn bij de Begroting 2017 (inclusief meerjarenraming) de begrote investeringsbijdragen ten laste van de reserves afgeraamd en zijn deze bijdragen (zover reeds in de betreffende reserve aanwezig) aan betreffende reserves onttrokken en gestort in de reserve Kapitaallasten Vaarwegen. Vanuit deze reserve worden de uitgaven in een periode van 25 jaar afgeschreven (zijnde 1/25 jaarlijks). Indien na afronding van de investering blijkt dat de investeringsbijdrage vanuit de oorspronkelijke reserve lager uitvalt, zal het verschil (tussen de overhevelde en werkelijke bestede bijdrage) worden teruggeboekt.
Instellingsbesluit	Zomernota 2017
Bestedingsplan	
Operationeel doel	4.3.3
Toelichting stortingen	n.v.t.

Toelichting onttrekkingen	In 2021 is € 1.420.000 vrijgevallen.
Toelichting stand	Het saldo van deze reserve is per 31-12-2021 nihil.

	Reserve Kapitaallasten Groen
Functie	Bestemmingsreserve voor Kapitaallasten
Doel	De reserve heeft als doel toekomstige kapitaallasten van investeringen in Groen binnen programma Groen te dekken. In 2016 is het BBV (Begroting, Besluitvorming en Verantwoording) gewijzigd. Een van de wijzigingen is het met ingang van 2017 verplicht activeren van activa met een maatschappelijk nut. Daarom is het vanaf 2017 niet langer toegestaan om bijdragen aan een investering ten laste van een reserve in één keer af te schrijven. In dit kader zijn bij de Begroting 2017 (inclusief meerjarenraming) de begrote investeringsbijdragen ten laste van betreffende reserves afgeraamd en zijn deze bijdragen (zover reeds in de betreffende reserve aanwezig) aan de reserves onttrokken en gestort in de reserve Kapitaallasten Groen. Vanuit deze reserve worden de uitgaven in een periode van 25 jaar afgeschreven (zijnde 1/25 jaarlijks). Indien na afronding van de investering blijkt dat de investeringsbijdrage vanuit de oorspronkelijke reserve lager uitvalt, zal het verschil (tussen de overhevelde en werkelijke bestede bijdrage) worden teruggeboekt.
Instellingsbesluit	Zomernota 2017
Bestedingsplan	
Operationeel doel	5.1.1
Toelichting stortingen	In 2021 is € 54.081 gestort in de reserve kapitaallasten Groen. Het betreft een overheveling van de investeringsuitgaven vanuit de reserve Groen.
Toelichting onttrekkingen	In 2021 is € 70.193 onttrokken ter dekking van de kapitaallasten
Toelichting stand	Het saldo van deze reserve is gebaseerd op de werkelijke investeringsuitgaven die geactiveerd zijn met als dekkingsbron de reserve kapitaallasten groen. Vermindert met de reeds onttrokken kapitaallasten

	Reserve Kapitaallasten OV
Functie	Bestemmingsreserve voor Kapitaallasten
Doel	De reserve heeft als doel toekomstige kapitaallasten van investeringen in Openbaar Vervoer (OV) binnen programma Bereikbaarheid te dekken. In 2016 is het BBV (Begroting, Besluitvorming en Verantwoording) gewijzigd. Een van de wijzigingen is het met ingang van 2017 verplicht activeren van activa met een maatschappelijk nut. Daarom is het vanaf 2017 niet langer toegestaan om bijdragen aan een investering ten laste van een reserve in één keer af te schrijven. In dit kader zijn bij de Begroting 2017 (inclusief meerjarenraming) de begrote investeringsbijdragen ten laste van de reserves afgeraamd en zijn deze bijdragen (zover reeds in de betreffende reserve aanwezig) aan betreffende reserves onttrokken en gestort in de reserve Kapitaallasten OV. Vanuit deze reserve worden de uitgaven in een periode van 25 jaar afgeschreven (zijnde 1/25 jaarlijks). Indien na afronding van de investering blijkt dat de investeringsbijdrage vanuit de oorspronkelijke reserve lager uitvalt, zal het verschil (tussen de overhevelde en werkelijke bestede bijdrage) worden teruggeboekt.
Instellingsbesluit	Begroting 2018
Bestedingsplan	
Operationeel doel	4.2.1
Toelichting stortingen	In 2021 is er in de reserve € 18,6 miljoen gestort door overheveling vanuit de reserve Ontwikkelen Provinciale Infrastructuur
Toelichting onttrekkingen	In 2021 is aan de reserve € 28,7 miljoen onttrokken ter dekking van de kapitaallasten
Toelichting stand	Per 31-12-2020 is er in de reserve nog € 50,8 miljoen beschikbaar voor de dekking van kapitaallasten van investeringen in het Openbaar Vervoer

	Reserve Groot Onderhoud Wegen

Functie	Egalisatiereserve
Doel	Reservering van middelen voor beheer en onderhoud van de provinciale wegen, waarvan de activiteiten zijn opgenomen in een door GS goedgekeurd (voortschrijdend) groot onderhoudsplan (PMO).
Instellingsbesluit	Jaarrekening 2017
Bestedingsplan	
Operationeel doel	4.3.2
Toelichting stortingen	In 2021 zijn, conform begroting, de volgende bedragen in deze reserve gestort: · Normbedrag variabel onderhoud € 14.008.000 · Overheveling vanuit reserve groot onderhoud vaarwegen € 750.000 en € 3.760.000 vanuit budget verduurzaming.
Toelichting onttrekkingen	In 2021 zijn de volgende bedragen aan deze reserve onttrokken: · Uitgaven variabel onderhoud wegen (inclusief capaciteitskosten) € 14.233.000 · Vrijval overschot oude voorziening (Kaderbrief 2019) € 1.457.000
Toelichting stand	Jaarlijks wordt bij de begroting berekend of de bestemmingsreserve toereikend is voor het variabel onderhoud wegen.

	Reserve Groot Onderhoud Vaarwegen
Functie	Egalisatiereserve
Doel	Reservering van middelen voor beheer en onderhoud van de provinciale vaarwegen, waarvan de activiteiten zijn opgenomen in een door GS goedgekeurd (voortschrijdend) groot onderhoudsplan (PMO).
Instellingsbesluit	Jaarrekening 2017
Bestedingsplan	
Operationeel doel	4.3.3
Toelichting stortingen	In 2021 zijn de volgende bedragen in deze reserve gestort: · Normbedrag variabel onderhoud € 6.000.000
Toelichting onttrekkingen	In 2021 zijn de volgende bedragen aan deze reserve onttrokken: · Uitgaven variabel onderhoud vaarwegen (inclusief externe capaciteitskosten) € 3.404.881; · Overheveling naar reserve Groot onderhoud wegen € 750.000 conform begroting; · Vrijval ten gunst van de exploitatie conform begroting € 866.000
Toelichting stand	Jaarlijks wordt bij de begroting berekend of de bestemmingsreserve toereikend is voor het variabel onderhoud vaarwegen

	Reserve Waterrecreatie
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel om de kosten te dekken van een visie op waterrecreatie en via cofinanciering middelen ter beschikking te stellen voor initiatieven die bijdragen aan de bevordering van waterrecreatie, rekening houdend met ruimtelijk beleid.
Instellingsbesluit	Zomernota 2015
Bestedingsplan	Uitvoeringsprogramma waterrecreatie 2021 – 2025 (maart 2021)
Operationeel doel	3.2.1
Toelichting stortingen	Er is € 1,6 miljoen gestort in de reserve Waterrecreatie conform Begroting 2021.
Toelichting onttrekkingen	Er is vanuit de reserve totaal € 1,4 miljoen uitgegeven aan waterrecreatie. De middelen zijn met name besteed aan de UVR Uitbreiding Vaarnetwerk Kleine Pleziervaart 2021, € 1,1 miljoen. Hiernaast € 83.000 voor de UVR Kleine Voorzieningen en Diensten, € 73.000 voor een subsidie buiten UVR voor Aanpak Waterplanten en € 121.000 proceskosten.
Toelichting stand	Het eindsaldo per 31-12-2021 bedraagt € 3,4 miljoen. Besteding hiervan zal o.a. via het Uitvoeringsprogramma waterrecreatie 2021 - 2025 plaatsvinden.

	Reserve Bedrijfsvoering
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve

Doel	De reserve is bestemd voor het egaliseren van de bedrijfsvoeringskosten en strategische ICT-investeringen (Impulsbudget).
Instellingsbesluit	Zomernota 2016
Bestedingsplan	
Operationeel doel	7.2.1
Toelichting stortingen	Naast de begrote storting van € 1.553.000 heeft een extra storting plaatsgevonden van € 4.073.017,92 in verband met niet-bestede middelen voor materiële overhead en centrale personele kosten in 2021.
Toelichting onttrekkingen	Uit de reserve betalen we de kosten van aanschaf van laptops, I-pads en smartphones. In 2021 is een deel van de in gebruik zijnde apparaten vervangen (€ 673.691). In verband met het thuiswerken zijn aan de medewerkers passende faciliteiten geboden. Hiervoor was budget gereserveerd in de reserve bedrijfsvoering. In 2021 bedroegen de kosten € 534.552. In het kader van continue organisatieveranderingen is € 60.456 uitgegeven. Tenslotte betalen we een deel van de kosten van I-projecten uit de reserve. In 2021 ging het om een bedrag van € 30.693.
Toelichting stand	De reserve is bedoeld als egalisatiereserve. Binnen de stand van € 13,4 miljoen is voor projecten in het I-domein € 3,3 miljoen gereserveerd. Voor de vervanging van laptops, I-pads en smartphones is € 3,2 miljoen gereserveerd. Voor uitgaven in het kader van het persoonlijk ontwikkelbudget is geld opzij gezet. Volgens de cao heeft iedere medewerker recht op een persoonlijk ontwikkelbudget. In de afgelopen jaren hebben medewerkers dit recht nog niet volledig benut. Daarom reserveren we € 2,2 miljoen. Voorts is er € 0,7 miljoen beschikbaar voor de aanschaf van thuiswerkhulpmiddelen en nog € 1,3 miljoen voor uitgaven in het kader van organisatieveranderingen. Tenslotte is € 2,6 miljoen beschikbaar voor overige bedrijfsvoeringsrisico's, zoals het eigen risicodragerschap voor de WIA.

	Reserve Ontwikkeling Havencomplexen
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Reserve voor versterken van de rol van havencomplexen in de Noord-Hollandse economie
Instellingsbesluit	Zomernota 2015
Bestedingsplan	
Operationeel doel	3.4.3
Toelichting stortingen	In 2021 is € 523.000 overgeheveld naar de Reserve Ontwikkeling Havencomplexen vanuit de reserve Investeringsimpuls Duurzame Zeehavens.
Toelichting onttrekkingen	De totale onttrekking bedraagt € 5.414.000. Hiervan is € 3.929.000 een vrijval vanwege geen bestedingsdoel, € 125.000 is een overheveling naar de reserve Circulaire Economie en € 1.360.000 is gerelateerd aan bestedingen. Van de bestedingen is € 1.312.000 besteed aan de UVR Duurzame Zeehavens en € 48.000 aan de Energiehaven.
Toelichting stand	De stand per 31-12-2021 bedraagt € 4.043.000. Hiervan is € 400.000 gereserveerd voor de UVR Duurzame Zeehavens, € 140.000 voor de Energiehaven en voor het resterende saldo wordt jaarlijks een besteding bepaald.

	Reserve Meekoppelkansen bij Dijkversterkingen
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Bijdragen aan meekoppelkansen gekoppeld aan dijkversterkingsprojecten. Dijkversterkingen worden uitgevoerd door de waterbeheerders. Het zijn omvangrijke projecten waarbij voor de provincie en andere regionale partijen en ondernemers de mogelijkheid bestaat om recreatieve- en watersportvoorzieningen, extra natuur, landschapsvoorzieningen, etc. mee te koppelen met de dijkversterking of een aan de dijkversterking gerelateerd ruimtelijk kwaliteitsprogramma op te stellen.Dijkversterkingen en kustontwikkelingen worden uitgevoerd door de waterbeheerders en/of regionale overheden/partners. Het zijn omvangrijke projecten waarbij voor de provincie, regionale partners en ondernemers de mogelijkheid bestaat om recreatieve- en watersportvoorzieningen, extra natuur, landschapsvoorzieningen, etc. mee te koppelen met de dijkversterking of kustontwikkeling eventueel met een hieraan gerelateerd op te stellen ruimtelijk kwaliteitsprogramma.
Instellingsbesluit	Zomernota 2016

Bestedingsplan	
Operationeel doel	3.1.2
Toelichting stortingen	De storting in de reserve van € 109.000 bestaat uit: € 100.000 voor identiteit kustplaatsen IJsselmeer (Coalitieakkoord) en € 9.000 terugbetaling door Landschap Noord-Holland van het teveel betaalde voorschot voor Ruimtelijke Kwaliteit Zwakke Schakels.
Toelichting onttrekkingen	Er zijn onttrekkingen gedaan voor: - Subsidieverlening op grond van de Uvr Ambitieprogramma Ruimtelijke Kwaliteit (APRK) Kustzone Hoorn-Amsterdam Noord-Holland 2020 (€ 269.000) - Proceskosten (€ 273.000) - Bijdrage aan De Nieuwe Afsluitdijk (€ 100.000) - Bijdragen op grond van de Samenwerkingsovereenkomst APRK voor de aanleg van dijkplaatsen (€ 350.000) en fiets- en wandelverbindingen (€ 642.000). - Inzet/inhuur van extra capaciteit en overige kleinere opdrachten (€ 71.000) Daarnaast is het project Ruimtelijke Kwaliteit Zwakke Schakels afgerond en waarvoor ontvangen voorschotten zijn vrijgevallen naar de reserve (- € 475.000)
Toelichting stand	De resterende middelen in de reserve worden conform het bestedingsplan ingezet voor het Ambitieprogramma Ruimtelijke Kwaliteit, bijdragen aan De Nieuwe Afsluitdijk en proceskosten.

	Reserve Kapitaallasten Wegen
Functie	Bestemmingsreserve voor Kapitaallasten
Doel	De reserve heeft als doel toekomstige kapitaallasten van investeringen in weginfrastructuur (landwegen en fietspaden) binnen programma Bereikbaarheid te dekken. Nadere toelichting In 2016 is het BBV (Begroting, Besluitvorming en Verantwoording) gewijzigd. Een van de wijzigingen is het met ingang van 2017 verplicht activeren van activa met een maatschappelijk nut. Daarom is het vanaf 2017 niet langer toegestaan om bijdragen aan een investering ten laste van een reserve in één keer af te schrijven. In dit kader zijn bij de Begroting 2017 (inclusief meerjarenraming) de begrote investeringsbijdragen ten laste van de reserves afgeraamd en zijn deze bijdragen (zover reeds in de betreffende reserve aanwezig) aan de betreffende reserves onttrokken en gestort in de reserve Kapitaallasten Wegen. Vanuit deze reserve worden de uitgaven in een periode van 25 jaar afgeschreven (zijnde 1/25 jaarlijks). Indien na afronding van de investering blijkt dat de investeringsbijdrage vanuit de oorspronkelijke reserve lager uitvalt, zal het verschil (tussen de overhevelde en werkelijke bestede bijdrage) teruggeboekt.
Instellingsbesluit	Begroting 2017
Bestedingsplan	
Operationeel doel	4.2.1
Toelichting stortingen	In 2021 is er in de reserve € 2,6 miljoen gestort door overheveling vanuit de reserve Ontwikkelen Provinciale Infrastructuur.
Toelichting onttrekkingen	In 2021 is aan de reserve € 116,1 miljoen onttrokken ter dekking van de kapitaallasten
Toelichting stand	Per 31-12-2020 is er in de reserve nog € 14,5 miljoen beschikbaar voor de dekking kapitaallasten van Verbeter- en uitbreidingsprojecten iMPI.

	Reserve Go-gelden
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve is bedoeld om uitvoering te geven aan de inzet van decentrale arbeidsvoorwaarden-gelden door het Georganiseerd Overleg.
Instellingsbesluit	Zomernota 2016
Bestedingsplan	
Operationeel doel	7.2.5
Toelichting stortingen	
Toelichting onttrekkingen	Medewerkers die op 1 juli 2017 in dienst waren van de provincie Noord-Holland hebben recht gekregen op een budget van € 4.000, te besteden aan opleidingen (het zogenaamde 'talentbudget'). De uitgaven worden gedekt uit de reserve GO-gelden.

Toelichting stand	De stand van de reserve is voldoende om de resterende 'talentbudget'-rechten van de medewerkers te dekken. Omdat de regeling vijf jaar loopt, zal in 2022 overleg plaatsvinden met het georganiseerd overleg over deze reserve.

	Reserve MKB innovatie-instrumenten
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel financiële dekking te bieden aan de MKB innovatie-instrumenten
Instellingsbesluit	
Bestedingsplan	
Operationeel doel	6.5.2
Toelichting stortingen	In 2021 is er € 3 miljoen in de reserve gestort voor de MIT regeling en € 750.000 voor het programma PIM en Versnellingsprogramma GO!-NH.
Toelichting onttrekkingen	In 2021 is er € 1,9 miljoen aan de reserve onttrokken waarvan € 705.000 aan de MIT regeling 2021 en 228.000 aan de MIT regeling vorige jaren. Verder is € 667.000 onttrokken voor het programma PIM en 150.000 voor het Versnellingsprogramma GO!-NH.
Toelichting stand	Per 31-12-2021 is er in de reserve nog € 11,8 miljoen beschikbaar deel hiervan zal worden ingezet voor de MIT regeling 2021, uitvoeringskosten van de MIT regeling, beheerskosten voor het Innovatiefonds, exploitatie van de ROM, European digital innovation hub en Innovatiefestival. Deel is beschikbaar ter dekking van de risico's van de investeringen in het Innovatiefonds.

	Reserve Duurzame Landbouw
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Modernisering en verduurzaming glastuinbouw NH. Besteding vindt plaats in de glasconcentratiegebieden, zoals duurzame fysieke investeringen in onder andere Greenport Aalsmeer. Een deel van deze reserve is bestemd voor de cofinanciering POP3 aangaande verplaatsingsregeling glastuinbouw.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	
Operationeel doel	6.5.4
Toelichting stortingen	
Toelichting onttrekkingen	In 2021 is sprake van een negatieve onttrekking van € 500.000, een van de door RVO toegewezen subsidies POP3 Verplaatsing van landbouwbedrijven is niet tot uitvoering gekomen.
Toelichting stand	De stand van de reserve per 31-12-2021 bedraagt 1,8 miljoen. De in de reserve resterende middelen zullen worden ingezet voor de POP3 verplaatsingsregeling glastuinbouw.

	Reserve Woonbeleid
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel om door middel van afstemming en regionale programmering bij te dragen aan voldoende woningen en passende kwaliteit en aan een aantrekkelijk woonmilieu.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	
Operationeel doel	3.5.1
Toelichting stortingen	
Toelichting onttrekkingen	De onttrekkingen hebben betrekking op subsidieverlening op grond van de Uvr Woonakkoorden (€ 574.000) en de Uvr Woonvisie € 20.000), opdrachtverlening voor woonbeleid waaronder onderzoek naar huisvesting voor buitenlandse werknemers (€ 412.000). Conform de resultaatbestemming 2020 (Vd 2021, nr. 22) is € 112.000 aan de reserve onttrokken ter dekking van de in 2020 hogere uitgaven dan begroot.
Toelichting stand	De in de reserve resterende middelen zullen worden ingezet conform het bestedingsplan.

	Reserve Woningbouw
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel door versnelling van de woningbouw en binnenstedelijk bouwen bij te dragen aan voldoende woningen en passende kwaliteit en aan een aantrekkelijk woonmilieu.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	
Operationeel doel	3.5.2
Toelichting stortingen	Er is conform het Coalitieakkoord € 1,2 miljoen gestort.
Toelichting onttrekkingen	De onttrekkingen hebben betrekking op subsidieverlening op grond van de Uvr Versnelling woningbouw (€ 232.000), opdrachtverlening (€ 99.000). Daarnaast zijn twee subsidies buiten uitvoeringsregeling verleend: € 1 miljoen aan de gemeente Haarlem voor het Koepelterrein en € 220.000 aan de gemeente Amsterdam voor de flexibele schil.
Toelichting stand	De in de reserve resterende middelen zullen worden ingezet conform het bestedingsplan.

	Reserve SvA/NHW Werelderfgoed
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve heeft als doel het behoud van de Outstanding Universal Value (OUV) van het UNESCO werelderfgoed Stelling van Amsterdam, het uitdragen en breed bekend maken van deze waarde en de restauratie in combinatie met herontwikkeling van forten en andere geschikte gebouwen langs de Stelling.
Instellingsbesluit	Begroting 2019
Bestedingsplan	
Operationeel doel	6.4.2
Toelichting stortingen	In 2021 is € 3.250.000 gestort in de reserve Stelling van Amsterdam. Hiervan is € 3.150.000 overgeheveld uit de reserve Groene Uitweg en € 100.000 uit het Landschapsfonds voor de Liniedijken.
Toelichting onttrekkingen	Totale onttrekking over 2021 is € 248.000. Dit is gelijk aan de lasten over 2021voor twee subsidies buiten uitvoeringsregeling voor Gooise Meren en Stichting Liniebreed Ondernemen.
Toelichting stand	De eindstand per 31-12-2021 is € 7.159.000. De reserve is voor het uitvoeren van het werkplan voor 2022 en de nieuwe uitvoeringsagenda. Deze is momenteel in voorbereiding.

	Reserve Uittreding Goois Natuurreservaat
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	Reserveren van middelen voor de uittreding uit het Goois natuurreservaat.
Instellingsbesluit	Jaarstukken 2019
Bestedingsplan	
Operationeel doel	5.2.1
Toelichting stortingen	Geen stortingen in 2021
Toelichting onttrekkingen	Er is een bedrag van € 6.501.420,- opgenomen onder de verplichtingen ten behoeve van het uittreden uit de Stichting Goois Natuurreservaat (GNR).
Toelichting stand	De eindstand 2021 komt uit op € 0.

	Reserve Laag Holland
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Het dekken van de kosten voor de provinciale doelen binnen het integrale gebiedsprogramma Laag Holland waarin onder provinciale regie en in samenwerking met alle relevante partners wordt gewerkt aan de integrale opgaven voor natuur, landbouw, water, bodemdaling, klimaat, recreatie en landschap en aan de daarbij behorende projecten.
Instellingsbesluit	Laatste Begrotingswijziging 2020
Bestedingsplan	

Operationeel doel	5.1.4
Toelichting stortingen	Er is bij de 2e Begrotingswijziging 2021 een bedrag van € 252.000 in de reserve gestort. Dit heeft betrekking op het restant balansbedrag van de participanten Laag Holland.
Toelichting onttrekkingen	Totaal is er € 383.000 uitgegeven, de middelen zijn met name besteed aan de volgende subsidies buiten UVR: • € 203.000 voor Vernatting Burkmeer • € 102.000 voor Kennis en Inzicht
Toelichting stand	De stand eind 2021 is € 3,6 miljoen en is bedoeld voor subsidies buiten UVR aanvullend op de specifieke uitkering IBP-Vitaal Platteland.

	Reserve Kapitaallasten Innovatieprojecten
Functie	Bestemmingsreserve voor Kapitaallasten
Doel	Deze reserve heeft als doel kapitaallasten van investeringen in de verduurzaming van de infrastructuur binnen het programma Bereikbaarheid te dekken.
Instellingsbesluit	Tweede Begrotingswijziging 2020
Bestedingsplan	
Operationeel doel	4.4.2
Toelichting stortingen	In 2021 is € 3.280.669 toegevoegd aan deze reserve vanuit de reserve innovatieprojecten mobiliteit. Dit betreffen de in 2021 gerealiseerde investeringsuitgaven voor de projecten LED verlichting en zonnefietspaden.
Toelichting onttrekkingen	n.v.t.
Toelichting stand	De stand van de reserve kapitaallasten Innovatieprojecten is eind 2021 € 3,9 miljoen. Dit bedrag is bestemd ter dekking van de toekomstige kapitaallasten

	Reserve Waardevermindering Grondaankopen Groen
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	Het reserveren van middelen voor de verwachte toekomstige afwaardering van aangekochte gronden voor het beleidsdoel Groen, die ontstaat doordat de gronden een hogere economische waarde hebben wanneer de provincie deze aankoopt dan wanneer de provincie deze verkoopt tegen de natuurwaarde. Door de instelling van deze reserve wordt dit soort verliezen gedekt, zodat de provincie geen onverwachte financiële tegenvallers krijgt in de toekomst.
Instellingsbesluit	Laatste Begrotingswijziging 2021
Bestedingsplan	
Operationeel doel	3.4.5
Toelichting stortingen	Met de 2e begrotingswijzing 2021 is er in 2021 een bedrag van € 6.696.144,- gestort in de reserve Waardevermindering Grondaankopen Groen. Het betreft het bedrag aan (toekomstige) afwaardering van verschillende grondaankopen gedaan in 2020 ten behoeve van de NNN in de Oostelijke Vechtplassen, binnenduinrand Castricum en Bergen, Wieringen en schil Naardermeer. N.B. Het afwaarderingsbedrag van de aankopen gedaan 2021 bedraagt € 4.540.730,- en zal met de 2e begrotingswijzing 2022 in de reserve worden gestort.
Toelichting onttrekkingen	Geen
Toelichting stand	In deze reserve worden middelen opgenomen voor de verwachte toekomstige afwaardering van aangekochte gronden voor het beleidsdoel Groen. Er is geld voor afwaardering nodig omdat de gronden een hogere economische waarde hebben bij aankoop van de provincie dan als de provincie deze gronden weer verkoopt tegen natuurwaarde. Daarom vindt er in het jaar na aankoop van de gronden een storting plaats uit de desbetreffende reserves waarvoor de gronden zijn aangekocht. Door de waarde in de reserve waardevermindering grondaankopen Groen krijgt de provincie geen onverwachte financiële tegenvallers bij verkoop in de toekomst.

	Reserve Economisch Herstel en Duurzaamheid
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	Via motie 42-2020 hebben PS de opdracht gegeven een Economisch Herstel en Duurzaamheidsfonds op te richten, waarmee de economische en maatschappelijke effecten in Noord-Holland van de uitbraak van het Coronavirus worden verzacht. Deze reserve is een invulling aan dit fonds en wordt ingezet voor de verduurzaming van de gebouwde omgeving, de versterking van de culturele en maatschappelijke sector en de arbeidsmarkt.

Instellingsbesluit	Eerste Begrotingswijziging 2021
Bestedingsplan	
Operationeel doel	8.1.1
Toelichting stortingen	In 2021 is € 100.000.000 gestort in de reserve Economisch herstel en duurzaamheid voor uitvoering van motie 42-2020.
Toelichting onttrekkingen	Totale onttrekking over 2021 is € 3.214.000 . Dit is gelijk aan de lasten over 2021. In 2021 is € 888.000 besteed aan diverse subsidies buiten uitvoeringsregeling op het gebied van bedrijventerreinen en de arbeidsmarkt, € 741.000 besteed aan de UVR HIRB+ Duurzaamheid, € 498.000 aan UVR Culturele Instellingen, € 347.000 aan UVR Sportaccommodaties en het resterende deel aan onderzoeksopdrachten.
Toelichting stand	De eindstand per 31-12-2021 is € 96.786.000. Dit bedrag is bestemd voor uitvoering van motie 42-2020.

	Reserve investeringsimpuls duurzame zeehavens
Functie	Budgetgerichte bestemmingsreserve
Doel	De versnelling van de verduurzaming van de zeehavens in Noord-Holland. De investeringsimpuls richt zich op drie thema's: Luchtkwaliteit verbeteren, Intensiveren ruimtegebruik en Circulaire economie stimuleren
Instellingsbesluit	Zomernota 2015
Bestedingsplan	
Operationeel doel	3.4.3
Toelichting stortingen	Er zijn geen stortingen gedaan in 2021.
Toelichting onttrekkingen	In 2021 is het restantsaldo van deze reserve overgeheveld naar de reserve Ontwikkeling Havencomplexen. Het restantsaldo bedroeg € 523.000.
Toelichting stand	De stand per 31 december 2021 is € 0. In 2022 wordt het voorstel gedaan om de reserve op te heffen.

	Reserve verleende subsidies OD 3.4.1
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve dient als financiële dekking voor de verplichting die de provincie is aangegaan bij het verlenen van subsidies binnen dit operationeel doel
Instellingsbesluit	Laatste begrotingswijziging 2021
Bestedingsplan	
Operationeel doel	3.4.1
Toelichting stortingen	In 2021 is € 5.500.000 overgeheveld vanuit de reserve OV Knooppunten ter dekking van de subsidie voor Poort van Hoorn.
Toelichting onttrekkingen	In 2021 hebben geen onttrekkingen plaatsgevonden.
Toelichting stand	De eindstand per 31 december 2021 is € 5.500.000. Dit zal ingezet worden voor de subsidie Poort van Hoorn.

	Reserve verleende subsidies OD 3.4.4
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve dient als financiële dekking voor de juridische verplichting die de provincie is aangegaan bij het verlenen van subsidies binnen dit operationeel doel.
Instellingsbesluit	Laatste begrotingswijziging 2021
Bestedingsplan	
Operationeel doel	3.4.4
Toelichting stortingen	In 2021 is € 1.818.000 overgeheveld vanuit de reserve Ruimtelijke Ontwikkeling naar deze reserve. Deze overheveling is bestemd voor de toekomstige lastneming van de subsidie voor de Bloemendalerpolder.
Toelichting onttrekkingen	In 2021 hebben geen onttrekkingen plaatsgevonden.
Toelichting stand	De eindstand per 31 december 2021 is € 1.818.000. Dit zal ingezet worden ter dekking van de subsidie van de Bloemendalerpolder.

	Reserve verleende subsidies OD 4.1.2
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve

Doel	De reserve dient als financiële dekking voor de juridische verplichting die de provincie is aangegaan bij het verlenen van subsidies binnen dit operationeel doel.
Instellingsbesluit	Laatste begrotingswijziging 2021
Bestedingsplan	
Operationeel doel	4.1.2
Toelichting stortingen	Er is € 4.093.000 gestort vanuit de reserve uitvoeren Mobiliteitsbeleid voor de subsidieverleningen voor HOV Huizen (€ 2.200.000) en Uithoornlijn (€ 1.893.000).
Toelichting onttrekkingen	De onttrekkingen hebben betrekking op de subsidie-uitgaven voor de Uithoornllijn (€ 495.837) en HOV Huizen (€ 268.051).
Toelichting stand	De stand van de reserve is bedoeld voor de subsidie-afwikkeling voor de projecten Uithoornlijn en HOV Huizen.

	Reserve verleende subsidies OD 5.1.1
Functie	Doelgerichte bestemmingsreserve
Doel	De reserve dient als financiële dekking voor de verplichting die de provincie is aangegaan bij het verlenen van subsidies binnen dit operationeel doel.
Instellingsbesluit	Laatste begrotingswijziging 2021
Bestedingsplan	
Operationeel doel	5.1.1
Toelichting stortingen	In 2021 is € 1,9 miljoen overgeheveld vanuit de reserve Groen ter dekking van de subsidie voor Defosfatering van fosfaatrijk inlaatwater en het afkoppelen van agrarische gebieden t.b.v. de waterkwaliteit in de Oostelijke Vechtplassen aan Stichting Waternet.
Toelichting onttrekkingen	Er is in 2021€ 621.000 onttrokken voor de subsidie Defosfatering van fosfaatrijk inlaatwater en het afkoppelen van agrarische gebieden t.b.v. de waterkwaliteit in de Oostelijke Vechtplassen.
Toelichting stand	De stand per 31 december 2021 is € 1,3 miljoen. Dit is bestemt voor de subsidie Defosfatering van fosfaatrijk inlaatwater en het afkoppelen van agrarische gebieden t.b.v. de waterkwaliteit in de Oostelijke Vechtplassen.

Voorzieningen

Staat van het verloop van voorzieningen (artikel 55 BBV)

Naam van de voorziening	**Boekwaarde 31-12-2020**	**Toevoeging**	**Onttrekkingen**		**Boekwaarde 31-12-2021**
			Bestedingen	**Vrijval ten gunste van rekening van lasten en baten**	
	x €1.000	**x €1.000**	**x €1.000**	**x €1.000**	**x €1.000**
Voorzieningen					
Voorziening Financiële Risico's	2.675	186			2.861
Voorziening Kosten reorganisatie	36		11		25
Voorziening Pensioenen leden GS	11.490		438	158	10.894
Voorziening Grondwaterheffing	2.392	370			2.762
Voorziening Bodembeheertaken	2.437	104	421		2.120
Voorziening sanering Parnassia	2.464		504		1.960
Voorziening Agriport		1.250			1.250
Totaal voorzieningen	**21.494**	**1.910**	**1.374**	**158**	**21.872**

Toelichting voorzieningen

	Voorziening Bodembeheertaken
Doel	Uitvoering van bodembeheertaken. Hiermee geeft de provincie uitvoering aan de afspraken uit het landelijk bodemconvenant 2010-2015 tussen Rijk, gemeente, provincies en waterschappen.
Instellingsbesluit	Bodemsaneringstrategie en uitvoeringsprogramma bodemsanering 2010-2014 (GS dd. 26 januari 2010)
Besluitvorming	
Bestedingsplan	
Programma	2 Klimaat en Milieu
Looptijd	Ingesteld op: 26 januari 2010 Eindigt op: Geen einddatum

Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2021
104.000	421.000	2.120.000
Toelichting stortingen	In 2021 is € 104.000 aan ontvangen afkoopsommen gestort in de voorziening bodembeheertaken t.b.v. het gebiedsgericht grondwaterbeheer 't Gooi.	
Toelichting onttrekkingen	In 2021 is € 420.000 aan uitgaven gedaan vanuit deze voorziening t.b.v het gebiedsgericht grondwaterbeheer 't Gooi.is € 142.000 aan uitgaven gedaan vanuit deze voorziening t.b.v. het gebiedsgericht grondwaterbeheer 't Gooi.	
Toelichting stand	De stand van de voorziening per ultimo 2021 bedraagt € 2,1 miljoen. Dit betreffen toekomstige uitgaven voor het gebiedsgericht grondwaterbeheer 't Gooi.	

	Voorziening Financiële Risico's
Doel	De voorziening dient als buffer voor de opvang van concrete financiële risico's, waarvan de kans groot is dat deze binnen afzienbare tijd daadwerkelijk tot verplichting zullen leiden.
Instellingsbesluit	Najaarsbericht 2005
Besluitvorming	
Bestedingsplan	
Programma	7 Financiën en Bedrijfsvoering
Looptijd	Ingesteld op: November 2005 Eindigt op: Geen einddatum

Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2021
186.000		2.861.000
Toelichting stortingen	voor verwachte terugbetalingen van dwangsommen aan Tata/Harsco is een bedrag van €110.00 gestort in de voorziening.	
Toelichting onttrekkingen		
Toelichting stand	De huidige stand van deze voorziening ad €2.861.000 wordt gevormd door de bedragen van: - De Ronde Hoep ad € 2.675.000 - Terug te betalen dwangsommen aan Tata/Harsco €110.000 - Overige € 76.000.	

	Voorziening Grondwaterheffing
Doel	Het voorkomen van continue aanpassing van de grondwaterheffing. Bij hogere c.q. lagere ontvangsten dan geraamd, kan dit verschil verrekend worden met de gevormde voorziening.
Instellingsbesluit	Jaarrekening 2004 op grond van invoering BBV per 1 januari 2004.
Besluitvorming	
Bestedingsplan	
Programma	3 Ruimte en Water

Looptijd	Ingesteld op: Juni 2005 Eindigt op: Geen einddatum

Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2021
370.000		2.762.000

Toelichting stortingen	De storting is het verschil tussen de ontvangen grondwaterheffing en de gemaakte kosten in 2021.
Toelichting onttrekkingen	
Toelichting stand	Op grond van de Waterwet, artikel 7.7 mag de Grondwaterheffing uitsluitend worden ingezet voor: - maatregelen, direct verband houdende met het voorkomen en tegengaan van nadelige gevolgen van het onttrekken van grondwater en het infiltreren van water; - voor het grondwaterbeleid noodzakelijke onderzoekingen; - het houden van een register ter zake van het onttrekken van grondwater en het infiltreren van water; - onderzoek naar en de vergoeding van schade. Afgelopen jaren is de omvang van de voorziening geleidelijk gestegen. Als gevolg van een vergroting van het takenpakket van de provincies bij in werking treden van de Omgevingswet zal de voorziening de komende jaren naar verwachting geleidelijk afnemen. Daarnaast is een buffer vanwege vergoeding van onvoorziene schade gewenst. Bij onvoorziene schade of bij het compenseren van negatieve gevolgen kan het gaan om grote bedragen.

	Voorziening Kosten Reorganisatie
Doel	De voorziening is ingesteld om daarmee de kosten te dekken die gepaard gaan met de reorganisatie van het ambtelijk apparaat.
Instellingsbesluit	De voorziening is ingesteld bij de Nota reserves en voorzieningen 2004 (voordracht 48), besluit PS van 11 juni 2004.
Besluitvorming	
Bestedingsplan	
Programma	7 Financiën en Bedrijfsvoering
Looptijd	Ingesteld op: 11 juni 2004 Eindigt op: 31 december 2021 Door de geleidelijke verschuiving van de AOW-gerechtigde leeftijd van 65 naar 67 jaar is de einddatum van de voorziening opgeschoven van 31 december 2019 naar 31 december 2021.

Stortingen	Onttrekkingen	Stand eind 2021
	11.000	25.000

Toelichting stortingen	
Toelichting onttrekkingen	De uitgaven betreffen uitkeringen aan FPU-suppletie en uitkeringen op grond van de wachtgeldregeling na outplacement. De uitgaven betreffen uitkeringen aan FPU-suppletie en uitkeringen op grond van de wachtgeldregeling na outplacement.
Toelichting stand	De stand van de voorziening is voldoende om de uitgaven voor de resterende jaren te kunnen doen.

	Voorziening Pensioenen Leden GS
Doel	Het zeker stellen van de opgebouwde pensioenrechten van (ex)gedeputeerden.
Instellingsbesluit	Volgens het BBV (artikel 44) dient een voorziening te worden ingesteld voor verplichtingen waarvan de omvang redelijkerwijs is vast te stellen. Daarom is besloten een voorziening in te stellen voor de pensioenen van (oud) leden van GS.
Besluitvorming	

Bestedingsplan	
Programma	1 Openbaar Bestuur
Looptijd	Ingesteld op: 1 juni 2005 Eindigt op: Geen einddatum

Stortingen	**Onttrekkingen**	**Stand eind 2021**
	596.000	10.894.000
Toelichting stortingen	In 2021 heeft geen storting plaatsgevonden. Omdat de voorziening hoger was dan benodigd volgens de berekening van APG is er in 2021 sprake geweest van een vrijval van € 158.005.	
Toelichting onttrekkingen	Aan ouderdoms- en nabestaandenpensioenen is aan (partners van) oud-GS-leden een bedrag uitbetaald van € 438.282.	
Toelichting stand	Jaarlijks wordt door APG bepaald wat de stand van de voorziening moet zijn. Op basis van de benodigde stand van de voorziening wordt vastgesteld hoeveel er gestort moet worden of vrij kan vallen.	

	Voorziening Bodemsanering Parnassia
Doel	Uitvoering van bodemsanering van de verontreinigde grond behorend bij het voormalig provinciaal Ziekenhuis (De provincie is verantwoordelijk voor het saneren van deze grond).
Instellingsbesluit	Jaarrekening 2019
Besluitvorming	
Bestedingsplan	
Programma	2 Klimaat en Milieu
Looptijd	Eindigt op: wanneer bodemsanering Parnassia gereed is.

Stortingen	**Onttrekkingen**	**Stand eind 2021**
	504.000	1.960.000
Toelichting stortingen	n.v.t. n.v.t.	
Toelichting onttrekkingen	In 2021 is € 504.000 besteed aan de bodemsanering vanuit de voorziening	
Toelichting stand	De stand van de voorziening is gebaseerd op de nog verwachte uitgaven om de bodemsanering Parnassia af te kunnen ronden.	

Netto vlottende schulden

Netto-vlottende schulden	**31-12-2021**	**31-12-2020**
	x € 1.000	x € 1.000
Rekening-courant verhouding met niet-financiele instellingen (Nazorgfonds)	12.835	12.683
Overige schulden		
Crediteuren	430	506
Nog af te dragen loonheffing	4.492	4.106
Nog af te dragen omzetbelasting	585	-
Nog af te dragen pensioenpremies	1.466	1.335
Nog te betalen Rijk	7.459	7.530
Overige nog te betalen	178	498
	14.610	13.975
Totaal netto-vlottende schulden	27.446	26.658

De netto-vlottende schulden zijn licht gestegen t.o.v. 2020.

Overlopende passiva

Overlopende passiva	31-12-2021	31-12-2020
	x € 1.000	x € 1.000
Nog te betalen subsidieverplichtingen	184.036	177.375
Nog te betalen verplichtingen	73.202	46.065
Vooruitontvangen bedragen		
Nog te besteden voorschotbedragen voor doeluitkeringen		
Europese overheidsorganen	52	518
het Rijk	80.567	56.235
Overige Nederlandse overheidsorganen	11.741	13.906
Overig	87	127
	92.447	70.786
Totaal overlopende passiva	349.685	294.226

Het saldo van de overlopende passiva is gestegen met € 55 mln. Deze stijging wordt veroorzaakt door een toename van € 22 mln aan nog te besteden voorschotbedragen op doeluitkeringen (zie onderstaand overzicht). Dit betreffen voornamelijk ontvangen gelden voor specifieke doeluitkeringen van het rijk. De subsidie en de nog te betalen verplichtingen zijn daarnaast toegenomen met € 56 mln. Hierin zit een bedrag ad € 15,2 mln uittreding GNR.

Nog te besteden voorschotbedragen voor doeluitkeringen	Saldo 31-12-2020	Correctie voorgaand jaar	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen of terugbetalingen	Saldo 31-12-2021
	x €1.000	x €1.000	x €1.000	x €1.000	x €1.000
EU					
Grass2Grit	500	-	-	466	34
Norths Sea	18	-	-	-	18
Totaal Europese overheidsorganen	*518*	-	-	*466*	*52*
Rijk					
SHIP	116	-	20	49	87
Vaart in de Zaan (E37)	1.304	-	-	-	1.304
Bermmaatregelen (E12)	1.639	-	-	186	1.453
Diemerscheg	40	-	-	40	-
Regionale Samenwerking en Data Top 15	48	-	142	114	76
IBP-Vitaal Platteland (L7)	5.830	-	-	1.202	4.628
Culturele voorzieningen Provincies (C26)	392	-	61	111	342
Gebiedsplan Impuls Veenweiden (L10)	10.350	-	7.650	361	17.639
Jong leren eten (L1)	50	-	-	50	-
C59 Novi-gebieden	-	-	227	-	227
verzamelel uitkering BZK	-	-	14	14	-
i-Diensten Mobiliteit (E34)	620	-	-	40	580
Flexibele inzet woningbouw (C 41)	3.837	-	2.353	2.790	3.400
Energiehaven IJmond (E43)	27.638	-	-	-	27.638

Ontzorgingsprogramma Maatschappelijk Vastgoed (C13)	667	-	1.281	257	1.691
Snelfietsroutes (E10)	658	-	461	-	1.119
Reg. Aanpak Laadinfrastr.2020 (E15)	1.796	-	-	1.796	-
Stim. Verkeersveiligheidsmaatregelen (E20)	1.250	-	-	-	1.250
Regionale MIT-regeling (F14)	-	-	1.785	1.464	321
Aankoop veehouderijen bij natuur gebieden	-	-	6.864	-	6.864
Programma Natuur (L16)	-	-	11.451	1.510	9.941
Vov. SPUK doelm duurz gebruik verkeersi	-	-	519	219	300
specifieke uitkering bodem overbruggingsjaar 2021	-	-	974	381	593
specifieke uitkering bodem cindu	-	-	1.114	-	1.114
Totaal Rijk	*56.235*	*-*	*34.916*	*10.584*	*80.567*
Overige Nederlandse overheidsorganen					
Zwakke schakels	925		-	925	-
Duinpolderweg	380		-	-	380
MRA E	-		529	57	472
Laag Holland	252		-	252	-
SHIP	435		-	176	259
N515	250		-	-	250
Kennisontwikkeling bodem	184		-	18	166
Bodemsanering het Gooi	1.965		-	-	1.965
Geothermie	955		-	111	844
Groenfonds	6.369		415	408	6.376
Agenda ijselmeergebied	80		-	80	-
Collectieve Energie Provincies	261		-	81	180
WING	23		-	23	-
Regionale Samenwerking en Data Top 15	206		355	282	279
HOV A9	222		-	222	-
Bereikbaarheid Kust Zandvoort	881		-	451	430
Wierdijk	518		-	518	-
Koopstromen onderzoek	-		140	-	140
Totaal Overige Nederlandse overheidsorganen	*13.906*	*-*	*1.439*	*3.604*	*11.741*
Totaal	**70.659**	**-**	**36.355**	**14.654**	**92.360**

Verstrekte borg- en garantstellingen

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke en rechtspersonen kan als volgt naar de aard van de geldlening gespecificeerd worden:

Staat van gewaarborgde leningen ultimo 2021

Door wie de geldlening is aangegaan	Doel van de geldlening	Oorspronkelijk bedrag (x € 1.000)	% of deel gewaarborgd provincie	Boekwaarde 31-12-2021 Totaal (x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2020 Totaal (x € 1.000)
Viva ! Zorggroep	Bouw verpleeghuis Heemswijk	3.374	100	0	116
idem	Idem	3.403	100	113	227
		6.777		**113**	**343**

Staat van andere garantieverplichtingen ultimo 2021

	Naam rechtspersoon	Inhoud garantieverplichting	Garantiebedrag per 31-12-2021 (x € 1.000)
(1)	Het Nationaal Groenfonds	Uitvoering van het natuurbeleid (convenantleningen)	1.606
(2)	BNG Bank	Financiering van het project Hoogtij van de RON NV	21.000
(3)	BNG Bank	(Her-) financiering van PolanenPark CV`(besluit GS 7-06-2016, nr.747558/817011)	8.000
(4)	Glasvezelnetwerk Hollands Kroon b.v.	Garantstelling voor het leggen van glasvezelnetwerk	12.200
(5)	Breedband Beemster/Kabeltex	Garantstelling voor het leggen van glasvezelnetwerk	4.800
(6)	Landschap Noord-Holland	Uitvoering project 'Natuurvriendelijke oevers Ilperveld'	600
	Totaal		48.206

1) Rente en aflossing komen t.l.v. van de van het rijk te ontvangen zgn. convenantsgelden.

2) De oorspronkelijk afgegeven garantie aan de BNG van oorspronkelijk 70 mln. is in 2019 verlaagd naar 42 mln. PNH staat garant voor 50%. Op deze garantie loopt een afgegeven contragarantie door het Havenbedrijf Amsterdam NV van 33,3 %.

3) Op deze garantie loopt een afgegeven contragarantie van 20% van de Gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude, 20% van de Schiphol Air Development Company (SADC) en 20% van de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Noordzeekanaalgebied (RON NV).

4) De garantstelling is in december 2018 verleend voor het aanleggen van het "Glasvezelnet Hollandse kroon". Voor deze kosten worden twee leningen afgesloten bij de Bank Nederlandse Gemeenten. De omvang van de lening en garantstelling bedraagt € 10,3 miljoen voor het witte netwerk en € 1,9 miljoen voor het grijze netwerk.

5) De garantstelling is in december 2018 verleend voor het project "Coöperatie Breedband Beemster

U.A.". Voor de kosten van deze activiteiten worden twee leningen afgesloten bij de Bank Nederlandse Gemeenten. De omvang van de lening en garantstelling bedraagt € 4,3 miljoen voor het witte netwerk en € 0,5 miljoen voor het grijze netwerk.

6) De garantstelling is in 2017 verleend voor het project "natuurvriendelijke oevers llperveld" aan Landschap Noord-Holland. De provincie staat zelf garant en neemt respectievelijk de cofinanciering voor haar rekening (beide categorieën € 600.000 in totaal € 1.200.000). De dekking is afkomstig uit de reserve Groen.

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Bedrijfsvoering	
Betreft de waarde van de volgende lopende contracten/verplichtingen:	**x € 1.000**
Eurest multiservice (outsourcing)	2.182
Xerox (multifunctiomals)	456
Leaseplan (lease van het wagenpark)	2.506
Leasplan (lease van fietsen)	330
Strukton (maincontract onderhoud kantoren)	439
Fujitsu (outsourcing ICT)	13.190
Engry Arbo	439
Maas (koffiemachines)	327
Niet uit de balans blijkend recht	
Elan Wonen	793

Beleid en Beheer	
Betreft de waarde van de volgende lopende contracten/verplichtingen:	**x € 1.000**
Gebiedscontracten groot onderhoud wegen en vaarwegen:	145.425

SKNL-functiewijziging ad. € 23 miljoen voor verplichtingen met een dertigjarige looptijd die van 2002 t/m 2013 zijn aangegaan voor functiewijziging van agrarische grond naar natuurgrond en waarvoor de financiële afhandeling met de decentralisatie van natuurbeleid naar de provincies is gekomen. Hiernaast staan er voor de SKNL aanvragen uit 2014 en 2015 nog verplichtingen open van totaal € 14.415.297. De helft hiervan bestaat uit rentekosten, de helft is aflossing. De kosten van deze aflossing van € 7,2 miljoen hebben we in het jaar 2014 al als last genomen.

SVNL-natuur vanaf 2022: € 29.456
Verplichtingen aan RVO.nl voor betaling van zesjarige beschikkingen voor natuurbeheer, afgegeven tussen 2011 en 2016. Vanaf 2017 worden de beschikkingen door de provincie zelf afgegeven.

SVNL-agrarische natuur vanaf 2022: € 16,2 miljoen
Verplichtingen aan RVO.nl voor zesjarige beschikkingen voor agrarisch natuurbeheer afgegeven vanaf 2011. De RVO.nl verzorgt EU-cofinanciering op deze beschikkingen (POP3) en vanaf 2016 wordt ook cofinanciering van Waterschappen ontvangen. In totaal is er de komende jaren voor € 32,3 miljoen beschikt waarvan minimaal 50% wordt gefinancierd door Europa en dus niet via de provinciale begroting loopt, daarnaast hebben wij de uitbetaling aan RVO in 2022 al vastgelegd in 2021 omdat het beheer in 2021 uitgevoerd is (uitbetaling altijd het jaar NA het beheer). Vanaf 2016 worden de beschikkingen voor ANLB2016 door de provincie zelf afgegeven en hebben we het provinciale deel van deze verplichtingen al vastgelegd.

Gebeurtenissen na balansdatum

Alle relevante gebeurtenissen na balansdatum zijn verwerkt in de jaarrekening.

5.3 Gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Taakvelden x € 1.000	Rekening 2021		
	Lasten	Baten	Saldo
0.1 Uitkering provinciefonds	0	-223.504	-223.504
0.2 Opbrengst Provinciale belastingen	0	-226.374	-226.374
0.3 Geldleningen en uitzettingen	0	-730	-730
0.4 Deelnemingen	18	-14.363	-14.345
0.5 Algemene dekkingsmiddelen, overige b	-1.939	-2.281	-4.220
0.6 Overhead	69.111	-270	68.842
0.7 Vennootschapsbelasting	6	0	6
0.8 Mutaties reserves	483.304	-515.270	-31.966
1.1 Provinciale Staten	4.720	-2	4.718
1.2 Gedeputeerde Staten	3.378	-1	3.377
1.3 Kabinetszaken	2.256	-41	2.215
1.4 Bestuurlijke organisatie	5.724	-7	5.717
1.5 Interbestuurlijk toezicht op de regi	4	0	4
1.6 Openbare orde en veiligheid	1.198	-95	1.104
1.9 Bestuur, overige baten en lasten	3.296	0	3.296
2.1 Landwegen	122.926	-12.771	110.154
2.2 Waterwegen	18.635	-1.953	16.681
2.3 Openbaar vervoer	92.272	-7.851	84.421
2.9 Verkeer en vervoer, overige baten en	-3.882	0	-3.882
3.1 Waterkeringen	4.179	-587	3.592
3.2 Kwantiteit oppervlaktewater	885	-214	671
3.3 Kwantiteit grondwater	2.050	-1.130	920
3.4 Kwaliteit oppervlaktewater	2.505	-178	2.327
3.5 Kwaliteit grondwater	893	-92	801
3.9 Water, overige baten en lasten	-9	0	-9
4.1 Bodembescherming	3.023	-773	2.249
4.2 Luchtverontreiniging	190	0	190
4.3 Geluidhinder	235	0	235
4.4 Vergunningverlening en handhaving	19.915	-1.919	17.996

4.5 Ontgrondingen	0	-165	-165
4.6 Duurzaamheid	15.432	-1.292	14.140
4.9 Milieu, overige baten en lasten	2.124	-112	2.012
5.1 Natuurontwikkeling	39.233	-4.141	35.093
5.2 Beheer natuurgebieden	34.978	-485	34.493
5.3 Beheer flora en fauna	14.867	-439	14.428
5.9 Natuur, overige baten en lasten	1.260	0	1.260
6.1 Agrarische aangelegenheden	4.105	-758	3.347
6.2 Logistiek	8.245	-1.076	7.170
6.3 Kennis en innovatie	7.046	-1.652	5.394
6.4 Recreatie en toerisme	10.502	-111	10.391
6.9 Regionale economie, overige baten en	4.732	0	4.732
7.1 Cultuur	12.683	-134	12.548
7.2 Maatschappij	3.955	0	3.955
8.1 Ruimtelijke ordening	14.633	-9.585	5.048
8.2 Volkshuisvesting	6.259	-2.804	3.455
8.3 Stedelijke vernieuwing	448	-124	324
Resultaat (taakveld 0.9)	1.015.395	-1.033.282	-17.887

5.4 Overzicht van specifieke uitkeringen (art. 58)

5.4.1 Inleiding

Voor de specifieke uitkeringen van het Rijk aan de provincies is het principe van single information en single audit (SISA) ingevoerd. Het Rijk vraagt bij SISA voor de verantwoording van de provincie naar het Rijk naar informatie die zo veel mogelijk aansluit bij de informatiebehoefte en verantwoordingsmomenten van de provincies zelf. Dat betekent dat het Rijk in principe voldoende heeft aan het jaarverslag inclusief de jaarrekening. De gegevens met betrekking tot de SISA verantwoording worden conform de regelgeving, jaarlijks toegezonden aan het CBS.

Toelichting E1: Regeling specifieke uitkering beschikbaarheidsvergoeding regionale OV-concessies 2020 en E52 Beschikbaarheidsvergoeding 2.

Om concurrentiegevoelige redenen kan er een aanleiding zijn om concessiegegevens niet te vermelden in het provinciale jaarverslag. Hieronder wordt uitgelegd wat de werkwijze is.

1. De medeoverheid neemt in haar jaarverslag op dat zij om concurrentiegevoelige redenen accepteert dat de SISA gegevens voor de regeling specifieke uitkering beschikbaarheidsvergoeding regionale OV-concessies 2021 niet per concessie worden vermeld maar getotaliseerd; als er slechts sprake is van 1 concessie blijven de sisa indicatoren in de SiSa-bijlage in het jaarverslag leeg.
2. De medeoverheid levert deze gegevens op concessie niveau via het CBS in het excelbestand aan IenW zodat IenW de spcifieke uitekering kan vaststellen;
3. De medeoverheid levert de volgende tekst in de aanbiedingsbrief behorend bij de sisabijlage aan:

“IenW stemt er mee in dat de medeoverheid om concurrentiegevoelige redenen de SISA concessiegegevens voor de regeling specifieke uitkering beschikbaarheidsvergoeding regionale OV-concessies 2021 niet of per concessie vermeld in haar jaarverslag, maar wel via het CBS in het excelbestand aan IenW aanlevert zodat IenW de specifieke uitkering kan vaststellen”.

5.4.2 SiSa-tabel

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2021 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 8-4-2022								
Verstrekker	**Uitkeringscode**	**Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
BZK	**C13**	**Regeling specifieke uitkering ontzorgingsprogramma maatschappelijk vastgoed** Provincies	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: C13/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen (inclusief uitvoering door derden) *Aard controle n.v.t* *Indicator: C13/02*	Aantal kleine maatschappelijk vastgoedeigenaren waarmee een ontzorgingstraject is gestart *Aard controle n.v.t* *Indicator: C13/03*	Aantal kleine maatschappelijk vastgoedeigenaren waarmee een ontzorgingstraject is doorlopen tot aan het moment van aanbesteding van maatregelen om vastgoed te verduurzamen *Aard controle n.v.t* *Indicator: C13/04*	Aantal gebouwde onroerende zaken dat hiermee wordt bereikt door het provinciaal ontzorgingsprogramma *Aard controle n.v.t* *Indicator: C13/05*	Is binnen het provinciaal ontzorgingsprogramma uitvoering gegeven aan het stimuleren van vraagbundeling bij kleine maatschappelijk vastgoedeigenaren bij de verduurzaming van hun maatschappelijk vastgoed? (Ja/Nee/Nvt) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C13/06*
			€ 256.969	€ 256.969	84	0	0	Nee
			Is de opgedane regionale kennis en ervaring gedeeld met het Kennis- en innovatieplatform verduurzaming maatschappelijk vastgoed? (Ja/Nee/Nvt) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C13/07*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C13/08*	Correctie besteding (jaar T-1) ten laste van Rijksmiddelen ivm SiSa tussen medeverheden (alleen van toepassing bij SiSa tussen medeoverheden) *Aard controle R* *Indicator: C13/01*			
			Nee	Nee				
BZK	**C26**	**Culturele voorzieningen provincies Tranche 1 en 2** Provincies	Projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C26/01*	Besteding (jaar T-1) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle D2* *Indicator: C26/02*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle D2* *Indicator: C26/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C26/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C26/05*	
		1 Culturele voorziening provincies tranche 1	€ 0	€ 107.303	€ 107.303	Ja		
		2 Culturele voorziening provincies tranche 2	€ 0	0	0	Nee		

BZK	**C41**	**Regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw** Provincies	Besteding (jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise *Aard controle R* *Indicator: C41/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan flexibele ondersteuning capaciteit en expertise Vanaf SiSa 2021 inclusief uitvoering door derden *Aard controle R* *Indicator: C41/02*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C41/03*	Aantal projecten dat in (jaar T) is geholpen met middelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41/04*	Aantal projecten dat cumulatief (t/m jaar T) is geholpen met middelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41/05*	Cumulatief aantal (t/m jaar T) woningen dat in deze projecten wordt gerealiseerd *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41/06*
			€ 2.790.000	€ 2.790.000	€ 452.684	6	6	615
			Volledige zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C41/08*				
			Nee	Nee				
BZK	**C59**	**Kwalitatief hoogwaardige en duurzame woon- en leefomgeving in NOVI-gebieden**	Besteding over het totale project (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: C59/01*	Besteding over het totale project (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: C59/02*	Cumulatieve besteding over het totale project (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t* *Indicator: C59/03*	Zelfstandige uitvoering? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C59/04*	Correctie indicator bestedingen (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: C59/05*	Activiteiten ondernomen om tot het interbestuurlijk plan van aanpak van het NOVI-gebied te komen (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C59/06*
			€ 0	€ 0	€ 0	Ja	€ 0	Ja
			Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C59/07*					
			Nee					
BZK	**C99**	**Verzameluitkering BZK**	Besteding aan het brede beleidsdoel van het ministerie van BZK ter hoogte van het beschikte bedrag? Ja/nee *Aard controle D1* *Indicator: C99/01*					
			Ja					

IenW	E1	**Regeling specifieke uitkering beschikbaarheidsvergoeding regionale OV-bedrijven 2020** Concessieverleners		Naam per concessie zoals gedefinieerd in artikel 1 en benoemd in bijlage 1 van de regeling *Aard controle n.v.t* *Indicator: E1/01*	Naam concessiehouder zoals gedefinieerd in artikel 1 en benoemd in bijlage 1 van de regeling *Aard controle n.v.t* *Indicator: E1/02*	Besteding (jaar 2020) ivm "Kosten van de concessiehouder in verband met de uitvoering van het openbaar vervoer in de periode van 15 maart 2020 tot en met 31 december 2020" zoals in bijlage 2 vd regeling is opgenomen *Aard controle R* *Indicator: E1/03*	Besteding (jaar 2020) ivm "Tussen concessieverlener en concessiehouder overeengekomen maatregelen in de periode van 15 maart 2020 tot en met 31 december 2020 ter voorkoming van verdere verspreiding van het virus dat COVID-19 veroorzaakt" zoals in bijlage 2 van de regeling is opgenomen. *Aard controle R* *Indicator: E1/04*	"Subsidies concessieverlener conform concessie" zoals in bijlage 3 van de regeling is opgenomen. *Aard controle R* *Indicator: E1/05*	Totale opbrengsten conform bijlage 3 (5A OCW-contract studentenkaart) van de regeling *Aard controle R* *Indicator: E1/06*
			1	Gooi en Vechtstreek	Connexxion				
			2	Haarlem-IJmond	Connexxion				
			3	Noord-Holland Noord	Connexxion				
				Kopie naam concessiehouder *Aard controle n.v.t* *Indicator: E1/07*	Totale opbrengsten conform bijlage 3 (5B Directe opbrengsten van reizigers) van de regeling *Aard controle R* *Indicator: E1/08*	Totale opbrengsten conform bijlage 3 (5C Andere opbrengsten) van de regeling *Aard controle R* *Indicator: E1/09*	Komt de concessiehouder voor deze concessie in aanmerking voor de 2% extra vergoeding? (Ja/Nee) *Aard controle R* *Indicator: E1/10*	Het totaal bedrag in (jaar T) aan teruggevorderd voordeel *Aard controle R* *Indicator: E1/11*	
			1	*Connexxion*					
			2	*Connexxion*					
			3	*Connexxion*					
				Kopie naam concessiehouder *Aard controle n.v.t* *Indicator: E1/12*	Het bedrag benoemd in de subsidieverleningsbeschikking van de ontvanger van de specifieke uitkering aan de concessiehouder voor de periode 15 mrt t/m aug 2020 (artikel 10 lid 1 sub a van de regeling spuk) *Aard controle R* *Indicator: E1/13*	Het bedrag dat zal worden benoemd in de subsidievaststellingsbeschikking van de ontvanger van de specifieke uitkering aan de concessiehouder voor de periode 15 mrt t/m aug 2020 *Aard controle R* *Indicator: E1/14*			
			1	*Connexxion*					
			2	*Connexxion*					
			3	*Connexxion*					
				Eindverantwoording (Ja/Nee) - Ja uiterlijk in SiSa 2021 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E1/15*					

IenW	E10	**Regeling specifieke uitkering snelfietsroutes** Provincies	Projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E10/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E10/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E10/03*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E10/04*	Besteding (jaar T) (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E10/05*	Toelichting op niet-afgeronde projecten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E10/06*
		1	Subsidie Velsen 1	€ 0	€ 485.000	Ja	Nee	
		2	Subsidie Velsen 2	€ 0	€ 0	Nee	Nee	besteding verwacht in 2022
		3	Subsidie Haarlem	€ 0	€ 0	Nee	Nee	besteding verwacht in 2022
		4	Subsidie Beverwijk	€ 0	€ 86.360	Ja	Nee	reeds besteed in 2019, vooruitlopend op de SPUK
		5	Subsidie Heemskerk	€ 0	€ 220.480	Ja	Nee	reeds besteed in 2019, vooruitlopend op de SPUK
		6	Provincie NH ontbrekende schakel N208	€ 0	€ 0	Nee	Nee	besteding verwacht in 2022
			Kopie projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E10/07*	Grote scope wijzigingen? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E10/08*	Ernstige vertragingen? (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: E10/09*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E10/10*	Correctie besteding (jaar T-1) per project ivm aan andere medeoverheden overgeboekte middelen *Aard controle R* *Indicator: E10/11*	
		1	Subsidie Velsen 1	Nee	Nee	Ja		
		2	Subsidie Velsen 2	Nee	Nee	Ja		
		3	Subsidie Haarlem	Nee	Nee	Ja		
		4	Subsidie Beverwijk	Nee	Nee	Ja		
		5	Subsidie Heemskerk	Nee	Nee	Ja		
		6	Provincie NH ontbrekende schakel N208	Nee	Nee	Ja		
IenW	E12	**Regeling specifieke uitkeringen N-wegen** Provincies	Totale besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E12/01*	Totale cumulatieve besteding (t/m jaar T (inclusief 2018)) *Aard controle R* *Indicator: E12/02*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T (inclusief 2018)) *Aard controle R* *Indicator: E12/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle R* *Indicator: E12/04*		
			€ 0	€ 934.582	€ 186.385	Nee		
			Projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E12/05*	Project wijkt meer dan 10% af (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E12/06*	Totale omvang per type maatregel *Aard controle D1* *Indicator: E12/07*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E12/08*		
		1	N243 (0,6-14,4)	Nee	0	Nee		
		2	N239 (17,3-21,3)	Nee	0	Nee		
		3	N243 (14,8-15,7)	Nee	0	Nee		
		4	N202 (1,4-7,3)	Nee	0	Nee		
		5	N240 (10,7-20,9)	Nee	0	Nee		
		6	N417 (8,4-10,4)	Nee	0	Nee		
		7	N510 (10,1-12,2)	Nee	0	Nee		
		8	N240 (1,4-6,9)	Nee	0	Nee		
		9	N245 (20,0-25,1)	Nee	0	Nee		
		10	N245 (25,1-20,0)	Nee	0	Nee		
		11	N246 (21,5-24,3)	Nee	0	Nee		
		12	N247 (45,2-52,2)	Nee	0	Nee		
		13	N205 (17,4-17,5)	Nee	0	Nee		
		14	N205 (21,0-22,8)	Nee	0	Nee		
		15	N205 (22,8-21,3)	Nee	0	Nee		
		16	N205 (13,8-16,0)	Nee	0	Nee		
		17	N232 (23,6-27,3)	Nee	0	Nee		

IenW	E13	**Slimme laadpleinen** **Toekenningsbeschikking** Gemeenten en provincies	Projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E13/01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E13/02*	Project afgerond in (jaar T) (Ja/Nee)? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E13/03*	Besteding (jaar T) (gedeeltelijk) verantwoord o.b.v. voorlopige toekenningen? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E13/04*	Toelichting op niet-afgeronde projecten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E13/05*	
		1	Slimme laadpleinen, project Deudekom-Duivendrecht	€ 0	Ja	Nee		
IenW	E15	**Regeling Specifieke uitkering Regionale Aanpak Laadinfrastructuur 2020-2023** Provincies en gemeenten	Projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E15/01*	Regionaal Plan van Aanpak Laadinfrastructuur conform Samenwerkingsovereenkomst (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: E15/02*	Cofinanciering ten behoeve van het regionaal Plan van Aanpak Laadinfrastructuur (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E15/03*	Cumulatieve cofinanciering ten behoeve van regionaal Plan van Aanpak Laadinfrastructuur (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E15/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E15/05*	Correctie cofinanciering besteding (jaar T-1) ivm aan andere medeoverheden overgeboekte middelen *Aard controle R* *Indicator: E15/06*
		1	Zaaknummer 31162391 en nummer 5000004278 - Regeling Specifieke uitkering Regionale Aanpak Laadinfrastructuur 2020 –	Ja	€ 1.958.757	€ 2.414.913	Nee	
			Volledige zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E15/07*					
			Ja					

IenW	E20	**Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021** Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E20/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/02*	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E20/03*	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/04*	
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			Naam/nummer per maatregel *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/05*	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/06*	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheids-maatregelen per type maatregel (stuks, meters) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/07*	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E20/08*	
		1	N196-1L	Nee	0		
		2	N200-1L	Nee	0		
		3	N200-1R	Nee	0		
		4	N201-1L	Nee	0		
		5	N201-1R	Nee	0		
		6	N201-8Ra	Nee	0		
		7	N201-9R	Nee	0		
		8	N202-1L	Nee	0		
		9	N203-1R	Nee	0		
		10	N203-2R	Nee	0		
		11	N206-1L	Nee	0		
		12	N206-2Lb	Nee	0		
		13	N206-2La	Nee	0		
		14	N206-2R	Nee	0		
		15	N236-1R	Nee	0		
		16	N236-4R	Nee	0		
		17	N241-1R	Nee	0		
		18	N241-3R	Nee	0		
		19	N241-4R	Nee	0		
		20	N242-3L	Nee	0		
		21	N242-4L	Nee	0		
		22	N242-8L	Nee	0		
		23	N242-8R	Nee	0		
		24	N243-1L	Nee	0		
		25	N243-2L	Nee	0		
		26	N243-3L	Nee	0		
		27	N246-2L	Nee	0		
		28	N246-4L	Nee	0		
		29	N247-1L	Nee	0		
		30	N247-3L	Nee	0		
		31	N248-1Rb	Nee	0		
		32	N248-4R	Nee	0		
		33	N504-1Lb	Nee	0		
		34	N504-2La	Nee	0		
		35	N506-1R	Nee	0		
		36	N510-2L	Nee	0		
		37	N510-2R	Nee	0		
		38	N512-1L	Nee	0		
		39	N513-1L	Nee	0		
		40	N513-1R	Nee	0		
		41	N515-1L	Nee	0		
		42	N515-2L	Nee	0		
		43	N515-2R	Nee	0		
		44	N518-1L	Nee	0		
		45	N520-2L	Nee	0		
		46	N520-2R	Nee	0		
		47	N522-1L	Nee	0		
		48	N522-1R	Nee	0		
		49	N525-1L	Nee	0		
		50	N525-1R	Nee	0		
		51	N526-1R	Nee	0		

IenW	**E34**	**Incidentele specifieke uitkering iDiensten Mobiliteit** Provincie Noord-Holland	Besteding (jaar T) aan projectkosten voor het project *Aard controle R* *Indicator: E34/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan projectkosten voor het project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E34/02*	Eindverantwoording totale project (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E34/03*				
			€ 40.425	€ 40.425	Nee				
			Projectnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E34/04*	Contractbedrag *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E34/05*					
		1	*Inzet experts*	€ 194.885					
		2	*Inzet t.b.v. medeoverheden*	€ 0					
IenW	**E37**	**Regeling Wilhelminasluis** **Besluit infrastructuur** Provincie Noord-Holland	Beginsaldo (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E37/01*	Ontvangen bijdrage Rijk (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E37/02*	Ontvangen bijdrage andere bestuursorganen (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E37/03*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E37/04*	Eindsaldo (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E37/05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E37/06*	
			-€ 13.073.992	€ 0	€ 0	-€ 1.300.856	-€ 11.773.136	Nee	
IenW	**E38**	**Tijdelijke stimuleringsregeling veilig, doelmatig en duurzaam gebruik verkeersinfrastructuur 2020**	Besteding (jaar T) aan projectkosten voor het totale project Zelfstandige uitvoering *Aard controle R* *Indicator: E38/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan projectkosten voor het totale project Inclusief uitvoering door derden *Aard controle R* *Indicator: E38/02*	Volledige zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E38/03*	Eindverantwoording totale project (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E38/04*			
			€ 74.330	€ 238.260	Ja	Nee			
			Projectnaam/nummer per project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E38/05*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E38/06*					
		1	*Digitalisering Mobiliteitsdata*	Nee					

IenW	**E43**	**Energiehaven IJmond**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E43/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E43/02*	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E43/03*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E43/04*			
			€ 0	€ 0	Nee	De specifieke uitkering is uitsluitend bestemd voor het doen van een kapitaalstorting in de nog op te richten entiteit, en het door die entiteit realiseren van de Energiehaven. Deze kapitaalstorting kan pas gedaan worden na oprichting, gepland voor 2022.			
IenW	**E52**	**Beschikbaarheidsvergoeding 2**	Naam per concessie zoals gedefinieerd in artikel 1 en benoemd in bijlage 1 van de regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E52/01*	Naam concessiehouder zoals gedefinieerd in artikel 1 en benoemd in bijlage 1 van de regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E52/02*	Besteding (jaar T-2 (2019)) *Aard controle R* *Indicator: E52/03*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E52/04*	Specifieke kosten van de concessiehouder in de periode van 1 januari 2021 tot en met 31 december 2021 ter voorkoming van verdere verspreiding van het virus dat COVID-19 veroorzaakt *Aard controle R* *Indicator: E52/05*	Subsidies concessieverlener conform concessie (Ja/nee) - zoals in de bijlage 3 van de regeling is opgenomen verleend *Aard controle R* *Indicator: E52/06*	
			1	Gooi en Vechtstreek	Connexxion				
			2	Haarlem Ijmond	Connexxion				
			3	Noord Holland Noord	Connexxion				
			Kopie naam concessie *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E52/07*	Totale opbrengstenconform bijlage 3 (5A OCW-contract studentenkaart) van de regeling *Aard controle R* *Indicator: E52/08*	Totale opbrengstenconform bijlage 3 (5B opbrengsten van reizigers) van de regeling *Aard controle R* *Indicator: E52/09*	Totale Opbrengsten conform bijlage 3 (5C Andere opbrengsten) van de regeling *Aard controle R* *Indicator: E52/10*	Komt de concessiehouder voor deze concessie in aanmerking voor de 2% extra vergoeding (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E52/11*		
			1	Gooi en Vechtstreek					
			2	Haarlem Ijmond					
			3	Noord Holland Noord					
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E52/12*						

IenW	**E56**	**Regeling specifieke uitkering doelmatig en duurzaam gebruik verkeersinfrastructuur**	Besteding (jaar T-1) aan projectkosten voor het totale project *Aard controle R* *Indicator: E56K01*	Besteding (jaar T) aan projectkosten voor het totale project *Aard controle R* *Indicator: E56K02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) aan projectkosten voor het totale project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E56K03*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E56K04*	Correctie besteding (jaar T-1) aan projectkosten voor het totale project *Aard controle R* *Indicator: E56K05*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E56K06*
		1	0	121.285	121.285	Ja	0	Ja
		2	0	152.166	152.166	Ja	0	Ja
		3	0	75.955	75.955	Ja	0	Ja
			Projectnaam / nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E56K07*	Project afgerond (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E56K08*				
		1	a. Betrouwbare data	Ja				
		2	c. Verduurzaming woon-werk verkeer	Ja				
		3	f. Keten en deelmobiliteit	Ja				
IenW	**E58**	**Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem**	Projectnaam / nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E58K01*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E58K02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E58K03*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E58K04*	Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: E58K05*	Project afgerond (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E58K06*
		1	Diffuus verspreid lood: sanering	373.309	373.309	Ja	0	Nee
		2	PFAS: Onderzoek aandachtlocaties en grondwater, sanering Crailo	7.875	7.875	Ja	0	Nee
		3	Sanering: aandachtlocaties PFAS en nieuwe spoedlocaties	0	0	Ja	0	Nee
		4	CINDU Waterbodem	0	0	Ja	0	Nee
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E58K07*					
			Nee					
EZK	**F12**	**Eenmalige specifieke uitkering voor de uitvoering van regionale MIT-regeling 2018-2023**	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: F12K01*	Totale cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle R* *Indicator: F12K02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F12K03*	Eventuele toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F12K04*		
			125.647	8.499.990	Nee	Alles voor de F12 regeling is uitgegeven, de bijdrage is in tranches geregeld en de laatste hiervan komt in 2023		

EZK	F14	**Regeling specifieke uitkering MIT 2021**	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: F14/01*	Totale cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t* *Indicator: F14/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F14/03*	Eventuele toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F14/04*		
			€ 1.463.700	€ 1.463.700	Nee	R&D projecten zullen in 2022 worden toegewezen.		
LNV	**L1**	**Jong Leren Eten-uitkeringen**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: L1/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Vanaf SiSa 2021 eventueel inclusief uitvoering door derden *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L1/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L1/03*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L1/04*	Correctie besteding (jaar T-1) per project ivm aan andere medeoverheden overgeboekte middelen Vanaf SiSa 2021 invullen *Aard controle R* *Indicator: L1/05*	
			€ 50.000	€ 50.000	Ja	Ja	€ 0	
LNV	**L7**	**Regeling specifieke uitkering IBP-Vitaal Platteland**	Gebiedsnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L7/01*	Totale besteding (jaar T) Zelfstandige uitvoering *Aard controle R* *Indicator: L7/02*	Totale Cumulatieve besteding (t/m jaar T) Inclusief uitvoering door derde vanaf SiSa 2021 *Aard controle R* *Indicator: L7/03*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L7/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L7/05*	Toelichting Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L7/06*
		1	Grid Laag Holland 1509752/1538581	€ 0	€ 0	Nee	Nee	
		2	Alkmaarder-Uitgeestermeer 1509653/1537766	€ 0	€ 0	Nee	Nee	
		3	Waterland-Oost 1671242/1714828	€ 500.000	€ 500.000	Ja	Nee	
		4	Burkmeer 1722115/1741940	€ 297.000	€ 297.000	Nee	Nee	Bestedingen worden deels door provincie gedragen
		5	Ilperveld 1559639/1621839	€ 272.500	€ 272.500	Ja	Nee	
		6	Kennis & Inzicht 1709087/1749162	€ 133.000	€ 133.000	Ja	Nee	Bestedingen worden deels door provincie gedragen

LNV	L8	**Regeling provinciale aankoop veehouderijen nabij natuurgebieden**	Beschikkingsnummer/naam *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L8/01*	Totale cumulatieve besteding (t/m jaar T) Automatisch ingevuld en betreft optelling indicatoren L8/09 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L8/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L8/03*			
			SUOV121005	€ 0	Ja			
			Naam/nummer overeenkomstig koopovereenkomst *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L8/04*	Betreft dit een financiering uit deel A of deel B? Als A indicator 06 verplicht, als B indicator 07 verplicht. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L8/05*	Indien deel A: is sprake geweest van de verwerving van vermogensbestanddelen die voor de provincie hebben geleid tot vermogensvorming w.o. opbrengsten; zo ja, welk bedrag betreft het? *Aard controle D1* *Indicator: L8/06*	Indien deel B: is sprake geweest van de verwerving van vermogensbestanddelen die voor de provincie restwaarde zouden opleveren; zo ja, welk bedrag betreft het? *Aard controle D1* *Indicator: L8/07*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen per overeenkomst *Aard controle R* *Indicator: L8/08*	Totale cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen per overeenkomst *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L8/09*
		1						
			Kopie naam/nummer overeenkomstig koopovereenkomst *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L8/10*	Is de aankoopsom gebaseerd op een taxatie door een onafhankelijke taxateur cf marktwaarde en komt de overeengekomen koopsom met die taxatie overeen? (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: L8/11*	Toelichting Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen. Verplicht als bij L8/11, "Nee" is ingevuld. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L8/12*			
		1						

LNV	L10	**Regeling specifieke uitkering Impuls Veenweiden**	Gebiedsnaam/nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L10/01*	Totale besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: L10/02*	Totale cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: L10/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L10/04*	Toelichting Hier eventueel opmerkingen of toelichtingen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L10/05*	
		1	Ronde Hoep 1721527/1744229	€ 266.200	€ 266.200	Nee	Subsidie is beschikt en deels uitbetaald.	
		2	Bijdrage Nationaal Kennisprogramma Bodemdaling (NKB) (1200011451)	€ 10.000	€ 10.000	Nee	Opdracht	
		3	Inhuur adviseur Regionale Veeweide Strategie	€ 84.907	€ 84.907	Nee	Deze specifieke inhuur is afgerond. Het totale project echter nog niet.	

LNV	L16	Eenmalige specifieke uitkering Provinciaal Uitvoeringsprogramma Natuur							
				Naam Uitvoeringsprogramma *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L16/01*	Besteding (jaar T) per uitvoeringsprogramma - exclusief uitvoering door derden *Aard controle R* *Indicator: L16/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T). Vanaf SiSa 2022 inclusief uitvoering door derden *Aard controle R* *Indicator: L16/03*	Cumulatieve besteding apparaatskosten (t/m jaar T) per uitvoeringsprogramma *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L16/04*	Uitvoeringsprogramma volgens uitvoeringsplan uitgevoerd (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L16/05*	Uitvoeringsprogramma afgerond (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L16/06*
			1	Maatregel 1 'Versnelling binnenduinrand kansen'	€ 1.510.000	€ 1.510.000	€ 0	Ja	Nee
				Kopie Uitvoeringsprogramma *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L16/07*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L16/08*	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: L16/09*			
			1	*Maatregel 1 'Versnelling binnenduinrand kansen'*		Ja			

6. Bijlagen

6.1 Bestuur en Directie

Provinciale Staten

Zetelverdeling Provinciale Staten	Aantal zetels
GroenLinks	9
VVD	8
D66	6
PvdA	6
JA21	5
CDA	4
Forum voor Democratie	3
Partij voor de Dieren	3
PVV	3
SP	3
ChristenUnie	1
50Plus/Partij voor de Ouderen	1
DENK	1
Fractie Baljeu	1
Liberaal Noord-Holland	1

Provinciale Staten leden

Voor informatie over de leden van Provinciale Staten van de provincie Noord-Holland kunt u zich wenden tot de provinciale website: klik hier.

Gedeputeerde Staten

Voor informatie over de leden van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland kunt u zich wenden tot de provinciale website: klik hier.

De directie

Renée Bergkamp	Algemeen directeur/ Provinciesecretaris
Hans van der Stelt	Directeur Concernzaken
Herman Schartman	Directeur Beleid
Lindy Molenkamp	Directeur Beheer en Uitvoering

6.2 Noord-Holland in feiten en cijfers

Voor informatie over Noord-Holland in feiten en cijfers kunt u zich wenden tot de provinciale website: klik hier. Hier kunt u zelf tabellen, grafieken en kaarten samenstellen.

6.3 Waar zijn we te bereiken

Bezoekadres

Provinciaal Bestuur van Noord-Holland

Dreef 3,2012 HR Haarlem

Ambtelijke organisatie van Noord-Holland

Houtplein 33, 2012 DE Haarlem

Postadres

Postbus 3007, 2001 DA Haarlem

Algemene telefoonnummer

023-5143143

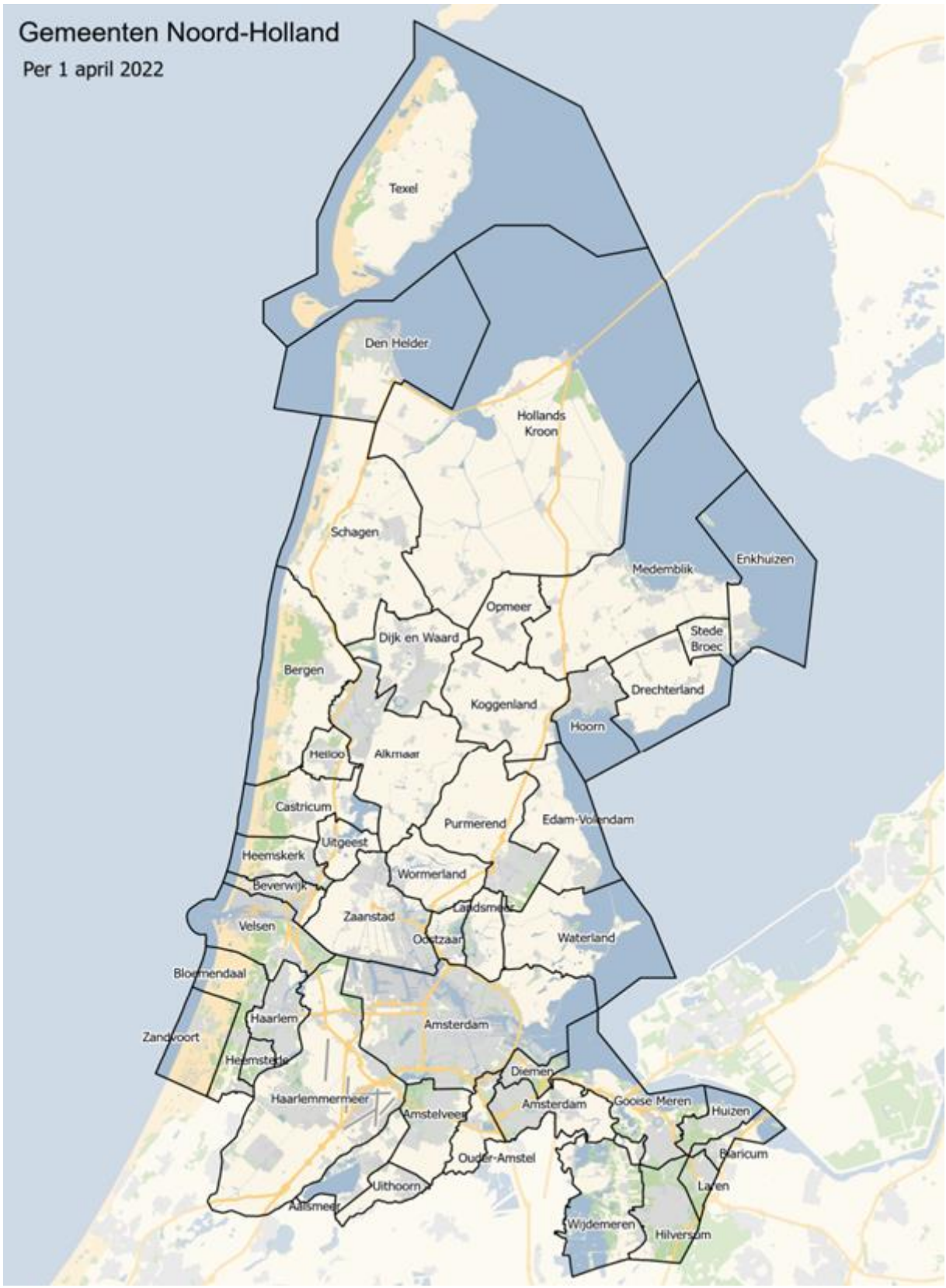
Website

www.noord-holland.nl

Algemene e-mail

post@noord-holland.nl

6.4 Lijst van Gemeenten

A
Aalsmeer
Alkmaar
Amstelveen
Amsterdam
B
Bergen (NH.)
Beverwijk
Blaricum
Bloemendaal
C
Castricum
D
Den Helder
Diemen
Dijk en Waard
Drechterland
E
Edam-Volendam
Enkhuizen
G
Gooise Meren
H
Haarlem
Haarlemmermeer
Heemskerk
Heemstede
Heiloo
Hilversum
Hollands Kroon
Hoorn
Huizen
K
Koggenland
L
Landsmeer
Laren
M
Medemblik
O
Oostzaan
Opmeer
Ouder-Amstel
P
Purmerend
S
Schagen
Stede Broec
T
Texel
U
Uitgeest
Uithoorn
V
Velsen
W
Waterland
Wijdemeren
Wormerland
Z
Zaanstad
Zandvoort

6.5 Bronvermelding

Beelden Jaarstukken 2021

Pagina	Omschrijving beeld	Fotograaf
Homepage/voorblad	Rotonde	Elmer van der Marel
Jaarstukken 2021	Paviljoen Welgelegen	Annoesjka Brohm
Beeld jaarverslag 2021	Rotonde	Elmer van der Marel
Inleiding		
Inleiding	Luchtfoto Laren	Tamara van der Horst
Leeswijzer	Brug Vrouwenverdriet	Ted Janssen
In een oogopslag	Metselaar	Ted Janssen
Programmaverantwoording		
Overzicht programma's	Metselaar	Ted Janssen
Openbaar bestuur	Paviljoen Welgelegen	Annoesjka Brohm
Organiseren van provinciaal bestuur	Statenzaal	Bart Homburg
>> de pagina's daarna	Statenzaal	Bart Homburg
Klimaat en Milieu	Havengebied Zaandam	Annoesjka Brohm
Bevordering gezonde leefomgeving	Tussen Schoorl en Petten	Bas Beentjes
>> de pagina's daarna	Tussen Schoorl en Petten	Bas Beentjes
Ruimte en Water	Zuidpier IJmuiden	Elmer van der Marel
Beschermen tegen overstromingen	Kanoërs in Loosdrechtse Plassen	Dirk-Jan van Dijk
>> de pagina's daarna	Kanoërs in Loosdrechtse Plassen	Dirk-Jan van Dijk
Ruimte	Woonwijk in aanbouw	Martijn Beekman
Uitvoeren ruimtelijk beleid	Vrouwen met boodschappenkarretjes	Dirk-Jan van Dijk
>> de pagina's daarna	Vrouwen met boodschappenkarretjes	Dirk-Jan van Dijk
Bereikbaarheid	Fietser en auto's bij spoorweg	Bas Beentjes
Bijdragen aan mobiliteit	Provinciale weg naast vaarweg	Bas Beentjes

>> de pagina's daarna	Provinciale weg naast vaarweg	Bas Beentjes
Groen	Schoorlse duinen	Staatsbosbeheer
Beschermen en ontwikkelen van de groenstructuur	Wijdewormer	Bas Beentjes
>> de pagina's daarna	Wijdewormer	Bas Beentjes
Economie, Cultuur en Welzijn	Stoomtram	Bas Beentjes
Uitvoeren welzijnstaken	Huis van Hilde	OORgineel, Rogier Reker
>> de pagina's daarna	Huis van Hilde	OORgineel, Rogier Reker
Financiën en bedrijfsvoering	Dreef kantoorgebouw	Bas Beentjes
>> de pagina's daarna	Dreef kantoorgebouw	Bas Beentjes
Economisch herstel en duurzaamheid	Zuidas	Bas Beentjes
>> de pagina's daarna	Zuidas	Bas Beentjes

Paragrafen

Overzicht paragrafen	Luchtballon Loosdrechtse plassen	Dirk-Jan van Dijk
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	Skatende jongen	Annoesjka Brohm
Onderhoud kapitaalgoederen	Nieuwbouw	Martijn Beekman
Financiering	Centrum Zaandam	Annoesjka Brohm
Bedrijfsvoering	Kantoor Houtplein	Bas Beentjes
Overzicht verbonden partijen	Stel hand in hand	Elmer van der Marel
Grondbeleid	Zandwagens	Concrete Bouwfotografie
Provinciale heffingen	Provinciale weg	Bas Beentjes

Overzicht Jaarrekening

Overzicht van baten en lasten en toelichting	Rotonde	Elmer van der Marel
Openbaar bestuur	Paviljoen Welgelegen	Annoesjka Brohm
Klimaat en Milieu	Zonnepanelen worden geplaatst	Johannes Abeling
Ruimte en Water	Kanoër in zee	Voor liefhebbers/gemeente Cast
Bereikbaarheid	Verkeer rondom Schiphol	Bas Beentjes
Groen	Weiland	Annoesjka Brohm
Economie, cultuur en welzijn	Huis van Hilde	Ruud Karstens
Financiën en Bedrijfsvoering	Zuidas	Bas Beentjes

Economisch herstel en duurzaamheid	Zuidas	Bas Beentjes
Overzicht van baten en lasten	Jongeren Nelson Mandela Park	Dirk-Jan van Dijk
Balans en toelichting	Jongeren Nelson Mandela Park	Dirk-Jan van Dijk
Overzicht van de reserves	Boeren in Wieringerwaard	Patrick de Wit
Voorzieningen	Boeren in Wieringerwaard	Patrick de Wit
Gerealiseerde baten en lasten per taakveld	Boeren in Wieringerwaard	Patrick de Wit
Overzicht van specifieke uitkeringen	Vogelaars in Kalverpolder	Annoesjka Brohm

Bijlagen

Bestuur en directie	Paviljoen Welgelegen	Annoesjka Brohm
Noord-Holland in feiten en cijfers	Woningbouw	Bas Beentjes
Waar zijn we te bereiken	Dreef-gebouw	Bas Beentjes
Lijst van Gemeenten	Wegwijzer	Merlin Daleman
Bronvermelding	Koeien in de Beemsterpolder	Elmer van der Marel

Mondelinge technische vragenronde Jaarrekening 2021

Datum	:	30 mei 2022
Commissievoorzitter	:	F.A.S Zoon
Commissie adviseur	:	Mw. M. de Zwart
Contactpersoon griffie	:	zwartm@noord-holland.nl

Aanwezig: dhr. J.J. Carton (PvdA), Statenlid J.W. Dulfer (GL), mw. G. Van Geffen (Liberaal Noord-Holland), dhr. G.J.W. Hartog (JA21), dhr. D.G. Heijnen (CDA), mw. A.C. Kapitein (D66), dhr. M.C.A. Klein (CU), Ines Kostić (PvdD), dhr. E.S.J. Mangal (duolid DENK) dhr. N.A.L. Roosendaal (VVD),

Mw. M. Luimstra (Sector manager Financiën)

Agenda **Paginanummer**

1. Opening
2. Mondeling technische vragenronde jaarstukken 2021
3. Sluiting

1. Opening

Opening 18.30 uur

De **VOORZITTER**: Welkom bij technische vragenronde over de jaarstukken 2021. Statenleden worden in de gelegenheid gesteld om mondelinge vragen te stellen over de jaarstukken. Deze mondelinge vragenronde komt in de plaats van een schriftelijke vragenronde.

De heer **HARTOG** (JA21): Wanneer en door wie is besloten om de mondelinge vragenronde weer op te pakken?

De **VOORZITTER**: Aan het einde van de vorige Statenperiode is besloten om in het vervolg de voorbereiding van de behandeling van de jaarstukken op deze manier te doen. Door Covid moest worden teruggevallen op de oude procedure. Laten we deze procedure na afloop evalueren.

De voorzitter licht de procedure van vanavond toe.

2. Mondelinge technische vragenronde jaarstukken 2021

De heer **HARTOG** (JA21): Naar aanleiding van de aanbiedingsbrief van 17 mei 2022, pagina 2, punt 2, Programma Financiën: Er is een voordelig verschil van 16.000.829 euro. Op welke onderdelen is dat voordelige verschil ontstaan?

Op pagina 3 en 4 aanbiedingsbrief wordt gesproken over een voordelig bedrag van 9,6 miljoen euro. Deze bijdrage voor het Waddengebied is van het Rijk ontvangen, maar kan niet worden gestort in het Waddenfonds. Worden deze middelen aan de Reserve Uitgestelde intenties toegevoegd, of via het restant rekeningenresultaat, zonder bestemming, aan de Algemene Reserve toegevoegd? Als die middelen straks toch nog worden afgestort, wat is dan het effect op de begroting?
Jaarrekening pagina 160: Naar verwachting zal met de Belastingdienst eind 2022 een nieuw convenant worden afgesloten. Waarom wordt een nieuw convenant afgesloten?

Mevrouw **KAPITEIN** (D66): Een aanvullende vraag over het Waddenfonds. Verwacht u het bedrag van 9,6 miljoen euro in 2022 uit te geven? Wordt dan een nadelig resultaat voor 2022 voorzien?
Jaarrekening:
Pagina 20: Over welke onderwerpen zijn in 2021 inwonerspanels en participatiecampagnes en platforms georganiseerd?
Pagina 21: De communicatie wordt geconcentreerd rond 5 thema's die inwoners het belangrijkst vinden: Welke thema's zijn dat geweest in 2021?
Pagina 89: Kan een update worden gegeven van de laatste inzichten in wanneer hoeveel extra NNN wordt gerealiseerd?
Pagina 99, punt 5.2.1.: Er is 14,6 miljoen euro extra uitgegeven aan NNN en agrarisch natuurbeheer. Kan een nadere toelichting of specificatie worden gegeven?
Pagina 119: Wat houdt de beleidsindicator 'Resultaat Voedsel verbindt' in?
Pagina 162: Ruim 40% van de fte zijn niet toegewezen aan een programma, anders dan aan het Programma Financiën en Bedrijfsvoering. Wat doen deze mensen behalve financiën, administratie inkoop en HR?
Pagina 193: Waarom zijn nog niet alle leges kostendekkend, zoals bijvoorbeeld de Waterwet en de Wet Hygiëne zwembaden en vooral de Wet Natuurbescherming? Gaat dit in 2022 wel lukken?
Pagina 301: Voor de Ronde Hoep is een voorziening van 2,7 miljoen euro getroffen. Waarvoor is dit bedoeld? Wat is de achterliggende methodiek? De Provincie treft weinig voorzieningen en werkt meestal met reserves.
Pagina 305: Er valt 466.000 euro vrij vanuit het project Grass2Grit. Op pagina 81 staat dat wordt bezien of de door dit project doelstellingen te behalen zijn. Is dit project vroegtijdig gestopt, omdat er geld vrijvalt?

Mevrouw **VAN GEFFEN** (Liberaal NH): In de voordracht staat dat het resultaat van PDENH 2,4 miljoen euro negatief is. Het resultaat is al sinds 2018 elk jaar negatief. Waardoor wordt dat verlies in 2021 veroorzaakt? In de Jaarrekening staat dat er aanvullende storting is voor de verliesvoorzienig van 3,1 miljoen euro. Klopt het dat de verliesvoorziening niet te maken heeft met verlies, maar met het feit dat er meer middelen zijn geïnvesteerd en dat daarom de verliesvoorziening omhoog moet? Wat is het verlies in 2021?
Jaarrekening:
Pagina 67, Overzicht onttrekking reserves: In de ontwerpbegroting betreft het min 170. In de actuele begroting en Jaarrekening is dat bedrag veel hoger. Waardoor is dat verschil verklaren?

Pagina 70, paragraaf 4.1.2. Subsidieregelingen: Kan een percentage worden gegeven van welk deel van de subsidies in de MRA terecht komt en welk deel daarbuiten?
Pagina 78, paragraaf 4.3.4.: De hersteltijd van VRI's blijkt niet haalbaar. Is een dergelijk complex verkeerslicht dan wel een voordeel ten opzichte van een regulier verkeerslicht? Wat is het effect van uitval op de verbeterde doorstroming?
Pagina 126, Bedrijfsvoering, paragraaf 7.2.3 (vermogensbeheer): Wat zijn reclameconcessies? Wat is de relatie van de opbrengsten uit reclameconcessies met vermogensbeheer?
Pagina 174: SolaRoad is verliesgevend. Waardoor wordt het negatieve resultaat veroorzaakt?

De heer **HEIJNEN** (CDA):
Jaarrekening:
Pagina 70, paragraaf 4.1.2.: Wat wordt gesubsidieerd met de Subsidies buiten uitvoeringregel? Wanneer komt men in aanmerking voor een dergelijke subsidie?
Pagina 71, paragraaf 4.1.2.: Wat is de oorzaak dat 5,7 miljoen euro minder aan de uitvoering van mobiliteitsbeleid is uitgegeven ten opzichte van de geactualiseerde begroting 2021?
Pagina 75, paragraaf 4.3.1.: Er is 7,5 miljoen euro beschikbaar gesteld voor het ontwerpen van duurzame maatregelen bij projecten voor de jaren 2021-2023. Welk bedrag is hiervan in 2021 ter beschikking gesteld?
Pagina 184, Onteigeningsbeslissingen grondbeleid: Hoe loopt het proces? Komen alle mogelijke onteigeningsbeslissingen langs Provinciale Staten?

Vorig jaar waren er op het positieve resultaat toch nog onverwachte kosten, waardoor in de Kaderbrief het positieve resultaat fors minder werd. Is er al inzicht over welke lasten nog te verwachten zijn?

Statenlid **DULFER** (GL): Voordracht, pagina 2, Toelichting bij paragraaf 2. Daar staat een verschil tussen het uiteindelijke resultaat en de laatste begrotingswijziging. Bij de laatste begrotingswijziging waren GNR en de nu uitgestelde exploitatie van het Waddenfonds waarschijnlijk al bekend. Waarom is dit dan niet opgenomen in de prognose of de begroting?
Pagina 75, Mobiliteit,: De werkzaamheden ten behoeve van de verbetering van de biodiversiteit zijn in 2021 ondergebracht bij de gebiedsaannemer en worden in 2022 opnieuw geprogrammeerd. Wat betekent dit? Gebeurt dit bij een of bij meerdere gebiedsaannemers? 40 procent van de verbetervoorstellen is uitgevoerd. Wat is dan de ambitie voor de resterende voorstellen?
Pagina 78: De beleidsindicator Aanrijtijd VRI is deels gerealiseerd, vanwege de complexiteit van het stoplicht. Wat is de complexiteit? Was die niet te voorzien? Kunnen we de complexiteit inmiddels beter hanteren?
Pagina 44, Water en Ruimte: Wat moet worden verstaan onder de zorgplicht voor regionale keringen? Wie is daarvoor verantwoordelijk? Wat is de stand van zaken van de pilot hierover met Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier?
Pagina 47: Er zijn versterkingsplannen voor de primaire keringen. De actuele begroting is 7,5 miljoen euro. In de Jaarrekening kwam het op 2,8 miljoen euro. Waardoor wordt deze onderbesteding veroorzaakt?

Pagina 96, Groen: Naast de lopende acties in het Actieplan Biodiversiteit is er voor twee gebieden een aanvullende subsidie beschikbaar gesteld voor aanvullend weidevogelbeheer. Om welke twee gebieden gaat het? Voor welke aanvullende activiteiten wordt de subsidie verstrekt?
Pagina 97, Groen: De Provincie werkt aan de bestrijding van exoten. Graag een toelichting op de Cabomba bestrijding in de Vechtplassen, de gebruikte methode, de effectiviteit en toekomst van Cabombabestrijding?
Pagina 99, Groen: Hoe is er tot nu samengewerkt met Stichting Steenbreek, met name op de primaire doelstelling 'vergroening van particuliere tuinen'? Zijn er plannen gemaakt voor de komende jaren.

Statenlid KOSTIĆ (PvdD): In de jaarstukken wordt vaak verwezen naar onderzoeken en monitoring, maar er wordt geen link bij geplaatst. Het zou fijn als standaard een hyperlink wordt toegevoegd.
Jaarrekening: Pagina 23, Programma Klimaat en Milieu: De doelenboom Klimaat gaat vooral in op energie. Het Actieprogramma Klimaat is breder dan dat. Wat is de stand van zaken met betrekking tot het behalen van de doelen, per thema en sector? Kan de Jaarrekening op klimaatdoelen worden aangescherpt?
Kunnen op de website, op een pagina, de verschillende ambities van de Provincie meetbaar en inzichtelijk worden gemaakt, zodat duidelijk is hoever een ander is gevorderd?
Pagina 26: Gemeenten behoren in de Omgevingsvisie en omgevingsplannen aandacht te besteden aan het spectrum van een gezonde leefomgeving. Controleren wij de gemeenten daarop? Kunnen we een aanwijzing geven als dit niet gebeurt?
Pagina 28: Wat is de reden dat nul sanering geluidsbelaste woningen is gerealiseerd?
Pagina 31: Hoe staat het met handhaving op de Wet Natuurbescherming bij werkzaamheden binnen gemeenten? In de praktijk blijkt dat de capaciteit daarvoor beperkt is. Wat is gedaan om de VTH-taken wat betreft Wet Natuurbescherming te versterken?
Pagina 49 Programma 3: Regionaal Waterprogramma: We missen een volledige reflectie op het gebied van de verschillende waterdoelen. Hoe zit het met de chemische kwaliteit?
Wat is de stand van zaken van de bestrijding verdroging natuurgebieden en bescherming drinkwaterwingebieden?
Pagina 29: Uit het Rekenkamerrapport bleek dat de OD weinig capaciteit had. Hoe wordt daarop gereflecteerd in de Jaarrekening?
Pagina 69, Programma 4: OV-nooppunt Muiden. Worden dergelijke verkenningen ook bij andere knooppunten gedaan? Spelen biodiversiteit en natuurinclusiviteit ook een rol bij deze duurzame ontwikkelingen? Hoe staat de provincie ervoor inzake natuurinclusieve ruimtelijke ontwikkeling?
Pagina 76: Verbeteren biodiversiteit: 40% van de verbetervoorstellen is in 2021 uitgevoerd. Betekent dit dat 60% niet, of later wordt gerealiseerd? Is het nieuwe ecologische onderhoud van oevers en bermen reeds in ieder gebiedscontract opgenomen en uitgevoerd? Zo nee, waarom niet?
Vorig jaar is toegezegd dat gebiedscontracten gelijk getrokken zouden worden. Wat houdt dit in? Is dat reeds gebeurd? Zo nee, waarom niet?
Programma 5 Groen: We missen een beleidsindicator Biodiversiteit. Waar zijn de resultaten en inspanningen op natuurinclusiviteit van de thema's terug te zien in de Jaarrekening?

NNN: Binnen drie jaar moet de stikstofdepositie omlaag worden gebracht. Ligt het proces op schema qua reductiedoelen?
Faunabeheer wordt uitgevoerd door FBE, meestal op basis van beheerplannen. Welke faunabeheerplannen ontbreken nog? Hoe zit het met beheer buiten de FBO? Is de FBE daar ook bij betrokken?
De PvdD mist de dieren in de verschillende programma's. Waar nu dieren worden genoemd, gaat het om mogelijke doding van dieren. Is het mogelijk om een paragraaf over dierenwelzijn op te nemen in de Jaarrekening?
Programma 6, landbouw: Vanuit Europa zijn doelen gesteld voor biologische landbouw. Zelf heeft de Provincie doelen voor natuurinclusief in 2030. Kan inzichtelijk worden gemaakt hoe we er nu voor staan?
In de Voedselvisie is dierenwelzijn meegenomen. Middels een amendement worden kringlooplandbouwambities gekoppeld aan dierenwelzijnsverbetering. De Provincie kan niet overal invloed op uitoefenen, maar hoe wordt dierenwelzijn meegenomen? Welke vorderingen zijn gemaakt?

De heer **KLEIN** (CU): Pagina 37, Programma 2.2.2. Indicator aantal bedrijven dat heeft deelgenomen aan het stimuleringsprogramma. Dat is lager dan begroot. Zijn er andere redenen dan genoemd dat minder bedrijven hebben deelgenomen?
Pagina 47, Programma 3.1.2: De ontwerp begroting voor Programma 3.1.2 was 2,5 miljoen euro. De actuele begroting is op 7.5 miljoen euro gezet. In de Jaarrekening staat uiteindelijk 2.8 miljoen euro. Wat is daar gebeurd?

Pagina 54, Programma 3.4.1.: De concessie Gooi en Vechtstreek heeft een eigen MaaS app. Het provinciaal beleid is dat ze zoveel mogelijk eenzelfde app voor de verschillende concessies. Wat is de status daarvan?
Pagina 68, Programma 4.1.1. MRA elektrisch. Er zijn minder laadpunten gerealiseerd dan gepland. Is dat een beleidskeuze van de Provincie of heeft MRA Elektrisch zelf een keuze gemaakt?
Pagina 98, Programma 5.2.4. Faunaschade: Het advies voor de Kadernota is om de tegemoetkoming faunaschade te begroten op 10 miljoen euro. Is dat gebaseerd op een analyse van wat we verwachten, of is dit een extrapolatie van wat er in 2021 is uitgekeerd? Het feit dat het iedere keer wordt bijgesteld, is een structureel verschijnsel.

De heer **CARTON** (PvdA): Wat is de reden van de aanvullende verliesvoorziening in het kader van PDENH?
In de voordracht, punt 4 Financiële ontwikkeling wordt gesproken over een afname van de bestemmingsreserves van 65 miljoen naar 860 miljoen euro. Dat is toch geen afname? Kan worden toegelicht hoe dit moet worden gelezen?

De heer **ROOSENDAAL** (VVD): Waarom telt de tabel over de kwaliteit van oppervlaktewater niet op?

De heer **MANGAL** (DENK) is benieuwd naar de antwoorden op de zinnige vragen die zijn gesteld.

De heer **HARTOG** (JA21) heeft geen vragen.

Schorsing 19.19 uur 19.45 uur

Beantwoording van vragen:

Mevrouw **LUIMSTRA**: Eerst worden de vragen over programma's beantwoord en daarna de vragen over Financiën (voordracht, programma 7 en de Jaarrekening).

Programma 1
De vragen over Programma 1 Communicatie vanuit D66 worden schriftelijk beantwoord.

Programma 2
Zorgplicht regionale keringen en de relatie tot de pilot met Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier: De pilot is succesvol afgerond. Op dit moment heeft de Provincie alleen een zorgplicht bij primaire keringen. Bij regionale keringen gaat het alleen om het toetsen en normeren van die keringen. Wat de Provincie doet bij primaire keringen wil ze ook gaan toepassen bij regionale keringen. Daarom heeft de pilot samen met het hoogheemraadschap plaatsgevonden. De resultaten daarvan moeten nog worden vertaald in beleid.
Twee partijen stelden een vraag over het grote verschil in de tabel 'Primaire keringen'. Het antwoord staat in de Jaarrekeng bij de toelichting op pagina 202. De twee grootste verklaringen zijn, dat er een uitvoeringsregeling voor het gebiedsprogramma Ruimtelijke kwaliteit is geweest omtrent de Markermeerdijken. Daarvoor was 1,2 miljoen euro begroot, maar er zijn in 2021 geen aanvragen binnengekomen voor deze uitvoeringsregeling. Het is wel de verwachting dat die aanvragen in 2022 worden gedaan. Dat verklaart waarom het bedrag niet is uitgegeven.
Daarnaast was er 3.3 miljoen euro begroot voor een samenwerkingsovereenkomst met Hollands Noorderkwartier. De ondertekening vond plaats in januari 2022, terwijl dat eigenlijk voor vorig jaar stond gepland. Dat maakt dat je met het bedrag moet schuiven. Zie ook pagina 202 voor een toelichting.
Een reflectie op de waterdoelen wordt gemist en ook de chemische doelen zouden ontbreken. Deze doelen, dus ook de chemische, zijn meegenomen in een rapportage in het kader van het Regionaal Waterprogramma. De rapportage is, of wordt, aan Provinciale Staten toegestuurd.
Handhaving in Natura2000-gebieden: Samen met de Omgevingsdienst en andere organisaties worden handhavingsuitvoeringsplannen gemaakt waarin de coördinatie van handhaving in het natuurveld wordt georganiseerd. Dat vond plaats in 2021.
Randstedelijke Rekenkamerrapport inzake drinkwaterbronnen en de capaciteit van de Omgevingsdiensten: De ontheffingsverzoeken en handhaving hebben gewoon doorgang kunnen vinden. Daar is niet op ingeboet. Provincie Noord-Holland is met de Omgevingsdienst in gesprek over het op een gewenst niveau brengen van de capaciteit. Dat is in 2021 niet gerealiseerd.
De doelenboom is bij de begroting door de Staten vastgesteld. Als deze niet volgens wens is dan moet dat bij de begroting besproken worden.

Het is aan de gemeenten zelf om eigen omgevingsvisie te maken en om daarin een gezonde leefomgeving op te nemen. De Provincie controleert niet specifiek of grijpt niet in als zij dat onderdeel niet opnemen.
Ten aanzien van het verschil tussen begroting en gerealiseerd in de sanering van geluidsbelaste woningen spelen twee aspecten. Het aantal begroot bleek een lager aantal te zijn. De sanering hangt samen met de uitvoering van een aantal projecten. Die hebben niet plaatsgevonden in 2021. De verwachting is dat die realisatie dit jaar gaat plaatsvinden, maar wel met een lager aantal.
De vraag wat de reden is dat het aantal bedrijven dat deelnam aan de stimuleringsregeling lager is dan begroot (pagina 37), zal schriftelijk worden beantwoord.

Programma 3

Programma 3.4.1: De verkenning die is gedaan voor knooppunt Muiden is een mobiliteitsknoop/-hub, dus niet bij een stationsgebied. De opgave om dit ook bij de andere OV-knooppunten (60 treinstations en 4 grote busstations) wordt integraal, programmatisch en ruimtelijk verkend, qua gebruik, ketenreis et cetera.. De Provincie doet dit met haar samenwerkingspartners. Muiden is een van de eerste knooppunten, wat niet een treinstation is en waar dat nu ook wordt gedaan. Bij de nieuwe knoop Haarlem Nieuw Zuid gebeurt het ook. Iedere knoop is maatwerk.
Speelt biodiversiteit een rol bij doelstellingen voor OV (Programmaplan Knooppunten)? De verbetering van de leefomgevingskwaliteit is een van de doelstellingen, zoals stedelijk groen en klimaatadaptatie. Biodiversiteit op zich is niet een direct doel, maar door de verbetering van de leefomgeving, door middel van groen in de stationsgebieden, klimaatadaptief bouwen etc. is het wel een koppelkans. Daarnaast zijn er nog aparte knooppunten. Dat zijn de buitenpoorten. Dit zijn de stationsgebieden die toegang tot landschap of de natuur bieden. Daarbij wordt getracht het groen richting het station te trekken, om een betere groenverbinding te maken. Bij knopen waarbij subsidie is toegekend, is getoetst aan leefomgevingskwaliteit. Bij de Poort van Hoorn zijn klimaatadaptatie en groen een duidelijk onderdeel van het integrale plan, net als bij Hilversum en andere plannen.
De (MaaS)-app in de concessie Gooi en Vechtstreek was onderdeel van de aanbesteding. Transdev was verplicht om die app te maken voor de Gooi en Vechtstreek. De app is redelijk succesvol. Met Transdev wordt gesproken over uitbreiding van de app naar andere concessies.
Grondonteigening: De rol van de Koning ten aanzien van onteigening zal bij de nieuwe Omgevingswet verdwijnen. Die rol wordt min of meer overgenomen door Provinciale Staten. Uiteraard heeft de Koning altijd gelijk. Dat hebben Provinciale Staten niet. Het besluit dat de Staten moeten nemen ten aanzien van onteigening moet worden bekrachtigd door de bestuursrechter. Tegen de tijd dat de Omgevingswet daadwerkelijk wordt ingevoerd, volgt een technische sessie (is het voorstel aan de Statengriffie).

Programma 4

De Provincie verstrekt in principe geen subsidies binnen VRA-gebied. Dat doet de VRA als vervoersregio. De enige uitzondering daarop is de regeling Uitwegen. Dat betreft het veilig maken van de eigen uitwegen op de provinciale wegen. Die kunnen in VRA gebied liggen.

Voor de regeling Kleine Infra is de verdeling van de subsidie circa 50:50: 6,3 miljoen euro binnen MRA-gebied (Zuid-Kennemerland, IJmond, Gooi en Vechtstreek en Uitgeest) en circa 6 miljoen euro buiten de MRA. De Uithoornlijn is een subsidie buiten uitvoeringsregeling. Dat is wel een subsidie aan VRA. De uitvoering wordt gedaan door de VRA.

Gemeenten of partijen kunnen een beroep doen op uitvoeringsregelingen, totdat de subsidiepot leeg is. Er zijn ook bijdragen door de Provincie aan projecten. Denk aan de fietstunnel Velsertraverse. Dat is een project waarbij via Subsidie buiten uitvoeringsregeling subsidie wordt verstrekt.

Aan Mobiliteitsbeleid is 5,7 miljoen euro minder uitgegeven. Een groot aantal subsidieregelingen heeft minder of zelfs meer uitgegeven dan begroot. Bijvoorbeeld: Voor de fietstunnel Velsertraverse is het de gemeente niet gelukt om de subsidie aan te vragen, dus die schuift door naar volgend jaar. Het project Fiets filevrij, de doorfietsroute tussen Haarlem en Amsterdam, is ook dit jaar niet tot uitvoering gekomen en is doorgeschoven naar volgend jaar. Zo zijn er meer regelingen. Dat telt samen op tot 5,7 miljoen euro.

Het programmabureau MRA Elektrisch werkt voor drie provincies, Noord-Holland, Utrecht en Flevoland. Provincie Noord-Holland is verantwoordelijk voor het budget. Vandaar dat dit via de begroting wordt verantwoord. Het programmabureau is concessiehouder van een laadpuntenconcessie. De provincies zijn verantwoordelijk voor de aanvragen. Die aanvragen komen van individuele burgers. Zij vragen bij hun gemeente een laadpaal aan. Gemeenten zouden dat in principe kunnen regelen, maar dat is ingewikkeld. Er is daarom een gezamenlijke regeling afgesproken voor alle gemeenten. Gemeenten zetten de aanvragen door naar het Programmabureau MRA Elektrisch. Het programmabureau bepaalt vervolgens waar de laadpaal het beste kan worden geplaatst. Het aantal aanvragen voor laadpalen was in het afgelopen jaar minder dan gepland.

Een VRI (verkeersregelinstallatie) is een regelsysteem voor de afwikkeling van verkeersstromen. Een VRI omvat niet alleen een stoplicht, maar ook een computer, signaleringskabels etc. De complexiteit bestaat uit twee onderdelen. Een gebiedsaannemer moet zorgen dat een VRI behouden blijft en dat problemen tijdig gesignaleerd worden. De installatie draait op verschillende software systemen en onderdelen. Die zijn niet alle van deze tijd. Soms zijn onderdelen niet voor handen en kunnen ze niet snel worden geleverd, waardoor de aannemer de VRI niet direct kan herstellen. Er is hersteltijd nodig. De hersteltijd wordt in 34% van de tijd gerealiseerd.

In 2020 is circa 2 miljoen euro gevraagd om biodiversiteit binnen provinciale infrastructuur vorm te geven. Dat was het eerste jaar te ambitieus. Samen met de gebiedsaannemers is gepoogd dit op te lossen. Onder meer door de onderhandelingen met de gebiedsaannemer werd vertraging opgelopen. Het programma loopt tot 2023. In 2021 viel een bedrag vrij. Het is wel de bedoeling om de totale biodiversiteitopgave te realiseren.

Afwaardering heeft een technische achtergrond. Het project wordt momenteel afgerond. Er wordt rekening gehouden met Europese subsidie. Het is nog onduidelijk of het project in aanmerking komt voor die subsidie. Daarom wordt op voorhand afgeboekt. Mocht de Europese subsidie alsnog volgen dan ziet men deze terug als inkomsten in de begroting.

Duurzaamheid: In mei 2021 hebben de Staten afgesproken dat in drie jaar tijd voor 7,5 miljoen euro aan duurzaamheid wordt ontwikkeld. Tot op heden is daarvan circa 3 miljoen euro uitgevoerd. Al deze maatregelen worden aan Provinciale Staten voorgelegd ter uitvoering. In de komende periode wordt het bedrag van 7,5 miljoen euro zeker verbruikt.

Programma 5

Het is lastig om in een paar zinnen aan te geven waar en wanneer NNN wordt gerealiseerd. Een duidelijk overzicht daarvan wordt elk najaar gegeven in het Programma Natuurnetwerk.
Het verschil van 14,58 miljoen euro bij het operationeel doel 5.2 Natuurbeheer is een groot bedrag. Inbegrepen is de uittredingssom uit het Goois Natuurreservaat. Het is een eenmalige grote afwijking, welke te verklaren valt.
Er zijn twee gebieden waar een aanvullende beschikking voor weidevogelbeheer is afgegeven. Dat zijn middelen uit het landelijke actieprogramma Grutto. Dat geld voor aanvullende weidevogelmaatregelen is terechtgekomen in Zeevang en de Ronde Hoep.
Vanuit Groen Kapitaal wordt samengewerkt met Stichting Steenbreek. Beide streven dezelfde doelen na. Steenbreek wordt een podium gegeven op het Groen Kapitaal platform. Het betreft niet zozeer een subsidie.
Cabomba is een waterplant die behoorlijk hinderlijk is voor watersporters. Cabomba wordt weg geharkt uit de jachthavens. Dat moet voorzichtig gebeuren, want als de plant kapot wordt getrokken, komen er juist weer nieuwe planten bij, waardoor het probleem verergerd. We hebben niet de illusie dat Cabomba helemaal kan worden weggenomen uit de Vechtplassen. Het zal een kwestie van beheer zijn, ook in de toekomst, met name rondom de jachthavens.
Een beleidsindicator voor natuurinclusieve ontwikkeling wordt gemist. Als beleidsindicator voor biodiversiteit wordt de Living Planet Index van het Wereld Natuurfonds gebruikt. Voor natuurinclusieve ontwikkeling ligt dat anders. Het is een lastig te operationaliseren begrip. Wanneer is een ontwikkeling natuurinclusief? Dan zou dat ook nog moeten worden gemeten in de gehele provincie over zo ongeveer alles. Een dergelijke indicator is lastig operationeel te maken. Vandaar dat voornoemde Living Planet Index wordt toegepast, welke statistisch gezien verantwoord is.
De Provincie is nog niet op schema qua stikstofreductie. De zorg over de stikstofproblematiek is er uiteraard wel. In Noord-Holland is het een veelkoppige problematiek. Het heeft te maken met landbouw, infrastructuur en industrie, maar ook met stikstof vanaf zee. De Provincie kan daarop weinig invloed uitoefenen. Zoals bekend is recent een brandbrief aan de minister gestuurd. De Provincie heeft een gebiedsgerichte aanpak opgebouwd. Er staat op dit moment al veel aan stikstofstrategie en uitwerking. De Provincie zit zeker niet ‘achter in de bus’ als het gaat om de aanpak van stikstofreductie.
Er ontbreekt geen faunabeheerplan. Niet alle faunabeheer loopt via een faunabeheerplan. Het heeft wel de voorkeur dat alles via een faunabeheerplan verloopt, want dat betekent dat er gecoördineerd beheer plaatsvindt. Er kan ook rechtsreeks, zonder een faunabeheerplan ontheffing worden verleend. Dan gaat het om incidentele gevallen, bijvoorbeeld konijnen op een begraafplaats. Dan verleent de Provincie buiten een faunabeheerplan om een ontheffing.

Betreffende faunaschade is er vrij real time contact met BIJ12, de uitvoeringsinstantie. Het schadebedrag houdt verband met de omvang van de ganzenpopulatie, maar ook weersomstandigheden en de grasprijs spelen een rol. Het betreft vooral het vergoeden van gewasschade bij agrariërs.

Programma 6

Gevraagd is naar de betekenis van het cijfer 4 bij Voedsel Verbindt. Het cijfer gaat over trajecten die in 2020 zijn doorlopen in het kader van Voedsel Verbindt, waaronder het Jong-leren-eten-programma en de pilot Horecalogistiek op de Zuidas, de Hallen en andere gebieden in Amsterdam waar duurzame logistiek vanuit Voedsel Verbindt nader wordt bekeken. Tevens is in de eigen horeca een challenge met circulair voedsel tot stand gebracht. Daardoor is tot het cijfer 4 gekomen.

Vorderingen met betrekking tot dierenwelzijn in de Voedselvisie: De Voedselvisie gaat over regeneratieve en grondgebonden landbouw en niet over alle vormen van landbouw. In de regeneratieve landbouw wordt het zo natuurlijk mogelijk houden van dieren mogelijk gemaakt. Er loopt een pilot met LNV over kringlooplandbouw. Dierenwelzijn is daarvan een onderdeel. Daar wordt ook gestuurd op doelen.

Financiën (voordracht, Programma 7 en jaarstukken):

De verwachting was dat in 2021 9,6 miljoen euro zou worden uitbetaald door het Rijk voor het Waddengebied. Het bedrag is toegekend maar nog niet uitbetaald. In de Jaarrekening wordt dit uitgelegd. Het bedrag verschuift van 2021 naar 2022. Dit is bij de eerste begrotingswijziging toegevoegd aan de begroting 2022. Het voorstel is om het geld dat al is ontvangen in de algemene reserve te storten. In 2022 wordt het geld weer aan de algemene reserve onttrokken. Er komt geen nadeel in 2022, omdat het geld al gereserveerd is.

Het verschil/bedrag van 16,8 miljoen euro op Programma 7 bestaat uit afrekenverschillen, waarin dit jaar een grote subsidievaststelling zit. Dit zijn subsidies die later worden vastgesteld en die lager blijken te zijn dan de subsidietoekenning. Daarnaast was er een positief voordeel op capaciteit van 7 miljoen euro. De toelichting op deze verschillen staat op pagina 2 en 3 van de aanbiedingsbrief.

Elke drie jaar wordt met de Belastingdienst een nieuw convenant gesloten in het kader van horizontaal toezicht. Dat convenant zal voor het eind van het jaar worden gesloten.

De beantwoording van de vraag over de leges volgt schriftelijk.

Een voorziening wordt getroffen als het moment van betalen onzeker is of de omvang onbekend of onzeker is. De voorziening Ronde Hoep stamt van voor 2021 en heeft betrekking op planschadeverzoeken, waarvan is vastgesteld dat ze waarschijnlijk betaald moeten worden, maar waarbij nog geen indiening van planschadeverzoeken heeft plaatsgevonden. De verwachting is dat dit op zijn vroegst in 2023 gaat plaatsvinden. Tot die tijd is daarvoor een voorziening geraamd.

Negatief resultaat PDENH: Een verliesvoorziening wordt gevormd door het waardeverschil eigen vermogen van PDENH en het door de Provincie gestorte kapitaal. Het eigen vermogen van PDENH wordt weer beïnvloed door de investeringen die worden gedaan in participaties. De verliesvoorziening voor het waardeverschil wordt opgenomen. Het verlies van PDENH wordt

veroorzaakt door investeringen en faillissementen van vennootschappen waarin is geïnvesteerd, die hebben plaatsgevonden.
Overzicht onttrekking reserves: Schommelingen worden veroorzaakt door in de reserves gewekte lasten. De schommelingen kunnen niet van te voren worden ingeschat.
Zinsnede in Programma 7 met betrekking vennootschapsbelasting over de opbrengsten uit reclameconcessies: Er speelt een landelijke discussie over het begrip normaal vermogensbeheer. De belastingdienst legde een aantal gemeenten aanslagen op, waarbij is aangegeven dat reclameconcessies belast zijn met vennootschapsbelasting. De provincie en gemeenten zijn het daarmee niet eens. Het heeft op dit moment geen effect op de verantwoording van de Provincie. De grootste kostenpost bij SolaRoad is personeel en het uitbesteden van werk. SolaRoad heeft relatief weinig inkomsten, waardoor de kosten hoger zijn dan de baten. Dat veroorzaak het verlies.
Gevraagd is of er nog onverwachte kosten te voorzien zijn, aangezien er vorig jaar in het Kaderbriefproces een aantal kosten werd benoemd. Die kosten hadden met name te maken met de uittreding van het GNR. Op dit moment worden geen extra kosten voorzien. Uiteraard zijn er wel onzekerheden bijvoorbeeld rondom de inflatie. Die zijn benoemd in de Kaderbrief.
Gevraagd is om een paragraaf in de Jaarrekening over dierenwelzijn: In de jaarrekening wordt strikt verantwoord wat in de begroting is opgeschreven. Het is dus niet aan de orde dat er nieuwe paragrafen, hoofdstukken of nieuwe indelingen worden toegepast. We volgen daarin een op een de begroting. Dat is de reden waarom de jaarrekening is opgebouwd zoals deze is opgebouwd.
In de voordracht staat dat er een afname van 65 miljoen euro naar 860 miljoen euro was. Het was 925 miljoen euro. Daar gaat 65 miljoen euro vanaf, waardoor 860 miljoen euro resteert.
De overheadkosten zijn opgenomen in Programma 7. Het betreft de overhead van de gehele provinciale organisatie. Dus niet alleen Financiën, de financiële administratie en Inkoop. In de wet- en regelgeving BBV is vastgesteld wat de overhead kan/mag zijn. Alle overheadkosten worden 'geparkeerd' als capaciteit bij Programma 7.

De VOORZITTER: Hartelijk dank voor de beantwoording van alle vragen. In de commissie EFB zal politiek inhoudelijk worden ingegaan op vragen.

3. Sluiting

Sluiting 20.35 uur.

Schriftelijke beantwoording vragen die nog open stonden na de technische vragenronde op 30 mei over de Jaarstukken 2021

Vragen D66

Blz. 20.

In deze coalitieperiode gaat de provincie zowel online als offline continu in gesprek, bijvoorbeeld via

sociale media, tijdens bijeenkomsten op door de provincie gesponsorde evenementen, en door bij scholen op bezoek te gaan. De provincie vergroot de participatie van bewoners, bijvoorbeeld door middel van inwonerspanels, participatiecampagnes en (online) platforms.

Over welke onderwerpen hebben wij inwonerspanels, participatiecampagnes en (online) platforms gehad?

Antwoord:

Sinds vorig jaar werkt een Statenwerkgroep Participatie met leden van PS, GS en de ambtelijke organisatie aan uitgangspunten voor participatie. Deze worden later dit jaar door PS vastgesteld. Daarmee krijgt de provincie Noord-Holland een vertrekpunt voor diverse vormen van participatie. Op basis van de uitgangspunten wordt een werkwijze gemaakt voor de ambtelijke organisatie.

Terwijl hieraan wordt gewerkt, zijn inwoners wel op allerlei onderwerpen betrokken bij wat de provincie doet. Dit geldt voor zowel de beleidsvormende als de uitvoerende fase. Daarvan is nog geen centraal overzicht, maar hierbij enkele voorbeelden. Er is participatie georganiseerd bij verschillende NNN-trajecten via onder andere inwonerbijeenkomsten. Ook bij diverse infraprojecten wordt in de planfase geparticipeerd. Zo wordt bij de N247 Broek in Waterland samen met inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden de mogelijkheid voor een onderdoorgang van de weg onderzocht. Rondom het traject HOV Noordwijk-Schiphol vond een combinatie plaats van digitale participatie en bijeenkomsten in het echt. Zo konden inwoners in twee rondes o.a. op een interactieve kaart reageren op ontwerpvoorstellen en daar zijn al meer dan honderd reacties op gekomen. Bij het project Koopvaardersschutsluis zijn inwoners juist betrokken bij de vraag hoe de overlast beperkt kon worden. Daar is een omvaarroute uitgekomen die ervoor zorgt dat de sluis open kan blijven.

Vanwege de coronamaatregelen die in de afgelopen jaren golden is de toegevoegde waarde van digitale participatie nog duidelijker geworden. Momenteel werkt de provincie ook aan het in huis halen van een eigen digitale platform waardoor de combinatie tussen ‘analoge’ en digitale participatie nog vaker gedaan kan worden, omdat daar meer en andere doelgroepen mee bereikt worden. Er wordt nu gezocht naar een geschikte pilot.

Blz. 21.

Ook wordt de communicatie meer geconcentreerd rond

5 thema's, waarvan uit onderzoek blijkt dat Noord-Hollanders die het belangrijkst vinden.

Welke onderwerpen vinden onze bewoners het belangrijkst?

Antwoord:

We willen in onze communicatie meer focus aanbrengen door beter aan te sluiten bij de behoefte van alle stakeholders in Noord-Holland. Dat betekent niet dat we over sommige onderwerpen niet meer communiceren, maar wel dat we een aantal thema's scherper uitlichten. Het gaat om: wonen, natuur, klimaat - energie, mobiliteit en economie. Deze thema's zijn gebaseerd op onderzoek, het coalitieakkoord, en de actualiteit.

Blz. 194.

Onderdeel kostendekkendheid van de leges. Waarom zijn de leges niet kostendekkend? Wanneer worden deze kostendekkend?

Antwoord:

De kostendekkendheid van de leges zijn gebaseerd op de gemiddelde tijdsbesteding van een vergunningsaanvraag. De gemiddelde tijdsbesteding wordt jaarlijks door de omgevingsdiensten aan Provincie Noord-Holland doorgegeven. Uitgaande van deze gemiddelde tijdsbesteding zijn de tarieven per vergunningsaanvraag kostendekkend.

Het verschil tussen de totale opbrengst van de leges ten opzichte van de gemaakte kosten in het jaar heeft verschillende oorzaken:

- Een verschil in jaar waarin de leges worden afgegeven (in 2022 vergunning en aanslag) en het jaar waarin de kosten worden gemaakt (in 2021 kosten voor behandelen aanvraag), en/of;
- De werkelijke tijdsbesteding wijkt in enig jaar af ten opzichte van de geraamde gemiddelde tijdsbesteding voor een vergunningsaanvraag. Dit is ook de reden dat jaarlijks naar de gemiddelde tijdsbesteding wordt gekeken, en/of
- In een aantal gevallen zijn afspraken met andere overheden gemaakt over de te hanteren tarieven en de eventuele compensatie op deze (lagere) tarieven. Deze legestarieven zijn niet kostendekkend. Voorbeelden zijn de tarieven wadlopen en enkele tarieven in het kader van de Wet Natuurbescherming. Bij de vaststelling van de legesverordening 2020, in december 2019, hebben PS besloten de legestarieven, voor zover die nog niet kostendekkend waren, gefaseerd in 3 jaar te verhogen. Deze nadere afspraken met andere overheden zijn bij de behandeling van de legesverordening benoemd als uitzonderingen.

Vraag CU

Blz. 37.

Het aantal bedrijven dat deelgenomen heeft aan onze stimuleringsprogramma's is fors lager. Als reden is genoemd dat de CIRCO-track biomassa naar 2022 is verplaatst. Is dat de enige reden?

Antwoord:

Er is een verkeerde tekst in de jaarstukken gekomen. De juiste tekst moet zijn:

Door de Corona maatregelen zijn sommige plannen uitgesteld zodat bijeenkomsten later fysiek kunnen worden georganiseerd. Ook had de doelgroep (ondernemers) andere prioriteiten door de gevolgen van de maatregelen.

Vraag Liberaal NH

Blz. 67.

In het overzicht op pagina 67 zijn de onttrekkingen volgens de ontwerpbegroting € 170 mln. De actuele begroting is met een bedrag van € 391 mln veel hoger. Ook de realisatie in de jaarrekening is met € 374 mln hoger. Waardoor is het verschil te verklaren?

Antwoord:

Tijdens de Technische sessie PS is door Liberaal NH onderstaande vraag gesteld over de onttrekkingen reserves op programma 4 Bereikbaarheid. In de beantwoording is een antwoord gegeven over het verschil tussen de jaarrekening en de actuele begroting. De werkelijke lagere onttrekkingen reserves hangen direct samen met lagere werkelijke (door de reserves gedekte) lasten. De belangrijkste oorzaken zijn vermeld vanaf pagina 206 van de jaarrekening.

In aanvulling op dit antwoord geven wij hierbij een schriftelijk antwoord op de vraag over het verschil tussen de ontwerpbegroting en de actuele begroting. Het verschil tussen de ontwerpbegroting en de actuele begroting wordt voornamelijk veroorzaakt door een vrijval van € 175 mln uit de reserves kapitaallasten. In de Eerste begrotingswijziging 2021 is in PS besloten voor de financiering van een aantal voorstellen een bedrag van € 175 miljoen te laten vrijvallen uit de reserves kapitaallasten.

Verslag Rekeningencommissie

Datum vergadering	:	30 mei 2022
Commissievoorzitter	:	D.G. Heijnen
Commissie adviseur	:	Mw. J. Faber
Telefoonnummer/e-mail	:	06-29678433/ jesca.faber@noord-holland.nl

Aanwezig:

Commissievoorzitter	D.G. Heijnen	
Commissie adviseur	Mw. J. Faber	
Leden van de commissie	D66	mw. A.C. Kapitein
	GroenLinks	W. Dulfer
	PvdA	J.J. Carton
Gedeputeerde(n):	J. Olthof (PvdA)	
Ambtelijke ondersteuning	mw. E. de Koekkoek, mw. M. Luimstra, de heren P. Brouwer, S. Ibrahim, M. Braam-Scholten, A. Meijer, A. Roosendahl.	
Publiek Belang Accountants	M.E. Dubbelman en R.D.H. Killeen	
Notulist	Moneypenny / mw. I.L. Vos	

1. Opening

De **voorzitter** opent de vergadering van de Rekeningencommissie en verwelkomt de aanwezigen en in het bijzonder de heren Killeen en Dubbelman van Publiek Belang Accountants en mevrouw Faber, als nieuwe commissie adviseur. Gedeputeerde Olthof is namens gedeputeerde Pels aanwezig.

2. Mededelingen

- De heer Bierhuizen (concerncontroller) is wegens vakantie afwezig.
- De heer Hartog blijft deelnemen aan de Rekeningencommissie, maar dan namens de fractie van JA21.
- Eerder is vanuit de accountant een melding gedaan over meerkosten in verband met de SISA in de jaarcontrole. Alle leden zijn akkoord gegaan met de meerkosten die het controleren van meer SISA-regelingen met zich meebrengt.
- Aan de commissie zijn twee conceptstukken voorgelegd met betrekking tot de aanbesteding van de accountantsdiensten, waarop feedback is gegeven. De op basis van de feedback aangepaste stukken zijn geagendeerd voor het besloten deel van deze vergadering.
  De Beoordelingscommissie wordt vanuit de Rekeningencommissie vertegenwoordigd door de leden Dulfer, Carton en Heijnen.

- Mevrouw **De Koekkoek** deelt mee dat de Eerste Kamer op 31 mei 2022 zal stemmen over de invoering van een rechtmatigheidsverantwoording. De exacte invoeringsdatum is nog niet bekend. De commissie BBV bepaalt de verslagleggingsregels. Uitleg is gegeven. De kans bestaat dat per 1 januari 2023 een rechtmatigheidsverantwoording in de jaarcontrole moet worden opgenomen. Deze organisatie is daarop voorbereid.
  Afhankelijk van het besluit in de Kamer komt te zijner tijd een beleidsstuk naar Provinciale Staten, op basis waarvan keuzes gemaakt moeten worden. Het voorstel is om het beleidsstuk eerst in de Rekeningencommissie te bespreken alvorens het aan Provinciale Staten wordt voorgelegd. De Rekeningencommissie vindt het een goed voorstel en besluit het beleidsstuk inzake de rechtmatigheidsverantwoording te agenderen voor september 2022 (**Actie)**.

3. Vaststellen agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld

4. Vaststellen verslag 16 december 2021

Naar aanleiding van het verslag merkt mevrouw **Kapitein** op dat het voorstel was om de beleidsindicatoren in de begroting mee te nemen. De Rekeningencommissie heeft verzocht om al eerder een stuk over beleidsindicatoren, ter bespreking, voorgelegd te mogen krijgen. Mevrouw Kapitein is benieuwd of de Rekeningencommissie op de hoogte worden gesteld van wijzigingen voordat die in de begroting worden verwerkt.
Mevrouw **Luimstra** antwoordt dat in de begroting 2022 reeds een slag is gemaakt met indicatoren.
Mevrouw **Kapitein** merkt op dat bij de behandeling van de begroting 2022 is opgemerkt dat het nog een stap verder kan in de ontwikkeling van de indicatoren. Het onderwerp zou kunnen worden geagendeerd voor de Rekeningencommissie in september.
Mevrouw Luimstra zegt toe dat in september gepresenteerd kan worden wat er ten aanzien van beleidsindicatoren gewijzigd is. Mochten er dan nog aanvullende wijzingen wenselijk zijn dan zal het wellicht niet meer lukken om deze mee te nemen in de begroting 2023. Die informatie kan wel worden meegenomen in de jaarrekening.
Mevrouw Kapitein wijst nog op de verbeterslag ten aanzien van de beleidsindicatoren, die door de griffie zelf moet worden gemaakt. In Programma 1 staan namelijk nog activiteiten in plaats van beleidsindicatoren (**Actie**)
De voorzitter concludeert dat het onderwerp Beleidsindicatoren zal worden geagendeerd voor de vergadering van de Rekeningencommissie in september 2022 (**Actie)**

Het verslag van 16 december 2021 wordt ongewijzigd vastgesteld.

5. Voordracht Jaarstukken 2021 en Rapport van Bevindingen accountant

De **voorzitter** verwijst naar de bestuurlijke reactie van Gedeputeerde Staten van 25 mei jl., welke aan de jaarstukken is toegevoegd.

Het doel van de behandeling vandaag is om advies uit te brengen aan de commissie EFB, ter doorgeleiding van de voordracht naar Provinciale Staten. De Jaarstukken 2021 worden in juni 2022 in de vakcommissie(s) aan de orde gesteld.

De heer **Killeen** licht toe dat de jaarcontrole 2021 is uitgevoerd en dat volgens schema tot een afronding is gekomen. Er was sprake van een goede voorbereiding binnen de organisatie. De

rapportage is compact, net als de toelichting. In de rapportage zijn aandachtspunten naar voren gebracht, welke nauwelijks zijn veranderd ten opzichte van het voorgaande jaar. De Provincie bevindt zich op het goede spoor met betrekking tot de interne controle, verslaglegging en interne beheersing van de organisatie om te komen tot een betrouwbaar financieel verslag. De processen daaronder zitten goed in elkaar.
Er is sprake van een verbetering van de IT-omgeving. Op enkele punten na steekt de IT omgeving goed in elkaar. De IT-omgeving blijft kwetsbaar voor hacken, maar de Provincie voldoet aan de veiligheidseisen.

Onderdelen die de aandacht verdienen zijn:

- Europese aanbestedingen. De naleving van richtlijnen is in het afgelopen jaar weggezakt. De omvang van onrechtmatigheden ten opzichte van voorgaand jaar is iets toegenomen, maar blijft binnen de geldende marges. Het is van belang om goed te kijken naar het beleggen van verantwoordelijkheden en monitoring. De accountant vraagt hier aandacht voor.
- Incidentele baten en lasten: Meer inzicht in incidentele baten en lasten is belangrijk om te weten of er een structureel evenwicht in de begroting is. Het is interessant om in de bijlagen te kijken hoe het resultaat is samengesteld. Maak onderscheid tussen incidenteel en structureel in dat overzicht. Het is een belangrijke indicator voor de hardheid van resultaten.

In het kader van verbeterpunten zal de organisatie vanuit of na de jaarrekeningcontrole kijken naar mogelijkheden voor data analyse. Informatie vanuit data analyse kan helpen bij het effectueren van de jaarrekeningcontrole 2022.
Tot slot doet de accountant nog een oproep tot matiging. De Jaarrekening is weer gegroeid met 50 pagina's. Men kan zich afvragen of een Jaarrekening van meer dan 300 pagina's wenselijk is.

Statenlid **Dulfer** bedankt voor de heldere toelichting. De baten omvatten het Provinciefonds en de opcenten. Daarnaast zijn er wat incidentele baten. Het gaat over verhoudingen. Hoe volumineus is Incidentele baten, of is het marginaal?
De accountant deelde complimenten uit over de aangeleverde informatie en de samenwerking met de organisatie. Als een vergelijking wordt gemaakt met andere provincies of overheden, hoe doet Provincie Noord-Holland het dan?

De heer **Carton** spreekt dank uit voor de toelichting en het heldere verslag. Opvallend is dat de genoemde aandachtspunten eerder niet aan de orde kwamen. Kan de accountant dit nader uitleggen?

Mevrouw **Kapitein** sluit zich aan bij de dankwoorden, welke zij ook wil richten aan de organisatie en de accountant.
Hoe kan het dat er onvoldoende kennis aanwezig is in de organisatie over Europese aanbestedingen? Is instructie niet beter dan het doen van een onderzoek?
De organisatie maakt zaken lijnverantwoordelijk. Hoe wordt het geborgd in de lijnorganisatie? Hoe verloopt de escalatie? Waar ligt de grens dat het niet goed gaat?
In het najaar van 2022 zullen de procesbeschrijvingen worden beoordeeld. Wat is de verwachting wat hieruit komt?
Als suggestie voor het compacter maken van de jaarrekening geeft mevrouw Kapitein mee om alle tekst over plannen (zie o.a. pagina 152) weg te laten. In een Jaarrekening wordt immers teruggeblikt en niet vooruit gekeken. Daarnaast omvat de Jaarrekening veel algemene teksten en uitgangspunten

per programma. Deze zijn ieder jaar hetzelfde. Te overwegen valt om deze teksten in een apart document op te nemen.
In de brief van Gedeputeerde Staten (pagina 5) ontbreken de beleidsuitgangspunten ten aanzien van lokale heffingen. Waar is de verwijzing naar de betreffende documenten?
Volgt er nog een vervolgonderzoek naar onderschrijdingen?
Over de bevindingen (pagina 7) vraagt mevrouw Kapitein wat er nog moet gebeuren om een systeemgerichte controle te realiseren.
Wanneer komt een indicatie van de urenbesteding beschikbaar?
Wordt door het accountantskantoor gewerkt volgens het principe van Social Return?
In deze Jaarrekening ontbreekt actuele informatie van negen verbonden partijen. Hoe gaat de organisatie om met die negen partijen? Wanneer volgt een update? Is het een idee om alle verbonden partijen die geen dividend uitkeren bijvoorbeeld in een apart tijdsschema op te nemen voor het aanleveren van hun jaarstukken?

De heer **Heijnen** sluit zich eveneens aan bij alle dankwoorden. Het is fijn dat er sprake is van een goede samenwerking en dat zaken nog weer beter op orde zijn. De vraag die hieruit voortvloeit is of de basis op orde is.
Graag sluit de heer Heijnen zich aan bij de suggestie van mevrouw Kapitein voor het matigen van het aantal pagina's van de Jaarrekening.
Op pagina 137 van de Jaarrekening zijn de Overige risico's niet gekwantificeerd. Hoe problematisch is het?
De heer Heijnen is van mening dat de bestuurlijke reactie op de bevindingen ten aanzien van de incidentele baten nogal matig is. Hoe serieus is dit probleem?

De heer **Killeen** zegt over Incidente baten en lasten dat de baten overzichtelijk zijn. Er zijn naast de inkomsten uit het Provinciefonds en de opcenten ook kleinere stromen, zoals grondtransacties en de verkoop van panden. Daarnaast zijn er nog reserveonttrekkingen en dotaties. De mutaties in reserves heeft de Provincie in eigen hand.

In het kader van benchmark staat Provincie Noord-Holland inmiddels bovenaan op 'het lijstje'. De Provincie kwam van ver. Verbeterpunten zijn goed opgepakt, mede op basis van het project Financiële Hygiëne. Op onderdelen kan het altijd nog beter. De Verbijzonderde Interne Controle is van een hoog niveau. Het is belangrijk om dat niet te laten varen.
Een aandachtspunt dat eerder nog niet aan de orde kwam betreft de aanbestedingen.
Op de vraag of een instructie niet beter is dan een onderzoek antwoordt de accountant dat er heldere regels zijn. Echter de wetgeving is weerbarstig en voer voor discussie. Ruimte voor interpretatie is er zeker.
Zijn de primaire reguliere baten geborgd in de lijnorganisatie? De vormgeving is niet eenvoudig. Het vraagt om alertheid. Continue alert zijn, vraagt nogal wat van de organisatie.

Beleidsuitgangspunten en de verwijzing naar relevante stukken: De accountant stelt voor om hiervoor, na afronding van de controle, rond de tafel te gaan zitten. De verwijzing is niet relevant voor het vaststellen van de Jaarrekening.
De tendens is dat het aantal onderschrijdingen minder wordt, maar het gaat nog steeds om een bedrag van tientallen miljoenen euro's.
De Systeemgerichte controleaanpak is geen doel op zich. Het is doorgaans de meest efficiënte controleaanpak, maar klopt dat ook voor deze organisatie? De invoering stelt eisen aan het testen

van systemen. Dat is tijdrovend. Data-analyse is gegevensgericht werken. Gegevens gericht werken met steekproeven in combinatie met data-analyse voldoet .
De urenbesteding volgt in het definitieve rapport. De urenbesteding is goed in lijn met de gebudgetteerde tijd, los van het SISA-meerwerk.

De heer **Dubbelman** vertelt dat Publiek Belang Accountants bij aanvang van de samenwerking direct heeft aangegeven niet te kunnen werken volgens het principe van Social Return. Wel is een stageplek gecreëerd voor een Mbo-leerling, welke stage succesvol is afgerond. De stagiaire volgt nu een vervolgopleiding op het Hbo.

De heer **Killeen** vervolgt de beantwoording van vragen met de melding dat de Provincie de basis zeker op orde heeft als het gaat over interne beheersing.
Overige risico's zijn majeur en niet te kwantificeren. Overige risico's liggen in de toekomst besloten. Er zijn geen voorzieningen voor te treffen. Het noemen ervan is niet meer dan mogelijk is.

De heer **Meijer** geeft aan dat een onderzoek naar aanbestedingen zeker een toegevoegde waarde heeft. Het onderzoek vindt plaats middels een vorm van interne controle en wordt wellicht ook uitgevoerd op andere onderdelen van het proces.
Het ketenproces moet nog nader worden uitgewerkt. Diverse directies binnen de Provincie moeten onderling samenwerken. Dat vraagt om afstemming over wie in de keten verantwoordelijk is voor wat. Zaken moeten op elkaar aansluiten.
Bij de verwijzing naar documenten met betrekking tot lokale heffingen speelt de Legesverordening een belangrijke rol.

Mevrouw **Luimstra** bedankt voor de suggestie om onderwerpen te schrappen uit de Jaarrekening. De suggestie wordt meegenomen. Plannen horen niet in een jaarrekening.
Bij de incidentele baten en lasten is het belangrijk om scherp te hebben wat incidenteel en wat structureel is. Naar aanleiding van de bevindingen zal in het proces worden bekeken hoe scherper kan worden gemonitord en naar het labelen van incidenteel en structureel.
Om tot een volledigheid van baten te komen moet een ingewikkeld proces worden doorlopen. Het is een lijnverantwoordelijkheid. Afdeling Financiën is de ketenregisseur. Het is een project in de Uitvoeringsagenda als vervolg op het project Financiële Hygiëne. Financieel adviseurs halen op bij budgethouders wat er speelt. Er gebeurt zeker al iets op dat gebied.
Procesbeschrijvingen: Niet alles kan tegelijk worden opgepakt. Eén en ander gebeurt in afstemming met de accountant, zoals bijvoorbeeld de volledigheid van baten en het verplichtingenproces. De organisatie houdt processen bij en update deze waar nodig.
Vanuit de verbonden partijen is dit jaar meer informatie gekomen dan vorig jaar. Mochten er voor 4 juli 2022 (PS-vergadering) nog jaarverslagen van verbonden partijen binnenkomen dan worden die nog verwerkt. Het heeft niet de voorkeur om deze informatie op te nemen in een apart document.

Mevrouw **Kapitein** vraagt over de lijnverantwoordelijke of er een Governance- of escalatiemodel is.
Mevrouw **Luimstra** stelt dat het niet voor komt dat een manager weigert om zijn of haar verantwoordelijkheid te nemen. Het betreft meestal onwetendheid of onbekwaam zijn. Door middel van budgethoudergesprekken komt men er doorgaans wel uit. Zo niet dan volgt escalatie naar een directeur of de directie.

Statenlid **Dulfer** verwijst naar de onderschrijdingen in de afgelopen jaren. Provinciale Staten hebben Gedeputeerde Staten daarover aan de tand gevoeld. Onderschrijdingen komen nu onder 10% uit. Moet het wat de accountant betreft nog beter?
De heer **Killeen** antwoordt dat de marge niet in een percentage uit te drukken is. Echter, onderschrijdingen van 40 miljoen euro ten opzichte van de lasten is wel een relevant bedrag. Zou scherper worden begroot dan is de kans groot dat het college ook eerder terug moet naar Provinciale Staten voor een aanvullend krediet. Dat gebeurt wel bij andere organisaties. Deze provincie heeft een beperkt aantal begrotingswijzigingen.

De **voorzitter** concludeert dat de Rekeningencommissie kennis heeft genomen van de toelichting van de accountant op het Rapport van Bevindingen. Vragen zijn afdoende beantwoord. De Rekeningencommissie brengt een positief advies uit aan de commissie EFB.

De heren Killeen en Dubbelman worden bedankt voor hun toelichting en het beantwoorden van vragen, waarna zij de vergadering verlaten.

6. Opening besloten vergadering
7. Aanbesteding accountantsdiensten 2023
8. Sluiting besloten vergadering

9. Rondvraag

Van de rondvraag wordt geen gebruik gemaakt.

10. Sluiting vergadering

De **voorzitte**r sluit de vergadering om 17.49 uur.

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de Statengriffier, mevr. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR Haarlem

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
A.M.F. Meijer
J.M. Bierhuizen
AD/CC

Doorkiesnummer +31654228093
meijeramf@noord-holland.nl

Betreft: Bestuurlijke reactie op het Verslag van bevindingen 2021 Publiek Belang Accountants

Verzenddatum

25 MEI 2022

Kenmerk
1808369/1826139

Uw kenmerk

Geachte leden,

Graag informeren wij u over het volgende onderwerp:
Onze bestuurlijke reactie op het "verslag van bevindingen 2021" van Publiek Belang Accountants. Dit rapport is opgesteld naar aanleiding van de wettelijke controle van de jaarrekening.

Inleiding
De accountant rapporteert twee keer per jaar, één keer naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole, één keer naar aanleiding van de interim controle. In november 2021 is de Management Letter 2021 aan de provincie Noord-Holland opgeleverd (zie ingekomen stukken PS 13 december 2021, kenmerk 1718687/1718733). In de Management Letter wordt gerapporteerd over de interim controle 2021 die met name gericht is op de administratieve processen en de interne beheersing. Het nu voorliggende verslag gaat specifiek in op de uitgevoerde controle van de jaarrekening 2021.

Verloop van de controle
In de periode april-mei 2022 heeft Publiek Belang Accountants de controle uitgevoerd op de jaarrekening 2021 van de provincie Noord-Holland. Het controleproces is goed verlopen. De samenwerking met de accountant is constructief en de provincie heeft zorggedragen voor een kwalitatief goede oplevering van het accountantsdossier en deskundige begeleiding van de controle.

In deze brief geven wij een reactie op de adviezen vanuit de rapportage van de accountant.

Algemeen beeld van het accountantsverslag
De controle door de accountant richt zich in het jaar 2021 op zowel de getrouwheid als de rechtmatigheid. De jaarrekening voldoet aan de verslaggevingsregels en is vrij van materiele afwijkingen of onzekerheden. Dit betekent dat de accountant een goedkeurende verklaring afgeeft bij de jaarstukken.

Vanaf 2022 leggen Gedeputeerde Staten zelfstandig verantwoording af over de rechtmatigheid. De accountant concludeert dat de provincie goed is voorbereid op deze nieuwe rechtmatigheidsverantwoording.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143
Fax (023) 514 3030

Houtplein 33
Haarlem [2012 DE]
www.noord-holland.nl

Inhoudelijk gaat het accountantsverslag in op de belangrijkste bevindingen en aanbevelingen vanuit de controle van de jaarrekening 2021.

De accountant geeft in de conclusie aan dat de provincie Noord-Holland doorlopend gestructureerd werkt aan verbeteringen in de (financiële) administratie, de interne beheersing en de financiële verslaggeving.

We zijn blij met het feit dat de accountant de doorgevoerde verbeteringen in het financieel beheer opnieuw onderkent en dat de vooruitgang die de afgelopen jaren is geboekt ook dit jaar is bestendigd en geborgd.

Duiding van het algemene beeld
Het jaarrekeningproces is ten opzichte van afgelopen jaar verbeterd en op onderdelen inmiddels behoorlijk goed eigen gemaakt. Enkele onderdelen vragen nog aandacht. Ten opzichte van afgelopen jaar is het proces met enkele weken versneld. Na afronding van het programma "Financiële hygiëne" is het jaarrekeningproces inmiddels vooral geborgd bij CZ/FIN en CC. In de lijnorganisatie kan hierin verbetering worden aangebracht.

De accountant bevestigt dat voor meerdere aandachtsgebieden de organisatie goed functioneert. Een belangrijk punt om hierbij te belichten is de ICT die de financiële processen ondersteunt. Hierbij concludeert de accountant dat deze inmiddels een goede basis biedt om te kunnen vertrouwen op geautomatiseerde beheersmaatregelen, waardoor bij bepaalde processen meer efficiënte datagedreven controles binnen bereik komen.

Naast een duiding van het algemene beeld gaan wij hieronder in op de meer specifieke adviezen van de accountant. De opvolging hiervan monitort de organisatie door middel van het systeem van auditopvolging.

Specifieke bevindingen
In onderstaande tabel zijn de door de accountant specifiek benoemde adviezen en de reactie van het college daarop opgenomen. De focus is hier gelegd op aspecten die de aandacht vragen. De accountant herhaalt in zijn verslag de constateringen uit de interim controle. Voor de bestuurlijke reactie op deze punten verwijzen we u naar de auditopvolgingsrapportage.

Pag.	Tekst accountant	Bestuurlijke reactie
2 en 6	**Naleving (EU) aanbestedingsregels** De interne controle op de naleving van de (EU) aanbestedingsregels was over 2021 minder goed geborgd dan voorheen. Ook de analyse achteraf op de totale bestedingen per leverancier was kwalitatief niet voldoende uitgevoerd. *Advies* - Draag zorg dat de aanbestedingsregels in de toekomst beter worden nageleefd. - Voer de analyse meer gespreid uit over het jaar, zodat aanbestedingsrisico's eerder worden gesignaleerd en (herstel)maatregelen mogelijk zijn. - Betrek wezenlijke wijzigingen bij de analyse. - Classificeer alle opdrachten volgens het CPV classificatiesysteem. - Draag zorg voor een nauwe samenwerking tussen lijnmanagement en bureau inkoop, met name voor risico-dossiers.	De organisatie herkent dat interne controle op de naleving van de aanbestedingsregels minder goed geborgd was dan voorheen. Dit heeft mogelijk niet alleen betrekking op de interne controle maar ook op de naleving van de aanbestedingsprocessen in de lijnorganisatie. De concerncontroller stelt voor om op basis van de eerste analyse van dit punt door Verbijzonderde Interne Controle, Internal Audit een onderzoek uit te laten voeren naar de oorzaken en een advies uit te brengen voor procesverbetering, samenwerking en kennisniveau. Het advies om tussentijds een analyse (spend) uit te voeren, zodat aanbestedingsrisico's eerder gesignaleerd worden, zal overgenomen worden. Het classificeren op CPV codes is met het huidige inkoopsysteem nog niet mogelijk. Deze worden alleen, conform wettelijke verplichting, vastgelegd bij gepubliceerde aanbestedingen.
2	**Volledigheid van baten** De interne beheersing van de volledigheid van baten kan beter. Het risico op onvolledige baten bestaat door het ontbreken van een primaire registratie van toegezegde bijdragen door derden.	De organisatie erkent het belang van het verbeteren van de interne beheersing op de volledigheid van baten. De structurele borging van de volledigheid van baten (waaronder bijdragen van derden en inkomende subsidies) wordt in 2022, als onderdeel van de uitvoeringsagenda Financiën, in ketenprocessen uitgewerkt. De primaire registratie blijft uiteindelijk een lijnverantwoordelijkheid.

Pag.	Tekst accountant	Bestuurlijke reactie
2	**Procesbeschrijvingen** In de managementletter 2021 heeft de accountant aandacht gevraagd voor de voortgang bij het beschrijven en de inhoudelijke kwaliteit van de procesbeschrijvingen.	De voortgang van, en de inhoudelijke kwaliteit van de procesbeschrijvingen wordt periodiek gemonitord en besproken met proceseigenaren. Bij de interim-controle van de accountant in najaar 2022 worden de processen opnieuw beoordeeld.
2	**Toename aantal pagina's jaarstukken** De jaarstukken zijn ten opzichte van 2020 met bijna 50 pagina's toegenomen. *Advies* De accountant adviseert voor behoud van leesbaarheid en informatiekwaliteit te onderzoeken of de jaarstukken compacter en meer op hoofdlijnen kunnen worden opgesteld.	De organisatie onderschrijft het belang van leesbaarheid en informatiekwaliteit van de jaarstukken en heeft hier, ook in de toekomst, vanzelfsprekend veel aandacht voor. De belangrijkste oorzaak voor de toename van de jaarstukken ligt in het feit dat het aantal programma's in begroting en jaarrekening in 2021 is uitgebreid (van 7 naar 8 programma's). Daarnaast is het aantal SiSa regelingen aanzienlijk toegenomen. De jaarstukken zijn ook digitaal beschikbaar via de website van de provincie. Deze versie is in onze ogen voldoende toegankelijk.
3	**Workflow nog niet goedgekeurde facturen** Eén ongecorrigeerde afwijking is groter dan de door u vastgestelde rapporteringstolerantie van € 400.000. Deze houdt verband met inkoopfacturen die nog niet zijn goedgekeurd in de workflowmodule, waardoor deze niet als last zijn verantwoord in 2021. Hierdoor zijn de lasten 2021 mogelijk € 420.000 te laag verantwoord en worden de lasten 2022 te hoog verantwoord. *Advies* De accountant adviseert tijdig de workflow van nog niet goedgekeurde facturen te beoordelen op kosten voor het boekjaar.	We nemen dit mee in de voorbereiding van de controle over het boekjaar 2022. De genoemde ongecorrigeerde afwijking heeft nagenoeg geen resultaateffect doordat deze lasten worden gedekt vanuit de reserves.

Pag.	Tekst accountant	Bestuurlijke reactie
3	**Onzekerheid vaststellingsovereenkomst** Eén onzekerheid is groter dan de rapporteringstolerantie. Dat betreft een post van € 1,25 miljoen die in de jaarrekening is verantwoord als materieel vast actief. Dit houdt verband met (meer)kosten die de provincie op grond van een vaststellingsovereenkomst betaalt aan een aannemer voor de aanleg van infrastructuur. Op basis van verslaggevingsregels is niet geheel duidelijk of deze kosten voldoen aan de criteria voor investeringen of dat deze als lasten van het jaar 2021 verantwoord.	Het voornemen voor het opmaken van een vaststellingsovereenkomst heeft plaatsgevonden na balansdatum. (31/12/2021) De genoemde onzekerheid heeft betrekking op indirect toerekenbare lasten. Het is provinciebeleid om deze lasten te activeren op het project. Vanwege de tijdigheid van de jaarstukken is besloten om de post niet verder te onderbouwen en als investering aan te merken.
5	**ICT beheersing** De betrouwbaarheid van de ICT-omgeving is belangrijk verbeterd. Enkele onderdelen staan nog open. - Autorisatiebeheer is nog niet volledig geborgd en maatregelen voor ransomware-robuustheid bij de IT dienstverlener zijn niet duidelijk. Het risico bestaat dat onbevoegden toegang krijgen tot het netwerk.	Autorisatiebeheer wordt op dit moment verder ingericht. Het betreft een complex project met zowel een technische kant (systeem) als een organisatiekant (processen). Beide kanten worden meegenomen. De IT auditor heeft aangegeven dat de provincie voor ransomware voldoet aan de norm, aangezien maatregelen zijn getroffen om de gevolgen van een aanval met ransomware te beperken. Ondanks deze maatregelen valt geen garantie te geven dat de provincie niet door een aanval met ransomware geraakt wordt.
9	**Lokale heffingen** De paragraaf lokale heffingen moet inzicht bieden in welke beleidsuitgangspunten ten grondslag liggen aan deze berekeningen waaruit blijkt dat de provincie maximaal kostendekkend werkt en hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd. De accountant acht dit niet materieel, het ontbreken van de informatie is niet van invloed op het oordeel. *Advies* De accountant adviseert om deze informatie wel op te nemen in de jaarstukken van volgend jaar.	Bij het opstellen van de jaarstukken is dit advies in acht genomen en is tevens naar de verschillende documenten verwezen op grond waarvan heffingen zijn berekend. Daarnaast gaat de paragraaf tevens in op de mate van kostendekkendheid.

Pag.	Tekst accountant	Bestuurlijke reactie
10	**Frauderisico-analyse** Uw organisatie beschikt over een eerste inventarisatie, maar nog niet over een actuele frauderisico-analyse die inzicht geeft in de mogelijke frauderisico's en die de beheersmaatregelen benoemt om de gevolgen van frauderisico's zoveel mogelijk te beperken. Hierdoor is fraude-analyse en fraudepreventie geen zichtbaar onderdeel van uw interne beheersing. Wel merken wij uit gesprekken met uw medewerkers dat belang wordt gehecht aan het vermijden en ontdekken van fraude. *Advies* De accountant adviseert de frauderisico-analyse verder uit te werken en deze periodiek te agenderen in uw management en college van gedeputeerde staten. Dit draagt bij aan het actueel houden van het inzicht in de kwetsbare plekken in uw organisatie. Mogelijke gespreksonderwerpen zijn de aard, frequentie en diepgang van de uitgevoerde frauderisicoanalyses, de uitkomst daarvan en de manier waarop de organisatie de frauderisico's opvolgt en monitort.	De provincie heeft in november 2021 een fraude-beleidsnota vastgesteld. Deze nota besteedt in de breedte en in samenhang aandacht aan fraude, weerbaarheid, ondermijning en misbruik/ oneigenlijk gebruik. Binnen concerncontrol wordt momenteel een frauderisico-analyse opgesteld. Doel is de frauderisico-analyse dit najaar af te ronden. Aansluitend wordt de uitkomst van de analyse gedeeld met de proceseigenaren waarna de beheersmaatregelen binnen de processen zullen worden geïmplementeerd.

Tot slot
Wij vertrouwen erop u met deze brief inzicht te hebben gegeven hoe wij met de opmerkingen van de accountant zullen omgaan.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris R.M. Bergkamp

voorzitter A.Th.H. van Dijk

1 bijlage(n)
- Concept Verslag van bevindingen 2021 Publiek Belang Accountants d.d. 12 mei 2022

Verslag van bevindingen 2021

Provincie Noord-Holland

31 mei 2022

Op alle opdrachten verricht door Publiek Belang Accountants zijn algemene voorwaarden van toepassing welke bij de Kamer van Koophandel zijn gedeponeerd. Publiek Belang Accountants is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel te Den Haag onder nummer 67229328.

Lid van Coöperatie
De Maatschappelijke Accountants

Aan Provinciale Staten van de Provincie Noord-Holland
Postbus 3007
2001 DA HAARLEM

Sir Winston Churchilllaan 370 F442
2285 SJ Rijswijk (ZH)
info@publiekbelangaccountants.nl
www.publiekbelangaccountants.nl

Datum:
31-05-2022

Behandeld door:
drs. M.E. Dubbelman RA

Ons kenmerk:
22021

Onderwerp:
Verslag van bevindingen 2021

Geachte leden van Provinciale Staten,

Wij hebben de controle van de jaarrekening 2021 van de Provincie Noord-Holland uitgevoerd. Dit verslag bevat onze belangrijkste bevindingen en aanbevelingen en is bestemd voor Provinciale Staten. Graag lichten wij onze rapportage nader aan u toe.

Hoogachtend,

Publiek Belang Accountants B.V.

drs. R.D.H. Killeen RA MGA

Bijlage: één

Verslag van bevindingen 2021

Inleiding

U heeft ons met de opdrachtbevestiging van 9 juli 2021 opdracht gegeven voor de jaarrekeningcontrole 2021. U ontvangt de controleverklaring bij de jaarrekening 2021 afzonderlijk. Op grond van de wet bevat dit verslag onze bevindingen over de inrichting van uw financiële beheer en financiële organisatie en de mate waarin deze een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken. Wij informeren u over (eventuele) afwijkingen en onrechtmatigheden in de jaarrekening en geven adviezen die bijdragen aan het uitvoeren van uw toezichthoudende taak. Voor de rapportage van bevindingen heeft u de ondergrens op € 400.000 gesteld.

In het kort

- Het jaarrekeningproces was goed voorbereid en uw medewerkers hebben onze controle deskundig begeleid. De jaarrekeningcontrole is soepel verlopen.
- De jaarrekening voldoet aan verslaggevingsregels en is vrij van materiële afwijkingen of onzekerheden. Compactere jaarstukken kunnen de leesbaarheid vergroten.
- De verbijzonderde interne controles zijn kwalitatief van hoog niveau. De Provincie is goed voorbereid op de nieuwe rechtmatigheidsverantwoording vanaf 2022.
- De naleving van (Europese) aanbestedingsregels vraagt aandacht. De Provincie was op dit onderwerp over 2021 niet voldoende “in control”. Door in 2022 met voorrang inkoopanalyses uit te voeren kunnen materiële onrechtmatigheden worden voorkomen
- Door het ontbreken van een primaire registratie van toegezegde bijdragen door derden, bestaat het risico op onvolledige baten.
- De betrouwbaarheid van de IT-omgeving is belangrijk verbeterd. Autorisatiebeheer is nog niet volledig geborgd en de maatregelen voor ransomware-robuustheid bij uw IT-dienstverlener zijn niet duidelijk.

Onze conclusie

Uw organisatie werkt doorlopend en gestructureerd aan het verbeteren van de administratie, de interne beheersing en de financiële verslaggeving. De resultaten hiervan zijn duidelijk zichtbaar in het jaarrekeningproces en bij de verbijzonderde interne controle.

De controle 2021 gaf aanleiding tot een aantal wijzigingen van beperkte omvang in de concept-jaarstukken.

Wat gaat goed?

- Over 2021 is uw organisatie er opnieuw goed in geslaagd het proces van jaarverantwoording en interne controle op schema af te werken. De interne controle op de concept-jaarrekening leidt tot een kwalitatief goed document.
- De samenwerking tussen uw medewerkers en ons controleteam is evenals vorig jaar zeer goed. Uw medewerkers hebben het jaarrekeningproces goed voorbereid en hebben onze controle deskundig begeleid. De jaarrekeningcontrole is met een mix van fysiek en video-overleg uitgevoerd en kende een soepel verloop. Ondanks de complexiteit en omvang van uw

organisatie en de moeilijke omstandigheden waaronder ook in 2021 werd gewerkt is dit proces op orde.

- De verbijzonderde interne controles van bijvoorbeeld de baten, de inkopen, de inkomende en uitgaande subsidies, de personele kosten en de betalingen zijn gefaseerd over het jaar uitgevoerd en gedocumenteerd en van een kwalitatief hoog niveau. Uw organisatie pakt aandachtspunten vanuit eerdere controles, zoals SiSa, op waardoor knelpunten in het proces worden voorkomen. U bent daarmee voorbereid op de nieuwe rechtmatigheidsverantwoording, die vanaf 2022 van toepassing wordt.

- Het aantal subsidieregelingen dat met de SiSa-tabel aan het Rijk wordt verantwoord is opnieuw sterk toegenomen. Voor een goede verantwoording is gedetailleerde kennis van uiteenlopende regelingen nodig, zodat uw Provincie de toegekende middelen daadwerkelijk kan afrekenen. Deze kennis is bij enkele medewerkers aanwezig. De centrale coördinatie van de SiSa-verantwoording is in 2021 sterk verbeterd.

- Hoewel over de definitieve inhoud en invoering van de rechtmatigheidsverantwoording 2022 nog enige onduidelijkheid bestaat, bent u door de goede verbijzonderde interne controle hierop al voorbereid.

- De Provincie past de nieuwe verantwoordingsvoorschriften voor verwerking van subsidielasten goed toe.

- De ICT die relevant is voor financiële processen biedt inmiddels een goede basis om te kunnen vertrouwen op geautomatiseerde beheersmaatregelen en ondersteunt daardoor een meer procesmatige inrichting van de interne beheersing en biedt mogelijkheden tot meer inzet van data-analyse bij de interne en externe controle. Vrijwel alle verbeteradviezen naar aanleiding van onze vorige controles zijn opgevolgd.

Wat vraagt uw aandacht?

- De interne controle op de naleving van (EU)-aanbestedingsregels was over 2021 minder goed geborgd dan voorheen. Ook de analyse achteraf op de totale bestedingen per leverancier was kwalitatief niet voldoende uitgevoerd, waardoor pas kort voor afronding van onze controle zicht bestond op de mate van naleving van de aanbestedingsregels.

- De interne beheersing van de volledigheid van baten kan beter. Het risico op onvolledige baten bestaat door het ontbreken van een primaire registratie van toegezegde bijdragen door derden.

- In onze managementletter hebben wij aandacht gevraagd voor de voortgang bij het beschrijven en de inhoudelijke kwaliteit van de procesbeschrijvingen en de daaraan ten grondslag liggende frauderisicoanalyse. De hierop genomen actie betrekken wij in onze tussentijdse controle 2022.

- De jaarrekening voldoet aan verslaggevingsregels en is vrij van materiële afwijkingen of onzekerheden. De jaarstukken zijn ten opzichte van 2020 met bijna 50 pagina’s toegenomen. Wij adviseren voor behoud van leesbaarheid en informatiekwaliteit te onderzoeken of de jaarstukken compacter en meer op hoofdlijnen kunnen worden opgesteld. Wij zijn

graag bereid hierover met uw medewerkers mee te denken.

- Autorisatiebeheer is nog niet volledig geborgd en de maatregelen voor ransomware-robuustheid voor de back-up bij Fujitsu zijn niet duidelijk. Het risico bestaat dat onbevoegden toegang krijgen tot uw netwerk.

Het beeld van uw jaarrekening

De jaarrekening sluit met een voordelig resultaat van € 17,9 miljoen. Tijdens het jaar is € 32,0 miljoen meer onttrokken aan reserves dan toegevoegd. Zonder deze tussentijdse reservemutaties, is het nadelig resultaat € 14,1 miljoen. Dit betekent dat 'het vermogen' van de provincie in 2021 met € 14,1 miljoen is afgenomen.

Afgezet tegen de gewijzigde begroting 2021 blijven de werkelijke lasten achter. Totaal wordt circa 92,7% van de begrote lasten gerealiseerd (2020: 91,5%). De onderbestedingen op programma's is een jaarlijks terugkerend patroon, maar de mate van onderschrijding neemt de afgelopen jaren wel geleidelijk af. De jaarrekening bevat per programma een toelichting op de achtergrond van de verschillen tussen begroting en realisatie. Uitsluitend op het programma 5 Groen is sprake van een overschrijding van de begrote lasten. Omdat deze hogere lasten passen binnen het bestaande beleid van uw provincie, heeft deze overschrijding geen invloed op ons oordeel over de rechtmatigheid.

Uit verantwoordingsoogpunt is sprake van verklaarbare begrotingsonderschrijdingen. Uit beleidsmatig oogpunt adviseren wij om te onderzoeken hoe dergelijke verschillen kunnen worden voorkomen. Zodoende loopt de jaarlijkse verantwoording meer in de pas met de meest actuele begrotingsinzichten.

Tenslotte kan nog een belangrijke indicator worden gevonden in de ontwikkeling van het EMU saldo. Uit deze variant op het kasstroomoverzicht voor overheden blijkt dat de provincie in 2021 € 87,7 miljoen meer heeft besteed dan ontvangen. Dit hangt in belangrijke mate samen met het investeringsniveau.

Uitkomsten jaarrekening-controle

Onze jaarrekeningcontrole gaf aanleiding tot een beperkt aantal correcties. De doorgevoerde correcties betroffen overigens deels posten, die op het aanvangsmoment van de controle door uw organisatie als onzeker zijn aangemerkt, bijvoorbeeld door ontbrekende informatie van derden en het daarmee samenhangende (in)schattingselement.

De jaarrekening is informatief, voldoet aan verslaggevingsregels en is vrij van materiele afwijkingen of onzekerheden.

Eén ongecorrigeerde afwijking is groter dan de door u vastgestelde rapporteringstolerantie van € 400.000. Deze houdt verband met inkoopfacturen die nog niet zijn goedgekeurd in de workflowmodule, waardoor deze niet als last zijn verantwoord in 2021. Hierdoor zijn de lasten 2021 mogelijk € 420.000 te laag verantwoord en worden de lasten 2022 te hoog verantwoord. Door tijdig de workflow van nog niet goedgekeurde facturen te beoordelen op kosten voor het boekjaar kan dit bij de overgang van 2022 naar 2023 worden voorkomen.

Eén onzekerheid is groter dan de rapporteringstolerantie. Dat betreft een post van € 1,25 miljoen die in de jaarrekening is verantwoord als materieel vast actief. Dit houdt verband met (meer)kosten die de provincie op grond van een vaststellingsovereekomst betaalt aan een aannemer voor de aanleg van infrastructuur. Op basis van verslaggevingsregels is niet geheel duidelijk of deze kosten voldoen aan de criteria voor investeringen of dat deze als lasten van het jaar 2021 verantwoord

moeten worden.

Interne beheersing

De managementletter uit december 2021 bevat onze bevindingen en adviezen over de interne beheersing. Onze conclusies waren:

- Verbijzonderde interne controle (VIC) wordt goed op schema uitgevoerd en de kwaliteit van de uitgevoerde controles is al enige jaren op hoog niveau. De interne controles wijzen nauwelijks op afwijkingen voor getrouwheid en rechtmatigheid.
- Er is voortgang bij het beschrijven van processen, maar de inhoudelijke kwaliteit van de procesbeschrijvingen en doorlooptijd van het project vragen aandacht.
- De nieuwe regels voor juiste toerekening van subsidielasten aan het boekjaar 2021 worden goed toegepast. Het grensbedrag is door uw provincie vastgesteld op € 1,5 miljoen.
- Ook tijdens de afgelopen controle hebben wij met elkaar belangrijke onderwerpen afgestemd zoals de verantwoording van provinciale bijdragen voor het Zuidasdok en de afkoopsom N247. Wij ervaren deze afstemming over belangrijke onderwerpen en vraagstukken als proactief en constructief.
- Bevindingen uit verschillende onderzoeken en audits, waaronder onze controlebevindingen, worden gestructureerd bijgehouden en over de voortgang wordt inzichtelijk gerapporteerd aan bestuur en aan management.
- Uw organisatie bereidt zich goed voor op de rechtmatigheidsverantwoording door het college vanaf 2022, maar uw provincie beschikt nog niet over specifiek beleid en een verslag voor Misbruik en Oneigenlijk gebruik (M&O).

De belangrijkste aandachtspunten voor de interne beheersing vanuit onze tussentijdse controle zijn:

- Wij hebben de procesbeschrijvingen die relevant zijn voor uw financiële verslaggeving en onze controle en die afgerond waren doorgenomen. Wij constateerden dat de voortgang van het project een aandachtspunt was en dat de inhoudelijke kwaliteit van de processen nog sterk verschilde. Wij zullen de voortgang op dit onderwerp in onze volgende interim-controle betrekken en u informeren over onze bevindingen.
- Naast het opstellen van procesbeschrijvingen is de provincie bezig om een ‘accounting manual’ samen te stellen waarin de boekingsgangen worden beschreven die samenhangen met de processen. Het is de bedoeling om de procesbeschrijvingen met deze data uit het accounting manual aan te vullen.
- Voor de frauderisicoanalyse is een inventarisatie gemaakt, die de komende maanden verder wordt uitgewerkt. Wij zullen het resultaat van dit proces betrekken in onze interimcontrole 2022.
- De interne beheersing van de volledigheid van baten kan beter. Het risico op onvolledige baten bestaat door het ontbreken van een primaire registratie van toegezegde bijdragen door derden.

Verslag van bevindingen 2021

- In enkele processen (inkopen en memoriaalboekingen) dwingt de administratie geen functiescheiding af. Buiten het administratieve systeem om zijn maatregelen getroffen die zorgen voor functiescheiding bij het maken van memoriaalboekingen.

IT-omgeving

In het najaar van 2021 hebben onze IT-auditors de betrouwbaarheid en de continuïteit van de IT-omgeving onderzocht voor zover deze relevant is in het kader van de jaarrekening. De managementletter 2021 bevat een toelichting op de bevindingen en de verbeteringen die in 2021 zijn gerealiseerd.

Fujitsu is verantwoordelijk voor de continuïteit van de dienstverlening, het monitoren van de service performance en het reageren op afwijkingen. Met Fujitsu zijn alleen specifieke beschikbaarheidsafspraken gemaakt voor continuïteit van de applicatie Verseon, die wordt gebruikt voor documentbeheer en de opslag van belangrijke e-mails. De Provincie geeft aan niet te beschikken over afspraken met Fujitsu voor het borgen van de continuïteit van de volledige IT-dienstverlening, met uitzondering van de afspraken rondom Verseon. Het contract met Fujitsu loopt af in oktober 2023. Er wordt momenteel gewerkt aan een strategie voor ‘maximaal Cloud’, waarbij het aspect continuïteit de aandacht krijgt in het Programma van Eisen.

Rondom accountbeheer en de Active Directory bestonden nog enkele aandachtspunten die relatief eenvoudig zijn op te lossen.

Als dat is gebeurd is ‘de basis op orde’. Dan kunnen de opzet en de werking worden onderzocht van de controlemaatregelen binnen SAP (en eventuele andere applicaties) die de betrouwbaarheid van informatie waarborgen. De eerste stap is het beschrijven van deze zogenaamde application controls. Over het algemeen gaat het om een beperkt aantal relevante application controls per proces.

Daarna worden de application controls door de IT-auditors getoetst op goede werking. Bij een positieve uitkomst is op onderdelen een meer efficiënte systeemgerichte controleaanpak mogelijk. Belangrijker is echter dat goede application controls een preventieve werking hebben, waardoor eventuele afwijkingen vroeg in het proces worden onderkend en niet door controles achteraf.

Met uw medewerkers zullen wij voor de start van de interimcontrole 2022 bespreken of en in welke mate het gewenst is om application controls te testen. Indien wordt besloten om het onderzoek daarnaar niet of op een later moment uit te voeren, heeft dat geen gevolgen voor onze controleaanpak. In samenwerking met uw VIC-medewerkers hebben wij de afgelopen jaren een goede en efficiënte gegevensgerichte controleaanpak ontwikkeld, die wij dan blijven volgen.

Data-analyse

Uw VIC-medewerkers en wij passen al enkele jaren data-analyse toe bij de controle van de salarissen. Het onderzoek van memoriaalboekingen en juridische kosten in relatie tot risico’s en claims wordt ook met data-analyse uitgevoerd.

De in de vorige paragraaf beschreven verbetering van de betrouwbaarheid van de IT-omgeving maakt verdergaande data-analyse mogelijk. De afgelopen periode hebben wij data-extracties gekregen uit de financiële administratie en uit uw bankapplicatie. Met onze data-analysetool kunnen wij (op het eerste oog) opmerkelijke boekingsgangen en mutaties onderkennen, die mogelijk aanleiding geven tot nader onderzoek.

Naast het signaleren van opmerkelijke boekingen kan data-analyse bijdragen aan een efficiëntere administratievoering. Dit kan bijvoorbeeld door in te zoomen op aard en omvang van correctieboekingen. Met gerichte oorzaaksanalyse kan worden nagedacht over oplossingen om correctieboekingen te verminderen.

Ook uw medewerkers verkennen de mogelijkheden van data-analyse. Wij hebben afgesproken om hierin samen op te trekken. De uitkomsten van onze data-analyses zullen wij met uw medewerkers delen.

Volgens afspraak starten wij de pilot van de data-analyse na afloop van de jaarrekeningcontrole. Dit voorkomt dat data-analyse de doorlooptijd van de jaarrekeningcontrole 2021 negatief beïnvloedt. Het doel is om voor de start van de zomervakanties in samenwerking te komen tot een effectieve data-analyse, die waardevol is voor uw interne en onze externe controle en waarbij dubbel werk wordt voorkomen.

Naleving aanbestedings-regels

Voor uw provincie gelden nationale en Europese aanbestedingsregels. U beschikt over inkoop- en aanbestedingsbeleid en een bureau Inkoop waar expertise rond aanbestedingen in is samengebracht. Jaarlijks stelt uw organisatie een meerjarige analyse op om per leverancier vast te stellen of de totale inkopen boven de toepasselijke aanbestedingsdrempels uitstijgen. Indien de juiste aanbestedingsprocedure is toegepast, dan zijn de inkoopkosten rechtmatig. Als dat niet het geval is, dan zijn de lasten als onrechtmatig en betrekken wij deze afwijkingen in ons oordeel over de rechtmatigheid. Vanaf 2022 is deze toets onderdeel van de rechtmatigheidsverantwoording door het college.

Tijdens onze jaarrekeningcontrole bleek uit uw interne analyse een groot aantal (236) dossiers die als (mogelijk) onrechtmatig zijn aangemerkt tot een bedrag van totaal bijna € 9 miljoen. Wij hebben samen met uw medewerkers van inkoop en VIC op basis van een risicoinschatting 30 dossiers nader onderzocht.

Hieruit blijkt een bedrag van € 1,6 miljoen niet rechtmatig aanbesteed. Op grond van extrapolatie kan worden verondersteld dat de niet door ons onderzochte massa waarschijnlijk onrechtmatigheden bevat tot een bedrag van eveneens ruim € 1,6 miljoen. Een meer complex contract kon niet meer in detail worden onderzocht, maar wij hebben vastgesteld dat de mogelijke onrechtmatigheden in dit contract de goedkeuringstolerantie niet kunnen overschrijden.

Om het risico op onrechtmatige aanbestedingen eerder te signaleren en te voorkomen, adviseren wij het volgende.

- De analyse wordt nu één keer per jaar uitgevoerd, kort voor de start van de jaarrekeningcontrole. Door de analyse meer verspreid over het jaar uit te voeren worden aanbestedingsrisico's eerder gesignaleerd en zijn (herstel)maatregelen mogelijk, zoals het opnieuw aanbesteden van een contract.

- Bij lopende opdrachten die nog onder een Europees aanbesteed contract vallen is het risico beperkt, tenzij sprake is van een wezenlijke wijziging van de opdracht. Van een wezenlijke wijziging kan sprake zijn als de opdrachtsom meer dan 10% toeneemt bij leveringen en diensten (werken: 15%), of groter is dan de aanbestedingsdrempel. Bij de dossiers met significant hogere uitgaven dan de oorspronkelijke opdrachtsom ontbreekt vaak de analyse of sprake is van een wezenlijke

wijziging. Door de dossiers waarbij dit risico speelt gedurende het jaar te monitoren, kunnen op tijd maatregelen worden getroffen als een wezenlijke wijziging optreedt.

- Bij kleinere opdrachten is het niet verplicht om deze meervoudig onderhands of Europees aan te besteden. Bij het plaatsen van diverse kleinere opdrachten bij dezelfde leverancier kan wel sprake zijn van een aanbestedingsplicht. Dat doet zich voor als opdrachten als één type opdracht gelden. Om een goed onderscheid te maken is het nodig om de opdracht naar 'CPV-code' (Common Procurement Vocabulary) te rangschikken. Volgens de CPV-Verordening zijn decentrale overheden verplicht bij Europese aanbestedingen om het CPV-classificatiesysteem toe te passen. U gebruikt dit systeem bij Europese aanbestedingen. Bij leveranciers waarbij diverse opdrachten onderhands worden verstrekt is dat niet verplicht, maar kan dit systeem wel helpen om vast te stellen of opdrachten die samen boven de Europese aanbestedingsdrempel komen als afzonderlijke opdrachten mogen worden gezien.

De verantwoordelijkheid om opdrachten conform de aanbestedingsregels uit te zetten ligt in de lijn. Bureau Inkoop heeft hierin een adviserende en toetsende rol. Om afwijkingen van (Europese) aanbestedingsregels te voorkomen is het belangrijk om nauwer samen te werken.

Door met voorrang in 2022 de risicodossiers te bespreken tussen lijnmanagement en Bureau Inkoop, kunnen materiële onrechtmatigheden in 2022 worden voorkomen.

Wij merken nog op dat de nationale aanbestedingsregels, waaronder de eisen uit de Gids Proportionaliteit, onvoldoende worden gevolgd. Dit heeft in overeenstemming met de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV geen invloed op ons accountantsoordeel over de jaarrekening, maar moeten wij wel aan u rapporteren.

Overige opbrengsten en bijdragen werken van derden

De provincie kent veel verschillende inkomsten, zoals de algemene uitkering, de provinciale opcenten, subsidiebaten, bijdragen van andere overheden in investeringen, heffingen, leges, verkopen van grond en overige inkomsten. Voor de grootste opbrengstenstromen is het relatief eenvoudig om zicht te houden op de volledigheid. Bij andere opbrengsten is dit lastiger, omdat dit van jaar tot jaar kan verschillen. Momenteel ontbreekt een centrale primaire registratie waarmee de volledigheid van opbrengsten en bijdragen van derden kan worden bewaakt. Voor de jaarrekeningcontrole heeft uw provincie op alternatieve wijze de volledigheid onderbouwd, onder andere door de gerealiseerde opbrengsten af te stemmen met de begroting en door deze te vergelijken met vorig jaar. Hoewel deze maatregelen het risico op gemiste opbrengsten verminderen, adviseren wij u dit proces te verstevigen.

Verwerking van projectsubsidies

Provincies verstrekken veel subsidies met een projectmatig karakter. Daarbij bestaat onderscheid tussen projecten binnen één boekjaar en projecten die boekjaar overschrijdend zijn. Doorgaans zijn aan de subsidie voorwaarden verbonden zoals het doen van inspanningen en/of het leveren van prestaties. De vraag is in welk jaar de last die samenhangt met dergelijke subsidies moet worden genomen. Is dit in één keer in het jaar waarin de meerjarige subsidie wordt toegekend, of worden de lasten toegerekend aan toekomstige jaren waarin de prestaties worden geleverd?

In 2020 heeft de Commissie BBV duidelijkheid gegeven over de verwerking van projectsubsidies. De last wordt verantwoord in het jaar waarin de subsidieontvanger start met de uitvoering van de activiteiten op basis van de startdatum van de projectperiode in de

subsidieverleningsbeschikking, tenzij:

- De verstrekte subsidie een boekjaar/exploitatiesubsidie betreft en uit de subsidiebeschikking blijkt onomstotelijk dat de activiteiten waarvoor de subsidie wordt verleend in één of meerdere volgende jaren zal plaatsvinden. In dit geval worden de lasten genomen in het jaar /de jaren waarin de activiteiten worden uitgevoerd.

- De verstrekte subsidie een projectsubsidie betreft die boekjaar overschrijdend is en het individuele subsidiebedrag het gedefinieerde grensbedrag overschrijdt. In dit geval wordt bij afgifte van de subsidieverleningsbeschikking op basis van het bestedingsritme van de begrote jaarlijkse kosten zoals opgenomen in de subsidieverleningsbeschikking, toegerekend aan de betreffende boekjaren.

De Commissie BBV stelt verder: “De lasten van meerjarige projectsubsidies kunnen tot een door Provinciale staten vast te stellen grensbedrag volledig aan het jaar van beschikken worden toegerekend. Het grensbedrag dient zodanig te worden bepaald dat het. Voorts is het van belang het eventueel toepassen van de optie en de hoogte van het grensbedrag te laten vaststellen door Provinciale staten. Gezien het openbare en raadpleegbare karakter van de financiële verordening leent deze zich hier het beste voor.”

De Commissie BBV heeft het grensbedrag gemaximeerd op 0,25% van het totaal van de lasten in het jaar, inclusief toevoegingen aan bestemmingsreserves. Op deze manier is volgens de Commissie BBV het totale financiële effect niet dermate materieel is dat het principe van het stelsel van baten en lasten in geding komt. De Commissie adviseert om dit grensbedrag op te nemen in de financiële verordening. Uw organisatie heeft het grensbedrag bepaald op € 1,5 miljoen en heeft dit vastgelegd in de financiële verordening. Dit grensbedrag past binnen de regels van de Commissie BBV en zorgt ervoor dat de administratieve lasten voor uw provincie niet onnodig toenemen. Voorts hebben wij vastgesteld dat de provincie de nieuwe uitspraak van de Commissie BBV voor het verantwoorden van subsidielasten in 2021 juist heeft toegepast.

Overige bevindingen

Incidentele en structurele baten en lasten

Een goed onderscheid in incidentele en structurele baten en lasten komt tegemoet aan verslaggevingsregels en draagt bij aan inzicht in het structurele en reële evenwicht van uw exploitatie. Dit inzicht is vooral voor uw eigen bedrijfsvoering van belang, maar ook Provinciale Staten (horizontaal toezicht) en het Ministerie van BZK (verticaal toezicht) gebruiken deze informatie bij het uitvoeren van hun taken.

Hoewel de Commissie BBV meerdere notities heeft geschreven over dit onderwerp, blijft het onderscheid tussen incidentele en structurele baten en lasten in de praktijk diffuus. De provincies ervaren dit eveneens bij hun toezicht op de gemeenten en gemeenschappelijke regelingen. Dit gaf de provincies aanleiding om in 2021 samen een verduidelijkende notitie te schrijven over dit onderwerp met handzame voorbeelden voor gemeenten en gemeenschappelijke regelingen.

Onze controle 2021 van de incidentele baten en lasten gaf aanleiding tot veel en omvangrijke correcties. Incidentele baten en lasten waren ten onrechte als zodanig aangemerkt en dat gold ook voor structurele baten en lasten. Hieraan liggen diverse oorzaken ten grondslag, zoals complexe regels die leiden tot onduidelijkheid, onjuiste labelling van mutaties door de provincie vooraf en onjuiste interpretatie van mutaties in relatie tot regelgeving gedurende het jaar.

Meer gedetailleerd onderzoek naar de in de jaarrekening 2021 vermelde incidentele en structurele mutaties zal waarschijnlijk wijzen op meer afwijkingen. Wij zijn van mening dat deze afwijkingen geen materiële invloed op het beeld van de jaarrekening kunnen hebben, maar in 2022 is meer aandacht nodig voor dit onderwerp. De notities van de commissie BBV en van de gezamenlijke provincies kunnen daarbij helpen.

Lokale heffingen

De paragraaf lokale heffingen moet inzicht geven in hoe bij de berekening van tarieven van heffingen, die hoogstens kostendekkend mogen zijn, wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de geraamde lasten niet overschrijden. Ook moet worden aangegeven welke beleidsuitgangspunten ten grondslag liggen aan deze berekeningen en hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd. De jaarstukken geven wel inzicht in de dekkingspercentages van de leges, maar de hiervoor genoemde informatie is niet beschikbaar. Voor het beeld van de jaarstukken 2021 achten wij dit niet materieel en heeft het ontbreken van de informatie geen invloed op ons oordeel. Wij adviseren om deze informatie wel op te nemen in de jaarstukken van volgend jaar.

Onze risicoanalyse en controlewerkzaamheden

De controlestandaarden schrijven voor dat wij u informeren over de belangrijkste risico's die wij bij onze controle onderkennen. Onze controle heeft zich gericht op de betrouwbaarheid van de jaarrekening en de rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties. Naast gebruikelijke controlerisico's, zoals de volledigheid van opbrengsten, de juistheid van kosten en het voldoen aan verslaggevingsregels, geven wij in het bijzonder aandacht aan de risico's die samenhangen met doorbreking van functiescheiding door de leiding.

Onze risicoanalyse

Wij hebben in augustus 2021 onze risicoanalyse gedeeld met de Rekeningencommissie. Wij hebben met u de belangrijkste risico's besproken die wij onderkennen bij onze controle. Vanuit deze risicoanalyse heeft onze controle zich in het bijzonder gericht op:

- Rechtmatigheid van de aanbestedingen
- Juistheid van inkopen, personele lasten en subsidielasten, in het bijzonder gerelateerd aan verstrekkingen tegen de achtergrond van de Corona-crisis
- Juiste toerekening van subsidielasten aan jaren volgens de in 2021 gewijzigde regelgeving
- Volledigheid van de baten
- Juistheid van de presentatie en waardering van deelnemingen en van gronden
- Doorbreking van interne beheersing door het management
- Voldoen aan de verslaggevingsregels van het BBV en de juistheid van de WNT-verantwoording

Onze controlewerkzaamheden met betrekking tot fraude

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en opsporen van fraude berust bij degenen die belast zijn met governance en bij de directie. Het is onze verantwoordelijkheid om onze controle te plannen en uit te voeren om redelijke zekerheid te krijgen dat de jaarrekening als geheel geen materiële onjuistheden bevat, of die nu worden veroorzaakt door fraude of door fouten.

Omdat onze controle niet bestond uit een uitvoerige controle van alle transacties, die nodig zou zijn om fouten of fraude aan het licht te brengen, kan het zijn dat bij onze controlewerkzaamheden geen materiële fraude is geconstateerd. Al wordt door effectieve

interne beheersingsmaatregelen de kans dat fouten of fraude voorkomen en onopgemerkt blijven, kleiner, die mogelijkheid wordt niet uitgesloten. Daarom kunnen wij niet garanderen dat eventuele fouten of fraude worden ontdekt.

Tegen de achtergrond van het frauderisico werden controlewerkzaamheden uitgevoerd

Zoals overeengekomen in onze controleaanpak omvatten onze werkzaamheden onder meer besprekingen met gedeputeerde staten, provinciesecretaris, directieteam en (concern)control over de interne beheersingsmaatregelen, managementschattingen, bijzondere transacties buiten de normale gang van zaken, de Wet Normering Topinkomens en memoriaal boekingen.

Op basis van onze frauderisicobeoordeling hebben wij de volgende controlewerkzaamheden uitgevoerd:

- Navragen of sprake is van bekende fraudesignalen of fraudegevallen bij management en college.
- Het evalueren van de organisatie- en governance structuur, de interne beheermaatregelen, de informatiesystemen en cultuur en gedrag in relatie tot fraude.
- Het aanbrengen van onvoorspelbaarheid in onze controlewerkzaamheden: over 2021 hebben wij de mogelijke risico's van nevenfuncties van bestuurders en directie in onze controle betrokken.
- Het evalueren van de rationaliteit van eventuele belangrijke ongebruikelijke transacties en het beoordelen van schattingen.
- Het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden op de naleving van de Europese aanbestedingsregels en steekproefsgewijs vaststellen dat aan de verantwoorde investeringsbedragen geleverde prestaties ten grondslag liggen.
- Het beoordelen van de aard van hoger-risicojournaalposten en overige aanpassingen in de administratie en het evalueren van de belangrijkste oordeelsvormingen en veronderstellingen voor een mogelijke tendentie door provincie Noord-Holland. Bij identificatie van onverwachte journaalposten hebben wij aanvullende controlewerkzaamheden uitgevoerd. Deze werkzaamheden omvatten ook het testen van transacties op basis van brondocumenten.
- Het zorgen voor een professioneel kritische instelling van ons team.

Onze beroepsorganisatie heeft de Tweede Kamer toegezegd om accountantskantoren binnenkort te verplichten om in de controleverklaring aan te geven welke werkzaamheden zijn verricht in het kader van frauderisico's en de eventuele bevindingen. Bij wijze van pilot is ons gevraagd om deze toelichting in de controleverklaring op te nemen. Om die reden bevat de controleverklaring over 2021 een aanvullende paragraaf.

Tijdens onze controle van de jaarrekening 2021 zijn geen aanwijzingen voor fraude gesignaleerd.

Frauderisico-analyse

Uw organisatie beschikt momenteel over een eerste inventarisatie, maar nog niet over een actuele frauderisico-analyse die inzicht geeft in de mogelijke frauderisico's en die de beheersmaatregelen benoemt om de gevolgen van frauderisico's zoveel mogelijk te beperken. Hierdoor is fraude-analyse en fraudepreventie geen zichtbaar onderdeel van uw interne beheersing. Wel merken wij uit gesprekken met uw medewerkers dat belang wordt gehecht aan het vermijden en ontdekken van fraude en dat inmiddels een eerste opzet voor een frauderisicoanalyse is opgesteld.

Wij adviseren u om de frauderisico-analyse verder uit te werken en deze periodiek te agenderen in uw management en college van gedeputeerde staten. Dit draagt bij aan het actueel houden van het inzicht in de kwetsbare plekken in uw organisatie. Mogelijke

gespreksonderwerpen zijn de aard, frequentie en diepgang van de uitgevoerde frauderisicoanalyses, de uitkomst daarvan en de manier waarop de organisatie de frauderisico's opvolgt en monitort.

Rechtmatigheid

Wij zijn nagegaan of de financiële beheershandelingen tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de door Provinciale Staten geautoriseerde begroting.

Begrotingsoverschrijdingen

Begrotingsafwijkingen die in formele zin onrechtmatig zijn maar niet meetellen voor het oordeel over de rechtmatigheid van de accountant moeten worden opgenomen in ons verslag. Provinciale Staten moeten deze afwijkingen bij het vaststellen van de jaarrekening expliciet autoriseren. Over 2021 is sprake van 1 begrotingsoverschrijding op programma 5 Groen. Omdat deze hogere lasten passen binnen het bestaande beleid van uw provincie, heeft deze overschrijding geen invloed op ons oordeel over de rechtmatigheid.

Investeringskredieten

Wij zijn ook nagegaan of de investeringen tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de door Provinciale Staten geautoriseerde kredieten. Wij hebben hierbij geen onrechtmatigheden geconstateerd.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

De Kadernota rechtmatigheid regelt dat indien geen M&O-beleid bestaat of het M&O-beleid feitelijk niet wordt nageleefd, de accountant dit rapporteert in het verslag van bevindingen, maar niet meeweegt in het oordeel over rechtmatigheid. Uw provincie gaat in het fraudebeleidsplan in algemene zin in op misbruik en oneigenlijk gebruik, maar beschikt niet over specifiek provinciaal beleid.

In de externe en interne regelgeving zijn wel diverse bepalingen opgenomen die erop zijn gericht om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. Uw provincie heeft de toets op het misbruik en oneigenlijk gebruik in enige mate onderdeel gemaakt van de interne controleplannen. De uitkomst van deze toets heeft niet geleid tot bevindingen die invloed hebben op de rechtmatigheid van baten en lasten en balansmutaties.

Vanaf 2022

Het is de verwachting dat het college van gedeputeerde staten met ingang van 2022 een rechtmatigheidsverantwoording zal afgeven. De Commissie BBV heeft hiervoor een modelrechtmatigheidsverantwoording gepubliceerd. De modeltekst zal door de provincie opgenomen moeten worden in de jaarrekening, op het moment dat de wetgeving is aangepast. Uw organisatie moet een proces inrichten waarbij het college van gedeputeerde staten zelf tot een oordeel kan komen over de financiële rechtmatigheid van transacties.

Dit betekent dat:

- een normenkader wordt vastgesteld;
- Gedeputeerde staten toetsen aan het normenkader;

- Gedeputeerde staten rapporteren rechtmatigheidsfouten en eventuele onzekerheden;
- de accountant de rechtmatigheidsverantwoording van Gedeputeerde staten betrekt bij het accountantsoordeel over de jaarrekening;
- Provinciale staten met Gedeputeerde staten spreken over de bevindingen ten aanzien van rechtmatigheid.

Uw provincie is goed voorbereid op het afgeven van de rechtmatigheidsverklaring in 2022.

SiSa-bijlage

Met de SiSa-bijlage in de jaarrekening legt u verantwoording af over de besteding van de middelen die de provincie ontvangt van het Rijk. In 2020 was sprake van een forse toename van 4 naar 17 regelingen die onder de SiSa-verantwoording zijn gebracht. In 2021 is dit verder uitgebreid tot 25 regelingen.

De controle over 2020 gaf aanleiding tot veel aanpassingen in de SiSa-tabel en de controle liep uit in de tijd. Wij adviseerden om de verantwoordelijkheid voor de SiSa-bijlage centraal in de lijn te beleggen. Dit is in 2021 gebeurd. De provincie heeft een aanpak ontwikkeld die de vakspecialisten in staat stelt om de SiSa-verantwoording goed in te vullen en te onderbouwen. Enkele medewerkers beschikken over kennis van de SiSa-regelingen en van de eisen die het Rijk stelt aan de verantwoording. Met die kennis heeft de VIC de door de vakspecialisten verzamelde informatie voor alle regelingen onderzocht. De uitkomsten zijn vastgelegd in goede controledossiers, die wij gebruiken bij ons onderzoek.

Hierdoor is de SiSa-controle 2021 aanmerkelijk soepeler verlopen. Slechts enkele correcties bleken nodig, die veelal samenhangen met onduidelijkheid over de invulinstructies van het Rijk. De aanpak van 2021 is ook goed toepasbaar in 2022 en zal bijdragen aan een succesvolle afrekening van de SiSa-bijdragen met het Rijk.

Hierna informeren wij over de uitkomsten van onze controle. Deze tabel is door het Rijk voorgeschreven en moet ook worden opgenomen als geen fouten of onzekerheden zijn geconstateerd.

Strekking controleverklaring rechtmatigheid: goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid: goedkeurend

Nr.	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
BZK C13	Regeling specifieke uitkering ontzorgingsprogramma maatschappelijk vastgoed	geen	0	
BZK C26	Culturele voorzieningen provincies (tranche 1+2)	geen	0	
BZK C41	Specifieke uitkering Regeling flexibele inzet woningbouw	geen	0	
BZK C59	Kwalitatief hoogwaardige en duurzame woon- en leefomgeving in NOVI-gebieden	geen	0	
BZK C99	Verzameluitkering BZK	geen	0	

IenW E1	Regeling specifieke uitkering beschikbaarheidsvergoeding regionale OV-bedrijven 2020	geen	0
IenW E10	Regeling specifieke uitkering snelfietsroutes	geen	0
IenW E12	Regeling specifieke uitkeringen N-wegen	geen	0
IenW E13	Slimme laadpleinen	geen	0
IenW E15	Regeling Specifieke uitkering Regionale Aanpak Laadinfrastructuur 2020-2023	geen	0
IenW E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021	geen	0
IenW E34	Incidentele specifieke uitkering iDiensten Mobiliteit	geen	0
IenW E37	Regeling Wilhelminasluis	geen	0
IenW E38	Tijdelijke stimuleringsregeling veilig, doelmatig en duurzaam gebruik verkeersinfrastructuur	geen	0
IenW E43	Energiehaven IJmond	geen	0
IenW E52	Regeling specifieke uitkering beschikbaarheidsvergoeding regionale OV-concessies 2021	geen	0
IenW E56	Regeling specifieke uitkering doelmatig en duurzaam gebruik verkeersinfrastructuur 2021	geen	0
IenW E58	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem overbruggingsjaar 2021	geen	0
EZK F12	Eenmalige specifieke uitkering voor de uitvoering van regionale MIT-regeling 2018-2023	geen	0
EZK F14	Regeling specifieke uitkering MIT 2021	geen	0
LNV L1	Jong Leren Eten-uitkeringen	geen	0
LNV L7	Regeling specifieke uitkering IBP-Vitaal Platteland	geen	0
LNV L8	Regeling provinciale aankoop veehouderijen nabij natuurgebieden	geen	0
LNV L10	Regeling specifieke uitkering Impuls Veenweiden	geen	0
LNV L16	Eenmalige specifieke uitkering Provinciaal Uitvoeringsprogramma natuur	geen	0

Tijdbesteding

Eén van de maatregelen van onze beroepsgroep voor verdere verbetering van de kwaliteit van de accountantscontrole is dat de accountant aan het toezichthoudend orgaan van de gecontroleerde rechtspersoon rapporteert hoeveel uren hij verwacht te besteden en daadwerkelijk heeft besteed aan de uitvoering van de jaarrekeningcontrole.

In overeenstemming met deze maatregel hebben wij onderstaand de geraamde tijdbesteding weergegeven ten opzichte van de werkelijke tijdbesteding.

Verslag van bevindingen 2021

Functieniveau	Begrote uren	Werkelijk bestede uren *)
Registeraccountants	445	558
Senior manager	331	386
Overige medewerkers	300	245
Specialisten	255	220
Totaal	**1.331**	**1.409**

*) Het verschil tussen de werkelijk bestede uren en de begrote uren houdt voor 46,5 uur verband met onvoorziene aanvullende controles op aanbestedingen. Wij rekenen uitsluitend de bedragen af die wij vooraf met u overeengekomen zijn.

Bijlage 1: De opdracht die u ons heeft verstrekt

Binnen het kader van de overeenkomst tussen de Provincie Noord-Holland en Publiek Belang Accountants B.V. tot het controleren van uw jaarrekening bevestigen wij formeel elk jaar de onderlinge afspraken met een opdrachtbevestiging. Met de opdrachtbevestiging heeft u ons op meer gedetailleerde wijze opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening. Er is gedurende het verloop van de controle op geen enkele wijze sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle ook zijn geen meningsverschillen met het management geweest. Tijdens de uitvoering van de oorspronkelijke auditplanning hebben zich geen wijzigingen van materieel belang in de reikwijdte voorgedaan. Wij achten de reikwijdte van onze controle voldoende voor de doelstelling van onze controle.

De doelstelling van de controle is het afgeven van een controleverklaring bij de jaarrekening van Provincie Noord-Holland. Onze controleaanpak bestaat in hoofdlijnen uit drie fasen: de risicoanalyse, de interim-controle en de jaarrekeningcontrole.

Gezamenlijke risicoanalyse als basis

Onze controle start met het maken van een analyse van de risico's waar u als provincie mee te maken heeft. Deze risicoanalyse zien wij als een gezamenlijke actie van ons controleteam en vertegenwoordigers van uw provincie en maakt deel uit van ons pre-auditgesprek. Het doel hiervan is om op basis van gezamenlijke kennis van uw organisatie en uw omgeving tot een zo volledig en bruikbaar mogelijke risicoanalyse te komen, die als basis voor de verdere controlewerkzaamheden kan dienen. Het gaat hierbij primair om de externe risico's en de risico's in de bedrijfsvoering. Bij deze inventarisatie ligt primair de focus op de risico's op afwijkingen van materieel belang in de jaarrekening als gevolg van fraude of fouten.

Interim controle

Onze risicoanalyse en de daarop gebaseerde controleaanpak richten zich niet uitsluitend op de jaarrekening zelf, maar ook op het systeem van interne beheersing. Hoe beter dat systeem functioneert, hoe meer zekerheid er bestaat dat de opgeleverde informatie betrouwbaar is, zowel tussentijds als bij de jaarrekening. Wij onderzoeken tijdens de interim-controle de procesrisico's, om te bepalen of hierin voldoende beheersmaatregelen (de AO/IB) zijn getroffen. Het product van deze fase van de controle is een managementletter met daarin opgenomen verbeterpunten ter verdere optimalisatie van de interne beheersing.

Volledigheidshalve merken wij op dat onze analyse en evaluatie is uitgevoerd in het kader van de door u verstrekte opdracht tot controle van de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing.

Hierdoor is onze analyse en evaluatie beperkter dan dat deze zou zijn geweest in het kader van een opdracht tot het geven van een oordeel over de opzet, het bestaan, de effectiviteit en de efficiency van de interne beheersing als geheel en bestrijkt daarom niet noodzakelijkerwijze alle in de interne organisatie vervatte tekortkomingen.

Jaarrekeningcontrole

Bij de jaarrekeningcontrole stellen wij vast of de jaarrekening is opgesteld volgens de geldende verslaggevingsvoorschriften, of de door u opgestelde jaarrekening een getrouw beeld geeft en of de baten, lasten en balansmutaties voldoen aan de eisen van rechtmatigheid zoals opgenomen in uw controleprotocol. Ook stellen wij vast dat de posten in de jaarrekening adequaat zijn toegelicht. Onze controle houdt niet in dat wij alle posten integraal controleren. Onze aanpak heeft als doel om belangrijke onjuistheden of onrechtmatigheden te ontdekken, rekening houdend met de toepasselijke materialiteitsgrenzen.

Het product van de jaarrekeningcontrole is de controleverklaring bij de jaarrekening en een verslag van bevindingen. In het verslag van bevindingen rapporteren wij fouten en onzekerheden die de vastgestelde rapportagetolerantie overschrijden en overige bijzonderheden die naar onze mening van belang zijn voor de behandeling van de jaarrekening (zoals governance, financiële positie, ontwikkeling resultaten en de kwaliteit van de interne beheersing).

Op alle opdrachten verricht door Publiek Belang Accountants zijn algemene voorwaarden van toepassing welke bij de Kamer van Koophandel zijn gedeponeerd. Publiek Belang Accountants is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel te Den Haag onder nummer 67229328.

Lid van Coöperatie
De Maatschappelijke Accountants

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 17 mei 2022

Onderwerp: Jaarstukken 2021

Kenmerk: 1808369/

Bijlagen:

Jaarstukken 2021

1. Inleiding

Via de jaarstukken 2021 legt het college verantwoording af over het gevoerde beleid en de behaalde output van het jaar 2021. Provinciale Staten controleren of dit is gebeurd binnen de kaders zoals geformuleerd in de begroting 2021 en bijgesteld in begrotingswijzigingen.

De jaarstukken hebben wettelijk dezelfde structuur als de begroting. Dit betekent dat wij rapporteren over de 7 beleidsinhoudelijke programma's en het programma "financiën", zoals die in de begroting 2021 waren opgenomen.

Status controle externe accountant
Op het moment van verzending van deze voordracht bevindt de accountantscontrole zich in de afrondende fase. Er vinden nog een aantal laatste controles plaats waarna er nog een externe review op het accountantsdossier uitgevoerd zal worden. Indien hieruit nog wijzigingen in de jaarstukken volgen, zullen wij uw Staten hierover informeren. De accountant verwacht halverwege mei het concept accountantsrapport en de controleverklaring gereed te hebben. Deze wordt besproken in de rekeningencommissie van 30 mei in aanwezigheid van de accountant. Het definitieve accountantsrapport en de controleverklaring en de bestuurlijk reactie vanuit GS zullen tijdig voorafgaand aan de vaststelling van de jaarrekening, voorzien op 27 juni a.s. aan u worden toegezonden.

Deze voordracht bevat een analyse op hoofdlijnen van de financiële ontwikkelingen in 2021, het rekeningresultaat en het voorstel tot resultaatbestemming. De inhoudelijke toelichtingen en analyses zijn te vinden in de jaarstukken zelf.

De jaarstukken zijn voor 20 mei ook als webversie te benaderen via http://financien.noord-holland.nl/

2. Doelstellingen en evaluatiecriteria

Begroot en gerealiseerd resultaat per programma (x € 1.000)

Programma	*Begroot resultaat*	*Gerealiseerd resultaat*	*Verschil*	
1. Openbaar bestuur	19.218	17.070	2.148	Voordelig
2. Klimaat en Milieu	50.224	50.141	83	Voordelig
3. Ruimte en Water	17.312	18.450	-1.138	Nadelig
4. Bereikbaarheid	2.184	4.649	-2.465	Nadelig
5. Groen	122.224	124.006	-1.782	Nadelig
6. Economie, cultuur en Welzijn	41.341	43.735	-2.395	Nadelig
7. Financiën en bedrijfsvoering	-359.112	-375.941	16.829	Voordelig
8. Economische herstel en duurzaamheid	99.484	100.003	-155	Nadelig
Totaal Provincie Noord-Holland	**-6.762**	**-17.887**	**11.125**	**Voordelig**

Toelichting

Het rekeningresultaat 2021 bedraagt € 17,9 miljoen voordelig. Het begrote resultaat na de laatste begrotingswijziging bedroeg € 6,8 miljoen voordelig. Dit betekent dat het resultaat € 11,1 miljoen voordeliger is dan verwacht bij de laatste begrotingswijziging.

Hieronder worden de belangrijkste oorzaken benoemd voor het verschil tussen het begrotingssaldo na de laatste begrotingswijziging en het resultaat in de jaarrekening.

Ontwikkeling	**Operationeel Doel**	**Afwijkingen ten opzichte van de actuele begroting 2021 (x € 1 mln.)**	**Voordelig (V) / Nadelig (N)**
A. Verplichting GNR	5.2.1	-8,6	N
B. Faunafonds	5.2.4	-1,9	N
C. Bijdrage Waddengebied Exploitatie	5.3.3	9,6	V
D. Afrekeningsverschillen	7.1.5	7,8	V
E. Capaciteitskosten Provinciale organisatie		7,0	V
F. Aanvullende storting voorziening PDENH	6.5.2	-3,1	N
F. Overige financiële mutaties die het resultaat beïnvloeden		0,3	V
Afwijkingen ten opzichte van de actuele begroting 2021		**11,1**	**V**

A. Verplichting GNR (€ 8,6 mln. nadelig)
Betreft verplichting Stichting Goois Natuurreservaat (GNR) € 15,1 mln. In 2018 hebben GS ingestemd met uittreding uit het Gooisch Natuurreservaat. In januari 2020 is een intentieovereenkomst getekend waarbij partijen de intentie hebben uitgesproken om voor 1 juli 2020 tot overeenstemming te komen. Op basis van de bestuurlijke overeenkomst tussen de provincie en de deelnemende gemeentes is de uittredingssom GNR bepaald. Deze verplichting wordt gedeeltelijk gedekt uit de bestaande reserve Uittreding GNR, € 6,5 mln. Het restant van € 8,6 mln. is ten laste van het resultaat gebracht.

B. Faunafonds (€ 1,9 mln. nadelig)
Bij de laatste begrotingswijziging 2021 is het budget voor de Faunaschade verhoogd tot € 9,7 mln. Op basis van de recente (februari 2022) informatie vanuit BIJ12/Faunafonds blijkt dat de te betalen schade over 2021 uit gaat komen op een totaalbedrag van € 10,3 mln. Daarnaast is in 2021 nog een nabetaling over 2020 gedaan van € 1,3 mln., waarmee de uitgaven in 2021 uitkomen op € 11,6 miljoen. Dit is een toename van € 1,9 mln.

C. Bijdrage Waddengebied Exploitatie (€ 9,6 mln. voordelig)
Provincie Noord-Holland heeft haar aandeel in de bijdrage in 2021 van het Rijk ontvangen. Momenteel ontbreekt echter nog de juridische grondslag om de bijdrage vanuit Provincie Noord-Holland over te maken aan het Waddenfonds. Het wachten is op een daarvoor noodzakelijke wijziging van het Bestuursakkoord uit 2011, welke momenteel ter goedkeuring bij het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat ligt. Zodra deze door partijen is ondertekend kan Provincie Noord-Holland de bijdrage 2021 alsnog overmaken aan het Waddenfonds.

D. Afrekeningsverschillen (€ 7,8 mln. voordelig)
Verschillen tussen de in voorgaande jaren genomen lasten voor beschikte (toegezegde) subsidies en de werkelijk subsidielasten volgens de eindafrekening komen op de post "afrekeningsverschillen" terecht. Bij enkele subsidies zijn de lasten volgens de eindafrekening lager uitgekomen. De belangrijkste post betreft de subsidie voor het Project omlegging A9 Badhoevedorp. De subsidielasten voor dit project zijn met € 4,7 mln. lager uitgevallen.

E. Capaciteitskosten Provinciale organisatie (€ 7,0 mln. voordelig)
In 2021 zijn € 7,0 miljoen minder capaciteitskosten uitgegeven dan begroot. Zo zijn de loonkosten € 8,7 mln. lager als gevolg van de krappe arbeidsmarkt. Door de krappe arbeidsmarkt konden vacatures moeilijker worden vervuld. Als gevolg van de lagere vaste bezetting zijn de inhuurkosten € 3,0 mln. hoger. Daarnaast zijn de overige kosten, zoals opleidingskosten en reiskosten € 1,3 mln. lager, als gevolg van Corona.

F. Aanvullende storting voorziening PDENH (€ 3,1 mln. nadelig)
Op basis van de definitieve jaarstukken 2021 PDENH hebben wij een aanvullende verliesvoorziening geboekt voor de deelneming in PDENH. Deze aanvullende verliesvoorziening was niet begroot.

G. *Overige verschillen (€ 0,3 mln. voordelig)*
In hoofdstuk '5.1 – overzicht van baten en lasten en toelichting' van de Jaarstukken is per programma een volledige specificatie en toelichting te vinden van de verschillen groter dan € 250.000 tussen de actuele begroting en de realisatie.

3. Voorstel tot resultaatbestemming

Het resultaat voor bestemming bedraagt € 17,9 miljoen positief (zie onderstaande tabel nr. 0). Wij stellen uw Staten voor om dit positieve resultaat als volgt te bestemmen.

#	Omschrijving	Bedrag (x €1.000,-)	Voordeel(V) / Nadeel(N)
0	**Rekeningresultaat 2020 voor resultaatbestemming**	**-17.887**	**V**
1	Storting in de algemene reserve t.b.v. Uitgestelde intenties	12.062	N
2	Storting in de algemene reserve van de ontvangen Decentralisatie uitkeringen	1.536	N
3	Storting restant rekeningresultaat in de algemene reserve	4.289	N
	Saldo	**0**	**-**

1. *Uitgestelde Intenties*

Bij de Eerste Begrotingswijziging 2022 is voor € 13,6 mln. aan uitgestelde intenties opgenomen. Hiervan moet € 12,1 mln. nog via het jaarrekeningresultaat doorgeschoven worden naar de begroting voor 2022. Dit betreft met name de uitgestelde bijdrage exploitatie waddengebied (€9,6 mln.), de teruggevoerde subsidies Noodfonds sociale infra NHN en MRA (1,8 mln.) wat doorschuift van 2021 naar 2022.

2. *Decentralisatie-uitkeringen*

In de decembercirculaire provinciefonds 2021 heeft de provincie € 1,5 miljoen van het Rijk ontvangen. Dit zijn decentralisatie-uitkeringen die in 2021 niet meer besteed zijn en daarom geoormerkt vrijvallen in het resultaat van 2021. Dit bedrag van € 1,5 mln. zal vervolgens bij de tweede begrotingswijziging 2022 weer toegevoegd worden aan de begroting van 2022 om de activiteiten waarvoor de middelen aan ons zijn verstrekt uit te kunnen voeren.

3. *Resultaat na bestemming*

Na instemming met bovenstaande resultaatbestemming zal het resterende positieve resultaat € 4,3 miljoen bedragen. Voorstel aan U is om deze middelen aan de algemene reserve toe te voegen.

4. Financiele ontwikkeling
De belangrijkste financiële ontwikkelingen in de jaarrekening 2021 zijn:

- De onderbesteding op uitgaven is teruggedrongen van € 47 mln. in 2020 naar € 42 mln. in 2021. De onderbesteding is met name terug gedrongen door een verbeterde interne sturing op de begroting en begrotingswijzigingen. De onderbesteding op de uitgaven betreft voornamelijk begrote uitgaven vanuit de bestemmingsreserves waardoor deze middelen niet vrijvallen in het resultaat maar beschikbaar blijven in de bestemmingsreserves. Zie voor een analyse van deze onderbesteding de toelichting op de rekening in één oogopslag in de jaarrekening en de volledige verschillenanalyse in hoofdstuk 5.1 – Overzicht van baten en lasten en toelichting.
- Er is sprake van een toename van de Materiele Vaste Activa in wegen en vaarwegen van circa € 74 mln. onder gelijktijdige afname van de Liquide middelen.
- De toename van de te besteden doeluitkeringen vlakt af, maar het aantal te verantwoorden Sisa regelingen blijft hoog. Deze Sisa regelingen geven een hogere administratieve druk.
- Een toename in de algemene reserve van € 44,7 mln. naar € 186 mln. en een afname in de bestemmingsreserves van € 65,4 mln. naar € 860 mln. Deze tendens is in lijn met de afspraken zoals ze zijn vastgelegd in het coalitieakkoord. In het coalitieakkoord is afgesproken om bepaalde reserves vrij te laten vallen om ambities uit het coalitieakkoord te dekken. De middelen zijn vrijgevallen in 2021 (deels naar de algemene reserve) en zullen in de periode 2022-2023 weer voor andere doelen worden ingezet.

5. Proces en procedure
Wij zenden de jaarstukken 2021 na vaststelling door Provinciale Staten conform artikel 204 van de Provinciewet aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

6. Voorstel
Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

mw. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 41-2022

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 17 mei 2022;

besluiten:

1. De jaarstukken 2021 vast te stellen

2. De volgende bedragen uit het totale voordelige jaarrekeningresultaat van € 17,9 mln. te bestemmen:

a. € 12.062.000 voor uitgestelde intenties uit 2021 geoormerkt te storten in de Algemene reserve

b. € 1.536.000 voor decentralisatie-uitkeringen geoormerkt te storten in de Algemene reserve

c. Het resterende voordelig rekeningresultaat van € 4.289.000 toe te voegen aan de Algemene reserve

Haarlem, 4 juli 2022

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

statengriffier,

Uittreksel concept-verslag commissie NLG 13-06-2022 over de voordracht Jaarstukken 2021 t.b.v. PS 4 juli 2022

4.a Voordracht Jaarstukken 2021 (A-agenda NLG en RWK 13-6-2022 en EFB en M&B 20-6-2022 en Rekeningencommissie 30-5-2022)

4.a.1 Verslag van bevindingen Publiek Belang Accountants en bestuurlijke reactie (A-agenda NLG en RWK 13-6-2022 en EFB en M&B 20-6-2022 en Rekeningencommissie 30-5-2022).

4.a.2 Verslag mondelinge vragenronde jaarrekening 30 mei 2022

De **voorzitter** geeft het woord aan de Statenleden voor hun inbreng in eerste termijn.

Eerste termijn

Statenlid **Kostic** (PvdD) merkt op dat dit een uitgebreid reflectiemoment zou moeten zijn. De provincie heeft verschillende positieve stappen gezet, waarvoor complimenten. De Partij voor de Dieren mist echter een overzicht, waarmee in één oogopslag de vorderingen op de verschillende mooie doelen zichtbaar zijn. Wat zijn de precieze ambities en hoever is de provincie met de bescherming van de natuur tegen bijvoorbeeld de stikstof en verdroging? Hoe staat het met het verbeteren van de bodemkwaliteit, de transitie van de landbouw naar natuurinclusief en in relatie tot de klimaat- en biodiversiteitscrisis? Hoe vordert eigenlijk de eiwittransitie waar al jarenlang over gesproken wordt en waarmee meerdere crises kunnen worden opgelost? Kan de volgende keer wellicht één webpagina worden opgesteld met daarop de ambities duidelijk in beeld, alsmede de vorderingen die jaarlijks worden gemaakt?

Een kerntaak van de provincie betreft soortenbescherming. Waarom wordt er in het jaarverslag enkel gesproken over het doden van dieren, en niet over wat de provincie heeft gedaan om de dieren nog beter te beschermen tegen onder meer allerlei economische activiteiten en stropers? Kan daar verandering in worden aangebracht?

De Partij voor de Dieren mist ook grondige verantwoording over vooruitgang op de grote thema's, bijvoorbeeld wat betreft het onlangs door Natuurmonumenten gedane onderzoek naar de waterkwaliteit en -kwantiteit. In het jaarverslag staat geen woord over de "*watercrisis*" waarop de provincie zou afstevenen. Wat gaan GS daarmee doen?

Ten slotte zou het fijn zijn als er een indicator wordt ontworpen voor het bijhouden van de provinciale ambities op het gebied van natuurinclusiviteit in bredere zin (natuurinclusief bouwen, natuurinclusieve energietransitie e.d.), zoals vastgesteld in de Omgevingsvisie.

Mevrouw **Kapitein** (D66) heeft een aantal vragen en opmerkingen over de Jaarrekening van de commissie NLG. Allereerst reageert zij kort op de opmerking van de Partij voor de Dieren over de beleidsindicatoren. D66 vindt het ook een heel belangrijke discussie, die bij de begroting wederom aan de orde zal komen. Voor de volgende keer zijn al betere beleidsindicatoren ontwikkeld en de Rekeningencommissie zal er in september ook uitgebreid aandacht aan besteden. Wellicht kan de Partij voor de Dieren daarin meedenken met D66.

Het is mooi dat er voortvarend gewerkt wordt aan de uitvoering van de Voedselvisie. Diverse

initiatieven zijn gestart en het onderwerp komt veelvuldig langs op sociale media. De provincie staat nog wel redelijk aan het begin van de grote transformatie die nodig is in de sector. Dit in tegenstelling tot de Greenport-ontwikkelingen. Daarop zijn de afgelopen jaren heel veel resultaten behaald. Wat D66 betreft zou de focus van de Greenport wel wat meer mogen verschuiven naar natuurinclusieve landbouw, gezien de doelstellingen die de provincie probeert te bereiken.

Landbouw staat onder het programma Economie en is daarmee relatief wat onzichtbaar en lastig terug te vinden voor een haastige lezer. D66 vraagt zich af of het op de juiste plaats staat. Het is zo afgesproken, dus het is correct. Maar misschien kan dit veranderen. Immers, de economische impact van de landbouw in Noord-Holland is beperkt. Dit in tegenstelling tot de impact van de ontwikkelingen van de landbouw op de ruimtelijke invulling van Noord-Holland en op de grote uitdagingen op het gebied van natuur, stikstof, klimaat, bodem en waterkwaliteit. Zou het niet beter zijn om Landbouw onder een ander programma in de cyclus te plaatsen? Past het niet beter bij het programma Natuur? Bij de Kaderbrief zal D66 deze vraag ook stellen.

Programma 3 wordt aangesloten op de Kaderrichtlijn Water. Wat wordt hiervan de financiële impact? Is hiermee al bijgedragen aan de gestelde doelen? Wat zou er financieel nog meer moeten gebeuren om het voor elkaar te krijgen?

In 2021 is helaas het nieuwe Faunabeheer nog niet van de grond gekomen. Dit heeft zich geuit in een forse financiële schade van 6 miljoen euro naar 10 miljoen euro en tot veel schade in het veld binnen de provincie. D66 hoopt en verwacht dat het afgeven van nieuwe ontheffingen en vergunningen voor faunabeheer, met name voor het beheer van het aantal ganzen, gaat leiden tot een betere beheersing van de kosten en de bijbehorende problematiek voor boeren en natuur.

D66 heeft begrepen dat dit jaar het afgeven van een vergunning door de Omgevingsdienst veel tijd heeft gekost, waardoor zelfs ook dit jaar nog geen tot minimaal gebruik kan worden gemaakt van nieuwe beleid met betrekking tot gecoördineerd beheer. Dat is jammer, aangezien dit de provincie substantieel veel geld kost in de vorm van toenemende faunabeheerschade en leidt tot veel irritatie in het veld. Tijdens de Rondvraag zal mevrouw Gonggrijp (D66) hier nadere vragen over stellen.

Het is heel terecht dat op pagina 86 bij de verbetering van de waterkwaliteit en de biodiversiteit niet alleen gesproken wordt over stikstofuitstoot, maar ook over fosfaatuitstoot. Dit is een net zo groot probleem als stikstof, maar krijgt veel minder aandacht. D66 blijft aandacht vragen voor de uitbreiding van NNN. In 2021 is er maar een beperkte uitbreiding gerealiseerd. De partij begrijpt dat het tijd nodig heeft, maar de provincie is nog lang niet waar zij wil zijn. Met betrekking tot het ontgrenzen zou de provincie ook zo terughoudend mogelijk moeten zijn, zolang zij haar doelen nog niet behaald heeft.

> Statenlid **Kostic** (PvdD) vraagt of zij goed begrepen heeft dat D66 het jammer vindt dat er niet nog meer ganzen worden afgeschoten en vergast?

Mevrouw **Kapitein** (D66) antwoordt dat bij het ganzenbeheer het doden van de dieren een noodzakelijk kwaad is, aangezien de andere maatregelen onvoldoende werken. Gelet op de grote schade die de ganzen veroorzaken, zal er toch wat moeten gebeuren. Ook ten aanzien van andere vormen van beheer geldt voor D66: "*Zo terughoudend mogelijk als het kan -- alle andere alternatieven zijn wenselijk -- maar als het niet anders kan, ontkomen we er niet aan*".

Wat betreft het laatste punt, ontgrenzen, geldt voor D66: "*Alleen doen als het absoluut niet anders kan en hele goede redenen heeft, en pas als we onze doelen bereikt hebben.*"

Het is goed om te lezen dat het investeringsbudget voor landschapsversterking voor meerdere projecten wordt gebruikt, bijvoorbeeld ook in Schagen en omgeving. Kan gedeputeerde indicatief aangeven hoe de uitputting van dit budget verloopt? Verlopen de liniedijkenprojecten hierbij volgens plan?

D66 is blij met de oprichting van het Bestuursbureau Recreatieschappen. Hiermee is de gewenste rollenscheiding gerealiseerd. D66 vindt het mooi om de resultaten van Groen Kapitaal te lezen, alsmede het gegeven dat er met nieuwe partijen wordt samengewerkt. Het zou heel mooi zijn om dit in de toekomst nog verder uit te bouwen.

Mevrouw **Jellema** (PvdA) geeft aan dat de stukken helder zijn voor haar partij. Zij leest deze weliswaar al de afgelopen zeven jaar en heeft de schade aan het Faunafonds zien oplopen van €4 miljoen naar inmiddels al €11,6 miljoen. Mevrouw Jellema hoort hier graag een reactie op van de gedeputeerde. De faunaschadeuitkering is een middel om te compenseren, maar deze wordt bijna erger dan de kwaal. Statenlid Kostic (PvdD) heeft zojuist de vraag gesteld of er nog meer ganzen moeten worden afgeschoten of vergast. Dat zou niet zozeer het eerste idee van mevrouw Jellema zijn, maar zij vraagt zich wel hardop af hoe de balans dient te worden teruggebracht. Deze tendens kan immers niet zo door blijven gaan. Waar gaat het stoppen?

De heer **Roosendaal** (VVD) merkt op dat bij het horen van de hoeveelheid schade-uitkeringen je bijna zou kunnen denken dat het met de fauna wel goed gaat. Het is echter ook denkbaar dat de voedselprijzen zijn gestegen.

De VVD kan zich vinden in de beantwoording van het college op basis van de bijgeleverde stukken en de accountantsverklaring in het verslag van bevindingen. Eerder benoemde de VVD al de goede leesbaarheid van de stukken en de onbegrijpelijkheid van de tabel "*BBV-indicator oppervlaktewater*" op pagina 50. De heer Roosendaal bedankt de ambtelijke organisatie en het college voor de mondelinge en schriftelijke beantwoording. Duidelijk was ook het verslag van bevindingen en de reactie hierop. De aanscherping van de beheersingsmaatregelen van de aanbestedingsregels en de volledigheid van de baten moet meer aandacht krijgen. Rechtmatigheid is een groot belang. De VVD onderstreept gelet op incidenten rondom ransomsoftware dat het voor het goed functioneren van een moderne overheidsinstelling, het waarborgen van continuïteit van de ICT van het grootste belang is, net als de beveiliging van de data. Dit gaat hand in hand met de beperking van frauderisico's. Graag worden we periodiek, ten minste twee keer per jaar, mondeling op de hoogte gehouden door de portefeuillehouder. Hetzelfde geldt voor de ontwikkelingen rondom het revolverende fonds en de daarbij behorende risico's. Kan de gedeputeerde daarmee instemmen?

Mevrouw **De Groot** (SP) wijst erop dat het rekeningresultaat maar liefst €17,9 miljoen positief bedraagt. Voor het positieve rekeningresultaat ad €4,3 miljoen is nog geen bestemming. De SP stelt voor om dit bedrag te storten in een fonds dat Recreatieschap Twiske-Waterland ontlast van het houden van festivals. De SP komt hiertoe met een amendement.

Volgens de SP staat er in de voordracht Jaarstukken een fout. Onder punt 4. *Financiële ontwikkeling*

wordt gesproken over een afname van de bestemmingsreserves van €65 miljoen naar €860 miljoen. Dat was de SP niet helemaal duidelijk.

Mevrouw **Kuiper** (CDA) merkt op dat in de Jaarstukken 2021 m.b.t. Tata veel focus is op toezicht en handhaving om de gezondheid van de omwonenden te beschermen. Er ligt een uitgebreid programma om emissies te reduceren; de welbekende Roadmap. Later in deze vergadering wordt nog gesproken over het Vermijdings- en Reductieprogramma Tata Steel van de ZZS'en. Volgens het CDA is de provincie op de goede weg en houdt de fractie graag een vinger aan de pols aangaande dit onderwerp.

In de Jaarstukken staat dat om een gezonde leefomgeving te bevorderen er behoefte is aan een afwegingsmodel, oftewel een integratiekader om de aspecten voor de gezonde leefomgeving gelijkwaardig af te kunnen wegen in bijvoorbeeld gebiedsprocessen. Er staat vermeld dat in 2021 is samengewerkt aan dit kader en dat het nog wordt voortgezet. Het CDA zou van de gedeputeerde graag een extra toelichting willen over wat het nu precies inhoudt.

In de jaarstukken wordt voorts aangegeven dat de provincie zich inzet voor voldoende bescherming tegen overstromingen, voldoende schoon water en voldoende zoetwater. Gedupeerden van de extreme wateroverlast in 2021 in Egmond en Zijpe worden nog steeds niet geholpen, terwijl er in Limburg wél hulp is vanuit het Rijk. Kan de gedeputeerde zich inzetten voor hulp aan deze ernstig gedupeerden Noord-Hollanders, eventueel samen met het Rijk en het waterschap? En zou een ketensamenwerking op dit gebied ook niet goed zijn? Welke inzet hierop kan er van de gedeputeerde worden verwacht?

In de Omgevingswet neemt het thema "*Gezonde leefomgeving*" een prominente plaats in. Emissies blijven onderwerp van discussie. In het stikstofdossier is de afspraak gemaakt dat alle sectoren aan de emissiereductie moeten voldoen. Wat is de laatste stand van zaken rond Schiphol en stikstofuitstoot?

In de stukken staat dat in 2021 249 ha NNN is gerealiseerd, terwijl het streefgetal veel hoger lag. De feitelijke realisatie sluit aan bij wat het CDA altijd al gezegd heeft: een ambitie van 250 ha per jaar is redelijk. De partij ziet graag dat dit realisme in het gehele dossier wordt aangebracht en dat de realisatie NNN in goed overleg met grondeigenaren gaat, en op vrijwillige basis. Daar heeft het CDA altijd voor gepleit. De stem van grondeigenaren is ook van groot belang bij de uitvoering van de gebiedsprocessen. Er wordt over diverse projecten geschreven dat ze al vergevorderd zijn. Mevrouw Kuiper roept op om de stem van de grondeigenaren in het gebied niet verloren te laten gaan en hen zorgvuldig bij de besluitvorming te betrekken.

De kosten voor het ganzenbeheerplan zijn toegenomen. Het CDA had dit wel verwacht. De partij vindt het nog steeds onacceptabel dat GS het meest effectieve Ganzenbeheerplan van de Faunabeheereenheid (FBE) hebben afgewezen en een minder effectief plan hebben vastgesteld. Tot overmaat van ramp worden mensen die met faunaschade worden geconfronteerd nu gekort op hun tegemoetkoming. Het CDA was en blijft hier tegen.

Het voert te ver om nu in te gaan op alle onderdelen uit de jaarstukken waarop het CDA kritiek heeft dan wel die het CDA toejuicht. Over de bestemming van het resterende bedrag ad €4,3 miljoen komt het CDA graag terug bij het volgende agendapunt inzake de Kaderbrief.

> Mevrouw **Jellema** (PvdA) hoort mevrouw Kuiper zeggen dat Noord-Holland het meest effectieve Ganzenbeheerplan kent. Hoe definieert het CDA het woord "*effectief*"?

Mevrouw **Kuiper** (CDA) antwoordt dat "*effectief*" in z'n algemeenheid betekent dat als je kijkt naar de inzet en naar de gewenste doelstelling, je een methode kiest die met een bepaalde hoeveelheid middelen het meest bereikt. De meest effectieve manier van ganzenbeheer betrof een voorgesteld plan van de FBE, maar uiteindelijk heeft de provincie de keuze gemaakt voor een ander beheerplan. Het CDA betreurt dit.

> Statenlid **Cardol** (GL) komt terug op een opmerking van mevrouw Kuiper (CDA) over NNN-realisatie. Begrijpt hij het goed dat het CDA, dat altijd gezegd heeft vast te zullen houden aan de verplichting om de NNN in 2027 te realiseren, er nu voor pleit om die ambitie los te laten?

Mevrouw **Kuiper** (CDA) heeft gesteld de doelstelling te willen bereiken. Men moet echter wel van een reëel ambitieniveau per jaar uitgaan. Het CDA meent dat de ambitieniveaus die per jaar zijn vastgesteld eigenlijk veel te hoog zijn. Reëel is er in 2021 250 ha gerealiseerd, terwijl de vastgestelde ambitie voor het jaar veel hoger lag. Het CDA schat in dat de realisatie van 250 ha per jaar ook voor de komende jaren een veel juister beeld geeft dan wanneer er hoge ambities worden gesteld die niet gerealiseerd kunnen worden.

> Statenlid **Cardol** (GL) hoort mevrouw Kuiper (CDA) zeggen dat de ambitie teruggeschroefd moet worden naar 250 ha per jaar. Daarmee zegt zij eigenlijk dat de ambitie voor de NNN-realisatie in 2027 moet worden losgelaten.

Mevrouw **Kuiper** (CDA) stelt Statenlid Cardol (GL) een wedervraag. Wat gaat GroenLinks straks in 2027 zeggen als het vastgestelde ambitieniveau niet gehaald is?

> Statenlid **Cardol** (GL) zal dan zeggen dat de provincie haar doelstellingen klaarblijkelijk niet gehaald heeft en dat dat zeer ernstig is. Hij gaat ervan uit dat de komende jaren in de gebiedsgerichte aanpakken grote stappen kunnen worden gezet om de NNN alsnog te realiseren en dat het college vasthoudt aan de doelstelling.

Mevrouw **Kuiper** (CDA) merkt op dat de tijd het zal leren.

De **voorzitter** bedankt de Statenleden voor hun inbreng in eerste termijn en geeft achtereenvolgens het woord aan de gedeputeerden voor hun beantwoording.

Beantwoording door gedeputeerde **Loggen** (VVD):
Gedeputeerde Loggen bedankt de Statenleden voor hun wijze van vraagstelling. Dankzij de goede voorbereiding met een mondelinge en schriftelijke vragenronde kan de focus worden gelegd op een resterend aantal kernpunten. Helaas moet gedeputeerde Loggen wel zeggen dat bepaalde vragen, bijvoorbeeld van de Partij voor de Dieren, meer zouden thuishoren in de commissie EFB. De Partij voor de Dieren vraagt eigenlijk een aanpassing van de presentatie en de indicatoren. Dat is nou net niet wat er in de commissie NLG wordt besproken. Thans wordt teruggekeken op wat in de begroting vorig jaar is vastgesteld en waarvoor PS toestemming hebben gegeven aan het college

om binnen de kaders aan het werk te gaan en vervolgens te kijken of het college de gestelde (water)doelen heeft behaald. De Partij voor de Dieren sprak reeds over een "crisis". Gedeputeerde vindt dat te voorbarig. In het kader van het Regionaal Waterprogramma is een en ander met PS gedeeld en uitvoerig bediscussieerd. De thema's die de Partij voor de Dieren noemde, zijn in het betreffende programma neergedaald. Het is derhalve goed om de lijn over het voornemen en uiteindelijk de verantwoording zuiver te houden. Anders wordt het een heel dik jaarverslag, terwijl er ook nog allemaal afzonderlijk wordt gerapporteerd.

De Partij voor de Dieren en de VVD refereerden voorts aan de BBV-indicator, die de ecologische kwaliteit van het water per waterschap weergeeft. Gedeputeerde Loggen zou niet weten wat hij op dat punt zou moeten doen. Mocht men een suggestie hebben, dan is hij altijd bereid om goed te kijken en luisteren hoe dat eventueel beter kan worden aangepakt.

In reactie op de opmerking van D66, die in het verlengde lag van de vraag van de Partij voor de Dieren, geeft gedeputeerde aan dat de financiële impact van de KRW-doelen pas definitief beoordeeld kan worden bij de midterm review in 2024 van het Regionaal Waterprogramma. GS denken op basis van de uitdagingen en verantwoordelijkheden van de provincie dat het beschikbare financiële kader vooralsnog toereikend is. Maar "*the proof of the pudding is in the eating*". Het college meent dat het eerste moment om een en ander goed met elkaar vast te stellen in het midterm review van 2024 zal zijn. En mochten er gelet op voortschrijdend inzicht eerder zaken opkomen, dan zullen GS deze in de Kaderbrief en via de P&C-cyclus bij de Staten laten neerdalen, opdat zij tijdig weten waar zij aan toe zijn.

> Statenlid **Kostic** (PvdD) wijst erop dat dit een reflectiemoment is en dat het de uitdaging voor gedeputeerde is om daarover iets meer mee te nemen in het jaarverslag.
> Een en ander is versplinterd over diverse stukken en websites. Statenlid Kostic ziet derhalve niet in hoe de inzet het afgelopen jaar heeft bijgedragen aan de doelen die de provincie zich heeft gesteld en welke vooruitgang daarin is geboekt. De Partij voor de Dieren vraagt enkel een korte en overzichtelijke reflectie daarop. Is gedeputeerde hiertoe bereid?

Gedeputeerde **Loggen** wijst erop dat Statenlid Kostic (PvdD) deze vraag echt via de commissie EFB dient te stellen. Daar hoort de discussie thuis. Het betreft immers het format van de P&C-cyclus. Gedeputeerde Loggen wil daar derhalve niet afzonderlijke op ingaan. Overigens gaan de Staten zelf over hun eigen format, oftewel de wijze waarop zij willen dat er gerapporteerd wordt. GS staan er altijd voor open, maar dat geschiedt dan wel op basis van een meerderheid in de Staten.

De jaarrekening betreft terugkijken en niét vooruitkijken. Voor dat laatste bestaan de begroting en Kaderbrief. Gedeputeerde Loggen wil ervoor waken dat die lijnen door elkaar gaan lopen. Hij heeft een dergelijke cyclus als eens gehad, waarin er tussentijds toch weer werd aangepast. In the end wil men toch weer een revisie van het format, omdat het te onduidelijk, te groot of te breed is geworden. Gedeputeerde Loggen meent dat er na al die jaren een mooi uitgebalanceerde P&C-cyclus ligt die natuurlijk altijd voor verbetering vatbaar is. Die discussie hoort echter wel te worden gevoerd op de aangewezen plekken, te weten in de commissie EFB.

Het CDA wees op de wateroverlast in Noord-Holland en maakte het vergelijk met Limburg. Gedeputeerde meent dat dat niet helemaal opgaat, omdat het water in Noord-Holland van boven kwam en het water in Limburg van boven én van onderen. De impact van de schade is ook een

totaal andere geweest, omdat er heel veel particulier bezit is beschadigd. In Noord-Holland ging het met name over agrarisch bezit. Gedeputeerde gaat er niets mee doen, aangezien het een verantwoordelijkheid van het waterschap betreft. Hij wil deze vooral daar laten teneinde niet in elkaars bevoegdheden en verantwoordelijkheden te treden.

Beantwoording door gedeputeerde **Zaal** (D66):
Gedeputeerde Zaal heeft een korte reactie op de inbreng van de SP over Twiske-Waterland. Zij wacht het amendement af, waarop er vanuit GS een reactie zal komen. Gedeputeerde geeft alvast mee dat festivals in het Twiske niet dienen om de financiën van het Recreatieschap Twiske-Waterland op orde te houden, maar om een zo breed mogelijk aanbod aan te bieden aan de inwoners, van rustig wandelen en vogels kijken tot ook af een toe een dansje op een festival, uiteraard op een moment waarop het binnen de vastgestelde natuurwaarden past.

Beantwoording door gedeputeerde **Rommel** (VVD):
Gedeputeerde Rommel heeft een onderverdeling gemaakt in een aantal onderwerpen.
Allereerst het NNN. D66 gaf aan dat er niet zo veel gebeurt. Er werden ook vragen gesteld als "*Hoe belangrijk is het nog voor de provincie?*". Gedeputeerde neemt derhalve aan dat het thema op de agenda blijft staan. Zij meent dat de provincie heel voortvarend te werk is gegaan, zeker ook met de NNN-realisatiestrategie. Er is op dit moment 1.200 ha gerealiseerd van de gestelde 1.750 ha. Gelet op de start die gemaakt moest worden, meent gedeputeerde dat de mensen heel goed werk hebben verricht.

Voorts is opgeroepen om zorgvuldig om te gaan met het ontgrenzen en begrenzen. Het staat vanavond in de commissie RWK ook op de agenda. Er wordt zorgvuldig mee omgegaan. In 1990 toen er nog gewerkt werd met papieren kaarten, zijn er lijntjes en cirkels getrokken die thans opnieuw goed bekeken moeten worden om te bepalen in hoeverre die nog reëel zijn. Er wordt altijd naar de beste kwaliteit gekeken en ervoor gewaakt dat het NNN-gebied niet afneemt. Gedeputeerde hoopt de eventuele zorgen van de commissie op dit punt weg te hebben genomen.
Het Rijk zal overigens ook in IPO-verband uitvragen hoever de provincies zijn wat betreft het NNN.

Gedeputeerde Rommel herkent de zorgen over het faunabeheer. In Noord-Holland zo veel mogelijk ruimte geboden om aan het beheer te doen. De FBE is daar de uitvoerder van. Gedeputeerde neemt de zorg van D66 mee dat het gecoördineerd beheer niet goed van de grond lijkt te komen. Zij zal deze ook delen in haar overleg met de FBE. Gedeputeerde ziet ook wel dat er nog wat versterking kan worden gegeven aan de samenwerking tussen de jagers en de boeren.

Gedeputeerde Rommel beaamt dat de schade enorm is toegenomen, maar zoals de VVD al aangaf, zijn de prijzen enorm gestegen. Dat geldt ook voor de grasprijs.

> Mevrouw **Jellema** (PvdA) hoort gedeputeerde zeggen dat ze het signaal meeneemt naar de FBE's, hetgeen haar siert. De PvdA ziet hun reactie met spanning tegemoet. Zij meent echter dat het signaal ook richting het IPO moet worden genomen. De overige provincies zullen het probleem ook herkennen. Hoe gaat de gedeputeerde de zaak daar bepleiten?

Gedeputeerde **Rommel** (VVD) antwoordt dat zij als coördinator faunabeheer het binnen het IPO heeft geagendeerd. Niet alle provincies zien het als een gedeelde taak, zorg of probleem. Met de provincies die het wel als zodanig ervaren, wordt een overleg ingepland. Er is derhalve aandacht

voor en gedeputeerde hoopt dat er met elkaar een aantal stappen kunnen worden gezet.

> Mevrouw **Kuiper** (CDA) hoorde gedeputeerde een aantal externe oorzaken noemen waardoor de schade vergroot (grasprijzen etc.). Er is ooit voor gekozen om de vergoeding die boeren kunnen krijgen, substantieel te verlagen. Is dat voor gedeputeerde aanleiding om te zeggen: we gaan toch nog eens kijken, gezien de externe factoren die nu ook een rol spelen, of de percentuele vergoeding die aan boeren wordt toegekend nog een aanpassing behoeven? Nogmaals, de boeren kunnen niets aan de externe factoren doen, terwijl deze wel heel zwaar bij hen doorwegen.

Gedeputeerde **Rommel** (VVD) merkt op dat er rechtszaken over lopen, zodat zij er inhoudelijk niet al te veel op in zal gaan. De provincie heeft wel gezegd het ruimer te willen maken en meer prikkels te willen aanbrengen. Ingeval de provincie belemmert, betaalt zij de volledige vergoeding. Ingeval zij in iets mindere mate belemmert en veel ruimte biedt, betaalt de provincie 20% schadevergoeding niet, aangezien iedereen zich in dat geval zo veel mogelijk kan inzetten voor de eigen verantwoordelijkheid die er is om die ganzen te bestrijden.
De provincie heeft zo ruim mogelijk aangegeven wat mogelijk is om te beheren, maar het moet wel juridisch haalbaar zijn. Als je immers een juridische zaak krijgt en het niet voor elkaar krijgt, ben je veel verder van huis.

> De heer **Roosendaal** (VVD) interpreteert hetgeen gedeputeerde Rommel zegt als volgt. Als de provincie niet in staat is om te leveren, namelijk op een goed faunabeheer, dan is de vergoeding hoger. Op het moment dat de verantwoordelijkheid ligt bij de boeren, dan is die navenant lager. Is dat correct?

Gedeputeerde **Rommel** antwoordt dat als de provincie een boer volledig zou belemmeren om ook maar iets tegen de ganzen te doen, zij de boer volledig schadeloos moet stellen. Het is dus in verhouding. De provincie betaalt ook mee aan gecoördineerd beheer. Gedeputeerde heeft dienaangaande reeds toegezegd dat zij de zorgen hieromtrent zal meenemen. Voor zover zij het nu kan overzien, is een en ander nu opgestart. Dit is ook het eerste jaar dat het hogere eigen risico wordt meegenomen.

> Mevrouw **Jellema** (PvdA) zit niet aan de GS-tafel. Zij vraagt of gedeputeerde Rommel nooit eens een dispuutje heeft met haar collega-gedeputeerde van Financiën die zegt dat het de pan uitrijst. Mevrouw Jellema kan zich maar moeilijk voorstellen dat het maar doorgaat en doorgaat.

Gedeputeerde **Rommel** merkt op dat in de rechtszaak in Friesland is gezegd dat de prijs niet een oorzaak kan zijn voor de verhoging van het eigen risico. Het gaat om de mate waarin wordt belemmerd. Of er discussies over zullen ontstaan, zal de toekomst moeten uitwijzen.

Gedeputeerde Rommel geeft aan dat de provincie veel doet aan soortenbescherming, juist door de NNN te realiseren en aan natuurherstel te doen.

Tot slot komt gedeputeerde op Schiphol en stikstof. Het Rijk is verantwoordelijk voor de Wnb-vergunning voor Schiphol. Er is natuurlijk wel overleg, maar dat ligt bij het Rijk.

Statenlid **Kostic** (PvdD) vraagt of gedeputeerde kan benoemen hoe de provincie soorten beschermt. Dat kan op allerlei manieren, zoals via handhaving van de Wet natuurbescherming. Het zou fijn zijn als er niet alleen op het doden wordt gefocust en er ook iets aardigs voor de dieren wordt gezegd.

Gedeputeerde **Rommel** benadrukt dat zij enkel maar aardig is voor de dieren. Zij constateert dat Statenlid Kostic (PvdD) een ander graag in de jaarstukken verwoord zou willen zien en zal het derhalve bij de FBE aankaarten.

Beantwoording door gedeputeerde **Olthof** (PvdA):
Gedeputeerde Olthof zal de opmerkingen van de VVD over de beveiliging van de data breder meenemen bij de FBE.
De vraag van het CDA over het toetsingskader Gezonde leefomgeving. Vanuit het IPO wordt eraan gewerkt. Er is inderdaad wel gekeken of er met harde toetsingscriteria aan de slag kan worden gegaan. Dat blijkt voor een gezonde leefomgeving echter heel ingewikkeld. Gedeputeerde Olthof wil wel een onderscheid maken tussen uiteindelijk de harde toetsing wat betreft lucht, geluid en geur. Daarvoor gelden regels waarop getoetst wordt. In dezen gelden toetsingscriteria wat betreft natuur in de stad, gezond leven, bewegen en dat soort zaken. Er wordt thans gewerkt aan een inspiratiemodel, zodat die gezonde leefomgeving uiteindelijk wordt meegenomen bij alle gebiedsontwikkelingen. Daarmee ga je van afwegend toetsen veel meer naar het betrekken en afwegen, zodat je de onderwerpen een onderdeel laat zijn van de verdere ontwikkeling van de verstedelijking. Er is thans nog geen inspiratiemodel. Op het moment dat dit er wél is en GS er wat verder mee zijn, zullen zij de Staten er uiteraard bij betrekken.

Statenlid **Kostic** (PvdD) moet iets van het hart. De Staten hebben zich juist per commissie heel goed voorbereid.

De **voorzitter** meent dat dit een inhoudelijke vraag lijkt te zijn en niet zozeer een punt van orde. Het betreft dus meer iets voor de tweede termijn.

Statenlid **Kostic** (PvdD) roept de voorzitter op om GS wellicht aan te sporen om inhoudelijk te reageren en niet steeds te verwijzen naar de FBE.

De **voorzitter** constateert dat er geen behoefte is aan een tweede termijn en rondt het agendapunt af. Hetgeen gezegd is, wordt meegenomen in het advies voor de PS-vergadering van 4 juli a.s.

Provincie Noord-Holland

Advies aan Provinciale Staten

Uw contactpersoon
K. Konings
AD/STG

Doorkiesnummer +31235143032
Koen.konings@noord-holland.nl

Tbv Statenvergadering d.d **4-7-2022**
Commissie RWK
Datum commissievergadering **13-6-2022**

24 juni 2022

Onderwerp: Voordracht Jaarstukken 2021

Advies commissie RWK:

de Voordracht Jaarstukken 2021 als hamerstuk door te geleiden naar PS van 4 juli 2022.

Uittreksel van het concept-verslag RWK 13-6-2022:

4.a. Jaarstukken 2021 (A-agenda RWK 13-6-2022)

In de jaarstukken 2021 legt het college verantwoording af over het gevoerde beleid en de behaalde output in het jaar 2021. Het college besluit de jaarstukken 2021 ter besluitvorming toe te zenden aan Provinciale Staten.

Dhr. **Wijmenga** (CDA) vraagt n.a.v. pagina 34 naar de vertraging van de scanonderzoeken geometrie. Geometrie kan een belangrijke bouwsteen zijn voor de warmtetransitie. In hoeverre ziet de gedeputeerde hier nog potentie in na alle vertragingen? Verder complimenten voor iedereen die aan de jaarstukken heeft gewerkt.
Dhr. **Klein** (CU) vraagt wanneer de resultaten van het scanonderzoek kunnen worden verwacht. Op pagina 40 schrijft GS dat voldoende zoet water betekent dat de provincie samen met haar waterpartners afspraken maakt over het opvangen, vasthouden en gebruiken van zoet water dat via neerslag terecht komt. De fractie is blij te lezen dat de provincie hier een duidelijke rol ziet. Dit is relevant omdat de fractie bezig is met een initiatiefvoorstel rondom regenwater. Op pagina 53 gaat het over het uitvoeren van ruimtelijk beleid. Als een van de prioriteiten staat genoemd het stimuleren van de leefbaarheid van de omgeving van Schiphol. Als enige uitgevoerde activiteit staat er dat er ambtelijke en bestuurlijke overleggen gevoerd zijn over de leefbaarheid rondom Schiphol. Dit klinkt erg mager gezien het belang van het onderwerp.
Dhr. **Kanik** (D66) verwijst naar de uitvoeringsregeling duurzaamheidsinitiatieven burgerinitiatieven en warmtetransitie gebouwde omgeving. Hier staat dat er minder aanvragen zijn ontvangen dan verwacht waardoor er sprake is van onderbesteding. Spreker hoort vanuit het veld dat veel burgers niet weten dat ze bij de provincie terecht kunnen voor dit soort aanvragen. Hoe is de communicatie hierover en kan er meer aandacht voor komen?
Statenlid **Van Wijnen** (GL) noemt gezonde leefomgeving op pagina 31. In de Omgevingsvisie staat dat waar

mogelijk bovenwettelijke maatregelen genomen worden als dit opportuun of nodig is voor de provincie. Er is een stimuleringsregeling om te kijken waar bedrijven bovenwettelijk kunnen. Dit komt echter niet uit de verf omdat bedrijven bang zijn dat hun prestaties vervolgens de nieuwe norm worden. Hoe bepalen we in de toekomst waar we meer kunnen presteren en hoe gaan we dat borgen? Als het via deze methode niet werkt dan zal er wellicht iets anders geprobeerd moeten worden.
Dhr. **Zoon** (PvdD) vraagt of deze commissie in de afgelopen jaren wel voldoende heeft gedaan op het gebied van de woonopgave en de klimaatopgave. Vorig jaar ging het college nog uit van een reductie van 49% terwijl bekend was dat dit onvoldoende zou zijn. Hoe goed heeft de commissie het klimaat op orde gezet in de afgelopen 3 jaar? Het zijn technisch correcte jaarstukken maar duurzaam doorpakken is niet echt gebeurd de afgelopen jaren.

Gedeputeerde **Loggen** geeft aan dat de commissie het de afgelopen 3 jaar heel goed heeft gedaan. De commissie heeft het best goed gedaan met de Woonagenda, de Woonakkoorden, het Masterplan Wonen en de verdere ontwikkeling van de flexibele schil. De effecten hiervan zullen over een paar jaar pas echt merkbaar zijn.

Dhr. **Zoon** (PvdD) verwijst naar de basismonitor die in 2021 een negatieve groei laat zien qua tevredenheid wonen. Was dit een verwachte daling?

Gedeputeerde **Loggen** antwoordt dat belangrijk is dat we een goede monitor hebben waarmee we goed in beeld hebben wat we in de planning en in de uitvoering hebben. Hierdoor kan er i.o.m. de gemeenten strakker worden gestuurd op wat er gedaan moet worden.
Er zijn wat vragen gesteld over de leefbaarheid. Er wordt meer gedaan dan het lijkt. We hebben al de BRS, er is geprobeerd om geluidsadaptief te bouwen, er is overleg met het Rijk over de cumulatie van geluid, er zijn de NOVI en de NOVEX en er zijn kennissessies georganiseerd. Er is veel beweging. Voor de detailantwoorden verwijst spreker naar de gedeputeerde die over leefbaarheid gaat.

Gedeputeerde **Stigter** complimenteert de Staten met de successen die er in de afgelopen 3 jaar zijn behaald met name op het terrein van het klimaat. Het scanonderzoek inzake geothermie is door een aantal redenen vertraagd. Inmiddels is de scan afgerond en wordt geprobeerd in de interpretatiefase wat tijd terug te winnen. De hoop is dat in september/oktober de resultaten van de interpretatie van de boringen te hebben. Dan wordt duidelijk waar de potentie ligt in het MRA-gebied. Het is de bedoeling om de regeling inzake duurzaamheidsinitiatieven nog meer onder de aandacht te brengen. Er is veel drukte van allerlei regelingen, dit zou een rol gespeeld kunnen hebben.

Dhr. **Klein** (CU) is blij om te horen dat er meer is gedaan aan leefbaarheid dan wat er wordt genoemd. Het gaat erom dat de leefomgeving van de inwoners wordt verbeterd en dit willen we kunnen meten. Spreker vraagt om voor de volgende jaarstukken te zoeken naar een betere indicator van wat de impact van de provincie is op dit domein.
Inzake het hergebruik van regenwater geeft dhr. Klein aan dat aanstaande zaterdag om 9.30 uur in Weesp een werkbezoek wordt georganiseerd waarvoor alle commissieleden zijn uitgenodigd. Er kunnen installaties worden bekeken die geschikt zijn om regenwater of huishoudelijk water te hergebruiken.

Gedeputeerde **Loggen** zal het signaal dat de commissie meer meegenomen wil worden in wat er allemaal gebeurt om de leefbaarheid te vergroten overbrengen aan de portefeuillehouder.

Uittreksel concept-verslag commissie M&B 20-06-2022 over de voordracht Jaarstukken 2021

4. A-agenda Algemeen
4a. Voordracht Jaarstukken 2021
4a1. Verslag van bevindingen Publiek Belang Accountants en bestuurlijke reactie
4a2. Verslag mondelinge vragenronde Jaarrekening 30 mei 2022

De **voorzitter** vertelt dat de financiële aspecten van de jaarstukken zijn besproken in de commissie Economie Financiën en Bestuur. In deze commissievergadering kan met elkaar worden gesproken over de onderwerpen die zijn gerelateerd aan Mobiliteit en Bereikbaarheid. Het verslag van deze commissie wordt aan Provinciale Staten toegestuurd, ter besluitvorming in de Statenvergadering van juli 2022.

Mevrouw **Kuiper** (CDA) heeft ook in het afgelopen jaar weer op goede wijze informatie van de gedeputeerde en de ambtelijke organisatie mogen ontvangen. De vragen die er toch nog waren over de Jaarrekening zijn middels een technische vragenronde beantwoord. De wijze van behandeling van het iMPI draagt bij aan een goede informatievoorziening.
Het is goed om te lezen dat in 2021 intensief is samengewerkt met de regio om de grootste regionale verkeersrisico's in beeld te brengen en hiervoor prioritaire maatregelen te bepalen.

De heer **Terwal** (VVD) bedankt de gedeputeerde en de ambtelijke ondersteuning voor de uitgebreide en heldere verslaglegging. Het is evenals de vorige jaren een lijvig document.
Het is goed om te zien dat het percentage van wegen die voldoen aan de beeldkwaliteitseisen en het percentage van zeer tevreden weggebruikers ook dit jaar weer boven de gestelde doelen liggen. Ook het percentage van 100 procent van projecten die zijn afgerond volgens de kwaliteitseisen, stemt tevreden. Echter een punt van zorg is dat slechts zes van negen projecten zijn afgerond. Van het aantal fase-afrondingen bij de voortgang van studies en projecten zijn slechts drie van tien gerealiseerd. Wat gaat de gedeputeerde doen om te zorgen dat voor dit lopende jaar en volgende jaren er meer projecten de studie-, plan- en realisatiefase doorlopen? Is de gedeputeerde het met de VVD eens dat de Provincie zich geen vertraging kan permitteren in het verbeteren en aanleggen van infrastructuur? Uit prognoses blijkt dat het wegverkeer, ondanks het toegenomen thuiswerken, verder stijgt door toenemende bevolkingsgroei en groei van economische bedrijvigheid. De beantwoording van schriftelijke vragen over de prognoses van het Kennisinstituut voor Mobiliteitsbeleid ziet de heer Terwal met belangstelling tegemoet.
De VVD steunt de ambitie voor de verduurzaming van infrastructuur, maar blijft dit kritisch volgen vanwege de toenemende hoeveelheid belastinggeld dat hiervoor wordt aangewend.
Het is fijn dat het energieverbruik van openbare verlichting is afgenomen door de uitrol van Ledverlichting en dat de eerste resultaten over het gebruik van epoxy asfalt er goed uitzien. In de pilot Grass2Grit is uit bermgras een dooimiddel voor gladheidsbestrijding ontwikkeld. Bezien wordt of de doelstellingen te realiseren zijn. Wat wordt bedoeld?
De media doen melding van haarscheurtjes in de 3D geprinte fietsbruggen langs de N243. Zijn de fietsbruggen nu onbruikbaar? Wie is in dat geval verantwoordelijk voor de geleden schade?
Afrekeningsverschillen pakken 7,8 miljoen euro lager uit. Een groot deel betreft de lager uitgevallen subsidielasten voor het project Omlegging A9 Badhoevedorp. Is het niet wenselijker om dit bedrag weer in te zetten voor het realiseren van geplande infrastructuur, nu de financiële tegenvallers zich daar opstapelen?

Mevrouw **Van Geffen** (Liberaal N-H) bedankt voor de beantwoording van technische vragen en de heldere Jaarrekening. Zij sluit aan bij de zorg van de heer Terwal over toenemend verkeer en te weinig actie.
Het programma SolaRoad leed in 2020 100.000 euro en in 2021 163.000 euro verlies. Wat is de komende drie jaar het plan met SolaRoad? Hoe voorkomt de gedeputeerde dat dit een jaarlijks verlieslijdend project wordt?
Mevrouw Van Geffen spreekt complimenten uit voor het onderhoud. Wegen, fietspaden en busbanen liggen er mooi bij, net als de bermen. De communicatie online van de verkeersinspecteurs is heel vaardig. Storingen worden goed aangegeven. Het beheer en onderhoud van de Waterwolftunnel zijn opvallend goed verlopen.

De heer **Jensen** (JA21) constateert dat er veel geld gaat naar zaken waarvan JA21 niet direct een voorstander is, maar kijkende naar deze commissie ziet de fractie dat heel prudent wordt omgegaan met het geld. De onzekerheden van de afgelopen twee jaar noopten tot een conservatieve manier van kijken naar het budget. De prestaties van het afgelopen jaar als het gaat over bijvoorbeeld het openbaar vervoer en infrastructuur verdienen een compliment. Het is goed dat rekening wordt gehouden met minder inkomsten. Er moeten nog zoveel zaken worden aangepakt op het gebied van onderhoud en infrastructuur. Wat ook zorgen baart, is dat het moeilijk wordt om mensen te vinden voor de verschillende projecten in het iMPI. De kosten voor de inhuur van externen kunnen behoorlijk oplopen. Mogelijk kan nog eens nader worden bekeken in hoeverre externe inhuur en onderzoeken nodig zijn, of uitgesteld kunnen worden. Zijn alle subsidies nodig? Hoeveel gebruik is er gemaakt van de subsidieregeling Doortrappen? JA21 is niet tegen, maar de fractie ziet graag dat de gelden op de best mogelijke manier worden besteed. De algemene indruk is dat er sprake is van een gezonde bedrijfsvoering, maar dat er niet achterover geleund kan worden. Er komen nog genoeg problemen op de Provincie af, zoals de betaalbaarheid van het openbaar vervoer en de stijgende kosten van infrastructuur. JA21 vertrouwt erop dat de gedeputeerde en zijn staf deze zaken voortvarend zullen oppakken en wenst hem daarbij veel succes.

Statenlid **Van der Waart** (GL) las de jaarstukken met veel interesse en met name voor deze commissie Programma 3 en 4. Zij sluit zich aan bij alle complimenten. De beantwoording van de technische vragen gaf veel extra duidelijkheid.

Bij interruptie vraagt de heer **Terwal** (VVD) of GL de zorgen deelt over de verduurzamingsprojecten zoals Grass2Grit, SolaRoad en de 3D geprinte fietsersbruggen.

Statenlid **Van der Waart** (GL) antwoordt dat GL de zorg deelt als het gaat over de financiering van infrastructuur, maar niet specifiek deze projecten. Voor GL staat de verduurzaming ervan toch nog steeds als belangrijke doelstelling als een paal boven water.

De heer **Meiland** (D66) las de jaarstukken met interesse. Omdat de jaarstukken en de Kaderbrief nauw aan elkaar zijn verbonden zal zijn bijdrage beide agendapunten omvatten.
Het is opvallend hoeveel infrastructurele projecten er in uitvoering zijn en hoeveel er in de planning staan. Wat ook opvalt is de onderbesteding ten opzichte van de begroting als gevolg van uitstel van andere infrastructurele projecten. D66 sprak deze zorg al eerder uit bij de behandeling van het IMPI, maar vraagt hiervoor opnieuw aandacht. Uitstel leidt tot een mooi financieel resultaat op de korte termijn, maar leidt er tegelijkertijd toe dat de financiering onder druk komt te staan door onder meer

inflatie. Gezien de huidige arbeidsmarktsituatie wordt het lastig om personeel te vinden voor de uitvoering van projecten. Daardoor moet het ambitieniveau van projecten mogelijk naar beneden worden bijgesteld, of moet worden heroverwogen of projecten nog wel levensvatbaar zijn.
Door een dergelijke neerwaartse spiraal kan de Provincie steeds minder projecten realiseren, of moet zij concurreren met het bedrijfsleven. Het niet realiseren of niet kunnen starten van infrastructurele projecten kan meerdere oorzaken hebben, zoals het niet aanvragen van subsidies door gemeenten, of het niet op tijd afronden van de planfase van projecten, of dat er niet kan worden aanbesteed omdat er geen uitvoerend personeel is. Wat doen Gedeputeerde Staten eraan om te zorgen dat het ambitieniveau niet in gevaar komt? In hoeverre kunnen Gedeputeerde Staten gemeenten aansporen om versnelling aan te brengen in het aanvragen van subsidie voor mobiliteitstransitie? Welke projecten bekijkt het college om versneld van de Investeringsagenda te halen en die als prioritair project aan te wijzen?

De heer **Hoogervorst** (SP) zegt dat de SP een positieve ontwikkeling ziet in de jaarstukken, ook op het gebied van mobiliteit. De fractie is positief over de wijze waarop het PMI en het PMO zijn samengevoegd tot het iMPI. Complimenten zijn er voor de zorgvuldigheid waarmee de organisatie dit project heeft ingezet.
De SP is ook positief over de ruime aandacht voor de fiets en andere vormen van actieve mobiliteit. Zorgen zijn er dat de beschikbaarheid van de subsidie Kleine Infra onder druk staat. De financiële situatie van gemeenten staat cofinanciering van infraprojecten nauwelijks toe. Hoe kijkt de gedeputeerde hier tegenaan?
De SP sluit zich aan bij de vragen van Liberaal N-H over SolaRoad. Het programma is al lange tijd verlieslijdend en niet succesvol. Wellicht is het verstandig ermee te stoppen.
De SP maakt zich zorgen over de toekomstbestendigheid van de beschikbaarheid van financiële middelen voor infrastructuur. De fractie ziet uit naar de nota over het financiële perspectief.
Niet alles kan. Het is belangrijk om te kiezen voor wat echt noodzakelijk is, namelijk het onderhoud. De afgelopen jaren werd serieuzer gekeken naar het groter geheel van het openbaar vervoer. Waar opmerkingen van de SP en andere fracties in een vorige Statenperiode nog weleens werden weggewoven, heeft de fractie bij deze gedeputeerde een beter gevoel. Met elkaar worden meters gemaakt. Als die meters ook fijnmazig zouden kunnen worden neergelegd, dan zou dat een goede ontwikkeling zijn.

Statenlid **Zoon** (PvdD) merkt op dat de PvdD eerder sceptisch was bij de overzetting naar gebiedsaannemers. De fractie ziet daarin nog steeds een risico. Kan een bedrijf dat asfalt aanlegt ook goede faunapassages aanleggen? Legt het dezelfde prioriteit bij biodiversiteit? De N307 kent veel faunaslachtoffers. In de jaarstukken wordt benoemd dat verbetering mogelijk is, zoals bij het kappen van bomen voor infrastructuur. Er is een duidelijke verandering in de houding van de Provincie ten opzichte van afgelopen jaren. Dit is duidelijk zichtbaar in de jaarstukken.
Vorig jaar is een start gemaakt met de Actieagenda Actieve mobiliteit.
Er is minder groot onderhoud gepleegd. De arbeidsmarkt staat onder druk en de kosten stijgen. Dat brengt een risico met zich mee, want niet alles kan. De positieve verbetering in de afgelopen jaren kan dan het kind van de rekening worden. Kan de gedeputeerde verzekeren dat dit niet gaat gebeuren?

De heer **Carton** (PvdA) bedankt voor de financiële verantwoording. Middels een waslijst aan acties en verbeteringen wordt in de programma's een verbeterslag gemaakt.

In de commissie Economie Financiën en Bestuur gaf de heer Carton namens de PvdA een aantal aandachtspunten mee. Er is vooral zorg richting de toekomst. Bij de Kaderbrief komt de heer Carton daarop terug.

De heer **Mangal** (DENK) spreekt complimenten uit voor de jaarstukken. Daarin valt te lezen dat het aantal daadwerkelijk geplaatste laadpalen lager is dan voorspeld. Dat komt omdat de palen worden geplaatst op basis van de vraag naar publieke laadinfrastructuur. De prognoses zijn bedoeld om perspectief te bieden aan de benodigde inkoop van laadinfrastructuur in de capaciteitsplanning. In de nieuwsberichten valt te lezen dat elektrische auto's tijdens de vakantieperiode mogelijk weer worden omgeruild voor een fossiele brandstofvariant, omdat de laadinfrastructuur tekort schiet.
Hoe denkt het college perspectief te kunnen bieden voor het laden van elektrische auto's aan hen die milieubewust rondrijden door Noord-Holland en de Provincie zich aantrekkelijk maakt voor de milieubewuste recreant? Hoe gaat het college om met de rest van Noord-Holland waar de MRA niet over gaat?

Bij interruptie vraagt de heer **Terwal** (VVD) of de heer Mangal het met hem eens is dat mensen de elektrische auto tijdelijk omruilen voor een fossiele brandstofauto omdat er te weinig laadpalen zijn in het buitenland en dat de Provincie daarover niet gaat.

De heer **Mangal** (DENK) is zich hiervan terdege bewust. De Provincie wil aantrekkelijk zijn voor recreanten en toeristen vanuit het buitenland. Ze wil vooral milieubewuste recreanten aantrekken die niet rijden in auto's op fossiele brandstof.

Reactie Gedeputeerde Staten in eerste termijn:

Gedeputeerde **Olthof** is het ermee eens dat het aanbod van laadinfrastructuur elders in Europa nog niet overal zover is. Noord-Holland, Utrecht en Flevoland zijn ver wat betreft publieke laadinfrastructuur.
Alle complimenten draagt de gedeputeerde direct over aan de organisatie.
Statenlid Zoon gaf een mooie opsomming van de risico's. De stapeling van risico's werkt door in planning en de realisatie van projecten. Het wordt een probleem als het totaal aan onderbesteding toeneemt. Dat probleem ziet het college nu niet. Er wordt hard gewerkt aan het werven en aannemen van personeel. Gekeken wordt naar een slimmere aanpak bijvoorbeeld door een andere volgorde en naar het samenwerken met partners en gemeenten. De optelsom van alle elementen maakt het lastig om ambities daadwerkelijk te realiseren. Het college is van mening dat het daarmee niet te ambitieus is. Een stuk onderbesteding is niet erg. Vanwege de stikstofdiscussie kunnen mogelijk vergunningen niet worden afgegeven. Offertes worden ingetrokken omdat grondstoffen niet voorradig zijn.
Innovatie en de ontwikkeling van Smart Mobility kennen kinderziektes. Provincie Noord-Holland wil op het gebied van dergelijke ontwikkelingen graag vooroplopen maar niet tegen elke prijs. Het kan betekenen dat tegen ontwikkelfaalkosten wordt aangelopen.
In het project Grass2Grit won een 'fabriek' (een loods met enkele machines) in Noord-Holland een prijs door de sappen uit gemaaid gras te gebruiken als gladheidbestrijdingsmiddel. De vezels van het gras kunnen worden gebruikt bij de ontwikkeling van straatmeubilair. Vanuit Europa is hiervoor subsidie ontvangen, maar op enig moment bleek het gladheidsbestrijdingsmiddel het niet te worden. De Provincie besloot om dit proces te stoppen. De verschillende partners beoordelen nu wie wat overneemt in het kader van de ontmanteling.

De haarscheurtjes in de 3D geprinte fietsbruggen hebben geleid tot een grote teleurstelling. De aannemer onderzoekt de oorzaak. Er wordt een tijdelijke voorziening getroffen zodat het fietspad wel kan worden gebruikt. De risico's en de kosten worden gedeeld met de aannemer. Zowel de Provincie als de aannemer staken samen hun nek uit voor innovatie en nieuwe ontwikkelingen. In het algemeen en in het kader van aanbestedingen moet er scherper worden opgelet dat de rekening niet altijd bij de Provincie komt te liggen.
SolaRoad bestaat uit twee onderdelen. In het ene deel is de Provincie Noord-Holland aandeelhouder. Dat betreft het bedrijf dat SolaRoad ontwikkeld heeft en dat gebruikmaakt van zonnefietspaden. Meerdere partijen leggen zonnepaden aan. SolaRoad kent ook een ontwikkeldeel. De Provincie is de eigenaar van de fietsinfrastructuur waar de zonnefietspaden worden toegepast. Aan de ontwikkelkant, het onderdeel waarin de Provincie een belang heeft, wordt kritisch gevolgd hoelang de Provincie nog wil participeren. Op dit moment ziet het college nog geen aanleiding om daar uit te stappen. Er wordt ook geen extra geld gevraagd, maar SolaRoad is wel een punt van aandacht.

Bij interruptie vraagt de heer **Deen** (PVV) wanneer nu eindelijk de stekker wordt getrokken uit een niet lopend project. Het is al dubieus dat de Provincie altijd maar innovatieve ontwikkelingen zou moeten steunen.

Gedeputeerde **Olthof** wijst op het onderscheid. De Provincie heeft een belang. Er hoeft op dit moment geen extra geld naar SolaRoad. Daarnaast heeft de Provincie haar rol als beheerder van infrastructuur. Als het gaat om het belang dan wordt daarnaar kritisch gekeken.

Bij interruptie wijst mevrouw **Van Geffen** (Liberaal NH) op de rol van de Provincie, die mede-eigenaar is van een bedrijf dat tegelijkertijd concurrent is in de markt. De gedeputeerde zegt dat er geen geld bij hoeft te worden gelegd, maar als er verlies wordt geleden dan moet het geld toch ergens vandaan komen?

Gedeputeerde **Olthof** verduidelijkt dat de Provincie geen aannemer is en ook geen belang heeft in een aannemer. Het zijn uiteindelijk de aannemers die kiezen voor een concept als SolaRoad. De Provincie sluit een contract met de aannemer en niet met zichzelf als het gaat over SolaRoad. De aannemer bepaalt welke techniek en partij wordt toegepast. Die dubbelrol is er niet. Het is collega Stigter die 'de eigenaarsrol' vervult van het concept SolaRoad. Gedeputeerde Olthof is vanuit zijn rol als portefeuillehouder Bereikbaarheid en Mobiliteit 'eigenaar' van de infrastructuur. De Provincie heeft geen aanbesteding waarvan SolaRoad onderdeel uitmaakt. SolaRoad wordt gekozen door de aannemer. Er zijn meerdere aanbieders van zonnefietspadentechniek. Provincie Noord-Holland heeft geen direct contact met SolaRoad als zijnde aanbieder van fietspaden.

Na het zomerreces volgt het Financieel Perspectief. Hoe meer de prijzen stijgen, hoe eerder het moment komt van keuzes maken. Enerzijds kan aan de inkomstenknop worden gedraaid en anderzijds aan de lastenknop.
Subsidies, ook de subsidie Doortrappen, worden over het algemeen goed gebruikt. In 2021 maakte een deel van Noord-Holland slechts beperkt gebruik van de subsidie Kleine Infra. De subsidieregeling is aangepast, net als de voorwaarden. Daarbij is de Provincie in gesprek met gemeenten om te vernemen wat er nodig is om uiteindelijk gebruik te maken van de subsidieregeling. Met die gesprekken worden goede resultaten geboekt. Gemeenten moeten uiteindelijk ook keuzes maken. Die verantwoordelijkheid kan de Provincie niet overnemen. De

gemeente moet bereid zijn om er financieel in te stappen. De Provincie probeert de drempel zo laag mogelijk te houden.
Gemeenten moeten worden verleid en geholpen om uiteindelijk toch projecten op te pakken. Het is geen kwestie van niet willen, maar vaak het ontbreken van capaciteit aan kennis en financiën.
In Coronatijd is getracht de aannemerij te steunen door projecten naar voren te halen. Het is lastig om, gezien de krappe arbeidsmarkt en personeelstekort, nu prioriteiten te stellen. Het nu al schrappen van projecten is wat voorbarig. Die afweging kan worden gemaakt binnen het iMPI.
Later deze avond komt de commissie nog te spreken over openbaar vervoer. Provinciale Staten maken uiteindelijk de keuze als het gaat om de financiën.
MRA Elektrisch dekt niet de lading. Het betreft namelijk de Provincies Noord-Holland, Flevoland en Utrecht. Amsterdam als gemeente doet niet mee. Elke gemeente moet per laadpaal een verkeersbesluit nemen. Dat kost tijd en capaciteit. In de toepassing van vergunningsaanvragen ziet de Provincie nog veel kansen. Ze is in gesprek met gemeenten om dat proces te kunnen versnellen.
Enerzijds wordt de ontwikkeling van de elektrische automarkt in de gaten gehouden. Anderzijds is er wel een vraag. Mensen die een elektrische auto aanschaffen, komen naar de gemeente met het verzoek om een laadpaal te mogen plaatsen. De gemeente moet vervolgens een procedure starten. De Provincie probeert gemeenten te helpen zodat ze eerder kunnen anticiperen. Daar valt veel te winnen. Uiteindelijk bepaalt de gemeente waar de laadpalen komen en niet de Provincie.

Tweede termijn:

De heer **Terwal** (VVD) kreeg geen antwoord op zijn vraag of het niet wenselijk is om de lager uitgevallen subsidielasten voor A9 Badhoevedorp te oormerken, zodat het bedrag aan het beleidsprogramma Mobiliteit kan worden toegevoegd.

Mevrouw **Van Geffen** (Liberaal N-H) vroeg om uitleg van het feit dat 165.000 euro verlies wordt geleden en dat er dan toch geen geld bij hoeft.

Gedeputeerde **Olthof** zegt het volgende over de meevaller. Er wordt gesproken en nagedacht over het vereenvoudigen en transparant maken van het systeem. Als een meevaller in algemene reserve terechtkomt, betekent dit niet dat projecten niet kunnen worden uitgevoerd. Voorkomen moet worden dat tegenvallers dan ook maar uit de algemene middelen, in plaats vanuit het budget, moeten worden gedekt.

Over het bedrag van 165.000 euro verlies (SolaRoad) zegt de gedeputeerde dat hij zal nakijken hoe dit bedrag gefinancierd is. Een schriftelijke reactie volgt.

De **voorzitter** concludeert dat er geen moties of amendementen zijn aangekondigd. De commissie Mobiliteit en Bereikbaarheid adviseert om de voordracht als hamerstuk door te geleiden naar Provinciale Staten

Uittreksel uit conceptverslag commissie EFB 20 juni 2022 behandeling Jaarstukken 2021

6.a. **Statenvoordracht Jaarstukken 2021**
6.a.1. Verslag van bevindingen Publiek Belang Accountants en bestuurlijke reactie GS
6.a.2. Verslag mondelinge vragenronde jaarrekening 30 mei 2022

De **voorzitter** meldt dat de verslaglegging van dit agendapunt als advies wordt toegevoegd aan de documenten voor de PS-vergadering van 4 juli a.s.

Dhr. **Hartog** (JA21) gaat akkoord met de gevraagde besluitpunten en het toevoegen van het rekeningenresultaat aan de algemene reserves. Het is een hamerstuk.

Dhr. **Dekker** (FvD) sluit zich hierbij aan.

Dhr. **Mangal** (DENK) gaat akkoord met het toevoegen van het rekeningenresultaat van € 35 miljoen aan de algemene reserves. Komen GS met voorstellen voor besteding van dit bedrag? Waarom is ervoor gekozen om niet kostendekkende leges te compenseren door verhoging van andere leges? Welke leges worden verhoogd om ontoereikende opbrengsten van andere leges te compenseren? Graag een overzicht hiervan. Wederom wordt gevraagd wanneer alle leges kostendekkend zullen zijn. Er is geen enkele klimaatwetenschapper in Nederland die twijfelt aan een opwarming van de aarde van 3%. Dit leidt tot noodzakelijke en drastische maatregelen want enkel ophoging van de dijken zal onvoldoende zijn. Op dit moment wordt er te weinig en te laat actie genomen, want nu al is bekend dat de doelen voor 2030 niet worden gehaald. De provincie moet innovatie inzetten om de zaken goed op orde te krijgen.

De **voorzitter** benadrukt dat het onderwerp klimaat valt onder de portefeuille van de commissie RWK.

Dhr. **Mangal** (DENK) richt zich op de financiële aspecten van het klimaat, dat hoort wel bij EFB. Heeft het college al nagedacht over de gevolgen van de opwarming van de aarde met 3%? En zo ja, waarom wordt hier in het voorstel niet op ingegaan?

De **voorzitter** meldt dat deze vraag in de commissie RWK gesteld moet worden. De financiële aspecten van klimaat horen ook bij die commissie.

Dhr. **Roosendaal** (VVD) is positief over de verantwoording door het college en het verslag van bevindingen van de accountant. Hij sluit zich aan bij het verzoek van DENK aan GS om voorstellen voor besteding van de middelen om het coalitieakkoord uit te voeren. Een deel van het positieve resultaat van 2021 wordt bestemd voor de uitvoering in 2022. Daarom wordt verwacht dat 2022 een positief jaar wordt waarin de geplande resultaten zoveel mogelijk worden behaald. Het is een hamerstuk.

Dhr. **Carton** (PvdA) geeft complimenten voor de inzet, voortgang en toegenomen kwaliteit van de aangeleverde financiële informatie in de afgelopen jaren. De onderbesteding van 42% wordt lager, maar het is nog steeds een aanzienlijk deel van de begroting. Een ander zorgpunt is dat PNH minder zicht heeft op de volledigheid van baten in bedragen van derden, hiervoor is een toezegging gedaan. Ook kleine baten zijn belangrijk. Daarnaast leidt de opmerking in de bevindingen dat de interne

controle op naleving van de EU aanbestedingsregels over 2021 minder goed is geborgd dan voorheen, tot het verzoek om hier echt aandacht aan te besteden. GS heeft in de rekeningencommissie aangegeven hiermee aan de slag te gaan.

Statenlid **Dulfer** (GL) sluit zich aan bij de complimenten van de accountant over de kwaliteit van de aangeleverde stukken in de afgelopen vier jaar. Noord-Holland staat nu als eerste op de lijst als het gaat over de kwaliteit van de controlecyclus. De voordracht is een hamerstuk. Goed dat de onderbesteding afneemt. De capaciteitskosten dalen vanwege onvoldoende personeel. De inhuur stijgt maar minder snel dan de daling van de capaciteitskosten, dus er blijft werk liggen. Hoe kijken GS naar de productiviteit van de organisatie voor dit en het volgende jaar? Hoeveel capaciteit wordt besteed aan ondersteuning van gemeenten door middel van diverse provinciale loketten voor de RES, wonen, etc.?

Mw. **Bezaan** (PVV) constateert dat het technisch gesproken allemaal in orde lijkt. Na bespreking met haar fractie zal een standpunt worden ingenomen.

Mw. **Kapitein** (D66) gaat akkoord met de jaarstukken. Zij is blij met het toevoegen van substantiële overige risico's ook al zijn deze niet gekwantificeerd. Voor de Wet open overheid moet de provincie aansluiten op de landelijke voorziening, maar dit proces heeft vertraging opgelopen. Wat is de huidige stand van zaken? D66 wil graag tijdig complete informatie ontvangen over de verbonden partijen, want van 9 verbonden partijen ontbrak informatie. D66 wil het rekeningenresultaat nog niet bestemmen. Daarop komt men terug bij de kaderbrief.

Mw. **Van Geffen** (Liberaal N-H) verwijst naar pagina 159, gebrekkige uitvoering participatiewet. De groei van overheidspersoneel bedraagt 3%, maar in de antwoorden op vragen wordt gesproken over 0,9%. De groei van de provincie bedraagt 2,1%, dat is boven het gemiddelde. Desondanks lukt het niet om conform de participatiewet voldoende medewerkers te laten instromen. Wat is de huidige stand van zaken? Zijn GS ook van mening dat de overheid een voorbeeldfunctie heeft bij het inkoopbeleid en social return? Gedurende vier jaar is op PDNH € 10 miljoen verlies geleden op een totale investering van € 56 miljoen. Is dit acceptabel voor GS?

Dhr. **Klein** (CU) sluit aan bij de complimenten voor GS en de ambtelijke organisatie. Men gaat akkoord met de jaarstukken en de toevoeging van het resultaat aan de algemene reserve, wel onder voorbehoud dat deze gelden kunnen worden ingezet voor voorstellen in de kaderbrief.

Statenlid **Kostiç** (PvdD) waardeert de positieve stappen, maar mist in het afgelopen jaar een overzicht van de stand van zaken van het realiseren van de doelstellingen en wat er concreet is bereikt, zoals met het oog op de groene economie die gericht is op welzijn. De provincie zet in op de groene economie, verzocht wordt om de indicatoren hierop af te stemmen, want nu wordt de vermindering van het aantal passagiers op Schiphol nog als negatief aangeduid terwijl daar intussen een heel ander beeld van is ontstaan. Inclusie en diversiteit: wordt het provinciale beleid door GS langs de meetlat van het VN verdrag Handicap gelegd of zijn GS bereid dat te doen? Voor de verkiezingen hebben alle coalitiepartijen het regenboogakkoord getekend. Graag een reflectie op de activiteiten als regenboogprovincie.

Dhr. **Heijnen** (CDA) spreekt dank uit aan allen die hebben gezorgd voor verbetering van de basis die nu goed op orde is, maar er moet aandacht zijn en blijven voor incidentele baten en structurele

inkomsten op lange termijn. Wederom blijkt dat het Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds succesvol is. Het subsidieplafond is verhoogd van € 150.000 naar € 500.000, maar is het mogelijk om nog meer subsidie beschikbaar te stellen? Bij de kaderbrief worden suggesties gedaan voor besteding van het resterende bedrag.

Gedeputeerde **Olthof** reageert als volgt. Veel dank voor de complimenten die worden doorgeleid naar mevrouw Pels en de organisatie. Niettemin zijn er nog steeds zaken die verbeterd kunnen en moeten worden. De kostendekkendheid van de individuele leges kan aan de orde gesteld worden bij de jaarlijkse bespreking van de legesverordening. In zijn geheel zijn de leges kostendekkend, maar het is een politieke keuze om specifieke leges wel of niet kostendekkend te maken. Men is druk bezig met het werven van personeel om alle doelen te kunnen behalen, dat is de inzet, maar de huidige ontoereikende personeelscapaciteit leidt tot grote onzekerheid. Dat geldt overigens ook voor andere partners waar men van afhankelijk van is zoals gemeenten en grond- en waterbouwbedrijven. Hopelijk wordt een aantal van de doelstellingen behaald maar het is onmogelijk om alle doelstellingen tijdig te realiseren.

Dhr. **Hoogervorst** (SP) stelt voor om vanwege onvoldoende personeel minder activiteiten te plannen, zodat voorkomen wordt dat er onjuiste verwachtingen worden gewekt.

Gedeputeerde **Olthof** neemt nu al geen zaken meer op in de planning waarvan duidelijk is dat deze onmogelijk gerealiseerd kunnen worden, dus van planningsoptimisme is men overgestapt naar meer realisme, ook voor de langere termijn. Wet open overheid: de vertraging zit in het platform waarop de systemen moeten gaan draaien. BZK werkt aan een oplossing. Participatiewet/ regenboogprovincie: beide aspecten zijn geïntegreerd in het provinciale (personeels-)beleid. Er is enige achterstand opgelopen bij de participatiewet vanwege een snelle groei van een aantal onderdelen. Hierop wordt actie genomen. In reactie op de vraag van de PvdD zegt hij toe na te gaan op welk moment een reflectie op de ontwikkelingen als regenboogprovincie kan worden gegeven. Hij bevestigt dat de overheid zeker een voorbeeldfunctie heeft.

Gedeputeerde **Zaal** reageert als volgt. De verliezen PDNH komen voort uit de systematiek van de voorzieningen die worden getroffen op basis van de afwaarderingen van PDNH zelf, deze conservatieve systematiek wordt toegepast om eigen risico's af te dekken zonder de verwachting dat deze risico's zich zullen materialiseren door faillissement van deelnemingen. In 2021 zijn er geen faillissementen geweest. Bestuurskracht en inzet van provinciale instrumenten: het is lastig om de capaciteit van alle loketten te concretiseren, want 80% van alle provinciale activiteiten is gericht op ondersteuning van gemeenten bij maatschappelijke opgaven zoals klimaat en woningbouw. De vraag wordt schriftelijk beantwoord, op voorwaarde dat GL precies schriftelijk vooraf aangeeft op welke loketten de vraag betrekking heeft.

Gedeputeerde **Stigter** reageert als volgt op de vraag over het Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds c.q. verduurzaming maatschappelijk vastgoed. De regeling is heel populair, daarom worden aanvullende middelen overwogen. Na het zomerreces wordt het voorstel aan PS voorgelegd.

Tweede termijn

Dhr. **Roosendaal** (VVD) herhaalt de vraag over de opmerkingen van de accountant over het aanscherpen van de beheersmaatregelen van aanbestedingsregels en volledigheid van baten. Deze aspecten verdienen meer aandacht, want rechtmatigheid is belangrijk voor het vertrouwen in de overheid. Waarborgen van continuïteit van ICT is van het grootste belang, net als beveiliging van data, want hiermee worden frauderisico's beperkt. Het verzoek wordt gedaan aan GS om PS tweemaal per jaar mondeling te informeren over de voortgang ICT, continuïteit en veiligheid.

Gedeputeerde **Stigter** zegt toe PS tweemaal per jaar mondeling te informeren over de voortgang ICT, continuïteit en veiligheid.

De **voorzitter** concludeert dat de jaarrekening als bespreekstuk wordt doorgeleid naar PS.

VERWORPEN

M148/04-07-2022
punt 9

Motie Voldoen aan Participatiewet

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 en 11 juli 2022,

Constaterende dat:

- Overheid en bedrijfsleven zich gecommitteerd hebben aan uitvoering van de participatiewet;
- Het bedrijfsleven de doelen van de participatiewet ruim haalt
- De overheid deze doelen vaak niet haalt, waaronder de provincie Noord-Holland (vereist quotum in 2021 was 39,1 fte, gerealiseerd 32,7 fte).

overwegende dat:

- De provincie twee redenen aangeeft voor het niet halen van de doelen namelijk corona en de verambtelijking van het personeelsbestand in 2021 waardoor het te halen quotum snel steeg;
- Bij het bedrijfsleven vergelijkbare argumenten gelden;
- Het bedrijfsleven nu een voorbeeldfunctie heeft voor de overheid terwijl dit eigenlijk andersom zou moeten zijn voor participatiebanen;
- Op de arbeidsmarkt zoveel krapte is dat sommigen al spreken over de wenselijkheid van het meer binnenhalen van migranten naar Nederland;
- Nog steeds 1 miljoen inwoners in Nederland aan de kant staan;

Verzoeken GS:

- Zorg te dragen dat in 2022 het quotum voor participatiebanen wordt gehaald

en gaan over tot de orde van de dag.

Grethe van Geffen

Liberaal Noord-Holland

Provincie Noord-Holland

PS-vergadering

Dossiernummer	9858
Extern Zaak ID	1797643
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	4 juli 2022
Agendapunt	10
Titel	Kaderbrief 2023 (VD-40).
Organisatieonderdeel	CZ/FIN

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Ingekomen stukken ter kennisname	31 mei 2022
PS-vergadering	**4 juli 2022**

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

J. Koning

CZ/FIN

Telefoonnummer +31235144992

koningj@noord-holland.nl

Verzenddatum

18 MEI 2022

Kenmerk

1841307/1841308

Uw kenmerk

Betreft: Kaderbrief 2023

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande statenvoordracht met het bijbehorende ontwerpbesluit, met bijlagen, over Kaderbrief 2023.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

2 bijlage(n)

- Voordracht kaderbrief 2023;
- Kaderbrief 2023

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

J. Koning

CZ/FIN

Telefoonnummer +31235144992

koningj@noord-holland.nl

Verzenddatum

- 8 JUNI 2022

Kenmerk

1841307/1849078

Uw kenmerk

Betreft: Overwegingen GS bij kaderbrief 2023

Geachte leden,

Hierbij informeren we uw Staten over de (beleids)voorstellen die onderdeel zijn geweest van de afweging in GS over de te maken financiële keuzes bij het opstellen van de kaderbrief, maar waar wij niet toe hebben besloten gezien de grote (financiële) onzekerheden op dit moment.

Inleiding

Zoals gemeld in de kaderbrief hebben we er als GS voor gekozen om prudent financieel beleid als uitgangspunt te hanteren bij het opstellen van de kaderbrief 2023. We zijn als GS terughoudend geweest met het opnemen van nieuw beleid en nieuwe projecten/activiteiten in deze kaderbrief. Voor de overwegingen achter dit besluit verwijzen wij naar de kaderbrief zelf.

In de kaderbrief is de volgende toezegging opgenomen:

'Wel maken we voor uw Staten inzichtelijk welke voorstellen op tafel hebben gelegen waar het positieve begrotingssaldo ook voor ingezet zou kunnen worden. Wij zullen deze voorstellen, voorzien van een toelichting, ter informatie aan uw Staten toezenden voor de behandeling van de kaderbrief in de commissies.'

Via deze brief geven wij invulling aan deze toezegging.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Overzicht niet opgenomen kaderbriefvoorstellen

Voorstel	2022	2023	2024	2025	2026	Incidenteel(I)/ structureel(s)
1. Prijsindexatie voor verbeter- en uitbreidingsinvesteringen iMPI	-	0,1	0,1	0,2	0,3	S
2. Cofinanciering Europese projecten 2023-2027	-	2	1,2	-	-	I
3. Bibliotheek indexering	0,1	0,1	0,2	0,3	0,4	S
4. Doorontwikkeling Huis van Hilde	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	S
5. Toepassen indexatie op uitgaven decentralisatiemiddelen erfgoed	-	0,5	0,5	0,6	0,6	S
6. Knooppuntontwikkeling Alkmaar Noord, fase 1	-	1,2	-	-	-	S
7. Doorpakken met de mobiliteitstransitie – Urgente kortetermijnacties Actieve Mobiliteit (o.a. regionale doorfietsroutes) **Bestaande uit:**	3,2	10	-	-	-	I
a. Onderzoek/inwinning data opstarten	*0,1*	*0,2*	-	-	-	*I*
b. Ontwikkelen Veerpontenbeleid/aanpak		*0,2*	-	-	-	*I*
c. Op niveau houden subsidieregeling Kleine Infra		*3,1*	-	-	-	*I*
d. Subsidie buiten uitvoeringsregeling voor een aantal grote fietsprojecten	*3*	*5,9*	-	-	-	*I*
e. Realiseren ketenreisvoorzieningen		*0,6*	-	-	-	*I*
f. Stimulering gebruik doorfietsroutes door goede bewegwijzering	*0,1*	*0,1*	-	-	-	*I*
g. Gedragsbeïnvloeding		*0,1*	-	-	-	*I*
8. Burgerparticipatie en scholierenprogramma	-	-	0,2	0,2	0,2	S
9. Sterke gemeenten, sterke regio's	-	0,4	0,4	0,4	-	I
10. Masterplan Wonen	-	PM	PM	PM	PM	-

Toelichting per voorstel

1. Prijsindexatie voor verbeter- en uitbreidingsinvesteringen iMPI

De prijzen voor materialen die nodig zijn voor het bouwen van infrastructuur zijn enorm gestegen. In 2021 zijn de prijzen voor de Grond-, Weg- en Waterbouwsector gestegen met circa 11,6%. Voor de verbeter- en uitbreidingsinvesteringen hebben we, conform het 'nee tenzij' beleid voor indexeren, geen mechanisme om het beschikbare budget voor de dekking van kapitaallasten te corrigeren voor inflatie. Dit betekent dat de verbeter- en uitbreidingsinvesteringen onder de huidige prijzen ingepast moeten worden in de bestaande begroting die niet wordt gecorrigeerd voor de prijsstijgingen. Kredietverhogingen van realisatieprojecten als gevolg van de kostprijsstijgingen gaan ten koste van de beschikbare budgetruimte voor verbeter- en uitbreidingsprojecten in het integraal Meerjarenprogramma Infrastructuur (iMPI).

Dit voorstel ziet op het toepassen van indexatie van de investeringsruimte in de begroting op basis van de daadwerkelijke GWW prijsstijgingen door een jaarlijkse bijstelling op basis van de actuele GWW prijsindex. Bij de gepresenteerde cijfers is als uitgangspunt een indexatie in 2022 ten opzichte van 2021 met 11,6% genomen. Meerjarig is gerekend met het langjarig gemiddelde van 2%.

Het niet opnemen van dit voorstel heeft als consequentie dat de bestaande begroting het financieel kader blijft voor de te programmeren verbeter- en uitbreidingsinvesteringen en dat prijsstijgingen in de GWW sector een nadelig effect hebben op het aantal te realiseren projecten of op de scope van uit te voeren projecten.

2. Cofinanciering Europese projecten 2023-2027

In totaal is in 2022 en 2023 een bedrag van €4 miljoen gereserveerd voor provinciale cofinanciering bij Europese regelingen. Dit bedrag blijkt onvoldoende om aan de huidige ambities te voldoen. Dit komt mede door de verplichte bijdrage aan het programma Kansen voor West III (KVWIII - €1,1 miljoen voor uitvoeringskosten), de bijdrage aan de uitvoeringskosten van het nieuw opgerichte Just Transition Fund (JTF - naar verwachting €1,2 miljoen euro) en doordat een deel van de reserve is aangewend ter mitigatie van het risico van onze deelneming in de ROM InWest (€2 miljoen). Dit voorstel heeft tot doel om het budget in de reserve weer aan te vullen met €3,2 miljoen (het totaal van de onvoorziene kosten voor het JTF en de deelneming in de ROM), zodat het mogelijk blijft om in 2023 en 2024 cofinanciering voor Europese projecten beschikbaar te stellen.

Het niet opnemen van dit voorstel heeft als consequentie dat tijdens de huidige programmaperiode (2022-2027) geen provinciale cofinanciering beschikbaar is voor projecten in Kansen voor West en Interreg. Dit maakt het voor potentiële aanvragers lastiger de dekking van hun project rond te krijgen.

Er is een alternatief beschikbaar om vanuit de bestaande begroting de benodigde uitgaven voor de Europese cofinanciering te dekken. De in dit voorstel geraamde middelen voor cofinanciering Europese projecten worden ingezet ten behoeve van projecten gericht op de versterking van de arbeidsmarkt. Dit doel past goed binnen de doelen waarvoor het Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds (hierna 'EHDF') is opgericht. Het is dus een optie om de begrote kosten binnen de begroting op te vangen door een deel van de middelen uit de 2e tranche van het fonds economisch herstel duurzaamheid hiervoor in te zetten.

3. Bibliotheek indexering

De Wet Stelsel Openbare Bibliotheken regelt de verantwoordelijkheden en taken van de deelnemers aan het bibliotheeknetwerk. Voor provincies zijn hierin drie provinciale kerntaken benoemd: Interbibliothecair Leenverkeer (IBL), Bibliotheek Innovatie en Netwerktaken. Alle provincies laten deze taken conform de wet uitvoeren door een provinciale ondersteuningsinstelling (POI). Provincie Noord-Holland subsidieert Probiblio voor het uitvoeren van deze taken in Noord-Holland. Deze organisatie ontvangt ook subsidie vanuit de provincie Zuid-Holland.

Sinds 2010 is er geen indexering voor de Loon- en Prijscompensatie (LPC) geweest van het bedrag dat Probiblio ontvangt voor de uitvoering van deze taken. Sinds het verzakelijken van de subsidierelaties verstrekt de provincie uitsluitend activiteitensubsidies. Deze worden niet automatisch geïndexeerd. Dit betekent dat loon- en prijsstijgingen opgevangen moeten worden binnen het bestaande subsidiebudget. De belangrijkste kosten van Probiblio zijn loonkosten. De organisatie is verplicht om de geldende CAO te volgen.

Het niet opnemen van dit voorstel heeft als consequentie dat onze bijdrage ongewijzigd blijft en dus niet geïndexeerd wordt. Aangezien de jaarlijkse kosten voor Probiblio wel

stijgen, kunnen per saldo minder taken worden uitgevoerd. Dit kan er op termijn toe leiden dat de organisatie de in de Bibliotheekwet en in het recent afgesloten landelijk bibliotheekconvenant opgenomen taken niet naar behoren kan uitvoeren. Mede omdat er in tegenstelling tot de meeste andere provincies sinds 2010 geen indexatie meer is toegepast.

4. Doorontwikkeling Huis van Hilde

Museum Huis van Hilde is een icoon van en voor de provincie. Het laat bezoekers kennis maken met het archeologische erfgoed in een bijzonder gebouw in Castricum. Met de verkregen museumstatus is het vertellen en beleven van de geschiedenis nadrukkelijker naast collectiebeheer en onderzoek komen te staan. Uit het reguliere archeologiebudget wordt alles gefinancierd omtrent Huis van Hilde: collectiebeheer, in stand houden depot, beheer gebouw Huis van Hilde, onderzoeken en uitvoering publiekstaken museum Huis van Hilde. In de afgelopen jaren zijn extra (capaciteits)kosten vrijwel allemaal binnen het eigen budget opgelost, waarbij ook in beperkte mate budget voor collectiebeheer en onderzoek voor onderwaterarcheologie is benut voor collectiebeheer en onderzoek voor archeologie (vindplaats Velsen 2).

Dit is echter niet houdbaar op de langere termijn zonder dat het inhoudelijke doel ondergeschikt raakt. Met het personeelsbudget (structureel € 267.400) kan de organisatie zich ontwikkelen tot een modern museum met een rol in het maatschappelijk debat, ontmoetingsplaats in de regio en icoon van de provincie. Dit voorstel voorziet in incidentele middelen (€ 150.000 in 2022 en € 75.000 in 2023) om een aantal aanpassingen aan het gebouw te financieren zodat de verhuurmogelijkheden groeien (zoals geluiddicht maken van tribune, afsluitbaar maken van winkel, streaming lezingen mogelijk maken). Dit ondersteunt de opdracht die al eerder aan Huis van Hilde is meegegeven om stabiele inkomsten te genereren. Daarnaast zijn in het voorstel structurele middelen (€ 50.000) opgenomen die zouden worden ingezet voor het op peil houden van onderzoek, publicaties en educatie.

Het niet opnemen van dit voorstel heeft als consequentie dat het niet lukt om de brede invulling van de wettelijke taak van collectiebeheer en museale taak in de lucht te houden. Aangezien de wettelijke taak niet verwaarloosd kan worden, leidt dit tot afschalen van de publieke toegankelijkheid tot tentoonstelling en tot versobering van de kennisverspreiding over het archeologisch erfgoed.

5. Toepassen indexatie op uitgaven decentralisatiemiddelen erfgoed

De provincie ontvangt sinds 2012 een decentralisatie-uitkering van het Rijk van € 2.6 mln. voor de restauratie Rijksmonumenten en een van € 83.333 voor het steunpunt monumenten en archeologie. Deze decentralisatie-uitkeringen worden, net als alle andere decentralisatie-uitkeringen, niet geïndexeerd. Indirect wordt via de indexatie die het rijk toepast op het accres als onderdeel van de algemene uitkering van het provinciefonds wel een indexatie toegepast. De decentralisatie-uitkeringen tellen voor het Rijk mee bij de te indexeren uitgaven via het accres. Provincies besluiten zelf hoe het ontvangen accres wordt ingezet. Dit accres is, conform het 'nee tenzij beleid' voor indexeren van de provincie tot op heden niet doorgevoerd ten bate van de bovengenoemde erfgoedmiddelen. Het opgenomen bedrag in dit voorstel is een inschatting van de aanvullende kosten bij het toepassen van indexatie waarbij de uitgaven voor erfgoed in 2023 eenmalig te corrigeren voor de prijsstijgingen sinds 2012 en deze indexatie daarna jaarlijks in de begroting mee te nemen. Vanwege de grote en toenemende restauratiebehoefte, de prijsstijgingen in de restauratiemarkt en de groeiende behoefte aan ondersteuning van gemeenten bij de erfgoedtaken, ziet dit voorstel op het toepassen van indexatie op de uitgaven voor erfgoed vanaf 2023.

Het niet opnemen van dit voorstel heeft als consequentie dat de budgetten voor de erfgoedtaken waarover een bestuurlijke afspraak met het Rijk is gemaakt, namelijk de subsidiering van restauratie van Rijksmonumenten en het steunpunt monumenten en

archeologie, niet meegroeien met het prijspeil. Dit kan er op termijn toe leiden dat er per saldo minder restauratieprojecten kunnen worden gesubsidieerd en het steunpunt minder activiteiten kan uitvoeren.

6. Knooppuntontwikkeling Alkmaar Noord, fase 1

De Voortgangsrapportage OV-fonds 2021 geeft inzicht in de besteding van de middelen van het OV-fonds. Hierin is beschreven wat de stand van zaken is van de projecten op de Investeringsagenda OV-fonds en welke projecten en aanvragen op kortere termijn worden verwacht. Ook is aangegeven dat nog 8 miljoen euro te besteden was en dat het aantal projecten waarover we met de verschillende regio's in gesprek zijn (en op de prioritaire lijst van de Investeringsagenda zijn opgenomen) de beschikbare 8 miljoen euro overstijgt. Met het besluit van 23 november 2021 om een bijdrage van 8 miljoen euro te reserveren voor de ontwikkeling van OV-knooppunt Haarlem Nieuw Zuid is het totale OV-fonds toebedeeld.

Een van de projecten die op de prioritaire lijst van de Investeringsagenda is opgenomen en die in de Voortgangsrapportage 2021 is opgenomen als verwacht project (verwachte financiële aanvraag), is Alkmaar Noord. Prioritaire projecten zijn projecten, waarbij we al enige tijd als samenwerkingspartner betrokken zijn, waarvoor al draagvlak in de regio is, die voldoen aan de doelstellingen en die naar verwachting op korte termijn tot een financiële aanvraag komen. Projecten op de investeringsagenda betreffen veelal complexe gebiedsontwikkelingen die forse langetermijninvesteringen vragen van zowel publieke als private partijen.

De ontwikkeling van beide knooppunten in Alkmaar dragen bij aan de urgente woningbouwvraag en aan de bereikbaarheid binnen de regio en richting de MRA. Eind 2021 is de integrale gebiedsvisie voor knooppunt Alkmaar Noord vastgesteld door de gemeenteraad van Alkmaar. De visie betreft de ontwikkeling van het knooppunt tot een gebied met (meer) gemengd programma (naar schatting 800 woningen, werklocaties en voorzieningen), betere langzaam verkeerroutes, een forse verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving en de ontwikkeling van een mobiliteitshub. Voor de eerste fase van de gebiedsontwikkeling, die eind 2022/begin 2023 van start gaat, bestaat een tekort van circa € 1,15 miljoen euro. Hierbij gaat het onder andere om de inrichting van het noordelijke stationsplein en de aanleg van een groene as met langzaam verkeer routes richting de Hoornse Vaart. Hiervoor wordt naar verwachting in Q1 2022 een subsidieverzoek ingediend bij de provincie. Het niet opnemen van dit voorstel heeft als consequentie dat er binnen de bestaande programmering onvoldoende ruimte is om de gevraagde provinciale bijdrage volledig toe te kennen.

7. Doorpakken met de mobiliteitstransitie - Urgente kortetermijnacties Actieve Mobiliteit (o.a. regionale doorfietsroutes) Bestaande uit:

a. Onderzoek/inwinning data opstarten
b. Ontwikkelen Veerpontenbeleid/aanpak
c. Op niveau houden subsidieregeling Kleine Infra
d. Subsidie buiten uitvoeringsregeling voor een aantal grote fietsprojecten
e. Realiseren ketenreisvoorzieningen
f. Stimulering gebruik doorfietsroutes door goede bewegwijzering
g. Gedragsbeïnvloeding

Een investering in de fiets zorgt naast een betere bereikbaarheid voor een verminderde CO2 uitstoot, minder stikstofdepositie, een minder hoge energievraag, meer ruimte voor woningbouw, een gezondere leefomgeving en gezondere inwoners. Daarom staat in het Coalitieakkoord dat vervoer per fiets meer aandacht krijgt. Er is afgesproken het fietsbeleid te intensiveren en te investeren in nieuwe doorfietsroutes in de regio.

Om te bepalen waar en op welke manier het best geïnvesteerd kan worden, is inwinning van de juiste data cruciaal. Daarnaast is voldoende (subsidie)budget nodig om gemeenten te ondersteunen bij de realisatie van routes. En vervolgens om inwoners te stimuleren hier gebruik van te maken.

De spitspont bij Velsen wordt in het coalitieakkoord genoemd als belangrijk onderdeel van het regionale fietsnetwerk, waarvan GS willen dat deze behouden blijft. Daarnaast is uitgesproken dat middelen ter beschikking worden gesteld om knelpunten in het aanbod van fietsenstallingen bij OV-knooppunten op te lossen. De maatregelen uit dit voorstel met kortetermijnacties volgens uit deze ambities. Concreet gaat het om:

- Onderzoek/inwinning data opstarten (€300.000).
- Ontwikkelen Veerpontenbeleid/aanpak (€150.000),
- Op niveau houden subsidieregeling Kleine Infra (€3.075.000),
- Subsidie buiten uitvoeringsregeling voor een aantal grote fietsprojecten (o.a. 2e elektrische pont Velsen, verbeteren fietstunnel onder station Uitgeest en fietsverbinding Heilooërbos) (€8.897.500),
- Realiseren ketenreisvoorzieningen (€ 624.000)
- Stimulering gebruik doorfietsroutes door goede bewegwijzering (€150.000)
- Gedragsbeïnvloeding (€50.000).

Het niet opnemen van dit voorstel heeft als consequentie dat voor diverse gewenste verbeteringen in het regionale fietsnetwerk en de ketenreis vooralsnog geen dekking wordt geregeld in de begroting. Ook kunnen de genoemde subsidies buiten uitvoeringsregeling uit het voorstel niet worden verleend. Geen bijdrage aan de (elektrische) spitspont Velsen verkleint de kans dat deze wordt gecontinueerd. Bij fietstunnel station Uitgeest en fietsverbinding Heilooërbos gaat het om meekoppelkansen met werkzaamheden van ProRail, die er na 2023 niet meer zijn. Geen bijdrage aan deze projecten heeft daardoor als consequentie dat deze verbeteringen aan het regionale fietsnetwerk niet gerealiseerd worden. Dit geldt ook voor de grote hoeveelheid kleinere fietsprojecten die vallen binnen de subsidieregeling kleine infra voor gemeenten. Door het (nu) niet continueren van de subsidieregeling kleine infra is de consequentie bovendien dat gemeenten ook voor de jaren erna minder fietsverbeteringen zullen inplannen.

8. Burgerparticipatie en scholierenprogramma

In het coalitieakkoord is de ambitie uitgesproken om participatie van inwoners te versterken. Daarvoor is voor deze coalitieperiode incidenteel extra budget beschikbaar gesteld voor de jaren 2020 tot en met 2023. Uit dit budget is onder meer een adviseur inwonersparticipatie aangesteld. Samen met een werkgroep uit uw Staten werkt deze adviseur aan uitgangspunten voor inwonersparticipatie. Inmiddels hebben uw Staten ook de Agenda Bestuurlijke Vernieuwing en participatie vastgesteld, waar ook deze functie onderdeel van uitmaakt. Dit voorstel is bedoeld om voor deze functie structureel budget beschikbaar te stellen zodat de werkzaamheden ook doorgang kunnen vinden na 2023.

Daarnaast wordt uit het extra budget voor actieve communicatie en inwonersparticipatie in het coalitieakkoord ook een projectleider voor het scholierenprogramma Baas van Noord-Holland gefinancierd. Met het programma wil de provincie zoveel mogelijk jongeren bereiken en hen kennis laten maken met politiek en de provincie. Dit gebeurt op verschillende manieren. Onder andere met de gastles Belastingbazen, het Provinciespel, een break-inbox voor MBO-studenten en Scholierenbattles. Ook werkt de projectleider samen met de griffie aan initiatieven rond jongerenparticipatie en het betrekken van jongeren bij de politiek, zoals Op weg naar het Lagerhuis en de NJR Provinciestrijd. Ook na 2023 willen we dit scholierenprogramma voortzetten. Daarom stellen we voor om ook voor deze functie structureel budget beschikbaar te stellen.

Het niet opnemen van dit voorstel heeft als consequentie dat er vooralsnog geen dekking beschikbaar is in de begroting om de genoemde initiatieven na 2023 voort te zetten.

9. Sterke gemeenten, sterke regio's

Veel van de provinciale ambities, zeker in regionale of gebiedsgerichte processen, kunnen alleen in samenwerking met gemeenten gerealiseerd worden. Gemeenten doen steeds vaker een beroep op de provincie om hen daarbij te ondersteunen of als samenwerkingspartner op te treden, dan wel de regie te pakken.

De provincie biedt deze ondersteuning ook vanuit onze verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het lokale bestuur. In 2013 is het beleidskader 'Bestuurskrachtige regio's in Noord-Holland vastgesteld (PS 18 november 2013). De uitgangspunten van het beleidskader zijn actueel. Op grond van het beleidskader is een Uitvoeringsregeling "Versterken bestuurskracht Noord-Holland" vastgesteld (GS 5 november 2019). Met deze regeling ondersteunt de provincie gemeenten ten aanzien van:

- bestuurskrachtonderzoek zowel individueel als regionaal,
- onderzoeken naar de gewenste vorm of samenwerkingspartner,
- het organiseren van regionale bijeenkomsten voor raadsleden ten behoeve van het bevorderen van de regionale samenwerking;
- het opstellen van een regionale samenwerkingsagenda;
- het opstellen van een regionale visie op de toekomstige bestuurlijke organisatie.

Deze regeling vervalt op 1 januari 2023. Gemeenten worden dan niet meer op deze wijze ondersteunt.

Dit voorstel is bedoeld om de huidige regeling aan te passen aan de actuele ontwikkelingen en om deze te verlengen tot en met 2025. De focus zou dan komen te liggen op:

- Adviezen/ onderzoeken/procesbegeleiding lokale en regionale bestuurskracht en uitvoeringskracht,
    - Maatwerktrajecten voor een duurzame verbetering van bestuurskracht in brede zin
- Versterken van (regionale) samenwerking,
    - Waaronder de doorontwikkeling van regionale samenwerking, raadsledenbijeenkomsten en samenwerkingsagenda's
- Ondersteuning voor het experimenteren met nieuwe vormen van democratische besluitvorming (nadere uitvoering motie maatwerk democratie),
    - Bijvoorbeeld door Thorbecke experimenten zoals een federatiegemeente te ondersteunen
- Pilot met data & kennisdelen.
    - De positie van lokale bestuurders en ambtenaren versterken met meer kennis, betere vaardigheden en een sterker netwerk

Het niet opnemen van dit voorstel heeft als consequentie dat de provincie Noord-Holland haar gemeenten en regio's in mindere mate kan ondersteunen voor versterking van de bestuurskracht en daarmee de uitvoeringskracht.

10. Masterplan Wonen

In het Masterplan Wonen 2.0 worden diverse opties uitgewerkt voor de actieve inzet van instrumenten om woningbouw te versnellen en betaalbaar te houden. Te denken valt aan actief grondbeleid op binnenstedelijke locaties, financieringsarrangementen (bv fonds betaalbare koop, subsidies aan gemeenten) en investeringen via flankerend beleid (bijvoorbeeld in mobiliteit). Het is op dit moment echter nog niet mogelijk om een (onderbouwd) bedrag te noemen voor het Masterplan Wonen. De kosten en de risico's kunnen nu nog niet worden bepaald. In de 2.0 versie worden aan de hand van de

instrumentenkoffer en inzet in grote projecten concrete voorstellen uitgewerkt, met financiële onderbouwing, die vervolgens aan GS en PS worden voorgelegd.

Het niet opnemen van dit voorstel heeft als consequentie dat er vooralsnog geen dekking beschikbaar is in de begroting om de instrumentenkoffer in 2023 direct in te kunnen zetten.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

Kaderbrief 2023-2026

Inhoudsopgave

Inhoud

1. Inleiding 3
2. Trends en ontwikkelingen 4
3. Macro-economische ontwikkelingen 8
4. Begrotingsbeleid 14
5. Geactualiseerde meerjarenraming en beleidsvoorstellen 2023-2026 17
6. Tweede begrotingswijzing 2022 30

1. Inleiding

De kaderbrief is de start van de jaarlijkse beleids- en begrotingscyclus. In deze kaderbrief wordt een visie op de financiële ontwikkelingen geschetst. Aan de hand van deze visie vraagt het college aan Provinciale Staten de financiële kaders vast te stellen voor de komende begroting 2023 en de meerjarenraming 2023–2026.

In de kaderbrief analyseren wij de autonome ontwikkelingen van de belangrijkste inkomstenbronnen van de provincie, zoals het provinciefonds en de opbrengst van de opcenten op de motorrijtuigenbelasting. Daarnaast brengen we de autonome ontwikkelingen in de uitgaven van de provincie in beeld.

Bij het opstellen van deze kaderbrief is sprake van grote onzekerheid over de macro economische ontwikkelingen. De beperkende maatregelen, die nodig waren om de coronacrisis te bestrijden, en de Russische inval in Oekraïne leiden tot een instabiele macro economische situatie die zich lastig laat voorspellen. Naast onnoemlijk menselijk leed en grote vluchtelingenstromen schaadt de oorlog in Oekraïne de wereldhandel, waardoor de negatieve effecten van de coronacrisis nog eens worden versterkt. Dit merken we ook in Noord-Holland. De energieprijzen zijn tot ongekende hoogte gestegen, de inflatie is flink toegenomen en bouwprojecten staan onder druk door de beperkte beschikbaarheid van grondstoffen en de sterke toename van de prijzen van deze grondstoffen.

De genoemde onzekerheden op macro economisch gebied kunnen de begroting van de provincie in sterke mate beïnvloeden. Wij hebben er daarom voor gekozen terughoudend te zijn met het opnemen van nieuw beleid en nieuwe projecten/activiteiten in deze kaderbrief. Door prudent financieel beleid te voeren kunnen wij een financieel kader presenteren met een positief saldo. Dit biedt ons als provincie enige flexibiliteit om financiële tegenvallers op te vangen en dit maakt ons wendbaar om in te kunnen spelen op urgente opgaven wanneer deze zich voordoen.

Wel maken we voor uw Staten inzichtelijk welke voorstellen op tafel hebben gelegen waar het positieve begrotingssaldo ook voor ingezet zou kunnen worden. Wij zullen deze voorstellen, voorzien van een toelichting, ter informatie aan uw Staten toezenden voor de behandeling van de kaderbrief in de commissies.

De opbouw van deze kaderbrief is als volgt: hoofdstuk twee beschrijft de belangrijkste trends en ontwikkelingen. Hoofdstuk drie gaat in op de belangrijkste macro-economische ontwikkelingen. Hoofdstuk vier bevat de belangrijkste items met betrekking tot het provinciale begrotingsbeleid. Hoofdstuk vijf presenteert het geactualiseerde meerjarige financiële kader voor de jaren 2023 t/m 2026. In dit hoofdstuk vindt u tevens een inhoudelijke onderbouwing voor het opnemen van de voorstellen in de begroting 2023. In hoofdstuk zes staan de mutaties die deze voorstellen met zich meebrengen voor het lopende begrotingsjaar 2022.

Naast deze kaderbrief waarin we een meerjarig financieel kader presenteren, brengen we dit jaar een perspectiefnota uit waarin we een meer verdiepende analyse uitvoeren op de trends en ontwikkelingen die wij op ons af zien komen en de impact hiervan op de provinciale financiële huishouding op de lange termijn.

2. Trends en ontwikkelingen

2.1 Laatste jaar uitvoering coalitieakkoord Duurzaam Doorpakken.

Volgend voorjaar zijn de Provinciale Statenverkiezingen. Dit is dus het laatste jaar dat wij uitvoering geven aan ons coalitieakkoord *Duurzaam Doorpakken!* Uit de midterm review, die we vorig jaar hebben uitgevoerd, blijkt dat we tot dusverre goed op koers liggen om onze provinciale doelstellingen te realiseren. Tegelijk leven we in turbulente tijden en staan we voor de uitdaging om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen, zoals de oorlog in de Oekraïne, stijgende grondstofprijzen en inflatie.

We leven in turbulente tijden vol plotselinge veranderingen. De beperkende maatregelen, die nodig waren om de coronacrisis te bestrijden, hebben we nog maar kort achter ons gelaten. Toch is nog niet zeker of de pandemie nu echt voorbij is. Naast sociale en maatschappelijke gevolgen heeft de crisis ook grote economische effecten. De Noord-Hollandse economie is zwaar geraakt, maar heeft zich ook weer snel weten te herstellen. De economische groei bedroeg in 2021 5% en voor 2022 voorspelt het Centraal Planbureau een groei van 3,6%. De arbeidsmarkt toont zich in onze provincie ook zeer veerkrachtig. Op dit moment bestaat er in veel sectoren alweer een nijpend tekort aan arbeidskrachten.

Tegelijk heeft de coronacrisis ook negatieve economische gevolgen. De productieketens zijn verstoord en de prijzen van grondstoffen zijn sterk gestegen. De voedselzekerheid lijkt niet direct in gevaar te komen en het is belangrijk om te blijven inzetten op verduurzaming van de landbouw. De energieprijzen zijn tot ongekende hoogte gestegen en de inflatie is flink toegenomen. De meeste landen hebben hun schulden laten oplopen om de coronamaatregelen te financieren. De Russische inval in de Oekraïne versterkt deze processen. In korte tijd heeft dit conflict zich ontwikkeld tot de grootste oorlog in Europa na 1945. Naast onnoemlijk menselijk leed en grote vluchtelingenstromen, schaadt deze oorlog de wereldhandel, waardoor de negatieve effecten van de coronacrisis nog eens worden versterkt. Dit merken we ook in Noord-Holland. Het aantal vluchtelingen neemt toe. Bouwprojecten staan onder druk omdat de prijs van grondstoffen sterk toeneemt.

Tegen deze achtergrond blijft het nieuwe regeerakkoord toch ook zeer bepalend voor onze provinciale opgaven. Het Rijk zet vol in op wonen, klimaat en stikstof. De kabinetsambities zijn hoog en de landelijke doelstellingen worden in het akkoord flink op aangescherpt. Deze drie opgaven raken aan onze provinciale rol in de ruimte. Hier gaan wij over en het is onze verantwoordelijkheid om deze opgaven samen met onze partners te realiseren. Wij staan als provincie voor de uitdaging om ‘de grootste verbouwing van Nederland’ de komende jaren vorm te geven. Dit is geen vrijblijvend proces. Rijk en provincies leggen de doelstellingen op het terrein van wonen, klimaat en het landelijk gebied per provincie in prestatieafspraken vast. Vervolgens werken de provincies met alle betrokken partners deze plannen in gebiedsprocessen verder uit.

Deze ‘rol in de ruimte’ is onze kerntaak als middenbestuur en wij kijken er naar uit om deze opgaven vorm te geven. Dit zijn de komende jaren en waarschijnlijk ook daarna onze belangrijkste doelstellingen. Het behalen daarvan zal niet makkelijk zijn, want de ruimte is schaars en we zullen keuzes moeten maken. Ook zijn er een aantal knelpunten die het lastig maken om de puzzel te leggen. Een belangrijke belemmering is de netcongestie. Het stroomnetwerk is overbelast, waardoor er te weinig ruimte is om nieuwe woonwijken van stroom te voorzien. Veel van de duurzame energie, die we in de RES’en gaan opwekken, kan nu niet aan het net teruggeleverd worden. Daarnaast is ook de stikstofruimte beperkt. De biodiversiteit staat

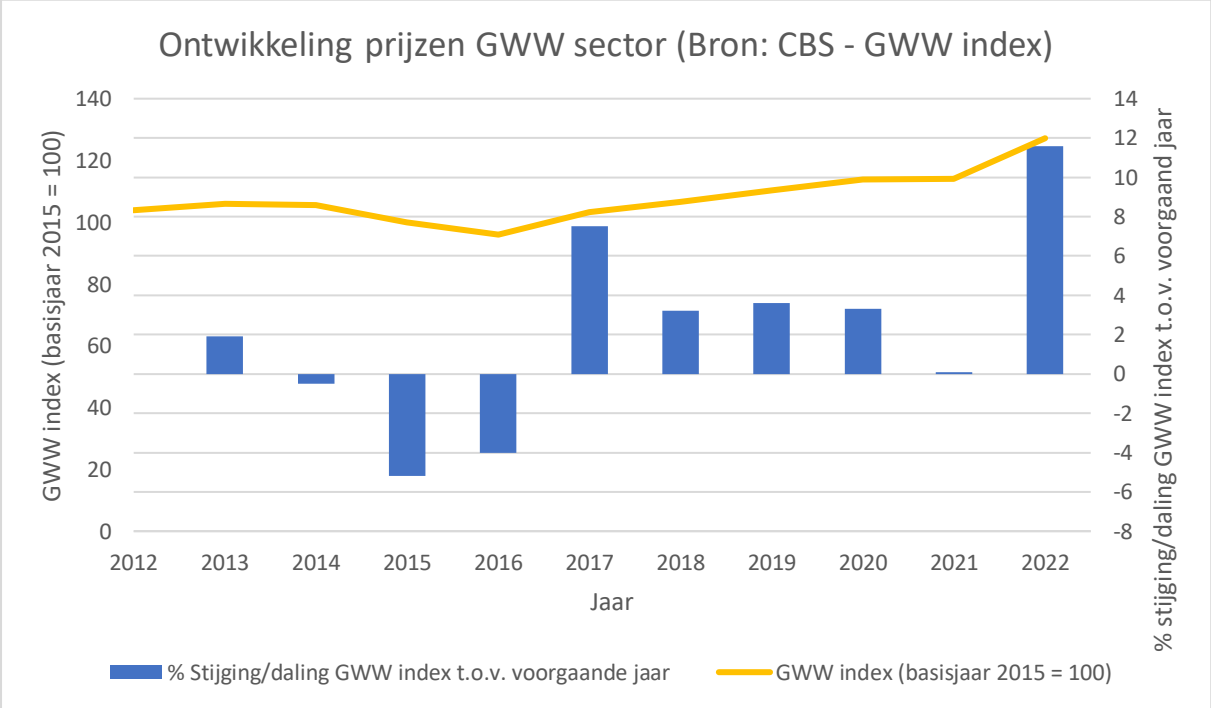
onder druk en er is te weinig ruimte voor woningbouw, infrastructuur en economische ontwikkeling. De verduurzaming van de industrie dreigt vertraging op te lopen.

Veel van deze belemmeringen kunnen we als provincie niet zefstandig oplossen, omdat andere partijen hiervoor verantwoordelijk zijn. Met name het Rijk is van groot belang als het gaat om financiering, normering en wet- regelgeving. Het is daarom cruciaal dat we heldere afspraken met het Rijk maken. Deze onderhandelingen voeren we op dit moment. Onze inzet in deze gesprekken is niet alleen om prestatieafspraken over wonen, klimaat en het landelijk gebied te maken, maar ook om de benodigde randvoorwaarden in te vullen, waarvoor het Rijk verantwoordelijk is.

We hebben ook in de komende collegeperiode een grote verantwoordelijkheid om onze unieke rol in de ruimte vorm te geven en de ambities uit het coalitieakkoord op het terrein van wonen, klimaat en landelijk gebied vorm te geven. De hierboven beschreven onzekerheden zullen echter ook zijn effect hebben op de wijze waarop we deze ambities waar kunnen maken. We zullen keuzes moeten maken. Zowel in de ruimte, als ook financieel. En over deze keuzes kan de kiezer zich volgend jaar, bij onze eigen Statenverkiezingen, alvast uitspreken.

2.2 Ontwikkelingen grond-, weg-, en waterbouw

Ontwikkelingen in de grond-, weg-, en waterbouw (GWW) markt hebben een grote impact op de provincie vanwege onze verantwoordelijkheid voor het het beheer, onderhoud, vervanging en de verbetering van de provinciale infrastructuur. Door de COVID-19-pandemie was er al sprake van fors stijgende prijzen en schaarste van sommige materialen in deze sector. Door de oorlog in Oekraïne wordt dit nog eens versterkt. Als belangrijkste effecten zien wij sterk stijgende energieprijzen en schaarste aan grondstoffen. Daarnaast is er momenteel een schaarste aan personeel. Onderstaande grafiek geeft een beeld van de prijsontwikkelingen in de GWW-sector.

** De prijsindexcijfers zijn tot en met 2020 definitief. De overige prijsindexcijfers zijn voorlopig*

In 2021 zijn de prijzen in de grond-, weg- en waterbouw (GWW) met gemiddeld 11,5% gestegen. Daar bovenop stijgt o.a. de staalprijs verder en is er ook sprake van schaarste en slechte

leveringsbetrouwbaarheid. De onzekerheden over de ontwikkelingen op de wereldmarkt leiden tot veel spanning in de markt, zowel bij aannemers als opdrachtgevers.

De genoemde prijsstijgingen en schaarste aan grondstoffen kunnen bij een gelijkblijvend investeringsvolume vanuit opdachtgevers leiden tot een verlaging van de totale realisatie- en personele capaciteit in de GWW-markt om opdrachten uit te voeren. Dit vormt een risico voor het behalen van de provinciale ambities/doelstellingen waarbij we samenwerken met (of opdrachtgever zijn voor) partijen in deze markt. Dit risico wordt groter naarmate de tijd voortschrijdt en de situatie ongewijzigd blijft. Voor de korte termijn zal binnen lopende projecten naar oplossingen gezocht worden, en ook bij nieuwe aanbestedingen zal goed naar het risicoprofiel en indexeringsregelingen in de contracten gekeken worden. Met andere opdrachtgevers wordt samengewerkt om tot afgewogen handelingsperspectieven voor de wat langere termijn te komen.

2.3 Ontwikkelingen provinciale inkomsten

De belangrijkste inkomsten voor de provincie Noord-Holland betreffen de uitkering vanuit het Rijk via het provinciefonds en de heffing van de provinciale opcenten over de motorrijtuigenbelasting.

Provinciefonds
De inkomsten die de provincie ontvangt van het Rijk via het provinfiefonds bewegen mee met de totale rijksuitgaven via de zogenoemde trap op- trap af systematiek. De relatie tussen de rijksuitgaven en het provinciefonds is in de jaren 2020-2021 tijdelijk stopgezet vanwege de corona maatregelen die tot een omvangrijke toename van de Rijksuitgaven in deze jaren hebben geleid. In 2022 is de trap-op-trap af systematiek weer van kracht. De verwachte inkomsten via het provinciefonds nemen de komende jaren toe. Deze toename in het provinciefonds komt voort uit de doorwerking van het coalitieakkoord ‘Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst’ waarin forse investeringen op met name de thema’s energietransitie, stikstof, onderwijs en wonen zijn aangekondigd. Deze investeringen op Rijksniveau leiden via de trap-op-trap-af systematiek tot een hoger accres en dus tot een hogere verwachte uitkering vanuit het provinciefonds.

In de op 6 april jl. gepubliceerde maartbrief van het provinciefonds heeft het Rijk een eerste doorrekening van het coalitieakkoord op het provinciefonds gepresenteerd. Voor de provincie Noord-Holland gaat het om bedragen van € 11 mln. in 2023 oplopend tot € 23 mln. in 2025. Daarna daalt de uitkering weer omdat de extra financiële impulsen op Rijksniveau vanuit het huidige coalitieakkoord dan aflopen en dus via de trap op trap af systematiek ook de uitkering via het provinciefonds. Voor de ramingen in de maartbrief geldt een hogere mate van onzekerheid dan voor de reguliere circulaires van het Rijk. De maartbrief bevat nadrukkelijk een eerste raming voor de omvang van het provinciefonds die nog verder uitgewerkt dient te worden door het Rijk in de meicirculaire. Daarnaast kunnen de huidige voorbereidingen op Rijksniveau voor de Rijksbegroting 2023 de totale rijksuitgaven, en daarmee dus de uitkering van het provinciefonds, nog beïnvloeden.

Opcenten Motorrijtuigenbelasting
Voor de inkomsten vanuit de heffing van provinciale opcenten op de motorrijtuigenbelasting spelen een tweetal ontwikkelingen.

Op korte termijn speelt de compensatie vanuit het Rijk voor de gederfde inkomsten door de (gedeeltelijke) MRB-vrijstelling op (deels) elektrische voertuigen. De minister van BZK heeft toegezegd dat voor het dossier ‘Gederfde opcenten als gevolg van vrijstelling MRB elektrische voertuigen provincies’ gespreid over drie jaar €372 miljoen beschikbaar wordt gesteld (€124

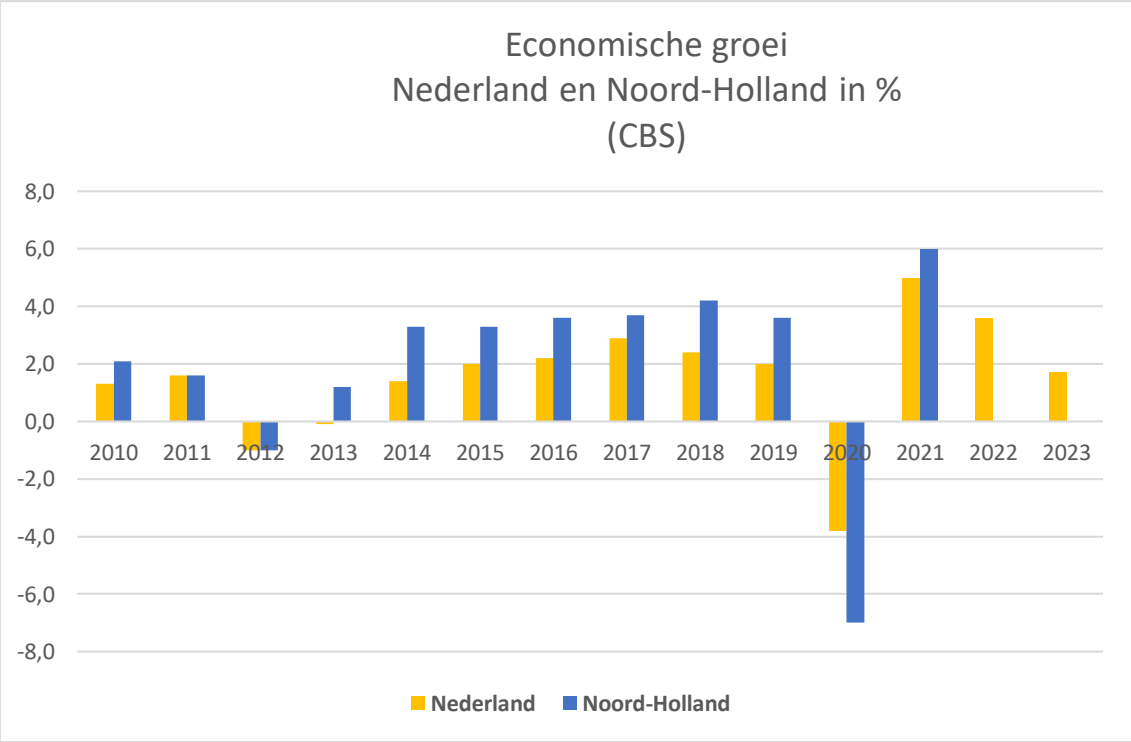
miljoen per jaar in de jaren 2022-2024). Hiermee volgt het Rijk het advies van de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB). Ook voor de verdeling van dit bedrag over de provincie heeft de ROB een advies uitgebracht. In IPO verband is overeenstemming over deze verdeling. Dit leidt tot een compensatie voor Noord-Holland van ruim € 15 mln. Deze compensatie geldt voor de periode van 4 jaar. In onze begroting verwerken wij dit bedrag structureel omdat wij ervan uitgaan dat bij het eindigen van de compensatieregeling voorzien zal zijn in een alternatieve oplossing. Dit kan dan als gevolg van het afschaffen van het 0-tarief voor electrische auto's, door additionele compensatie van het Rijk of door de invoering van een alternatief belastinggebied.

Op de langere termijn heeft de door het Rijk aangekondigde invoering van Betalen naar Gebruik na 2025 grote invloed op de provinciale inkomsten. Door deze invoering is de kans groot dat de motorrijtuigenbelasting (MRB) geheel of gedeeltelijk komt te vervallen en daarmee ook de grondslag voor de provinciale opcenten. We zijn als provincies, via het IPO, in overleg met Rijk over de gevolgen van deze wijziging en over wat kansrijke alternatieve provinciale belastingen zouden kunnen zijn. Unaniem erkend uitgangspunt daarbij is dat het belastinggebied een solide basis moet hebben en houden. De verwachting is dat er meer duidelijkheid over de uitwerking en de invoering (tijdpad) van een alternatief belastinggebied komt in door de minister van BZK aangekondigde 'contourennota'.

3. Macro-economische ontwikkelingen

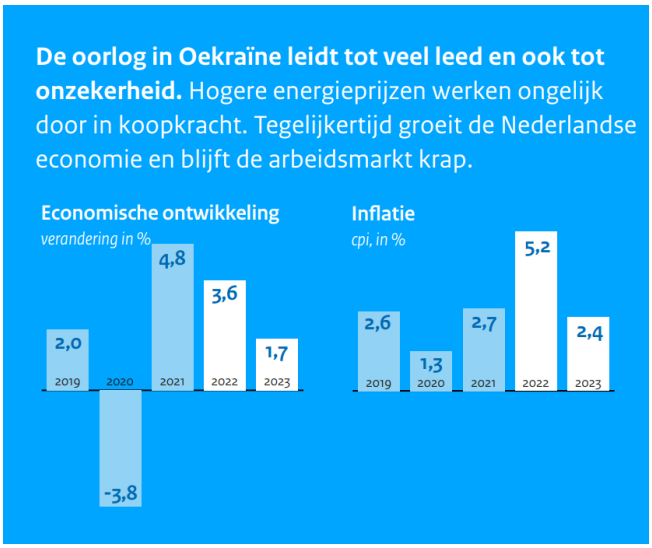
3.1 Conjunctuurbeeld en vooruitzichten economie

De Nederlandse economie, en daar binnen de Noord-Hollandse economie, heeft zich in 2021 sterk hersteld ten opzichte van jaar daarvoor. Als gevolg van de maatregelen tegen het coronavirus, kromp de Nederlandse economie in 2020 met 3,8%. Noord-Holland liet in dat jaar de grootste krimp zien van alle provincies (-7%). Het BBP van Nederland groeide in 2021 met 5%. De eerste berekeningen van het CBS laat een economische groei zien van 6% van het BRP (bruto regionaal product) voor onze provincie in 2021. Het herstel van de Noord-Hollandse economie was dus bovengemiddeld ten opzichte van de Nederlandse economie, maar is nog wel 2% kleiner dan het niveau van 2019 vóór de coronacrisis. Zowel krimp als groei zijn te verklaren door de specifieke sectorstructuur van onze provincie. Noord-Holland heeft een bovengemiddeld aandeel in sectoren die het meest getroffen zijn in de coronacrisis en die ook weer snel herstellen na de crisis. Het gaat om de sectoren horeca, zakelijke dienstverlening, vervoer en transport, detailhandel, toerisme en cultuur. Ook hebben we gezien dat het flexibele deel van de arbeidsmarkt, die in onze provincie oververtegenwoordigd is, de economie kwetsbaar kan maken in tijden van crisis, maar ook een extra impuls kan geven aan herstel. Tenslotte is Noord-Holland bijzonder door de aanwezigheid van de nationale luchthaven Schiphol. Het stilvallen en weer op gang komen van de luchtvaart heeft ook sterke effecten op de Noord-Hollandse economie, met name in de gemeente Haarlemmermeer.

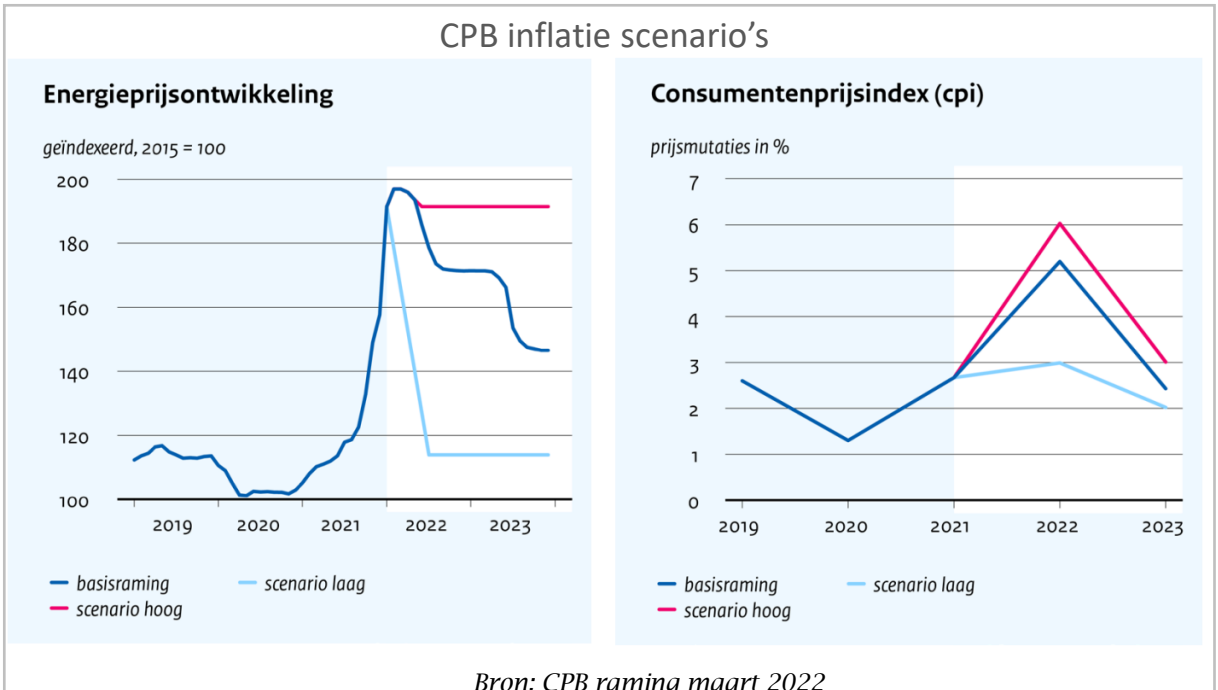
** Voor 2021 betreffen dit de voorlopige cijfers en voor de jaren daarna de ramingen van het CPB.*

Voor 2022 en 2023 blijven de vooruitzichten voor de economie erg onzeker. Het Centraal Plan Bureau (CPB) heeft in maart 2022 hierover gepubliceerd. De belangrijkste onzekerheden zijn de gevolgen voor de Nederlandse economie van de oorlog in Oekraïne en de handelsbeperkingen voor Rusland, de ontwikkeling van de inflatie en de krapte op de arbeidsmarkt. Alles in beschouwing nemende, voorziet het CPB een BBP groei van 3,6% in 2022 en 1,7% in 2023.

Bron: CPB - Centraal Economisch Plan maart 2022

De situatie in Oekraine is boven alles een humanitaire ramp. De economische effecten ervan zien we vooral in de hogere energieprijzen. Deze hebben direct effect op de koopkracht van burgers en kunnen indirect leiden tot nog hogere inflatie, omdat producenten de sterk gestegen energieprijzen waarschijnlijk zullen compenseren door hogere prijzen voor hun producten te berekenen. De inflatie was in 2021 al sterk opgelopen als gevolg van de schokeffecten van de lockdowns op producenten en wereldwijde supply chains. Omdat Rusland en Oekraine met uitzondering van de invoer van Russisch olie en gas geen grote handelspartners van de EU zijn, zal de economisch schade relatief beperkt blijven. De handel met beide landen ligt onder de 3% van de totale Nederlandse handel. De Nederlandse uitvoer naar Rusland bestaat vooral uit machines en in mindere mate farmaceutische producten en bloemen. De Nederlandse invoer uit Oekraine bestaat voor zo'n 75% uit granen. Op macroniveau lijkt de schade beperkt, maar individuele bedrijven kunnen wel getroffen worden. De oorlog leidt daarnaast tot veel onzekerheid op internationale markten wat verder prijsopdrijvend kan werken en minder consumentenvertrouwen wat kan leiden tot lagere consumptie.

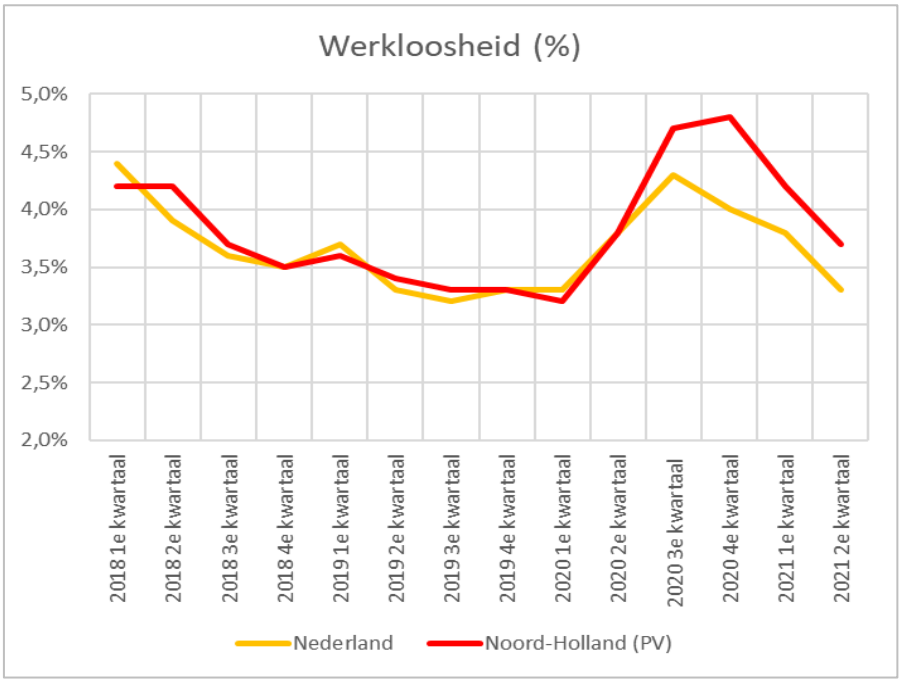

Bron: CPB raming maart 2022

Het CPB gaat er in haar scenario's vanuit dat de effecten van de coronapandemie op de economie de komende jaren beperkt zullen blijven. Het krachtige herstel in 2021 heeft laten zien dat het niet waarschijnlijk is dat de maatregelen tegen corona structurele effecten zullen hebben op het BBP. De coronacrisis kan wel verschuivingen in de sectorstructuur veroorzaken door versnelde digitalisering, verminderde investeringskracht van getroffen sectoren of verschuivingen in de arbeidsmarkt.

3.2 Werkloosheid

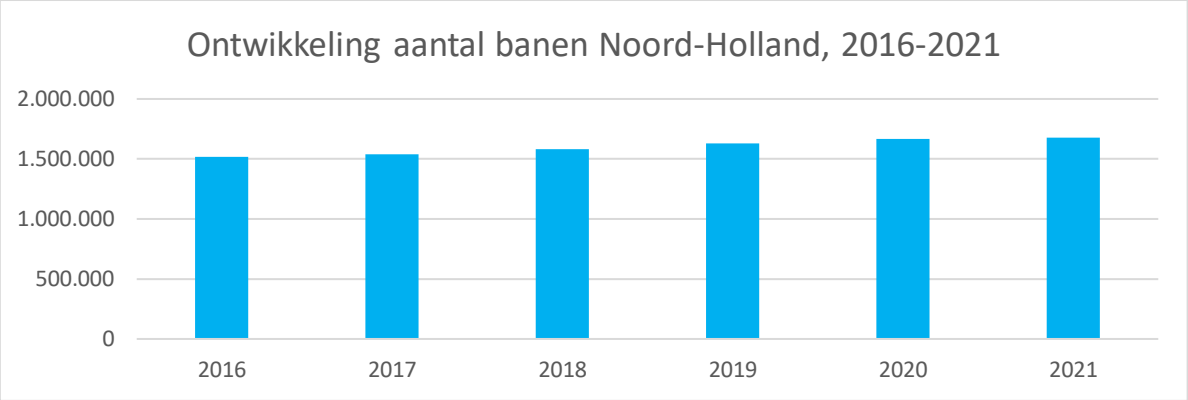
Sinds 2014, het laagste punt bij de vorige crisis, is de werkloosheid in Nederland van bijna 8% continu gedaald. Met respectievelijk 3,3% en 3,2% lag de werkloosheid in Nederland en Noord-Holland begin 2020 op het laagste niveau ooit. Eind 2020 echter, was door de coronamaatregelen het werkloosheidspercentage gestegen naar 4,8% in Noord-Holland en 4% in Nederland. In 2021 herstelde de economie zich sterk en daalde de werkloosheid in Noord-Holland naar 3,7%. Dat is nog wel iets hoger dan in heel Nederland (3,3%).

Bron: CBS, bewerking: Corona Impact Monitor Noord-Holland

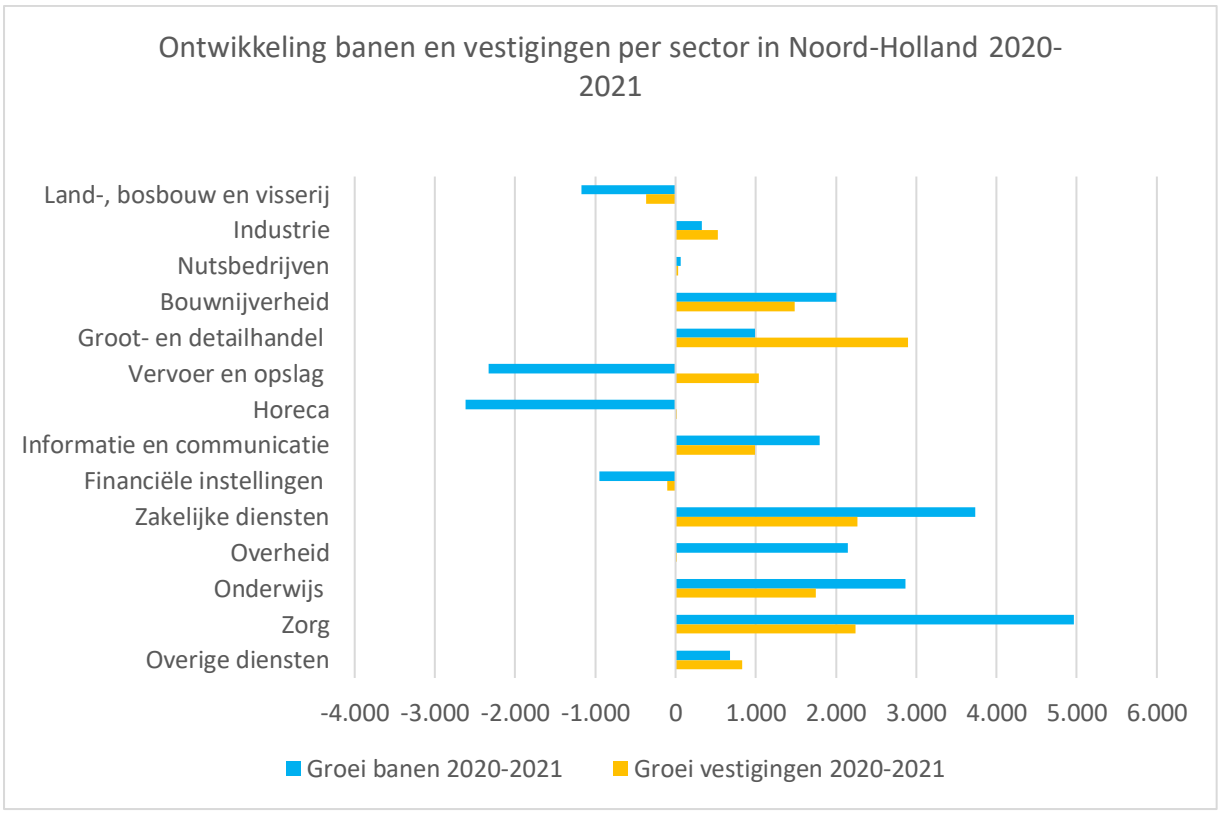
3.3 Werkgelegenheid en vacatures

In 2021 telde Noord-Holland 1.679.300 banen. Dit is een groei van 0,7% in vergelijking met 2020. De groei van het aantal banen is tussen 2021 en 2020 minder groot in vergelijking met de voorgaande jaren.

Bron: LISA

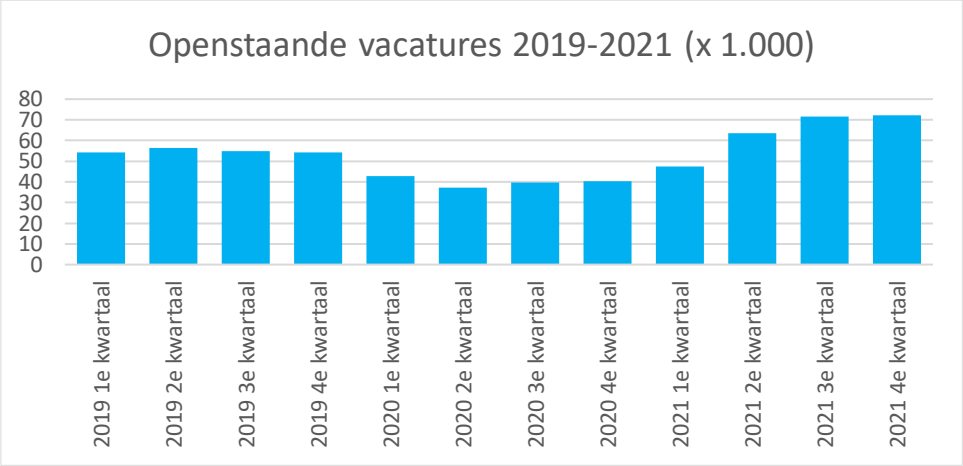
In 2021 had Noord-Holland 387.900 bedrijfsvestigingen, een stijging van 3,6% ten opzichte van 2020. Het aantal vestigingen neemt al jarenlang harder toe dan de werkgelegenheid door de sterke groei van zelfstandige ondernemers.

Als we inzoomen op de ontwikkeling tussen 2020 en 2021 is in meer sectoren het aantal banen afgenomen (figuur 3.6). In de land, bosbouw en visserij (-5%), vervoer en opslag (-2%), horeca (-2%) en in financiële instellingen (-1%) is het aantal banen afgenomen. In de zorg is het aantal banen

absoluut het meeste gestegen met bijna 5.000 (+2%). In de overheid is het aantal banen relatief het meeste gestegen met ruim 2.000 banen (+3%).

Het CBS rapporteert over het aantal openstaande vacatures naar sector per kwartaal. Het aantal openstaande vacatures is een belangrijke conjunctuurindicator. Het aantal vacatures liep in Noord-Holland weer op in 2021 en is op een hoger niveau dan in 2019 (figuur 4.1). Ditzelfde beeld is terug te zien in het aantal vacatures naar sector (figuur 4.2). De opvallendste uitzondering hierop is de terugval in vacatures in de horeca tussen het 3e en 4e kwartaal van 2021. Een groot deel hiervan zal verklaard kunnen worden door de sluiting van de horeca als coronamaatregel in het najaar van 2021. In de handel (+6.800 vacatures) en in de zakelijke dienstverlening (+6.100) is het aantal vacatures het meest toegenomen tussen het 4e kwartaal 2020 en het 4e kwartaal van 2021.

Bron: CBS

3.4 Ontwikkeling brede welvaart Noord-Holland

De nadruk in dit hoofdstuk ligt vanwege de directe relatie tussen de economie en de provinciale financiën op de macro economische ontwikkelingen. Voor de ontwikkeling van de brede welvaart in Noord-Holland verwijzen wij naar de Brede Basismonitor Noord-Holland. Deze monitor is voor het eerst uitgebracht in 2021 en zal jaarlijks worden geactualiseerd. Naast materiële welvaart (economische groei) monitoren we hierbij ook zaken als gezondheid, onderwijs, sociale cohesie, bereikbaarheid, ruimte en wonen, natuur en klimaat.

Deze brede-welvaartbenadering past bij de ambitie van de provincie om in de toekomst de balans tussen economische groei en leefbaarheid te versterken. De Brede Basismonitor functioneert als een trendmonitor en is geen beleidsmonitor. Het signaleert ontwikkelingen om deze eventueel te agenderen. Het doel is om de grotere beleidsvraagstukken in een breder perspectief te kunnen beschouwen en bespreken.

De monitor probeert de data zo veel mogelijk objectief weer te geven, maar de interpretatie is toch subjectief omdat deze afhankelijk is van de maatschappijvisie van de waarnemer. Om toch enige duiding te geven aan de monitor, wordt door middel van een kleurcode (rood voor negatief en groen voor positief) de monitor inzichtelijk gemaakt. We noemen hier alleen de belangrijkste negatieve (donkerrode) en positieve (donkergroene) indicatoren. Voor een volledig beeld van alle indicatoren verwijzen we naar de Brede Basismonitor Noord-Holland.

Negatief (donkerrode indicatoren):

- **Werkloosheid** is in 2020 meer gestegen in Noord-Holland dan in Nederland totaal. Dit komt overeen met de veel sterkere economische krimp van de provincie ten opzichte van Nederland vanwege de coronamaatregelen. Dit komt door onze specifieke sectorstructuur.
- Het aantal **passagiers op Schiphol** is in 2020 zeer sterk gedaald t.o.v. 2019 door de coronamaatregelen.
- Het **woningtekort** in Noord-Holland (4,8% tekort) is beduidend hoger dan streefnorm van 2% van het Rijk. De trend is overigens dat dit percentage daalt.
- De **betaalbaarheid van woningen** daalde fors naar 35% in 2018 (was in 2015 nog 54%). Recentere cijfers zijn nog niet beschikbaar.
- Het percentage **bebouwd terrein** (het percentage van Noord-Holland dat bebouwd is) is 17,1%, in Nederland is dit 10,7%.
- De **biodiversiteit** (gebaseerd op Living Planet Index) is in Noord-Holland gedaald naar 88,2 terwijl dit in Nederland 101,4 is.
- Het aantal **ha's natuur per inwoner** is in Noord-Holland 11 ha per inwoner terwijl dat in Nederland gemiddeld 30 ha per inwoner is.
- De **fijnstof** emissies zijn in Noord-Holland groter dan gemiddeld in andere provincies. De trend is overigens dalend.
- Het totale **energieverbruik** is in Noord-Holland groter dan gemiddeld in andere provincies. De trend is ook stijgend.
- Het risico op **overstromingen** is in Noord-Holland groter en impactvoller dan andere provincies. Dit geldt overigens wel voor alle kustprovincies.

Positieve (donkergroene) indicatoren:

- Het **bruto regionaal product** per hoofd bevolking (de omvang van de economie in Noord-Holland per hoofd bevolking) is met 62.000 euro de grootste van alle provincies.
- De **werkgelegenheid** (berekend als de verhouding tussen beroepsbevolking en banen) is met 106,5% de hoogste van alle provincies.
- Het **opleidingsniveau (hoog)**: het aandeel van hoger opgeleiden (HBO of hoger) is op Utrecht na de hoogste van alle provincies.
- Het **aantal reizigers per trein** is in onze provincie hoog en stijgt ook sterk.
- De **goederenoverslag** in het Noordzeekanaalgebied is tussen 2010 en 2019 gegroeid met 12%. NB: recentere cijfers ontbreken en dus weten we impact van corona op deze cijfers nog niet.
- De totale **plancapaciteit wonen** is relatief hoog in Noord-Holland en is in 2021 ook toegenomen met 6.000 woningen.
- De **fosfaatuitscheiding landbouw** is in Noord-Holland lager dan gemiddeld in andere provincies en neemt ook verder licht af.
- De **stikstofuitscheiding landbouw**: Noord-Holland behoort tot de provincies met een lagere dan gemiddelde stikstofuitscheiding. De trend is gelijkblijvend.

4. Begrotingsbeleid

De robuustheid en houdbaarheid van de provinciale financiën blijven onverminderd de aandacht houden. De in vorige kaderbrieven vastgestelde financiële beleidskaders blijven van kracht. Daarom benoemen wij deze in dit hoofdstuk expliciet.

4.1 Robuust begrotingsbeleid

Ons college van GS staat voor een gedegen, robuust financieel beleid. Het realiseren van een sluitende begroting en meerjarenraming is dan ook een belangrijke doelstelling. Daartoe zijn de volgende algemene uitgangspunten toegepast voor de financiële opzet van deze kaderbrief:

- duurzaam structureel en reëel evenwicht;
- geen belastingverhoging;
- alleen noodzakelijke indexering van budgetten;
- nieuw beleid alleen in overeenstemming met de beschikbare middelen.

4.1.1 Duurzaam structureel en reëel evenwicht

Ons college staat voor een begroting die duurzaam structureel en reëel in evenwicht is. Dit betekent dat structurele lasten gedekt moeten worden door structurele baten en dat de incidentele lasten gedekt moeten worden door incidentele of structurele baten. Indien dit niet het geval is wordt ook de meerjarenraming hierop getoetst. De term reëel heeft betrekking op de mate van realiteit van de (meerjaren-)ramingen.

Om dit evenwicht te waarborgen en duurzaam te behouden hanteren wij de volgende begrotingsregels:

- een reëel sluitende begroting voor het begrotingsjaar en een reëel sluitende meerjarenraming;
- de risico's die de provincie loopt staan in verhouding tot het weerstandsvermogen en de weerstandscapaciteit;
- realistisch geraamde uitgaven en inkomsten, met een transparant onderscheid tussen incidentele en structurele lasten en baten.

Voor de houdbaarheid van de provinciale financiële positie is het belangrijk om op langere termijn een structureel sluitende begroting te houden, waarin incidentele dekkingsmiddelen geen bepalende factor zijn, maar naar beschikbaarheid gebruikt worden voor incidenteel beleid.

Het uitgangspunt "Duurzaam structureel en reëel evenwicht" is in overeenstemming met het toetsingscriterium van het ministerie van BZK. Wij stellen Provinciale Staten voor met de overige uitgangspunten in te stemmen.

4.1.2 Geen belastingverhoging

Het maximumpercentage opcenten dat wij mogen heffen is per 1 januari 2022 verhoogd van 116,8 in 2021 naar 118,4 in 2022. Met het huidige niveau van de opcenten (67,9) komt de onbenutte belastingcapaciteit voor 2022 uit op € 170,4 miljoen (in 2021 € 162,1 miljoen). Dit biedt een theoretische ruimte om de inkomsten van de provincie te verhogen en daarmee eventueel dreigende begrotingstekorten te dichten. Hiervan is op dit moment geen sprake. In deze Kaderbrief zijn wij uitgegaan van een ongewijzigd opcententarief in de komende jaren. Het tarief in Noord-Holland blijft hiermee het laagste in Nederland.

Provincie	2022	2021*
Noord-Holland	67,9	
Utrecht	77,5	74,9
Limburg	79,1	77,9
Noord-Brabant	79,6	78,4
Overijssel	79,9	
Flevoland	82,2	81,4
Zeeland	82,3	89,1
Friesland	87	
Gelderland	90,6	89,5
Zuid-Holland	91,8	90,4
Drenthe	92	
Groningen	94,5	93,3

** Om inzichtelijk maken welke tarieven zijn gewijzigd is geen waarde in de kolom 2021 ingevuld wanneer het opcenten tarief tussen 2021 en 2022 niet is gewijzigd.*
Bron: Provinciale opcenten op de motorrijtuigenbelasting 2022 (ANWB)

4.1.3 Toepassen van indexering op provinciale budgetten

Daar waar contractuele verplichtingen dat vereisen, wordt door de provincie indexering toegepast. Via een stelpost in de begroting worden de hiervoor benodigde budgetten gereserveerd. Hierin wordt rekening gehouden met een indexering voor de volgende onderdelen:

- de beheer en onderhoudskosten voor infrastructuur;
- de capaciteitskosten en de materiële overheadkosten;
- de bijdragen aan omgevingsdiensten en recreatieschappen;
- de OV-consessies;
- de fractievergoedingen

Voor het realiseren van deze indexeringen wordt de stelpost prijscompensatie gehanteerd. Waar de indexatie de afgelopen jaren stabiel was, leiden de macro economische ontwikkelingen op dit moment tot een minder stabiel beeld met forse prijsstijgingen. Op basis van de nu beschikbare informatie leidt dit in 2022 tot een structureel groter beslag van de stelpost prijsstijgingen op de provinciale begroting. Er is op dit moment veel onzekerheid over hoe de prijzen zich in de toekomst gaan ontwikkelingen. In de provinciale begroting hanteren we voor de indexatie ontwikkelingen de CPB-ramingen als uitgangspunt.

4.2 Begrotingsrechtmatigheid

De provincie Noord-Holland beschikt over verschillende reserves die gezamenlijk een aanzienlijk vermogen omvatten. Het is van belang dat op deze reserves een goede monitoring plaatsvindt en dat er duidelijke en transparante spelregels geformuleerd zijn, zodat het beschikbare vermogen optimaal aangewend kan worden. Wij hanteren daarom de volgende beleidsregels voor stortingen in en onttrekkingen aan reserves.

Storting in reserves:
In de jaarrekening doen wij toevoegingen aan een reserve tot het bedrag dat via de begroting of begrotingswijzigingen door PS gedurende het begrotingsjaar is geaccordeerd. Daarnaast storten wij bij de jaarrekening de nog niet geraamde bijdragen van derden voor projecten in de reserve waaruit de dekking van het project plaatsvindt.

Onttrekking aan reserves:
In de jaarrekening verwerken wij de onttrekkingen aan de reserve ter dekking van een project tot maximaal het bedrag dat voor dat project door PS beschikbaar is gesteld en nooit hoger dan de maximaal te dekken lasten voor deze bestemming in het boekjaar. Daarbij wijken wij alleen af van de begrote jaarschijf als de totale meerjarige begrote lasten van het geaccordeerde project niet wijzigen. Uiteraard blijft het college van GS in de jaarrekening verantwoording afleggen over de verschillen tussen de begrote en werkelijke baten, lasten, stortingen en onttrekkingen.

4.3 Algemene reserve

De algemene reserve is bedoeld als buffer om risico's te kunnen opvangen. In de Financiële verordening en de kadernota reserves wordt een minimale omvang van de algemene reserve voorgeschreven die wij aanhouden om optredende risico's af te dekken. In onderstaand overzicht is de omvang van de algemene reserve aangevuld met de verwachte toekomstige ontwikkelingen afgezet tegen de huidige criteria voor de minimale omvang. Hieruit blijkt dat de omvang van de algeme reserve op dit moment toereikend is om te voldoen aan de gestelde criteria.

We voorzien, zoals ook vermeld in de geactualiseerde meerjarenraming in hoofdstuk 5 van deze kaderbrief een toename in de structurele algemene dekkingsmiddelen. Dit heeft als gevolg dat, op basis van de 25% norm uit de financiële verordening, de minimale omvang van de algemene reserve in absolute zin ook zal toenemen. Gezien deze ontwikkeling en de grote mate van onzekerheid over zowel de inkomsten vanuit het provinciefonds als over de impact van de macro economische ontwikkelingen op de provinciale begroting, achten wij het als college verstandig om op dit moment prudent financieel beleid te voeren en het geringe surplus in de algemene reserve ten opzichte van de huidige normen te behouden.

Omvang Algemene reserve	**Bedrag x € 1 miljoen**
Beginstand 2022 (op basis van eindstand jaarrekening 2021)	€ 186
Toevoeging uit resultaatbestemming 2021 t.b.v. uitgestelde intenties (EBW) en decentralisatie-uitkeringen	€ 13,6
Begrote stortingen in 2022 en 2023	€ 6
Begrote uitgaven in 2022 t/m 2024	-/- € 69
Totaal	**€ 137**
Geoormerkte bedragen:	
Omzetting kapitaallasten reserves in 2021	--/- € 31
Opbouw weerstandscapaciteit t.b.v. ROM	-/- € 2
Niet-beklemd deel Algemene reserve	**€ 104**
Minimale omvang algemene reserve op basis van criteria 25% structurele algemene dekkingsmiddelen	€ 100
Minimale omvang algemene reserve op basis van netto risicobedrag (jaarrekening 2020)	€ 33
Vereiste minimale omvang algemene reserve (hoogste norm geldt)	€100

5. Geactualiseerde meerjarenraming en beleidsvoorstellen 2023-2026

In deze kaderbrief actualiseren wij op basis van de thans bekende budgettaire ontwikkelingen het financieel kader 2023-2026. De budgettaire ontwikkelingen zijn opgedeeld in technische bijstellingen (5.1) en inhoudelijke voorstellen (5.2). Per regel wordt onder de betreffende tabel toegelicht waar de mutatie betrekking op heeft. De beide categorieën gezamenlijk resulteren in het gepresenteerde meerjarenbegrotingssaldo in deze kaderbrief 2023.

Gezien de onzekerheden zoals genoemd in het hoofdstuk ‘trends en ontwikkelingen’ en de huidige volatiele macro economische situatie, zoals beschreven in het hoofdstuk ‘macro economische ontwikkelingen’ kiezen GS er in deze kaderbrief voor om prudent financieel beleid te voeren. Dit betekent dat we alleen extra budget reserveren in de begroting voor onvermijdelijke uitgaven en noodzakelijke bijstellingen om in de uitvoering te kunnen (blijven) voldoen aan (wettelijke) vereisten. De financiële ruimte die door deze terughoudendheid ontstaat biedt flexibiliteit om toekomstige financiële tegenvallers op te vangen en om in te kunnen spelen op urgente ontwikkelingen waar provinciale inzet vereist is.

In hoofdstuk zes zullen apart de voorstellen en wijzigingen gepresenteerd worden die voor het lopend jaar 2022 zijn opgenomen. Het gaat hierbij om mutaties die formeel in de tweede begrotinswijziging 2022 verwerkt zullen worden, maar in het kaderbriefproces al naar voren zijn gekomen.

5.1 Technische bijstellingen

Technische bijstellingen betreffen bijstellingen naar aanleiding van actualisatie van berekeningen op basis van bestaand, eerder door PS geaccordeerd beleid of autonome posten, waar de provincie geen invloed op heeft, zoals het provinciefonds.

Regel	Financieel kader (x € 1 miljoen)	2023	2024	2025	2026
0.	Vigerende meerjarenraming begroting 2022 (na wijzigingen op primitieve begroting)	-0,22	-1,64	-18,95	-21,19
	Subtotaal meerjarenraming	**-0,22**	**-1,64**	**-18,95**	**-21,19**
1a.	Provinciefonds (septembercirculaire)	-2,40	-2,74	-3,78	-4,99
1b.	Maartbrief provinciefonds	-11,54	-20,22	-23,11	-8,67
2a.	Opcenten motorrijtuigenbelasting	-4,00	-4,00	-4,00	-4,00
2b	Opcenten: compensatie electrische voertuigen	-15,60	-15,60	-15,60	-15,60
3.	Dividend	-2,42	-2,42	-2,42	-2,42
4.	Indexeringen: ophogen stelpost prijsstijgingen	12,62	17,20	21,45	25,97
5.	Faunaschade	4,30	4,30	4,30	4,30
6.	IPO en BIJ 12 begroting 2022 (structurele effect Eerste begrotingswijziging)	2,10	2,10	2,10	2,10
7.	V-MaaS: verschuiving in de tijd	1,05	1,05	-	-
8.	Bijstelling capaciteitskosten (structurele effect Eerste begrotingswijziging)	2,21	2,21	2,21	2,21
9.	Renteresultaat	-1,14	-1,14	-1,14	-1,14
10.	Overige technische bijstellingen	-0,07	-2,06	-1,34	-1,6
	Subtotaal technische bijstellingen	***-14,89***	***-21,32***	***-21,33***	***-3,84***
	Saldo meerjarenraming na technische bijstellingen	**-15,11**	**-22,96**	**-40,28**	**-25,03**

0. Vigerende meerjarenraming begroting 2022

Het startpunt voor het financieel kader 2023-2026 is het saldo van de meerjarenraming bij de primitieve begroting 2022 inclusief de mutaties uit de Eerste begrotingswijziging 2022.

1. Provinciefonds o.b.v. mutaties septembercirculaire 2021

De raming van het provinciefonds is bijgesteld op basis van de volgende documenten en gebeurtenissen:

a) Het structureel verwerken van de mutaties die voortvloeien uit de septembercirculaire 2021 van het provinciefonds. Dit betreft met name correcties als gevolg van wijzigingen in de omvang van de accressen. Dit komt zowel door een hogere geraamde loon- en prijsontwikkeling in de Macro Economische Verkenning van het Centraal Planbureau als door een positieve volumeontwikkeling. Het kabinet heeft daarnaast vanaf 2022 aanvullende middelen uitgetrokken voor een aantal beleidsterreinen, waaronder voor klimaatmaatmaatregelen. Daarnaast zijn de kosten voor het compenseren van de gedupeerden van de kinderopvangtoeslag opwaarts bijgesteld. Ook andere uitgaven zoals die in de zorg en de EU-afdrachten zijn opwaarts bijgesteld. Voor al deze uitgaven geldt dat dit ramingen betreffen. Op het moment dat de daadwerkelijke uitgaven lager blijken te zijn, zal dit ook leiden tot een lager accres;

b) De uitwerking van de maartbrief: Het Rijk heeft op 6 april jl. de maartbrief gepubliceerd waarin het Ministerie van Binnenlandse Zaken een eerste doorkijk geeft van de doorwerking van het coalitieakkoord ‘Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst’ op het provinciefonds. In de extra maartbrief van het provinciefonds is vermeld dat op basis van informatie uit het Coalitieakkoord de provincies extra geld krijgen als gevolg van hogere accressen en het afschaffen van de opschalingskorting. Voor de provincie Noord-Holland gaat het om de bedragen zoals deze zijn opgenomen op regel 1b in deze Kaderbrief. Zie voor een nadere toelichting op de maartbrief hoofdstuk 2 ‘Trends en ontwikkelingen’ onder 2.3 ‘Ontwikkelingen provinciale inkomsten’.

2. Opcenten motorrijtuigenbelasting

a) Het maximale opcenten tarief dat wij mogen heffen is per 1 januari 2022 verhoogd van 116,8 opcenten in 2021 naar 118,4 opcenten in 2022. Met het huidige niveau van de opcenten (67,9) komt de onbenutte belastingcapaciteit voor 2022 uit op € 167,4 miljoen.

   Dit biedt een theoretische ruimte om de inkomsten van de provincie te verhogen en daarmee eventueel dreigende begrotingstekorten te dichten. Hiervan is op dit moment geen sprake. Bij de berekening van de opbrengst hebben wij het tarief van de opcenten ook in de komende jaren ongewijzigd gelaten op 67,9 opcenten. Het tarief in Noord-Holland blijft hiermee het laagste in Nederland. De opbrengst opcenten voor 2022 en volgende jaren ramen wij op € 229,1 miljoen gebaseerd op de theoretische belastingopbrengst, zoals wij die in januari 2022 van de belastingdienst hebben ontvangen.

   Zoals uit de tabel hierboven blijkt, gaat het om een stijging van €4 miljoen ten opzichte van de Begroting 2022. Dit is het gevolg van autonome groei van het aantal voertuigen en mutaties in de verdeling daarvan over de gewichtsklassen

b) Daarnaast heeft de minister van Binnenlandse Zaken toegezegd dat voor het dossier ‘Gederfde opcenten als gevolg van vrijstelling MRB elektrische voertuigen provincies’ gespreid over drie jaar €372 miljoen beschikbaar wordt gesteld (€124 miljoen per jaar in de jaren 2022-2024). Voor de provincie Noord-Holland betekent dat een jaarlijkse

compensatie van €15,6 miljoen. In deze Kaderbrief gaan we uit van een structurele compensatie omdat wij ervan uitgaan dat deze middelen ook na 2024 gecompenseerd worden. Dit kan dan als gevolg van het afschaffen van het 0-tarief voor electrische auto's of door additionele compensatie van het Rijk.

3. Dividenden

De verwachte dividend opbrengsten worden verhoogd met €2.420.000.

Dit wordt verklaard door een 2-tal mutaties:

1. Verhoging van de verwachte dividend opbrengst Alliander: op basis van de dividendopbrengsten van de afgelopen jaren en de resultaatsverwachting voor de komende jaren is de verwachte dividendopbrengst voor Alliander verhoogd met €2 miljoen tot een bedrag van € 7 miljoen.
2. Verhoging van de verwachte dividend opbrengst Bank Nederlandse Gemeenten (BNG): Op basis van de gerealiseerde resultaten in het verleden en de toekomstige resultaatverwachting wordt de opbrengst verhoogd met €400.000.

4. Indexering: ophogen stelpost prijsstijgingen

Dit betreft een aantal correcties op de jaarschijven. Het gaat hierbij om een actualisatie van de stelpost prijsstijgingen. Voor de herberekening van deze stelpost zijn de volgende begrotingsposten meegenomen:

- de beheer en onderhoudskosten voor infrastructuur;
- de capaciteitskosten en de materiële overheadkosten;
- de bijdragen aan omgevingsdiensten en recreatieschappen;
- de OV-consessies;
- de fractievergoedingen

Het gaat hierbij om de reguliere ophogingen van de hierboven genoemde onderwerpen.

5. Faunaschade

De provincie Noord-Holland heeft de wettelijke plicht om agrarische ondernemers een tegemoetkoming te verstrekken in de schade die wilde dieren aan hun gewassen veroorzaken, wanneer deze ondernemers worden belemmerd bij beheer en schadebestrijding daar waar het om wettelijk beschermde diersoorten gaat. Verreweg het grootste deel van de tegemoetkomingen in faunaschade is het gevolg van vraatschade door ganzen. De totale omvang van deze tegemoetkomingen is zeer variabel en deels niet beïnvloedbaar, omdat weersomstandigheden en prijsontwikkeling van agrarische producten (zoals gras) hier een belangrijke rol in spelen.

Wanneer grondgebruikers niet belemmerd worden in hun mogelijkheden om hun gewassen te beschermen, is geen tegemoetkoming van toepassing. In veel gebieden in Noord-Holland is geen sprake van dergelijke belemmeringen. Daarom is conform het coalitieakkoord het eigen risico voor agrarische ondernemers bij schade door ganzen verhoogd van 5% naar 20%. De regeling is per 1 mei 2021 van kracht geworden. In afwijking hiervan wordt bij het gewas overjarig grasland de wijziging toegepast vanaf de zomersnede, zodat binnen de schadeperiode van de zomersnede (1 april tot 1 oktober) dezelfde tegemoetkoming wordt gehanteerd.

In 2021 bedroegen de kosten als gevolg van de faunaschade circa € 10 miljoen. Dat is aanzienlijk meer dan de circa € 6 miljoen waar structureel rekening mee wordt gehouden in de vigerende begroting. Omdat de hogere kosten in 2021 een structureel karakter hebben en het niet in de lijn der verwachting ligt dat dit bedrag de komende jaren zal dalen wordt het budget voor de Tegemoetkoming Faunaschade meerjarig bijgesteld naar € 10 miljoen.

6. IPO en BIJ 12 begroting (EBW 2022)

Op 23 augustus 2021 is de conceptbegroting van het IPO en BIJ12 besproken in een technische briefing door PS. Na de goedkeuring van het IPO-bestuur zijn de twee begrotingen ter goedkeuring voorgelegd aan de Algemene Vergadering van het IPO. Op 2 november 2021 heeft de AV de twee begrotingen goedgekeurd. De begrotingen van het IPO en BIJ12 leiden tot een hogere bijdrage voor de provincie Noord-Holland. Deze is voor 2022 verwerkt in de Eerste begrotingswijziging 2022. De bijstelling in deze kaderbrief betreft de verwachte meerjarige doorwerking van de huidige IPO & BIJ12 begroting op onze bijdrage.

7. V-MaaS: verschuiving in de tijd

Bij de kaderbrief 2022 is besloten om voor het uitvoeren van verkeersmanagent over te gaan op de oplossing ‘Verkeersmanagement as a Service (V-MaaS). Voor de overgang van de huidige situatie naar de nieuwe oplossing is een transitiebudget beschikbaar gesteld over de periode 2021-2023.

De transitie in het netwerkmanagement van de huidige situatie naar de V-MaaS oplossing heeft vertraging opgelopen. In 2021 is hierdoor € 2.1 mln. minder uitgegeven dan eerder voorzien (zie ook laatste begrotingswijziging 2021). Dit budget is nog wel nodig voor de voorziene transitie dus wordt deze € 2,1 mln. toegevoegd aan de begroting verdeeld over 2023 en 2024.

8. Bijstelling capaciteitskosten provinciale organisatie (EBW 2022)

Deze bijstelling betreft de meerjarige doorwerking van de bijstelling ‘capaciteitskosten provinciale organisatie’ in de Eerste begrotingswijziging 2022.

Door verschuiving van de inzet van capaciteit ten behoeve van investeringsprojecten naar inzet ten behoeve van beheer- en onderhoudsprojecten en -activiteiten is een bedrag van € 1.362.000 aan de capaciteitskosten toegevoegd ter dekking van de gewijzigde capaciteitsbegroting. Daarnaast wordt, door aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt met als gevolg hiervan stijgende inhuurkosten, € 844.000 aan capaciteitskosten toegevoegd ter dekking van de gewijzigde capaciteitsbegroting.

9. Renteresultaat

In december 2021 is een lening verstrekt van afgerond €55 miljoen aan Alliander. Alliander is een deelneming van de provincie en heeft in een eerder stadium aangegeven dat hun kapitaalstructuur verstrekt moet worden om hun taken als energieleverancier te kunnen blijven uitvoeren. Met name de energietransitie en het Klimaatakkoord hebben enorme impact op hun taak als netwerkbeheerder. De lening is verstrekt om ervoor te zorgen dat het netwerk van Alliander verbetert kan worden zodat energie betrouwbaar, betaalbaar en bereikbaar blijft.

Op deze verstrekte lening ontvangen wij een rentepercentage van 2,075%. Dit zorgt voor een extra jaarlijkse rentebate van €1,1 miljoen.

10. Overige technische bijstellingen

Onder overige technische bijstellingen zijn een aantal posten opgenomen die niet het gevolg zijn van wijzigingen in de uit te voeren activiteiten van de provincie of waarbij sprake is van reguliere jaarlijkse bijstellingen. Het gaat hierbij om eenmalige (administratieve) correcties in de administratie.

5.2 inhoudelijke beleidsvoorstellen kaderbrief 2023

Hieronder zal een onderbouwing gegeven worden van de inhoudelijke beleidsvoorstellen bij de kaderbrief 2023.

Regel	Financieel kader (x € 1 miljoen)	Programma	2023	2024	2025	2026
	Saldo meerjarenraming na technische bijstellingen		**-15,11**	**-22,96**	**-40,28**	**-25,03**
11.	Aanpak stikstofopgave en actualisatie Natura 2000 beheerplannen		1,35	0,9	0,9	-
12.	Verder met informatiebeveiliging & security		1,8	1,8	1,3	1,3
13.	Uitvoering stikstof OD NHN		1,43	1,43	1,43	1,43
14.	Uitvoering VTH-taken (inclusief Roadmap Plus), transitie naar groen staal en gezondheidsonderzoeken		1,65	0,56	0,56	-
15.	Implementatie SWUNG-2		0,23	0,23	0,17	0,17
	Subtotaal beleidsvoorstellen		*6,46*	*4,92*	*4,36*	*2,9*
	Totaal begrotingssaldo na inhoudelijke voorstellen		**-8,65**	**-18,04**	**-35,92**	**-22,13**

11. Aanpak stikstofopgave en actualisatie Natura 2000 beheerplannen

Uit de Begroting van het IPO blijkt dat de kosten voor het Programma Vitaal Platteland stijgen. De stijging wordt met name veroorzaakt door kosten voor het 'Interprovinciale Programma Stikstof en Natuur' (IPSN). Uit de 'IPO Begroting 2022' blijkt dat het IPO de lasten voor 'Vitaal Platteland' i.v.m. het ISPN in ieder geval t/m 2025 op eenzelfde niveau heeft geraamd.

Extra Capaciteit
Ook bij Provincie Noord-Holland zal extra inzet op het Stikstofdossier de komende jaren onverminderd nodig zijn. Dit vraagt om extra capaciteit en inhuur van specifieke kennis (€ 568.000 per jaar). Voor 2022 zijn deze extra lasten reeds opgenomen in de Eerste Begrotingswijziging 2022. Daarbij is tevens aangekondigd dat het voornemen is deze extra lasten bij de Kaderbrief 2023 meerjarig te ramen. In lijn met de meerjarenraming van het IPO én in de verwachting dat extra inspanning op dit dossier vanuit de provincies de komende jaren nodig blijft, in ieder geval t/m 2025.

Actualisatie Natura2000 beheerplannen
Daarnaast is er de komende jaren extra budget nodig om de Natura2000 beheerplannen die in de afgelopen jaren zijn opgesteld te actualiseren. Provincie Noord-Holland is voor 14 Natura2000 gebieden het bevoegd gezag. Elke zes jaar worden de beheerplannen geëvalueerd en zo nodig weer geactualiseerd. Budget is nodig voor o.a. evaluatie, onderzoek, advisering, kartering, media, etc. Tot op heden konden de kosten hiervoor worden opgevangen binnen het Programma Groen. Dit is echter, mede door de gestegen kosten voor onderzoeks- en adviesopdrachten, niet langer mogelijk. De kosten bedragen € 325.000 per jaar.

Provinciebrede Uitvoeringsagenda Stikstof
De provincie bewerkstelligt conform de 'Strategie Noord-Hollandse aanpak stikstofproblematiek 2021-2022' (2021) reductie van de stikstofuitstoot (en daarmee -depositie) via twee sporen, te weten gebiedsgerichte aanpak en provinciebrede aanpak voor de sectoren landbouw, havens en industrie, wonen en mobiliteit. GS concretiseert de provinciebrede aanpak in een Provinciebrede Uitvoeringsagenda (instemming van GS voorzien eerste helft 2022). Daarin wordt aangegeven welke aangrijpingspunten er zijn voor de vier sectoren om bij te dragen aan de reductiedoelen. Met de voorzet in deze kaderbrief wordt geanticipeerd op de uitvoeringsagenda om daarna voortvarend te kunnen starten met de activiteiten.

12. Verder met informatiebeveiliging en security

De Baseline Informatieveiligheid Overheid (BIO) is een normenkader voor de beveiliging van informatiesystemen bij de overheid. De BIO is gebaseerd op internationale ISO-normen. Alle overheidslagen moeten stapsgewijs gaan voldoen aan de BIO.

Om als provincie Noord-Holland verder te gaan voldoen aan de BIO investeren we in de komende jaren in technische voorzieningen op het terrein van informatieveiligheid en security. Het gaat hierbij om Security Information and Event Management (SIEM), Security Operations Center (SOC) en Mobile Device Management (MDM).

Deze voorzieningen gaan we binnen de hele provincie inzetten, dus zowel voor de werkplek en de applicaties als voor de ICT-omgeving met betrekking tot de objecten in de openbare ruimte (bijvoorbeeld bruggen en tunnels).

De bovenstaande technische voorzieningen zijn vanuit het perspectief van ICT-veiligheid een belangrijke en logische stap. Echter, ICT-veiligheid en security zijn thema's die blijvend aandacht gaan vragen.

13. Uitvoering stikstof OD NHN

De Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) voert de vergunningverlening, toezicht en handhaving uit op het gebied van stikstof. Op 29 mei 2019 heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State uitspraak gedaan over het Programma Aanpak Stikstof (PAS). Als gevolg van de uitspraak is de passende beoordeling die ten grondslag lag aan het PAS onbruikbaar geworden als basis voor toestemmingverlening. Voor de uitspraak van de RvS was een (groot) deel van de situaties rondom stikstof niet vergunning plichtig. Er gold een vrijstelling of een meldplicht tot 1 mol. Die situaties zijn met het vervallen van het PAS vergunningplichtig geworden. In december 2019 heeft de provincie de beleidsregels intern en extern salderen vastgesteld, waardoor vergunningverlening weer op gang is gekomen. Voor het stikstofdossier zijn op 29 juni 2020 door provinciale Staten middelen beschikbaar gesteld aan de OD NHN voor de jaren 2020 tot en met 2022 (Kaderbrief 2021). Met de OD NHN is afgesproken eind 2021 te evalueren hoeveel budget voor 2023 en verder nodig is. Deze budgetaanvraag is hiervan het resultaat.

Om continuïteit en kwaliteit in de uitvoering te waarborgen heeft de OD NHN de benodigde capaciteit voor vergunningverlening, toezicht en handhaving en juridische procedures berekend. Uit de evaluatie en berekening van de benodigde capaciteit komt een bedrag van afgerond € 1,4 miljoen per jaar. De te verwachten hoeveelheid werk, de maatschappelijke en juridische ontwikkelingen, de kabinetsplannen, de krapte op de arbeidsmarkt (ook voor tijdelijke inhuur) en de daarmee nauw samenhangende borging van de personele en kwalitatieve continuïteit bij de OD NHN maken dit realistisch en verantwoord.

Stapsgewijs wordt toegewerkt naar een nauwkeurigere inschatting van de kosten voor vergunningverlening op het gebied van stikstof. Uiteindelijk is kostendekkendheid daarbij het eindstation.

Daarnaast wordt in het kader van het inrichten van een regieorganisatie bij het rijk ook een zogenaamd artikel 2 onderzoek Wet Financiële Verhoudingen voorzien om te bezien of er voldoende capaciteit en middelen beschikbaar zijn bij provincies om de stikstoftaken te kunnen verrichten. Dit zou te zijner tijd kunnen leiden tot een aanpassing van de algemene uitkering van het provinciefonds.

14. Uitvoering VTH-taken (inclusief Roadmap Plus), transitie naar groen staal en gezondheidsonderzoeken

Naast de reguliere inzet voor vergunningverlenings-, toezichts- en handhavingstaken (VTH) bij Tata Steel én het Uitvoeringsprogramma Tata Steel 2020 – 2022 (UVP 2020-2022) zijn extra inzet en middelen noodzakelijk voor de uitvoering van de VTH-taken bij Tata Steel. De extra middelen zijn nodig voor de volgende zaken:

- Dekking uitvoeringsovereenkomst 2022
- VTH taken Roadmap Plus
- Verlenging uitvoeringsprogramma Tata 2020-2022 / ZZS / Transitie naar groen staal
- Uitbreiding capaciteit provincie

Het dossier Tata Steel vraagt niet alleen om extra VTH-capaciteit, maar ook om een uitbreiding van de capaciteit bij de provincie zelf. Met name voor de transitie naar groen staal. Ook worden er meerdere extra (gezondheid)onderzoeken uitgevoerd in opdracht van de provincie. In de tabel hieronder worden de verwachte kosten nader gespecificeerd.

Onderdeel	Status	2022	2023	2024	2025
Dekking uitvoeringsovereenkomst 2022	Voorstel kaderbrief 2023	€ 371.000	€ 54.000	€ 54.000	€ 54.000
Verlenging uitvoeringsprogramma Tata 2020-2022 / Roadmap Plus / ZZS / kwartiermakers groen staal omgevingsdienst	Voorstel kaderbrief 2023	€ 721.000	€ 1.466.000	€ 285.000	€ 285.000
Onderzoekskosten	Voorstel kaderbrief 2023	-	€ 740.000	PM	-
Capaciteitskosten	Voorstel kaderbrief 2023		€ 298.000	€ 224.000	€ 224.000
Dekking prog. Tata Steel	Beschikbare Dekking	-€1.092.000	- € 908.000	-	-
TOTAAL bijstelling kaderbrief 2023		**€ -**	**€ 1.650.000**	**€ 563.000**	**€ 563.000**
*Doorkijk aanvullend verwachte kosten transitie groen staal. **					
Verwachte totale kosten Omgevingsdienst transitie naar groen staal	Doorkijk totale kosten	-	€1.625.000	€2.253.000	€2.253.000
Provinciale coördinatie regeling transitie groen staal	Doorkijk totale kosten		€ 450.000 - € 800.000	€ 450.000 - € 800.000	€ 450.000 - € 800.000
Doorkijk aanvullend verwachte kosten transitie groen staal	**Doorkijk totale kosten**	**-**	**€2.075.000 - € 2.425.000**	**€2.703.000 - €3.053.000**	**€ 2.703.000- € 3.053.000**

Dekking uitvoeringsovereenkomst 2022
Met het Uitvoeringsprogramma UVP Tata Steel 2020 – 2022 (1514777/1536824) heeft GS op 17 november 2020 voor het jaar 2022 € 1.037.500 beschikbaar gesteld. De activiteiten voor de UVP 2020 – 2022 worden in de jaren 2020 – 2022 verwerkt in de jaarlijkse actualisatie van de uitvoeringsovereenkomst (UVO). In de UVO 2022 (1728966/1748887), die GS op 7 december 2021 heeft vastgesteld, is voor deze taken een bedrag opgenomen van € 1.408.264 (i.e. het bedrag van 2021 plus indexatie). Hierdoor is € 370.764 (€ 1.408.264 - /- € 1.037.500) niet gedekt met het besluit van 17 november 2020.

Dit bedrag wordt gedekt door het naar voren halen van de € 2 miljoen voor 2023 en 2024 voor het Programma Tata Steel naar 2022 en 2023.

Daarnaast is voor de monitoring van de luchtkwaliteit het meetstation aan de locatie Bosweg, Wijk aan Zee, van ons luchtmeetnetwerk uitgebreid met extra meetapparatuur. Voor het beheer

en de exploitatie van dit meetstation is structureel € 54.150 nodig. Deze kosten worden in 2022 gedekt vanuit het budget van het programma Gezonde Leefomgeving. Met dit Kaderbriefvoorstel worden deze middelen vanaf 2023 structureel aangevraagd.

VTH-taken: Roadmap Plus / Verlenging UVP 2020-2022 / ZZS / Kwartiermakers groen staal

Roadmap Plus

Na het vaststellen van het UVP 2020 – 2022 en het beschikbaar stellen van extra budget heeft Tata Steel in mei 2021 zijn Roadmap Plus gepubliceerd, met daarin extra maatregelen om versneld de leefomgeving te verbeteren. In oktober 2021 is deze Roadmap Plus door Tata Steel verder aangescherpt. De extra VTH-werkzaamheden voor de omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) die deze extra maatregelen en versnelling betekenen, waren nog niet in het UVP 2020 – 2022 meegenomen. Door de versnelling en extra maatregelen voorziet de OD NZKG een aantal vergunningsprocedures die met voorrang moeten worden opgepakt. Hiervoor is 2.000 uur (€ 209.140) nodig in 2022.

ZZS

Daarnaast acht de OD NZKG het noodzakelijk om gelet op de uitkomsten van het onderzoek van het RIVM alle vergunde emissie relevante parameters (ERP) bij Tata Steel volledig en uitgebreid te controleren. Hiervoor is 800 uur (€ 83.656) nodig in 2022.

Daarnaast is 1.365 uur (€ 142.738) nodig in 2022 voor het beoordelen van het vermijdings- en reductieprogramma (VRP) van Tata Steel om de uitstoot van emissies van ZZS zoveel mogelijk te verminderen en nog verder te minimaliseren dan nu voorzien in de Roadmap Plus. Niet alleen Tata Steel emitteert ZZS, ook andere bedrijven die onder het bevoegd gezag van de provincie vallen emitteren ZZS. In overleg met de OD NZKG wordt bepaald hoeveel extra middelen nodig zijn om de VRP's van deze bedrijven te beoordelen en te bevorderen dat zij hun emissies van ZZS verminderen en minimaliseren. Dit bedrag voor de overige bedrijven is nu nog niet bekend.

Verlenging UVP 2020-2022

Ten slotte loopt het UVP 2020-2022 in 2022 af. Om de koers die met het Programma Tata Steel 2020 – 2050 is ingezet (zoals scherp vergunnen en intensief monitoren en toezicht) voort te kunnen zetten, is het noodzakelijk de activiteiten in dit programma nog een jaar door te zetten. Hiervoor is in 2023 een bedrag nodig van € 1.180.162. Voor dit bedrag faciliteert de OD NZKG in 2023 bij bestuurlijke en beleidsmatige interventies door knelpunten in de huidige wet- en regelgeving inzichtelijk te maken en te adviseren over mogelijke wetsaanpassingen. Daarnaast zet de OD NZKG in op het verminderen van de meest relevante uitstoot (stofdeposities via plakmonsters en netwerk PM10-monitors), meer actualisaties, scherp vergunnen en het verankeren van de Roadmap Plus in de vergunning. Ook wordt het loket in Wijk aan Zee in stand gehouden.

Kwartiermakers transitie groen staal (OD NZKG)

De waterstof-route van Tata Steel naar groen staal is een innovatieve technologie. Wet- en regelgeving hieromtrent zijn nog volop in ontwikkeling. Op dit moment ontbreekt een concrete tijdsplanning van Tata Steel. Dit maakt het lastig om een goede inschatting te doen van, in het bijzonder, de fasering van de extra werkzaamheden van de OD NZKG voor de transitie naar groen staal. Om vanaf 2023 vergunningsaanvragen van Tata Steel te kunnen behandelen, moet in 2022 worden begonnen met het verwerven van kennis en expertise rondom waterstof. Hiervoor stellen we in 2022 en verder structureel middelen beschikbaar voor het werven van kennis, expertise én medewerkers op dit terrein bij de OD NZKG (2 fte -> € 285.476). Het duurt in de huidige arbeidsmarkt zeker zes maanden om gekwalificeerd personeel te werven.

Na het kwartier maken in 2022 blijven deze 2 fte structureel noodzakelijk voor de transitie groen staal (zie hierna).

Transitie groen staal
Afhankelijk van de planning van Tata Steel verwacht de OD NZKG boven op de 2 fte € 1.625.108 nodig te hebben in 2023 en vanaf 2024 structureel jaarlijks € 2.252.528 voor de VTH-activiteiten voor de transitie naar groen staal. Om de benodigde vergunningen versneld en gecoördineerd te kunnen beoordelen en verlenen, zal waarschijnlijk aan Provinciale Staten worden gevraagd de provinciale coördinatieregeling (PCR) toe te passen. De OD NZKG schat de kosten voor de coördinerende en uitvoerende taken op basis van deze PCR op € 450.000 - € 800.000 per jaar vanaf 2023. Deze kosten komen bovenop de genoemde € 1.625.108 voor 2023 en € 2.252.528 structureel vanaf 2024.

Er is nog geen dekkingsvoorstel voor de bedragen in de voorgaande alinea. We zijn van mening de extra kosten voor VTH-activiteiten voor de transitie naar groen staal moet worden gedekt met een bijdrage vanuit het Rijk. Hiervoor is het college in gesprek met het Rijk. Een deel van de kosten zal kunnen worden gedekt door het heffen van leges voor de aanvragen van Tata Steel voor omgevingsvergunningen (bouw en milieu). In overleg met de OD NZKG, het Rijk en Tata Steel wordt ieder jaar de fasering van de VTH-werkzaamheden en de financiering hiervan stap voor stap verder ingevuld (herijkingsmomenten).

Uitbreiding capaciteit provincie
Voor het structureel verstevigen van het team dat bij de provincie werkt aan het dossier Tata Steel is een uitbreiding nodig van 2 fte (schaal 12). Het programma Tata Steel 2020 – 2050 komt in een versnelde fase van uitvoering. Dit vraagt de komende jaren meer inzet op het vlak van:

- Coördinatie en aanscherping vergunningverlening Tata Steel
- Verankering en monitoring maatregelen Roadmap Plus
- Uitwerken en uitvoering herijking monitoring rondom milieu-emissies/-immissies in de IJmond
- Uitwerken en beleidsadvisering rondom diverse aangekondigde gezondheidsonderzoeken
- Inzet ten behoeve van aanscherping normen en regelgeving
- Inzet ten behoeve van samenhang programma Tata Steel en energietransitie Noordzeekanaalgebied en stikstofproblematiek
- Inzet voor de realisatie van de groen staal route van Tata Steel
- Uitwerking en vormgeving overleg met de omgeving Industrie & Gezondheid IJmond

Onderzoeken in opdracht van de provincie
In het Programma Tata Steel 2020 – 2050 (1514777/1514873), vastgesteld door GS op 17 november 2020, is beschreven dat de provincie opdracht geeft voor aanvullend of nieuw onderzoek naar gezondheid(seffecten) en veiligheid in de IJmond als daar aanleiding voor is. Een voorbeeld van een mogelijk nieuw onderzoek, is een ‘dagboekonderzoek’ om meer te weten te komen over een relatie tussen luchtkwaliteit en gerapporteerde klachten in de IJmond. Ook worden de stofdepositieonderzoeken de komende jaren herhaald. Voorts is inzet vanuit RIVM, TNO en/of GGD ten behoeve van specifieke kennis over gezondheid en gezonde leefomgeving in de IJmond voorzien bij de onder B genoemde activiteiten.

Hiervoor is in 2023 in het totaal € 740.000 nodig. Dit is voor twee depositieonderzoeken (€ 350.000), een dagboekonderzoek (€ 140.000), aanvullende monitoring en peiling (€ 200.000), juridische inhuur (€ 25.000) en begeleiding overleg met de omgeving Industrie & Gezondheid IJmond (€ 25.000). In 2023 wordt begroot wat voor 2024 nodig is.

Reeds beschikbare dekking
Met de eerste begrotingswijziging 2021 is voor de jaren 2021 – 2024 in totaal € 4 miljoen beschikbaar gesteld vanuit de reserve Ontwikkelen provinciale infrastructuur ter dekking van het programma Tata Steel 2020 – 2050. Zowel in 2021 als 2022 is hiervan € 1 miljoen besteed/verplicht. Er resteert dus nog € 2 miljoen.

Rekening houdend met de dekking voor 2022 van het bedrag onder 'Dekking uitvoeringsovereenkomst 2022' dient er dan nog incidenteel een bedrag van € 1.086.000 voor 2023 te worden gedekt en structureel € 563.000 vanaf 2023.

Dit is exclusief de kosten voor de VTH-taken en PCR voor de transitie naar groen staal (tussen € 2.075.108 - € 2.425.108 in 2023 en vanaf 2024 structureel tussen € 2.702.528 - € 3.052.528). Deze kosten worden deels gedekt door leges voor vergunningsaanvragen en voor de dekking van het restant is GS in overleg met het Rijk.

15. Implementatie SWUNG-2

De huidige regelgeving uit de Wet Geluidhinder voor geluid van (spoor)wegen en industrie wordt inhoudelijk vernieuwd en straks geïntegreerd in het instrumentarium van de Omgevingswet. De provincie Noord-Holland is in het kader van SWUNG-2 verplicht mee te werken aan deze beleidsvernieuwing. Dit geldt voor onze provinciale wegen, maar ook voor de bestaande industrieterreinen van regionaal belang (zogenaamde gezoneerde bedrijventerreinen).

Het rijk heeft samen met provincies en gemeenten nieuwe geluidwetgeving opgesteld: Samen Werken aan de Uitvoering van Nieuw Geluidbeleid (SWUNG). De nieuwe wetgeving beoogt een betere bescherming tegen geluidhinder te realiseren, het bestaande stelsel van geluidswetgeving te vereenvoudigen en waar mogelijk de uitvoering verder te decentraliseren. SWUNG wordt gefaseerd ingevoerd: SWUNG I gaat over de Rijksinfrastructuur en is al sinds 2012 in werking. SWUNG 2 gaat over de provinciale wegen, gemeentelijke wegen en gezoneerde industrieterreinen en wordt met inwerkingtreding van de Omgevingswet geïmplementeerd. Voor weginfrastructuur is de deadline van implementatie 2024 en voor gezoneerde industrieterreinen is dat 2029.

Voor het implementatietraject is respectievelijk 2 jaar en 7 jaar de tijd. Nu de Omgevingswet, hoewel opnieuw uitgesteld, ingevoerd gaat worden is het zaak om te gaan starten met de implementatie van SWUNG-2 en met name voor onze provinciale wegen is dit een urgente kwestie. Voor de implementatie van SWUNG-2 zijn geen middelen beschikbaar op de exploitatiebegroting (nodig voor het verzamelen van data, vaststellen van geluidwaardes, aanvullend onderzoek) en is capaciteit niet voorzien binnen de huidige formatie (procesmanagement). Voor het aangevraagd budget moeten beide worden voorzien. Een onzekere factor is, dat we op dit moment van aanvragen nog niet scherp hebben hoe het proces van implementatie er precies uit moet komen te zien en welke kosten (budget en capaciteit) hiermee gemoeid zijn. Dat wordt wel duidelijk, omdat een plan van aanpak voor de implementatie voor SWUNG-2 in 2022 met prioriteit wordt opgesteld. De kosten die opgegeven worden in dit voorstel voor de Kaderbrief zijn dus indicatief, mogelijk is deze indicatie onjuist en zal er opnieuw over beslist moeten worden.

Zowel organisatorisch als op technisch vlak (kennis en data op orde) moeten we ons voorbereiden op het vaststellen van de geluidproductieplafonds (GPP's) voor provinciale wegen en industrieterreinen van regionaal belang. De eerste stap die nu gezet moet worden is het inrichten van het implementatieproces (2022) waarin duidelijk moet worden welke procestappen gezet gaan worden, welke producten er opgeleverd moeten gaan worden en in welk tijdpad. Dat gaat onder andere over de samenhang met de overige geluidaspecten vanuit de Omgevingswet en

provinciaal beleid zoals het Actieplan geluid (verplicht programma onder de Omgevingswet), verkeersmodel, verkeersprognoses, dataverzameling, monitoringsopzet en een nieuwe saneringslijst. Daarnaast moet er een geluidmodel opgesteld worden en zullen geluidberekeningen en nadere analyses gemaakt moeten worden.

6. Tweede begrotingswijzing 2022

Zoals in hoofdstuk vijf is aangegeven is onderscheid gemaakt tussen de meerjarenraming (2023 tot en met 2026) en voorstellen voor het lopend jaar. In dit hoofdstuk worden de mutaties voor het lopend jaar 2022 vermeld.

6.1 Voorstellen tweede begrotingswijziging 2022

Regel	Financieel kader (x € 1 miljoen)	Programma	2022
0.	Vigerende meerjarenraming begroting 2022 (na wijzigingen op primitieve begroting)		2,68
1.	Provinciefonds		-
2.	Opcenten motorrijtuigenbelasting		-19,60
3.	Dividend		-2,42
4.	Stelpost indexering		10,20
5.	Faunaschade		4,3
9.	Renteresultaat		-1,14
10.	Overige technische bijstellingen		0,21
	Saldo na technische bijstellingen		***-5,77***
11.	Aanpak stikstofopgave en actualisatie Natura 2000 beheerplannen		0,27
15.	Implementatie SWUNG-2		0,12
	Subtotaal inhoudelijke voorstellen		**0,39**
	Eindsaldo tweede begrotingswijzing 2022 (na verwerking inhoudelijke voorstellen)		**-5,38**

0. Vigerende meerjarenraming 2022

Zie hiervoor hetgeen beschreven als toelichting bij de jaren 2023 en verder onder regel 0.

1. Provinciefonds

De raming van het provinciefonds in 2022 is bijgesteld op basis van de septembercirculaire 2021:

- Het betreft met name correcties als gevolg van wijzigingen in de omvang van de accressen. Dit komt zowel door een hogere geraamde loon- en prijsontwikkeling in de Macro Economische Verkenning van het Centraal Planbureau als door een positieve volumeontwikkeling. Het kabinet heeft daarnaast vanaf 2022 aanvullende middelen uitgetrokken voor een aantal beleidsterreinen, waaronder voor klimaatmaatmaatregelen. Daarnaast zijn de kosten voor het compenseren van de gedupeerden van de kinderopvangtoeslag opwaarts bijgesteld. Ook andere uitgaven zoals die in de zorg en de EU-afdrachten zijn opwaarts bijgesteld. Voor al deze uitgaven geldt dat dit ramingen betreft. Op het moment dat de daadwerkelijke uitgaven lager blijken te zijn, zal dit ook leiden tot een lager accres.

2. Opcenten motorrijtuigenbelasting

Zie hiervoor hetgeen beschreven als toelichting bij de jaren 2023 en verder onder regel 2.

3. Dividend

Zie hiervoor hetgeen beschreven als toelichting bij de jaren 2023 en verder onder regel 3.

4. Stelpost indexering

Zie hiervoor hetgeen beschreven als toelichting bij de jaren 2023 en verder onder regel 4.

5. Faunaschade

Zie hiervoor hetgeen beschreven als toelichting bij de jaren 2023 en verder onder regel 5.

9. Renteresultaat

Zie hiervoor hetgeen beschreven als toelichting bij de jaren 2023 en verder onder regel 9

10. Overige technische bijstellingen

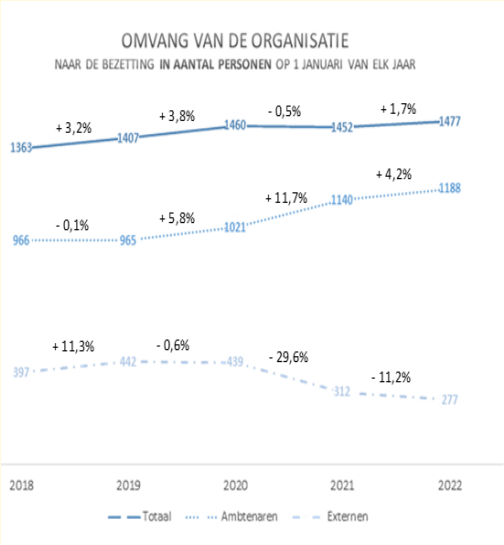
Onder overige technische bijstellingen zijn een aantal posten opgenomen die niet het gevolg zijn van wijzigingen in de uit te voeren activiteiten van de provincie of waarbij sprake is van reguliere jaarlijkse bijstellingen. Het gaat hierbij om eenmalige (administratieve) correcties in de administratie.

11. Aanpak stikstofopgave en actualisatie Natura 2000 beheerplannen

Zie hiervoor hetgeen beschreven als toelichting bij de jaren 2023 en verder onder regel 11 van paragraaf 5.2 in deze Kaderbrief

15. Implementatie SWUNG-2

Zie hiervoor hetgeen beschreven als toelichting bij de jaren 2023 en verder onder regel 15 van paragraaf 5.2 in deze Kaderbrief

Nr	Commissie	Fractie	Naam vragensteller	Pagina	Vraag	Antwoord	Portefeuille-houder GS
1	EFB	Liberaal NH	Grethe van Geffen	12	'in de overheid is het aantal banen relatief het meest gestegen, met ruim 2000 banen, 3%'. Hoe is dit voor de provincie Noord-Holland zelf? Is er een overzicht te maken van het aantal vaste en flexibele / ingehuurde medewerkers, beginnend bij 2018, 2019, 2020, 2021 (en evt 2022)? Naar aantal banen en percentage groei?	We hebben "het aantal vaste medewerkers" uit de vraagstelling geïnterpreteerd als "het aantal ambtenaren", en "het aantal flexibele/ingehuurde medewerkers" als "het aantal externen". Met deze interpretatie kunnen we PS het volgende overleggen: Ja, we groeien. Met gemiddeld 2,1% per jaar. In de afgelopen twee jaar is een aantal externen overgegaan op een contract als ambtenaar. Daarom is er sprake van een toename van 11,7% ambtenaren in 2020, en een afname van 29,6% externen.	Olthof

Nr	Commissie	Fractie	Naam vragensteller	Pagina	Vraag	Antwoord	Portefeuille-houder GS
2	EFB	Liberaal NH	Grethe van Geffen	20	Dividendopbrengst Alliander: er is grote moeite om alles rond elektriciteit op orde te krijgen. bovendien loopt de nota voor consumenten op. Hoe verhoudt zich dit tot een overheid die dividend krijgt van Alliander? Zou ipv het uitkeren van dividend ook gekozen kunnen worden voor bijvoorbeeld het herinvesteren van winsten en/of het verlagen van nota's voor onze burgers en ondernemers, of kan dat niet? hoe zitten dat soort afspraken en regels in elkaar?	Over dividenduitkeringen zijn geen specifieke regels. Wel wordt in de tariefsopbouw rekening gehouden met een redelijke vergoeding voor het kapitaal. Over de keuzes hieromtrent is vorig jaar in de voordracht bij de lening aan Alliander het volgende opgemerkt: "Alternatieve opties voor het versterken van het eigen vermogen van Alliander zijn minder wenselijk. Alliander geeft zelf aan dat inhouding van dividend een optie is, maar dat dit minder gewenst is omdat aandeelhouders een vergoeding dienen te krijgen voor het verstrekte kapitaal. Bovendien zou dat een gat slaan in de begrotingen van de aandeelhouders (voor de provincie Noord-Holland bedroeg het dividend de afgelopen vijf jaar gemiddeld € 10 miljoen per jaar). Uitstel van het investeringsprogramma is ook een optie, maar is zeer ongewenst vanwege de noodzakelijke investeringen in de energietransitie en de urgentie van vervanging van oude kabels en leidingen".	Olthof
3	EFB	Liberaal NH	Grethe van Geffen	21-22	Lening Alliander: de lening heeft een rentepercentage van 2,075%. Zoals de kaderbrief al beschrijft, zijn er grote onzekerheden rond zaken als inflatie. Betekent dit (vooralsnog theoretisch) dat als over 2 jaar de gemiddelde rente in de markt terug is op 3%, de provincie met deze lening een verliesgevend project is aangegaan? Zijn er risico's rond het afgesproken rentepercentage?	De rentevergoeding bestaat uit een 10-jaars basisrente en een opslag daarbovenop van 1,975%, in totaal 2,075%. Zoals bij elke vaste renteperiode bestaat gedurende de looptijd de kans dat de rente wijzigt. Overigens is sprake van een extra bate ten opzichte van de situatie waar deze middelen conform het Schatkistbankieren renteloos uitstonden bij het Ministerie van Financiën.	Olthof
4	EFB / M&B	Liberaal NH	Grethe van Geffen	23	Hier staat: *Om als provincie Noord-Holland verder te gaan voldoen aan de BIO investeren we in de komende jaren in technische voorzieningen op het terrein van informatieveiligheid en security. Het gaat*	Vanuit de provincie Noord-Holland wordt voor het beheer van bijvoorbeeld bruggen en tunnels samengewerkt met contractanten. Bij het beheer van deze objecten maken leveranciers in de regel gebruik van ICT-systemen. In de diverse	Stigter/Olthof

Nr	Commissie	Fractie	Naam vragensteller	Pagina	Vraag	Antwoord	Portefeuille-houder GS
					hierbij om Security Information and Event Management (SIEM), Security Operations Center (SOC) en Mobile Device Management (MDM). *Deze voorzieningen gaan we binnen de hele provincie inzetten, dus zowel voor de werkplek en de applicaties als voor de ICT-omgeving met betrekking tot de objecten in de openbare ruimte (bijvoorbeeld bruggen en tunnels).* Via het Mobiliteitsprogramma worden er al forse kosten opgenomen in het programma voor centrale bediening bruggen en tunnels, daarbij wordt ook beveiliging genoemd. Betaalt 'ICT' daar bovenop extra kosten voor de ICT-omgeving, met andere woorden: besluiten wij via M&B over het volledige kostenplaatje of zijn er daarnaast nog kosten vanuit het algemene ICT-programma, hoe is dat ingericht en om welk bedrag gaat het dan?	contracten die de provincie heeft, zijn afspraken gemaakt met betrekking tot bijvoorbeeld ICT-veiligheid en deugdelijk beheer van applicaties en ICT-omgevingen. Vanuit de kaderbrief wordt het voorstel gedaan voor de implementatie van een zogeheten SIEM/SOC. Dit betreft een belangrijke aanvullende maatregel op het gebied van cybersecurity, waarbij monitoring wordt ingericht op de complete ICT-omgeving van de provincie. Verdacht gedrag en afwijkende handelingen worden door deze software gedetecteerd, waarna een team van security-specialisten adequaat kan reageren. Dit betreft dus een extra maatregel tegen mogelijke aanvallen door kwaadwillenden. De inrichting van het SIEM/SOC wordt bekostigd vanuit het ICT-programma en is aanvullend ten opzichte van de al lopende beheerkosten voor bijvoorbeeld bruggen en tunnels.	
5	M&B / RWK	Liberaal NH	Grethe van Geffen	p. 28-29	Het programma SWUNG heeft een sterke relatie met mobiliteit. Hoe komt dit terug in mobiliteitsprogramma's in de commissie M&B, of gaat dit uitsluitend behandeld worden in het kader van de Omgevingswet in de commissie RWK? Met andere woorden, hoe houdt mobiliteit een sturende rol in plaats van een afgeleide te worden van wat elders wordt bepaald?	Het programma SWUNG moet nog gaan starten en zal lopen via de portefeuille Leefbaarheid, gezondheid en milieu en de Statencommissie NLG. Met het programma SWUNG en het bijbehorende actieplan geluid leggen we onze ambities vast ten aanzien van geluid, zowel verkeersgeluid als industriegeluid. Het goed aanhaken van de Statencommissie M&B bij te maken keuzes ten aanzien van verkeersgeluid, in de uitwerking van het SWUNG programma is vanzelfsprekend.	Olthof

Nr	Commissie	Fractie	Naam vragensteller	Pagina	Vraag	Antwoord	Portefeuille-houder GS
6	EFB	D66	Arja Kapitein	16	In de tabel Omvang Algemene Reserve staat dat de begrote uitgaven uit de Algemene Reserve in 2022 tot en met 2024 69 miljoen is. Hoe verhoudt deze 69 miljoen zich tot de positieve saldi uit de kaderbrief voor deze jaren (verderop in de kaderbrief)?	Daar zit geen direct verband tussen. De genoemde uitgaven van €69 miljoen zijn uitgaven waar eerder al over besloten is. Het gaat dus om zogenaamde 'gelabelde' bedragen. De positieve saldi in de jaren 2022 t/m 2024 komen voort uit het saldo van de verwachte ontvangsten en uitgaven in die jaren.	Olthof
7	EFB	D66	Arja Kapitein	18, 19	Op 'Regel 0' staan bedragen van de Vigerende meerjarenraming begroting 2022. Voor de jaren 2024, 2025 en 2026 staan ook bedragen ingevuld. Hoe zijn deze bedragen voor deze jaren opgebouwd?	De saldi op regel 'O' zijn het financiële startpunt van de Kaderbrief. Deze saldi zijn opgebouwd uit de verwachte ontvangsten en uitgaven zoals die bekend waren bij de voorgaande begroting 2022. Met andere woorden dit is het saldo van de door uw Staten in het verleden vastgestelde besluiten. Hierbij is dit voor het jaar 2022 geactualiseerd tot en met de eerste begrotingswijziging.	Olthof
8	RWK	VVD	Bas de Wit	4	"Het stroomnetwerk is overbelast, waardoor er te weinig ruimte is om nieuwe woonwijken van stroom te voorzien." Hierover enkele vragen: - Heeft het college ook in beeld wat de effecten zijn voor de ontwikkeling, nieuwvesting en uitbreiding van bedrijven en/of bedrijventerreinen in onze provincie? - Hoeveel bedrijven worden inmiddels geconfronteerd met krapte op het net, en in welke gebieden is dit aan de orde? Welk vooruitzicht kan bedrijven geboden worden (door de provincie en anderen) in dergelijke gebieden, en hoe wordt daarover gecommuniceerd?	Ja, Bedrijven en bedrijventerreinen hebben in grote delen van Noord-Holland bij uitbreiding, verduurzaming en nieuwvestiging problemen om capaciteit voor de levering van elektriciteit te krijgen. De regionale netbeheerder houdt bij welke partijen een capaciteit hebben aangevraagd maar deze vanwege netcongestie niet kunnen krijgen. Zowel voor afname of teruglevering. Wij hebben vanwege privacy-regels geen inzicht in deze lijst. Op hun website publiceert de regionale netbeheerder Liander de kaarten met in welke gebieden congestie voorkomt, zie https://www.liander.nl/transportcapaciteit/noord-holland. Met de netbeheerders Liander en TenneT, gemeenten en EZK werken we samen om netuitbreidingen zo snel mogelijk te realiseren, slimme oplossingen voor netcongestie te	Stigter

Nr	Commissie	Fractie	Naam vragensteller	Pagina	Vraag	Antwoord	Portefeuille-houder GS
						realiseren en het net van de toekomst te programmeren. We communiceren daarover ook met bijvoorbeeld het Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord, het platform bedrijventerreinen en kantoorlocaties van de MRA, SADC, het Economic Forum, de Westfriese bedrijvengroep en een aantal brancheorganisaties.	
9	RWK	VVD	Bas de Wit	5	"Onze inzet in deze gesprekken is niet alleen om prestatieafspraken over wonen, klimaat en het landelijk gebied te maken, maar ook om de benodigde randvoorwaarden in te vullen, waarvoor het Rijk verantwoordelijk is." Hierover enkele vragen: - Als blijkt in de toekomst dat de provincie de prestatieafspraken niet (tijdig) kan realiseren, welke consequenties heeft dat dan mogelijk? U vraagt het Rijk om randvoorwaarden in te vullen. In welke mate zijn er ook randvoorwaarden door de provincie zelf in te vullen, welke zijn dat en wanneer zijn deze ingevuld?	Op dit moment valt nog geen inschatting te maken van de eventuele consequenties van het niet halen van prestatieafspraken door provincies. In algemene zin is het de verantwoordelijkheid van de Rijksoverheid om bestuurlijke arrangementen en noodzakelijke randvoorwaarden aan te passen, wanneer blijkt dat onvoldoende voortgang wordt geboekt met een oplossen van een probleem. Binnen Europese en landelijke kaders kunnen provincies eigen financiële en beleidsmatige (bijvoorbeeld ruimtelijke) randvoorwaarden formuleren voor beleid, die zelfbindend zijn voor de provincie, maar waar ook gemeenten, burgers en bedrijven zich aan dienen te houden	GS
10	EFB	VVD	Bas de Wit	5	"We zullen keuzes moeten maken." Wanneer dienen deze keuzes gemaakt worden, in welke mate zijn deze keuzes onomkeerbaar en op basis van welke informatie dienen wij deze keuzes te maken?	Met deze passage over het maken van keuzes is bedoeld het spanningsveld te schetsen omdat er sprake is van allerlei concurrerende claims in het schaarse open ruimte in de provincie. In theorie zijn keuzes bijna altijd omkeerbaar, in de praktijk is het terugdraaien van eerdere keuzes doorgaans lastig. Het is uiteindelijk aan PS om te maken keuzes te bekrachtigen, op basis van de informatie die dan (onder meer over de uitwerking van het regeerakkoord van het kabinet) beschikbaar is.	GS

Nr	Commissie	Fractie	Naam vragensteller	Pagina	Vraag	Antwoord	Portefeuille-houder GS
11	EFB	VVD	Bas de Wit	7	"In onze begroting verwerken wij dit bedrag structureel omdat wij ervan uitgaan dat bij het eindigen van de compensatieregeling voorzien zal zijn in een alternatieve oplossing." Hierover enkele vragen: - Heeft het ministerie zich al uitgelaten over het voorzien in een alternatieve oplossing? - Is in IPO-verband hierover gesproken, en wat doen andere provincies? Wat vindt de accountant van het structureel begroten van dit bedrag?	- Ad 1: nee - Ad 2: Ja, maar er is geen gezamenlijk standpunt ingenomen en gecommuniceerd. De accountant heeft alleen een rol in het controleren van de jaarstukken. De accountant bemoeit zich niet bij het tot stand komen van de kaderbrief en/of begroting.	Olthof
12	EFB	VVD	Bas de Wit	7	"We zijn als provincies, via het IPO, in overleg met Rijk over de gevolgen van deze wijziging en over wat kansrijke alternatieve provinciale belastingen zouden kunnen zijn." Hierover enkele vragen: - Welke opties liggen op tafel op dit moment ter verkenning van oplossingsrichtingen? - Wanneer wordt in IPO-verband standpunt bepaald richting het ministerie inzake de wenselijkheid van bepaalde oplossingsrichtingen? Hoe wordt PS bij bovenstaand proces betrokken?	Er is geen uitputtende lijst met opties die op tafel liggen voor alternatieve provinciale belastingen. In IPO verband zijn de volgende opties besproken: Ingezeten- en vestigingsheffing, Provinciale OZB, Voertuigenbelasting en opcenten op de kilometerheffing. In IPO verband is de samenwerking erop gericht dat de voorwaarden die van de gezamenlijke provincies voor de nieuw in te richten financieringssystematiek worden vermeld in de contourennota die het Rijk voor het zomerreces uit zal brengen. Hiertoe is in IPO verband een standpunt ingenomen en gecommuniceerd naar het Rijk. PS zijn hierover geïnformeerd door GS per brief van 17 mei 2022. Na het zomerreces zullen de in de contourennota opgenomen voorwaarden samen met rijk en gemeenten verder moeten worden uitgewerkt en geconcretiseerd. Provinciale Staten worden in de reguliere P&C cyclus betrokken bij dit proces. Als er behoefte is aan extra input dan gaan wij daarover graag met u in overleg.	Olthof

Nr	Commissie	Fractie	Naam vragensteller	Pagina	Vraag	Antwoord	Portefeuille-houder GS
13	NLG	VVD	Bas de Wit	9	"De situatie in Oekraïne is boven alles een humanitaire ramp. De economische effecten ervan zien we vooral in de hogere energieprijzen." De situatie heeft ook effecten op de voedselvoorziening, omdat voor bepaalde producten (zoals tarwe, gerst, maïs, zonnebloemolie) zowel Oekraïne als Rusland grote producten zijn. Eerder in PS heeft GS toegezegd over de impact van de oorlog op de voedselketen te gaan spreken met relevante partijen (reactie op motie CDA). Hierover enkele vragen: - Heeft u, bijvoorbeeld in IPO-verband, met de minister of met de agrarische sector, gesprekken gevoerd over de effecten van de oorlog op de voedselvoorziening en, zo ja, wat zijn de conclusies daaruit? Heeft u aanleiding om het landbouwbeleid in Noord-Holland aan te passen naar aanleiding van de effecten op de voedselvoorziening van de oorlog, waarom wel/niet en, zo nee, wanneer maakt u opnieuw een beoordeling of het beleid aanpassing verdient?	Met o.a. LTO, BIONEXT, de greenports, het netwerk Voedsel verbindt en met Wageningen Economic Research hebben wij gesproken over gevolgen voor de land- en tuinbouw. In de gesprekken met de minister(-als trekker op het GLB-dossier) over het GLB-NSP komt ook de invloed van de crisis aan de orde. Er wordt onderzocht hoe het NSP wellicht wellicht kan bijdragen. Voor provincies is het nu -meer dan voor de crises- niet bespreekbaar dat de basis inkomenssteun verder wordt verlaagd. De gevolgen van de crisis worden vooral op Europees en nationaal niveau gevoerd (vergelijkbaar met BREXIT). Het onderwerp komt maandelijks terug op de landbouw en visserijraad. Ook in het Comité van de Regio's spreken we veelvuldig over voedselzekerheid. Er is geen aanleiding om op provinciaal niveau het landbouwbeleid aan te passen. De Oorlog in Oekraïne vraagt juist om versnelling van verduurzaming van het voedselsysteem zoals wij ook met onze Voedselvisie beogen. De voedselzekerheid is volgens de minister niet in het geding, maar de situatie legt wel bloot op welke punten het Europese voedselsysteem afhankelijk is van kritische grondstoffen, energie en kunstmest. EU werkt aan nadere analyses over de verwachte grote veranderingen op de landbouwmarkten, energie, voedselzekerheid. Ook werkt zij aan een analyse voor mogelijke maatregelen om de landbouwmarkten te ondersteunen met eventuele inzet van de crisisreserve en handelsstromen open te houden en over de relatie met de langere termijn om tot een meer weerbaar en duurzaam voedselsysteem te komen (in lijn met de Green Deal en de Boer tot Bord strategie).Op Europees en Rijksniveau vinden enkele interventies plaats. Voorbeeld: Het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) is akkoord met een derogatie voor biologische diervoeders, omdat er een groot tekort is aan biologische	Zaal

Nr	Commissie	Fractie	Naam vragensteller	Pagina	Vraag	Antwoord	Portefeuille-houder GS
						grondstoffen, mede door de oorlog in Oekraïne. Hierdoor is het toegestaan om een klein percentage niet-biologische grondstoffen te verwerken in biologisch voer voor varkens en pluimvee. Wij volgen de ontwikkelingen	
14		VVD	Bas de Wit	13	"Het aantal ha's natuur per inwoner is in Noord-Holland 11 ha per inwoner terwijl dat in Nederland gemiddeld 30 ha per inwoner is." Hierover enkele vragen: - In welke mate is deze indicator voor Noord-Holland goed te vergelijken met het landelijk gemiddelde? - In hoeverre wordt de bevolkingsdichtheid en aanwezige industrie hierin meegenomen? In hoeverre wordt in provinciaal beleid gestuurd op deze indicator (tot het landelijk gemiddelde)?	De waarde van deze indicator zit vooral in de trend; groeit de oppervlakte natuur mee met de groei van de bevolking. Hierop wordt niet direct gestuurd, al is de afronding van de NNN een doel waardoor de oppervlakte natuur groeit. Deze indicator laat over de tijd zien hoe deze groei zich verhoudt tot de bevolkingsgroei (in hectare per 1000 inwoners). De aanwezige industrie is niet in deze indicator meegenomen	Zaal
15	NLG	VVD	Bas de Wit	18	Op pagina 18 zien wij EUR 4,3 mln staan voor faunaschade in de periode 2023-2026 (toevoeging op begroting vanwege hogere kosten op basis van 2021). De provincie heeft in 2020 beleid afgekondigd ter verlaging van de faunaschade. Waarom zien wij in de meerjarenbegroting geen daling van de bedragen voor faunaschade? Hoe verhoudt zich dat tot (de effectiviteit van) het ganzenbeleid waarin een daling van de schade wordt beoogd?	De omvang van de tegemoetkoming in de kosten van faunaschade aan agrarische gewassen wordt grotendeels beïnvloed door factoren die wij niet zelf in de hand hebben, zoals de weersomstandigheden en de grasprijs. Deze bepalen immers in sterke mate hoezeer de schade voor agrarische ondernemers oploopt. Daarnaast constateren wij dat grondeigenaren nog niet van alle mogelijkheden tot bejaging gebruik maken die de provincie biedt. Gebaseerd op de afspraken van 2020 is in het Faunabeheerplan ganzen van de FBE, gecoördineerd beheer geïntroduceerd. Dit beheer is in 2022 gestart in enkele gebieden en zal in de komende jaren ook in de rest van de provincie tot uitvoering komen. Wij gaan ervan uit dat op de iets langere termijn de resultaten hiervan terug te zien zijn de omvang van de	Rommel

Nr	Commissie	Fractie	Naam vragensteller	Pagina	Vraag	Antwoord	Portefeuille-houder GS
						schade, maar moeten tegelijkertijd onze eigen, provinciale invloed hierop als beperkt kwalificeren. Om die reden gaan we nu uit van een structurele begrotingspost van € 10 miljoen. Wij hebben zeer frequent contact met de uitvoeringsorganisatie BIJ12 over de ontwikkeling van de faunaschade.	
16	NLG	VVD	Bas de Wit	23	"Ook bij Provincie Noord-Holland zal extra inzet op het Stikstofdossier de komende jaren onverminderd nodig zijn. Dit vraagt om extra capaciteit en inhuur van specifieke kennis (€ 568.000 per jaar)." Hierover enkele vragen: - Om wat voor functieprofielen gaat dit? Wat is de basis voor het benodigd bedrag ad EUR 568.000,-, en welke ontwikkelingen zouden ervoor kunnen zorgen dat dit bedrag verder toeneemt?	De € 568.00O is het bedrag dat op jaarbasis nodig is voor een jurist, een programma-secretaris, twee communicatieadviseurs en op incidentele basis juridisch advies van de externe huisadvocaat. De hoeveelheid opgaven in het landelijk gebied neemt toe, zoals ook blijkt uit het regeerakkoord van het huidige kabinet. Bovendien bedeelt het Rijk de provincies een centrale rol als 'gebiedsautoriteit' toe bij de uitvoering van gebiedsprocessen in het landelijk gebied. Wij sluiten niet uit dat dit in de komende jaren nog gevolgen zal hebben voor de omvang van de ambtelijke organisatie of de externe inhuur. In combinatie met de krapte op de arbeidsmarkt kan dit nog financiële consequenties hebben. Wij informeren uw Staten hierover zodra deze ontwikkelingen zich voordoen.	Rommel
17	NLG	VVD	Bas de Wit	23	"Tot op heden konden de kosten hiervoor worden opgevangen binnen het Programma Groen. Dit is echter, mede door de gestegen kosten voor onderzoeks- en adviesopdrachten, niet langer mogelijk. De kosten bedragen € 325.000 per jaar."	Voor veel van de beheerplannen is nu het moment aangebroken dat de evaluatie en de eventuele opvolgende herziening van de beheerplannen uitgevoerd moeten worden. Dit vindt plaats in een zesjaars-cyclus. De inspanning voor evaluatie en herziening komt	Rommel

Nr	Commissie	Fractie	Naam vragensteller	Pagina	Vraag	Antwoord	Portefeuille-houder GS
					Hoe komt het dat de kosten voor onderzoeks- en adviesopdracht stijgen? Graag duidelijkheid over de scoope van de opdrachten (diepte onderzoek), aantal onderzoeken en prijseffect (arbeidsuren).	dan ook in pieken. Daarbij komt dat de kosten voor onderzoeks- en adviesopdrachten stijgen. De oorzaak hiervoor is de grote vraag naar specifieke kennis (ecologen en stikstofdeskundigen). Dat maakt dat er op een onderzoeksopdracht minder inschrijvingen binnenkomen, de concurrentie minder is en de prijzen stijgen.	
18	NLG	VVD	-		"GS concretiseert de provinciebrede aanpak in een Provinciebrede Uitvoeringsagenda (instemming van GS voorzien eerste helft 2022). Daarin wordt aangegeven welke aangrijpingspunten er zijn voor de vier sectoren om bij te dragen aan de reductiedoelen." Hierover enkele vragen: - Hoe relateert deze uitvoeringsagenda aan de stikstofaanpak van het kabinet, met name op basis van de brief van 1 april van de minister voor Natuur en Stikstof? - Welke elementen zullen onderdeel zijn van de provinciebrede aanpak, anders dan in de gebiedsprocessen? Op welke manier worden de vier sectoren betrokken bij de opstelling van de uitvoeringsagenda? Welke aandachtspunten en uitdagingen hebben zij daarbij aangegeven?	De exacte consequenties van de brief van de minister van Natuur & Stikstof zullen komende maanden door het ministerie geconcretiseerd worden, onder andere in het Nationaal Programma Landelijk Gebied. Hoewel wij nog niet exact kunnen aangeven wat deze consequenties zijn – het NPLG is nog niet gereed – is ons duidelijk dat onze aanpak van de stikstofproblematiek goed aansluit op de rijksaanpak. Dit leiden wij af uit de sterke focus van het ministerie op gebiedsprocessen in het landelijk gebied, en de centrale rol van de provincies die het Rijk ons hierin toebedeeld. Dit sluit goed aan op onze intensivering van de gebiedsprocessen in de afgelopen twee jaar. Voor drie van de vier sectoren hebben wij vanaf begin 2020 al gerichte overlegtafels stikstof ingericht. Omdat mobiliteit vooral een zaak is van generieke maatregelen en deze sector van oudsher een stevige overlegstructuur heeft, is daarvoor niet een aparte tafel ingericht. In elk gremium worden sectorspecifieke zaken uitgewisseld en wordt gekeken hoe partners en provincies elkaar kunnen ondersteunen en versterken.	Rommel

Nr	Commissie	Fractie	Naam vragensteller	Pagina	Vraag	Antwoord	Portefeuille-houder GS
19		VVD	E. van der Maas	6	Paragraaf 2.2 laatste zin: met welke opdrachtgevers wordt gewerkt, wat is het proces en wat wordt bedoeld met het afwegingskader?	Alle (grote) opdrachtgevers in de bouw, of hun vertegenwoordigers, delen periodiek hun ervaringen met elkaar om van elkaar te leren hoe om te gaan met de prijsstijgingen, de contracten waarin deze prijsstijgingen voelbaar zijn en contracten die in voorbereiding zijn. Het proces is eenvoudig delen van de stand van zaken. Het gaat om opdrachtgevers als Rijkswaterstaat, Rijkvastgoedbedrijf, Aedes/wooncorporaties, ProRail, (Unie van) Waterschappen, enkele gemeenten, etc. Er is geen gezamenlijk afwegingskader, iedere organisatie bepaalt zelf hoe ze wil omgaan met de ontwikkelingen en relaties met de markt.	Olthof
20		VVD	E. van der Maas	6	Paragraaf 2.3, onder Opcenten: op welke wijze is of wordt PS betrokken bij het overleg tussen IPO en het Rijk met betrekking tot alternatieve provinciale belastingen na 2025? Welk tijdspad is hiervoor en welke alternatieven worden onderzocht?	Er is geen uitputtende lijst met opties die op tafel liggen voor alternatieve provinciale belastingen. In IPO verband zijn de volgende opties besproken: Ingezeten- en vestigingsheffing, Provinciale OZB, Voertuigenbelasting en opcenten op de kilometerheffing. In IPO verband is de samenwerking erop gericht dat de voorwaarden die van de gezamenlijke provincies voor de nieuw in te richten financieringssystematiek worden vermeld in de contourennota die het Rijk voor het zomerreces uit zal brengen. Hiertoe is in IPO verband een standpunt ingenomen en gecommuniceerd naar het Rijk. PS zijn hierover geïnformeerd door GS per brief van 17 mei 2022. Na het zomerreces zullen de in de contourennota opgenomen voorwaarden samen met rijk en gemeenten verder moeten worden uitgewerkt en geconcretiseerd. Provinciale Staten worden in de reguliere P&C cyclus betrokken bij dit proces.	Olthof

Nr	Commissie	Fractie	Naam vragensteller	Pagina	Vraag	Antwoord	Portefeuille-houder GS
						Als er behoefte is aan extra input dan gaan wij daarover graag met u in overleg.	
21		VVD	Erik van der Maas	13	Bullet energieverbruik: er wordt aangegeven dat de trend stijgend is. Wat zijn de onderliggende waarden, hoe stijgen die verhoudingsgewijs en welke maatregelen zijn er voor handen om deze trend te keren?	Door de schaalindeling lijkt de fluctuatie wat groter dan het feitelijk is. Als u doorklikt naar het thema 'Energieverbruik' in het dashboard Energietransitie in NH waarin meer details worden weergegeven kunt u zien dat de trends in energieverbruik weergegeven per sector t/m 2019 in NH vrij vlak zijn gebleven. Verder in het dashboard kunt u zien dat bijvoorbeeld voor de gebouwde omgeving het energieverbruik per woning daalt maar dat er wel een toename is in het energieverbruik in de dienstverlening vooral toe te schrijven aan de groeiende vraag in de sector 'informatie en communicatie' (lees datacenters). Voor een overzicht van mogelijke maatregelen om deze trend te keren verwijzen wij naar het klimaatakkoord, de jaarlijkse monitoringsrapportage van PBL en RVO en naar ons Actieprogramma Klimaat.	Stigter
22		VVD	Erik van der Maas	15	Paragraaf 4.1.3: welke CPB raming wordt gebruikt, lage, basis of hoge ontwikkeling van het CPI?	Voor de meerjarenraming is gebruik gemaakt van de basis ontwikkeling.	Olthof
23		VVD	Nick Roosendaal	13	Negatieve indicatoren: waarom is de daling van het aantal passagiers op Schiphol in het licht van de brede welvaart zoals genoemd bij de indicatoren, geen positieve indicator?	Schiphol wordt in de Brede Basismonitor op twee manieren bekeken: 1) als bijdrage aan de internationale bereikbaarheid door de hubfunctie (zoals ook verwoord in de Omgevingsvisie + MER) en 2) vanuit de effecten op de omgeving (geluid, lucht). In 2021 is het aantal passagiers en de netwerkkwaliteit (de connectiviteit met wereldwijde bestemmingen) sterk gedaald door de coronapandemie. Op het laatste is genormeerd a.d.h.v. het aantal passagiers. Door de sterke daling kleurt het vakje rood.	GS

Nr	Commissie	Fractie	Naam vragensteller	Pagina	Vraag	Antwoord	Portefeuille-houder GS
					Hoeveel was de daling van de biodiversiteit in onze drukbevolkte provincie jaar op jaar en geeft dat geen beter beeld dan ons te vergelijken met het Nederlands gemiddelde?	Op de achterliggende indicatorpagina 'Biodiversiteit' in de Brede Basismonitor wordt middels de Living Planet Index ook voor Noord-Holland per jaar (over de periode 1990 – 2019) aangegeven hoe de biodiversiteit zich ontwikkelt.	
					Waarom is een dalig van het fijnstof geen positieve indicator? Als we onder het gemiddelde in NL zouden zitten maar meer gaan uitstoten zou dat in deze methodiek een positieve indicator zijn.	De indicator fijnstof is voor de staat van Noord-Holland genormeerd t.o.v. andere provincies. Voor de ontwikkeling door de tijd kleurt de indicator groen omdat de emissies fijnstof afnemen. Het streven van de provincie Noord-Holland is om in 2030 te voldoen aan de WHO normen zoals vastgesteld in 2005. De nu gebruikte cijfers zijn niet omgerekend naar het aantal blootgestelden dat boven de norm zit. Hierdoor kunnen we niet direct een koppeling maken met de WHO-advieswaarden. Bij de doorontwikkeling van de monitor doen we dit wél.	
					Waarom is de stijging van het aantal hecatares in zichzelf geen positieve indicator die we jaarlijks willen volgen om te kunnen bij sturen?	De indicator 'totaal ingericht natuur voor het NNN' in hectare is opgenomen in de Brede Basismonitor en is bij de doorsnede 'ontwikkeling in de tijd' ook positief gekleurd	
					Waarom is ondanks mitigerende risicomaatregelen het risico op overstromingen in N-H groter dan in het Rivierengebied van Limburg, Gelderland, Brabant en Overijssel waar we de afgelopen jaren effectief overstromingen hebben meegemaakt?	Voor deze indicator hebben we gekeken naar gebieden met een overstromingsrisico van hooguit eenmaal in een mensenleven (kansorde 1/100 per jaar – middelgrote kans). Om te komen tot het potentieel aantal getroffen personen is deze kaart samengevoegd met de bevolkingsdichtheid per hectare. Het gaat hier dus om het aantal personen per hectare dat een middelgrote kans heeft om getroffen te worden door een overstroming.	

Nr	Commissie	Fractie	Naam vragensteller	Pagina	Vraag	Antwoord	Portefeuille-houder GS
					Bruto regionaal product: aangezien het aantal banen in N-H groter is dan de beroepsbevolking en er per saldo meer mensen van buiten N-H bij ons werken dan omgekeerd mag je verwachten dat het bruto regionaal product hoger licht dan in andere provincies. Waarom is dit een nuttige indicator en waarop willen we sturen, meer werkenden van buiten de provincie zodat het gemiddelde BRP verder stijgt?	In Nederland worden 0,97 personen per hectare potentieel getroffen bij een overstroming van middelgrote kans. Noord-Holland zit daar met 1,66 personen boven. Klopt, dit is niet een indicator waarop wij sturen. In de brede basismonitor 2022 komt ook het absolute BBP.	
					Waarom is een gemiddeld hoog opleidingsniveau een groene indicator voor de welvaart in brede zin als de tekorten in de economie bij de lager en gemiddeld hoog opgeleiden bestaan (landbouw, schoonmaak, schilders en overige bouwmedewerkers, politie, enz.)?	Voor de Brede Basismonitor volgen wij hier de regionale monitor van het CBS. Daar worden meer hoogopgeleiden positief geduid.	
					Waarom richten ons met de indicatoren voor fosfaat en stikstof op de industrie omdat daar effectiever op gestuurd kan worden en gemiddeld met minder overheidsmiddelen meer beleidswinst kan worden bereikt?	Fosfaat en stikstof zijn direct overgenomen uit de regionale monitor van het CBS. Bij de monitor 2022 brengen we alle sectoren in beeld.	
					Wie beoordeelt de samenhang van de indicatoren en wanneer worden de gebruikte indicatoren, hun nut en eenduidigheid als stuurinstrument voor de realisatie van de (strategische) provinciale beleidsspeerpunten ter evaluatie besproken in PS?	Dat gaat in overleg. Wij volgen het beleid maar de keuze voor indicatoren is ook sterk afhankelijk van de beschikbare data. Bij de bespreking in de rekeningencommissie kunt u hiervoor uw wensen kenbaar maken.	
24		VVD	Nick Roosendaal	15	Waarom passen we voor de indexering op provinciale budgetten de CPB ramingen toe en volgen we niet de CAO stijging van de ambtenarensalarissen als eenduidige begrotingsrichtlijn voor indexatie en	Er is sprake van specifieke indexaties. Voor de onderhoudsbudgetten gebruiken we de zogenaamde Grond- Weg- en Waterbouw (GWW) index. Voor OV-concessies hanteren we de Dova index. Voor de capaciteitskosten volgen we de	Olthof

Nr	Commissie	Fractie	Naam vragensteller	Pagina	Vraag	Antwoord	Portefeuille-houder GS
					begrotingsdiscipline? Of is er sprake van verschillende specifieke indexaties per genoemd onderdeel, waarbij fractievergoedingen dan in ieder geval de indexatie van de salariskosten kunnen volgen?	CAO ontwikkelingen voor het loongedeelte en de CPI voor de materiele overhead. De fractievergoedingen worden geïndexeerd op basis van de CPI index.	
25		VVD	Nick Roosendaal	28	Paragraaf 15: implementatie SWUNG-2. Welke uitwerking kan de integratie van de regelgeving uit de Wet Geluidhinder voor geluid van (spoor)wegen in het instrumentarium van de Omgevingswet hebben voor woningbouw rondom OV knooppunten / treinstations en spoorwegen?	Het Rijk is verantwoordelijk voor SWUNG met betrekking tot hoofdwegen (d.w.z. rijkswegen) en spoorwegen, deze implementatie is reeds afgerond. Voor deze (spoor)wegen zijn reeds geluidsproductieplafonds vastgesteld. Geluids-productieplafonds stellen een heldere grens aan de toelaatbare hoeveelheid geluid en voorkomen een onbelemmerde groei van geluid door toenemend verkeer bij zowel bestaande als nieuwe woningen. Wij staan aan de lat om geluidproductieplafonds vast te stellen voor provinciale wegen en industrieterreinen van regionaal belang. Bij vaststelling van het plafond hebben wij enige ruimte om strengere normen toe te staan dan wettelijk is vastgesteld, er is dus sprake van een beleidskeuze. Het is van belang dat nieuwe ontwikkelingen in het aandachtsgebied van de provinciale weg worden getoetst aan dat plafond, en dat bij overschrijding van dat plafond mitigerende maatregelen worden getroffen. Het is de gemeente om, bij nieuwbouw rekenschap te nemen van de geluidproductieplafonds. Dat kan dus invloed hebben op de keuze voor nieuwbouw. Ook kan dit van invloed zijn op de mate van mitigerende maatregelen aan de weg die nodig zijn om de ontwikkeling mogelijk te maken. Daarentegen is het ook zo dat voor ontwikkelingen langs provinciale wegen die	Olthof

Nr	Commissie	Fractie	Naam vragensteller	Pagina	Vraag	Antwoord	Portefeuille-houder GS
						binnen het geluidproductieplafonds passen er niet altijd uitgebreide procedures noodzakelijk zijn. Hierdoor wordt het t.o.v. de huidige wetgeving eenvoudiger om bijvoorbeeld kleine wijzigingen aan de weg uit te voeren.	
26		VVD	Joost van Gilse	13	Er staat: “Het woningtekort in Noord-Holland (4,8% tekort) is beduidend hoger dan streefnorm van 2% van het Rijk. De trend is overigens dat dit percentage daalt.” Kunt u aangeven hoe dit percentage de afgelopen jaren is gedaald? Wat ligt hieraan ten grondslag?	Tijdens de coronapandemie was de bevolkingsgroei erg laag. Daardoor groeide de woningvoorraad harder dan het aantal huishoudens.	Loggen
27		VVD	Joost van Gilse	13	Er staat: “De betaalbaarheid van woningen daalde fors naar 35% in 2018 (was in 2015 nog 54%). Recentere cijfers zijn nog niet beschikbaar.” Kunt u aangeven hoe deze indicator werkt en waarom het meest recente cijfer 2018 betreft?	Deze indicator is gebaseerd op de WOZ-waarde van woningen. Woningen onder de 200 duizend zijn hierbij als betaalbaar aangemerkt. Helaas lopen deze gegevens sterk achter in de tijd. Wij zijn hiervoor afhankelijk van het CBS. Voor de monitor 2022 komen we met een actueler alternatief.	Loggen
28		VVD	Joost van Gilse	13	Er staat: “Het percentage bebouwd terrein (het percentage van Noord-Holland dat bebouwd is) is 17,1%, in Nederland is dit 10,7%.” Waarom ziet u dit als een negatieve indicator voor brede welvaart? Het zegt immers niets over intensief grondgebruik? Is het in uw ogen beter voor een brede welvaart om de bebouwing meer uit te smeren over de provincies? Een verschil tussen landelijke gebieden en stedelijke gebieden kan toch juist onderdeel zijn van een brede welvaart?	Deze indicator is vooral opgenomen n.a.v. de doelen uit de Omgevingsvisie (zoveel mogelijk binnenstedelijk ontwikkelen en het behoud van openheid van het landschap). De gewenste trend van deze indicator is daarmee geen of beperkte groei. De ontwikkeling in de tijd laat zien of dit lukt.	Loggen
29		VVD	Klaas-Jeroen Terwal	5/6	- Is er al een eerste doorkijk op hoofdlijnen te geven welke provinciale infrastructurele projecten die nu in de realisatiefase van het integraal Meerjaren Programma Infrastructuur (iMPI) zitten getroffen worden door schaarste aan	Een doorkijk is alleen met voorbeelden te geven, omdat ieder project in een andere fase verkeert en verschillend materiaalgebruik en dus kostenontwikkelingen en leverbetrouwbaarheid kent. De algemene gedragslijn is per project te	Olthof

Nr	Commissie	Fractie	Naam vragensteller	Pagina	Vraag	Antwoord	Portefeuille-houder GS
					grondstoffen en daarmee leveringsonzekerheden en stijgende prijzen? - Is bij deze getroffen projecten een eerste grove schatting te maken wat de kostenoverschrijdingen en/of vertragingen zullen zijn? - Wat doet de provincie om deze risico's op kostenoverschrijdingen en/of vertragingen waar mogelijk te minimaliseren?	onderzoeken wat de materiaalkosten of vertragingen zijn, en hierover in gesprek te gaan met de aannemer. Voor lopende contracten wordt de GWW-indexering toegepast, of maatwerk afgesproken volgens een indexeringsregeling in het contract, gebruikmakend van het 'aanzienlijkheidsbeginsel' (een deel van de kostenstijgingen zijn ondernemersrisico en dus voor risico van de opdrachtnemer). Voor nieuwe aanbestedingen zal waar mogelijk de raming worden aangepast, en worden de aanbiedingen afgewacht. Het project Centrale Bediening heeft te maken met leveringsproblemen van ict-onderdelen; overwogen wordt deze zelf, anticiperend op nieuwe aansluitingen, in te kopen.	
30		VVD	Klaas-Jeroen Terwal	7	- Wanneer kan de door de minister van BZK aangekondigde 'contourennota' verwacht worden? - Wordt deze met PS gedeeld en voorzien van een duiding/reactie van GS en/of het IPO? - Welke kansrijke alternatieve provinciale belastingen worden er besproken in het overleg tussen het IPO en het Rijk?	- Wij verwachten dat BZK voor het zomer reces de contourrennota uitbrengt. - Na het zomerreces zullen de in de contourennota opgenomen voorwaarden samen met rijk en gemeenten verder moeten worden uitgewerkt en geconcretiseerd. Provinciale Staten worden in de reguliere P&C cyclus betrokken bij dit proces. Als er behoefte is aan extra input dan gaan wij daarover graag met u in overleg. Er is geen uitputtende lijst met opties die op tafel liggen voor alternatieve provinciale belastingen. In IPO verband zijn de volgende opties besproken: Ingezeten- en vestigingsheffing, Provinciale OZB, Voertuigenbelasting en opcenten op de kilometerheffing.	Olthof

Nr	Commissie	Fractie	Naam vragensteller	Pagina	Vraag	Antwoord	Portefeuille-houder GS
31		VVD	Miriam van Meerten-Kok	8	“Ook hebben we gezien, dat het flexibele deel van de arbeidsmarkt, die in onze provincie oververtegenwoordigd is, de economie kwetsbaar kan maken in tijden van crisis, maar ook een extra impuls kan geven aan herstel.” Heeft u hier voorbeelden van of cijfers over? Heeft u cijfers over de samenstelling van het flexibel deel van de arbeidsmarkt? Is de “samenstelling” van het flexible gedeelte hetzelfde gebleven als voor de coronacrisis of heeft hier verandering in plaats gevonden?	Het CBS bedoelt met het flexibele deel van de arbeidsmarkt werknemers die een flexibele arbeidsrelatie hebben, zoals een tijdelijk contract, flexibele uren per week (oproepkracht) of werkzaam via een uitzendbureau. in Nederland (2021) heeft 33% van de werknemers een flexibele arbeidsrelatie, in Noord-Holland is dat met 33,4% vergelijkbaar. De provincie Noord-Holland heeft in het kader van de coronamonitor voor het flexibele deel ook naar zelfstandigen gekeken (zzp’ers, eenmanszaken, freelancers), aangezien deze groep in het algemeen werkzaamheden verricht op basis van kortlopende contracten. Deze tijdelijke banen en contracten verdwijnen snel in tijden van crisis, zoals de coronacrisis, als de productie terug gebracht moet worden, zoals in de horeca en de industrie. In tijden van herstel groeit de vraag naar arbeid. Omdat de drempel voor werkgevers om tijdelijke werknemers in dienst te nemen lager is dan voor vaste dienstverbanden, kan een grote flexibele schil helpen om snel te herstellen. In Noord-Holland is 18,7% van de werkzame beroepsbevolking een zelfstandige, terwijl dit zo voor 15,8% in Nederland is (cijfers 1e kwartaal 2022). Volgens het CBS nam in Nederland in 2021 het aantal banen met een flexibele werkrelatie fors toe, maar in totaal nog altijd minder dan voor de coronacrisis. Ook het aantal vaste banen nam toe in ongeveer dezelfde verhouding.	Zaal
32		VVD	Miriam van Meerten-Kok	13	“Werkloosheid is in 2020 meer gestegen in Noord-Holland dan in Nederland totaal. Dit komt overen met de veel sterkere economische krimp van de provincie ten opzichte van…. Dit komt door onze specifieke sectorstructuur.”	In Noord-Holland zien we dat het aantal vacatures in alle sectoren in het eerste kwartaal van 2022 (bijna 86.000 vacatures) sterk is gegroeid ten opzichte van het laatste kwartaal van 2021 (ruim 72.000 vacatures). Ter vergelijking: in het vierde kwartaal van 2019	Zaal

Nr	Commissie	Fractie	Naam vragensteller	Pagina	Vraag	Antwoord	Portefeuille-houder GS
					Heeft de provincie – nu de economie weer groeit – signalen dat in bepaalde sectoren de vraag naar personeel structureeel groter zal zijn dan het aanbod? Zo ja, in welke specifieke sectoren zal dit het geval zijn? En kan dit effect hebben op de verdere ontwikkeling van de economie?	(voor corona), waren er ruim 54.000 vacatures. Op sectorniveau zien we vooral een grote groei in de horeca, landbouw, handel, vervoer en opslag, ICT, onroerend goed, zorg, en cultuur, sport & recreatie. Maar ook alle overige sectoren hebben te maken met meer vacatures. Voor de meeste van de 'groei' sectoren geldt dat zij sterk gekrompen zijn als gevolg van de maatregelen tegen corona. Tot op zekere hoogte kan de groei dus verklaard worden als een terugveereffect en geen structureel effect. Tegelijk is er al enige tijd sprake van meer vacatures dan arbeidsaanbod (werkloosheid) in Nederland. Tegen de 86.000 vacatures in Noord-Holland staan momenteel 63.000 werklozen. Dit kan wel een structureel effect zijn en zal kunnen leiden tot problemen in sectoren en een lagere economische groei.	
33	NLG	CDA	Willemien Koning	23	Naar we begrijpen is uitwerking Stikstofbeleid nog zeer onduidelijk. Waarop zijn bedragen in kaderbrief aangaande stikstofbeleid gebaseerd en hoe groot is de kans dat er veel meer of minder nodig is?	De bedragen op pagina 22, regel 11 'Aanpak stikstofopgave en actualisatie Natura 2000 beheerplannen' zijn voor de jaren 2023 t/m 2025 opgebouwd uit extra capaciteit en inhuur van specifieke kennis (zie antwoord op vraag 16) en middelen voor herziening van Natura2000 beheerplannen (totaal € 0,9 miljoen), voor 2023 aangevuld met € 0,45 voor activiteiten gericht op ondersteuning van de agrarische sector voortkomend uit de medio 2022 vast te stellen 'Provinciebrede uitvoeringsagenda stikstof'. Het is correct dat de toekomstige ontwikkelingen sterk afhankelijk zijn van het rijksbeleid dat nog in de maak is. Wij informeren uw Staten over actuele ontwikkelingen wanneer deze zich voordoen.	Rommel
34	EFB	CDA	Christa Kuiper	24	Er worden heel veel extra kosten gemaakt voor de uitvoering van de VTH taken met betrekking tot	Op dit moment is het wettelijk niet mogelijk om leges te heffen voor het in behandeling nemen	Olthof

Nr	Commissie	Fractie	Naam vragensteller	Pagina	Vraag	Antwoord	Portefeuille-houder GS
					Tata Steel (zie 13/14). Welk deel van deze kosten wordt nu en de toekomst bijvoorbeeld via leges en dergelijke bij Tata Steel in rekening gebracht en vindt zo een deel van de dekking van deze kosten plaats?	van aanvragen voor omgevingsvergunningen voor milieu. Met de invoering van de Omgevingswet verandert dit en komt die mogelijkheid er wel. PS stellen de legesverordening en legestarieven vast. Er is nu dus nog niet te zeggen welk deel van de kosten voor VTH-taken bij Tata Steel kan worden gedekt met inkomsten uit leges. Overigens mogen alleen de kosten van de vergunningverlening worden doorberekend in de leges en niet de kosten van toezicht en handhaving.	
35	EFB	CDA	Christa Kuiper	28	Er wordt onder r. 15 een indicatief bedrag aangegeven voor de implementatie van SWUNG - 2. Hoe worden de gevolgen van de SWUNG-2 financieel in de begroting verwerkt? Stel dat uit deze onderzoeken blijkt dat langs een aantal provinciale wegen de geluidsnormen worden overschreden en dat daarvoor door de provincie geluidwerende maatregelen moeten worden getroffen. Is er een indicatie hoeveel (delen van) provinciale wegen mogelijk niet aan de nieuwe geluidsnormen zullen voldoen?	De eerste stap is om goed inzicht te krijgen welke stappen we moeten zetten om SWUNG-2 te implementeren, daartoe wordt de komende maanden een plan van aanpak gemaakt. In dit plan van aanpak moet ook duidelijk worden welke financiële middelen we nodig hebben voor de implementatie zelf, zoals o.a. het verzamelen van de data voor het vaststellen van de geluidproductieplafonds, de inrichting van een monitor systeem en de personele inzet die hiervoor nodig is. Dit plan van aanpak moet Q1 2023 gereed zijn. Onderdeel van de implementatie SWUNG-2 voor provinciale wegen is ook een nieuwe saneringsoperatie waarvan verwacht wordt dat die ongeveer 20 jaar zal gaan duren. De provincie Noord-Holland stelt voor haar provinciale wegen niet alleen de geluidproductieplafonds vast maar moet ook een saneringslijst vaststellen. Op deze saneringslijst komen dan de geluidgevoelige objecten te staan waar straks de wettelijke	Olthof

Nr	Commissie	Fractie	Naam vragensteller	Pagina	Vraag	Antwoord	Portefeuille-houder GS
						grenswaarden worden overschreden en waar we mogelijk mitigerende maatregelen (zoals stil asfalt, geluidsscherm of gevelisolatie) moeten gaan nemen. In de komende jaren zal er een saneringsprogramma of meerdere saneringsprogramma's opgesteld moeten gaan worden waarin is uitgewerkt hoe de sanering opgepakt zal gaan worden en wat de geluidbelasting zal zijn na het treffen van maatregelen. Een saneringsprogramma kan onderdeel gaan uitmaken van het Actieplan geluid die elke vijf jaar wordt vastgesteld, maar kan ook als separaat saneringsprogramma worden vastgesteld. Voor deze nieuwe saneringsoperatie heeft het Rijk een nieuwe saneringsregeling opgesteld. Deze regeling vervangt de oude Subsidieregeling sanering verkeerslawaai en bevat de nieuwe regels voor het verkrijgen van een rijksbijdrage voor sanering verkeerslawaai onder de Omgevingswet. Dit betekent dat het Rijk subsidie beschikbaar stelt voor het treffen van doelmatig maatregelen. Indien we meer willen doen dan de verplichte sanering dan zal dat een beleidskeuze zijn waarvoor we zelf dan de financiële middelen moeten aanwenden. Op dit moment kunnen GS geen indicatie geven. Vanuit het IPO is de omvang van de sanering en daarbij komende kosten al eens onderzocht. In 2020 is ingeschat dat het voor NH om circa 2000 woningen zal gaan. Dit is gebaseerd op oude gegevens uit 2011 waarbij het aangelegde stil asfalt in het afgelopen decennia niet is	

Nr	Commissie	Fractie	Naam vragensteller	Pagina	Vraag	Antwoord	Portefeuille-houder GS
						meegenomen. Dit kan mogelijk dus een overschatting geven.	
36	EFB	PVV	I. Bezaan	3	"Naast onnoemlijk menselijk leed en grote vluchtelingenstromen schaadt de oorlog in Oekraïne de wereldhandel, waardoor de negatieve effecten van de coronacrisis nog eens worden versterkt. Dit merken we ook in Noord-Holland. De energieprijzen zijn tot ongekende hoogte gestegen, de inflatie is flink toegenomen en bouwprojecten staan onder druk door de beperkte beschikbaarheid van grondstoffen en de sterke toename van de prijzen van deze grondstoffen." VRAAG Kunt u een schatting geven in hoeverre het massaal bijdrukken van euro's door het ECB, alsmede de hoge energiebelastingen van het Rijk invloed hebben op respectievelijk de inflatie en energieprijzen? En kunt u aangeven waarom deze zaken niet duidelijk worden benoemd in de Kaderbrief? Graag een gemotiveerd antwoord met zoveel mogelijk details.	Nee, wij doen als provincie geen zelfstandig onderzoek naar de achterliggende oorzaken van de inflatie en energieprijzen maar volgen hierin de publicaties van Centraal Planbureau. Het Centraal Planbureau (CPB) levert als onafhankelijk onderzoeksinstituut beleidsrelevante economische analyses en ramingen. De in de kaderbrief opgenomen economische analyses zijn gebaseerd op de CPB raming van maart 2022. De beschrijving van de trends en ontwikkelingen op pagina 3 bevat daarnaast alleen hoofdlijnen en heeft niet tot doel om volledig/uitputtend te zijn in alle achterliggende oorzaken/mechanismen achter de genoemde trends en ontwikkelingen.	Olthof
37	EFB	PVV	I. Bezaan	4	"De arbeidsmarkt toont zich in onze provincie ook zeer veerkrachtig. Op dit moment bestaat er in veel sectoren alweer een nijpend tekort aan arbeidskrachten." VRAAG Welke (aanvullende) activiteiten gaat de provincie ondernemen (al dan niet met relevante partners) om het onbenutte Noord-Hollandse arbeidspotentieel waar mogelijk 'te ontsluiten', teneinde nijpende tekorten aan arbeidskrachten tegen te gaan? Graag een gemotiveerd antwoord.	Met de incidentele middelen uit het Economisch Herstel- en duurzaamheidsfonds zijn in alle 5 de arbeidsmarktregio's samen met het technisch bedrijfsleven Servicepunten Technologie (SPT) ingericht. De provincie stelt vouchermiddelen voor oriëntatie, begeleiding en opleiding voor zij-instromers beschikbaar in aanvulling en als verbindingsmiddelen op de bestaande activeringsinstrumenten van de gemeenten in de arbeidsmarktregio. Het aantal kandidaten met (enige) afstand tot de arbeidsmark vormt op dit	Zaal

Nr	Commissie	Fractie	Naam vragensteller	Pagina	Vraag	Antwoord	Portefeuille-houder GS
						moment een steeds groter aandeel van de clienten van de SPT's. Met ons reguliere beleid willen we de campusvorming voor preventieve inclusieve opleidingen en leer- en ontwikkellocaties stimuleren door zogenaamde vakgerichte entree-opleidingen te faciliteren en hieraan ook een leergemeenschap met alle stakeholders op dit terrein te verbinden.	
38	EFB	PVV	I. Bezaan	5	"Veel van deze belemmeringen kunnen we als provincie niet zelfstandig oplossen, omdat andere partijen hiervoor verantwoordelijk zijn. Met name het Rijk is van groot belang als het gaat om financiering, normering en wet- regelgeving. Het is daarom cruciaal dat we heldere afspraken met het Rijk maken. Deze onderhandelingen voeren we op dit moment. Onze inzet in deze gesprekken is niet alleen om prestatieafspraken over wonen, klimaat en het landelijk gebied te maken, maar ook om de benodigde randvoorwaarden in te vullen, waarvoor het Rijk verantwoordelijk is." VRAAG Kunt u (indien mogelijk) de Staten periodiek (bv. via brieven) op de hoogte houden van de onderhandelingen? Graag een gemotiveerd antwoord.	Ja, dat is mogelijk. Noord-Holland is samen met de andere provincies in IPO-verband in overleg met het Rijk over genoemde prestatieafspraken.	GS
39	EFB	PVV	I. Bezaan	7	"Op de langere termijn heeft de door het Rijk aangekondigde invoering van Betalen naar Gebruik na 2025 grote invloed op de provinciale inkomsten. Door deze invoering is de kans groot dat de motorrijtuigenbelasting (MRB) geheel of gedeeltelijk komt te vervallen en daarmee ook de grondslag voor de provinciale opcenten. We zijn als provincies, via het IPO, in overleg met Rijk	In het overleg in IPO verband wordt zowel gekeken naar de inkomsten, als naar de uitgavenkant. Eén van de voorwaarden die we als gezamenlijke provincies mee hebben gegeven aan Rijk is dat de provincies een stabiel eigen belastinggebied hebben en een open huishouding. Zie hiervoor	Olthof

Nr	Commissie	Fractie	Naam vragensteller	Pagina	Vraag	Antwoord	Portefeuille-houder GS
					over de gevolgen van deze wijziging en over wat kansrijke alternatieve provinciale belastingen zouden kunnen zijn." VRAAG Wordt er in het genoemde overleg ook aandacht besteed aan scenario's, waarbij provincies proberen zoveel mogelijk te bezuinigen op taken en de eigen organisatie, zodat provinciale belastingen niet nodig zijn? Graag een gemotiveerd antwoord.	ook de brief van GS aan PS van 17 mei waarin ook de motivatie achter deze voorwaarde is opgenomen.	
40	EFB	PVV	I. Bezaan	12	"In de overheid is het aantal banen relatief het meeste gestegen met ruim 2.000 banen (+3%)." VRAAG Kunt u aangeven waar deze stijgingen hebben plaatsgevonden, waardoor deze ontwikkeling komt en wat de (geschatte) kosten en baten zijn voor betreffende overheden? Graag een gemotiveerd antwoord.	Bij nader onderzoek is helaas gebleken dat deze cijfers niet kloppen. In de sector 'overheid' was er tussen 2020 en 2021 sprake van een groei van 0,9%, niet 3%. De gemiddelde groei van sectoren in Noord-Holland was in die periode 0,7%. De sector 'overheid' behoort daarmee niet tot de grootste stijgers in aantal banen. Tussen 2020 en 2021 waren de bouw, het onderwijs en de zorg de sectoren met de grootste stijging. De werkgelegenheidscijfers komen uit het Lisa werkgelegenheidsregister van Nederland. De onderzoekers die de data voor dit register bijhouden, hebben een correctie met terugwerkende kracht toegepast op het aantal banen binnen de sector 'overheid' in 2020, die ook door werkt in 2021. Dit was ten tijde van het schrijven van de Kaderbrief nog niet bekend. Het gaat om een correctie met terugwerkende kracht met betrekking tot de gemeente (organisatie) Amsterdam.	Zaal
41	RWK	PVV	J. van Hooff	13	"De betaalbaarheid van woningen daalde fors naar 35% in 2018 (was in 2015 nog 54%). Recentere cijfers zijn nog niet beschikbaar." VRAAG	Deze indicator is gebaseerd op de WOZ-waarde van woningen. Woningen onder de 200 duizend zijn hierbij als betaalbaar aangemerkt. Helaas lopen deze gegevens sterk achter in de tijd. Wij zijn hiervoor afhankelijk van het CBS. Voor de	Loggen

Nr	Commissie	Fractie	Naam vragensteller	Pagina	Vraag	Antwoord	Portefeuille-houder GS
					Kunt u aangeven wat onder 'betaalbaarheid' wordt verstaan, wat de provincie (aanvullend) kan en wil doen om deze negatieve trend tegen te gaan, alsmede wanneer recentere gegevens bekend zijn? Graag een gemotiveerd antwoord.	monitor 2022 komen we met een actueler alternatief. Hierin volgen we ook de landelijke discussie over betaalbaarheid. Voor wat de provincie doet om de trend te keren verwijzen wij naar het Masterplan Wonen.	
42	RWK	PVV	J. van Hooff	13	"Het totale energieverbruik is in Noord-Holland groter dan gemiddeld in andere provincies. De trend is ook stijgend." VRAAG Kunt u de meest recente gegevens presenteren (en eventuele verwachtingen voor de nabije toekomst), alsmede toelichten hoe energie uit o.a. zon en wind deze stijging kan opvangen? Graag een gemotiveerd antwoord.	In het dashboard Energietransitie in NH worden de laatste trends weergegeven in navolging van de landelijke Klimaatmonitor. Medio dit jaar komen we met een update van het dashboard. De toename in wind- en zonne-energie zorgen voor een verduurzaming van de energiemix die uit onze stopcontacten komt. Daardoor verminderd de CO2-uitstoot gerelateerd aan het verbruik van elektriciteit. De productie van hernieuwbare energie heeft niet direct een invloed op het stijgen of dalen van het energieverbruik.	Stigter
43	RWK	PVV	J. van Hooff	4	"Naast onnoemlijk menselijk leed en grote vluchtelingenstromen, schaadt deze oorlog de wereldhandel, waardoor de negatieve effecten van de coronacrisis nog eens worden versterkt. Dit merken we ook in Noord-Holland. Het aantal vluchtelingen neemt toe. Bouwprojecten staan onder druk omdat de prijs van grondstoffen sterk toeneemt." VRAAG Is er voor het College een grens inzake het aantal asielzoekers en vluchtelingen die de Noord-Hollandse samenleving kan opvangen? Zo ja, welke grens heeft u voor ogen en is deze aan het kabinet voorgelegd? Zo nee, waarom heeft u geen grens? Graag een gemotiveerd antwoord.	Nee, het is niet aan het College van GS om te bepalen om een grens te bepalen. Asielbeleid is een verantwoordelijkheid van de EU en van lidstaten. Wij zijn als provincie niet in de positie om een eigen asielbeleid te formuleren.	Loggen

Nr	Commissie	Fractie	Naam vragensteller	Pagina	Vraag	Antwoord	Portefeuille-houder GS
44	M&B	PVV	M. Deen	6	“De genoemde prijsstijgingen en schaarste aan grondstoffen kunnen bij een gelijkblijvend investeringsvolume vanuit opdrachtgevers leiden tot een verlaging van de totale realisatie- en personele capaciteit in de GWW-markt om opdrachten uit te voeren. Dit vormt een risico voor het behalen van de provinciale ambities/doelstellingen waarbij we samenwerken met (of opdrachtgever zijn voor) partijen in deze markt. Dit risico wordt groter naarmate de tijd voortschrijdt en de situatie ongewijzigd blijft. Voor de korte termijn zal binnen lopende projecten naar oplossingen gezocht worden, en ook bij nieuwe aanbestedingen zal goed naar het risicoprofiel en indexeringsregelingen in de contracten gekeken worden. Met andere opdrachtgevers wordt samengewerkt om tot afgewogen handelingsperspectieven voor de wat langere termijn te komen. VRAAG Waar liggen mogelijke oplossingsrichtingen voor de provincie, teneinde zoveel mogelijk projecten inzake noodzakelijk beheer, onderhoud, vervanging en de verbetering van de provinciale infrastructuur te realiseren? Graag een gemotiveerd antwoord.	De probleemschets bestaat uit 2 onderdelen: de capaciteit in de markt en de financiering van de infrastructuur. Wij hebben financiële opgaven voor het bouwen en onderhouden van onze infrastructuur. De structurele lasten op onze begroting voor het onderhouden en vervangen van versleten infrastructuur nemen de komende jaren en decennia enorm toe. Dit gaat ten koste van de beleidsruimte in de begroting. Bovendien ontbreekt in de begroting ruimte voor het dekken van de structurele lasten van een belangrijk deel van de studieportefeuille in het iMPI voor verbeter- en uitbreidingsinvesteringen. Tot slot is de omvang van onze aangekondigde ambities op onze infrastructuur enorm, maar zijn de structurele lasten om deze ambities te kunnen realiseren op onze infrastructuur nog niet geregeld in de begroting. Bovenop deze opgaven komen de actuele uitdagingen van de kostprijsstijgingen in de infrasector en de schaarste van grondstoffen. Er zijn vorig jaar verschillende draaiknoppen gepresenteerd in het BOT-overleg met de commissies MB en EFB, waarmee de opgaven kunnen worden aangepakt. Dat kan door lasten te verlagen of baten te verhogen voor meer begrotingsruimte voor infrastructuur. Voorafgaande de commissievergaderingen van MB en EFB van 20 juni 2022 wordt in een Technische Briefing worden deze draaiknoppen verder uitgewerkt, worden financiële scenario’s gepresenteerd en een werkwijze voorgesteld om hierop te blijven sturen. De schaarste van grondstoffen kan voor de middellange termijn aangepakt worden door	Olthof

Nr	Commissie	Fractie	Naam vragensteller	Pagina	Vraag	Antwoord	Portefeuille-houder GS
						onze huidige inzet op circulair bouwen te versnellen. Door sloopafval als grondstof in te zetten en onderdelen te hergebruiken, voorkomen we dat nieuwe grondstoffen nodig zijn voor onze infraprojecten. De capaciteit in de markt kan alleen worden behouden als de GWW aantrekkelijk blijft voor bedrijven, voor personeel en voor jonge mensen die een studie kiezen. Daar is de gehele GWW-sector zich bewust van. Met alle betrokkenen zal samengewerkt moeten worden om een goed toekomstperspectief te creëren.	
45	RWK	GL	Gielen	12	Vacatures: hoeveel van de vacatures in Noord-Holland bevinden zich in de energiesector?	Het aantal openstaande vacatures in de energievoorziening is 200 in het 1e kwartaal van 2022 in Noord-Holland. Het aantal vacatures in deze sector wisselt sinds 2011 tussen de 100 en 200 per kwartaal. De energievoorziening (SBI code 'D') bestaat uit de afdelingen zoals: Productie en distributie van en handel in elektriciteit, aardgas, stoom en gekoelde lucht Productie van elektriciteit, transmissie en distributie van elektriciteit en aardgas Productie van elektriciteit Productie van elektriciteit door thermische, en nucleaire installaties Productie van elektriciteit door windenergie Productie van elektriciteit door zonnecellen, en waterkracht Beheer en exploitatie van transportnetten voor elektriciteit, aardgas en warm water Distributie van elektriciteit en gasvormige brandstoffen via leidingen	Zaal

Nr	Commissie	Fractie	Naam vragensteller	Pagina	Vraag	Antwoord	Portefeuille-houder GS
						Handel in elektriciteit en in gas via leidingen Productie van biogas Productie en distributie van stoom, warm water en gekoelde lucht Productie en distributie van stoom, warm water en gekoelde lucht (bron CBS)	
46	RWK	GL	Gielen	22	In welke post vloeit de extra rentebate van 1,1 miljoen op de lening aan Alliander terug?	Dat wordt meegenomen als voordeel in het renteresultaat.	Olthof
47	EFB	GL	R. Zaal	13	Als donkerrood en dus negatief voor de Brede Welvaart staat dat door de COVID-crisis het totale aantal reizigers in 2020 met zo'n 70% daalde ten opzichte van 2019. Het Dashboard Brede Welvaart staat hier niet ter discussie, wel de door GS opgestelde nota die blijkbaar de daling van het aantal passagiers als negatief voor de brede welvaart beschouwt. Kan GS dat toelichten?	Schiphol wordt in de Brede Basismonitor op twee manieren bekeken: 1) als bijdrage aan de internationale bereikbaarheid door de hubfunctie (zoals ook verwoord in de Omgevingsvisie + MER) en 2) vanuit de effecten op de omgeving (geluid, lucht). In 2021 is het aantal passagiers en de netwerkkwaliteit (de connectiviteit met wereldwijde bestemmingen) sterk gedaald door de coronapandemie. Op het laatste is genormeerd a.d.h.v. het aantal passagiers. Door de sterke daling kleurt het vakje rood.	Olthof
48	EFB	GL	R. Zaal	Algemeen	Op verschillende beleidsterreinen, waaronder de RESsen en RO/wonen, wordt door de provincie ambtelijke ondersteuning geleverd aan gemeenten. Welke zijn die beleidsterreinen en hoe groot is de ambtelijke inzet daarbij?	Het is lastig onze ambtelijke inzet te berekenen vanuit het idee dat de provincie ambtelijke ondersteuning geeft aan gemeenten. In weze staat namelijk een groot deel van onze provinciale ambtelijke organisatie in het reguliere beleidswerk doorlopend in verbinding met collega's bij gemeenten en bij het Rijk. Onze organisatie kent wel een team regiomanagers, dat zich specifiek bezig houdt met het verbeteren van samenwerking tussen gemeenten, regio's en de provincie.	GS
49	NLG	GL	Rien Cardol	13	De biodiversiteit in Noord-Holland blijft dalen, nu naar 88,2 (LPI) t.o.v. heel NL 101,4. Hoe is dit	Over de periode 1990-2019 vertoont de Living Planet Index in Noord-Holland een dalende trend. Deze index geeft het gemiddelde van	Rommel

Nr	Commissie	Fractie	Naam vragensteller	Pagina	Vraag	Antwoord	Portefeuille-houder GS
					verschil te verklaren, terwijl juist het duingebied wordt geacht zeer biodivers te zijn?	soorten die vooruit en soorten die achteruit gaan. Het klopt dat de duinen zeer biodivers zijn. De trend in deze duingebieden is echter niet dusdanig stijgend dat het de gemiddelde trend omhoog kan halen. De duinen zijn dus biodivers, maar worden volgens de trend niet veel biodiverser vooralsnog. Gemiddeld genomen over alle ecosystemen heen zien we nu dus een dalende trend. Oorzaken hiervoor zijn het verdwijnen van 'groene' elementen in het landschap en schaalvergroting in het landgebruik. Verder wordt de toename van stikstofdepositie in verband gebracht met de toename van stikstofminnende soorten, ten koste van de meer zeldzamere soorten. Dit wordt ook aangeduid als vergrassing en verruiging van het open duin en moerassen. Positieve ontwikkelingen zijn er ook, zoals in oude bossen, die meer soorten herbergen en de verbetering van waterkwaliteit in de Harger- en Pettemerpolder waardoor veel soorten weer teruggekomen zijn in dit gebied. Zie ook het overzicht Biodiversiteit in Noord-Holland 2021 op onze website	
50	NLG	GL	Rien Cardol	23	Extra capaciteit stikstof en natuur/NNN: zijn hierin ook de kosten voor uitvoering GGA al meegenomen?	Nee, dat is niet het geval. De uitbreiding van de ambtelijke capaciteit voor de gebiedsprocessen wordt grotendeels gefinancierd uit rijksmiddelen voor natuur, stikstofreductie, klimaat en water.	Rommel
51	M&B	GL	Nicole van der Waart	6	Hoe zijn de gederfde opcenten per provincie bepaald? (voor NH de jaarlijkse compensatie van €15,6 miljoen., zie p 20)	Het IPO heeft voorgesteld om gebruik te maken van de verdeelsleutel die door de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) is vastgesteld. Dit model kan gebruikt worden om het aandeel van (semi) elektrische auto's in het totaal aan auto's te voorspellen.	Olthof

Nr	Commissie	Fractie	Naam vragensteller	Pagina	Vraag	Antwoord	Portefeuille-houder GS
52	M&B	GL	Nicole van der Waart	6	Wanneer wordt de contouren nota van BZK verwacht over de uitwerking en de invoering (tijdpad) van een alternatief belastinggebied	BZK heeft aangegeven de contourennota voor het zomer reces aan de Staten Generaal aan te bieden.	Olthof
53	NLG	FVD	Johan Dessing	23	Onder 5.2 “inhoudelijke beleidsvoorstellen kaderbrief 2023” is de eerste alinea van de toelichting bij post 11 “Aanpak stikstofopgave en actualisatie Natura 2000 beheerplannen” niet helemaal duidelijk en er wordt om opheldering gevraagd met de vragen 1 t/m 4. Onder dezelfde paragraaf 5.2 worden bij post 14 “Uitvoering VTH-taken (inclusief Roadmap Plus), transitie naar groen staal en gezondheidsonderzoeken” grote jaarlijkse ramingen opgevoerd: volgens de tabel op pag. 25 is voor de begroting 2023 een geraamd bedrag van 3,7 tot 4,1 miljoen euro nog niet gedekt en voor 2024 en 2035 is een totaal van 3,2 tot 3,6 miljoen euro nog niet gedekt. Over de beheersing van dit risico middels “herijkingsmomenten” (p. 27) worden de vragen 5 t/m 8 gesteld, temeer omdat een groot deel van deze ramingen structureel zijn. Wordt in de eerste alinea onder 11 op pagina 23 aangaande de IPO-begroting 2022 bedoeld, dat de totale kosten voor het “Programma Vitaal Platteland” in 2022 gestegen zijn, hetgeen met name veroorzaakt wordt door gestegen kosten van het “Interprovinciale Programma Stikstof en Natuur” (IPSN) in 2022? Zo niet, wat wordt er dan precies bedoeld?	Dat klopt. Zie hiervoor ook de toelichting zoals opgenomen op pagina 36 van de Eerste Begrotingswijziging 2022 onder 5.2.3: ‘*Voor de bijdrage aan BIJ12 voor Vitaal Platteland en Interne organisatie wordt een budget opgenomen. De stijging van de bijdrage voor Vitaal platteland (€ 803.000) wordt met name veroorzaakt door gestegen kosten voor het ‘Interprovinciale Programma Stikstof en Natuur’ (IPSN). Doordat de totale begroting van BIJ12 stijgt, worden ook de kosten van de interne organisatie hoger (€ 415.000). Verwacht wordt dat de lasten voor de ‘Bijdrage Interne Organisatie’ aan BIJ12 de komende jaren minimaal op eenzelfde niveau blijven. Uit de ‘IPO Begroting 2022’ blijkt tevens dat het IPO in ieder geval t/m 2025 de lasten voor ‘Vitaal platteland’ i.v.m. het IPSN op eenzelfde niveau heeft geraamd. Bij de Begroting 2023 (Kaderbrief 2023) zal worden voorgesteld beide posten dan ook meerjarig te ramen.*’.	Rommel

Nr	Commissie	Fractie	Naam vragensteller	Pagina	Vraag	Antwoord	Portefeuille-houder GS
54	NLG	FVD	Johan Dessing	23	En wordt in deze alinea bedoeld, dat voor de jaren 2023 t/m 2025 geen verdere stijging geraamd wordt door IPO van de totale kosten voor het “Programma Vitaal Platteland”, waarvan de kosten voor IPSN steeds deel uitmaken? Zo niet, wat wordt er dan precies bedoeld?	. Dat valt lastig te zeggen. Het IPO meldt in de toelichting op haar Begroting 2022 het volgende: ‘*In de begroting IPO Den Haag zijn – in lijn met de wens van de AV – geen PM-posten opgenomen. Alleen de kosten die met zekerheid zijn te verwachten zijn opgenomen in de begroting, uiteraard wegende dat in de loop van het jaar, zoals altijd maar zeker met een nog te vormen nieuw kabinet, bijstelling van ambities en afspraken en dus ook begroting nodig zal zijn.*’	Rommel
55	NLG	FVD	Johan Dessing	27	Wat wordt er inhoudelijk aan PS voorgelegd bij de herijkingsmomenten (p. 27, midden) gezien het feit dat er op dit moment geen dekkingsvoorstel is voor de grote structurele bedragen vanaf 2023?	De middelen zijn structureel noodzakelijk. De omvang van deze middelen zijn gebaseerd op een inschatting van de benodigde werkzaamheden op basis van de informatie die nu voorhanden is. De komende periode en jaren zullen de in de planning benodigde activiteiten steeds scherper worden. Op basis van die informatie zal tijdens de herijkingsmomenten een voorstel aan PS worden voorgelegd voor wijziging van structurele bedrag.	Olthof
56	NLG	FVD	Johan Dessing	27	Welke bijsturing is er naar aanleiding van deze herijkingsmomenten mogelijk?	Zie hiervoor. Op basis van de meest recente informatie worden voorstellen voor aanpassingen aan PS voorgelegd.	Olthof
57	NLG	FVD	Johan Dessing	27	Wanneer is een eerste herijkingsmoment voorzien, gezien de ongedekte ramingen van 3,7 tot 4,1 miljoen euro al voor 2023?	Op het moment dat nieuwe, aangescherpte planning vanuit Tata Steel beschikbaar komt over de snelheid en het ritme van vergunningsaanvragen.	Olthof
58	NLG	FVD	Johan Dessing	27	Wat is de planning voor latere herijkingsmomenten?	Met de behandeling van de provinciale begroting in PS.	Olthof

Nr	Commissie	Fractie	Naam vragensteller	Pagina	Vraag	Antwoord	Portefeuille-houder GS
59	EFB	JA21	G.J.W. Hartog	6 en 19	'De verwachte inkomsten via het provinciefonds nemen de komende jaren toe' (blz. 6). Opwaartse bijstelling raming Provinciefonds (blz.19). Vraag: Draagt een deel label "bestemming" (welk deel) of zijn deze inkomsten naar eigen inzicht 'vrij' te besteden?	Deze middelen zijn geheel vrij te besteden.	Olthof
60	EFB	JA21	G.J.W. Hartog	19 en 20	Opcenten motorrijtuigenbelasting blijven ongewijzigd. 'Het tarief in Noord-Holland blijft hiermee het laagste in Nederland.' Vraag: Dit lijkt aantrekkelijk voor leasebedrijven om het autopark in NH te registreren. Zijn daar cijfers over bekend en bestaat er inzicht in hoe het percentage leaseparkregistraties in N-H zich verhoudt tot andere provincies? Compensatie gederfde opcenten als gevolg van vrijstelling MRB elektrische voertuigen provincies. Vraag: Wat is het percentage elektrische lease auto's en wat is de verwachte groei en prognose in PNH? Dit met het oog op de berekende compensatie.	Op basis van de gewichtsuitdraai per 31-03-2022 die wij van de Belastingdienst hebben ontvangen blijkt het volgende: - Als alleen gekeken wordt naar het aandeel van leasevoertuigen van Grootwagenparkhouders (GWH's) met het vestigingsadres in Noord-Holland ten opzichte van het totaal aan leasevoertuigen in Nederland dan staan in Noord-Holland ongeveer 30% van de leasevoertuigen ingeschreven (zie tabel hierna) - Daarnaast is er nog een categorie van leasevoertuigen waarbij het vestigingsadres van de GWH niet bepalend is voor bepaling van de opcenten maar de NAW- gegevens van de berijder. Het aandeel van Noord-Holland in dit totaal is ongeveer 20% (zie tabel hierna) - Het percentage electrische leaseauto's op basis van de gewichtsuitdraai per 31-03-2022 bedraagt ongeveer 5%. Per 31-03 stonden 68.918 electrische auto's ingeschreven in Noord-Holland op een totaal van 1.386.300 auto's. Wij verwachten in de komende jaren een verdere groei van het aandeel electrische auto's. Hoeveel dat precies gaat zijn is lastig te voorspellen op dit moment.	Olthof

Nr	Commissie	Fractie	Naam vragensteller	Pagina	Vraag	Antwoord	Portefeuille-houder GS
						-	

Overzicht verdeling voertuigen van GWH's per provincie

aansprakelijken		**31-3-2022**
Groningen	pers.auto's	1.782
	motoren	1
Friesland	pers.auto's	7.748
	motoren	8
Drenthe	pers.auto's	306
	motoren	0
Overijssel	pers.auto's	14.565
	motoren	9
Gelderland	pers.auto's	11.386
	motoren	10
Zuid-Holland	pers.auto's	21.619
	motoren	31
Limburg	pers.auto's	4.147
	motoren	11
Noord-Holland	pers.auto's	161.243
	motoren	101
Utrecht	pers.auto's	130.338
	motoren	44
Noord-Brabant	pers.auto's	105.145
	motoren	140
Zeeland	pers.auto's	854
	motoren	0
Flevoland	pers.auto's	90.935
	motoren	42
TOTAAL-GENERAAL	pers.auto's	**550.068**
	motoren	**397**

Legenda
Aansprakelijken:
Provinciale opcenten worden berekend a.d.h.v. het vestigingsadres v
De provincie is hier dus afhankelijk van het vestigingsadres; verhuizi
bedrijf naar een andere provincie lijdt tot inkomstenderving van opce

Overzicht verdeling voertuigen van GWH's per provinc

verplichtingnemers		**31-3-2022**
Groningen	pers.auto's	5.304
	motoren	2
Friesland	pers.auto's	6.031
	motoren	4
Drenthe	pers.auto's	4.958
	motoren	1
Overijssel	pers.auto's	19.804
	motoren	10
Gelderland	pers.auto's	27.410
	motoren	22
Zuid-Holland	pers.auto's	72.639
	motoren	69
Limburg	pers.auto's	16.086
	motoren	7
Noord-Holland	pers.auto's	56.737
	motoren	56
Utrecht	pers.auto's	26.843
	motoren	28
Noord-Brabant	pers.auto's	36.054
	motoren	23
Zeeland	pers.auto's	4.467
	motoren	0
Flevoland	pers.auto's	8.745
	motoren	3
TOTAAL-GENERAAL	pers.auto's	**285.078**
	motoren	**225**

Legenda

Verplichtingnemer:

Provinciale opcenten worden berekend a.d.h.v. de NAW-geg
het voertuig. De GWH zorgt voor de betaling van de rekening
vangt de provinciale opcenten.

Nr	Commissie	Fractie	Naam vragensteller	Pagina	Vraag	Antwoord	Portefeuille-houder GS
61	NLG	JA21	G.J.W. Hartog	20 en 21	Faunaschade. Het eigen risico ganzenschade is met 15% verhoogd van 5% naar 20%. Het budget wordt desondanks structureel verhoogd met een overigens gelijkblijvend bedrag van €4,3 miljoen per jaar. Reden: in 2021 zijn de kosten hoger dan verwacht. De verhoging is niet alleen substantieel maar ook structureel. Om die reden is het belangrijk om zicht te krijgen op wat er toe geleid heeft dat de kosten in 2021 zoveel hoger zijn uitgevallen dan verwacht. Vragen: -Wat is er de oorzaak van dat de kosten in 2021 zoveel hoger zijn uitgevallen dan verwacht? -Het hogere budget voor schade uitkeringen is kennelijk afgeleid op de daadwerkelijke kosten van 2021. Welke berekening ligt aan de begrote meerkosten ten grondslag? -Wat is uw inschatting/prognose voor de ontwikkelingen op gebied van schade. U begroot dit vlak. Waarom heeft u geen reden om aan te nemen dat de kosten de komende jaren meer dan exponentieel stijgen? -Worden beleidswijzigingen voorbereid die gericht zijn op het voorkomen van nog meer Faunaschade dan voor 2021 was verwacht?	1. Zie ons antwoord op vraag 15 2. Zie ons antwoord op vraag 15 3. Zie ons antwoord op vraag 15 Op dit moment niet. In ons beleid neergelegd in de brief van 4 juni 2020 wordt sterk ingezet op mogelijkheden om de standganzen te reduceren. Wij onderschrijven het planmatig beheer zoals door de Faunabeheereenheid Noord-Holland faunabeheerplan is voorgesteld op basis waarvan de benodigde populatieontheffing en vergunningen zijn verleend en die zijn doorgezet naar de grondgebruikers. Via de FBE stimuleren wij agrarische grondgebruikers om beheermogelijkheden optimaal te benutten. Tevens verwachten wij veel van het zgn. gecoördineerd beheer wat wordt uitgevoerd in de natuur- en waterrijke gebieden en wat effect zal hebben op de aantallen ganzen.	Rommel
62	M&B	JA21	G.J.W. Hartog	6	Ontwikkelingen grond-, weg- en waterbouw. ‘Met andere opdrachtgevers wordt samengewerkt om tot afgewogen handelingsperspectieven voor de wat langere termijn te komen. Vragen:	- Zoals ook ministers Harbers en De Jonge in hun intentieverklaring met de markt (https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2022/05/31/intentieverklaring-samen-doorbouwen-in-onzekere-tijden-tegen-stijgende-bouwkosten) aangeven is het gezamenlijke belang van opdrachtgevers en markt om de sector	Olthof

Nr	Commissie	Fractie	Naam vragensteller	Pagina	Vraag	Antwoord	Portefeuille-houder GS
					-Wat dient onder 'afgewogen handelingspectieven voor de wat langere termijn' te worden verstaan? -Welke activiteiten worden ondernomen om tot afgewogen handelingsperspectieven voor de langere termijn te komen en wat zijn globaal de (meer)kosten van deze activiteiten? -Wat is de betekenis van het hebben van 'afgewogen handelingspectieven voor de wat langere termijn' voor de uitvoeringsagenda? -Kunt u aangeven wat de inspanningen op dit vlak aan concrete resultaten heeft opgeleverd?	gezond te houden. De capaciteit in de markt kan alleen worden behouden als de GWW aantrekkelijk blijft voor bedrijven, voor personeel en voor jonge mensen die een studie kiezen. Daar is de gehele GWW-sector zich bewust van. Met alle betrokkenen zal samengewerkt moeten worden om een goed toekomstperspectief te creëren. De schaarste van grondstoffen kan voor de middellange termijn aangepakt worden door onze huidige inzet op circulair bouwen te versnellen. Door sloopafval als grondstof in te zetten en onderdelen te hergebruiken, voorkomen we dat nieuwe grondstoffen nodig zijn voor onze infraprojecten. [zie ook vraag 44] - Er wordt met diverse opdrachtgevers kennis en inzicht gedeeld [zie ook vraag 19] - Handelingsperspectieven kunnen leiden tot strategische keuzes in de uitvoeringsagenda. Bij de behandeling van het IMPI hopen wij hier meer duidelijkheid over te kunnen geven. - Tot dusver heeft samenwerking en afstemming de bevestiging gegeven dat alle opdrachtgevers vergelijkbare situaties ervaren, en dat ieder project in een andere fase verkeert en verschillend materiaalgebruik en dus kostenontwikkelingen en leverbetrouwbaarheid kent. De algemene gedragslijn is per project te onderzoeken wat de materiaalkosten of vertragingen zijn, en hierover in gesprek te gaan met de aannemer. [zie ook vraag 29]	
63	M&B/ EFB	JA21	G.J.W. Hartog	5/6 en 15	Heeft betrekking op 2.2 ontwikkelingen grond-, weg- en waterbouw en 4.1.3. toepassen indexering op provinciale budgetten. Op blz. 6 lezen we dat prijsstijgingen en schaarste aan	- Ja dat is correct - Nee dat is nu nog niet bekend, gezien de zeer recente ontwikkelingen tav grondstofprijzen. Bij de behandeling	Olthof

Nr	Commissie	Fractie	Naam vragensteller	Pagina	Vraag	Antwoord	Portefeuille-houder GS
					grondstoffen een risico vormen voor het behalen van de provinciale ambities. Op blz. 15 staat dat provinciale begroting voor de indexatie ontwikkelingen, de CPB-ramingen tot uitgangspunt neemt. Vragen: -Is het correct om aan te nemen dat de recente prijsstijgingen tot gevolg hebben dat de begrote middelen niet voldoende zijn om op voorgenomen wijze uitvoering te geven aan het IMPI? -Bestaat er zicht op wat recente en nog verwachte prijsstijgingen betekenen voor het uitvoeren van IMPI? -Bestaat bij GS de wens of ziet GS de noodzaak tot het maken van strategische keuzes in de uitvoering? Denk daarbij aan het uitstellen of misschien juist versnellen van projecten; het maken van keuzes tussen investeringen of onderhoud, eventuele verschraling of afschalen van investeringen of onderhoud. -Op welke wijze is GS voornemens om PS te betrekken bij het maken van strategische keuzes in de uitvoering?	van het IMPI hopen wij hier meer duidelijkheid over te kunnen geven - Dit is een politieke vraag, die wij hier niet kunnen beantwoorden - Via de behandeling van het IMPI in het najaar zullen PS worden betrokken bij de keuzes in de uitvoering	
64	NLG/ EFB	JA21	G.J.W. Hartog	27	Transitie groen staal. Voor de komende jaren verwacht de OD NZKG structureel meer geld nodig te hebben dan begroot. De benodigde bedragen worden genoemd maar de benodigde dekking ontnreekt. Hiervoor verwijst GS naar het Rijk die hiervoor middelen ter beschikking zou moeten stellen. Het gaat voor 2023 om een bedrag van ca. €2,4 miljoen en voor de jaren	De OD NZKG anticipeert inderdaad op de noodzakelijke extra werkzaamheden voor het beoordelen van vergunningen en het houden van toezicht hierop in het geval Tata Steel de transitie maakt naar groen staal. Voor dit moment gaat het om het opbouwen van kennis op dit gebied (2 fte). Op dit moment zijn door Tata Steel nog geen vergunningen aangevraagd en worden dus nog geen activiteiten verricht	Olthof

Nr	Commissie	Fractie	Naam vragensteller	Pagina	Vraag	Antwoord	Portefeuille-houder GS
					daarna om bedragen van tussen de €2,7 en €3,1 miljoen per jaar. Vragen: -Is het juist dat de OD NZKG anticipeert op de extra inspanningen en hiervoor de benodigde inspanningen verricht en zonodig verplichtingen aangaat terwijl nog niet zeker is of het Rijk bereid is om de extra middelen ter beschikking te stellen? -Welke verplichtingen worden In dat kader aangegaan en wat betekent dit voor de provinciale begroting indien het Rijk niet of niet volledig bijdraagt in de behoefte aan extra middelen?	voor het beoordelen hiervan. Op het moment dat Tata Steel wel vergunningen aanvraagt dan is de OD NZKG verplicht om deze, namens GS, binnen wettelijke termijnen te beoordelen. Dit staat los van mogelijke extra middelen vanuit het Rijk. Op dit moment 2 fte voor de opbouw van benodigde kennis. De OD NZKG zijn met Tata Steel in overleg over de planning van de aanvragen voor vergunningen voor de transitie naar groen staal. De inspanningen – en daarmee de financiering – van de OD NZKG worden zo goed mogelijk afgestemd op deze planning. In de huidige krappe arbeidsmarkt, vraagt het aantrekken van personeel echter tijd. De provincie is bevoegd gezag en financieel verantwoordelijk voor de VTH-taken bij Tata Steel. Een deel van de kosten voor vergunningsaanvragen kan onder de Omgevingswet worden gedekt via leges (uw Staten stellen de legesverordening vast). In het geval het Rijk niet bijdraagt dan zal het andere deel moeten worden bekostigd uit de provinciale begroting.	
65	RWK /EFB	JA21	G.J.W. Hartog	22 en 28/29	Implementatie SWUNG-2. ‘De kosten die opgegeven worden in dit voorstel voor de Kaderbrief zijn dus indicatief, mogelijk is deze indicatie onjuist en zal er opnieuw over beslist moeten worden.’ Vragen: -Binnen welke termijn kan GS duidelijkheid verschaffen of de indicatie juist is? -Kan de implementatie van SWUNG-2 (mede) tot gevolg hebben dat de provincie fysieke	De eerste stap is om goed inzicht te krijgen welke stappen we moeten zetten om SWUNG-2 te implementeren, daartoe wordt de komende maanden een plan van aanpak gemaakt. In dit plan van aanpak moet ook duidelijk worden welke financiële middelen we nodig hebben voor de implementatie zelf, zoals o.a. het verzamelen van de data voor het vaststellen van de geluidproductieplafonds, de inrichting van een monitor systeem en de personele inzet die	Olthof

Nr	Commissie	Fractie	Naam vragensteller	Pagina	Vraag	Antwoord	Portefeuille-houder GS
					investeringen/aanpassingen moet doen in/rond provinciale wegen/installaties? -Kan GS een inschatting maken (al is het een grove) van de financiële consequenties voor het geval de indicatie (zie citaat) inderdaad onjuist is?	hiervoor nodig is. Dit plan van aanpak moet Q1 2023 gereed zijn. De provincie Noord-Holland stelt de Geluid Productie Plafonds vast. Dat geeft aan wat onze ambitie is. Daar waar straks normen overschreden worden zullen we mitigerende maatregelen moeten nemen. Dit zal onderdeel uit maken van het opnieuw op te stellen Actieplan Geluid. Voorbeeld van een mitigerende maatregel is stil asfalt. Onderdeel van SWUNG-2 is ook een saneringsplan. Voor wat betreft de sanering heeft het Rijk een nieuwe saneringsregeling opgesteld. Deze regeling vervangt de oude Subsidieregeling sanering verkeerslawaai en bevat de nieuwe regels voor het verkrijgen van een rijksbijdrage voor sanering verkeerslawaai onder de Omgevingswet. Dit betekent dat het Rijk subsidie beschikbaar stelt voor het treffen van doelmatig maatregelen. Indien we meer willen doen dan de verplichte sanering dan zal dat een beleidskeuze zijn waarvoor we zelf dan de financiële middelen moeten aanwenden. Op dit moment is het te onduidelijk en kunnen GS niet een indicatie geven. Zie ook antwoord technische vraag 35.	

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 17 mei 2022

Onderwerp: Kaderbrief 2023

Kenmerk: 1841307/1841308

Bijlagen: Kaderbrief 2023

1. Inleiding

In de Financiële verordening is opgenomen dat het college van Gedeputeerde Staten voor het zomerreces aan Provinciale Staten de kaderbrief ter vaststelling toezendt. Deze kaderbrief vormt de start van de begrotingscyclus 2023 en bevat de kaders voor de begroting 2023 en de meerjarenraming.

Bij het opstellen van deze kaderbrief is sprake van grote onzekerheid over de macro economische ontwikkelingen. De beperkende maatregelen, die nodig waren om de coronacrisis te bestrijden, en de Russische inval in Oekraïne leiden tot een instabiele macro economische situatie die zich lastig laat voorspellen. Naast onnoemlijk menselijk leed en grote vluchtelingenstromen schaadt de oorlog in Oekraïne de wereldhandel, waardoor de negatieve effecten van de coronacrisis nog eens worden versterkt. Dit merken we ook in Noord-Holland. De energieprijzen zijn tot ongekende hoogte gestegen, de inflatie is flink toegenomen en bouwprojecten staan onder druk door de beperkte beschikbaarheid van grondstoffen en de sterke toename van de prijzen van deze grondstoffen.

De genoemde onzekerheden op macro economisch gebied kunnen de begroting van de provincie in sterke mate beïnvloeden. Wij hebben er daarom voor gekozen terughoudend te zijn met het opnemen van nieuw beleid en nieuwe projecten/activiteiten in deze kaderbrief. Door prudent financieel beleid te voeren kunnen wij een financieel kader presenteren met een positief saldo. Dit biedt ons als provincie enige flexibiliteit om financiële tegenvallers op te vangen en dit maakt ons wendbaar om in te kunnen spelen op urgente opgaven wanneer deze zich voordoen.

Wel maken we voor uw Staten inzichtelijk welke voorstellen op tafel hebben gelegen waar het positieve begrotingssaldo ook voor ingezet zou kunnen worden. Wij zullen deze voorstellen, voorzien van een toelichting, ter informatie aan uw Staten toezenden voor de behandeling van de kaderbrief in de commissies.

2. Doelstellingen en evaluatiecriteria

In de kaderbrief 2023 – 2026 wordt een beeld geschetst van het meerjarig financieel beeld van de provincie Noord-Holland. Daarbij betrekken wij zowel de beleidsmatige trends in Nederland en

Noord-Holland als macro-economische ontwikkelingen. Wij beoordelen welke gevolgen deze mogelijk hebben voor de provinciale financiën.

Daarnaast stellen wij in het hoofdstuk “Begrotingsbeleid” een aantal kaders voor dat wij zullen hanteren voor het opstellen van de begroting 2023 en de meerjarenraming. Daarmee beogen wij de voorwaarden te scheppen voor een robuust begrotingsbeleid, dat voldoet aan de externe eisen van onze toezichthouder BZK en aan onze eigen wens voor een duurzaam sluitende begroting.

In hoofdstuk vijf worden de ontwikkelingen geconcretiseerd tot het meerjarig financieel beeld 2023 – 2026. Startend met de vigerende meerjarenraming worden alle ontwikkelingen benoemd en toegelicht waarvan wij voorstellen deze in het begrotingskader op te nemen. Bij elkaar leiden deze voorstellen tot een meerjarig sluitend begrotingsbeeld.

In hoofdstuk zes zijn de beleidsvoorstellen die (mede) betrekking hebben op het lopende jaar 2022 apart opgenomen. Na vaststelling van deze kaderbrief zullen de voorstellen in de tweede begrotingswijziging worden verwerkt.

3. Proces en procedure

Op 4 juli 2022 vindt in Provinciale Staten het debat over de kaderbrief plaats. Daarna zal de kaderbrief dienen als basis voor de op te stellen concept begroting en meerjarenraming 2023 - 2026, waarover volgens de planning van PS op 14 november de algemene beschouwingen zullen plaatsvinden.

4. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

mw. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 40-2022

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 17 mei 2022;

gelet op de financiële verordening provincie Noord-Holland 2021,

besluiten:

1. In te stemmen met de financiële uitgangspunten in de kaderbrief 2023
2. In te stemmen met het geactualiseerd financieel kader voor de meerjarenraming 2023-2026
3. In te stemmen met het begrotingsbeleid op basis van het criterium duurzaam structureel en reëel evenwicht
4. In te stemmen met de voorgestelde beleidsontwikkelingen die in deze kaderbrief zijn opgenomen.
5. De kaderbrief 2023 vast te stellen.

Haarlem, 4 juli 2022

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

statengriffier

Uittreksel concept-verslag commissie NLG 13-06-2022 over de voordracht Kaderbrief 2023 tbv PS 4 juli 2022

4.b.1 Voordracht Kaderbrief 2023 (A-agenda NLG en RWK 13-6-2022 en EFB en M&B 20-6-2022)
4.b.2 Begrotingsvoorstellen Kaderbrief

De **voorzitter** geeft het woord aan de Statenleden voor hun inbreng in eerste termijn.

Eerste termijn

De heer **Kohler** (JA21) staat thans voor de klas voor een les over burgerschap. Zijn leerlingen luisteren derhalve mee met de inbreng. Aanvankelijk wilde de heer Kohler ingaan om een ander agendaonderdeel, te weten de brandbrieven van de verschillende overleggen die er plaatsvinden met de provinciale bestuurders omtrent de stikstofkwestie. De griffie heeft hem dat afgeraden, aangezien de agenda al zo lang is, en heeft hem aangeraden een en ander in te brengen bij de Kaderbrief. De heer Kohler gaat het dan ook hebben over de updating van de verschillende beheerplannen die begroot worden in de Kaderbrief.

JA21 heeft de Kaderbrief met belangstelling gelezen. De partij vindt over het algemeen de stijgende kosten zorgwekkend. De indexatie die voor 2023 wordt gehanteerd, ook al is die in sommige gevallen 12%, zal naar inschatting van JA21 enorm tekortschieten. In de commissie EFB zullen de Staten dan ook aandringen op het maken van een prioriteitenladder voor de komende periode, die vooral ook met het oog op projecten die blijkens de jaarrekening worden doorgeschoven en waarvan er ook een aantal zijn afgeblazen, zoals met sommige projecten is gebeurd, waaronder die van de Omgevingsdienst omdat ze een projectteam niet konden samenstellen. Daardoor zagen ze af van €1 miljoen subsidie. Wat is dan het belang van zo'n project?

In NLG is het voor JA21 de kwestie stikstof en Natura2000. Het is verleidelijk om dan hier het gebruikelijke betoog te gaan houden over stikstof, wensen, couveusenatuur en het gegeven dat het in de provincie Noord-Holland wel meevalt. Waar de provincie dat alsnog zou willen doen, gaat dat niet omdat het grootste deel van de stikstofneerslag uit zee en uit het buitenland komt. De drie grote lokale stikstofbronnen -- Tata, Schiphol en de stad Amsterdam -- hebben een status aparte. Dan blijven dus een paar veehouders over om te belagen.

De provincie is niet meer dan een uitvoeringsvehicle voor in Den Haag en in Brussel verzonnen problemen. Daarom werkt JA21 aan een reparatiewet op de Wet natuurbescherming (Wnb). De partij verwacht dat het met deze reparatiewet wel goed gaat komen. Nederland ligt in 2023 volledig stil als het aan de VVD-bestuurders ligt. De leden denken daar gelukkig anders over, zoals afgelopen zaterdag tijdens het congres kon worden vastgesteld.

Dan de actualisatie van de Natura2000-beheerplannen. Door de gestegen kosten is ook hiervoor extra budget nodig. Het gaat dan slechts over €300.000.

> Mevrouw **De Groot** (SP) wil even ingrijpen. De heer Kohler (JA21) zegt net dat als het aan de VVD-bestuurders ligt het land straks volledig stilligt. Mevrouw De Groot meent echter dat het land straks stilligt vanwege de immense stikstoofuitstoot. Dadelijk gaat ook de

Kaderrichtlijn Water de provincie parten spelen.

De heer **Kohler** (JA21) merkt op dat er door de gestegen kosten extra budget nodig is voor het updaten van de Natura2000-beheerplannen. Dat betreft niet veel, te weten €300.000. De gevolgschade is echter veel groter. Er zijn nogal wat betrokkenen en belanghebbenden van afhankelijk.

De heer Kohler noemt een aantal voorbeelden van gevolgschade. Afgelopen weekend fietste hij over de Veluwe. Zijn reisgenoten waren vooral onder de indruk van een paar berkenbossen aldaar. De heer Kohler zei nog: wedden dat dit niet de bedoeling is? Dit werd later bevestigd door een informatiebordje. De bossen kwamen na een habitatingreep volkomen onverwacht en zouden worden omgehakt. Er moest moeras komen of iets dergelijks. Iets vergelijkbaars is er aan de hand in de Natura2000-duingebieden. Vorig jaar was er een werkbezoek van de commissie NLG in Schoorl, alwaar er afgeplagde heidevelden werden bekeken. De boswachter vertelde dat men het in de toekomst minder grootschalig zou gaan aanpakken. De heer Kohler weet waarom. Op veel van dergelijke afgeplagde terreinen komen naast heide vooral lijsterbes, berk en Amerikaanse vogelkers terug. Deze moeten allemaal met de hand worden uitgetrokken, maar daar is geen subsidie voor. Een en ander gebeurt kosteloos door vrijwilligers. Men kan er ook voor kiezen om het niet te doen. PWN werkt in tegenstelling tot Staatsbosbeheer nauwelijks met vrijwilligers. Op de voormalige heideveldjes verrijst nu bos. Dat vinden mensen ook mooi, maar dat is dus niet de bedoeling. De heer Kohler wijst nogmaals op de invasieve exoot Amerikaanse vogelkers. Hij heeft er al diverse malen over gesproken in de commissie. In zijn laatste betoog hierover nam hij een tegendraads standpunt in door een lofzang op deze "*bospest*" af te steken. Het blad trekt luizen en deze trekken insecten, die op hun beurt worden opgegeten door zangvogels. De vruchten zijn precies beschikbaar in de tijd dat trekvogels zich opmaken om naar het zuiden te vliegen. Lang leve deze invasieve exoot! Ook de Veluwe staat er inmiddels helemaal vol mee. Eind vorige eeuw voerde Staatsbosbeheer een interne studie uit naar de mogelijkheid om de vogelkers helemaal uit te roeien. Het eindrapport kwam tot de conclusie dat dit niet haalbaar was. Het was te duur en er zou geen subsidie meer overblijven. Dat was nog vóór Natura2000. Inmiddels wordt er niet gekeken op een paar miljoen meer of minder.

Er zijn nogal wat organisaties afhankelijk van het Natura2000-subsidie-infuus. In Noord-Holland zijn er veertien Natura2000-gebieden waarvoor de provincie eerste verantwoordelijke is. Door een aantal deskundigen is op basis van bepaalde criteria ooit aangewezen waarom dat Natura2000-gebieden zouden moeten worden. Wie die deskundigen waren en wat hun uitgangspunten waren, is niet in elk geval te achterhalen. Wél is te achterhalen op basis van welk habitattypen er soorten gebieden zijn aangewezen. Daarvoor werden Standaard Data Forms (SDF's) gebruikt, met daarin instandhoudingsdoelen. Houd je die oorspronkelijke SDF's tegen de huidige situatie aan -- dat kan, want daarvoor is een weliswaar moeizaam toegankelijke Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) met miljoenen waarnemingen beschikbaar -- dan valt je meteen de discrepantie tussen nogal wat oorspronkelijke doelen en de huidige situatie op. Soms nauwelijks zoals in de Eilandspolder, maar soms komt de huidige situatie totaal niet overeen met het oorspronkelijke SDF. Het meest in het oog springen Polder Zeevang, Putten en Abtskolk. Laatstgenoemde locatie is een tot natuurgebied omgevormde kleiput achter de voormalige Hondsbossche Zeewering. Het betreft een zeldzaam mooi plekje dat recent nog volledig omrasterd is om de vossen buiten te houden. Maar niet om de SDF-types te beschermen, want deze wonen er allang niet meer. Dat waren indertijd namelijk zeldzame smienten en koolganzen. Die zitten nu in Zeevang, waar ze op hun beurt de SDF-types

voor Zeevang -- kievit, wulp, plevier en grutto -- nagenoeg verdreven hebben.

Kortom, JA21 vindt het prima dat de Natura2000-plannen geüpdatet worden en dat mag ook best wat kosten. De heer Kohler meent dan echter wel dat alle oorspronkelijke instandhoudingsdoelen meegenomen dienen te worden. Erken dat sommige zaken gewoonweg niét haalbaar zijn, dat Natura2000 niet in beton gegoten is, dat de natuur zijn eigen gang gaat en dat we hooguit een beetje kunnen sturen. De subsidieverslaafden zullen het niet fijn vinden. De vogelaars bij Abtskolk daarentegen beslist wel; zij willen die ganzen helemaal niet terug. Dat men in Zeevang de ganzen eigenlijk ook niet wil, en graag de door ganzen verdreven kieviten, grutto's, wulpen en plezieren terug wil, verdient ook aandacht. Dat betreft echter weer een ander dossier, te weten Faunaschade waarop juist bezuinigd wordt. Wat dat laatste betreft, wenst JA21 de gedeputeerde veel wijsheid en succes. Eerlijk is eerlijk, want op de ganzenproblematiek heeft de heer Kohler ook geen antwoord. Kan men er echter wel op rekenen dat gedeputeerde de oorspronkelijke SDF's in de updating laat meenemen? De heer Kohler ontvangt hierop graag een antwoord van de gedeputeerde.

De **voorzitter** bedankt de heer Kohler (JA21) en hoopt dat de leerlingen van de les Burgerschap nog even aangehaakt blijven en ook naar de andere partijen luisteren.

> Statenlid **Cardol** (GL) vindt het mooi dat de klas van de heer Kohler (JA21) meeluistert. Het is natuurlijk ook de vrijheid van de heer Kohler om een betoog te houden dat volgens Statenlid Cardol helemaal niet thuishoort bij de Kaderbrief. Laatstgenoemde probeert de heer Kohler derhalve te verleiden om het nog even toe te spitsen op de Kaderbrief. Want wat was zijn voorstel nu eigenlijk uit dat lange verhaal dat hij houdt over het afschuwelijke natuurbeheer dat hier blijkbaar in Nederland wordt gevoerd? Zit er een voorstel bij dat hij ten aanzien van de Kaderbrief, dus de begroting voor volgend jaar, zou willen doen? Statenlid Cardol meent namelijk dat het daarom gaat vandaag.

De **voorzitter** constateert dat de heer Kohler (JA21) technisch niet meer aanwezig is. Wellicht kan hij later in de PS-vergadering nog antwoord geven op de gestelde vragen.

Statenlid **Cardol** (GL) kan zich vinden in het voorstel van de voorzitter en gaat over tot zijn eigen bijdrage. Over de Kaderbrief als zodanig heeft hij vanuit de commissie NLG niet zo heel veel opmerkingen, behalve dat GroenLinks erg hecht aan de afspraken die zijn gemaakt om ook ruimte te scheppen voor voorstellen vanuit PS. Dat sluit dus aan op de tweede brief van GS d.d. 8 juni jl., waarin ook voorstellen vanuit die kant zijn gedaan. Statenlid Cardol zal een paar opmerkingen maken over de voorstellen die door andere partijen zijn gemaakt. Uiteraard gaat hij ook even in op zijn eigen voorstel.

Statenlid **Cardol** gaat als eerste in op het voorstel van het CDA over erfcoaches. GroenLinks vindt dit een zeer waardevol voorstel, mits de erfcoaches nadrukkelijk gebruikt worden om boeren te helpen bij de grote transities in het landelijk gebied. De afgelopen drie jaar heeft Statenlid Cardol steeds gepleit om bij de gebiedsprocessen vooraf heldere doelen -- ongeacht of het nu om NNN, stikstof of bodemdaling gaat -- en randvoorwaarden vast te stellen. Vervolgens kan er dan met boeren en grondeigenaren in gesprek worden gegaan. Het heeft niet de voorkeur om meteen te dreigen met onteigening, ook al zal het een middel blijven dat nodig is. De inzet is om tegen boeren te zeggen: "*Als je hier wilt blijven boeren onder de gestelde voorwaarden, dan zijn we hartstikke blij met je. Wij gaan je dan helpen met advies, met geld, bij gesprekken met de bank,*

met vergunningen et cetera." In zo'n aanpak kunnen erfcoaches erg waardevol zijn en zijn er wellicht wel meer nodig dan nu door het CDA wordt voorgesteld. Misschien moeten deze coaches wel onderdeel worden van alle gebiedsprocessen, zoals die de komende jaren worden gevoerd. Statenlid Cardol is uiteraard benieuwd naar de reactie van het college.

De vier voorstellen van de Partij voor de Dieren vindt GroenLinks eigenlijk heel sympathiek. Het gaat in enkele voorstellen ook om redelijk overzichtelijke bedragen. Vanuit zijn natuurhart is de kickstart-motie favoriet bij Statenlid Cardol. Een structurele financiering voor de Natuur- en Milieufederatie zou GroenLinks op zich zeer terecht vinden. De partij is niet zo enthousiast over alle afschaffingen van boekjaarsubsidies en de overgang naar projectsubsidies. De afgelopen jaren is er wel voor die systematiek gekozen. Uiteraard moet een dergelijk voorstel voor structurele subsidie wel gerelateerd worden aan het budget voor projectsubsidies. Ook hiervoor verneemt GroenLinks eerst graag het commentaar van het college. Uiteindelijk laat GroenLinks de financiële afweging van alle voorstellen graag over aan haar financieel woordvoerder.

Dan het voorstel van GroenLinks over de grondwaterheffing. Op dit moment gaat het nog helemaal niet om geld, maar om het verschaffen van middelen die de provincie in staat stellen om iets meer te doen aan de crisis -- de gedeputeerde van Water ziet deze nog niet zo erg voor zich, maar GroenLinks gaat die wel degelijk een heel groot probleem vinden voor de komende jaren -- dan dat er op dit moment wordt gedaan. Wat dat betreft verwijst Statenlid Cardol naar de startnotitie voor het Nationaal Programma Landelijk Gebied, die de commissie deze week ontvangen heeft. Daarin gaat het ook over waterkwaliteit en waterkwantiteit. Hij citeert: "*Waterkwantiteit (droogte en wateroverlast) is onderdeel van het Nationaal Programma Landelijk Gebied, voor zover noodzakelijk voor natuur en landbouw, immers zonder water geen natuur en geen landbouw*." In het voorstel van GroenLinks wordt GS verzocht om even te onderzoeken wat mogelijk is rond de grondwaterheffing. Wat Statenlid Cardol betreft zou de opbrengst van de grondwaterheffing groter gemaakt kunnen worden. Die zou dan vervolgens kunnen worden ingezet voor met name maatregelen op het gebied van droogtebestrijding en klimaatadaptatie.

Statenlid Cardol heeft het voorstel van GroenLinks ambtelijk laten toetsen. In het ambtelijk advies staat het eerste punt, namelijk onderzoek naar mogelijkheden om de heffing te verhogen, te indexeren en uit te breiden. Dat is al gebeurd en dus overbodig. Dat is prima wat Statenlid Cardol betreft. Hij wijzigt dit punt in de motie graag in een formulering in de trant van: "*het college verzoeken de onderzoeksresultaten, die er dus blijkbaar al zijn, inclusief alle argumenten voor en tegen, te presenteren aan PS*." Dat zou een prima invulling van dat punt kunnen zijn. Daarnaast vraagt Statenlid Cardol GS om op alle drie de punten ook de mogelijke uitbreidingen te presenteren. Dat betreft dan alle gebruikers van grondwater, dus ook grondwateronttrekkingen die nu vallen onder het gezag van de Waterschappen.

Het tweede punt, de meeropbrengst bestemmen voor droogtebestrijding en klimaatadaptatie, zou volgens het ambtelijk advies wettelijk niet uitvoerbaar zijn. Dat is echt onzin. De Waterwet stelt dat de heffing mag worden ingezet voor maatregelen die: "*... direct verband houdende met het voorkomen en tegengaan van nadelige gevolgen van het onttrekken van grondwater."*
Gedeputeerde Staten in Noord-Brabant, waar onderhavig voorstel op dit moment ook voorligt en al bijna is aangenomen, komen ook tot de conclusie dat onttrekkingen aan het grondwater nadelige gevolgen kunnen hebben, zoals verdroging. De opbrengst van de heffing kun je daar dus voor aanwenden. Dat is binnen de kaders die de Waterwet stelt. Dat geldt ook voor maatregelen die

leiden tot verhoging van het grondwaterpeil, bijvoorbeeld door het opvangen en laten infiltreren van regenwater. Dat zijn dus maatregelen in het kader van klimaatadaptatie, zoals die onder andere in het voorstel van de ChristenUnie stonden.
Concluderend merkt Statenlid Cardol op dat hij het voorstel gaat aanpassen wat betreft het eerste punt, maar de rest van het voorstel blijft wat hem betreft recht overheid. Hij hoort heel graag hoe andere fracties hierover denken.

Mevrouw **Kuiper** (CDA) merkt het volgende op over de Kaderbrief. In de inleiding staat dat de voedselzekerheid niet direct in gevaar lijkt te komen. Echter, in de overzichten staan gestegen prijzen van bouwmaterialen, elektriciteit en brandstof. Deze zijn weliswaar meegenomen, maar dat geldt niet voor de gestegen prijzen van voedsel. De laatste weken is echt een flinke stijging van de prijzen voor voedsel, energie en andere zaken. Dat baart het CDA zorgen, zeker voor mensen die wat minder te besteden hebben en voor mensen met een modaal inkomen die te maken hebben met prijsstijgingen over de hele linie. Het CDA wil graag de toezegging dat gedeputeerde er rekening mee houdt bij het opstellen van de begroting voor 2023, indien de situatie tegen die tijd nog steeds hetzelfde is. Over de voedselzekerheid en het landbouwbeleid zal gesproken worden met gedeputeerde Zaal bij een ander agendapunt.

Voor het besteden van de financiële ruimte die aanwezig is ten gevolge van het positieve resultaat over 2021, heeft het CDA het voorstel om gedurende een periode van drie jaar een pilot te doen met erfcoaches. Voor een duurzame, toekomstbestendige landbouw en vitaal landelijk gebied is het belangrijk om boeren te helpen bij de invulling van de beleidsambities. Eenieder heeft kunnen zien en lezen wat voor effecten de afgelopen vrijdag gepresenteerde plannen voor stikstofreductie teweeg hebben gebracht. Overigens heeft het CDA onderhavig voorstel opgesteld nog voordat de plannen van het kabinet voor stikstofreductie bekend waren. Mevrouw Kapitein benadrukt dat CDA Noord-Holland het niet eens is met deze gepresenteerde stikstofplannen. De doelen zoals ze er nu liggen, hebben een te grote sociaal-economische impact op de boeren, het platteland en daarmee op heel Nederland. Het CDA wil ook graag bijsturing. Los hiervan worstelen veel agrarische ondernemers met vragen op het gebied van hun toekomst. Wel of niet investeren in duurzaamheid, natuurinclusieve landbouw, opvolging, financiële zorgen et cetera. De zorgen blijven niet altijd beperkt tot de bedrijfsvoerder en hebben regelmatig betrekking op het hele gezin, bijvoorbeeld in het geval dat een ondernemer grote investeringen moet doen met bijbehorende risico's, wanneer hij overweegt het bedrijf elders voort te zetten of als hij besluit de bedrijfsvoering rigoureus te wijzigen, wat ook onzekerheid oplevert. Ook kan opvolging lastig zijn of kan het gezin besluiten om geheel te stoppen met het agrarisch bedrijf om een andere invulling te geven aan de locatie. De erfcoach probeert agrariërs te helpen met het maken van de juiste keuzes. De ervaringen van andere provincies met erfcoaches, zoals in Overijssel en Gelderland, zijn tot op heden succesvol gebleken. De overheid vraagt veel van de agrariërs. Het CDA hoopt dat PS van Noord-Holland dan ook een helpende hand uitsteken om hen te ondersteunen bij de uiteenlopende en dringende vraagstukken waarmee ze geconfronteerd worden. Zoals Statenlid Cardol (GL) noemde, is het aantal van drie erfcoaches misschien wel niet voldoende, maar dat zal in de discussie naar voren komen. Vooralsnog gaat het CDA uit van een bedrag van €375.000, maar er volgt nog een ambtelijke toetsing.

Ten slotte heeft mevrouw Kuiper een wat meer algemene vraag. Wat zijn de financiële gevolgen van deze opgave voor stikstofreductie voor de begroting en de meerjarenbegroting? Zou de gedeputeerde hierover iets kunnen aangeven?

Statenlid **Kostic** (PvdD) houdt het vandaag bescheiden met hooguit vier voorstellen. Het eerste betreft het geven van een financiële impuls aan projecten die bijdragen aan het vergroten van biodiversiteit in de bebouwde omgeving en het landelijk gebied, zoals projecten voor de aanleg van landschapselementen. Dit past helemaal in lijn met het recente Rli-rapport, dat eigenlijk ertoe oproept om dit te doen. Er is immers sprake van een biodiversiteitscrisis die net zo erg is als de klimaatcrisis.

Dan komt mevrouw Kuiper op de Handreiking bescherming dieren tegen extreem weer. Het wordt weer heerlijk zomers weer, maar dat gaat helaas al decennialang gepaard met heel veel dierenleed in de vorm van tienduizenden dieren in Noord-Holland die geen bescherming krijgen tegen de hitte. Bijvoorbeeld schapen krijgen al hittestress vanaf 23C°. De Partij voor de Dieren vraagt echt niet veel; slechts een vlotte en complete handreiking voor de bescherming van dieren tegen extreem weer. Wakker Dier kan daarbij helpen. Statenlid Kostic vraagt gedeputeerde om straks niet weer te zeggen: we wachten op landelijk beleid. Dan duurt het wederom decennia en zitten dieren weer in de ellende. Volgens Statenlid Kostic verdienen ze meer dan dat en op z'n minst onderhavig gebaar.

Het derde voorstel betreft een concrete vertaling van de provinciale ambities op dierenwelzijn. GS hebben prachtige ambities op het gebied van dierenwelzijn. Er komt steeds meer vordering in: inkoop, sponsorbeleid, Voedselvisie et cetera. De provincie doet derhalve haar best, maar het beleid is best wel verdeeld en niet overzichtelijk. Met onderhavig voorstel probeert de Partij voor de Dieren om daarin een stap te maken. De provincie heeft heel kundige ambtenaren.

Tot zover de zaken die geld kosten. Voorts zijn er nog twee zaken die Statenlid Kostic in de Kaderbrief benoemd wil hebben. Wat de kaders betreft zal de partij een amendement indienen om in ieder geval de dieren te benoemen en de provinciale inzet, niet alleen in de context van het doden, maar juist ook wat betreft de wijze waarop ze beschermd worden. Voorts wil de Partij voor de Dieren in de Kaderbrief een reflectie op de eventueel aanstormende watercrisis.

Tot slot sluit de Partij voor de Dieren volledig aan op het voorstel van GroenLinks. In Noord-Brabant wordt het zelfs al volledig toegepast. Het CDA-voorstel vindt Statenlid Kostic eigenlijk wel sympathiek. De Partij voor de Dieren heeft een vergelijkbaar voorstel ingediend in 2021 bij de begroting voor de Voedselvisie om twee transitiecoaches betreffende natuurinclusieve landbouw en eiwittransitie aan te stellen. Als het binnen de kaders die GroenLinks noemt gerealiseerd kan worden, werkt de Partij voor de Dieren heel graag samen met het CDA op dit punt.

De **voorzitter** bedankt de indieners voor hun toelichting en geeft het woord aan de overige Statenleden voor hun inbreng.

Eerste termijn

Mevrouw **Hoogendoorn** (CU) geeft aan dat haar fractie positief is over de motie van Statenlid Cardol (GL). Net zoals hij zei over het eerdere voorstel van de ChristenUnie over regenwateropvang en het hergebruik van douche- of grijswater, meent mevrouw Hoogendoorn dat er echt iets moet gebeuren rondom water. De grondwaterheffing past daar zeker in, teneinde middelen te creëren om daar wat mee te doen.

De ChristenUnie is ook positief over het voorstel voor de erfcoaches. Zij heeft het hier in de commissie al vaker met het CDA besproken. Het is een heel goed idee om daar op dit moment in te investeren. In de afgelopen twee jaar is er zo veel gebeurd rondom het boerenbedrijf, dat het echt een heel juiste beslissing is om daar iets meer voor opzij te zetten.

Mevrouw Hoogendoorn is vooral benieuwd naar de laatste motie van de Partij voor de Dieren rondom de bescherming van dieren tegen extreem weer. Het is de bedoeling om als aanjager tegen de gemeenten te zeggen: ga eens kijken waar dat nou misloopt. Mevrouw Hoogendoorn ziet kleine perceeltjes waar in de zomer circa tien koeien op staan, die een grote kastanjeboom hebben om onder te schuilen tegen de zon en regen. Wil de Partij voor de Dieren daar nog verder op ingaan?

De **voorzitter** stelt voor dat de Partij voor de Dieren in tweede termijn reageert op de vragen.

Mevrouw **Jellema** (PvdA) meent dat voorliggende Kaderbrief duidelijk en prettig leesbaar is. Zorgelijk is de onzekerheid aangaande de prijsstijgingen en de indexaties. De Partij van de Arbeid begrijpt dan ook de prudentie van het college van GS. Zij kan de ontwikkelingen nog maar moeilijk overzien en heeft mede daardoor nog geen eigen wensen of plan opgesteld. De Partij van de Arbeid beziet in dat licht ook de voorstellen van de drie andere partijen. Mevrouw Jellema komt hier later nog op terug.

Mevrouw Jellema heeft nog een paar andere opmerkingen. In de opmerking over de vermeende donkerrode indicatoren -- dat zijn de negatieve ontwikkelingen die men aanduidt -- staat dat het aantal passagiers op Schiphol in 2020 sterk gedaald is ten opzichte van 2019, door coronamaatregelen. Van de Partij van de Arbeid mag deze indicator naar donkergroen worden overgeheveld. Dat zal gedeputeerde vast niet doen, maar dan is het maar opgemerkt. Het is dan ook opmerkelijk dat de technische vraag over dezelfde indicator ook al is gesteld door de heer Zaal (PvdA) én de heer Roosendaal (VVD), wat mevrouw Jellema hoopvol stemde. Dat geldt overigens ook wat betreft de technische vraag van de heer Roosendaal (VVD) over de lager en gemiddeld opgeleiden in de brede welvaartsmonitor. Hij vraagt waarom daarin alleen de hoger opgeleiden zijn opgenomen. Dat doet de Partij van de Arbeid deugd, want juist de lager en gemiddeld opgeleiden zijn heel belangrijk voor de economie.

Het volstrekt nietszeggende antwoord van GS op de technische vragen over de indicatoren (of ze rood of groen zijn) stemt de Partij van de Arbeid wel een beetje treurig. Misschien kunnen GS daar iets meer uitleg over geven.

In het rijtje donkergroen (positieve indicatoren) wordt gesproken over de stikstofuitscheiding door de landbouw. Noord-Holland zou tot de provincies behoren met een gemiddeld lagere stikstofuitscheiding dan elders. Dat vertaalt zich dan ook in de brief van 10 juni jl. van minister Van der Wal, waarin Noord-Holland en Noord-Holland Noord er qua gebiedsopgaven relatief genadig vanaf komen.

Wat betreft de gebiedsopgaven en gebiedsgerichte aanpakken meent de Partij van de Arbeid dat men het er snel weer met elkaar over moeten hebben. Hoe schiet een en ander op? Gedeputeerde Rommel deelde er al iets over mee aan het begin van de vergadering. Daarmee heeft ze al een tipje van de sluier opgelicht. De Partij van de Arbeid zou echter graag zien hoe de (niet-)vorderingen

zich verhouden tot de brieven van de bewindslieden Van der Wal en Staghouwer. Het CDA heeft daar ook in de rondvraag (agendapunt 16) het nodige over gesteld.

De Partij van de Arbeid is er geen voorstander van om een zoveelste technisch briefing of BOT-overleg te organiseren en stelt voor om in september dan wel op een ander moment in de resterende Statenperiode echt met informatie te komen die aangeeft hoever de provincie er eigenlijk in staat. Wat kan reeds worden afgevinkt in de gebiedsgerichte aanpak en in de gebiedsgerichte processen? Het is namelijk de hoogste tijd dat er helderheid komt over waar de provincie Noord-Holland staat.

Toevalligerwijs gaf gedeputeerde Stigter hedenmorgen een interview op Radio 1 aan mevrouw Kersseboom, die het had over een spreekwoordelijke "*bal*" die ergens ligt. Waar ligt die bal? Wie moet er een schop tegenaan geven? En wie gaat dat als eerste doen? Snelheid is geboden.

In de Kaderbrief is er ook nog aandacht voor de sterk stijgende faunaschade. Dit is reeds besproken.

Een laatste vraag betreft de transitie naar Groen Steel bij Tata. GS gaan ervan uit dat de extra kosten voor de VTH-taken door het Rijk zullen worden gedragen. Als het Rijk dat nou niet of slechts partieel doet, wat doet de provincie dan?

Aan het begin van haar betoog gaf mevrouw Jellema reeds aan dat de Partij van de Arbeid de prudentie van de financiële uitgangspunten van dit college begrijpt. Zij is daar zelf ook beducht voor. Voor de grondwaterheffing heeft mevrouw Jellema een vraag aan GroenLinks. Zij begrijpt de gedachtenrichting, maar gaat het nu weer opleveren dat ook mensen met een kleine portemonnee toch ook weer een stukje heffing gaan krijgen? Moet het niet veel meer aan de kant van de grootverbruikers worden opgeduwd.

De erfcoaches is een heel sympathiek initiatief. Mevrouw Jellema sluit wel volledig aan bij de woorden van GroenLinks, die het dan wel wil bezien in het kader van coaches die de boer helpen bij de transities.

De Partij van de Arbeid moet zich binnen de fractie nog buigen over het voorstel van de Partij voor de Dieren. Mevrouw Jellema roept nog wel in herinnering het idee van de Natuur- en Milieufederatie om van projectfinanciering terug te gaan naar boekjaarsubsidies. In een vorige Statenperiode heeft de provincie dat om niet onbelangrijke redenen zo in het vat gegoten. Als het anders moet, moet er misschien toch wat nader naar gekeken worden en een wat gefundeerdere discussie over worden gevoerd dan nu één-twee-drie weer terug te gaan, wat ook weer heel veel precedenten schept naar een boekjaarsubsidie, terwijl de provincie *for all the good reasons* indertijd naar deze manier van subsidieverstrekking zijn overgegaan.

Mevrouw Kapitein (D66) meent dat deze Kaderbrief zich kenmerkt door een grote terughoudendheid voor nieuw beleid, gezien de grote onzekerheden over de macro-economische ontwikkelingen en transities en gezien de uitvoering van reeds ingezet beleid op de grote opgave die de provincie nu al heeft. De samenwerking met het Rijk op de grote transitieopgave stikstof, energie en woningen verandert de komende tijd. Dit werd vrijdag 10 juni jl. al duidelijk met de brief van de minister. Het wordt scherper en uitdagender. Het Rijk wordt steeds duidelijker in zijn

doelen, wensen en eisen. Daar heeft het ook geld voor over, dus samengevat met regels en pegels. De provincies mogen en moeten dit binnen de kaders gaan uitvoeren. De vraag is of zij hier goed op voorbereid zijn. Mevrouw Kapitein meent dat het voor de Staten lastig is om dit te overzien. Zij wil het college meegeven dat indien het hulp nodig heeft, D66 graag bereid is om er constructief en meewerkend mee om te gaan.

Er is gewoonweg veel te doen en gelukkig heeft de provincie al veel in werking gezet. Het opzetten van de gebiedsgerichte aanpak is hierbij cruciaal en D66 steunt deze ook. Het verder uitbouwen hiervan heeft daarom een hoge prioriteit. Dat is geen nieuw maar bestaand beleid. D66 wil daar geen vertraging in oplopen door nu andere prioriteiten te gaan stellen. De partij is derhalve terughoudend richting nieuwe en andere voorstellen.

De provincie trekt nu extra geld uit voor de uitvoering van het stikstofbeleid. Natuurlijk is D66 hiertoe bereid. Maar tot nu toe zijn er nog niet heel veel concrete resultaten zichtbaar. Wanneer verwachten GS deze wél te krijgen in Noord-Holland? Wat voor soort resultaten betreft het dan, en waarmee?

D66 is het er erg mee eens dat de provincie van het Rijk een bijdrage krijgt voor de VTH-taken van Tata Steel. Die zijn zo fors toegenomen en doet Noord-Holland niet alleen voor de eigen provincie. Maar wat gebeurt er nou als de provincie de bijdrage van het Rijk niet zou krijgen?

Bij de jaarrekening heeft mevrouw Kapitein een opmerking gemaakt over de positie van het onderwerp landbouw in alle programma's. Zou een en ander niet anders kunnen worden meegenomen in de begroting, bijvoorbeeld door een opsplitsing in grondgebonden landbouw bij groene natuur en niet-grondgebonden landbouw bij economie?

De implementatie van SWUNG-2 gaat starten. Dat vindt D66 heel mooi. De partij hoopt en verwacht dat deze gaat leiden tot een forse reductie van de geluidsoverlast.

D66 wil ook nog even ingaan op de gedane voorstellen. Met haar definitieve oordeel wil zij weliswaar nog even wachten totdat helder is hoe de financiële ontwikkelingen uitpakken, op dezelfde manier als GS hebben gedaan met hun aanvullende voorstellen in de latere brief die zij hebben gestuurd. Mevrouw Kapitein geeft wel alvast aan hoe D66 er inhoudelijk tegenover staat.

De reactie van het college over de grondwaterheffing *is* duidelijk. Deels wordt het al gedaan en voor de rest mag het niet, hoe sympathiek ook. D66 is het helemaal eens met de andere partijen die zeggen dat Noord-Brabant het wel doet en zich afvragen wat dan het verschil is tussen Noord-Brabant en Noord-Holland. Misschien zijn er toch wel wat mogelijkheden, zoals heer Cardol (GL) ook heeft aangegeven.

D66 staat sympathiek tegenover het idee van de erfcoaches. Het kwam mevrouw Kapitein echter zo bekend voor. Is het wellicht al onderdeel van de huidige plannen? Zit het al in de gebiedsgerichte aanpak of in andere plannen? Zo niet, dan sluit D66 aan bij GroenLinks, de Partij van de Arbeid en de Partij voor de Dieren, met gelijk de opdracht om het beleid te gaan realiseren en te helpen met de transitie.

Mevrouw Kapitein komt op het voorstel van de Partij voor de Dieren inzake dierenwelzijn. Misschien

is een nieuwe beleidsindicator geschikter dan een doel. Het is de vraag of het provinciale aandeel in dierenwelzijn groot genoeg is om daar een heel apart hoofdstuk voor op te gaan zetten.

D66 staat voorts sympathiek tegenover de kickstart van natuurinclusief. Wel resteert de vraag over de financiering. D66 heeft derhalve nog een tip en een suggestie. Zou het misschien gefinancierd kunnen worden uit het Landschapsfonds. Zojuist werd al gevraagd of het Landschapsfonds wel volledig benut wordt. Misschien past dit er ook heel mooi bij en zou het daaruit gefinancierd kunnen worden. Bij de Natuur- en Milieufederatie Noord-Holland staat D66 open voor projecten, maar zij is heel terughoudendheid voor structureel geld, zoals andere partijen ook al hebben aangegeven. Het is niet voor niets dat het veranderd is in het verleden. Zouden de projecten ook nog onderdeel kunnen zijn van de gebiedsgerechte aanpak?

Volgens D66 is de handreiking inzake de bescherming van de dieren al eerder aan de orde geweest. De Partij voor de Dieren heeft dit ook aangegeven. Er is toen gezegd dat het een zaak is van de dierhouders zelf. Het betreft universele problematiek. Als er één organisatie is die hierover een mooie notitie gaat maken, ongeacht of dat nou landelijk of via Wakker Dier gaat, dan kan die verspreid worden onder de gemeenten. D66 heeft haar twijfels over de rol van de provincie hierbij.

Mevrouw **De Groot** (SP) geeft aan dat er van haar fractie nog geen voorstellen zijn ingediend. De SP is eigenlijk ook niet zo heel ontevreden over de Kaderbrief. Zij heeft nog wel een paar opmerkingen over de VTH-taken en Tata Steel. Er moet in 2023 €1,65 miljoen worden toegevoegd aan de inhoudelijke beleidsvoorstellen en in zowel 2024 als 2025 nog eens €0,56 miljoen. De provincie en de belastingbetaler worden belast met het controleren en handhaven bij deze grootvervuiler. En dat terwijl de winst van Tata die tegen de plinten klotst naar de aandeelhouders in India gaat, en dat daarbovenop nog een grote winstuitkering aan de werknemers kon worden gedaan. Het is niet zo dat de SP het de werknemers misgunt. Integendeel, hun gezondheid wordt ook bedreigd door hun werkgever en daar mag iets tegenover staan. De SP is erg benieuwd of gedeputeerde nog meer kansen ziet om het uitvoeren van de VTH-taken op Tata Steel te verhalen. Welke kansen ziet hij? Kan hij een en ander uitgebreid laten onderzoeken?

Voorts wil de SP haar zorgen uiten over het woningtekort, de betaalbaarheid van woningen, het grote percentage bebouwd terrein, de afname van de biodiversiteit, de weinige natuur die er voor de Noord-Hollander beschikbaar is en de fijnstofemissies (stikstof, water e.d.). Het klinkt tegenstrijdig, maar dat is het niet. Inwoners van Noord-Holland hebben voor hun welzijn, gezondheid en welbevinden meer van alles nodig. De SP is ervoor om alles in goede banen te leiden. En wie weet, doet zij hiertoe nog wel een paar goede voorstellen.

De heer **Roosendaal** (VVD) sluit zich wat betreft een reactie op de moties aan bij de inbreng van D66, met daarbij de opmerking dat de VVD het voorstel van de CDA zonder de beperkingen interessant vindt.

De heer Roosendaal heeft van alles te vinden over de indicatoren, maar hij weet reeds dat de reactie van het college zal zijn dat een en ander in de FBE zal moeten worden ingebracht.

De **voorzitter** bedankt de Statenleden voor hun inbreng in eerste termijn en geeft het woord achtereenvolgens aan de gedeputeerden voor hun beantwoording:

Beantwoording door gedeputeerde **Olthof** (PvdA):
Gelet op het vertrek van gedeputeerde Pels (GL) neemt gedeputeerde Olthof de komende periode ook de portefeuille Financiën waar. Hij zal derhalve eerst in algemene vanuit financieel oogpunt reageren en daarna even kort vanuit zijn portefeuille Gezondheid, Leefbaarheid en Milieu. Daarna zullen de collega's verder ingaan op een aantal punten.

Er zijn een aantal opmerkingen gemaakt over de financiën. Het college heeft heel bewust gemeend om de €8,7 miljoen op dit moment niet in te vullen. Het is geen kwestie van: we hebben geld over, dus we doen er iets mee. GS hebben ook netjes laten zien wat op dit moment niet ingevuld is. Dat zijn geen luxe programma's, maar gewoon ook noodzakelijke punten (indexatie, afspraken met gemeenten). Toch heeft het college gemeend om daar op dit moment geen invulling aan te geven. Enerzijds is er het financiële beeld vanuit de Rijksoverheid met meicirculaire en de contourennota, die voor de zomervakantie nog moet komen en die ook op langere termijn zal aangeven hoe het financiële beeld voor de provincie en de gemeenten eruit gaat zien. Maar ook de door het CDA aangekaarte voedselcrisis en eventuele (toekomstige) "*voedselarmoede*", laten zien dat er macro-economisch heel veel beweegt. Dan kun je op dit moment heel druk gaan praten over moties met geld en wat er al dan niet moet worden gedaan. Of je zegt: misschien moeten we nog even wachten tot het financiële beeld wat stabieler is en dat er daar een beter beeld van is, waarna dan een betere afweging kan worden gemaakt. GS adviseren dan ook om op dit moment bij de Kaderbrief in ieder geval niet met financiële claims te komen, maar te kijken hoe dat uiteindelijk bij de begroting -- dan zal de definitieve keuze moeten worden gemaakt -- kan worden verzilverd. En wat is daar dan wel en niet mogelijk? Het is vooral de bedoeling geweest om er prudent mee om te gaan. En gelet op alle onzekerheden die er zijn, is besloten om even pas op de plaats te maken. Als het financiële beeld stabieler is, zal er na de Kaderbrief, na de zomervakantie met elkaar wat breder en beter over worden gesproken. Dat is de afweging die het college heeft gemaakt, gelet op alle onzekerheden die er zijn.

Gedeputeerde Olthof heeft nog twee algemene punten. De Natuur- en Milieufederatie is al een aantal keren genoemd. Een paar jaar geleden is bewust de keuze gemaakt om niet vooraf een vast bedrag te betalen, maar dat eigenlijk na dienstverlening te doen. Vanuit de verschillende programma's wordt er met de Natuur- en Milieufederatie gesproken om te kijken op welke manier zij een bepaald programma kunnen gaan draaien en hoe zij daar uiteindelijk ook voor betaald kunnen krijgen. Soms lukt dat, maar soms nog niet. GS zijn daar regelmatig over in gesprek. Vrijdag 10 juni jl. heeft gedeputeerde Olthof zelf ook nog contact gehad met de Natuur- en Milieufederatie.

> Mevrouw **Jellema** (PvdA) bedankt gedeputeerde Olthof voor diens beantwoording, die in lijn ligt met hetgeen zij zojuist heeft gezegd. Het goede nieuws van dit voorstel van de Partij voor de Dieren is natuurlijk wel dat deze projectfinanciering ook een keer geëvalueerd zal worden. Gebeurt dat ook in de gesprekken die gedeputeerde heeft met de Natuur- en Milieufederatie? Of moet dat meer een structurele manier of een geëigend tijdstip gebeuren? Misschien geldt dat niet alleen voor deze organisatie, maar ook voor andere die zijn overgegaan naar projectfinanciering.

Gedeputeerde **Olthof** kan er twee dingen over zeggen. In het college wordt erover gesproken. Voorts spreekt gedeputeerde daar regelmatig zelf over in de gesprekken die hij met de Natuur- en Milieufederatie heeft. Als een bepaald project bijvoorbeeld niet naar de Natuur- en Milieufederatie

gaat, legt hij ook uit waarom dat niet gebeurt. De Natuur- en Milieufederatie pakt de handschoen dan op en kijkt naar haar eigen performance in de trant van: "*Wat is onze positionering daarin en wat kunnen we verbeteren om misschien wél in aanmerking te komen voor projecten?*" Daar wordt dus zeker over gesproken.

Het splitsen van programma's vindt gedeputeerde wat ingewikkeld, omdat er bij de coalitiegesprekken gekozen is voor een bepaalde structuur van de programma's. Het lijkt hem derhalve niet verstandig om daar nu nog in te gaan knippen. Gedeputeerde raadt aan het mogelijkerwijs mee te nemen naar een nieuwe Statenperiode en nieuwe coalitie, mocht alsdan nog de behoefte bestaan om erin te knippen of aanpassingen aan te brengen.

Over de luchtvaart kan gedeputeerde kort zijn. Er is uiteindelijk een keuze gemaakt op basis waarvan de criteria worden getoetst. Voor de luchtvaart zijn de hubfunctie en de passagiersaantallen bepalend. Daarin wordt een enorme afname gezien. Als men van mening is dat er een andere indicator moet gaan komen, dan moet er bekeken worden wat deze zal moeten inhouden en wat het effect daarvan op het milieu en de gezondheid is. Er is uiteindelijk geoordeeld in de geest van hetgeen waarvoor de indicator bedoeld is.

> Het moet mevrouw **Jellema** (PvdA) toch van het hart dat als je het begrip "*brede welvaart*" omarmt, hetgeen de provincie heeft gedaan, je niet alleen maar naar aantallen kunt kijken in de trant van: "*Het is dan zo zielig voor zo'n maatschappij dat we minder economie hebben.*" Je moet dan vooral ook gaan kijken naar al die neveneffecten. Het is nu alweer zichtbaar op Schiphol. Gedeputeerde heeft daar waarschijnlijk ook geen panacee voor, maar het is toch op z'n minst opmerkelijk dat je dat alleen maar onder de "*roden*" schaart en toch ook niet een heel klein beetje de "*groenen*" hierbij kunt bedienen als indicator?

Gedeputeerde **Olthof** wil niet in de verleiding komen om nu een brede discussie over Schiphol en de effecten te voeren. Mevrouw Jellema (PvdA) stelt een heel concrete en technische vraag waarom deze op "*rood*" staat. Daarvoor verwijst gedeputeerde uiteindelijk naar de uitgangspunten die voor deze indicator gelden. Gedeputeerde wil graag met de Statenleden spreken over het uiteindelijke effect van Schiphol en het aantal vluchten op de gezondheid, het milieu e.d. Hij meent echter dat dit op een ander moment dient te geschieden. Gedeputeerde kan niet op alle indicatoren een eigen interpretatie geven. Dat moet dan breder met elkaar worden besproken.

Voorts vroeg mevrouw Jellema (PvdA) naar de transitie naar Groen Steel bij Tata en de extra kosten die daarmee gemoeid zijn. Gedeputeerde Stigter (GL) zal dadelijk ingaan op één aspect, te weten de rol van de Rijksoverheid in de klimaatprogramma's. De andere vraag die gesteld is, gaat over de meerkosten. Deze zijn nu nog niet ingevuld, omdat enerzijds vanuit het Rijk bekeken wordt wat de bijdrage zou kunnen zijn. Anderzijds wordt ook gekeken bij de Omgevingswet of er mogelijkheden voor leges zijn. Mevrouw De Groot vroeg hier ook naar. Dat betekent dat de provincie uiteindelijk ook leges gaat heffen op de vergunningaanvragen. Dát zou de juiste manier zijn om Tata en ieder ander bedrijf dat een vergunning aanvraagt ervoor te laten betalen. Gedeputeerde ziet op dit moment geen mogelijkheden om nog eens te zeggen: "*We gaan op een andere manier nog een extra bijdrage van Tata vragen om de vergunning aan te vragen.*" Het VTH-traject is de verantwoordelijkheid van de provincie. Als de bijdrage van het Rijk overigens niet komt, kan een Omgevingsdienst een vergunningsaanvraag naast zich neerleggen. Vanuit de opdracht en basis van wetgeving moet de OD de aanvraag in behandeling nemen. De vraag is echter hoe dat gefinancierd

wordt. De provincie en het Rijk hebben daar een rol in, en er kunnen straks leges worden geheven. Teneinde niet op de zaken vooruit te lopen, zijn de meerkosten derhalve nog niet ingevuld.

Beantwoording door gedeputeerde **Loggen** (VVD):
Gedeputeerde Loggen meent dat het zwaartepunt van de vragen over zijn portefeuille bij Statenlid Cardol (GL) ligt. Daarnaast werd hij door JA21 aangesproken als "VVD-bestuurder". VVD-bestuurders in dit land zien de complexiteit van de opgaven waarvoor de provincie staat heel duidelijk voor ogen. Complexe vraagstukken vragen niet om eenvoudige oplossingen, maar om uitgebalanceerde oplossingen die antwoord geven op de uitdaging waarvoor men staat. Oplossingen als "*Ik pas in mijn jas, mijn jas past in mijn tas en daarom pas ik ook in mijn tas*" zijn niet op z'n plaats. Die werken niet en passen evenmin binnen het bestel dat men kent. Het zijn serieuze onderwerpen en serieuze bedreigingen en daar hoort een serieus antwoord op te komen. Ook daar staan VVD-bestuurders voor.

Wat de vragen van Statenlid Cardol (GL) betreft, acht gedeputeerde het verstandig om iemand van zijn dienst te vragen om contact met hem op te nemen en een aantal zaken naast elkaar neer te leggen. Als gedeputeerde even heel plat kijkt naar de tekst die voorligt, constateert hij dat een en ander deels al wordt gedaan en dat men deels belemmerd wordt door wetgeving. Hij acht het goed om de beelden nog even goed naast elkaar te zetten. Hij is een bereid om mee te denken en mee te kijken, maar wel binnen de kaders van de wet. Het beeld dat zich aan gedeputeerde opdringt, is dat er al heel veel wordt gedaan. De provincie loopt al tegen de grenzen van artikel 7.7 van de Waterwet op of zit ertegenaan. Er kan ook nog even gekeken worden naar het onderzoek waaraan gerefereerd werd. Daartoe behoeft geen motie te worden ingediend. Als GS de informatie hebben waarom Statenlid Cardol (GL) vraagt, dan kan men dat gewoon aan gedeputeerde vragen en wordt de informatie verschaft. Maar nogmaals, de kortste klap die kan worden gegeven, is door contact te laten opnemen met Statenlid Cardol (GL), het uit te lijnen. Dan komen vanzelf de verschillen in beeld met wat Statenlid Cardol beoogt en wat er mogelijk is. In de verdere uitwerking kan men daar het verdere gesprek over voeren. Dat lijkt gedeputeerde het meest verstandig.

Beantwoording door gedeputeerde **Stigter** (GL):
Gedeputeerde Stigter complimenteert allereerst mevrouw Jellema (PvdA) vanwege het feit dat zij vanmorgen om 7.00 uur al wakker was om het radio-interview met gedeputeerde te beluisteren. Zij vroeg wat gedeputeerde bedoelde met de "*bal*". Gedeputeerde Stigter was op de radio vanwege zijn verantwoordelijkheid als voorzitter van de Bestuurlijke commissie Stikstof. Overigens is gedeputeerde Rommel de verantwoordelijke Stikstof binnen de provincie Noord-Holland. Het kabinet heeft vrijdag 10 juni jl. de richtinggevende doelen vastgesteld, op basis waarvan de provincies de bal oppakken in hun gebiedsprogramma's en gebiedsgerichte processen. Gedeputeerde heeft er tegelijkertijd bij aangemerkt dat dat spel met de "*bal*" alleen gespeeld kan worden als het Rijk over de brug komt met de bijbehorende randvoorwaarden en instrumenten teneinde het te kunnen waarmaken.

Ten aanzien van de financiering van Groen Staal heeft gedeputeerde een aanvulling op hetgeen collega Olthof (PvdA) heeft aangegeven. Een en ander is heel duidelijk bepaald rondom de klimaatafspraken, waar Groen Staal eigenlijk een antwoord op is vanuit Tata. Het wordt gefinancierd door de sector zelf (lees: het bedrijf Tata), aangevuld door de rijksoverheid. Daar maakt die €35 miljard, die in het coalitieakkoord beschikbaar is gesteld, onderdeel van uit. Vervolgens wordt het vertaald in de maatwerkafspraken die het kabinet maakt met de betreffende

en verschillende industrieën, waaronder Tata.

Ten aanzien van het VTH-deel heeft het college ook gezegd (en in kaart gebracht) dat er op basis van de klimaatafspraken een behoorlijk extra beslag zal worden gelegd op de VTH-taken van alle decentrale overheden (gemeenten en provincies). Om die reden hebben de decentrale overheden aangegeven dat die VTH-taken moeten worden meegenomen in de herijking van de uitvoeringskosten voor het Klimaatakkoord. Er heeft al een "*artikel 2*"-onderzoek plaatsgevonden over de uitvoering van het Klimaatakkoord in 2020. Dat ging vooral over de RES en de warmtetransitie. Inmiddels is men een paar jaar verder en is duidelijk dat met name het VTH-deel heel groot zal zijn. Vandaar wordt in de actualisatie dit pakket meegenomen. Tegen de SP merkt gedeputeerde Stigter op dat het helpt als de Omgevingswet wordt aangenomen, aangezien door de provincie op grond daarvan leges kunnen worden geheven. Wellicht kunnen de partijen daar nog iets aan gaan doen in de Eerste Kamer, aangezien daar nog een discussie gaande is (onder andere met de SP).

Beantwoording door gedeputeerde **Rommel** (VVD):
Gedeputeerde Rommel neemt ook een paar vragen mee die aan haar collega Zaal (D66) zijn gericht. De heer Kohler (JA21) stelde een heel technische vraag over het SDF. Deze zou gedeputeerde graag schriftelijk laten beantwoorden.
Voorts is er gesproken over stikstof. Mevrouw Jellema (PvdA) gaf aan niet direct behoefte hebben aan een technische briefing. Gedeputeerde Rommel zou de commissie toch willen voorstellen om in september een technische briefing te organiseren, aangezien er nogal wat op de provincie afkomt. Daarna willen GS ook graag wat breder spreken over wat er bereikt en gedaan is. Dat kan bij het Programma Natuurnetwerk (PNN). Het PNN heeft een en ander op een andere manier opgesteld en vastgesteld. Er komt nu ook meer informatie, waarover breder met elkaar gesproken kan worden.

Mevrouw Kapitein (D66) heeft ook over stikstof gesproken. Zij informeerde naar de concrete resultaten. Gedeputeerde Rommel wijst erop dat het een hele grote opgave is. Er moet met heel veel partijen aan de slag worden gegaan. Gedeputeerde is met de industrieën in gesprek. Daar komen aardig wat resultaten uit, maar dat heeft langere tijd nodig. Er worden nu ook wat zaken in kaart gebracht. Als je bijvoorbeeld woningen van het aardgas afhaalt, dan is dat het deeltje wat PS heeft vastgesteld uit "*overig*", dat bijdraagt aan de stikstofreductie. Dat kan behoorlijk wat bijdragen. Gedeputeerde wil dat ook in kaart hebben om de Staten dat te kunnen laten zien. Ook daar gebeuren er dingen. Ook de industrie kan dat soms inzichtelijk maken. Gedeputeerde wijst in dezen op de afvalcentrale die meehelpt met geothermie. Kortom, gedeputeerde Rommel gaat een en ander in kaart brengen. Er zijn echter heel veel bewegingen en die gaan niet snel. Dat is ook de reden waarom het Rijk nog aan de lat staat, onder meer wat betreft de scheepvaart en het onderzoek dat de provincie Noord-Holland gaat doen naar de ammoniak uit zee, die ook een heel belangrijke bron vormt. De komende tijd gaat een en ander vallen, maar het is gewoon een heel grote opgave.

Daarbij zal ook het intern salderen, dat nu niet vergunningplichtig is, helpen. Het zou heel fijn zijn als de minister daar ook stappen in gaat zetten door het weer in de vergunningplicht te trekken. Gedeputeerde Rommel hamert er in IPO-verband steeds op dat provincies registreren wat zij voor de natuur doen. Anders ziet men het niet. Stikstof is niet iets wat de lucht ineens anders doet kleuren. Gedeputeerde wil het zo graag in kaart brengen. Zij heeft de minister derhalve gevraagd om ervoor te zorgen dat het ook landelijk geregeld wordt. Dan kun je ook in je eigen provincie

bekijken waar die stikstofreductie is gerealiseerd.

D66 heeft ook gevraagd naar het Landschapsfonds. Gedeputeerde zal daar dadelijk op terugkomen bij de vraag of de erfcoaches daaruit betaald kunnen worden.

Het Landschapsfonds heeft -- om die reden hoopt gedeputeerde dat de commissieleden aanwezig zullen zijn bij het werkbezoek aan de Westeinderscheg -- best een lastige start gehad, omdat de gemeenten aan cofinancieringen moeten en doen en hun werk daar moeten inzetten. Er komt echter een versnelling aan. In het najaar zal gedeputeerde daar de resultaten van meegeven, maar ook bij het werkbezoek aan de Westeinderscheg zal het meegenomen worden.

Gedeputeerde Rommel komt thans op de moties. De Handreiking dieren extreem weer zou gedeputeerde ontraden. Dat is een taak van de eigenaar. De provincie kan wel op de platforms voor de Voedselvisie en Groen Kapitaal aandacht besteden aan goede voorbeelden. Een handreiking wordt echter een papieren tijger.

Het dierenwelzijn in de doelenboom zou het college willen ontraden. Gedeputeerde vindt het juist fijn dat dierenwelzijn verspreid is over verschillende dossiers en dat het niet bij bijvoorbeeld één persoon is ondergebracht. Dan lijkt het namelijk net alsof het afgehandeld is. Het moet volgens gedeputeerde juist in alle beleidsvelden terugkomen en dus ook in alle onderdelen van de begroting moet aan dierenwelzijn worden gewerkt.

De kickstart Natuurinclusief acht gedeputeerde overbodig. Aan landschapselementen zoals in de motie gevraagd wordt, wordt al gewerkt. Gedeputeerde noemt bijvoorbeeld de Bossenstrategie. Ook voor beheer is subsidie beschikbaar via het SNL.

Er is op andere dossiers al eens gesproken over erfcoaches. Gedeputeerde Staten vinden dit een heel goed voorstel. Op dit moment zou het college het graag even willen aanhouden. De minister heeft er in zijn brief van 10 juni jl. ook al over gesproken. De provincie is er dus al mee bezig in de Voedselvisie, in het Landbouwportaal en in de gebiedsgerichte aanpak. Gedeputeerde stelt voor om even aan te kijken hoe het loopt, waarna een voorstel kan worden gedaan. Gedeputeerde heeft immers al toegezegd dat er in de gebiedsgerichte aanpakken mee gewerkt zal worden.

Gedeputeerde Rommel heeft nog een punt ten aanzien van de stikstofreductie en de financiële gevolgen. De brief van de minister is recentelijk ontvangen. Welke gevolgen daaruit komen, is nog niet bekend en is voor een groot deel aan het Rijk. De provincie heeft vanuit deze optiek ook aan het Rijk gezegd: om de stikstofreductie te kunnen versnellen, zou zij graag soepeler en makkelijker met de uitkeringen kunnen omgaan. Iedere keer moeten allerhande projecten worden aangeleverd. Hierover zijn de provincie en het Rijk met elkaar in overleg, maar op dit moment kan gedeputeerde daar nog geen helderheid over geven.

De **voorzitter** bedankt gedeputeerden voor hun beantwoording in eerste termijn en constateert dat er behoefte is aan een tweede termijn.

> Mevrouw **Jellema** (PvdA) heeft een punt van orde. Er waren enkele vragen gesteld aan de indieners van de voorstellen. Komen deze in tweede termijn aan de orde?

De **voorzitter** kan zich vinden in de suggestie van mevrouw Jellema (PvdA). Er zijn vragen gesteld over de ingediende plannen. Kunnen degenen die de plannen hebben ingediend daar zo mogelijk in tweede termijn op ingaan? Mocht dat niet lukken, dan wellicht op een later moment.

Tweede termijn

Statenlid **Kostic** (PvdD) bemerkt veel steun voor een groot deel van haar voorstellen. De partij zal haar best doen om het verder toe te lichten. Statenlid Kostic komt heel kort op het voorstel om de dierenwelzijnsdoelen beter zichtbaar te maken in de jaarstukken en de begroting etc. De ambtenaren weten heel goed hoe zij dit zouden kunnen doen. Daar kunnen ze eventueel ondersteuning van een externe voor gebruiken. Gedeputeerde Rommel erkent dat het goed is dat het in verschillende dossiers wordt meegenomen. Laat het dan ook duidelijk zien. Laat het in ieder geval terugkomen. Nu staat het nergens, terwijl de provincie heel mooie ambities op verschillende beleidsterreinen heeft. Het zou bijvoorbeeld kunnen in de vorm van een paragraaf. Statenlid Kostic is graag bereid dit verder uit te werken met de ambtenaren.

Wat betreft de kickstart is het gewoon duidelijk dat deze wordt opgepakt. Bekeken zal worden hoe een en ander aangescherpt kan worden.

Wat betreft de Handreiking voor de dieren meent Statenlid Kostic dat het woord "*handreiking*" wellicht niet zo goed gekozen is. Het is meer een brochure, die niet meer dan vier pagina's hoeft te beslaan. Het gaat er vooral om dat veel mensen in het land niet weten wat ze mogen. Er heerst een soort gevoel van "*het mag waarschijnlijk niet*", maar het kan wel vanuit de provincie, vanuit een schuilstal die vanuit de Omgevingsverordening wordt gefaciliteerd. Het kan vanuit verschillende mobiele schuilmogelijkheden, waar de gemeenten vaak zelf ook niet van op de hoogte zijn, en vanuit verschillende landschapselementen.

> De heer **Roosendaal** (VVD) hoort Statenlid Kostic (PvdD) zeggen dat er behoefte is aan communicatie. Hij ziet steeds meer gebeuren dat als men er niet over gaat, men er maar over gaat communiceren. De vraag is of de Staten erover moeten communiceren of dat er gesubsidieerde instellingen zijn die daar heel veel kennis en knowhow over hebben, die het ook op een website zouden kunnen zetten en het via die kant ook zouden moeten kunnen communiceren. Wordt hiermee niet communicatie op communicatie gestapeld, met het gevaar dat er verschillende dingen worden verteld? De heer Roosendaal zou er nog eens goed over willen nadenken, ook gelet op het antwoord van het college. Is de provincie de aangewezen partij om dit ook weer met geld en communicatie te ondersteunen, of zou het moeten komen van anderen?

Statenlid **Kostic** (PvdD) wil de heer Roosendaal er zeker in meenemen, want de provincie is inderdaad de aangewezen partij. Deze heeft een verbindende rol in zulke vraagstukken. Er is een landelijk en er is een Wakker Dier. De provincie kent echter haar eigen landschap, weet wat de eigen regels in de Omgevingsverordening zijn en wat de ruimtelijke regels zijn. Zij is ook verbonden met de verschillende boeren en de verschillende initiatieven, juist nu men bezig is met de gebiedsgerichte aanpak. Dan kan het toch niet zo moeilijk zijn om voor die dieren, maar ook ter inspiratie van de gemeenten en de boeren, net dat zetje te geven op een positieve manier? Dat is het enige wat de Partij voor de Dieren vraagt. Dit speelt al decennialang, maar er komt geen vooruitgang. Het minste wat GS dan kunnen doen, is hierover nadenken. Dit is het minste wat de

provincie de dieren moet gunnen. De rest kan Statenlid Kostic straks uitleggen.

> Mevrouw **Kapitein** (D66) hoort Statenlid Kostic (PvdD) nu spreken over een brochure in plaats van een handreiking. Zij kan zich daar wel in vinden. Kan Statenlid Kostic echter de handreiking die GS net deden, niet gewoon oppakken? Is de toezegging om het op websites te vermelden niet voldoende? Brochures zijn een beetje ouderwets. Websites zijn heel relevant en altijd actueel toegankelijk. Waarom pakt de Partij voor de Dieren die toezegging niet?

Statenlid **Kostic** (PvdD) geeft aan dat de vermelding op websites onderdeel is van haar voorstel. Een brochure kan natuurlijk digitaal. Zij acht het echter ook belangrijk om het toch ook een soort kickstartmoment te geven, omdat het anders een stille dood sterft. De Partij voor de Dieren stelt voor een evenement te organiseren waarmee de spelers (gemeenten, DierVizier e.d.) bij elkaar kunnen worden gebracht. Daarmee realiseer je een mooie start, een mooi persmoment en een goed beeld voor GS en PS. Men heeft dan in ieder geval z'n best gedaan, met een minimaal budget, om toch nog iets te doen aan dat verschrikkelijke leed dat dieren elk jaar weer moeten meemaken. Statenlid Kostic hoopt dat D66 dat de dieren ook gunt.

Statenlid **Cardol** (GL) komt allereerst terug op de opmerkingen van gedeputeerden Loggen en Rommel. Gedeputeerde Loggen gebruikte een mooie metafoor over regenjassen om de complexiteit van grote beleidsvraagstukken, waarmee de provincie op dit moment zit, aan te geven. Statenlid Cardol wil er wel voor waken dat de suggestie wordt gewekt dat regenjassen helpen tegen zure regen. Hij denkt derhalve dat er echt grote vraagstukken zijn waarmee de provincie aan de slag moet. In die zin deelt Statenlid Cardol de opvatting dat ze uitermate complex zijn. In reactie op gedeputeerde Rommel merkt hij echter wel op dat timing en communicatie in dezen ook ontzettend cruciaal zijn. Als gedeputeerde Rommel dan bijvoorbeeld zegt: "*Ik heb goede gesprekken met de industrieën over de stikstofreductie*", zou Statenlid Cardol daar ook wat meer over willen horen. De mensen die de stikstofdiscussie volgen, en in het bijzonder de boeren, zien immers niets van die gesprekken. Er komt vrijwel niets van naar buiten. Zij hebben nog geen idee op welke manier de gesprekken met Tata, Olam of Schiphol op dat punt verlopen. Nogmaals, timing en communicatie zijn cruciaal, zeker in deze moeilijke fase. Daar zijn de problemen en de weerstand niet opgelost, maar het is wel heel belangrijk om daar zorgvuldig aandacht aan te besteden.

Statenlid Cardol komt op zijn eigen voorstel rond de grondwaterheffing. Uiteraard maakt hij graag gebruik van het aanbod van gedeputeerde Loggen om daar met mensen van de provincie eens goed over te praten. Het gaat Statenlid Cardol om de informatie die GS breed kan delen met de Staten. Dat is immers het forum waar uiteindelijk beslissingen genomen moeten worden. Statenlid Cardol gaf al aan bereid te zijn om zijn motie te wijzigen, in de zin van: "*Leg de informatie maar op tafel.*" Hij is het met gedeputeerde eens dat het niet in een motie hoeft. Vervolgens is het heel goed om samen met de deskundigen te bekijken wat er mogelijk is.

Mevrouw Jellema (PvdA) stelde de terechte vraag wat dat dan betekent voor de kosten van de burger. Daar staat ook iets over in het voorstel van Statenlid Cardol. De situaties in Noord-Holland en Noord-Brabant zijn absoluut niet één-op-één vergelijkbaar. Noord-Brabant is voornemens de grondwaterheffing te verdubbelen ten opzichte van de huidige situatie. Daarin is berekend dat het een extra last voor de burger zou kunnen opleveren van €1 à €2 per huishouden per jaar. Dat is

dus ongeveer het gevolg, want in feite is de grondwaterheffing zo ingericht dat de "*vervuiler*" betaalt. In dit verband is dat misschien niet helemaal het goede woord. De bedrijven die grondwater onttrekken, worden daarvoor aangeslagen. Het kan natuurlijk zijn dat met name de drinkwaterbedrijven zeggen de hogere kosten te zullen doorvertalen. Dat is dus de berekening die Noord-Brabant daarin gemaakt heeft. Dat lijkt Statenlid Cardol overzichtelijk.

> Mevrouw **Jellema** (PvdA) is het met Statenlid Cardol (GL) eens dat het overzichtelijk is. Het is echter weer een klein stukje meer. In deze tijden, waarin mensen heel moeilijk hun rekeningen kunnen betalen, moet getracht worden om dat effect te dempen.

Statenlid **Cardol** (GL) is dat met mevrouw Jellema (PvdA) eens. Maar vergeleken met de energierekening is dit inderdaad heel overzichtelijk. Dat neemt echter niet weg dat het goed is om daarnaar te blijven kijken.
Op basis van het gesprek met de ambtenaren verwacht Statenlid Cardol binnenkort een nieuw voorstel aan de Staten te kunnen voorleggen.

Mevrouw **Kuiper** (CDA) beantwoordt kort de vraag van mevrouw Kapitein (D66). Wellicht heeft zij iets gehoord over begeleiding vanuit de Voedselvisie, maar dat betreft toch een wat andere impact dan die het CDA beoogt. Mevrouw Kuiper bedankt voor de positieve reacties over erfcoaches. Agrariërs hebben te maken met een cumulatie van regelgeving en ambities. Er liggen heel veel dossiers op hun bord. Daarnaast wordt een erfcoach ingesteld vanuit het perspectief van de agrariërs: hoe kunnen zij zo goed mogelijk worden geholpen met alle opgaven die er zijn, en überhaupt met alle bedrijfsvraagstukken die aan hen voorliggen? Het staat ook goed geformuleerd in het toegezonden voorstel, maar het is goed om dat nog extra te stipuleren.
Het CDA heeft de reactie van gedeputeerde gehoord en zal daar kennis van nemen.

De **voorzitter** bedankt de Statenleden voor hun inbreng in tweede termijn. GS hebben nog de behoefte om kort te reageren.

Beantwoording door gedeputeerde **Loggen** (VVD):
Kennelijk was gedeputeerde Loggen niet helemaal helder. De metafoor met de jas was namelijk niet bedoeld voor Statenlid Cardol (GL), maar voor de heer Kohler (JA21). Kennelijk onderschrijven alle heren dat er geen eenvoudige oplossingen voor de complexe vraagstukken zijn.

Mocht gedeputeerde Loggen, ondanks de goede onderlinge verhouding, de illusie hebben gewekt dat er sprake is van een exclusiviteitsrelatie op het gebied van de informatievoorziening, dan moet hij Statenlid Cardol daarin toch teleurstellen. Informatie die met GroenLinks wordt gedeeld, zal ook altijd beschikbaar zijn voor álle Staten. Er wordt contact met Statenlid Cardol opgenomen om te bezien welke informatie hij nog nodig heeft om de motie dan wel vragen goed te kunnen formuleren. Als daar extra gegevens uit naar voren komen, dan zullen die gedeeld worden met alle Staten.

Beantwoording door gedeputeerde **Rommel** (VVD):
Gedeputeerde Rommel zou het jammer vinden als Statenlid Cardol (GL) dadelijk naar de lunch gaat, in de veronderstelling dat de boeren niet weten van de industrie en de industrie niet weet van de boeren. Dat is zeker niet het geval. De intensieve gesprekken over de provinciebrede aanpak is gedeputeerde onlangs aangegaan. Aan de regietafel zitten alle maatschappelijke partijen, de

boeren en de industrie. Voorts is er voor de boeren altijd de mogelijkheid om in te spreken aan de haven- en industrietafel. Aan de landbouwtafel is ook al een keer de industrie aangeschoven. Er is voorts opnieuw een aanbod gedaan dat de industrie binnenkort nog een keer aan tafel komt. Zij vragen over en weer op welke punten zij elkaar kunnen helpen. Als gedeputeerde enthousiast is over bepaalde mogelijkheden die zij vanuit de boeren dan wel de industrie heeft vernomen, deelt zij dat ook over en weer. Zij laat ook heel veel zaken in kaart brengen teneinde het met PS te delen.

De voorzitter rondt het agendapunt af en concludeert dat het onderwerp als bespreekstuk wordt doorgeleid naar de PS-vergadering van 4 juli a.s. Voor sommige moties zal bekeken worden of ze nog gewijzigd moeten worden. Vervolgens zullen ze terugkeren bij de Kaderbrief richting PS. Dit geldt eveneens voor overige opmerkingen die zijn gemaakt.

Provincie Noord-Holland

Advies aan Provinciale Staten

Uw contactpersoon
K. Konings
AD/STG

Doorkiesnummer +31235143032
Koen.konings@noord-holland.nl

Tbv Statenvergadering d.d **4-7-2022**
Commissie RWK
Datum commissievergadering **13-6-2022**

24 juni 2022

Onderwerp: Voordracht Kaderbrief 2023

Advies commissie RWK:

de Voordracht Kaderbrief 2023 als bespreekstuk door te geleiden naar PS van 4 juli 2022.

Uittreksel van het concept-verslag RWK 13-6-2022:

4.b. Kaderbrief 2023 (A-agenda RWK 13-6-2022)

In de financiële verordening is opgenomen dat het college van Gedeputeerde Staten voor het zomerreces aan Provinciale Staten de kaderbrief ter vaststelling toezendt. Deze kaderbrief vormt de start van de begrotingscyclus 2023 en bevat de kaders voor de begroting 2023 en de meerjarenraming. De kaderbrief is in elke commissie geagendeerd zodat de inhoudelijke discussie over verschillende beleidsterreinen in de betreffende commissies kan worden gevoerd. U kunt in uw bijdrage dus ingaan op de thema's in de kaderbrief behorende bij deze commissie RWK.

Mw. **Van Andel** (CDA) zegt dat er in de kadernota veel continuïteit van goed beleid staat inzake duurzame energie. Zij vraagt of er niet wat meer moet met duurzame energie en andere vormen van energie gezien de actuele situatie met Rusland en de Oekraïne. Komt er nog meer of iets anders richting de begroting?
De fractie heeft een voorstel voor de commissie om te kijken naar de mogelijkheden van buurtbatterijen. Dit is een centrale batterij in een wijk waarmee zelf opgewekte energie kan worden opgeslagen en op een later moment worden gebruikt. Dit ontlast het energienet en het lijkt een hoopvolle oplossing te zijn voor particulieren. De fractie ziet graag een onderzoek naar dit initiatief.
Mw. **Van Soest** (50Plus/PvdO) geeft aan dat de inflatie veel onzekerheid geeft. Het is belangrijk dat PS goed de vinger aan de pols houdt. Er is veel aandacht voor de minima. De laag net boven de minima, de werkende armen, lopen veel steunmaatregelen mis. De fractie vraagt extra aandacht voor deze groep.
Mw. **De Vries** (PvdA) geeft aan dat haar fractie zich zorgen maakt over de steeds groter wordende groep die moeite heeft om de rekeningen te kunnen betalen. Individuen en ook kleine maatschappelijke organisaties dreigen in de knel te raken. Er ontstaat een steeds groter wordende maatschappelijke ongelijkheid. De

kaderbrief is erg economisch ingestoken. De fractie zou het goed vinden als ook het sociaal-maatschappelijke aspect wordt meegenomen.

Dhr. **Mulder** (D66) geeft aan dat in de brief met overwegingen van GS leuke plannen stonden vermeld zoals het idee om meer geld te geven aan het knooppunt Alkmaar-Noord en om meer geld vrij te maken voor cofinanciering van projecten om de arbeidsmarkt hier te versterken. Spreker vraagt om meer informatie over de planning en de overwegingen van de gedeputeerde voor de financiering van het Masterplan Wonen.

Dhr. **Zoon** (PvdD) geeft aan dat zijn fractie graag aanwezig is bij het werkbezoek dat is georganiseerd door de CU. Vanmiddag is in de vergadering een aantal voorstellen gedaan door zijn fractie die ook een klimaat- en ruimtelijk aspect hebben. Een ervan heeft ook een ruimtelijk effect namelijk de schuilgelegenheden. De gedeputeerde heeft een toezegging gedaan om te kijken of het een onderdeel van de website Groen Kapital kan zijn. Er zijn regels hierover die echter niet voldoende leven. Dit is een gemiste kans die verrommeling tot gevolg kan hebben. De fractie roept de commissie op om het ruimtelijk aspect van het voorstel te ondersteunen.
Dhr. **Van Gilze** (VVD) noemt de netcongestie dat door de gedeputeerde in de kaderbrief als groot probleem wordt benoemd. Zijn fractie heeft regelmatig aangegeven tijdens besprekingen bang te zijn dat Noord-Holland op slot gaat. Ook nu weer is te lezen dat het stroomnetwerk overbelast is. In het westelijk havengebied is inmiddels een lijst met 20 bedrijven die vergeefs om een aansluiting hebben gevraagd en op andere locaties is de wachttijd inmiddels opgelopen tot 5 jaar. Het gaat om nieuwbouwprojecten maar ook om verduurzamingsmaatregelen. Eén bedrijf wijkt uit naar de Eemshaven en vertrekt uit Amsterdam. De taskforce binnen de provincie zou met een prioriteitenlijst komen. In Friesland heeft men duidelijk gezegd dat stroomverbruikers voorrang krijgen op producenten van zonnestroom. Men heeft een duidelijk en logisch afwegingskader opgesteld. Is wat in de taskforce in Noord-Holland gebeurt hiermee in lijn?
Dhr. **Zoon** (PvdD) wijst op de plannen voor energieterreinen waar toch geen stroomaansluiting voor beschikbaar is. Is het niet beter om deze initiatieven voorlopig een halt toe te roepen, in te zetten op duurzaamheid en daarmee het stroomnet dat we hebben optimaal te benutten?
Dhr. **Van Gilze** (VVD) antwoordt dat dit juist is waar hij voor waarschuwt: het op slot gaan van Noord-Holland. Dit moet juist niet gebeuren. Zijn fractie wil investeren in het netwerk en in nieuwe aansluitingen die meteen geschikt zijn voor het terugleveren. Als er nu puur op terugleveren wordt geconcentreerd dan zet je de hele provincie op slot.
Er kan een prioritering worden aangebracht op het gebied van netuitbreidingen en verzwaringen. Het probleem is dat je op individueel niveau de wettelijke volgorde van aanmelding moet aanhouden. De voorzieningen in de wijken zoals supermarkten en scholen komen dan achteraan. Wat kan de gedeputeerde in Den Haag doen om ervoor te zorgen dat de provincie dit kan oplossen?
Statenlid **Van Wijnen** (GL) vraagt spreker wat voor oplossing hij zou zien. Er ontstaat een verdringing. Moeten bedrijven voorgaan op scholen of andersom? Moeten we voor bepaalde industrie kiezen of er gewoon voor zorgen dat er voor iedereen stroom is?
Dhr. **Van Gilze** (VVD) antwoordt dat zijn fractie er al jaren op aandringt dat er wat gebeurt. Het netwerk moet z.s.m. moeten worden verzwaard omdat er een schaarste is. Er moeten keuzes worden gemaakt. Daarom verwacht spreker een heldere prioritering vanuit de taskforce en de discussie met elkaar wordt aangegaan wat er voor gaat. Hij kan niet op individueel niveau aangeven wat er voor gaat. Wel heeft hij in grote lijnen geschetst waar zijn fractie dit ziet.
Over het Masterplan Wonen is financieel nog niets opgenomen. De fractie is benieuwd wat de invloed van de kaderbrief op het Masterplan Wonen en de voortgang is.
Dhr. **Klein** (CU) wil een vraag stellen over het Huis van Hilde en het erfgoed maar dit valt wellicht onder een

andere commissie.
De **voorzitter** geeft aan dat het Huis van Hilde onder RWK valt maar het erfgoed in het huis onder EFB.
Dhr. **Klein** (CU) zal zijn vraag in de commissie EFB stellen.

Statenlid **Van Wijnen** (GL) geeft aan hoe frustrerend het is dat het geld van de provincie maar vooral het geld van de inwoners aan het verdampen is. Haar fractie kijkt met interesse uit naar de verdere uitwerking van het Masterplan Wonen. Een woning voor elke Noord-Hollander zal bijdragen aan de leefbaarheid. Het Masterplan Wonen zal hier een belangrijke impuls aan geven.

Gedeputeerde **Loggen** geeft aan dat de kaderbrief weinig optimistisch is. Om die reden heeft GS ervoor gekozen de lijst met voorstellen die het niet gehaald hebben mee te sturen om aan te geven dat men meer had willen doen zonder de financiële beperkingen waar we nu tegenaan lopen. Er zijn nog veel onzekerheden. Bij de begroting zal er een stabieler beeld zijn. Het is beter om op dat moment keuzes te maken over hoe om te gaan met eventuele overschotten. Op dit moment kan men hier beter terughoudend mee zijn gezien de vele onzekerheden. Door de onzekere tijden is het inderdaad zo dat wat vandaag wordt beslist misschien morgen al achterhaald kan zijn. Niet alleen overheden maar vooral de inwoners hebben het moeilijk. De verleiding is er om te proberen hier wat aan te doen. Het middenbestuur doet echter niet aan inkomenspolitiek en zal het altijd moeten doen d.m.v. flankerend beleid zoals de uitvoering van motie 42. Vanuit die gedachte zal naar deze uitdaging gekeken moeten worden. Met elkaar kan op dat terrein bekeken worden hoe de provincie haar rol kan pakken. Aan het Masterplan Wonen wordt nog gewerkt. Vanwege de omvang ervan is de verwachting dat dit niet in een kaderbrief wordt opgenomen maar hiervoor een eigen financieringssystematiek komt. Omdat het om grote bedragen gaat zal bekeken moeten worden of dit in de begroting past of dat er financiering aangetrokken moet worden.

Dhr. **Mulder** (D66) vraagt welke financieringsmogelijkheden kunnen worden overwogen.
Gedeputeerde **Loggen** antwoordt dat besloten kan worden om de begroting hierop te prioriteren, om geld te lenen of om de inkomsten te vergroten.
Dhr. **Mulder** (D66) vraagt of in het geval van opcenten verhogen dit niet nu al in de kaderbrief had moeten staan.
Gedeputeerde **Loggen** antwoordt dat nog niet duidelijk is hoeveel er nodig is. Het heeft zijn eigen financieringsritme waar bij de begroting een stabieler beeld op is. Op dat moment kan er over de inhoud worden gesproken. Ook wordt een aantal instrumenten nog gefinetuned op financiële en juridische haalbaarheid en de risico's.
Spreker geeft aan dat hij in de veronderstelling was dat in het Coalitieakkoord al voorzieningen waren getroffen inzake dierenwelzijn. In de paragraaf over het schuilstallen staat dat het mogelijk wordt om voor dit soort zaken ruimtelijk iets te kunnen doen. Die ruimtelijke mogelijkheid is er al. Hij durft niet te zeggen of deze voldoende is.
Dhr. **Zoon** (PvdD) antwoordt dat de regels er zijn maar men heeft geen idee hoe die ruimtelijk gebruikt zouden moeten worden. Daarom is in de commissie NLG bepleit om hier verder uitleg aan te geven.
Gedeputeerde **Loggen** zal het punt meenemen naar de portefeuillehouder dierenwelzijn.

Gedeputeerde **Stigter** geeft aan dat wat er op ons afkomt op het gebied van energie een continu proces is. Vorig jaar is een clusterstrategie voor energie vastgesteld. Hier zal deze zomer een actualisatie op worden gemaakt omdat de ontwikkelingen zo snel gaan. Het probleem van de netcongestie heeft topprioriteit omdat het iedere opgave raakt en de energietransitie danig kan frustreren. De doelstellingen lijken nagenoeg

onhaalbaar te zijn geworden door de congestie op landelijk niveau. Daar heeft de provincie ook mee te maken. Spreker staat sympathiek tegenover het voorstel van de buurtbatterijen omdat het een bijdrage kan leveren aan het oplossen van de netcongestie en een lokaal initiatief is. Spreker zegt toe om een onderzoek te laten doen naar de mogelijkheid van buurtbatterijen.

Mw. **Van Andel** (CDA) vraagt of de gedeputeerde bij de commissie terugkomt met uitkomsten van het onderzoek.
Gedeputeerde **Stigter** zal eerst het onderzoek laten uitvoeren om na te gaan wat er speelt en wat er nodig is. Daarna komt dit terug in de commissie.
De netcongestie baart GS enorme zorgen. Gedeputeerde had niet verwacht dat het probleem zo snel deze omvang zou krijgen. In de taskforce zijn drie lijnen benoemd die zullen worden opgepakt om het probleem zoveel mogelijk te beheersen: het zo snel mogelijk aanleggen van de infrastructuur, samen met alle verschillende sectoren nagaan hoe het toekomstige energiesysteem eruit ziet en een bijbehorende prioritering voor investeringen opstellen en tenslotte zal er een langere periode van schaarste zal zijn waarin gewerkt moet worden aan oplossingen.
Dhr. **Zoon** (PvdD) vindt het zuur dat er voor datacenters wel stroom is terwijl een bedrijf dat bijvoorbeeld elektrische auto's wil gaan gebruiken geen stroom krijgt.
Gedeputeerde **Stigter** antwoordt dat iedere stroomvrager waar "nee" tegen gezegd moet worden zuur is. De provincie kan hier geen keuze in maken, de eerste die zich aanmeldt moet worden bediend. Dit voelt onbevredigend en is onderdeel van de lobby.

Dhr. **Van den Berg** (JA21) merkt op dat datacenters aangesloten zijn op het hoogspanningsnetwerk en niet op het middenspanningsnetwerk. Dit is een wezenlijk verschil. De infrastructuur zou in 2026 klaar moeten zijn. Zijn er voldoende resources waaronder personeel beschikbaar vanuit Liander om dit te realiseren? Spreker vraagt of

Gedeputeerde **Stigter** geeft aan dat datacenters op het hoogspanningsnet zitten maar ook de druk op het hoofdspanningsnet is enorm groot. Het kost Liander veel moeite om ervoor te zorgen dat de infrastructuur in 2026 gereed is met name vanwege de krapte van het technische personeel. Ook andere resources waaronder de beschikbaarheid van koper staan onder druk. Dit gaat knelpunten opleveren en is een aanmoediging om te zoeken naar andere materialen.
Dhr. **Van den Berg** (JA21) vraagt de gedeputeerde om in overleg met Liander alles op alles te zetten om voor voldoende resources te blijven zorgen zodat de projectplanning gehaald kan worden. Is de gedeputeerde bereid om, in samenwerking met Liander, een onderscheid te maken in de terug- en aanlevering van elektriciteit zodat de aanlevering aan bedrijven voorrang krijgt op de teruglevering van duurzame energie.
Gedeputeerde **Stigter** antwoordt dat de bereidheid er is om Liander en andere partijen daarbij te helpen. Op het moment dat je opwekking kunt combineren met een netvrager kan de hoge vraag net worden gecompenseerd. Door te zeggen dat de energievrager altijd voor gaat op het aanbod dan wordt het probleem groter. Het gaat erom dat de verbindingen slim worden gelegd. De energievoorziening verduurzaamt en de druk op het net vermindert.
Het derde spoor zijn de slimme energiesystemen die vanuit het bestaande net bekijken hoe er maximaal gebruik kan worden gemaakt van het bestaande net.
Richting het Rijk is er een lobby gaande over twee elementen die van tafel zouden moeten. Als eerste het first come first serve principe dat nu wordt gehanteerd bij nieuwe aansluitingen. Ten tweede het fenomeen dat bedrijven alvast een aansluiting aanvragen voordat deze nodig is. Dit mechanisme belast het net.

Tweede termijn

Statenlid **Van Wijnen** (GL) dankt de gedeputeerden voor de uitvoerige beantwoording van de vragen. Zij geeft aan dat haar fractie het voorstel van het CDA voor de buurtbatterij een sympathiek voorstel vindt. Het is interessant om naar te kijken.
Dhr. **Klein** (CU) ondersteunt dit voorstel ook en is blij met de toezegging van de gedeputeerde en kijkt uit naar het vervolg.

Dhr. **Van den Berg** (JA21) geeft aan dat zijn fractie de buurtbatterijen niet zal ondersteunen vanwege het feit dat de buurtbatterijen enkel tot meer CO2 uitstoot zullen zorgen en minimaal zullen zorgen voor stabilisering van netwerken. Het is hoogstwaarschijnlijk een kostbare maatregelen die zijn doel niet zal dienen.

Dhr. **Van Gilze** (VVD) geeft aan dat buurtbatterijen te maken hebben met de vraag hoe om te gaan met smartgrids. Is dit niet iets waar netbeheerders een taak hebben. Met huisbatterijen waar je niet terug hoeft te leveren zit iets voor de huishoudens. Spreker vraagt de gedeputeerde of er niet op deze manier naar de batterijen gekeken zou moeten worden. Daarnaast hebben batterijen ook nadelen. 70% van de schaarse materialen die ervoor nodig zijn komen uit China.
Dhr. **Klein** (CU) geeft aan dat dhr. Van Gilze terecht wijst op de nadelen van klassieke batterijen. Juist bij buurtbatterijen zijn er ook andere manieren bijvoorbeeld met zout.
Statenlid **Van Wijnen** (GL) is blij met de kritische houding van de VVD omtrent grondstoffen die onder dubieuze omstandigheden verkregen worden. Mag dezelfde kritische houding ook worden verwacht rondom andere ontwikkelingen die zich in Noord-Holland voordoen waarbij ook die grondstoffen nodig zijn?
Dhr. **Van Gilze** (VVD) geeft aan dat zijn fractie vanzelfsprekend kritisch is op alle milieubelastingen.

Gedeputeerde **Stigter** geeft aan dat dhr. Van Gilze gelijk heeft. Het is lastig dat de netbeheerders alleen mogen transporteren en wettelijk gezien geen rol spelen bij de opslag. De smart grid benadering is een veel bredere benadering dan alleen de opslag. Het gaat ook over duurzame opwek zodat het net minder belast hoeft te worden.

Uittreksel concept-verslag commissie M&B 20-06-2022 over de voordracht Kaderbrief 2023

4. A-agenda Algemeen
4b. Voordracht Kaderbrief 2023

Mevrouw **Kuiper** (CDA) constateert dat de Kaderbrief beleidsarm is en vooral veel technische bijstelling omvat. De stijgende kosten van onderhoudsmaterialen voor wegen en kapitaalgoederen zijn zorgelijk. Binnen de lopende projecten wordt naar oplossingen gezocht. Het CDA neemt aan dat dit ook geldt voor de langlopende gebiedscontracten. Zou de gedeputeerde een nadere toelichting willen geven?
SWUNG (Samenwerken aan de uitvoering van nieuw geluidbeleid) wordt een behoorlijke opgave voor de provincie. De implementatie moet nog worden vormgegeven. Wat is voor de Provincie de belangrijkste wijziging ten opzichte van de huidige werkwijze?
Per brief wordt toegelicht waarom bepaalde zaken niet opgenomen zijn in de Kaderbrief. De urgente korte termijnacties Actieve Mobiliteit staan juist op voornoemde lijst. Hoe moet dit worden gelezen?

De heer **Deen** (PVV) bedankt voor de beantwoording van technische vragen. De PVV vindt het uiteraard jammer dat door de hoge structurele lasten voor beheer en onderhoud, de hoge kostprijs en schaarste van grondstoffen de ambitie op nieuwe projecten zwaar onder druk staat. Kan de gedeputeerde aangeven welke weg bewandeld gaat worden om toch middelen te realiseren voor nieuwe projecten?
De volgende vraag is wellicht te technisch van aard en kan mogelijk schriftelijk worden beantwoord. Door sloopafval als grondstof in te zetten en onderdelen te hergebruiken kan worden voorkomen dat nieuwe grondstoffen nodig zijn voor infraprojecten. Op welke wijze kunnen veiligheid, kwaliteit en eventuele risico's worden geborgd bij deze manier van circulair bouwen?

De heer **Terwal** (VVD) zegt dat de toekomst er zonnig uit leek te zien met het naar de achtergrond raken van de coronapandemie. Helaas schoven er donkere wolken voor de gekoesterde zon door oorlog in Europa. De gevolgen van de Russische agressie worden gevoeld tot diep in de provincie. Door de haperende aanvoer van grondstoffen met schaarste tot gevolg en de sterk gestegen energieprijzen gieren de prijzen in de Grond-,Weg- en Waterbouw de pan uit. Het is van groot belang dat een prudent financieel beleid wordt gevoerd. Het past niet om een positief begrotingssaldo er doorheen te jagen en in te zetten op het honoreren van allerlei wensenlijstjes. Als een nieuwe coronagolf is uitgebleven, de oorlog in Oekraïne hopelijk is beëindigd en mogelijke recessies zijn afgewend dan pas kan worden nagedacht over het aanwenden van het positieve saldo. Voor de VVD komt hierbij de Prijsindexatie voor Verbeter- en uitbreidingsinvesteringen in de provinciale infrastructuur in beeld. Dit zal de gedeputeerde meer armslag geven om de kredietverhogingen voor noodzakelijke infrastructuur, bijvoorbeeld de onderdoorgang in Broek in Waterland, te kunnen opvangen. Wat is de reactie van de gedeputeerde?

De heer **Jensen** (JA21) las de Kaderbrief 2023 met interesse. De Provincie staat er in het algemeen goed voor. Er is sprake van een robuuste reserve. De opcenten gaan gelukkig niet omhoog. De economie vertoont een stijgende lijn, net als het aantal treinreizigers. Noord-Holland heeft minder stikstof dan elders. Mogelijk biedt dit mogelijkheden in plaats van beperkingen. JA21 kan zich vinden in de meeste plannen. Er wordt duidelijk gewerkt aan een provincie waarin mensen sneller, schoner

en efficiënter van A naar B kunnen worden vervoerd en daarmee blijft Noord-Holland de economische motor van Nederland.
Door inflatie, een tekort aan materialen en mensen komt een deel van de ambities in gevaar. Problemen met de energietransitie en een overbelasting van het elektriciteitsnetwerk zijn reden tot zorg.
De Provincie wil dat er circulair en duurzaam wordt gebouwd. Is dat wel financieel haalbaar?
Onder 2.2 op pagina 6 van de Kaderbrief staat dat prijsstijgingen en schaarste aan grondstoffen een risico vormen voor het behalen van provinciale ambities. Is het een idee om het iMPI nader te bekijken op de effecten van prijsstijgingen, maar ook voor een nieuwe prioritering? In de Kaderbrief worden deze problemen erkend, maar de ontwikkelingen gaan zo snel.
Een andere domper is het tekort op het OV-knooppunt Alkmaar-Noord van 1,15 miljoen euro. Kan hier een beroep worden gedaan op het Rijk, of kunnen zaken worden geschrapt, waardoor het tekort wegvalt? Het is niet wenselijk maar misschien wel nodig. Hetzelfde geldt voor urgente korte termijnacties op het gebied van Mobiliteit. Voor scholieren en woon-werkverkeer zijn deze acties speciaal. Infrastructurele verbeteringen voor de fiets komen de bereikbaarheid ten goede. Ziet de gedeputeerde mogelijkheden om elders te snijden en gelden over te hevelen, of kijken we dan naar de reserves? Kunnen private partijen een rol spelen?
JA21 ziet een heldere Kaderbrief, waar de fractie achter kan staan, maar ze maakt zich zorgen over de haalbaarheid. JA21 kijkt uit naar de informatie over wat wel of niet mogelijk is en hoe de Provincie hiermee omgaat.

De heer **Carton** (PvdA) sprak al eerder over onzekerheden in de Kaderbrief over de stijgende energie- en grondstofprijzen, de hoge inflatie, onzekerheden over de ontwikkelingen rond stikstof en het tekort aan arbeidskrachten in alle sectoren. Dit alles heeft grote effecten op provinciale ambities. Hoe gaat gedeputeerde hiermee om, om te voorkomen dat ambities vastlopen, of komen er later allerlei keuzes op de Staten af? De Prijsindexatie voor verbeter- en uitbreidingsinvesteringen van het iMPI is niet meegenomen. De PvdA snapt dat de provincie voorzichtig moet zijn met het positieve saldo richting de begroting vanwege de onzekerheden en wat de Provincie mogelijk nog te wachten staat.
Een aantal onzekerheden, zoals energiearmoede en de betaalbaarheid van openbaar vervoer, maken dat de leefbaarheid onder druk komt te staan.
Vanwege de onzekerheden is de PvdA terughoudend. De fractie maakt in de begroting een zorgvuldige afweging om, afhankelijk van de ontwikkelingen, voorstellen te steunen die de leefbaarheid van Provincie Noord-Holland versterken.

Statenlid **Van der Waart** (GL) noemt de onzekerheden en de daarmee samenhangende financiële situatie een zorgelijk punt. Het is daarom jammer dat de technische briefing niet doorging. Daarin zou namelijk meer inzicht worden gegeven in mogelijkheden en draaiknoppen voor de financiële scenario's.
Op pagina 19 wordt benoemd dat er op dit moment geen sprake is van eventueel dreigende begrotingstekorten. Als zelfs de VVD bereid is om straks de opcenten te gaan verhogen dan is er toch echt wel iets aan de hand.
In de verhelderende brief met overwegingen van Gedeputeerde Staten ziet GL dat er voor projecten in het iMPI tekorten staan. Die worden pas achteraf doorgerekend. Er wordt bovendien gesteld dat er geen dekking is voor doorpakken met de mobiliteitstransitie, zoals inzetten op de fiets. GL vindt dat een kwalijke zaak. Deze transitie is noodzakelijk en de bijdrage van de Provincie daarin ook.

GL maakt zich grote zorgen over tekorten die dreigen op openbaar vervoer. De berichtgeving hierover is zorgwekkend. Later deze avond komt de commissie daarover te spreken.
Beleidsindicatoren: Voor Luchtvaart is benoemd dat het aantal passagiers als indicator wordt genomen om te kijken naar het succes van doelstellingen voor de luchtvaart. Tijdens de coronapandemie waren er minder passagiers. GL en andere fracties stelden hierover vragen. GL overwoog om op dit onderdeel een amendement in te dienen. Inmiddels is gesproken over de indicatoren. Over enkele maanden volgt een evaluatie en mogelijke aanpassing. Kan de gedeputeerde deze geruststelling hier nog herhalen?

Mevrouw **Van Geffen** (Liberaal N-H) constateert dat een beleidsarme Kaderbrief voorligt. Het valt te lezen als een Kaderbrief van een college dat op zijn eind loopt. Op dit moment zijn er grote problemen en er is veel veranderd sinds de coalitie aantrad. De woningnood is veel groter geworden en stikstof was er niet eens. Verminderde keuzevrijheid voor autogebruik en -bezit. Tegelijkertijd wordt bezuinigd op het openbaar vervoer. Deze samenhang van problemen vraagt om een integraal antwoord. Blijkbaar is het college niet in staat geweest om daar een nieuw antwoord op te ontwikkelen.
Wat is de consequentie van het niet ophogen met 3 miljoen euro van de subsidie Kleine Infra?

De heer **Dessing** (FvD) stelt dat veel dingen al zijn gezegd. Ook FvD ziet een onzekere toekomst. Infrastructuur is de belangrijkste post van de Provincie. De indicatoren staan wat dat betreft op rood. De kosten stijgen. De nieuwe projecten die op de rol staan, mogen daarvan niet de dupe worden. Het percentage van 11% kostenstijging van bouwmaterialen wordt ook gehanteerd voor 2022. Dat is een zeer conservatieve schatting. Het getal zal veel hoger worden. Dat betekent iets voor de grote investeringen die de Provincie te wachten staan. FvD is dan ook meer dan nieuwsgierig naar de financiële kaders en het Financieel Perspectief. Om die reden is FvD blij met een zeer voorzichtige Kaderbrief en het reserveren van overschotten in de Algemene middelen. Dat stemt de fractie gerust. De fractie van FvD was onaangenaam verrast dat het Rijk geen beweging lijkt te geven in het voor het project A8/A9 benodigde bedrag van 900 miljoen euro. Kent de gedeputeerde de beweegredenen van het Rijk? Hoe kan dit belangrijke dossier in alles wat op de Provincie afkomt, toch een verdiende plek worden gegeven?

Statenlid **Kostić** (PvdD) meldt dat de PvdD met drie voorstellen komt. De Provincie heeft door haar beleid in het kader van infrastructuur en mobiliteit grote impact op de levens en leefomgeving van dieren. Daarvoor hoort zij ook expliciet verantwoordelijkheid te nemen. Gedeputeerde Staten zijn beter gaan inzetten op faunapassages en alle complimenten daarvoor. Tegelijkertijd blijft het aantal dierlijke slachtoffers door verkeer stijgen. De Provincie heeft als beleidsdoel om het aantal verkeersslachtoffers zoveel mogelijk naar nul te verlagen. Kan het college toezeggen dat daaronder niet alleen menselijke, maar ook dierlijke slachtoffers gerekend kunnen worden? Heeft de Provincie ook als doel om het aantal dierlijke verkeersslachtoffers richting nul te brengen?
De jarenlange bevriezing van de opcenten zorgt voor een scheve verhouding met niet alleen de tarieven van de andere provincies, maar ook de werkelijkheid. We hoorden net dat veel partijen zich zorgen maken over mogelijke tekorten voor infrastructurele projecten. Er zijn zorgen over betaalbaarheid van openbaar vervoer en over leefbaarheid. We hebben te maken met een levensbedreigende klimaat- en biodiversiteitscrisis, waarbij elke seconde telt. Het zou alleen al in het kader van inflatie logisch zijn om de opcenten te verhogen. Bij bijna alle provincies zijn de opcenten omhoog gegaan. Het laagste bedrag is 77,50 euro, terwijl in Noord-Holland 67,90 euro wordt gehanteerd. De Provincie doet haar best, maar toch zien we dat meer mensen een auto aanschaffen.

Met een kleine verhoging van de opcenten geeft de Provincie een signaal af dat autobezit grote impact heeft op de ruimte en leefomgeving en dat niet alles meer kan. Zelfs als de opcenten worden verhoogd naar bijvoorbeeld 70 euro, dan nog blijft Noord-Holland de provincie met de laagste opcenten van Nederland.

Bij interruptie vraagt de heer **Dessing** (FvD) of Statenlid Kostić het met hem eens is dat het gelijk houden van de opcenten percentueel is en dat de totale som van de inkomsten uit de opcenten zo groot is omdat Noord-Holland relatief gezien een steeds groter wordend wagenpark heeft.

Statenlid **Kostić** (PvdD) antwoordt bevestigend. Het is niet in verhouding tot de lasten die het brengt. Gezien de tekorten op infrastructurele projecten moet een duidelijk signaal worden gegeven richting de burger. Het gaat om een kleine verhoging. Daarmee behoudt Noord-Holland de laagste opcenten van Nederland. Het past meer bij de realiteit.

Bij interruptie vraagt de heer **Terwal** (VVD) of Statenlid Kostić het met de VVD eens is dat veel lasten van automobiliteit al zijn verwerkt in de motorrijtuigenbelasting en de accijns op brandstof?

Statenlid **Kostić** (PvdD) antwoordt dat de belasting die nu wordt opgelegd aan vervuilers niet in verhouding staat tot de lasten die het oplevert voor de maatschappij. Auto's nemen teveel ruimte in beslag en vormen een behoorlijke aanslag op de leefomgeving. Er is veel geld nodig voor infrastructurele projecten en er is zorg over de betaalbaarheid van het openbaar vervoer. Met de opcenten heeft de Provincie een mooi instrument in handen om alles op alles te zetten richting de grote uitdaging waar ze voor staat. Het is een kwestie van verantwoordelijkheid nemen.

Uit de beantwoording van onze technische vragen bleek dat, bij de uitvoering van het beleid rond OV-knooppunten en bijbehorende pilots, biodiversiteit slechts als een meekoppelkans wordt gezien en niet als een uitgangspunt. Dat past niet bij urgentie van de aanpak van de biodiversiteitscrisis. We moeten juist nu toch die transities maken en biodiversiteit als uitgangspunt meenemen. Anders moeten we achteraf nog repareren, met alle extra maatschappelijke kosten van dien. Is het college dat met de PvdD eens en is het bereid om biodiversiteit als een van de uitgangspunten daar waar mogelijk mee te nemen?

Reactie in eerste termijn

Gedeputeerde **Olthof** hoort iedereen spreken over prioritering, maar vervolgens bedoelt iedereen een andere prioritering. Die keuzes zullen gemaakt moeten worden. Het college is zich daarvan bewust. Het voordeel is dat het maken van keuzes mogelijk is en dat er niet zomaar een richting wordt opgegaan, niet wetende waar het eindigt.
In de gebiedscontracten zijn afspraken gemaakt over de stijging van kosten. Een groot deel van de kostenstijgingen is meegenomen in de contracten. Voor excessen wordt het gesprek aangegaan. Op bepaalde onderdelen zou dit tot een hoger budget kunnen leiden.
SWUNG is een technisch verhaal. Een Plan van Aanpak wordt gemaakt. Dit is een wettelijke verplichting. Het Actieplan Geluid maakt onderdeel uit van SWUNG. Om het mogelijk te maken is capaciteit nodig. Er zullen maatregelen moeten worden getroffen om de geluidsoverlast tegen te gaan.
Veel fracties vroegen naar mogelijkheden om nieuwe projecten door te kunnen laten gaan. Op dit moment wordt doorgegaan waarmee de Provincie bezig is, zoals de onderdoorgang bij Broek in

Waterland, het landschapsplan voor de A8/A9. Er komt een moment dat financiële keuzes gemaakt zullen moeten worden. Die kosten kunnen niet worden gedekt uit de reserves, maar moeten worden gedekt uit de lopende begroting. In de lopende begroting moet ruimte worden gezocht. Dat geldt voor nieuwe projecten, maar de Provincie staat ook voor een enorme opgave als het gaat om beheer en onderhoud en vervangingsinvesteringen.
De gedeputeerde breekt een lans voor Smart Mobility en innovatie. Nu wordt na 50 jaar een studie gedaan naar de vervanging van infrastructuur. Kan het nog doorlopen of had de vervanging al eerder moeten plaatsvinden? Met sensoren en meer data kan worden gekeken naar de werkelijke staat van kunstwerken. Met gemeenten wordt besproken hoe trajecten straks slimmer (gezamenlijk) kunnen worden opgepakt en daarin een financieel voordeel te halen en op het gebied van personeel.
Een voorbeeld van circulair bouwen betreft het hergebruiken van damwanden, mits ze nog voldoen aan alle kwaliteitseisen.
Elf procent indexatie van projecten is een gemiddelde. Sommige grondstoffen hebben een lagere indexatie. De gedeputeerde sluit niet uit dat het hoger zal gaan uitvallen. De huidige systematiek is dat bij projectbesluiten indexatie wordt meegenomen. Als indexatie standaard moet worden meegenomen in de Kaderbrief dan is er onvoldoende financiële ruimte om dat volledig af te dekken. De nieuwe projecten kennen een flinke stijging.
Alle belangrijke projecten zijn meegenomen in de Kaderbrief, net als SWUNG en wetten waaraan niet te ontkomen valt. Kleine Infra projecten zijn belangrijk, maar niet wettelijk verplicht. De regeling omvat normaal gesproken vijf miljoen euro. Er is nu nog twee miljoen euro beschikbaar. Er is drie miljoen euro extra nodig om tot het oorspronkelijke budget te komen.
Over de indicatoren is al tweemaal eerder gesproken. Er volgt later nog een brede discussie. Het traject loopt via de Rekeningencommissie.
Op de kwestie A8/A9 heeft het college al schriftelijk gereageerd. Op de website is daarover informatie te vinden. De reactie van de minister is geen verrassing. In 2013 is een keuze gemaakt dat het Rijk zou inzetten op de A7 Corridor richting Hoorn. De Provincie zou in dat opzicht gaan kijken naar de verbinding A8/A9. De minister zit in een situatie waarin financieel tegen grenzen aan wordt gelopen. De wereld is sinds 2013 veranderd. Dat wordt op een rij gezet en daarover wordt met partners en stakeholders gesproken. Provinciale Staten hebben een besluit genomen over twee trajecten. Het traject rondom het behoud van het Unesco Werelderfgoed. Als Unesco akkoord gaat dan moet naar de financiële mogelijkheden worden gekeken, met stakeholders en het Rijk. Om als Provincie een miljard euro bijeen te brengen is niet erg waarschijnlijk.
Gevraagd wordt of wordt gestreefd naar nul dierlijke verkeersslachtoffers. Uiteindelijk wordt gestreefd naar nul verkeersslachtoffers. Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen mensen en dieren. Met de investeringen die worden gedaan, moet ook worden gestreefd naar minder dierlijke slachtoffers. Er wordt geïnvesteerd in faunapassages en rastering.
In het verzoek om biodiversiteit als uitgangspunt te hanteren moet de gedeputeerde de PvdD teleurstellen. Mobiliteit is het uitgangspunt. Als het gaat over biodiversiteit en natuur dan moet de PvdD zich tot de gedeputeerde Natuur wenden. Biodiversiteit wordt meegenomen als koppelkans bij de aanleg of verbetering van infrastructuur. Als die koppelkans er niet is, betekent dat niet dat de infrastructuur dan niet wordt verbeterd. Dat is de volgorde. De Provincie heeft ambities op het gebied van biodiversiteit. Er is beleid voor gemaakt.

De voorzitter constateert dat er geen behoefte is aan een tweede termijn. Hij concludeert dat alle vragen en opmerkingen zijn beantwoord. De voordracht zal als bespreekpunt worden doorgeleid naar Provinciale Staten.

Uittreksel uit conceptverslag commissie EFB 20 juni 2022 behandeling Kaderbrief 2023

6.b. **Statenvoordracht Kaderbrief 2023**

De **voorzitter** meldt dat de verslaglegging als advies van dit agendapunt wordt toegevoegd aan de documenten voor de PS-vergadering van 4 juli a.s.

Mw. **Kapitein** (D66) constateert in de kaderbrief een grote terughoudendheid bij GS bij het opstellen van nieuw beleid vanwege grote onzekerheden over macro-economische ontwikkelingen en uitvoering van reeds ingezet beleid op bestaande grote opgaven. Hiermee is men het eens. Het huidige beleid moet op volle snelheid worden uitgevoerd en zo min mogelijk door andere ontwikkelingen worden beperkt. In de kaderbrief ontbreekt een belangrijke ontwikkeling, namelijk het grote personeelstekort in vele sectoren, oorzaak voor hogere projectkosten en meer vertragingen. De kaderbrief lijkt eerder te rooskleurig dan te pessimistisch te zijn. De beleidsindicatoren zijn bij het vorige agendapunt aan de orde gesteld. Ook D66 verzoekt deze indicatoren aan te scherpen en deze overzichtelijk te presenteren. In de rekeningencommissie is afgesproken om de indicatoren in de septembervergadering te bespreken, input van de fracties is welkom bij haarzelf of via de griffie.

Dhr. **Roosendaal** (VVD) stelt dat het college in eerste instantie moet aangeven hoe het beleid effectiever kan worden opgevolgd, zodat PS aanvullingen of voorstellen kunnen doen ter verbetering.

Mw. **Kapitein** (D66) is het hiermee eens. In de begroting 2022 zijn al verbeteringen doorgevoerd en zijn nieuwe indicatoren vermeld, want bij ieder nieuw beleidsonderwerp dient het college de juiste indicatoren toe te passen. Het verzoek van de PvdD om een helder overzicht aan te bieden, wordt ondersteund want voor veel partijen is dit een belangrijk onderwerp.

Dhr. **Heijnen** (CDA) dankt voor de heldere kaderbrief. Het CDA is akkoord met de technische bijstellingen in hoofdstuk 5.1. De forse verhoging van de uitkering faunaschade leidt tot zorgen, maar is een gevolg van het in de ogen van het CDA verkeerde en ineffectieve beleid voor ganzenbestrijding. Het CDA steunt de inhoudelijke beleidsvoorstellen in hoofdstuk 5.2. Echter, is de beperkte stijging van de middelen voor stikstofbeleid voldoende? Is de gedeputeerde financiën hierbij betrokken geweest en zo ja, op welke wijze? Het CDA dient twee voorstellen in aan de hand van het door GS opgestelde format. Een hiervan is al door GS mondeling overgenomen en het tweede voorstel voor erfcoaches wordt in de PS-vergadering voorgelegd.

Dhr. **Roosendaal** (VVD) vertrouwt erop dat GS zoveel mogelijk doelstellingen uit het coalitieakkoord 2022 zullen realiseren en dat het prudente financiële beleid wordt voortgezet. Naast de vele provinciale taken die moeten worden uitgevoerd, stijgen de prijzen van goederen en diensten aanzienlijk. In dit kader wordt een beeld geschetst van de moeilijke huidige omstandigheden waarin de wereld verkeert. Daarom is het goed nu geen extra uitgaven te plannen zonder een goed beeld van de financiële risico's. Zijn GS en de overige fracties het hiermee eens? De krappe arbeidsmarkt kan gevolgen hebben voor de taken en ambities, zoals in het stikstofdossier en natuurherstel waarvoor uiterlijk 1juli 2023 een plan moet worden voorgelegd. Voor bodemdaling veenweidegebied gaan gebiedsprocessen lopen. Zijn GS van mening dat er voldoende geld en capaciteit (op dit moment 1 fte) beschikbaar zijn voor uitvoering van deze taken? Goed dat de huidige

marktontwikkelingen interventies door de overheid minder noodzakelijk maken, hetgeen leidt tot het voorlopig afzien van de derde tranche van het Herstel- en Duurzaamheidsfonds. De investeringen PDNH kunnen op termijn terugvloeien naar de algemene middelen zodat de nieuwe Staten de inzet hiervan kunnen heroverwegen. Er is veel gaande op het gebied van mobiliteit en infrastructuur. Sommige beleidsindicatoren in de kaderbrief lijken niet voldoende om effectief beleid te kunnen ontwikkelen of bijsturen. Begrippen als welvaart in brede en enge zin zijn onvoldoende uitgewerkt en donkerrode en donkergroene indicatoren lijken soms in tegenspraak met elkaar zonder dat hier conclusies aan worden verbonden.

Mw. **Vastenhouw** (FvD) vraagt de VVD aan te geven welke resultaten zijn bereikt bij mobiliteit.

De **voorzitter** verwijst voor de bespreking van mobiliteit naar de commissievergadering M&B.

Dhr. **Roosendaal** (VVD) heeft mobiliteit genoemd in het kader van de beleidsindicatoren en niet inhoudelijk aangestipt. Niettemin is er veel bereikt bij mobiliteit, zoals investeringen in fiets- en wandelpaden en verbetering van wegen. Maar men vindt elkaar in de zorgen omtrent mobiliteitsvraagstukken. Sommige indicatoren lijken onnuttig voor het doel wat men wil bereiken. Als voorbeeld wordt genoemd het sturen op een gemiddeld hoog opleidingsniveau dat een doel op zichzelf lijkt te zijn, terwijl in de praktische beroepen juist veel personeelstekorten bestaan. Dergelijke indicatoren moeten worden vervangen door een indicator waarop wel gestuurd kan worden. Hoe kijken GS naar de indicatoren en worden deze in de huidige vorm als sturingsinstrument ingezet?

Dhr. **Hoogervorst** (SP) begrijpt de keuze voor een beleidsveilige kaderbrief, met als oorzaak de sociaaleconomische situatie in de wereld en in de provincie. In de PS-vergadering wordt teruggekomen op de politieke aspecten van de kadernota en op de keuzes die gemaakt moeten worden. Nu een aantal vragen. Heeft het college al gesproken over het onder bepaalde voorwaarden verhogen van de opcenten? Wanneer komt er duidelijkheid over de financiële kaders voor de komende jaren, met het oog op aanleg en onderhoud van infrastructuur en verkeer en vervoer? De toekomst van Tata Steel is een belangrijk onderwerp, de transitie naar groen produceren zal tot kosten voor de provincie leiden zoals bij de VTH-taken en de OMD. Draagt Tata bij aan die kosten en vloeien de opbrengsten via de leges terug naar de provincie? Men heeft signalen gehoord dat 2026 een zwaar jaar wordt voor het Gemeentefonds. Daarom graag een toelichting op de stand van zaken van het Provinciefonds. De provincie heeft een aantal bedragen gereserveerd voor de aanpak van stikstofproblemen, maar zijn de geraamde bedragen in de kadernota niet aan de lage kant?

Dhr. **Carton** (PvdA) sluit zich aan bij eerdere opmerkingen over personeelstekorten. Hij somt een aantal onzekerheden op globaal en lokaal niveau op. GS hebben vanwege alle onzekerheden een aantal uitgaven niet opgenomen in de kaderbrief, dat is begrijpelijk in de huidige omstandigheden, maar hoge energieprijzen en openbaar vervoer zetten de leefbaarheid onder druk. Vanwege de huidige onzekerheden zal de PvdA afhankelijk van de ontwikkelingen, voorstellen die de leefbaarheid in de provincie versterken, nader beoordelen. De kaderbrief was altijd vooral financieel economisch van aard, maar nu zijn ook andere onderwerpen opgenomen, zoals de brede Welvaartsmonitor. Hopelijk worden richting de komende begroting stappen gezet teneinde meer grip te krijgen op de uitgaven en de bereikte resultaten.

Mw. **Bezaan** (PVV) is blij dat GS hebben toegezegd PS periodiek tussentijds schriftelijk te informeren over onderhandelingen met het Rijk over financiering, normering en wet- en regelgeving. Vraag 39 wordt herhaald: "Wordt in het overleg ook aandacht besteed aan scenario's waarbij provincies proberen zoveel mogelijk te bezuinigen op taken en de eigen organisatie zodat provinciale belastingen niet nodig zijn? Graag een gemotiveerd antwoord." Als reactie hierop wordt door GS gesteld dat binnen IPO zowel naar de inkomsten als uitgavenkant wordt gekeken. Een van de voorwaarden die de provincies hebben meegegeven aan het Rijk, is dat de provincies een stabiel eigen belastinggebied en een open huishouding hebben. De PVV ziet helemaal niks in provinciale belastingen en verzoekt daarom waar mogelijk, fors te bezuinigen op taken en de eigen organisatie.

Dhr. **Klein** (CU) is verbaasd over de gezapigheid van de bijdragen van een aantal collega's, want de CU maakt zich ernstig zorgen. GS worden hartelijk bedankt voor de toelichtende brief op de kadernota met aanvullende overwegingen over de keuzes in de kaderbrief, deze geeft goed inzicht in de overwegingen en afwegingen. GS zeggen enerzijds een robuust en reëel begrotingsbeleid voor te staan, maar anderzijds kiezen GS ervoor een groot aantal uitgaven niet te indexeren. Hoe verhouden beide aspecten zich tot elkaar? Bij een reële insteek wordt toch rekening gehouden met kostenstijgingen? Het niet doorvoeren van de indexatie op de kosten voor uitbreiding en verbetering betekent dat de gevolgen later als een boemerang terugkomen. Het niet doorvoeren van indexatie op bibliotheek en erfgoed is de facto een bezuiniging, dat was in een eerder stadium ondenkbaar. Klopt het dat vanwege onvoldoende gelden de stekker uit de museale functie van het Huis van Hilde wordt getrokken? Er worden in de begrotingsvoorstellen onverantwoorde conservatieve keuzes gemaakt, het college slaat door in voorzichtigheid, terwijl er € 5 miljoen beschikbaar is die nu niet worden besteed, nog afgezien van de enorme onbenutte belastingcapaciteit. PS moeten een discussie voeren over welke taken belangrijk zijn en over de relatie hiervan met het heilige principe van sommige partijen om de opcenten niet met 1 cent te willen verhogen. De CU gaat niet akkoord met de kaderbrief en komt in de PS-vergadering met aanvullende suggesties.

Dhr. **Roosendaal** (VVD) vraagt of het klopt dat de CU de lasten voor de burgers wil verhogen in deze toch al dure tijden.

Dhr. **Klein** (CU) meent dat de afweging gemaakt moet worden om de opcenten met 1 cent te verhogen zodat belangrijke taken zoals het faciliteren van bibliotheken, mogelijk blijven. Eerst moet een principiële discussie worden gevoerd alvorens op voorhand allerlei taken uit te sluiten.

Dhr. **Hartog** (JA21) constateert op tal van fronten winstwaarschuwingen – zoals ook aangegeven door SP en CU – waardoor de huidige ambities niet meer met de begrote middelen uitgevoerd kunnen worden. Er moet dus bezuinigd worden of er moet geld bij, eventueel door het verhogen van lasten. Daarom heeft hij een memo opgesteld dat aan de aanwezigen is toegestuurd, want JA21 vindt het belangrijk om tijdig te kunnen sturen op grote omvangrijke projecten waar veel van de middelen aan besteed worden, zoals projecten voor nieuwe wegen, onderhoud, etc. PS ontberen momenteel een overzicht van alle projecten die de komende jaren op stapel staan waardoor een juiste keuze om projecten te verschuiven in de tijd of uit te stellen, onmogelijk is. Daarom wordt voorgesteld een investeringsagenda op te stellen aan de hand waarvan PS tijdig kunnen bijsturen.

Statenlid **Kostiç** (PvdD) constateert dat voorstellen partijlijnen overstijgen en in NLG is een aantal positief ontvangen. Het eerste voorstel om Kikstart Natuur Noord-Holland een impuls te geven van € 250.000 om de biodiversiteitscrisis versneld aan te pakken, is in lijn met de keuze van de provincie

Utrecht. Men verzoekt tevens een digitale brochure op te stellen voor bescherming van dieren tegen extreem weer. De provincie kan met haar kennis en vanuit haar rol als verbinder en inspirator hieraan een positieve bijdrage leveren, want gemeenten en ondernemers ontberen vaak de kennis om schuilgelegenheden mogelijk te maken om dieren te beschermen tegen extreem weer, zoals warmte. Dit in combinatie met een netwerkbijeenkomst met een presentatie voor de stakeholders om het bewustzijn van het probleem te vergroten. Hiervoor wordt maximaal € 25.000 gevraagd. Tevens het verzoek om de provinciale ambities op dierenwelzijn meer aandacht te geven en een programma voor financiering van natuur- en milieufederaties op te stellen, deze kunnen budgetneutraal worden gerealiseerd. In de kaderbrief wordt gesteld dat de economische groei iets minder zal zijn dan voor corona, maar is groei in de ogen van GS echt noodzakelijk? Wanneer worden de grenzen bereikt? Is een goede toekomst ook mogelijk zonder economische groei?

Statenlid **Dulfer** (GL) constateert dat de huidige onzekerheid een nieuw normaal is geworden en de toekomst is onzeker. Daarbij hoort een voorzichtig financieel beleid. Hij vindt het goed dat naast de macro-economische ontwikkelingen de brede welvaartsontwikkelingen worden meegenomen, maar op onderdelen – zoals de bezetting van Schiphol als positieve indicator – is verdere ontwikkeling nodig. Wanneer komt de Perspectiefnota beschikbaar met informatie over alle huidige en toekomstige ontwikkelingen? De provincie moet enorm gaan investeren in de aanpak van stikstof, Tata en andere zaken met name bij de OMD en de eigen organisatie, maar het grootste probleem in de komende jaren is voldoende personeel om alle vacatures te vervullen, want ook andere provincies en overheidsorganen hebben meer mensen nodig. Voorgesteld wordt om in de toekomstige kaderbrieven een soort realisatietoets op te nemen die in brede zin oordeelt over de realiteitswaarde van diverse projecten en trajecten om te anticiperen op toekomstige ontwikkelingen.

Dhr. **Klein** (CU) ondersteunt deze goede suggestie om een soort alternatieve risicoparagraaf met het oog op de uitvoering van plannen/projecten toe te voegen, omdat deze leidt tot verbreding van de discussie, meer invloed op de financiële keuzes en het terugdringen van onderbesteding.

Statenlid **Dulfer** (GL) meent dat het risico eerder zit in personeel dan in de financiën. GL kan zich vinden in de terughoudendheid van GS ten aanzien van nieuw beleid, maar dit leidt tot het risico dat bestuurlijke vernieuwing niet tot wasdom komt. Daarom worden PS uitgenodigd om goede voorstellen te doen en deze serieus met elkaar te bespreken, want het gaat om een belangrijk punt uit het coalitieakkoord. Voorstellen richting de Statenvergadering moeten serieus op hun merites beoordeeld worden. Dat geldt in ieder geval voor twee voorstellen die door GS niet zijn vermeld, namelijk indexering bibliotheek en doorontwikkeling Huis van Hilde. Hij verzoekt het college de stand van zaken van Huis van Hilde te heroverwegen.

Dhr. **Mangal** (DENK) reageert als volgt. Gezien alle huidige globale crises en gevolgen van de oorlog in de Oekraïne ontbreken voldoende medewerkers om alle plannen uit te voeren, ondanks dat er veel werklozen thuis zitten. De coronasteun voor gemeenten wordt door het Rijk afgebouwd, maar gemeenten worden geconfronteerd met vele financiële problemen om de eindjes aan elkaar te knopen. Welke gevolgen heeft dit voor de provinciale begroting? Helaas staat in de kaderbrief niets vermeld over de rol en taak van de provincie richting gemeenten. Graag een toelichting.

Mw. **Vastenhouw** (FvD) ondersteunt de vragen van DENK over het financieel ondersteunen van gemeenten. Wat is er in de afgelopen bestuursperiode terecht gekomen van de plannen van de coalitie? De grondhouding van het bestuur op de financiële ontwikkelingen wordt gewaardeerd, het

zijn roerige tijden. Zij heeft nog een aantal vragen. De aansluiting A8/A9 gaat niet door vanwege een weigerachtig Den Haag om € 1 miljard beschikbaar te stellen voor deze belangrijke infrastructurele verbetering. Wat was de reden van de weigering? Door wiebelstroom en versnelde elektrificatie kunnen aansluitingen op het net niet meer gerealiseerd worden, de netbeheerders moeten uitgaan van “wie eerst komt, het eerst maalt”, maar dat uitgangspunt leidt tot aanvragen om ruimte te reserveren, maar die door allerlei oorzaken nooit uitgevoerd zullen worden. Er moet met spoed in het kernprobleem geïnvesteerd worden, namelijk de vereiste netwerkuitbreiding. Waarom is het bedrag van € 55 miljoen dat is geleend aan Liander, niet ingezet voor de netwerkaanleg? Kunnen de gemaakte afspraken over de lening omgezet worden in investeringen? Zij vraagt aan welke onvoorziene uitgaven wordt gedacht vanwege de oorlog in de Oekraïne. Hoe kan de provincie de leiding in handen houden? Hoe zorgt de provincie ervoor dat boerenbedrijven kunnen blijven bestaan? Is de provincie bereid om op landelijk en Europees niveau ruimte te creëren voor de boeren? RES: hoe blijft de provincie een betrouwbare partner voor burgers en hoe gaat de provincie de signalen van de burgers betrekken in haar plannen?

Gedeputeerde **Olthof** meldt dat de gestelde vragen die zien op portefeuilles van de commissies RWK en NLG en M&B, niet beantwoord zullen worden. Deze moeten in de betreffende commissies gesteld worden. De kaderbrief is al veel eerder voorbereid en bij het opstellen is uitgegaan van de situatie destijds, toen was het financiële beeld anders en is met name gekozen voor de wettelijke verplichtingen. In de maartbrief was het financiële beeld iets verbeterd, er bleek extra € 8,7 miljoen beschikbaar te zijn. Daarom hebben GS ervoor gekozen om niet alles in de kadernota op te nemen, maar met name te focussen op wettelijke verplichtingen en de definitieve keuzes na het zomerreces te maken omdat het financiële beeld van de inkomsten en uitgaven richting de begroting dan iets stabieler zal zijn. PS worden verzocht om voorstellen c.q. amendementen voor besteding van het bedrag van € 8,7 miljoen aan te houden tot de begroting, omdat er dan definitieve keuzes kunnen worden gemaakt. GS komen ook met concrete voorstellen richting een sluitende begroting met het oog op alle verwachte ontwikkelingen. Maar PS besluiten uiteindelijk over het amenderen van de begroting. Desgevraagd wordt bevestigd dat de kans voor bijvoorbeeld indexatie van het bibliotheekwerk kleiner wordt naarmate PS aanvullende voorstellen doen voor de begroting 2023.

Dhr. **Klein** (CU) vraagt of het correct is dat de vermelde zaken in de kaderbrief zeker worden uitgevoerd, dat er zaken zijn die misschien worden uitgevoerd nadat in de komende tijd overleg is gevoerd en dat er zaken sowieso niet worden uitgevoerd.

Gedeputeerde **Olthof** bevestigt deze conclusie. Het voorstel voor besteding van het overschot uit de jaarrekening staat los van de kaderbrief, want daarin wordt een voorschot genomen op 2023. Ten aanzien van de beleidsindicatoren wordt gemeld dat een herijking van de brede basismonitor volgt, daarbij kan de integrale discussie plaatsvinden over indicatoren evenals over de gevolgen voor de financiën en over het toevoegen van nieuwe indicatoren. Bij de planning van projecten en uitvoering van een aantal taken wordt rekening gehouden met de huidige beschikbare capaciteit. Het verhogen van de opcenten is niet door het college als voorstel ingebracht, dat was afkomstig van een van de fracties, voorgesteld wordt met die fractie in discussie te gaan. Na de zomer volgt een Perspectiefnota Financiën en vanuit de portefeuille mobiliteit wordt een financieel meerjarenperspectief voorgelegd inclusief vervanging, onderhoud en nieuwe ambities. Hierover volgt binnenkort een presentatie. De transitie naar groene staalproductie bij Tata zal extra geld gaan kosten, maar een deel kan via de leges gecompenseerd worden en een ander deel wordt naar verwachting door het Rijk gefinancierd uit de klimaatfondsen. De verwachting is dat vanaf 2026 de

Rijksuitgaven lager worden. Hieraan zijn zowel het Provincie- als Gemeentefonds gekoppeld via de trap op/trap af methodiek. Dit aspect komt terug in de Contourennota. In het iMPI zijn alle investeringen in beeld gebracht vanaf de studiefase tot de plan- en realisatiefase. In het meerjarenperspectief is zelfs het onderhoud opgenomen waarvan nu de studiefase nog niet gestart is, dus het gevraagde overzicht door JA21 is reeds beschikbaar. In de aankomende update – begin 2023 – van het iNNI wordt een kader aangeboden om een keuze te maken op basis van elementen die bepalend zijn voor investeringen.

Gedeputeerde **Zaal** kondigt in het najaar een uitgebreide discussie aan over het aspect van een economie zonder economische groei naar aanleiding van het initiatiefvoorstel van de CU en PvdD "Noord-Holland Impact". Economische groei is op dit moment al geen doel op zich meer, men richt zich op de brede welvaart met een concurrerende economie binnen de ecologische grenzen van de planeet. Ondernemerschap is erg belangrijk voor de transitie van het voedselsysteem, energie en circulariteit, dus economische groei draagt juist bij aan brede welvaart en garandeert werkgelegenheid en inkomenszekerheid.

Dhr. **Mangal** (DENK) constateert dat Europa op dit moment 2,5 keer de aardbol nodig heeft om alle productie in stand te houden. Hoe verhoudt dit zich tot economische groei?

Gedeputeerde **Zaal** benadrukt dat economische groei mogelijk is binnen de ecologische grenzen van de aarde, maar dat noodzaakt een andere vormgeving van de economie en daar wordt nu hard aan gewerkt. Met circulaire economie blijft men wel binnen de grenzen van de aarde en kan er toch groei plaatsvinden. De provincie heeft goed inzicht in de gemeentelijke begrotingen, want zij beoordeelt de begrotingen van alle gemeenten en er vinden vele gesprekken plaats met gemeenten over de financiën. Gedeputeerde Olthof heeft al een toelichting gegeven op de verwachte situatie in 2026. Er is geen aanleiding om in de provinciale begroting middelen voor gemeenten te reserveren om taken over te nemen of de gemeentelijke begroting aan te vullen, want dat is echt niet de bedoeling. Wel kunnen middelen beschikbaar gesteld worden voor bestuurskrachtversterking teneinde de gemeenten in staat te stellen de taken van het Rijk goed te kunnen uitvoeren. De inzet van de provincie in Europa en richting het Rijk verloopt conform het beleid Economische Uitvoeringsagenda en Voedselvisie en de Europastrategie, dat geldt ook voor de landbouw.

Gedeputeerde **Stigter** meldt dat stikstof en natuurherstel meer inzet van de provincie zullen gaan vragen en een extra inzet van middelen voor de gebiedsprocessen en de hiermee samenhangende VTH-taken. De provincie neemt deel aan het nationaal programma Landelijk Gebied waarin naast stikstof, natuur, waterkwaliteit en klimaat worden gecombineerd hetgeen een verrijking is van de gebiedsprocessen. Met het kabinet is afgesproken een artikel 2 onderzoek uit te voeren om de uitvoeringskosten van de provincies in beeld te brengen. Vooruitlopend op de start van het onderzoek heeft het Rijk een bedrag voor de provincies gereserveerd, dit komt in de augustusbrief beschikbaar. De provincie heeft € 55 miljoen aan de kapitaalinjectie bijgedragen voor het opheffen van de knelpunten in het netwerk van Liander, Liander gaat in totaal € 1,3 miljard investeren in het Noord-Hollandse net. De RES kan inhoudelijk beter in de commissie RWK besproken worden, maar het huidige intensieve participatietraject wordt door de gemeenten voortgezet.

Tweede termijn

Dhr. **Klein** (CU) blijft van mening dat over een aantal belangrijke zaken nu een uitspraak moet worden gedaan zodat deze dit jaar worden uitgevoerd. Hierop wordt teruggekomen in de PS-vergadering.

Dhr. **Hartog** (JA21) komt later dit jaar terug op het aangekondigde initiatief.

Mw. **Vastenhouw** (FvD) herhaalt twee vragen die nog niet beantwoord zijn. Hoe worden de signalen van burgers over de RES en het referendum meegenomen door GS en hoe blijft de provincie richtinggevend in plaats van volgend?

Gedeputeerde **Zaal** meldt dat PS aan de lat staan om besluiten te nemen over het referendum.

Gedeputeerde **Olthof** meldt dat GS richting geven met beleidsvoorstellen aan PS, maar PS stellen de financiën vast.

Statenlid **Kostiç** (PvdD) constateert dat er veel onduidelijkheid over het proces richting PS bestaat. Op welk moment moeten er financiële voorstellen ingediend worden?

Gedeputeerde **Olthof** meldt dat de kaderbrief en de jaarrekening twee verschillende trajecten betreffen. Hij stelt voor niet bij de kaderbrief al tot financiële invulling van voorstellen over te gaan, maar dat bij de begroting te doen omdat op dat moment het financiële plaatje duidelijker is dan op dit moment bij de kaderbrief. Het is nu te vroeg.

Mw. **Kuiper** (CDA) had het idee dat PS aan de hand van het format dat GS beschikbaar hebben gesteld aan PS, voorstellen voor incidentele uitgaven konden doen. Klopt het dat het begrotingsoverschot kan worden ingezet voor structurele uitgaven bij de begroting?

Gedeputeerde **Olthof** meldt dat in de kaderbrief sprake kan zijn van structurele én incidentele middelen. GS hebben vorig jaar aangegeven dat PS invulling konden geven aan de besteding van het overschot op de jaarrekening. Hiervoor is een format beschikbaar gesteld, maar op dit moment is daar volgens GS geen ruimte voor.

De **voorzitter** rondt de discussie af.

Kaderbrief 2023

Beantwoording technische vraag Kaderbrief hr. Klein CU over bedrag positieve invloed van de meicirculaire op het resultaat

Vraag

Maar er zijn ook ontwikkelingen met een positieve invloed op het resultaat zoals de meicirculaire die het Rijk op 31 mei heeft uitgebracht en waarin een relatief omvangrijke positieve

bijstelling is opgenomen ten opzichte van de uitgangspunten in de

maartbrief waar voorliggende kaderbrief nog op is gebaseerd.

Om welk bedrag gaat het hier?

Antwoord:
Voor 2023 gaat dit om een bedrag van € 15,1 miljoen.

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

J. Koning

CZ/FIN

Telefoonnummer +31235144992

koningj@noord-holland.nl

Verzenddatum

29 JUNI 2022

Kenmerk

1841307/1860559

Uw kenmerk

Betreft: Proces van kaderbrief naar begroting

Geachte leden,

Graag informeren wij u over het volgende onderwerp:
Proces van kaderbrief naar begroting

Inleiding
In de vergadering van de commissie EFB is gesproken over het proces van kaderbrief naar begroting. Om eventuele onduidelijkheden te voorkomen en om te zorgen dat alle statenleden over dezelfde informatie beschikken zetten wij in deze brief het door ons voorgestelde proces uiteen.

Stand van Zaken nu
Wij hebben als GS op 17 mei besloten over voorliggende kaderbrief op basis van de informatie die we ook aan uw staten beschikbaar hebben gesteld. Dit betrof de kaderbrief zelf, de bijlage met voorstellen die zijn betrokken in de afweging maar niet zijn meegenomen, en het rekeningresultaat over 2021 na bestemming. Deze financiële input samen met de in de kaderbrief geschetste onzekerheden richting de toekomst zijn voor ons aanleiding geweest om te kiezen voor prudent financieel beleid zoals nader toegelicht in de kaderbrief.

Onzekerheden
In de kaderbrief vragen wij uw Staten in te stemmen met de geschetste kaders voor de begroting 2023. Dit jaar is in dat opzicht een bijzonder jaar omdat de ontwikkelingen zich, meer nog dan in andere jaren, in hoog tempo opvolgen. Zo zijn de in de kaderbrief gehanteerde indexatie-percentages op een aantal onderdelen reeds achterhaald en (fors) naar boven bijgesteld. Maar er zijn ook ontwikkelingen met een positieve invloed op het resultaat zoals de meicirculaire die het Rijk op 31 mei heeft uitgebracht en waarin een relatief omvangrijke positieve bijstelling is opgenomen ten opzichte van de uitgangspunten in de maartbrief waar voorliggende kaderbrief nog op is gebaseerd.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Wij zullen uw Staten, zoals gebruikelijk, informeren over deze ontwikkelingen via de reguliere P&C cyclus met als eerstvolgende P&C documenten de tweede begrotingswijziging 2022 en de begroting 2023.

Gegeven deze ontwikkelingen zal voor het opstellen van de begroting 2023 een nieuwe integrale afweging op basis van de actuele stand van zaken nodig zijn. Hierbij betrekken wij in GS naast de actuele financiële informatie uiteraard de kaders die u vanuit Staten meegeeft bij de kaderbrief, maar ook de voorstellen die eerder niet zijn opgenomen in de kaderbrief.

Beoogde vervolgstappen

In de tijd verloopt het proces van kaderbrief tot begroting als volgt.

- 4 juli: beraadslaging PS Kaderbrief
- 11 juli: besluitvorming PS Kaderbrief
- 19 juli: Eerste lezing begroting 2023 in GS (inclusief integrale afweging financiën en voorstellen).
- 25 juli – 19 augustus: Zomerreces (en opstellen boekwerk begroting 2023)
- 30 augustus: Besluitvorming begroting 2023 GS
- 1 september: Uiterste verzenddatum begroting 2023 aan PS (conform jaarkalender Provinciale Staten)
- 14 november: Besluitvorming begroting 2023 PS

In dit proces zijn de PS vergaderingen in juli en november de geëigende momenten voor uw Staten voor het inbrengen van wijzigingen/voorstellen over de begroting 2023.

Wij geven u in overweging om eventuele moties bij de kaderbrief zo te formuleren dat GS het voorstel betrekken bij de integrale afweging in aanloop naar de begroting 2023. Dit biedt ons college de ruimte om het voorstel in te passen in het op te stellen financieel kader in de begroting 2023 en ook af te wegen tegen de niet overgenomen voorstellen in de kaderbrief. Afhankelijk van de ruimte die u aan het college wil laten voor een voorstel tot prioritering van de 'collegevoorstellen' (zie bijlage 'brief aan PS over overwegingen GS bij kaderbrief 2023) en het via de motie ingediende voorstel kunt u in de motie een prioritering meegeven.

Daarnaast blijft uiteraard de mogelijkheid om in november de begroting te amenderen of om naar aanleiding van de begroting 2023 moties in te dienen in november met een opdracht aan het college om de begroting te wijzigen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

b/a EP Stigter

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

E.P. Stigter

AANGENOMEN

M1S1/04-07-2022
punt 10

Motie erfcoaches voor toekomstbestendig landelijk gebied

Provinciale Staten in vergadering bijeen op 4 juli 2022, ter bespreking van de kaderbrief 2023

Constaterende dat:

- Veel agrarische ondernemers worstelen met vragen op het gebied van hun toekomst
- In andere provincies onafhankelijke erfcoaches in gesprek gaan met agrarische ondernemers
- De ervaringen van deze provincies met erfcoaches tot op heden succesvol zijn

Overwegende dat:

- Erfcoaches onafhankelijk zijn en hierdoor een eerlijk en open gesprek over toekomstige uitdagingen beter op gang komt
- De uitgangspunten van het bijgevoegde voorstel 'erfcoaches voor toekomstig landelijk gebied' aansluiten op de besluitvorming van Provincie Noord-Holland rond gebiedsprocessen, de omgevingsvisie, het masterplan biodiversiteit en de voedselvisie

Verzoeken GS:

- Het voorstel 'erfcoaches voor toekomstbestendig landelijk gebied', bijgevoegd als bijlage van deze motie, mee te nemen bij het opstellen van de begroting

En gaan over tot de orde van de dag.

Willemien Koning

CDA

M 151

Bijlage bij motie Erfcoaches voor toekomstbestendig landelijk gebied

Deel A. Algemene informatie en financiële onderbouwing van het voorstel

Basis gegevens voorstel	
Onderwerp	Erfcoaches voor toekomstbestendig landelijk gebied
Indiener	Dennis Heijnen en Willemien Koning
Fractie	CDA

1. Inhoud voorstel

Voor een duurzame toekomstbestendige landbouw en vitaal landelijk gebied is het belangrijk om boeren te helpen bij de invulling van de beleidsambities. Veel agrarische ondernemers worstelen met vragen op het gebied van hun toekomst, wel of niet investeren in duurzaamheid, natuurinclusieve landbouw, opvolging, financiële zorgen, enzovoorts. De zorgen blijven niet altijd beperkt tot de bedrijfsvoerder, maar hebben regelmatig betrekking op het hele gezin, bijvoorbeeld in het geval dat een ondernemer grote investeringen moet doen met bijbehorende risico's, overweegt het bedrijf elders voort te zetten, besluit de bedrijfsvoering rigoreus te wijzigen wat ook onzekerheid oplevert, opvolging lastig te realiseren is of dat het gezin besluit geheel te stoppen met het agrarisch bedrijf om een andere invulling te geven aan de locatie.

In andere provincies gaan onafhankelijke erfcoaches in gesprek met agrarische ondernemers over deze uiteenlopende vraagstukken. De erfcoach probeert agrariërs te helpen met de juiste keuze. De ervaringen van de andere provincies met erfcoaches, die samenwerken met andere partijen, zoals LTO Noord[1], zijn tot op heden succesvol. In Overijssel werken 12 erfcoaches die werkzaam zijn over alle gemeenten in de provincie en Gelderland heeft ook besloten om erfcoaches aan te stellen[2] in de vorm van ondernemersbegeleiding[3]. Het grote voordeel van de erfcoaches is dat ze onafhankelijk zijn en 'niet van de provincie'. Een eerlijk en open gesprek over toekomstige uitdagingen komt daardoor beter op gang.

Erfcoaches kunnen bijdragen aan de realisatie van duurzame, meer natuurinclusieve en/of kringlooplandbouw. Zij kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan voortgang van gebiedsprocessen die vaak enorm veel impact hebben op agrarische bedrijven. Erfcoaches verlagen de drempel om het gesprek aan te gaan over de toekomst van het bedrijf en de activiteiten die plaats vinden op die locatie. Erfcoaches leveren zo ook een bijdrage aan het toekomstbestendig maken van het landelijk gebied in Noord-Holland.

Het CDA wil een pilot - naar voorbeeld van hetgeen is opgezet in Overijssel en Gelderland - om in Noord-Holland een provinciebreed 'coachings-aanbod' te realiseren, dat gebaseerd is op de meest voorkomende zorgen bij agrarische ondernemers. Het CDA wil in die pilot betrekken of gemeentes en eventuele andere partners tezamen met de provincie de financiële lasten voor dit project, in eerste instantie voor enkele jaren, kunnen dragen.

---

[1] https://www.ltonoord.nl/afdeling/vechtdal/nieuws/wat-doet-een-erfcoach

[2] https://www.stimuland.nl/standaard/stichting-stimuland-roept-provincie-gelderland-op-om-zelf-erfcoaches-aan-te-stellen/

[3] https://www.gelderland.nl/themas/agrifood/ik-doe-mee/kennis-en-innovatie/ondernemersbegeleiding

m151

2. Financieel

Ons voorstel behelst een pilot van 3 jaar en is daarom een incidentele uitgave. We gaan uit van 4,0 fte, volledig betaald door de provincie voor een duur van 3 jaar. Wanneer de coaches een succes blijken kan dit aantal worden uitgebreid, ook kan financiering vanuit gemeenten en andere partners aan de orde komen. Na 3 jaar kan worden bezien of de rol van de erfcoach structureel gemaakt moet worden. Deze uitgave is geschat op een totaal van €400.000,- per jaar.

3. Verdeling uitgaven over de jaren

De benodigde (geschatte) uitgaven per jaar:

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Structureel? nee
Totale kosten verdeeld over de jaren	400.000	400.000	400.000	0	0	0	0	0	nee

4. Dekking

Indien er reeds geld beschikbaar is zou deze uitgave (gedeeltelijk) uit de beschikbare middelen voor de voedselvisie, de gebiedsprocessen of uit de NNN-gelden. De dekking wordt verder gevonden in het overschot van de jaarrekening 2021. Structurele dekking voor de erfcoaches na de pilot dient dan te worden gevonden en is sterk afhankelijk van de bijdragen van partners, zoals gemeenten.

Deel B. inhoudelijke onderbouwing voorstel

Vraag	Antwoord	Toelichting antwoord
1. Is het duidelijk welk maatschappelijk doel met het voorstel wordt gediend?	Ja	Het maatschappelijk doel van dit voorstel is om d.m.v. de erfcoaches een stap in de richting te zetten van duurzame, toekomstbestendige landbouw en het vitaal houden van het landelijk gebied.
2. Is het duidelijk wat de beoogde resultaten van het voorstel zijn en hoe deze aansluiten bij het gestelde doel?	Ja	Het doel betreft een onderzoek hoe erfcoaches kunnen worden ingezet in Noord-Holland en hoe deze gefinancierd kunnen worden. Na onderzoek kan overgegaan worden tot realisatie, waarbij direct wordt bijgedragen aan het omschreven doel.
3. Sluit het voorstel aan op een reeds bestaand beleidskader?	Ja	De inzet van erfcoaches sluit aan op besluitvorming rond gebiedsprocessen, omgevingsvisie, masterplan biodiversiteit, voedselvisie. Ook draagt het bij aan een vitaal platteland.

M151

4. Is er een gegronde onderbouwing van het voorstel?	Ja	Het succes van de erfcoaches in provincies als Gelderland en Overijssel laat zien dat er behoefte is aan deze coaches en het bijdraagt aan het doel een toekomstbestendig landelijk gebied en een duurzame toekomstbestendige landbouw. Bij de nadere uitwerking wordt aangeraden zoveel mogelijk inspiratie te vinden in hetgeen in de provincies Gelderland en Overijssel is opgezet.
5. Heeft de doelgroep gevraagd om deze specifieke inzet?	Deels	De doelgroep waar het om gaat zijn agrarische ondernemers in Noord-Holland. Dat er veel zorgen zijn onder deze doelgroep over de toekomst van hun bedrijf is duidelijk. Van de bevindingen van de provincies waar erfcoaches al ingezet zijn, leren wij dat de behoefte ontzettend groot is, en daarmee het effect van dit instrument ook groot is. De provincie kan een voortrekkersrol nemen om met dit instrument de transitie naar duurzame, toekomstbestendige landbouw te bevorderen.

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

GROEN LINKS NOORD-HOLLAND

DENK NOORD-HOLLAND

M152/04-07 2022
punt 10

AANGENOMEN

Motie Noord-Holland roept klimaat- en biodiversiteitscrisis uit

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 4 juli 2022, ter behandeling van de voordracht Kaderbrief 2023;

constaterende dat;

- we volgens wetenschap met een levensbedreigende biodiversiteits- en klimaatcrisis te maken hebben;
- internationale wetenschappers van IPBES en IPCC aangeven dat er nu te weinig gebeurt om het tij te keren en er geen tijd meer te verliezen is om de twee crises in samenhang aan te pakken;[1]
- de Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur (Rli) onlangs aangaf dat de biodiversiteitscrisis even erg is als de klimaatcrisis en dat we de aanpak van beide moeten versnellen;[2]
- deze crises en de urgentie om meer te doen niet terug te lezen zijn in een van de belangrijkste stukken van de provincie, de Kaderbrief 2023, terwijl er uitgebreid aandacht is voor economie en economische groei;

overwegende dat;

- Provincie Noord-Holland haar best doet om voldoende maatregelen te nemen en de urgentie groot is;
- de ernst van de situatie een stevige plek verdient in belangrijke provinciale stukken zoals de Kaderbrief;
- er al wereldwijd meer dan 2000 overheden op verschillende niveaus zijn die reeds de klimaat- en biodiversiteitscrisis hebben erkend en de noodtoestand hebben uitgeroepen (onlangs nog gemeente Haarlem);[3][4]

gehoord de discussie,

besluiten:

- de klimaatcrisis uit te roepen;
- de biodiversiteitscrisis uit te roepen;

en gaan over tot de orde van de dag.

Ines Kostić	Anouk Gielen	Süleyman Koyuncu
Partij voor de Dieren	GroenLinks	DENK

[1] https://www.ru.nl/fm/actueel/nieuws/nieuws/redactionele/achteruitgang-natuur-gaat-sneller-dan-ooit/; https://academic.oup.com/bioscience/article/70/1/8/5610806; https://www.theguardian.com/environment/2021/jan/13/top-scientists-warn-of-ghastly-future-of-mass-extinction-and-climate-disruption-aoe

[2] https://www.biind.nl/nieuws/rli-biodiversiteitscrisis-even-groot-als-klimaatcrisis

[3] https://climateemergencydeclaration.org/climate-emergency-declarations-cover-15-million-citizens/

[4] https://haarlem.partijvoordedieren.nl/moties/gemeenteraad-haarlem-steunt-motie-pvdd-over-noodtoestand-biodiversiteit

M153/04-07-2022
punt 10

AANGENOMEN

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

GROEN LINKS NOORD-HOLLAND

DENK NOORD-HOLLAND

JA21

Motie Aandacht voor bescherming dieren tegen extreem weer

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 4 juli 2022, ter behandeling van de voordracht Kaderbrief 2023;

constaterende dat;

- veel weidedieren (schapen, koeien, paarden) bij extreme weersomstandigheden zoals hitte, onvoldoende bescherming hebben en daar onder lijden;
- alleen al in Noord-Holland ongeveer driekwart van de schapen geen schaduw heeft en duizenden dieren hittestress ervaren;[1]
- het probleem al decennia speelt, maar landelijk weinig concrete stappen worden gezet;[2]
- de Omgevingsverordening is aangepast om meer mogelijkheden aan grondgebruikers en gemeenten te geven om dieren te beschermen;
- daarnaast vanuit ruimtelijk perspectief ook verschillende landschapselementen en mobiele schuilelementen een oplossing kunnen bieden;
- er in de praktijk vaak bewustwording en kennis ontbreekt over de mogelijkheden voor schuilgelegenheden voor dieren;

overwegende dat;

- de provincie vanuit haar ruimtelijke beleid, als verbinder, als regisseur en trekker van gebiedsgerichte processen in de landbouw, als geen ander het Noord-Hollandse landschap en ondernemers kent en daarmee in staat is aandacht te vragen voor de kansen om versneld met oplossingen te komen;
- de provincie volgens de Voedselvisie als beleid heeft om ook dierenwelzijn mee te nemen in de transitie naar natuurinclusieve- en kringlooplandbouw;
- de urgentie groot is om bewustwording te creëren ten behoeve van dieren en om het plaatsen van geschikte schuilgelegenheden zoveel mogelijk aan te moedigen;

gehoord de discussie,

verzoeken GS;

- om binnen provinciale mogelijkheden aandacht te vragen voor oplossingen voor dit probleem, bijvoorbeeld via bestaande gebiedsprocessen, media en communicatiekanalen;

en gaan over tot de orde van de dag.

Ines Kostić	Ruchama Bwefar	Süleyman Koyuncu	Eric Jensen
Partij voor de Dieren	GroenLinks	DENK	JA21

[1] https://www.nhnieuws.nl/nieuws/271226/driekwart-van-de-noord-hollandse-schapen-staat-in-de-brandende-zon-pvdd-wil-actie; https://www.wakkerdier.nl/campagnes/hitteleed/

[2] https://www.partijvoordedieren.nl/nieuws/weidedieren-ook-deze-zomer-overgeleverd-aan-de-weergoden; ook in de laatste brief van minister van april 2022 is vooral een opsomming van lopende overleggen over zaken die al jaren geleden geregeld zouden worden, maar met daadwerkelijke bescherming van dieren is nog steeds weinig gedaan

M154/04-07-2022

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holla

GROEN LINKS NOORD-HOLLAND

NOORD-HOLLAND

DENK NOORD-HOLLAND

JA21

punt 10

AANGENOMEN

Motie Provinciale ambities dierenwelzijn concreter maken

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 4 juli 2022, ter behandeling van de voordracht Kaderbrief 2023;

constaterende dat;

- de provincie de intrinsieke waarde van dieren erkent en zegt zich binnen de provinciale mogelijkheden in te willen zetten voor dierenwelzijn;
- steeds meer mensen ook verwachten dat verschillende overheden explicieter rekening houden met de belangen van dieren;
- de provincie daarom een gedeputeerde Dierenwelzijn heeft, en beleid heeft opgesteld voor dierenwelzijn op verschillende gebieden, zoals bij de Voedselvisie, bij mobiliteit waarbij de ambitie is ook het aantal dierlijke verkeersslachtoffers naar nul te brengen, bij inkoopbeleid, sponsorbeleid, etc.;

overwegende dat;

- de provincie dus haar best doet, maar het nu voor PS moeilijk te volgen is wat er daadwerkelijk gebeurt, wat de doelen zijn en wat de vorderingen per jaar zijn;
- om als PS beleid op dierenwelzijn goed te kunnen volgen het daarom nodig is om de provinciale inzet overzichtelijk, concreet en waar kan SMART te maken, zodat we er bij de jaarlijkse behandeling van de jaarstukken op kunnen reflecteren en vooruit kunnen blikken richting het nieuwe jaar;
- dit PS helpt in haar controlerende en kaderstellende taak;

gehoord de discussie,

verzoeken GS;

- om zo snel mogelijk aan PS te rapporteren over wat er afgelopen collegeperiode gedaan is om dierenwelzijn te bevorderen, welke doelen en vorderingen er zijn, en om met PS in gesprek te gaan over waar kansen liggen voor het SMART maken van het beleid en waar nog aan gewerkt kan worden voor de komende jaren;

en gaan over tot de orde van de dag.

Ines Kostić	Ruchama Bwefar	Jorrit Carton	Süleyman Koyuncu	Eric Jensen
Partij voor de Dieren	GroenLinks	Partij van de Arbeid	DENK	JA21

AANGEHOUDEN

M149/04-07-2021
punt 10

Motie:
Schadefonds ganzen duingebieden

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 juli 2022, te Haarlem, ter behandeling van de Kaderbrief 2023

Constaterende dat:

- Ganzen kolonisatie van de Provincie een erkend probleem voor zowel akkerbouwers als veehouders is;
- Er niet voor niets een Fauna schadefonds in het leven geroepen is;
- De uitgaven voor dit Faunaschadefonds ondanks de verhoging eigen risico, fors toenemen;
- Steeds meer boeren genoodzaakt zijn een beroep te doen op dit fonds.

Overwegende dat:

- Dat inmiddels ook een flink aantal N2000 gebieden die niet voor deze faunaschade in aanmerking komen overlast van de exploderende ganzenpopulatie hebben;
- Dat met name de duingebieden nauwelijks mogelijkheden hebben de ganzenschade te voorkomen en te verhelpen.

Verzoekt het Gedeputeerde staten:

- K325 beschikbaar te stellen voor een ganzenschade fonds voor de duingebieden;
- Hiervoor het extra bedrag dat gereserveerd is voor de updating van de N2000 beheerplannen in te zetten.

Ingediend door:

.....
G. Kohler
JA21 NOORD\HOLLAND

AANGEHOUDEN

M1so/04-07-2021
punt 10

Motie:
Uitbreiding taakstelling updating N2000 beheerplannen

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 juli 2022, te Haarlem, ter behandeling van de Kaderbrief 2023

Constaterende dat:
- Er een verplichting voor updating N2000 beheerplannen is;
- Deze updating naar eigen ervaring van JA21 NH eenvoudig uit te voeren is met de langjarig beschikbare gegevens in bijvoorbeeld de NDFF.

Overwegende dat:
- Dit vooral deskresearch is;
- Een aantal beheerdoelen gewoonweg onmogelijk zijn, waarbij te denken aan het duinengat.

Verzoekt het college:
- De deskresearch uit te breiden met een evaluatie van de in de aanwijzingsbesluiten gehanteerde SDF's
- Daarbij vast te stellen wat gelukt is en welke ingrepen daarvoor nodig waren en wellicht blijvend nodig zijn dan wel intensief gemonitord moeten worden
- Eveneens vast te stellen wat niet is gelukt om bepaalde SDF types te behouden, dan wel te (her)introduceren en welke ingrepen niet gewerkt hebben.
- Vast te stellen welke SDF doelen per aanwijzingsbesluit inmiddels onhaalbaar blijken.

Ingediend door:

....
G. Kohler
JA21 NOORD HOLLAND

VERWORPEN

M155/04-07-2022
punt 10

PARTIJ VOOR DE **VRIJHEID**
Noord-Holland

MOTIE Verzoek aan het Rijk om de taakstelling voor de huisvesting van statushouders stop te zetten

De Provinciale Staten van Noord-Holland bijeen op 4 juli 2022, hebben kennisgenomen van de Statenvoordracht Kaderbrief 2023 (VD-40),

Constaterende dat:

• Gemeenten een jaarlijkse taakstelling hebben om statushouders te huisvesten en de provincie een toezichthoudende rol vervult.

Overwegende dat:

• Er in Noord-Holland een maatschappij ontwrichtend woningtekort is;

• Veel Noord-Hollanders jaren op een wachtlijst moeten staan om in aanmerking te komen voor een sociale huurwoning en deze wachttijd waarschijnlijk de komende jaren verder stijgt.

Verzoeken GS om:

• Het Rijk te verzoeken om de taakstelling voor de huisvesting van statushouders stop te zetten en het COA geen statushouders meer te laten koppelen aan Noord-Hollandse gemeenten.

En gaan over tot de orde van de dag.

M. Deen
PVV N-H

VERWORPEN

M156/04-07-2022
punt 10

SP

motie
vergadering Provinciale Staten – 4 juli 2022
agendapunt 10 – Kaderbrief 2023 (VD-40)

"Sneller naar een gezond IJmond"

Constaterende dat:

- de provincie Noord-Holland met het programma Tata Steel 2020-2050 voornemens is te komen tot een brede aanpak voor een gezonde en veilige leefomgeving in de IJmond;
- dit programma de onderdelen meer en intensiever toezicht, aangescherpte vergunningen, continu onderzoek naar de gezondheid en de leefomgeving, betere communicatie met de omwonenden en samenwerking tussen de verschillende overheden omvat;
- de bedoeling is om met dit programma op de langere termijn een transitie naar een innovatieve en duurzame staalproductie te komen;
- reeds diverse maatregelen uit dit programma zijn en worden genomen;
- dit geleid heeft tot een enigszins gezonder Tata Steel;
- de einddatum van dit programma ver weg in 2050 is;
- voor wat betreft de gezondheid van mens, natuur en milieu veel eerder dan 2050 te komen tot schone, duurzame en gezonde staalproductie.

Overwegende dat:

- Tata Steel nog steeds het grootste aandeel heeft in de uitstoot van CO2, stikstofoxiden, fijnstof, lood, PAK's en zware metalen;
- gedurende de looptijd van de Roadmap Plus van Tata Steel zelf een route is uitgezet om al deze emissies te gaan verminderen;
- dat een aantal van de maatregelen ook al werden gerealiseerd, hetgeen tot een verminderde uitstoot heeft geleid;
- uit het GGD/RIVM- onderzoek blijkt dat de urgentie hoog is om verregaande acties te ondernemen om de kwaliteit van leven in de IJmond te verbeteren;
- het voor de gezondheid van de inwoners van de IJmond en de werknemers van Tata Steel gunstig is om verouderde installaties van Tata Steel, zoals de cokesfabrieken, versneld te sluiten.

Besluit Gedeputeerde Staten opdracht te geven:

- maatregelen te nemen die ertoe leiden dat de leefomgeving in de IJmond (veel) eerder schoon, gezond en veilig is dan gepland in 2050;
- Tata Steel te stimuleren en desnoods met regelgeving te dwingen de emissies van CO2, stikstofdioxiden, fijnstof, lood, PAK's en zware metalen onmiddellijk

M156

te verminderen naar het niveau van een gezonde leefomgeving voor natuur en mens;
- hiervoor desnoods over te gaan tot sluiting van de meest verouderde en vervuilende installaties van Tata Steel.

En gaat over tot de orde van de dag.

SP,
Anna de Groot

VERWORPEN

M157/04-07-2022
punt 10

SP

motie
vergadering Provinciale Staten – 4 juli 2022
agendapunt 10 – Kaderbrief 2023 (VD-40)

"Niet alleen de boeren"

Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen,

Constaterende dat:

- de uitstoot van te grote hoeveelheden ammoniak en stikstofoxiden een bedreiging vormen voor de gezondheid van de natuur en de mens;
- de veehoudende boerenbedrijven gezamenlijk, ook in Noord-Holland, de grootste bron van ammoniakuitstoot zijn;
- Olam Cocoa BV, gevestigd in Noord-Holland, in 2019 een jaarvracht van 83.089 kg ammoniak uitstootte;
- Cargill Cocoa & Chocolate, gevestigd in Noord-Holland, in 2019 een jaarvracht van 59.418 kg ammoniak uitstootte;
- Tata Steel, gevestigd in Noord-Holland, in 2019 een jaarvracht van 6.034.425 kg stikstofoxiden uitstootte;
- Schiphol, gevestigd in Noord-Holland, in 2019 een jaarvracht van 3.634.505 kg stikstofoxiden uitstootte;
- na 2019 een aantal pogingen zijn ondernomen om de stikstofuitstoot van de veehoudende boerenbedrijven, de industrie en de luchtvaart terug te dringen;
- een aantal van deze pogingen gekwalificeerd kan worden als matig succesvol;
- het echter voor de meeste bedrijven mogelijk is om via vergunningen nog meer stikstof uit te stoten dan in 2019 het geval was.

Overwegende dat:

- de stikstofcrisis niet alleen aan de veehoudende agrarische bedrijven te wijten is;
- de indruk wordt gewekt dat de agrarische bedrijven op onevenredige wijze worden aangepakt om nog meer verspreiding van ammoniak op de natuur te voorkomen;
- er in de afgelopen drie jaar in Provinciale Staten van Noord-Holland regelmatig op de rol van Olam, Cargill, Tata en Schiphol in de stikstofcrisis is gewezen;
- deze bedrijven niet vrijuit kunnen gaan, zowel voor wat betreft het terugbrengen van de stikstofuitstoot als in de publieke opinie;
- het onhandig is om in deze stikstofcrisis allereerst de agrarische bedrijven en dan pas de industrie aan te pakken.

M157

Besluit Gedeputeerde Staten opdracht te geven:

- met spoed over te gaan tot het verder en vooruitstrevend aanpakken van de vier grootste stikstofuitstotende (industriële) bedrijven in Noord-Holland;
- samen met gemeenten, het Rijk en de waterschappen elke mogelijkheid aan te grijpen om hun te ruime vergunningenpakket tot proporties te reduceren die gezond zijn voor mens en natuur.

En gaat over tot de orde van de dag.

SP,
Anna de Groot

AANGEHOUDEN

MIS0/04-07-2022

punt 10

Christen Unie

Provinciale Staten Noord-Holland

Geen bezuinigingen op cultuur

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 juli 2022, ter behandeling van agendapunt 10 'Kaderbrief 2023 (VD-40)';

constaterende dat:

- het college van GS er voor heeft gekozen terughoudend te zijn met het opnemen van nieuw beleid in de kaderbrief;
- er in de kaderbrief geen indexatie is opgenomen voor de bijdragen aan bibliotheken en decentralisatiemiddelen erfgoed;
- er in de kaderbrief geen bijdrage is opgenomen voor de noodzakelijke doorontwikkeling van het Huis van Hilde;
- de inflatie ongekend hoog is;

overwegende dat:

- het niet-indexeren van de bijdrage aan culturele instellingen in tijden van hoge inflatie de facto een bezuiniging inhoudt;
- Probiblio belangrijke taken uitvoert voor de provincie Noord-Holland en dat de kosten voor de uitvoering van deze taken stijgen door de inflatie, waardoor het voorgenomen beleid er toe kan leiden dat Probilblio deze taken niet meer naar behoren kan uitvoeren;
- de kosten voor restauratie van monumenten enorm zijn toegenomen, waardoor het voorgenomen beleid er toe kan leiden dat er minder restauratieprojecten kunnen worden gefinancierd en het "steunpunt monumenten en archeologie" gemeenten minder goed kan ondersteunen;
- er een noodzaak is om het Huis van Hilde door te ontwikkelen, waardoor het voorgenomen beleid er toe kan leiden dat het niet meer mogelijk is om de wettelijke taak van collectiebeheer en de museale taak in de lucht te houden;

vragen GS:

- om bij het opstellen van de begroting voor 2023 haar uiterste best te doen om daarin de voorstellen 3, 4 en 5 uit de brief "Overwegingen GS bij kaderbrief 2023" op te nemen en daarbij de actuele indexatie-percentages te hanteren,

en gaan over tot de orde van de dag.

Michel Klein
ChristenUnie

AANGEHOUDEN

M 159/04-07-2022
punt 10

Christen Unie

Provinciale Staten Noord-Holland

Herziening beleid indexaties

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 juli 2022, ter behandeling van agendapunt 10 'Kaderbrief 2023 (VD-40)';

constaterende dat:

- het college een 'nee tenzij beleid' hanteert voor het indexeren van provinciale bijdragen;
- op dit moment volgens de kaderbrief alleen rekening wordt gehouden met indexatie van een 5-tal posten (zie pagina 15 kaderbrief 2023);
- de inflatie momenteel zeer hoog is;
- het niet-indexeren van provinciale bijdragen in tijden van hoge inflatie de facto tot een bezuiniging leidt;
- één van de uitgangspunten van de begroting is 'duurzaam structureel en reëel evenwicht';

overwegende dat:

- het geen rekening houden met indexatie in tijden van hoge inflatie op gespannen voet staat met het uitgangspunt 'reëel evenwicht', omdat kostenstijgingen in veel gevallen uiteindelijk toch doorberekend zullen worden (uit de toelichting: "De term reëel heeft betrekking op de mate van realiteit van de (meerjaren-)ramingen");
- impliciete bezuinigingen door het niet-indexeren onbedoelde effecten kunnen hebben en niet gebaseerd zijn op bewuste keuzes van de Provinciale Staten,

verzoeken GS:

- het provinciale indexeringsbeleid te herzien en uiterlijk dit kalenderjaar een voorstel te doen aan PS, zodat dit meegenomen kan worden bij begroting voor 2024,

en gaan over tot de orde van de dag.

Michel Klein
ChristenUnie

AANGEHOUDEN

M160/04-07-2022
punt 10

Christen Unie
Provinciale Staten Noord-Holland

JA21

Blijven investeren in mobiliteitstransitie

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 juli 2022, ter behandeling van agendapunt 10 'Kaderbrief 2023 (VD-40)';

constaterende dat:

- het college van GS er voor heeft gekozen terughoudend te zijn met het opnemen van nieuw beleid in de kaderbrief;
- er in de kaderbrief gekozen is om in 2023 niet te investeren in de versterking en verdere uitvoering van de mobiliteitstransitie;

overwegende dat:

- de provinciale staten eerder hebben aangeven belang te hechten aan de ontwikkeling van beleid voor veerponten;
- het niet-aanvullen van de subsidieregeling kleine infrastructuur tot gevolg zal hebben dat vele kleinere projecten ter verbetering van de fietsinfrastructuur niet door zullen gaan, en dit mogelijk meerjarige gevolgen heeft;
- door het bevriezen van de bijdragen vele verbeteringen aan het regionale fietsnetwerk niet kunnen worden gerealiseerd, en de provincie bovendien meekoppelkansen dreigt te missen;

vragen GS:

- om bij het opstellen van de begroting voor 2023 haar uiterste best te doen om daarin de voorstellen onder punt 7 uit de brief "Overwegingen GS bij kaderbrief 2023" op te nemen;
- voor de dekking van € 10 miljoen die nodig is voor deze incidentele uitgaven nadrukkelijk te kijken naar meevaller vanwege bijstelling van de uitkering uit het provinciefonds van € 15,1 miljoen zoals aangekondigd in de meicirculaire van 31 mei 2022,

en gaan over tot de orde van de dag.

Michel Klein
ChristenUnie

Eric Jensen
JA21

INGETROKKEN M161/04-07-2022 punt 10

Partij van de Ouderen

Provinciale Staten van Provincie Noord-Holland bijeen op 4 juli 2022,

Motie Vreemd aan de Orde van de Dag: Laat bezoekers Provincie niet voor paal staan: werkende laadpalen in garage voor bezoek

Overwegende dat:

- Provincie Noord Holland zegt voor duurzaam en groen te zijn, windmolens en zonne-energie wil. Duurzame energie en elektrische mobiliteit zegt na te streven.

Van mening, dat:

- De Provinciale garage aan de Dreef in Haarlem, wel veel werkende laadpalen voor PERSONEEL bevat, maar de enige laadpaal voor BEZOEK is afgeplakt en buiten werking staat.
- Het hypocriet kan overkomen bij inwoners van de provincie Noord Holland, als er wel veel werkende laadpalen voor personeel van de provincie zijn, maar veel minder en niet werkende laadpalen voor de inwoners zelf.
- Het een gevoel van tweedeling en verdere kloof tussen bevolking en politiek kan creëren.

Roepen het college van Gedeputeerde Staten op om:

- Er voor te zorgen dat er voor bezoek van de garage ook werkende laadpalen zijn.
- De kans op een werkende en beschikbare laadpaal voor bezoek of personeel meer in balans te brengen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Wil van Soest, 50PLUS / Partij van de Ouderen

VERWORPEN

M162/04-07-2022
punt 10

Provinciale Staten van Provincie Noord-Holland bijeen op 4 juli 2022,

Motie: Wat levert het zonnepark op?

Constaterende, dat:

- de provincie Noord-Holland ruimte wil maken voor de komst van een groot zonnepark ten oosten van Hoofddorp aan de A5.

Overwegende, dat:

- de concrete elektra opbrengst van het zonnepark niet duidelijk is.

Roepen het college van Gedeputeerde Staten op om:

- de Staten middels een duidelijk overzicht, te informeren over de concrete opbrengst van elektra van het geplande zonnepark.

En gaat over tot de orde van de dag.

Wil van Soest
50PLUS / Partij van de Ouderen

VERWORPEN

M 163/04-07-2022
punt 10

Provinciale Staten van Provincie Noord-Holland bijeen op 4 juli 2022,

Motie vreemd aan de Orde van de Dag: Seniorenwoningen in strijd tegen wooncrisis

Constaterende, dat:

- de provincie Zuid-Holland met een investering van €2,26 miljoen zorgt voor de versnelde bouw van bijna 750 seniorenwoningen binnen 3 jaar.

Overwegende, dat:

- veel senioren die naar een seniorenwoning doorstromen een gezinswoning achterlaten;
- dit kansen biedt voor starters en jonge gezinnen die nu vaak klem zitten op de woningmarkt.

Roepen het college van Gedeputeerde Staten op om:

- te onderzoeken of, naar voorbeeld van de provincie Zuid-Holland, ook in Noord-Holland budget vrijgemaakt kan worden voor de versnelde bouw van seniorenwoningen en de Staten over de uitkomsten te informeren.

En gaat over tot de orde van de dag.

Wil van Soest
50PLUS / Partij van de Ouderen

AANGEHOUDEN M 164/ 04-07-2022 punt 10

Motie 'ontzie bezuinigingen OV in het minst bereikbare gebieden'

Provinciale staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 juli 2022.

kennis genomen hebbende van de discussie over de Kaderbrief 2023.

constaterende dat:

- Het Rijk hoogstwaarschijnlijk stopt met de coronasubsidies voor vervoersbedrijven waardoor hoogstwaarschijnlijk een bezuiniging van wel 30% aanstaande is;
- Verschillende regio's als gevolg hiervan hebben aangegeven te willen bezuinigen in die gebieden die over het algemeen al minder goed bereikbaar zijn. Omdat het alternatieve vervoer in deze gebieden ook minder sterk aanwezig is, dreigt hierdoor vervoersarmoede te ontstaan.

overwegende dat:

- Het ontstaan van vervoersarmoede zoveel als mogelijk tegengegaan dient te worden;

verzoeken het college:

- Met klem bij de vervoersregio aan te dringen om bij een mogelijke bezuiniging de minst bereikbare gebieden zoveel als mogelijk te ontzien

en gaan over tot de orde van de dag.

Namens de fracties van DENK en JA21,

Süleyman Koyuncu (DENK)

Eric Jensen (JA21)

AANGEHOUDEN

M165/04-07-2022
punt 10

DENK NOORD-HOLLAND

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Motie 'waardig gedenkteken slavernijverleden'

Provinciale staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 juli 2022.

kennis genomen hebbende van de discussie over Kaderbrief 2023.

constaterende dat:

- De geschiedenis van (Noord-)Holland verbonden is met het slavernijverleden;
- De Commissaris van de Koning excuses heeft aangeboden voor het slavernijverleden;
- Het aanbieden van excuses het belang weergeeft van een waardige plek om te herdenken;

overwegende dat:

- Het belang van het herdenken van het slavernijverleden (Keti Koti c.q. Dia di Abolishon) elk jaar toeneemt;
- Er momenteel geen waardige plek is bij het Provinciehuis om jaarlijks gezamenlijk stil te staan bij dit verleden;

verzoeken het college:

- In of rondom het Provinciehuis een plek te creëren waar jaarlijks kan worden stilgestaan bij de herdenking van de afschaffing van de slavernij (Keti Koti c.q. Dia di Abolishon);

en daarover terug te rapporteren aan Provinciale Staten;

en gaan over tot de orde van de dag.

Namens de fracties van DENK en Partij voor de Dieren,

Süleyman Koyuncu (DENK)

Fabian Zoon (PvdD)

AANGEHOUDEN

M166/04-07-2022
punt 10

GROEN LINKS NOORD-HOLLAND

D66 noord-holland

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Motie verhoging inkomsten uit grondwaterheffing

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 juli 2022

Constaterende dat:

- bescherming van waterveiligheid, -kwantiteit- en -kwaliteit een provinciaal belang is
- de provincie eindverantwoordelijk is voor kwaliteit en kwantiteit van het grondwater
- maatregelen voor duurzaam beheer en gebruik van water en voor de waterveiligheid in Noord-Holland zijn opgenomen in het Regionaal Waterprogramma 2022-2027 (RWP)
- deze maatregelen o.a. worden gefinancierd uit de opbrengsten van de provinciale grondwaterheffing conform de Grondwaterheffingsverordening 2010

Overwegende dat:

- we in Noord-Holland niet voldoen aan de wettelijke doelen van de Europese Kaderrichtlijn Water en de eindtermijn van de KRW (2027) snel nadert
- vrijwel alle 'waterpartijen', waaronder Waterschappen en drinkwaterbedrijven, de urgentie van extra maatregelen met kracht onderstrepen
- in het RWP maatregelen worden benoemd waarvoor op dit moment nog onvoldoende structurele financiering is
- door klimaatverandering zich steeds vaker periodes van hevige droogte of wateroverlast voordoen waarop we nog onvoldoende zijn voorbereid
- toenemende droogte vraagt om het beter opslaan en vasthouden van water
- er onderzoeken lopen naar nieuwe drinkwaterwinningen die bij realisatie invloed hebben op het grondwaterpeil in de betrokken gebieden en de zones daaromheen en dus zullen vragen om mitigerende maatregelen waaronder meer en betere mogelijkheden voor waterinfiltratie
- het tarief van de grondwaterheffing al vele jaren stabiel is en een verhoging van het tarief zeer beperkte gevolgen zal hebben voor de inkomenspositie van bewoners

Verzoeken GS:

- Ten behoeve van de begroting 2023 met een voorstel te komen voor een serieuze verhoging van de grondwaterheffing zodanig dat uit de meeropbrengst nieuwe maatregelen die passen binnen de kaders van de Waterwet structureel gefinancierd kunnen worden.
- De meeropbrengst toe te voegen aan de middelen voor het Provinciaal Waterprogramma en met voorrang te bestemmen voor de aanpak van verdroging die verband houdt met grondwateronttrekking of daarvoor benodigde onderzoeken.

En gaan over tot de orde van de dag.

GroenLinks, Rien Cardol

D66, Linde Gonggrijp

Partij voor de Dieren, Fabian Zoon

Provincie Noord-Holland

PS-vergadering

Dossiernummer	9979
Extern Zaak ID	921516
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	4 juli 2022
Agendapunt	11
Titel	Meerjarenbegroting MRA (VD-43).
Organisatieonderdeel	BEL/B&S

Geagendeerd	Vergaderdatum
Ingekomen stukken ter kennisname	31 mei 2022
PS-vergadering	**4 juli 2022**

Toelichting

Op 6 april 2022 hebben de MRA-overheden het concept ontvangen van de MRA-meerjarenbegroting 2022-2024. Verzocht is op dit concept in raden en Staten te bespreken en opmerkingen mee te geven aan de vertegenwoordigers naar de Algemene Vergadering, die hier op 18 september 2022 over zullen spreken. De inbreng van Noord-Holland zal besproken worden in de commissie EFB en vervolgens in de plenaire Staten.

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
dhr. J.J. van den Berg
BEL/BS

Telefoonnummer +31235144076
bergjj@noord-holland.nl

Verzenddatum
25 MEI 2022

Kenmerk
921516/1835731

Uw kenmerk

Betreft: meerjarenbegroting MRA

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u ter besluitvorming de bijgaande Statenvoordracht met het bijbehorende ontwerpbesluit, met enkele bijlagen, betreffende de meerjarenbegroting van de Regiegroep Metropoolregio Amsterdam 2022-2024.

Op 6 april heeft het MRA-bureau de conceptversie van deze meerjarenbegroting verzonden aan alle MRA-partners, met het verzoek dat in de eigen colleges, raden en Staten te bespreken. Wensen en opvattingen kunnen meegegeven worden aan de vertegenwoordiger naar de Algemene Vergadering, die daar op 16 september over zal spreken. Op basis daarvan zal het MRA-bestuur vervolgens uiterlijk 22 september een definitieve versie van de meerjarenbegroting opstellen, die wederom kan worden besproken, en die in de Algemene Vergadering van 18 november 2022 zal worden vastgesteld.

Om de bespreking in de Statencommissie en in de plenaire Staten te vergemakkelijken, heeft ons college de eigen opmerkingen reeds in een concept-antwoordbrief aan het MRA-bestuur verwoord. Deze antwoordbrief kan door uw Staten door middel van moties naar believen worden gewijzigd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

metropool
regioamsterdam

Retouradres: Strawinskylaan 1779, 1077 XX Amsterdam

Aan de deelnemers van de Metropoolregio Amsterdam

Datum	4 april 2022
Van	Het Bestuur van de MRA
Contact	Remco Rienties, 06 – 20002447 / r.rienties@metropoolregioamsterdam.nl
Onderwerp	Concept Meerjarenbegroting 2021 - 2024

Geachte deelnemers van de Metropoolregio Amsterdam,

Met deze brief stuur ik u de meerjarenbegroting van de Metropoolregio Amsterdam (MRA). De Meerjarenbegroting is de financiële uitwerking van de MRA-Agenda 2020 - 2024 (deze is als bijlage bijgevoegd). In deze brief geven we u een korte toelichting op de begroting. Speciaal voor nieuwe raadsleden geven wij graag eerst een korte introductie.

De MRA is onze interbestuurlijke samenwerking. Inhoudelijk vindt deze zijn basis in de MRA-Agenda 2020 - 2024. Over de vorm van de samenwerking hebben we het afgelopen jaar intensief met elkaar gesproken. Dit heeft geleid tot nieuwe Samenwerkingsafspraken, die u voor de volledigheid ook bij deze brief aantreft.

De Meerjarenbegroting is een nieuw instrument dat voortvloeit uit de nieuwe Samenwerkingsafspraken. We zitten nu echter al bijna halverwege de werkingstermijn van de MRA-Agenda. Dat is de reden dat de Meerjarenbegroting, zoals in de Algemene Vergadering is afgesproken, een directe doorvertaling van de jaarlijkse begroting is die eerder voor 2020 en 2021 werd opgesteld. Conform de afspraken uit de Samenwerkingsafspraken zal vanaf juli dit jaar de benodigde inzet voor de MRA Directie 'om niet' geleverd worden door de deelnemers van de MRA. Hierdoor ontstaat ruimte in de begroting om onze samenwerking, zoals afgesproken, verder te versterken en meer en/of betere inhoudelijke resultaten te boeken.

Termijnagenda, Voortgangsnota en nieuwe MRA Agenda
Aangezien de Samenwerkingsafspraken per 1 januari van dit jaar van kracht zijn, hebben we helaas de volledige begrotingscyclus zoals die in de afspraken is opgenomen niet kunnen volgen. In het najaar van 2022 ontvangt u de Termijnagenda en in het voorjaar van 2023 de eerste versie van de Voortgangsnota. Beide documenten worden jaarlijks

naar u verzonden. Ze hebben als doel om het gesprek tussen de colleges en hun raden of Staten over de samenwerking in de MRA te voeden.

In de eerste helft van 2023 wordt gestart met het traject om te komen tot een nieuwe MRA Agenda voor de periode 2025 - 2028. In het najaar van 2024 zal het concept van de nieuwe MRA Agenda met u worden besproken en vastgesteld. Op basis van de nieuwe MRA Agenda zal gelijktijdig een Meerjarenbegroting worden opgesteld die per 1 januari 2025 van kracht zal worden. Op dat moment is de volledige cyclus geïmplementeerd.

Proces
U kunt deze concept Meerjarenbegroting 2021 – 2024 benutten voor het gesprek tussen het college en uw raad of Staten en om wensen en opvattingen te formuleren. Voor het proces tot vaststelling van de Meerjarenbegroting 2021 – 2024 zijn in de Algemene Vergadering afspraken gemaakt op basis van een advies van de MRA Raadtafel. Dit proces is opgenomen in de Samenwerkingsafspraken. In dit overgangsjaar is werkbaar proces gekozen, daarvoor verwijs ik u graag naar de oplegnotitie van de Meerjarenbegroting.

In verband met de gemeenteraadsverkiezingen worden voor alle raadsleden in de raden en deelregio's in het voorjaar startprogramma's georganiseerd, waarin de samenwerking in de Metropoolregio Amsterdam wordt toegelicht en besproken.
De MRA Directie en uw bestuurders gebruiken die momenten graag om de positie en werking van uw samenwerking met 30 gemeenten, twee provincies en de Vervoerregio met u te bespreken. Ook gaan we dan graag met u in gesprek over welke onderwerpen uit de MRA Agenda u belangrijk vindt en waar we wat u betreft extra aandacht aan moeten besteden.

Namens het Bestuur van de MRA,

Femke Halsema, voorzitter van het Bestuur
Leen Verbeek, portefeuillehouder Financien van het Bestuur

Bijlagen:
- Concept Meerjarenbegroting met oplegnotitie
- MRA-Agenda 2020 – 2024
- Samenwerkingsafspraken

metropool
regioamsterdam

memo

Aan	Deelnemers van de Metropoolregio Amsterdam
Van	Leen Verbeek, Portefeuillehouder Financien uit het Bestuur van de MRA
Contact	Remco Rienties, r.rienties@metropoolregioamsterdam.nl / 06 - 20002447
Onderwerp	Concept Meerjarenbegroting 2021 - 2024
Datum	6 april 2022

1. Inleiding

In de Samenwerkingsafspraken die eind 2021 door de MRA-deelnemers zijn vastgesteld is een nieuw instrument opgenomen: de Meerjarenbegroting. De Meerjarenbegroting is de financiele uitwerking van de MRA Agenda, en maakt inzichtelijk welke inkomsten en uitgaven zijn voorzien gedurende de looptijd van de MRA Agenda. De Meerjarenbegroting vormt daarmee het financiele kader van de MRA-samenwerking. De raden en Staten van alle deelnemers worden daarom in de gelegenheid gesteld om wensen en opvattingen te formuleren voor de concept Meerjarenbegroting, alvorens deze ter vaststelling wordt verzonden naar alle MRA-deelnemers.

Op basis van een advies van de MRA Raadtafel heeft de Algemene Vergadering in haar bijeenkomst van 18 februari 2022 opdracht gegeven aan het Bestuur om een concept Meerjarenbegroting op te stellen voor de periode tot en met 2024 (gelijk aan de looptijd van de huidige MRA Agenda) en deze zo spoedig mogelijk daarna te verzenden naar alle deelnemers, zodat zij in gesprek met hun raden en Staten wensen en opvattingen kunnen formuleren.

2. Verdeelsystematiek middelen pas bij nieuwe MRA Agenda

De samenwerking in de MRA is ontstaan vanuit de inhoud van de MRA Platforms. In de loop der jaren zijn programma's en projecten gestart (en soms ook beeindigd), en zijn er zo nu en dan nieuwe onderwerpen bij gekomen of oude onderwerpen afgevallen. Het maken van regionale afspraken hierover geschied tot nog toe veelal in de platforms. Als gevolg daarvan is een verdeling ontstaan in de begroting tussen de platforms, die de afgelopen jaren nauwelijks is gewijzigd. Dit laat weinig ruimte voor integrale en strategische afwegingen: waar zetten we onze gezamenlijke middelen voor in, en welke doelen en resultaten willen we daarmee bereiken?

De complexiteit van de MRA-samenwerking (de samenhang in de uitdagingen waar we in onze regio voor staan) vraagt juist wel om die integrale afweging. Het is ook een van de verbeteringen die met de nieuwe Samenwerkingsafspraken is beoogd: het Bestuur heeft de rol om dit gesprek te initieren en te zorgen dat deze ook goed in de platforms wordt gevoerd.

Tegelijkertijd loopt de huidige MRA Agenda eind 2024 af. Om tot een nieuwe MRA Agenda te komen voor de periode 2025-2028 moet in de eerste helft van 2023 gestart worden met dit proces. Als onderdeel van dat proces moet ook uitgedacht worden hoe te komen tot een goede systematiek voor de verdeling van de MRA-middelen over de verschillende activiteiten die we willen uitvoeren. Te zijner tijd zal het Bestuur hier met een uitgewerkt voorstel voor komen.

3. Toelichting uitgangspunten Meerjarenbegroting 2021 – 2024

Voor het opstellen van de concept Meerjarenbegroting 2021 – 2024 is een aantal uitgangspunten gehanteerd.

- De opzet/ indeling van de Meerjarenbegroting is gelijk aan die van de MRA Agenda (conform advies Raadtafel en afspraak Algemene Vergadering)
- De looptijd van de Meerjarenbegoting is gelijk aan die van de MRA Agenda (conform advies Raadtafel en afspraak Algemene Vergadering)
- Om een inschatting te kunnen maken van de inkomsten is voor de inwoneraantallen een voorspelling gedaan op basis van de gemiddelde groei van het aantal inwoners de afgelopen 10 jaar. Dit is uitgewerkt voor alle MRA-gemeenten, zodat voor de bijdrage van de beide provincies uitgegaan kan worden van de groei van respectievelijk Amsterdam en Almere.
- Conform de afspraak uit de Samenwerkingsafspraken wordt de bijdrage per inwoner geindexeerd op basis van gemiddelde inflatie over de afgelopen 4 jaar. De bijdrage per inwoner bedraagt de komende jaren daardoor:
    - 2022 - € 1,56 per inwoner
    - 2023 - € 1,59 per inwoner
    - 2024 - € 1,63 per inwoner

  Deze bedragen zijn tot stand gekomen op basis van de gemiddelde inflatie over de afgelopen 4 jaar (2018-2021: 2,075%). De daadwerkelijke hoogte van de bijdrage per inwoner kan voor 2023 en 2024 nog hoger of lager uitvallen als de

gemiddelde inflatie over de jaren 2019-2022 en/of 2020-2024 hoger of lager uitvalt.

4. Beknopte inhoudelijke toelichting Meerjarenbegoting 2021 – 2024

In de voetnotes onder de begroting staat de samenstelling van enkele begrotingsposten nader toegelicht. In deze paragraaf zal daarnaast voor een aantal begrotingsposten die de komende jaren dalen of juist stijgen in hoogte (afgezien van verhoging door indexatie) beknopt worden toegelicht welke afweging is gemaakt.

- **Bezuinigingen uitvoeringslijnen EZ**: in 2021 is door een bezuiniging van de gemeente Amsterdam op hun extra bijdrage voor Economie een bezuiniging doorgevoerd op een groot aantal uitvoeringslijnen die binnen het platform Economie vallen. Deze bezuinigingen werken door in 2022, 2023 en 2024, waarbij voor die jaren de begrote bedragen nog wel oplopen door indexatie.
- **0.2: Samenwerking Rijk en EU**: de lobby en public affairs winnen de komende jaren aan belang; als gevolg daarvan gaan we ook meer activiteiten ondernemen en geld uitgeven. Het begrote bedrag loopt daarom stapsgewijs op. De grootste stap is tussen 2021 en 2022 als gevolg van een pilot die in 2022 start voor een gezamenlijke MRA-vertegenwoordiging in Brussel.
- **0.3: De MRA als netwerkorganisatie:** in de nieuwe governance wordt ontmoeting belangrijker. In onderlinge afstemming, maar ook in bijvoorbeeld het nog beter betrekken van raden en Staten. Ook zal in 2022 het traject voor een nieuwe MRA Agenda worden gestart. Al deze ontwikkelingen betekenen meer bijeenkomsten, congressen, conferenties en dus hogere kosten voor de organisatie hiervan. Daarom is de komende jaren naast de indexatie het budget extra opgehoogd.
- **0.4: Kennishuis MRA:** Vanaf 2023 is ook voorzien in extra onderzoeksbudget. Enerzijds omdat dit wenselijk is voor het proces van de nieuwe MRA Agenda, anderzijds omdat dit onderdeel is van de versterking van de MRA Directie, bijvoorbeeld door versterking van de monitoring.
- **0.5: Verantwoording:** Dit is in feite het communicatiebudget. Communicatie wint de komende jaren aan belang als onderdeel van de versterking van de MRA Directie. Gericht op de gewenste toename van de transparantie. Ook voor dit budget zijn de komende jaren daarom extra kosten begroot.

- **2.1: Verstedelijkingsstrategie:** Voor de verstedelijkingsstrategie zijn de afgelopen jaren steeds tekorten ontstaan op de begroting. Voor komende jaren is daarom de begroting verhoogd.
- **2.2: Wonen:** Gezien het enorme belang van dit thema voor de MRA-deelnemers wordt het bedrag voor deze uitvoeringslijn in 2022 extra opgehoogd ten opzichte van 2021. Mogelijkerwijs zal voor 2023 en 2024 nog meer geld nodig zijn: hierover zullen dan afspraken worden gemaakt in het Platform Ruimte.
- **2.4: Transitieopgaven Leefomgeving:** Hoewel de energietransitie als thema ontzettend belangrijk blijft voor de Metropoolregio Amsterdam, lijkt het er vooralsnog op dat de rol van de MRA-samenwerking op dit dossier gaat veranderen en daardoor minder middelen nodig zijn.
- **2.5: Kunst, Cultuur en Erfgoed:** Vooralsnog is voor de komende jaren geen budget opgenomen voor deze uitvoeringslijn. Het is goed mogelijk dat alsnog blijkt dat middelen nodig zijn voor dit programma. In dat geval worden daar afspraken over gemaakt in het Platform Economie.
- **Bureaukosten:** door de versterking van de MRA Directie is ook meer geld nodig voor huisvesting en ICT. Daarvoor is bij deze begrotingspost een extra bedrag opgenomen.
- **Aanjaagbudget nieuwe (integrale) programma's of activiteiten:** dit budget is een nieuw budget waar het Bestuur over kan besluiten. Hieruit kunnen programma's of activiteiten worden gefinancierd die passen binnen de kaders van de MRA Agenda, maar die platform overstijgend zijn. Het gaat daarbij om strategische of integrale activiteiten die gericht bijdragen aan de doelen uit de MRA Agenda en/of de thema's uit de Samenwerkingsafspraken.
- **Strategische Reserve:** De strategische reserve is bestemd voor onvoorziene kosten. Het Bestuur beheert de Strategische Reserve, en bekijkt jaarlijks hoe om te gaan met tekorten en overschotten op de realisatie van de begroting.

5. Verdere proces

Voor het proces tot vaststelling van de Meerjarenbegroting 2021 – 2024 zijn in de Algemene Vergadering afspraken gemaakt op basis van een advies van de MRA Raadtafel. Bovendien zijn voor dit proces ook afspraken opgenomen in de Samenwerkingsafspraken. In dit overgangsjaar wijken we af van de afspraken zoals deze zijn opgenomen in de Samenwerkingsafspraken. Normaal gesproken zou de Meerjarenbegroting worden vastgesteld in samenhang met de nieuwe MRA Agenda. De

bij punt 2 van deze notitie benoemde verdeelsystematiek zou dan via een gesprek in de Platforms en het Bestuur leiden tot een goede verdeling van middelen voor de Meerjarenbegroting. Deze verdeelsysytematiek is er momenteel nog niet. In aanloop naar de nieuwe MRA Agenda en bij het verder uitwerken en implementeren van de Samenwerkingsafspraken zal deze worden ontwikkeld: daar zullen de Platforms dan uiteraard intensief bij betrokken worden.

Het proces ziet er voor dit overgangsjaar als volgt uit:

Concept document:

1) **25 maart -** Het Bestuur stelt een conceptdocument vast en verzend dit (uiterlijk **1e week april**) naar raden en Staten, met het verzoek het document lokaal of provinciaal te bespreken en wensen en opvattingen mee te geven aan hun AV-lid ter bespreking in de AV van 16 september. Het conceptdocument wordt tevens als 'ter kennisname-conceptdocument' op de MRA-website geplaatst.
2) **16 september -** Na de reactietermijn worden via het lid van de AV de wensen en opvattingen ingebracht in de Algemene Vergadering van 16 september.
3) **16 september -** Op basis van deze bespreking in de AV komt de AV met een advies aan het Bestuur over wat te wijzigen aan het concept-document.

Vaststelling definitieve document:

4) **Uiterlijk 22 september -** Het Bestuur stelt het definitieve document op en verzend dit naar raden en Staten, met het verzoek het document lokaal of provinciaal vast te stellen. Het Bestuur voegt een nota van beantwoording, alsmede haar reactie op het advies van de AV, bij. Hierin wordt inzichtelijk gemaakt wat met de ingebrachte wensen en opvattingen van de deelnemers in de AV is gedaan (beide documenten worden als 'ter kennisname-document' op de MRA-website geplaatst). De reactietermijn bedraagt 8 weken.
5) **18 november-** Het resultaat van de lokale of provinciale vaststelling wordt via het lid van de AV ingebracht in de Algemene Vergadering, waarna bespreking plaatsvindt.
6) **18 november -** De Algemene Vergadering stelt daarna het uiteindelijke document vast.

Provincie Noord-Holland

Advies aan Provinciale Staten

T.b.v. Statenvergadering d.d.	**4 juli 2022**
Commissie	**Economie, Financiën en Bestuur**
Datum commissievergadering	**20 juni 2022**

Uw contactpersoon
M.C.A. de Zwart
AD/STG

Doorkiesnummer 023-514 3756
zwartm@noord-holland.nl

27 juni 2022

Onderwerp:
Voordracht : 43 **Statenvoordracht Meerjarenbegroting MRA**

De commissie Economie, Financiën en Bestuur adviseert om de voordracht als bespreekstuk te agenderen voor de PS vergadering van 4 juli 2022.
Voor de gemaakte opmerkingen en vragen over de voordracht zie hieronder het uittreksel uit het conceptverslag EFB 20 juni 2022:

4.a. **Voordracht Meerjarenbegroting MRA**
Statenlid **Kostiç** (PvdD) sluit zich aan bij het voorstel van GS om een meer inhoudelijke onderbouwing aan te bieden en het document opnieuw voor te leggen aan PS en gemeenteraden in 2023. De PvdD begrijpt niet waarom GS bezwaar maken tegen een bezuiniging door Amsterdam op het platform economie. Als argument wordt genoemd de zware economische tegenwind van dit moment, maar het CBS meldde vorige maand dat de economie in 6 tot 18% van de regio's in de provincie is gegroeid ten opzichte van een jaar eerder. Ook de kaderbrief bevestigt de trend van voortzettende economische groei. Wat willen GS bereiken met de extra gelden van Amsterdam? Nederland is rijk genoeg, maar de gelden moeten eerlijk verdeeld worden voor de bestrijding van de klimaat- en biodiversiteitscrisis. De MRA ziet deze twee crises als een van de leidende principes en benadrukt de grote verduurzamingsopgave voor de leefomgeving. Amsterdam heeft gelijk, het streven naar meer economische groei moet worden doorbroken.

Dhr. **Klein** (CU) is het ermee eens dat de continue focus op groei moet worden losgelaten, maar is het niet zo dat het geld voor het platform economie niet juist een mogelijkheid biedt om in te zetten op een economie die in balans is met de leefomgeving waarin waarden centraal staan in plaats van winst?

Statenlid **Kostiç** (PvdD) is het hiermee eens, maar GS noemen als argument om de bezuiniging door Amsterdam af te keuren de huidige economische tegenwind.

Mw. **Van Meerten** (VVD) constateert dat de afspraak met Amsterdam is gemaakt om budget te leveren. Het niet nakomen van afspraken is een vorm van onbehoorlijk bestuur.

Statenlid **Kostiç** (PvdD) vraagt zich af hoe hard deze afspraken zijn. Amsterdam gaat over haar eigen budgetten, maar wellicht is sprake van voortschrijdend inzicht op dit gebied en willen zij de gelden beter besteden.

Mw. **Van Meerten** (VVD) vindt het belangrijk dat het bestuur betrouwbaar is en haar afspraken nakomt.

Statenlid **Kostiç** (PvdD) noemt als tweede punt dat ontbreekt, een focus op het oplossen van de levensbedreigende crisis van biodiversiteit en klimaat. Het is onbegrijpelijk dat er meer geld gaat naar het lobbyen/public affairs en dat zonder bezwaar van GS er minder geld wordt besteed aan de transitieopgave voor de leefomgeving, omdat de energietransitie volgens GS een kleinere rol gaat spelen in de MRA-samenwerking. De aanpak van klimaat en biodiversiteit betreft meer dan enkel de energietransitie en de MRA hoort daar meer aan bij te dragen, zeker gezien de beperkte tijd die nog resteert om de verslechtering te stoppen. Er moet juist extra aandacht en geld beschikbaar komen voor de transitie van de leefomgeving, met name voor het bestrijden van de diverse crises. De PvdD overweegt een motie in te dienen.

Statenlid **Dulfer** (GL) stelt dat de meerjarenbegroting het financiële kader van de MRA vormt maar het is wel een puzzel. De agenda loopt tot en met 2024 maar de inhoud van de begroting is beknopt. GS vragen om een nadere invulling, maar wat wordt hiermee bedoeld? GS stellen voor om begin 2023 nadat de termijnagenda en voortgangsnota beschikbaar zijn, een besluit te nemen over de invulling van de financiële kaders en een nieuwe meerjarenbegroting vast te stellen. Gaan PS in de vergadering van september/oktober met de huidige meerjarenbegroting akkoord, of stemmen zij tegen of gaan zij akkoord onder voorbehoud? Wat wordt er eigenlijk van de MRA gevraagd? Het vastzetten van de inflatiecorrectie wordt ondersteund, omdat de kosten anders te snel stijgen. PS kunnen Amsterdam vragen de bezuiniging terug te draaien maar als Amsterdam hier niet op ingaat, zal de provincie dan hetzelfde bedrag bezuinigen? De huidige oproep is vrijblijvend. Hoe zit het precies met de bezuiniging van de post transitieopgave leefomgeving? Hierover sluit men aan bij de PvdD. Ambtelijke inzet buiten de begroting: de raadtafel heeft in eerste instantie geadviseerd om dit vast te leggen in de begroting, zodat het transparantie biedt aan gemeenten en provincie. Het algemeen bestuur was hier tegen omdat het geen onderdeel is van de MRA begroting maar van de gemeenten. De raadtafel heeft destijds verzocht om een nadere onderbouwing. Er is nog geen verslag beschikbaar van de vergadering van 20 mei – er is opnieuw aandacht gevraagd voor het tijdig aanleveren van documenten – waarin is vastgelegd hoe het bestuur heeft gereageerd op het advies van de raadtafel. Graag een toelichting. Zijn de adviezen van de raadtafel van 10 mei aan het algemeen bestuur op 20 mei in het algemeen bestuur besproken?

Mw. **Kuiper** (CDA) heeft twee vragen. In de meerjarenbegroting wordt gesteld dat er sprake is van een historische verdeling van de begroting tussen de MRA platforms, maar die verdeling is de laatste jaren nauwelijks gewijzigd. Dat biedt weinig ruimte voor integrale en strategische afwegingen. Wanneer de uitgaven van 2021 worden vergeleken met de verwachte uitgaven in 2024, dan zijn er nauwelijks substantiële wijzigingen. Betekent dit dat de meerjarenbegroting aangepast zal worden na een integrale en strategische beoordeling? Het vastzetten van de inflatie leidt tot een vaststaande bijdrage voor 2023, 2024 en 2025. Echter, de kosten stijgen door de inflatie. Is het zo dat er zaken worden uitgesteld of niet uitgevoerd?

Mw. **Kapitein** (D66) leest enkel over directe kosten van de MRA maar een indicatie van de ‘om niet’ bijdragen per beleidsveld ontbreekt. Graag meer inzage in de ‘om niet’ posten. Men is het eens met de opmerkingen van GS in de zienswijze over de verlaging van de bijdrage economie door Amsterdam. D66 adviseert terughoudendheid bij een inhoudelijke discussie, want de MRA is geen politiek orgaan en er is geen legitimiteit om keuzes te maken, dat gebeurt in de provincies en gemeenten.

Statenlid **Kostiç** (PvdD) meent dat via de begroting wel keuzes worden gemaakt, dus PS moeten zich zeker buigen over de inhoudelijke keuzes.

Mw. **Kapitein** (D66) benadrukt dat die keuzes moeten aansluiten bij het provinciale en gemeentelijke beleid. Er mogen geen aanvullende acties worden ondernomen, dat moet in lijn met elkaar zijn.

Statenlid **Kostiç** (PvdD) vraagt welke keuzes in het voorstel niet worden gesteund door de provincie.

Mw. **Kapitein** (D66) kan hier geen antwoord op geven, want zij heeft dit nog niet bestudeerd.

Dhr. **Mangal** (DENK) sluit zich aan bij de gestelde vragen, maar heeft nog een aantal aanvullende vragen. In het conceptvoorstel staat er bij de post energie-infrastructuur en data-infrastructuur een bedrag van nul euro. Waarom is deze post opgenomen in de begroting en hoe kan die worden uitgevoerd zonder budget? Een aantal functies wordt betaald uit het budget voor Project- en Programmamanagers, maar dat geldt niet voor nieuwe medewerkers. Waarom worden deze mensen eruit gegooid? Wat is het gemiddelde salaris van deze mensen en waarom wordt de (inclusieve) werving niet gericht op het aantrekken van vaste medewerkers? Amsterdam moet flink bezuinigen op haar bijdrage want het lijkt lastig om de meerjarenbegroting op orde te krijgen met alle gevolgen van dien voor de MRA, VRA en andere samenwerkingsverbanden. Hoe gaat de provincie dit opvangen? Nergens wordt vermeld dat Amsterdam de provincie moet volgen of dat de provincie Amsterdam zou moeten volgen. Er staat enkel dat de provincie de grootste inleg volgt. Dit zou betekenen dat de provincie minder zou moeten betalen, maar in de brief wordt Amsterdam gemaand tot het zo snel mogelijk aanvullen van de bijdrage van de provincie. Op basis van welke afspraken wordt er gehandeld? Waarom volgt de provincie niet de grootste bijdrage?

Dhr. **Dekker** (Fvd) is geen groot voorstander van de MRA vanwege de angst voor het ontstaan van een extra bestuurslaag zonder enig mandaat. In de meerjarenbegroting zit een trendmatige verhoging van het bedrag dat stapsgewijs doorgroeit. Deze ontwikkeling moet goed gevolgd worden. Is Amsterdam als partner nog betrouwbaar nu zij een groot deel van haar bijdrage intrekt?

Dhr. **Klein** (CU) sluit zich aan bij het voorstel van GS, een meer inhoudelijke onderbouwing van de agenda is zeker gewenst want de inhoud moet leidend zijn. Wat zijn de gevolgen voor de agenda wanneer er minder geld beschikbaar komt voor het platform Economie? Voorgesteld wordt om de argumenten in de brief aan te scherpen. Er moet duidelijk worden aangegeven dat de provincie het niet eens is met de eenzijdige verlaging van de bijdrage. Voorgesteld kan worden dat vanwege de uitdagingen om de economie toekomstbestendig te maken, het wellicht beter is de bijdrage niet te verlagen. Verzocht wordt om een specifieke onderbouwing van de grootste post die een derde van de totale begroting van € 2,5 miljoen inneemt, namelijk voor de netwerkorganisatie.

Mw. **Van Meerten** (VVD) sluit zich aan bij de aandachtspunten van GS, zoals het verzoek om een meer inhoudelijke onderbouwing van de begroting. Graag een toelichting op het waarderen van de 'om niet' inzet van de deelnemers, want de VVD overweegt een amendement op de zienswijze in te dienen om de informatie zo helder mogelijk aan te bieden.

Dhr. **Wagelaar** (PvdA) vindt het jammer dat de inhoudelijke onderbouwing van posten in de begroting beperkt is. PS moeten instemmen met bedragen waarvan de besteding niet goed beoordeeld kan worden. De meeste zorg gaat uit naar de nieuwe post Aanjaagbudget nieuwe programma's en activiteiten waarover het bestuur gaat besluiten. Over twee jaar is dit de op een na grootste post van de begroting, terwijl er geen specificatie wordt gegeven van de besteding van de gelden. Graag een toelichting op deze post. Het is nu onduidelijk wat de gevolgen zijn van de bezuiniging door Amsterdam. Deze wordt nu evenredig doorgevoerd in de begroting,

maar misschien is het beter om het geld tussen de platforms te herverdelen. Gevraagd wordt of het vergroten van de bijdrage van de provincie – die even groot was als die van Amsterdam – leidt tot een onevenredige bijdrage van de provincie. Men sluit aan bij de vraag van de CU over de post netwerkorganisatie van € 2,5 miljoen.

Dhr. **Hoogervorst** (SP) vindt het niet juist dat PS de begrotingen van de platforms moeten uitspitten. De meerjarenbegroting dient vergezeld te worden van een toelichting over de inzet van de gelden. Dit is een eerste vereiste om gemeenten, bewoners en PS inzicht te geven. Het is een zwaktebod dat de meerjarenbegroting deze keer niet is afgestemd op de MRA-agenda. Dit moet in de brief worden vermeld, want nu is onduidelijk waarvoor PS gaan tekenen. De provincie stelt voor om begin 2023 als de termijnagenda en voortgangsnota beschikbaar zijn, te besluiten over de invulling van de financiële kaders. De SP kan zich hier niet in vinden en vraagt om een meerjarenbegroting met daarbij een terugblik en toekomstvisie. Het document kan vandaag niet goedgekeurd worden, in de PS-vergadering wordt een amendement voor aanscherping van de tekst ingediend. Met de overige opmerkingen in de zienswijze is men het eens.

Gedeputeerde **Olthof** begrijpt de gestelde vragen van de diverse fracties maar er is een nieuw traject gestart, dus het is logisch dat er vragen en meerdere eisen gesteld worden omdat men nog zoekende is naar de juiste werkwijze en er een inhaalslag gemaakt moet worden. De ALV oordeelt meer over de governance en het proces en niet over de inhoud. Het platform Economische ontwikkeling richt zich op de transitie van de economie die vraagt om heel veel investeringen. De betrokken partners dienen zich te houden aan de gemaakte afspraken, dus eenzijdig kan men zich hier niet aan onttrekken, dus is het logisch om de partner hier op aan te spreken want de economie is heel belangrijk voor Amsterdam met het oog op de arbeidsmarkt en de transitie van het havengebied. Tevens speelt precedentwerking een grote rol.

Statenlid **Dulfer** (GL) is van mening dat de discussie over of de provincie haar bijdrage stopt, nu wel gevoerd moet worden want PS moeten in september GS adviseren over het vaststellen van de meerjarenbegroting. Wat stellen GS voor hoe hiermee om te gaan?

Gedeputeerde **Olthof** heeft een zienswijze gegeven en PS moeten nu akkoord gaan met de begroting en het financiële kader, waarna op basis van de inhoud een goede discussie gevoerd kan worden met zowel Amsterdam als met de MRA over het in de toekomst samen laten oplopen van de beschikbare gelden en inhoudelijke keuzes.

Dhr. **Hoogervorst** (SP) constateert dat instemming met de meerjarenbegroting leidt tot akkoordbevinding van de bijdrage van de provincie maar ook van Amsterdam.

Gedeputeerde **Olthof** benadrukt op korte termijn in gesprek te gaan met Amsterdam alvorens het overleg plaatsvindt, hoewel men Amsterdam niet kan verplichten haar oorspronkelijke bijdrage in stand te houden. De provincie is een betrouwbare partner en staat achter haar afspraak.

Dhr. **Mangal** (DENK) vraagt of de provincie de inleg van de grootste inlegger volgt of dat de grootste inlegger de provincie moet volgen. Als Amsterdam haar bijdrage verlaagt, leidt dat dan automatisch tot verlaging van de bijdrage van de provincie?

Gedeputeerde **Olthof** refereert aan de gemaakte afspraken over de bijdragen van de provincie en van Amsterdam. Mocht Amsterdam toch een bezuiniging doorvoeren, wat betekent dat dan op langere termijn voor de bijdrage van de provincie? Deze vraag neemt hij mee. Het onderdeel klimaat en biodiversiteit worden als randvoorwaarden door het Platform Mobiliteit en/of Platform Ruimte en/of Platform Economie betrokken, want er is geen aparte portefeuille biodiversiteit. Te zijner tijd kan beoordeeld worden of biodiversiteit voldoende wordt geadresseerd in het lobbytraject en in de verschillende discussies. Het doel is om samen uitvoering te geven aan het beleid van de provincies en gemeenten.

Statenlid **Kostiç** (PvdD) constateert dat het budget voor verduurzaming leefomgeving wordt verlaagd, maar dat is breder dan enkel de energietransitie. Zijn GS het ermee eens dat een versnelling noodzakelijk is bij klimaat en biodiversiteit en dat daarom andere budgetten verhoogd moeten worden zodat de inzet niet verminderd wordt?

Gedeputeerde **Olthof** is het hiermee eens, maar deze onderwerpen worden diepgaand in PS besproken en niet in de platforms van de MRA. Wel wordt in de lobbytrajecten ingezet op het bundelen van krachten om ook op die onderdelen succes te boeken. Hij zal de vraag of de verlaging van het budget verduurzaming leefomgeving leidt tot een verhoging van andere budgetten zodat de inzet op klimaat en biodiversiteit gelijk blijft, aan de MRA voorleggen. De energietransitie ligt niet zozeer bij de MRA, maar meer bij de provincie en gemeenten.

Dhr. **Dekker** (FvD) vindt de opmerking dat de MRA geen beleid opstelt, cruciaal, want het mag niet zo zijn dat vanwege een intensievere samenwerking in de MRA er uiteindelijk wel beleid wordt opgesteld. Dat moet strikt vermeden worden.

Gedeputeerde **Olthof** benadrukt dat de MRA een netwerksamenwerking is en hij baseert zich in de MRA altijd op het beleid dat door PS is vastgesteld. Verslag ALV: er wordt op aangedrongen om eerder duidelijkheid te verschaffen. Wanneer gemeenten onvoldoende financiën hebben, dan kunnen zij ambtelijke capaciteit ‘om niet’ beschikbaar stellen. De nieuwe colleges van B&W moeten hier zo snel mogelijk duidelijkheid over geven.

Mw. **Van Meerten** (VVD) meent dat hier al helderheid over bestaat, omdat deze capaciteit projectmatig wordt ingezet. Dit moet in grote lijnen zichtbaar zijn.

Gedeputeerde **Olthof** is het hiermee eens, maar dan zou de begroting op een later moment beschikbaar geweest zijn wanneer de onderbouwing afgerond was. Daarom is ervoor gekozen om nu wel het financiële kader aan te bieden. De gemeenten stellen capaciteit beschikbaar om het MRA bureau draaiende te houden. Maar vanwege de recente verkiezingen hebben de gemeenten een voorbehoud gemaakt bij de afspraak in het eerste traject en die afspraak is nog niet door alle gemeenten bekrachtigd. De afspraak op zichzelf staat niet ter discussie.

Mw. **Van Meerten** (VVD) vraagt of de post in de volgende begroting wordt opgenomen zodra deze duidelijk is.

Gedeputeerde **Olthof** bevestigt dit.

Mw. **Kapitein** (D66) vraagt of in de agenda die eerder wordt voorgelegd dan de begroting, duidelijk wordt op welke onderwerpen een versnelling wordt ingezet en voor welke prioriteiten ambtenaren ‘om niet’ beschikbaar worden gesteld.

Gedeputeerde **Olthof** stelt dat het MRA-bureau behoefte heeft aan capaciteit, en deze kan beschikbaar gesteld worden in de vorm van geld of van mensen, zelfs per regio en niet per se per gemeente. In de brief wordt verzocht om in 2023 een duidelijke onderbouwing van de invulling van de taken en de benodigde fte aan te bieden. Voor de vraag of alle punten in de raadstafel zijn besproken, verwijst hij de commissie naar het betreffende verslag. De inflatie is vastgezet om te voorkomen dat de bijdragen per inwoner verhoogd moeten worden waardoor het voor met name kleinere gemeenten onhaalbaar wordt en er financiële onzekerheid ontstaat. De MRA wordt overigens niet geconfronteerd met bijvoorbeeld een enorme stijging van materiaalprijzen, dus het effect van de kostenstijgingen is voor de MRA beperkt. Wel moet deze ontwikkeling de komende jaren gemonitord worden en kan er indien nodig, actie worden ondernomen. De datastrategie staat op nul euro, dus deze had beter niet vermeld kunnen worden.

Dhr. **Klein** (CU) meent dat met het oog op de aankomende inhoudelijke beoordeling, het eigenlijk zinloos is om nu een discussie te voeren over een meerjarenbegroting. Misschien is het beter om enkel de begroting voor 2023 vast te stellen en de ontwikkelingen af te wachten. Het eerste punt van de brief kan enigszins aangescherpt worden.

Gedeputeerde **Olthof** meldt dat het financiële kader transparant zal worden ingevuld waarna volgend jaar de inhoudelijke discussie wordt gevoerd. Hij vindt de suggestie voor aanpassing van de eerste alinea van de brief een goede, want de inhoudelijke discussie is leidend, maar hiervoor moet een amendement ingediend worden. De wereld verandert heel snel, dus de meerjarenbegroting is niet in beton gegoten. Ook het besluit van Amsterdam om te bezuinigen op de economische middelen zal leiden tot een heroverweging.

Dhr. **Mangal** (DENK) herhaalt de vraag of het niet beter is om medewerkers inclusief te werven en in vaste dienst te nemen dan voor detachering te kiezen.

Gedeputeerde **Olthof** antwoordt dat het MRA-bureau altijd voor het grootste deel werd bemand door medewerkers van de deelnemers. Als de provincie medewerkers detacheert en betaalt, dan is die medewerker bij de provincie in dienst maar wordt ingezet voor de MRA. Uiteindelijk zal de MRA zelf mensen moeten gaan inhuren, omdat een aantal gemeenten en regio's geen fte kunnen leveren. De vraag van DENK over de gelijke bijdragen van Amsterdam en de provincie zal schriftelijk beantwoord worden. Het grootste deel van het aanjaagbudget is bestemd voor de MRA als netwerkorganisatie, maar een nadere specificatie van de relevante werkzaamheden is reeds opgevraagd en zal worden voorgelegd aan PS. Hij verzoekt de fracties om de individueel voorgestelde aanpassingen in de tekst van de brief via moties en amendementen af te stemmen met en te laten ondersteunen door een meerderheid van of door geheel PS.

De **voorzitter** concludeert dat er moties en amendementen zijn aangekondigd. De Statenvoordracht wordt als bespreekstuk geagendeerd voor de PS-vergadering.

Meerjarenbegroting MRA 2021 - 2024

Inkomsten		**2021**	**2022**	**2023**	**2024**
Inwonerbijdrage gemeenten [1]		€ 3.836.183	€ 3.926.759	€ 4.036.239	€ 4.172.896
Prov. NH: gelijke bijdrage aan Amsterdam [2]		€ 1.335.352	€ 1.394.301	€ 1.437.122	€ 1.489.867
Prov. FL: gelijke bijdrage aan Almere [2]		€ 324.115	€ 334.955	€ 345.439	€ 358.320
Gemeente Amsterdam: extra bijdrage EZ [3]		€ 1.439.532	€ 992.000	€ 1.012.584	€ 1.033.595
Prov. NH: extra bijdrage EZ		€ 1.439.532	€ 1.439.532	€ 1.439.532	€ 1.439.532
	totaal	€ 8.374.714	€ 8.087.548	€ 8.270.915	€ 8.494.210
Uitgaven					
Uitgaven uitvoering MRA Agenda					
Opdracht 0: De samenwerking verder versterken					
0.1 Samenbindende visie op de regio en de samenwerking		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
0.2 Samenwerking Rijk en EU [4]		€ 75.000	€ 125.000	€ 152.500	€ 155.000
0.3 De MRA als netwerkorganisatie [5]		€ 2.470.000	€ 2.500.000	€ 2.580.000	€ 2.662.000
0.4 Kennishuis MRA [6]		€ 210.000	€ 210.000	€ 264.000	€ 268.000
0.5 Verantwoording [7]		€ 80.000	€ 90.000	€ 141.000	€ 172.500
Opdracht 1: Werk maken van een veerkrachtige, inclusieve en schone MRA-Economie					
1.1 Regionale Economische Strategie		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
1.2 Werklocaties		€ 430.000	€ 345.000	€ 352.000	€ 359.000
1.3 Human Capital		€ 750.000	€ 650.000	€ 663.000	€ 677.000
1.4 Aanjagen marktinitiatieven voor de transitieopgaven		€ 300.000	€ 300.000	€ 306.000	€ 312.000
1.5 Energie-infrastructuur en data-infrastructuur		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Opdracht 2: Bouwen voor de woningbehoefte, en met groei de leefkwaliteit van het geheel versterken					
2.1 Verstedelijkingsstrategie		€ 124.000	€ 254.000	€ 258.000	€ 262.000
2.2 Wonen		€ 465.000	€ 500.000	€ 510.000	€ 521.000
2.3 Landschap		€ 230.000	€ 230.000	€ 234.000	€ 239.000
2.4 Transitieopgaven Leefomgeving		€ 400.000	€ 320.000	€ 327.000	€ 334.000
2.5 Kunst, Cultuur en Erfgoed		€ 75.000	€ 0	€ 0	€ 0

2.6 Recreatie en Toerisme	€ 600.380	€ 570.000	€ 581.000	€ 593.000
Opdracht 3: Vaart maken met het metropolitaan mobiliteitssysteem				
3.1 Schaalsprong Mobiliteitssysteem [8]	nvt	nvt	nvt	nvt
3.2 Fiets [8]	nvt	nvt	nvt	nvt
3.3 Duurzame en innovatieve mobiliteit [8]	nvt	nvt	nvt	nvt
Reservering urgente nieuwe projecten Economie	€ 354.620	€ 210.000	€ 214.000	€ 218.000
Reservering out of pocket kosten Platform Ruimte	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.100	€ 5.200
Subtotaal uitvoering MRA Agenda	€ 6.569.000	€ 6.309.000	€ 6.587.600	€ 6.777.700
Overige uitgaven				
Personeel MRA Directie [9]	€ 808.860	€ 799.000	€ 0	€ 0
Budget Project- en Programmamanagers [10] / tijdelijke constructie continuiteit	€ 510.000	€ 320.000	€ 320.000	€ 320.000
Traineepool MRA [13]	€ 169.320	€ 255.000	€ 260.000	€ 265.000
Bureaukosten [11]	€ 295.800	€ 350.000	€ 357.000	€ 364.000
Aanjaagbudget nieuwe (integrale) programma's of activiteiten [12]	€ 0	€ 50.000	€ 750.000	€ 750.000
Strategische Reserve	€ 21.734	€ 4.548	€ 81.315	€ 97.510
Subtotaal overige uitgaven	€ 1.805.714	€ 1.778.548	€ 1.768.315	€ 1.796.510
Totaal	€ 8.374.714	€ 8.087.548	€ 8.270.915	€ 8.494.210

---

[1] De inwoner bijdrage is bepaald op basis van een schatting van het aantal inwoners en een geindexeerde bijdrage per inwoner. Het aantal inwoners is geschat op basis van de gemiddelde bevolkingsgroei over de afgelopen 10 jaar. De indexatie van de bijdrage per inwoner is conform de afspraak uit de Samenwerkingsafspraken berekend op basis van de gemiddelde inflatie over de afgelopen vier jaar. Voor 2022 bedraagt de bijdrage per inwoner daarom € 1,56 euro, voor 2023 € 1,59 euro en voor 2024 € 1,62 euro

[2] De bijdragen van beide provincies zijn gelijk aan de bijdragen van de grootste inliggende gemeenten. Omdat per gemeente inzichtelijk is gemaakt wat de gemiddelde groei was over de afgelopen 10 jaar, is voor de berekening van deze bedragen specifiek naar de voorspelde groei van Amsterdam en Almere gekeken

[3] De gemeente Amsterdam heeft een bezuiniging doorgevoerd op haar extra bijdrage voor het Platform Economie. Voor 2022 is daarom een lager

bedrag begroot dan voor 2021. De gemeente Amsterdam heeft wel aangegeven deze bijdrage te zullen indexeren: voor 2023 en 2024 loopt de bijdrage daarom weer op.

[4] Het bedrag voor uitvoeringslijn 0.2 bestaat vanaf 2022 voor de helft uit een regulier lobby / public affairs budget en voor de helft uit een bijdrage voor een pilot voor een gezamenlijke MRA vertegenwoordiging in Brussel

[5] Het bedrag voor uitvoeringslijn 0.3 bestaat uit bijdragen aan de organisatie van de Board en de ROM en daarnaast een budget voor congressen en evenementen

[6] Het bedrag voor uitvoeringslijn 0.4 bestaat uit een bedrag voor de EVMRA en een bedrag voor het reguliere onderzoeksbudget

[7] Het bedrag voor uitvoeringslijn 0.5 is in feite het communicatiebudget

[8] Uitvoeringslijnen 3.1, 3.2 en 3.3 worden niet vanuit de MRA Begroting gefinancierd, maar vanuit andere middelen van de vervoersauthoriteiten (Vervoerregio Amsterdam en beide provincies)

[9] Voor de personeelslasten van de MRA Directie is voor 2022 gerekend met de helft van de kosten ten opzichte van 2021, ervan uitgaande dat de benodigde inzet vanaf 1 juli om niet geleverd wordt. Ten opzichte van 2021 is deze halvering niet duidelijk terug te zien, doordat in 2021 een aanzienlijk hoger bedrag is uitgegeven dan begroot, en een deel van de personeelslasten op andere kostenposten is geboekt.

[10] Op dit moment worden vanuit het budget project- en programmamanagers nog een aantal ambtenaren van MRA deelnemers betaald, die niet onder de 26 fte van de MRA directie vallen, maar wiens inzet wel cruciaal is in de flexibele schil. Veel van de inzet in de flexibele schil wordt al 'om niet' bijgedragen door de MRA deelnemers. daar waar dat niet mogelijk was, is in het verleden besloten om deze inzet vanuit dit budget te financieren. Dat blijven we vooralsnog voor deze mensen zo doen, maar we gaan geen nieuwe inzet van MRA ambtenaren hier uit financieren.

[11] De kosten bij bureaukosten bestaan voor een deel uit locatie/ICT kosten, voor een deel uit bureaukosten. De locatie/ICT kosten zullen gaan toenemen door de versterking van de MRA Directie

[12] Het aanjaagbudget voor nieuwe (integrale) programma's of activiteiten is een budget waar het Bestuur over kan besluiten, vanuit waar programma's of activiteiten kunnen worden gefinancierd die passen binnen de kaders van de MRA Agenda, maar die platform overstijgend zijn.

[13] In 2021 is de MRA Directie ook deel gaan nemen aan een tussenjaar van de traineepool, waardoor we drie trainees hebben in plaats van twee. Hierdoor zijn de kosten ook navenant gestegen

Bijdrage per inwoner (obv gemiddelde inflatie van 2.075% per jaar):

2021	€ 1,53
2022	€ 1,56
2023	€ 1,59
2024	€ 1,63

Bevolkingsontwikkeling afgelopen 10 jaar: 0,85% groei per jaar

2021	**2022**	**2023**	**2024**
2.517.153	2.538.515	2.560.059	2.581.786

Inwoner aantallen Amsterdam

2021	**2022**	**2023**	**2024**
893.783	903.850	914.029	924.324

Inwoner aantallen Almere

2021	**2022**	**2023**	**2024**
214.715	217.257	219.828	222.431

Beantwoording openstaande vraag uit commissie EFB 20 juni 2022 over MRA begroting

Amsterdam, de provincie Noord-Holland en de financiering van de MRA

Eind vorig jaar zijn de 'Samenwerkingsafspraken' door alle MRA-deelnemers vastgesteld. Deze afspraken bevatten de bestuurlijke 'spelregels' op basis waarvan Amsterdam, de omliggende gemeenten en de twee provincies Noord-Holland met elkaar samenwerken. Niet alles verandert: de MRA is steeds een convenant, hetgeen betekent dat de formele bevoegdheden blijven liggen bij raden en Staten.

Wat ook niet is veranderd, is de financiële verhouding tussen de gemeente Amsterdam en de provincie Noord-Holland in het ondersteunen van de MRA-samenwerking. Al meer dan 10 jaar bestaat de volgende afspraak tussen Amsterdam en de gemeente Amsterdam:

- Qua contributie betaalt de provincie Noord-Holland evenveel als Amsterdam (net zoals de provincie Flevoland evenveel betaalt als Almere)
- Ten behoeve van het mogelijk maken van specifieke activiteiten t.b.v. regionale economie in de MRA fourneren Amsterdam en Noord-Holland jaarlijks ieder een bedrag van 1,4 miljoen euro.

Het gaat hier om een 'gentlemen's agreement', die overigens al vele jaren bestaat. Deze afspraken zijn niet afdwingbaar, zoals geen enkele afspraak in MRA-verband. De MRA is immers een convenant. Elke gemeenteraad (of Staten) kan elk jaar bij de eigen begrotingsbehandeling besluiten een streep te zetten door de afdracht aan de MRA.

Dus ook de gemeenteraad heeft het volste recht om eenzijdig een bezuiniging door te voeren in de afdracht aan de MRA-samenwerking. Dit slaat echter wel een gat in de begroting van het MRA-bureau, en kan een precedent zijn dat ook andere gemeenteraden een argument kan geven om te gaan bezuinigen op hun afdracht. Kanttekening is wel dat het bij de bijdragen van andere gemeenten gaat om vaste afspraken voor het lidmaatschap van de MRA. De jaarlijkse bijdrage die de provincie doet aan het uitvoeringsbudget Platform Economie doet de provincie zelfstandig, dat is niet gerelateerd aan de bijdragen van anderen.

VOORDRACHT

Provinciale Staten van Noord-Holland

Haarlem, 24 mei 2022

Onderwerp: Meerjarenbegroting MRA

Kenmerk: 921516-1830712

Bijlagen: 5

1. Toelichting

Op 6 april 2022 heeft het MRA-bureau de conceptversie van de meerjarenbegroting 2021-2024 van de MRA verzonden, met het verzoek om voor 16 september 'wensen en bedenkingen' in te brengen bij de Algemene Vergadering van de MRA, via de bestuurder die daarnaar is afgevaardigd.

Het College van GS heeft een conceptbrief aan het MRA-bestuur voorbereid, die voor de commissie EFB en in de plenaire Staten wordt geagendeerd, en waarvan de inhoud door de Staten per motie naar believen kan worden aangevuld of gewijzigd.

2. Voorstel

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig het bijgaande ontwerpbesluit.

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

dhr. A.Th.H. van Dijk, voorzitter

mw. R.M. Bergkamp, provinciesecretaris

Ontwerpbesluit

Nr. 43-2022

Provinciale Staten van Noord-Holland;

gelezen de voordracht van Gedeputeerde Staten van 24 mei 2022;

besluiten geamendeerd A56-2022:

1. Kennis te nemen van de concept-meerjarenbegroting MRA 2021-2024.
2. Wensen en opvattingen desaangaande naar voren te brengen, die per brief zullen worden toegezonden aan de voorzitter van de MRA, en zullen worden ingebracht door de vertegenwoordiger van de provincie Noord-Holland in de Algemene Vergadering van de MRA die zal plaatsvinden op 16 september 2022.

Amendement A56-2022 (bijgevoegd) is aangenomen en wordt bij dit besluit betrokken.

Haarlem, 4 juli 2022

Provinciale Staten voornoemd,

voorzitter,

statengriffier,

Bijlage, pagina 1 van 2
aangenomen amendement te
betrekken bij PS-besluit nr. 43-2022.

AANGENOMEN

A56 / 04-07-2022
punt 11

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Christen Unie

DENK
NOORD-HOLLAND

Amendement Slimmer en groener omgaan met maatschappelijk geld bij MRA

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 4 juli 2022, ter behandeling van de voordracht Meerjarenbegroting MRA 2021-2024;

besluiten om besluit 2 van het ontwerpbesluit als volgt te wijzigen;

2. wensen en opvattingen naar voren te brengen, die per brief zullen worden toegezonden aan de voorzitter van de MRA, en zullen worden ingebracht door de vertegenwoordiger van de provincie Noord-Holland in de Algemene Vergadering van de MRA die zal plaatsvinden op 16 september 2022, en die als volgt in de bij deze voordracht behorende conceptbrief van GS aan het MRA, inzake opmerkingen Noord-Holland betreffende de concept-meerjarenbegroting, te verwerken:

De volgende tekst op blz. 3 van de brief:
"Als gevolg hiervan daalt nu het beschikbare budget voor de activiteiten van het MRA-Platform economie. Zeker in de huidige situatie van economische tegenwind is dat niet wenselijk. Daarnaast wordt hiermee ook de afspraak doorbroken dat Amsterdam en de provincie jaarlijks eenzelfde bedrag fourneren. Het zou tegen die achtergrond de voorkeur verdienen dat Amsterdam de eenzijdig afgekondigde bezuiniging weer ongedaan zou kunnen maken."

Te vervangen door:
"Als gevolg hiervan daalt nu het beschikbare budget voor de activiteiten van het MRA-Platform economie. Hiermee wordt de afspraak doorbroken dat Amsterdam en de provincie jaarlijks eenzelfde bedrag fourneren. Gezien de verschillende crises die zich hebben opgestapeld, is er noodzaak om de transitie te versnellen naar een brede welvaart-economie, binnen ecologische grenzen. Om die transitie te versnellen kunnen bedrijven bijvoorbeeld positief worden gestimuleerd een bijdrage te leveren aan maatschappelijke doelen, en naast economische ook sociale en ecologische waarde toe te voegen. Het zou tegen die achtergrond de voorkeur verdienen dat Amsterdam de eenzijdig afgekondigde bezuiniging weer ongedaan zou kunnen maken."

Toelichting

De afspraak met Amsterdam is een gentlemen's agreement en het gaat om extra budget (bovenop de reguliere bijdrage per inwoner) dat de gemeente Amsterdam in eerdere jaren voor activiteiten in het economisch domein ter beschikking heeft gesteld. Amsterdam heeft wellicht goede, maatschappelijke redenen om op dit dossier te bezuinigen.

Het is voor de provincie niet heel gebruikelijk zich te mengen in de democratische besluiten van een andere overheidslaag. Als ze dat wel doet moeten de redenen zwaarwegend zijn. In de oorspronkelijke tekst wordt naast een verwijzing naar de gentlemen's agreement ook *"de huidige situatie van economische tegenwind"* als argument gebruikt. Het CBS meldde echter eind vorige maand dat de economie in 2022 in alle regio's gegroeid is ten opzichte van een jaar eerder en aan het eind van het jaar zal nog steeds sprake zijn van economische groei.[1]

Waar het wel slecht mee gaat is onze biodiversiteit en klimaat. Juist omdat we met een biodiversiteits- en klimaatcrisis en zelfs mogelijke watercrisis te maken hebben, is een versnelde transitie naar een duurzame brede welvaart economie binnen de ecologische draagkracht van groot belang. Ook de MRA-Agenda verwijst

[1] https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2022/25/economie-groeit-met-0-4-procent-in-eerste-kwartaal-2022

naar de noodzakelijke transitie van de economie: *"Een regionale economie die op de langere termijn internationaal succesvol is, is een schone economie. Daarnaast vraagt het waarborgen van een veilige leefomgeving met hoge leefkwaliteit dat we ons wapenen tegen klimaatverandering en dat we het gebruik en de inrichting van onze leefomgeving verduurzamen. De nationale ambitie is om in 30 jaar klimaatneutraal, volledig circulair en klimaatbestendig te zijn. Op het lokale schaalniveau moeten deze ambities geconcretiseerd en gerealiseerd worden."*

Dát zou hét argument van de provincie richting Amsterdam en MRA moeten zijn. Dat is ook in lijn met de provinciale ambities met betrekking tot brede welvaart, natuur en klimaat.

Zo stelt de Uitvoeringsagenda Economie: "*Iedere Noord-Hollander moet de mogelijkheid hebben om deel te nemen in de economie en bij te dragen aan duurzame economische ontwikkeling. Een economie die de brede welvaart versterkt, brengt ook geen schade toe aan de ecologie, biodiversiteit en dierenwelzijn.*" En in de Actieagenda Circulaire Economie: "*Het moet sneller anders: versnelling van de transitie.[..] Voor een volledig circulaire economie is een systeemverandering nodig: een verandering van het hele economische systeem.*"

Ons amendement is dus een correctie om de tekst van de brief meer in de geest van onze gezamenlijke ambities te brengen.

Ines Kostić	Michel Klein	Süleyman Koyuncu
Partij voor de Dieren	ChristenUnie	DENK

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
dhr. J.J. van den Berg
BEL/BS

Telefoonnummer +31235144076
bergjj@noord-holland.nl

Verzenddatum

– 9 SEP. 2022

Kenmerk
921516/1894340

Uw kenmerk

Betreft: meerjarenbegroting MRA

Geachte leden,

Hierbij ontvangt u ter informatie de brief betreffende de meerjarenbegroting MRA, die verzonden is aan de voorzitter van het MRA-bestuur. De tekst van de brief is aangepast conform amendement A56-2022, dat aangenomen werd in uw Statenvergadering van 11 juli 2022.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
R.M. Bergkamp

voorzitter
C.J. Loggen

Deze beslissing is namens Gedeputeerde Staten genomen door het lid van het college dat met dit onderwerp is belast

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Aan mevr. F. Halsema, voorzitter van de Metropoolregio Amsterdam

Strawinskylaan 1779

1077 XX AMSTERDAM

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
dhr. J.J. van den Berg
BEL/BS

Telefoonnummer +31235144076
bergjj@noord-holland.nl

Verzenddatum

– 9 SEP. 2022

Kenmerk
921516/1830712

Uw kenmerk

Betreft: opmerkingen provincie Noord-Holland betreffende de concept-meerjarenbegroting MRA

Geachte mevrouw Halsema,

Op 6 april 2022 ontving de provincie Noord-Holland de conceptversie van de MRA-meerjarenbegroting, met het verzoek dit concept te bespreken en wensen en opvattingen in te brengen in de Algemene Vergadering van 16 september. De provinciale vertegenwoordiger in de Algemene Vergadering zal graag aan dit verzoek willen voldoen. Het leek ons evenwel goed u onze opmerkingen ook schriftelijk te doen toekomen.

In de optiek van de provincie Noord-Holland zijn de belangrijke aandachtspunten betreffende de voorliggende MRA-meerjarenbegroting de volgende:

1. *Relatie met doorontwikkeling van de MRA*

Voor de eerste keer ligt nu een 'MRA-meerjarenbegroting' voor. In de Samenwerkingsafspraken die eind 2021 door de MRA-deelnemers zijn vastgesteld is die als een nieuw instrument opgenomen. De Meerjarenbegroting is de financiële uitwerking van de MRA Agenda, en maakt inzichtelijk welke inkomsten en uitgaven zijn voorzien gedurende de looptijd van de MRA Agenda (dat is tot en met 2024, de looptijd van de huidige MRA Agenda). De Meerjarenbegroting vormt daarmee het financiële kader van de MRA-samenwerking.

In de MRA-samenwerkingsafspraken is afgesproken dat na dit eerste jaar wordt gekeken hoe de nieuwe werkwijze in de praktijk verloopt. Het is dus mogelijk dat daarna nog enkele verbeteringen zullen worden doorgevoerd. De provincie Noord-Holland hecht er aan deze tussentijdse evaluatie serieus te nemen, ook ten aanzien van de gemaakte financiële afspraken. Zoals bekend is de totstandkoming van de

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

samenwerkingsafspraken immers een moeizaam proces geweest, waarbij door sommige gemeenten veel bezwaren naar voren zijn gebracht.

2. *Meer inhoudelijke onderbouwing*

De Meerjarenbegroting legt de onderlinge financiële afspraken vast voor een reeks van jaren (2022, 2023 en 2024). Om de financiële afspraken in de juiste context te kunnen plaatsen, is adequate informatie nodig over de inhoudelijke plannen voor die periode. Welke activiteiten is de MRA van plan te gaan ondernemen? De Meerjarenbegroting gaat vergezeld van een begeleidende notitie waarin (onder punt 4) een beknopte inhoudelijke toelichting wordt gegeven. De toelichting noemt relevante en herkenbare thema's. Het zou goed zijn om uitgebreider en op hoofdlijnen uiteen te zetten waar de gereserveerde bedragen de komende jaren aan zullen worden besteed, en wat die activiteiten vervolgens aan resultaten zouden moeten opleveren.

We stellen voor dat begin 2023, wanneer de Termijnagenda en de Voortgangsnota ook beschikbaar zijn, een nader besluit genomen wordt over de invulling van deze financiële kaders van 2023 en 2024. Een bijkomend voordeel is dat de nieuwe raden zich op dat moment de regionale problematiek eigen hebben gemaakt, net als de dit voorjaar begonnen wethouders die regionaal actief zijn. Een weloverwogen oordeel is daarmee beter mogelijk.

3. *Inflatiecorrectie vastklikken*

Deze Meerjarenbegroting heeft een looptijd van drie jaar. Daar zit financieel gezien wel een addertje onder het gras. Eerder is de principe-afspraak gemaakt dat de jaarlijkse 'contributie' per inwoner aangepast mocht worden aan de inflatie (berekend als zijnde een geïndexeerde inflatie over de afgelopen vier jaar). Zoals bekend loopt de inflatie op dit moment snel op. Voorkomen moet worden dat gemeenten hierdoor voor een sterk stijgende kostenpost komen te staan. Hier kan een mouw aan gepast worden door de inflatie 'vast te klikken', dus door vast te houden aan de bedragen zoals die nu in de toelichting bij de Meerjarenbegroting worden vermeld (= 1,56, 1,59 en 1,63 per inwoner voor de jaren 2022, 2023 en 2024).

4. *Bezuiniging Amsterdam terugdraaien*

Financieel gezien is er nog een ander specifiek aandachtspunt, dat zeker voor de provincie Noord-Holland van meer gewicht is.

Het is zo dat de gemeente Amsterdam vorig jaar besloot om eenzijdig een structurele bezuiniging door te voeren aangaande de vaste extra afdracht aan het Platform economie. Al sinds langere tijd bestaat de afspraak dat

de gemeente Amsterdam en de provincie Noord-Holland daaraan een gelijke jaarlijkse extra bijdrage fourneren van elk 1,4 miljoen euro. Amsterdam heeft die bijdrage nu aanzienlijk verlaagd: naar 992.000 euro voor dit lopende jaar 2022 (vanwege indexatie oplopend tot iets boven de 1 miljoen voor 2023 en 2024).

Als gevolg hiervan daalt nu het beschikbare budget voor de activiteiten van het MRA-Platform economie. Hiermee wordt de afspraak doorbroken dat Amsterdam en de provincie jaarlijks eenzelfde bedrag fourneren. Gezien de verschillende crises die zich hebben opgestapeld, is er noodzaak om de transitie te versnellen naar een brede welvaart-economie, binnen ecologische grenzen. Om die transitie te versnellen kunnen bedrijven bijvoorbeeld positief worden gestimuleerd een bijdrage te leveren aan maatschappelijke doelen, en naast economische ook sociale en ecologische waarde toe te voegen. Het zou tegen die achtergrond de voorkeur verdienen dat Amsterdam de eenzijdig afgekondigde bezuiniging weer ongedaan zou kunnen maken.

Provinciale Staten van Noord-Holland spreken de wens uit, dat de concept-meerjarenbegroting in de definitieve versie aangepast zal worden conform de hierboven vermelde aandachtspunten.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris
R.M. Bergkamp

voorzitter
C.J. Loggen

Deze beslissing is namens Gedeputeerde Staten genomen door het lid van het college dat met dit onderwerp is belast

AANGENOMEN

A 56/04-07-2022
partij

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Christen Unie

DENK NOORD-HOLLAND

Amendement Slimmer en groener omgaan met maatschappelijk geld bij MRA

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 4 juli 2022, ter behandeling van de voordracht Meerjarenbegroting MRA 2021-2024;

besluiten om besluit 2 van het ontwerpbesluit als volgt te wijzigen;

2. wensen en opvattingen naar voren te brengen, die per brief zullen worden toegezonden aan de voorzitter van de MRA, en zullen worden ingebracht door de vertegenwoordiger van de provincie Noord-Holland in de Algemene Vergadering van de MRA die zal plaatsvinden op 16 september 2022, en die als volgt in de bij deze voordracht behorende conceptbrief van GS aan het MRA, inzake opmerkingen Noord-Holland betreffende de concept-meerjarenbegroting, te verwerken:

De volgende tekst op blz. 3 van de brief:
"Als gevolg hiervan daalt nu het beschikbare budget voor de activiteiten van het MRA-Platform economie. Zeker in de huidige situatie van economische tegenwind is dat niet wenselijk. Daarnaast wordt hiermee ook de afspraak doorbroken dat Amsterdam en de provincie jaarlijks eenzelfde bedrag fourneren. Het zou tegen die achtergrond de voorkeur verdienen dat Amsterdam de eenzijdig afgekondigde bezuiniging weer ongedaan zou kunnen maken."

Te vervangen door:
"Als gevolg hiervan daalt nu het beschikbare budget voor de activiteiten van het MRA-Platform economie. Hiermee wordt de afspraak doorbroken dat Amsterdam en de provincie jaarlijks eenzelfde bedrag fourneren. Gezien de verschillende crises die zich hebben opgestapeld, is er noodzaak om de transitie te versnellen naar een brede welvaart-economie, binnen ecologische grenzen. Om die transitie te versnellen kunnen bedrijven bijvoorbeeld positief worden gestimuleerd een bijdrage te leveren aan maatschappelijke doelen, en naast economische ook sociale en ecologische waarde toe te voegen. Het zou tegen die achtergrond de voorkeur verdienen dat Amsterdam de eenzijdig afgekondigde bezuiniging weer ongedaan zou kunnen maken."

Toelichting

De afspraak met Amsterdam is een gentlemen's agreement en het gaat om extra budget (bovenop de reguliere bijdrage per inwoner) dat de gemeente Amsterdam in eerdere jaren voor activiteiten in het economisch domein ter beschikking heeft gesteld. Amsterdam heeft wellicht goede, maatschappelijke redenen om op dit dossier te bezuinigen.

Het is voor de provincie niet heel gebruikelijk zich te mengen in de democratische besluiten van een andere overheidslaag. Als ze dat wel doet moeten de redenen zwaarwegend zijn. In de oorspronkelijke tekst wordt naast een verwijzing naar de gentlemen's agreement ook *"de huidige situatie van economische tegenwind"* als argument gebruikt. Het CBS meldde echter eind vorige maand dat de economie in 2022 in alle regio's gegroeid is ten opzichte van een jaar eerder en aan het eind van het jaar zal nog steeds sprake zijn van economische groei.[1]

Waar het wel slecht mee gaat is onze biodiversiteit en klimaat. Juist omdat we met een biodiversiteits- en klimaatcrisis en zelfs mogelijke watercrisis te maken hebben, is een versnelde transitie naar een duurzame brede welvaart economie binnen de ecologische draagkracht van groot belang. Ook de MRA-Agenda verwijst

[1] https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2022/25/economie-groeit-met-0-4-procent-in-eerste-kwartaal-2022

A56

naar de noodzakelijke transitie van de economie: *"Een regionale economie die op de langere termijn internationaal succesvol is, is een schone economie. Daarnaast vraagt het waarborgen van een veilige leefomgeving met hoge leefkwaliteit dat we ons wapenen tegen klimaatverandering en dat we het gebruik en de inrichting van onze leefomgeving verduurzamen. De nationale ambitie is om in 30 jaar klimaatneutraal, volledig circulair en klimaatbestendig te zijn. Op het lokale schaalniveau moeten deze ambities geconcretiseerd en gerealiseerd worden."*

Dát zou hét argument van de provincie richting Amsterdam en MRA moeten zijn. Dat is ook in lijn met de provinciale ambities met betrekking tot brede welvaart, natuur en klimaat.

Zo stelt de Uitvoeringsagenda Economie: "*Iedere Noord-Hollander moet de mogelijkheid hebben om deel te nemen in de economie en bij te dragen aan duurzame economische ontwikkeling. Een economie die de brede welvaart versterkt, brengt ook geen schade toe aan de ecologie, biodiversiteit en dierenwelzijn.*" En in de Actieagenda Circulaire Economie: "*Het moet sneller anders: versnelling van de transitie.[..] Voor een volledig circulaire economie is een systeemverandering nodig: een verandering van het hele economische systeem.*"

Ons amendement is dus een correctie om de tekst van de brief meer in de geest van onze gezamenlijke ambities te brengen.

Ines Kostić	Michel Klein	Süleyman Koyuncu
Partij voor de Dieren	ChristenUnie	DENK

INGETROKKEN

A57/04-07-2022
punt 11

Christen Unie
Provinciale Staten Noord-Holland

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

Amendement MRA Financieel kader alleen vastleggen voor 2022

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 4 juli 2022, ter behandeling van voordracht VD-43, 'Meerjarenbegroting MRA';

besluiten het ontwerpbesluit in de voordracht als volgt aan te vullen:

- 3. de bij deze voordracht behorende conceptbrief van GS aan het MRA, inzake 'opmerkingen Noord-Holland betreffende de concept-meerjarenbegroting MRA', als volgt aan te passen:

  de volgende tekst op pagina 2 van de brief:
  We stellen voor dat begin 2023, wanneer de Termijnagenda en de Voortgangsnota ook beschikbaar zijn, een nader besluit genomen wordt over de invulling van deze financiële kaders van 2023 en 2024. Een bijkomend voordeel is dat de nieuwe raden zich op dat moment de regionale problematiek eigen hebben gemaakt, net als de dit voorjaar begonnen wethouders die regionaal actief zijn. Een weloverwogen oordeel is daarmee beter mogelijk.

  wordt vervangen door:
  We stellen voor <u>om nu alleen de financiële kaders voor 2022 vast te leggen, en</u> dat begin 2023, wanneer de Termijnagenda en de Voortgangsnota ook beschikbaar zijn, een nader besluit genomen wordt over de <u>precieze</u> invulling van deze financiële kaders van 2023 en 2024. Een bijkomend voordeel is dat de nieuwe raden zich op dat moment de regionale problematiek eigen hebben gemaakt, net als de dit voorjaar begonnen wethouders die regionaal actief zijn. Een weloverwogen oordeel is daarmee beter mogelijk.

<u>Toelichting</u>

Per 1 januari van dit jaar zijn nieuwe samenwerkingsafspraken in de MRA van kracht. Onderdeel van die afspraken is dat raden en Staten elk jaar kunnen bijsturen op basis van een Voortgangsnota in het voorjaar en een Termijnagenda in het najaar. Vanwege de start van de afspraken per 1 januari is dit voor 2022 niet gebeurd. In het najaar van 2022 ontvangen de raden en staten de Termijnagenda en in het voorjaar van 2023 de eerste versie van de Voortgangsnota. Op basis daarvan kunnen er wensen zijn voor bijsturing. Het is daarom verstandig de financiële kaders voor 2023 en 2024 op dit moment nog niet vast te leggen, maar ruimte te houden voor nadere invulling naar aanleiding van deze documenten. De oorspronkelijke tekst in de brief was hier onvoldoende duidelijk over.

Michel Klein
ChristenUnie

Ines Kostic
Partij voor de Dieren

VERWORPEN M167/04-07-2022 punt 4

SP 50PLUS

motie
vergadering Provinciale Staten – 4 juli 2022
agendapunt 11 – Meerjarenbegroting MRA (VD-43)

"Meer inzicht in de meerjarenbegroting van de MRA"

Provinciale Staten van Noord-Holland in vergadering bijeen,

Constaterende dat:

- de concept Meerjarenbegroting MRA slechts summier onderbouwd is;
- deze de leden van Provinciale Staten onvoldoende inzicht biedt in de prestaties die conform de Meerjarenbegroting geleverd zullen worden;
- een goede meerjarenbegroting is opgebouwd rond de 3W -vragen, te weten: Wat willen we bereiken? Wat gaan we ervoor doen? Wat mag het kosten?;
- de Meerjarenbegroting MRA geen antwoord geeft op deze 3W- vragen .

Overwegende dat:

- van Provinciale Staten van Noord-Holland een afgewogen oordeel over de Meerjarenbegroting MRA wordt verwacht;
- Provinciale Staten geen afgewogen oordeel kan geven aan de Meerjarenbegroting MRA als deze geen antwoorden geeft op de 3W- vragen;
- in de antwoordbrief betreffende 'opmerkingen provincie Noord-Holland betreffende de concept-meerjarenbegroting MRA' wordt vermeld dat begin 2023, wanneer de Termijnagenda en de Voortgangsnota ook beschikbaar zijn, een nader besluit genomen wordt over de invulling van de financiële kaders 2023 en 2024;
- de huidige concept-meerjarenbegroting MRA niet aan de voorwaarden voor een goede begroting voldoet.

Besluit in de antwoordbrief betreffende 'opmerkingen provincie Noord-Holland betreffende de concept-meerjarenbegroting MRA' de tekst onder 2. zodanig aan te passen dat duidelijk wordt dat:

- Provinciale Staten ruim voorafgaand aan de Algemene Vergadering van 16 september 2022 een Meerjarenbegroting MRA tegemoet ziet die uitgebreide antwoorden geeft op de vragen: Wat willen we bereiken? Wat gaan we ervoor doen? Wat mag het kosten?

En gaat over tot de orde van de dag.

SP,
Anna de Groot

50Plus/PvdO,
Wil van Soest

M 160/04-07-2022
punt 11

Partij voor de Dieren
Statenfractie Noord-Holland

DENK
NOORD-HOLLAND

INGETROKKEN

Motie Geen bezuinigingen MRA ten koste van klimaat en biodiversiteit

Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op maandag 4 juli 2022, ter behandeling van de voordracht Meerjarenbegroting MRA 2021-2024;

constaterende dat;

- de MRA bezuinigt op het budget voor 'Transitieopgaven Leefomgeving';
- als reden wordt genoemd dat de energietransitie minder een rol gaat spelen in MRA-samenwerking;
- de MRA-Agenda onder 'transitieopgaven leefomgeving' niet alleen de energietransitie verstaat, maar ook versterking van biodiversiteit en aanpak van klimaatproblemen;
- er volgens wetenschappelijk consensus geen tijd meer te verliezen is bij de aanpak van de biodiversiteits- en klimaatcrises;

overwegende dat;

- Provinciale Staten wensen en opvattingen over de meerjarenbegroting naar voren kunnen brengen;
- onder andere de gemeente Zaanstad in haar wensen en opvattingen ook heeft aangegeven dat een bezuiniging op 'transitieopgaven leefomgeving' prematuur is;[1]
- GS in de commissievergadering niet kon verzekeren dat deze bezuiniging niet ten koste zou gaan van MRA-inspanningen om de biodiversiteits- en klimaatcrisis het hoofd te bieden;

gehoord de discussie,

verzoeken GS;

- om bij MRA in te brengen dat de provincie bezuinigingen op 'transitieopgaven leefomgeving' ongewenst vindt, als die ten koste gaan van MRA-inspanningen om de biodiversiteits- en klimaatcrises het hoofd te bieden;

en gaan over tot de orde van de dag.

Ines Kostić
Partij voor de Dieren

Süleyman Koyuncu
DENK

[1] https://api1.ibabs.eu/publicdownload.aspx?site=waterland&id=100114615